РУСКО-СРПСКИ РЕЧНИК

РУССКО-СЕРБСКИЙ СЛОВАРЬ

РУССКО-СЕРБСКИЙ СЛОВАРЬ

55.000 слов

ПОД РЕДАКЦИЕЙ

БОГОЛЮБА СТАНКОВИЧА

2-е издание, исправленное и дополненное

БУДУЋНОСТ • НОВИ САД

РУСКИЙ ЯЗЫК • МОСКВА

МАТИЦА СРПСКА • НОВИ САД

1998

РУСКО-СРПСКИ РЕЧНИК

55.000 речи

У РЕДАКЦИЈИ

БОГОЉУБА СТАНКОВИЋА

Друго, исправљено и допуњено издање

БУДУЋНОСТ • НОВИ САД

МАТИЦА СРПСКА • НОВИ САД

РУСКИЙ ЯЗЫК • МОСКВА

1998

Словарь составил коллектив авторов:
Д. Вигневич, С. Даничич, М. Дугонич-Радич,
В. Йовин, В. Косанович, Р. Крунич, М. Пупавац,
Д. Райкович, Я. Савич, Б. Станкович, Бр. Станкович,
Л. Тинтор, Дж. Язич
под руководством
проф. Дж. Язича и проф. Б. Станковича

Консультант проф. В. Николич

Помощник ответственного редактора М. Дугонич-Радич

Рецензент канд. филол. наук В. П. Гудков

Речник је саставио колектив аутора:
Д. Вигњевић, С. Даничић, М. Дугонић-Радић,
В. Јовин, В. Косановић, Р. Крунић, М. Пупавац,
Д. Рајковић, Ј. Савић, Б. Станковић, Бр. Станковић,
Љ. Тинтор, Ђ. Јазић
под руководством
проф. Ђ. Јазића и проф. Б. Станковића

Консултант проф. В. Николић

Помоћник одговорног уредника М. Дугонић-Радић

Рецензент канд. филол. наука В. П. Гудков

ПРЕДГОВОР

Овај *Руско-српски речник* представља друго, исправљено и допуњено издање *Руско-српскохрватског речника* који је изашао из штампе 1988. године као резултат дугогодишње сарадње Издавачког предузећа Матице српске из Новог Сада и Издавачког предузећа „Руски језик" из Москве.

Од почетка рада на стварању овога речника (1969) до његовог првог издања прошле су скоро две деценије. У том дугом периоду у оба језика који су у њему представљени појавиле су се многе нове речи, изменила се поједина значења, настали су нови спојеви, променила се стилистичка обележја, па се у коначном редактирању речничког материјала и завршној припреми рукописа за штампу настојало да те промене нађу место у речнику. За то су коришћени најактуелнији речници руског језика и лексикографски приручници познати под насловом *Нове речи и значења.* Код тумачења руских речи и изналажења српских еквивалената такође је коришћена богата лексикографска литература, при том се бројним решењима у постојећим двојезичним речницима руског и српског језика приступало критички, те су налажена адекватнија тумачења. На основу тога се с пуним правом у предговору првом издању наглашавало да је то најпотпунији преводни речник два језика намењен широком кругу носилаца руско-српског, односно српско-руског билингвизма: преводиоцима, научним радницима, наставницима, студентима и др.

У периоду после појављивања првог издања овога речника у друштвеној и социјалној стварности народа који говоре руски, односно српски, настале су крупне промене које су нашле одраза и у језику. Многе лексеме терминолошког карактера постале су обичне у свакодневној комуникацији и престале су да се осећају искључиво као термини. Многе фреквентне речи из сфере политичког и друштвеног живота изгубиле су своју актуелност и постале историзми. Читав низ географских назива је измењен, а некада свакодневне скраћенице на страницама штампе потиснуте су и маргинализоване. У језик непрестано улазе нове речи и изрази из других језика, реафирмишу се и актуелизују старе речи и значења која су донедавна били архаизми или историзми. Све поменуте и још многе друге непоменуте промене заслужују адекватну пажњу руско-српске лексикографије.

Да би *Руско-српски речник* и у другом издању био савремен, актуелан и у складу са стањем језика у тренутку појављивања, неопходне су биле извесне интервенције. У првом реду то су корекције назива језика у наслову и уводном делу, исправке неких пропуста у корпусу речника и проширивање лексичког фонда; ово последње је приложено на крају речника у додатку под насловом *Нове речи и значења.* Оваквим решењем избегнута је прерада већ постојећег речничког корпуса који и даље може да се користи при читању и превођењу веома богате и разноврсне литературе на руском језику из совјетског раздобља, а уз помоћ придодатих речи и значења, нових географских назива и скраћеница речник може да служи и при коришћењу руске литературе најновијег периода.

Друго, исправљено и допуњено издање *Руско-српског речника* је најпотпуније и најактуелније лексикографско остварење у области руско-српске лексикографије. У његовим речничким одредницама уз преводну семантизацију лексема дат је и низ синтагми, устаљених израза, обрта, фразеологизама, пословица, те се може сматрати да обухвата основни лексички фонд савременог руског књижевног језика. У речник је укључена лексика која се среће у руској уметничкој књижевности — како класичној, тако и савременој. У знатном обиму је заступљена стилистички маркирана лексика, у првом реду разговорна. Такође је заступљена најфреквентнија терминологија неопходна за читање научне и стручне литера́туре на руском језику. Широка заступљеност друштвенополитичке лексике омогућава читање и разумевање руских новинских и публицистичких текстова старијег, новијег и најновијег периода.

У речнику се даје детаљна граматичка и акценатска карактеристика руских речи, као и информација о њиховој синтаксичкој и лексичкој спојивости — нарочито ако се она разликује у односу на српски језик. Значења руских речи разграничавају се помоћу бројки, нијансе значења помоћу тачке и запете. Наведен је велики број примера који илуструју употребу руских речи и српских еквивалената, те тако речник у великој мери може да буде од помоћи при превођењу са српског на руски језик, односно при продуковању руског текста. Побројане карактеристике доприносе његовој комплексности: он је истовремено речник пасивног и активног типа, па се може очекивати да нађе широку примену у развијању свих комуникативних способности у настави руског језика у српској говорној средини.

Детаљна упутства о коришћењу речника дају се у уводним *Напоменама за употребу речника,* а све жеље, примедбе и сугестије корисници речника могу упутити на адресу потписника предговора: Филолошки факултет, Катедра за славистику, 11000 Београд.

Др Богољуб Станковић

ПРЕДИСЛОВИЕ

Настоящий *Русско-сербский словарь* является вторым, исправленным и дополненным изданием *Русско-сербскохорватского словаря,* вышедшего из печати в 1988 году в результате многолетнего сотрудничества двух издательств: „Матицы сербской" из Нови-Сада и „Русского языка" из Москвы.

С начала работы над созданием настоящего словаря (1969) до выхода его первого издания прошли почти два десятилетия. В этом длительном временном промежутке в обоих языках, представленных в словаре, появились многие новые слова, изменились определенные значения, возникли новые сочетания, сдвинулись стилистические характеристики. Вот почему при работе над окончательной редакцией словарного материала и при заключительной подготовке рукописи для печати было предпринято все возможное для того, чтобы эти изменения нашли свое отражение в словаре. Для этого использовались самые актуальные словари русского языка и лексикографические пособия, известные под названием *Новые слова и значения*. При толковании русских слов и нахождении сербских эквивалентов использовалась также богатая лексикографическая литература, при этом к многочисленным переводным эквивалентам, имеющимся в двуязычных словарях, подход был критический, в результате чего достигалась более точная переводная семантизация. На основании всего сказанного с полным основанием в предисловии к первому изданию было подчеркнуто, что этот словарь является наиболее полным переводным словарем двух языков, предназначенным для широкого круга носителей русско-сербского и сербско-русского двуязычия: переводчиков, научных работников, преподавателей, студентов и др.

В период после появления первого издания этого словаря в общественной и социальной действительности народов, говорящих по-русски, т. е. по-сербски, произошли крупные перемены, отразившиеся и на языке. Многие лексемы терминологического характера стали обыкновенными в ежедневном общении и перестали восприниматься исключительно как термины. Многие частотные слова из сферы политической и общественной жизни потеряли свою злободневность и перешли в разряд историзмов. Произошли крупные изменения в сфере географических названий, а прежде привычные сокращения, появлявшиеся ежедневно на страницах печати, вытеснены из употребления. Язык постоянно обогащается новыми словами и выражениями из других языков, востанавливаются и актуализируются старые слова и значения, являвшиеся до недавнего времени архаизмами или историзмами. Все упомянутые здесь и многие другие изменения требуют адекватного внимания русско-сербской лексикографии.

Для того чтобы *Русско-сербский словарь* и во втором издании оставался современным, актуальным и соответствовал состоянию языка в момент выхода из печати, необходимо было внести определенные изменения. В первую очередь это коррекция названия языка в заглавии и в вводной части, исправления определенных упущений в корпусе словаря и расширение лексического фонда, осуществленное в приложении под заглавием *Новые слова и значения*. Таким образом отпала необходимость переработки уже существующего словарного корпуса, который и дальше может использоваться при чтении и переводе очень богатой и разнообразной русской литературы советского периода, а с помощью дополненных слов и значений, новых географических названий и сокращений словарь может использоваться и при чтении и переводе разнообразной литературы новейшего периода.

Второе, исправленное и дополненное издание *Русско-сербского словаря* является наиболее полным и наиболее актуальным лексикографическим трудом в области русско-сербской лексикографии. В его словарных статьях кроме переводных эквивалентов приводится и целый ряд словосочетаний, устойчивых выражений, оборотов, фразеологизмов, пословиц. Вот почему можно считать, что словарь содержит основной лексический фонд современного русского литературного языка. В словарь включена лексика, встречающаяся в русской художественной литературе — как классической, так и современной. В значительном объеме представлена стилистически маркированная лексика, в первую очередь разговорная. Также представлена наиболее частотная терминология, необходимая для чтения научной и специальной литературы на русском языке. Богатый фонд общественно-политической лексики дает широкие возможности для чтения и понимания русских газетных и публицистических текстов, как предшествующего, так и новейшего периода.

В словаре дана подробная грамматическая и акцентологическая характеристика русских слов, а также и информация о их синтаксической и лексической сочетаемости — особенно если речь идет о несовпадениях в рамках двух языков. Значения русских слов разграничены с помощью цифр, оттенки значений — с помощью точки с запятой. Приведено большое количество примеров, иллюстрирующих употребление русских слов и сербских эквивалентов. Таким образом, словарь может оказать значительную помощь при переводе с сербского на русский язык, т. е. при создании русского текста. Перечисленные характеристики словаря создают его комплексность: он является одновременно словарем пасивного и активного типа. Вот почему можно надеяться, что словарь найдет широкое применение в развитии всех коммуникативных способностей в процессе преподавания русского языка в сербской среде.

Подробные указания о пользовании словарем даны в вводной части, а все пожелания, замечания и предложения по поводу словаря и его организации можно направлять по адресу: Филологический факультет, Кафедра славистики, 11000 Белград.

Д-р Боголюб Станкович

О ПОЛЬЗОВАНИИ СЛОВАРЕМ
НАПОМЕНЕ ЗА УПОТРЕБУ РЕЧНИКА

Состав словаря

Словарь содержит общеупотребительную лексику и фразеологию современного русского литературного языка. Кроме того, в словарь включено небольшое количество разговорных, просторечных и устаревших слов, часто встречающихся в русской художественной литературе, начиная с середины XIX века. В словаре даются наиболее употребительные и актуальные научные и технические термины, а также спортивная и военная терминология. Общественно-политическая лексика и фразеология представлены в объеме, позволяющем читать и переводить современную прессу на русском языке.

В конце словаря дается список географических названий, список наиболее употребительных сокращений русского языка и новые слова и значения.

В связи с ограниченным объемом словаря в него не вошли регулярно образующиеся степени сравнения прилагательных и наречий; причастия, не имеющие значений прилагательного или существительного. Прочие регулярные образования: отглагольные и отадъективные существительные, уменьшительные существительные, прилагательные и наречия; женские производные (типа **спортсменка, учительница**, образованные от существительных мужского рода типа **спортсмен, учитель**); сложные слова (типа **антирелигиозный, псевдонаучный**); возвратные глаголы, имеющие собственно-возвратное или страдательное значение — даются в словаре избирательно, в зависимости от степени их употребительности и актуальности.

Садржај речника

Речник садржи општу лексику и фразеологију савременог руског књижевног језика. Сем тога, у речник је унет и известан број разговорних, народских и архаичних речи које се често срећу у руској уметничкој књижевности XIX века. У речнику се дају фреквентни и актуелни научни и технички термини, спортска и војна терминологија. Друштвено-политичка лексика и фразеологија заступљени су у таквом обиму да се помоћу речника може читати и преводити савремена штампа на руском језику.

На крају речника даје се списак географских назива као и списак најчешћих скраћеница у руском језику и нове речи и значења.

Због ограниченог обима у речник нису укључени регуларни облици поређења придева и прилога, као ни облици партиципа који немају значење придева или именице. Остале регуларне изведенице као што су: именице глаголског и придевског порекла, деминутивне именице, деминутивни придеви и прилози, именице женског рода типа **спортсменка, учительница** (изведене од именица мушког рода типа **спортсмен, учитель**), сложенице типа **антирелигиозный, псевдонаучный**, повратни глаголи са уско повратним или трпним значењем дају се у речнику селективно, у зависности од употребљивости и актуелности.

Структура словаря

Заглавные слова располагаются в словаре в строго алфавитном порядке. Некоторое исключение составляют названия национальностей: в алфавитном порядке дается заглавное слово в форме множественного числа, формы единственного числа мужского и женского рода приводятся внутри словарной статьи, а не на соответствующем месте по алфавиту, напр.:

Структура речника

Насловне речи су дате по азбучном реду, изузев имена народа која се дају у множинском облику по азбучном реду, док се облици мушког и женског рода једнине наводе унутар одреднице, а не на одговарајућем месту по азбучном реду, нпр.:

италья́н||цы, -цев *мн.* (*јд.* **италья́н|ец, -ца** *м* Италијан; **италья́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Италијанка) Италијани

Омонимы даются отдельными словарными статьями и отмечаются надстрочной цифрой, напр.:

Хомоними се дају као посебне одреднице и означавају се дијакритичком цифром, нпр.:

течь [1], **течёт, текýт...** *несврш.* ...
теч||ь [2], **-и** *ж*...

Вариантные формы слов даются в одной словарной статье через запятую (морфологические варианты) или с союзом *и* (варианты ударения), если при этом не нарушается алфавитный принцип, напр.:

Варијантни облици речи дају се у истој одредници и то после зареза (морфолошке варијанте) или с везником *и* (акценатске варијанте), под условом да се не нарушава азбучни ред, нпр.:

мандари́нн||ый..., мандари́нов||ый...
творóг, -á (-ý) *и* **твóрог, -а (-у)** *м*...

Если варианты расположены в разных местах по алфавиту, дается отсылка от менее употребительного к более употребительному, напр.:

Ако варијанте имају различита места по азбучном реду, упућује се на најфреквентнији облик, нпр.:

стругá||ть... *в* **строгáть**
брильян́т, -а *м в.* **бриллиáнт**
брильян́тов||ый, -ая, -ое *в.* **бриллиáнтовый**

Структура и оформление словарной статьи

Заглавное слово, грамматические формы, иллюстративные словосочетания на русском языке даются полужирным шрифтом.

На всех русских словах, кроме односложных и пишущихся с буквой ё, ставится ударение. Ударение обозначается косой чертой справа налево (ʹ).

В целях экономии места при повторении заглавного слова внутри словарной статьи в исходной форме оно заменяется условным знаком ~ (тильдой). Если заглавное слово выступает в других грамматических формах, тильда заменяет не все слово целиком, а его неизменяемую часть, отделенную условным знаком || (параллельными линиями), напр.:

Структура и облик одреднице

Насловна реч, граматички облици и илустративни материјал на руском језику дају се полумасним слогом.

Све руске речи сем једносложних и оних које садрже слово ё имају обележен акценат знаком (ʹ).

Ради уштеде простора насловна реч се при понављању у синтагмама и изразима замењује условним знаком ~ (тилда). Ако се насловна реч употребљава у измењеном граматичком облику, тилда замењује само непромењиви део речи који је одвојен условним знаком || (паралелне црте), нпр.:

колебáни||е, -я *с*...; **~ пóчвы...; звуковы́е ~я...**
индивидуáл||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно...; ~ьные осóбенности...; ~ подхóд...
рабóта||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* ...; **~ в пóле...; телефóн не ~ет...**

В грамматических формах, которые приводятся после заглавного слова, иногда употребляется одна вертикальная линия (|). Она отделяет часть грамматических форм, которая остается неизменяемой, напр.:

Код граматичких облика који се наводе после насловне речи употребљава се понекад једна вертикална црта (|). Њоме се одваја део граматичког облика који остаје непромењен, нпр.:

китáйц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **китá|ец, -йца** *м*...; **китая́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок...**

Основой построения словарной статьи и деления слова на значения является семантическая структура русского слова. Разные значения выделяются арабской цифрой с точкой, напр.:

Подела речи на значења заснована је на семантичкој структури руске речи. Различита значења одвајају се арапским бројем с тачком, нпр.:

дом, -а *м*... **1.** кућа *ж*, зграда *ж*... **2.** кућа *ж*, дом... **3.** установа *ж*, дом...

Для характеристики значения и употребления русских слов и их сербских эквивалентов используются иллюстративные словосочетания, а так же пояснения на сербском языке (в скобках курсивом), напр.:

За ближе одређивање значења руских речи и њихових српских еквивалената користи се илустративни материјал као и додатна објашњења на српском језику (курсивом у загради), нпр.:

глубин||á, -ы́ *ж*... **1.** дубина; **на ~é ста мéтров** на дубини од сто метара; **морски́е глуби́ны** морске дубине **2.** дубина (*унутрашњи део нечега*); **в ~é лéса** у дубини шуме **3.** *фиг.* дубина, темељитост, садржајност; **~ мы́сли** дубина мисли...

Для указания на сферу употребления русских слов, а также для характеристики их стилистической окраски используются специальные и стилистические пометы (см. список условных сокращений), напр.:

Посебним ознакама се указује на сферу употребе руских речи и њихову стилску обојеност (в. списак скраћеница), нпр.:

тёз‖ка, -ки *м, ж... разг.* имењак *м*, имењакиња *ж*...
тезоименитств‖о, -а *с заст.* имендан *м*
теизм, -а *м фил.* теизам
теин, -а *м хем.* теин

Русские реалии, не имеющие соответствий в сербском языке, транслитерируются и снабжаются соответствующими пояснениями, напр.:

Руске реалије које немају еквиваленте у српском језику преносе се транслитерацијом и додатно објашњавају, нпр.:

вáлен‖ки, -ок *мн.* (*јд.* **вáлен|ок, -ка** *м*) ваљенки *мн. м*, ваљенке *мн. ж* (*пустене чизме*)

Фразеологические единицы (идиомы, устойчивые словосочетания, наиболее употребительные пословицы и поговорки) помещаются в конце словарной статьи за знаком ◇ (ромб) и располагаются по принципу «от простого к сложному» (сначала даются именные словосочетания, затем глагольные; пословицы и поговорки помещаются в конце словарной статьи), напр.:

Фразеолошке јединице (идиоми, устаљене синтагме, најфреквентније пословице и изреке) дају се на крају одреднице иза знака ◇ (ромб) и то по принципу »од простијег ка сложенијем« (прво се дају именске, затим глаголске синтагме; пословице и изреке се дају на крају), нпр.:

тéл‖о, -а *с...* ◇ **инорóдное ~** страно тело; **душóй и ~ом** душом и телом; **держáть** *кого* **в чёрном ~е** малтретирати, држати у запећку *кога...*

В тех случаях, когда русское слово самостоятельно не употребляется или чаще употребляется в составе определенного словосочетания, оно дается без перевода с двоеточием, после которого приводится это словосочетание с переводным эквивалентом, напр.:

Ако се руска реч самостално не употребљава или се чешће употребљава у саставу одређене синтагме, она се даје без превода са знаком две тачке (:) после којих се наводи синтагма са преводним еквивалентом, нпр.:

раскв‎á‖сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш. нар.:* **~ нос** раскрвавити (разбити до крви) нос

Семантически близкие сербские эквиваленты разделяются запятой. Более далекие по смыслу эквиваленты разделяются точкой с запятой, напр.:

Семантички блиски српски еквиваленти одвајају се зарезом. Даљи по смислу еквиваленти одвајају се тачком и зарезом, нпр.:

жужж‖áть... зујати; брујати, зврјати...

Вариантные компоненты словосочетаний и фразеологизмов заключаются в круглые скобки, напр.:

Варијантне компоненте синтагми и фразеологизама издвајају се заградом, нпр.:

ходяч‖ий, -ая, -ее...; ~ая истина тривијална (отрцана) истина...
рáд‖оваться, -уюсь, -уешься, -уются *несврш...* ◇ **душа (сéрдце) ~уется** *у кого* пуно је срце радости *коме*

Имена существительные

Именице

Заглавные имена существительные всегда снабжаются пометой рода, сербские же эквиваленты имеют помету рода лишь в случае несовпадения их рода с родом русского слова, напр.:

Насловне руске именице увек имају ознаку рода, а уз српске еквиваленте род се означава само у случају неподударања са руским језиком, нпр.:

цирр‎óз, -а *м мед.* цироза *ж...*
ядр‖ó, -á *с...* језгро, језгра *ж...*

Несклоняемые существительные снабжаются пометой *непром.* и пометой рода, напр.:

Уз непроменљиве именице даје се ознака *непром.* и ознака рода, нпр.:

кафé *непром. с* кафана *ж*, омањи ресторан...

При заглавных существительных всегда указывается родительный падеж единственного числа, а также те формы единственного и множественного числа, в которых происходит изменение места ударения, напр.:

Уз насловне именице увек се даје и генитив једнине, а такође сви падежи једнине и множине у којима долази до померања места акцента, нпр.:

сад, -а *м, лок.* **о -е, в -ý,** *мн.* **-ы́, -óв...**

При существительных женского рода с беглыми **о, е** приводятся формы родительного падежа множественного числа, напр.:

Уз именице женског рода са непостојаним **о, е,** наводи се генитив множине, нпр.:

иго́л‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок...**
де́вуш‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек...**

При существительных, употребляющихся только в форме множественного числа, дается форма родительного падежа множественного числа и ставится помета *мн.* (при сербских эквивалентах наряду с пометой *мн.* дается и помета рода), напр.:

Уз именице које се употребљавају само у множини даје се облик генитива множине са ознаком *мн.*, а уз српске еквиваленте ознаку *мн.* прати и ознака рода, нпр.:

брю́ки, брюк *мн.* панталоне *мн. ж,* хлаче *мн. ж*

Существительные, употребляющиеся обычно в форме множественного числа, даются в этой форме, при этом в скобках указывается форма единственного числа, напр.:

Именице које се обично употребљавају у множини дају се у том облику, а у загради се наводи облик једнине, нпр.:

та́п‖ки, -ок *мн.* (*јд.* **та́пк|а, -и** *ж*), **та́поч‖ки, -ек** *мн.* (*јд.* **та́почк|а, -и** *ж*)...

Если русское существительное в одном из значений употребляется преимущественно во множественном числе, то после соответствующей цифры приводится форма множественного числа и перевод, напр.:

Ако се руска именица у неком од значења употребљава претежно у множини, после одговарајућег арапског броја наводи се облик множине и српскохрватски еквивалент, нпр.:

курс, -а *м...* 5. *мн.* **-ы, -ов** курс, течај; **~ы кро́йки и шитья́** курс кројења и шивења...

Если разным значениям русского существительного соответствуют разные формы косвенных падежей единственного числа или разные формы множественного числа, то эти формы приводятся в скобках после цифры, напр.:

Ако разним значењима руске именице одговарају различити зависни падежи једнине или различити облици множине, ти се облици наводе у загради после арапских бројева, нпр.:

ход, -а (-у) *м...* 1. (*лок.* **на -у́**) ход, ходање *с*, кретање *с...* 2. (*лок.* **в (на) -е**) ток, развој...

Супплетивные формы существительных даются отдельными статьями по алфавиту, напр.:

Суплетивни облици именица дају се као посебне одреднице по азбучном реду, нпр.:

челове́к, -а *м, мн.* **лю́ди, люде́й...**
лю́ди, люде́й, лю́дям, люде́й, людьми́, о лю́дях *мн.* (*јд.* **челове́к, -а** *м*)...

Имена прилагательные

Имена прилагательные в словаре даны в форме именительного падежа единственного числа мужского рода в положительной степени. При прилагательных приводятся окончания женского и среднего рода единственного числа, а также краткие формы, если их можно образовать, напр.:

Придеви

Придеви се дају у облику номинатива једнине мушког рода. Уз насловну реч се дају наставци женског и средњег рода једнине као и краћи облици ако постоје, нпр.:

до́бр‖ый, -ая, -ое; добр, -а́, -о...

Несклоняемые прилагательные снабжаются пометой *непром. прид.*, напр.:

Непроменљиви придеви означени су ознаком *непром. прид.*, нпр.:

беж *непром. прид.* беж, беж боје

При заглавных прилагательных даются супплетивные формы степеней сравнения, а также те формы степеней сравнения, при образовании которых происходят чередования звуков. Для удобства ориентировки в словаре эти формы приводятся на своем месте по алфавиту со ссылкой, напр.:

Уз насловне придеве дају се суплетивни облици компарације као и они облици компарације у којима долази до промене гласова. Ради лакше оријентације овакви облици се дају и на одговарајућем месту по азбучном реду са упућивањем, нпр.:

глубо́‖кий, -кая, -кое; -к, -ка́, -ко; *комп.* **глу́бже...**
глу́бже *в.* **глубо́кий, глубоко́**

Если прилагательное в том или ином значении выступает только в полной форме или только в краткой форме, используются пометы *само дужи обл., само краћи обл.*, напр.:

Ако се придев у неком значењу употребљава само у дужем или само у краћем облику, дају се ознаке *само дужи обл., само краћи обл.*, нпр.:

дорог‖о́й... 2. *само краћи обл.* драгоцен, драг; **~а́ ка́ждая мину́та...** 3. *само дужи обл.* драг, мио; **~ друг!** драги пријатељу!..

Если в каком-либо из значений прилагательное субстантивируется, то при этом значении приводится соответствующая родовая форма с окончанием родительного падежа и ставится помета рода (числа), напр.:

Ако у неком од значења долази до супстантивације придева, уз то значење се наводи облик у одговарајућем роду, генитивни наставак и ознака рода, односно броја, нпр.:

больн||о́й, -а́я, -о́е... 3. больн|о́й, -о́го *м* болесник...

Имена числительные

В словаре даются количественные числительные от 1 до 19, круглые десятки, сотни, тысяча, миллион, миллиард, биллион, триллион, а также образованные от них порядковые числительные. При количественных числительных приводятся формы родительного падежа, при порядковых — родовые формы единственного числа. Собирательные числительные (от **двое** до **десятеро**) даются с указанием формы родительного падежа.

Бројеви

У речнику се дају основни бројеви од 1 до 19, десетице, стотине, хиљада, милион, милијарда, билион, трилион као и од њих изведени редни бројеви. Уз основне бројеве дају се и облици генитива, а уз редне — облици рода у једнини. Збирни бројеви (од **двое** до **десятеро**) дају се са указивањем на облик генитива.

Местоимения

Местоимения даются в именительном падеже единственного числа с пометой *зам*. При личных местоимениях и при возвратном местоимении **себя́** приводятся формы косвенных падежей. Эти формы даны также на своем месте по алфавиту со ссылкой на соответствующую статью.

Заменице

Заменице се дају у номинативу једнине са ознаком *зам*. Уз личне заменице као и уз повратну заменицу **себя** наводе се облици зависних падежа. Ови облици су дати и на одговарајућем месту по азбучном реду са упућивањем на одговарајућу одредницу.

Глаголы

Глаголы даются в форме инфинитива. После заглавного слова приводятся формы 1, 2 лица единственного числа и 3 лица множественного числа настоящего времени (у глаголов несовершенного вида) или будущего простого (у глаголов совершенного вида). При некоторых глаголах приводятся формы прошедшего времени (если они образуются нерегулярно, а также при чередовании звуков или переходе ударения), напр.:

Глаголи

Глаголи се дају у инфинитиву. После насловне речи наводе се презентски облици 1., 2. лица једнине, 3. лица множине. Уз неке глаголе се наводе облици прошлог времена (ако се граде нерегуларно или ако долази до гласовних промена или померања акцента), нпр.:

идти́, иду́, идёшь, иду́т; *прошл.* **шёл, шла, шло** *несврш.* ...
дости́||гнуть, дости́||чь, -гну, -гнешь, -гнут; *прошл.* **-г, -гла, -гло; -гнутый** *сврш*...

Если глагол употребителен только в форме прошедшего времени, ставится помета *само прошл.*, напр.:

Ако се глагол употребљава само у облику прошлог времена, даје се ознака *само прошл.*, нпр.:

ха́жива||ть, *само прошл.* **-л, -ла, -ло** *несврш. куда, к кому* ићи, посећивати *кога, шта (више пута)*...

Некоторые глаголы по характеру своей семантики сочетаются лишь с подлежащим, выраженным неодушевленным существительным. В таких случаях при заглавном слове приводятся формы 3 лица единственного и множественного числа. Если же указанная особенность характеризует одно из значений многозначного глагола, при этом значении ставится помета *само 3. л.*, напр.:

Семантика неких глагола допушта спојивост само са субјектима који означавају нешто неживо. У таквим случајевима уз насловну реч се наводе облици 3. лица једнине и множине. Ако је поменута карактеристика својствена само неком од значења вишезначног глагола, уз то значење даје се ознака *само 3. л.*, нпр.:

бол||е́ть [2]**, -и́т, -я́т** *несврш. у кого* болети *кога*; **у меня́ ~и́т зуб** боли ме зуб...
дава́ться... 2. *само 3. л. кому разг.* успевати, ићи од руке, полазити за руком; **матема́тика даётся ему́ легко́** математика му иде од руке...

При безличных глаголах дается форма 3 лица единственного числа и ставится помета *безл*. Эта помета дается также и при соответствующем значении многозначного глагола, напр.:

Уз безличне глаголе наводи се облик 3. лица једнине и даје ознака *безл*. Ова ознака се даје и уз такво значење вишезначног глагола, нпр.:

кача́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* ... 2. *безл. кого, что*: **ло́дку ~ло на волна́х** чамац се њихао на таласима; **его́ ~ло от уста́лости** он се тетурао од умора...

При переходных глаголах приводятся формы страдательного причастия прошедшего времени, напр.:

Уз прелазне глаголе наводе се облици пасивног партиципа перфекта, нпр.:

при||сла́ть, -шлю́, -шлёшь, -шлю́т; при́сланный *сврш*...

При каждом русском глаголе дается указание на вид при помощи помет *сврш., несврш*. При двухвидовых глаголах ставится помета *сврш. и несвр.*, напр.:

Уз сваки руски глагол указује се на вид помоћу ознака *сврш., несврш*. Уз двовидске глаголе даје се ознака *сврш. и несврш.*, нпр.:

мистифици́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* мистифицирати

Если русскому двухвидовому глаголу соответствуют парные по виду глаголы в сербском языке, то переводные эквиваленты даются через косую черту, напр.:

Ако руском двовидском глаголу одговарају српски видски парови, они се напоредо наводе са косом цртом, нпр.:

лимити́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* лимитирати, ограничити/ограничавати

Глаголы совершенного вида разрабатываются в словаре более подробно, чем глаголы несовершенного вида. Это связано с ограниченным объемом словаря. При глаголах несовершенного вида приводятся переводные эквиваленты, но дается минимум иллюстративных словосочетаний (за исключением тех случаев, когда глагол широко употребителен именно в форме несовершенного вида).

Управление русских глаголов указывается при помощи местоимений *кто, что* в соответствующей падежной форме. Сербское глагольное управление указывается с помощью местоимений *ко, шта* в случае несовпадения с русским управлением, напр.:

Због ограниченог обима речника глаголи свршеног вида обрађени су подробније него глаголи несвршеног вида. Код глагола несвршеног вида дају се српскохрватски преводни еквиваленти, али је илустративни материјал минималан (сем у случају кад глагол има широку употребу управо у несвршеном виду).

Рекција руских глагола исказује се помоћу заменица *кто, что* у одговарајућем падежу. Рекција еквивалентних српских глагола се исказује помоћу заменица *ко, шта* у одговарајућем падежу само у случају неподударања са рекцијом у руском језику, нпр.:

благодар||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш. кого за что* захваљивати (се) *коме на чему, за шта*...

Если глагол имеет сильное управление и в то же время широко употребляется без дополнения, используется помета *без обј.*, напр.:

Ако глагол има јаку рекцију и истовремено се често употребљава без објекта даје се ознака *без обј.*, нпр.:

кля́узнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. на кого и без обј. разг.* клеветати, пањкати *кога*; сплеткарити

Отдельные формы некоторых глаголов, приобретшие значение вводного слова, даются внутри глагольной статьи как особое значение с пометой *уметн. р.*, напр.:

Поједини облици неких глагола који су попримили значење уметнутих речи дају се као посебно значење са ознаком *уметн. р.*, нпр.:

сказа́ть... 2. ска́жем *уметн. р. разг.* рецимо, узмимо; например...

Наречия

Наречия даются в положительной степени и снабжаются пометой *прил*. Супплетивные формы степеней сравнения наречий, а также те формы, при образовании которых происходит чередование звуков, приводятся при положительной степени, а также на своем месте по алфавиту со ссылкой на положительную степень, напр.:

Прилози

Прилози се дају у основном облику са ознаком *прил*. Суплетивни облици компарације прилога као и они облици код којих долази до гласовних промена дају се уз основни облик, а такође и на одговарајућем месту по азбучном реду са упућивањем на основни облик, нпр.:

про́сто, *комп.* **про́ще** *прил.* ...
про́ще *в.* **просто́й, про́сто**

Если наречие выступает в функции сказуемого, используется помета *у функц. предик.*, напр.:

Ако се прилог употребљава у функцији предиката, даје се ознака *у функц. предик.*, нпр.:

тепло́[2] *прил.* 1. топло; **~ оде́ться** топло се обући, утоплити се 2. *у функц. предик.* топло је; **сего́дня ~** данас је топло...

Служебные слова

Предлоги, союзы, частицы, междометия сопровождаются пометами: *предл., везн., речца, узв.*

При предлогах дается указание на падежи, с которыми они сочетаются, а пояснения на сербском языке курсивом содержат информацию о пространственных, временных, причинных и т. п. отношениях, которые могут быть выражены с помощью того или иного предлога. При разработке предлогов наряду с арабскими цифрами используются римские (если предлог управляет несколькими падежами), а также строчные буквы со скобкой. Последние служат для более четкого разграничения разных переводных эквивалентов предлога, напр.:

Функционалне речи

Предлози, везници, речце и узвици дају се са ознакама *предл., везн., речца, узв.*

Уз предлоге се наводе падежи са којима се употребљавају, а у курзивним објашњењима на српском језику даје се информација о просторним, временским, узрочним и другим односима који се изражавају датом предлошко-падежном конструкцијом. Ако се предлог употребљава са више падежа, користе се римске цифре. Малим словима са заградом подробније се издвајају српскохрватски преводни еквиваленти, нпр.:

с... *предл.* I *с ген.* **1.** *у просторној одредби (одвајање, удаљавање од места, полазиште, смер и место)* а) с *с ген.* ... б) из *с ген.* ... в) од *с ген.* ... **2.** *у временској одредби* од *с ген.* ...

Приложения

Приложениями являются: 1. *Географические названия* (стр. 971—979); 2. *Наиболее употребительные сокращения в русском языке* (стр. 980—985); 3. *Новые слова и значения* (стр. 987—999).

Первые два приложения, так же как и основная часть словаря, отражают состояние русского языка конца восьмого десятилетия XX в. В третьем приложении даются новые слова или новыне значения уже существующих слов, а также наиболее важные новые географические названия и новые сокращения, т. е. лексика, появившаяся в русском языке или получившая широкое и стилистически измененное употребление в течение первых лет девятого десятилетия XX в.

Вся вышеупомянутая новая лексика расположена в строго алфавитном порядке и лексикографически обработана таким же образом, как и лексика основной части.

Связь между новыми географическими названиями из приложения *Новые слова и значения* и старыми названиями в приложении *Географические названия* устанавливается следующим образом:

Владикавка́з, -а *м*

Новые лексикографические источники даются в рамках приложения *Новые слова и значения.*

Додатак

Додатак чине три раздела: 1. *Гeoграфска имена* (стр. 971—979); 2. *Најчешће скраћенице у руском језику* (стр. 980—985); 3. *Нове речи и значења* (стр. 987—999).

Прва два раздела као и основни корпус речника представљају стање руског језика краја осме деценије XX века. У трећем разделу дају се нове речи или нова значења већ постојећих речи, а такође најважнији нови географски називи и нове скраћенице, тј. она лексичка грађа која је у руском језику настала или добила раширену и стилистички измењену употребу током првих година девете деценије XX века.

Сва поменута нова лексика дата је по јединственом азбучном реду и лексикографски је обрађена на истоветан начин као и грађа у основном корпусу.

Веза између нових географских назива из раздела *Нове речи и значења* са старим називима у разделу *Географска имена* успоставља се на следећи начин:

Владикавказ *в.* **(Орджоники́дзе)**

Нови лексикографски извори дати су у оквиру додатка *Нове речи и значења.*

ЛЕКСИКОГРАФИЧЕСКИЕ ИСТОЧНИКИ
ЛЕКСИКОГРАФСКИ ИЗВОРИ

Ожегов С. И. Словарь русского языка/Под ред. Н. Ю. Шведовой. 13-е изд., испр. М., «Русский язык», 1981.

Словарь русского языка. 2-е изд., испр. и доп. Т. 1—4. М., «Русский язык», 1981—1984.

Словарь современного русского литературного языка. Т. 1—17. М.; Л., «Наука», 1948—1965.

Толковый словарь русского языка. Т. 1—4/Под ред. Д. Н. Ушакова. М., ГИС, 1935—1940.

Новые слова и значения. Словарь-справочник по материалам прессы и литературы 60-х годов/Под ред. Н. З. Котеловой, Ю. С. Сорокина. М., «Советская энциклопедия», 1971.

Новые слова и значения. Словарь-справочник по материалам прессы и литературы 70-х годов/Под ред. Н. З. Котеловой. М., «Русский язык», 1984.

Даль В. Толковый словарь живого великорусского языка. Т. 1—4. М., ГИС, 1956.

Советский энциклопедический словарь. М., «Советская энциклопедия», 1984.

Орфографический словарь русского языка. 21-е изд., испр. М., «Русский язык», 1984.

Орфоэпический словарь русского языка. Произношение, ударение, грамматические формы/Под ред. Р. И. Аванесова. М. «Русский язык», 1983.

Фразеологический словарь русского языка/Под ред. А. И. Молоткова. М., «Советская энциклопедия», 1978.

Словарь иностранных слов. 9-е изд., испр. М., «Русский язык», 1982.

Речник српскохрватскога књижевног језика. Т. 1—6, Нови Сад, Матица српска, 1967—1976.

Правопис српскохрватскога књижевног језика са правописним речником. Нови Сад — Загреб, Матица српска — Матица хрватска, 1960.

Poljanec R. F., Madatova-Poljanec S. M. Rusko-hrvatski rječnik. 3. izd., Zagreb, „Školska knjiga", 1976.

Толстой И. И. Сербскохорватско-русский словарь. 3-е изд., испр. и доп. Москва, «Советская энциклопедия», 1970.

Мароевич Р., Мароевич М., Можаева В. О. Русско-сербскохорватский учебный словарь. Москва — Белград, «Русский язык» — «Просвета», 1985.

Станковић Б. Школски руско-српскохрватски речник. Београд, Завод за уџбенике и наставна средства, 1983.

Matešić J. Frazeološki rječnik hrvatskoga ili srpskog jezika. Zagreb, „Školska knjiga", 1982.

Rusko-hrvatski ili srpski frazeološki rječnik. T. 1—2/U red. A. Menac. Zagreb, „Školska knjiga", 1979—1980.

Popić R. Naučno-tehnički rečnik rusko-srpskohrvatski, 2. izd., Beograd, „Privredni pregled", 1976.

Перишић М. Руско-српскохрватски војни речник. Београд, Војно-издавачки завод, 1980.

Роганович Д. Л., Роганович Б. Сербскохорватско-русский и русско-сербскохорватский словарь по электротехнике и электронике. М., «Русский язык», 1982.

УСЛОВНЫЕ СОКРАЩЕНИЯ
ТЕХНИЧКЕ СКРАЋЕНИЦЕ

авиј.— авијација — авиация
ак. — акузатив — винительный падеж
анат.— анатомија — анатомия
антроп.— антропологија — антропология
археол.— археологија — археология
архит.— архитектура — архитектура
астр.— астрономија — астрономия
аугм.— аугментатив — увеличительная форма
безл.— безлични — безличный
без обј.— без објекта — без дополнения
биол.— биологија — биология
бот.— ботаника — ботаника
број — број — имя числительное
буд.— будуће време — будущее время
в.— век — век
в.— види — смотри
везн.— везник — союз
вет.— ветерина — ветеринария
војн.— војни термин — военный термин
вок.— вокатив — звательная форма

вр.— време — время
вулг.— вулгарно — грубое слово, выражение
г.— година — год
ген.— генитив — родительный падеж
геод.— геодезија — геодезия
геол.— геологија — геология
гл.— глагол — глагол
гл. прид.— глаголски придев — причастие
грађ.— грађевинарство — строительное дело
грам.— граматика — грамматика
дат.— датив — дательный падеж
дем.— деминутив — уменьшительная форма
дипл.— дипломатија — дипломатический термин
дужи обл.— дужи облик — полная форма
екон.— економија — экономика
ел.— електротехника — электротехника
етн.— етнографија — этнография
ж — женски род — женский род
жарг.— жаргон — жаргонное слово, выражение
жел.— железница — железнодорожный термин
зам.— заменица — местоимение
заст.— застарело — устаревшее слово, выражение
зб.— збирна именица — собирательное существительное
зван.— званични стил — официальный стиль
зоол.— зоологија — зоология
им.— именица — имя существительное
имп.— императив — повелительное наклонение
инстр.— инструментал — творительный падеж
инф.— инфинитив — инфинитив
ирон.— иронично — в ироническом смысле
ист.— историја, историјски — история, исторический
итд.— и тако даље — и так далее
јд.— једнина — единственное число
канц.— канцеларијски — канцелярское слово, выражение
карт.— карташки - термин карточной игры
књиг.— књиговодство — бухгалтерский термин
књиж.— књижевност — литература
књиш.— књишки стил — книжный стиль
комп.— компаратив — сравнительная степень
краћи обл.— краћи облик — краткая форма
кув.— куварство, кулинарија — кулинария
л.— лице — лицо
лингв.— лингвистика — лингвистика
лов.— ловачки термин — охотничий термин
лог.— логика — логика
лок.— локатив — предложный падеж
м — мушки род — мужской род
мат.— математика — математика
метеор.— метеорологија — метеорология
мин.— минералогија — минералогия
мит.— митологија — мифология
мн.— множина — множественное число
муз.— музика — музыка
нар.— народски — просторечное слово, выражение
нар. песн.— народно песништво — народно-поэтическое
непром.— непроменљиво — несклоняемое
несврш.— несвршени глагол — глагол несовершенного вида
ном.— номинатив — именительный падеж
нпр.— на пример — например
об.— обично — обычно
опт.— оптика — оптика
палеонт.— палеонтологија — палеонтология
пеј.— пејоратив — уничижительная форма
песн.— песништво — поэтическое
погрд.— погрдно — бранное слово, выражение
поз.— позориште — театральный термин
полит.— политика — политический термин
пољопр.— пољопривреда — сельское хозяйство
пом.— поморски — морской термин
посл.— пословица — пословица
потц.— потцењивачки — пренебрежительное
правн.— правни, правнички — юридический термин
предик.— предикат — сказуемое
предл.— предлог — предлог
презр.— презриво — презрительное
прид.— придев — имя прилагательное
прил.— прилог — наречие
пров.— провинцијализам — областное слово, выражение
псих.— психологија — психология
радио — радио-техника — радиотехника
разг.— разговорни стил — разговорный стиль
рел.— религија — религия
риб.— рибарство — рыболовство, рыбоводство
руд.— рударство — горное дело
с — средњи род — средний род
сад.— садашње време — настоящее время
свеч.— свечани стил — высокий стиль
сврш.— свршени глагол — глагол совершенного вида
спорт.— спортски — спортивный термин
струч.— стручно — специальный термин
суп.— суперлатив — превосходная степень
текст.— текстилна индустрија — текстильное дело
тех.— техника — техника
трг.— трговина — торговля
у функц. предик.— у функцији предиката — в значении сказуемого
узв.— узвик — междометие
ум.— уметност — искусство
уметн. р.— уметнута реч — вводное слово
употр.— употребљава се — употребляется
фам.— фамилијарно — фамильярно
фарм.— фармација — фармацевтический термин
фиг.— фигуративно значење — переносное значение
физиол.— физиологија — физиология
фил.— филозофија — философия
филм — филм, филмски — кинематография
филол.— филологија — филология
фин.— финансије — финансовый термин
фолк.— фолклор — фольклор
фото — фотографија — фотография
хем.— хемија — химия
хип.— хипокористик — ласкательное
цркв.— црквено — церковное слово, выражение
шаљ.— шаљиво — шутливо
шах.— шаховски термин — термин шахматной игры
штамп.— штампарство — типографский термин
шум.— шумарство — лесное дело

РУСКА АЗБУКА

А а	К к	Х х
Б б	Л л	Ц ц
В в	М м	Ч ч
Г г	Н н	Ш ш
Д д	О о	Щ щ
Е е	П п	ъ
Ё ё	Р р	ы
Ж ж	С с	ь
З з	Т т	Э э
И и	У у	Ю ю
Й й	Ф ф	Я я

А

а[1] *везн.* 1. *супротни* а, али, већ, него; **я пошёл домо́й, а он оста́лся** отишао сам кући, а он је остао; **говори́те, что хоти́те, а челове́к он хоро́ший** причајте шта хоћете, али је он добар човек; **винова́т не я, а ты** нисам крив ја, већ ти; **тут помо́гут не сове́ты, а де́йственная по́мощь** овде неће помоћи савети, него ефикасна помоћ 2. *саставни* а, и; **дом стоя́л в саду́, а за са́дом начина́лся лес** кућа је била у врту, а иза врта почињала је шума; **он за́нят, а потому́ и не пойдёт в теа́тр** он је заузет и зато (па зато и) неће поћи у позориште ◇ **а то** а) иначе, у противном; **торопи́сь, а то опозда́ешь** пожури, иначе ћеш закаснити б) а у ствари; **е́сли бы бы́ло так, а то всё наоборо́т** кад би било тако, а у ствари све је супротно; **а и́менно** управо, баш, наиме (*при набрајању*); **а та́кже** као и; **приглашены́ ро́дственники, а та́кже ближа́йшие друзья́** позвани су рођаци, као и најприснији пријатељи

а[2] *речца разг.* 1. а; **а кто его́ зна́ет!** а ко би га знао!; **а уж как он обра́довался!** а тек како се он обрадовао! 2. а, је ли; **ско́лько вы за э́то заплати́ли, а?** колико сте (за) ово платили, а?; **хорошо́, а?** је ли добро? 3. *при обраћању* е; **Ва́ня, а Ва́ня!** Вања, е Вања!

а[3] *узв. често* **а-а, а-а-а** а, аха; **а, попа́лся!** аха, долијао си!; **а! Алекса́ндр Ива́нович!** еј, еј! Александре Ивановићу!; **а, э́то ты!** а то си ти!; **а, вы здесь!** аха, значи ту сте!; **а-а-а, что я наде́лал!** ах, шта сам урадио!; **а, была́ не была́!** било шта било!, пукло куд пукло!

абажу́р, -а *м* абажур, заслонац, штитник

абба́т, -а *м* 1. опат 2. католички свештеник, жупник (*у Француској*)

аббати́с||а, -ы *ж* опатица

абба́тств||о, -а *с* опатија *ж*, манастир *м*, самостан *м* (*католички*)

аббревиату́р||а, -ы *ж* абревијатура, скраћеница, кратица

аберра́ци||я, -и *ж струч.* аберација

абза́ц, -а *м* 1. нов ред(ак); **нача́ть писа́ть с ~а** почети писати од новог реда 2. пасус, ставка *ж*, став; **проче́сть пе́рвый ~** прочитати први пасус

абитурие́нт, -а *м* абитуријент, свршени матурант

абитурие́нт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** абитуријенткиња, свршена матуранткиња

абитурие́нтск||ий, -ая, -ое абитуријентски

абонеме́нт, -а *м* претплата *ж*, абонман; **~ в теа́тр** претплата на позоришне представе; **~ на цикл ле́кций** претплата на низ предавања; **межбиблиоте́чный ~** право коришћења књига из разних библиотека

абонеме́нтн||ый, -ая, -ое претплатнички; **~ биле́т** претплатничка легитимација

абоне́нт, -а *м* претплатник, абонент; **~ телефо́нной се́ти** телефонски претплатник

абоне́нтн||ый, -ая, -ое абонентски

абони́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. что заст.* абонирати *шта*, претплатити (се)/претплаћивати (се) *на шта*; **~ ло́жу в теа́тре** абонирати ложу у позоришту

абони́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. и несврш. на что заст.* абонирати се, претплатити се/претплаћивати се

аборда́ж, -а *м. ист.* абордаж, напад (*на непријатељски брод*); **взять на ~** заузети на јуриш (*брод*)

абориге́н, -а *м* абориган, домородац

або́рт, -а *м мед.* абортус, побачај; **сде́лать ~** извршити абортус

аборти́вн||ый, -ая, -ое 1. *мед.* абортиван; **~ые сре́дства** абортивна средства 2. *биол.* абортиван; закржљао; **~ые о́рганы расте́ний** закржљали органи биљака

абрази́в||ы, -ов *мн.* (*јд.* **абрази́в, -а** *м*) *струч.* абразиви

абрази́вн||ый, -ая, -ое *струч.* абразиони

абракада́бр||а, -ы *ж* бесмислица, бесмислена брбљарија

абрико́с, -а *м бот.* кајсија *ж*, марелица *ж* (*стабло и плод*)

абрико́сов||ый, -ая, -ое кајсијин, мареличин; од кајсија; **~ое варе́нье** слатко од кајсија

а́брис, -а *м* скица *ж*, контура *ж*, обрис

абсе́нт, -а *м* апсинт, пелењача *ж*

абсентеи́зм, -а *м* апстиненција *ж*, неучествовање *с* (*на изборима*)

абсолю́т, -а *м фил.* апсолут

абсолюти́зм, -а *м* апсолутизам

абсолюти́стск||ий, -ая, -ое апсолутистички

абсолю́тно *прил.* апсолутно, безусловно; **он ~ прав** он је апсолутно у праву

абсолю́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. апсолутан, безуслован; **~ное большинство́** апсолутна већина; **~ чемпио́н** апсолутни шампион 2. потпун, савршен; **~ная тишина́** потпуна тишина ◇ **~ слух** апсолутни слух

абсорби́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш. физ., хем.* апсорбовати, апсорбирати

абсо́рбци||я, -и *ж физ., хем.* апсорпција

абстраги́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* апстраховати, апстрахирати

абстраги́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. и несврш. от чего* апстраховати, апстрахирати

абстра́ктно *прил.* апстрактно

абстра́ктност||ь, -и *ж* апстрактност

абстра́кт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но апстрактан;

~ное мышле́ние апстрактно мишљење; **~ная жи́вопись** апстрактно сликарство

абстракциони́зм, -а *м ум.* апстракционизам

абстракциони́ст, -а *м. ум.* апстракционист(а)

абстра́кци||я, -и *ж* апстракција

абсу́рд, -а *м* апсурд, бесмислица *ж*; **довести́ до ~а** довести до апсурда

абсу́рдност||ь, -и *ж* апсурдност

абсу́рд||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но апсурдан, логички немогућ, бесмислен; **~ное мне́ние** нелогично мишљење

абсце́сс, -а *м мед.* апсцес

абсци́сс||а, -ы *ж мат.* апсциса

абха́зск||ий, -ая, -ое апхаски

абха́з||цы, -цев *мн.*, **абха́з||ы, -ов** *мн.* (*јд.* **абха́з|ец, -ца** *м*, **абха́з, -а** *м* Апхаз; **абха́з|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Апхаска) Апхази

аванга́рд, -а *м* 1. *војн.* авангарда *ж*, претходница *ж* 2. *фиг.* авангарда *ж*, предводница *ж*; **в ~е** у првим редовима

аванга́рдн||ый, -ая, -ое 1. *војн.* авангардни, претходнички; **~ бой** борба претходница 2. *фиг.* напредан, прогресиван, водећи; **~ая роль** водећа улога

аванза́л, -а *м* хол, предворје *с* (*у установама*)

аванло́ж||а, -и *ж поз.* предворје *с* у ложи

аванпо́рт, -а *м пом.* вањска лука

аванпо́ст, -а *м војн.* предстража *ж*

ава́нс, -а *м* аванс, аконтација *ж*, предујам; **получи́ть ~** добити аконтацију; **вы́дать ~** дати предујам ◇ **де́лать ~ы** *кому разг.* давати наде *коме*

аванси́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. кого, что* дати/давати аванс *коме, за шта*; **~ капита́льное строи́тельство** дати аванс за капиталну изградњу

ава́нсов||ый, -ая, -ое предујамски, који се односи на аванс, аконтацију

ава́нсом *прил. разг.* као предујам, аконто; **получи́ть ~ сто рубле́й** добити аконто сто рубаља

авансце́н||а, -ы *ж поз.* авансцена; просценij(ум) *м*

авантю́р||а, -ы *ж* авантура, пустоловина

авантюри́зм, -а *м* авантуризам

авантюри́ст, -а *м* авантурист(а), пустолов

авантюристи́ческ||ий, -ая, -ое, авантюри́стск||ий, -ая, -ое авантуристички, пустоловни

авантю́рн||ый, -ая, -ое 1. пустолован; **~ая зате́я** пустолован подухват 2. авантуристички; **~ рома́н** авантуристички роман

авари́йност||ь, -и *ж* оштећеност, квар *м*

авари́йн||ый, -ая, -ое који се односи на хаварију; хаваријски; **~ая слу́жба** служба за отклањање кварова; **~ выключа́тель** сигурносни прекидач струје; **~ вы́ход** нужни излаз

ава́ри||я, -и *ж* 1. хаварија, оштећење *с*; несрећа (*саобраћајна*); **потерпе́ть ~ю** доживети (саобраћајну) несрећу, доживети удес 2. *фиг. разг.* неуспех *м*, недаћа

а́вгуст, -а *м* август, коловоз

а́вгустовск||ий, -ая, -ое августовски, коловошки

авиаба́з||а, -ы *ж* авионска база, ваздушна база

авиабензи́н, -а *м* авионски бензин

авиабиле́т, -а *м* авионска карта

авиабо́мб||а, -ы *ж* авионска бомба

авиадви́гател||ь, -я *м* авионски мотор

авиадеса́нт, -а *м војн.* ваздушни десант

авиазаво́д, -а *м* фабрика *ж*, творница *ж* авиона

авиакомпа́ни||я, -и *ж* авионска агенција

авиаконстру́ктор, -а *м* конструктор авиона

авиала́йнер, -а *м* велики путнички авион

авиали́ни||я, -и *ж* авионска линија, ваздушна линија, зрачна линија

авиамая́к, -а́ *м* светионик на аеродрому

авиамодели́зм, -а *м* авио-моделарство *с*

авиамодели́ст, -а *м* моделар авиона

авиамоде́л||ь, -и *ж* авионски модел

авиамоде́льн||ый, -ая, -ое који се односи на авионски модел

авиано́с||ец, -ца *м војн.* носач авиона

авиапассажи́р, -а *м* авионски путник

авиапо́чт||а, -ы *ж* авионска пошта

авиапромы́шленност||ь, -и *ж* индустрија авиона

авиаразве́дк||а, -и *ж војн.* ваздушно извиђање

авиасвя́з||ь, -и *ж* авионска веза

авиастрое́ни||е, -я *с* индустрија *ж* авиона

авиасъём||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** авионско снимање, снимање *с* из авиона

авиате́хник, -а *м* авионски техничар, авио-механичар

авиа́тор, -а *м заст.* авијатичар, зракопловац

авиатра́нспорт, -а *м* авионски саобраћај

авиатра́сс||а, -ы *ж* ваздушна линија, авио-страда

авиацио́нн||ый, -ая, -ое авионски, ваздухопловни, зракопловни; **~ое учи́лище** авијатичарска школа

авиа́ци||я, -и *ж* 1. авијација; **гражда́нская ~** цивилна авијација; **вое́нная ~** војна авијација; **сельскохозя́йственная ~** пољопривредна авијација 2. ваздухопловство *с*, зракопловство *с*

авиача́ст||ь, -и *ж војн.* ваздухопловна јединица

авитамино́з, -а *м мед.* авитаминоза *ж*

аво́сь *речца разг.* можда, може бити; **~ не опозда́ем** можда нећемо закаснити ◇ **на ~** на срећу, на бум, насумце

аво́с||ька, -ьки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* мрежа (*за куповину*)

авра́л, -а *м* 1. *пом.* хитан заједнички рад бродске посаде 2. *фиг. разг.* хитан рад

австрали́йск||ий, -ая, -ое аустралијански, аустралски

австрали́йц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **австрали́|ец, -йца** *м* Аустралијанац; **австрали́|йка, -йки** *ж, ген. мн.* **-ек** Аустралијанка) Аустралијанци

австри́йск||ий, -ая, -ое аустријски

австри́йц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **австри́|ец, -йца** *м* Аустријанац; **австри́|йка, -йки** *ж, ген. мн.* **-ек** Аустријанка) Аустријанци

автоба́з||а, -ы *ж* аутомобилски парк

автобиографи́ческ||ий, -ая, -ое аутобиографски, аутобиографијски

автобиографи́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но аутобиографски; **э́та по́весть ~на** та приповетка је аутобиографска

автобиогра́фи||я, -и *ж* аутобиографија

автоблокиро́вк||а, -и *ж жел.* аутоматско блокирање

авто́бус, -а *м* аутобус; **остано́вка ~а** аутобуска станица

авто́бусн||ый, -ая, -ое аутобуски; **~ое сообще́ние** аутобуски саобраћај

автовокза́л, -а *м* аутобуска станица (*међуградска*)

автоге́н, -а *м тех.* аутоген

автоге́нн||ый, -ая, -ое *тех.* аутоген; **~ая сва́рка** аутогено заваривање; **~ая ре́зка** аутогено сечење

автого́нщик, -а *м* утркивач, учесник аутомобилске утрке

автóграф, -а *м* 1. аутограм 2. аутограф, оригиналан рукопис; **пýшкинские ~ы** Пушкинови оригинални рукописи

автодорóжн||ый, -ая, -ое друмски; **~ тéхникум** саобраћајна средња школа; **~ое строительство** изградња аутомобилских путева

автодрезѝн||а, -ы *ж* моторна дрезина

автодрóм, -а *м* аутодром, аутомобилско тркалиште

автозавóд, -а *м* фабрика *ж*, творница *ж* аутомобила

автозавóдск||ий, -ая, -ое *и* **автозаводск||óй, -áя, -óе** који се односи на фабрику аутомобила

автозапрáвочн||ый, -ая, -ое: ~ая стáнция бензинска станица, бензинска пумпа

автоинспéктор, -а *м* саобраћајац

автоинспéкци||я, -и *ж* инспекција моторног друмског саобраћаја, саобраћајна милиција

автокáр, -а *м* моторна теретна колица

автоклáв, -а *м* аутоклав

автоколóнн||а, -ы *ж* аутоколона, моторизована колона

автóл, -а *м* моторно уље

автолюбѝтел||ь, -я *м* возач аутомобила-аматер

автомагистрáл||ь, -и *ж* ауто-пут *м*, ауто-страда

автомáт, -а *м* 1. аутомат; **станкѝ-~ы** аутоматске машине-алатљике; **телефóн-~** јавна телефонска говорница 2. *војн.* аутомат, машинска пушка

автоматизáци||я, -и *ж* аутоматизација

автоматизѝр||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* аутоматизовати, аутоматизирати; **систéма ~ованного управлéния** систем аутоматизованог управљања

автоматизѝр||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. и несврш.* аутоматизовати се, аутоматизирати се

автоматѝзм, -а *м* аутоматизам

автомáтик||а, -и *ж* 1. аутоматика, технологија аутоматизације 2. *зб.* аутоматска опрема, аутомати *мн. м*

автоматѝчески *прил.* 1. аутоматски 2. *фиг.* аутоматски, механички, несвесно

автоматѝческ||ий, -ая, -ое 1. аутоматски, самокретан; **~ тóрмоз** аутоматска кочница; **~ая телефóнная стáнция** аутоматска телефонска централа 2. *фиг.* аутоматски, механички; **~ие движéния** механички покрети

автоматѝч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но аутоматски, механички (*покрети итд.*).

автомáтн||ый, -ая, -ое *војн.* аутоматски; **~ая óчередь** рафал

автомáтчик, -а *м* 1. радник на аутоматским машинама-алатљикама 2. *војн.* аутоматичар

автомашѝн||а, -ы *ж* аутомобил *м*, ауто *с*

автомехáник, -а *м* аутомеханичар

автомобилестроéни||е, -я *с* индустрија *ж* аутомобила

автомобилѝзм, -а *м* аутомобилизам

автомобилѝст, -а *м* аутомобилист(а)

автомобѝл||ь, -я *м* аутомобил; **грузовóй ~** теретни аутомобил; камион; **легковóй ~** путничка кола; **гóночный ~** тркачки аутомобил; **водѝть ~** возити аутомобил; **éхать на ~е** возити се аутомобилом

автомобѝльн||ый, -ая, -ое аутомобилски; **~ая шѝна** аутомобилска гума; **~ трáнспорт** аутомобилски саобраћај; **~ завóд** фабрика аутомобила

автомотрѝс||а, -ы *ж жел.* моторна дрезина

автонóми||я, -и *ж* аутономија

автонóмност||ь, -и *ж* аутономност

автонóм||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но аутономан; **~ная óбласть** аутономна област

автопилóт, -а *м* пилот-робот

автопогрýзчик, -а *м* моторни утоваривач

автопóезд, -а *м* камион с приколицом, шлепер

автопóйл||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** аутоматска појилица

автопортрéт, -а *м* аутопортрет

áвтор, -а *м* аутор, стваралац

авторемóнтн||ый, -ая, -ое за поправку аутомобила; **~ая мастерскáя** радионица за поправку аутомобила

авторефéрáт, -а *м* аутореферат; **~ диссертáции** аутореферат дисертације

авториз||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш. и несврш.* ауторизовати, ауторизирати; **~óванный перевóд** ауторизовани превод

авторитáрност||ь, -и *ж књиш.* аутократија, диктатура

авторитáр||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* аутократски, диктаторски

авторитéт, -а *м* ауторитет; **пóльзоваться большѝм ~ом** уживати велики ауторитет; **завоевáть ~** стећи ауторитет

авторитéтно *прил.* ауторитативно

авторитéт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. угледан, утицајан; **~ учёный** угледан научник 2. ауторитативан, меродаван, поуздан; **~ное мнéние** ауторитативно мишљење; **из ~ных истóчников** из поузданих извора 3. ауторитативан; **~ тон** ауторитативан тон

áвторск||ий, -ая, -ое ауторски; **~ое прáво** ауторско право

áвторств||о, -а *с* ауторство; **установѝть** *чьё* **~** утврдити *чије* ауторство

авторýч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** наливперо *с*, пенкало *с*; **шáриковая ~** хемијска оловка

автосамосвáл, -а *м* кипер-камион

автосáн||и, -éй *мн.* моторне саонице

автостóп, -а *м* 1. *жел.* аутоматска кочница 2. аутостоп; **путешéствовать ~ом** путовати аутостопом

автострáд||а, -ы *ж* ауто-пут *м*, ауто-страда, ауто-цеста

автосцéп||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *жел.* аутоматска спојница, аутоматско квачило

автотóрмоз, -а *м тех.* аутоматска кочница

автотрáкторн||ый, -ая, -ое: ~ая промы́шленность индустрија аутомобила и трактора

автотрáнспорт, -а *м* аутомобилски саобраћај; **городскóй ~** градски аутомобилски саобраћај

автотрáнспортн||ый, -ая, -ое аутосаобраћајни

автофургóн, -а *м* ауто-фургон

автоцистéрн||а, -ы *ж* аутомобил-цистерна

автошѝн||а, -ы *ж* аутомобилска гума (*спољна*)

агá 1. *узв.* аха; **~, попáлся!** аха, долијао си! 2. *речца нар.* аха, да; **пойдёшь с нáми? — Агá!** идеш ли са нама? — Аха!

агáв||а, -ы *ж бот.* агава

агáт, -а *м мин.* ахат

агáтов||ый, -ая, -ое ахатни; који је као ахат ◇ **~ые глазá** сјајне црне очи

агéнт[1], **-а** *м* 1. агент, представник; заступник (*фирме*); **~ по снабжéнию** агент за снабдевање; **страховóй ~** агент осигуравајућег друштва; **торгóвый ~** трговачки путник 2. агент, обавештајац

агéнт[2], **-а** *м струч.* агенс

агéнтств||о, -а *с* агенција *ж*; заступништво; **трáнс-**

портное ~ путничко-транспортна агенција; **телегра́фное ~** телеграфска агенција

агенту́р||а, -ы *ж* 1. обавештајна, шпијунска служба 2. *зб.* агенти *мн. м*

агенту́рн||ый, -ая, -ое обавештајни, шпијунски; **~ые све́дения** обавештајни подаци

агита́тор, -а *м* агитатор

агита́торск||ий, -ая, -ое агитаторски

агитацио́нн||ый, -ая, -ое агитациони

агита́ци||я, -и *ж* агитација

агитбрига́д||а, -ы *ж* агитациона бригада

агити́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. *без обј. и за кого, что* агитовати, агитирати 2. *кого разг.* убеђивати, наговарати

агитколлекти́в, -а *м* колектив агитатора, пропагандна екипа

агитма́ссов||ый, -ая, -ое: ~ая рабо́та агитациони рад у масама

агитпу́нкт, -а *м* **(агитацио́нный пункт)** одсек за агитацију, пропагандни центар

агломера́т, -а *м струч.* агломерат

агломера́ци||я, -и *ж струч.* агломерација

а́гн||ец, -ца *м књиш.* 1. *заст.* јагње *с*, јање *с* 2. *фиг.* добричина, кротак човек; **прики́дываться ~цем** правити се овчицом (добричином)

агно́стик, -а *м фил.* агностик, агностичар

агностици́зм, -а *м фил.* агностицизам

аго́ни||я, -и *ж* агонија

агра́рн||ый, -ая, -ое аграрни; **~ая рефо́рма** аграрна реформа; **~ая страна́** пољопривредна земља

агрега́т, -а *м тех.* 1. агрегат; **убо́рочный ~** комбајн 2. чвор, део машине

агрега́тн||ый, -ая, -ое агрегатни

агресси́вно *прил.* агресивно

агресси́вност||ь, -и *ж* агресивност

агресси́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но агресиван, нападачки

агре́сси||я, -и *ж* агресија, напад *м*

агре́ссор, -а *м* агресор, нападач

агробиологи́ческ||ий, -ая, -ое агробиолошки

агробиоло́ги||я, -и *ж* агробиологија

агрокульту́р||а, -ы *ж* агрокултура

агрокульту́рн||ый, -ая, -ое агрокултуран

агроно́м, -а *м* агроном, стручњак за пољопривреду

агрономи́ческ||ий, -ая, -ое агрономски

агроно́ми||я, -и *ж* агрономија, наука о пољопривреди

агропромы́шленн||ый, -ая, -ое агроиндустријски; **~ ко́мплекс** агроиндустријски комплекс

агроте́хник, -а *м* агротехничар

агроте́хник||а, -и *ж* агротехника

агротехни́ческ||ий, -ая, -ое агротехнички

ад, а́да *м, лок.* **об а́де, в аду́** пакао, ад; **му́ки а́да** паклене муке; **исча́дие а́да** ђаволско племе, злотвор; **су́щий ад в до́ме** у кући је прави пакао

ада́жио *муз.* 1. *прил.* адађо, лагано, мирно 2. *непром. с* адађо *м* (*музички комад*)

адапта́ци||я, -и *ж* 1. адаптација (*организма*) 2. адаптација, прилагођавање *с* (*текста*)

адапти́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. что* адаптирати, прилагодити/прилагођавати; **~ованный текст** адаптирани текст

адвока́т, -а *м* адвокат, одвјетник; **колле́гия ~ов** адвокатска комора

адвока́тск||ий, -ая, -ое адвокатски, одвјетнички

адвокату́р||а, -ы *ж* 1. адвокатура, адвокатски посао 2. *зб.* адвокати *мн. м*

адеква́тност||ь, -и *ж* адекватност, подударност

адеква́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но адекватан, подударан

адено́ид||ы, -ов *мн.* (*јд.* **адено́ид, -а** *м*) *мед.* аденоиди

аде́пт, -а *м књиш.* адепт, присталица

аджа́рск||ий, -ая, -ое аџарски

аджа́рц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **аджа́р|ец, -ца** *м* Аџарац; **аджа́р|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Аџарка) Аџарци

администрати́вн||ый, -ая, -ое административни; **в ~ом поря́дке** административним путем ◊ **~ восто́рг** административни занос

администра́тор, -а *м* администратор; **~ гости́ницы** службеник на рецепцији

администра́торск||ий, -ая, -ое администраторски

администра́ци||я, -и *ж* 1. администрација 2. управа; управна власт; **~ заво́да** управа фабрике

администри́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* администрирати, бирократски управљати

адмира́л, -а *м* адмирал

адмиралте́йск||ий, -ая, -ое адмиралитетски ◊ **~ая игла́** шиљак на торњу Палате Адмиралитета (*у Лењинграду*)

адмиралте́йств||о, -а *с* адмиралитет *м*

адмира́льск||ий, -ая, -ое адмиралски

а́дов, -а, -о *разг.* паклени, неиздржив; **~а жари́ща** паклена врућина

адренали́н, -а *м* адреналин

а́дрес, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** адреса *ж*; **дома́шний ~** адреса стана; **служе́бный ~** службена адреса; **доста́вить, посла́ть письмо́ по ~у** уручити, послати писмо на адресу ◊ **поздрави́тельный ~** посланица поводом јубилеја, свечана писана честитка; **по** *чьему* **~у** на *чији* рачун; **сде́лать замеча́ние по** *чьему* **~у** упутити примедбу *коме*; **не по ~у** на погрешну адресу

адреса́т, -а *м* адресат, прималац, насловник

а́дресн||ый, -ая, -ое адресни; **~ стол** централна пријавница; **~ая кни́га** адресар

адрес||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш. что кому* 1. адресовати, адресирати (*писмо*) 2. *фиг.* упутити/упућивати (*питање, замерку*)

адрес||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. и несврш. куда, к кому заст.* обратити се/обраћати се *куда, коме*

а́дск||ий, -ая, -ое 1. адски, паклен 2. *фиг. разг.* страшан, ужасан, неподношљив; **~ хо́лод** цича зима; **~ая боль** неподношљив бол ◊ **~ая маши́на** *заст.* паклена машина

адъю́нкт, -а *м* 1. аспирант у високој војној школи 2. дужност *ж* млађег научника (*у неким земљама Европе и у Русији пре револуције*)

адъюта́нт, -а *м* ађутант

адъюта́нтск||ий, -ая, -ое ађутантски

адыге́йск||ий, -ая, -ое адигејски

адыге́й||цы, -цев *мн.* (*јд.* **адыге́|ец, -йца** *м* Адигејац; **адыге́|йка, -йки** *ж, ген. мн.* **-ек** Адигејка) Адигејци

аж *нар.* 1. *речца* чак, дапаче 2. *везн.* тако да

ажиота́ж, -а *м* 1. *екон.* ажиотажа *ж* (*на берзи*) 2. *разг.* узбуђење *с*, узрујавање *с*

ажита́ци||я, -и *ж заст.* узбуђење *с*, узрујаност

ажу́р, -а *м књиг.* ажурно књиговодство ◊ **в ~е** *разг.* у најбољем реду

ажу́рн||ый, -ая, -ое мрежаст; **~ые чулки́** мрежасте чарапе ◊ **~ая рабо́та** фини рад, фина израда

аз, азá *м* 1. аз (*стари назив слова »а«*) 2. *мн.* **азы́, азóв** *фиг.* почеци, основе *мн. ж*; **начáть с азóв** почети од самог почетка ◇ **ни азá (в глазá) не знать** не знати ни две унакрст; **ни азá не смы́слить** *в чём* не разумевати се *у шта*

азáли||я, -и *ж бот.* азалеја

азáрт, -а *м* занос, занесеност *ж*, страст *ж*; **войти́ в ~** занети се, распалити се; **с ~ом** са страшћу

азáртно *прил.* страствено, ватрено

азáртност||ь, -и *ж* страственост, ватреност

азáрт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но страстан, ватрен; **~ игрóк** страстан коцкар ◇ **~ные и́гры** хазардне игре

áзбук||а, -и *ж* 1. азбука, абецеда; **рýсская ~** руска азбука 2. буквар *м*, почетница 3. *фиг.* основа, азбука; **~ наýки** почеци науке ◇ **~ Мóрзе** Морзеова азбука; **нóтная ~** систем нотних знакова

áзбучн||ый, -ая, -ое азбучни; **в ~ом поря́дке** по азбучном реду ◇ **~ая и́стина** општепозната истина

азербайджáнск||ий, -ая, -ое азербејџански

азербайджáнц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **азербайджáн|ец, -ца** *м* Азербејџанац; **азербайджáн|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Азербејџанка) Азербејџанци

азиáт, -а *м* 1. Азијац 2. *заст. пеј.* варварин, простак

азиáтск||ий, -ая, -ое азијски, азијатски

áзимут, -а *м астр., геогр.* азимут

азóт, -а *м хем.* азот, душик

азóтист||ый, -ая, -ое *хем.* азотаст, душичнаст; **~ая кислотá** азотаста киселина

азóтн||ый, -ая, -ое *хем.* азотни, душични; **~ая кислотá** азотна киселина; **~ые удобрéния** азотна ђубрива

азý *непром. с кув.* азу *м*

áист, -а *м* рода *ж*

ай *узв.* јао, ај, ех; **ай, бóльно!** јао, боли!; **ай, как нехорошó!** ех, баш не ваља!; **ай-ай-áй, что мы надéлали!** јао, шта смо то урадили! ◇ **ай да** гле, баш; **ай да молодéц** баш је лаф

айв||á, -ы́ *ж бот.* дуња (*стабло и плод*)

айвóв||ый, -ая, -ое од дуње; **~ое варéнье** слатко од дуња

айдá *узв. нар.* 1. хајде; **~ в лес** хајде у шуму 2. *у функц. предик.* хајде; **он сел на велосипéд и ~ в гóрод** сео је на бицикл и отперјао у град

áйсберг, -а *м* санта *ж* леда, ледено брдо

академи́зм, -а *м* академизам

акадéмик, -а *м* академик

академи́ческ||ий, -ая, -ое 1. академски; **~ая жи́вопись** академско сликарство; **~ спор** академска (теоретска) расправа 2. академски, школски; **~ год** академска година

академи́чност||ь, -и *ж* академизам *м*

акадéми||я, -и *ж* академија (*научна установа или висока школа*); **Акадéмия наýк СССР** Академија наука СССР; **~ худóжеств** академија ликовних уметности; **сельскохозя́йственная ~** виша пољопривредна школа

áкань||е, -я *с* акање (*изговарање ненаглашеног »о« као »а« у руском језику*)

áка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* акати (*изговарати ненаглашено »о« как »а« у руском језику*)

акáци||я, -и *ж* багрем *м*, акација

аквалáнг, -а *м* аквалунг (*апарат*)

акваланги́ст, -а *м* спортист(а) ронилац

аквамари́н, -а *м мин.* аквамарин

аквамари́нов||ый, -ая, -ое 1. *мин.* аквамарински, од аквамарина 2. боје аквамарина

акванáвт, -а *м* подводни истраживач мора

акварели́ст, -а *м* акварелист(а)

акварéл||ь, -и *ж* 1. водена посна боја, акварелска боја; **писáть ~ью** сликати воденим бојама 2. акварел *м* (*слика*); **вы́ставка ~ей** изложба акварела

акварéльн||ый, -ая, -ое акварелни, акварелски

аквáриум, -а *м* акварij(ум)

аквáриумн||ый, -ая, -ое акваријумски; **~ое рыбовóдство** одгајивање риба у акварij(ум)у

акватóри||я, -и *ж струч.* акваторија

акведýк, -а *м* аквадукт

акклиматизáци||я, -и *ж* аклиматизација

акклиматизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* аклиматизирати, аклиматизовати, прилагодити/прилагођавати

акклиматизи́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. и несврш.* аклиматизирати се, аклиматизовати се, прилагодити се/прилагођавати се

аккомодáци||я, -и *ж струч.* акомодација, прилагођавање *с*, подешавање *с*; **~ глáза** акомодација ока

аккомпанемéнт, -а *м муз.* музичка пратња; **петь под ~ роя́ля** певати уз клавирску пратњу

аккомпаниáтор, -а *м* музички пратилац, музичар инструменталист(а)

аккомпани́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. кому муз.* пратити *кога* на музичком инструменту

аккóрд, -а *м муз.* акорд; **заключи́тельный ~** завршни акорд; **брать ~** узимати акорд

аккордеóн, -а *м* клавирска хармоника, акордеон

аккордеони́ст, -а *м* хармоникаш

аккóрдн||ый, -ая, -ое *струч.* по учинку, на акорд; **~ая плáта** плата по учинку; **~ая рабóта** рад на акорд

аккредити́в, -а *м фин.* акредитив, пуномоћје *с*

аккредити́вн||ый, -ая, -ое *фин.* акредитиван

аккредит||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш. и несврш.* 1. *фин.* опуномоћити/опуномоћавати 2. *дипл.* акредитирати, акредитовати, наименовати/именовати

аккумули́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* акумулирати, нагомилати/нагомилавати

аккумуля́тор, -а *м* акумулатор; **электри́ческий ~** електрични акумулатор; **заряди́ть ~** напунити акумулатор

аккумуля́торн||ый, -ая, -ое акумулаторски

аккумуля́ци||я, -и *ж* акумулација, нагомилавање *с*

аккурáт: в ~ *нар.* баш, управо, тачно

аккурати́ст, -а *м разг. ирон.* уредан, акуратан човек, педант

аккурáтно *прил.* 1. тачно, редовно: **~ посылáть пи́сьма** редовно слати писма 2. чисто, уредно, педантно; **~ одéтый** уредно одевен 3. *разг.* опрезно, обазриво; **~ нести́** пажљиво носити

аккурáтност||ь, -и *ж* уредност, акуратност

аккурáт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. уредан; акуратан (*човек*) 2. педантан, акуратан, чист; **~ная рабóта** педантна израда

акр, -а *м* акр. јутро *с*, рал (*земљишна мера у неким земљама равна 4047* $м^2$)

акробáт, -а *м* акробат(а)

акробáтик||а, -и *ж* акробатика

акробати́ческ||ий, -ая, -ое акробатски

акрóпол||ь, -я *м* акропола *ж*, акропољ

акселера́ци||я, -и *ж антроп.* акцелерација

аксельба́нт||ы, -ов *мн.* (*јд.* **аксельба́нт, -а** *м*) акселбанд

аксессуа́р||ы, -ов *мн.* (*јд.* **аксессуа́р, -а** *м*) **1.** додатак, акцесориј(ум) **2.** детаљи **3.** *поз.* реквизит, реквизита *ж*

аксио́м||а, -ы *ж* аксиома, аксиом *м*

акт, -а *м* **1.** акт, чин, поступак; **тво́рческий ~** стваралачки чин; **террористи́ческий ~** терористички поступак **2.** *поз.* чин, акт; **траге́дия в пяти́ ~ах** трагедија у пет чинова **3.** акт, закон **4.** акт, спис; **обвини́тельный ~** оптужница; **соста́вить ~** направити записник ◇ **~ы гражда́нского состоя́ния** матичне књиге (*рођених, венчаних и умрлих*)

актёр, -а *м* глумац; **траги́ческий ~** трагичар; **коми́ческий ~** комичар

актёрск||ий, -ая, -ое глумачки; **~ое мастерство́** глумачка вештина

актёрств||о, -а *с* **1.** глумачки позив, глумаштво **2.** *фиг.* претварање, изигравање, глумљење

акти́в [1], **-а** *м* актив; **парти́йный ~** партијски актив

акти́в [2], **-а** *м фин.* актива *ж*; **~ и пасси́в** актива и пасива

активиза́ци||я, -и *ж* активизација

активизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. кого, что* активисати, активи(зи)рати

активизи́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. и несврш.* активисати се, активи(зи)рати се; постати/постајати активан

акти́вно *прил.* активно

акти́вност||ь, -и *ж* активност, активитет *м*

акти́в||ный [1], **-ная, -ное; -ен, -на, -но 1.** активан, радан, енергичан **2.** активан, акутан; **~ проце́сс в лёгких** акутни процес на плућима

акти́вн||ый [2], **-ая, -ое** *фин.* активан; **~ бала́нс** активан биланс

акти́ни||я, -и *ж зоол.* морузгва, актинија

а́ктов||ый, -ая, -ое: ~ зал аула, свечана сала

актри́с||а, -ы *ж* глумица

актуа́льност||ь, -и *ж* актуелност, актуалност

актуа́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно актуелан, актуалан, савремен; **~ьная те́ма** актуелна тема; **~ вопро́с** акутно питање

аку́л||а, -ы *ж* ајкула, морски пас

аку́л||ий, -ья, -ье ајкулин

аку́стик, -а *м* **1.** акустичар **2.** радник на акустичним апаратима

аку́стик||а, -и *ж* **1.** акустика **2.** акустичност, звучност; **хоро́шая ~ за́ла** добра акустичност сале

акусти́ческ||ий, -ая, -ое акустички; акустичан

акуше́р, -а *м* акушер

акуше́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** примаља, бабица

акуше́рск||ий, -ая, -ое акушерски, бабички

акуше́рств||о, -а *с* **1.** акушерство, породиљство **2.** бабичење, бабичлук *м*

акце́нт, -а *м* **1.** *лингв.* нагласак, акцен(а)т **2.** страни нагласак; **говори́ть с ~ом** имати страни нагласак у говору ◇ **сде́лать ~** *на чём* ставити нагласак *на шта*

акценти́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* **1.** *лингв.* акцентовати, акцентирати, ставити/стављати акценатске знаке **2.** *фиг.* нагласити/наглашавати, истаћи/истицати

акци́з, -а *м* акциза *ж*, трошарина *ж*, порез на потрошњу (*у капиталистичким земљама*)

акционе́р, -а *м* акционар, деоничар

акционе́рн||ый, -ая, -ое акционарски, деонички; **~ое о́бщество** акционарско друштво

а́кци||я [1], **-и** *ж екон.* акција, деоница, удео *м*; **~и поднима́ются, па́дают** курс акција скаче, пада

а́кци||я [2], **-и** *ж* акција, делатност; **дипломати́ческая ~** дипломатска акција

алба́нск||ий, -ая, -ое албански

алба́нц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **алба́н|ец, -ца** *м* Албанац; **алба́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Албанка) Албанци

а́лгебр||а, -ы *ж* алгебра

алгебраи́ческ||ий, -ая, -ое алгебарски; **~ое уравне́ние** алгебарска једначина

алгори́тм, -а *м мат.* алгоритам

але́бард||а, -ы *ж* халебарда

але́бастр, -а *м мин.* алабастер

але́бастров||ый, -ая, -ое алабастров, алабастерски

александри́т, -а *м мин.* александрит

але́||ть, -ет, -ют *несврш.* **1.** рудети, постајати црвен **2.** црвенити се, руменити се

але́||ться, -ется, -ются *несврш.* црвенити се, руменити се

алжи́рск||ий, -ая, -ое алжирски

алжи́рц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **алжи́р|ец, -ца** *м* Алжирац; **алжи́р|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Алжирка) Алжирци

а́ли *везн. нар.* или; **уста́л ~ бо́лен** уморан или болестан; **~ не по́мнишь?** зар се не сећаш?

а́либи *непром. с правн.* алиби *м*; **доказа́ть своё ~** доказати свој алиби

алиме́нтн||ый, -ая, -ое који се односи на алиментацију, на плаћање издржавања

алиме́нт||ы, -ов *мн.* алиментација *ж*, накнада *ж* за издржавање; **плати́ть ~** плаћати издржавање; **получа́ть ~** примати алиментацију

алкало́ид, -а *м хем.* алкалоид

алкоголи́зм, -а *м* алкохолизам; **борьба́ с ~ом** борба против алкохолизма

алкого́лик, -а *м* алкохоличар

алкого́л||ь, -я *м* **1.** *струч.* алкохол **2.** алкохолна пића

алкого́льн||ый, -ая, -ое алкохолни

алла́х, -а *м* алах ◇ **~ его́ ве́дает** алах (бог) би га знао; **одному́ ~у изве́стно** нико жив не зна; **ну его́ к ~у!** *разг.* мани га се!, остави га!

аллегори́ческ||ий, -ая, -ое алегорички, алегоријски

аллегори́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но алегоричан, алегоријски

аллего́ри||я, -и *ж* алегорија; **говори́ть ~ями** изражавати се алегоријски

алле́гро *муз.* **1.** *прил.* алегро **2.** *непром. с* алегро *м* (*музички комад*)

аллерге́н, -а *м мед.* алерген

аллерги́ческ||ий, -ая, -ое *мед.* алергичан; **~ на́сморк** алергична кијавица

аллерги́||я, -и *ж мед.* алергија

алле́||я, -и *ж* дрворед *м*, алеја; **ли́повая ~** липова алеја

аллига́тор, -а *м зоол.* алигатор

аллилу́йя *узв. цркв.* алелуја, алилуја

аллопа́т, -а *м мед.* алопат

аллопа́ти||я, -и *ж* алопатија

аллю́р, -а *м* алира *ж* (*начин ходања, трчања коња*)

алма́з, -а *м* дијамант

алма́зн||ый, -ая, -ое дијамантски, од дијаманта, алмазан

ало́йн||ый, -ая, -ое алојни, од алоје
ало́э *непром. с бот.* алој *м*, алоја *ж*
алта́йск||ий, -ая, -ое алтајски
алта́йц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **алта́|ец, -йца** *м* Алтајац; **алта́|йка, -йки** *ж, ген. мн.* **-ек** Алтајка) Алтајци
алта́рн||ый, -ая, -ое олтарски
алта́р||ь, -я́ *м* **1.** *цркв.* олтар **2.** *заст. и свеч.* олтар, жртвеник; **возложи́ть (принести́) на ~** *чего* жртвовати на олтар *чега*
алты́н, -а *м заст.* алтин (*три копејке*)
алфави́т, -а *м* **1.** алфабет, азбука *ж*, абецеда *ж*; **ру́сский ~** руска азбука **2.** азбучни редослед; **написа́ть фами́лии по ~у** написати презимена по азбучном реду **3.** *чего* абецедар, азбучни регистар
алфави́тн||ый, -ая, -ое азбучни, абецедни; **~ указа́тель** азбучни регистар
алхи́мик, -а *м* алхемичар
алхи́ми||я, -и *ж* алхемија
а́лчно *прил.* похлепно, грамзиво; халапљиво
а́лчност||ь, -и *ж* похлепа, грамзивост; халапљивост
а́лч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *к чему* похлепан, грамзив *за чим*; халапљив, лаком *на шта*; **~ к деньга́м (до де́нег)** грамзив на новац, похлепан за новцем
а́лый, а́лая, а́лое; ал, а́ла *и* **ала́, а́ло** алев, отвореноцрвен, пурпуран; **а́лая ле́нта** отвореноцрвена машна; **а́лые стя́ги** пурпурне заставе
алыч||а́, -и́ *ж бот.* џенерика (*стабло и плод*)
аль *везн. нар. в.* **а́ли**
альбатро́с, -а *м зоол.* албатрос
альбино́с, -а *м* албин, албино
альбо́м, -а *м* албум; **~ для ма́рок** албум за марке
альбо́мн||ый, -ая, -ое албумски, за албум
алько́в, -а *м* алков, алковен
алько́вн||ый, -ая, -ое· ~ые похожде́ния љубавне пустоловине
альмана́х, -а *м* алманах, годишњак
альпи́йск||ий, -ая, -ое 1. алпски, алпијски **2.** планински; **~ие па́стбища** планински пашњаци
альпини́зм, -а *м* алпинизам, планинарство *с*
альпини́ст, -а *м* алпинист(а), планинар
альпини́стск||ий, -ая, -ое алпинистички, планинарски; **~ ла́герь** планинарски логор
альт, -а *м, мн.* **-ы́, -о́в** *муз.* **1.** алт (*певач, глас*) **2.** алт-виолина *ж* (*инструменат*)
альтернати́в||а, -ы *ж* алтернатива
альтернати́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но алтернативан
альти́ст, -а *м* свирач на алт-виолини
альтруи́зм, -а *м* алтруизам
альтруи́ст, -а *м* алтруист(а)
альтруисти́ческ||ий, -ая, -ое, альтруисти́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но алтруистички, алтруистичан
а́льф||а, -ы *ж* алфа (*слово*) ◇ **~ и оме́га** *чего* алфа и омега *чега*
алья́нс, -а *м* алијанса *ж*
алюми́ниев||ый, -ая, -ое алуминијумски, алуминијски, од алуминиј(ум)а
алюми́ни||й, -я *м* алуминиј(ум)
аляпова́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то неукусан, дречећи; незграпан, нескладан
амазо́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *заст.* **1.** амазонка **2.** дуга хаљина за јахање
амальга́м||а, -ы *ж* **1.** *хем.* амалгам *м*, амалгама **2.** *фиг. књиш.* смеса, мешавина
амба́р, -а *м* амбар
амбицио́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *заст.* претерано амбициозан, частољубив
амби́ци||я, -и *ж* болесна амбиција, частољубље *с* ◇ **вломи́ться (уда́риться) в ~ю** *разг.* јако се увредити, наљутити се
амбразу́р|а, -ы *ж* **1.** *војн.* амбразура, пушкарница **2.** *архит.* отвор *м* за прозор или врата
амбулато́ри||я, -и *ж* амбуланта, амбулаториј(ум) *м*
амбулато́рн||ый, -ая, -ое амбулантни, амбулантски; амбулаторијски; **~ больно́й** болесник на амбулантном лечењу
амво́н, -а *м црка.* амвон
амёб||а, -ы *ж* амеба
америка́нск||ий, -ая, -ое 1. амерички; **~ матери́к** амерички континенат **2.** амерички, који се односи на Американце
америка́нц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **америка́н|ец, -ца** *м* Американац; **америка́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Американка) Американци
амети́ст, -а *м мин.* аметист
амети́стов||ый, -ая, -ое аметистни, од аметиста
аминокисло́||ты, -т *мн.* (*јд.* **аминокисло|та́, -ты́** *ж*) *хем.* амино-киселине
ами́нь *речца цркв.* амин, амен
аммиа́к, -а *м хем.* амонијак
аммиа́чн||ый, -ая, -ое амонијачни
аммо́ниев||ый, -ая, -ое амонијев
аммо́ни||й, -я *м хем.* амониј(ум)
амнисти́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* амнестирати
амни́сти||я, -и *ж* амнестија; **дать ~ю** *кому* дати амнестију *коме*; **попа́сть под ~ю** бити амнестиран
амора́льно *прил.* аморално
амора́льност||ь, -и *ж* аморалност
амора́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно неморалан, аморалан; **~ьное поведе́ние** аморално понашање; **~ челове́к** неморалан човек
амортиза́тор, -а *м тех.* амортизер, пригушивач
амортизацио́нн||ый, -ая, -ое амортизациони; **~ые устро́йства** уређаји за амортизирање
амортиза́ци||я, -и *ж струч.* амортизација
амортизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. струч.* амортизирати, амортизовати
амо́рфност||ь, -и *ж* **1.** *струч.* аморфност **2.** безобличност, аморфност
амо́рф||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *струч.* аморфан, некристалисан **2.** безобличан, аморфан; **~ная ма́сса** безоблична маса
ампе́р, -а *м, ген. мн.* **ампе́р** *физ.* ампер
амперме́тр, -а *м физ.* амперметар
ампи́р, -а *м ум.* ампир
амплиту́д||а, -ы *ж физ.* амплитуда; **~ колеба́ний** амплитуда колебања
амплуа́ *непром. с поз.* карактерна улога, врста улога; **~ ко́мика, тра́гика** стална улога комичара, трагичара
а́мпул||а, -ы *ж* ампула
ампута́ци||я, -и *ж мед.* ампутација
ампути́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. мед.* ампутирати
амуле́т, -а *м* амајлија *ж*, амулет
амуни́ци||я, -и *ж заст.* војничка опрема
аму́рн||ый, -ая, -ое *заст. и шаљ.* љубавни; **~ые дела́** љубав
амфи́би||я, -и *ж* **1.** *зоол.* водоземац *м*, амфибија

2. *бот.* амфибија 3. *тех.* амфибија (*авион, аутомобил*)
амфибрáхи||й, -я *м књиж.* амфибрах
амфитеáтр, -а *м* 1. амфитеатар (*у Грчкој и Риму*) 2. уздигнути партер (*у позоришту итд.*)
áмфор||а, -ы *ж* амфора
анабиóз, -а *м биол.* анабиоза *ж*
анáлиз, -а *м* анализа *ж;* **кáчественный ~** квалитативна анализа; **колúчественный ~** квантитативна анализа; **химúческий ~** хемијска анализа; **~ крóви** анализа крви; **~ худóжественного произведéния** анализа уметничког дела ◇ **математúческий ~** математичка анализа
анализúр||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* анализирати
аналúтик, -а *м* аналитичар
аналитúческ||ий, -ая, -ое аналитички, аналитичан; **~ мéтод** аналитички метод; **~ ум** аналитички ум
аналогúчно *прил.* аналогно, слично
аналогúчност||ь, -и *ж* аналогност, сличност
аналогúч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *чему* аналоган, сличан; **~ слýчай** сличан случај; **~ное решéние** слична одлука
аналóги||я, -и *ж* аналогија, сличност; **по ~и** по аналогији
аналó||й, -я *м цркв.* налоњ
ананáс, -а *м* ананас
ананáсн||ый, -ая, -ое, ананáсов||ый, -ая, -ое ананасов, ананасни, од ананаса
анáпест, -а *м књиж.* анапест
анархúзм, -а *м* анархизам
анархúст, -а *м* анархист(а)
анархúстск||ий, -ая, -ое анархистички, анархистичан
анархúческ||ий, -ая, -ое анархичан, анархички
анархúч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но анархоидан
анáрхи||я, -и *ж* 1. анархија, безвлашће *с* 2. анархија, стихијност; **~ произвóдства** *екон.* анархија производње
анáтом, -а *м* анатом
анатомúр||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* секцирати, обдуцирати
анатомúческ||ий, -ая, -ое анатомски; **~ áтлас** анатомски атлас
анатóми||я, -и *ж* анатомија
анáфем||а, -ы *ж цркв.* анатема, проклетство *с;* **предáть ~е** *кого* бацити анатему *на кога*
анахронúзм, -а *м* анахронизам
анахронúческ||ий, -ая, -ое анахронистички
анахронúч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но анахроничан, застарео, несавремен
ангажемéнт, -а *м заст.* ангажман
ангажúр||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. заст.* 1. *поз.* ангажирати, ангажовати 2. ангажирати, ангажовати, позвати/позивати на плес; **~ на мазýрку** ангажирати за мазурку
ангáр, -а *м* хангар
ангáрн||ый, -ая, -ое хангарски
áнгел, -а *м* анђео ◇ **день ~а** *заст.* имендан
áнгельск||ий, -ая, -ое анђелски, анђеоски; **~ харáктер** анђелски карактер
ангúн||а, -ы *ж* ангина
англúйск||ий, -ая, -ое енглески; **~ язы́к** енглески језик ◇ **~ая соль** горка со
англикáнск||ий, -ая, -ое англикански; **~ая цéрковь** англиканска црква
англичá||не, -н *мн.* (*јд.* **англичáнин, -а** *м* Енглез; **англичáн|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Енглескиња) Енглези
ангóльск||ий, -ая, -ое анголски
ангóльц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **ангóл|ец, -ьца** *м* Анголац; **ангóл/ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Анголкиња) Анголци
ангóрск||ий, -ая, -ое ангорски; **~ая кóшка** ангорска мачка; **кóфта из ~ой шéрсти** џемпер од ангоре
андáнте *муз.* 1. *прил.* анданте, лагано 2. *непром. с* анданте *м* (*музички комад*)
анекдóт, -а *м* 1. анегдота *ж,* виц; **рассказáть ~** испричати виц 2. *разг.* смешан, необичан доживљај
анекдотúческ||ий, -ая, -ое анегдотски, анегдотичан
анекдотúч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но невероватан, нестваран; смешан; **~ случáй** невероватан случај
анемúческ||ий, -ая, -ое анемичан; **~ое состояние** анемично стање
анемúч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но анемичан, малокрван; млитав; **~ вид** анемичан изглед
анемú||я, -и *ж мед.* анемија
анестезиóлог, -а *м* анестезиолог
анестезúр||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш. мед.* анестезирати; **~ующее. срéдство** анестетично средство, анестетик
анестезú||я, -и *ж мед.* анестезија; **мéстная ~** локална анестезија
анилúн, -а *м хем.* анилин
анилúнов||ый, -ая, -ое анилински; **~ые крáски** анилинске боје
анималúст, -а *м ум.* анималист(а)
анимúзм, -а *м* анимизам
анимистúческ||ий, -ая, -ое анимистички
анúс, -а *м* 1. *бот.* анис (*биљка*) 2. анисовка *ж* (*врста јабука*)
анúсовк||а, -и *ж* 1. анисовка (*врста јабука*) 2. анисовача (*ракија*)
анúсов||ый, -ая, -ое анисов, од аниса; **~ое мáсло** анисово уље
анкéт||а, -ы *ж* 1. анкетни листић; **запóлнить ~у** испунити анкетни листић 2. анкета; **провестú ~у** спровести анкету
анкетúровани||е, -я *с* анкетирање
анкетúр||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* анкетирати
анкéтн||ый, -ая, -ое анкетни; **~ые дáнные** анкетни подаци
аннáл||ы, -ов *мн. књиш.* анали *мн. м,* летописи *мн. м.*
аннексионúстск||ий, -ая, -ое анексионистички
аннексúр||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* анектирати
аннéкси||я, -и *ж* анексија
аннотáци||я, -и *ж* анотација, белешка
аннотúр||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* анотирати, саставити/састављати анотацију
аннулúр||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* анулирати, поништити/поништавати; **~ договóр** поништити уговор
аннуля́ци||я, -и *ж* анулирање *с,* поништење *с*

ано́д, -а *м физ.* анода *ж*

ано́дн||ый, -ая, -ое *физ.* анодни

анома́ли||я, -и *ж* аномалија, неправилност; **магни́тная ~** *физ.* магнетна аномалија

анома́льн||ый, -ая, -ое аномалан, неправилан

анони́м, -а *м* 1. аноним (*писац*) 2. анонимно, непотписано дело

анони́м||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* анонимно, непотписано писмо

анони́мно *прил.* анонимно

анони́м||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но анониман, непотписан

анони́мщик, -а *м разг. презр.* писац анонимних писама

ано́нс, -а *м* анонса *ж*, оглас (*о концерту, предавању итд.*)

анонси́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* анонсирати, огласити/оглашавати

анса́мблев||ый, -ая, -ое који се односи на ансамбл

анса́мбл||ь, -я *м* 1. ансамбл; **архитекту́рный ~** архитектурни комплекс 2. ансамбл, састав; **~ пе́сни и пля́ски** ансамбл песама и игара; **вока́льно-инструмента́льный ~** вокално-инструментални састав

антагони́зм, -а *м* антагонизам; **кла́ссовый ~** класни антагонизам

антагони́ст, -а *м* антагонист(а)

антагонисти́ческ||ий, -ая, -ое антагонистички; **~ие кла́ссы** антагонистичке класе; **~ие противоре́чия** непомирљиве супротности

антаркти́ческ||ий, -ая, -ое антарктички

анте́нн||а, -ы *ж* антена

анте́нн||ый, -ая, -ое *тех.* антенски

антибио́тик||и, -ов *мн.* (*јд.* **антибио́тик, -а** *м*) *фарм.* антибиотици

антивое́нн||ый, -ая, -ое противратни, протуратни

антидемократи́ческ||ий, -ая, -ое антидемократски, протудемократски

антиимпериалисти́ческ||ий, -ая, -ое антиимперијалистички

антиистори́ческ||ий, -ая, -ое антиисторијски, протуисторијски

антиква́р, -а *м* антиквар

антикварна́т, -а *м* антикваријат; антикварство *с*

антиква́рн||ый, -ая, -ое 1. антикваран, старински; **~ая ва́за** старинска ваза 2. антикваран; **~ магази́н** антикварница (*продавница ретких уметничких предмета*)

антикоммуни́зм, -а *м* антикомунизам

антикоррози́йн||ый, -ая, -ое, антикоррозио́нн||ый, -ая, -ое антикорозиони

антило́п||а, -ы *ж* антилопа

антимаркси́стск||ий, -ая, -ое антимарксистички

антимилитари́зм, -а *м* антимилитаризам

антимилитари́стск||ий, -ая, -ое антимилитаристички

антимо́ни||я, -и *ж:* **разводи́ть ~и** *разг.* млатити празну сламу, бавити се непотребним расуђивањем

антинаро́дн||ый, -ая, -ое противнародни, ненародни

антинау́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но ненаучан

антино́ми||я, -и *ж фил.* антиномија

антиобще́ственн||ый, -ая, -ое антисоцијалан, асоцијалан

антипарти́||йный, -йная, -йное; -ен, -йна, -йно антипартијски

антипати́чност||ь, -и *ж* антипатичност, несимпатичност

антипати́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но антипатичан, несимпатичан

антипа́ти||я, -и *ж* антипатија; **пита́ть ~ю** *к кому* гајити антипатију *према коме;* **внуша́ть ~ю** *кому* изазивати антипатију *код кога*

антипо́д, -а *м* антипод

антирелигио́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но антирелигиозан

антисанита́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но нехигијенски

антисеми́т, -а *м* антисемит

антисемити́зм, -а *м* антисемитизам

антисеми́тск||ий, -ая, -ое антисемитски, противјеврејски

антисе́птик, -а *м фарм.* антисептик

антисе́птик||а, -и *ж мед.* антисепса

антисепти́ческ||ий, -ая, -ое *мед.* антисептичан

антисовети́зм, -а *м* антисовјетизам

антисове́тск||ий, -ая, -ое антисовјетски

антите́з||а, -ы *ж књиш.* антитеза, противна тврдња

антите́зис, -а *м фил.* антитеза *ж*

антит||ела́, -е́л *мн.* (*јд.* **антите́л|о, -а** *с*) *мед.* антитела

антифаши́ст, -а *м* антифашист(а)

антифаши́стск||ий, -ая, -ое антифашистички; **~ое движе́ние** антифашистички покрет

анти́христ, -а *м* 1. *рел.* антихрист 2. *нар. заст.* некрст, сотона (*псовка*)

антихудо́жественн||ый, -ая, -ое неуметнички, протууметнички

антицикло́н, -а *м метеор.* антициклон

античасти́||цы, -ц *мн.* (*јд.* **античасти́ц|а, -ы** *ж*) *физ.* античестице

анти́чност||ь, -и *ж* 1. антика, грчко-римска култура 2. античност, класична лепота

анти́чн||ый, -ая, -ое 1. антички; **~ое иску́сство** античка уметност 2. антични, класичан; **~ про́филь** антични профил (*лица*)

антологи́ческ||ий, -ая, -ое антички, на антички начин; **~ая поэ́зия** поезија у античком духу

антоло́ги||я, -и *ж књиж.* антологија

анто́ним, -а *м лингв.* антоним

анто́нов||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** антоновка (*врста јесењих киселих јабука*)

анто́новск||ий, -ая, -ое: ~ие я́блоки антоновке (*јабуке*)

антра́кт, -а *м* 1. *поз.* пауза *ж* (*између чинова*) 2. *муз.* међучин, међуигра *ж* (*у драмском или оперском делу*)

антраци́т, -а *м мин.* антрацит

антраша́ *непром. с* антраша *ж*, поскок *м* (*врста балетске фигуре*) ◊ **выде́лывать (выки́дывать) ~** преплитати ногама

антреко́т, -а *м кув.* крменадла *ж* (*од говеђег меса*)

антрепренёр, -а *м поз.* антрпренер

антресо́л||и, -ей *мн.* (*јд.* **антресо́л|ь, -и** *ж*) 1. полуспрат *м*, међуспрат *м* 2. балкон *м* 3. *разг.* плакар *м* (*под плафоном*)

антропо́лог, -а *м* антрополог

антропологи́ческ||ий, -ая, -ое антрополошки

антрополо́ги||я, -и *ж* антропологија

антропоморфи́зм, -а *м* антропоморфизам

антропоморфи́ческ||ий, -ая, -ое антропоморфички
анфа́с *прил.* анфас, спреда, с лица; **сфотографи́роваться ~** сликати се анфас
анфила́д||а, -ы *ж* анфилада
анча́р, -а *м бот.* анчар
анчо́ус, -а *м зоол.* сардела *ж*, инћун (*риба*)
аншла́г, -а *м* **1.** *поз.* оглас (*да су улазнице распродане*) **2.** општи наслов (*у новинама*) ◇ **идти́ с ~ом** приказивати се са великим успехом (*о позоришном комаду*)
аню́тин: ~ы гла́зки *бот.* даниноћ, маћухица
ао́рт||а, -ы *ж анат.* аорта
аорта́льн||ый, -ая, -ое аортни
апартаме́нт||ы, -ов *мн.* (*јд.* **апартаме́нт, -а** *м*) *заст.* апартман, раскошан стан
апартеи́д, -а *м полит.* апартхејд
апати́т, -а *м мин.* апатит
апати́тов||ый, -ая, -ое од апатита; **~ые ру́ды** руде апатита
апати́чно *прил.* апатично, равнодушно
апати́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но апатичан, равнодушан; **~ челове́к** апатичан човек
апа́ти||я, -и *ж* апатија, равнодушност
апа́ш *непром.*: **руба́шка ~** кошуља са широком отвореном крагном
апелли́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* **1.** *правн.* апеловати, апелирати **2.** *к кому, чему* апеловати, апелирати *на кога, шта*
апелляцио́нн||ый, -ая, -ое апелациони; **~ суд** апелациони суд
апелля́ци||я, -и *ж* **1.** *правн.* апелација, жалба **2.** апел *м*; **~ к обще́ственному мне́нию** апел јавном мњењу
апельси́н, -а *м, ген. мн.* **-ов** поморанџа *ж*, наранџа *ж*
апельси́нн||ый, -ая, -ое, апельси́нов||ый, -ая, -ое поморанџин, наранџин; **~ое де́рево** дрво поморанџе; **~ сок** сок од поморанџе
аплоди́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* аплаудирати, пљескати, тапшати
аплодисме́нт||ы, -ов *мн.* аплауз *м*, пљесак *м*; **бу́рные ~** буран аплауз
апло́мб, -а *м* претерана самоувереност, самопоуздање *с*; **говори́ть с ~ом** самоуверено говорити
апоге́||й, -я *м* **1.** *астр.* апогеј **2.** *фиг. књиш.* врхунац, највећи процват; **в ~е сла́вы** на врхунцу славе
апока́липсис, -а *м* апокалипса *ж*
апо́криф, -а *м књиж.* апокриф
апокрифи́ческ||ий, -ая, -ое апокрифан; **~ая литерату́ра** апокрифна књижевност
аполити́чност||ь, -и *ж* аполитичност
аполити́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но аполитичан
апологе́т, -а *м* апологет(а)
аполо́ги||я, -и *ж* апологија
апоплекси́ческ||ий, -ая, -ое *мед.* апоплектичан; **~ уда́р** излив крви у мозак
апопле́кси||я, -и *и* **апоплекси́||я, -и** *ж мед.* апоплексија, мождана кап
апо́рт, -а *м бот.* апорт (*врста слатких јабука*)
апостерио́ри *прил. фил.* а постериори, зависно од искуства, на основу искуства
апостерио́р|ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *фил.* апостериоран, зависан од искуства
апо́стол, -а *м* **1.** *цркв.* апостол **2.** *књиш. фиг.* поборник, проповедник (*идеје, учења*) **3.** богослужбена књига (*православне цркве*)
апо́стольск||ий, -ая, -ое *цркв.* апостолски
апостро́ф, -а *м лингв.* апостроф
апофео́з, -а *м* **1.** *књиш.* апотеоза *ж*, слављење *с*, величање *с* **2.** *поз.* свечана завршна слика
аппара́т, -а *м* **1.** апарат, прибор, направа *ж*; **телефо́нный ~** телефонски апарат; **рентге́новский ~** рендген-апарат **2.** *физиол.* апарат, скуп органа; **пищевари́тельный ~** органи за варење **3.** апарат, организација *ж*, установа *ж*; **госуда́рственный ~** државни апарат **4.** колектив; особље *с* установе; **~ министе́рства** колектив сарадника министарства
аппарату́р||а, -ы *ж зб.* апаратура
аппара́тчик, -а *м* радник на апаратури
аппендици́т, -а *м мед.* апендицитис, упала *ж* слепог црева
апперце́пци||я, -и *ж псих.* аперцепција
аппети́т, -а *м* **1.** апетит; **переби́ть ~** *кому* покварити апетит *коме* **2.** *мн.* **-ы, -ов** *фиг.* апетити, прохтеви, жеље *мн. ж*; **уме́рить ~ы** смањити прохтеве ◇ **прия́тного ~а!** пријатно!; **во́лчий ~** вучји апетит
аппети́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но апетитан, укусан; **~ за́пах** пријатан мирис
апплика́ци||я, -и *ж* апликација
аппрети́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. тех.* апретирати
аппрету́р||а, -ы *ж тех.* апретура
апре́л||ь, -я *м* април, травањ; **пе́рвое ~я** први април
апре́льск||ий, -ая, -ое априлски, травањски
априо́ри *прил.* **1.** *фил.* а приори, независно од искуства **2.** *фиг.* а приори, унапред
априо́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *фил.* априоран, независан од искуства
апроба́ци||я, -и *ж* апробација
апроби́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. что* званично одобрити/одобравати *шта*, дати/давати сагласност, пристанак *на шта*
апте́к||а, -и *ж* апотека ◇ **как в ~е** *шаљ.* на грам, као у апотеци (*точно*)
апте́карск||ий, -ая, -ое апотекарски; **~ие това́ры** апотекарска роба
апте́кар||ь, -я *м* апотекар
апте́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** кућна апотека; **доро́жная ~** приручна апотека, прва помоћ
апте́чн||ый, -ая, -ое апотекарски; **~ шкаф** апотекарски ормар
апчхи́ *узв.* циха, апћиха
ар, а́ра *м, ген. мн.* **а́ров** ар (*мера за површину равна 100 м²*)
арабе́с||ки, -ков *и* **-ок** *мн.* (*јд.* **арабе́ск, -а** *м и* **арабе́ск|а, -и** *ж*) арабеске *мн. ж*, шаре *мн. ж*, орнамент *м* (*у арапском стилу*)
араби́ст, -а *м* арабист(а)
араби́стик||а, -и *ж* арабистика
ара́бск||ий, -ая, -ое арапски
ара́б||ы, -ов *мн.* (*јд.* **ара́б, -а** *м* Арапин; **ара́б|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Арапка) Арапи
аракче́евщин||а, -ы *ж* аракчејевштина (*неограничени полицијски деспотизам — по имену Аракачејева, министра за време Александра I*)
аранжи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. муз.* аранжирати, обрадити/обрађивати

аранжиро́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *муз.* аранжман *м*, обрада

ара́п, -а *м* 1. *заст.* црнац, црнопути човек 2. *нар.* лопов, варалица ◇ **на ~а** *разг.* лоповски, варалачки; на треф

ара́пник, -а *м* бич, корбач

ара́хис, -а *м* земљани орах; кикирики

ара́хисов||ый, -ая, -ое од кикирикија, са кикирикијем; **~ торт** торта од кикирикија

арб||а́, -ы́ *ж, мн.* **а́рбы, арб** арба (*таљиге на два точка на Криму и Кавказу или дуга запрежна кола у Украјини*)

арбале́т, -а *м ист.* арбалета *ж*, самострел

арби́тр, -а *м* арбитар, арбитер

арбитра́ж, -а *м правн.* арбитража *ж*, изабрани суд; **ве́домственный ~** ресорни суд

арбитра́жн||ый, -ая, -ое *правн.* арбитражни

арбу́з, -а *м* лубеница *ж* (*биљка и плод*)

арбу́зн||ый, -ая, -ое лубенични, од лубенице; **~ые ко́рки** коре од лубенице

аргама́к, -а *м заст.* аргамак (*јахаћи коњ племените пасмине*)

аргенти́нц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **аргенти́н|ец, -ца** *м* Аргентинац; **аргенти́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Аргентинка) Аргентинци

арго́ *непром. с лингв.* арго *м*, жаргон *м*; **воровско́е ~** лоповски жаргон, шатровачки језик

арго́н, -а *м хем.* аргон

арготи́зм, -а *м лингв.* арготизам (*речи и изрази из аргоа*)

арготи́ческ||ий, -ая, -ое који се односи на арго, жаргонски

аргуме́нт, -а *м* аргумен(а)т, доказ; **ве́ский ~** убедљиви аргуменат; **приводи́ть ~ы** наводити доказе

аргумента́ци||я, -и *ж* 1. *зб.* аргументација, докази *мн. м* 2. аргументовање *с*, образлагање *с*

аргументи́ровани||е, -я *с* аргументовање, аргументирање

аргументи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* аргументовати, аргументирати, образложити/образлагати

ареа́л, -а *м струч.* ареал

аре́н||а, -ы *ж* 1. арена 2. *фиг. књиш.* арена, поприште *с*

аре́нд||а, -ы *ж* 1. аренда, закуп *м*; **сдать в ~у** издати под закуп 2. закупнина; **сни́зить ~у** смањити закупнину

аренда́тор, -а *м* арендатор, закупац

аренда́торск||ий, -ая, -ое арендаторски, закупнички

аре́ндн||ый, -ая, -ое арендни, закупни; **~ая пла́та** закупнина

аренд||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш.* арендирати, узети/узимати под закуп

арео́метр, -а *м физ.* ареометар

ареопа́г, -а *м* 1. *ист.* ареопаг (*врховни суд у Атини*) 2. *књиш. ирон.* врховни форум

аре́ст, -а *м* 1. хапшење *с*, затварање *с*; **взять под ~** ухапсити, затворити; **дома́шний ~** кућни притвор 2. *правн.* секвестрација *ж*: **наложи́ть ~ на това́ры** ставити робу под секвестрацију

ареста́нт, -а *м заст.* затвореник, ухапшеник

ареста́нтск||ий, -ая, -ое *заст.* затворенички

арест||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* ухапсити, затворити

аресто́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* хапсити, затварати

арио́зо *непром. с муз.* ариозо *м*

аристокра́т, -а *м* аристократ(а)

аристократи́зм, -а *м* аристократизам

аристократи́ческ||ий, -ая, -ое 1. аристократски 2. аристократичан, отмен, господски; **~ вид** аристократски изглед

аристократи́чност||ь, -и *ж* аристократичност, аристократство *с*

аристократи́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но аристократичан, отмен, господски; **~ные мане́ры** отмено држање

аристокра́ти||я, -и *ж* аристократија

аритми́||я, -и *ж мед.* аритмија

арифме́тик||а, -и *ж* аритметика

арифмети́ческ||ий, -ая, -ое аритметички

арифмо́метр, -а *м* аритмометар, рачунаљка *ж*

а́ри||я, -и *ж муз.* арија

а́рк||а, -и *ж, ген. мн.* **а́рок** 1. лук *м*, лучни свод 2. капија (*у облику лука*); **триумфа́льная ~** тријумфална капија, славолук

арка́д||а, -ы *ж архит.* аркада

арка́н, -а *м* ласо, омча *ж*

арка́н||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. кого, что* ловити ласом, омчом

аркти́ческ||ий, -ая, -ое арктички

арлеки́н, -а *м поз.* арлекин

арма́д||а, -ы *ж* армада; **возду́шная ~** ваздушна армада ◇ **Непобеди́мая ~** *ист.* Непобедива армада

армату́р||а, -ы *ж тех.* 1. *зб.* арматура; **электри́ческая ~** електрична арматура. 2. арматура, метални скелет (*код грађевина од армираног бетона*)

армату́рщик, -а *м* армирач

арме́||ец, -йца *м* 1. борац, војник 2. *ист.* официр, војник сувоземне војске (*за разлику од гардисте*)

а́рми||я, -и *ж* 1. војска, армија; **Сове́тская А́рмия** Совјетска армија; **де́йствующая ~** активна војска; **сухопу́тная ~** сувоземна војска; **служи́ть в ~и** служити војску 2. *фиг.* армија, мноштво *с*; **~ безрабо́тных** армија незапослених

арме́йск||ий, -ая, -ое армијски; војнички

армя́||к, -а́ *м заст.* кафтан (*старинска сељачка мушка одећа од дебелог сукна слична гуњу*)

армя́не, армя́н *мн.* (*јд.* **армяни́н, -а** *м* Јерменин; **армя́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Јерменка) Јермени

армя́нск||ий, -ая, -ое јерменски; **~ язы́к** јерменски језик

арома́т, -а *м* арома *ж*, мирис; **~ цвето́в** мирис цвећа

ароматическ||ий, -ая, -ое ароматичан, миришљав

аромати́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *в.* **аромати́ческий**

арома́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но ароматичан; миришљав; мирисан; **~ный чай** ароматичан чај

арсена́л, -а *м* 1. арсенал (*складиште оружја и муниције*) 2. *ист.* фабрика *ж* оружја и муниције 3. *фиг.* фонд

арсена́льн||ый, -ая, -ое арсеналски

арта́ч||иться, -усь, -ишься, -атся *несврш. разг.* инатити се, јогунити се

артезиа́нск||ий, -ая, -ое артешки; **~ коло́дец** артешки бунар; **~ая сква́жина** бушотина за артешку воду

арте́л||ь, -и *ж* 1. радна задруга, артељ *м*; **сельскохозя́йственная ~** пољопривредна радна задруга;

рыболове́цкая ~ рибарска радна задруга **2.** удружење *с (радника)*; ~ **носи́льщиков** удружење носача

арте́льщик, -а *м заст.* члан радног удружења

артериа́льн||ый, -ая, -ое *анат.* артеријски, артеријалан; **~ое давле́ние** артеријални притисак

артериосклеро́з, -а *м мед.* артериосклероза *ж*

арте́ри||я, -и *ж* **1.** *анат.* артерија **2.** *фиг.* артерија, главни пут; **во́дные ~и страны́** главни водени путеви земље

арти́кул, -а *м струч.* артик(а)л, тип *(робе, производа)*

артикуляцио́нн||ый, -ая, -ое *лингв.* артикулациони

артикуля́ци||я, -и *ж лингв.* артикулација

артиллери́йск||ий, -ая, -ое артиљеријски

артиллери́ст, -а *м* артиљерац

артилле́ри||я, -и *ж* **1.** *зб.* артиљерија, артиљеријска оруђа; **берегова́я** ~ обалска артиљерија; **противота́нковая** ~ противтенковска артиљерија; **зени́тная** ~ противавионска артиљерија; **тяжёлая** ~ тешка артиљерија **2.** артиљерија *(род војске)*; **служи́ть в ~и** служити војску у артиљерији

арти́ст, -а *м* **1.** уметник *(позоришни, филмски, естрадни)*, глумац; ~ **теа́тра, кино́** позоришни, филмски глумац; ~ **ци́рка** артист; **о́перный** ~ оперски певач **2.** *фиг. разг.* мајстор, виртуоз; ~ **в своём де́ле** мајстор свога посла ◇ **заслу́женный** ~ заслужни уметник; **наро́дный** ~ народни уметник *(почасна звања у СССР)*

артисти́зм, -а *м књиш.* мајсторство *с*, виртуозност *ж (у уметности)*

артисти́чески *прил.* мајсторски, виртуозно; ~ **испо́лнить** мајсторски извести

артисти́ческ||ий, -ая, -ое **1.** уметнички, глумачки; **~ие зада́тки** уметничке способности **2.** мајсторски, виртуозан; **~ая рабо́та** виртуозан рад

арти́ст||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** уметница *(позоришна, филмска, естрадна)*, глумица

артишо́к, -а *м бот.* артичок, артичока *ж*

артобстре́л, -а *м* **(артиллери́йский обстре́л)** *војн.* артиљеријски ватрени налет, артиљеријско гађање

а́рф||а, -ы *ж* харфа

арфи́ст||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** харфисткиња, свирачица на харфи

архаизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* архаизирати, учинити/чинити архаичним

архаи́зм, -а *м* **1.** архаизам, застарела појава **2.** *лингв.* архаизам

архаи́ческ||ий, -ая, -ое архаичан, архаички; старински; застарео; ~ **стиль** архаички стил

архаи́чност||ь, -и *ж* архаичност, застарелост

архаи́чн||ый, -ная, -ное; -ен, -на, -но архаичан, застарео

архалу́к, -а *м* кафтан *(врста старинског мушког капута)*

арха́нгел, -а *м рел.* арханђео

арха́нгельск||ий, -ая, -ое арханђелски

арха́р, -а *м зоол.* дивљи ован

архео́граф, -а *м* археограф

археографи́ческ||ий, -ая, -ое археографски

археогра́фи||я, -и *ж* археографија

архео́лог, -а *м* археолог

археологи́ческ||ий, -ая, -ое археолошки; **~ие раско́пки** археолошке ископине

археоло́ги||я, -и *ж* археологија

архи́в, -а *м* **1.** архива *ж*; **сдать в** ~ дати на чување у архиву **2.** архив *(збирка)*; ~ **Пу́шкина** Пушкинов архив

архива́риус, -а *м* архивар, архивист(а)

архиви́ст, -а *м* архивист(а) *(стручњак)*

архи́вн||ый, -ая, -ое архивски

архиепи́скоп, -а *м цркв.* архиепископ; надбискуп

архиере́||й, -я *м цркв.* архијереј

архимандри́т, -а *м цркв.* архимандрит

архипела́г, -а *м* архипелаг

архитекто́ник||а, -и *ж струч.* архитектоника

архите́ктор, -а *м* архитект(а)

архите́кторск||ий, -ая, -ое архитекатски; **~ие ка́дры** архитекатски кадар

архитекту́р||а, -ы *ж* **1.** архитектура, неимарство *с*; **совреме́нная** ~ савремена архитектура. **2.** архитектура, стил *м* градње; ~ **зда́ния** архитектура зграде

архитекту́рн||ый, -ая, -ое архитектонски, архитектурни; ~ **стиль** архитектурни стил; ~ **па́мятник** споменик архитектуре

арши́н, -а *м* аршин *(стара руска мера за дужину равна 0,71 м)* ◇ **ме́рить на свой** ~ мерити својим мерилом; **сло́вно (как, бу́дто)** ~ **проглоти́л** као да је колац прогутао

арши́нн||ый, -ая, -ое који се односи на аршин ◇ **писа́ть ~ыми бу́квами** *шаљ.* писати веома крупним словима

ары́к, -а *м* канал за наводњавање *(у Средњој Азији)*

арьерга́рд, -а *м војн.* аријергарда *ж*, заштитница *ж*

арьерга́рдн||ый, -ая, -ое *војн.* који се односи на аријергарду, заштитницу

ас, а́са *м* **1.** ас *(авијатичарски)* **2.** *фиг.* првак, мајстор у свом послу

асбе́ст, -а *м мин.* азбест

асбе́стов||ый, -ая, -ое *мин.* азбестни, од азбеста

асе́птик||а, -и *ж мед.* асепса, асептика

асепти́ческ||ий, -ая, -ое *мед.* асептичан

асе́ссор, -а *м ист.*: **колле́жский** ~ чиновник 8. разреда *(у Русији пре револуције)*

асимметри́ческ||ий, -ая, -ое асиметричан, асиметрички

асимметри́чно *прил.* асиметрично, несразмерно

асимметри́чност||ь, -и *ж* асиметричност, асиметрија, несразмерност

асимметри́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но асиметричан, несразмеран

асимме́три||я, -и *ж* асиметрија

аске́т, -а *м* аскет(а), испосник

аскети́зм, -а *м* аскетизам, аскеза *ж*

аскети́ческ||ий, -ая, -ое аскетски

аскорби́нов||ый, -ая, -ое аскорбински; **~ая кислота́** аскорбинска киселина

аспе́кт, -а *м* аспек(а)т; **в нау́чном ~е** са научне тачке гледишта

а́спид, -а *м* **1.** *зоол.* аспида *ж*, гуја *ж*, отровница *ж* **2.** *нар. погрд.* гад, хуља *м, ж*

а́спидн||ый: ~ая доска́ ђачка таблица

аспира́нт, -а *м* студент на постдипломским студијама, постдипломац

аспира́нт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** студенткиња на постдипломским студијама, постдипломац *(жена)*

аспира́нтск||ий, -ая, -ое постдипломски

аспиранту́р||а, -ы *ж* постдипломске студије; **учи́ться в ~е** студирати на постдипломским студијама; **око́нчить ~у** завршити постдипломске студије

аспири́н, -а *м фарм.* аспирин

ассамбле́||я, -и *ж* асамблеја, скупштина ◇ **Генера́льная Ассамбле́я Организа́ции Объединённых На́ций** Генерална скупштина Организације уједињених нација

ассенизáтор, -а *м* радник на прочишћавању отпадних вода

ассенизáци||я, -и *ж* асенизација

ассигнáци||я, -и *ж ист.* новчаница (*у Русији од 1769. до 1843*)

ассигновáни||е, -я *с* 1. издвајање новчаних средстава, дотирање 2. дотација *ж*, издвојена свота

ассигн||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *свpш. и несврш. что на что* издвојити/издвајати новчану своту *за шта*

ассимили́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* асимилирати

ассимили́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. и несврш.* асимилирати се

ассимилити́вн||ый, -ая, -ое асимилативан

ассимиляциóнн||ый, -ая, -ое асимилациони, асимилацијски

ассимиля́ци||я, -и *ж* асимилација

ассисте́нт, -а *м* 1. асистент, помагач; ~ **хиру́рга** асистент хирурга; ~ **режиссёра** помоћник редитеља 2. асистент, млађи предавач

ассисте́нт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** асистенткиња

ассисте́нтск||ий, -ая, -ое асистентски

ассисти́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. кому и без обј.* асистирати, помагати

ассонáнс, -а *м књиж.* асонанца *ж*

ассорти́ *непром. с* одбир *м*, избор *м* (*у неком скупу*); **шоколáдное** ~ чоколадне бомбоне (*об. у бомбонијери*); **компóт** ~ мешани компот

ассортиме́нт, -а *м струч.* асортиман, избор

ассоциати́вн||ый, -ая, -ое асоцијативан

ассоциáци||я, -и *ж* 1. асоцијација, удружење *с*, савез *м* 2. асоцијација; ~ **по схóдству** асоцијација по сличности

ассоции́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. что с чем* асоцирати

ассоции́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. и несврш. с чем* асоцирати се

астени́ческ||ий, -ая, -ое *мед.* астеничан

астени́||я, -и *ж мед.* астенија

áстм||а, -ы *ж мед.* астма, сипња

астмáтик, -а *м* астматичар

астмати́ческ||ий, -ая, -ое *мед.* астматичан, сипљив

áстр||а, -ы *ж* астра, лепа ката

астрáльн||ый, -ая, -ое *књиш.* астралан, звездан

астрóлог, -а *м* астролог

астрологи́ческ||ий, -ая, -ое астролошки

астролóги||я, -и *ж* астрологија

астроля́би||я, -и *ж* астролаб *м* (*старински астрономски инструмент*)

астронáвт, -а *м* 1. астронаут (*стручњак*) 2. космонаут

астронáвтик||а, -и *ж* астронаутика; космонаутика

астронóм, -а *м* астроном

астрономи́ческ||ий, -ая, -ое астрономски ◇ **~ие ци́фры (чи́сла)** астрономски бројеви, астрономске цифре

астронóми||я, -и *ж* астрономија

астрофи́зик||а, -и *ж* астрофизика

астрофизи́ческ||ий, -ая, -ое астрофизички

асфáльт, -а *м* асфалт

асфальти́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* асфалтирати

асфáльтов||ый, -ая, -ое асфалтни

ась *узв. нар.* а?, шта кажеш?

атави́зм, -а *м* атавизам

атависти́ческ||ий, -ая, -ое атавистички

атáк||а, -и *ж* атак *м*, напад *м*, навала, јуриш *м*; **штыковáя** ~ јуриш на нож; **пойти́ в ~у** поћи у напад, поћи на јуриш; **отби́ть ~у** одбити напад

атак||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш. и несврш. кого* атаковати, атакирати, напасти/нападати *кога;* навалити/наваљивати *на кога*

атамáн, -а *м* 1. *ист.* атаман (*козачки војни поглавица*) 2. харамбаша, поглавица

атамáнск||ий, -ая, -ое 1. *ист.* атамански 2. поглавички

атеи́зм, -а *м* атеизам, безбожништво *с*

атеи́ст, -а *м* атеист(а), безбожник

атеисти́ческ||ий, -ая, -ое атеистички, безбожнички

ателье́ *непром. с* 1. атеље *м* 2. радионица *ж*, салон *м*; **заказáть костю́м в** ~ поручити одело у кројачком салону; **телевизиóнное** ~ сервис за телевизоре

áтлас, -а *м* атлас; **географи́ческий** ~ географски атлас

атлáс, -а *м текст.* атлас, сатен

атлáсн||ый, -ая, -ое 1. *текст.* атласни, сатенски 2. *фиг.* гладак, нежан; **~ая кóжа** глатка кожа

атле́т, -а *м* 1. *спорт.* атлетичар 2. атлет(а); јак, снажан човек

атле́тик||а, -и *ж* атлетика; **лёгкая, тяжёлая** ~ лака, тешка атлетика

атлети́ческ||ий, -ая, -ое атлетски; **~ое телосложе́ние** атлетска телесна грађа

атмосфе́р||а, -ы *ж* 1. атмосфера (*Земље*) 2. *фиг.* атмосфера, ситуација, околности *мн. ж*; **товáрищеская** ~ другарска атмосфера; ~ **дове́рия** атмосфера поверења 3. *физ., тех.* атмосфера (*јединица за мерење притиска ваздуха*)

атмосфери́ческ||ий, -ая, -ое атмосферичан

атмосфе́рн||ый, -ая, -ое атмосферски; **~ое давле́ние** атмосферски притисак

атóлл, -а *м* атол

áтом, -а *м* атом; **расщепле́ние ~а** разбијање атома

атомáрн||ый, -ая, -ое атомски; ~ **кислорóд** атомски кисеоник

атомисти́ческ||ий, -ая, -ое атомистички; **~ая теóрия** атомистичка теорија

áтомник, -а *м разг.* атомист(а) (*стручњак*)

áтомн||ый, -ая, -ое атомски; **~ое ядрó** атомско језгро; **~ая эне́ргия** атомска енергија; **~ое орýжие** атомско оружје; **~ая электростáнция** атомска електрана; ~ **ледокóл** атомски ледоломац

атомохóд, -а *м* брод на атомски (нуклеарни) погон

áтомщик, -а *м разг.* 1. атомист(а) (*стручњак*) 2. пропагатор атомског рата

атрибýт, -а *м* 1. битна особина, обележје *с* 2. *лингв.* атрибут

атрибути́вн||ый, -ая, -ое *лингв.* атрибутивни

атрофи́рованн||ый, -ая, -ое атрофиран, закржљао; ~ **óрган** атрофиран орган

атрофи́р||оваться, -уется, -уются *сврш. и несврш.* атрофирати, закржљати/кржљати

атрофи́||я, -и *ж мед.* атрофија, закржљалост; ~ **мы́шцы** закржљалост мишића

атташе́ *непром. м* аташе; **воéнный** ~ војни аташе

аттеста́т, -а *м* 1. сведочанство *с*, уверење *с*; **~ о сре́днем образова́нии, ~ зре́лости** сведочанство о завршеној средњој школи 2. *војн.* атестат, уверење *с*; **вещево́й, продово́льственный, де́нежный ~** потврда о издатој униформи, храни, новцу 3. документ о родослову, педигреу (*коња, паса*)

аттестацио́нн||ый, -ая, -ое оцењивачки, квалификациони; **~ая коми́ссия** оцењивачка комисија

аттеста́ци||я, -и *ж* 1. оцењивање *с*, квалификација 2. одзив *м*, мишљење *с*; писмена препорука

аттест||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш.* 1. *кого, что* дати/давати одзив, мишљење *о коме, чему* 2. *кого кем војн.* дати/давати звање *коме*; именовати *кога за кога*

аттракцио́н, -а *м* 1. атракција *ж* 2. направа *ж* за забаву (*вртешка, тобоган итд., об. у парковима*)

ату́ *узв. лов.* држи, хватај; **~ его́!** држи га!

ау́ *узв.* хеј, еј (*при дозивању*)

аудие́нци||я, -и *ж* аудијенција, пријем *м*; **дать ~ю** *кому* примити у званичну посету *кога*

аудито́ри||я, -и *ж* 1. аудиторија, слушаоница 2. *зб.* слушаоци *мн. м.*, аудиториј(ум) *м*

аудито́рн||ый, -ая, -ое који се односи на аудиторију; **~ ко́рпус** блок са салама за предавање

ау́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* викати »ау« (*у шуми*)

ау́ка||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с кем разг.* дозивати се, довикивати се међусобно (*у шуми*)

ау́кн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. разг.* викнути »ау« (*у шуми*)

ау́кн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш. с кем разг.* довикнути се (*у шуми*) ◊ **как ~ется, так и откли́кнется** *посл.* како се задужиш, тако ти се врати

аукцио́н, -а *м* лицитација *ж*, аукција *ж*, дражба *ж*; **прода́ть с ~а** продати на лицитацији; **пушно́й ~** лицитација крзна

аукционе́р, -а *м* лицитант, учесник у лицитацији, дражби

аукциони́ст, -а *м* аукционист(а)

аукцио́нн||ый, -ая, -ое лицитациони, дражбен

ау́л, -а *м* аул (*село на Кавказу и у Средњој Азији*)

а́ут, -а *м спорт.* аут

аутенти́ческ||ий, -ая, -ое *в.* **аутенти́чный**

аутенти́чност||ь, -и *ж* аутентичност, истинитост, веродостојност

аутенти́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* аутентичан, прави, веродостојан

аутодафе́ *непром. с ист.* аутодафе *м* (*свечано спаљивање јеретика и јеретичких списа у доба инквизиције*)

аутотре́нинг, -а *м* аутотренинг

аутса́йдер, -а *м* аутсајдер

афга́нск||ий, -ая, -ое авганистански

афга́нц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **афга́н|ец, -ца** *м* Авганистанац; **афга́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Авганистанка) Авганистанци

афе́р||а, -ы *ж* афера, махинација; **пуска́ться в ~ы** упуштати се у махинације

афери́ст, -а *м* аферист(а), афераш, махер

афи́ш||а, -и *ж* афиша, плакат *м*, објава; **театра́льная ~** позоришни плакат

афиши́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* 1. огласити/оглашавати 2. *фиг.* претерано истаћи/истицати, показати/показивати

афори́зм, -а *м* афоризам

афористи́ческ||ий, -ая, -ое афористичан

афористи́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но афористичан; **~ стиль** афористичан стил

африка́нск||ий, -ая, -ое афрички

африка́нц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **африка́н|ец, -ца** *м* Африканац; **африка́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Африканка) Африканци

аффе́кт, -а *м* афекат; **в состоя́нии ~а** у афекту, у стању афекта

аффекта́ци||я, -и *ж* афектација, извештаченост

аффекти́вн||ый, -ая, -ое афекатски

аффекти́рова||нный, -нная, -нное; -н, -на, -но извештачен; **~ тон** извештачен тон

ах *узв.* ах, ох ◊ **ах да!** ах, да!

а́хань||е, -я *с разг.* узвикивање »ах«

а́ха||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* ахати, уздисати; узвикивати »ах«

ахилле́сов, -а, -о: ~а пята́ Ахилова пета

ахине́||я, -и *ж разг.* бесмислица, глупост ◊ **нести́ ~ю** говорити глупости, говорити којешта

а́хн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* 1. *разг.* ахнути, уздахнути, узвикнути »ах« 2. *кого, что нар.* акнути, лупити, треснути 3. *нар.* опалити, загрмети; **~ули пу́шки** загрмеше топови ◊ **он и ~ не успе́л** није успео ни да писне

а́хов||ый, -ая, -ое *нар.* лош, слаб, никакав

ахти́ *узв. заст.* ах, ох ◊ **не ~ как** ништа нарочито; **не ~ како́й** није богзна шта

ацета́тн||ый, -ая, -ое ацетатни; **~ шёлк** ацетатна свила

ацетиле́н, -а *м хем.* ацетилен

ацетиле́нов||ый, -ая, -ое ацетиленски

ацето́н, -а *м* ацетон

ацидофили́н, -а *м* ацидофилин (*врста јогурта*)

аэра́ри||й, -я *м* аерариjум

аэра́ци||я, -и *ж струч.* аерација, проветравање *с*, засићивање *с* атмосферским ваздухом (*воде, земљишта*)

аэро́бик||а, -и *ж* аеробик *м*

аэро́бус, -а *м* аеробус

аэровокза́л, -а *м* пристанишна зграда (*на аеродрому*)

аэродина́мик||а, -и *ж* аеродинамика

аэродинами́ческ||ий, -ая, -ое аеродинамичан

аэродро́м, -а *м* аеродром (*писта и постројења*)

аэродро́мн||ый, -ая, -ое аеродромски

аэрозо́л||ь, -я *м* аеросол

аэроклу́б, -а *м* аероклуб

аэрологи́ческ||ий, -ая, -ое аеролошки

аэроло́ги||я, -и *ж* аерологија

аэронавигацио́нн||ый, -ая, -ое аеронавигациони; **~ые прибо́ры** аеронавигационе справе

аэронавига́ци||я, -и *ж* аеронавигација

аэропла́н, -а *м заст.* аероплан, авион

аэропла́нн||ый, -ая, -ое *заст.* аеропласки

аэропо́рт, -а *м* аеродром, ваздушна лука; **междунаро́дный ~** међународни аеродром

аэроса́н||и, -е́й *мн.* аеросаонице *мн. ж.*

аэроста́т, -а *м* аеростат

аэроста́тик||а, -и *ж* аеростатика

аэростати́ческ||ий, -ая, -ое аеростатичан

аэрофотогра́фи||я, -и *ж* аерофотографија

аэрофотосъёмк||а, -и *ж* аерофотографисање *с*, снимање *с* из авиона

Б

б *речца в.* **бы**

ба *узв.* гле, охо, о

баб||а [1], **-ы** *ж* **1.** *заст.* удата сељанка, проста жена **2.** *нар.* жена (*супруга*) **3.** *нар.* жена, женска; **сквéрная ~** одвратна жентурина **4.** *разг. презр.* баба, стрина, мекушац *м*, слабић *м* (*о мушкарцу*) ◊ **бой-~** нацак баба; **кáменная ~** *археол.* идол од камена; **снéжная ~** Снешко Белић; **~-ягá** бабарога, вештица

баб||а [2], **-ы** *ж тех.* бик *м*, тежак маљ

баб||а [3], **-ы** *ж* куглов *м* (*врста колача*) ◊ **рóмовая ~** колач са румом и сувим грожђем

бабáха||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** грмети, тутњати **2.** ударати, лупати

бабáхн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. разг.* **1.** загрмети, затутњати; **~ из пýшки** праснути из топа **2.** треснути, лупити

бабён||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* млада и отресита жена; **пустáя ~** ветропираста жена

бáб||ий, -ья, -ье *нар.* женски ◊ **~ье лéто** михољско (бабино) лето

бáб||ка [1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* баба, старамајка ◊ **повивáльная ~** *заст.* бабица, примаља

бáб||ка [2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок. 1.** путиште *с*, кичица (*код копитара)* **2.** кост за игру; **игрá в ~ки** игра слична игри пиљака **3.** *тех.* главица, кућиште *с*

бáбник, -а *м разг.* женскарош, женскар

бáбоч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** лептир *м*; **ночнáя ~** ноћни лептир **2.** *разг.* лептир-машна, лептир-кравата

бабýл||я, -и *ж*, **бабýс||я, -и** *ж разг. дем.* бака

бабýши, бабýш *мн.* (*јд.* **бабýш|а, -и** *ж*) натикаче (*врста папуча*)

бáбуш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** баба, бака **2.** *разг.* бака, старица ◊ **емý ~ ворожúт** иде му као подмазано, има бога за кума; **э́то ещё ~ нáдвое сказáла** *разг.* то се још не зна, то ће се још видети

бáбушкин, -а, -о бабин, бакин

бабь||ё, -я́ *с зб. нар.* жене *мн. ж*, женскадија *ж*

багáж, -á *м* **1.** пртљаг; пртљага *ж*; **сдать в ~** предати као пртљаг; **отпрáвить ~óм** послати као пртљаг **2.** *фиг.* опсег (*знања*); **ýмственный ~** ерудиција

багáжник, -а *м* пртљажник (*на бициклу, у аутомобилу)*

багáжн||ый, -ая, -ое пртљажни, за пртљаг; **~ая квитáнция** потврда на предати пртљаг

багéт, -а *м* летвица *ж* за рамове и карнизе

баг||óр, -рá *м* кука *ж*, чакља *ж*; **пожáрный ~** ватрогасна кука; **рыболóвный ~** рибарска чакља

багровé||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* постајати пурпуран, тамноцрвен; црвенети

багрó||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во тамноцрвен, пурпурноцрвен, тамнорумен

багря́н||ец, -ца *м* пурпур, пурпурна боја, тамноцрвена боја

багря́||ный, -ная, -ное; -н, -на, -но тамноцрвен, пурпурноцрвен, тамнорумен

бадминтóн, -а *м спорт.* бедминтон, бадминтон

бад||ья́, -ьú *ж, ген. мн.* **-éй** кабао *м*, чабар *м*, ведро *с*

бáз||а, -ы *ж* **1.** база, основа; **экономúческая ~** економска база; **сырьевáя ~** сировинска база **2.** *војн.* упориште *с*, база; **воéнная ~** војна база **3.** база, центар *м*; **турúстская ~** туристичка база, туристички центар **4.** складиште *с*, магацин *м*; стовариште *с*; **получúть продýкты на ~е** подићи намирнице са складишта **5.** *архит.* темељ *м*; подножје *с*; **~ колóнны** темељ стуба

базáльт, -а *м* базалт

базáльтов||ый, -ая, -ое базалтни, од базалта

базáр, -а *м* **1.** пијаца *ж*, тржница *ж* **2.** *фиг. разг.* граја *ж*, вика *ж*, галама *ж;* **устрóить ~** подићи галаму ◊ **птúчий ~** место где се гнезде птице на морској обали

базáрн||ый, -ая, -ое пијачни, тржни; **~ день** пазарни дан ◊ **~ая бáба** *нар.* торокуша, алапача

базилик||а, -и *и* **базилúк||а, -и** *ж архит.* базилика

базúр||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. что на чём* базирати, темељити, заснивати

базúр||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *несврш.* **1.** *на чём* ослањати се *на шта;* базирати се, темељити се *на чему* **2.** *где* базирати се, размештати се

бáзис, -а *м* **1.** база *ж* **2.** *фил., екон.* основа *ж*, базис

бáзисн||ый, -ая, -ое базисни, базичан; базни

бáзов||ый, -ая, -ое базни, базичан; **~ое предприя́тие** основно (централно) предузеће

бай, бáя *м* велепоседник (*у Средњој Азији пре револуције*)

бай-бáй *узв.* буји-паји

байбáк, -а *м* **1.** *зоол.* мрмот, свизац **2.** *разг.* лenштина, ленчуга

байдáр||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** лак чамац, кајак *м;* **разбóрная ~** чамац на расклапање; **~-одинóчка** кајак једносед

байдáрочн||ый, -ая, -ое кајакашки; **~ая грéбля** кајакаштво

бáйк||а [1], **-и** *ж текст.* фланел *м* (*памучни*)

бáйк||а [2], **-и** *ж, ген. мн.* **бáек** *разг.* бајка, прича, измишљотина

бáйков||ый, -ая, -ое од фланела (*памучног*)

бак [1], **-а** *м* бачва *ж* за течност, резервоар; **нефтянóй ~** резервоар нафте

бак [2], **-а** *м пом.* врх прамца, предњи део горње палубе

бакалéйн||ый, -ая, -ое бакалски; **~ые товáры** бакалска роба

бакалé||я, -и *ж зб.* бакалук *м*, бакалска роба

бáкен, -а *м* бова *ж*, пловак, плутача *ж*

бакенбáр||ды, -д *мн.* (*јд.* **бакенбáрд|а, -ы** *ж*) бакенбарди *мн. м*

бáкенщик, -а *м* чувар бова

бáки, бак *мн. разг. в.* **бакенбáрды**

баккарá *непром. с* врста кристалног стакла

баклáг||а, -и *ж* чутура

баклажáн, -а *м, ген. мн.* **-ов** плави патлиџан

баклажáнн||ый, -ая, -ое од плавих патлиџана; **~ая икрá** ајвар од плавих патлиџана

баклáн, -а *м зоол.* морски гавран, корморан

баклýш||а, -и *ж:* **бить ~и** *разг.* хватати зјала, беспосличити

бактериáльн||ый, -ая, -ое бактеријски; **~ые я́ды** бактеријски отрови

бактерúйн||ый, -ая, -ое бактеријски

бактериóлог, -а *м* бактериолог

бактериологúческ||ий, -ая, -ое бактериолошки

бактериолóги||я, -и *ж* бактериологија

бактерицúдн||ый, -ая, -ое бактерицидан, антисептичан; **~ плáстырь** ханзапласт

бактéри||я, -и *ж* бактерија

бал, -а *м, лок.* **о -е, на -ý,** *мн.* **-ы́, -óв** бал; **~-маскарáд**

маскенбал; **выпускно́й ~** матурско вече ◇ **ко́нчен ~** готово је, свршено је

балабо́л||ка, -ки *м, ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* брбљивац *м*, брбљивица *ж*, блебетало *м*, блебетуша *ж*

балага́н, -а *м* 1. *заст.* вашарска дашчара, шупа *ж* 2. *заст.* вашарска представа 3. *фиг.* лакрдија *ж*, груба шала

балага́н||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. разг.* лакрдијати, изводити лудорије

балага́нн||ый, -ая, -ое 1. *заст.* вашарски (*представа*) 2. *фиг.* лакрдијашки

балагу́р, -а *м разг.* лакрдијаш, шаљивџија, весељак

балагу́р||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. разг.* збијати шалу, шегачити се

балагу́рств||о, -а *с разг.* лакрдијање, шегачење

балала́ечник, -а *м* свирач на балалајки

балала́ечн||ый, -ая, -ое који се односи на балалајку

балала́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** балалајка ◇ **бесстру́нная ~** блебетало, блебетуша

баламу́т, -а *м разг.* мутикаша *м, ж*, смутљивац

баламу́||тить, -чу, -тишь, -тят *несврш.* 1. *нар. что* мутити, буркати 2. *фиг. разг. кого* узнемиравати *кога*, стварати забуну *код кога*

бала́нс, -а *м* 1. баланс, равнотежа *ж* 2. *књиг.* биланс; **торго́вый ~** трговински биланс; **подвести́ ~** извести завршни рачун

баланси́р, -а *м* 1. акробатска мотка за одржавање равнотеже 2. *тех.* полуга *ж* (*машине*); шеталица *ж* (*сата*)

баланси́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. балансирати, одржавати равнотежу 2. *что тех.* доводити у равнотежу 3. *что књиг.* правити биланс

балансиро́вк||а, -и *ж* 1. балансирање *с*, одржавање *с* равнотеже 2. *тех.* уравнотежавање *с*, уједначавање *с*, балансирање *с*

балансиро́вочн||ый, -ая, -ое за балансирање

бала́нсов||ый, -ая, -ое *књиг.* билансни; **~ отчёт** завршни рачун

балахо́н, -а *м* широки огртач

балбе́с, -а *м разг.* тикван, мазгов; клипан, звекан

балд||а́, -ы́ 1. *ж заст.* маљ *м* 2. *м, ж разг.* букван *м*, тикван *м*, глупак *м*, глупача *ж*

балдахи́н, -а *м* балдахин

балери́н||а, -ы *ж* балерина

бале́т, -а *м* балет

балетме́йстер, -а *м* кореограф

балетме́йстерск||ий, -ая, -ое кореографски

бале́тн||ый, -ая, -ое балетски, балетни

балетома́н, -а *м* велики љубитељ балета

балетома́ни||я, -и *ж* занесењаштво *с* балетом

ба́л||ка [1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** греда, носач *м*; **попере́чная ~** попречна греда

ба́л||ка [2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** јаруга, увала

балко́н, -а *м* 1. балкон 2. *поз.* балкон, галерија *ж*

балко́нн||ый, -ая, -ое балконски; **~ая дверь** балконска врата

балл, -а *м* 1. *струч.* степен, ступањ; **ве́тер в три ~а** ветар јачине од три степена 2. оцена *ж* (*у школи*) 3. *спорт.* бод, поен

балла́д||а, -ы *ж књиж., муз.* балада

балла́дн||ый, -ая, -ое баладични, баладни

балла́ст, -а *м* 1. баласт, терет 2. *фиг.* баласт, непотребан терет, сметња *ж* 3. *жел.* шљунак, туцаник

балла́стн||ый, -ая, -ое који се односи на баласт, терет

балли́стик||а, -и *ж физ.* балистика

баллисти́ческ||ий, -ая, -ое балистички; **~ая раке́та** балистичка ракета

ба́ллов||ый, -ая, -ое изражен у степенима; **~ая характери́стика ве́тра** обележавање снаге ветра у степенима

балло́н, -а *м* 1. балон, резервоар (*за гасове, течности*); **~ с кислоро́дом** балон са кисеоником 2. унутрашња аутомобилска гума 3. балон, аеростат

баллоти́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. кого, что* гласати *за кога, шта*, стављати на гласање *кога, шта*

баллоти́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *несврш.* истицати своју кандидатуру на гласање

баллотиро́вк||а, -и *ж* гласање *с*

баллотиро́вочн||ый, -ая, -ое гласачки; **~ бюллете́нь** гласачки листић

бало́ванн||ый, -ая, -ое *разг.* размажен; **~ ребёнок** размажено дете

бал||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *несврш.* 1. *кого* мазити; **~ дете́й** мазити децу; **он нас пи́сьмами не ~у́ет** ретко нам пише 2. *нар.* несташити се, понашати се лакомислено; живети раскалашно, лакомислено

бал||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *несврш. разг.* 1. бити несташан, немиран, несташити се 2. *чем* бавити се, забављати се (*ради разоноде, забаве*)

ба́лов||ень, -ня *м* 1. *разг.* маза, миљеник; **~ судьбы́** срећник, батлија 2. *нар.* враголан, несташко

баловни́к, -а́ *м разг.* несташко, враголан; обешењак

баловн||о́й, -а́я, -о́е *нар.* несташан, враголаст; обесан

баловств||о́, -а́ *с разг.* 1. несташлук *м*; обешењаштво; **наказа́ть за ~** казнити због несташлука 2. мажење; **по́ртить дете́й ~о́м** кварити децу мажењем

ба́лочн||ый, -ая, -ое од греда, са гредама; **~ое перекры́тие** таваница од греда

балти́||ец, -йца *м* морнар Балтичке флоте

балти́йск||ий, -ая, -ое балтички

балы́к, -а́ *м* леђа *мн. с* јесетре или лососа (*усољена и сушена на ваздуху*)

бальза́м, -а *м* балзам, мелем

бальзами́н, -а *м бот.* лепи човек

бальзами́ровани||е, -я *с* балзамовање, балзамирање

бальзами́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* балзамовати, балзамирати

бальзами́ческ||ий, -ая, -ое балзамски

ба́льн||ый, -ая, -ое балски; **~ое пла́тье** балска хаљина

балюстра́д||а, -ы *ж* балустрада

баля́син||а, -ы *ж* резбарен, токарен стуб (*за ограду*)

баля́снича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* ћеретати, ћаскати

баля́||сы, -с *мн.*: **~ точи́ть** *нар.* ћеретати, ћаскати

бамбу́к, -а *м бот.* бамбус

бамбу́ков||ый, -ая, -ое бамбусов, од бамбуса

ба́мпер, -а *м* одбојник, браник, танкер

бана́льно *прил.* банално, отрцано

бана́льност||ь, -и *ж* 1. баналност, отрцаност 2. баналност, баналитет *м*; **говори́ть ~и** говорити баналности

бана́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно баналан, отрцан; **~ьная мысль** банална мисао

бана́н, -а *м, ген. мн.* **-ов** банана *ж*

бана́нов||ый, -ая, -ое од банане, са бананом; **~ая планта́ция** плантажа банана; **~ая кожура́** кора од банане

ба́нд||а, -ы *ж* банда; ~ **грабителей** разбојничка банда

банда́ж, -а́ *м* 1. *мед.* бандаж, бандажа *ж* 2. *тех.* бандаж, бандажа *ж*, оков, обруч (*код точка*)

банда́жн||ый, -ая, -ое *мед., тех.* бандажни

бандеро́л||ь, -и *ж* 1. омот *м* поштанске пошиљке 2. пакет *м* у папирнатом омоту; **отпра́вить кни́гу ~ью** послати књигу као »штампану ствар« 3. бандерола

бандит, -а *м* бандит, разбојник

бандити́зм, -а *м* бандитизам, разбојништво *с*

банди́тск||ий, -ая, -ое бандитски, разбојнички

банду́р||а, -ы *ж муз.* бандура (*украјински жичани инструмент*)

бандури́ст, -а *м* бандураш, бандуриста

банк, -а *м* 1. банка *ж*; **госуда́рственный** ~ државна банка; **положи́ть де́ньги в** ~ дати новац у банку 2. *карт.* банка *ж* 3. *карт.* фараон (*игра*)

ба́н||ка [1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** 1. тегла; **стекля́нная** ~ тегла; **жестяна́я** ~ лименка 2. *мед.* купица; **поста́вить ~ки** *кому* ставит купице *коме* ◇ **ле́йденская** ~ *физ.* лајденска боца

ба́н||ка [2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *пом.* пешчани спруд

банке́т, -а *м* банкет; **устро́ить** ~ приредити банкет

банки́р, -а *м* банкар, банкир

банки́рск||ий, -ая, -ое банкарски, банкирски; **~ая конто́ра** банкарски уред

банкно́т, -а *м* банкнота *ж*, новчаница *ж*

ба́нковск||ий, -ая, -ое банковин, банкарски; ~ **слу́жащий** банкарски службеник; ~ **капита́л** банковни капитал ◇ ~ **биле́т** банкнота

ба́нков||ый, -ая, -ое банковни; ~ **перево́д** дознака

банкомёт, -а *м карт.* банкар (*играч који држи банку*)

банкро́т, -а *м* 1. банкрот, банкротер; **объяви́ть себя́ ~ом** банкротирати 2. *фиг.* упропашћен, пропао човек

банкро́тств||о, -а *с* 1. банкротство, стечај *м* 2. *фиг.* пропаст *ж*, слом *м*; **полити́ческое** ~ политички крах

ба́нник, -а *м војн.* топовска четка (*за чишћење цеви*)

ба́нн||ый, -ая, -ое купаонички; за купање; **~ое мы́ло** сапун за купање; ~ **ве́ник** метла од брезовог грања (*у руском парном купатилу*); ~ **день** дан за купање ◇ **приста́ть (привяза́ться) как ~ лист** *к кому нар.* прилепети се као чичак *уз кога*

бант, -а *м* чвор, машна *ж*; **завяза́ть ~ом** везати у чвор

ба́нтик, -а *м дем.* машница *ж* ◇ **гу́бки (гу́бы) ~ом** мала уста с издигнутом горњом усном (*код деце, жена*)

ба́нщик, -а *м* помоћни радник у купатилу

ба́н||я, -и *ж* 1. парно купатило 2. *разг.* купање *с* у парном купатилу; **по́сле ~и** после купања ◇ **зада́ть ~ю** *кому разг.* изгрдити *кога* на пасја кола, опрати главу *коме*

бапти́зм, -а *м рел.* баптизам

бапти́ст, -а *м* баптист(а)

бапти́стск||ий, -ая, -ое баптистички

бар [1], **-а** *м* бар

бар [2], **-а** *м физ.* бар

бараба́н, -а *м* 1. *муз.* бубањ, добош; **бить в** ~ бубњати 2. *тех.* бубањ, цилиндар (*мотора*); кућица *ж* (*сата*)

бараба́н||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* 1. бубњати, ударати у бубањ 2. *разг.* добовати, лупати; ~ **па́льцами по столу́** добовати прстима по столу; **дождь ~ит по кры́ше** киша добује по крову

бараба́нн||ый, -ая, -ое бубањски, бубни; ~ **бой** бубњава; **~ая дробь** ситно бубњање ◇ **~ая перепо́нка** *анат.* бубна опна

бараба́нщик, -а *м* бубњар, добошар ◇ **отставно́й козы́** ~ *шаљ.* нико и ништа; задња рупа на свирали

бара́к, -а *м* барака *ж*, дашчара *ж*

бара́н, -а *м* ован ◇ **уста́виться (смотре́ть) как ~ на но́вые воро́та** *разг.* гледати као теле у шарена врата; **упёрся как** ~ *разг.* запео се као магаре

бара́н||ий, -ья, -ье овчији, овнујски, овнећи; **~ья котле́та** овчији котлет ◇ **согну́ть (скрути́ть) в ~ рог** *кого разг.* сатерати *кога* у мишју рупу

бара́нин||а, -ы *ж* овчетина, овновина

бара́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. ђеврек *м* 2. *разг.* волан *м* (*код аутомобила*); **крути́ть ~ку** возити кола

бара́ночн||ый, -ая, -ое који се односи на ђеврек

барахл||и́ть, -и́т, -я́т *несврш. разг.* лоше радити: **мото́р ~и́т** мотор лоше ради; **се́рдце ~и́т** срце попушта

барахл||о́, -а́ *с разг.* 1. *зб.* старудија *ж*, стареж *м*, дроњци *мн. м* 2. прње *мн. ж*, трице *мн. ж* 3. *презр.* лош човек, ништавац *м*

барахо́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *нар.* бувља пијаца

бара́хтань||е, -я *с разг.* копрцање, бацакање, праћакање (*у води*)

бара́хта||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* копрцати се, бацакати се, праћакати се

бара́чн||ый, -ая, -ое: ~ **посёлок** насеље од барака

бара́ш||ек, -ка *м* 1. *дем.* јагње *с*, јање *с* 2. јагњеће крзно; **воротни́к из ~ка** оковратник од јагњећег крзна ◇ ~ **в бума́жке** *заст.* мито

бара́шк||и, -ов *мн.* 1. ситни пенушави таласи 2. цируси, беличасти растресити облаци

бара́шков||ый, -ая, -ое јагњећи; ~ **воротни́к** оковратник од јагњећег крзна

барбари́с, -а *м бот.* жутика *ж*, шимширика *ж*

барбари́сов||ый, -ая, -ое који се односи на жутику, шимширику

барбо́с, -а *м* пас чувар

барви́н||ок, -ка *м бот.* зимзелен

бард, -а *м* бард (*песник*)

бард||а́, -ы́ *ж* комина; дроп *м*, џибра

барелье́ф, -а *м* барељеф

барелье́фн||ый, -ая, -ое барељефан

барж||а́, -и́ *и* **ба́рж||а, -и** *ж* шлеп *м*; дереглија

ба́ри||й, -я *м хем.* барij(ум)

ба́рин, -а *м, мн.* **ба́ре** *и* **ба́ры, бар** 1. *заст.* спахија, властелин, велепоседник 2. *заст.* господин (*у говору простог народа*) 3. *разг. презр.* господин, нерадник ◇ **жить ~ом** господски, имућно живети, живети у нераду; **сиде́ть ~ом** седети скрштених руку, беспосличити

барито́н, -а *м муз.* 1. баритон 2. баритон, баритонист(а)

баритона́льн||ый, -ая, -ое баритонални; ~ **бас** бас-баритон

барито́нн||ый, -ая, -ое баритонски, баритонални

ба́рич, -а *м разг. заст.* 1. господски син 2. господичић

ба́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** барка, већи чамац

баркаро́л||а, -ы *ж муз.* баркарола

барка́с, -а *м* 1. баркаса *ж*, већи чамац 2. мањи брод (*у луци*)

ба́рмен, -а *м* власник бара; бармен

ба́рмы, барм *мн. ист.* барме *мн. ж*, окорамењак *м* (*украс на свечаним оделима царева*)

баро́граф, -а *м* барограф

барока́мер||**а, -ы** *ж* барокамера
баро́кко *непром. с ум.* барок *м;* **в сти́ле** ~ у бароком стилу
баро́метр, -а *м* барометар; **рту́тный** ~ живин барометар; **водяно́й** ~ водени барометар; ~ **па́дает** притисак опада
барометри́ческ||**ий, -ая, -ое** барометарски; ~**ое давле́ние** барометарски притисак
баро́н, -а *м* барон, барун
барон́есс||**а, -ы** *ж* бароница, баруница, баронеса
баро́нск||**ий, -ая, -ое** баронски, барунски; ~ **ти́тул** баронска титула
ба́рочн||**ый, -ая, -ое** који се односи на барку
баро́чн||**ый, -ая, -ое** *ум.* барокни; ~ **стиль** барокни стил
барра́ж, -а *м* 1. *авиј.* бараж, баража *ж,* баражни балони 2. *пом.* бараж, баража *ж,* препрека *ж*
барражи́р||**овать, -ую, -уешь, -уют** *несврш. авиј.* патролирати
баррика́д||**а, -ы** *ж* барикада; **сража́ться на** ~**ах** борити се на барикадама ◇ **быть (находи́ться) по ту сто́рону** ~**ы** бити у противничком табору
баррикади́р||**овать, -ую, -уешь, -уют** *несврш.* барикадирати
баррикади́р||**оваться, -уюсь, -уешься, -уются** *несврш.* барикадирати се
баррика́дн||**ый, -ая, -ое** барикадни; ~**ые бои́** борбе на барикадама
барс, -а *м* пантер, леопард
ба́рск||**ий, -ая, -ое 1.** спахијски, велепоседнички; ~**ая уса́дьба** спахијска кућа **2.** господски, охол; ~**ие зама́шки** охоло држање
ба́рсов||**ый, -ая, -ое** пантеров, леопардов; ~**ая шку́ра** кожа леопарда
ба́рстве||**нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно** господски, охол, надмен; ~ **тон** охоли тон
ба́рств||**о, -а** *с* **1.** *зб.* господа *ж,* госпоштина *ж,* племство **2.** охолост *ж,* надменост *ж* **3.** размаженост *ж,* нерадништво
ба́рств||**овать, -ую, -уешь, -уют** *несврш. разг.* господовати, водити господски живот
барсу́к, -а́ *м* јазавац
барсу́ч||**ий, -ья, -ье** јазавчев; ~**ья шку́ра** кожа од јазавца
барха́н, -а *м* пешчани наносни брежуљак (*у пустињама*)
ба́рхат, -а *м* баршун, сомот, кадифа *ж*
бархати́с||**тый, -тая, -тое; -т, -та, -то** баршунаст, кадифаст; ~**тая ко́жа** баршунаста кожа
ба́рхат||**ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** сомотска трака
ба́рхатн||**ый, -ая, -ое 1.** сомотски, баршунски, кадифен; ~**ое пла́тье** сомотска хаљина **2.** *фиг.* баршунаст; ~ **го́лос** баршунасти глас ◇ ~ **сезо́н** јесења сезона (*на мору*)
барчу́к, -а́ *м заст.* госпоче *с,* господски син
ба́рщин||**а, -ы** *ж ист.* баршчина (*кулучење сељака на спахијској земљи у време кметства*); кулук *м,* тлака
ба́рщинн||**ый, -ая, -ое** *ист.* који се односи на баршчину
ба́рын||**я, -и** *ж* **1.** *заст.* спахиница, властелинка, велепоседница **2.** *заст.* госпођа (*у говору простог народа*) **3.** *разг. презр.* велика дама **4.** бариња (*народна игра*)
бары́ш, -а́ *м разг.* ћар, добит *ж,* профит; **быть в** ~**е́** бити у добитку
бары́шник, -а *м заст.* **1.** прекупац, мешетар **2.** џамбас
бары́шнича||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш. заст.* препродавати
ба́рыш||**ня, -ни** *ж, ген. мн.* **-ень** *заст.* **1.** госпођица, господична **2.** госпођица (*у говору простог народа*) ◇ **кисе́йная** ~ *ирон.* размажена госпођица
барье́р, -а *м* **1.** баријера *ж,* препрека *ж,* препона *ж;* **взять** ~ прескочити препону **2.** *фиг.* сметња *ж,* баријера *ж;* **звуково́й** ~ звучна баријера, звучни зид; **тамо́женные** ~**ы** царинске баријере **3.** *заст.* црта испред учесника у двобоју ◇ **вы́звать (поста́вить) к** ~**у** *кого заст.* изазвати *кога* на двобој
барье́рн||**ый, -ая, -ое:** ~ **бег** *спорт.* трка с препонама
бас, -а *м, мн.* **-ы́, -о́в** *муз.* **1.** бас; **петь** ~**ом** певати бас **2.** бас, басист(а) **3.** бас-труба *ж* **4.** *мн.* **-ы́, -о́в** басови (*најнижи регистри*)
ба́сенн||**ый, -ая, -ое** баснен; басновит; ~ **стиль** баснен стил
баси́ст||**ый, -ая, -ое; баси́ст, -а, -о** *разг.* дубок (*глас, тон*); ~**ые зву́ки** дубоки тонови; **челове́к с** ~**ым го́лосом** човек дубоког гласа
баси́ть, башу́, баси́шь, бася́т *несврш. разг.* говорити из баса; басирати (*у певању*)
ба́с||**ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** волан *м,* препуст *м*
баскетбо́л, -а *м* кошарка *ж;* **игра́ть в** ~ играти кошарку
баскетболи́ст, -а *м* кошаркаш
баскетболи́ст||**ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** кошаркашица
баскетбо́льн||**ый, -ая, -ое** кошаркашки; ~**ая кома́нда** кошаркашки тим, кошаркашка екипа; ~**ая площа́дка** игралиште за кошарку
ба́ск||**и, -ов** *мн.* (*јд.* **баск, -а** *м* Баск; **баско́н**|**ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Баскијка) Баски
ба́см||**а, -ы** *ж* вранило *с,* црна боја за косу
басма́ч, -а́ *м ист.* басмач (*контрареволуционар за време грађанског рата у Средњој Азији*)
басма́ческ||**ий, -ая, -ое** *ист.* басмачки
баснопи́с||**ец, -ца** *м* баснописац
баснословно *прил.* баснословно, невероватно, нечувено (*богат*)
басносло́в||**ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1.** *заст.* легендаран, бајослован; ~**ные времена́** легендарна времена **2.** *фиг.* баснослован, невероватан, нечувен; ~**ное бога́тство** баснословно богатство
ба́с||**ня, -ни** *ж, ген. мн.* **-ен 1.** *књиж.* басна **2.** *разг.* измишљотина, брбљарија; **пусты́е** ~**ни** празне приче ◇ **соловья́** ~**нями не ко́рмят** *посл.* од прича се не живи (не дебља)
басови́||**тый, -тая, -тое; -т, -та, -то** дубок (*глас, тон*)
басо́в||**ый, -ая, -ое** басов; ~ **ключ** басов кључ
бас||**о́к, -ка́** *м дем. разг.* басић
бассе́йн, -а *м* **1.** базен, басен; **пла́вательный** ~ базен за пливање **2.** *геогр.* слив, поречје *с;* ~ **Во́лги** слив Волге **3.** *геол.* базен, басен; **каменноу́гольный** ~ базен каменог угља
ба́ста *узв. разг.* доста, довољно, баста
бастио́н, -а *м војн. заст.* бастион (*утврђење*)
бастио́нн||**ый, -ая, -ое** бастионски
баст||**ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют** *несврш.* штрајковати; ступати у штрајк
басурма́н, -а *м заст.* **1.** некрст, иноверац, странац **2.** *нар.* безбожник, некрст
батали́ст, -а *м* сликар ратних призора

бата́ли||я, -и *ж* 1. *заст.* битка 2. *разг. ирон.* лом *м*, бука, свађа

бата́льн||ый, -ая, -ое ратни, војни; **~ая живопись** сликарство с ратном тематиком

батальо́н, -а *м војн.* батаљон; **пехо́тный (стрелко́вый) ~** пешадијски батаљон; **~ свя́зи** батаљон за везу; **та́нковый ~** тенковски батаљон; **штрафно́й ~** казнени (дисциплински) батаљон

батальо́нн||ый, -ая, -ое батаљонски

батаре́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** *ел.* батерија

батаре́йн||ый, -ая, -ое *војн.* батеријски; **~ ого́нь** батеријска ватра

батаре́||я, -и *ж* 1. *војн.* батерија; **зени́тная ~** противавионска батерија 2. *физ., тех.* батерија; **электри́ческая ~** електрична батерија; **со́лнечная ~** сунчана батерија 3. радијатор *м*; **~ парово́го отопле́ния** радијатор 4. *шаљ.* строј *м*, ред *м*; **~ буты́лок** строј боца

ба́теньк||а, -и *м заст. разг.* пријатељу, драговићу мој (*при ословљавању*)

батиска́ф, -а *м* батискаф

бати́ст, -а *м текст.* батист

бати́стов||ый, -ая, -ое батистни, од батиста

бато́г, -а́ *м заст.* батина *ж*, штап

бато́н, -а *м* 1. векна *ж*, штруца *ж* 2. штапић, плочица *ж* (*чоколаде итд.*)

батра́к, -а́ *м* сеоски слуга, надничар

батра́цк||ий, -ая, -ое надничарски

батра́честв||о, -а *с* 1. надничење 2. *зб.* сеоски слуге, надничари *мн. м*

батра́ч||ить, -у, -ишь, -ат *несврш.* служити код сеоског газде, надничити

батра́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** слушкиња на селу, надничарка

баттерфля́||й, -я *м спорт.* батерфлај, лептиров стил

ба́т||ька, -ьки *м, ген. мн.* **-ек** *нар.* отац, тата, ћаћа

ба́тюш||ка, -ки *м, ген. мн.* **-ек** 1. *заст.* отац, тата 2. *заст.* пријатељу, драговићу мој (*при ословљавању*) 3. *разг.* свештеник; поп, отац ◇ **~ки (мой)!, ~ки све́ты!** забога!, боже свети!; **звать (велича́ть)** *кого* **по ~ке** *разг. заст.* звати *кога* по очевом имену

ба́т||я, -и *м нар.* отац, ћаћа

бау́л, -а *м* дугуљасти путни ковчег

бах *узв.* буп, трес, туп, трас

ба́ха||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. грувати, праскати, разлегати се 2. *кого, что* ударати, лупати, трескати

бахва́л, -а *м разг.* хвалисавац, разметљивац

бахва́л||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш. чем разг.* хвалисати се, разметати се

бахва́льств||о, -а *с разг.* хвалисање, разметање

ба́хн||уть, -у, -ешь, -ут; *прошл.* **-ул, -ула, -уло** *сврш. разг.* 1. грунути, праснути, разлећи се; **~ул вы́стрел** разлеже се пуцањ 2. *кого, что* ударити, лупити, треснути

бахром||а́, -ы́ *ж* ресе *мн. ж*, ројте *мн. ж*

бахро́мча||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. ресат, са ресама 2. ресаст, налик на ресе

бахч||а́, -и́ *ж, ген. мн.* **-е́й** бостаниште *с*, бостан *м*

бахчево́д, -а *м* бостанџија

бахчево́дств||о, -а *с* гајење бостана

бахчево́дческ||ий, -ая, -ое бостанџијски

бахчев||о́й, -а́я, -о́е: ~ы́е культу́ры бостан

бац *узв. разг.* бум, трес, шкљоц

баци́лл||а, -ы *ж* бацил *м*, бакцил *м*, клица

баци́ллов||ый, -ая, -ое бациларни, бакцилски

бациллоноси́тел||ь, -я *м* клицоноша

ба́ч||ки, -ек *мн. дем.* мали бакенбарди

бач||о́к, -ка́ *м дем.* бачвица *ж*, котлић

баш: ~ на ~ *нар.* једно за друго, ствар за ствар

ба́шенн||ый, -ая, -ое торањски; **~ые часы́** сат на торњу; **~ кран** дизалица

башибузу́к, -а *м* 1. *ист.* башибозлук 2. *фиг. заст.* разбојник, бандит

башк||а́, -и́ *ж нар.* глава, тиква, тинтара; **тупа́я ~** тиква; **у меня́ ~ трещи́т** глава ми пуца

башки́рск||ий, -ая, -ое башкирски

башки́||ры, -р *мн.* (*јд.* **башки́р, -а** Башкирац; **башки́р|ка, -ки** *ж ген. мн.* **-ок** Башкиркиња) Башкирци

башкови́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *нар.* бистар, промућуран, разборит; **он па́рень ~** он је бистар момак

башлы́к, -а́ *м* башлик (*врста капуљаче*)

башма́к, -а́ *м* 1. дубока ципела 2. *тех.* папуча *ж*; **тормозно́й ~** кочничка папуча ◇ **быть под ~о́м** *у кого* бити под *чијом* папучом

башма́чник, -а *м заст.* обућар, ципелар

башма́чн||ый, -ая, -ое обућарски, ципеларски

ба́ш||ня, -ни *ж, ген. мн.* **-ен** кула, торањ *м*; **~ни Моско́вского Кремля́** куле Московског Кремља; **телевизио́нная ~** телевизијски торањ; **оруди́йная ~** *војн.* артиљеријски торањ; **си́лосная ~** *пољопр.* силос; **водонапо́рная ~** водоторањ

баю-ба́й, баю-ба́юшки-баю́, ба́юшки-баю *узв.* бујипаји

баю́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого* успављивати, уљуљкивати

баяде́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** бајадера

бая́н, -а *м* 1. *муз.* бајан (*хармоника*) 2. *ист.* народни певач

баяни́ст, -а *м* бајанист(а), свирач на бајану

ба́ять, ба́ю, ба́ешь, ба́ют *несврш. что заст.* причати, говорити, бајати

бде́ни||е, -я *с заст.* будност *ж*, бдење

бдеть, *1 л. јд. се не употр.*, **бдишь, бдят** *несврш. заст.* бити будан, опрезан; пажљиво проматрати, пазити

бди́тельно *прил.* будно, опрезно

бди́тельност||ь, -и *ж* будност, опрезност

бди́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно будан, опрезан

бе: ни бе ни ме не знать (не понима́ть) *нар.* не знати (не разумети) баш ништа

бег, -а *м, лок.* **о -е, на -у́** 1. трчање *с*, трк; **на ~у́** у трку, трчећи 2. *фиг.* јурење *с*; лет; **~ вре́мени** одмицање времена 3. *спорт.* трка *ж*, трчање *с*; **барье́рный ~, ~ с препя́тствиями** трка са препонама; **эстафе́тный ~** штафета; **~ на коро́ткие (дли́нные) диста́нции** трчање на кратке (дуге) стазе; **~ на ме́сте** трчање у месту 4. *мн.* **-а́, -о́в** трке *мн. ж* (*коњске*); **рыси́стые ~а́** касачке трке ◇ **быть в ~а́х** а) *заст.* бити у бекству (*о кметовима*) б) *разг.* јурити (*послом*), бити веома заузет

бе́га||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. трчати (*више пута или у разним правцима*); **~ взад и вперёд** трчати напред и назад; **~ вза́пуски** утркивати се 2. *от кого, чего разг.* бежати *од кога, чега*, избегавати *кога, шта* 3. *за кем разг.* јурити (*жене*); удварати се *коме* 4. *спорт.*: **~ на конька́х** клизати се; **~ на лы́жах** смучати се 5. *само 3. л. фиг.* летети; **па́льцы ~ют по кла́вишам** прсти лете по диркама; **у него́ глаза́ ~ют** игра очима ◇

у меня́ мура́шки ~ют по спине́ (по те́лу) подилазе ме жмарци

бегемо́т, -а *м зоол.* нилски коњ, хипопотам

беглéц, -á *м* бегунац

бéгло *прил.* 1. брзо, лако, течно; **~ говори́ть по-ру́сски** течно говорити руски; **~ игра́ть на роя́ле** добро свирати клавир 2. летимице, овлаш, површно; **~ просмотрéть** *что* летимице прегледати *шта*

бéглост||ь, -и *ж* 1. хитрост, брзина, лакоћа 2. летимичност, површност

бéгл||ый, -ая, -ое 1. хитар, брз, лак, течан; **~ое чтéние** брзо читање 2. летимичан, површан; **бро́сить ~ взгляд** бацити летимичан поглед; **~ое описа́ние** површан опис 3. *заст.* одбегли (*робијаш*) ◊ **~ые гла́сные** *лингв.* непостојани самогласници; **~ огóнь** *војн.* брза паљба; **~ шаг** *војн., спорт.* трчећи корак

бегля́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** бегуница

бегов||óй, -а́я, -óе тркачки, тркаћи; **~а́я ло́шадь** тркачки коњ; **~ы́е дро́жки** тркачка кола; **~а́я доро́жка** тркачка стаза

бего́м *прил.* трком, у трку; **бежа́ть ~** јурити из све снаге

бего́ни||я, -и *ж бот.* бегонија

беготн||я́, -и́ *ж разг.* 1. трчање *с*, јурњава; **подня́ть ~ю́** дати се у јурњаву, отпочети јурњаву (*о деци*) 2. *фиг.* трка, трчкарање *с*; **весь день прошёл в ~é** цео дан је протекао у трчкарању

бéгств||о, -а *с* бекство, бежање; **обрати́ть в ~** *кого* натерати у бекство *кога*; **обрати́ться в ~** дати се у бекство; **спаса́ться ~ом** спасавати се бекством

бегу́н, -á *м спорт.* тркач; **~ на дли́нные диста́нции** дугопругаш; **~ на коро́ткие диста́нции** тркач на кратким стазама

бегунк||и́, -о́в *мн. заст.* лака кола, санке *мн. ж*

бегу́н||ья, -ьи *ж, ген. мн.* **-ий** *спорт.* тркачица

бед||á, -ы́ *ж, мн.* **бéды, бед, бéдам** 1. несрећа, беда, невоља; **стрясла́сь ~** догодила се несрећа; **помо́чь в ~é** *кому* наћи се *коме* у невољи; **он попа́л в ~у́** задесила га је несрећа 2. *у функц. предик. разг.* тешко је, врло је лоше; **~ мне с ним** муку мучим са њим ◊ **не ~** не мари, није важно; **что за ~!** и то ми је невоља; **~ как** *разг.* веома; **на ~у́** на несрећу; **лиха́ ~ нача́ло** сваки почетак је тежак; **пришла́ ~, отворя́й ворота́** *посл.* несрећа никад не долази сама

бедла́м, -а *м разг.* хаос, збрка *ж*, лудница *ж*

беднé||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* осиромашавати, западати у немаштину

бéдно *прил.* сиромашно, сиромашки, оскудно; **~ жить** сиромашно (оскудно) живети; **~ одéтый** сиромашки одевен

бéдност||ь, -и *ж* 1. сиромаштво *с*, немаштина, оскудица; **жить в ~и** живети у оскудици 2. *фиг.* оскудност, сиромашност; **~ воображéния** оскудност маште

беднот||á, -ы́ *ж зб.* сиротиња; **деревéнская ~** сеоска сиротиња

бéд||ный, -ная, -ное; -ен, -нá, -но 1. сиромашан; **~ человéк** сиромашан човек 2. *фиг.* оскудан, сиромашан; **~ная расти́тельность** оскудна вегетација; **~ная приро́да** оскудна природа; **~ная фанта́зия** сиромашна машта 3. *само дужи обл.* сирот, јадан, несрећан; **~ ты мой!** несрећниче мој!

бедня́г||а, -и *м, ж разг.* јадник *м*, несрећник *м*, јадница *ж*, несрећница *ж*

бедня́ж||ка, -ки *м, ж, ген. мн.* **-ек** *разг. хип.* јадник *м*, јадница *ж*

бедня́к, -á *м* 1. сиромах 2. сиромашан сељак, безземљаш 3. *заст.* јадник, несрећник

бедня́цк||ий, -ая, -ое сиромашки, сиротињски, безземљашки

бедня́честв||о, -а *с зб.* сеоска сиротиња

бедо́в||ый, -ая, -ое *разг.* смео, лудо храбар; сналажљив, спретан; **~ пáрень** храбар момак

бедоку́р, -а *м разг.* несташко, враголан

бедоку́р||ить, -ю, ишь, -ят *несврш. разг.* чинити, наносити штету (*нехотице или несташлуком*)

бéдренн||ый, -ая, -ое бедрени, бутни; **~ая кость** бедрењача, бутна кост

бедр||ó, -á *с, мн.* **бёдра, бёдер** 1. бедро, бут *м*, бутина *ж* 2. кук *м*, бок *м*, слабина *ж*; **у́зкие бёдра** уски кукови

бéдстве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно крајње тежак; мукотрпан, очајнички; **~нное положéние** тешка ситуација

бéдстви||е, -я *с* тешка несрећа, невоља *ж*, беда *ж*; катастрофа *ж*; **стихи́йное ~** елементарна несрећа ◊ **сигна́л ~я** дозивање у помоћ

бéдств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* оскудевати, живети у беди, оскудици, злопатити (се)

бедуи́н, -а *м* бедуин

беж *непром. прид.* беж, беж боје

бежа́ть, бегу́, бежи́шь, бегу́т *несврш.* 1. трчати, јурити; **~ со всех ног** јурити из све снаге; **~ ры́сью** касати 2. *само 3. л. фиг.* летети, јурити; **бегу́т облака́** облаци промичу 3. *само 3. л. фиг.* брзо пролазити, летети; **вре́мя бежи́т** време лети; **дни бегу́т** дани промичу 4. *само 3. л. фиг.* тећи, цурити; **кровь бежи́т из ра́ны** крв липти из ране; **молоко́ бежи́т** млеко кипи 5. *сврш. и несврш.* побећи/бежати; **~ из плéна** побећи из заробљеништва

бéжев||ый, -ая, -ое *разг.* беж боје; **~ое пла́тье** хаљина беж боје

бéжен||ец, -ца *м* избеглица *м, ж*

бéжен||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** избеглица (*жена*)

бéженск||ий, -ая, -ое избеглички

без (*и* **безо** *испред зам.* **весь, вся́кий,** *нпр.*: **безо вся́кой причи́ны**) *предл. с ген.* 1. *у одредби одсутности и непостојања објекта, средства, узрока, циља итд.* без *с ген.*; **оста́вить ~ у́жина** оставити без вечере; **чита́ть ~ очко́в** читати без наочара; **серди́ться ~ причи́ны** љутити се без разлога; **все ~ исключéния** сви без изузетка; **друг ~ дру́га** један без другог 2. *у одредби временске мере:* **~ двадцати́ (мину́т) час** двадесет (минута) до један; **она́ пришла́ ~ чéтверти двена́дцать** дошла је у петнаест до дванаест ◊ **~ ма́лого** безмало, готово, скоро

безавари́йн||ый, -ая, -ое без квара, без хаварије; **~ пробéг автомоби́ля** пређени пут аутомобила без хаварије

безала́берно *прил.* немарно, неуредно; нехатно

безала́берност||ь, -и *ж* немарност, неуредност; нехат *м*

безала́бер||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но немаран, неуредан; нехатан; **~ человéк** немаран човек

безала́берщин||а, -ы *ж разг.* немарност, неуредност; нехат *м*

безалкого́льн||ый, -ая, -ое безалкохолан; **~ые напи́тки** безалкохолна пића

безапелляцио́нно *прил.* категорично; неопозиво

безапелляцио́нност||ь, -и *ж* категоричност; неопозивост

безапелляцио́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но категоричан; неопозив; **∼ное реше́ние** неопозива одлука; **∼ тон** одлучан тон

безбе́дно *прил.* материјално осигурано, безбрижно; **жить ∼** живети у благостању (безбрижно)

безбе́дност||ь, -и *ж* материјална обезбеђеност, осигураност; збринутост

безбе́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но материјално обезбеђен, осигуран; **∼ное существова́ние** осигурана егзистенција

безбиле́тник, -а *м разг.* слепи путник

безбиле́тн||ый, -ая, -ое без карте; **∼ пассажи́р** слепи путник, путник без карте

безбо́жи||е, -я *с* безбожништво, безбожност *ж*

безбо́жник, -а *м* безбожник

безбо́жно *прил.* бестидно, безочно (*лагати, хвалисати се*)

безбо́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *заст.* безбожан, безбожњачки **2.** *разг.* бестидан, безочан, безобразан; **∼ враль** безочни лажов

безболе́зненно *прил.* **1.** *мед.* безболно **2.** *фиг.* лако, мирно

безболе́зне||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. безболан; **∼нная опера́ция** безболна операција **2.** *фиг.* без тешкоћа, лак, миран; **∼нные измене́ния** безболне промене

безборо́д||ый, -ая, -ое ћосав, голобрад

безбоя́зненно *прил.* неустрашиво, храбро

безбоя́зне||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно неустрашив, храбар

безбра́чи||е, -я *с* безбрачност *ж*, целибат *м*

безбре́жност||ь, -и *ж* бескрај *м*, безграничност, непрегледност

безбре́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но бескрајан, безграничан, непрегледан; **∼ное мо́ре** бескрајно море; **∼ные сте́пи** непрегледне степе

безбро́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во без обрва, једва видљивих танких обрва

безве́ри||е, -я *с* безбожност *ж*, атеизам *м*

безве́стност||ь, -и *ж* непознатост, незнаност; **жить в ∼и** живети непознат (повучено)

безве́ст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но непознат, незнан

безве́тре||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно без ветра, тих; **∼нная пого́да** време без ветра

безве́три||е, -я *с* безветрица *ж*, затишје

безви́нно *прил.* без кривице, без основа; **∼ пострада́вший** недужни кривац

безви́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но недужан, невин

безвку́си||е, -я *с* неукусност *ж*, неукус *м*

безвку́сиц||а, -ы *ж разг.* неукусност, неукус *м*

безвку́сно *прил.* неукусно; **∼ оде́тый** неукусно одевен

безвку́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. безукусан, бљутав; **∼ная еда́** безукусна храна **2.** неукусан, ружан; **∼ная обстано́вка** неукусан намештај

безвла́сти||е, -я *с* безвлашће

безво́дн||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. безводан, сиромашан водом; **∼ная пусты́ня** безводна пустиња **2.** *хем.*: **∼ная кислота́** анхидрирана киселина

безво́дь||е, -я *с* безводица *ж*, безводност *ж*

безвозбра́нно *прил. књиш.* несметано, слободно

безвозбра́нн||ый, -ая, -ое *књиш.* несметан, слободан

безвозвра́тно *прил.* неповратно, заувек

безвозвра́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. неповратан, ненадокнадив; **∼ное про́шлое** неповратна прошлост; **∼ная утра́та** ненадокнадив губитак **2.** бесповратан; **∼ная ссу́да** бесповратна позајмица

безвозду́шн||ый, -ая, -ое безваздушан; **∼ое простра́нство** безваздушан простор

безвозме́здно *прил.* бесплатно

безвозме́зд||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но бесплатан, неплаћен; **∼ное по́льзование** бесплатно коришћење

безво́ли||е, -я *с* недостатак *м* воље, безвољност *ж*

безволо́с||ый, -ая, -ое без косе; без длака

безво́льно *прил.* безвољно, слабо, неодлучно

безво́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно слабе воље, безвољан; **∼ челове́к** човек слабе воље, безвољник

безвре́дност||ь, -и *ж* нешкодљивост

безвре́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но нешкодљив, безопасан; **∼ное сре́дство** нешкодљиво средство

безвре́менно *прил.* прерано (*умрети*)

безвре́менн||ый, -ая, -ое превремен, преран; **∼ая кончи́на** прерана смрт

безвре́мень||е, -я *с заст.* тешка времена, доба застоја (*у јавном и културном животу*)

безвы́ездно *прил.* стално; **жить ∼** *где* стално боравити *где*

безвы́ездн||ый, -ая, -ое сталан, непрекидан (*боравак*)

безвы́лазно *прил. разг.* стално; **∼ сиде́ть до́ма** не излазити никуд из куће

безвы́ходно *прил.* стално, не излазећи (*из куће*)

безвы́ходност||ь, -и *ж* безизлазност, безнадежност

безвы́ход||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. безизлазан, безнадежан (*положај итд.*) **2.** сталан, без излажења (*из куће*)

безгла́з||ый, -ая, -ое без ока, без очију

безгла́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *заст.* ћутљив, тих, безгласан; нем

безголо́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. без главе, обезглављен **2.** *фиг. разг.* глуп, ограничен; веома расејан, заборaван

безголо́с||ый, -ая, -ое без гласа; **∼ певе́ц** певач са лошим гласом

безгра́мотно *прил.* **1.** неписмено, са правописним грешкама **2.** лоше, невешто

безгра́мотност||ь, -и *ж* **1.** неписменост **2.** необразованост, незнање *с*, нестручност

безгра́мот||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. неписмен, недовољно писмен (*човек*) **2.** неписмен, пун грешака (*писмо итд.*) **3.** необразован, неупућен; нестручан; **техни́чески ∼** без техничке културе

безграни́чно *прил.* неизмерно, безгранично; **∼ пре́данный** безгранично одан

безграни́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. бескрајан, безграничан; **∼ные просто́ры** бескрајна пространства **2.** *фиг.* неизмеран, безграничан; **∼ное дове́рие** безгранично поверење

безгре́ш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. безгрешан, недужан, невин **2.** безгрешан, безазлен

безда́рно *прил.* неталентовано, без талента

безда́рност||ь, -и *ж* **1.** ненадареност, неталентованост, неспособност **2.** *разг.* тупоглавац *м*, ништавило *с*

безда́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. ненадарен, неталентован, неспособан **2.** безвредан, ништаван; **∼ная карти́на** безвредна слика

бе́здар||ь, -и *ж разг.* тупоглавац *м*, ништавило *с*

безде́йстви||е, -я *с* нерад *м*; неактивност *ж*

безде́йств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* **1.** не радити ништа, бити пасиван 2. мировати, стајати, не радити (*о машини итд.*)

безде́лиц||а, -ы *ж разг.* ситница, маленкост, тричарија

безделу́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** дрангулија, ситна стварчица (*за украс*); **же́нские ∼ки** женске дрангулије

безде́ль||е, -я *с* нерад *м*, беспосличење, доколичење

безде́льник, -а *м разг.* беспосличар, нерадник

безде́льнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* беспосличити, ленчарити

безде́нежн||ый, -ая, -ое 1. *екон.* клириншки, без плаћања у готовом новцу; **∼ расчёт** клиринг 2. *разг.* без новца, са мало новца; **∼ челове́к** човек без пара

безде́нежь||е, -я *с* беспарица *ж*

безде́тност||ь, -и *ж* бездетност

безде́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но бездетан, који нема деце: **∼ная же́нщина** жена без деце

бездефици́т|ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но рентабилан, без губитака

безде́ятельност||ь, -и *ж* неактивност, пасивност

безде́ятел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно неактиван, пасиван

бе́здн||а, -ы *ж* **1.** бездан *м*, понор *м*; **морска́я ∼** морска дубина 2. *чего фиг.* сијасет *м*, мноштво *с*; **∼ дел** сијасет послова

бездо́ждь||е, -я *с* суша *ж*, сушни период

бездоказа́тельно *прил.* недоказано, неосновано

бездоказа́тельност||ь, -и *ж* недоказаност, неоснованост

бездоказа́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно недоказан, неоснован, незаснован на доказима; **∼ьное обвине́ние** неоснована оптужба

бездо́м||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но бескућни, без крова над главом; **∼ная соба́ка** пас луталица

бездо́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но без дна, који нема дна; неизмерно дубок; **∼ная про́пасть** понор без дна, бездан ◇ **∼ная бо́чка** *разг. шаљ.* буре без дна, испичутура

бездоро́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но беспутан, непроходан

бездоро́жь||е, -я *с* беспуће, беспутица *ж*, непроходност *ж* путева; **осе́ннее ∼** јесења беспутица

бездохо́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неуносан, нерентабилан

безду́мно *прил.* лакомислено

безду́м||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но лакомислен, непромишљен, безбрижан

безду́ши||е, -я *с* бездушност *ж*, немилосрдност *ж*

безду́шно *прил.* 1. бездушно, немилосрдно 2. хладно, безосећајно

безду́ш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. бездушан, немилосрдан 2. хладан, безосећајан

безды́мн||ый, -ая, -ое бездимни; **∼ по́рох** бездимни барут

бездыха́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *свеч.* беживотан, мртав

безе́ *непром. с* пуслица *ж* (*колач*)

безжа́лостно *прил.* немилосрдно

безжа́лостност||ь, -и *ж* немилосрдност

безжа́лост||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но немилосрдан, бездушан, жесток, суров

безжи́зненно *прил.* беживотно, мртво

безжи́зненност||ь, -и *ж* беживотност, мртвило *с*

безжи́зне||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. беживотан, мртав; **∼нное те́ло** беживотно (мртво) тело 2. *фиг.* беживотан; безизражајан; **∼ взгляд** безизражајан поглед

беззабо́тно *прил.* безбрижно

беззабо́тност||ь, -и *ж* безбрижност

беззабо́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но безбрижан; **∼ная жизнь** безбрижан живот

беззаве́тно *прил. свеч.* пожртвовано; бескрајно, безгранично; **∼ пре́данный** бескрајно одан

беззаве́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *свеч.* пожртвован; бескрајан, безграничан; **∼ная пре́данность** бескрајна оданост

беззако́ни||е, -я *с* **1.** безакоње, незаконитост *ж*; **борьба́ с ∼ем** борба против безакоња 2. недело; **твори́ть ∼я** чинити недела

беззако́нно *прил.* незаконито

беззако́нност||ь, -и *ж* незаконитост

беззако́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но незаконит, противзаконит

беззасте́нчиво *прил.* бестидно, безочно

беззасте́нчивост||ь, -и *ж* бестидност, безочност

беззасте́нчи||вый, -вая,, -вое; -в, -ва, -во бестидан безочан

беззащи́тност||ь, -и *ж* беспомоћност, незаштићеност

беззащи́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но беспомоћан, незаштићен

беззвёзд||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но безвездан; **∼ная ночь** ноћ без звезда

беззву́чно *прил.* безвучно, безгласно; пригушено

беззву́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но безвучан, безгласан; пригушен; **∼ смех** безгласан смех

безземе́ль||е, -я *с* оскудица *ж* у земљи, несташица *ж* земље

безземе́льн||ый, -ая, -ое безземљашки, без земље; **∼ крестья́нин** сељак безземљаш

беззло́би||е, -я *с* добродушност *ж*, доброћудност *ж*, безазленост *ж*

беззло́бно *прил.* добродушно, доброћудно, безазлено

беззло́б||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но добродушан, доброћудан, безазлен

беззу́||бый, -бая, -бое; -б, -ба, -бо 1. безуб; **∼ стари́к** безуби старац 2. *фиг.* слаб, блед; **∼бая кри́тика** блага критика

безле́сн||ый, -ая, -ое без шуме, голетан

безли́кост||ь, -и *ж* безликост, безобличност, безличност

безли́||кий, -кая, -кое; -к, -ка, -ко безлик, безобличан, безличан; **∼кая толпа́** безлична маса

безли́чност||ь, -и *ж* **1.** безличност, неизразитост, безбојност 2. *грам.* безличност

безли́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. безличан, неизразит, безбојан 2. *грам.* безличан; **∼ глаго́л** безличан глагол; **∼ное предложе́ние** безлична реченица

безлоша́дн||ый, -ая, -ое који нема коња; без коња; **∼ое хозя́йство** домаћинство без коња

безлю́дно *прил. у функц. предик.*: **на у́лицах ∼** на улицама нема света

безлю́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но безљудан, ненасељен, слабо насељен; без пролазника, празан (*улица*)

безлю́дь||е, -я *с* **1.** безљудност *ж*, ненасељеност *ж* 2. недостатак *м* људи

безме́н, -а *м* кантар, ручна вага (*на опругу*)

безме́рно *прил.* неизмерно, безмерно, безгранично

безме́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неизмеран, безмеран, безграничан; **~ная ра́дость** безгранична радост

безмо́згл||ый, -ая, -ое *разг. пеј.* тупав, тупоглав; блесав, будаласт

безмо́лви||е, -я *с* тишина *ж*, тајац *м*

безмо́лвно *прил.* без речи; тихо, мирно

безмо́лв||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. прећутан, нем; **~ное согла́сие** прећутни пристанак **2.** тих, миран

безмо́лвств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. књиш.* ћутати; **приро́да ~ует** природа је нема

безмяте́жно *прил.* мирно, спокојно; безбрижно

безмяте́жност||ь, -и *ж* мир *м*, спокој *м*; безбрижност

безмяте́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но миран, спокојан; безбрижан; **~ сон** миран сан

безнадёжно *прил.* **1.** безнадежно, безнадно **2.** *фиг.* потпуно, сасвим

безнадёжност||ь, -и *ж* безнађе *с*, безнадност

безнадёж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. безнадежан, безнадан; **~ное положе́ние** безнадежна ситуација; **~ больно́й** неизлечиви болесник **2.** потпун, савршен, окорео; **~ дура́к** потпуна будала

безнадзо́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но без надзора, без контроле; **~ ребёнок** дете остављено без контроле

безнака́занно *прил.* некажњено; **э́то ему́ не пройдёт ~** он неће остати некажњен

безнака́занност||ь, -и *ж* некажњеност

безнака́за||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно некажњен; **оста́ться ~нным** остати некажњен

безнали́чн||ый, -ая, -ое: ~ расчёт *фин.* безготовински обрачун, вирман; **по ~ому расчёту** вирманом (*платити итд.*)

безно́г||ий, -ая, -ое 1. безног, безножан **2.** *разг.* одузет, парализован **3.** *разг.* без ногу (*о стварима*); **~ стул** столица без ногу

безно́с||ый, -ая, -ое 1. без носа **2.** *разг.* без кљуна, без писка (*чајник*)

безнра́вственно *прил.* неморално, аморално

безнра́вственност||ь, -и *ж* неморалност, аморалност

безнра́встве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно неморалан, аморалан; **~ посту́пок** аморалан чин

безо *в.* **без**

безоби́дно *прил.* безазлено, нешкодљиво

безоби́дност||ь, -и *ж* безазленост, нешкодљивост

безоби́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но безазлен, нешкодљив; **~ зверёк** неопасна зверчица; **~ная шу́тка** безазлена шала

безо́блачно *прил.* безоблачно, ведро

безо́блач||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. безоблачан, ведар; **~ное не́бо** ведро небо **2.** *фиг.* непомућен; **~ное сча́стье** непомућена срећа

безобра́зи||е, -я *с* **1.** наказност *ж*, ружноћа *ж*, грдоба *ж* **2.** *разг.* безобразлук *м*, скандал *м*; **како́е ~!, что за ~!** каква дрскост!, каквог ли безобразлука!; **э́то ~!** то је нечувено!

безобра́||зить, -жу, -зишь, -зят *несврш.* **1.** *кого, что* унаказивати, унакарађивати **2.** *разг.* понашати се безобразно

безобра́зник, -а *м разг.* безобразник; обешењак, враголан (*о детету*)

безобра́знича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** вршити недела, чинити безобразлуке **2.** несташити се (*о детету*)

безобра́зно *прил.* **1.** ружно, наказно (*изгледати*) **2.** непристојно, безобразно (*понашати се*)

безобра́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. наказан, ружан, гадан **2.** непристојан, безобразан, одвратан; **~ное поведе́ние** непристојно понашање; **~ посту́пок** дрзак поступак; **~ная сце́на** одвратна сцена

безогово́рочно *прил.* беспоговорно, безусловно; **~ согласи́ться** пристати без поговора

безогово́роч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но беспоговоран, безуслован; **~ная капитуля́ция** безусловна капитулација

безопа́сност||ь, -и *ж* безбедност, сигурност; **ли́чная ~** лична сигурност; **находи́ться в ~и** бити безбедан; **~ движе́ния** сигурност саобраћаја; **укрепле́ние междунаро́дной ~и** учвршћивање међународне безбедности; **о́рганы госуда́рственной ~и** органи државне безбедности ◊ **те́хника ~и** заштита на раду; **Сове́т Безопа́сности ООН** Савет безбедности ОУН

безопа́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. безбедан, сигуран; **~ное ме́сто** сигурно место **2.** нешкодљив, неопасан; **~ное сре́дство** нешкодљиво средство; **~ная бри́тва** машиница за бријање (*са жилетом*)

безору́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. голорук, без оружја **2.** *фиг.* беспомоћан, незаштићен

безоснова́тельно *прил.* неосновано, без разлога

безоснова́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно неоснован, безразложан

безостано́вочно *прил.* беспрекидно, непрекидно

безостано́воч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но беспрекидан, непрекидан

безотве́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. без одговора, без одзива; **~ная любо́вь** једнострана љубав **2.** тих, кротак, смеран, покоран; **~ челове́к** кротак човек

безотве́тственно *прил.* неодговорно; лакомислено

безотве́тственност||ь, -и *ж* неодговорност; лакомисленост

безотве́тстве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно неодговоран; лакомислен

безотка́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. беспрекоран; **~ная рабо́та маши́н** беспрекоран рад машина **2.** *разг.* предусретљив, спреман на помоћ (*човек*)

безотлага́тельно *прил.* без одлагања, хитно

безотлага́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно неодложан, хитан; **~ьное де́ло** неодложан посао

безотлу́чно *прил.* нераздвојно; стално; **~ сиде́ть до́ма** стално седети (бити) код куће

безотлу́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но нераздвојан; сталан; **~ спу́тник** нераздвојан пратилац

безотноси́тельно *прил. к чему* независно *од чега*, без обзира *на шта*

безотноси́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно независан, самосвојан; апсолутан

безотра́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но безрадостан, невесео, тужан; **~ное де́тство** безрадостно детињство

безотчёт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. безразложан, нехотичан, инстинктиван; **~ страх** безразложан страх **2.** неконтролисан, неконтролиран (*новац итд.*)

безоши́бочно *прил.* **1.** тачно, правилно **2.** непогрешиво

безоши́боч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. без грешке, тачан, правилан; **~ расчёт** тачан рачун **2.** непогрешив; **~ное чутьё** непогрешив осећај

безрабо́тиц||а, -ы *ж* незапосленост

безрабо́тн||ый, -ая, -ое 1. незапослен, који није

запослен 2. **безрабо́тн|ый, -ого** *м* незапослено лице, незапослени

безра́дост||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но безрадостан, невесео

безразде́льно *прил.* нераздељиво; у потпуности; **~ владе́ть** *чем* владати у потпуности *чим*

безразде́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно нераздељив, недељив; потпун; **~ьное иму́щество** неподељена имовина; **~ьное госпо́дство** потпуна власт

безразли́чи||е, -я *с* равнодушност *ж*, индиферентност *ж*

безразли́чно *прил.* 1. равнодушно, индиферентно 2. *у функц. предик.* није важно, свеједно је; **мне ~** свеједно ми је; **~ кто** није важно ко

безразли́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. равнодушан, индиферентан; **~ взгляд** равнодушан поглед 2. *кому, для кого* неважан, небитан; незанимљив *за кога*

безразме́рн||ый, -ая, -ое *разг.* растегљив; **~ые чулки́** растегљиве чарапе

безрассу́дно *прил.* непромишљено, несмотрено

безрассу́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но непромишљен, неразборит, несмотрен; **~ посту́пок** непромишљен поступак; **~ная любо́вь** луда љубав

безрассу́дств||о, -а *с* непромишљеност *ж*, неразумност *ж*, лудост *ж*

безрезульта́тно *прил.* безуспешно, узалудно

безрезульта́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но без резултата, безуспешан, узалудан

безре́льсов||ый, -ая, -ое без шина; **~ тра́нспорт** нежелезнички саобраћај; **~ые доро́ги** нежелезнички путеви

безро́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. без родбине 2. *заст.* ниског порекла, незнатна рода

безро́потно *прил.* резигнирано, покорно

безро́пот||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но резигниран, покоран, скрушен

безрука́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** пуловер *м*, блуза, мајица без рукава

безру́к||ий, -ая, -ое 1. без руке (руку) 2. *фиг. разг.* неспретан, невешт

безры́бь||е, -я *с* недостатак *м* рибе ◇ **на ~ и рак ры́ба** *посл.* кад нема кише, добар је и град; боље ишта него ништа

безубы́точ||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *екон.* без губитака, без дефицита; **~ное предприя́тие** предузеће које послује без губитака

безуда́рн||ый, -ая, -ое *лингв.* ненаглашен, неакцентован; **~ слог** ненаглашен слог

безу́держно *прил.* неодољиво, необуздано

безу́держ||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но незадржив, неодољив, необуздан; **~ смех** необуздан смех; **~ное стремле́ние** неодољива тежња

безукори́зненно *прил.* беспрекорно, без мане; **~ оде́тый** беспрекорно одевен

безукори́зне||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно беспрекоран, без мане; **~нное поведе́ние** беспрекорно понашање

безу́м||ец, -ца *м* безумник

безу́ми||е, -я *с* 1. *заст.* лудило, безумље; **припа́док ~я** напад лудила 2. лудост *ж*, суманутост *ж* ◇ **люби́ть до ~я** волети до бесвести, лудо волети

безу́мно *прил. разг.* веома, много, лудо; **он ~ увлечён му́зыкой** он лудује за музиком

безу́м||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *заст.* луд, безуман 2. *разг.* луд, суманут, помаман; **~ная отва́га** луда храброст 3. *разг.* прекомеран, ужасан; **~ная уста́лость** прекомерни замор

безумо́лч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но беспрекидан, непрекидан; **~ шум мо́ря** непрекидан шум мора

безу́мств||о, -а *с в.* **безу́мие**

безу́мств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* лудовати, беснети

безупре́чно *прил.* беспрекорно

безупре́чност||ь, -и *ж* беспрекорност

безупре́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но беспрекоран, без мане; **~ная репута́ция** беспрекорна репутација

безусло́вно 1. *прил.* безусловно 2. *уметн. р.* свакако, несумњиво; **он, ~, прав** свакако је у праву

безусло́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. безуслован; потпун, апсолутан; **~ное повинове́ние** безусловно покоравање 2. несумњив, очевидан; **~ная уда́ча** несумњив успех ◇ **~ рефле́кс** *физиол.* безусловни рефлекс

безуспе́шно *прил.* безуспешно, узалудно

безуспе́шност||ь, -и *ж* безуспешност, узалудност

безуспе́ш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но безуспешан, узалудан; **~ные попы́тки** безуспешни покушаји

безу́с||ый, -ая, -ое безбрк, без бркова ◇ **~ юне́ц (мальчи́шка)** жутокљунац

безуте́ш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но безутешан, неутешан, очајан; **~ное го́ре** неутешна туга

безуча́стно *прил.* равнодушно, индиферентно

безуча́стност||ь, -и *ж* равнодушност, индиферентност

безуча́ст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но равнодушан, индиферентан; **~ное отноше́ние** *к чему* равнодушан однос *према чему*

безъя́дерн||ый, -ая, -ое безатомски; **~ая зо́на** безатомска зона

безъязы́к||ий, -ая, -ое нем, немушт

безыде́йност||ь, -и *ж* безидејност

безыде́||йный, -йная, -йное; -ен, -йна, -йно безидејан

безымя́нн||ый, -ая, -ое безимен; без назива ◇ **~ па́лец** домали прст, прстењак

безынициати́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но лишен иницијативе, без иницијативе

безыску́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но једноставан, прост

безыску́ссте||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно неизвештачен, природан, једноставан

безысхо́дност||ь, -и *ж* безизлазност, безнађе *с*

безысхо́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но безизлазан, безнадан; бескрајан, безмеран; **~ное го́ре** безмерна туга

бей, бе́я *м ист.* бег

бейсбо́л, -а *м спорт.* бејзбол

бека́с, -а *м зоол.* шљука *ж*

бекаси́н||ый, -ая, -ое шљукин; **~ое гнездо́** шљукино гнездо

беке́ш||а, -и *ж* бекеша (*врста старинског мушког капута*)

беко́н, -а *м* бекон

белгра́д||ец, -ца *м* Београђанин

белен||а́ -ы́ *ж бот.* буника ◇ **бу́дто ~ы́ объе́лся** *нар.* као да се најео бунике (лудих гљива)

белён||ый, -ая, -ое, бељен, избељен; **~ холст** бељено платно

белё||сый, -сая, -сое; -с, -са, -со белкаст, беличаст

беле́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** белети **2.** *само 3. л.* белети се; **вдали́ ~ет па́рус** у даљини се бели једро

беле́||ться, -ется, -ются *несврш.* белети се

бе́л||и, -ей *мн. мед.* бело прање

белиберд||а́, -ы́ *ж разг.* бесмислица, глупост, будалаштина

белизн||а́, -ы́ *ж* белина; **~ зубо́в** белина зуба

бели́||ла, -л *мн.* **1.** белило *с*, бела боја; **свинцо́вые ~** оловно белило; **ци́нковые ~** цинково белило, цинквајс **2.** белило *с* (*за лице*); **~ и румя́на** белило и руменило

бели́льн||ый, -ая, -ое за бељење; **~ раство́р** кречни раствор

бел||и́ть, -ю́, бе́лишь, бе́лят *несврш.* **1.** белити, кречити; **~ потоло́к** кречити таваницу **2.** шминкати белилом **3.** белити, чинити белим; **~ холст** белити платно

бел||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *несврш.* шминкати се белилом

бе́лич||ий, -ья, -ье веверичји; од веверице; **~ мех** крзно веверице; **~ья шу́бка** бунда од веверице

бе́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** веверица **2.** крзно *с* од веверице ◇ **верте́ться (кружи́ться) как ~ в колесе́** мувати се, вртети се као мува без главе

белко́в||ый, -ая, -ое *биол.* беланчевински, од беланчевина; **~ые вещества́** беланчевине

белладо́нн||а, -ы *ж бот.* велебиље *с*

беллетри́ст, -а *м* белетристичар, белетрист

беллетри́стик||а, -и *ж* белетристика

беллетристи́ческ||ий, -ая, -ое белетристички, белетристични

белобры́||сый, -сая, -сое; -с, -са, -со *разг.* светлокос, белокос, светлоплаве косе

белови́к, -а́ *м* чистопис, начисто преписан рукопис

белов||о́й, -а́я, -о́е преписан начисто; **~ экземпля́р** примерак начисто преписаног рукописа

белогварде́||ец, -йца *м ист.* белогардејац

белогварде́йск||ий, -ая, -ое *ист.* белогардејски

белоголо́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во светлокос, белоглав

бел||о́к, -ка́ *м* **1.** беланце *с*; **взбить ~ки́** улупати снег од беланаца **2.** *биол.* беланчевина *ж*, протеин; **просты́е ~ки́** просте беланчевине **3.** *анат.* беоњача *ж*

белокро́ви||е, -я *с мед.* леукемија *ж*

белоку́||рый, -рая, -рое; -р, -ра, -ро плавокос, плав

белоли́||цый, -цая, -цее; -ц, -ца, -це белолик, светлог тена

белору́сск||ий, -ая, -ое белоруски

белору́с||ы, -ов *мн.* (*јд.* **белору́с, -а** *м* Белорус; **белору́с|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Белорускиња) Белоруси

белору́ч||ка, -ки *м, ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* ленштина, ленчуга, нерадник *м*, нерадница *ж*

белоры́биц||а, -ы *ж зоол.* бели лосос

белосне́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но снежно бео, бео као снег

белошве́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** кројачица рубља

белошве́йн||ый, -ая, -ое за шивење рубља; **~ая мастерска́я** радионица за шивење рубља

белоэмигра́нт, -а *м* бели емигрант (*политички емигрант првих година после Велике октобарске социјалистичке револуције*)

белу́г||а, -и *ж зоол.* моруна ◇ **реве́ть ~ой** *разг.* дерати се на сав глас

белу́ж||ий, -ья, -ье морунин, који се односи на моруну

белу́х||а, -и *ж зоол.* поларни делфин

бе́л||ый, -ая, -ое; бел, -а́, -о́ *и* **-о 1.** бео; **~ цвет** бела боја; **де́вушка в ~ом** девојка у белом; **~ хлеб** бели хлеб; **~ медве́дь** бели медвед **2.** *само дужи обл.* бели, контрареволуционарни; **~ офице́р** белогардејац **3.** *само дужи обл.* беле коже; **~ая ра́са** бела раса **4. бе́л|ый, -ого** *м* белац **5. бе́л|ые, -ых** *мн. шах.* беле фигуре ◇ **~ое вино́** бело вино; **~ая воро́на** бела врана; **~ая горя́чка** пијаничко лудило; **~ гриб** вргањ; **~ое зо́лото** бело злато; **~ая кость** *ирон.* плава крв; **~ые но́чи** беле ноћи (*на Северу*); **~ свет** бели свет; **~ые стихи́** слободни стихови; **среди́ (средь) ~а дня** усред бела дана; **(напи́сано) чёрным по ~ому** написано црно на бело; **~ы́м-~о́** *разг.* све бело, снежно бело

бельведе́р, -а *м* белведер, видиковац

бельги́йск||ий, -ая, -ое белгијански, белгијски

бельги́йц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **бельги́|ец, -йца** *м* Белгијанац; **бельги́|йка, -йки** *ж, ген. мн.* **-ек** Белгијанка) Белгијанци

бель||ё, -я́ *с зб.* рубље, веш *м*; **ни́жнее ~** доње рубље; **посте́льное ~** постељина

бельев||о́й, -а́я, -о́е за рубље; **~о́е полотно́** платно за рубље; **~ шкаф** орман за рубље

бельме́с, -а *м*: **ни ~а не знать (не понима́ть)** *нар.* не знати (не разумети) баш ништа, не умети ни бекнути

бельм||о́, -а́ *с, мн.* **бе́льма, бельм** мрена *ж*, беона *ж* ◇ **как ~ на глазу́** као трн у оку

бельэта́ж, -а *м* **1.** *архит.* високи партер, полуспрат **2.** *поз.* балкон, прва галерија; **ло́жа ~а** ложа на првој галерији

беля́к, -а́ *м* **1.** *зоол.* бели зец **2.** *разг. пеј.* белогардејац

бемо́л||ь, -я *м муз.* понизилица *ж*

бенга́льск||ий, -ая, -ое бенгалски ◇ **~ ого́нь** бенгалска ватра; **~ тигр** *зоол.* бенгалски тигар

бенефи́с, -а *м поз.* корисница *ж*

бензи́н, -а *м* бензин

бензи́нов||ый, -ая, -ое бензински; **~ мото́р** бензински мотор

бензоба́к, -а *м* бензински резервоар

бензово́з, -а *м* камион-цистерна за превоз бензина

бензозапра́вочн||ый, -ая, -ое: ~ая ста́нция бензинска пумпа

бензозапра́вщик, -а *м* камион-цистерна за снабдевање текућим горивом (*авиона итд.*)

бензоколо́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** бензинска пумпа

бензо́л, -а *м хем.* бензол

бензопрово́д, -а *м тех.* вод за бензин

бензохрани́лищ||е, -а *с* складиште бензина

бенуа́р, -а *м поз.* ложе *мн. ж* у партеру

бе́рег, -а *м, лок.* **о -е, на -у́,** *мн.* **-а́, -о́в 1.** обала *ж*; **пра́вый ~** десна обала; **прича́лить к ~у** пристати уз обалу; **вы́йти из ~о́в** излити се из корита **2.** *пом.* копно *с*, обала *ж*; **сойти́ на ~** искрцати се

берегов||о́й, -а́я, -о́е обалски; **~а́я ли́ния** обалска линија; **~ ве́тер** ветар са копна

бере||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -я́т *несврш.* повређивати, позлеђивати; **~ ра́ну** подраживати рану; **~ ду́шу** позлеђивати душу

бережли́во *прил.* штедљиво, чуварно

бережли́вост||ь, -и *ж* штедљивост, чуварност

бережли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во штедљив, чуваран; **~ хозя́ин** штедљив домаћин

бе́режно *прил.* пажљиво, обазриво, деликатно; **~ обраща́ться** *с кем* пажљиво (деликатно) поступати *с ким*

бе́режност||ь, -и *ж* пажљивост, брижљивост, обазривост, деликатност

бе́реж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но пажљив, брижљив, обазрив, деликатан; **~ное отноше́ние** *к чему* брижљив однос *према чему*

берёз||а, -ы *ж* бреза; **ка́рликовая ~** патуљаста бреза

березня́к, -а́ *м* брезик, брезова шума

берёзовик, -а *м бот. в.* **подберёзовик**

берёзов||ый, -ая, -ое брезов, од брезе; **~ая ро́ща** брезова шума ◇ **дать** *кому* **~ой ка́ши** *шаљ.* ишибати *кога*

бере́йтор, -а *м* 1. дресер коња (*за јахање*) 2. учитељ јахања

бере́мене||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* остајати у другом стању

бере́менн||ая; -а бременита; **~ же́нщина** жена у другом стању, трудница

бере́менност||ь, -и *ж* бременитост, трудноћа; **внема́точная ~** *мед.* ванматерична трудноћа

берёст||а, -ы *ж* брезова кора

берёстов||ый, -ая, -ое *в.* **берестяно́й**

берестян||о́й, -а́я, -о́е од брезове коре

бере́т, -а *м* бере, берет(к)а *ж*

бере́||чь, -гу́, -жёшь, -гу́т; *прошл.* **берёг, -гла́, -гло́** *несврш. кого, что* 1. чувати; **~ обы́чаи** чувати обичаје 2. штедети; **~ патро́ны** штедети метке 3. чувати *кога, шта,* пазити *на кога, шта,* бринути се *о коме, чему;* **~ здоро́вье** пазити на здравље; **~ го́рло** чувати грло (*од прехладе*) ◇ **~ как зени́цу о́ка** чувати као зеницу ока (као мало воде на длану)

бере́||чься, -гу́сь, -жёшься, -гу́тся; *прошл.* **берёгся, -гла́сь, -гло́сь** *несврш. кого, чего и без обј.* чувати се *од кога, чега;* пазити се; **~ просту́ды** чувати се од прехладе ◇ **~гись!, ~ги́тесь!** пажња!; **~гись автомоби́ля!** пази на ауто!

бери́лл, -а *м мин.* берил

бери́лли||й, -я *м хем.* берилиј(ум)

бе́ркут, -а *м зоол.* сури орао

берли́нск||ий, -ая, -ое берлински ◇ **~ая лазу́рь** *струч.* берлинско модрило

берло́г||а, -и *ж* 1. брлог *м,* јазбина (*медведа*) 2. *фиг.* рупа, јазбина (*стан*)

берцо́в||ый, -ая, -ое *анат.* голенички; **больша́я ~ая кость** голеница, голењача; **ма́лая ~ая кость** цеваница, лисна кост

бес, -а *м* зао дух, ђаво, враг ◇ **рассыпа́ться ме́лким ~ом** *перед кем* улагивати се, улизивати се *коме;* **седина́ в бо́роду, а ~ в ребро́** *разг.* седа коса луда памет

бесе́д||а, -ы *ж* 1. разговор *м* 2. говор *м,* беседа; расправа; **провести́ ~у** *с кем о чём* одржати говор *пред ким о чему*

бесе́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** сеница, вењак *м,* хладњак *м*

бесе́д||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. с кем о чём* разговарати, расправљати

бес||ёнок, -ёнка *м, мн.* **-еня́та, -еня́т** 1. *дем.* ђаволић, вражић 2. *фиг.* ђаволак, враголан, несташко

беси́ть, бешу́, бе́сишь, бе́сят *несврш.* љутити, раздраживати, разјаривати

беси́ться, бешу́сь, бе́сишься, бе́сятся *несврш.* 1. постајати бесан (*о животињама*) 2. љутити се, разјаривати се, падати у јарост 3. *разг.* лудирати се, измотавати се ◇ **он с жи́ру бе́сится** *нар.* узобестио се од лагодног живота

бескла́ссов||ый, -ая, -ое бескласан; **~ое о́бщество** бескласно друштво

бескозы́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** капа без штитника; **матро́сская ~** морнарска капа

бескомпроми́ссн||ый, -ая, -ое бескомпромисан

бесконе́чно *прил.* 1. бескрајно 2. безмерно, безгранично

бесконе́чност||ь, -и *ж* 1. бесконачност; **~ в простра́нстве и вре́мени** просторна и временска бесконачност 2. *мат.* бесконачност 3. безмерност, бескрајност, бескрај *м;* **~ океа́на** бескрајност океана ◇ **до ~и** а) бескрајно дуго, до у бескрај б) безмерно, безгранично

бесконе́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. бесконачан, бескрајан; **~ные равни́ны** бескрајне равнице 2. безмеран, безграничан; **~ная не́жность** безгранична нежност 3. *мат.* бесконачан; **~ ряд** бесконачни ред; **~ная дробь** бесконачан разломак

бесконтро́льно *прил.* неконтролисано

бесконтро́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно неконтролисан; **~ьное по́льзование** неконтролисано коришћење

бесконфли́кт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но без конфликта

бескo̕рмиц||а, -ы *ж* несташица сточне хране (*као последица неродне године*)

бескоры́сти||е, -я *с* несебичност *ж,* некористољубље

бескоры́стно *прил.* несебично, некористољубиво

бескоры́стност||ь, -и *ж* несебичност, некористољубивост

бескоры́ст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но несебичан, некористољубив; **~ная по́мощь** несебична помоћ

беско́стн||ый, -ая, -ое без костију

бескра́йн||ий, -яя, -ее бескрајан, бесконачан, непрегледан; **~яя степь** непрегледна степа

бескро́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. бескрван, блед; **~ные гу́бы** веома бледе усне 2. без крвопролића, без крви; **~ная побе́да** победа без капи крви

бескры́л||ый, -ая, -ое 1. бескрилан, без крила; **~ые насеко́мые** бескрилци 2. *фиг.* бескрилан, без полета

бескульту́рь||е, -я *с разг.* некултурност *ж,* примитивизам *м*

бесновa̕||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* душевно болестан, ненормалан

бесн||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *несврш.* беснети, бити разјарен, махнитати

бесо́вск||ий, -ая, -ое ђаволски, ђавољи, вражји

беспа́л||ый, -ая, -ое без прста, прстију

беспа́мят||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* забораван, заборављив

беспа́мятств||о, -а *с* 1. несвест *ж,* несвестица *ж;* **впасть в ~** пасти у несвест 2. помама *ж,* бес *м,* беснило

беспардо́нн||ый, -ая, -ое *разг.* безобзиран, безочан, дрзак; **~ое поведе́ние** дрско понашање

беспарти́йност||ь, -и *ж* ванпартијност, беспартијност, непартијност

беспарти́йн||ый, -ая, -ое 1. непартијан, беспартијан 2. **беспарти́йн|ый, -ого** *м* непартијац, беспартијац

беспа́спортн||ый, -ая, -ое без исправе, без личне карте

бесперебо́йно *прил.* непрекидно, беспрекидно, редовно

бесперебо́йност||ь, -и *ж* непрекидност, беспрекидност, редовност

бесперебо́||йный, -йная, -йное; -ен, -йна, -йно непрекидан, беспрекидан, редован; **~йное снабже́ние** редовно снабдевање

беспереса́дочн||ый, -ая, -ое без преседања, директан; **~ое сообще́ние** директан саобраћај; директна веза

бесперспекти́вност||ь, -и *ж* бесперспективност

бесперспекти́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но бесперспективан

беспеча́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно безбрижан, лагодан; **~ьная жизнь** безбрижан (лагодан) живот

беспе́чно *прил.* безбрижно; лакомислено

беспе́чност||ь, -и *ж* безбрижност; лакомисленост

беспе́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но безбрижан; лакомислен

беспи́сьменн||ый, -ая, -ое који је без писма; **~ язы́к** језик без писма

беспла́нов||ый, -ая, -ое неплански (*привреда итд.*)

беспла́тно *прил.* бесплатно, бадава

беспла́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но бесплатан; **~ вход** бесплатан (слободан) улаз

беспло́ди||е, -я *с* 1. бесплодност *ж*, стерилност *ж* (*жене*) 2. неродност *ж*, неплодност *ж* (*земљишта*)

беспло́дност||ь, -и *ж* 1. бесплодност, стерилност (*жене*) 2. неродност, неплодност (*земљишта*) 3. *фиг.* безуспешност, узалудност, јаловост (*покушаја, напора*)

беспло́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. бесплодан, стерилан; **~ная же́нщина** бесплодна жена 2. неродан, неплодан (*земљиште*) 3. *фиг.* безуспешан, узалудан, јалов; **~ные уси́лия** узалудни напори

беспло́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* бестелесан, нематеријалан

бесповоро́тно *прил.* бесповратно, дефинитивно

бесповоро́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* бесповратан, неопозив, коначан, дефинитиван; **~ное реше́ние** дефинитивна одлука

бесподо́б||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неупоредив, јединствен; одличан, изврстан

беспозвоно́чн||ый, -ая, -ое *зоол.* 1. бескичмен 2. **беспозвоно́чн|ые, -ых** *мн.* бескичмењаци

беспоко́||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. кого* 1. забрињавати, узнемиравати *кога* 2. узнемиравати *кога*, сметати, досађивати *коме*; **свет ~ит больно́го** светлост смета болеснику

беспоко́||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш. о ком, чём, за кого, что* бринути се *за кога, шта*, узнемиравати се *због кога, чега*, бити забринут; **не ~йтесь о ней** не брините се за њу; **не ~йтесь, я сам э́то сде́лаю** не брините, ја ћу то сам урадити

беспоко́йно *прил.* немирно; **~ спать** немирно спавати

беспоко́||йный, -йная, -йное; -ен, -йна, -йно 1. немиран, неспокојан; **~йная ночь** немирна ноћ 2. немиран, узрујан, узбуђен; **~ челове́к** нервозан човек; **~ взгляд** узрујан поглед 3. узбуркан (*море*)

беспоко́йств||о, -а *с* 1. узнемиреност *ж*, узрујаност *ж*, немир *м*; забринутост *ж*; **вызыва́ть ~** изазивати узнемиреност; **испы́тывать ~** осећати немир; бити забринут; **приходи́ть в ~** узрујавати се, узнемиравати се 2. сметња *ж*, узнемиравање; **причиня́ть ~** чинити сметње; **извини́те за ~** извините што вас узнемиравам

бесполе́зно *прил.* бескорисно, узалудно

бесполе́зност||ь, -и *ж* бескорисност, узалудност

бесполе́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но бескористан, узалудан; **~ное сопротивле́ние** узалудан отпор

беспо́л||ый, -ая, -ое бесполан; **~ое размноже́ние** бесполно размножавање

беспо́мощно *прил.* беспомоћно, немоћно

беспо́мощност||ь, -и *ж* беспомоћност, немоћ

беспо́мощ||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. беспомоћан, немоћан; **~ стари́к** немоћан старац 2. *фиг.* лош, слаб; **~ перево́д** лош превод

беспоро́дн||ый, -ая, -ое нерасан, који није чистокрван

беспоро́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *заст.* беспрекоран, узоран, честит

беспоря́д||ок, -ка *м* 1. неред; **в ~ке** у нереду 2. *мн.* **-ки, -ков** *заст.* немири, нереди

беспоря́дочно *прил.* несређено, несистематски, хаотично

беспоря́дочност||ь, -и *ж* несређеност, несистематичност, хаотичност

беспоря́доч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но несређен, несистематичан, хаотичан

беспоса́дочн||ый, -ая, -ое: ~ перелёт (полёт) лет без спуштања

беспо́чвенност||ь, -и *ж* неоснованост, неоправданост

беспо́чве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно неоснован, неоправдан; **~нные подозре́ния** неоправдане сумње; **~нные обвине́ния** неосноване оптужбе

беспо́шлинн||ый, -ая, -ое ослобођен царине; **~ ввоз това́ров** увоз робе без царине

беспоща́дно *прил.* беспоштедно, немилосрдно, окрутно

беспоща́дност||ь, -и *ж* немилосрдност, окрутност

беспоща́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но беспоштедан, непомирљив, немилосрдан, окрутан; **~ная борьба́** беспоштедна борба; **~ная кри́тика** непомирљива критика

беспра́ви||е, -я *с* бесправље, безакоње, бесправност *ж*

беспра́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но бесправан

беспреде́льно *прил.* неизмерно, безгранично, бескрајно

беспреде́льност||ь, -и *ж* бескрајност, безграничност

беспреде́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. бескрајан, непрегледан 2. безмеран, безграничан; **~ьная любо́вь** безгранична љубав

беспредме́тност||ь, -и *ж* беспредметност

беспредме́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. беспредметан; **~ спор** беспредметна дискусија 2. апстрактан, неконкретан

беспрекосло́вно *прил.* безусловно, без поговора; **~ вы́полнить прика́з** извршити наређење без поговора

беспрекосло́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но безуслован, без поговора

беспреме́нно *прил. нар.* неизоставно, обавезно

беспрепя́тственно *прил.* слободно, несметано

беспрепя́тстве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно слободан, несметан, неометан; **~ до́ступ** слободан прилаз

беспреры́вно *прил.* непрекидно, беспрекидно, стално

беспреры́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но непрекидан, беспрекидан, сталан

беспреста́нно *прил.* непрестано, непрекидно

беспреста́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но непрестан, непрекидан

беспрецеде́нт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* без преседана; **~ слу́чай** случај без преседана

бесприда́нниц||а, -ы *ж заст.* девојка без мираза

беспризо́рник, -а *м* беспризорник, уличар (*дете*)

беспризо́рн||ый, -ая, -ое 1. занемарен, запуштен; **~ое хозя́йство** запуштено газдинство **2.** беспризоран, без надзора; **~ ребёнок** дете без надзора **3. беспризо́рн|ый, -ого** *м* беспризорник, уличар

бесприме́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но беспримеран, изузетан; **~ герои́зм** беспримерно херојство

беспринци́пно *прил.* беспринципијелно

беспринци́пност||ь, -и *ж* беспринципијелност

беспринци́п||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но беспринципијелан

беспристра́сти||е, -я *с* беспристрасност *ж*, објективност *ж*

беспристра́стно *прил.* беспристрасно, објективно

беспристра́стност||ь, -и *ж* беспристрасност, објективност

беспристра́ст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но беспристрасан, непристрасан, објективан; **~ судья́** непристрасан судија

беспричи́нно *прил.* безразложно, неосновано

беспричи́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но безразложан, неоснован; **~ смех** безразложан смех

беспрою́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но који је без уточишта, без крова над главом

беспробу́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. дубок, чврст (*сан*) **2.** *разг.* неумерен (*пијанство*); окорео (*пијаница*)

беспро́волочн||ый, -ая, -ое бежичан; **~ телегра́ф** бежична телеграфија

беспро́игрышн||ый, -ая, -ое без губитка, са сигурним згодитком; **~ая лотере́я** лутрија са згодитком

беспросве́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. мркли, таман; **~ная тьма** мркли мрак **2.** *фиг.* мрачан; безизгледан; **~ная нужда́** крајње сиромаштво

беспросы́пн||ый, -ая, -ое *разг. в.* **беспробу́дный**

беспроце́нтн||ый, -ая, -ое бескаматни; **~ заём** бескаматни зајам

беспу́тник, -а *м разг.* лакомислен човек, покварењак, ветрењак

беспу́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. лакомислен, ветропираст **2.** разуздан, развратан

беспу́тств||о, -а *с* разузданост *ж*, раскалашност *ж*

бессвя́зно *прил.* неповезано, невезано, испрекидано (*говорити*)

бессвя́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неповезан, невезан, испрекидан; **~ расска́з** неповезана прича

бессеме́йн||ый, -ая, -ое без породице

бессерде́чи||е, -я *с* бездушност *ж*, безосећајност *ж*

бессерде́чно *прил.* бездушно, окрутно

бессерде́чност||ь, -и *ж* бездушност, безосећајност

бессерде́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но бездушан, безосећајан, окрутан; **~ челове́к** безосећајан човек; **~ное отноше́ние** *к кому* бездушан однос *према коме*

бесси́ли||е, -я *с* **1.** немоћ *ж*, слабост *ж*, онемоћалост *ж*; **ста́рческое ~** старачка онемоћалост **2.** *фиг.* немоћ *ж*, беспомоћност *ж*; **чу́вствовать своё ~** *в чём* осећати се беспомоћан *у чему*

бесси́льно *прил.* немоћно, беспомоћно

бесси́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. слаб, онемоћао, немоћан **2.** *фиг.* немоћан, беспомоћан; **~ьная зло́ба** немоћна злоба

бессисте́мно *прил.* несистематски

бессисте́мност||ь, -и *ж* несистематичност

бессисте́м||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но несређен, несистематизован

бессла́ви||е, -я *с* срамота *ж*, брука *ж*

бессла́вно *прил.* неславно, срамотно

бессла́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неславан, сраман; **~ коне́ц** неславан крај

бессле́дно *прил.* бестрага; **пропа́сть ~** нестати бестрага

бессле́дн||ый, -ая, -ое без трага (*нестанак итд.*)

бессслове́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. без дара говора, немушт; **~ное живо́тное** немушта животиња **2.** *фиг.* ћутљив; кротак, покоран; **~ное существо́** покорно створење ◇ **~ная роль** *поз.* нема улога

бессме́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но сталан, постојан, непроменљив

бессме́рти||е, -я *с* бесмртност *ж*

бессме́ртник, -а *м бот.* смиље *с*, невен

бессме́рт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. бесмртан, вечан **2.** *фиг.* бесмртан, незабораван; **~ная сла́ва** бесмртна слава

бессмы́сленно *прил.* бесмислено

бессмы́сленност||ь, -и *ж* бесмисленост

бессмы́сле||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. бесмислен; **~ посту́пок** несхватљив поступак **2.** глуп, туп; **~ взгляд** туп поглед

бессмы́слиц||а, -ы, *ж разг.* бесмислица, глупост

бессо́вестно *прил.* **1.** несавесно, непоштено; **~ вести́ себя́** непоштено се понашати **2.** безочно, бестидно, безобразно; **~ лгать** бестидно лагати

бессо́вестност||ь, -и *ж* несавесност, непоштеност; безобзирност, бескрупулозност

бессо́вест||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но несавестан, непоштен; безобзиран, безочан, бескрупулозан; **~ обма́н** безобзирна превара

бессодержа́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно бесадржајан, празан

бессозна́тельно *прил.* несвесно

бессозна́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. *мед.* бесвестан; **~ьное состоя́ние** бесвесно стање **2.** несвестан, ненамеран; **~ жест** махинални гест

бессолев||о́й, -а́я, -о́е без соли; неслан; **~а́я дие́та** дијета без соли

бессо́нниц||а, -ы *ж* несаница, бесаница, неспавање *с*; **страда́ть ~ей** патити од несанице

бессо́нн||ый, -ая, -ое бесан; **~ая ночь** бесана ноћ

бесспо́рно *прил.* **1.** неоспорно, несумњиво, сигурно **2.** *у функц. умет. р.* свакако, разуме се

бесспо́рност||ь, -и *ж* неоспорност, непобитност, очигледност

бесспо́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неоспоран, непобитан, очигледан, несумњив; **~ная и́стина** неоспорна истина

бессре́бреник, -а *м* несебичан, некористољубив (*човек*)

бессро́чн||ый, -ая, -ое временски неограничен,

трајан, постојан; **~ое пóльзование** неограничено коришћење; **~ пáспорт** лична карта са неограниченим роком трајања

бесстрáсти||е, -я *с* бестрасност *ж*

бесстрáстно *прил.* бестрасно, безосећајно, хладно

бесстрáст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но бестрастан, безосећајан, хладан

бесстрáши||е, -я *с* неустрашивост *ж*, одважност *ж*, храброст *ж*

бесстрáшно *прил.* неустрашиво, одважно, храбро

бесстрáш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неустрашив, одважан, храбар

бесстыдник, -а *м разг.* бестидник

бесстыд||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но бестидан, сраман; безочан; **~ное поведéние** бестидно понашање; **~ная ложь** безочна лаж

бесстыдств||о, -а *с* бестидност *ж*; безочност *ж*

бесстыж||ий, -ая, -ее *нар. в.* **бесстыдный**

бессчёт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но безбројан, небројен, неизбројан; **~ное числó раз** безброј пута

бестáктно *прил.* нетактично, без такта

бестáктност||ь, -и *ж* нетактичност, безобзирност

бестáкт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но нетактичан, безобзиран; **~ вопрóс** нетактично питање

бесталáн||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. неталентован, необдарен, без талента **2.** *нар. песн.* злосрећан; **~ная голóвушка** злосрећник

бестелéс||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но бестелесан

бéсти||я, -и *ж нар.* препредењак *м*, протува *м, ж*; лопужа *м, ж*; **продувнáя ~** пробисвет

бестолкóво *прил.* глупо, неразумно, без смисла

бестолкóвщин||а, -ы *ж нар.* збрка, хаос *м*, дармар *м*

бестолкó||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. глуп, недосетљив; **~ ученúк** глуп ученик **2.** неповезан, збркан, замршен; **~ расскáз** конфузно излагање

бéстолоч||ь, -и *ж разг.* **1.** збрка, хаос *м*, дармар *м* **2.** *м, ж* глупак *м*, глупача, сметењак *м*

бестрéпетно *прил. свеч.* неустрашиво, одважно

бестрéпет||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *свеч.* неустрашив, одважан, смео

бестсéллер, -а *м* бестселер

бесфóрме||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно безобличан; **~нная мáсса** безоблична маса

бесхарáктерност||ь, -и *ж* бескарактерност, слабићство *с*

бесхарáктер||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но бескарактеран, слаб

бесхвóс||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то који је без репа, кус

бесхúтростно *прил.* простодушно, искрено

бесхúтростност||ь, -и *ж* простодушност, искреност, једноставност

бесхúтрост||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. простодушан, искрен, безазлен (*човек*) **2.** прост, једноставан, обичан; **~ расскáз** једноставна прича

бесхóзн||ый, -ая, -ое, бесхозяúн||ый, -ая, -ое *разг.* напуштен, без власника; **~ое имýщество** напуштено имање

бесхозяúственност||ь, -и *ж* расипништво *с*, распикућство *с*, лоше газдовање

бесхозяúстве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно недомаћински, расипнички, нештедљив; **~нное ведéние дел** неекономично пословање

бесхребéт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* бескичмен, бескарактеран, непринципијелан

бесцвéт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. безбојан; **~ газ** безбојан гас **2.** *фиг.* безличан, безизразан; једнолик

бесцéльно *прил.* бесцињно; бескорисно

бесцéльност||ь, -и *ж* бесцињност; бескорисност

бесцéл||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно бесцињан; бескористан

бесцензýрн||ый, -ая, -ое нецензурисан

бесцéн||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но драгоцен, скупоцен; **~ дар** скупоцен дар

бесцéн||ок, -ка *м*: **продáть, купúть за ~** *разг.* продати, купити у бесцење, будзашто

бесцеремóнно *прил.* безобзирно, неучтиво

бесцеремóнност||ь, -и *ж* неваспитаност, безобзирност, неучтивост

бесцеремóн||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неваспитан, безобзиран, неучтив

бесчеловéчно *прил.* нељудски, нечовечно

бесчеловéчност||ь, -и *ж* нечовечност, бездушност

бесчеловéч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но нељудски, нечовечан, бездушан

бесчé||стить, -щу, -стишь, -стят *несврш. кого, что књиш.* срамотити, бешчастити

бесчéстно *прил* нечасно, непоштено

бесчéстност||ь, -и *ж* нечасност, непоштеност

бесчéст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но нечастан, непоштен, сраман

бесчéсть||е, -я *с* бешчашће, срамота *ж*; **нанестú ~** *кому* нанети срамоту *коме*, осрамотити *кога*

бесчúнств||о, -а *с* недело, насиље; изгред *м*, испад *м*; **~а фашúстов** фашистичка недела

бесчúнств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* чинити недела, насиља; правити изгреде, испаде

бесчúсле||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно безбројан, небројен; **~нное мнóжество** безброј

бесчýвственност||ь, -и *ж* **1.** неосетљивост **2.** безосећајност, бездушност; равнодушност

бесчýвстве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. неосетљив; бесвестан **2.** безосећајан, бездушан

бесчýвстви||е, -я *с* **1.** несвест *ж*, бесвест *ж*; **избúть до ~я** истући до бесвести; **напúться до ~я** напити се до бесвести **2.** безосећајност *ж*, бездушност *ж*; равнодушност *ж*

бесшабáш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* безбрижан, лакомислен, ветрењаст; **~ная голóвушка** луда глава

бесшýмно *прил.* бешумно, нечујно

бесшýм||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но бешуман, нечујан; **~ные шагú** нечујни кораци

бéт||а, -ы *ж* бета (*слово*) ◇ **~-лучú** *физ.* бета-зраци; **~-частúцы** *физ.* бета-честице

бетóн, -а *м* бетон; **армúрованный ~** појачани (армирани) бетон

бетонúровани||е, -я *с* бетонирање

бетонúр||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* бетонирати

бетóнн||ый, -ая, -ое бетонски, од бетона; **~ые плúты** бетонске плоче; **~ завóд** бетоњерка

бетономешáл||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** бетонска мешалица

бетóнщик, -а *м* бетонирац

бефстрóганов, -а *м кув.* бифстроганов

бечев||á, -ы *ж* конопац *м*, уже *с* ◇ **тянýть бáржу ~óй** *ист.* вући шлеп ужетом уз обалу

бечёв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** конопац *м*, врпца, узица

бешаме́л||ь, -и *ж кув.* бешамел *м* (*врста соса*)
бе́шено *прил.* бесно, лудо, лудачки
бе́шенств||о, -а *с* 1. *мед.* беснило 2. бес *м*, гнев *м*, разјареност *ж*; **прийти́ в ~** разбеснети се; **привести́ в ~** *кого* разбеснети *кога*
бе́шен||ый, -ая, -ое 1. *мед.* бесан, побеснео; **~ая соба́ка** бесно псето 2. бесан, гневан, разјарен; бујан, необуздан; **~ хара́ктер** необуздана природа 3. претеран, прекомеран; **~ая ско́рость** махнита брзина; **~ые це́ны** луде цене ◊ **~ые де́ньги** а) грдне паре б) лако стечен новац
бешме́т, -а *м* бешмет (*штеповани кафтан код Татара и на Кавказу*)
биатло́н, -а *м спорт.* биатлон
биатлони́ст, -а *м* биатлонист(а)
библе́йск||ий, -ая, -ое библијски
библио́граф, -а *м* библиограф
библиографи́ческ||ий, -ая, -ое библиографски; **~ указа́тель** библиографски регистар; **~ая ре́дкость** библиографска реткост, библиографски раритет
библиогра́фи||я, -и *ж* библиографија
библиоте́к||а, -и *ж* 1. библиотека, књижница; **публи́чная ~** народна библиотека 2. библиотека, едиција, серија; **~ приключе́ний** серија књига авантуристичког жанра
библиоте́карш||а, -и *ж разг.* библиотекарка, књижничарка
библиоте́кар||ь, -я *м* библиотекар, књижничар
библиоте́чн||ый, -ая, -ое библиотечки, библиотечни, књижнички; **~ катало́г** библиотечки каталог; **~ое де́ло** библиотекарство
библиофи́л, -а *м* библиофил
библиофи́льск||ий, -ая, -ое библиофилски
би́бли||я, -и *ж* библија
бива́к, -а *м заст.* бивак, пољски логор; **стоя́ть ~ом** биваковати, логоровати
би́в||ни, -ней *мн.* (*јд.* **би́в|ень, -ня** *м*) кљове *мн. ж*; **~ слона́** кљове слона
бивуа́к, -а *м заст. в.* **бива́к**
бигуди́ *непром. мн.* папилотне *мн. ж*, виклери *мн. м*
бидо́н, -а *м* канта *ж*; **~ для молока́** канта за млеко
бие́ни||е, -я *с* лупање, куцање; **~ се́рдца** куцање срца; **~ пу́льса** куцање била
би́знес, -а *м* бизнис
бизнесме́н, -а *м* бизнисмен
бизо́н, -а *м зоол.* бизон
бизо́н||ий, -ья, -ье бизонски
бикфо́рдов: ~ шнур *тех.* штапин, фитиљ за потпаљивање експлозива
биле́т, -а *м* 1. карта *ж*, улазница *ж*; **входно́й ~** улазница; **~ в кино́** улазница за биоскоп; **железнодоро́жный ~** возна карта; **обра́тный ~** повратна карта; **проездно́й ~** месечна карта; **~ на самолёт** авионска карта 2. књижица *ж*, легитимација *ж*; **парти́йный ~** партијска књижица; **чле́нский ~** чланска књижица; **вое́нный ~** војна књижица 3. листић, картица *ж*; **экзаменацио́нный ~** испитни листић; **пригласи́тельный ~** позивница ◊ **лотере́йный ~** лоз, срећка; **бе́лый ~** уверење о ослобађању од војне обавезе; **во́лчий ~** *заст. разг.* документ за лице под полицијским надзором
билетёр, -а *м* белетар, контролор улазница (*у позоришту, биоскопу*)
билетёрш||а, -и *ж разг.* контролорка улазница (*у позоришту, биоскопу*)
биле́тн||ый, -ая, -ое за карте; **~ая ка́сса** билетарница
биллио́н, -а *м* билион
биллио́нн||ый, -ая, -ое билионски
билья́рд, -а *м* 1. билијар; **игра́ть в ~** играти билијар 2. билијарски сто, билијар; **игра́ть на ~е** играти за билијарским столом
билья́рдн||ый, -ая, -ое билијарски; **~ шар** билијарска лоптица
бино́кл||ь, -я *м* доглед, двоглед, дурбин; **театра́льный ~** позоришни двоглед
бино́м, -а *м мат.* бином
бинт, -а́ *м* завој, повез
бинт||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* завијати, превијати
биогене́з, -а *м биол.* биогенеза *ж*
био́граф, -а *м* биограф, животописац
биографи́ческ||ий, -ая, -ое биографски; **~ о́черк** биографски есеј (оглед)
биогра́фи||я, -и *ж* биографија, животопис *м*
био́лог, -а *м* биолог
биологи́ческ||ий, -ая, -ое биолошки
биоло́ги||я, -и *ж* биологија
био́ник||а, -и *ж* бионика
биопси́||я, -и *ж мед.* биопсија
биори́тм, -а *м мед.* биоритам
биоси́нтез, -а *м биол., хем.* биосинтеза *ж*
биотехноло́ги||я, -и *ж* биотехнологија
биото́к||и, -ов *мн. мед.* електрична активност мозга
биофи́зик||а, -и *ж* биофизика
биофизи́ческ||ий, -ая, -ое биофизички
биохими́ческ||ий, -ая, -ое биохемијски, биокемијски
биохи́ми||я, -и *ж* биохемија, биокемија
бипла́н, -а *м* биплан
би́рж||а, -и *ж* берза; **игра́ть на ~е** играти на берзи ◊ **~ труда́** берза рада; **чёрная ~** црна берза
биржеви́к, -а́ *м* берзијанац, берзанац
биржев||о́й, -а́я, -о́е берзански; **~а́я сде́лка** берзанска трансакција
би́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *заст.* рабош *м* 2. дашчица, картон *м* са ознакама (*на пртљагу, коферима итд.*)
бирма́нск||ий, -ая, -ое бурмански
бирма́нц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **бирма́н|ец, -ца** *м* Бурманац; **бирма́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Бурманка) Бурманци
бирюз||а́, -ы́ *ж мин.* тиркиз *м*
бирюзо́в||ый, -ая, -ое 1. с тиркизом, од тиркиза; **~ое кольцо́** прстен с тиркизом 2. тиркизни; **~ого цве́та** тиркизне боје
бирю́к, -а́ *м* 1. курјак, вук-самотњак 2. *фиг.* недруштвен човек, мргуд; **смотре́ть ~о́м** мрко гледати
бирю́л||ьки, -ек *мн.* (*јд.* **бирю́льк|а, -и** *ж*) бируљки (*дечја игра са ситним дрвеним фигурама*) ◊ **игра́ть в ~** дангубити, бавити се ситницама
бис *узв.* бис; **испо́лнить на ~** извести на бис, поновити (*музички комад, песму*)
би́сер, -а *м* стаклене перле ◊ **мета́ть ~ пе́ред сви́ньями** бацати бисер пред свиње
би́серн||ый, -ая, -ое од стаклених перла, са стакленим перлама ◊ **~ по́черк** ситан и уредан рукопис
биси́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* извести/изводити на бис, поновити/понављати (*музички комад, песму*)
бискви́т, -а *м* бисквит
бискви́тн||ый, -ая, -ое бисквитни

биссектрис||а, -ы *ж мат.* бисектриса

бит||á, -ы́ *ж разг.* мотка, палица (*у игри*)

би́тв||а, -ы *ж* битка, бој *м*

бит||ки́, -кóв *мн.* (*јд.* **бит|óк, -ка́** *м*) *кув.* котлети

биткóм: ~ наби́тый *разг.* дупке пун, пун пунцат; **вагóн наби́т ~** вагон је крцат путницима

битóч||ки, -ков *мн.* (*јд.* **битóч|ек, -ка** *м*) *в.* **битки́**

би́тум, -а *м геол.* битумен

би́т||ый, -ая, -ое разбијен, полупан; **~ая посу́да** разбијено посуђе; **~ое стекло́** полупано стакло ◊ **~ час** читав сат

бить, бью, бьёшь, бьют *несврш.* 1. *чем, по чему, во что* бити, ударати, лупати; **~ молоткóм** ударати чекићем; **~ в бараба́н** ударати у добош 2. *кого* тући, бити; **~ соба́ку** тући пса 3. *что* разбијати, ломити; **~ посу́ду** разбијати посуђе 4. пуцати, погађати; **~ из ору́дий по та́нкам** пуцати из топова на тенкове; **~ в цель** пуцати у мету 5. *кого* убијати; **~ пти́цу** убијати птице 6. *кого* тући, побеђивати; **~ врага́** тући непријатеља 7. *само 3. л.* шикљати, избијати, куљати; **~ фонта́ном** шикљати 8. *само 3. л.* избијати, откуцавати; **часы́ бьют пóлночь** сат избија поноћ 9. *само 3. л. кого* трести; **меня́ бьёт лихора́дка** тресе ме грозница 10. *само 3. л. фиг.* бити, ударати; **свет бьёт в глаза́** светло бије у очи ◊ **~ тревóгу** дизати узбуну; **~ ка́рту** покривати карту јачом, сећи карту; **жизнь бьёт ключóм** живот ври; **~ наверняка́** ићи насигурно; **~ в ладóши** пљескати, тапшати; **~ в одну́ тóчку** тежити истом циљу, пуцати на једно; **~ по ворóтам** *спорт.* пуцати на гол; **~ по карма́ну** *кого разг.* ударати по џепу *кога*

бить||ё, -я́ *с* 1. ударање; батинање 2. лупање, разбијање

би́ться, бьюсь, бьёшься, бьются *несврш.* 1. *с кем* тући се *с ким*, борити се *против кога*; **~ с врагóм** тући се с непријатељем; **~ на кулачка́х** тући се песницама 2. *обо что* лупати, ударати *у (о) шта*; **вóлны бью́тся о бéрег** таласи ударају у обалу 3. трзати се; **~ в истéрике** имати хистеричан напад 4. *само 3. л.* куцати, лупати; **сéрдце бьётся** срце куца 5. *само 3. л.* бити ломљив, разбијати се; **стекло́ бьётся** стакло је ломљиво 6. *над чем, с кем, чем фиг.* мучити се, трудити се *око чега*; **~ над решéнием зада́чи** лупати главу над задатком ◊ **хоть головóй об стéну (стéнку) бéйся** дође ми да се убијем (да искочим из коже); **~ как ры́ба об лёд** узалудно се праћкати; **~ об закла́д** *заст.* кладити се

битю́г, -á *м* товарни коњ, коњ за вучу

бифштéкс, -а *м кув.* бифтек

би́цепс, -а *м анат.* бицепс

бич, -á *м* 1. бич, корбач; **хлóпать ~óм** пуцати бичем 2. *фиг.* бич, напаст *ж*

бич||ева́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. кого, что* 1. шибати, бичевати *кога, шта* 2. *фиг.* бичевати *кога, шта*, ударати *по коме, чему*; **~ порóки** бичевати недостатке

бишь *речца разг. заст.* оно, та, па; **как ~ егó зову́т?** како се оно зваше?; **когда́ ~ э́то бы́ло?** кад то беше? ◊ **тó ~** то јест

бла́г||о [1], **-а** *с* 1. срећа *ж*, добробит *ж*, благо; **óбщее ~** општа добробит; **на ~ нарóда** за добробит народа 2. *мн.* **-а, благ** богатства, блага, добра; **материа́льные ~а** материјална добра ◊ **всех благ!** све најбоље!, свако добро!; **ни за каки́е ~а (в ми́ре)** ни за шта на свету, ни за каква блага

бла́го [2] *везн. разг.* захваљујући томе што..., кад већ, тим пре, што...; **бери́, ~ даю́т** узми, кад већ дају

благовéрн||ая, -ой *ж разг. шаљ.* жена (*супруга*)

благовéрн||ый, -ого *м разг. шаљ.* муж

бла́говест, -а *м заст.* звоњава *ж* црквених звона (*пред почетак богослужења*)

бла́гове||стить, -щу, -стишь, -стят *несврш. заст.* звонити, објављивати звоњавом почетак богослужења

благови́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. пристојан, згодан; **под ~ным предлóгом** под згодним изговором 2. *заст.* пријатан; **~ная внéшность** пријатна спољашност

благоволéни||е, -я *с заст.* благонаклоност *ж*

благовол||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. *к кому* бити благонаклон *према коме* 2. *с инф. заст.* бити љубазан, изволити; **~и́те отвéтить!** изволите одговорити!

благовóни||е, -я *с* 1. *књиш.* арома *ж*, пријатан мирис 2. *мн.* **-я, -й** *заст.* миомириси *мн. м*

благовóнн||ый, -ая, -ое *књиш.* миришљав, ароматичан; миомирисни

благовоспи́танност||ь, -и *ж заст.* уљудност, васпитаност

благовоспи́та||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно *заст.* уљудан, лепо васпитан

благоговé||йный, -йная, -йное; -ен, -йна, -йно *књиш.* испуњен страхопоштовањем

благоговéни||е, -я *с књиш.* страхопоштовање, дубоко поштовање

благоговé||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. перед кем, чем књиш.* осећати страхопоштовање, дивљење *према коме, чему*

благодар||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш. кого за что* захваљивати (се) *коме на чему, за шта*; **~ю́ вас** хвала вам, захваљујем ◊ **~ю́ покóрно!** *заст.* најлепше захваљујем!

благода́рно *прил.* захвално

благода́рност||ь, -и *ж* захвалност; **выража́ть ~** изражавати захвалност; **в знак ~и, в ~** у знак захвалности ◊ **объяви́ть (вы́нести) ~** *кому* изразити (званично) захвалност *коме*

благода́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. захвалан; **быть ~ным** *за что* бити захвалан *на чему* 2. *фиг.* захвалан, погодан; **~ная тéма** захвална тема

благода́рственн||ый, -ая, -ое *књиш. заст.* захвалан; **~ое письмó** захвалница; **~ молéбен** благодарење

благодаря́ *предл. с дат.* захваљујући *с дат.*, због *с ген.*; **~ слу́чаю** захваљујући случају ◊ **~ тому́, что...** захваљујући томе што..., због тога што...

благода́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но благодатан, благотворан; **~ край** благодатни крај; **~ кли́мат** благотворна клима

благода́т||ь, -и *ж* 1. благодат, благостање *с*, блаженство *с*; **кака́я ~!** прави рај! 2. *заст.* милост, благодат; **бóжья ~** милост божја

благодéнстви||е, -я *с заст.* угодан, безбрижан живот, благостање

благодéнств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* просперисати, просперирати, живети у благостању

благодéтел||ь, -я *м заст. и ирон.* добротвор

благодéтельно *прил.* благотворно, повољно, погодно

благодéтел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно благотворан, повољан, погодан

благодея́ни||е, -я *с* добро дело, доброчинство; **оказа́ть ~** *кому* учинити добро дело *коме*

благоду́ши||е, -я *с* добродушност *ж*, доброћудност *ж*

благоду́шно *прил.* добродушно, доброћудно

благоду́ш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но добродушан, доброћудан

благожела́тел||ь, -я *м* доброхотник

благожела́тельно *прил.* благонаклоно

благожела́тельност||ь, -и *ж* благонаклоност, добронамерност

благожела́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -на, -но благонаклон, добронамеран; **~ьное отноше́ние** благонаклоност

благозву́чи||е, -я *с* мелодичност *ж*, складност *ж*, милозвучност *ж*

благозву́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но мелодичан, складан, милозвучан

благ||о́й [1], **-а́я, -о́е** *заст.* добар, благ; **~и́е наме́рения** добре намере

благ||о́й [2], **-а́я, -о́е** *заст.* луцкаст, будаласт ◇ **крича́ть (ора́ть) ~и́м ма́том** *нар.* дерати се на сав глас

благоле́пи||е, -я *с заст.* велелепност *ж*, лепота *ж*

благонадёжност||ь, -и *ж* 1. *књиш.* поузданост, сигурност 2. *заст.* лојалност

благонадёж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *књиш.* поуздан, сигуран 2. *заст.* лојалан

благонаме́ре||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно *заст.* лојалан

благонра́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *заст.* лепо васпитан

благообра́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но пријатан, племенит, пристојан; **~ная вне́шность** пријатна спољашност

благополу́чи||е, -я *с* благостање, добробит *ж*

благополу́чно *прил.* срећно, успешно

благополу́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но успешан, срећан; **~ исхо́д** успешан завршетак

благоприобре́тенн||ый, -ая, -ое стечен; **~ое иму́щество** стечена имовина

благопристо́||йный, -йная, -йное; -ен, -йна, -йно уљудан, пристојан

благоприя́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. повољан, погодан, подесан; **~ные усло́вия** повољни услови 2. добар, позитиван; **~ о́тзыв** добар одзив; **~ отве́т** позитиван одговор

благоприя́тств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. кому, чему* погодовати, ићи на руку; **пого́да нам ~овала** време нам је ишло на руку

благоразу́ми||е, -я *с* разборитост *ж*, разумност *ж*

благоразу́м||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но разборит, разуман, разложан

благоро́ди||е, -я *с заст.*: **ва́ше ~** ваша милост, ваше благородство (*титула виших официра и чиновника у Русији пре револуције*)

благоро́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. благородан, племенит, великодушан; **~ челове́к** племенит човек; **~ные це́ли** благородни циљеви 2. отмен, префињен; **~ная красота́** префињена лепота 3. *само дужи обл. заст.* племићки, господски ◇ **~ные мета́ллы** племенити метали

благоро́дств||о, -а *с* 1. племенитост *ж*, великодушност *ж*; **прояви́ть ~** испољити великодушност 2. отменост *ж*, префињеност *ж*

благоскло́нно *прил.* благонаклоно, љубазно

благоскло́нност||ь, -и *ж* благонаклоност, наклоност; **по́льзоваться** *чьей* **~ью** уживати *чију* наклоност

благоскло́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но благонаклон, наклоњен, љубазан; **он ~ен ко мне** он ми је наклоњен

благослове́ни||е, -я *с* 1. благослов *м* 2. *разг. шаљ.* сагласност *ж*, благослов *м*; **с** *чьего* **~я** уз *чији* пристанак

благослове́||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно *свеч.* благословен, благодатан; **~ край** благодатан крај

благослов||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш. кого, что* 1. благословити 2. *разг. шаљ.* одобрити, благословити 3. *заст.* захвалити (се) *коме, чему*

благословля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что* 1. благосиљати 2. *разг. шаљ.* одобравати, благосиљати 3. захваљивати (се) *коме, чему*

благосостоя́ни||е, -я *с* благостање; **наро́дное ~** народно благостање; **повыше́ние материа́льного ~я** повећање материјалног благостања

благотвори́тел||ь, -я *м* добротвор, доброчинитељ

благотвори́тельност||ь, -и *ж* доброчинство *с*

благотвори́тельн||ый, -ая, -ое добротворан; **~ое о́бщество** добротворно друштво; **~ спекта́кль** добротворна представа

благотво́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но благотворан, погодан, повољан; **~ное влия́ние** благотворан утицај

благоустра́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* опремати, уређивати

благоустро́е||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно удобан, комфоран; **~нная кварти́ра** комфоран стан; **~ го́род** савремено уређени град

благоустро́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* опремити, уредити

благоустро́йств||о, -а *с* уређивање, уређеност *ж*; **рабо́ты по ~у** радови на уређивању (*градова*)

благоуха́ни||е, -я *с* миомирис *м*, арома *ж*

благоуха́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но миомирисан, ароматичан

благоуха́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* опојно, пријатно мирисати

благочести́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *заст.* побожан

благоче́сти||е, -я *с заст.* побожност *ж*

блаже́||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. блажен, пресрећан; **~нная улы́бка** блажен осмех 2. *само дужи обл.* сулуд, приглуп ◇ **пребыва́ть в ~нном неве́дении** *ирон.* живети у блаженом незнању

блаже́нств||о, -а *с* блаженство, блаженост *ж* ◇ **быть на верху́ ~а** бити на (у) деветом небу, бити пресрећан

блаже́нств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* бити блажен, пресрећан

блажн||о́й, -а́я, -о́е *нар.* мушичав, ћудљив, настран

блаж||ь, -и *ж разг.* мушичавост, ћудљивост, настраност ◇ **вы́кинуть ~ из головы́** опаметити се

бланк, -а *м* образац, формулар, бланкет; **запо́лнить ~** попунити формулар

блат, -а *м* 1. арго, лоповски жаргон 2. *нар.* веза *ж*, протекција *ж*; **получи́ть по ~у** добити преко везе

блатн||о́й, -а́я, -о́е шатровачки, лоповски; **~ жарго́н** шатровачки језик; **~ па́рень** лопов, шатровац

бледне́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. бледети; **~ от стра́ха** бледети од страха 2. *фиг.* бледети, мркнути (*о слави, лепоти итд.*)

бле́дно *прил.* 1. бледо, слабо 2. безбојно, неизразито

бледноли́||цый, -цая, -цее; -ц, -ца, -це бледа лица, бледолик

бле́дност||ь, -и *ж* 1. бледило *с*; **~ лица́** бледило

лица 2. *фиг.* безбојност, безизражајност (*језика, стила*)

блéд||ный, -ная, -ное; -ен, -нá, -но, -ны *и* **-ны́** 1. блед, безбојан; **~ное лицó** бледо лице 2. блед, слаб (*светлост итд.*) 3. *фиг.* безбојан, безизражајан, неизразит (*језик, стил*)

блёкл||ый, -ая, -ое изббледео, бледуњав; **~ые крáски** бледуњаве боје

блёк||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **-нул, -ла, -ло** *несврш.* 1. *само 3. л.* венути, губити свежину (*о цвећу*); бледети (*о бојама*) 2. *фиг.* бледети, гасити се; **звёзды ~нут** звезде се гасе

блеск, -а *м* 1. блесак, одсјај; **~ мóлнии** блесак муње; **~ сóлнца** одсјај сунца 2. *фиг.* сјај, блиставост *ж*; **во всём ~е** у пуном сјају; **лóжный ~** лажан сјај; **~ остроýмия** блистава духовитост; **с ~ом** блиставо, сјајно ◇ **желéзный ~** *мин.* хематит; **свинцóвый ~** *мин.* галенит

блесн||á, -ы́ *ж, мн.* **блёсны, блёсен** варалица, блинкер *м* (*мамац за рибе*)

блесн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш.* 1. блеснути, заблистати, засветлети, севнути; **~ýла мóлния** севну муња 2. *фиг.* синути, искрснути; **~ýла надéжда** сину нада

бле||стéть, -щý, -сти́шь *и* **блéщешь, -стя́т** *и* **блéщут; блéщущий** *и* **-стя́щий** *несврш.* 1. блистати, јарко сијати; **звёзды блéщут** звезде јарко сијају 2. блистати, сјајити се; **глазá рáдостно ~стя́т** очи блистају од среће 3. *об.* **-щý, блéщешь, блéщут** *чем фиг.* блистати, истицати се; **он умóм не блéщет** он се не истиче памећу ◇ **не всё то зóлото, что ~сти́т** *посл.* није злато све што сија

блёст||ки, -ок *мн.* (*јд.* **блёстк|а, -и** *ж*) 1. шљокице (*украси*) 2. искрице; љуспице; **~ слюды́** љуспице лискуна; **~ нафтали́на** љуспице нафталина 3. *фиг.* искре; **~ остроýмия** искре оштроумности

блестя́ще *прил.* сјајно, изванредно; **делá идýт ~** послови сјајно напредују

блестя́||щий, -щая, -щее; -щ, -ща, -ще блистав, сјајан, изванредан, бриљантан; **~ успéх** изванредан успех

блеф, -а *м књиш.* превара *ж*, блеф

блé||ять, -ет, -ют *несврш.* блејати, мекетати

ближáйш||ий, -ая, -ее 1. главни, основни, примарни; **~ая задáча** примарни задатак 2. непосредан; **~ начáльник** непосредни руководилац; **при ~ем учáстии** *кого* уз непосредно учешће *кога* 3. најближи; **~ее почтóвое отделéние** најближа пошта; **в ~ие дни** наредних дана 4. интиман, присан (*пријатељ*); најближи (*рођак*)

бли́же *в.* **бли́зкий, бли́зко**

бли́жн||ий, -яя, -ее 1. најкраћи, најближи; оближњи; **~ путь** најкраћи пут; **~ие сёла** оближња села 2. **бли́жн|ий, -его** *м заст.* ближњи

близ *предл. с ген.* близу, крај, поред *с ген.*

бли́з||иться, -ится, -ятся *несврш.* ближити се, приближавати се; **~ится зимá** зима се приближава

бли́з||кий, -кая, -кое; -ок, -кá, -ко; *комп.* **бли́же** 1. близак, оближњи, недалек; **~кие гóры** ближње планине 2. близак, скори; **~кое бýдущее** блиска будућност 3. *по чему, к чему* сродан, сличан *чему*; **~ по содержáнию** сличног садржаја; **~ к пóдлиннику** сличан оригиналу 4. близак, присан, интиман; **~ друг** присан пријатељ 5. **бли́з|кие, -ких** *мн.* родбина *ж*, рођаци

бли́зко, *комп.* **бли́же** *прил.* 1. близу 2. *у функц. предик.* близу је; **гóрод ~** град је близу; **пóлночь ~** ближи се поноћ 3. присно, добро; **~ познакóмиться** *с кем* добро упознати *кога*

близлежáщ||ий, -ая, -ее оближњи, близак, недалек

близнец||ы́, -óв *мн.* 1. (*јд.* **близнéц, -á** *м*) близанци 2. **Близнецы́** *астр.* Близанци

близорý||кий, -кая, -кое; -к, -ка, -ко 1. кратковид; **он ~к** он је кратковид 2. *фиг.* кратковидан; **~кая поли́тика** кратковидна политика

близорýкост||ь, -и *ж* кратковидост

бли́зост||ь, -и *ж* 1. близина, блискост; **~ гóрода** близина града 2. блискост, догледност (*временска*) 3. блискост, сродност; **~ интерéсов** сродност интереса 4. присност, интимност

блик, -а *м* одблесак, одсјај светлости (*на тамној подлози*)

блин, -á *м* палачинка *ж* ◇ **печь как ~ы́** *нар.* брзо радити, припремати у великој количини; **пéрвый ~ кóмом** *посл.* први се мачићи у воду бацају

блиндáж, -á *м војн.* бункер

бли́нн||ый, -ая, -ое 1. за палачинке; **~ая мукá** брашно за палачинке 2. **бли́нн|ая, -ой** *ж* ресторан *м* где се служе палачинке

бли́нчик||и, -ов *мн.* (*јд.* **бли́нчик, -а** *м*) палачинке *мн. ж* (*надевене месом, ситним сиром итд.*)

блистáтел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *књиш. в.* **блестя́щий**

блистá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. в.* **блестéть**

блицтурни́р, -а *м шах.* брзопотезни турнир

блок [1]**, -а** *м тех.* чекрк, котурача *ж*, котур

блок [2]**, -а** *м* 1. *полит.* блок, савез 2. *тех.* блок, секција *ж*; **~ мотóра** блок мотора

блокáд||а, -ы *ж* 1. блокада, опсада; **установи́ть ~у** успоставити блокаду; **снять ~у** укинути блокаду; 2. *фиг.* блокада; **экономи́ческая ~** економска блокада 3. *физиол.* блокада

блокáдн||ый, -ая, -ое блокадни

блоки́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* 1. *војн. кого, что* блокирати, извршити/вршити блокаду 2. *что жел.* блокирати, затворити/затварати

блокирóвк||а, -и *ж* 1. блокирање *с* 2. *жел.* систем *м* блокирања (*помоћу сигнално-сигурносних уређаја*); **автомати́ческая ~** аутоматско блокирање

блокирóвочн||ый, -ая, -ое *жел.* за блокирање; **~ая систéма** систем за блокирање; блок-систем

блокнóт, -а *м* бележница *ж*, блок, нотес

блокнóтн||ый, -ая, -ое који се односи на бележницу, нотес

блонди́н, -а *м* плавокоси мушкарац, блондин

блонди́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** плавуша, блондинка

блох||á, -и́ *ж, мн.* **блóхи, блох, -áм** бува

блóчн||ый, -ая, -ое од готових блокова; **~ дом** монтажна зграда

блоши́н||ый, -ая, -ое бувљи

блуд, -а *м заст.* блуд, разврат

блу||ди́ть [1]**, -жý, -ди́шь, -дя́т** *несврш. нар.* блудничити, живети развратно

блу||ди́ть [2]**, -жý, блýдишь, блýдят** *несврш. нар.* лутати, тумарати; **~ пó лесу** лутати шумом

блудли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *нар.* 1. блудан, развратан, похотан 2. *заст.* лукав, враголаст

блудни́ц||а, -ы *ж заст.* блудница, развратница

блýдн||ый [1]**, -ая, -ое: ~ сын** *заст. и шаљ.* блудни син

блу́дн||ый[2], **-ая, -ое** *заст.* блудан, порочан, развратан

блужда́||ть, -ю -ешь, -ют *несврш.* 1. лутати; ~ **по́ лесу** лутати шумом 2. тумарати, скитати се; ~ **по све́ту** скитати се по свету 3. *фиг.* блудети, лутати; ~**ющий взгляд** блудећи поглед ◇ ~**ющая по́чка** *мед.* лутајући бубрег

блу́з||а, -ы *ж* блуза; **матро́сская** ~ морнарска блуза; **рабо́чая** ~ радна блуза

блу́з||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** блуза, блузица (*женска*)

блю́деч||ко, -ка *с, ген. мн.* **-ек** *дем.* тацница *ж*, тањирић *м* ◇ **(как) на** ~**ке (получи́ть, преподнести́)** као на тањиру (добити, донети)

блю́д||о, -а *с, мн.* **блю́да, блюд** 1. велики тањир (*за печење итд.*), чинија *ж* 2. јело; **вку́сное** ~ укусно јело; **фи́рменное** ~ специјалитет (*ресторана*)

блю́д||це, -ца *с, ген. мн.* **-ец** тацница *ж*, тањирић *м*

блю́минг, -а *м тех.* блуминг

блю||сти́, -ду́, -дёшь, -ду́т; *прошл.* **-л, -ла́, -ло́** *несврш.* чувати, штитити; ~ **поря́док** чувати ред

блюсти́тел||ь, -я *м заст. и ирон.* чувар; ~ **поря́дка** чувар реда

бля́х||а, -и *ж* 1. метална значка (*с утиснутим бројем, натписом*); **носи́льщик с** ~**ой** носач са значком 2. шпанга, копча (*на појасу*)

бля́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* 1. метална значка (*с утиснутим бројем, натписом*) 2. шпангица, копчица (*на појасу*)

боа́ *непром.* 1. *м зоол.* боа (*врста змије*) 2. *с заст.* боа (*женски шал од крзна или перја*)

боб, -а́ *м* 1. *мн.* **-ы́, -о́в** *бот.* махунаре *мн. ж*, махунасте биљке 2. семе *с* махунарки ◇ **разводи́ть** ~**ы́** *нар.* млатити празну сламу; **оста́ться на** ~**а́х** *разг.* остати празних шака

боб||ёр, -ра́ *м* 1. дабровина *ж*, даброво крзно 2. *разг.* дабар

боби́н||а, -ы *ж тех.* бобина, калем *м*

бобо́в||ые, -ых *мн. бот.* махунарке *мн. ж.*

бобр, -а́ *м зоол.* дабар

бобр||ёнок, -ёнка *м, мн.* **-я́та, -я́т** *дем.* младунче *с* дабра

бо́брик, -а *м* чупаво сукно

бо́бриком *прил.*: **причёска** ~ јеж-фризура

бобро́в||ый, -ая, -ое од дабровине; ~ **воротни́к** оковратник од дабровине

бобы́л||ь, -я́ *м* 1. *заст.* сељак-безземљаш, сиромах 2. *разг.* самац, момак; **жить** ~**ём** живети сам, немати породице

бог, -а *м* бог ◇ ~ **зна́ет (весть)** бог би га знао; **не** ~ **весть что (како́й)** није богзна шта (какав), није нешто нарочито; **дай** ~ *кому* да бог да *коме*; **не дай** ~, **изба́ви (упаси́) бо́же, бо́же сохрани́** не дај боже, боже сачувај; **как** ~ **на́ душу поло́жит** *разг.* како испадне, како год било; **угости́ть чем** ~ **посла́л** *разг.* послужити шта има, шта је дао бог; **ра́ди** ~**а** бога ради; **сла́ва** ~**у** хвала богу

богаде́л||ьня, -ьни *ж, ген. мн.* **-ен** *заст.* дом *м* стараца

богате́||й, -я *м нар.* богаташ

богате́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* богатити се

бога́тст||во, -ва *с* 1. богатство 2. раскош *ж*, обиље; ~ **кра́сок** обиље боја 3. *мн.* **-ва, -в** богатства, добра; **приро́дные** ~**ва** природна богатства

бога́то *прил.* 1. богато (*живети итд.*) 2. богато, раскошно; **кварти́ра обста́влена** ~ у стану је скупоцен намештај

бога́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. богат, имућан; ~ **колхо́з** богат колхоз 2. *само дужи обл.* богат, скупоцен; ~**тая обстано́вка** скупоцен намештај 3. богат, обилан; ~**тая расти́тельность** обилна вегетација 4. **бога́т|ый, -ого** *м* богаташ ◇ **чем** ~**ты, тем и ра́ды** што имамо, то и нудимо

богаты́рск||ий, -ая, -ое 1. јуначки, витешки; ~**ие по́двиги** јуначки подвизи 2. *фиг.* моћан, снажан, диовски; ~**ое телосложе́ние** атлетска грађа; ~**ое здоро́вье** челично здравље ◇ **спать** ~**им сном** спавати као заклан

богаты́р||ь, -я́ *м* 1. витез, јунак 2. *фиг.* див, великан, јуначина

бога́ч, -а́ *м* богаташ

боге́м||а, -ы *ж зб.* боеми *мн. м*

боги́н||я, -и *ж* богиња

богобоя́зне||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно *заст.* богобојажљив, побожан

богоиска́тельств||о, -а *с фил.* боготражење

богома́тер||ь, -и *ж* мајка божја, богородица

богомо́л, -а *м* 1. *заст.* богомољац 2. *зоол.* богомољка (*кукац*)

богомо́л||ец, -ьца *м заст.* ходочасник

богомо́ль||е, -я *с заст.* ходочашће

богомо́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *заст.* побожан

богоро́диц||а, -ы *ж* богородица

богосло́в, -а *м* богослов, теолог

богосло́ви||е, -я *с* богословија *ж*, теологија *ж*

богосло́вск||ий, -ая, -ое богословски, теолошки

богослуже́ни||е, -я *с* богослужење, служба *ж* божја

боготвор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* обожавати

богоуго́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *заст.* богоугодан, добротворан

богоху́льник, -а *м заст.* богохулник

богоху́льств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* хулити на бога, грдити бога

бода́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что* бости роговима

бода́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. бости, ударати роговима 2. бости се

бодли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во бодљив, који се радо боде ◇ ~**вой коро́ве бог рог не даёт** *посл.* бодљивој крави бог не да рогове

бодн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* убости, боцнути роговима

бодр||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. освежавати, бодрити; **весе́нний во́здух** ~**и́т** пролећни ваздух освежава 2. *фиг.* бодрити, соколити, храбрити 3. терати, пожуривати (*коња*)

бодр||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *несврш.* бодрити се, соколити се, јуначити се

бо́дро *прил.* бодро, живахно

бо́дрост||ь, -и *ж* бодрост, ведрина, чилост, живахност

бо́дрств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* бдети, не спавати

бо́д||рый, -рая, -рое; -р, -ра́, -ро бодар, ведар, чио, живахан; ~ **стари́к** живахан старац; ~**рое настрое́ние** ведро расположење

бодря́к, -а́ *м разг.* чио, живахан човек

бодря́||щий, -щая, -щее; -щ, -ща, -ще који даје снагу, окрепљујући, освежавајући

боеви́к, -а́ *м* 1. *ист.* члан револуционарне борбене организације 2. *разг.* популарни филм, позоришни комад

боев||ой, -áя, -óе 1. борбени, ратни; бојеви, бојни; **~áя задáча** ратни задатак; **~ товáрищ** ратни друг; **~ патрóн** бојеви метак; **~áя готóвность** борбена приправност 2. борбен, смео, одважан; **~óе настроéние** борбено расположење ◇ **~óе крещéние** ватрено крштење

боеголóв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *војн.* бојева глава; **я́дерная ~** атомска бојева глава

боепитáни||е, -я *с војн.* снабдевање војске оружјем и муницијом

боеприпáс||ы, -ов *мн. војн.* муниција *ж*

боеспосóбност||ь, -и *ж* спремност за борбу

боеспосóб||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но способан за борбу

боéц, бойцá *м* 1. борац, ратник 2. војник, редов 3. месар (*у кланици*)

божб||á, -ы́ *ж* заклињање *с* богом

бóжеск||ий, -ая, -ое 1. божји 2. *нар.* повољан, прихватљив; **~ая ценá** повољна цена

божéстве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. *само дужи обл.* божји, свети; **~нные кни́ги** црквене књиге 2. *разг.* божанствен, диван; **~ гóлос** божанствен глас

божеств||ó, -á *с* божанство, бог *м*; **язы́ческое ~** паганско божанство

бóж||ий, -ья, -ье божји ◇ **~ья корóвка** а) *зоол.* бубамара б) *ирон.* божја овчица (*човек*); **кáждый ~ день** сваки боговетни дан

бож||и́ться, -у́сь, -и́шься, -áтся *несврш.* клети се богом, заклињати се у бога

бож||óк, -кá *м* идол, кумир

бой, бóя (с бóю) *м, лок.* **о бóе, в бою́,** *мн.* **бои́, боёв** 1. *лок.* **в бóю** битка *ж*, борба *ж*, бој; **возду́шный ~** ваздушна битка; **морскóй ~** поморска битка; **рукопáшный ~** борба прса у прса; **вести́ бой** водити борбе; **дать ~** заметнути борбу; **приня́ть ~** прихватити борбу; **ввести́ в ~** увести у борбу; **взять с бóю** отети у борби; **клáссовые бои́** класне борбе 2. борба *ж*, тучњава *ж*; **~ быкóв** борба бикова; **кулáчный ~** песничење 3. *лок.* **в бóе** *само јд.* полупана парчад стакла; туцаник ◇ **барабáнный ~** бубњава; **часы́ с бóем** сат који откуцава време; **~-бáба** наџак-баба

бóйк||ий, -ая, -ое; бóек, -á, -о; *комп.* **бóйче** 1. смео, окретан, сналажљив; промућуран; **~ пáрень** отресит момак; **~ая бáба** промућурна и језичава жена 2. жив, бистар; **~ ум** бистар ум 3. жив, прометан; **~ая торгóвля** жива трговина; **~ое мéсто** прометно место. ◇ **он бóек на язы́к** он је без длаке на језику

бóйко *прил.* смело, сналажљиво

бóйкост||ь, -и *ж* 1. смелост, сналажљивост; промућурност 2. живост, оштрина

бойкóт, -а *м* бојкот; **объяви́ть ~** *кому* објавити бојкот *коме*

бойкоти́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* бојкотовати, бојкотирати

бойни́ц||а, -ы *ж* пушкарница

бóйн||я, -и *ж, ген. мн.* **бóен** 1. кланица 2. *фиг.* покољ *м*, крвопролиће *с*

бок, -а *м, лок.* **о -е, на -у́,** *мн.* **-á, -óв** 1. бок, слабина *ж*; **с ~у нá бок** с бока на бок, с једне стране на другу 2. страна *ж*; **по ~áм дорóги** са обе стране пута ◇ **бок ó бок** раме уз раме; **под ~ом** под руком; **взять за ~á** *кого разг.* позвати *кога* на одговорност; натерати *кога* да ради; **лежáть на ~у́** *разг.* беспосличити, ленчарити; **намя́ть ~á** *кому нар.* пребити на мртво име *кога*

бокáл, -а *м* пехар ◇ **поднимáть ~** *за кого, что* наздрављати *коме*, дизати чашу *за кога, шта*

боков||óй, -áя, -óе бочни, побочни; **~ кармáн** џеп са стране; **~áя кóмната** бочна соба ◇ **~áя ли́ния** *спорт.* аут-линија; **отпрáвиться на ~у́ю** *разг.* поћи на спавање

бóком *прил.* бочно, укосо, са стране ◇ **э́то ему́ вы́йдет ~** *нар.* то ће му пресести

бокс [1], **-а** *м спорт.* бокс

бокс [2], **-а** *м* бокс (*фризура*)

бокс [3], **-а** *м* бокс, изолатор (*у болници итд.*)

боксёр [1], **-а** *м* боксер

боксёр [2], **-а** *м* булдог (*пас*)

боксёрск||ий, -ая, -ое боксерски

боксир||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* боксовати, боксати (се)

бокси́т, -а *м мин.* боксит

бокси́тов||ый, -ая, ое бокситни

болвáн, -а *м* 1. *нар.* балван, греда *ж* 2. калуп за шешире, капе 3. *разг. погрд.* будала, букван

болвáн||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *тех.* ингот *м*, метални трупац 2. калуп *м* (*за шешире, капе*)

болгáрск||ий, -ая, -ое бугарски

болгá||ры, -р *мн.* (*јд.* **болгáрин, -а** *м* Бугарин; **болгáр/ка, -ки** *ж ген. мн.* **-ок** Бугарка) Бугари

бóлее *прил.* 1. више 2. *уз. прид. служи за грађење комп.*: **~ краси́вый** лепши; **~ интерéсный** интересантнији ◇ **всё ~ и ~** све више и више; **~ и́ли мéнее** мање-више; **тем ~** утолико пре; **~ тогó** штавише; **не ~ и не мéнее как...** ни више ни мање него... ; **~ чем...** више него...

болéзненно *прил.* 1. болешљиво; нездраво 2. болно

болéзненност||ь, -и *ж* 1. болешљивост; нездравост 2. болност

болéзне||нный, -нная, -нное; -н, нна, -нно 1. болестан, болешљив, нездрав; **~ ребёнок** болешљиво дете; **~ румя́нец** нездраво руменило 2. болан; **~ уку́с** болан ујед 3. *фиг.* болестан, претеран; **~нное самолю́бие** претерано самољубље

болезнетвóрн||ый, -ая, -ое који изазива болест; **~ ви́рус** вирус изазивач болести

болéзн||ь, -и *ж* болест; **зарáзная ~** инфективна болест; **перенести́ ~** преболети ◇ **~и рóста** тешкоће у развоју (*индустрије итд.*)

болéльщик, -а *м разг.* навијач

болерó *непром. с муз.* болеро *м*

болé||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. *чем и без обј.* боловати, бити болестан *од чега*; **~ гри́ппом** боловати од грипе 2. *за кого, что, о ком, чём* бринути (се) *за кога, шта*, секирати се *због кога, чега;* залагати се *за шта*; **~ за дéло** залагати се за ствар 3. *за кого, что* навијати *за кога, шта*; **~ за свою́ комáнду** навијати за свој тим ◇ **~ душóй (сéрдцем)** *за кого, что, о ком, чём* бринути се *за кога, шта*, секирати се *због кога, чега;* залагати се *за шта*

бол||éть [2], **-и́т, -я́т** *несврш. у кого* болети *кога*; **у меня́ ~и́т зуб** боли ме зуб; **у неё ~и́т головá** боли је глава ◇ **душá (сéрдце) ~и́т** *у кого* душа (срце) боли *кога*

болеутоля́ющ||ий, -ая, -ее за ублажавање бола; за умирење; **~ее срéдство** аналгетик

боли́д, -а *м. астр.* болид

болóн||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** пудлица

боло́тис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то баровит; мочваран; **~тая ме́стность** мочваран предео

боло́тн||ый, -ая, -ое, мочваран ◊ **~ газ** мочварни гас, метан

боло́т||о, -а *с* мочвара *ж*, рит *м*; **торфяно́е ~** тресетиште

болт, -а́ *м тех.* 1. завртањ, заворањ, вијак 2. реза *ж*, пречаница *ж*, завор

болта́нк||а, -и *ж разг.* љуљање *с* (*у авиону*)

болта́||ть [1], -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. *что* мешати, мутити, мућкати 2. *чем* млатарати, клатити, махати; **~ нога́ми** млатарати ногама 3. *безл. что разг.* љуљати се, њихати се; **самолёт на́чало ~** авион је почео да се љуља

болта́||ть [2], -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. *что, о ком, чём и без обј.* брбљати, ћаскати *о коме, чему*; лупетати *шта*; **~ без у́молку** брбљати без престанка; **~ вздор** лупетати којешта 2. течно говорити (*страни језик*); **~ по-ру́сски** течно говорити руски

болта́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л. разг.* мућкати се 2. *разг.* висити, клатити се, њихати се; **на верёвке ~ется бельё** на конопцу се њише веш 3. *фиг. нар.* скитати, тумарати; **~ без де́ла** мувати се без посла

болтли́вост||ь, -и *ж* брбљивост, говорљивост

болтли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во брбљив, говорљив

болтовн||я́, -и́ *ж разг.* брбљање *с*, ћаскање *с*; **прекрати́те ~ю́!** доста је брбљања!

болту́н [1], -а́ *м разг.* брбљивац

болту́н [2], -а́ *м разг.* мућак

болту́н||ья, -ьи *ж, ген. мн.* **-ий** брбљивица

болту́ш||ка [1], -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем. разг.* брбљивица, алапача

болту́ш||ка [2], -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* 1. кајгана с млеком 2. појило *с* (*пиће за стоку*) 3. варјача

бол||ь, -и *ж* бол *м*; **головна́я ~** главобоља; **зубна́я ~** зубобоља; **испы́тывать ~** осећати (трпети) бол; **с ~ью в душе́** са болом у души, тешка срца

больни́ц||а, -ы *ж* болница; **клини́ческая ~** клиника; **положи́ть в ~у** сместити у болницу; **вы́писаться из ~ы** бити отпуштен из болнице

больни́чн||ый, -ая, -ое болнички; **~ режи́м** болнички ред ◊ **~ лист** потврда о боловању

бо́льно [1] *прил.* 1. болно, осетљиво; **~ уда́риться** јако се ударити; **сде́лать ~** *кому* задати бол *коме* 2. *безл. у функц. предик. кому* болети *кога*; **мне ~ глота́ть** боли ме кад гутам 2. *безл. у функц. предик. фиг.* жао је, непријатно је; **~ поду́мать, что...** тешко је помислити да...; **мне ~ об э́том говори́ть** непријатно ми је да о томе говорим

бо́льно [2] *прил. нар.* веома, врло; **~ хитёр** веома лукав

больн||о́й, -а́я, -о́е; бо́лен, -а́, -о́ 1. болестан, нездрав; **~о́е се́рдце** болесно срце; **~ румя́нец** нездраво руменило; **у него́ ~ вид** он изгледа као да је болестан; **она́ ~а́ гри́ппом** она је болесна од грипе 2. болестан, ненормалан, извитоперен; **~о́е воображе́ние** болесна машта 3. **больн/о́й, -о́го** *м* болесник; **туберкулёзный ~** туберкулозни болесник; **приём ~ы́х** пријем болесника ◊ **~ вопро́с** болно питање; **~о́е ме́сто** осетљиво место; **вали́ть (сва́ливать) с ~о́й головы́ на здоро́вую** пребацивати кривицу на невиног

больша́к, -а́ *м нар.* широк колски пут

бо́льше 1. *комп. од* **большо́й, вели́кий** већи; **э́то зда́ние ~ сосе́днего (~, чем сосе́днее)** ова зграда је већа од суседне (већа него суседна) 2. *комп. од* **мно́го** више; **в два ра́за ~** двоструко више; **рабо́тать ~ други́х** радити више него други 3. *прил. са нег.* више, даље; **~ не ходи́ туда́** тамо више не иди; **~ не бу́ду** више нећу (*извињење*) 4. *прил. разг.* углавном; **шли мы ~ ле́сом** ишли смо углавном шумом; **я ~ сижу́ до́ма** ја углавном седим код куће ◊ **~ всего́** највише; **~ того́** више од тога; **как мо́жно ~** што је могуће више; **не ~ и не ме́ньше как...** ни више ни мање него...

большевиза́ци||я, -и *ж ист.* бољшевизација

большевизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. ист.* бољшевизирати

большеви́зм, -а *м ист.* бољшевизам

большеви́к, -а́ *м ист.* бољшевик

большеви́стск||ий, -ая, -ое *ист.* бољшевички; **~ая па́ртия** бољшевичка партија

большегла́з||ый, -ая, -ое окат, великих, крупних очију

большеголо́в||ый, -ая, -ое глават, са великом главом

большегру́зн||ый, -ая, -ое теретни; **~ автомоби́ль** теретни аутомобил; **~ железнодоро́жный соста́в** теретна композиција

бо́льш||ий, -ая, -ее *комп. од* **большо́й, вели́кий** већи ◊ **~ей ча́стью, по ~ей ча́сти** већином, већим делом; **са́мое ~ее** не више (од), највише

большинств||о́, -а́ *с* већина *ж*; **~ голосо́в** већина гласова; **абсолю́тное ~** апсолутна већина; **подавля́ющее ~** огромна већина; **в ~е́ слу́чаев** у већини случајева

больш||о́й, -а́я, -о́е; *комп.* **бо́льший, бо́льше** 1. велики; **~ го́род** велики град; **~а́я кварти́ра** велики стан; **~ вес** велика тежина; **~ вы́бор** велики избор; **е́хать с ~о́й ско́ростью** ићи великом брзином 2. велики, бројан; **~а́я семья́** велика породица 3. велики, важан, значајан; **~а́я зада́ча** велики (важан) задатак; **~а́я побе́да** значајна победа; **~ писа́тель** истакнути писац 4. велики, одрастао; **он уже́ ~ (ма́льчик)** он је већ велики (дечак) ◊ **~а́я бу́ква** велико слово; **~ па́лец** палац; **~о́е спаси́бо** хвала лепо, велико хвала; **от ~о́го ума́** због глупости; **сам ~** *заст.* сам себи газда

боля́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* раница (*на кожи*)

бо́мб||а, -ы *ж* бомба; **зажига́тельная ~** запаљива бомба; **а́томная ~** атомска бомба ◊ **вы́лететь ~ой** излетети као из пушке; **влете́ть ~ой, как ~** упасти као бомба

бомбарди́р, -а *м војн. заст.* тобџија

бомбардир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш.* 1. *кого, что војн.* бомбардовати, бомбардирати 2. *кого, чем фиг.* бомбардовати, бомбардирати, обасути/обасипати; **~ вопро́сами** бомбардовати питањима

бомбардиро́в||ка, -ки, *ж, ген. мн.* **-ок** *војн.* бомбардовање *с*, бомбардирање *с*

бомбардиро́вочн||ый, -ая, -ое *војн.* бомбардерски; **~ая авиа́ция** бомбардерска авијација

бомбардиро́вщик, -а *м војн.* бомбардер (*авион*)

бомбёж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг. в.* **бомбардиро́вка**

бомб||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш.* бомбардовати, бомбардирати

бомбово́з, -а *м в.* **бомбардиро́вщик**

бомбомета́ни||е, -я *с* бацање бомби

бомбоубе́жищ||**е, -а** *с* склониште од напада из ваздуха

бонда́рн||**ый, -ая, -ое** бачварски, качарски; **~ое произво́дство** израда бачви, буради

бо́ндар||**ь, -я** *м* бачвар, качар

бо́ны, бон *мн.* (*јд.* **бо́н**|**а, -ы** *ж*) *фин.* 1. обвезнице 2. бонови *мн. м*

бор [1], **-а** *м*, **о -е, в -у́,** *мн.* **-ы́, -о́в** борик, борова шума; **сосно́вый ~** борова шума ◊ **с ~у да. с со́сенки** збрда — здола, без икаква реда

бор [2], **-а** *м* зубарска бушилица

бор [3], **-а** *м хем.* бор

бордо́ [1] *непром. с* бордо (*врста вина*)

бордо́ [2] *непром. прид.* бордо, боје труле вишње

бордо́в||**ый, -ая, -ое** *разг.* бордо, боје труле вишње

бордю́р, -а *м* бордура *ж*

бор||**е́ц, -ца́** *м* 1. борац, поборник; **~цы́ за мир** поборници мира 2. *спорт.* рвач; **~ тяжёлого ве́са** рвач тешке категорије; **соревнова́ния ~цо́в** рвачка такмичења

боржо́ми *непром. с* боржоми *м* (*врста минералне воде*)

бо́рз||**а́я, -о́й** *ж* хрт *м*

борзопи́с||**ец, -ца** *м ирон.* шкрабало, пискарало

бормаши́н||**а, -ы** *ж* зубарска бушилица

борм||**ота́ть, -очу́, -о́чешь, -о́чут** *несврш.* мрмљати, мумлати; **~ себе́ под нос** мрмљати себи у браду (брк)

бормоту́н, -а́ *м разг.* мумлало, гунђало

бо́рн||**ый, -ая, -ое** *хем.* борни; **~ая кислота́** борна киселина

бо́ров, -а *м* нераст

борови́к, -а́ *м бот.* вргањ (*гљива*)

боров||**о́й, -а́я, -о́е** боричњи

бород||**а́, -ы́** *ж, ак.* **бо́роду,** *мн.* **бо́роды, боро́д, -а́м** брада; **отпусти́ть бо́роду** пустити браду; **смея́ться в бо́роду** смејати се у брк (испод брка) ◊ **с ~о́й** с брадом (*виц*)

борода́в||**ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** брадавица

борода́вочн||**ый, -ая, -ое** од брадавице

борода́вчат||**ый, -ая, -ое** брадавичав, пун брадавица

борода́||**тый, -тая, -тое; -т, -та, -то** брадат, са брадом

борода́ч, -а́ *м разг.* брадоња

боро́д||**ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *дем.* брадица 2. перо *с* (*код кључа*)

борозд||**а́, -ы́** *ж, ак.* **бо́розду** *и* **-у́,** *мн.* **бо́розды, боро́зд, -а́м** 1. бразда; **прокла́дывать пе́рвую бо́розду** заоравати прву бразду 2. бора (*на челу итд.*)

борозд||**и́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т** *несврш.* 1. браздати, орати; **плу́ги ~дя́т зе́млю** плугови браздају земљу 2. парати, сећи; **ло́дка ~ди́т гла́дкую пове́рхность воды́** чамац пара глатку водену површину 3. браздати, урезивати се; **морщи́ны ~дя́т лицо́** боре се урезују на лицу

боро́зд||**ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *дем.* браздица 2. жлеб *м*

боро́здчат||**ый, -ая, -ое** браздаст, избраздан

борон||**а́, -ы́** *ж, ак.* **бо́рону,** *мн.* **бо́роны, боро́н, -а́м** дрљача

борон||**и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т** *несврш. пољопр.* дрљати, бранати; **~ по́ле** дрљати њиву

борон||**ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют** *несврш. пољопр.* дрљати, бранати

боро́ться, борю́сь, бо́решься, бо́рются *несврш.* 1. *с кем, чем, против кого, чего, за что* борити се; **~ с фаши́стами** борити се против фашиста; **~ с предрассу́дками** борити се с предрасудама; **~ за свобо́ду** борити се за слободу 2. *с кем* рвати се

борт, -а *м, лок.* **о -е, на -у́,** *мн.* **-а́, -о́в** 1. бок, бочна страна (*брода*); **пры́гнуть за́ борт** скочити са брода у воду; **взять на́ борт** укрцати на брод (у авион); **находи́ться на ~у́** бити на броду (у авиону) 2. бочна страна, страница *ж* (*на камиону итд.*) 3. ивица *ж*, руб (*сакоа, капута*) ◊ **челове́к за ~о́м!** *пом.* човек у мору; **оста́ться за ~о́м** остати на цедилу

бортинжене́р, -а *м* инжењер на авиону, космичком броду

бортмеха́ник, -а *м* механичар на авиону

бо́ртничеств||**о, -а** *с* шумско пчеларство

борто́вк||**а, -и** *ж текст.* цвилих *м*

бортов||**о́й, -а́я, -о́е** *пом.* бочни, палубни; **~а́я ка́чка** бочно љуљање брода ◊ **~ журна́л** дневник летења (*авиона, космичког брода*)

бортпроводни́к, -а́ *м* стјуард

бортпроводни́ц||**а, -ы** *ж* стјуардеса

бортради́ст, -а *м* авио-радист(а), радиотелеграфист(а) на авиону

борщ, -а́ *м кув.* боршч (*чорба од цвекле и другог поврћа са месом*)

борьб||**а́, -ы́** *ж* 1. борба; **кла́ссовая ~** класна борба; **~ за мир** борба за мир; **вести́ ~у́** водити борбу 2. *спорт.* рвање *с*; **класси́ческая ~** рвање класичним стилом; **во́льная ~** рвање у слободном стилу

босико́м *прил.* бос, босоног; **ходи́ть ~** ићи бос

босни́йск||**ий, -ая, -ое** босански

босни́йц||**ы, -ев** *мн. јд.* **босни́**|**ец, -йца** *м* Босанац; **босни́**||**йка, -йки** *ж, ген. мн.* **-ек** Босанка) Босанци

бос||**о́й, -а́я, -о́е; бос, -а́, бо́со** бос; **на бо́су но́гу** на босу ногу, без чарапа

босоно́г||**ий, -ая, -ое** босоног, без обуће

босоно́ж||**ки, -ек** *мн.* (*јд.* **босоно́жк**|**а, -и** *ж*) женске сандале

босто́н, -а *м* 1. бостон (*врста игре карата*) 2. бостон (*врста плеса*) 3. *текст.* бостон

бося́к, -а́ *м заст.* босјак, пропалица, скитница

бося́цк||**ий, -ая, -ое** босјачки, скитнички

бот [1], **-а** *м* омањи моторни чамац; омања једрилица

бот [2], **-а** *м в.* **бо́ты**

бота́ник, -а *м* ботаничар

бота́ник||**а, -и** *ж* ботаника

ботани́ческ||**ий, -ая, -ое** ботанички

ботв||**а́, -ы́** *ж* надземни део гомољастих биљака

ботви́нь||**я, -и** *ж кув.* ботвиња (*врста хладне чорбе од кваса са бареним лишћем и стаблом цвекле, луком и рибом*)

бо́тик||**и, -ов,** *мн.* (*јд.* **бо́тик, -а** *м*) *дем.* каљаче *мн. ж.*

боти́н||**ки, -ок** *мн.* (*јд.* **боти́н**|**ок, -ка** *м*) дубоке ципеле

ботфо́р||**ты, -тов** *мн.* (*јд.* **ботфо́рт, -а** *м*) *заст.* чизме *мн. ж* са високим сарама

бо́т||**ы, -ов** *мн.* (*јд.* **бот, -а** *м*) каљаче *мн. ж*

бо́цман, -а *м* боцман, најстарији подофицир (*на броду*)

бо́цманск||**ий, -ая, -ое** боцмански

боча́р, -а́ *м* качар, бачвар

боча́рн||**ый, -ая, -ое** качарски, бачварски

бо́чечн||**ый, -ая, -ое** *в.* **бо́чковый**

бо́ч||**ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ек** буре *с*; **~ для воды́** буре за воду

бо́чков||ый, -ая, -ое из бурета, у бурадима; **~ое пи́во** пиво из буради

бочко́м *прил. в.* **бо́ком**

бочо́н||ок, -ка *м* буренце *с*

боязли́во *прил.* страшљиво, плашљиво

боязли́вост||ь, -и *ж* страшљивост, плашљивост

боязли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во бојажљив, плашљив

бо́язно *прил. у функц. предик. разг.* страшно је; **мне ~** бојим се, страх ме је

боя́зн||ь, -и *ж* бојазан, страх *м;* **~ одино́чества** страх од усамљености ◊ **~ простра́нства** *мед.* агорафобија

боя́рин, -а *м, мн.* **боя́ре, боя́р** *ист.* бољар, бојар (*властелин, племић у старој Русији*)

боя́рск||ий, -ая, -ое бољарски, бојарски

боя́рын||я, -и *ж ист.* бољарка, бојарка (*властелинка, племкиња у старој Русији*)

боя́рышник, -а *м бот.* глог

боя́рыш||ня, -ни *ж, ген. мн.* **-ень** *ист.* бољарева кћи

боя́ться, бою́сь, бои́шься, боя́тся *несврш.* **1.** *кого, чего и с инф.* бојати се, плашити се; **~ просту́ды** бојати се прехладе; **я бою́сь помеша́ть ему́** бојим се да ћу му сметати **2.** *само 3. л. чего* не подносити, не трпети *шта;* **расте́ния боя́тся хо́лода** биљке не подносе хладноћу ◊ **волко́в ~ — в лес не ходи́ть** *посл.* ко се боји врабаца, нек не сеје проје

бра *непром. с* зидна светиљка

брава́д||а, -ы *ж* луда, изазивачка храброст

брави́р||овать, -ую -уешь, -уют *несврш. чем* пркосити, прсити се, кочоперити се; **~ опа́сностью** пркосити опасношћу

бра́во *узв.* браво

браву́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но шуман, бучан (*музика*)

бра́в||ый, -ая, -ое одважан, срчан, храбар; **~ солда́т** храбар војник

бра́г||а, -и *ж* брага (*врста домаћег пива*)

бразды́: ~ правле́ния *књиш.* власт, кормило власти

брази́льск||ий, -ая, -ое бразилски

брази́льц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **брази́л|ец, -ьца** *м* Бразилац; **бразилья́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Бразилка) Бразилци

брак [1], **-а** *м* брак; **~ по любви́** брак из љубави; **вступи́ть в ~** ступити у брак; **состоя́ть в ~е** бити у браку; **растóргнуть ~** раскинути (развести) брак

брак [2], **-а** *м* **1.** дефект, мана *ж;* **стекло́ с ~ом** стакло с грешком **2.** шкарт, роба *ж* с грешком; **боро́ться с ~ом** борити се против шкарта

бракёр, -а *м в.* **брако́вщик**

брако́ванн||ый, -ая, -ое дефектан, с грешком (*роба*)

брак||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* **1.** *что* шкартирати, одвајати шкарт **2.** *кого, что разг.* одбацивати; **~ прое́кт** одбацивати пројекат

брако́вк||а, -и *ж* шкартирање *с*, одвајање *с* шкарта

брако́вщик, -а *м* контролор, радник на шкартирању робе

бракоде́л, -а *м* фушер, несавестан, лош радник

браконье́р, -а *м* ловокрадица

браконье́рств||о, -а *с* ловокрађа *ж*

бракоразво́дн||ый, -ая, -ое бракоразводни; **~ проце́сс** бракоразводна парница

бракосочета́ни||е, -я *с* венчање

брами́н, -а *м заст. в.* **брахма́н**

брандспо́йт, -а *м струч.* **1.** ватрогасна пумпа **2.** ватрогасна штрцаљка (*на цреву*)

бран||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш. кого, что* корити, грдити, нападати

бран||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *несврш.* **1.** *с кем* свађати се, препирати се **2.** псовати, грдити ◊ **~ на чём свет стои́т** псовати на мртво име

бра́нн||ый [1], **-ая, -ое** погрдан, увредљив; **~ое выраже́ние** погрдан израз, псовка

бра́нн||ый [2], **-ая, -ое** *заст. свеч.* бојни, ратни; **~ое по́ле** бојно поље

бран||ь [1], **-и** *ж* псовка, грдња

бран||ь [2], **-и** *ж заст. свеч.* бој *м*, битка, рат *м*; **по́ле ~и** бојиште

брасле́т, -а *м разг.* бразлетна *ж*, наруквица *ж*

брасс, -а *м спорт.* прсно пливање; **пла́вать ~ом** пливати прсно

брат, -а *м, мн.* **-ья, -ьев 1.** брат; **родно́й ~** рођени брат; **двою́родный ~** брат од стрица (ујака, тетке); **сво́дный ~** доведен (затечен) брат; **~ по отцу́ (по ма́тери)** полубрат; **на́званый ~** побратим **2.** истомишљеник, друг, брат; **~ по ору́жию** брат по оружју **3.** *разг.* брате, човече (*при ословљавању*); **ты, ~, бо́лен!** ти си, брате, болестан! ◊ **наш ~** ми, ја и мени слични; **свой ~** близак човек, друг; **на ~а, с ~а** свакому, по особи

брата́н, -а *м нар.* брат

брата́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с кем* братимити се

братв||а́, -ы́ *ж зб. нар.* браћа, другари *мн. м*

бра́т||ец, -ца *м дем.* **1.** браца **2.** брајко, драговићу, човече (*при ословљавању*)

брати́ш||ка, -ки *м, ген. мн.* **-ек** *дем. разг.* **1.** брат, браца, бата **2.** брајко, драговићу, човече (*при ословљавању*)

бра́ти||я, -и *ж, ген. мн.* **-й 1.** *разг. шаљ.* братија, друштво *с*, дружина **2.** *заст.* братија, братство *с* (*у манастиру*)

бра́тнин, -а, -о *разг.* братов, братовљев

брат||о́к, -ка́ *м нар.* брајко (*при ословљавању*)

братоуби́йственн||ый, -ая, -ое братоубилачки; **~ая война́** братоубилачки рат

братоуби́йств||о, -а *с* братоубиство

братоуби́йц||а, -ы *м, ж* братоубица, братоубојица

бра́тски *прил.* братски, другарски

бра́тск||ий, -ая, -ое 1. братски; **~ая любо́вь** братска љубав **2.** братски, пријатељски, другарски; **~ сою́з** братски савез ◊ **~ая моги́ла** заједничка гробница

бра́тств||о, -а *с* братство; **~ наро́дов** братство народа

брать, беру́, берёшь, беру́т; *прошл.* **брал, брала́, бра́ло** *несврш.* **1.** *кого, что* узимати, хватати; **~ кни́гу со стола́** узимати књигу са стола; **~ по́д руку** узимати под руку **2.** *что* (*с собой*) узимати, носити; **~ в доро́гу чемода́н** носити на пут кофер **3.** *кого* (*с собой*) узимати, водити; **~ с собо́й дете́й на мо́ре** водити децу на море **4.** *кого, что* узимати; **~ такси́** узимати такси; **~ де́ньги взаймы́** *у кого* позајмљивати новац *од кога;* **~ напрока́т** узимати на послугу **5.** *кого* примати, узимати; **~ на рабо́ту** примати на посао; **~ в а́рмию** узимати у војску **6.** *что* преузимати; **~ обяза́тельство** преузимати обавезу; **~ на себя́** *что* преузимати на себе *шта;* **~ на себя́ отве́тственность** преузимати одговорност; **~ на себя́ сме́лость** усуђивати се **7.** *кого, что* освајати, заузимати; **~ кре́пость шту́рмом** освајати

тврђаву на јуриш; ~ **в плен** *кого* заробљавати *кога* 8. *чем* постизавати; ~ **хитростью** постизавати лукавством 9. *что* савлађивати, савладавати; ~ **барьéр** савлађивати препону; ~ **крутóй подъём** савлађивати стрмину 10. *что, за что* наплаћивати, убирати; ~ **по рублю за вход** наплаћивати улаз једну рубљу; ~ **штраф** наплаћивати казну 11. *что* одузимати, захтевати; **это дéло берёт мнóго врéмени** тај посао захтева много времена 12. *что разг.* куповати, узимати; ~ **билéты в кинó** куповати карте за биоскоп 13. ићи, држати се (*правца*); ~ **влéво** ићи улево ◇ ~ **слóво** узимати реч; ~ **свои́ словá обрáтно** повлачити своју реч (*извињавати се за речено*); ~ **примéр** *с кого* угледати се *на кога*; ~ **начáло** потицати, извирати; ~ **верх** превагивати; ~ **аккóрд** узимати акорд; ~ **на прицéл** узимати на нишан; ~ **под защи́ту** узимати у заштиту; ~ **грех нá душу** грешити душу; **егó зло берёт** хвата га бес; **егó дрожь берёт** хвата га језа; **ры́ба хорошó берёт** риба гризе

брáться, берýсь, берёшься, берýтся; *прошл.* **брáлся, бралáсь, бралóсь** *и* **брáлось** *несврш.* 1. *за что* хватати се; ~ **за пери́ла** хватати се за ограду 2. *за что* лаћати се, прихватати се *чега;* ~ **за дéло** лаћати се посла; ~ **за вёсла** почињати веслати 3. *с инф.* прихватати се; обавезивати се; **он берётся э́то сдéлать** он се прихвата да то уради 4. *об. 3. л. разг.* бити, појављивати се; **откýда у негó дéньги берýтся?** одакле му новац?

брáунинг, -а *м* браунинг

брахмáн, -а *м* браман

брáчн||ый, -ая, -ое 1. брачни; ~ **сою́з** брачна веза 2. *зоол.:* ~ **пери́од** доба парења

бревéнчат||ый, -ая, -ое од балвана, од брвана; **~ая избá** брвнара

бревн||ó, -á *с, мн.* **брёвна, брёвен** 1. брвно, клада *ж*, трупац *м* 2. *фиг. разг.* букван *м*, тикван *м*

бред, -а *м, лок.* **о -е, в -ý** 1. бунило *с*, бунцање *с*; **больнóй в ~ý** болесник је у бунилу 2. *фиг.* бесмислица *ж*, глупост *ж*, којештарија *ж*

брéд||ень, -ня *м* омања рибарска мрежа (*за лов удвоје бродом, плићаком*)

брé||дить, -жу, -дишь, -дят *несврш.* 1. бунцати, говорити у бунилу; **больнóй ~дит** болесник бунца 2. *кем, чем фиг.* маштати *о коме, чему,* заносити се *ким, чим*

брéдн||и, -ей *мн. разг.* трабуњања *с*, бесмислице *мн. ж*, глупости *мн. ж.*

бредов||óй, -áя, -óе *и разг.* **бредóв||ый, -ая, -ое** 1. у бунилу; **~óе состоя́ние** бунило 2. *фиг.* безуман, бесмислен (*план итд.*)

брéзга||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кем, чем* 1. гадити се *кога, чега*, осећати одвратност *према коме, чему* 2. *фиг.* либити се, презати, гнушати се *кога, чега;* **он ничéм не ~ет** он се ничега не либи

брезгли́во *прил.* гадљиво

брезгли́вост||ь, -и *ж* гађење *с*, гнушање *с*

брезгли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. болесно педантан, гадљив; ~ **человéк** педантерија 2. гадљив; **~вое чýвство** осећај гадљивости

брéзг||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. разг. в.* **брéзгать**

брезéнт, -а *м* церада *ж*

брезéнтов||ый, -ая, -ое церадни, од цераде

брéзж||ить, -ит, -ат *несврш.* свањивати, свитати; **~ит зaря́** свиће зора, свањује

брéзж||иться, -ится, -атся *несврш.* свањивати, свитати; **~ится рассвéт** свањује

брелóк, -а *м* привесак (*на наруквици итд.*)

брéм||я, -ени *с* бреме, терет *м;* **под ~енем забóт** под теретом брига ◇ **разреши́ться от ~ени** *заст.* породити се

брéн||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* пролазан, непостојан; слаб ◇ **~ные остáнки** земаљски остаци

бренч||áть, -ý, -и́шь, -áт *несврш.* 1. *чем и без обј.* звецкати, звекетати; ~ **ключáми** звецкати кључевима 2. *на чём разг.* дрндати; ~ **на гитáре** дрндати на гитари

бре||сти́, -дý, -дёшь, -дýт; *прошл.* **брёл, -лá, -лó** *несврш.* ићи полако, гегати; вући се, ићи с муком

бретéл||ьки, -ек *мн.* (*јд.* **бретéльк|а, -и** *ж*) нараменице, бретеле

брехáть, брешý, брéшешь, брéшут *несврш. нар.* 1. лајати 2. *вулг.* лагати, олајавати; торокати

брехн||я́, -и́ *ж нар. вулг.* лаж, олајавање *с*; торокање *с*

бреш||ь, -и *ж* 1. бреша, пролом *м*, пробој *м* 2. *фиг.* мањак *м*, губитак *м*, штета; ~ **в бюджéте** мањак у буџету

брéющ||ий, -ая, -ее: ~ **полёт** *авиј.* бришући лет

бриг, -а *м пом.* бриг (*једрењак*)

бригáд||а, -ы *ж* 1. *војн.* бригада; **тáнковая ~** тенковска бригада 2. бригада, екипа, група; **молодёжная ~** омладинска бригада; ~ **коммунисти́ческого трудá** бригада комунистичког рада; **поезднáя ~** возно особље

бригади́р, -а *м* 1. бригадир, вођа екипе, групе 2. *ист.* бригадир (*официрски чин у руској армији у XVIII в.*)

бригади́рск||ий, -ая, -ое бригадирски

бригáдн||ый, -ая, -ое 1. *војн.* бригадни 2. бригадни, екипни, групни; ~ **мéтод рабóты** бригадни облик рада

бриганти́н||а, -ы *ж пом.* бригантина

бри́дж||и, -ей *мн.* бриџ-панталоне, јахаће панталоне

бриз, -а *м* бриз

бризáнтн||ый, -ая, -ое *струч.* бризантан, разоран, експлозиван

брикéт, -а *м* брикет; **ýгольный ~** брикет угља; **торфянóй ~** тресетни брикет

брикети́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* брикетирати

брикéтн||ый, -ая, -ое брикетни

бриллиáнт, -а *м* брилијант, дијамант

бриллиáнтов||ый, -ая, -ое брилијантски, дијамантски; **~ое кольцó** брилијантски прстен

брилья́нт, -а *м в.* **бриллиáнт**

брилья́нтовый *в.* **бриллиáнтовый**

британск||ий, -ая, -ое британски

бритáн||цы, -цев *мн.* (*јд.* **бритáн|ец, -ца** *м* Британац; **бритáн|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Британка) Британци

бри́тв||а, -ы *ж* бријач *м*, бритва; **безопáсная ~** машиница за бријање; **электри́ческая ~** електрични апарат за бријање

бри́твенн||ый, -ая, -ое за бријање; ~ **прибóр** прибор за бријање

бри́т||ый, -ая, -ое обријан

брить, брéю, брéешь, брéют *несврш.* бријати; ~ **бóроду** бријати браду

брить||ё, -я́ *с* бријање; **лéзвие для ~я́** ножић за бријање, жилет

бри́ться, бре́юсь, бре́ешься, бре́ются *несврш.* бријати се

бри́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** лака кола, чезе *мн. ж*

бро́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *дем.* обрвица 2. банкина; **~ тротуа́ра** ивичњак

бро́вн||ый, -ая, -ое обрвни

бров||ь, -и *ж, мн.* **-и, -е́й** обрва ◇ **попа́сть не в ~, а (пря́мо) в глаз** погодити у живац

брод, -а *м* газ; плићак ◇ **не зна́я ~у, не су́йся в во́ду** *посл.* не уплићи се у оно што не знаш

броди́льн||ый, -ая, -ое: ~ проце́сс процес врења

бро||ди́ть[1], **-жу́, бро́дишь, бро́дят** *несврш.* 1. лутати, шетати (*без циља*) 2. *фиг.* врсти се, мотати се; **невесёлые мы́сли бро́дят в голове́** невеселе мисли се мотају по глави

броди́ть[2], **бро́дит, бро́дят** *несврш.* превирати, врети; **вино́ бро́дит** вино превире

бродя́г||а, -и *м, ж* луталица, скитница, бескућник *м*, бескућница *ж*

бродя́ж||ий, -ья, -ье луталачки, скитачки, бескућнички

бродя́жнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* скитати се, потуцати се

бродя́жничеств||о, -а *с* скитање, лутање

бродя́ч||ий, -ая, -ее скитачки, скитнички, путујући; **~ музыка́нт** путујући свирач; **~ая соба́ка** пас-луталица

броже́ни||е, -я *с* 1. врење, ферментација *ж* 2. *фиг.* превирање, комешање; **~ умо́в** немир духова

бро́йлер, -а *м* бројлер

бром, -а *м хем., фарм.* бром

бро́мист||ый, -ая, -ое *хем.* бромни; **~ водоро́д** бромоводоник; **~ цинк** бромид цинка; **~ на́трий** натриј бромид

бро́мов||ый, -ая, -ое *хем.* бромов

бронеавтомоби́л||ь, -я *м војн.* оклопна кола, блиндирани аутомобил

бронебо́йн||ый, -ая, -ое *војн.* противоклопни, панцирни; **~ снаря́д** панцирна граната

бронебо́йщик, -а *м војн.* противоклопни стрелац

броневи́к, -а́ *м војн.* оклопна кола

бронев||о́й, -а́я, -о́е *војн.* оклопни

броненос́||ец, -ца *м* 1. *војн.* оклопњача *ж* 2. *зоол.* љускавац

броненосн||ый, -ая, -ое *војн.* оклопни

бронепо́езд, -а *м војн.* оклопни воз

бронета́нков||ый, -ая, -ое *војн.* тенковски, оклопни; **~ые войска́** тенковске јединице

бронетранспортёр, -а *м војн.* оклопни транспортер

бро́нз||а, -ы *ж* 1. бронза, бронца 2. *зб.* предмети *мн. м* од бронзе

бронзир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш.* бронзирати

бронзиро́вк||а, -и *ж* бронзирање *с*

бро́нзов||ый, -ая, -ое 1. бронзан, од бронзе; **~ая меда́ль** бронзана медаља 2. бронзан, боје бронзе; **~ая ко́жа** бронзана пут ◇ **~ век** *археол.* бронзано доба

брони́рованн||ый, -ая, -ое резервисан; **~ биле́т** резервисана карта

брониро́ванн||ый, -ая, -ое оклопни, блиндиран

брони́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* резервисати

бронир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш.* блиндирати, осигурати/осигуравати челичним оклопом

бро́нх||и, -ов *мн.* (*јд.* **бронх, -а** *м*) *анат.* бронхије *мн. ж*

бронхиа́льн||ый, -ая, -ое бронхијални; **~ая а́стма** бронхијална астма

бронхи́т, -а *м мед.* бронхитис

бро́н||я, -и *ж* резервација; **~ на биле́т** резервација карте

брон||я́, -и́ *ж* оклоп *м*

броса́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что, чем* бацати, хитати *кога, шта*; **~ грана́ту** бацати гранату 2. *кого, что* напуштати, остављати; занемаривати; **~ ста́рых друзе́й** напуштати старе пријатеље; **~ рабо́ту** напуштати посао; **~ кури́ть** остављати пушење 3. *кого, что* упућивати, бацати, убацивати; **~ диви́зию в бой** убацивати дивизију у борбу 4. *безл. кого во что* обузимати, прожимати, хватати; **меня́ ~ет в жар** обузима ме врућина ◇ **~ гря́зью** *в кого* бацати љагу *на кога*; **~ слова́ на ве́тер** бацати речи у ветар; **~ жре́бий** бацати коцку; **~ ору́жие** бацати оружје, предавати се

броса́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *чем* бацати се; гађати се; **~ камня́ми** гађати се камењем 2. бацати се; **~ на дива́н** бацати се на отоман; **~ на ше́ю** *кому* бацати се око врата *коме* 3. хитати, летети; **~ на по́мощь** *к кому* хитати у помоћ *коме* 4. бацати се, наваљивати, нападати ◇ **~ деньга́ми** разбацивати се новцем; **~ в глаза́** падати у очи; **вино́ ~ется в го́лову** вино удара у главу

бро́||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* 1. *кого, что, чем* бацити, хитнути *кога, шта;* **~ оку́рок** бацити пикавац; **~ мяч** хитнути лопту; **~ снежко́м** *в кого* бацити грудву *у кога* 2. *кого, что* напустити, оставити; **~ семью́** напустити породицу; **~ кури́ть** оставити пушење 3. *кого, что* упутити, бацити, убацити (*трупе у борбу итд.*) 4. *безл. кого во что* обузети, прожети; **его́ ~сило в пот** обли га зној 5. *имп.* **бро́сь(те)!** *нар.* остави(те)! ◇ **~ жре́бий** бацити коцку; **~ взгляд** бацити поглед; **~ я́корь** бацити сидро, усидрити се; **~ вы́зов** *кому* изазвати *кога;* **~** *кого* **в тюрьму́** бацити *кога* у затвор; **хоть ~сь!** *нар.* ништа не ваља!, није ни за шта!

бро́||ситься, -шусь, -сишься, -сятся *сврш.* 1. бацити се; **~ в во́ду** бацити се у воду; **~ на коле́ни** пасти на колена 2. похитати, полетети; **~ бежа́ть** дати се у бекство; **~ со всех ног** појурити што га ноге носе 3. бацити се, навалити, напасти; **~** *на кого* бацити се *на кога* ◇ **~ в глаза́** пасти у очи; **кровь (кра́ска) ~силась ему́ в лицо́** облило га је руменило

бро́с||кий, -кая, -кое; -ок, -ка́ *и* **-ка, -ко** *разг.* упадљив; **~ цвет** упадљива боја

бро́сов||ый, -ая, -ое *разг.* безвредан, лошег квалитета, шкарт; **~ това́р** шкарт роба ◇ **~ая цена́** багателна цена; **~ э́кспорт** дампинг експорт

брос||о́к, -ка́ *м* 1. *чем* хитац 2. *спорт.* скок, одскок; **~ на лету́** скок у лету

бро́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек, брош||ь, -и** *ж* брош *м*

брошю́р||а, -ы *ж* брошура

брошюрова́льн||ый, -ая, -ое *штамп.* за броширање, повезивање; **~ая маши́на** машина за броширање књига

брошюр||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *несврш. штамп.* броширати

брошюро́вк||а, -и *ж штамп.* броширање *с*

брошюро́вщик, -а *м* књиговезац, радник на броширању

брудерша́фт, -а *м:* **вы́пить на ~** *с кем* попити *с ким* за братимство

брус, -а *м, мн.* **-ья, -ьев 1.** греда *ж;* **попере́чный ~** траверза **2.** *об. мн.* **-ья, -ьев** *спорт.* разбој; **паралле́льные ~ья** разбој; **разновысо́кие ~ья** двовисински разбој

бруско́в||ый, -ая, -ое коцкаст, у калупима; **~ое мы́ло** сапун у калупима

брусни́к||а, -и *ж бот.* брусница (*биљка и плод*)

брусни́чник, -а *м* место обрасло брусницом

брусни́чн||ый, -ая, -ое од бруснице; **~ое варе́нье** слатко од бруснице

брус||о́к, -ка́ *м* **1.** тоцило *с,* брус; **точи́ть на ~ке́** оштрити на тоцилу; **шлифова́льный ~** брус **2.** шипка *ж,* калуп; **~ мы́ла** калуп сапуна

бру́ствер, -а *м војн.* грудобран

брусча́тк||а, -и *ж* **1.** *зб.* коцке *мн. ж* за калдрму **2.** *разг.* калдрма

брусча́т||ый, -ая, -ое 1. направљен од греда **2.** калдрмисан; **~ая мостова́я** калдрма

бру́тто *непром. прид. струч.* бруто; **вес ~** бруто тежина

брыже́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** *анат.* мезентериј(ум) *м*

бры́згал||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* прскалица, шмрк *м*

бры́з||гать, -жу, -жешь, -жут *и* **-гаю, -гаешь, -гают** *несврш.* **1.** *чем* прскати; **~ водо́й** прскати водом; **~ слюно́й** прскати пљувачком **2.** *само 3. л.* прскати, шикљати, бризгати; **вода́ ~жет из трубы́** вода шикља из цеви **3.** *кого, что* прскати, шкропити; **~ бельё** шкропити рубље

бры́з||гаться, -гаюсь, -гаешься, -гаются *и* **-жусь, -жешься, -жутся** *несврш.* **1.** *чем* прскати **2.** прскати се, шкропити се, поливати се

бры́з||ги, -г *мн.* **1.** капљице *мн. ж,* капи *мн. ж;* **~ воды́** капљице воде **2.** честице *мн. ж,* комадићи *мн. м;* **~ стекла́** комадићи стакла

бры́зн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* **1.** *чем* прснути, попрскати **2.** *само 3. л.* прснути, шикнути, бризнути; **кровь ~ула из ра́ны** крв је шикнула из ране

брыка́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* ритати, ударати копитама

брыка́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* ритати се, џилитати се

брыкли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во који се рита, који се џилита

брыкн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* ритнути, ударити копитама

брыкн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* ритнути се, џилитнути се

бры́нз||а, -ы *ж* бели овчији сир (*у кришкама*)

брысь *узв.* пис, шиц

брюзг||а́, -и́ *м, ж разг.* брундало *м,* гунђало *м,* зановетало *м*

брюзгли́во *прил.* гунђаво, мрзовољно

брюзгли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во брундав, гунђав; **~ стари́к** брундав старац

брюзж||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш.* брундати, гунђати, зановетати

брю́кв||а, -ы *ж бот.* бела репа

брю́квенн||ый, -ая, -ое од беле репе

брю́ки, брюк *мн.* панталоне *мн. ж,* хлаче *мн. ж*

брюне́т, -а *м* бринет

брюне́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** бринета

брюссе́льск||ий, -ая, -ое бриселски; **~ие кружева́** бриселске чипке; **~ая капу́ста** прокељ

брюха́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *нар.* **1.** трбушаст, са великим трбухом **2. -тая, -та** трудна, у другом стању

брю́х||о, -а *с нар.* трбух *м* ◊ **по́лзать на ~е** *перед кем* пузити на коленима *пред ким*

брюхоно́ги||е, -х *мн. зоол.* гастроподи *мн. м*

брю́чн||ый, -ая, -ое за панталоне, који се односи на панталоне; **~ карма́н** џеп на панталонама; **~ые пу́говицы** дугмета за панталоне

брюши́н||а, -ы *ж анат.* трбушна марамица

брюшк||о́, -а́ *с* **1.** *разг.* трбушић *м* **2.** задак *м* (*код инсеката*)

брюшн||о́й, -а́я, -о́е трбушни; **~а́я по́лость** трбушна дупља ◊ **~ тиф** трбушни тифус

бря́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** лупкати, звецкати, звекетати; **~ моне́тами** звецкати новчићима **2.** бацати с треском, лупати **3.** лупетати, изваљивати

бря́ка||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* падати с треском, ударати се

бря́кн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. разг.* **1.** звецнути, звекетнути, зазвечати **2.** треснути, бацити с треском, лупити **3.** лупити, бубнути, извалити

бря́кн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш. разг.* стропоштати се, треснути, ударити се

бряца́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* звецкати, звекетати ◊ **~ ору́жием** звецкати оружјем

бу́б||ен, -на *м* даире *мн. ж*

бубен||цы́, -цо́в *мн.* (*јд.* **бубен|е́ц, -ца́** *м*) прапорци, звонца *мн. с*

бубе́нчик, -а *м* прапорац

бу́блик, -а *м* ђеврек

бубн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш. разг.* мумлати, мрмљати, бруидати; **~ себе́ под нос** мрмљати себи у браду

бубно́в||ый, -ая, -ое *карт.* каров; **~ туз** каро-кец

бу́б||ны, -ён *и* **-ен** *мн. карт.* каро *м;* **коро́ль ~ён** каро-краљ

бубо́н, -а *м мед.* бубон (*запаљење лимфних жлезда*)

буга́||й, -я, *м нар.* бик

буг||о́р, -ра́ *м* брежуљак, узвишица *ж*

бугор||о́к, -ка́ *м* **1.** *дем.* хумчица *ж,* брежуљчић **2.** *мед.* чворић; **туберкулёзный ~** туберкула

бугри́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то брежуљкаст, хумовит; **~тая ме́стность** брежуљкаст терен

будди́зм, -а *м* будизам

будди́йск||ий, -ая, -ое будистички

будди́ст, -а *м* будист(а)

бу́дет 1. *3. л. јд. буд. вр. од гл.* **быть** биће **2.** има, биће; **ему́ ~ лет се́мьдесят** има седамдесетак година **3.** *у функц. прил. разг.* доста, довољно; **~ тебе́!** доста!, престани!; **~ с него́** доста му је

буди́льник, -а *м* будилник

буди́ть, бужу́, бу́дишь, бу́дят *несврш.* **1.** будити **2.** *фиг.* будити, изазивати; **~ не́нависть к врагу́** будити мржњу према непријатељу

бу́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** кућица, кабина; **сторожева́я ~** стражарница; **телефо́нная ~** кабина телефонске говорнице; **железнодоро́жная ~** кућица скретничара, чувара пута, бoктерница

бу́дн||и, -ней *мн.* 1. радни дани 2. *фиг.* свакидашњица *ж*, свакодневница *ж*

бу́дн||ий, -яя, -ее *разг.:* **~ день** радни дан, обичан дан

бу́дничн||ый, -ая, -ое 1. свакодневни, свакидашњи; **~ое пла́тье** хаљина за сваки дан 2. *фиг.* обичан, уобичајен; **стать ~ым** постати обичан

будора́ж||ить, -у, -ишь, -ат *несврш. разг.* узнемиравати, узбуђивати, потресати

бу́дочник, -а *м* 1. *разг.* стражар, чувар (*пруге итд.*) 2. *заст.* стражар, полицајац (*у стражарници*)

бу́дто 1. *везн.* као, као да; **молчи́т, ~ немо́й** ћути као мутав 2. *везн. изражава неповерење* као да, да је тобоже; **он уверя́ет, ~ сам ви́дел** тврди да је тобоже сам видео 3. *речца разг.* зар; **уж ~ ты так спеши́шь?** зар стварно толико журиш? 4. *речца разг.* као да, зар; **~ не зна́ешь!** као да не знаш! ◊ **как ~, ~ бы** као да; тобоже

будуа́р, -а *м* будоар

будуа́рн||ый, -ая, -ое будоарски

бу́дущ||ий, -ая, -ее 1. будући, следећи, наредни, идући; **в ~ем году́** идуће године 2. **бу́дущ|ее, -его** *с* будућност *ж*; **в недалёком ~ем** у блиској будућности ◊ **~ее вре́мя** *грам.* будуће време

бу́дущност||ь, -и *ж* будућност; **блестя́щая ~** блистава будућност

будь *имп. од гл.* **быть** буди ◊ **~ что бу́дет** пукло куд пукло, нека буде шта буде

бу́ер, -а *м спорт.* једрилица *ж* за скијање на леду

буера́к, -а *м* јаруга *ж*, увала *ж*

буери́ст, -а *м спорт.* возач једрилице на леду

бужени́н||а, -ы *ж кув.* буженина (*специјално припремљена свињетина као деликатес*)

буз||а́[1], **-ы́** *ж* боза

буз||а́[2], **-ы́** *ж нар. вулг.* 1. испад *м*, изгред *м*, лом *м* 2. глупост, бесмислица

бузин||а́, -ы́ *ж бот.* зова

бузи́нн||ый, -ая, -ое, бузи́нов||ый, -ая, -ое који се односи на зову

буз||и́ть, *1. л. јд. се не употр.*, **-и́шь, -я́т** *несврш. нар. вулг.* правити скандале, лармати, галамити

бузотёр, -а *м нар. вулг.* лармаџија, изгредник

буй, бу́я, *м, мн.* **буи́, буёв** *пом.* пловак, бова *ж*

бу́йвол, -а *м* бивол

бу́йволиц||а, -ы *ж* биволица

бу́йволов||ый, -ая, -ое биволљи

бу́йн||ый, -ая, -ое; бу́ен, -а́ *и* **-а, -о** 1. *нар. песн.* јак, необуздан, силовит; **~ ве́тер** силовит ветар 2. бујан, обилан; **~ые побе́ги** бујни изданци 3. страстан, плаховит, необуздан; **~ нрав** плаха ћуд ◊ **~ая голо́вушка** *нар. песн.* усијана глава

бу́йств||о, -а *с* плаховитост *ж*, необузданост *ж*; изгред *м*, испад *м*

бу́йств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* беснети, лармати, правити русвај, лом

бук, -а *м бот.* буква *ж*

бу́к||а, -и *м, ж разг.* 1. баук *м*, страшило *с* 2. *фиг.* мргода *м*, особењак *м*; **сиде́ть (смотре́ть) ~ой** бити намргођен, нељубазан

бука́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** бубица

бу́кв||а, -ы *ж* слово *с*; **прописна́я ~** велико слово; **строчна́я ~** мало слово ◊ **~ зако́на** слово закона; **~ в ~у** буквално, дословно; **быть мёртвой ~ой** бити мртво слово (на папиру)

буква́льно *прил.* 1. буквално, дословно 2. стварно; **ты меня́ ~ заму́чил** ти си ме стварно измучио

буква́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. буквалан, дослован; **~ перево́д** буквални превод 2. буквалан, тачан, прави; **в ~ьном смы́сле сло́ва** у буквалном смислу речи

буква́рн||ый, -ая, -ое букварски

буква́р||ь, -я́ *м* буквар

бу́квенн||ый, -ая, -ое словни; **~ое обозначе́ние** обележавање словима

буквое́д, -а *м ирон.* цепидлака, формалист(а)

буквое́дств||о, -а *с ирон.* цепидлачење, формализам *м*, педантерија *ж*

буке́тн||ый, -ая, -ое који се односи на букет

буке́т, -а *м* 1. букет, кита *ж*, свежањ (*цвећа*) 2. букет (*вина, чаја*)

букини́ст, -а *м* антиквар (*књигама*)

букинисти́ческ||ий, -ая, -ое антикварни, антикварски; **~ магази́н** антикварница

бу́кл||и, -ей *мн.* (*јд.* **бу́кл|я, -и** *ж*) витице, увојци *мн. м (косе)*

бу́ков||ый, -ая, -ое *бот.* буков, од букве

буко́лик||а, -и *ж књиж.* пасторала

бу́кс||а, -ы *ж тех.* кућиште *с*; **осева́я ~** кућиште осовине

букси́р, -а *м* 1. тегљач, реморкер 2. вучно уже; **тяну́ть на ~е** вући реморкером ◊ **взять на ~** *кого* помоћи *коме*

букси́рн||ый, -ая, -ое тегљачки, реморкерски; **~ое су́дно** реморкер

букси́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* реморкирати, шлеповати

букciро́вк||а, -и *ж* реморкирање *с*, шлеповање *с*

букс||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* проклизавати, шлајфовати, окретати се на месту (*о точковима*); **маши́на ~у́ет** ауто шлајфује

булав||а́, -ы́ *ж* 1. буздован *м*, топуз *м* 2. *спорт.* чуњ *м*

була́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** чиода, украсна игла; **англи́йская ~** зихернадла, сигурносна игла; **~ для га́лстука** игла за кравату

була́вочн||ый, -ая, -ое чиодин, од чиоде ◊ **с ~ую голо́вку** веома мали, сићушан

була́н||ый, -ая, -ое кулашаст, светложуте боје; **~ конь** кулаш

була́т, -а *м* 1. старински челик за сабље, мачеве 2. *заст.* сабља димискија

була́тн||ый, -ая, -ое *заст.* челичан

бу́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** векница, мала векна; земичка

бу́лоч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* земичка

бу́лочн||ая, -ой *ж* продавница хлеба и пецива, пекара

бу́лочн||ый, -ая, -ое пекарски; **~ые изде́лия** пекарски производи, пециво

бульты́х *узв. у функц. предик. разг.* пљус, бућ; **~ в во́ду** бућ у воду

бултыха́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. падати, скакати (*у воду*) 2. пљускати се, праћакати се (*у води*) 3. *само 3. л.* бућкати (се), пљескати (*о течности*)

булты́хн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш. разг.* пасти, пљуснути (*у воду*)

булы́жник, -а *м* облутак, камен за калдрму

булы́жн||ый, -ая, -ое: ~ая мостова́я колски пут са турском калдрмом

бульва́р, -а *м* булевар

бульва́рн||ый, -ая, -ое 1. булеварски 2. *фиг.* булеварски, површан; ~ **рома́н** булеварски роман

бульдо́г, -а *м* булдог

бульдо́ж||ий, -ья, -ье који се односи на булдога; булдогаст, који је као у булдога

бульдо́зер, -а *м* булдожер

бульдозери́ст, -а *м* булдожерист(а)

бульдо́зерн||ый, -ая, -ое булдожерски

бу́лькань||е, -я *с* клокотање, грготање

бу́лька||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* клокотати, грготати

бу́лькн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* бућнути, заклокотати, загрготати

бульо́н, -а *м* буљон; **кури́ный** ~ пилећи буљон

бульо́нн||ый, -ая, -ое за буљон; ~**ые ку́бики** коцке за супу

бум [1], **-а** *м разг.* бум, сензација *ж*; **газе́тный** ~ новинска сензација

бум [2] *узв.* бум, трас ◇ **не знать (не понима́ть) ни бум-бу́м** *нар.* немати појма ни о чему, немати благе везе

бум [3], **-а** *м спорт.* шведска греда

бума́г||а [1], **-и** *ж* 1. папир *м*, хартија; ~ **в кле́тку** папир на коцке; ~ **в лине́йку** папир на линије; **пи́счая** ~ хартија за писање; **копирова́льная** ~ индиго-папир, папир за копирање; **папиро́сная** ~ цигарет-папир; **туале́тная** ~ тоалет-папир; **обёрточная** ~ папир за паковање, пак-папир; **нажда́чная** ~ шмргл-папир 2. исправа, докумен(а)т *м* 3. *мн.* **-и, бума́г** папири *мн. м.*; **це́нные** ~**и** вредносни папири, хартије од вредности ◇ **оста́ться на** ~**е** остати на папиру; ~ **всё сте́рпит** папир све трпи

бума́г||а [2], **-и** *ж разг. заст.* памук *м*, памучне израђевине

бумагомара́ни||е, -я *с разг.* шкрабање, жврљање, пискарање

бумагомара́тел||ь, -я *м разг.* шкрабало *м, с*, пискарало *м, с*

бума́ж||ка, -ки *ж, ген, мн.* **-ек** 1. *дем.* папирић *м*, хартијица 2. *разг.* новчаница 3. *разг.* докумен(а)т *м*, папир *м*

бума́жник [1], -а *м* новчаник, лисница *ж*, буђелар

бума́жник [2], **-а** *м разг.* радник у индустрији папира

бума́жн||ый [1], **-ая, -ое** 1. папирни; ~**ая салфе́тка** папирна салвета; ~**ая промы́шленность** индустрија папира 2. *фиг.* канцеларијски, бирократски; ~**ая волоки́та** бирократска процедура ◇ ~**ые де́ньги** папирни новац

бума́жн||ый [2], **-ая, -ое** *заст.* памучни, од памука

бумазе́йн||ый, -ая, -ое *текст.* од пархета, пархетски, пархетни

бумазе́||я, -и *ж текст.* пархет *м*

бумера́нг, -а *м* бумеранг

бу́нкер, -а *м* 1. бункер, складиште *с* 2. бункер, склониште *с*

бу́нкерн||ый, -ая, -ое бункерски

бунт [1], **-а** *м* буна *ж*, побуна *ж*

бунт [2], **-а** *м струч.* 1. свежањ, хрпа *ж;* **това́р в** ~**ах** роба у свежњима 2. сложена гомила *(робе)*

бунта́рск||ий, -ая, -ое бунтовни, бунтовнички; побуњенички; ~ **дух** бунтовнички дух

бунта́рств||о, -а *с* бунтовништво

бунта́р||ь, -я́ *м* бунтовник

бунт||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* 1. бунити се, побуњивати се 2. *разг.* протестовати, негодовати 3. *кого, что заст.* бунити, подбуњивати; ~ **наро́д** подбуњивати народ

бунтовск||о́й, -а́я, -о́е побуњенички, устанички

бунтовщи́к, -а́ *м* побуњеник, устаник

бунчу́к, -а́ *м ист.* бунчук (*палица с коњским репом — симбол власти козачких атамана, хетмана*)

бур, -а *м тех.* борер, бушилица *ж*, сонда *ж*

бур||а́, -ы́ *ж хем.* боракс *м*

бура́в, -а́ *м* сврдло *с*, бургија *ж*

бура́в||ить, -лю, -ишь, -ят *несврш.* бушити, сврдлати

бура́к, -а́ *м пров.* цвекла *ж*

бура́н, -а *м* мећава *ж*, снежна вејавица

бургоми́стр, -а *м заст.* градоначелник

бурд||а́, -ы́ *ж разг.* бућкуриш *м*, сплачине *мн. ж*

бурдю́к, -а́ *м* мешина *ж*, мех

бурдю́чн||ый, -ая, -ое од мешине, од меха

буреве́стник, -а *м зоол.* бурница *ж*, злогодица *ж*

буре́ло́м, -а *м зб.* дрвеће оборено олујом

буре́ни||е, -я *с тех.* бушење (*бушотине*)

бурён||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* крава-шаруља

буре́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* постајати мрк, загасит; тамнети

буржуа́ *непром. м* буржуј, буржоа

буржуази́||я, -и *ж* буржоазија; **ме́лкая** ~ ситна буржоазија

буржуа́зн||ый, -ая, -ое буржоаски; ~ **строй** буржоаски поредак

буржу́||й, -я *м разг.* буржуј

буржу́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. буржујка 2. *разг.* гвоздена пећ

буржу́йск||ий, -ая, -ое *разг.* буржујски

бури́льн||ый, -ая, -ое *тех.* за бушење, бушни

бури́льщик, -а *м* бушилац, бушач (*бушотина*)

бур||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш. тех.* бушити; пробијати (*бушотину итд.*)

бу́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** бурка (*чојани дуги огртач на Кавказу*)

бу́рка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* брундати, мрмљати, гунђати

бу́р||ки, -ок *мн.* (*јд.* **бу́рк|а, -и** *ж*) пустене чизме (*с кожним ђоном*)

бу́ркн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. нар.* прогунђати, промрмљати, промумлати

бурла́к, -а́ *м ист.* бурлак (*лађар који конопцима вуче лађу уз обалу*)

бурла́цк||ий, -ая, -ое *ист.* бурлачки

бурли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва -во бучан, шуман; узбуркан, усталасан; ~**вая река́** бучна река

бурл||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. кључати, бучати, бити узбуркан; **мо́ре** ~**и́т** море бучи 2. врети, комешати се; **на пло́щади** ~**и́ла толпа́** на тргу се комешала гомила

бурми́стр, -а *м ист.* управник племићког имања, надзорник над кметовима

бу́рно *прил.* 1. бурно, нагло, силовито 2. бурно, ватрено, страствено

бу́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. ветровит, олујан; узбуркан; ~**ное мо́ре** узбуркано море 2. буран, нагао, силовит; ~ **рост промы́шленности** нагли пораст индустрије 3. *фиг.* буран, ватрен, страствен; ~ **восто́рг** ватрено одушевљење; ~**ные аплодисме́нты** буран аплауз

буров||а́я, -о́й *ж* бушачки торањ

буровик, -а́ *м* бушач, бушилац

буров|о́й, -а́я, -о́е *тех.* бушаћи, бушни; ~ **инструме́нт** бушилица; ~**а́я сква́жина** бушотина

бу́рс||а, -ы *ж ист.* богословија, семениште *с*

бурса́к, -а́ *м ист.* богослов, семеништарац

бурса́цк||ий, -ая, -ое *ист.* богословски, семеништарски

буру́н, -а́ *м* пенушав талас

бурунду́к, -а́ *м зоол.* пругаста веверица

бурч||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш. разг.* 1. гунђати, мрмљати, мумлати; ~ **себе́ под нос** мумлати 2. *само 3. л.* крчати (*у стомаку*); клокотати (*о води*)

бу́р||ый, -ая, -ое; бур, -а, -о мрк; ~ **у́голь** мрки угаљ

бурья́н, -а *м бот.* црна дивизма

бу́р||я, -и *ж* 1. непогода, невреме *с*, олуја; **сне́жная** ~ снежна олуја 2. *фиг.* бура, узбуђење *с*; ~ **аплодисме́нтов** бура аплауза ◇ ~ **в стака́не воды́** бура у чаши воде

буря́тск||ий, -ая, -ое бурјатски

буря́||ты, -т *мн.* (*јд.* **буря́т, -а** *м* Бурјат; **буря́т|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Бурјатка) Бурјати

бу́син||а, -ы *ж* перла, ђинђува

бу́син||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *в.* **бу́сина**

буссо́л||ь, -и *ж тех.* бусола

бу́сы, бус *мн.* перле *мн. ж*

бут, -а *м грађ.* ломљени камен, ломљеник (*об. за фундаменте*)

бутафо́р, -а *м поз.* реквизитер

бутафо́ри||я, -и *ж* 1. *поз.* позоришни реквизити 2. *фиг.* извештаченост

бутафо́рск||ий, -ая, -ое *поз.* реквизитни, за реквизите

бутербро́д, -а *м* сендвич

бутиле́н, -а *м хем.* бутилен

бути́ть, бучу́, бути́шь, бутя́т *несврш. грађ.* зидати каменом ломљеником

буто́н, -а *м* пупољак

бутоньер||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *заст.* украс *м* од цвећа (*на хаљини итд.*)

бу́тс||ы, -ов *мн.* (*јд.* **бу́тс|а, -ы** *ж*) *спорт.* копачке

буту́з, -а *м разг.* буцко, буцмасто дете

буты́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** боца флаша ◇ **лезть в** ~**ку** *разг.* љутити се, жестити се

буты́лочн||ый, -ая, -ое 1. за боце; ~**ое пи́во** пиво у боцама 2.: ~ **цвет** тамнозелена боја

буты́л||ь, -и *ж* велика боца; **оплетённая** ~ демижон, балон

бу́фер, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** *жел.* одбојник, буфер, браник

бу́ферн||ый, -ая, -ое *жел.* одбојнички, буферни ◇ ~**ое госуда́рство** тампон-држава

буфе́т, -а *м* 1. бифе; **театра́льный** ~ позоришни бифе 2. креденац, трпезаријски орман

буфе́тн||ый, -ая, -ое 1. бифејни; ~**ая сто́йка** шанк у бифеу 2. који се односи на креденац

буфе́тчик, -а *м* конобар, продавач у бифеу

буфе́тчиц||а, -ы *ж* конобарица, продавачица у бифеу

буффона́д||а, -ы *ж поз.* буфонада

бу́фы, буф *мн.* велики набори на хаљини; ~ **на рукава́х** пуф-рукави

бух *узв.* 1. бум, трас 2. *у функц. предик. нар.* бум, трас; ~ **в я́му!** трас у рупу!

буха́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** хлеб *м* (*об. црни, који се пече у модлама*)

бу́ха||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. грувати, праскати, грмети (*о топовима*) 2. *кого, что* ударати, лупати 3. трескати, стропоштавати се 4. *что* лупати, бубати

бухга́лтер, -а *м* књиговођа

бухгалте́ри||я, -и *ж* 1. књиговодство *с*; **двойна́я** ~ двоструко књиговодство 2. рачунско одељење (*предузећа итд.*), књиговодство *с*

бухга́лтерск||ий, -ая, -ое књиговодствени; ~**ая кни́га** књиговодствена књига

бу́хн||уть[1], **-у, -ешь, -ут** *сврш. разг.* 1. грунути, праснути, пући, загрмети 2. *кого, что* ударити, лупити 3. треснути, стропоштати се 4. *что* лупити, бубнути, извалити

бу́хн||уть[2], **-ет, -ут;** *прошл.* **бух, бу́хла, бу́хло** *несврш.* бубрити, бујати, надимати се

бу́хн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш. нар.* стропоштати се, треснути, свалити се; ~ **в кана́ву** свалити се у јарак ◇ ~ **в но́ги** *кому* пасти на колена *пред ким*

бу́хт||а, -ы *ж* залив *м*, затон *м*, морска увала

бу́хты-бара́хты: с ~ *разг.* с неба па у ребра, изненада

бу́ч||а, -и *ж нар.* граја, галама, дрека; **подня́ть** ~**у** подићи галаму

буш||ева́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* 1. беснети, бучати, хучати; **пла́мя** ~**ева́ло** пламен је беснео; **мо́ре** ~**у́ет** море хучи 2. *фиг. разг.* беснети, праскати

бу́шел||ь, -я *м* бушел (*енглеска и америчка мера за жито равна 35, 36 литара*)

бушла́т, -а *м* морнарски капутић (*кратки*)

буя́н, -а *м разг.* букач, галамџија *м, ж*

буя́н||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. разг.* галамити, беснети, правити русвај, лом

бы (б) *речца* 1. *уз гл. у прошл. гради конјунктив* бих, би, би, бисмо, бисте, би; **я пошёл бы в кино́, е́сли бы бы́ло вре́мя** пошао бих у биоскоп да сам имао (кад бих имао) времена; **мы могли́ бы встре́титься за́втра** могли бисмо се наћи сутра 2. *изражава жељу:* **отдохну́ть бы** да ми је да се одморим, радо бих се одморио; **поти́ше бы!** може ли се мало тише! 3. *при учтивом позиву или предлогу:* **ты прилёг бы** не би било лоше да прилегнеш; **сходи́ть бы вам к врачу́** добро би било да одете код лекара 4. *уз нег.:* **не опозда́ть бы на по́езд** само да не закаснимо на воз ◇ **(как) бу́дто бы** као да; тобоже; **ещё бы** *разг.* како да не, наравно, него шта

быва́ло *уметн. р.* догађало се, дешавало се; **ся́дет,** ~**, и начнёт расска́зывать** дешавало се да седне и отпочне да прича

быва́л||ый, -ая, -ое *разг.* 1. искусан, вичан; **он челове́к** ~ он је вичан човек 2. обичан, уобичајен, познат; **э́то де́ло** ~**ое** то је позната ствар

быва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *само 3. л.* бивати, дешавати се, догађати се; **весно́й,** ~**ют наводне́ния** у пролеће бивају поплаве; ~**ют ра́зные слу́чаи** дешавају се разне ствари; ~**ет, что...** дешава се да... 2. бивати, посећивати; **он ча́сто** ~**ет у них** он их често посећује 3. *у функц. споне* бити, бивати; **он ча́сто** ~**ет бо́лен** он је често болестан ◇ **как ни в чём не** ~**ло** ни лук јео ни лук мирисао; **как не** ~**ло** *чего* као да ништа и није било; **не** ~ **э́тому** то се никада неће десити

бы́вш||ий, -ая, -ее бивши, некадашњи, ранији; **~ дире́ктор** бивши директор

бык [1], **-а́** *м* бик; **племенно́й ~** расни бик ◊ **взять ~а́ за рога́** ухватити се за главно (*у раду итд.*); **здоро́в как ~** здрав као бик

бык [2], **-а́** *м* стуб моста

были́н||а, -ы *ж* билина (*руска епска народна песма*)

были́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** стабљика траве

были́нн||ый, -ая, -ое који се односи на билину, билински

бы́ло *речца* 1. скоро, готово; најпре, у почетку (*изражава започету и недовршену радњу*); **он ~ согласи́лся, но переду́мал** хтео је да пристане, али се предомислио 2. **чуть ~** *са нег.* замало, готово; **он чуть ~ не упа́л** замало није пао

был||о́й, -а́я, -о́е 1. давнашњи, прошли, некадашњи; **~о́е вре́мя** прошло доба; **~а́я сла́ва** некадашња слава 2. **было́|е, -го** *с* давнина *ж*, старина *ж*, прошлост *ж*; **вспо́мнить ~о́е** сетити се прошлости

был||ь, -и *ж* 1. истинита прича; **э́то не ска́зка, а ~** то није бајка, већ истинита прича 2. *заст.* збиља, стваран догађај (*у прошлости*)

быль||ё, -я́ *с*: **~ём пор́осло́** потпуно заборављено, било па није

быстр||ина́, -ины́ *ж, мн.* **-и́ны, -и́н** *ж* брзак *м* (*реке*)

бы́стро *прил.* брзо, хитро

быстрорастворим||ый, -ая, -ое брзо растворив

быстрот||а́, -ы́ *ж* брзина, хитрина; **с ~о́й мо́лнии** муњевито

быстроте́чност||ь, -и *ж* брза пролазност, краткоћа; **~ вре́мени** брза пролазност времена

быстроте́чн||ый, -ная, -ное; -ен, -на, -но брзо пролазан, кратак

быстрохо́дност||ь, -и *ж* брзина, брзоходност

быстрохо́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но брзоходан, брз; **~ ка́тер** брзоходни моторни чамац

бы́стр||ый, -ая, -ое; быстр, -а́, -о 1. брз, хитар; **~ое тече́ние реки́** брзи ток реке 2. брз, убрзан, ужурбан; **~ рост промы́шленности** убрзан пораст индустрије

быт, -а *м, лок.* **о -е, в -у́** 1. начин живота; **совреме́нный ~** савремени начин живота; **войти́ в ~** постати обичан 2. свакодневни живот, свакодневница *ж*; **дома́шний ~** домаћи живот ◊ **слу́жба ~а** сервиси за свакодневне потребе

бытий||е́, -я́ *с* 1. *фил.* бит *м*, биће, објективна стварност; **~ определя́ет созна́ние** биће одређује свест; **обще́ственное ~** друштвено биће 2. *заст.* битисање, живот *м*

бы́тност||ь, -и *ж*: **в ~** у време, док; **в ~ мою́ в Москве́** док сам ја боравио у Москви

быт||ова́ть, -у́ет, -у́ют *несврш.* бивати, постојати

бытов||о́й, -а́я, -о́е животни; свакодневни, свакидашњи; **~ы́е усло́вия** животне прилике; **~о́е обслу́живание** услуге за домаћинство; **~а́я те́хника** технички апарати за домаћинство; **~а́я по́весть** приповетка из свакодневног живота

бытописа́тел||ь, -я *м* писац, сликар свакидашњице, догађаја из свакодневног живота

быть, *нема сад. вр. осим 3. л. јд.* **есть** *и 3. л. мн. заст.* **суть;** *прошл.* **был, была́, бы́ло;** *буд. вр.* **бу́ду, бу́дешь, бу́дут;** *имп.* **будь;** *гл. радни прид. прошл.* **бы́вший;** *гл. прил. сад.* **бу́дучи** *несврш.* I *као пунозначни гл.* 1. бити, постојати; **его́ ещё не́ было тогда́ на све́те** он се тада још није родио 2. бити, присуствовати, налазити се; **я там не́ был** ја нисам тамо био 3. *само 3. л.* имати, бити; **у меня́ есть брат** ја имам брата; **у него́ бы́ло ма́ло вре́мени** имао је мало времена; **у него́ есть де́ньги** он има пара; **у нас бу́дет о чём поговори́ть** имаћемо о чему да поразговарамо 4. бити, догађати се; **вчера́ была́ гроза́** јуче је била олуја 5. *у изразима с апстрактним им.:* **~ в перепи́ске** *с кем* дописивати се *с ким;* **~ в восто́рге** *от кого, чего* бити одушевљен *ким, чим;* **~ в недоуме́нии** бити у недоумици; **~ под** *чьим* **влия́нием** бити под *чијим* утицајем II *у функц. споне и помоћног гл.* 1. бити; **квадра́т есть равносторо́нний прямоуго́льник** квадрат је равнострани правоугаоник; **я хочу́ ~ врачо́м** желим да будем лекар 2. *употр. за грађење обл. описног пасива*: **я был глубоко́ оскорблён его́ слова́ми** његове речи су ме дубоко увредиле 3. *употр. за грађење сложених обл. буд. вр. са инф. несврш. гл.:* **мы бу́дем писа́ть** ми ћемо писати; **я бо́льше не бу́ду так де́лать** нећу више тако радити ◊ **~ беде́** биће несреће; **была́ не была́** куд пукло да пукло; **будь что бу́дет** нека буде шта буде; **что бу́дет, то бу́дет** било како било; **как ~?** шта да се ради?; **чему́ ~, того́ не минова́ть** шта ће бити, биће; **~ мо́жет** *уметн. р.* можда; **ста́ло ~** *уметн. р. разг.* према томе, стога

быть||ё, -я́ *с заст.* живот *м*, бит *м*; **житьё-~** начин живота

быча́ч||ий, -ья, -ье, бы́ч||ий, -ья, -ье бичији

быч||о́к [1], **-ка́** *м дем.* бичић, јунац

быч||о́к [2], **-ка́** *м зоол.* пеш (*риба*)

быч||о́к [3], **-ка́** *м нар.* опушак

бьеф, -а *м струч.* део реке, канала између две бране

бюдже́т, -а *м* буџет; **~ семьи́** породични буџет; **госуда́рственный ~** државни буџет

бюдже́тн||ый, -ая, -ое буџетски; **~ год** буџетска година

бюллете́н||ь, -я *м* 1. билтен, извештај 2. гласачки листић 3. *разг.* потврда о боловању; **быть на ~е** бити на боловању

бюро́ [1] *непром. с* 1. биро *м*; **прое́ктное~** пројектантски биро 2. биро *м*, уред *м*; **спра́вочное ~** биро за информације; **~ путеше́ствий** туристичка агенција; **~ по трудоустро́йству** биро за запошљавање

бюро́ [2] *непром. с* писаћи сто, канцеларијски сто

бюрокра́т, -а *м* бирократ(а)

бюрократи́зм, -а *м* бирократизам

бюрократи́ческ||ий, -ая, -ое бирократски

бюрокра́ти||я, -и *ж* бирократија

бюст, -а *м* 1. биста *ж*, попрсје *с* 2. груди *мн. ж* (*женске*)

бюстга́льтер, -а *м* грудњак, прслуче *с*, брустхалтер

бя́зев||ый, -ая, -ое *текст.* од безе

бяз||ь, -и *ж текст.* без *м*

бя́к||а, -и *ж, м у дечјем говору:* **брось, э́то ~** баци, какано је

В

в, во (*испред неких сугласничких група, нпр.:* **во двор, во сне́, во рту́, во всём** *и у неким изразима, нпр.:* **во весь ро́ст, во исполне́ние**) *предл.* I *с ак.* 1. *у просторној одредби* а) у *с ак.*; **положи́ть в карма́н** ставити

у џеп; **е́хать в го́род** ићи (путовати) у град; **доро́га в лес** пут у шуму б) на *с ак.*; **поступи́ть в университе́т** уписати се на универзитет; **прие́хать в Крым** доћи на Крим в) кроз *с ак.;* **смотре́ть в окно́, в замо́чную сква́жину** гледати кроз прозор, кроз кључаоницу **2.** *у временској одредби* а) ген. без предл.; **в пе́рвую ночь** прве ноћи; **в тот моме́нт** тог тренутка; **в те дни** тих дана; **в про́шлую зи́му** прошле зиме б) ак. без предл.; **в пе́рвый раз** први пут; **в после́дний раз** последњи пут в) у *с ак.;* **в суббо́ту** у суботу; **в четверть шесто́го** у пет и петнаест; **в то вре́мя** у то време; **в после́днее вре́мя** у последње време; **в те дни** у оне дане г) за *с ак.*; **во все э́ти го́ды** за све то време; **во всё вре́мя** за све време; **я сде́лаю э́то в ме́сяц** урадићу то за месец дана; **на́до уложи́ться в пять мину́т, в два часа́** треба свршити посао за пет минута, за два сата д): **две табле́тки в день** две таблете на дан; **раз в три дня** једанпут у три дана; **раз в ме́сяц** једанпут месечно ђ) у *с лок.*; **в таки́е мину́ты** у таквим тренуцима; **в наш век** у нашем веку; **в эпо́ху капитали́зма** у епоси капитализма **3.** *у одредби околности* а) за (време) *с ген.*; **в я́сные зи́мние дни и в ле́тние гро́зы** за зимских ведрина и летњих олуја; **не топи́ть да́же в са́мые лю́тые моро́зы** не ложити ни за време највеће студени б) по *с лок.;* **в мете́ль** по вејавици; **в ле́тний зной** по летњој припеци **4.** *у одредби мере и количине* а) од *с ген.;* **моро́з в со́рок гра́дусов** мраз од четрдесет степени; **ко́мната в два́дцать ме́тров** соба од двадесет квадрата б) ак. без предл.; **ве́сом в пять килогра́ммов** тежине (тежак) пет килограма; **в три ра́за ме́ньше** три пута мање; **в де́сять раз лу́чше** десет пута боље в) на *с ак.;* **дом в три этажа́** кућа на два спрата **5.** *у одредби средства* у *с ак.;* **труби́ть в трубу́** трубити у трубу **6.** *у одредби начина* а) у *с ак.;* **говори́ть в глаза́** говорити у очи б) на *с ак.;* **крича́ть во всё го́рло** викати на сав глас **7.** *у одредби циља* а) у *с ак.*; **дать в прида́ное** дати у мираз; **взять в по́мощь** узети у помоћ б) на *с ак.;* **отда́ть в почи́нку** дати на оправку в) за *с ак.;* **в наказа́ние** за казну **8.** *у објекатској допуни:* **игра́ть в ша́хматы** играти шах; **игра́ть в мяч** играти се лопте; **игра́ть в ку́клы** играти се с луткама; **постуча́ть в дверь** закуцати на врата **9.** *у атрибутској одредби:* **бума́га в лине́йку** хартија на линије; **ткань в горо́шек** тканина на туфне; **брю́ки в поло́ску** панталоне на штрафте, пругасте панталоне; **ко́мната в два окна́** соба са два прозора **II** *с лок.* **1.** *у просторној одредби* а) у *с лок.;* **жить в Сиби́ри** живети у Сибиру; **рабо́тать в саду́** радити у врту б) на *с лок.;* **учи́ться в университе́те** студирати на универзитету; **жить в Крыму́** живети на Криму в) на *с ак.*, ак. без предл.; **в двух шага́х от меня́** (на) два корака од мене **2.** *у временској одредби* а) ген. без предл.; **в э́том году́** ове године; **в ма́е со́рок второ́го го́да** маја четрдесет друге године б) после *с ген.;* **в пе́рвом часу́** после дванаест; **в пя́том часу́** после четири в) инстр. без предл.; **в конце́ го́да** крајем године; **в нача́ле, в середи́не ию́ня** почетком, средином јуна г) у *с лок.*; **в ма́е** у мају (маја); **в двадца́том ве́ке** у двадесетом веку; **в де́тстве** у детињству д) на *с лок.;* **в нача́ле ве́ка** на почетку (почетком) века; **в конце́ ле́та** на крају (крајем) лета **3.** *у количинској одредби:* **коме́дия в трёх а́ктах** комедија у три чина **4.** *у атрибутској одредби*: **мужчи́на в очка́х** мушкарац с наочарима; **лицо́ в весну́шках** пегаво лице **5.** *у објекатској допуни*: **призна́ться в** *чём* признати *шта*; **сомнева́ться в** *ком, чём* сумњати у *кога, шта;* **убеди́ться в** *чём* убедити се у *шта*

ва-ба́нк *прил.* ва банк (*у коцкању*); **игра́ть ~** играти ва банк, играти за све паре ◊ **идти́ ~** ставити све на коцку

ва́бик, -а *м лов.* вабак, вабило *с*

ва́б‖ить, -лю, -ишь, -ят *несврш. лов.* вабити, мамити

вавило́нск‖ий, -ая, -ое вавилонски, бабилонски ◊ **~ое столпотворе́ние** *шаљ.* кула вавилонска, велика гужва

ваго́н, -а *м* **1.** вагон, железничка кола; **спа́льный ~** спаваћа кола; **мя́гкий ~** вагон прве класе (*с тапацираним лежајима*); **жёсткий ~** вагон друге класе (*с тврдим лежајима*); **пассажи́рский ~** путничка кола; **плацка́ртный ~** вагон с резервисаним седиштима; **купи́рованный ~** вагон са купеима; **~ прямо́го сообще́ния** директна кола; **това́рный ~** теретни вагон; **бага́жный ~** фургон; **~-рестора́н** вагон-ресторан; **трамва́йный ~** трамвајска кола **2.** вагон; **~ угля́** вагон угља ◊ **вре́мени у нас ~** *разг.* имамо времена на претек

вагоне́т‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** вагонет *м*; **ша́хтная ~** рударски вагонет

ваго́нн‖ый, -ая, -ое вагонски; **~ая ось** осовина вагона; **~ парк** а) број вагона (*којим располаже железница итд.*) б) железнички депо

вагоновожа́т‖ый, -ого *м* возач трамваја, кочничар

вагоноремо́нтн‖ый, -ая, -ое: ~ые мастерски́е радионице за оправку вагона, депо

вагонострое́ни‖е, -я *с* индустрија *ж* вагона

вагоностро́ительн‖ый, -ая, -ое: ~ заво́д фабрика вагона

ваго́нчик, -а *м* **1.** *дем.* вагончић **2.** приколица *ж* (*за спавање на терену*)

вагра́н‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *тех.* куполна ливничка пећ

вагра́нщик, -а *м* ливничар, послужилац ливничке пећи

важне́цк‖ий, -ая, -ое *нар.* изврстан

ва́жнича‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* правити се важан, прсити се

ва́жно 1. *прил.* важно, значајно; **держа́ть себя́ ~** правити се важан **2.** *у функц. предик.* важно је, значајно је; **ему́ ~ э́то знать** њему је важно да то зна; **~, что́бы он не узна́л об э́том** важно је да он не дозна за то

ва́жност‖ь, -и *ж* **1.** важност, значај *м*; **де́ло большо́й ~и** веома важна ствар **2.** достојанственост; надменост; **напусти́ть на себя́ ~** уобразити се, постати надмен ◊ **(не) велика́ ~, э́ка ~** *разг.* није вредно пажње

ва́ж‖ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но 1. важан, знатан, значајан; **~ное собы́тие** важан догађај; **~ное откры́тие** значајно откриће **2.** достојанствен; надмен; **с ~ным ви́дом** достојанствено, озбиљно **3.** *нар.* добар, одличан; **~ные сапоги́** добре чизме ◊ **~ная пти́ца** велика (крупна) зверка; **~ная персо́на** утицајна личност

ва́з‖а, -ы *ж* ваза; чинија; **~ для цвето́в** ваза за цвеће; **~ для фру́ктов** чинија за воће

вазели́н, -а *м* вазелин

вазели́нов‖ый, -ая, -ое вазелински, са вазелином

вазо́н, -а *м* саксија *ж*

ва́зоч‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* мала ваза, вазица, чинијица

вака́нси||я, -и *ж* ваканција, слободно, упражњено радно место; **откры́лась ~** указало се слободно радно место

вака́нт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но вакантан, непопуњен, упражњен; **~ная до́лжность** упражњено радно место

ва́кс||а, -ы *ж* црни крем (*за обућу*)

ва́к||сить, -шу, -сишь, -сят *несврш.* мазати црним кремом, фиксати (*обућу*)

ва́куум, -а *м физ., тех.* вакуум

ва́куумн||ый, -ая, -ое *физ., тех.* вакуумски; **~ насо́с** вакуумска пумпа

вакхана́ли||я, -и *ж* 1. *ист.* баханалије *мн. ж* 2. *фиг. књиш.* баханалије *мн. ж*, оргије *мн. ж*

вакха́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** баханткиња, бахантица

вакхи́ческ||ий, -ая, -ое бахантан, разуздан, раскалашан; **~ая пе́сня** раскалашна песма

вакци́н||а, -ы *ж мед.* вакцина, цепиво *с*; **противотифо́зная ~** вакцина против тифуса

вакцина́ци||я, -и *ж мед.* вакцинација, цепљење *с*

вал[1], **-а** *м, лок.* **о -е, на -у́,** *мн.* **-ы́, -о́в 1.** бедем, земљани насип; **крепостно́й ~** бедем тврђаве **2.** вал, талас ◇ **девя́тый ~** девети вал, врхунац невоље

вал[2], **-а** *м, лок.* **о-е, на -у́,** *мн.* **-ы́, -о́в** *тех.* вратило *с*, осовина *ж*; **коле́нчатый ~** брегаста осовина

вал[3], **-а** *м ек.* вал (*укупна вредност производње за одређени период*); **вы́полнить план по ~у** испунити план према валу

вала́нда||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с кем, чем нар.* петљати се, бактати се *око кога, чега*

вале́жник, -а *м зб.* суво грање, изобарано суво дрвеће, сушље *с*

вал||ёк, -ька́ *м* 1. *тех.* ваљак 2. ждрепчаник (*на запрежним колима*) 3. држак (*весла*) 4. пракљача *ж*

ва́лен||ки, -ок *мн.* (*јд.* **ва́лен|ок, -ка** *м*) ваљенки *мн. м*, ваљенке *мн. ж* (*пустене чизме*)

вале́нтност||ь, -и *ж хем.* валенција, валентност

валериа́н||а, -ы *ж*, **валерья́н||а, -ы** *ж* валеријана

валерья́нк||а, -и *ж разг.* валеријан *м*, валеријана (*капљице*)

валерья́нов||ый, -ая, -ое валеријански; **~ые ка́пли** валеријанске капљице

вале́т, -а *м карт.* жандар, пуб; **бубно́вый ~** пуб каро

валидо́л, -а *м фарм.* валидол

ва́лик, -а *м* 1. *тех.* мали ваљак, цилиндар 2. ваљкасти узглавак (*на отоману итд.*)

вал||и́ть[1], **-ю́, ва́лишь, ва́лят** *несврш.* 1. *кого, что* рушити, обарати, сваљивати, обаљивати; **ураѓан ва́лит дере́вья** ураган обара дрвеће; **~ с ног** обарати с ногу 2. *что* сећи, обарати (*шуму, дрвеће*) 3. *что разг.* бацати, трпати, сваљивати; **~ в одну́ ку́чу** трпати на гомилу 4. *что на кого разг.* сваљивати, бацати; **~ вину́** *на кого* бацати (сваљивати) кривицу *на кога* ◇ **~ с больно́й головы́ на здоро́вую** пребацивати кривицу на невиног

вал||и́ть[2], **-ю́, -и́шь, -я́т** *несврш.* 1. хрлити, врвети; **толпа́ ~и́т** гомила хрли 2. *само 3. л.* избијати, куљати; **из трубы́ ~и́т дым** дим куља из димњака 3. *само 3. л.* падати, сипати; **снег ~и́т хло́пьями** снег пада у великим пахуљицама 4. *имп.* **вали́(те)** *нар.* хајде; **~и́ отсю́да!** бежи одавде!

вал||и́ться, -ю́сь, ва́лишься, ва́лятся *несврш.* падати, рушити се ◇ **у него́ всё ва́лится из рук** ништа му не иде од руке; **~ с ног от уста́лости** падати с ногу од умора

ва́лк||а, -и *ж* обарање *с*, рушење *с*; **~ ле́са** сеча шуме

вал||ки́, -ко́в *мн.* (*јд.* **вал|о́к, -ка́** *м*) *тех.* мали ваљци

ва́л||кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко нестабилан, који се лако преврће

валов||о́й, -а́я,-о́е укупан, узет у целини, глобалан; **~а́я проду́кция** укупна производња; **~ дохо́д** бруто приход

вало́м: ~ вали́ть *разг.* нагртати, наваљивати (*о људима*)

валто́рн||а, -ы *ж муз.* рог *м*

валторни́ст, -а *м* свирач у рог

валу́н, -а́ *м* облутак, валутак

ва́льдшнеп, -а *м зоол.* шумска шљука

вальс, -а *м* валцер; **танцева́ть ~** играти валцер

вальси́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* играти валцер

вальц||ева́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. тех.* ваљати (*кожу, метал итд.*)

вальцо́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *тех.* 1. *само јд.* ваљање; **~ ко́жи** ваљање коже 2. машина за ваљање (*коже, метала*)

вальцо́вочн||ый, -ая, -ое: ~ цех ваљаоница

вальцо́вщик, -а *м* ваљаоничар

вальцо́в||ый, -ая, -ое *тех.* на ваљке, са ваљцима; **~ая ме́льница** млин на ваљке

вал||ьцы́, -ьцо́в *мн. тех.* (*јд.* **вал|е́ц, -ьца́** *м*) ваљци; **пра́вильные ~ьцы́** ваљци за равнање лимова

ва́льщик, -а *м* дрвосеча

вальяж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *заст.* достојанствен, наочит

валю́т||а, -ы *ж* валута; **усто́йчивая ~** стабилна валута; **иностра́нная ~** страна валута, девизе

валю́тн||ый, -ая, -ое валутни; девизни; **~ курс** валутни курс; **~ кри́зис** валутна криза

валю́тчик, -а *м разг.* шпекулант страном валутом, девизама

валя́льн||ый, -ая, -ое *струч.* ваљарски, за ваљање; **~ая маши́на** машина за ваљање (*сукна итд.*)

валя́льщик, -а *м* ваљар

ва́лян||ый, -ая, -ое од ваљане вуне, пустени; **~ые сапоги́** пустене чизме

валя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. котрљати, ваљати; **~ по сне́гу** ваљати (котрљати) по снегу 2. *безл.* њихати, котрљати; **ло́дку ~ло** чамац се њихао 3. *нар.* месити, савијати; **~ те́сто** месити тесто 4. *струч.* ваљати, набијати; **~ во́йлок** ваљати (набијати) пустенину 5. *нар.* немарно радити 6. *имп.* **валя́й(те)** *нар.* хајде; **~й, начина́й!** хајде, почињи! ◇ **~ дурака́** *нар.* а) измотавати се, правити се луд б) беспосличити, ленчарити

валя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. ваљати се, котрљати се; **~ в пыли́** ваљати се у прашини 2. *разг.* излежавати се, ленчарити; **~ на дива́не** излежавати се на дивану 3. бити разбацан, лежати у нереду; **повсю́ду ~ются кни́ги** свуда су разбацане књиге ◇ **~ в нога́х** *у кого* унижавати се *пред ким*

вам *в.* **вы**

ва́ми *в.* **вы**

вампи́р, -а *м* вампир, вукодлак

вана́ди||й, -я *м хем.* ванадиј(ум)

ванда́л, -а *м* вандал, варварин

вандали́зм, -а *м* вандализам, варварство *с*

ванилйн, -а *м* ванилин

ванйл||ь, -и *ж бот., кув.* ванила, ванилија

ванйльн|ый, -ая, -ое ванилијски, ванилски; **~ая пáлочка** шипка ваниле; **~ сáхар** ванил-шећер

вáнн||а, -ы *ж* 1. када 2. купање *с*; **принять ~у** окупати се у кади 3. бања, купка; **сóлнечные ~ы** сунчане купке; **морскйе ~ы** морска купања; **принимáть грязевы́е ~ы** лечити се лековитим блатом

вáнн||ая, -ой *ж* купатило *с*, купаоница

вáнноч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *дем.* кадица, мала купка 2. *фото* здела, плитица

вáнн||ый, -ая, -ое: ~ая кóмната купатило, купаоница

вáнты, вант *мн.* (*јд.* **вáнт||а, -ы** *ж*) *пом.* препоне *мн. ж* (*за држање јарбола*), путо *с*

вáнька-встáнька, вáньки-встáньки *м, ген. мн.* **вáнек-встáнек** округла лутка која се не преврће, Ивица-Гљивица

вар, -а *м* 1. катран; **сапóжный ~** обућарско лепило 2. *нар.* кључала вода

вáрвар, -а *м* варварин

варварйзм, -а *м лингв.* варваризам

вáрварски *прил.* варварски

вáрварск||ий, -ая, -ое 1. варварски 2. варварски, дивљачки; суров, немилосрдан

вáрварств||о, -а *с* варварство

варгáн||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. нар.* радити, правити, мајсторисати

вáрев||о, -а *с нар.* чорба *ж*, јуха *ж*; вариво

вáреж||ки, -ек *мн.* (*јд.* **вáрежк|а, -и** *ж*) рукавице *мн. ж* са једним прстом

варен||éц, -цá *м* кисело млеко (*које се прави од куваног млека*)

варéник||и, -ов *мн.* (*јд.* **варéник, -а** *м*) *кув.* варенике *мн. ж* (*ташци с надевом од слаткog сира*)

варён||ый, -ая, -ое куван, барен, обарен; **~ые я́йца** барена јаја

варéнь||е, -я *с* слатко; **вишнёвое ~** слатко од вишања

вариáнт, -а *м* варијанта *ж*; **проéкт в двух ~ах** пројекат у две варијанте

вариáци||я, -и *ж* 1. варијанта 2. *муз.* варијација

вар||йть, -ю́, вáришь, вáрят *несврш.* 1. кувати, варити, барити; **~ кóфе** кувати кафу; **~ обéд** кувати ручак; **~ картóфель** барити кромпир 2. *тех.* топити; **~ сталь** топити челик 3. *тех.* варити, заваривати 4. *само 3. л.* варити (*о желуцу*) ◊ **головá варйт** *у кого нар.* глава добро ради *коме*

вар||йться, -ю́сь, вáришься, вáрятся *несврш.* кувати се, варити се, барити се ◊ **~ в сóбственном сокý** кувати се у властитом сосу

вáрк||а, -и *ж* 1. кување *с*, барење *с* 2. *тех.* топљење *с* 3. *тех.* заваривање *с*

вáрочн||ый, -ая, -ое *струч.* за кување, за варење; **~ котёл** котао (казан) за кување

варьетé *непром. с* варијете *м*

варьйр||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. књиш.* варирати, мењати облик

варя́г||и, -ов *мн.* (*јд.* **варя́г, -а** *м*) *ист.* Варјаги, Нормани

вас *в.* **вы**

васил||ёк, -ькá *м бот.* различак

василйск, -а *м* 1. *зоол.* базилис(а)к (*гуштер*) 2. *мит.* базилис(а)к, змијски краљ

василькóв||ый, -ая, -ое 1. који се односи на различак; **~ стéбель** струк различка 2. боје различка, модар, загаситоплав

вассáл, -а *м ист.* вазал

вассáльн||ый, -ая -ое вазалски

вáт||а, -ы *ж* вата; **гигроскопйческая ~** хигроскопна вата; **подбйть ~ой** поставити ватом; **на ~е** постављен ватом, ватиран

ватáг||а, -и *ж разг.* група, гомила, скупина; **~ ребяти́шек** чопор деце

ватерклозéт, -а *м заст.* клозет

ватерлйни||я, -и *ж пом.* ватерлинија, водна линија

ватерпáс, -а *м грађ.* либела *ж*, равњача *ж*

ватерполйст, -а *м* ватерполист(а)

ватерпóло *непром. с* ватерполо *м*

ватйн, -а *м* вателин

вáтман, -а *м* цртаћа хартија, хамер-папир

вáтманск||ий, -ая, -ое: ~ая бумáга хамер-папир

вáтник, -а *м разг.* ватник (*врста кратког ватираног капута*)

вáтн||ый, -ая, -ое од вате, са ватом; **~ое одея́ло** јорган

ватрýш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *кув.* лепињица са надевом од слатког сира

ватт, -а *м ел.* ват; **лáмпочка в сто ~** сијалица од сто вати

ваттмéтр, -а *м ел.* ватметар

вáфельниц||а, -ы *ж* калуп *м* за печење обланди

вáфельн||ый, -ая, -ое од обланди, са облaндима; **~ торт** торта од обланди

вáф||ля, -ли *ж, ген. мн.* **-ель** обланда; **шоколáдные ~ли** чоколадне обланде

вахлáк, -á *м разг. пеј.* неотесанац, простачина

вáхмистр, -а *м заст.* коњички наредник

вáхт||а, -ы *ж пом.* дежурство *с*, стража; **стоя́ть на ~е, нестй ~у** бити на стражи, дежурати (*на броду*)

вáхтенн||ый, -ая, -ое дежурни (*на броду*); стражарски; **~ журнáл** бродски дневник; **~ая слýжба** дежурство (*на броду*)

вахтёр, -а *м, мн.* **-ы, -ов** вратар, портир (*у установи*); ноћни чувар

вахтёрск||ий, -ая, -ое који се односи на вратара, портира

ваш, -его *м*, **-а, -ей** *ж*, **-е, -его** *с*, *мн.* **-и, -их** *присвојна зам.* 1. ваш; **~ дом** ваша кућа; **~и вéщи** ваше ствари; **~и словá** ваше речи; **э́то не ~е дéло** то није ваша ствар 2. **вáш|е, -его** *с разг.* ваше; **здесь ~его ничегó нет** овде нема ничег вашег; **я знáю мéньше ~его** ја још мање знам него ви 3. **вáш|и, -их** *мн. разг.* ваши, своји; **привéт ~им** поздравите ваше ◊ **по-вáшему** а) по вашем мишљењу б) по вашој жељи

вая́ни||е, -я *с* 1. вајање 2. вајарство, кипарство; **учи́лище живописи и ~я** средња уметничка школа

вая́тел||ь, -я *м заст.* вајар, кипар

вая́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* вајати, клесати

вбегá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* утрчавати, улетати

вбе||жáть, -гý, -жйшь, -гýт *сврш.* утрчати, улетети

вбивá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* укуцавати, закуцавати

вбирá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* упијати, усисавати, увлачити

вбить, вобью́, вобьёшь, вобью́т; вбйтый *сврш.* укуцати, закуцати; **~ гвоздь в стéну** укуцати ексер у зид ◊ **~ себé в гóлову** увртети себи у главу

вблизй 1. *прил.* близу, недалеко; **рассмотрéть** *что* **~**

погледати *шта* изблиза; ~ **от до́ма** недалеко од куће 2. *предл. с ген.* близу, поред; ~ **реки́** близу реке

вбок *прил. разг.* устрану, са стране

вбра́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* убацивати

вброд *прил.:* **перейти́ ре́ку** ~ прегазити реку

вбро́||сить, -шу, -сишь, -сят *сврш.* бацити, убацити

вва́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что разг.* убацивати, ваљивати, сипати 2. *нар.* упадати, нагртати

вва́лива||ться, -юсь, -ешься, -ются 1. *разг.* ваљивати се, упадати 2. *само 3. л.* упадати (*о образима итд.*) 3. *разг.* упадати, нагртати, наваљивати

ввали́вш||ийся, -аяся, -ееся упао; ~**иеся глаза́** упале очи

ввал||и́ть, -ю́, вва́лишь, вва́лят *сврш.* 1. *что разг.* убацити, увалити, насути 2. *нар.* упасти, нагрнути

ввал||и́ться, -ю́сь, вва́лишься, вва́лятся *сврш.* 1. *разг.* увалити се, упасти 2. *само 3. л.* упасти; **щёки** ~**и́лись** образи су упали 3. *разг.* упасти, нагрнути, навалити; **толпа́** ~**и́лась в дом** руља је нагрнула у кућу

введе́ни||е, -я *с* 1. увођење, уношење 2. увод *ж*, предговор *м*; ~ **к кни́ге** предговор књиге; ~ **в языкозна́ние** увод у лингвистику

ввез||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **ввёз, -ла́, -ло́; -ённый** *сврш.* 1. *кого, что во что* увести; допремити, унети (*превозним средством*) 2. увести, импортирати

ввек *прил. само уз нег. разг.* никада; **я э́того** ~ **не забу́ду** то никада нећу заборавити, памтићу док сам жив

вверга́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш. заст.* бацати, убацивати ◇ ~ **в отча́яние** бацати у очајање

вве́рг||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прош.* **вверг, -ла, -ло; -нутый** *сврш. заст.* бацити, убацити; ~ **в темни́цу** бацити у тамницу ◇ ~ **в отча́яние** бацити у очајање

вве́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* поверити; ~ **свою́ судьбу́** *кому* поверити своју судбину *коме*

вве́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. кому* поверити се *коме*; ослонити се *на кога*

вверн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; ввёрнутый *сврш.* 1. уврнути, заврнути, зашрафити; ~ **ла́мпочку** уврнути (ставити) сијалицу 2. *разг.* уметнути, убацити; ~ **слове́чко** убацити реч

вверста́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. штамп.* убацити нови текст у већ сложени слог

ввёрстыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. штамп.* убацивати нови текст у већ сложени слог

ввёртыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. увртати, завртати, ушрафљивати (*сијалицу итд.*) 2. *разг.* уметати, убацивати (*реч*)

вверх *прил.* 1. горе, увис; **смотре́ть** ~ гледати горе; **поднима́ться** ~ **по ле́стнице** пети се уза степенице 2. на наличје; наопако; **вы́вернуть шу́бу ме́хом** ~ преврнути бунду; **поста́вить бо́чку** ~ **дном** преврнути буре 3. уз, узводно; ~ **по реке́** уз реку; ~ **по тече́нию** узводно ◇ **ру́ки** ~! руке увис!; **переверну́ть всё** ~ **дном** преврнути све тумбе, окренути наопачке

вверху́ *прил.* горе, на врху, у горњем делу

вверя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш.* поверавати; ~ **свою́ судьбу́** *кому* поверавати своју судбину *коме*

вверя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. кому* поверавати се *коме;* ослањати се *на кога*

ввести́, введу́, введёшь, введу́т; *прошл.* **ввёл, ввела́, ввело́; введённый** *сврш.* 1. *кого, что* увести, довести; ~ **во́йска́ в го́род** увести војску у град 2. *что* унети; ~ **в по́чву пита́тельные вещества́** унети у земљу хранљиве материје; ~ **лека́рство в ве́ну** убризгати лек у вену 3. *что* увести (*у употребу*); ~ **в строй но́вые предприя́тия** пустити у погон нова предузећа; ~ **в эксплуата́цию электроста́нцию** пустити у погон електричну централу 4. *что* увести, лансирати; ~ **но́вую мо́ду** лансирати нову моду; ~ **всео́бщее сре́днее образова́ние** увести свеопште средње образовање ◇ ~ *кого* **во владе́ние** *чем правн.* предати *коме шта* у власништво; ~ *кого* **в насле́дство** *правн.* званично признати *кога* за наследника; ~ *кого* **в заблужде́ние** довести *кога* у заблуду; ~ *кого* **в курс де́ла** упутити *кога* у ствар; ~ *кого* **в расхо́д** бацити *кога* у трошак

ввиду́ *предл. с ген.* услед, због *с ген.*, с обзиром на *с ак.;* ~ **того́, что...** због тога што...; ~ **мое́й боле́зни** с обзиром на моју болест

ввин||ти́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т; вви́нченный *сврш.* заврнути, увртети, зашрафити

вви́нчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* завртати, увртати, шрафити, зашрафљивати

ввод, -а *м* 1. увођење *с*; ~ **в эксплуата́цию** пуштање у погон 2. *тех.* увод; **анте́нный** ~ увод за антену

вводи́ть, ввожу́, вво́дишь, вво́дят *несврш.* 1. *кого, что* уводити, доводити (*трупе у град итд.*) 2. *что* уносити; ~ **лека́рство в ве́ну** убризгавати лек у вену 3. *что* уводити (*у употребу*); ~ **в строй (в эксплуата́цию)** пуштати у погон 4. *что* уводити, лансирати ◇ ~ *кого* **во владе́ние** *чем правн.* предавати *коме шта* у власништво; ~ *кого* **в насле́дство** *правн.* званично признавати *кога* за наследника; ~ *кого* **в заблужде́ние** доводити *кога* у заблуду; ~ *кого* **в курс де́ла** упућивати *кога* у ствар; ~ *кого* **в расхо́д** бацати *кога* у трошак

вво́дн||ый, -ая, -ое 1. *тех.* за увод, за увођење; ~**ое отве́рстие** отвор за увод 2. уводни; ~**ая ле́кция** уводно предавање; ~**ая статья́** уводни чланак ◇ ~**ое сло́во** *грам.* уметнута реч; ~**ое предложе́ние** *грам.* уметнута реченица

ввоз, -а *м* 1. довожење *с*, достављање *с* 2. *екон.* увоз, импорт; ~ **това́ров** увоз робе

ввози́ть, ввожу́, вво́зишь, вво́зят *несврш.* 1. увозити; допремати, уносити (*превозним средством*) 2. увозити, импортирати

вво́зн||ый, -ая, -ое *екон.* увозни, импортни; ~**ая по́шлина** увозна царина; ~ **това́р** увозна роба

вво́лю *прил. разг.* у изобиљу, напретек, до миле воље; **напла́каться** ~ сит се исплакати

вво́сьмеро *прил.* осам пута; ~ **бо́льше** осам пута више

ввосьмеро́м *прил.:* **они́ пришли́** ~ дошло их је осморица

в-восьмы́х *уметн. р.* осмо (*при набрајању*)

ввысь *прил.* увис, горе; **подня́ться** ~ *попети се горе*

ввяза́ть, ввяжу́, ввя́жешь, ввя́жут; ввя́занный *сврш.* 1. *что* уплести, уштрикати; ~ **пя́тку в чуло́к** исплести пету 2. *кого разг.* уплести, умешати, увући; ~ *кого* **в неприя́тную исто́рию** умешати *кога* у непријатност

ввяза́ться, ввяжу́сь, ввя́жешься, ввя́жутся *сврш. разг.* уплести се, умешати се; ~ **в разгово́р** умешати се у разговор

ввя́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* уплетати, уштрикавати 2. *кого разг.* мешати, уплитати, увлачити

ввя́зыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* уплитати се, мешати се (*у разговор итд.*)

вгиб, -а *м* угнуће *с*, удубљење *с*

вгиба́||ть -ю, -ешь, -ют *несврш.* угибати, удубљивати, савијати (*унутра*)

вглубь *прил.* у дубину, дубоко унутра

вгля||де́ться, -жу́сь, -ди́шься, -дя́тся *сврш. в кого, во что* пажљиво погледати, промотрити *кога, шта;* загледати се *у кога, шта*

вгля́дыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. в кого, во что* пажљиво гледати, проматрати *кога, шта;* загледати се *у кога, шта*

вгоня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что во что* утеривати (*стоку у двориште итд.*) 2. *что во что нар.* укуцавати; **~ гвоздь в сте́ну** укуцавати ексер у зид 3. *кого во что разг.* натеривати *кога у шта*, доводити *кога до чега;* **~** *кого* **в кра́ску** натеривати *кога* да поцрвени

вгоряча́х *прил. нар.* у афекту, у ватри

вгрыза́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. в кого, во что разг.* забадати зубе *у шта*, ујeдати *кога*

вгры́з||ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш. в кого, во что разг.* забости зубе *у шта*, ујести *кога*

вда||ва́ться, -ю́сь, -ёшься, -ю́тся *несврш.* 1. *само 3. л.* залазити дубоко, увлачити се; **зали́в ~ётся в бе́рег** залив залази дубоко у обалу 2. *во что* удубљивати се, упуштати се *у шта;* **~ в подро́бности** упуштати се у појединости; **~ в рассужде́ния** упуштати се у расуђивање (у размишљања) ◇ **~ в кра́йности** претеривати, ићи у крајност

вдав||и́ть, -лю́, вда́вишь, вда́вят; вда́вленный *сврш.* 1. утиснути, угурати; **~ про́бку в буты́лку** утиснути запушач у боцу 2. угнути, улубити, згњечити

вдав||и́ться, -лю́сь, вда́вишься, вда́вятся *сврш.* 1. утиснути се, угурати се 2. *само 3. л.* угнути се, улубити се, згњечити се

вда́влива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. утискивати, гурати 2. угињати, улубљивати, гњечити

вда́влива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. утискивати се, гурати се 2. *само 3. л.* угињати се, улубљивати се, гњечити се

вда́лблива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. забијати, утискивати 2. *что кому разг.* уливати, утувљивати (*у главу*)

вдалеке́, вдали́ *прил.* далеко, у даљини; **~ от го́рода** далеко од града; **~ видне́лся лес** у даљини се назирала шума

вдаль *прил.* далеко, у даљину; **смотре́ть ~** гледати у даљину

вда́ться, вда́мся, вда́шься, вда́стся, вдади́мся, вдади́тесь, вдаду́тся; *прошл.* **вда́лся, вдала́сь, вдало́сь,** *сврш.* 1. *само 3. л.* заћи дубоко, увући се, уклинити се; **зали́в вда́лся в бе́рег** залив је дубоко зашао у обалу 2. *во что* удубити се, упустити се у *шта;* **~ в рассужде́ния** упустити се у расуђивање (у размишљања)

вдвига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* увлачити, утискивати

вдвига́||ться, -ется, -ются *несврш.* увлачити се, утискивати се; **я́щик легко́ ~ется** фиока се лако увлачи

вдви́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* увући, угурати, утиснути; **~ я́щик** увући фиоку

вдви́н||уться, -ется, -утся *сврш.* увући се, утиснути се

вдвое́ *прил.* 1. двапут, двоструко; **~ сильне́е** двапут јаче; **~ бо́льше** двапут више; **увели́чить ~** удвостручити 2. двоструко; **сложи́ть ~** пресавити

вдвоём *прил.* удвоје; **жить ~** живети (становати) удвоје

вдвойне́ *прил.* двоструко, дупло, двапут; **заплати́ть ~** платити двоструко (дупло)

вдева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* удевати, увлачити; **~ ни́тку в иго́лку** удевати конац у иглу

вдева́||ться, -ется, -ются *несврш.* удевати се, увлачити се

вде́вятеро *прил.* девет пута, деветоструко; **~ бо́льше** деветоструко више

в-девя́тых *уметн. р.* девето (*при набрајању*)

вде́ла||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* уметнути, усадити, уградити, наместити; **~ замо́к в дверь** наместити браву на врата; **~ в сте́ну** узидати

вде́лыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* уметати, усађивати, уграђивати, намештати

вдёргива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* провлачити, удевати

вдёрн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* провући, увући; **~ шнурки́ в боти́нки** увући пертле у ципеле

вде́сятеро *прил.* десет пута, десетоструко; **~ бо́льше** десет пута више

в-десятых *уметн. р.* десето (*при набрајању*)

вде||ть, -ну, -нешь, -нут; -тый *сврш.* уденути, увући; **~ ни́тку в иго́лку** уденути конац у иглу

вде́||ться, -нется, -нутся *сврш.* уденути се, увући се

вдоба́вок *прил. разг.* уз то, поред, осим тога, поврх тога

вдов||а́, -ы́ *ж, мн.* **вдо́вы, вдов** удовица ◇ **соло́менная ~** бела удовица

вдове́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* удовати, бити удовац, удовица

вдов||е́ц, -ца́ *м* удовац

вдо́в||ий, -ья, -ье удовички

вдови́ц||а, -ы *ж заст.* удовица

вдо́воль *прил.* довољно, у изобиљу, напретек; **у нас всего́ ~** свега имамо напретек; **нае́сться ~** сит се најести

вдовств||о́, -а́ *с* удовиштво

вдо́вств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. заст.* удовати, бити удовац, удовица

вдо́вуш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *хип.* удовица

вдо́в||ый, -ая; вдов, -а удов; **он был вдов** он је био удовац

вдого́нку *прил.* устопице, у стопу; **бежа́ть ~** *за кем* трчати *за ким*; **кри́кнуть ~** *кому* викнути *за ким*

вдолб||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* 1. забити, утиснути 2. *что кому разг.* улити, утувити (*у главу*)

вдоль 1. *прил.* уздуж; **разре́зать ~** уздуж расећи 2. *предл. с ген.* дуж *с ген.*; уз, низ *с ак.*; **идти́ ~ бе́рега** ићи дуж обале ◇ **~ и попере́к** а) уздуж и попреко; **изъе́здить страну́ ~ и попере́к** прокрстарити читаву земљу уздуж и попреко б) подробно, потанко; **знать** *что* **~ и попере́к** знати *шта* потанко

вдо́сталь *прил. заст. в* . **вдо́воль**

вдох, -а *м* удисај; **сде́лать ~** удахнути

вдохнове́ни||е, -я *с* надахнуће, полет *м*, инспирација *ж*

вдохнове́нно *прил.* надахнуто, полетно

вдохнове́нност||ь, -и *ж* надахнутост, полетност

вдохновéн||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* надахнут, полетан; ~ **поэ́т** надахнут песник; ~ **взгляд** заносан поглед

вдохновѝтел||ь, -я *м књиш.* инспиратор, надахњивач

вдохнов||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш. кого* **1.** *чем* надахнути, инспирисати, загрејати **2.** *на что* одушевити, дати полета, подстаћи; ~ **на пóдвиг** подстаћи на подвиг

вдохнов||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. чем* одушевити се, надахнути се, инспирисати се *чим*, загрејати се *за шта*

вдохновля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого* **1.** *чем* надахњивати, инспирисати, загревати **2.** *на что* одушевљавати, давати полета, подстицати

вдохновля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. чем* одушевљавати се, надахњивати се, инспирисати се *чим*, загревати се *за шта*

вдохн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* **1.** удахнути; ~ **свéжий вóздух** удахнути свеж ваздух **2.** *фиг.* улити, усадити, удахнути; ~ **му́жество** *в кого* улити *коме* храброст; ~ **жизнь** *в кого* удахнути живот *у кога*

вдрéбезги *прил.* **1.** у комадиће, у парампарчад; **разби́ть** ~ разбити у парампарчад **2.** *фиг. разг.* потпуно, до краја; **он** ~ **пьян** он је мртав пијан; **проигра́ться** ~ прокоцкати све живо

вдруг *прил.* **1.** изненада, одједном, неочекивано; ~ **разда́лся вы́стрел** одједном се разлегао пуцањ **2.** истовремено, у исти мах; **не говори́те все** ~ не говорите сви истовремено (сви одједном) **3.** а ако; ~ **он заболéет**? а ако се он разболи?

вдрызг *прил. нар.* потпуно, до краја; **пья́ный** ~ трештен пијан

вдува́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* удувавати

вду́ма||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. во что* замислити се *над чим*, удубити се *у шта*; ~ **в смысл** *чего* удубити се у смисао *чега*

вду́мчиво *прил.* продорно, проницљиво

вду́мчивост||ь, -и *ж* способност мисаоног удубљивања; проницљивост

вду́мчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. способан да дубоко, озбиљно мисли; проницљив; ~ **учёный** проницљив научник **2.** продоран, проницљив; ~ **взгляд** продоран поглед

вду́мыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. во что* размишљати *над чим*, удубљивати се *у шта*

вду́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый, вду||ть, -ю, -ешь, -ют; -тый *сврш.* удухнути, дунути (*у нешто*)

вдыха́ни||е, -я *с* удисање

вдыха́тельн||ый, -ая, -ое дисајни; за дисање; ~**ое движéние** покрет при дисању

вдыха́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* удисати

вегетариа́н||ец, -ца *м* вегетаријанац

вегетариа́нск||ий, -ая, -ое вегетаријански; ~**ая пи́ща** вегетаријанска храна; ~**ие блю́да** вегетаријанска јела

вегетариа́нств||о, -а *с* вегетаријанство

вегетати́вн||ый, -ая, -ое *струч.* вегетативни; ~**ая нéрвная систéма** вегетативни нервни систем; ~**ое размножéние** вегетативно размножавање

вегетацио́нн||ый, -ая, -ое *бот.* вегетациони; ~ **перио́д** вегетациони период

вегета́ци||я, -и *ж бот.* вегетација

вéда||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что заст.* знати, познавати; **не** ~**ет, что твори́т** не зна шта чини **2.** *чем* управљати, руководити *чим*, бити надлежан *за шта*; ~ **хозя́йственной ча́стью** водити економат ◇ **знать не зна́ю,** ~ **не** ~**ю** немам појма, не интересује ме

вéдени||е, -я *с зван.* надлежност *ж*, компентенција *ж*, ресор *м*; **быть в** *чьём* ~**и** бити у *чијој* надлежности

ведéни||е, -я *с* вођење, управљање, руковођење; ~ **судéбного дéла** вођење судског поступка; ~ **протокóла** вођење записника

ведёр||ко, -ка *с, ген, мн.* **-ок** *дем. разг.* ведрица *ж*, кофица *ж*

ведёрн||ый, -ая, -ое запремине једног ведра; ~ **бочóнок** буренце запремине једног ведра

вéдомост||ь, -и *ж* **1.** списак *м*, листа; **платёжная** ~ платни списак; **отчётная** ~ реферат **2.** *мн.* **-и, -ей** службени лист

вéдомственн||ый, -ая, -ое који се односи на надлештво, ресор, уредски; ~**ое подчинéние** уредска подређеност; ~**ые архи́вы** уредске архиве; ~**ая перепи́ска** уредска преписка

вéдомств||о, -а *с* надлештво, управа *ж*, ресор *м*; **тамóженное** ~ царинска управа; **воéнное** ~ војна установа

вéдом||ый, -ая, -ое; вéдом, -а, -о 1. *кому заст.* познат **2.**: **с** *чьего* ~**а** са *чијим* знањем, уз *чији* пристанак; **без** *чьего* ~**а** без *чијег* знања, без *чијег* пристанка

ведóм||ый, -ая, -ое *струч.* **1.** вођен, праћен; ~ **самолёт** авион који лети уз пратњу водећег авиона **2.** вођен, теран; ~**ое колесó** вођени (терани) точак

ведр||ó, -á *с, мн.* **вёдра, вёдер, вёдрам 1.** ведро, кофа *ж* **2.** *заст.* ведро (*стара руска мера за течност, равна око 12 л*) ◇ **дождь льёт как из** ~**á** киша лије као из кабла

вёдр||о, -а *с нар.* ведро, сунчано време

веду́щ||ий, -ая, -ее 1. *струч.* водећи, чеони; ~ **самолёт** водећи авион **2.** водећи, главни, руководећи; ~**ая óтрасль промы́шленности** главна индустријска грана; ~**ая роль** водећа улога **3.** *тех.* покретачки, погонски; ~**ее колесó** погонски точак **4. веду́щ||ий, -его** *м* водитељ емисије (*на радију или телевизији*)

ведь 1. *везн.* јер; та, па; ~ **я вам об э́том ужé говори́л, а вы забы́ли** па ја сам вам о томе већ говорио, а ви сте заборавили **2.** *речца* па, ма, да; ~ **э́то так интерéсно** па то је тако занимљиво; **да** ~ **э́то был я** па то сам ја био; ~ **вы бы́ли пра́вы** да, ви сте били у праву; ~ **э́то непра́вда!** ма то није истина!

вéдьм||а, -ы *ж* **1.** вештица **2.** *фиг.* роспија, оштроконђа

вéер, -а *м, мн.* **-á, -óв 1.** лепеза *ж*, махалица *ж*; **обма́хиваться** ~**ом** хладити се лепезом **2. вéером** *прил.* полукружно; **бородá** ~**ом** брада у облику полукруга

вéжды, вежд *мн.* (*јд.* **вéжд|а, -ы** *ж*) *заст. песн.* веђе *мн. ж*, очни капци; **сомкну́ть** ~ склопити очи

вéжливо *прил.* учтиво, уљудно; ~ **обрати́ться** *к кому* учтиво се обратити *коме*

вéжливост||ь, -и *ж* учтивост, уљудност; **из** ~**и** из учтивости ◇ **визи́т** ~**и** куртоазна посета

вéжли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во учтив, уљудан; ~**вое обращéние** учтиво обраћање

вездé *прил.* свуда, свугде; ~ **и всю́ду** свуда и на сваком месту

вездесу́||щий, -щая, -щее; -щ, -ща, -ще *ирон.* свуда присутан

вездехóд, -а *м* теренско возило

вездехóдн||ый, -ая, -ое који се креће свуда, у тешко проходним теренима; ~**ая маши́на** теренско возило

везéни||е, -я *с разг.* срећа *ж*

вез||тú [1], **-ý, -ёшь, -ýт;** *прошл.* **вёз, -лá, -лó** *несврш.* 1. возити, вући, превозити; **~ товáр** превозити робу 2. водити; носити (*перевозним средством*); **~ (с собóй) детéй на мóре** водити децу на море; **~ всем подáрки** носити поклоне за све

вез||тú [2], **-ёт** *безл. несврш. кому в чём и без обј.* успевати, имати среће; **емý ~ёт в жúзни** он има среће у животу; **емý не ~ёт** он нема среће, он је баксуз

век, -а ..., *лок.* **о -е, на -ý,** *мн.* **-á, -óв** 1. век, столеће *с*; **двадцáтый ~** двадесети век; **в прóшлом ~е** у прошлом столећу 2. доба *с*, епоха *ж*; **кáменный ~** камено доба; **срéдние ~á** средњи век 3. *разг.* век, живот; **весь свой ~** читав свој живот; **он мнóго повидáл на своём ~ý** он је много видео у своме животу; **отжúть свой ~** одживети своје 4. *разг.* вечност *ж*, читав живот; **мы с тобóй ~ не видáлись** читаву вечност нисмо се видели ◇ **в кóи-то вéки** после дугог прекида; једном у сто година; **во вéки ~óв** вечно, заувек; на веке векова; **до скончáния ~а** док траје света и века; **испокóн (спокóн)´ ~у (~óв)** од памтивека; **на вéки вéчные** заувек; **~ живú — ~ учúсь** човек се учи док је жив

вéк||о, -а *с, мн.* **-и, век** очни капак

век||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют *несврш. разг.* вековати, живети ◇ **век ~** век вековати, живети

вековéчн||ый, -ая, -ое *заст.* вековечан, сталан, трајан

веков||óй, -áя, -óе вековни, прастар, стародреван; **~ыe традúции** вековне традиције

вековýх||а, -и *ж,* **вековýш||а, -и** *ж нар.* уседелица

векселедáтел||ь, -я *м правн.* издавач менице, трасант

векселедержáтел||ь, -я *м правн.* власник менице

вéксел||ь, -я *м, мн.* **-я́, -éй** *фин.* меница *ж*; **учéсть ~** есконтирати (дисконтирати) меницу; **дать ~** издати меницу

вéксельн||ый, -ая, -ое менични; **~ое прáво** менично право; **~ учёт** есконт

вéктор, -а *м мат.* вектор

вéкторн||ый, -ая, -ое *мат.* векторски

велéнев||ый, -ая, -ое: ~ая бумáга велинска (пергаментна) хартија

велéн||ие, -ия *с књиш.* наређење, заповед *ж*; **по ~ию дóлга** како налаже дуг, из осећања дужности ◇ **как по щýчьему ~ью** само од себе, покретом чаробне палице

велеречú||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *заст. ирон.* говорљив, високопаран, красноречив

вел||éть, -ю́, -úшь, -я́т; *прошл.* **-éл, -éла, -éло** *сврш. и несврш. (прошл. само сврш.) кому с инф. и везн.* **чтóбы** наредити/наређивати, заповедити/заповедати, поручити/поручивати; **он ~éл мне сдéлать э́то** наредио ми је да то урадим ◇ **не вéлено** не сме се, забрањено је

великáн, -а *м* великан, горостас

великáнск||ий, -ая, -ое *разг.* великански, гигантски

велúк||ий, -ая, -ое; *комп.* **бóльший, бóльше;** *суп.* **величáйший** 1. (*краћи обл.* **велúк, -а, -о**) велики, значајан; **Велúкая Октя́брьская социалистúческая революция** Велика октобарска социјалистичка револуција; **Велúкая Отéчественная войнá** Велики отаџбински рат (*1941—1945*); **~ учёный** истакнути научник; **~ мыслúтель** велики мислилац 2. (*краћи обл.* **велúк, -á, -ó**) велики, страшан; **~ ýжас** велики ужас 3. *само краћи обл.* **велúк, -á, -ó** велик, превелик; **ботúнки мне ~й** ципеле су ми велике; **пальтó емý ~ó** капут му је велик ◇ **~ие держáвы** велесиле; **~ое мнóжество** веома много; **не ~á вáжность** *разг.* није вредно пажње; **от мáла до ~а** и старо и младо, сви од реда; **у стрáха глазá ~й** у страху су велике очи

великовáт, -а, -о *разг.* повелик, доста велики; **костю́м емý ~** одело му је доста велико

великовóзраст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. прерастао, старији по узрасту (*ученик итд.*) 2. *ирон.* пунолетан; **~ бездéльник** пунолетни беспосличар

великодержáвн||ый, -ая, -ое великодржавни; **~ шовинúзм** великодржавни шовинизам

великодýши||е, -я *с* великодушност *ж*, широкогрудост *ж*

великодýшнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* показивати неумесну великодушност

великодýшно *прил.* великодушно, племенито

великодýш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но великодушан, племенит, широкогруд; **~ человéк** великодушни човек; **~ постýпок** племенити поступак

великокня́жеск||ий, -ая, -ое великокнежевски

великолéпи||е, -я *с* дивота *ж*, красота *ж*, велелепност *ж*, сјај *м*

великолéпно *прил.* 1. дивно, велелепно, величанствено 2. *разг.* изврсно, изванредно, одлично

великолéп||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. диван, велелепан, прекрасан, величанствен; **~ вид на мóре** диван поглед на море 2. *разг.* изврстан, изванредан, одличан; **~ организáтор** изврстан организатор

великомýченик, -а *м црк.* великомученик

великорýсск||ий, -ая, -ое *заст. књиш.* руски; **~ие гóворы** руски дијалекти

великосвéтск||ий, -ая, -ое *заст.* великосветски, аристократски; **~ая жизнь** великосветски живот

величáвост||ь, -и *ж* величанственост, узвишеност; достојанственост

величá||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во величанствен, узвишен; достојанствен; **~вая пóступь** достојанствен ход (корак)

величáйш||ий, -ая, -ее *суп. од* **велúкий** највећи, веома велики; од највећег значаја; **собы́тие ~ей вáжности** догађај од највеће важности

величáльн||ый, -ая, -ое *заст.* похвалан (*песма*)

величáни||е, -я *с заст.* 1. називање по оцу 2. народна похвална песма

величá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого заст.* 1. *кем, чем* називати (*по оцу, звању*), титулисати, титулирати; **~** *кого* **по бáтюшке** звати *кога* по очевом имену 2. величати, славити, прослављати (*песмом*); **~ женихá с невéстой** славити песмом младожењу и невесту

величá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. заст.* 1. *кем, чем* звати се по очевом имену 2. хвалисати се, сувише се узносити

велúчественно *прил.* величанствено

велúчественност||ь, -и *ж* величанственост, узвишеност; достојанственост

велúчестве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно *свеч.* величанствен, узвишен; достојанствен; **~нное зрéлище** величанствен призор

велúчеств||о, -а *с* (*са зам.* **вáше, егó, её, их**) величанство; **егó ~ корóль** његово величанство краљ

велúчи||е, -я *с* величина *ж*, величанственост *ж*, значајност *ж*; **~ дýха** величина духа; **~ пóдвига** величанственост подвига ◇ **с высоты́ своегó ~я** са

висине свога положаја; **мáния ~я** манија величине

велич||инá, -ины́ *ж, мн.* **-и́ны, -и́н** 1. величина, обим *м*, опсег *м*; **измéрить ~ину́** *чего* измерити величину *чега*; **~инóй с яйцó** величине јајета; **в натурáльную ~ину́** у природној величини *2. мат.* величина; **бесконéчно мáлая ~** бесконачно мала величина; **постоя́нная ~** константна величина; **перемéнная ~** променљива величина 3. *фиг.* величина; **он кру́пная ~ в нау́ке** он је крупна фигура у науци

велогóн||ки, -ок *мн. (јд.* **велогóнк|а, -и** *ж) спорт.* бициклистичке трке

велогóнщик, -а *м* бициклист(а), учесник бициклистичке трке

велодрóм, -а *м спорт.* велодром, тркалиште *с* за бициклисте

велокáмер||а, -ы *ж* унутрашња гума за бицикле

велосипéд, -а *м* бицикл, велосипед, точак; **éхать на ~е** возити се бициклом; **гóночный ~** тркачки бицикл

велосипеди́ст, -а *м* бициклист(а)

велосипéдн||ый, -ая, -ое бициклистички; **~ые гóнки** бициклистичке трке

велоспóрт, -а *м* **(велосипéдный спорт)** бициклизам

велостоя́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок (велосипéдная стоя́нка)** паркинг *м* за бицикле

велотрéк, -а *м* **(велосипéдный трек)** *спорт.* бициклистичка стаза

вельбóт, -а *м пом.* велбот

вельвéт, -а *м* пругасти сомот, памучни баршун; **плáтье из ~а** хаљина од пругастог сомота

вельвéтов||ый, -ая, -ое од пругастог сомота, од памучног баршуна; **~ые брю́ки** сомотске панталоне

вельмóж||а, -и *м заст.* великаш, велможа, великодостојник, властелин

вельмóжн||ый, -ая, -ое *заст.* великашки, властелински, великодостојнички

велю́р, -а *м текст.* велур, кадифа *ж*

велю́ров||ый, -ая, -ое велурски, од велура, кадифени, од кадифе; **~ая шля́па** шешир од велура

вéн||а, -ы *ж анат.* вена; **расширéние вен** проширење вена

венгéр||ка[1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Мађарица

венгéр||ка[2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** 1. мађарски плес 2. *заст.* хусарска блуза

венгéрск||ий, -ая, -ое мађарски

вéнгр||ы, -ов *мн. (јд.* **венгр, -а** *м* Мађар; **венгéр|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Мађарица) Мађари

венери́ческ||ий, -ая, -ое *мед.* венерични; **~ие болéзни** венеричне болести

венерóлог, -а *м* венеролог, лекар за венеричне болести

венерológи||я, -и *ж* венерологија

вен||éц, -цá *м* 1. *заст.* венац; **терновый ~** трнов венац 2. *фиг.* круна *ж*, врхунац; **~ уси́лий** врхунац (венац) напора 3. *ист.* венац, круна *ж*; **цáрский ~** царска круна 4. *цркв.* венац, венчана круна; **пойти́ под ~** *с кем* венчати се *с ким*; **пóсле ~цá** после венчања 5. круна *ж*, венац (*око Месеца итд.*); ореол (*око главе свеца*) 6. један ред брвана на брвнари ◊ **конéц — дéлу ~** *посл.* конац дело краси

венециáнск||ий, -ая, -ое венецијански, млетачки

венéчн||ый, -ая, -ое веначни ◊ **~ые сосу́ды** *анат.* коронарни судови

вéнзел||ь, -я *м, мн.* **-я́, -éй** монограм

вéник, -а *м* метла *ж*, метлица *ж*; **берёзовый ~** брезова метла

венóзн||ый, -ая, -ое *анат.* венозни, венски; **~ая кровь** венска крв

вен||óк, -кá *м* венац; **лаврóвый ~** ловоров венац

вéнск||ий, -ая, -ое бечки

вéнтер||ь, -я *м, мн.* **-я́, -éй** *риб.* врша *ж*, рибарска мрежа

вентили́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. ветрити, проветравати, вентилирати; **~ помещéние** проветравати просторију 2. *фиг. нар.* разјашњавати (*питање итд.*)

вéнтил||ь, -я *м тех.* вентил; **гáзовый ~** гасни вентил

вентиля́тор, -а *м* вентилатор

вентиляциóнн||ый, -ая, -ое за вентилацију; **~ая установка** уређај за вентилацију

вентиля́ци||я, -и *ж* 1. ветрење *с*, проветравање *с*, вентилација 2. вентилација (*уређај за проветравање*)

венценóс||ец, -ца *м заст. свеч.* крунисана глава, монарх

венчáльн||ый, -ая, -ое *заст.* венчани; **~ое плáтье** венчана хаљина, венчаница; **~ обря́д** венчање, склапање црквеног брака

венчáни||е, -я *с* 1. венчање 2. крунисање; **~ на цáрство** крунисање за цара

венчá||ть, -ю, -ешь, -ют; вéнчанный *несврш.* 1. *такође и сврш. кого чем* венчати, крунисати; **~ лаврóвым венкóм** крунисати ловоровим венцем 2. *кого цркв.* венчати 3. *что фиг.* налазити се на врху *чега*, крунисати *шта*; **бáшню ~ла звездá** на врху куле је била звезда

венчá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. цркв.* венчати се, ступати у брак

вéнчик, -а *м бот.* цветна круница

вепр||ь, -я *м зоол.* дивљи вепар

вéр||а, -ы *ж* 1. вера, увереност; **~ в побéду** вера у победу; **~ в успéх** *чего* вера у успех *чега* 2. вера, вероисповест, религија; **человéк другóй ~ы** човек друге вере ◊ **приня́ть на ~у** поверовати на реч; **служи́ть ~ой и прáвдой** служити часно и поштено

верáнд||а, -ы *ж* веранда, тераса

вéрб||а, -ы *ж* врба

вербáльн||ый, -ая, -ое вербалан ◊ **~ая нóта** *дип.* вербална нота

вербéн||а, -ы *ж бот.* спориш *м*, вербена

верблю́д, -а *м зоол.* камила *ж*, дева *ж*; **одногóрбый (двугóрбый) ~** једногрба (двогрба) камила

верблю́диц||а, -ы *ж* камила (*женка*)

верблюжáтник, -а *м* чувар камила

верблю́ж||ий, -ья, -ье камиљи, девин; **~ья шерсть** камиља длака (кострет); **~ье одея́ло** ћебе од камиље длаке

верблюж||óнок, -óнка *м, мн.* **-áта, -áт** младунче *с* камиле

вéрбн||ый, -ая, -ое: ~ое воскресéнье *цркв.* Цвети, Цветна недеља; **~ая суббóта** *цркв.* Врбица

верб||овáть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* врбовати, прикупљати, придобијати; **~ доброво́льцев** врбовати добровољце

вербóвк||а, -и *ж* врбовање *с*, прикупљање *с*, придобијање *с*

вербóвочн||ый, -ая, -ое за врбовање, за прикупљање, за придобијање

вербóвщик, -а *м* лице *с* које се бави врбовањем

вердикт, -а *м правн.* вердикт, поротничка пресуда

верёв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** уже *с*, конопац *м*; **связáть ~кой** везати конопцем ◇ **вить ~ки** *из кого* мотати око прста *кога*; **~ плáчет** *по (о) ком разг.* мотка тугује *за ким*

верёвоч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* узица, врпца ◇ **завúть гóре ~кой** *шаљ.* савладати тугу (бол)

верёвочн||ый, -ая, -ое од ужета, од конопца, ужарски; **~ая лéстница** лествице од конопца; **~ое произвóдство** ужарија

верениц||а, -ы *ж* низ *м*, ланац *м*, поворка; **~ журавлéй** јато ждралова; **идтú ~ей** ићи у низу, ићи један за другим

вéреск, -а *м бот.* вресак, врес

вéресков||ый, -ая, -ое који се односи на вресак; **~ые зáросли** жбуње вреска

веретéниц||а, -ы *ж зоол.* слепић *м*

веретённ||ый, -ая, -ое који се односи на вретено

верет||енó, -енá *с, мн.* **-ёна, -ён** вретено

веретенообрáзн||ый, -ая, -ое вретенаст, у облику вретена

верещ||áть, -ý, -úшь, -áт *несврш.* пиштати, врeчати; **сверчóк ~úт** цврчак цврчи

верзúл||а, -ы *м, ж разг.* дугајлија *м*, дугоња *м*

верú||ги, -г *мн.* (*јд.* **верúг|а, -и** *ж*) вериге *мн. ж*

верúтельн||ый, -ая, -ое: ~ая грáмота *дипл.* акредитивно писмо

вéр||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. кому, чему, в кого, во что* веровати; **~ в побéду** веровати у победу; **~** *кому* **нá слово** веровати *коме* на реч; **~ обещáнию** веровати обећању; **~ в бóга** веровати у бога ◇ **не ~ своúм ушáм (глазáм)** не веровати својим ушима (очима)

вéрит||ься, -ся *безл. несврш.*: **мне не ~ся, что э́то так** не верујем да је тако; **с трудóм ~ся, что...** тешко је поверовати да...

вермишéл||ь, -и *ж* фида, танки резанци; **суп с ~ью** супа са фидом

вéрмут, -а *м* вермут

вернée *уметн. р.* тачније, боље рећи; **э́то портрéт úли, ~, карикатýра** то је портрет или, боље рећи, карикатура; **~ говоря́** тачније речено

вернисáж, -а *м* вернисаж, вернисажа *ж*

вéрно *прил.* 1. правилно, тачно; **~ переводúть** тачно преводити 2. *у функц. предик.* правилно је, тачно је; **совершéнно ~** апсолутно је тачно; **~ ли, что ...?** да ли је тачно да ...? 3. *прил.* верно, одано, предано; **~ служúть рóдине** предано служити отаџбини 4. *уметн. р. разг.* вероватно, по свој прилици; **он, ~, уéхал** вероватно је отпутовао ◇ **с пóдлинным ~** *канц.* верно оригиналу; **мéдленно, но ~** полако, али сигурно

вернопóдданическ||ий, -ая, -ое *заст.* поданички веран, лојалан

вернопóдданн||ый, -ая, -ое *заст.* 1. поданички веран, лојалан 2. **вернопóдданн|ый, -ого** *м* веран поданик

вéрност||ь, -и *ж* 1. тачност; правилност; **~ перевóда** тачност превода; **~ решéния** правилност решења 2. верност, оданост; преданост; **~ рóдине** оданост отаџбини ◇ **для ~и** ради сигурности

верн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш.* 1. *что кому* вратити, повратити, дати натраг; **~ долг** вратити дуг 2. *что* вратити, повратити, добити натраг; **~ здорóвье** повратити здравље; **прóшлого не ~ёшь** прошлост се не може повратити 3. *кого* вратити, повратити; **~** *кого* **домóй** вратити *кога* кући

верн||ýться, -ýсь, -ёшься, -ýтся *сврш.* 1. *куда* вратити се, доћи натраг, поново се појавити; **~ из óтпуска** вратити се са годишњег одмора; **~ домóй** вратити се кући 2. *к чему* поново отпочети *шта*, вратити се *на шта;* **~ к вопрóсу о ...** вратити се на питање о ...; **~ к рабóте** поново се латити посла

вéр||ный, -ная, -ное; -ен, -нá, -но 1. правилан, тачан; **~ перевóд** тачан превод; **~ное решéние** правилно решење; **~ная мысль** правилна мисао 2. веран, одан, предан; **~ друг** одан пријатељ; **~ своемý слóву** веран својој речи; **~ная женá** верна жена; **женá емý не ~нá** жена га вара 3. *само дужи обл.* поуздан, сигуран; **~ спóсоб** поуздан начин; **~ная опóра** сигуран ослонац 4. тачан, прецизан, сигуран; **~ная рукá** сигурна рука; **~ глаз** прецизно око; **идтú на ~ную гúбель** ићи у сигурну смрт; **~ вы́игрыш** несумњива добит 5. *само дужи обл.* читав, цео; **до отхóда пóезда оставáлось ~ных пять минýт** до поласка воза било је читавих пет минута

вéровани||е, -я *с* веровање, вера *ж*

вéр||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* веровати (*у бога*), бити побожан

вероисповéдани||е, -я *с* вероисповест *ж;* **свобóда ~я** слобода вероисповести

верολóмно *прил.* вероломно, подмукло

верολóмност||ь, -и *ж* вероломност, подмуклост

верολóм||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но вероломан, издајнички, подмукао; **~ враг** подмукао непријатељ; **~ное нападéние** вероломан напад

верολóмств||о, -а *с* вероломство, издаја *ж*

вероотстýпник, -а *м заст.* отпадник, апостат(а)

вероотстýпническ||ий, -ая, -ое *заст.* отпаднички

вероотстýпничеств||о, -а *с заст.* отпадништво (*од вере*)

веротерпúмост||ь, -и *ж* верска трпељивост, верска толеранција

вероучéни||е, -я *с књиш.* верско учење, верске догме; **христиáнское ~** хришћанско учење

вероя́ти||е, -я *с заст.* вероватност *ж*, вероватноћа *ж*, могућност *ж*; **по всемý ~ю** по свој прилици; **сверх вся́кого ~я** супротно очекивању, против сваког очекивања

вероя́тно *уметн. р.* вероватно, могуће, по свој прилици; **он, ~, не придёт** он, вероватно, неће доћи

вероя́тност||ь, -и *ж* вероватност, вероватноћа, могућност ◇ **по всей ~и** *уметн. р.* по свој прилици; **теóрия ~ей** *мат.* теорија вероватноће

вероя́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но вероватан, веројатан, могућ; **вполнé ~ слýчай** сасвим могућ случај

версификáци||я, -и *ж књиж.* версификација

вéрси||я, -и *ж* верзија

верст||á, -ы́ *ж, мн.* **вёрсты, вёрст** *заст.* 1. врста (*стара руска мера за дужину равна 1,06 км*) 2. стуб *м* са ознаком врсте ◇ **колóменская ~** *шаљ.* дугоња; **вúдно за ~ý** види се издалека

верстáк, -á *м* сто, тезга *ж*; **слесáрный ~** браварска тезга; **столя́рный ~** столарска тезга

верстá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. штамп.* преламати слог

вёрст||ка, -ки *ж. ген. мн.* **-ок** *штамп.* 1. *само јд.* преламање *с* слога 2. прелом *м* слога; **кнúга ужé в ~ке** књига је већ у прелому

верстов||о́й, -а́я, -о́е: ~ столб стуб за ознаку врсте (*крај пута*)

ве́ртел, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** ражањ; **жа́рить на ~е** пећи на ражњу; **мя́со на ~е** ражњић

верте́п, -а *м* 1. јазбина *ж*, лоповско гнездо 2. *ист.* вертеп, јаслице *мн. ж* (*које се носе о Божићу*)

верте́ть, верчу́, ве́ртишь, ве́ртят *несврш.* 1. *кого, что* вртети, окретати, обртати; **~ колесо́** окретати точак 2. *кем, чем фиг.* играти се, самовољно поступати *с ким, чим* 3. *что разг.* завијати (*цигарету*) ◇ **как ни верти́** *разг.* ма шта радио

верте́ться, верчу́сь, ве́ртишься, ве́ртятся *несврш.* 1. *само 3. л.* окретати се, обртати се; **колесо́ ве́ртится** точак се окреће 2. вртети се, врпољити се; **~ пе́ред зе́ркалом** вртети се пред огледалом; **~ на сту́ле** врпољити се на столици 3. *фиг. разг.* вртети се, мотати се, врзмати се, мувати се; **~ под нога́ми** мотати се око ногу 4. *фиг. разг.* врдати, изврдавати; **не верти́сь, говори́ пра́вду** не врдај, говори истину ◇ **э́то сло́во ве́ртится у меня́ на языке́** та реч ми је на врху језика; **~ волчко́м** вртети се као чигра; **как ни верти́сь** *разг.* ма шта радио

вертика́л||ь, -и *ж* вертикала, окомица; **по ~и** вертикално, по вертикали

вертика́льно *прил.* вертикално, усправно, окомито

вертика́льн||ый, -ая, -ое вертикалан, усправан, окомит; **~ая ли́ния** вертикална линија

вертихво́ст||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* намигуша, шмизла

вёртк||ий, -ая, -ое; вёрток, вертка́, вёртко *разг.* окретан, спретан

вертлю́г, -а́ *м* 1. *анат.* глава *ж* бутне кости 2. *тех.* обртац, рукавац, чеп

вертля́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *разг.* жив, покретан, немиран; **~ ребёнок** живо, немирно дете

вертолёт, -а *м* хеликоптер

вертолётн||ый, -ая, -ое хеликоптерски

вертопра́х, -а *м разг.* ветропир, ветрогоња

верту́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. окретаљка, обртаљка 2. *разг.* намигуша, шмизла

ве́рующ||ий, -его *м* верник

верф||ь, -и *ж* бродоградилиште *с*

верх, -а *м, лок.* **о -е, на -у́** 1. (*мн.* **-и́, -о́в**) горњи део, врх; **~ горы́** планински врх 2. (*мн.* **-а́, -о́в**) лице *с*, горњиште *с*; **суко́нный ~** лице од чоје 3. *само јд. чего фиг.* врхунац; **~ соверше́нства** врхунац савршенства; **быть на ~у́ блаже́нства** бити на врхунцу блаженства 4. *само мн.* **-и́, -о́в** врхови, владајући кругови; **встре́ча в ~а́х** сусрет (састанак) на врху (на највишем нивоу) 5. *об. мн.* **-и́, -о́в** *муз.* високи тонови ◇ **взять (одержа́ть) ~** узети превагу, победити

ве́рхн||ий, -яя, -ее 1. горњи; **~ эта́ж** последњи спрат; **~яя па́луба** горња палуба; **~ее тече́ние реки́** горњи ток реке 2. горњи; **~яя оде́жда** капут 3. *муз.* горњи (*регистар итд.*) ◇ **~яя пала́та** *полит.* горњи дом

верхове́нств||о, -а *с заст.* главарство

верхо́вн||ый, -ая, -ое врховни, највиши, главни; **~ая власть** врховна власт; **~ое кома́ндование** врховна команда ◇ **Верхо́вный Сове́т СССР** Врховни совјет СССР

верхово́д, -а *м разг.* коловођа

верхово́||дить, -жу, -дишь, -дят *несврш. кем, чем разг.* бити коловођа, командовати

верхов||о́й[1], **-а́я, -о́е** 1. јахаћи, јахачки; **~а́я ло́шадь** јахаћи коњ; **~а́я езда́** јахање 2. **верхов|о́й, -о́го** *м* јахач, коњаник; **посла́ть ~о́го с донесе́нием** послати коњаника са извештајем

верхов||о́й[2], **-а́я, -о́е** 1. горњи, у горњем делу 2. *разг.* висински

верхо́вь||е, -я *с, мн.* **-я, -ев** горњи ток реке; **~ Во́лги** горњи ток Волге

верхогля́д, -а *м разг.* површан, плитак човек

верхогля́дств||о, -а *с разг.* површност *ж*, плиткост *ж*

верхола́з, -а *м* радник на високоградњи

ве́рхом *прил.* 1. с горње стране, одозго; **идти́ ~** ићи с горње стране 2. *разг.* до врха; **насы́пать крупы́ в ча́шку ~** насути прекрупу у шољу до врха

верхо́м *прил.*: **е́здить ~** јахати

верху́шечн||ый, -ая, -ое горњи, при врху; **~ проце́сс в лёгких** процес на врховима плућа

верху́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. врх *м*, вршак *м*; **~ де́рева** врх дрвета; **~ лёгкого** *анат.* плућни вршак 2. *фиг. разг.* врхови *мн. м* (*друштва*); **пра́вящая ~** владајућа клика

ве́рчен||ый, -ая, -ое *нар.* лакомислен, ветропираст

ве́рш||а, -и *ж риб.* врша

верши́н||а, -ы *ж* 1. врх *м*; **~ горы́** врх планине 2. *фиг.* врхунац *м*; **~ сла́вы** врхунац славе; **~ тво́рчества** врхунац стваралаштва ◇ **~ угла́** *геом.* теме угла, врх кута

верши́нн||ый, -ая, -ое при врху; **~ые ве́тви** гране при врху

верши́тел||ь, -я *м књиш.* господар, властодржац; **~ су́деб** господар људских живота

верш||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш.* 1. *чем* решавати, одлучивати *шта*; управљати *чим*; **~ су́дьбами** решавати судбине; **~ дела́ми** управљати пословима 2. *что књиш.* вршити; **~ во́лю** *кого, чью* вршити вољу *кога, чију*

верш||и́ться, -и́тся -а́тся *несврш. књиш.* вршити се

вершко́в||ый, -ая, -ое величине вершока

верш||о́к, -ка́ *м* вершок (*стара руска мера за дужину равна 4,4 см*)

вес, -а (-у) *м* 1. *физ.* тежина *ж*; **а́томный ~** атомска тежина; **уде́льный ~** специфична тежина 2. тежина *ж*, вага *ж*; **определи́ть ~** одредити тежину; **приба́вить, потеря́ть в ~е** добити, изгубити у тежини; **~ом в два килогра́мма** тежак два килограма; **чи́стый ~** чиста вага; **живо́й ~** жива вага 3. *фиг.* ауторитет, углед, утицај; **челове́к с больши́м ~ом** веома утицајан човек ◇ **на ~ зо́лота** скупље од злата

веселе́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* постајати весео, веселији

весел||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* веселити, развесељавати, забављати; **~ пу́блику** забављати публику

весел||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *несврш.* веселити се, забављати се

ве́село 1. *прил.* весело; **~ смея́ться** весело се смејати 2. *у функц. предик.* весело је; **мне о́чень ~** веома ми је весело

весёлост||ь, -и *ж* веселост

весёл||ый, -ая, -ое; ве́сел, весела́, ве́село 1. весео; **быть в ~ом настрое́нии** бити весео; **~ взгляд** ведар поглед; **у него́ ~ хара́ктер** он је веселе нарави 2. забаван, ведар; **~ая шу́тка** забавна шала

весе́ль||е, -я *с* 1. весеље, веселост *ж*, радост *ж* 2. забава *ж*, разонода *ж*, весеље

весéльн||ый, -ая, -ое *и* **вёсельн||ый, -ая, -ое** који се односи на весло; **~ая лóдка** чамац на весла; **~ая лóпасть** лопатица весла

весельчáк, -á *м разг.* весељак, шаљивчина

весéнн||ий, -яя, -ее пролећни, пролетњи; **~ сев** пролећна сетва; **~ие канúкулы** пролећни школски распуст; **~ее равнодéнствие** пролећна равнодневица

вéс||ить, вéшу, -ишь, -ят *несврш.* **1.** вагати, тежити, бити тежак; **~ дéсять килогрáммов** бити тежак десет килограма **2.** *фиг.* значити, имати значаја

вéск||ий, -ая, -ое; вéсок, -á *и* **-а, -о 1.** тежак **2.** *фиг.* озбиљан, убедљив, уверљив; **~ дóвод** озбиљан разлог; **~ аргумéнт** убедљив аргуменат

весл||ó, -á *с, мн.* **вёсла, вёсел, вёслам** весло; **идтú на вёслах** возити се у чамцу веслајући

весн||á, -ы *ж, мн.* **вёсны, вёсен, вёснам** пролеће *с*; **рáнняя ~** рано пролеће; **~ приближáется** пролеће је на помолу

веснóй *прил.* у пролеће, с пролећа; **~ э́того гóда** пролетос

веснýш||ки, -ек *мн.* (*јд.* **веснýшк|а, -и** *ж*) пеге *мн. ж*

веснýшча||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то пегав; **~тое лицó** пегаво лице

весов||óй[1], **-áя, -óе 1.** тежински; **~áя единúца** јединица тежинске мере; **~áя категóрия** тежинска категорија **2.** који се продаје на кило; **~ хлеб** хлеб на кило

весов||óй[2], **-áя, -óе** вагин; **~ сбор** вагарина

весовщúк, -á *м* вагач, вагаџија

весóм||ый, -ая, -ое; весóм, -а, -о *књиш.* **1.** мерљив, измерљив (*по тежини*) **2.** *фиг.* значајан, осетан, убедљив; **~ вклад** значајан допринос

вест, -а *м пом.* **1.** запад; **взять курс на ~** узети курс на запад **2.** западњак, западни ветар

вестú, ведý, ведёшь, ведýт; *прошл.* **вёл, велá, велó** *несврш.* **1.** *кого, что* водити; **~ ребёнка в шкóлу** водити дете у школу; **~ пóд руку** водити под руку **2.** *что* возити *шта*, управљати *чим;* **~ машúну** возити кола **3.** *что* водити *шта*, руководити *чим*; **~ делá** водити послове, руководити пословима; **~ заседáние** руководити састанком; **~ передáчу** водити емисију; **~ хозя́йство** водити домаћинство (кућу) **4.** *что* водити; **~ борьбý** водити борбу, борити се; **~ перегов́оры** водити преговоре, преговарати; **~ войнý** ратовати; **~ борьбý** *с кем* водити борбу, борити се *против кога;* **~ строúтельство** изводити (обављати) грађевинске радове **5.** *само 3. л.* водити, ићи; **дорóга ведёт в лес** пут води у шуму **6.** *само 3. л. к чему* водити, приводити; **э́то ни к чемý не ведёт** то ничему не води **7.** *чем по чему* проводити, прелазити, повлачити, превлачити; **~ смычкóм по стрýнам** превлачити гудалом по жицама ◇ **~ себя́** владати се, понашати се; **~ (своё) начáло** потицати; **он и ýхом (брóвью, нóсом) не ведёт** ни да оком трепне

вестибуля́рн||ый, -ая, -ое: ~ аппарáт *анат.* вестибуларни апарат

вестибю́л||ь, -я *м* вестибил, вестибул, предворје *с*

вестúмо *уметн. р. нар.* разуме се, наравно

вестúсь, ведётся, ведýтся; *прошл.* **вёлся, велáсь, велóсь** *несврш.* **1.** водити се, вршити се, обављати се; **ведýтся перегов́оры** воде се преговори; **перепúска ведётся на рýсском языкé** преписка се води (обавља) на руском језику **2.** бити уобичајен; **так ведётся úсстари** тако је од давнина (од памтивека)

вéстник, -а *м* **1.** весник, гласник; **~ мúра** весник мира **2.** весник, гласник; гласило *с*; **~ Акадéмии наýк СССР** гласник Академије наука СССР

вестовó||й, -го *м војн.* ордонанс

вéсточ||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем., хип. разг.* вест

вест||ь[1], **-и** *ж, мн.* **-и, -éй** вест, глас *м*, извештај *м*; **хорóшие ~и** добре вести; **~ о побéде** вест о победи ◇ **бéз ~и пропáсть** нестати без трага и гласа; **бéз ~и пропáвший** нестао у рату

весть[2]: **бог ~** бог би га знао; **не бог ~ что** није богзна шта, није ништа нарочито

вес||ы́, -óв *мн.* **1.** вага *ж*; **аптéкарские ~** апотекарска вага; **десятúчные ~** децимална вага **2. Весы́** *астр.* Теразије *мн. ж*, Вага *ж*

весь, всегó *м*, **вся, всей** *ж*, **всё, всегó** *с, мн.* **все, всех** *зам.* **1.** сав, цео, читав; **всё лéто** цело лето; **во всём мúре** у читавом свету; **всю дорóгу** целим путем; **~ гóрод** читав град; **со всех сторóн** са свих страна; **2. всё, всегó** *с* све; **всегó боя́ться** плашити се свега; **емý всё интерéсно** њега све интересује; **он на всё спосóбен** он је на све способан **3. все, всех** *мн.* сви; **э́то все знáют** то сви знају, то је свима познато; **вчерá все приéхали** јуче су сви стигли ◇ **бóльше всегó** највише; **лýчше всегó** најбоље; **чáще всегó** најчешће; **во весь гóлос** на сав глас; **от всегó сéрдца** од свег срца; **изо всéх сил** из све снаге; **всё равнó** а) свеједно б) у сваком случају, без обзира *на шта;* **при всём том** уза све то; **всё вмéсте взя́тое** све скупа; **всё же** ипак; **прéжде всегó** пре свега; **всегó хорóшего!** све најбоље!; **всегó!** *разг.* довиђења!, здраво!; **у негó не все дóма** *разг.* није при себи, нису му све козе на броју

весьмá *прил. књиш.* веома, врло; **я ~ рад э́тому** ја се томе веома радујем; **~ желáтельно** веома је пожељно

ветвúс||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то гранат, разгранат; **~ дуб** разгранат храст

ветв||úться, -úтся, -я́тся *несврш.* гранати се, пуштати гране

ветв||ь, -и *ж, мн.* **-и, -éй 1.** грана; огранак *м*; **~и дéрева** гране дрвета **2.** *фиг.* огранак *м*, линија; **боковáя ~** побочна линија

вéт||ер, -ра (-ру) *м, лок.* **о -ре, на -рý,** *мн.* **-ры, -ров** ветар; **сéверный ~** северни ветар, северац; **ю́жный** јужни ветар, југо; **рéзкий ~** оштар ветар; **попýтный ~** повољан ветар; **стоя́ть на ~рý** стајати на ветрометини ◇ **у негó ~ в головé** он је веома лакомислен; **бросáть словá на ~** бацати речи у ветар; **бросáть дéньги на ~** бацати новац у воду, фућкати новац; **какúм ~ом занеслó** *кого, что* који је ђаво донео *кога, шта*; **подбúтый ~ром** *разг.* без поставе, лаган (*о капуту итд.*); **держáть нос пó ветру** *разг.* управљати се према приликама; **ищú ~ра в пóле** *разг.* пиши кући пропало

ветерáн, -а *м* ветеран; **~ы войны́** ратни ветерани

ветеринáр, -а *м* ветеринар

ветеринáри||я, -и *ж* ветерина

ветеринáрн||ый, -ая, -ое ветеринарски; **~ая лечéбница** ветеринарска амбуланта; **~ врач** ветеринар

вéт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** грана **2.** огранак *м*, крак *м*; **железнодорóжная ~** крак железнице

ветл||á, -ы́ *ж, мн.* **вётлы, вётел** *бот.* бела врба, бела ива

ве́т||о *непром. с књиш.* вето *м*; **наложи́ть ~** *на что* ставити вето *на шта;* **пра́во ~** право вета

вето́шник, -а *м заст.* старинар, ритар, прњар

ве́тош||ь, -и *ж зб.* стареж *м*, дроњци *мн. м*, крпе *мн. ж*

ве́треник, -а *м разг.* ветрогоња, ветропир, ветрењак

ве́треница||а [1], **-ы** *ж разг.* ветропирка, лакомислена, ветрењаста жена

ве́треница||а [2], **-ы** *ж бот.* саса, шумарица

ве́трено *прил.* 1. лакомислено, ветропирасто, ветрењасто 2. *у функц. предик. безл.* ветровито је; **сего́дня ~** данас је ветровито

ве́треност||ь, -и *ж* лакомисленост, ветропирство *с*

ве́тре||ный, -ная, -ное; -н, -на, -но 1. ветровит; **~ная пого́да** ветровито време 2. лакомислен, ветропираст, ветрењаст; **~ная же́нщина** ветропирка

ветри́л||о, -а *с заст.* једро, једрило ◊ **без руля́ и ветри́л** куда ветар носи, без правца и циља

ветров||о́й, -а́я, -о́е 1. ветров; **~ шквал** налет ветра 2. онај који служи за заштиту од ветра; **~о́е стекло́** шофершајбна

ветрого́н, -а *м разг.* ветрогоња, ветропир, ветрењак

ветродви́гател||ь, -я *м* мотор на ветар

ветрозащи́тн||ый, -ая, -ое који штити од ветра; **~ые по́лосы** шумски појасеви који штите од ветра

ветроме́р, -а *м* ветромер, анемометар

ветросилов||о́й, -а́я, -о́е: ~а́я устано́вка уређај који се покреће снагом ветра

ветря́к, -а́ *м* 1. *разг.* мотор на ветар 2. ветрењача *ж*

ветря́н||ка [1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* ветрењача

ветря́нк||а [2], **-и** *ж разг.* оспице *мн. ж*, мале богиње

ветрян||о́й, -а́я, -о́е који се покреће снагом ветра, на ветар; **~ дви́гатель** мотор на ветар; **~а́я ме́льница** ветрењача

ве́трян||ый, -ая, -ое: ~ая о́спа *мед.* оспице, мале богиње

ве́тх||ий, -ая, -ое; ветх, -а́, -о 1. стар, трошан; **~ до́мик** трошна кућица 2. похабан, излизан; **~ая оде́жда** похабано одело 3. *фиг.* оронуо, изнемогао, онемоћао; **~ стари́к** оронуо старац ◊ **Ве́тхий заве́т** Стари завет

ветхозаве́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* старозаветни 2. *фиг. ирон.* старински, препотопан

ве́тхост||ь, -и *ж* 1. старост, трошност 2. *фиг.* оронулост, изнемоглост

ветчин||а́, -ы́ *ж* шунка; **бутербро́д с ~о́й** сендвич са шунком

ветчи́нн||ый, -ая, -ое од шунке; **~ая колбаса́** кобасица шункарица

ветша́||ть, -ет, -ют *несврш.* 1. рушити се, постајати трошан (*о кући итд.*) 2. хабати се (*о одећи*)

ве́х||а, -и *ж* 1. путоказ *м*, међаш *м*; плутача, бова; **ста́вить ~и** постављати путоказе 2. *об. мн.* **-и, вех** важна етапа; **основны́е ~и ру́сской исто́рии** основне етапе руске историје

ве́ч||е, -а *с ист.* веће; народни скуп (*у старој Русији*)

ве́чер, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** 1. вече *с*, вечер *ж*; **к ~у, под ~** предвече; **по ~а́м** увече, вечером; **ка́ждый ~** свако вече; **наступи́л ~** спустило се вече 2. вече *с*, посело *с*; **зва́ный ~** свечано вече (*уз позивнице*); **танцева́льный ~** игранка ◊ **у́тро ~а мудрене́е** *посл.* паметније (старије) је јутро од вечери

вечере́||ть, -ет *безл. несврш.* смркава се, пада мрак

вечери́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** вечеринка, седељка, журка *м*; **студе́нческая ~** студентска вечеринка; **устро́ить ~ку** приредити (направити) журку

вечерко́м *прил. разг.* увече, вечером; **я зайду́ к вам ~** увече ћу навратити до вас

вече́рн||ий, -яя, -ее 1. вечерњи; **~яя газе́та** вечерње новине; **~яя заря́** вечерње руменило; **~яя шко́ла** вечерња школа; **~ее отделе́ние** вечерња настава (*на високим школама*) 2. за вече, вечерњи; **~ее пла́тье** вечерња хаљина

вече́рник, -а *м разг.* ученик вечерње школе; студент вечерње наставе

вече́р||ня, -ни *ж, ген. мн.* **-ен** *цркв.* вечерње *с*, вечерња црквена служба

ве́чером *прил.* увече, вечером; **по́здно ~** касно увече; **сего́дня ~** вечерас; **вчера́ ~** синоћ

ве́чно *прил.* 1. вечно, вечито 2. *разг.* увек; **он ~ недово́лен** он је увек незадовољан

вечнозелён||ый, -ая, -ое зимзелен; **~ые расте́ния** зимзелене биљке

ве́чност||ь, -и *ж* 1. вечност 2. *разг.* вечност, веома дуго; **мы с ва́ми не ви́делись це́лую ~** нисмо се видели читаву вечност ◊ **ка́нуть в ~** пасти у заборав; **отойти́ в ~** умрети

ве́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. вечан, вечит; **~ная и́стина** вечна истина; **~ная сла́ва геро́ям** вечна слава херојима 2. вечит, сталан, трајан 3. *разг.* вечит; **~ные ссо́ры** вечите свађе ◊ **~ная мерзлота́** вечито смрзнута земља; **~ное перо́** налив-перо; **на ве́ки ~ные** заувек; **~ная ка́торга** доживотна робија; **~ студе́нт** вечити студент

ве́шал||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. вешалица; чивилук *м* 2. *разг.* гардероба; **сдать пальто́ на ~ку** предати капут у гардеробу 3. петља (*за вешање одеће*)

ве́ша||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. *что* вешати, качити; **~ карти́ну** вешати слику 2. *кого* вешати, кажњавати вешањем ◊ **~ го́лову** очајавати; **~ нос** обарати нос; **~ всех соба́к** *на кого разг.* грдити, олајавати *кога*

ве́ша||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* вагати, мерити; **~ това́р** вагати робу

ве́ша||ться [1], **-юсь, -ешься, -ются** *несврш.* вешати се ◊ **~ на ше́ю** *кому разг.* вешати се око врата *коме*, облетати *око кога*

ве́ша||ться [2], **-юсь, -ешься, -ются** *несврш. разг.* мерити се, вагати се

ве́шн||ий, -яя, -ее *заст.* пролећни, пролетњи; **~ие во́ды** пролећне воде

веща́ни||е, -я *с* 1. радио-емисија *ж*, емитовање 2. *заст.* прорицање, предсказивање

веща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. емитовати, емитирати (*преко радија*) 2. *заст.* прорицати, предсказивати

вещев||о́й, -а́я, -о́е: ~ склад складиште војне одеће и обуће; **~о́е дово́льствие** војна опскрба; **~ мешо́к** војничка торба, војнички ранац

веще́ственност||ь, -и *ж фил.* материјалност, телесност

веще́ственн||ый, -ая, -ое материјалан; **~ мир** материјални свет ◊ **~ое доказа́тельство** *правн.* корпус деликти

веществ||о́, -а́ *с* материја *ж*, супстанца *ж*; **органи́ческие ~а́** органске материје; **пита́тельные ~а́** хранљиве материје; **взры́вчатые ~а́** експлозиви; **отравля́ющие ~а́** отровне супстанце ◊ **обме́н веще́ств** *физиол.* метаболизам

ве́щ||ий, -ая, -ее *заст. песн.* пророчански; **~ие слова́** пророчанске речи

вещи́ц||а, -ы *ж дем.* стварчица

ве́щн||ый, -ая, -ое: ~ое пра́во *правн.* стварно право

вещу́н, -а́ *м заст.* пророк, предсказивач

вещу́н||ья, -ьи *ж, ген. мн.* **-ий** *заст.* пророчица

вещ||ь -и *ж, мн.* **-и, -е́й** 1. ствар, предмет *м* 2. *мн.* **-и, -е́й** ствари, предмети *мн. м* личне потрошње; **собра́ть свои́ ~и** спаковати своје ствари; **доста́вить ~и на вокза́л** допремити пртљаг на станицу 3. ствар, дело *с (књижевно, музичко)*; **уда́чная ~** успела ствар; **сла́бая ~** слаба ствар 4. *разг.* ствар; **меня́ интересу́ет одна́ ~** једна ствар (нешто) ме интересује; **произошла́ непоня́тная ~** десило се нешто несхватљиво; **взгляд на ~и** поглед на ствари; **вот э́то ~!** то је тек нешто!, то је оно право! ◇ **вника́ть в су́щность ~е́й** улазити у суштину ствари; **в поря́дке ~е́й** природно, нормално; **называ́ть ~и свои́ми имена́ми** називати ствари правим именом

ве́ял||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** вејалица

ве́яни||е, -я *с* 1. вејање *(зрна)* 2. дување, пухање, пирење *(ветра)* 3. *фиг.* струјање, правац *м*; тенденција *ж*; **но́вые ~я в иску́сстве** нова струјања у уметности

ве́ять, ве́ю, ве́ешь, ве́ют *несврш.* 1. вејати *(зрно)* 2. *само 3. л.* дувати, пухати, пирити; **ве́тер ве́ет** ветар пири 3. *безл. чем* одисати; мирисати *на шта;* **ве́ет прохла́дой** осећа се свежина; **ве́ет весно́й** мирише на пролеће 4. *само 3. л.* лепршати се, лелујати се; **ве́ют знамёна** заставе се лепршају

вжать, вожму́, вожмёшь, вожму́т; вжа́тый *сврш.* стиснути, увући, угурати

вжа́ться, вожму́сь, вожмёшься, вожму́тся *сврш.* приљубити се, стиснути се, увући се; **~ в сте́ну** приљубити се уза зид

вжива́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. во что разг.* уживљавати се *у шта,* навикавати се *на шта*

вжима́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* стискати, увлачити, гурати

вжима́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* приљубљивати се, стискати се, увлачити се

вжи́||ться, -ву́сь, -вёшься, -ву́тся; *прошл.* **-лся, -ла́сь, -ло́сь** *сврш. во что разг.* уживети се *у шта,* навикнути се *на шта;* **~ в свою́ роль** уживети се у своју улогу

взад *прил. разг.* назад, натраг; **~ и вперёд** напред-назад, тамо-амо; **ни ~ ни вперёд** ни макац

взаи́мност||ь, -и *ж* 1. узајамност; **отвеча́ть ~ью** узвраћати љубав; **по́льзоваться ~ью** уживати *(чију)* љубав 2. реципроцитет *м*, реципрочност; **на при́нципах ~и** на начелима реципрочности

взаи́м||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. узајаман; **~ное дове́рие** узајамно поверење; **~ная по́мощь** узајамна помоћ 2. реципрочан

взаимовы́год||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но узајамно користан, обострано користан

взаимовы́ручк||а, -и *ж* узајамна помоћ

взаимоде́йстви||е, -я *с* 1. међусобна, узајамна повезаност; **в те́сном ~и** у узајамном контакту, у уској повезаности; **~ спро́са и предложе́ния** узајамна повезаност потражње и понуде 2. *војн*, сарадња *ж*, заједничко деловање; **~ пехо́ты и артилле́рии** заједничко деловање пешадије и артиљерије

взаимоде́йств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* сарађивати, заједнички, споразумно деловати

взаимозави́симост||ь, -и *ж* узајамна зависност, повезаност, корелација

взаимообусло́вленност||ь, -и *ж* међусобна, узајамна условљеност, међусобни утицај

взаимоотноше́ни||е, -я *с* 1. међусобни однос, међусобна веза 2. *мн.* **-я, -й** узајамни однос; **норма́льные ~я** нормални узајамни однос

взаимопо́мощ||ь, -и *ж* узајамна помоћ; **догово́р о ~и** уговор о узајамној помоћи; **ка́сса ~и** каса узајамне помоћи

взаимопонима́ни||е, -я *с* међусобно разумевање; **дости́чь по́лного ~я** постићи потпуно међусобно разумевање

взаимосвя́з||ь, -и *ж* међусобна веза, повезаност; **~ явле́ний** повезаност појава

взаймы́ *прил.* на зајам; **взять ~** узети на зајам, узајмити, посудити; **дать ~** дати на зајам, позајмити, посудити

взаме́н 1. *прил.* у замену; **получи́ть ~** добити у замену 2. *предл. с ген.* место, уместо

взаперти́ *прил.* под кључем, у затвореној просторији; **держа́ть** *кого* **~** држати *кога* под кључем, не пуштати *кога* из куће

взапра́вдашн||ий, -яя, -ее *нар.* истински, прави

взапра́вду *прил. нар.* заиста, стварно; **~ так бы́ло?** да ли је заиста тако било?

вза́пуски *прил. разг.* утркујући се, надмећући се; **бе́гать ~** утркивати се

взасо́с *прил. нар.:* **целова́ться ~** љубити се жарко, страсно

взатя́жку *прил. нар.:* **кури́ть ~** пушити увлачећи дим

взахлёб *прил. нар.:* **хвали́ть ~** хвалити на сва уста

вза́шей *и* **взаше́й** *прил. нар.:* **~ вы́гнать** грубо отерати

взба́дрива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* бодрити, храбрити, соколити

взбаламу́||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный 1. *что нар.* узмућкати, узбуркати 2. *кого фиг. разг.* узнемирити, узбунити, ускомешати

взба́лмош||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* раздражљив, неуравнотежен, необуздан

взба́лтыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* мућкати; **пе́ред употребле́нием ~** пре употребе промућкати

взбега́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* устрчавати, пењати се трчећи

взбе||жа́ть, -гу́, -жи́шь, -гу́т *сврш.* устрчати, попети се трчећи

взбелен||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. нар.* разјарити, довести до беснила

взбелен||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. нар.* разјарити се, помамити се, побеснети

взбеси́ть, взбешу́, взбе́сишь, взбе́сят; взбешённый *сврш. разг.* разбеснети, разјарити

взбеси́ться, взбешу́сь, взбе́сишься, взбе́сятся *сврш.* 1. *само 3. л.* побеснети, постати бесан *(о животињама)* 2. *фиг. разг.* разбеснети се, разјарити се; помамити се

взбива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. протресати, растресати; **~ соло́му** растресати сламу; **~ во́лосы** тапирати косу 2. мутити, лупати; **~ желтки́** мутити жуманца

взбива́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. протресати се,

растресати се, постајати ваздушаст 2. мутити се, лупати се

взбира́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* пењати се, успињати се, пентрати се, верати се

взбить, взобью́, взобьёшь, взобью́т; взби́тый *сврш.* 1. протрести, растрести; ~ **поду́шку** протрести јастук; ~ **во́лосы** натапирати косу 2. умутити, улупати; ~ **сли́вки** улупати павлаку

взби́ться, взобьётся, взобью́тся *сврш.* 1. протрести се, растрести се, постати ваздушаст 2. умутити се, улупати се

взбодр|и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. разг.* ободрити, охрабрити, осколити

взбодр||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. разг.* ободрити се, охрабрити се, осоколити се

взболта́||ть, -ю, -ешь, -ют; взбо́лтанный *сврш.* промућкати; ~ **миксту́ру** промућкати микстуру

взборо||зди́ть, -зжу́, -зди́шь, -здя́т; -ждённый *сврш.* избраздати

взборон||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* избранати, издрљати, продрљати

взбра́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* набацивати, бацати горе, увис

взбреда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* верати се, пењати се (*с напором*) ◇ ~ **в го́лову (на ум)** падати на памет

взбре||сти́, -ду́, -дёшь, -ду́т; *прошл.* **взбрёл, -ла́, -ло́** *сврш. разг.* узверати се, успети се (*с напором*) ◇ ~ **в го́лову (на ум)** пасти на памет

взбро́||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* набацити, бацити горе, увис

взбры́згива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *разг.* шкропити, прскати 2. *нар. шаљ.* прослављати, обележавати (*уз пиће*)

взбры́зн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* 1. *разг.* попрскати, пошкрапити; ~ **цветы́** попрскати цвеће 2. *нар. шаљ.* прославити, обележити (*уз пиће*)

взбудора́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* узнемиравати, узрујавати, узбуњивати

взбудора́жива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* узнемиравати се, узрујавати се, узбуђивати се

взбудора́ж||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. разг.* узнемирити, узрујати, узбунити

взбудора́ж||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш. разг.* узнемирити се, узрујати се, узбунити се

взбунт||ова́ть, -у́ю, у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* узбунити, подићи на буну, устанак

взбунт||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш.* узбунити се, подићи буну, устанак, побунити се

взбурл||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш.* запенушати, усталасати

взбуха́||ть, -ет, -ют *несврш.* 1. бубрети, пупити (*о пупољцима итд.*) 2. надолазити, бујати (*о реци*)

взбу́х||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **взбу́х, -ла, -ло** *сврш.* 1. набубрети, напупити; **по́чки на дере́вьях** ~**ли** дрвеће је напупило 2. надоћи, набујати (*о реци*)

взбу́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* оштар прекор, грдња, батине *мн. ж*; **получи́ть** ~**ку** бити изгрђен на пасја кола, добити опасне батине; **зада́ть** ~**ку** *кому* избрусити, изрибати *кога*

взва́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. пртити, натоваривати, наваљивати 2. *фиг. разг.* сваљивати, пребацивати (*посао на некога итд.*)

взв||али́ть, -алю́, -а́лишь, -а́лят; -а́ленный *сврш.* 1. упртити, натоварити, навалити; ~ **но́шу на́ спину** натоварити бреме на леђа 2. *фиг. разг.* свалити, пребацити; ~ **всю рабо́ту** *на кого* свалити сав посао *на кога*; ~ **отве́тственность** *на кого* пребацити одговорност *на кога*

взве́||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* 1. измерити, извагати; ~ **това́р** измерити робу 2. *фиг.* проценити, одмерити; ~ **все до́воды за и про́тив** проценити све доказе за и против

взве́||ситься, -шусь, -сишься, -сятся *сврш.* извагати се, измерити се

взве||сти́, -ду́, -дёшь, -ду́т; *прошл.* **взвёл, -ла́, -ло́; -дённый** *сврш. что на кого* приписати *коме шта;* ~ **обвине́ние** *на кого* приписати *коме* кривицу, окривити *кога*; ~ **клевету́** *на кого* оклеветати *кога* ◇ ~ **куро́к** запети окидач

взвес||ь, -и *ж хем.* суспензија

взве́шивани||е, -я *с* вагање, мерење

взве́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. мерити, вагати 2. *фиг.* процењивати, одмеравати

взве́шива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* вагати се, мерити се

взвива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* узвијати, подизати; ковитлати

взвива́||ться, -ется, -ются *несврш.* узвијати се, узлетати; ковитлати се

взвизг, -а *м разг.* врисак, цик

взви́згива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* вриштати, цикати, крештати

взви́згн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* вриснути, цикнути, закрештати

взвин||ти́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т; взви́нченный *сврш. разг.* узбудити, изнервирати, раздражити, узрујати; ~ **не́рвы** *кому* изнервирати *кога* ◇ ~ **це́ны** набити цене

взвин||ти́ться, -чу́сь, -ти́шься, -тя́тся *сврш. разг.* узбудити се, изнервирати се, раздражити се, узрујати се

взви́нчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* узбуђивати, нервирати, раздраживати, узрујавати

взви́нчива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* узбуђивати се, нервирати се, раздраживати се, узрујавати се

взви||ть, взовью́, взовьёшь, взовью́т; *прошл.* **-л, -ла́, -ло; взви́тый** *сврш.* узвити, подићи; усковитлати, узвитлати; **ве́тер взвил пыль** ветар је подигао прашину

взви́||ться, взовьётся, взовью́тся; *прошл.* **-лся, -ла́сь, -ло́сь** *сврш.* узвити се, винути се; усковитлати се

взви́хр||иться, -ится, -ятся *и* **взвихр||и́ться, -и́тся, -я́тся** *сврш. разг.* усковитлати се, ускомешати се

взвод [1], **-а** *м војн.* вод; **команди́р** ~**а** водник

взвод [2], **-а** *м* зубац, клинац (*код ватреног оружја*); **куро́к на** ~**е** окидач је запет; **предохрани́тельный** ~ осигурач ◇ **на** ~**е** *разг.* а) припит б) узбуђен, узрујан

взво||ди́ть, -жу́, взво́дишь, взво́дят *несврш. что на кого* приписивати *коме шта*; ~ **обвине́ние** *на кого* приписивати *коме* кривицу, окривљавати *кога*; ~ **клевету́** *на кого* клеветати *кога* ◇ ~ **куро́к** запињати окидач

взво́дн||ый, -ая, -ое 1. водни; ~ **команди́р** водник 2. **взво́дн|ый, -ого** *м* водник

взволно́ванно *прил.* узрујано, узбуђено, узнемирено

взволно́ванност||ь, -и *ж* узрујаност, узбуђеност, узнемиреност

взволно́ва||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно узрујан, узбуђен, узнемирен; ~ **го́лос** узбуђен глас; **у него́ ~ вид** он изгледа узрујан

взволн||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* 1. *что* усталасати, ускомешати 2. *кого* узрујати, узбудити, узнемирити

взволн||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш.* 1. *само 3. л.* усталасати се, узбуркати се, ускомешати се 2. узрујати се, узбудити се, узнемирити се

взвы||ть, взвою́, взвоёшь, взвою́т; *прошл.* **-л, -ла, -ло** *сврш.* 1. заурлати, заурликати 2. *нар.* заридати, закукати, залелекати; ~ **от бо́ли** зајечати од бола

взгляд, -а *м* 1. поглед; **при́стальный ~** продоран поглед; **обвести́ (оки́нуть) ~ом** *что* обухватити погледом *шта*; **бро́сить ~** бацити поглед; **сме́рить ~ом** *кого* одмерити од главе до пете *кога;* **обменя́ться ~ами** измењати погледе 2. поглед, гледиште *с*, мишљење *с*; **пра́вильный ~ на жизнь** правилан поглед на живот 3. *мн.* **-ы, -ов** погледи, убеђења *мн. с*, ставови; **полити́ческие ~ы** политички ставови; **нау́чные ~ы** научни погледи; **разделя́ть** *чьи* **~ы** делити *чије* погледе (*чија* убеђења) ◊ **на ~** судећи по спољашности; **на мой ~** по мом мишљењу; **как на ваш ~**? шта ви мислите?; **на пе́рвый ~, с пе́рвого ~а** на први поглед; **влюби́ться с пе́рвого ~а** заљубити се на први поглед

взгля́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* погледавати, бацати погледе

взгл||яну́ть, -яну́, -я́нешь, -я́нут *сврш.* 1. погледати, бацити поглед; ~ **на часы́** погледати на сат; ~ **в лицо́** погледати у лице 2. *фиг.* обратити пажњу; осврнути се; **на э́то де́ло на́до ~ серьёзно** ту ствар треба узети за озбиљно

взго́рь||е, -я *с разг.* брежуљак *м*, узвишица *ж*, брдашце

взгрева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* грдити, корити, псовати

взгре||ть, -ю, -ешь, -ют; -тый *сврш. нар.* изгрдити, укорити, испсовати

взгроможда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что на что разг.* с муком стављати, подизати *шта поврх чега*

взгроможда́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. на что разг.* с муком се пењати, верати се, пентрати се

взгромо||зди́ть, -зжу́, -зди́шь, -здя́т; -ждённый *сврш. что на что разг.* с муком ставити, подићи *шта поврх чега*

взгромоз||ди́ться, -жу́сь, -ди́шься, -дя́тся *сврш. на что разг.* с муком се успети, узверати се, успентрати се

взгрустн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. разг.* растужити се

взгрустн||у́ться, -ётся *безл. сврш. разг.*: **мне ~у́лось** обузела ме је туга

вздва́ива||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* удвајати (*редове*)

вздва́ива||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. пољопр.* преоравати

вздво́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* удвојити; **ряды́ ~й!** *војн.* у двојне редове, строј се!

вздво||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. пољопр.* преорати; ~ **пар** поугарити (*њиву*)

вздева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *заст.* подизати (*руке итд.*) 2. *нар.* стављати, натицати (*наочаре итд.*)

вздёргива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что разг.* подизати, задизати 2. *кого заст.* вешати

вздёрнут||ый, -ая, -ое: ~**нос** прћаст нос

вздёрн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* 1. *что разг.* подићи, задићи 2. *кого заст.* обесити; ~ **на ви́селицу** обесити

взде||ть, -ну, -нешь, -нут; -тый *сврш.* 1. *заст.* подићи; ~ **ру́ки** подићи руке 2. *нар.* ставити, натаћи; ~ **очки́** натаћи наочаре

вздор, -а *м разг.* глупост *ж*, бесмислица *ж*, будалаштина *ж*; **нести́ ~** лупетати којешта

вздо́р||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. разг.* свађати се, препирати се

вздо́рност||ь, -и *ж* 1. бесмисленост, глупост 2. *разг.* свадљивост, џандрљивост

вздо́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. бесмислен, глуп 2. *разг.* свадљив, џандрљив; **~ная стару́ха** свадљива (џандрљива) баба

вздорожа́||ть, -ет, -ют *сврш.* поскупети, постати скупљи

вздох, -а *м* уздах, уздисај; **глубо́кий ~** ду̏боки уздах ◊ **испусти́ть после́дний ~** издахнути, испустити душу; **до после́днего ~а** до последњег даха

вздохн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* 1. уздахнути, дахнути 2. *разг.* предахнути, одморити се ◊ ~ **свобо́дно** одахнути душом

вздра́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* трзати се, стресати се

вздремн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. разг.* одспавати, подремати (*мало*)

вздро́гн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* задрхтати, тргнути се, стрести се

вздува́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. узвитлавати, подизати 2. *нар.* раздувавати, распиривати (*ватру*) 3. *безл.* надимати, напухавати 4. *фиг. разг.* подизати, набијати (*цене*)

вздува́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. надувавати се, набубривати (*о једрима*) 2. надимати се, отицати 3. *фиг. разг.* скакати, пењати се (*о ценама*)

взду́ма||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* наумити, намислити; **он ~л прокати́ться за́йцем на трамва́е** дошло му је у главу да се џабе провоза трамвајем ◊ **не ~й** да се ниси шалио, немој ни да помишљаш

взду́ма||ться, -ется *безл. сврш. кому с инф. разг.* пасти на памет, прохтети се; **как ему́ ~ется** како му се прохте

взду́т||ый, -ая, -ое 1. надувен, отечен; **~ая щека́** отечен образ 2. *фиг. разг.* вештачки подигнут, повећан; **~ые це́ны** вештачки подигнуте цене

взду||ть, -ю, -ешь, -ют; -тый *сврш.* 1. усковитлати, узвитлати, подићи; **ве́тер ~л песо́к** ветар је усковитлао песак 2. *нар.* раздувати, распирити; ~ **ого́нь** распирити ватру 3. *безл.* надути, напухати; **у меня́ ~ло щёку** образ ми је отекао; **у него́ ~ло живо́т** стомак му се надуо 4. *фиг. разг.* подићи, набити (*цене*)

взду́||ться, -ется, -ются *сврш.* 1. надути се, набубрити; **паруса́ ~лись от ве́тра** једра су набубрила од ветра 2. надути се, отећи; **щека́ ~лась** образ је отекао 3. *фиг. разг.* скочити, попети се (*о ценама*)

взды́б||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.*: ~ **коня́** натерати коња да се пропне

взды́б||иться, -ится, -ятся *сврш.* 1. пропети се, подићи се (*о коњу*) 2. накострешити се (*о коси, длаци*)

вздыма́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* дизати, подизати; ~ **пыль** подизати прашину

вздыма́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. подизати се, уздизати се (*о прашини итд.*) 2. надимати се (*о грудима*)

вздыха́тел||ь, -я *м заст., шаљ.* заљубљеник, удварач

вздыха́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. уздисати 2. *о ком, чём, по кому, чему фиг.* уздисати, чезнути *за ким, чим;* ~ **по де́вушке** бити заљубљен у девојку

взима́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. зван.* убирати, наплаћивати; ~ **штраф** новчано кажњавати, наплаћивати новчану казну; ~ **по́шлину** наплаћивати царину

взира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* гледати, посматрати

взла́мыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* силом отварати, обијати, проваљивати

взлеле́||ять, -ю, -ешь, -ют *сврш. заст.* одгајити, однеговати (*с љубављу*)

взлёт, -а *м* 1. узлетање *с*, полет; ~ **самолёта** узлетање авиона 2. *фиг.* одушевљење *с*, полет, елан; ~ **тво́рческой мы́сли** полет стваралачке мисли

взлета́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* узлетати, полетати

взле||те́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т *сврш.* узлетети, полетети ◊ ~ **на во́здух** одлетети у ваздух, експлодирати

взлётн||ый, -ая, -ое за узлетање, за полетање; **~ая доро́жка** писта; **~ая полоса́** летилиште

взлом, -а *м* провала *ж*, обијање *с*; **кра́жа со ~ом** крађа са провалом

взлома́||ть, -ю, -ешь, -ют; взло́манный *сврш.* силом отворити, обити, провалити; ~ **дверь** провалити врата; ~ **оборо́ну врага́** извршити пробој, пробити одбрамбене линије непријатеља

взло́мщик, -а *м* провалник, обијач

взлохма́||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш. разг.* разбарушити, рашчупати, рашчерупати

взлохма́т||иться, -ится, -ятся *сврш. разг.* разбарушити се, рашчупати се; **во́лосы ~ились** коса се разбарушила

взлохма́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* разбарушивати, рашчупавати

взлохма́чива||ться, -ется, -ются *несврш.* разбарушивати се, рашчупавати се (*о коси*)

взмах, -а *м* мах, замах; **одни́м ~ом** једним замахом

взма́хива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. чем* замахивати, махати, витлати

взмахн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. чем* замахнути, махнути, завитлати; ~ **руко́й** махнути руком; ~ **флажко́м** махнути заставицом

взме||сти́, -ту́, -тёшь, -ту́т; *прошл.* **взмёл, -ла́, -ло́; -тённый** *сврш.* подићи, бацити увис

взмёт, -а *м* 1. подизање *с*, бацање *с* увис 2. *пољопр.* преоравање *с*, узоравање *с*

взмета́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* подизати, бацати увис

взметн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* 1. подићи, бацити увис 2. замахнути, махнути

взметн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* винути се, узлетети, узвити се; **пла́мя ~у́лось к не́бу** пламен се узви небу

взмётыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* подизати, бацати увис

взмётыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* узлетати, узвијати се

взмо́к||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **взмок, -ла, -ло** *сврш. разг.* ознојити се, постати мокар од зноја

взмол||и́ться, -ю́сь, взмо́лишься, взмо́лятся *сврш.* почети усрдно молити, умољавати

взмо́рь||е, -я *с* 1. приморје 2. жало

взмо||сти́ться, -щу́сь, -сти́шься, -стя́тся *сврш. разг.* попевши удобно се сместити, сести

взму||ти́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т; взму́ченный *сврш.* замутити узмутити

взмыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* полетати увис, узлетати

взмы́ленн||ый, -ая, -ое 1. покривен, обливен пеном (*о коњу*) 2. *фиг. разг.* ознојен, задихан (*о човеку*)

взмы́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* доводити до запењености (*коња*)

взмы́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* запенити (*коња*)

взмыть, взмо́ю, взмо́ешь, взмо́ют *сврш.* полетети увис, винути се; ~ **под облака́** винути се небу под облаке

взнос, -а *м* 1. плаћање *с*, уплата *ж* 2. улог; уплата *ж*; **внести́ ~** уплатити улог; **страховы́е ~ы** уплата за осигурање; **вступи́тельный ~** уписнина; **чле́нский ~** чланарина

взнузда́||ть, -ю, -ешь, -ют; взну́зданный *сврш.* зауздати

взну́здыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* зауздавати

взобр||а́ться, взберу́сь, взберёшься, взберу́тся; *прошл.* **-а́лся, -ала́сь, -ало́сь** *сврш.* попети се, успентрати се, узверати се; ~ **на́ гору** попети се на брдо; ~ **на де́рево** успентрати се на дрво

взо||йти́, -йду́, -йдёшь, -йду́т; *прошл.* **-шёл, -шла́, -шло́** *сврш.* 1. успети се, попети се; ~ **по ле́стнице** попети се уза степенице 2. *само 3. л.* изаћи, појавити се; **со́лнце ~шло́** сунце је изашло 3. *само 3. л.* нићи, проклијати; **пшени́ца ~шла́** пшеница је никла 4. *само 3. л. разг.* нарасти, подићи се (*о тесту*)

взор, -а *м* 1. поглед; **устреми́ть ~** *на что* уперити поглед *у шта* 2. *об. мн.* **-ы, -ов** *фиг.* пажња *ж*, интересовање *с*; **прикова́ть к себе́ все ~ы** привући свеопшту пажњу ◊ **поту́пить ~** оборити поглед

взорв||а́ть, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло; взо́рванный** *сврш.* 1. *что* дићи, бацити у ваздух, разнети експлозијом; ~ **мост** бацити мост у ваздух 2. *кого фиг. разг.* револтирати, разбеснети; **его́ слова́ ~а́ли меня́** његове речи су ме разбесниле

взорв||а́ться, -у́сь, -ётся, -у́тся; *прошл.* **-а́лся, -ала́сь, -ало́сь** *сврш.* 1. *само 3. л.* распрснути се, експлодирати; одлетети у ваздух, срушити се; **бо́мба ~ала́сь** бомба је експлодирала; **мост ~а́лся** мост је одлетео у ваздух 2. *фиг. разг.* разјарити се, разбеснети се

взра||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш. свеч.* одгајити, однеговати

взра́щива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. свеч.* гајити, неговати

взрев||е́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* 1. зарикати, заурлати, замукати 2. *фиг.* заурлати; **мото́ры ~е́ли** мотори су заурлали

взре́||зать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш.* расећи; ~ **арбу́з** расећи лубеницу

взреза́||ть, -ю, -ешь, -ют, взре́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* расецати, сећи

взросле́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* одрастати, постајати одрастао

взро́сл||ый, -ая, -ое 1. одрастао, зрео; ~ **ю́ноша**

зрео младић; **~ые де́ти** одрасла деца 2. **взро́сл|ый, -ого** *м* одрастао човек; **слу́шаться ~ых** слушати одрасле

взрыв, -а *м* 1. експлозија *ж*, прасак; **~ снаря́да** експлозија гранате 2. рушење *с* експлозијом, распрснуће *с*; **~ скалы́** рушење стене 3. *фиг.* експлозија *ж*, бура *ж*; **~ сме́ха** бура смеха; **~ аплодисме́нтов** бура аплауза; **~ гне́ва** експлозија гнева ◇ **демографи́ческий ~** демографска експлозија

взрыва́тел||ь, -я *м тех., војн* детонатор, упаљач; **~ заме́дленного де́йствия** детонатор са успореним дејством

взрыва́||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* копати, прекопавати; растресати

взрыва́||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *сврш.* 1. *что* дизати, бацати у ваздух, разносити експлозијом 2. *кого фиг. разг.* револтирати, разбешњавати

взрыва́||ться, -юсь, -ется, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* распрскивати се, експлодирати (*о бомби итд.*); летети у ваздух, рушити се (*о мосту итд.*) 2. *фиг. разг.* разјаривати се, разбешњавати се

взрывн||о́й, -а́я, -о́е 1. експлозиван, распрсни; **~а́я волна́** талас од експлозије 2. минерски; **~ы́е рабо́ты** минерски радови, радови на минирању 3. *лингв.* праскав, експлозиван; **~ы́е согла́сные** праскави сугласници, експлозиви

взрывоопа́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но експлозиван; опасан због могуће експлозије

взрывча́тк||а, -и *ж разг.* експлозив *м*

взры́вчат||ый, -ая, -ое експлозиван; **~ые вещества́** експлозиви

взрыть, взро́ю, взро́ешь, взро́ют; взры́тый *сврш.* прекопати, прерити; растрести; **~ зе́млю** прекопати земљу

взрыхл||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* растрести, разрилјати, уситнити; **~ по́чву** разриљати земљу

взрыхля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* растресати, риљати, ситнити (*земљу*)

взъеда́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. на кого, что нар.* нападати, грдити *кога, шта*, окомљавати се *на кога, шта*

взъерепе́н||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. нар.* узјогунити се, узинатити се

взъеро́шенн||ый, -ая, -ое *разг.* разбарушен, накострешен, рашчупан (*коса*)

взъеро́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* разбарушивати, кострешити, рашчупавати (*косу*)

взъеро́шива||ться, -ется, -ются *несврш.* разбарушивати се, кострешити се, рашчупавати се (*о коси*)

взъеро́ш||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. разг.* разбарушити, накострешити, рашчупати (*косу*)

взъеро́ш||иться, -ится, -атся *сврш. разг.* разбарушити се, накострешити се, рашчупати се (*о коси*)

взъе́||сться, -мся, -шься, -стся, -ди́мся, -ди́тесь, -дя́тся; *прошл.* **-лся, -лась, -лось** *сврш. на кого, что нар.* напасти, почети грдити *кога, шта*, окомити се *на кога, шта*

взыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. к кому, чему о чём свеч.* апеловати *на кога, шта*, позивати *кога на шта;* **~ о по́мощи** *к кому* тражити помоћ *од кога*, обраћати се за помоћ *коме*

взыгра́||ть, -ет, -ют *сврш.* 1. узбуркати се, узвитлати се, ускомешати се; **мо́ре ~ло** море се узбуркало 2. разиграти се, развеселити се; **се́рдце ~ло** срце се разиграло

взыска́ни||е, -я *с зван.* 1. принудна наплата, убирање *с*; **пода́ть ко ~ю** затражити званичну накнаду (*дуга итд.*) 2. казна *ж*, глоба *ж*; **администрати́вное ~** административна казна; **наложи́ть ~** *на кого* казнити *кога*

взыска́тельно *прил.* строго, са много захтева (*критиковати итд.*)

взыска́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно строг, са много захтева; **~ кри́тик** строг критичар

взыска́ть, взыщу́, взы́щешь, взы́щут; взы́сканный *сврш. зван.* 1. *что с кого* принудно наплатити *шта од кога*, оглобити *кога*; **~ долг** принудно наплатити дуг; **~ штраф** наплатити казну 2. *с кого за что* казнити, позвати на одговорност *кога за шта, због чега* ◇ **не взыщи́(те)** не љути(те) се, немој(те) замерити

взы́скива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. зван.* 1. *что с кого* принудно наплаћивати *шта од кога*, глобити *кога* 2. *с кого за что* кажњавати, позивати на одговорност *кога за шта, због чега*

взя́ти||е, -я *с* заузимање, заузеће, освајање; **~ кре́пости** освајање тврђаве; **~ го́рода** заузеће града; **~ в плен** заробљивање; **~ под стра́жу** хапшење

взя́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. мито *с*; **брать ~ки** узимати мито; **дать ~ку** *кому* подмитити *кога* 2. *карт.* штих *м* ◇ **с него́ ~ки гла́дки** *разг.* нећеш ништа извући од њега

взя́точник, -а *м* подмитљивац, корупционаш

взя́точническ||ий, -ая, -ое корупционашки

взя́точничеств||о, -а *с* подмитљивост *ж*, поткупљивост *ж*, корупција *ж*

взять, возьму́, возьмёшь, возьму́т; *прошл.* **взял, взяла́, взя́ло; взя́тый** *сврш.* 1. *кого, что* узети, ухватити; **~ кни́гу со стола́** узети књигу са стола; **~ за́ руку** узети за руку; **~ по́д руку** узети под руку 2. *что* (*с собой*) узети, понети; **~ с собо́й тёплые ве́щи** узети са собом (понети) топлу одећу; **~ в доро́гу кни́гу** понети на пут књигу 3. *кого* (*с собой*) узети, повести; **~ с собо́й до́чку на прогу́лку** повести ћерку у шетњу 4. *кого, что* узети; **~ носи́льщика** узети носача; **~ такси́** узети такси; **~ де́ньги взаймы́** *у кого* позајмити новац *од кога*; **~ напрока́т** узети на послугу; **~ кровь для ана́лиза** узети крв на анализу; **~ власть в свои́ ру́ки** узети власт у своје руке 5. *кого* примити, узети; **~ на рабо́ту** примити на посао; **~ в солда́ты** узети у војску; **~ в жёны** *кого* оженити се *с ким* 6. *что* преузети; **~ обяза́тельство** преузети обавезу; **~ на себя́** преузети на себе; **~ на себя́ отве́тственность** преузети одговорност; **~ на себя́ сме́лость** *с инф.* усудити се 7. *кого, что* освојити; **~ при́ступом** освојити на јуриш; **~ в плен** *кого* заробити *кога* 8. *чем* постићи; **~ хи́тростью** постићи лукавством 9. *что* савладати; **~ барье́р** савладати препону; **~ круто́й подъём** савладати стрмину 10. *что* наплатити, убрати; **~ по́шлину** наплатити царину; **~ штраф** наплатити казну 11. *что* одузети (*време итд.*) 12. *что разг.* купити, узети; **~ три ме́тра тка́ни** три метра тканине 13. узети (*правац*) 14. *кого разг.* узети, ухапсити, ухватити; **~ с поли́чным** ухватити на делу 15. *са везн.* **да, и, да и** *разг.*: **он взял да убежа́л** он одједном побеже; **он возьми́ да и скажи́** он одједном рече 16. *са речцом* **хоть (хотя́ бы)** *разг.*: **возьми́те (~) хоть э́тот слу́чай** узмимо, например, овај случај ◇ **~ сло́во** узети реч; **~ свои́ слова́ обра́тно** повући своју реч,

извинити се за речено; ~ **верх** узети превагу, победити; ~ **аккóрд** узети акорд; ~ **на прицéл** узети на нишан; ~ **под защиту** узети у заштиту; ~ **под сомнéние** *что* посумњати *у шта;* ~ **грех нá душу** огрешити душу; ~ **себя в рýки** савладати се; ~ **за гóрло** *когó разг.* ухватити за гушу *кога;* **егó зло взялó** спопао га бес, разбеснео се; **нáша взялá!** *разг.* победили смо!; **ни дать ни** ~ управо такав, прави правцати; **с чегó (откýда) ты это взял?** откуд(а) ти то?, зашто тако мислиш?

взяться, возьмýсь, возьмёшься, возьмýтся; *прошл.* **взялся, взялáсь, взялóсь** *сврш.* 1. *за что* ухватити се 2. *за что* латити се, прихватити се *чега;* ~ **за рабóту** латити се посла 3. *с инф.* прихватити се, обавезати се; **он взялся написáть статью** он се прихватио да напише чланак 4. *об. 3. л. разг.* појавити се; **откýда у тебя взялáсь эта книга?** одакле ти та књига? ◇ ~ **за ум** опаметити се; ~ *за когó* притегнути *кога;* **откýда ни возьмись** *разг.* изненада, одједном, као с неба

виадýк, -а *м* вијадукт, надвожњак

вибрáтор, -а *м тех.* вибратор

вибрациóнн||ый, -ая, -ое вибрациони

вибрáци||я, -и *ж* вибрација, осцилација, треперење *с*

вибриóн, -а *м биол.* вибрион

вибрир||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* вибрирати, осцилирати, треперети

вивáри||й, -я *м* виварij (ум)

вивисéкци||я, -и *ж мед.* вивисекција

вигвáм, -а *м* вигвам

вигóнев||ый, -ая, -ое *текст.:* ~**ая пряжа** пређа од грубе вуне помешане са памуком

вигóн||ь, -и *ж* 1. *зоол.* вигоња, перуанска овца 2. *текст.* врста пређе од грубе вуне и памука; тканина од такве пређе

вид [1], **-а (-у)** *м, лок.* **о -е, в -ý, на -ý** 1. изглед; **внéшний** ~ спољашност, вањштина; **на** ~, **по** ~**у** на изглед; **емý на** ~ **(с** ~**у) лет сóрок** изгледа као четрдесетогодишњак; **имéть здорóвый** ~ имати здрав изглед, изгледати здрав; **принять серьёзный** ~ уозбиљити се 2. стање *с;* **в нетрéзвом** ~**е** у пијаном стању; **в холóдном** ~**е** хладно (*о јелу*) 3. поглед, предео, видик; ~ **на мóре** поглед на море; **открытки с** ~**ами Москвы** разгледнице Москве 4. *с предл.* **в, из, на, при: потерять из виду** изгубити из вида; **скрыться из виду** изгубити се, ишчезнути; **на** ~**ý у всех** пред свима; **при** ~**е** *когó* при *чијој* појави 5. *мн.* **-ы, -ов** *фиг.* намере *мн. ж,* изгледи; ~**ы на бýдущее** изгледи за будућност ◇ ~ **на жительство** дозвола боравка (*зá стране држављане*); **в** ~**ý** *чегó* у вези *с чим,* због *чега;* **в** ~**е исключéния** као изузетак; **для** ~**а** форме ради; **под** ~**ом** под изговором; **ни под каким** ~**ом** нипошто, никако; **дéлать** ~ правити се; **имéть** ~**ы** *на когó, что* рачунати *на кога, шта;* **имéть в** ~**ý** *когó, что* имати у виду *кога, шта;* **упустить из виду** *что* испустити из вида, заборавити *шта*

вид [2], **-а** *м* 1. *биол.* врста *ж;* ~ **растéний, живóтных** биљна, животињска врста 2. врста *ж,* тип; ~**ы орýжия** типови оружја 3. *грам.* вид; **глагóлы совершéнного (несовершéнного)** ~**а** глаголи свршеног (несвршеног) вида

видá||ть [1], **-ю, -ешь, -ют; вИданный** *несврш. разг.* 1. *само прошл.* виђати, доживљавати; **я** ~**л и хóлод и гóлод** осетио сам и зиму и глад 2. *разг.* виђати, сретати; **я не** ~**л егó с прóшлого гóда** не виђам га од прошле године 3. *нар.:* ~**л?** јеси ли видео?, јеси ли се убедио? ◇ **где это слыхано, где это видано?** то се није чуло ни видело; **видданное ли это дéло?** зар је то могуће?

видáть [2] *нар.* 1. *безл. у функц. предик.* види се; **ничегó не** ~ ништа се не види 2. *уметн. р.* вероватно, по свој прилици, изгледа; **он,** ~**, хорóший человéк** он је, по свој прилици, добар човек

видá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* виђати се, сретати се, састајати се

видени||е, -я *с* 1. виђење, гледање 2. *фиг.* виђење, представа *ж;* **поэтическое** ~ **мира** поетско виђење света

видéни||е, -я *с* 1. визија *ж;* ~**я прóшлого** визије прошлости 2. привиђење, утвара *ж*

видеозáпис||ь, -и *ж* телевизијски снимак

видеомагнитофóн, -а *м* видео-рикордер

видеотелефóн, -а *м* видеофон, видео-телефон

вИдеть, вИжу, вИдишь, вИдят *несврш.* 1. *когó, что и без обј.* видети; **хорошó, плóхо** ~ добро, лоше видети; ~ **гóрод вдали** видети град у даљини 2. *когó, что* видети; срести; **вчерá я егó вИдел в кинотеáтре** јуче смо се видели у биоскопу; **рад вас** ~ мило ми је што се видимо; ~ **во сне** *что* сањати *шта* 3. *что* видети, доживљавати; **мнóгое** ~ **на своём векý** много искусити у свом животу 4. увиђати, сазнавати, налазити; ~ **свою ошибку** увиђати своју грешку; ~ **своё призвáние** *в чём* налазити свој позив *у чему* ◇ ~ **насквóзь** *когó* добро познавати *кога;* **спать и** ~ *что разг.* данонoћно сањати *о чему;* **тóлько егó и вИдели** *нар.* нестао је без трага и гласа; **я егó** ~ **не могý** не трпим га; **как вИдишь (вИдите)** *уметн. р.* као што видиш (видите); **вИдишь ли, вИдите ли** *уметн. р.* видиш ли, видите ли

вИдеться, вИжусь, вИдишься, вИдятся *несврш.* 1. виђати се, састајати се, сретати се; **мы рéдко вИдимся** ми се ретко виђамо 2. *безл. разг.:* **мне вИделось во сне, что...** сањао сам да...

вИдимо *уметн. р.* очевидно, вероватно, како изгледа, по свој прилици; **он,** ~**, бóлен** он је, по свој прилици, болестан; **он,** ~**, не придёт** он вероватно неће доћи

вИдимо-невИдимо *прил. разг.* безброј, мноштво, тушта и тма

вИдимост||ь, -и *ж* 1. видљивост; **хорóшая** ~ добра видљивост 2. *разг.* привид *м,* привидност, варка; **это тóлько однá** ~ то је само илузија, то је варка ◇ **для** ~**и** форме ради; **по всей** ~**и** као што изгледа

вИдим||ый, -ая, -ое; вИдим, -а, -о 1. видљив, видан, који се види; ~ **мир** видљив свет 2. приметан, очигледан, очит; **без** ~**ой причИны** без видљивог узрока 3. привидан, илузоран, варљив, тобожњи

виднé||ться, -ется, -ются *несврш.* бити видљив, видети се, назирати се; **вдали** ~**лись гóры** у даљини су се назирале планине

вИдно [1] *уметн. р. разг.* вероватно, по свој прилици, очигледно; ~**, он ужé уéхал** по свој прилици, он је већ отпутовао

вИдно [2] *прил. у функц. предик.* види се, примећује се; **ничегó не** ~ ништа се не види; ~**, что он мнóго знáет** види се да он много зна ◇ **ни зги не** ~ не види се ни прст пред оком

вид||ный, -ная, -ное; -ен, -нá, -но 1. видљив, приметан; **чуть** ~ једва приметан; **на** ~**ном мéсте** на видљивом месту 2. *само дужи обл. фиг.* угледан, познат, истакнут; ~ **учёный** истакнути научник 3.

само дужи обл. фиг. разг. стасит, наочит, кршан; **~ мужчи́на** стасит мушкарац

видов||о́й [1], **-а́я, -о́е 1.** који се односи на врсту, врстан; **~ы́е осо́бенности** особености врсте **2.** *лингв.* видски; **~ы́е па́ры глаго́лов** видски парови глагола

видов||о́й [2], **-а́я, -о́е** пејзажни, који се односи на пејзаж; **~ фильм** пејзажни филм

видоизменéни||е, -я *с* **1.** преиначавање, промена *ж* **2.** модификација *ж*, варијанта *ж*

видоизмен||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* преиначити, изменити, модифицирати; **~ план** преиначити план

видоизмен||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* преиначити се, изменити се, модифицирати се

видоизменя́емост||ь, -и *ж* променљивост, измењивост, способност за модификацију

видоизменя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* преиначавати, мењати, модифицирати

видоизменя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* преиначавати се, мењати се, модифицирати се

видоиска́тел||ь, -я *м* *фото* визир, тражило *с*

ви́з||а, -ы *ж* виза; **~ на въезд, ~ на вы́езд** улазна, излазна виза; **транзи́тная ~** транзитна виза; **получи́ть ~у** добити визу; **продли́ть ~у** продужити визу

визави́ *књиш.* **1.** *прил.* визави, насупрот, сучелице; **сиде́ть ~** седети визави, седети сучелице **2.** *м, ж* визави, сусед *м*, сусетка *ж* преко пута

византи́йск||ий, -ая, -ое византијски, бизантински

визг, -а *м* **1.** цика *ж*, дрека *ж*, врисак; **~ поросёнка** цика прасета **2.** *фиг.* шкрипа *ж*, фијук; **~ тормозо́в** шкрипа кочница

визгли́во *прил.* пискаво, крештаво; **~ говори́ть** пискаво говорити

визгли́вост||ь, -и *ж* пискавост, крештавост

визгли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во пискав, крештав, дречав; **~ го́лос** крештав глас

визж||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш.* **1.** вриштати, цичати, дречати, крештати; **щено́к ~и́т** штене цичи **2.** *само 3. л. фиг.* шкрипати (*о кочници*); фијукати (*о тестери*)

визи́г||а, -и *ж* тетива хрскавице од јесетре; **пиро́г с ~ой** колач филован јесетрином тетивом

визи́р, -а *м* **1.** *фото* визир, тражило *с* **2.** *војн.* визир

визи́р||овать [1], **-ую, -уешь, -уют** *сврш. и несврш.* визирати *шта*, ставити/стављати визу *на шта*, оверити/оверавати *шта*

визи́р||овать [2], **-ую, -уешь, -уют** *сврш. и несврш.* **1.** *фото* визирати **2.** *војн.* визирати, нишанити

визи́р||ь, -я *м* везир

визи́т, -а *м* посета *ж*; **~ ве́жливости** куртоазна посета; **нанести́ ~** *кому* посетити *кога*; **нанести́ отве́тный ~** узвратити посету; **обменя́ться ~ами** разменити посете; **прие́хать с дру́жеским, официа́льным ~ом** доћи у пријатељску, званичну посету

визитёр, -а *м* *заст.* посетилац, гост

визи́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *заст.* жакет *м* (*мушки*)

визи́тн||ый, -ая, -ое посетни; **~ая ка́рточка** посетница, визит-карта

визуа́льно *прил.* визуелно

визуа́льн||ый, -ая, -ое визуелан; **~ое наблюде́ние** посматрање (голим) оком

ви́к||а, -и *ж* *бот.* грахорица

вика́ри||й, -я *м* *цркв.* викар

ви́кинг, -а *м* *ист.* викинг

ви́ков||ый, -ая, -ое *бот.* грахоричин; **~ые зёрна** зрна грахорице

вико́нт, -а *м* виконт

виктори́н||а, -ы *ж* викторина, квиз *м*; **телевизио́нная ~** телевизијски квиз

ви́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** виљушка **2.** *тех.* виљушка, вилица; **велосипе́дная ~** виљушка бицикла; **ште́псельная ~** електрична утичница, електрични утикач

ви́лл||а, -ы *ж* вила, летњиковац *м*

вил||о́к, -ка́ *м* *разг.* главица *ж* купуса

вилообра́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но виласт, рачваст, налик на виле

ви́лы, вил *мн.* виле *мн. ж* ◇ **ви́лами на воде́ пи́сано** записано куком по леду, мало вероватно

вильн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* **1.** *чем* махнути, мрднути, завртети (*репом*) **2.** *разг.* шмугнути, врднути, скренути у страну

виля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *чем* махати, мрдати, вртети; **~ хвосто́м** махати репом **2.** *разг.* врдати, скретати у страну, кривудати, вијугати **3.** *фиг. разг.* врдати, околишати, шеврдати

вин||а́, -ы́ *ж, мн.* **ви́ны, вин 1.** кривица; **свали́ть ~у́** *на кого* пребацити кривицу *на кога*; **загла́дить свою́ ~у́** искупити своју кривицу; **поста́вить в ~у́** *кому что* окривити *кога због чега* **2.** кривица, узрок *м*, повод *м*; **~о́й тому́...** повод за то..., узрок тога...; **по** *чьей* **~е́** *чијом* кривицом

винегре́т, -а *м* **1.** *кув.* винегрет (*врста салате од цвекле и другог поврћа*) **2.** *фиг. разг.* папазјанија *ж*, мешавина *ж* свега и свачега; **у него́ в голове́ ~** у његовој глави је права збрка

вини́тельный: ~ паде́ж *грам.* акузатив

вин||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш. кого в чём, за что* кривити, окривљавати, оптуживати *кога због чега, за шта;* **я тебя́ ни в чём не ~ю́** ништа ти не замерам

вин||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *несврш. в чём разг.* признавати своју кривицу

виннока́менн||ый, -ая, -ое: ~ая кислота́ *хем.* природна винска киселина

ви́нн||ый, -ая, -ое вински; **~ за́пах** мирис вина; **~ая буты́лка** винска боца; **~ магази́н** продавница алкохолних пића ◇ **~ спирт** етилни алкохол; **~ая я́года** сушена смоква; **~ ка́мень** а) вински камен б) зубни каменац

вин||о́, -а́ *с, мн.* **ви́на, вин 1.** вино; **кра́сное ~** црно вино; **бе́лое ~** бело вино; **сухо́е ~** сухо вино; **столо́вое ~** стоно вино; **виногра́дное ~** природно вино; **молодо́е ~** ново вино; **вы́держанное ~** старо вино **2.** *нар.* вотка *ж*

винова́то *прил.* скрушено, покајнички; **~ улыбну́ться** покајнички се насмешити

винова́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. крив; **он ни в чём не ~т** није ни за шта крив, није до њега кривица; **он круго́м ~т** он је крив за све **2.** *само дужи обл.* скрушен, покајнички; **~ взгляд** скрушен поглед ◇ **~т!** извините!, опростите!

вино́вник, -а *м* **1.** кривац; **~ преступле́ния** преступник **2.** кривац, виновник; **~ бе́дствия** кривац за несрећу ◇ **~ торжества́** *шаљ.* слављеник

вино́вност||ь, -и *ж* кривица, кривња; **установи́ть ~** установити кривицу

вино́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но крив; **призна́ть ~ным** признати кривим; **чу́вствовать себя́ ~ным** осећати се кривим

виногра́д, -а *м* 1. *бот.* винова лоза; **ди́кий ~** дивља лоза 2. *зб.* грожђе *с*; **сбор ~а** берба грожђа; **кисть ~а** грозд

виногра́дарск||ий, -ая, -ое виноградарски

виногра́дарств||о, -а *с* виноградарство

виногра́дар||ь, -я *м* виноградар

виногра́дин||а, -ы *ж разг.* зрно *с* грожђа, пуце *с*

виногра́дник, -а *м* виноград

виногра́дн||ый, -ая, -ое виноградарски; грожђани; **~ая планта́ция** плантажни виноград; **~ая лоза́** винова лоза, чокот; **~ое вино́** вино од грожђа, природно вино; **~ сок** грожђани сок; **~ са́хар** грожђани шећер, глукоза; **~ое су́сло** шира; **~ые вы́жимки** комине

виноде́л, -а *м* стручњак за винарство, виноделац

виноде́ли||е, -я *с* винарство, производња *ж* вина

виноде́льн||ый, -ая -ое, виноде́льческ||ий, -ая, -ое винарски; **~ райо́н** винарски крај

виноку́р, -а *м* ракиџија, пецар

винокуре́ни||е, -я *с* печење ракије

виноку́ренн||ый, -ая, -ое: ~ заво́д пецара, фабрика, творница жестоких алкохолних пића

виноку́р||ня, -ни *ж, ген. мн.* **-ен** *заст.* пецара, фабрика, творница жестоких алкохолних пића

виноторго́в||ец, -ца *м* винар, трговац вином

виноторго́вл||я, -и *ж* трговина вином

виноче́рпи||й, -я *м ист.* пехарник

винт [1], **-а́** *м* 1. завртањ, шраф; вијак; **голо́вка ~а́** глава завртња 2. елиса *ж*, пропелер, вијак; **гребно́й ~** елиса, вијак; **~ самолёта** пропелер, елиса

винт [2], **-а́** *м карт.* винт

ви́нтик, -а *м* шрафчић, мали вијак, мали завртањ ◇ **у него́ (в голове́) ~ов не хвата́ет** *разг.* фали му даска у глави

вин||ти́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т *несврш. разг.* шрафити, зашрафљивати; притезати

винтова́льн||ый, -ая, -ое *в.* **винторе́зный**

винто́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** пушка; **автомати́ческая ~** аутоматска пушка, карабин; **магази́нная ~** брзометна пушка; **мелкокали́берная ~** малокалибарска пушка

винтов||о́й, -а́я, -о́е 1. завојит, спиралан; **~а́я наре́зка** завојни рез; **~а́я резьба́** завојница; **~а́я ле́стница** спиралне степенице; **~а́я ли́ния** спирала 2. који има елису, пропелер, вијак; **~ парохо́д** пароброд на вијак

винто́вочн||ый, -ая, -ое пушчани; **~ вы́стрел** пуцањ из пушке; **~ патро́н** пушчани метак

винтомото́рн||ый, -ая, -ое: ~ые самолёты авиони са мотором на пропелер

винтообра́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но спиралан, завојит; **~ная ле́стница** спиралне степенице

винторе́зн||ый, -ая, -ое *тех.* за израду завоја, спирала; **~ стано́к** струг за резање завртња

винц||о́, -а́ *с хип. разг.* винце, винашце

винье́т||ка, -ки, *ж, ген. мн.* **-ок** вињета, украсна шара (*у књигама*)

вио́л||а, -ы *ж муз.* виола

виолончели́ст, -а *м* виолончелист(а)

виолонче́л||ь, -и *ж муз.* виолончело *с*, чело *с*

виолонче́льн||ый, -ая, -ое *муз.* за виолончело, за чело

вира́ж [1], **-а́** *м* 1. вираж, нагли заокрет; **де́лать ~** нагло заокретати 2. окука *ж*, завијутак (*на путу*)

вира́ж [2], **-а** *м фото* развијач

вира́жн||ый [1], **-ая -ое** виражни

вира́жн||ый [2], **-ая, -ое** *фото* за развијање

виртуо́з, -а *м* виртуоз

виртуо́зно *прил.* виртуозно

виртуо́зност||ь, -и *ж* виртуозност

виртуо́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но виртуозан; **~ное исполне́ние** виртуозно извођење

вируле́нтност||ь, -и *ж мед.* вируленција

вируле́нтн||ый, -ая, -ое *мед.* вирулентан

ви́рус, -а *м мед.* вирус

ви́русн||ый, -ая, -ое *мед.* вирусни; **~ грипп** вирусни грип

вирусо́лог, -а *м* виролог

вирусоло́ги||я, -и *ж* вирологија

ви́рш||и, -ей *мн.* 1. *књиж.* вирши (*стари руски и украјински силабички стихови*) 2. *ирон.* лоши стихови

ви́селиц||а, -ы *ж* вешала *мн. с*

ви́сельник, -а *м* 1. *заст.* обешен човек, обешени 2. *погрд.* хуља, нитков

висе́ть, вишу́, виси́шь, вися́т *несврш.* 1. висити, бити обешен; **ла́мпа виси́т над столо́м** изнад стола је лампа; **карти́на виси́т на гвозде́** слика виси о ексеру; **пальто́ на нём виси́т** капут виси на њему 2. висити, надносити се; **скала́ виси́т над доро́гой** стена се наднела над пут ◇ **~ на воло́ске** висити о концу; **~ в во́здухе** лебдети (висити) у ваздуху; **~ на телефо́не** *разг.* висити на телефону

ви́ски *непром.* с виски *м*

виско́з||а, -ы *ж текст.* вискоза; вештачка свила

виско́зн||ый, -ая, -ое *текст.* вискозни, од вискозе; **~ шёлк** вештачка свила; **~ые изде́лия** израђевине од вештачке свиле

вислоза́д||ый, -ая, -ое са израженим задњим делом тела (*коњ*)

вислоу́х||ий, -ая, -ое клемпав, клапаст; **~ая соба́ка** клемпаво псето

ви́смут, -а *м хем.* бизмут

ви́сн||уть, -у, -ешь, -ут; *прошл.* **ви́снул** *и* **вис, ви́сла, ви́сло** *несврш.* 1. висити; надносити се 2. *на ком, чём фиг. разг.* вешати се *о кога, шта*, лепити се *за кога, шта* ◇ **~ на ше́е** *у кого* а) вешати се *коме* око врата б) наметати се *коме (о жени)*

вис||о́к, -ка́ *м анат.* слепоочница *ж*

високо́сный: ~ год преступна година

висо́чн||ый, -ая, -ое слепоочни; **~ая кость** слепоочна кост

вист, -а *м карт.* вист

висю́л||ька, -ьки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* привесак *м*, омањи висећи украс (*на лустеру итд.*)

вися́ч||ий, -ая, -ее висећи; **~ мост** висећи мост; **~ замо́к** катанац

витами́н, -а *м* витамин

витаминиза́ци||я, -и *ж* витаминизација

витаминизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* витаминизирати

витами́нн||ый, -ая, -ое витамински; **~ препара́т** витамински препарат; **~ заво́д** фабрика за производњу витамина

витамино́зн||ый, -ая, -ое витаминозни, богат витаминима

вита́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *заст.* пребивати, налазити се 2. *само 3. л. над кем, чем* лебдети; осећати се (*у ваздуху итд.*) ◇ **~ в облака́х** живети у облацима

витиева́тост||ь, -и *ж* китњастост, помпезност (*стила итд.*)

витиева́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то китњаст, бомбастичан, помпезан; **~ стиль** китњаст стил

вит||о́й, -а́я, -о́е 1. преплетен, изукрштан; **~а́я бу́лка** плетеница (*пециво*) **2.** завојит, спиралан; **~а́я ле́стница** спиралне степенице

вит||о́к, -ка́ *м* **1.** заврт(ај), завојница *ж* **2.** облет, облетање *с*; **сде́лать де́сять ~ко́в вокру́г Земли́** десет пута облетети Земљу

витра́ж, -а́ *м* витраж

витри́н||а, -ы *ж* **1.** излог *м* (*у продавници*) **2.** витрина (*у музеју итд.*)

вить, вью, вьёшь, вьют; *прошл.* **вил, вила́, ви́ло** *несврш.* вити, савијати, плести; **~ верёвку** упредати уже; **~ гнездо́** савијати гнездо; **~ вено́к** плести венац ◇ **~ верёвки** *из кого* мотати око прста *кога*

ви́ться, вьюсь, вьёшься, вью́тся; *прошл.* **ви́лся, вила́сь, вило́сь** *несврш.* **1.** *само 3. л.* вити се, обавијати се; **плющ вьётся** бршљан се вије; **во́лосы у неё вью́тся** она има коврџаву косу **2.** *само 3. л.* ковитлати се; **пыль вьётся** прашина се ковитла **3.** *само 3. л.* лепршати се; **вью́тся фла́ги** лепршају се заставе **4.** *само 3. л.* кривудати, вијугати; **доро́га вьётся** пут кривуда **5.** вртети се, мотати се; **~ у ног** мотати се око ногу

ви́тяз||ь, -я *м заст.* витез

вихля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* њихати се, гегати се, климати се, клатити се; **колесо́ ~ет** точак се клима

вихля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* гегати се, клатити се, поводити се

вих||о́р, -ра́ *м разг.* чуперак, чупа *ж*; **причеса́ть ~ры́** зачешљати чуперке, очешљати разбарушену косу

вихра́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* чупав, разбарушен

вихрев||о́й, -а́я, -о́е оркански, олујни, вихоран

ви́хрем *прил.* као вихор, попут олује; **~ пронести́сь** прохујати, пролетети попут олује

ви́хр||иться, -ится, -ятся *и* **вихр||и́ться, -и́тся, -я́тся** *несврш. разг.* ковитлати се, вихорити се

вихр||ь, -я *м* вихор, ковитлац, вртлог; **сне́жный ~** мећава, вејавица ◇ **в ~е собы́тий** у вртлогу догађаја

вице-адмира́л, -а *м* вицеадмирал

вице-президе́нт, -а *м* потпредседник

вицмунди́р, -а *м заст.* чиновнички фрак

ви́шенник, -а *м* **1.** вишњик **2.** дивља степска вишња

вишнёвк||а, -и *ж* вишњевача

вишнёв||ый, -ая, -ое 1. вишњев, од вишања; **~ое варе́нье** слатко од вишања; **~ая нали́вка** вишњевача; **~ сад** вишњик **2.** тамноцрвен, боје вишње; **~ого цве́та** боје вишње

ви́ш||ня, -ни *ж, ген. мн.* **-ен** вишња (*стабло и плод*)

вишь *речца нар.* гле, види, ето; **~ что вы́думал!** гле шта измисли!; **~ ты!** пази богати!; **~ ты како́й!** гле ти њега!

вка́лыва||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* забадати, убадати (*иглу итд.*)

вка́лыва||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. нар.* запињати, много радити

вка́пыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* укопавати, закопавати

вкати́ть, вкачу́, вка́тишь, вка́тят; вка́ченный *сврш.* **1.** *что во что* укотрљати, укотурати; **~ бо́чку** укотрљати буре **2.** *что кому фиг. нар.* учинити (*нешто непријатно*); **~ двойку** *кому* залепити двојку *коме*; **~ пощёчину** *кому* опалити шамар *коме*; **~ вы́говор** *кому* казнити укором *кога* **3.** *разг.* дојурити, долетети

вкати́||ться, вкачу́сь, вка́тишься, вка́тятся *сврш.* **1.** *само 3. л.* укотрљати се, укотурати се; **мяч ~лся в воро́та** лопта се укотрљала у гол **2.** *разг.* дојурити, долетети

вка́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что во что* укотрљавати, укотуравати **2.** *кому что фиг. нар.* чинити (*нешто непријатно*); **~ вы́говор** *кому* кажњавати укором *кога* **3.** *разг.* јурити, долетати

вка́тыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* укотрљавати се, укотуравати се **2.** *разг.* јурити, долетати

вклад, -а *м* **1.** *фин.* улагање *с*; **~ де́нег в сберега́тельные ка́ссы** улагање новца у штедионице **2.** улог, депозит; **сро́чные ~ы** орочени улози; **бессро́чные ~ы** улози на неодређен рок **3.** *фиг.* допринос; **~ в нау́ку** допринос науци; **внести́/вноси́ть ~** *во что* дати/давати допринос *чему*, допринети/доприносити *чему*; **внести́ большо́й ~ в разви́тие сотру́дничества** дати велики допринос унапређивању сарадње

вкла́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** улагање *с* **2.** *штамп.* додатак *м*, уметак *м*, прилог *м*; **цветна́я ~** прилог у боји

вкладн||о́й, -а́я, -о́е 1. *фин.* уложни, који се односи на улог; **~ы́е опера́ции** депозитне операције **2.** *штамп.* додатни, уметнут; **~ лист** уметнути лист

вкла́дчик, -а *м* улагач, депонент

вкла́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что во что* **1.** улагати, стављати (*писмо у коверат итд.*) **2.** *фиг.* улагати; **~ мно́го сил** *во что* улагати пуно снага *у шта* **3.** *фин.* улагати, инвестирати, депоновати (*новац итд.*)

вкла́дыш, -а *м* **1.** додатак, уметак **2.** *тех.* уложак

вкле́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что во что* улепљивати, лепити (*лист у свеску итд.*)

вкле́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* лепити, залепити; **~ лист в тетра́дь** ставити и залепити лист у свеску

вкле́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** *само јд.* улепљивање *с*, лепљење *с* **2.** уметак *м*, уложак *м*

вкли́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* уклињавати, забијати као клин

вкли́нива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* уклињавати се, забијати се као клин

вкли́н||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* уклинити, забити као клин

вкли́н||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* уклинити се, забити се као клин

включа́тел||ь, -я *м тех.* прекидач

включа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что во что* укључивати, уврштавати, убрајати; **~ в соста́в коми́ссии** укључивати у комисију **2.** *что во что тех.* укључивати, прикључивати; **~ аппара́т в сеть** укључивати апарат у мрежу **3.** *что* укључивати, палити, упаљивати; **~ телеви́зор** укључивати телевизор; **~ свет** палити светло

включа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** укључивати се (*у рад итд.*) **2.** *само 3. л.* укључивати се, палити се, упаљивати се

включа́я *предл. с ак.* укључујући; **нас бы́ло пя́теро, ~ дете́й** било нас је петоро, укључујући децу

включе́ни||е, -я *с* 1. укључивање, уврштавање 2. укључивање, паљење 3. *геол.* укључак *м*; **ква́рцевые ~я** укључци кварца

включи́тельно *прил.* закључно, укључно

включ||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* 1. *кого, что во что* укључити, уврстити, убројити; **~ в спи́сок** унети у списак; **~ в пове́стку дня** ставити на дневни ред 2. *что во что тех.* укључити, прикључити; **~ аппара́т в сеть** укључити апарат у мрежу 3. *что* укључити, упалити; **~ мото́р** укључити (упалити) мотор; **~ утю́г** укључити пеглу; **~ ла́мпу** упалити лампу; **~ газ** пустити гас; **~ пе́рвую ско́рость** укључити прву брзину

включ||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш.* 1. укључити се; **~ в рабо́ту** укључити се у рад; **~ в соревнова́ние** укључити се у такмичење 2. *само 3. л.* укључити се, упалити се

вкола́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* закуцавати, забијати

вкол||оти́ть, -очу́, -о́тишь, -о́тят; -о́ченный *сврш.* закуцати, забити; **~ гвоздь в сте́ну** закуцати ексер у зид; **~ кол в зе́млю** забити колац у земљу

вколо́ть, вколю́, вко́лешь, вко́лют; вко́лотый *сврш.* забости, убости; **~ була́вку** забости чиоду

вконе́ц *прил. разг.* потпуно, сасвим, докраја; **~ изму́чить** сасвим измучити

вкопа́||ть, -ю, -ешь, -ют; вко́панный *сврш.* укопати, закопати ◇ **стои́т как вко́панный** стоји као да је укопан

вкорен||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* укоренити (*навику, обичај*)

вкорен||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* укоренити се (*о навици, обичају*)

вкореня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* укорењивати (*навику, обичај*)

вкореня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* укорењавати се (*о навици, обичају*)

вкось *прил.* косо, укосо; **сложи́ть плато́к ~** савити мараму на перо ◇ **вкривь и ~** збрда-здола, којекако

вкра́дчивост||ь, -и *ж* улагљивост, ласкавост

вкра́дчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во ласкав, улагивачки, удварачки; **~ го́лос** улагљив глас; **~вые мане́ры** улагивачко држање

вкра́дыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. кришом се увлачити 2. *само 3. л. фиг.* поткрадити се, омицати се (*о грешкама*)

вкра́п||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. что во что* 1. попрскати, прскањем начинити тачкице 2. *фиг.* убацити, уметнути

вкра́п||иться, -ится, -ятся *сврш. во что* убацити се, уметнути се

вкрапле́ни||е, -я *с* 1. убацивање, уметање 2. примеса *ж*

вкра́плива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что во что* 1. прскати, прскањем правити тачкице 2. *фиг.* убацивати, уметати

вкра́плива||ться, -ется, -ются *несврш. во что* убацивати се, уметати се

вкра́||сться, -ду́сь, -дёшься, -ду́тся *сврш.* 1. кришом се увући 2. *само 3. л. фиг.* поткрасти се, омаћи се; **~лась·оши́бка** омакла се грешка ◇ **~ в дове́рие** *к кому* придобити *чије* поверење

вкра́тце *прил.* укратко; **изложи́ть ~** изложити укратко

вкривь *прил. разг.* укриво, накриво, укосо ◇ **~ и вкось** збрда-здола, којекако

вкруг *прил. и предл. с ген. заст. в.* **вокру́г**

вкругову́ю *прил. разг.* унаоколо, унаокруг

вкр||ути́ть, -учу́, -у́тишь, -у́тят; -у́ченный *сврш. разг.* уврнути, ушарафити; **~ ла́мпочку в патро́н** уврнути сијалицу

вкруту́ю *прил.*: **яйцо́ ~** тврдо кувано јаје

вкру́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* увртати, зашрафљивати

вку́пе *прил. заст.* заједно, скупа ◇ **~ с** *кем ирон.* заједно с *ким*

вкус, -а *м* 1. чуло *с* укуса 2. укус, окус; **сла́дкий ~** сладак укус; **го́рький ~** горак укус; **прия́тный на ~** пријатног укуса; **про́бовать на ~** окушати, пробати; **напомина́ть по ~у** *что* укусом подсећати *на шта* 3. укус; **у неё хоро́ший ~** она има добар укус; **одева́ться со ~ом** облачити се са укусом, укусно се облачити; **челове́к со ~ом** човек од укуса 4. укус; **э́то мне не по ~у** то није по моме укусу; **на свой ~** по своме укусу; **прийти́сь по ~у** *кому* допасти се *коме*; **э́то де́ло ~а** то је питање укуса 5. *разг.* стил, манир; **в восто́чном ~е** у источњачком стилу ◇ **на ~ и цвет това́рищей нет** *посл.* укуси су различити, о укусима не треба расправљати; **войти́ во ~** почети осећати задовољство, заволети нешто

вкуси́ть, вкушу́, вку́сишь, вку́сят; вкушённый *сврш. свеч.* окусити, упознати, доживети; **~ сча́стье** упознати срећу; **~ сла́вы** доживети славу

вку́сно *прил.* 1. укусно 2. са апетитом

вку́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но укусан; **~ обе́д** укусан ручак

вкусов||о́й, -а́я, -о́е по укусу, на укус; **~ы́е ощуще́ния** осети укуса; **~ы́е о́рганы** органи укуса

вкуша́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. свеч.* кушати, упознавати, доживљавати ◇ **~ плоды́** *чего* уживати плодове *чега*

вла́г||а, -и *ж* влага, влажност; **во́здух насы́щен ~ой** ваздух је засићен влагом

влага́лищ||е, -а *с* 1. *анат.* вагина *ж* 2. *бот.* рукавац *м*, тулац *м*

влага́лищн||ый, -ая, -ое *анат.* вагиналан

влага́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* стављати (*унутра*), улагати

владе́л||ец, -ьца *м* власник, сопственик, поседник; **~ до́ма** власник куће

владе́льческ||ий, -ая, -ое поседнички, власнички, сопственички; **~ое пра́во** поседничко право

владе́ни||е, -я *с* 1. посед *м*, поседовање; **вступи́ть во ~** *чем* постати власник *чега* 2. својина *ж*, посед *м*; **обши́рные ~я** велики поседи 3. руковање; знање; **~ ору́жием** руковање оружјем; **~ иностра́нным языко́м** познавање страног језика

владе́тел||ь, -я *м заст.* 1. владар 2. поседник, власник, сопственик

владе́тельн||ый, -ая, -ое *заст.* владајући; **~ князь** владајући кнез

владе́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кем, чем* поседовати, имати *кога, шта*; **~ иму́ществом** поседовати имовину 2. *кем, чем* владати, господарити; **~ аудито́рией** држати у својим рукама аудиторију; **одна́ мысль ~ет им** заокупљен је мишљу 3. *чем* руковати *чим*; умети употребљавати, знати *шта*; **~ иностра́нными языка́ми** знати стране језике; **~ перо́м** бити мајстор у писању ◇ **~ собо́й** владати собом

владык||**а, -и** *м* 1. *свеч.* господар, властелин 2. *цркв.* владика, епископ

владычеств||**о, -а** *с заст.* господство, владавина *ж*

владычеств||**овать, -ую, -уешь, -уют** *несврш. заст. свеч.* господарити, владати

владычиц||**а, -ы** *ж* 1. *свеч.* господарица 2. *рел.* богородица

влажне́||**ть, -ет, -ют** *несврш.* постајати влажан, влажити се

вла́жност||**ь, -и** *ж* влажност, влага; ~ **во́здуха** влажност ваздуха; ~ **по́чвы** влажност земљишта

вла́ж||**ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но** влажан, мокар; ~**ная земля́** влажна земља; ~ **во́здух** влажан ваздух; ~ **лоб** мокро чело

вла́мыва||**ться, -юсь, -ешься, -ются** *несврш. разг.* силом улазити, проваљивати, упадати

вла́ств||**овать, -ую, -уешь, -уют** *несврш. над кем, чем и заст. кем, чем* владати, господарити

властели́н, -а *м свеч.* господар, властелин

власти́тел||**ь, -я** *м заст. свеч.* господар, властелин ◇ ~ **дум** духовни вођа

вла́стно *прил.* власно; заповеднички

вла́ст||**ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но** 1. властан, господарски, заповеднички; ~ **го́лос** заповеднички глас; ~ **нрав** деспотски карактер 2. *само краћи обл.* властан, овлашћен; **в э́том я не** ~**ен** нисам за то овлашћен

властолюб||**ец, -ца** *м књиш.* властољубац

властолюби́||**вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во** *књиш.* властољубив

властолю́би||**е, -я** *с књиш.* властољубље, властољубивост *ж*

власт||**ь, -и** *ж* 1. власт, моћ; **роди́тельская** ~ родитељска власт; **превыше́ние** ~**и** прекорачење овлашћења 2. власт; **верхо́вная** ~ врховна власт; **госуда́рственная** ~ државна власт; **законода́тельная** ~ законодавна власт; **исполни́тельная** ~ извршна власт; **прийти́ к** ~**и** доћи на власт; **быть (стоя́ть) у** ~**и** бити (налазити се) на власти; **злоупотребле́ние** ~**ью** злоупотреба власти 3. *мн.* **-и, -е́й** власт, власти; **ме́стные** ~**и** месна (локална) власт ◇ **во** ~**и, под** ~**ью** *чего* под утицајем *чега*; **э́то не в мое́й** ~**и** то није у мојој власти, то не зависи од мене; **потеря́ть над собо́й** ~ изгубити присебност; **ва́ша** ~ *заст.* како год хоћете; ~ **иму́щие** властодршци

влас||**ы́, -о́в** *мн.* (*јд.* **влас, -а** *м*) *заст. песн.* коса *ж*; **седы́е** ~ седа коса

власяни́ц||**а, -ы** *ж заст.* одећа од кострети (*испосника, пустињака*)

влач||**и́ть, -у́, -и́шь, -а́т** *несврш. књиш. заст.* вући, теглити ◇ ~ **жа́лкое существова́ние** једва животарити, таворити

влéво *прил.* лево, улево, с леве стране; ~ **от доро́ги** лево од пута; **сверну́ть** ~ скренути улево

влеза́||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. *на что, во что* пењати се, пентрати се (*на дрво итд.*); увлачити се (*кроз прозор*) 2. *во что нар.* улазити, упадати (*у трамвај итд.*) 3. *во что разг.* моћи стати (*у кофер итд.*)

влез||**ть, -у, -ешь, -ут;** *прошл.* **влез, -ла, -ло** *сврш.* 1. *на что, во что* попети се, успентрати се; увући се; ~ **на де́рево** попети се на дрво; ~ **в окно́** увући се кроз прозор 2. *во что нар.* ући, упасти; ~ **в трамва́й** ући у трамвај; ~ **в грязь** упасти у блато 3. *во что разг.* ући, стати; **все ве́щи** ~**ли в чемода́н** све су ствари стале у кофер ◇ ~ **в долги́** упасти (увалити се) у дугове; ~ **в ду́шу** (*к*) *кому* увући се под кожу (у душу) *коме;* **ско́лько** ~**ет** *нар.* колико год хоћеш, колико ти драго

влеп||**и́ть, -лю́, вле́пишь, вле́пят; вле́пленный** *сврш.* 1. *что во что* улепити 2. *что кому фиг. нар.* учинити (*нешто непријатно*); ~ **пощёчину** *кому* опалити шамар *коме;* ~ **вы́говор** *кому* казнити *кога* укором

влепля́||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. *что во что* лепити, улепљивати 2. *что кому фиг. нар.* чинити (*нешто непријатно*); ~ **пощёчину** *кому* шамарати *кога*

влета́||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. *во что* улетати 2. *во что фиг. разг.* улетати, утрчавати, упадати 3. *безл. кому фиг. разг.* добијати своје, бити укорен; **ему́ ча́сто** ~**ло** он је често извлачио дебљи крај

вле||**те́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т** *сврш.* 1. *во что* улетети; **в окно́** ~**те́л воробе́й** кроз прозор је улетео врабац 2. *во что фиг. разг.* улетети, утрчати, упасти; ~ **в ко́мнату** улетети (утрчати) у собу 3. *безл. кому фиг. разг.* добити своје, бити укорен; **шалуну́** ~**те́ло** несташко је добио своје; **ему́ за э́то здо́рово** ~**те́ло** он је то скупо платио ◇ ~ **в копе́ечку** *кому* скупо коштати *кога*

влече́ни||**е, -я** *с* склоност *ж*, страст *ж*; **име́ть** ~ *к чему* имати склоност *за шта*; **серде́чное** ~ љубав; **полово́е** ~ сексуални нагон

влечь, влеку́, влечёшь, влеку́т; *прошл.* **влёк, влекла́, влекло́** *несврш.* 1. *что заст.* вући, теглити 2. *кого* привлачити, мамити; **его́ влечёт к нау́ке** *безл.* привлачи га наука ◇ ~ **за собо́й** повлачити за собом, имати за последицу

вле́чься, влеку́сь, влечёшься, влеку́тся; *прошл.* **влёкся, влекла́сь, влекло́сь** *несврш. заст. књиш.* стремити се, тежити

влива́ни||**е, -я** *с* 1. уливање, сипање 2. *мед.* убризгавање; ~ **глюко́зы** убризгавање гликозе; **внутриве́нное** ~ интервенозна инјекција

влива́||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. *что во что* уливати, сипати 2. *что в кого фиг.* уливати *шта коме* (*снагу итд.*) 3. *что во что фиг.* додавати *шта чему*

влива́||**ться, -ется, -ются** *несврш. во что* 1. уливати се, сливати се 2. *фиг.* придруживати се *чему*

влипа́||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. упадати, уваљивати се 2. *нар.* долазити (*у незгодан положај*), западати (*у неприлику*)

вли́пн||**уть, -у, -ешь, -ут** *сврш.* 1. упасти, увалити се, заглибити се 2. *нар.* доћи (*у незгодан положај*), запасти (*у неприлику*); ~ **в исто́рию** наћи се у небраном грожђу, упасти у кашу

влит||**о́й, -а́я, -о́е: костю́м сиди́т как (сло́вно, то́чно)** ~ одело стоји као саливено

влить, волью́, вольёшь, вольют; *прошл.* **влил, влила́, вли́ло; вли́тый** *сврш.* 1. *что во что* улити, усути 2. *что в кого фиг.* улити *шта коме;* ~ **бо́дрость** *в кого* ободрити, охрабрити *кога* 3. *что во что фиг.* додати *шта чему*

вли́||**ться, вольётся, вольются;** *прошл.* **-лся, -ла́сь, -ло́сь** *сврш. во что* 1. улити се, слити се; **вода́** ~**ла́сь в подва́л** вода је продрла у подрум 2. *фиг.* придружити се *чему*

влия́ни||**е, -я** *с* 1. утицај *м*, уплив *м*; **оказа́ть** ~ *на кого* имати утицаја *на кога*; **подда́ться** *чьему* ~**ю** потпасти под *чији* утицај; **сфе́ра** ~**я** утицајна сфера

2. утицај *м*, углед *м*; **пóльзоваться большим ~ем** уживати велики углед

влиятел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно утицајан, упливан; **~ человéк** утицајан човек

влия́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* утицати, упливисати

вложéни||е, -я *с* 1. улагање 2. *фин.* улог *м*, уплата *ж*; **капитáльные ~я** основна улагања

вложи́ть, вложу́, вло́жишь, вло́жат; вло́женный *сврш. что во что* 1. уложити, ставити; **~ письмó в конвéрт** ставити писмо у коверат 2. *фиг.* уложити; **~ всю ду́шу в люби́мое дéло** унети срце у омиљени посао, потпуно се одати омиљеном раду; **~ скры́тый смысл в свой словá** дати својим речима потајан смисао 3. *фин.* уложити, инвестирати, депоновати; **~ капитáл в стрóительство** уложити капитал у изградњу; **~ дéньги в банк** депоновати новац у банку

влом||и́ться, -лю́сь, вло́мишься, вло́мятся *сврш. разг.* силом ући, провалити, упасти; **~ в дверь** провалити врата; **~ в чужóй дом** насилно упасти у туђу кућу ◊ **~ в амби́цию** *разг* јако се увредити, наљутити се

вло́па||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. нар.* 1. упасти, увалити се, загазити; **~ в лу́жу** загазити у бару 2. увалити се, запетљати се, запасти (*у невољу*)

влюб||и́ть, -лю́, влю́бишь, влю́бят *сврш. кого разг.* побудити љубав *у коме*, залудети *кога*

влюб||и́ться, -лю́сь, влю́бишься, влю́бятся *сврш. в кого, во что* заљубити се; **~ пó уши** заљубити се до ушију

влюблённо *прил.* заљубљено

влюблённост||ь, -и *ж* заљубљеност

влюбл||ённый, -ённая, -ённое; -ён, -енá, -енó 1. заљубљен; **~ взгляд** заљубљен поглед; **~ённая пáра** заљубљени пар 2. **влюблённ|ые, -ых** *мн.* заљубљеници

влюбля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого разг.* побуђивати љубав *у коме*, залуђивати *кога*

влюбля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. в кого, во что* заљубљивати се

влю́бчивост||ь, -и *ж* заљубљивост

влю́бчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во заљубљив, заљубљиве природе

вля́па||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. нар.* 1. упасти, увалити се, загазити (*у бару итд.*) 2. увалити се, запетљати се (*у невољу*)

вмá||зать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш.* 1. *что во что* улепити, укитовати; **~ кирпи́ч в стéну** узидати циглу у зид 2. *кому нар.* јако ударити *кога*

вмáзыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что во что* улепљивати, китовати 2. *кому нар.* јако ударати *кога*

вмен||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. зван.:* **~ в вину́** *что кому* окривити, оптужити *кога због чега;* **~ в обя́занность** *что кому* обавезати, задужити *кога (да учини нешто)*

вменя́емост||ь, -и *ж правн.* урачунљивост

вменя́е||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо *правн.* урачунљив; **во ~мом состоя́нии** у стању урачунљивости

вменя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. зван.:* **~ в вину́** *что кому* окривљавати, оптуживати *кога због чега;* **~ в обя́занность** *что кому* обавезивати, задуживати *кога (да учини нешто)*

вмерзá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* залеђивати се, замрзавати се (*у нешто*)

вмёрз||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **вмёрз, -ла, -ло** *сврш.* заледити се, замрзнути се (*у нешто*)

вмéсте *прил.* 1. заједно, скупа; **жить ~** живети скупа 2. истовремено, уједно ◊ **~ с** *кем, чем* заједно с *ким, чим*; **прийти́ ~ с отцóм** доћи заједно са оцем; **~ с тем** уједно, истовремено; **всё ~ взя́тое** све скупа

вмести́лищ||е, -а *с* складиште, спремиште, стовариште; **~ воды́** резервоар за воду; **~ для зернá** силос за жито

вмести́мост||ь, -и *ж* запремина, обујам *м*; **большóй ~и** велике запремине, великог капацитета

вмести́тельност||ь, -и *ж* опсежност, просторност; капацитет *м*

вмести́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно простран, опсежан, обиман; **~ зал** пространа сала

вме||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш.* 1. *само 3. л.* примити; **зал не ~сти́т всех пришéдших** сала не може да прими све оне који су дошли 2. *во что* сместити, ставити; **~ все кни́ги в шкаф** ставити све књиге у орман

вмести́ться, вмещу́сь, вмести́шься, вместя́тся *сврш.* сместити се, наћи место, стати

вмéсто *предл. с ген.* место, уместо *с ген*; **~ меня́ придёт брат** место мене ће доћи брат

вметá||ть, -ю, -ешь, -ют; вмётанный *сврш.* ушити, уфирцати; **~ рукавá** уфирцати (прифирцати) рукаве

вмётыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* ушивати, фирцати

вмешáтельств||о, -а *с* уплитање, мешање, интервенција *ж*; **~ в чужи́е делá** мешање у туђе ствари; **вооружённое ~** оружана интервенција ◊ **хирурги́ческое ~** *мед.* хируршка интервенција

вмешá||ть, -ю, -ешь, -ют; вмéшанный *сврш.* 1. *что во что* умешати, домешати 2. *кого во что разг.* уплести, умешати, увући

вмешá||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. во что* 1. умешати се; **~ в разговóр** умешати се у разговор 2. умешати се, уплести се, интервенисати; **~ в конфли́кт** умешати се у сукоб

вмéшива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что во что* мешати, додавати мешањем 2. *кого во что разг.* уплитати, увлачити; **ты меня́ в э́то не ~й!** не уплитај ме у то!

вмéшива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. во что* 1. мешати се 2. мешати се, уплитати се, интервенисати; **~ не в своё дéло** мешати се у туђе ствари

вмещá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *само 3. л.* моћи примити 2. *во что* смешати, стављати

вмещá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* улазити, смештати, се, стајати; **кни́ги не ~ются в я́щик** књиге не могу да стану у фиоку

вмиг *прил. разг.* за трен ока, за тренутак, зачас; **~ бу́дет сдéлано** зачас ће бити готово

вминá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. притискујући угуравати, утеривати 2. улубљивати, угињати

вмонти́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. тех.* намонтирати, умонтирати, инсталирати

вмотá||ть, -ю, -ешь, -ют; вмóтанный *сврш.* умотати, уплести, упрести

вмур||овáть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -óванный *сврш.* узидати; **~ котёл** узидати котао

вмурóвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* узиђивати

вмя́тин||а, -ы *ж* удубљење *с (од ударца, притиска)*

вмять, вомну́, вомнёшь, вомну́т; вмя́тый *сврш. разг.* 1. притискујући угурати, утерати 2. улубити, угнути

внаём, внаймы́ *прил.:* **отдáть ~** изнајмити, дати у најам; **взять ~** најмити, узети у најам; **сдаётся ~** издаје се под кирију

внаки́дку *прил.*: **наде́ть ~** огрнути се, пребацити преко рамена; **носи́ть пальто́ ~** огрнути се капутом

внакла́де *прил. нар.*: **оста́ться (быть) ~** бити у губитку

внакла́дку *прил. разг.*: **пить чай ~** пити зашећерен чај

внача́ле *прил.* у почетку, с почетка, у прво време; **~ бы́ло тру́дно** у почетку је било тешко

вне *предл. с ген.* 1. ван, изван; **~ до́ма** ван куће; **~ го́рода** изван града 2. ван, преко; **~ ко́нкурса** ван конкурса; **~ подозре́ния** ван сумње; **~ о́череди** преко (мимо) реда; **~ пла́на** преко (мимо) плана ◊ **быть ~ себя́** бити ван себе; **~ зако́на** ван закона; **~ игры́** *спорт.* у офсајду

внебра́чн||ый, -ая, -ое ванбрачни; **~ая связь** ванбрачна веза; **~ ребёнок** ванбрачно дете

вневойсков||о́й, -а́я, -о́е: **~а́я подгото́вка** предвојничка обука

вневре́менн||ый, -ая, -ое *фил.* ван времена, ванвременски

внедре́ни||е, -я *с* увођење; **~ но́вой те́хники** увођење нове технике

внедр||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* увести; **~ в произво́дство** увести у производњу

внедр||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* продрети; учврстити се

внедря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* уводити; **~ но́вую те́хнику** уводити нову технику

внедря́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* продирати; учвршћивати се

внеза́пно *прил.* неочекивано, изненада, нагло

внеза́пност||ь, -и *ж* неочекиваност, непредвиђеност, изненадност

внеза́п||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неочекиван, непредвиђен, изненадан, нагао; **~ отъе́зд** изненадан одлазак; **~ное реше́ние** нагла одлука

внеземн||о́й, -а́я, -о́е ванземаљски; **~а́я цивилиза́ция** ванземаљска цивилизација

внекла́ссн||ый, -ая, -ое ваншколски; **~ое чте́ние** домаћа лектира; **~ая рабо́та** ваншколски рад

внекла́ссов||ый, -ая, -ое ванкласан

внема́точн||ый, -ая, -ое: **~ая бере́менность** *мед.* ванматерична трудноћа

внеочередн||о́й, -а́я, -о́е изванредан, ванредан; **~о́е заседа́ние** ванредна седница

внепла́нов||ый, -ая, -ое ванплански; **~ая рабо́та** ванплански рад

внесе́ни||е, -я *с* 1. уношење 2. уплаћивање 3. подношење (*предлога итд.*) 4. уношење, убележавање (*у списак итд.*)

внес||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **внёс, -ла́, -ло́; -ённый** *сврш.* 1. *кого, что во что* унети; **~ ве́щи в ко́мнату** унети ствари у собу 2. *что во что* уплатити; **~ де́ньги в ка́ссу** уплатити новац на каси; **~ взнос** уплатити улог 3. *что* поднети, дати; **~ предложе́ние** поднети предлог, предложити 4. *кого, что во что* унети, убележити; **~ попра́вки** унети исправке, исправити; **~ в спи́сок** унети у списак 5. *что во что* унети; **~ замеша́тельство** изазвати забуну; **~ оживле́ние** унети живост ◊ **~ я́сность** *во что* разјаснити *шта*, бацити светло *на шта*; **~ вклад** *во что* дати допринос, допринети *чему*

внес||ти́сь, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш. разг.* утрчати, улетети

внеуро́чн||ый, -ая, -ое поврх часова, ван часова

внешко́льн||ый, -ая, -ое ваншколски; **~ые де́тские учрежде́ния** ваншколске дечје установе; **~ая рабо́та** ваншколски рад

вне́шне *прил.* споља, извана; наоко, на изглед; **~ он споко́ен** наоко он изгледа миран

внешнеполити́ческ||ий, -ая, -ое спољнополитички; **~ курс** спољнополитички курс

внешнеторго́в||ый, -ая, -ое спољнотрговински; **~ оборо́т** спољнотрговински промет; **~ые свя́зи** спољнотрговинске везе

внешнеэкономи́ческ||ий, -ая, -ое спољноекономски; **~ие свя́зи** спољнотрговинске везе

вне́шн||ий, -яя, -ее 1. спољашни, спољни, вањски; **~ вид** спољашност, вањштина; **~яя среда́** вањска средина 2. површан, привидан; **~ее хладнокро́вие** привидна хладнокрвност; **~ее споко́йствие** привидна мирноћа 3. спољни, инострани; **~яя поли́тика** спољна политика; **~яя торго́вля** спољна троговина; **~ ры́нок** спољно тржиште

вне́шност||ь, -и *ж* спољашност, вањштина; **прия́тная ~** пријатна спољашност; **суди́ть по ~и** судити по спољашности

внешта́тн||ый, -ая, -ое хонорарни, ванредни, нередован; **~ сотру́дник** спољни сарадник

вниз *прил.* 1. доле, надоле, наниже; **спусти́ться ~ по ле́стнице** сићи низ степенице; **~ голово́й** стрмоглавце 2. низ, низводно; **~ по реке́** низ реку, низводно

внизу́ 1. *прил.* доле, на доњој страни; **~ у подно́жья горы́** доле у подножју планине; **жить ~** живети у приземљу 2. *предл. с ген.* у дну, при дну, доле; **~ страни́цы** при дну странице

вника́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. во что* улазити, удубљивати се (*мислима*); **~ в подро́бности** улазити (удубљивати) се у детаље

вни́к||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **вник, -ла, -ло** *сврш. во что* ући, удубити се (*мислима*); **~ в суть де́ла** схватити суштину ствари

внима́ни||е, -я *с* 1. пажња *ж*, позор *м*; **обрати́ть ~** *на что* обратити пажњу *на шта;* **обрати́ть** *чьё* **~** *на что* скренути *чију* пажњу *на шта*; **удели́ть ~** *чему* поклонити пажњу *чему*; **привле́чь ~** привући пажњу; **отвле́чь ~** одвући пажњу; **досто́йный ~я** вредан пажње; **слу́шать со ~ем** пажљиво слушати; **не обраща́ть ~я** *на что* не обазирати се *на шта;* **приня́ть во ~е** узети у обзир; **оста́вить без ~я** занемарити 2. пажња *ж*, обзир *м*; **окружи́ть ~ем** *кого* окружити пажњом *кога*; **отнести́сь со ~ем** *к кому* бити пажљив, имати обзира *према коме*; **ока́зывать ~** *кому* указивати пажњу *коме* ◊ **заостри́ть ~** *на чём* појачати пажњу *према чему*; **быть в це́нтре ~я** бити у средишту пажње

внима́тельно *прил.* пажљиво, обзирно; **~ следи́ть** *за чем* пажљиво пратити *шта*

внима́тельност||ь, -и *ж* 1. пажња *ж*, пажљивост *ж* 2. пажљивост *ж*, предусретљивост *ж*

внима́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. пажљив; **~ взгляд** пажљив поглед 2. пажљив, предусретљив, обзиран, брижљив; **~ ухо́д** брижљива нега

внима́||ть, -ю, -ешь, -ют *и заст.* **вне́млю, вне́млешь, вне́млют** *несврш. кому, чему свеч.* пажљиво слушати *кога, шта*

вничью́ *прил.* нерешено; **сыгра́ть ~** играти нерешено; **па́ртия ко́нчилась ~** партија се завршила нерешено

внóве *прил. у функц. предик.* ново, необично; **емý здесь всё ~** њему је овде све необично

вновь *прил.* 1. поново, опет, изнова; **увúдеться ~** видети се поново 2. недавно, тек што; **~ назнáченный** тек наименован

вносúть, вношý, внóсишь, внóсят *несврш.* 1. *кого, что во что* уносити; **~ чемодáны в вагóн** уносити кофере у вагон 2. *что во что* уплаћивати (*улог итд.*) 3. *что* подносити, давати; **~ предложéние** подносити предлог 4. *кого, что во что* уносити, бележити; **~ в спúсок** уносити у списак 5. *что во что* уносити; **~ беспоря́док** уносити неред; **~ пýтаницу** уносити збрку; **~ оживлéние** уносити живост ◊ **~ вклад** *во что* давати допринос, доприносити *чему*

внук, -а *м* унук *м*

внýтренне, внýтренно *прил.* у себи, у души; **я ~ убеждён, что...** ја сам у души убеђен да...

внýтренн||ий, -яя, -ее 1. унутарњи, унутрашњи; **~яя сторонá** унутарња страна; **~не двéри** унутрашња врата 2. *фиг.* унутарњи, скривен; **~ смысл** скривени смисао; **~ гóлос** унутарњи глас; **~ мир** унутрашњи свет 3. унутрашњи; **~яя торгóвля** унутрашња трговина; **~ ры́нок** домаће тржиште; **~ заём** унутрашњи зајам; **прáвила ~его распоря́дка** пословник ◊ **~не болéзни** *мед.* унутрашње болести

внýтренност||ь, -и *ж* 1. унутрашњост *ж*; **~ дóма** унутрашњост куће 2. *мн.* **-и, -ей** унутрашњи органи

внутрú 1. *прил.* унутра; **находúться ~** налазити се унутра 2. *предл. с ген.* унутар *с ген.*; **~ дóма** унутар куће

внутривéнн||ый, -ая, -ое *мед.* интравенозан; **~ое вливáние** интравенозна инјекција

внутримы́шечн||ый, -ая, -ое *мед.* интрамускуларан; **~ая инъéкция** интрамускуларна инјекција

внутрипартúйн||ый, -ая, -ое унутарпартијски; **~ая демокрáтия** унутарпартијска демократија

внутрь 1. *прил.* унутра; **войтú ~** ући унутра; **приня́ть лекáрство ~** узети лек орално, прогутати лек 2. *предл. с ген.* унутар *с ген.*, у *с ак.*; **войтú ~ дóма** ући у кућу

внучá||та, -т *мн. разг.* унучад *ж*

внучáтн||ый, -ая, -ое, внучáт||ый, -ая, -ое: ~ племя́нник унук брата или сестре; **~ая племя́нница** унука брата или сестре

внýч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** унука

внушá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кому что и с везн.* **что** сугерисати, сугерирати *коме шта*, наводити *кога на шта*; усађивати *коме шта* (*у главу*); **~ дéтям уважéние к стáршим** усађивати деци поштовање према старијима 2. *кому что* уливати, будити, изазивати; **~ страх** уливати страх; **~ отвращéние** изазивати гађење; **он не ~ет мне довéрия** немам поверења у њега

внушéни||е, -я *с* 1. сугерисање, сугерирање, наговарање 2. сугестија *ж*; **лечéние ~ем** лечење сугестијом 3. прекор *м*, опомена *ж*; **сдéлать** *кому* **~** прекорити *кога*

внушúтельно *прил.* 1. упечатљиво, дојмљиво; **~ говорúть** упечатљиво говорити 2. импозантно; **~ вы́глядеть** изгледати импозантно

внушúтельност||ь, -и *ж* 1. упечатљивост, дојмљивост 2. импозантност

внушúтел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. упечатљив, дојмљив; **~ тон** упечатљив тон 2. знатан, крупан; импозантан; **~ рост** импозантни раст; **~ьных размéров** доста велики

внуш||úть, -ý, -úшь, -áт; -ённый *сврш.* 1. *кому что и с везн.* **что** сугерисати, сугерирати *коме шта*, навести *кога на шта*; усадити *коме шта* (*у главу*); **кто ~úл емý э́ту мысль?** ко му је сугерисао ту мисао? 2. *кому что* улити, побудити, изазвати (*страх итд.*)

вня́тно *прил.* 1. јасно, разговетно; **~ произносúть** разговетно изговарати 2. јасно, схватљиво, разумљиво; **~ объяснúть** разумљиво објаснити

вня́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. јасан, разговетан; **~ гóлос** разговетан глас; **~ное произношéние** јасан изговор 2. јасан, схватљив, разумљив; **~ отвéт** јасан одговор

вня||ть, *буд. вр. се не употр., прошл.* **-л, -лá, -ло** *сврш. кому, чему свеч.* услишити *кога, шта;* **~ чьей прóсьбе** услишити *чију* молбу

во *в.* **в**

вóбл||а, -ы *ж зоол.* вобла (*врста каспијске рибе налик на црвенперку*); **вя́леная ~** сушена вобла

вобрá||ть, вберý, вберёшь, вберýт; *прошл.* **-л, -лá, -ло; вóбранный,** *сврш.* упити, усисати, апсорбовати; **~ всю влáгу** упити сву влагу

вовéк, вовéки *прил.* 1. увек, вечито, навек 2. *са нег.* никада; **~ не забýду** никада нећу заборавити

вовлекá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого во что* увлачити *кога у шта*, придобијати, ангажовати, ангажирати *кога за шта*

вовлé||чь, -кý, -чёшь, -кýт; *прошл.* **вовлёк, -клá, -клó; -чённый** *сврш. кого во что* увући *кога у шта*, придобити, ангажовати, ангажирати *кога за шта;* **~ в рабóту** ангажовати за посао

вовнé *прил. заст.* осим, изван

вовнýтрь *разг. в.* **внутрь**

вóвремя *прил.* на време, благовремено, у прави час; **прийтú ~** доћи на време

вóвсе *прил. разг.* сасвим, уопште; **э́то ~ неплóхо** то уопште није лоше; **я ~ э́того не говорúл** ја то уопште нисам говорио; **~ нет** никако, нипошто

вовсю́ *прил. нар.* из све снаге, из петних жила; што се игда може; **бежáл ~** трчао је што игда може; **старáться ~** трудити се из петних жила

во-вторы́х *уметн. р.* друго (*при набрајању*)

вогнá||ть, вгоню́, вгóнишь, вгóнят; *прошл.* **-л, -лá, -ло; вóгнанный** *сврш.* 1. *кого, что во что* утерати (*стоку у двориште итд.*) 2. *что во что нар.* укуцати; **~ гвоздь в дóску** укуцати ексер у даску 3. *кого во что разг.* натерати *кога у шта*, довести *кога до чега;* **~** *кого* **в крáску** натерати *кога* да поцрвени ◊ **~ в гроб** *нар.* отерати у гроб

вóгнутост||ь, -и *ж* удубљење *с*, угнуће *с*

вóгну||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то удубљен, угнут; конкаван; **~тое стеклó** конкавно стакло

вогн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт; вóгнутый *сврш.* угнути

вод||á, -ы́ *ж, ак.* **вóду,** *мн.* **вóды, вод, вóдам** 1. вода; **речнáя ~** речна вода; **морскáя ~** морска вода; **дождевáя ~** кишница; **протóчная ~** текућа вода; **прéсная ~** слатка вода; **питьевáя ~** пијаћа вода, вода за пиће; **сырáя ~** непрокувана вода; **кипячёная ~** прокувана вода; **минерáльная ~** минерална (кисела) вода; **газирóванная ~** сода-вода; **фруктóвая ~** воћни напитак; **грунтóвые вóды** подземне воде; **ýровень ~ы́** водостај; **éхать по ~é (~óй)** пловити, путовати водним путем 2. *мн.* **вóды, вод** воде; **территориáльные вóды** територијалне воде

3. *мн.* **во́ды, вод** *заст.* бања *ж*; **поéхать на во́ды** поћи у бању; **лечи́ться на во́дах** лечити се у бањи ◊ **тяжёлая ~** *хем.* тешка вода; **жёлтая ~** *мед.* зелена мрена, глауком; **тёмная ~** *мед.* црна мрена; **седьма́я ~ на киселé** девета вода кисела, чорбине чорбе чорба; **лови́ть ры́бу в му́тной ~é** ловити у мутном; **чу́вствовать себя́ как ры́ба в ~é** осећати се као риба у води; **как в во́ду опу́щенный** као покисао; **вы́йти сухи́м из ~ы́** извући се, остати некажњен; **лить во́ду на** *чью* **ме́льницу** терати (вући) воду на *чији* млин; **вы́вести** *кого* **на чи́стую во́ду** раскринкати *кога*; **ти́ше ~ы́ ни́же травы́** мањи од маковог зрна; **как в во́ду ка́нул** као да је у земљу пропао; **они́ похо́жи как две ка́пли ~ы́** личе као јаје јајету; **он как в во́ду глядéл** као да је унапред знао; **ему́ как с гу́ся ~** баш га брига; **мно́го ~ы́ утекло́** много је времена прошло; **молчи́т, сло́вно ~ы́ в рот набра́л** ћути као заливен; **их ~о́й не разольёшь** нераздвојни су; **ви́лами на ~é пи́сано** *разг.* записано куком по леду, мало је вероватно

водвор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. *кого заст. и разг.* населити, настанити, сместити; поставити; **~ на мéсто** поставити на место 2. *что* успоставити, завести; **~ поря́док** завести ред

водвор||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* 1. *заст. и разг.* населити се, настанити се, сместити се 2. *само 3. л.* успоставити се, настати; **~и́лся поря́док** успостављен је ред; **~и́лась тишина́** настала је тишина

водворя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого заст. и разг.* насељавати, настањивати, смештати; постављати 2. *что* успостављати, заводити (*ред итд.*)

водворя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *заст. и разг.* насељавати се, настањивати се, смештати се 2. *само 3. л.* успостављати се, настајати (*о реду итд.*)

водеви́л||ь, -я *м* водвиљ

води́тел||ь, -я *м* возач, шофер

води́тельск||ий, -ая, -ое возачки, шоферски; **~ие права́** возачка дозвола

води́тельств||о, -а *с заст.* вођство, руководство; **под ~ом** под вођством

води́ть, вожу́, во́дят *несврш.* 1. *кого, что* водити; **~ детéй ка́ждый день на прогу́лку** водити децу у шетњу сваког дана 2. *что* возити *шта*, управљати *чим*; **ты умéешь ~ маши́ну?** да ли знаш да возиш кола? 3. *чем по чему* провести, прећи, повући, превући; **~ смычко́м по стру́нам** превлачити гудалом по жицама; **~ карандашо́м по ка́рте** повлачити оловком по карти ◊ **~ знако́мство** *с кем* познавати се *с ким*; **~ дру́жбу** *с кем* дружити се *с ким*; **~ за́ нос** *кого разг.* вући *кога* за нос

води́ться, вожу́сь, во́дишься, во́дятся *несврш.* 1. *само 3. л.* имати, налазити се, бити; **в э́том лесу́ во́дится мно́го ди́чи** у овој шуми има много дивљачи 2. *с кем, чем разг.* дружити се ◊ **как во́дится** *разг.* као што је уобичајено; као што бива; **в ти́хом о́муте чéрти во́дятся** *посл.* испод мире три ђавола вире

во́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** вотка ◊ **ца́рская ~** *хем.* царска вода; **крéпкая ~** *хем.* азотна киселина

во́дник, -а *м* бродар, лађар

воднотра́нспортн||ый, -ая, -ое који се односи на водни транспорт; **~ая магистра́ль** водни пут

во́дн||ый, -ая, -ое водени, водни; **~ раство́р** водени раствор; **~ тра́нспорт** транспорт на води; **~ые пути́** водни путеви; **~ спорт** спорт на води

водобоя́зн||ь, -и *ж мед.* хидрофобија

водово́з, -а *м* сакаџија, возач питке воде

водово́зн||ый, -ая, -ое за допрему воде; **~ая бо́чка** сака, буре за допрему воде

водоворо́т, -а *м* 1. вртлог, вир 2. *фиг.* вртлог; **~ собы́тий** вртлог догађаја

водогрéйн||ый, -ая, -ое за загревање воде; **~ котёл** котао за загревање воде

водоём, -а *м* водни резервоар, водни базен; **естéственные ~ы** природни водни резервоари; **иску́сственные ~ы** вештачки водни резервоари

водоизмери́тельн||ый, -ая, -ое: ~ые прибо́ры уређаји за мерење брзине кретања и утрошка воде

водоизмещéни||е, -я *с* депласман *м*; **су́дно ~ем в 2000 тонн** брод депласмана од 2000 тона

водока́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** црпна станица

водола́з, -а *м* 1. гњурац, ронилац 2. њуфаундланђан (*пас*)

водола́зн||ый, -ая, -ое гњурачки, ронилачки; **~ костю́м** гњурачко одело; **~ ко́локол** гњурачко звоно

водолé||й, -я *м* 1. **Водолéй** *астр.* Водолија 2. *разг.* причало *м, с*, нагваждало *м, с*

водолечéбниц||а, -ы *ж* завод *м* за хидротерапију

водолечéбн||ый, -ая, -ое хидротерапијски; **~ые процеду́ры** хидротерапијске процедуре

водолечéни||е, -я *с мед.* хидротерапија *ж*

водолюби́в||ый, -ая, -ое: ~ое растéние биљка која воли влагу

водомéр, -а *м* водомер, хидрометар

водомéрн||ый, -ая, -ое водомеран, хидрометарски; **~ая тру́бка** водомерна цев

водомо́ин||а, -ы *ж* вододерина

водонагрева́тел||ь, -я *м* грејач за воду

водонагрева́тельн||ый, -ая, -ое за загревање воде; **~ая коло́нка** бојлер

водонапо́рн||ый, -ая, -ое: ~ая ба́шня водоторањ

водонепроница́емост||ь, -и *ж* водоотпорност, непромочивост

водонепроница́е||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо водоотпоран, непромочив; **~мые тка́ни** водоотпорне тканине

водоно́с, -а *м* водоноша

водоно́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *геол.* водоносан, обилан водом; **~ слой земли́** водоносни слој земље

водоотво́дн||ый, -ая, -ое одводни, за одвођење воде; **~ кана́л** одводни канал

водоотли́вн||ый, -ая, -ое *струч.* за одвођење, отицање воде; **~ насо́с** пумпа за одвођење воде

водоотта́лкивающ||ий, -ая, -ее водоотпоран

водоочисти́тельн||ый, -ая, -ое, водоочи́стн||ый, -ая, -ое, водоочистн||о́й, -а́я, -о́е *тех.* за пречишћавање воде

водопа́д, -а *м* водопад, слап

водопла́вающ||ий, -ая, -ее *зоол.:* **~ие пти́цы** птице пливачице

водопо́||й, -я *м* појило *с*, водопој

водоприёмник, -а *м струч.* изливни базен

водопрово́д, -а *м* водовод

водопрово́дн||ый, -ая, -ое водоводни; **~ая сеть** водоводна мрежа; **~ кран** славина; **~ая труба́** водоводна цев

водопрово́дчик, -а *м* водоинсталатер

водопроница́е||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо про-

мочив, који пропушта воду; **~мые го́рные поро́ды** *геол.* порозни минерали

водоразбо́рн||ый, -ая, -ое: **~ая коло́нка** хидрант

водоразде́л, -а *м геогр.* развође *с*, вододелница *ж*

водоразде́льн||ый, -ая, -ое разводни, вододелни; **~ые уча́стки** разводни сектори

водоре́з, -а *м пом.* кљун, прамац брода

водоро́д, -а *м хем.* хидроген, водоник, водик; **пе́рекись ~а** водоников пероксид

водоро́дист||ый, -ая, -ое *хем.* водоников, који садржи водоник

водоро́дн||ый, -ая, -ое *хем.* водоников, водонички, хидрогенски; **~ые соедине́ния** водоникова једињења; **~ая бо́мба** хидрогенска бомба

во́доросл||и, -ей, *мн.* (*јд.* **во́доросл|ь, -и** *ж*) **1.** *бот.* алге **2.** *разг.* водене биљке

водосбро́с, -а *м струч.* сливник, одводни канал (*на брани*)

водоска́т, -а *м* пад (*реке итд.*)

водосли́в, -а *м струч.* прелив (*на брани*)

водосли́вн||ый, -ая, -ое *струч.* преливни; **~ая труба́** преливна цев

водоснабже́ни||е, -я *с* снабдевање, опскрба *ж* водом; **городско́е ~** градско снабдевање водом

водоспу́ск, -а *м струч.* одводна цев (*на брани*)

водосто́к, -а *м* **1.** сливник **2.** *тех.* дрен, дренажа *ж*

водосто́чн||ый, -ая, -ое: **~ые тру́бы** одводне цеви; **~ая кана́ва** одводни јарак

водоупо́рн||ый, -ая, -ое водоотпоран

водохрани́лищ||е, -а *с* акумулационо језеро

во́дочн||ый, -ая, -ое који се односи на вотку

водружа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. свеч.* стављати, намештати; побадати (*заставу итд.*)

водру||зи́ть, -жу́, -зи́шь, -зя́т; -жённый *сврш. свеч.* ставити, наместити; побости; **~ зна́мя** побости заставу

водяни́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. водњикав, воденаст; **~тые черни́ла** водњикаво мастило **2.** *фиг.* разводњен, безбојан; **~ стиль** безбојан стил

водя́нк||а, -и *ж мед.* водена болест

водян||о́й, -а́я, -о́е 1. воден; **~ пар** водена пара; **~о́е охлажде́ние** хлађење водом; **~а́я ме́льница** воденица; **~о́е колесо́** воденички точак **2.** *бот., зоол.* воден; **~ паўк** водени паук; **~а́я ли́лия** локвањ **3.** **водян|о́й, -о́го** *м фолк.* водени дух, водењак ◇ **~ знак** водени жиг

воева́ть, во́юю, во́юешь, во́юют *несврш.* ратовати, борити се

воево́д||а, -ы *м ист.* војвода

воево́дск||ий, -ая, -ое војводски

воево́дств||о, -а *с ист.* војводство, војводина *ж*

воеди́но *прил.* заједно, скупа, уједно; **собра́ть ~** сакупити уједно

военача́льник, -а *м* војсковођа, војни командант

воениза́ци||я, -и *ж* милитаризација

военизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* милитаризовати, милитаризирати

военко́м, -а *м* **(вое́нный комисса́р)** војни комесар

военкома́т, -а *м* **(вое́нный комиссариа́т)** војни комесаријат, војни одсек

военко́р, -а *м* **(вое́нный корреспонде́нт)** ратни дописник

вое́нно-возду́шн||ый, -ая, -ое: **~ые си́лы** ратно ваздухопловство, ратна авијација

вое́нно-морск||о́й, -а́я, -о́е: **~и́е си́лы** ратна морнарица; **~ флот** ратна морнарица

военнообя́занн||ый, -ого *м* војни обвезник

военнопле́нн||ый, -ого *м* ратни заробљеник

вое́нно-полев||о́й, -а́я, -о́е: **~ суд** преки војни суд

вое́нно-полити́ческ||ий, -ая, -ое војнополитички

вое́нно-промы́шленн||ый, -ая, -ое војноиндустријски; **~ ко́мплекс** војноиндустријски комплекс

военнослу́жащ||ий, -его *м* војно лице

вое́нн||ый, -ая, -ое 1. ратни; **~ые де́йствия** ратне операције; **~ое положе́ние** ратно стање; **~ое иску́сство** ратна вештина; **~ престу́пник** ратни злочинац; **~ая промы́шленность** ратна индустрија; **~ая те́хника** ратна техника; **~ кора́бль** ратни (бојни) брод **2.** војни, војнички; **~ врач** војни лекар; **~ суд** војни суд; **~ое учи́лище** војна школа **3.** **вое́нн|ый, -ого** *м* војно лице

военру́к, -а *м* **(вое́нный руководи́тель)** војни инструктор

вое́нщин||а, -ы *ж зб. презр.* војничка клика, солдатеска

вожа́к, -а́ *м* **1.** водич, пратилац; **~ у слепо́го** слепчовођа; **~ медве́дя** мечкар **2.** предводник, вођа; **комсомо́льский ~** комсомолски руководилац **3.** предводник, предњак; **~ ста́да** предводник стада

вожа́т||ая, -ой *ж* руководилац *м* пионирске чете (*жена*)

вожа́т||ый, -ого *м* **1.** водич, пратилац **2.** руководилац пионирске чете **3.** возач трамваја

вожделе́ни||е, -я *с* пожуда *ж*, похота *ж*; жудња *ж*

вожделе́нн||ый, -ая, -ое жудан, ватрено жељен, прижељкиван

вожделе́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш.* **1.** страсно желети, жудети, прижељкивати **2.** осећати пожуду, похоту

вожде́ни||е, -я *с* вођење, управљање; руковање; **~ маши́ны** шофирање; **~ самолёта** пилотажа

вожд||ь, -я́ *м* вођа, предводник

во́жж||и, -е́й *мн.* (*јд.* **вожж|а́, -и́** *ж*) дизгине, кајаси *мн. м*; **натяну́ть ~** притегнути дизгине

воз, -а (-у) *м, лок.* **о -е, на -у́,** *мн.* **-ы́, -о́в 1.** натоварена кола, воз; **~ с се́ном** кола са сеном; **~ дров** кола натоварена дрвима **2.** *фиг. разг.* гомила *ж*, хрпа *ж*; **це́лый ~ новосте́й** хрпа новости ◇ **что с ~у упа́ло, то пропа́ло** шта је изгубљено, не да се повратити; **а ~ и ны́не там** све стоји на месту, није ништа урађено

возблагодар||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. кого за что заст. свеч.* захвалити се *коме на чему*

возбран||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. заст.* забранити, ускратити; **~ въезд** забранити улазак

возбраня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* забрањивати, ускраћивати

возбраня́||ться, -ется, -ются *несврш. заст.*: **не ~ется** није забрањено

возбуди́мост||ь, -и *ж* узбудљивост, раздражљивост; осетљивост

возбуди́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо узбудљив, раздражљив; осетљив; **легко́ ~ челове́к** веома раздражљив човек

возбуди́тел||ь, -я *м* **1.** изазивач, узрочник, проузроковач; **~ боле́зни** изазивач болести **2.** *ел.* побудни генератор

возбу||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -ждённый *сврш.* **1.** *что* изазвати, побудити; **~ аппети́т** изазвати апе-

тит; ~ **интерес** *к чему* побудити интересовање *за шта*; ~ **негодование** изазвати негодовање; ~ **любопытство** побудити радозналост 2. *кого* узбудити, узрујати, раздражити; ~ **больного** узрујати болесника 3. *кого* побунити, подбости; ~ **всех против себя** изазвати (подићи) све против себе 4. *что* покренути, поднети; ~ **иск** покренути спор; ~ **судебное дело** покренути судску парницу; ~ **ходатайство** поднети молбу

возбу||диться, -жусь, -дишься, -дятся *сврш.* узбудити се; узрујати се, раздражити се

возбуждаемост||ь, -и *ж в.* **возбудимость**

возбужда||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* изазивати, побуђивати, будити (*интересовање, радозналост итд.*) 2. *кого* узбуђивати, узрујавати, раздраживати 3. *кого* бунити, подбадати 4. *что* покретати (*судску парницу*), подносити (*молбу итд.*)

возбужда||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* узбуђивати се, узрујавати се, раздраживати се

возбуждающ||ий, -ая, -ее узбуђујући, надражујући; **~ее средство** *мед.* надражујуће средство, стимуланс

возбуждени||е, -я *с* 1. изазивање 2. узбуђивање, дражење 3. покретање, подношење

возбуждённо *прил.* узбуђено, узрујано

возбуждённ||ый, -ая, -ое узбуђен, узрујан, раздражен; **~ённое состояние** стање узрујаности

возведени||е, -я *с* 1. подизање, изградња *ж*; **~ насыпей** изградња насипа 2. *мат.* степеновање, потенцирање; ~ **в степень** степеновање, потенцирање

возвеличива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш.* уздизати, узносити; величати, славити

возвеличива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. књиш.* прослављати, се, постајати велики, славан

возвелич||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. књиш.* уздићи, узнети; прославити

возвелич||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш. књиш.* прославити се, постати велики, славан

возве||сти, -ду, -дёшь, -дут; *прошл.* **возвёл, -ла, -ло; -дённый** *сврш.* 1. *что* подићи, саградити, изградити; ~ **здание** подићи зграду 2. *что на кого* приписати *коме шта*; ~ **обвинение** *на кого* приписати *коме* кривицу, окривити *кога*; ~ **клевету** *на кого* оклеветати *кога* 3. *что во что мат.* подићи *шта на шта*, степеновати, потенцирати; ~ **в квадрат, в куб** подићи на квадрат, на куб 4. *что к чему књиш.* потражити извор *чега у чему* 5. *кого во что заст.* произвести, унапредити 6. *что заст.* подићи (*поглед*)

возве||стить, -щу, -стишь, -стят; -щённый *сврш. о чём свеч.* објавити, огласити *шта*; ~ **о победе** огласити победу

возвеща||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. о чём свеч.* објављивати, оглашавати *шта*

возв||одить, -ожу, -одишь, -одят *несврш.* 1. *что* подизати, градити 2. *что на кого* приписивати *коме шта;* ~ **вину** *на кого* приписивати *коме* кривицу, окривљавати *кога*; ~ **клевету** *на кого* клеветати *кога* 3. *что во что мат.* дизати *шта у шта*, степеновати, потенцирати 4. *что к чему књиш.* тражити извор *чега у чему;* ~ *что* **к глубокой древности** тражити извор *чега* у далекој прошлости 5. *кого во что заст.* производити, унапређивати 6. *что заст.* дизати (*поглед*)

возврат, -а *м* враћање *с*; повратак ◇ **без ~а** неповратно, заувек

возвра||тить, -щу, -тишь, -тят; -щённый *сврш.* вратити, повратити; ~ **книгу** вратити књигу; ~ **здоровье** повратити здравље; ~ **силы** повратити снагу ◇ ~ **к жизни** оживити, повратити у живот

возвра||титься, -щусь, -тишься, -тятся *сврш.* вратити се, повратити се; ~ **домой** вратити се кући; ~ **на родину** вратити се у отаџбину; ~ **к старым привычкам** наставити са старим навикама

возвратн||ый, -ая, -ое 1. повратан; **на ~ом пути** у повратку 2. повратни, који се понавља; ~ **тиф** *мед.* повратни тифус 3. *грам.* повратан, рефлексиван; ~ **глагол** повратни глагол; **~ое местоимение** повратна заменица

возвраща||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* враћати, повраћати

возвраща||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* враћати се, повраћати се

возвращени||е, -я *с* 1. враћање, повраћај *м*; ~ **имущества** повраћај имовине; ~ **долга** враћање. дуга 2. повратак *м*; **по ~и** по повратку

возвы||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* 1. *заст.* повисити, подићи 2. уздићи, узвисити; ~ *кого* **в** *чьих* **глазах** уздићи *кога* у *чијим* очима ◇ ~ **голос** повисити глас

возвы||ситься, -шусь, -сишься, -сятся *сврш.* 1. *само 3. л. заст.* повисити се, подићи се 2. уздићи се, узвисити се

возвыша||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *заст.* повишавати, подизати 2. уздизати, узвишавати

возвыша||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л. заст.* повишавати се, подизати се 2. уздизати се, узвишавати се

возвышени||е, -я *с* 1. *заст.* повишавање, подизање 2. уздизање, узвишавање 3. узвишење, узвишица *ж*; **стоять на ~и** стајати на узвишици

возвышенно *прил.* узвишено

возвышенност||ь, -и *ж* 1. узвишеност 2. *геогр.* висораван

возвыше||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. *само дужи обл.* уздигнут, узвишен; **~нная местность** брдовити предео; **~нное место** узвишица 2. узвишен; **~нная цель** узвишени циљ

возглав||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. кого. что* стати на чело *кога, чега,* повести *кога, шта*; ~ **движение** стати на чело покрета; ~ **массы** стати на чело маса

возглавля||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что* бити на челу *кога, чега*, предводити *кога, шта*; ~ **делегацию** предводити делегацију

возглас, -а *м* узвик, усклик; **одобрительные ~ы** узвици одобравања

возгла||сить, -шу, -сишь, -сят; -шённый *сврш. заст.* свечано прогласити, објавити

возглаша||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* свечано проглашавати, објављивати

возгонк||а, -и *ж хем.* сублимација

возгоня||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. хем.* сублимирати

возгораем||ый, -ая, -ое лако запаљив

возгора||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* разбуктавати се, распламсавати се, избијати 2. *чем. фиг.* успламсавати, загревати се *за шта*

возгор||диться, -жусь, -дишься, -дятся *сврш.* погордити се, узохолити се, понети се

возгор||еться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. свеч.* 1. *само 3. л.* планути, букнути, избити 2. *чем. фиг.*

успламтети, загрејати се *за шта;* ~ **стра́стью** бити обузет страшћу; ~ **жела́нием** страсно зажелети

возда||ва́ть, -ю, -ёшь, -ют *несврш. свеч.* 1. *что* одавати, изражавати (*признање итд.*) 2. *чем* плаћати, узвраћати

возда́||ть, -м, -шь, -ст, -ди́м, -ди́те, -ду́т; *прошл.* **-л, -ла́, -ло; во́зданный** *сврш. свеч.* 1. *что* одати, изразити; ~ **до́лжное** одати признање 2. *чем* платити, узвратити: ~ **добро́м за зло** платити зло добрим; ~ **по заслу́гам** платити по заслузи

воздвига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* подизати, градити

воздви́||гнуть, -гну, -гнешь, -гнут; *прошл.* **-г, -гла, -гло; -гнутый** *сврш.* подићи, саградити; ~ **па́мятник** подићи споменик

возде́йстви||е, -я *с* деловање, утицај *м*, уплив *м*; **благотво́рное** ~ благотворан утицај; **ока́зывать** ~ вршити утицај

возде́йств||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* деловати, утицати, упливисати; ~ **си́лой приме́ра** утицати снагом примера

возде́ла||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* обрадити (*њиву итд.*)

возде́лыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* обрађивати; ~ **по́ле** обрађивати њиву

воздержа́вш||ийся, -егося *м*: **при двух** ~**ихся** са два уздржана гласа

воздержа́ни||е, -я *с* уздржавање, одрицање

возде́ржанност||ь, -и *ж* уздржљивост, умереност; ~ **в еде́** умереност у јелу

возде́ржа||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно умерен, уздржљив

воздерж||а́ться, -у́сь, возде́ржишься, возде́ржатся *сврш.* уздржати се, одрећи се, устегнути се; ~ **при голосова́нии** уздржати се приликом гласања; ~ **от прямо́го отве́та** избећи директан одговор

возде́ржива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* уздржавати се, бити умерен, устезати се

возде́||ть, -ну, -нешь, -нут *сврш. књиш.*: ~ **ру́ки** подићи руке

во́здух, -а *м* ваздух, зрак; **дыша́ть све́жим** ~**ом** удисати свеж ваздух; **быва́ть на** ~**е** излазити на чист ваздух ◇ **взлете́ть на** ~ одлетети у ваздух, експлодирати; **пита́ться** ~**ом** *шаљ.* живети од ваздуха; **пови́снуть в** ~**е** *разг.* висити у ваздуху, остати нерешен; **э́то но́сится в** ~**е** то се осећа у ваздуху (*о расположењу итд.*); ~! непријатељски авиони! (*узбуна*)

воздухоочисти́тельн||ый, -ая, -ое *тех.*: ~**ая устано́вка** ваздушни филтар

воздухопла́вани||е, -я *с* аеронаутика *ж*, ваздухопловство, зракопловство

воздухопла́ват||ь, -я *м* ваздухопловац, зракопловац

воздухопла́вательн||ый, -ая, -ое ваздухопловни, зракопловни

возду́шност||ь, -и *ж* ваздушност, лакоћа

возду́ш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* ваздушан, зрачан; ~**ные тече́ния** ваздушне струје; ~**ная волна́** ваздушни талас 2. *само дужи обл.* ваздушан, авионски; ~**ное сообще́ние** авионски саобраћај; ~ **бой** ваздушна битка 3. *само дужи обл.* ваздушни; ~ **то́рмоз** ваздушна кочница; ~**ное охлажде́ние** ваздушно хлађење 4. ваздушаст, лак, лаган; ~**ная похо́дка** лаган корак; ~**ное пла́тье** ваздушаста хаљина ◇ ~ **шар** а) аеростат, балон б) балон (*дечја играчка*); ~**ная трево́га** ваздушна узбуна; ~**ная ли́ния** ваздушна линија; **стро́ить** ~**ные за́мки** градити куле у ваздуху

возж||е́чь, -гу́, -жёшь, -гу́т; *прошл.* **-ёг, -гла́, -гло́; -жённый** *сврш. заст.* запалити, упалити

возжига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* палити, запаљивати

воззва́ни||е, -я *с* проглас *м*, апел *м*; ~ **к населе́нию** апел становништву

воз||зва́ть, -зову́, -зовёшь, -зову́т; *прошл.* **-зва́л, -звала́, -зва́ло** *сврш. к кому, чему о чём свеч.* апеловати *на кога, шта,* позвати *кога на шта*

воззре́ни||е, -я *с* поглед *м*, гледиште, схватање; **материалисти́ческие** ~**я** материјалистички погледи

воззр||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. на кого, что разг. заст.* загледати се, забленути се *у кога, шта*

вози́ть, вожу́, во́зишь, во́зят *несврш.* 1. возити, вући, превозити; ~ **дрова́** превозити дрва; ~ **пассажи́ров** превозити путнике 2. водити; носити (*превозним средством*); ~ **дете́й ка́ждый год на мо́ре** водити децу сваке године на море; ~ **всем пода́рки** носити поклоне за све 3. *чем по чему нар.* вући, повлачити; ~ **руко́й по столу́** вући руком по столу

вози́ться, вожу́сь, во́зишься, во́зятся *несврш.* 1. врпољити се, мешкољити се 2. играти се, забављати се; **де́ти вози́лись с соба́кой** деца су се забављала са псом 3. *с кем, чем разг.* гњавити се, петљати се, бактати се *око кога, чега*; ~ **на ку́хне** бактати се у кухињи; ~ **с ребёнком** петљати се око детета

во́з||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* превоз *м*, вожња; ~ **снопо́в** превоз снопова 2. *нар.*: **дров оста́лось на три** ~**ки** остало је троја кола дрва

возлага́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш.* 1. *что на что* полагати, стављати; ~ **вено́к** полагати венац 2. *что на кого* стављати у дужност, налагати *коме шта*; ~ **отве́тственность** *на кого* чинити одговорним *кога* ◇ ~ **наде́жды** *на кого, что* полагати наде *у кога, шта*

во́зле 1. *прил.* недалеко, поред, покрај; **он живёт** ~ он станује недалеко 2. *предл. с ген.* покрај, поред, крај; **она́ сиде́ла** ~ **меня́** она је седела поред мене

возлеж||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш. заст. и шаљ.* лежати

возл||е́чь, -я́гу, -я́жешь, -я́гут; *прошл.* **-ёг, -егла́, -егло́** *сврш. заст. и шаљ.* лећи

возлик||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш. књиш.* јако се обрадовати, почети ликовати, тријумфовати

возлия́ни||е, -я *с* 1. *ист.* проливање вина на жртвеник боговима 2. *разг. шаљ.* пијење, узимање алкохолних пића

возл||ожи́ть, -ожу́, -о́жишь, -о́жат; -о́женный *сврш. књиш.* 1. *что на что* положити, ставити; ~ **вено́к на моги́лу** положити венац на гроб 2. *что на кого* ставити у дужност, наложити *коме шта;* ~ **обя́занность** *на кого* обавезати *кога*

возл||юби́ть, -юблю́, -ю́бишь, -ю́бят; -ю́бленный *сврш. заст.* заволети

возлю́бленн||ый, -ая, -ое *свеч.* 1. веома вољен 2. **возлю́бленн|ый, -ого** *м* драги, драган; **возлю́бленн|ая, -ой** *ж* драга, драгана

возме́зди||е, -я *с књиш.* одмазда *ж*

возме||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш.* надокнадити, надоместити, компензирати; ~ **убы́тки** надокнадити губитке

возмечта́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. заст.* предати

се сањарењу, маштању ◇ ~ **о себе́** *нар.* уобразити се, узохолити се

возмеща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* надокнађивати, надомештати, компензирати

возмеще́ни||е, -я *с* надокнада *ж*, одштета *ж*

возмо́жно 1. *прил. уз комп.* могуће, могућно; ~ **быстре́е** што је могуће брже; ~ **лу́чше** што је могуће боље **2.** *у функц. предик.* могуће је, може се; **вполне́ ~, что он прав** сасвим је могуће да је он у праву; **о́чень ~** врло је могуће **3.** *уметн. р.* можда, вероватно; **мне, ~, придётся уе́хать** ја ћу, вероватно, морати да отпутујем

возмо́жност||ь, -и *ж* **1.** могућност; прилика; **есть ~** постоји могућност, могуће је; **дать ~** пружити прилику **2.** *мн.* **-и, -ей** могућности; **больши́е ~и** велике могућности; **материа́льные ~и** материјалне могућности ◇ **по ~и, по ме́ре ~и** по могућности; **при пе́рвой ~и** првом приликом

возмо́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. могућ, вероватан, евентуалан; **вполне́ ~ слу́чай** сасвим вероватан случај; **~ные после́дствия** могуће последице; **~ное реше́ние** могуће решење **2.** могућ, остварљив; **сде́лать ~ным** *что* омогућити *шта*; **сде́лать всё ~ное** урадити све што се може ◇ **в преде́лах ~ного** у границама могућности

возмужа́лост||ь, -и *ж* мушкост, зрелост (*физичка*)

возмужа́л||ый, -ая, -ое одрастао, стасао, мужеван; ~ **вид** мужеван изглед

возмужа́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** *заст.* стасати, дорасти, постати мужеван **2.** ојачати, оснажити се

возмути́тел||ь, -я *м заст.*: ~ **споко́йствия** рушимир

возмути́тельно *прил.* одвратно, безобразно; **вести́ себя́ ~** понашати се безобразно

возмути́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно који изазива револт, огорчење, одвратан, безобразан, несносан (*поступак, понашање*)

возму||ти́ть, -щу́, -ти́шь, -тя́т; -щённый *сврш.* **1.** револтирати, озлојеђити, разбеснети; ~ *кого* **гру́бостью** револтирати *кога* грубошћу **2.** *заст.* побунити, узбунити

возму||ти́ться, -щу́сь, -ти́шься, -тя́тся *сврш.* **1.** револтирати се, разбеснети се **2.** *заст.* дићи буну, побунити се

возмуща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** револтирати, озлојеђивати, разбешњавати **2.** *заст.* побуњивати, бунити

возмуща́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** револтирати се, разбешњавати се **2.** *заст.* дизати буну, бунити се

возмуще́ни||е, -я *с* **1.** револт *м*, гнев *м*; **прийти́ в ~** револтирати се **2.** *заст.* побуна *ж*, устанак *м* ◇ **магни́тное ~** *физ.* магнетска сметња

возмущённ||ый, -ая, -ое револтиран, озлојеђен, гневан; **~ым то́ном** револтирано, озлојеђено

вознагра||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -ждённый *сврш.* наградити; ~ **по заслу́гам** наградити по заслузи

вознагражда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* награђивати

вознагражде́ни||е, -я *с* **1.** награђивање **2.** награда *ж*; **де́нежное ~** новчана награда; **за небольшо́е ~** уз малу награду

вознаме́рива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с инф. књиш.* намеравати, смишљати, накањивати се

вознаме́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. с инф. књиш.* наумити, смислити, наканити се; ~ **уе́хать** наумити отпутовати

вознегод||ова́ть, -у́ю, -уе́шь, -у́ют *сврш. књиш.* револтирати се, озлоједити се, наљутити се

возненави́||деть, -жу, -дишь, -дят *сврш.* замрзети, омрзнути

вознесе́ни||е, -я *с цркв.* Спасовдан *м*

вознес||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **вознёс, -ла́, -ло́; -ённый** *сврш. књиш.* уздигнути, узнети

вознес||ти́сь, -у́сь, -ёшься, -у́тся; *прошл.* **вознёсся, -ла́сь, -ло́сь** *сврш. књиш.* **1.** подићи се, винути се **2.** *фиг.* погордити се, узохолити се

возника́||ть, -ет, -ют *несврш.* појављивати се, избијати, искрсавати

возникнове́ни||е, -я *с* постанак *м*, појава *ж*; ~ **жи́зни на Земле́** постанак живота на Земљи; ~ **ча́стной со́бственности** појава приватне својине

возни́к||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **возни́к, -ла, -ло** *сврш.* појавити се, искрснути; **возни́к вопро́с** искрсло је питање; **~ло подозре́ние** појавила се сумња

возни́ц||а, -ы *м* кочијаш

возни́ч||ий, -его *м заст.* кочијаш

возн||оси́ть, -ошу́, -о́сишь, -о́сят *несврш. књиш.* уздизати, узносити ◇ ~ **до небе́с** уздизати до неба

возн||оси́ться, -ошу́сь, -о́сишься, -о́сятся *несврш. књиш.* **1.** подизати се, вијати се **2.** *фиг.* охолити се, прсити се

возн||я́, -и́ *ж* **1.** врева, граја; **подня́ть ~ю** дићи грају **2.** *разг.* бактање *с*, кубура, петљавина; **мно́го ~и́ с огоро́дом** око баште има много бактања ◇ **мыши́ная ~** *презр.* сплеткарање, ситне интриге

возоблада́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. књиш.* надвладати, преовладати; **~ло противополо́жное мне́ние** преовладало је супротно мишљење

возобнов||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* **1.** обновити, поново покренути, поново почети; ~ **рабо́ту** поново почети посао; ~ **разгово́р** обновити разговор **2.** *заст.* обновити, рестаурирати

возобнов||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* обновити се, поново почети, повратити се; **заня́тия ~и́лись** поново су отпочела предавања; **боле́знь ~и́лась** болест се повратила

возобновля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** обнављати, поново почињати, поново покретати **2.** *заст.* обнављати, рестаурирати

возобновля́||ться, -ется, -ются *несврш.* обнављати се, поново почињати, враћати се

воз||о́к, -ка́ *м заст.* затворене кочије или саонице (*са коњском запрегом*)

возомн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш. разг.*: ~ **о себе́** уобразити се; **он ~и́л, что всё зна́ет** уобразио је да све зна

возоп||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *сврш. заст.* завапити, закукати; завикати

возра́д||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. заст.* обрадовати се

возража́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* приговарати, замерати; **я не ~ю** немам ништа против

возраже́ни||е, -я *с* приговор *м*, замерка *ж*; **прое́кт встре́тил ~я** пројекат није наишао на одобравање; **без ~й** без поговора

возра||зи́ть, -жу́, -зи́шь, -зя́т *сврш.* приговорити, замерити; ~ **про́тив** *чего* приговорити *чему*; ~ **на замеча́ние оппоне́нта** одговорити на примедбу опонента, оповрћи примедбу опонента

во́зраст, -а *м* узраст, доба *с*, старост *ж*; **младе́нческий ~** најраније детињство; **шко́льный ~** школско

доба; **зрéлый** ~ зрело доба; **призывнóй** ~ доба у коме се служи војска ◇ **войти в** ~ *разг.* постати одрастао; **он ужé вышел из этого** ~**а** он је већ за то стар

возрастáни||е, -я *с* пораст *м*, повећање

возрастá||ть, -ет, -ют *несврш.* расти, повећавати се

возраст||и́, -ёт, -у́т; *прошл.* **возрóс, возрослá, возрослó** *сврш.* порасти, повећати се; **си́лы возросли́** порасле су снаге; **трéбования возросли́** захтеви су се повећали

возрастн||óй, -áя, -óе старосни, који се односи на одређени узраст, доба; ~ **состáв населéния** старосна структура становништва; ~ **ценз** старосни цензус

возро||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -ждённый *сврш.* препородити, обновити, оживети; ~ **к жи́зни** препородити

возро||ди́ться, -жу́сь, -ди́шься, -дя́тся *сврш.* препородити се, обновити се, оживети; ~ **к жи́зни** препородити се

возрождá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* препорађати, обнављати, оживљавати

возрождá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* препорађати се, обнављати се, оживљавати

возрождéни||е, -я *с* препород *м*, обнова *ж*; ~ **промы́шленности** обнова индустрије; ~ **эконóмики страны́** привредни препород земље ◇ **эпóха Возрождéния** *ист.* ренесанса

возр||оптáть, -опщу́, -óпщешь, -óпщут *сврш. заст.* почети роптати, протестовати, приговарати

вóзчик, -а *м* кочијаш, возар

возымé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. књиш.*: ~ **желáние** зажелети; ~ **уважéние** *к кому* почети поштовати *кога*; ~ **дéйствие** почети деловати, бити ефикасан

вóин, -а *м свеч.* војник, борац

вóинск||ий, -ая, -ое војни, војнички; борачки; ~**ое звáние** војни чин; ~**ие пóчести** војне почасти; ~**ая часть** борачка јединица; **всеóбщая** ~**ая обя́занность** општа војна обавеза

вои́нственност||ь, -и *ж* ратоборност, борбеност

вои́нстве||нный, -нная, -нное; -н *и* **-нен, -нна, -нно 1.** ратнички, ратни; ~**нные племенá** ратничка племена **2.** борбен, ратоборан; ~ **харáктер** борбени карактер; **с** ~**ным ви́дом** ратоборна изгледа

вóинств||о, -а *с свеч.* војска *ж*, борци *мн. м*

вои́нствующ||ий, -ая, -ее борбен, ратоборан

вои́стину *прил. и уметн. р. свеч.* заиста, доиста, уистину

вой, вóя *м* **1.** завијање *с*, урлик; ~ **волкóв** завијање вукова **2.** *нар.* лелек, кукњава *ж*; **подня́ть** ~ залелекати **3.** *фиг.* фијук; ~ **вéтра** фијук ветра

вóйлок, -а *м* пуст *м, ж*

вóйлочн||ый, -ая, -ое пустен

войн||á, -ы́ *ж, мн.* **вóйны, войн, вóйнам 1.** рат *м*; **Вели́кая Отéчественная** ~ Велики отаџбински рат *(1941—1945)*; **мировáя** ~ светски рат; **партизáнская** ~ партизански рат; **освободи́тельная** ~ ослободилачки рат; **объяви́ть** ~**у́** објавити рат; **вести́** ~**у́** *против кого* водити рат, ратовати *против кога*; **верну́ться с** ~**ы́** вратити се из рата; **быть в состоя́нии** ~**ы́** *с кем* бити у рату *с ким* **2.** *фиг.* борба, рат *м* ◇ **холóдная** ~ хладан рат

войск||á, войск, -áм *мн.* (*јд.* **вóйск|о, -а** *с*) трупе *мн. ж*, (војне) јединице; **регуля́рные** ~ регуларне јединице; **сухопу́тные** ~ копнене јединице; **погранíчные** ~ пограничне јединице (трупе); **дислокáция войск** дислокација трупа

войсков||óй, -áя, -óе војни, војнички; ~**áя часть** војна јединица

войти́, войду́, войдёшь, войду́т; *прошл.* **вошёл, вошлá, вошлó** *сврш.* **1.** ући (*пешке*); ~ **в дом** ући у кућу; **войди́те!** изволите!, слободно! **2.** *во что* ући, укључити се; ~ **в состáв коми́ссии** ући у састав комисије, постати члан комисије; ~ **в спи́сок** ући у списак **3.** *само 3. л.* стати; **бельё вошлó в чемодáн** рубље је стало у кофер **4.** *с чем зван.* обратити се *чим*; ~ **с ходáтайством** обратити се молбом **5.** *во что* ући, ступити; ~ **в употреблéние** ући у употребу; ~ **в привы́чку** прећи у навику; ~ **в мóду** ући у моду; ~ **в быт** одомаћити се; ~ **в си́лу** ступити на снагу; ~ **в сношéние** *с кем* успоставити однос *с ким* ◇ ~ **в сдéлку** склопити погодбу; ~ **во вкус** почети осећати задовољство, заволети; ~ **в довéрие** *к кому* стећи *чије* поверење; ~ **в чьё положéние** ставити се у *чији* положај

вокали́ст, -а *м муз.* вокалист(а)

вокáльн||ый, -ая, -ое *муз.* вокални; ~**ая му́зыка** вокална музика; ~ **ансáмбль** вокални ансамбл

вокзáл, -а *м* железничка станица, колодвор; **железнодорóжный** ~ железничка станица; **речнóй** ~ пристанишна зграда

вокзáльн||ый, -ая, -ое који се односи на железничку станицу; ~ **буфéт** бифе на железничкој станици

вокру́г 1. *прил.* около, унаоколо; ~ **ни души́** унаоколо нигде никог **2.** *предл. с ген.* око; ~ **гóрода** око града; ~ **дóма** око куће ◇ **ходи́ть** ~ **да óколо** *разг.* околишати; **обвести́** ~ **пáльца** *кого разг.* намагарчити *кога*

вол, -á *м* во ◇ **рабóтать как** ~ *разг.* теглити као магарац, запињати као сивоња

волáн, -а *м* **1.** волан, карнер; **кружевнóй** ~ чипкасти волан **2.** перната лоптица

волды́р||ь, -я́, *м* плик

волев||óй, -áя, -óе јаке воље, одлучан, енергичан; ~ **человéк** човек јаке воље; ~ **гóлос** одлучан глас

волейбóл, -а *м* одбојка *ж*; **игрáть в** ~ играти одбојку

волейболи́ст, -а *м* одбојкаш

волейбóльн||ый, -ая, -ое одбојкашки; ~**ая комáнда** одбојкашки тим; ~**ая площáдка** игралиште за одбојку

вóлей-невóлей *прил.* хтео-не хтео; хоћеш-нећеш; милом или силом; **я** ~ **согласи́лся** хтео-не хтео сложио сам се

волк, -а *м, мн.* **-и, -óв,** вук, курјак ◇ **морскóй** ~ морски вук; ~ **в овéчьей шку́ре** вук у јагњећој кожи; **смотрéть** ~**ом** мрко гледати; **хоть** ~**ом вой** *нар.* да побесниш од муке; ~**óв боя́ться — в лес не ходи́ть** *посл.* ко се боји врабаца, нек не сеје проје; **с** ~**áми жить — по-вóлчьи выть** *посл.* у каквом си колу, онако и плеши; **как** ~**а ни корми́, он всё в лес смóтрит** *посл.* вук длаку мења, а ћуд никада

волкодáв, -а *м* вучјак (*пас*)

волн||á, -ы́ *ж, мн.* **вóлны, волн, -áм** *и* **вóлнам 1.** талас *м*, вал *м*; **морскáя** ~ морски талас; **возду́шная** ~ ваздушни талас **2.** *физ.* талас *м*; **звуковáя** ~ звучни талас; **дли́нные вóлны** дуги таласи; **корóткие вóлны** кратки таласи **3.** *фиг.* талас *м*; ~ **недовóльства** талас незадовољства

волнéни||е, -я *с* **1.** таласање, узбурканост *ж* **2.** *фиг.* узнемиреност *ж*, узбуђење; **прийти́ в** ~ узнемирити се, узбудити се **3.** *об мн.* **-я, -й** немири *мн. м*

волни́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. таласаст,

валовит; **~тая ли́ния** таласаста линија; **~тые во́лосы** таласаста коса **2.** брежуљкаст

волн||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* **1.** *что* таласати, узбуркивати **2.** *кого* узрујавати, узбуђивати, узнемиравати **3.** *кого заст.* бунити, подстицати на буну

волн||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* таласати се; **мо́ре ~у́ется** море се таласа **2.** узбуђивати се, узнемиравати се, узрујавати се; **~ пе́ред экза́меном** узбуђивати се пред испит **3.** *заст.* бунити се, дизати буну

во̀лнов||о́й, -а́я, -о́е *физ.* таласни; **~а́я тео́рия све́та** таласна теорија светлости; **~о́е движе́ние** таласно кретање

волноло́м, -а *м в.* **волноре́з**

волноме́р, -а *м тех.* таласомер, валомер, мерач фреквенције

волнообра́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но таласаст, валовит; **~ная пове́рхность** таласаста површина; **~ное движе́ние** таласасто кретање

волноре́з, -а *м* лукобран

волну́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *бот.* рујњача (*гљива*)

волну́ющ||ий, -ая, -ее узбудљив, потресан; **~ее изве́стие** потресна вест

воло́в||ий, -ья, -ье воловски, волујски; **~ья шку́ра** волујска кожа

волоки́т||а[1], **-ы** *ж разг.* одуговлачење *с*; **бюрократи́ческая ~** бирократско одуговлачење; **создава́ть ~у** одуговлачити, затезати (*са решењем нечега*)

волоки́т||а[2], **-ы** *м разг. заст.* женскарош

волоки́тчик, -а *м разг.* бирократ(а), затезало *с*

волокни́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то влакнаст; **~тые расте́ния** влакнасто биље

волокн||о́, -а́ *с, мн.* **воло́кна, воло́кон** влакно; **льняно́е ~** ланено влакно; **шёлковое ~** свилено влакно; **иску́сственное ~** вештачко влакно; **мы́шечные воло́кна** *анат.* мишићна влакна; **не́рвные воло́кна** *анат.* нервна влакна

во́локом *прил.*: **тащи́ть ~** вући по земљи

волонтёр, -а *м заст.* добровољац, волонтер

волонтёрск||ий, -ая, -ое *заст.* добровољачки, волонтерски

волоо́к||ий, -ая, -ое *књиш.* крупних очију

во́лос, -а *м, мн.* **-ы, воло́с** длака *ж,* влас *ж, м*; **седо́й ~** седа влас; **вью́щиеся ~ы** коврџава коса; **схвати́ть за́ волосы** шчепати за косу; **ко́нский ~** коњска длака ◇ **рвать на себе́ ~ы** чупати себи косу; **дожи́ть до седы́х воло́с** доживети старост; **ни на́ волос** ни за длаку; **покрасне́ть до корне́й воло́с** поцрвенети до ушију

волоса́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то длакав, космат, руњав; **~тая грудь** космате груди

волосн||о́й, -а́я, -о́е врло танак, дебљине длаке; **~ы́е сосу́ды** *анат.* капилари

волос||о́к, -ка́ *м* **1.** *дем.* длачица *ж* **2.** *тех.* спирала *ж,* нит *ж* **3.** *бот.* влакно *с* ◇ **он был на ~ке́ (на ~) от сме́рти** за длаку да настрада (да погине); **держа́ться (висе́ть) на ~ке́** висити о концу

волостн||о́й, -а́я, -о́е *ист.* општински, опћински; **~ старшина́** председник сеоске општине; **~о́е правле́ние** општинска управа села

во́лост||ь, -и *ж, мн.* **-и, е́й** *ист.* сеоска општина

волосян||о́й, -а́я, -о́е 1. длакав, са длакама; **~ покро́в** длаке, коса **2.** напуњен длаком, од длаке; **~ тю́фя́к** струњача; **~ матра́ц** мадрац набијен длаком

волоче́ни||е, -я *с* **1.** вучење **2.** *тех.* извлачење, провлачење; **~ про́волоки** извлачење жице

волочи́льн||ый, -ая, -ое *тех.* за извлачење; **~ стан** машина за извлачење (*жице итд.*)

волоч||и́ть, -у́, воло́чишь, воло́чат *несврш.* **1.** вући; **~ мешо́к по земле́** вући џак по земљи **2.** *тех.* извлачити, провлачити (*жицу итд.*) ◇ **он е́ле но́ги воло́чит** он једва вуче ноге, с муком се креће

волочи́ться, волочу́сь, воло́чишься, воло́чатся *несврш.* **1.** вући се **2.** *за кем разг. заст.* удварати се *коме,* трчати *за ким*

воло́||чь, -ку́, -чёшь, -ку́т; *прошл.* **-к, -кла́, -кло́** *несврш. нар.* вући, теглити

воло́||чься, -ку́сь, -чёшься, -ку́тся; *прошл.* **-кся, -кла́сь, -кло́сь** *несврш. нар.* вући се

волхв, -а́ *м* чаробњак, маг (*код старих Словена*)

волча́нк||а, -и *ж мед.* лупус *м,* туберкулоза коже (*об. на лицу*)

во́лч|ий, -ья, -ье вучји, курјачки; **~ья шку́ра** вучја кожа; **~ья ста́я** чопор вукова ◇ **~ья пасть** *мед.* неправилно срасло тврдо непце; **~ьи я́годы** *бот.* вучја трешња; **~ аппети́т** вучји апетит; **~ па́спорт (биле́т)** *заст.* документ за лице под полицијским надзором (*у Русији пре револуције*)

волчи́ц||а, -ы *ж* вучица, курјачица

волчко́м *прил.*: **верте́ться ~** вртети се као чигра

волч||о́к, -ка́ *м* чигра *ж,* зврк (*играчка*)

волчо́н||ок, -ка *м* вучић, вуче *с*

волше́бник, -а *м* чаробњак, маг

волше́бниц||а, -ы *ж* чаробница

волше́б||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. чаробан, магичан, чудотворан; **~ная па́лочка** чаробни штапић; **~ные ска́зки** чаробне бајке **2.** *фиг.* чаробан, диван; **~ная му́зыка** чаробна музика

волшебств||о́, -а́ *с* чаробњаштво, чаролија *ж,* чини *мн. ж*

волы́н||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. нар.* одуговлачити, затезати, гњавити (*намерно*); забушавати

волы́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** гајде *мн. ж,* дипле *мн. ж* **2.** *нар.* одуговлачење *с,* пипавост, гњаваторство *с*; забушавање *с*; **тяну́ть ~ку** одуговлачити, гњавити (*намерно*)

волы́нщик, -а *м* **1.** гајдаш **2.** *разг.* гњаватор; бирократ(а); забушант

вольго́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* слободан, безбрижан, лак; **~ное житьё** лак живот

волье́р, -а *м,* **волье́р||а, -ы** *ж* простор *м* ограђен жицом (*у зоолошком врту*)

во́льн||ая, -ой *ж ист.* отпусница, исправа о ослобођењу кмета; **дать ~ую** *кому* ослободити *кога* кметства

во́льниц||а[1], **-ы** *ж зб. ист.* вољница (*насеља одбеглих кметова на периферији Русије*); **каза́чья ~** слободни козаци

во́льниц||а[2], **-ы** *м, ж разг.* намћор *м,* својеглавац *м*

во́льнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** поступати својевољно, својеглаво **2.** понашати се слободно

во́льно[1] *прил.* **1.** слободно, независно; самостално **2.** слободно, фамилијарно **3.** слободно, неограничено ◇ **~!** *војн.* вољно! (*команда*)

во́льно[2] *прил.* намерно, хотимично, хотимице ◇ **~ и́ли нево́льно** хтео-не хтео

вольно́ *у функц. предик. кому с инф. разг.*: **~ ему́ бы́ло так де́лать** ко га је терао да то чини

вольноду́м||ец, -ца *м заст.* слободумник, слободњак

вольноду́ми||е, -я *с заст.* слободоумље

вольноду́м||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *заст.* слободоуман

вольноду́мств||о, -а *с* слободоумље, слободоумност *ж*

вольнолюби́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *књиш.* слободољубив

вольномы́сли||е, -я *с књиш.* слободумност *ж*

вольнонаёмн||ый, -ая, -ое 1. најамни; **~ рабо́чий** најамни радник **2. вольнонаёмн|ый, -ого** *м* цивил запослен у војној установи

вольноопределя́ющ||ийся, -егося *м војн. ист.* добровољац, волонтер (*у војсци у Русији пре револуције*)

вольноотпу́щенник, -а *м ист.* слободњак, ослобођеник (*роб, кмет*)

вольноотпу́щенн||ый, -ая, -ое *ист.* ослобођен ропства, кметства

вольнослу́шател||ь, -я *м* необавезни слушалац (*на високој школи*)

во́льност||ь, -и *ж* **1.** *заст.* слобода, независност **2.** слобода, фамилијарност; **~ в обраще́нии** слобода опхођења **3.** слобода (*одступање од норме*); **поэти́ческая ~** песничка слобода **4.** *ист.* повластица, привилегија

во́л||ьный [1], **-ьная, -ьное; -ен, -ьна́, -ьно 1.** слободан, независан; самосталан; **~ьные лю́ди** слободни људи **2.** *заст.* слободољубив; **~ьные иде́и** слободољубиве идеје **3.** слободан, фамилијаран; **~ьное обраще́ние** слободно понашање **4.** слободан, неограничен; **по ~ьным це́нам** по слободним ценама **5.** *заст.* приватан; **~ьная типогра́фия** приватна типографија ◊ **~ го́род** *ист.* слободни град; **~ьные движе́ния** *спорт.* слободне вежбе; **~ стиль** *спорт.* слободни стил; **~ стих** слободни стих; **~ перево́д** слободни превод; **на ~ьном во́здухе** на чистом ваздуху

во́льн||ый [2], **-ая, -ое; во́лен, -á, -о 1.** *заст.* свестан, хотимичан; **~ые и нево́льные прегреше́ния** намерни и ненамерни греховни **2.** *само краћи обл. с инф.* **он во́лен поступа́ть, как хо́чет** он може да ради како му се хоће

вольт [1], **-а** *м физ.* волт

вольт [2], **-а** *м, лок.* **на -у́** *спорт.* **1.** нагао обрт, окрет коња **2.** уклањање *с* од ударца противника (*при мачевању*)

вольт-ампе́р, -а *м физ.* волтампер

вольтижёр, -а *м спорт.* волтижер, јахач-акробат(а)

вольтижи́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. спорт.* волтижирати, изводити акробације на коњу

вольтижиро́вк||а, -и *ж спорт.* акробације *мн. ж* на коњу

вольтме́тр, -а *м физ.* волтметар

вольфра́м, -а *м хем.* волфрам

вольфра́мов||ый, -ая, -ое *хем.* волфрамов; **~ая соль** волфрамова со

волюнтари́зм, -а *м* волунтаризам

волюнтаристи́ческ||ий, -ая, -ое волунтаристички

во́л||я [1], **-и** *ж* **1.** воља; **си́ла ~и** сила воље; **~ к побе́де** воља за победом **2.** жеља, тежња; **испо́лнить** *чью* **~ю** испунити *чију* жељу; **не по свое́й ~е** против своје воље; **после́дняя ~** опорука **3.** власт, моћ; **~ ва́ша** како вам је драго ◊ **~ею судеб** силом прилика; **по до́брой ~е** добровољно, драговољно; **~ей-нево́лей** хтео-не хтео

во́л||я [2], **-и** *ж* слобода; **вы́рваться на ~ю** дочепати се слободе ◊ **на ~е** на чистом ваздуху; **дать/дава́ть ~ю** *кому, чему* дати/давати слободу *коме, чему*; дати/давати маха *чему*; **дать ~ю слеза́м** заплакати, бризнути у плач; **дава́ть ~ю рука́м** а) дирати рукама б) тући се, давати рукама маха; **взять/брать ~ю** *разг.* поступити/поступати по својој вољи, осилити се

вон [1] *прил. разг.* **1.** ван, напоље, **вы́йти ~** изаћи напоље; **вы́гнать ~** истерати напоље **2.** *узв.*: **~!** напоље!, губи се!; **~ отсю́да!** марш одавде!; **пошёл ~!** губи се! ◊ **из рук ~ пло́хо** веома лоше; **из ря́да ~ выходя́щий** изванредан; **лезть из ко́жи ~** трудити се из петних жила

вон [2] *речца разг.* ено; **~ он идёт** ено га иде; **~ там** ено тамо ◊ **~ оно́ что!** у том грму лежи зец!

вонза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* забадати, забијати

вонза́||ться, -ется, -ются *несврш.* забадати се, забијати се

вонзи́ть, вонжу́, вонзи́шь, вонзя́т; вонзённый *сврш.* забости, забити, зарити; **~ ко́гти** зарити канџе

вонз||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* забости се, зарити се

вон||ь, -и *ж разг.* смрад *м*, задах *м*

воню́ч||ий, -ая, -ее; воню́ч, -а, -е *разг.* смрдљив, који заудара

вонюч||ка, -ки *ж, ген, мн.* **-ек** *зоол.* смрадљивац *м*

воня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. чем и без обј. нар.* смрдети, заударати *на шта*

вообража́ем||ый, -ая, -ое нестваран, измишљен, имагинаран; **~ая ли́ния** *мат.* имагинарна линија

вообража́л||а, -ы *м, ж разг.* уображенко *м*

вообража́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** замишљати, уображавати; **~ю, как вы обра́довались** могу да замислим како сте се обрадовали **2.** уображавати ◊ **он мно́го о себе́ ~ет** *нар.* он је веома уображен

воображе́ни||е, -я *с* машта *ж*, имагинација *ж*, уобразиља *ж*; **живо́е ~** жива уобразиља; **тво́рческое ~** стваралачка машта

вообра||зи́ть, -жу́, -зи́шь, -зя́т; -жённый *сврш.* **1.** замислити, уобразити; **~ себе́** замислити **2.** уобразити; **он ~зи́л себя́ ге́нием** уобразио је да је геније

вообще́ *прил.* **1.** уопште, уопће, заправо; **~ вы пра́вы** ви сте заправо у праву; **~ э́то ве́рно** уопште узев то је тачно **2.** увек, обично; **он ~ тако́й весёлый** он је обично тако весео ◊ **~ говоря́** уопште говорећи; **и ~** и иначе

воодушев||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш. кого чем, на что* одушевити *кога чим*, загрејати *кога за шта*; **~ на по́двиг** побудити на подвиг

воодушев||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. чем, на что* одушевити се *чим*, загрејати се *за шта*

воодушевле́ни||е, -я *с* одушевљење, занос *м*, полет *м*, елан *м*; **рабо́тать с ~ем** радити са еланом

воодушевлённ||ый, -ая, -ое одушевљен, усхићен, занесен, пун полета

воодушевля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого чем, на что* одушевљавати *кога чим*, загрејавати *кога за шта*

воодушевля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. чем, на что* одушевљавати се *чим*, загрејавати се *за шта*

вооружа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** наоружавати **2.** опремати, снабдевати (*техником*); наоружавати (*знањем*)

вооружа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** наоружавати се **2.** опремати се, снабдевати се (*техником*); наоружавати се (*знањем*)

вооруже́ни||е, -я *с* **1.** наоружавање; **~ а́рмии** наоружавање армије **2.** опремање, снабдевање; **техни́-**

ческое ~ предприя́тия снабдевање предузећа техником 3. наоружање, ратна опрема; **но́вые ви́ды ~я** нове врсте наоружања; **сокраще́ние ~й** смањење наоружања 4. опрема *ж*; **па́русное ~ я́хты** једриличарска опрема јахте

вооружённост||ь, -и *ж* 1. наоружаност 2. снабдевеност, опремљеност

вооружённ||ый, -ая, -ое 1. оружан; **~ отря́д** оружани одред; **~ое вмеша́тельство** оружана интервенција; **~ое восста́ние** оружани устанак 2. изоружан, поткован; **~ зна́ниями** наоружан знањем ◇ **~ до зубо́в** наоружан до зуба; **~ым гла́зом** помоћу оптичког уређаја

вооруж||и́ть, -жу́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* 1. наоружати; **~ а́рмию** наоружати армију 2. опремити, снабдети; наоружати; **~ промы́шленность но́вой те́хникой** снабдети индустрију новом техником; **~** *кого* **зна́ниями** наоружати *кога* знањем ◇ **~** *кого* **про́тив себя́** изазвати *чије* непријатељство

вооруж||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш.* 1. наоружати се 2. опремити се, снабдети се (*техником*); наоружати се (*знањем*) ◇ **~ терпе́нием** наоружати се стрпљењем

во́очию *прил.* 1. својим очима, лично; **~ убеди́ться** *в чём* лично се уверити *у шта* 2. јасно; **~ предоста́вить себе́** јасно замислити

во-пе́рвых *уметн. р.* прво (*при набрајању*)

воп||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш. разг.* викати, дерати се, урлати; нарицати

вопию́щ||ий, -ая, -ее *свеч.* вапијући, који изазива негодовање, недопустив; **~ее противоре́чие** вапијућа противречност; **~ая несправедли́вость** ужасна неправда ◇ **глас ~его в пусты́не** глас вапијућег у пустињи

вопло||ти́ть, -щу́, -ти́шь, -тя́т; -щённый *сврш.* оваплотити, оличити, утеловити ◇ **~ в жизнь** спровести у живот, остварити; **~ в себе́** оваплотити у себи

вопло||ти́ться, -щу́сь, -ти́шься, -тя́тся *сврш. књиш.* оваплотити се, утеловати се; остварити се

вопloща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* оваплоћавати, оличавати, утеловљавати

воплоща́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. књиш.* оваплоћавати се, утеловљавати се; остваривати се

воплоще́ни||е, -я *с књиш.* оваплоћење, оличење, утеловљење; **она́ ~ скро́мности** она је оличење скромности

воплощённ||ый, -ая, -ое сушти, оличени; **он ~ая хра́брость** он је сушта храброст

вопл||ь, -я *м* крик, урлик, вапај; **изда́ть (испусти́ть) ~** испустити крик

вопреки́ *предл. с дат.* упркос, унаточ, супротно; **~ жела́нию** упркос жељи; **~ ожида́ниям** супротно очекивањима; **~ здра́вому смы́слу** насупрот здравом разуму; **~ всему́** упркос свему

вопро́с, -а *м* 1. питање *с*; **зада́ть ~** *кому* поставити питање *коме*; **обрати́ться с ~ом** *к кому* упутити питање *коме*; **отве́тить на ~** одговорити на питање 2. питање *с*, проблем; **национа́льный ~** национално питање; **жили́щный ~** стамбено питање, стамбени проблем; **экономи́ческий ~** економски проблем; **подня́ть ~** *о чём* покренути питање *чега*; **встаёт ~** *о чём* поставља се питање *чега*; **вы́сказаться по ~у** *о чём* изјаснити се о питању *чега*; **оста́вить ~ откры́тым** оставити отворено питање; **~ в том, что...** ствар је у томе што...; **э́то ещё ~, придёт ли он** питање је да ли ће он уопште доћи 3. *чего* питање *с*; **э́то ~ вре́мени** то је питање времена; **~ че́сти** питање части; **~ де́нег** питање новца ◇ **что за ~!** разуме се!; **~ жи́зни и сме́рти** питање живота и смрти; **поста́вить под ~** довести у питање; **поста́вить ~ ребро́м** оштро поставити питање

вопроси́тельн||ый, -ая, -ое 1. упитни; **~ взгляд** упитни поглед 2. *грам.* упитни; **~ знак** знак питања, упитник; **~ое местоиме́ние** упитна заменица

вопро||си́ть, *буд. вр. се не употр.; прошл.* **-си́л, -си́ла, -си́ло; -шённый** *сврш. заст.* упитати, запитати

вопро́сник, -а *м* упитник, упитни лист

вопроша́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* питати; **~ющий взгляд** упитни поглед

вор, -а *м, мн.* **-ы, -о́в** 1. крадљивац, лопов, лупеж, тат; **карма́нный ~** џепарош 2. *заст.* издајник ◇ **на ~е ша́пка гори́т** *посл.* лопов се сам издаје

ворв||а́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся; *прошл.* **-а́лся, -ала́сь, -а́лось** *и* **-ало́сь** *сврш.* упасти, провалити, банути; **~ в ко́мнату** банути у собу

ворк||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* 1. *само 3. л.* гукати, гугутати, гргутати (*о голубовима*) 2. *фиг.* гукати, нежно разговарати (*о заљубљенима*)

воркотн||я́, -и́ *ж разг.* гунђање *с*, брундање *с*, мумлање *с*

вороб||е́й, -ья́ *м* врабац ◇ **стре́ляный ~** стари лисац

воробьи́н||ый, -ая, -ое врапч(и)ји; **~ая ста́я** јато врабаца ◇ **коро́че ~ого но́са** врло кратак

воробьи́х||а, -и *ж разг.* врабица

воро́ванн||ый, -ая, -ое крадени, украдени; **~ые ве́щи** крадене ствари

ворова́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то лоповски, обешењачки; **~ взгляд** обешењачки поглед

вор||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* красти; **~ де́ньги** красти новац

воро́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** крадљивица

воровски́ *прил.* лоповски, лупешки

воровск||о́й, -а́я, -о́е лоповски, лупешки; **~а́я ша́йка** лоповска банда ◇ **~ жарго́н** шатровачки језик

воровств||о́, -а́ *с* крађа *ж*, лоповлук *м* ◇ **литерату́рное ~** плагијат

ворожб||а́, -ы́ *ж* 1. врачање *с*, гатање *с*, бајање *с* 2. чаролија

вороже||я́, -и́ *ж* врачара, гатара

ворож||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш.* врачати, гатати ◇ **ему́ ба́бушка ~и́т** иде му као подмазано, има бога за кума

во́рон, -а *м* гавран, вран

воро́н||а, -ы *ж* 1. врана 2. *разг.* зазјавало *с*, зијало *с*, блена *м* ◇ **бе́лая ~** бела врана; **счита́ть воро́н** продавати зјала; **пу́ганая ~ (и) куста́ бои́тся** *посл.* жежен кашу хлади; кога је змија ујела, тај се и гуштера боји

воронён||ый, -ая, -ое *тех.* оксидиран, бруниран; **~ая сталь** брунирани челик

воро́н||ий, -ья, -ье врањи; **~ья ста́я** јато врана

воро́н||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. нар.* зијати, продавати зјала

ворон||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш. тех.* оксидирати, брунирати; **~ сталь** брунирати челик

воро́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. левак *м* 2. рупа, јама (*од гранате, бомбе*)

воронкообра́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но левкаст, у облику левка

во́ронов, -а, -о: цве́та ~а крыла́ црн као гавран

ворон||о́й, -а́я, -о́е вран, црн; **~ конь** вранац ◇ **прокати́ть** *кого* **на ~ы́х** *заст. шаљ.* оборити *кога* на изборима

воронь||ё, -я́ *с зб.* вране *мн. ж*

во́рот[1], **-а** *м* изрез око врата, оковратник, овратник; **косо́й ~** високи оковратник који се закопчава на страну

во́рот[2], **-а** *м тех.* витао, чекрк

воро́||та, -т *мн.* 1. врата *мн. с*, капија *ж* 2. *спорт.* врата *мн. с*, гол *м*; **заби́ть мяч в ~** дати гол ◇ **у ~т го́рода** пред вратима града; **показа́ть** *кому* **от ~т поворо́т** *шаљ.* показати *коме* врата

вороти́л||а, -ы *м разг.* махер

вор||оти́ть[1], **-очу́, -о́тишь, -о́тят** *сврш. разг.* вратити, повратити; **про́шлого не ~о́тишь** прошлост се не може повратити

вор||оти́ть[2], **-очу́, -о́тишь, -о́тят** *несврш. нар.* окретати, обртати ◇ **~ нос** *от кого, чего* омаловажавати, презирати *кога, шта*; **меня́ с души́ ~о́тит** *безл.* гади ми се, одвратно ми је

вор||оти́ться, -очу́сь, -о́тишься, -о́тятся *сврш. нар.* вратити се

воротни́к, -а́ *м* оковратник, овратник, крагна *ж*; **отложно́й ~** посувраћен оковратник; **мехово́й ~** крзнена крагна; **кружевно́й ~** крагна од чипке

во́рох, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** 1. гомила *ж*, хрпа *ж*; **~ су́чьев** гомила грања; **~ бума́г** гомила хартије 2. *фиг.* хрпа *ж*, мноштво *с*; **~ новосте́й** хрпа новости

воро́ча||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. премештати, мицати, покретати, превртати; **~ ка́мни** превртати камење 2. *чем разг.* управљати; располагати, обртати (*новцем*); **~ дела́ми** управљати пословима

воро́ча||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* превртати се, окретати се

ворош||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш.* превртати, претурати; **~ се́но** превртати сено ◇ **~ про́шлое** чепркати по прошлости

ворс, -а *м* длачице *мн. ж* (*на тканини*)

ворси́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. длачица (*на тканини*) 2. *об. мн.* **-ки, -ок** *анат., бот.* длачице, маље

ворси́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то длакав, чупав (*тканина*); **~тое одея́ло** чупаво ћебе

ворсова́льн||ый, -ая, -ое: ~ая маши́на чупара, машина за чупављење тканина

ворс||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. текст.* чупавити, чешљати

ворсов||о́й, -а́я, -о́е *текст.* чупав, са длачицама

ворч||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш.* 1. *само 3. л.* режати (*о псу*) 2. брундати, гунђати (*о човеку*)

ворчли́вост||ь, -и *ж* џандрљивост

ворчли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во гунђав, џангризав, џандрљив; **~ челове́к** џандрљив човек

ворчу́н, -а́ *м разг.* гунђало, брундало, џангризало

восвоя́си *прил. разг.* кући; **отпра́виться ~** поћи кући

восемна́дцат||ый, -ая, -ое *број* осамнаести

восемна́дцат||ь, -и *број* осамнаест

во́с||емь, -ьми́ *број* осам

во́семьдесят, восьми́десяти *број* осамдесет

восемьсо́т, восьмисо́т, восьмиста́м, восемьюста́ми *и* **восьмьюста́ми, о восьмиста́х** *број* осамсто

во́семью *прил.* осам пута (*при множењу*); **~ во́семь равно́ (равня́ется) шести́десяти четырём** осам пута осам једнако је шездесет четири

воск, -а *м* восак

воскли́кн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* узвикнути

восклица́ни||е, -я *с* узвик *м*, усклик *м*; **ра́достное ~** радостан узвик

восклица́тельн||ый, -ая, -ое узвични, ускличени; **~ знак** *грам.* узвичник, ускличник

восклица́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* клицати, узвикивати

воско́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *штамп.* матрица, воштани папир

восков||о́й, -а́я, -о́е 1. воштани, од воска; **~а́я свеча́** воштаница 2. *фиг.* бледожут, мртвачки блед; **~о́е лицо́** мртвачки бледо лице

воскреса́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. васкрсавати, ускрсавати 2. *фиг.* ускрсавати, доживљавати препород 3. *само 3. л. фиг.* поново се појављивати, оживљавати (*о осећањима итд.*)

воскресе́ни||е, -я *с* 1. васкрснуће, ускрснуће, ускрс *м* 2. васкрснуће, препород *м*

воскресе́н||ье, -ья *с, ген. мн.* **-ий** недеља *ж*; **в ~** у недељу; **по ~ьям** недељом

воскре||си́ть, -шу́, -си́шь, -ся́т; -шённый *сврш.* 1. васкрснути, подићи из мртвих 2. *фиг.* евоцирати, оживити; **~** *что* **в па́мяти** оживити *шта* у сећању

воскре́сник, -а *м* колективни, добровољни рад у недељу

воскре́||снуть, -сну, -снешь, -снут; *прошл.* **-с, -сла, -сло** *сврш.* 1. васкрснути, ускрснути 2. *фиг.* ускрснути, препородити се 3. *само 3. л. фиг.* поново се појавити, оживети; **~сла наде́жда** оживела је нада

воскре́сн||ый, -ая, -ое недељни; **~ день** недеља; **~ о́тдых** недељни одмор

воскреша́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. васкрсавати, подизати из мртвих 2. *фиг.* евоцирати, оживљавати (*у сећању итд.*)

воскреше́ни||е, -я *с* 1. васкрсавање 2. евоцирање, оживљавање

воск||ури́ть, -урю́, -у́ришь, -у́рят *сврш.*: **~ фимиа́м** *кому ирон.* покадити, поласкати *коме*

воскуря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.*: **~ фимиа́м** *кому ирон.* кадити, ласкати *коме*

восле́д *прил. заст. в.* **вслед**

воспале́ни||е, -я *с мед.* запаљење, упала *ж*; **~ лёгких** упала плућа; **о́строе ~** акутно запаљење

воспалённ||ый, -ая, -ое *мед.* упаљен, запаљен; **~ые глаза́** упаљене очи

воспали́тельн||ый, -ая, -ое: ~ проце́сс *мед.* упала, запаљење

воспал||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. *что* запалити 2. *кого, что заст.* распалити, узбудити; **~ вообра-же́ние** распалити машту

воспал||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* 1. *само 3. л.* запалити се; **у него́ ~и́лись глаза́** добио је запаљење очију 2. *фиг. заст.* распалити се, узбудити се; **~ гне́вом** разбеснети се

воспаля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1 *что* запаљивати 2. *кого, что заст.* распаљивати, узбуђивати

воспаля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* запаљивати се 2. *фиг. заст.* распаљивати се, узбуђивати се

воспар||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш. заст.* узлетети, винути се ◇ **~ мы́слью (ду́хом)** винути се духом у небеса

воспаря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* узлетати, вијати се

воспева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* славити, величати, опевати

восп||е́ть, -ою́, -оёшь, -ою́т; -е́тый *сврш.* прославити, опевати

воспита́ни||е, -я *с* 1. васпитавање, одгајање; ~ **дете́й** васпитавање деце 2. васпитање, одгој *м*; **трудово́е** ~ радни одгој; **получи́ть хоро́шее** ~ добити добро васпитање

воспи́танник, -а *м* 1. по(д)својче *с* 2. васпитаник, питомац, ученик

воспи́танност||ь, -и *ж* васпитаност, одгојеност

воспи́та||нный, -нная, -нное; -н, -нна -нно васпитан, лепо одгојен; ~ **челове́к** васпитан човек; **ду́рно** ~ рђаво васпитан

воспита́тел||ь, -я *м* васпитач, одгојитељ

воспита́тельниц||а, -ы *ж* васпитачица, одгојитељица

воспита́тельн||ый, -ая, -ое васпитни, одгојни; **~ая рабо́та** васпитни рад; **~ое значе́ние труда́** васпитни значај рада

воспита́тельск||ий, -ая, -ое васпитачки; **~ая де́ятельность** васпитачка делатност

воспита́||ть, -ю, -ешь, -ют; воспи́танный *сврш.* 1. *кого* васпитати, одгајити; ~ **ребёнка** васпитати дете 2. *что в ком* васпитати *шта у коме*, усадити *шта коме*; ~ **в де́тях привы́чку к труду́** усадити деци радне навике

воспи́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого* васпитавати, гајити, одгајати 2. *что в ком* васпитавати *шта у коме*, усађивати *шта коме*

воспи́тыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* васпитавати се, одгајати се

воспламен||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. запалити 2. *фиг.* распламсати, распалити (*машту итд.*)

воспламен||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* 1. *само 3. л.* планути, разбуктати се, распламсати се 2. *чем фиг.* одушевити се

воспламеня́емост||ь, -и *ж* запаљивост

воспламеня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. палити 2. *фиг.* распламсавати, распаљивати (*машту итд.*)

воспламеня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* разбуктавати се, распаљивати се 2. *чем фиг.* одушевљавати се

воспо́лн||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. књиш.* употпунити, надокнадити; ~ **пробе́лы в зна́ниях** употпунити знање

восполня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш.* попуњавати, надокнађивати

воспо́льз||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. чем* искористити *шта*, послужити се *чим*; ~ **слу́чаем** искористити прилику

воспомина́ни||е, -я *с* 1. успомена *ж*, сећање; **~я де́тства** успомене из детињства; **прия́тные ~я** пријатна сећања 2. *мн.* -я, -й мемоари *мн. м*, успомене *мн. ж*; **литерату́рные** ~ књижевна сећања

воспрепя́тств||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. кому в чём, чему књиш.* спречити, омести *кога у чему, шта*

воспре||ти́ть, -щу́, -ти́шь, -я́т; -щённый *сврш. зван.* забранити, ускратити; **вход ~щён** забрањен улаз

воспреща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. зван.* забрањивати, ускраћивати

воспреща́||ться, -ется, -ются *несврш. зван.* бити забрањен; **кури́ть ~ется** пушење је забрањено

восприе́мник, -а *м заст.* крштени кум

восприи́мчивост||ь, -и *ж* 1. пријемчивост, упечатљивост 2. предиспозиција; ~ **к боле́зням** предиспозиција за болести

восприи́мчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. пријемчив, упечатљив; осетљив; **~вая нату́ра** осетљива природа 2. предиспониран; ~ **к боле́зням** предиспониран за болести

воспринима́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* схватати, примати, усвајати

воспр||иня́ть, -иму́, -и́мешь, -и́мут; *прошл.* **-и́нял, -иняла́, -и́няло; -и́нятый** *сврш.* схватити, примити, усвојити

восприя́ти||е, -я *с* опажај *м*, опажање, перцепција *ж*; **зри́тельное, слухово́е** ~ *псих.* визуелна, аудитивна перцепција

воспроизведе́ни||е, -я *с* поновно остваривање, обнављање; репродукција *ж*; ~ **зву́ка** репродукција звука

воспроизве||сти́, -ду́, -дёшь, -ду́т; *прошл.* **воспроизвёл, -ла́, -ло́; -дённый** *сврш.* 1. поново створити, произвести; репродуковати 2. обновити, реконструисати; ~ *что* **в па́мяти** реконструисати *шта* у сећању

воспроизв||оди́ть, -ожу́, -о́дишь, -о́дят *несврш.* 1. поново стварати, производити; репродуковати 2. обнављати, реконструисати (*у сећању итд.*)

воспроизво́дств||о, -а *с екон.* репродукција *ж*; **просто́е** ~ проста репродукција; **расши́ренное** ~ проширена репродукција

воспроти́в||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш. чему* успротивити се, одупрети се, пружити отпор

воспря́н||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.*: ~ **ду́хом** *књиш.* охрабрити се, осоколити се; ~ **ото сна́** *заст.* пробудити се

восседа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст. и ирон.* важно, свечано седети

воссе́||сть, восся́ду, восся́дешь, восся́дут; *прошл.* **-л, -ла, -ло** *сврш. заст. и ирон.* важно, свечано сести

воссия́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. свеч.* гранути, синути, засијати; **~ла свобо́да** гранула је слобода

воссла́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. заст. свеч.* прославити, уздићи, узнети

восславля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст. свеч.* славити, величати, узносити

воссоедине́ни||е, -я *с свеч.* поновно уједињење, припајање

воссоедин||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. свеч.* поново ујединити, припојити

воссоедин||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. свеч.* поново се ујединити, припојити се

воссоединя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. свеч.* поново уједињавати, припајати

воссоединя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. свеч.* поново се уједињавати, припајати се

воссозда||ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* поново стварати, реконструисати

воссозда́||ть, -м, -шь, -ст, -ди́м, -ди́те, -ду́т; *прошл.* **-л, -ла́, -ло; воссо́зданный** *сврш.* поново створити, реконструисати; ~ **карти́ну про́шлого** реконструисати слику прошлости

восста||ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* 1. дизати устанак, бунити се 2. *против чего* бунити се, устајати *против чега*, противити се *чеми*

восстана́влива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* успостављати, обнављати, рестаурирати 2. *что* обнављати, поново оживљавати, репродуцирати 3. *кого* рехабилитовати 4. *кого против кого* изазивати *чије* непријатељство *према коме*

восстана́влива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* успостављати се, обнављати се 2. рехабилитовати се

восста́ни||е, -я *с* устанак *м*, буна *ж*; **вооружённое ~** оружани устанак; **подня́ть ~** дићи буну

восстанови́тел||ь, -я *м* 1. рестауратор, обнављач 2. *хем.* рестауратор (*боје косе*)

восстанови́тельн||ый, -ая, -ое 1. рестаураторски, који се односи на обнову; **~ые рабо́ты** радови на обнови; **~ пери́од** период обнове 2. *биол.* регенеративни; **~ проце́сс** регенерација 3. *хем.* редуктивни; **~ая реа́кция** редуктивна реакција

восстан||ови́ть, -овлю́, -о́вишь, -о́вят; -о́вленный *сврш.* 1. *что* успоставити, обновити, рестаурирати; **~ разру́шенный го́род** обновити порушени град; **~ поря́док** успоставити ред; **~ своё здоро́вье** поправити здравље 2. *что* обновити, поново оживити, репродуцирати; **~ в па́мяти** оживити у сећању 3. *кого* рехабилитовати; **~ в права́х** успоставити грађанска права, рехабилитовати; **~ в до́лжности** повратити на дужност 4. *кого против кого* изазвати *чије* непријатељство *према коме*

восстан||ови́ться, -овлю́сь, -о́вишься, -о́вятся *сврш.* 1. *само 3. л.* успоставити се, обновити се; **поря́док ~ови́лся** ред се успоставио; **здоро́вье ~ови́лось** здравље се поправило 2. рехабилитовати се; **~ в права́х** рехабилитовати се

восстановле́ни||е, -я *с* 1. успостављање; обнова *ж* 2. рехабилитација *ж*

восста́||ть, -ну, -нешь, -нут *сврш.* 1. устати, дићи се, побунити се 2. *против чего* побунити се, устати *против чега*, успротивити се *чему*; **~ про́тив злоупотребле́ний** устати против злоупотреба ◇ **~ ото сна́** *заст.* пробудити се, устати

восто́к, -а *м* исток; **к ~у** *от чего* источно *од чега*

востокове́д, -а *м* оријенталист(а)

востокове́дени||е, -я *с* оријенталистика *ж*

востокове́дческ||ий, -ая, -ое оријенталистички

восто́рг, -а *м* усхићење *с*, одушевљење *с*, занос, раздраганост *ж*; **прийти́ в ~** одушевити се; **быть в ~е** *от чего* бити усхићен *чим*; **поэти́ческий ~** песнички занос

восторга́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* усхићивати, одушевљавати, заносити

восторга́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* усхићивати се, одушевљавати се, заносити се; **~ приро́дой** одушевљавати се природом

восто́рженно *прил.* усхићено, одушевљено

восто́рженност||ь, -и *ж* усхићеност, одушевљење *с*; занос *м*

восто́рже||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно усхићен, одушевљен, занесен; **~ о́тзыв** *о чём* изванредна оцена *чега*

восторжеств||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш. свеч.* однети победу, тријумфовати; **и́стина ~ова́ла** истина је тријумфовала

восто́чн||ый, -ая, -ое 1. источни; **~ая грани́ца** источна граница; **~ бе́рег** источна обала; **~ ве́тер** источни ветар, источњак 2. оријентални, источњачки; **~ая архитекту́ра** источњачка архитектура; **~ая культу́ра** источњачка култура ◇ **~ая це́рковь** православна црква

востре́бовани||е, -я *с зван.* тражење, захтев *м (за издавање нечега)* ◇ **письмо́ до ~я** писмо пострестант

востре́б||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. зван.* затражити (*издавање нечега*)

востр||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш. нар.* оштрити ◇ **~ зу́бы** *на что* прижељкивати *шта*

востро́ *прил.*: **держа́ть у́хо ~** *разг.* бити на опрезу

востроглáз||ый, -ая, -ое *нар.* живих, лукавих очију

востроно́с||ый, -ая, -ое *разг.* танког, шиљатог носа

востру́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* живахна, несташна девојка, девојчица

восхваля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш.* величати, славити, узносити, уздизати

восхити́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно диван, прекрасан, чаробан; **~ го́лос** чаробан глас

восхи||ти́ть, -щу́, -ти́шь, -тя́т; -щённый *сврш.* усхитити, одушевити, занети, очарати

восхи||ти́ться, -щу́сь, -ти́шься, -тя́тся *сврш.* усхитити се, одушевити се, занети се

восхища́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* усхићавати, одушевљавати, заносити, очаравати

восхища́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* усхићавати се, одушевљавати се, заносити се

восхище́ни||е, -я *с* усхићење, занос *м*, одушевљење; **прийти́ в ~** *от чего* одушевити се *чим*

восхищённ||ый, -ая, -ое усхићен, одушевљен

восхо́д, -а *м* излаз, излазак; **~ со́лнца** излазак сунца

восх||оди́ть, -ожу́, -о́дишь, -о́дят *несврш.* 1. успињати се, пењати се 2. *само 3. л.* излазити, појављивати се (*о сунцу, месецу*) 3. *само 3. л. к чему* водити порекло, потицати *од чега*; **~ к глубо́кой дре́вности** потицати од давнина

восходя́щ||ий, -ая, -ее узлазни; **~ая ли́ния родства́** узлазна линија сродства; **~ая звезда́** звезда на успону славе; **~ее ударе́ние** *лингв.* узлазни акценат

восхожде́ни||е, -я *с* 1. пењање, успињање; успон *м*; **~ на́ гору** пењање на планину 2. излажење, излазак *м*; **~ со́лнца** излазак сунца

восше́стви||е, -я *с заст.* успон *м* ◇ **~ на престо́л** ступање на престо, устоличење

восьмёр||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** осмица; **ло́дка-~** *спорт.* осмерац

восьмерн||о́й, -а́я, -о́е *разг.* осмократан

во́сьмер||о, -ы́х *збирни број* 1. осморо; **~ дете́й** осморо деце 2. осморица 3. осам

восьмиве́сельн||ый, -ая, -ое са осам весала

восьмигра́нник, -а *м геом.* октаедар

восьмигра́нн||ый, -ая, -ое *геом.* осмостран

восьмидесятиле́ти||е, -я *с* 1. осамдесет година 2. осамдесетогодишњица *ж*

восьмидесятиле́тн||ий, -яя, -ее осамдесетогодишњи; **~ юбиле́й** осамдесетогодишњица

восьмидеся́т||ый, -ая, -ое *број* осамдесети; **~ые го́ды** осамдесете године

восьмидне́вн||ый, -ая, -ое осмодневни

восьмикла́ссник, -а *м* ученик осмог разреда (*основне школе*)

восьмикла́ссниц||а, -ы *ж* ученица осмог разреда (*основне школе*)

восьмикра́тн||ый, -ая, -ое осмократан

восьмиле́т||ка, -ки *ж, ген. мн* **-ок** осмолетка, осмогодишња школа

восьмиле́тн||ий, -яя, -ее осмогодишњи

восьмиме́сячн||ый, -ая, -ое осмомесечни

восьмисотле́ти||е, -я *с* 1. осамсто година 2. осамстогодишњица *ж*

восьмисо́т||ый, -ая, -ое *број* осамстоти

восьмисти́ши||е, -я *с књиж.* октава *ж*, станца *ж*

восьмисто́пн||ый, -ая, -ое *књиж.* од осам слогова; **~ стих** осмерац, осмосложни стих

восьмистру́нн||ый, -ая, -ое са осам жица

восьмиуго́льник, -а *м геом.* осмоугаоник, осмокут

восьмиуго́льн||ый, -ая, -ое *геом.* осмоугаони, осмокутан

восьмичасов||о́й, -а́я, -о́е осмочасовни; **~ рабо́чий день** осмочасовни радни дан

восьмиэта́жн||ый, -ая, -ое седмоспратни

восьм||о́й, -а́я, -о́е *број* 1. осми 2. **восьм|а́я, -о́й** *ж* а) осмина б) *муз.* октава

восьму́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *заст.* осмина; **~ ча́ю** осмина фунте чаја

вот *речца* 1. ево, ено; **~ идёт по́езд** ево иде воз; **~ наш дом** ево наше куће; **~ и я** ево и мене 2. ево, ето, то је; **~ что я тебе́ скажу́** ево шта ћу ти рећи; **~ что нехорошо́** то је оно што не ваља; **~ так** ето тако; **~ в чём вопро́с** ствар је дакле у томе 3. баш, ала; **а ~ и нет!** е, баш није (нисам)!; **~ ва́с-то мне и на́до!** па ви сте ми баш и потребни! ◇ **~-во́т** а) управо тако, баш тако б) тек што није, сваког часа; **по́езд ~-во́т отойдёт** воз тек што није кренуо; **~ ещё!** којешта!; **~ тебе́!** тако ти и треба!; **~ тебе́ и на, ~ те (и) на, ~ те раз, ~ так та́к** ето ти га на!; **~ (оно́) что!, ~ (оно́) как!** није ваљда!, ма шта кажете!

вотúр||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. књиш.* изгласати/изгласавати, гласањем усвојити/усвајати

вотиро́вк||а, -и *ж* изгласавање *с*

вотк||а́ть, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло; во́тканный** *сврш.* уткати

воткн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; во́ткнутый *сврш.* забости (*иглу у тканину итд.*)

воткн||у́ться, -ётся, -у́тся *сврш.* забости се

во́тум, -а *м књиш.* вотум ◇ **~ дове́рия** вотум поверења

во́тчин||а, -ы *ж ист.* очевина, дедовина, баштина

во́тчинн||ый, -ая, -ое *ист.* очевински, баштински; **~ые зе́мли** баштинске земље

вотще́ *прил. заст.* узалудно, непотребно

воцар||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* 1. *свеч.* ступити на царски престо 2. *само 3. л. фиг.* завладати, наступити, настати; **~и́лась тишина́** завладала је тишина

воцаря́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *свеч.* ступати на царски престо 2. *само 3. л. фиг.* наступати, настајати (*о тишини итд.*)

вошь, вши *ж, инстр.* **во́шью,** *мн.* **вши, вшей** ваш, уш; **расти́тельная ~** биљна ваш

вощáн||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. воштана хартија 2. воштано платно

вощан||о́й, -а́я, -о́е воштан, од воска

вощён||ый, -ая, -ое увоштен, премазан воском; **~ая бума́га** увоштена хартија

вощи́н||а, -ы *ж* воштина, восковарина

вощ||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш.* воштити, премазивати воском

вoя́ж, -а *м заст. и ирон.* путовање; *с*; **соверши́ть ~** предузети путовање

вояжёр, -а *м заст.* 1. путник 2. трговачки путник

воя́к||а, -и *м разг. ирон.* ратник, војник; **го́ре-~** јада од војника

впада́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *само 3. л.* упадати, западати (*о образима итд.*) 2. *само 3. л.* утицати, уливати се; увирати (*о реци*) 3. *во что* падати, долазити; **~ в отча́яние** падати у очајање; **~ в оши́бку** падати у грешку; **~ в кра́йность** претеривати

впаде́ни||е, -я *с* ушће; **при ~и реки́** на ушћу реке

впа́дин||а, -ы *ж* удубљење *с*, увала ◇ **глазна́я ~** очна дупља

впа́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что во что* заваривати, залемљивати

впа́л||ый, -ая, -ое упао, удубљен; **~ая грудь** упале груди; **~ые глаза́** упале очи; **~ые щёки** упали образи

впа||сть, -ду́, -дёшь, -ду́т; *прошл.* **-л, -ла, -ло** *сврш.* 1. *само 3. л.* упасти, запасти (*о образима итд.*) 2. *во что* пасти, доћи; **~ в искуше́ние** пасти (доћи) у искушење; **~ в отча́яние** пасти у очајање; **~ в заду́мчивость** замислити се; **~ в неми́лость** пасти у немилост ◇ **~ в де́тство** подетињити, осенилити

впая́||ть, -ю, -ешь, -ют; впа́янный *сврш. что во что* заварити, залемити

впервóй *прил. разг.* (по) први пут; **э́то ему́ не ~** није му то првина

впервы́е *прил.* први пут; **~ в жи́зни** први пут у животу

вперебо́й *прил. разг.* прекидајући један другог (*у разговору итд.*)

вперева́лку *прил. разг.* гегајући се; **ходи́ть ~** гегати се

вперегиб *прил. разг.* пресамићено; **согну́ться ~** пресамитити се

вперегонки́ *прил.* утркујући се; **бежа́ть ~** утркивати се

вперёд *прил.* 1. напред; **идти́ ~** ићи напред; **двига́ть нау́ку ~** унапређивати науку 2. *разг.* убудуће, одсад; **~ бу́дьте осторо́жнее** убудуће будите опрезнији 3. унапред; **заплати́ть ~** платити унапред ◇ **взад и ~** напред-назад, тамо-амо; **ни взад ни ~** ни макац; **шаг ~** корак напред; **часы́ иду́т ~** сат иде напред; **забега́ть ~** истрчавати се

впереди́ *прил.* 1. испред, пред; на челу; **идти́ ~** ићи испред (*свију*) 2. убудуће, касније; **об э́том речь ~** о томе ће бити говора касније; **у него́ ещё всё (вся жизнь) ~** пред њиме је сва будућност 3. *предл. с ген.* испред, пред; **~ всех** испред свију

вперемéжку *прил.* наизменце, наизменично

впереме́шку *прил.* испремештано, без реда, испретурано; **в я́щике всё лежа́ло ~** у сандуку је све било испретурано

впере́ть, вопру́, вопрёшь, вопру́т; *прошл.* **впёр, впёрла, впёрло; впёртый** *сврш. нар.* угурати, утуткати

впере́ться, вопру́сь, вопрёшься, вопру́тся; *прошл.* **впёрся, впёрлась, впёрлось** *сврш. нар.* упасти, угурати се, убацити се

вперехва́т *прил. нар.* обухвативши (*руком*)

впер||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. заст. свеч.*: **~ взгляд (взор)** *в кого, во что* уперити поглед *у кога, шта*

вперя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст. свеч.*: **~ взгляд (взор)** *в кого, во что* упирати поглед *у кога, шта*

впечатле́ни||е, -я *с* утисак *м*, дојам *м*; **~я де́тства** утисци из детињства; **находи́ться под ~ем** *чего*

бити под утиском *чега*; **производить хорошее ~** остављати добар утисак; **у меня создалось ~, что...** стекао сам утисак да...

впечатлительност||ь, -и *ж* осетљивост

впечатлител||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно осећајан, осетљив, лако узбудљив

впечатля||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого* импресионирати *кога*, остављати јак утисак, дојам *на кога*

впечатляю||щий, -щая, -щее; -щ, -ща, -ще *књиш.* импресиван, упечатљив; **~щее зрелище** упечатљив призор

впива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. свеч.* утискивати, урезивати (*у свест итд.*); **жадно ~ впечатления** гутати утиске

впива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *чем во что* заривати, забадати *шта у шта (зубе у месо итд.)* 2. *фиг.*: **~ глазами** *в кого, во что* гутати очима *кога, шта*

вписать, впишу, впишешь, впишут; вписанный *сврш.* 1. уписати, унети; **~ пропущенное слово** дописати изостављену реч 2. *геом.* уцртати; **~ треугольник в окружность** уцртати троугао у круг

вписыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. уписивати, уносити 2. *геом.* уцртавати

впита||ть, -ю, -ешь, -ют; впитанный *сврш.* 1. упити, усисати, апсорбовати; **~ влагу** апсорбовати влагу 2. *фиг.* апсорбовати, усвојити (*нове идеје итд.*)

впита||ться, -ется, -ются *сврш.* упити се, апсорбовати се; **влага ~лась в почву** земља је апсорбовала влагу

впитыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. упијати, усисавати, апсорбовати (*влагу итд.*) 2. *фиг.* апсорбовати, усвајати (*нове идеје итд.*)

впитыва||ться, -ется, -ются *несврш.* упијати се, апсорбовати се; **крем хорошо ~ется в кожу** крема се добро упија у кожу

впиться, вопьюсь, вопьёшься, вопьются; *прошл.* **впился, впилась, впилось** *сврш.* 1. *чем во что* зарити, забости *шта у шта*; **~ зубами в мясо** зарити зубе у месо; **~ когтями** зарити канџе 2. *фиг.*: **~ глазами** *в кого, во что* гутати очима *кога, шта*

впиха||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* утрпати, угурати, утиснути

впихива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* утрпавати, угуравати, утискивати

впихн||уть, -у, -ёшь, -ут; впихнутый *сврш. разг.* утрпати, угурати, утиснути

вплавь *прил.* пливајући; **пуститься ~** запливати; **переправиться через реку ~** препливати реку

вплe||сти, -ту, -тёшь, -тут; *прошл.* **вплёл, -ла, -ло; -тённый** *сврш.* уплести; **~ ленту в косу** уплести траку у косу

вплета||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* уплитати

вплотную *прил.* 1. непосредно до, одмах до (уз); тесно, збијено; **лодка подошла ~ к берегу** чамац је пристао уз саму обалу 2. *фиг.* озбиљно; **~ заняться работой** озбиљно се латити посла

вплоть: вплоть до *предл. с ген.* све до; **~ до вечера** све до вечера; **снял всё, ~ до рубахи** скинуо је све до кошуље

вплыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* упливавати; улазити пловећи

вплы||ть, -ву, -вёшь, -вут; *прошл.* **-л, -ла, -ло** *сврш.* упливати; упловити

вповалку *прил. разг.* један до другог, један преко другог, без реда; **спать ~ на полу** спавати на поду један крај другога, где ко стигне

вполглаза *прил. нар.*: **спать ~** опрезно спавати; **наблюдать ~** посматрати летимично

вполголоса *прил.* полугласно, шапатом; **говорить ~** говорити шапатом

вполза||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *во что* улазити пузећи, гмижући, милећи 2. *на что* успузавати (се), пењати се пузећи, гмижући, милећи

вполз||ти, -у, -ёшь, -ут; *прошл.* **вполз, -ла, -ло** *сврш.* 1. *во что* упузати, увући се пузећи, гмижући, милећи 2. *на что* успузати (се), попети се пузећи, гмижући, милећи

вполне *прил.* потпуно, сасвим; **я ~ доволен** потпуно сам задовољан; **~ достаточно** сасвим је довољно

вполоборота *прил.* напола окренут; **стоять ~** стајати напола окренут

вполовину *прил. заст. нар.* напола, упола; **~ больше** упола више; **~ меньше** упола мање

впопад *прил. разг.* баш кад треба, у прави час, умесно; **ответить ~** погодити прави одговор

впопыхах *прил.* у журби, у брзини, ужурбано; **~ забыть дома зонтик** у журби оставити кишобран код куће

впору *прил. разг.* 1. таман, по мери; **сапоги мне ~** чизме су ми таман 2. *у функц. предик. с инф.*: **~ уехать домой** не преостаје (ми) ништа друго него да одем кући

впорхн||уть, -у, -ёшь, -ут *сврш.* улетети, прхнути; **воробей ~ул в комнату** врабац је улетео у собу

впоследствии *прил.* затим, после, касније; **~ он стал врачом** касније је постао лекар

впотьмах *прил.* у мраку, у тами; **сидеть ~** седети у мраку

вправду *прил. нар.* заиста, доиста, збиља; **я и ~ этого не знал** ја заиста то нисам знао

вправе *прил. у функц. предик. с инф.* имати право; **он не ~ так поступать** он нема права да тако поступа; **я ~ от тебя этого требовать** имам право да то од тебе захтевам

вправ||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* учашити, узглобити, наместити; **~ палец** наместити ишчашени прст ◇ **~ мозги** *кому нар.* научити *кога* памети

вправля||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* учашивати, узглобљавати, намештати

вправо *прил.* десно, надесно, с десне стране; **повернуть ~** окренути надесно; **~ от дома** с десне стране куће

впредь *прил.* убудуће, одсад; **~ будь внимательней** убудуће буди пажљивији ◇ **~ до** *чего* све до *чега*

вприглядку *прил. нар. шаљ.*: **пить чай ~** пити чај без шећера

вприкуску *прил. разг.*: **пить чай ~** пити чај грицкајући шећер

вприпрыжку *прил.* поскакујући, скакутајући; **бежать ~** трчати поскакујући

вприсядку *прил.*: **плясать ~** играти почучкујући

впритирку, впритык *прил. нар.* одмах до (уз); тесно, збијено

вприщур *прил. нар.* жмурећке, жмурке

впроголодь *прил.* полугладно, гладујући; **жить ~** једва животарити

впрок *прил.* 1. као залиху; **заготовить ~** припре-

мити залиху 2. *у функц. предик.:* **пойти́ ~** користити, бити од користи; **э́то ему́ не ~** то му није од користи

впроса́к *прил.*: **попа́сть(ся) ~** *разг.* наћи се у необраном грожђу

впросо́нках *прил. разг.* у полусну, буновно

впро́чем *везн.* 1. али, ипак, међутим; **сде́лано хорошо́, ~ не всё** добро је урађено, међутим не све 2. уосталом; **~, я не зна́ю, реша́й сам** уосталом, не знам, одлучи сам

впры́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* скакати, ускакивати

впры́гн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* скочити, ускочити; **~ в ло́дку** ускочити у чамац; **~ на стул** скочити на столицу

впры́скивани||е, -я *с* 1. убризгавање, ушприцавање 2. *разг.* инјекција *ж*

впры́скива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* убризгавати, ушприцавати

впры́сн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* убризгати, ушприцати

впряга́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* упрезати

впряга́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* упрезати се

впрямь *речца разг.* доиста, стварно, право; **он и ~ прав** и стварно он је у праву

впря||чь, -гу́, -жёшь, -гу́т; *прошл.* **-г, -гла́, -гло́; -жённый** *сврш.* упрегнути; **~ лошаде́й в са́ни** упрегнути коње у саонице

впря́||чься, -гу́сь, -жёшься, -гу́тся; *прошл.* **-гся, -гла́сь, -гло́сь** *сврш.* упрегнути се ◊ **~ в рабо́ту** навалити на посао, упрегнути се у посао

впуск, -а *м* пуштање *с*, пропуштање *с*

впуска́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что во что* пуштати, пропуштати

впускн||о́й, -а́я, -о́е *тех.* пропусни; **~ кла́пан** пропусни вентил

впусти́ть, впущу́, впу́стишь, впу́стят; впу́щенный *сврш. кого, что во что* пустити, пропустити; **~ в дом** пустити у кућу; **~ ка́пли в нос** убризгати капљице у нос

впусту́ю *прил.* узалуд, бадава, џабе; **стара́ться ~** узалуд се трудити

впу́та||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. *что во что* уплести, заплести 2. *кого во что фиг. разг.* уплести, увући, умешати

впу́та||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. во что* 1. *само 3. л.* уплести се, заплести се 2. *фиг. разг.* уплести се, увући се, умешати се

впу́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что во что* уплитати, заплитати 2. *кого во что фиг. разг.* уплитати, увлачити, мешати

впу́тыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. во что* 1. *само 3. л.* уплитати се, заплитати се 2. *фиг. разг.* уплитати се, увлачити се, мешати се

впя́теро *прил.* пет пута, петоструко; **~ бо́льше** пет пута више

впятеро́м *прил.* упеторо; **игра́ть ~** играти упеторо

в-пя́тых *уметн. р.* пето (*при набрајању*)

враг, -а́ *м* 1. непријатељ; **кла́ссовый ~** класни непријатељ; **разби́ть ~а́** потући непријатеља 2. *чего* противник; **~ куре́ния** противник пушења

вражд||а́, -ы́ *ж* непријатељство *с*, мржња; **пита́ть ~у́** *к кому* осећати мржњу *према коме*, мрзети *кога*

вражде́бност||ь, -и *ж* непријатељство *с*

вражде́б||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. непријатељски, злонамеран, пун мржње; **~ное отноше́ние** непријатељски однос 2. непријатељски; **~ные сто́роны** непријатељске стране

вражд||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. с кем* бити у непријатељству, бити у завади

вра́жеск||ий, -ая, -ое непријатељски, противнички; **~ стан** непријатељски логор; **~ая а́рмия** непријатељска армија

враз *прил. нар.* 1. скупа, истовремено 2. одмах, сместа

вразби́вку *прил. разг.* без реда, изван реда; **спра́шивать ~** испитивати без реда (*ученике итд.*)

вразбро́д *прил.* раштркано, растурено, одвојено; несложно; **де́йствовать ~** радити свак на своју руку

вразбро́с *прил. разг.* разбацано, без реда; **кни́ги лежа́ли ~** књиге су биле разбацане

вразва́лку *прил. разг.* гегајући се; **ходи́ть ~** ићи гегајући се

вразла́д *прил. разг.* несложно, нескладно; **жить ~** живети у неслози

вразнобо́й *прил. разг.* неусклађено, одвојено, свако за себе; **де́йствовать ~** деловати одвојено

вразно́с *прил. разг.*: **торгова́ть ~** торбарити

вразре́з *прил.*: **идти́ ~** *с чем* не слагати се *с чим*, противречити *чему*

вразря́дку *прил.*: **набира́ть ~** *штамп.* слагати с проредом

вразуми́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно схватљив, разумљив, јасан; **~ отве́т** јасан одговор

вразум||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* уразумити, поучити; **~ шалуна́** уразумити несташка

вразумля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* уразумљивати, поучавати

вра́ки, врак *мн. разг.* лажи *мн. ж*, измишљотине *мн. ж*

врал||ь, -я́ *м разг.* лажљивац, лажов

вран||ьё, -я́ *с разг.* 1. лагање 2. лаж *ж*, лагарије *мн. ж*

враска́чку *прил. разг.*: **идти́ ~** ићи тетурајући се, поводећи се

врасплóх *прил.* неочекивано, изненада; **напа́сть ~** изненада напасти; **заста́ть (засти́гнуть) ~** изненадити

врассыпну́ю *прил.* на све стране, куд који; **бро́ситься ~** разбежати се на све стране

враста́||ть, -ет, -ют *несврш.* урастати, урашћивати

враст||и́, -ёт, -у́т; *прошл.* **врос, вросла́, вросло́** *сврш.* урасти; **но́готь врос в те́ло** нокат је урастао у месо ◊ **~ корня́ми** навикнути се, сродити се

врастя́жку *прил. разг.* 1. опружено, испружено; **упа́сть ~** пружити се 2. развучено, отегнуто; **говори́ть ~** говорити отегнуто

врата́, врат *мн. заст.* двери *мн. ж* ◊ **ца́рские ~** *цркв.* олтарска врата

врата́р||ь, -я́ *м спорт.* голман, вратар

врать, вру, врёшь, врут; *прошл.* **врал, врала́, вра́ло** *несврш. разг.* 1. лагати 2. бити нетачан; **часы́ врут** сат не иде тачно; **~ в пе́нии** дистонирати 3. *заст.* говорити глупости, лупетати; **~ без у́молку** непрестано брбљати

врач, -а́ *м* лекар, лечник; **зубно́й ~** зубни лекар; **вое́нный ~** војни лекар; **~ по вну́тренним боле́зням** интерниста; **гла́вный ~** примаријус; **ветерина́рный ~** ветеринар

враче́бн||ый, -ая, -ое лекарски, лечнички; **~ая по́мощь** лекарска помоћ; **~ осмо́тр** лекарски преглед

врач||ева́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. заст.* лечити, исцељивати; ~ **неду́ги** лечити болести

врачи́х||а, -и *ж нар.* лекарка

враща́тельн||ый, -ая, -ое обртни, кружни; ~**ое движе́ние** кружно кретање; ~**ая си́ла** ротациона снага

враща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* окретати, обртати, вртети; ~ **глаза́ми** превртати очима

враща́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** окретати се, обртати се, вртети се; **Земля́ ~ется вокру́г свое́й оси́** Земља се окреће око своје осе **2.** *фиг.* кретати се; налазити се; ~ **в учёных круга́х** кретати се у научним круговима

враще́ни||е, -я *с* окретање, обртање; кружење; ~**колеса́** обртање точка

вред, -а́ *м* штета *ж*; **во ~** *кому* на штету *кога*; **причини́ть ~** нанети штету

вреди́тел||ь, -я *м* **1.** *пољопр.* штеточина *ж* **2.** *фиг.* штеточина *ж*, саботер

вреди́тельск||ий, -ая, -ое штеточински, саботерски

вреди́тельств||о, -а *с* штеточинство, саботажа *ж*

вре||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т *несврш.* шкодити, штетити; **куре́ние ~и́т здоро́вью** пушење шкоди здрављу

вре́дно *прил.* **1.** штетно, опасно; ~ **влия́ть** штетно утицати (деловати) **2.** *у функц. предик.* штетно је, опасно је; **э́то ~ для здоро́вья** то је штетно по здравље

вре́дност||ь, -и *ж* штетност, шкодљивост

вред||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но штетан, шкодљив, опасан; ~ **для здоро́вья** штетан по здравље; ~**ная привы́чка** опасна навика

вредоно́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* веома штетан, шкодљив

вре́||зать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш.* урезати, усећи; ставити; ~ **замо́к в дверь** ставити браву на вратима

вреза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* урезивати, усецати; стављати

вре́||заться, -жусь, -жешься, -жутся *сврш.* **1.** *само 3. л. во что* усећи се, зарити се **2.** *во что фиг.* продрети, упасти; **ко́нница ~залась в неприя́тельские ряды́** коњица је продрла у непријатељске редове **3.** *во что фиг.* урезати се, усећи се; ~ **в па́мять** урезати се у сећање **4.** *во что фиг. разг.* налетети *на шта* (*колима итд.*) **5.** *в кого фиг. нар.* зацопати се; ~ **по́ уши** зацопати се до ушију

вреза́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. во что* **1.** *само 3. л.* усецати се, заривати се **2.** *фиг.* продирати, упадати (*у непријатељске редове итд.*) **3.** *фиг.* урезивати се, усецати се (*у сећање*) **4.** *фиг. разг.* налетати *на шта* (*колима итд.*)

вре́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. в.* **вреза́ть**

времена́ми *прил.* повремено, с времена на време, каткад

вре́менно *прил.* привремено; ~ **исполня́ющий обя́занности дире́ктора** привремени вршилац дужности директора

временн||о́й, -а́я, -о́е временски; ~**а́я связь** временска веза

вре́менн||ый, -ая, -ое привремен; ~**ая рабо́та** привремено запослење; ~**ое явле́ние** пролазна појава ◊ **Вре́менное прави́тельство** *ист.* Привремена влада

вре́м||я, -ени *с, мн.* **-ена́, -ён, -ена́м 1.** време; **то́чное ~** тачно време; ~ **идёт** време пролази; **отре́зок (промежу́ток) ~ени** временско раздобље; **свобо́дное ~** слободно време; **рабо́чее ~** радно време; **ско́лько ~ени?** колико је сати?; **у меня́ нет ~ени** немам времена **2.** време, временско раздобље; **вече́рнее ~** вечерње време, вечерњи сати; ~ **обе́да** време ручка; **в ука́занное ~** у назначено време; **в любо́е ~** у било које време **3.** *об. мн.* **-ена́, -ён** времена, доба, епоха *ж*; **тру́дные ~ена́** тешка времена; **во ~ена́ Пу́шкина** у Пушкиново доба; **с незапа́мятных ~ён** од памтивека **4.** време, доба; **ле́тнее ~** летње време, лето; ~ **жа́твы** време жетве; ~**ена́ го́да** годишња доба **5.** *грам.* време; **настоя́щее, проше́дшее, бу́дущее ~** садашње, прошло, будуће време ◊ **всё ~** стално, непрекидно; **(в) пе́рвое ~** у почетку; **(в) после́днее ~** у последње време; ~ **от ~ени** с времена на време; **в ско́ром ~ени** ускоро; **в то ~ как** док; **в то же ~** истовремено, у исто време; **на пе́рвое ~** за прво време; **с тече́нием ~ени** с временом, касније; **тем ~ем** у међувремену; **че́рез не́которое ~** кроз неко време, после неког времена; **на ~** привремено, за неко време; **в да́нное ~** засад(а), тренутно; ~ **не ждёт** време не чека; ~ **пока́жет** време ће показати; **до поры́ до ~ени** засада, неко време; **са́мое ~, что́бы...** управо је време да..., сад је време да...; **вы́играть ~** добити у времену; **напра́сно тра́тить ~** узалуд губити време; **хорошо́ провести́ ~** лепо се провести

времяисчисле́ни||е, -я *с* рачунање времена

время́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** преносне мердевине **2.** привремени објекат, привремена грађевина

времяпрепровожде́ни||е, -я *с* провођење времена; начин *м* провођења времена

вро́вень *прил. с чем* на истој висини, на истом нивоу; ~ **с края́ми** до врха, до ивице

вро́де 1. *предл. с ген.* попут *с ген.*, налик *на шта*, као *шта*, слично *чему*; **он ~ тебя́** он је попут тебе **2.** *речца разг.* као да; **он ~ заболе́л** као да се разболео

врождённ||ый, -ая, -ое урођен, прирођен; ~ **дефе́кт** урођена мана

врозь *прил.* одвојено, засебно; **жить ~** живети одвојено; **пя́тки вме́сте, носки́ ~!** пете споји, прсте размакни!

вруба́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* усецати, углављивати

вруба́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* усецати се, углављивати се, забијати се; продирати

вруб||и́ть, -лю́, вру́бишь, вру́бят *сврш.* усећи, углавити

вруб||и́ться, -лю́сь, вру́бишься, вру́бятся *сврш.* усећи се, углавити се, забити се; продрети

вру́бов||ый, -ая, -ое: ~**ая маши́на** *руд.* бушилица

врукопа́шную *прил.*: **схвати́ться ~** ухватити се укоштац; **дра́ться ~** борити се прса у прса

врун, -а́ *м разг.* лажљивац, лажов, варалица

вруча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** уручивати, предавати **2.** *фиг. књиш.* поверавати

вруче́ни||е, -я *с* уручивање, уручење

вруч||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* **1.** уручити, предати; ~**и́ть о́рден** уручити орден **2.** *фиг. књиш.* поверити; ~ **свою́ судьбу́** *кому* поверити своју судбину *коме*

вручну́ю *прил.* руком, ручно; **рабо́та ~** ручни рад

врыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* укопавати, закопавати

врыва́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* упадати, проваљивати

врыть, вро́ю, вро́ешь, вро́ют; вры́тый *сврш.* укопати, закопати; ~ **столб в зе́млю** побити стуб у земљу

врыться, вро́юсь, вро́ешься, вро́ются *сврш.* укопати се, закопати се

вря́д ли *прил.* тешко да, једва да; **~ он придёт** тешко да ће он доћи

всади́ть, всажу́, вса́дишь, вса́дят; вса́женный *сврш.* 1. забити, зарити; **~ топо́р в де́рево** зарити секиру у дрво; **~ пу́лю** погодити метком 2. *нар.* потрошити, слупати; **~ де́ньги** *во что* слупати новац *на шта*

вса́дник, -а *м* јахач, коњаник

вса́дниц||а, -ы *ж* јахачица

вса́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. забијати, заривати 2. *нар.* трошити (*новац*)

вса́сывани||е, -я *с* усисавање, упијање

вса́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* усисавати, упијати, апсорбовати

вса́сыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* упијати се, апсорбовати се

все *зам. в.* **весь**

всё[1] *зам. в.* **весь**

всё[2] *прил. разг.* 1. увек, стално, непрекидно; **он ~ вре́мя пи́шет** он непрекидно пише 2. још, досад, све; **дождь ~ идёт** још пада киша 3. све, само; **э́то ~ вы винова́ты** све сте то ви криви; **~ ху́же и ху́же** све горе и горе 4. ипак, али, међутим; **как он ни стара́ется, ~ ничего́ не выхо́дит** ма како се трудио, ништа му не полази за руком ◇ **~ ещё** још увек; **он ~ ещё боле́ет** још увек је болестан; **~ же (ж)** ипак, па ипак; **~ равно́** свеједно; **мне ~ равно́** свеједно ми је

всеве́дущ||ий, -ая, -ее *заст. и ирон.* свезнајући; **~ челове́к** свезналица

всевла́сти||е, -я *с* неограничена власт, свевлашће

всевозмо́жн||ый, -ая, -ое свакојак, разноврстан, најразличитији; **~ые това́ры** разноврсна роба

всевы́шн||ий, -его *м рел.* свевишњи, бог

всегда́ *прил.* увек, свагда, у сва времена, вечито; **как ~** као и увек

всегда́шн||ий, -яя, -ее *разг.* свагдашњи, сталан, непрекидан; **~ие жа́лобы** стална јадиковања; **э́то его́ ~яя мане́ра** то је његово стално (обично) понашање

всего́[1] *в.* **весь**

всего́[2] 1. *прил.* свега, укупно; **~ израсхо́довано сто рубле́й** укупно је потрошено сто рубаља 2. *речца* само, тек; **~ три челове́ка** само три особе ◇ **~-на́всего** све у свему, само; **~ лишь, ~ то́лько** само, свега; **то́лько и ~** само толико, више ништа; **~ ничего́** *разг.* скоро ништа; **~ хоро́шего!** све најбоље!

в-седьмы́х *уметн. р.* седмо (*при набрајању*)

всезна́||йка, -йки *м, ж, ген. мн.* **-ек** *разг. ирон.* свезналица

вселе́ни||е, -я *с* усељавање, смештање

вселе́нн||ая, -ой *ж* 1. свемир *м*, васиона 2. цео свет, читава земља; **во всей ~ой** у целом свету

вселе́нск||ий, -ая, -ое *заст.* свемирски, светски

всел||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. *кого* уселити, настанити, сместити; **~ к себе́** *кого* сместити код себе *кога;* **~ в но́вый дом** уселити у нову кућу 2. *что фиг.* улити; **~ беспоко́йство** улити немир; **~ наде́жду** улити наду

всел||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* 1. уселити се, населити се, настанити се 2. *фиг. свеч.* укоренити се, усадити се (*о осећању*)

вселя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого* усељавати, настањивати, смештати 2. *что фиг.* уливати (*наду итд.*)

вселя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. усељавати се, насељавати се, настањивати се 2. *фиг. свеч.* укорењивати се, усађивати се (*о осећању*)

всеме́рно свестрано, свим средствима; **~ соде́йствовать** свестрано помагати

всеме́рн||ый, -ая, -ое свестран, који се остварује свим средствима; **~ая по́мощь** свестрана помоћ

все́меро *прил.* седам пута, седмоструко

всемеро́м *прил.* у седморо; **собира́ться ~** скупљати се у седморо

всеми́рн||ый, -ая, -ое светски; **~ая исто́рия** светска историја; **~ конгре́сс** светски конгрес

всемогу́ществ||о, -а *с свеч.* свемоћ *ж*

всемогу́||щий, -щая, -щее; -щ, -ща, -ще *свеч.* свемоћан

всенаро́дно *прил.* јавно, пред читавим светом; свенародно

всенаро́дн||ый, -ая, -ое свенародни, општенародни; **~ое достоя́ние** општенародно добро

все́нощн||ая, -ой *ж црка.* вечерња служба (*код православних*)

всео́буч, -а *м* (**всео́бщее обяза́тельное обуче́ние**) обавезно основно школовање

всео́бщ||ий, -ая, -ее општи, свеопшти; **~ее избира́тельное пра́во** опште право гласа; **~ая забасто́вка** генерални штрајк; **~ая во́инская пови́нность** општа војна обавеза

всео́бщност||ь, -и *ж* свеопштност, опћенитост

всеобъе́млю||щий, -щая, -щее, -щ, -ща, -ще *књиш.* свеобухватан

всеору́жи||е, -я *с*: **во ~и** *чего* потпуно наоружан *чим*; **во ~и зна́ний** наоружан знањем

всепобежда́ющ||ий, -ая, -ее *свеч.* победнички, тријумфалан

всепоглоща́ющ||ий, -ая, -ее *књиш.* који захвата читаво биће, који надјачава све

всеросси́йск||ий, -ая, -ое сверуски; **~ съезд** сверуски конгрес

всерьёз *прил.* озбиљно; **принима́ть ~** озбиљно схватати; **взя́ться ~ за де́ло** озбиљно се латити посла

всеси́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *свеч.* свемоћан

всеславя́нск||ий, -ая, -ое свесловенски, свеславенски

всесою́зн||ый, -ая, -ое свесавезни; **~ реко́рд** свесавезни рекорд

всесторо́нн||ий, -яя, -ее свестран; **~ее разви́тие** свестрани развој; **~ее обсужде́ние** свестрано разматрање

всё-таки *везн. и речца* ипак, и поред тога, уза све; **~ он прав** ипак је он у праву

всеуслы́шани||е, -я *с*: **во ~** јавно, отворено, гласно; **объяви́ть во ~** саопштити јавно (гласно)

всеце́ло *прил.* потпуно, сасвим

всея́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но који једе све; **~ное живо́тное** свеждерац, свaштојeдац

вска́кива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *на кого, что, во что* скакати, подизати се 2. скакати, брзо се дизати 3. *само 3. л. разг.* искакати, појављивати се (*о бубуљици итд.*)

вска́пыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* окопавати, прекопавати

вскара́бка||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* успувати (се), успентрати се, попети се

вска́рмлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* узгајати, одгајати, отхрањивати

вскачь *прил.* у галопу, скоком (*јахати*); **нестись ~** галопирати

вски́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* подизати, забацивати

вски́дыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. на кого разг.* обасипати погрдама *кога*

вски́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* подићи, забацити; **~ мешо́к на́ спину** упртити врећу на леђа; **~ го́лову** подићи главу

вски́н||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш. на кого разг.* обасути погрдама *кога*

вскипа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *само 3. л.* почињати врети, кључати 2. *чем и без об*ј. *фиг.* киптети, цептети *од чега*, љутити се

вскип||е́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *сврш.* 1. *само 3. л.* узаврети, прокључати; **молоко́ ~е́ло** млеко је проврело 2. *чем и без об*ј. *фиг.* разљутити се, планути, праснути; **~ гне́вом** разбеснети се

вскипя||ти́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т; -чённый *сврш.* скувати, прокувати; **~ молоко́** скувати млеко

всклоко́ченн||ый, -ая, -ое рашчупан, разбарушен; **~ые во́лосы** разбарушена коса

всклоко́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* рашчупавати, разбарушивати, кострешити (*косу*)

всклоко́ч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. разг.* рашчупати, разбарушити, накострешити (*косу*)

всколыхн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* 1. усталасати, узбуркати; **ве́тер ~у́л рожь** ветар је усталасао раж 2. *фиг.* покренути, узбудити, ускомешати; **револю́ция ~у́ла широ́кие ма́ссы** револуција је покренула широке масе

всколыхн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* 1. узбуркати се 2. *фиг.* покренути се, ускомешати се

вскользь *прил.* узгред, овлаш, летимице; **упомяну́ть ~** узгред споменути; **взгляну́ть ~** погледати летимице

вскопа́||ть, -ю, -ешь, -ют; вско́панный *сврш.* окопати, прекопати; **~ гря́дки** окопати леје

вско́ре *прил.* ускоро, убрзо; **~ по́сле э́того** убрзо после тога

вскорм||и́ть, -лю́, вско́рмишь, вско́рмят; вско́рмленный *сврш.* 1. утовити, узгајити; **~ поросёнка** узгајити прасе 2. отхранити, одгајити, однеговати; **~ ребёнка** однеговати дете

вско́рости *прил. нар.* ускоро, убрзо

вскоч||и́ть, -у́, вско́чишь, вско́чат *сврш.* 1. *на кого, что, во что* скочити, ускочити; **~ на коня́** узјахати коња; **~ на ходу́ в трамва́й** ускочити у трамвај који је кренуо 2. скочити, подићи се, поскочити; **~ с ме́ста** нагло устати; **~ от испу́га** скочити од страха 3. *само 3. л. разг.* појавити се, створити се, искочити (*о бубуљици*)

вскрик, -а *м* врисак, крик

вскри́кива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* узвикивати, вриштати

вскри́кн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* узвикнути, вриснути; **~ от испу́га** вриснути од страха

вскрич||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш.* ускликнути, кликнути, повикати

вскруж||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.*: **~** *кому* **го́лову** завртети *коме* мозак, залудети *кога*; **успе́х ~и́л ему́ го́лову** успех га је ошамутио

вскружи́||ться, -тся *сврш.*: **у него́ ~лась голова́** изгубио је главу, врана му памет попила

вскрыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. отварати, распечаћивати 2. *фиг.* откривати, разоткривати 3. *мед.* сецирати, обдуцирати; расецати

вскрыва́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. отварати се, прскати 2. ослобађати се леда 3. *фиг.* откривати се, показивати се, излазити на видело

вскры́ти||е, -я *с* 1. отварање, распечаћивање 2. *фиг.* разоткривање, откривање 3. *мед.* обдукција *ж*, сецирање ◇ **~ реки́** прскање леда на реци

вскр||ы́ть, -о́ю, -о́ешь, -о́ют; -ы́тый *сврш.* 1. отворити, распечатити; **~ конве́рт** распечатити коверат 2. *фиг.* открити, разоткрити; **~ злоупотребле́ния** изнети на јавност злоупотребе; **~ причи́ну** објаснити разлоге 3. *мед.* сецирати, обдуцирати; расећи; **~ нары́в** расећи чир

вскр||ы́ться, -о́ется, -о́ются *сврш.* 1. отворити се, прснути; **нары́в ~ы́лся** чир се провалио 2. почети се ослобађати леда, одмрзнути се; **река́ ~ы́лась** на реци је почео да пуца лед 3. *фиг.* открити се, показати се, обелоданити се; **~ы́лись недоста́тки в рабо́те** испољили су се недостаци у раду

всласть *прил. разг.* до миле воље, у сласт, са задовољством; **налюбова́ться ~** нагледати се до миле воље; **пое́сть ~** појести у сласт

вслед 1. *прил.* у стопу, трагом, после; **идти́ ~** *за кем* ићи у стопу *за ким*; **~ за тем** иза тога 2. *предл. с дат.* за *с инстр.*; **смотре́ть ~** *кому* пратити *кога* погледом

всле́дствие *предл. с ген.* услед, због; **~ э́того** услед тога, због тога; **~ боле́зни** због болести

вслепу́ю *прил.* 1. не гледајући, наслепо; **печа́тать на маши́нке ~** куцати на машини без гледања у тастатуру 2. *фиг.* насумице, отприлике; **де́йствовать ~** деловати насумице

вслух *прил.* гласно, наглас; **чита́ть ~** читати гласно; **ду́мать ~** гласно мислити

вслу́ша||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. во что* пажљиво саслушати, ослушнути *шта*

вслу́шива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. во что* пажљиво слушати, ослушкивати *шта*

всма́трива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. в кого, во что* пажљиво посматрати *кога, шта*, загледати се *у кога, шта*

всмотр||е́ться, -ю́сь, всмо́тришься, всмо́трятся *сврш. в кого, во что* погледати *кога, шта*, уперити поглед *у кога, шта*

всмя́тку *прил.*: **яйцо́ ~** ровито јаје, меко кувано јаје

всо́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* стављати, турати, угуравати

всос||а́ть, -у́, -ёшь, -у́т; всо́санный *сврш.* усисати, упити, апсорбовати; **~ вла́гу** апсорбовати влагу ◇ **~ с молоко́м ма́тери** посисати с мајчиним млеком

всос||а́ться, -ётся, -у́тся *сврш.* упити се, апсорбовати се; **вода́ ~а́лась в по́чву** вода се апсорбовала у земљу

вспа́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* отхрањивати, одгајати

вспа́рхива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* узлетати, полетати (*прхајући*)

вспа́рыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* парати, рашивати

вспа||ха́ть, -шу́, вспа́шешь, вспа́шут; вспа́ханный *сврш.* узорати, преорати; **~ новь** узорати ледину

вспа́хива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* узоравати

вспа́шк||а, -и *ж* орање *с*; **зя́блевая ~** јесење орање; **глубо́кая ~** дубоко орање; **по́жнивная ~** угарење

вспе́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пенити, пенушати, подизати пену

вспе́нива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несвш.* пенити се, пенушати се, покривати се пеном

вспе́н||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* запенити, запенушати, подићи пену ◇ ~ **коня́** јашући натерати коњу пену на уста

вспе́н||иться, -ится, -ятся *сврш.* запенити се, запенушати се

всплакн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. разг.* пустити сузу, поплакати

всплеск, -а *м* пљесак, пљусак; ~ **волн** пљесак таласа

всплёскива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пљускати, запљускивати

всплёскива||ться, -ется, -ются *несврш.* пљускати, шикљати, прскати

всплесн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* пљуснути, запљуснути ◇ ~ **рука́ми** пљеснути рукама

всплошну́ю *прил. нар.* непрекидно; сасвим близу, један покрај другог; **лёд шёл** ~ ледене санте су се кретале једна за другом

всплыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. изроњавати, испливавати 2. *само 3. л. фиг.* показивати се, искрсавати, избијати

всплы́ти||е, -я *с* изроњавање, испливавање

всплы||ть, -ву́, -вёшь, -ву́т; *прошл.* **-л, -ла́, -ло** *сврш.* 1. изронити, испливати 2. *само 3. л. фиг.* показати се, искрснути, избити; ~**ли недочёты** показали су се недостаци

вспо||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* отхранити, одгајити ◇ ~ **и вскорми́ть** подићи (*дете*)

всполза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* успузавати (се), пењати се пузећи, гмижући, милећи

всполз||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **всполз, -ла́, -ло́** *сврш. разг.* успузати (се), попети се пузећи, гмижући, милећи

всполо́х, -а *м* 1. *заст.* узбуна *ж* 2. *мн.* **-и, -ов** севање *с* (*муње*), блесак (*ватре*)

всполош||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш. разг.* узбунити, узнемирити, преплашити

всполош||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш. разг.* узбунити се, узнемирити се, преплашити се

вспомина́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что, о ком, чём и с везн.* **что** сећати се, присећати се *кога, чега*

вспомина́||ться, -ется, -ются *несврш.* сећати се, присећати се; **мне** ~**ется, что...** сећам се да...; **мне** ~**ется де́тство** присећам се детињства

вспо́мн||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш. кого, что, о ком, чём и с везн.* **что** сетити се, присетити се *кога, чега*, споменути *кога, чега, шта;* ~ **свою́ мо́лодость** сетити се своје младости; ~ **о ва́жном де́ле** сетити се важне ствари

вспо́мн||иться, -ится, -ятся *сврш.* сетити се, присетити се; **мне** ~**илось одно́ стихотворе́ние** сетио сам се једне песме

вспомога́тельн||ый, -ая, -ое помоћни; ~**ая литерату́ра** помоћна литература ◇ ~ **глаго́л** *грам.* помоћни глагол

вспоможе́ни||е, -я *с заст.*, **вспомоществова́ни||е, -я** *с заст.* новчана помоћ, потпора *ж*, субвенција *ж*

вспом||яну́ть, -яну́, -я́нешь, -я́нут; -я́нутый *сврш. разг.* сетити се, присетити се; ~**яни́ моё сло́во** сети се мојих речи

вспор||о́ть, -ю, вспо́решь, вспо́рят; вспо́ротый *сврш. разг.* распорити; ~ **мешо́к** распорити џак

вспорхн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* полетети, узлетети, прхнути

вспоте́вш||ий, -ая, -ое знојав, ознојен

вспоте́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. ознојити се, облити се знојем 2. *само 3. л.* замаглити се, ознојити се

вспры́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* скакати, ускакивати

вспры́гн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* скочити, ускочити, попети се у скоку; ~ **на коня́** скочити на коња

вспры́скива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. шкропити, прскати 2. *нар.* прослављати уз чашицу

вспры́сн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* 1. пошкропити, попрскати; ~ **бельё** попрскати рубље 2. *нар.* прославити уз чашицу

вспря́н||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. заст.* 1. нагло скочити, брзо устати 2. *фиг.* пренути се, оживети ◇ ~ **от сна** пробудити се

вспу́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* плашити, страшити

вспугн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; вспу́гнутый *сврш.* поплашити, уплашити, растерати; ~ **пти́цу** поплашити птицу

вспуха́||ть, -ет, -ют *несврш.* надимати се, отицати, бубрити

вспу́х||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **вспух, -ла, -ло** *сврш.* надути се, отећи, набубрети

вспу́чива||ть, -ет, -ют *несврш.* надимати; **живо́т** ~**ет** *у кого безл.* надима се стомак *коме*

вспу́чива||ться, -ется, -ются *несврш.* надимати се, отицати

вспу́ч||ить, -ит, -ат; -енный *сврш.* надути; ~**ило живо́т** *у кого безл.* трбух се надуо *коме*

вспу́ч||иться, -ится, -атся *сврш.* надути се, отећи

вспыл||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш.* разљутити се, планути, праснути; ~ **из-за пустяко́в** планути због ситница

вспы́льчивост||ь, -и *ж* плаховитост, напраситост

вспы́льчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во плаховит, прек, напрасит, пргав; ~ **челове́к** напрасит човек

вспы́хива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. пламтети, буктати 2. *фиг.* избијати, разбуктавати се 3. *фиг.* љутити се, срдити се; ~ **гне́вом** севати од љутине 4. *фиг.* црвенети (*од узбуђења итд.*)

вспы́хн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* 1. планути, букнути; **соло́ма** ~**ула** слама је букнула; ~**ул пожа́р** плануо је пожар 2. *фиг.* избити, букнути; ~**ула ссо́ра** избила је свађа; ~**ула война́** избио је рат 3. *фиг.* планути, разљутити се; ~ **гне́вом** разбеснети се 4. *фиг.* поцрвенети (*од узбуђења итд.*)

вспы́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. блесак *м*, севање *с*; ~ **пла́мени** блесак пламена; ~ **ма́гния** блесак магнезијума (*при фотографисању*); **фотоаппара́т со** ~**кой** фотоапарат са блицем 2. *фиг.* излив *м*, наступ *м*; ~ **гне́ва** излив гнева 3. *фиг.* избијање *с*, ерупција; ~ **эпиде́мии** избијање епидемије

вспять *прил. књиш.* назад, натраг; **поверну́ть** ~ окренути натраг

встава́ни||е, -я *с* устајање, подизање; **почти́ть** *чью* **па́мять** ~**ем** одати *коме* пошту устајањем

вста||ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* 1. устајати, дизати се; **не** ~**ва́я с ме́ста** не дижући се с места 2. *фиг.* устајати, дизати се; ~ **на защи́ту ро́дины** устајати у одбрану отаџбине 3. *само 3. л.* излазити (*о сунцу итд.*) 4. *само 3. л. перед кем* искрсавати, појављивати се 5. *разг.* стајати, ступати 6. *само 3. л. разг.* стајати, заустављати се (*о мотору итд.*) 7. *само 3. л. разг.*

моћи остати, смештати се ◇ ~ **грудью** *за кого, что* дизати се у одбрану *кога, чега*

вста́в‖ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* **1.** уметнути, ставити; ~ **око́нное стекло́** ставити прозорско стакло; ~ **карти́ну в ра́му** урамити слику; ~ **зу́бы** ставити вештачке зубе **2.** *разг.* уметнути, убацити: ~ **слове́чко** убацити реч

вста́в‖иться, -ится, -ятся *сврш. во что разг.* сместити се, стати

вста́в‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *само јд.* уметање *с*, стављање *с* **2.** уметак *м*, додатак *м*, допуна; ~**ки в ру́кописи** допуне у рукопису

вставля́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** уметати, стављати **2.** *разг.* уметати, убацивати ◇ ~ **па́лки в колёса** *разг.* бацати клипове под ноге

вставля́‖ться, -ется, -ются *несврш. разг.* смештати се, стављати се

вставн‖о́й, -а́я, -о́е уметнут, стављен; ~**ы́е ра́мы** унутрашњи прозорски оквири; ~**а́я че́люсть** вештачка вилица

встарь *прил. свеч.* у древности, у старо време

вста‖ть, -ну, -нешь, -нут *сврш.* **1.** устати, подићи се; ~ **с ме́ста** подићи се с места; ~ **из-за стола́** устати од стола; ~ **с посте́ли** дићи се из постеље **2.** *фиг.* устати, дићи се; ~ **на защи́ту ро́дины** устати у одбрану отаџбине **3.** *само 3. л.* изаћи (*о сунцу итд.*) **4.** *само 3. л. перед кем* искрснути, појавити се; **пе́ред на́ми** ~**ли но́вые зада́чи** пред нама су се појавили нови задаци **5.** *разг.* стати, ступити; ~ **на ковёр** стати на ћилим **6.** *само 3. л. разг.* стати, зауставити се; **часы́** ~**ли** сат је стао; **мото́р** ~**л** мотор је стао (зауставио се) **7.** *само 3. л. разг.* стати, сместити се; **э́тот шкаф здесь не** ~**нет** овај орман овде неће стати ◇ ~ **гру́дью** *за кого, что* дићи се у одбрану *кога, чега;* ~ **поперёк доро́ги** *кому* стати *коме* на пут; ~ **на́ ноги** осамосталити се; ~ **с ле́вой ноги́** устати на леву ногу, бити лоше расположен

встра́ива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* уграђивати

встрева́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* мешати се, уплитати се

встрево́же‖нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно узнемирен, узбуђен, забринут

встрево́ж‖ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* узнемирити, забринути

встрево́ж‖иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* узнемирите се, забринути се

встрёпанн‖ый, -ая, -ое *разг.* разбарушен, рашчупан; ~**ые во́лосы** разбарушена коса

встреп‖а́ть, -лю́, встре́плет, встре́плют; встрёпанный *сврш. разг.* разбарушити, рашчупати; **ве́тер** ~**а́л её во́лосы** ветар јој је разбарушио косу

встрепен‖у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* **1.** стрести се; **пти́ца** ~**у́лась** птица је залепршала крилима **2.** пренути се, тргнути се (*о човеку*); залупати (*о срцу*)

встрёп‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* строга опомена, укор *м*; **зада́ть** ~**ку** *кому* опрати главу *коме*, изрибати, научити памети *кога*

встре́‖тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш.* **1.** *кого* срести, сусрести *кога*, наићи *на кога*; ~ **знако́мого** срести познаника **2.** *кого, что* дочекати, срести, предусрести; ~ **госте́й** дочекати госте **3.** *кого, что* дочекати, примити; **пло́хо** ~ лоше примити; ~ **аплодисме́нтами** дочекати аплаузом; ~ **насме́шками** дочекати са подсмехом **4.** *что* наићи *на шта;* ~ **хоро́ший приём** наићи на добар пријем; ~ **затрудне́ния** наићи на тешкоће ◇ ~ **Но́вый год** дочекати Нову годину; ~ **в штыки́** *кого, что* дочекати на нож *кога, шта*

встре́‖титься, -чусь, -тишься, -тятся *сврш.* **1.** *с кем, чем* срести се, наћи се, састати се; ~ **с дру́гом** срести се са пријатељем; ~ **у па́мятника** наћи се код споменика **2.** састати се, отпочети борбу; ~**тились лу́чшие шахмати́сты** састали су се најбољи шахисти **3.** *с чем* наићи *на шта;* ~ **с тру́дностями** наићи на потешкоће **4.** *само 3. л.*: **подо́бное явле́ние** ~**тилось нам впервы́е** сличну појаву смо први пут срели

встре́ч‖а, -и *ж* **1.** сусрет *м*; **неожи́данная** ~ неочекивани, изненадни сусрет; **поздоро́ваться при** ~**е** поздравити се приликом сусрета; ~ **на вы́сшем у́ровне** сусрет на највишем нивоу **2.** дочек *м;* **серде́чная** ~ срдачан дочек **3.** *спорт.* утакмица, меч *м*; **футбо́льная** ~ фудбалска утакмица

встреча́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого* сретати, сусретати *кога*, наилазити *на кога* **2.** *кого, что* дочекивати, сретати, предусретати **3.** *кого, что* дочекивати, примати **4.** *что* наилазити *на шта*

встреча́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *с кем, чем* сретати се, сусретати се, састајати се; виђати се; **мы ре́дко** ~**емся** ретко се виђамо **2.** састајати се, почињати борбу (*о спортистима итд.*) **3.** *с чем* наилазити *на шта* **4.** *само 3. л.*: **в кни́ге** ~**ются интере́сные места́** у књизи има занимљивих страна

встре́чн‖ый, -ая, -ое 1. из супротног правца, супротан; ~ **по́езд** воз из супротног правца; ~ **ве́тер** супротан ветар **2.** који стоји, који се налази на путу, успутни; ~**ые дере́вья** дрвеће које се среће на путу **3.**: ~ **иск** противтужба; ~ **план** противплан; ~**ое предложе́ние** противпредлог **4. встре́чн|ый, -ого** *м* пролазник ◇ **пе́рвый** ~ било ко, први који наиђе; **ка́ждый** ~ **и попере́чный** сви одреда

встро́‖ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* уградити

встря́с‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* душевни потрес

встря́хива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** стресати, протресати **2.** *фиг.* раздрмавати, покретати

встря́хива‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** стресати се, отресати се **2.** *фиг.* раздрмавати се, покретати се

встряхн‖у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; встря́хнутый *сврш.* **1.** стрести, протрести **2.** *фиг.* продрмати, раздрмати, покренути

встряхн‖у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* **1.** стрести се, отрести се **2.** *фиг.* раздрмати се, покренути се

вступа́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** улазити, ступати **2.** уписивати се, учлањивати се; ~ **в кооперати́в** постајати члан задруге **3.** *во что* ступати *у шта*, отпочињати *шта;* ~ **в разгово́р** ступати у разговор

вступа́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. за кого, что* заузимати се *за кога, шта*, штитити, бранити *кога, шта*

вступи́тельн‖ый, -ая, -ое 1. уводни; ~**ое сло́во** уводна реч; ~**ая статья́** уводни чланак **2.** пријемни; ~ **экза́мен** пријемни испит; ~ **взнос** почетни улог, уписнина

вступ‖и́ть, -лю́, всту́пишь, всту́пят *сврш.* **1.** ући, ступити; **войска́** ~**и́ли в го́род** трупе су ушле у град **2.** *во что* уписати се, учланити се, постати члан; ~ **в па́ртию** постати члан партије, бити примљен у партију **3.** *во что* ступити *у шта*, отпочети *шта;* ~ **в перегово́ры** отпочети преговоре; ~ **в разгово́р** ступити у разговор; ~ **в спор** отпочети препирку ◇ ~ **во владе́ние** *чем* постати власник *чега;* ~ **в до́лжность** ступити на дужност; ~ **в брак** ступити у брак; ~ **в**

сйлу ступити на снагу; ~ **в строй** почети рад, бити пуштен у погон

вступ||и́ться, -лю́сь, всту́пишься, всту́пятся *сврш. за кого, что* заузети се *за кога, шта,* заштитити, узети у одбрану *кога, шта;* ~ **за ребёнка** заштитити дете

вступлéни||е, -я *с* 1. улажење, улазак *м,* ступање 2. уписивање, упис *м,* учлањивање 3. ступање (*у разговор итд.*) 4. *књиж., муз.* увод *м;* **оркестрóвое ~ к óпере** оркестарски увод у оперу

всýе *прил. заст. књиш.* џабе, узалуд

всу́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* метнути, ставити, турити; угурати; ~ **ключ в замóчную сквáжину** ставити кључ у кључаоницу; ~ **рýку в кармáн** ставити руку у џеп

всухомя́тку *прил. разг.:* **есть (питáться)** ~ јести суву храну

всýчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. усукавати, упредати 2. *фиг. нар.* натурати, утрапљивати

всучи́ть, всучý, всýчишь *и* **всучи́шь, всýчат** *и* **всучáт; всýченный** *и* **всучённый** *сврш.* 1. усукати, упрести 2. *фиг. нар.* натурити, утрапити; ~ **плохóй товáр** утрапити лошу робу

всхлип, -а *м* јецај

всхли́пн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* зајецати

всхли́пыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* јецати

всх||оди́ть, -ожý, -óдишь, -óдят *несврш.* 1. успињати се, пењати се, дизати се 2. *само 3. л.* излазити, појављивати се (*о сунцу, месецу*) 3. *само 3. л.* ницати, клијати

всхóд||ы, -ов *мн.* млади усеви, изданци; **рáнние ~** рани усеви

всхóжест||ь, -и *ж пољопр.* клијавост, способност клијања; **провéрка семя́н на ~** испитивање клијавости семена

всхó||жий, -жая, -жее; -ж, -жа, -же *пољопр.* способан за клијање; **~жие семенá** семење способно за клијање

всхолмлённ||ый, -ая, -ое брежуљкаст

всхрапн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш.* 1. захркати 2. *разг. шаљ.* дремнути, мало одспавати

всхрáпыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несверш.* хркати

вс́ып||ать, -лю, -лешь, -лют; -анный *сврш.* 1. усути, насути 2. *кому разг.* излемати; изгрдити *кога;* ~ **по пéрвое числó** *кому* излемати *кога* на мртво име; изгрдити *кога* на пасја кола

всыпá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сипати, насипавати

всю́ду *прил.* свуда, свугде, свагде, свукуд; **вездé и ~** на сваком месту, баш свуда

всяк *зам. нар.* сваки човек, свако

вся́к||ий, -ая, -ое *зам.* 1. сваки; ~ **раз** сваки пут 2. свакакав, различит; било какав, ма какав; **~ие кни́ги** разноврсне књиге; **отсýтствие ~их желáний** одсуство било каквих жеља 3. *са предл.* **без** икакав; **без ~их затруднéний** без икаквих потешкоћа 4. **вся́к|ий, -ого** *м* свако; ~ **мóжет э́то сдéлать** свако може да то учини ◊ **без ~ого сомнéния** без сваке сумње; **во ~ом слýчае** у сваком случају; **на ~ слýчай** за сваки случај; **~ое бывáет** свашта се догађа

вся́ко *прил. нар.* свашта ◊ ~ **бывáет** свашта се догађа

вся́чески *прил. разг* свакојако, у сваком погледу, на разне начине; ~ **старáться** свакојако се залагати, настојати на све могуће начине

вся́ческ||ий, -ая, -ое *разг.* свакојак, свакакав; **~ими спóсобами** на све могуће начине

вся́чин||а, -ы *ж:* **вся́кая ~** *разг.* све и свашта

втáйне *прил.* тајно, потајно, кришом

втáлкива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* угуравати, утискивати

втáптыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* утапкавати, табати

втáскива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. увлачити, гурати унутра 2. с муком подизати, довлачити горе

втáскива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. с муком се увлачити, угуравати се 2. *разг.* с муком се подизати, довлачити се горе

втачá||ть, -ю, -ешь, -ют; втáчанный *сврш.* ушити, пришити

втáчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* ушивати, пришивати

втащи́ть, втащý, втáщишь, втáщат; втáщенный *сврш.* 1. увући, угурати 2. с муком подићи, довући горе

втащи́ться, втащýсь, втáщишься, втáщатся *сврш.* 1. с муком се увући, угурати се 2. *разг.* с муком се подићи, довући се горе

векá||ть, -ет, -ют *несврш.* уливати се, утицати

втёмную *прил. разг.* наслепо, насумице; **дéйствовать ~** радити насумице

втемя́ш||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. что кому разг.* с муком објаснити, убедити; ~ **себé в гóлову** увртети себи у главу

втемя́ш||иться, -ится, -утся *сврш. кому разг.* увртети се у главу

втерéть, вотрý, вотрёшь, вотрýт; *прошл.* **втёр, втёрла, втёрло; втёртый** *сврш.* утрљати, утрти; ~ **мазь в кóжу** утрљати маст у кожу

втерéться, вотрýсь, вотрёшься, вотрýтся; *прошл.* **втёрся, втёрлась, втёрлось** *сврш.* 1. *разг.* увући се, угурати се, умешати се; ~ **в толпý** умешати се у гомилу 2. *разг.* продрети, увући се; ~ **в чью компáнию** угурати се у *чије* друштво 3. *само 3. л.* упити се трљањем ◊ ~ **в довéрие** улагивањем стећи поверење

втесáться, втешýсь, втéшешься, втéшутся *сврш.* пробити се, увући се, продрети

втечь, втечёт, втекýт; *прошл.* **втёк, втеклá, втеклó** *сврш.* улити се, утећи

втирáни||е, -я *с* 1. утрљавање, трљање 2. маст *ж* за трљање

втирá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* трљати, мазати ◊ ~ **очки́** *кому* сипати *коме* прашину у очи, замазивати очи *коме*

втирá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *разг.* увлачити се, гурати се, мешати се 2. *разг.* продирати, увлачити се 3. *само 3. л.* упијати се трљањем

вти́скива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* утискивати, утрпавати, гурати

вти́скива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* утискивати се, гурати се

вти́сн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* утиснути, утрпати, угурати

вти́сн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* утиснути се, угурати се; ~ **в вагóн** угурати се у вагон

втихомóлку *прил. разг.* тихо, крадимице, потајно, кришом

втихýю *прил. нар.* тихо, крадимице; у себи, за себе

втолкá||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* угурати (*у неколико махова*)

втолкн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт; втóлкнутый *сврш.* угурати,

утиснути, утрпати; ~ **бочку в подвал** угурати буре у подрум

втолкн||уться, -усь, -ёшься, -утся *сврш.* угурати се, умувати се

втолк||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. разг.* објаснити, протумачити

втолковыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* објашњавати, тумачити

втоп||тать, -чу, втопчешь, втопчут; втоптанный *сврш.* утапкати, утабати, утиснути; ~ **камень в землю** утапкати камен у земљу ◇ ~ **в грязь** *кого* окаљати, оцрнити *кога*

втор||а, -ы *ж муз.* 1. други глас 2. друга виолина; **играть ~у** свирати другу виолину

вторга||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. упадати насилно, продирати, проваљивати; ~ **в чужие владения** проваљивати у туђе поседе 2. *фиг.* мешати се, уплитати се; ~ **в чужие дела** уплитати се у туђе ствари

вторгн||уться, -усь, -ешься, -утся; *прошл.* **вторгся, вторглась, вторглось** *сврш.* 1. упасти насилно, продрети, провалити 2. *фиг.* умешати се, уплести се; ~ **в чужую жизнь** умешати се у туђ живот

вторжени||е, -я *с* 1. упадање, продор *м*, провала *ж* 2. *фиг.* мешање, уплитање 3. инвазија *ж*

втор||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* 1. *кому, чему* пратити *кога, шта*, певати, свирати другу партију, секундирати; **бас ~ит тенору** бас прати тенор 2. *кому, чему* одјекивати, одзвањати 3. *кому фиг. разг.* повлађивати *коме*, одобравати *кога*

вторично *прил.* поново, по други пут

вторичн||ый, -ая, -ое 1. други по реду, поновни; ~ **вызов в суд** други позив у суд; **~ое извещение** поновно саопштење (*писмено*); **~ое напоминание** друга напомена 2. каснији, доцнији; **~ое явление** каснија појава; ~ **период болезни** каснији период болести 3. секундарни, другостепени, побочан, узгредан; **~ые признаки** побочни симптоми; **~ое значение** секундарно значење; ~ **продукт** нуспродукт, нуспроизвод

вторник, -а *м* уторак; **во ~** у уторак; **по ~ам** уторком, сваког уторка

вторничн||ый, -ая, -ое који се односи на уторак

второгодник, -а *м* понављач, ученик који понавља разред (*у основној школи*)

второгодничеств||о, -а *с* понављање разреда; **борьба с ~ом** борба против понављања (*разреда у школи*)

втор||ой, -ая, -ое 1. *број* други; **сегодня ~ое марта** данас је други март; ~ **год** друга година; ~ **номер** број два; ~ **этаж** *први спрат*; **во ~ом часу** после један, између један и два 2. другостепени, други, пратећи, споредни; **на ~ом плане** у другом плану; **играть ~ые роли** играти споредне улоге; ~ **сорт** друга категорија; **каюты ~ого класса** бродске кабине друге категорије 3. други (*који замењује некога, нешто*); **~ая родина** друга домовина; **~ая мать** друга мајка 4. **втор|ое, -ого** *с* друго јело; **на ~ телятина** као друго јело сервира се телеће месо 5. **втор|ая, -ой** *ж мат.* половина ◇ **~ая молодость** друга младост; **узнать из ~ых рук** сазнати из друге руке

второклассник, -а *м* ученик другог разреда (*основне школе*)

второклассн||ый, -ая, -ое *в.* **второразрядный**

второкурсник, -а *м* студент друге године

второочередн||ой, -ая, -ое другостепени, другоразредни; ~ **вопрос** споредно питање

второпях *прил.* у журби, у брзини, ужурбано, нагло; **забыть** *что* ~ заборавити *шта* у журби

второразрядн||ый, -ая, -ое другоразредни, другостепени; осредњи; ~ **ресторан** другоразредни ресторан

второсортн||ый, -ая, -ое другоразредни, друге класе, слабијег квалитета; ~ **товар** другоразредна роба; **~ая мука** брашно друге класе

второстепен||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. споредан, узгредан; **~ная роль** споредна улога; **~ное дело** споредна ствар 2. другостепени, другоразредни; ~ **писатель** другоразредни писац ◇ **~ные члены предложения** *грам.* споредни делови реченице

вторсырь||ё, -я *с* употребљиви отпаци, секундарне сировине

втр||авить, -авлю, -авишь, -авят; -авленный *сврш.* 1. *лов.* дресирати, увежбати, обучити за лов; ~ **собаку** дресирати пса за лов 2. *фиг. нар.* увући, уплести, умешати; ~ **в драку** увући у тучу

втр||авиться, -авлюсь, -авишься, -авятся *сврш. нар.* уплести се, умешати се (*у нешто непријатно*)

втравлив||ать, -аю, -аешь, -ают *несврш.* 1. *лов.* дресирати, вежбати, обучавати за лов 2. *фиг. нар.* увлачити, уплитати, мешати (*у нешто непријатно*)

втравлива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* уплитати се, мешати се (*у нешто непријатно*)

в-третьих *уметн. р.* треће (*при набрајању*)

втридорога *прил. разг.* три пута скупље, претерано скупо; **продавать ~** продавати врло скупо

втрое *прил.* три пута, троструко; ~ **больше** тростуко више; **сложить ~** утростручити, сложити три пута; **увеличить ~** утростручити, увећати три пута

втроём *прил.* утроје; **жить ~** живети утроје

втройне *прил.* три пута више; **заплатить ~** платити три пута више

втул||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *тех.* 1. прстен *м*, туљац *м*; ~ **подшипника** прстен на кугличном лежају 2. чеп *м*, запушач *м* (*метални, дрвени*)

втуне *прил. заст.* без резултата, узалуд, џабе; **хлопоты остались ~** настојања су остала без успеха

втыка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* забадати

втыка||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* забадати се

втюр||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. нар.* занопати се, заљубити се

втягива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* увлачити, вући 2. *что* удисати; упијати, усисавати 3. *кого во что фиг. разг.* увлачити (*у посао итд.*)

втягива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* увлачити се, улазити, завлачити се 2. *само 3. л.* упадати (*о образима итд.*) 3. *во что фиг. разг.* улазити у посао, навикавати се *на шта*

втяжн||ой, -ая, -ое који увлачи, усисава; **~ая труба** усисна цев; ~ **насос** црпка, пумпа

втянуть, втяну, втянешь, втянут; втянутый *сврш.* 1. *кого, что* извући, повући; ~ **наверх** извући горе; ~ **лодку на берег** извући чамац на обалу 2. *что* удахнути; упити, усисати; ~ **в себя свежий воздух** удахнути свеж ваздух; **губка втянула всю воду** сунђер је упио сву воду 3. *кого во что фиг. разг.* увући; ~ **в работу** увући у посао

втян||уться, -усь, втянешься, втянутся *сврш.* 1. *само 3. л.* увући се, ући, завући се 2. *само 3. л.* упасти, постати удубљен; **у него после болезни ~улись щёки** образи су му после болести упали 3. *во что фиг. разг.* ући у посао, навићи се *на шта*

вуалéт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** мали вео (*на дамском шеширу*)

вуалйр||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* прекривати, тајити, замагљивати, замућивати

вуáл||ь, -и *ж* **1.** вео *м*, копрена, прозирна тканина **2.** вео *м* (*на дамском шеширу*); **шляпа с ~ью** шешир са велом

вуз, -а *м* **(вы́сшее учéбное заведéние)** висока школа

вýзовск||ий, -ая, -ое који се односи на високу школу; **~ие прогрáммы** високошколски програми

вулкáн, -а *м* вулкан; **дéйствующий ~** активан вулкан; **потýхший ~** мртви вулкан; **извержéние ~а** ерупција вулкана ◊ **жить как на ~е** живети у сталној напетости

вулканизáци||я, -и *ж тех.* вулканизација

вулканизйр||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* вулканизирати

вулканйческ||ий, -ая, -ое вулкански; **~ие пóроды** вулканске стене; **~ие извержéния** вулканске ерупције; **~ого происхождéния** вулканског порекла

вулканóлог, -а *м* стручњак за вулкане; научник, који изучава вулкане

вулканолóги||я, -и *ж* наука о вулканима

вульгаризáтор, -а *м* вулгаризатор

вульгаризáци||я, -и *ж* вулгаризација, претерано поједностављивање

вульгаризйр||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* вулгаризовати, вулгаризирати

вульгарйзм, -а *м* вулгаризам

вульгáрно *прил.* вулгарно, простачки, грубо

вульгáр||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. вулгаран, простачки; **~ное выражéние** вулгаран израз; **~ные манéры** простачки манири **2.** вулгаризован; **~ социологйзм** вулгаризирани социологизам

вундеркйнд, -а *м* вундеркинд, чудо *с* од детета

вурдалáк, -а *м нар.* вукодлак, вампир

вход, -а *м* **1.** улажење *с*, улазак, приступ; **~ запрещён** забрањен улаз; **свобóдный ~** слободан приступ; **плáта за ~** улазнина **2.** улаз; **~ в теáтр, в метрó** улаз у позориште, у метро; **встрéтиться у ~а в кинотеáтр** наћи се код улаза у биоскоп

входйть, вхожý, вхóдишь, вхóдят *несврш.* **1.** улазити (*пешке*); **~ в кóмнату** улазити у собу; **~ в гáвань** улазити у луку **2.** *во что* улазити, убрајати се; **~ в совтáв комитéта** улазити у састав комитета **3.** *само 3. л.* смештати се, моћи стати; **все кнйги не вхóдят в шкаф** све књиге не могу стати у орман **4.** *с чем зван.* обраћати се, иступати; **~ с предложéнием** обраћати се с понудом **5.** *во что* улазити, ступати; **~ в употреблéние** улазити у употребу; **~ в дéйствие (в сйлу)** ступати на снагу; **~ в обы́чай** прелазити у обичај ◊ **~ в довéрие** *к кому* стицати *чије* поверење; **это не входйло в мой плáны** нисам на то рачунао, томе се нисам надао

входн||óй, -áя, -óе 1. улазни; **~áя дверь** улазна врата **2.** за улаз; **~ билéт** улазница; **~áя плáта** улазнина

входя́щ||ий, -ая, -ее 1. који улази **2.** *канц.* примљен, приспео; **~ая пóчта** приспела пошта; **~ая бумáга** приспео акт

вхождéни||е, -я *с* **1.** улажење, ступање **2.** укључивање **3.** *зван.* обраћање

вхóж||ий, -ая, -ее; вхож, -а, -е *разг.* који има слободан приступ некуда, радо приман (*у друштво итд.*)

вхолостýю *прил.* на празно, без учинка, без резултата; **мотóр рабóтает ~** мотор ради на празно

вцепйться, вцеплю́сь, вцéпишься, вцéпятся *сврш. в кого, во что разг.* грчевито се ухватити, закачити се *за кога, шта*; **~** *кому* **в вóлосы** зграбити *кога* за косу

вцепля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. в кого, во что* грчевито се хватати, качити се *за кога, шта*

вчерá 1. *прил.* јуче; **~ ýтром** јуче ујутро; **~ вéчером** синоћ; **~ нóчью** ноћас, прошле ноћи **2.** *непром. с.* јучерашњи дан

вчерáшн||ий, -яя, -ее 1. јучерашњи **2.** недавни; **~ее захолýстье** недавна провинција ◊ **искáть ~его дня** узалуд тражити изгубљено

вчернé *прил.* у концепту, у главним цртама; **проéкт ~ готóв** пројекат је у главним цртама готов

вчер||тйть, -чý, вчéртишь, вчéртят; вчéрченный *сврш.* уцртати, уписати; **~ круг в прямоугóльник** уцртати круг у правоугаоник

вчéрчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* уцртавати, уписивати

вчéтверо *прил.* четири пута, четвороструко; **~ бóльше** четири пута више; **платóк, свёрнутый ~** марама пресавијена четвороструко

вчетверóм *прил.* учетворо; **бесéдовать ~** разговарати учетворо

в-четвёртых *уметн. р.* четврто (*при набрајању*)

вчиня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.*: **~ иск** *кому заст.* подносити тужбу *против кога*

вчин||йть, -ю́, -йшь, -я́т; -ённый *сврш.*: **~ иск** *кому заст.* поднети тужбу *против кога*

вчистýю *прил. нар. заст.* начисто, сасвим, коначно, заувек

вчитá||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* удубити се у читање, продрети у смисао

вчи́тыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* удубљивати се у читање, продирати у смисао, читати пажљиво

вчýвств||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. во что* уживети се, схватити осећањем *шта*

вчýже *прил. разг.* са стране, с гледишта странца; **мне ~ егó жаль** жао ми га је, мада ми није ништа

вша, вши *ж нар.* ваш, уш

вшéстеро *прил.* шест пута више, шестоструко; **сложйть ~** ушестостручити

вшестерóм *прил.* ушестоpo; **идтй ~** ићи ушесторо

в-шесты́х *уметн. р.* шесто (*при набрајању*)

вшивá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* ушивати, пришивати

вшйве||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* добијати ваши, пунити се вашима

вшивн||óй, -áя, -óе ушивен, пришивен; **~ы́е рукавá** пришивени рукави

вшйвост||ь, -и *ж* вашљивост, ушљивост

вшйв||ый, -ая, -ое вашљив, ушљив

вширь *прил.* у ширину; **раздáться ~** одебљати, угојити се; **~ и вглубь** у ширину и дубљину

вшить, вошью́, вошьёшь, вошью́т; вшйтый *сврш.* ушити, пришити

въедá||ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** продирати, упијати се, увлачити се; **крáска ~ется в матéрию** боја продире у тканину **2.** *фиг. разг.* прожимати

въéдли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во, въéдчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *разг.* **1.** који се упија, продире; једак, продоран **2.** *фиг.* заједљив, цепидлачки, ситничав; **~ человéк** цепидлака

въезд, -а *м* 1. улазак, улажење *с*, приступ; **~ запрещён** улаз забрањен; **торже́ственный ~** свечан улаз 2. улаз; **при ~е в го́род** код улаза у град; **~ в туннéль** улаз у тунел

въездн||о́й, -а́я, -о́е улазни; **~ы́е воро́та** улазна врата; **~а́я ви́за** улазна виза

въезжа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. улазити; пењати се превозним средством 2. усељавати се

въе́сться, въе́стся, въедя́тся; *прошл.* **въе́лся, въе́лась, въе́лось** *сврш.* 1. упити се, увући се, зарити се; **кра́ска въе́лась** боја се упила 2. *фиг. разг.* прожети

въе́хать, въе́ду, въе́дешь, въе́дут *сврш.* 1. ући; попети се (*превозним средством*) 2. уселити се; **~ в но́вую кварти́ру** уселити се у нови стан 3. *нар.* треснути, ударити, одаламити

въявь *прил. заст.* у ствари, заиста, на јави; **увиде́ть ~** видети својим очима

вы, вас, вам, вас, ва́ми, (о) вас *лична зам.* ви; **~ э́того не заме́тили** то нисте приметили; **благодарю́ вас** захваљујем вам; **что с ва́ми?** шта је вама? ◊ **быть на ~** *с кем* бити на ви *с ким*

выба́лтыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* избрбљавати, издавати тајну

выбега́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* истрчавати, излетати

вы́бе||жать, -гу, -жишь, -гут *сврш.* истрчати, излетети; **~ из до́му** истрчати из куће

вы́бел||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. побелити, учинити белим 2. убелити, набелити; **~ холст** убелити ланено платно 3. окречити; **~ потоло́к** окречити таваницу

выбива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. избијати, избацивати 2. *фиг.* истеривати, избацивати (*непријатеља из града итд.*) 3. истресавати, испрашивати (*ћилим*) 4. уништавати, разарати, тући (*усеве*) 5. ковати (*новац, метал*) 6. ударати (*такт*); бубњати, добовати 7. *нар.* с муком набављати

выбива́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *из чего* пробијати се *кроз шта*, извлачити се *из чега*, ослобађати се *чега* 2. *само 3. л.* помаљати, појављивати се

выбира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. изабирати, одабирати; пребирати 2. *кого кем* изабирати (*гласањем*) *кога за шта* 3. *что из чего* вадити, вући 4. подизати (*мрежу*) 5. налазити (*време*)

выбира́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. излазити, извлачити се 2. извлачити се (*из тешкоћа*), спасавати се 3. *куда разг.* налазити слободно време (*за одлазак*)

вы́бить, вы́бью, вы́бьешь, вы́бьют; вы́битый *сврш.* 1. избити, избацити; **~ стекло́ из ра́мы** избити стакло из оквира; **~ зу́бы** избити зубе 2. *фиг.* истерати, избацити; **~ проти́вника из око́пов** истерати непријатеља из ровова; **~ вса́дника из седла́** избацити коњаника из седла 3. истрести, испрашити; **~ ковёр** истрести ћилим 4. уништити, потући, побити; **град вы́бил посе́вы** град је потукао усеве 5. исковати; издужити ударањем; **~ меда́ль** исковати медаљу; **~ клеймо́** ударити жиг 6. ударити (*такт*); одбубњати 7. *нар.* с муком набавити ◊ **~** *кого* **из колей** избацити *кога* из колосека; **~ чек** откуцати рачун; **~ пять очко́в** *спорт.* постићи пет бодова (*при гађању*)

вы́б||иться, -ьюсь, -ьешься, -ьются *сврш.* 1. *из чего* пробити се *кроз шта*, извући се *из чега*, ослободити се *чега;* **~ из толпы́** извући се из гомиле; **~ из окруже́ния** пробити се кроз обруч; **~ на доро́гу** изаћи на пут; **~ из долго́в** ослободити се дугова 2. *само 3. л.* помолити се, појавити се; **во́лосы ~лись из-под шля́пы** коса је провирила испод шешира ◊ **~ в лю́ди** постићи положај у друштву, пробити се у животу; **~ из сил** изнемоћи; **~ из колей** испасти из колосека; **~ из гра́фика (расписа́ния)** испасти из распореда, закаснити (*о возу*)

вы́боин||а, -ы *ж* 1. рупчага на путу 2. удубљење *с*

вы́болта||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* избрбљати, издати тајну

вы́бор, -а *м* 1. бирање *с*, избор; **~ профе́ссии** бирање професије; **сде́лать ~** изабрати; **останови́ть ~** *на чём* одлучити се *за шта;* **не име́ть друго́го ~а** немати избора; **предоста́вить** *кому* **~** препустити *коме* избор 2. избор, асортиман; **большо́й ~ това́ров** велики избор робе 3. *мн.* **-ы, -ов** избори, гласање *с;* **всео́бщие ~ы** општи избори; **прямы́е ~ы** непосредни избори; **проводи́ть ~ы** одржавати изборе ◊ **на ~** по избору

вы́бор||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. избор *м*, бирање *с* 2. *мн.* **-ки, -ок** изводи *мн. м*, цитати *мн. м*, ексцерпти *мн. м;* **статисти́ческие ~ки** статистички изводи

вы́борност||ь, -и *ж* изборност; **при́нцип ~и** принцип изборности

вы́борн||ый, -ая, -ое изборни; **~ая кампа́ния** изборна кампања; **~ая до́лжность** изборна дужност; **~ые о́рганы** изборни органи

вы́борочно *прил.* по избору, делимично

вы́борочн||ый, -ая, -ое појединачан, по избору, делимичан; **~ое обсле́дование** појединачан преглед

вы́борщик, -а *м* бирач; гласач

вы́бран||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш. разг.* изгрдити, изружити

вы́бран||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* испсовати се

выбра́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. избацивати, истуривати 2. подизати (*заставу, руку*) 3. слати напред (*војску*) 4. пуштати, бацати; **~ ростки́** пуштати клице

выбра́сыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* бацати се, искакати

вы́брать, вы́беру, вы́берешь, вы́берут; вы́бранный *сврш.* 1. изабрати, одабрати; пребрати; **~ кни́гу для чте́ния** изабрати књигу за читање; **~ профе́ссию** одабрати професију; **~ в жёны** изабрати за жену; **~ мя́тые фру́кты** пребрати воће 2. *кого кем* изабрати (*гласањем*) *кога за шта*, изгласати; **~ делега́та** изабрати делегата; **~ секретарём** изабрати за секретара 3. *что из чего* извадити, извући, испразнити; **он вы́брал всё из коро́бки** он је извадио све из кутије; **~ все запа́сы** испразнити све залихе 4. подићи; **~ я́корь** подићи сидро 5. наћи (*време*); **~ свобо́дную мину́ту** наћи слободан тренутак

вы́браться, вы́берусь, вы́берешься, вы́берутся *сврш.* 1. изаћи, извући се; **~ на доро́гу** избити на пут; **~ из боло́та** извући се из мочваре 2. извући се (*из тешкоћа*), спасти се; **~ из нужды́** спасти се беде, невоље ; **~ из долго́в** извући се из дугова 3. *куда разг.* отргнути се од посла, наћи слободног времена (*за одлазак*); **~ в теа́тр** наћи слободног времена за одлазак у позориште

вы́бре||сти, -ду, -дешь, -дут; *прошл.* **-л, -ла, -ло** *сврш. разг.* једва се довући, лутајући избити на пут; **~ из ле́су** изаћи из шуме

выбрива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* избријавати

выбрива́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* избријавати се

вы́бр||ить, -ею, -еешь, -еют; -итый *сврш.* избријати, обријати; ~ **го́лову** обријати главу

вы́бр||иться, -еюсь, -еешься, -еются *сврш.* избријати се, обријати се

вы́брос, -а *м* **1.** избацивање *с* **2.** *спорт.* избачај

вы́бро||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* **1.** избацити, истурити; ~ **в окно́** избацити кроз прозор **2.** дићи, подићи; ~ **флаг** подићи заставу; ~ **ру́ку вперёд** испружити руку напред **3.** избацити, послати; ~ **вперёд разве́дку** послати напред извидницу **4.** пустити; ~ **ростки́** пустити клице **5.** *нар.* изнети, бацити; ~ **това́р на ры́нок** изнети робу на тржиште ◇ ~ **из головы́** *разг.* заборавити; ~ **из се́рдца** ишчупати из срца; ~ **де́ньги на ве́тер** бацити новац у воду, профућкати новац

вы́бро||ситься, -шусь, -сишься, -сятся *несврш.* бацити се, искочити, скочити

выбыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. зван.* одлазити, напуштати, испадати; исељавати се

выбы́ти||е, -я *с зван.* напуштање, одлазак *м*; **за ~ем** због одласка

вы́б||ыть, -уду, -удешь, -удут *сврш. зван.* отићи, напустити, испасти; иселити се; ~ **из го́рода** отићи из града; **адреса́т ~ыл** прималац се иселио; ~ **из игры́** напустити игру ◇ ~ **из стро́я** напустити редове; постати неспособан за борбу

выва́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* избацивати, истресати, изваљивати

выва́лива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* избацивати се, изваљивати се, истресати се

вы́вал||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* избацити, истрести, изручити, изврнути; ~ **у́голь из мешка́** истрести угаљ из вреће

вы́вал||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* испасти; **кни́га ~илась из рук** књига је испала из руку; **зуб ~ился** зуб је испао

вы́валя||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* ували ати, упрљати; ~ **в снегу́** изваљати у снегу

вы́валя||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* уваљати се, проваљати се, упрљати се; ~ **в снегу́** проваљати се у снегу

выва́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** искувавати, прекувавати **2,** екстрахирати кувањем

выва́рива||ться, -ется, -ются *несврш.* прекувавати се

вы́вар||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* **1.** искувати, прекувати; ~ **мя́со** искувати месо **2.** екстрахирати кувањем; ~ **соль из воды́** добити со кувањем из морске воде

вы́вар||иться, -ится, -ятся *сврш.* прекувати се

вы́варк||а, -и *ж* искувавање *с*

вы́веда||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* открити, дознати, докучити, пронаћи; ~ *чьи* **наме́рения** открити *чије* намере; ~ **все но́вости** дознати све новости

выведе́ни||е, -я *с* **1.** извођење, одвођење **2.** извођење, избацивање; искључивање; ~ **из соста́ва** искључивање из састава **3.** гајење, култивисање; ~ **но́вых сорто́в хле́ба** гајење нових сорти жита **4.** уништавање, истребљење; вађење; ~ **пя́тен** вађење мрља **5.** извођење, закључивање; ~ **фо́рмулы** извођење формуле

выве́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* откривати, дознавати, докучавати, проналазити

вы́ве||зти, -зу, -зешь, -зут; *прошл.* **-з, -зла, -зло; -зенный** *сврш.* **1.** извести, изнети (*превозним средством*); ~ **му́сор на сва́лку** извести ђубре на сметиште **2.** извести, експортирати **3.** донети (*на тржиште*) **4.** *само 3. л. разг.* извући, извадити (*из неприлика*) ◇ ~ **в свет** *заст.* извести у друштво; **крива́я ~зет** *нар.* можда ће случај помоћи

выве́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* извејавати, очишћавати вејањем (*жито*)

вы́вер||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* испитати, проверити, преконтролисати; ~ **часы́** проверити часовник

вы́верк||а, -и *ж* **1.** проверавање *с*, контролисање *с*; ~ **мото́ра** проверавање мотора **2.** *тех.* подешавање *с*; ~ **осе́й** подешавање осовина

вы́вернут||ый, -ая, -ое 1. одврнут, одшрафљен **2.** окренут, искренут, преврнут

вы́верн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* **1.** *из чего* одврнути, одвити, одшрафити; ~ **винт** одшрафити завртањ **2.** ишчашити; заврнути (*руку*) **3.** преврнути, изврнути; ~ **де́рево** ишчупати дрво; ~ **рука́в наизна́нку** преокренути рукав наопако; ~ **карма́ны** преврнути џепове

вы́верн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш. разг.* **1.** *само 3. л. из чего* одврнути се, одшрафити се **2.** *само 3. л.* ишчашити се **3.** *само 3. л.* преврнути се, изврнути се (*наопако*) **4.** ослободити се, клизнути из руку **5.** *фиг.* извући се (*из неприлике*) ◇ ~ **наизна́нку** учинити све, употребити сва средства

вы́верт, -а *м разг.* **1.** извештачен, необичан покрет тела **2.** *фиг.* настраност *ж*, ћудљивост *ж*, хир; китњаст, бомбастичан израз

вы́вер||теть, -чу, -тишь, -тят *сврш. нар.* одврнути, одшрафити

вывёртыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* **1.** *из чего* одвртати, одшрафљивати **2.** ишчашивати; завртати (*руку*) **3.** превртати, извртати (*наопако*)

вывёртыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* **1.** *само 3. л. из чего* одвртати се, одшрафљивати се **2.** *само 3. л.* ишчашивати се **3.** *само 3. л.* превртати се, извртати се (*наопако*) **4.** ослобађати се, избављати се **5.** *фиг.* извлачити се (*из неприлике*)

выве́рчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* одвртати, одшрафљивати

выверя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* испитивати, проверавати, контролисати

вы́ве||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* **1.** извесити, обесити; ~ **объявле́ние** извесити оглас; ~ **флаг** истаћи заставу **2.** прострти, изнети; ~ **бельё** прострти рубље; ~ **зи́мнюю оде́жду** изнети зимску одећу (*да се проветри*)

вы́вес||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** фирма, табла **2.** *фиг. разг.* фирма, маска; **под ~кой дру́жбы** под фирмом пријатељства

вы́ве||сти, -ду, -дешь, -дут; *прошл.* **-л, -ла, -ло; -денный** *сврш.* **1.** *кого, что* извести, одвести; ~ **дете́й на прогу́лку** извести децу у шетњу; ~ **войска́ на пара́д** извести војне јединице на параду; ~ **войска́ из го́рода** повући трупе из града **2.** *кого, что из чего* извести, избацити, извући; искључити; ~ *кого* **из терпе́ния** извести *кога* из стрпљења; ~ *кого* **из тупика́** извући *кога* из невоље (из шкрипца); ~ *кого* **из заду́мчивости** отргнути *кога* из замишљености; ~ *кого* **из соста́ва прези́диума** искључити *кога* из састава президијума **3.** *кого, что* одгајити, култивисати; ~ **но́вый сорт пшени́цы** одгајити нову врсту пшенице

4. *что* извести; ~ **фóрмулу** извести формулу; ~ **заключéние** извести закључак 5. *что* извести (*слово; мелодију*) 6. *кого, что* уништити, истребити, потаманити (*стенице итд.*); уклонити, очистити (*мрље*) 7. *само 3. л. кого* извести, излећи; **кýрица ~ла цыплят** кокош је извела пилиће ◊ ~ *какой* **балл** (*какую* **отмéтку**) извести средњу оцену (*школску*); ~ *кого* **из себя** извести (избацити) *кога* из такта; ~ **из стрóя** а) *что* покварити, избацити из употребе (*машину итд.*) б) *кого* избацити из строја (*човека*); ~ **на чúстую вóду** *кого* раскринкати *кога;* ~ **в люди** *кого* извести *кога* на пут

вы́ве||стись, -дется, -дутся *сврш.* 1. ишчезнути, нестати, изаћи из употребе; **моль ~лась** нема више мољаца; **пятнó ~лось** мрља је нестала 2. излећи се; **утя́та ~лись** пачићи су се излегли

вы́ветренн||ый, -ая, -ое *геол.* издробљен, распаднут

вывéтривани||е, -я *с* 1. проветравање; ~ **помещéния** проветравање просторије 2. *геол.* распадање, ерозија *ж*

вывéтрива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. сушити, истеривати (*влагу, мирис*) 2. *геол.* дробити, еродирати

вывéтрива||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. *геол.* распадати се од ветра, еродирати 2. проветравати се, нестајати проветравањем 3. *фиг.* губити се (*из сећања*), нестајати

вы́ветр||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. просушити на ветру, истерати (*влагу, мирис*) 2. *геол.* раздробити, еродирати

вы́ветр||иться, -ится, -ятся *сврш.* 1. *геол.* распасти се од ветра, еродирати 2. проветрити се, нестати проветравањем 3. *фиг.* изгубити се, нестати; ~ **из пáмяти** избледети из сећања

вывéшива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. извешати, овешати 2. простирати, износити

вы́ве||ять, -ю, -ешь, -ют *сврш.* извејати, очистити вејањем (*жито*)

вы́вин||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш.* одврнути, одшрафити; ~ **гáйку** одврнути навијак; ~ **лáмпочку** одврнути сијалицу

вы́винт||иться, -ится, -ятся *сврш.* одврнути се, одшрафити се; **лáмпочка ~илась** сијалица се одшрафила

вывúнчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* одвртати, одшрафљивати

вывúнчива||ться, -ется, -ются *несврш.* одвртати се, одшрафљивати се

вы́вих, -а *м* 1. ишчашење *с*, угануће *с;* ~ **ногú** угануће ноге; **впрáвить** ~ исправити ишчашење 2. *фиг. разг.* скретање *с*, одступање *с* од норме; **сры́вы и ~и в рабóте** застоји и скретања у раду

вы́вихн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* ишчашити, уганути; ~ **себé нóгу** уганути ногу

вы́вихн||уться, -ется, -утся *сврш.* ишчашити се, уганути се; **пáлец ~улся** прст се ишчашио

вы́вод, -а *м* 1. извођење *с;* одвођење *с;* повлачење *с;* ~ **войск** повлачење трупа 2. закључак, дедукција *ж;* **вáжный** ~ важан закључак; **поспéшный** ~ закључак донет на брзину; **прийтú к ~у** доћи до закључка; **дéлать** ~ изводити закључак

выв||одúть, -ожý, -óдишь, -óдят *несврш.* 1. *кого, что* изводити, одводити 2. *кого, что из чего* изводити, избацивати, извлачити; искључивати; ~ *кого* **из терпéния** изводити *кога* из стрпљења 3. *кого, что* одгајати, стварати, култивисати; ~ **нóвую прорóду скотá** одгајати нову врсту стоке 4. *что* изводити (*формулу, закључак*) 5. *что* изводити (*слово, мелодију*) 6. *кого, что* уништавати, истребљивати, таманити (*стенице итд.*); уклањати, чистити (*мрље*) 7. *само 3. л. кого* изводити, лећи (*пилиће итд.*) ◊ ~ *кого* **из себя** изводити (избацивати) *кога* из такта; ~ **из стрóя** а) *что* кварити, избацивати из употребе (*машину итд.*) б) *кого* избацивати из строја (*човека*)

выв||одúться, -óдится, -óдятся *несврш.* 1. ишчезавати, нестајати; излазити из употребе 2. лећи се (*о птицама*)

вы́водк||а, -и *ж* 1. *разг.* уништавање *с* (*стеница итд.*); уклањање (*мрља*) 2. *струч.* извођење *с* (*коња у шетњу*)

выводн||óй, -áя, -óе одводни; **~áя трýбка** одводна цев; **~ы́е борóзды** одводни канали; ~ **кáбель** изводни кабел

вы́вод||ок, -ка *м* младунчад *ж* (*животиња, птица*); ~ **цыплят** пилићи (*које је излегла иста квочка*); **вóлчий** ~ вучићи (*од једне мајке*)

вы́воз, -а *м* 1. одвођење *с*, извођење *с* (*превозним средством*) 2. извоз, експорт; **предмéты ~а** извозна роба; ~ **и ввоз** извоз и увоз

вы́во||зить, -жу, -зишь, -зят *сврш. нар.* испрљати, умазати, изваљати; ~ **плáтье в грязú** испрљати хаљину

выв||озúть, -ожý, -óзишь, -óзят *несврш.* 1. извозити, износити (*превозним средством*) 2. извозити, експортирати 3. доносити, довозити (*на тржиште*) 4. *само 3. л. разг.* извлачити (*из неприлике*)

вы́во||зиться, -жусь, -зишься, -зятся *сврш. нар.* испрљати се, умазати се

вы́возк||а, -и *ж* одвоз *м*, одвожење *с;* извоз *м*, извожење *с;* ~ **удобрéний на полá** одвожење ђубрива на њиве

вывозн||óй, -áя, -óе извозни; **~áя пóшлина** извозна царина

вывoлáкива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* вући, извлачити

вы́волоч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *нар.* батине *мн. ж*, казна

вы́воло||чь, -ку, -чешь, -кут; *прошл.* **-к, -кла, -кло; -ченный** *сврш. нар.* извући; ~ **мешкú из подвáла** извући џакове из подрума

выворáчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* 1. *из чего* одвртати, одшрафљивати 2. ишчашивати; завртати (*руку*) 3. превртати, извртати (*наопако*) 4. *нар.* вадити, чупати, извлачити 5. *нар.* избацивати, изручивати, извртати

выворáчива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. *само 3. л. из чего* одвртати се, одшрафљивати се 2. *само 3. л.* ишчашивати се 3. *само 3. л.* превртати се, извртати се (*наопако*) 4. ослобађати се, избављати се 5. *фиг.* извлачити се (*из неприлике*)

вы́вя||зать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш.* исплести; ~ **пя́тку** исплести пету

вывя́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* исплетати

вы́гада||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* извући корист, уштедети, добити; ~ **врéмя** добити у времену

выгáдыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* извлачити корист, штедети, добијати

вы́гиб, -а *м* кривина *ж*, окука *ж*, завој; угнутост *ж*, завијеност *ж*

выгибáни||е, -я *с* савијање, сагибање, искривљавање

выгибá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* савијати, сагибати; искривљавати

выгиба́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* савијати се, сагибати се; искривљивати се

вы́гла||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* 1. изгладити, изравнати 2. изглачати, испеглати; **~женное пла́тье** испеглана хаљина

вы́глад||иться, -ится, -ятся *сврш.* 1. изгладити се, изравнати се 2. изглачати се, испеглати се

выгла́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. гладити, равнати 2. глачати, пеглати

вы́гля||деть [1], **-жу, -дишь, -дят** *несврш.* изгледати, чинити се, стварати утисак; **~ хорошо́** добро изгледати; **~ моло́же свои́х лет** изгледати млађи него што је

вы́гля||деть [2], **-жу, -дишь, -дят** *сврш. нар.* опазити, приметити, пронаћи очима

выгля́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. извиривати, вирити, гледати 2. помаљати се, појављивати се

вы́глян||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* 1. извирити, провирити, погледати; **~ из окна́** провирити кроз прозор 2. помолити се, појавити се; **из-за ту́чи ~уло со́лнце** иза облака се помолило сунце

вы́г||нать, -оню, -онишь, -онят; -нанный *сврш.* 1. истерати, отерати, протерати; **~ вон из до́му** истерати из куће; **~ из шко́лы** искључити из школе 2. *струч.* истерати, добити печењем, дестилирањем; **~ спирт** добити шпиритус

выгнива́||ть, -ет, -ют *несврш.* трулити, кварити се

вы́гни||ть, -ет, -ют *сврш.* иструлити, покварити се; **сердцеви́на плода́ ~ла** срце (месо) воћа је иструлело

вы́гнут||ый, -ая, -ое савијен, погнут, искривљен

вы́гн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* савити, сагнути; искривити; **~ ше́ю** искривити врат

вы́гн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* савити се, сагнути се; искривити се

выгова́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. изговарати 2. *разг.* уговарати, углављивати, утаначивати 3. *кому разг.* корити, прекоревати *кога*, пребацивати *коме*; **~ за опозда́ние** пребацивати због закашњења

выгова́рива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* причати све до краја, све по реду

вы́говор, -а *м* 1. изговор; **пра́вильный ~** правилан изговор; **украи́нский ~** украјински изговор 2. укор, прекор, покуда *ж*, примедба *ж*; **стро́гий ~** строги укор; **сде́лать ~** *кому* укорити *кога*; **объяви́ть ~** *кому* казнити *кога* укором

вы́говор||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. изговорити, казати; **~ сло́во** изговорити реч 2. *разг.* уговорити, углавити, утаначити; **~ себе́ пра́во** уговорити себи право 3. *кому разг.* укорити, прекорити *кога*, пребацити *коме*

вы́говор||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* изрећи, изговорити до краја, испричати се, наприповедати се

вы́год||а, -ы *ж* корист, добит, добитак *м*, предност; **извле́чь ~у** извући корист; **к о́бщей ~е** за општу корист

вы́годно *прил.* 1. корисно, уносно 2. повољно, погодно

вы́годност||ь, -и *ж* 1. корисност, предност 2. повољност, погодност

вы́год||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. користан, уносан, пробитачан; **~ догово́р** пробитачан уговор 2. повољан, погодан; **~ное впечатле́ние** повољан утисак; **предста́вить в ~ном све́те** приказати у повољном светлу

вы́гон, -а *м* паша *ж*, испаша *ж*, пашњак

вы́гонк||а, -и *ж нар.* дестилација, печење *с* (*ракије*); **~ спи́рта** дестилација шпиритуса; **~ дёгтя** дестилација катрана

выгоня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. терати, истеривати 2. *струч.* дестиловати, пећи (*ракију*)

вырора́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. ограђивати, заграђивати 2. *фиг. разг.* оправдавати, бранити, извлачити из неприлике

выгора́||ть, -ет, -ют *несврш.* 1. изгарати 2. сушити се, сахнути од жеге 3. бледети, губити боју 4. *разг.* успевати, полазити за руком

вы́горевш||ий, -ая, -ее 1. изгорео, сагорео 2. сасушен, увео 3. избледео, који је изгубио боју, безбојан

вы́гор||еть, -ит, -ят *сврш.* 1. изгорети; **вся дере́вня ~ела** читаво село је изгорело 2. осушити се, увенути; **степь ле́том ~ела** степа је лети изгорела од жеге (осушила се) 3. избледети, изгубити боју; **си́тец ~ел на со́лнце** цић је избледео на сунцу 4. *разг.* успети, поћи за руком; **де́ло ~ело** ствар је успела

вы́горо||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* 1. оградити, заградити, преградити 2. *фиг. разг.* одбранити, заштитити, извући из неприлике; **~ дру́га** одбранити пријатеља

вы́гравир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* изгравирати, урезати

вы́греб, -а *м* 1. чишћење *с*, пражњење *с*; **~ отхо́дов** чишћење отпадака; **~ нечисто́т** чишћење смећа 2. ђубриште *с*, сметиште *с*

выгреба́ни||е, -я *с* чишћење, вађење, пражњење

выгреба́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. чистити, вадити, празнити 2. стизати, долазити веслајући; **~ про́тив тече́ния** веслати уз воду

выгребн||о́й, -а́я, -о́е за чишћење, пражњење; **~ черпа́к** црпка за чишћење ◇ **~а́я я́ма** ђубриште, сметиште

вы́гре||сти, -бу, -бешь, -бут; *прошл.* **-б, -бла, -бло; -бенный** *сврш.* 1. ишчистити, извадити, испразнити; **~ му́сор** ишчистити смеће; **~ золу́ из пе́чи** избацити пепео из пећи 2. доћи, стићи веслајући, довеслати; **~ к бе́регу** довеслати до обале

выгружа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* истоваривати, растерећивати

выгружа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* истоваривати се, растерећивати се

вы́гру||зить, -жу, -зишь, -зят; -женный *сврш.* истоварити, растеретити; **~ бага́ж** истоварити пртљаг

вы́гру||зиться, -жусь, -зишься, -зятся *сврш.* истоварити се, растеретити се

вы́грузк||а, -и *ж* истоваривање *с*, истовар *м*

выгрыза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* изгризати, гристи, глодати

вы́гры||зть, -зу, -зешь, -зут; *прошл.* **-з, -зла, -зло; -зенный** *сврш.* изгристи, изглодати, изјести

выгу́лива||ться, -ется, -ются *несврш.* опорављати се, поправљати се (*добром храном; о животињама*)

вы́гуля||ться, -ется, -ются *сврш.* поправити се, опоравити се (*добром храном; о животињама*)

выда||ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* 1. издавати, предавати, уручивати 2. издавати, одавати (*тајну итд.*) 3. екстрадирати 4. израђивати, производити ◇ **~ себя́** *за кого* издавати се *за кога*; **~ за́муж** удавати

выда||ва́ться, -ётся, -ю́тся *несврш.* 1. истуривати се, помаљавати се, ступати напред 2. одликовати се,

истицати се; ~ **умо́м** истицати се памећу 3. *разг.* испадати, догађати се (*о времену итд.*)

вы́дав||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* 1. исцедити, истиснути, ижети; ~ **сок из я́год** исцедити сок из јагода; ~ **лимо́н** исцедити лимун 2. *фиг. разг.* исцедити; ~ **слёзы** исцедити сузе; **из него́ сло́ва не ~ишь** од њега нећеш извући ни речи 3. провалити, сломити, разбити; ~ **стекло́ из ра́мы** избити стакло из оквира 4. утиснути; ~ **знак на же́сти** утиснути знак на лиму

вы́дав||иться, -ится, -ятся *сврш.* 1. исцедити се, истиснути се; **па́ста ~илась из тю́бика** паста се истиснула из тубе 2. сломити се, разбити се; **стекло́ ~илось из ра́мы** стакло се избило из оквира 3. утиснути се

выда́влива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. цедити, истискивати, ижимати 2. *фиг. разг.* исцеђивати (*сузе итд.*) 3. проваљивати, ломити, разбијати 4. утискивати

выда́влива||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. цедити се, истискивати се 2. ломити се, разбијати се 3. утискивати се

выда́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* мусти

выда́лблива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. издубљивати, дупсти, правити удубљење 2. *разг.* бубати, учити напамет

вы́дань||е, -я *с*: **на** ~ *заст.* за удају; **де́вушка на** ~ девојка за удају

вы́да||ть, -м, -шь, -ст, -дим, -дите, -дут; *прошл.* **-л, -ла, -ло; -нный** *сврш.* 1. издати, дати, уручити; ~ **де́ньги** дати (исплатити) новац; ~ **про́пуск** издати пропусницу; ~ **удостовере́ние** издати уверење; ~ **распи́ску** издати признаницу 2. издати, одати; ~ **соо́бщников** одати саучеснике; ~ **та́йну** одати тајну 3. екстрадирати 4. израдити, произвести; **заво́д ~л пе́рвую проду́кцию** фабрика је произвела прве производе ◊ ~ **себя́** *за кого* издати се за *кога*; ~ **себя́ за специали́ста** издати се за стручњака; ~ **себя́ за знатока́** *чего* издати се за познаваоца *чега*; ~ **себя́ с голово́й** раскринкати се; ~ **за́муж** удати

вы́да||ться, -стся, -дутся *сврш.* 1. истурити се, помолити се, ступити напред; **~вшаяся скала́** истурена стена 2. *разг.* испасти, догодити се; **ле́то ~лось сыро́е** лето је испало влажно; **~лся слу́чай** испала је повољна прилика

вы́дач||а, -и *ж* 1. издавање *с*, изручивање *с*, предавање *с*; ~ **де́нег** исплаћивање, исплата 2. издавање *с*, одавање *с* 3. екстрадиција 4. издатак *м*; **кру́пная** ~ крупан издатак

выдающ||ийся, -аяся, -ееся 1. истакнут, значајан, изванредан, угледан, чувен; ~ **учёный** истакнути научник; **~иеся спосо́бности** изванредне способности; **~аяся ли́чность** истакнута личност 2. истурен, избачен напред

выдвига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. гурати, померати напред, истуривати 2. извлачити, гурати 3. подносити, предлагати, износити; ~ **предложе́ние** подносити предлог 4. *фиг.* унапређивати, истицати

выдвига́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. покретати се напред, помицати се, померати се 2. *само 3. л.* бити покретан, извлачити се; **я́щик стола́ ~ется** ладица стола се извлачи 3. *фиг.* напредовати (*у служби*), истицати се

выдвиже́н||ец, -ца *м* истакнути радник на одговорном положају

выдвиже́ни||е, -я *с* 1. померање, истуривање 2. извлачење 3. предлагање, истицање; ~ **кандидату́ры** истицање кандидатуре 4. *фиг.* унапређивање, истицање

выдвижн||о́й, -а́я, -о́е за извлачење, који се извлачи, покретан; ~ **я́щик** ладица, фијока

вы́двин||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* 1. гурнути, померити напред, истурити; ~ **стол на середи́ну ко́мнаты** померити сто на средину собе; ~ **но́гу вперёд** померити ногу напред 2. извући, гурнути; ~ **я́щик стола́** извући ладицу из стола 3. поднети, предложити, изнети, истаћи; ~ **обвине́ние** поднети оптужбу; ~ **вопро́с** поставити питање; ~ *чью* **кандидату́ру** истаћи *чију* кандидатуру 4. *фиг.* унапредити, истаћи; ~ **на руководя́щую рабо́ту** поставити на руководећи положај

вы́двин||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* 1. покренути се напред, помакнути се, померити се 2. *фиг.* узнапредовати (*у служби*), истаћи се

вы́двор||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* иселити, преселити, истерати

выдворя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* селити, пресељавати, истеривати

вы́дела||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. произвести, израдити; ~ **то́нкую про́волоку** произвести танку жицу 2. уштавити, обрадити (*кожу итд.*)

выделе́ни||е, -я *с* 1. одвајање, издвајање, одељивање; подела *ж* 2. одабирање, одређивање 3. истицање, наглашавање 4. *хем.* издвајање, лучење, ослобађање; ~ **га́за** ослобађање гаса 5. *физиол.* излучивање, лучење; ~ **по́та** излучивање зноја

выделя́тельн||ый, -ая, -ое *физиол.* за излучивање, лучење; ~ **проце́сс** процес излучивања; **~ые о́рганы** органи за излучивање (лучење)

вы́дел||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. одвојити, издвојити, оделити; ~ **часть иму́щества** одвојити (оделити) део имовине; ~ **суть вопро́са** одвојити суштину питања; ~ **в отде́льную гру́ппу** одвојити у засебну групу 2. одабрати, одредити; ~ **кома́нду для уча́стия в соревнова́ниях** одабрати тим за учешће у такмичењу 3. истаћи, подвући, нагласити; ~ **фра́зу** подвући фразу; ~ **лу́чшего рабо́тника** истаћи најбољег радника 4. *хем.* издвојити, ослободити; ~ **кислоро́д из о́кисла** извојити кисеоник из оксида 5. *само 3. л. физиол.* излучити

вы́дел||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. одвојити се, издвојити се, оделити се; **ста́рший сын ~ился из семьи́** старији син се оделио од породице 2. истаћи се, издвојити се, иступити; ~ **свое́й сме́лостью** истаћи се својом смелошћу 3. *само 3. л. хем.* ослободити се, издвојити се 4. *само 3. л. физиол.* излучити се

вы́делк||а, -и *ж* 1. обрађивање *с*, израђивање *с* 2. штављење *с* (*коже*) 3. израда, обрада; **сукно́ хоро́шей ~и** чоја квалитетне израде ◊ **овчи́нка ~и не сто́ит** *разг.* не исплати се, ствар не вреди уложеног труда

выде́лыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. производити, израђивати 2. штавити, обрађивати; ~ **ко́жи** штавити коже 3. *разг.* свашта радити, свашта правити; ~ **ра́зные шту́ки (фо́кусы)** правити разне лудорије; ~ **вензеля́ нога́ми** тетурати, мерити цесту (*о пијаном човеку*)

выделя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. одвајати, издвајати, одељивати 2. одабирати, одређивати 3. истицати, подвлачити, наглашавати 4. *хем.* издвајати, ослобађати 5. *само 3. л. физиол.* излучивати, лучити

выделя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. одвајати се, издвајати се, одељивати се 2. истицати се, издвајати се 3. *само 3. л. хем.* ослобађати се, издвајати се 4. *само 3. л. физиол.* излучивати се

вы́дерга||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* ишчупати; **~ все гво́зди** ишчупати све ексере

выдёргива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* чупати, тргати (*перје, косу*); вадити, извлачити (*зуб итд.*)

вы́держанност||ь, -и *ж* 1. доследност, чврстоћа, постојаност; **идеологи́ческая ~** идеолошка доследност; **~ хара́ктера** чврстина карактера 2. суздржљивост, сталоженост, владање собом

вы́держа||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. *само дужи обл.* доследан, чврст, издржљив; **~нная идеоло́гия** доследна идеологија 2. уздржљив, суздржљив, сталожен; **~ челове́к** суздржљив човек 3. одлежан; **~нное вино́** одлежано вино; **~ сыр** зрео сир

вы́держ||ать, -у, -ишь, -ат; -анный *сврш.* 1. издржати; поднети; **лёд не ~ит маши́ну** лед неће издржати аутомобил; **мото́р не ~ит** мотор неће издржати; **~ оса́ду (ата́ку)** издржати опсаду (напад); **~ опера́цию** издржати операцију; **не́рвы не ~ат** нерви неће издржати; **~ пы́тку** поднети мучење 2. положити, издржати; **~ экза́мен** положити испит; **~ про́бные испыта́ния** издржати пробу 3. *что* одржати *шта*, придржати се *чега*; **~ срок исполне́ния** одржати рок извршења 4. задржати неко време; **~ больно́го в посте́ли** задржати неко време болесника у постељи 5. пустити да одлежи (*вино*), да се осуши (*дрво*) ◊ **~ не́сколько изда́ний** доживети неколико издања; **~ хара́ктер** показати се непопустљив, доследан; **~ роль** не одступити од прихваћене улоге (прихваћеног става); **~ па́узу** учинити паузу

выде́ржива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. издржавати; подносити 2. полагати (*испите*), издржавати (*пробу*) 3. *что* одржавати *шта*, придржавати се *чега* 4. задржавати неко време 5. пуштати да одлежи (*вино*), да се осуши (*дрво*) ◊ **не ~ кри́тики бити испод (сваке)** критике

вы́держк||а [1], **-и** *ж* 1. уздржаност, владање собом, сталоженост, чврстина карактера; **прояви́ть ~у** испољити уздржљивост; показати чврстину карактера 2. *фото* експозиција, експонажа, издржај *м*; **снять с большо́й ~ой** снимити са великом експонажом 3. задржавање *с*, завлачење *с* 4. одлежаност (*вина итд.*)

вы́держ||ка [2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ек** извадак *м*, одломак *м*, цитат *м*; **~ки из кла́ссиков** цитати из класика; **приводи́ть ~ки** цитирати, наводити цитате

вы́дерн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* ишчупати, истргнути; извадити, извући; **~ гвоздь** ишчупати ексер; **~ зуб** извадити зуб

выдира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* чупати, тргати

вы́до||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* измусти, помусти; **коро́вы ~ены** краве су помужене

вы́долб||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* 1. издубити, издупсти, направити удубљење; **~ коры́то** издубити корито 2. *разг.* набубати, научити напамет

вы́дох, -а *м* издах, издисај, експирација *ж*

вы́дохн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* издахнути; **~ во́здух** издахнути ваздух

вы́дох||нуться, -нусь, -нешься, -нутся; *прошл.* **-ся, -лась, -лось** *сврш.* 1. *само 3. л.* изветрити, исхлапити; **вино́ ~лось** вино је изветрило; **таба́к ~ся** дуван је исхлапио 2. *фиг. разг.* ослабети, малаксати; изгубити у снази, свежини, исцрпсти се; **э́тот писа́тель ~ся** овај писац се исцрпао; **ата́ка ~лась** јуриш је ослабео

вы́др||а, -ы *ж* 1. *зоол.* видра 2. *фиг. нар.* сарага, изузетно мршава жена

вы́д||рать, -еру, -ерешь, -ерут; -ранный *сврш. нар.* 1. ишчупати, истргнути; **~ страни́цу** ишчупати страницу 2. истући, ишибати, излемати, повући (*за уши, косу*) ◊ **~ как си́дорову ко́зу** истући као вола у купусу

вы́дрессир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* издресирати; **~ щенка́** издресирати куче

вы́дуб||ить, -лю, -ишь, -ят, -ленный *сврш.* обрадити, уштавити; **~ ко́жу** уштавити кожу

выдува́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. издувавати, испухавати 2. надувавати, напухавати (*стакло*) 3. *об. безл.* расхлађивати (*дувањем*) 4. *нар.* попијати (*веома много чаја*)

вы́думанн||ый, -ая, -ое измишљен, нереалан; **~ая исто́рия** измишљена прича

вы́дума||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. измислити, смислити; **~ небыли́цу** причати измишљотину 2. изумити, пронаћи; **~ но́вую игру́** изумити нову игру ◊ **он по́роха не ~ет** неће открити Америку

вы́дум||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *разг.* домишљатост, досетљивост; досетка; **остроу́мная ~** оштроумна досетка 2. изум *м*, проналазак *м*; **он гора́зд на ~ки** он је вешт на изумевању 3. измишљотина, лаж; **всё э́то одни́ ~ки** све је то чиста измишљотина ◊ **голь на ~ки хитра́** невоља учи човека

вы́думщик, -а *м разг.* 1. измишљач, лажов, лажљивац 2. изумитељ, проналазач

выду́мыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. измишљати, смишљати, лагати; **не ~й(те)!** не измишљај(те)! 2. изумевати, проналазити

вы́ду||ть, -ю, -ешь, -ют; -тый *сврш.* 1. издувати, испухати; **~ пе́пел из тру́бки** издувати пепео из луле 2. издувати, надути, напухати; **~ стекля́нный шар** издувати стаклени балон 3. *об. безл.* расхладити (*дувањем*) 4. *нар.* попити; **~ це́лый самова́р ча́ю** попити читав самовар чаја ◊ **~ ого́нь** *нар.* распирити ватру

выдыха́ни||е, -я *с* 1. издисање 2. издах *м*, издисај *м*, експирација *ж*

выдыха́тельн||ый, -ая, -ое издисајни, за издисање

выдыха́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* издисати (*ваздух*)

выдыха́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* ветрити, исхлапљивати 2. *фиг. разг.* слабети, малаксавати; губити у снази, свежини, исцрпљивати се

выеда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. јести средину, фил (*колача итд.*) 2. *само 3. л.* јести, изједати, изгризати (*о киселини итд.*)

вы́еденн||ый, -ая, -ое 1. поједен, изгрижен 2. нагрижен, изједен (*киселином*) ◊ **~ого яйца́ не сто́ит** не вреди ни луле дувана

вы́езд, -а *м* 1. одлазак, излажење *с* (*превозним средством*); **гото́виться к ~у** спремати се за одлазак 2. излаз (*место*); **на ~е из го́рода** на излазу из града 3. *заст.* посећивање *с*, излаз 4. *заст.* кочије *мн. ж* са коњима, екипаж

вы́ез||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* обучити, дресирати коња (*руди, јахању*)

вы́ездк||а, -и *ж* обучавање *с*, привикавање *с* коња (*руди, јахању*)

выездн||о́й, -а́я, -о́е 1. излазни, за излазак; за вож-

њу; ~**ые воро́та** излазна врата; ~**а́я ло́шадь** коњ за вожњу; ~**а́я ви́за** излазна виза 2. излазни, који се одржава ван седишта; ~ **спекта́кль** представа изван позоришне зграде; ~**а́я се́ссия суда́** заседање суда изван судске зграде

выезжа́||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** одлазити (*превозним средством*) 2. одлазити, излазити; ~ **на шоссе́** излазити на друм **3.** *заст.* одлазити у посете, излазити у друштво **4.** исељавати се, пресељавати се **5.** *на ком, чём фиг. разг.* искоришћавати *кога*, користити се *чим*

выезжа́||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* обучавати, дресирати коња (*руди, јахању*)

вы́ем, -а *м разг. в.* **вы́емка**

вы́ем||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *само јд.* вађење *с*; ~ **руды́** вађење руде **2.** удубљење *с*, удубина, улегнуће *с*, јама; ~ **в стене́** пукотина у зиду **3.** изрез *м* (*на одећи, обући*)

вы́е||сть, -м, -шь, -ст, -дим, -дите, -дят; -денный *сврш.* **1.** појести средину, фил (*колача итд.*) **2.** *само 3. л.* изгристи, појести, изјести (*о киселини итд.*)

вы́ехать, вы́еду, вы́едешь, вы́едут *сврш.* **1.** отићи, отпутовати (*превозним средством*); ~ **из го́рода** отпутовати из града **2.** отићи, изаћи; **маши́на вы́ехала на шоссе́** аутомобил је избио на друм **3.** *заст.* отићи у посету, изаћи у друштво **4.** иселити се, преселити се; **жильцы́ вы́ехали** станари су се иселили **5.** *на ком, чём фиг. разг.* искористити *кога, шта*

выжа́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* пећи, подвргавати високој температури

вы́жар||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* испећи, подвргнути високој температури

вы́ж||ать[1], **-му, -мешь, -мут; -атый** *сврш.* **1.** исцедити, истиснути; ~ **сок из лимо́на** исцедити сок из лимуна; ~ **бельё** исцедити рубље **2.** *фиг.* извући, искористити; ~ **как мо́жно бо́льше по́льзы** извући што је могуће више користи **3.** *спорт.* потиснути, подићи (*терет*); ~ **шта́нгу** подићи тегове

вы́ж||ать[2], **-ну, -нешь, -нут; -атый** *сврш. пољопр.* ужњети, пожњети; ~ **со́тню снопо́в** ужњети стотину снопова; ~ **гекта́р** пожњети хектар

вы́жд||ать, -у, -ешь, -ут *сврш.* причекати, сачекати; ~ **удо́бный слу́чай** причекати погодну прилику; ~ **де́сять мину́т** причекати десет минута

вы́ж||ечь, -гу, -жешь, -гут; *прошл.* **-ег, -гла, -гло; -женный** *сврш.* **1.** спалити, сажећи; ~ **у́голь** изгорети угаљ **2.** опалити, спржити; **со́лнцем** ~**гло посе́вы** сунце је спржило усеве **3.** изјести (*киселином*); нацртати испаљивањем (*на дрвету*), жигосати; ~ **клеймо́** ударити жиг **4.** испећи (*опеку, цреп*) **5.** *мед.* испалити (*рану*)

выжива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** преживљавати, остајати у животу **2.** *кого разг.* исељивати, истискивати, истеривати (*из стана*)

выжига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** спаљивати, жећи **2.** опаљивати, пржити (*земљу, усеве*) **3.** изједати (*киселином*); цртати испаљивањем (*на дрвету*), жигосати **4.** пећи (*опеку, цреп*) **5.** *мед.* испаљивати (*рану*)

выжида́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* причекивати, ишчекивати, чекати; ~ **удо́бный слу́чай** вребати повољну прилику

выжида́ющ||ий, -ая, -ее напрегнут (*у очекивању*), опрезан

выжима́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** цедити, истискивати **2.** *фиг.* извлачити (*корист*) **3.** *спорт.* потискивати, дизати (*терет*)

вы́жимк||а, -и *ж* цеђење *с*, истискивање *с*

вы́жим||ки, -ок *и* **-ков** *мн.* комина *ж*; **виногра́дные** ~ грожђани дроп

вы́жи||ть, -ву, -вешь, -вут *сврш.* **1.** преживети, остати у животу, избећи смрт, оздравити; **ра́неный** ~**л** рањеник је преживео **2.** *кого разг.* иселити, истиснути, истерати ◇ ~ **из ума́** исхлапети

вы́жлец, -а *м* ловачки пас (*мужјак*)

вызва́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* звонити, одзвањати; ~ **мело́дию на колокола́х** одзвањати мелодију звонима

вы́з||вать, -ову, -овешь, -вут; -ванный *сврш.* **1.** *кого* позвати; ~ **врача́** позвати лекара; ~ **в суд** позвати на суд **2.** *кого* позвати, прозвати; ~ **ученика́** прозвати ученика; ~ **к доске́** позвати на таблу **2.** *кого на что и с инф.* позвати, изазвати, побудити; ~ **на соревнова́ние** позвати на такмичење; ~ **на открове́нность** изазвати на отвореност; ~ **на разгово́р** побудити на разговор **3.** *что* изазвати, проузроковати; ~ **аппети́т** изазвати апетит; ~ **смех** изазвати смех; ~ **пожа́р** проузроковати пожар ◇ ~ **к жи́зни** *что* проузроковати појаву *чега*

вы́з||ваться, -овусь, -овешься, -овутся *сврш.* добровољно се јавити, понудити своје услуге; ~ **помо́чь** *кому* понудити *коме* своју помоћ; ~ **доброво́льцем** јавити се као добровољац; **он** ~**лся проводи́ть больно́го** он се понудио да прати болесника

вы́звезди||ть, -т *безл. сврш.*: **не́бо** ~**ло** небо се осуло звездама

вы́звол||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* спасти, избавити; ~ **из беды́** избавити из невоље

вызволя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* спасавати, избављати

вы́звон||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш.* одзвонити

выздора́влива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* оздрављати, опорављати се

вы́здорове||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* оздравити, прездравити, опоравити се

выздоровле́ни||е, -я *с* оздрављење, опорављање, опоравак *м*; **пери́од** ~**я** реконвалесценција

вы́зов, -а *м* **1.** позив, позивање *с*; ~ **врача́** позивање лекара; ~ **по телефо́ну** телефонски позив **2.** позив (*документ*); ~ **в суд** судски позив; **яви́ться по** ~**у** доћи на позив **3.** изазивање *с*, изазов; ~ **на соревнова́ние** изазов на такмичење; ~ **на дуэ́ль** изазов на двобој; **бро́сить** ~ *кому* изазвати *кога*; **с** ~**ом** изазовно

вызола́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* позлаћивати

вы́золо||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш.* позлатити

вызрева́||ть, -ет, -ют *несврш.* сазревати, дозревати

вы́зре||ть, -ет, -ют *сврш.* сазрети, дозрети

вызу́брива||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* правити зупце, зупчати; крзати (*оштрицу*)

вызу́брива||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. разг.* учити напамет, бубати, грувати

вы́зубр||ить[1], **-ю, -ишь, -ят; -енный** *сврш.* направити зупце; искрзати (*оштрицу*)

вы́зубр||ить[2], **-ю, -ишь, -ят; -енный** *сврш. разг.* научити напамет, набубати, нагрувати; ~ **пра́вила** нагрувати правила

вызыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого* позивати; ~ **врача́** позивати лекара **2.** *кого* позивати, прози-

вати (*ученика*) 3. *кого на что* позивати, изазивати, побуђивати; ~ **на бой** позивати на битку 4. *что* изазивати, проузроковати; ~ **сомнéние** изазивати сумњу

вызывá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* добровољно се јављати, пријављивати се, нудити своје услуге

вызывáюще *прил.* изазовно

вызывáю||щий, -щая, -щее; -щ, -ща, -ще изазивачки, изазован, дрзак; ~ **тон** изазивачки тон; ~**щее поведéние** дрско понашање

вы́игра||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. *что* добити *шта*, победити *у чему*; ~ *у кого* **пáртию в шáхматы** победити *кога* у партији шаха; ~ *у кого* **в футбóл** победити *кога* у фудбалу; ~ **сражéние** добити битку; ~ **войнý** победити у рату 2. *что* добити; ~ **в кáрты** добити на картама; ~ **в лотерéе** добити на лутрији 3. *от чего* извући корист, имати користи; ~ **от снижéния цен** имати користи од снижења цена ◇ ~ **врéмя** добити у времену; ~ **в** *чьём* **мнéнии** порасти у *чијим* очима

вы́игрыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* добијати *шта*, побеђивати *у чему* 2. *что* добијати (*на картама, лутрији*) 3. *от чего* извлачити корист, имати користи

вы́игрыш, -а *м* 1. победа *ж*; **быть в** ~**е** добити (*у игри*) 2. згодитак, добитак; **крýпный** ~ велики згодитак 3. корист *ж*, добитак ◇ ~ **во врéмени** добитак у времену

вы́игрыш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. повољан, користан, уносан; ~**ное положéние** повољна ситуација; ~**ная роль** захвална улога 2. са згодицима, лутријски; ~ **заём** зајам са згодицима, премијски зајам; ~ **билéт** срећка

вы́и||скать, -щу, -щешь, -щет; -сканный *сврш. разг.* наћи, пронаћи, открити; ~ **рéдкую кни́гу** пронаћи ретку књигу; ~ **оши́бку в расчётах** открити (наћи) грешку у рачунима

вы́и||скаться, -щется, -щутся *сврш. разг.* наћи се, показати се; **вот ýмник** ~**скался!** нашао се паметан!

вы́йти, вы́йду, вы́йдешь, вы́йдут; *прошл.* **вы́шел, вы́шла, вы́шло** *сврш.* 1. изаћи (*пешке*); напустити; ~ **из кóмнаты** изаћи из собе; ~ **из автóбуса** изаћи из аутобуса; ~ **из больни́цы** изаћи (бити отпуштен) из болнице; ~ **из состáва коми́ссии** изаћи из састава комисије 2. изаћи, поћи; ~ **на дорóгу** изаћи на пут; ~ **на прогýлку** изаћи (поћи) у шетњу; ~ **на демонстрáцию** изаћи на манифестацију; ~ **в мóре** испловити у отворено море; ~ **в финáл** ући у финале 3. *из чего* изаћи *из чега*, изгубити *шта*; ~ **из употреблéния** изаћи из употребе; ~ **из терпéния** изгубити стрпљење; ~ **из повиновéния** отказати послушност 4. *само 3. л.* изаћи, појавити се; **кни́га вы́шла из печáти** књига ја изашла из штампе; **фильм вы́шел на экрáны** филм се почео приказивати 5. изаћи, испасти; успети, поћи за руком; **хорошó** ~ **на фотогрáфии** лепо изаћи на фотографији; **ýжин вы́шел отли́чный** вечера је испала одлична, вечера је веома успела 6. *само 3. л.* догодити се, десити се, испасти; **вы́шла неприя́тность** догодила се незгодна ствар; **вы́шло наоборóт** испало је супротно; **вы́шло, что я прав** испало је да сам ја у праву; **как бы чегó не вы́шло!** само да се што не излегне! 7. *из кого, чего* изаћи, испасти; постати; **из негó вы́шел хорóший инженéр** он је постао добар инжењер; **из э́того материáла вы́йдет краси́вое плáтье** од ове тканине испашће лепа хаљина 8. *из кого, чего* произићи, потећи; ~ **из крестья́н** произићи од сељака; **он вы́шел из нарóда** он потече из народа 9. *за кого* удати се; ~ **за врачá** удати се за лекара 10. *само 3. л.* нестати, потрошити се; истећи; **дéньги вы́шли** новац се потрошио; **вы́шел срок** рок је истекао ◇ ~ **зáмуж** *за кого* удати се *за кога;* ~ **на пéнсию** отићи у пензију; ~ **в отстáвку** пензионисати се (*о војном лицу*); ~ **нарýжу** изаћи на видело; ~ **в свет** изаћи из штампе (*о књизи*); ~ **из берегóв** разлити се (*о реци*); ~ **из себя́** изаћи из коже; ~ **из стрóя** а) покварити се (*о машини*) б) наћи се изван строја (*о човеку*); ~ **сухи́м из воды́** извући се, остати некажњен; ~ **из-под перá (ки́сти)** *кого* изаћи испод *чијег* пера (*чије* кичице); ~ **в лю́ди** *разг.* осамосталити се, пробити се у живот; **он вы́шел в отцá** *разг.* он је на оца, личи на оца; **рóстом (умóм) не вы́шел** *разг.* није баш висок (паметан)

вы́ка||зать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш. разг.* испољити, показати, очитовати, ~ **хрáбрость** показати храброст

выкáзыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* испољавати, показивати, очитовати

выкáлыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. пробадати, избадати (*око итд.*) 2. пробадати, шарати пробадањем 3. просецати (*лед*)

выкамáрива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* правити, чинити, радити; **каки́е он штýки** ~**ет!** шта он изводи!

выканю́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* камчити, мољакати, богорадити

вы́канюч||ить, -у, -ишь, -ат *сврш. нар.* искамчити, измољакати

выкáпыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. копати, ископавати 2. откопавати 3. *фиг. разг.* проналазити, извлачити

вы́карабка||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. извући се, искобељати се, искотрљати се, испетљати се; ~ **из я́мы** извући се из јаме 2. *фиг. разг.* искобељати се, испетљати се, извући се; ~ **из беды́** извући се из невоље; ~ **из долгóв** извући се из дугова

выкарáбкива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. извлачити се, испетљавати се 2. *фиг. разг.* испетљавати се, извлачити се (*из неприлике*)

выкáрмлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* исхрањивати, отхрањивати, гајити, товити

вы́ка||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш.* 1. искотрљати, искотурати; ~ **бóчку из подвáла** искотрљати буре из подрума 2. *нар.* изјурити, искочити (*о аутомобилу итд.*) ◇ ~ **глазá** *нар.* разрогачити (исколачити) очи

вы́ка||титься, -чусь, -тишься, -тятся *сврш.* 1. искотрљати се, искотурати се; **арбýз** ~**тился из корзи́ны** лубеница се искотрљала из корпе 2. *нар.* брзо изаћи, изјурити

выкáтыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. искотрљавати, искотуравати (*буре итд.*). 2. *нар.* појављивати се јурећи (*о аутомобилу итд.*)

выкáтыва||ться, -юсь, -ешься, -ется *несврш.* 1. искотрљавати се, искотуравати се 2. *нар.* брзо излазити, јурити; ~**йся отсю́да!** торњај се одавде!

вы́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, кому нар.* говорити *коме »ви«*

вы́кача||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. исцрпсти, испумпати, исисати; ~ **вóздух** испумпати ваздух 2. *фиг. разг.* извући, измамити (*новац*)

выкáчивани||е, -я *с* црпљење, вађење, испумпавање; ~ **нéфти** црпљење нафте

выка́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. црпети, испумпавати, исисавати 2. *фиг. разг.* извлачити, измамљивати (*новац*)

выка́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* косити (*ливаду*)

выка́шлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* искашљавати

вы́кашля||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* искашљати

выки́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. избацивати, одбацивати 2. подизати (*руку*); истицати, вешати (*заставу*) 3. *само 3. л.* испуштати (*клицу*) 4. *разг.* износити на тржиште, пуштати у продају

выки́дыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. избацивати се 2. избијати (*о млазу итд.*)

вы́кидыш, -а *м* 1. побачај, абортус; **у неё был ~** побацила је 2. мртворођенче *с*; недоношче *с*

вы́кин||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* 1. избацити, одбацити; **~** *что* **в окно́** избацити *шта* кроз прозор 2. подићи; истаћи; **~ ру́ку** подићи руку; **~ бе́лый флаг** истаћи белу заставу 3. *само 3. л.* испустити (*клицу*) 4. *разг.* изнети на тржиште, пустити у продају; **~ това́р на ры́нок** пустити робу у продају 5. *нар.* побацити ◇ **~** *кого, что* **из головы́** избацити *кога, шта* из главе; **~ на у́лицу** *кого* избацити *кога* на улицу (*из стана, с радног места итд.*); **~ шту́ку (но́мер)** *нар.* подвалити, приредити изненађење

вы́кин||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* 1. бацити се 2. избити (*о млазу итд.*)

выкипа́||ть, -ет, -ют *несврш.* увирати, испаравати кључањем, искувавати се

вы́кипе||ть, -ит, -ят *сврш.* уврети, испарити кључањем, искувати се; **вода́ ~ла** вода је испарила

вы́клад||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд. разг.* облагање *с* (*каменом, плочама*) 2. војничка опрема 3. *мн.* **-ки, -ок** рачуни *мн. м*, израчунавања *мн. с*; **математи́ческие ~ки** математичка израчунавања

выкла́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. излагати, вадити, износити 2. облагати (*каменом, плочама*) 3. *фиг. разг.* причати, излагати, исказивати; **~ всё по поря́дку** причати све по реду

вы́кл||евать, -юю, -юешь, -юют; -еванный *сврш.* исљувати, искљуцати; покљуцати ◇ **во́рон во́рону глаз не ~юет** *посл.* врана врани очи не вади

выклёвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* искљувавати, искљуцавати

выклёвыва||ться, -ется, -ются *несврш.* излегати се (*о пилићима итд.*)

выклика́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* позивати, викати, прозивати

вы́кликн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* позвати, викнути, прозвати; **~ пе́рвого по спи́ску** прозвати првога по списку

вы́клюн||уться, -ется, -утся *сврш.* излећи се, испилити се (*о птицама*)

выключа́тел||ь, -я *м* прекидач

выключа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* искључивати, изостављати, брисати (*из списка итд.*) 2. *что* искључивати, гасити; **~ ра́дио** искључивати радио; **~ свет** гасити светло

выключа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. искључивати се, повлачити се, издвајати се 2. *само 3. л.* искључивати се, гасити се

вы́ключ||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* 1. *кого, что* искључити, изоставити; избрисати; **~ из спи́ска** искључити из списка 2. *что* искључити, угасити; **~ газ** искључити плин; **~ ток** искључити струју; **~ мото́р** угасити мотор

вы́ключ||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* 1. искључити се, повући се, издвојити се 2. *само 3. л.* искључити се; угасити се; **свет ~ился** светло се угасило

выкля́нчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что у кого разг.* мољакати *кога за шта*, камчити *шта од кога*

вы́клянч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. что у кого разг.* добити мољакањем, искамчити *шта од кога*

вы́к||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* 1. исковати, израдити ковањем; **~ подко́вку** исковати потковицу 2. *фиг. свеч.* исковати; **~ побе́ду** исковати победу

выќовыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. ковати, израђивати ковањем 2. *фиг. свеч.* ковати (*победу итд.*)

выковы́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* ископавати, вадити, извлачити, ишчачкавати

вы́ковыря||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* ископати, извадити, ишчачкати

выкола́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. избијати (*ексер, клин итд.*) 2. избијати, тући, истресати, испрашивати (*ћилим итд.*) 3. *нар.* с муком изнуђивати, извлачити (*новац итд.*)

вы́колос||иться, -ится, -ятся *сврш.* искласати, изврлатати

вы́коло||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш.* 1. избити; **~ гвоздь из доски́** избити ексер из даске 2. избити, истући, истрести, испрашити; **~ ковёр** испрашити ћилим 3. *нар.* с муком изнудити, извући; **~ де́ньги на пое́здку** изнудити новац за путовање ◇ **~ дурь** *из кого разг.* избити *коме* лудорије из главе

вы́кол||оть, -ю, -ешь, -ют; -отый *сврш.* 1. пробости, избости; **~ глаз** ископати око 2. ишарати пробадањем; **~ узо́р** избости шару 3. исећи, одсећи (*комад леда итд.*) ◇ **темно́, хоть глаз ~и** *разг.* не види се ни прст пред оком

вы́копа||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. ископати; **~ коло́дец** ископати бунар; **~ ка́мень** ископати камен 2. *фиг. разг.* пронаћи, извући; **~ ре́дкую кни́гу** пронаћи ретку књигу; **отку́да ты его́ ~л?** где си га пронашао?

вы́корм||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* исхранити, отхранити, одгојити, утовити; **~ младе́нца** отхранити бебу; **~ кро́ликов** утовити зечеве

вы́кормыш, -а *м* 1. храњеник, гојенче *с* 2. *фиг. презр.*: **фаши́стские ~и** фашистичке слуге

вы́корч||евать, -ую, -уешь, -уют; -еванный *сврш.* 1. извадити, искрчити, ишчупати са кореном; **~ пень** извадити пањ 2. *фиг.* искоренити, истребити; **~ бюрократи́зм** искоренити бирократизам

выкорчёвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. вадити, крчити, чупати са кореном (*пањ итд.*) 2. *фиг.* искорењивати, истребљивати (*предрасуде итд.*)

вы́ко||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* покосити, искосити; **~ луг** покосити ливаду

выкра́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* красти, поткрадати

выкра́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. кројити (*хаљину итд.*) 2. *фиг.* једва издвајати, одвајати (*време, новац*)

вы́кра||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* обојити, офарбати

вы́кра||ситься, -шусь, -сишься, -сятся *сврш.* 1. обојити се, офарбити се 2. *разг.* замазати се бојом, испрљати се

вы́кра||сть, -ду, -дешь, -дут; *прошл.* **-л, -ла, -ло; -ден-**

ный *сврш.* украсти, покрасти; ~ **докумéнты** покрасти документе

выкрáшива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* бојити, фарбати

выкрáшива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** бојити се, фарбати се **2.** *разг.* мазати се, прљати се бојом

вы́крик, -а *м* повик, узвик, крик

выкри́кива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** викати, кричати, узвикивати **2.** дозивати, позивати; прозивати

вы́крикн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* **1.** викнути, узвикнути, повикати **2.** позвати, дозвати; прозвати; ~ *чьё* **и́мя** прозвати *кога*

вы́кристаллиз||оваться, -уется, -уются *сврш.* кристалисати се

выкристаллизóвыва||ться, -ется, -ются *несврш.* кристалисати се

вы́кро||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* **1.** скројити; ~ **плáтье** скројити хаљину **2.** *фиг.* једва издвојити, одвојити; ~ **сто рублéй на поку́пку** *чего* одвојити сто рубаља за куповину *чега;* ~ **врéмя** наћи времена

вы́кро||йка, -йки, *ж, ген. мн.* **-ек** крој *м;* ~ **плáтья** крој хаљине; **лист ~ек** кројни лист (*у модном журналу*)

вы́крош||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* надробити, истрошити

вы́крош||иться, -ится, -атся *сврш. разг.* издробити се, истрошити се, искрунити се

выкрутáс||ы, -ов *мн. разг.* **1.** компликовани покрети (*ногу итд.*); увојити украси, компликоване шаре **2.** *фиг.* извештаченост *ж* (*говора, стила*); хировитост *ж,* мушичавост *ж* (*човека*)

вы́кру||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш.* **1.** *разг.* одврнути, одвити, одшрафити; ~ **лáмпочку** одврнути сијалицу **2.** *нар.* исцедити, ижети (*рубље*) **3.** *нар.* ишчашити; изврнути (*руку*)

вы́кру||титься, -чусь, -тишься, -тятся *сврш. разг.* **1.** *само 3. л.* одврнути се **2.** *фиг.* испетљати се, извући се (*из неприлике*)

выкру́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *разг.* одвртати, одвијати, одшрафљивати **2.** *нар.* цедити, ижимати (*рубље*) **3.** *нар.* извртати (*руку*)

выкру́чива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* **1.** *само 3. л.* одвртати се, одвијати се **2.** *фиг.* испетљавати се, извлачити се (*из неприлике*)

вы́куп, -а *м* **1.** откуп, откупљивање *с*; **прáво ~а** право откупа **2.** новац за откуп, откупнина *ж*; **внестú** ~ дати откупнину

вы́купа||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* окупати; ~ **ребёнка** окупати дете

выкупá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* откупљивати, искупљивати

вы́купа||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* окупати се

выкупá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* откупљивати се

вы́куп||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* откупити, искупити; ~ **плéнника** откупити заробљеника; ~ **вéщи из залóга** откупити ствари из залога

вы́куп||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* откупити се, искупити се

выку́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** пушити (*до краја*) **2.** истеривати димом, кадити **3.** *фиг.* истеривати, избацивати (*из куће итд.*) **4.** *заст.* чистити, рафинирати (*смолу итд.*); пећи (*ракију*)

вы́кур||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* **1.** попушити, испушити; ~ **папирóсу** попушити цигарету **2.** истерати димом, искадити **3.** *фиг.* истерати, избацити (*из куће итд.*) **4.** *заст.* очистити, рафинирати (*смолу итд.*); испећи (*ракију*)

вылáвлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** ловити, хватати **2.** уништавати ловом

вы́лаз||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** **1.** излазак *м*, испад *м* (*из опседнутог утврђења*); покушај *м* пробоја; ~ **из крéпости** излазак из тврђаве **3.** излет *м*; **лы́жная** ~ скијашки излет

вы́лака||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* полокати

вылáмыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* разваљивати, разбијати, обијати, вадити ломећи

вы́леж||ать, -у, -ишь, -ат *сврш. разг.* одлежати, полежати; **больнóму ну́жно** ~ **две недéли** болесник мора да одлежи две недеље

вы́леж||аться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* **1.** *разг.* одлежати, одморити се лежећи; ~ **в постéли** одлежати у постељи **2.** *само 3. л.* одлежати, лежањем сазрети; **табáк ~ался** дуван је одлежао

вылёжива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* одлежавати

вылёжива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *разг.* излежавати се, одмарати се лежећи **2.** *само 3. л.* одлежавати, лежањем сазревати

вылезá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** извлачити се; излазити пузећи; ~ **из я́мы** извлачити се из рупе **2.** *разг.* излазити (*из кола итд.*) **3.** *фиг. нар.* извлачити се (*из неприлика*) **4.** *фиг. нар.* неумесно се истицати, мешати се **5.** *само 3. л. разг.* избијати, помаљати се **6.** *само 3. л.* опадати (*о коси, длаци*)

вы́лез||ти *и* **вы́лез||ть, -у, -ешь, -ут** *сврш.* **1.** извући се, испузати; ~ **из я́мы** извући се из рупе **2.** *разг.* изаћи (*из кола итд.*) **3.** *фиг. нар.* извући се (*из неприлика*) **4.** *фиг. нар.* неумесно се истаћи, умешати се; ~ **с вопрóсом** неумесно се истаћи питањем **5.** *само 3. л. разг.* избити, помолити се; **вóлосы ~ли из-под шáпки** коса је извирила испод капе **6.** *само 3. л.* опасти (*о коси, длаци*) ◇ ~ **из кóжи вон** *нар.* запети из петних жила

вы́леп||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* извајати, изобликовати; ~ **из гли́ны** извајати из глине

вылепля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* вајати, обликовати, моделирати

вы́лет, -а *м* узлет, узлетање *с*, полетање *с*; **боевóй** ~ **самолёта** борбени лет авиона; ~ **самолёта** узлетање авиона

вылетá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** одлетати, полетати **2.** *фиг.* излетати, истрчавати **3.** *фиг. нар.* излетати, бити избациван

вы́ле||теть, -чу, -тишь, -тят *сврш.* **1.** одлетети, полетети; **пти́ца ~тела из гнездá** птица је одлетела из гнезда; **самолёт ~тел** авион је одлетео **2.** *фиг.* излетети, истрчати; ~ **из кóмнаты** истрчати из собе **3.** *фиг. нар.* излетети, бити избачен; ~ **из университéта** бити избачен из универзитета ◇ ~ **из головы́** излетети из главе; ~ **пу́лей (стрелóй)** *разг.* излетети као метак (стрела); ~ **в трубу́** *разг.* банкротирати

вылéчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** лечити (*до оздрављења*) **2.** *фиг.* лечити, одвикавати (*од лоше навике итд.*)

вылéчива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** лечити се (*до оздрављења*) **2.** *фиг.* лечити се, одвикавати се (*од лоше навике итд.*)

вы́леч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* **1.** излечити; **~ от ка́шля** излечити од кашља **2.** *фиг.* излечити, одвикнути (*од лоше навике итд.*)

вы́леч||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* **1.** излечити се; **~ гря́зями** излечити се блатним купкама **2.** *фиг.* излечити се, одвикнути се (*од лоше навике итд.*)

вылива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** изливати, проливати, просипати **2.** изливати, правити ливењем **3.** *фиг.* изливати (*осећај*)

вылива́||ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** изливати се, проливати се, просипати се **2.** *во что фиг.* добијати облик *чега*, претварати се *у шта* **3.** изливати се, испољавати се (*о осећају*)

вы́ли||зать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш.* облизати, полизати; **~ таре́лку** облизати тањир

вы́ли||заться, -жется, -жутся *сврш.* облизати се, умити се (*о мачки, псу*)

вылі́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* лизати, облизивати

вылі́зыва||ться, -ется, -ются *несврш.* облизивати се, умивати се (*о мачки, псу*)

вы́линя||ть, -ет, -ют *сврш.* **1.** избледети, изгубити боју; **си́тец ~л** цић је избледео **2.** олињати се (*о животињама*); изгубити перје (*о птицама*)

вы́лит||ый, -ая, -ое 1. изливен **2.** *фиг.* исти, пљунути; **сын ~ оте́ц** син је исти отац

вы́лить, вы́лью, вы́льешь, вы́льют; вы́литый *сврш.* **1.** излити, пролити, просути; **~ во́ду из стака́на** просути воду из чаше **2.** излити, направити ливењем **3.** *фиг.* излити (*осећај*)

вы́л||иться, -ьется, -ьются *сврш.* **1.** излити се, пролити се, просути се **2.** *во что фиг.* добити облик *чега*, претворити се *у шта*; **раздраже́ние ~илось в фо́рму проте́ста** раздраженост се претворила у протест **3.** *фиг.* излити се, испољити се (*о осећају*)

вы́лов||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* **1.** уловити, ухватити **2.** уништити, истребити ловом; **~ всю ры́бу в пруду́** похватати сву рибу у рибњаку

вы́лож||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* **1.** изложити, извадити, изнети; **~ кни́ги на стол** изложити на сто књиге **2.** обложити, озидати, поплочати; **~ пли́ткой** поплочати **3.** *фиг. разг.* испричати, исказати; **~ всю пра́вду** рећи (испричати) целу истину ◇ **~ ду́шу** отворити срце

вы́лома||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *и* **вы́лом||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный** *сврш.* развалити, разбити, обити, извући ломећи; **~ замо́к** обити браву; **~ дверь** провалити врата

вы́лощенн||ый, -ая, -ое 1. улаштен, налаштен **2.** *фиг.* углађен, префињен (*манири*); кицошки одевен, дотеран (*човек*)

вы́лощ||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* **1.** улаштити, налаштити **2.** *фиг.* угладити, дотерати

вы́лу||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* окалајисати

вы́луп||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. нар.* исколачити, избечити, разрогачити; **~ глаза́** разрогачити очи, разрогачити се

вы́луп||иться, -ится, -ятся *сврш.* **1.** излећи се, испилити се; **цыпля́та ~ились** пилићи су се излегли **2.** *нар.* избечити се

вылу́плива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* бечити (*очи*)

вылу́плива||ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** лећи се, пилити се (*о птицама*) **2.** *нар.* бечити се

вылу́щива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** љуштити, требити, комити **2.** *мед.* вадити, изрезивати, исецати

вы́лущ||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* **1.** ољуштити, истребити, окомити; **~ горо́х** ољуштити грашак **2.** *мед.* извадити, изрезати, исећи; **~ кость** извадити кост

вы́ма||зать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш.* **1.** намазати, премазати; **~ печь гли́ной** олепити пећ глином **2.** *разг.* замазати, упрљати; **~ рука́в** замазати рукав **3.** *нар.* потрошити мазањем (*крем итд.*)

вы́ма||заться, -жусь, -жешься, -жутся *сврш.* **1.** *разг.* замазати се, запрљати се **2.** *само 3. л. нар.* потрошити се мазањем (*о крему итд.*)

выма́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** мазати, премазивати **2.** *разг.* замазивати, прљати **3.** *нар.* трошити мазањем (*крем итд.*)

выма́зыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *разг.* замазивати се, прљати се **2.** *само 3. л. нар.* трошити се мазањем (*о крему итд.*)

выма́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* молити, мољакати, камчити

выма́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** мамити, вабити; **~ зве́ря из норы́** мамити звер из јазбине **2.** измамљивати, изнуђивати, добијати преваром

вы́ман||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* **1.** измамити, извабити; **~ соба́ку из конуры́** извабити пса из штенаре **2.** измамити, изнудити, добити преваром; **~ де́ньги** измамити новац; **~ обеща́ние** изнудити обећање

вы́мара||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* **1.** *разг.* испрљати, упрљати, замазати; **~ пла́тье** испрљати хаљину **2.** *нар.* прецртати, избрисати (*у тексту*); **~ строку́** прецртати ред

вы́мара||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* испрљати се, замазати се

выма́рыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *разг.* прљати, замазивати **2.** *нар.* прецртавати, брисати (*у тексту*)

выма́рыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* прљати се, замазивати се

выма́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* намотавати, умотавати **2.** *кого разг.* изнуравати, исцрпљивати

выма́тыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* намотавати се, умотавати се **2.** *разг.* изнуравати се, исцрпљивати се

вы́маха||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* израсти, порасти

выма́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** мочити, квасити, намакати **2.** натапати, киселити

выма́чива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** мочити се, квасити се **2.** *само 3. л.* натапати се, киселити се

выме́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* мењати, замењивати, размењивати

вы́меня||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* променити, заменити, трампити; **~ ста́рую вещь на но́вую** заменити стару ствар за нову

вы́м||ереть, -рет, -рут; *прошл.* **-ер, -ерла, -ерло** *сврш.* изумрети, одумрети; **пле́мя ~ерло** племе је изумрло; **го́род каза́лся ~ершим** у граду као да је све изумрло

вымерза́||ть, -ет, -ют *несврш.* смрзавати се, страдати од смрзавања (*о усевима итд.*)

вы́мер||знуть, -знет, -знут; *прошл.* **-з, -зла, -зло** *сврш.* смрзнути се, настрадати од смрзавања (*о усевима итд.*)

выме́рива||ть *и* **вымеря́||ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш. разг.* мерити, промеравати

вы́мер||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* измерити, промерити; ~ **пло́щадь** измерити површину

вы́ме||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* умесити, замесити; ~ **те́сто** замесити тесто

вы́ме||сти, -ту, -тешь, -тут; *прошл.* **-л, -ла, -ло; -тенный** *сврш.* помести, измести; ~ **ко́мнату** помести собу; ~ **сор** помести ђубре

вы́ме||стить, -щу, -стишь, -стят; -щенный *сврш.* 1. *кому что* осветити се *коме за шта* 2. *что на ком* искалити (*бес итд.*)

вы́ме||тать[1], **-чет, -чут; -танный** *сврш.* бацити, избацити; ~ **икру́** бацити икру; ~ **ко́лос** избацити клас

вы́мета||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *сврш.* опшити, направити рупице (*за дугмад*)

выметá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* мести

вы́меша||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* измешати, помешати

выме́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* мешати

вымещá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кому что* светити се *коме за шта* 2. *что на ком* искаљивати (*бес итд.*)

вымирáни||е, -я *с* изумирање, одумирање; **обре́чь на** ~ осудити на изумирање

вымирá||ть, -ет, -ют *несврш.* изумирати, одумирати

вымогáтел||ь, -я *м* уцењивач, изнуђивач; отимач

вымогáтельств||о, -а *с* уцењивање, изнуђивање; отимање

вымогá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* уцењивати, изнуђивати; отимати; ~ **де́ньги** изнуђивати новац

вы́мо||кнуть, -кну, -кнешь, -кнут; *прошл.* **-к, -кла, -кло** *сврш.* 1. покиснути, постати мокар; ~ **до косте́й** покиснути до голе коже 2. *само 3. л.* намочити се, накиселити се; **лён** ~**к** лан се накиселио

вымолáчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* врћи, вршити, млатити (*жито*)

вы́молв||ить, -лю, -ишь, -ят *сврш.* изговорити, изрећи, прозборити, изустити; **сло́ва не** ~**ил за весь ве́чер** цело вече није ни речи прозборио

вы́мол||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* измолити, измољакати, искамчити; ~ **проще́ние** измолити опроштај

вы́моло||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш.* оврћи, овршити, омлатити (*жито*)

вымора́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. охлађивати, расхлађивати 2. сушити замрзавањем (*рубље итд.*) 3. уништавати замрзавањем (*инсекте*)

вы́мор||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш.* потаманити, уништити, поморити, уморити; ~ **таракáнов** потаманити бубашвабе

вы́моро||зить, -жу, -зишь, -зят; -женный *сврш.* 1. охладити, расхладити; ~ **дом** охладити кућу 2. просушити замрзавањем (*рубље итд.*) 3. уништити замрзавањем (*инсекте*)

вы́морочн||ый, -ая, -ое без наследника; ~**ое иму́щество** иметак без наследника

вы́мо||стить, -щу, -стишь, -стят; -щенный *сврш.* поплочати, калдрмисати; ~ **доро́гу** поплочати пут

вы́мота||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. *что* намотати, умотати 2. *кого разг.* изнурити, измучити, исцрпсти ◇ ~ **(всю) ду́шу** *кому нар.* попити *коме* душу на памук

вы́мота||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. *само 3. л.* намотати се, умотати се 2. *разг.* изнурити се, измучити се, исцрпсти се

вы́моч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* 1. поквасити, намочити; **дождь** ~**ил нас до ни́тки** покисли смо до голе коже 2. натопити, накиселити, покиселити

вы́моч||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* 1. *нар.* намочити се; покиснути, поквасити се 2. *само 3. л.* натопити се, накиселити се

вы́мпел, -а *м* 1. заставица *ж*, барјачић (*на војном броду*) 2. заставица *ж* троугластог облика; **переходя́щий** ~ прелазна заставица 3. футрола *ж* за избацивање поште из авиона

вы́муче||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно изнуђен, присилан; ~**нная улы́бка** изнуђен осмех

выму́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* изнуђивати, извлачити силом, с муком чинити

вы́муч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. разг.* изнудити, извући силом, с муком учинити; ~ **ри́фму** с муком наћи риму

вы́муштр||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* измуштрати, егзерцирати, издресирати

вымывá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. умивати, прати, испирати 2. *само 3. л.* подлокавати, локати

вы́мыс||ел, -ла *м* 1. фантазија *ж*; **поэти́ческий** ~ песничка (поетска) фантазија 2. измишљотина *ж*, лаж *ж*; **не ве́рить** ~**лам** не веровати у измишљотине; **э́то сплошно́й** ~ то је чиста измишљотина

вы́м||ыть, -ою, -оешь, -оют; -ытый *сврш.* 1. умити, опрати, испрати; ~ **ру́ки** умити (опрати) руке; ~ **го́лову** опрати косу; ~ **посу́ду** опрати судове 2. *само 3. л.* подлокати, излокати; **водо́й** ~**ыло бе́рег** вода је подлокала обалу

вы́м||ыться, -оюсь, -оешься, -оются *сврш.* умити се, опрати се, окупати се; ~ **в вáнне** окупати се у кади

вы́мышленн||ый, -ая, -ое измишљен, нестваран, лажан, фиктиван; ~**ая исто́рия** измишљена историја; **под** ~**ым и́менем** под лажним именем

вы́м||я, -ени *с* виме; **коро́вье** ~ крављe виме

вынáшива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. доносити (*дете до краја трудноће*) 2. *фиг.* смишљати, носити до коначног сазревања (*мисао, идеју*)

вы́не||сти, -су, -сешь, -сут; *прошл.* **-с, -сла, -сло; -сенный** *сврш.* 1. изнети, однети; ~ **ве́щи из вагóна** изнети ствари из вагона; ~ **рáненого с по́ля бо́я** изнети рањеника с бојног поља 2. преместити, помаћи, померити; **волно́й** ~**сло ло́дку на бе́рег** талас је насукао чамац на обалу; ~ **икс за ско́бки** *мат.* ставити икс испред заграде; ~ **но́гу вперёд** избацити ногу напред 3. *фиг.* изнети, покренути; ~ **вопро́с на обсужде́ние** изнети питање на расправу 4. *фиг.* извући, стећи; ~ **впечатле́ние** стећи утисак; ~ **убежде́ние** *в чём* стећи убеђење (уверење) *у шта* 5. издржати, поднети; ~ **си́льную боль** поднети јак бол; ~ **мно́го оскорбле́ний** поднети много увреда ◇ ~ **реше́ние (постановле́ние)** донети одлуку (*званично*); ~ **благодáрность** *кому* изразити *коме* захвалност (*званично*); ~ **пригово́р** изрећи пресуду; ~ **на поля́** ставити на руб (*књиге*)

вы́нес||тись, -усь, -ешься, -утся; *прошл.* **-ся, -лась, -лось** *сврш.* излетети, изјурити (*о коњу итд.*)

вынимá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* вадити, извлачити

вы́нос, -а *м* 1. изношење *с*; ~ **тéла** спровод 2. нанос 3.: **на** ~ **не продаётся** не продаје се за ношење кући (*о алкохолним пићима*)

вы́но||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* 1. донети (*дете до краја трудноће*) 2. *фиг.* смислити, донети до коначног сазревања (*мисао, идеју*)

вын||оси́ть, -ошу́, -о́сишь, -о́сят *несврш.* 1. износити, односити 2. премештати, помицати, померати 3. *фиг.* износити, покретати (*предлог итд.*) 4. *фиг.* извлачити, добијати (*утисак, уверење*) 5. издржавати, подносити; **легко́ ~ жару́** лако подносити врућину ◇ **~ реше́ние (постановле́ние)** доносити одлуку (*званично*); **~ благода́рность** изражавати захвалност (*званично*); **~ пригово́р** изрицати пресуду; **не ~** *кого, что* не подносити *кога, шта*; **хоть святы́х вон ~ось** *разг.* то је неиздрживо, да те бог сачува

вын||оси́ться, -ошу́сь, -о́сишься, -о́сятся *несврш.* излетати, јурити (*о коњу итд.*)

выно́сливост||ь, -и *ж* издржљивост, истрајност, отпорност

выно́сли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во издржљив, истрајан, отпоран, жилав

вы́ношенн||ый, -ая, -ое 1. доношен (*дете*) 2. *фиг.* промишљен, зрео; **~ая иде́я** зрела идеја

вы́ну||дить, -жу, -дишь, -дят; -жденный *сврш.* 1. *к чему и с инф.* принудити, присилити, приморати *на шта*; **~ проти́вника отступи́ть** принудити непријатеља да се повуче 2. *что* изнудити; **~ призна́ние** *у кого* изнудити признање *коме*

вынужда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *к чему и с инф.* принуђивати, присиљавати, приморавати *на шта* 2. *что* изнуђивати

вы́нужде||нный, -нная, -нное; -н, -на, -но 1. приморан, принуђен; **он был ~н согласи́ться** он је био принуђен да се сложи 2. принудан; **~нное призна́ние** принудно признање; **~ отка́з** принудни отказ; **~нная поса́дка** присилно слетање

вы́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* извадити, извући; **~ де́ньги из кошелька́** извадити новац из новчаника; **~ зано́зу** извадити трн ◇ **~ь да поло́жь** *нар.* дај одмах (сместа); **~ ду́шу** *из кого заст.* извадити *коме* душу

выны́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. изроњавати, испливавати 2. *фиг. разг.* појављивати се изненада

вы́нырн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* 1. изронити, испливати 2. *фиг. разг.* појавити се изненада, банути; **~ из-за угла́** појавити се изненада иза угла

вы́нюха||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. нар.* 1. нањушити, намирисати 2. *фиг.* нањушити, дознати

вынюхива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* 1. њушити, мирисати. 2. *фиг.* њушити, истраживати, дознавати

выня́нчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* одгајати, неговати (*дете итд.*)

вы́нянч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. разг.* одгајити, однеговати; **~ ребёнка** одгајити дете

вы́пад, -а *м* 1. *спорт.* испад; **~ вперёд** испад напред 2. напад; **необосно́ванный ~** напад без разлога

выпада́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. испадати (*из руку*) 2. *само 3. л.* падати, опадати (*о коси*), испадати (*о зубима*) 3. *само 3. л.* падати (*о снегу, киши*) 4. *само 3. л. фиг.* догађати се, дешавати се 5. *само 3. л. кому фиг.* падати у део 6. *спорт.* испадати, правити испад

выпаде́ни||е, -я *с* 1. опадање (*косе*), испадање (*зуба*) 2. падање (*снега, кише*)

выпа́ива||ть, -ю -ешь, -ют *несврш.* отхрањивати напојем (*животиње*)

выпа́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. испаљивати, опаљивати, пуцати 2. *разг.* испаљивати, говорити брзо

вы́пал||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. испалити, опалити, пући 2. *разг.* испалити, извалити, брзо изговорити

выпа́лыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* плевити, чистити од корова

выпа́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. испаравати, претварати у пару, евапорисати 2. парити, чистити парењем

выпа́рива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. купати се у парном купатилу 2. *само 3. л.* испаравати се 3. *само 3 л.* чистити се парењем

вы́пар||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. испарити, претворити у пару, евапорисати; **~ соль** добити со евапорацијом 2. пропарити, очистити парењем

вы́пар||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. окупати се у парном купатилу 2. *само 3. л.* испарити се 3. *само 3. л.* очистити се парењем

выпа́рхива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* излетати, одлетати

выпа́рыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* парати

вы́пас, -а *м* паша *ж,* испаша *ж*; пашњак

вы́па||сти, -су, -сешь, -сут; *прошл.* **-с, -сла, -сло** *сврш.* напасти; **~ жеребя́т** напасти ждребад

вы́па||сть, -ду, -дешь, -дут; *прошл.* **-л, -ла, -ло** *сврш.* 1. испасти; **плато́к ~л из карма́на** марамица је испала из џепа; **моне́та ~ла из рук** новац је испао из руку 2. *само 3. л.* опасти, испасти; **~ли во́лосы** опала је коса 3. *само 3. л.* пасти; **~л ра́нний снег** пао је рани снег 4. *само 3. л. фиг.* догодити се, десити се; **~л со́лнечный день** догодио се сунчан дан 5. *само 3. л. кому фиг.* пасти у део; **ему́ ~ло сча́стье** *с инф.* имао је срећу да... 6. *спорт.* испасти, извршити испад ◇ **~ на** *чью* **до́лю** пасти у део *коме*

вы́па||хать, -шу, -шешь, -шут *сврш.* 1. исцрпсти (*земљу*) 2. узорати, извући орањем

выпа́хива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. исцрпљивати (*земљу*) 2. изоравати, вадити орањем

вы́пачка||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* запрљати, упрљати, замазати, умрљати

вы́пачка||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* запрљати се, упрљати се, замазати се, умрљати се

выпека́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пећи (*хлеб итд.*)

вы́п||ереть, -ру, -решь, -рут; *прошл.* **-ер, -ерла, -ерло; -ертый** *сврш.* 1. *разг.* гурнути, истиснути 2. *фиг. нар.* истерати, искључити (*из школе*)

вы́пест||овать, -ую, -уешь, -ют *сврш. заст.* однеговати, одгајити, отхранити

вы́печк||а, -и *ж* печење *с* (*хлеба итд.*)

вы́пе||чь, -ку, -чешь, -кут; *прошл.* **-к, -кла, -кло; -ченный** *сврш.* испећи (*хлеб итд.*)

выпива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. пити; **у́тром он ~ет стака́н ча́ю** изјутра пије чашу чаја 2. *разг.* напијати се, пијанчити

вы́пив||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *нар.* 1. пијанка, пијанчење *с* 2. алкохолна пића

выпиво́х||а, -и *м, ж нар.* испичутура, пијандура

вы́пивши *прил. нар.* у пијаном стању; **он ~** пијан је

выпи́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* тестерисати, стругати, изрезивати тестером

вы́пил||ить, -ю, -ишь -ят; -енный *сврш.* истестерисати, истругати, изрезати тестером; **~ ра́мку** истестерисати оквир

выпира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *разг.* гурати, истискивати 2. *само 3. л. разг.* бити избочен 3. *фиг. нар.* истеривати, искључивати (*из школе*)

вы́пи||сать, -шу, -шешь, -шут; -санный *сврш.* 1. пре-

писати, извадити; ~ **цита́ту** преписати цитат 2. лепо написати; брижљиво, тачно нацртати; ~ **все бу́квы** лепо написати сва слова 3. написати, издати; ~ **о́рдер** издати писмени налог; ~ **квита́нцию** написати признаницу; ~ **счёт** написати рачун 4. наручити, резервисати, претплатити се; ~ **газе́ту** претплатити се на новине 5. прецртати, избрисати (*из списка итд.*); пустити, отпустити; ~ **из больни́цы** отпустити из болнице 6. позвати (*писмом итд.*); ~ **к себе́ семью** позвати писмено породицу да дође

вы́пи||саться, -шусь, -шешься, -шутся *сврш.* исписати се; изаћи; одјавити се; ~ **из больни́цы** изаћи из болнице; ~ **из кварти́ры** одјавити се из места боравка

вы́пис||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* преписивање *с (цитата итд.)* 2. *само јд.* издавање *с* (*налога итд.*) 3. *само јд.* наручивање *с*, претплата 4. *само јд.* пуштање *с* (*из болнице*) 5. цитат *м*, извадак *м*; ~ **из протоко́ла** извадак из протокола (записника)

выпи́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. преписивати, вадити (*цитате*) 2. лепо писати; брижљиво, тачно цртати 3. писати, издавати (*потврде*) 4. наручивати, резервисати, претплаћивати се (*на часопис итд.*) 5. прецртавати, брисати (*из списка итд.*) 6. позивати (*писмом итд.*)

выпи́сыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* исписивати се, излазити (*из школе, болнице итд.*); одјављивати се (*из места боравка*)

вы́п||ить, -ью, -ьешь, -ьют; -итый *сврш.* 1. попити, испити; ~ **стака́н ча́ю** попити чашу чаја; ~ **за́лпом** испити на душак 2. *разг.* опити се, напити се; **он лю́бит** ~ он воли да попије; ~ **ли́шнего** напити се

выпи́хива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* гурати, истискивати, истеривати, избацивати

вы́пихн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш. разг.* изгурати, истиснути, истерати, избацити; ~ **из ко́мнаты** избацити из собе

вы́плав||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* истопити, растопити, излити (*метал*)

вы́плав||иться, -ится, -ятся *сврш.* истопити се, растопити се, излити се (*о металу*)

выплавля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* топити, растапати, изливати (*метал*)

выплавля́||ться, -ется, -ются *несврш.* топити се, растапати се, изливати се (*о металу*)

вы́пла||кать, -чу, -чешь, -чут; -канный *сврш.* 1. излити, исказати плачем; ~ **своё го́ре** исказати сузама своју тугу 2. *разг.* исплакати, измолити плачем; ~ **себе́ проще́ние** измолити плачем опроштај за себе ◊ ~ **(все) глаза́** исплакати очи; ~ **все слёзы** остати без суза

вы́пла||каться, -чусь, -чешься, -чутся *сврш. разг.* исплакати се, наплакати се

выпла́кива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. изливати, исказивати плачем 2. *разг.* плакати, молити плачем

вы́плат||а, -ы *ж* исплата; ~ **вы́игрышей** исплата добитка; ~ **до́лга** исплата дуга

вы́пла||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш.* исплатити; ~ **долги́** исплатити дугове; ~ **в рассро́чку** исплатити у ратама

выпла́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* исплаћивати

выплёвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* испљувавати

выплёскива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* изливати, разливати, просипати, пљускати

выплёскива||ться, -ется, -ются *несврш.* изливати се, разливати се, просипати се

вы́плесн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* излити, просути, испљускати

вы́плесн||уться, -ется, -утся *сврш.* излити се, разлити се, просути се

вы́пле||сти, -ту, -тешь, -тут; *прошл.* **-л, -ла, -ло; -тенный** *сврш.* 1. расплести, расплећући извадити; ~ **ле́нту из косы́** извадити траку из плетенице 2. исплести

выплета́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. расплетати, расплећући вадити 2. плести

выплыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. испливавати, изроњавати 2. појављивати се пловећи 3. *фиг.* лагано излазити (*о човеку*); појављивати се, помаљати се (*о сунцу итд.*) 4. *само 3. л. фиг. разг.* избијати на површину, искрсавати (*о новим чињеницама итд.*)

вы́плы||ть, -ву, -вешь, -вут *сврш.* 1. испливати, изронити 2. исловити 3. *фиг.* лагано изаћи (*о човеку*); појавити се, помолити се (*о сунцу итд.*) 4. *само 3. л. фиг. разг.* избити на површину, искрснути (*о новим чињеницама итд.*)

вы́плюн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* испљунути

выпля́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* изводити фигуре у плесу

вы́по||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* отхранити напојем; ~ **телёнка** отхранити теле напојем

выпола́скива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* испирати, исплакивати

выполза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. испузавати, изгмизавати, измиливати 2. излазити, извлачити се пузећи

вы́пол||зти, -зу, -зешь, -зут; *прошл.* **-з, -зла, -зло** *сврш.* 1. испузати, изгмизати, измилети 2. изаћи, извући се пузећи

выполне́ни||е, -я *с* 1. испуњење, извршење, остварење; ~ **пла́на** испуњење плана 2. извршење, извођење

выполни́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо изводљив, остварљив

вы́полн||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. испунити, извршити, остварити; ~ **зада́ние** испунити задатак; ~ **план** испунити план; ~ **обеща́ние** одржати обећање 2. извршити, урадити, извести; **хорошо́ ~енный чертёж** добро урађен цртеж

выполня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. испуњавати, извршавати, остваривати (*план, обећање*) 2. извршавати, радити, изводити

вы́поло||скать, -щу *и* **-скаю, -щешь** *и* **-скаешь, -щут** *и* **-скают; -щенный** *и* **-сканный** *сврш.* испрати, исплакнути; ~ **бельё** испрати рубље

вы́пол||оть, -ю, -ешь, -ют; -отый *сврш.* оплевити, очистити од корова

вы́пор||оть, -ю, -ешь, -ют; -отый *сврш.* 1. испарати, опарати 2. *нар.* ишибати, истући

вы́порхн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* излетети

вы́пот, -а *м мед.* излив, егзудат

вы́потрош||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* извадити утробу

вы́прав||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* 1. исправити, изравнати; ~ **погну́вшуюся ло́жку** исправити искривљену кашику 2. исправити, кориговати; ~ **ру́копись** кориговати рукопис 3. поправити, побољшати; ~ **положе́ние** поправити положај 4. *нар. заст.* добити, извадити (*исправу*)

вы́прав||иться, -ится, -ятся *сврш.* 1. исправити се 2. поправити се, побољшати се; **положе́ние ~илось** положај се поправио

вы́правк||**а, -и** *ж* држање *с*, наступ *м*; **вое́нная ~** војничко држање

выправля́||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. исправљати, изравнавати 2. исправљати, кориговати 3. поправљати, побољшавати (*положај*) 4. *нар. заст.* добијати, вадити (*исправу*)

выправля́||**ться, -ется, -ются** *несврш.* 1. исправљати се 2. поправљати се, побољшавати се (*о положају итд.*)

выпра́стыва||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш. нар.* 1. празнити 2. ослобађати, вадити (*руку итд.*)

выпра́шива||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* молити, добијати мољакањем

выпрова́жива||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш. разг.* удаљавати, избацивати, показивати врата

вы́прово||**дить, -жу, -дишь, -дят; -женный** *сврш. разг.* удаљити, избацити, показати врата

вы́про||**сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный** *сврш.* измолити, измољакати; **~ кни́гу** измољакати књигу; **~ де́нег** добити новац мољакањем

вы́проста||**ть, -ю, -ешь, -ют; -нный** *сврш. нар.* 1. испразнити; **~ корзи́ну** испразнити корпу 2. ослободити, извадити; **~ ру́ки из-под одея́ла** извадити руке испод покривача

выпры́гива||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* искакати

вы́прыгн||**уть, -у, -ешь, -ут** *сврш.* искочити; **~ из окна́** искочити кроз прозор; **~ из кусто́в** искочити из жбуња

выпряга́||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* испрезати

выпрями́тел||**ь, -я** *м ел.* исправљач, усмеривач (*струје*)

выпрями́тельн||**ый, -ая, -ое** *ел.* исправљачки; **~ая устано́вка** исправљач

вы́прям||**ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный** *сврш.* 1. исправити, изравнати; **~ спи́ну** исправити леђа; **~ про́волоку** испружити жицу 2. *ел.* исправити (*струју*)

вы́прям||**иться, -люсь, -ишься, -ятся** *сврш.* исправити се, изравнати се

выпрямля́||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. исправљати, изравнавати 2. *ел.* исправљати (*струју*)

выпрямля́||**ться, -юсь, -ешься, -ются** *несврш.* исправљати се, изравнавати се

вы́пря||**чь, -гу, -жешь, -гут;** *прошл.* **-г, -гла, -гло; -женный** *сврш.* испрегнути

вы́пуклост||**ь, -и** *ж* 1. избоченост, испупченост, конкавност 2. избоченост, кврга, испупчина 3. *фиг.* изразитост, рељефност

вы́пукл||**ый, -ая, -ое** 1. избочен, испупчен, конкаван; **~ые стёкла** конкавна стакла 2. избочен; **~ лоб** избочено чело; **~ые глаза́** буљаве очи 3. *фиг.* изразит, рељефан (*лик итд.*)

вы́пуск, -а *м* 1. производња *ж*; **~ проду́кции** производња робе 2. издавање *с*, штампање *с* 3. школовање *с*, спремање *с* (*кадрова*) 4. свеска *ж*, наставак; **кни́га выхо́дит ~ами** књига излази у свескама 5. генерација *ж* матураната (апсолвената); **прошлого́дний ~** прошлогодишња генерација матураната (апсолвената) ◇ **~ в свет** појављивање у јавност, пуштање у промет

выпуска́||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. пуштати 2. отпуштати, ослобађати 3. испуштати (*из руку итд.*) 4. емитовати (*програм*), штампати, издавати (*књигу итд.*) 5. производити, израђивати 6. школовати, спремати (*кадрове*) 7. пуштати, показивати (*канџе*) 8. попуштати, продужавати, проширивати (*хаљину итд.*)

выпускни́к, -а́ *м* матурант; апсолвент

выпускн||**о́й, -а́я, -о́е** 1. *тех.* за испуштање, за избацивање; **~ кла́пан** вентил, одушак 2. завршни, матурантски, апсолвентски; **~ы́е экза́мены** завршни испити; **~ класс** завршни разред; **~ ве́чер** матурантско вече

вы́пу||**стить, -щу, -стишь, -стят; -щенный** *сврш.* 1. пустити; **~ ребёнка погуля́ть** пустити дете да прошета; **~ пти́цу** пустити птицу; **~ пар** пустити пару 2. отпустити, ослободити; **~ из тюрьмы́** отпустити из затвора 3. испустити; **~ из рук** испустити из руку 4. емитовати (*програм*), наштампати, издати (*књигу итд.*) 5. произвести, израдити; **~ проду́кцию высо́кого ка́чества** произвести робу високог квалитета 6. школовати, спремити (*кадрове*) 7. пустити, показати; **~ ко́гти** пустити канџе; **~ жа́ло** пустити жаоку 8. попустити, продужити, проширити; **~ рукава́** попустити рукаве ◇ **~ в свет** издати (*књигу*); **~ снаря́д, пу́лю** испалити гранату, метак; **~ из ви́ду** испустити из вида, заборавити

вы́пута||**ть, -ю, -ешь, -ют; -нный** *сврш.* ослободити, избавити, испетљати

вы́пута||**ться, -юсь, -ешься, -ются** *сврш. разг.* 1. ослободити се, испетљати се 2. *фиг.* испетљати се, извући се; **~ из беды́** испетљати се из невоље

выпу́тыва||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* ослобађати, избављати, испетљавати

выпу́тыва||**ться, -юсь, -ешься, -ются** *несврш. разг.* 1. ослобађати се, испетљавати се 2. *фиг.* испетљавати се, извлачити се (*из неприлике*)

выпу́чива||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш. разг.* 1. истуривати, истицати 2. бечити (*очи*)

выпу́чива||**ться, -ется, -ются** *несврш. разг.* 1. истуривати се 2. бечити се

вы́пуч||**ить, -у, -ишь, -ат; -енный** *сврш. разг.* 1. истурити, избочити 2. избечити, разрогачити; **~ глаза́** разрогачити очи

вы́пуч||**иться, -ится, -атся** *сврш. разг.* истурити се, избочити се

вы́пуш||**ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ек** крзнени поруб (*одеће*)

вы́пыта||**ть, -ю, -ешь, -ют; -нный** *сврш. разг.* испитати, дознати, извући (*испитивањем*); **~ секре́т** дознати тајну

выпы́тыва||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш. разг.* испитивати, дознавати, извлачити (*испитивањем*)

вып||**ь, -и** *ж зоол.* водени бик, букавац *м* (*птица*)

вы́пя||**тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный** *сврш. разг.* истурити, избочити; **~ грудь** испрсити се; **~ гу́бы** напућити усне

выпя́чива||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш. разг.* истурати, истицати

выраба́тыва||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. израђивати, производити 2. разрађивати, састављати (*план итд.*) 3. стварати, развијати, формирати (*карактер итд.*) 4. заслуживати, зарађивати (*новац*) 5. *руд.* искоришћавати до краја, црпсти

выраба́тыва||**ться, -ется, -ются** *несврш.* 1. израђивати се, производити се 2. развијати се, формирати се (*о карактеру итд.*) 3. *руд.* бити искоришћаван до краја

вы́работа||**ть, -ю, -ешь, -ют; -нный** *сврш.* 1. израдити, произвести 2. разрадити, саставити; **~ план** саставити план 3. створити, развити, формирати; **~ сто́йкий хара́ктер** формирати чврст карактер; **~ вы́держку** научити владати собом 4. заслужити, зарадити; **~ сто**

рублéй зарадити сто рубаља 5. *руд.* искористити до краја, исцрпсти

вы́работа||ться, -ется, -ются *сврш.* 1. израдити се, произвести се 2. развити се, формирати се (*о карактеру итд.*) 3. *руд.* бити искоришћен до краја

вы́работ||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* производња; ~ **электроэнéргии** производња електричне енергије 2. *само јд.* разрађивање *с*, састављање *с* 3. *само јд.* стварање *с*, формирање *с* (*карактера итд.*) 4. *само јд. струч.* производ *м*, израђевина 5. продуктивност; **нóрма ~ки** радна норма 6. *само јд.* израда, обрада; **ткань хорóшей ~ки** тканина доброг квалитета 7. *мн.* **-ки, -ок** рудна налазишта, рударско окно, јама *ж*

вырáвнивани||е, -я *с* поравнавање, нивелисање; уједначавање

вырáвнива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* изравнавати, поравнавати, нивелисати; уједначавати

вырáвнива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* изравнавати се, поравнавати се; изједначавати се 2. развијати се, поправљати се (*физички*); побољшавати се, исправљати се (*о карактеру*)

выражá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. изражавати 2. изражавати, исказивати; ~ **соболéзнование** изражавати саучешће 3. изражавати, представљати

выражá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* изражавати се 2. изражавати се; ~ **тóчно и крáтко** изражавати се прецизно и кратко 3. *нар.* изговарати погрдне речи ◇ **мя́гко ~ясь** благо речено

выражéни||е, -я *с* 1. изражавање; ~ **благодáрности** изражавање захвалности 2. израз *м*; ~ **лицá** израз лица 3. израз *м*, обрт *м*; **óбразное** ~ сликовит израз 4. *мат.* израз *м*; **алгебрáическое** ~ алгебарски израз ◇ **читáть с ~ем** читати изражајно; **извини́те за** ~ с опроштењем речено, опростите на изразу

вырази́тел||ь, -я *м* изражавалац

вырази́тельно *прил.* 1. изражајно, речито; ~ **читáть** изражајно читати 2. значајно; ~ **посмотрéть** значајно погледати

вырази́тельност||ь, -и *ж* 1. изразитост, изражајност, речитост; ~ **гóлоса** изражајност гласа 2. значајност (*погледа итд.*)

вырази́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. изразит, изражајан, речит; **~ьное чтéние** изражајно читање; **~ьные срéдства языкá** експресивна језичка средства 2. значајан (*поглед итд.*)

вы́ра||зить, -жу, -зишь, -зят; -женный *сврш.* 1. изразити; **её взгляд ~зил удивлéние** њен поглед је изразио чуђење 2. изразити, исказати; **тóчно ~ свою́ мысль** тачно изразити своју мисао; ~ **желáние** изразити жељу 3. изразити, представити; ~ *что* **в ци́фрах** изразити *шта* у цифрама

вы́ра||зиться, -жусь, -зишься, -зятся *сврш.* 1. *само 3. л.* изразити се; **в её взгля́де ~зилось удивлéние** њен поглед је изразио чуђење 2. изразити се; **неудáчно** ~ лоше се изразити, не наћи праву реч

вырастá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. расти; одрастати (*о детету итд.*) 2. *из чего* израстати (*из одеће*) 3. *само 3. л.* расти, повећавати се 4. *само 3. л.* ницати 5. *фиг.* појављивати се, показивати се, искрсавати 6. *в кого, во что фиг.* израстати *у шта*, постајати *шта*

вы́раст||и, -у, -ешь, -ут; *прошл.* **вы́рос, вы́росла, вы́росло; вы́росший** *сврш.* 1. порасти; одрасти; **мáльчик вы́рос за э́то лéто** дечак је порастао у току лета; **онá вы́росла в глухóй дерéвне** она је одрасла у забаченом селу 2. *из чего* израсти; ~ **из пальтó** израсти из капута 3. *само 3. л.* порасти, повећати се; ~ **на двáдцать процéнтов** повећати се за двадесет одсто 4. *само 3. л.* нићи; **у дорóги вы́росли дерéвья** крај пута је никло дрвеће 5. *фиг.* појавити се, показати се, искрснути; **вдали́ вы́росли гóры** у даљини су се показале планине 6. *в кого, во что фиг.* израсти *у шта*, постати *шта*; ~ **в крýпного учёного** постати велики научник; **интерéс вы́рос в востóрг** интересовање се претворило у занос ◇ ~ **в *чьих* глазáх** порасти у *чијим* очима, добити углед *код кога*

вы́ра||стить, -щу, -стишь, -стят; -щенный *сврш.* одгајити, отхранити, однеговати; васпитати, створити; ~ **детéй** отхранити децу; ~ **нóвые кáдры** створити нове кадрове; ~ **цветы́** однеговати (узгајити) цвеће

вырáщива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* одгајивати, отхрањивати, неговати (*дете итд.*); васпитавати, стварати (*кадрове*)

вы́рв||ать[1]**, -у, -ешь, -ут; -анный** *сврш.* 1. ишчупати, истргнути, извући, извадити; ~ **больнóй зуб** извадити кваран зуб; ~ **страни́цу из кни́ги** истргнути страницу из књиге; ~ **из рук** *что* истргнути *шта* из руку; ~ **с кóрнем** искоренити 2. *фиг.* изнудити, извући; ~ **признáние** *у кого* изнудити *коме* признање

вы́рв||ать[2]**, -ет** *безл. сврш. кого разг.* повратити, избљувати; **егó ~ало** повратио је

вы́рв||аться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* 1. ишчупати се, умаћи, отети се; ~ **из рук** отети се из руку; ~ **из врáжеского окружéния** ишчупати се из непријатељског обруча; **гóнщик ~ался вперёд** тркач је избио напред 2. *фиг.* извући се, отргнути се (*од посла*) 3. *само 3. л.* избити, јурнути; **из окнá ~алось плáмя** из прозора је сукнуо пламен 4. *само 3. л. у кого* измаћи се, омаћи се, отети се *коме*; **у негó ~ался стон** отео му се јецај; **у негó ~алось неосторóжное слóво** излетела му је неопрезна реч

вы́рез, -а *м* 1. изрезивање *с* 2. изрез, деколте

вы́ре||зать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш.* 1. изрезати, исећи; ~ **карти́нку из кни́ги** изрезати сличицу из књиге; ~ *что* **из бумáги** изрезати *шта* од хартије 2. *мед.* оперисати; ~ **óпухоль** оперисати тумор 3. гравирати, урезати, изрезбарити; ~ **своё и́мя на дéреве** урезати своје име на дрвету 4. поклати, поубијати

вырезá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. изрезивати, исецати 2. *мед.* оперисати 3. гравирати, урезивати, резбарити 4. клати, убијати

вы́ре||заться, -жется -жутся *сврш.* 1. изрезати се, исећи се 2. јасно се оцртати, истаћи се

вырезá||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. изрезавати се, исецати се 2. јасно се оцртавати, истицати се

вы́рез||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* изрезивање *с*, исецање *с* 2. исечак *м*; **газéтная** ~ исечак из новина 3. филе *м*, печеница

вырезн||óй, -áя, -óе изрезан, изрезбарен, гравиран

вырéзыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. в.* **вырезáть**

вырéзыва||ться, -ется, -ются *несврш. в.* **вырезáться**

вы́рис||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* брижљиво нацртати, написати

вы́рис||оваться, -уется, -уются *сврш.* оцртати се, издвојити се, јасно се показати

вырисóвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* брижљиво цртати, писати

вырисóвыва||ться, -ется, -ются *несврш.* оцртавати се, издвајати се, јасно се показивати

вы́ровн||ять, -яю, -яешь, -яют; -енный *сврш.* израв-

нати, поравнати, нивелисати; уједначити; ~ доро́гу поравнати пут; ~ ряды́ поравнати редове

вы́ровня||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. *само 3. л.* изравнати се, поравнати се; изједначити се; **ряды́ ~лись** редови су се поравнали 2. развити се, поправити се; побољшати се, исправити се; **ребёнок ~лся** дете се физички поправило; **хара́ктер ~лся** карактер се исправио

вы́род||иться, -ится, -ятся *сврш.* изродити се, изопачити се, дегенерисати се

вы́род|ок, -ка *м разг.* изрод, дегенерик

вырожда́||ться, -ется, -ются *несврш.* изрођавати се, изопачавати се, дегенерисати се

вырожде́ни||е, -я *с* изметање, изрођавање, дегенерација *ж*

вы́рон||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* испустити; **~ из рук** испустити из руку

вы́рост [1], **-а** *м* израслина *ж*

вы́рост, -а *м:* **на ~** *нар.* имајући у виду рашћење; **сшить, купи́ть ребёнку пальто́ на ~** сашити, купити детету већи капут

выруба́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. исецати (*лед*); сећи, обарати (*дрвеће*) 2. тесати, клесати 3. копати (*руду*)

вы́руб||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* 1. исећи (*лед*); посећи, оборити (*дрво*); **~ ро́щу** посећи шумицу 2. истесати, исклесати 3. ископати (*руду*)

вы́руб||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* сеча 2. исечак *м*, изрезак *м*, зарез *м* 3. пропланак *м*, чистина

вы́руга||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* изгрдити, изружити, испсовати

вы́руга||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* опсовати

выруча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. помагати у невољи, избављати, спасавати, ослобађати 2. зарађивати (*трговином, продајом*)

вы́руч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* 1. помоћи у невољи, избавити, спасти, ослободити; **~ дру́га** помоћи пријатељу у невољи 2. добити, зарадити (*трговином, продајом*); **~ де́ньги от прода́жи до́ма** добити новац продајом куће

вы́ручк||а, -и *ж* 1. спасавање *с*, помоћ; **спеши́ть на ~у** журити у помоћ; **прийти́ на ~у** притећи у помоћ 2. приход *м*; ћар *м* **дневна́я ~** дневни пазар

вырыва́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. чупати, тргати, вадити, извлачити 2. *фиг.* изнуђивати, извлачити (*тајну итд.*)

вырыва́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. копати, ископавати (*јаму*) 2. откопавати (*из земље*)

вырыва́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. чупати се, тргати се, ослобађати се, отимати се (*из руку итд.*) 2. *фиг.* извлачити се, тргати се (*од посла*) 3. *само 3. л.* избијати (*о пламену итд.*) 4. *само 3. л. у кого* измицати се, омицати се (*о речима итд.*)

вы́р||ыть, -ою, -оешь, -оют; -ытый *сврш.* 1. ископати; **~ я́му** ископати јаму 2. откопати; **~ клад** откопати благо

вы́ря||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш. разг.* украсити, накитити, нагиздати, дотерати

вы́ря||диться, -жусь, -дишься, -дятся *сврш. разг.* украсити се, накитити се, нагиздати се, дотерати се

выряжа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* украшавати, китити, гиздати, дотеривати

выряжа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* украшавати се, китити се, гиздати се, дотеривати се

вы́са||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* 1. искрцати; **~ пассажи́ров** искрцати путнике; **~ деса́нт** искрцати десант 2. пресадити, расадити; **~ са́женцы в грунт** пресадити саднице у земљу 3. разбити, пробити; провалити, обити; **~ стекло́** разбити стакло; **~ дверь** обити врата

вы́са||диться, -жусь, -дишься, -дятся *сврш.* искрцати се, изићи (*из вагона, брода*)

вы́садк||а, -и *ж* 1. искрцавање *с*, излажење *с*, излазак *м*; **~ деса́нта** искрцавање десанта 2. пресађивање *с*, расађивање *с*

выса́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. искрцавати (*путнике итд.*) 2. пресађивати, расађивати (*саднице*) 3. разбијати, пробијати (*дно, прозор*); проваљивати, обијати (*врата*)

выса́жива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* искрцавати се, излазити (*из вагона, брода*)

выса́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сисати, црпсти, извлачити

высве́рлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* бушити

вы́сверл||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* пробушити; **~ ды́рку** пробушити рупицу

вы́свобо||дить, -жу, -дишь, -дят; -жденный *сврш.* 1. ослободити, извући; **~ но́гу из стре́мени** извући ногу из стремена 2. ослободити, наћи (*времена за нешто итд.*)

вы́свобо||диться, -жусь, -дишься, -дятся *сврш.* 1. ослободити се, извући се; **~ из объя́тий** ослободити се из загрљаја 2. *само 3. л.* ослободити се (*о средствима*)

высвобожда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. ослобађати, извлачити 2. ослобађати, налазити (*времена за нешто итд.*)

высвобожда́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. ослобађати се, извлачити се 2. *само 3. л.* ослобађати се (*о средствима итд.*)

высева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сејати, засејавати

высека́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. исецати, изрезивати, исклесавати (*бисту*) 2. искресавати; **~ ого́нь, и́скры** кресати ватру, искре

вы́сел||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* иселити, преселити; **~ из кварти́ры** иселити из стана

вы́сел||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* иселити се, преселити се; **~ из ста́рого до́ма** иселити се из старе куће

выселя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* исељавати, пресељавати

выселя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* исељавати се, пресељавати се

вы́се||чь [1], **-ку, -чешь, -кут;** *прошл.* **-к, -кла, -кло; -ченный** *сврш.* 1. исећи, изрезати, исклесати, уклесати; **~ бюст** исклесати бисту; **~ на́дпись на ка́мне** уклесати натпис на камену 2. искресати (*ватру итд.*)

вы́се||чь [2], **-ку, -чешь, -кут; -ченный** *сврш.* ишибати

вы́се||ять, -ю, -ешь, -ют; -янный *сврш.* посејати

вы́си||деть, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* 1. *само 3. л.* излећи (*пилиће итд.*) 2. *разг.* с муком проседети, проборавити (*до краја*) 3. *нар. шаљ.* с муком смислити (*лоше стихове итд.*)

выси́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *само 3. л.* лећи (*пилиће итд.*) 2. *разг.* с муком седети, боравити (*до краја*) 3. *нар. шаљ.* с муком смишљати (*лоше стихове итд.*)

вы́с||иться, -ится, -ятся *несврш.* дизати се високо, уздизати се; **вдали́ ~ится ба́шня** у даљини се уздиже кула

выска́блива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. стругати 2. *мед.* вршити киретажу

вы́ска||зать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш.* изрећи, исказати, изразити, изнети; ~ **своё мне́ние** рећи своје мишљење; ~ **предположе́ние** изнети претпоставку; **всё** ~ рећи све

вы́сказа||ться, -жусь, -жешься, -жутся *сврш.* изложити, изнети своје мишљење, исказати се, изјаснити се; ~ **дру́гу** изнети своје мишљење пријатељу; ~ **за предложе́ние** изјаснити се за предлог; ~ **про́тив** *чего* изјаснити се против *чега*; ~ **по докла́ду** изјаснити се (изнети своје мишљење) о реферату

выска́зывани||е, -я *с* 1. исказивање, изражавање 2. мишљење, суд *м*, изјава *ж*; ~**я кла́ссиков** судови класика; **содержа́тельное** ~ садржајна изјава

выска́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* изрицати, исказивати, изражавати, износити

выска́зыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* износити своје мишљење, исказивати се, изјашњавати се

выска́кива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. скакати, искакати 2. неочекивано се појављивати, искакати 3. *само 3. л. разг.* испадати (*о зупцу итд.*) 4. *фиг. разг.* неумесно се истицати, мешати се

выска́льзыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. исклизавати, испадати (*из руку*) 2. *фиг. разг.* бежати, умицати

вы́скобл||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. истругати, састругати; ~ **сковороду́** састругати тигањ; ~ **пома́рку в ру́кописи** састругати прецртано место у рукопису 2. *мед.* извршити киретажу

вы́скользн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* 1. исклизнути, омаћи се; **ры́ба** ~**ула из рук** риба је исклизнула из руку 2. *фиг. разг.* побећи, клиснути, умаћи, збрисати; ~ **из до́му** побећи, клиснути из куће

вы́скоч||ить, -у, -ишь, -ат *сврш.* 1. скочити, искочити; ~ **из окна́** скочити са прозора; ~ **из трамва́я** искочити из трамваја 2. неочекивано се појавити, искочити, изјурити, банути; ~ **навстре́чу** банути у сусрет; **за́яц** ~**ил из кусто́в** зец је искочио из жбуња 3. *само 3. л. разг.* испасти; ~**ил зубе́ц из грабле́й** испао је зубац из грабуља 4. *фиг. разг.* неумесно се истаћи, умешати се; ~ **с вопро́сом** умешати се с питањем ◇ ~ **из головы́ (па́мяти)** *разг.* излетети из главе (памћења); ~ **за́муж** *разг. шаљ.* пожурити са удајом

вы́скоч||ка, -ки *м, ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* штребер *м*, скоројевић *м*, лакташ *м*, лакташица *ж*

выскреба́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* стругати, чистити

вы́скре||сти, -бу, -бешь, -бут; *прошл.* **-б, -бла, -бло; -бенный** *сврш. разг.* остругати, састругати, очистити; ~ **сковороду́** остругати тигањ; ~ **грязь** остругати блато

вы́слать, вы́шлю, вы́шлешь, вы́шлют; вы́сланный *сврш.* 1. *кого, что* послати, отпремити; ~ **посы́лку** отпремити пошиљку; ~ *кого* **навстре́чу го́стю** послати *кога* у сусрет госту 2. *кого* прогнати, протерати, изгнати; ~ **из столи́цы** административно иселити из главног града

вы́сле||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* ући у траг, пронаћи, уврebати, нањушити; ~ **лиси́цу** ући лисици у траг; ~ **шпио́на** пронаћи шпијуна

высле́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* улазити у траг, проналазити, тражити, вребати, њушити

вы́слуг||а, -и *ж*; **за** ~**у лет** *зван.* за одслужене године; **за** ~**ой лет** *заст.* због навршених година службе

выслу́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* добијати за службу, заслуживати 2. *разг.* служити (*до одређеног рока*)

выслу́жива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *перед кем разг.* правити каријеру улагујући се претпостављеним 2. *заст.* постизати дугом службом (*награду итд.*)

вы́служ||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* 1. *что* добити за службу, заслужити 2. *разг.* одслужити (*до одређеног рока*); ~ **два́дцать лет** одслужити двадесет година

вы́служ||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* 1. *перед кем разг.* направити каријеру улагујући се претпостављеним 2. *заст.* постићи дугом службом (*награду итд.*)

вы́слуша||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. саслушати до краја; ~ **посети́теля** саслушати до краја посетиоца; ~ **симфо́нию** чути до краја симфонију 2. *мед.* прегледати слушањем, аускултирати

выслу́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. слушати до краја 2. *мед.* прегледати слушањем, аускултирати

высма́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* катранисати, мазати смолом

высма́трива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. осматрати, разматрати, пажљиво гледати 2. примећивати, откривати, проналазити

высме́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что* исмејавати *кога, шта*, ругати се *коме, чему*, излагати *кога, шта* подсмеху, руглу

вы́сме||ять, -ю, -ешь, -ют; -янный *сврш. кого, что* исмејати *кога, шта*, наругати се *коме, чему*; изложити *кога, шта* подсмеху, руглу

вы́смол||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* накатранисати, намазати смолом

вы́сморка||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.*: ~ **нос** ушмркнути се, обрисати нос

вы́сморка||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* ушмркнути се, обрисати нос

вы́смотр||еть, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* 1. осмотрити, размотрити, пажљиво разгледати; ~ **все подро́бности** размотрити све детаље 2. приметити, открити, пронаћи; ~ **в толпе́ знако́мого** приметити у гомили познаника; ~ **ме́сто для перепра́вы** пронаћи место за прелаз ◇ ~ **все глаза́** *нар.* заморити очи гледањем

высо́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* истурати, помаљати; испружати, плазити (*језик*)

высо́выва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* помаљати се, испружати се; ~ **в окно́** нагињати се кроз прозор

высо́||кий, -кая, -кое; -к, -ка́, -ко *и* **-ко́**; *комп.* **вы́ше**; *суп.* **вы́сший** *и* **высоча́йший** 1. висок; ~ **рост** висок раст; ~ **лоб** високо чело; ~ **дом** висока кућа; ~**кие облака́** високи облаци; ~**кие сапоги́** високе чизме 2. висок, велики; ~**кое давле́ние** висок притисак; ~ **урожа́й** добра летина; ~**кая производи́тельность труда́** висока продуктивност рада 3. висок, велики, почастан; ~**кая награ́да** велика награда; ~ **гость** високи гост 4. висок, одличан; ~**кая оце́нка** висока оцена; ~**кое ка́чество** високи (одличан) квалитет; **быть** ~**кого мне́ния** *о ком* имати високо мишљење *о коме* 5. узвишен, племенит; ~**кая мысль** узвишена идеја; ~**кие побужде́ния** племените

побуде **6.** висок, звонак, звучан; **~ тéнор** високи тенор; **~кая нóта** висок тон ◊ **~кая грудь** високе груди; **~ стиль (слог)** свечани стил

высокó *и* **вы́сóко;** *комп.* **вы́ше** *прил.* **1.** високо; **летéть ~** летети високо **2.** високо, веома; **~ ценúть** *кого* веома ценити *кога* **3.** *у функц. предик.* високо је, далеко је; **до вершúны горы́ ещё ~** до врха планине има још много

высоковóльтн||ый, -ая, -ое *ел.* високог напона; **~ая лúния** линија високог напона

высокогóрн||ый, -ая, -ое планински, високопланински; **~ые лугá** планински (алпски) пашњаци

высококáчественн||ый, -ая, -ое вискоквалитетан; **~ая продýкция** производи високог квалитета

высококвалифицúрованн||ый, -ая, -ое висококвалификован; **~ые рабóчие** висококвалификовани радници

высоколегúрованн||ый, -ая, -ое *тех.* високолегирани (*челик*)

высокомéри||е, -я *с* охолост *ж*, надувеност *ж*, надменост *ж*, уображеност *ж*

высокомéрно *прил.* охоло, надмено

высокомéр||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но охол, надувен, надмен, уображен; **~ взгляд** охол поглед

высоконрáвственн||ый, -ая, -ое високоморалан

высокообразóванн||ый, -ая, -ое високообразован; **~ человéк** високообразован човек

высокооплáчиваем||ый, -ая, -ое добро плаћен; **~ труд** добро плаћен рад

высокопáрно *прил.* високопарно, извештачено

высокопáрност||ь, -и *ж* високопарнqст, претенциозност, извештаченост (*стила итд.*)

высокопáр||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но високопаран, претенциозан, извештачен; **~ стиль** високопарни стил

высокопостáвленн||ый, -ая, -ое који је на високом положају (*чиновник итд.*)

высокопрóб||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. високе чистоће (*племенит метал*) **2.** *фиг.* квалитетан, прворазредни

высокопродуктúв||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но високопродуктиван; **~ная порóда скотá** високопродуктивна расȁ стоке

высокопроизводúтел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно високопроизводан, високопродуктиван; **~ труд** високопродуктиван рад

высокорáзвит||ый, -ая, -ое високо развијен, јако развијен

высокорóди||е, -я *с ист.* благородство (*титула официра и чиновника у Русији пре револуције*); **вáше ~** ваше благородство

высокосóртн||ый, -ая, -ое високог квалитета, квалитетан; **~ые семенá** семена високог квалитета

высокоэффектúв||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но високоефикасан

высокочастóтн||ый, -ая, -ое *ел.* високофреквентан

вы́сос||ать, -у, -ешь, -ут; -анный *сврш.* исисати, исцрпсти, извући ◊ **~ все сóки** *из кого* попити крв *коме*, искористити *кога*; **~ из пáльца** *разг.* измислити, исисати из прста

высот||á, -ы́ *ж, мн.* **высóты, высóт 1.** висина; **~ полёта** висина лета; **~ над ýровнем мóря** надморска висина; **~ звýка** висина звука **2.** висина; **парúть в ~é** лебдети у висини; **летéть на большóй ~é** летети на великој висини **3.** вис *м*, врх *м*, узвишење *с*; **занять ~ý** заузети, освојити узвишење **4.** висина, величина; **~ температýры** висина температуре; **~ давлéния** висина притиска **5.** висина, ступањ *м*, ниво *м*; **~ знáний** ниво знања ◊ **комáндная ~** доминирајући положај; **быть на ~é положéния** бити на висини

высóт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* узвишица, брежуљак *м*

высóтник, -а *м* **1.** градитељ високих зграда **2.** авијатичар-стручњак за висинске летове

высóтн||ый, -ая, -ое 1. висок; **~ое здáние** облакодер, небодер; **~ое строúтельство** висока градња **2.** висински; **~ полёт** висински лет; **~ая болéзнь** висинска болест; **~ пóяс растúтельности** висински биљни (вегетациони) појас

высотомéр, -а *м* висиномер, алтиметар

вы́со||хнуть, -хну, -хнешь, -хнут; *прошл.* **-х, -хла, -хло** *сврш.* **1.** *само 3. л.* осушити се; **бельё ~хло** рубље се осушило **2.** *само 3. л.* увенути; **цветы́ ~хли** цвеће је увело **3.** *само 3. л.* исхлапети, изветрити; **лýжа ~хла** бара је исхлапела **4.** *фиг. разг.* омршати (*о човеку*)

высóчеств||о, -а *с* височанство (*титула*); **вáше ~** ваше височанство

вы́сп||аться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* испавати се, наспавати се

выспрáшива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* испитивати, распитивати се, запиткивати

вы́спренн||ий, -яя, -ее *заст.* узвишен, патетичан; високопаран, претенциозан

вы́спренност||ь, -и *ж* узвишеност, патетичност, високопарност, претенциозност

вы́спро||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш. разг.* испитати, распитати се

вы́став||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* **1.** изнети; **~ шкаф в перéднюю** изнети орман у предсобље; **~ цветы́ на вóздух** изнети цвеће на ваздух **2.** извадити, иставити, скинути; **~ рáмы из óкон** скинути дупле прозоре **3.** истурити, испружити напред; **~ нóгу** испружити ногу **4.** изложити, експонирати; **~ картúну на вы́ставке** изложити слику на изложби **5.** *војн* поставити (*стражу*) **6.** истаћи; **~ кандидатýру** истаћи кандидатуру; **~ предложéние** поднети предлог; **~ трéбование** поставити захтев **7.** *фиг. разг.* представити, приказати; **~ себя́ учёным** представити се научником; **~** *кого* **в дурнóм свéте** приказати *кога* у лошем светлу **8.** *фиг. нар.* истерати, избацити **9.** *зван.* ставити, унети; **~ ученикý годовы́е отмéтки** ставити ученику годишње оцене; **~ дáту** *на чем* ставити датум *на шта* (датирати *шта*)

вы́став||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* нагнути се, истурити се, помолити се

вы́став||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** изложба; **~ картúн** изложба слика; **сельскохозя́йственная ~** пољопривредна изложба; **пойтú на ~ку** поћи на изложбу

выставля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** износити **2.** вадити, истављати, скидати **3.** истурати, испружати напред **4.** излагати, експонирати **5.** *војн* постављати (*стражу*) **6.** истицати (*предлог, кандидатуру*) **7.** *фиг. разг.* представљати, приказивати **8.** *фиг. нар.* истеривати, избацивати **9.** *зван.* стављати, уносити (*оцену, датум*)

выставля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* испружати се, помаљати се

вы́ставочн||ый, -ая, -ое изложбени; **~ павильóн** изложбени павиљон

выста́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. стојати до краја 2. *фиг.* издржавати

выста́ива||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. лежати, лежећи сазревати (*о вину*) 2. одмарати се (*о коњу*)

вы́стега||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* прошити (*јорган итд.*)

выстёгива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прошивати (*јорган итд.*)

вы́стел||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш. разг. в.* **вы́стлать**

выстила́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* покривати, облагати

вы́стира||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* опрати (*рубље*)

вы́ст||лать, -елю, -елешь, -елют; -ланный *сврш.* покрити, обложити

вы́сто||ять, -ю, -ишь, -ят *сврш.* 1. одстојати, простојати до краја; ~ **весь спекта́кль** простојати све до краја представе 2. *фиг.* издржати, истрајати; ~ **про́тив врага́** одолети непријатељу

вы́сто||яться, -ится, -ятся *сврш.* 1. одлежати; **вино́ ~ялось** вино је одлежало 2. одморити се (*о коњу*)

выстра́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* стругати, рендисати, гладити, блањати

вы́страда||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. препатити, претрпети, напатити се, намучити се; **мно́го ~ в жи́зни** много препатити у животу 2. *что* патњама постићи; ~ **своё сча́стье** изборити своју срећу патњом

выстра́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. градити, изграђивати, подизати, зидати 2. постројавати

выстра́ива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. постројавати се 2. градити се, изграђивати се, подизати се

выстра́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* штепати, прошивати

вы́стрел, -а *м* пуцањ, хитац; **руже́йный** ~ пушчани пуцањ; **ору́дийный** ~ топовски пуцањ; **произвести́** ~ испалити хитац; **разда́лся** ~ одјекнуо је пуцањ ◇ **холосто́й** ~ маневарски метак, ћорак; **подпусти́ть на** ~ пустити на пушкомет

вы́стрел||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш.* пући, пукнути, опалити; ~ **из винто́вки** опалити из пушке

выстрига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* стрићи, шишати

вы́стри||чь, -гу, -жешь, -гут; *прошл.* **-г, -гла, -гло; -женный** *сврш.* остричи, ошишати; ~ **клок воло́с** ошишати прамен косе

вы́строга||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* истругати, изрендисати, изгладити, изблањати

вы́стро||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. изградити, саградити, подићи, сазидати; ~ **дом** саградити кућу 2. постројити; ~ **ро́ту** постројити чету; ~ **в шере́нгу** постројити у ред

вы́стро||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. постројити се; **ро́та ~илась** чета се постројила; ~ **в шере́нгу** постројити се у ред 2. изградити се, подићи се

вы́строч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. разг.* проштепати, прошити

вы́струга||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг. в.* **вы́строгать**

выстру́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг. в.* **выстра́гивать**

вы́сту||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* охладити, расхладити; ~ **ко́мнату** охладити собу

выстру́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* хладити, расхлађивати (*собу*)

вы́стука||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* 1. *мед.* прегледати болесника куцањем, перкутирати 2. откуцати, одбубњати (*ритам*) 3. откуцати (*на писаћој машини*)

высту́кива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. *мед.* прегледати болесника куцањем, перкутирати 2. откуцавати, бубњати (*ритам*) 3. откуцавати (*на писаћој машини*)

вы́ступ, -а *м* избочина *ж*, испуст, истурени део; ~ **стены́** испуст на зиду

выступа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. излазити, ступати (*напред*) 2. полазити, одлазити (*у поход итд.*) 3. *само 3. л.* истуривати се, избочивати се, бити истурен, избочен 4. *само 3. л.* појављивати се, показивати се, избијати (*о зноју итд.*) 5. иступати, наступати (*јавно*) 6. ходати (*одмереним кораком, достојанствено*) 7. иступати, устајати (*у заштиту или против кога, чега*)

вы́ступ||ить, -лю, -ишь, -ят *сврш.* 1. изаћи, ступити; ~ **вперёд** ступити напред; ~ **из толпы́** изаћи из гомиле 2. поћи, отићи, кренути; ~ **в похо́д** кренути у поход 3. *само 3. л.* појавити се, избити; **на лбу ~ил пот** на челу је избио зној 4. иступити, наступити (*јавно*); ~ **в ро́ли** *кого* иступити у улози *кога*; ~ **с ре́чью** одржати говор; ~ **в печа́ти** *против кого* иступити у штампи *против кога* 5. иступити, устати (*у заштиту или против кога, чега*) ◇ ~ **из берего́в** разлити се (*о реци*)

выступле́ни||е, -я *с* 1. полазак *м*; **прика́з о ~и** наредба о поласку 2. наступање, наступ *м*; **публи́чное** ~ јавни наступ 3. говор *м*, реферат *м*; ~ **на собра́нии** говор на састанку; ~ **в печа́ти** реферат у штампи

вы́сун||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* истурити, помолити; испружити, исплазити (*језик*) ◇ **нельзя́ но́су ~ (из до́ма)** *разг.* не може се изићи (из куће); **бежа́ть ~ув язы́к** *разг.* трчати без даха

вы́сун||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* помолити се, испружити се; ~ **из окна́** нагнути се кроз прозор

высу́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. сушити 2. *само 3. л. фиг. разг.* исцрпљивати (*о болести итд.*)

высу́шива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* сушити се

вы́суш||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* 1. осушити, исушити 2. *само 3. л. фиг. разг.* исцрпсти (*о болести итд.*)

вы́суш||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* осушити се; **бельё ~илось** рубље се осушило

вы́счита||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. израчунати; ~ **су́мму расхо́дов** израчунати суму расхода 2. одбити, обрачунати; **у него́ ~ли ава́нс** одбили су му предујам

высчи́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. израчунавати 2. одбијати, обрачунавати

вы́сш||ий, -ая, -ее 1. *суп. од* **высо́кий** највиши; **~ая то́чка** највиша тачка; ~ **сорт** највиши квалитет 2. виши, највиши, врховни; **~ие о́рганы вла́сти** највиши органи власти; **~ая инста́нция** виша инстанца; **~ее кома́ндование** врховна команда 3. виши; **~ая матема́тика** виша математика; **~ее уче́бное заведе́ние** висока школа; **~ее образова́ние** високо образовање ◇ **~ая ме́ра наказа́ния** смртна казна; **в ~ей сте́пени** у највећој мери

высыла́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* слати, отпремати; ~ **по по́чте** слати поштом 2. *кого* прогањати, протеривати

вы́сылк||а, -и *ж* 1. слање *с*, отпрема 2. протеривање *с*, прогонство *с*, изгнанство *с*

вы́сып||ать, -лю, -лешь, -лют; -анный *сврш.* 1. просути, сасути; **~ соль из мешка́** сасути со из џака 2. *само 3. л.* осути се, појавити се, избити (*о осипу*) 3. *разг.* нагрнути, похрлити; **на у́лицу ~ал наро́д** на улицу је похрлио народ

высыпа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. просипати, сасипати 2. *само 3. л.* осипати се, појављивати се, избијати (*о осипу*) 3. *разг.* нагртати, хрлити (*о гомили*)

вы́сып||аться, -лется, -лются *сврш.* 1. просути се, испасти 2. *разг.* појурити, похрлити (*о гомили*)

высыпа́||ться[1], **-ется, -ются** *несврш.* просипати се

высыпа́||ться[2], **-юсь, -ешься, -ются** *несврш.* испављивати се

высыха́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *само 3. л.* сушити се (*о рубљу итд.*) 2. *само 3. л.* венути (*о цвећу итд.*) 3. *само 3. л.* испаравати, хлапити (*о води*) 4. *фиг. разг.* мршавети, мршати (*о човеку*)

выс||ь, -и *ж* 1. висина; **полете́ть в заоблачную ~** одлетети у небеске висине 2. *мн.* **-и, -ей** високи *мн. м*, врхови *мн. м*

выта́лкива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* гурати, избацивати, истеривати

выта́плива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. ложити, загревати (*пећ, собу*) 2. топити, растапати, извлачити топљењем

выта́птыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. газити, уништавати гажењем (*усеве итд.*) 2. *нар.* прљати гажењем (*под*)

вы́таращ||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. разг.*: **~ глаза́** избечити очи

вы́таращ||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш. разг.* избечити се

вы́таска||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* поизносити, поизвлачити; **~ все ве́щи** поизносити све ствари

выта́скива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* износити, извлачити; вадити, чупати 2. *кого фиг. разг.* извлачити

вы́тача||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* прошити

выта́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. токарити, израђивати на стругу 2. *нар.* оштрити, брусити (*нож*)

вы́тач||ка, -ки *ж*, *ген. мн.* **-ек** ушивак *м*, ушав *м*

вы́тащ||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* 1. *кого, что* изнети, извући; извадити, ишчупати 2. *кого фиг. разг.* извући; **~** *кого* **в теа́тр** извући *кога* у позориште 3. *разг.* украсти, дићи, макнути; **~ кошелёк из карма́на** украсти новчаник из џепа

вы́твор||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш. разг.* учинити, направити, извести (*нешто необично*)

вытворя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* чинити, правити, изводити (*нешто необично*); **что ты тут ~ешь?** шта ту изводиш?; **~ вся́кие глу́пости** правити којекакве глупости

вытека́||ть, -ет, -ют *несврш.* 1. истицати, цурити (*о води*) 2. извирати; **река́ ~ет из о́зера** река извире из језера 3. *фиг.* произилазити, проистицати; **из э́того ~ет, что...** из тога произилази да...

вы́тереб||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* почупати (*лан*)

вы́тереть, вы́тру, вы́трешь, вы́трут; *прошл.* **вы́тер, вы́терла, вы́терло; вы́тертый** *сврш.* 1. обрисати; **~ ру́ки** обрисати руке; **~ пыль со стола́** обрисати прашину са стола 2. *разг.* истрошити, излизати, похабати; **~ рукава́ на локтя́х** излизати рукаве на лактовима

вы́тер||еться, вы́трусь, вы́трешься, вы́трутся; *прошл.* **-ся, -лась, -лось** *сврш.* 1. обрисати се, утрти се 2. *само 3. л. разг.* излизати се, похабати се, истрошити се (*о тканини итд.*)

вы́терп||еть, -лю, -ишь, -ят *сврш.* 1. претрпети, поднети; **~ боль** претрпети бол 2. издржати, уздржати се; **я не ~ел и сказа́л, что...** нисам издржао и рекао сам да...

вы́терт||ый, -ая, -ое 1. обрисан, утрт 2. изношен, излизан, похабан (*тканина итд.*)

вы́те||сать, -шу, -шешь, -шут; -санный *сврш.* истесати

вы́тесн||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. истиснути, изгурати, истерати; **~** *кого* **из о́череди** изгурати *кога* из реда 2. потиснути, заменити; **но́вая те́хника ~ила ста́рую** нова техника је заменила стару

вытесня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. истискивати, гурати, истеривати (*из реда итд.*) 2. потискивати, замењивати (*стару технику итд.*)

вытёсыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* тесати

вы́те||чь, -ку, -чешь, -кут; *прошл.* **-к, -кла, -кло** *сврш.* 1. истећи, исцурити; **вода́ ~кла из бо́чки** вода је исцурила из бурета 2. *фиг.* потећи, изаћи; **э́то реше́ние ~кло из предыду́щего** та одлука произилази из претходне

вытира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. брисати; **~ ру́ки** брисати руке 2. *разг.* трошити, излизивати, хабати (*тканину*)

вытира́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. брисати се, утирати се 2. *само 3. л. разг.* излизивати се, хабати се, трошити се (*о тканини итд.*)

вы́тк||ать, -у, -ешь, -ут; -анный *сврш.* 1. изаткати, саткати 2. уткати (*шару*)

вы́толка||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* изгурати, избацити; **~ в ше́ю** избацити наглавачке

вы́толкн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* изгурати, гурнути, избацити, истерати

вы́топ||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* 1. наложити, загрејати; **~ печь** наложити пећ; **~ ко́мнату** загрејати собу 2. истопити, растопити, извући топљењем; **~ са́ло** истопити сало

вы́топ||тать, -чу, -чешь, -чут; -танный *сврш.* 1. изгазити, утабати; **~ посе́вы** изгазити усеве 2. *нар.* запрљати гажењем (*под*)

вы́торг||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. разг.* 1. зарадити трговином (*новац*) 2. исценкати, постићи ценкањем; **~ това́р подеше́вле** ценкајући купити робу јефтиније

выторго́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. зарађивати трговином 2. постизати ценкањем

вы́точ||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* 1. истокарити, израдити на стругу 2. *нар.* наоштрити, набрусити (*нож*) ◊ **сло́вно ~енный** као изваjан (исклесан)

вы́трав||ить[1], **-лю, -ишь, -ят; -ленный** *сврш.* 1. отклонити, одстранити (*хемијским средствима*); **~ пя́тна** отклонити мрље 2. истребити, потаманити; **~ мыше́й** потаманити мишеве 3. гравирати (*шару, цртеж*) 4. опустошити, уништити (*усеве*) 5. истерати хајком (*звер из шуме*)

вы́трав||ить[2], **-лю, -ишь, -ят; -ленный** *сврш. пом.* попустити (*уже*)

вытра́влива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. отклањати, одстрањивати (*хемијским средствима*) 2. ис-

требљивати, таманити (*мишеве итд.*) 3. гравирати (*шару, цртеж*) 4. пустошити, уништавати (*усеве*) 5. истеривати хајком (*звер из шуме*)

вы́треб||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. разг.* 1. затражити; добити на захтев; **~ ну́жную спра́вку** затражити потребну потврду 2. позвати, наредити; присилити да дође; **~ свиде́теля в суд** присилити сведока да дође на суђење

вытрезви́тел||ь, -я *м* станица *ж* за трежњење пијаних

вы́трезв||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* истрезнити, растрезнити

вы́трезв||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* истрезнити се, растрезнити се

вытрезвля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* трезнити, истрежњавати

вытрезвля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* трезнити се, истрежњавати се

вытряса́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. трести, истресати 2. истресати, чистити (*тепих*)

вы́тря||сти, -су, -сешь, -сут; *прошл.* **-с, -сла, -сло; -сенный** *сврш.* 1. истрести; **~ муку́ из мешка́** истрести брашно из џака 2. истрести, очистити; **~ ковры́** истрести тепихе ◇ **~ карма́н** *разг.* испразнити џеп; **~ ду́шу** *из кого разг.* а) продрмати кости *коме* б) поплашити претњом *кога*

вытря́хива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* истресати

вы́тряхн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* истрести; **~ из карма́на** истрести из џепа

выту́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* истеривати, избацивати

вы́тур||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. нар.* истерати, избацити

выть, во́ю, во́ешь, во́ют *несврш.* 1. урлати; завијати, цвилети; **соба́ка во́ет** пас завија; **ве́тер во́ет** ветар завија 2. *нар.* ридати, кукати, лелекати

вытя́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. теглити, растезати, развлачити (*жицу*) 2. протезати, опружати (*руке, ноге*) 3. извлачити, вадити 4. извлачити, исисавати 5. *разг.* издржавати, подносити 6. *кого чем нар.* ударати, шибати, лупати

вытя́гива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* истезати се, развлачити се 2. *само 3. л.* простирати се, протезати се 3. издуживати се, расти (*о детету*) 4. истезати се, протезати се, пружати се (*на дивану*) 5. *разг.* усправљати се

вы́тяж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *само јд.* истезање *с*, растезање *с*; **~ про́волоки** истезање жице 2. екстракт *м*, исцедак *м*, извадак *м* ◇ **стоя́ть на ~ку** стајати »мирно«

вытяжн||о́й, -а́я, -о́е *струч.* 1. за растезање, за развлачење 2. који извлачи, који исисава; **~а́я труба́** цев за исисавање; **~ шкаф** издувна комора

вы́тянут||ый, -ая, -ое истегнут, протегнут, издужен ◇ **~ое лицо́** издужено лице (*од изненађења итд.*)

вы́тян||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* 1. истеглити, растеглити, развући; **~ ко́жу** истеглити кожу; **~ про́волоку** растегнути жицу 2. протегнути, испружити (*руке, ноге*) 3. извући, извадити 4. извући, исисати; **~ дым вентиля́цией** извући дим вентилацијом; **~ гной пла́стырем** извући гној фластером 5. *разг.* издржати, поднети; **он до́лго не ~ет** неће он дуго издржати 6. *кого чем нар.* ударити, лупити; **~ ло́шадь кнуто́м** ударити коња бичем ◇ **~** *из кого* **все жи́лы** *разг.* измучити *кога*

вы́тян||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* 1. *само 3. л.* истегнути се, развући се, растегнути се; **вя́заная ко́фта о́чень ~улась** плетена блуза се јако истегла; **рези́нка ~улась** ластиш се истеглио 2. *само 3. л.* простpети се; **дере́вня ~улась вдоль реки́** село се прострло дуж реке; **~ гусько́м** ићи један за другим 3. издужити се, израсти, порасти; **де́ти за ле́то ~улись** деца су порасла у току лета 4. истегнути се, протегнути се, испружити се; **~ на дива́не** испружити се на отоману 5. *разг.* усправити се; **~ в стру́нку** стати затегнуто ◇ **лицо́ у него́ ~улось** лице му се издужило (*од изненађења итд.*)

вы́у||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* 1. уловити, упецати; **~ щу́ку** упецати штуку 2. *нар.* извући, измамити; **~ де́ньги** *у кого* измамити новац *од кога;* **~ секре́т** *у кого* измамити тајну *од кога*

выу́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. ловити, пецати 2. *нар.* извлачити, измамљивати (*новац, тајну*)

вы́утюж||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* изгладити, испеглати; **~ брю́ки** испеглати панталоне

вы́ученик, -а *м чей, кого разг.* ученик

выу́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* учити, изучавати 2. *кого чему* учити, обучавати

выу́чива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *чему* учити се *чему*, учити *шта* 2. завршавати учење

вы́уч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* 1. *что* научити, изучити; **~ стихотворе́ние** научити песму 2. *кого чему* научити, обучити; **он ~ил меня́ пла́вать** научио ме је да пливам

вы́уч||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* 1. *чему* научити се *чему*, научити *шта*; **~ ру́сскому языку́** научити руски језик; **~ чита́ть** научити читати 2. завршити учење

вы́учк||а, -и *ж разг.* 1. обучавање *с*, школовање *с*; шегртовање *с*; **отда́ть на ~у** дати у шегрте 2. навика, вештина, практично искуство; **получи́ть хоро́шую ~у** добити добро практично искуство

выха́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* гајити, неговати 2. *кого* спасавати, неговати; **~ больно́го** неговати болесника

вы́хва||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш.* 1. *что у кого* истргнути, ишчупати *шта од кога*; **~ паке́т из рук** истргнути пакет из руку 2. извући, ишчупати; **~ са́блю** извући сабљу 3. *фиг. разг.* извући (*насумце*) 4. *нар.* изрезати, искројити (*много*)

выхва́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что у кого* трзати, чупати *шта од кога* 2. извлачити, чупати (*сабљу итд.*) 3. *фиг. разг.* извлачити (*насумце*) 4. *нар.* изрезивати, искрајати (*много*)

вы́хлоп, -а *м струч.* издув, испух; **~ мото́ра** издув мотора

выхлопн||о́й, -а́я, -о́е *струч.* издувни, испусни; **~ кла́пан** издувни вентил; **~а́я труба́** издувна цев; **~ы́е га́зы** издувни гасови

вы́хлопо||тать, -чу, -чешь, -чут; -танный *сврш.* испословати, постићи (*заузимањем, трчкарањем*)

вы́ход, -а *м* 1. излажење *с*, излаз 2. наступање *с*, појава *ж* (*на позорници*) 3. излаз; **стоя́ть у ~а** стајати код излаза; **запа́сный ~** резервни излаз 4. *фиг.* излаз, исход; **~ из положе́ния** излаз из ситуације; **одно́ ~а нет** има само један излаз 5. *струч.* принос, **но́рма ~а** норма приноса 6. *геол.* избијање *с*, пробијање *с* (*слојева*) ◇ **~ в свет** излазак из штампе (*о књизи*); **~ к мо́рю** излаз на море; **дать ~** *чему* дати одушка *чему*

вы́ход||ец, -ца *м* 1. досељеник, исељеник; емигрант; **~ из Гре́ции** досељеник из Грчке 2. *заст.* онај који води порекло из друге социјалне средине; **~ из крестья́н** пореклом сељак

вы́хо||дить[1], **-жу, -дишь, -дят; -женный** *сврш. что* обићи *шта,* проћи *кроз шта;* **~ все леса́** прокрстарити све шуме

вы́хо||дить[2], **-жу, -дишь, -дят; -женный** *сврш.* 1. *кого, что* одгајити, однеговати 2. *кого* спасти, однеговати, избавити; **~ ра́неного** однеговати рањеника

вых||оди́ть, -ожу́, -о́дишь, -о́дят *несврш.* 1. излазити (*пешке*); напуштати; **~ из дому** излазити из куће 2. излазити, ићи; **~ на прогу́лку** излазити (ићи) у шетњу; **~ на сце́ну** излазити на позорницу, наступати на позорници 3. *из чего* излазити *из чега,* губити *шта;* **~ из употребле́ния** излазити из употребе; **~ из терпе́ния** губити стрпљење; **~ из повинове́ния** отказивати послушност 4. *само 3. л.* излазити, појављивати се; **~ из печа́ти** излазити из штампе; **фильм ~о́дит на экра́ны** филм се почиње приказивати 5. излазити, испадати; успевати, полазити за руком 6. *само 3. л.* догађати се, дешавати се, испадати 7. *из кого, чего* излазити, постајати (*инжењер итд.*) 8. *из кого, чего* произилазити, потицати (*из народа итд.*) 9. *за кого* удавати се 10. *само 3. л.* нестајати, трошити се (*о новцу итд.*); истицати (*о времену*) 11. *само 3. л.* излазити, гледати, бити окренут (*о прозорима*) 12. **выхо́дит** *уметн. р. разг.* значи, дакле, према томе; **~о́дит, ты оши́бся** дакле ти си погрешио ◊ **~ за́муж** *за кого* удавати се *за кога;* **~ на пе́нсию** одлазити у пензију; **~ в отста́вку** пензионисати се (*о војном лицу*); **~ в свет** излазити из штампе (*о књизи*); **~ из берего́в** разливати се (*о реци*); **не ~ из головы́** не излазити из главе

вы́ход||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** испад *м*; **ребя́ческая ~** дечачки (детињасти) испад

выходн||о́й, -а́я, -о́е 1. излазни, за излаз; **~а́я дверь** излазна врата; **~о́е отве́рстие** излазни отвор 2. излазни, свечан, празнични; **~о́е пла́тье** свечана хаљина 3. слободан, не радни; **~ день** слободан дан; **он сего́дня ~** он данас има слободан дан 4. **выходн|о́й, -о́го** *м* слободан дан ◊ **~а́я роль** *поз.* споредна улога; **~о́е посо́бие** отпремнина; **~ы́е да́нные** *штамп.* подаци о књизи

выхола́щива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. шкопити, штројити, кастрирати 2. *фиг.* одузимати снагу, лишавати садржаја, сиромашити (*теорију итд.*)

вы́холенн||ый, -ая, -ое однегован

вы́хол||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* однеговати, одгајити; **~ коня́** одгајити коња

вы́холо||стить, -щу, -стишь, -стят; -щенный *сврш.* 1. ушкопити, кастрирати 2. *фиг.* одузети снагу, лишити садржаја, осиромашити; **~ иде́ю** осиромашити идеју

вы́хухол||ь, -я *м* и *ж* **-и** *зоол.* 1. бизамски штакор, десман 2. крзно *с* десмана

вы́царапа||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. изгрепсти, урезати; **~ гвоздём на́дпись на стене́** урезати ексером натпис на зиду 2. извадити, ископати ноктима; **~ глаза́** ископати очи 3. *фиг. разг.* једва добити, извући с тешком муком

выцара́пыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. урезивати 2. вадити, копати ноктима (*очи*) 3. *фиг. разг.* с муком добијати, извлачити

вы́цве||сти, -тет, -тут; *прошл.* **-л, -ла, -ло** *сврш.* избледети, изгубити боју, свежину боје; **мате́рия ~ла** материјал је изгубио боју

выцвета́||ть, -ет, -ют *несврш.* бледети, губити боју, свежину

вы́це||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* 1. исцедити; **~ вино́ из бо́чки** исцедити вино из бурета 2. *нар.* исцедити, полако попити

выце́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. цедити 2. *нар.* цедити, полако пити

вычека́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* жигосати, утискивати (*на метал*); ковати (*новац*)

вы́чекан||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* жигосати, утиснути (*на метал*); исковати (*новац*); **~ меда́ль** исковати медаљу

вычёркива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прецртавати, брисати

вы́черкн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* прецртати, избрисати; **~ из спи́ска** избрисати из списка; **~ две стро́чки** прецртати два ретка; **~ из па́мяти** избрисати из сећања

вы́черн||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* поцрнити, учинити црним (*обрве итд.*)

вы́черпа||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* исцрпсти; испразнити; **~ всю во́ду** исцрпсти сву воду

вычёрпыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* црпсти; испражњивати

вы́чер||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш.* нацртати, исцртати, нарисати; **~ план до́ма** нацртати план куће; **~ схе́му** нацртати шему

вычёрчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* цртати, исцртавати, рисати

вы́че||сать, -шу, -шешь, -шут; -санный *сврш.* 1. ишчешљати, очешљати (*косу*) 2. изгребенати (*лан*)

вы́ч||есть, -ту, -тешь, -тут; *прошл.* **-ел, -ла, -ло; -тенный** *сврш.* 1. одузети, одбити (*рачунањем*); **~ три из пяти́** одузети три од пет 2. одбити, задржати (*од суме*); **~ задо́лженность** одбити дуг

вычёсыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. ишчешљавати (*косу*) 2. гребенати (*лан*)

вы́чет, -а *м* 1. одбијање *с*; **произвести́ ~** одбити 2. одбитак; **небольшо́й ~** мали одбитак ◊ **за ~ом** *чего* осим *чега,* изузев *шта*

вычисле́ни||е, -я *с* 1. бројење, израчунавање, калкулација *ж*; **~ сто́имости** калкулација вредности 2. прорачун *м*

вычисли́тел||ь, -я *м* 1. рачуновођа, калкулант 2. машина *ж* за рачунање, рачунар

вычисли́тельн||ый, -ая, -ое 1. рачунски; **~ые опера́ции** рачунске радње; **~ая табли́ца** рачунска таблица 2. за рачунање, израчунавање; **~ая те́хника** рачунска техника

вы́числ||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* израчунати, прорачунати, обрачунати; **~ сто́имость постро́йки** израчунати вредност зграде

вычисля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* израчунавати, прорачунавати

вы́чи||стить, -щу, -стишь, -стят, -щенный *сврш.* очистити, ишчистити, ишчеткати, испрашити

вычита́емо||е, -го *с мат.* умањитељ *м*

вычита́ни||е, -я *с* одузимање, одбијање; **произвести́ ~** одузети, одбити; **знак ~я** знак одузимања

вы́чита||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. *разг.* прочитати, читањем дознати; **~ но́вость** прочитати новост 2. *струч.* прочитати, искориговати (*рукопис*)

вычита́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. одузимати, од-

бијати (*рачунањем*) 2. одбијати, задржавати (*од суме*)

вычи́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *разг.* прочитавати, читањем дознавати 2. *струч.* читати, кориговати (*рукопис*)

вычища́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* чистити, четкати, испрашивати

вы́чурно *прил.* извештачено, намештено, накинђурено, нацифрано; **говори́ть ~** говорити извештачено; **~ одева́ться** кинђурити се

вы́чурност||ь, -и *ж* извештаченост, намештеност, накинђуреност, нацифраност, китњастост; **~ сти́ля** китњастост стила

вы́чур||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но извештачен, намештен, накинђурен, китњаст

вы́шага||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* проћи, проходати; проћи равномерним корацима

выша́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* прелазити, ходати; ићи одмереним кораком

вышвы́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* избацивати, истеривати, протеривати

вы́швырн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш. разг.* избацити, истерати; **~** *что* **в окно́** избацити *шта* кроз прозор

вы́ше 1. *комп. од* **высо́кий** виши; **мой брат ~ меня́** мој брат је виши од мене 2. *комп. од* **высоко́** више, нагоре; **самолёт поднима́лся всё ~ и ~** авион се дизао све више и више 3. *прил.* горе, раније; **как ска́зано ~** као што је горе речено; **смотри́ ~** види горе (*у тексту*) 4. *предл. с ген.* изнад, преко; **температу́ра ~ нуля́** температура је изнад нуле; **быть ~ предрассу́дков** бити изнад предрасуда; **э́то ~ мои́х сил** то превазилази моје могућности; **э́то ~ моего́ понима́ния** то ја не могу да схватим

вы́шелуш||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* ољуштити; **~ зерно́** ољуштити зрно

вышестоя́щ||ий, -ая, -ее виши, претпостављени

вышеупомя́нут||ый, -ая, -ое горе наведени, споменути

вышиба́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. избијати, проваљивати (*врата*) 2. *фиг.* истеривати, избацивати (*непријатеља*)

вы́шиб||ить, -у, -ешь, -ут; -ленный *сврш. разг.* 1. избити, провалити; **~ дверь** избити врата; **~ из рук** избити из руку 2. *фиг.* истерати, избацити (*непријатеља*) ◇ **~ ду́шу (дух)** *из кого разг.* премлатити *кога* на мртво име; **~ дурь из головы́** *кому нар.* избити *коме* лудорије из главе

вышива́льн||ый, -ая, -ое за вез, везење; **~ая игла́** игла за везење

вышива́льщиц||а, -ы *ж* везиља

вышива́ни||е, -я *с* 1. везење 2. вез *м*

вышива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *на чём* вести вез 2. *чем* вести, украшавати везом

вы́шив||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* везење *с* 2. вез *м*; **ручна́я, маши́нная ~** ручни, машински вез; **пла́тье с ~кой** хаљина украшена везом

вышин||а́, -ы́ *ж* висина; **~о́й двена́дцать ме́тров** висок дванаест метара; **на ~е́** на висини

вы́шит||ый, -ая, -ое извезен; **~ воротни́к** извезена крагна

вы́ш||ить, -ью, -ьешь, -ьют; -итый *сврш.* 1. *на чём* извести вез; **~ узо́р на ковре́** извести шару на ћилиму 2. *чем* извести, украсити (*везом*)

вы́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. видиковац *м* (*на кући*) 2. кула; **наблюда́тельная ~** осматрачница; **сторожева́я ~** кула-стражара; **парашю́тная ~** падобранска кула; **бурова́я ~** бушачки торањ

вы́школ||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* измуштрати, дресирати, дисциплиновати

вы́шн||ий, -яя, -ее *заст. књиш.* 1. највиши, виши; **~яя си́ла** виша сила 2. **вы́шн|ий, -его** *м* вишњи, бог

вы́шу||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш. кого, что* исмејати, направити смешним

вышу́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что* исмејавати, правити смешним *кога, шта,* подсмевати се *коме*

вы́щерб||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. разг.* искрзати, ишкрбити

вы́щербленн||ый, -ая, -ое искрзан, ишкрбљен; шкрбав

вы́щип||ать, -лю, -лешь, -лют; -анный *сврш.* очупати, почупати, очерупати

выщи́пыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* чупати, черупати

вы́||я, -и *ж заст. песн.* врат *м*

вы́яв||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* 1. испољити, показати, очитовати; **~ свой спосо́бности** показати своје способности; **~ тала́нт** испољити таленат 2. открити; **~ недоста́тки в рабо́те** открити недостатке у раду

вы́яв||иться, -ится, -ятся *сврш.* испољити се, показати се; **~ились недоста́тки в рабо́те** показали су се пропусти у раду

выявля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. испољавати, показивати, очитовати (*таленат итд.*) 2. откривати (*недостатке итд.*)

выявля́||ться, -ется, -ются *несврш.* испољавати се, показивати се

выясне́ни||е, -я *с* разјашњавање, расветљавање

вы́ясн||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* разјаснити, расветлити, разбистрити; **я хочу́ э́то ~** хоћу да будем с тим начисто; **~ положе́ние** разјаснити стање

вы́ясн||иться, -ится, -ятся *сврш.* разјаснити се, расветлити се, испоставити се; **де́ло ~илось** ствар се разјаснила; **как ~илось** како се испоставило

выясня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* разјашњавати, расветљавати, разбистравати

выясня́||ться, -ется, -ются *несврш.* разјашњавати се, расветљавати се, испостављати се

вьетна́мск||ий, -ая, -ое вијетнамски

вьетна́мц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **вьетна́м|ец, -ца** *м* Вијетнамац; **вьетна́м|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Вијетнамка) Вијетнамци

вьюг||а, -и *ж* вејавица, мећава

вью́жно *прил. у функц. предик.* мећава је

вью́жн||ый, -ая, -ое: ~ая пого́да мећава

вьюк, -а́ *м* бреме *с*, терет, бала *ж*, бисага *ж*

вьюн, -а́ *м* 1. *зоол.* бркица *ж*, бркати чиков (*риба*) 2. *фиг. разг.* вртиреп, окретан човек, видра *ж*; **~о́м верте́ться** *около кого* улизивати се *коме*

вьюн||о́к, -ка́ *м бот.* попонац, ладолеж, пузавица *ж*

вьюч||ить, -у, -ишь, -ат *несврш.* товарити (*коња итд.*)

вью́чн||ый, -ая, -ое: ~ое живо́тное товарна животиња, теглећа марва; **~ое седло́** самар

вью́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** затварач *м*, лимена плочица за затварање димњака; кључ *м* (*на чунку пећи*)

вью́щ||ийся, -аяся, -ееся 1.: **~ееся расте́ние** биљка

пузавица **2.** коврџав, кудрав; **~неся во́лосы** коврџава коса

вя́жущ||ий, -ая, -ее 1. који стеже; трпак, опор; **~ вкус** опор укус **2.** *тех.* који везује (*цемент*)

вяз, -а *м бот.* бели брест

вяза́льн||ый, -ая, -ое за плетење, плетаћи; **~ые спи́цы** плетаће игле; **~ крючо́к** кукица, хеклица, хекнадла; **~ая маши́на** машина за плетење

вяза́льщик, -а *м* **1.** везач; **~ снопо́в** везач снопова **2.** плетилац

вяза́ни||е, -я *с* **1.** везање, везивање (*снопља*) **2.** плетење; плетиво

вяза́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** свежањ *м*, нарамак *м*, сноп *м*; котур *м*; **~ дров** нарамак дрва

вя́зан||ый, -ая, -ое плетен, исплетен; **~ая ко́фта** плетена, штрикана блуза

вяза́ть, вяжу́, вя́жешь, вя́жут *несврш.* **1.** *что* везивати, стезати; **~ снопы́** везивати снопове **2.** *кого* везивати; **~ разбо́йника** везивати разбојника **3.** плести, штрикати; кукичати; **~ носки́** плести чарапе **4.** *тех.* везивати, сједињавати; **~ кирпичи́ цеме́нтом** везивати цигле цементом; **~ брёвна** спаривати брвна **5.** *об. безл.* бити опор, трпак; **тани́н вя́жет** танин је опорог укуса ◊ **он лы́ка не вя́жет** *нар.* мртав је пијан

вяза́ться, вя́жется, вя́жутся *несврш. с чем разг.* слагати се *с чим*, одговарати *чему*, бити у складу *с чим*, ићи заједно *с чим*; **одно́ с други́м не вя́жется** не иде једно с другим; **его́ слова́ не вя́жутся с дела́ми** његове речи не одговарају поступцима

вя́зк||а, -и *ж* **1.** везивање *с*, везање *с*, увезивање *с* **2.** плетење *с*, штрикање *с*; **изде́лие ручно́й ~и** ствар од ручног плетења

вя́зк||ий, -ая, -ое; вя́зок, -ка́, -ко 1. лепљив; **~ая гли́на** лепљива глина; **~ие вещества́** лепљиве материје **2.** глибовит, блатњав, мочваран; **~ое дно** муљевито дно

вя́зкост||ь, -и *ж* **1.** лепљивост (*глине*) **2.** глибовитост, муљевитост (*пута итд.*)

вя́зн||уть, -у, -ешь, -ут; *прошл.* **вяз, вя́зла, вя́зло** *несврш.* **1.** заглибљивати се, упадати (*у снег, блато*); **колёса ~ут в грязи́** точкови упадају у блато; **~ в снегу́** тонути у снег **2.** *разг.* хватати се, лепити се

вяз||ь, -и *ж* лигатура

вя́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* **1.** лајати (*с времена на време*), пуштати глас **2.** говорити узалуд, лајати, блебетати; **не ~й!** не блебећи!

вя́лен||ый, -ая, -ое сушен на сунцу, ваздуху (*о риби, месу*); **~ое мя́со** пршут

вя́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *несврш.* сушити на сунцу, ваздуху (*рибу, месо*)

вя́л||иться, -ится, -ятся *несврш.* сушити се на сунцу, ваздуху (*о риби, месу*)

вя́ло *прил.* лабаво, малаксало, млитаво; апатично

вя́лост||ь, -и *ж* **1.** увелост (*цвећа*) **2.** лабавост, тромост, млитавост, малаксалост (*мишића*); апатичност

вя́л||ый, -ая, -ое; вял, -а, -о 1. увео (*цвеће*) **2.** лабав; тром, млитав, малаксао; апатичан; **~ая мы́шца** млитав мишић; **~ое настрое́ние** опуштеност

вя́н||уть, -у, -ешь, -ут; *прошл.* **-ул** *и* **вял, вя́ла, вя́ло** *несврш.* **1.** *само 3. л.* венути, сушити се; **цветы́ ~ут** цвеће вене **2.** *фиг.* венути, слабити, губити ведрину, свежину; малаксавати ◊ **у́ши ~ут** *разг.* одвратно је слушати

вя́щ||ий, -ая, -ее *заст. књиш.* већи, виши; јачи, снажнији; **для ~ей убеди́тельности** ради веће убедљивости

Г

габарди́н, -а *м текст.* габарден

габарди́нов||ый, -ая, -ое од габардена, габарденски

габари́т, -а *м* **1.** *тех.* габарит, спољна мера **2.** *жел.* товарни профил

габари́тн||ый, -ая, -ое габаритни

га́ванск||ий, -ая, -ое лучки, пристанишни

га́ван||ь, -и *ж* лука, пристаниште *с*

га́вка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* лајати

га́врик, -а *м нар.* пробисвет, лопужа

га́г||а, -и *ж зоол.* гавка (*поларна пловка*)

гага́р||а, -ы *ж зоол.* гњурац, *м*, ронац *м* (*птица*)

гага́р||ий, -ья, -ье гњурчев, рончев

гага́ч||ий, -ья, -ье који се односи на гавку; **~ пух** паперје од гавке

гад, -а *м* **1.** *об. мн.* **-ы, -ов** *зоол.* гмизавци **2.** *фиг. нар.* гад, подлац

гада́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** гатара, врачара

гада́льн||ый, -ая, -ое за гатање (*карте*)

гада́ни||е, -я *с* **1.** гатање, врачање **2.** нагађање, погађање, предсказање

гада́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. *само дужи обл.* за гатање (*карте*) **2.** несигуран, сумњив (*податак итд.*)

гада́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш* **1.** гатати, врачати; **~ на ка́ртах** гледати у карте **2.** *о чём и без обј. разг.* нагађати, претпостављати *шта* ◊ **~ на боба́х (на кофе́йной гу́ще)** нагађати, без основе очекивати; **не ду́мал, не ~л** није ни слутио

га́дин||а, -ы *ж презр.* гад *м*, рђа, поган

га́д||ить, га́жу, -ишь, -ят *несврш.* **1.** поганити (*о животињама*) **2.** *кому нар.* шкодити, пакостити

га́д||кий, -кая, -кое; -ок, -ка, -ко; *комп.* **га́же** гадан, одвратан, мрзак, ружан

га́дко, *комп.* **га́же** *прил.* **1.** одвратно, мрско, ружно **2.** *у функц. предик.* одвратно је, ружно је

гадли́во *прил.* гадљиво

гадли́вост||ь, -и *ж* гадљивост; одвратност, гнушање *с*

гадли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во гадљив

га́дост||ь, -и *ж* **1.** гадост, гнусоба **2.** пакост; **де́лать ~и** *кому* чинити пакости *коме*; **говори́ть ~и** говорити гадости

гадю́к||а, -и *ж* **1.** *зоол.* шарка, риђовка **2.** *фиг. нар.* гуја, змија

гадю́ч||ий, -ья, -ье 1. шаркин **2.** *фиг. нар.* гујин, змијски

га́ер, -а *м заст.* лакрдијаш, комедијаш, пајац

га́ерннча||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* лакрдијашити, циркузирати се

га́ечн||ый, -ая, -ое завртањски, матични; **~ ключ** матични кључ

га́же *в.* **га́дкий, га́дко**

газ [1], **-а (-у)** *м* **1.** гас, плин; **углеки́слый ~** угљен-диоксид; **боло́тный ~** барски гас, метан; **гремý́чий ~** праскавац; **свети́льный ~** светлећи гас; **удý́шливый ~** загушљиви гас **2.** *мн.* **-ы, -ов** *мед.* гасови, ветрови ◊ **дать ~** дати гас, повећати брзину; **сба́вить ~** смањити брзину

газ [2], **-а** *м текст.* газа *ж*, копрена *ж*
газан||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. нар.* дати гас, повећати брзину
газа́ци||я, -и *ж струч.* газирање *с*
газго́льдер, -а *м струч.* гасометар, резервоар за гас
газе́л||ь, -и *ж* газела
газе́т||а, -ы *ж* новине *мн. ж*, лист *м*; **ежедне́вная ~** дневни лист; **стенна́я ~** зидне новине
газе́тн||ый, -ая, -ое новински; **~ кио́ск** киоск за продају штампе; **~ая бума́га** новинска хартија ◇ **~ая у́тка** новинарска патка
газе́тчик, -а *м* 1. *разг.* новинар, сарадник листа 2. *заст.* продавац новина, колпортер
га́зик, -а *м разг.* газик (*лаки теренски аутомобил*)
газиро́ванн||ый, -ая, -ое газиран; **~ая вода́** сода-вода
газир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. струч.* газирати
газиро́вк||а, -и *ж* 1. *струч.* газирање *с* 2. *разг.* сода-вода
газифика́ци||я, -и *ж* 1. *чего* увођење *с* гаса, плина 2. газификација
газифици́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. что* 1. увести/уводити гас, плин *у шта* 2. газифицирати; **~ у́голь** газифицирати угаљ
газ||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. нар.* давати гас, повећавати брзину
газовщи́к, -а́ *м* радник у плинари; радник на ремонту и поправци плинских уређаја
га́зов||ый [1], **-ая, -ое** гасни, плински; **~ая сва́рка** плинско заваривање; **~ая плита́** плински штедњак; **~ счётчик** гасомер; **~ое отопле́ние** пленско грејање
га́зов||ый [2], **-ая, -ое** *текст.* од газе, од копрене
газогенера́тор, -а *м тех.* гасогенератор
газогенера́торн||ый, -ая, -ое гасогенераторски
газоли́н, -а *м хем.* газолин
газоли́нов||ый, -ая, -ое газолински, од газолина
газоме́р, -а *м* гасомер, плиномер
газо́н, -а *м* травњак
газонепроница́е||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо непропустљив за гас, плин, гасодржив
газоно́сн||ый, -ая, -ое *геол.* гасоносни, богат природним гасом, плином; **~ пласт** наслаге са гасом
газообме́н, -а *м биол.* измена *ж* гасова
газообра́зн||ый, -ая, -ое гасовит; **~ое состоя́ние** гасовито стање
газопрово́д, -а *м* гасовод, плиновод
газопрово́дн||ый, -ая, -ое гасоводни, плиноводни
газоубе́жищ||е, -а *с војн.* склониште од бојних отрова
газохрани́лищ||е, -а *с* гасни, плински резервоар
гайдама́к, -а *м ист.* 1. украјински бунтовник против пољских спахија (*у XVII—XVIII в.*) 2. контрареволуционар (*у Украјини за време грађанског рата*)
гайду́к, -а́ *м* 1. *ист.* хајдук 2. парадни спахијски лакеј
га́йк||а, -и *ж, ген. мн.* **га́ек** навртка, матица ◇ **зави́нчивать (закру́чивать) ~и** притезати узде
гаймори́т, -а *м мед.* запаљење *с* синуса
га́йморов: ~а по́лость *анат.* синусна шупљина
гак, -а *м разг.* вишак, добитак; **два киломе́тра с ~ом** више од два километра
гала́ктик||а, -и *ж астр.* галаксија, галактика
галакти́ческ||ий, -ая, -ое *астр.* галактички; **~ие тума́нности** галактичке маглине
галантере́йн||ый, -ая, -ое галантеријски; **~ые това́ры** галантеријска роба; **~ магази́н** галантерија, продавница галантеријске робе
галантере́||я, -и *ж* галантерија
гала́нтност||ь, -и *ж* галантност, учтивост
гала́нт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но галантан, учтив
галдёж, галдежа́ *м нар.* галама *ж*, ларма *ж*, бука *ж*
галд||е́ть, *1. л. јд. се не употр.*, **-и́шь, -я́т** *несврш. нар.* галамити, лармати, дизати буку
гале́р||а, - ы *ж заст.* галија
галере́||я, -и *ж* галерија; **карти́нная ~** уметничка галерија
галёр||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* горња галерија (*у позоришту*); **сиде́ть на ~ке** седети на горњој галерији
гале́рн||ый, -ая, -ое *заст.* галијски
гале́т||а, -ы *ж* морнарски двопек, галета
га́лечн||ый, -ая, -ое шљунчани, прекривен шљунком
галимать||я́, -и́ *ж разг.* галиматијас *м*, бесмислица
галифе́ *непром. мн.* панталоне *мн. ж* за јахање
га́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** чавка
галло́н, -а *м* галон (*јединица за мерење течности и жита у Енглеској равна 4,5 л*)
га́лл||ы, -ов *мн.* (*јд.* **галл, -а** *м*) 1. *ист.* гали 2. *књиш. заст.* Французи
галлюцинато́рн||ый, -ая, -ое *мед.* халуцинантан; **~ое состоя́ние** халуцинантно стање
галлюцина́ци||я, -и *ж* халуцинација
галлюцини́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* халуцинирати
гало́п, -а *м* 1. галоп; **скака́ть ~ом** јурити у галопу; **подня́ть ло́шадь в ~** потерати коња у галоп 2. галоп (*плес*)
галопи́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* јахати у галопу
га́лоч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** квачица; **поста́вить ~ку** обележити квачицом ◇ **для ~ки** формалности ради
гало́||ши, -ш *мн.* (*јд.* **гало́ш||а, -и** *ж*) каљаче ◇ **сесть в ~шу** *разг.* обрукати се
гало́шн||ый, -ая, -ое који се односи на каљаче
га́лстук, -а *м* кравата *ж*; **завяза́ть ~** везати кравату; **пионе́рский ~** пионирска марама ◇ **заложи́ть за ~** *шаљ.* цугнути
га́лстучн||ый, -ая, -ое који се односи на кравату
галу́н, -а́ *м* галон, ширит
галу́ш||ки, -ек *мн.* (*јд.* **галу́шк||а, -и** *ж*) *кув.* ваљушке
галч||о́нок, -о́нка *м, мн.* **-а́та, -а́т** птић чавке
гальваниза́ци||я, -и *ж* галванизација
гальванизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* галванизирати
гальвани́ческ||ий, -ая, -ое галвански; **~ие элеме́нты** галвански елементи
гальванопла́стик||а, -и *ж* галванопластика
га́льк||а, -и *ж, ген. мн.* **га́лек** 1. облутак *м*, каменчић *м* 2. *зб.* шљунак *м*; **морска́я ~** морски шљунак
гам, -а (-у) *м разг.* жагор, граја *ж*; врева *ж*; **шум и ~** паклена галама
гама́к, -а́ *м* лежаљка *ж*, мрежа *ж* за лежање
гама́||ши, -ш *мн.* (*јд.* **гама́ш||а, -и** *ж*) гамаш(н)е
гамби́т, -а *м шах.* гамбит; **фе́рзевый ~** дамин гамбит
га́мм||а [1], **-ы** *ж* 1. *муз.* скала, гама 2. *фиг.* гама, низ *м*; **~ кра́сок** гама боја

гáмм||а[2], **-ы** *ж* гама (*слово*) ◇ **~-излучéние** *физ.* гама-зрачење; **~-лучú** *физ.* гама-зраци

гáмма-глобулúн, -а *м мед., биол.* гама-глобулин, фракција *ж* крвних беланчевина

гангрéн||а, -ы *ж мед.* гангрена

гангренóзн||ый, -ая, -ое гангренозан

гáнгстер, -а *м* гангстер

гáнгстерск||ий, -ая, -ое гангстерски

гандбóл, -а *м спорт.* рукомет

гандболúст, -а *м* рукометаш

гандбóльн||ый, -ая, -ое рукометашки

гантéл||и, -ей *мн.* (*јд.* **гантéл|ь, -и** *ж*) гимнастички тегови

гарáж, -á *м* гаража *ж*

гарáжн||ый, -ая, -ое гаражни

гарантúйн||ый, -ая, -ое гарантни; **~ ремóнт** поправка (сервис) у гарантном року; **~ое письмó** гарантно писмо

гарантúр||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* 1. гарантирати, гарантовати, зајамчити/јамчити 2. *кого, что от чего књиш.* заштитити/штитити, осигурати/осигуравати

гарáнти||я, -и *ж* гаранција; јемство *с*; **часы́ с ~ей** сат са гаранцијом

гардемарúн, -а *м ист.* питомац поморске академије (*у Русији пре револуције*)

гардерóб, -а *м* 1. орман за одело 2. гардероба *ж* (*просторија*) 3. гардероба *ж* (*одећа*); **обновúть свой ~** обновити своју гардеробу

гардерóбн||ая, -ой *ж заст.* гардероба (*просторија*)

гардерóбн||ый, -ая, -ое гардеробни

гардерóбщик, -а *м* гардеробер

гардерóбщиц||а, -ы *ж* гардероберка

гардúн||а, -ы *ж* прозорска завеса

гардúнн||ый, -ая, -ое који се односи на завесу; **~ая ткань** тканина за завесе

гарев||óй, -áя, -óе, *и* **гáрев||ый, -ая, -ое** посут шљаком; **~ая дорóжка** *спорт.* атлетска стаза

гарéм, -а *м* харем

гарéмн||ый, -ая, -ое харемски

гáрка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* гракати, дерати се

гáркн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. нар.* гракнути, повикати

гармонизáци||я, -и *ж муз.* хармонизација

гармонизúр||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. муз.* хармонизирати

гармóник||а, -и *ж* хармоника-дугметара ◇ **губнáя ~** усна хармоника

гармонúр||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. с чем* хармонирати, бити у складу

гармонúст, -а *м* хармоникаш

гармонúческ||ий, -ая, -ое 1. *муз.* хармонијски, хармонски 2. хармоничан, складан; **~ое развúтие** хармоничан развој

гармонúчно *прил.* хармонично, складно

гармонúчност||ь, -и *ж* хармоничност, складност

гармонúч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. хармоничан, благозвучан, милозвучан; **~ные звýки** хармонични звуци 2. складан, хармоничан; **~ные крáски** складне боје

гармóни||я, -и *ж* 1. *муз.* хармонија, наука о хармонији 2. складност, хармонија; **~ звýков** хармонија звукова; **~ интерéсов** подударност интереса

гармóн||ь, -и *ж разг.* хармоника-дугметара

гармóш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* хармоника-дугметара ◇ **сапогú ~кой** чизме са наборима

гарнизóн, -а *м* гарнизон

гарнизóнн||ый, -ая, -ое гарнизонски

гарнúр, -а *м кув.* гарнирунг; **овощнóй ~** гарнирунг од поврћа

гарнитýр, -а *м* гарнитура *ж*, комплет; **мéбельный ~** гарнитура намештаја

гарпýн, -á *м* харпун, бодва *ж*

гарпунёр, -а *м* харпунар, бацач харпуна

гарпýнн||ый, -ая, -ое харпунски; **~ая пýшка** топ за избацивање харпуна

гáрус, -а *м текст.* вуница *ж* (*за везење и плетење*)

гарц||евáть, -ýю, -ýешь, -ýют *несврш.* поигравати на коњу

гар||ь, -и *ж* 1. паљевина; **пáхнет ~ью** заудара на паљевину 2. шљака; **посы́пать дорóжки ~ью** посути стазе шљаком 3. згариште *с* (*у шуми*)

гасúть, гашý, гáсишь, гáсят *несврш.* 1. гасити; **~ свéчку** гасити свећу; **~ лáмпу** гасити лампу 2. смањивати; **~ звук** смањивати звук; **~ скóрость** смањивати брзину 3. анулирати; **~ долгú** анулирати дугове 4. поништавати, жигосати; **~ почтóвую мáрку** поништавати поштанску марку 5. *фиг.* потискивати, гушити; **~ твóрческие поры́вы** гушити стваралачке полете ◇ **~ úзвесть** гасити креч

гáс||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **гас** *и* **-нул, -ла, -ло** *несврш.* гасити се; **огóнь ~нет** ватра се гаси; **звёзды ~нут** звезде се гасе

гастрúт, -а *м мед.* гастритис

гастролёр, -а *м* 1. глумац на гостовању 2. *фиг. ирон.* птица-селица (*несавестан радник који непрестано мења радно место*)

гастрóл||и, -ей *мн.* (*јд.* **гастрóл||ь, -и** *ж*) гостовање *с* (*глумаца*); турнеја *ж*; **приглас́ить на ~** позвати на гостовање

гастролúр||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. наступати као гост, гостовати 2. *фиг. ирон.* непрестано мењати радно место

гастрóльн||ый, -ая, -ое који се односи на гостовање; **~ая поéздка** турнеја

гастронóм, -а *м* 1. гастроном, гурман, сладокусац 2. деликатесна радња

гастрономúческ||ий, -ая, -ое гурмански, гастрономски

гастронóми|я, -и *ж* 1. гастрономија 2. деликатеси *мн. м*

гат||úть, гачý, -úшь, -я́т *несврш. струч.* градити пут, насип од стабала и грања (*на мочварном земљишту*)

гат||ь, -и *ж* насип *м* (*на мочварном земљишту*)

гáубиц||а, -ы *ж војн.* хаубица

гауптвáхт||а, -ы *ж* 1. војни притвор 2. *заст.* стражарница

гашён||ый, -ая, -ое гашен; **~ая úзвесть** гашени креч

гашéт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *војн.* полуга за ороз, окидач

гашúш, -а *м* хашиш; **курúть ~** пушити хашиш

гáшник, -а *м нар.* учкур, гаћник

гáщива||ть, *само прошл.* **-л, -ла, -ло** *несврш. разг.* остајати подуже у гостима

гвалт, -а *м разг.* вика *ж*, галама *ж*, ларма *ж*; **поднять ~** дићи галаму

гвардé||ец, -йца *м* гардист(а)

гвардéйск||ий, -ая, -ое гардијски

гва́рди||я, -и *ж војн.* гарда ◇ **Кра́сная ~** *ист.* Црвена гарда; **Бе́лая ~** *ист.* Бела гарда

гвозди́к||а[1], **-и** *ж* каранфил *м*

гвозди́к||а[2], **-и** *ж* каранфилић *м*, клинчић *м (зачин)*

гвозди́льн||ый, -ая, -ое за израду ексера (*машина, фабрика*)

гвозд||и́ть, *1 л. јд. се не употр.*, **-и́шь, -я́т** *несврш. нар.* тући, ударати, млатити

гвозди́чн||ый[1], **-ая, -ое** који се односи на каранфил

гвозди́чн||ый[2], **-ая, -ое** који се односи на каранфилић

гвозд||ь, -я́ *м, мн.* **-и, -е́й** ексер, клинац, чавао; **заби́ть ~** закуцати ексер; **приби́ть ~я́ми** закуцати ексерима; **шля́пка ~я́** глава ексера ◇ **~ програ́ммы** главна тачка у програму; **и никаки́х ~е́й!** *нар.* и готово!, без поговора!

где[1] *прил.* 1. где; **~ вы рабо́таете?** где радите?; **я не по́мню, ~ ви́дел э́того челове́ка** не сећам се, где сам видео тог човека 2. *нар.* негде; **мо́жет, ~ и встре́тимся** можда ћемо се негде срести

где[2] *речца* (*об. са* **уж, там, тут**) куд, откуд, зар; **~ ему́ поня́ть** зар он да разуме; **~ там!** ма какви! ◇ **~ ни на есть** *разг.* било где

где́-либо *прил.* ма где, где било

где́-нибудь *прил.* ма где, где било, негде

где́-то *прил.* негде

гегемо́н, -а *м* хегемон

гегемони́стск||ий, -ая, -ое хегемонистички

гегемо́ни||я, -и *ж* хегемонија, превласт

гее́нн||а, -ы *ж рел.* пакао *м*; **~ о́гненная** пакао

ге́йзер, -а *м* гејзир, гејзер

ге́йш||а, -и *ж* гејша

гекза́метр, -а *м књиж.* хексаметар

гекта́р, -а *м* хектар

гекто́граф, -а *м* хектограф

гектографи́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* умножавати на хектографу

гектографи́ческ||ий, -ая, -ое хектографски

гектоли́тр, -а *м* хектолитар

ге́ли||й, -я *м хем.* хелиј(ум)

гелиоте́хник||а, -и *ж* хелиотехника

гелиотро́п, -а *м* 1. *бот.* сунчац 2. *мин.* хелиотроп (*врста калцедона*)

гемато́м||а, -ы *ж мед.* хематом *м*

ге́мм||а, -ы *ж* гема

гемоглоби́н, -а *м мед.* хемоглобин

геморроида́льн||ый, -ая, -ое *мед.* хемороидан

геморро́||й, -я *м мед.* хемороиди *мн. м*

гемофили́||я, -и *ж мед.* хемофилија

генеалоги́ческ||ий, -ая, -ое генеалошки, родословни

генеало́ги||я, -и *ж* генеалогија, родословље *с*

ге́незис, -а *м књиш.* генеза *ж*

генера́л, -а *м* генерал; **~-майо́р** генерал-мајор; **~-лейтена́нт** генерал-лајтнант; **~ а́рмии** генерал армије

генера́л-губерна́тор, -а *м ист.* генерални гувернер (*војно-административни управитељ губерније у Русији пре револуције*)

генера́льск||ий, -ая, -ое генералски

генерали́ссимус, -а *м* генералисимус

генералите́т, -а *м* генералитет

генера́льн||ый, -ая, -ое 1. генерални, основни, главни; **~ая ли́ния разви́тия** главни правац развоја; **~ секрета́рь** генерални секретар 2. генерални, темељит, општи; **~ план реконстру́кции** генерални план реконструкције; **~ая убо́рка** велико спремање (*стана*) ◇ **~ штаб** генерални штаб; **~ая репети́ция** генерална проба; **~ое сраже́ние** одлучујућа битка

генера́тор, -а *м тех.* генератор; **~ переме́нного то́ка** генератор наизменичне струје

генера́торн||ый, -ая, -ое генераторски

гене́тик, -а *м* генетичар

гене́тик||а, -и *ж* генетика

генети́ческ||ий, -ая, -ое генетски, генетички; **~ая связь** генетичка веза

гениа́льност||ь, -и *ж* генијалност

гениа́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно генијалан

ге́ни||й, -я *м* 1. генијⅇ(е), генијалност *ж* 2. генij(е), генијалан човек 3. *мит.* дух, божанство *с*, генij(е) ◇ **до́брый ~** добри геније, добри дух; **злой ~** зао геније, зао дух

геноци́д, -а *м правн.* геноцид

геншта́б, -а *м* (**генера́льный штаб**) генерални штаб

ге́н||ы, -ов *мн.* (*јд.* **ген, -а** *м*) гени

гео́граф, -а *м* географ

географи́ческ||ий, -ая, -ое географски

геогра́фи||я, -и *ж* географија; **физи́ческая ~** физичка географија; **~ расте́ний** географија биља

геодези́ст, -а *м* геодет(а)

геодези́ческ||ий, -ая, -ое геодетски; **~ая съёмка** геодетско снимање (*земљишта*)

геоде́зи||я, -и *ж* геодезија

гео́лог, -а *м* геолог

геологи́ческ||ий, -ая, -ое геолошки

геоло́ги||я, -и *ж* геологија

геологоразве́дк||а, -и *ж* геолошко истраживање

геологоразве́дочн||ый, -ая, -ое геолошко-истраживачки; **~ые рабо́ты** геолошко-истраживачки радови

гео́метр, -а *м* стручњак за геометрију, познавалац геометрије

геометри́ческ||ий, -ая, -ое геометријски

геоме́три||я, -и *ж* геометрија

георги́н, -а *м бот.* георгина *ж*, далија *ж*

геофи́зик||а, -и *ж* геофизика

геохи́ми||я, -и *ж* геохемија

геоцентри́ческ||ий, -ая, -ое геоцентрички, геоцентричан

гепа́рд, -а *м зоол.* гепард

гепа́рдов||ый, -ая, -ое гепардски

гера́льдик|а, -и *ж* хералдика

гера́ниев||ый, -ая, -ое од геранијума; **~ое ма́сло** уље од геранијума

гера́н||ь, -и *ж бот.* 1. геранij(ум) *м* 2. пеларгонија

герб, -а́ *м* грб; **госуда́рственный ~** државни грб

герба́ри||й, -я *м* хербариj(ум)

гербици́дн||ый, -ая, -ое хербицидни

гербици́д||ы, -ов *мн.* (*јд.* **гербици́д, -а** *м*) *хем.* хербициди

ге́рбов||ый, -ая, -ое 1. који се односи на грб; са грбом; **~ая печа́ть** штамбиљ са грбом; **~ая бума́га** папир са утиснутим грбом 2. таксен; **~ая ма́рка** таксена марка; **~ сбор** државна такса

геркуле́с, -а *м* 1. херкул(ес), џин 2. овсене пахуљице

геркуле́совск||ий, -ая, -ое херкулески, џиновски; **~ое телосложе́ние** џиновска телесна грађа

геркуле́сов||ый, -ая, -ое који се односи на овсене пахуљице; **~ая ка́ша** каша од овсених пахуљица

германиза́ци||я, -и *ж* германизација

германизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* германизирати, германизовати

германск||ий, -ая, -ое 1. *лингв.* германски; **~ие языки** германски језици 2. *ист.* немачки

гермафродит, -а *м* хермафродит, хермафродита *ж*

гермафродитизм, -а *м* хермафродитизам

герметизир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* херметизовати, инкапсулирати

герметичност||ь, -и *ж* херметичност

герметическ||ий, -ая, -ое херметички, херметичан

героизм, -а *м* хероизам, херојство *с*, јунаштво *с*

героик||а, -и *ж* хероизам *м*, херонка; **~ труда** хероизам рада

героин, -а *м* хероин

героин||я, -и *ж* јунакиња, хероина ◊ **мать-~** мајка-јунакиња (*почасно звање у СССР за мајку која је одгајила најмање десеторо деце*)

геройческ||ий, -ая, -ое херојски, јуначки; храбар; **~ подвиг** херојски подвиг; **~ие усилия** херојски напори

геро||й, -я *м* херој, јунак; **~ романа** јунак романа; **пасть смертью ~я** погинути јуначком смрћу ◊ **Герой Советского Союза** Херој Совјетског Савеза; **Герой Социалистического Труда** Јунак Социјалистичког Рада (*почасна звања у СССР*); **город-~** град херој

геройски *прил.* херојски, јуначки

геройск||ий, -ая, -ое херојски, јуначки

геройств||о, -а *с* јунаштво, херојство, хероизам *м*

герольд, -а *м ист.* херолд, гласник, поклисар

герцог, -а *м* херцег, војвода

герцогин||я, -и *ж* херцегиња, војвоткиња

герцогск||ий, -ая, -ое херцешки, војводски

герцогств||о, -а *с* херцештво, војводство

гестапо *непром. с* Гестапо *м*

гестапов||ец, -ца *м* гестаповац

гетер||а, -ы *ж* хетера

гетерогенн||ый, -ая, -ое *књиш.* хетероген, разнородан

гетман, -а *м ист.* хетман

гетманск||ий, -ая, -ое *ист.* хетмански

гетманств||о, -а *с ист.* хетманство

гет||ры, -р *мн.* (*јд.* **гетр|а, -ы** *ж*) гамашне

гетто *непром. с* гето *м*

гиацинт, -а *м бот.* зумбул

гиацинтов||ый, -ая, -ое зумбулни, који се односи на зумбул

гибел||ь[1], **-и** *ж* пропаст, погибија, уништење *с*; **обречь на ~** осудити на пропаст; **на краю ~и** на рубу пропасти

гибел||ь[2], **-и** *ж разг. у функц. предик.* гомила, маса, мноштво *с*; **там ~ комаров** тамо је маса комараца

гибел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно погибељан, погубан, убитачан

гиб||кий, -кая, -кое; -ок, -ка, -ко 1. гибак, витак, савитљив, еластичан 2. *фиг.* гибак, еластичан, прилагодљив; **~кая политика** еластична политика; **~ ум** хитра памет

гибко *прил.* 1. гипко, витко 2. *фиг.* гипко, окретно, еластично

гибкост||ь, -и *ж* 1. гипкост, савитљивост, еластичност 2. *фиг.* гипкост, еластичност, прилагодљивост

гибл||ый, -ая, -ое *нар.* безнадежан, погубан; **~ое место** уклето место ◊ **~ое дело** пропала ствар

гиб||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **гиб** *и* **-нул, -ла, -ло** *несврш.* 1. гинути (*у борби*) 2. пропадати, страдати; **растения ~нут от мороза** биљке страдају од мраза

гибрид, -а *м* хибрид

гибридизаци||я, -и *ж* хибридизација; **вегетативная ~** вегетативна хибридизација, вегетативно укрштање

гибридн||ый, -ая, -ое хибридан

гигант, -а *м* гигант, горостас, џин, див; **завод-~** гигантска фабрика

гигантск||ий, -ая, -ое гигантски, џиновски, колосалан; **~ие размеры** колосални размери ◊ **~ие шаги** *спорт.* круготрк

гигиен||а, -ы *ж* хигијена; **~ труда** хигијена рада

гигиенист, -а *м* хигијеничар, лекар специјалиста за хигијену

гигиеническ||ий, -ая, -ое хигијенски; **~ие правила** правила хигијене

гигиенич||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но хигијенски; **~ная одежда** хигијенска одећа

гигроскопическ||ий, -ая, -ое хигроскопан, који упија влагу

гигроскопичност||ь, -и *ж* хигроскопност

гигроскопич||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но хигроскопан

гид, -а *м* 1. водич 2. *заст.* водич (*књига*)

гидр||а, -ы *ж* 1. *мит.* хидра 2. *зоол.* хидра, слатководни полип

гидравлик||а, -и *ж* хидраулика

гидравлическ||ий, -ая, -ое хидрауличан; **~ пресс** хидраулична преса

гидрографическ||ий, -ая, -ое хидрографски

гидрографи||я, -и *ж* хидрографија

гидродинамик||а, -и *ж* хидродинамика

гидролиз, -а *м хем.* хидролиза *ж*

гидролизн||ый, -ая, -ое који се односи на хидролизу

гидрологическ||ий, -ая, -ое хидролошки

гидролог, -а *м* хидролог

гидрологи||я, -и *ж* хидрологија

гидрометеослужб||а, -ы *ж* хидрометеоролошка служба

гидрометрическ||ий, -ая, -ое хидрометријски; **~ие приборы** хидрометријска опрема

гидросамолёт, -а *м* хидроавион

гидростанци||я, -и *ж* хидроцентрала, хидроелектрана

гидротехник||а, -и *ж* хидротехника

гидротехническ||ий, -ая, -ое хидротехнички

гидроуз||ел, -ла *м* хидрочвор

гидроэлектростанци||я, -и *ж* хидроцентрала, хидроелектрана

гидроэнергетик||а, -и *ж* хидроенергетика

гиен||а, -ы *ж зоол.* хијена

гик, -а *м разг.* узвикивање *с*, поклич *м*

гика||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* узвикивати, вриштати, кликтати

гикн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. разг.* узвикнути, врснути, кликнути

гил||ь, -и *ж разг. заст.* глупост, бесмислица

гильди||я, -и *ж* 1. гилда, еснаф *м* 2. разред *м* трговачког сталежа (*у Русији пре револуције*)

гильз||а, -ы *ж* 1. чаура (*метка*) 2. писак *м* цигарете, туљак *м*

гильотин||а, -ы *ж* гиљотина

гильотинир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* гиљотинирати

гимн, -а *м* химна *ж*

гимназист, -а *м* гимназијалац

гимназист||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** гимназијалка

гимназическ||ий, -ая, -ое гимназијски

гимна́зи||я, -и *ж* гимназија
гимна́ст, -а *м* гимнастичар
гимнастёр||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** војничка блуза
гимна́стик||а, -и *ж* гимнастика; **худо́жественная ~** уметничка гимнастика; **лече́бная ~** медицинска гимнастика; **ритми́ческая ~** аеробик; **де́лать у́треннюю ~у** радити гимнастику ујутро
гимнасти́ческ||ий, -ая, -ое гимнастички; **~ие упражне́ния** гимнастичке вежбе
гимна́ст||ка, -ки *ж. ген. мн.* **-ок** гимнастичарка
гинеко́лог, -а *м* гинеколог
гинекологи́ческ||ий, -ая, -ое гинеколошки
гинеколо́ги||я, -и *ж* гинекологија
гипе́рбол||а [1], **-ы** *ж* *књиж.* хипербола, преувеличавање *с*
гипе́рбол||а [2], **-ы** *ж* *мат.* хипербола
гиперболи́ческ||ий [1], **-ая, -ое** *књиж.* хиперболичан, преувеличан
гиперболи́ческ||ий [2], **-ая, -ое** *мат.* хиперболичан
гиперто́ник, -а *м* хипертоничар
гипертони́ческ||ий, -ая, -ое хипертонски
гипертони́||я, -и *ж* *мед.* хипертонија, повећан крвни притисак
гипертрофи́рованн||ый, -ая, -ое хипертрофиран
гипертрофи́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. и несврш.* хипертрофирати се
гипертрофи́||я, -и *ж* хипертрофија
гипно́з, -а *м* хипноза *ж*
гипнотизёр, -а *м* хипнотизер, хипнотист(а)
гипнотизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* хипнотисати, хипнотизирати
гипноти́ческ||ий, -ая, -ое хипнотичан
гипо́тез||а, -ы *ж* хипотеза, претпоставка
гипотену́з||а, -ы *ж* *мат.* хипотенуза
гипотерми́||я, -и *ж* *мед.* хипотермија
гипотети́ческ||ий, -ая, -ое хипотетички
гипотети́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но хипотетичан
гипотони́||я, -и *ж* *мед.* хипотонија, снижен крвни притисак
гипо́физ, -а *м* *анат.* хипофиза *ж*
гиппопота́м, -а *м* *зоол.* нилски коњ, хипопотам
гипс, -а *м* **1.** гипс, садра *ж* **2.** скулптура *ж* од гипса **3.** *мед.* завој *м* од гипса; **наложи́ть ~** ставити завој од гипса
ги́псов||ый, -ая, -ое гипсан; **~ая повя́зка** завој од гипса
гипю́р, -а *м* *текст.* чипка *ж* са рељефним дезеном
гиреви́к, -а́ *м* *спорт.* дизач тегова
гирля́нд||а, -ы *ж* гирланда, венац *м* от лишћа и цвећа
гироско́п, -а *м* жироскоп
гироскопи́ческ||ий, -ая, -ое жироскопски
ги́р||я, -и *ж* **1.** тег *м*, утег *м*; **стенны́е часы́ с ~ями** сат са теговима **2.** *спорт.* тег *м*; **поднима́ть ~и** дизати тегове
гистологи́ческ||ий, -ая, -ое хистолошки
гистоло́ги||я, -и *ж* хистологија
гита́р||а, -ы *ж* гитара
гитари́ст, -а *м* гитарист(а)
гитлери́зм, -а *м* хитлеризам
ги́тлеров||ец, -ца *м* хитлеровац
ги́тлеровск||ий, -ая, -ое хитлеровски
ги́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** циг *м* (*чамац*)
глав||а́ [1], **-ы́** *ж, мн.* **гла́вы, глав 1.** *заст. свеч.* глава **2.** *чего* глава, шеф *м*, руководилац *м*; **~ делега́ции** вођа делегације; **~ прави́тельства** шеф владе; **~ семьи́** глава породице **3.** *архит.* купола, кубе *с*; **гла́вы собо́ра** куполе саборне цркве ◇ **во ~е́** *чего* на челу *чега*; **ста́вить во ~у́ угла́** *что* сматрати *шта* нарочито важним
глав||а́ [2], **-ы́,** *ж, мн.* **гла́вы, глав** глава, поглавље *с* (*у књизи*)
глава́р||ь, -я́ *м* вођа; поглавица; **~ мятежа́** вођа буне
главе́нств||о, -а *с* старешинство, предводништво, првенство
главе́нств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* бити на челу, предовати, доминирати
главк, -а *м* (**гла́вный комите́т**) главни комитет (*назив за главне управе ресора министарстава и централних установа*)
главнокома́ндующ||ий, -его *м* врховни командант; **верхо́вный ~** врховни командант оружаних снага државе (*за време рата*)
гла́вн||ый, -ая, -ое 1. главни, основни, битан; **~ая мысль** основна мисао **2.** први, главни (*по положају*); **~ врач** примаријус, **~ инжене́р** главни инжењер **3. гла́вное** *уметн. р. разг.* пре свега, најважније (је), главно (је); **~ое, не опа́здывайте** пре свега немојте да закасните **4. гла́вн|ое, -ого** *с* главно, главна ствар; **э́то са́мое ~ое** то је најважније ◇ **~ое предложе́ние** *грам.* главна реченица; **~ые чле́ны предложе́ния** главни делови реченице; **~ое де́ло** *уметн. р. разг.* пре свега, главно (је); **~ым о́бразом** *уметн. р.* углавном
глаго́л, -а *м* **1.** *грам.* глагол; **вспомога́тельный ~** помоћни глагол **2.** *заст. свеч.* реч *ж*
глаго́л||ать, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст. свеч.* глагољати, говорити
глаго́лиц||а, -ы *ж* глагољица
глаголи́ческ||ий, -ая, -ое глагољски
глаго́льн||ый, -ая, -ое *грам.* глаголски; **~ые приста́вки** глаголски префикси
гладиа́тор, -а *м* гладијатор
глади́льн||ый, -ая, -ое за пеглање; **~ая доска́** даска за пеглање
гладио́лус, -а *м* *бот.* гладиола *ж*, сабљичица *ж*
гла́д||ить, гла́жу, -ишь, -ят *несврш.* **1.** *что* пеглати, глачати **2.** *кого, что* миловати, мазити ◇ **~ про́тив ше́рсти** *кого* ићи уз длаку *коме*; **~ по голо́вке** *кого* ићи низ длаку *коме*, хвалити *кога*
гла́д||кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко; *комп.* **гла́же 1.** гладак, раван; **~кая доро́га** раван пут; **~кая приче́ска** глатка фризура; **~кая ко́жа** глатка кожа **2.** *фиг.* лак, течан; **~кая речь** течан говор **3.** *нар.* дебео, ухрањен ◇ **с него́ взя́тки ~ки** нећеш ништа извући од њега
гла́дко, *комп.* **гла́же** *прил.* **1.** глатко, равно; **~ вы́бритый** глатко обријан **2.** лако, течно (*говорити*) ◇ **идти́ ~** ићи глатко, без потешкоћа (*о послу*)
гладкокра́шен||ый, -ая, -ое једнобојан
гладкоство́льн||ый, -ая, -ое са глатком цеви; **~ое ору́дие** топ са глатком цеви
гладкошёрстн||ый, -ая, -ое кратке длаке
глад||ь [1], **-и** *ж* мирна, глатка површина (*воде*); **~ о́зера** огледало језера ◇ **тишь да ~** мир и тишина
глад||ь [2], **-и** *ж* пуњен вез
гла́же *в.* **гла́дкий, гла́дко**
гла́жен||ый, -ая, -ое испеглан; **~ое бельё** испеглано рубље

глаз, -а (-у) *м, лок.* **о -е, в -ý,** *мн.* **-á,** глаз 1. око *с*; **кáрие ~á** кестењасте очи; **~á на вы́кате** избуљене очи; **э́то ви́дно невооружённым (просты́м) ~ом** то се види голим оком 2. око *с*, вид; **óстрый ~** оштар вид; **вéрный ~** сигурно око; **пóртить себé ~á** кварити вид 3. *разг.* око *с*, надзор; **хозя́йский ~** будно око; **тут нýжен ~ да ~** ту треба четворе очи отворити ◊ **дурнóй ~** урокљиве очи; **на ~** одока; **в ~áх** *кого, чьих* у *чијим* очима; **на ~áх** *у кого, чьих* пред *чијим* очима; **с ~у на ~** у четири ока; **говори́ть в ~á** говорити у лице; **говори́ть за ~á** говорити иза леђа; **за ~á хвáтит** сасвим је довољно; **идти́, кудá ~á глядя́т** ићи куд очи воде; **гляде́ть (смотрéть) во все ~á** пажљиво гледати; **~á бы мои́ не смотрéли** само да то не видим; **сдéлать/дéлать больши́е ~á** зачудити се/чудити се; **закрывáть ~á** *на что* затварати очи *пред чим*, гледати кроз прсте *на шта;* **рáди** *чьих* **прекрáсных глаз** за *чије* лепе очи (*урадити нешто*); **брóситься/бросáться в ~á** пасти/падати у очи; **попáсть не в бровь, а (пря́мо) в ~** погодити у живац; **отвести́/отводи́ть ~á** *кому* замазати/замазивати очи *коме*; **не сомкнýть глаз** ни тренути, ни ока не склопити; **с глаз долóй — из сéрдца вон** далеко од очију, далеко од срца; **у негó ~á на лоб лéзут** *разг.* разрогачио је очи (*од чуђења, од бола*); **у негó ни в однóм ~ý** *нар.* није нимало пијан; **я егó в ~á не видáл** *нар.* никад га видео нисам

глазáст||ый, -ая, -ое 1. *разг.* окат 2. оштровид, оштровидан

глазён|ки, -ок *мн. хип.* очице *мн. ж*

глазéт, -а *м текст.* сјајан брокат

глазé||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. на кого, что нар.* бленути, зијати *у кога, шта*; **~ по сторонáм** зијати наоколо

глазир||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш. и несврш. струч.* 1. глазирати, превући/превлачити глазуром (*посуђе*) 2. сатинирати (*папир*)

глазирóвк||а, -и *ж* 1. глазирање *с*, превлачење *с* глазуром (*посуђа*) 2. сатинирање *с* (*папира*) 3. глазура

глазни́к, -á *м разг.* очни лекар, окулист(а)

глазни́ц||а, -ы *ж анат.* очна дупља

глазн||óй, -áя, -óе очни; **~óе я́блоко** очна јабучица; **~ы́е болéзни** очне болести; **~ врач** очни лекар ◊ **~ зуб** очњак

глаз||óк [1], **-кá** *м, мн.* **глáзки, глáзок** *хип.* окце *с* ◊ **аню́тины глáзки** *бот.* даниноћ, маћухица; **дéлать (стрóить) глáзки** *кому* кокетирати *с ким*

глаз||óк [2], **-кá** *м, мн.* **-ки́, -кóв** 1. шпијунка *ж*, око *с* (*на вратима*) 2. *бот.* окце *с*, клица *ж* (*код кромпира*); пуп, пупољак (*код калема*) 3. око *с*, окце *с*, округла шара (*код птица, на тканини*)

глазомéр, -а *м* мера *ж* одока, мера *ж* оком

глазýн||ья, -ьи *ж, ген. мн.* **-ий** јаја *мн. с* пржена »на око«

глазур||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш. и несврш.* глеђосати, емаљирати; **~ посýду** емаљирати посуђе

глазурóвк||а, -и *ж* глеђосање *с*, емаљирање *с*

глазýр||ь, -и *ж* 1. глазура, глеђ, емајл *м* 2. *кув.* глазура, превлака (*од шећера, чоколаде*)

глáнд||ы, гланд *мн.* (*јд.* **глáнд|а, -ы** *ж*) *анат.* крајници *мн. м*, мандуле

глас, -а *м заст. свеч.* глас; **~ нарóда** глас народа

глас||и́ть, -и́т, -я́т *несврш књиш.* гласити, тврдити; **парáграф устáва ~и́т слéдующее...** члан статута гласи...

глáсност||ь, -и *ж* 1. јавност, отвореност 2. публицитет *м*; **предáть ~и** *что* објавити, разгласити *шта*

глáсн||ый [1], **-ая, -ое** јаван, отворен; **~ суд** јавно суђење

глáсн||ый [2], **-ая, -ое** *лингв.* 1. самогласни, вокалан; **~ звук** самогласник 2. **глáсн||ый, -ого** *м* самогласник, вокал; **~ые и соглáсные** самогласници и сугласници

глаукóм||а, -ы *ж мед.* глауком *м*

глашáта||й, -я *м* 1. *ист.* телал, добошар, гласник 2. *фиг.* гласоноша, весник; **~ ми́ра** весник мира

глéтчер, -а *м геол.* глечер, ледник

гли́н||а, -ы *ж* глина, иловача; **гончáрная ~** лончарска глина; **огнеупóрная ~** ватростална глина; **бéлая ~** каолин

гли́нист||ый, -ая, -ое гликовит; **~ая пóчва** гликовито земљиште

глинобитн||ый, -ая, -ое набојни; **~ая стенá** зид од набоја

глинозём, -а *м* 1. *хем.* алуминијев оксид, глиница *ж* 2. глинуша *ж* (*врста земљишта*)

глинозёмн||ый, -ая, -ое који садржи глиницу, алуминијев оксид

глинтвéйн, -а *м* кувано вино, гливајн

гли́нян||ый, -ая, -ое глинен, од глине; **~ кувши́н** тестија

гли́ссер, -а *м* глисер

глист, -á *м* цревна глиста; **лéнточный ~** пантљичара, тракавица

глист||á, -ы́ *ж* 1. *разг.* цревна глиста 2. *фиг. нар.* мршавко *м*

глистогóнн||ый, -ая, -ое: ~ое срéдство *мед.* лек против глиста у цревима

глицери́н, -а *м хем.* глицерин

глицери́нов||ый, -ая, -ое глицерински

глици́ни||я, -и *ж бот.* глицинија

глобáльн||ый, -ая, -ое глобалан, општи

глóбус, -а *м* глобус

глодáть, гложý, глóжешь, глóжут *несврш.* 1. глодати, гристи; **~ кость** глодати кост 2. *фиг.* мучити, јести, нагризати; **егó глóжет тоскá** туга га нагриза

глотáтельн||ый, -ая, -ое који се односи на гутање; **~ые движéния** покрети приликом гутања

глотá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* гутати; **~ словá** гутати речи (*говорити нејасно*); **~ слёзы** гутати сузе; **~ кни́ги** гутати књиге, врло много читати

глóт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *анат.* ждрело *с* 2. *нар.* грло *с*, гуша ◊ **драть ~ку** *нар.* дерати се; **заткнýть ~ку** *кому нар.* запушити уста *коме*, ућуткати *кога*

глотн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш.* прогутати, гуцнути

глот||óк, -кá *м* гутљај; **одни́м ~кóм** надушак, наискап; **сдéлать ~** повући гутљај

глóточн||ый, -ая, -ое *анат.* ждрелни

глóх||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **глох** *и* **-нул, -ла, -ло** *несврш.* 1. глувети, постајати глув 2. *само 3. л.* стишавати се (*о звуку*); **шум постепéнно ~нет** бука полако нестаје 3. *само 3. л.* гасити се; **мотóр ~нет** мотор се гаси 4. *само 3. л.* зарастати у коров (*о врту*)

глýбже *в.* **глубóкий, глубокó**

глубин||á, -ы́ *ж, мн.* **глуби́ны, глуби́н** 1. дубина; **на ~é ста мéтров** на дубини од сто метара; **морски́е глуби́ны** морске дубине 2. дубина (*унутрашњи део нечега*); **в ~é лéса** у дубини шуме 3. *фиг.* дубина,

темељитост, садржајност; ~ **мысли** дубина мисли 4. *фиг.* дубина, јачина; ~ **чувств** јачина осећања ◇ **в ~é векóв** у далекој прошлости, у прастаро доба; **в ~é душѝ** у дубини душе; **из ~ы́ душѝ** из дна душе; **до ~ы́ душѝ** до дна душе

глуби́нн||ый, -ая, -ое дубински

глубиномéр, -а *м* дубиномер

глубó||кий, -кая, -кое; -к, -кá, -ко; *комп.* **глýбже** 1. дубок; **~кая рекá** дубока река; **~кие кóрни** дубоки корени 2. дубок, удаљен; ~ **тыл** дубока позадина 3. *фиг.* дубок, темељит, садржајан; ~ **ум** дубок ум; **~кие знáния** дубоко знање 4. *фиг.* дубок, снажан, јак; **~кая нéнависть** дубока мржња; **~кое невéжество** крајње незнање; **~кое молчáние** потпуна тишина; **в ~кóй тáйне** у строгој тајности 5. дубок, позни; **~кая стáрость** дубока старост; **~кой óсенью** у касну јесен; **до ~кой нóчи** до касно у ноћ ◇ ~ **поклóн** дубок наклон

глубокó, *комп.* **глýбже** *прил.* 1. дубоко; ~ **вздохнýть** дубоко удахнути 2. *фиг.* дубоко, веома; ~ **уважáть** *кого* веома поштовати *кога* 3. *у функц. предик.* дубоко је; **здесь óчень ~** овде је веома дубоко

глубоковóд||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. дубок, плован; **~ная рекá** дубока река 2. *само дужи обл.* дубински; **~ные исслéдования** дубинска истраживања

глубокомы́сленно *прил.* 1. дубокомислено 2. усредсређено

глубокомы́сле||нный, -нная, -нное; -н, -на, -но 1. дубокомислен, дубокоуман (*примедба, питање*) 2. озбиљан, усредсређен, концентрисан (*поглед*)

глубокомы́сли||е, -я *с* дубокомисленост *ж*, дубокоумност *ж*

глубокоувáжаем||ый, -ая, -ое многопоштовани, врло поштован (*при ословљавању*)

глубочáйш||ий, -ая, -ое најдубљи

глуб||ь, -и *ж* дубина; **идтѝ в ~ лéса** ићи у дубину шуме

глум||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *несврш. над кем, чем* ругати се *коме, чему*, спрдати се *с ким*, исмејавати, вређати *кога, шта*

глумлéни||е, -я *с* исмејавање, понижавање

глумли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во подругљив, увредљив

глупé||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* глупавити, постајати глуп

глуп||éц, -цá *м* глупак, глупан

глуп||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш. разг.* будалити, глуповати, чинити глупости

глýпо *прил.* глупо, бесмислено

глуповá||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то приглуп, будаласт, блесаст

глýпост||ь, -и *ж* 1. глупост, блесавост, умна заосталост 2. глупост, будалаштина; **дéлать ~и** чинити глупости, будалити

глýп||ый, -ая, -ое; глуп, -á, -о 1. глуп, глупав, туп, блесав; ~ **человéк** глупав човек 2. глуп, бесмислен, неуместан, незгодан; ~ **вопрóс** глупо питање; **попáсть в ~ое положéние** наћи се у незгодном положају

глупы́ш, -á *м разг. хип.* глупавко, блесавко

глупы́ш||ка, -ки *м, ж, ген. мн.* **-ек** *хип.* блесавко *м*, блесавица *ж*

глухари́н||ый, -ая, -ое тетребов

глухáр||ь, -я́ *м* 1. *зоол.* тетреб, глуван, глухан 2. *разг. шаљ.* глувоња, глувак

глýхо; *комп.* **глýше** *прил.* нејасно, пригушено, тихо

глух||óй, -áя, -óе; глух, -á, -о; *комп.* **глýше** 1. глух, глув; **~ на однó ýхо** глув на једно уво 2. *к чему фиг.* глув *на шта*, равнодушан *према чему*; **он глух ко всем прóсьбам** глув је на све молбе 3. нејасан, потмуо, пригушен; ~ **вы́стрел** пригушен пуцањ 4. прикривен, скривен, нејасан; **~óе недовóльство** скривено незадовољство 5. глув, тих, пуст, забачен; **~áя ýлица** тиха (забачена) улица; **~áя прови́нция** глува провинција 6. позни; **~áя óсень** позна јесен; **~áя ночь** касна ноћ ◇ **~áя порá** глуво доба, мртвило; **~áя дверь** лажна врата; **~óе окнó** лажни прозор; **~áя стенá** слепи зид; ~ **соглáсный** *лингв.* безвучни сугласник

глухомáн||ь, -и *ж* забачено место

глухонем||óй, -áя, -óе 1. глухонем, глувонем 2. **глухонем|óй, -óго** *м* глувонем човек, глувонемац

глухонемот||á, -ы́ *ж* глухонемост, глувонемост

глухот||á, -ы́ *ж* глухота, глухоћа, глувило *с*

глуши́тел||ь, -я *м* 1. *тех.* пригушивач, пригушник 2. *муз.* сурдина *ж*

глуш||и́ть, -ý, -и́шь, -áт *несврш.* 1. ошамућивати; ~ **ры́бу** убијати рибу динамитом 2. заглушивати, пригушивати (*звук*) 3. уништавати, гушити; **сорнякѝ ~áт сад** коров гуши башту 4. гасити; ~ **мотóр** гасити мотор ◇ ~ **вóдку** *нар.* љуштити ракију, опијати се

глуш||ь, -и́, *инстр.* **-ью,** *лок.* **в ~и́** *ж* забачено место, пустиња, дивљина; **леснáя ~** честар, шикара

глы́б||а, -ы *ж* груда (*земље*); ~ **льда** санта леда; **кáменная ~** одроњена стена

глюкóз||а, -ы *ж хем.* гликоза, грожђани шећер

гля||дéть, -жý, -ди́шь, -дя́т *несврш.* 1. *на кого, что* гледати *кога, шта, на (у) кога, шта*; ~ **в окнó** гледати кроз прозор 2. *за кем, чем* пазити *на кога, шта*, чувати *кога, шта* 3. *на кого, что фиг.* гледати; ~ **на вéщи прóсто** једноставно гледати на ствари 4. *на кого, что разг.* угледати се *на кога, шта* 5. *кем, чем разг.* изгледати *као ко, шта*; ~ **молодцóм** изгледати као јунак, имати победнички изглед ◇ **нá ночь глядя** касно увече, пред саму ноћ; **тогó и ~дѝ** *разг.* ево сад ће, само гледа кад ће

гля||дéться, -жýсь, -ди́шься, -дя́тся *несврш. во что* огледати се, проматрати се *у чему (у огледалу)*

глядь *речца разг.* гле

гля́н||ец, -ца *м* гланц, сјај; **навестѝ ~** *на что* изгланцати *шта*

гля́н||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. на кого, что разг.* погледати, бацити поглед

глянц||евáть, -ýю, -ýешь, -ýют *несврш.* гланцати, лаштити

глянцеви́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то сјајан, блистав

гля́нцев||ый, -ая, -ое сјајан, блистав; **~ая повéрхность** блистава површина

гляциóлог, -а *м* глациолог

гляциолóги||я, -и *ж* глациологија

гм *узв. разг.* хм

гнать, гоню́, гóнишь, гóнят; *прошл.* **гнал, гналá, гнáло** *несврш.* 1. *кого, что* гонити, терати; ~ **стáдо** терати стадо 2. *кого, что* терати, прогонити, протеривати; ~ **из дому** терати од куће 3. *кого, что* терати, журити; ~ **маши́ну** јурити колима; **кудá ты так гóнишь?** куда толико журиш? 4. *что фиг.* терати, протеривати (*досаду, чежњу итд.*) 5. *кого, что фиг. заст.* угњетавати, прогањати 6. *что нар.* производити (*брзо и у великим количинама*) 7. *что* пећи, дести-

лирати; ~ **древе́сный спирт** дестилирати алкохол из дрвета; ~ **дёготь** пећи смолу ◇ **гони́ де́ньги!** *нар.* дај паре!

гна́ться, гоню́сь, го́нишься, го́нятся; *прошл.* **гна́лся, гнала́сь, гнало́сь** *и* **гна́лось** *несврш.* 1. *за кем, чем* терати, гонити *кога, шта*; јурити, трчати *за ким, чим*; ~ **за зве́рем** гонити животињу 2. *за чем фиг. разг.* отимати се *о шта*, јурити *за чим*; ~ **за при́былью** јурити за профитом

гнев, -а *м* гнев, бес; **в пылу́ ~а** у наступу гнева, у гневу ◇ **смени́ть ~ на ми́лость** престати се љутити, орасположити се

гне́ва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. на кого, что заст.* гневити се, љутити се, срдити се

гнев||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш. кого заст.* гневити, љутити, срдити

гне́вно *прил.* гневно, бесно

гне́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но гневан; љутит; ~ **взгляд** љутит поглед

гнед||о́й, -а́я, -о́е црвенкастосмеђ; дораст; ~ **конь** дорат

гнезд||и́ться, -и́тся, -я́тся *несврш* 1. гнездити се, правити гнездо (*о птицама*) 2. лећи се (*о инсектима*) 3. *фиг.* врзмати се,ројити се (*о мислима*)

гнезд||о́, -а́ *с, мн.* **гнёзда, гнёзд** 1. гнездо; **вить гнёзда** вити гнезда 2. *струч.* накот *м*; **во́лчье ~** вучји накот 3. *фиг.* кућа *ж*, породица *ж*; **свить себе́ ~** засновати породицу 4. *тех.* жлеб *м*, урез *м* 5. *лингв.* породица *ж* речи ◇ **пулемётное ~** *војн.* митраљеско гнездо

гнездова́ни||е, -я *с* гнежђење, период *м* излегања жутокљунаца

гнезд||ова́ться, -у́ется, -у́ются *несврш.* гнездити се (*о птицама*)

гнездов||о́й, -а́я, -о́е гнездаст ◇ ~ **посе́в ле́са** квадратна сетва шуме; ~**о́е расположе́ние слов в словаре́** распоред речи у речнику према породици речи

гнездо́вь||е, -я *с* гнездилиште

гнёздыш||ко, -ка *с, ген. мн.* **-ек** *дем.* гнездашце

гнейс, -а *м геол.* гнајс, кристаласти шкриљац

гне́йсов||ый, -ая, -ое *геол.* од гнајса

гне||сти́, -ту́, -тёшь, -ту́т; *прошл. се не употр. несврш.* 1. *что заст.* гњечити, притискивати 2. *кого фиг.* тиштати, морити, мучити; **тоска́ ~тёт** *кого* туга мори *кога*; **производи́ть ~ту́щее впечатле́ние** *на кого* остављати мучан утисак *на кога*

гнёт, -а *м* 1. терет, тежина *ж*, притисак 2. угњетавање *с*, јарам; **колониа́льный ~** колонијални јарам

гни́д||а, -ы *ж* гњида

гние́ни||е, -я *с* труљење, гњиљење, распадање

гнил||о́й, -а́я, -о́е; гнил, -а́, гни́ло 1. гњио, труо 2. *само дужи обл.* влажан, нездрав; ~**а́я пого́да** влажно (нездраво) време 3. *само дужи обл. фиг.* друштвено штетан, нездрав (*расположење*)

гни́лостн||ый, -ая, -ое гњилежни, трулежни; ~ **за́пах** задах трулежи

гнилу́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* парче *с* трулог дрвета, гњио предмет

гнил||ь, -и *ж* гњилеж, трулеж; гњилина, трулина

гниль||ё, -я́ *с зб. разг.* гњилеж *ж*, трулеж *ж*

гнильц||а́, -ы́ *ж*: с ~**о́й** натруо, нагњио

гни||ть, -ю́, -ёшь, -ю́т; *прошл.* **-л, -ла́, -ло** *несврш.* гњити, гњилети, трулити, распадати се

гноеотделе́ни||е, -я *с мед.* издвајање гноја, цеђење гноја

гно||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш* 1. *что* допуштати гњиљење, труљење *чега* 2 *кого фиг.* остављати да трули, да пропада (*у тамници итд.*)

гно||и́ться, -и́тся, -я́тся *несврш.* гнојити се

гно||й, -я (-ю) *м, лок.* **в -е** *и* **в -ю́** гној

гнойни́к, -а́ *м* гнојавица *ж*, гнојница *ж*

гно́йн||ый, -ая, -ое гнојан, гнојав

гном, -а *м мит.* гном, патуљак

гносеологи́ческ||ий, -ая, -ое *фил.* гносеолошки

гносеоло́ги||я, -и *ж фил.* гносеологија

гнус, -а *м зб.* гамад *ж*, мушице *мн. ж*

гнуса́в||ить, -лю, -ишь, -ят *несврш.* уњкати, говорити кроз нос

гнуса́вост||ь, -и *ж* уњкање *с*

гнуса́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во уњкав

гну||си́ть, -шу́, -си́шь, -ся́т *несврш. разг.* уњкати

гнусли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *разг.* уњкав

гну́снос||ть, -и *ж* 1. гнусност, гнусоба; мрскост, одвратност 2. гнусан поступак, гадост, пакост

гну́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но гнусан, мрзак, одвратан, гадан

гну́т||ый, -ая, -ое савијен, повијен

гнуть, гну, гнёшь, гнут *несврш.* 1. савијати, сагибати (*жицу итд.*) 2. савијати, повијати; **бу́ря гнёт дере́вья** олуја повија дрвеће 3. *к чему, куда нар.* смерати *према чему, куда*, циљати *на шта*; **к чему́ он гнёт?** на шта циља?

гну́ться, гнусь, гнёшься, гну́тся *несврш.* савијати се, повијати се

гнуша́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. кем, чем и кого, чего* гнушати се, гадити се *кога, чега*, осећати одвратност *према коме, чему*

гобеле́н, -а *м* гоблен; таписерија *ж*

гобеле́нов||ый, -ая, -ое гобленски

гобои́ст, -а *м муз.* обоист(а), свирач у обоу

гобо́||й, -я *м муз.* обоа *ж*

гова́рива||ть, *само прошл.* **-л, -ла, -ло** *несврш.* више пута говорити, разговарати

гове́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. цркв.* постити, спремати се за причест

го́вор, -а *м* 1. говор, разговор, причање *с* 2. изговор, начин изговарања 3. *лингв.* наречје *с*

говори́л||ьня, -ьни *ж, ген. мн.* **-ен** *разг. ирон.* говоранција, млаћење *с* празне сламе; скуп *м* на коме се ћаска, а не ради

говор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. говорити; ~ **по-ру́сски** говорити руски 2. *что, о ком, чём и с везн.* **что** говорити, казивати, причати; ~ **пра́вду** говорити истину; ~ **с жа́ром** говорити са заносом; **об э́том ~и́т вся Москва́** о томе прича цела Москва 3. *с кем* водити разговор, разговарати, причати; ~ *с кем* **по телефо́ну** разговарати *с ким* преко телефона 4. *само 3. л. о чём* говорити, сведочити *о чему, за шта*; **э́ти фа́кты ~я́т о том, что...** ове чињенице сведоче да... 5. *само 3. л. в ком* говорити *из кога*, очитовати се у *чијем* понашању; **в нём ~и́т го́рдость** из њега говори понос 6. **говоря́** *уметн. р.*: **че́стно ~я́** искрено речено; **по пра́вде ~я́** отворено говорећи; **открове́нно ~я́** додуше; **стро́го ~я́** тачније речено; **ина́че ~я́** другим речима; **вообще́ ~я́** иначе; **коро́че ~я́** укратко; **со́бственно ~я́** у суштини ◇ **не ~я́ уже́** *о ком, чём* да се и не говори *о коме, чему*, а камоли; **что ни ~и́** у сваком случају; без обзира *на шта*; **что и ~** свакако, дакако

говор||и́ться, -и́тся *безл. несврш.* говорити се, причати се; **в резолю́ции ~и́тся, что...** у резолуцији пише да... ◇ **как ~и́тся** *уметн. р.* као што се каже

говорли́вост||ь, -и *ж* говорљивост, причљивост, брбљивост

говорли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во говорљив, причљив, брбљив

говору́н, -а́ *м разг.* говорџија, причало *с*, брбљивац

говя́дин||а, -ы *ж* говедина, говеђе месо

говя́ж||ий, -ья, -ье говеђи

го́гол||ь, -я *м зоол.* патка ронка *ж*, гњурац ◇ **ходи́ть ~ем** шепурити се, кочоперити се

го́голь-мо́гол||ь, -я *м кув.* сирово жуманце умућено са шећером

го́гот, -а *м* 1. гакање *с* 2. *разг.* грохотан смех

гого||та́ть, -чу́, гого́чешь, гого́чут *несврш.* 1. *само 3. л.* гакати (*о гускама*) 2. *разг.* грохотом се смејати

год, -а (-у) *м, лок.* **о -е, в -у́** *мн.* **-ы** *и* **-а́, -о́в** 1. (*ген. мн.* **-о́в** *и* **лет**) година *ж*; **в про́шлом ~у́** прошле године; **в бу́дущем ~у́** идуће године; **год (тому́) наза́д** пре годину дана; **времена́ ~а** годишња доба; **високо́сный ~** преступна година; **уче́бный ~** школска година; **за ~** *до чего* годину дана *пре чега*; **че́рез ~, ~ спустя́** након годину дана; **в тече́ние ~а** током године; **кру́глый ~** читаву годину; **ка́ждый ~** сваке године; **раз в ~** једном годишње; **из ~а в ~** из године у годину 2. *само мн.* **-ы** *и* **-а́, -о́в** године *мн. ж*, доба *с*; **в ~ы ю́ности** у доба младости; **шко́льные ~ы** школско доба 3. *само мн.* **-ы, -о́в** године *мн. ж*, деценија *ж*; **восьмидеся́тые ~ы** осамдесете године; **лю́ди сороковы́х ~о́в** људи четрдесетих година 4. *само мн.* **-ы** *и* **-а́, -о́в** године *мн. ж*, узраст; **он уже́ в ~а́х** он је већ зашао у године; **в мои́ ~ы** у мојим годинама; **ребёнок ра́звит не по ~а́м** дете је веома интелигентно за своје године ◇ **Но́вый ~** Нова година; **с Но́вым ~ом!** срећна Нова година!; **бе́з году неде́ля** недавно, тек што; **инжене́р бе́з году неде́ля** новопечени инжењер

го́дик, -а *м дем.* годиница *ж*; **ему́ пошёл второ́й ~** друга му је година (*о детету*)

годи́н||а, -ы *ж свеч.* доба *с*, време *с*; **~ испыта́ний** време искушења

год||и́ться, гожу́сь, -и́шься, -я́тся *несврш.* 1. *кому, на что, для чего* одговарати *коме, чему*, вредети, ваљати *за шта*; пасовати *за кога, шта*; **э́ти ту́фли мне не ~я́тся** ове ципеле ми не одговарају; **э́тот челове́к ни на что не ~и́тся** овај човек није ни за шта; **он ему́ в отцы́ ~и́тся** могао би да му буде отац (*по годинама*) 2. *безл. об. са нег. разг.* не ваља, не треба; **так поступа́ть не ~и́тся** тако се не ради, тако не иде; **э́то никуда́ не ~и́тся** то ништа не ваља, то није ни за шта

годи́чн||ый, -ая, -ое 1. годишњи; **~ое собра́ние** годишња скупштина 2. годишњи, од годину дана; **~ срок** рок од годину дана; **~ые ку́рсы** једногодишњи курсеви

го́дност||ь, -и *ж* ваљаност, вредност, употребљивост; **срок ~и** рок употребе

го́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но *к чему, для чего* ваљан, подесан, важећи, способан *за шта*; **~ к вое́нной слу́жбе** способан за војску; **~ к употребле́нию** употребљив; **~ для питья́** пијаћи, који се пије; **он ни на что не ~ен** он није ни за шта

годова́л||ый, -ая, -ое једногодишњи, од годину дана; **~ ребёнок** једногодишње дете

годов||о́й, -а́я, -о́е годишњи; **~ дохо́д** годишњи приход; **~ отчёт** годишњи извештај

годовщи́н||а, -ы *ж* годишњица; **пра́здновать, отмеча́ть ~у** славити, обележавати годишњицу; **~ сва́дьбы** годишњица свадбе

год||о́к, -ка́ *м* 1. *дем. разг.* годиница *ж* 2. *нар.* вршњак

гол, -а *м* гол; **заби́ть три ~а** дати три гола

гола́вл||ь, -я́ *м зоол.* клен (*риба*)

голев||о́й, -а́я, -о́е који се односи на гол; **~ моме́нт у воро́т** шанса за гол

голена́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. дугоног, кракат 2. **голена́ст|ые, -ых** *мн. зоол.* штакаре *мн. ж*

голени́щ||е, -а *с* сара *ж*

голеносто́пн||ый, -ая, -ое: ~ суста́в *анат.* скочна кост, скочни зглоб

го́лен||ь, -и *ж анат.* голен, голеница, цеваница

гол||е́ц, -ьца́ *м зоол.* 1. говедарка *ж*, кркуша *ж* (*врста речне рибе*) 2. бркица *ж*, бркаш (*врста морске рибе*)

голи́к, -а́ *м разг.* сноп прућа

голки́пер, -а *м* голман, вратар

голла́нд||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. каљева пећ 2. крава холандске пасмине; кокош холандске расе

голла́ндск||ий, -ая, -ое холандски, низоземски

голла́ндц||ы, -ев *мн.* (*јд* **голла́нд|ец, -ца** *м* Холанђанин, Низоземац; **голла́нд|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Холанђанка, Низоземка) Холанђани, Низоземци

голов||а́, -ы́ *ж, ак.* **го́лову,** *мн.* **го́ловы, голо́в, -а́м** 1. глава; **ходи́ть с непокры́той ~о́й** ићи гологлав; **кивну́ть ~о́й** климнути главом; **у него́ боли́т ~** боли га глава 2. грло *с*, марвинче *с*; **ста́до в сто голо́в** стадо од сто грла 3. глава, ум *м*, разум *м*, мозак *м*; **он челове́к с ~о́й** он је паметан човек; **у него́ све́тлая ~** има светлу главу; **он горя́чая ~** он је усијане главе 4. *м, ж* (*ак.* **-у**) *ист.* глава, старешина *м*; **городско́й ~** градоначелник 5. (*ак.* **го́лову** *и* **-у́**) глава, чело *с*; **идти́ в ~е́ коло́нны** ићи на челу колоне 6. комад *м*, глава; **~ са́хару** глава шећера; **~ сы́ру** котур сира ◇ **в ~а́х** у узглављу; **че́рез го́лову** *кого, чью* заобилазећи, мимо *кога*; **на свою́ го́лову** *разг.* на своју штету; **в пе́рвую го́лову** у првом реду; **с ~ы́ до ног (с ног до ~ы́)** од главе до пете; **быть ~о́й (на́ голову) вы́ше** *кого* бити много паметнији *од кога*, за три копља надмашивати *кога*; **потеря́ть/теря́ть го́лову** изгубити/губити главу; **пове́сить го́лову** снуждити се; **схвати́ться за́ голову** ухватити се за главу (*од ужаса итд.*); **отвеча́ть ~о́й** *за кого, что* одговарати главом *за кога, шта*; **поплати́ться ~о́й** *за что* платити главом *шта*; **свали́ть/вали́ть (сва́ливать) с больно́й ~ы́ на здоро́вую** пребацити/пребацивати кривицу на невинога; **с ~о́й уйти́ в рабо́ту** потпуно се предати послу; **намы́лить го́лову** *кому нар.* опрати главу *коме*; **сесть на́ голову** *кому нар.* попети се на главу *коме*

голова́стик, -а *м* пуноглавац

голове́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** угарак *м*

голо́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *дем.* главица 2. *разг.* руководство *с* 3. главица (*лука*); глава, главић *м* (*ексера, шрафа*) 4. *мн.* **-ки, -ок** наглавци *мн. м*

головн||о́й, -а́я, -о́е 1. који се односи на главу; **~а́я боль** главобоља; **~ мозг** мозак; **~ убо́р** капа, шешир 2. руководећи, главни (*предузеће*) 3. предњи, чеони; **~ы́е ваго́ны** предњи вагони

головн||я́ [1], **-и́** *ж, ген. мн.* **-е́й** угарак *м*, главња

головн||я́ [2], **-и́** *ж, ген. мн.* **-е́й** *пољопр.* главница

головокруже́ни||е, -я *с* вртоглавица *ж*

головокружи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно

вртоглав; **∼ьная высота́** вртоглава висина ◊ **∼ успе́х** огроман успех

головоло́м||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** загонетка, тежак, замршен задатак

головоло́м||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но замршен, закучаст; **∼ вопро́с** замршено питање

головомо́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* укор *м*, прекор *м*, грдња; **зада́ть (устро́ить) хоро́шую ∼йку** *кому* очитати *коме* буквицу, изрибати *кога*

головоно́ги||е, -х *мн. зоол.* главоношци *мн. м*

головоре́з, -а *м разг.* бандит, разбојник; крвник

головотя́п, -а *м разг.* неспретњаковић, неумешан и немаран човек

головотя́пств||о, -а *с разг.* неспретност *ж*, немар *м* (*у обављању посла*)

го́лод, -а (-у) *м* **1.** глад *ж*; **испы́тывать ∼** осећати глад; **утоли́ть ∼** утолити глад; **умере́ть с ∼у, от ∼а** умрети од глади **2.** глад *ж* (*оскудица, несташица хране*) **3.** *фиг.* несташица *ж*; **кни́жный ∼** несташица књига

голода́ни||е, -я *с* гладовање; **лече́бное ∼** куративно гладовање

голода́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** гладовати **2.** гладовати, уздржавати се од хране

голо́дн||ый, -ая, -ое; го́лоден, -а́, го́лодно 1. гладан; **∼ как волк** гладан као курјак; **умере́ть ∼ой сме́ртью** умрети од глади **2.** гладан; изгладнео; **смотре́ть ∼ыми глаза́ми** гледати изгладнелим очима **3.** гладан, оскудан; **∼ край** оскудан крај; **∼ год** гладна година; **∼ обе́д** мршав ручак ◊ **сы́тый ∼ого не разуме́ет** сит гладном не верује

голодо́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** гладовање *с*; **объяви́ть ∼ку** ступити у штрајк глађу **2.** *нар.* глад, гладовање *с*

голодра́н||ец, -ца *м нар. пеј.* одрпанац, голаћ

голоду́х||а, -и *ж нар.* глад, гладовање *с*

гололёд, -а *м разг.* поледица *ж*

гололе́дниц||а, -ы *ж* поледица, голомразица

голоно́г||ий, -ая, -ое *разг.* бос, босоног, голоног

голопу́з||ый, -ая, -ое *нар.* голотрб (*дете*)

го́лос, -а (-у) *м, мн.* **-а́, -о́в 1.** глас; **высо́кий, ни́зкий ∼** висок, низак глас; **лиши́ться ∼а, потеря́ть ∼** изгубити глас; **повыша́ть ∼** дизати глас; **пода́ть ∼** дати глас (од себе); **во весь ∼** на сав глас **2.** *муз.* глас; **петь на два ∼а** певати у два гласа **3.** глас, мишљење *с*, изјава *ж*; **крити́ческие ∼а́** критичке примедбе **4.** глас, изјашњавање *с*; **∼а́ избира́телей** бирачки гласови; **совеща́тельный ∼** саветодавни глас; **пра́во ∼а** гласачко право; **большинство́м ∼о́в** већином гласова ◊ **в оди́н ∼** једногласно; **крича́ть не свои́м ∼ом** очајнички викати

голосемянны́||е, -х *и* **голосемя́нны||е, -х** *мн. бот.* голосемењаче *мн. ж*, гимносперме *мн. ж*

голоси́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то грласт, гласат; гласан

голо||си́ть, -шу́, -си́шь, -ся́т *несврш.* **1.** *по кому и без обј.* запевати, нарицати, кукати *за ким* **2.** *что и без обј. разг.* гласно певати *шта*, дерати се

голосло́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неоснован, непотврђен, недоказан; **∼ное обвине́ние** неоснована оптужба

голосова́ни||е, -я *с* гласање; **откры́тое ∼** јавно гласање; **та́йное ∼** тајно гласање

голос||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* **1.** *за кого что* гласати; **∼ за кандида́та** гласати за кандидата **2.** *что* гласати *за шта*, стављати на гласање *шта* **3.** *разг.* стопирати; **∼ на шоссе́** стопирати на друму

голосов||о́й, -а́я, -о́е гласни; **∼ы́е свя́зки** гласне жице; **∼а́я щель** гласница

голос||о́к, -ка́ *м дем.* гласић

голубе́||ть, -ет, -ют *несврш.* **1.** плавити се, модрети се; **в траве́ ∼ет незабу́дка** споменак се плави у трави **2.** модрети, плавети, постајати модар, плав; **не́бо ∼ет** небо постаје плаво

голубизн||а́, -ы́ *ж* плаветнило *с*, азур *м*, модрина

голуби́к||а, -и *ж* црнозрна боровница (*жбун и плод*)

голуби́н||ый, -ая, -ое 1. голубији, голубињи; **∼ое яйцо́** голубије јаје **2.** *фиг.* голубији, благ; **∼ая кро́тость** голубија кротост

голу́б||ить, -лю, -ишь, -ят *несврш. нар. песн.* миловати, мазити

голу́б||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** голубица (*женка голуба*) **2.** *разг. хип.* голубица

голубогла́||зый, -зая, -зое; -з, -за, -зо плавоок

голуб||о́й, -а́я, -о́е 1. светлоплав, плав; **∼ы́е глаза́** плаве очи **2.** *разг. ирон.* идиличан, ружичаст; **∼а́я мечта́** ружичаста машта ◊ **∼ песе́ц** поларна лисица; **∼а́я кровь** плава крв

голуб||о́к, -ка́ *м дем.* голубић, голупчић

голу́буш||ка, -ки *ж, ген. мн* **-ек** *разг.* **1.** *хип.* голубица **2.** драга моја (*при ословљавању*)

голубц||ы́, -о́в *мн.* (*јд.* **голуб|е́ц, -ца́** *м*) *кув.* сарме *мн. ж*

голу́бчик, -а *м разг.* **1.** *хип.* голубић **2.** драговићу, драги мој (*при ословљавању*)

го́луб||ь, -я *м, мн.* **-и, -е́й 1.** голуб; **почто́вый ∼** голуб писмоноша **2.** *нар.* драговићу, драги мој (*при ословљавању*)

голубя́тник, -а *м* голубар, одгајивач голубова

голубя́тн||я, -и *ж* голубарник *м*, голубињак *м*

го́л||ый, -ая, -ое; гол, -а́, -о 1. го, наг; **∼ая ше́я** го врат **2.** *фиг.* голи, непокривен; **∼ые сте́ны** голи зидови; **спать на ∼ом полу́** спавати на голом поду **3.** *само дужи обл. разг.* го, чист (*без примесе*); **пить ∼ спирт** пити чист шпиритус **4.** *фиг.* голи; сам; **∼ая и́стина** гола истина; **∼ые фа́кты** саме чињенице ◊ **взять ∼ыми рука́ми** савладати без муке; **он гол как соко́л** *разг.* он је го као прст

голытьб||а́, -ы́ *ж зб. нар.* голаћи *мн. м*, голотиња, сиротиња

голы́ш, -а́ *м разг.* **1.** голишавац, голишан **2.** облутак, шљунак

голышо́м *прил. разг.* го, неодевен; **купа́ться ∼** купати се го

гол||ь, -и *ж зб. заст.* одрпанци *мн. м*, голотиња, сиротиња ◊ **∼ перека́тная** *заст.* голаћи, сиротиња; **∼ на вы́думки хитра́** *разг.* невоља учи човека

гольф, -а *м* голф (*игра*)

го́льф||ы, -ов *мн.* **1.** голф панталоне *мн. ж* **2.** (*јд.* **гольф, -а** *м*) доколенице *мн. ж*

гомеопа́т, -а *м* хомеопат

гомеопати́ческ||ий, -ая, -ое хомеопатски

гомеопа́ти||я, -и *ж* хомеопатија

гомери́ческ||ий, -ая, -ое: ∼ смех (хо́хот) хомерски (грохотан) смех

гомоге́нн||ый, -ая, -ое *књиш.* хомоген, истоврстан, истородан

го́мон, -а (-у) *м разг.* жагор, граја *ж*; **пти́чий ∼** цвркут птица

гомон||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш. нар.* лармати, викати, дерати се

гомосексуали́зм, -а *м* хомосексуалност *ж*

гомосексуали́ст, -а *м* хомосексуалац

гомосексуа́льн||ый, -ая, -ое хомосексуалан

гон, -а *м* 1. *лов.* хајка *ж* 2. *зоол.* гоњење *с*, парење *с*

гонг, -а *м* гонг

гондо́л||а, -ы *ж* 1. гондола (*чамац*) 2. гондола (*дирижабла*)

гондолье́р, -а *м* гондолијер

гоне́ни||е, -я *с* гоњење, прогањање; хајка *ж*; **подверга́ть ~ям** прогањати

гон||е́ц, -ца́ *м* гласник, гласоноша

гони́тел||ь, -я *м* прогонилац, тлачитељ

го́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *разг.* трка, брза вожња 2. *разг.* јурњава, трка, журба, хитња 3. *мн.* **-ки, -ок** *спорт.* трке; **автомоби́льные, велосипе́дные ~ки** аутомобилске, бициклистичке трке ◇ **~ вооруже́ний** трка у наоружању; **зада́ть ~ку** *кому разг. заст.* изгрдити *кога* на пасја кола

го́нор, -а *м разг.* надменост *ж*, охолост *ж*, надувеност *ж*; **челове́к с ~ом** надмен човек

гонора́р, -а *м* хонорар

гоноре́||я, -и *ж мед.* гонореја, капавац *м*

го́ночн||ый, -ая, -ое тркачки; **~ автомоби́ль** тркачки аутомобил

гонт, -а *м зб. грађ.* шиндра *ж*, шиндрика *ж*

гонча́р, -а́ *м* грнчар, лончар

гонча́рн||ый, -ая, -ое грнчарски, лончарски; **~ые изде́лия** грнчарије; **~ круг** грнчарски точак

го́нч||ая, -ей *ж* хајкач *м*, гонич *м* (*пас*)

го́нщик, -а *м спорт.* тркач, учесник у тркама

гоньб||а́, -ы́ *ж разг.* 1. брза вожња 2. *лов.* хајка

гоня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* гонити, терати (*стадо*) 2. *кого разг.* слати (*с порукама*) 3. *что и без обј. нар.* гађати; јурцати; **це́лый день ~ мяч** по цео дан гађати лопту ◇ **~ ло́дыря** *нар.* ленчарити

гоня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. за кем, чем* јурити *за ким, чим*, гонити *кога, шта*

гоп *узв.* хоп(а) ◇ **не говори́ ~, пока́ не перепры́гнешь** прво скочи, па онда реци хоп

гопа́к, -а́ *м* гопак (*украјински народни плес*)

гор||а́, -ы́ *ж, ак.* **го́ру,** *мн.* **го́ры, гор, -а́м** 1. гора, планина; брдо *с*; **верши́на ~ы́** врх планине; **подно́жье ~ы́** подножје планине; **идти́ в го́ру** а) успињати се, ићи узбрдо б) *фиг.* напредовати у служби; **идти́ по́д гору** а) спуштати се низбрдо б) *фиг.* пропадати, губити значај 2. *мн.* **го́ры, гор** планина *ж*, планински предео; **жи́тели гор** горштаци; **отдыха́ть в ~а́х** одмарати се у планини 3. *чего фиг.* хрпа, гомила; **го́ры книг** хрпе књига 4. **горо́й** *прил.* хрпимице, гомилама, на гомиле ◇ **пир ~о́й** богата гозба; **стоя́ть ~о́й** *за кого, что* штитити *кога, шта* свим силама; **как ~ с плеч (свали́лась)** *у кого* као да је камен са срца пао *коме*; **сули́ть золоты́е го́ры** *кому* обећавати *коме* златна брда; **э́то не за ~а́ми** а) то није преко мора б) то је близу (*временски*); **двига́ть го́ры (~а́ми)** стварати (чинити) чуда (велика дела); **наде́яться** *на кого* **как на ка́менную го́ру** чврсто се уздати *у кога*; **~ родила́ мышь** тресла се брда, родио се миш

гора́зд, -а, -о *у функц. предик. на что и с инф. нар.* способан, спреман *за шта*, кадар ◇ **кто во что ~** свак по своме, ко у клин, ко у плочу

гора́здо *прил. с комп.* веома, много, далеко, кудикамо; **~ лу́чше** далеко боље, кудикамо боље; **~ бо́льше** много више

горб, -а́ *м, лок.* **о -е́, на -у́** грба *ж*, гура *ж* ◇ **гнуть ~** грбачити; **испыта́ть на своём ~у́** *разг.* осетити на својој грбачи; **свои́м ~о́м** *разг.* у зноју лица свог (*зарађивати*)

горба́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. грбав, гурав 2. повијен, испупчен, избочен; **~ нос** кукаст нос

горби́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** грбина, грбица; **нос с ~кой** нос са грбином

го́рб||ить, -лю, -ишь, -ят *несврш.* грбити, повијати (*леђа*)

го́рб||иться, -люсь, -ишься, -ятся *несврш.* грбити се, гурити се

горбоно́с||ый, -ая, -ое 1. кукаста, орловског носа (*човек*) 2. са избоченом њушком (*животиња*)

горбу́н, -а́ *м* грбавац, грбоња

горбу́нь||я, -и *ж* грбавица

горбу́ш||а -и *зоол.* лосос *м* (*риба*)

горбу́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** окрајак *м*, окрајка; **~ хле́ба** окрајак хлеба

горбы́л||ь, -я́ *м* окрајак (*прва и последња даска код пиљења*)

гордели́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во горд, поносан, надмен; **~вая оса́нка** надмено држање

горде́ц, -а́ *м* горделивац, гордељивко

го́рдиев: ~ у́зел Гордијев чвор

гор||ди́ться, -жу́сь, -ди́шься, дя́тся *несврш.* 1. *кем, чем* поносити се, гордити се, дичити се 2. *разг.* надмено, охоло се понашати

го́рдо *прил.* поносно, гордо

го́рдост||ь, -и *ж* 1. понос *м*; **национа́льная ~** национални понос 2. гордост, понос *м*; **~ побе́дой** гордост због победе; **испы́тывать ~ за сы́на** бити поносан на сина 3. надменост, охолост 4. *кого, чья* понос *м*, дика; **она́ была́ ~ью учи́теля** била је учитељева дика

го́рд||ый, -ая, -ое; горд, -а́, -о 1. поносан, горд (*човек*) 2. *књиш.* величанствен 3. *кем, чем* поносан *на кога, шта, због чега* 4. надмен, охол

горды́н||я, -и *ж заст.* охолост, надменост, гордост

гордя́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* гордељивица (*горда, охола жена*)

го́р||е, -я *с* 1. туга *ж*, јад *м*, жалост *ж*; **заболе́ть с ~я** разболети се од туге 2. невоља *ж*, несрећа *ж*; **его́ пости́гло ~** догодила му се несрећа 3. *у функц. предик. кому разг.*: **~ мне** јао мени; **~ мне с тобо́й** муку мучим с тобом ◇ **хлебну́ть ~я** напатити се; **на своё ~** на своју несрећу; **помо́чь ~ю** помоћи у невољи; **~ мыка́ть** живети у великој беди; **ему́ и ~я ма́ло** баш га брига; **с ~ем попола́м** на једвите јаде

го́ре- (*у сложеницама*) *ирон.*: **~-худо́жник** надрисликар; **~-руководи́тель** лош руководилац

гор||ева́ть, -ю́ю, -ю́ешь, -ю́ют *несврш. о ком, чём и без обј.* туговати *за ким, чим*, жалити *кога* ◇ **го́ре ~** веома се жалостити

горе́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** пламник *м*, горионик *м*; **~ га́зовой пли́ты** пламник плинског шпорета

горе́л||ки, -ок *мн.* ловица *ж* (*дечија игра скривања и хватања*)

горе́л||ый, -ая, -ое 1. нагорео, обгорео; загорео; **~ые до́ски** обгореле даске; **здесь па́хнет ~ым** овде мирише на паљевину 2. труо, гњио

горелье́ф, -а *м ум.* орељеф, висок рељеф

горемы́к||а, -и *м, ж разг.* јадник *м*, сиромах *м*, кукавац *м*, јадница *ж*, сиротица *ж*, кукавица *ж*

горемы́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* јадан, несрећан, бедан, кукаван

горе́ни||е, -я *с* 1. горење, сагоревање 2. *фиг.* изгарање

го́рест||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но тужан, жалостан, јадан, чемеран; **~ная улы́бка** жалостан осмех

го́рест||ь, -и *ж* 1. јад *м*, туга, жалост 2. *об. мн.* **-и, -ей** јади *мн. м*, невоље, недаће

гор||е́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. горети, сагоревати; **дрова́ ~я́т** дрва горе 2. *само 3. л.* горети, осветљавати; **все ла́мпочки ~я́т** све сијалице горе 3. горети, бити у ватри, врућици; **больно́й весь ~и́т** болесник сав гори 4. црвенити се, руменити се; **у него́ у́ши ~я́т** уши му горе 5. *само 3. л.* блистати се; **глаза́ ~я́т от ра́дости** очи блистају од радости 6. *чем и без обј. фиг.* горети, бити обузет јаким осећањем; **~ жела́нием** страсно желети (*урадити нешто*); **~ от стыда́** горети от стида 7. *фиг.* изгарати, сагоревати; **~ на рабо́те** сагоревати на раду 8. *само 3. л.* гњити, трулити (*о житу, сену*) 9. *само 3. л. фиг. разг.* цепати се, дерати се (*о одећи, обући*); **о́бувь ~и́т на нём** обућа на њему гори ◊ **земля́ ~и́т под нога́ми** *чьими, у кого* гори тло (земља) под ногама *коме*; **не ~и́т** *разг.* није (нам) сабља за вратом, има времена; **рабо́та ~и́т в рука́х** *у кого* посао напредује, иде од руке *коме*; **~и́ (всё) огнём!** *нар.* нека иде све бестрага!; **на во́ре ша́пка ~и́т** *посл.* лопов се сам издаје

го́р||ец, -ца *м* горштак, брђанин

го́реч||ь, -и *ж* 1. горчина; **у меня́ ~ во рту́** имам горак укус у устима 2. *разг.* горчило *с* (*горко јело или пиће*) 3. горчина, огорчење *с*, јеткост, бол *м*, чемер *м*; **~ пораже́ния** горчина пораза, огорчење због пораза; **с ~ью** с горчином, огорчено (*рећи*)

горже́т, -а *м*, **горже́т||ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** боа *м*

горизо́нт, -а *м* 1. хоризонт; видик; **со́лнце скры́лось за ~ом** сунце је зашло за хоризонт 2. *фиг.* видокруг; **челове́к с широ́ким ~ом** човек широког видокруга 3. *мн.* **-ы, -ов** *фиг.* делокруг, перспектива *ж*; **больши́е ~ы** велике перспективе 4. *струч.* хоризонт, ниво; **~ по́чвенных вод** ниво подземних вода 5. *руд.* хоризонт, спрат

горизонта́л||ь, -и *ж* 1. *мат.* хоризонтала, водоравна линија 2. *геод.* слојница, изохипса

горизонта́льно *прил.* хоризонтално, водоравно

горизонта́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно хоризонталан, водораван

гори́лл||а, -ы *ж* горила *м*

гори́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то брдовит, планински; **~тая ме́стность** планински предео

горихво́ст||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *зоол.* црвенперка (*птица*)

горицве́т, -а *м бот.* гороцвет

го́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *дем.* брдашце *с*, брежуљак *м* 2. витрина (*орман*) ◊ **Кра́сная ~** *цркв.* Дружичало (*прва недеља после Ускрса*)

го́рк||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **-нул, -ла, -ло** *несврш.* горчати (*постајати горак*); **ма́сло ~нет** маслац горчи

горко́м, -а *м* (**городско́й комите́т**) градски комитет

горла́н||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. нар.* урлати, дерати се, викати

горла́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *нар.* грлат, дрекав; **~ па́рень** дрекавац

го́рлин||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок**, **го́рлиц||а, -ы** *ж зоол.* грлица

го́рл||о, -а *с* 1. грло; **дыха́тельное ~** душник; **у меня́ боли́т ~** боли ме грло; **у меня́ перши́т в ~е** гребе ме у грлу 2. гуша *ж*, гркљан *м*, ждрело 3. грлић *м* (*флаше*) 4. уски део залива, ушће ◊ **по ~** а) до грла (*у води*) б) до грла, у највећој мери; **дел по ~** посла преко главе; **приста́ть с ножо́м к ~у** *к кому* ставити нож под грло *коме*; **взять за ~** *кого* ухватити за гушу *кога*; **стать поперёк ~а** *кому* пресести, изићи на грло *коме*; **крича́ть во всё ~** *нар.* дерати се на сав глас

горлови́к, -а́ *м разг.* лекар за болести грла

горлови́н||а, -ы *ж* 1. ждрело *с*; **~ вулка́на** ждрело вулкана 2. изрез *м*; **~ пла́тья** изрез на хаљини

горлов||о́й, -а́я, -о́е грлен; **~о́е кровотече́ние** крварење из грла

горлодёр, -а *м нар.* дрекавац, букач ◊ **таба́к-~** жесток дуван

горлопа́н, -а *м нар.* дрекавац, букач, ларманија, галамџија

гормона́льн||ый, -ая, -ое *биол.* хормонални, хормонски

гормо́н||ы, -ов *мн.* (*јд.* **гормо́н, -а** *м*) *биол.* хормони

гормя́ *прил.*: **~ горе́ть** *нар.* пламсати, буктати

горн [1], **-а** *м тех.* 1. огњиште *с*, топилиште *с*, вигањ (*ковачки*) 2. гнездо *с* (*високе пећи*)

горн [2], **-а** *м муз.* хорн, хорна *ж*, рог

горни́л||о, -а *с* 1. *чего књиш.* искушење, проба *ж*, ватра *ж*, огањ *м*; **в ~е войны́** у ратном огњу 2. *заст.* вигањ *м*

горни́ст, -а *м муз.* хорнист(а), трубач

го́рниц||а, -ы *ж* 1. *заст.* соба, горница 2. *пров.* део сељачке куће за госте

го́рничн||ая, -ой *ж* собарица

горнов||о́й, -а́я, -о́е *тех.* 1. који се односи на огњиште, топилиште, вигањ 2. **горнов||о́й, -о́го** *м* радник у топионици, ливац

горнодобыва́ющ||ий, -ая, -ее рударски; **~ая промы́шленность** рударство

горнолы́жник, -а *м* планински, алпски смучар

горнолы́жн||ый, -ая, -ое који се односи на планинско смучање; **~ спорт** планинско смучање

горнометаллурги́ческ||ий, -ая, -ое: ~ комбина́т рударско-металуршки комбинат

го́рно-обогати́тельн||ый, -ая, -ое: ~ комбина́т сепарациони комбинат

горнопромы́шленн||ый, -ая, -ое рударски; **~ые райо́ны** рударски рејони

горнору́дн||ый, -ая, -ое рударски; **~ая промы́шленность** рударство

горноспаса́тел||ь, -я *м* рударски спасилац

горноста́ев||ый, -ая, -ое хермелински, од хермелина

горноста́||й, -я *м* 1. *зоол.* хермелин 2. крзно *с* хермелина

го́рн||ый, -ая, -ое 1. планински, брдски; **~ая цепь** планински ланац; **~ перева́л** планински превој 2. минерални; **~ые поро́ды** минерали 3. рударски; **~ инжене́р** рударски инжењер

горня́к, -а́ *м разг.* 1. рудар 2. рударски инжењер; студент рударског факултета

горня́цк||ий, -ая, -ое рударски

го́род, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** 1. град; **порто́вый ~** лучки град; **куро́ртный ~** летовалиште; **жить за́ городом** живети у околини града; **пое́здка за́ город** излет у

природу (*изван града*) 2. *ист.* тврђава *ж* 3. *спорт.* кућа *ж*, поље *с* (*ограђено или означено место у разним играма*) ◊ **ни к селу́ ни к ~у** *разг.* ни у клин, ни у плочу; без везе, неумесно

гор||оди́ть, -ожу́, -о́дишь *и* **-оди́шь, -о́дят** *и* **-одя́т** *несврш. что* 1. *пров.* заграђивати, ограђивати 2. *разг.*: **~ чушь, ерунду́, вздор** лупетати, говорити којешта ◊ **не́зачем бы́ло огоро́д ~** *разг.* није се исплатило, није вредело труда

городи́щ||е, -а *с* 1. *аугм.* градина *ж*, велики град 2. *археол.* градилиште

городк||и́, -о́в *мн. спорт.* горотки *мн. м* (*руска игра слична куглању*)

городни́ч||ий, -его *м ист.* градоначелник (*у Русији до 1862*)

городов||о́й, -а́я, -о́е 1. *заст.* градски 2. **городов|о́й, -о́го** *м ист.* нижи полицијски чин (*у Русији пре револуције*)

город||о́к, -ка́ *м дем.* градић, варошица *ж*

городо́шник, -а *м разг.* играч у игри горотки

городск||о́й, -а́я, -о́е градски, варошки; **~ тра́нспорт** градски саобраћај; **~о́е населе́ние** градско становништво

горожа́||нин, -нина *м, мн.* **-не, -н** грађанин, варошанин

горожа́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** грађанка, варошанка

гороско́п, -а *м* хороскоп

горо́х, -а (-у) *м* грах; дивљи грашак; **стручо́к ~а** махуна граха ◊ **как о́б стену ~** *разг.* не да се ни опепелити, ни опасуљити, без успеха; **при царе́ Горо́хе** *шаљ.* за Кулина бана и добријех дана

горо́хов||ый, -ая, -ое 1. грашков, од грашка, са грашком (*чорба*) 2. боје грашка ◊ **шут ~, чу́чело ~ое** а) страшило (*смешно одевен човек*) б) лакрдијаш, пајац

горо́ш||ек, -ка (-ку) *м дем.* 1. грашак; **зелёный ~** млади грашак; **души́стый ~** граорица 2. бобица *ж*, туфна *ж* (*на тканини*); **си́тец в ~** цић на туфне

горо́шин||а, -ы *ж* зрно *с* грашка

го́рск||ий, -ая, -ое горштачки, брђански, планински

горсове́т, -а *м* (**городско́й сове́т**) градски совјет

го́рст||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* шака, шачица

горст||ь, -и *ж, мн.* **-и, -е́й** 1. прегршт, шака; **зачерпну́ть ~ью воды́** захитити шаком воде; **~ муки́** прегршт брашна 2. *фиг.* шачица, групица; **~ храбреցо́в** шачица јунака

горта́нн||ый, -ая, -ое грлен; **~ го́лос** грлени глас ◊ **~ые согла́сные** *лингв.* грлени гласови, гутурали

горта́н||ь, -и *ж анат.* гркљан *м*

горте́нзи||я, -и *ж бот.* хортензија

го́рче *в.* **го́рький, го́рько**

горчи́нк||а, -и *ж*: **с ~ой** горкаст, нагорак

горч||и́ть, -и́т, -а́т *несврш.* горчити, имати нагорак укус; **у меня́ во рту́ ~и́т** имам горак укус у устима

горчи́ц||а, -ы *ж* 1. *бот.* слачица, горушица 2. *кув.* сенф *м*, слачица (*зачин*)

горчи́чник, -а *м* облог од слачице, слачичњак

горчи́чниц||а, -ы *ж* посуда за слачицу, сенф

горчи́чн||ый, -ая, -ое 1. горушичин; **~ компре́сс** облог од слачице; **~ газ** *хем.* иперит 2. боје сенфа, слачице

го́рше *в.* **го́рький, го́рько**

горше́чник, -а *м* грнчар, лончар

горше́чн||ый, -ая, -ое грнчарски, лончарски; **~ое произво́дство** грнчарство

горш||о́к, -ка́ *м* 1. земљани лонац 2. саксија *ж* (*за цвеће*) ◊ **ночно́й ~** ноћни суд, нокшир

го́рьк||ий, -ая, -ое; го́рек, -а́, -о 1. (*комп.* **го́рче**) горак, грк; **~ое лека́рство** горак лек 2. (*комп.* **го́рше**) горак, чемеран, тежак, болан; **~ая до́ля** тешка, несретна судбина; **~ие слёзы** горке сузе; **~ая пра́вда** болна истина; **~ о́пыт** болно искуство ◊ **~ пья́ница** древна пијаница, испичутура; **пить ~ую** *нар.* пијанчити; **испи́ть ~ую ча́шу до дна** *свеч.* испити горку чашу до дна

го́рько *прил.* 1. (*комп.* **го́рче**) горко (*мирисати итд.*) 2. (*комп.* **го́рше**) горко; **~ пла́кать** горко плакати 3. *безл. у функц. предик.* тешко је, непријатно је; **мне ~, что...** боли ме да... ◊ **~!** да се заслади! (*узвик гостију на свадби*)

горю́чест||ь, -и *ж* горивост, сагорљивост

горю́ч||ий [1]**, -ая, -ее** 1. горив, сагорљив; **~ материа́л** сагорљива материја 2. **горю́ч|ее, -его** *с* течно гориво

горю́ч||ий [2]**, -ая, -ее**: **~ие слёзы** *нар. песн.* вреле, горке сузе

го́рюшк||о, -а *с дем. хип. нар. песн. и разг.* јад *м*, туга *ж*

горя́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** горштакиња, брђанка

горя́ч||ий, -ая, -ее; горя́ч, -а́, -о́ 1. врућ, врео, топао; **~ чай** врућ чај; **~ обе́д** топли оброк; **~ая заку́ска** топло предјело; **~ие исто́чники** врели извори, терме 2. *фиг.* ватрен, страствен, пун жара; **~ая любо́вь** ватрена љубав; **~ее жела́ние** жарка жеља; **~ приве́т** најтоплији поздрав; **~ покло́нник** страствен обожавалац 3. *фиг.* плах, напрасит, пргав; **~ хара́ктер** плаха нарав; **~ая голова́** усијана глава 4. *фиг. само дужи обл.* напет, ужурбан (*посао, време*); **~ая пора́** шпиц сезоне 5. **горя́ч|ее, -его** *с* топло јело ◊ **по ~им следа́м** свежим трагом; **я попа́л ему́ под ~ую ру́ку** допао сам његових шака кад је био љут; **всы́пать ~их** *кому разг.* издеветати *кога*

горячи́тельн||ый, -ая, -ое *разг.* жесток, јак (*пиће*)

горяч||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш. кого, что* дражити, распаљивати, узбуђивати; **~ воображе́ние** распаљивати машту; **~ коня́** подбадати (пожуривати) коња

горяч||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *несврш.* узбуђивати се, узрујавати се, падати у ватру; беснети

горя́чк||а, -и *ж* 1. *разг.* грозничавост, жар *м*, ускомешаност; журба, хитња; **~ пе́ред отъе́здом** ужурбаност пред одлазак 2. *заст.* грозница, врућица; **роди́льная ~** порођајна грозница ◊ **бе́лая ~** пијаничко лудило; **поро́ть ~у** *разг.* поступати непромишљено

горя́чност||ь, -и *ж* 1. страственост, плаховитост, пргавост (*нарави*) 2. ватреност, жар; **рабо́тать с ~ью** радити са жаром

горячо́ *прил.* 1. вруће, врело 2. *безл. у функц. предик. кому, чему* вруће је 3. *фиг.* ватрено, жарко, страствено

госпитализа́ци||я, -и *ж мед.* смештање *с* у болницу

госпитализи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* сместити/смештати у болницу

го́спитал||ь, -я *м* болница *ж* (*об. војна*); **полево́й ~** пољска болница

господ||и́н, -и́на *м, мн.* **-а́, госпо́д, -а́м** 1. *заст.* господин, господар; **~ положе́ния** господар ситуације; **он сам себе́ ~** сам је свој господар 2. господине (*при ословљавању пре револуције; сада у односу на странце*); **~ посо́л!** господине амбасадор!; **да́мы и ~а́!** даме и господо!

госпо́дск||ий, -ая, -ое господски, газдински

госпо́дств||о, -а *с* господство, превласт *ж*; **полити́ческое ~** политичка превласт

госпо́дств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. господарити, владати; **~ на мо́ре** господарити морем 2. преовлађивати, доминирати; **~ующее мне́ние** доминирајуће мишљење 3. *над чем* доминирати, истицати се *над чим;* **~ над ме́стностью** доминирати над околином

госпо́дствующ||ий, -ая, -ое 1. владајући, привилегисан; **~ класс** владајућа класа 2. доминантан; **~ая высота́** доминантан положај

госпо́дь, го́спода *м цркв.* бог; **го́споди!** господе боже!, боже мој! ◊ **сла́ва тебе́ го́споди!** хвала богу!; **не дай (не приведи́) го́споди!** боже сачувај!, не дај боже!

госпож||а́, -й *ж* 1. *заст.* госпођа, господарица 2. госпођо (*при ословљавању пре револуције; сада у односу на странце*)

гостев||о́й, -а́я, -о́е за госте; **~ биле́т** позивница

гостеприи́мно *прил.* гостољубиво, гостопримљиво

гостеприи́м||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но гостољубив, гостопримљив

гостеприи́мств||о, -а *с* гостољубивост *ж*, гостољубље, гостопримство

гости́н||ая, -ой *ж* салон *м*, гостинска соба

гости́н||ец, -ца *м нар.* поклон, дар

гости́ниц||а, -ы *ж* хотел *м*

гости́ничн||ый, -ая, -ое хотелски; **дом ~ого ти́па** зграда хотелског типа

гости́н||ый, -ая, -ое: ~ двор *заст.* зграда са низом трговина

гост||и́ть, гощу́, -и́шь, -я́т *несврш.* гостовати, бити у гостима

гост||ь, -я *м, мн.* **-и, -е́й** 1. гост; **пригласи́ть в ~и** позвати у госте; **идти́ в ~и** *к кому* ићи у посету *коме*; **быть в ~я́х** бити у гостима 2. гост (*на конгресу итд.*) 3. *заст.* трговац ◊ **в ~я́х хорошо́, а до́ма лу́чше** *посл.* свуда пођи, кући дођи

го́стья||я, -и *ж* гошћа

госуда́рственност||ь, -и *ж* државност, државно уређење

госуда́рственн||ый, -ая, -ое 1. државни; **~ая власть** државна власт; **~ строй** државно уређење; **~ де́ятель** државник; **~ое учрежде́ние** државна установа; **~ая изме́на** велеиздаја; **~ переворо́т** државни удар 2. државнички; **~ ум** државничка глава

госуда́рств||о, -а *с* држава *ж*

госуда́рын||я, -и *ж ист.* владарка, царица ◊ **ми́лостивая ~** *заст.* поштована госпођо (*при ословљавању*)

госуда́р||ь, -я *м ист.* владар, цар ◊ **ми́лостивый ~** *заст.* поштовани господине (*при ословљавању*)

го́тик||а, -и *ж ум.* готика

готи́ческ||ий, -ая, -ое *ум.* готички; **~ая архитекту́ра** готичка архитектура; **~ шрифт** готичко писмо, готица

готова́л||ьня, -ьни *ж, ген. мн.* **-ен** прибор *м* за техничко цртање

гото́в||ить, -лю, -ишь, -ят *несврш.* 1. *что к чему* спремати, припремати *шта за шта*; **~ ру́копись к набо́ру** припремати рукопис за штампање; **~ роль** спремати улогу; **~ уро́ки** припремати (учити) лекцију 2. *кого к чему* припремати *кога за шта;* **~ ученика́ к экза́мену** припремати ђака за испит; **~ ка́дры** припремати кадрове 3. *что* припремати, спремати, смишљати; **~ сюрпри́з** припремати изненађење; **~ уда́р по врагу́** спремати напад на непријатеља 4. *что и без об*j. кувати, спремати (*јело*); **~ обе́д** кувати ручак; **она́ хорошо́ ~ит** она зна добро да кува

гото́в||иться, -люсь, -ишься, -ятся *несврш.* 1. *к чему и с инф.* припремати се, спремати се *за шта*; **~ к ле́кции** припремати се за предавање; **~ к отъе́зду** припремати се за пут 2. *само 3. л.* назирати се, припремати се, спремати се (*о догађајима*)

гото́вк||а, -и *ж разг.* кување *с*, спремање *с* јела

гото́вност||ь, -и *ж* 1. сагласност, спремност, пристанак *м*; **изъяви́ть ~ е́хать** изразити спремност за путовање 2. приправност, готовност, припремљеност; **боева́я ~** ратна приправност

гото́в||ый, -ая, -ое; гото́в, -а, -о 1. *к чему и без об*j. спреман *за шта*; **~ к экза́менам** спреман за испите 2. *на что и с инф.* спреман *на шта;* наклоњен *чему, за шта*; **он гото́в на всё** спреман је на све; **он гото́в тебе́ помо́чь** спреман је да ти помогне 3. готов, скуван (*о јелу*); **обе́д гото́в** ручак је готов 4. *само дужи обл.* готов, израђен; **~ое пла́тье** конфекција ◊ **жить на всём ~ом** бити потпуно обезбеђен

гофриро́ванн||ый, -ая, -ое гофриран

гофрир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш.* гофрирати

граб, -а *м бот.* граб

грабёж, грабежа́ *м* пљачка *ж*, грабеж, отимачина *ж* ◊ **~ среди́ бе́ла дня** отворена пљачка

граби́тел||ь, -я *м* пљачкаш, грабљивац, отимач

граби́тельск||ий, -ая, -ое пљачкашки, разбојнички, отимачки

граби́тельств||о, -а *с заст.* пљачка *ж*, грабеж *м*

гра́б||ить, -лю, -ишь, -ят *несврш.* 1. пљачкати, красти 2. *фиг. разг.* пљачкати, гулити

гра́б||ли, -ель *и* **-лей** *мн.* грабље *мн. ж*

гравёр, -а *м* 1. гравер, резбар 2. резбар (*уметник*)

гравёрн||ый, -ая, -ое граверски, резбарски

гра́ви||й, -я *м* шљунак

гравирова́льн||ый, -ая, -ое граверски, резбарски; **~ые инструме́нты** резбарски алат

гравиро́ванн||ый, -ая, -ое изрезбарен

гравир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. что* гравирати, резати, резбарити; **~ на ме́ди** гравирати по бакру

гравиро́вк||а, -и *ж* гравирање *с*, резбарење *с*

гравиро́вщик, -а *м* гравер, резбар

гравитацио́нн||ый, -ая, -ое *физ.* гравитацијски, гравитациони

гравита́ци||я, -и *ж физ.* гравитација

гравю́р||а, -ы *ж* гравура, гравира; **~ на де́реве** дрворез

град[1]**, -а** *м* 1. град, туча *ж*; **вы́пал ~** пао је град 2. *чего фиг.* мноштво *с*, киша *ж*; **~ обвине́ний** киша оптужби; 3. **гра́дом** *прил.* као киша, обилно; **с него́ пот льётся ~ом** облива га зној

град[2]**, -а** *м заст.* град

града́ци||я, -и *ж књиш.* градација, поступност

гра́дин||а, -ы *ж разг.* зрно *с* града, леда

гра́дин||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* зрнце *с* леда, комадић *м* града

гради́рн||я, -и *ж тех.* 1. погон *м* за градирање воде у солани 2. расхладни торањ (*у индустријском комбинату*)

гради́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. тех.* градирати (*слану воду*)

градиро́вк||а, -и *ж* градирање *с* (*слане воде*)

градобити||е, -я *с* туча *ж*, град *м*, оштећивање

градом (*усева итд.*); **страхова́ние посе́вов от ~я** осигурање летине од града

градонача́льник, -а *м ист.* градоначелник

градострое́ни||е, -я *с* урбанистика *ж*

градостроител||ь, -я *м* урбанист(а) (*архитект*)

градостроительн||ый, -ая, -ое урбанистички

градостроительств||о, -а *с в.* **градострое́ние**

градуи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. струч.* градуисати, градуирати, поделити/делити на степене

градуиро́вк||а, -и *ж* градуисање *с*, градуација, подела на степене

гра́дус, -а *м* 1. *мат., геогр.* степен; **у́гол в со́рок пять ~ов** угао од четрдесет пет степени; **со́рок пя́тый ~ се́верной широты́** четрдесет пети степен северне ширине 2. *физ.* степен, ступањ, град; **де́сять ~ов ниже нуля́, вы́ше нуля́** десет степени испод нуле, изнад нуле; **два́дцать ~ов моро́за** двадесет степени испод нуле; **конья́к в шестьдеся́т ~ов** коњак од шездесет гради ◇ **быть под ~ом** *разг.* бити поднапит, бити под гасом

гра́дусник, -а *м* термометар, топломер

гра́дусн||ый, -ая, -ое који се односи на степен, град ◇ **~ая се́тка** *геогр.* географска мрежа упоредника и меридијана

гражданин, -а *м, мн.* **гра́ждане, гра́ждан** 1. држављанин, грађанин; **~ Сове́тского Сою́за** држављанин Совјетског Савеза; **почётный ~** почасни грађанин 2. грађанине (*при ословљавању*)

гражда́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. држављанка, грађанка 2. грађанко (*при ословљавању*)

гражда́нск||ий, -ая, -ое 1. грађански; **~ ко́декс** грађански законик; **испо́лнить свой ~ долг** испунити своју грађанску дужност 2. цивилни; **~ое пла́тье** цивилно одело ◇ **~ая война́** грађански рат; **~ брак** грађански брак; **отде́л за́писи а́ктов ~ого состоя́ния (загс)** матични уред

гражда́нств||о, -а *с* 1. држављанство; **приня́ть ~** примити држављанство 2. *зб. заст.* грађанство

грамза́пис||ь, -и *ж* **(граммофо́нная за́пись)** грамофонски снимак

грамм, -а *м, ген. мн.* **-ов** (*у писменом говору*) *и* **грамм** (*у усменом говору после бројева*) грам

грамма́тик||а, -и *ж* граматика; **сравни́тельная ~** упоредна граматика; **истори́ческая ~** историјска граматика

грамматическ||ий, -ая, -ое граматички

граммо́в||ый, -ая, -ое који се односи на грам

граммофо́н, -а *м* грамофон

граммофо́нн||ый, -ая, -ое грамофонски; **~ая пласти́нка** грамофонска плоча

гра́мот||а, -ы *ж* 1. писменост; **вы́учиться ~е** научити читати и писати 2. повеља, диплома ◇ **вери́тельная ~** *дипл.* акредитивно писмо; **кита́йская ~** *разг.* непозната ствар, шпанска села; **фи́лькина ~** *нар. ирон.* неважећи документ, неписмено састављен документ

грамоте́||й, -я *м заст. шаљ.* писмен човек, писменко

гра́мотно *прил.* 1. писмено, без правописних и граматичких грешака 2. стручно, зналачки

гра́мотност||ь, -и *ж* писменост

гра́мот||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. писмен; **~ челове́к** писмен човек 2. квалификован, стручан; **~ инжене́р** стручан инжењер 3. зналачки урађен; **~ прое́кт** зналачки урађен пројекат

гран, -а *м, ген. мн.* **гран** гран (*јединица за мерење у апотеци равна 0,062 грама*) ◇ **ни ~а** ни трунке

грана́т [1], **-а** *м бот.* гранат, шипак, нар (*стабло и плод*)

грана́т [2], **-а** *м мин.* гранат

грана́т||а, -ы *ж војн.* граната; **ручна́я ~** ручна бомба (граната)

грана́тн||ый, -ая, -ое *војн.* гранатни, од гранате; **~ые оско́лки** парчићи гранате

грана́тов||ый, -ая, -ое 1. гранатни, гранатски; од граната; **~ брасле́т** наруквица од граната, гранатска бразлета 2. боје граната; **ткань ~ого цве́та** тканина боја граната

гранатомёт, -а *м војн.* бацач граната

гранатомётчик, -а *м војн.* бомбаш

грандио́зност||ь, -и *ж* грандиозност, величанственост

грандио́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но грандиозан, величанствен, велелепан; **~ное сооруже́ние** велелепна грађевина

гранён||ый, -ая, -ое 1. брушен са фасетама (*чаша*) 2. брушен, шлифован; **~ое стекло́** шлифовано стакло; **~ алма́з** брушени дијамант

грани́льн||ый, -ая, -ое брусачки

грани́льщик, -а *м* брусач, радник на шлифовању

грани́т, -а *м мин.* гранит

грани́тн||ый, -ая, -ое гранитан, гранитски, од гранита

грани́тчик, -а *м* зидар, стручњак за зидање са гранитом

гран||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* брусити, шлифовати, фасетирати

грани́ц||а, -ы *ж* 1. граница; међа; **госуда́рственная ~** државна граница; **жить за ~ей** живети у иностранству; **уе́хать за ~у** отпутовати у иностранство; **прие́хать из-за ~ы** допутовати из иностранства 2. *об. мн.* **-ы, грани́ц** *фиг.* граница, могућност, мера; **~ы возмо́жного** границе могућности; **не знать грани́ц** прећи (сваку) границу, не знати меру; **всему́ есть ~ы** свему има граница

грани́ч||ить, -ит, -ат *несврш. с кем, чем* 1. граничити се, међити се; **СССР ~ит с Ве́нгрией** СССР се граничи са Мађарском 2. граничити се, бити истоветан (*са нечим*); **э́то ~ит с безу́мием** то се граничи са лудилом

гра́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *штамп.* шиф *м*, шпалта; **пра́вить ~ки** вршити коректуру на шпалтама

гра́нул||а, -ы *ж* гранула, зрнце *с*

гранули́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. что* гранулирати

грануля́ци||я, -и *ж* 1. гранулација, зрњење *с*, уситњавање *с* (*у зрна*) 2. *мед.* гранулација

гран||ь, -и *ж* 1. *мат.* страна; **~и ку́ба** стране коцке; **бокова́я ~** бочна страна 2. *фиг.* руб *м*, граница; **стира́ние ~ей ме́жду физи́ческим и у́мственным трудо́м** брисање граница између физичког и умног рада ◇ **на ~и безу́мия** на ивици лудила; **быть на ~и ги́бели** бити на рубу пропасти

грасси́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. књиш.* рачлати, рачловати

граф, -а *м* гроф

граф||а́, -ы́ *ж* стубац *м*; рубрика

гра́фик [1], **-а** *м* 1. графикон, дијаграм 2. утврђен план рада; **рабо́тать стро́го по ~у** радити строго у границама одређеног времена (*за дати посао*);

поезда́ хо́дят по ~у возови иду утврђеним временским редом

гра́фик [2], **-а** *м ум.* графичар

гра́фик‖а, -и *ж* 1. *ум.* графика 2. *лингв.* графија, графика (*писмо*)

графи́н, -а *м* стона боца (*за воду*)

графи́н‖я, -и *ж* грофица

графи́т, -а *м* 1. *мин.* графит 2. мина *ж* (*оловке*)

графи́тн‖ый, -ая, -ое, графи́тов‖ый, -ая, -ое графитни

граф‖и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш.* шпартати, рубрицирати

графи́ческ‖ий, -ая, -ое графички

графлён‖ый, -ая, -ое шпартан, рубрициран; **~ая бума́га** шпартана хартија

графо́лог, -а *м* графолог

графологи́ческ‖ий, -ая, -ое графолошки

графоло́ги‖я, -и *ж* графологија

графома́н, -а *м* графоман

графома́ни‖я, -и *ж* графоманија

гра́фск‖ий, -ая, -ое грофовски

гра́фств‖о, -а *с* 1. грофовство, грофовска титула 2. грофовија *ж*

грацио́зно *прил.* грациозно, љупко

грацио́зност‖ь, -и *ж* грациозност, љупкост

грацио́з‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но грациозан, љубак, фин, складан

гра́ци‖я, -и *ж* 1. грациозност, љупкост 2. врста стезника

грач, -а́ *м* гачац, пољска врана

грачи́н‖ый, -ая, -ое који се односи на гачца

грач‖о́нок, -о́нка *м, мн.* **-а́та, -а́т** птић гачца

гребён‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. чешаљ *м*; **стричь под ~ку** кратко шишати косу 2. *тех.* грбина, гребен *м* ◇ **стричь всех под одну́ ~ку** стављати све под исти калуп

гребе́нчат‖ый, -ая, -ое зупчаст, чешљаст; **~ вал** зупчаста осовина

гре́б‖ень, -ня *м* 1. чешаљ; **ча́стый ~** густи чешаљ 2. *тех.* гребен, грбина *ж*; **пряди́льный ~** предивни гребен 3. креста *ж*; **петуши́ный ~** петлова креста 4. гребен, слеме *с*

греб‖е́ц, -ца́ *м* веслач

гребеш‖о́к, -ка́ *м дем.* 1. чешљић 2. крестица *ж* (*код птица*)

гре́бл‖я, -и *ж* веслање *с*; **соревнова́ния по ~е** такмичења у веслању

гребн‖о́й, -а́я, -о́е веслачки; **~ спорт** веслачки спорт

греб‖о́к, -ка́ *м* завеслај, замах веслом

грёз‖а, -ы *ж* машта, сан *м*

гре́‖зить, -жу, -зишь, -зят *несврш.* маштати, сањарити

гре́‖зиться, -жусь, -зишься, -зятся *несврш.* 1. причињавати се, привиђати се 2. сањати; **мне ~зилось, что...** сањао сам да...

гре́йдер, -а *м* 1. *тех.* грејдер 2. *разг.* пут, цеста *ж* (*изграђена помоћу грејдера*)

гре́йдерн‖ый, -ая, -ое који се односи на грејдер

грейпфру́т, -а *м бот.* грејпфрут

гре́к‖и, -ов *мн.* (*јд.* **грек, -а** *м* Грк; **греча́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Гркиња) Грци

гре́л‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** грејалица; **электри́ческая ~** електрична грејалица; **рези́новая ~** термофор

грем‖е́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш* 1. грмети, тутњати, брујати; **гром ~и́т** грми; **вдали́ ~е́ло** *безл.* у даљини је грмело; **~ ключа́ми** звецкати кључевима 2. *фиг.* орити се, разлегати се, одјекивати; **его́ сла́ва ~и́т по всему́ све́ту** глас о њему се ори читавим светом

грему́ч‖ий, -ая, -ее шуман, звонак, громоран ◇ **~ая змея́** *зоол.* звечарка; **~ая ртуть** *хем.* праскава жива; **~ газ** *хем.* праскавац

гренаде́р, -а *м ист.* гренадир

гренаде́рск‖ий, -ая, -ое гренадирски

грен‖ки́, -ко́в *мн.* (*јд.* **грен|о́к, -ка́** *м*) прженица *ж*

гре‖сти́ [1], **-бу́, -бёшь, -бу́т;** *прошл.* **грёб, гребла́, гребло́** *несврш.* грабуљати; **~ се́но** грабуљати сено

гре‖сти́ [2], **-бу́, -бёшь, -бу́т;** *прошл.* **грёб, гребла́, гребло́** *несврш.* веслати

гре‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *само 3. л.* грејати; **со́лнце ~ет** сунце греје; **шу́ба ~ет** бунда греје (топла је) 2. *кого, что* загревати; **~ во́ду** загревати воду ◇ **~ ру́ки** *на чём* непоштено се богатити

гре́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. грејати се; **~ у костра́** грејати се крај ватре 2. *само 3. л.* постајати врућ; грејати се, загревати се; **вода́ ~ется** вода се загрева

грех, -а́ *м* 1. грех; **соверши́ть ~** починити грех; **впасть в ~** пасти у грех 2. *у функц. предик. с инф. разг.* грешно је, грех је; **в таку́ю пого́ду ~ сиде́ть до́ма** по таквом времену грех је седети код куће 3. *фиг.* грешка *ж*, омашка *ж*, кривица *ж*; **~й мо́лодости** грешке младости ◇ **есть тако́й ~** *шаљ.* признајем; **как на ~** *разг.* као за инат; **стра́шен как сме́ртный ~** *разг.* ружан као ђаво; **от ~а́ пода́льше** *разг.* мани се тога; **с ~о́м попола́м** *разг.* на једвите јаде; **не ~ бы́ло бы** *с инф. разг.* требало би

грехо́в‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *заст.* грешан, грехован; **~ные мы́сли** грешне мисли

грехово́дник, -а *м разг. заст.* грешник

грехопаде́ни‖е, -я *с* 1. *рел.* први грех 2. *фиг. књиш.* преступ *м*

гре́цк‖ий, -ая, -ое: ~ оре́х орах

гре́ч‖а, -и *ж* хељда (*прекрупа*)

гре́ческ‖ий, -ая, -ое грчки

гречи́х‖а, -и *ж бот.* хељда

гречи́шн‖ый, -ая, -ое хељдин, од хељде; **~ое по́ле** поље хељде; **~ мёд** мед од хељде

гре́чнев‖ый, -ая, -ое хељдин, од хељде; **~ая ка́ша** каша од хељде

греш‖и́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш.* 1. грешити, чинити грех 2. *против чего* грешити *против чега*, противречити *чему*; **~ про́тив и́стины** извртати истину

гре́шник, -а *м* грешник

гре́шниц‖а, -ы *ж* грешница

грешно́ *прил. у функц. предик. с инф. разг.* грешно је, грех је; срамота је; **~ тебе́ так говори́ть** грех је да тако говориш

гре́ш‖ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но грешан ◇ **~ным де́лом** *уметн. р. разг.* треба признати, на жалост

греш‖о́к, -ка́ *м дем. разг.* грешић, грешчић, мана *ж*, слабост *ж*; **ста́рые ~ки́** стари грешчићи

гриб, -а́ *м* гљива *ж*, печурка *ж*; **съедо́бные, ядови́тые ~ы́** јестиве, отровне гљиве; **бе́лый ~** вргањ ◇ **расти́ как ~ы́ по́сле дождя́** ницати као гљиве после кише

грибко́в‖ый, -ая, -ое гљивични; **~ые заболева́ния** гљивична обољења

грибни́к, -а́ *м* гљивар, љубитељ гљива

грибни́ц||а, -ы *ж* 1. гљиварица (*жена гљивар*) 2. *бот.* мицелија (*вегетативни део гљиве*) 3. гљиварник *м*, гљивиште *с* (*место где се гаје гљиве*) 4. *пров.* чорба од гљива

грибн||о́й, -а́я, -о́е гљивин; од гљива, печурки; ~ **суп** чорба од гљива ◊ ~ **дождь** киша са сунцем

грибови́дн||ый, -ая, -ое гљиваст, печуркаст, у облику гљиве

гриб||о́к, -ка́ *м* 1. *дем.* гљивица *ж*, печурчица *ж* 2. копито *с*, печурка *ж* (*за штопање чарапа*) 3. *биол.* гљивица *ж*, бактерија *ж*

гри́в||а, -ы *ж* грива

грива́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то гриваст, са великом гривом (*коњ*)

гри́венник, -а *м разг.* новчић од десет копејки

гри́в||на, -ны *ж, ген. мн.* **-ен** 1. гривна (*новчана јединица у старој Русији*) 2. *заст.* десет копејки 3. *заст.* гривна (*огрлица од сребра, злата итд.*)

грильяж, -а *м* гриљажа *ж* (*врста чоколадних бомбона са пржени́м орахом или бадемом*)

грим, -а *м* шминка *ж* (*у позоришту*)

грима́с||а, -ы *ж* гримаса; **стро́ить ~ы** правити гримасе

грима́снича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* гримасирати, правити гримасе, кревељити се

гримёр, -а *м поз.* шминкер

гримир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* шминкати (*глумца*); ~ *кого* **старико́м** шминкати *кога* у старца

гримир||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *несврш.* шминкати се (*о глумцу*)

грипп, -а *м мед.* грип, грипа *ж*; **ви́русный ~** вирусни грип

грипп||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. разг.* боловати од грипа

гриппо́зн||ый, -ая, -ое грипозан

гриф [1], **-а** *м* 1. *мит.* гриф, грифон 2. *зоол.* суп (*птица*)

гриф [2], **-а** *м муз.* гриф, дршка *ж*, врат (*на виолини итд.*)

гриф [3], **-а** *м* 1. факсимил (*клише и жиг с власторучним потписом*) 2. специјална ознака (*на књигама, документима*); **с ~ом «секре́тно»** с ознаком »поверљиво«

гри́фел||ь, -я *м* 1. крижуља *ж* 2. мина *ж* (*оловке*)

гри́фельн||ый, -ая, -ое који се односи на шкриљац; **~ая доска́** ђачка таблица (*од шкриљца*); **~ сла́нец** шкриљац

грифо́н, -а *м мит.* грифон

гроб, -а *м, лок.* **о -е, в -у́,** *мн.* **-ы́, -о́в** мртвачки ковчег, сандук ◊ **до ~а** до гроба, до смрти; **стоя́ть одно́й ного́й в ~у́** бити једном ногом у гробу; **кра́ше в ~ кладу́т** изгледа горе од мртваца

гро́б||ить, -лю, -ишь, -ят *несврш. нар.* уништавати, упропашћивати

гробни́ц||а, -ы *ж* гробница, костурница

гробов||о́й, -а́я, -о́е гробни, мртвачки ◊ **до ~о́й доски́** до смрти; **~а́я тишина́** мртва тишина; **~о́е молча́ние** тајац

гробовщи́к, -а́ *м* столар који прави мртвачке сандуке

грог, -а (-у) *м* грог

гроз||а́, -ы́ *ж, мн.* **гро́зы, гроз** 1. олуја, непогода, бура, невреме *с*; **разрази́лась ~** разбеснела се олуја 2. *фиг.* непогода, несрећа; **вое́нная ~** ратни вихор 3. *кого, чего фиг.* страх *м*; језа, ужас *м кога, чега, за кога, шта*

грозд||ь, -и *ж, мн.* **-и, -е́й** *и* **-ья, -ьев** грозд *м*; кита (*цвећа*); ~ **виногра́да** грозд

гроз||и́ть, грожу́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. *кому, чему* претити; ~ **па́льцем** претити прстом 2. *кому чем* претити *коме чим*, упозоравати *кога на шта*; ~ **разры́вом** претити раскидом 3. *само 3. л. чем и с инф.* претити, угрожавати; **скала́ ~и́т обвали́ться** стена само што се не сруши 4. *само 3. л. кому* претити, предстојати; **ему́ ~и́т опа́сность** прети му опасност

гроз||и́ться, грожу́сь, -и́шься, -я́тся *несврш. чем и с инф. разг.* претити

гро́зно *прил.* 1. сурово, грозно, страшно 2. претећи (*погледати итд.*)

гро́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но, -ны *и* **-ны́** 1. суров, грозан, страшан; ~ **прави́тель** суров владар 2. претећи; ~ **взгляд** претећи поглед 3. *свеч.* језив, страховит; **~ная си́ла** страховита сила

грозов||о́й, -а́я, -о́е олујан; **~а́я ту́ча** олујни облак

гром, -а *м, мн.* **-ы, -о́в** 1. гром, грмљавина *ж*; **раска́ты ~а** грмљавина; ~ **греми́т** грми 2. *чего фиг.* грохот, бука *ж*; ~ **аплодисме́нтов** урнебес пљеска ◊ **как ~ среди́ я́сного не́ба** као гром из ведра неба; **его́ как ~ом порази́ло** као да га је гром погодио

грома́д||а, -ы *ж* громада, грдосија, колос *м*; **~ы гор** планински масиви

грома́дин||а, -ы *ж разг.* грдосија, колос *м*

грома́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но огроман, голем, колосалан; ~ **успе́х** колосалан успех

громи́л||а, -ы *м разг.* 1. провалник, обијач 2. погромаш

гром||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. *что* уништавати, рушити, разбијати 2. *кого фиг. разг.* нападати, тући (*непријатеља*)

гро́м||кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко; *комп.* **-че** 1. гласан, звучан; бучан; ~ **го́лос** јак глас 2. *фиг.* гласовит, чувен; славан; ~ **проце́сс** гласовит процес; **~кое и́мя** славно име 3. *фиг.* надувен, празан; **~кие фра́зы** звучне фразе

гро́мко, *комп.* **гро́мче** *прил.* гласно, звучно; бучно

громкоговори́тел||ь, -я *м* звучник, гласноговорник

громкоголо́||сый, -сая, -сое; -с, -са, -со грлат, јака гласа

гро́мкост||ь, -и *ж* 1. звучност, гласовитост 2. јачина звука; **уси́лить, уме́ньшить ~ телеви́зора** појачати, смањити тон телевизије

громов||о́й, -а́я, -о́е 1. громован, громовит 2. *фиг.* громогласан, бучан

громогла́сно *прил.* врло гласно, громогласно

громогла́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. громогласан, гласногрли (*глас, певање*) 2. *фиг. ирон.* гласовит; **~ное заявле́ние** гласовита изјава

громоз||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т *несврш.* гомилати, нагомилавати, трпати

громозд||и́ться, -и́тся, -я́тся *несврш.* гомилати се, нагомилавати се

громо́зд||кий, -кая, -кое; -ок, -ка, -ко гломазан, кабаст; **~кая ме́бель** гломазан намештај

громоотво́д, -а *м* громобран

громоподо́б||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но громогласан, громовит

гро́мче *в.* **гро́мкий, гро́мко**

громыха́ни||е, -я *с* грмљавина *ж*, тутњава *ж*; тандркање

громыха́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* грмети, тутњати; тандркати (*о таљигама*)

громыхн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* загрмети, затутњати; затандркати; праснути, треснути

гросс, -а *м трг.* грос, дванаест туцета

гроссме́йстер, -а *м* велемајстор (*у шаху*)

грот, -а *м* пећина *ж*, шпиља *ж*

гроте́ск, -а *м* гротеска *ж*

гроте́скн||ый, -ая, -ое гротескан; **~ стиль** гротескан стил

гроте́сков||ый, -ая, -ое гротескан; **~ая роль** гротескна улога

гро́ха||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** *что* бацати, трескати **2.** грувати (*о топовима, бомбама*); трештати (*о музици*)

гро́хн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. разг.* **1.** *что* бацити, треснути; **~ вяза́нку дров на́ пол** бацити нарамак дрва на под **2.** грунути, праснути (*о пуцњу, експлозији итд.*) **3.** грохотнути, праснути у смех

гро́хн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш. разг.* стропоштати се, срушити се, сручити се

гро́хот [1], **-а** *м* грохот, тресак, прасак, лупа *ж*, тутњава *ж*; **~ колёс** лупа точкова; **~ пу́шек** топовска тутњава

гро́хот [2], **-а** *м струч.* велико решето (*за класифицирање и сортирање*)

грох||ота́ть, -очу́, -о́чешь, -о́чут *несврш.* **1.** грмети, тутњати, грувати; **~о́чет гром** тутњи грмљавина **2.** *нар.* грохотати

грош, -а́ *м* **1.** грош (*стари бакарни новац од две копејке, доцније од пола копејке*) **2.** *мн.* **-и́, -е́й** *разг.* ниска цена, бесцење *с*; **прода́ть за ~и́** продати у бесцење (за будзашто) **3.** *мн.* **гро́ши, гро́шей** новац *м*, паре *мн. ж* ◊ **у меня́ нет ни ~а́** немам ни пребијене паре; **~ цена́, ~а́ ло́маного (ме́дного) не сто́ит** *разг.* не вреди ни пребијене паре, не вреди ни пет пара; **ни в ~ не ста́вить** *кого, что разг.* ниподаштавати, омаловажавати *кога, шта*; **пропа́сть ни за ~** *разг.* улудо (утаман) пропасти; **ни на ~** *разг.* нимало

грошо́в||ый, -ая, -ое *разг.* **1.** врло јевтин, незнатан, низак (*цена*); **~ые расхо́ды** незнатни трошкови **2.** ништаван, безвредан; ситничарски, ситан; **~ые расчёты** ситничарење

грубе́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *само 3. л.* грубети, постајати храпав (*о кожи итд.*) **2.** грубети, постајати груб, прост

груб||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш.* **1.** *кому* бити дрзак, груб *према коме*, вређати *кога* **2.** *спорт.* играти грубо, нарушавати правила игре

грубия́н, -а *м* грубијан, простак

грубия́н||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. разг.* бити груб, дрзак

гру́бо *прил.* **1.** грубо, простачки; **~ отве́тить** грубо одговорити **2.** грубо (*израђен*) **3.** грубо, отприлике (*рачунати*) **4.** грубо, тешко (*погрешити*)

гру́бост||ь, -и *ж* **1.** грубост, неуљудност, простота **2.** грубост; храпавост **3.** груба реч, груб поступак, простаклук *м*

грубошёрстн||ый, -ая, -ое од грубе вуне

гру́б||ый, -ая, -ое; груб, -а́, -о **1.** груб, дрзак, неуљудан, прост; **~ая вы́ходка** груб испад; **он груб со ста́ршими** он је дрзак према старијима **2.** груб, сиров; храпав; **~ая рабо́та** груба израда, груб рад; **~ое полотно́** грубо платно; **~ая ко́жа** храпава кожа; **~ го́лос** груб глас **3.** груб, приближан; **~ подсчёт** груб прорачун **4.** груб, тежак; **~ая оши́бка** груба грешка ◊ **~ые корма́** суво крмиво

гру́д||а, -ы *ж* гомила, хрпа

груда́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* грудат, прсат, широких, снажних груди

груди́н||а, -ы *ж анат.* грудњача, грудна кост

груди́нк||а, -и *ж* ребраста сланина; **свина́я ~** свињска сува ребра

груди́нц||а, -ы *ж мед.* маститис *м*

груди||о́й, -а́я, -о́е **1.** грудни, прсни; **~а́я кле́тка** грудни кош; **~ы́е же́лезы** прсне жлезде **2.:** **~ младе́нец** одојче, доjенче; **~ во́зраст** период сисања; **~о́е молоко́** мајчино млеко ◊ **~ го́лос** дубок глас; **~а́я жа́ба** *мед.* ангина пекторис

грудобрю́шн||ый, -ая, -ое: **~ая прегра́да** *анат.* дијафрагма

груд||ь, -и *и* **-и́** *ж, лок.* **о -и, в(на) -и́,** *мн.* **-и, -е́й** **1.** груди *мн. ж*, прса *мн. с*; **впа́лая ~** упала прса; **дыша́ть по́лной ~ью** дисати пуним грудима; **прижа́ть к ~и́** *кого* стиснути *кога* на прса **2.** дојка, сиса; **корми́ть ребёнка ~ью** дојити дете; **дать ребёнку ~** подојити дете; **отня́ть ребёнка от ~и́** одбити дете од сисе **3.** предњица, груди *мн. ж*; **вы́шитая ~ руба́шки** извезена предњица кошуље ◊ **встать/встава́ть ~ью** *за кого, что* дићи се/дизати се у одбрану *кога, чега*

гружён||ый, -ая, -ое натоварен

груз, -а *м* **1.** тежина *ж*, терет **2.** товар, терет; **ваго́ны с ~ом** вагони са товаром

грузд||ь, -я *м, мн.* **-и, -е́й** *бот.* папрењача *ж*, млечница *ж*, млечна гљива ◊ **назва́лся ~ем — полеза́й в ку́зов** *посл.* кад си се ухватио у коло, онда играј

грузи́л||о, -а *с* олово (*на пецаљки*)

грузи́нск||ий, -ая, -ое грузијски

грузи́||ны, -н *мн.* (*јд.* **грузи́н, -а** *м* Грузијанац; **грузи́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Грузијанка) Грузијанци

груз||и́ть, гружу́, гру́зишь, гру́зят *несврш.* **1.** *что чем* товарити, натоваривати; **~ ба́ржу драва́ми** товарити шлеп дрвима **2.** *кого, что* укрцавати; утоваривати; **~ скот в ваго́ны** укрцавати стоку у вагоне; **~ дрова́ на ба́ржу** утоваривати дрва у шлеп

грузи́ться, гружу́сь, гру́зишься, гру́зятся *несврш.* укрцавати се; утоваривати се

гру́зно *прил.* тешко, гломазно (*ходати*)

гру́зност||ь, -и *ж* **1.** гојазност, дебљина **2.** гломазност

гру́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но **1.** тежак, крупан, масиван **2.** тежак, гломазан; тром; **~ная фигу́ра** гломазна фигура; **~ная похо́дка** тежак ход

грузови́к, -а́ *м* камион, теретњак

грузов||о́й, -а́я, -о́е теретни, товарни; **~ автотра́нспорт** теретни аутомобилски саобраћај

грузооборо́т, -а *м струч.* промет робе, товарни промет

грузоподъёмност||ь, -и *ж струч.* носивост (*дизалице, брода*)

грузоподъёмн||ый, -ая, -ое: **~ кран** теретна дизалица

грузопото́к, -а *м струч.* теретни саобраћај

гру́зчик, -а *м* утоваривач, радник на утовару и истовару робе

грунт, -а *м* **1.** земљиште *с*, тло *с*; **песча́ный ~** песковито земљиште **2.** *ум.* основна боја, грунд **3.** *ум.* позадина *ж* (*код гравире*)

грунт||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *несврш. ум.* грундирати

грунто́вк||**а, -и** *ж ум.* грундирање *с*

грунтов||**о́й, -а́я, -о́е 1.: ~ы́е во́ды** подземне воде; **~а́я доро́га** колски пут **2.** *ум.* који се односи на грунд

гру́пп||**а, -ы** *ж* група, скуп *м*; скупина, гомила; **сфотографи́роваться ~ой** сликати се у групи

группир||**ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют** *несврш.* груписати, групирати, класифицирати

группир||**ова́ться, -у́ется, -у́ются** *несврш.* груписати се, групирати се

группиро́в||**ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *само јд.* груписање *с*, класифицирање *с* **2.** групација, група, скуп *м*

группов||**о́й, -а́я, -о́е** групни

группо́вщи́н||**а, -ы** *ж пеј.* групаштво *с*

груст||**и́ть, грущу́, -и́шь, -я́т** *несврш. о ком, чём, по кому, чему* туговати, жалостити се *за ким, чим;* **~ по семье́** туговати за породицом

гру́стно *прил.* тужно, жалостно, сетно

гру́ст||**ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но 1.** тужан, потиштен, снужден; **он стал ~ным** снуждио се **2.** тужан, сетан, чемеран; **~ взгляд** тужан поглед

груст||**ь, -и** *ж* туга, жалост, сета, јад *м*; **наводи́ть ~** *на кого* бацати *кога* у тугу

гру́ш||**а, -и** *ж* крушка (*стабло и плод*)

грушеви́д||**ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но** крушкаст; крушколик

гру́шев||**ый, -ая, -ое** крушкин, од крушке, крушков; **~ое варе́нье** слатко од крушака

гры́ж||**а, -и** *ж мед.* кила

гры́зл||**о, -а** *с струч.* ђем *м*, жвале *мн. ж*

грызн||**я́, -и́** *ж разг.* **1.** уједање *с*, гризање *с* **2.** *фиг.* свађа, препирка, кавга

грыз||**ть, -у́, -ёшь, -у́т;** *прошл.* **грыз, -ла, -ло** *несврш.* **1.** *что* гристи (*кост*) **2.** *кого фиг. разг.* гристи, секирати, гњавити **3.** *кого фиг. разг.* мучити, јести; **меня́ ~ёт сомне́ние** мучи ме сумња

гры́з||**ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся;** *прошл.* **-ся, -лась, -лось** *несврш.* **1.** уједати се, клати се, гристи се **2.** *фиг. нар.* свађати се, гложити се, препирати се

грызу́н, -а́ *м, мн.* **-ы́, -о́в** *зоол.* глодар

гряд||**а́, -ы́** *ж, мн.* **гря́ды, -а́м 1.** леја, гредица **2.** планински ланац, низ *м*

гря́д||**ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* лејица

грядущ||**ий, -ая, -ее** *свеч.* будући, идући; **~ее поколе́ние** будуће поколење ◇ **на сон ~** пре спавања

грязев||**о́й, -а́я, -о́е** који се односи на лековито блато; **~ы́е ва́нны** купке са лековитим блатом

грязелече́бниц||**а, -ы** *ж* блатно купатило; бања са блатним купатилом

грязелече́ни||**е, -я** *с* лечење лековитим блатом

гря́з||**и, -ей** *мн. мед.* **1.** лековито блато **2.** бања *ж* са лековитим блатом

грязи́щ||**а, -и** *ж аугм. разг.* блато *с*, прљавштина, нечистоћа

грязне́||**ть, -ет, -ют** *несврш.* прљати се, каљати се, блатити се

грязн||**и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т** *несврш.* **1.** прљати, каљати, блатити **2.** *фиг.* оцрњивати; **~ своё и́мя** каљати свој образ

грязн||**и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся** *несврш.* прљати се, каљати се, блатњавити се

гря́зно *прил.* **1.** *у функц. предик.* прљаво је, каљаво је **2.** гнусно, гадно (*опсовати*)

грязну́л||**я, -и, грязну́х**||**а, -и** *м, ж разг. пеј.* мурдар *м*, мурдарка *ж*, аљкавац *м*, аљкавица *ж*

гря́з||**ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но 1.** прљав, блатњав, каљав; **~ное бельё** прљаво рубље; **~ная доро́га** каљав пут **2.** сивкаст (*боја*) **3.** прљав, гнусан; **~ анекдо́т** вулгаран виц; **~ная ли́чность** гнусна особа ◇ **ры́ться (копа́ться) в** *чьём* **~ном бельё** копати по туђем прљавом рубљу

гряз||**ь, -и** *ж, лок.* **о -и, в -и́ 1.** блато *с*; **забры́згать сапоги́ ~ью** испрскати чизме блатом; **непроля́зная ~** блато до колена **2.** прљавштина, нечистоћа; **на рука́х ~** на рукама је прљавштина; **зарасти́ ~ью** запустити се **3.** *фиг.* прљавштина, гнусност ◇ **обли́ть ~ью, смеша́ть с ~ью, втопта́ть в ~** *кого* окаљати, оцрнити *кога*; **не уда́рить лицо́м в ~** не осрамотити се

гря́н||**уть, -ет, -ут** *сврш.* **1.** праснути, загрмети, затутњити, забрујати; **~ула му́зыка** загрмела је музика **2.** *фиг.* букнути, пламнути, избити; **~ула война́** букнуо је рат

гря́н||**уться, -усь, -ешься, -утся** *сврш. разг.* треснути, пасти, стропоштати се

гря||**сти́, -ду́, -дёшь, -ду́т** *несврш. заст. свеч.* наступати, ближити се; **~дёт но́вое вре́мя** ближи се ново доба

гуа́ш||**ь, -и** *ж ум.* гваш *м*

губ||**а́** [1], **-ы́** *ж, мн.* **гу́бы, губ, -а́м 1.** усна; **ве́рхняя, ни́жняя ~** горња, доња усна; **сжать гу́бы** стиснути усне; **целова́ть в гу́бы** љубити у уста **2.** *мн.* **гу́бы, губ** *тех.* чељусти ◇ **за́ячья ~** *мед.* зечја усна; **наду́ть гу́бы** наљутити се, напућити се; **у него́ ещё молоко́ на ~а́х не обсо́хло** *разг.* он је још жутокљунац

губ||**а́** [2], **-ы́** *ж, мн.* **гу́бы, губ, -а́м** *геогр.* залив *м*, лагуна (*на северу СССР*)

губ||**а́** [3], **-ы́** *ж, мн.* **гу́бы, губ, -а́м** *бот.* губа, труд *м*

губ||**а́** [4], **-ы́** *ж нар.* војни затвор

губа́с||**тый, -тая, -тое; -т, -та, -то** *разг.* уснат, са великим уснама

губерна́тор, -а *м* **1.** *ист.* губернатор **2.** гувернер

губерна́торск||**ий, -ая, -ое** губернаторски ◇ **положе́ние ху́же ~ого** *шаљ.* положај да не може бити горе

губе́рни||**я, -и** *ж ист.* губернија ◇ **пошла́ писа́ть ~** *шаљ.* све се ускомешало

губе́рнск||**ий, -ая, -ое** *ист.* губернијски

губи́тел||**ь, -я** *м* упропаститељ

губи́тельно *прил.* погубно, штетно

губи́тел||**ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно** погубан, штетан, убитачан; **~ для здоро́вья** погубан по здравље; **~ьное влия́ние** штетан утицај

губи́ть, гублю́, гу́бишь, гу́бят *несврш.* уништавати, упропашћивати; **~ тала́нт** уништавати таленат; **~ себя́** упропашћивати се

гу́б||**ка** [1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *зоол.* спужва, сунђер *м* **2.** сунђер *м*, спужва (*за брисање, прање*)

гу́б||**ка** [2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* усница; **~ки ба́нтиком** срцолика усташца

губн||**о́й, -а́я, -о́е 1.** уснени; **~а́я пома́да** руж за усне, кармин; **~а́я гармо́ника** усна хармоника **2.** *лингв.* уснени, лабијалан; **~ согла́сный** уснени сугласник

губошлёп, -а *м нар.* шепртља *м, ж*, неспретњаковић, сметењак

гу́бчат||**ый, -ая, -ое** сунђераст, спужваст

гуверна́нт||**ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** гувернант(к)а

гувернёр, -а *м* васпитач, домаћи учитељ

гугенот||ы, -ов *мн.* (*јд.* **гугенот, -а** *м*) *ист.* хугеноти (*француски протестанти XVI—XVII в.*)

гугу́: ни ~ *у функц. предик. разг.* ни речи, ни писнути; **об э́том ни ~!** да о томе ниси писнуо!

гуд||е́ть, гужу́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. завијати (*о сирени*), фијукати (*о ветру*), брујати (*о звону*); **у меня́ ~я́т в уша́х** зуји ми у ушима 2. *само 3. л. разг.* бридети; **у него́ но́ги ~я́т от уста́лости** бриди му у ногама од умора

гуд||о́к, -ка́ 1. сирена *ж* (*код аутомбила итд.*) 2. звиждук; звук сирене 3. гудок (*старински руски гудачки инструмент сличан гуслама*)

гудро́н, -а *м хем.* гудрон, катран

гудро́нн||ый, -ая, -ое који се односи на гудрон, на катран

гуж, -а́ *м струч.* омча *ж* (*која везује ам за руду*) ◇ **взя́лся за ~, не говори́, что не дюж** *посл.* ко се у коло хвата, мора поиграти

гужев||о́й, -а́я, -о́е запрежни; **~ тра́нспорт** запрежна вуча

гужо́м *прил.* коњском запрегом

гул, -а *м* хука *ж*, бука *ж*, тутњава *ж*; **подзе́мный ~** подземна тутњава; **~ голосо́в** жамор, брујање гласова

гу́лк||ий, -ая, -ое; гу́лок, -а́, -о гласан, звучан, бучан; **~ие шаги́** бучни кораци

гу́лко *прил.* гласно, звучно, бучно

гульб||а́, -ы́ *ж нар.* банчење *с*, пијанчење *с*

гу́лькин, -а, -о: с ~ нос *разг. шаљ.* врло мало, трунчица

гульн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* повеселити се, пролумповати

гуля́к||а, -и *м, ж разг.* бећар *м*, беспосличар *м*, ленштина

гуля́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *нар.* седељка, вечеринка; теревенка

гуля́нь||е, -я *с* 1. шетња *ж* 2. весеље; **наро́дное ~** народно весеље

гуля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. шетати се 2. *разг.* бити слободан, не радити 3. *нар.* бекријати, банчити 4. *с кем нар.* љубакати се *с ким*

гуля́ш, -а́ *м кув.* гулаш

гумани́зм, -а *м* хуманизам

гумани́ст, -а *м* хуманист(а)

гуманисти́ческ||ий, -ая, -ое хуманистички

гуманита́рн||ый, -ая, -ое хуманистички; **~ые нау́ки** хуманистичке науке

гума́нно *прил.* хумано, људски, човечно

гума́нност||ь, -и *ж* хуманост, човечност; племенитост

гума́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но хуман, човечан

гумн||о́, -а́ *с, мн.* **гу́мна, гу́мен** *и* **гумён, гу́мнам** гумно

гу́ри||я, -и *ж мит.* хурија

гурма́н, -а *м књиш.* гурман, сладокусац, гурманлија

гурма́нск||ий, -ая, -ое гурмански

гурма́нств||о, -а *с* гурманство

гурт, -а́ *м* стадо *с*, крдо *с*

гуртовщи́к, -а́ *м* крдар, пастир

гурто́м *прил. разг.* 1. на велико; ђутуре; **прода́ть ~** продати ђутуре 2. у гомили, скупа

гурьб||а́, -ы́ *ж разг.* 1. гомила, мноштво *с*, чопор *м*; **~ ребя́т** чопор деце 2. **гурьбо́й** *прил.* у гомили, скупа

гуса́к, -а́ *м* гусак, гусан

гуса́р, -а *м ист.* хусар

гуса́рск||ий, -ая, -ое *ист.* хусарски

гу́сем *прил.* један за другим (*ићи*)

гу́сениц||а, -ы *ж* 1. *зоол.* гусеница 2. *тех.* гусеница, гусенична трака

гу́сеничн||ый, -ая, -ое гусенични; **~ тра́ктор** гусенични трактор

гус||ёнок, -ёнка *м, мн.* **-я́та, -я́т** гушче *с*

гуси́н||ый, -ая, -ое гушчији; **~ое са́ло** гушчија маст ◇ **~ая ко́жа** пурја кожа, најежена кожа

гу́сл||и, -ей *мн. муз.* гусли (*старински руски инструмент сличан цитри*)

гусля́р, -а́ *и* **-а** *м, мн.* **-ы́, -о́в** свирач на гуслима

густе́||ть, -ет, -ют *несврш.* згушњавати се, густети

гу́сто, *комп.* **гу́ще** *прил.* 1. густо 2. сочно 3. *у функц. предик. са нег. разг.* нема много; **у него́ де́нег не ~** нема много новца

густ||о́й, -а́я, -о́е; густ, -а́, гу́сто; *комп.* **гу́ще** 1. густ; **~ суп** густа чорба; **~ы́е во́лосы** густа коса; **~ тума́н** густа магла; **~ слой пы́ли** дебели слој прашине 2. сочан, засићен (*боја*) 3. дубок, пун (*глас, звук*); **~ бас** дубок бас

густоли́ственн||ый, -ая, -ое са густим лишћем

густонаселённ||ый, -ая, -ое густо насељен

густопсо́в||ый, -ая, -ое *струч.* с густом длаком

густот||а́, -ы́ *ж* густина, густоћа

гусы́н||я, -и *ж* гуска (*женка*)

гус||ь, -я *м, мн.* **-и, -е́й** гуска *ж*; **ди́кий, дома́шний ~** дивља, домаћа гуска ◇ **хоро́ш (како́в) ~!** то ти је птичица!; **с него́ как с ~я вода́** баш га брига

гусько́м *прил.* један за другим (*ићи*)

гуся́тин||а, -ы *ж разг.* гуштетина, гушчије месо

гуся́тник, -а *м* гушчарник, гусињак

гуся́тниц||а, -ы *ж* 1. гушчарица, гушчарка 2. дубока овална посуда за печење меса

гутали́н, -а *м* паста *ж* за обућу

гуто́р||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. пров.* разговарати, диванити

гуттапе́рч||а, -и *ж* гутаперка, гутаперча

гуттапе́рчев||ый, -ая, -ое од гутаперке

гу́щ||а, -и *ж* 1. талог *м*, густиш *м*; **кофе́йная ~** талог кафе 2. шикара, честар *м* ◇ **быть в (са́мой) ~е собы́тий** бити у вртлогу догађаја

гу́ще *в.* **густо́й, гу́сто**

гущин||а́, -ы́, *ж разг.* густиш, густоћа

гяу́р, -а *м* ђаур, неверник

Д

да [1] *речца* 1. *потврдна* да, јест(е); **все здесь? — Да** јесу ли сви овде? — Да, јесу; **ты зако́нчил? — Да** да ли си завршио? — Јесам; **вы гото́вы? — Да** да ли сте спремни? — Јесмо; **вы пойдёте в кино́? — Да** да ли ћете ићи у биоскоп? — Да, Хоћемо; **ты придёшь? — Да** да ли ћеш доћи? — Хоћу 2. *упитна* зар не, је ли; **ты прие́дешь, да?** доћи ћеш, зар не? 3. *разг.* молим, да; **А́нна Ива́новна! — Да?** Ана Ивановна! — Молим? 4. *разг.* ма, та; **да не мо́жет быть!** ма немој(те)!; **да иди́ же!** та иди већ! 5. *за грађење описног императива* нека; **да здра́вствует дру́жба!** живело пријатељство! ◇ **ну да** *разг.* а) него шта; **ты е́дешь? — Ну да!**

идеш ли? — Него шта; б) није него, ма откуд; **он без тебя́ скуча́ет.— Ну да?** тужно му је без тебе.— Није него?, Ма откуд?; **вот э́то да!** *разг.* изврсно!, сјајно!

да[2] *везн.* 1. *саставни* и; **ты да я** ти и ја 2. *об. уз речцу* **ещё** и, па; **шёл я но́чью оди́н, да ещё ле́сом** ишао сам ноћу сам, и то још кроз шуму; **да (прито́м) ещё како́й!** и те какав! ◊ **да и** *разг.* па и; **ду́мал, ду́мал да и наду́мал** мислио, мислио па и смислио; **да и то́лько** *разг.* ништа друго; **пла́чет да и то́лько** само плаче; **беда́ да и то́лько** права невоља

дабы́ *и* **да́бы** *везн. заст.* да би

дава́ть, даю́, даёшь, даю́т *несврш.* 1. *кому что, чего* давати; **~ ребёнку молока́** давати детету млеко 2. *кому что и с инф.* давати, пружати; **~ рабо́ту** давати посао; **~ по́вод** давати повод; **~ возмо́жность** давати (пружати) могућност 3. *что* давати, доносити; **~ хоро́ший урожа́й** давати добар принос 4. *что* приређивати, организовати; **~ обе́д** приређивати ручак; **~ спекта́кль** организовати приредбу; **что даю́т сего́дня в теа́тре?** шта се даје данас у позоришту? 5. *что* давати; **~ обеща́ние, разреше́ние, согла́сие** давати обећање, дозволу, сагласност; **~ телегра́мму** слати телеграм 6. *имп.* **дава́й(те)** *с инф. гл. несвршеног вида или уз 1. л. мн. буд. вр. гл. свршеног вида разг.* хајде; **дава́йте чита́ть** хајде да читамо; **дава́й пообе́даем** хајде да ручамо 7. *имп.* **дава́й** *с инф. гл. несвршеног вида разг.* поче; **она́ вскри́кнула и дава́й бежа́ть** она врисну и поче бежати

дава́ться, даю́сь, даёшься, даю́тся *несврш.* 1. *об. са нег.* давати се, дозвољавати, допуштати; **не ~ в обма́н** не давати се преварити 2. *само 3. л. кому разг.* успевати, ићи од руке, полазити за руком; **матема́тика даётся ему́ легко́** математика му иде од руке; **не всё легко́ даётся** не иде све глатко

да́веча *прил. нар.* малочас, малопре; пре неки дан

да́вешн‖ий, -яя, -ее *нар.* недавни, пређашњи, ранији; **~ слу́чай** недавни догађај; **~ разгово́р** ранији разговор

дави́л‖о, -а *с* муљача *ж*, преса *ж* (*за цеђење сока*)

дави́льн‖ый, -ая, -ое за цеђење, за муљање (*воћа*); **~ пресс** преса за цеђење сока

дави́ть, давлю́, да́вишь, да́вит *несврш.* 1. *на кого, что* притискивати *кога, шта*; **снег да́вит на кры́шу** снег притискује кров 2. *что* стезати, тиштати; **воротни́к да́вит ше́ю** крагна стеже врат 3. *что* цедити; истискивати; **~ лимо́н** цедити лимун; **~ виногра́д** муљати грожђе 4. *кого, что* гњечити, убијати; **~ мух** убијати муве 5. *кого разг.* давити, гушити; **лиса́ да́вит кур** лисица дави кокоши 6. *кого, что фиг.* тлачити, гушити

дави́ться, давлю́сь, да́вишься, да́вятся *несврш.* 1. гушити се, давити се; **~ ко́стью** гушити се кошћу 2. *разг.* вешати се 3. *фиг.* гушити се; **~ от сме́ха** гушити се од смеха

да́вк‖а, -и *ж разг.* гужва, гурњава, гунгула; **~ в авто́бусе** гужва у аутобусу

давле́ни‖е, -я *с* 1. притисак *м*; **атмосфе́рное ~** атмосферски притисак; **кровяно́е ~** крвни притисак 2. *разг.* крвни притисак; **повы́шенное ~** повећан крвни притисак 3. *фиг.* притисак *м;* **полити́ческое ~** политички притисак; **ока́зывать ~** вршити притисак

да́влен‖ый, -ая, -ое *разг.* згњечен, пригњечен; **~ые фру́кты** згњечено воће

да́вн‖ий, -яя, -ее 1. давни, прастари; **с ~их пор** одавно 2. стари, давнашњи; **~ друг** стари пријатељ; **~ее знако́мство** давнашње познанство

давни́шн‖ий, -яя, -ее *разг.* давнашњи, стари; **~ее наме́рение** давнашња намера

давно́ *прил.* 1. давно, одавно; **он ~ возврати́лся** он се одавно вратио 2. одавно, дуго времена; **мы ~ с ним не ви́делись** одавно се нисмо видели ◊ **давны́м-~** *разг.* веома давно, одавно; **~ бы так** *разг.* одавно је већ тако требало

давнопроше́дш‖ий, -ая, -ее давно прошли ◊ **~ее вре́мя** *грам.* давно прошло време, плусквамперфекат

да́вност‖ь, -и *ж* 1. давнина 2. *правн.* застарелост; **за ~ью лет** због застарелости

да́же 1. *речца* чак, штавише; **~ тепе́рь** чак и сада; **~ он не знал** штавише и он није знао 2. *везн.* чак, па чак; **бы́ло тепло́, ~ жа́рко** било је топло, па чак и вруће

дактили́ческ‖ий, -ая, -ое *књиж.* дактилски

дактилоскопи́ческ‖ий, -ая, -ое дактилоскопски

дактилоскопи́‖я, -и *ж* дактилоскопија

да́ктил‖ь, -я *м књиж.* дактил

да́лее *прил.* 1. даље, више; **не ~ трёх киломе́тров** нема више од три километра 2. даље, затим ◊ **и так ~** и тако даље; **не ~ как (чем)** *разг.* још колико; **не ~ как (чем) вчера́** управо јуче

дал‖ёкий, -ёкая, -ёкое; -ёк, -ека́, -еко́ *и* **-ёко** 1. далек, удаљен; **~ бе́рег** удаљена обала 2. далек, давни; **~ёкое про́шлое** далека прошлост 3. *фиг.* стран, туђ, далек 4. *об. краћи обл. от чего*: **я ~ёк от мы́сли, что...** далеко сам од помисли да..., не пада ми на памет да... 5. *са нег. разг.* не одвише паметан, ограничен; **как все не сли́шком ~ёкие лю́ди, он счита́л, что...** као сви ограничени људи сматрао је да...

далеко́ *прил.* 1. далеко; **жить ~ от го́рода** живети далеко од града 2. *у функц. предик.* далеко је; **отсю́да до до́ма ~** одавде је далеко до куће ◊ **~ за́ полночь** касно иза поноћи; **ему́ ~ за со́рок (лет)** добро је превалио четрдесету (годину); **тебе́ ~ до него́** далеко је теби до њега, не можеш се упоредити с њим; **~ не** нипошто, никако, ни издалека

дал‖ь, -и *ж, лок.* **о -и, в -и́** 1. даљина, пространство *с*, ширина; **необозри́мые ~и** непрегледна пространства 2. *разг.* удаљено место; **э́то така́я ~** то је тако далеко, то је богу иза леђа

дальне́йш‖ий, -ая, -ее даљи, наредни, каснији; **~ие собы́тия** наредни догађаји; **в ~ем** убудуће

да́льн‖ий, -яя, -ее 1. далек, удаљен; **~ райо́н** удаљени рејон; **~ие стра́ны** далеке земље; **~ее пла́вание** дуга пловидба; **по́езд ~его сле́дования** воз на дугим релацијама 2. даљни; **~ ро́дственник** даљни рођак ◊ **без ~их разгово́ров (слов)** без сувишних речи

дальнобо́йн‖ый, -ая, -ое *војн.* далекометан (*топ итд.*)

дальнови́дно *прил.* далековидо, проницљиво

дальнови́дност‖ь, -и *ж* далековидост, проницљивост

дальнови́д‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но далековидан, проницљив

дальнозо́р‖кий, -кая, -кое; -ок, -ка, -ко далековид(ан)

дальнозо́ркост‖ь, -и *ж* далековидост

дальноме́р, -а *м струч.* даљиномер

да́льност‖ь, -и *ж* даљина, удаљеност, домет *м*

дальтони́зм, -а *м мед.* далтонизам

дальто́ник, -а *м* далтонист(а)

да́льше 1. *комп. од.* **далёкий** даљи 2. *комп. од* **далеко́** даље, више 3. *прил.* даље, затим; **а ~ что бы́ло?** шта је даље било? ◊ **не ви́деть ~ своего́ но́са** *разг.* не видети даље од носа

да́м||а, -ы *ж* **1.** дама; **придво́рная ~** дворска дама **2.** *карт.* дама; **пи́ковая ~** дама пик ◇ **~ се́рдца** драгана

да́мб||а, -ы *ж* брана, насип *м*, бедем *м*

да́м||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** дама (*плочица у игри даме*)

да́мск||ий, -ая, -ое дамски, за даме; **~ое о́бщество** дамско друштво ◇ **~ уго́дник** удварач, женскарош

да́нник, -а *м ист.* онај који плаћа данак, порез

да́нны||е, -х *мн.* **1.** подаци *мн. м*; **статисти́ческие ~** статистички подаци; **по официа́льным ~м** према званичним подацима **2.** способности *мн. ж*, могућности *мн. ж*; **голосовы́е ~** гласовне могућности

да́нн||ый, -ая, -ое дат, одређен, дотичан; **в ~ моме́нт** у датом тренутку; **в ~ом слу́чае** у овом случају ◇ **~ая величина́** *мат.* одређена величина

данти́ст, -а *м* дентист(а)

дан||ь, -и *ж* **1.** *ист.* данак *м*, порез *м*; **взима́ть ~** убирати данак **2.** *фиг.* дуг *м*, дужност, данак *м*; **принести́ ~ уваже́ния** *кому* одати признање *коме* ◇ **отда́ть (заплати́ть) ~** *кому, чему* платити данак *коме, чему*

дар, -а *м, мн.* **-ы́, -о́в 1.** дар, поклон; **принести́ в ~** даровати **2.** таленат, дар, способност *ж*; **литерату́рный ~** књижевни таленат ◇ **~ ре́чи** дар (моћ) говора; **лиши́ться ~а ре́чи** изгубити дар (моћ) говора; **~ы́ приро́ды** дарови природе

дарвини́зм, -а *м* дарвинизам

дарвини́ст, -а *м* дарвинист(а)

дарён||ый, -ая, -ое *разг.* поклоњен, дарован ◇ **~ому коню́ в зу́бы не смо́трят** *посл.* дарованом се коњу не гледа у зубе

дари́тел||ь, -я *м* дародавац, дарилац

дари́ть, дарю́, да́ришь, да́рят *несврш.* **1.** *кому что* поклањати, даривати **2.** *кого чем заст.* поклањати *коме шта* ◇ **~** *кого* **внима́нием** поклањати *коме* пажњу

дармовщи́н||а, -ы *ж нар.*: **на ~у** џабе, бадава, бесплатно

дармое́д, -а *м разг.* бадаваџија, беспосличар, готован

дармое́дств||о, -а *с разг.* бадаваџисање, беспосличарење

дарова́ни||е, -я *с* дар *м*, надареност *ж*, обдареност *ж*, тален(а)т *м*; **музыка́льное ~** дар за музику

дар||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш. заст. и свеч.* даровати/даривати, поклонити/поклањати

дарови́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то даровит, надарен, обдарен, талентован

даров||о́й, -а́я, -о́е *разг.* бесплатан; **~ биле́т** бесплатна карта

даровщи́нк||а, -и *ж нар. в.* **дармовщи́на**

да́ром *прил. разг.* **1.** бадава, бесплатно **2.** узалуд, џабе, бескорисно; **~ потеря́ть вре́мя** џабе изгубити време ◇ **э́то ему́ ~ не пройдёт** неће тек тако проћи, скупо ће он то платити; **~ что** *нар.* иако, мада

да́рственн||ый, -ая, -ое: ~ая за́пись даровница

да́т||а, -ы *ж* датум *м*; **письмо́ без ~ы** писмо без датума; **поста́вить ~у** ставити датум

да́тельный: ~ паде́ж *грам.* датив

дати́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* датирати; **~ заявле́ние** датирати молбу

да́тск||ий, -ая, -ое дански

датча́||не, -н *мн.* (*јд.* **датча́нин, -а** *м* Данац; **датча́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Данкиња) Данци

да́тчик, -а *м тех.* давач, детектор, сонда *ж*

дать, дам, дашь, даст, дади́м, дади́те, даду́т; *прошл.* **дал, дала́, дало́** *и* **да́ло; да́нный** *сврш.* **1.** *кому что, чего* дати; **~ воды́** дати воде; **~ лека́рство** дати лек; **~** *кому* **свой а́дрес, но́мер телефо́на** дати *коме* своју адресу, број телефона; **дай мне, пожа́луйста, каранда́ш** дај ми, молим те, оловку **2.** *кому что и с инф.* дати, пружити; **~ рабо́ту** дати посао; **~ возмо́жность** дати (пружити) могућност; **~** *кому* **образова́ние** школовати *кога*; **~** *кому* **есть, пить** дати *коме* да једе, да пије; **~** *кому* **доро́гу** пустити *кога* да прође **3.** *что* дати, донети; **~ хоро́ший урожа́й** дати добар принос; **~ при́быль** дати доходак **4.** *что* приредити, организовати; **~ обе́д** приредити ручак; **~ конце́рт** дати концерт **5.** *что* дати; **~ обеща́ние, разреше́ние, согла́сие** дати обећање, дозволу, пристанак; **~ телегра́мму** послати телеграм; **~ кля́тву** положити заклетву; **~ залп** испалити салву; **~ отчёт** положити рачун; **~ отве́т** дати одговор, одговорити; **~ прика́з** издати наредбу, наредити **6.** *кому с инф.* дати, дозволити; **~ почу́вствовать** *кому* дати осетити *коме*; **да́йте, я попыта́юсь** дозволите ми да покушам ◇ **~ знать** *кому* обавестити *кога*, јавити *коме*; **~ нача́ло** *чему* бити извор *чега*; **~ ход де́лу** покренути ствар; **ни ~ ни взять** *разг.* управо такав, прави правцати; **ему́ нельзя́ ~ его́ лет** не би човек рекао да има толико година; **я тебе́ дам!** *разг.* показаћу ја теби!

да́ться, да́мся, да́шься, да́стся, дади́мся, дади́тесь, даду́тся; *прошл.* **да́лся, дала́сь, дало́сь 1.** *об. са нег.* дати се, дозволити, допустити; **не ~ в обма́н** не дати се преварити **2.** *само 3. л. кому разг.* успети, ићи од руке, поћи за руком; **гра́мота ему́ дала́сь легко́** писмо му је лако ишло **3.** *само прошл. разг.*: **дала́сь тебе́ э́та кни́га!** који ће ти враг та књига!

да́ч||а [1], **-и** *ж* **1.** давање *с*; **~ показа́ний** давање исказа **2.** порција, оброк *м*; **~ овса́** порција зоби

да́ч||а [2], **-и** *ж* дача, летњиковац *м*, викендица

да́ч||а [3], **-и** *ж струч.* шумска парцела

дачевладе́л||ец, -ьца *м* власник летњиковца

да́чник, -а *м* човек који летује у летњиковцу

да́чн||ый, -ая, -ое који се односи на дачу, летњиковац, викендицу; **~ посёлок** викенд насеље

два, двух *м, с,* **две, двух** *ж број* **1.** два, две; **два гла́за** два ока; **две руки́** две руке; **без пяти́ мину́т два** пет минута до два; **ребёнку два го́да** дете има две године; **о́коло двух рубле́й** нешто мање од две рубље; **с двух сторо́н** са две стране **2.** *разг.* неколико, пар; **в двух шага́х отсю́да** неколико корака одавде; **в двух слова́х** у пар речи ◇ **ни два ни полтора́** ни једно ни друго, ни добро ни лоше; **в два счёта** *разг.* у трен ока, као од шале; **ум хорошо́, а два лу́чше** *посл.* четири ока боље виде него два

двадцатиле́ти||е, -я *с* **1.** двадесет година **2.** *чего* двадесетогодишњица *ж*

двадцатиле́тн||ий, -яя, -ее двадесетогодишњи; **~ ю́ноша** двадесетогодишњи младић; **~ юбиле́й** двадесетогодишњи јубилеј

двадца́т||ый, -ая, -ое *број* двадесети; **~ая до́ля** двадесети део; **в ~ые го́ды** двадесетих година

два́дцат||ь, -и́ *број* двадесет ◇ **говори́ть, де́лать ~ раз** говорити, радити много пута

два́жды *прил.* двапут (*у множењу*) ◇ **как ~ два (четы́ре)** као два и два четири, потпуно јасно, сасвим сигурно

двенадцатипе́рстн||ый, -ая, -ое: ~**ая кишка́** *анат.* дванаестопалачно црево

двена́дцат||ый, -ая, -ое *број* дванаести

двена́дцат||ь, -и *број* дванаест

две́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* вратанца *мн. с*, враташца *мн. с*

дверн||о́й, -а́я, -о́е вратни; ~**а́я ру́чка** квака

две́р||ца, -цы *ж, ген. мн.* **-ец** вратанца *мн. с*; врата *мн. с* (*аутомобила итд.*)

двер||ь, -и *ж, лок.* **о -и, на -и́,** *мн.* **-и, -е́й** (*мн. има понекад значење јд.*) врата *мн. с*; **входна́я** ~ улазна врата; **откры́ть, закры́ть** ~ отворити, затворити врата; **стуча́ться в** ~ куцати на врата; **стоя́ть в** ~**я́х** стајати на вратима ◇ **жить** ~ **в** ~ живети један наспрам другога (врата до врата); **у** ~**е́й** пред вратима, на прагу; **при закры́тых** ~**я́х** иза затворених врата, без приступа јавности; **при откры́тых** ~**я́х** јавно, уз приступ јавности; **день откры́тых** ~**е́й** дан слободног приступа (*на факултетима — за оне који желе да се упишу итд.*); **ломи́ться в откры́тую** ~ *разг.* ударати на отворена врата

две́сти, двухсо́т, двумста́м, двумяста́ми, о двухста́х *број* двеста; **в двухста́х киломе́трах от го́рода** на двеста километара од града

дви́гател||ь, -я *м* **1.** *тех.* мотор; ~ **вну́треннего сгора́ния** мотор са унутрашњим сагоревањем **2.** *фиг.* покретач

дви́гательн||ый, -ая, -ое 1. покретни; моторни, моторички; ~**ые не́рвы** моторички нерви **2.** *фиг.* покретачки; ~**ые си́лы** покретачке снаге

дви́||гать, -гаю, -гаешь, -гают *и* **-жу, -жешь, -жут** *несврш.* **1.** *что* покретати, померати; ~ **ме́бель** померати намештај **2.** *чем* мицати, мрдати; ~ **па́льцами** мрдати прстима **3.** *кого, что* управљати, усмеравати, терати **4.** *что фиг.* унапређивати; ~ **вперёд нау́ку** унапређивати науку **5.** *кем фиг.* подстицати, побуђивати *кога*, руководити *ким*; **им** ~**жет сострада́ние** њиме руководи самилост; ~**жимый не́навистью** подстицан мржњом **6.** *нар.* кретати, ићи; ~**гай отсю́да!** губи се одавде!

дви́||гаться, -гаюсь, -гаешься, -гаются *и* **-жусь, -жешься, -жутся** *несврш.* **1.** покретати се, помицати се **2.** кретати, ићи; ~ **в путь** кретати на пут **3.** мицати се, мрдати; **сиде́ть не** ~**гаясь** седети непомично

движе́ни||е, -я *с* **1.** кретање, покрет *м*; **враща́тельное** ~ кружно кретање, ротација; **колеба́тельное** ~ њихање, осцилација; **привести́ в** ~ ставити у покрет, покренути; **прийти́ в** ~ почети се кретати **2.** *фил.* кретање **3.** покрет *м*, кретња *ж*; ~ **руки́** покрет руке; **поры́вистые** ~**я** нагли покрети, нагле кретње **4.** покрет *м*; **рабо́чее** ~ раднички покрет; **национа́льно-освободи́тельное** ~ народноослободилачки покрет; ~ **сопротивле́ния** покрет отпора **5.** саобраћај *м*, промет *м*; **автомоби́льное** ~ аутомобилски саобраћај; **пра́вила доро́жного** ~**я** саобраћајни прописи; **двусторо́ннее, односторо́нее** ~ двосмерни, једносмерни саобраћај ◇ **слу́жба** ~**я** саобраћајна служба

дви́жимост||ь, -и *ж* покретнина, покретна имовина

дви́жим||ый, -ая, -ое: ~**ое иму́щество** *правн.* покретна имовина

дви́жител||ь, -я *м тех.* покретач, уређај за покретање

движ||о́к, -ка́ *м* **1.** *тех.* воћица *ж*, клизник **2.** *разг.* моторчић **3.** дрвена лопата (*за чишћење снега*)

дви́жущ||ий, -ая, -ее покретни, покретачки, водећи; ~**ие си́лы револю́ции** покретачке снаге револуције

дви́н||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* **1.** *что* покренути, преместити, померити **2.** *чем* помаћи, мрднути **3.** *кого, что* управити, усмерити, потерати **4.** *что фиг.* унапредити **5.** *нар.* кренути, поћи **6.** *нар.* лупити, мазнути

дви́н||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* **1.** покренути се, помаћи се **2.** кренути, поћи; ~ **в путь** кренути на пут **3.** помаћи се, мрднути

дво́е, двои́х *збирни број* **1.** двоје; двоји; ~ **дете́й** двоје деце; **нас** ~ има нас двоје; **нас бы́ло** ~ било нас је двоје ~ **сане́й** двоје саонице; ~ **но́жниц, очко́в** двоје маказе, наочари; ~ **двере́й** двоја врата; ~ **чуло́к** двоје чарапе **2.** двојица *ж*; ~ **санита́ров, солда́т** двојица болничара, војника **3.** два; ~ **су́ток** два дана и две ноћи; ~ **ма́льчиков** два (двојица) дечака; **дели́ть на двои́х** делити на две особе (на двоје) ◇ **за двои́х** за двоје, као двоје; **на свои́х (на) двои́х** *шаљ.* пешице

двоебо́рь||е, -я *с спорт.* такмичење у две дисциплине

двоебра́чи||е, -я *с* двобрачност *ж*, бигамија *ж*

двоевла́сти||е, -я *с* двовласт *ж*, двовлашће

двоеже́н||ец, -ца *м* двоженац, бигамист(а)

двоежёнств||о, -а *с* двоженство, бигамија *ж*

двоето́чи||е, -я *с* две тачке (*знак интерпункције*)

дво́ечник, -а *м разг.* двојкаш, лош ученик

дво||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* **1.** раздвајати, половити **2.** *пољопр.* преоравати

дво||и́ться, -и́тся, -я́тся *несврш.* **1.** раздвајати се, располовљивати се **2.: бу́квы** ~**я́тся у него́ в глаза́х** он види слова двоструко; **у него́ в глаза́х** ~**и́тся** *безл.* он види све двоструко

дво́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** двојка (*бројка*) **2.** двојка (*оцена*); **получи́ть** ~**йку по исто́рии** добити двојку из историје **3.** *карт.* двојка; ~ **пик** пикова двојка **4.** *спорт.* двојац *м*

двойни́к, -а́ *м* двојник

двойн||о́й, -а́я, -о́е 1. двострук, двојни, дупли, удвојен; ~**о́е дно** двоструко дно; ~ **расхо́д** дупли трошак **2.** *фиг.* дволичан, двострук; **вести́** ~**у́ю игру́** играти двоструку игру

дво́||йня, -йни *ж, ген. мн.* **-ен** *и* **-йней** двојке *мн. ж*, близанци *мн. м*

двойня́ш||ка, -ки *м, ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* двојче *с*, близанче *с*

дво́йственност||ь, -и *ж* **1.** двојност, двојство *с*, двострукост **2.** *фиг.* дволичност, лицемерство *с*

дво́йстве||нный, -нная, -нное; -н *и* **-нен, -нна, -нно 1.** двојак, двојни, двострук; ~**нное реше́ние** двојако решење **2.** *фиг.* дволичан, лицемеран ◇ ~**нное число́** *грам.* двојина, дуал

двойча́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** двоњак *м*, сраслица

двор [1], **-а́** *м* **1.** двориште *с*; **вход со** ~**а́** улаз из дворишта **2.** сеоско домаћинство, газдинство *с*; **дере́вня в сто** ~**о́в** село са сто домаћинстава ◇ **моне́тный** ~ ковница новца; **ско́тный** ~ двориште са стајама, свињцима; **постоя́лый** ~ *заст.* свратиште, коначиште; **на** ~**е́** напољу; **прийти́сь ко** ~**у́** *разг.* свидети се; **прийти́сь не ко** ~**у́** *разг.* не свидети се, бити непожељан; **гнать со** ~**а́** *нар.* терати из куће; **у него́ ни кола́, ни** ~**а́** *разг.* он нема ни куће ни кућишта

двор [2], **-а́** *м* двор; **ца́рский** ~ царски двор

двор||е́ц, -ца́ *м* дворац, палата *ж*; **Дворе́ц культу́ры** дворац културе; **Дворе́ц спо́рта** Палата спортова

дворе́цк||ий, -ого *м заст.* мајордом, кућни управитељ

дво́рник, -а *м* **1.** домар, настојник, чистач (*око куће*) **2.** *разг.* брисач (*код аутомобила*)

дво́рничих||а, -и *ж разг.* домарка, настојница, чистачица (*око куће*)

дво́рн||я, -и *ж зб. ист.* служинчад, послуга (*у спахијској кући*)

дворня́г||а, -и *ж,* **дворня́ж||ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* џукац *м,* џукела (*пас*)

дворо́в||ый, -ая, -ое 1. дворишни; **~ые постро́йки** дворишне зграде **2. дворо́в|ые, -ых** *мн. ист.* служинчад *ж* (*у спахијској кући*)

дворцо́в||ый, -ая, -ое дворски; **~ парк** дворски парк ◊ **~ переворо́т** дворски преврат

двор||яни́н, -яни́на *м, мн.* **-я́не, -я́н** племић

дворя́н||ка, -ки *ж, ген.* **-ок** племкиња

дворя́нск||ий, -ая, -ое племићки; **~ое сосло́вие** племићки сталеж, племство

дворя́нств||о, -а *с* племство

двою́родн||ый, -ая, -ое: ~ брат брат од стрица (ујака, тетке); **~ая сестра́** сестра од стрица (ујака, тетке)

двоя́||кий, -кая, -кое; -к, -ка, -ко двојак, двојан, двострук; **~кая вы́года** двојна корист

двоя́ко *прил.* двојако, двоструко

двояково́гнут||ый, -ая, -ое *физ.* биконкаван

двояковы́пукл||ый, -ая, -ое *физ.* биконвексан

двоякоды́шащи||е, -х *мн. зоол.* рибе дводихалице *мн. ж,* дводисаљке *мн. ж*

двубо́ртн||ый, -ая, -ое дворедан (*капут итд.*)

двугла́в||ый, -ая, -ое двоглав; **~ орёл** двоглави орао (*у грбовима*)

двугри́венн||ый, -ого *м разг.* двадесет копејки

двудо́льн||ый, -ая, -ое 1. *књиж.* двостопан; **~ разме́р стиха́** двостопан стих **2.** *бот.*: **~ые расте́ния** дикотиледоне

двудо́мны||е, -х *мн. бот.* дводомне биљке

двужи́льн||ый, -ая, -ое *нар.* издржљив, жилав, снажан

двузна́чн||ый, -ая, -ое *мат.* двоцифрен; **~ое число́** двоцифрени број

двуко́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** двоколице *мн. ж,* чезе *мн. ж*

двукра́тн||ый, -ая, -ое двократан, двострук; **~ чемпио́н** двоструки шампион

двукры́лы||е, -х *мн. зоол.* двокрилци *мн. м*

двули́к||ий, -ая, -ое дволик, дволичан

двули́чи||е, -я *с,* **двули́чност||ь, -и** *ж* дволичје *с,* дволичност *ж,* лицемерство *с*

двули́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но дволичан, лицемеран; **~ челове́к** дволичан човек

двуно́г||ий, -ая, -ое двоног

двуо́кис||ь, -и *ж хем.* диоксид *м;* **~ углеро́да** угљен-диоксид

двупо́л||ый, -ая, -ое *биол., бот.* двосполан, хермафродитан

двуру́чн||ый, -ая, -ое: ~ая пила́ пила с две дршке

двуру́шник, -а *м презр.* дволичњак, дволичник, лицемер

двуру́шнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. презр.* дволичити, лицемерити

двуру́шничеств||о, -а *с презр.* дволичност *ж,* лицемерство

двусве́тн||ый, -ая, -ое с два реда прозора (*сала итд.*)

двуска́тн||ый, -ая, -ое: ~ая кры́ша кров са две стране, кров на две воде

двусло́жн||ый, -ая, -ое *лингв.* двосложан, од два слога; **~ое сло́во** двосложна реч

двусмы́сленност||ь, -и *ж* двосмисленост, двосмислица

двусмы́сле||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно двосмислен; **~ отве́т** двосмислен одговор; **~ анекдо́т** масна анегдота

двусмы́слиц||а, -ы *ж разг.* двосмислица

двуспа́льн||ый, -ая, -ое: ~ая крова́ть брачни кревет, кревет за двоје

двуство́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** двоцевка

двуство́льн||ый, -ая, -ое двоцеван; **~ое ружьё** двоцевка

двуство́рчат||ый, -ая, -ое двокрилан; **~ая дверь** двокрилна врата

двусти́ши||е, -я *с књиж.* дистих *м*

двусторо́нн||ий, -яя, -ее 1. двостран; **~ее сукно́** чоја с два лица; **~ее воспале́ние лёгких** упала обају плућних крила **2.** обостран, билатералан; **~ее соглаше́ние** билатерални споразум **3.** двосмерни; **~ее (доро́жное) движе́ние** двосмерни саобраћај

двуха́ктн||ый, -ая, -ое *поз.* у два чина (*комад*)

двухвале́нтн||ый, -ая, -ое *хем.* двовалентан

двухгоди́чн||ый, -ая, -ое двогодишњи; **~ курс** двогодишњи курс

двухгодова́л||ый, -ая, -ое двогодишњи, **~ ребёнок** двогодишње дете

двухдне́вн||ый, -ая, -ое дводневни; **~ запа́с** дводневна залиха

двухкварти́рн||ый, -ая, -ое са два стана

двухкилометро́в|ый, -ая, -ое у дужини од два километра

двухколе́йн||ый, -ая, -ое *жел.* са два колосека; **~ая желе́зная доро́га** железничка пруга дуплог колосека

двухколёсн||ый, -ая, -ое на (са) два точка

двухко́мнатн||ый, -ая, -ое двособан; **~ая кварти́ра** двособни стан

двухле́тн||ий, -яя, -ее двогодишњи; **~ие расте́ния** двогодишње биљке

двухлитро́в||ый, -ая, -ое дволитрен, од два литра

двухме́стн||ый, -ая, -ое 1. двоседи, са два седишта; **~ автомоби́ль** аутомобил са два седишта **2.** са два лежаја, за две особе; **~ но́мер** двокреветна соба (*хотелска*); **~ая каю́та** бродска кабина са два лежаја

двухметро́в||ый, -ая, -ое од два метра

двухмото́рн||ый, -ая, -ое *тех.* двомоторан

двухпала́тн||ый, -ая,-ое *полит.* дводом(ни), од два дома

двухпа́лубн||ый, -ая, -ое са две палубе

двухсери́йн||ый, -ая, -ое: ~ фильм филм из два дела

двухсотле́ти||е, -я *с* **1.** двестагодишњи период **2.** *чего* двестагодишњица *ж;* **~ би́твы** двестагодишњица битке

двухсо́т||ый, -ая, -ое *број* двестоти

двухступе́нчат||ый, -ая, -ое двостепен

двухта́ктн||ый, -ая, -ое 1. *муз.* од два такта (*пауза итд.*) **2.** *тех.* двотактни; **~ мото́р** двотактни мотор

двухто́мник, -а *м* дело *с* у две књиге (у два тома)

двухто́мн||ый, -ая, -ое у две књиге, у два тома

двухты́сячн||ый, -ая, -ое 1. двехиљадити **2.** од две хиљаде, који кошта две хиљаде (*рубаља*)

двухфа́зн||ый, -ая, -ое двофазан

двухцве́тн||ый, -ая, -ое двобојан, у две боје; **~ флаг** двобојна застава

двухчасов||о́й, -а́я, -о́е 1. двочасован; **~а́я бесе́да**

двочасовни разговор 2. у два часа, у два сата; ~ **пóезд** воз који полази у два сата

двухэтáжн||ый, -ая, -ое с приземљем и спратом; ~ **дом** кућа на спрат ◊ ~**ая рýгань** *разг.* груба псовка

двучлéн, -а *м мат.* бином

двучлéнн||ый, -ая, -ое *мат.* двочлан, биномни

двуязы́чи||е, -я *с* двојезичност *ж*, билингвизам *м*

двуязы́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но двојезичан, двојезички, билингвистички; ~ **словáрь** двојезични речник

де *речца нар.* каже, вели, наводно

дебаркáдер, -а *м* дебаркадер

дебати́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* дебатовати, дебатирати

дебáт||ы, -ов *мн.* дебата *ж;* **вести́** ~ дебатовати

дебéл||ый, -ая, -ое *разг.* дебео, угојен, гојазан

дéбет, -а *м књиг.* дебет

дебитóр, -а *м књиг.* дебитор, дужник

дебóш, -а *м разг.* тучњава *ж*, кавга *ж*, скандал, изгред; **устрóить** ~ направити изгред

дебоши́р, -а *м разг.* кавгаџија, изгредник

дебоши́р||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. разг.* заметати кавгу, правити изгреде, скандале

дéбр||и, -ей *мн.* 1. непроходна шумска места, прашума *ж*, џунгла *ж* 2. *фиг.* неиспитане области (*у науци итд.*)

дебю́т, -а *м* 1. деби 2. *шах.* отварање *с* партије

дебютáнт, -а *м* дебитант

дебюти́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* дебитовати, дебитирати

дéв||а, -ы *ж* 1. *заст.* девојка, девица 2. **Дéва** *астр.* Девица ◊ **стáрая** ~ уседелица

девальвáци||я, -и *ж екон.* девалвација

девá||ть, -ю, -ешь, -ют *разг.* 1. *несврш. само инф. или сад. вр.* стављати, метати, смештати; **кудá он** ~**ет дéньги, неизвéстно** не зна се на шта он троши паре 2. *сврш. само прошл.* денути, затурити

девá||ться, -юсь, -ешься, -ются *разг.* 1. *несврш. само инф. или сад. вр.* нестајати, губити се 2. *сврш. само прошл.* денути се, нестати, затурити се; **кудá** ~**лась моя́ сýмка?** где се дела моја ташна?

дéвер||ь, -я *м* девер

девиáци||я, -и *ж физ.* девијација

деви́з, -а *м* 1. девиза *ж*, лозинка *ж*, гесло *с* 2. шифра *ж* (*на конкурсу*)

деви́зн||ый, -ая, -ое који се односи на девизу, лозинку, шифру

дéвиц||а, -ы *ж нар. песн.* девојка, дева, девица ◊ **крáсная** ~ *ирон.* бојажљив младић, стидљив као цурица

деви́ц||а, -ы *ж* девојка, девица ◊ **в** ~**ах** *заст.* у девојаштву, пре удаје

деви́ческ||ий, -ая, -ое девојачки

деви́честв||о, -а *с заст.* девојаштво

дéвич||ий, -ья, -ье *и* **деви́ч||ий, -ья, -ье** девојчин, девојачки; **дéвичья фами́лия** девојачко презиме ◊ **дéвичья пáмять** *шаљ.* лоше памћење

деви́чник, -а *м нар.* девојачко вече (*уочи свадбе*)

дéв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *нар.* девојка 2. *заст.* млада служавка (*у спахијској кући*) ◊ **засидéться в** ~**ках** дуго се не удавати

дéвоч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** девојчица

дéвственник, -а *м* девац

дéвственниц||а, -ы *ж* девица

дéвственност||ь, -и *ж* девичанство *с*, невиност, чедност

дéвстве||нный, -нная, -нное; -н *и* **-нен, -нна, -нно** 1. девичански, невин, чедан 2. *фиг.* девичански, недирнут, нетакнут; ~ **лес** девичанска шума, прашума

дéвуш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. девојка 2. *заст.* млада служавка (*у спахијској кући*) 3. *разг.* девојко (*при ословљавању*)

девчáта, девчáт *мн. зб. разг.* девојке *мн. ж*

девчóн||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* балавица

девчýр||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок, девчýш||ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ек** *хип. разг.* девојче *с*, девојчурак *м*

девянóст||о, -а *број* деведесет

девянóст||ый, -ая, -ое *број* деведесети

дéвятер||о, -ы́х *збирни број* 1. деветоро; ~ **детéй** деветоро деце 2. деветорица 3. девет; ~ **сýток** девет дана и ноћи

девятиклáссник, -а *м* ученик деветог разреда (*средње школе*)

девятиклáссниц||а, -ы *ж* ученица деветог разреда (*средње школе*)

девятисóт||ый, -ая, -ое *број* деветстоти

девятиэтáжн||ый, -ая, -ое осмоспратни

девя́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** деветка, деветица

девятнáдцат||ый, -ая, -ое *број* деветнаести

девятнáдцат||ь, -и *број* деветнаест; **емý** ~ **лет** он има деветнаест година

девя́т||ый, -ая, -ое *број* девети; ~**ое январ́я** девети јануар; ~**ая часть** деветина ◊ ~ **вал** девети вал, врхунац невоље

дéвят||ь, -и́ *број* девет; **дéвочка** ~**и́ лет** девојчица од девет година

девятьсóт, девяти́сóт, девятистáм, девятьюстáми, о девятистáх *број* деветсто

дéвятью *прил.* девет пута (*у множењу*); ~ **два равнó (равня́ется) восемнáдцати** девет пута девет једнако је осамнаест

дегазáтор, -а *м струч.* дегазатор

дегазáци||я, -и *ж струч.* дегазација

дегенерáт, -а *м* дегенерик

дегенерати́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но дегенерисан, дегенериран

дегенерáци||я, -и *ж* дегенерација

дегенери́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* дегенерисати, дегенерирати

дёг||оть, -тя *м* катран; **мáзать** ~**тем** катранисати ◊ **лóжка** ~**тя в бóчке мёда** кап жучи у чаши меда

деградáци||я, -и *ж* деградација

деград́ир||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* деградирати

дегтя́рн||ый, -ая, -ое катрански, од катрана; ~**ое мы́ло** катран-сапун

дегустáтор, -а *м* дегустатор

дегустáци||я, -и *ж* дегустација

дегусти́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* дегустирати

дед, -а *м* 1. дед(а) 2. *разг.* деда (*при ословљавању*) ◊ **Дед Морóз** деда-Мраз

дéдов, -а, -о дедов, дедин

дéдовск||ий, -ая, -ое 1. дедов, дедин 2. дедовски; ~**ие обы́чаи** дедовски обичаји

дедукти́вн||ый, -ая, -ое *лог.* дедуктиван

дедýкци||я, -и *ж лог.* дедукција

дéдуш||ка, -ки *м, ген. мн.* **-ек** *дем.* дедица, деда

дéдушкин, -а, -о дедов, дедин

деепричáсти||е, -я *с грам.* глаголски прилог

деепричáстн||ый, -ая, -ое *грам.:* **~ оборóт** конструкција с глаголским прилогом

дееспосóбност||ь, -и *ж* **1.** *књиш.* радна способност **2.** *правн.* правна способност

дееспосóб||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *књиш.* радно способан **2.** *правн.* правно способан

дежýр||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* дежурати, бити дежуран; **кто сегóдня ~ит?** ко је данас дежуран?

дежýрн||ый, -ая, -ое 1. дежуран; **~ врач** дежурни лекар; **~ая аптéка** дежурна апотека **2. дежýрн|ый, -ого** *м* дежурни; **~ по стáнции** дежурни на станици ◊ **~ое блю́до** готово јело (*у ресторану*)

дежýрств||о, -а *с* дежурство; **назнáчить на ~** одредити на дежурство; **нести́ ~** дежурати

дезавуи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. зван.* дезавуисати, дезавуирати

дезерти́р, -а *м* дезертер

дезерти́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* дезертирати

дезерти́рств||о, -а *с* дезертерство

дезинсекциóнн||ый, -ая, -ое дезинсекцијски

дезинсéкци||я, -и *ж* дезинсекција

дезинфéктор, -а *м* дезинфектор

дезинфекциóнн||ый, -ая, -ое дезинфекцијски, дезинфекциони

дезинфéкци||я, -и *ж* дезинфекција; **произвести́ ~ю** извршити дезинфекцију

дезинфици́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* дезинфиковати, дезинфицирати

дезинформáци||я, -и *ж* дезинформација

дезинформи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* дезинформисати, дезинформирати

дезорганизáтор, -а *м* дезорганизатор

дезорганизáторск||ий, -ая, -ое дезорганизаторски

дезорганизáци||я, -и *ж* дезорганизација

дезорганиз||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш. и несврш.* дезорганизовати, дезорганизирати

дезориентáци||я, -и *ж* дезоријентација

дезориенти́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* дезоријентисати, дезоријентирати

деи́зм, -а *м фил.* деизам

деисти́ческ||ий, -ая, -ое деистички

дéйственност||ь, -и *ж* делотворност, ефикасност

дéйственн||ый, -ая, -ое делотворан, ефикасан

дéйстви||е, -я *с* **1.** дејство, рад *м*; **привести́ в ~** пустити у рад **2.** дејство, деловање, утицај *м*; **под ~ем** *чего* под утицајем *чега*; **лекáрство оказáло ~** лек је имао дејство, лек је деловао **3.** *војн.* домет *м*; **ракéта срéднего рáдиуса ~я** ракета средњег домета **4.** *об. мн.* **-я, -й** деловање *с*, поступци *мн. м*; **самовóльные ~я** самовољни поступци **5.** радња *ж*, догађај *м*; **~ происхóдит в Москвé** радња се одвија у Москви **6.** *поз.* чин *м*; **пьéса в четырёх ~ях** позоришни комад у четири чина **7.** *мат.* операција *ж*, радња *ж*; **четы́ре ~я арифмéтики** четири рачунске радње ◊ **воéнные ~я** *војн.* ратне операције; **коэффициéнт полéзного ~я** коефицијент корисног деловања

действи́тельно *прил.* стварно, заиста; доиста; **~, вы бы́ли прáвы** стварно, ви сте били у праву; **~, сегóдня хóлодно** данас је заиста хладно

действи́тельност||ь, -и *ж* **1.** стварност, реалност; истинитост, аутентичност **2.** ваљаност (*карте итд.*) **3.** стварност, реалност; **сурóвая ~** груба стварност

действи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. *само дужи обл.* стваран, реалан, истински, прави; **~ьное положéние вещéй** право стање ствари; **~ дохóд** реалан приход **2.** важећи, ваљан; **билéт ~ен трóе сýток** карта важи три дана **3.** *заст.* делотворан, ефикасан (*лек*) ◊ **~ залóг** *грам.* актив, радно стање; **~ член акадéмии наýк** редовни члан академије наука

дéйств||о, -а *с заст.* драмска представа

дéйств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* **1.** деловати, дејствовати, радити, поступати; **~ сообщá** заједно деловати; **~ в соответ́ствии с закóном** поступати у складу са законом **2.** *на кого, что* деловати, утицати; **~ успокáивающе** деловати умирујуће; **словá на них не ~уют** речи на њих не делују **3.** *само 3. л.* важити, бити на снази; **закóн ~ует со дня егó опубликовáния** закон ступа на снагу од дана објављивања ◊ **~ на нéрвы** *кому* ићи на живце *коме*

дéйствующ||ий, -ая, -ее: ~ая áрмия армија на фронту; **~ие ли́ца** лица (*у позоришном комаду*)

дéк||а, -и *ж муз.* горња даска (*музичког инструмента*)

декабри́ст, -а *м ист.* декабрист(а) (*учесник устанка 14. децембра 1825. у Русији*)

декабри́стск||ий, -ая, -ое *ист.* декабристички

декáбр||ь, -я́ *м* децембар, просинац

декáбрьск||ий, -ая, -ое децембарски, просиначки

декáд||а, -ы *ж* декада, десет дана

декадéнт, -а *м* декадент

декадéнтск||ий, -ая, -ое декадентски, декадентан

декадéнтств||о, -а *с* декадентство, декаданса *ж*

декáдн||ый, -ая, -ое декадни

декали́тр, -а *м* декалитар

декáн, -а *м* декан

деканáт, -а *м* деканат

декатир||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш. и несврш. текст.* декатирати

декатирóвк||а, -и *ж текст.* декатирање *с*

деквалификáци||я, -и *ж* деквалификација

деквалифици́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш.* деквалификовати се

декламáтор, -а *м* рецитатор, декламатор

декламациóнн||ый, -ая, -ое рецитаторски, декламацијски

декламáци||я, -и *ж* рецитовање *с*, декламовање *с*, декламација

деклами́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* рецитовати, декламовати, декламирати

декларати́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* декларативан, у облику декларације, свечан; **~ное заявлéние** свечана изјава **2.** декларативан, само на речима (*обећања итд.*)

декларáци||я, -и *ж* **1.** декларација, проглас *м*; **прави́тельственная ~** владин проглас **2.** *струч.* декларација; **тамóженная ~** царинска декларација

деклари́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* декларисати, декларирати, свечано изјавити/изјављивати

деклассúрованн||ый, -ая, -ое декласиран

деклассúр||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. и несврш.* декласирати се

декоди́ровани||е, -я с дешифровање, дешифрирање; **мéтоды ~я** начине дешифрирања

декоди́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* дешифровати, дешифрирати

декольте́ 1. *непром. с* деколте *м* 2. *непром. прид.* деколтован, деколтиран; **пла́тье ~** деколтирана хаљина

декольти́рованн||ый, -ая, -ое деколтован, деколтиран

декорати́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* декоративан, украсан; **~ные расте́ния** украсне биљке 2. сликовит, живописан

декора́тор, -а *м* декоратер, декоратор

декорацио́нн||ый, -ая, -ое *поз.* декорски; **~ая мастерска́я** радионица кулиса

декора́ци||я, -и *ж поз.* декор *м*, декорација

декори́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* декорисати, декорирати

деко́рум, -а *м књиш.* декорум

декре́т, -а *м* декрет, указ; **изда́ть ~** прокламовати указ

декрети́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* декретирати

декре́тн||ый, -ая, -ое декретски ◇ **~ о́тпуск** породиљско одсуство

де́ланно *прил.* извештачено, неприродно, усиљено; **~ улыба́ться** усиљено се смешити

де́ланност||ь, -и *ж* извештаченост, неприродност, усиљеност

де́ланн||ый, -ая, -ое извештачен, неприродан, намештен, усиљен

де́ла||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что и без обј.* радити, чинити; **что ты здесь ~ешь?** шта радиш овде?; **ничего́ не ~** не радити ништа; **что же ~?** шта да се ради?; **~ всё для достиже́ния свое́й це́ли** чинити све ради постизавања свога циља; **~ своё де́ло** радити свој посао 2. *что* правити, израђивати; **~ сок из фру́ктов** правити сок од воћа; **~ станки́** израђивати машине алатљике 3. *что* правити, чинити, вршити; **~ заме́тки** правити забелешке; **~ жест** правити гест; **~ намёки** правити алузије, алудирати; **~ оши́бки** правити (чинити) грешке; **~ усту́пки** чинити (правити) уступке; **~ гимна́стику** радити гимнастику; **~ заявле́ние** давати изјаву; **~ ударе́ние** *на чём* стављати нагласак *на шта;* **~ вы́вод** изводити закључак; **~ остано́вку** заустављати се 4. *что кому* чинити; **~ добро́, зло** *кому* чинити добро, зло *коме;* **~ бо́льно** *кому* причињавати бол *коме* 5. *кого, что из кого, чего* правити *кога, шта од кога, чега;* **~** *из кого* **посме́шище** извргавати *кога* подсмеху (руглу) 6. *кого кем, каким* чинити; **~** *кого* **несча́стным** чинити *кога* несрећним ◇ **~ вид** правити се; **~ по-сво́ему** радити на своју руку; **~ предложе́ние де́вушке** просити девојку; **~ из му́хи слона́** правити од комарца магарца; **~ пого́ду** ведрити и облачити; **~ не́чего, не́чего ~** *уметн. р.* нема се куд; **от не́чего ~** из дуга времена, из доколице

де́ла||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. постајати; **~ весёлыми** постајати весео; **~ется темно́** *безл.* смркава се 2. *само 3. л.* догађати се, збивати се, дешавати се; **что там ~ется?** шта се тамо догађа? 3. *само 3. л. разг.* појављивати се

делега́т, -а *м* делегат

делега́тск||ий, -ая, -ое делегатски; **~ая систе́ма** делегатски систем

делега́ци||я, -и *ж* делегација; **парти́йно-прави́тельственная ~** партијско-владина делегација; **возглавля́ть ~ю** бити на челу делегације

делеги́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* делегирати

делёж, дележа́ *м разг.* деоба *ж*, делидба *ж*, подела *ж*; **~ добы́чи** подела плена

делёжк||а, -и *ж разг. в.* **делёж**

деле́ни||е, -я *с* 1. дељење, деоба *ж*, делидба *ж*; дистрибуција *ж* 2. *мат.* дељење 3. *биол.* деоба *ж*; **~ кле́тки** ћелијска деоба 4. подељак *м (на скали)*

дел||е́ц, -ьца́ *м* 1. предузимач, бизнисмен 2. *фиг.* махер

деликате́с, -а *м* деликатес, посластица *ж*

деликате́сн||ый, -ая, -ое деликатесан; **~ со́ус** деликатесни сос

делика́тнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* бити претерано деликатан

делика́тно *прил.* деликатно, пажљиво, фино

делика́тност||ь, -и *ж* деликатност, пажљивост, финоћа

делика́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. деликатан, пажљив, фин 2. *разг.* деликатан, шкакљив; **~ вопро́с** осетљиво питање 3. *разг.* слабашан, крхак

дели́мо||е, -го *с мат.* дељеник *м*, дивиденд *м*

дели́мост||ь, -и *ж мат.* дељивост

дели́тел||ь, -я *с мат.* делилац *м*, делитељ *м*, дивизор *м*

дели́ть, делю́, де́лишь, де́лят *несврш.* 1. *кого, что* делити, рашчлањавати, комадати; **~ иму́щество** делити имовину 2. *что на что мат.* делити *шта са чим* 3. *что с кем фиг.* делити; **~ го́ре и ра́дость** *с кем* делити зло и добро *с ким* ◇ **~ шку́ру неуби́того медве́дя** спремати ражањ, а зец у шуми

дели́ться, делю́сь, де́лишься, де́лятся *несврш.* 1. *само 3. л. мат.* делити се, бити дељив 2. *само 3. л.* делити се (*на делове*) 3. *чем с кем* делити *шта с ким;* **~ куско́м хле́ба** делити парче хлеба 4. *чем с кем фиг.* износити, поверавати *шта коме;* **~ о́пытом** *с кем* износити искуство *коме*

де́л||о, -а *с, мн.* **-а́, дел, -а́м** 1. посао *м*, рад *м*; **неотло́жное ~** неодложан посао; **взя́ться за ~** латити се посла; **у него́ мно́го ~а (дел)** он има много посла; **теку́щие ~а́** текући послови; **вести́ ~а́** водити послове 2. посао *м*, ствар *ж*, питање; **пра́вильный подхо́д к ~у** правилан прилаз ствари; **боро́ться за ~ ми́ра** залагати се (борити се) за мир; **э́то твоё ли́чное ~** то је твоја лична ствар; **э́то не моё ~** то се мене не тиче; **а мне како́е ~?** шта се то мене тиче?; **вме́шиваться не в своё ~** мешати се у туђа посла 3. посао *м*, потреба *ж*; **прийти́ по ~у** доћи послом; **уе́хать по ~а́м** отпутовати пословно (послом) 4. дело, поступак *м*, чин *м*; **сде́лать до́брое ~** учинити добро дело 5. *правн.* предмет *м*, поступак *м*; **уголо́вное ~** кривични поступак; **возбуди́ть, вести́ ~** покренути, водити поступак 6. акта *мн. м*, досје *м*, спис *м* 7. *заст.* предузеће ◇ **го́рное ~** рударство; **вое́нное ~** а) ратна вештина б) предвојничка обука, општенародна одбрана (*као наставни предмет*); **ли́чное ~** досје; **име́ть ~** *с кем, чем* имати посла *с ким, чим*; **э́то совсе́м друго́е ~** то је нешто друго; **э́то к ~у не отно́сится** то нема везе с овим; **на са́мом ~е** у стварности, у ствари; **в са́мом ~е** заиста, стварно, збиља; **ме́жду ~ом** узгред, успут; **то и ~** непрестано, сваки час; **то ли ~** а камоли, поготово, друга је ствар, **за ~** по заслузи, заслужено; **в чём ~?** о чему се ради?; **~ в том, что...** ствар је у томе да ...; **пе́рвым ~ом** најпре, пре свега; **не ~** *разг.* не ваља, није ред; **как ~а́?** *разг.* како сте?; **его́ ~а́ пло́хи** *разг.* слабо му се пише; **~ ма́стера бо́ится** *посл.* у добрим рукама посао цвате

деловито *прил.* предузимљиво, сналажљиво; озбиљно

деловитост||ь, -и *ж* предузимљивост, сналажљивост; озбиљност

делови||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то предузимљив, сналажљив; озбиљан, послован; **~ вид** послован изглед

делов||ой, -ая, -ое 1. послован, службен; **~ое письмо** пословно писмо; **~ разговор** службени разговор 2. послован, озбиљан; радан, способан; **~ человек** послован човек; **~ое отношение к работе** озбиљан однос према послу 3. *струч.* прикладан, подесан; **~ лес** дрво за прераду

делопроизводител||ь, -я *м* деловођа

делопроизводственн||ый, -ая, -ое деловодни

делопроизводств||о, -а *с* деловодство, деловођство

дельн||ый, -ая, -ое 1. радан, делатан, вредан, способан; **~ работник** способан радник 2. користан, паметан, разуман; **~ совет** користан савет

дельт||а[1], **-ы** *ж* делта; **~ Волги** делта Волге

дельт||а[2], **-ы** *ж* делта (*слово*) ◇ **~-лучи** *физ.* делта-зраци

дельтаплан, -а *м* делтаплан

дельфин, -а *м зоол.* делфин, дупин

дельфин||ий, -ья, -ье дельфински, делфинов, дупинов

дельфинов||ый, -ая, -ое 1. делфински, делфинов, дупинов 2. **дельфинов||ые, -ых** *мн. зоол.* делфини

дельц||е, -а *с дем. разг.* послић *м*, мали посао

деляг||а, -и *м нар. презр.* профитер, шићарџија

делян||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** парцела; **опытная ~** огледна парцела

деляческ||ий, -ая, -ое *презр.* практицистички, профитерски

делячеств||о, -а *с презр.* практицизам *м*, профитерство

демагог, -а *м* демагог

демагогическ||ий, -ая, -ое демагошки

демагогичност||ь, -и *ж* демагоштво *с*, демагогија

демагогич||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но демагошки; **~ приём** демагошки трик

демагоги||я, -и *ж* демагогија

демаркационн||ый, -ая, -ое *струч.* демаркациони; **~ая линия** демаркациона линија

демаркаци||я, -и *ж струч.* демаркација

демарш, -а *м дипл.* демарш; **~ посла** демарш амбасадора; **предпринять ~** учинити демарш

демаскир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. војн.* демаскирати

демаскировк||а, -и *ж војн.* демаскирање *с*

демилитаризаци||я, -и *ж* демилитаризација

демилитариз||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* демилитаризовати, демилитаризирати

демисезонн||ый, -ая, -ое: ~ое пальто капут, мантил (*за пролеће, јесен*)

демобилизационн||ый, -ая, -ое демобилизациони

демобилизаци||я, -и *ж* демобилизација; **произвести ~ю** извршити демобилизацију

демобилиз||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* демобилисати, демобилизовати, демобилизирати

демобилиз||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш.* демобилисати се, демобилизовати се, демобилизирати се

демографическ||ий, -ая, -ое демографски

демократ, -а *м* 1. демократ(а) 2. припадник демократске странке

демократизаци||я, -и *ж* демократизација

демократизир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* демократизовати, демократизирати

демократизир||оваться, -юсь, -уешься, -уются *сврш. и несврш.* демократизовати се, демократизирати се

демократизм, -а *м* 1. демократизам 2. демократичност *ж*

демократическ||ий, -ая, -ое 1. демократски; **~ая республика** демократска република; **~ строй** демократско уређење 2. демократичан, демократски

демократичност||ь, -и *ж* демократичност

демократич||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но демократичан, демократски; **~ные взгляды** демократски погледи

демократи||я, -и *ж* демократија, демокрација; **социалистическая ~** социјалистичка демократија

демон, -а *м* демон, злодух

демоническ||ий, -ая, -ое, демонск||ий, -ая, -ое демонски

демонстрант, -а *м* 1. манифестант 2. демонстрант

демонстративно *прил.* демонстративно

демонстратив||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. демонстративан 2. *војн.* демонстративан, привидан; **~ная атака** демонстративан напад

демонстрационн||ый, -ая, -ое 1. манифестациони 2. демонстрацијски

демонстраци||я, -и *ж* 1. манифестација, свечана поворка; **первомайская ~** првомајска манифестација 2. демонстрација; **~ протеста** протестна демонстрација; **провести ~ю** одржати демонстрацију 3. демонстрирање *с*, показивање *с*, приказивање *с*; **~ мод** модна ревија 4. испољавање *с*, показивање *с* 5. *војн.* демонстрација

демонстрир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* 1. манифестовати, манифестирати 2. демонстрирати; **~ по улицам города** демонстрирати улицама града 3. демонстрирати, показати/показивати, приказати/приказивати; **~ новый фильм** приказати/приказивати нови филм 4. испољити/испољавати, показати/показивати

демонтаж, -а *м* демонтирање *с*, демонтажа *ж*

демонтир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* демонтирати

деморализаци||я, -и *ж* деморализација

деморализ||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* деморалисати, деморализовати, деморализирати

демпинг, -а *м екон.* дампинг

денатурат, -а *м хем.* денатурат, денатурисани шпиритус

денатураци||я, -и *ж хем.* денатурисање *с*

денатурир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. хем.* денатурисати, денатурирати

денационализаци||я, -и *ж* денационализација

денационализир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* денационализовати, денационализирати

денди *непром. м* денди, кицош

дендрари||й, -я *м* арборетум, ботаничка башта

денеж||ка, -ки *ж* 1. *мн.* **-ки, -ек** *разг. шаљ.* парице, паре, новац *м* 2. *заст.* старински новац од пола копејке ◇ **~ки счёт любят** паре су за бројање; **плакали мои ~ки** оде мој новац улудо

де́нежн||ый, -ая, -ое 1. новчани; **~ое обраще́ние** оптицај новца; **~ перево́д** новчана упутница; **~ая пре́мия** новчана награда; **~ знак** новчаница 2. *разг.* богат, имућан; **~ челове́к** парајлија

ден||ёк, -ька́ *м,* **денёч||ек, -ка** *м дем.-хип. разг.* данак, данић

денни́к, -а́ *м* бокс, преградак (*у стаји, у коњушници*)

денни́ц||а, -ы *ж заст. песн.* зора, освит *м*

де́нно: ~ и но́щно даноноћно, стално, непрекидно

денонси́ровани||е, -я *с дипл.* денонсирање

денонси́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. дипл.* денонсирати

денти́н, -а *м анат.* дентин

денщи́к, -а́ *м ист.* посилни (*војник који служи официра*)

денщи́цк||ий, -ая, -ое *ист.* посилнички

день, дня *м* 1. дан; **весь ~ шёл дождь** цео дан је падала киша; **о́тпуск на четы́ре дня** одсуство од четири дана; **ка́ждый ~** сваки дан, сваког дана; **на сле́дующий, на друго́й ~** сутрадан; **тре́тьего дня** прекјуче; **рабо́тать че́рез ~** радити сваког другог дана; **како́й сего́дня ~?** који је данас дан?; **бу́дний ~** радни дан; **выходно́й ~** слободан дан, дан одмора; **День побе́ды** дан победе; **~ рожде́ния** рођендан 2. *мн.* **дни, дней** дани, време *с*; **в дни войны́** за време рата; **в те дни** тих дана ◊ **рабо́чий ~** радни дан, радно време; **~-деньско́й** цео божји дан, поваздан; **(и) ~ и ночь** даноноћно; **~ в ~** тачно у одређено време; **~ за днём** дан за даном; **~ ото дня́** из дана у дан, сваким даном; **изо дня́ в ~** из дана у дан, свакодневно; **на дню** *разг.* на дан, дневно; **на днях** ових дана; пре неки дан; за који дан; **со дня на́ день** а) за који дан б) из дана у дан; **бере́чь на чёрный ~** чувати за црне дане; **я́сно, как бо́жий ~** јасно као дан; **счи́танные дни** свега неколико дана, веома мало времена; **его́ дни сочтены́** избројани су му дани

деньг||а́, -и́ *ж* 1. старински новац од пола копејке 2. *зб. нар.* паре *мн. ж*, новац *м*; **зашиба́ть ~у́** млатити паре

де́н||ьги, -ег *мн.* 1. новац *м*; **разменя́ть ~** уситнити новац; **бума́жные ~** папирни новац; **карма́нные ~** џепарац; **нали́чные ~** готов новац, готовина 2. новац *м*, капитал *м*; **вложи́ть ~** *во что* уложити новац *у шта* ◊ **бе́шеные ~** а) грдне паре б) лако стечен новац; **быть при ~ьга́х** имати новца; **быть не при ~ьга́х** немати новца; **у него́ ~ег ку́ры не клюю́т** он има пара као плеве

департа́мент, -а *м* департман ◊ **Госуда́рственный ~** Стејт департмент (*Министарство иностраних послова САД*)

депе́ш||а, -и *ж* 1. *заст.* депеша, телеграм *м* 2. *дипл.* депеша

депо́ *непром. с* 1. депо *м*, железничка радионица, ремиза *ж* 2. депо *м*, ватрогасна станица

депози́т, -а *м фин.* депозит, улог

депози́тн||ый, -ая, -ое депозитни

депоне́нт, -а *м фин.* депонент, улагач; **положи́ть де́ньги на ~** депоновати новац

депоне́нтск||ий, -ая, -ое депонентски, улагачки

депони́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* 1. *фин.* депоновати, депонирати, уложити/улагати као депозит 2. *правн.* предати/предавати на чување

депресси́вн||ый, -ая, -ое депресиван

депре́сси||я, -и *ж* 1. депресија, потиштеност, апатија 2. депресија, пад *м*; **экономи́ческая ~** економска депресија

депута́т, -а *м* 1. депутат; **Сове́ты наро́дных ~ов** Совјети народних депутата; **пала́та ~ов** скупштина, парламент 2. изасланик, посланик

депута́тск||ий, -ая, -ое депутатски

депута́ци||я, -и *ж* депутација

дёр, -у *м*: **дать (зада́ть) ~у** *нар.* киднути, ухватити маглу

де́рвиш, -а *м* дервиш

дёрг *узв. у функц. предик. нар.*: **он его́ ~ за рука́в** он га повуче за рукав

дёрга||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* вући, повлачити, трзати, цимати; **~ за рука́в** вући за рукав 2. *что разг.* вадити, чупати; **~ зу́бы** вадити зубе 3. *безл. кого* жигати, грчити; **его́ всего́ ~ет** он се грчи 4. *чем* дрмати, мицати; **~ бро́вью** мицати обрвом 5. *кого фиг. разг.* подбадати, закерати; гњавити

дёрга||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. грчити се, трзати се 2. *фиг. разг.* нервирати се, узбуђивати се, узрујавати се

дерга́ч, -а́ *м зоол.* прдавац (*птица*)

деревене́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* дрвенити се, кочити се; **но́ги от хо́лода ~ют** ноге се од хладноће дрвене

деревéнск||ий, -ая, -ое 1. сеоски; **~ая у́лица** сеоска улица; **~ жи́тель** сељанин 2. сељачки

деревéн||ька, -ьки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* сеоце *с*

дере́в||ня, -ни *ж, мн.* **-ни, -е́нь, -ня́м** село *с*; **глуха́я ~** забачено село; **жить в ~не** живети на селу ◊ **олимпи́йская ~** олимпијско село

де́р||ево, -ева *с, мн.* **-е́вья, -е́вьев** 1. дрво; **хво́йные ~е́вья** четинари, црногорица; **ли́ственные ~е́вья** листопадно дрвеће, белогорица; **фрукто́вые ~е́вья** воћке 2. *само јд.* дрво, дрвена грађа; **ме́бель кра́сного ~ева** намештај од махагонија; **резьба́ по ~еву** дрворез ◊ **родосло́вное ~** родословно стабло

деревообделочник, -а *м* дрводеља, дрвообрађивач

деревообде́лочн||ый, -ая, -ое дрводељски, дрвообрађивачки

деревообраба́тывающ||ий, -ая, -ее за обраду дрвета; **~ая промы́шленность** дрвна индустрија

де́ревц||е, -а *с*, **дерев||цо́, -ца́** *с, мн.* **-ца́, -е́ц** *дем.* дрвце, дрвка *ж*

деревяни́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. *само дуже обл.* дрвенаст 2. *фиг.* тврд (*као дрво*); **~тое я́блоко** тврда јабука

деревя́нн||ый, -ая, -ое 1. дрвен, од дрвета 2. *фиг.* дрвен, укочен, крут; безосећајан ◊ **~ое ма́сло** дрвено масло, индустријско маслиново уље

деревя́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. трупчић *м*, комад *м* дрвета 2. *разг.* дрвењача, дрвена нога

держа́в||а, -ы *ж* 1. држава; **морска́я ~** поморска држава; **я́дерные ~ы** нуклеарне државе 2. *ист.* златна кугла с крстом на врху (*симбол власти монарха*) ◊ **вели́кая ~** велесила

держа́вн||ый, -ая, -ое *свеч.* моћан, силан, величанствен

де́ржан||ый, -ая, -ое *разг.* полован, коришћен, употребљаван

держа́тел||ь, -я *м* 1. власник (*вредносних папира*) 2. држач, подупирач

держ||а́ть, -у́, де́ржишь, де́ржат *несврш.* 1. *кого, что* држати; **~ в рука́х** држати у рукама; **~ на весу́** држати у висећем положају; **~** *кого* **за́ руку** држати

кога за руку 2. *кого, что* држати, задржавати; **~ите вора!** држите лопова! 3. *что* држати, придржавати; **колонны держат свод** стубови држе свод; **плотина держит воду** брана држи воду; **лёд меня держит** лед ме држи 4. *кого, что* држати; **~ *кого* под арестом** држати *кога* у затвору; **~ молоко в холодильнике** држати млеко у фрижидеру; **~ окно открытым** држати прозор отворен; **~ *кого* в неведении** држати *кога* у неизвесности; **~ *что* в тайне** држати *шта* у тајности 5. *кого* држати, имати; **~ собаку** држати пса 6. *что* држати, одржавати; **~ *чью* сторону** држати *чију* страну; **~ курс** држати курс; **~ связь *с кем*** одржавати везу *с ким*; **~ слово** држати реч 7. *нар.* држати (се), ићи; **~ вправо** ићи надесно ◊ **~ речь** држати говор, говорити; **~ экзамен** полагати испит; **~ пари** кладити се; **~ ухо востро** *разг.* бити на опрезу; **~ себя *как*** држати се, понашати се *како*

держ‖аться, -усь, держишься, держатся *несврш.* 1. *за кого, что* држати се; **~ за руки** држати се за руке 2. држати се, одржавати се; **~ на воде** одржавати се на води; **он еле держится на ногах от усталости** једва се држи на ногама од умора; **~ в стороне** *от кого, чего* држати се по страни, клонити се *кога, чега* 3. *как* држати се, понашати се; **~ уверенно** сигурно (уверено) се држати 4. *чего, за кем, чем* држати се, ићи; **~ берега** држати се обале 5. *чего фиг.* држати се, придржавати се; **~ своего мнения** држати се свога мишљења 6. *фиг.* држати се, не предавати се; чувати се ◊ **только ~ись!** *разг.* држи се!

держиморд‖а, -ы *м разг.* пандур, жаца

дерзани‖е, -я *с свеч.* срчаност *ж*, одважност *ж*, јуначност *ж*

дерза‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *свеч.* ићи смело напред 2. *на что и с инф. заст.* одваживати се, усуђивати се, имати храбрости *за шта*

дерз‖ить, *1. л. јд. се не употр.*, **-ишь, -ят** *несврш. разг.* говорити дрско, грубо; **~ старшим** бити дрзак према старијима

дерзко *прил.* 1. дрско, безобразно 2. срчано, одважно, смело

дерз‖кий, -кая, -кое; -ок, -ка, -ко 1. дрзак, безобразан; **~ мальчишка** безобразан дечак 2. срчан, одважан, смео

дерзновенн‖ый, -ая, -ое *свеч.* срчан, одважан, јуначан

дерзн‖уть, -у, -ёшь, -ут *сврш. на что и с инф. заст.* одважити се, усудити се, имати храбрости *за шта*

дерзост‖ь, -и *ж* 1. дрскост, безобразност; **какая ~!** каква дрскост! 2. грубост; **говорить ~и** говорити грубости

деривационн‖ый, -ая, -ое *струч.* деривативан; **~ канал** одводни канал

деривации‖я, -и *ж струч.* 1. деривација, скретање *с* (*зрна од циља*) 2. деривација, одвођење *с* (*воде каналом*)

дерматин, -а *м текст.* дерматин (*врста вештачке коже*)

дерматинов‖ый, -ая, -ое од дерматина

дерматолог, -а *м* дерматолог

дерматологическ‖ий, -ая, -ое дерматолошки

дерматологи‖я, -и *ж* дерматологија

дёрн, -а (-у) *м* бус, бусен, бусење *с зб.*; **обложить ~ом** обложити бусењем

дернис‖тый, -тая, -тое; -т, -та, -то бусат, бусовит, бусенит (*земљиште*)

дернов‖ый, -ая, -ое од буса, покривен, бусом

дёрн‖уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* 1. *кого, что* повући, потегнути, тргнути; **~ за рукав** повући за рукав 2. *чем* дрмнути, помаћи

дёрн‖уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* тргнути се

дерюг‖а, -и *ж* 1. саргија 2. *фиг. нар.* груба тканина; одећа од грубе тканине

дерюжн‖ый, -ая, -ое од саргије

десант, -а *м војн.* десант; **воздушный ~** ваздушни десант; **морской ~** поморски десант

десантник, -а *м војн.* 1. припадник десантне јединице 2. учесник у десанту

десантн‖ый, -ая, -ое *војн.* десантни; **~ые войска** десантне јединице

десерт, -а *м* десерт, десер; **подать на ~ мороженое** послужити сладолед као десерт

десертн‖ый, -ая, -ое десертан; **~ое вино** десертно вино; **~ая ложка** кашичица за десерт

дескать *речца разг.* каже, вели, наводно

десниц‖а, -ы *ж заст. свеч.* десница; рука; **карающая ~** рука која кажњава

дёс‖ны, -ен *мн.* (*јд.* **десн‖а, -ы** *ж*) десни

деспот, -а *м* 1. *ист.* деспот 2. *фиг.* деспот, тиранин

деспотизм, -а *м* деспотизам, тиранија *ж*

деспотическ‖ий, -ая, -ое 1. *ист.* деспотски; **~ое государство** деспотска држава 2. *фиг.* деспотски, тирански

деспотичност‖ь, -и *ж* деспотизам *м*, деспотство *с*

деспотич‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но деспотски, тирански

деспоти‖я, -и *ж ист.* деспотија

дест‖ь, -и *ж, мн.* **-и, -ей** дест (*мера за папир*); **русская ~** 24 листа; **метрическая ~** 50 листова

десятерик, -а *м заст.* десјатерик (*стара руска мера за запремину*)

десятеричн‖ый, -ая, -ое *заст.* десетеричан; **~ое «и»** и десетерично (*означавало је број 10*)

десятер‖о, -ых *збирни број* 1. десеторо; **~ детей** десеторо деце 2. десеторица 3. десет; **~ суток** десет дана и ноћи

десятибор‖ец, -ца *м спорт.* десетобојац

десятиборь‖е, -я *с спорт.* десетобој *м*

десятидневн‖ый, -ая, -ое од десет дана

десятиклассник, -а *м* ученик десетог разреда (*средње школе*)

десятиклассниц‖а, -ы *ж* ученица десетог разреда (*средње школе*)

десятикопеечн‖ый, -ая, -ое од десет копејки, за десет копејки; **~ая монета** новац од десет копејки; **~ билет** карта за десет копејки

десятикратн‖ый, -ая, -ое десетострук; **в ~ом размере** десетоструко

десятилети‖е, -я *с* 1. деценија *ж* 2. *чего* десетогодишњица *ж*

десятилет‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* десетолетка (*десетогодишња школа*)

десятилетн‖ий, -яя, -ее десетогодишњи

десятин‖а, -ы *ж* десјатина (*стара руска земљишна мера равна 1,092 ха*)

десятирублёв‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* новчаница од десет рубаља

десятиугольник, -а *м геом.* десетоугаоник, декаедар

десятичн‖ый, -ая, -ое децималан; **~ая система** децимални систем; **~ые весы** децимална вага; **~ая дробь** *мат.* децимални разломак

десятиэтажн‖ый, -ая, -ое деветоспратни

десят||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** десетка, десетица **2.** *разг.* новчаница од десет рубаља

десятник, -а *м* предрадник, пословођа; **строительный** ~ палир, грађевински пословођа

десят||ок, -ка *м* **1.** десетина *ж* **2.** деценија *ж* **ему пошёл пятый** ~ навршио је четрдесет година, превалио је четрдесету **3.** *мн.* **-ки, -ков** *мат.* десетице *мн. ж* ◇ **он не (из) робкого ~ка** он није кукавица

десятск||ий, -ого *м ист.* помоћник сеоског кмета, биров (*у Русији пре револуције*)

десят||ый, -ая, -ое *број* **1.** десети; **~ое декабря** десети децембар; **в ~ых числах (месяца)** од десетог до деветнаестог у месецу **2. десят|ая, -ой** *ж* десети део, десетина; **одна ~ая** једна десетина; **ноль целых три ~ых** нула целих три десетих ◇ **с пятого на ~ое** а) неповезано (*причати итд.*) б) збрда-здола, без икаквог реда; **это дело ~ое** *разг.* то није важно, то ми је девета брига

десят||ь, -и *број* десет; **в ~ раз больше** десет пута више; **в ~и метрах** *от чего* на десет метара *од чега*; **в ~ часов утра** у десет сати пре подне; **ребёнок ~и лет** дете од десет година

десятью *прил.* десет пута (*у множењу*); ~ **десять равно (равняется) стам** десет пута десет једнако је сто

детализаци||я, -и *ж* детаљизирање *с*, детаљирање *с*, детаљисање *с*

детализир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* детаљизирати, детаљирати, детаљисати

детал||ь, -и *ж* **1.** детаљ *м*, појединост; **вдаваться в ~и** упуштати се у детаље **2.** део *м*; **тракторные ~и** делови трактора

детально *прил.* детаљно, у детаље

детал||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно детаљан, подробан; **~ьное описание** детаљан опис

детв||а, -ы *ж зб. струч.* ларве *мн. ж* пчеле; младе пчеле

детвор||а, -ы *ж зб. разг.* деца, дечурлија

детектив, -а *м* **1.** детектив **2.** криминалистички роман; криминалистички филм

детективн||ый, -ая, -ое криминалистички; ~ **роман** криминалистички роман

детектор, -а *м струч.* детектор; ~ **лжи** детектор лажи

детекторн||ый, -ая, -ое *струч.* детекторски

детёныш, -а *м* младунче *с*

детерминизм, -а *м фил.* детерминизам

детерминистическ||ий, -ая, -ое *фил.* детерминистички

дети, детей, детям, детей, детьми, о детях *мн.* деца *ж зб.*; **это мои** ~ то су моја деца; ~ **у неё трое детей** она има троје деце; **театр для детей** дечје позориште; **места для пассажиров с детьми** седишта за путнике са децом (*у аутобусу итд.*)

детин||а, -ы *м разг.* делија, момчина

детиш||ки, -ек *мн. хип. разг.* дечица *ж зб.*

дети||ще, -ща *с, ген. мн.* **-щ 1.** *заст.* чедо, дете **2.** *чего фиг. свеч.* плод *м*, дело

детк||а, -и *ж разг.* чедо *с*, дете *с*

дет||ки, -ок *мн. хип.* дечица *ж зб.*

детонатор, -а *м струч.* **1.** детонатор, експлозив **2.** детонатор, упаљач, капсла *ж*

детонаци||я, -и *ж струч.* детонација, експлозија

деторождени||е, -я *с* доношење деце на свет

детоубийств||о, -а *с* децоубиство, чедоморство

детоубийц||а, -ы *м, ж* децоубица, децоубојица

детрит, -а *м* **1.** *струч.* детритус **2.** *мед.* вакцина *ж* против богиња

детсад, -а *м* (**детский сад**) дечји вртић

детск||ий, -ая, -ое 1. дечији, дечји; **~ие болезни** дечије болести; ~ **сад** дечији вртић; **~ие ясли** дечије обданиште; ~ **дом** дечији дом **2.** *фиг.* детињаст, инфантилан **3. детск|ая, -ой** *ж* дечија соба ◇ **~ое место** *анат.* постељица; ~ **лепет** наивне (незреле) мисли; **время ~ое** још је рано, још није време за спавање

детскост||ь, -и *ж* инфантилност, незрелост

детств||о, -а *с* детињство; **воспоминания ~а** успомене из детињства; **друг ~а** друг из детињства; **в ~е он болел туберкулёзом** као дете је боловао од туберкулозе ◇ **впасть в** ~ подетињити, оселилити

деть, дену, денешь, денут *сврш. разг.* денути, затурити; **куда ты дел книгу?** куд си денуо књигу?

деться, денусь, денешься, денутся *сврш. рраз.* денути се, нестати, затурити се; **куда делись деньги?** где су нестале паре? ◇ **никуда не денешься** *от чего* не може се избећи *шта*

де-факто *прил. правн.* де факто, фактички

дефект, -а *м* дефект, грешка *ж*, недостатак; **товар с ~ом** роба са грешком (са дефектом); ~ **речи** *мед.* говорни дефект

дефектив||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *мед.* дефектан (*човек*); ~ **ребёнок** дефектно дете

дефект||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но дефектан, покварен, оштећен; ~ **экземпляр книги** дефектан примерак књиге

дефектологи||я, -и *ж* дефектологија

дефектоскоп, -а *м* дефектоскоп

дефиле *непром. с геогр.* кланац *м*, теснац *м*; **горное** ~ планински теснац

дефилир||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. књиш.* дефиловати, дефилирати

дефиници||я, -и *ж књиш.* дефиниција

дефис, -а *м* цртица *ж* (*знак интерпункције*)

дефицит, -а *м* **1.** дефицит **2.** недостатак, несташица *ж*; **эти товары сейчас в ~е** те робе сада нема довољно

дефицит||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. дефицитан, који доноси губитак **2.** дефицитаран; ~ **товар** дефицитарна роба

деформаци||я, -и *ж* деформација

деформир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* деформисати, деформирати

деформир||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. и несврш.* деформисати се, деформирати се

дехканин, -а *м* сељак (*у Средњој Азији*)

децентрализаци||я, -и *ж* децентрализација

децентрализ||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* децентрализовати, децентралисати, децентрализирати

децибел, -а *м физ.* децибел

дециметр, -а *м* дециметар

дешеве||ть, -ет, -ют *несврш.* појефтињавати; **продукты ~ют** намирнице појефтињују; **деньги ~ют** новац губи вредност

дешевизн||а, -ы *ж* јефтиноћа

дешёвк||а, -и *ж разг.* **1.** јефтиноћа, џабалук *м*; **купить по ~е** купити јефтино, budзашто **2.** *фиг.* безвредност, неукусност, јефтина роба

дёшево *прил.* **1.** јефтино; ~ **купить** јефтино купити **2.** *фиг.* лако, без труда ◇ ~ **отделаться** јефтино проћи; ~ **и сердито** *разг.* јефтино али добро

дешёв||ый, -ая, -ое; дёшев, дешевá, дёшево 1. јефтин **2.** *фиг.* јефтин, безвредан; **~ые шýточки** јефтине шале; **~ успéх** јефтин успех

дешифр||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш. и несврш.* дешифровати, дешифрирати

дешифрóвк||а, -и *ж* дешифровање *с*, дешифрирање *с*

де-ю́ре *прил. правн.* де јуре, правно, с правног гледишта

деяни||е, -я *с свеч.* чин *м*, дело; **вели́кие ~я** велика дела

дéятел||ь, -я *м* радник, функционер; **~ культýры** културни радник; **общéственный ~** друштвени радник; **госудáрственный ~** државник

дéятельно *прил.* активно, агилно

дéятельност||ь, -и *ж* **1.** делатност, активност, рад *м*; **наýчная ~** научна делатност; **педагоги́ческая ~** педагошки рад; **революциóнная ~** револуционарна активност **2.** рад *м*, функционисање *с*; **~ сéрдца** рад срца

дéятел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно активан, агилан, радан; **~ человéк** агилан човек; **принимáть ~ьное учáстие** *в чём* узимати активно учешће *у чему*

дéяться, *само 3. л. јд.* **дéется;** *прошл.* **дéялось** *несврш. нар.* дешавати се, догађати се; **что с ним такóе дéется?** шта се то с њим дешава?

джаз, -а *м* џез

джáзов||ый, -ая, -ое који се односи на џез; **~ая мýзыка** џез-музика

джейрáн, -а *м зоол.* џејран (*мала антилопа*)

джем, -а *м* џем, мармелада *ж*

джéмпер, -а *м* џемпер

джентльмéн, -а *м* џентлмен

джентльмéнск||ий, -ая, -ое џентлменски ◇ **~ое соглашéние** џентлменски договор

джентльмéнств||о, -а *с* џентлменство

джерси́ *и* **джéрси** *непром. с текст.* жерсеј *м*, џерсеј *м*; **костю́м ~** костим од жерсеја

джерсóв||ый, -ая, -ое од жерсеја

джиги́т, -а *м* џигит (*вешт јахач код кавкаских народа*)

джигит||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют *несврш.* изводити џигитовку

джигитóвк||а, -и *ж* џигитовка (*кавкаска игра на коњима*)

джин, -а *м* џин (*ирска клековача*)

джинн, -а *м мит.* џин, дух, демон (*код муслиманских народа*)

джи́нс||ы, -ов *мн.* фармерице *мн. ж*, фармерке *мн. ж*, траперице *мн. ж*

джи́у-джи́тсу *непром. с* џију-џицу *м*

джóн||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** џонка, џунка (*кинески једрењак*)

джóул||ь, -я *м физ.* џаул

джýнгл||и, -ей *мн.* џунгла *ж* ◇ **закóн ~ей** закон џунгле

джут, -а *м бот.* јута *ж*

джýтов||ый, -ая, -ое јутан, од јуте

дзот, -а *м* (**дéрево-землянáя огневáя тóчка**) *војн.* лаки бункер, дрвено-земљана ватрена тачка

дзюдó *непром. с* џудо *м*

дзюдои́ст, -а *м* џудаш, џудист(а)

диабáз, -а *м мин.* дијабаз

диабáзов||ый, -ая, -ое од дијабаза

диабéт, -а *м мед.* дијабетес; **сáхарный ~** шећерна болест

диабéтик, -а *м* дијабетичар

диáгноз, -а *м* дијагноза *ж*; **постáвить ~** поставити (дати) дијагнозу

диагнóст, -а *м* дијагностичар

диагнóстик||а, -и *ж* **1.** дијагностика **2.** постављање *с* дијагнозе

диагонáлев||ый, -ая, -ое *текст.* дијагоналан, од дијагонала

диагонáл||ь, -и *ж* **1.** *геом.* дијагонала **2.** *текст.* дијагонал *м*

диагонáльн||ый, -ая, -ое *геом.* дијагоналан; **~ая ли́ния** дијагонала

диагрáмм||а, -ы *ж* дијаграм *м*

диадéм||а, -ы *ж* дијадема, дијадем *м*

диакрити́ческ||ий, -ая, -ое *лингв.* дијакритички; **~ знак** дијакритички знак

диалéкт, -а *м лингв.* дијалек(а)т; **территориáльный, социáльный ~** територијални, социјални дијалект

диалекти́зм, -а *м лингв.* дијалектизам

диалéктик, -а *м* дијалектичар

диалéктик||а, -и *ж фил.* дијалектика; **материалисти́ческая ~** материјалистичка дијалектика

диалекти́ческ||ий, -ая, -ое дијалектички; **~ мéтод** дијалектички метод; **~ материали́зм** дијалектички материјализам

диалéктн||ый, -ая, -ое дијалекатски, дијалектан; **~ые осóбенности** дијалекатске особине

диалектóлог, -а *м* дијалектолог

диалектологи́ческ||ий, -ая, -ое дијалектолошки; **~ áтлас** дијалектолошки атлас

диалектолóги||я, -и *ж* дијалектологија

диалóг, -а *м* дијалог; **вести́ ~** водити дијалог

диалоги́ческ||ий, -ая, -ое дијалошки, дијалоган, дијалогистички; **~ая фóрма** дијалошки облик

диамáт, -а *м* (**диалекти́ческий материали́зм**) *разг.* дијалектички материјализам (*наставни предмет*)

диáметр, -а *м* дијаметар, пречник; **ствол ~ом в метр** стабло пречника један метар

диаметрáльно *прил.* дијаметрално, потпуно; **~ противоположный** дијаметрално супротан

диаметрáльн||ый, -ая, -ое 1. дијаметралан **2.** *фиг.* дијаметралан, потпун; **~ая противополóжность** дијаметрална супротност

диапазóн, -а *м* **1.** *муз.* дијапазон **2.** *фиг.* обим, опсег, домет; **~ знáний** обим знања

диапозити́в, -а *м* дијапозитив

диапозити́вн||ый, -ая, -ое који се односи на дијапозитив

диапроéктор, -а *м* дијапројектор

диатéз, -а *м мед.* дијатеза *ж*

диафи́льм, -а *м* дијафилм

диафрáгм||а, -ы *ж* **1.** *анат.* дијафрагма **2.** *фото* дијафрагма, заслон *м*

диахрони́ческ||ий, -ая, -ое дијахрони

диван, -а *м* диван, отоман; **~-кровáть** кауч

дивáнн||ый, -ая, -ое за диван, од дивана; **~ая подýшка** јастук за диван

диверсáнт, -а *м* диверзант

диверсáнтск||ий, -ая, -ое диверзантски

диверсиóнн||ый, -ая, -ое диверзијски, диверзиони

дивéрси||я, -и *ж* диверзија; **соверши́ть ~ю** извршити диверзију

дивертисмéнт, -а *м поз.* дивертисман

дивидéнд, -а *м екон.* дивиденда *ж*

дивидéндн||ый, -ая, -ое дивидендни

дивизио́н, -а *м војн.* дивизион; **артиллери́йский ~** артиљеријски дивизион

дивизио́нн||ый, -ая, -ое 1. дивизионски; **~ команди́р** командант дивизиона 2. дивизијски; **~ штаб** штаб дивизије

диви́зи||я, -и *ж војн.* дивизија; **пехо́тная ~** пешадијска дивизија

див||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш. разг.* чудити, изненађивати

див||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *несврш. разг.* чудити се, изненађивати се

ди́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *заст.* чудан, необичан, изванредан; **ди́во ~ное** чудно чудо, чудо невиђено 2. *разг.* диван, чудесан, прекрасан

ди́в||о, -а *с разг.* чудо; **что за ~!** чудна ми чуда! ◇ **~у дива́ться** чудити се; **на ~** сјајно, дивно

дивчи́н||а, -ы *ж нар.* девојка, девојче *с*, цура

дидакти́зм, -а *м* дидактизам

дида́ктик||а, -и *ж* дидактика

дидакти́ческ||ий, -ая, -ое дидактички, дидактичан

дие́з, -а *м муз.* дијеза *ж*, повисилица *ж*

дие́т||а, -ы *ж* дијета; **соблюда́ть ~у** држати дијету

диете́тик||а, -и *ж мед.* дијететика

диети́ческ||ий, -ая, -ое дијеталан; **~ стол** дијетална храна

диза́йн, -а *м* дизајн

диза́йнер, -а *м* дизајнер

ди́зел||ь, -я *м* дизел-мотор

ди́зельн||ый, -ая, -ое дизелски; **~ дви́гатель** дизел-мотор; **~ое то́пливо** гориво за дизел-моторе

дизентери́йн||ый, -ая, -ое дизентеричан

дизентери́||я, -и *ж мед.* дизентерија

дика́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. дивљак *м* (*жена*) 2. *фиг. разг.* дивљакуша, дивљакиња

дика́рск||ий, -ая, -ое дивљачки

дика́р||ь, -я́ *м* 1. *заст.* дивљак 2. *фиг. разг.* дивљак, недруштвен човек 3. *фиг. разг. шаљ.* турист који проводи одмор приватно

ди́к||ий, -ая, -ое; дик, -á, -о 1. дивљи; **~ зверь** дивља животиња, звер; **~ каба́н** дивљи вепар; **~ая я́блоня** дивља јабука 2. дивљи; првобитан; **~ие племена́** дивља племена 3. *фиг.* дивљи, необуздан, горопадан; **~ нрав** необуздана природа 4. *фиг. разг.* груб, шокантан, бесмислен; **~ вы́ходка** груб испад; **~ая мысль** луда помисао 5. дивљи, недруштвен, плашљив (*човек*) 6. *само дужи обл. разг.* дивљи, страшан, снажан, јак; **~ крик** дивљи вапај; **~ая боль** страшан бол 7. *само дужи обл. разг.* незваничан, неорганизован, дивљи; **отдыха́ть ~им о́бразом** проводити одмор приватно ◇ **~ое мя́со** *мед.* дивље месо

ди́ко *прил.* 1. дивље 2. дивље, грубо (*понашати се*) 3. *разг.* страшно, веома јако; **он мне ~ нра́вится** он ми се страшно свиђа

дикобра́з, -а *м зоол.* дикобраз, бодљикаво прасе

дико́вин||а, -ы *ж,* **дико́вин||ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* чудо *с*, феномен *м*, реткост ◇ **э́то в ~у (~ку)** *кому* то је необично *за кога*

дико́винн||ый, -ая, -ое *разг.* необичан, чудан

дикорасту́щ||ий, -ая, -ее дивљи, некултивисан; **~ие расте́ния** дивље биљке

ди́кост||ь, -и *ж* 1. заосталост, дивљаштво *с* 2. глупост, бесмисленост 3. недруштвеност, повученост

дикта́нт, -а *м* диктат (*школски писмени рад*); **контро́льный ~** контролни диктат

дикта́т, -а *м полит.* диктат

дикта́тор, -а *м* диктатор

дикта́торск||ий, -ая, -ое 1. диктаторски 2. *фиг.* заповеднички; **~ тон** заповеднички тон

дикта́торств||о, -а *с* диктаторство, диктатура *ж*

дикта́торств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* бити диктатор

диктату́р||а, -ы *ж* диктатура; **~ пролетариа́та** диктатура пролетаријата

дикт||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* 1. диктирати (*текст*) 2. *фиг.* диктирати; **~ свои́ усло́вия** диктирати своје услове

дикто́вк||а, -и *ж* 1. диктирање *с*; **писа́ть под ~у** писати по диктату 2. *разг.* диктат *м* (*школски писмени рад*)

ди́ктор, -а *м* спикер

ди́кторск||ий, -ая, -ое спикерски

ди́кторш||а, -и *ж разг.* спикерка

диктофо́н, -а *м* диктофон

ди́кци||я, -и *ж* дикција

диле́мм||а, -ы *ж* 1. *фил.* дилема 2. дилема, недоумица; **стоя́ть пе́ред ~ой** стајати пред дилемом

дилета́нт, -а *м* дилетант

дилетанти́зм, -а *м* делитантизам

дилета́нтск||ий, -ая, -ое дилетантски

дилета́нтств||о, -а *с* дилетантство

дилижа́нс, -а *м ист.* дилижанса *ж*, дилижанс

дило́ги||я, -и *ж књиж.* дуологија (*два дела једног писца повезана сижеом*)

ди́н||а, -ы *ж физ.* дин *м*

динами́зм, -а *м* динамизам, динамичност *ж*

дина́мик, -а *м* звучник

дина́мик||а, -и *ж* 1. *физ.* динамика 2. динамика, динамичност; **~ обще́ственного разви́тия** динамика друштвеног развоја

динами́т, -а *м* динамит

динами́тн||ый, -ая, -ое динамитски, динамитни

динами́ческ||ий, -ая, -ое 1. *физ.* динамички; **~ая тру́бка** динамичка цев; **~ое равнове́сие** динамичка равнотежа 2. динамичан

динами́чност||ь, -и *ж* динамичност

динами́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но динамичан; **~ та́нец** динамична игра

дина́мо *непром. с,* **дина́мо-маши́н||а, -ы** *ж заст.* динамо-машина

динамо́метр, -а *м физ.* динамометар

дина́р, -а *м* динар

династи́ческ||ий, -ая, -ое династички

дина́сти||я, -и *ж* 1. династија, лоза династа 2. *фиг.* лоза трудбеника (*у којој се занат преноси с колена на колено*); **~ сталева́ров** лоза (породица) ливаца

ди́нго *непром. м, ж зоол.* динго *м*

диноза́вр, -а *м* диносаур

дин(ь)-ди́нь, дин(ь)-до́н, дин(ь)-бо́м *узв.* цин-цин

дио́д, -а *м ел.* диода *ж*

диоптри́||я, -и *ж физ.* диоптрија

диора́м||а, -ы *ж ум.* диорама

дипко́рпус, -а *м* (**дипломати́ческий ко́рпус**) дипломатски кор

дипкурье́р, -а *м* (**дипломати́ческий курье́р**) дипломатски курир

дипло́м, -а *м* 1. диплома *ж* 2. *разг.* дипломски рад; **защити́ть ~** одбранити дипломски рад

диплома́нт, -а *м* добитник награде

диплома́т, -а *м* дипломат(а)

дипломати́ческ||ий, -ая, -ое 1. дипломатски; **~ ко́р-**

пус дипломатски кор; **установи́ть, разорва́ть ~ые отноше́ния** успоставити, прекинути дипломатске односе 2. *фиг.* дипломатски, опрезан, прорачунат

дипломати́чно *прил.* дипломатски

дипломати́чност||ь, -и *ж* дипломатичност

дипломати́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но дипломатски, опрезан, прорачунат; **~ отве́т** дипломатски одговор

диплома́ти||я, -и *ж* дипломатија, дипломација

дипломи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* *кого* издати/издавати диплому *коме*

дипло́мник, -а *м* дипломац

дипло́мн||ый, -ая, -ое дипломски; **~ прое́кт** дипломски пројект; **~ая рабо́та** дипломски рад

директи́в||а, -ы *ж* директива

директи́вн||ый, -ая, -ое 1. директиван 2. *фиг.* категоричан, одлучан; **~ тон** категоричан тон

дире́ктор, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** директор

директора́т, -а *м* колегијум директора

директо́ри||я, -и *ж ист.* директоријум *м*

дире́кторск||ий, -ая, -ое директорски

дире́кторств||о, -а *с* директорство

дире́кторств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. разг.* бити директор, директорисати

дире́кторш||а, -и *ж разг.* 1. директорка, директорица 2. директорова жена

директри́с||а[1], **-ы** *ж мат.* директриса, водиља

директри́с||а[2], **-ы** *ж разг. шаљ.* директорка, директорица (*у школским установама*)

дире́кци||я, -и *ж* дирекција

дирижа́бельн||ый, -ая, -ое који се односи на дирижабл

дирижа́бл||ь, -я *м* дирижабл

дирижёр, -а *м* диригент

дирижёрск||ий, -ая, -ое диригентски; **~ая па́лочка** диригентска палица; **~ пульт** диригентски пулт

дирижи́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* дириговати, диригирати

дисгармони́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. *муз.* дисхармонисати, дисхармонирати 2. *фиг.* дисхармонисати, дисхармонирати, бити у нескладу

дисгармони́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *муз.* дисхармоничан 2. *фиг.* дисхармоничан, нескладан

дисгармо́ни||я, -и *ж* 1. дисхармонија 2. *фиг.* дисхармонија, несклад *м*

диск, -а *м* 1. диск; **мета́ние ~а** бацање диска; **~ автома́та** добош аутомата; **~ телефо́на** бројчаник на телефону 2. *разг.* грамофонска плоча

ди́скант, -а *м муз.* дискант

дисквалифика́ци||я, -и *ж* дисквалификација

дисквалифици́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* дисквалификовати, дисквалифицирати

дисквалифици́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. и несврш.* дисквалификовати се, дисквалифицирати се

дискобо́л, -а *м* дискобол, бацач диска

ди́сков||ый, -ая, -ое који се односи на диск; **~ая пила́** циркулар, кружна тестера

дискомфо́рт, -а *м* некомфорност *ж*, нелагодност *ж*

дискоте́к||а, -и *ж* дискоклуб *м*

дискредита́ци||я, -и *ж* дискредитовање *с*, дискредитирање *с*

дискредити́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* дискредитовати, дискредитирати

дискриминацио́нн||ый, -ая, -ое дискриминаторски; **~ая поли́тика** дискриминаторска политика

дискримина́ци||я, -и *ж* дискриминација; **ра́совая ~** расна дискриминација

дискримини́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* дискриминисати, дискриминирати

дискурси́вн||ый, -ая, -ое *фил.* дискурзиван

дискуссио́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* дискусиони, дискусијски 2. дискутабилан, споран; **~ное реше́ние** спорно решење

диску́сси||я, -и *ж* дискусија; **вступи́ть в ~ю** ступити у дискусију; **вести́ ~ю** водити дискусију; **~ по вопро́су** *о чём* дискусија о проблему *чега*

дискути́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* дискутовати, дискутирати

дислока́ци||я, -и *ж* 1. *војн.* дислокација, размештај *м* оружаних снага 2. *струч.* дислокација, поремећај *м*; **~ косте́й** ишчашење костију; **~ пласто́в земли́** поремећај земљиних слојева

дислоци́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. војн.* дислоцирати, разместити/размештати; **~ войска́** дислоцирати трупе

диспансе́р, -а *м* диспанзер; **туберкулёзный ~** антитуберкулозни диспанзер

диспансериза́ци||я, -и *ж мед.* превентиван лекарски преглед

диспансе́рн||ый, -ая, -ое диспанзерски

диспе́тчер, -а *м* диспечер

диспе́тчерск||ий, -ая, -ое 1. диспечерски 2. **диспе́тчерск|ая, -ой** *ж* диспечерска станица; **центра́льная ~ая** централна диспечерска станица

диспле́||й, -я *м* дисплеј

диспози́ци||я, -и *ж војн.* диспозиција, распоред *м* војних јединица

диспропо́рци||я, -и *ж* диспропорција, несразмера

ди́спут, -а *м* диспут, диспута *ж*, јавна расправа

диспути́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. књиш.* диспутовати, диспутирати, расправљати

диссерта́нт, -а *м* дисертант, бранилац дисертације

диссертацио́нн||ый, -ая, -ое дисертациони, дисертацијски

диссерта́ци||я, -и *ж* дисертација; **кандида́тская ~** кандидатска (магистарска) дисертација; **до́кторская ~** докторска дисертација; **защити́ть ~ю** одбранити дисертацију

диссиде́нт, -а *м* дисидент

диссиде́нтск||ий, -ая, -ое дисидентски

диссимиляти́вн||ый, -ая, -ое дисимилациони, дисимилацијски

диссимиля́ци||я, -и *ж* дисимилација

диссона́нс, -а *м* 1. *муз.* дисонанца *ж*, дисонанција *ж* 2. *фиг.* неслагање *с*, несклад

дистанцио́нн||ый, -ая, -ое *струч.* дистанциони, теледиригован; **~ое управле́ние** даљинско управљање, телекоманда

дistáнци||я, -и *ж* 1. дистанца, дистанција, раздаљина; **бег на дли́нные, коро́ткие, сре́дние ~и** трка на дуге, кратке, средње стазе; **держа́ть ~ю** држати се на растојању 2. *струч.* деоница, секција (*пруге, пута*)

дистиллиро́ванн||ый, -ая, -ое дестилован, дестилиран; **~ая вода́** дестилована вода

дистиллир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *и* **дистилли́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный** *сврш. и несврш.* дестиловати, дестилирати

дистилля́ци||я, -и *ж* дестилација

дистро́фик, -а *м* дистрофичар

дистрофи́ческ||ий, -ая, -ое дистрофички

дистрофи́||я, -и *ж мед.* дистрофија

дисципли́н||а [1], **-ы** *ж* дисциплина; **во́инская ~** војна дисциплина; **трудова́я ~** радна дисциплина; **соблюда́ть ~у** поштовати (држати) дисциплину; **нару́шить ~у** прекршити дисциплину

дисципли́н||а [2], **-ы** *ж* дисциплина, грана науке; **истори́ческие ~ы** историјске дисциплине

дисциплина́рн||ый, -ая, -ое 1. дисциплински; **~ поря́док** дисциплински ред; **~ уста́в** правило о војној дисциплини 2. дисциплински, поправни; **~ое взыска́ние** дисциплинска казна; **~ые ме́ры** поправне мере

дисциплини́рованност||ь, -и *ж* дисциплинованост, дисциплинираност

дисциплини́рова||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно дисциплинован, дисциплиниран

дисциплини́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* дисциплиновати, дисциплинирати

дитя́, -ти *с* 1. *заст.* дете; **он ещё ~** он је још дете 2. *чего фиг.* дете; **~ своего́ ве́ка** дете (човек) свога времена; **~ приро́ды** дете природе

дифира́мб, -а *м* 1. *књиж.* дитирамб 2. *фиг.* дитирамб, славопојка *ж* ◇ **петь ~ы** *кому, чему* певати славопојке *коме, чему*

дифирамби́ческ||ий, -ая, -ое дитирампски

дифра́кци||я, -и *ж физ.* дифракција; **~ све́та** дифракција светлости

дифтери́йн||ый, -ая, -ое дифтеричан

дифтери́т, -а *м в.* **дифтери́я**

дифтери́тн||ый, -ая, -ое *в.* **дифтери́йный**

дифтери́||я, -и *ж мед.* дифтерија, дифтеритис *м*

дифто́нг, -а *м лингв.* дифтонг

дифтонги́ческ||ий, -ая, -ое дифтоншки

диффама́ци||я, -и *ж правн.* дифамација

дифференциа́л, -а *м мат.* диференцијал

дифференциа́льн||ый, -ая, -ое диференцијалан; **~ое исчисле́ние** диференцијални рачун; **~ое уравне́ние** диференцијална једначина

дифференциа́ци||я, -и *ж* диференцијација

дифференци́ровани||е, -я *с* 1. диференцирање 2. *мат.* диференцирање, деривирање

дифференци́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* 1. диференцирати 2. *мат.* диференцирати, деривирати

диффузио́нн||ый, -ая, -ое дифузиони; **~ая длина́** дифузиона дужина

диффу́зи||я, -и *ж физ.* дифузија; **~ га́зов** дифузија гасова

диффу́зн||ый, -ая, -ое дифузан, расут; **~ свет** дифузна светлост

дича́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. дивљати, постајати дивљи 2. *фиг.* одвикавати се од људског друштва, дивљати, отуђивати се

дич||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *несврш. кого, чего и без об. разг.* устезати се, устручавати се

дич||о́к, -ка́ *м* 1. дивљака *ж*; **я́блоня-~** дивља јабука 2. *фиг. разг.* недружевно чељаде

дич||ь, -и *ж* 1. *зб.* дивљач; **лесна́я ~** шумска дивљач 2. *разг.* бесмислица, глупост; **нести́ ~** млети глупости (којешта) 3. *разг.* дивљина, пустош

диэле́ктрик, -а *м физ.* диелектрик

диэлектри́ческ||ий, -ая, -ое диелектричан

длан||ь, -и *ж свеч. и заст.* рука, длан

длин||а́, -ы́ *ж* дужина; **ме́ры ~ы́** мере за дужину; **~ волны́** таласна дужина; **~о́й в два ме́тра, два ме́тра в ~у́** дугачак два метра

длинноволо́||сый, -сая, -сое; -с, -са, -со дуге косе

длинноно́||гий, -гая, -гое; -г, -га, -го дугоног, дугих ногу

длинноно́||сый, -сая, -сое; -с, -са, -со дугонос, дугог носа

длиннопо́л||ый, -ая, -ое са дугим скутовима (пешевима)

длинн||ота́, -оты́ *ж* 1. *разг.* дужина 2. *мн.* **-о́ты, -о́т** развученост *ж*, развучена места (*у тексту*)

дли́нн||ый, -ая, -ое; дли́нен, длинна́, дли́нно 1. дуг, дугачак; **~ая ю́бка** дуга сукња **~ая ше́я** дуг врат; **отпусти́ть ~ые во́лосы** пустити дугу косу; **пла́тье с ~ыми рукава́ми** хаљина с дугим рукавима 2. *само краћи обл.* предуг; **рукава́ ~ы́** рукави су предуги 3. дуг, дуготрајан; **~ переры́в** дуга пауза; **~ое путеше́ствие** дуготрајно путовање ◇ **~ые во́лны** *физ.* дуги таласи; **гна́ться за ~ым рублём** *разг.* јурити за великом и лаком зарадом

дли́тельност||ь, -и *ж* трајање *с*, дужина

дли́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно дуг, трајан, дуготрајан; **~ьное молча́ние** дуго ћутање; **~ьные дожди́** дуготрајне кише

длить, длю, длишь, длят *несврш. заст.* продужавати, одуговлачити

дли́ться, дли́тся, для́тся *несврш.* трајати, продужавати се; **путеше́ствие дли́лось ме́сяц** путовање је трајало месец дана

для *предл. с ген.* 1. *у одредби циља и намене* а) за *с ак.*; **купи́ть ~ дете́й** купити за децу; **альбо́м ~ рисова́ния** албум за цртање; **всё ~ побе́ды** све за победу; **я э́то сде́лаю ~ вас** урадићу то за вас б) ради *с ген.*; **останови́ться ~ о́тдыха** зауставити се ради одмора; **сказа́ть ~ сме́ху** рећи смеха ради в): **не́ ~ чего туда́ ходи́ть** нема смисла (не вреди) тамо ићи 2. *у одредби позитивног или негативног односа* а) за *с ак.*; **вре́мя ~ меня́ до́рого** време је за мене скупо; **э́то ва́жно ~ тебя́** за тебе је то важно; **она́ хорошо́ вы́глядит ~ свои́х лет** она добро изгледа за своје године б) по *с ак.*; **э́то вре́дно ~ здоро́вья** то је штетно по здравље; **опа́сно ~ жи́зни** опасно по живот

днева́л||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. војн. разг.* пожарчити

днева́льн||ый, -ого *м војн.* пожарни, редар

днева́ть, дню́ю, дню́ешь, дню́ют *несврш.* одмарати се један дан, предањивати ◇ **~ и ночева́ть** *где* бити куван и печен *где*, проводити дане и ноћи *код кога*

днёв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** преданак *м* (*у маршу*), дан *м* одмора

дневни́к, -а́ *м* 1. дневник; **вести́ ~** водити дневник 2. дневник (*ђачка свеска за уписивање задатака и оцена*)

дневнико́в||ый, -ая, -ое дневнички; **~ые за́писи** белешке у дневнику

дневн||о́й, -а́я, -о́е 1. дневни, дањи; **~ свет** дневна светлост, дање светло; **~ спекта́кль** дневна представа 2. дневни, једнодневни; **~а́я но́рма** дневна норма; **~ за́работок** једнодневна зарада, дневница ◇ **ла́мпа ~о́го све́та** флуоресцентна лампа

днём *прил.* дању

днесь *прил. свеч. и заст.* данас, сада

дни́щ||е, -а *с* дно (*бурета, чамца*)

дно, дна *с, мн.* **до́нья, до́ньев** 1. *само јд.* дно; **~ реки́**

речно дно; **идти́ ко дну́** тонути 2. дно; ~ **бока́ла** дно чаше; ~ **ло́дки** дно чамца 3. *само јд.* дно (*друштвено*), талог *м* ◇ **до дна́** до дна, до краја, потпуно; **золото́е** ~ златан рудник, уносан посао; **вверх дном** наопако, наглавачке

дноочисти́тельн||ый, -ая, -ое за чишћење дна

дноуглуби́тельн||ый, -ая, -ое за продубљивање дна

до *предл. с ген.* 1. *у просторној одредби* до *с ген.*; **проводи́ть до вокза́ла** испратити до станице; **ю́бка до коле́н** сукња до колена; **от Москвы́ до Ленингра́да** од Москве до Лењинграда 2. *у временској одредби* а) до *с ген.*; **ждать до утра́** чекати до јутра; **до отхо́да по́езда оста́лось пять мину́т** до поласка воза остало је пет минута; **рабо́тать с утра́ до но́чи** радити од јутра до мрака; **приём с двух до пяти́** пријем од два до пет; **до за́втра!** до сутра!, видимо се сутра! (*поздрав на растанку*); **отложи́ть до за́втра** оставити за сутра б) пре *с ген.*; **до револю́ции** пре револуције; **до войны́** пре рата; **до обе́да** пре подне; **за полчаса́ до нача́ла спекта́кля** пола сата пре почетка представе 3. *у одредби мере и степена* до *с ген.*; **крича́ть до хрипоты́** викати до промуклости; **начи́стить до бле́ска** очистити до сјаја; **отда́ть всё до после́дней копе́йки** дати све до последње копејке 4. *у објекатској допуни*: **дотро́нуться до** *чего* дотаћи се *чега*, додирнути *шта;* **нам не до сме́ху** није нам до смеха ◇ **до свида́ния!** до виђења!; **не до** *кого, чего* није до *кога, чега;* **что до** *кого, чего* што се тиче *кога, чега;* **до того́, как** пре него што

доба́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* додати; ~ **са́хару** додати шећера; **всё я́сно,** ~ **не́чего** све је јасно, нема шта да се дода

доба́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* додатак *м*

добавле́ни||е, -я *с* 1. додавање 2. додатак *м*, допуна *ж*

добавля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* додавати; ~ **са́хару в чай** додавати шећера у чај, сипати још шећера у чај

доба́вочн||ый, -ая, -ое додатни, допунски

добега́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. до кого, чего* дотрчавати

добе||жа́ть, -гу́, -жи́шь, -гу́т *сврш. до кого, чего* дотрчати

добела́ *прил.* 1. чисто, снежно бело; **отмы́ть** ~ опрати чисто; **вы́гореть** ~ изблеедети, побелети 2. до белог усијања; **раскали́ть желе́зо** ~ усијати гвожђе до белог усијања

доберма́н, -а, доберма́н-пи́нчер, -а *м* доберман (*пас*)

добива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. дотуцати, тући (*до смрти*), докрајчивати 2. разбијати, лупати (*до краја*)

добива́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. чего* 1. постизавати, достизавати *шта* (*с напором*); **он всегда́** ~**ется своего́** он увек постиже свој циљ 2. борити се *за шта*, тежити, стремити *за чим, чему*; тражити *шта*; ~ **справедли́вости** борити се за правичност; ~ **сла́вы** тежити за славом; ~ **отве́та** *у кого* тражити одговор *од кога*

добира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* докупљати, допуњавати

добира́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. *до чего* долазити, ићи (*с напором*); **це́лый час** ~ **до вокза́ла** цео сат ићи до железничке станице 2. *до чего фиг.* долазити *до чега*, докопавати се *чега* 3. *до кого фиг. нар.* обрачунавати се *с ким*

доб||и́ть, -ью́, -ьёшь, -ью́т; -и́тый *сврш.* 1. дотући, докрајчити; ~ **ра́неного зве́ря** дотући рањену звер 2. поразбијати, полупати (*до краја*)

доб||и́ться, -ью́сь, -ьёшься, -ью́тся *сврш. чего* постићи, достићи *шта* (*с напором*), изборити се *за шта*; ~ **своего́** постићи свој циљ; ~ **успе́ха** постићи успех; ~ *чьего* **согла́сия** добити *чију* сагласност (*чији* пристанак); **не** ~ **то́лку** *от кого, чего* не постићи ништа *од кога, чега*

до́блест||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *свеч.* 1. срчан, јуначан, одважан, дичан; ~**ные войска́** дичне јединице оружаних снага. 2. самопрегоран (*рад итд.*)

до́блест||ь, -и *ж свеч.* 1. срчаност, јуначност, одважност; **во́инская** ~ војничка одважност 2. прегалаштво *с*, самопрегор *м*; **трудова́я** ~ радно прегалаштво

добра́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* добацивати

доб||ра́ть, -еру́, -ерёшь, -еру́т; *прошл.* **-ра́л, -ра́ла, -ра́ло; до́бранный** *сврш.* докупити, допунити

доб||ра́ться, -еру́сь, -ерёшься, -еру́тся; *прошл.* **-ра́лся, -рала́сь, -рало́сь** *сврш. разг.* 1. *до чего* доћи, стићи (*с напором*); ~ **до вокза́ла** доћи до железничке станице 2. *до чего фиг.* доћи *до чега*, докопати се *чега*; ~ **до су́ти де́ла** доћи до суштине ствари 3. *до кого фиг. нар.* обрачунати се *с ким*; **я ещё до тебя́** ~**еру́сь!** пашћеш ти мени шака!

добра́чн||ый, -ая, -ое предбрачни, пре брака

до́бре *речца нар. в.* **добро́** [2]

добреда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. до чего* довлачити се, докотуравати се, с муком долазити

добр||ести́, -еду́, -едёшь, -еду́т; *прошл.* **-ёл, -ела́, -ело́** *сврш. до чего* довући се, докотурати се, с муком доћи

добре́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. постајати добар, подобравати се 2. *разг.* поправљати се, гојити се

добр||о́ [1], **-а́** *с* 1. добро; **жела́ть** ~**а́** *кому* желети добро *коме*; **помина́ть** ~**о́м** спомињати по добру; **сде́лать мно́го** ~**а́** *кому* учинити много добра *коме*; **э́то не к** ~**у́** то није на добро, то служи на зло 2. *разг.* иметак *м*, имовина *ж*; **наро́дное** ~ народно добро ◇ ~ **пожа́ловать!** добродошао!, добродошли!; **дать, получи́ть** ~ *на что разг.* дати, добити дозволу *за шта*; **нет ху́да без** ~**а́** *посл.* свако зло има своје добро

добро́ [2] *речца нар.* важи, слажем се

добро́ [3] *везн. разг.*: **добро́ бы...** кад би..., ако би...

доброво́л||ец, -ьца *м* добровољац

доброво́льно *прил.* добровољно, драговољно

доброво́льност||ь, -и *ж* добровољност, драговољност

доброво́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно добровољан, драговољан; ~ **труд** добровољни рад; ~ **взнос** добровољни прилог; **на** ~**ьных нача́лах** на добровољној основи

доброво́льческ||ий, -ая, -ое добровољачки; ~ **отря́д** добровољачки одред

доброде́тел||ь, -и *ж* моралност, честитост, врлина

доброде́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно моралан, честит, врли

доброду́ши||е, -я *с* добродушност *ж*, доброћудност *ж*

доброду́шно *прил.* добродушно, доброћудно

доброду́ш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но добродушан, доброћудан

доброжела́тел||ь, -я *м* доброхотник

доброжела́тельност||ь, -и *ж* доброхотност, добронамерност

доброжела́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно доброхотан, добронамеран

доброжела́тельств||о, -а *с* доброхотност *ж*, добронамерност *ж*

доброка́чественност||ь, -и *ж* 1. квалитетност 2. *мед.* доброћудност

доброка́честве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. квалитетан; **~ това́р** квалитетна роба 2. *мед.* доброћудан, бенигни; **~нная о́пухоль** доброћудни тумор

добро́м *прил. разг.* добровољно, драговољно, милом; **отда́ть ~** дати с добра, дати милом

добропоря́дочност||ь, -и *ж* поштење *с*, честитост

добропоря́доч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но поштен, честит

добросерде́чи||е, -я *с* добростивост *ж*, благост *ж*, доброта *ж*

добросерде́чност||ь, -и *ж* добростивост, благост, доброта

добросерде́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но добростив, благ, добар

добро́||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* добацити

добросо́вестно *прил.* савесно, честито, поштено

добросо́вестност||ь, -и *ж* савестност, честитост, поштење *с*

добросо́вест||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но савестан, честит, поштен

добрососе́дск||ий, -ая, -ое добросуседски

добрососе́дств||о, -а *с* добросуседство

доброт||а́, -ы́ *ж* доброта, добротљивост

добро́тност||ь, -и *ж* постојаност, квалитетност, солидност, трајност

добро́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но постојан, квалитетан, солидан, трајан

доброхо́т, -а *м заст.* 1. доброхотник 2. добровољац

до́бр||ый, -ая, -ое; добр, -а́, -о 1. добар, ваљан; добротљив; **~ое се́рдце** добро срце; **он добр ко мне** добар је према мени; **сде́лать ~ое де́ло** учинити добро; **помяну́ть ~ым сло́вом** споменути по добру 2. добар, леп, угодан, пријатан; **~ые пожела́ния** добре (лепе) жеље; **~ые изве́стия** добре вести; **~ые друзья́** добри пријатељи; **быть в ~ых отноше́ниях** *с кем* имати добре односе *с ким* 3. добар, беспрекоран, честит; **оста́вить по себе́ ~ую па́мять** оставити иза себе добру успомену; **по́льзоваться ~ой сла́вой** уживати добар глас; **~ое и́мя** честито (часно) име 4. *разг.* добар, приличан, знатан, велики; **до до́ма ~ых полчаса́ ходьбы́** до куће има добрих пола сата пешачења; **~ кусо́к** велики залогај ◇ **~ ма́лый** *разг.* добричина; **~ мо́лодец** *нар. песн.* млад јунак; **~ челове́к!** *заст.* добри човече!; **лю́ди ~ой во́ли** људи добре воље; **~ое у́тро!** добро јутро!; **~ день!** добар дан!; **~ ве́чер!** добро вече!; **~ой но́чи!** лаку ноћ!; **в ~ час!** нека је са срећом!; **пожела́ть ~ого здоро́вья** *кому* пожелети добро здравље *коме*; **всего́ ~ого!** свако добро!, све најбоље!; **по ~ой во́ле** добровољно, драговољно; **чего́ ~ого** *разг.* можда, још и тај ђаво може бити

добря́к, -а́ *м разг.* добричина

доб||уди́ться, -ужу́сь, -у́дишься, -у́дятся *сврш. кого* с напором пробудити *кога*

добыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что, чего* прибављати, набављати, добијати, стицати; **~ све́дения** прибављати податке 2. ловити (*звер*), хватати 3. *что* добијати, вадити, копати; **~ нефть** добијати (вадити) нафту; **~ руду́** копати (вадити) руду

добыва́ющ||ий, -ая, -ее: ~ая промы́шленность екстрактивна индустрија

добы́тчик, -а *м* 1. копач (*руде, злата итд.*) 2. ловац 3. *нар.* хранилац, хранитељ

добы́||ть, добу́ду, добу́дешь, добу́дут; *прошл.* **-л, -ла, -ло; -тый** *сврш.* 1. *что, чего* прибавити, набавити, добити, стећи; **~ ну́жную кни́гу** набавити (наћи) потребну књигу; **~ све́дения** прибавити податке; **не зна́ю, где ~ де́нег** не знам где да нађем новац 2. уловити, ухватити; **~ зве́ря** уловити звер 3. *что* добити, извадити, ископати (*руду, злато итд.*)

добы́ч||а, -и *ж* 1. добијање *с*, производња (*нафте*), вађење *с*, копање *с* (*руде, злата, итд.*) 2. плен *м*, улов *м*; **вое́нная ~** ратни плен

добы́чли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *нар.* срећан (*у лову итд.*); **~ охо́тник** срећан ловац

дова́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* докувавати, довршавати кување

дов||ари́ть, -арю́, -а́ришь, -а́рят; -а́ренный *сврш.* докувати, довршити кување

довез||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **довёз, -ла́, -ло́; -ённый** *сврш.* довести (*превозним средством*); **он меня́ довёз до са́мого до́ма** он ме је довезао до саме куће

дове́ренност||ь, -и *ж* 1. овлашћење *с*, пуномоћје *с*; **по ~и** на основу пуномоћја 2. *заст.* поверење *с*

дове́ренн||ый, -ая, -ое опуномоћен, овлашћен; **~ое лицо́** опуномоћеник, опуномоћено лице

дове́ри||е, -я *с* поверење; **пита́ть ~** *к кому* гајити поверење *према коме*; **по́льзоваться ~ем** уживати поверење; **оказа́ть ~** *кому* указати (пружити) поверење *коме*; **войти́ в ~** *к кому* стећи *чије* поверење; **вы́йти из ~я** *у кого* изгубити *чије* поверење; **э́ти све́дения не внуша́ют ~я** ови подаци нису поуздани (сумњиви су)

довери́тел||ь, -я *м* давалац овлашћења, пуномоћја

довери́тельност||ь, -и *ж* поверљивост

довери́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. поверљив; **~ тон** поверљив тон 2. *заст.* пуномоћни; **~ докуме́нт** пуномоћје 3. *заст.* поверљив, тајан; **~ьное письмо́** поверљиво писмо

дове́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. кого, что кому, чему* поверити; **~ де́ньги** поверити новац; **~ та́йну** поверити тајну

дове́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. кому, чему* поверити се, указати поверење *коме, чему*, поуздати се *у кога, шта*

доверн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; довёрнутый *сврш. разг.* заврнути, притегнути

довёртыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* завртати, притезати

до́верху *прил.* до врха, дупке; **по́лный ~** дупке пун; **сни́зу ~** од дна до врха, одоздо до горе

дове́рчиво *прил.* поверљиво, са поверењем

дове́рчивост||ь, -и *ж* поверљивост

дове́рчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. поверљив, лаковеран; **~ челове́к** поверљив човек 2. поверљив, пун поверења; **~ взгляд** поверљив поглед 3. поверљив, основан на поверењу (*однос итд.*)

доверше́ни||е, -я *с* довршење ◇ **в ~ (к ~ю)** *чего* поред *чега*, уз *шта*; **в ~ (к ~ю) всего́** на крају крајева, поред свега

доверш||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* довршити, окончати

доверя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что кому, чему* поверавати; **~ та́йну** поверити тајну 2. *кому в чём* веровати *коме шта*; **он мне по́лностью ~ет** он ми потпуно верује; **я ему́ ~ю во всём** ја му све верујем

доверя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. кому, чему* поверавати се, указивати поверење *коме, чему,* поуздавати се *у кога, шта*

дове́с||ок, -ка *м* домерак

дове́сочн||ый, -ая, -ое који се односи на домерак

дов||ести́, -еду́, -едёшь, -еду́т; *прошл.* **-ёл, -ела́, -ело́; -едённый** *сврш.* 1. *кого, что до кого, чего* довести; **~ до́ дому** довести до куће 2. *что до чего* довести; **~ де́ло до конца́** довести посао; **~ до абсу́рда** довести до апсурда 3. *кого до чего* довести (*до неког стања*); **~ до слёз** довести до суза 4. *кого нар.* извести из такта, раздражити ◊ **~ до** *чьего* **све́дения** дати (ставити) *коме* на знање (до знања)

дове||сти́сь, -дётся *безл. сврш. разг.* догодити се, десити се; **нам не ~ло́сь уви́деться** нисмо имали прилике да се видимо

довле́||ть, -ет, -ют *несврш.* 1. *кому, чему заст.* бити довољан *коме, чему,* задовољавати *кога* 2. *над кем, чем* владати *ким, чим,* имати превласт *над ким, чим* ◊ **~ себе́** бити довољан сам себи

до́вод, -а *м* доказ, аргумен(а)т; **ве́ский ~** убедљив доказ; **приводи́ть ~ы** наводити доказе

дов||оди́ть, -ожу́, -о́дишь, -о́дят *несврш.* 1. *кого, что до кого, чего* доводити (*до куће итд.*) 2. *что до чего* доводити (*посао до краја итд.*) 3. *кого до чего* доводити (*до неког стања*); **~ до отча́яния** доводити до очајања 4. *кого нар.* изводити из такта, раздраживати ◊ **~ до** *чьего* **све́дения** давати (стављати) *коме* на знање (до знања)

дов||оди́ться, -ожу́сь, -о́дишься, -о́дятся *несврш. разг.* 1. догађати се, дешавати се 2. *кому кем:* **он мне ~о́дится бра́том** он ми дође брат, он ми је брат

дово́дк||а, -и *ж тех.* дотеривање *с,* усавршавање *с,* прецизна дорада

дово||ева́ться, -ю́юсь, -ю́ешься, -ю́ются *сврш. разг.* доживети неуспех у рату

довое́нн||ый, -ая, -ое предратни

дов||ози́ть, -ожу́, -о́зишь, -о́зят *несврш.* довозити (*превозним средством*)

довола́кива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* довлачити

довол||о́чь, -оку́, -очёшь, -оку́т; *прошл.* **-о́к, -окла́, -окло́; -очённый** *сврш. нар.* довући

дово́льно *прил.* 1. задовољно; **~ улыба́ться** задовољно се смешити 2. *у функц. предик.* доста, довољно; **э́того ~** доста је тога; **с меня́ ~!** доста ми је свега! 3. прилично; **уже́ ~ по́здно** већ је прилично касно 4. *у функц. предик. с инф.* доста је; **~ спо́рить** доста је било препирке

дово́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно задовољан; **~ вид** задовољан изглед; **я ~ен результа́тами рабо́ты** задовољан сам резултатима рада; **он ~ен собо́й** он је задовољан са собом

дово́льстви||е, -я *с војн.* снабдевање, следовање; **зачи́слить на ~** ставити на следовање (снабдевање); **снять с ~я** скинути са следовања (снабдевања)

дово́льств||о, -а *с* 1. задовољство; **лицо́ выража́ло ~** на лицу се испољавало задовољство 2. *разг.* изобиље, благостање; **жить в ~е** живети у изобиљу

дово́льств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. војн.* снабдевати

дово́льств||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *несврш.* 1. *војн.* бити на следовању, на снабдевању 2. *чем* задовољавати се, бити задовољан; **~ скро́мным за́работком** задовољавати се скромном зарадом

довы́бор||ы, -ов *мн.* допунски избори

дог, -а *м* дога *ж;* **неме́цкий ~** немачка дога

догада́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. *о чём* наслутити *шта* 2. *с инф. и без обј.* досетити се, докучити, домислити се *чега;* **они́ ~лись посла́ть телегра́мму** досетили су се да пошаљу телеграм

дога́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. нагађање *с,* претпоставка, наслућивање *с* 2. *разг.* досетка, домишљатост, оштроумност ◊ **теря́ться в ~ках** губити се у претпоставкама

дога́дливост||ь, -и *ж* досетљивост, домишљатост, оштроумност

дога́дли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во досетљив, домишљат, оштроуман

дога́дыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *о чём* наслућивати *шта;* **~** *о чьих* **наме́рениях** наслућивати *чије* намере 2. *с инф. и без обј.* досећати се, домишљати се *чега*

догля||де́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т *сврш. разг.* 1. догледати 2. *за кем, чем* припазити *на кога, шта;* **не ~де́ли за ребёнком** слабо су пазили на дете

до́гм||а, -ы *ж* догма

до́гмат, -а *м* догмат, догма *ж;* **~ ве́ры** догма вере, верско начело

догмати́зм, -а *м* догматизам

догма́тик, -а *м* догматичар

догмати́ческ||ий, -ая, -ое 1. догматички, догматичан, догматски; **~ое мышле́ние** догматско мишљење 2. категоричан; **~ тон** категоричан тон

догмати́чност||ь, -и *ж* догматичност

догмати́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *в.* **догмати́ческий**

дог||на́ть, -оню́, -о́нишь, -о́нят; *прошл.* **-на́л, -нала́, -на́ло; до́гнанный** *сврш.* 1. *кого, что* достићи, сустићи; **~ беглеца́** сустићи бегунца 2. *кого, что до чего* дотерати 3. *до чего фиг. разг.* дотерати, довести *до чега,* постићи *шта*

догова́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* изрицати, завршавати, довршавати (*говор*)

догова́рива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *о чём и без обј.* договарати се, споразумевати се, погађати се; **~ о пое́здке** договарати се о путовању; **~ об усло́виях** споразумевати се о условима 2. *до чего разг.* немати мере у причању

догово́р, -а *м* уговор, споразум; **ми́рный ~** мировни уговор, уговор о миру; **~ о ненападе́нии** уговор о ненападању; **~ о неприменéнии си́лы** уговор о непримењивању силе; **~ о взаи́мной по́мощи (о взаимопо́мощи)** уговор (споразум) о узајамној помоћи; **заключи́ть ~** склопити уговор (споразум); **расто́ргнуть (разорва́ть) ~** раскинути уговор (споразум)

договорённост||ь, -и *ж* споразум *м,* договор *м;* **дости́гнуть ~и** постићи споразум

договор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* изрећи, завршити, довршити (*говор*)

договор||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* 1. *о чём и без обј.* договорити се, споразумети се, погодити се; **мы с ним обо всём ~и́лись** ја и он смо се споразумели о свему 2. *до чего разг.* превршити меру у причању; **~ до абсу́рда** доћи до апсурда (*причајући*)

догово́рн||ый, -ая, -ое уговорни, контрактуални, споразумни; **~ая цена́** уговорна цена; **на ~ых нача́лах** по уговору, споразумно

догола́ *прил.* догола; **разде́ться ~** свући се догола

догоня́л||ки, -ок *мн. разг.* вија *ж* (*дечја игра*)
догоня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* достизати, сустизати (*бегунца*) 2. *кого, что до чего* дотеривати 3. *до чего фиг. разг.* дотеривати, доводити *до чега,* постизати *шта*
догора́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. догоревати, гасити се; **свеча́ ~ет** свећа догорева 2. *фиг.* гасити се; **заря́ ~ла** спуштао се сутон
догор||е́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш.* догорети, угасити се
догружа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. завршавати утовар 2. дотоваривати, притоваривати
догр||узи́ть, -ужу́, -у́зишь, -у́зят; -у́женный *сврш.* 1. завршити утовар 2. дотоварити, притоварити
дода||ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш. что, чего* додавати, допуњавати
дод||а́ть, -а́м, -а́шь, -а́ст, -ади́м, -ади́те, -аду́т; *прошл.* **до́дал** *и* **-а́л, -ала́, до́дало** *и* **-а́ло; до́данный** *сврш. что, чего* додати, допунити
доде́ла||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* довршити; дорадити
доде́лк||а, -и *ж* дорађивање *с*, дорада
доде́лыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* довршавати; дорађивати
доду́ма||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. до чего* смислити *шта,* доћи на мисао; **как ты до э́того ~лся?** како си дошао на ту мисао?
доду́мыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. до чего* смишљати *шта,* долазити на мисао
доеда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* завршавати с јелом
доезжа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. до чего* долазити, стизати (*превозним средством*)
доезжа́ч||ий, -его *м* ловац на коњу који управља псима
доени||е, -я *с* музење, мужа *ж*; **маши́нное ~** машинска мужа
доéсть, доём, доёшь, доéст, доеди́м, доеди́те, доедя́т; доéденный *сврш.* завршити с јелом, појести, дојести
доé||хать, -ду, -дешь, -дут *сврш. до чего* доћи, стићи (*превозним средством*), допутовати; **как ~ до вокза́ла?** како се може стићи до станице?; **как вы ~хали?** како сте путовали?, како је било на путу?
дож, -а *м ист.* дужд
дожа́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* довршавати пржење, печење
дожа́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* допржити, допећи
дожд||а́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся; *прошл.* **-а́лся, -ала́сь, -ало́сь** *сврш. кого, чего* дочекати, сачекати *кога, шта*; **~ побе́ды** дочекати победу; **~ по́езда** сачекати воз
дождева́льн||ый, -ая, -ое за наводњавање вештачком кишом; **~ая маши́на** распршивач, кропилица
дождева́ни||е, -я *с* наводњавање вештачком кишом; **иску́сственное ~** вештачка киша
дождеви́к [1]**, -а́** *м бот.* пухара *ж* (*гљива*)
дождеви́к [2]**, -а́** *м разг.* кишни мантил
дождев||о́й, -а́я, -о́е кишни; **~а́я ту́ча** кишни облак; **~а́я вода́** кишница; **~ червь** кишна глиста
дождеме́р, -а *м* кишомер, омброграф
до́ждик, -а *м дем.* киша *ж*, кишица *ж*; **~ накра́пывает** почиње да ромиња киша
дожди́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* кишна кап
дожди́||ть, -т *безл. несврш. разг.* кишити; **с утра́ ~т** од јутра киши

до́ждич||ек, -ка *м дем.-хип. разг.* кишица *ж* ◊ **по́сле ~ка в четве́рг** *шаљ.* мало сутра, кад на врби роди грожђе
дождли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во кишовит, кишан; **~вая о́сень** кишовита јесен; **~вая пого́да** кишно време
дожд||ь, -я́ *м* 1. киша *ж*; **проливно́й ~** пљусак; **грибно́й ~** киша са сунцем; **обложно́й ~** непрестана киша; **идёт ~** киша пада; **пошёл ~** почела је падати киша; **~ мороси́т** киша ромиња; **~ льёт как из ведра́** киша лије као из кабла 2. *фиг.* киша *ж*; **звёздный ~** метеорска киша; **~ похва́л** киша похвала
дожива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *до чего* доживљавати *шта, до чега,* дочекивати *шта* 2. *что* остајати, боравити (*још неко време*)
дожида́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. кого, чего* дочекивати, сачекивати *кога, шта,* чекати *на кога, шта;* **~ по́езда** дочекивати воз; **кого́ мы ~емся?** на кога чекамо?
дожи́тии||е, -я *с зван.* остатак *м* живота; **страхова́ние на ~** доживотно осигурање
дож||и́ть, -иву́, -ивёшь: -иву́т; *прошл.* **до́жил** *и* **-и́л, -ила́, до́жило** *и* **-и́ло** *сврш.* 1. *до чего* доживети *шта, до чега,* дочекати *шта*; **~ до ста́рости** доживети старост; **~ до ле́та** дочекати лето 2. *что* остати, боравити (*још неко време*); **~ неде́лю в санато́рии** остати још недељу дана у бањи
дож||и́ться, -иву́сь, -ивёшься, -иву́тся *сврш. до чего разг.* дотерати, догурати
до́з||а, -ы *ж* доза; **~ облуче́ния** доза озрачивања; **принима́ть лека́рство небольши́ми ~ами** узимати лек у малим дозама ◊ **лошади́ная ~** коњска доза
доза́тор, -а *м* дозатор
доз||ва́ться, -ову́сь, -овёшься, -ову́тся; *прошл.* **-ва́лся, -вала́сь, -вало́сь** *и* **-ва́лось** *сврш.* дозвати; **никогда́ тебя́ не ~овёшься!** не може те човек дозвати!
дозволе́ни||е, -я *с заст.* дозвола *ж*
дозво́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. заст.* дозволити
дозволя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* дозвољавати
дозвон||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. до кого, (к) кому разг.* 1. звонити на врата док се не отвори 2. добити везу (*телефоном*); **вчера́ ве́чером я не мог вам ~** синоћ вас нисам могао добити на телефону
дози́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* дозирати; **~ лека́рство** дозирати лек
дозиро́вк||а, -и *ж* дозирање *с*
дозна||ва́ться, -ю́сь, -ёшься, -ю́тся *несврш. разг.* дознавати, разјашњавати, истраживати, проналазити
дозна́ни||е, -я *с правн.* истрага *ж*; **произвести́ ~** спровести истрагу
дозна́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* дознати, разјаснити, истражити, пронаћи
дозо́р, -а *м војн.* извидница *ж*, патрола *ж*; **быть в ~е** бити у патроли, патролирати; стражарити
дозо́рн||ый, -ая, -ое *војн.* 1. извиднички, патролни; **~ ка́тер** патролни чамац 2. **дозо́рн|ый, -ого** *м* патролац, патролџија; **вы́слать ~ых** послати патролу
дозрева́||ть, -ет, -ют *несврш.* дозревати, сазревати
дозре́||ть, -ет, -ют *сврш.* дозрети, сазрети
доигра́||ть, -ю, -ешь, -ют; доигранный *сврш.* доиграти; **~ па́ртию в ша́хматы** доиграти партију шаха
доигра́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* доћи у неприлику (*због неопрезности*)

доигрыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* доигравати

доигрыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* долазити у неприлику (*због неопрезности*)

дойльн||ый, -ая, -ое за музење, за мужу; **~ая установка** апарат за музење

дойльщиц|а, -ы *ж* музиља

до||искаться, -ищусь, -ищешься, -ищутся *сврш. разг.* 1. *кого, чего* пронаћи *кога, шта* 2. *чего* дознати *шта*, докопати се *чега*

доискива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. *кого, чего* проналазити *кога, шта* 2. *чего* дознавати *шта*, докопавати се *чега*

доисторическ||ий, -ая,-ое преисторијски; **~ие времена** преисторија

доить, дою, доишь *и* **доишь, доят** *и* **доят** *несврш.* 1. мусти; **~ корову** мусти краву 2. *само 3. л. разг.* давати млеко

доиться, доится *и* **доится, доятся** *и* **доятся** *несврш.* давати млеко; **корова плохо доится** крава даје мало млека

дойк||а, -и *ж, ген. мн.* **доек** мужа

дойност||ь, -и *ж* млечност

дойн||ый, -ая, -ое за мужу ◊ **~ая корова** крава музара

дойти, дойду, дойдёшь, дойдут; *прошл.* **дошёл, дошла, дошло** *сврш.* 1. *до кого, чего* доћи (*пешке*); **~ до дома** доћи до куће; **пешком ты туда не дойдёшь** дотле нећеш доћи пешке 2. *само 3. л. до кого, чего* доћи, стићи; **письмо дошло до адресата** писмо је стигло адресату; **до нас дошёл слух, что...** стигао (дошао) нам је глас да...; **~ до** *чьего* **сознания** доћи до *чије* свести; **смысл его слов дошёл до меня не сразу** нисам одмах схватио његове речи; **дойдёт и до тебя очередь** доћи ће ред и на тебе 3. *до чего* доћи, доспети *до чега*, достићи, постићи *шта*; **~ до истощения** малаксати; **~ до совершенства** постићи савршенство; **~ до отчаяния** пасти у очајање 4. *само 3. л. до чего разг.* доћи; **дело дошло до драки** дошло је до туче; **дошло до того, что...** *безл.* дошло је до... 5. *само 3. л. разг.*: **пироги дошли** колачи су се допекли; **помидоры дошли** парадајз је сазрео ◊ **~ до точки** *разг.* запасти у безизлазан положај

док, -а *м* док; **сухой, плавучий ~** суви, балансни док

док||а, -и *м нар.* мајстор, вештак

доказател||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно образложен, аргументован, аргументиран

доказательств||о, -а *с* доказ *м*; **приводить ~а** износити доказе; **в ~** као доказ ◊ **вещественное ~** *правн.* корпус деликти

док||азать, -ажу, -ажешь, -ажут; -азанный *сврш.* 1. доказати; **~ теорему** доказати теорему; **~ на деле** доказати на делу; **что и требовалось ~** то је и требало доказати 2. *на кого нар.* пријавити *кога*

доказуемост||ь, -и *ж* докажљивост; **~ теоремы** докажљивост теореме

доказуе||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо докажљив; **~мая истина** докажљива истина

доказыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. доказивати; **~ теорему** доказивати теорему 2. *на кого нар.* пријављивати *кога*

доканчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* довршавати, завршавати, окончавати

доканыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* докрајчивати, дотуцати, уништавати

докапиталистическ||ий, -ая, -ое пре(д)капиталистички, докапиталистички

докапыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. до чего* 1. копајући долазити *до чега* 2. *разг.* докопавати се *чега*, докучивати *шта*

док||атить, -ачу, -атишь, -атят; -аченный *сврш.* 1. докотрљати, докотурати; **~ бочку** докотрљати буре 2. *разг.* дотерати, довести се

док||атиться, -ачусь, -атишься, -атятся *сврш. до чего* 1. докотрљати се, докотурати се 2. *фиг.* допрети (*о звуку*) 3. *фиг. разг.* пасти, доспети, догурати; **~ до преступления** догурати до преступа

докатыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* докотрљавати, докотуравати

докатыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. до чего* 1. докотрљавати се, докотуравати се 2. *фиг.* допирати (*о звуку*) 3. *фиг. разг.* падати, доспевати (*до преступа итд.*)

докер, -а *м* докер

докидыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что до чего* добацивати

докин||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш. что до чего* добацити

доклад, -а *м* 1. реферат; **научный ~** научни реферат; **выступить с ~ом, сделать ~** поднети реферат; **прения по ~у** дискусија о реферату 2. извештај; **отчётный ~** финансијски извештај; **представить ~** поднети извештај 3. *зван.* најава *ж*; **без ~а не входить** без најаве не улазити 4. *војн.* рапорт

докладн||ой, -ая, -ое извештајни; **~ая записка** писмени извештај, писмена представка

докладчик, -а *м* референт, известилац

докладыва||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. *что, о чём* извештавати, реферисати *о чему* 2. *о ком, чём* најављивати *кога, шта*; **~ о приходе посетителей** најављивати долазак посетилаца 3. *војн.* рапортирати

докладыва||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. что, чего* додавати

доклассов||ый, -ая, -ое прекласан; **~ое первобытное общество** прекласна првобитна заједница

доколе, доколь *прил. заст.* 1. докле, до када 2. докле год, све дотле док, догод

докона||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* докрајчити, дотући, уништити

доконч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* довршити, завршити, окончати

докопа||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. до чего* 1. копајући доћи *до чега*; **~ до глины** докопати до глине 2. *разг.* докопати се *чега*, докучити *шта*; **~ до истины** докучити истину

докра||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* офарбати, обојити докраја

докрасна *и* **докрасна** *прил.* до црвенила; **растереть ~** истрљати до црвенила; **накалить ~** довести до црвеног усијања

докрашива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* фарбати, бојити докраја

докрич||аться, -усь, -ишься, -атся *сврш. кого разг.* дозвати вичући ◊ **~ до хрипоты** промукнути од вике

доктор, -а *м, мн.* **-а, -ов** 1. лекар, доктор 2. *чего* доктор; **~ филологических наук** доктор филолошких наука; **~ медицинских наук** доктор медицинских наука

докторант, -а *м* докторанд

до́кторск||ий, -ая, -ое докторски; **~ая диссерта́ция** докторска дисертација; **~ая сте́пень** докторат

до́кторш||а, -и *ж* 1. *разг.* докторка, докторица, лекарка 2. *заст.* докторева жена

доктри́н||а, -ы *ж* доктрина

доктринёр, -а *м* доктринар(ац)

доктринёрск||ий, -ая, -ое доктринарски, доктринаран

доктринёрств||о, -а *с* доктринарство

доку́да *прил. разг.* докле

докуме́нт, -а *м* 1. докумен(а)т; **секре́тный ~** тајни документ; **истори́ческий ~** историјски документ; **оправда́тельный ~** покриће, потврда (*за правдање издатака итд.*); **отгру́зочный ~** товарни лист 2. докумен(а)т, исправа *ж*; **проездно́й ~** путна исправа; **предъяви́ть ~** показати документ; **прове́рка ~ов** преглед докумената, легитимисање

документа́льн||ый, -ая, -ое документаран, изворан; **~ фильм** документарни филм; **~ые да́нные** изворни подаци, документарни подаци

документа́ци||я, -и *ж* 1. документовање *с*, документирање *с* 2. документација; **техни́ческая ~** техничка документација

документи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* документовати, документирати

докупа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* накнадно куповати, докупљивати

докуп||и́ть, -лю́, доку́пишь, доку́пят; доку́пленный *сврш.* доку́пити

доку́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пушити докраја

док||ури́ть, -урю́, -у́ришь, -у́рят; -у́ренный *сврш.* попушити докраја

докуча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кому чем заст.* досађивати

доку́чли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *заст.* досадан, наметљив; **~ челове́к** наметљив човек

доку́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *заст.* досадан, одвратан; **~ разгово́р** досадан разговор

дол, -а *м заст.* до, долина *ж*; **за гора́ми, за ~а́ми** иза брда и долова

долбёжк||а, -и *ж нар.* бубање *с*, грување *с*

долбёжн||ый, -ая, -ое *тех.* дубљен, за дубљење; **~ стано́к** дубилица

долб||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. дубити, дупсти; **~ де́рево** дубити дрво; **~ лёд** дубити лед 2. *разг.* понављати, млети (*једно исто*) 3. *нар.* бубати, грувати; **~ стихи́** бубати песму

долблён||ый, -ая, -ое дубљен (*чамац итд.*)

долг [1], **-а** *м, лок.* **о -е, в -е** *нема мн.* дужност *ж*, дуг; **гражда́нский ~** грађанска дужност; **~ пе́ред Ро́диной** дужност према отаџбини; **вы́полнить свой ~** испунити своју дужност; **по ~у слу́жбы** по службеној дужности; **челове́к ~а** савестан човек ◇ **отда́ть после́дний ~** *кому* одати последњу пошту *коме*

долг [2], **-а (-у)** *м, лок.* **о -е, в -у́,** *мн.* **-и́, -о́в** дуг, дуговање *с*; **верну́ть (отда́ть) ~** вратити дуг; **расплати́ться с ~а́ми** исплатити дугове; **войти́ (влезть) в ~и́** упасти (увалити се) у дугове; **дать в ~** *кому* дати на зајам, позајмити *коме*; **взять в ~** *у кого* узети на зајам, позајмити *од кога*; **жить в ~** живети на дуг ◇ **быть в ~у́** *перед кем, у кого* бити дужан *коме*; **не оста́ться в ~у́** вратити мило за драго; **~ платежо́м кра́сен** чист рачун — дуга љубав; **быть в ~у́, как в шелку́** пливати у дуговима

до́л||гий, -гая, -гое; -ог, -га́, -го; *комп.* **-ьше** дуг, дуготрајан; **~ срок** дуг рок; **~гая жизнь** дуг живот; **~гое вре́мя** дуго време ◇ **~ гла́сный** *лингв.* дуг сугласник; **отложи́ть в ~ я́щик** одгодити на неодређено време

до́лго, *комп.* **до́льше** *прил.* дуго; **~ ждать** дуго чекати ◇ **~ ли ошиби́ться** лако је погрешити; **~ ли до беды́** ђаво не спава, није далеко до невоље; **~ ли, ко́ротко ли** након неког времена (*у бајкама*); **как ~** колико времена

долгове́чност||ь, -и *ж* дуговечност, дуготрајност

долгове́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. дуговечан, дуготрајан; **~ная дру́жба** дуготрајно пријатељство 2. чврст, трајан; **~ная постро́йка** солидна грађевина

долгов||о́й, -а́я, -о́е дужнички; **~о́е обяза́тельство** обвезница, облигација; **~а́я распи́ска** признаница

долговре́ме||нный, -нная, -нное; -нен *и* **-н, -нна, -нно** 1. дуг, дуготрајан; **~нное отсу́тствие** дуготрајно одсуство 2. чврст, трајан, сталан; **~нная огнева́я то́чка** *војн.* ватрено гнездо, стална ватрена тачка

долговя́||зый, -зая, -зое; -з, -за, -зо *разг.* висок и мршав; **~ па́рень** дугоња, дугајлија

долгожда́нн||ый, -ая, -ое дуго очекиван

долгожи́тел||ь, -я *м струч.* дуговечан човек

долгоигра́ющ||ий, -ая, -ее: ~ая пласти́нка лонг-плеј-плоча

долголе́ти||е, -я *с књиш.* дуговечност *ж*

долголе́тн||ий, -яя, -ее вишегодишњи, дугогодишњи

долгоно́сик, -а *м зоол.* жижак; **амба́рный ~** гагрица

долгопо́||лый, -лая, -лое; -л, -ла, -ло дугих пешева, скутова

долгосро́чн||ый, -ая, -ое дугорочан; **~ креди́т** дугорочан кредит; **~ о́тпуск** дугорочно одсуство

долг||ота́, -оты́ *ж, мн.* **-о́ты, -о́т** 1. *само јд.* дужина; **~ дня́** дужина дана 2. *геогр.* географска дужина

долготерпе́ни||е, -я *с књиш.* велика стрпљивост

долгун||е́ц, -ца́ *м пољопр.* дуговлакнасти лан

долев||о́й, -а́я, -о́е подужан, уздужан; **~ разре́з** подужни пресек ◇ **~а́я ни́тка** основа (*у ткању*)

долета́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. долетати 2. *само 3. л.* допирати (*о звуку, мирису*)

доле||те́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т *сврш.* 1. долетети 2. *само 3. л.* допрети (*о звуку, мирису*)

доле́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* долечивати, лечити докраја

дол||ечи́ть, -ечу́, -е́чишь, -е́чат; -е́ченный *сврш.* долечити, излечити докраја

должа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* задуживати се, позајмљивати

до́лж||ен, -на́, -но́ *у функц. предик.* 1. *с инф.* морати, бити дужан, бити обавезан; **я ~ верну́ть кни́гу** морам да вратим књигу; **ты ~на́ во всём призна́ться** мораш све да признаш; **мы ~ны́ преодоле́ть все тру́дности** морамо да савладамо све тешкоће 2. треба; **вы ~ны́ обрати́ться к врачу́** треба да се обратите лекару; **ты ~ знать, что...** треба да знаш да...; **он ~ ско́ро верну́ться** он треба да се ускоро врати; **собра́ние ~но́ состоя́ться за́втра** састанак треба да се одржи сутра 3. *кому* бити дужан, дуговати; **я ему́ ~ сто рубле́й** дужан сам му сто рубаља ◇ **~но́ быть** *уметн. р.* вероватно, могуће, сигурно

долженств||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. с инф. књиш.* морати, бити дужан, бити обавезан

должни́к, -а́ *м* 1. дужник; **несостоя́тельный ~** инсолвентни дужник 2. *фиг.* дужник, обвезник

до́лжно *у функц. предик, с инф. заст.* треба; **так не ~ поступа́ть** тако не треба поступати

должностн||о́й, -а́я, -о́е службени; **~о́е лицо́** службено лице; **~о́е преступле́ние** злоупотреба дужности

до́лжност||ь, -и *ж, мн.* **-и, -е́й** место *с*, намештење *с*, положај *м*, дужност, служба; **вака́нтная ~** вакантно (упражњено) место; **шта́тная ~** буџетско место; **назна́чить на ~** поставити на положај (дужност); **вступи́ть в ~** ступити на дужност; **занима́ть ~** бити на дужности; **освободи́ть от занима́емой ~и** разрешити дужности; **снять с ~и** суспендовати

до́лжн||ый, -ая, -ое 1. одговарајући, дужан, прикладан; **~ым о́бразом** на одговарајући начин; **в ~ой ме́ре** у потребној мери; **уделя́ть ~ое внима́ние** *чему* поклањати дужну пажњу *чему* **2. до́лжн|ое, -ого** *с* оно што припада, што је заслужено; **отда́ть ~** *кому, чему* одати признање *коме, чему*

долж||о́к, -ка́ *м дем. разг.* мали дуг

долива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* досипати, доливати

доли́н||а, -ы *ж* долина; **речна́я ~** речна долина

доли́нн||ый, -ая, -ое долински; **~ ландша́фт** низијски пејзаж

дол||и́ть, -ью́, -ьёшь, -ью́т; -и́тый *сврш. что, чего* досути, долити

до́ллар, -а *м* долар; **расчётный ~** обрачунски долар

до́лларов||ый, -ая, -ое доларски

дол||ожи́ть[1], **-ожу́, -о́жишь, -о́жат; -о́женный** *сврш. кому* **1.** *что, о чём* известити, реферисати *о чему;* **~ результа́ты наблюде́ний** реферисати о резултатима истраживања; **~ о проде́ланной рабо́те** поднети извештај о обављеном послу **2.** *о ком, чём* најавити *кога, шта*; **~ о прихо́де посети́теля** најавити долазак посетиоца **3.** *војн.* рапортирати

дол||ожи́ть[2], **-ожу́, -о́жишь, -о́жат; -о́женный** *сврш. что, чего* додати; **~ са́хару в чай** сипати још шећера у чај

дол||ожи́ться, -ожу́сь, -о́жишься, -о́жатся *сврш. кому разг.* најавити се, најавити свој долазак

доло́й *прил. разг.* доле; **~ тира́нов!** доле тирани!; **~ войну́!** доле рат!; **ша́пку ~!** капа доле! ◇ **с глаз ~!** бежи ми с очију!; **с плеч (с рук) ~** *разг.* скинути бригу с врата

доломи́т, -а *м мин.* доломит

доломи́тов||ый, -ая, -ое *мин.* доломитски

дол||ото́, -ота́, *с, мн.* **-о́та, -о́т** длето

до́л||ька, -ьки *ж, ген. мн.* **-ек** кришка; **~ апельси́на, мандари́на** кришка поморанџе, мандарине

до́льчат||ый, -ая, -ое од кришки

до́льше *в.* **до́лгий, до́лго**

до́л||я, -и *ж, мн.* **-и, -е́й 1.** део *м*, удео *м*; **со́тая ~** стоти део; **~ секу́нды** део секунде; **~ СССР в мирово́м э́кспорте** учешће СССР у светском експорту **2.** судбина; **счастли́вая ~** срећна судбина **3.** *анат.* режањ *м*; **заты́лочная ~ мо́зга** потиљачни режањ мозга **4.** *бот.*: **семенна́я ~** клица ◇ **льви́ная ~** лавовски део; **вы́пасть** *на чью* **~ю** пасти у део *коме*; **войти́ в ~ю** *с кем* ортачити се *с ким;* **приня́ть в ~ю** *кого* примити *кога* за ортака (партнера); **быть в ~е** *с кем* бити *чији* ортак (партнер)

дом, -а *м, мн.* **-а́, -о́в 1.** кућа *ж*, зграда *ж*; **кирпи́чный ~** кућа од цигала; **бло́чный ~** монтажна кућа; **одноэта́жный ~** приземна кућа; **многоэта́жный ~** вишеспратница; **двухэта́жный ~** једноспратница; **~ в два этажа́** кућа на спрат; **жило́й ~** стамбена зграда **2.** кућа *ж*, дом; **родно́й ~** родна кућа, очински дом; **вы́гнать и́з дому** истерати из куће; **скуча́ть по ~у** туговати за кућом (домом); **разойти́сь по ~а́м** разићи се кућама; **хлопота́ть по ~у** бавити се кућним пословима; **быва́ть в ~е** *у кого* посећивати *кога* **3.** установа *ж*, дом; **~ о́тдыха** одмаралиште; **Дом культу́ры** дом културе; **Дом пионе́ров** дом пионира; **~-музе́й** спомен-музеј; **де́тский ~** дечји дом; **роди́льный ~** породилиште; **публи́чный ~** јавна кућа; **сумасше́дший ~** лудница ◇ **на ~у́** код куће; **рабо́тать на ~у́** радити код куће; **доста́вка на́ дом** допрема кући; **вы́звать врача́ на́ дом** позвати лекара кући; **зада́ние на́ дом** домаћи задатак; **дружи́ть ~а́ми** бити породични пријатељи; **отказа́ть от ~а** *кому заст.* отказати гостопримство *коме*

до́ма *прил.* код куће; **сиде́ть ~** седети (бити) код куће; **его́ нет ~** није код куће; **его́ тру́дно заста́ть ~** тешко га је затећи (наћи) код куће; **у меня́ ~ хо́лодно** у мом стану је хладно; **чу́вствовать себя́ как ~** осећати се као код куће ◇ **у него́ не все ~** *разг.* није при себи, нису му све козе на броју; **в гостя́х хорошо́, а ~ лу́чше** *посл.* свуда пођи, кући дођи

дома́шн||ий, -яя, -ее 1. кућни; домаћи; **~ а́дрес** кућна адреса; **~ телефо́н** телефон у стану; **предме́ты ~его обихо́да** кућне потрепштине; **~ие ту́фли** папуче; **в ~ей обстано́вке** у домаћој атмосфери; **~ее воспита́ние** домаће васпитање; **вести́ ~ее хозя́йство** водити домаћинство **2.** питом, домаћи; **~ие живо́тные** домаће животиње **3. дома́шн|ие, -их** *мн. разг.* укућани *мн. м* ◇ **~яя хозя́йка** домаћица; **~яя рабо́тница** кућна помоћница; **~ оча́г** кућно огњиште

до́менн||ый, -ая, -ое *тех.*: **~ая печь** висока пећ; **~ая пла́вка** топљење у високој пећи

до́менщик, -а *м* топионичар, радник код високе пећи

до́мик, -а *м дем.* кућица *ж* ◇ **ка́рточный ~** кула од карата

доми́н||а, -ы *м аугм.* кућерина *ж*

домина́нт||а, -ы *ж* доминанта

домина́нтн||ый, -ая, -ое доминантан

доминио́н, -а *м* доминион

домини́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* доминирати; **~ над го́родом** доминирати над градом; **~ующая роль** доминантна улога

домино́[1] *непром. с* домино *м* (*костим, маска*)

домино́[2] *непром. с* домине *мн. ж*; **игра́ть в ~** играти домине

доми́шк||о, -а *м пеј.* кућерак

доми́щ||е, -а *м аугм.* кућерина *ж*

домко́м, -а *м* (**домо́вый комите́т**) кућни савет

домкра́т, -а *м* ручна дизалица; **автомоби́льный ~** аутомобилска дизалица

до́м||на, -ны *ж, ген. мн.* **-ен** *тех.* висока пећ

домови́тост||ь, -и *ж* кућевност, чуварност

домови́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то домаћински, кућеван, чуваран

домовладе́л||ец, -ьца *м* кућевласник

домовладе́льческ||ий, -ая, -ое кућевласнички

домовладе́ни||е, -я *с зван.* **1.** кућевласништво **2.** кућевни иметак, кућа *ж* са окућницом

домовни́ча||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* надгледати кућу, водити домаћинство (*док је домаћин одсутан*)

домово́дств||о, -а *с* домаћинство (*школски предмет*)

домово́||й, -го *м* домовој (*кућни дух*)

домо́в||ый, -ая, -ое кућни, домаћи ◇ **~ая книга** списак станара; **~ая мышь** *зоол.* домаћи миш

домога́тельств||о, -а *с* упорно тражење, захтев *м*

домога́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. чего* упорно тражити *шта*, борити се *за шта*, тежити *за чим*; **~ вла́сти** тежити за влашћу, борити се за власт

домоде́льн||ый, -ая, -ое *разг.* домаће израде

домо́й *прил.* кући; **верну́ться ~** вратити се кући; **мне пора́ идти́ ~** време је да идем кући

доморо́щенн||ый, -ая, -ое 1. домаћи, кућни **2.** *фиг.* прост, примитиван, груб; **~ая филосо́фия** примитивна филозофија; **~ые остро́ты** грубе шале; **~ писа́тель** лош писац

домосе́д, -а *м* човек који воли да седи код куће

домостро́евск||ий, -ая, -ое патријархалан, конзервативан, заостао

домострое́ни||е, -я *с* стамбена изградња

домострои́тельн||ый, -ая, -ое грађевински; **~ комбина́т** грађевинско предузеће

домостро́||й, -я *м* **1.** патријархално уређење породичног живота **2. Домостро́|й, -я** *м ист.* Домострој (*дело из XVII в. с прописима о уређењу живота у кући и друштву*)

домотка́н||ый, -ая, -ое ткан код куће, домаће ткани; **~ое полотно́** домаће платно

домоуправле́ни||е, -я *с* стамбена управа

домохозя́||ин, -ина *м, мн.* **-ева, -ев 1.** кућевласник **2.** *заст.* домаћин (*у сеоском домаћинству*)

домохозя́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** кућевласница **2.** домаћица

домоча́дц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **домоча́д|ец, -ца** *м*) *заст.* укућани

до́мр||а, -ы *ж муз.* домра (*народни трзалачки музички инструмент*)

домрабо́тниц||а, -ы *ж* (**дома́шняя рабо́тница**) кућна помоћница

домри́ст, -а *м* домрист(а) (*свирач на домри*)

домч||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш.* **1.** *кого до чего* довести (*јурећи*) **2.** *до чего разг.* долетети, дојурити

домч||а́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш. до чего разг.* долетети, дојурити

до́мыс||ел, -ла *м* нагађање *с*, претпоставка *ж*; **пусты́е ~лы** пука нагађања

домы́ть, домо́ю, домо́ешь, домо́ют; домы́тый *сврш.* довршити прање, умивање; опрати, умити

донага́ *прил.* догола; **разде́ться ~** скинути се догола

дона́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* довршавати, завршавати ношење, преношење **2.** *что* изнашати, носити до краја; **~ ста́рые ту́фли** носити (до краја) старе ципеле **3.** *кого* донашати (*дете*)

доне́льзя *прил. разг.* до крајње границе, ужасно, страшно; **~ уста́лый** мртав уморан

донесе́ни||е, -я *с* извештај *м*, представка *ж*; **сде́лать ~** поднети извештај

дон||ести́ [1], **-есу́, -есёшь, -есу́т;** *прошл.* **-ёс, -есла́, -есло́; -есённый** *сврш.* **1.** *кого, что до чего* донети, допремити, доставити **2.** *само 3. л. что* донети, нанети (*звук, мирис*)

дон||ести́ [2], **-есу́, -есёшь, -есу́т;** *прошл.* **-ёс, -есла́, -есло́** *сврш.* **1.** *кому о чём* известити, обавестити *кога о чему* **2.** *на кого* доставити, пријавити, денунцирати *кога*

дон||ести́сь, -есу́сь, -есёшься, -есу́тся; *прошл.* **-ёсся, -есла́сь, -есло́сь** *сврш.* **1.** *само 3. л. до кого, чего* допрети, доћи (*о звуку, мирису*) **2.** *разг.* дојурити, долетети, дотрчати

дон||е́ц, -ца́ *м* донски козак

донжуа́н, -а *м* донжуан, заводник

донжуа́нск||ий, -ая, -ое донжуански, заводнички

донжуа́нств||о, -а *с* донжуанство

до́низу *прил.* до доле; **све́рху ~** од горе до доле

донима́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого разг.* гњавити, мучити *кога*, додијавати, досађивати *коме*; **~** *кого* **вопро́сами** гњавити *кога* запиткивањима

донкихо́т, -а *м* донкихот, сањалица

донкихо́тск||ий, -ая, -ое донкихотски, сањалачки

донкихо́тств||о, -а *с* донкихотство, донкихотерија *ж*

донкихо́тств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* понашати се донкихотски

до́нник, -а *м бот.* медуника *ж*, суручица *ж*

до́нн||ый, -ая, -ое при дну, од дна; **~ые до́ски ло́дки** даске дна чамца

до́нор, -а *м* донор, давалац крви

до́норск||ий, -ая, -ое донорски; **~ пункт** станица за прикупљање крви

до́норств||о, -а *с* донорство, давање крви

доно́с, -а *м* достава *ж*, пријава *ж*, денунцијација *ж*; **ло́жный ~** лажна пријава

дон||оси́ть [1], **-ошу́, -о́сишь, -о́сят; -о́шенный** *сврш.* **1.** *что* довршити, завршити ношење, преношење **2.** *что* износити, носити до краја; **~ оде́жду** износити одећу **3.** *кого* донети (*дете*)

дон||оси́ть [2], **-ошу́, -о́сишь, -о́сят** *несврш.* **1.** *кого, что до чего* доносити, допремати, достављати **2.** *само 3. л. что* доносити, наносити (*звук, мирис*)

дон||оси́ть [3], **-ошу́, -о́сишь, -о́сят** *несврш.* **1.** *кому о чём* извештавати, обавештавати *кога о чему* **2.** *на кого* достављати, пријављивати, денунцирати *кога*

дон||оси́ться, -о́сится, -о́сятся *несврш. до кого, чего* допирати, долазити (*о звуку, мирису*); **и́здали ~о́сится пе́сня** издалека се чује песма

доно́счик, -а *м* достављач, денунцијант

донск||о́й, -а́я, -о́е донски

доны́не *прил. свеч.* до данас, досада

доня́ть, дойму́, доймёшь, дойму́т; *прошл.* **до́нял, доняла́, до́няло; до́нятый** *сврш. кого разг.* угњавити, измучити *кога*, додијати, досадити *коме*

дообе́денн||ый, -ая, -ое преподневни

дооктя́брьск||ий, -ая, -ое предоктобарски (*пре Октобарске социјалистичке револуције*)

допека́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* довршавати, завршавати печење **2.** *кого разг.* гњавити *кога*, додијавати, досађивати *коме*; **~** *кого* **замеча́ниями** досађивати *коме* примедбама

допетро́вск||ий, -ая, -ое препетровски (*пре владавине Петра I*)

доп||е́ть, -ою́, -оёшь, -ою́т; -е́тый *сврш.* допевати, испевати

допеча́та||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* **1.** доштампати; **~ кни́гу** доштампати књигу; **~ ещё сто экземпля́ров кни́ги** доштампати још сто примерака књиге **2.** докуцати; **~ статью́ на пи́шущей маши́нке** докуцати чланак; **~ не́сколько строк на пи́шущей маши́нке** докуцати неколико редака

допеча́тк||а, -и *ж* доштампавање *с*; докуцавање *с*

допеча́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** доштампавати **2.** докуцавати на писаћој машини

доп||е́чь, -еку́, -ечёшь, -еку́т; *прошл.* **-ёк, -екла́, -екло́; -ечённый** *сврш.* **1.** *что* допећи; **~ пиро́г,**

допећи колач 2. *кого фиг. разг.* додијати, досадити *коме*, угњавити *кога*

допивá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* испијати, допијати

допивá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. до чего разг.* пијанством долазити до тешког стања

дóпинг, -а *м* допинг, допинзи *мн. м*; **применя́ть ~** допирати, допингирати, допинговати

доп||исáть, -ишý, -и́шешь, -и́шут; -и́санный *сврш.* довршити, завршити писање; **~ письмó** довршити писмо; **~ карти́ну** довршити слику

допи́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* довршавати, завршавати писање; **~ письмó** довршавати писмо

допи́ть, допью́, допьёшь, допью́т; *прошл.* **дóпил** *и* **допи́л, допилá, дóпило** *и* **допи́ло; дóпитый** *и* **допи́тый** *сврш.* испити, попити; **~ стакáн чáю** испити шољу чаја; **я ещё не допи́л кóфе** још нисам попио кафу (*до краја*)

доп||и́ться, -ью́сь, -ьёшься, -ью́тся *сврш. до чего разг.* пијанством доћи до тешког стања; **~ до бéлой горя́чки** опити се до лудила

доплáт||а, -ы *ж* 1. доплаћивање *с* 2. доплата

допл||ати́ть, -ачý, -áтишь, -áтят; -áченный *сврш.* доплатити

доплатн||óй, -áя, -óе доплатни; **~óе письмó** писмо с доплатом поштарине

доплáчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* доплаћивати

допле||сти́сь, -тýсь, -тёшься, -тýтся *сврш. до чего разг.* довући се; с муком доћи; **~ до дóма** довући се до куће

доплетá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. до чего разг.* довлачити се, с муком долазити

доплывá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. до чего* допливавати; долазити пловећи (*бродом*)

допл||ы́ть, -ывý, -ывёшь, -ывýт; *прошл.* **-ы́л, -ылá, -ы́ло** *сврш. до чего* допливати; допловити (*бродом*); **~ до бéрега** допливати до обале

допóдлинно *прил. разг.* тачно, сигурно, поуздано, са сигурношћу; **~ извéстно** познато је са сигурношћу

допóдлинн||ый, -ая, -ое *разг.* тачан, сигуран, поуздан; **~ые свéдения** тачни подаци

допозднá *прил. разг.* до касно (*увече, у ноћ*); **засидéться ~** задржати се до касно увече

дополз||ти́, -ý, -ёшь, -ýт *сврш.* допузити; догмизати; домилети

доволнá *прил. разг.* до врха, докраја; **нали́ть стакáн ~** напунити чашу до врха

дополнéни||е, -я *с* 1. допуњавање, додавање 2. допуна *ж*, додатак *м*; **~ к резолю́ции** допуна резолуцији; **внести́ ~** унети допуну 3. *грам.* објек(а)т *м*; **прямóе ~** прави (директни) објек(а)т; **кóсвенное ~** неправи (индиректни) објек(а)т ◇ **в ~** *к чему* као допуна *чему, уз шта*

дополни́тельн||ый, -ая, -ое 1. допунски, додатни, комплементаран; **~ парáграф** додатни параграф; **~ые заня́тия** допунска настава; **~ые цветá** *физ.* комплементарне боје; **~ое врéмя** *спорт.* продужетак игре 2. *грам.* објекатски; **~ое предложéние** објекатска реченица

допóлни||ть, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* допунити, попунити, употпунити; **~ расскáз** употпунити причу; **~ доклáдчика** допунити референта; **издáние вторóе, исправленное и ~енное** друго, исправљено и допуњено издање

дополня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* допуњавати, попуњавати, употпуњавати

допотóпн||ый, -ая, -ое *разг. шаљ.* препотопски, застарео

допрáшива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* саслушавати, испитивати; **~ свидéтелей** саслушавати сведоке

допризы́вник, -а *м* обвезник предвојничке војне обуке

допризы́вн||ый, -ая, -ое предвојнички; **~ вóзраст** предвојнички узраст; **~ая подготóвка** предвојничка обука

допрóс, -а *м* саслушавање *с*, саслушање *с*, преслушавање *с*; испитивање *с*; **~ свидéтелей** саслушавање (преслушавање) сведока; **перекрёстный ~** унакрсно испитивање; **снять ~** *с кого* преслушати *кога*

допр||оси́ть, -ошý, -óсишь, -óсят; -óшенный *сврш.* саслушати, преслушати; **~ плéнного** саслушати заробљеника

допр||оси́ться, -ошýсь, -óсишься, -óсятся *сврш. чего и с инф. разг.* измолити, искамчити *шта*

дóпуск, -а *м* 1. приступ; **имéть ~** *куда* имати право улаза *куда* 2. *тех.* толеранција *ж*; **~ на обрабóтку** толеранција израде; **большóй (мáлый) ~** широка (уска) толеранција

допускá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого куда, к кому* пуштати; **не ~** *кого* **к больнóму** не пуштати *кога* код болесника 2. *кого к чему* дозвољавати *коме шта*; **~** *кого* **к кóнкурсу** дозвољавати *коме* учешће на конкурсу 3. *что* допуштати, дозвољавати; **не ~ разговóров** *о чём* не допуштати да се прича *о чему* 4. *что* претпостављати, сматрати за могуће 5. *что* чинити, правити; **~ нарушéния дисципли́ны** чинити дисциплинске прекршаје; **~ оши́бки** чинити (правити) грешке

допусти́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо дозвољен, допуштен, прихватљив; **~мое отклонéние** допуштено (дозвољено) одступање

доп||усти́ть, -ущý, -ýстишь, -ýстят; -ýщенный *сврш.* 1. *кого куда, к кому* пустити; **~** *кого* **к больнóму** пустити *кога* код болесника 2. *кого к чему* дозволити *коме шта*; **~ студéнта к экзáменам** дозволити студенту да полаже испите 3. *что* допустити, дозволити 4. *что* претпоставити, сматрати за могуће 5. *что* учинити, направити; **~ оплóшность** учинити (направити) погрешку 6. **допýстим** *уметн. р.* рецимо; претпоставимо; **~ýстим, что э́то так** рецимо да је то тако

допущéни||е, -я *с* 1. пуштање 2. допуштање, дозвољавање

допытá||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* распитати се, истражити, изнаћи, открити

допы́тыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* распитивати се, истраживати, изналазити, откривати

допьянá *и* **дóпьяна** *прил. разг.* до пијанства, до опијености

дорабáтыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* дорађивати, дотеривати; **~ проéкт** дорађивати пројект 2. *до чего* настављати рад (*до пензије итд.*)

дорабáтыва||ться, -юсь, -ешься -ются *несврш. до чего разг.* радом долазити до некаквог стања (*об. неугодног, тешког*)

дорабóта||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. *что* дорадити, дотерати 2. *до чего* наставити рад, дорадити; **~ до пéнсии** дорадити до пензије

дорабóта||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. до чего разг.* радом доћи до некаквог стања (*об. неугодног, тешког*)

доработк||а, -и *ж* дорађивање *с*, дорада; **вернуть на ~у** вратити на дораду

дораста́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. до чего* дорастати, израстати *до чега*, достизати *шта*

дор||асти́, -асту́, -астёшь, -асту́т; *прошл.* **-о́с, -осла́, -осло́** *сврш. до чего* дорасти, израсти *до чега*, достићи *шта* ◊ **нос не ~о́с** *шаљ.* још је млад, зелен

дорв||а́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся; *прошл.* **-а́лся, -ала́сь, -ало́сь** *сврш. до чего нар.* домоћи се, дочепати се, докопати се *чега*; **~ до еды́** дочепати се хране

дореволюцио́нн||ый, -ая, -ое предреволуциони, предреволуцијски

дорис||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* довршити, завршити цртање

дорисо́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* довршавати, завршавати цртање

доро́г||а, -и *ж* **1.** пут *м*, цеста; **просёлочная ~** колски пут; **шоссе́йная ~** аутопут; **обо́чина ~и** ивица пута; **при ~е, у ~и** покрај пута, уз пут; **идти́ по ~е** ићи путем; **куда́ ведёт э́та ~?** куда води овај пут? **2.** пут *м*; **указа́ть ~у** *кому* показати пут *коме*; **сби́ться с ~и** залутати; **по ~е к до́му** на путу према кући **3.** *фиг.* пут *м*; **~ к успе́ху** пут до успеха **4.** пут *м*; путовање *с*; **уста́ть с ~и** уморити се од пута; **взять еды́ на ~у** понети хране за пут; **в ~е** на путу ◊ **желе́зная ~** железница; **кана́тная ~** жичара; **больша́я ~** *заст.* главни пут; **проложи́ть ~у** *кому, чему* прокрчити пут *коме, чему*; **уступи́ть (дать) ~у** *кому* а) начинити пут *коме*, склонити се с пута *коме* б) пружити *коме* могућност напредовања рада; **заступи́ть ~у** *кому* пресећи (запречити) пут *коме*; **стоя́ть на** *чьей* **~е** бити (стајати) на путу *коме*; **встать (стать) поперёк ~и** *кому* стати на пут *коме*, испречити се на путу *коме*; **туда́ ему́ и ~** *разг.* тако му и треба; **по ~е** успут; **я всё расскажу́ тебе́ по ~е** све ћу ти испричати успут; **мне с тобо́й не по ~е** није ми успут

до́рого, *комп.* **доро́же** *прил.* скупо; **~ прода́ть** скупо продати; **~ заплати́ть** скупо платити ◊ **себе́ доро́же (сто́ит)** не вреди

дороговизн||а, -ы *ж* скупоћа; **~ ры́нка** скупоћа на пијаци

доро́гой, *прил. разг.* путем, уз пут, на путу; **поговори́ть ~** попричати путем

дорог||о́й, -а́я, -о́е; до́рог, -а́, до́рого; *комп.* **доро́же** **1.** скуп, скупоцен; **~ това́р** скупа роба; **~и́е меха́** скупоцена крзна **2.** *само краћи обл.* драгоцен; драг; **~а́ ка́ждая мину́та** сваки тренутак је драгоцен; **э́та вещь мне ~а́ как па́мять** ова ствар ми је драга као успомена **3.** *само дужи обл.* драг; мио; **~ друг!** драги пријатељу! ◊ **~о́й цено́й заплати́ть** *за что* скупо платити *шта*

дорогосто́ящ||ий, -ая, -ее скуп, скупоцен

доро́дност||ь, -и *ж* крупноћа, корпулентност, пуноћа

доро́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но крупан, корпулентан, пун

доро́дств||о, -а *с* крупноћа *ж*, корпулентност *ж*, пуноћа *ж*

дорожа́||ть, -ет, -ют *несврш.* поскупљивати, постајати скуп

доро́же *в.* **дорого́й, до́рого**

дорож||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш. кем, чем* високо ценити, поштовати *кога, шта*; **~** *чьим* **мне́нием** високо ценити *чије* мишљење; **~ вре́менем** штедети време; **~ ка́ждой копе́йкой** пазити на сваку копејку

дорож||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *несврш. разг.* прескупо ценити

доро́ж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** *дем.* путић *м*, стазица **2.** стаза, путељак у парку, врту **3.** стаза; **бегова́я ~** тркачка стаза; **во́дная ~** пливачка стаза; **взлётная ~** писта **4.** узани тепих, ћилим; узани прекривач за сто; **ковро́вая ~** тепих-стаза **5.** удица на канапу (*риболовни прибор*) **6.** *тех.* бразда; канал *м* (*магнетофона*)

доро́жник, -а *м* стручњак за изградњу путева

доро́жн||ый, -ая, -ое 1. који се односи на пут, цесту; **~ое строи́тельство** изградња путева; **~ знак** саобраћајни знак; **~ ма́стер** путар, цестар **2.** путни, путнички; **~ костю́м** путно одело; **~ые впечатле́ния** утисци с пута; **~ые расхо́ды** путни трошак

дорыва́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. до чего нар.* домагати се, докопавати се *чега*

доса́д||а, -ы *ж* **1.** бес *м*, љутња, раздраженост, зловоља; **меня́ берёт ~** хвата ме бес; **с ~ой** са љутњом, раздражено; **с ~ы** од зловоље (беса) ◊ **кака́я ~!** каква штета!

доса||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т *сврш. кому* озлоједити, разљутити, раздражити *кога*; додијати *коме*

доса́дли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во бесан, љутит, раздражен (*тон итд.*)

доса́дно *прил. об. у функц. предик.* непријатно (је), неугодно (је); криво (је); **ему́ ста́ло ~** он се наљутио

доса́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но непријатан, неугодан; **~ная оши́бка** непријатна грешка

доса́д||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. на кого, что* љутити се, срдити се, бити бесан, раздражен; **~ на судьбу́** љутити се на судбину

досажда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кому* озлојеђивати, разљућивати, раздраживати *кога;* додијавати *коме*

доса́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* досољавати; солити докраја

досева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* досејавати, довршавати, завршавати сетву

досе́ле, досе́ль *прил. заст.* досад

досе́||ять, -ю, -ешь, -ют *сврш.* досејати, довршити, завршити сетву

доси||де́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т *сврш. до чего* седети *до чега;* **~ до конца́ спекта́кля** седети до краја представе

доси́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. до чего* седети *до чега*

доск||а́, -и́ *ж, ак.* **до́ску,** *мн.* **до́ски, досо́к, доска́м** **1.** даска; **дубо́вая ~** храстова даска; **глади́льная ~** даска за пеглање **2.** плоча; **мра́морная ~** мермерна плоча **3.** табла, плоча; **кла́ссная ~** школска табла; **вы́звать к ~е́** позвати на таблу; **стира́ть с ~и́** брисати таблу; **чертёжная ~** цртачка табла; **ша́хматная ~** шаховска табла; **~ объявле́ний** огласна табла; **~ почёта** почасна табла; **мемориа́льная ~** спомен-плоча ◊ **прочита́ть от ~и́ до ~и́** прочитати од корице до корице; **ста́вить на одну́ до́ску** *кого с кем* стављати у исти ред, трпати у исти кош *кога*

доск||аза́ть, -ажу́, -а́жешь, -а́жут; -а́занный *сврш.* довршити, завршити причање, испричати до краја; **~ ска́зку** довршити бајку

доска́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* довршавати, завршавати причање

доск||ака́ть, -ачу́, -а́чешь, -а́чут *сврш. до чего* дојахати, дојурити (*на коњу*)

доска́кива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. до чего* дојахивати

доскона́льно *прил.* подробно, детаљно, исцрпно

доскона́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно подробан, детаљан, исцрпан

досла́ть, дошлю́, дошлёшь, дошлю́т; до́сланный *сврш.* 1. накнадно послати 2. *војн.* дотурити, додати; ~ **снаря́д** дотурити гранату

дослéдовани||е, -я *с правн.* накнадна истрага

дослéд||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. правн.* спровести накнадну истрагу

дoслóвно *прил.* дословно, буквално

дослóвност||ь, -и *ж* дословност, буквалност

дослóвн||ый, -ая, -ое дослован, буквалан; ~ **перевóд** дословни (буквални) превод

дослу́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* дослуживати

дослу́жива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. до чего* зарађивати, стицати службом *шта*

досл||ужи́ть, -ужу́, -у́жишь, -у́жат; -у́женный *сврш.* дослужити

досл||ужи́ться, -ужу́сь, -у́жишься, -у́жатся *сврш. до чего* зарадити, стећи службом *шта*

дослу́ша||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* дослушати, саслушати докраја

дослу́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* дослушавати, слушати докраја

досма́трива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* гледати докраја 2. *что струч.* прегледавати, вршити царински преглед

досмóтр, -а *м струч.* преглед, прегледање *с*; **тамóженный** ~ царински преглед

досм||отрéть, -отрю́, -óтришь, -óтрят; -óтренный *сврш.* 1. *что* одгледати, погледати докраја; ~ **пьéсу** одгледати позоришни комад 2. *что струч.* прегледати, извршити царински преглед; ~ **товáр на грани́це** прегледати робу на граници 3. *за кем, чем разг.* припазити *на кога, шта*; **не** ~ не запазити, превидети

досмóтрщик, -а *м* цариник

досовéтск||ий, -ая, -ое предсовјетски

дос||оли́ть, -олю́, -óлишь *и* **-оли́шь, -óлят** *и* **-оля́т; -óленный** *и* **-олённый** *сврш.* досолити; усолити докраја

досп||áть, -лю́, -и́шь, -я́т; *прошл.* **-áл, -алá, -áло** *сврш. разг.* одспавати до неког времена; преспавати докраја

доспéх||и, -ов *мн.* 1. *ист.* оклоп *м*; **ры́царские** ~ витешки оклоп 2. *фиг. шаљ. разг.* гломазна опрема

досрóчно *прил.* пре рока, превремено; ~ **вы́полнить план** извршити план пре рока

досрóчн||ый, -ая, -ое превремен, пре рока

доставáл||а, -ы *м, ж нар. пеј.* вешт добављач

доста||вáть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* 1. *что* узимати, вадити; ~ **кни́гу с пóлки** узимати књигу са полице; ~ **носовóй платóк из кармáна** вадити марамицу из џепа 2. *что, чего* набављати, добијати; ~ **билéты** набављати карте 3. *до чего* дохватати, досезати *шта*; 4. *безл. чего разг.* достајати, бити довољан; **у негó дýху не** ~**ёт** *для чего* он нема храбрости *за шта*

доста||вáться, -ю́сь, -ёшься, -ю́тся *несврш.* 1. *кому* допадати, припадати 2. *безл. кому за что разг.* добијати (своје), бивати кажњен ◇ ~ **в удéл** *кому књиш.* падати у део *коме*

достáв||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* 1. *кого, что* допремити, доставити, довести; предати, испоручити; ~ **товáр** допремити робу; ~ **письмó** предати (испоручити) писмо 2. *что кому* дати, пружити, причинити, задати; ~ **возмóжность** пружити могућност; ~ **рáдость** пружити (причинити) радост; ~ **мнóго хлопóт** причинити (задати) велике бриге

достáвк||а, -и *ж* допрема, достава, испорука; ~ **нá дом** допрема кући; **срок** ~**и** рок испоруке

доставля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* допремати, достављати, доводити; предавати, испоручивати; ~ **посы́лку** испоручивати пакет 2. *что кому* давати, пружати, причињавати, задавати; ~ **удовóльствие** пружати (причињавати) задовољство

достáвщик, -а *м* разносач, испоручилац

достáт||ок, -ка *м* 1. имућност *ж*, благостање *с*; **жить в** ~**ке** живети у благостању 2. *мн.* **-ки, -ков** *разг.* приходи; **небольши́е** ~**ки** скромни приходи ◇ **в** ~**ке** у довољној количини, довољно; **у нас всегó в** ~**ке** имамо свега довољно

достáточно *прил.* 1. довољно; ~ **крéпкий чай** довољно јак чај 2. *у функц. предик.* довољно је, доста је; **еды́** ~ хране има довољно; **вполнé** ~ сасвим довољно; ~ **взгляну́ть, чтóбы...** довољно је погледати па да...

достáточ||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. довољан; **в** ~**ной мéре** у довољној мери 2. основан, оправдан; ~**ное основáние** оправдан разлог 3. *заст.* имућан, богат

достá||ть, -ну, -нешь, -нут *сврш.* 1. *что* узети, извадити; ~ **кни́гу с пóлки** узети књигу са полице; ~ **вéщи из чемодáна** извадити ствари из кофера; ~ **носовóй платóк из кармáна** извадити марамицу из џепа 2. *что, чего* набавити, добити; ~ **билéт** набавити карту; ~ **дéнег** добити (наћи) новац 3. *до чего* дохватити, досегнути *шта*; ~ **рукóй до потолкá** дохватити руком плафон 4. *безл. чего разг.* достати, бити довољан; **у негó не** ~**ло дýху** *для чего* није имао довољно храбрости *за шта* ◇ ~ **из-под земли́** ископати испод земље

достá||ться, -нусь, -нешься, -нутся *сврш.* 1. *кому* допасти, припасти; ~ **по наслéдству** припасти по наследству; ~ **по жрéбию** припасти коцком; **мне не** ~**лся билéт** нисам добио карту; **э́то емý** ~**лось дáром** лако је дошао до тога 2. *безл. кому за что разг.* добити (своје), бити кажњен; **емý** ~**нется за шáлости** он ће добити своје за несташлук; **емý** ~**лось от роди́телей** родитељи су га изгрдили (казнили) ◇ **емý** ~**лось на калачи́ (на орéхи)** *нар.* видео је свога бога; добио је батине; ~ **в удéл** *кому књиш.* пасти у део *коме*

достигá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. чего* 1. стизати, долазити, доспевати *до чега* 2. *само 3. л.* достизати *шта*, допирати *до чега;* ~ **двух мéтров в длинý** бивати дугачак до два метра 3. доживљавати, дочекивати *шта (дубоку старост итд.)* 4. постизати, остваривати *шта*; ~ **успéха** постизати успех

дости́||гнуть *и* **дости́||чь, -гну, -гнешь, -гнут;** *прошл.* **-г, -гла, -гло; -гнутый** *сврш. чего* 1. стићи, доћи, доспети *до чега*; ~ **лéса** стићи до шуме; ~ **бéрега** доћи до обале 2. *само 3. л.* достићи *шта*, допрети *до чега*; **травá** ~**гла человéческого рóста** трава је достигла људску висину; **морóз** ~**г сорокá грáдусов** мраз се појачао до (на) четрдесет степени; ~ **апогéя** доћи до врхунца 3. доживети, дочекати *шта*; ~ **глубóкой стáрости** доживети дубоку старост; ~ **совершеннолéтия** постати пунолетан 4. постићи, остварити *шта*; ~ **успéха** постићи успех

достижéни||е, -я *с* 1. постизање, достизање 2. достигнуће, тековина *ж*; **~я наýки** научна достигнућа

достижи́мост||ь, -и *ж* доступност, остварљивост

достижи́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо доступан, остварљив; **~мая цель** остварљив циљ

достовéрност||ь, -и *ж* веродостојност, истинитост, поузданост, тачност

достовéр||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но веродостојан, истинит, поуздан, тачан; **~ные свéдения** веродостојни подаци; **из ~ных истóчников** из поузданих извора

достóинств||о, -а *с* 1. врлина *ж*, позитивна особина 2. достојанство; **ронять своё ~** губити своје достојанство; **э́то ни́же моегó ~а** то је испод мога достојанства; **держáться с ~ом** достојанствено се држати 3. вредност *ж*; **монéта ~ом в оди́н рубль** монета у вредности од једне рубље 4. *заст.* титула *ж*; **грáфское ~** грофовска титула ◇ **оцени́ть по ~у** оценити по заслузи

достóйно *прил.* 1. заслужено, по заслузи, праведно 2. *заст.* достојанствено

достó||йный, -йная, -йное; -ен, -йна, -йно 1. *чего* вредан, достојан; **~ внимáния** вредан пажње; **~ уважéния** вредан поштовања; **~ порицáния** за осуду 2. *само дужи обл.* заслужен, праведан; **~йная наградá** заслужена награда; **~йное наказáние** заслужена казна 3. *само дужи обл. заст.* поштован, угледан

достопáмят||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш. заст.* спомена вредан, значајан (*догађај итд.*)

достопочтéнн||ый, -ая, -ое *заст.* поштован, угледан

достопримечáтельност||ь, -и *ж* 1. знаменитост; **истори́ческие ~и гóрода** историјске знаменитости града 2. *заст.* занимљивост, значајност

достопримечáтел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *заст.* вредан пажње, занимљив, значајан

достоя́ни||е, -я *с књиш.* 1. својина *ж*, власништво, добро; **общéственное ~** друштвено власништво 2. *фиг.* власништво, добро; **культýра стáла ~ем нарóда** култура је постала народно добро

дострáива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* дограђивати; довршавати, завршавати изградњу

дострó||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* доградити; довршити, завршити изградњу

достýка||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. до чего нар.* долијати, запасти у невољу

дóступ, -а (-у) *м* 1. прилаз, пролаз, улаз; **~ к крéпости** прилаз тврђави 2. посета *ж*, приступ; улаз; **разреши́ть ~** дозволити приступ; **закры́ть ~** забранити приступ 3. довод; **~ свéжего вóздуха** довод свежег ваздуха

достýпност||ь, -и *ж* 1. доступност, приступачност (*терена*) 2. приступачност, умереност (*цена*) 3. доступност; приступачност, јасност (*излагања*) 4. приступачност, скромност (*човека*)

достýп||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. доступан, приступачан; **~ная мéстность** приступачан терен 2. приступачан (*за све*), умерен; **~ные цéны** умерене цене; **э́то всем ~но** то је приступачно за све 3. доступан; приступачан, схватљив, јасан; **~ зрéнию (глáзу)** доступан оку; **~ное изложéние** јасно излагање; **написáть в ~ной фóрме** написати у приступачном облику 4. приступачан, скроман (*човек*)

достуч||áться, -ýсь, -и́шься, -áтся *сврш.* куцати док не отворе

досýг, -а *м* 1. слободно време, доколица *ж*; **в часы́ ~а** у слободно време; **на ~е** у слободно време, у доколици 2. *у функц. предик. кому разг.* имати времена

досýж||ий, -ая, -ее *разг.* 1. слободан, докон, беспослен; **~ человéк** докон човек 2. докон; **~ие разговóры** докони разговори

дóсуха *прил.* док не буде суво; **вы́тереть ~** осушити брисањем

досчитá||ть, -ю, -ешь, -ют; досчи́танный *сврш.* 1. добројати, довршити, завршити бројање 2. *до чего* одбројати; **~ до ста** одбројати до стотину

досчитá||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.*: **не ~** *кого, чего* бројећи опазити да недостаје *ко, шта*

досчи́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. добрајати, довршавати, завршавати бројање 2. *до чего* бројати (*до стотину итд.*)

досчи́тыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.*: **не ~** *кого, чего* бројећи опажати да недостаје *ко, шта*

досылá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. накнадно слати 2. *војн.* дотурати, додавати (*гранату итд.*)

досы́лк||а, -и *ж* 1. накнадно слање 2. *војн.* дотурање *с*, додавање *с*

досы́п||ать, -лю, -лешь, -лют; -анный *сврш. что, чего* досути; **~ зернó в мешóк дóверху** досути жито у врећу до врха; **~ муки́ в тéсто** додати брашно у тесто

досыпá||ть[1], -ю, -ешь, -ют *несврш. что, чего* досипати (*жито итд.*)

досыпá||ть[2], -ю, -ешь, -ют *несврш.* спавати до неког времена; преспављивати докраја

дóсыта *прил.* 1. досита; **наéсться ~** најести се досита 2. *фиг.* до миле воље; **наговори́ться ~** напричати се до миле воље

досьé *прил. непром. с* досје *м*

досю́да *прил. разг.* довде

досягáемост||ь, -и *ж*: **в предéлах ~и** унутар домашаја; **вне предéлов ~и** ван домашаја

досягáе||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо достижан, доступан

дот, -а *м* **(долговрéменная огневáя тóчка)** *војн.* стална ватрена тачка, стално ватрено гнездо

дотáскива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что до чего* довлачити

дотáскива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. до чего разг.* довлачити се, с муком долазити (*до неког места*)

дотáци||я, -и *ж* дотација, дотирање *с*

дот||ащи́ть, -ащý, -áщишь, -áщат; -áщенный *сврш. что до чего* довући

дот||ащи́ться, -ащýсь, -áщишься, -áщатся *сврш. до чего разг.* довући се, с муком доћи (*до неког места*)

дотемнá *прил.* до мрака

дот||ерпéть, -ерплю́, -éрпишь, -éрпят *сврш. до чего* трпети (*докраја*)

дотлá *прил.* до темеља, потпуно, сасвим; **сгорéть ~** изгорети до темеља; **разори́ться ~** потпуно пропасти

дотóле *прил. заст.* дотле, до тог доба

дотóшно *прил. разг.* радознало, знатижељно; педантно

дотóшност||ь, -и *ж разг.* радозналост; педантност

дотóш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* радознао, знатижељан; педантан

дотра́гива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. до кого, чего* додиривати *кога, шта*, дотицати се *кога, чега*

дотро́н||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш. до кого, чего* додирнути *кога, шта*, дотаћи се *кога, чега*

доту́да *прил. нар.* дотле, донде

дотя́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что до чего* пружати, довлачити (*жицу до шуме итд.*) **2.** *кого, что до чего* довлачити, дотеривати (*чамац до обале итд.*) **3.** *до чего разг.* довлачити се, с муком долазити (*до неког места*) **4.** *что, с чем до чего разг.* развлачити, одуговлачити (*с послом итд.*) **5.** *до чего разг.* живети *до чега*, дочекивати *шта*

дотя́гива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. до чего* **1.** пружати се *до чега*, досезати *шта*; **~ руко́й до потолка́** досезати руком плафон **2.** *разг.* отезати се, протезати се

дот||яну́ть, -яну́, -я́нешь, -я́нут; -я́нутый *сврш.* **1.** *что до чего* пружити, довући; **~ ру́ку до потолка́** пружити руку до плафона; **~ про́вод до ле́са** пружити жицу до шуме **2.** *кого, что до чего* довући, дотерати; **~ ло́дку до бе́рега** довући чамац до обале **3.** *до чего разг.* довући се, с муком доћи; **самолёт не ~яну́л до аэродро́ма** авион није долетео до аеродрома **4.** *что, с чем до чего разг.* развући, одужити; **~ рабо́ту (с рабо́той) до ве́чера** одужити с послом до вечери **5.** *до чего разг.* проживети *до чега*, дочекати *шта*; **~ до зарпла́ты** проживети до плате; **больно́й не ~я́нет до утра́** болесник неће дочекати јутро

дот||яну́ться, -яну́сь, -я́нешься, -я́нутся *сврш. до чего* **1.** пружити се *до чега*, досегнути *шта*; **~ руко́й до потолка́** досегнути руком таваницу **2.** *разг.* отегнути се, протегнути се; **о́чередь ~яну́лась до угла́** ред се отегао до ћошка

доу́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого* школовати докраја **2.** *что* учити докраја

доу́чива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** школовати се, докраја, довршавати, завршавати школовање **2.** *до чего* учити, студирати (*до друге године студија итд.*) **3.** *до чего разг.* претеривати са учењем

доучи́ть, доучу́, доу́чишь, доу́чат; доу́ченный *сврш.* **1.** *кого* школовати докраја **2.** *что* доучити

доучи́ться, доучу́сь, доу́чишься, доу́чатся *сврш.* **1.** школовати се, докраја, довршити, завршити школовање **2.** *до чего* учити, студирати *до чега*; **~ до второ́го ку́рса** студирати до друге године **3.** *до чего разг.* претерати са учењем

дофеода́льн||ый, -ая, -ое претфеудалан

дох||а́, -и́, ж, мн. до́хи, дох, до́хам бунда (*с крзном споља и изнутра*)

дохáжива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* доносити плод до рођења

до́хл||ый, -ая, -ое 1. угинуо, цркнут (*животиња*) **2.** *фиг. нар.* слабуњав, болешљив, метиљав

дохля́к, -а́ *м нар. презр.* болешљивац, метиљавко

дохля́тин||а, -ы *ж нар.* **1.** лешина, стрвина, цркотина, мрцина (*животиња*) **2.** *м, ж фиг. презр. и шаљ.* болешљивац *м*, метиљавко *м*

до́х||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **дох** *и* **-нул, -ла, -ло** *несврш. разг.* угибати, липсавати, цркавати (*о стоци*) ◇ **така́я ску́ка, что му́хи ~нут** дозлабога је досадно

дохн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* уздахнути ◇ **не сметь ~** не смети писнути; **~ не́когда** нема се времена ни душом данути

дохо́д, -а *м* приход, доходак; **валово́й ~** бруто-приход; **годово́й ~** годишњи приход; **национа́льный ~** национални доходак; **нетрудовы́е ~ы** приход без уложеног рада; **дава́ть (приноси́ть) ~** давати (доносити) приход

доходи́ть[1]**, дохожу́, дохо́дишь, дохо́дят** *несврш.* **1.** *до кого, чего* долазити (*пешке*); **~ до до́ма** долазити до куће **2.** *само 3. л. до кого, чего* долазити, стизати; **пи́сьма не дохо́дят до адреса́та** писма не стижу адресату; **~ до** *чьего* **созна́ния** долазити до *чије* свести; **до нас дохо́дят слу́хи, что...** стижу (долазе) нам гласови да... **3.** *до чего* долазити, доспевати *до чега*, достизати, постизати *шта*; **вода́ дохо́дит до краёв** вода долази до ивице; **~ до абсу́рда** долазити до апсурда; **~ до отчая́ния** падати у очајање **4.** *само 3. л. до чего разг.* долазити (*до туче итд.*) **5.** *само 3. л. разг.*: **пироги́ дохо́дят в духо́вке** колачи се пеку у рерни; **помидо́ры дохо́дят** парадајз дозрева ◇ **у меня́ ру́ки не дохо́дят** *до чего* не стижем да урадим *шта*; **не доходя́** *до чего* недалеко *од чега*, близу *чега*

доходи́ть[2]**, дохожу́, дохо́дишь, дохо́дят** *сврш. разг.* донети плод до рођења

дохо́дност||ь, -и *ж* уносност (*посла*); рентабилност (*предузећа*)

дохо́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* приходни; **~ная часть бюдже́та** буџет прихода **2.** уносан; рентабилан; **~ное ме́сто** уносно место; **~ное предприя́тие** рентабилно предузеће

дохо́дчиво *прил.* приступачно, разумљиво; **~ объясни́ть** објаснити на приступачан начин

дохо́дчивост||ь, -и *ж* приступачност, разумљивост, схватљивост

дохо́дчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во приступачан, разумљив, схватљив; **~вые слова́** разумљиве речи

дохристиа́нск||ий, -ая, -ое предхришћански, дохришћански

доце́нт, -а *м* доцент

доце́нтск||ий, -ая, -ое доцентски

доценту́р||а, -ы *ж* **1.** доцентура **2.** *зб.* доценти *мн. м*

до́чен||ька, -ьки *ж, ген. мн.* **-ек** *хип. разг.* ћерчица

дочерна́ *прил.* до црнине, до црнила

дочёрн||ий, -яя, -ее кћерин, кћерински; **~ие чу́вства** ћерински осећаји ◇ **~ее предприя́тие** филијала, огранак

до́чиста *прил.* **1.** чисто; **~ вы́мыть** чисто опрати **2.** *разг.* потпуно, докраја; **обобра́ть ~** огулити до голе коже

дочита́||ть, -ю, -ешь, -ют; дочи́танный *сврш.* дочитати (*до неког места*); прочитати докраја

дочи́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* читати (*до неког места*); читати докраја

до́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* кћерка, кћерчица

дочу́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *хип. разг. в.* **до́ченька**

дочь, до́чери *ж, инстр.* **до́черью,** *мн.* **до́чери, дочере́й, дочеря́м, дочерьми́, о дочеря́х 1.** кћи, кћерка; **ста́ршая ~** најстарија кћерка **2.** *свеч.* кћи (*народа итд.*)

дошива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* дошивати, шити докраја

дош||и́ть, -ью́, -ьёшь, -ью́т; -и́тый *сврш.* дошити, сашити докраја

дошко́льник, -а *м* **1.** предшколско дете **2.** *разг.* васпитач предшколске деце

дошко́льн||ый, -ая, -ое предшколски; **~ во́зраст** предшколски узраст

до́шл||ый, -ая, -ое *разг.* спретан, промућуран, довитљив

доща́т|ый, -ая, -ое дашчани, од дасака; **~ пол** под од дасака

доще́ч||ка, -ки, *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* дашчица, плочица

доя́р, -а *м* музар, кравар

доя́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** музиља, краварица

дра́г||а, -и *ж тех.* багер *м*

драги́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* багерисати, багеровати

драгома́н, -а *м* драгоман, тумач (*при дипломатском представништву на Истоку*)

драгоце́нност||ь, -и *ж* драгоценост, драгуљ *м*; **фами́льные ~и** породични накит

драгоце́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. скупоцен, вредан, драгоцен; **~ пода́рок** скупоцени поклон; **~ ка́мень** драги камен, драгуљ **2.** *фиг.* драгоцен; **~ные све́дения** драгоцени подаци

драгу́н, -а *м војн. ист.* драгун, драгон

драгу́нск||ий, -ая, -ое *војн. ист.* драгунски, драгонски

дража́йш||ий, -ая, -ее *заст., ирон.* најдражи; **~ая полови́на** *шаљ.* боља половица

драже́ *непром.* с дражеја *ж*

дразн||и́ть, -ю́, дра́знишь, дра́знят *несврш.* **1.** *кого* дражити, раздраживати; **~ соба́ку** дражити пса **2.** *кого* подругивати се *коме*, задиркивати *кога* **3.** *что* изазивати, побуђивати, узбуђивати; **~ аппети́т** изазивати апетит; **~ любопы́тство** побуђивати знатижељу

дразн||и́ться, -ю́сь, дра́знишься, дра́знятся *несврш. разг.* подругивати се, задиркивати

дра́||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. пом.* прати, рибати (*палубу*)

дра́к||а, -и *ж* туча, тучњава; **зате́ять ~у** заподенути тучу; **лезть в ~у** мешати се у тучу

драко́н, -а *м* **1.** дракон, аждаја *ж* **2.** *зоол.* врста гуштера

драко́новск||ий, -ая, -ое *књиш.* драконски, врло строг; **~ие ме́ры** драконске мере

дра́м||а, -ы *ж* **1.** драма; **психологи́ческая ~** психолошка драма; **постано́вка ~ы** режија драме **2.** *фиг.* драма, несрећа; **семе́йная ~** породична драма; **пережи́ть ~у** доживети драму (несрећу)

драматиза́ци||я, -и *ж* драматизација

драматизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* драматизовати, драматизирати

драмати́зм, -а *м* драматизам, драматичност *ж*

драмати́ческ||ий, -ая, -ое 1. драмски; **~ кружо́к** драмска секција; **~ теа́тр** драмско позориште; **~ актёр** драмски глумац **2.** театралан, извештачен; **~ жест** театрални гест **3.** драматичан; **~ моме́нт** драматичан тренутак **4.** *муз.* драмски; **~ те́нор** драмски тенор

драмати́чност||ь, -и *ж* драматичност

драмати́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но драматичан; **~ слу́чай** драматичан случај

драмату́рг, -а *м* драмски писац, драматичар

драматурги́ческ||ий, -ая, -ое драматуршки

драматурги́||я, -и *ж* **1.** драмска уметност, драматургија **2.** драматургија, драмска дела *мн. с*; **совреме́нная ~** савремена драматургија; **~ Че́хова** Чеховљева драмска дела

драмкруж||о́к, -ка́ *м* **(драмати́ческий кружо́к)** драмска секција

драндуле́т, -а *м разг. шаљ.* крнтија *ж*, ислужено возило

дра́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *грађ.* **1.** *зб.* шиндра **2.** летвица, шиндрица

дра́ночн||ый, -ая, -ое *грађ.* од шиндре; **~ая кры́ша** кров од шиндре

дра́н||ый, -ая, -ое *разг.* подеран, одрпан, похабан; **~ые сапоги́** подеране чизме

драп [1], **-а** *м текст.* драп, дебело сукно

драп [2], **-а (-у)** *м нар.* бежање *с*, кидање *с*; **дать (зада́ть) ~у** киднути, ухватити маглу

драпан||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. нар.* утећи, киднути

дра́па||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* бежати, кидати

драпир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *несврш.* драпирати

драпир||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *несврш.* огртати се, замотавати се; увијати се; **~ в плащ** огртати се огртачем

драпиро́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *само јд.* драпирање *м* **2.** драперија

драпиро́вочн||ый, -ая, -ое за драпирање (*тканина итд.*) **2.** тапетарски, декоратерски

драпиро́вщик, -а *м* тапетар, декоратер

дра́пов||ый, -ая, -ое од драпа, од дебелог сукна; **~ое пальто́** капут од драпа

драпри́ *непром. с* драперија *ж*, застор *м*

дра́тв||а, -ы *ж струч.* дретва

дра́твенн||ый, -ая, -ое *струч.* од дретве

драть, деру́, дерёшь, деру́т; *прошл.* **драл, драла́, дра́ло** *несврш.* **1.** *что разг.* кидати, цепати, парати, дерати; **~ бума́гу** кидати папир; **~ о́бувь** дерати обућу **2.** *что с чего* дерати, гулити; **~ кору́ с де́рева** гулити кору с дрвета **3.** *что с кого фиг.* гулити *шта коме*, пљачкати *кога*; **~ шку́ру** *с кого* гулити *коме* кожу; **~ де́ньги** *с кого* извлачити новац *од кога* **4.** *кого нар.* растрзавати, комадати; **волк дерёт овцу́** вук растрзава овцу **5.** *кого разг.* шибати, батинати; **~ ро́згами** шибати **6.** *что разг.* раздраживати кожу; **у меня́ в го́рле дерёт** *безл.* гребе ме у грлу **7.** *нар.* бежати, кидати ◇ **~** *кого* **за́ уши, за́ во́лосы** *разг.* вући *кога* за уши, за косу; **~ зу́бы** *нар.* вадити зубе; **~ го́рло** *нар.* дерати се из свег гласа; **у меня́ моро́з по ко́же дерёт** *разг.* подилазе ме жмарци; **чёрт бы его́ драл, чёрт его́ дери́** *нар.* нека га ђаво носи

дра́ться, деру́сь, дерёшься, деру́тся; *прошл.* **дра́лся, драла́сь, драло́сь** *и* **дра́лось** *несврш.* **1.** *с кем и без обј.* тући се; **мальчи́шки деру́тся** дечаци се туку; **~ на кулачка́х** песничити се; **~ на дуэ́ли** тући се у двобоју **2.** *с кем, за кого, что* борити се; **~ до после́дней ка́пли кро́ви** борити се до последње капи крви; **~ за свои́ права́** борити се за своја права

дра́хм||а, -ы *ж* драхма (*грчка новчана јединица*)

драчли́вост||ь, -и *ж нар.* склоност према тучи, пргавост, свадљивост

драчли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *нар.* склон тучи, пргав, свадљив

драчу́н, -а́ *м разг.* убојица, свадљивац, кавгаџија

дребеде́н||ь, -и *ж зб. разг.* **1.** бесмислице *мн. ж*, којештарија **2.** ситнице *мн. ж*, трице *мн. ж*

дре́безг, -а *м*, **дребезжа́ни||е, -я** *с* звекет *м*, звекетање *с* ◇ **разби́ть в (ме́лкие) дре́безги** разбити у парампарчад

дребезж||а́ть, -и́т, -а́т *несврш.* **1.** звецкати, звекетати, одзвањати; **стекло́ ~и́т** стакло звецка **2.** дрхта-

ти, подрхтавати (*о звуку*); **~ áщий гóлос** дрхтав (и храпав) глас

древеси́н||а, -ы *ж* **1.** дрвењача, дрвна маса **2.** *зб.* дрвена грађа; **деловáя ~** дрво за обраду

древéсн||ый, -ая, -ое 1. који се односи на дрво; **~ые порóды** врсте дрвета **2.** дрвени, дрвни; **~ые опи́лки** дрвена пилотина ◇ **~ спирт** метилни алкохол; **~ ýголь** дрвени угаљ, ћумур; **~ая лягýшка** жаба крекетуша, гаталинка

дрéвк||о, -а *с, мн.* **-и, -ов** мотка *ж*, држак *м*, држаље (*заставе, копља*)

древнегрéческ||ий, -ая, -ое старогрчки

древнееврéйск||ий, -ая, -ое старохебрејски

древнери́мск||ий, -ая, -ое староримски

древнерýсск||ий, -ая, -ое староруски

дрéв||ний, -няя, -нее; -ен, -ня, -не 1. стар, прастар, древан; **~ обы́чай** стари обичај; **~няя истóрия** историја старог века; **~ние грéки** стари Грци; **~ние языки́** класични језици **2.** стар, оронуо; **~ стари́к** оронуо старац **3. дрéвни|е, -х** *мн.* стари народи

дрéвност||ь, -и *ж* **1.** старост, древност **2.** далека прошлост, древност; **в глубóкой ~и** у далекој прошлости **3.** *об. мн.* **-и, -ей** старине *мн. ж*, стари споменици

дрéв||о, -а *с заст., песн.* дрво ◇ **~ познáния (добрá и зла)** дрво спознања; **родословное ~** родословно стабло

древови́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но као дрво, у облику дрвета

древонасаждéни||е, -я *с* **1.** сађење дрвећа, пошумљавање **2.** *мн.* **-я, -й** засађено дрвеће

дреднóу||т, -а *м пом.* дреднот (*оклопни бојни брод*)

дрези́н||а, -ы *ж* дрезина, дресина

дрейф, -а *м пом.* **1.** дрифт (*заношење брода од ветра или морске струје*) **2.: лечь в ~** зауставити брод окретањем једара; **сня́ться с ~а** кренути окренувши једра према ветру

дрéйф||ить, -лю, -ишь, -ят *несврш. нар.* бојати се, плашити се, цвикати

дрейф||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют *несврш. пом.* бити у дрифту; **~ýющая льди́на** пловећа санта

дрекóль||е, -я *с зб.* тољаге *мн. ж*, мотке *мн. ж*, кочеви *мн. м (као оружје)*

дрел||ь, -и *ж тех.* бушилица

дрём||а, -ы *ж* дремљивост, сањивост, дремеж *м*

др||емáть, -емлю́, -éмлешь, -éмлют *несврш.* **1.** дремати **2.** *об. са нег. фиг.* не спавати, бити будан; **враг не ~éмлет** непријатељ не спава

дремáться, дрéмлется *безл. несврш. кому разг.*: **мне дрéмлется** поспан сам, дрема ми се

дремóт||а, -ы *ж* дремљивост, сањивост, дремеж *м*; **превозмóчь ~у** савладати дремљивост

дремóтн||ый, -ая, -ое дремљив, дремован, сањив; **~ое состоя́ние** дремеж

дремý||чий, -чая, -чее; -ч, -ча, -че густ, непроходан; **~ лес** густа и непроходна шума; **~чая травá** густа (бујна) трава ◇ **~ невéжда** потпуна незналица

дренáж, -а *м* **1** *тех.* дренажа *ж*; **~ пóчвы** дренажа тла **2.** *мед.* дрен *м*; **ввести́ ~** увести дрен

дренáжн||ый, -ая, -ое *тех., мед.* дренажни; **~ая канáва** дренажни канал

дресв||á, -ы́ *ж грађ.* детритус *м*, шут *м*, дробина

дрессир||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *несврш.* дресирати; **~ зверéй** дресирати дивље животиње; **~óванный лев** дресиран лав

дрессирóвк||а, -и *ж* дресирање *с*

дрессирóвщик, -а *м* дресер

дрессýр||а, -ы *ж струч.* дресура

дроби́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *тех.* дробилица; **молоткóвая ~** чекићар, дробилица за камен

дроби́льн||ый, -ая, -ое *тех.* за дробљење; **~ая маши́на** дробилица; **~ цех** дробилана

дроби́н||а, -ы *ж* зерно *с* сачме ◇ **э́то емý что слонý ~** *шаљ.* то му је на један зуб; то је ситница за њега

дроби́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* зрнце *с* сачме

дроб||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш.* **1.** дробити, мрвити, ситнити; **~ кáмень** дробити камен **2.** *фиг.* комадати, распарчавати; **~ зéмлю** распарчавати земљиште

дроб||и́ться, -и́тся, -я́тся *несврш.* **1.** дробити се, мрвити се; разбијати се; **вóлны ~я́тся о скáлы** таласи се разбијају о стене **2.** *фиг.* делити се, распарчавати се

дроблён||ый, -ая, -ое дробљен

дробни́ц||а, -ы *ж лов.* кесица за сачму

дрóб||ный [1], -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. раздељен, рашчлањен; **~ пéречень** детаљан, подробан попис **2.** ситан, чест, учестао; **~ шаг** ситан корак; **~ стук дождя́** често добовање кише

дрóбн||ый [2], -ая, -ое *мат.* разломачки; **~ое числи́тельное** разломак; **~ая величинá** разломачка вредност

дробови́к, -á *м лов.* сачмарица *ж (пушка)*

дробов||óй, -áя, -óе од сачме, са сачмом; **~óе ружьё** сачмарица

дроб||ь [1], -и *ж зб.* сачма

дроб||ь [2], -и *ж, мн.* **-и, -éй** разломак *м*; **десяти́чная ~** децимални разломак; **простáя ~** обичан разломак

дроб||ь [3], -и *ж* добовање *с*, штектање *с*; **барабáнная ~** ситно бубњање ◇ **выбивáть ~** а) бубњати б) плесати ситним корацима

дровá, дров *мн.* дрва *мн. с*; **сухи́е ~** сува дрва; **колóть ~** цепати дрва ◇ **кто в лес, кто по ~** ко у клин, ко у плочу; **наломáть дров** *нар.* учинити много глупости

дрóвн||и, -ей, *мн.* сељачке теретне саонице

дровосéк, -а *м* **1.** *заст.* дрвосеча **2.** *зоол.* дрвоточац

дровяни́к, -á *м* **1.** *разг.* дрвара *ж*, дрварница *ж* **2.** *заст.* трговац дрвима

дровян||óй, -áя, -óе за дрва, на дрва; **~ сарáй** дрвара; **~óе отоплéние** грејање на дрва

дрóг||а, -и *ж, ак.* **дрóгу,** *мн.* **дрóги, дрог** *струч.* срчаница (*на колима*)

дрóги, дрог *мн.* расточена кола (*са дугачком срчаницом, без каната*)

дрóгн||уть [1], -у, -ешь, -ут; *прошл.* **дрог, дрóгла, дрóгло** *несврш.* мрзнути, смрзавати се, зепсти

дрóг||нуть [2], -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **-нул, -нула, -нуло** *сврш.* **1.** задрхтати, уздрхтати, стрести се, затрести се **2.** *само 3. л.* задрхтати (*о гласу*), затреперити (*о светлу*) **3.** смести се, усколебати се; изгубити самопоуздање

дрожáни||е, -я *с* **1.** дрхтање **2.** подрхтавање, треперење

дрож||áть, -ý, -и́шь, -áт *несврш.* **1.** дрхтати, трести се; **~ от хóлода** дрхтати од хладноће; **~ от стрáха** трести се од страха; **у негó ~áт колéни** колена му се тресу; **~ мéлкой дрóжью** дрхтати као прут на води; **стёкла ~áт** стакла се тресу **2.** *само 3. л.* подрхтавати; треперити; **гóлос ~и́т** глас подрхтава; **свет ~и́т** светло трепери **3.** *за кого, что, над кем, чем фиг.* дрхтати; **~ за своі́о шкýру** дрхтати за своју

кожу; ~ **над ка́ждой копе́йкой** дрхтати над сваком копејком (паром) 4. *перед кем фиг.* дрхтати *пред ким,* бојати се *кога*

дрожжев||о́й, -а́я, -о́е од квасца, с квасцем, квасни; **~ы́е грибки́** квасне гљивице

дро́жж||и, -е́й *мн.* квасац *м*; **пивны́е ~** пиварски квасац; **сухи́е ~** сухи квасац; **те́сто на ~а́х** кисело тесто ◊ **расти́ как на ~а́х** расти као из воде

дро́ж||ки, -ек *мн.* лака кола; **беговы́е ~** тркачка кола

дрожмя́ *прил.*: **~ дрожа́ть** *разг.* дрхтати као прут на води

дрож||ь, -и *ж* дрхтавица, језа; **лихора́дочная ~** грозница; **его́ берёт ~, его́ броса́ет в ~** хвата га језа

дрозд, -а́ *м зоол.* дрозд; **чёрный ~** кос; **пе́вчий ~** дрозд певач

дрок, -а *м бот.* жутиловка *ж*, жуковина *ж*

дромаде́р, -а *м зоол.* дромедар

дро́тик, -а *м ист.* џилит, кратко копље

дроф||а́, -ы́ *ж, мн.* **дро́фы, дроф** *зоол.* дропља

друг [1], **-а** *м, мн.* **друзья́, друзе́й 1.** пријатељ, друг; **бли́зкий ~** присан пријатељ; **~ де́тства** пријатељ (друг) из детињства; **~ до́ма** кућни пријатељ; **будь ~ом!** буди друг! 2. *свеч.* пријатељ, бранилац, присталица (*слободе итд.*) 3. *при ословљавању*: **дорого́й ~!** драги пријатељу!; **~ мой!** пријатељу мој! ◊ **ста́рый ~ лу́чше но́вых двух** *посл.* више вреди један стари пријатељ него два нова; **друзья́ позна́ются в беде́** *посл.* пријатељ се у невољи познаје

друг [2] *непром.*: **~ дру́га** један другог (једни друге); **~ дру́гу** један другом (једни другима); **забы́ть ~ дру́га** заборавити један на другога; **помога́ть ~ дру́гу** помогати један другоме; **идти́ ~ за дру́гом** ићи један за другим; **нужда́ться ~ в дру́ге** бити потребан један другом; **забо́титься ~ о дру́ге** бринути се један о другом; **взгляну́ть ~ на дру́га** погледати се

друг||о́й, -а́я, -о́е 1. други; **в ~о́й раз** другом приликом; **в ~о́м ме́сте** на другом месту; **на ~о́м берегу́** на другој (супротној) обали; **перейти́ на ~у́ю сто́рону у́лицы** прећи на другу страну улице; **и тот и ~о́й** и један и други; **тот и́ли ~о́й** један или други 2. други, другачији; **смотре́ть ~и́ми глаза́ми** *на что* другачије гледати *на шта* 3. следећи, наредни; **на ~о́й день** сутрадан, следећег дана; **оди́н за ~и́м** један за другим 4. **друг|о́й, -о́го** *м* други; **свали́ть вину́ на ~о́го** свалити (пребацити) кривицу на другога; **не в приме́р ~и́м** за разлику од других ◊ **~а́я сторона́ меда́ли** друга страна медаље; **э́то совсе́м ~о́е де́ло** то је нешто друго; **у него́ нет ~о́го вы́хода** нема му друге; **с ~о́й стороны́** *уметн. р.* с друге стране; **~и́ми слова́ми** *уметн. р.* другим речима

дру́жб||а, -ы *ж* пријатељство *с*; друговање *с*, пријатељевање *с*; **кре́пкая ~** чврсто пријатељство; **~ наро́дов** пријатељство међу народима; **по ~е** из пријатељства; **быть в ~е** *с кем* бити у пријатељству, дружити се *с ким* ◊ **~ ~ой, а слу́жба слу́жбой** пријатељство је једно, а посао друго; **не в слу́жбу, а в ~у** не због обавезе, већ из пријатељства (*учинити нешто*)

дружелю́би||е, -я *с* пријатељство, наклоност *ж*, пријазност *ж*

дружелю́бно *прил.* пријатељски, љубазно, пријазно

дружелю́б||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но пријатељски, љубазан, наклоњен, пријазан; **~ взгляд** пријатељски поглед

дру́жеск||ий, -ая, -ое пријатељски, другарски; **~ разгово́р** пријатељски разговор; **~ая услу́га** пријатељска услуга ◊ **быть на ~ой ноге́** *с кем* бити у пријатељству *с ким*

дру́жестве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. пријатељски, љубазан, наклоњен, пријазан; **~ тон** пријатељски тон 2. пријатељски; **~нные на́ции** пријатељски народи; **~нная поли́тика** пријатељска политика

дружи́н||а, -ы *ж* **1.** *ист.* дружина (*кнежева војска*) 2. *ист.* одред *м* добровољачке војске 3. одред *м*, група, друштво *с*; **пионе́рская ~** пионирски одред; **пожа́рная ~** добровољно ватрогасно друштво; **наро́дная ~** добровољно друштво за одржавање друштвеног реда ◊ **боевы́е ~ы** *ист.* одреди наоружаних радника (*у Русији 1905*)

дружи́нник, -а *м* **1.** *ист.* члан дружине, ратник 2. члан добровољног друштва (*за одржавање друштвеног реда*)

дружи́нн||ый, -ая, -ое *ист.* дружински

друж||и́ть, -у́, дру́жишь, дру́жат *несврш. с кем и без обј.* друговати, пријатељевати, бити пријатељ *с ким;* **они́ дру́жат с де́тства** они су пријатељи од детињства

друж||и́ться, -у́сь, дру́жишься, дру́жатся *несврш. с кем* **1.** пријатељити се, спријатељивати се 2. *нар.* друговати, пријатељевати

дружи́щ||е, -а *м разг.* пријатељу, приле, друшкане (*при ословљавању*)

дру́жк||а [1], **-и** *м заст.* чауш, први (стари) сват

дру́жк||а [2], **-и** *разг.*: **друг ~у** један другог; **друг ~е** један другом; **друг с ~ой** један с другим

дру́жно *прил.* **1.** сложно, у слози, у пријатељству; **они́ живу́т ~** они живе у слози 2. сложно, истовремено, заједно; **~ рабо́тать** сложно радити; **все ~ захохота́ли** сви одједном праснуше у смех

дру́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но 1. сложан; **~ коллекти́в** сложан колектив; **~ная семья́** сложна породица 2. сложан; истовремени, заједнички; **~ная рабо́та** сложан рад; **~ные аплодисме́нты** буран аплауз; **~ная весна́** нагло пролеће

друж||о́к, -ка́ *м* **1.** *хип. разг.* пријатељ, друг 2. пријатељу, друшкане, приле (*при ословљавању*) 3. *нар.* пријатељ, пајташ

дры́га||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. чем разг.* ритати, ударати (*ногом*)

дры́гн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. чем разг.* ритнути, ударити (*ногом*)

дры́зга||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. чем нар.* прскати, пацкати, мацкати

дры́зга||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* брљати се, пацкати се, мацкати се

дры́х||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **дрых** *и* **-нул, -ла, -ло** *несврш. нар.* кињавати, спавати

дря́бл||ый, -ая, -ое; дрябл, -а́, -о 1. млохав, млитав, опуштен; **~ые мы́шцы** млохави (опуштени) мишићи; **~ое лицо́** млохаво лице 2. *разг.* слаб (*воља итд.*)

дря́бл||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **-нул, -ла, -ло** *несврш. разг.* млохавити, млитавити, опуштати се

дря́з||ги, -г *мн. разг.* препирке *мн. ж*, зађевице *мн. ж*; **дома́шние ~** кућне зађевице; **заводи́ть ~** заподевати свађу

дрянн||о́й, -а́я, -о́е; дря́нен, -а́, дря́нно *разг.* лош,

рђав, гадан, покварен; **~áя погóда** лоше време; **~óе винó** лоше вино; **~ человéк** гадан човек

дрян||ь, -и *ж разг.* 1. *зб.* ђубре *с*, смеће *с* 2. гадост, свињарија; ништарија, тричарија; **он купи́л какýю-то ~** купио је нешто без везе; **лéзет емý в гóлову вся́кая ~** пада му свашта на памет 3. ништарија *м, ж*, гад *м* (*о човеку*) 4. *у функц. предик.*: **дéло ~** пропала ствар, ствари стоје лоше; **погóда ~** време је лоше

дряхлé||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* немоћати, старети, постајати оронуо, изнемогао, слаб (*од старости*)

дря́хлост||ь, -и *ж* оронулост, изнемоглост, онемоћалост, слабост (*од старости*)

дря́х||лый, -лая, -лое; -л, -лá, -ло оронуо, изнемогао, онемоћао, слаб (*од старости*); **~ стари́к** оронули старац

дуали́зм, -а *м фил.* дуализам

дуалисти́ческ||ий, -ая, -ое *фил.* дуалистички

дуб, -а *м, мн.* **-ы́, -óв** 1. дуб, храст; **прóбковый ~** храст плутњак 2. храстовина *ж*; **морёный ~** препарирана храстовина 3. *фиг. разг.* букван, тупан, тикван ◇ **дать ~а** *нар.* отегнути папке, цркнути

дубá||сить, -шу, -сишь, -сят *несврш. нар.* 1. *кого* лупати, млатити, лемати 2. *по чему, во что* лупати, ударати *по чему*

дуби́льн||ый, -ая, -ое *струч.* за препарирање, за штављење (*коже*); **~ые веществá** средства за штављење

дуби́л||ьня, -ьни *ж, ген. мн.* **-ен** штавионица

дуби́льщик, -а *м* кожар, штављач

дуби́н||а, -ы *ж* 1. тољага, батина, мочуга 2. *фиг. нар.* шупан *м*, колац *м*, буздован *м* (*о човеку*)

дуби́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* палица, мала тољага, батина; **полицéйская ~** пендрек ◇ **поли́тика большóй ~ки** политика чврсте руке

дуби́нуш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *хип. в.* **дуби́на**

дуби́тел||ь, -я *м струч.* штавило *с*

дуб||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш. струч.* штавити, препарирати (*кожу*)

дублéни||е, -я *с струч.* препарирање, штављење (*коже*)

дублён||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* бунда од овчијег крзна, кожух *м*

дублён||ый, -ая, -ое 1. препариран, штављен (*кожа*); **~ полушýбок** кратка бунда (*од овчијег крзна*) 2. *фиг.* штављен, огрубео; **~ое лицó** штављено лице

дублёр, -а *м* 1. дублер, двојник, замена *ж*, резерва *ж*; **завóд-~** истородна фабрика; **~ космонáвта** заменик космонаута, резервни космонаут 2. натсинхронизатор (*глумац*); каскадер

дублéт, -а *м* 1. дупликат; **~ кни́ги** дупликат књиге 2. *лов.* хитац из двоцевке

дублéтн||ый, -ая, -ое дупли, двоструки; **~ экземпля́р** дупликат

дубликáт, -а *м* дупликат (*документа*)

дубликáтн||ый, -ая, -ое дупликатски

дубли́ровани||е, -я *с* 1. паралелан рад, рад *м* у алтернацији; замењивање 2. синхронизовање, синхронизирање (*филма*)

дубли́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *несврш.* 1. радити паралелно, у алтернацији (*у позоришту*); замењивати (*у спорту*); **~ующий составá** резервни играчи, резерва 2. синхронизовати, синхронизирати (*филм*)

дубл||ь, -я *м* 1. *филм* поновно снимање; **отсня́ть три ~я** снимити три пута (*једну епизоду*) 2. *спорт.* резервна екипа, резерва *ж*, двострука победа

дубля́ж, -а *м* синхронизација *ж* (*филма*)

дубня́к, -á *м* дубрава *ж*, храстова шума

дубовáтост||ь, -и *ж разг.* 1. непокретност, тромост 2. тупост, тупоглавост

дубовá||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* 1. непокретан, тежак, тром 2. туп, тупоглав

дубóв||ый, -ая, -ое 1. дубов, храстов; од храстовине; **~ая рóща** храстов гај; **~ая мéбель** намештај од храстовине 2. *фиг. разг.* тврд, дрвенаст; **~ое я́блоко** тврда јабука 3. *фиг. разг.* незграпан, туп, неосетљив; **~ая головá** тупоглавац, тикван

дубрáв||а, -ы *ж* 1. дубрава, храстова шума 2. *свеч.* белогорична шума

дубрáвуш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *хип.* храстов гај, шумарак *м*, шумица

дубь||ё, -я́, *с зб.* 1. тољаге *мн. ж*, мочуге *мн. ж*, батине *мн. ж* 2. *фиг. нар.* букванi *мн. м*, тупани *мн. м*, тиквани *мн. м*

дуг||á, -и́ *ж, мн.* **дýги, дуг** 1. јарам *м* 2. лук *м*, свод *м*; полукруг *м* ◇ **вóльтова ~** *физ.* Волтин лук; **надбрóвные дýги** обрвни лукови; **согнýть в ~ý (в три ~и́)** подјармити, зауздати

дугов||óй, -áя, -óе *физ., тех.* лучни; **~áя лáмпа** лучна лампа; **~áя свáрка** електролучно заваривање

дугообрáз||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но лучни, у облику лука

дуд||á, -ы́ *ж нар.* свирала, фрула ◇ **и швец, и жнец, и в ~ý игрéц** тата-мата, мајстор за све

дуд||éть, *1. л. јд. се не употр.*, **-и́шь, -я́т** *несврш.* свирати (*у свиралу, рог*); звиждати, фићукати

дýд||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. свирала, фрула 2. *пом.* звиждаљка; **бóцманская ~** сигнална пиштаљка боцмана ◇ **плясáть под** *чью* **~ку** играти како други свира

дýдки *узв. разг. шаљ.* којешта, шипак

дýж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. мали лук, полукруг *м*; **~ шпáги** држак мача; **~ ведрá** дршка ведра 2. кобилица (*у птица*)

дукáт, -а *м* дукат, златник

дýл||о, -а *с војн.* 1. отвор *м*, грло; **~ огнестрéльного орýжия** грло ватреног оружја 2. цев *ж*; **~ ружья́** пушчана цев

дýльн||ый, -ая, -ое *војн.* од отвора, цеви; за отвор, цев; **~ чехóл** навлака за топовске цеви

дýл||я, -и *ж* 1. дуља (*врста ситних крушака*) 2. *нар.* шипак *м*, фига; **показáть ~ю** показати шипак

дýм||а, -ы *ж* 1. мисао, размишљање *с*; **погрузи́ться в ~ы** утонути у мисли 2. дума (*украјинска народна епска песма*) 3. *ист.* дума, скупштина (*у Русији пре револуције*); **боя́рская ~** бојарска (бољарска) скупштина; **городскáя ~** градска скупштина; **Государ́ственная ~** државна скупштина, парламент ◇ **~у дýмать** *нар.* размишљати; **власти́тель дум** духовни вођа

дýма||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *о ком, чём, над чем* мислити *о коме, чему, на кога, шта*, размишљати *о коме, чему, над чим*; **~ о бýдущем** мислити на будућност; **я старáюсь об э́том не ~** трудим се да не мислим на то; **о чём ты ~ешь?** о чему мислиш (размишљаш)?; **~ над задáчей** размишљати над задатком; **~ про себя́** мислити у себи 2. мислити, сматрати; **я ~ю, что он не прав** сматрам да он није у праву; **как вы ~ете?** какво је ваше мишљење? 3. *с инф.* имати намеру, на-

мераватн; спремати се; **мы ~ем остáться дóма** намеравамо да останемо код куће; **и не ~ю** немам ни намеру, није ми ни на крај памети 4. *о ком, чём* мислити *на кога, шта*, бринути се, водити рачуна *о коме, чему*; **~ тóлько о себé** мислити само на себе 5. *на кого разг.* сумњичити *кога* ◇ **я ~ю!** *разг.* па наравно!, него шта!; **и ~ нéчего** *разг.* а) шта ту има да се мисли б) да ниси ни помислио; **не ~ли, не гадáли** *разг.* нисмо ни слутили

дýма||ться, -ется, *безл. несврш. разг.* 1. *кому* чинити се; **мне ~ется, что так бýдет лýчше** чини ми се да ће тако бити боље 2. мислити, размишљати; **в дорóге хорошó ~ется** на путу је лепо размишљати

дýм||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* 1. мисао, размишљање *с* 2. дума (*украјинска народна епска песма*) 3. *разг.* јастуче *с*, јастучић *м*

дýмн||ый, -ая, -ое *ист.*: **~ боя́рин** члан бојарске скупштине; **~ дьяк** секретар скупштине

дýмск||ий, -ая, -ое *ист.* думски, скупштински

дуновéни||е, -я *с* дашак *м*, пиркање (*ветра*)

дýн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* 1. *само 3. л.* дунути, пирнути; **вéтер ~ул** ветар је дунуо 2. *на что* дунути *на (у) шта*; **~ на свéчку** дунути у свећу

дупели́н||ый, -ая, -ое *зоол.* који се односи на барску шљуку; **~ая стáя** јато барских шљука

дýпел||ь, -я *м, мн.* **-я́, -éй** *зоол.* барска шљука

дуплéт, -а *м* дублет (*у билијару*)

дупли́с||тый, -тая, -тое; -т, -та -то шупаљ, са шупљином; **~тое дéрево** шупље дрво

дупл||ó, -á *с, мн.* **дýпла, дýпел** 1. шупљина *ж*; **~ в стволé** шупљина у стаблу 2. шупљина *ж*, рупица *ж*; **~ в зýбе** рупица на зубу

дýр||а, -ы *ж разг.* будала *м, ж*, луда *м, ж*, глупача, гуска ◇ **у негó гýба не ~** зна шта ваља

дурáк, -á *м* 1. *разг.* будала *м, ж*, луда *м, ж*, глупак, лудак, блесавац; **крýглый, наби́тый ~** велика, права будала; **~ ~óм** будала над будалама 2. *ист.* дворска будала, луда 3. *карт.* дурак, магарац (*игра*); **подкиднóй ~** игра магарца (*са додавањем карата*); **игрáть в ~á (в ~и́)** играти »дурака« 4. *у функц. предик. с инф.*: **он не ~ вы́пить, поéсть, поспáть** воли да попије, да једе, да спава ◇ **~áм счáстье** будале имају среће; **оставить в ~áх** *кого* направити *кога* будалом; **остáться в ~áх** бити изигран; **без ~óв** збиља, без шале; **нашёл ~á!, ищи́ ~á!** *разг.* нисам будала!; **валя́ть ~á** а) измотавати се, правити се луд б) беспосличити, ленчарити; **сваля́ть ~á** *нар.* направити глупост

дуракова́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* блесаст, луцкаст, приглуп, будаласт; **~тая улы́бка** блесаст осмех

дуралé||й, -я *м разг.* будала *м, ж*, луда *м, ж*, блесавац

дурáцк||ий, -ая, -ое *разг.* будаласт, лудачки, глупав, блесав, шашав; **~ вид** будаласт изглед; **~ая привы́чка** глупа навика; **попáсть в ~ое положéние** наћи се у глупом положају

дурáчеств||о, -а *с разг.* будалаштина *ж*, лудорија *ж*, обест *ж*

дурачи́н||а, -ы *м разг.* будала *м, ж*, луда *м, ж*, блесавац

дурáч||ить, -у, -ишь, -ат *несврш. кого разг.* вући за нос, правити будалом *кога*, збијати шегу *с ким*

дурáч||иться, -усь, -ишься, -атся *несврш. разг.* лудирати се, измотавати се, терати шегу

дурач||óк, -кá *м дем. разг.* глупавко, шашавко, луда *м, ж*; **прики́дываться ~кóм** правити се будала ◇ **Ивáнушка-~** Ивица-будалица (*у бајкама*)

дурачь||ё, -я́ *с зб. нар.* будале *мн. ж*, глупани *мн. м*

дурáшливост||ь, -и *ж разг.* 1. блесавост, луцкастост 2. неозбиљност, измотавање *с*, враголастост

дурáшли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *разг.* 1. блесаст, луцкаст, будаласт, шашав 2. неозбиљан, враголаст

дýр||ень, -ня *м нар.* будала *м, ж*, бена *м, ж*, луда *м, ж*, блесавац

дурé||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* 1. тупети, бенавити 2. бити ошамућен, омамљен

дурёх||а, -и *ж нар.* глупача, гуска

дур||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш. разг.* 1. лудовати, комедијати, измотавати се 2. јогунити се; **лóшадь ~и́т** коњ се јогуни ◇ **~ гóлову** *кому* вући за нос, правити будалом *кога*

дурмáн, -а *м* 1. *бот.* буника *ж*, велебиље *с* 2. *фиг.* опијум, дрога *ж*; **религиóзный ~** верски опијум

дурмáн||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* 1. омамљивати, опијати 2. заносити

дурмáн||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш.* 1. омамљивати се, опијати се 2. *фиг.* омамљивати се, заносити се

дурмáнн||ый, -ая, -ое 1. *бот.* који се односи на буницу, велебиље 2. *фиг.* опојан, омамљујући

дурнé||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* ружнети, постајати ружан

дýрно *прил.* 1. лоше, рђаво; ружно, непријатно; **~ пáхнуть** непријатно мирисати 2. лоше, ружно, аморално; **~ поступи́ть** ружно поступити 3. *у функц. предик. кому* зло је; **емý ~** зло му је, није му добро; **емý стáло (сдéлалось) ~** њему је позлило

дурн||óй, -áя, -óе; дурён *и* **дýрен, -á, дýрно** 1. лош, зао, непријатан; **~ зáпах** непријатан мирис; **~ при́знак** лош знак 2. лош, ружан, груб, безобзиран, аморалан; **~ постýпок** ружан поступак; **~ харáктер** тешка нарав 3. *об. краћи обл.* ружан; **онá ~á собóй** она је ружна 4. *само дужи обл. нар.* будаласт, луцкаст, блесаст

дурнот||á, -ы́ *ж* мука, мучнина, зло *с*, несвестица

дурнýш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* ружна жена, ружна девојка, ругоба

дýрост||ь, -и *ж нар.* глупост, лудост, блесавост; **сдéлать** *что* **по ~и** учинити *шта* из глупости

дýроч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* лудица, будалица

дуршлáг, -а *м* цедиљка *ж*

дур||ь, -и *ж разг.* глупост, будалаштина ◇ **на негó нашлá ~** спопале га бубице; **вы́бить ~ из головы́** *кому разг.* истерати *коме* мушице из главе, опаметити *кога*

дуст, -а *м* прашак за уништавање инсеката

дýт||ый, -ая, -ое 1. шупаљ, дуван (*стакло итд.*); **~ браслéт** шупља наруквица; **~ая ши́на** пнеуматична гума 2. *фиг.* надуван, преувеличан; **~ые ци́фры** надуване цифре; **~ авторитéт** преувеличан ауторитет

дуть, дýю, дýешь, дýют *несврш.* 1. *само 3. л.* дувати, пирити; **дýет вéтер** ветар пири; **от окнá дýет** *безл.* од прозора дува 2. *на что* дувати *на (у) шта*; **~ на свéчку** дувати у свећу; **~ на чай** дувати у чај 3. *что струч.* дувати; **~ буты́лку** дувати боцу 4. *что нар.* локати; **~ чай** локати чај 5. *нар.* трчати, јурити ◇ **кудá (откýда) вéтер дýет** куда (одакле) ветар дува;

~ гу́бы љутити се, пућити се; **он так и ду́ет на балала́йке** *нар.* он лепо свира балалајку; **обжёгшись на молоке́ ду́ешь и на во́ду** *посл.* кога је змија ујела, тај се и гуштера боји

дуть||ё, -я́ *с струч.* 1. довод *м* ваздуха 2. дување (*стакла*)

ду́ться, ду́юсь, ду́ешься, ду́ются *несврш.* 1. *на кого, что разг.* дурити се, љутити се 2. *во что нар.* играти се *чега (страсно)*; ~ **в ка́рты** картати се до бесвести

дух, -а (-у) *м* 1. дух; **си́льный ~ом** јак (снажан) духом 2. дух, морал, расположење *с*; **боево́й ~** борбени дух; **подъём ~а** занос, одушевљење; **упа́док ~а** потиштеност, депресија; **пасть ~ом** *клонути духом*; **воспря́нуть ~ом** охрабрити се, осоколити се; **сохрани́ть прису́тствие ~а** сачувати присебност; **у меня́ не хвата́ет ~у сде́лать э́то** немам храбрости да то учиним 3. *фиг.* дух; ~ **зако́на** дух закона; ~ **вре́мени** дух времена; **воспи́тывать в ~е** *чего, каком* васпитавати у духу *чеги, каквом*; **в том же ~е** у том (истом) духу (смислу) 4. дух, авет *ж*, утвара *ж*; **до́брый ~** добар дух; **злой ~** злодух; **нечи́стый ~** нечастиви 5. *разг.* дах; **перевести́ ~** предахнути; **у него́ захвати́ло ~** *от чего* он је изгубио дах, стао му је дах *од чега* 6. *нар.* мирис; **тяжёлый ~** тежак мирис, задах, смрад ◊ **испусти́ть ~** *заст.* издахнути, испустити душу; **вы́шибить ~** *из кого нар.* премлатити *кога* на мртво име, убити бога *у коме*; **о нём ни слу́ху, ни ~у** од њега ни трага ни гласа; **он ни сном ни ~ом не винова́т** *разг.* потпуно је невин; **ни сном ни ~ом не знать** *разг.* ни издалека не знати; **что́бы ~у твоего́ здесь не́ было!** *нар.* да те овде више нема!, губи се бестрага!; **мча́ться во весь ~ (что есть ~у)** *разг.* јурити колико га ноге носе; **быть в ~е** *разг.* бити добро расположен; **быть не в ~е** *разг.* бити нерасположен

духа́н, -а *м* духан (*крчма на Кавказу*)

духа́нщик, -а *м* крчмар (*у духану*)

дух||и́, -о́в *мн.* парфем *м*, мирис *м*

духове́нств||о, -а *с зб.* свештенство; **бе́лое ~** световно свештенство; **чёрное ~** монаштво

духови́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *нар.* миришљав, мирисан

духо́в||ка, -ки, *ж, ген. мн.* **-ок** пећница, рерна; **испе́чь в ~ке** испећи у пећници; **поста́вить в ~ку** ставити у пећницу

духовни́к, -а́ *м чей, кого* лични исповедник

духо́вно *прил.* духовно, душевно; ~ **бога́тый** душевно богат

духо́вност||ь, -и *ж* духовност, духовна природа

духо́вн||ый, -ая, -ое 1. духован, душеван; **~ые интере́сы** духовни интереси; **~ая бли́зость** душевна сродност; **~ая жизнь** душевни живот 2. црквени, духовни; **~ая му́зыка** духовна музика; **~ое зва́ние** духовнички сталеж 3. **духо́вн||ая, -ой** *ж и* **~ое завеща́ние** *заст.* тестамен(а)т *м*, завештање *с*, аманет *м*

духов||о́й, -а́я, -о́е 1. *муз.* дувачки; ~ **инструме́нт** дувачки инструмент(а)т; ~ **орке́стр** дувачки оркестар 2. *тех.* ваздушни; ~ **пистоле́т** ваздушни пиштољ; **~о́е ружьё** ваздушна пушка

духот||а́, -ы́ *ж* загушљивост; запара, оморина; **в ко́мнате стра́шная ~** у соби је страшно загушљиво; **ле́тняя ~** летња оморина

душ, -а *м* туш; **горя́чий, холо́дный ~** топли, хладни туш; **приня́ть ~** истуширати се

душ||а́, -и́ *ж, ак.* **ду́шу,** *мн.* **ду́ши, душ, ду́шам** 1. душа; **я не зна́ю, что у него́ на ~е́** не знам шта му је на души 2. душа, човек *м*; **до́брая ~** добра душа, добар човек; **здесь ни ~и́** овде нема ни живе душе; **об э́том ни одна́ ~ не узна́ет** о томе нико неће знати 3. *ист.* кмет *м* 4. *фиг.* душа, централна личност; ~ **о́бщества** душа друштва ◊ **черни́льная ~** канцеларијски пацов; **бума́жная ~** бирократа; **у него́ ~ ушла́ в пя́тки** срце му је пало у пете; **у него́ ~ нараспа́шку** *разг.* он је отворен човек; ~ **не принима́ет** *разг.* доста ми је, не могу више (јести, пити); **у меня́ ~ ра́дуется** пуно ми је срце радости; **у меня́ ~ не на ме́сте** срце (душа) ми није на месту; **в чём то́лько ~ де́ржится** *једва жив, кост и кожа*; **чужа́я ~ — потёмки** туђа душа затворена књига; **отда́ть бо́гу ду́шу** предати богу душу, отићи богу на истину; **влезть в ду́шу** (*к*) *кому* увући се под кожу (у душу) *коме*; **вложи́ть ду́шу** *во что* унети жар (срце) *у шта*, свесрдно се заложити *за шта*; **вы́мотать всю ду́шу** *кому разг.* појести душу *коме*; **жить ~ в ду́шу** живети као једна душа; **изли́ть ду́шу** *кому, перед кем* отворити душу *коме, пред ким*; **отвести́ ду́шу** *разг.* олакшати душу; **криви́ть ~о́й** бити неискрен, грешити душу; **рабо́тать с ~о́й** радити с одушевљењем; **стоя́ть над ~о́й** *у кого разг.* гњавити *кога*; **не ча́ять ~и́** *в ком разг.* неизмерно волети, држати као мало воде на длану *кога*; **прийти́сь по ~е́** *кому* пријати, одговарати *коме*; **поговори́ть по ~а́м** разговарати отворено, од срца; **брать (хвата́ть) за́ ду́шу** *разг.* дирати у душу (у срце); **для ~и́** *разг.* за своје задовољство, за (своју) душу; **до глубины́ ~и́** до дна душе; **от всей ~и́** од свег срца; **всей ~о́й** из дна душе; **на ду́шу населе́ния** по глави становника

душев||а́я, -о́й *ж* тушионица

душевнобольн||о́й, -о́го *м* душевни болесник

душе́вност||ь, -и *ж* душевност, срдачност

душе́вн||ый, -ая, -ое 1. душевни; **~ое споко́йствие** душевни мир 2. душеван, добар; ~ **челове́к** душеван човек; **~ая бесе́да** отворен разговор; **~ое спаси́бо** искрено хвала

душев||о́й [1], **-а́я, -о́е** за тушеве, за туширање

душев||о́й [2], **-а́я, -о́е** *ист.* кметски; ~ **наде́л** кметска окућница

душегу́б, -а *м разг.* убица, злочинац

душегу́б||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. убица, злочинац (*жена*) 2. узак нестабилан чамац 3. душегупка (*гасна комора-аутомобил у фашистичким концентрационим логорима*)

душегу́бств||о, -а *с нар.* убиство, злодело

ду́шень||ка, -ки *м, ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* 1. душица, душа 2. душице, душо (*при ословљавању*)

душеприка́зчик, -а *м заст.* извршилац опоруке

душераздира́ющ||ий, -ая, -ее *разг.* очајнички, ужасан; ~ **крик** очајнички крик

ду́шеч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* 1. душица, душа 2. душице, душо (*при ословљавању*)

душещипа́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *разг. ирон.* срцепарајући (*песма итд.*)

души́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то мирисан, миришљав, ароматичан; ~ **цвето́к** мирисан цвет; **~тое вино́** ароматично вино

души́тел||ь, -я *м књиш.* угњетач, угушивач, гонитељ

души́ть [1], **душу́, ду́шишь, ду́шат** *несврш.* 1. *кого* давити, гушити 2. *что фиг.* угњетавати, гушити; ~ **свобо́ду** гушити слободу 3. *фиг.* гушити, морити, мучити; **его́ ду́шит ка́шель** кашаљ га гуши; **его́ ду́шит**

злоба он је пун једа, он се гуши од беса; ~ **в объятиях** *кого* гушити у загрљају *кога*

душить[2], **душу́, ду́шишь, ду́шат** *несврш.* парфемисати, мирисати

души́ться[1], **душу́сь, ду́шишься, ду́шатся** *несврш.* 1. давити се, гушити се 2. *нар.* гушити се (*у гужви итд.*)

души́ться[2], **душу́сь, ду́шишься, ду́шатся** *несврш.* парфемисати се, мирисати се

ду́ш||ка, -ки *м, ж, ген. мн.* **-ек** *разг. шаљ. и ирон.* 1. душица, душа 2. душице, душо (*при ословљавању*)

душни́к, -а́ *м* одушка *ж (на пећи)*

ду́шно *прил.* 1. загушљиво; спарно 2. *у функц. предик.* загушљиво је; спарно је; **в ко́мнате** ~ у соби је загушљиво; **мне** ~ гушим се

ду́ш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но загушљив; запаран, спаран; ~**ная ко́мната** загушљива соба; ~ **ве́чер** спарно вече

душ||о́к, -ка́ *м разг.* 1. задах, мирис (*непријатан*); **ры́ба с** ~**ко́м** риба са задахом 2. *фиг. презр.* призвук, нијанса *ж*; **поме́щик с либера́льным** ~**ко́м** спахија склон либерализму

дуэ́л||ь, -и *ж* 1. двобој *м*, дуел *м*; **вы́звать на** ~ изазвати на двобој; **дра́ться на** ~**и** тући се у двобоју 2. *фиг.* двобој *м*, дуел *м*; **слове́сная** ~ дуел речима

дуэ́льн||ый, -ая, -ое двобојски, дуелски

дуэля́нт, -а *м* учесник у двобоју, дуелу

дуэ́т, -а *м муз.* дует; ~ **из о́перы** дует из опере; **петь** ~**ом** певати у дуету

ды́б||а, -ы *ж ист.* справа за мучење истезањем; **подня́ть на** ~**у** ставити на муке

ды́б||иться, -ится, -ятся *несврш.* 1. кострешити се; дизати се 2. пропињати се (*о коњу*)

ды́бом *прил.*: **стать (встать)** ~ *накострешити се; подићи се;* **во́лосы ста́ли (вста́ли)** ~ *у кого коса се дигла коме (од ужаса)*

дыбы́: встать/встава́ть (подня́ться/поднима́ться) на ~ а) пропети се/пропињати се (*о коњу*) б) *разг.* опрети се/опирати се, успротивити се/противити се

ды́лд||а, -ы *м, ж нар. пеј.* дугоња, дугајлија

дым, -а (-у) *м, лок,* **о -е, в -у́** дим; **таба́чный** ~ дувански дим; ~ **ва́лит клуба́ми** дим куља ◇ ~ **коромы́слом** *разг.* паклена галама (гужва); **пья́ный в** ~ *нар.* мртав пијан; **разруга́ться в** ~ *нар.* посвађати се на пасја кола (коначно); **нет** ~**а без огня́** нема дима без ватре

дыми́н||а, -ы *ж*: **пья́ный в** ~**у** *нар.* мртав пијан; **разруга́ться в** ~**у** *нар.* посвађати се на пасја кола (коначно)

дым||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. *само 3. л.* димити; **печь** ~**и́т** пећ дими 2. *чем* димити; ~ **папиро́сой** димити цигаретом

дым||и́ться, -и́тся, -я́тся *несврш.* 1. димити се, пушити се; **головёшка** ~**и́тся** угарак се дими 2. *фиг.* пушити се (*о магли итд.*)

ды́мк||а, -и *ж* 1. сумаглица, лака магла; ~ **тума́на** сумаглица 2. *фиг.* копрена 3. *заст.* газ *м*, газа

ды́мно *прил.* задимљено, димно

ды́мн||ый, -ая, -ое 1. задимљен, диман; ~**ая головёшка** димни угарак; ~**ая ко́мната** задимљена соба 2. димљив, диман; ~ **по́рох** димни барут

дымов||о́й, -а́я, -о́е диман, од дима, за дим; ~**а́я заве́са** *војн.* димна завеса; ~**а́я труба́** димњак, оџак; ~ **вентиля́тор** димовук

дым||о́к, -ка́ *м* 1. *дем.* дим 2. облачић дима; ~ **от папиро́сы** дим од цигарете

дымохо́д, -а *м* чунак, сулундар

ды́мча||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то пепељастосив, боје дима; ~**тые очки́** тамне (метализиране) наочари ◇ ~ **топа́з** *мин.* мутни топаз

ды́нн||ый, -ая, -ое од диње; ~**ая ко́рка** кора од диње

ды́н||я, -и *ж* диња

дыр||а́, -ы́ *ж, мн.* **ды́ры, дыр, ды́рам** 1. рупа, отвор *м*; **ды́ры на локтя́х** рупе на лактовима; **носи́ть до дыр** носити док се не подере (*одећу*) 2. *фиг. разг.* пустош, забит; **жить в** ~**е́** живети у забити ◇ **заткну́ть ды́ры** *разг.* зачепити рупе (пукотине), забашурити недостатке

ды́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* рупица; ~ **на чулке́** рупа на чарапи

дыроко́л, -а *м* справа *ж* за бушење рупа у папиру

дыря́в||ить, -лю, -ишь, -ят *нар.* бушити; цепати

дыря́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во пробушен, бушан; поцепан; ~ **карма́н** пробушени џеп ◇ ~**вая голова́** шупља глава, слабо памћење; заборављив човек

ды́хал||о, -а *с зоол.* дисајни отвор (*на глави китова*)

дыха́ни||е, -я *с* 1. дисање, дах *м*; **преры́вистое** ~ испрекидано дисање; **перевести́** ~ предахнути; **затаи́ть** ~ задржати дах; **о́рганы** ~**я** *анат.* дисајни органи 2. *фиг.* дах *м*; ~ **весны́** дах пролећа ◇ **иску́сственное** ~ *мед.* вештачко дисање; **второ́е** ~ други дах; **до после́днего** ~**я** до последњег даха

дыха́тельн||ый, -ая, -ое *анат., мед.* дисајни, респираторни; ~**ые пути́** дисајни путеви, респираторни тракт; ~**ое го́рло** душник

дыхн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. разг.* удахнути

дыша́ть, дышу́, ды́шишь, ды́шат *несврш.* 1. дисати, *удисати;* **преры́висто** ~ *испрекидано дисати;* **тяжело́** ~ *тешко дисати;* ~ **но́сом, ртом** *дисати на нос, на уста;* ~ **лёгкими, жа́брами** *дисати на плућа, на шкрге;* ~ **све́жим во́здухом** удисати свеж ваздух; ~ **кислоро́дом** удисати кисеоник; **мне бо́льно** ~ боли ме кад дишем 2. *чем фиг.* мирисати *на шта*, одисати *чиме*; **ве́тер ды́шит вла́гой** ветар одише влагом; **печь ды́шит жа́ром** из пећи избија врућина; ~ **здоро́вьем** одисати здрављем 3. *кем, чем фиг.* живети *ради кога, чега*, предавати се свом душом *коме, чему* ◇ **едва́** ~, ~ **на ла́дан** мирисати на кољиво, бити на самрти

дыша́ться, ды́шится *безл. несврш. кому, чему* дише се; **мне легко́ ды́шится** лако дишем

ды́шл||о, -а *с* руда *ж*

дья́вол, -а *м* ђаво, враг ◇ **что за** ~! до ђавола!; **како́го** ~**а, за каки́м** ~**ом** ког ђавола

дьявол||ёнок, -ёнка *м, мн.* **-я́та, -я́т** *разг.* 1. *дем.* ђаволак, вражић 2. ђаволак, враголан

дья́вольски *прил.* 1. ђаволски, као ђаво 2. ђаволски, врашки, страшно; ~ **уста́ть** страшно се уморити

дья́вольск||ий, -ая, -ое 1. ђаволски, ђавољи, вражји; ~**ая улы́бка** ђаволски осмех 2. ђаволски, врашки, паклени, страшан; ~**ая рабо́та** врашки тежак посао; ~**ая жара́** паклена врућина; ~**ая ско́рость** страшна брзина; ~**ое терпе́ние** врашко стрпљење

дья́вольщин||а, -ы *ж разг.* ђавоља посла; **что за** ~! види врага!, проклетство!

дьяк, -а́ *м ист.* дијак, писар, секретар; **ду́мный** ~ секретар скупштине; **прика́зный** ~ канцеларијски писар

дья́кон, -а *м* ђакон

дья́кониц||**а, -ы** *ж разг.* ђаконовица, ђаконова жена
дья́конск||**ий, -ая, -ое** ђаконски
дьячи́х||**а, -и** *ж* црквењаковица, црквењакова жена
дьяч||**о́к, -ка́** *м* црквењак
дю́ж||**ий, -ая, -ее; дюж, -а, -е** *нар.* кршан, снажан; крупан; **~ па́рень** људина, гора од човека ◇ **взя́лся за гуж, не говори́, что не дюж** *посл.* ко се у кола хвата, мора поиграти
дю́жин||**а, -ы** *ж* туце *с*; **~ пу́говиц** туце дугмади ◇ **чёртова ~** *шаљ.* баксузан број (*тринаест*)
дю́жинн||**ый, -ая, -ое** просечан, осредњи; **~ые спосо́бности** просечне способности
дюйм, -а *м* цол, палац (*мера за дужину равна 0,0254 м*)
дюймо́в||**ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** цоларица (*даска дебљине цола*)
дюймо́в||**ый, -ая, -ое** од цола, од палца
дю́ны, дюн *мн.* (*јд.* **дю́н**||**а, -ы** *ж*) дине
дюра́лев||**ый, -ая, -ое, дюралюми́ниев**||**ый, -ая, -ое** од дуралуминиј(ум)а
дюра́л||**ь, -я** *м*, **дюралюми́ни**||**й, -я** *м* дуралуминиј(ум)
дя́гил||**ь, -я** *м бот.* анђеоски корен
дя́день||**ка, -ки** *м, ген. мн.* **-ек** 1. *дем.-хип.* ујак, стриц, теча 2. *разг.* чико (*при ословљавању*)
дя́дь||**ка, -ки** *м, ген. мн.* **-ек** 1. ујак, стриц, теча 2. *ист.* васпитач, слуга (*племићке деце*)
дя́дюш||**ка, -ки** *м, ген. мн.* **-ек** *дем.-хип.* стриц, ујак
дя́д||**я, -и** *м, ген. мн.* **-ей** 1. стриц, ујак, теча 2. *разг.* чико (*при ословљавању*) ◇ **рабо́тать на ~ю (для ~и)** *разг.* радити за друге; радити ко зна за кога
дя́т||**ел, -ла** *м зоол.* детлић, жуна *ж*

Е

ева́нгели||**е, -я** *с* јеванђеље
евангели́ст, -а *м* 1. јеванђелист(а) (*писац јеванђеља*) 2. евангелист(а), евангелик
евангели́ческ||**ий, -ая, -ое** евангелистички
ева́нгельск||**ий, -ая, -ое** јеванђелски; **~ая при́тча** јеванђелска прича
е́внух, -а *м* евнух
евре́||**и, -ев** *мн.* (*јд.* **евре́**|**й, -я** *м* Јевреј(ин), Жидов; **евре́**|**йка, -йки** *ж, ген. мн.* **-ек** Јеврејка, Жидовка) Јевреји, Жидови
евре́йск||**ий, -ая, -ое** јеврејски, жидовски
Еврови́дени||**е, -я** *с* евровизија
европеиза́ци||**я, -и** *ж* европеизација
европеизи́р||**овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный** *сврш. и несврш.* европеизовати, европеизирати
европеизи́р||**оваться, -уюсь, -уешься, -уются** *сврш. и несврш.* европеизовати се, европеизирати се
европе́йск||**ий, -ая, -ое** европски
европе́йц||**ы, -ев** *мн.* (*јд.* **европе́**|**ец, -йца** *м* Европљанин, Европејац; **европе́**|**йка, -йки** *ж, ген. мн.* **-ек** *заст.* Европљанка, Европејка) Европљани, Европејци
е́герск||**ий, -ая, -ое** 1. ловачки 2. *војн.* јегерски
е́гер||**ь, -я** *м, мн.* **-я́, -е́й** 1. ловац (*професионалан*) 2. *војн.* јегер
еги́петск||**ий, -ая, -ое** египатски ◇ **тьма ~ая** *заст.* потпуна тама, мркла ноћ; **казнь ~ая** *заст.* казна божја; мука над мукама
египтя́||**не, -н** *мн.* (*јд.* **египтя́нин, -а** *м* Египћанин; **египтя́н**|**ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Египћанка) Египћани
его́ [1] *в.* **он, оно́**
его́ [2] *присвојна зам.* његов; **э́то ~ кни́га** то је његова књига
егоз||**а́, -ы́** *м, ж разг.* немирко *м*, несташко *м*
его||**зи́ть, -жу́, -зи́шь, -зя́т** *несврш. разг.* 1. бити немиран, вртети се 2. *перед кем фиг.* улизивати се, удварати се *коме*
егозли́||**вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во** *разг.* немиран, несташан
еда́, еды́ *ж* 1. једење *с*; **пе́ред едо́й** пред јелом; **во вре́мя еды́** за време јела; **по́сле еды́** после јела 2. јело *с*, храна; **вку́сная ~** укусна храна; **гото́вить еду́** припремати храну
едва́ 1. *прил.* једва, с муком, тешко; **он ~ дошёл** једва је дошао 2. *прил.* тек, тек мало, само што; **~ живо́й** само што је жив 3. *везн.* тек што, само што, чим; **~ вошёл, на́чал говори́ть** само што је ушао, поче да говори ◇ **~ ли** тешко да, мало је вероватно; **~ ли не** скоро, готово, умало да није
едине́ни||**е, -я** *с свеч.* јединство, монолитност *ж*
едини́ц||**а, -ы** *ж* 1. јединица (*бројка*) 2. јединица (*оцена*); **получи́ть ~у** добити јединицу 3. јединица; **боева́я ~** борбена јединица; **хозя́йственная ~** економска јединица 4. јединица; **~ измере́ния** јединица мере; **де́нежная ~** новчана јединица; **~ длины́** јединица за дужину 5. појединац *м*, јединац *м*
едини́ч||**ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но** 1. једини; посебан, поједини; редак; **~ слу́чай** редак случај 2. појединачан; **~ факт** појединачна чињеница
единобо́жи||**е, -я** *с* монотеизам *м*, једнобоштво
единобо́рств||**о, -а** *с* двобој *м*, мегдан *м*; **вы́йти на ~** изаћи на двобој
единобо́рств||**овать, -ую, -уешь, -уют** *несврш.* учествовати у двобоју
единобра́чи||**е, -я** *с* моногамија *ж*, једноженство
единобра́чн||**ый, -ая, -ое** моногамски
единове́р||**ец, -ца** *м* припадник исте вере, истоверац, једноверац
единовла́сти||**е, -я** *с* једновлашће, аутократија *ж*
единовла́ст||**ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но** аутократски
единовре́менно *прил.* једнократно
единовре́менн||**ый, -ая, -ое** једнократан; **~ое посо́бие** једнократна новчана помоћ
единогла́си||**е, -я** *с* једногласност *ж*, једнодушност *ж*
единогла́сно *прил.* једногласно; **приня́ть резолю́цию ~** усвојити једногласно резолуцију
единогла́с||**ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но** једногласан, једнодушан; **~ное мне́ние** једнодушно мишљење
единоду́ши||**е, -я** *с* једнодушност *ж*, слога *ж*
единоду́шно *прил.* једнодушно, сложно
единоду́ш||**ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но** једнодушан, сложан; **~ное стремле́ние** једнодушна тежња
еди́ножды *прил. заст.* једном, једанпут; **~ в жи́зни** једном у животу
единокро́в||**ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но** *заст.*: **~ брат** брат по оцу, полубрат; **~ная сестра́** сестра по оцу, полусестра
единоли́чник, -а *м* индивидуални пољопривредник, приватник

единоли́чн||ый, -ая, -ое индивидуалан, лични; **~ое хозя́йство** приватно газдинство; **~ая власть** власт једног лица

единомы́сли||е, -я *с* подударност *ж* мисли, истомишљеност *ж*

единомы́шленник, -а *м* истомишљеник, једномишљеник, присталица

единонача́ли||е, -я *с* руководство од стране једног човека, недељива правна власт; **при́нцип ~я** принцип недељивости власти

единообра́зи||е, -я *с* једнообразност *ж*, једноликост *ж*, једнакост *ж*, једнотипност *ж*

единообра́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но једнообразан, једнолик, једнак; једнотипан

единоро́г, -а *м* 1. *зоол.* једнорог, нарвал (*риба*) 2. *мит.* једнороги коњ

единоро́дн||ый, -ая, -ое *заст.* једини, јединородни, јединорођени; **~ сын** јединац син; **~ая дочь** јединица кћер

единоутро́бн||ый, -ая, -ое *заст.* једноутробни; **~ брат** брат по мајци; **~ая сестра́** сестра по мајци

еди́нственно *прил.* једино, само, искључиво; **~ возмо́жный спо́соб** једино могући начин; **~ потому́, что...** само зато што...

еди́нственн||ый, -ая, -ое 1. једини; **~ сын** син јединац; **оди́н ~** један једини 2. јединствен, изузетан, изванредан ◇ **~ое число́** *грам.* једнина

еди́нств||о, -а *с* 1. јединство, недељивост *ж*; **~ па́ртии** јединство партије 2. јединство, подударност *ж*; узајамна повезаност; **~ тео́рии и пра́ктики** јединство теорије и праксе; **~ интере́сов** подударност интереса

еди́||ный, -ная, -ное; -н, -на, -но 1. један, једини; **нет ни ~ного пя́тнышка** нема ни једне једине мрље 2. уједињен, заједнички, општи; **~ фронт** заједнички фронт; **~ное це́лое** једна целина; **все до ~ного** сви до једнога ◇ **не хле́бом ~ным жив челове́к** *посл.* не живи човек само од хлеба

е́дк||ий, -ая, -ое; е́док, -а́, -о 1. једак, који нагриза 2. једак, оштар, љут; **~ за́пах** оштар мирис; **~ дым** једак дим 3. једак, заједљив, злобан; **~ое замеча́ние** заједљива примедба; **~ая ирóния** злобна иронија

е́дко *прил.* 1. јетко, оштро 2. јетко, заједљиво

е́дкост||ь, -и *ж* 1. јеткост, оштрина 2. јеткост, заједљивост

едо́к, -а́ *м* 1. глава *ж*, уста *ж* (*члан породице*); **семья́ из десяти́ ~о́в** породица од десет устију 2. *разг.* јелац, јешан човек

еду́н, -а́ *м*: **~ напа́л** *на кого разг. шаљ.* отворио се апетит *коме*

её[1] *в.* **она́**

её[2] *присвојна зам.* њен, њезин; **её кни́га** њена књига

ёж, ежа́ *м* 1. јеж; **морско́й ёж** морски јеж 2. *војн.* јеж; **противота́нковый ёж** противтенковски јеж

ежеви́к||а, -и *ж бот.* купина

ежеви́чник, -а *м* купињак

ежеви́чн||ый, -ая, -ое купинов, од купине; **~ое варе́нье** слатко од купина

ежего́дник, -а *м* годишњак, алманах

ежего́дно *прил.* годишње, сваке године

ежего́дн||ый, -ая, -ое годишњи, свакогодишњи; **~ая я́рмарка** годишњи сајам

ежедне́вно *прил.* свакодневно, сваког дана

ежедне́вн||ый, -ая, -ое 1. свакодневан, свакидашњи; **~ая газе́та** дневни лист, дневник 2. обичан, свакодневан; **~ые забо́ты** свакодневне бриге

е́жели *везн. заст.* ако, кад, да

ежеме́сячник, -а *м* месечник, месечни часопис

ежеме́сячно *прил.* месечно, сваког месеца

ежеме́сячн||ый, -ая, -ое месечни; **~ журна́л** месечни часопис

ежеминýтно *прил.* сваког минута; сваког часа, често

ежеминýтн||ый, -ая, -ое који бива сваког минута; чест; непрекидан

еженеде́льник, -а *м* недељни лист, тједник

еженеде́льно *прил.* недељно, седмично

еженеде́льн||ый, -ая, -ое недељни, седмични; **~ журна́л** недељник

ежесекýндно *прил.* сваке секунде; сваког часа, често

ежесекýндн||ый, -ая, -ое који бива сваке секунде; чест; непрекидан

ёжик, -а *м* 1. *дем.* јежић, јежак 2. јеж-фризура; **стри́чься ~ом** имати четкасту фризуру

ёж||иться, -усь, -ишься, -атся *несврш.* јежити се, кострешити се (*од зиме*)

ежи́х||а, -и *ж* женка јежа

ежо́в||ый, -ая, -ое јежев, јежевски ◇ **держа́ть** *кого* **в ~ых рукави́цах** држати *кога* веома строго

еж||о́нок, -о́нка *м, мн.* **-а́та, -а́т** јежић, младунче *с* јежа

езд||а́, -ы́ *ж* вожња, путовање *с*; **верхова́я ~** јахање; **в двух часа́х ~ы́** удаљено два сата вожње

е́здить, е́зжу, е́здишь, е́здят *несврш.* 1. ићи (*превозним средством*), путовати, возити се; **~ на велосипе́де** возити бицикл; **~ на по́езде** путовати возом; **ча́сто ~ за́ город** често ићи у излете (*ван града*); **~ за грани́цу** путовати у иностранство; **~ верхо́м** јахати 2. *к кому* путовати *код кога,* посећивати *кога*; **~ в го́сти** ићи у госте 3. *само 3. л. разг.* мицати се, клизити

е́зд||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *нар.* тура, вожња; **привезти́ дрова́ в две ~ки** довезти дрва у две туре

ездов||о́й, -а́я, -о́е 1. који служи за вучу, вожњу; **~ы́е соба́ки** пси за вучу 2. **ездов|о́й, -о́го** *м војн.* возач коњске артиљеријске запреге

ездо́к, -а́ *м* 1. јахач, коњаник 2. возач ◇ **сюда́ я бо́льше не ~** овде више нећу да идем

езжа́||ть, *само прошл.* **-л, -ла, -ло** *несврш.* 1. *разг.* возити се, путовати (*често, више пута*) 2. *к кому* посећивати *кога* (*често, више пута*)

е́зжен||ый, -ая, -ое угажен, утабан; утрт; **~ая доро́га** утрт пут

ей(е́ю) *в.* **она́**

ей-бо́гу *узв. разг.* богами, стварно, заиста

ей-е́й, ей-же-е́й *узв. нар.* стварно, заиста, богами

ёка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.:* **се́рдце ~ет** срце се стеже

ёкн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.:* **се́рдце ~уло** срце се стегло

е́ле *прил.* једва, с муком, само што; **он ~ дошёл** једва је дошао; **~ живо́й** само што је жив ◇ **у него́ ~-~ душа́ в те́ле** душа му је у носу

еле́||й, -я *м црки.* јелеј, посвећено уље

еле́йн||ый, -ая, -ое 1. који се односи на јелеј 2. *фиг.* сладуњав, улагивачки

ели́ко *прил.:* **ели́ко возмо́жно** *заст. шаљ.* колико је могуће

ёл||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** смрча, смрека; јела **2.** јелка; **новогóдняя ~** новогодишња јелка

елóв||ый, -ая, -ое јелов, од јеле; **~ая ши́шка** јелова шишарка ◊ **головá ~ая** *нар.* тикван, букван

елó||зить, -жу, -зишь, -зят *несврш. нар.* пузити, гмизати

ёлоч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** *дем.* јелкица **2. ёлочкой** *прил.* укосо, као јелове гране; **паркéт улóжен ~кой** паркет је сложен укосо **3.** *пољопр.* косо поређани боксови за мужу крава

ёлочн||ый, -ая, -ое за јелку; **~ые украшéния** украси за јелку

ель, éли *ж* смрча, смрека; јела

éльник, -а *м* **1.** јелова шума, јелик **2.** јелово грање

ёмк||ий, -ая, -ое; ёмок, -а, -о обиман, са великом запремином; **~ сосу́д** посуда велике запремине

ёмкост||ь, -и *ж* запремина, капацитет *м*; **мéры ~и** мере за запремину; **~ лёгких** капацитет плућа

ему́ *в.* **он, онó**

енóт, -а *м* **1.** *зоол.* ракун **2.** крзно *с* ракуна

енóтов||ый, -ая, -ое 1. од ракуна **2.** од ракуновог крзна

епанч||á, -и́ *ж заст.* дуг и широк огртач

епархиáльн||ый, -ая, -ое епархијски, бискупски

епáрхи||я, -и *ж цркв.* епархија, бискупија

епи́скоп, -а *м цркв.* епископ, бискуп

епи́скопск||ий, -ая, -ое епископски, бискупски

епитим||ья́, -ьи́ *ж, ген. мн.* **-и́й** *цркв.* епитимија

ералáш, -а *м* **1.** *разг.* неред, збрка *ж*; **устрóить ~** направити збрку **2.** *карт.* јералаш

ерепéн||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш. нар.* опирати се, јогунити се, инатити се

éрес||ь, -и *ж* **1.** *цркв.* јерес, хереза, кривоверство *с* **2.** *разг.* глупост, бесмислица, којештарија; **нести́ ~** лупетати свашта, говорити којешта

ерети́к, -á *м* јеретик, херетик

ерети́ческ||ий, -ая, -ое јеретички, херетички

ёрза||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* врпољити се, мешкољити се, вртети се на месту

ермóл||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** округла капица, ћелепуш *м*

ерóш||ить, -у, -ишь, -ат *несврш. что разг.* мрсити, разбарушивати, рашчупавати (*косу*)

ерóш||иться, -ится, -атся *несврш. разг.* кострешити се; стрчати (*о коси*)

ерунд||á, -ы́ *ж разг.* **1.** бесмислица, глупост, којештарија; **говори́ть ~у́** причати којешта **2.** маленкост, ситница; **э́то для меня́ ~** то је за мене ситница

ерунд||и́ть, *1. л. јд. се не употр.*, **-и́шь, -я́т** *несврш. нар.* причати глупости, лупетати, трабуњати, чинити глупости

ерундóвск||ий, -ая, -ое, ерундóв||ый, -ая, -ое *нар.* **1.** бесмислен, глуп **2.** безначајан, неважан, незнатан

ёрш, ершá *м* **1.** *зоол.* гргеч (*риба*) **2.** четка *ж* (*за прање флаша итд.*) **3.** *разг.* коктел вотке са пивом или вином

ерши́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* **1.** накострешен, који штрчи (*коса итд.*) **2.** *фиг.* непопустљив; пркосан

ерш||и́ться, -у́сь, -и́шься, -áтся *несврш. нар.* жестити се, срдити се

ершóв||ый, -ая, -ое гргечев, од гргеча

есау́л, -а *м ист.* есаул, козачки капетан

есау́льск||ий, -ая, -ое *ист.* који се односи на есаула

éсли *везн.* **1.** ако; **~ он придёт, скажи́те ему́, что...** ако дође, реците му, да...; **хоти́те чáю? — Да, ~ мóжно** хоћете ли чај? — Да, молим вас **2.** кад, када, да; **~ бы** кад(а) би; **~ бы он был здесь** да је он овде; **~ дáже, ~ бы и, ~ бы дáже** ако би и, и кад; **~ дáже он недовóлен, то...** и кад је незадовољан, ипак... ◊ **что, ~ бы...** како би било да...; **~ уж на то пошлó** *разг.* кад је већ тако; кад је већ тако кренуло; **~ бы да кабы́...** *шаљ.* кад би овако, кад би онако...

естéственник, -а *м* природњак; **студéнт-~** студент природних наука

естéственно 1. *прил.* природно **2.** *уметн. р.* наравно, свакако; разуме се

естéственност||ь, -и *ж* природност, неусиљеност, једноставност

естéстве||нный, -нная, -нное; -н *и* **-нен, -нна, -нно 1.** *само дужи обл.* природан; **~нные богáтства** природна богатства **2.** природан, нараван; нормалан, уобичајен; **~ ход собы́тий** природан ток догађаја **3.** неусиљен, једноставан; **~нная пóза** неусиљена поза

естеств||ó, -á *с* **1.** *књиш.* суштина *ж*, бит *ж* **2.** *заст.* природа *ж*

естествознáни||е, -я *с* природне науке

естествоиспытáтел||ь, -я *м* природњак

есть[1], **ем, ешь, ест, еди́м, еди́те, едя́т;** *прошл.* **ел, éла, éло** *несврш.* **1.** јести; **жáдно ~** халапљиво јести; **мне хóчется ~** гладан сам **2.** *само 3. л.* нагризати, разједати; **ржáвчина ест желéзо** рђа нагриза гвожђе; **дым ест глазá** дим штипа очи **3.** *кого, что фиг. нар.* кудити, кињити ◊ **~ глазáми** гутати очима; **поедóм ~** *кого нар.* кињити *кога*, загорчавати живот *коме*; **с чем э́то едя́т?** шта је сад то?; **сапоги́ ~ прóсят** *шаљ.* чизме су се сасвим подерале

есть[2] *3. л. гл.* **быть 1.** је, јест; **э́то и ~ любóвь!** то је љубав!; **фонéтика ~ нау́ка о звуковóм стрóе языкá** фонетика је наука о гласовној структури језика **2.** имати; има; **у меня́ ~ брат** имам брата; **~ ли у вас э́та кни́га?** имате ли (да ли имате) ту књигу?; **у негó ~ дéньги** он има пара; **~ надéжда, что...** има наде да...; **всему́ ~ предéл** све има крај ◊ **так и ~** заиста је тако; управо (баш) тако; **какóй ни на ~** *разг.* какав-такав, било какав

есть[3] *узв. војн.* да, разумем; **бу́дете комáндовать полкóм! — Есть комáндовать полкóм!** командоваћете пуком! — Разумем!

ефрéйтор, -а *м војн.* десетар

ефрéйторск||ий, -ая, -ое десетарски

éха||ть, éду, éдешь, éдут; *прошл.* **-л, -ла, -ло** *несврш.* **1.** ићи (*превозним средством*), путовати, возити се; **~ на такси́** ићи (возити се) таксијем; **мы бу́дем ~ два часá** ићи ћемо (путоваћемо) два сата **2.** путовати, одлазити, кретати; **зáвтра я éду в Москву́** сутра одлазим у Москву; **~ в командирóвку** одлазити на службени пут **3.** *само 3. л. разг.* померати се, клизити у страну ◊ **дáльше ~ нéкуда** *нар.* горе не може бити

ехи́д||а, -ы *м, ж нар.* зла, опака особа, змија *ж*, гуја *ж*

ехи́дн||а, -ы 1. *ж зоол.* ехидна, мравињи јеж **2.** *м, ж фиг.* зла, опака особа, змија *ж*, гуја *ж*

ехи́днича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* бити заједљив, злобно се подсмевати

ехи́дно *прил.* злобно, пакосно, заједљиво

ехи́дност||ь, -и *ж* заједљивост, подмуклост

ехи́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но пакостан, заједљив, злобан, злурад; **~ная улы́бка** пакостан осмех

ехи́дств||о, -а *с* пакост *ж*, злурадост *ж*, заједљивост *ж*

ехи́дц||а, -ы *ж*: **с ~ей** *разг.* пакосно, злобно, злурадо

ещё *прил.* 1. још; **прочита́й ~ раз** прочитај још једанпут; **~ немно́го** још мало; **я ~ успе́ю** имам још времена; **~ мину́та — и...** још тренутак (још мало) — и... 2. још, већ; **он уе́хал ~ неде́лю наза́д** отишао је већ пре недељу дана; **~ ребёнком** већ као дете ◊ **~ и ~** све више и више; **то́лько э́того ~ не хвата́ло** само је још то фалило; **~ как** још како, и те како; **~ како́й** још какав, и те какав; **вот ~!** којешта!; **всё ~** још увек; **э́то ~ ничего́** то још и није ништа

Ж

жа́б||а [1], **-ы** *ж* крастава жаба, губавица

жа́б||а [2], **-ы** *ж мед. заст.* ангина ◊ **грудна́я ~** ангина пекторис

жа́берн||ый, -ая, -ое шкржни, са шкргама, који има шкрге; **~ая кры́шка** шкржни поклопац

жа́б||ий, -ья, -ье жабљи, који се односи на краставу жабу

жа́бник, -а *м бот.* жабљак, новчићи *мн. м*, златица *ж*

жабо́ *непром. с* жабо *м*

жа́бры, жабр *мн.* (*јд.* **жа́бр|а, -ы** *ж*) шкрге ◊ **взять за ~** *кого разг.* ставити *коме* нож под грло

жаве́л||ь, -я́ *м хем.* хлорни раствор

жа́ворон||ок, -ка *м* шева *ж*; **полево́й ~** пољска шева

жа́дин||а, -ы *м, ж разг.* грамзивац *м*, халапљивац *м*, шкртац *м*, шкртица *ж*

жа́днича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* бити грамзив, шкртарити, тврдичити, цицијашити

жа́дно *прил.* 1. халапљиво, пожудно; **~ есть** халапљиво јести; **~ пить** пожудно пити 2. *фиг.* страсно, с нестрпљењем; **~ слу́шать** веома пажљиво слушати

жа́дност||ь, -и *ж* 1. *к чему, на что, до чего* халапљивост, облапорност, лакомост *на шта*; грамзивост, похлепа *за чим*; **есть с ~ью** халапљиво јести; **~ к деньга́м** похлепа за новцем 2. *фиг.* страст, жудња, пожуда; **с ~ью смотре́ть** *на что* посматрати *шта* са жудњом 3. тврдичлук *м*; цицијаштво *с*; користољубље *с*; **прояви́ть ~** испољити тврдичлук

жа́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на́ -но 1. *на что, до чего, к чему* халапљив, облапоран, лаком *на шта*; похлепан *за чим, на шта*, грамзив *за чим*; **~ до еды́, на еду́** халапљив на храну; **~ к деньга́м** похлепан на новац 2. *фиг.* пожудан, страствен; **~ взгляд** пожудан поглед; **~ интере́с** страствено интересовање 3. шкрт, користољубив (*човек*)

жадю́г||а, -и *м, ж нар. в.* **жа́дина**

жа́жд||а, -ы *ж* 1. жеђ; **утоли́ть ~у** угасити жеђ; **возбужда́ть ~у** изазивати жеђ; **испы́тывать ~у** бити жедан, осећати жеђ 2. *чего и с инф.* жудња, страсна жеља *за чим*; **~ мще́ния** жеља за осветом; **~ зна́ний** жеђ за знањем

жа́жд||ать, -у, -ешь, -ут *несврш.* 1. *заст.* бити жедан, осећати жеђ, жеднети 2. *чего и с инф.* жудети *за чим*, страсно желети *шта, чега*; **~ сла́вы** жудети за славом; **~ успе́ха** страсно желети успех

жаке́т, -а *м* жакет

жаке́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* жакет *м*

жале́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** пастирска фрула, свирала

жале́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* жалити, сажаљевати *кога, шта*, имати сажаљења *према коме*; **~ сиро́т** жалити сирочиће 2. *о ком, чём и с везн.* **что** жалити, туговати *за ким, чим*; **~ о проше́дшей мо́лодости** жалити за прохујалом младошћу; **я жале́ю, что...** жао ми је што... 3. *кого, что, чего* жалити, чувати, штедети; **труди́ться, не ~я сил** радити не штедећи снаге

жа́л||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* 1. жацати, боцкати, пецати (*о пчели итд.*) 2. уједати (*о змији*) 3. жарити (*о коприви*), бости (*о ружи, багрему*)

жа́л||кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко 1. жалостан, јадан, бедан, несрећан; **~ вид** бедан изглед 2. *заст.* жалостан, тужан, плачеван, дирљив; **~кая улы́бка** тужан осмех; **~кое зре́лище** жалостан призор; **~кие слова́** дирљиве речи 3. јадан, кукаван, мизеран, ништаван; **~ трус** права кукавица; **игра́ть ~кую роль** играти кукавну улогу; **~кие результа́ты** ништавни резултати

жа́лко *прил.* 1. јадно, бедно; жалосно; **~ вы́глядеть** изгледати бедно 2. *у функц. предик.* жао (је), штета (је); **мне его́ ~** жао ми га је; **ему́ ~ де́нег** жао му је новца; **ей бы́ло ~ броса́ть заво́д** било јој је жао да напусти фабрику; **~, что мы не встре́тились** штета што се нисмо срели

жа́л||о, -а *с* 1. жалац *м*, жаока *ж* (*у пчеле итд.*) 2. језик *м* (*у змије*) 3. оштрица *ж*, сечиво

жа́лоб||а, -ы *ж* 1. јадиковање *с*, вајкање *с*, јадање *с*, жалба; **го́рькая ~** горко јадање; **~ы на одино́чество** јадиковање због усамљености; **надоеда́ть** *кому* **~ами** досађивати *коме* жалбама 2. жалба, тужба; **пода́ть ~у** поднети тужбу; **кассацио́нная ~** призив; **кни́га жа́лоб и предложе́ний** књига жалби и предлога

жа́лобно *прил.* тужно, сетно, жалосно

жа́лоб||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. тужан, сетан, жалостан; **~ным то́ном** жалосним тоном 2. жалбени, тужбени; **~ная кни́га** књига жалби

жа́лобщик, -а *м* жалилац, тужилац

жа́алованн||ый, -ая, -ое *заст.* дарован, поклоњен, подарен; **~ая дере́вня** даровано село ◊ **~ая гра́мота** повеља дародавца

жа́аловань||е, -я *с* 1. плата *ж*; **назна́чить ~** одредити плату 2. *заст.* награда *ж*, дар *м*

жа́л||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. *кого чем, кому что заст.* поклањати, даривати *коме шта*; награђивати *кога чим*; **~ поме́стьем** даривати имање 2. *кого об. са нег. разг.* поштовати, ценити *кога*, указивати пажњу *коме*; **его́ там не о́чень-то ~уют** њега тамо баш много не воле 3. *к кому заст.* посећивати *кога* ◊ **прошу́ люби́ть и ~овать** *шаљ.* молим вас будите пажљиви према њему (њој) (*говори се при представљању*)

жа́л||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *несврш.* 1. *на кого что* жалити се, тужити се, јадиковати; **~ на плоху́ю пого́ду** жалити се на лоше време; **на что вы ~уетесь?** шта вас боли? 2. жалити се, подносити жалбу, тужбу; **я бу́ду ~** ја ћу се жалити; **он мно́го раз ~овался в суд** много пута је подносио тужбу суду 3. *разг. на кого* тужакати *кога*

жало́носн||ый, -ая, -ое *зоол.* са жалцем, са жаоком

жа́лостли‖вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *разг.* сажаљив, болећив, жалостиван, саосећајан; **~ взгляд** саосећајан поглед; **она́ о́чень ~ва** веома је сажаљива

жа́лост‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* **1.** тужан, жалостан; јадан, кукаван; **~ го́лос** тужан глас **2.** сажаљив, саосећајан; **~ взгляд** сажаљив поглед

жа́лост‖ь, -и *ж* **1.** *к кому, чему* саосећање *с*, самилост, сажаљење *с према коме, чему*; **из ~и** из сажаљења **2.** жалост, туга ◇ **кака́я ~!** каква штета!

жаль 1. *безл. у функц. предик. кому, чему кого, что, чего и с инф.* жао је *кога, чега;* **мне ~ его́** жао ми га је **2.** *безл. у функц. предик., с инф. и везн.* **что, е́сли** штета (је); **мне о́чень ~** веома ми је жао; **~ тра́тить вре́мя** штета је губити време; **~, что он не придёт** штета што неће доћи **3.** *као умети. р.* нажалост; **~, нет вре́мени зайти́** нажалост, немам времена да сватим ◇ **как ~!** каква штета!

жалюзи́ *непром. с* жалузине *мн. ж*, ролетне *мн. ж*

жанда́рм, -а *м* жандар, жандарм

жандарме́ри‖я, -и *ж* жандармерија

жанда́рмск‖ий, -ая, -ое жандармски, жандармеријски

жанр, -а *м* **1.** *књиж., ум.* жанр, врста *ж*, род; **лири́ческий ~** лирски жанр **2.** *ум.* жанр-слика *ж* **3.** стил, манир; **в но́вом ~е** у новом стилу; **э́то не в моём ~е** то није у мом стилу

жанри́ст, -а *м ум.* жанр-сликар

жа́нров‖ый, -ая, -ое 1. *књиж., ум.* који се односи на жанр, врсту, род **2.** *ум.* који се односи на жанр-сликање

жар, -а *м, лок.* **о -е, в -у́ 1.** жега *ж*, врућина *ж*; **нестерпи́мый ~** неподношљива врућина **2.** врелина *ж*, топлота *ж*; **от пе́чи несло́ ~ом** од пећи се ширила топлота **3.** ватра *ж*, врелина *ж (штедњака итд.)* **4.** *разг.* жар, жеравица *ж*; **выгреба́ть ~ из пе́чки** згртати жар из пећи **5.** висока температура, ватра *ж*, врућица *ж*; **у ребёнка ~** дете има ватру **6.** *фиг.* занос, страст *ж*; **рабо́тать с ~ом** радити са заносом ◇ **его́ бро́сило в ~** обузела га је врућина; **зада́ть ~у** *кому* изгрдити на пасја кола *кога*; **чужи́ми рука́ми ~ загреба́ть** туђим рукама вадити кестење из ватре

жар‖а́, -ы́ *ж* жега, врућина; **в са́мую ~у́** по највећој жези

жарго́н, -а *м* жаргон, арго; **воровско́й ~** лоповски жаргон

жарго́нн‖ый, -ая, -ое жаргонски; **~ое выраже́ние** жаргонски израз

жардинье́р‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** жардинијера

жа́рен‖ый, -ая, -ое печен, пржен; **~ цыплёнок** печено пиле; **~ая карто́шка** пржени кромпир; **~ ко́фе** пржена кафа

жа́рень‖е, -я *с разг.* печење, пржење; **~ ры́бы** пржење рибе

жа́р‖ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* **1.** *кого, что* пећи, пржити; **~ мя́со** пећи (пржити) месо; **~ ко́фе** пржити кафу **2.** *само 3. л. разг.* пећи, жећи; **со́лнце ~ит** сунце пече **3.** *нар.*: **~ в ка́рты** чешљати карте; **~ на гармо́нике** распаљивати на хармоници

жа́р‖иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш.* **1.** *само 3. л.* пећи се, пржити се; **поросёнок ~ится** прасе се пече **2.** *разг.* пећи се, грејати се; **~ на со́лнце** пећи се на сунцу

жари́щ‖а, -и *ж аугм. разг.* велика врућина, страшна жега

жа́р‖кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко; *комп.* **жа́рче 1.** врео, врућ, жарки; **~кие лучи́ со́лнца** врели сунчеви зраци; **~ день** врео дан **2.** *само дуже обл.* јужни, тропски; **~ по́яс** тропски појас; **~кие стра́ны** земље тропског појаса **3.** *фиг.* врео, ватрен, страстан, жесток; **~ поцелу́й** ватрени пољубац; **~ спор** жестока препирка

жа́рко *прил.* **1.** врело; **со́лнце све́тит ~** сунце жарко сија **2.** *у функц. предик.* вруће је, врућина је; **в ко́мнате ~** у соби је вруће; **мне ~** врућина ми је **3.** *фиг.* ватрено, страсно, темпераментно; **~ спо́рить** ватрено расправљати ◇ **не́бу бу́дет ~** да све пуца

жарко́‖е, -го *с* печење

жаро́в‖ня, -ни *ж, ген. мн.* **-ен** мангал *м*

жаропонижа́ющ‖ий, -ая, -ее *мед.* **1.** антипиретичан; **~ие сре́дства** лекови за снижавање температуре **2. жаропонижа́ющ|ее, -его** *с* антипиретик *м*, лек *м* за снижавање температуре

жаропро́чн‖ый, -ая, -ое, жаросто́йк‖ий, -ая, -ое *тех.* ватросталан, отпоран на високе температуре

жар-пти́ц‖а, -ы *ж фолк.* жар-птица, птица с огњеним перјем

жа́рче *в.* **жа́ркий, жа́рко**

жасми́н, -а *м* јасмин

жасми́нн‖ый, -ая, -ое, жасми́нов‖ый, -ая, -ое од јасмина, јасминов; **~ за́пах** мирис јасмина; **~ куст** жбун јасмина

жа́тв‖а, -ы *ж* **1.** жетва; **~ яровы́х** жетва јарових жита **2.** време *с* жетвених радова, жетва; **наступи́ла ~** дошло је време жетве **3.** род *м*, летина, жетва; **оби́льная ~** богата жетва

жа́твенн‖ый, -ая, -ое жетвени; **~ сезо́н** жетвена сезона; **~ая маши́на** жетелица

жа́т‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *пољопр.* жетелица; **~-сноповяза́лка** самовезачица

жать[1], **жму, жмёшь, жмут;** *прошл.* **жал, -а, -о** *несврш.* **1.** стезати, стискати; **жму ва́шу ру́ку** стежем вашу руку (*поздрав*) **2.** цедити; гњечити; **~ сок из лимо́на** цедити сок из лимуна; **~ виногра́д** гњечити грожђе **3.** *само 3. л.* жуљити, стезати; **ту́фли жмут** ципеле жуље; **пиджа́к жмёт под мы́шками** капут стеже под пазухом **4.** *спорт.* дизати; **~ шта́нгу** дизати тегове

жать[2], **жну, жнёшь, жнут;** *прошл.* **жал, -а, -о** *несврш.* жети, жњети; **~ рожь** жњети раж

жа́ться, жмусь, жмёшься, жму́тся; *прошл.* **жа́лся, жа́лась, жа́лось** *несврш.* **1.** грчити се, стискати се; **~ от хо́лода** јежити се од хладноће **2.** тискати се, бити стешњен; **наро́д жа́лся у двере́й** људи су се тискали пред вратима **3.** *к кому, чему* прибијати се, припијати се, приљубљивати се *уз кога, шта*; **ребёнок жмётся к ма́тери** дете се прибија уз мајку; **~ к стене́** прибијати се уза зид **4.** *нар.* колебати се, устезати се; снебивати се **5.** *разг.* цицијашити, тврдичити, шкртарити

жа́хн‖уть, -у, -ешь, -ут *сврш. нар.* треснути, лупити, мазнути

жбан, -а *м* жбан, крчаг, ћуп, врч (*с поклопцем*)

жва́чк‖а, -и *ж* **1.** преживање *с* **2.** храна која се прежива **3.** *нар.* дуван *м* за жвакање, жвакаћа гума, жвака ◇ **жева́ть ~у** *разг.* досадно понављати једно те исто

жва́чн‖ый, -ая, -ое 1. који прежива храну **2. жва́чн|ые, -ого** *мн. зоол.* преживари

жгут, -а́ *м* **1.** плетеница *ж*, уже *с*; **соло́менный ~** уже од сламе **2.** *мед.* гумена врпца за заустављање

кровотока 3. *мн.* -**ы́, -о́в** плетенице *мн. ж*, гајтани *мн. м (на униформи)*

жгу́ч‖ий, -ая, -ее; жгуч, -а, -е 1. врео, који жеже, који пали; **~ие лучи́ со́лнца** врели сунчеви зраци 2. жесток, јак; **~ моро́з** јак мраз; **~ая боль** оштар бол 3. *фиг.* јак, оштар, мучан; **~ стыд** мучан стид; **~ая оби́да** тешка увреда ◊ **~ брюне́т** изразито црномањаст човек; **~ вопро́с** горуће питање

ждать, жду, ждёшь, ждут; *прошл.* **ждал, -а́, -о** *несврш.* ! *кого, чего и без обј.* чекати *кога, шта, на кога, шта*; очекивати *кога, шта*; **~ това́рища** чекати друга; **~ по́езда** чекати воз; **его́ жда́ли к ча́ю** чекали су га на чај; **~ госте́й** очекивати госте; **~ полчаса́** чекати пола сата 2. *чего, с инф. или с везн.* **что** очекивати, ишчекивати *шта*; надати се *чему*; **~ награ́ды** очекивати награду; **не ~ поща́ды** не очекивати милост 3. *само 3. л. кого, что* чекати; **что нас ждёт?** шта ће бити са нама? ◊ **вре́мя не ждёт** време не чека; **~ не дожда́ться** чекати с нестрпљењем; **не ~, не гада́ть** не очекивати; **не заста́вить себя́ ~** бити тачан, доћи на време; **того́ и жди** сваког тренутка (*може да се догоди нешто*), само што није, тек што није

же [1] (*и* **ж** *после самогласника претходне речи*) *везн.* 1. *супротни* а, пак; **я уезжа́ю, това́рищ же остаётся** ја одлазим, а друг остаје (друг пак остаје) 2. *саставни* а; **когда́ мы прие́хали, прие́хали же мы ле́том, стоя́ла со́лнечная пого́да** када смо допутовали, а допутовали смо лети, било је сунчано време

же [2] (*и* **ж** *после самогласника претходне речи*) *речца* 1. *за појачавање* а) та, па, ама; **я же вам говори́л** та ја сам вам говорио; **иди́те, вас же вызыва́ют** идите, та вас зову; **говори́ же** па реци; **почему́ же** ма зашто б) ала; **ну и хитёр же ты!** ала си ти лукав! 2. *за исказивање поређења, истоветности, истовремености итд.* исто, баш, управо, већ; **так же** исто тако; **туда́ же** у истом правцу; **сто́лько же** исто толико; **тогда́ же** баш у то време; **сего́дня же** баш данас; **тот же** управо тај; **в пе́рвый же день** већ првог дана; **за́втра же** већ сутра; **сейча́с же** одмах 3. *у саставу везничких израза*: **однако же** па ипак, али ипак; **всё же** ипак, а ипак; **и́ли же** или пак; **е́сли же** ако пак ◊ **а как же!** наравно!

жева́ни‖е, -я *с* жвакање

жёван‖ый, -ая, -ое 1. ижвакан, сажвакан 2. *фиг. разг.* веома изгужван, као да су га краве жвакале; **~ пиджа́к** изгужван сако

жева́тельн‖ый, -ая, -ое жвакаћи, за жвакање; **~ые мы́шцы** мишићи за жвакање; **~ая рези́нка** жвакаћа гума; **~ таба́к** дуван за жвакање

жева́ть, жую́, жуёшь, жую́т *несврш.* 1. жвакати, преживати 2. *фиг. разг.* прежвакавати ◊ **~ губа́ми** грицкати (стезати) усне; **~ жва́чку** *разг.* досадно понављати једно те исто

жезл, -а́ *м* 1. жезло *с*, скиптар, палица *ж*; **ма́ршальский ~** маршалска палица 2. милицијска палица (*за регулисање саобраћаја*)

жела́ни‖е, -я *с* 1. жеља *ж*, воља *ж*, чежња *ж*; **~ сла́вы** жеља за славом; **про́тив** *чьего* **~я** против *чије* воље; **удовлетвори́ть** *чьё* **~** задовољити *чију* жељу; **по со́бственному ~ю** према личној жељи; **по** *чьему* **~ю** на *чији* захтев; **при всём ~и** и поред најбоље жеље 2. жеља *ж*, жудња *ж* (*љубавна*)

жела́н‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. жељен, пожељан; **~ гость** жељно очекиван гост; **~ные ве́сти** жељно очекиване вести 2. *заст.* драг, мио, вољен; **~ друг** драги мој 3. *заст.* **жела́нн|ый, -ого** *м* драги; **жела́нн|ая, -ой** *ж* драга

жела́тельно *безл. у функц. предик. с инф. или с везн.* **что́бы** пожељно је; **~ бы́ло бы посла́ть телегра́мму** било би добро да се пошаље телеграм; **~, что́бы...** пожељно је да...

жела́тельн‖ый, -ая, -ое пожељан, жељен; **~ результа́т** жељен резултат

желати́н, -а *м* желатин

желати́нн‖ый, -ая, -ое, желати́нов‖ый, -ая, -ое желатински, од желатина, са желатином

жела́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что и чего, с инф. и везн.* **что́бы** желети *кога, шта*, жудети *за ким, чим*; **~ невозмо́жного** желети немогуће; **он не ~ет и слы́шать об э́том** неће ни да чује за то 2. *кому, чему чего и с инф.* желети *коме, чему шта, чега*; **~ до́брого пути́** желети срећан пут; **~ю тебе́ успе́ха** желим ти успеха; **~ю вам всего́ наилу́чшего** желим вам све најбоље 3. *кого* жудети *за ким (за женом)* ◊ **оставля́ет ~ лу́чшего** не задовољава, не одговара жељама

жела́ющ‖ий, -его *м* заинтересовано лице, интересант, рефлектант; **для всех ~их** за сва заинтересована лица

желва́к, -а́ *м* 1. чворуга *ж*, кврга *ж*, израслина *ж* 2. мишић на образу који се појављује при стезању вилица, при жвакању

желе́ *непром. с* желе *м*, сулц *м*

желез‖а́, -ы́ *ж, мн.* **же́лезы, желёз, -а́м** *анат.* жлезда; **щитови́дная ~** штитаста жлезда; **поджелу́дочная ~** панкреас, гуштерача; **же́лезы вну́тренней секре́ции** ендокрине жлезде

желе́зин‖а, -ы *ж разг.* комад *м* гвожђа, железа

желе́зист‖ый [1], **-ая, -ое** који садржи гвожђе, железо; железовит, гвожђевит; **~ исто́чник** гвожђевит извор

желе́зист‖ый [2], **-ая, -ое** *анат.* жлездан, жлездаст

желе́з‖ка [1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* комадић *м* гвожђа, железа

желе́зк‖а [2], **-и** *ж*: **на всю ~у** *нар.* из све снаге, пуном паром

желёз‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем. анат.* жлездица

железнодоро́жник, -а *м* железничар

железнодоро́жн‖ый, -ая, -ое железнички; **~ тра́нспорт** железнички саобраћај; **~ путь** колосек; **~ у́зел** железнички чвор, железничка раскрсница; **~ соста́в** железничка композиција

желе́зн‖ый, -ая, -ое 1. гвозден, железан; **~ая кры́ша** лимени кров; **~ые опи́лки** струготине од гвожђа; **~ лом** старо гвожђе; **~ая руда́** гвоздена руда; **~ые спла́вы** легуре од гвожђа 2. *фиг.* гвозден, челичан, несаломљив, необорив; **~ая во́ля** гвоздена воља; **~ое здоро́вье** челично здравље; **~ая дисципли́на** гвоздена дисциплина ◊ **~ая доро́га** железница; **~ век** *археол.* гвоздено доба; **~ купоро́с** *хем.* зелена галица

железня́к, -а́ *м мин.* гвоздена руда, железна рудача; **магни́тный ~** магнетит; **кра́сный ~** хематит; **бу́рый ~** лимонит

желе́з‖о, -а *с* 1. гвожђе, железо; **листово́е ~** црни лим; **прока́тное ~** ваљано гвожђе; **прутко́вое ~** гвожђе у шипкама; **армату́рное ~** бетонско гвожђе; **кро́вельное ~** лим; **волни́стое ~** таласасти лим 2. гвожђе, железо (*лек*); **принима́ть ~** узимати лекове са гвожђем ◊ **куй ~, пока́ горячо́** *посл.* гвожђе се кује док је вруће

железобето́н, -а *м* армирани бетон

железобето́нн||ый, -ая, -ое од армираног бетона
железоплави́льн||ый, -ая, -ое који лије гвожђе; ~ **заво́д** ливница гвожђа, топионица
железопрока́тн||ый, -ая, -ое који ваља гвожђе; ~ **заво́д** ваљаоница гвожђа
железору́дн||ый, -ая, -ое који се односи на гвоздену руду, на вађење и обраду гвоздене руде
железообра́зн||ый, -ая, -ое желатинаст, желатинозан
желн||а́, -ы́ *ж зоол.* жуна, жуња
жёлоб, -а *м, мн.* **желоба́, желобо́в** усек, јаз, жлеб; **водосто́чный** ~ одводни жлеб
жело́бчат||ый, -ая, -ое жлебаст; **~ая черепи́ца** ћерамида
желте́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. жутети; **ли́стья уже́ ~ют** лишће већ жути 2. *само 3. л.* жутети се; **вдали́ ~ла рожь** у даљини се жутела раж
желте́||ться, -ется, -ются *несврш. разг.* жутети се
желтизн||а́, -ы́ *ж* жутило *с*; **с ~о́й** жућкаст, са жутим преливом
жел||ти́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т *несврш.* жутити, бојити жуто
желтко́в||ый, -ая, -ое који се односи на жуманце; жумањаст; **~ая оболо́чка** опна жуманцета
желтова́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то жућкаст
желт||о́к, -ка́ *м* жуманце *с*
желтоко́||жий, -жая, -жее; -ж, -жа, -же жутокож, жуте коже
желтоли́||цый, -цая, -цее; -ц, -ца, -це жутолик
желтопу́зик, -а *м зоол.* блавор (*гуштер без ногу*)
желторо́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. жутокљун; ~ **воробе́й** жутокљуни врабац 2. *фиг.* жутокљун, неискусан; ~ **юне́ц** жутокљунац
желтофио́л||ь, -и *ж бот.* жути шебој
желтоцве́т, -а *м бот.* гороцвет
желто́чн||ый, -ая, -ое жумањаст, који се односи на жуманце
желту́х||а, -и *ж мед.* жутица; **инфекцио́нная** ~ заразна жутица
желту́шн||ый, -ая, -ое *мед.* жутичав
жёлт||ый, -ая, -ое; жёлт, желта́, -о жут; **~ая кра́ска** жута боја ◇ **~ая ра́са** жута раса; **~ая вода́** *мед.* зелена мрена; глауком; **~ая лихора́дка** *мед.* жута грозница; **~ое пятно́** *анат.* жута пега; ~ **дом** *заст.* жута кућа, лудница; **~ая пре́сса** жута штампа (*потплаћена реакционарна штампа*); **~ые профсою́зы** синдикати који колаборирају са капиталистима
желт||ь, -и *ж хем.* жута боја, жутило *с*
желудёв||ый, -ая, -ое који се односи на жир, од жира; ~ **ко́фе** кафа од прженог жира
желу́д||ок, -ка *м* желудац, стомак; **расстро́йство ~ка** пролив, дијареја; **ката́р ~ка** катар желуца, желудачни катар; **несваре́ние ~ка** лоше варење
желу́доч||ек, -ка *м* 1. *дем.* желудац, бубац 2. *анат.*: ~ **се́рдца** срчана комора; ~ **мо́зга** мождана комора
желу́дочно-кише́чн||ый, -ая, -ое: ~ **тракт** пробавни тракт
желу́дочн||ый, -ая, -ое желудачни; ~ **сок** желудачни сок
жёлуд||ь, -я *м, мн.* **-и, желуде́й** жир
желчего́нн||ый, -ая, -ое: ~ые сре́дства лекови, средства за убрзано лучење жучи
желчека́менн||ый, -ая, -ое: ~ая боле́знь *мед.* жучни каменац
жёлчност||ь, -и *ж* жучност, јеткост, заједљивост
жёлч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл. анат.* жучан, жучни; ~ **пузы́рь** жучни мехур 2. *фиг.* жучан, једак, заједљив; раздражљив; ~ **челове́к** заједљив човек; ~ **тон** жучан тон; ~ **хара́ктер** раздражљив карактер
жёлч||ь, -и *ж* 1 *анат.* жуч; **разли́тие ~и** излив жући 2. *фиг.* јеткост, заједљивост; горчина; **изли́ть** ~ *на кого* искалити бес *на кога*
жема́н||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш. разг.* пренемагати се, претварати се, афектирати
жема́нниц||а, -ы *ж разг.* афектирана жена
жема́нніча||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* пренемагати се, претварати се, афектирати
жема́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но извештачен, усиљен, афектиран; **~ные мане́ры** извештачени манири
жема́нств||о, -а *с* извештаченост *ж*, усиљеност *ж*, афектација *ж*
же́мчуг, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** бисер; **ни́тка ~а** ниска бисера; **иску́сственный** ~ вештачки бисер
жемчу́жин||а, -ы *ж* 1. зрно *с* бисера 2. *фиг.* бисер *м*; ~ **на́шей литерату́ры** бисер наше књижевности
жемчу́жин||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** зрнце *с* бисера
жемчу́жниц||а [1], **-ы** *ж зоол.* бисерна шкољка, бисерница
жемчу́жниц||а [2], **-ы** *ж заст.* туберкулоза домаћих животиња и живине
жемчу́жн||ый, -ая, -ое 1. бисерни, бисеров; **~ое ожере́лье** бисерна огрлица; **~ая ра́ковина** бисерна шкољка 2. *фиг.* бисеран, блистав, бео; **~ые зу́бы** бисерни зуби
жен||а́, -ы́ *ж, мн.* **жёны, жён, жёнам** 1. жена, супруга; **э́то ~ моего́ дру́га** то је жена мога пријатеља 2. *заст. свеч.* жена, женска особа
жена́||тый; -т ожењен; **он ~т на мое́й сестре́** он је ожењен мојом сестром; **они́ уже́ давно́ ~ты** они су већ дуго у браку
же́нин, -а, -о женин, који припада жени, супрузи
жен||и́ть, -ю́, же́нишь, же́нят *сврш. и несврш. кого на ком* оженити/женити *кога ким*; **его́ ~и́ли на краси́вой де́вушке** оженили су га лепом девојком ◇ **без меня́ меня́ ~и́ли** *разг.* урадили су то без мога знања
жени́тьб||а, -ы *ж* женидба
жен||и́ться, -ю́сь, же́нишься, же́нятся *сврш. и несврш. на ком* 1. оженити се/женити се *ким*; **он ~и́лся на молодо́й вдове́** оженио се младом удовицом 2. *само сврш. разг.* узети се, венчати се, ступити у брак; **когда́ вы же́нитесь?** кад ћете се узети?, кад ћете се венчати?
жени́х, -а́ *м* 1. младожења; вереник, заручник; **вы́годный** ~ добра прилика (*за удају*) 2. *разг.* момак, младожења; **он уже́ совсе́м** ~ он је већ прави момак
женихо́вск||ий, -ая, -ое *разг.* веренички; својствен младожењи; ~ **пода́рок** дар од вереника
женихо́вств||о, -а *с разг.* вереништво
жён||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем., хип.* женче *с*, женица (*супруга*)
женолю́б, -а *м* женољубац, женскарош
женолюби́||вый; -в женољубив, који воли жене
женолю́би||е, -я *с* женскарење, трчање за женама
женоненави́стник, -а *м* женомрзац, антифеминист(а)
женоподо́б||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но женскаст, женсколик; феминизиран
женоуби́йц||а, -ы *м* женоубица
же́нск||ий, -ая, -ое женски; **~ая о́бувь** женска

обућа; ~**не болéзни** женске болести; ~ **пол** женски пол ◇ ~ **род** *грам.* женски род; ~**ая рúфма** *књиж.* женска рима; **Междунарóдный ~ день** Међународни дан жена

жéнственност||ь, -и *ж* женственост

жéнстве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно женствен

жёнуш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *хип. разг.* женица (*супруга*)

жéнщин||а, -ы *ж* жена, женска; **замýжняя ~** удата жена; ~**-врач** жена лекар, лекарка

женьшéн||ь, -я *м бот.* жењ-шењ

жерд||ь, -и *ж, ген. мн.* **-éй** мотка, притка

жерёбая ждребна; ~ **кобы́ла** ждребна кобила

жереб||ёнок, -ёнка *м, мн.* **-я́та, -я́т** ждребе *с*

жереб||éц, -цá *м* ждребац, пастув; **заводскóй ~** приплодни пастув

жерб||и́ться, -и́тся, -я́тся *несврш.* ждребити се

жерéбчик, -а *м дем.* ждрепчић ◇ **мыши́ный ~** *заст.* матори ждребац

жеребьёв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** жребање *с*; бацање *с* коцке; извлачење *с* жреба; **произвестú ~ку** обавити жребање

жеребя́ч||ий, -ья, -ье ждребећи

жéрех, -а *м зоол.* буцов, болен (*риба*)

жерл||ó, -á *с, мн.* **жéрла** ждрело, гротло, отвор *м*; ~ **пýшки** ждрело топа; ~ **вулкáна** кратер вулкана

жёрнов, -а *м, мн.* **жернов|á, -óв** жрвањ

жернов||óй, -áя, -óе који се односи на жрвањ; ~**áя мéльница** млин на жрвњеве

жéртв||а, -ы *ж* 1. *рел.* жртва, жртвовање *с*; **принестú ~у богáм** принети жртву боговима 2. жртва, одрицање *с*; **готóвность на любы́е ~ы** спремност на сваку жртву; **принестú в ~у** *что чему* жртвовати *шта чему* 3. *кого, чего* жртва; **человéческие ~ы** људске жртве; ~ **наси́лия** жртва насиља; **пасть ~ой** *чего* пасти као жртва *чега*

жéртвенник, -а *м* жртвеник, олтар

жéртвенн||ый, -ая, -ое 1. *заст.* жртвени; ~ **костёр** жртвена ломача 2. *књиш.* пожртвован

жéртвовател||ь, -я *м заст.* дародавац

жéртв||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. *что и без обј. заст.* прилагати, даривати; ~ **в пóльзу бéдных, на бéдных** давати прилог за сиромашне 2. *кем, чем* жртвовати *кога, шта*; одрицати се *чега*; ~ **собóй** жртвовати се; ~ **жи́знью** жртвовати живот

жертвоприношéни||е, -я *с* приношење жртве, жртвовање; **совершáть ~** приносити жртву

жест, -а *м* 1. гест, геста *ж*; покрет руке; **вырази́тельный ~** изразит гест; **объясня́ться ~ами** споразумевати се покретима руку 2. *фиг.* гест, поступак, дело *с*; **благорóдный ~** племенит гест; **сдéлать краси́вый ~** учинити (направити) леп гест

жестикули́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* гестикулисати, гестикулирати

жестикуля́ци||я, -и *ж* гестикулација

жёст||кий, -кая, -кое; -ок, жесткá, -ко; *комп.* **-че** 1. тврд, груб; оштар; ~ **матрáц** тврд мадрац; ~**кое мя́со** тврдо месо; ~**кие вóлосы** оштра коса 2. *фиг.* груб, суров, оштар; ~**кие мéры** оштре мере; ~ **харáктер** суров карактер; ~**кие черты́ лицá** грубе црте лица; ~ **морóз** оштар мраз 3. *фиг.* строг, прецизан; ~ **срок** строго одређен рок ◇ ~ **вагóн** вагон другог разреда (*с тврдим лежајима*); ~**кая водá** тврда (оштра) вода

жёстко, *комп.* **жёстче** *прил.* 1. тврдо 2. *фиг.* грубо, сурово, оштро ◇ **мя́гко стéлет, да ~ спать** *посл.* на језику мед, а у срцу јед

жесткокры́л||ые, -х *мн. зоол.* тврдокрилци *мн. м*

жёсткост||ь, -и *ж* 1. тврдоћа 2. *фиг.* суровост, грубост 3. *фиг.* строгост, прецизност

жестó||кий, -кая, -кое; -к, -кá, -ко; *суп.* **-чáйший** 1. суров, немилосрдан, окрутан; ~ **человéк** окрутан човек; ~**кая распрáва** немилосрдан обрачун; ~**кие нрáвы** сурови обичаји 2. жесток, јак, силан, оштар; ~**кая борьбá** жестока борба; ~**кое сопротивлéние** жестоки отпор ◇ ~ **морóз** љути мраз; ~**кая необходи́мость** неумитна нужност; ~**кая оши́бка** фатална грешка

жестóко *прил.* 1. сурово, немилосрдно; ~ **наказáть** немилосрдно казнити 2. жестоко, јако, оштро; **вы ~ ошибáетесь** љуто се варате

жестокосéрди||е, -я *с* суровост *ж*, окрутност *ж*, бездушност *ж*

жестокосéрд||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но суров, окрутан, бездушан

жестóкост||ь, -и *ж* 1. суровост, окрутност, бездушност 2. окрутан поступак; окрутност

жесточáйш||ий, -ая, -ое *в.* **жестóкий**

жёстче *в.* **жёсткий, жёстко**

жест||ь, -и *ж* лим *м*, плех *м*; **бéлая ~** бели лим; **желéзная ~** црни лим

жестя́ник, -а *м в.* **жестя́нщик**

жестя́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. лименка, лимена кутија 2. *разг.* парче *с* лима

жестян||óй, -áя, -óе лимен, од лима, плехан

жестя́нщик, -а *м* лимар

жетóн, -а *м* жетон

жечь, жгу, жжёшь, жгут; *прошл.* **жёг, жгла, жгло** *несврш.* 1. палити, спаљивати; ~ **мýсор** спаљивати смеће 2. палити, ложити; ~ **дровá** ложити дрва; ~ **электри́чество** трошити струју; ~ **ýголь** правити ћумур 3. палити, пећи, жећи; **сóлнце жжёт** сунце жеже; **крапи́ва жжёт** коприва жари

жéчься, жгусь, жжёшься, жгýтся; *прошл.* **жёгся, жглась, жглось** *несврш.* 1. *само 3. л.* пећи, жарити, жећи; **крапи́ва жжётся** коприва жари 2. *чем разг.* пећи се, прљити се; ~ **горя́чим утюгóм** пећи се врућом пеглом

жжéни||е, -я *с* 1. паљење, жежење 2. жгаравица *ж*, горушица *ж*

жжёнк||а, -и *ж* пунш *м*, пунч *м*

жжён||ый, -ая, -ое пржен, печен; ~ **сáхар** пржени шећер; ~ **кóфе** пржена кафа; ~ **кирпи́ч** печена цигла

живá||ть, *само прошл.* **-л, -ла, -ло** *несврш. разг.* бивати, живети, боравити (*више пута*); **в дерéвне я ~л чáсто** често сам бивао у селу

жив||éц, -цá *м риб.* жива рибица (*као мамац*)

живи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно животворан, благотворан; ~ **дождь** благотворна киша

жив||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш. књиш.* оживљавати, бодрити, снажити

живи́ц||а, -ы *ж* четинарска смола

жи́вност||ь, -и *ж зб. разг.* 1. жива бића (*об. ситне животиње*) 2. ситна стока, живад, живина, перад

жи́во *прил.* 1. живо, јасно, сликовито; ~ **вспóмнить** *что* јасно се сетити *чега*; ~ **расскáзывать** *о чём* живо, сликовито причати *о чему* 2. веома, јако, дубоко, снажно; ~ **заинтересовáться** *чем* веома се заинтересовати *за шта* 3. *разг.* живахно, брзо, жустро; ~ **сбéгать** *куда* брзо отрчати *куда*; ~! брзо!

живодёр, -а *м разг.* 1. живодер, стрводер 2. дерикожа, гуликожа

живодёр||ня, -ни *ж, ген. мн.* **-ен** *заст.* живодерница, стрводерница

жив||ой, -а́я, -о́е; жив, -а́, жи́во 1. жив; **~о́е существо́** живо биће; **мой де́душка ещё жив** мој деда је још жив; **оста́ться в ~ы́х** остати жив; **~а́я приро́да** жива природа; **~ы́е цветы́** природно цвеће; **~а́я и́згородь** жива ограда 2. *само дужи обл.* жив, стваран, реалан; **~а́я действи́тельность** жива стварност; **~о́е де́ло** реална ствар; **~ приме́р** *чего* истински пример *чега* 3. жив, живахан, немиран; **~ ребёнок** несташно дете; **~ы́е движе́ния** живахни покрети 4. жив, изразит, занимљив; **~о́е повествова́ние** живо (занимљиво) причање 5. жив, буран; **~а́я диску́ссия** бурна дискусија; **~ интере́с** живо интересовање ◊ **жив-здоро́в** жив и здрав; **~ вес** жива вага, жива мера; **~а́я си́ла** жива снага (*људи, војска, животиње*); **~а́я ра́на** жива (отворена) рана; **~а́я вода́** *фолк.* жива вода (*која враћа живот*); **~ язы́к** *лингв.* живи језик; **на нём ~о́го ме́ста не оста́лось** пребили су га на мртво име; **ни жив, ни мёртв** више мртав него жив; **заде́ть за ~о́е** погодити у живац, дирнути у срце; **на ~у́ю ни́тку** површно, слабо

живопис||а́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш. и несврш. заст.* живо, сликовито описати/описивати; насликати/сликати

живопи́с||ец, -ца *м* сликар

живопи́сно *прил.* 1. живописно 2. сликовито, изразито

живопи́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. сликарски; **~ная мастерска́я** сликарска радионица 2. живописан, сликовит; **~ная ме́стность** живописан крај 3. сликовит, изразит; **~ное сравне́ние** сликовито поређење

жи́вопис||ь, -и *ж* 1. сликарство *с*, сликање *с*; **занима́ться ~ью** бавити се сликарством 2. *зб.* слике *мн. ж*; **вы́ставка ~и** изложба слика

живородя́щ||ий, -ая, -ее *зоол.* који рађа живе младунце; **~ая я́щерица** гуштер који рађа живе младунце

живоры́бн||ый, -ая, -ое који се односи на живу рибу; **~ садо́к** рибњак

жи́вост||ь, -и *ж* 1. живост, живахност; чилост, окретност; **~ ребёнка** живахност детета; **~ движе́ний** хитрина покрета 2. снага, јачина, интензитет *м*; **~ впечатле́ний** јачина утисака 3. живост, сликовитост, изразитост; **~ описа́ния** сликовитост описивања ◊ **с ~ью** живо, окретно

живо́т [1], **-а́** *м* трбух; стомак; **лежа́ть на ~е́** лежати потрбушке, лежати на трбуху; **у меня́ боли́т ~** боли ме стомак ◊ **~ подвело́** црева крче (*од глади*); **надорва́ть ~ со́ смеху** пући од смеха

живо́т [2], **-а́** *м заст. песн.* живот ◊ **не жале́ть (не щади́ть) ~а́** не штедети живот; **не на ~, а на́ смерть** на живот и смрт

животво́рност||ь, -и *ж* животворност, животна снага

животво́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но животворан, окрепљујући, благотворан; **~ное де́йствие сна** благотворно дејство сна

живо́тик, -а *м дем.* трбушчић, стомачић ◊ **надорва́ть ~и со́ смеху** пући од смеха

животново́д, -а *м* сточар, одгајивач стоке

животново́дств||о, -а *с* сточарство, гајење стоке

животново́дческ||ий, -ая, -ое сточарски; **~ая фе́рма** сточарска фарма

живо́тно||е, -го *с* 1. животиња *ж*; **дома́шнее ~** домаћа животиња; **хи́щное ~** звер, грабљивац; **позвоно́чное ~** кичмењак; **млекопита́ющее ~** сисар 2. *разг.* животиња *ж*, стока *ж* (*о човеку*)

живо́тн||ый, -ая, -ое 1. животињски; **~ мир** животињски свет 2. животињски, зверски; низак; **~ страх** животињски страх; **из ~ых побужде́ний** из ниских побуда ◊ **~ э́пос** *књиж.* животињски еп

животрепе́щущ||ий, -ая, -ое актуелан, горући; **~ вопро́с** горуће питање

живу́чест||ь, -и *ж* виталност, способност за живот

живу́||чий, -чая, -чее; -ч, -ча, -че 1. животан, способан за живот, виталан; **она ~ча, как ко́шка** жилава је као мачка 2. трајан, укорењен (*обичај итд.*)

жи́вчик, -а *м* 1. *разг.* немирко, жив, немиран човек 2. *биол.* сперматозоид 3. *разг.* дамар, било *с*

живьём *прил.* у живом стању, жива; **взять ~** ухватити жива

жид, -а́ *м* 1. *разг. заст.* Јеврејин, Жидов 2. *нар. вулг.* ћифта

жи́д||кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко; *комп.* **жи́же** 1. течан; **в ~ком состоя́нии** у течном стању; **~кое то́пливо** течно гориво; **~ во́здух** течни ваздух 2. редак, водњикаст; **~ суп** ретка чорба; **~кое молоко́** разводњено млеко; **~ ко́фе** слаба, танка кафа 3. разређен, редак; **~кие во́лосы** ретка коса 4. *фиг.* слаб, слабашан; **~кие му́скулы** неразвијени мишићи 5. *фиг. разг.* слаб, празан, плитак; **~ докла́д** празан реферат; **~кие аргуме́нты** неубедљиви докази

жи́дкост||ь, -и *ж* 1. течност, текућина 2. *фиг. разг.* реткоћа, слабост

жи́ж||а, -и *ж* 1. густиш *м*, густа течност; **наво́зная ~** житко ђубре, гнојница 2. *разг.* житка чорба

жи́же *в.* **жи́дкий**

жизнеде́ятельност||ь, -и *ж* 1. *биол.* животна активност 2. *фиг.* активност, делатност

жизнеде́ятел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. *биол.* способан за живот 2. енергичан, активан (*човек*)

жизнелюби́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во који воли живот

жизнелю́би||е, -я *с* љубав *ж* према животу

жи́зненност||ь, -и *ж* 1. животност, повезаност са животом, са стварношћу 2. животност, актуелност

жи́зне||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. животан; **~ путь** животни пут; **~ о́пыт** животно искуство; **~ у́ровень** животни стандард 2. животан, близак животу, жив; **~ о́браз** живи лик 3. животан, актуелан, битан, значајан; **~ вопро́с** актуелно питање

жизнеописа́ни||е, -я *с* животопис *м*, биографија *ж*

жизнеощуще́ни||е, -я *с* осећање живота; **ра́достное ~** осећање радости живота

жизнепонима́ни||е, -я *с* схватање живота, поглед *м* на живот

жизнера́достност||ь, -и *ж* животни оптимизам, ведрина

жизнера́дост||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но пун животног оптимизма, ведар; веселе нарави; **~ вид** ведар изглед; **~ челове́к** човек веселе нарави

жизнеспосо́бност||ь, -и *ж* способност за живот, виталност

жизнеспосо́б||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но способан за живот, виталан; **~ органи́зм** виталан организам

жизнесто́||йкий, -йкая, -йкое; -ек, -йка, -йко отпоран, жилав, животно јак

жизнесто́йкост||ь, -и *ж* отпорност, жилавост

жизнеустро́йств||о, -а *с* стварање нормалних услова за живот

жизнеутвержда́ющ||ий, -ая, -ее оптимистички, који афирмише живот

жизнеутвержде́ни||е, -я *с* оптимизам *м*, афирмација *ж* живота

жизн||ь, -и *ж* 1. живот *м*; **возникнове́ние ~и на Земле́** настанак живота на Земљи; **зако́ны ~и** животни закони 2. живот *м*; **челове́ческая ~** људски живот; **без при́знаков ~и** без знакова живота; **рискова́ть ~ью** ставити живот на коцку; **отда́ть ~** *за кого, что* дати живот *за кога, шта*; **поплати́ться ~ью** *за что* платити главом *шта*; **спасти́ ~** *кому* спасити живот *коме*; **лиши́ть ~и** *кого* лишити *кога* живота, раставити *кога* са животом; **лиши́ть себя́ ~и** одузети себи живот, убити се 3. живот *м*, животно доба; **на всю ~** за цео живот; **на скло́не ~и** на измаку живота; **при ~и** за живота 4. живот *м*, живљење *с*; **о́браз ~и** начин живота; **обще́ственная ~** друштвени живот; **ли́чная ~** приватни живот; **вести́ бродя́чую ~** водити скиталачки живот; **вну́тренняя, духо́вная ~** унутрашњи, духовни живот; **сре́дства к ~и** средства за живот; **зараба́тывать на ~** зарађивати за живот 5. живот *м*, реалност; **провести́ (претвори́ть) в ~** *что* спровести *шта* у живот ◇ **подру́га ~и** животна сапутница; **вопро́с ~и и сме́рти** питање живота и смрти; **не на ~, а на́ смерть** на живот и смрт; **прожига́ть ~** живети раскалашно, лакомислено; **устро́ить весёлую ~** *кому разг.* напакостити *коме*; **не от хоро́шей ~и** *разг.* зато што се морало; **в ~и не пове́рю, что...** *разг.* никада нећу веровати да...; **как ~?** *разг.* како си (сте)?; **по гроб ~и** *нар.* до саме смрти

жи́л||а [1], **-ы** *ж* 1. *разг.* жила, крвни суд; **~ы наду́лись** жиле су набрекле 2. жила, тетива 3. *геол.* жила, жица руде; **золотоно́сная ~** златна жица ◇ **кровь сты́нет (леденеет) в ~ах** крв се леди у жилама

жи́л||а [2], **-ы** *м, ж нар. презр.* циција, циврија, шкртица

жиле́т, -а *м* прслук (*део одеће*)

жиле́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** прслук *м* (*део одеће*) ◇ **пла́кать(ся) в ~ку** *кому ирон.* јадати се, жалити се *коме*

жиле́тн||ый, -ая, -ое који се односи на прслук; **~ карма́н** џеп на прслуку

жил||е́ц, -ьца́ *м* 1. станар; **~ьцы́ до́ма** станари зграде; **собра́ние ~ьцо́в** скуп станара 2. подстанар; **пусти́ть ~ьца́** примити подстанара ◇ **он не ~ на бе́лом све́те** дани су му избројани

жи́лис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. жилав; **~тые ру́ки** жилаве руке 2. жилав, сувоњав; **~ стари́к** сувоњав старац 3. жилав, тврд; **~тое мя́со** жилаво, тврдо месо

жи́л||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. нар.* 1. закидати (*при исплати*) 2. варати (*на картама*)

жи́л||иться [1], **-юсь, -ишься, -ятся** *несврш. нар.* напрезати се, жилити се

жи́л||иться [2], **-юсь, -ишься, -ятся** *несврш. нар.* шкртарити, цицијашити

жили́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* 1. станарка 2. подстанарка

жили́щ||е, -а *с* стан *м*, кућа *ж*

жили́щно-бытов||о́й, -а́я, -о́е: -ы́е усло́вия услови становања

жили́щно-строи́тельн||ый, -ая, -ое који се односи на изградњу станова; **~ кооперати́в** стамбена задруга

жили́щн||ый, -ая, -ое стамбени; **~ое строи́тельство** стамбена изградња; **~ые усло́вия** стамбени услови; **~ вопро́с** стамбено питање

жи́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. жилица, крвни суд 2. *мин.* жилица; **мра́мор с ~ками** влакнасти мермер 3. жилица, влакно *с*; **~ки на ли́стьях** влакна на лишћу 4. *фиг.* жица, дар *м*; **артисти́ческая ~** уметничка жица

жил||о́й, -а́я, -о́е 1. стамбен; **~ дом** стамбена зграда; **~а́я пло́щадь** стамбени простор; **~ фонд** стамбени фонд 2. настањен, насељен; **~а́я полови́на до́ма** настањена половина зграде

жилотде́л, -а *м* (**жили́щный отде́л**) стамбени одсек

жилпло́щад||ь, -и *ж* (**жила́я пло́щадь**) стамбени простор; стан *м*

жилуправле́ни||е, -я *с* (**жили́щное управле́ние**) стамбена управа

жилфо́нд, -а *м* (**жили́щный фонд**) стамбени фонд

жиль||ё, -я́ *с* 1. насеље, насеобa *ж*; **далеко́ от ~я́** далеко од насеља 2. *разг.* стан *м*, кућа *ж*; **те́сное ~** тесан стан 3. становање, боравак *м*; **неприго́дный для ~я́** непогодан за становање

жи́льн||ый, -ая, -ое који се односи на жиле, жилице; са жилама; **~ые стру́ны** струне од жила; **~ое зо́лото** *геол.* горско злато

жим, -а *м спорт.* подизање *с* тегова изнад главе

жи́молост||ь, -и *ж бот.* орлови нокти

жир, -а (-у) *м, лок.* **о -е, в -у́,** *мн.* **-ы́, -о́в** масноћа *ж*, маст *ж*, сало *с*; **живо́тный ~** масноћа животињског порекла; **расти́тельные ~ы́** биљне масти; **говя́жий ~** говеђи лој; **ры́бий ~** рибље уље ◇ **заплы́ть ~ом** угојити се, зарасти у сало; **он с ~у бе́сится** *нар.* узобестио се од лагодног живота

жира́нт, -а *м фин.* жирант, јемац

жира́ф, -а *м* жирафа *ж*

жире́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* гојити се, дебљати

жи́рно *прил.* масно, дебело ◇ **~ бу́дет** *нар.* биће много, превише

жи́рност||ь, -и *ж* 1. масноћа; **~ молока́** масноћа млека 2. масноћа, плодност (*земљишта*)

жи́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но 1. мастан; **~ное мя́со** масно месо; **~ное молоко́** масно млеко 2. дебео, угојен; **~ бара́н** угојен ован 3. мастан; плодан; **~ная гли́на** масна глина 4. мастан, умашћен; **~ное пятно́** масна мрља 5. меснат, сочан; **~ная трава́** сочна трава 6. мастан, дебео; **~ная ли́ния** масна (дебела) линија; **~ шрифт** масна слова ◇ **~ кусо́к** мастан залогај

жи́ро *непром. с фин.* жиро *м*

жир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* 1. *лов.* хранити се, гојити се (*о дивљим животињама, птицама и рибама*) 2. *воћ.* гранати се (*на штету плода*)

жирови́к, -а́ *м мед.* липом

жиро́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *фин.* уплатница (*за станарину, дечји вртић итд.*)

жиров||о́й, -а́я, -о́е 1. мастан, који садржи масноћу; **~ы́е тка́ни** масна ткива; **~ слой** мастан слој 2. за производњу масноћа (*индустрија итд.*)

жир||о́к, -ка́ *м дем.* салце *с*; сланиница *ж*; **ветчина́ с ~ко́м** шунка са сланиницом ◇ **нарасти́ть ~** угојити се

жите́йск||ий, -ая, -ое 1. животни; **~ о́пыт** животно искуство 2. свакодневни, свакидашњи, обичан; **~ие забо́ты** свакодневне бриге ◇ **де́ло ~ое** *разг.* обична ствар; **~ое мо́ре** *заст.* живот са својим бригама

жи́тел||ь, -я *м* становник; **городско́й** ~ становник града; **дереве́нский** ~ сеоски становник; **коренно́й** ~ староседелац

жи́тельств||о, -а *с* становање, боравак *м*; пребивалиште; **ме́сто постоя́нного** ~**а** место сталног боравка; **вид на** ~ дозвола боравка (*за стране држављане*)

жи́тельств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. заст.* становати, боравити, живети

жити||е́, -я́ *с* 1. *рел.* житије, животопис *м*; ~**я́ святы́х** житија светаца 2. *заст. шаљ.* живот *м*

житийн||ый, -ая, -ое *књиж.* хагеографски; ~**ая литерату́ра** хагеографска књижевност

жи́тниц||а, -ы *ж* 1. *заст.* амбар *м*, житница, магацин *м* 2. житница, житородни крај

жи́тн||ый, -ая, -ое житни, од жита; ~**ая во́дка** вотка од жита

жить, живу́, живёшь, живу́т; *прошл.* **жил, жила́, жи́ло** *несврш.* 1. живети; ~ **до́лго** дуго живети; ~ **бога́то** богато живети; ~ **уединённо** живети усамљено; ~ **впро́голодь** гладовати 2. *кем, чем, для кого, чего* живети *за кога, шта, од чега;* ~ **воспомина́ниями** живети од успомена 3. *чем, на что* живети *од чега, на шта*; ~ **свои́м трудо́м** живети од свог рада; ~ **на чужо́й счёт** живети на туђ рачун 4. живети, становати, боравити; ~ **в Москве́** живети у Москви; ~ **в но́вом до́ме** становати у новој згради; ~ **на ча́стной кварти́ре** становати приватно; ~ **в гости́нице** боравити у хотелу ◊ ~ **свои́м умо́м** живети својом главом; ~ **чужи́м умо́м** живети туђом главом; ~ **на широ́кую но́гу** живети на великој нози; ~ **припева́ючи** живети безбрижно; ~ **душа́ в ду́шу** живети као једна душа; **жил-был...** био једном... (*у бајкама*)

житьё||ё, -я́ *с разг.* 1. живот *м*, живљење; **беспе́чное** ~ безбрижан живот 2. живљење, становање; **приго́дный для** ~**я́** подесан за становање ◊ ~**-бытьё** живовање, битисање; **мне от него́** ~**я́ нет** немам мира од њега

жи́ться, живётся; *прошл.* **жило́сь** *безл. несврш. кому* 1. *с прил.*: **ему́ хорошо́ живётся** он добро живи; **как вам живётся?** како сте?; како живите? 2. *са нег.*: **ему́ не живётся на одно́м ме́сте** не може да се скраси на једном месту

жмот, -а *м нар.* циција, цимрија, тврдица

жму́р||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.*: ~ **глаза́** жмирити, жмурити

жму́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш.* жмирити, жмурити, жмиркати; ~ **от со́лнца** жмирити на сунцу

жму́р||ки, -ок *мн.* жмире *мн. ж*, жмирке *мн. ж*; **игра́ть в** ~ играти се жмирке

жмых||и́, -о́в *мн.* (*јд.* **жмых, -а́** *м*) дрождина *ж* од семена уљарица; **лепёшки из** ~**о́в** уљане погаче (*храна за стоку*)

жмыхо́в||ый, -ая, -ое припремљен од дрождине уљарица; ~**ые корма́** храна за стоку од дрождине уљарица

жмыходроби́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** машина за дробљење уљаних погача

жне́йк||а, -и *ж, ген. мн.* **жне́ек** *пољопр.* жетелица (*машина*)

жнец, -а́ *м* жетелац; косач (*жита*)

жне||я́, -и́ *ж заст.* жетелица (*жена*)

жнивь||ё, -я́ *с* 1. стрниште, стрњика *ж* 2. стрнокос *м* (*остаци житних стабљика*)

жни́ц||а, -ы *ж* жетелица (*жена*)

жоке́||й, -я *м* џокеј, жокеј

жоке́йск||ий, -ая, -ое џокејски, жокејски

жом, -а *м пољопр.* 1. преса *ж*, цедница *ж*; **маслобо́йный** ~ преса за цеђење уља 2. дроп; дрождине *мн. ж*

жонглёр, -а *м* жонглер

жонглёрск||ий, -ая, -ое жонглерски

жонгли́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. жонглирати (*у циркусу*) 2. *фиг.* жонглирати; поигравати се; ~ **слова́ми** поигравати се речима

жох, -а *м нар.* препредењак, пробисвет, протува

жратв||а́, -ы́ *ж нар.* клопа, ждериво *с*

жрать, жру, жрёшь, жрут; *прошл.* **жрал, жрала́, жра́ло** *несврш. нар.* ждерати, клопати; ~ **не́чего** нема ништа да се клопа

жре́би||й, -я *м* 1. жреб, коцка *ж*; **броса́ть** ~ бацати коцку; **вы́тянуть** ~ извући коцку; ~ **пал** *на кого* коцка је пала *на кога* 2. *заст.* судбина *ж*, судба *ж*; **го́рький** ~ зла судбина ◊ ~ **бро́шен** коцка је бачена

жрец, -а́ *м* 1. жрец, многобожачки свештеник 2. *фиг. ирон.* жрец, предани службеник; ~**ы́ нау́ки** жреци науке

жре́ческ||ий, -ая, -ое који се односи на жреца

жри́ц||а, -ы *ж* многобожачка свештеница

жу́желиц||а, -ы *ж зоол.* златар *м* (*инсект*)

жужж||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш.* 1. зујати; брујати, зврјати; звиждати, фијукати; **шмель** ~**и́т** бумбар зуји; **пу́ля** ~**и́т** метак фијуче; **веретено́** ~**и́т** вретено зврји; **станки́** ~**а́т** машине брује 2. *фиг.* зврндати, блебетати, наклапати

жуи́р, -а *м заст.* весељак, бонвиван

жук[1], **-а́** *м зоол.* буба *ж*, кукац; **ма́йский** ~ гундељ; **навó́зный** ~ балегар; ~**-оле́нь** јеленак; ~**-моги́льщик** стрвождерац, гробар; **колора́дский** ~ кромпирова златица

жук[2], **-а́** *м нар.* варалица, лупеж, преварант

жу́лик, -а *м* лупеж, лопов; варалица, пробисвет

жуликова́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* 1. склон крађи, лоповлуку, препреден; ~ **челове́к** препредењак 2. лупешки, преварантски, мангупски; ~ **взгляд** мангупски поглед

жуль||ё, -я́ *с зб. разг.* лопови *мн. м*, преваранти *мн. м*

жу́льнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. без обј. разг.* варати, подваљивати; швиндловати; ~ **в игре́** варати на коцки, швиндловати на картама

жу́льническ||ий, -ая, -ое *разг.* лоповски, лупешки, преварантски; швиндлерски

жу́льничеств||о, -а *с разг.* лоповлук *м*, подвала *ж*, швиндловање

жупа́н, -а *м заст.* жупан (*врста полукафтана у Пољској и на Украјини*)

жу́пел, -а *м разг.* страшило *с*, баук

журавл||ёнок, -ёнка *м, мн.* **-я́та, -я́т** ждралић

журавли́н||ый, -ая, -ое ждраљињи; ~**ая ста́я** јато ждралова ◊ ~**ые но́ги** чапљасте, штакасте ноге

жура́вл||ь, -я́ *м* 1. *зоол.* ждрал 2. ђерам (*на бунару*) ◊ **лу́чше сини́ца в ру́ки, чем** ~ **в не́бе** *посл.* боље врабац у руци, него голуб на грани

жур||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш. кого разг.* приговарати, замеравати, предиковати *коме*

журна́л, -а *м* 1. часопис, ревија *ж*, журнал; **еженеде́льный** ~ недељна ревија; **ежеме́сячный** ~ месечни часопис; ~ **мод** модни журнал 2. дневник; **кла́ссный** ~ разредни дневник; **судово́й** ~ бродски дневник; **вести́** ~ водити дневник

журнали́ст, -а *м* новинар, журналист(а)

журнали́стик‖а, -и *ж* 1. новинарство *с*, журналистика 2. *зб.* периодика, штампа

журнали́стск‖ий, -ая, -ое новинарски, журналистички

журна́льн‖ый, -ая, -ое 1. часописни; **~ая статья́** чланак у часопису 2. који се односи на дневник

журч‖а́ть, -и́т, -а́т *несврш.* 1. жуборити, роморити (*о води, о потоку*) 2. *фиг.* мрморити, жуборити (*о говору*)

жу́т‖кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко 1. страшан, ужасан, грозан, језив; **~кое зре́лище** стравичан призор 2. *разг.* јак, страшан; **~ на́сморк** страшна кијавица; **~ хо́лод** ужасна хладноћа

жу́тко *прил.* 1. страшно, језиво 2. *у функц. предик.* страшно је, ужасно је; **мне ~** хвата ме језа, бојим се 3. *разг.* много, страшно; **~ мно́го веще́й** страшно много ствари

жут‖ь, -и *ж* 1. *разг.* страх *м*, језа, страва; **~ берёт** језа (ме) хвата 2. *у функц. предик. разг.* страшно је, ужасно је; **наро́ду там ~!** тамо је страшно много света!; **про́сто ~!** прави ужас! ◊ **до ~и** веома, страшно

жу́хл‖ый, -ая, -ое 1. увео, свео, пожутео; **~ая трава́** суха, пожутела трава 2. избледео, потамнео; **~ые кра́ски** избледеле боје

жу́хн‖уть, -ет, -ут *несврш.* 1. венути, сушити се, жутети (*о лишћу итд.*) 2. бледети, тамнети (*о бојама*)

жу́ч‖ить, -у, -ишь, -ат *несврш. кого нар.* рибати, муштрати *кога*; држати придике *коме*

жуч‖о́к, -ка́ *м* 1. *зоол.* бубица *ж*; **древе́сный ~** жижак 2. *ел.* лопов

жюри́ *непром. с* жири *м*; **член ~** члан жирија

З

за *предл.* **I** *с ак.* 1. *у просторној одредби* (*правац*) а) за *с ак.*; **сесть за стол** сести за сто б) иза *с ген.*, за *с ак.*; **стать за де́рево** стати иза дрвета (за дрво); **спря́таться за́ угол** сакрити се иза угла (за угао) в) преко *с ген.*, кроз *с ак.*, ван *с ген.*; **ступи́ть за поро́г** ступити преко прага; **вы́бросить за окно́** бацити кроз прозор; **вы́йти за дверь** изаћи вани (напоље); **уе́хать за́ город** отићи ван града 2. *у одредби растојања* ак. без предл.; **за киломе́тр от го́рода** километар од града 3. *у временској и количинско-временској одредби* а) за *с ак.*; **за́работок за год** зарада за годину дана; **сде́лать всё за неде́лю** урадити све за недељу дана б) ак. без предл.; **за́ день до отъе́зда** један дан пре одласка в) преко, иза, после *с ген.*; **ему́ за со́рок** он има преко четрдесет година; **уже́ бы́ло за́ полночь** поноћ је већ била прошла, већ је било после поноћи г): **за после́днее вре́мя** у последње време 4. *у одредби узрока и повода* због *с ген.*, за *с ак.*; **наказа́ть за просту́пок** казнити због прекршаја; **люби́ть** *кого* **за и́скренность** волети *кога* због искрености; **мне сты́дно за него́** стидим се због њега; **благодари́ть** *кого* **за по́мощь** захваљивати *коме* за помоћ (на помоћи); **беспоко́иться за сы́на** бринути за сина 5. *у одредби циља* за *с ак.*; **борьба́ за мир** борба за мир; **сража́ться за ро́дину** борити се за домовину 6. *у одредби мере, цене и количине* за *с ак.*; **купи́ть за де́сять рубле́й** купити за десет рубаља; **рабо́тать за двои́х** радити за двојицу (колико двојица) 7. *у објекатској допуни* а) за *с ак.*; **взять за́ руку** узети за руку; **вы́дать дочь за** *кого* удати кћер за *кога*; **вы́йти за́муж за** *кого* удати се за *кога* б): **приня́ться, взя́ться за рабо́ту** прихватити се, латити се посла **II** *с инстр.* 1. *у просторној одредби* (*место*) а) за *с инстр.*; **сиде́ть за столо́м, за роя́лем** седети за столом, за клавиром б) иза *с ген.*, за *с инстр.*; **стоя́ть за шка́фом** стојати иза ормана (за орманом); **ждать за угло́м** чекати иза угла (за углом) в) преко, ван *с ген.*; **жить за реко́й** живети преко (с оне стране) реке; **жить за́ городом** живети ван града 2. *у одредби пратећих околности* за време *с ген.*, за *с инстр.*; **молча́ть за едо́й** ћутати за време јела; **разгова́ривать за обе́дом** *о чём* разговарати за ручком (за време ручка) *о чему* 3. *у одредби циља* а) по *с ак.*; **идти́ за водо́й** ићи по воду; **посла́ть за лека́рством** послати по лек б): **идти́ за поку́пками** ићи у куповину; **пого́ня за беглецо́м** хајка на бегунца 4. *у одредби узрока* због *с ген.*; **за отсу́тствием вре́мени** због недостатка времена; **за нена́добностью** због непотребности (сувишности); **де́ло ста́ло за ма́лым** посао је стао због ситница 5. *у одредби следовања, праћења* а) за *с инстр.*; **иди́те за мной** идите за мном; **оди́н за други́м** један за другим; **чита́ть кни́гу за кни́гой** читати књигу за књигом б) после, иза *с ген.*; **за дождя́ми наступи́ла жара́** после киша настала је жега 6. *у одредби припадања*: **побе́да бу́дет за на́ми** победа ће бити наша; **о́чередь за тобо́й** твој је ред, ти си на реду; **за тобо́й долг** остајеш дужан, имаш дуг; **за ним води́лась стра́нная привы́чка** имао је чудну навику 7. *у атрибутској одредби*: **письмо́ за по́дписью дире́ктора** писмо са потписом директора; **прика́з за но́мером...** наредба под бројем..., наредба број... 8. *у објекатској допуни*: **наблюда́ть за** *кем, чем* надгледати *кога, шта*; **уха́живать за де́вушкой** удварати се девојци; **быть за́мужем за** *кем* бити удата за *кога* ◊ **ни за что́ ни про что́** на правди бога, ни крив, ни дужан

заакти́р‖овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. что* унети у акта *шта*, саставити акт *о чему*

заале́‖ть, -ет, -ют *сврш.* зацрвенети се, заруменети се, поруменети

зааплоди́р‖овать, -ую, -уешь, -уют *сврш.* запљескати, почети аплаудирати, пљескати, тапшати

заарка́нива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. хватати ласом, омчом 2. *фиг. нар.* увлачити, заводити

заарка́н‖ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. ухватити ласом, омчом 2. *фиг. нар.* увући, завести

заарта́ч‖иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* 1. узјогунити се, заинатити се (*о коњу*) 2. *фиг. разг.* заинатити се

заасфальти́р‖овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* асфалтирати

заатланти́ческ‖ий, -ая, -ое трансатлантски, прекоатлантски

заба́в‖а, -ы *ж* забава, разонода

забавля́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* забављати, разоноћавати

забавля́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* забављати се, разоноћавати се

заба́вник, -а *м разг.* весељак, шаљивчина

заба́вно *прил.* 1. забавно, смешно (*изгледати итд.*) 2. занимљиво (*причати итд.*)

забáв||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. забаван, смешан, комичан; **~ное зрéлище** комичан призор **2.** занимљив, интересантан (*прича итд.*)

забаллотúр||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. кого* одбацити *чију* кандидатуру, не изабрати *кога* (*приликом гласања*)

забáлтыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* запричавати се

забальзамúр||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* балзамовати, балзамирати

забарахл||úть, -úт, -ят *сврш. нар.* почети лоше радити, покварити се (*о мотору итд.*)

забаррикадúр||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* забарикадирати

забаст||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют *сврш.* отпочети штрајк, ступити у штрајк

забастóв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** штрајк *м*, обустава рада; **объявúть ~ку** ступити у штрајк; **всеóбщая ~** генерални штрајк

забастóвочн||ый, -ая, -ое штрајкашки; **~ комитéт** штрајкашки комитет

забастóвщик, -а *м* штрајкач, штрајкаш

забвéни||е, -я *с* **1.** *свеч.* заборав *м* **2.** *заст.* дремеж *м*; несвест *ж*

забéг, -а *м спорт.* трчање *с*, трка *ж*; **~ на пятьсóт мéтров** трка на петсто метара

забегáлов||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *нар.* крчма, бифе *м*

забéга||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** потрчати, почети трчати **2.** *само 3. л.* заиграти (*о очима*)

забегá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** утрчавати, дотрчавати **2.** *к кому, куда разг.* успут свраћати, навраћати *код кога, куда* **3.** бежати, трчати (*далеко*)

забéга||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* уморити се од трчања

забе||жáть, -гý, -жúшь, -гýт *сврш.* **1.** утрчати, дотрчати **2.** *к кому, куда разг.* успут свратити, навратити *код кога, куда* **3.** побећи, отрчати; **~ далекó от дóма** побећи далеко од куће ◇ **~ вперёд** а) истрчати се б) претећи, престићи

забелé||ть, -ет, -ют *сврш.* забелети се; побелети

заб||елúть, -елю, -éлишь *и* **-елúшь, -éлят** *и* **-елят; -елённый** *сврш. разг.* **1.** обелити, окречити **2.** зачинити јело павлаком или млеком

заберéмене||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* остати у другом стању, затруднети

забеспокó||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* забринути се, узнемирити се

забетонúр||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* забетонирати, обложити бетоном

забивá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что во что* закуцавати, укуцавати, забијати (*ексер у зид итд.*) **2.** *что* запушивати, зачепљивати (*рупе итд.*) **3.** *что* затрпавати, претрпавати, закрчивати; **~ шкаф кнúгами** затрпавати орман књигама **4.** *что* затварати, закивати (*прозор даскама итд.*) **5.** *что спорт.* утеривати (*лопту у гол*) **6.** *кого струч.* побијати, клати (*стоку*) **7.** *само 3. л. что разг.* загушивати, уништавати **8.** *кого нар.* заплашивати; заглупљивати ◇ **~ гóлову** *чем разг.* пунити главу *чим*

заваивá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *разг.* сакривати се, завлачити се **2.** *само 3. л.* зачепљивати се, запушивати се (*о цеви итд.*)

забúвк||а, -и *ж* **1.** закуцавање *с*, укуцавање *с*, забијање *с* (*ексера итд.*) **2.** затварање *с*, закивање *с* (*прозора даскама итд.*)

забинт||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш.* завити (*рану*); повити, превити (*руку итд.*)

забинт||овáться, -ýюсь, -ýешься, -ýются *сврш.* завити себи (*рану*); превити себи (*руку итд.*)

забирá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* узимати, грабити, хватати **2.** *кого, что (с собой)* односити *шта*, одводити *кога* **3.** *что у кого* одузимати *шта коме, од кога* **4.** *что чем* затварати, заграђивати **5.** *что* сужавати (*одећу*); **~ в шов** одузимати у шаву **6.** *само 3. л. кого нар.* прожимати (*о хладноћи итд.*); спопадати (*о жељи итд.*) ◇ **~ за живóе** погађати у живац, дирати у срце

забирá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** пењати се, верати се **2.** увлачити се, завлачити се; шуњати се **3.** *разг.* одлазити, доспевати (*далеко*)

забúтост||ь, -и *ж* заплашеност; заглупљеност

забúт||ый, -ая, -ое застрашен, заплашен; затуцан, заглупљен

заб||úть[1], **-ью, -ьёшь, -ют; -úтый** *сврш.* **1.** *что во что* закуцати, укуцати, забити; **~ гвоздь в стéну** закуцати ексер у зид **2.** *что* запушити, зачепити; **~ щéли пáклей** запушити пукотине кучином **3.** *что* затрпати, претрпати, закрчити; **~ шкаф кнúгами** претрпати орман књигама **4.** *что* затворити, заковати; **~ окнó дóсками** затарабити прозор **5.** *что спорт.* утерати (*лопту у гол*); **~ мяч в ворóта** постићи гол **6.** *кого струч.* побити, заклати (*стоку*) **7.** *само 3. л. что разг.* угушити, уништити; **сорня́к ~úл цветы́** коров је угушио цвеће **8.** *кого нар.* заплашити; заглупити ◇ **~ гóлову** *кому чем разг.* напунити главу *коме чим*

заб||úть[2]**. -ью, -ьёшь, -ьют** *сврш.* **1.** залупати, почети лупати, почети ударати; **~ в барабáны** забубњати, почети ударати у бубњеве **2.** *само 3. л.* избити (*о извору*) ◇ **~ тревóгу** дићи узбуну

заб||úться, -ьюсь, -ьёшься, -ьются *сврш.* **1.** почети се трзати, праћакати се **2.** *само 3. л.* залупати (*о срцу*) **3.** *разг.* сакрити се, завући се; **~ в ýгол** завући се у угао **4.** *само 3. л.* зачепити се, запушити се (*о цеви итд.*)

забия́к||а, -и *м, ж* свађалица, кавгаџија

заблаговрéменно *прил.* благовремено, унапред

заблагорассýди||ться, -тся *безл. сврш. кому* пасти на памет; **он дéлает всё, что емý ~тся** чини све што му се прохте

забл||естéть, -ещý, -естúшь *и* **-éщешь; -естя́т** *и* **-éщут** *сврш.* заблистати, засијати, синути

забл||ýдиться, -ужýсь, -ýдишься, -ýдятся *сврш.* залутати ◇ **~ в трёх сóснах** не снаћи се ни у једноставним стварима

заблýдш||ий, -ая, -ее пропао, изгубљен ◇ **~ая овцá** залутала овца

заблуждá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* бити у заблуди, грешити, варати се

заблуждéни||е, -я *с* заблуда *ж*, грешка *ж*; **ввестú в ~** *кого* довести у заблуду *кога*; **впасть в ~** пасти у заблуду

забодá||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* пробости, убости роговима

забó||й[1], **-я** *м руд.* чело *с* поткопа, јама *ж* у руднику

забó||й[2], **-я** *м струч.* клање *с* (*стоке*)

забóйщик, -а *м* копач, рудар

заболáчива||ться, -ется, -ются *несврш.* претварати се у мочвару, постајати мочваран

заболевáемост||ь, -и *ж мед.* број *м* обољења

заболевáни||е, -я *с* **1.** обољење, болест *ж*; **тяжёлое ~**

тешко обољење; **простýдное** ~ прехлада 2. обољевање, оболелост *ж*

заболевá||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. чем и без обј.* разбољевати се, обољевати *од чега*

заболевá||ть [2], **-ет, -ют** *несврш.* почињати болети (*о зубу итд.*)

заболé||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *сврш.* **1.** *чем и без обј.* разболети се, оболети *од чега*; ~ **грúппом** разболети се од грипе **2.** *кем, чем разг.* занети се, одушевити се

забол||éть [2], **-úт, -я́т** *сврш.* заболети, почети болети; **у меня́ ~éл зуб** заболео ме је зуб; **у негó ~éла головá** заболела га је глава

заболóт||иться, -ится, -ятся *сврш.* претворити се у мочвару, постати мочваран

заболóченн||ый, -ая, -ое мочваран

заболтá||ть [1], **-ю, -ешь, -ют; забóлтанный** *сврш. разг.* **1.** *чем* замахати, захњихати **2.** *что* умутити (*јаја итд.*)

заболтá||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *сврш. разг.* забрбљати, почети брбљати

заболтá||ться [1], **-юсь, -ешься, -ются** *сврш. разг.* зањихати се, заљуљати се

заболтá||ться [2], **-юсь, -ешься, -ются** *сврш. разг.* забрбљати се, запричати се

забóр, -а *м* ограда *ж*, плот, тараба *ж*

забóрис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *нар.* **1.** љут, јак (*дуван итд.*) **2.** *фиг.* заједљив; груб, вулгаран; ~ **анекдóт** вулгаран виц

заборм||отáть, -очý, -óчешь, -óчут *сврш.* замрмљати, почети мрмљати, мумлати

забóрн||ый, -ая, -ое 1. који се односи на ограду, плот **2.** *фиг.* простачки, вулгаран, непристојан; **~ая брань** непристојна псовка

заборон||úть, -ю́, -úшь, -я́т; -ённый *сврш. пољопр.* побранати, подрљати (*њиву*)

забóртн||ый, -ая, -ое *пом.* који је изван брода

забó||та, -ты *ж* **1.** брига; **жить без ~т** живети безбрижно **2.** брига, старање *с*, пажња; **окружúть** *кого* **~той (~тами)** окружити *кога* пажњом ◇ **емý и ~ты мáло** *разг.* баш га брига; **э́то не твоя́** ~ *разг.* то се тебе не тиче

забó||тить, -чу, -тишь, -тят *несврш.* забрињавати, узнемиравати, бринути

забó||титься, -чусь, -тишься, -тятся *несврш. о ком, чём* бринути се, водити бригу, старати се; водити рачуна; ~ **о дéтях** водити бригу о деци; ~ **о здорóвье** водити рачуна о здрављу

забóтливо *прил.* брижљиво, пажљиво

забóтливост||ь, -и *ж* брига, брижљивост, пажња

забóтли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во брижљив, брижан, пажљив; ~ **хозя́ин** брижан домаћин; ~ **ухóд** брижљива нега

забрак||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш.* шкартирати, одбацити (*лошу робу итд.*)

забрáл||о, -а *с ист.* визир *м* (*на шлему*) ◇ **с откры́тым ~ом** отворено, искрено

забрáсыва||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. чем* **1.** засипати, затрпавати **2.** *фиг.* обасипати (*питањима итд.*)

забрáсыва||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** *что* бацати (*далеко*) **2.** *кого, что фиг.* бацати, одводити (*у туђи крај итд.*); заметати, затуривати **3.** *кого, что фиг. разг.* бацати, упућивати; достављати **4.** *что* забацивати (*главу*); пребацивати (*ногу преко ноге*) **5.** *кого, что* занемаривати, запуштати; ~ **учёбу** занемаривати учење

забрá||ть, заберý, заберёшь, заберýт; *прошл.* **-л, -лá, -ло; зáбранный** *сврш.* **1.** *что* узети, зграбити, ухватити **2.** *кого, что* (*с собой*) однети *шта*, одвести *кога*; ~ **в плен** заробити **3.** *что у кого* одузети *шта коме, од кога* **4.** *что чем* затворити, заградити; ~ **окнó дóсками** затарабити прозор **5.** *что* сузити (*одећу*); ~ **в шов** одузети у шаву **6.** *само 3. л. кого нар.* прожети (*о хладноћи итд.*); спопасти (*о жељи итд.*) ◇ ~ **за живóе** погодити у живац, дирнути у срце; ~ **сúлу** *нар.* добити утицај (власт)

забрá||ться, заберýсь, заберёшься, заберýтся; *прошл.* **-лся, -лáсь, -лóсь** *сврш.* **1.** попети се, узверати се; ~ **на дéрево** попети се на дрво **2.** увући се, завући се; ушуњати се; ~ **под одеяло** завући се под јорган; ~ **в чужýю квартúру** ушуњати се у туђи стан **3.** *разг.* отићи, доспети (*далеко*)

забрéзж||ить, -ит, -ат *сврш.* почети свитати, заруменети (се), засветлети (се); **~ил рассвéт** почело је свитати

забр||естú, -едý, -едёшь, -едýт; *прошл.* **-ёл, -елá, -елó** *сврш.* залутати, отићи (*далеко*)

забривá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* узимати у војску, регрутовати

забр||úть, -éю, -éешь, -éют; -úтый *сврш. заст.* узети у војску, регрутовати

забронúр||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* резервисати; ~ **нóмер в гостúнице** резервисати собу у хотелу

забронир||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш.* блиндирати, оклопити, ставити оклоп

забрóс, -а *м*: **быть в ~е** *разг.* бити занемарен, бити запуштен

забросá||ть, -ю, -ешь, -ют; забрóсанный *сврш. чем* **1.** засути, затрпати **2.** *фиг.* обасути (*питањима итд.*)

забрó||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* **1.** *что* бацити (*далеко*) **2.** *кого, что фиг.* бацити, одвести (*у туђи крај итд.*); заметнути, затурити **3.** *кого, что фиг. разг.* забацити, упутити; доставити; ~ **десáнт в тыл врагá** упутити десант у непријатељску позадину; ~ **чемодáн в гостúницу** однети кофер у хотел **4.** *что* забацити; пребацити; ~ **гóлову назáд** забацити главу; ~ **нóгу нá ногу** пребацити ногу преко ноге **5.** *кого, что* занемарити, запустити; ~ **хозя́йство** занемарити домаћинство

забры́зга||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* попрскати, упрскати, испрскати

забубённ||ый, -ая, -ое *разг.* лудо храбар, дрзак, разуздан; **~ая голóвушка** луда глава

забулды́г||а, -и *м нар.* бекрија, пијаница

забýлька||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* заклокотати, загрготати

забухá||ть, -ет, -ют *несврш.* бубрити (*од влаге*), ширити се

забýх||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **забýх, -ла, -ло** *сврш.* набубрити (*од влаге*), раширити се

забывá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что, о ком, чём* заборављати *кога, шта, на кога, шта*; **не ~й стáрых друзéй** немој да заборавиш старе пријатеље **2.** *с инф. и с везницима* заборављати; **не ~й, что ты обещáл мне э́то** немој да заборавиш да си ми то обећао **3.** *что* заборављати, остављати (*кишобран код куће итд.*)

забывá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** почињати дремати **2.** заборављати све око себе, заносити се **3.** губити власт над собом, губити осећај за меру

забы́вчивост||ь, -и *ж* заборавност, растресеност, расејаност; **страда́ть ~ью** бити расејан (забораван)

забы́вчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во забораван, растресен, расејан

заб||ы́ть, -у́ду, -у́дешь, -у́дут; -ы́тый *сврш.* 1. *кого что, о ком, чём* заборавити *кога, шта, на кога, шта*; **~ про́шлое** заборавити прошлост; **я не могу́ об э́том ~** не могу да то заборавим; **~ о свои́х обя́занностях** занемарити своје обавезе; **~ а́дрес, но́мер телефо́на** заборавити адресу, број телефона 2. *с инф. и везницима* заборавити; **не ~у́дь закры́ть о́кна** не заборави да затвориш прозоре; **я ~ы́л, когда́ начина́ется собра́ние** заборавио сам када почиње састанак 3. *что* заборавити, оставити; **~ до́ма зо́нтик** заборавити кишобран код куће ◇ **~ доро́гу** *к кому, куда* престати посећивати *кога*, престати ићи *куда*; **и ду́мать ~** *о ком, чём разг.* не мислити више *на кога, шта*; **я тебе́ э́того никогда́ не ~у́ду** *разг.* то ти нећу никада заборавити; **что ты там ~ы́л** *разг.* немаш шта тамо тражити

заб||ы́ться, -у́дусь, -у́дешься, -у́дутся *сврш.* 1. почети дремати, задремати 2. заборавити све око себе, занети се 3. изгубити власт над собом, изгубити осећај за меру

забытьи||ё, -я́ *с* 1. несвест *ж*, несвестица *ж* 2. дремеж *м*, поспаност *ж*; **впасть в ~** задремати 3. занос *м*

зав, -а *м* **(заве́дующий)** *разг.* руководилац, управник, шеф

зава́жнича||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* уобразити се, почети се правити важан

зава́л, -а *м* гомила *ж*, хрпа *ж*, нанос; **сне́жный ~** снежни нанос

зава́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что чем* засипати, затрпавати 2. *кого чем фиг. разг.* претрпавати (*раднике послом итд.*) 3. *что* обарати, свaљивати 4. *что фиг. нар.* упропашћивати (*посао итд.*)

зава́лива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *за что* падати *иза чега, за шта* 2. *само 3. л. разг.* рушити се 3. *разг.* опружати се, завaљивати се (*на каучу итд.*) 4. *само 3. л. фиг. разг.* пропадати (*о послу итд.*)

зава́лин||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** земљани насип (*око сељачке куће*)

зав||али́ть, -алю́, -а́лишь, -а́лят; -а́ленный *сврш.* 1. *что чем* засути, затрпати; закрчити; **доро́га ~а́лена сне́гом** пут је затрпан снегом 2. *кого чем фиг. разг.* претрпати; **~ сотру́дников рабо́той** претрпати раднике послом 3. *что* оборити, свалити 4. *что фиг. нар.* упропастити; **~ рабо́ту** упропастити посао

зав||али́ться, -алю́сь, -а́лишься, -а́лятся *сврш.* 1. *за что* запасти *иза чега, за шта* 2. *само 3. л. разг.* срушити се 3. *разг.* опружити се, завалити се (*на каучу итд.*) 4. *само 3. л. фиг. разг.* пропасти (*о послу итд.*)

зава́лк||а, -и *ж* засипање *с*, затрпавање *с*

за́вал||ь, -и *ж зб. разг.* стара, одлежала роба

заваля́||ться, -ется, -ются *сврш. разг.* залежати се дуго (*о роби итд.*); загубити се, затурити се; **письмо́ ~лось на по́чте** писмо се загубило на пошти

заваля́||щий, -щая, -щее; -щ, -ща, -ще *нар.* лош, бајат, устајао (*роба итд.*)

зава́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. закувавати (*чај итд.*) 2. *тех.* заваривати

зава́рива||ться, -ются, -ется *несврш.* закувавати се (*о чају итд.*)

зав||ари́ть, -арю́, -а́ришь, -а́рят; -а́ренный *сврш.* 1. закувати; **~ чай** закувати чај 2. *тех.* заварити ◇ **~ ка́шу** *разг.* закувати кашу, створити смутњу

зав||ари́ться, -а́рится, -а́рятся *сврш.* закувати се (*о чају итд.*)

зава́рк||а, -и *ж* 1. закувавање *с* (*чаја итд.*) 2. *разг.* количина чаја довољна за једно закувавање 3. *тех.* заваривање *с*

заварн||о́й, -а́я, -о́е куван, парен; **~ крем** кувани крем

заварýх||а, -и *ж* збрка, метеж *м*, пометња

заведе́ни||е, -я *с* 1. установа *ж*, институција *ж*, завод *м*; **учéбное ~** школска установа, школа; **вы́сшее учéбное ~** високошколска установа, висока школа; **лечéбное ~** здравствена установа 2. *заст.* предузеће; **пра́чечное ~** перионица 3. уређење, оснивање 4. *заст. нар.* обичај *м*

заве́довани||е, -я *с* руковођење, управљање

заве́д||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* руководити, управљати; **~ ка́федрой** руководити катедром, бити шеф катедре

заве́домо *прил.* несумњиво, очито

заве́дом||ый, -ая, -ое добро познат, нотoран, несумњив, очит; **~ая ложь** очита лаж

заве́дующ||ий, -его *м чем* руководилац, управник, шеф *чега*; **~ ка́федрой** шеф катедре; **~ хозя́йством** економ

завез||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **завёз, -ла́, -ло́; -ённый** *сврш.* 1. *кого, что* успут одвести, однети (*превозним средством*) 2. *кого, что* одвести предалеко; **~ в глушь** одвести у забачено место 3. допремити; **~ това́ры в магази́н** допремити робу у продавницу

заверб||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* заврбовати

заверб||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш.* заврбовати се

завере́ни||е, -я *с* уверавање, обећање

заве́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. *кого в чём* уверити, убедити *кога у шта* 2. *что* оверити, потврдити (*документ, потпис*)

заве́рк||а, -и *ж* овера, оверавање *с*

заверн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; завёрнутый *сврш.* 1. *кого, что во что* замотати, умотати, завити; **~ кни́гу в бума́гу** завити књигу у папир 2. *что* заврнути, зашрафити, притегнути; **~ кран** заврнути славину 3. *что* засукати; **~ рукава́** засукати рукаве 4. скренути; **~ за́ угол** скренути за угао 5. *к кому разг.* навратити, свратити *код кога*; **~ к прия́телю** свратити код пријатеља 6. *само 3. л. нар.* почети; **~у́ли моро́зы** стегао је мраз

заверн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* 1. *во что* умотати се, замотати се, завити се 2. *само 3. л.* заврнути се (*о рукаву итд.*)

зав||ерте́ть, -ерчу́, -е́ртишь, -е́ртят; -е́рченный *сврш.* 1. *чем* завртети *чим*, окренути *шта* 2. *кого фиг. разг.* залудити *кога*, завртети памет *коме*

зав||ерте́ться, -ерчу́сь, -е́ртишься, -е́ртятся *сврш.* 1. *само 3. л.* завртети се, почети се окретати (*о точку итд.*) 2. *фиг. разг.* занети се, изгубити главу (*од посла*)

завёрт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* замотавање *с*, увијање *с* 2. *нар.* омот *м*; пакет *м* ◇ **храпе́ть во все носовы́е ~ки** *нар. шаљ.* гласно хркати

завёртыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что во что* замотавати, завијати, увијати (*у папир итд.*)

2. *что* завртати, зашрафљивати, притезати 3. *что* засукивати (*рукаве итд.*) 4. скретати (*за угао итд.*) 5. *к кому разг.* навраћати, свраћати *код кога*

завёртыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *во что* умотавати се, замотавати се, завијати се 2. *само 3. л.* завртати се (*о рукаву итд.*)

заверша́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* завршавати, довршавати

заверша́||ться, -ется, -ются *несврш.* завршавати се

заверш||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* завршити, довршити

заверш||и́ться, -и́тся, -а́тся *сврш.* завршити се

заверя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого в чём* уверавати, убеђивати *кога у шта* 2. *что* оверавати, потврђивати (*документ, потпис*)

заве́с||а, -ы *ж* 1. *заст.* застор *м*, завеса 2. *фиг.* копрена, вео *м* ◇ **дымова́я ~** *војн.* димна завеса; **приподня́ть ~у** *над чем* бацити нешто светла *на шта*

заве́||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* заклонити завесом, застрти

зав||ести́, -еду́, -едёшь, -еду́т; *прошл.* **-ёл, -ела́, -ело́; -едённый** *сврш.* 1. *кого* успут одвести (*пешке*) 2. *кого* одвести предалеко 3. *кого, что* стећи, набавити; **~ соба́ку** набавити пса 4. *что* увести, завести; **~ поря́док** увести ред; **у нас так ~едено́** код нас је такав ред 5. *что* започети, почети; **~ разгово́р** почети (започети) разговор; **~ знако́мство** склопити познанство 6. *что* навити; покренути; упалити; **~ часы́** навити сат; **~ мото́р** упалити мотор ◇ **~ далеко́** одвести предалеко; **~ в тупи́к** довести у ћорсокак

зав||ести́сь, -еду́сь, -едёшься, -еду́тся; *прошл.* **-ёлся, -ела́сь, -ело́сь** *сврш.* 1. *само 3. л.* појавити се; **в до́ме ~ели́сь мы́ши** у кући су се појавили мишеви 2. *само 3. л.* прорадити, упалити се (*о мотору итд.*) 3. *фиг. нар.* разјарити се, разбеснети се

заве́т, -а *м* опорука *ж*, завет, аманет ◇ **Ве́тхий, Но́вый ~** Стари, Нови завет

заве́тн||ый, -ая, -ое 1. свет, драг; интиман; **~ое жела́ние** интимна жеља 2. заветни, свет

заве́тренн||ый [1], **-ая, -ое** заштићен од ветра, који је у заветрини

заве́тренн||ый [2], **-ая, -ое** осушен на ваздуху (*кобасица итд.*)

заве́тре||ть, -ет, -ют *сврш.* сасушити се, постати сув (*о кобасици итд.*)

завечере́||ть, -ет *безл. сврш. разг.* смрачити се, смркнути се; **~ло** пао је мрак

заве́ша||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* прекрити (*зидове сликама итд.*)

заве́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прекривати (*зидове сликама итд.*)

завеща́ни||е, -я *с* опорука *ж*, тестамент *м*

завеща́тел||ь, -я *м* опоручитељ, тестатор

завеща́тельн||ый, -ая, -ое опоручни, тестаментаран

завеща́||ть, -ю, -ешь, -ют; заве́щанный *сврш. и несврш.* 1. завештати/завештавати, оставити/остављати у наследство 2. *фиг. с инф.* предати/предавати у аманет

завзя́т||ый, -ая, -ое *разг.* страствен, ватрен; **~ охо́тник** страствен ловац

завива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. увијати, ондулирати (*косу*) 2. завијати (*жицу итд.*)

завива́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* коврчити се (*о коси*) 2. увијати, ондулирати косу

зави́вк||а, -и *ж* 1. увијање *с*, ондулирање *с* 2. ондулација; **хими́ческая ~** хладна трајна ондулација

зави́||деть, -жу, -дишь, -дят *сврш. нар.* угледати, опазити, приметити

зави́д||ки, -ок *мн.*: **~ беру́т** *кого нар.* завист обузима *кога*

зави́дно *прил.* 1. завидно 2. *у функц. предик. кому*: **ему́ ста́ло ~** почео је да завиди; **ей бы́ло ~** она је завидела

зави́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но завидан, који изазива завист; **~ное здоро́вье** одлично здравље, здравље на којем се може завидети

зави́д||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. кому, чему* завидети *коме на чему*; **он ~ует её успе́хам** он јој завиди на успеху

завиду́щ||ий, -ая, -ее *нар.* завидљив, завидан

завизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. что* визирати *шта*, ставити визу *на шта*, оверити *шта*; **~ па́спорт** визирати пасош

завиля́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. чем* замахати, завртети (*репом*)

завин||ти́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т; зави́нченный *сврш.* зашрафити, пришрафити

зави́нчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* зашрафљивати, пришрафљивати

завира́льн||ый, -ая, -ое *нар.* лажан, бесмислен (*идеја итд.*)

завира́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* претеривати у лагању, заплитати се у лажима

зави́||сеть, -шу, -сишь, -сят *несврш.* зависити; **~ от роди́телей** зависити од родитеља; **э́то от меня́ не ~сит** то не зависи од мене

зави́симост||ь, -и *ж* зависност, овисност; **крепостна́я ~** кметска зависност; **попа́сть в ~** постати зависан ◇ **в ~и** *от чего* у зависности, зависно *од чега*; **в ~и от обстоя́тельств** према приликама

зави́си||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо зависан, овисан; **~мое положе́ние** зависан положај

зави́стливо *прил.* завидљиво, са завишћу (*гледати итд.*)

зави́стливост||ь, -и *ж* завист, завидљивост

зави́стли|вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во завидљив, завидан

зави́стник, -а *м* завидљивац, завидник

за́вист||ь, -и *ж* завист; **чёрная ~** црна (подмукла) завист; **возбужда́ть ~** изазивати завист; **смотре́ть с ~ью** гледати са завишћу ◇ **на ~** завидно, да позавидиш

завит||о́й, -а́я, -о́е; зави́т, -а́, -о ондулиран, увијен (*коса*)

завит||о́к, -ка́ *м* 1. коврча *ж*, увојак (*косе*) 2. спирални украс; увојница *ж*; **по́черк с ~ка́ми** китњаст рукопис

завиту́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг. в.* **завито́к**

зав||и́ть, -ью́, -ьёшь, -ью́т; *прошл.* **-и́л, -ила́, -и́ло; -и́тый** *и* **-ито́й** *сврш.* 1. увити, ондулирати; **~ во́лосы** увити косу 2. завити (*жицу итд.*) ◇ **~ го́ре верёвочкой** *шаљ.* савладати тугу (бол)

зав||и́ться, -ью́сь, -ьёшься, -ью́тся; *прошл.* **-и́лся, -ила́сь, -ило́сь** *сврш.* 1. *само 3. л.* заковрчати се (*о коси*) 2. увити, ондулирати косу

завихре́ни||е, -я *с тех.* стварање вртлога, ковитлање ◇ **~ мозго́в** *разг.* збрка у глави

завихр||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* заковитлати се, подићи се (*о прашини итд.*)

завко́м, -а *м* **(заводско́й комите́т)** извршни одбор фабричке синдикалне организације

завко́мовск||ий, -ая, -ое који се односи на извршни одбор фабричке синдикалне организације

завладева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кем, чем* **1.** присвајати *шта*, захватати *кога, шта* **2.** *фиг.* освајати (*срце*); привлачити (*пажњу*)

завладе́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. кем чем* **1.** присвојити *шта*, захватити *кога, шта* **2.** *фиг.* освојити; привући; **~** *чьим* **се́рдцем** освојити *чије* срце; **~** *чьим* **внима́нием** привући *чију* пажњу

завлека́тельн||ый, -ая, -ое *разг.* привлачан, примамљив; занимљив, интересантан; **~ расска́з** занимљива прича

завлека́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* привлачити, примамљивати

завле́||чь, -ку́, -чёшь, -ку́т; *прошл.* **завлёк, -кла́, -кло́; -чённый** *сврш.* привући, примамити

заво́д[1], **-а** *м* фабрика *ж*, творница *ж*; **автомоби́льный ~** фабрика аутомобила; **машинострои́тельный ~** фабрика машина; **металлурги́ческий ~** железара; **кирпи́чный ~** циглана; **рабо́тать на ~е** радити у фабрици ◇ **ко́нный ~** ергела; **рыбово́дный ~** рибно газдинство

заво́д[2], **-а** *м* **1.** навијање *с* (*сата*); паљење *с* (*мотора итд.*) **2.** опруга *ж* (*сата*) **3.** *штамп.* део тиража (*књиге*)

заводи́л||а, -ы *м, ж разг.* коловођа, предводник *м*, покретач *м*

зав||оди́ть, -ожу́, -о́дишь, -о́дят *несврш.* **1.** *кого* успут одводити (*пешке*) **2.** *кого* одводити предалеко **3.** *кого, что* стицати, набављати (*пса итд.*) **4.** *что* успостављати, уводити, заводити (*ред итд.*) **5.** *что* започињати, почињати (*разговор итд.*) **6.** *что* навијати (*сат*); покретати, палити (*мотор итд.*)

зав||оди́ться, -ожу́сь, -о́дишься, -о́дятся *несврш.* **1.** *само 3. л.* појављивати се (*о мишевима итд.*) **2.** *само 3. л.* почињати радити, палити се (*о мотору итд.*) **3.** *фиг. нар.* разјаривати се, беснети

заводн||о́й, -а́я, -о́е 1. на навијање; **~а́я игру́шка** играчка на навијање **2.** *разг.* немиран, несташан

заводоуправле́ни||е, -я *с* фабричка управа, администрација *ж*

заводск||о́й, -а́я, -о́е фабрички, творнички

заво́дчик, -а *м* **1.** *ист.* власник фабрике **2.** *разг.* коловођа, подстрекач

за́вод||ь, -и *ж* залив *м*, увалица (*речна*)

завоева́ни||е, -я *с* **1.** освајање, покоравање **2.** тековина *ж*, достигнуће; **~я револю́ции** тековине револуције

завоева́тел||ь, -я *м* освајач

завоева́тельн||ый, -ая, -ое освајачки

заво||ева́ть, -ю́ю, -ю́ешь, -ю́ют; -ёванный *сврш.* **1.** освојити, покорити **2.** *фиг.* извојевати, изборити, стећи; **~ свобо́ду** изборити слободу; **~ авторите́т** стећи углед

завоёвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** освајати, покоравати **2.** *фиг.* стицати (*слободу, углед итд.*)

заво́з, -а *м* довоз, допрема *ж* (*робе*)

зав||ози́ть, -ожу́, -о́зишь, -о́зят *несврш.* **1.** *кого, что* успут одвозити, односити (*превозним средством*) **2.** *кого, что* одвозити предалеко **3.** *что* допремати (*робу*)

завола́кива||ть, -ет, -ют *несврш.* прекривати, заклањати (*о магли, облацима*)

завола́кива||ться, -ется, -ются *несврш.* прекривати се, заклањати се; **не́бо ~ется ту́чами** небо се прекрива облацима

заволн||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш.* **1.** *само 3. л.* узбуркати се, заталасати се (*о мору*) **2.** узбудити се, узнемирити се, узрујати се

завол||о́чь, -очёт, -оку́т; *прошл.* **-о́к, -окла́, -окло́** *сврш.* прекрити, заклонити (*о магли, облацима*)

завол||о́чься, -очётся, -оку́тся; *прошл.* **-о́кся, -окла́сь, -окло́сь** *сврш.* прекрити се, заклонити се (*маглом, облацима*)

завоп||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *сврш. разг.* заурлати, закукати

завора́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* опчињавати, омађијавати

завора́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** скретати; **~ нале́во** скретати улево **2.** *кого, что во что* замотавати, умотавати, завијати (*у папир итд.*) **3.** *что* завртати, зашрафљивати **4.** *что* засукивати (*рукаве*)

завора́чива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* **1.** *во что* замотавати се, завијати се **2.** *само 3. л.* посувраћати се (*о рукавима итд.*)

завораж||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* опчинити, зачарати, омађијати

за́ворот, -а *м*: **~ кишо́к** *мед.* заплетај црева

заворо́т, -а *м разг.* скретање *с*, окука *ж*

завор||оти́ть, -очу́, -о́тишь, -о́тят; -о́ченный *сврш. разг.* **1.** скренути **2.** *что* засукати (*рукаве*)

заворо́ча||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* почети се окретати (*у сну итд.*)

заворч||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш.* **1.** *само 3. л.* зарежати (*о псу*) **2.** *разг.* загунђати (*о човеку*)

завр||а́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся; *прошл.* **-а́лся, -ала́сь, -ало́сь** *сврш. разг.* претерати у лагању, заплести се у лажима

завсегда́ *прил. нар.* увек, стално, свагда

завсегда́та||й, -я *м* сталан, редован гост (*у ресторану итд.*)

за́втра 1. *прил.* сутра, сутрадан **2.** *непром. с* сутрашњица *ж*, будућност *ж* ◇ **до ~** довиђења сутра; **не сего́дня ~** *разг.* ових дана, ускоро

за́втрак, -а *м* доручак ◇ **корми́ть ~ами** *разг.* давати празна обећања

за́втрака||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* доручковати

за́втрашн||ий, -яя, -ее сутрашњи

завуали́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* учинити нејасним, замрсити, замаглити, замутити

за́вуч, -а *м* **(заве́дующий уче́бной ча́стью)** организатор наставе

завхо́з, -а *м* **(заве́дующий хозя́йством)** економ

завши́ве||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* увашљивити се, добити вашке

завыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** урлати, завијати **2.** *само 3. л. фиг.* фијукати (*о ветру итд.*)

завы́||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* превише повисити, повећати, преувеличати; **~ оце́нку, но́рму** превише повисити оцену, норму

зав||ы́ть, -о́ю, -о́ешь, -о́ют *сврш.* **1.** заурлати, заурликати **2.** *само 3. л. фиг.* зафијукати (*о ветру итд.*)

завыша́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* превише повећавати, преувеличавати (*оцену итд.*)

завы́шенн||ый, -ая, -ое превисок, преувеличан; **~ая цена́** превисока цена

зав||яза́ть, -яжу́, -я́жешь, -я́жут; -я́занный *сврш.* **1.** свезати, завезати, повезати **2.** *фиг.* започети, за-

поденути; заметнути; ~ **разговóр** заподенути разговор; ~ **ссóру** заметнути кавгу; ~ **знакóмство** склопити пријатељство

зав||язáться, -я́жется, -я́жутся *сврш.* 1. завезати се, повезати се 2. започети се, заподенути се (*о разговору*); заметнути се (*о свађи*) 3. заметнути се (*о плоду*)

завя́з||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* завезивање *с*, повезивање *с*, везивање *с* 2. врпца, трака 3. заплет *м* (*драме, романа итд.*)

завя́з||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **завя́з, -ла, -ло** *сврш. в чём* 1. заглибити се, увалити се *у шта* 2. *фиг. разг.* огрезнути (*у дуговима итд.*)

завя́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. свезивати, завезивати, повезивати 2. започињати, заподевати (*разговор*); заметати (*свађу*)

завя́зыва||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. завезивати се, повезивати се 2. започињати се, заподевати се (*о разговору*); заметати се (*о свађи*) 3. заметати се (*о плоду*)

зáвязь||ь, -и *ж бот.* плодница (*цвета*)

завя́||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **-л, -ла, -ло** *сврш.* 1. увенути 2. *фиг.* увенути, малаксати

загадá||ть, -ю, -ешь, -ют; загáданный *сврш.* 1. задати (*загонетку итд.*) 2. замислити (*жељу итд.*) 3. *разг.* претпоставити, замислити; **ты далекó ~л** далеко си захватио

загá||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш. разг.* 1. загадити, запрљати 2. *фиг.* оскрнавити, окаљати

загáд||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** загонетка; **загадáть ~ку** задати загонетку ◊ **говори́ть ~ками** говорити увијено, правити алузије

загáдочно *прил.* загонетно

загáдочност||ь, -и *ж* загонетност

загáдоч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. загонетан, тајанствен; **~ная улы́бка** загонетан осмех 2. несхватљив, неразумљив (*карактер итд.*)

загáдыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. задавати (*загонетку итд.*) 2. замишљати (*жељу итд.*) 3. *разг.* претпостављати, замишљати; ~ **на бýдущее** гледати у будућност

загáжива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. загађивати, прљати 2. *фиг.* скрнавити, каљати

загазóванност||ь, -и *ж струч.* засићеност гасовима (*ваздуха*)

загазóванн||ый, -ая, -ое *струч.* засићен гасовима (*ваздух*)

загáр, -а *м* препланулост *ж*, опаљеност *ж* (*од сунца*); ~ **сошёл** боја је нестала

заг||аси́ть, -ашý, -áсишь, -áсят; -áшенный *сврш.* угасити, погасити, утрнути

загвáзда||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. нар.* испрљати се, исфлекати се, замазати се

загвóздк||а, -и *ж разг.* препрека, сметња, потешкоћа ◊ **вот в чём** ~ у томе је ствар, у том грму лежи зец

загерметизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -овáнный *сврш. струч.* херметизовати, херметизирати, инкапсулирати

заги́б, -а *м* 1. прегиб, превој 2. *фиг. разг.* скретање *с*, одступање *с* (*у политици*) ◊ ~ **мáтки** *мед.* преокретање материце

загибá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. пресавијати, превијати 2. *разг.* скретати (*за угао итд.*) 3. *нар.* говорити (*нешто изазовно, неумесно*)

загибá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* савијати се, прегибати се 2. *нар.* умирати, цркавати

загипнотизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* хипнотисати, хипнотизирати

заглáви||е, -я *с* наслов *м*, назив *м*

заглáвн||ый, -ая, -ое насловни, почетни; ~ **лист** насловни лист (*у књизи*) ◊ **~ая бýква** велико слово; **~ая роль** насловна улога

заглá||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* 1. испеглати, препеглати; ~ **склáдки** испеглати фалте 2. *фиг.* исправити, искупити; ~ **своЮ винý** искупити своју кривицу

заглáжива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. пеглати (*фалте итд.*) 2. *фиг.* исправљати, искупљивати

заглáзно *прил. разг.* у одсутности (*окривити итд.*)

заглáзн||ый, -ая, -ое *разг.* учињен у одсутности; **~ое обвинéние** оптужба у одсутности (*особе која је оптужена*)

заглáтыва||ть, -ет, -ют *несврш. струч.* загризати, гутати (*об. о риби*)

заглотá||ть, -ет, -ют *сврш. струч.* загристи, прогутати (*об. о риби*)

заглóх||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **заглóх, -ла, -ло** *сврш.* 1. стишати се, умукнути (*о звуцима итд.*) 2. угасити се; **мотóр заглóх** мотор се угасио 3. запустети, задивљати (*о врту итд.*); **тропи́нка ~ла** стаза је зарасла у коров

заглушá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. пригушивати (*звук*) 2. *фиг.* ублажавати, умиривати (*бол итд.*)

заглуш||и́ть, -ý, -и́шь, -áт; -ённый *сврш.* 1. пригушити (*звук*) 2. угасити (*мотор*) 3. *фиг.* ублажити, умирити (*бол итд.*)

загляде́нь||е, -я *с разг.*: **прóсто (однó)** ~ дивота једна, милина је гледати; **красáвица, прóсто** ~ лепотица над лепотицама

загля||дéться, -жýсь, -ди́шься, -дя́тся *сврш. на кого, что* забленути се, загледати се *у кога, шта*

загля́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. вирити, бацати поглед 2. *к кому, куда разг.* свраћати, навраћати *код кога, куда*

загля́дыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. на кого, что* загледати се, бленути *у кога, шта*

загл||янýть, -янý, -я́нешь, -я́нут *сврш.* 1. завирити, бацити поглед 2. *к кому, куда разг.* свратити, навратити *код кога, куда*

загнáива||ться, -ется, -ются *несврш.* загнојавати се, упаљивати се

заг||нáть, -оню́, -óнишь, -óнят; *прошл.* **-нáл, -налá, -нáло; зáгнанный** *сврш.* 1. *кого, что* утерати, сатерати (*стоку у шталу итд.*) 2. *кого* измучити, преморити (*коња*) 3. *что разг.* укуцати, закуцати (*ексер у зид*) 4. *что нар.* продати *шта*

загнивá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* почињати гњилети, трулети

загни́||ть, -ю́, -ёшь, -ю́т; *прошл.* **-л, -лá, -ло** *сврш.* почети гњилети, трулети

загно||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. разг.* загнојити, довести до трулења

загно||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* загнојити се, упалити се

загн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт; зáгнутый *сврш.* 1. савити, пресавити, превити; ~ **страни́цу** пресавити страну 2. *разг.* скренути; ~ **зá угол** скренути за угао 3. *нар.* рећи (*нешто изазовно, неумесно*) ◊ ~ **цéну** *нар.* заценити, ударити високу цену

загн||ýться, -ýсь, -ёшься, -ýтся *сврш.* 1. *само 3. л.* савити се, пресавити се 2. *нар.* умрети, цркнути

заговáрива||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. кого разг.* умарати причањем

заговáрива||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* врачати, зачаравати, врачањем терати (*бол итд.*) ◇ ~ **зýбы** *кому разг.* одвраћати *чију* пажњу

заговáрива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. распричавати се, претеривати причајући 2. *разг.* бунцати, трабуњати, говорити бесмислице

зáговень||е, -я *с цркв.* месне покладе, месопуст *м*

заговé||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. цркв.* омрсити се на покладе

зáговор [1], **-а** *м* завера *ж*, урота *ж*, тајни споразум; **раскры́ть** ~ открити заверу ◇ ~ **молчáния** завера ћутања

зáговор [2], **-а** *м* врачбине *мн. ж*, чаролије *мн. ж*

заговор||и́ть [1], **-ю, -и́шь, -я́т** *сврш.* 1. почети говорити, проговорити, ступити у разговор 2. *само 3. л. фиг.* пробудити се; **сóвесть ~и́ла** пробудила се савест 3. *кого разг.* уморити причањем

заговор||и́ть [2], **-ю, -и́шь, -я́т; -ённый** *сврш.* зачарати, врачањем отерати (*бол итд.*)

заговор||и́ться, -юсь, -и́шься, -я́тся *сврш.* распричати се, запричати се

заговóрщик, -а *м* завереник, уротник

заговóрщическ||ий, -ая, -ое заверенички, уротнички

загогýлин||а, -ы *ж нар.* кукица, квачица

зáгодя *прил. нар.* раније; доста пре (*нечега*)

загол||и́ть, -ю, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. разг.* разголитити, обнажити

загол||и́ться, -юсь, -и́шься, -я́тся *сврш. разг.* разголитити се, обнажити се

заголóв||ок, -ка *м* наслов, назив, натпис

заголóвочн||ый, -ая, -ое насловни, који се односи на наслов; ~ **шрифт** писмо за наслов

заголубé||ть, -ет, -ют *сврш.* заплавити се, замодрити се

заголя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* разголићавати, обнажавати

заголя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* разголићавати се, обнажавати се

загóн, -а *м* 1. *лов.* хајка *ж* 2. тор, обор 3. *нар.* резерва *ж*, залиха *ж* ◇ **быть в ~е** *разг.* бити занемарен, запостављен

загóнщик, -а *м лов.* хајкач, гонич

загоня́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. *кого, что* утеривати, терати (*стоку у шталу итд.*) 2. *что разг.* укуцавати, закуцавати (*ексер у зид*) 3. *что нар.* продавати

загоня́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *сврш. кого разг.* заморити, изнурити

загорáжива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. заграђивати, ограђивати 2. преграђивати, закрчивати (*пут*) 3. заклањати

загорáжива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* заклањати се, ограђивати се

загорá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. сунчати се 2. *фиг. нар.* мировати, бити незапослен

загорá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. запаљивати се, распламсавати се 2. *фиг.* разбуктавати се

загóрб||ок, -ка *м разг.* горњи део леђа (*између лопатица*)

загор||ди́ться, -жýсь, -ди́шься, -дя́тся *сврш. разг.* узохолити се, уобразити се, дићи нос

загор||éть, -ю, -и́шь, -я́т *сврш.* препланути, поцрнети од сунца

загор||éться, -юсь, -и́шься, -я́тся *сврш.* 1. упалити се, запалити се 2. *фиг.* планути 3. *безл. кому с инф. разг.* прохтети се; **емý ~éлось éхать** прохтело му се да путује

загор||оди́ть, -ожý, -óдишь *и* **-оди́шь, -óдят** *и* **-одя́т; -óженный** *сврш.* 1. заградити, оградити 2. преградити, закрчити пут 3. заклонити

загор||оди́ться, -ожýсь, -óдишься *и* **-оди́шься, -óдятся** *и* **-одя́тся** *сврш.* заклонити се, оградити се

загорóд||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** преградица, оградица, плот *м*

зáгородн||ый, -ая, -ое изван града, у околини града

заго||сти́ться, -щýсь, -сти́шься, -стя́тся *сврш. разг.* заседети се у гостима

заготáвлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* припремати, спремати (*залихе*); набављати (*унапред*)

заготови́тел||ь, -я *м* снабдевач, набављач, откупљивач

заготови́тельн||ый, -ая, -ое 1. набавни 2. набављачки, откупни; **~ая ценá** откупна цена

заготóв||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* припремити, спремити (*залихе*); набавити (*унапред*)

заготóв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* припремање *с*, спремање *с* (*унапред*) 2. полуфабрикат *м*, полупроизвод *м*

заготовля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. припремати, спремати (*залихе*) 2. набављати, припремати (*унапред*)

заготóвочн||ый, -ая, -ое који се односи на полупроизвод

заготóвщик, -а *м* 1. набављач, откупљивач 2. радник на израђивању полупроизвода

заграбáста||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. нар.* силом узети, отети

заграбáстыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* силом узимати, отимати

заградúтел||ь, -я *м војн.*: **ми́нный** ~ минополагач (*брод*)

загради́тельн||ый, -ая, -ое запречни, заштитни ◇ ~ **огóнь** *војн.* баражна ватра

загра||ди́ть, -жý, -ди́шь, -дя́т; -ждённый *сврш.* преградити, заградити; запречити (*пут*)

загражда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* преграђивати, заграђивати; запречивати (*пут*)

загаждéни||е, -я *с* 1. преграђивање, заграђивање 2. преграда *ж*, препрека *ж*, запрека *ж*; **прóволочные ~я** жичане препреке

заграни́ц||а, -ы *ж разг.* иностранство *с*, иноземство *с*

заграни́чн||ый, -ая, -ое инострани, иноземни, страни; ~ **пáспорт** пасош

загрáнк||а, -и *ж нар.* путовање *с* у иностранство (*об. код морнара*)

загребá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *разг.* згртати, скупљати 2. веслати ◇ **чужи́ми рукáми жар** ~ туђим рукама вадити кестење из ватре

загребн||óй, -áя, -óе 1.: **~óе весло́** весло најближе крми; **~áя сторонá** лева страна чамца 2. **загребн|óй, -óго** *м* веслач најближи кормилару

загребýщ||ий, -ая, -ее *нар.* похлепан, лаком, незаситан ◇ **у негó глазá завидýщие, рýки ~ие** све што очи виде руке би да имају, све би хтео имати

загрем||éть, -лю, -и́шь, -я́т *сврш.* 1. загрмети, затутњити, забрујати 2. *нар.* свалити се, стропоштати се

загре||сти́, -бу́, -бёшь, -бу́т; *прошл.* **загрёб, -бла́, -бло́** *сврш. разг.* згрнути, скупити

загри́в||ок, -ка *м* 1. доњи део гриве (*коња*) 2. *нар.* задњи део врата

загримир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* нашминкати (*глумца*)

загримир||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш.* нашминкати се (*о глумцу*)

загро́б||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. нар.* упропастити (*посао итд.*)

загро́бн||ый, -ая, -ое загробни, посмртни; **~ая жизнь** загробни живот ◇ **~ го́лос** глас као из гроба

загроможда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* нагомилавати, закрчивати, претрпавати

загроможде́ни||е, -я *с* нагомилавање, закрчивање, претрпавање

загромо||зди́ть, -зжу́, -зди́шь, -здя́т; -ждённый *сврш.* нагомилати, закрчити, претрпати

загрубе́л||ый, -ая, -ое груб, храпав, отврднуо, жуљевит (*руке итд.*)

загрубе́||ть, -ет, -ют *сврш.* огрубети, постати храпав, отврднути (*о рукама итд.*)

загружа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что чем* товарити, натоваривати 2. *кого, что фиг. разг.* оптерећивати радом (*сараднике*); испуњавати послом (*дан*)

загру́женност||ь, -и *ж и* **загружённост||ь, -и** *ж* 1. оптерећење *с* 2. *фиг.* оптерећеност (*радом*)

загрузи́ть, -ужу́, -у́зишь *и* **-узи́шь, -у́зят** *и* **-узя́т; -у́женный** *и* **-ужённый** *сврш.* 1. *что чем* натоварити 2. *кого, что фиг. разг.* оптеретити радом (*сараднике*); испунити послом (*дан*)

загру́з||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. утовар *м* 2. *фиг. разг.* оптерећеност (*радом*)

загрунт||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. ум.* грундирати, премазати основном бојом

загру||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т *сврш.* растужити се, ражалостити се

загры́з||ть, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **загры́з, -ла, -ло** *сврш.* 1. заклати, растргнути (*зубима*) 2. *фиг. разг.* измучити, изјести (*прекорима*)

загрязне́ни||е, -я *с* прљање, загађивање; **~ окружа́ющей среды́** загађивање човекове околине

загрязн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* испрљати, запрљати, загадити

загрязн||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* испрљати се, запрљати се, загадити се

загрязня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прљати, загађивати

загрязня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* прљати се, загађивати се

загс, -а *м* (**отде́л за́писи а́ктов гражда́нского состоя́ния**) матични уред

заг||уби́ть, -ублю́, -у́бишь, -у́бят; -у́бленный *сврш. разг.* уништити, упропастити

загудрони́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* залити катраном, катранисати

загу́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* почињати бекријати, банчити

загуля́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* почети бекријати, банчити

загусте́||ть, -ет, -ют *сврш.* згуснути се, постати густ

загу||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш. струч.* згуснути, учинити гушћим (*боју итд.*)

зад, -а (-у) *м, лок.* **на (в) -у́,** *мн.* **-ы́, -о́в** 1. задњи део, стражњи део; **~ автомоби́ля** задњи део аутомобила 2. задњица *ж*, стражњица *ж (у човека)*; сапи *мн. ж (у коња)* 3. *мн.* **-ы́, -о́в** позадина *ж*, залеђе *с* (*куће, дворишта*) ◇ **повторя́ть ~ы́** *разг.* понављати нешто старо, познато

зада́брива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* одобровољавати, придобијати

зада||ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* 1. *что кому* задавати, наређивати 2. *что разг.* приређивати (*плес*) 3. *что, чего кому разг.* чинити, задавати (*нешто непријатно*) 4. *что, чего кому пољопр.* полагати, давати храну (*стоци*) ◇ **~ вопро́с** постављати питање; **~ тон** давати тон

зада||ва́ться [1], **-ю́сь, -ёшься, -ю́тся** *несврш.* 1. *чем:* **~ це́лью** постављати за циљ 2. *само 3. л. об. са нег. разг.* успевати, полазити за руком

зада||ва́ться [2], **-ю́сь, -ёшься, -ю́тся** *несврш. нар.* правити се важан, уображавати се, дизати нос

зад||ави́ть, -авлю́, -а́вишь, -а́вят; -а́вленный *сврш.* 1. згњечити, смрвити; згазити, прегазити (*колима*) 2. удавити, задавити 3. *фиг.* пригушити, сузбити, обуздати (*осећај итд.*)

зада́ни||е, -я *с* задатак *м*; **дома́шнее ~** домаћи задатак; **боево́е ~** борбени задатак; **дать ~** дати задатак; **вы́полнить ~** извршити задатак; **по ~ю** *кого* по налогу *кога*

за́данн||ый, -ая, -ое задат, дат; **~ая величина́** дата величина

зада́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. обасипати поклонима 2. *заст.* подмићивати, придобијати поклонима

зад||ари́ть, -арю́, -а́ришь, -а́рят; -а́ренный *сврш.* 1. обасути поклонима 2. *заст.* подмитити, придобити поклонима

зада́ром *прил. разг.* 1. бесплатно, бадава, џабе (*купити итд.*) 2. непотребно, бескорисно (*настрадати итд.*)

зада́т||ок, -ка *м* 1. капара *ж*, аконто; **дать (внести́) ~** дати капару 2. *мн.* **-ки, -ков** склоности *мн. ж*, способности *мн. ж*

зада́||ть, -м, -шь, -ст, -ди́м, -ди́те, -ду́т; *прошл.* **за́дал, -ла́, за́дало; за́данный** *сврш.* 1. *что кому* задати, наредити; **~ уро́к** задати (дати) задатак (лекцију) 2. *что разг.* приредити (*плес*) 3. *что, чего кому разг.* учинити, задати (*нешто непријатно*); **~ стра́ху** *кому* преплашити *кога*; **~ головомо́йку** *кому* опрати главу (уши) *коме*, изгрдити *кога*; **~ жа́ру (пе́рцу)** *кому* изгрдити на пасја кола *кога* 4. *что, чего кому пољопр.* положити, дати храну (*стоци*) ◇ **~ вопро́с** поставити питање; **~ тон** дати тон; **~ стрекача́ (дёру, дра́па, тя́гу)** *нар.* киднути, ухватити маглу

зада́||ться, -мся, -шься, -стся, -ди́мся, -ди́тесь, -ду́тся; *прошл.* **-лся, -ла́сь, -ло́сь** *сврш.* 1. *чем:* **~ це́лью** поставити за циљ 2. *само 3. л. об. са нег. разг.* успети, поћи за руком

зада́ч||а, -и *ж* 1. задатак *м*; **гла́вная ~** главни задатак; **очередны́е ~и** наредни задаци; **поста́вить перед собо́й ~у** поставити себи задатак 2. задатак *м*, задаћа; **арифмети́ческая ~** аритметички задатак; **реши́ть ~у** решити задатак

зада́чник, -а *м* збирка *ж* задатака (*математичких итд.*)

задвига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. завлачити, гурати, ставити (*кофер под кревет итд.*) 2. помицати, намицати (*засун, резу*); затварати (*ладицу*) 3. преграђивати (*врата ормаром итд.*)

задви́ж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** реза, засун *м*

задвижн||ой, -а́я, -о́е покретан, који се отвара извлачењем; **~а́я дверь** покретна врата

задви́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* **1.** завући, гурнути, ставити (*кофер под кревет итд.*) **2.** помаћи, намаћи; затворити; **~ засо́в** намаћи засун; **~ я́щик стола́** затворити фиоку (ладицу) **3.** преградити (*врата ормаром итд.*)

задво́р||ки, -ок *мн.* задње двориште ◇ **быть на ~ках** *чего разг.* бити у позадини *чега*, бити у запећку

задева́||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *сврш. нар.* денути, затурити, загубити

задева́||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** *кого, что за что* додиривати *кога, шта*, дотицати се *кога, чега*, запињати *за шта* **2.** *что фиг.* побуђивати, изазивати (*знатижељу итд.*) **3.** *кого, что фиг.* вређати, рањавати; **~ чьё самолю́бие** вређати *чије* самољубље ◇ **~ за живо́е** погађати у живац, дирати у срце

задева́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. нар.* загубити се, затурити се

задекори́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* декорисати, декорирати

заде́л, -а *м разг.* **1.** започет посао (*који ће се наставити*) **2.** резерва *ж*, залиха *ж*

заде́ла||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* затворити, запушити; зазидати; **~ ще́ли** запушити пукотине

заде́ла||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. кем разг.* постати *шта;* **~ меха́ником** постати механичар

заде́лк||а, -и *ж* затварање *с*, запушивање *с*; зазиђивање *с*

заде́лыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* затварати, запушавати; зазиђивати

заде́лыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. кем разг.* постајати *шта*

задёрга||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* **1.** *что, чем* почети цимати, трзати (*узде итд.*) **2.** *кого разг.* измучити, изгњавити, измалтретирати

задёрга||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* **1.** почети се трзати, подрхтавати **2.** *разг.* измучити се, изгњавити се, измалтретирати се

задёргива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** навлачити (*завесу*) **2.** прекривати (*завесом прозор итд.*)

задёргива||ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** бивати навучен (*о завеси*) **2.** превући се, заклонити се (*маглом итд.*)

задеревене́л||ый, -ая, -ое укочен, утрнуо (*од хладноће итд.*)

задеревене́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* укочити се, утрнути (*од хладноће итд.*)

задержа́ни||е, -я *с* хапшење, затварање

зад||ержа́ть, -ержу́, -е́ржишь, -е́ржат; -е́ржанный *сврш.* **1.** *кого, что* задржати, зауставити; **~ по́езд** задржати воз **2.** *что* одгодити, одложити **3.** *что* задржати, успорити; **~ дыха́ние** задржати дисање **4.** *кого* ухапсити, затворити; **~ престу́пника** ухапсити злочинца

зад||ержа́ться, -ержу́сь, -е́ржишься, -е́ржатся *сврш.* **1.** задржати се; **~ у вхо́да** задржати се код улаза; **~ в командиро́вке** задржати се (остати дуже него што се очекивало) на службеном путу **2.** *само 3. л.* задржати се, успорити се (*о дисању итд.*) **3.** закаснити, заостати (*с послом итд.*)

заде́ржива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что* задржавати, заустављати **2.** *что* одгађати, одлагати **3.** *что* задржавати, успоравати (*дисање*) **4.** *кого* хапсити, затварати

заде́ржива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** задржавати се; **~ на рабо́те** задржавати се на послу **2.** *само 3. л.* задржавати се, успоравати се (*о дисању итд.*) **3.** закашњавати, заостајати (*с послом итд.*)

заде́рж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** *само јд.* задржавање *с*, заустављање *с* **2.** *само јд.* одгађање *с*, одлагање *с* **3.** *само јд.* задржавање *с*, успоравање *с* **4.** одлагање *с*, задржавање *с*; прекид *м*, застој *м*, сметња, препрека; **без ~ки** без одлагања, брзо

задёрн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* **1.** навући (*завесу*) **2.** прекрити (*завесом прозор итд.*)

задёрн||уться, -ется, -утся *сврш.* **1.** бити навучен (*о завеси*) **2.** превући се, заклонити се (*маглом итд.*)

заде́||ть, -ну, -нешь, -нут; -тый *сврш.* **1.** *кого, что за что* додирнути *кога, шта*, дотаћи се *кога, чега*, запети *за шта* **2.** *что фиг.* побудити, изазвати (*знатижељу итд.*) **3.** *кого, что фиг.* повредити, увредити, ранити; **~ чьё самолю́бие** повредити *чије* самољубље ◇ **~ за живо́е** погодити у живац, дирнути у срце

за́дешево, задёшево *прил. разг.* јефтино, јевтино

зади́р||а, -ы *м, ж разг.* пецкало *м, с*, задиркивало *м, с*, свађалица, кавгаџија

задира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* посувраћати, завртати увис (*кору на дрвету итд.*) **2.** *что разг.* подизати, задизати (*сукњу*); забацивати (*главу*) **3.** *кого разг.* изазивати, пецкати, дражити ◇ **~ нос** *разг.* дизати нос, уображавати се

задира́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* посувраћати се, завртати се увис **2.** *само 3. л. разг.* подизати се, задизати се (*о сукњи итд.*) **3.** *разг.* изазивати, пецкати, дражити

зади́ристост||ь, -и *ж разг.* насртљивост, напасност, свадљивост

зади́рис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* насртљив, напастан, свадљив

задненёбн||ый, -ая, -ое *лингв.* задњонепчани, веларан (*сугласник*)

заднеязы́чн||ый, -ая, -ое *лингв.* задњојезични (*сугласник*)

за́дн||ий, -яя, -ее задњи, стражњи; **~ее колесо́** задњи точак; **~ие ла́пы** задње ноге ◇ **~ ход** *пом.* кретање натраг; **~ прохо́д** *анат.* чмар; **~яя мысль** тајна (задња) помисао; **на ~ем пла́не** у последњем плану, на последњем месту; **~им умо́м кре́пок** *разг.* паметан је кад је касно; **~им число́м** а) са ранијим датумом, антидатирано; **поме́тить ~им число́м** ставити ранији датум б) са закашњењем, касно, потом; **сообрази́ть ~им число́м** досетити се касно

за́дник, -а *м* **1.** луб, задњи део обуће **2.** *поз.* декорација *ж* у дну позорнице

задо́бр||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* одобровољити, расположити, придобити

зад||о́к, -ка́ *м* задњи део (*кола итд.*)

задо́лго *прил. до чего* много пре *чега*; **~ до отхо́да по́езда** много пре поласка воза

задолжа́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. кому* задужити се *код кога*

задо́лженност||ь, -и *ж* задужење *с*, дуговање *с*; **погаси́ть ~** исплатити дугове

задо́лжник, -а *м разг.* дужник

за́дом *прил.* задњом страном, натрашке ◇ **~ наперёд** наопако; **наде́ть пла́тье ~ наперёд** обући хаљину тако да је задња страна напред

задо́р, -а *м* **1.** жар, занос, страст *ж*; **полеми́ческий ~** полемички жар **2.** напраситост *ж*, пргавост *ж*

задо́рин||а, -ы *ж*, **задо́рин||ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *струч.* мала неравнина, избочина ◇ **без сучка́, без ~ки, ни сучка́, ни ~ки** *разг.* као подмазано, глатко, без икакве сметње

задо́рно *прил.* 1. ватрено, са жаром 2. пркосно, изазовно

задо́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. ватрен, страстан; живахан, жустар 2. пргав, пркосан, изазован

задохн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся; *прошл.* **-у́лся** *и* **задо́хся, -у́лась** *и* **задо́хлась, -у́лось** *и* **задо́хлось** *сврш.* 1. угушити се 2. задихати се, изгубити дах

задр||азни́ть, -азню́, -а́знишь, -а́знят; -азнённый *сврш. разг.* раздражити, изазвати, извести из такта (*задиркивањем, пецкањем*)

задра́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. пом.* херметички затварати (*прозоре, врата*)

задра́||ить, -ю, -ишь, -ют; -енный *сврш. пом.* херметички затворити (*прозоре, врата*)

задрапир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* драпирати, украсити драперијама

задрапир||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. во что* огрнути се, замотати се; увити се (*с наборима*)

зад||ра́ть, -еру́, -ерёшь, -еру́т; *прошл.* **-ра́л, -рала́, -ра́ло; за́дранный** *сврш.* 1. *само 3. л. кого* растргнути; **волк ~ра́л овцу́** вук је растргао овцу 2. *что* посувратити, заврнути увис (*кору на дрвету итд.*) 3. *что разг.* подићи, задићи (*сукњу*); забацити (*главу*) ◇ **~ нос** *разг.* дићи нос, уобразити се

зад||ра́ться, -ерётся, -еру́тся; *прошл.* **-ра́лся, -рала́сь, -рало́сь** *и* **-ра́лось** *сврш.* 1. посувратити се, заврнути се увис 2. *разг.* подићи се, задићи се; **ю́бка ~рала́сь** сукња се задигла

задр||ема́ть, -емлю́, -е́млешь, -е́млют *сврш.* задремати

задри́панн||ый, -ая, -ое *нар. пеј.* испрљан, замазан; похабан

задрож||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш.* 1. задрхтати, уздрхтати, затрести се 2. *само 3. л.* задрхтати (*о гласу*), затреперити (*о светлу*)

задубе́||ть, -ет, -ют *сврш. нар.* огрубети, отврднути

задува́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. гасити дувањем (*свећу итд.*) 2. *тех.* распаљивати (*високу пећ*) 3. *само 3. л.* дувати (*о ветру*)

заду́ма||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. *что и с инф.* замислити, смислити, наумити, намерити 2. *что* замислити (*у себи*); **~ число́** замислити број

заду́ма||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. *о ком, чём, над чем* замислити се, задубити се у мисли 2. *с инф. уз нег.* поколебати се, предомислити се; **он не ~лся сказа́ть пра́вду** није се поколебао да каже истину

заду́м||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *нар.* замисао, жеља, намера

заду́мчиво *прил.* замишљено

заду́мчивост||ь, -и *ж* замишљеност, утонулост у мисли; **впасть в ~** постати замишљен, замислити се, утонути у мисли

заду́мчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во замишљен, сањалачки

заду́мыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что и с инф.* замишљати, смишљати, намеравати 2. *что* замишљати (*у себи*)

заду́мыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *о ком, чём, над чем* замишљати, задубљивати се у мисли 2. *с инф. уз нег.* колебати се, оклевати, предомишљати се; **не ~ясь** без предомишљања, не оклевајући

задур||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш. разг.* запетљати, спетљати ◇ **~ го́лову** *кому* завртети главу *коме*, залудити *кога*

заду́||ть, -ю, -ешь, -ют; -тый *сврш.* 1. угасити дувањем (*свећу итд.*) 2. *тех.* распалити (*високу пећ*) 3. *само 3. л.* задувати (*о ветру*)

задуше́вност||ь, -и *ж* срдачност, душевност; присност, интимност

задуше́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но срдачан, душеван; присан, интиман; **~ разгово́р** срдачан разговор

зад||уши́ть, -ушу́, -у́шишь, -у́шат; -у́шенный *сврш.* 1. *кого* задавити, загушити 2. *что фиг.* загушити, угушити (*устанак итд.*) ◇ **~ в объя́тиях** снажно загрлити

задым||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* 1. почети димити, задимити 2. *что разг.* зачађити, испунити димом (*просторију итд.*)

задым||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* 1. задимити се 2. *разг.* зачађити се, поцрнети од дима, чађи (*о плафону итд.*)

задыха́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. гушити се 2. губити дах, тешко дисати

зад||ыша́ть, -ышу́, -ы́шишь, -ы́шат *сврш.* почети дисати

заеда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *само 3. л.* растрзавати, клати (*о вуку итд.*); уједати (*о комарцима итд.*) 2. *кого фиг. разг.* мучити, јести; упропашћивати; **~ чью жизнь** загорчавати *коме* живот 3. *что чем* јести, узимати *шта уз шта*; **~ лека́рство са́харом** узимати лек уз шећер 4. *об. безл. что разг.* заглављивати се, кочити се 5. *безл. кого разг.* погађати (*у чије самољубље итд.*)

заеда́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* постајати пробирљив (*у храни*)

зае́зд, -а *м* 1. свраћање *с*, навраћање *с*, посета *ж* 2. *спорт.* круг, тура *ж* 3. долазак, приспеће *с* (*нове партије у одмаралиште*)

зае́з||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* 1. изнурити, уморити (*коња*) 2. *фиг. нар.* измучити, сатрти (*човека*)

зае́здом *прил. нар.* успут, у пролазу

заезжа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *куда, к кому* долазити (*превозним средством*), свраћати, навраћати *куда, код кога* 2. *за кем, чем* долазити *по кога, шта* 3. долазити, довозити се заобилазно 4. одлазити, доспевати (*предалеко*) 5. *кому во что нар.* ударати, лупати *кога по чему*

зае́зженн||ый, -ая, -ое *разг.* отрцан, баналан (*виц итд.*)

зае́зж||ий, -ая, -ее: ~ая тру́ппа глумачка трупа на гостовању

заём, за́йма *м фин.* зајам, позајмица *ж*; **долгосро́чный ~** дугорочни зајам; **размести́ть ~** расписати зајам; **сде́лать ~** подићи зајам

заёмн||ый, -ая, -ое *фин.* који се односи на зајам, позајмицу; **~ое письмо́** обвезница

зае́||сть, -м, -шь, -ст, -ди́м, -ди́те, -дя́т; *прошл.* **-л, -ла, -ло; -денный** *сврш.* 1. *само 3. л.* растргнути, заклати; изуједати 2. *кого фиг. разг.* измучити, изјести; упропастити; **тоска́ ~ла** *кого* туга је измучила *кога* 3. *что чем* појести, узети *шта уз шта*; **~ лека́рство са́харом** узети лек уз шећер 4. *об. безл. что разг.*

заглавити се, укочити се 5. *безл. кого разг.* погодити; **это его́ ~ло** то га је погодило

зае́||сться, -мся, -шься, -стся, -ди́мся, -ди́тесь, -дя́тся; *прошл.* **-лся, -лась, -лось** *сврш. нар.* постати пробирљив (*у храни*)

зае́||хать, -ду, -дешь, -дут *сврш.* 1. *куда, к кому* доћи (*превозним средством*), свратити, навратити *куда, код кога* 2. *за кем, чем* доћи *по кога, шта* 3. доћи, довести се заобилазно 4. отићи, доспети (*предалеко*) 5. *кому во что нар.* ударити, звизнути, лупити *кога по чему;* **~ в физионо́мию** *кому* ударити по губици *кога*

зажа́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* испећи, испржити

зажа́р||иться, -ится, -ятся *сврш.* испећи се, испржити се

заж||а́ть, -му́, -мёшь, -му́т; -а́тый *сврш.* 1. стегнути, стиснути; **~** *что* **в руке́** стиснути *шта* у руци 2. зачепити (*нос*); запушити (*уста*) 3. *фиг. разг.* угушити, сузбити; ућуткати; **~ кри́тику** ућуткати критику 4. *фиг. нар.* задржати себи, утајити; **~ де́ньги** утајити новац; **~ день рожде́ния** не прославити рођендан

зажд||а́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся; *прошл.* **-а́лся, -ала́сь, -ало́сь** *и* **-а́лось** *сврш. разг.* начекати се, предуго чекати

зажелте́||ть, -ет, -ют *сврш.* зажутити се

зажел||ти́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т; -чённый *сврш. разг.* зажутити, учинити жутим

заж||е́чь, -гу́, -жёшь, -гу́т; *прошл.* **-ёг, -гла́, -гло́; -жённый** *сврш.* 1. упалити, запалити; **~ спи́чку** запалити шибицу; **~ свет** упалити светло 2. *фиг.* одушевити, загрејати, занети

заж||е́чься, -гу́сь, -жёшься, -гу́тся; *прошл.* **-ёгся, -гла́сь, -гло́сь** *сврш.* 1. *само 3. л.* упалити се; **~гли́сь фонари́** упалила се улична светла 2. *само 3. л.* заблистати, засијати (*о очима*) 3. *фиг.* бити обузет (*неким осећањем*); распалити се

зажива́||ть, -ет, -ют *несврш.* лечити се, зацељивати се, зарастати (*о рани*)

зажив||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* исцелити, залечити (*рану*)

заживле́ни||е, -я *с* зацељивање, залечивање (*ране*)

заживля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* зацељивати, залечивати (*ране*)

за́живо *прил.* за живота, у живом стању ◇ **~ похорони́ть** *кого* жива покопати *кога;* **~ похорони́ть себя́** жив се сахранити, усамити се, изоловати се од друштва

зажига́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. упаљач *м* 2. *разг.* запаљива бомба

зажига́ни||е, -я *с* 1. запаљивање, упаљивање 2. *тех.* паљење

зажига́тельност||ь, -и *ж* 1. запаљивост 2. *фиг.* ватреност, занос *м*

зажига́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. упаљив, запаљив 2. *фиг.* ватрен, узбудљив, заносан; **~ьная речь** ватрен говор

зажига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. палити, запаљивати, жећи 2. *фиг.* одушевљавати, загрејавати, заносити

зажига́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* палити се (*о светлу итд.*) 2. *фиг.* бивати обузет (*неким осећањем*); распаљивати се

зажи́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* присвајати, задржавати, утајивати

зажи́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. нар.* присвојити, задржати, утајити

зажи́м, -а *м* 1. стезање *с*, стискање *с* 2. *фиг. разг.* гушење *с*, сузбијање *с*; ућуткивање *с* (*критике итд.*) 3. *тех.* стега *ж*, стезач

зажима́ни||е, -я *с* 1. стезање, стискање 2. зачепљивање; запушавање

зажима́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. стезати, стискати 2. зачепљивати (*нос*); запушавати (*уста*) 3. *фиг. разг.* гушити, сузбијати; ућуткивати (*критику итд.*)

зажи́мн||ый, -ая, -ое *тех.* стезни, притезни; **~ винт** стезни завртањ

зажи́мщик, -а *м разг.* угушивач, ућуткивач (*критике итд.*)

зажи́точно *прил.* имућно, богато (*живети*)

зажи́точност||ь, -и *ж* благостање *с*, имућност

зажи́точ||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но имућан, богат

зажи́||ть [1]**, -вёт, -ву́т;** *прошл.* **за́жил** *и* **-л, -ла́, за́жило** *и* **-ло** *сврш.* залечити се, зацелити, зарасти (*о рани*)

зажи́||ть [2]**, -ву́, -вёшь, -ву́т;** *прошл.* **за́жил** *и* **-л, -ла́, за́жило** *и* **-ло** *сврш.* почети живети

зажи́||ться, -ву́сь, -вёшься, -ву́тся *сврш. разг.* предуго живети

зажму́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.*: **~ глаза́** зажмирити, зажмурити

зажму́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* зажмирити, зажмурити

зажо́р, -а *м* 1. гомилање *с* леда у време отапања 2. вода *ж* испод окопнелог снега

зажурч||а́ть, -и́т, -а́т *сврш.* зажуборити, зароморити (*о потоку итд.*)

зажу́х||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **зажу́х, -ла, -ло** *сврш.* 1. избледети (*о боји итд.*) 2. *нар.* отврднути, огрубети

заз||ва́ть, -ову́, -овёшь, -ову́т; *прошл.* **-ва́л, -вала́, -ва́ло; за́званный** *сврш. разг.* намамити, наговорити; **~** *кого* **в го́сти** позвати *кога* у госте

зазвен||е́ть, -и́т, -я́т *сврш.* зазвонити; зазвучати, зазвечати

зазвон||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш.* зазвонити, позвонити

зазвуч||а́ть, -и́т, -а́т *сврш.* заорити се, одјекнути

заздра́вн||ый, -ая, -ое почасни; **~ тост** здравица; **~ая пе́сня** песма славопојка (*у нечије здравље*)

зазева́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* загледати се, забленути се; бити расејан, непажљив

зазелене́||ть, -ет, -ют *сврш.* зазеленити се

зазелен||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. что* зазеленити, учинити зеленим; запрљати зеленим

заземл||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. тех.* уземљити, спојити са земљом

заземл||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш. тех.* уземљити се, спојити се са земљом

заземля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. тех.* уземљивати, спајати са земљом

заземля́||ться, -ется, -ются *несврш. тех.* уземљивати се, спајати се са земљом

зазим||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш.* зазимити, остати на зиму

зазна||ва́ться, -ю́сь, -ёшься, -ю́тся *несврш. разг.* уображавати се, дизати нос, правити се важан

зазна́||йка, -йки *м, ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* уображењак *м*, уображењакиња *ж*, надувенко *м*

зазна́йств||о, -а *с разг.* уображеност *ж*, охолост *ж*, надутост *ж*

зазна́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* уобразити се, дићи нос, почети се правити важан

зазно́б||а, -ы *ж заст. нар.* љубљена, драга

зазо́р, -а *м тех.* зазор, процеп, размак; **∼ в подши́пнике** зазор у лежишту

зазо́рн||ый, -ая, -ое *нар.* сраман, непристојан, ружан, за осуду

зазре́ни||е, -я *с*: **без ∼я со́вести** без стида, безобзирно, бескрупулозно

за́зри||ть, -т *сврш.*: **со́весть ∼ла** запекла је савест

зазу́брин||а, -ы *ж* шкрботина, крза; зубац *м*

зазубр||и́ть [1], **-ю́, -и́шь, -я́т; зазу́бренный** *сврш.* направити шкрботине, искрзати; назупчати

зазубр||и́ть [2], **-ю́, -и́шь, -я́т; зазу́бренный** *сврш. разг.* научити напамет, набубати, нагрувати

зазубр||и́ться [1], **-и́тся, -я́тся** *сврш.* постати шкрбав, искрзати се

зазубр||и́ться [2], **-ю́сь, -и́шься, -я́тся** *сврш. разг.* отупети, поблесавити од бубања

зазыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* дозивати, мамити, наговарати; **∼ покупа́телей** дозивати муштерије

зазывн||о́й, -а́я, -о́е *нар.* којим се зове, позива (*повик итд.*)

заигра́||ть, -ю, -ешь, -ют; заи́гранный *сврш.* **1.** почети се играти (*о деци итд.*) **2.** *что, на чём* засвирати, почети свирати **3.** *что* банализовати пречестим извођењем (*музички комад итд.*) **4.** *что* излизати, отрцати честом употребом (*карте*)

заигра́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* заиграти се, занети се игром

заи́грывани||е, -я *с* **1.** кокетирање, флертовање **2.** улагивање, додворавање

заи́грыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* банализовати пречестим извођењем (*музички комад итд.*) **2.** *что* излизивати, хабати честом употребом (*карте*) **3.** *с кем* кокетирати, флертовати *с ким*, удварати се *коме* **4.** *с кем* улагивати се, додворавати се *коме*

заи́к||а, -и *м, ж* муцавац *м*, муцавица *ж*, замуцкивало *м, с*

заика́ни||е, -я *с* муцање, замуцкивање

заика́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** муцати, замуцкивати **2.** *о ком, чём фиг. разг.* узгред спомињати *кога, шта*

заикн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш. о ком, о чём разг.* **1.** запети у говору, стати у пола речи **2.** *фиг.* узгред споменути *кога, шта*; **он и не ∼у́лся об э́том** није ни писнуо о томе

займе́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* стећи, набавити

за́йм||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** сеоски посед (*у Сибиру*)

заимода́в||ец, -ца *м заст.* зајмодавац, кредитор

заимообра́зно *прил.*: **получи́ть де́ньги ∼** позајмити новац, добити новац позајмицом

заимообра́зн||ый, -ая, -ое узет или дат у виду позајмице, на кредит

заи́мствовани||е, -я *с* **1.** позајмљивање, посуђивање **2.** позајмица *ж*, посуђеница *ж*; **иноязы́чные ∼я** позајмице из других језика

заи́мств||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* позајмити/позајмљивати, посудити/посуђивати, прихватити/прихватати, усвојити/усвајати (*туђе обичаје, речи итд.*)

заиндеве́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* прекрити се ињем

заинтересо́ванност||ь, -и *ж* заинтересованост, интересовање *с*

заинтересо́ванн||ый, -ая, -ое заинтересован, заинтересиран; **∼ые ли́ца** интересенти

заинтерес||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. кого кем, чем* заинтересовати, заинтересирати *кога за кога, шта*

заинтерес||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. кем, чем* заинтересовати се, заинтересирати се *за кога, шта*

заинтересо́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого кем, чем* будити *код кога* интересовање *за кога, шта*

заинтересо́выва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. кем, чем* показивати интересовање *за кога, шта*

заинтриг||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. кого* побудити радозналост *код кога*

заинтриго́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого* побуђивати радозналост *код кога*

за́ин||ька, -ьки *м, ген. мн.* **-ек** *дем.-хип. разг.* зечић, зеко

заи́скива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. перед кем* улагивати се, додворавати се *коме*

за́йк||а, -и *м, ген. мн.* **за́ек** *дем.-хип.* зеко, зечић

за́ймов||ый, -ая, -ое *фин.* који се односи на зајам, кредитни

займодержа́тел||ь, -я *м фин.* власник обвезница, облигација

зайти́, зайду́, зайдёшь, зайду́т; *прошл.* **зашёл, зашла́, зашло́** *сврш.* **1.** *куда, к кому* доћи (*пешке*), свратити, навратити *куда, код кога* **2.** *за кем, чем* доћи *по кога, шта* **3.** заобићи **4.** отићи, доспети (*предалеко*) **5.** *само 3. л.* заћи (*о сунцу*) ◊ **∼ в тупи́к** запасти у ћорсокак; **∼ сли́шком далеко́** отићи предалеко, претерати

зай||ти́сь, -дётся, -ду́тся; *прошл.* **зашёлся, зашла́сь, зашло́сь** *сврш. разг.* укочити се, утрнути; обамрети; **ребёнок зашёлся от пла́ча** дете се заценило од плача

зайча́тин||а, -ы *ж* зечевина, зечје месо

за́йчик, -а *м дем.* зечић, зека ◊ **со́лнечный ∼** зечић (*одблесак сунца са огледала*)

зайчи́х||а, -и *ж* зечица

зайч||о́нок, -о́нка *м, мн.* **-а́та, -а́т** зечић

закабал||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* поробити, подјармити, потчинити

закабал||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* постати зависан, заробити се

закабаля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* поробљавати, подјармљивати, потчињавати

закабаля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* постајати зависан, заробљавати се

закавы́к||а, -и *ж разг.*, **закавы́ч||ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* **1.** тешкоћа, препрека; **в э́том вся ∼** у томе је сав проблем **2.** недореченост, алузија

закады́чн||ый, -ая, -ое: ∼ друг (прия́тель) *разг.* присан (интиман) пријатељ

зака́з, -а *м* наруџбина *ж*, поруџбина *ж*; **сро́чный ∼** хитна наруџбина; **сде́лать ∼** наручити ◊ **на ∼** по наруџбини; **по ∼у** на захтев, по наруџбини

зак||аза́ть [1], **-ажу́, -а́жешь, -а́жут; -а́занный** *сврш.* **1.** наручити; **∼ пла́тье в ателье́** наручити хаљину у кројачком салону **2.** резервисати, резервирати; **∼ но́мер в гости́нице** резервисати собу у хотелу

зак||аза́ть [2], **-ажу́, -а́жешь, -а́жут; -а́занный** *сврш. что и с инф. заст.* забранити, онемогућити ◊ **∼ путь (доро́гу)** *куда* затворити приступ *куда*

заќазник, -а *м* забран

заказн||ой [1], **-ая, -ое** 1. наручен 2. препоручен (*писмо*)

заказн||ой [2], **-ая, -ое** *струч.* који је под заштитом; **~ лес** забран

заказчик, -а *м* наручилац, муштерија

заказыва||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. наручивати 2. резервисати, резервирати (*собу у хотелу итд.*)

заказыва||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. что и с инф. заст.* забрањивати, онемогућавати

закаива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с инф. разг.* зарицати се, заклињати се

закал, -а *м* 1. *тех.* каљење *с* 2. *фиг.* прекаљеност *ж*, чврстина *ж*, издржљивост *ж* ◇ **человек старого ~а** човек старог кова

закалива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что тех.* калити, прекаљивати 2. *кого, что фиг.* прекаљивати, челичити; снажити, јачати

закалива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л. тех.* калити се, прекаљивати се 2. *фиг.* прекаљивати се, челичити се; снажити се, јачати

закал||ить, -ю, -ишь, -ят; -ённый *сврш.* 1. *что тех.* закалити, прекалити 2. *кого, что фиг.* прекалити, очеличити; оснажити, ојачати; **~ здоровье** ојачати здравље; **~ённый в боях** прекаљен у борбама

закал||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. *само 3. л. тех.* закалити се, прекалити се 2. *фиг.* прекалити се, очеличити се; оснажити се, ојачати; **здоровье ~илось** здравље је ојачало; **~ в боях** прекалити се у борбама

закалк||а, -и *ж* 1. *тех.* каљење *с*, прекаљивање *с* 2. *фиг.* прекаљивање *с*, челичење *с*; јачање *с* 3. *фиг.* прекаљеност, чврстина, издржљивост

закалочн||ый, -ая, -ое *тех.* који се односи на каљење, прекаљивање

закалыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого* клати 2. *что* прибадати, причвршћивати, закачивати (*чиодом*)

закалыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* клати се, убијати се (*ножем*)

закаля||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что тех.* калити, прекаљивати 2. *кого, что фиг.* прекаљивати, челичити; снажити, јачати; **~ здоровье** јачати здравље

закаля||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л. тех.* калити се, прекаљивати се 2. *фиг.* прекаљивати се, челичити се; снажити се, јачати

закамуфлир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* закамуфлирати, замаскирати

заканчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* завршавати, свршавати

заканчива||ться, -ется, -ются *несврш.* завршавати се, свршавати се

закапа||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. прокапати, почети капати, закапати 2. *кого, что чем* запрскати, покапати, упрљати (*капљицама*) 3. *что разг.* накапати (*лек у нос, очи*)

закапа||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* запрскати се, упрскати се, упрљати се (*капљицама*)

закапыва||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. закопавати, укопавати, покопавати 2. затрпавати (*јаму*)

закапыва||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. *кого, что чем* прскати, прљати (*капљицама*) 2. *что разг.* капати (*лек у нос, очи*)

закапыва||ться [1], **-юсь, -ешься, -ются** *несврш.* закопавати се, укопавати се

закапыва||ться [2], **-юсь, -ешься, -ются** *несврш.* прскати се, прљати се (*капљицама*)

закармлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* претерано хранити, кљукати

закат, -а *м* 1. залазак (*сунца*) 2. вечерњи жар, руменило *с* при заласку ◇ **на ~е дней** на измаку живота

заката||ть, -ю, -ешь, -ют; закатанный *сврш.* 1. *что* закотрљати, почети котрљати 2. *что во что* замотати, завити 3. *что* поравнати, заравнати (*пут*) 4. *что* засукати, подврнути (*рукаве*) 5. *что* херметички затворити (*теглу*) 6. *кого фиг. нар.* стрпати (*у затвор*)

зак||атить, -ачу, -атишь, -атят; -аченный *сврш.* 1. *что* откотрљати, одвући 2. *что кому фиг. нар.* направити, приредити; **~ истерику** направити хистеричну сцену; **~ пир горой** приредити богату гозбу ◇ **~ глаза** преврнути очима

зак||атиться, -ачусь, -атишься, -атятся *сврш.* 1. *само 3. л.* откотрљати се 2. *само 3. л.* заћи (*о сунцу*) 3. *разг.* отићи, кренути 4. *фиг. разг.*: **~ смехом** праснути у смех; **~ кашлем** грчевито се закашљати

закатк||а, -и *ж* 1. замотавање *с*, завијање *с* 2. поравнавање *с* (*пута*) 2. херметичко затварање (*тегле*)

закатыва||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. *что во что* замотавати, завијати 2. *что* равнати (*пут*) 3. *что* засукивати, завртати (*рукаве*) 4. *что* херметички затварати (*теглу*) 5. *кого фиг. нар.* трпати (*у затвор*)

закатыва||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. *что* котрљати, одвлачити 2. *что кому фиг. нар.* правити, приређивати; **~ скандалы** правити скандале

закатыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* откотрљавати се 2. *само 3. л.* залазити (*о сунцу*) 3. *разг.* одлазити, путовати 4. *фиг. разг.*: **~ смехом** праскати у смех; **~ кашлем** грчевито кашљати

закача||ть, -ю, -ешь, -ют; закачанный *сврш.* 1. зањуљати, зањихати 2. љуљањем изазвати несвестицу, повраћање

закача||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. заљуљати се, зањихати се 2. почети посртати, затетурати се ◇ **~ешься!** *нар.* да у несвест паднеш!, да се онесвестиш!

закачива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* љуљањем изазивати несвестицу, повраћање

закашива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* косити (*део туђег*)

закашля||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* закашљати се, почети кашљати

закашля||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* закашљати се, добити напад кашља

зака||яться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. с инф. разг.* зарећи се, заклети се

заква||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* закиселити, укиселити

закваск||а, -и *ж* квасац *м*, герма

заквашива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* киселити, укисељавати

закида||ть, -ю, -ешь, -ют; закиданный *сврш.* 1. набацити, затрпати, засути 2. *фиг. разг.* обасути, засути (*питањима итд.*) ◇ **~ камнями** каменовати; **~ грязью** окаљати, оцрнити; **шапками ~ем** лако ћемо

закидыва||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. набацивати, затрпавати, засипати 2. *фиг. разг.* обасипати, засипати (*питањима итд.*)

закидыва||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. бацати

(*мрежу итд.*) 2. забацивати; пребацивати; ~ **го́лову** забацивати главу; ~ **но́гу на́ ногу** пребацивати ногу преко ноге ◇ ~ **у́дочку** *разг.* испитивати терен

заки́дыва||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. забацивати се (*о глави итд.*) 2. *струч.* скретати у трку (*о коњу*)

заки́н||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* 1. бацити (*мрежу итд.*) 2. забацити; пребацити; ~ **ружьё за́ спину** забацити пушку преко рамена; ~ **но́гу на́ ногу** пребацити ногу преко ноге ◇ ~ **у́дочку** *разг.* испитати терен; ~ **слове́чко (сло́во)** *разг.* узгред поменути, набацити

заки́н||уться, -ется, -утся *сврш.* 1. забацити се (*о глави*) 2. *струч.* скренути у трку (*о коњу*)

закипа́||ть, -ет, -ют *несврш.* почињати врети, кључати

закип||е́ть, -и́т, -я́т *сврш.* проврети, узаврети, прокључати ◇ **рабо́та ~е́ла** посао је кренуо пуном паром

закиса́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *само 3. л.* киснути, ускисавати 2. *фиг. разг.* губити расположење, постајати апатичан

заки́сн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* 1. *само 3. л.* ускиснути, постати кисео 2. *фиг. разг.* онерасположити се, постати апатичан

за́кис||ь, -и *ж хем.* субоксид *м*

закла́д, -а *м заст.* 1. јемство *с*, залог 2. опклада *ж* ◇ **би́ться об** ~ *заст.* кладити се

закла́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* полагање *с*, постављање *с*, подизање *с* (*темеља*) 2. знак *м*, залога (*у књизи*)

закладн||а́я, -о́й *ж заст.* докумен(а)т *м* о залогу, заложница

закла́дчик, -а *м заст.* 1. залагач, зајмилац 2. зајмодавац

закла́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. стављати, забацивати 2. *разг.* заметати, затуривати 3. прекривати, затрпавати (*сто књигама итд.*) 4. почињати градити, ударати темељ (*куhи*) 5. упрезати, запрезати 6. обележавати страницу (*у књизи*) 7. давати у залог

закла́ни||е, -я *с заст. свеч.* клање ◇ **вести́ на** ~ водити на муке (на клање); **идти́ как на** ~ ићи као на клање

закл||ева́ть, -ю́ю, -юёшь, -ю́ют; -ёванный *сврш.* 1. убити кљуном, закљуцати 2. *фиг. разг.* дојадити, измучити зађевицама

заклёвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. убијати кљуном, кљуцањем 2. *фиг. разг.* досађивати, мучити зађевицама

закле́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* лепити, залепљивати

закле́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* залепити

закле́йк||а, -и *ж* 1. залепљивање *с*, лепљење *с* 2. налепница, лепљива трака

заклейм||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. жигосати, маркирати 2. *фиг.* осудити, жигосати; ~ **пре-зре́нием** *кого* презрети за сва времена *кога*

заклепа́||ть, -ю, -ешь, -ют; заклёпанный *сврш. тех.* заковати, занитовати

заклёп||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд. тех.* спајање *с*, закивање *с* 2. закивак *м*, чавао *м*, ексер *м*

заклёпочн||ый, -ая, -ое закивни

заклёпыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. тех.* закивати, нитовати

заклина́ни||е, -я *с* 1. *свеч.* заклињање, преклињање 2. бајање, врачање 3. магична формула

заклина́тел||ь, -я *м* врач, бајалац, маг

заклина́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *свеч.* заклињати, преклињати 2. бајати, врачати; зачаравати

закли́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. забијати клин 2. заглављивати, кварити

закли́нива||ться, -ется, -ются *несврш.* заглављивати се, кварити се

закли́н||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. забити клин 2. заглавити, покварити

закли́н||иться, -ится, -ятся *сврш.* заглавити се, покварити се

заклуб||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* заковитлати се, усковитлати се, подићи се у вртлогу (*о прашини итд.*); почети куљати (*о диму*)

заключа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* стављати, смештати; ~ **в ско́бки** стављати у заграду 2. *кого* хапсити, затварати 3. *что чем* завршавати (*говор поздравима итд.*) 4. закључивати, изводити закључак 5. *что* закључивати, склапати (*уговор итд.*) ◇ ~ **в объя́тия** грлити; ~ **в себе́** садржавати, имати

заключа́||ться, -ется, -ются *сврш.* 1. *в чём* састојати се, бити; **де́ло ~ется в сле́дующем...** ствар је у следећем... 2. *чем* завршавати се (*поздравима итд.*)

заключе́ни||е, -я *с* 1. закључивање, склапање (*уговора итд.*) 2. затвор *м* 3. крај *м*, завршетак *м* 4. закључак *м*; **прийти́ к ~ю** доћи до закључка ◇ **в ~е** на крају, на завршетку, у закључку

заключённ||ый, -ого *м* затвореник, осуђеник

заключи́тельн||ый, -ая, -ое завршни, коначни, закључни; **~ое сло́во** завршна реч

заключ||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* 1. *что* ставити, сместити; ~ **в ско́бки** ставити у заграду 2. *кого* ухапсити, затворити; ~ **в тюрьму́** затворити 3. *что чем* завршити; ~ **речь приве́тствиями** завршити говор поздравима 4. закључити, извести закључак 5. *что* закључити, склопити; ~ **мир** склопити (закључити) мир; ~ **догово́р** склопити уговор; ~ **брак** склопити брак ◇ ~ **в объя́тия** загрлити

закл||я́сться, -яну́сь, -янёшься, -яну́тся; *прошл.* **-я́лся, -яла́сь, -я́лось** *сврш. нар.* заклети се, зарећи се

закля́ти||е, -я *с заст.* завет *м*, заклетва *ж*

закля́т||ый, -ая, -ое заклет, непомирљив; ~ **враг** заклети непријатељ

зак||ова́ть, -ую́, -уёшь, -ую́т; -о́ванный *сврш.* 1. заковати; оковати; ~ **в кандалы́** бацити у окове 2. озледити поткивањем (*коња*)

зако́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. закивати, окивати 2. озлеђивати поткивањем (*коња*)

заковы́рис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* заплетен, замршен, компликован (*задатак итд.*)

закоди́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* шифровати, шифрирати

закола́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. *что* забијати, закуцавати, прибијати (*ексер итд.*) 2. *кого* тући, млатити (*до смрти*)

заколдо́ванн||ый, -ая, -ое зачаран, мађијан, опчињен ◇ ~ **круг** зачарани круг

заколд||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* 1. омађијати 2. *фиг.* зачарати, омађијати, опчинити

заколдо́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. омађијавати 2. *фиг.* зачаравати, омађијавати, опчињавати

зако́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** шнала

закол||оти́ть, -очу́, -о́тишь, -о́тят; -о́ченный *сврш. разг.* 1. *что* забити, закуцати, прибити (*ексер итд.*) 2. *кого* истући, измлатити (*до смрти*)

закол||оти́ться, -о́тится, -о́тятся *сврш. разг.* почети јако куцати, лупати (*о срцу*)

. **зак||оло́ть, -олю́, -о́лешь, -о́лют; -о́лотый** *сврш.* 1. *кого* заклати, убити (*ножем*) 2. *что* прибости, причврстити, прикачити 3. *безл.* почети пробадати; **у меня́ ~оло́ло в боку́** почело ме пробадати у слабини

зак||оло́ться, -олю́сь, -о́лешься, -о́лются *сврш.* заклати се, убити се (*ножем*)

закольц||ева́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* прстеновати, ставити прстен на ногу (*птици*)

закомпости́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* утиснути датум компостером; оверити возну карту

зако́н, -а *м* 1. закон; **ко́декс ~ов** зборник закона; **наруше́ние ~а** гажење закона; **по ~у** према закону; **э́то пресле́дуется ~ом** то се кажњава по закону 2. закон, правило *с*; **~ы приро́ды** закони природе; **~ всеми́рного тяготе́ния** закон земљине теже 3. *об. мн.* **-ы, -ов** начела *мн. с*, закони *мн. м*; **~ы прили́чия** начела пристојности ◇ **бу́ква ~а** слово закона; **~ бо́жий** *заст.* веронаука; **вне ~а** изван закона; **~ не пи́сан** *кому, для кого* нема закона (правила) *за кога*

зако́нник, -а *м разг.* 1. правник, познавалац закона 2. формалист(а)

зако́нност||ь, -и *ж* законитост, легалност

зако́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. законит, легалан; **на ~ном основа́нии** законито, на законској основи 2. *фиг.* оправдан, разумљив; **~ные тре́бования** оправдани захтеви; **~ное стремле́ние** оправдана тежња

законове́д, -а *м* правник, познавалац закона, законозналац

законода́тел||ь, -я *м* 1. законодавац 2. *фиг.* арбитар, диктатор; **~ мо́ды** диктатор моде, арбитар елеганције

законода́тельн||ый, -ая, -ое законодавни; **~ая власть** законодавна власт

законода́тельств||о, -а *с* законодавство, законски прописи

закономе́рно *прил.* закономерно

закономе́рност||ь, -и *ж* 1. закономерност (*појава итд.*) 2. законитост; **объекти́вная ~** објективна законитост

закономе́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. закономеран, законит; **~ное явле́ние** закономерна појава 2. *фиг.* оправдан, разумљив; **~ вопро́с** разумљиво питање

законопа́||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш.* 1. окалафатити, запушити, зачепити (*пукотине*) 2. *фиг. нар.* протерати, прогнати

законопа́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* калафатити, запушавати, зачепљивати (*пукотине*)

законоположе́ни||е, -я *с* законски прописи (*одређене области права*)

законопрое́кт, -а *м* законски нацрт, предлог

законоучи́тел||ь, -я *м заст.* вероучитељ

законсерви́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* 1. конзервисати, конзервирати 2. *тех.* прекинути, задржати, обуставити (*радове*)

законспекти́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. что* концшшрати *шта*, направити концепт *чега*; **~ ле́кцию** забележити предавање

законспири́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* законспирисати, законспирирати

законтракт||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* контраховати, контрахирати, обавезати уговором, склопити уговор

зако́нченност||ь, -и *ж* завршеност, потпуност, целовитост

зако́нченн||ый, -ая, -ое 1. завршен, потпун, целовит 2. савршен, прави; **~ ма́стер** прави мајстор; **~ негодя́й** прави нитков

зако́нч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* завршити, свршити

зако́нч||иться, -ится, -атся *сврш.* завршити се, свршити се

закопа́||ть, -ю, -ешь, -ют; зако́панный *сврш.* 1. закопати, укопати, покопати 2. затрпати (*јаму*)

закопа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. закопати се, укопати се 2. *разг.* отегнути (*са послом*)

закопош||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш. разг.* ускомешати се, узврпољити се

закопте́л||ый, -ая, -ое чађав, зачађен, гарав

закопт||е́ть, -и́т, -я́т *сврш.* почађавити, постати чађав

закоп||ти́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т; -чённый *сврш.* 1. зачађити, покрити чађу, гаром 2. осушити на диму (*рибу итд.*)

закопт||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* 1. зачађавити се, почађавети 2. осушити се на диму (*о риби итд.*)

закорене́л||ый, -ая, -ое 1. укорењен, устаљен 2. окорели, непоправљив; **~ престу́пник** окорели злочинац

закорене́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. в чём* 1. укоренити се, учврстити се 2. окорети, постати непоправљив

зако́р||ки, -ок *мн*: **нести́ на ~ках** *разг.* носити на плећима

зак||орми́ть, -ормлю́, -о́рмишь, -о́рмят; -о́рмленный *сврш.* накљукати, прехранити

закорю́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* 1. кукица, квачица 2. *фиг.* зачкољица, зађевица, смицалица

зак||оси́ть, -ошу́, -о́сишь, -о́сят; -о́шенный *сврш. разг.* закосити (*део туђег*)

закосне́лост||ь, -и *ж* 1. укорењеност, заосталост 2. окорелост

закосне́л||ый, -ая, -ое 1. заостао, конзервативан; укорењен, устаљен 2. окореo, непоправљив

закосне́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. в чём* огрезнути, окорети; **~ в неве́жестве** огрезнути у незнању

закостене́л||ый, -ая, -ое укрућен, скамењен, скочањен

закостене́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. укрутити се, укочити се, скочањити се 2. *фиг.* отупети, окорети

закоу́л||ок, -ка *м* 1. споредна уличица, ћорсокак 2. *разг.* буџак

закочене́вш||ий, -ая, -ее, закочене́л||ый, -ая, -ое промрзнут, смрзнут; укоћен од хладноће

закочене́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* промрзнути, укрутити се (*од хладноће*); скочањити се

закра́дыва||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. шуњати се, прикрадати се, увлачити се 2. *фиг.* увлачити се (*о сумњи итд.*)

закра́||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* обојити, офарбати, премазати бојом

закра́ск||а, -и *ж струч.* бојење *с*, фарбање *с*

закрасне́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* зацрвенити се, зарументи се

закрасне́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. *само 3. л.* зацрвенити се, зарумeнити се 2. поцрвенети

закра́||сться, -ду́сь, -дёшься, -ду́тся; *прошл.* **-лся, -лась, -лось** *сврш.* 1. ушуњати се, увући се 2. *фиг.* прикрасти се, увући се (*о сумњи итд.*)

закра́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* бојити, фарбати, премазивати бојом

закрепи́тел||ь, -я *м фото* фиксир, фиксатив

закрепи́тельн||ый, -ая, -ое *мед.* који затвара; **~ое сре́дство** средство против пролива

закреп||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* **1.** *что* учврстити, причврстити, утврдити **2.** *что* утврдити, појачати; **~ оборо́ну** појачати одбрану **3.** *кого, что за кем, чем* резервисати, заузети, осигурати; **~ за собо́й кварти́ру** сачувати (задржати) станарско право **4.** *что струч.* фиксирати ◇ **его́ ~и́ло** *безл.* добио је затвор

закреп||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* **1.** *само 3. л.* учврстити се, причврстити се **2.** утврдити се (*на положају итд.*) **3.** *само 3. л.* остати, задржати се (*о називу итд.*)

закрепля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* учвршћивати, причвршћивати, утврђивати **2.** *что* утврђивати, појачавати **3.** *кого, что за кем, чем* резервисати, заузимати, осигуравати **4.** *что струч.* фиксирати

закрепля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* учвршћивати се, причвршћивати се **2.** учвршћивати се (*на положају итд.*) **3.** *само 3. л.* остајати, задржавати се (*о називу итд.*)

закрепо||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш.* **1.** *ист.* поробити, претворити у кметове **2.** *фиг.* подјармити

закрепоща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *ист.* поробљавати, претварати у кметове **2.** *фиг.* подјармљивати

закрепоще́ни||е, -я *с* **1.** *ист.* поробљавање, претварање у кметове **2.** *фиг.* подјармљивање

закристаллиз||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* искристалисати, претворити у кристале

закристаллиз||ова́ться, -у́ется, -у́ются *сврш.* искристалисати се, претворити се у кристале

закрич||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш.* повикати, завикати

закро́ечн||ый, -ая, -ое *струч.*: **~ цех** кројачница

закро́йщик, -а *м* кројилац

закро́йщиц||а, -ы *ж* кројилац (*жена*)

закро́м, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** окно *с*, преградак (*у амбару*)

закругле́ни||е, -я *с* **1.** заокругљивање **2.** округлина *ж*, заокрет *м*

закруглённост||ь, -и *ж* **1.** заокругљеност **2.** складност, течност

закруглённ||ый, -ая, -ое 1. заокругљен, заобљен **2.** *фиг.* гладак, складан, течан; **~ая фра́за** течна фраза

закругл||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* **1.** заокруглити, заоблити **2.** *фиг.* завршити, заокруглити; **~ речь** заокруглити говор

закругл||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* **1.** заокруглити се, заоблити се **2.** *фиг. разг.* завршити, заокруглити (*посао*)

закругля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** заокругљивати, заобљавати **2.** *фиг.* завршавати, заокругљивати

закругля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** заокругљивати се, заобљавати се **2.** *фиг. разг.* завршавати, заокругљивати (*посао*)

закр||ужи́ть, -ужу́, -у́жишь *и* **-ужи́шь, -у́жат** *и* **-ужа́т; -у́женный** *и* **-ужённый** *сврш.* **1.** завртети, закружити **2.** *фиг. разг.* залудети, занети; **~ го́лову** *кому* завртети главу *коме* **3.** *само 3 л.* усковитлати се, завитлати се (*о снежним пахуљицама итд.*)

закр||ужи́ться, -ужу́сь, -у́жишься *и* **-ужи́шься, -у́жатся** *и* **-ужа́тся** *сврш.* **1.** завртети се, закружити се **2.** *фиг. разг.* запетљати се (*с послом*) **3.** *само 3. л.* усковитлати се, завитлати се (*о снежним пахуљицама итд.*)

закр||ути́ть, -учу́, -у́тишь, -у́тят; -у́ченный *сврш.* **1.** завити, савити, смотати (*цигару итд.*) **2.** обавити, омотати **3.** *разг.* притегнути, пришарафити **4.** *разг.* усковитлати, подићи (*прашину итд.*)

закр||ути́ться, -учу́сь, -у́тишься, -у́тятся *сврш.* **1.** *само 3. л.* завити се, увртети се (*о конопцу итд.*) **2.** *само 3. л. вокруг чего* обавити се, омотати се *око чега* **3.** *фиг. разг.* запетљати се (*с послом*)

закру́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** завијати, савијати, смотавати (*цигару итд.*) **2.** обавијати, омотавати **3.** *разг.* притезати, пришарафљивати **4.** *разг.* усковитлавати, подизати (*прашину итд.*)

закру́чива||ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** завијати се (*о конопцу итд.*) **2.** *вокруг чего* обавијати се, омотавати се *око чега*

закручи́н||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. нар.* растужити се, ражалостити се

закрыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** затварати (*орман итд.*); поклапати (*лонац итд.*) **2.** прекривати, покривати (*ћебетом итд.*) **3.** склапати, затварати (*књигу итд.*) **4.** затварати; **~ на ключ** закључавати **5.** заустављати (*воду, гас*) **6.** затварати, завршавати (*седницу итд.*) ◇ **~ кавы́чки** затварати наводнике; **~ ско́бки** затварати заграду

закрыва́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* затварати се; **чемода́н не ~ется** кофер се не затвара **2.** прекривати се, покривати се (*ћебетом итд.*) **3.** *само 3. л.* склапати се, затварати се (*о кишобрану итд.*) **4.** *само 3. л.* зарашћивати (*о рани*) **5.** *само 3. л.* затварати се; завршавати се; **магази́н ~ется в во́семь часо́в** продавница се затвара у осам сати

закры́ти||е, -я *с* **1.** затварање **2.** затварање; завршетак *м (седнице итд.)* **3.** *војн.* заклон *м*

закры́т||ый, -ая, -ое 1. затворен; **~ бассе́йн** затворени базен **2.** затворен, без изреза; **~ые ту́фли** затворене ципеле; **~ое пла́тье** хаљина без изреза **3.** *мед.* унутрашњи; **~ перело́м** унутрашњи прелом **4.** затворен, тајан; **~ое заседа́ние** затворена седница

закр||ы́ть, -о́ю, -о́ешь, -о́ют; -ы́тый *сврш.* **1.** затворити; поклопити; **~ шкаф** затворити орман; **~ кастрю́лю кры́шкой** поклопити лонац **2.** прекрити, покрити; **~** *кого* **одея́лом** покрити *кога* ћебетом; **~ лицо́ рука́ми** заклонити лице рукама **3.** склопити, затворити; **~ глаза́** склопити очи; **~ зонт** склопити кишобран; **~ кни́гу** затворити књигу **4.** затворити; **~ окно́, дверь** затворити прозор, врата; **~ на ключ** закључати **5.** зауставити (*воду, гас*) **6.** затворити, завршити; **~ шко́лу** затворити школу; **~ собра́ние** затворити (завршити) састанак ◇ **~ кавы́чки** затворити наводнике; **~ ско́бки** затворити заграду

закр||ы́ться, -о́юсь, -о́ешься, -о́ются *сврш.* **1.** *само 3. л.* затворити се (*о коферу итд.*) **2.** прекрити се, покрити се (*ћебетом итд.*) **3.** *само 3. л.* склопити се, затворити се (*о кишобрану итд.*) **4.** *само 3. л.* зарасти (*о рани*) **5.** *само 3. л.* затворити се; завршити се

закули́сн||ый, -ая, -ое 1. који је иза кулиса **2.** *фиг.* закулисни, скривен, потајан (*интриге итд.*)

закупа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** куповати **2.** обезбеђивати куповином (*залихе*)

зак||упи́ть, -уплю́, -у́пишь, -у́пят; -у́пленный *сврш.*

1. купити, накуповати 2. обезбедити куповином (*залихе*)

закупк||а, -и *ж* куповина

закупóрива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* зачепљивати, запушавати (*флашу*) 2. *кого, что фиг. разг.* затварати

закупóрива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* зачепљивати се, запушавати се 2. *фиг. разг.* затварати се

закýпор||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. *что* запушити, зачепити; ~ **бутылку** запушити флашу 2. *кого, что фиг. разг.* затворити

закýпор||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. *само 3. л.* зачепити се, запушити се 2. *фиг. разг.* затворити се

закýпорк||а, -и *ж* зачепљивање *с*, запушавање *с* ◇ ~ **вен** *мед.* емболија, зачепљење вена

закýпочн||ый, -ая, -ое набавни; ~**ая ценá** набавна цена

закýпщик, -а *м* набављач, трговац на велико

закýрива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. палити (*цигарету*) 2. задимљавати (*просторију*)

зак||урúть, -урю, -ýришь, -ýрят; -ýренный *сврш.* 1. запалити, припалити; ~ **сигарéту** припалити цигарету 2. почети пушити, пропушити 3. задимити (*просторију*)

зак||урúться, -ýрится, -ýрятся *сврш.* 1. запалити се (*о цигарети*) 2. почети се димити, пушити

закýрк||а, -и *ж нар.*: **табáк на однý ~у** дуван за једну цигару

закусá||ть, -ю, -ешь, -ют; закýсанный *сврш.* изгристи, изуједати

зак||усúть [1], **-ушý, -ýсишь, -ýсят; -ýшенный** *сврш.* загристи, угристи, ујести; ~ **губý** угристи се за усну ◇ ~ **удилá** *разг.* превршити сваку меру, помамити се

зак||усúть [2], **-ушý, -ýсишь, -ýсят** *сврш.* 1. презалогајити 2. заложити се, појести (*као мезе уз алкохолно пиће*)

закýс||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. предјело *с*; **горя́чие, холóдные ~ки** топла, хладна предјела 2. мезе *с*; ~ **к вóдке** мезе уз вотку ◇ **на ~ку** *шаљ.* на крају, на завршетку

закýсочн||ая, -ой *ж* мали ресторан *м*, бифе *м*

закýсочн||ый, -ая, -ое за мезе

закýсыва||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* загризати, угризати, уједати

закýсыва||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. јести (*мало на брзину*) 2. мезетити, јести (*као мезе уз алкохолно пиће*)

закýта||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* умотати, замотати, увити

закýта||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* умотати се, замотати се, увити се

закýтыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* умотавати, замотавати, увијати

закýтыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* умотавати се, замотавати се, увијати се

зал, -а *м* сала *ж*, дворана *ж*; **гимнастúческий ~** гимнастичка сала; **вы́ставочный ~** изложбена дворана; **áктовый ~** свечана дворана, аула; **читáльный ~** читаоница; **зрúтельный ~** гледалиште; ~ **ожидáния** чекаоница

зáл||а, -ы *ж заст.* сала, дворана

залá||дить, -жу, -дишь, -дят *сврш. разг.* заређати, заинтачити

залáмыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. заламати, сламати, преламати 2. *разг.* прецењивати, зацењивати ◇ ~ **рýки** кршити руке

заласкá||ть, -ю, -ешь, -ют; заля́сканный *сврш. кого разг.* дуго мазити, миловати *кога*; досадити *коме* (*мазећи га*)

залатá||ть, -ю, -ешь, -ют; залáтанный *сврш. нар.* закрпити, искрпити

залá||ять, -ю, -ешь, -ют *сврш.* залајати

залегáни||е, -я *с геол.* наслага *ж*, налазиште (*руде*)

залегá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. залегати, легати (*на дуже време*) 2. *војн.* залегати 3. *само 3. л.* лежати, бивати наслаган (*о руди*)

заледенéл||ый, -ая, -ое 1. залеђен 2. смрзнут, промрзао

заледенé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. *само 3. л.* заледити се 2. смрзнути се, промрзнути

залежáл||ый, -ая, -ое стар, устајао, одлежан; ~ **товáр** застарела роба

залеж||áться, -ýсь, -úшься, -áтся *сврш.* 1. предуго се залежати 2. *само 3. л.* убајатити се, устајати се, остати непродат (*о роби*)

залёжива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. предуго лежати 2. *само 3. л.* остајати непродат (*о роби*)

зáлежн||ый, -ая, -ое: ~**ые зéмли** *пољопр.* угар

зáлеж||ь, -и *ж* 1. *геол.* наслага, налазиште *с*; ~**и руды́** налазишта руде 2. угар *м* 3. *об. мн.* **-и, -ей** хрпе *мн. ж*, гомиле *мн. ж* 4. *нар.* устајала, непродата роба

залезá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *на что* пењати се, пентрати се, верати се 2. *во что* продирати, увлачити се

залéз||ть, -у, -ешь, -ут; *прошл.* **залéз, -ла, -ло** *сврш.* 1. *на что* попети се, успентрати се, узверати се 2. *во что* продрети, увући се ◇ ~ **в кармáн** *к кому разг.* завући руку *у чији* џеп; ~ **в долгú** *разг.* упасти, увалити се у дугове

залеп||етáть, -епечý, -éчешь, -éчут *сврш.* 1. протепати, почети неразговетно говорити (*о детету*) 2. замрмљати, замуцати

зал||епúть, -еплю, -éпишь, -éпят; -éпленный *сврш.* 1. залепити 2. замазати, запушити (*пукотину итд.*) 3. облепити, излепити; ~ **стéну плакáтами** излепити зид плакатима ◇ ~ **пощёчину** *кому разг.* опалити шамар *коме*, ошамарити *кога*

залепля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. лепити, залепљивати 2. мазати, запушивати (*пукотину итд.*) 3. облепљивати, излепљивати (*зид плакатима итд.*)

залетá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. улетати, долетати 2. одлетати (*предалеко*) 3. успут слетати

зале||тéть, -чý, -тúшь, -тя́т *сврш.* 1. улетети, долетети 2. одлетети (*предалеко*) 3. успут слетети

залётн||ый, -ая, -ое 1. залетео, случајно долетео 2. *нар. песн.* чио, брз, муњевит (*коњ*)

залéчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. залечивати, целити (*рану*) 2. *разг.* мучити неправилним лечењем

залéчива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* залечивати се, зацељивати се (*о рани*) 2. *разг.* претеривати у лечењу

зал||ечúть, -ечý, -éчишь, -éчат; -éченный *сврш.* 1. залечити, исцелити (*рану*) 2. *разг.* измучити неправилним лечењем

зал||ечúться, -ечýсь, -éчишься, -éчатся *сврш.* 1. *само 3. л.* залечити се, зацелити се (*о рани*) 2. *разг.* претерати у лечењу

зал||éчь, -я́гу, -я́жешь, -я́гут; *прошл.* **-ёг, -еглá, -еглó**

сврш. 1. залећи, лећи (*на дуже време*) 2. *војн* залећи, ушанчити се 3. *само 3. л.* бити наслаган (*о руди итд.*)

залив, -а *м* залив, затон

залива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. заливати, плавити 2. *фиг.* плавити (*о светлости итд.*) 3. поливати, мрљати 4. гасити (*водом*) 5. уливати (*гориво у резервоар итд.*) 6. заливати (*металом итд.*) 7. *нар.* лагати, измишљати

залива́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* продирати (*о води итд.*) 2. *чем* обливати се (*руменилом итд.*) 3. *чем:* ~ **слеза́ми** купати се у сузама; ~ **пе́сней** гласно певати; ~ **сме́хом** грохотом се смејати ◇ ~ **соловьём** говорити речито, са жаром

зали́вистo *прил.* гласно, звучно, звонко (*смејати се итд.*)

зали́вис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то гласан, звучан, звонак (*смех итд.*)

заливно́||е, -го *с кув.* месо или риба у аспику

заливн||о́й, -а́я, -о́е 1. водоплаван (*ливада итд.*) 2. *кув.* у аспику; **~а́я ры́ба** риба у аспику

зал||иза́ть, -ижу́, -и́жешь, -и́жут; -и́занный *сврш.* 1. полизати, облизати (*рану*) 2. *разг.* зализати, загладити (*длаку итд.*)

зали́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. лизати, облизивати (*рану*) 2. *разг.* зализивати, заглађивати (*длаку итд.*)

зал||и́ть, -ью́, -ьёшь, -ью́т; *прошл.* **за́лил** *и* **-и́л, -ила́, за́лило** *и* **-и́ло; за́литый** *и* **-и́тый** *сврш.* 1. залити, поплавити; **река́ ~ила́ луга́** река је поплавила ливаде 2. *фиг.* преплавити; **свет ~и́л ко́мнату** светлост је преплавила собу 3. полити, замрљати; ~ **ска́терть вино́м** замрљати стољњак вином 4. угасити (*водом*) 5. улити; ~ **горю́чее в ба́ки** улити гориво у резервоаре 6. залити (*металом итд.*); ~ **бето́ном** бетонирати; ~ **асфа́льтом** асфалтирати

зал||и́ться, -ью́сь, -ьёшься, -ью́тся; *прошл.* **-и́лся, -ила́сь, -ило́сь** *сврш.* 1. *само 3. л.* продрети (*о води итд.*) 2. *чем* облити се; ~ **румя́нцем** облити се руменилом 3. *чем:* ~ **слеза́ми** ударити у сузе, заплакати се; ~ **пе́сней** гласно запевати; ~ **сме́хом** грохотом се насмејати ◇ **(хоть) ~е́йся** *нар.* напретек, у изобиљу

залихва́тски *прил. разг.* одважно, храбро; дрско; бећарски, мангупски

залихва́тск||ий, -ая, -ое *разг.* одважан, храбар; дрзак; бећарски, мангупски

зало́г [1], **-а** *м* 1. залагање *с*, давање *с* у залог; **под** ~ уз залог 2. *фиг.* залог, јемство *с*; ~ **успе́ха** залог (јемство) успеха

зало́г [2], **-а** *м грам.* глаголски род, стање *с*; **действи́тельный** ~ актив, радно стање; **страда́тельный** ~ пасив, трпно стање

зало́гов||ый [1], **-ая, -ое** заложни; **~ая квита́нция** заложница

зало́гов||ый [2], **-ая, -ое** *грам.* који се односи на глаголски род

зал||ожи́ть, -ожу́, -о́жишь, -о́жат; -о́женный *сврш.* 1. ставити, метнути, забацити; ~ **ру́ки за́ спину** ставити руке на леђа 2. *разг.* затурити 3. прекрити, затрпати; ~ **стол кни́гами** затрпати сто књигама 4. почети, градити, ударити темељ; ~ **дом** ударити темељ кући 5. упрегнути, запрегнути 6. обележити страницу (*у књизи*) 7. дати у залог ◇ ~ **скла́дки** направити фалте; **~ожи́ло нос, у́хо** *у кого безл.* зачепио се нос, уво *коме;* ~ **за воротни́к (за га́лстук)** *разг. шаљ.* цугнути

зало́жник, -а *м* талац

зало́м [1], **-а** *м* залом, прелом

зало́м [2], **-а** *м зоол.* каспијска харинга

зал||оми́ть, -омлю́, -о́мишь, -о́мят; -о́мленный *сврш.* 1. заломити, сломити, преломити 2. *разг.* прецeнити, заценити; ~ **це́ну** ударити превисоку цену ◇ ~ **ша́пку** накривити капу

залосн||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* излизати се, уцаклити се, залаштити се

залп, -а *м* плотун, салва *ж*, паљба *ж*; **дать** ~ испалити плотун

за́лпом *прил.* 1. плотуном, у салви 2. *фиг. разг.* одједном, наједанпут; **вы́пить** ~ испити наискап (на душак)

залуча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* мамити, звати (*у госте итд.*)

залуч||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш. разг.* примамити, намамити (*у госте итд.*)

залы́син||а, -ы *ж* зализак *м*, ћела (*на слепоочницама*)

залюб||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. кем, чем* загледати се *у кога, шта,* задивити се *коме, чему*

заля́па||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* упрскати, замрљати

зам, -а *м* **(замести́тель)** *разг.* заменик

зама́||зать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш.* 1. превући бојом, премазати 2. закитовати (*прозоре*) 3. упрљати, запрљати 4. *фиг. разг.* забашурити, заташкати (*недостатке итд.*) ◇ ~ **глаза́** *кому нар.* бацити прашину у очи *коме*

зама́||заться, -жусь, -жешься, -жутся *сврш.* упрљати се, запрљати се, испрљати се

зама́зк||а, -и *ж* 1. замазивање *с*, китовање *с* 2. кит *м*, лепило *с* (*за прозоре*)

зама́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. превлачити бојом, премазивати 2. китовати (*прозоре*) 3. прљати 4. *фиг. разг.* забашуривати, заташкавати (*недостатке итд.*)

зама́зыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* прљати се, мазати се

зама́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* молитвама добијати опроштај грехова

зама́лчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* прећуткивати *шта*, прелазити ћутке *преко чега*

зама́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* мамити, намамљивати, домамљивати

зам||ани́ть, -аню́, -а́нишь, -а́нят; -а́ненный *сврш.* примамити, намамити, домамити; ~ **в лову́шку (в западню́)** ухватити у клопку ◇ **калачо́м не ~а́нишь** *куда разг.* ничим га не можеш примамити да дође *куда*

зама́нчиво *прил.* привлачно, примамљиво

зама́нчивост||ь, -и *ж* привлачност, примамљивост

зама́нчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во привлачан, примамљив, замаман; **~вое предложе́ние** примамљива понуда

замара́||ть, -ю, -ешь, -ют; зама́ранный *сврш. разг.* 1. запрљати, испрљати 2. *фиг.* окаљати, осрамотити (*нечије име итд.*)

замара́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* 1. запрљати се, испрљати се 2. *фиг.* осрамотити се, обрукати се

замара́ш||ка, -ки *м, ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* прљавко *м*, прљавица *ж*, замазанко *м*

замарин||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* маринирати; ~ **грибы́** маринирати гљиве

замаскир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* 1. маскирати, прерушити 2. маскирати, камуфлирати

замаскир||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш.* 1. маскирати се, прерушити се 2. маскирати се, камуфлирати се

зама́сленн||ый, -ая, -ое замашћен, умашћен

зама́слива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* замашћивати, мастити, прљати машћу

зама́слива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* замашћивати се, мастити се, прљати се машћу

зама́сл||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* замастити, умастити, запрљати машћу

зама́сл||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* замастити се, запрљати се машћу, масним ◇ **глаза́ ~ились** *у кого разг.* очи су заблистале *коме (од задовољства итд.)*

заматере́л||ый, -ая, -ое *заст.* матор, стар, окорели

заматрици́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. что штамп.* направити матрице *чега*

зама́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что разг.* омотавати, замотавати 2. *кого фиг. нар.* умарати, замарати

зам||аха́ть, -ашу́, -а́шешь, -а́шут *сврш.* замахати, почети махати; **~ руко́й** замахати руком

зама́хива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *чем на кого* замахивати 2. *на что фиг.* циљати *чему,* одлучивати се *на шта*

замахн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* 1. *чем на кого* замахнути 2. *на что фиг.* одважити се, одлучити се

зама́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* мочити, квасити

зама́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* држање *с,* понашање *с;* **ба́рские ~ки** *презр.* господско (охоло) држање

зама́||яться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. нар.* заморити се, измучити се

замедле́ни||е, -я *с* 1. успоравање, задржавање 2. одгађање

заме́дленно *прил.* успорено, споро, полако (*кретати се итд.*)

заме́дленност||ь, -и *ж* успореност (*покрета итд.*)

заме́дле||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно успорен, спор, лаган; **~ шаг** успорен корак; **бо́мба ~нного де́йствия** бомба с успореним деловањем

заме́дл||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. *что* успорити; **~ шаг** успорити корак; **~ ход** успорити кретање (*о возу итд.*) 2. *что* одгодити, одужити; **~ реше́ние вопро́са** одужити решење питања 3. *с чем и с инф.* отезати, оклевати; **~ с отве́том** отезати (оклевати) с одговором; **он не ~ил прийти́** брзо је дошао, дошао је без оклевања

заме́дл||иться, -ится, -ятся *сврш.* 1. успорити се (*о кретању итд.*) 2. одужити се, одгодити се

замедля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. успоравати (*кретање итд.*) 2. одгађати, отезати (*решење нечега итд.*)

замедля́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. успоравати се (*о кретању итд.*) 2. одгађати се

замелька́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* почети треперити, светлуцати се (*о звездама итд.*); почети промицати, пролетати (*пред очима*)

заме́н||а, -ы *ж* 1. замењивање *с,* замена 2. замена, одмена; **служи́ть ~ой** служити у замену (као замена)

замени́мост||ь, -и *ж* замењивост, надокнадивост

замени́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо замењив, надокнадив

замени́тел||ь, -я *м* замена *ж,* сурогат; надоместак; **~ ко́жи** имитација коже

зам||ени́ть, -еню́, -е́нишь, -е́нят; -енённый *сврш.* 1. заменити; **~ мета́лл пластма́ссой** заменити метал пластичном масом 2. заменити, надокнадити, надоместити 3. сменити, заменити

заменя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. замењивати, мењати 2. замењивати, надокнађивати, надомештати 3. смењивати, замењивати

заме́р, -а *м струч.* мерење *с*

зам||ере́ть, -ру́, -рёшь, -ру́т; *прошл.* **за́мер, -ерла́, за́мерло** *сврш.* 1. обамрети, укочити се (*од страха итд.*) 2. *само 3. л.* замрети, утишати се (*о звуцима*) 3. *само 3. л.* застати, зауставити се; **рабо́та ~ерла́** посао је стао ◇ **се́рдце за́мерло, душа́ ~ерла́** *у кого* срце је замрло, застао је дах *коме*

замерза́ни||е, -я *с* замрзавање, смрзавање; **то́чка ~я** тачка замрзавања

замерза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. замрзавати, залеђивати се (*о води итд.*) 2. смрзавати се, зепсти

замёрз||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **замёрз, -ла, -ло** *сврш.* 1. замрзнути се (*о води итд.*) 2. смрзнути се, озепсти; **я совсе́м замёрз** потпуно сам се смрзао; **у меня́ ~ли но́ги** озебле су ми ноге

заме́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. в.* **замеря́ть**

заме́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* измерити, премерити; **~ глубину́** измерити дубину

за́мертво *прил.* као мртав; **упа́сть ~** пасти као покошен

замеря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* мерити, премеравати

заме́с, -а *м струч.* 1. мешење *с* 2. смеса *ж*

зам||еси́ть, -ешу́, -е́сишь, -е́сят; -е́шенный *сврш.* замесити, умесити

заме||сти́, -ту́, -тёшь, -ту́т; *прошл.* **замёл, -ла́, -ло́; -тённый** *сврш.* 1. замести, почистити метлом 2. *само 3. л.* завејати, замести; **сне́гом ~ло́ доро́гу** *безл.* снег је завејао пут ◇ **~ следы́** замести трагове

замести́тел||ь, -я *м* заменик; **~ дире́ктора** заменик директора; **~ председа́теля** потпредседник

заме||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш.* 1. *кого кем* заменити *кога с ким* 2. *что:* **~ вака́нтную до́лжность** доћи на слободно радно место

замета́||ть [1], -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. мести, чистити метлом 2. *само 3. л.* завејавати, заметати (*о мећави итд.*) ◇ **~ следы́** заметати трагове

замета́||ть [2], -ю, -ешь, -ют; замётанный *сврш.* прошити, уфирцати

зам||ета́ться, -ечу́сь, -е́чешься, -е́чутся *сврш.* 1. ускомешати се, устумарати се 2. *фиг.* узнемирити се

заме́||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш.* 1. запазити, опазити, приметити 2. запамтити; **~ доро́гу** запамтити пут 3. напоменути; **сле́дует ~, что...** треба напоменути да... 4. обележити, означити

заме́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. знак *м,* ознака, белега 2. забелешка; **де́лать ~ки** правити забелешке 3. белешка; **газе́тная ~** новинска белешка; **путевы́е ~ки** путопис ◇ **взять на ~ку** *кого, что* обратити пажњу *на кога, шта,* запамтити *кога, шта*

заме́тно *прил.* 1. видљиво, приметно, упадљиво; **~ похуде́ть** приметно омршавети 2. *у функц. предик.* види се, примећује се; **по похо́дке ~, что...** по ходу се види да...

заме́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. видљив, приметан, упадљив; ~ **след** видљив траг **2.** *само дужи обл. фиг.* истакнут, познат

замётыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прошивати, фирцати

замеча́ни||е, -я *с* **1.** напомена *ж*, примедба *ж*; **крити́ческое** ~ критичка напомена **2.** опомена *ж*, приговор *м*, укор *м*; **сде́лать** ~ *кому* укорити, опоменути *кога*

замеча́тельно *прил.* **1.** изврсно, изванредно, дивно **2.** *у функц. предик.* изврсно је, дивно је; **э́то** ~! то је дивно!

замеча́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно изврстан, изванредан, диван; **у него́ ~ьная па́мять** он има изванредно памћење

замеча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** запажати, опажати, примећивати **2.** памтити (*пут итд.*) **3.** напомињати **4.** обележавати, означавати

замеча́||ться, -ется, -ются *несврш.* опажати се, примећивати се

замечта́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* предати се сањарењу, занети се маштањем

замеша́тельств||о, -а *с* сметеност *ж*, збрка *ж*, забуна *ж*; **прийти́ в** ~ збунити се; **привести́ в** ~ *кого* довести у забуну *кога*

замеша́||ть, -ю, -ешь, -ют; заме́шанный *сврш. кого во что* увући, уплести, умешати; **он ~н в преступле́нии** он је умешан у злочин

замеша́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* **1.** уплести се, увалити се **2.** нестати, изгубити се (*у гомили итд.*)

заме́шива||ть [1], -ю, -ешь, -ют *несврш.* месити

заме́шива||ть [2], -ю, -ешь, -ют *несврш. кого во что* увлачити, уплитати, умешавати

заме́шива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** уплитати се, уваљивати се **2.** нестајати, губити се (*у гомили итд.*)

заме́шка||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* **1.** *где* задржати се, забавити се, предуго остати **2.** *с чем* отезати, оклевати; ~ **с отве́том** отезати (оклевати) с одговором

замеща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого кем* замењивати **2.** привремено вршити дужност *кога* **3.** *что:* ~ **вака́нтную до́лжность** долазити на слободно радно место

замеще́ни||е, -я *с* **1.** замењивање **2.:** ~ **вака́нтной до́лжности** попуњавање слободног радног места

замина́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** гњечити **2.** *фиг.* заташкавати; спречавати, прекидати; ~ **сканда́л** спречавати скандал; ~ **разгово́р** прекидати разговор

замина́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* збуњивати се

замини́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. војн* минирати, поставити мине

зами́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** задржавање *с*, застој *м*, прекид *м*

замира́ни||е, -я *с*: **с ~ем се́рдца** са зебњом у срцу

замира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** обамирати, кочити се (*од страха итд.*) **2.** *само 3. л.* замирати, утишавати се (*о звуцима*) **3.** *само 3. л.* застајати, заустављати се (*о раду итд.*) ◇ **се́рдце, душа́ ~ет** *у кого* срце замире, застаје дах *коме*

за́мкнутост||ь, -и *ж* затвореност, суздржљивост, закопчаност, повученост

за́мкну||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. *само дужи обл.* затворен, узак (*круг итд.*) **2.** затворен, суздржљив, закопчан, повучен (*човек*)

замкн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; за́мкнутый *сврш.* **1.** *заст.* закључати, затворити **2.** спојити, саставити (*крајеве нечега*); ~ **электри́ческую цепь** затворити електрично коло

замкн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* **1.** *заст.* закључати се, затворити се **2.** *само 3. л.* спојити се, саставити се (*о крајевима нечега*) **3.** *фиг.* усамити се, повући се; ~ **в себе́** увући се у себе

за́мков||ый, -ая, -ое који се односи на замак

замко́в||ый, -ая, -ое који се односи на браву, катанац

замоги́льн||ый, -ая, -ое *разг.* дубок, мукли, као из гроба (*глас*)

за́м||ок, -ка *м* **1.** замак **2.** *заст.* затвор ◇ **стро́ить возду́шные ~ки** градити куле у ваздуху

зам||о́к, -ка́ *м* **1.** брава *ж*, катанац; **дверно́й** ~ брава; **вися́чий** ~ катанац, локот **2.** копча *ж* **3.** *војн.* затварач (*на пушци итд.*) ◇ **держа́ть под ~ко́м** држати под кључем; **быть под ~ко́м** бити под кључем

замока́||ть, -ет, -ют *несврш.* намакати се, квасити се

замо́к||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **замо́к, -ла, -ло** *сврш.* намочити се, наквасити се

замо́лв||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. разг.*: ~ **сло́во** *перед кем за кого, о ком* заузети се, заложити се, посредовати *пред ким за кога*

зам||оли́ть, -олю́, -о́лишь, -о́лят; -о́ленный *сврш. заст.* молитвама добити опроштај грехова

замо́лк||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **замо́лк, -ла, -ло** *сврш.* заћутати, умукнути

замолч||а́ть [1], -у́, -и́шь, -а́т *сврш.* заћутати, умукнути

замолч||а́ть [2], -у́, -и́шь, -а́т *сврш. что разг.* прећутати *шта*, прећи ћутке *преко чега*

замора́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* замрзавати, залеђивати

заморга́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* затрептати (*очима*)

заморд||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. нар.* измучити, измрцварити

замор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. разг.* измучити, изнурити, исцрпсти ◇ ~ **червяка́ (червячка́)** *разг.* презалогајити, заварати глад

замор||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. разг.* уморити се, изморити се

заморо́женн||ый, -ая, -ое замрзнут, залеђен; **~ая ры́ба** замрзнута риба; **~ые о́вощи** замрзнуто поврће

заморо́||зить, -жу, -зишь, -зят; -женный *сврш.* **1.** замрзнути, заледити (*рибу итд.*) **2.** *разг.* замрзнути **3.** *фиг.* укочити, зауставити; ~ **строи́тельство** зауставити изградњу; ~ **сре́дства** блокирати кредите

за́морозк||и, -ов *мн.* слаби јутарњи мразеви, сумразица *ж*

заморо́ч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. разг.* збунити, запетљати, преварити

замо́рск||ий, -ая, -ое *заст.* **1.** прекоморски (*град итд.*) **2.** спољни, инострани (*трговина итд.*)

замо́рыш, -а *м разг.* кржљавац, слабић

замо||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш.* калдрмисати, поплочати

замота́||ть, -ю, -ешь, -ют; замо́танный *сврш.* **1.** *что разг.* омотати, замотати, завити **2.** *кого фиг. нар.* уморити, заморити **3.** *что фиг. нар.* присвојити, задржати за себе (*туђе*) **4.** *чем* завртети, замахати (*главом, репом*)

замота́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. умотати се, замотати се, увити се 2. *фиг. нар.* уморити се, заморити се

зам||очи́ть, -очу́, -о́чишь, -о́чат; -о́ченный *сврш.* поквасити, намочити

замо́чк||а, -и *ж* натапање *с*, намакање *с*

замо́чн||ый, -ая, -ое који се односи на браву, катанац; **~ая скважи́на** кључаоница

замполи́т, -а *м* **(замести́тель команди́ра по полити́ческой ча́сти)** заменик командира (команданта) за политички рад

за́муж *прил.*: **вы́йти ~** удати се; **отда́ть (вы́дать) ~** удати

за́мужем *прил.*: **быть ~** бити удата

заму́жеств||о, -а *с* 1. удаја *ж*, удадба *ж* 2. брак *м*, брачни живот; **счастли́вое ~** срећан (успели) брак

заму́жн||ий, -яя, -ее 1. брачни (*живот итд.*) 2. *само ж* **~яя** удата (жена)

заму́рзанн||ый, -ая, -ое *нар.* прљав, замазан

замурлы́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. почети прести (*о мачки*) 2. *фиг. разг.* тихо запевушити

замур||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* зазидати, затворити

замуро́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* зазиђивати, затварати

заму́слива||ть, -ю, -ешь, -ют, замусо́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* прљати; мастити

заму́сл||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный, замусо́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* запрљати, испрљати; измастити, умастити

заму́сорива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* ђубрити, прљати, загађивати

заму́сор||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* нађубрити, запрљати, загадити

зам||ути́ть, -учу́, -ути́шь *и* **-у́тишь, -утя́т** *и* **-у́тят; -утённый** *сврш.* замутити, помутити ◇ **он воды́ не ~ути́т** не би мрава згазио, питом је као јагње

зам||ути́ться, -ути́тся *и* **-у́тится, -утя́тся** *и* **-у́тятся** *сврш.* замутити се, помутити се

замухры́ш||ка, -ки *м, ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* аљкавац *м*, аљкавица *ж*, трапавко *м*, замусанац *м*, замусанка *ж*

заму́ч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* 1. мучењем умртити, измучити до смрти 2. *фиг.* измучити, изморити, изнурити, измрцварити

заму́ч||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* измучити се, уморити се, бити исцрпљен

за́мш||а,-и *ж* јеленска кожа, антилоп *м*

за́мшев||ый, -ая, -ое од јеленске коже, од антилопа; **~ые перча́тки** рукавице од јеленске коже; **~ые ту́фли** ципеле од антилопа

замше́л||ый, -ая, -ое покривен маховином

замше́||ть, -ет, -ют *сврш.* прекрити се, обрасти маховином

замыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* спирати, уклањати прањем (*мрљу итд.*)

замы́зганн||ый, -ая, -ое *нар.* запрљан, замазан

замы́зга||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. нар.* упрљати, запрљати, замазати

замыка́ни||е, -я *с* 1. *заст.* закључавање 2. спајање, спој *м*; **коро́ткое ~** *ел.* кратак спој

замыка́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *заст.* закључавати, затварати 2. спајати, састављати (*крајеве нечега*)

замыка́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *заст.* закључавати се, затварати се 2. *само 3. л.* спајати се, састављати се (*о крајевима нечега*) 3. *фиг.* усамљивати се, повлачити се; **~ в себе́** увлачити се у себе

за́мыс||ел, -ла *м* 1. замисао *ж*, намера *ж*, план; **престу́пный ~** злочиначка намера 2. замисао *ж*, идеја *ж*, концепција *ж*; **а́вторский ~** ауторска замисао

замы́||слить, -слю, -слишь, -слят; -шленный *сврш. что и с инф.* смислити, замислити, намерити

замыслова́то *прил.* сложено, компликовано; замршено, неразумљиво

замыслова́тост||ть, -и *ж* сложеност, компликованост; замршеност, неразумљивост

замыслова́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то сложен, компликован; замршен, неразумљив; **~ узо́р** компликована шара; **~ отве́т** неразумљив одговор

зам||ы́ть, -о́ю, -о́ешь, -о́ют; -ы́тый *сврш.* спрати, уклонити прањем (*мрљу итд.*)

замышля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что и с инф.* смишљати, замишљати, смерати, намеравати

зам||я́ть, -ну́, -нёшь, -ну́т; -я́тый *сврш. разг.* 1. згњечити 2. *фиг.* заташкати; спречити, прекинути; **~ сканда́л** спречити скандал

зам||я́ться, -ну́сь, -нёшься, -ну́тся *сврш. разг.* смети се, збунити се

замяу́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* замаукати

за́навес, -а *м* 1. *поз.* завеса *ж*, застор; **опусти́ть, подня́ть ~** спустити, подићи завесу 2. *заст.* портијера *ж*, застор (*на вратима*) ◇ **желе́зный ~** гвоздена завеса

занаве́||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш. что* ставити завесу *на шта*; **~ о́кна** ставити завесе на прозоре

занаве́с||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** застор *м*, завеса; **задёрнуть ~ку** навући завесу

занаве́сочн||ый, -ая, -ое за завесе (*тканина*)

занаве́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* стављати завесу *на шта*

зана́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* изнашати, хабати (*дугим ношењем*)

зана́шива||ться, -ется, -ются *несврш. разг.* хабати се (*дугим ношењем*)

занеме́||ть, -ет, -ют *сврш. разг.* укочити се, утрнути

занем||о́чь, -огу́, -о́жешь, -о́гут; *прошл.* **-о́г, -огла́, -огло́** *сврш. нар.* занемоћи, разболети се

зан||ести́, -есу́, -есёшь, -есу́т; *прошл.* **-ёс, -есла́, -есло́; -есённый** *сврш.* 1. *кого, что* донети (*успут*) 2. *кого фиг.* одвући, бацити; **судьба́ ~есла́ его́ на се́вер** судбина га је бацила на север 3. *кого, что* уписати, завести, унети; **~ в спи́сок** унети у списак 4. *что* подићи *шта*, замахнути *чим*; **~ ру́ку для уда́ра** замахнути руком 5. *безл. что* завејати, засути; **доро́гу ~есло́ сне́гом** снег је завејао пут

зан||ести́сь, -есу́сь, -есёшься, -есу́тся; *прошл.* **-ёсся, -есла́сь, -есло́сь** *сврш. разг.* 1. погордити се, уобразити се 2. занети се (*мислима*)

занижа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* превише снижавати, смањивати (*захтеве итд.*)

зани́женн||ый, -ая, -ое пренизак; **~ая оце́нка** прениска оцена

зани́||зить, -жу, -зишь, -зят; -женный *сврш.* превише снизити, смањити; **~ тре́бования** превише смањити захтеве

занима́тельно *прил.* занимљиво, забавно

занима́тельност||ь, -и *ж* занимљивост, забавност

занима́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно занимљив, забаван, интересантан

занимá||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* позајмљивати, узајмљивати; **~ дéньги** *у кого* позајмљивати новац *од кога*

занимá||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1** *что* запремати, заузимати, испуњавати; **книги ~ют две пóлки** књиге испуњавају две полице **2.** *что* заузимати, освајати; **~ позúцию** *војн.* заузимати положај; **~ крéпость** освајати тврђаву **3.** *что* заузимати, резервисати (*место*) **4.** *что* заузимати, имати; **~** *какую* **дóлжность** заузимати (имати) *какву* дужност **5.** *что* одузимати (*време*) **6.** *кого в чём* заузимати, ангажовати, запошљавати **7.** *кого* забављати; интересовати, занимати, заокупљати; **э́то егó не ~ет** то га не интересује ◊ **дух (дыхáние) ~ет** *у кого безл.* застаје дах *коме*

занимá||ться [1], **-юсь, -ешься, -ются** *несврш.* **1.** *чем* бавити се; **~ спóртом** бавити се спортом **2.** *кем, чем* бавити се *ким, чим*, бринути се *за кога, шта*; **~ собóй** бавити се собом (*својим здрављем итд.*) **3.** *без обј.* учити; **~ по ночáм** учити ноћу **4.** *с кем* учити, обучавати, подучавати *кога*; помагати *коме* у учењу; **~ с отстающими ученикáми** помагати слабим ученицима

занимá||ться [2], **-ется, -ются** *несврш.* разбуктавати се, разгоревати се; **заря́ ~ется** свиће, свањује

зáново *прил.* поново, наново, изнова

занóз||а, -ы *ж* **1.** трн *м*, цепчица **2.** *фиг. разг.* зановетало *м*, џангризало *м*

занóзис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* **1.** храпав, нераван (*површина итд.*) **2.** *фиг.* заједљив, џангризав, свадљив (*човек*)

зано||зи́ть, -жý, -зи́шь, -зя́т *сврш.* *что* забости трн *у шта*; **~ пáлец** забости трн у прст

занóс, -а *м* **1.** скретање *с*, заношење *с* **2.** нанос, смет; **снéжные ~ы** снежни наноси

зан||оси́ть [1], **-ошý, -óсишь, -óсят; -óшенный** *несврш. разг.* износити, похабати (*дугим ношењем*)

зан||оси́ть [2], **-ошý, -óсишь, -óсят** *несврш.* **1.** *кого, что* доносити (*успут*) **2.** *кого фиг.* одвлачити, бацати **3.** *кого, что* уписивати, заводити, уносити (*у списак итд.*) **4.** *что* подизати *шта*, замахивати *чим* **5.** *безл. что* завејавати, засипати (*снегом итд.*)

зан||оси́ться [1], **-óсится, -óсятся** *сврш.* похабати се (*дугим ношењем*)

зан||оси́ться [2], **-ошýсь, -óсишься, -óсятся** *несврш. разг.* **1.** гордити се, правити се важан **2.** заносити се (*мислима*)

занóсчиво *прил.* охоло, надмено

занóсчивост||ь, -и *ж* охолост, надменост, уображеност

занóсчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во охол, надмен, уображен

заноч||евáть, -ýю, -ýешь, -ýют *сврш. разг.* заноћити, преноћити

занýд||а, -ы *м, ж нар.* гњаватор *м*, гњаваторка *ж*

занýдли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во, занýд||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *нар.* досадан, насртљив

занумер||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш.* нумерисати, означити бројем

зан||ы́ть, -óю, -óешь, -óют *несврш.* **1.** *само 3. л. у кого* заболети *кога*; **у меня́ ~ы́ла рукá** заболела ме је рука **2.** *разг.* почети се жалити, јадиковати, зацмиздрити

заня́ти||е, -я *с* **1.** заузимање, освајање (*тврђаве итд.*) **2.** занимање, посао *м*; **люби́мое ~** омиљени посао **3.** *мн.* **-я, -й** вежбе *мн. ж*, настава *ж*; **практи́ческие ~я** практичне вежбе; **~ по матемáтике** настава из математике; **посещáть ~я** похађати наставу; **пропускáть ~я** изостајати с наставе

заня́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* забаван, интересантан

занят||óй, -áя, -óе заузет, оптерећен; запослен

зáнятост||ь, -и *ж* заузетост, оптерећеност, запосленост

заня́ть [1], **займý, займёшь, займýт;** *прошл.* **зáнял, занялá, зáняло; зáнятый** *сврш.* позајмити, узајмити; **~ дéньги** *у кого* позајмити новац *од кога*

заня́ть [2], **займý, займёшь, займýт;** *прошл.* **зáнял, занялá, зáняло; зáнятый** *сврш.* **1.** *что* запремити, заузети, испунити; **кни́ги зáняли цéлую пóлку** књиге су испуњиле читаву полицу **2.** *что* заузети; освојити; **~ пéрвое мéсто** заузети прво место; **~ крéпость** освојити тврђаву **3.** *что* заузети, резервисати; **э́то мéсто зáнято** ово место је заузето (није слободно) **4.** *что* заузети *шта*, ступити *на шта*; **~** *какую* **дóлжность** ступити на *какву* дужност **5.** *что* одузети; **подготóвка займёт немнóго врéмени** припреме неће одузети много времена **6.** *кого в чём* заузети, ангажовати, запослити **7.** *кого* забавити; заинтересовати, заокупити; **~** *чьё* **внимáние** заокупити *чију* пажњу ◊ **дух (дыхáние) зáняло** *у кого безл.* застао је дах *коме*

заня́||ться [1], **займýсь, займёшься, займýтся;** *прошл.* **-лся, -лáсь, -лóсь** *сврш.* **1.** *чем* забавити се, почети се бавити *чим*, прихватити се *чега*; **~ спóртом** почети се бавити спортом; **~ чтéнием** прихватити се читања **2.** *кем, чем* почети се бавити *ким, чим*, почети се бринути *за кога, шта* **3.** *с кем* почети учити *кога*, помоћи *коме* у учењу

заня́||ться [2], **займётся, займýтся;** *прошл.* **-лся, -лáсь, -лóсь** *сврш.* планути, разгорети се; **~лáсь зарá** свануло је

заóблачн||ый, -ая, -ое 1. *песн.* изнад облака, небески **2.** *фиг.* далек од живота, нестваран, нереалан

заоднó *прил.* **1** скупа, заједно **2.** *разг.* истовремено, успут, узгред

заокеáнск||ий, -ая, -ое прекоокеански, с оне стране океана

заор||áть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш. нар.* завикати, почети се дерати

заострённ||ый, -ая, -ое заоштрен, оштар, зашиљен, шиљат

заостр||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* **1.** наоштрити, зашиљити; **~ карандáш** зашиљити оловку **2.** *фиг.* нагласити, подвући, истаћи; **~ внимáние** *на чём* појачати пажњу *према чему*

заостр||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* **1.** наоштрити се, зашиљити се **2.** *фиг.* постати оштрији, заоштрити се (*о односима итд.*)

заостря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** оштрити, шиљити **2.** *фиг.* наглашавати, подвлачити, истицати; **~ вопрóс** наглашавати питање

заостря́||ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** оштрити се, шиљити се **2.** *фиг.* постајати оштрији, заоштравати се; **отношéния ~ются** односи се заоштравају

заóчник, -а *м* ванредни студент, ванредни ученик

заóчно *прил.* **1.** у одсутности; **осуди́ть ~** *правн.* осудити у одсутности **2.** ванредно; **учи́ться ~** ванредно студирати

заочн||ый, -ая, -ое 1. у одсутности; **~ приговóр** *правн.* пресуда у одсутности **2.** ванредан; **~ое обучéние** ванредно студирање

запáвш||ий, -ая, -ее упали; **~ие щёки** упали образи

зáпад, -а *м* **1.** запад; **к ~у** *от чего* западно *од чега* **2.** Запад (*западноевропске земље*)

запáда||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* почети падати

западá||ть, -ет, -ют *несврш.* **1.** *разг.* падати, западати (*унутар нечега*) **2.** упадати (*о очима итд.*) **3.** *фиг.* урезивати се, усецати се (*у памћење*)

зáпадник, -а *м ист.* западњак, присталица западњаштва

зáпадническ||ий, -ая, -ое *ист.* западњачки

зáпадничеств||о, -а *с ист.* западњаштво

зáпадн||ый, -ая, -ое 1. западни **2.** западни, западноевропски

западн||я́, -и́ *ж, ген. мн.* **-éй 1.** замка, клопка (*за птице итд.*) **2.** *фиг.* клопка; **попáсть в ~ю** пасти у клопку

запáздыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* закашњавати (*мало*)

запáива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* лемити, спајати лемљењем

запáйк||а, -и *ж* **1.** лемљење *с* **2.** залемљено место

запак||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш.* запаковати, упаковати

запакóвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* паковати, упакивати

запáко||стить, -щу, -стишь, -стят; -щенный *сврш. нар.* упрљати, испрљати, загадити

запáл [1], **-а** *м* **1.** *тех.* упаљач **2.** *фиг. разг.* занос, ватреност *ж*

запáл [2], **-а** *м струч.* сипња *ж*, сипњивост *ж* (*у коња*)

запáлива||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. нар.* запаљивати, упаљивати

запáлива||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. разг.* **1.** прехлађивати хладним појењем (*коња*) **2.** изнуривати јахањем (*коња*)

запал||и́ть [1], **-ю́, -и́шь, -я́т; -ённый** *сврш. нар.* запалити, упалити

запал||и́ть [2], **-ю́, -и́шь, -я́т; -ённый** *сврш. разг.* **1.** прехладити хладним појењем (*коња*) **2.** изнурити јахањем (*коња*)

запáльник, -а *м тех.* упаљач

запáльн||ый, -ая, -ое за паљење; **~ шнур** фитиљ

запáльчиво *прил.* раздражљиво, плаховито, пргаво

запáльчивост||ь, -и *ж* раздражљивост, плаховитост, пргавост, напраситост; **сказáть в ~и** рећи у ватри

запáльчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во раздражљив, плаховит, пргав, напрасит

запáмят||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. разг.* заборавити

запанибрáта *прил. разг.* фамилијарно, својски, без устручавања; **быть ~** *с кем* бити у фамилијарним односима *с ким*

запáрива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* парити, шурити **2.** *что струч.* парити, излагати утицају паре **3.** *кого нар.* изнуравати јахањем (*коња*)

запáрива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *разг.* малаксавати парећи се (*у парном купатилу*) **2.** *разг.* знојити се, обливати се знојем (*о коњу*) **3.** *нар.* знојити се, замарати се (*ходањем, радом*)

запáр||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* **1.** *что* попарити, ошурити **2.** *что струч.* попарити, изложити утицају паре **3.** *кого нар.* изморити јахањем (*коња*)

запáр||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* **1.** *разг.* малаксати парећи се (*у парном купатилу*) **2.** *разг.* ознојити се, облити се знојем (*о коњу*) **3.** *нар.* ознојити се, заморити се (*ходањем, радом*)

запáрк||а, -и *ж* **1.** парење *с* **2.** *разг.* журба, хитња, напрегнутост (*на послу*)

запарши́ве||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* ошугавити се, постати шугав

запáрыва||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* шибати, тући (*до смрти*)

запáрыва||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. нар.* **1.** клати, резати **2.** кварити, упропашћивати, уништавати (*лошим руковањем*)

запáс, -а *м* **1.** залиха *ж*, резерва *ж* **2.** *војн.* резерва *ж*; **офицéр ~а** резервни официр **3.** велики поруби (*на одећи за проширивање*)

запасá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* нагомилавати, стварати залихе, резерву

запасá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. чем* **1.** опскрбљивати се, снабдевати се *чим*, стварати залихе *чега*; **~ тёплой одéждой** снабдевати се топлом одећом **2.** *фиг.* наоружавати се (*стрпљењем итд.*)

запáсливост||ь, -и *ж* штедљивост, чуварност

запáсли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во штедљив, чуваран

запáсник, -а *м* **1.** *војн. разг.* резервист(а) **2.** спремиште *с*, складиште *с* (*музеја*)

запасн||óй, -áя, -óе *и* **запáсн||ый, -ая, -ое 1.** резервни, за резерву; **~óй (запáсный) путь** споредни колосек; **~óй (запáсный) вы́ход** резервни излаз **2.** *војн.* резервни **3. запасн|óй, -óго** *м војн.* резервист(а)

запас||ти́, -ý, -ёшь, -ýт; *прошл.* **запáс, -лá, -лó; -ённый** *сврш.* нагомилати, створити залихе, резерву

запас||ти́сь, -ýсь, -ёшься, -ýтся; *прошл.* **запáсся, -лáсь, -лóсь** *сврш. чем* **1.** опскрбити се, снабдети се *чим*, створити залихе *чега* **2.** *фиг.* наоружати се; **~ терпéнием** наоружати се стрпљењем

запá||сть, -дёт, -дýт; *прошл.* **-л, -ла, -ло** *сврш.* **1.** *разг.* пасти, запасти (*унутар нечега*) **2.** упасти; **глазá ~ли** очи су упале **3.** *фиг.* урезати се, усећи се (*у памћење*)

запатент||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш.* патентовати, патентирати; **~ изобретéние** патентирати изум

зáпах, -а *м* мирис; **си́льный ~** јак мирис; **чýвствовать (слы́шать) ~** осећати мирис; **дурнóй ~** смрад, задах

зап||ахáть, -ашý, -áшешь, -áшут; -áханный *сврш.* **1.** заорати, почети орати **2.** преорати

запáхива||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** заоравати, орати, почињати орати **2.** преоравати

запáхива||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** заогртати, преклапати (*скутове итд.*) **2.** *разг.* лупати (*вратима*)

запáхива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *во что* умотавати се, замотавати се **2.** *чем* заогртати се, преклапати се

запáхн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* замирисати, пустити мирис

запахн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт; запáхнутый *сврш.* **1.** заогрнути, преклопити (*скутове итд.*) **2.** *разг.* залупити (*вратима*)

запахн||ýться, -ýсь, -ёшься, -ýтся *сврш.* **1.** *во что* умотати се, замотати се **2.** *чем* заогрнути се, прекрити се

запáчка||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* **1.** упрљати,

запрљати, испрљати 2. *фиг.* окаљати, осрамотити, оскрнавити

запа́чка||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. запрљати се; испрљати се, умазати се 2. *фиг.* окаљати се, обрукати се

запа́шк||а, -и *ж* 1. орање *с*, заоравање *с* 2. ораница

запа́шник, -а *м* плуг за плитко орање

запаш||о́к, -ка́ *м разг.* лак смрад, слаб непријатан мирис

запая́||ть, -ю, -ешь, -ют; запа́янный *сврш.* залемити

запе́в, -а *м* запев, почетак хорске песме

запева́л||а, -ы *м, ж* 1. певач *м (који почиње хорску песму)* 2. *фиг.* покретач *м*, иницијатор *м*

запева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* почињати певати

запе́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *в.* **запе́в**

запека́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *кув.* мусака; **карто́фельная ~** мусака од кромпира 2. препечен воћни ликер

запека́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пећи (*у пећници, у рерни*)

запека́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. пећи се 2. грушати се, згушњавати се (*о крви*) 3. сушити се (*о уснама*)

запелена́||ть, -ю, -ешь, -ют; запелёнатый *сврш.* повити, завити у пелене

запеленг||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. струч.* пеленгирати

запе́н||иться, -ится, -ятся *сврш.* запенити се, покрити се пеном

зап||ере́ть, -ру́, -рёшь, -ру́т; *прошл.* **за́пер, -ерла́, за́перло; за́пертый** *сврш.* закључати, затворити; **~ дверь на ключ (ключо́м)** закључати врата; **~ на замо́к** ставити под катанац; **~ дом** затворити кућу

зап||ере́ться, -ру́сь, -рёшься, -ру́тся; *прошл.* **-ерся́, -ерла́сь, -ерло́сь** *сврш.* 1. закључати се, затворити се 2. *разг.* порећи, не признати (*кривицу*)

запестре́||ть, -ет, -ют *сврш.* зашаренети се

зап||е́ть, -ою́, -оёшь, -ою́т, -е́тый *сврш.* запевати, почети певати

запеча́та||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. запечатити, ставити печат 2. залепити, затворити (*писмо*)

запечатлева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. уобличавати, приказивати 2. урезивати, утискивати (*у сећање*)

запечатлева́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. одражавати се, налазити израз 2. урезивати се, утискивати се (*у сећање*)

запечатл||е́ть, -е́ю, -е́ешь, -е́ют; -ённый *сврш.* 1. уобличити, приказати 2. урезати, утиснути (*у сећање*) ◇ **~ поцелу́й** *на чём књиш.* пољубити *шта*, утиснути пољубац *на шта*

запечатле́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. одразити се, наћи израз 2. урезати се, утиснути се (*у сећање*)

запеча́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. печатити, стављати печат 2. залепљивати, затварати (*писмо*)

запе́чн||ый, -ая, -ое који се налази иза пећи

зап||е́чь, -еку́, -ечёшь, -еку́т; *прошл.* **-ёк, -екла́, -екло́; -ечённый** *сврш.* 1. запећи, румено испећи 2. ставити у тесто и испећи

зап||е́чься, -ечётся, -еку́тся; *прошл.* **-ёкся, -екла́сь, -екло́сь** *сврш.* 1. запећи се 2. згрушати се, згуснути се (*о крви*) 3. осушити се (*о уснама*)

запина́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. спотицати се 2. замуцкивати

запи́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* запињање *с* у говору, замуцкивање *с*; **отве́тить без ~ки** одговорити као из пушке

запира́тельств||о, -а *с* упорно, тврдоглаво порицање (*кривице*)

запира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* закључавати, затварати; **~ на замо́к** стављати под катанац

запира́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. закључавати се, затварати се 2. *разг.* порицати, не признавати (*кривицу*)

зап||иса́ть, -ишу́, -и́шешь, -и́шут; -и́санный *сврш.* 1. *что* записати, забележити 2. *кого, что* снимити; **~ на магнитофо́н** снимити на магнетофон 3. *кого* уписати; **~ в библиоте́ку** уписати у библиотеку; **~ на приём** заказати пријем

зап||иса́ться, -ишу́сь, -и́шешься, -и́шутся *сврш.* 1. учланити се, уписати се 2. *разг.* занети се писањем

запи́с||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. цедуљица 2. забелешка, нотица 3. *мн.* **-ки, -ок** белешке *мн. ж*; сећања *мн. с*; **путевы́е ~ки** белешке с пута 4. *мн.* **-ки, -ок: учёные ~ки университе́та** научни прилози универзитета

записн||о́й [1], **-а́я, -о́е: ~а́я кни́жка** бележница, нотес

записн||о́й [2], **-а́я, -о́е** *разг.* страстан, пасиониран, ватрен; **~ игро́к** страстан играч

запи́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* записивати, бележити 2. *кого, что* снимати (*на магнетофон итд.*) 3. *кого* уписивати

запи́сыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. учлањивати се, уписивати се 2. *разг.* заносити се писањем

за́пис||ь, -и *ж* 1. уписивање *с*, учлањивање *с* 2. белешка, запис *м* 3. *заст.* акт *м*, документ *м* ◇ **отде́л ~и а́ктов гражда́нского состоя́ния (загс)** матични уред

зап||и́ть [1], **-ью́, -ьёшь, -ью́т;** *прошл.* **-и́л, -ила́, -и́ло; -и́тый** *сврш. что чем* попити *шта с чим*; **~ табле́тку водо́й** попити (прогутати) таблету с водом

зап||и́ть [2], **-ью́, -ьёшь, -ью́т;** *прошл.* **за́пил, -ила́, за́пило** *сврш. разг.* почети пијанчити, пропити се, одати се пићу

запиха́||ть, -ю, -ешь, -ют; запи́ханный *сврш. разг.* утрпати, нагурати

запи́хива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* трпати, гурати, тискати

зап||ихну́ть, -ихну́, -ихнёшь, -ихну́т; -и́хнутый *сврш. разг.* утрпати, ћушнути

запла́канн||ый, -ая, -ое уплакан

запла́||кать, -чу, -чешь, -чут; -канный *сврш.* заплакати, бризнути у плач

заплани́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* планирати, испланирати

запла́т||а, -ы *ж* закрпа; **поста́вить ~у** ставити закрпу

заплата́||ть, -ю, -ешь, -ют; запла́танный *сврш. разг.* закрпити, окрпити, искрпити

запл||ати́ть, -ачу́, -а́тишь, -а́тят; -а́ченный *сврш.* 1. уплатити, платити; **~ за поку́пку** платити купљену ствар; **~ по счёту** платити рачун 2. *чем за что фиг.* платити, вратити; **~ той же моне́той** вратити мило за драго

запла́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** закрпа

запл||ева́ть, -юю, -юёшь, -юю́т; -ёванный *сврш.* попљувати, запљувати

заплёвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пљувати, запљувавати

запл||ескáть, -ещý *и* **-ескáю, -éщешь** *и* **-ескáешь, -éщут** *и* **-ескáют; -ёсканный** *сврш.* попљускати, испрскати

заплёскива||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* попљускивати, прскати

заплёскива||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* запљускивати, заливати

заплéсневел||ый *и* **заплесневéл||ый, -ая, -ое** плеснив, буђав, убуђао

заплéсневе||ть, -ет, -ют *сврш.* заплеснивити се, убуђати се, побуђати

заплесн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш.* запљуснути, залити

запл||естú, -етý, -етёшь, -етýт; *прошл.* **-ёл, -елá, -елó; -етённый** *сврш.* 1. уплести, заплести; **~ кóсу** уплести плетеницу 2. оплести, преплести

заплетá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. уплитати, заплитати (*плетеницу*) 2. оплитати, преплитати

заплетá||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. саплитати се (*о ногама*) 2. заплитати се (*о језику*)

заплéчн||ый, -ая, -ое леђни; **~ мешóк** телећак ◇ **~ых дел мáстер** *заст.* џелат

заплéч||ье, -ья *с, ген. мн.* **-ий** *разг.* плећа *мн. с*

запломбир||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш.* 1. пломбирати, запечатити; **~ вагóн** пломбирати вагон 2. пломбирати, ставити пломбу; **~ зуб** пломбирати зуб

заплутá||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. нар.* залутати, заблудети, изгубити се

заплы́в, -а *м спорт.* такмичење *с* у пливању, веслању, једрењу

заплывá||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* пловити, пливати (*далеко; иза нечега*)

заплывá||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. прекривати се, обрастати 2. отицати; **~ жúром** дебљати

заплы́||ть [1], **-вý, -вёшь, -вýт;** *прошл.* **-л, -лá, -ло** *сврш.* отпловити, отпливати (*далеко; иза нечега*)

заплы́||ть [2], **-вý, -вёшь, -вýт;** *прошл.* **-л, -лá, -ло** *сврш.* 1. прекрити се, обрасти, зарасти 2. отећи; **глазá ~ли** очи су натекле

запн||ýться, -ýсь, -ёшься, -ýтся *сврш.* 1. спотаћи се; **~ о порóг** спотаћи се о праг 2. запети у говору, замуцати; **~ на пéрвом же слóве** замуцати код прве речи

заповéда||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. свеч.* заповедити, оставити у аманет, завештати

заповéдник, -а *м* забран, природни резерват

заповéдн||ый, -ая, -ое 1. неприкосновен, под заштитом; **~ лес** шумски забран 2. *фиг.* заветан, тајни

заповéд||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. свеч.* заповедати, остављати у аманет, завештавати

зáповед||ь, -и *ж* 1. *рел.* заповест, заповед 2. *свеч.* морално правило

заподáзрива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого в чём* сумњичити *кога за шта, због чега* 2. *что* почињати сумњати *у шта*, наслућивати *шта*

заподóзр||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. *кого в чём* осумњичити *кога за шта, због чега* 2. *что* почети сумњати *у шта*, наслутити *шта*; **~ обмáн** наслутити превару

запоздáл||ый, -ая, -ое *разг.* закаснели, задоцнели, касан; **~ая пóмощь** прекасна помоћ

запоздáни||е, -я *с* закашњење

запоздá||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* закаснити (*мало*); **~ к обéду** закаснити на ручак

запó||й, -я *м* тешко периодично опијање, алкохолизам; периода *ж* опијања ◇ **читáть ~ем** *разг.* читати све у шеснаест

запóйн||ый, -ая, -ое *разг.* који пати од алкохолизма

запóлза||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* размилети се; почети гмизати; почети пузити, пропузити

заползá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* увлачити се милећи, гмижући, пузећи

заполз||тú, -ý, -ёшь, -ýт; *прошл.* **запóлз, -лá, -лó** *сврш.* увући се милећи, гмижући, пузећи

заполнéни||е, -я *с* 1. пуњење 2. попуњавање (*формулара*)

заполнúтел||ь, -я *м грађ.* филер, инертни материјал

запóлн||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. напунити, испунити 2. попунити **~ бланк** попунити формулар; **~ анкéту** попунити упитник

запóлн||иться, -ится, -ятся *сврш.* напунити се, испунити се

заполня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. пунити, испуњавати 2. попуњавати (*формулар итд.*)

заполня́||ться, -ется, -ются *несврш.* пунити се, испуњавати се

заполон||úть, -úт, -я́т; -ённый *сврш.* 1. *заст.* заробити 2. *разг.* испунити; заузети

заполоня́||ть, -ет, -ют *несврш.* 1. *заст.* заробљавати 2. *разг.* испуњавати; заузимати

заполучá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* добијати, набављати

запол||учúть, -учý, -ýчишь, -ýчат; -ýченный *сврш. разг.* добити, набавити

заполя́рн||ый, -ая, -ое поларни, иза поларног круга

запоминáни||е, -я *с* памћење

запоминá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* памтити

запоминá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* памтити се, остајати у памћењу

запóмн||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш.* 1. запамтити, упамтити 2. *уз нег.*: **такúх морóзов никтó не ~ил** такве мразеве нико не памти

запóмн||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* остати у памћењу

зáпон||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** дугме *с* за манжету

зáпон||ь, -и *ж струч.* преграда преко реке

запóр [1], **-а** *м* реза *ж*, засовница *ж*; **быть на ~е** бити затворен, закључан

запóр [2], **-а** *м мед.* затвор; **страдáть ~ами** патити од затвора

запóрн||ый, -ая, -ое за затварање

запорóж||ец, -ца *м ист.* Запорожац (*украјински козак у XVI—XVIII в.*)

зап||орóть [1], **-орю́, -óрешь, -óрют; -óротый** *сврш. разг.* ишибати до смрти

зап||орóть [2], **-орю́, -óрешь, -óрют; -óротый** *сврш. нар.* покварити, упропастити, уништити (*лошим руковањем*)

запорош||úть, -úт, -áт; -ённый *сврш. что* замести, засути (*снегом*)

запотéл||ый, -ая, -ое *разг.* замагљен, орошен (*прозор итд.*)

запотé||ть, -ет, -ют *сврш.* замаглити се, оросити се (*о прозору итд.*)

заправúл||а, -ы *м, ж нар.* коловођа, предводник *м*, главешина

запрáв||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* 1. уву-

ћи, угурати 2. припремити за рад, снабдети (*горивом*) 3. *кув.* зачинити (*јело*)

запра́в||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. снабдети се (*горивом*) 2. *нар. шаљ.* најести се, набокати се

запра́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* снабдевање *с* (*горивом*) 2. *кув.* зачињавање *с (јела)* 3. *кув. разг.* зачин *м*, запршка

заправля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. увлачити, угуривати 2. припремати за рад, снабдевати (*горивом*) 3. *кув.* зачињавати (*јело*)

заправля́||тъся, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. снабдевати се (*горивом*) 2. *нар. шаљ.* јести, хранити се

запра́вочн||ый, -ая, -ое за снабдевање (*горивом*); **~ая ста́нция** бензинска станица

запра́вск||ий, -ая, -ое *разг.* прави, истински, прави правцати

запра́вщик, -а *м* радник на снабдевању (*горивом*)

запра́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что, о чём* захтевати, тражити *шта од кога*, информисати се *о чему* 2. *что разг.* зацењивати, прецењивати

запре́т, -а *м* забрана *ж*; **наложи́ть ~** ставити забрану; **быть под ~ом** бити забрањен

запрети́тельн||ый, -ая, -ое прохибитиван, заштитни (*мера итд.*)

запре||ти́ть, -щу́, -ти́шь, -тя́т; -щённый *сврш.* 1. *кому что и с инф.* забранити 2. *что* забранити *шта*, ставити забрану *на шта*

запре́тн||ый, -ая, -ое забрањен ◇ **~ плод** забрањено воће

запреща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кому что и с инф.* забрањивати; **врачи́ ~ют ему́ кури́ть** лекари му забрањују да пуши 2. *что* забранити *шта*, ставити забрану *на шта*

запреще́ни||е, -я *с* забрањивање, забрана *ж*; **~ я́дерных испыта́ний** забрана нуклеарних проба

заприме́||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш. нар.* 1. приметити, опазити 2. запамтити (*пут*)

заприхо́д||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. књиг.* прокњижити као приход

запрограмми́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. струч.* програмирати

запрода||ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* склапати уговор о продаји, испоруци

запрода́ж||а, -и *ж* уговарање *с* продаје, испоруке

запр||ода́ть, -ода́м, -ода́шь, -ода́ст, -одади́м, -одади́те, -ододу́т; *прошл.* -о́дал, -одала́, -о́дало; -о́данный *сврш.* склопити уговор о продаји, испоруци

запроекти́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* пројектовати, пројектирати

запроки́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* забацивати (*главу*)

запроки́дыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* заваљивати се

запроки́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш. разг.* забацити (*главу*)

запроки́н||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш. разг.* завалити се

запропа||сти́ться, -щу́сь, -сти́шься, -стя́тся *сврш. нар.* затурити се, нестати

запропа́||сть, -ду́, -дёшь, -ду́т; *прошл.* **-л, -ла, -ло** *сврш. нар.* нестати, изгубити се

запро́с, -а *м* 1. захтев, тражење *с* 2. *разг.* зацењивање *с* 3. *мн.* **-ы, -ов** тежње *мн. ж*, потребе *мн. ж*; **духо́вные, культу́рные ~ы** духовне, културне потребе

запр||оси́ть, -ошу́, -о́сишь, -о́сят; -о́шенный *сврш.* 1. *кого, что о чём* затражити *шта од кога*, информисати се *о чему* 2. *что разг.* зацениги, преценити

за́просто *прил. разг.* неусиљено, без устручавања, без церемонија

запротест||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш.* почети протестовати, протестирати

запротоколи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* унети у записник, протоколисати, протоколирати

запру́д||а, -ы *ж* 1. затварање *с* браном, насипом 2. брана, насип *м*

запр||уди́ть, -ужу́, -у́дишь, -у́дят; -у́женный *сврш.* 1. затворити браном, насипом (*реку*) 2. *разг.* закрчити, испунити

запру́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. затварати браном, насипом (*реку*) 2. *разг.* закрчивати, испуњавати

запряга́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. запрезати, упрезати 2. *фиг. разг.* преоптерећивати (*послом*)

запря́ж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *само јд.* упрезање *с*, запрезање *с (коња)* 2. запрега; **па́рная ~** двопрег 3. хам *м*, орма

запря́||тать, -чу, -чешь, -чут; -танный *сврш. разг.* сакрити, склонити

запря́||таться, -чусь, -чешься, -чутся *сврш. разг.* сакрити се, склонити се

запря́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* сакривати, склањати

запря́тыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* сакривати се, склањати се

запря́||чь, -гу́, -жёшь, -гу́т; *прошл.* **-г, -гла́, -гло́; -жённый** *сврш.* 1. запрегнути, упрегнути 2. *фиг. разг.* преоптеретити (*послом*)

запу́ганност||ь, -и *ж* заплашеност, преплашеност

запу́ганн||ый, -ая, -ое заплашен, застрашен; **~ вид** заплашен изглед

запуга́||ть, -ю, -ешь, -ют; запу́ганный *сврш.* заплашити, застрашити

запу́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* плашити, застрашивати

запу́дрива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пудерисати, посипати пудером

запу́др||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* напудерисати, посути пудером

за́пуск, -а *м* 1. пуштање *с*; лансирање *с*; **~ иску́сственного спу́тника** лансирање вештачког сателита 2. *разг.* укључивање *с*, упаљивање *с (мотора итд.)*

запуска́||ть[1], -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что, чем* бацати *шта* 2. *что* пуштати; лансирати 3. *что разг.* пуштати у рад, укључивати, упаљивати (*мотор итд.*) 4. *что во что разг.* завлачити, угуривати 5. *кого во что разг.* пуштати (*унутар нечега*) ◇ **~ ру́ку (ла́пу)** *во что разг.* гурати (своју) руку *у шта*, грабити *шта*

запуска́||ть[2], -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. запуштати, занемаривати; **~ хозя́йство** запуштати домаћинство 2. запуштати (*болест*)

запусте́ни||е, -я *с* запуштеност *ж*, занемареност *ж*

запусте́||ть, -ет, -ют *сврш.* опустети, постати запуштен, занемарен

зап||усти́ть[1], -ущу́, -у́стишь, -у́стят; -у́щенный *сврш.* 1. *что, чем* бацити *шта*; **~ ка́мнем в окно́** бацити камен у прозор 2. *что* пустити; лансирати; **~ раке́ту** лансирати ракету 3. *что разг.* пустити у рад, укључити, упалити; **~ мото́р** укључити (упалити) мотор 4. *что во что разг.* завући, угурати; **~ ру́ку в карма́н**

завући руку у џеп 5. *кого во что разг.* пустити (*унутар нечега*) ◇ ~ **ру́ку (ла́пу)** *во что разг.* гурнути (своју) руку *у шта*, приграбити *шта*

зап||усти́ть [2], **-ущу́, -у́стишь, -у́стят; -у́щенный** *сврш.* 1. запустити, занемарити; ~ **учёбу** занемарити студије 2. запустити (*болест*)

запу́танност||ь, -и *ж* замршеност, сложеност

запу́танн||ый, -ая, -ое замршен, сложен (*питање итд.*)

запу́та||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. *что* замрсити, заплести (*конце*) 2. *что* компликовати, запетљати; ~ **де́ло** запетљати ствар 3. *кого разг.* збунити 4. *кого во что разг.* уплести, умешати, увалити

запу́та||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. *само 3. л.* замрсити се 2. заплести се (*у мрежи итд.*) 3. *разг.* збунити се 4. *разг.* запетљати се, доћи у неприлику 5. *нар.* залутати

запу́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* замршивати, заплитати (*конце*) 2. *что* компликовати, запетљавати 3. *кого разг.* збуњивати

запу́тыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* мрсити се 2. заплитати се (*у мрежи итд.*) 3. *разг.* збуњивати се 4. *разг.* запетљавати се, долазити у неприлику 5. *нар.* лутати

запуш||и́ть, -и́т, -а́т; -ённый *сврш.* заснежити, покрити танким слојем (*снега, иња*)

запу́щенност||ь, -и *ж* запуштеност, занемареност

запу́щенн||ый, -ая, -ое 1. запуштен, занемарен 2. застарео, запуштен (*болест*)

запча́ст||и, -е́й, *мн.* **(запасны́е ча́сти)** резервни делови

запыла́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. букнути, планути, запламтети 2. *фиг. разг.* зацрвенити се, поцрвенети

запыл||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* запрашити, покрити прашином

запыл||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* запрашити се, покрити се прашином

запыха́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* задувати се, изгубити дах

запых||те́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т *сврш. разг.* 1. захуктати 2. задувати се

запя́сть||е, -я *с* 1. *анат.* запешће, корен *м* шаке 2. *заст.* наруквица *ж*, гривна *ж*

запят||а́я, -о́й *ж* 1. зарез *м*; **отдели́ть ~о́й** издвојити зарезом; **то́чка с ~о́й** тачка и зарез 2. *фиг. разг. шаљ.* сметња, тешкоћа

запя́т||ки, -ок *мн. заст.* место *с* за стајање позади кочија (*за лакеје*)

запятна́||ть, -ю, -ешь, -ют; запя́тнанный *сврш.* 1. умрљати, упрљати 2. *фиг.* окаљати, обрукати

зараба́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. зарађивати 2. *разг. ирон.* зарађивати, добијати (*кијавицу итд.*)

зараба́тыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. падати с ногу од посла, умарати се 2. предавати се послу, заносити се послом

зарабо́та||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. зарадити 2. *само 3. л.* прорадити, почети радити 3. *разг. ирон.* зарадити, добити; ~ **на́сморк** добити кијавицу

зарабо́та||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* 1. пасти с ногу од посла, преморити се 2. предати се послу, занети се послом

за́работн||ый, -ая, -ое: ~ая пла́та плата, зарада

за́работ||ок, -ка *м* 1. зарада *ж*, плата *ж*, приход 2. *мн.* **-ки, -ков** *заст.* сезонски радови, печалба *ж*

зара́внива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* поравнавати, изравнавати

заража́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. заражавати, инфицирати; тровати 2. *фиг.* заражавати (*смехом итд.*)

заража́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. заражавати се, инфицирати се; тровати се, загађивати се 2. *фиг.* заражавати се (*смехом итд.*)

зараже́ни||е, -я *с* 1. заражавање, инфицирање 2. инфекција *ж*; тровање; ~ **кро́ви** тровање крви

заражённ||ый, -ая, -ое заражен, инфициран; затрован

зара́з *прил. разг.* одједном, у један мах, истовремено

зара́з||а, -ы *ж* зараза, инфекција

зарази́тельност||ь -и *ж* 1. заразност 2. *фиг.* заразност (*смеха итд.*)

зарази́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. заразан, кужан, инфективан 2. *фиг.* заразан; ~ **смех** заразан смех; **дурно́й приме́р ~ен** лош пример је заразан

зара||зи́ть, -жу́, -зи́шь, -зя́т; -жённый *сврш.* 1. заразити, инфицирати; отровати 2. *фиг.* заразити (*смехом итд.*); ~ *кого* **свои́м весе́льем** пренети *на кога* своју веселост

зара||зи́ться, -жу́сь, -зи́шься, -зя́тся *сврш.* 1. заразити се, инфицирати се; отровати се 2. *фиг.* заразити се (*смехом итд.*)

зара́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но заразан, инфективан; **~ная боле́знь** заразна болест

зара́нее *прил.* раније, унапред, благовремено

зарапорт||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. разг.* залетети се, истрчати се, заплести се (*причајући*)

зараста́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. зарастати, зарашћивати (*биљем, длаком*) 2. *само 3. л. разг.* исцељивати се, зарастати (*о рани*)

зараст||и́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **заро́с, заросла́, заросло́** *сврш.* 1. зарасти (*биљем, длаком*) 2. *само 3. л. разг.* исцелити се, зарасти (*о рани*)

зарв||а́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся; *прошл.* **-а́лся, -ала́сь, -ало́сь** *и* **-а́лось** *сврш. разг.* претерати, прекардашити, забраздити

зарде́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* зарумenети се, зацрвенети се

зарёванн||ый, -ая, -ое *нар.* уплакан

зарев||е́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* 1. зарикати, заурликати 2. *разг.* заридати, заплакати

за́рев||о, -а *с* одблесак *м*, одсјај *м*, румен *ж* (*пожара итд.*)

зарегистри́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* регистровати, регистрирати

зарегистри́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш.* 1. регистровати се, регистрирати се 2. *разг.* склопити брак

зарегули́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. тех.* регулисати, наштимати (*мотор, машину*)

заре́з, -а *м* 1. *струч.* клање *с* (*стоке*) 2. *фиг. разг.* безизлазан положај, невоља *ж*, несрећа *ж* ◇ **до ~у** *разг.* крајње; **до ~у ну́жно** крајње је потребно

заре́||зать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш.* 1. заклати, посећи 2. растргати (*о вуку итд.*) 3. *фиг. разг.* одбацити, забранити (*пројекат итд.*) 4. *фиг. разг.* унесрећити, упропастити ◇ **без ножа́ ~** *кого разг.* упропастити *кога*

заре́||заться, -жусь, -жешься, -жутся *сврш. разг.* заклати се, убити се ножем

зарезерви́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.*

резервисати, резервирати; ~ **но́мер в гости́нице** резервисати собу у хотелу

зарека́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с инф. разг.* зарицати се, заклињати се

зарекоменд||о́вать, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш.*: ~ **себя́** истаћи се, показати се (*об. с добре стране*); ~ **себя́ хоро́шим рабо́тником** показати се као добар радник

заре́чн||ый, -ая, -ое с друге стране реке

заре́чь||е, -я *с* крај *м* с друге стране реке

заре́||чься, -ку́сь, -чёшься, -ку́тся; *прошл.* **зарёкся, -кла́сь, -кло́сь** *сврш. с инф. разг.* зарећи се, заклети се

заржа́ве||ть, -ет, -ют *сврш.* зарђати

заржа́вленн||ый, -ая, -ое зарђао

зарж||а́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* **1.** зарзати **2.** *фиг. нар.* зарзати, грохотом се насмејати

зарис||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* **1.** нацртати, скицирати **2.** *разг.* исцртати, испунити цртежима

зарис||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. разг.* задубити се у цртање, занети се цртањем

зарисо́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *само јд.* цртање *с*, скицирање *с* **2.** *мн.* **-ки, -ок** скице *мн. ж*, цртежи *мн. м*

зарисо́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** цртати, скицирати **2.** *разг.* исцртавати, пунити цртежима

за́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш. на что нар.* гледати са завишћу *шта*, бити лаком *на шта*

зарни́ц||а, -ы *ж* севање *с*, блесак *м* муње

заробе́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* почети се плашити; смести се, уплашити се

заровня́||ть, -ю, -ешь, -ют; заро́вненный *сврш.* поравнати, заравнати, изравнати

заро||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -ждённый *сврш.* пробудити, побудити, изазвати (*неко осећање*)

зарод||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* појавити се, искрснути, избити (*о осећању итд.*)

заро́дыш, -а *м* **1.** *биол.* заметак, ембрион, клица *ж* **2.** *фиг.* зачетак, почетак

заро́дышев||ый, -ая, -ое *биол.* ембрионални

зарожда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* будити, побуђивати, изазивати (*неко осећање*)

зарожда́||ться, -ется, -ются *несврш.* појављивати се, искрсавати, избијати (*о осећању итд.*)

зарозове́||ть, -ет, -ют *сврш.* постати ружичаст, зарументи се

заро́к, -а *м* свечано обећање, заклетва *ж*, завет; **дать** ~ зарећи се

зар||они́ть, -оню́, -о́нишь, -о́нят; -о́ненный *сврш.* **1.** *разг.* убацити, бацити **2.** *фиг.* изазвати, побудити; ~ **подозре́ние** *в ком* побудити сумњу *у коме* ◇ ~ **и́скру (се́мя)** *чего* побудити *шта*

за́росл||ь, -и *ж* шипраг *м*, шикара, честар *м*

зарпла́т||а, -ы *ж разг.* плата, зарада

заруба́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** клати, сећи **2.** урезивати, усецати

зарубе́жн||ый, -ая, -ое страни, инострани, иноземни

зар||уби́ть, -ублю́, -у́бишь, -у́бят; -у́бленный *сврш.* **1.** заклати, посећи **2.** урезати, усећи

зару́б||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *само јд.* зарезивање *с*, урезивање *с*, усецање *с* **2.** зарез *м*, усек *м* (*на дрвету*)

зарубц||ева́ться, -у́ется, -у́ются *сврш.* зацелити се, зарасти (*о рани*)

зарубцо́выва||ться, -ется, -ются *несврш.* зацељивати се, зарастати (*о рани*)

зарумя́н||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* **1.** зарументи, зацрвенити, учинити руменим, црвеним **2.** добро испећи, порументи (*колач итд.*).

зарумя́н||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* **1.** зарументи се, порументети **2.** *само 3. л.* добро се испећи, порументети (*о колачу итд.*)

заруча́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. чем* осигуравати, обезбеђивати *шта*

заруч||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш. чем* осигурати, обезбедити *шта*; ~ *чьим* **согла́сием** унапред добити *чију* сагласност

зарыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* закопавати, покопавати

зарыва́||ться [1], **-юсь, -ешься, -ются** *несврш.* **1.** закопавати се **2.** завлачити се, скривати се **3.** *во что фиг.* заносити се *чим*, предавати се *чему* (*послу итд.*)

зарыва́||ться [2], **-юсь, -ешься, -ются** *несврш. разг.* прелазити сваку меру, претеривати

зарыда́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* зајецати, заридати

зар||ы́ть, -о́ю, -о́ешь, -о́ют; -ы́тый *сврш.* закопати, покопати ◇ ~ **тала́нт (в зе́млю)** закопати таленат (у земљу); **вот где соба́ка** ~**ы́та** у том грму лежи зец

зар||ы́ться, -о́юсь, -о́ешься, -о́ются *сврш.* **1.** закопати се **2.** завући се, сакрити се **3.** *во что фиг.* занети се *чим*, предати се *чему*; ~ **с голово́й в рабо́ту** потпуно се предати послу

зар||я́, -и́ *ж, мн.* **зо́ри, зорь 1.** зора, освит *м*, свитање *с*; **у́тренняя** ~ зора, освит; **вече́рняя** ~ вечерње руменило; **на** ~**е́** у зору **2.** *фиг.* освитак *м*, почетак *м* (*живота*) **3.** (*ак* **зо́рю**) *војн.*: **бить (игра́ть) зо́рю** трубити устајање ◇ **от** ~**и́ до** ~**и́** од јутра до мрака; **ни свет ни** ~ у цик зоре, у праскозорје

заряб||и́ть, -и́т *безл. сврш.* затреперити; **у меня́** ~**и́ло в глаза́х** заиграло ми је пред очима

заря́д, -а *м* **1.** *војн.* набој, пуњење *с*; метак; **порохово́й** ~ барутно пуњење; **боево́й** ~ убојни метак; **холосто́й** ~ ћорак **2.** *физ.* набој; **электри́ческий** ~ електрични набој **3.** *фиг.* залиха *ж*; **нести́ в себе́** ~ **бо́дрости, эне́ргии** бити бодар (чио), енергичан

зар||яди́ть [1], **-яжу́, -яди́шь** *и* **-я́дишь, -ядя́т** *и* **-я́дят; -яжённый** *и* **-я́женный** *сврш.* **1.** напунити, набити; ~ **ружьё** напунити пушку; ~ **аккумуля́тор** напунити акумулатор; ~ **фотоаппара́т плёнкой** ставити филм у фотоапарат **2.** *фиг.* дати, улити (*оптимизам итд.*)

зар||яди́ть [2], **-яжу́, -я́дишь** *и* **-яди́шь, -я́дят** *и* **-ядя́т** *сврш. что с инф. и без об. разг.* заредити, учестати; ~ **одно́ и то же** причати све једно те исто; **дождь** ~**яди́л** киша је учестала

зар||яди́ться, -яжу́сь, -яди́шься *и* **-я́дишься, -ядя́тся** *и* **-я́дятся** *сврш.* **1.** *само 3. л.* напунити се, набити се **2.** *фиг. разг.* испунити се (*храброшћу итд.*)

заря́дк||а, -и *ж* **1.** пуњење *с*, набијање *с* **2.** *спорт.* гимнастика, фискултурна вежба; **у́тренняя** ~ јутарња гимнастика

заря́дн||ый, -ая, -ое *војн. тех.* за пуњење, набијање; ~**ая ёмкость** капацитет пуњења

заряжа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** пунити, набијати **2.** *фиг.* давати, уливати (*оптимизам итд.*)

заряжа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* пунити се, набијати се **2.** *фиг. разг.* испуњавати се (*храброшћу итд.*)

заса́д||а, -ы *ж* **1.** заседа, бусија **2.** одред *м* у заседи

зас||ади́ть, -ажу́, -а́дишь, -а́дит; -а́женный *сврш.*

1. *что* засадити (*цвеђем итд.*) 2. *кого разг.* затворити, стрпати (*у затвор*) 3. *кого за что разг.* натерати; ~ *кого* **за чтéние** натерати *кога* да чита 4. *что разг.* забити, утерати

засáжива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* засађивати (*цвеђем итд.*) 2. *кого разг.* затварати, стрпавати (*у затвор*) 3. *кого за что разг.* натеривати 4. *что разг.* забијати, утеривати

засáжива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. за что и с инф. разг.* седати *за шта*, почињати *шта*, прихватати се, лаћати се *чега*

засáлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* солити, усољавати, стављати у саламуру

засáл||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* замастити, умастити

засáл||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* замастити се, умастити се

засáсыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *само 3. л.* увлачити, усисавати 2. *фиг.* гутати

засáхарива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* шећерити, кандирати (*воће*)

засáхарива||ться, -ется, -ются *несврш.* постајати ушећерен

засáхар||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* ушећерити, кандирати (*воће*)

засáхар||иться, -ится, -ятся *сврш.* ушећерити се, постати ушећерен

засверкá||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. заблистати; засијати 2. *само 3. л.* синути, севнути ◊ **у негó тóлько пя́тки** ~**ли** *разг.* ухватио је маглу, киднуо је

засв||ети́ть [1], **-ечу́, -éтишь, -éтят; -éченный** *сврш.* 1. запалити (*свећу*) 2. *нар.* лупити, треснути

засв||ети́ть [2], **-ечу́, -éтишь, -éтят; -éченный** *сврш.* покварити пуштањем светлости (*филм*)

засв||ети́ться, -éтится, -éтятся *сврш.* заблистати, засијати (се)

зáсветло *прил.* пре мрака, за видела

засвидéтельств||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* 1. посведочити, потврдити 2. оверити ◊ ~ **почтéние** *кому заст.* изразити поштовање *коме*

засевá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сејати, засејавати

заседáни||е, -я *с* седница *ж*, заседање; **назнáчить** ~ сазвати седницу; **провести́** ~ одржати седницу; **зал** ~**й** сала за седнице

заседáтел||ь, -я *м ист.* поротник, изабрани представник (*неке установе*) ◊ **нарóдный** ~ поротник

заседá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* заседати, одржавати седницу

засéи||вать, -ю, -ешь, -ют *несврш. в.* **засевáть**

зáсек||а *и* **засéк||а, -и** *ж* препрека на путу (*посеченим дрвећем*)

засекá||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. засецати, усецати 2. бележити (*на плану итд.*) 3. *разг.* опажати, примећивати ◊ ~ **врéмя** мерити (штоповати) време

засекá||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* шибати до смрти, до несвести

засекá||ться, -ется, -ются *несврш.* рањавати се (*о коњу*)

засекрé||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш.* 1. *что* уврстити под »строго поверљиво«, задржати у тајности 2. *кого разг.* дозволити *коме* бављење строго поверљивим пословима

засекрéчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. увршћивати под »строго поверљиво«, држати у тајности 2. *кого разг.* дозвољавати *коме* бављење строго поверљивим пословима

засел||и́ть, -ю́, -и́шь *и* **засéлишь, -я́т** *и* **засéлят; -ённый** *сврш.* населити, настанити

заселя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* насељавати, настањивати

зас||éсть, -я́ду, -я́дешь, -я́дут; *прошл.* **-éл, -éла, -éло** *сврш.* 1. сести, удобно се сместити 2. *за что и с инф.* сести *за шта*, латити се, прихватити се *чега*; ~ **за рабóту** латити се посла 3. поставити заседу 4. *само 3. л. в чём* заглавити се

засéч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. зарез *м*, урез *м*, знак *м* 2. рана (*на коњској нози*)

зас||éчь [1], **-еку́, -ечёшь, -еку́т;** *прошл.* **-ёк, -еклá, -еклó; -ечённый** *сврш.* 1. урезати, усећи 2. забележити (*на плану итд.*) 3. *разг.* опазити, приметити ◊ ~ **врéмя** измерити (штоповати) време

зас||éчь [2], **-еку́, -ечёшь, -еку́т;** *прошл.* **-ёк, -еклá, -еклó; -ечённый** *сврш.* ишибати до смрти, до несвести

засé||ять, -ю, -ешь, -ют; -янный *сврш.* посејати, засејати

зас||иде́ть, -ижу́, -иди́т, -идя́т; -и́женный *сврш.* загадити (*о птицама*); упљувати (*о мувама*)

заси||дéться, -жу́сь, -ди́шься, -дя́тся *сврш. разг.* заседети се, уседети се, предуго остати (*у гостима итд.*) ◊ ~ **в дéвках** *нар.* дуго се не удавати

заси́жива||ть, -ет, -ют *несврш.* загађивати (*о птицама*); упљувавати (*о мувама*)

засáжива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* предуго седети, остајати (*у гостима итд.*)

засилос||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -óванный *сврш. пољопр.* силирати, ставити у силос

заси́ль||е, -я *с* надмоћност *ж*, превласт *ж*, насиље

заси́м *прил. заст.* затим, после тога

засинé||ть, -ет, -ют *сврш.* заплавити се, почети се плавити

заси́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1 плавити, бојити у плаво 2. *разг.* стављати превише плавила (*при прању*)

засин||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. обојити у плаво, заплавити 2. *разг.* ставити превише плавила (*при прању*)

засия́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. *само 3. л.* синути, засијати (*о звездама итд.*) 2. *фиг.* засветлети, заблистати (*о очима итд.*)

заскирд||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -óванный *сврш. пољопр.* ставити у пластове, камаре, стогове, пластати, камарати

заскóк, -а *м* 1. *тех.* квар (*у механизму*) 2. *фиг. разг.* настраност *ж*, абнормалност *ж*

заскорýзл||ый, -ая, -ое *разг.* 1. храпав, огрубео; скорушен 2. *фиг.* отупео, окорео

заскорýз||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **заскорýз, -ла, -ло** *сврш. разг.* 1. огрубети, охрапавети; скорети се 2. *фиг.* отупети, окорети

заск||очи́ть, -очу́, -óчишь, -óчат *сврш.* 1. *разг.* ускочити, упасти 2. *к кому* скокнути, навратити *код кога*

заскреж||етáть, -ещу́, -éщешь, -éщут *сврш.* зашкргутати, зашкрипати

заскучá||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. почети се досађивати 2. *о ком, чём, по кому, чему* растужити се, осетити чежњу *за ким, чим*

заслáть, зашлю́, зашлёшь, зашлю́т; зáсланный *сврш. разг.* 1. послати, упутити (*на погрешну адресу итд.*) 2. послати, убацати (*шпијуна*)

засле||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; заслéженный *сврш. разг.* изгазити, запрљати ногама (*под*)

заслéжива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* остављати трагове, прљати ногама (*под*)

засло́н, -а *м* 1. заклон, преграда *ж* 2. *војн.* заштитница *ж*

заслон||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* **1.** заклонити, прекрити; ~ **свет** заклонити светлост **2.** заклонити, заштитити (*од ударца итд.*) **3.** *фиг.* потиснути, засенити

засл||они́ться, -оню́сь, -о́нишься *и* **-они́шься, -о́нятся** *и* **-оня́тся** *сврш.* заклонити се, заштитити се

засло́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** враташца *мн. с*, затварач *м* (*на пећи*)

залоня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** заклањати, прекривати **2.** заклањати, штитити (*од ударца итд.*) **3.** *фиг.* потискивати, засењивати

заслоня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* заклањати се, штитити се

заслу́г||а, -и *ж* заслуга ◇ **по ~ам** по заслузи (*наградити, казнити*)

заслу́женн||ый, -ая, -ое 1. заслужен (*награда итд.*) **2.** заслужни; ~ **дéятель нау́ки** заслужни научни радник; ~ **дéятель иску́сства** заслужни уметник; ~ **арти́ст** заслужни уметник (*позоришни, филмски, естрадни*); ~ **учи́тель** заслужни учитељ (*почасна звања у СССР*)

заслу́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* заслуживати *шта*, бивати достојан, вредан *чега*

засл||ужи́ть, -ужу́, -у́жишь, -у́жат; -у́женный *сврш. что* заслужити *шта*, бити вредан, достојан *чега*

заслу́ша||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* саслушати; ~ **отчёт** саслушати извештај

заслу́ша||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* занети, се слушањем, удубити се у слушање

заслу́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* слушати (*извештај итд.*)

заслу́шива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* заносити се слушањем, удубљивати се у слушање

засль́ш||ать, -у, -ишь, -ат *сврш.* **1.** *что* зачути, чути **2.** *о ком, чём и с везн.* **что** *разг.* чути, сазнати

засма́трива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* гледати; ~ **в глаза́** *кому* гледати *коме* у очи

засма́трива||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. на кого, что* загледати се, пиљити *у кога, шта*

засмéива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого разг.* исмејавати *кога*, подсмевати се *коме*

засм||ея́ть, -ею́, -еёшь, -ею́т; -éянный *сврш. кого разг.* исмејати *кога*, подсмехнути се *коме*

засме||я́ться, -ю́сь, -ёшься, -ю́тся *сврш.* засмејати се, почети се смејати

засмол||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* **1.** премазати смолом, засмолити **2.** запрљати, замазати смолом

засморка́||ть, -ю, -ешь, -ют; засмо́рканный *сврш. нар.* испрљати, запрљати шмркањем

засм||отрéться, -отрю́сь, -о́тришься, -о́трятся *сврш. на кого, что* загледати се, занети се гледањем *у кога, шта*

заснéженн||ый, -ая, -ое завејан, заснежен, покривен снегом

засн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* **1.** заспати **2.** *само 3. л.* угинути (*о риби*)

засня́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то снимљен, потрошен (*трака, филм*)

засн||я́ть, -иму́, -и́мешь, -и́мут; -я́тый *сврш. разг.* сликати, фотографисати; снимити (*филм*)

засо́в, -а *м* засун, реза *ж*; **задви́нуть ~** намаћи засун

засо́ве||ститься, -щусь, -стишься, -стятся *сврш. нар.* застидети се, постидети се

засо́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** завлачити (*руку у џеп итд.*) **2.** *разг.* затуривати, заметати

засо́л, -а *м* **1.** усољавање *с* **2.** начин усољавања; **свéжего ~а** свеже усољен

засолéни||е, -я *с* усољавање ◇ ~ **по́чвы** засољеност земљишта

засол||и́ть, -олю́, -о́лишь *и* **-оли́шь, -о́лят** *и* **-оля́т; -о́ленный** *сврш.* усолити; укиселити, закиселити; ~ **огурць́** закиселити краставце

засо́лк||а, -и *ж разг.* усољавање *с*

засорéни||е, -я *с* **1.** прљање, загађивање **2.** повређивање; ~ **желу́дка** кварење стомака (желуца) **3.** *фиг.* кварење (*језика итд.*)

засор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* **1.** запрљати, загадити, нађубрити; зачепити, запушити (*смећем*) **2.** покварити, повредити; ~ **желу́док** покварити желудац; ~ **глаза́** натрунити очи **3.** *фиг.* искварити (*језик итд.*)

засор||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* **1** запрљати се, загадити се; зачепити се, запушити се (*смећем*) **2.** покварити се (*о желуцу итд.*)

засоря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** прљати, загађивати, ђубрити; зачепљивати, запушавати (*смећем*) **2.** кварити, повређивати (*желудац итд.*) **3.** *фиг.* кварити (*језик*)

засоря́||ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** прљати се, загађивати се; запушавати се, зачепљивати се (*смећем*) **2.** кварити се (*о желуцу итд.*)

зас||оса́ть, -осу́, -осёшь, -осу́т; -о́санный *сврш.* **1.** *само 3. л.* увући; усисати **2.** *фиг.* прогутати **3.** *разг.* озледити сисањем

засо́х||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **засо́х, -ла, -ло** *сврш.* **1.** *само 3. л.* осушити се, сасушити се **2.** *фиг.* увенути, усахнути (*од туге итд.*)

за́спанн||ый, -ая, -ое поспан, сањив, дремован; ~ **вид** поспан изглед

засп||а́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло; за́спанный** *сврш. нар.* **1.** *что* заборавити *на шта* (*после спавања*) **2.** нехотице угушити дете (*за време спавања*)

засп||а́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. разг.* успавати се, дуго спавати

заспеш||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш. разг.* ужурбати се, пожурити

заспирт||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* ставити у шпиритус, алкохол (*ради очувања*)

заспирто́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* стављати, у шпиритус, алкохол (*ради очувања*)

заспо́р||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш.* почети дискутовати, препирати се

заста́в||а, -ы *ж* **1.** *ист.* градска трошаринска станица, улаз *м* у град **2.** *војн.* стража, караула; **пограни́чная ~** погранична караула

заста||ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* затицати, налазити

заста́в||ить[1], -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. что чем* **1.** закрчити, запремити **2.** заградити, заклонити

заста́в||ить[2], -лю, -ишь, -ят *сврш. кого с инф.* натерати, присилити, приморати; **он ~ил его́ уéхать**

натерао га је да отпутује; **не ~ себя́ ждать** бити тачан, доћи на време

заста́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** вињета

заставля́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. что чем* **1.** закрчивати, запремати **2.** заграђивати, заклањати

заставля́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. кого с инф.* терати, присиљавати, приморавати

заста́ива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** предуго стајати **2.** *само 3. л.* кварити се од стајања (*о води*)

застаре́л||ый, -ая, -ое 1. застарео, запуштен, неизлечив (*болест*) **2.** укорењен (*навика итд.*)

заста́||ть, -ну, -нешь, -нут *сврш.* затећи, наћи; **~** *кого* **до́ма** затећи *кога* код куће; **~** *кого* **в живы́х** затећи *кога* жива

застёгива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* закопчавати

застёгива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* закопчавати се

застегн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; застёгнутый *сврш.* закопчати

застегн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* закопчати се

застёж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** копча ◇ **~-мо́лния** патент-затварач

застекл||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* застаклити, ставити стакло

застекля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* застакљивати, стављати стакло

заст||ели́ть, -елю́, -е́лешь, -е́лют; -е́ленный *сврш. нар.* покрити, прекрити, застрти (*под тепихом итд.*)

застенографи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* стенографисати, стенографирати

засте́н||ок, -ка *м* мучилиште *с* (*у затвору*)

засте́нчиво *прил.* стидљиво, срамежљиво, сметено

засте́нчивост||ь, -и *ж* стидљивост, срамежљивост, снебивање *с*

засте́нчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во стидљив, срамежљив, сметен; **~вая улы́бка** стидљив осмех

застига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* затицати, изненађивати

засти́г||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **засти́г, -ла, -ло; -нутый** *сврш.* затећи, задесити, изненадити ◇ **~ на ме́сте преступле́ния** ухватити на делу

застила́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** покривати, прекривати, застирати (*под тепихом итд.*) **2.** *само 3. л.* заклањати, прекривати; **слёзы ~ют глаза́** сузе навиру на очи

застила́||ться, -ется, -ются *несврш.* прекривати се (*сузама итд.*)

застира́||ть, -ю, -ешь, -ют; засти́ранный *сврш.* **1.** опрати, запрати (*мрљу итд.*) **2.** искварити лошим прањем

засти́рыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** прати, запирати (*мрљу итд.*) **2.** кварити лошим прањем

за́стить, за́щу, за́стишь, за́стят *несврш. нар.* заграђивати, заклањати (*светлост*)

засти́||чь, -гну, -гнешь, -гнут; *прошл* **-г, -гла, -гло; -гнутый** *сврш. в.* **засти́гнуть**

заст||ла́ть, -елю́, -е́лешь, -е́лют; за́стланный *сврш.* **1.** покрити, прекрити, застрти (*под тепихом итд.*) **2.** *само 3. л.* заклонити, прекрити; **дым ~ла́л со́лнце** дим је заклонио сунце

заст||ла́ться, -е́лется, -е́лются *сврш.* прекрити се (*сузама итд.*)

засто́||й, -я *м* застој, стагнација *ж*

засто́йн||ый, -ая, -ое 1. стагнантан, у застоју, у стагнацији **2.** сталан, непрекидан, дуготрајан

застолб||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш. разг.* обележити, означити стубом (*границу итд.*)

засто́ль||е, -я *с разг.* празнични сто; гозба *ж*, весеље

засто́льн||ый, -ая, -ое: ~ тост здравица

заст||она́ть, -ону́, -о́нешь, -о́нут *сврш.* застењати, зајечати

засто́пор||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* **1.** *струч.* закочити, зауставити **2.** *фиг. разг.* успорити, спречити (*развој итд.*)

засто́пор||иться, -ится, -ятся *сврш.* **1.** *струч.* зауставити се, стати **2.** *фиг. разг.* успорити се (*о развоју итд.*)

засто||я́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* **1.** устајати се, дуго стајати **2.** *само 3. л.* покварити се од стајања (*о води*)

застра́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* градити, изграђивати

застрах||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* **1.** осигурати; **~ иму́щество** осигурати имовину **2.** *фиг.* осигурати, обезбедити

застрах||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш.* **1.** осигурати се; **~ на слу́чай уве́чья** осигурати се од повреда **2.** *фиг.* осигурати се, обезбедити се

застра́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прошивати (*шиваћом машином*)

застраща́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* заплашити, застрашити

застрева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** застајати, заглављивати се **2.** *фиг. разг.* задржавати се, дуго остајати

застр||ели́ть, -елю́, -е́лишь, -е́лят; -е́ленный *сврш.* устрелити, убити (*ватреним оружјем*)

застр||ели́ться, -елю́сь, -е́лишься, -е́лятся *сврш.* стрељати се, убити се (*ватреним оружјем*)

застре́льщик, -а *м* зачетник, покретач, иницијатор

застре́х||а, -и *ж* стреха

застрига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* сувише ниско сећи (*нокат*)

застри́||чь, -гу́, -жёшь, -гу́т; *прошл.* **-г, -гла, -гло; -женный** *сврш. разг.* сувише ниско одсећи (*нокат*)

застрога́||ть, -ю, -ешь, -ют; застро́ганный *сврш.* остругати, заоштрити, зашиљити

застро́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* изградити; **~ пусты́рь** подићи зграду на запуштеном терену

застро́йк||а, -и *ж* изградња, градња

застро́йщик, -а *м* индивидуални градитељ

застр||очи́ть [1], **-очу́, -о́чишь** *и* **-очи́шь, -о́чат** *и* **-оча́т; -о́ченный** *сврш.* прошити (*шиваћом машином*)

застр||очи́ть [2], **-очу́, -о́чишь** *и* **-очи́шь, -о́чат** *и* **-оча́т** *сврш.* **1.** почети шити (*шиваћом машином*) **2.** *фиг. разг.* почети брзо писати, дрљати **3.** *само 3. л. фиг. разг.* заштектати (*о митраљезу*)

заструга́||ть, -ю, -ешь, -ют; застру́ганный *сврш. в.* **застрога́ть**

застря́||ть, -ну, -нешь, -нут *сврш.* **1.** застати, запети, заглавити се **2.** *фиг. разг.* задржати се, дуго остати

застудене́||ть, -ет, -ют *сврш.* претворити се у пихтије, заледити се

заст||уди́ть, -ужу́, -у́дишь, -у́дят; -у́женный *сврш. разг.* прехладити, нахладити

засту́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* прехлађивати, нахлађивати

застýка||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. нар.* затећи, ухватити на делу

зáступ, -а *м* ашов

заступá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* 1. замењивати, заступати 2. *на что и без обј.* заузимати (*место*), ступати (*на дужност*)

заступá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. за кого, что* заузимати се, залагати се *за кога, шта*, узимати у заштиту *кога, шта*

заст||упи́ть, -уплю́, -ýпишь, -ýпят *сврш. нар.* 1. заменити, заступити 2. *на что и без обј.* заузети (*место*), ступити (*на дужност*); ~ **на дежýрство** почети дежурати

заст||упи́ться, -уплю́сь, -ýпишься, -ýпятся *сврш. за кого, что* заузети се, заложити се *за кога, шта*, узети у заштиту *кога, шта*

застýпник, -а *м* заштитник, заступник, бранилац

застýпническ||ий, -ая, -ое заступнички, заштитнички

застýпничеств||о, -а *с* залагање, заузимање, узимање у заштиту

застывá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *само 3. л.* згушњавати се, стврдњавати се 2. *само 3. л.* замрзавати се, ледити се (*о води*) 3. *разг.* зепсти, смрзавати се 4. *разг.* кочити се 5. *фиг.* скамењивати се, обамирати (*од страха итд.*)

засты||ди́ть, -жý, -ди́шь, -дя́т; -жённый *сврш. разг.* постидети, застидети

засты||ди́ться, -жýсь, -ди́шься, -дя́тся *сврш. разг.* постидети се, застидети се

засты́||ть, -ну, -нешь, -нут *сврш.* 1. *само 3. л.* згуснути се, стврднути се 2. *само 3. л.* замрзнути се, заледити се (*о води*) 3. *разг.* озепсти, смрзнути се 4. *разг.* укочити се 5. *фиг.* скаменити се, обамрети (*од страха итд.*)

зас||уди́ть, -ужý, -ýдишь, -ýдят; -ýженный *сврш. нар.* осудити (*на суду*)

засуе||ти́ться, -чýсь, -ти́шься, -тя́тся *сврш.* ужурбати се, узмувати се

засýн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* 1. завући; ~ **рýку в кармáн** завући руку у џеп 2. *разг.* затурити, заметнути

засупóн||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* притегнути кајиш на коњском хаму

зáсух||а, -и *ж* суша

засухоустóйчивост||ь, -и *ж пољопр.* отпорност на сушу

засухоустóйчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *пољопр.* отпоран на сушу

засýчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сукати, завртати, посуврађати (*рукаве*)

зас||учи́ть, -учý, -ýчишь, -ýчат; -ýченный *сврш.* засукати, заврнути, посувратити; ~ **рукавá** засукати рукаве

засýшива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* засушивати, исушивати

зас||уши́ть, -ушý, -ýшишь, -ýшат; -ýшенный *сврш.* засушити, исушити

засýшли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во сув, сушан; ~ **год** сушна година

засчитá||ть, -ю, -ешь, -ют; засчи́танный *сврш.* урачунати

засчи́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* урачунавати

засылá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. слати, упућивати (*на погрешну адресу итд.*) 2. слати, убацивати (*шпијуна*)

засы́п||ать, -лю, -лешь, -лют; -анный *сврш.* 1. *что* засути, затрпати (*јаму итд.*) 2. *кого, что чем* засути, посути, обасути (*песком итд.*) 3. *кого чем фиг.* обасути (*питањима итд.*) 4. *что, чего* насути (*брашно итд.*)

засыпá||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. *что* засипати, затрпавати (*јаму итд.*) 2. *кого, что чем* засипати, посипати, обасипати (*песком итд.*) 3. *кого чем фиг.* обасипати; ~ *кого* **вопрóсами** обасипати *кога* питањима 4. *что, чего* сипати, насипати (*брашно итд.*)

засыпá||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. тонути у сан, почињати спавати 2. *само 3. л.* угибати (*о риби*)

засы́п||аться [1], **-лется, -лются** *сврш.* насути се (*о песку итд.*)

засы́п||аться [2], **-люсь, -лешься, -лются** *сврш.* 1. *разг.* пасти (*на испиту*) 2. *нар.* долијати, бити ухваћен на делу

засыпá||ться [1], **-юсь, -ешься, -ются** *несврш.* насипати се (*о песку итд.*)

засыпá||ться [2], **-юсь, -ешься, -ются** *несврш.* 1. *разг.* падати (*на испиту*) 2. *нар.* долијавати, бивати ухваћен на делу

засы́пк||а, -и *ж* 1. засипање *с*, затрпавање *с* 2. насипање *с*, пуњење *с*

засыхá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сушити се, сахнути, венути

заавр||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. струч.* жигосати (*стоку*)

затáива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *разг.* утајивати, потајно присвајати 2. *фиг.* тајити, крити (*увреду, мржњу*)

затáива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. притајивати се, крити се 2. *фиг.* повлачити се, крити своје мисли, осећаје

зата||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. *разг.* утајити, потајно присвојити 2. *фиг.* затајити, притајити, сакрити; ~ **оби́ду** притајити (запамтити) увреду; ~ **злóбу** *против кого* бити киван *на кога* ◇ ~ **дыхáние** задржати дах

зата||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. разг.* 1. притајити се, сакрити се 2. *фиг.* повући се, сакрити своје мисли, осећаје

затáлкива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* гурати, трпати

затáплива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* ложити (*пећ*)

затáптыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. табати, газити, утапкавати 2. убијати газећи 3. *разг.* газити, прљати ногама (*под*)

затáсканн||ый, -ая, -ое *разг.* 1. похабан, отрцан 2. *фиг.* отрцан, баналан; ~**ая острóта** банална досетка

затаскá||ть, -ю, -ешь, -ют; затáсканный *сврш. разг.* 1. *что* похабати, отрцати (*одећу итд.*) 2. *что фиг.* отрцати, банализирати (*виц итд.*) 3. *кого* измучити (*вукући са собом*)

затаскá||ться, -ется, -ются *сврш. разг.* похабати се, отрцати се (*о одећи итд.*)

затáскива||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. разг.* 1. хабати (*одећу итд.*) 2. *фиг.* банализирати (*виц итд.*)

затáскива||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. *что* довлачити, уносити 2. *кого фиг. разг.* доводити, довлачити (*у госте итд.*)

затáчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* оштрити, шиљити (*оловку итд.*)

зат||ащи́ть, -ащу́, -а́щишь, -а́щат; -а́щенный *сврш.* 1. *что* довући 2. *кого фиг. разг.* довести, довући (*у госте итд.*)

затвердева́||ть, -ет, -ют *несврш.* стврдњавати се, постајати тврд

затверде́л||ый, -ая, -ое стврднут, задебљао

затверде́ни||е, -я *с* 1. стврдњавање, отврдњавање 2. задебљање, кврга *ж*

затверде́||ть, -ет, -ют *сврш.* стврднути се, отврднути

затвер||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; затве́рженный *сврш. разг.* 1. научити напамет 2. почети понављати (*једно те исто*)

затво́р, -а *м* 1. брава *ж*, реза *ж*, засун 2. затварач (*пушке итд.*)

затв||ори́ть, -орю́, -о́ришь, -о́рят; -о́ренный *сврш.* затворити

затв||ори́ться, -орю́сь, -о́ришься, -о́рятся *сврш.* затворити се

затво́рник, -а *м* 1. *заст.* пустињак, испосник 2. *фиг.* усамљеник; **жить ~ом** избегавати људско друштво

затво́рническ||ий, -ая, -ое 1. *заст.* пустињачки, испоснички 2. *фиг.* усамљенички

затво́рничеств||о, -а *с* 1. *заст.* пустињаштво, испосништво 2. *фиг.* самоћа *ж*, усамљеност *ж*

затворя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* затварати

затворя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* затварати се

затева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что и с инф. разг.* почињати, започињати; заметати (*игру*); заподевати (*разговор*)

затева́||ться, -ется, -ются *несврш. разг.* почињати, започињати; заметати се (*о игри*); заподевати се (*о разговору*)

зате́йли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во сложен, компликован, замршен; необичан, чудан

зате́йник, -а *м* 1. домишљат, оштроуман човек 2. организатор масовних забава (*у одмаралишту итд.*)

затека́||ть, -ет, -ют *несврш.* 1. продирати, улазити (*о течности*) 2. отицати 3. кочити се, трнути

зате́м *прил.* 1. затим, потом, после тога 2. зато, стога, ради тога ◇ **~, что́бы** *везн.* да би

затемне́ни||е, -я *с* 1. помрачење, замрачење 2. *мед.* пега *ж*, мрља *ж*

затемн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. помрачити, замрачити, засенити 2. *фиг.* помутити (*свест*); заплести, замрсити; **~ смысл** *чего* замрсити смисао *чега*

за́темно *прил. разг.* 1. пре свануħа, у свитање 2. у сумрак

затемня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. помрачивати, замрачивати, засењивати 2. *фиг.* помућивати (*свест*); заплитати (*смисао чега итд.*)

зaтен||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* ставити у хладовину, заклонити од светлости; замрачити, засенити

затеня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* стављати у хладовину, заклањати од светлости; замрачивати, засењивати

зате́пл||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* упалити, запалити (*свећу, кандило*)

зате́пл||иться, -ится, -ятся *сврш.* почети се светлети, засветлуцати (*о свећи, кандилу*)

затере́ть, затру́, затрёшь, затру́т; *прошл.* **затёр, затёрла, затёрло; затёртый** *сврш.* 1. избрисати, истрти, скинути 2. *нар.* сатрти 3. прикљештити, притиснути, пригњечити (*у гужви итд.*) 4. *фиг. разг.* потиснути (*у служби итд.*)

затере́ться, затру́сь, затрёшься, затру́тся; *прошл.* **затёрся, затёрлась, затёрлось** *сврш. нар.* увући се, угурати се, продрети

затёрянн||ый, -ая, -ое напуштен, усамљен

затеря́||ть, -ю, -ешь, -ют; затёрянный *сврш. разг.* изгубити, загубити

затеря́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* 1. изгубити се, загубити се 2. изгубити се, нестати (*у гомили итд.*)

зат||еса́ть, -ешу́, -е́шешь, -е́шут; -ёсанный *сврш.* заоштрити, зашиљити, отесати

зат||еса́ться, -ешу́сь, -е́шешься, -е́шутся *сврш. нар.* увући се, продрети

затёсыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* оштрити, шиљити, тесати

затёсыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* увлачити се, продирати

зат||е́чь, -ечёт, -еку́т; *прошл.* **-ёк, -екла́, -екло́** *сврш.* 1. продрети, ући (*о течности*) 2. надути се, отећи 3. укочити се, утрнути

зате́||я, -и *ж* 1. замисао, подухват *м*, посао *м*; **неле́пая ~** неумесна замисао; **неуда́чная ~** промашена ствар 2. разонода, игра 3. *мн.* **-и, -й** *разг.* извештаченост, неприродност

зате́||ять, -ю, -ешь, -ют; -янный *сврш. что и с инф. разг.* почети, започети; заметнути; заподенути; **~ игру́** заметнути игру; **~ ссо́ру** заметнути кавгу; **~ разгово́р** заподенути разговор

зате́||яться, -ется, -ются *сврш. разг.* почети, започети; заметнути се (*о игри*); заподенути се (*о разговору*)

затира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. брисати, трљати, скидати 2. *нар.* сатирати 3. стискати, притискивати, гњечити (*у гужви итд.*) 4. *разг.* потискивати (*у служби итд.*)

затира́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* увлачити се, гурати се, продирати

зати́скива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* утискивати, гурати

зати́сн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш. разг.* утиснути, угурати

затиха́||ть -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *само 3. л.* стишавати се, утишавати се (*о звуку*) 2. *само 3. л.* стишавати се, престајати (*о киши итд.*) 3. смиривати се, умиривати се

зати́х||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **зати́х, -ла, -ло** *сврш.* 1. *само 3. л.* стишати се, утишати се (*о звуку*) 2. *само 3. л.* стишати се, престати (*о киши итд.*) 3. смирити се, умирити се

зати́шь||е, -я *с* 1. затишје 2. заветрина *ж* 3. *фиг.* прекид *м*, застој *м*

затк||а́ть, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **-а́л, -ала́** *и* **-а́ла, -а́ло; за́тканный** *сврш.* уткати, проткати

заткн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; за́ткнутый *сврш. что* 1. *чем* запушити, зачепити (*отвор итд.*) 2. *за что* затаћи, заденути; **~ нож за по́яс** заденути нож за појас ◇ **~ за по́яс** *кого разг.* надмашити *кога*; **~ рот** *кому разг.* запушити уста *коме*, ућуткати *кога*

заткн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш. нар.* заћутати, зачепити уста, зачепити се

затмева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. замрачивати, заклањати 2. *фиг.* надмашивати, бацати у засенак

затме́ни||е, -я *с* 1. *астр.* помрачење; ~ **Со́лнца, Луны́ (со́лнечное, лу́нное ~)** помрачење Сунца, Месеца 2. *фиг. разг.* помућење свести; **на него́ нашло́ ~** помутила му се свест

затм||и́ть, *1. л. јд. се не употр.*, **-и́шь, -я́т** *сврш.* 1. замрачити, заклонити 2. *фиг.* засенити, бацити у засенак

зато́ *везн.* али зато; **до́рого, ~ хоро́шая вещь** скупо, али је зато добра ствар

затова́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. трг.* нагомилавати (*робу и магацину*)

затова́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. трг.* нагомилавати (*робу у магацину*)

затолка́||ть, -ю, -ешь, -ют; зато́лканный *сврш. разг.* 1. пригњечити (*у гомили*) 2. гурнути, угурати, стрпати

затолкн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; зато́лкнутый *сврш. разг.* гурнути, угурати

зато́н, -а *м* 1. речни залив, увала *ж* 2. зимовник

зат||ону́ть, -ону́, -о́нешь, -о́нут *сврш.* потонути (*о броду итд.*)

зат||опи́ть [1], -оплю́, -о́пишь, -о́пят; -о́пленный *сврш.* почети ложити, наложити (*пећ*)

зат||опи́ть [2], -оплю́, -о́пишь, -о́пят; -о́пленный *сврш.* 1. поплавити, преплавити, залити 2. потопити (*брод итд.*)

зат||опи́ться [1], -о́пится, -о́пятся *сврш.* почети горети, запалити се (*о ватри у пећи*)

зат||опи́ться [2], -о́пится, -о́пятся *сврш.* бити поплављен, преплављен, заливен

затопля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш* 1. плавити, заливати 2. потапати (*брод*)

зат||опта́ть, -опчу́, -о́пчешь, -о́пчут; -о́птанный *сврш.* 1. утабати, утапкати 2. убити згазивши, згазити 3. *разг.* изгазити, запрљати ногама (*под*)

зат||опта́ться, -опчу́сь, -о́пчешься, -о́пчутся *сврш. разг.* затапкати, почети тапкати у месту

зато́р, -а *м* 1. застој, закрченост *ж* (*у промету итд.*) 2. гомилање *с*; **ледяно́й ~** ледени чеп

затorма́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что и без обј.* кочити 2. *что фиг. разг.* кочити, успоравати

заторма́жива||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. кочити се 2. *фиг. разг.* кочити се, успоравати се

затормо||зи́ть, -жу́, -зи́шь, -зя́т; -жённый *сврш.* 1. *что и без обј.* закочити, укочити 2. *что фиг. разг.* укочити, успорити; ~ **де́ло** успорити ствар

затормоз||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* 1. закочити се, укочити се 2. *фиг. разг.* укочити се, успорити се; **рабо́та ~и́лась** рад се успорио

затормош||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш. разг.* 1. измучити дрмајући, трзајући 2. *фиг.* уморити, угњавити (*молбама, порукама*)

затор||опи́ться, -оплю́сь, -о́пишься, -о́пятся *сврш. разг.* ужурбати се, растрчати се, пожурити

затоск||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш. о ком, чём, по кому, чему* ражалостити се, растужити се; осетити чежњу, тугу *за ким, чим*

заточа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого во что заст.* заточивати, затварати (*у тамницу, манастир*)

заточе́ни||е, -я *с заст.* 1. заточење, затварање (*у тамници, манастиру*) 2. затвор *м*, тамница *ж*

заточ||и́ть [1], -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш. кого во что заст.* заточити, затворити (*у тамницу, манастир*)

зат||очи́ть [2], -очу́, -о́чишь, -о́чат; -о́ченный *сврш.* наоштрити, заоштрити, зашиљити (*оловку итд.*)

зато́чк||а, -и *ж* заоштравање *с*, оштрење *с*, шиљење *с* (*оловке итд.*)

зато́чн||ый, -ая, -ое: ~ **стано́к** струг за брушење, шиљење

затошн||и́ть, -и́т *безл. сврш. кого* смучити се, позлити *коме*; **его́ ~и́ло** позлило му је

затравене́||ть, -ет, -ют *сврш.* обрасти травом

затр||ави́ть, -авлю́, -а́вишь, -а́вят; -а́вленный *сврш.* 1. *лов.* ухватити хајком, уловити 2. *фиг. разг.* измучити, изнурити (*прогањањем*)

затра́вк||а, -и *ж* 1. *заст.* упаљач *м* 2. *фиг. нар.* подстрек *м*

затра́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* 1. дотицати се *чега*, крзати, захватати *шта* 2. *фиг.* дирати *у шта* (*у чије интересе итд.*) 3. *фиг.* дотицати, додиривати (*какву тему итд.*)

затрапе́зн||ый, -ая, -ое *разг.* обичан, за сваки дан, свакидашњи (*одећа*); запуштен, занемарен (*изглед*)

затра́||та, -ты *ж* 1. потрошња 2. *мн.* **-ты, -т** издаци *мн. м*, трошкови *мн. м*

затра́||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш.* потрошити, утрошити

затра́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* трошити

затре́б||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. зван.* затражити (*документ итд.*)

затр||епа́ть, -еплю́, -е́плешь, -е́плют; -ёпанный *сврш. разг.* похабати, подерати, отрцати

затреп||ета́ть, -ещу́, -е́щешь, -е́щут *сврш.* 1. *само 3. л.* уздрхтати, задрхтати; устрепетати (*о лишћу*) 2. задрхтати, затрести се

затрещ||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш.* 1. *само 3. л.* запуцкетати, почети се ломити (*о леду*); затутњати, заштектати (*о пуцњави итд.*) 2. *само 3. л.* зацврчати; почети зрикати 3. *фиг. разг.* почети брбљати; загаламити

затре́щин||а, -ы *ж* ударац *м*, шамар *м*; **дать ~у** ошамарити

затро́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш. что* 1. дотаћи се *чега*, окрзнути, захватити *шта*; **пу́ля ~ула кость** метак је окрзнуо кост 2 *фиг.* дирнути *у шта* (*у чије интересе итд.*) 3. *фиг.* дотаћи, додирнути (*какву тему итд.*)

затрудне́ни||е, -я *с* 1. потешкоћа *ж*, препрека *ж*, сметња *ж* 2. тежак положај, неприлика *ж*; **оказа́ться в ~и** наћи се у неприлици, запасти у неприлику

затрудни́тельност||ь, -и *ж* отежаност, компликованост

затрудни́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно тежак, мучан, тегобан (*положај итд.*)

затрудн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. *кого* оптеретити *кога*, причинити тешкоће *коме* (*молбом, поруком*) 2. *что* отежати, компликовати, комплицирати

затрудн||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. чем и с инф.* осетити тешкоће, наћи се у нелагодној ситуацији; **он не ~и́лся отве́том (отве́тить)** није оклевао да одговори (с одговором)

затрудня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого* оптерећивати *кога*, причињавати тешкоће *коме* (*молбом, поруком*) 2. *что* отежавати, компликовати, комплицирати

затрудня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. чем и с инф.* осећати тешкоће, бити у нелагодној ситуацији

затр||ястись, -ясусь, -ясёшься, -ясутся; *прошл.* **-ясся, -ярлась, -яслось** *сврш.* стрести се, задрхтати

затуман||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. замаглити, прекрити маглом 2. *фиг.* замаглити (*поглед*); помутити (*свест*)

затуман||иться, -ится, -ятся *сврш.* 1. замаглити се, прекрити се маглом 2. *фиг.* замаглити се (*о погледу*); помутити се (*о свести*)

зат||упить, -уплю, -упишь, -упят; -упленный *сврш. разг.* затупити, иступити

зат||упиться, -упится, -упятся *сврш. разг.* затупити се, иступити се

затуха||ть, -ет, -ют *несврш.* 1. гасити се, слабити, трнути (*о ватри итд.*) 2. *струч.* нестајати, утишавати се, попуштати

затух||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **затух, -ла, -ло** *сврш.* 1. угасити се, утрнути (*о ватри итд.*) 2. *струч.* нестати, утишати се, пригушити се; **колебания ~ли** осцилације су се пригушиле

затуш||евать, -ую, -уешь, -уют; -ёванный *сврш.* 1. туширати, осенчити, шатирати 2. *фиг. разг.* заташкати (*недостатке*)

затушёвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. туширати, сенчити, шатирати 2. *фиг. разг.* заташкавати (*недостатке*)

зат||ушить, -ушу, -ушишь, -ушат; -ушенный *сврш.* угасити, утрнути (*ватру итд.*)

затхлост||ь, -и *ж* 1. мемљивост, устајалост, плеснив задах 2. *фиг.* заосталост, учмалост

затхл||ый, -ая, -ое 1. мемљив, устајао, плеснив (*задах*) 2. *фиг.* заостао, учмао (*средина итд.*)

затыка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* 1. *чем* запушавати, зачепљивати (*отвор итд.*) 2. *за что* задевати, качити (*нож за појас итд.*)

затыка||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* зачепљивати уста, зачепљивати се

затыл||ок, -ка *м* затиљак, потиљак ◇ **стать (стоять, идти) в ~** стати (стајати, ићи) један иза другог

затылочн||ый, -ая, -ое потиљачни; **~ая кость** *анат.* потиљача

затыч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *нар.* чеп *м*, запушач *м* ◇ **он ко всякой бочке ~** он је сваком лонцу поклопац

затюка||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* заплашити, застрашити (*батинама*)

затягива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* притезати, стезати (*каишем итд.*) 2. *что* затезати 3. *кого, что во что* увлачити, усисавати, гутати (*о мочвари итд.*) 4. *что, чем* прекривати, превлачити 5. *что, с чем* задржавати, развлачити, отезати (*посао*) 6. *что разг.* почињати певати

затягива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. притезати се, стезати се (*каишем итд.*) 2. *само 3. л.* прекривати се, превлачити се (*облацима итд.*); зарастати (*о рани*) 3. *само 3. л.* отезати се, одуговлачити се (*о послу*) 4. увлачити дим у себе (*пушећи*)

затяж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *само јд.* отезање *с*, одуговлачење *с* 2. увлачење *с* дима (*при пушењу*)

затяжн||ой, -ая, -ое дуг, дуготрајан; **~ые дожди** непрекидне кише; **~ прыжок (с парашютом)** скок са задршком (падобраном)

зат||януть, -яну, -янешь, -янут; -янутый *сврш.* 1. *кого, что* притегнути, стегнути (*каишем итд.*) 2. *что* затегнути 3. *кого, что во что* увући, усисати, прогутати (*о мочвари итд.*) 4. *что чем* прекрити, превући 5. *что, с чем* задржати, развући, отегнути (*посао*) 6. *что разг.* запевати (*песму*)

зат||януться, -янусь, -янешься, -янутся *сврш.* 1. притегнути се, стегнути се (*каишем итд.*) 2. *само 3. л.* прекрити се, превући се (*облацима итд.*); зарасти (*о рани*) 3. *само 3. л.* одужити се, развући се (*о послу*) 4. увући дим у себе (*пушећи*)

заум||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но нејасан, тешко разумљив, сувопаран; **~ная речь** сувопаран говор

заум||ь, -и *ж* мудровање *с*, бесмислица

зауныв||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но сетан, тужан, невесео (*песма итд.*)

заупокойн||ый, -ая, -ое *цркв.* за упокој душе (*молитва*)

заупрям||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* узјогунити се, заинатити се

заурядн||ый, -ная, -ное; -ен, -на, -но осредњи, просечан, обичан; **~ные способности** просечне способности

заусен||ец, -ца *м*, **заусениц||а, -ы** *ж* 1. заноктица *ж* 2. *тех.* храпавост *ж* метала 3. зупци *мн. м* на резу ножа

заутрен||я, -и *ж цркв.* јутрење *с*, јутарња служба у цркви (*на празник*)

заутюжива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пеглати, глачати (*фалте итд.*)

заутюж||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* испеглати (*фалту итд.*)

заучива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* учити напамет, бубати 2. *кого разг.* преоптерећивати, мучити (*бесмисленим учењем*)

заучива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* замарати се од учења

зауч||ить, -у, заучишь, заучат; заученный *сврш.* 1. *что* научити напамет, набубати 2. *кого разг.* преоптеретити, намучити (*бесмисленим учењем*)

зауч||иться, -усь, заучишься, заучатся *сврш. разг.* заморити се од учења

заушательск||ий, -ая, -ое увредљив, груб (*критика*)

заушательств||о, -а *с* увредљива, груба критика

зафантазир||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. разг.* занети се фантазирањем, маштањем

зафарширо||вать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. кув.* наденути, напунити (*млевеним месом итд.*)

зафиксир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* 1. фиксирати, обележити, означити 2. концентрисати, управити, усредсредити (*пажњу итд.*)

зафрахт||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. пом.* узети теретни брод под закуп

захажива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* свраћати, навраћати

заха||ять, -ю, -ешь, -ют; -янный *сврш. нар.* грдећи осрамотити, наружити, олајати

захвалива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* обасипати похвалама; кварити претераним похвалама

захв||алить, -алю, -алишь, -алят; -аленный *сврш.* обасути похвалама; размазити, искварити претераним похвалама

захват, -а *м* заузимање *с*, освајање *с*, отимање *с*

захвата||ть, -ю, -ешь, -ют; захватанный *сврш. разг.* упрљати честим хватањем, додиривањем

захв||атить, -ачу, -атишь, -атят; -аченный *сврш.* 1. *кого, что* захватити, зграбити; **~ горсть конфет** зграбити прегршт бомбона 2. *кого, что* заузети,

освојити, отети; ~ **чужую территорию** заузети туђу територију 3. *кого, что* понети *шта*; повести *кога*; ~ **все деньги** понети сав новац; ~ **детей на прогулку** повести децу у шетњу 4. *кого фиг.* занети, обузети, заокупити; **работа ~атила его целиком** посао га је потпуно заокупио 5. *кого нар.* затећи, наћи 6. *что разг.* спречити (*болест итд.*) ◊ ~ **врасплох** изненадити; **дух ~атило** *у кого* стао је дах *коме*

захватническ||ий, -ая, -ое освајачки, агресиван

захватчик, -а *м* освајач, агресор

захватыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* захватати, грабити 2. *кого, что* заузимати, освајати, отимати 3. *кого, что* носити *шта*; водити *кога* 4. *кого фиг.* заносити, обузимати, заокупљавати 5. *кого нар.* затицати, налазити 6. *что разг.* спречавати (*болест итд.*) ◊ **дух ~ет** *у кого* стаје дах *коме*

захватывающ||ий, -ая, -ее заносан, узбудљив; занимљив; **~ее зрелище** узбудљив призор

захвора||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* разболети се

захире||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* 1. ослабити, малаксати (*о човеку*); постати кржљав, увенути (*о биљкама*) 2. *фиг.* ослабети, запустети, пропасти

захлам||ить, -лю, -ишь, -ят; -лённый *сврш. разг.* закрчити, претрпати

захлебн||уться, -усь, -ёшься, -утся *сврш.* 1. загрцнути се, удавити се 2. *от чего фиг.* загрцнути се (*од радости итд.*) 3. *само 3. л. фиг.* зауставити се; **атака ~улась** јуриш је пропао

захлёбыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. загрцавати се, гушити се 2. *от чего фиг.* гушити се, грцати се; ~ **от радости** грцати се од радости, бити ван себе од радости; ~ **от слёз** гушити се у сузама 3. *само 3. л. фиг.* заустављати се

захл||естать, -ещу, -ещешь, -ещут; -ёстанный *сврш. разг.* 1. истући корбачем, ишибати 2. *само 3. л.* почети пљуштати, запљуштати (*о киши*)

захл||естнуть, -естну, -естнёшь, -естнут; -ёстнутый *сврш.* 1. стегнути, затегнути (*омчу итд.*) 2. *само 3. л.* запљуснути (*о таласу итд.*) 3. *само 3. л. фиг.* обузети, прожети (*о неком осећању*)

захлёстыва||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. стезати, затезати (*омчу итд.*) 2. *само 3. л.* запљускивати 3. *само 3. л. фиг.* обузимати, прожимати (*о неком осећању*)

захлёстыва||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. разг.* тући корбачем, шибати

захлопа||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* запљескати, почети пљескати, затапшати; ~ **крыльями** залепршати крилима; ~ **в ладоши** запљескати

захлопн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* залупити, затворити; заклопити; ~ **дверь** залупити вратима

захлопн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* залупити се, затворити се

захлоп||отаться, -очусь, -очешься, -очутся *сврш. разг.* пасти с ногу од послова, уморити се

захлопыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* затварати (*с треском*)

захлопыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* затварати се (*с треском*)

захмеле||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* опити се, постати припит

заход, -а *м* 1. залазак (*сунца*) 2. залажење *с* 3. *нар.* покушај; **с первого ~а** од прве

зах||одить [1], **-ожу, -одишь, -одят** *несврш.* 1. *куда, к кому* долазити (*пешке*), свраћати, навраћати *куда, код кога* 2. *за кем, чем* долазити *по кога, шта* 3. заобилазити 4. одлазити, доспевати (*предалеко*) 5. *само 3. л.* залазити (*о сунцу*)

зах||одить [2], **-ожу, -одишь, -одят** *сврш.* усходати се

зах||одиться, -ожусь, -одишься, -одятся *несврш. разг.* кочити се, трнути (*од хладноће итд.*); обамирати

захож||ий, -ая, -ее *нар.*: ~ **человек** намерник, дошљак

захолустн||ый, -ая, -ое забачен, забитан, заостао; ~ **городок** паланка, забачено место

захолусть||е, -я *с* паланка *ж*, провинција *ж*, забачено место

захоронени||е, -я *с* 1. сахранивање, погреб *м* 2. место погреба, гроб *м*

захор||онить, -оню, -онишь, -онят; -оненный *сврш. зван.* сахранити, покопати, укопати

зах||отеть, -очу, -очешь, -очет, -отим, -отите, -отят *сврш. кого, чего с инф. и с везн.* **чтобы** зажелети, пожелети; **он ~отел прийти** зажелео је да дође; **он ~отел, чтобы ты пришёл** пожелео је да ти дођеш; ~ **пить, есть** ожеднети, огладнети

зах||отеться, -очется *безл. сврш. кому с инф.* прохтети се; **мне ~отелось пить, есть** ожеднео сам, огладнео сам

захребетник, -а *м заст.* паразит, бадаваџија, забушант

захуда||лый, -лая, -лое; -л, -ла, -ло 1. осиромашен, пропао 2. *разг.* безначајан, безвредан, незнатан

зацапа||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. нар.* шчепати, зграбити, ухватити

зацв||ести, -етёт, -етут; *прошл.* **-ёл, -ела, -ело** *сврш.* процветати, процвасти

зацвета||ть, -ет, -ют *несврш.* почињати цветати, цвасти

зацел||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. разг.* изљубити, обасути пољупцима

зацементир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* цементирати

зац||епить, -еплю, -епишь, -епят; -епленный *сврш.* 1. *кого, что* захватити, закачити 2. *кого, что за что* додирнути *кога, шта*; запети *о шта* 3. *кого фиг. разг.* увредити, боцнути, пецнути

зац||епиться, -еплюсь, -епишься, -епятся *сврш. за что* 1. закачити се, запети *о шта* 2. *разг.* ухватити се

зацеп||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. кука 2. *фиг. разг.* повод *м*; ~ **для ссоры** повод за свађу 3. *фиг. разг.* сметња, запрека 4. *фиг. нар.* протекција

зацепля||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* захватати, закачивати 2. *кого, что, за что* додиривати *кога, шта*; запињати *о шта* 3. *кого фиг. разг.* вређати, боцкати, пецкати

зацепля||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. за что* 1. качити се, запињати *о шта* 2. *разг.* хватати се

зачар||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* 1. *заст.* очарати, омађијати 2. *фиг.* очарати, занети

зачаровыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *заст.* очаравати, омађијавати 2. *фиг.* очаравати, заносити

зача||стить, -щу, -стишь, -стят *сврш. разг.* 1. *само 3. л.* учестати, убрзати се; **дождь ~стил** почела

је падати густа киша **2.** почети радити нешто у брзом темпу; почети брзо говорити **3.** *к кому, куда* почети често долазити (*у госте итд.*)

зачастýю *прил. разг.* често, више пута

зачáти||е, -я *с* зачеће ◊ **непорóчное ~** *рел.* безгрешно зачеће

зачáт||ок, -ка *м* **1.** клица *ж*, заметак, ембрион **2.** *биол.* рудимент **3.** *мн.* **-ки, -ков** почеци, зачеци, елементи; **~ки нóвых отношéний** елементи нових односа ◊ **быть (находи́ться) в ~ке** бити у заметку

зачáточн||ый, -ая, -ое 1. ембрионалан, у заметку **2.** *биол.* рудиментаран (*орган итд.*)

зач||áть, -нý, -нёшь, -нýт; *прошл.* **-áл, -алá, -áло; -áтый** *сврш.* зачети (*плод*)

зачáх||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **зачáх, -ла, -ло** *сврш.* **1.** *само 3. л.* увенути, усахнути (*о биљкама*) **2.** изнемоћи, онемоћати, пропасти

зачéм *прил.* зашто, ради чега; **~ тебé э́то?** зашто ће ти то?; **я не знáю, ~ он пришёл** не знам зашто је дошао

зачéм-то *прил.* због нечега, ради нечега, не зна се зашто

зачерви́ве||ть, -ет, -ют *сврш.* уцрвљати се

зачёркива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прецртавати, крижати

зачеркн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт; зачёркнутый *сврш.* прецртати, прекрижити

зачернé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* зацрнити се, почети се црнити

зачерн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* премазати, превући црном бојом

зачерпн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт; зачéрпнутый *сврш.* захватити, захитити, заграбити (*воду итд.*)

зачéрпыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* захватати, грабити, црпсти (*воду итд.*)

зачерствé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** *само 3. л.* стврднути се, отврднути, окорети се (*о хлебу итд.*) **2.** *фиг.* огрубети, окорети, постати неосетљив, бездушан

зач||ерти́ть, -ерчý, -éртишь, -éртят; -éрченный *сврш.* исцртати (*читаву страницу итд.*)

зачéрчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* исцртавати (*читаву страницу итд.*)

зачёс, -а *м* зачешљани прамен косе; **~ы на вискáх** залисци

зач||есáть, -ешý, -éшешь, -éшут; -ёсанный *сврш.* зачешљати

зач||есáться, -ешýсь, -éшешься, -éшутся *сврш.* **1.** почети се чешати **2.** *само 3. л.* почети сврбети

зач||éсть, -тý, -тёшь, -тýт; *прошл.* **-ёл, -лá, -лó; -тённый** *сврш.* **1.** урачунати, зарачунати **2.** позитивно оценити (*на испиту, колоквијуму*)

зач||éсться, -тётся, -тýтся; *прошл.* **-ёлся, -лáсь, -лóсь** *сврш.* урачунати се, зарачунати се

зачёсыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* зачешљавати

зачёт, -а *м* **1.** урачунавање *с*, зарачунавање *с* **2.** испит, колоквијум; оцена *ж* на колоквијуму

зачёт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* индекс *м* (*студентски*)

зачётн||ый, -ая, -ое: ~ая кни́жка индекс (*студентски*)

зачехл||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* навући футролу, ставити навлаку

зачехля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* навлачити футролу, стављати навлаку

зачи́н, -а *м* **1.** почетак **2.** *књиж.* увод (*у народну песму, причу*)

зачинáтел||ь, -я *м* зачетник, покретач

зачинá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** зачињати (*плод*) **2.** *свеч.* почињати, отпочињати

зачинá||ться, -ется, -ются *несврш. свеч.* почињати, појављивати се

зачи́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *разг.* поправљати, крпити **2.** оштрити, шиљити (*оловку*)

зач||ини́ть, -иню́, -и́нишь, -и́нят; -и́ненный *сврш.* **1.** *разг.* поправити, закрпити **2.** заоштрити, зашиљити (*оловку*)

зачи́нщик, -а *м* подстрекач, коловођа

зачи́сл||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. зван.* **1.** *кого* примити (*у службу*); уписати (*у школу*); укључити (*у списак итд.*) **2.** *что* урачунати, прокњижити

зачи́сл||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. зван.* уписати се, ступити (*у службу итд.*)

зачисля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. зван.* **1.** *кого* примати (*у службу*); уписивати (*у школу*); укључивати (*у списак итд.*) **2.** *что* урачунавати, књижити

зачисля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. зван.* уписивати се, ступати (*у службу итд.*)

зачи́||стить, -щу, -стишь, -стят; -щенный *сврш. тех.* изравнати, изгладити; очистити

зачитá||ть, -ю, -ешь, -ют; зачи́танный *сврш.* **1.** прочитати наглас, јавно огласити **2.** *разг.* запрљати, оштетити (*читањем*) **3.** *разг.* присвојити, не вратити (*позајмљену књигу*)

зачитá||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* задубити се у читање, занети се читањем

зачи́тыва||ть [1], -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** урачунавати, зарачунавати **2.** позитивно оцењивати (*на испиту, колоквијуму*)

зачи́тыва||ть [2], -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** читати наглас, јавно оглашавати **2.** *разг.* прљати, оштећивати (*читањем*) **3.** *разг.* присвајати, не враћати (*позајмљену књигу*)

зачи́тыва||ться [1], -ется, -ются *несврш.* урачунавати се, зарачунавати се

зачи́тыва||ться [2], -юсь, -ешься, -ются *несврш.* читати дуго, задубљивати се у читање

зачищá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. тех.* изравњавати, глачати; чистити

зачумлённ||ый, -ая, -ое заражен кугом

зачý||ять, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* нањушити

зашагá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* закорачати, почети корачати

зашатá||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* задрмати; зањуљати, зањихати

зашвы́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* забацивати, одбацивати

зашвырн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт; зашвы́рнутый *сврш. разг.* бацити, забацити, одбацити

зашвыря́||ть [1], -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* засути, набацати

зашвыря́||ть [2], -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* почети бацати

зашевел||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш. чем* помаћи, покренути *шта*, почети мицати *чим*

зашевел||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* помаћи се, покренути се, почети се мицати

зашé||ек, -йка *м нар.* задњи део врата

зашелуди́ве||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* прекрити се крастама, окраставити

заш||ептáть, -епчý, -éпчешь, -éпчут *сврш.* почети шапутати

заш||ептáться, -епчýсь, -éпчешься, -éпчутся *сврш.* почети се дошаптавати

зашибá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* 1. ударати, повређивати 2. *фиг.* пијанчити, пити 3. *фиг.* млатити (*паре*)

зашибить, зашибý, зашибёшь, зашибýт; *прошл.* **зашиб, зашибла, зашибло; зашибленный** *сврш. нар.* 1. ударити, повредити 2. *фиг.* намлатити (*паре*)

зашиб||иться, -ýсь, -ёшься, -ýтся *сврш. нар.* ударити се, повредити се

зашивá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* зашивати

зашивá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* имати пуне руке посла, бивати претрпан послом

зашивк||а, -и *ж разг.* зашивање *с*, пришивање *с*

зашика||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. на кого разг.* извиждати, уђуткати звиждањем, шиштањем *кога*

зашип||éть, -лю, -ишь, -ят *сврш.* 1. *само 3. л.* засиктати 2. *само 3. л.* зацврчати (*о масти итд.*) 3. *фиг.* засиктати (*од беса итд.*)

заш||ить, -ью, -ьёшь, -ьют; -итый *сврш.* зашити

заш||иться, -ьюсь, -ьёшься, -ьются *сврш. нар.* не стићи, бити претрпан послом

зашифр||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш.* шифровати, шифрирати

зашнур||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш.* зашнирати, завезати (*пертлу*)

зашнур||овáться, -ýюсь, -ýешься, -ýются *сврш.* зашнирати се

зашпакл||евáть, -ю́ю, -ю́ешь, -ю́ют; -ёванный *сврш.* залепити луђумом, закитовати

зашпилива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* затварати, причвршћивати (*иглом, чиодом*)

зашпил||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* затворити, причврстити (*иглом, чиодом*)

заштáтн||ый, -ая, -ое *заст.* ванредан, изван сталне службе ◊ ~ **гóрод** провинцијски град

заштемпел||евáть, -ю́ю, -ю́ешь, -ю́ют; -ёванный *сврш.* ударити штамбиљ, жиг, жигосати

заштóпа||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* закрпити, заштопати; ~ **носóк** закрпити чарапу

заштóпыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* крпити, штопати

заштóр||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* навући завесу, затворити завесом

заштрих||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш.* шрафирати, осенчити, шатирати

заштукатýрива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* малтерисати, жбукати

заштукатýр||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* омалтерисати, ожбукати

заштук||овáть, -ýю, -ýешь. -ýют; -óванный *сврш. струч.* вешто закрпити, зашити

защек||отáть, -очý, -óчешь, -óчут *сврш.* 1. заголицати, пошкакљати 2. измучити голицањем

защёл||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* 1. реза, скакавица 2. затварач *м*, квачица

защёлка||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. запуцкетати, запуцати, зацоктати 2. заћурликати, забиглисати (*о славују*)

защёлкива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* шкљоцати (*бравом итд.*)

защёлкива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* шкљоцати, затварати се (*о брави итд.*)

защёлкн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* шкљоцнути (*бравом итд.*)

защёлкн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* шкљоцнути, затворити се (*о брави итд.*)

защем||ить, -лю́, -ишь, -ят; -лённый *сврш.* 1. притиснути, стегнути, прикљештити, пригњечити 2. *безл.*: ~**ило сéрдце** *у кого* срце се стегло *коме*

защемля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* притискивати, стезати, клештити, гњечити

защёчн||ый, -ая, -ое: ~**ые мешки** заушњаци (*код глодара*)

защ||ипáть, -иплю́, -иплешь, -иплют; -ипленный *сврш.* 1. почети штипати, голицати 2. измучити штипањем, голицањем

защипн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш.* ухватити клештима

защипыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* хватати клештима

защит||а, -ы *ж* 1. заштита, одбрана; ~ **мира** заштита мира; ~ **от наводнéния** заштита од поплаве; **взять под** ~**у** узети у заштиту 2. одбрана; ~ **диссертáции** одбрана дисертације 3. *зб. правн.* одбрана 4. *зб. спорт.* одбрана; **игрóк** ~**ы** играч одбране

защитительн||ый, -ая, -ое заштитни, одбрамбени

защи||тить, -щý, -тишь, -тят; -щённый *сврш.* 1. *кого, что от кого, чего* заштитити, одбранити 2. *что* одбранити (*дисертацију итд.*) 3. *что от чего* заштитити, заклонити (*очи од сунца итд.*)

защи||титься, -щýсь, -тишься, -тятся *сврш.* 1. *от кого, чего* заштитити се, одбранити се 2. *от чего* заштитити се, заклонити се 3. *разг.* одбранити дисертацију, дипломски рад

защитник, -а *м* 1. заштитник, бранилац 2. *правн.* заступник, бранилац, адвокат 3. *спорт* бек, играч одбране

защитн||ый, -ая, -ое 1. заштитни, за заштиту 2. заштитне боје

защищá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что от кого, чего* штитити, бранити 2. *что* бранити (*дисертацију итд.*) 3. *что от чего* штитити, заклањати (*очи од сунца итд.*) 4. *кого правн.* бранити, заступати

защищá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *от кого, чего* штитити се, бранити се 2. *от чего* штитити се, заклањати се 3. *разг.* бранити дисертацију, дипломски рад

заяв||ить, -лю́, заявишь, заявят; заявленный *сврш. о чём и с везн.* **что** изјавити, изнети, саопштити; ~ **о своём соглáсии** дати сагласност; ~ **протéст** уложити протест, протестовати ◊ ~ **себя́** *кем, как кто, в качестве кого* показати се *као ко*

заяви||ться, -лю́сь, заявишься, заявятся *сврш. разг.* доћи неочекивано, изненада

заяв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. захтев *м*; **сдéлать** ~**ку** *на что* поднети захтев *за шта* 2. пријава, представка

заявлéни||е, -я *с* 1. изјава *ж*; **сдéлать** ~ **для печáти** дати изјаву за штампу 2. молба (*писмена*); **подáть** ~ поднети молбу

заявля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. о чём и с везн.* **что** изјављивати, износити, саопштавати; ~ **протéст** улагати протест, протестовати ◊ ~ **себя́** *кем, как кто, в качестве кого* показивати се *као ко*

заядл||ый, -ая, -ое *разг.* страствен, загрижен; ~ **курильщик** страствен пушач

за́яц, за́йца *м* 1. зец 2. *разг.* слепи путник; **е́хать за́йцем** путовати без карте ◇ **за двумя́ за́йцами пого́нишься, ни одного́ не пойма́ешь** *посл.* ко тражи веће изгуби и оно из вреће

за́яч||ий, -ья, -ье зечји, од зеца ◇ **~ья губа́** *мед.* зечја усна

зва́ни||е, -я *с* 1. звање, титула *ж*; **учёное ~** научно звање, научна титула; **во́инское ~** војничко звање, војнички чин 2. *заст.* сталеж *м*

зва́н||ый, -ая, -ое 1. позван; **~ые го́сти** званице 2. за званице; **~ обе́д** свечани ручак (*уз позивнице*)

зва́тельный: ~ паде́ж *грам.* вокатив

звать, зову́, зовёшь, зову́т; *прошл.* **звал, звала́, зва́ло** *несврш.* 1. *кого* звати, дозивати; **~ на по́мощь** дозивати у помоћ 2. *кого* позивати; **~ в го́сти** позивати у госте 3. *кого кем, чем* називати; **~** *кого* **чудако́м** називати, сматрати *кога* особењаком; **~** *кого* **по и́мени** називати *кога* по имену 4. *само 3. л. мн.* звати се; **меня́ зову́т Ната́ша** зовем се Наташа; **как вас зову́т?** како се зовете; **его́ зва́ли Ива́ном (Ива́н)** звао се Иван ◇ **помина́й как зва́ли** *разг.* нестао је без трага и гласа

зва́ться, зову́сь, зовёшься, зову́тся; *прошл.* **зва́лся, звала́сь, звало́сь** *и* **зва́лось** *несврш.* звати се, називати се

звезд||а́, -ы́ *ж, мн.* **звёзды,. звёзд** 1. *астр.* звезда; **Поля́рная ~** Поларна звезда; **па́дающие звёзды** падалице, метеори 2. звезда; **пятиконе́чная ~** (звезда) петокрака 3. *фиг.* звезда; **~ экра́на** филмска звезда ◇ **морска́я ~** *зоол.* морска звезда; **до ~ы́** до мрака; **роди́ться под счастли́вой ~о́й** родити се под срећном звездом; **он звёзд с не́ба не хвата́ет** *разг.* он је просечан човек, ничим се не истиче

звёздн||ый, -ая, -ое 1. *астр.* звездани; **~ая систе́ма** звездани систем 2. звездани; **~ая ночь** звездана ноћ 3. *спорт.*: **~ пробе́г** штафета у облику звезде (*из разних места према једном циљу*) ◇ **~ час** блистав успех, тријумф

звездочёт, -а *м заст.* астролог

звёздоч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *дем.* звездица 2. звездица (*у књизи, рукопису*)

звен||е́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. звонити, звучати, звечати; **~и́т звоно́к** звонце звони 2. разлегати се, одзвањати (*о гласовима итд.*) ◇ **у меня́ ~и́т в уша́х** *безл.* зуји ми у ушима

звен||о́, -а́ *с, мн.* **зве́нья, зве́ньев** 1. карика *ж*, беочуг *м*; **~ цепи́** карика ланца 2. *фиг.* карика *ж*, саставни део (*нечега*); **промежу́точное ~** спојна карика 3. група *ж*, јединица *ж*; **пионе́рское ~** пионирска група

звеньево́||й, -го *м* предводник, начелник (*пионирске групе итд.*)

звер||ёк, -ька́ *м дем.* зверчица *ж*, животињица *ж*

звер||ёнок, -ёнка, *мн.* **-я́та, -я́т** *м*, **зверёныш, -а** *м разг.* младунче *с*

звере́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* дивљати, беснети, разбешњавати се

звери́н||ец, -ца *м заст. и разг.* зверињак

звери́н||ый, -ая, -ое 1. зверињи, животињски 2. *фиг.* зверски, животињски; **~ая не́нависть** животињска мржња

зверобо́||й[1], **-я** *м бот.* кантарион, богородичина трава

зверобо́||й[2], **-я** *м* ловац на морске животиње

зверобо́йн||ый, -ая, -ое: ~ про́мысел лов на морске животиње; **~ое су́дно** брод за лов на морске животиње

зверово́д, -а *м* стручњак за гајење дивљих животиња са скупоценим крзном

зверово́дств||о, -а *с* гајење дивљих животиња са скупоценим крзном

зверово́дческ||ий, -ая, -ое: ~ совхо́з совхоз за гајење дивљих животиња са скупоценим крзном

звероло́в, -а *м* ловац на дивље животиње

зверoло́вн||ый, -ая, -ое: ~ про́мысел лов на дивље животиње

звероло́вств||о, -а *с* лов *м* на дивље животиње (*као занимање*)

звероподо́б||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но налик на животињу, звер, зверски

зверофе́рм||а, -ы *ж* фарма за гајење дивљих животиња са скупоценим крзном

зве́рск||ий, -ая, -ое 1. зверски, животињски; окрутан, свиреп 2. *разг.* изванредан, силан; **~ аппети́т** вучји апетит; **~ая жара́** пасја врућина

зве́рств||о, -а *с* зверство; окрутност *ж*, свирепост *ж*

зве́рств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* поступати зверски, окрутно, бити свиреп

звер||ь, -я *м, мн.* **-и, -е́й** 1. звер *ж, м*, дивља животиња; **пушно́й ~** дивља животиња са скупоценим крзном 2. *зб.* дивље животиње, дивљач *ж* 3. *фиг.* звер *ж, м*, окрутан, свиреп човек ◇ **смотре́ть ~ем** мрко гледати

зверь||ё, -я́ *с зб. разг.* зверење

зверю́г||а, -и *м, ж разг.* звер *ж, м*, животиња *ж*

звон, -а *м* звоњава *ж*, звон, звекет; **~ в уша́х** зујање у ушима

звона́р||ь, -я́ *м* звонар

звон||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. звонити; **~ в звоно́к** звонити звонцем 2. *кому* звати *кога* (*телефоном*), телефонирати *коме*; **~** *кому* **по телефо́ну** звати *кога* телефоном 3. *о ком, чём фиг. разг.* сплеткарити, разносити сплетке ◇ **~ во все колокола́** *разг.* ударати на сва звона

звон||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *несврш. разг.* звонити на вратима

зво́н||кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко; *комп.* **зво́нче** звучан, гласан, звонак; **~ го́лос** звучан глас ◇ **~ согла́сный** *лингв.* звучан сугласник; **~кая моне́та** ковани новац

зво́нко, *комп.* **зво́нче** *прил.* звучно, гласно, звонко

зво́нкост||ь, -и *ж* звучност, звонкост

зво́нниц||а, -ы *ж* звонара

звон||о́к, -ка́ *м* 1. звонце *с*; **электри́ческий ~** електрично звонце; **дверно́й ~** звонце на вратима 2. звоњава *ж*, звон; звоно *с*; **~ на уро́к, с уро́ка** звоно за почетак, за крај часа; **~ по телефо́ну** телефонски позив

зво́нче *в.* **зво́нкий, зво́нко**

звук, -а *м* 1. звук; **гро́мкие ~и** гласни звуци; **~ го́лоса** звук гласа 2. *лингв.* глас; **гла́сный ~** самогласник, вокал; **согла́сный ~** сугласник, консонант ◇ **не слы́шно ни ~а** ништа се не чује, мртва тишина; **пусто́й ~** празне речи

звуков||о́й, -а́я, -о́е 1. звучан; **~а́я волна́** звучни талас; **~ фильм** звучни филм 2. *лингв.* гласовни

звукоза́пис||ь, -и *ж* снимање *с* звука

звукоизоляци||я, -и *ж* звучна изолација

звуконепроница́емост||ь, -и *ж* непропустљивост за звук

звуконепроница́ем||ый, -ая, -ое непропустљив за звук

звукоопера́тор, -а *м* сниматељ звука

звýкопис||ь, -и *ж књиж.* складност звукова, еуфонија

звукоподража́ни||е, -я *с* 1. имитирање звукова 2. *лингв.* ономатопеја *ж*

звукоподража́тел||ь, -я *м* имитатор звукова

звукоподража́тельн||ый, -ая, -ое 1. који имитира звук 2. *лингв.* ономатопејски

звукоря́д, -а *м муз.* тонска скала

звукоснима́тел||ь, -я *м тех.* адаптер, уређај за снимање тона

звукосочета́ни||е, -я *с лингв.* гласовна група

звукоула́вливател||ь, -я *м војн.* хватач звукова, звучни локатор, звуколовац

звуча́ни||е, -я *с* звучање

звуч||а́ть, -и́т, -а́т *сврш.* 1. звучати, чути се, разлегати се, одјекиватит; **вдали́ ~а́т голоса́** у даљини се чују гласови; **стру́ны ~а́т глу́хо** струне звуче потмукло 2. осећати се, избијати; **в го́лосе ~и́т сомне́ние** у гласу се осећа сумња

зву́чно *прил.* звучно, гласно

зву́чност||ь, -и *ж* звучност

зву́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но звучан, гласан

звя́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* звечати, звекетати, звецкати

звя́кн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* 1. зазвецкати, зазвекетати 2. *кому нар.* телефонирати

зги: ни ~ не ви́дно не види се ни прст пред оком

зда́ни||е, -я *с* зграда *ж*, грађевина *ж*; **жило́е ~** стамбена зграда; **высо́тное ~** вишеспратница

здесь *прил.* 1. овде, ту 2. *разг.* у овом случају, ту; **~ нет ничего́ плохо́го** ту нема ничег лошег

зде́шн||ий, -яя, -ее *разг.* овдашњи

здоро́ва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* поздрављати се (*приликом сусрета*); **~ за́ руку** руковати се

здорове́нн||ый, -ая, -ое *разг.* 1. крупан, снажан, јак 2. огроман

здорове́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* опорављати се, постајати здравији

здо́рово *прил. нар.* 1. врло, веома 2. одлично, изванредно

здоро́во *узв. нар.* здраво ◊ **~ живёшь!** да си ми здраво!, здраво!; **за ~ живёшь** а) без разлога, ни за шта (*грдити итд.*) б) бадава, за лепе очи (*продати итд.*)

здоро́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. здрав; **~ вид** здрав изглед; **~вая пи́ща** здрава храна; **он уже́ ~в** већ је оздравио 2. *само дужи обл. фиг.* здрав, паметан (*идеја, суд итд.*) 3. *нар.* снажан, јак, крупан (*човек*) 4. *нар.* јак, силан (*мраз итд.*) 5. *само краћи обл. у функц. предик. с инф. нар.* способан, вешт; **он ~в рабо́тать** неуморан је у послу (у раду) ◊ **бу́дь(те) ~в(ы)!** остај(те) ми здраво!; **в ~вом те́ле ~ дух** у здравом телу здрав дух

здоро́вь||е, -я *с* здравље; **кре́пкое, сла́бое ~** чврсто, слабо здравље; **состоя́ние ~я** здравствено стање ◊ **за ва́ше (твоё) ~** у ваше (твоје) здравље; **на ~** пријатно

здоровя́к, -а́ *м разг.* човек здрав као дрен, који пуца од здравља

здра́ви||е, -я *с заст.* здравље ◊ **~я жела́ю** *војн.* здраво (*војнички поздрав старешини*)

здра́виц||а, -ы *ж* здравица; **подня́ть (провозгласи́ть) ~у** *за кого* наздравити *коме*

здра́вниц||а, -ы *ж* опоравилиште *с*, санаторијум *м*, одмаралиште *с*

здра́во *прил.* здраво, разумно, паметно

здравомы́сли||е, -я *с* способност *ж* здравог расуђивања

здравомы́слящ||ий, -ая, -ее који паметно, разумно мисли, расуђује

здравоохране́ни||е, -я *с* здравствена заштита; **министе́рство ~я** министарство здравља

здравоохрани́тельн||ый, -ая, -ое за здравствену заштиту

здра́вств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* бити жив и здрав ◊ **да ~ует (~уют)!** живео (живели)!, нека живи (живе)!

здра́вствуй(те) 1. добро јутро, добар дан, добро вече (*поздрав при сусрету*) 2. *разг.* ето ти га на; **~ вам: я же и винова́т** ето ти га на, ја испадох још и крив

здра́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. здрав, трезвен, разуман, паметан (*суд итд.*) 2. *заст.* здрав ◊ **~ смысл** здрав разум

зе́бр||а, -ы *ж зоол.* зебра

зев, -а *м* 1. ждрело *с* 2. *заст.* чељуст *ж*, раље *мн. ж*

зева́к||а, -и *м, ж разг.* зијало *м, с*, зазјавало *м, с*

зева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. зевати 2. *фиг. разг.* гледати радознало, зијати 3. *фиг. разг.* бити непажљив, пропуштати (*прилику*)

зевн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* зевнути

зев||о́к, -ка́ *м* зев, зевање *с*

зево́т||а, -ы *ж* зевање *с*

зелене́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. зеленети, постајати зелен 2. *само 3. л.* озелењавати се, постајати зелен (*о дрвећу итд.*) 3. *само 3. л.* зеленити се

зелен||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* зеленити, бојити у зелено

зелёнк||а, -и *ж разг.* зелена тинктура за кожу

зеленова́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то зеленкаст

зелён||ый, -ая, -ое; зе́лен, зелена́, зе́лено 1. зелен 2. *разг.* блед, земљане боје (*тен*) 3. незрео, недозрео (*воће итд.*) 4. *фиг. разг.* неискусан, незрео ◊ **~ чай** зелени чај; **~ые щи** шчи од зеленог поврћа; **~ая у́лица** слободан пут, зелено светло; **тоска́ ~ая** права чамотиња

зе́лен||ь, -и *ж* 1. зеленило *с*, зелена боја 2. зеленило *с* (*биљке*); **утопа́ть в ~и** бити пун зеленила 3. зелениш *м*, поврће *с*, зелен

зе́ль||е, -я *с заст.* 1. лековит или отрован напитак од трава, траварица *ж* 2. *нар.* чај *м*, кафа *ж*, дуван *м* 3. *фиг.* злобник *м*, пакосник *м*, зао човек; заводница *ж*, заводљива жена

земе́льн||ый, -ая, -ое 1. земљишни; **~ уча́сток** парцела; **~ая со́бственность** власништво на земљу 2. аграрни; **~ая рефо́рма** аграрна реформа

землевладе́л||ец, -ьца *м* земљопоседник

землевладе́льческ||ий, -ая, -ое земљопоседнички

землевладе́ни||е, -я *с* 1. власништво над земљом 2. посед *м*, имање

земледе́л||ец, -ьца *м* земљорадник, ратар

земледе́ли||е, -я *с* земљорадња *ж*, ратарство

земледе́льческ||ий, -ая, -ое земљораднички, ратарски

землеко́п, -а *м* копач, радник на земљаним радовима

землемéр, -а *м заст.* геодет(а)

землемéрн||ый, -ая, -ое *заст.* геодетски

землепóльзовани||е, -я *с* експлоатација *ж*, коришћење земљишта

землерó||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** *зоол.* пољска ровка

землерóйн||ый, -ая, -ое *тех.* за копање земље; **~ая машúна** копачица, багер

землесóс, -а *м тех.* усисна пумпа, усисна црпка

землесóсн||ый, -ая, -ое *тех.* за испумпавање, усисавање; **~ снаря́д** усисна пумпа

землетрясéни||е, -я *с* земљотрес *м*, трус *м*

землеустрóительн||ый, -ая, -ое за рационално коришћење земљишта; **~ые мероприя́тия** мере за рационално коришћење земљишта

землеустрóйств||о, -а *с* мере *мн. ж* за рационално коришћење земљишта

землечерпáл||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *тех.* багер *м*

землечерпáтельн||ый, -ая, -ое *тех.* багерски, за копање земље; **~ снаря́д** багер

землúс||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. *струч.* земљан, који садржи земљу **2.** земљане боје, жутобледа (*тен*)

земл||я́, -ú *ж, ак.* **зéмлю,** *мн.* **зéмли, земéль, зéмлям 1. Земля́** *астр.* Земља **2.** земља, копно *с* **3.** земљиште *с*, земља; **пáхотная ~** ораница; **целúнные зéмли** ледина **4.** *свеч.* земља, држава; **роднáя ~** отаџбина; **чужúе зéмли** туђина ◇ **~ обетовáнная** обећана земља; **нéбо и ~** небо и земља, бог и шеширџија; **зéмлю рóет** *разг.* земљу би преврнуо (*да постигне циљ*); **~ горúт под ногáми** *чьими, у кого* гори тло (земља) под ногама *коме*; **как сквозь зéмлю провалúлся** као да је у земљу пропао; **как (тóчно, слóвно) из-под ~ú вы́рос** као да је из земље никао; **сровня́ть с ~ёй** сравнити са земљом, уништити до темеља; **за трúдевять земéль** преко девет гора, преко девет мора (*у бајкама*)

земля́к, -á *м* земљак

землянúк||а, -и *ж* шумске јагоде

земля́||нин, -нина *м, мн.* **-не, -н** становник Земље

землянúчн||ый, -ая, -ое од шумских јагода; **~ое варéнье** слатко од шумских јагода

земля́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** земуница

землян||óй, -áя, -óе земљан, од земље; **~ы́е рабóты** земљани радови ◇ **~ червь** *зоол.* глиста; **~áя грýша** *бот.* морска репа; **~ орéх** *бот.* кикирики

земля́честв||о, -а *с* **1.** земљаштво **2.** удружење земљака (*у туђој земљи*)

земновóдн||ый, -ая, -ое 1. водоземски; **~ое живóтное** водоземац **2. земновóдн|ые, -ых** *мн. зоол.* водоземци *мн. м*

земн||óй, -áя, -óе земљин, земаљски; **~ шар** Земаљска кугла; **~ поклóн** поклон до земље

зéмск||ий, -ая, -ое *ист.* **1.** који се односи на земство **2.** државни

зéмств||о, -а *с ист.* земство (*локална племићко--буржоаска самоуправа у Русији пре револуције*)

зенúт, -а *м* **1.** *астр.* зенит **2.** *фиг.* врхунац, зенит; **в ~е слáвы** на врхунцу славе

зенúт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* прóтивавионски топ

зенúтн||ый, -ая, -ое 1. зенитни, зенитски **2.** *војн.* противавионски; **~ая артиллéрия** противавионска артиљерија

зенúтчик, -а *м* артиљерист(а) у противавионској артиљерији

зенúц||а, -ы *ж заст.* зеница ◇ **беречь как ~у óка** чувати као зеницу ока (као мало воде на длану)

зéрк||ало, -ала *с, мн.* **-алá, -áл 1.** огледало, зрцало **2.** *струч.* пòвршина *ж*

зеркáльн||ый, -ая, -ое огледалски, за огледало; **~ое стеклó** стакло за огледало; **~ завóд** фабрика огледала ◇ **~ карп** *зоол.* врста шарана са крупним крљуштима

зернúст||ый, -ая, -ое зрнаст, зрнат

зерн||ó, -á *с, мн.* **зёрна, зёрен 1.** зрно, семе; **кóфе в зёрнах** кафа у зрну **2.** *зб.* жито **3.** зрно (*бисера итд.*) **4.** *фиг.* зрно, зрнце; **~ úстины** зрнце истине

зернов||óй, -áя, -óе 1. зрнаст, од зрна, са зрном **2.** житни, житарски; **~ы́е культýры** житарице

зернов||ы́е, -ы́х *мн.* житарице *мн. ж*; **убóрка ~ы́х** жетва житарица

зернодробúл||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** прекрупач *м*

зернодробúльн||ый, -ая, -ое за дробљење жита; **~ая машúна** прекрупач

зерноочистúтельн||ый, -ая, -ое за чишћење жита; **~ая машúна** тријер

зерносушúл||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** сушилица за жито

зернохранúлищ||е, -а *с* силос *м* за жито

зерноя́дн||ый, -ая, -ое *зоол.* који се храни житом (*птице итд.*)

зёрнышк||о, -а *с дем.* зрно, зрнце

зефúр, -а *м* **1.** *заст. песн.* зефир, поветарац **2.** *текст.* зефир (*врста танке тканине*) **3.** *кув.* зефир (*врста воћног желеа*)

зигзáг, -а *м* цикцак

зигзагообрáз||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но цикцаkаст

зúжд||иться, -ется, -утся *несврш. на чём књиш.* заснивати се

зим||á, -ы́ *ж, ак.* **зúму,** *мн.* **зúмы, зим** зима; **суровáя ~** оштра зима ◇ **скóлько лет, скóлько зим!** откад се нисмо видели!

зúмн||ий, -яя, -ее зимски

зúмник, -а *м разг.* пут у снегу

зим||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют *несврш.* зимовати, проводити зиму ◇ **я тебé покажý, где рáки ~ýют!** *разг.* научићу те памети!

зимóв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *само јд.* зимовање *с* **2.** зимовалиште *с*, зимовник *м*

зимóвщик, -а *м* онај који зимује у зимовнику

зимóвь||е, -я *с* зимовалиште, зимовник *м*

зимóй *прил.* зими; **~ э́того гóда** зимус

зимостó||йкий, -йкая, -йкое; -ек, -йка, -йко *струч.* отпоран на зиму

зимостóйкост||ь, -и *ж струч.* отпорност на зиму

зипýн, -á *м заст.* зубун

зия́ни||е, -я *с* **1.** зијање, зјапљење **2.** *лингв.* зев *м*, хијат *м*

зия́||ть, -ет, -ют *несврш.* зијати, зјапити

злáк||и, -ов *мн.* (*јд.* **злак, -а** *м*) *бот.* траварице *мн. ж*; **хлéбные ~** житарице; **кормовы́е ~** крмно биље

злáков||ый, -ая, -ое: ~ые растéния траварице

злáт||о, -а *с заст. песн.* злато

златовéрх||ий, -ая, -ее *заст. песн.* с позлаћеним врхом (*кула итд.*)

злат||óй, -áя, -óе *заст. песн.* златан

златоýст, -а *м заст. и ирон.* причало, красноречив човек

зла́чн||ый, -ая, -ое: ~**ое ме́сто** *разг. шаљ.* место за провод, лумповање

зле́е *в.* **злой, зло** [2]

зле||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* постајати љут, зао

злить, злю, злишь, злят *несврш. кого* љутити, срдити

зли́ться, злюсь, зли́шься, зля́тся *несврш.* љутити се, срдити се

зло [1], **зла** *с, мн. само ген.* **зол 1.** зло, штета *ж*; **причини́ть** ~ *кому* учинити (нанети) зло *коме* **2.** несрећа *ж*, невоља *ж*, бес *м*, љутња *ж*; **сде́лать** *что* **со зла́** учинити *шта* у наступу беса; ~ **берёт** *кого* хвата бес *кога* ◇ **употреби́ть во** ~ злоупотребити; **из двух зол вы́брать ме́ньшее** од два зла изабрати мање

зло [2] *прил., комп.* **зле́е** зло, злобно, пакосно; ~ **подшути́ть** *над кем* пакосно се подсмехнути *коме*

зло́б||а, -ы *ж* злоба, пакост, гнев *м*, срџба ◇ ~ **дня** актуелна тема; **на** ~**у дня** на актуелну тему

зло́б||иться, -люсь, -ишься, -ятся *несврш. разг.* љутити се, срдити се

зло́бно *прил.* злобно, пакосно

зло́бност||ь, -и *ж* злоба, пакост

зло́б||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но злобан, пакостан

злободне́вност||ь, -и *ж* актуелност, важност

злободне́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но актуелан, горући; ~ **вопро́с** актуелно питање

зло́бств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* љутити се, једити се, осећати злобу, мржњу

злове́ще *прил.* злослутно, злокобно

злове́||щий, -щая, -щее; -щ, -ща, -ще злослутан, злокобан; ~**щая тишина́** злослутна тишина

зловони||е, -я *с* смрад *м*, задах *м*

злово́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но смрдљив, смрадан, који заудара

зловре́дност||ь, -и *ж* штетност, погубност

зловре́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но штетан, опасан, погубан

злоде́||й, -я *м* зликовац, злочинац, злотвор

злоде́йск||ий, -ая, -ое зликовачки, злочиначки, злотворски

злоде́йств||о, -а *с* недело, злодело

злоде́йств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* чинити недела, злодела

злодея́ни||е, -я *с* недело, злодело; **соверши́ть** ~ учинити злодело

злой, зла́я, зло́е; зол, зла, зло; *комп.* **зле́е 1.** зао, опак; ~ **рок** зла коб; ~ **у́мысел** зла намера **2.** злобан, заједљив, пакостан; **зла́я насме́шка** злобан подсмех **3.** *фиг. разг.* љут, оштар, јак; **зла́я горчи́ца** љути сенф **4.** *само краћи обл. на кого, что* зао, љут; **я зол на него́** љут сам на њега ◇ **злы́е языки́** зли језици, клеветници

злока́чественн||ый, -ая, -ое *мед.* злоћудан, малигни; ~**ая о́пухоль** малигни тумор

злоключе́ни||е, -я *с заст.* незгода *ж*, недаћа *ж*, несрећа *ж*

злоко́зненн||ый, -ая, -ое *заст.* подмукао, злонамеран, пакостан

злонаме́ренност||ь, -и *ж* злонамерност

злонаме́ре||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно злонамеран

злопа́мятност||ь, -и *ж* злопамћење *с*

злопа́мят||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но злопамтив

злопа́мятств||о, -а *с* злопамћење

злополу́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но злосрећан, малерозан, баксузан

злопыха́тел||ь, -я *м* злобник, заједљивац, пакосник

злопыха́тельск||ий, -ая, -ое злобан, заједљив, пакостан

злопыха́тельств||о, -а *с* злоба *ж*, заједљивост *ж*, пакост *ж*

злопыха́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* љутити се, једити се, бити злобан, пакостан

злора́дно *прил.* злурадо

злора́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но злурад

злора́дств||о, -а *с* злурадост *ж*

злора́дств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* бити злурад, испољавати злурадост

злосло́ви||е, -я *с* оговарање, сплеткарење, пањкање

злосло́в||ить, -лю, -ишь, -ят *несврш.* оговарати, сплеткарити, пањкати

зло́стност||ь, -и *ж* **1.** злонамерност **2.** окорелост

зло́ст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. злонамеран, зао **2.** непоправљив, окорео

злост||ь, -и *ж* злоба, бес *м*, срџба, јед *м*

злосча́ст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но несрећан, злосрећан, малерозан

злоумы́шленник, -а *м заст.* злочинац

злоумы́шленн||ый, -ая, -ое *заст.* злонамеран, злочиначки

злоупотреб||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *сврш. чем* злоупотребити *шта*; ~ *чьим* **дове́рием** злоупотребити *чије* поверење

злоупотребле́ни||е, -я *с* **1.** *чем* злоупотребљавање *чега* **2.** злоупотреба *ж*; **раскры́ть** ~**я** открити злоупотребу

злоупотребля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. чем* злоупотребљавати *шта*; ~ **вла́стью** злоупотребљавати власт

злоязы́чи||е, -я *с заст.*свадљивост *ж*, језичавост *ж*

злоязы́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *заст.* свадљив, језичав, лајав (*човек*)

злю́к||а, -и *м, ж разг.* прзница, злоћа

злю́ч||ка, -ки *м, ж, ген. мн.* **-ек** *в.* **злю́ка**

злю́щ||ий, -ая, -ее *разг.* зао, опак

змееви́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но змијолик, змијаст

змееви́к, -а́ *м* **1.** *тех.* змијача *ж*, змијаста цев **2.** *мин.* серпентин

змеёныш, -а *м* змијче *с*, змијић, младунче *с* змије

змеи́н||ый, -ая, -ое 1. змијски; ~ **яд** змијски отров **2.** *фиг.* подмукао, лукав ◇ ~**ая му́дрость** змијска лукавост

зме||и́ться, -и́тся, -я́тся *несврш.* кривудати, вијугати (*о потоку итд.*)

зме||й, -я *м* **1.** *заст.* змија *ж* **2.** змај, аждаја *ж* **3.** змај (*играчка*); **запусти́ть** ~**я** пустити змаја

зме́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* змијица

зме||я́, -и́ *ж, мн.* **зме́и, змей 1.** змија, гуја; **ядови́тая** ~ змија отровница; **очко́вая** ~ наочарка; **грему́чая** ~ звечарка **2.** *фиг.* змија, гуја, подмукао, зао, опак човек ◇ ~ **подколо́дная** змија отровница, подмукао човек; **отогре́ть (пригре́ть)** ~**ю́ на груди́** отхранити змију на срцу (у недрима)

зми||й, -я *м заст.* **1.** змија *ж* **2.** *мит.* змај, аждаја *ж* ◇ **допи́ться до зелёного** ~**я** напити се до бесвести (као клин)

знава́||ть, *само прош.* **-л, -ла, -ло** *несврш. разг.* знати, познавати

знак, -а *м* 1. знак, ознака *ж*; **опознава́тельный ~** знак за распознавање; **доро́жные ~и** саобраћајни знаци 2. знак; **~ внима́ния** знак пажње 3. знак, сигнал; **пода́ть ~** дати знак 4. знак; **~и препина́ния** интерпункцијски знакови, интерпункција; **восклица́тельный ~** ускличник; **вопроси́тельный ~** упитник ◇ **дурно́й ~** лош знак (предзнак); **~ ка́чества проду́кции** ознака квалитета производа; **под ~ом** *чего* у знаку *чега*; **в ~** *чего* у знак *чега*

знако́м||ец, -ца *м заст.* познаник

знако́м||ить, -лю, -ишь, -ят *несврш. кого* 1. *с кем* упознавати *с ким*, представљати *коме* 2. *с чем* упознавати *с чим*, упућивати *у шта*; **~ с де́лом** упућивати у посао

знако́м||иться, -люсь, -ишься, -ятся *несврш.* 1. *с кем* упознавати се *с ким*, упознавати *кога* 2. *с чем* упознавати се

знако́мств||о, -а *с* 1. упознавање 2. *с кем* познанство; **завяза́ть ~** склопити познанство 3. *с чем* познавање *чега* 4. *зб.* познаници *мн. м*; **по ~у** по пријатељској линији, преко везе ◇ **ша́почное ~** površно познанство

знако́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. познат, знан; **~мая мело́дия** позната мелодија; **мы с ним ~мы с де́тства** познајемо се од детињства 2. *с чем* упознат; **быть ~мым** *с чем* познавати *шта* 3. **знако́м||ый, -ого** *м* познаник; **ста́рый ~** стари познаник

знамена́тел||ь, -я *м мат.* именилац, називник; **привести́ к о́бщему ~ю** свести на заједнички именилац

знамена́тельност||ь, -и *ж* значај *м*, важност

знамена́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. значајан, важан; **~ьное собы́тие** значајан догађај 2. *лингв.* самосталан; **~ьные слова́** самосталне речи

зна́мени||е, -я *с заст.* знак *м*; **крёстное ~** знак крста ◇ **~ вре́мени (эпо́хи)** обележје времена (епохе)

знамени́тост||ь, -и *ж* 1. чувеност, знаменитост, гласовитост 2. чувена личност

знамени́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то чувен, знаменит, гласовит; **~ писа́тель** чувен писац

знамен||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. књиш.* обележавати, означавати

знамено́с||ец, -ца *м* заставник, барјактар, стегоноша

зна́м||я, -ени *с, мн.* **-ёна, -ён** застава *ж*, барјак *м*, стег *м*; **кра́сное ~** црвена застава; **переходя́щее кра́сное ~** прелазна црвена застава (*признање победнику у социјалистичком такмичењу*)

зна́ни||е, -я *с* 1. *чего* знање, познавање 2. *мн.* **-я, -й** знање *с*; **глубо́кие ~я** дубоко знање; **пробе́л в ~ях** пропуст у знању 3. наука *ж*, знаност *ж*; **о́бласть ~я** научна област

зна́тност||ь, -и *ж заст.* припадност племству

зна́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но 1. *само дужи обл.* познат, угледан, истакнут 2. *заст.* племићки, аристократски 3. *нар.* одличан, изврстан

знато́к, -а́ *м* познавалац, зналац

зна||ть[1]**, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. *о ком, чём* знати; **~ наверняка́** тачно знати; **~ по наслы́шке** знати по чувењу 2. *кого, что* познавати, знати; **ли́чно ~** *кого* лично познавати *кога*; **~** *кого* **в лицо́** познавати *кога* из виђења; **~ наизу́сть** знати напамет 3. *что* знати; **не ~ поко́я** не знати за мир (одмор) 4. *что* придржавати се *чега*, знати *шта*; **~ ме́ру** *в чём* знати меру *у чему* ◇ **~ толк** *в чём* разумети се *у шта*; **дать ~** *кому* обавестити *кога*, јавити *коме*; **дать ~ о себе́** јавити се, дати вест о себи; **не могу́ ~** *заст.* не знам; **~ не зна́ю** *нар.* немам појма; **как ~** ко би то знао, не зна се; **кто его́ ~ет** ко би (га) знао; **как ~ешь** како хоћеш; **то́лько и ~ет, что...** ништа друго не зна него...; **знай себе́ пи́шет** *разг.* само пише и пише; **то и знай** *разг.* стално, сваки час; **так и зна́й(те)** да знаш (знате)

знат||ь[2]**, -и** *ж* племство *с*, аристократија

зна́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с кем заст.* познавати се, знати се

зна́харск||ий, -ая, -ое надрилекарски, видарски

зна́харств||о, -а *с* надрилекарство, видарство

зна́хар||ь, -я *м* надрилекар, видар, врач

значе́ни||е, -я *с* 1. смисао *м*, значење; **прямо́е, перено́сное ~** директно, пренесено значење 2. важност *ж*, значај *м*, вредност *ж*; **име́ть большо́е ~** имати велики значај, бити од великог значаја; **придава́ть ~** *чему* давати (придавати) значај (важност) *чему*; **э́то не име́ет (никако́го) ~я** то није важно

зна́чимост||ь, -и *ж* значај *м*, вредност

зна́чи||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. са смислом, значењем; **~мые слова́** самосталне речи 2. значајан, важан, вредан

значи́тельно *прил.* 1. знатно, много, далеко; **~ бо́льше** знатно више; **~ про́ще** много једноставније 2. значајно; **~ посмотре́ть** *на кого* значајно погледати *кога*

значи́тельност||ь, -и *ж* 1. замашност, значајност 2. значај *м*, важност, вредност

значи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. велики, знатан; **~ьная су́мма** знатна сума 2. важан, значајан 3. изразит, значајан; **~ взгляд** значајан поглед

зна́ч||ить, -у, -ишь, -ат *несврш.* 1. значити, означавати; **что э́то ~ит?** шта то значи? 2. вредети, значити 3. **зна́чит** *уметн. р. разг.* дакле, према томе, значи

зна́ч||иться, -усь, -ишься, -атся *несврш. кем, чем* налазити се, бити, рачунати се; **~ в спи́ске** бити на списку

знач||о́к, -ка́ *м* 1. значка *ж* 2. знак, ознака *ж*

зноби́||ть, -т *безл. несврш. кого* трести; **меня́ ~т** имам грозницу, тресе ме грозница

зно||й, -я *м* врућина *ж*, жега *ж*, припека *ж*, запара *ж*

зно́йн||ый, -ая, -ое; зно́ен, -а, -о 1. врућ, врео, спаран (*дан*) 2. *фиг.* страствен, ватрен

зоб, -а *м, лок.* **о -е, в -у́,** *мн.* **-ы́, -о́в** 1. гуша *ж* (*код птица*) 2. *мед.* гушавост *ж*

зоба́с||тый, -тая, -тое *разг.* гушав, с великом гушом

зов, -а (-у) *м* 1. зов, поклич 2. *разг.* позив

зодиа́к, -а *м* зодијак; **зна́ки ~а** зодијачки знакови

зодиака́льн||ый, -ая, -ое зодијачки

зо́дческ||ий, -ая, -ое неимарски, архитектурни

зо́дчеств||о, -а *с* неимарство, архитектура *ж*

зо́дч||ий, -его *м* неимар, градитељ, архитект(а)

зол||а́, -ы́ *ж* пепео *м*; **древе́сная ~** пепео од дрвета

золе́ни||е, -я *с струч.* штављење (*коже*)

зол||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш. струч.* штавити (*кожу*)

золо́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** заова

золоти́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то златаст, сјајан као злато

золо||ти́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т *несврш.* 1. позлаћивати 2. златити; **со́лнце ~ти́т лес** сунце злати шуму

золот||и́ться, -и́тся, -я́тся *несврш.* 1. златити се, пресијавати се као злато 2. сијати се, светлуцати као злато (*на сунцу*)

золотни́к [1], **-а́** *м ист.* златник (*стара руска мера за тежину равна 4,26 гр.*) ◇ **мал ~, да до́рог** *посл.* неугледан, али вредан

золотни́к [2], **-а́** *м тех.* разводник (*паре, плина*)

зо́лот||о, -а *с* 1. злато; **чи́стое ~** суво злато; **черво́нное ~** дукатно злато; **суса́льное ~** злато у листовима 2. злато, златне нити; **вышива́ть ~ом** везати златом 3. *фиг. разг.* злато (*о човеку*); **э́то не ребёнок, а ~** није дете, него злато ◇ **чёрное ~** црно злато, угаљ; течно злато, нафта; **бе́лое ~** бело злато, памук; **цени́ться на вес ~а** вредети као злато

золотоискáтел||ь, -я *м* копач злата, истраживач злата

золот||о́й, -а́я, -о́е 1. златан, од злата; **~а́я валю́та** златна валута; **~ы́е при́иски** рудник злата 2. боје злата (*коса итд.*) 3. **золот|о́й, -о́го** *м* златник, дукат ◇ **~ век** златно доба; **~а́я середи́на** златна средина; **~а́я молодёжь** златна младеж; **~а́я сва́дьба** златна свадба; **~о́е дно** златни рудник, уносан посао; **~ы́е ру́ки** златне руке; **~о́е се́рдце** златно, добро срце, племенит човек

золотоно́сн||ый, -ая, -ое златоносан, који садржи злато; **~ песо́к** златоносан песак

золотопромы́шленник, -а *м* власник рудника злата

золототы́сячник, -а *м бот.* китица *ж*, горчица *ж*

золотошве́йн||ый, -ая, -ое за шивање, везење златним нитима

золоту́х||а, -и *ж заст.* шкрофуле *мн. ж*

золоту́шн||ый, -ая, -ое *заст.* шкрофулозан (*дете*)

золочён||ый, -ая, -ое позлаћен

зо́луш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** пепељуга; Пепељуга (*у бајкама*)

зо́льник, -а *м струч.* 1. пепелиште *с* 2. котао (*за штављење*)

зо́н||а, -ы *ж* зона, подручје *с*, област

зона́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно зонски, обласни

зонд, -а *м* 1. сонда *ж* 2. *тех.* аеростат

зонди́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. *струч.* сондирати, испитивати сондом 2. *фиг.* сондирати, испитивати; **~ по́чву** сондирати терен

зонт, -а́ *м* 1. кишобран; **дождево́й ~** кишобран 2. надстрешница *ж*

зо́нтик, -а *м* 1. кишобран; сунцобран 2. *бот.* штит, штитац (*цвет*)

зо́нтичн||ый, -ая, -ое 1. за кишобран; **~ чехо́л** навлака за кишобран 2. у облику кишобрана (*антена итд.*) 3. *мн.* **зо́нтичн|ые, -ых** *бот.* штитарице *мн. ж*

зоо́лог, -а *м* зоолог

зоологи́ческ||ий, -ая, -ое зоолошки

зооло́ги||я, -и *ж* зоологија

зоопа́рк, -а *м* зоолошки врт

зоопсихоло́ги||я, -и *ж* зоопсихологија

зооса́д, -а *м* зоолошки врт

зооте́хник, -а *м* зоотехничар

зооте́хник||а, -и *ж* зоотехника

зоотехни́ческ||ий, -ая, -ое зоотехнички

зо́р||кий, -кая, -кое; -ок, -ка, -ко; *комп.* **-че** 1. оштровид 2. *фиг.* проницљив, оштроуман

зо́рко, *комп.* **зо́рче** *прил.* оштро, проницљиво (*гледати*)

зо́ркост||ь, -и *ж* 1. оштровидост, оштрина вида 2. *фиг.* проницљивост, оштроумност

зо́рче *в.* **зо́ркий, зо́рко**

зра́зы, зраз *мн.* (*јд.* **зра́з|а, -ы** *ж*) *кув.* ћуфтета *мн. с*

зрач||о́к, -ка́ *м* зеница *ж*

зре́лищ||е, -а *с* 1. призор *м*, слика *ж* 2. *поз.* спектакл *м*; **ма́ссовое ~** масовни спектакл

зре́лищн||ый, -ая, -ое позоришни, театрални

зре́лост||ь, -и *ж* зрелост ◇ **полова́я ~** пубертет; **аттеста́т ~и** сведочанство о завршеној средњој школи; **экза́мен на аттеста́т ~и** матурски испит

зре́л||ый, -ая, -ое; зрел, -а́ *и* **-а, -о** 1. зрео, сазрео (*плод итд.*) 2. дорастао, зрео (*узраст итд.*) 3. промишљен, паметан; **~ое реше́ние** паметна одлука

зре́ни||е, -я *с* вид *м*; **о́рган ~я** орган вида; **испо́ртить ~** искварити очи ◇ **обма́н ~я** оптичка варка; **по́ле ~я** видокруг; **то́чка ~я** гледиште, становиште; **под угло́м ~я** *каким* с гледишта (становишта) *чега*

зре||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* сазревати, дозревати

зреть [2], **зрю, зришь, зрят** *несврш. кого, что и на кого, что књиш. заст.* гледати, посматрати *кога, шта*

зри́мо *прил.* јасно, видљиво

зри́м||ый, -ая, -ое; зрим, -а, -о 1. видљив, доступан 2. *фиг.* видан, јасан

зри́тел||ь, -я *м* гледалац, посматрач

зри́тельн||ый, -ая, -ое 1. видни, визуелни; **~ая па́мять** визуелно памћење 2. за гледаоце; **~ зал** гледалиште ◇ **~ нерв** *анат.* очни живац

зря *прил. разг.* узалуд, бадава, без потребе ◇ **почём ~** без везе, било како

зря́ч||ий, -ая, -ее окат, који види; **стать ~им** прогледати

зря́шн||ый, -ая, -ое *нар.* узалудан, бескористан, непотребан

зуб, -а *м, мн.* **-ы, -о́в** 1. зуб; **коренны́е ~ы** кутњаци; **моло́чные ~ы** млечњаци; **~ му́дрости** умњак; **вставны́е ~ы** вештачки зуби; **ска́лить ~ы** кезити се, церити се; **стуча́ть ~а́ми** цвокотати 2. *мн.* **-ья, -ьев** *тех.* зубац ◇ **у меня́ ~ на́ ~ не попада́ет** *разг.* зуби ми цвокоћу; **име́ть ~** *на кого, против кого разг.* имати *кога* на зубу; **говори́ть сквозь ~ы** говорити кроз зубе; **показа́ть ~ы** показати канџе (зубе); **лома́ть ~ы** *на чём* ломити (крхати) зубе *на чему*; **сти́снув ~ы** стиснутих зуба, преко воље, с напором; **э́то ему́ не по ~а́м** *разг.* то није за његове зубе; није то за њега; **держа́ть язы́к за ~а́ми** *разг.* држати језик за зубима; **у меня́ э́то в ~а́х навя́зло** *разг.* то ми је наврх главе; **положи́ть ~ы на по́лку** *разг.* метнути зубе на полицу, гладовати; **вооружённый до ~о́в** наоружан до зуба; **ни в ~ ного́й (толкну́ть)** *нар.* ништа не знати, немати појма

зуба́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. зубат 2. *фиг. разг.* зајед љив, оштар на језику

зуб||е́ц, -ца́ *м* 1. зубац 2. *об. мн.* **-цы́, -цо́в** шиљци (*на кулама*)

зуби́л||о, -а *с* длето, секач *м*

зубн||о́й, -а́я, -о́е зубни; **~а́я па́ста** паста за зубе; **~а́я щётка** четка за зубе; **~а́я боль** зубобоља; **~ врач** зубар ◇ **~ы́е согла́сные** *лингв.* зубни (дентални) сугласници

зубо́вн||ый, -ая, -ое: скре́жет ~ шкргут зуба; **со скре́жетом ~ым** *заст.* нерадо, против воље (*радити нешто*)

зубоврачéбн||ый, -ая, -ое зубарски; **~ кабинéт** зубарска ординација

зуб||о́к, -кá *м дем.* зубић ◊ **попáсть на ~** *кому* постати предмет *чијег* оговарања

зуболечéбниц||а, -ы *ж заст.* зубна клиника

зубоскáл, -а *м нар.* задиркивало *м, с,* шаљивчина *м, ж*

зубоскáл||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. над кем разг.* ругати се, подсмевати се *коме*

зубоскáльств||о, -а *с разг.* ругање, подсмевање

зуботы́чин||а, -ы *ж нар.* шамар *м*

зубочи́ст||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** чачкалица

зубр, -а *м зоол.* дивљи бик, бизон

зубрёжк||а, -и *ж разг.* бубање *с,* грување *с*

зубри́л||а, -ы *м, ж разг.* бубало *с,* грувало *с*

зубр||и́ть [1]**, -ю, зу́бришь** *и* **-и́шь, зу́брят** *и* **-я́т** *несврш.* правити зупце, зупчати; крзати (*оштрицу*)

зубр||и́ть [2]**, -ю, зу́бришь** *и* **-и́шь, зу́брят** *и* **-я́т** *несврш. разг.* бубати, грувати, учити напамет

зубро́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *бот.* дарица 2. ракија од дарице

зубчáтк||а, -и *ж тех.* зупчаник *м*

зубчáт||ый, -ая, -ое *тех.* са зупцима, зупчаст, назупчан

зу́бчик, -а *м дем.* зубић

зуд, -а *м* 1. свраб, сврбеж 2. *фиг. ирон.* немир, жеља *ж*

зуд||éть [1]**, -и́т, -я́т** *несврш. разг.* сврбети

зудéть [2]**, зужу́, зуди́шь, зудя́т** *несврш. разг.* 1. зујати (*о комарцу итд.*) 2. *фиг.* досађивати, гњавити

зу́ммер, -а *м тех.* зумер, зујалица *ж*; сирена *ж (телефонска)*

зурн||á, -ы́ *ж муз.* зурла

зы́би||ться, -тся *безл. несврш. заст.* љуљати се (*о житу, реци итд.*)

зы́б||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *нар.* колевка

зы́б||кий, -кая, -кое; -ок, -кá, -ко 1. који се љуља, несигуран; **~ грунт** растресито (несигурно) тло 2. *фиг.* колебљив, несигуран; **~кое положéние** несигуран положај

зы́бкост||ь, -и *ж* колебљивост, неодлучност

зыбу́н, -á *м* танак слој земљишта на језерима и рекама (*које су се претвориле у баре*)

зыбу́||чий, -чая, -чее; -ч, -ча, -че покретан, нестабилан, непостојан; **~чие пески́** живи песак

зыб||ь, -и *ж* таласање *с,* мрешкање *с,* њихање *с* ◊ **мёртвая ~** дубински валови

зы́кн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. нар.* повикати, викнути, раздерати се

зы́чност||ь, -и *ж* јачина, оштрина (*гласа*)

зы́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но јак, оштар, продоран (*глас*)

зя́бк||ий, -ая, -ое; зя́бок, -á *и* **-а, -о** зимогрожљив

зя́бко *прил.* зимогрожљиво

зя́блик, -а *м зоол.* зеба *ж*

зя́бн||уть, -у, -ешь, -ут *несврш.* зепсти, смрзавати се

зяб||ь, -и *ж пољопр.* јесенско дубоко орање; јесенски угар

зят||ь, -я *м, мн.* **-ья́, -ьёв** зет; шурак

И

и [1] *везн.* 1. и; **догнáть и перегнáть** стићи и престићи; **теóрия и прáктика** теорија и пракса; **и оди́н, и друго́й** и један и други; **вопро́сы и отвéты** питања и одговори; **го́род и дерéвня** град и село 2. и то, чак; **и рабо́тал так, что забы́л обо всём** тако је радио да је на све заборавио; **я тебé об э́том говори́л, и не раз** ја сам ти говорио о томе, и то не једанпут 3. а, па; **мужчи́на, и плáчет** мушкарац, а плаче 4. такође, исто тако, управо; **так оно и случи́лось** то је управо тако и било 5. чак, премда, иако, мада; **и поéхал бы, да врéмени нет** мада ми се иде, немам времена; **хоть э́то и про́сто, а не все понимáют** мада је то једноставно, ипак сви не разумеју

и [2] *речца* 1. и, зар; **и ты смéешь мне э́то говори́ть!** и ти се усуђујеш да ми то кажеш! 2. и, чак, чак и; **и сам не рад** и сам жалим; **и не про́буй!** немој чак ни да покушаш! 3. и, баш, управо; **о нём и говоря́т** о њему се баш и говори; **в э́том-то и дéло** па у томе и јесте виц 4. баш, стварно, заиста; **(ну) и напугáл же ты меня́!** баш си ме уплашио!; **ну и чудáк!** баш је чудак!

и [3] *узв. разг.* 1. их, ех, е, па; **и, по́лно!** е па доста! 2. о, ох; ух

и́бис, -а *м зоол.* ибис

и́бо *везн. књиш.* пошто, зато што, будући да

и́ва, и́вы *ж бот.* врба, ива; **плаку́чая ~** жалосна врба

ивáн-да-мáрь||я, -и *ж бот.* маћухица

ивáновск||ий, -ая, -ое: кричáть во всю ~ую дерати се из свег гласа

ивня́к, -á *м* 1. врбак, ивик 2. *зб.* врбово пруће

ивняко́в||ый, -ая, -ое од врбова прућа

и́вов||ый, -ая, -ое врбов, од врбе; **~ые пру́тья** врбово пруће; **~ая корá** врбова кора

и́волг||а, -и *ж зоол.* вуга, стрнадица

иври́т, -а *м* иврит

игл||á, -ы́ *ж, мн.* **и́глы, игл** 1. игла; **швéйная ~** шиваћа игла 2. бодља; **и́глы ежá** јежеве бодље 3. иглица, четина (*код дрвећа*); **сосно́вые и́глы** борове иглице

игли́ст||ый, -ая, -ое игличаст, бодљикав; **~ кáктус** кактус са бодљама

игловид||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но игличаст, игласт

иглодержáтел||ь, -я *м* иглењача (*код шиваће машине итд.*); **~ проигрывáтеля** грамофонска глава

иглоко́жи||е, -х *мн.* (*јд.* **иглоко́же|е, -го** *с*) *зоол.* бодљари *мн. м,* бодљнкари *мн. м*

иглотерапи́||я, -и *ж,* **иглоукáлывани||е, -я** *с* акупунктура *ж*

игнори́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш. кого, что* игнорисати, игнорирати

и́го, и́га *с* иго, јарам *м*; **свéргнуть ~** збацити јарам

иго́л||ка, -ки *ж, ген. мн* **-ок** 1. игла; **вдеть ни́тку в ~ку** уденути конац у иглу 2. бодља 3. иглица, четина (*код дрвећа*) ◊ **сидéть как на ~ках** седети као на иглама

иго́лоч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* иглица ◊ **с ~ки** као из кутије, дотеран, удешен; **одéт с ~ки** обучен као из кутије

иго́лочн||ый, -ая, -ое који се односи на иглу

иго́льник, -а *м* иглара *ж*, игларица *ж*, игленица *ж*

иго́льн||ый, -ая, -ое иглен, иглени; **~ое ушко́** иглена ушица

иго́льчат||ый, -ая, -ое 1. игличав, са иглама **2.** *тех.* игличаст; **~ подши́пник** игличасти лежај

иго́рн||ый, -ая, -ое за игру, коцкарски; **~ дом** коцкарница

игр||а́, -ы́ *ж, мн.* **и́гры, игр, и́грам 1.** игра, играње *с*; **~ в ша́хматы** игра шаха; **ка́рточная ~, ~ в ка́рты** игра карата; **спорти́вные и́гры** спортске игре; **аза́ртные и́гры** хазардне игре; **биржева́я ~** игра на берзи **2.** игра, забава; **де́тская ~** дечја игра; **~ в ко́шки-мы́шки** игра мачке и миша **3.** свирање *с*, свирка; **~ на роя́ле** свирање на клавиру, свирање клавира **4.** глумљење *с*, глума **5.** *фиг.* игра; **~ све́та** игра светлости; **~ бриллиа́нтов** светлуцање дијаманата ◇ **~ приро́ды** игра природе; **~ слу́чая (судьбы́)** игра случаја (судбине); **~ воображе́ния** игра маште, фантазирање; **~ слов** игра речи; **Олимпи́йские и́гры** олимпијске игре; **~ не сто́ит свеч** скупља дара него масло

игра́льн||ый, -ая, -ое играћи, за игру; **~ые ка́рты** играће карте

игра́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1** *во что* играти *шта*; **~ в футбо́л** играти фудбал; **~ в ша́хматы** играти шах; **~ в ка́рты** играти карте **2.** *с кем, чем, во что* играти се *с ким, чим, чега*; **де́ти ~ют во дворе́** деца се играју у дворишту; **~ в ку́клы** играти се с лутками; **~ в жму́рки** играти се жмирке **3.** *что на чём* свирати *шта на чему, шта*; **~ вальс** свирати валцер; **~ на роя́ле** свирати на клавиру, свирати клавир; **му́зыка ~ет** музика свира **4.** *кого, что* глумити, играти; **~ роль** *кого* играти улогу *кога*; **~ на сце́не** глумити **5.** *кем, чем и с кем, чем* играти се *чим*; **~ с огнём** играти се ватром; **~ свое́й жи́знью** играти се животом, ризиковати живот **6.** играти; **улы́бка ~ет на его́ лице́** осмех му игра на лицу; **лучи́ со́лнца ~ют на пове́рхности воды́** сунчеви зраци играју на површини воде; **вино́ ~ет** вино се пенуша ◇ **~** *какую* **роль** играти *какву* улогу; **~ пе́рвую скри́пку** играти прву виолину; **~ в велико-ду́шие** правити се великодушан, глумити великодушност; **~ в откры́тую** играти отвореним картама; **~ в молча́нку** ћутати као заливен; **~ на** *чьих* **не́рвах** нервирати *кога*; **~ на́ руку** *кому* ићи на руку *коме*

игра́ючи *прил. разг.* лако, као од шале; **сде́лать** *что* **~** урадити *шта* као од шале

и́грек, -а *м* ипсилон (*слово*)

игри́вост||ь, -и *ж* **1.** живахност, разиграност; веселост, кокетност **2.** фриволност

игри́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. живахан, разигран; весео, кокетан; **~вое настрое́ние** живахно расположење; **~вая фанта́зия** разиграна машта **2.** фриволан; **~ анекдо́т** фриволан виц

игри́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то пенушав; **~тое вино́** пенушаво вино

игров||о́й, -а́я, -о́е за игру; **де́тская ~а́я площа́дка** дечје игралиште ◇ **~ фильм** играни филм

игро́к, -а́ *м* **1.** играч; **~ в футбо́л** фудбалски играч; **~ в ка́рты** играч карата; **запасно́й ~** резервни играч **2.** играч, коцкар; **завзя́тый ~** страствен играч **3.** *разг.* свирач; **~ на балала́йке** свирач на балалајци

игру́н, -а́ *м разг.* несташко, враголан

игру́шечн||ый, -ая, -ое 1. који се односи на играчке; **~ое произво́дство** производња играчака **2.: ~ автомоби́ль** аутомобил (*играчка*); **~ое ружьё** пушка (*играчка*) **3.** мали као играчка

игру́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** играчка; **магази́н ~ек** продавница играчака; **заводна́я ~** играчка на навијање **2.** *фиг.* играчка, марионета; **быть ~кой в** *чьих* **рука́х** бити играчка у *чијим* рукама

игу́мен, -а *м црк.* игуман

игу́мен||ья, -ьи *ж, ген. мн.* **-ий** *црк.* игуманија

идеа́л, -а *м* **1.** идеал; **возвы́шенные ~ы** узвишени идеали **2.** идеал, образац, узорак; **э́то не мой ~** то није мој идеал

идеализа́ци||я, -и *ж* идеализација

идеализи́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* идеализирати, идеализовати; **~ старину́** идеализирати стара времена

идеали́зм, -а *м* идеализам

идеали́ст, -а *м* идеалист(а)

идеалисти́ческ||ий, -ая, -ое идеалистички; **~ое мировоззре́ние** идеалистички поглед на свет

идеалисти́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но идеалистичан, прожет идеализмом

идеа́льно *прил.* идеално, савршено, беспрекорно

идеа́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. идеалан; који одговара идеалу **2.** идеалан, савршен; **~ьные усло́вия** идеални услови

иде́йно-полити́ческ||ий, -ая, -ое идејно-политички

иде́йност||ь, -и *ж* идејност

иде́||йный, -йная, -йное; -ен, -йна, -йно 1. *само дужи обл.* идејни; идеолошки; **~йная борьба́** идејна борба; **~йное влия́ние** идејни утицај; **~йное воспита́ние** идеолошко васпитање; **~йное содержа́ние пье́сы** основна идеја драме **2.** идејан; прогресиван; **~ челове́к** човек напредних идеја; **~йное иску́сство** прогресивна уметност

идентифика́ци||я, -и *ж* идентификација

идентифици́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* идентификовати, идентифицирати

иденти́чност||ь, -и *ж* идентичност, истоветност

иденти́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но идентичан, истоветан

идеогра́мм||а, -ы *ж лингв.* идеограм *м*

идеогра́фи||я, -и *ж лингв.* идеографија

идео́лог, -а *м* идеолог

идеологи́чески *прил.* идеолошки; **~ вы́держанный** идеолошки доследан

идеологи́ческ||ий, -ая, -ое идеолошки; **~ая напра́вленность** идеолошка усмереност; **~ая борьба́** идеолошка борба; **~ое возде́йствие** идеолошки утицај

идеоло́ги||я, -и *ж* идеологија; **маркси́стско-ле́нинская ~** марксистичко-лењинистичка идеологија

иде́||я, -и *ж* **1.** идеја; **передовы́е ~и** напредне идеје; **~ рома́на** идеја романа **2.** идеја, замисао, план *м*; **пода́ть ~ю** дати идеју; **блестя́щая ~** сјајна замисао ◇ **навя́зчивая ~, ~ фикс** фиксна идеја

идилли́ческ||ий, -ая, -ое идиличан

иди́лли|я, -и *ж* **1.** *књиж.* идила **2.** *фиг. ирон.* идила, безбрижан, миран живот

идио́м||а, -ы *ж лингв.* идиом *м*

идиома́тик||а, -и *ж лингв.* идиоматика

идиомати́ческ||ий, -ая, -ое *лингв.* идиоматски; **~ое выраже́ние** идиоматски израз

идиосинкрази́‖я, -и *ж к чему мед.* идиосинкразија *на шта*

идио́т, -а *м* **1.** *мед.* идиот, кретен **2.** *погрд. разг.* идиот, глупан, блесан

идиоти́зм, -а *м* **1.** *мед.* идиотизам, кретенизам **2.** *разг.* идиотизам, бесмислица *ж*

идиоти́ческ‖ий, -ая, -ое идиотски

идиоти́‖я, -и *ж мед.* идиотизам *м*, кретенизам *м*

идио́тск‖ий, -ая, -ое 1. *мед.* идиотски, слабоуман **2.** *разг.* идиотски, блесав, бесмислен; **~ смех** идиотски смех; **~ посту́пок** бесмислен поступак

идио́тств‖о, -а *с разг.* идиотизам *м*, бесмислица *ж*

и́диш, -а *м* јидиш

и́дол, -а *м* **1.** идол **2.** *погрд. разг.* глупан, лудак ◊ **стоя́ть (сиде́ть) ~ом** укипити се

идолопокло́нник, -а *м* идолопоклоник

идолопокло́нничеств‖о, -а *с*, **идолопокло́нств‖о, -а** *с* идолопоклонство

идти́, иду́, идёшь, иду́т; *прошл.* **шёл, шла, шло** *несврш.* **1.** ићи (*пешке*); **~ на рабо́ту** ићи на посао; **~ гуля́ть (на прогу́лку)** ићи у шетњу; **~ по грибы́** ићи у гљиве; **~ за поку́пками** ићи у куповину; **~ в ата́ку** ићи у напад **2.** ићи, кретати се; **по́езд идёт бы́стро** воз иде брзо; **~ под паруса́ми** једрити; **самолёт идёт на поса́дку** авион се спушта **3.** *само 3. л.* кретати, полазити; **по́езд идёт че́рез час** воз креће кроз један сат **4.** ићи, следити, стремити; **~ пря́мо к це́ли** ићи право према циљу; **~ к коммуни́зму** ићи у комунизам; **~ за** *кем, чем* следити *кога, шта* **5.** *на что* ићи, пристајати; **~ на усту́пки, на компроми́сс** пристајати на уступке, на компромис; **~ на риск** ићи на ризик, ризиковати **6.** полазити, ступати, запошљавати се; **~ рабо́тать на заво́д** запошљавати се у фабрици; **~ на медици́нский факульте́т** уписивати се на медицински факултет; **~ в трактори́сты** запошљавати се као тракториста; **~ в а́рмию** одлазити у војску **7.** *само 3. л.* наступати, долазити, приближавати се; **идёт весна́** долази пролеће; **идёт гроза́** приближава се олуја **8.** *само 3. л.* ићи, радити (*о сату*); **часы́ иду́т то́чно** сат иде тачно **9.** *само 3. л.* падати; **идёт дождь, снег** пада киша, снег **10.** *само 3. л.* пружати се, протезати се, водити; **доро́га идёт ле́сом (че́рез лес)** пут води кроз шуму; **лес идёт до реки́** шума се протеже до реке **11.** *само 3. л.* излазити, избијати, куљати; ширити се; **из трубы́ идёт дым** из димњака излази (куља) дим; **кровь идёт из ра́ны** крв иде из ране; **от пе́чки идёт тепло́** од пећи се шири топлина; **иду́т слу́хи** шире се гласине **12.** *само 3. л.* пролазити, тећи; **вре́мя идёт** време пролази; **идёт 1985 год** у току је 1985. година **13.** *само 3. л.* одвијати се, одржавати се; бити у току; **иду́т перегово́ры** воде се (у току су) преговори; **идёт заседа́ние** одржава се седница; **иду́т экза́мены** у току су испити; **иду́т бои́** воде се борбе; **идёт подгото́вка** *к чему* врше се припреме *за шта* **14.** *само 3. л.* ићи; ближити се; **~ свои́м чередо́м** ићи својим током; **~ к концу́** ближити се крају; **~ на у́быль** опадати; **де́ло идёт на лад** ствар иде на добро; **де́ло идёт к сва́дьбе** доћи ће до свадбе **15.** *само 3. л.* давати се (*о позоришном комаду, филму*); **в теа́тре идёт но́вый спекта́кль** у позоришту се даје нова представа; **что идёт в э́том кинотеа́тре?** шта се даје у овом биоскопу? **16.** *чем* вући *шта (о шаху)*; бацати *шта (о картама)*; **~ конём** вући коња; **~ ко́зырем (с ко́зыря)** бацати адут **17.** *само 3. л.* ићи, одлазити, бити потребан; **на пальто́ идёт три ме́тра** за капут је потребно три метра **18.** *само 3. л. кому* ићи, пристајати, добро стајати; **шля́па ей не идёт** шешир јој не стоји добро **19.** *само 3. л. разг.* продавати се; **това́р хорошо́ идёт** роба се добро продаје **20.** *разг.* хватати се, пецати се; **ры́ба идёт на червя́** риба се пеца на црва **21. идёт** *нар.* добро, важи ◊ **~ про́тив свое́й со́вести** поступати против своје савести; **~ навстре́чу** *кому, чему* ићи усусрет *коме, чему;* **~ впрок** користити, бити од користи; **~ вразре́з** *с чем* противречити *чему*, не слагати се *с чим*; **~ на дно** а) тонути б) пропадати; **не ~ да́льше** *чего* не ићи даље *од чега*, заустављати се *на чему*; **де́ло идёт** *к чему* биће *чега*, доћи ће *шта*; **речь идёт** *о ком, чём* ради се *о коме, чему*; **куда́ ни шло** било како било

иезуи́т, -а *м* **1.** језуит, исусовац **2.** *фиг.* лицемер, лукав човек

иезуи́тск‖ий, -ая, -ое 1. језуитски, исусовачки **2.** *фиг.* дволичан, лицемеран, подмукао; **~ посту́пок** подмукао поступак

иезуи́тств‖о, -а *с разг.* језуитизам *м*, лицемерност *ж*, подмуклост *ж*

ие́н‖а, -ы *ж* јен *м* (*јапанска новчана јединица*)

иерархи́ческ‖ий, -ая, -ое *књиш.* хијерархијски ◊ **~ая ле́стница** хијерархијска лествица

иера́рхи‖я, -и *ж књиш.* хијерархија

иере́‖й, -я *м цркв.* јереј, православни свештеник

иерихо́нск‖ий, -ая, -ое: ~ая труба́ *шаљ.* јерихонска труба

иеро́глиф, -а *м* хијероглиф

иероглифи́ческ‖ий, -ая, -ое хијероглифски; **~ое письмо́** хијероглифско писмо

иеромона́х, -а *м цркв.* јеромонах

иждиве́н‖ец, -ца *м* лице *с* које се налази на нечијем издржавању; **у него́ пять ~цев** он издржава пет особа

иждиве́ни‖е, -я *с* издржавање; **быть на** *чьём* **~и** бити на *чијем* издржавању

иждиве́нств‖о, -а *с зван.* издржавање; **спра́вка об ~е** потврда о издржавању

иждиве́нческ‖ий, -ая, -ое 1. за издржавање **2.** *фиг.* готовански, паразитски

иждиве́нчеств‖о, -а *с* готованство, паразитизам *м*

и́жиц‖а, -ы *ж лингв.* ижица (*слово*) ◊ **прописа́ть ~у** *кому заст.* а) очитати буквицу *коме* б) ишибати *кога*

из, изо (*у зависности од сугласничких група*: **из шко́лы, изо всех сил, изо рта́**) *предл. с ген.* **1.** *у одредби простора* а) из *с ген.*; **прие́хать из Москвы́** допутовати из Москве; **вы́йти и́з дому** изаћи из куће; **вы́нуть из карма́на** извадити из џепа б) кроз *с ак.*; **смотре́ть из окна́** гледати кроз прозор **2.** *у одредби својства по саставу, материјалу, пореклу* а) од *с ген.*; **бро́шка из зо́лота** брош од злата; **буке́т из роз** букет (од) ружа; **кварти́ра из двух ко́мнат** стан од две собе; **вы́тесать из де́рева** истесати од дрвета; **из рабо́чего посёлка возни́к го́род** од радничког насеља израстао је град б) из *с ген.*; **он из крестья́н** он је из сељачке породице; **он ро́дом из Ки́ева** он је родом из Кијева; **чай из Гру́зии** чај из Грузије **3.** *у одредби издвајања, одвајања* а) од *с ген.*; **оди́н из вас** један од вас; **мла́дшая из сестёр** најмлађа од сестара б): **лу́чший из всех** најбољи **4.** *у одредби начина, средства, мере* из *с ген.*; **стреля́ть из винто́вки** пуцати из пушке; **пить из стака́на** пити из чаше; **крича́ть изо всей мо́чи** викати из све снаге; **стара́ться изо всех сил**

трудити се из све снаге 5. *у одредби узрока* а) из *с ген.*; **сказа́ть** *что* **из ве́жливости** рећи *шта* из учтивости; **сде́лать из за́висти** учинити из зависти б) због *с ген.*; **сде́лать** *что* **из эконо́мии** учинити *шта* због штедње; **из ску́пости** због шкртости ◇ **чу́до из чуде́с** чудо над чудима; **храбре́ц из храбреџо́в** јунак над јунацима; **изо дня́ в день** из дана у дан; **из го́да в год** из године у годину

изб‖а́, -ы́ *ж, ак.* -у́, *мн.* **и́збы, изб** брвнара, сеоска древна кућа; **бе́лая** ~ сеоска кућа с димњаком; **курна́я (чёрная)** ~ оџаклија ◇ **~-чита́льня** *заст.* сеоска читаоница; **выноси́ть сор из** ~ы́ износити прљаво рубље пред свет

избави́тел‖ь, -я *м* избавитељ, ослободилац, спасилац

изба́в‖ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* избавити, ослободити, спасти; ~ **от сме́рти** спасти од смрти; ~ **от хлопо́т** ослободити брига

изба́в‖иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* избавити се, ослободити се, спасти се; ~ **от опа́сности** избећи опасност

избавле́ни‖е, -я *с* избављење, ослобођење, спасење

избавля́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* избављати, ослобађати, спасавати

избавля́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* избављати се, ослобађати се, спасавати се

избало́ванност‖ь, -и *ж* размаженост, каприциозност

избало́ва‖нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно размажен, каприциозан; ~ **ребёнок** размажено дете

избал‖ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* размазити

избал‖ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш.* размазити се

изба́ч, -а́ *м заст.* библиотекар у сеоској библиотеци

избе́га‖ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. что разг.* оптрчати, прокрстарити; **я** ~**л весь го́род** прокрстарио сам цео град

избега́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш* 1. *кого, чего* избегавати *кога, шта*, клонити се *кога, чега*; ~ **знако́мых** избегавати познанике; ~ **тру́дностей** избегавати тешкоће 2. *чего* спасавати се, избављати се *од чега*

избе́га‖ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* натрчкарати се, уморити се од ходања

избе́гн‖уть, -у, -ешь, -ут; *прошл.* **избе́г** *и* **-ул, избе́гла, избе́гло** *сврш. в.* **избежа́ть**

избежа́ни‖е, -я *с*: **во** ~ **оши́бок** да би се избегле грешке

избе‖жа́ть, -гу́, -жи́шь, -гу́т *сврш. чего* избећи *шта*, спасити се, избавити се *од чега*

избива́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* тући, пребијати, млатити

избие́ни‖е, -я *с* 1. батинање, пребијање, премлаћивање 2. покољ *м*, убијање ◇ ~ **младе́нцев** *шаљ.* претерана строгост (*према младим, неискусним*)

избира́тел‖ь, -я *м* бирач, гласач

избира́тельн‖ый, -ая, -ое изборни, бирачки, гласачки; ~**ая кампа́ния** изборна кампања; ~**ая систе́ма** изборни систем; ~**ое пра́во** бирачко право; ~ **зако́н** изборни закон; ~ **пункт** биралиште; ~ **бюллете́нь** гласачки листић

избира́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. бирати; ~ **в депута́ты** бирати за посланика 2. одабирати

изби́‖тый, -тая, -тое; -т, -та, -то отрцан, баналан, тривијалан; ~**тые фра́зы** отрцане фразе

изби́ть, изобью́, изобьёшь, изобью́т; изби́тый *сврш.* 1. истући, испребијати, премлатити; ~ **до полусме́рти** истући на мртво име 2. *нар.* износити, истрошити (*обућу*)

избол‖е́ться, -и́тся, -я́тся *сврш. нар.* измучити се, напатити се (*о души, о срцу*)

изборо‖зди́ть, -зжу́, -зди́шь, -здя́т; -ждённый *сврш.* 1. избраздати; **морщи́ны** ~**зди́ли лицо́** боре су избраздале лице 2. *фиг.* избраздати, прокрстарити

избра́нник, -а *м* изабраник, одабраник; ~ **судьбы́** одабраник судбине

и́збранн‖ый, -ая, -ое 1. изабран, одабран; ~**ые сочине́ния** одабрана дела 2. одабран, привилегован; ~ **круг люде́й** одабрани круг људи 3. **и́збранн|ые, -ых** *мн.* изабраници

изб‖ра́ть, -еру́, -ерёшь, -еру́т; *прошл.* **-ра́л, -рала́, -ра́ло; и́збранный** *сврш.* 1. изабрати; ~ **депута́том** изабрати за посланика 2. одабрати; ~ **свое́й специа́льностью** *что* одабрати као своју професију *шта*

избы́т‖ок, -ка *м* 1. вишак, сувишак; ~ **эне́ргии** сувишак енергије 2. обиље *с*, изобиље *с*; **име́ть в** ~**ке** имати напретек; **вознагради́ть с** ~**ком** богато наградити

избы́точ‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но сувишан, прекомеран

изб‖ы́ть, -у́ду, -у́дешь, -у́дут; *прошл.* **-ы́л, -ыла́, -ы́ло; -ы́тый** *сврш. что заст.* ослободити се, решити се *чега;* ~ **го́ре** прегорети, прежалити, преболети

изваля́‖ть, -ю, -ешь, -ют; изва́лянный *сврш. разг.* изваљати, испрљати ваљајући; ~ **в грязи́** испрљати у блату

извая́ни‖е, -я *с* скулптура *ж*, статуа *ж*, кип *м*

извая́‖ть, -ю, -ешь, -ют; извая́нный *сврш.* извајати, исклесати; ~ **из ка́мня** исклесати од камена

изве́да‖ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. заст. свеч.* искусити, доживети, упознати; ~ **го́ре** претрпети зло; ~ **сча́стье** упознати срећу

и́зверг, -а *м* изрод, нечовек, чудовиште *с*

изверга́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш.* 1. избацивати, избљувати 2. *фиг. свеч.* истеривати, удаљивати

изверга́‖ться, -ется, -ются *несврш. књиш.* искуљавати, изливати се

изве́рг‖нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **изве́рг** *и* **-нул, -ла, -ло** *сврш. књиш.* 1. избацити, избљувати; **вулка́н изве́рг ла́ву** вулкан је избацио лаву 2. *фиг. свеч.* истерати, удаљити; ~ **из свое́й среды́** удаљити из своје средине

изве́рг‖нуться, -нется, -нутся; *прошл.* **-ся** *и* **-нулся, -лась, -лось** *сврш. књиш.* искуљати, излити се

изверже́ни‖е, -я *с* избацивање, избијање, провала *ж*; ~ **вулка́на** ерупција вулкана

изве́рженн‖ый, -ая, -ое *геол.* вулкански, еруптиван; ~**ые го́рные поро́ды** вулканске стене

изве́рива‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. в ком, чём разг.* губити веру *у кога, шта*

изве́р‖иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. в ком, чём разг.* изгубити веру *у кога, шта*; ~ **в друзья́х** изгубити веру у пријатеље

изверн‖у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш. разг.* 1. измакнути се, извити се, измигољити се 2. *фиг.* извући се, испетљати се; ~ **при отве́те** вешто избећи одговор

изв‖ести́, -еду́, -едёшь, -еду́т; *прошл.* **-ёл, -ела́, -ело́; -едённый** *сврш* 1. *разг.* утрошити, потрошити; ~ **всю бума́гу** утрошити сву хартију; ~ **мно́го де́нег**

профућкати много новаца 2. *нар.* уништити, истребити, потаманити; ~ **тарака́нов** потаманити бубашвабе 3. *разг.* измучити

изве́сти||е, -я *с* 1. саопштење, вест *ж*; **ра́достное ~** радосна вест; **после́дние ~я** последње вести 2. *мн.* **-я, -й** саопштења; **~я акаде́мии нау́к** саопштења академије наука

изв||естйсь, -еду́сь, -едёшься, -еду́тся; *прошл.* **-ёлся, -ела́сь, -ело́сь** *сврш. разг.* измучити се, напатити се, изморити се; **~ от го́ря** увенути од туге

изве||стйть, -щу́, -стйшь, -стя́т; -щённый *сврш. кого о чём* обавестити *кога о чему*, јавити, саопштити *коме шта*; **~ о прие́зде** обавестити о доласку

извёстк||а, -и *ж разг.* 1. кречни раствор, кречно млеко, креч *м* 2. креч *м*, вапно *с*

известк||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш. пољопр.* пођубрити/ђубрити кречом, калцифицирати; **~ по́чву** калцифицирати земљиште

известко́в||ый, -ая, -ое кречни, вапнени; **~ раство́р** кречни раствор

изве́стно *безл. у функц. предик. кому* познато је *коме*, зна се; **наско́лько мне ~** колико ми је познато, колико знам ◇ **как ~** *уметн. р.* као што је познато

изве́стност||ь, -и *ж* гласност, чувеност; **приобрестй ~** прославити се ◇ **поста́вить** *кого* **в ~** обавестити *кога*, дати до знања *коме*

изве́ст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. познат, известан; **э́то всем ~ факт** то је опште позната чињеница 2. познат, чувен; **~ писа́тель** познати писац 3. *само дужи обл.* известан, одређен, неки; **в ~ных слу́чаях** у извесним случајевима; **при ~ных усло́виях** под одређеним условима; **в ~ной ме́ре** до неке мере 4. **изве́стно|е, -го** *с мат.* позната величина ◇ **~ное де́ло** *уметн. р.* свакако, разуме се

известня́к, -а́ *м* кречњак, вапненац

известняко́в||ый, -ая, -ое кречњачки

и́звест||ь, -и *ж* креч *м*, вапно *с*; **гашёная, негашёная ~** гашени, живи креч; **белйть ~ью** кречити

изветша́||ть, -ет, -ют *сврш. заст.* оронути, истрошити се

изве́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* исконски, прастар

извеща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого о чём* извештавати, обавештавати *кога о чему*, јављати, саопштавати *коме шта*

извеще́ни||е, -я *с* 1. обавештавање, саопштавање 2. извештај *м*, обавештење (*писмено*); **~ на де́нежный перево́д** извештај са поште о новчаној пошиљци

изви́в, -а *м* вијуга *ж*, завој, кривина *ж*, окука *ж*; **~ы рекй** речне окуке

извива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* савијати, извијати, искривљавати

извива́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. савијати се, извијати се, превијати се; **змея́ ~ется** змија се превија 2. *само 3. л. фиг.* вијугати (се), кривудати се (*о путу итд.*)

изви́лин||а, -ы *ж* вијуга, завијутак *м*, кривина; **~ы мо́зга** *анат.* мождане вијуге

изви́лис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то вијугав, кривудав; **~тая река́** вијугава река

извине́ни||е, -я *с* 1. опроштење, опроштај *м*; **проси́ть ~я** *у кого* молити *кога* за опроштај 2. извињење, оправдање; **приношу́ ~я** извињавам се, опростите; **э́то не мо́жет служи́ть ~ем** то не може бити оправдање

извини́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *књиш.* 1. опростив; **~ьная оши́бка** опростива грешка 2. извињавајући; **~ тон** извињавајући тон

извин||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. *кого за что* опростити *коме шта*, извинити *кога за шта*; **~и́(те)!** извини(те)!, опрости(те)!; **~и́те за беспоко́йство** опростите што вас узнемирујем 2. *кого, что чем заст.* оправдати, извинити; **~** *чей* **посту́пок мо́лодостью** оправдати *чији* поступак младошћу ◇ **~и́те за выраже́ние** с опроштењем речено, опростите на изразу

извин||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* 1. *перед кем за что* замолити *кога* за опроштај, извинити се *коме због чега*; **~ за опозда́ние** извинити се због закашњења 2. *чем заст.* оправдати се, извинити се

извиня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого за что* опраштати *коме шта*, извињавати *кога за шта* 2. *кого, что чем заст.* оправдавати, извињавати

извиня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *перед кем за что* молити *кога* за опроштај, извињавати се *коме због чега* 2. *чем заст.* оправдати се, извињавати се

изви́||ть, изовью́, изовьёшь, изовью́т; *прошл.* **-л, -ла́, -ло; -тый** *сврш.* савити, извити, искривити

изви́||ться, изовью́сь, изовьёшься, изовью́тся; *прошл.* **-лся, -ла́сь, -ло́сь** *сврш.* савити се, извити се, искривити се

извлека́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. извлачити, вадити 2. извлачити, добијати 3. *фиг.* извлачити; **~ по́льзу** извлачити корист ◇ **~ ко́рень** *мат.* вадити корен, кореновати

извлече́ни||е, -я *с* 1. извлачење, вађење 2. добијање 3. извод *м*, извадак *м*, ексцерпт *м*; **~я из те́кстов** ексцерпти из текстова

извл||е́чь, -еку́, -ечёшь, -еку́т; *прошл.* **-ёк, -екла́, -екло́; -ечённый** *сврш.* 1. извући, извадити; **~ пу́лю из ра́ны** извадити метак из ране 2. извући, добити; **~ сок из расте́ния** исцедити сок из биљке 3. *фиг.* извући; **~ по́льзу** извући корист; **~ уро́к** извући поуку ◇ **~ ко́рень** *мат.* извадити корен, кореновати

извне́ *прил.* споља, извана, са стране; **по́мощь ~** помоћ са стране

изво́д [1], **-а** *м књиж.* редакција *ж*; **старославя́нская ру́копись ру́сского ~а** старословенски рукопис у руској редакцији

изво́д [2], **-а** *м разг.* трошење *с*, траћење *с*, расипање *с* (*новца*)

изв||оди́ть, -ожу́, -о́дишь, -о́дят *несврш.* 1. *разг.* трошити, траћити 2. *нар.* уништавати, истребљивати, таманити 3. *разг.* мучити; **~** *кого* **насме́шками** мучити *кога* задиркивањима

изв||оди́ться, -ожу́сь, -о́дишься, -о́дятся *несврш. разг.* мучити се, морити се

изво́з, -а *м заст.* превоз, превожење *с* коњским колима; **занима́ться ~ом** превозити коњима

изв||ози́ть, -ожу́, -о́зишь, -о́зят *сврш. разг.* запрљати, упрљати, замазати

изво́зчик, -а *м* 1. кочијаш; фијакерист(а); **легково́й ~** фијакериста; **ломово́й ~** кочијаш, таљигаш 2. *разг.* фијакер, најамна кола; **е́хать на ~е** возити се фијакером

изволе́ни||е, -я *с књиш. заст.* воља *ж*, допуштење, дозвола *ж*

изво́л||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* 1. *чего и с инф. заст.* изволети, желети; **челове́к, кото́рого вы ~или**

ви́деть... човек, кога сте изволели видети...; **~ьте вы́йти** изволите изаћи; **чего́ ~ите?** шта желите? 2. *с инф. ирон.* изволети; **почему́ ты не ~ил яви́ться?** зашто ниси изволео доћи? 3. *имп.* **-ь, -ьте** *разг.* добро, у реду; **~ь, я поéду** добро, идем! 4. *имп.* **-ь, -ьте** *с инф. разг.*: **~ь сидéть сми́рно** молим те, седи мирно ◇ **~ьте ра́доваться** *ирон.* лепо богами; **шути́ть ~ите?** *ирон.* ви се, ваљда, шалите?

извора́чива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. измицати се, извијати се, измигољавати се 2. *фиг.* извлачити се, испетљавати се; **~ всéми срéдствами** извлачити се на све могуће начине

изворо́т, -а *м* 1. кривина *ж*, завој, завијутак 2. *фиг.* околишање *с*, врдање *с*

изворо́тли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. спретан, окретан, сналажљив, вешт; **~ человéк** сналажљив човек 2. бистар, промућуран; **~ ум** бистар ум

извра||ти́ть, -щу́, -ти́шь, -тя́т; -щённый *сврш.* изврнути, искривити, извитоперити, изопачити; **~ фа́кты** изврнути чињенице

извраща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* извртати, искривљавати, изопачивати

извращéни||е, -я *с* 1. изопачење, искривљавање, изопачивање 2. изопаченост *ж*, перверзност *ж*, перверзитет *м*

извращённ||ый, -ая, -ое 1. изврнут, искривљен, изопачен 2. изопачен, перверзан; **~ вкус** изопачени укус

изга́||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш. нар.* 1. загадити, запрљати, укаљати 2. *фиг.* покварити

изгаля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* спрдати се

изги́б, -а *м* 1. кривина *ж*, завијутак (*реке*) 2. *мн.* **-ы, -ов** *фиг.* преливи, нијансе *мн. ж*

изгиба́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* савијати, кривити, повијати

изгиба́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* савијати се, кривити се, повијати се

изгла́||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* 1. избрисати, истрти 2. *фиг.* ублажити, изгладити ◇ **~ из па́мяти** избрисати из сећања

изгла́д||иться, -ится, -ятся *сврш.* 1. избрисати се, истрти се 2. *фиг.* изгладити се, нестати, избледети; **воспомина́ния ~ились** сећања су избледела ◇ **~ из па́мяти** избрисати се из сећања

изгла́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. брисати, истирати 2. *фиг.* ублажавати, изглађивати

изгла́жива||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. брисати се, истирати се 2. *фиг.* изглађивати се, нестајати, бледети

изгна́ни||е, -я *с* 1. истеривање, протеривање 2. прогонство, изгнанство; **жить в ~и** живети у прогонству

изгна́нник, -а *м књиш.* изгнаник, прогнаник

изг||на́ть, -оню́, -о́нишь, -о́нят; *прошл.* **-на́л, -нала́, -на́ло; и́згнанный** *сврш.* 1. прогнати, изгнати, протерати 2. *фиг.* одстранити, удаљити, уклонити

изго́||й, -я *м* 1. *ист.* човек који је променио социјални положај 2. *фиг.* изопштеник, изопћеник

изголо́вь||е, -я *с* узглавље

изголода́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. изгладнети, нагладовати се 2. *по чему фиг.* зажелети се *чега*; **~ по хоро́шей кни́ге** зажелети се добре књиге

изгоня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. прогонити, протеривати 2. *фиг.* одстрањивати, удаљавати, уклањати

и́згород||ь, -и *ж* ограда од прућа; **жива́я ~** жива ограда

изгота́влива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* израђивати, производити, правити

изгота́влива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. к чему војн., спорт.* припремати се *за шта*

изгото́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* израдити, произвести, направити

изгото́в||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш. к чему војн., спорт.* припремити се *за шта*; **~ к бо́ю** припремити се за битку

изгото́вк||а, -и *ж војн., спорт.* припрема ◇ **взять ружьё на ~у** узети пушку »на готовс«

изготовлéни||е, -я *с* израђивање, прављење

изготовля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* израђивати, производити, правити

изготовля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. к чему војн., спорт.* припремати се *за шта*

изгрыза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* гристи, глодати

изгры́||зть, -зу́, -зёшь, -зу́т; *прошл.* **-з, -зла, -зло; -зенный** *сврш.* изгристи, изглодати

изда||ва́ть [1], **-ю́, -ёшь, -ю́т** *несврш.* 1. издавати, штампати (*књигу*) 2. објављивати, публиковати (*закон итд.*)

изда||ва́ть [2], **-ю́, -ёшь, -ю́т** *несврш.* испуштати, ширити (*мирис*); давати од себе, пуштати (*звук итд.*)

изда||ва́ться, -ётся, -ю́тся *несврш.* издавати се, излазити из штампе

и́здавна *прил.* одавно, из давнина, одвајкада

издалека́ *и* **издалёка** *прил.* издалека; **узна́ть ~** препознати издалека ◇ **нача́ть ~** почети од Кулина бана

и́здали *прил. в.* **издалека́**

изда́ни||е, -я *с* 1. издавање; публиковање, објављивање 2. издање, наклада *ж*, едиција *ж*; **сокращённое ~** скраћено издање; **карма́нное ~** џепно издање; **испра́вленное и допо́лненное ~** поправљено и допуњено издање 3. *об. мн.* **-я, -й** публикације *мн. ж*; **~я акаде́мии нау́к** публикације академије наука

изда́тел||ь, -я *м* издавач, накладник

изда́тельск||ий, -ая, -ое издавачки, накладни; **~ое де́ло** издавачка делатност

изда́тельств||о, -а *с* издавачко предузеће, накладни завод

изд||а́ть [1], **-а́м, -а́шь, -а́ст, -ади́м, -ади́те, -аду́т;** *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло; и́зданный** *сврш.* 1. издати, наштампати (*књигу*) 2. објавити, публиковати, обнародовати (*закон итд.*)

изд||а́ть [2], **-а́м, -а́шь, -а́ст, -ади́м, -ади́те, -аду́т;** *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло; и́зданный** *сврш.* испустити, дати од себе (*звук итд.*)

издева́тельск||ий, -ая, -ое подругљив, заједљив, пакостан; **~ тон** подругљив тон

издева́тельств||о, -а *с* 1. *над кем, чем* ругање, изругивање *коме, чему*, исмејавање *кога, чега* 2. злурадост *ж*, злоба *ж*, сарказам *м*

издева́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. над кем, чем* ругати се, подсмевати се *коме, чему*, исмејавати *кога, шта*

издёв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* злурадост, злоба, сарказам *м*

издéли||е, -я *с* 1. израда *ж*, производња *ж*; **куста́рного ~я** занатске израде 2. израђевина *ж*, производ *м*, рукотворина *ж*; **шёлковые ~я** свилена роба; **гото́вые ~я** готове израђевине

издёрганн||ый, -ая, -ое *разг.* раздражен, изнервиран; **~ые нéрвы** растројени живци

издёрга||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* 1. растрзати, искрзати 2. *фиг.* раздражити, изнервирати, измучити

издёрга||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* 1. растрзати се, искрзати се 2. *фиг.* раздражити се, изнервирати се, изгубити живце

издерж||а́ть, -у́, издéржишь, издéржат; издéржанный *сврш.* потрошити, утрошити; ~ **все дéньги** потрошити сав новац

издерж||а́ться, -у́сь, издéржишься, издéржатся *сврш. разг.* истрошити се; ~ **в дорóге** истрошити се на путу

издéржива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* издавати, трошити (*новац*)

издéржива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* издавати, трошити (*новац*)

издéрж||ки, -ек *мн.* трошкови *мн. м*, издаци *мн. м*; **судéбные** ~ судски трошкови

издóльщик, -а *м* наполичар

издóхн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* угинути, цркнути, липсати (*о стоци*)

издрéвле *прил. заст. књиш.* из давнина, из давних времена, одвајкада

издыхáни||е, -я *с*: **до послéднего ~я** до последњег даха; **при послéднем ~и** на самрти

издыхá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* цркавати, липсавати (*о стоци*)

изжáр||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* испећи, испржити; ~ **кýрицу** испећи кокошку; ~ **бифштéкс** испржити бифтек

изжáр||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. *само 3. л.* испећи се, испржити се 2. *фиг. разг.* испећи се (*на сунцу*)

и́зжелта-зелён||ый, -ая, -ое жућкастозелен

изживá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. искорењивати, одстрањивати (*недостатке итд.*) 2. *заст.* савладавати (*бол итд.*)

изжи́||ть, -ву, -вёшь, -вут; *прошл.* **-л, -лá, -ло; -тый** *сврш.* 1. искоренити, одстранити (*недостатке итд.*) 2. *заст.* преболети, савладати; ~ **гóре** преболети јад

изжóг||а, -и *ж* горушица

из-за *предл. с ген.* 1. *у одредби одвајања од места* а) иза *с ген.*; **маши́на вы́ехала ~ углá** ауто се појавио иза угла; **выгля́дывать ~ двéри** помаљати се иза врата; **показáться ~ горизóнта** појавити се иза хоризонта б): **встать ~ столá** устати од стола; **вернýться ~ гóрода** вратити се са излета ван града; **доноси́ться ~ реки́** допирати с друге стране реке 2. *у одредби узрока* а) због *с ген.*; **не яви́ться ~ болéзни** не доћи због болести; **поссóриться ~ дéвушки** посвађати се због девојке б) из *с ген.*; **пропусти́ть ~ небрéжности** пропустити из немарности 3. *у одредби циља* ради *с ген.*; **жени́ться ~ дéнег** женити се ради новца

и́ззелена-голуб||óй, -áя, -óе зеленкастомодар

иззя́б||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **иззя́б, -ла, -ло** *сврш. разг.* озепсти, промрзнути

излагá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* излагати, износити, исказивати

излá||зить, -жу, -зишь, -зят *сврш. разг.* обићи пузећи, препузати; обићи пењајући се, верајући се

излáмыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* афектирати, пренемагати се

излен||и́ться, -ю́сь, излéнишься, излéнятся *сврш. разг.* разлењити се

излёт, -а *м струч.* домет (*моменат лета пред падање*); **пýля на ~е** метак у тачки домета

излечéни||е, -я *с* 1. лечење; **находи́ться на ~и** бити на лечењу 2. излечење, опоравак; **пóлное ~** потпуни опоравак

излéчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш.* 1. *кого, что* лечити (*до оздрављења*) .2. *кого от чего фиг.* ослобађати *кога, чега*, избављати *кога од чега*

излéчива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. књиш.* 1. оздрављати, опорављати се 2. *от чего фиг.* ослобађати се *чега*, избављати се *од чега* 3. *само 3. л.* бити излечив, лечити се

излечи́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо излечив, који се лечи

излеч||и́ть, -у́, излéчишь, излéчат; излéченный *сврш. књиш.* 1. *кого, что* излечити, исцелити 2. *кого от чего фиг.* ослободити *кога чега*, избавити *кога од чега*

излеч||и́ться, -у́сь, излéчишься, излéчатся *сврш. књиш.* 1. излечити се, оздравити 2. *от чего фиг.* ослободити се *чега*, избавити се *од чега*

изливá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш.* 1. лити, проливати 2. *фиг.* изражавати, давати одушка (*осећањима итд.*) ◊ ~ **дýшу** *кому, перед кем* изливати своју душу *коме, пред ким*; ~ **зáпах** ширити мирис

изливá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. лити се, проливати се 2. *само 3. л. фиг.* изражавати се, избијати (*о осећањима итд.*) 3. *кому, перед кем фиг.* изливати своју душу, јадати се

изли́||ть, изолью́, изольёшь, изолью́т; *прошл.* **-л, -лá, -ло; -тый** *сврш. књиш.* 1. излити, пролити 2. *фиг.* изразити, дати одушка (*осећањима итд.*); ~ **гóре в пéсне** изразити тугу у песми ◊ ~ **дýшу** *кому, перед кем* излити своју душу *коме, пред ким*

изли́||ться, изолью́сь, изольёшься, изолью́тся; *прошл.* **-лся, -лáсь, -лóсь** *и* **-лось** *сврш.* 1. излити се, пролити се 2. *само 3. л. фиг.* изразити се, избити (*о осећањима*) 3. *кому, перед кем фиг.* излити своју душу, изјадати се

изли́ш||ек, -ка *м* вишак, сувишак; **товáрные ~ки** робни вишкови; ~ **влáги в пóчве** сувишак влаге у земљишту ◊ **с ~ком** напретек

изли́шеств||о, -а *с* претеривање, претераност *ж*; злоупотреба *ж*; ~ **в едé** претераност у јелу

изли́шне *прил.* сувишно, прекомерно, претерано

изли́ш||ний, -няя, -нее; -ен, -ня, -не сувишан, прекомеран, претеран; некористан; **~няя осторóжность** претерана обазривост

излов||и́ть, -лю́, излóвишь, излóвят; излóвленный *сврш. разг.* уловити, ухватити

изловч||и́ться, -у́сь, -и́шься, -áтся *сврш. разг. с инф. и без обј* 1. спретно урадити *шта* 2. *фиг* снаћи се, успети *у чему*; ~ **достáть дéнег** успети набавити новац

изложéни||е, -я *с* излагање, изношење; **крáткое ~** резиме; **шкóльное ~** писмени састав

излож||и́ть, -у́, излóжишь, излóжат; излóженный *сврш.* изложити, изнети, исказати

излóжниц||а, -ы *ж тех.* калуп *м* за металне одливке

изл́ом, -а *м* 1. *струч.* прелом 2. окука *ж*, завој, завијутак, кривина *ж*; ~ **реки́** окука реке 3. *фиг.* слом (*душевни*)

излóманн||ый, -ая, -ое 1. испрекидан, изломљен 2. *фиг.* неуравнотежен, унакажен; упропашћен; **~ая жизнь** упропашћен живот

изломá||ть, -ю, -ешь, -ют; излóманный *сврш.* **1.** поломити, раскомадати **2.** *фиг. разг.* покварити, упропастити (*живот итд.*)

изломá||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* **1.** поломити се; раскомадати се; преломити се **2.** *фиг. разг.* постати неприродан, извештачен

излучá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** зрачити, испуштати (*зраке*) **2.** *фиг.* зрачити; **глазá ~ют нéжность** из очију зрачи нежност

излучá||ться, -ется, -ются *несврш.* зрачити (се)

излучéни||е, -я *с* зрачење; **тепловóе ~** топлотно зрачење; **радиоактúвное ~** радиоактивно зрачење (излучивање), радијација

излýчин||а, -ы *ж* оштар завој, вијуга, завијутак *м*, окука

излю́бленн||ый, -ая, -ое омиљен, драг; **~ое занятие** омиљено занимање

измá||зать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш. разг.* **1.** измазати, умазати, упрљати **2.** измазати, потрошити мажући (*боју*)

измá||заться, -жусь, -жешься, -жутся *сврш. разг.* измазати се, умазати се, упрљати се

измáзыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** мазати, прљати **2.** трошити мажући (*боју*)

измáзыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* мазати се, прљати се

измарá||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* **1.** јако запрљати, замрљати, упрљати **2.** ишкрабати, ишарати; **~ рýкопись поправками** ишарати рукопис исправкама

измарá||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* јако се запрљати, замрљати

измáтыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* изнуривати, исцрпљивати; премарати

измáтыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* изнуривати се, исцрпљивати се, премарати се

измá||ять, -ю, -ешь, -ют; -янный *сврш. нар.* измучити, изморити, исцрпсти

измá||яться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. нар.* намучити се, преморити се, изморити се

измельчá||ть [1], -ет, -ют *сврш.* **1.** смањити се, уситнити се; **скот ~л** стока је постала ситна **2.** оплићати; **рекá ~ла** река је оплићала **3.** *фиг.* закржљати, дегенерисати се

измельчá||ть [2], -ю, -ешь, -ют *несврш.* ситнити, дробити

измельчá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* ситнити се, дробити се, мрвити се

измельч||úть, -ý, -úшь, -áт; -ённый *сврш.* иситнити, издробити

измельч||úться, -úтся, -áтся *сврш.* иситнити се, издробити се

измéн||а, -ы *ж* **1.** издаја, издајство *с*; **совершúть ~у** извршити издају, издати; **~ рóдине** издаја отаџбине; **госудáрственная ~** велеиздаја **2.** неверност, превара, издајство *с*; **супрýжеская ~** прељуба, брачна неверност

изменéни||е, -я *с* **1.** мењање **2.** промена *ж*, измена *ж*; **внестú ~я** унети измене

измен||úть [1], -ю́, измéнишь, измéнят; -ённый *сврш.* променити, изменити, преиначити; **~ ход событúй** изменити ток догађаја; **~ своё мнéние** променити своје мишљење

измен||úть [2], -ю́, измéнишь, измéнят *сврш.* **1.** *кому, чему* издати *кога, шта* **2.** *кому, чему* изневерити, преварити *кога, шта;* **~ дрýгу** изневерити пријатеља; **~ своемý слóву** погазити своју реч **3.** *кому фиг.* издати *кога;* **сúлы емý ~úли** издала га је снага; **здорóвье емý ~úло** издало га је здравље ◇ **счáстье емý ~úло** срећа му је окренула леђа

измен||úться, -ю́сь, измéнишься, измéнятся *сврш.* променити се, изменити се; **~ к лýчшему** изменити се набоље; **~ в лицé** променити се у лицу, пребледети

измéнник, -а *м* **1.** издајник, издајица **2.** *заст.* неверник

измéннически *прил.* издајнички, вероломно

измéнническ||ий, -ая, -ое издајнички, вероломан

измéнчивост||ь, -и *ж* **1.** промењивост, непостојаност, несталност; **~ настроéния** промењивост расположења **2.** *биол.* прилагодљивост

измéнчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во промењив, несталан, нестабилан, колебљив

изменяéм||ый, -ая, -ое промењив; **~ые чáсти рéчи** *грам.* промењиве врсте речи

изменя́||ть [1], -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** мењати, преиначавати **2.** *грам.* мењати; **~ по падежáм** мењати по падежима

изменя́||ть [2], -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кому, чему* издавати *кога, шта* **2.** *кому, чему* изневеравати, варати *кога, шта* **3.** *кому фиг.* издавати, варати *кога;* **éсли мне пáмять не ~ет** ако ме памћење не вара

изменя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* мењати се

измерéни||е, -я *с* **1.** мерење; **~ глубинú** мерење дубине; **произвестú ~я** извршити мерења **2.** *мат.* димензија *ж*; **три ~я** три димензије

измерúмост||ь, -и *ж* мерљивост

измерú||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо мерљив; **~мая величинá** мерљива величина

измерúтел||ь, -я *м* **1.** *тех.* мерач, справа *ж* за мерење; **~ давлéния** мерач притиска **2.** мерило *с*, показатељ

измерúтельн||ый, -ая, -ое мерни, за мерење; **~ прибóр** прибор за мерење

измéр||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* измерити, одмерити; **~ на глаз** измерити одока ◇ **~ взгля́дом (взóром)** *кого* одмерити од главе до пете *кога*

измеря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* мерити, одмеравати

измеря́||ться, -ется, -ются *несврш.* мерити се, одмеравати се

изможд́ени||е, -я *с*, **измождённост||ь, -и** *ж* изможденост *ж*, исцрпљеност *ж*

изможд||ённый, -ённая, -ённое; -ён, -ённа, -ённо изможден, исцрпљен, изнурен; **~ённое лицó** изможденo лице; **~ вид** изнурен изглед

измокá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* киснути, квасити се

измóк||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **измóк, -ла, -ло** *сврш. разг.* покиснути, искиснути, постати сасвим мокар

измóр, -а *м*: **взять ~ом** а) савладати исцрпљивањем (*тврђаву*) б) *разг.* изнудити, постићи досађивањем

измор||úть, -ю́, -úшь, -я́т, -ённый *сврш. разг.* изморити, исцрпсти, изнурити, измождити

измор||úться, -ю́сь, -úшься, -я́тся *сврш. разг.* изморити се, исцрпсти се

úзмороз||ь, -и *ж* иње *с*, мраз *м*

úзморос||ь, -и *ж* измаглица, хладна ситна кишица

измотá||ть, -ю, -ешь, -ют; измóтанный *сврш. разг.* изнурити, исцрпсти, измучити; **~ нéрвы** искидати живце

измота́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* изнурити се, исцрпсти се, измучити се

измоча́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** *что* рашчупавати, крзати **2.** *кого, что фиг.* мучити, изнуравати, исцрпљивати

измоча́лива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* **1.** *само 3. л.* рашчупавати се, крзати се **2.** *фиг.* мучити се, изнуравати се, исцрпљивати се

измоча́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* **1.** *что* рашчупати, искрзати **2.** *кого, что фиг.* измучити, изнурити, исцрпсти, искидати

измоча́л||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* **1.** *само 3. л.* рашчупати се, искрзати се **2.** *фиг.* измучити се, изнурити се, исцрпсти се

изму́че||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно измучен, изнурен, измрцварен

изму́ч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* измучити, изнурити, исцрпсти, преморити; ~ **ходьбо́й** изнурити пешачењем

изму́ч||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* измучити се, изнурити се, изнемоћи

измыва́тельств||о, -а *с над кем, чем разг.* изругивање *коме, чему,* спрдња *ж с ким, чим*

измыва́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. над кем, чем разг.* изругивати се *коме, чему,* спрдати се *с ким, чим*

измы́зганн||ый, -ая, -ое *разг.* замазан, упрљан блатом; ~**ая оде́жда** одећа упрљана блатом

измы́зга||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* замазати, упрљати блатом

измы́зга||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* замазати се, упрљати се блатом

измы́сл||ить, -ю, -ишь, -ят; измы́шленный *сврш* **1.** измислити (*слагати*) **2.** измислити, пронаћи, открити

измыта́р||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш. нар.* намучити, измучити, уморити

измыта́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. нар.* намучити се, измучити се, уморити се

измышле́ни||е, -я *с* **1.** измишљање **2.** измишљотина *ж,* лаж *ж*

измышля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** измишљати (*лагати*) **2.** измишљати, проналазити, откривати

измя́т||ый, -ая, -ое 1. изгужван **2.** згњечен

измя́||ть, изомну́, изомнёшь, изомну́т; -тый *сврш.* **1.** изгужвати; ~ **пла́тье** изгужвати хаљину **2.** изгњечити, изгазити; ~ **траву́** изгазити траву

измя́ться, изомнётся, изомну́тся *сврш.* **1.** изгужвати се **2.** згњечити се

изна́нк||а, -и *ж* **1.** наличје *с;* ~ **мате́рии** наличје тканине; **с** ~**и** с наличја **2.** *фиг.* наличје *с* (*живота, догађаја*)

изнаси́ловани||е, -я *с* силовање

изнаси́л||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* **1.** силовати **2.** присилити, принудити

изнача́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *књиш.* првобитан, исконски

изна́шиваемост||ь, -и *ж тех.* трошивост, степен *м* истрошености (*машина*)

изна́шивани||е, -я *с* трошење, хабање (*одеће, обуће*)

изна́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* трошити, хабати (*одећу, обућу*)

изна́шива||ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** трошити се, хабати се (*о одећи, обући*) **2.** *тех.* трошити се (*о машини*) **3.** *фиг. разг.* исцрпљивати се, венути, старити (*о човеку*)

изне́женност||ь, -и *ж* разнеженост; размаженост

изне́же||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно разнежен; размажен; ~ **челове́к** разнежен човек

изне́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* разнежавати, мазити

изне́жива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* разнежавати се

изне́ж||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* разнежити, размазити

изне́ж||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* разнежити се, размазити се

изнемога́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* малаксавати, изнемагати, сустајати; ~ **от уста́лости** падати од умора

изнеможе́ни||е, -я *с* малаксалост *ж,* изнемоглост *ж,* исцрпљеност *ж;* **до** ~**я** до изнемоглости

изнемож||ённый, -ённая, -ённое; -ён, -ённа, -ённо малаксао, изнемогао, клонуо, исцрпљен

изнем||о́чь, -огу́, -о́жешь, -о́гут; *прошл.* **-о́г, -огла́, -огло́** *сврш.* малаксати, изнемоћи, сустати, клонути

изне́рвнича||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* изнервирати се, изгубити живце

изничтожа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* уништавати, истребљивати

изничто́ж||ить, -у, -ишь, -ат *сврш. разг.* уништити, истребити

изно́с, -а (-у) *м* истрошеност *ж,* изношеност *ж,* похабаност *ж;* **не знать** ~**а (**~**у)** бити врло чврст, трајан (*о одећи, обући*); **э́тому пальто́** ~**у нет** тај капут је неподерив; **до** ~**у** док се не подере ◇ **рабо́тать на** ~ прекомерно радити

изно||си́ть, -шу́, изно́сишь, изно́сят; изно́шенный *сврш.* износити, истрошити, похабати (*одећу, обућу*); ~ **две па́ры о́буви** подерати два пара ципела

износи́||ться, изно́сится, изно́сятся *сврш.* **1.** истрошити се, похабати се, отрцати се (*о одећи, обући*); **шу́ба** ~**лась** бунда се отрцала **2.** *тех.* дотрајати (*о машини*) **3.** *фиг. разг.* исцрпсти се, увенути, оронути, остарити (*о човеку*)

изно́шенност||ь, -и *ж* истрошеност, дотрајалост

изно́шенн||ый, -ая, -ое 1. изношен, истрошен, отрцан (*одећа, обућа*) **2.** *тех.* дотрајао (*машина*) **3.** *фиг.* исцрпљен, оронуо (*човек*)

изнуре́ни||е, -я *с* изнуреност *ж,* исцрпљеност *ж,* изнемоглост *ж,* малаксалост *ж;* **дойти́ до кра́йнего** ~**я** потпуно се исцрпсти

изнурённост||ь, -и *ж* изнуреност, исцрпљеност, изнемоглост

изнурё||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно изнурен, исцрпљен, изнемогао

изнури́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно исцрпљујући, изнуравајући; ~**ьная жара́** изнуравајућа жега

изнур||и́ть, -ю, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* изнурити, исцрпсти; **боле́знь его́** ~**и́ла** болест га је исцрпла

изнур||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* изнурити се, исцрпсти се, изнемоћи

изнуря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* изнуравати, исцрпљивати

изнуря́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* изнуравати се, исцрпљивати се, изнемагати

изнутри́ *прил.* изнутра, са унутрашње стране

изныва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* патити, мучити се;

изнемагати; ~ **от жа́жды** патити од жеђи; ~ **от ску́ки** пропадати од досаде

изо *в.* **из**

изоба́р||а, -ы *ж метеор.* изобара

изоби́ли||е, -я *с* обиље, изобиље, богатство; ~ **хле́ба** изобиље житарица

изоби́л||овать, -ует, -уют *несврш. кем, чем књиш.* обиловати *чим*, изобиловати *ким, чим*; имати у изобиљу, напретек *кога, шта*; **о́зеро ~ует ры́бой** језеро је богато рибом

изоби́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *књиш.* обилан, обилат, изобилан, богат

изоблича́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что в чём* разобличавати, раскринкавати, разоткривати 2. одавати, указивати, очитовати; **всё в нём ~ло иностра́нца** све је у њему одавало странца

изобличе́ни||е, -я *с* разобличавање, раскринкавање

изобличи́тельн||ый, -ая, -ое разобличавајући, раскринкавајући; **~ые докуме́нты** разобличавајући документи, документи који терете

изоблич||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш. кого, что в чём* разобличити, раскринкати, разоткрити; ~ *кого* **в преступле́нии** разоткрити *кога* као злочинца; ~ **во лжи** ухватити у лажи

изобража́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. сликати, описивати (*на слици, у роману*); приказивати, представљати (*на сцени итд.*) 2. показивати, имитирати; ~ **из себя́ несча́стного** правити се несрећан 3. *само 3 л. заст.* изражавати

изобража́||ться, -ется, -ются *несврш.* изражавати се, огледати се, одражавати се

изображе́ни||е, -я *с* 1. сликање, описивање; приказивање 2. слика *ж*, опис *м*; приказ *м* 3. одраз *м*, лик *м*

изобрази́тельност||ь, -и *ж* 1. сликовитост, пластичност 2. изражајност

изобрази́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. сликовит, пластичан, живописан 2. изражајан ◇ **~ьное иску́сство** ликовна уметност

изобра||зи́ть, -жу́, -зи́шь, -зя́т; -жённый *сврш.* 1. насликати, описати (*на слици, у роману*); приказати, представити (*на сцени итд.*) 2. показати, имитирати 3. *само 3. л. заст.* изразити

изобраз||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* изразити се, огледати се, одразити се

изобр||ести́, -ету́, -етёшь, -ету́т; *прошл.* **-ёл, -ела́, -ело́; -етённый** *сврш.* пронаћи, изумети; ~ **но́вый прибо́р** изумети нови апарат

изобрета́тел||ь, -я *м* проналазач, изумитељ

изобрета́тельност||ь, -и *ж* оштроумност, проницљивост, довитљивост

изобрета́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно оштроуман, проницљив, довитљив; ~ **челове́к** довитљив човек; ~ **ум** проницљив ум

изобрета́тельск||ий, -ая, -ое проналазачки, стваралачки; **~ие спосо́бности** проналазачке способности

изобрета́тельств||о, -а *с* проналазаштво, стваралаштво

изобрета́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* проналазити, изумевати

изобрете́ни||е, -я *с* 1. проналажење 2. проналазак *м*, изум *м*

изовр||а́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся; *прошл.* **-а́лся, -ала́сь, -ало́сь** *и* **-а́лось** *сврш. разг.* пролагати се, претерати у лагању; постати лажов

изогло́сс||а, -ы *ж лингв.* изоглоса

изогн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; изо́гнутый *сврш.* савити, повити, искривити; ~ **спи́ну** повити леђа

изогн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* савити се, повити се, искривити се

изодра́||ть, издеру́, издерёшь, издеру́т; *прошл.* **-л, -ла́, -ло; изо́дранный** *сврш. разг.* подерати, поцепати, покидати

изодра́||ться, издерётся, издеру́тся; *прошл.* **-лся, -ла́сь, -ло́сь** *сврш. разг.* подерати се, поцепати се, покидати се

изо||йти́, -йду́, -йдёшь, -йду́т; *прошл.* **-шёл, -шла́, -шло́** *сврш. чем разг.*: ~ **кро́вью** искрварити; ~ **слеза́ми** угушити се у сузама

изол||га́ться, -гу́сь, -жёшься, -гу́тся; *прошл.* **-га́лся, -гала́сь, -га́лось** *и* **-гало́сь** *сврш. разг.* пролагати се, претерати у лагању; постати лажов

изоли́рованн||ый, -ая, -ое 1. изолован, издвојен, засебан 2. издвојен, појединачан; **~ые фа́кты** појединачне чињенице 3. *тех.* изолован (*кабл*)

изоли́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* 1. изоловати, издвојити/издвајати 2. *тех.* изоловати, изолирати; ~ **ка́бель** изолирати кабл

изоли́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. и несврш.* изоловати се, издвојити се/издвајати се

изоля́тор, -а *м* 1. *тех.* изолатор 2. бокс (*у болници итд.*)

изоляциони́зм, -а *м полит.* изолационизам

изоляциони́ст, -а *м полит.* изолационист(а)

изоляцио́нн||ый, -ая, -ое изолирајући, за изолацију; **~ая ле́нта** изолациона трака, изолирбанд

изоля́ци||я, -и *ж* 1. изолација, изоловање *с* 2. *тех., ел.* изолација, изолациони слој

изорв||а́ть, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло; изо́рванный** *сврш.* исцепати, поцепати, подерати

изорв||а́ться, -ётся, -у́тся; *прошл.* **-а́лся, -ала́сь, -ало́сь** *и* **-а́лось** *сврш.* исцепати се, поцепати се, подерати се

изоте́рм||а, -ы *ж метеор.* изотерма

изотерми́ческ||ий, -ая, -ое *метеор.* изотермички

изото́п, -а *м физ., хем.* изотоп; **радиоакти́вные ~ы** радиоактивни изотопи

изощрённост||ь, -и *ж* изоштреност, оштрина, истанчаност, префињеност

изощрённ||ый, -ая, -ое изоштрен, оштар, истанчан; префињен; ~ **вкус** префињен укус

изощр||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* изоштрити, истанчати, учинити оштријим, финијим

изощр||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* изоштрити се, истанчати се, постати оштрији, финији; постићи виртуозност

изощря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* изоштравати, истанчавати, чинити оштријим, финијим

изощря́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* изоштравати се, истанчавати се, постајати оштрији, финији; постизати виртуозност

из-под *предл. с ген.* 1. *у одредби одвајања од места* а) испод *с ген.*; **вы́лезти ~ стола́** извући се испод стола; **вы́сунуть ~ одея́ла** помолити испод ћебета б): **прие́хать ~ Ту́лы** допутовати из околине Туле 2. *у одредби по месту потицања*: **колхо́зник ~ Пе́нзы** колхозник из околине Пензе 3. *у одредби ослобађања, одвајања од нечега* а) од *с ген.*; **освободи́ть ~ сле́дствия** ослободити од истраге б) из *с ген.* **освободи́ть ~ стра́жи** пустити из затвора в) ген.

без предл.; **вы́йти ~ чьего влия́ния** ослободити се *чијег* утицаја 4. *у одредби предмета према претходној намени* од *с ген.*; **буты́лка ~ молока́** боца од млека; **коро́бка ~ спи́чек** кутија од шибица ◇ **~ па́лки** присилно; **взять (утащи́ть) ~ (са́мого) но́са** *разг.* узети (однети) пред носом

изразǁе́ц, -ца́ *м* керамичка плочица

изразцо́вǁый, -ая, -ое од керамичких плочица; **~ая печь** каљева пећ

изра́ильскǁий, -ая, -ое израелски

израильтя́ǁне, -н *мн.* (*јд.* **израильтя́нин, -а** *м* Израелац; **израильтя́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Израелка) Израелци

изра́нǁить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. кого, что* израњавити *кога, шта*, нанети ране *коме*

израсхо́дǁовать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* потрошити, утрошити, расходовати

израсхо́дǁоваться, -уется, -уются *сврш.* 1. потрошити се, утрошити се; **весь бензи́н ~овался** сав је бензин утрошен 2. *на что разг.* истрошити се *за шта*; **~ на пода́рки** истрошити се за поклоне

и́зредка *прил.* понекад, покаткад, с времена на време

изре́ǁзать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш.* 1. исећи, расећи, изрезати 2. *фиг.* испресецати

изре́зываǁть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. исецати, расецати, изрезивати 2. *фиг.* пресецати

изрека́ǁть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст. и ирон.* говорити, изјављивати

изрече́ниǁе, -я *с* изрека *ж*, афоризам *м*, сентенција *ж*

изре́ǁчь, -ку́, -чёшь, -ку́т; *прошл.* **изрёк, -кла́, -кло́; -чённый** *сврш. заст. и ирон.* изговорити, изрећи, изјавити

изрешеǁти́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т; -чённый *сврш.* изрешетати; **~ пу́лями** изрешетати мецима

изреше́чиваǁть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* решетати

изрубǁи́ть, -лю́, изру́бишь, изру́бят; изру́бленный *сврш.* 1. исећи, расећи, раскомадати; **~ капу́сту** исећи купус 2. сасећи, посећи (*сабљом*)

изруга́ǁть, -ю, -ешь, -ют; изру́ганный *сврш. разг.* изгрдити, изружити, испсовати

изрыга́ǁть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш.* 1. бљувати, избацивати 2. *фиг.* сипати; **~ руга́тельства, прокля́тия** сипати псовке, клетве

изры́тǁый, -ая, -ое изривен, прекопан; **~ая доро́га** изривен пут; **~ бе́рег** разлокана обала

изры́ǁть, изро́ю, изро́ешь, изро́ют; -тый *сврш.* 1. изрити, изровати, прекопати 2. *фиг.* испресећи, избраздати; **лицо́, ~тое о́спой** рошаво лице

изря́дно *прил.* 1. *разг.* прилично, знатно 2. *заст.* добро, одлично

изря́дǁный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *разг.* приличан, знатан; **~ная су́мма де́нег** повећа сума новца 2. *заст.* добар, одличан; **~ная шу́ба** одлична бунда

изуве́р, -а *м* 1. фанатик; мрачњак 2. крволок, крвопија, бестија

изуве́рскǁий, -ая, -ое 1. фанатичан, мрачњачки 2. крволочан, окрутан, свиреп

изуве́рствǁо, -а *с* 1. фанатизам *м*, мрачњаштво 2. окрутност *ж*, крволочност *ж*, свирепост *ж*

изуве́рствǁовать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. деловати као фанатик 2. чинити зверства

изуве́ченнǁый, -ая, -ое осакаћен, унакажен

изуве́чǁить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* осакатити, унаказити, обогаљити

изуве́чǁиться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* осакатити се, обогаљити се

изукра́ǁсить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш. разг.* искитити, окитити, украсити; **~ фла́гами** искитити заставама

изукра́ǁситься, -шусь, -сишься, -сятся *сврш. разг.* искитити се, окитити се, украсити се

изукра́шиваǁть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* китити, украшавати

изукра́шиваǁться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* китити се, украшавати се

изуми́тельно *прил.* изванредно, дивно, чудесно, прекрасно

изуми́телǁьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно изванредан, диван, чудесан, прекрасан; **~ьные спосо́бности** изванредне способности

изумǁи́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* зачудити, задивити, запањити

изумǁи́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* зачудити се, задивити се, запањити се

изумле́ниǁе, -я *с* зачуђеност *ж*, задивљеност *ж*, запањеност *ж*; **прийти́ в ~** зачудити се

изумлённǁый, -ая, -ое зачуђен, задивљен, запањен, пренеражен

изумля́ǁть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* чудити, задивљавати, запањивати

изумля́ǁться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* чудити се, дивити се, запањивати се

изумру́д, -а *м* смарагд

изумру́днǁый, -ая, -ое 1. смарагдни, са смарагдом; **~ пе́рстень** прстен са смарагдом 2. светлозелен, боје смарагда; **~ая вода́** вода светлозелене боје

изуро́дǁовать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* 1. унаказити, нагрдити, наружити; **~ себе́ лицо́** нагрдити себи лице 2. осакатити; **~ ру́ку** осакатити руку 3. *фиг.* нагрдити, покварити (*децу лошим васпитањем итд.*) 4. *фиг.* изопачити, изврнути, искривити; **~ статью́** изопачити чланак

изуро́дǁоваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. разг.* 1. унаказити се, унакарадити се, нагрдити се 2. осакатити се

изу́стнǁый, -ая, -ое *заст.* усмени, који се предаје од уста до уста; **~ое преда́ние** усмено предање

изуча́ǁть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. учити, изучавати, проучавати; **~ иностра́нный язы́к** учити страни језик 2. истраживати, проучавати; **~ дре́внюю ру́копись** проучавати стари рукопис 3. проучавати, посматрати, упознавати; **~ обстано́вку** упознавати се са ситуацијом

изуче́ниǁе, -я *с* 1. изучавање, проучавање 2. истраживање, проучавање 3. проучавање, упознавање

изучǁи́ть, -у́, изу́чишь, изу́чат; изу́ченный *сврш.* 1. научити, изучити, проучити; **~ ремесло́** изучити занат 2. истражити, проучити 3. проучити, упознати

изъеда́ǁть, -ет, -ют *несврш.* 1. изгризати, изједати 2. разједати, нагризати

изъе́зǁдить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш. разг.* 1. пропутовати, обићи; **~ весь свет** пропутовати читав свет 2. изровати, покварити вожњом (*пут*)

изъǁе́сть, -е́ст, -едя́т; *прошл.* **-е́л, -е́ла, -е́ло; -е́денный** *сврш.* 1. изгристи, изјести; **моль ~е́ла ковёр** мољац је изгризао ћилим 2. разјести, нагристи; **кислота́ ~е́ла ко́жу** киселина је разјела кожу

изъяви́тельнǁый, -ая, -ое: ~ое наклоне́ние *грам.* индикатив

изъ||яви́ть, -явлю́, -я́вишь, -я́вят; -я́вленный *сврш. књиш.* изјавити, исказати, изразити; **~ жела́ние** изразити жељу; **~ своё согла́сие** дати свој пристанак; **~ благода́рность** изразити захвалност

изъявля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш.* изјављивати, исказивати, изражавати

изъязв||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* покрити чиревима

изъязв||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* очиравити се, покрити се чиревима

изъязвля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* покривати чиревима

изъявля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* покривати се чиревима

изъя́н, -а *м* 1. повреда *ж*, квар; **това́р с ~ом** оштећена роба, роба са грешком 2. *фиг.* недостатак, мана *ж*; **~ в руково́дстве** недостатак у руковођењу

изъясн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. заст.* објаснити, протумачити, изразити, изложити; **~ свою́ про́сьбу** изложити своју молбу

изъясн||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. заст.* објаснити се; изразити се

изъясня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* објашњавати, тумачити; изражавати, излагати

изъясня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. заст.* објашњавати се; изражавати се

изъя́ти||е, -я *с* 1. изузимање, одстрањење, повлачење; **~ из употребле́ния** повлачење из употребе 2. конфискација *ж*, заплена *ж* 3. изузетак *м*, изнимка *ж*; **все без ~я** сви без изузетка

изъя́ть, изыму́, изы́мешь, изы́мут; изъя́тый *сврш.* 1. изузети, одстранити, повући; **~ из прода́жи** повући из продаје 2. конфисковати, одузети, запленити; **~ при о́быске** конфисковати приликом претреса

изыма́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. изузимати, одстрањивати, повлачити 2. конфисковати, одузимати, пленити

изыска́ни||е, -я *с* 1. изналажење, проналажење, тражење 2. истраживање, изучавање; **проводи́ть (производи́ть) ~я** вршити истраживања

изы́сканно *прил.* отмено, префињено

изы́сканност||ь, -и *ж* отменост, истанчаност, префињеност; **~ мане́р** префињеност манира

изы́ска||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно отмен, истанчан, префињен; **~ вкус** истанчан укус

изыска́тел||ь, -я *м* истраживач

изыска́тельск||ий, -ая, -ое истраживачки; **~ие рабо́ты** истраживачки радови

изыска́ть, изыщу́, изы́щешь, изы́щут; изы́сканный *сврш.* изнаћи, пронаћи; **~ сре́дства** *на что* изнаћи средства *за шта*

изы́скива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* изналазити, проналазити

изю́бр, -а *м зоол.* источносибирски јелен

изю́м, -а (-у) *м* суво грожђе ◇ **э́то (тебе́) не фунт ~у** *разг.* то ти није мачји кашаљ

изю́мин||а, -ы *ж разг.* зрно *с*, бобица сувог грожђа

изю́мин||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем* 1. зрнце *с*, бобица сувог грожђа 2. *фиг.* привлачност, драж; **же́нщина с ~кой** жена пуна дражи

изя́ществ||о, -а *с* елеганција *ж*, префињеност *ж*; грациозност *ж*, љупкост *ж*

изя́щ||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но елегантан; префињен; грациозан, складан; **~ное пла́тье** елегантна хаљина; **~ная фигу́ра** грациозна појава ◇ **~ные иску́сства** *заст.* ликовне уметности; **~ная литерату́ра (слове́сность)** *заст.* лепа књижевност, белетристика

ика́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* штуцати

ика́||ться, -ется *несврш. безл. кому разг.*: **ему́ ~ется** штуца му се, има штуцавицу

икн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* штуцнути

ико́н||а, -ы *ж* икона

иконографи́ческ||ий, -ая, -ое иконографски

иконогра́фи||я, -и *ж* иконографија

иконопи́с||ец, -ца *м* иконописац

иконопи́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* иконографски 2. *фиг.* строге, озбиљне лепоте

и́конопис||ь, -и *ж* иконографија, сликање *с* икона

иконоста́с, -а *м цркв.* иконостас

ико́т||а, -ы *ж* штуцавица, штуцање *с*

икр||а́ [1], **-ы́** *ж* 1. икра, мрест *м*; **мета́ть ~у́** бацати икру, мрестити се 2. кавијар *м*; **зерни́стая ~** црни кавијар; **па́юсная ~** пресовани кавијар; **ке́товая ~** црвени кавијар 3. ајвар *м*; **баклажа́нная ~** ајвар од плавих патлиџана

икр||а́ [2], **-ы́** *ж, мн.* **и́кры, икр** *анат.* лист *м*

икри́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** зрнце *с* икре, кавијара

икри́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то икраст, пун икре (*риба*)

икромета́ни||е, -я *с* мрештење, бацање икре

икрян||о́й, -а́я, -о́е 1. са икром; **~а́я ры́ба** риба са икром 2. припремљен од икре, од кавијара (*јело*)

икс, -а *м* икс (*слово*)

ил, и́ла *м* муљ, глиб

и́ли *везн.* 1. или; **он ~ я** он или ја; **за́втра ~ послеза́втра** сутра или прекосутра; **тепе́рь ~ никогда́** сада или никада 2. или, иначе; **на́до торопи́ться, ~ мы опозда́ем** треба пожурити, иначе ћемо закаснити 3. или, зар; **~ ты не зна́ешь об э́том?** зар не знаш о томе? 4. односно; **амфи́бии, ~ земново́дные** амфибије, односно водоземци

и́лис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то муљевит, глибовит; **~тое дно** муљевито дно

иллюзиони́ст, -а *м* илузионист, мађионичар

иллю́зи||я, -и *ж* 1. илузија, варка, опсена; **опти́ческая ~** оптичка варка 2. *фиг.* илузија, машта; **стро́ить (себе́) ~и** заносити се илузијама

иллюзо́рност||ь, -и *ж књиш.* илузорност, варљивост; неостварљивост

иллюзо́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* илузоран, варљив; неостварљив

иллюмина́тор, -а *м* округли прозорчић (*на броду, у авиону*)

иллюмина́ци||я, -и *ж* илуминација

иллюмини́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* илуминирати, илуминисати

иллюстрати́вн||ый, -ая, -ое илустративан; **~ приме́р** илустративни пример

иллюстра́тор, -а *м* илустратор

иллюстра́торск||ий, -ая, -ое илустраторски

иллюстра́ци||я, -и *ж* 1. илустровање *с*, илустрирање *с* 2. илустрација; **кни́га с ~ями** илустрована књига 3. илустрација, илустративни пример

иллюстри́рованн||ый, -ая, -ое илустрован, са илустрацијама; **~ журна́л** илустровани часопис

иллюстри́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.*

и несврш. 1. илустровати, илустрирати 2. илустровати, илустрирати, објаснити/објашњавати примерима

иль *везн. заст. разг. в.* **или**

и́льк||а, -и *ж, ген. мн.* **и́лек** 1. *зоол.* твор *м*, творић *м* 2. крзно *с* твора

и́льков||ый, -ая, -ое: ~ мех творина, крзно твора

ильм, -а *м бот.* брест

им *в.* **он, оно́, они́**

имби́рн||ый, -ая, -ое ђумбирни, од ђумбира

имби́р||ь, -я́ *м бот.* ђумбир

имéни||е, -я *с* 1. имање, посед *м*, добро *с*; **бога́тое ~** богати посед 2. *заст.* иметак *м*, имовина *ж*, својина *ж*

имени́нник, -а *м* слављеник, човек који слави имендан; **ты сего́дня ~** данас ти је имендан ◊ **смотре́ть ~ом** изгледати радосно, задовољно; **сиде́ть как ~** седети скрштених руку

имени́нниц||а, -ы *ж* слављеница, жена која слави имендан

имени́нн||ый, -ая, -ое имендански; **~ пиро́г** имендански колач

имени́||ны, -н *мн.* имендан *м*; **справля́ть ~** славити имендан

имени́тельный: ~ паде́ж *грам.* номинатив

имени́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. *заст.* знатан, угледан 2. *разг.* знаменит, чувен

и́менно *речца* 1. управо, баш, заправо; да, заиста; **~ об э́том и идёт речь** баш се о томе и говори; **вот ~** управо тако, баш тако 2. наиме, и то ◊ **а ~** наиме, и то

именн||о́й, -а́я, -о́е 1. који гласи на име (*чек, позивница*) 2. с именом, с потписом 3. *грам.* именски; **~о́е склоне́ние** именска промена ◊ **~ спи́сок** поименичан попис

имено́ванн||ый, -ая, -ое: ~ое число́ *мат.* именован број

имен||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* називати, именовати, означавати ◊ **~у́емый в дальне́йшем...** *зван.* у даљем тексту...

имен||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *несврш.* називати се, именовати се, звати се

име́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* имати, поседовати; **~ маши́ну, библиоте́ку** имати (поседовати) кола, библиотеку; **~ де́ньги** имати пара 2. *кого, что* имати; **~ дете́й** имати децу; **~ большо́й о́пыт** имати велико искуство 3. *кем кого, чем что* имати *кога за (као) кога, шта за (као) шта*; **~ исто́чником** *что* имати за (као) извор *шта*; **~ свое́й це́лью** *что* имати за циљ *шта* 4. *что* имати; **~ возмо́жность** имати могућност; **~ пра́во** *на что* имати право *на шта*; **~ наме́рение** имати намеру; **~ му́жество сде́лать** *что* имати храбрости учинити *шта*; **~ си́лу** бити на снази, важити; **~ отноше́ние** *к чему* имати везе *с чим*; **~ основа́ние** имати разлога; **~ примене́ние** имати примену, примењивати се; **~ хожде́ние** бити у оптицају; **~ большо́е значе́ние** бити од великог значаја; **э́то не ~ет значе́ния** то није важно 5. имати, бити; **~ длину́ три ме́тра** бити дугачак три метра 6. *с инф. заст.* имати, морати, требати, бити обавезан; **он ~ет яви́ться** он има да се јави ◊ **~ де́ло** *с кем, чем* имати посла *с ким, чим*; **~ ви́ды** *на кого, что* рачунати *на кога, шта;* **~ в виду́** *кого, что* имати у виду *кога, шта*; **~ ме́сто** бити, догађати се; **~ це́лью** *с инф.* имати за циљ да...; **~ зуб** *на кого, против кого* имати *кога* на зубу; **ничего́ не ~ про́тив** *кого, чего* немати ништа против *кога, чега*

име́||ться, -ется, -ются *несврш.* имати, бити, постојати; **~ется возмо́жность** постоји могућност; **~ются основа́ния, что́бы...** постоје разлози да...; **препя́тствий не ~ется** нема препрека

и́ми *в.* **они́**

имита́тор, -а *м* имитатор

имита́ци||я, -и *ж* 1. имитирање *с*, подражавање *с* 2. имитација; **~ ко́жи** имитација коже

имити́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* имитирати, подражавати, опонашати; **~ голоса́ живо́тных** имитирати гласове животиња

имманéнт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* иманентан

иммигра́нт, -а *м* имигрант, досељеник, усељеник

иммигра́нтск||ий, -ая, -ое имигрантски, досељенички, усељенички

иммигра́ци||я, -и *ж* 1. имиграција, имигрирање *с*, досељавање *с*, усељавање *с* 2. *зб.* имигранти *мн. м*, досељеници *мн. м*

иммигри́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* имигрирати, доселити се/досељавати се, уселити се/усељавати се

иммортéл||ь, -я *м бот.* смиље *с*

иммуниза́ци||я, -и *ж мед.* имунизација

иммунизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш. мед.* имунизирати

иммуните́т, -а *м* 1. *мед.* имунитет; **~ к о́спе** имунитет против великих богиња 2. *правн.* имунитет; **дипломати́ческий ~** дипломатски имунитет

иммуноло́ги||я, -и *ж* имунологија

императи́в, -а *м* 1. *књиш.* императив, категорички захтев 2. *грам.* императив, заповедни начин

императи́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* императиван

импера́тор, -а *м* император, цар

импера́торск||ий, -ая, -ое императорски, царски

императри́ц||а, -ы *ж* императорка, императорица, царица

империали́зм, -а *м* империјализам

империали́ст, -а *м* империјалист(а)

империалисти́ческ||ий, -ая, -ое империјалистички

импе́ри||я, -и *ж* империја, царевина, царство *с*

импе́рск||ий, -ая, -ое империјски, царевински

импоза́нт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но импозантан, величанствен

импони́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* импоновати, импонирати

и́мпорт, -а *м* увоз, импорт; **~ това́ров** увоз робе

импортёр, -а *м* увозник

импорти́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* увести/увозити, импортовати, импортирати

и́мпортн||ый, -ая, -ое увозни; **~ые това́ры** увозна роба; **~ая по́шлина** увозна царина; **~ая лице́нзия** увозна дозвола

импоте́нт, -а *м* импотентан човек

импоте́нт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но импотентан

импоте́нци||я, -и *ж* импотенција

импреса́рио *непром. м* импресарио, менаџер

импрессиони́зм, -а *м ум.* импресионизам

импрессиони́ст, -а *м* импресионист(а)

импрессионисти́ческ||ий, -ая, -ое, импрессиони́стск||ий, -ая, -ое импресионистички

импровиза́тор, -а *м* импровизатор

импровиза́торск||ий, -ая, -ое импровизаторски

импровиза́ци||я, -и *ж* импровизација

импровизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* импровизовати, импровизирати

и́мпульс, -а *м* импулс, подстицај ◇ **не́рвный ~** *физиол.* нервни импулс; **электри́ческий ~** *ел.* електрични импулс

импульси́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. импулзиван; **~ные движе́ния** импулзивни покрети **2.** импулзиван, бујан, темпераментан

иму́ществен||ный, -ая, -ое имовни, имовински;

иму́ществ||о, -а *с* имовина *ж*, иметак *м*; имање; **дви́жимое ~** покретна имовина; **недви́жимое ~** некретнина; **госуда́рственное ~** државна имовина; **вы́морочное ~** имовина без наследника

иму́щ||ий, -ая, -ее имућан, богат, добро стојећи ◇ **власть ~ие** властодршци

и́мя, и́мени *с, мн.* **имена́, имён, имена́м 1.** име; **~ и фами́лия** име и презиме; **назва́ть** *кого* **по и́мени**ословити *кога* (обратити се *коме*) по имену; **знать по и́мени** познавати по имену **2.** назив *м*, име; **~ су́дна** име брода **3.** глас *м*, углед *м*; **до́брое ~** добар глас; **учёный с мировы́м и́менем** научник светског гласа **4.** *грам.* име, именица *ж*; **~ существи́тельное** именица; **~ прилага́тельное** придев; **~ числи́тельное** број ◇ **заво́д и́мени Ки́рова** фабрика »Киров«; **и́менем зако́на** у име закона; **во и́мя дру́жбы** ради пријатељства; **от** *чьего* **и́мени** у *чије* име

имяре́к, -а *м* **1.** *непром.* тај и тај **2.** *шаљ.* неко, икс и ипсилон

инакомы́слящ||ий, -ая, -ее који је другог мишљења, друге идеологије

ина́че *и* **и́наче 1.** *прил.* друкчије, на други начин; **на́до сде́лать ~** треба друкчије урадити **2.** *везн. разг.* иначе; **беги́, ~ опозда́ешь** трчи, иначе ћеш закаснити ◇ **так и́ли ~** овако или онако, у сваком случају; **~ говоря́** другим речима; **не ~** *нар.* сигурно, баш, управо

инвали́д, -а *м* инвалид; **~ войны́** ратни инвалид; **~ труда́** инвалид рада

инвали́дност||ь, -и *ж* инвалидитет *м*, инвалидност; **пе́нсия по ~и** инвалиднина

инвали́дн||ый, -ая, -ое инвалидски; **~ая коля́ска** инвалидска колица

инвентариза́ци||я, -и *ж* инвентарисање *с*; **~ иму́щества** пописивање имовине

инвентариз||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш.* инвентарисати, пописати/пописивати; **~ иму́щество** пописати имовину

инвента́рн||ый, -ая, -ое инвентарски, који се односи на инвентар; **~ая кни́га** књига инвентара

инвента́р||ь, -я́ *м* **1.** инвентар, опрема *ж*; **сельскохозя́йственный ~** пољопривредни инвентар; **спорти́вный ~** спортска опрема; **живо́й ~** живи инвентар **2.** инвентар, попис; **соста́вить ~** извршити попис, начинити инвентар

инве́рси||я, -и *ж лингв., књиж.* инверзија

инвести́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. екон.* инвестирати

инвести́ци||я, -и *ж екон.* инвестиција

инве́стор, -а *м екон.* инвеститор

ингаля́тор, -а *м* инхалатор

ингаляцио́нн||ый, -ая, -ое инхалациони

ингаля́ци||я, -и *ж мед.* инхалација

ингредие́нт, -а *м струч.* ингредијент

ингуш||и́, -е́й *мн.* (*јд.* **ингу́ш, -а́** *м* Ингуш; **ингу́ш|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ек** Ингушкиња) Ингуши

и́ндеве||ть *и* **индеве́||ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* покривати се ињем

инде́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** ћурка, тука, пура

инде́йск||ий, -ая, -ое индијански ◇ **~ пету́х** ћуран

инде́йц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **инде́|ец, -йца** *м* Индијанац; **индиа́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Индијанка) Индијанци

и́ндекс, -а *м* **1.** индекс, списак, регистар; **~ печа́тных книг** регистар штампаних књига **2.** *екон.* индекс, показатељ; **~ цен** индекс цена **3.** *мат.* индекс

индетермини́зм, -а *м фил.* индетерминизам

индетермини́ст, -а *м* индетерминист(а)

индетерминисти́ческ||ий, -ая, -ое индетерминистички

индиви́д, -а *м в.* **индивидуум**

индивидуализи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* индивидуализовати, индивидуализирати

индивидуали́зм, -а *м* индивидуализам

индивидуали́ст, -а *м* индивидуалист(а)

индивидуалисти́ческ||ий, -ая, -ое индивидуалистички

индивидуа́льност||ь, -и *ж* индивидуалност

индивидуа́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно индивидуалан, лични; **~ьные осо́бенности** индивидуалне особине; **~ьное хозя́йство** индивидуално газдинство; **~ подхо́д** индивидуално прилажење ◇ **~ перевя́зочный паке́т** кутија прве помоћи

индиви́дуум, -а *м* индивидуум, индивидуа *ж*

инди́го *непром. с* индиго *м*

инди́йск||ий, -ая, -ое индијски

инди́йц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **инди́|ец, -йца** *м* Индијац; **индиа́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Индијка) Индијци

индика́тор, -а *м тех., хем.* индикатор

индифференти́зм, -а *м књиш.* индиферентизам, равнодушност *ж*

индифферéнтно *прил. књиш.* индиферентно, равнодушно

индифферéнтност||ь, -и *ж књиш.* индиферентност, индиференција, равнодушност

индифферéнт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* индиферентан, равнодушан

индонези́йск||ий, -ая, -ое индонезијски, индонежански

индонези́йц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **индонези́|ец, -йца** *м* Индонежанин; **индонези́|йка, -йки** *ж, ген. мн.* **-ек** Индонежанка) Индонежани

индукти́вн||ый, -ая, -ое 1. *лог.* индуктиван; **~ ме́тод** индуктивни метод **2.** *физ., ел.* индукциони

инду́ктор, -а *м физ., ел.* индуктор

индукцио́нн||ый, -ая, -ое *физ., ел.* индукциони; **~ ток** индукциона струја

инду́кци||я, -и *ж* **1.** *лог.* индукција **2.** *физ., ел.* индукција; **электромагни́тная ~** електромагнетска индукција

индульге́нци||я, -и *ж* индулгенција

индустриализа́ци||я, -и *ж* индустријализација

индустриализи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.*, **индустриализ||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный** *сврш. и несврш.* индустријализовати, индустријализирати

индустриа́льн||ый, -ая, -ое индустријски; **~ые стра́ны** индустријске земље

индустри́||я, -и *ж* индустрија; **лёгкая ~** лака индустрија; **тяжёлая ~** тешка индустрија

индю́к, -а́ *м* ћуран, пуран, тукац

индюша́ч||ий, -ья, -ье, индю́шеч||ий, -ья, -ье ћурећи

индю́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* ћурка, пура, тука

индюш||о́нок, -о́нка *м, мн.* **-а́та, -а́т** ћуре *с*, пуранчић

и́не||й, -я *м* иње *с*, слана *ж*

ине́ртност||ь, -и *ж* инертност, непокретност

ине́рт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл. физ.* инертан **2.** *фиг.* инертан, непокретан; **~ челове́к** инертан човек ◊ **~ные га́зы** *хем.* инертни гасови

ине́рци||я, -и *ж* **1.** *фиг.* инерција **2.** *фиг.* инертност, непокретност ◊ **по ~и** по инерцији, механички

инжене́р, -а *м* инжењер; **го́рный ~** рударски инжењер; **~-эле́ктрик** електротехнички инжењер; **~-меха́ник** машински инжењер; **~-строи́тель** грађевински инжењер; **~ путе́й сообще́ния** саобраћајни инжењер

инжене́рн||ый, -ая, -ое инжењерски; **~ое де́ло** инжењерска струка; **~ые войска́** пионирске јединице

инжи́р, -а *м* смоква *ж (стабло и плод)*

инжи́рн||ый, -ая, -ое смоквин, од смокава

и́нис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то покривен ињем

инициа́л||ы, -ов *мн.* (*јд.* **инициа́л, -а** *м*) иницијали

инициати́в||а, -ы *ж* иницијатива; **по со́бственной ~е** на властиту иницијативу; **прояви́ть ~у** испољити иницијативу; **взять ~у на себя́** преузети иницијативу

инициати́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. иницијативан, предузимљив; **~ челове́к** човек од иницијативе **2.** иницијативан, иницијаторски; **~ная гру́ппа** иницијативна група

инициа́тор, -а *м* иницијатор, зачетник

инкасса́тор, -а *м фин.* инкасант

инкасса́торск||ий, -ая, -ое који се односи на инкасанта

инкасси́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *свршо. и несврш. фин.* инкасирати

инквизи́тор, -а *м* инквизитор

инквизи́торск||ий, -ая, -ое *ист., фиг.* инквизиторски; **~ взгляд** инквизиторски поглед

инквизи́ци||я, -и *ж* инквизиција

инко́гнито 1. *прил.* инкогнито; **путеше́ствовать ~** путовати инкогнито **2.** *непром. с* инкогнито *м*

инкримини́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. что кому* инкриминисати, инкриминирати

инкруста́ци||я, -и *ж* инкрустација

инкрусти́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* инкрустирати

инкуба́тор, -а *м* инкубатор

инкуба́торн||ый, -ая, -ое инкубаторски; **~ые цыпля́та** пилићи из инкубатора

инкубацио́нн||ый, -ая, -ое 1. *мед.* инкубациони; **~ пери́од** инкубациони период. **2.** *пољопр.* који се односи на инкубацију; **~ая устано́вка** инкубатор

инкуба́ци||я, -и *ж мед., пољопр.* инкубација

инкуна́бу||лы, -л *мн.* (*јд.* **инкуна́бул|а, -ы** *ж*) *књиж.* инкунабуле

инове́р||ец, -ца *м заст.* иноверац

иногда́ *прил.* понекад, покаткад, каткад

иногоро́дн||ий, -яя, -ее из другог града; **~ жи́тель** становник другог града

инозе́м||ец, -ца *м заст.* странац, туђинац

инозе́мн||ый, -ая, -ое страни, инострани, иноземни; **~ые захва́тчики** страни освајачи

ино́й, ина́я, ино́е 1. други; **ины́ми слова́ми** другим речима; **э́то ино́е де́ло** то је нешто друго **2.** неки, понеки; **ины́е лю́ди** неки људи **3. ино́|й, -го** *м* неко, неки човек ◊ **~ раз** понекад; **не кто ино́й как...** нико други него...; **не что ино́е как...** ништа друго него...

и́нок, -а *м цркв. заст.* инок, калуђер, монах

и́нокин||я, -и *ж цркв. заст.* инокиња, калуђерица, монахиња

инопланéтн||ый, -ая, -ое ванземаљски; с друге планете

иноплеме́нник, -а *м заст.* иноплеменик, припадник другог племена

иноплеме́нн||ый, -ая, -ое *заст.* који припада другом племену

инoро́д||ец, -ца *м заст.* припадник неруске народности (*об. националних мањина у Русији пре револуције*)

инoро́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но стран, туђ; **~ное те́ло** страно тело (*у организму*)

инoро́дческ||ий, -ая, -ое *заст.* стран, туђ, неруски

иносказа́ни||е, -я *с* алегорија *ж*; **говори́ть ~ями** изражавати се алегорички, завијено

иносказа́тельно *прил.* алегорично, фигуративно, сликовито; **выража́ться ~** изражавати се алегорично

иносказа́тельност||ь, -и *ж* алегоричност, фигуративност

иносказа́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно алегоричан, пренесен, фигуративан

иностра́н||ец, -ца *м* странац, туђинац

иностра́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** странкиња

иностра́нн||ый, -ая, -ое стран, иностран; **~ язы́к** страни језик; **министе́рство ~ых дел** министарство иностраних послова; **~ого происхожде́ния** страног порекла

инохо́д||ец, -ца *м* коњ касач

и́ноход||ь, -и *ж* раван кратак кас; **бежа́ть ~ью** ићи касом, касати

и́ночеств||о, -а *с цркв. заст.* монаштво, калуђерство

иноязы́чн||ый, -ая, -ое 1. на страном језику **2.** страног језика; **~ое сло́во** страна реч

инсинуа́ци||я, -и *ж књиш.* инсинуација, клевета

инсинуи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. књиш.* инсинуирати

инсоля́ци||я, -и *ж физ., мед.* инсолација

инспекти́ровани||е, -я *с* инспекција *ж*, надгледање

инспекти́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* вршити инспекцију, надгледати

инспе́ктор, -а *м* инспектор, надзорник; **фина́нсовый ~** финансијски инспектор; **~ по охра́не труда́** инспектор рада

инспе́кторск||ий, -ая, -ое 1. инспекторски, инспекторов; **~ пост** инспекторова канцеларија **2.** инспекцијски; **~ая прове́рка** инспекцијска контрола

инспекцио́нн||ый, -ая, -ое инспекцијски

инспе́кци||я, -и *ж* **1.** инспекција, надзор *м*, контрола; **производи́ть ~ю** вршити контролу **2.** инспекција; **санита́рная ~** санитарна инспекција

инспира́тор, -а *м књиш.* инспиратор

инспира́ци||я, -и *ж књиш.* инспирација, подстицање *с*

инспири́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. књиш.* инспирисати, подстаћи/подстицати

инста́нци||я, -и *ж* инстанца, инстанција; **суд пе́рвой ~и** првостепени суд; **вы́сшая ~** виша инстанца

инсти́нкт, -а *м* инстинкт, нагон; **~ самосохране́ния** нагон самоодржања; **ста́дный ~** инстинкт стада

инстинкти́вно *прил.* инстинктивно, нагонски

инстинкти́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но инстинктиван, нагонски; **~ное движе́ние** инстинктиван покрет

институ́т, -а *м* 1. институт, висока школа; **педагоги́ческий ~** висока педагошка школа; **нау́чно-иссле́довательский ~** научноистраживачки институт 2. институција *ж*; **~ бра́ка** институција брака 3. *заст.* пансион (*за девојке из племићких породица*)

институ́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *заст.* пансионарка, ученица пансиона за девојке

инструкта́ж, -а *м* давање *с* инструкција

инструкти́вн||ый, -ая, -ое инструктиван, упутан

инструкти́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. кого* дати/давати инструкције, упутства *коме*

инстру́ктор, -а *м* инструктор; **~ по пла́ванию** инструктор за пливање

инстру́кторск||ий, -ая, -ое инструкторски, за инструкторе; **~ие ку́рсы** курс за инструкторе

инстру́кци||я, -и *ж* инструкција, упутство *с*; **согла́сно ~и** према упутству; **поступа́ть по ~и** деловати према упутству; **дать, получи́ть ~и** издати, добити упутства

инструме́нт, -а *м* 1. инструмен(а)т, алатка *ж*, оруђе *с*; **слеса́рные ~ы** браварски алат; **хирурги́ческий ~** хируршки инструмент 2. *муз.* инструмен(а)т; **музыка́льные ~ы** музички инструменти; **стру́нные ~ы** гудачки инструменти; **уда́рные ~ы** удараљке 3. *фиг. књиш.* средство *с*, начин; **~ позна́ния** средство спознаје

инструментали́ст, -а *м муз.* инструменталист(а)

инструмента́льн||ый, -ая, -ое 1. *тех.* алатни, за израду алата; **~ заво́д** фабрика алатљика; **~ая мастерска́я** алатница, радионица алата 2. *муз.* инструментални; **~ая му́зыка** инструментална музика

инструмента́льщик, -а *м тех.* алатничар, стручњак за израду алата; **сле́сарь-~** браварски алатничар

инструмент||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш. муз.* инструментовати, инструментирати

инструменто́вк||а, -и *ж муз.* инструментација

инсу́льт, -а *м мед.* апоплексија *ж*

инсцени́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* 1. *поз.* инсценирати; **~ по́весть** инсценирати приповетку 2. *фиг.* инсценирати, изиграти/изигравати; **~ о́бморок** одглумити несвестицу

инсцениро́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *поз.* инсценирање *с*, сценска адаптација; **~ рома́на** сценска адаптација романа 2. *фиг.* инсценирање *с*, изигравање *с*

интегра́л, -а *м мат.* интеграл

интегра́льн||ый, -ая, -ое *мат* интегралан; **~ое исчисле́ние** интегрални рачун

интегра́ци|я, -и *ж* 1. *мат.* интеграција 2. *књиш.* интеграција, уједињавање *с*

интегри́ровани||е, -я *с* 1. *мат.* интеграција *ж*, израчунавање интеграла 2. *књиш.* интегрисање, уједињавање

интегри́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* 1. *мат.* наћи/налазити интеграл 2. *књиш.* интегрисати, интегрирати, ујединити/уједињавати

интелле́кт, -а *м* интелект, разум

интеллектуа́л, -а *м разг.* интелектуалац

интеллектуа́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *књиш.* интелектуалан, уман; **~ьные запро́сы** интелектуалне потребе

интеллиге́нт, -а *м* интелектуалац

интеллиге́нтност||ь, -и *ж* интелигентност, образованост, културност

интеллиге́нт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но интелигентан, образован, културан; **~ челове́к** интелигентан (културан) човек

интеллиге́нци||я, -и *ж* интелигенција; интелектуалци *мн. м*; **передова́я ~** напредна интелигенција; **техни́ческая ~** техничка интелигенција

интенда́нт, -а *м војн.* интендант

интенда́нтск||ий, -ая, -ое интендантски

интенда́нтств||о, -а *с војн.* интендантура *ж*

интенси́вност||ь, -и *ж* интензивност, интензитет *м*

интенси́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. интензиван, појачан; упоран; **~ труд** интензиван рад 2. *само дужи обл.* интензиван; **~ное земледе́лие** интензивна земљорадња

интенсифика́ци||я, -и *ж* интензификација; **~ произво́дства** интензификација производње; **~ труда́** интензификација рада

интенсифици́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. књиш.* учинити/чинити интензивним, појачати/појачавати

интерва́л, -а *м* 1. интервал; раздаљина *ж*, размак 2. интервал, пауза *ж*; **с ~ом в пять мину́т** сваких пет минута 3. *муз.* интервал

интерве́нт, -а *м* интервенционист(а), учесник интервенције

интервенцио́нн||ый, -ая, -ое интервенционистички, који се односи на интервенцију

интерве́нци||я, -и *ж* интервенција; **вое́нная ~** оружана интервенција

интерви́дени||е, -я *с* Интервизија *ж*

интервью́ *непром. с* интервју *м*; **дать ~** *кому* дати интервју *коме*; **взять ~** *у кого* интервјуисати *кога*

интервьюе́р, -а *м књиш.* интервјуист(а), новинар који интервјуише

интервьюи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. књиш.* интервјуисати, интервјуирати

интере́с, -а *м* 1. интерес, интересовање *с*; **прояви́ть большо́й ~** *к чему* живо се заинтересовати *за шта;* **возбужда́ть ~** будити интересовање; **слу́шать с ~ом, без ~а** слушати заинтересовано, незаинтересовано 2. *об. мн.* **-ы, -ов** интереси, потребе *мн. ж*; **духо́вные ~ы** духовне потребе 3. *об. мн.* **-ы, -ов** интерес, интереси; **защища́ть** *чьи* **~ы** бранити *чије* интересе; **де́йствовать в** *чьих* **~ах** деловати у *чијем* интересу; **в ~ах безопа́сности** у интересу безбедности 4. *разг.* интерес, корист *ж*

интере́сно *прил.* интересантно, занимљиво

интере́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. интересантан, занимљив; **~ расска́з** занимљива прича 2. *разг.* леп, згодан, привлачан; **~ная же́нщина** згодна жена; **~ная вне́шность** привлачна спољашност ◊ **она́ в ~ном положе́нии** она је у другом стању

интерес||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* интересовати, интересирати; занимати; **его́ ~у́ет медици́на** занима га медицина

интерес||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *несврш. кем, чем* интересовати се, интересирати се, занимати се *за кога, шта*

интерме́ди||я, -и *ж поз.* интермедиј(ум) *м*, међуигра

интерме́ццо *непром. с муз.* интермецо *м*, међуигра *ж*

интерна́т, -а *м* интернат

интерна́тск||ий, -ая, -ое интернатски

интернационáл, -а *м* 1. интернационала *ж* 2. **Интернационáл** Интернационала *ж* (*химна*)

интернационализи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* интернационализирати

интернационали́зм, -а *м* интернационализам; **пролетáрский ~** пролетерски интернационализам

интернационали́ст, -а *м* интернационалист(а)

интернационáл||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно интернационалан, међународни; **~ьные свя́зи** међународне везе

интерни́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* интернирати

интерпретáтор, -а *м књиш.* интерпретатор, тумач, излагач

интерпретáци||я, -и *ж књиш.* интерпретација, тумачење *с*, излагање *с*

интерпрети́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. књиш.* интерпретирати, протумачити/тумачити

интерферéнци||я, -и *ж физ., лингв.* интерференција

интерьéр, -а *м архит.* ентеријер

инти́мност||ь, -и *ж* интимност; **~ в обращéнии** интимност у опхођењу

инти́м||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. интиман, личан; **~ная жизнь** интиман живот; **~ разговóр** интиман разговор 2. интиман, присан; **~ друг** присан пријатељ

интоксикáци||я, -и *ж мед.* интоксикација

интонациóнн||ый, -ая, -ое *лингв.* интонацијски

интонáци||я, -и *ж* 1. *лингв.* интонација; **восходя́щая, нисходя́щая ~** узлазна, силазна интонација; **вопроси́тельная ~** упитна интонација 2. *муз.* интонација

интри́||га, -ги *ж* 1. *об. мн.* **-ги, -г** интриге, сплетке; **плести́ (вести́) ~гу** *против кого* интригирати *против кога* 2. *књиж.* интрига, заплет *м*

интригáн, -а *м* интригант, сплеткарош

интригáнск||ий, -ая, -ое интригантски, сплеткашки

интригáнств|о, -а *с* сплеткарење

интриг||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют *несврш.* 1. *против кого, чего* интригирати, сплеткарити 2. *кого* будити радозналост *код кога*

интродýкци||я, -и *ж муз.* интродукција

интуити́вно *прил.* интуитивно

интуити́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но интуитиван

интуи́ци||я, -и *ж* интуиција; **по ~и** интуитивно

инфантили́зм, -а *м мед.* инфантилизам

инфанти́льност||ь, -и *ж* инфантилност

инфанти́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. *мед.* инфантилан, недовољно развијен 2. инфантилан, детињаст

инфáркт, -а *м мед.* инфаркт

инфекциóнн||ый, -ая, -ое инфективан, заразан; **~ое заболевáние** заразна болест

инфéкци||я, -и *ж* инфекција, зараза

инфинити́в, -а *м лингв.* инфинитив

инфля́ци||я, -и *ж екон.* инфлација

информáтик||а, -и *ж* информатика

информáтор, -а *м* информатор, извештач

информациóнн||ый, -ая, -ое информациони, информативан; **~ое бюрó** биро за информације; **~ое сообщéние** информативни извештај

информáци|я, -и *ж* информација, обавештење *с;* **газéтная ~** новинска информација; **получи́ть ~ю** добити обавештење; **техни́ческие срéдства ~и** техничка информативна средства

информи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* информисати, информирати, обавестити/обавештавати

инфракрáсн||ый, -ая, -ое *физ.* инфрацрвен; **~ые лучи́** инфрацрвени зраци

инфраструктýр||а, -ы *ж струч.* инфраструктура; **произвóдственная ~** производна инфраструктура

инфузóри||я, -и *ж зоол.* инфузорија, трепљара

инциде́нт, -а *м* инцидент; **пограни́чный ~** погранични инцидент

инъе́кци||я, -и *ж мед.* инјекција

иóн, -а *м физ.* јон

ионизáци||я, -и *ж физ.* јонизација

ионизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. физ.* јонизовати, јонизирати

ионосфéр||а, -ы *ж метеор.* јоносфера

ипостáс||ь, -и *ж:* **в ~и** *кого шаљ.* као, у улози; **журнали́ст в ~и учёного** новинар у улози научника

ипотéк||а, -и *ж фин.* хипотека

ипохóндрик, -а *м* хипохондар, хипохондричар, хипохондрик

ипохóндри||я, -и *ж мед.* хипохондрија

ипподрóм, -а *м* хиподром, тркалиште *с*

ипри́т, -а *м хем.* иперит

ирáнц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **ирáн|ец, -ца** *м* Иранац; **ирáн|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Иранка) Иранци

и́рис, -а *м* 1. *бот.* ирис, перуника *ж* 2. конац за везење

ири́с, -а *м* млечна карамела

ири́с||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* млечна карамела (*комад*)

ирлáндск||ий, -ая, -ое ирски

ирлáндц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **ирлáнд|ец, -ца** *м* Ирац; **ирлáнд|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Иркиња) Ирци

и́род, -а *м нар. погрд.* нечовек, крволок, изрод, чудовиште *с*

иронизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. над кем, чем и без обј.* подсмевати се *коме, чему,* иронизирати

ирони́ческ||ий, -ая, -ое, ирони́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но ироничан, подругљив

ирóни||я, -и *ж* иронија, подругивање *с*; **тóнкая ~** фина иронија ◊ **~ судьбы́** иронија судбине

ирради́ации||я, -и *ж физ., мед.* ирадијација

иррационали́зм, -а *м фил.* ирационализам

иррационáльност||ь, -и *ж фил., мат.* ирационалност

иррационáл||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. *фил.* ирационалан, противан разуму 2. *само дужи обл. мат.* ирационалан; **~ьное числó** ирационалан број

иррегуля́рн||ый, -ая, -ое *књиш.* ирегуларан, нерегуларан ◊ **~ые войскá** нерегуларна војска

ирригáтор, -а *м* стручњак за иригацију

ирригациóнн||ый, -ая, -ое иригациони, за наводњавање; **~ая систéма** систем за наводњавање

ирригáци||я, -и *ж* иригација, наводњавање *с*

иск, -а *м* тужба *ж*, захтев; **граждáнский ~** грађанска парница; **предъяви́ть ~** *кому* поднети тужбу *против кога;* **встрéчный ~** противтужба

искажá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. изопачивати, извитоперивати, искривљавати; **~ фáкты** изопачивати чињенице 2. *само 3. л.* унакажавати, изобличавати (*лице*)

искажá||ться, -ется, -ются *несврш.* унакажавати се, изобличавати се (*о лицу*)

искажéни||е, -я *с* 1. искривљавање, изобличавање; **~ фáктов** извртање чињеница 2. нетачност *ж*, по-

грешка *ж*; **гру́бые ~я в те́ксте** грубе нетачности у тексту

искажённ||ый, -ая, -ое 1. изопачен, извитоперен, искривљен, изврнут; **~ смысл** изопачени смисао 2. унакажен, изобличен; **~ое от бо́ли лицо́** лице изобличено од бола

иска||зи́ть, -жу́, -зи́шь, -зя́т; -жённый *сврш.* 1. изопачити, извитоперити, искривити; **~ и́стину** изопачити истину 2. *само 3. л.* унаказити, изобличити; **гнев ~зи́л его́ лицо́** бес је изобличио његово лице

исказ||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* 1. изопачити се, извитоперити се, искривити се 2. унаказити се, изобличити се; **его́ лицо́ ~и́лось от не́нависти** његово лице се изобличило од мржње

искале́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. сакатити, богаљити; унакажавати 2. *фиг.* кварити, изопачивати

искале́чива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* сакатити се, богаљити се; унакажавати се

искале́ч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* 1. осакатити, обогаљити; унаказити 2. *фиг.* покварити, изопачити; **~ жизнь** *кому* упропастити *чији* живот

искале́ч||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* осакатити се, обогаљити се; унаказити се

иска́ни||е, -я *с* 1. тражење 2. *мн.* **-я, -й** истраживања (*у науци, уметности*)

иска́тел||ь, -я *м* 1. тражилац; **~ же́мчуга** ловац бисера 2. истраживач 3. *струч.* тражило *с*, визир ◊ **~ приключе́ний** пустолов, авантуриста

иска́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *заст.* ласкав, улагивачки, удворички

иска́ть, ищу́, и́щешь, и́щут *несврш.* 1. *кого, что* тражити *кога, шта*; трагати *за ким, чим*; **~ кварти́ру** тражити стан 2. *кого, что и чего* тражити, искати, захтевати; **~ защи́ты** тражити заштиту; **~ слу́чая** тражити прилику 3. *без обј.* тражити, истраживати (*у науци, уметности*) 4. *что с кого* тужити *кога за шта* ◊ **~ глаза́ми** *кого, что* тражити погледом *кога, шта;* **~ вчера́шнего дня** узалуд тражити изгубљено; **~** *чьей* **руки́** *заст.* просити *кога;* **ищи́ ве́тра в по́ле** *разг.* пиши кући пропало; **ищи́-свищи́** *нар.* узалуд је тражити

искл||ева́ть, -юю́, -юёшь, -юю́т; -ёванный *сврш.* 1. искљувати, искљуцати 2. покљуцати, позобати

исключа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. искључивати, изузимати, брисати; **~ из спи́сков** брисати из спискова 2. одбацивати; **~ возмо́жность** одбацивати могућност

исключа́я *предл. с ген.* сем, осим, изузев *с ген.;* искључујући, изузимајући *с ак.;* **все, ~ меня́** сви осим мене; **все, ~ одного́** сви изузев једног; **не ~** *кого, чего* не искључујући, не изузимајући *кога, шта;* **купи́л всё, не ~ са́хара** купио је све, не искључујући и шећер

исключе́ни||е, -я *с* 1. искључивање, изузимање 2. изузетак *м*, изнимка *ж*; **все без ~я** сви без изузетка; **в ви́де ~я** као изузетак ◊ **за ~ем** *кого, чего* искључујући *кога, шта*, осим *кога, чега*

исключи́тельно 1. *речца* само, једино, искључиво 2. *прил.* изузетно, необично; **~ тру́дная зада́ча** изузетно тежак задатак; **~ интере́сная кни́га** необично занимљива књига

исключи́тельност||ь, -и *ж* 1. искључивост, ексклузивност 2. изузетност; изванредност; **~ положе́ния** изузетност ситуације

исключи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. *само дужи обл.* искључив, ексклузиван; **~ьное пра́во** искључиво право 2. изузетан; изванредан; **~ слу́чай** изузетан догађај; **де́ло ~ьной ва́жности** ствар од изузетне важности; **~ьные спосо́бности** изванредне способности 3. *разг.* изванредан, изврстан; **това́ры ~ьного ка́чества** роба изврсног квалитета

исключ||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* 1. искључити, изузети, избрисати; **~ из шко́лы** искључити из школе; **~ из спи́ска** избрисати са списка 2. одбацити (*могућност*); **э́то ~ено́** то је искључено, то је немогуће

искове́рка||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. изломити, исквaрити 2. *фиг.* изопачити; **~ сло́во** изопачити реч 3. *фиг.* покварити, упропастити; **~ жизнь** упропастити живот

исколе||си́ть, -шу́, -си́шь, -ся́т; -шённый *сврш. разг.* пропутовати, прокрстарити, проћи, обићи; **~ всю страну́** прокрстарити читаву земљу

искол||оти́ть, -очу́, -о́тишь, -о́тят; -о́ченный *сврш. разг.* истући, измлатити, излемати

иск||оло́ть, -олю́, -о́лешь, -о́лют; -о́лотый *сврш.* избости

иск||оло́ться, -олю́сь, -о́лешься, -о́лются *сврш.* избости се

иско́мка||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* изгужвати, изгњечити

иско́мка||ться, -ется, -ются *сврш. разг.* изгужвати се, изгњечити се

иско́м||ый, -ая, -ое 1. тражени; **~ая величина́** тражена величина 2. **иско́м|ое, -ого** *с мат.* тражена величина

искони́ *прил. свеч.* од памтивека, одвајкада, одувек

иско́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но исконски, стар, древан; **~ жи́тель** староседелац, домородац; **~ные обы́чаи** древни обичаји

ископа́ем||ый, -ая, -ое 1. рудни, минерални 2. *геол., палеонт.* фосилан, окамењен; **~ые живо́тные** фосилне животиње 3. **ископа́ем|ые, -ых** *мн.* руде *мн. ж*; минерали *мн. м;* **поле́зные ~ые** рудна богатства 4. **ископа́ем|ое, -ого** *с* фосил *м*, окаменотина *ж*

ископа́||ть, -ю, -ешь, -ют; иско́панный *сврш.* ископати, прекопати

искорёж||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. разг.* 1. искривити, савити, извитоперити, изврнути 2. *фиг.* унаказити, покварити

искорёж||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш. нар.* 1. *само 3. л.* искривити се, савити се, извитоперити се, изврнути се 2. *фиг.* унаказити се, покварити се

искорен||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* искоренити, истребити, уништити; **~ зло** искоренити зло

искореня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* искорењивати, истребљивати, уништавати

и́скоса *прил.* косо, искоса, са стране; **смотре́ть ~** гледати искоса (*са стране*)

и́скр||а, -ы *ж* 1. искра, варница; **вы́сечь ~у** исклесати искру; **электри́ческая ~** електрична искра 2. *фиг.* искра, зрнце *с*, заметак *м*, клица; **~ наде́жды** трачак наде 3. *зб.* тачкице *мн. ж* (*на тканини*) ◊ **~ бо́жья** искра божја, таленат; **у него́ ~ы из глаз посы́пались** све је звезде на небу пребројао (*од бола, од ударца*)

и́скренне *прил.* искрено

и́скрен||ний, -няя, -нее; -ен, -на, -но искрен; **~ друг** искрени пријатељ; **~няя благода́рность** искрена захвалност; **~нее раска́яние** искрено кајање

и́скренно *прил. в.* **и́скренне**

и́скренност||ь, -и *ж* искреност

искрив||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* 1. искривити, савити 2. *фиг.* искривити, изобличити, згрчити (*лице, уста*)

искрив||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* 1. искривити се, савити се 2. *фиг.* искривити се, изобличити се, згрчити се (*о лицу, устима*)

искривле́ни||е, -я *с* 1. искривљавање, савијање 2. искривљење, искривљеност *ж*, кривина *ж*; ~ **позвоно́чника** искривљење кичме 3. *фиг.* одступање, скретање; ~ **полити́ческой ли́нии** скретање с политичке линије

искривля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. искривљавати, савијати 2. *фиг.* искривљавати, изобличавати, грчити (*лице, уста*)

искривля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. искривљавати се, савијати се 2. *фиг.* искривљавати се, изобличавати се, грчити се (*о лицу, устима*)

искри́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то искричав, блистав; ~ **снег** искричав снег; ~**тое вино́** пенушаво вино

искр||и́ть, -и́т, -я́т *несврш. ел.* варничити

и́скр||иться, -юсь, -ишься, -ятся *и* **искр||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся** *несврш.* 1. искрити се, блистати се, светлуцати; **снег искри́лся на со́лнце** снег се блистао на сунцу; **вино́ и́скрится** вино се пенуша 2. *фиг.* блистати, сијати (*о очима итд.*)

искровен||и́ть, -ю, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. разг.* раскрвавити

и́скров||ец, -ца *м ист.* искровац (*револуционар близак Лењиновом ставу заступљеном у листу »Искра«*)

искров||о́й, -а́я, -о́е *струч.* варнични; ~ **разря́д** варнично пражњење

искромётн||ый, -ая, -ое *заст. песн.* 1. искричав, светлуцав; ~**ое вино́** пенушаво вино 2. *фиг.* блистав, сјајан; ~ **взгляд** блистав поглед

искромса́||ть, -ю, -ешь, -ют; искро́мсанный *сврш. разг.* 1. раскомадати, исецкати, искидати 2. *фиг.* унаказити; ~ **статью́** унаказити чланак (*цензуром итд.*)

искроуловѝтел||ь, -я *м* хватач искара (*на димњацима*)

искр||оши́ть, -ошу́, -оши́шь *и* **-о́шишь, -оша́т** *и* **-о́шат; -о́шенный** *сврш.* 1. измрвити, издробити 2. *фиг. разг.* смрвити, сатрти (*непријатеља*)

искрош||и́ться, -и́тся, -а́тся *сврш.* измрвити се, издробити се

искупа́||ть¹, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. искупљивати, испаштати, окајавати 2. надокнађивати, надомештати (*недостатак*)

искупа́||ть², -ю, -ешь, -ют; иску́панный *сврш. разг.* окупати, искупати; ~ **ребёнка** окупати дете

искупа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* окупати се, искупати се; ~ **в реке́** окупати се у реци

искупи́тельн||ый, -ая, -ое: ~**ая же́ртва** жртва за искупљење

иск||упи́ть, -уплю́, -у́пишь, -у́пят; -у́пленный *сврш.* 1. искупити, окајати; ~ **свою́ вину́** искупити своју кривицу 2. надокнадити, надоместити (*недостатак*)

искупле́ни||е, -я *с* искупљење, окајање, испаштање

иску́с, -а *и* **и́скус, -а** *м књиш.* искушење *с*, испит

искуса́||ть, -ю, -ешь, -ют; иску́санный *сврш.* 1. изгристи 2. изуједати, избости

искуси́тел||ь, -я *м књиш.* саблазник

иску́сник, -а *м разг.* мајстор, стручњак; **он большо́й ~ в э́том де́ле** он је у томе велики мајстор

иску́сно *прил.* вешто, умешно, спретно

иску́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. вешт, умешан, спретан; ~ **портно́й** вешт кројач 2. фин, мајсторски израђен; ~**ная рабо́та** мајсторска израда

иску́сственно *прил.* 1. вештачки 2. извештачено, намештено

иску́сстве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. *само дуже обл.* вештачки, уметан; ~**нные зу́бы** вештачки зуби; ~ **же́мчуг** лажан бисер; ~ **шёлк** вештачка свила 2. извештачен, неприродан, намештен; ~**нная улы́бка** усиљен осмех ◇ ~**нное дыха́ние** *мед.* вештачко дисање

иску́сств||о, -а *с* 1. уметност *ж*; **изобрази́тельное ~** ликовна уметност; **театра́льное ~** позоришна уметност; **прикладно́е ~** примењена уметност; **произведе́ние ~а** уметничко дело 2. мајсторство, вештина *ж*, умешност *ж*; **вое́нное ~** ратна вештина ◇ **из любви́ к ~у** *разг.* из чисте љубави

искусствове́д, -а *м* историчар уметности, теоретичар уметности; кустос

искусствове́дени||е, -я *с* наука *ж* о уметности, историја *ж* и теорија *ж* уметности

искусствове́дческ||ий, -ая, -ое који се односи на историју и теорију уметности

искуша́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* искушавати, доводити у искушење; саблажњавати ◇ ~ **судьбу́** изазивати судбину

искуше́ни||е, -я *с* искушење; саблазан *м*; **вводи́ть в ~** доводити у искушење; **устоя́ть про́тив ~я** одолети искушењу; **подда́ться ~ю** пасти у искушење

искушённ||ый, -ая, -ое искусан, вичан, вешт; ~ **о́пытом** искусан; ~ **в поли́тике** искусан политичар

исла́м, -а *м* ислам

исла́ндск||ий, -ая, -ое исландски

исла́ндц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **исла́нд|ец, -ца** *м* Исланђанин; **исла́нд|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Исланђанка) Исланђани

испа́ко||стить, -щу, -стишь, -стят; -щенный *сврш. разг.* 1. упрљати, замазати; заблатити 2. *фиг.* покварити, упропастити

испа́н||ка¹, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *в.* **испа́нцы**

испа́нк||а², -и *ж разг.* шпански грип

испа́нск||ий, -ая, -ое шпански, шпањолски

испа́нц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **испа́н|ец, -ца** *м* Шпанац, Шпањолац, **испа́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Шпанкиња, Шпањолка) Шпанци, Шпањолци

испаре́ни||е, -я *с* 1. испаравање 2. *мн.* **-я, -й** пара *ж*, испарења

испа́рин||а, -ы *ж* зној *м*; **покры́ться ~ой** ознојити се; **у больно́го ~** болесник се зноји

испар||и́ть, -ю, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* испарити, изветрити

испар||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* 1. испарити (се), изветрити; **вода́ ~и́лась** вода је испарила 2. *фиг. разг.* нестати, изгубити се, испарити се

испаря́емост||ь, -и *ж* испарљивост

испаря́||ть, -ю -ешь, -ют *несврш.* испаравати, ветрити

испаря́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. испаравати (се), ветрити 2. *фиг. разг.* нестајати, губити се, испаравати се

испа́чка||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* упрљати, испрљати

испа́чка||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* упрљати се, испрљати се

испепел||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* претворити у пепео, попалити ◊ ~ **взгля́дом** уништити погледом

испепеля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* претварати у пепео, спаљивати

испестр||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. разг.* ушарати; учинити шареним

испестря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* шарати, чинити шареним

исп||ечь, -еку́, -ечёшь, -еку́т; *прошл.* **-ёк, -екла́, -екло́; -ечённый** *сврш.* испећи; ~ **пиро́г** испећи колач ◊ **вновь ~ечённый** *шаљ.* новопечен

исп||е́чься, -ечётся, -еку́тся; *прошл.* **-ёкся, -екла́сь, -екло́сь** *сврш.* испећи се

испещр||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* ишарати, прекрити тачкицама, мрљама; ~ **поля́ кни́ги замéтками** ишарати маргине књиге примедбама

испещря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* шарати, покривати тачкицама, мрљама

испива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *чего нар.* испијати, пити **2.** *что заст. свеч.* испијати

исп||иса́ть, -ишу́, -и́шешь, -и́шут; -и́санный *сврш.* **1.** исписати; ~ **це́лую тетра́дь** исписати читаву свеску **2.** *разг.* истрошити, потрошити (*за писање*)

исп||иса́ться, -ишу́сь, -и́шешься, -и́шутся *сврш.* **1.** *само 3. л. разг.* истрошити се (*писањем*) **2.** *фиг.* исписати се, постати баналан (*о писцу*)

испи́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** исписивати (*лист хартије*) **2.** *разг.* трошити (*за писање*)

испи́сыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л. разг.* трошити се (*писањем*) **2.** *фиг.* исписивати се, постајати баналан (*о писцу*)

испит||о́й, -а́я, -о́е *разг.* испијен, исцрпљен, изнурен; **~о́е лицо́** испијено лице

исп||и́ть, изопью́, изопьёшь, изопью́т; *прошл.* **-и́л, -ила́, -и́ло; -и́тый** *сврш.* **1.** *чего нар.* испити **2.** *что заст. свеч.* испити, попити ◊ ~ **го́рькую ча́шу до дна** *свеч.* испити горку чашу до дна

исповéдани||е, -я *с књиш.* вероисповест *ж*; **христиа́нские ~я** хришћанске вероисповести

исповéда||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. и несврш. разг.* **1.** *кого* исповедати, саслушати/саслушавати *чију* исповест **2.** *что кому* исповедати се, поверити се/поверавати се

исповéда||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. кому, у кого разг.* исповедати се, поверити се

исповéдник, -а *м* исповедник

исповéд||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* **1.** *кого* исповедати, саслушати/саслушавати *чију* исповест **2.** *что кому* исповедати се, поверити се/поверавати се **3.** *само несврш. что књиш.* исповедати (*религију итд.*)

исповéд||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. и несврш.* **1.** *кому, у кого* исповедати се; покајати се/кајати се **2.** *кому, перед кем в чём фиг.* исповедати се *коме*, поверити/поверавати *коме шта*

и́споведь||ь, -и *ж* **1.** исповест, исповед, покајање *с* **2.** *фиг.* исповедање *с*, исповест

и́сподволь *прил. разг.* постепено, поступно

исподло́бья *прил.:* **смотрéть** ~ гледати испод ока, мрко, попреко, неповерљиво

исподни́зу *прил. разг.* одоздо, испод *чега*, са доње стране

испо́дн||ий, -яя, -ее *нар.* **1.** доњи **2. испо́дн|ее, -его** *с* доње рубље

исподтишка́ *прил. разг.* кришом, крадом, потајно, подмукло; **смея́ться** ~ *над кем* подсмевати се *коме* иза леђа

испоко́н: ~ **вéку (веко́в)** од памтивека

испо́лза||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* прећи пузећки

исполи́н, -а *м* **1.** џин, див, горостас **2.** *фиг.* великан; **~ы нау́ки** великани науке

исполи́нск||ий, -ая, -ое 1. џиновски, дивовски, горостасан **2.** *фиг.* огроман; **~ие успéхи** огроман напредак

исполко́м, -а *м* **(исполни́тельный комитéт)** извршни одбор

исполко́мовск||ий, -ая, -ое *разг.* који се односи на извршни одбор

исполнéни||е, -я *с* **1.** испуњење, остварење; извршење; ~ **жела́ния** испуњење жеље; ~ **до́лга** извршење дужности; **привести́ пригово́р в** ~ извршити пресуду **2.** извођење, интерпретација *ж*; **в ~и** *кого* у извођењу *кога*

исполни́мост||ь, -и *ж* изводљивост, остварљивост

исполни́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо испуњив, изводљив, остварљив; **~мое жела́ние** остварљива жеља

исполни́тел||ь, -я *м* **1.** извршилац, извршитељ; **судéбный** ~ судски извршитељ, егзекутор **2.** извођач, интерпретатор; ~ **наро́дных пéсен** извођач народних песама; ~ **ро́ли Га́млета** интерпретатор улоге Хамлета

исполни́тельност||ь, -и *ж* савесност, тачност, брижљивост

исполни́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. *само дужи обл.* извршни; ~ **комитéт** извршни одбор; **~ьная власть** извршна власт **2.** савестан, тачан, брижљив; ~ **рабо́тник** савестан радник ◊ ~ **лист** *правн.* налог за извршење (*судске одлуке*)

испо́лн||ить[1], -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* **1.** испунити, остварити; извршити; ~ **про́сьбу** испунити молбу; ~ **прика́з** извршити наређење **2.** извести; ~ **роль** одиграти улогу; ~ **рома́нс** отпевати романсу

испо́лн||ить[2], -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. кого, что чем или чего књиш.* испунити, прожети *кога, шта чим;* ~ **сéрдце надéждой** испунити срце надом

испо́лн||иться[1], -ится, -ятся *сврш.* **1.** испунити се, остварити се; извршити се **2.** *безл. кому, чему* навршити, напунити; **ребёнку ~илось три го́да** дете је напунило (навршило) три године

испо́лн||иться[2], -юсь, -ишься, -ятся *сврш. чем или чего књиш.* испунити се, прожети се *чим*; ~ **реши́мости** чврсто одлучити; ~ **презрéнием** *к чему* осетити презир *према чему*

исполня́||ть[1], -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** испуњавати, остваривати; извршавати **2.** изводити, тумачити, интерпретирати ◊ ~ **обя́занности** *кого* вршити дужност *кога*

исполня́||ть[2], -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что чем или чего књиш.* испуњавати, прожимати *кога, шта чим*

исполня́||ться[1], -ется, -ются *несврш.* **1.** испуњавати се, остваривати се; извршавати се **2.** *безл. кому, чему* навршавати, пунити; **ему́ ~ется два́дцать лет** он навршава (пуни) двадесет година

исполня́||ться[2], -юсь, -ешься, -ются *несврш. чем или чего књиш.* испуњавати се, прожимати се *чим*

исполос||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. разг.* **1.** *что* иштрафтати **2.** исећи, исцепати на каишеве (*тканину*) **3.** *кого* избичевати, ишибати

испо́льзовани||е, -я *с* коришћење, искоришћавање, употреба *ж*

испо́льз‖овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* искористити/користити, употребити/употребљавати; ~ **все возмо́жности** искористити све могућности; ~ **слу́чай** користити прилику

испо́льз‖оваться, -уется, -уются *несврш.* користити се, употребљавати се, примењивати се, имати примену; **ка́менный у́голь широко́ ~уется в промы́шленности** камени угаљ се широко примењује у индустрији

испо́р‖тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш.* 1. *что* покварити, оштетити; ~ **часы́** покварити сат 2. *кого, что* искварити, покварити, упропастити; ~ **себе́ здоро́вье** упропастити своје здравље; ~ **настрое́ние** покварити расположење; ~ **ребёнка плохи́м воспита́нием** искварити дете лошим васпитањем ◊ ~ **мно́го кро́ви** *кому* изнервирати *кога*

испо́р‖титься, -чусь, -тишься, -тятся *сврш.* 1. *само 3. л.* покварити се, оштетити се; **часы́ ~тились** сат се покварио 2. искварити се, покварити се; **пого́да ~тилась** време се покварило

испо́рченн‖ый, -ая, -ое 1. покварен, искварен, оштећен, рђав; **~ые проду́кты** покварене намирнице; **~ые зу́бы** покварени зуби 2. покварен, изопачен; ~ **вкус** изопачен укус

испоха́б‖ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. нар.* покварити, упропастити

испо́шл‖ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* вулгаризовати, банализовати, учинити тривијалним, вулгарним

исправи́‖мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо поправљив, исправљив

исправи́тельн‖ый, -ая, -ое поправни; **~ая коло́ния** поправни дом; **~ые рабо́ты** казнено-поправни рад; **~ые ме́ры** поправне мере

испра́в‖ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* 1. поправити, оправити; ~ **телеви́зор** поправити телевизор 2. поправити, исправити; ~ **оши́бку** исправити грешку; **изда́ние второ́е, ~ленное и допо́лненное** друго, исправљено и допуњено издање

испра́в‖иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* поправити се, исправити се, постати бољи

исправле́ни‖е, -я *с* 1. поправљање, исправљање 2. поправка *ж*; исправка *ж*; **внести́ ~я в текст** унети исправке у текст

исправля́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. поправљати, оправљати 2. поправљати, исправљати (*грешке*) ◊ ~ **до́лжность** *кого заст.* вршити дужност *кога*

исправля́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* поправљати се, исправљати се, постајати бољи

испра́вник, -а *м заст.* начелник окружне полиције (*у Русији пре револуције*)

испра́вно *прил.* 1. исправно, како треба 2. савестно, уредно, тачно

испра́вност‖ь, -и *ж* исправност; **в по́лной ~и** у потпуно исправном стању

испра́в‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. исправан, неоштећен, у исправном стању 2. *заст.* савестан, уредан, тачан; ~ **рабо́тник** савестан радник

испражне́ни‖е, -я *с* 1. испражњење, испражњавање 2. *мн.* **-я, -й** фекалије *мн. ж*, измет *м*

испражн‖и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* имати столицу, обавити велику нужду

испражня́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* имати столицу, вршити велику нужду

испра́шива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что зван.* тражити *шта*, молити *за шта*

испро́б‖овать, -ую, -уешь, -уют *сврш.* пробати, испробати, опробати, испитати, проверити; ~ **все возмо́жности** испитати све могућности

испр‖оси́ть, -ошу́, -о́сишь, -о́сят; -о́шенный *сврш. что зван.* затражити *шта*, измолити *за шта*

испу́г, -а (у) *м* страх, преплашеност *ж*, престрављеност *ж*, запрепашћење *с*; **в ~е** у страху; **с ~у** од страха ◊ **взять на ~** *разг.* постићи заплашивањем

испу́ганно *прил.* уплашено, преплашено, престрављено

испу́га‖нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно уплашен, преплашен, престрављен, запрепашћен; **у него́ был ~ вид** он је изгледао уплашен

испуга́‖ть, -ю, -ешь, -ют; испу́ганный *сврш.* уплашити, преплашити, престравити, запрепастити

испуга́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* уплашити се, преплашити се, престравити се, запрепастити се

испуска́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* испуштати, пуштати; ширити; ~ **во́пли** испуштати крике, вапити; ~ **за́пах** ширити мирис; ~ **лучи́** емитирати зраке; ~ **вздо́хи** уздисати

исп‖усти́ть, -ущу́, -у́стишь, -у́стят; -у́щенный *сврш.* испустити, пустити; ~ **крик** испустити крик, вриснути ◊ ~ **дух (после́дний вздох)** *заст.* издахнути, испустити душу

испыта́ни‖е, -я *с* 1. проба *ж*, испробавање, кушња *ж*; **произвести́ ~** извршити пробу; **подве́ргнуть ~ю** ставити на пробу 2. *заст.* испит *м* 3. *фиг.* искушење, несрећа *ж*; **пройти́ че́рез тя́жкие ~я** доживети тешка искушења

испы́танн‖ый, -ая, -ое 1. испитан, проверен, испробан; **~ое сре́дство** проверено средство 2. веран, поуздан; ~ **друг** веран пријатељ

испыта́тел‖ь, -я *м* испитивач; **лётчик-~** пробни пилот

испыта́тельн‖ый, -ая, -ое пробни, огледни, експерименталан; ~ **пробе́г** пробна вожња; ~ **полёт** пробни лет; ~ **срок** време пробног рада, приправнички стаж

испыта́‖ть, -ю, -ешь, -ют; испы́танный *сврш.* 1. испробати, испитати, проверити; ~ **но́вую констру́кцию** проверити нову конструкцију; ~ **свои́ си́лы** испробати своје снаге 2. искусити; претрпети, доживети, осетити; ~ **после́дствия** *чего* искусити последице *чега*; ~ **го́ре** доживети несрећу; ~ **страх** претрпети страх; ~ **ра́дость** осетити радост

испыту́ем‖ый, -ая, -ое огледни, пробни, експериментални; ~ **материа́л** огледни материјал

испыту́ющ‖ий, -ая, -ее испитивачки, проницљив; ~ **взгляд** испитивачки поглед

испы́тыва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. пробати, испитивати, проверавати; ~ **чьи зна́ния** проверавати *чије* знање 2. трпети, доживљавати, осећати; ~ **недоста́ток** *чего* трпети оскудицу *у чему;* ~ **угрызе́ния со́вести** осећати грижу савести ◊ ~ *чьё* **терпе́ние** исцрпљивати *чије* стрпљење

иссека́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *свеч.* клесати, вајати 2. *заст.* сећи, цепати, шибати

исс‖е́чь, -еку́, -ечёшь, -еку́т; *прошл.* **-ёк, -екла́, -екло́; -ечённый** *сврш.* 1. *свеч.* исклесати, извајати 2. *заст.* исећи, расцепати; ишибати

и́ссиня-чёрн‖ый, -ая, -ое модрикастоцрн

иссл‖еди́ть, -ежу́, -еди́шь, -едя́т; -е́женный *сврш. разг.* изгазити, запрљати остављајући трагове

иссле́довани‖е, -я *с* 1. испитивање, истраживање, проучавање; **вести́ ~я** вршити истраживања 2. студија *ж*, расправа *ж* 3. *мед.* преглед *м*, анализа *ж*

иссле́довател‖ь, -я *м* истраживач, испитивач; научник

иссле́довательск‖ий, -ая, -ое истраживачки; **~ая рабо́та** научно-истраживачки рад

иссле́д‖овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* 1. истражити/истраживати, испитати/испитивати, проучити/проучавати 2. *мед.* прегледати/прегледавати

иссо́х‖нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **иссо́х, -ла, -ло** *сврш.* 1. *само 3. л.* пресахнути, пресушити 2. *фиг.* сасушити се, увенути; **~ от тоски́** увенути од туге

и́сстари *прил.* од памтивека, одвајкада; **так ~ ведётся** тако је од памтивека

исстега́‖ть, -ю, -ешь, -ют; исстёганный *сврш. разг.* ишибати, избичевати

исстрада́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* измучити се, напатити се; **~ в одино́честве** напатити се у самоћи

исстреля́‖ть, -ю, -ешь, -ют; исстре́лянный *сврш.* 1. испуцати, испалити (*све метке*) 2. *разг.* изрешетати мецима

исступле́ни‖е, -я *с* бес *м*, беснило, помама *ж*; **прийти́ в ~** разбеснети се; пасти у бес, помамити; **привести́ в ~** *кого* разбеснети, довести до беснила *кога*

исступлё‖нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно бесан, помаман; помахнитао; **~ взгляд** избезумљен поглед

иссуша́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. сушити, исушивати 2. *фиг.* изнуравати, исцрпљивати

исс‖уши́ть, -ушу́, -у́шишь, -у́шат; -у́шенный *сврш.* 1. исушити, сасушити 2. *фиг.* изнурити, исцрпсти; **лихора́дка его́ ~уши́ла** грозница га је изнурила

иссыха́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. пресушивати, постајати безводан, сахнути 2. *фиг.* сушити се, пропадати, венути (*од туге*)

иссяка́‖ть, -ет, -ют *несврш.* 1. пресушивати, сахнути 2. *фиг.* нестајати, исцрпљивати се; **си́лы ~ют** снага нестаје

иссяк‖нуть, -нет, -нут; *прошл.* **исся́к, -ла, -ло** *сврш.* 1. пресушити, пресахнути; **исто́чник исся́к** извор је пресушио 2. *фиг.* нестати, исцрпсти се; **терпе́ние ~ло** стрпљењу је крај

иста́птыва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. газити, утапкавати 2. *разг.* газити, прљати остављајући трагове 3. *разг.* цепати, дерати, изнашати (*обућу*)

иста́ска‖нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно *разг.* 1. изношен, похабан, подеран; **~нная о́бувь** изношена обућа 2. *фиг.* отрцан, офуцан, баналан; **~нная фра́за** отрцана фраза 3. *фиг.* изнурен, испијен; **~нное лицо́** испијено лице

истаска́‖ть, -ю, -ешь, -ют; иста́сканный *сврш. разг.* износити, похабати

истаска́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* 1. *само 3. л.* износити се, похабати се, отрцати се (*о обући итд.*) 2. *фиг.* исцрпсти се, изнурити се, пропасти

иста́чива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. истањивати брушењем; **~ нож** тањити нож брушењем 2. *само 3. л.* гристи (*о дрвоточцу*); разједати (*о рђи*)

иста́‖ять, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. *само 3. л.* истопити се, ископнети 2. *само 3. л.* ишчезнути (*о новцу итд.*) 3. *фиг.* усахнути, увенути; **~ от тоски́** увенути од туге

истека́‖ть, -ет, -ют *несврш.* 1. *књиш. заст.* извирати, истицати 2. истицати, пролазити, свршавати се; **срок догово́ра ~ет** истиче рок уговора ◇ **~ кро́вью** крварити

исте́кш‖ий, -ая, -ее протекли, прошли; **в ~ем году́** у протеклој години

истере́ть, изотру́, изотрёшь, изотру́т; *прошл.* **истёр, истёрла, истёрло; истёртый** *сврш.* 1. истрљати, истрти, изрибати; измрвити; **~ сыр** изрендисати сир; **~ всю рези́нку** потрошити сву гумицу 2. истрошити, похабати, упропастити (*ношењем*) 3. огулити, изранити, нажуљати

истере́ться, изотрётся, изотру́тся; *прошл.* **истёрся, истёрлась, истёрлось** *сврш. разг.* 1. изрибати се; измрвити се 2. истрошити се, похабати се, упропастити се (*ношењем*)

истёрзанн‖ый, -ая, -ое 1. искидан, осакаћен 2. *разг.* рашчупан, подеран 3. *фиг.* измучен, измрцварен

истерза́‖ть, -ю, -ешь, -ют; истёрзанный *сврш.* 1. искидати, осакатити 2. *фиг.* измучити, измрцварити

истерза́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* измучити се, измрцварити се

исте́рик, -а *м* хистерик

исте́рик‖а, -и *ж* хистерични напад; **впасть в ~у** добити хистерични напад; **закати́ть ~у** приредити хистеричну сцену

истери́ческ‖ий, -ая, -ое хистеричан; **~ая же́нщина** хистерична жена; **~ смех** хистеричан смех; **~ припа́док** хистерични напад

истери́ч‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** хистерична жена

истери́чност‖ь, -и *ж* хистерија, хистеричност

истери́ч‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *в.* **истери́ческий**

истери́‖я, -и *ж* 1. *мед.* хистерија 2. *фиг.* хистерија, грозничавост; **вое́нная ~** ратна хистерија

истёрт‖ый, -ая, -ое 1. истрт, изрибан, измрвљен 2. истрошен, похабан, упропашћен (*ношењем*)

ист‖е́ц, -ца́ *м правн.* тужилац

истече́ни‖е, -я *с* 1. *књиш. заст.* истицање, цурење; губитак *м* (*крви*) 2. завршетак, крај, истек; **по ~и сро́ка** по истеку рока

ист‖е́чь, -еку́, -ечёшь, еку́т; *прошл.* **-ёк, -екла́, -екло́; -ёкший** *и* **-е́кший** *сврш.* 1. *књиш. заст.* истећи, исцурити 2. истећи, проћи, свршити се; **срок догово́ра ~ёк** рок уговора је истекао ◇ **~ кро́вью** искрварити

и́стин‖а, -ы *ж* истина, истинитост; **э́то соверше́нная ~** то је цела истина; **в э́том есть до́ля ~ы** у томе има зрнца истине; **изби́тая ~** општепозната истина

и́стинно *прил. разг.* уистину, заиста, одиста, стварно

и́стин‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. истинит, истински; **~ное происше́ствие** истинит догађај 2. прави, стваран; **э́то ~ная пра́вда** то је права истина; **~ друг** прави (истински) пријатељ 3. *струч.* објективан, стваран; **~ное вре́мя** стварно време

истира́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. трљати, рибати; мрвити 2. трошити, хабати, упропашћивати (*ношењем*)

истира́‖ться, -ется, -ются *несврш. разг.* 1. рибати се; мрвити се 2. трошити се, хабати се, упропашћивати се (*ношењем*)

истлева́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. трулети, трунути, гњилети, распадати се 2. горети, сагоревати, изгарати, претварати се у пепео

истле́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. иструлети, иструнути, сагњити; распасти се 2. изгорети, сагорети, претворити се у пепео

истма́т, -а *м* **(истори́ческий материали́зм)** историјски материјализам

и́стово *прил.* 1. достојанствено, озбиљно 2. ревносно, свесрдно

и́сто||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *заст.* 1. достојанствен, озбиљан 2. ревностан, свесрдан

исто́к, -а *м* 1. извор, врело *с*; **~ реки́** извор реке 2. *об. мн.* **-и, -ов** почеци, порекло *с*, настанак *м*, врело *с*; **~и жи́зни** почеци живота; **~и культу́ры** настанак културе

истолкова́ни||е, -я *с* излагање, објашњење, тумачење, интерпретација *ж*

истолкова́тел||ь, -я *м* излагач, тумач, интерпретатор

истолк||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* изложити, објаснити, протумачити, интерпретирати; **неве́рно ~** погрешно протумачити, интерпретирати

истол||о́чь, -ку́, -чёшь, -ку́т; *прошл.* **-о́к, -кла́, -кло́; -чённый** *сврш.* истуцати, иситнити, издробити

исто́м||а, -ы *ж* 1. изнемоглост, малаксалост, слабост (*пријатна*); **сла́дкая ~** пријатна малаксалост 2. чежња

истом||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* уморити, измучити, изнурити; **~ ожида́нием** измучити чекањем

истом||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* уморити се, измучити се, исцрпсти се, малаксати; **~ от жа́жды** малаксати од жеђи; **~ в ожида́нии** *чего* измучити се у очекивању *чега*

истонча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* истањивати, чинити тањим

истонча́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* истањивати се, постајати тањи

истонч||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* истањити, учинити тањим

истонч||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш.* истањити се, постати тањи

ист||опи́ть[1]**, -оплю́, -о́пишь, -о́пят; -о́пленный** *сврш.* 1. наложити; **~ печь** наложити пећ 2. *разг.* изгорети, потрошити за огрев

ист||опи́ть[2]**, -оплю́, -о́пишь, -о́пят; -о́пленный** *сврш.* *разг.* истопити, растопити; **~ весь воск** растопити сав восак

ист||опи́ться[1]**, -о́пится, -о́пятся** *сврш.* загрејати се, угрејати се (*ложењем*)

ист||опи́ться[2]**, -о́пится, -о́пятся** *сврш. разг.* истопити се, растопити се (*о воску итд.*)

истопни́к, -а́ *м* ложач

ист||опта́ть, -опчу́, -о́пчешь, -о́пчут; -о́птанный *сврш.* 1. изгазити, погазити, утапкати 2. *разг.* изгазити, упрљати, оставити трагове ципелама 3. *разг.* износити, истрошити, подерати ношењем (*обућу*)

исторга́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш. заст.* 1. избацивати, искључивати 2. извлачити, тргати, вадити 3. изазивати (*сузе итд.*)

исто́р||гнуть, -гну, -гнешь, -гнут; *прошл.* **-г** *и* **-гнул, -гла, -гло** *сврш. књиш. заст.* 1. избацити, искључити 2. извући, тргнути, ишчупати, извадити 3. изазвати; **~ слёзы** изазвати сузе

истори́зм, -а *м* историзам

исто́рик, -а *м* историчар, повјесничар

историогра́фи||я, -и *ж* историографија

истори́ческ||ий, -ая, -ое 1. историјски, повјеснички; **~ая эпо́ха** историјско доба; **~ие иссле́дования** историјска истраживања 2. историјски, важан; **~ое реше́ние** историјска одлука ◇ **~ материали́зм** историјски материјализам

истори́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но историјски веран, тачан

исто́ри||я, -и *ж* 1. историја, повијест; **дре́вняя ~** историја старог века; **~ сре́дних веко́в** историја средњег века; **но́вая ~** историја новог века; **~ литерату́ры** историја књижевности; **войти́ в ~ю** ући у историју 2. прича; **заба́вная ~** занимљива прича 3. *разг.* догађај *м*, случај *м*; **неприя́тная ~** неприлика, скандал ◇ **~ боле́зни** *мед.* историја болести; **обы́чная (ве́чная) ~** стара (вечита) прича; **совсе́м друга́я ~** то је сасвим друга ствар; **вот так ~!** ето ти га на!, баш лепо!

истоск||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. по кому, чему разг.* измучити се чежњом *за ким, чим*

источа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что књиш.* испуштати, ширити *шта*, одисати *чим*; **~ за́пах** ширити мирис

ист||очи́ть, -очу́, -о́чишь, -о́чат; -о́ченный *сврш.* 1. истањити брушењем 2. *само 3. л.* изгристи (*о дрвоточцу*); разјести (*о рђи*)

исто́чник, -а *м* 1. извор, врело *с*; **минера́льный ~** извор минералне воде; **целе́бный ~** лековити извор 2. извор, извориште *с*; **~ све́та, зву́ка** извор светлости, звука; **~ боле́зни** жариште болести 3. *фиг.* извор; **~ информа́ции** извор информације; **узна́ть из достове́рных ~ов** сазнати из поузданих извора 4. *мн.* **-и, -ов** извори, документи, писани споменици

исто́шно *прил. разг.* продорно, очајнички

исто́ш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* продоран, очајнички; **~ крик** очајнички; врисак

истоща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. исцрпљивати, изнуравати 2. исцрпљивати, трошити (*извор, енергију итд.*)

истоща́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. исцрпљивати се, изнуравати се (*због болести*) 2. *само 3. л.* исцрпљивати се, трошити се (*о извору, енергији итд.*)

истоще́ни||е, -я *с* 1. исцрпљеност *ж*, изнуреност *ж*; **не́рвное ~** нервна исцрпљеност 2. исцрпљивање, трошење; **~ месторожде́ния** исцрпљивање налазишта

истощённост||ь, -и *ж* исцрпљеност, изнуреност

истощ||ённый, -ённая, -ённое; -ён, -ённа, -ённо 1. исцрпљен, изнурен; **~ челове́к** изнурен човек 2. исцрпљен, истрошен; **~ённая по́чва** исцрпљено (неплодно) земљиште

истощ||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* 1. исцрпсти, изнурити; **боле́знь ~и́ла его́** болест га је исцрпла 2. исцрпсти, потрошити; **~ запа́сы** исцрпсти залихе; **~ по́чву** испостити земљиште ◇ **~ терпе́ние** исцрпсти стрпљење

истощ||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш.* 1. исцрпсти се, изнурити се (*због болести*) 2. *само 3. л.* исцрпсти се, утрошити се (*о извору, енергији итд.*) ◇ **моё терпе́ние ~и́лось** моме стрпљењу је дошао крај

истра́||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш.* 1. потрошити, утрошити; издати, расходовати; **~ мно́го де́нег** потрошити много пара 2. *фиг.* уништити, упропастити, изгубити; **~ вре́мя** изгубити време

истра́||титься, -чусь, -тишься, -тятся *сврш. разг.* 1. *само 3. л.* потрошити се; **де́ньги ~тились** новац се потрошио 2. истрошити се; **я соверше́нно ~тился** много сам се истрошио

истреби́тел||ь, -я *м* 1. истребљивач, утамањивач; **~ грызуно́в** утамањивач глодара 2. *авиј.* ловац, ловачки авион

истреби́тельн||ый, -ая, -ое 1. уништавајући, рушилачки, убиствен; **~ая война́** рат до истребљења 2. *авиј.* ловачки; **~ая авиа́ция** ловачка авијација

истреб||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* уништити, потаманити, истребити

истребле́ни||е, -я *с* уништавање, тамањење, истребљење

истребля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* уништавати, таманити истребљивати; **~ грызуно́в** таманити глодаре

истр||епа́ть, -еплю́, -е́плешь, -е́плют; -е́панный *сврш. разг.* 1. подерати, похабати; истрошити, износити; **~ кни́гу** раскупусати књигу; **~ пальто́** износити (похабати) капут 2. *фиг.* изморити, измучити; **~ не́рвы** искидати живце

истр||епа́ться, -еплю́сь, -е́плешься, -е́плются *сврш. разг.* 1. *само 3. л.* подерати се, похабати се; истрошити се, износити се 2. *фиг.* изморити се, измучити се; морално пропасти

истрёпыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. дерати, хабати; трошити (*ношењем*) 2. *фиг.* умарати, мучити

истрёпыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. *само 3. л.* дерати се, хабати се; трошити се (*ношењем*) 2. *фиг.* умарати се, мучити се; морално пропадати

истре́ска||ться, -ется, -ются *сврш. разг.* испуцати, попуцати, напрснути; **земля́ ~лась от жары́** земља је испуцала од жеге

иструхля́ве||ть, -ет, -ют *сврш. разг.* иструлети, иструнути

истука́н, -а *м заст.* идол, кип ◊ **стоя́ть ~ом (как ~)** *разг.* стајати као кип, укипити се

ист||упи́ть, -уплю́, -у́пишь, -у́пят; -у́пленный *сврш.* иступити, отупити

ист||упи́ться, -у́пится, -у́пятся *сврш.* иступити се, постати туп

иступля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* тупити, иступљивати

иступля́||ться, -ется, -ются *несврш.* тупити се, иступљивати се

и́ст||ый, -ая, -ое *књиш.* прави, истинит, истински; **он был ~ охо́тник** био је прави ловац

исты́||кать, -чу, -чешь, -чут; -канный *сврш. разг.* избости; **~ иго́лкой** избости иглом

истяза́ни||е, -я *с* 1. мучење, злостављање 2. *об. мн.* **-я, -й** мучења, тортура *ж*; **подверга́ть ~ям** мучити, подвргавати мучењу

истяза́тел||ь, -я *м* мучитељ, крвник

истяза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* мучити, злостављати; стављати на муке

исхитр||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. разг.* довити се, снаћи се

исхитря́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* довијати се, сналазити се

исхл||еста́ть, -ещу́, -е́щешь, -е́щут; -ёстанный *сврш. разг.* 1. ишибати, избичевати 2. истрошити шибањем (*бич*)

исхлёстыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. шибати, бичевати 2. трошити шибањем (*бич*)

исхлоп||ота́ть, -очу́, -о́чешь, -о́чут; -о́танный *сврш. разг.* испословати, издејствовати

исхо́д, -а *м* 1. *књиш. заст.* излаз; **друго́го ~а нет** нема другог излаза 2. исход, завршетак, крај; **на ~е дня** предвече; **день на ~е** дан се ближи крају 3. исход, резултат; **~ соревнова́ния** резултат такмичења ◊ **дать ~** *чему* дати одушка *чему*

исхода́тайств||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. књиш.* издејствовати, испословати; **~ пе́нсию** издејствовати пензију

исх||оди́ть [1], **-ожу́, -о́дишь, -о́дят; -о́женный** *сврш. разг.* проћи, прокрстарити (*пешке*); **~ весь го́род** обићи читав град; **~ вдоль и поперёк** проћи уздуж и попреко

исх||оди́ть [2], **-ожу́, -о́дишь, -о́дят** *несврш.* 1. *само 3. л.* произилазити, извирати, потицати; **све́дения ~о́дят из достове́рных исто́чников** вести потичу из поузданих извора 2. *из чего* полазити *од чега*, заснивати се *на чему*; **~ из предположе́ния** полазити од претпоставке 3. *само 3. л.* ширити се, допирати (*о мирису, звуку*)

исх||оди́ть [3], **-ожу́, -о́дишь, -о́дят** *несврш.*: **~ кро́вью** крварити; **~ слеза́ми** гушити се у сузама

исхо́дн||ый, -ая, -ое полазни, почетни; **~ое положе́ние** полазна поставка; **~ пункт** полазна тачка; **~ые да́нные** почетни (основни) подаци

исходя́щ||ий, -ая, -ее *канц.* отправни, који се шаље из канцеларије (*допис, акт, пошта*); **~ но́мер** отправни број (*на документу итд.*)

исхуда́л||ый, -ая, -ое веома мршав, пропао; **~ое лицо́** испијено лице

исхуда́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* јако омршавети, ослабети, пропасти

исцара́па||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* изгребати, огребати

исцара́пыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* гребати

исцеле́ни||е, -я *с књиш.* исцељење, излечење

исцели́тел||ь, -я *м књиш.* видар, исцелитељ

исцел||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. књиш.* исцелити, излечити

исцел||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. књиш.* исцелити се, излечити се, оздравити

исцеля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш.* исцељивати, лечити

исцеля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. књиш.* исцељивати се, лечити се, оздрављати

исча́ди||е, -я *с заст.*: **~ а́да** ђавоље племе

исча́х||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **исча́х, -ла, -ло** *сврш.* увенути, пропасти; **~ от тоски́** увенути од туге

исчеза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* ишчезавати, нестајати, губити се

исчезнове́ни||е, -я *с* ишчезнуће, нестанак *м*

исчёз||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **исчёз, -ла, -ло** *сврш.* ишчезнути, нестати, изгубити се

исчерка́||ть, -ю, -ешь, -ют, исчёрка||ть, -ю, -ешь, -ют; исчёрканный *сврш. разг.* прецртати, ишарати (*рукопис*)

исче́рпа||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. исцрпсти, потрошити; **~ все сре́дства** исцрпсти сва средства 2. *фиг.* исцрпсти, свршити, окончати; **~ пове́стку дня** исцрпсти дневни ред; **вопро́с ~н** питање је исцрпљено; **инциде́нт ~н** инцидент је окончан

исче́рпыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. исцрпљивати, трошити 2. *фиг.* исцрпљивати, свршавати, окончавати

исче́рпыва||ться, -ется, -ются *несврш. књиш. чем* исцрпљивати се, свршавати се; **э́тим де́ло не ~ется** тиме ствар није завршена

исчéрпывающ||ий, -ая, -ее исцрпан, подробан, потпун, детаљан; **~ие дáнные** исцрпни подаци; **~ отвéт** исцрпан одговор

исч||ертúть, -ерчý, -éртишь, -éртят; -éрченный *сврш.* 1. исцртати, ишарати; ишкрабати; **~ лист бумáги** исцртати лист хартије 2. *разг.* потрошити цртањем; **~ весь мел** потрошити сву креду

исчéрчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. исцртавати, шарати; шкрабати 2. *разг.* трошити цртањем

исчúрка||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* попалити, потрошити паљењем; **~ все спúчки** искресати све шибице

исчислéни||е, -я *с* 1. израчунавање, рачунање 2. процењивање, прорачунавање, прорачун *м* 3. *мат.* рачун *м*

исчúсл||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* израчунати; проценити, прорачунати

исчисля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* израчунавати; процењивати, прорачунавати

исчисля́||ться, -ется, -ются *несврш.* бројити, износити; **дохóды ~ются тысячами рублéй** доходак износи хиљаде рубаља

исшáрка||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* истругати, изгребати (*под*)

итáк *везн.* дакле, према томе; **~, вопрóс решён** дакле, проблем је решен

италья́нск||ий, -ая, -ое италијански

италья́нц||ы, -ев *мн. (јд.* **италья́н|ец, -ца** *м* Италијан; **италья́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Италијанка) Италијани

итóг, -а *м* 1. сума *ж*, збир; **óбщий ~** укупна сума 2. резултат, биланс; **в ~е** као резултат; **в конéчном ~е** на крају крајева; **подвестú ~ (~и)** резимирати

итогó *прил.* укупно, свега, скупа

итóгов||ый, -ая, -ое укупан, завршни; **~ая сýмма** укупна свота

иýд||а, -ы *м погрд.* јуда, издајник

иудаúзм, -а *м* јудаизам

иудé||й, -я *м заст.* Јевреин

иудéйск||ий, -ая, -ое јеврејски

иýдушк||а, -и *м погрд.* подмукао човек, издајник

их [1] *в.* **онú**

их [2] *присвојна зам.* њихов; **э́то их местá** то су њихова места

úхн||ий, -яя, -ее *присвојна зам. нар.* њихов

ихтиозáвр, -а *м палеонт.* ихтиосаур

ихтиóл, -а *м фарм.* ихтиол

ихтиóлог, -а *м* ихтиолог

ихтиологúческ||ий, -ая, -ое ихтиолошки

ихтиолóги||я, -и *ж* ихтиологија

ишáк, -á *м* 1. магарац 2. *фиг. нар.* мазга *ж*

ишáч||ий, -ья, -ье магарећи

ишáч||ить, -у, -ишь, -ат *несврш. нар.* црнчити, радити као црнац

úшиас, -а *м мед.* ишијас

ишь *узв. разг.* гле, пази, види; **~ ты!** види га!; **~ как!** пази!, молим те!; **~ ты какóй!** види га!, молим те!

ищé||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. полицијски пас 2. *фиг.* шпијун *м*, ухода *м*, њушкало *с*

иЮл||ь, -я *м* јул(и), српањ

иЮльск||ий, -ая, -ое јулски, српањски

иЮн||ь, -я *м* јун(и), липањ

иЮньск||ий, -ая, -ое јунски, липањски

Й

йог, -а *м* јог

йод, -а *м хем.* јод; **настóйка ~а** јодна тинктура

йóдист||ый, -ая, -ое јодни, који садржи јод

йóдн||ый, -ая, -ое јодни, јодов

йодофóрм, -а *м мед.* јодоформ

йот, -а *м* јот (*глас ј*)

йóт||а, -ы *ж* јота (*слово ј*) ◇ **ни на ~у** *разг.* нимало, ни најмање

К

к (*и* **ко** *испред неких сугласничких група, нпр.*: **ко мнé, ко ртý, ко всём**) *предл. с дат.* 1. *у одредби усмерености* а) дат. без предл.: **обратúться к врачý** обратити се лекару; **подойтú к окнý** прићи прозору; **тянýть к себé** вући себи б) код *с ген.*; **зайтú к товáрищу** свратити код друга в) до *с ген.*; **крáсться от кустá к кустý** прикрадати се од жбуна до жбуна; **подъéхать к гóроду** стићи до града г) к *с дат.*; **онú идýт к нам** иду к нама д) према *с дат.*; **напрáвиться к вы́ходу** кренути према излазу; **пойтú к лáгерю** поћи према логору ђ) за, на, уз *с ак.*; **прикрепúть, привязáть, приклéить к** *чему* причврстити, привезати, прилепити за (на, уз) *шта*; **прижáть к лицý** притиснути на лице; **прислонúться к стенé** прислонити се уза зид; **прислонúться к столбý** наслонити се на стуб е): **к востóку от Ленингрáда** на истоку (источно) од Лењинграда 2. *у временској одредби* (*означава блискост временске границе или временску границу* а) пред (сам) *с ак.*; **к прихóду пóезда** пред сам долазак воза; **к концý войны́** пред сам крај рата; **приéхать к вéчеру** стићи пред вече (навечер) б) до *с ген.*; **к пéрвому мáя** до првог маја; **к твоемý прихóду всё бýдет готóво** до твог доласка све ће бити готово в): **к концý гóда** крајем године, на крају године; **закóнчить рабóту к срóку** завршити рад у одређеном року; **он обещáл быть к трём часáм** обећао је да ће у три овде бити; **к томý врéмени он ужé был дóма** у то време он је већ био код куће; **пригласúть гостéй к десятú часáм** позвати госте за десет сати 3. *у одредби циља и намене* а) за *с ак.*; **готóвиться к поéздке** спремати се за пут; **подáрок ко дню рождéния** поклон за рођендан; **к чемý э́то?** за шта је то? б) уз *с ак.*; **печéнье к чáю** кекс уз чај, чајни кекс в): **к вáшему свéдению** да бисте знали; **я к вáшим услýгам** стојим вам на располагању 4. *у одредби емоционалног односа* према *с дат.*; **дóбрый к** *кому* добар према *коме;* **равнодýшный к** *чему* равнодушан према *чему*; **любóвь к** *кому, чему* љубав према *коме, чему*; **трéбовательный к себé** строг према себи; **чувствúтельный к** *чему* осетљив на *шта* 5. *у одредби резултата и последице* (*об. као модални израз*) на *с ак.*; **к óбщему удивлéнию** на опште изненађење; **к счáстью** на срећу; **к несчáстью** на несрећу; **к сожалéнию** на жалост 6. *у атрибутској одредби* (*припадање*): **предислóвие к кнúге** предговор књизи; **тéзисы к доклáду** тезе реферата; **увертю́ра к óпере** оперска увертира 7.

у објекатској допуни: **прикаса́ться к** *кому, чему* дотицати се *кога, чега*; **прийти́ к заключе́нию, к вы́воду** доћи до закључка, извести закључак; **приба́вить к** *кому, чему* додати *коме, чему*; **прислу́шиваться к** *чему* ослушкивати *шта*; **привы́кнуть к** *кому, чему* навикнути (се) на *кога, шта*; **призыва́ть к поря́дку** позивати на ред ◇ **к сло́ву сказа́ть** *уметн. р.* узгред речено

-ка *речца разг.* 1. *ставља се иза имп. ради ублажавања молбе, наредбе* де, дед, дер; **скажи́-ка** реци де; **да́й-ка мне посмотре́ть** пусти дер да погледам; **спо́й-ка** дела отпевај 2. *са 1. л. јд. буд. вр. изражава одлуку, намеру* та, па, хајде; **пойду́-ка я погуля́ть** дај да се прошетам; **напишу́-ка я письмо́** хајде да напишем писмо

каба́к, -а́ *м* 1. *заст.* крчма *ж*, механа *ж*, гостиона *ж* 2. *фиг. разг.* неред, лом

кабал||а́, -ы́ *ж* 1. *ист.* задужница 2. *ист.* ропство *с*, ропска зависност (*због дугова*) 3. *фиг.* ропство *с*, јарам *м*; **быть (находи́ться) в ~е́** *у кого* бити под јармом *кога*; **попа́сть в ~у́** пасти у ропство

кабали́стик||а, -и *ж* кабала, кабалистика

кабалисти́ческ||ий, -ая, -ое кабалистичан, кабалистички

каба́льн||ый, -ая, -ое 1. *ист.* ропски; **~ая зави́симость** ропска зависност (*због дугова*) 2. *фиг.* израбљивачки, неравноправан (*уговор итд.*)

каба́н, -а́ *м* 1. дивља свиња 2. нераст, вепар

каба́н||ий, -ья, -ье 1. од дивље свиње 2. нерастов, вепров

кабар||га́, -ги́ *ж, ген. мн.* **-о́г** *зоол.* мошковац (*врста сибирског јелена*)

кабарди́нц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **кабарди́н|ец, -ца** *м* Кабардинац; **кабарди́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Кабардинка) Кабардинци

кабаре́ *непром. с* кабаре(т) *м*

каба́тчик, -а *м заст.* крчмар, механџија

каба́цк||ий, -ая, -ое 1. *заст.* крчмарски, гостионичарски 2. *фиг.* груб, простачки, непристојан

кабач||о́к [1], **-ка́** *м дем.* крчмица *ж*, мала гостиона

кабач||о́к [2], **-ка́** *м бот.* тиквица *ж*; **фарширо́ванные ~ки́** пуњене тиквице

ка́бел||ь, -я *м тех.* каб(е)л; вод; **подзе́мный ~** подземни кабел; **телефо́нный ~** телефонски вод

ка́бельн||ый, -ая, -ое кабелски; **~ заво́д** фабрика каблова

ка́бельтов, -а *м, мн.* **-ы, -ых** *пом.* кабел (*мера за даљину равна 185,2 м*)

каби́н||а, -ы *ж* кабина; **~ лётчика** пилотска кабина; **телефо́нная ~** телефонска кабина; **~ води́теля** шоферска кабина

кабине́т, -а *м* 1. кабинет, радна соба; **~ учёного** кабинет научника 2. кабинет, вежбаоница *ж*; **хими́ческий ~** кабинет за хемију 3. ординација *ж*; **зубоврачéбный ~** зубна амбуланта 4. сепаре (*у ресторану*) 5. кабинет, влада *ж*; **сформирова́ть ~** саставити владу

кабине́тн||ый, -ая, -ое 1. кабинетски; **~ая ме́бель** намештај за радну собу (кабинет) 2. *фиг.* кабинетски, који је без везе са праксом; **~ учёный** кабинетски научник

каблогра́мм||а, -ы *ж* каблограм *м*

каблу́к, -а́ *м* пета *ж*, потпетица *ж*, штикла *ж*; **ни́зкий ~** равна пета; **ту́фли на высо́ких ~а́х** ципеле са високом потпетицом; **сто́птанные ~и́** излизане потпетице ◇ **быть под ~о́м** *у кого разг.* бити *чији* папучар

кабота́ж, -а *м пом.* каботажа *ж*, обалска пловидба

кабота́жн||ый, -ая, -ое *пом.* каботажни; **~ое пла́вание** обалска пловидба; **~ое су́дно** брод обалске пловидбе

кабриоле́т, -а *м* кабриолет (*лаке двоколице*)

ка́бы *везн. нар.* кад би, ако би ◇ **е́сли бы да кабы́...** *шаљ.* кад би овако, кад би онако

кавале́р [1], **-а** *м* кавањер, кавалир

кавале́р [2], **-а** *м* кавањер, носилац ордена; **~ не́скольких ордено́в** носилац неколико ордена

кавалерга́рд, -а *м ист.* гардист(а) коњичке гарде (*у Русију пре револуције*)

кавалери́йск||ий, -ая, -ое каваљеријски, коњички; **~ полк** коњички пук

кавалери́ст, -а *м* каваљерист(а), коњаник

кавале́ри||я, -и *ж* каваљерија, коњица; **лёгкая ~** лака коњица

кавалька́д||а, -ы *ж* кавалкада, група коњаника

каварда́к, -а́ *м разг.* неред, дармар, лом; **устро́ить ~** направити дармар

ка́верз||а, -ы *ж разг.* интрига, сплетка; подвала; **устро́ить ~** напакостити

ка́верзник, -а *м разг.* интригант, сплеткар, пакосник

ка́верзн||ый, -ая, -ое *разг.* 1. подмукао, пакостан (*човек*) 2. замршен, подмукао, провокативан; **~ вопро́с** замршено питање

каве́рн||а, -ы *ж* 1. *мед.* каверна; **~ в лёгких** каверна на плућима 2. *геол.* пећина, шпиља, јама

кавка́з||ец, -ца *м* Кавказац

кавка́зск||ий, -ая, -ое кавкаски

кавы́ч||ки, -ек *мн.* (*јд.* **кавы́чк|а, -и** *ж*) наводници *мн. м*, знаци *мн. м* навода; **откры́ть, закры́ть ~** отворити, затворити наводнике; **взять в ~** ставити у наводнике; **в ~ках** под наводницима ◇ **учёный в ~ках** *ирон.* научник под наводницима

каго́р, -а *м* кагор (*врста црног вина*)

каде́нци||я, -и *ж муз.* каденца

каде́т [1], **-а** *м ист.* кадет, ученик средње војне школе (*у Русији пре револуције*)

каде́т [2], **-а** *м ист.* кадет, присталица конституционо-демократске партије (*у Русији пре револуције*)

каде́тск||ий [1], **-ая, -ое** *ист.* кадетски; **~ ко́рпус** средња војна школа (*у Русији пре револуције*)

каде́тск||ий [2], **-ая, -ое** *ист.* кадетски; **~ая па́ртия** партија кадета

кади́л||о, -а *с цркв.* кадионица *ж*

кад||и́ть, кажу́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. *цркв.* кадити, палити тамјан 2. *кому фиг.* кадити, ласкати, улагивати се *коме*

ка́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** каца

ка́дмиев||ый, -ая, -ое *хем.* кадмиј(ум)ски

ка́дми||й, -я *м хем.* кадмиј(ум)

ка́дочн||ый, -ая, -ое који се односи на каду

кадр, -а *м филм* кадар, слика *ж*

кадри́л||ь, -и *ж* кадрил *м*

кадрови́к, -а́ *м разг.* 1. кадровац (*активни официр или војник*); дугогодишњи стручни радник (*у предузећу, установи*) 2. кадровик, референт за кадрове

ка́дров||ый, -ая, -ое 1. *војн.* кадровски, активан; **~ офице́р** активни официр; **~ые войска́** активна војска, стални кадар 2. стручан; **~ рабо́чий** стручан радник

ка́др||ы, -ов *мн.* 1. *војн.* кадар *м*, стални састав; **офице́рские ~** официрски кадар, официри 2. кадар *м*,

персонал *м*; **нау́чные ~** научни кадар; **~ учителе́й** наставни кадар; **инжене́рно-техни́ческие ~** инжењери и техничари; **отде́л ~ов** кадровско одељење

каду́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* качица

кады́к, -а́ *м анат.* јабучица *ж*

каём||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* опшав *м*, обруб *м*; перваз *м*, трака

каждодне́вн||ый, -ая, -ое свакодневан, свакидашњи

ка́жд||ый, -ая, -ое 1. *зам.* свак(и); **~ челове́к** сваки човек; **на ~ом шагу́** на сваком кораку; **~ день** сваки дан; **~ую неде́лю** сваке недеље; **~ ме́сяц** сваког месеца; **~ые три дня** сваки трећи дан **2. ка́жд||ый, -ого** *м* свако, сваки човек; **~ до́лжен э́то знать** сваки човек то треба да зна; **э́то изве́стно ~ому** то свако зна, то је свима познато

ка́жущ||ийся, -аяся, -ееся привидан, нестваран; **~аяся тру́дность** привидна тешкоћа

каза́к, -а́ *м, мн.* **-и, -ов** *и* **-и́, -о́в 1.** козак; **донско́й ~** донски козак **2.** козак (*војник*)

казаки́н, -а *м заст.* казакин (*кратак мушки капут*)

каза́н, -а́ *м пров.* котао, казан

каза́рм||а, -ы *ж* **1.** касарна **2.** *фиг.* касарна, гломазна зграда

каза́рменн||ый, -ая, -ое касарнски; **~ая жизнь** касарнски живот ◊ **~ая шу́тка** груба, неукусна шала

каза́ть, кажу́, ка́жешь, ка́жут *несврш. нар.* показивати ◊ **не ~ глаз (но́су)** *куда, к кому* не појављивати се, не бивати *где, код кога*

каза́||ться, кажу́сь, ка́жешься, ка́жутся *несврш.* **1.** *кому кем, чем, каким* изгледати, чинити се; **~ ста́рше свои́х лет** изгледати старији него што је; **~ весёлым** изгледати весео **2.** *безл. кому* чинити се, изгледати; **ему́ ~лось, что она́ права́** чинило му се да је она у праву; **мне ка́жется, что...** чини ми се да..., имам утисак да... **3. ка́жется** *уметн. р.* изгледа, чини се, по свој прилици, као да; **он, ~, не придёт** он, по свој прилици, неће доћи; **она́, ~, уже́ ушла́** она је, изгледа, већ отишла **4.** *нар.* показивати се ◊ **~лось бы** као да, могло би се помислити; **не ~ на глаза́** *где, кому разг.* не појављивати се, не бивати *где, код кога*

каза́х||и, -ов *мн.* (*јд.* **каза́х, -а** *м* Казах; **каза́ш|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ек** Казахиња) Казахи

каза́хск||ий, -ая, -ое казашки

каза́цк||ий, -ая, -ое козачки; **~ая са́бля** козачка сабља

каза́честв||о, -а *с зб.* козаци *мн. м*

каза́ч||ий, -ья, -ье козачки; **~ьи пе́сни** козачке песме; **~ атама́н** козачки вођа (атаман)

каза́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** козакиња

казач||о́к, -ка́ *м* **1.** *дем.* козачић **2.** *заст.* дечак, слуга (*код спахија*) **3.** казачок (*плес*)

казеи́н, -а *м хем.* казеин

казеи́нов||ый, -ая, -ое казеински

казема́т, -а *м војн. ист.* казамат

казённ||ый, -ая, -ое 1. државно-благајнички; државни; **~ое иму́щество** државна имовина; **на ~ счёт** на државни рачун **2.** *фиг.* бирократски, формалистички; **~ подхо́д к де́лу** бирократско прилажење ствари **3.** баналан, шаблонски; **~ язы́к** банални језик ◊ **~ая часть** *војн.* задњи део цеви са затварачем

казёнщин||а, -ы *ж разг.* бирократизам *м*, формализам *м*; шаблонизам *м*, укалупљеност

казино́ *непром. с* касино *м*, касина *ж*, играчница *ж*, коцкарница *ж*

казн||а́, -ы́ *ж заст.* **1.** ерар *м*, државна благајна, државна имовина **2.** држава *ж*; **прода́ть дом в ~у́** продати кућу држави **3.** благо *с*, новац *м*; **золота́я ~** златан новац

казначе́||й, -я *м* благајник; **~ профко́ма** благајник синдикалног одбора

казначе́йск||ий, -ая, -ое благајнички ◊ **~ биле́т** новчаница

казначе́йств||о, -а *с заст.* финансијски уред

казн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый 1. *несврш. и сврш.* погубити/погубљивати (*злочинца*) **2.** *несврш. фиг.* мучити, кажњавати **3.** *несврш. фиг.* кажњавати, жигосати; **~ презре́нием** *кого* презирати *кога*

казн||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *несврш. разг.* кајати се, мучити се грижом савести

казнокра́д, -а *м заст.* крадљивац државне имовине

казнокра́дств||о, -а *с заст.* проневера *ж*, крађа *ж* државне имовине

казн||ь, -и *ж* **1.** погубљење *с*, смртна казна; **приговори́ть к сме́ртной ~и** осудити на смрт **2.** *фиг.* мучење *с*, тортура ◊ **торго́вая ~** *ист.* јавно шибање; **~ еги́петская** *заст.* казна божја; мука над мукама

казуа́р, -а *м зоол.* казуар (*птица*)

казуи́ст, -а *м* казуист(а)

казуи́стик||а, -и *ж* казуистика

казуисти́ческ||ий, -ая, -ое казуистички

ка́зус, -а *м* казус, сложен, замршен случај

ка́зусн||ый, -ая, -ое замршен, сложен

ка́йзер, -а *м* кајзер

кайл||о́, -а́ *с, мн.* **ка́йла, кайл** будак *м*, пијук *м* (*рударски*)

кайм||а́, -ы́ *ж, мн.* **-ы́, каём, -а́м** опшав *м*, обруб *м*; перваз *м*, трака

кайнозо́йск||ий, -ая, -ое кенозојски; **~ая э́ра** кенозоик, кенозојски период

как *прил., речца и везн.* **I** *прил.* **1.** *упитни* како; **~ э́то сде́лать?** како се то може урадити?; **~ э́то называ́ется по-ру́сски?** како се то каже руски?; **~ вы сюда́ попа́ли?** како сте овамо доспели?; **~ э́то случи́лось?** како се то десило? **2.** *односни* како; **я забы́л, ~ э́то де́лается** заборавио сам како се то ради; **я поступи́л, ~ вы мне сове́товали** поступио сам као што сте ми саветовали; **всё получи́лось не так, ~ мы ожида́ли** све је испало друкчије него што смо очекивали **3.** *упитни* како, колико; **~ давно́ э́то бы́ло?** када је то било?; **~ до́лго вы ещё бу́дете здесь?** колико дуго ћете остати овде? **4.** *одређени* како, колико, што, баш; **~ здесь хорошо́!** што (како) је лепо овде! **~ он вы́рос!** колико је он порастао! **~ жаль, что вы не придёте** баш ми је жао што нећете доћи; **~ тебе́ не сты́дно!** срам те било! **II** *речца* **1.** *изражава чуђење, негодовање* како, зар; **~, ты ещё здесь?** зар си још овде?; **~ э́то так?** како то? **2.** *разг.* кад одједном; **она́ ~ закричи́т!** кад одједном она завика! **III** *везн.* **1.** *поредбени* као; **бе́лый ~ снег** бео као снег; **тако́й же, ~ пре́жде** исти као и раније; **сиде́ть ~ на иго́лках** седети као на иглама; **бу́дьте ~ до́ма** осећајте се као код куће **2.** као; **я вам сове́тую ~ друг** ја вама као пријатељ саветујем; **газ испо́льзуется ~ то́пливо** плин се користи као гориво **3.** кад(а), **~ вспо́мнишь, стра́шно стано́вится** кад (год) се сетим страшно ми је; **прошёл год, ~ мы не ви́делись** прошла је година дана откако се нисмо видели **4.** ако не, само; **кто ей помо́жет ~ не я?** ко ће јој помоћи ако не ја; **не кто ино́й ~ ты** управо ти, баш ти **5.** *у саставу сложеног везн.:* **~ то́лько** чим; **с тех пор ~** откако, откад;

после того ~ пошто; **перед тем** ~ пре него што; **в то время** ~, **тогда** ~ док ◇ ~ **будто** као да; тобоже; ~ **бы** као да; **он улыбнулся,** ~ **бы извиняясь** осмехнуо се као да се извињава; ~ **бы это сказать?** како да кажем?; ~ **бы не** да не би, само да не би; ~ **бы не так** *нар.* којешта, пази да не би; ~ **ни** како год, ма како; ~ **бы то ни было** ма како било, у сваком случају; ~ **вдруг** одједном, изненада; **а (то)** ~ **же** *разг.* него шта, разуме се; ~ **же** свакако; наравно; ~ **можно скорее** што је могуће брже; ~ **нельзя лучше** да не може боље; ~ **раз** а) баш, управо; **он звонил** ~ **раз вчера вечером** баш се синоћ јавио телефоном б) таман, како треба; **туфли мне** ~ **раз** ципеле су ми таман; **смотря** ~ већ према томе како; ~ **попало** како било, површно; ~**-никак** на крају крајева, ипак; ~ **быть?** шта да се ради?; ~ **так?** *разг.* како то?, зар је могуће?; **ещё** ~ *разг.* и те како; **как... так и...** *везн.* како... тако и...; ~ **говорят** *уметн. р.* као што се каже; ~ **например** *уметн. р.* као на пример

какаду *непром. м зоол.* какаду

какао *непром. с* 1. *бот.* какао *м*, какаовац *м* (*стабло и плод*) 2. какао *м* (*прашак и напитак*)

какаов||ый, -ая, -ое који се односи на какао; ~**ые плантации** плантаже какаоа

как-либо *прил.* некако, на неки начин

как-нибудь *прил.* 1. некако, на неки начин, ма како, како год; **надо ему** ~ **помочь** треба му некако помоћи 2. *разг.* којекако, како било; **он всё делает** ~ он све ради како било 3. *разг.* некад, једном, једном приликом, успут (*у блиској будућности*); **зайди ко мне** ~ **на будущей неделе** сврати једном до мене идуће недеље

каков, -а, -о *зам.* 1. *упитна* какав; ~ **он собой?** како он изгледа?; ~ **результат?** какав је резултат? 2. *односна* какав, који; **трудно сказать,** ~**ы будут результаты** тешко је рећи какви ће бити резултати 3. *у узвичним реченицама* какав; **а погода-то** ~**а!** а какво време!; ~ **хитрец!** какав препредењак!; **вот он** ~! ето какав је он!

каково *прил. разг.* како, како је; ~ **ему теперь живётся?** како му је сада?; ~ **мне это слышать?** како ли је тек мени да то чујем

каков||ой, -ая, -ое *односна зам. заст.* који; какав

как||ой, -ая, -ое *зам.* 1. *упитна* какав, који; ~**ая сегодня погода?** какво је данас време?; ~**ая из этих книг интереснее?** која је од ових књига интересантнија?; ~**им образом?** како?, на који начин? 2. *односна* какав, који; **я не знаю,** ~**ого вы мнения о...** не знам какво је ваше мишљење о...; **я забыл,** ~**ое сегодня число** заборавио сам који је данас датум 3. *у узвичним реченицама* какав (*изражава чуђење, радост или узбуђење*); ~**ое счастье!** каква срећа!; ~**ая беда!** каква невоља! 4. *у реторичким питањима* никакав; ~ **он художник?** он је никакав сликар 5. *неодређена нар.* неки; **нет ли у вас** ~**их вопросов?** имате ли неко питање? ◇ ~ **угодно,** ~ **хотите** било који, ма који; ~ **есть,** ~ **ни на есть** *разг.* какав било, ма какав; **хоть** ~ *разг.* какав било, какав хоћеш; ~ **он из себя?** *разг.* какав је?, како изгледа?; ~ **такой?** *нар.* какав (који) то?; **ишь** ~! *нар.* гле ти њега!; ~**ое там** *разг.* никако, нипошто, напротив; **ни в** ~**ую** никако, нипошто; **из** ~**их?** *заст.* ког рода (сталежа)?

как||ой-либо, -ая-либо, -ое-либо *неодређена зам.* некакав, неки, било какав, било који

как||ой-нибудь, -ая-нибудь, -ое-нибудь *неодређена зам.* 1. некакав, неки, било какав, било који; **надо найти** ~ **выход из положения** треба наћи неки излаз из ситуације 2. *изражава приближност* неки, отприлике, не више од; **до города остался** ~ **километр пути** до града има једно километар пута; ~**их-нибудь полчаса** једно пола сата, не више од пола сата

как||ой-то, -ая-то, -ое-то *неодређена зам.* 1. неки, некакав; не зна се који, не зна се какав; **вас спрашивал** ~ **человек** тражио вас је неки човек 2. неки, некакав, нека врста, нешто слично; **он** ~ **чудак** он је неки настран човек

какофоническ||ий, -ая, -ое какофоничан, нескладан (*звук*)

какофони||я, -и *ж* какофонија, несклад *м* (*звукова*)

как-то *прил.* 1. некако, на неки начин; **он** ~ **сумел уладить дело** он је некако успео да среди ствар 2. прилично, у извесној мери; **здесь** ~ **неуютно** овде је прилично неудобно 3. *разг.* једном, некад; ~ **вечером** једном увече, једне вечери 4. *у функц. везн.* например, а то су (*при набрајању*) ◇ ~ **раз** једном, некад

кактус, -а *м бот.* кактус

кактусов||ый, -ая, -ое кактусов

кал, -а *м* измет, екскремент

каламбур, -а *м* каламбур, игра *ж* речима

каламбурист, -а *м* каламбурист(а)

каламбур||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. разг.* правити каламбуре

калан, -а *м зоол.* морска видра

каланч||а, -и *ж, ген. мн.* **-ей** 1. ватрогасна кула, осматрачница 2. *разг. шаљ.* дугоња *м*, дугајлија *м*

калач, -а *м* калач (*пециво у виду велике переце*) ◇ **тёртый** ~ *разг.* искусан човек, стари мачак; **его** ~**ом не заманишь** *куда разг.* ничим га не можеш примамити да дође *куда*

калачиком *прил.*: **свернуться** ~ савити се у клупче

калейдоскоп, -а *м* калејдоскоп; ~ **событий** калејдоскоп догађаја

калейдоскопическ||ий, -ая, -ое калејдоскопски

калек||а, -и *м, ж* богаљ *м*

календарн||ый, -ая, -ое календарски; ~ **год** календарска година

календар||ь, -я *м* 1. календар; **настольный** ~ стони календар 2. распоред (*такмичења итд.*)

кален||ды, -д *мн. ист.* календе *мн. ж* ◇ **до греческих** ~**д** на куково лето, никада

калени||е, -я *с* 1. усијавање 2. *струч.* усијање, усијаност *ж*; **белое, жёлтое, красное, синее** ~ бело, жуто, црвено, плаво усијање ◇ **довести до белого** ~**я** *разг.* разбеснити, извести из такта, разјарити

калён||ый, -ая, -ое 1. усијан; ~**ое железо** усијано гвожђе 2. печен, пржен (*без воде и масноће*); ~**ые орехи** пржени лешници ◇ **выжечь** ~**ым железом** уништити, искоренити

калеч||ить, -у, -ишь, -ат *несврш.* 1. сакатити, богаљити; унакажавати 2. *фиг.* кварити, изопачивати

калеч||иться, -усь, -ишься, -атся *несврш.* сакатити се, богаљити се; унакажавати се

калибр, -а *м* 1. *војн., тех.* калибар; **орудие крупного** ~**а** топ великог калибра 2. *фиг. разг.* врста *ж*, вредност *ж*; **люди разного** ~**а** људи различите вредности

калибр||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. тех.* калибрирати

калибро́вк||а, -и *ж тех.* калибрирање *с*

ка́лиев||ый, -ая, -ое калијумов, калијев; **~ая сели́тра** калијева шалитра

ка́ли||й, -я *м хем.* калиј(ум)

кали́йн||ый, -ая, -ое калијумов, калијев; **~ые удобре́ния** калијумова ђубрива

кали́к||а, -и *м, ж заст.*: **~и перехо́жие** лутајући народни певачи (*об. слепи*)

кали́льн||ый, -ая, -ое за усијавање, каљење; **~ая печь** пећ за каљење

кали́н||а, -ы *ж бот.* худика

кали́нов||ый, -ая, -ое *бот.* худиков

кали́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** вратанца *мн. с*, капиjица; **садо́вая ~** капијица у врту

кал||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* **1.** усијавати, калити; **~ желе́зо** калити гвожђе **2.** пећи, пржити (*без масноће*); **~ оре́хи** пржити лешнике

кали́ф, -а *м* калиф ◇ **~ на час** *ирон.* властодржац за кратко време

каллиграфи́ческ||ий, -ая, -ое калиграфски; **~ по́черк** леп, читак рукопис

каллигра́фи||я, -и *ж* калиграфија, краснопис *м*

калмы́к||и, -ов *мн.* (*јд.* **калмы́к, -а** *м* Калмик; **калмы́ч|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ек** Калмикиња) Калмики

калмы́цк||ий, -ая, -ое калмички

калори́йност||ь, -и *ж* калоричност

калори́||йный, -йная, -йное; -ен, -йна, -йно калоричан; **~йная пи́ща** калорична храна

калори́метр, -а *м* калориметар

калори́фер, -а *м* калорифер, грејач

кало́ри||я, -и *ж* калорија

кало́ш||а, -и *ж* каљача ◇ **посади́ть в ~у** *кого разг.* довести *кога* у смешан (незгодан) положај; **сесть в ~у** *разг.* наћи се у незгодном положају, осрамотити се

калы́м, -а *м заст.* калим (*откупнина за невесту*)

ка́л||ька, -ьки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** паус-папир *м*, калк *м* (*хартија за копирање*) **2.** калк *м*, копија (*цртежа*) **3.** *лингв.* калк *м*

калькѝр||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* **1.** *струч.* калкирати, прецртавати, копирати (*помоћу паус-папира*) **2.** *лингв.* калкирати, правити калке

калькули́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* *екон.* калкулирати, калкулисати

калькуля́тор, -а *м* калкулант

калькуля́ци||я, -и *ж екон.* калкулација; предрачун *м*, прорачун *м*; **соста́вить ~ю** направити предрачун

кальсо́||ны, -н *мн.* дугачке мушке гаће

ка́льциев||ый, -ая, -ое калцијумов, калцијев

ка́льци||й, -я *м хем.* калциј(ум)

кальцини́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* калцинирати, калцинисати

кальци́т, -а *м мин.* калцит

калья́н, -а *м* наргиле *мн. ж*

каля́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* разговарати, ћаскати, диванити

камари́ль||я, -и *ж* камарила; **придво́рная ~** дворска камарила

кама́ринск||ая, -ой *ж* камаринска (*руска народна песма и плес*)

ка́мбал||а, -ы *ж зоол.* иверак *м*, лист *м* (*риба*)

ка́мбуз, -а *м пом.* камбиза *ж*, бродска кухиња

камво́льн||ый, -ая, -ое *текст.* камгарни, од чешљане вуне; **~ая шерсть** камгарна вуна

каме́д||ь, -и *ж* смола (*дрвета*)

камел||ёк, -ька́ *м* **1.** мали камин **2.** огњиште *с*

каме́ли||я, -и *ж бот.* камелија

камене́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** каменити се, претварати се у камен **2.** *фиг.* каменити се, кочити се; **~ от стра́ха** кочити се од страха **3.** *фиг.* окоревати, отврдњавати (*о срцу*)

камени́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то каменит, каменаст, кршевит; **~тая по́чва** камењар

ка́мен||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** камена пећ (*без оџака*)

каменноу́гольн||ый *и* **каменноуго́льн||ый, -ая, -ое** од каменог угља; **~ бассе́йн** басен каменог угља

ка́менн||ый, -ая, -ое 1. камени, каменит, од камена; **~ дом** кућа од камена **2.** *фиг.* камени, непокретан, безизражајан; **~ое лицо́** камено лице **3.** *фиг.* камени, безосећајан; немилосрдан; **~ое се́рдце** камено срце **4.** *фиг.* камен, несаломљив, тврд ◇ **~ век** *археол.* камено доба; **~ая ба́ба** *археол.* камени идол; **~ая соль** камена со; **(быть) как за ~ой стено́й** бити у потпуној сигурности; **положи́ться на** *кого* **как на ~ую сте́ну** чврсто се поуздати *у кога*

каменоло́мн||ый, -ая, -ое каменоломан; **~ые рабо́ты** каменоломни радови

каменоло́м||ня, -ни *ж, ген. мн.* **-ен** каменолом *м*

каменотёс, -а *м* клесар, каменорезац

ка́менщик, -а *м* зидар

ка́м||ень, -ня *м, мн.* **-ни, -не́й** *и нар.* **-е́нья, -е́ньев 1.** камен; **драгоце́нные ~ни** драго камење; **надгро́бный ~** надгробни камен, надгробни споменик; **подво́дный ~** подводна стена; **точи́льный ~** тоцило **2.** *само јд.* камен; **строи́тельный ~** грађевински камен; **би́тый ~** туцаник; **вы́мостить ~нем** калдрмисати **3.** *об. мн.* **-ни, -не́й** *мед.* каменци; **~ни в по́чках** каменци у бубрезима; **~ни в пе́чени** жучни каменци ◇ **а́дский ~** *заст.* лапис; **краеуго́льный ~** камен темељац; **~ преткнове́ния** камен спотицања; **~ня на ~не не оста́вить** не оставити камена на камену; **держа́ть ~ за па́зухой** имати зле намере; **у меня́ ~ с души́ свали́лся** пао ми је камен са срца, лакнуло ми је; **броса́ть ~нем** *в кого* бацати се каменом *на кога*, клеветати *кога*

ка́мер||а, -ы *ж* **1.** комора; **тюре́мная ~** ћелија (*затворска*); **одино́чная ~** самица; **дезинфекцио́нная ~** дезинфекцијска комора **2.** *струч.* комора; **фотографи́ческая ~** мрачна комора (*фотоапарата*) **3.** *разг.* камера (*филмска*); **снима́ть скры́той ~ой** снимати скривеном камером **4.** унутрашња гума (*у лопти, на точку*) ◇ **~ хране́ния** гардероба (*за пртљаг*)

камерге́р, -а *м ист.* камерхер (*виша дворска титула, носилац такве титуле*)

камерди́нер, -а *м заст.* камердинер, собар

камери́ст||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *заст.* собарица

ка́мерн||ый, -ая, -ое камерни; **~ая му́зыка** камерна музика

камерто́н, -а *м муз.* камертон; звучна виљушка, дијапазон

ка́мер-ю́нкер, -а *м ист.* камерјункер (*нижа дворска титула, носилац такве титуле*)

ка́меш||ек, -ка *м дем.* камичак, каменчић ◇ **э́то ~ в мой огоро́д** то је на моју адресу

каме́||я, -и *ж* камеја, гема

камзо́л, -а *м заст.* камизол, камзол (*мушки прслук*)

камила́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *цркв.* камилавка

ками́н, -а *м* камин

ками́нн||ый, -ая, -ое који се односи на камин; **~ая решётка** решетка камина

камк‖á, -и́ *ж заст.* камка (*свилена шарена тканина*)

камнедробил‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *тех.* дробилица за камен

камнерéз, -а *м* каменорезац, клесар

камóр‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** собичак *м*

кампáни‖я, -и *ж* 1. *заст. војн.* кампања, ратни поход; **рýсско-япóнская ~** руско-јапанске ратне операције 2. кампања; **избирáтельная ~** изборна кампања; **посевнáя ~** сетвена кампања; **проводи́ть ~ю** спроводити кампању

кампучи́йск‖ий, -ая, -ое кампућијски

кампучи́йц‖ы, -ев *мн.* (*јд.* **кампучи́|ец, -йца** *м* Кампућијац; **кампучи́|йка, -йки** *ж, ген. мн.* **-ек** Кампућијка) Кампућијци

камс‖á, -ы́ *ж в.* **хамсá**

камуфлéт, -а *м* 1. *војн.* камуфлет, подземна експлозија 2. *заст. разг. шаљ.* непријатно изненађење, неприлика

камуфли́р‖овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* камуфлирати; маскирати

камуфля́ж, -а *м* камуфлажа *ж*, маскирање *с*

камфар‖á, -ы́ *ж хем.* камфор *м*

камфáрн‖ый, -ая, -ое камфорни; **~ое мáсло** камфорово уље

камчадáл‖ы, -ов *мн.* (*јд.* **камчадáл, -а** *м* Камчадал; **камчадáл|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Камчадалка) Камчадали (*староседеоци Камчатке*)

камчáтк‖а, -и *ж заст.* магарећа клупа; **сидéть на ~е** седети у магарећој клупи

камчáтн‖ый, -ая, -ое, камчáт‖ый, -ая, -ое свилен, од свилене шарене тканине

камы́ш, -á *м* 1. трска *ж*, шевар 2. *мн.* **-и́, -éй** тршчак *м*, тршчар *м*

камы́шев‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *зоол.* трстењак *м* (*птица*)

камыши́т, -а *м грађ.* трстика *ж* (*у плочама*)

камышóв‖ый, -ая, -ое трсков, од трске; **~ая трость** трсковац, штап од трске

канáв‖а, -ы *ж* јендек *м*, јарак *м*; канал *м*; **водостóчная ~** јарак за одвод воде

канáв‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* мали јарак; каналић *м*

канавокопáтел‖ь, -я *м* ровокопач, багер

канáдск‖ий, -ая, -ое канадски

канáдц‖ы, -ев *мн.* (*јд.* **канáд|ец, -ца** *м* Канађанин; **канáд|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Канађанка) Канађани

канáл, -а *м* 1. канал; **судохóдный ~** пловни канал; **ороси́тельный ~** канал за наводњавање 2. *анат.* канал, **мочеиспускáтельный ~** мокраћни канал 3. *тех.* канал; **~ свя́зи** канал за везу 4. *само мн.* **-ы, -ов** канали, путеви; **дипломати́ческие ~ы** дипломатски канали; **по официáльным ~ам** званичним путем

канализациóнн‖ый, -ая, -ое канализациони; **~ая трубá** канализациона цев

канализáци‖я, -и *ж* канализација; **городскáя ~** градска канализација

канáл‖ья, -ьи *м, ж, ген. мн.* **-ий** *разг. погрд.* неваљалац *м*, препредењак *м*, пробисвет *м*

канарéечн‖ый, -ая, -ое 1. канаринчев, за канаринца; **~ая клéтка** кавез за канаринца 2. светложут

канарé‖йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** канаринац *м*

канáт, -а *м* дебело уже, конопац; **стальнóй ~** челично уже; **ходи́ть по ~у** ходати по конопцу

канáтн‖ый, -ая, -ое од ужета, конопца; **~ завóд** фабрика ужарских производа ◇ **~ая дорóга** жичара

канатохóд‖ец, -ца *м* играч на ужету, на жици

канв‖á, -ы́ *ж* 1. канева (*мрежасто платно*); **вышивáть по ~é** вести на каневи 2. *фиг.* основа, подлога; **хронологи́ческая ~** хронолошки редослед

кандал‖ы́, -óв *мн.* окови; **ручны́е ~** лисице; **ножны́е ~** букагије; **заковáть в ~** оковати

канделя́бр, -а *м* канделабар (*свећњак*)

кандидáт, -а *м* 1. кандидат; **~ в депутáты** кандидат за народног посланика; **~ в члéны пáртии** кандидат за члана партије 2. кандидат, магистар (*научни степен*); **~ меди́цинских наýк** кандидат медицинских наука

кандидáтск‖ий, -ая, -ое 1. кандидатски; **~ стаж** кандидатски стаж 2. кандидатски, магистарски; **~ая диссертáция** кандидатска дисертација

кандидатýр‖а, -ы *ж* кандидатура; **вы́ставить (вы́двинуть)** *чью* **~у** истаћи *чију* кандидатуру; **снять ~у** повући кандидатуру; **отвести́ ~у** одбацити кандидатуру

кани́кул‖ы, -л *мн.* школски распуст, ферије *мн. ж*

каникуля́рн‖ый, -ая, -ое феријални; **~ое врéмя** време распуста

кани́стр‖а, -ы *ж* канистра, канистер *м*

канитéл‖ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. разг.* одуговлачити, отезати (*посао*)

канитéл‖иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш. с кем, чем и без об. разг.* одуговлачити, отезати *шта, с чим*, петљати се, гњавити се *с ким, чим*

канитéл‖ь, -и *ж* 1. златна или сребрна жица (*за вез*), срма 2. *фиг. разг.* гњаважа, одуговлачење *с* ◇ **тянýть (разводи́ть) ~** *разг.* гњавити, одуговлачити

канитéл‖ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. који се односи на златну или сребрну жицу 2. *фиг. разг.* досадан, гњаваторски; **~ьное дéло** гњаважа; **~ человéк** гњаватор

канифáс, -а *м заст.* канифас (*памучна тканина са рељефним шарама*)

канифóл‖ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* калафонисати, мазати калафонијумом; **~ смычóк** мазати гудало калафонијумом

канифóл‖ь, -и *ж* калафониј(ум) *м*, колофониј(ум) *м*

канифóльн‖ый, -ая, -ое калафонијски, колофонијски

канкáн, -а *м* канкан (*плес*)

каннибáл, -а *м* 1. канибал, људождер 2. *фиг.* суров човек, дивљак

каннибали́зм, -а *м* канибализам

каннибáльск‖ий, -ая, -ое канибалски

канóн, -а *м* 1. *књиш.* канон, правило *с*, пропис 2. *цркв.* канон, црквени закон 3. *муз.* канон

канонáд‖а, -ы *ж војн.* канонада

канонéр‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *војн.* топовњача

канонéрск‖ий, -ая, -ое: ~ая лóдка *војн.* топовњача

канонизáци‖я, -и *ж* канонизација

канонизи́р‖овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* канонизирати

канóник, -а *м цркв.* каноник

канони́р, -а *м заст.* канонир, тобџија, артиљерац

канони́ческ‖ий, -ая, -ое 1. *књиш.* канонски, строго прописан 2. *цркв.* канонски; **~ое прáво** канонско (црквено) право

канони́ч‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* канонски, строго прописан

канóэ *непром. с спорт.* кану *м*

кант, -а *м* 1. паспул; гајтан, ширит 2. паспарту (*оквир*)

кантáт||а, -ы *ж муз., књиж.* кантата

кантиáн||ец, -ца *м* кантовац (*присталица Кантове филозофије*)

кантиáнств||о, -а *с* кантизам *м*, кантијанизам *м* (*Кантово филозофско учење*)

кантилéн||а, -ы *ж муз., књиж.* кантилена

кант||овáть[1], **-ýю, -ýешь, -ýют** *несврш.* паспулирати, обрубљивати, опшивати; ивичити

кант||овáть[2], **-ýю, -ýешь, -ýют** *несврш. струч.* тумбати, превртати; **не ~!** не тумбати!

кантóн, -а *м* кантон (*административно-територијална јединица*)

кантонáльн||ый, -ая, -ое кантонални

канýн, -а *м* **1.** дан уочи празника; **э́то бы́ло в ~ Нóвого гóда** то је било уочи Нове године **2.** *фиг.* предвечерје *с*

кá́н||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. заст.* **1.** *само 3. л.* канути **2.** ишчезнути, нестати ◇ **как в вóду ~ул** као да је у земљу пропао; **~ в вéчность (в прóшлое)** пасти у заборав; **~ в Лéту** пасти у Лету (у заборав)

канцеля́ри́ст, -а *м* **1.** *заст.* чиновник, писар **2.** *фиг. презр.* бирократ(а)

канцеля́ри||я, -и *ж* канцеларија, уред *м*

канцеля́рск||ий, -ая, -ое 1. канцеларијски, уредски; **~ие принадлéжности** канцеларијски прибор; **~ стиль** канцеларијски стил **2.** *фиг. презр.* бирократски ◇ **~ая кры́са** *разг. презр.* канцеларијски пацов

канцеля́рщин||а, -ы *ж разг. презр.* неоправдани формализам, бирократизам *м*

канцерогéн, -а *м мед.* канцероген

канцерогéнн||ый, -ая, -ое канцерогени

кáнцлер, -а *м* канцелар

канцóн||а, -ы *ж муз., књиж.* канцона

каньóн, -а *м* кањон, кланац

каню́ч||ить -у, -ишь, -ат *несврш. нар.* цмиздрити, мољакати

каоли́н, -а *м мин.* каолин

каоли́нов||ый, -ая, -ое каолински, од каолина

кáп||ать, -аю, -аешь, -ают *и заст.* **-лю, -лешь, -лют** *несврш.* **1.** *само 3. л.* капати, цурити; **с кры́ши ~ает** са крова капље **2.** сипати кап по кап (*лек итд.*) **3.** *на кого нар.* потказивати, оговарати *кога* ◇ **над ним не ~лет** није му тако хитно, не гори му под петама

капéлл||а, -ы *ж* **1.** *муз.* капела **2.** капела, црквица

капéл||ь, -и *ж* **1.** отапање *с*, капање *с* (*снега*); **начала́сь ~** почело је капање снега **2.** капи *мн. м* (*истопљеног снега*)

капельди́нер, -а *м заст.* разводник у позоришту

кáпел||ька, -ьки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** *дем.* капљица; **~ьки росы́** капљице росе **2.** *фиг. разг.* трунчица, мрвица; **ни ~ьки, ни на ~ьку** ни трунчице; **ни ~ьки не стрáшно** нимало није страшно

кáпельку *прил. разг.* сасвим мало, малчице; **подожди́ ~** сачекај малчице; **~ отдохнýть** малчице се одморити

капельмéйстер, -а *м муз.* капелник, диригент

капельмéйстерск||ий, -ая, -ое диригентски

кáпельниц||а, -ы *ж* **1.** капалица, капаљка **2.** пипета

кáпельн||ый, -ая, -ое *разг.* мален, сићушан

кáперс, -а *м* **1.** *бот.* капар **2.** *мн.* **-ы, -ов** каприце *мн. ж (зачин)*

капилля́р, -а *м* **1.** *струч.* цевчица *ж* (*са веома уским каналом*) **2.** *анат.* капилар

капилля́рн||ый, -ая, -ое капиларан; врло узан, танак; **~ые сосýды** капиларни судови

капитáл, -а *м* **1.** *екон.* капитал; **основнóй, постоя́нный, перемéнный ~** основни, константни, варијабилни капитал; **промы́шленный, финáнсовый ~** индустријски, финансијски капитал; **общéственный, чáстный ~** друштвени, приватни капитал **2.** *разг.* капитал, готовина *ж*; **дéсять ты́сяч ~а** десет хиљада готовине; **процéнты с ~а** проценти од готовине **3.** *фиг.* капитал, богатство *с*, вредност *ж*; **полити́ческий ~** политички капитал ◇ **мёртвый ~** мртви капитал; **стрáны ~а** капиталистичке земље

капитализáци||я, -и *ж екон.* капитализација

капитализи́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш. екон.* капиталисати, капитализовати, капитализирати

капитали́зм, -а *м* капитализам; **монополисти́ческий ~** монополистички капитализам; **óбщий кри́зис ~а** глобална криза капитализма

капитали́ст, -а *м* капиталист(а)

капиталисти́ческ||ий, -ая, -ое капиталистички; **~ строй** капиталистичко уређење; **~ие стрáны** капиталистичке земље

капиталовложéни||я, -й *мн. екон.* инвестиције *мн. ж*; **план ~й** инвестициони план

капитáльн||ый, -ая, -ое 1. *екон.* капитални; инвестициони; **~ые вложéния** инвестиције; **~ое строи́тельство** капитална изградња **2.** *струч.* генерални; **~ ремóнт** генерална оправка; **~ая стенá** главни зид, носач **3.** *разг.* солидан, капиталан; **~ труд** капитално дело; **измени́ть ~ым óбразом** изменити у корену

капитáн, -а *м* **1.** заповедник брода **2.** капетан; **~ пéрвого рáнга** капетан (бојног) брода; **~ вторóго рáнга** капетан фрегате; **~ трéтьего рáнга** капетан корвете; **~ медици́нской слýжбы** санитетски капетан **3.** *спорт.* капитен (*тима*)

капитáнск||ий, -ая, -ое капетански; **~ие погóны** капетанске нараменице, еполете; **~ мóстик** командни мост

капитéл||ь, -и *ж архит.* капител *м*; **дори́ческая ~** дорски капител

капи́тул, -а *м* **1.** *црકв.* каптол **2.** *ист.* капитул (*установа за додељивање одликовања у Русији пре револуције*)

капитули́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* **1.** капитулирати, предати се/предавати се **2.** *перед кем, чем фиг.* **капитулирати** (*пред тешкоћама итд.*)

капитуля́нт, -а *м* капитулант

капитуля́ци||я, -и *ж* **1.** капитулација; **безоговóрочная ~** безусловна капитулација **2.** *фиг.* капитулација

кáпищ||е, -а *с* незнабожачки, пагански храм

капкáн, -а *м* клопка *ж*, замка *ж*; **попáсть в ~** упасти у замку

каплýн, -á *м* копун, ушкопљени петао

кáп||ля, -ли *ж, ген. мн.* **-ель 1.** кап, капља; **дождевáя ~** кап кише **2.** *само јд. разг.* врло мало, трунка, мрвица; **ни ~ли** ни трунке **3.** *мн.* **-ли, -ель** *фарм.* капљице; **сердéчные ~ли** капљице за срце ◇ **~ по ~ле, ~ за ~лей** кап по кап, постепено, помало; **~ в мóре** кап у мору; **они́ похóжи как две ~ли воды́** личе као јаје јајету; **до послéдней ~ли крóви** до последње капи крви; **~ли в рот не брать** *разг.* не пити алкохол уопште

кáпн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* капнути, канути

кáпор, -а *м заст.* шешир (*женски, дечији са пантљикама на завезивање*)

капо́т [1], **-а** *м тех.* поклопац (*на мотору*); хауба *ж* (*код аутомобила*)

капо́т [2], **-а** *м заст.* женска кућна хаљина

капра́л, -а *м војн заст.* каплар

капра́льск||ий, -ая, -ое *војн. заст.* капларски

капри́з, -а *м* каприц, хир, ћудљивост *ж*; **де́тские ~ы** дечји хирови; **~ы мо́ды** модни хирови

капри́зник, -а *м разг.* каприциозан, ћудљив, хировит човек; непослушно дете

капри́знича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** јогунити се, бити хировит, ћудљив; бити непослушан (*о детету*) **2.** *само 3. л. фиг.* не радити добро; **мото́р ~ет** мотор не ради добро

капри́зно *прил.* каприциозно, хировито, ћудљиво

капри́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. каприциозан, јогунаст, хировит, ћудљив; немиран, непослушан (*дете*) **2.** променљив, ћудљив; **~ная пого́да** ћудљиво време **3.** замршен, заплетен; **~ стиль рису́нка** замршен стил цртежа

капризу́л||я, -и *м, ж разг. шаљ.* немирно, непослушно дете

капри́ччио *непром. с муз.* капричо *м*

капро́н, -а *м* капрон

капро́нов||ый, -ая, -ое од капрона; **~ые чулки́** капрон чарапе

ка́псул||а, -ы *ж* **1.** *фарм.* капсула; **касто́рка в ~ах** рицинусово уље у капсулама **2.** *анат.* опна, кошуљица **3.** капсула, кабина (*васионског брода*)

ка́псюл||ь, -я *м војн.* капсла *ж*, капсула *ж*

ка́псюльн||ый, -ая, -ое са капслом, са капсулом

капта́ж, -а *м струч.* каптажа *ж*

каптена́рмус, -а *м заст.* интендантски подофицир, магационер

капу́ст||а, -ы *ж* купус *м*; **коча́нная ~** купус у главицама; **цветна́я ~** карфиол; **саво́йская ~** кељ; **брюссе́льская ~** прокељ; **коча́н ~ы** главица купуса; **ква́шеная, ки́слая ~** кисео купус; **тушёная ~** динстани купус ◇ **за́ячья ~** *бот.* зечји кисельак; **морска́я ~** врста морских алги (*које се користе за исхрану*)

капу́стник, -а *м* **1.** купусиште *с* **2.** забавно вече са сатиричним програмом из живота једног колектива (*об. студентског, глумачког*)

капу́стниц||а, -ы *ж зоол.* купусар *м* (*лептир*)

капу́стн||ый, -ая, -ое 1. купусни; **~ое по́ле** купусиште **2.** од купуса, са купусом

капу́т *непром. м у функц. предик. кому, чему разг. шаљ.* пропаст *ж*, крај; **ему́ пришёл ~** готов је

капуци́н, -а *м* **1.** капуцин, капуцинер (*припадник католичког фрањевачког реда*) **2.** *зоол.* капуцин (*мајмун*)

капюшо́н, -а *м* капуљача *ж*; **плащ с ~ом** кишни мантил са капуљачом

ка́р||а, -ы *ж* казна, одмазда; **понести́ тяжёлую ~у** поднети тешку казну

караби́н, -а *м* **1.** карабин (*пушка*) **2.** механички стезач

карабине́р, -а *м* **1.** *ист.* карабинијер (*војник*) **2.** карабинијер (*жандарм у Италији*)

кара́бка||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* верати се, пентрати се; пењати се; **~ на́ гору** верати се уз брдо

карава́||й, -я *м* округао хлеб ◇ **на чужо́й ~ рот не разева́й** *посл.* не дирај у туђе

карава́н, -а *м* **1.** караван, каравана *ж* **2.** *пом.* конвој (*група бродова*)

карава́нн||ый, -ая, -ое каравански

карава́н-сара́||й, -я *м* караван-серај, каравански хан

карага́ч, -а *м бот.* бели брест

каракалпа́к||и, -ов *мн.* (*јд.* **каракалпа́к, -а** *м* Каракалпак; **каракалпа́ч|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ек** Каракалпакиња) Каракалпаки

карака́тиц||а, -ы *ж* **1.** *зоол.* сипа, сепија **2.** *фиг. разг. шаљ.* здепавац *м*, наказа

кара́ков||ый, -ая, -ое доратаст, тамносмеђ (*коњ*)

кара́кулев||ый, -ая, -ое астрагански; **~ воротни́к** астрагански оковратник

кара́кул||и, -ей *мн.* (*јд.* **кара́кул|я, -и** *ж*) *разг.* жврљотине, шкработине, сврачије ноге; **писа́ть ~ями** шкрабати, жврљати

кара́кул||ь, -я *м* астраган, астраганско крзно

караку́льск||ий, -ая, -ое: ~ая овца́ астраганска овца

каракульч||а́, -и́ *ж* персијанер *м* (*крзно*)

карамбо́л||ь, -я *м* карамбол, судар кугли (*у билијару*)

караме́л||ь, -и *ж* **1.** карамела (*филована бомбона*); **фрукто́вая ~** воћна бомбона **2.** карамел *м*, пржени шећер **3.** *тех.* пржени слад (*за бојење пива*)

караме́ль||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* карамела (*бомбона*)

каранда́ш, -а́ *м* оловка *ж*; **цветны́е ~и́** дрвене бојице; **автомати́ческий ~** патент-оловка; **хими́ческий ~** мастиљава оловка; **чертёж в ~е́** цртеж оловком

каранда́шн||ый, -ая, -ое: ~ая фа́брика фабрика оловака; **~ рису́нок** цртеж оловком

каранти́н, -а *м* карантен, карантена *ж*; **наложи́ть, снять ~** прогласити, прекинути карантен

каранти́нн||ый, -ая, -ое карантенски

карапу́з, -а *м разг. шаљ.* шврћа, буцко

кара́с||ий, -ья, -ье који се односи на караша

кара́с||ь, -я́ *м зоол.* караш

кара́т, -а *м, ген. мн.* **кара́т** *и* **-ов** карат; **руби́н в де́сять ~ов** рубин од десет карата

кара́тел||ь, -я *м* учесник казненог одреда

кара́тельн||ый, -ая, -ое казнени; **~ые ме́ры** казнене мере; **~ая экспеди́ция** казнена експедиција

кара́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* кажњавати; **~ штра́фом** кажњавати новчаном глобом; **~ лише́нием свобо́ды** кажњавати затвором

карау́л, -а *м* **1.** стража *ж*; **почётный ~** почасна стража; **вы́ставить ~** поставити стражу **2.** стража *ж*; стражарење *с*; **нести́ ~** чувати стражу; **взять под ~** *кого* ухапсити *кога* **3. карау́л!** *узв. разг.* у помоћ! ◇ **хоть ~ кричи́** то је да полудиш; **взять (сде́лать) на ~** одати поздрав пушком

карау́л||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* **1.** стражарити, чувати; **~ сад** чувати врт **2.** *разг.* вребати; уходити; **ко́шка ~ит мышь** мачка вреба миша

карау́льн||ый, -ая, -ое 1. стражарски; **~ое помеще́ние** стражара **2. карау́льн|ый, -ого** *м* стражар

карау́льщик, -а *м разг.* стражар, чувар

кара́ч||ки, -ек *мн. разг.*: **стать на ~** стати четвороношке; **по́лзать на ~ках** пузати (ићи) четвороношке

карачу́н, -а *м*: **ему́ ~ пришёл** *нар.* отегао је папке

карби́д, -а *м хем.* карбид; **~ ка́льция** калцијум карбид

карби́дн||ый, -ая, -ое карбидски; **~ая ла́мпа** карбидска лампа

карбо́лк||а, -и *ж разг.* карболна киселина

карбо́лов||ый, -ая, -ое *хем.* карболни; **~ая кислота́** карболна киселина

карбору́нд, -а *м* корунд

карбу́нкул, -а *м* 1. *мин.* карбункул (*тамноцрвени гранат*) 2. *мед.* поткожни чир, поткожњак

карбюра́тор, -а *м тех.* карбуратор

карбюра́торн||ый, -ая, -ое карбураторски

карбюра́ци||я, -и *ж тех.* карбурација

карг||а́, -и́ *ж разг.* вештица; **ста́рая ~** стара вештица, зла жена

кардамо́н, -а *м бот.* кардамона *ж*

кардина́л, -а *м цркв.* кардинал

кардина́льн||ый, -ая, -ое *књиш.* кардиналан, битан, главни; **~ вопро́с** кардинално питање

кардина́льск||ий, -ая, -ое *цркв.* кардиналски

кардиогра́мм||а, -ы *ж* кардиограм *м*

кардио́граф, -а *м* кардиограф (*апарат*)

кардио́лог, -а *м* кардиолог

кардиологи́ческ||ий, -ая, -ое кардиолошки

кардиоло́ги||я, -и *ж* кардиологија

каре́ *непром. с војн. заст.* каре *м, с,* кара *ж (строј пешадије у облику четвороугаоника)*

карегла́||зый, -зая, -зое; -з, -за, -зо смеђих очију

каре́л||ы, -ов *мн.* (*јд.* **каре́л, -а** *м* Карелац; **каре́л|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Карелкиња) Карелци

каре́льск||ий, -ая, -ое карелски; **~ая берёза** карелска бреза

каре́т||а, -ы *ж* кочије *мн. ж,* каруце *мн. ж* ◇ **~ ско́рой по́мощи** *заст.* кола за хитну помоћ

каре́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. мале кочије 2. *тех.* клизник *м*; **~ пи́шущей маши́нки** клизник писаће машине

каре́тн||ый, -ая, -ое од кочија, за кочије

каре́тник, -а *м заст.* 1. шупа *ж* за кочије 2. колар

кариати́д||а, -ы *ж архит.* каријатида

ка́риес, -а *м мед.* каријес

ка́р||ий, -яя, -ее 1. смеђ, кестењаст (*боја очију*) 2. доратаст; **~яя ло́шадь** дорат

карикату́р||а, -ы *ж* карикатура

карикатури́ст, -а *м* карикатурист(а)

карикату́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* који се односи на карикатуру 2. карикиран, гротескан; **~ная фигу́ра** гротескна фигура

карка́с, -а *м* костур, окосница *ж*; **~ зда́ния** конструкција зграде

карка́сн||ый, -ая, -ое костурски, окоснички

ка́рка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. грактати 2. *фиг. нар.* предсказивати, слутити несрећу

ка́ркн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* гракнути

ка́рлик, -а *м* патуљак, кепец

ка́рликов||ый, -ая, -ое патуљаст, веома мали; **~ая берёза** патуљаста бреза

карма́н, -а *м* 1. џеп; **нашивно́й, прорезно́й ~** нашивен, урезан џеп; **положи́ть в ~** ставити у џеп; **засу́нуть ру́ки в ~ы** ставити руке у џепове 2. џеп, преграда *ж* (*у коферу, ташни*) ◇ **по́лный (то́лстый, туго́й) ~** пун (набијен) џеп; **пусто́й (то́щий) ~** празан (мршав) џеп; **э́то мне не по ~у** то није за мој џеп, то је за мене скупо; **бить по ~у** *разг.* ударати по џепу; **он за сло́вом в ~ не поле́зет** он нема длаке на језику, увек је спреман на одговор

карма́нник, -а *м нар.* џепарош

карма́нн||ый, -ая, -ое џепни; **~ые часы́** џепни сат ◇ **~ые расхо́ды** ситни трошкови; **~ые де́ньги** џепарац; **~ вор** џепарош

карма́нчик, -а *м дем.* џепић

карма́нщик, -а *м в.* **карма́нник**

карми́н, -а *м* кармин (*боја*)

карми́нн||ый, -ая, -ое карммински, светлоцрвен

карнава́л, -а *м* карневал, покладе *мн. ж*

карнава́льн||ый, -ая, -ое карневалски; **~ое ше́ствие** карневалска поворка

карни́з, -а *м* 1. *архит.* кровни венац 2. карниша *ж*

кароте́л||ь, -и *ж бот.* карота (*врста шаргарепе*)

карп, -а *м зоол.* шаран

ка́рпов||ый, -ая, -ое шаранов, од шарана

карст, -а *м геол.* крас, крш

ка́рстов||ый, -ая, -ое крашки; **~ые пеще́ры** крашке пећине

ка́рт||а, -ы *ж* 1. мапа, карта; **географи́ческая ~** географска карта; **астрономи́ческая ~** астрономска карта; **звёздная ~** звездана мапа 2. карта (*за игру*); **игра́льные ~ы** играће карте; **козырна́я ~** адут; **игра́ть в ~ы** картати се, коцкати се; **коло́да карт** шпил карата 3. формулар *м*, лист *м*; **медици́нская ~** здравствени лист ◇ **раскры́ть свои́ ~ы** открити своје карте; **ста́вить на ~у** ставити на коцку, рескирати; **смеша́ть (спу́тать)** *чьи* **~ы** покварити, помрсити *коме* рачуне; **ему́ и ~ы в ру́ки** он то најбоље зна

карта́в||ить, -лю, -ишь, -ят *несврш.* рачлати, лоше изговарати »р« и »л«

карта́вост||ь, -и *ж* рачлање *с*

карта́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. који рачла (*о детету итд.*) 2. рачлав (*изговор*)

карт-бла́нш, -а *м књиш.* неограничено пуномоћје, пуна слобода деловања

картёжник, -а *м разг.* карташ, коцкар

картёжн||ый, -ая, -ое *разг.* карташки, коцкарски

карте́л||ь, -я *м екон.* картел

карте́льн||ый, -ая, -ое картелски

карте́ч||ь, -и *ж* 1. картеч(а) 2. крупна сачма

карти́н||а, -ы *ж* 1. слика; **писа́ть ~у** сликати слику 2. слика, призор *м*; **привы́чная ~** познати (обични) призор; **нарисова́ть ~у** *чего* дати слику *чега* 3. *об. у функц. предик. разг.*: **не дом, а ~** дивна (прекрасна) кућа 4. *поз.* призор *м*, слика 5. *разг.* филм *м* ◇ **живы́е ~ы** живе слике

карти́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* 1. сличица; **переводны́е ~ки** пресликач 2. цртеж *м*, илустрација; **кни́жка с ~ками** књига са илустрацијама, сликовница

карти́нно *прил.* живописно, лепо; сликовито, изразито

карти́нност||ь, -и *ж* живописност; сликовитост

карти́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* који се односи на слику; **~ная галере́я** галерија слика 2. живописан, леп; сликовит, изразит; **~ная по́за** лепа поза; **~ное выраже́ние** сликовит израз

карти́ш||ки, -ек *мн. разг.* карте *мн. ж* (*за игру*)

карто́граф, -а *м* картограф

картографи́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* уносити, уписивати у карту, на мапу

картографи́ческ||ий, -ая, -ое картографски

картогра́фи||я, -и *ж* картографија

карто́н, -а *м* картон (*дебео папир*), љепенка *ж*

картона́ж, -а *м* картонерија *ж* израђевине *мн. ж* од картона

картона́жн||ый, -ая, -ое картонажни; **~ая мастерска́я** картонажа

карто́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** картонска кутија

карто́нн||ый, -ая, -ое картонски; од картона; **~ая коро́бка** картонска кутија

картоте́к||а, -и *ж* картотека; **библиоте́чная ~** картотека библиотеке

картоте́чн||ый, -ая, -ое картотечни

картофелекопа́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок, картофелекопа́тел||ь, -я** *м* копачица *ж* кромпира (*машина*)

картофелесажа́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** машина за сађење кромпира

картофелеубо́рочн||ый, -ая, -ое за вађење кромпира; **~ комба́йн** комбајн за вађење кромпира

карто́фелин||а, -ы *ж разг.* кромпир *м* (*један комад*)

карто́фел||ь, -я *м* кромпир, крумпир; **оку́чивать ~** окопавати кромпир; **отварно́й ~** кувани кромпир; **~ в мунди́ре** кувани кромпир са љуском

карто́фельн||ый, -ая, -ое 1. кромпиров; **~ое по́ле** њива са кромпиром, кромпириште **2.** од кромпира, за кромпир; **~ая мука́** брашно од кромпира; **~ое пюре́** пире од кромпира; **~ суп** кромпир чорба

ка́рточ||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** карта, картица, картон *м*; **катало́жная ~** каталошки картон; **учётная ~** картон евиденције; **визи́тная ~** посетница, визит-карта **2.** карта, легитимација **3.** карта, бон *м*; **продово́льственные ~ки** бонови за храну **4.** *разг.* фотографија, слика; **~ для па́спорта** фотографија за пасош ◇ **почто́вая ~** дописница

ка́рточн||ый, -ая, -ое 1. карташки; **~ая игра́** картање **2.** који се односи на картицу, картон; **~ катало́г** каталог картона ◇ **~ая систе́ма** систем бонова (*у снабдевању*); **~ до́мик** кућа од карата

карто́ш||ка, -ки *ж разг.* **1.** *само јд. зб.* кромпир *м*; **копа́ть ~ку** вадити кромпир; **жа́реная ~** пржени кромпир **2.** кромпир *м* (*један комад*) ◇ **нос ~кой** нос као бабура

карту́з, -а́ *м* качкет

карусе́л||ь, -и *ж* **1.** вртешка, вртуљак *м*; **ката́ться на ~и** возити се на вртешци **2.** *фиг.* збрка, петљавина

карусе́льн||ый, -ая, -ое 1. који се односи на вртешку **2.** *тех.* каруселни; **~ стано́к** каруселни струг

ка́рцер, -а *м* **1.** самица *ж* (*у затвору*) **2.** затвор (*у школи у Русији пре револуције*)

карье́р[1], **-а** *м* каријер, галоп ◇ **с ме́ста в ~** одмах, без околишења

карье́р[2], **-а** *м* дневни коп; **ка́менный ~** каменолом; мајдан; **у́гольный ~** површински коп (*угља*)

карье́р||а, -ы *ж* **1.** каријера; **блестя́щая ~** сјајна каријера; **сде́лать ~у** направити каријеру **2.** каријера, позив *м*; **артисти́ческая ~** глумачки позив

карьери́зм, -а *м* каријеризам

карьери́ст, -а *м* каријерист(а)

карьери́стск||ий, -ая, -ое каријеристички

каса́ни||е, -я *с* додиривање ◇ **то́чка ~я** *геом.* додирна тачка

каса́тельн||ая, -ой *ж геом.* тангента, дирка

каса́тельно *предл. с ген.* што се тиче *чега*, у вези *с чим*

каса́тельств||о, -а *с* веза *ж*, однос *м*, додир *м*; **име́ть ~** *к кому, чему* бити у вези, имати везу *са ким, чим*

каса́тик, -а *м хип. нар.* голубићу, драговићу (*при ословљавању*)

каса́тк||а, -и *ж хип. нар.* драга, мила (*при ословљавању*)

каса́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. кого, чего* **1.** додиривати *кога, шта*, дотицати се *кога, чега*; **~ земли́ нога́ми** додиривати земљу ногама **2.** освртати се *на кога, шта*, дотицати се *кога, чега*; **~** *какой* **пробле́мы** освртати се на *какав* проблем **3.** *само 3. л.* тицати се *кога, чега*, односити се *на кога, шта*; **э́то меня́ не ~ется** то се мене не тиче; **что ~ется...** што се тиче...

ка́с||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** шлем *м*, кацига

каска́д, -а *м* **1.** каскада *ж*, водопад **2.** *фиг.* каскада *ж*, бујица *ж*; **~ звуко́в** бујица звукова **3.** *тех.* каскада *ж*, корак, степен

каска́дн||ый, -ая, -ое 1. каскадни, с каскадама **2.** *тех.* каскадни

каске́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** капа, качкет *м*

ка́сс||а, -ы *ж* **1.** каса; **несгора́емая ~** ватростална каса, сеф **2.** каса, благајна, шалтер *м*; **театра́льная ~** позоришна благајна; **~ предвари́тельной прода́жи биле́тов** каса за претпродају карата; **железнодоро́жная ~** шалтер за возне карте; **сберега́тельная ~** штедионица **3.** новац *м*, готовина у каси; **прове́рить ~у** проверити готовину **4.** каса, благајна (*у продавници итд.*); **заплати́ть в ~у** платити на благајни **5.** *штамп.*: **набо́рная ~** сецкаса, слагачка кутија

кассацио́нн||ый, -ая, -ое *правн.* касациони

касса́ци||я, -и *ж* **1.** *правн.* касација; **~ пригово́ра** касација пресуде **2.** *разг.* жалба; **пода́ть ~ю** поднети жалбу

кассе́т||а, -ы *ж* касета

кассе́тн||ый, -ая, -ое који се односи на касету; **~ магнитофо́н** касетофон

касси́р, -а *м* касир, благајник

касси́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. правн.* касирати, поништити/поништавати; **~ пригово́р** касирати пресуду

касси́рш||а, -и *ж разг.* благајница

ка́ссов||ый, -ая, -ое благајнички; **~ые опера́ции** благајничке операције; **~ая нали́чность** стање касе

ка́ст||а, -ы *ж* каста, сталеж *м*

кастанье́||ты, -т *мн.* (*јд.* **кастанье́т|а, -ы** *ж*) *муз.* кастањете

кастеля́нш||а, -и *ж* надзорница за рубље (*у хотелима, болницама*)

касте́т, -а *м* боксер (*врста хладног оружја*)

ка́стов||ый, -ая, -ое кастински, сталешки

касто́р, -а *м текст.* кастор (*врста сукна*)

касто́рк||а, -и *ж разг.* рицинус *м*, рицинусово уље

касто́ров||ый[1], **-ая, -ое: ~ое ма́сло** рицинусово уље

касто́ров||ый[2], **-ая, -ое** *текст.* од кастора

кастра́т, -а *м* кастрат, ушкопљеник

кастра́ци||я, -и *ж* кастрација, шкопљење *с*

кастри́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* кастрирати, ушкопити/ушкопљавати, уштројити/штројити

кастрю́л||ька, -ьки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем. разг.* шерпица, лонче *с*

кастрю́л||я, -и *ж* лонац *м*, шерпа

катава́си||я, -и *ж разг. шаљ.* збрка, неред *м*, дармар *м*

катакли́зм, -а *м књиш.* катаклизма *ж*

катако́м||бы, -б *мн.* (*јд.* **катако́мб|а, -ы** *ж*) катакомбе

катала́ж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *нар. заст.* бувара, хапс *м*

катализа́тор, -а *м хем.* катализатор

катало́г, -а *м* каталог, списак (*књига, робе итд.*); **алфави́тный ~** абецедни каталог

каталогизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* каталогизирати

катало́жн||ый, -ая, -ое каталошки; **~ая ка́рточка** каталошки картон

ката́ни||е, -я *с* 1. клизање; **фигу́рное ~ (на конька́х)** уметничко клизање на леду; **па́рное ~** клизање парова 2. котрљање

ка́тань||е, -я *с*: **не мытьём, так ~ем** *разг.* ако не милом, онда силом

катапу́льт||а, -ы *ж* катапулт *м*

катапульти́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. кого, что* катапултирати

катапульти́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. и несврш.* катапултирати се

ката́р, -а *м мед.* катар, запаљење *с* слузокоже

катара́кт||а, -ы *ж мед.* катаракта; сива мрена; **удали́ть ~у** оперисати катаракту

катара́льн||ый, -ая, -ое *мед.* катаралан

катастро́ф||а, -ы *ж* катастрофа, несрећа; **автомоби́льная, железнодоро́жная ~** аутомобилска, железничка несрећа

катастрофи́чески *прил.* катастрофално

катастрофи́ческ||ий, -ая, -ое катастрофалан, трагичан; **~ие после́дствия** катастрофалне последице

ката́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* котрљати, котурати 2. *кого* возити, возати; **~ ребёнка в коля́ске** возити дете у колицима 3. *что* ваљати, рољати; **~ ша́рики из гли́ны** ваљати кликере од глине 4. глачати ваљком (*рубље*) 5. *что тех.* ваљати, извлачити; **~ желе́зо** ваљати гвожђе 6. *без обј. разг.* путовати (*много*) 7. *что и без обј. нар. шаљ* брзо радити; **~ письмо́** брзо писати писмо

ката́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. котрљати се, котурати се 2. *на чём* возити се, возати се *чим;* **~ на велосипе́де** возити се бициклом; **~ на конька́х** клизати се; **~ на лы́жах** скијати се 3. *разг.* превртати се; **~ от бо́ли** превијати се од болова 4. *разг.* путовати

катафа́лк, -а *м* катафалк

категори́чески *прил.* категорички, одлучно; **~ отказа́ться** одлучно одбити

категори́ческ||ий, -ая, -ое 1. категорички, безуслован; **~ое сужде́ние** категорички суд 2. категорички, одлучан

категори́чност||ь, -и *ж* категоричност, одлучност

категори́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но категоричан, категорички, одлучан; **~ прика́з** категоричка наредба; **~ тон** категоричан тон

катего́ри||я, -и *ж* категорија

ка́тер, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** 1. омањи брод, моторни чамац; **прогу́лочный ~** излетнички брод 2. *војн.* чамац; **торпе́дный ~** торпедни чамац; **сторожево́й ~** патролни чамац

ка́тет, -а *м геом.* катета *ж*

катехи́зис, -а *м* катехизис, катекизам

кати́ть, качу́, ка́тишь, ка́тят *несврш.* 1. *кого, что* котурати, котрљати; **~ бо́чку** котрљати буре 2. *без обј. разг.* возити се, јурити; **~ в автомоби́ле** возити се аутом

кати́ться, качу́сь, ка́тишься, ка́тятся *несврш.* 1. котрљати се, котурати се 2. *само 3. л.* тећи, котрљати се; **слёзы ка́тятся из глаз** сузе теку из очију 3. *само 3. л.* ићи (*о возу итд.*); клизати се (*о санкама итд.*) 4. *нар.* губити се, торњати се; **кати́сь отсю́да!** губи се одавде!

като́д, -а *м физ.* катода *ж*

като́дн||ый, -ая, -ое катодни

кат||о́к, -ка́ *м* 1. клизалиште *с* 2. *тех.* ваљак; **доро́жный ~** ваљак (*за изградњу путева*) 3. *тех.* ваљак, рољача *ж* (*за рубље*)

като́лик, -а *м* католик

католици́зм, -а *м* католицизам

католи́ческ||ий, -ая, -ое католички

католи́честв||о, -а *с* католичанство, католицизам *м*

ка́торг||а, -и *ж* робија; **сосла́ть на ~у** послати на робију

каторжа́||нин, -нина *м, мн.* **-не, -н** робијаш, осуђеник на робију

ка́торжник, -а *м* 1. робијаш 2. *нар. погрд.* робијаш, нитков

ка́торжн||ый, -ая, -ое 1. робијашки; **~ые рабо́ты** робијашки радови 2. *фиг.* веома тежак, мукотрпан; **~ труд** веома тежак посао

кату́шечн||ый, -ая, -ое калемски

кату́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. калем *м*; **~ ни́ток** калем конца 2. *тех.* калем *м*, котур *м;* **~ с ка́белем** котур са каблом

ка́тыш, -а *м нар.* лоптица *ж*, куглица *ж* (*хлеба итд.*)

катю́ш||а, -и *ж војн разг.* катјуша (*совјетски реактивни минобацач за време другог светског рата*)

кауза́льн||ый, -ая, -ое *фил.* каузалан, узрочан

кау́р||ый, -ая, -ое 1. алатаст, риђ; **~ конь** риђан

ка́устик, -а *м струч.* каустичка средства, каустици *мн. м*

каусти́ческ||ий, -ая, -ое каустичан; **~ая со́да** каустичка сода

каучу́к, -а *м* каучук; **синтети́ческий ~** синтетични каучук

каучу́ков||ый, -ая, -ое 1. каучуков; **~ая планта́ция** плантажа каучука; **~ заво́д** фабрика каучука 2. каучуков, од каучука; **~ая подо́шва** ђон од каучука

каучуконо́с, -а *м бот.* каучуковац

каучуконо́сн||ый, -ая, -ое: ~ые культу́ры каучуковци

кафе́ *непром. с* кафана *ж*, омањи ресторан; **~-моро́женое** посластичарница

ка́федр||а, -ы *ж* 1. говорница, катедра; **говори́ть с ~ы** говорити са катедре 2. катедра (*на универзитету*); **~ славя́нских языко́в** катедра за славистику; **заве́дующий ~ой** шеф катедре

кафедра́льн||ый, -ая, -ое катедрални ◇ **~ собо́р** катедрала

ка́фел||ь, -я *м* 1. каљ, глеђосана плочица, керамичка плочица 2. *зб.* керамичке плочице; **сте́ны облицо́ваны ~ем** зидови су обложени керамичким плочицама

ка́фельн||ый, -ая, -ое каљев, од каљева; од керамичких плочица; **~ая печь** каљева пећ; **~ пол** под од керамичких плочица

кафете́ри||й, -я *м* кафе-ресторан, експрес-ресторан

кафешанта́н, -а *м* кабаре(т), бар

кафта́н, -а *м* кафтан (*старински мушки горњи капут од чоје*) ◇ **три́шкин ~** амо крпаш, тамо пуца

кацаве́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** *заст.* кратак женски капут (*оивичен крзном*)

кача́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** столица за љуљање

кача́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* љуљати, њихати; **~ колыбе́ль** љуљати колевку 2. *безл. кого, что*: **ло́дку ~ло на волна́х** чамац се њихао на таласима; **его́ ~ло от уста́лости** он се тетурао од умора 3. *чем* климати, клатити; **отрица́тельно ~ голово́й**

одмахивати главом 4. *что* пумпати, црпсти; ~ **во́ду (насо́сом)** пумпати воду

кача́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. љуљати се, њихати се; клатити се; **ло́дка ~ется на волна́х** чамац се њише на таласима; **зуб ~ется** зуб се клима 2. тетурати, посртати

каче́л||и, -ей *мн.* љуљашка *ж*; **кача́ться на ~ях** љуљати се на љуљашци

ка́чественно *прил.* квалитетно

ка́чественност||ь, -и *ж* квалитетност, висока вредност

ка́чественн||ый, -ая, -ое 1. квалитативан; **~ые измене́ния** квалитативне промене 2. квалитетан, доброг квалитета ◊ **~ое прилага́тельное** *лингв.* описни придев

ка́честв||о, -а *с* 1. *фил.* квалитет *м*, каквоћа *ж*; **перехо́д коли́чества в ~** прелаз квантитета у квалитет 2. квалитет *м*, вредност *ж*; **това́ры отли́чного ~а** роба изванредног квалитета; **ни́зкое ~ изде́лий** слаб квалитет израђевина 3. квалитет *м*, одлика *ж*; **положи́тельное ~** позитивна особина; **облада́ть необходи́мыми ~ами** имати неопходне квалитете ◊ **в ~е** *кого, чего* у својству *кога, чега*, као *ко, шта*

ка́чк||а, -и *ж* љуљање *с*, њихање *с*; **морска́я ~** љуљање брода (*на мору*); **бортова́я ~** бочно љуљање брода

качн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* 1. *кого, что* заљуљати, зањихати 2. *безл. кого, что:* **ло́дку ~у́ло** чамац се заљуљао; **его́ ~у́ло** он се затетурао 3. *чем* климнути, махнути; **~ голово́й** махнути главом

качн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* 1. заљуљати се, зањихати се 2. затетурати се, посрнути

ка́ш||а, -и *ж* 1. каша; **гре́чневая ~** каша од хељде; **ри́совая ~** сутлијаш; **ма́нная ~** гриз 2. *фиг. разг.* збрка, дармар *м*; **у него́ в голове́ ~** у глави му је збрка ◊ **завари́ть ~у** закувати кашу, створити смутњу; **расхлёбывать ~у** размрсивати ствар, сносити последице; **~и не сва́ришь** *с кем* нећеш ништа постићи, нећеш изаћи на крај *с ким*; **ма́ло ~и ел** млад је, неискусан је; **дать** *кому* **берёзовой ~и** *шаљ.* ишибати *кога*; **сапоги́ ~и про́сят** *шаљ.* чизме су се сасвим подерале

кашало́т, -а *м* *зоол.* уљарка *ж* (*врста кита*)

кашева́р, -а *м* кувар (*у војсци или у радној бригади*)

кашева́р||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. разг.* бити кувар (*у војсци или радној бригади*)

ка́ш||ель, -ля *м* кашаљ; **при́ступ ~ля** напад кашља

кашеми́р, -а *м* *текст.* кашмир

кашеми́ров||ый, -ая, -ое од кашмира

ка́шиц||а, -ы *ж* *разг.* кашица, ретка каша

ка́ш||ка[1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* детелина

ка́ш||ка[2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ек** *дем. разг.* кашица

ка́шлян||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* кашљуцнути, накашљати се

ка́шля||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* кашљати

кашне́ *непром. с* шал *м*, шалче (*око врата*)

кашпо́ *непром. с* украсна посуда за саксију

кашта́н, -а *м* *бот.* кестен (*стабло и плод*); **жа́реные ~ы** печени кестени ◊ **таска́ть ~ы из огня́** *для кого* вадити кестење из ватре *за кога*

кашта́нов||ый, -ая, -ое 1. кестенов, од кестена 2. кестењаст, боје кестена

каю́к *непром. м у функц. предик. нар.*: **тут ему́ и ~ (пришёл)** готов је, свршено је са њим

каю́р, -а *м* гонич (*паса или јелена упрегнутих у саонице*)

каю́т||а, -ы *ж* бродска кабина

каю́т-компа́ни||я, -и *ж* салон *м*, трпезарија (*на броду*)

ка́яться, ка́юсь, ка́ешься, ка́ются *несврш.* 1. *в чём* *црки.* испаштати, кајати *шта* (*грехове*) 2. *кому, перед кем в чём* кајати се *због чега*, увиђати своју кривицу; **ка́юсь, винова́т** признајем, крив сам

квадра́т, -а *м* 1. *геом.* квадрат 2. квадрат; други степен; **два в ~е** два на квадрат; **возвести́ в ~** дићи на квадрат ◊ **в ~е** двоструко

квадра́тн||ый, -ая, -ое 1. четвороугласт, четвртаст; **~ стол** четвртаст сто; **~ая ско́бка** угласта заграда 2. *мат.* квадратни; **~ое уравне́ние** квадратна једначина 3. квадратни; **~ метр** квадратни метар ◊ **сде́лать ~ые глаза́** *разг.* зачуђено погледати

квадрату́р||а, -ы *ж* *мат.* квадратура; **~ кру́га** квадратура круга

квадрильо́н, -а *м* квадрилион

кваза́р, -а *м* *астр.* квазар

ква́кань||е, -я *с* крекет *м*, крекетање

ква́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* крекетати

ква́кн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* закрекетати

ква́кш||а, -и *ж* *зоол.* крекетуша (*жаба*)

квалитати́вн||ый, -ая, -ое *књиш.* квалитативан

квалификацио́нн||ый, -ая, -ое квалификациони

квалифика́ци||я, -и *ж* 1. квалификација, стручност; **ку́рсы повыше́ния ~и** курсеви за стручно усавршавање 2. квалификација, струка; **приобрести́ ~ю то́каря** стећи квалификацију стругара

квалифици́рованно *прил.* квалификовано, квалифицирано

квалифици́рова||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно квалификован, квалифициран, стручно оспособљен; **~ рабо́чий** квалификован радник

квалифици́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* квалификовати, квалифицирати

квант, -а *м* *физ.* квант

квантитати́вн||ый, -ая, -ое *књиш.* квантитативан

ква́нтов||ый, -ая, -ое квантни; **~ая тео́рия** квантна теорија

ква́рт||а, -ы *ж* кварта (*мера за течност*)

кварта́л, -а *м* 1. квартал, тромесечје *с* 2. кварт, градска четврт

кварта́льн||ый, -ая, -ое 1. квартални, тромесечни; **~ отчёт** тромесечни извештај 2. који се односи на градску четврт

кварте́т, -а *м* *муз.* квартет

кварте́тн||ый, -ая, -ое квартетски

кварти́р||а, -ы *ж* 1. стан *м*; **благоустро́енная ~, ~ со все́ми удо́бствами** комфоран стан; **коммуна́льная, отде́льная ~** заједнички, засебан стан; **сдать ~у** *кому* изнајмити стан *коме*; **снять ~у** *у кого* изнајмити стан *од кога*; **дать, предоста́вить ~у** дати, доделити стан; **получи́ть ~у** добити стан; **плати́ть за ~у** платити станарину 2. *об. мн.* **-ы, кварти́р** *војн.* конак *м*; **стоя́ть на зи́мних ~ах** *где* бити на зимовању *где*

квартира́нт, -а *м* кирајџија, станар; подстанар

квартирме́йстер, -а *м* *заст.* 1. интендант (*официр*) 2. поднаредник (*у руској флоти пре револуције*)

кварти́рн||ый, -ая, -ое 1. стамбени; **~ая пла́та** станарина; **~ая хозя́йка** газдарица 2. *војн.*: **~ое расположе́ние во́йск** размештај војника по кућама

квартир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* **1.** *разг.* становати, изнајмљивати стан **2.** *војн.* коначити, бити настањен

квартиросъёмщик, -а *м* станар, носилац станарског права

квартирье́р, -а *м војн.* интендант (*задужен за размештај војника по становима*)

квартпла́т||а, -ы *ж* (**кварти́рная пла́та**) станарина, кирија

кварц, -а *м* **1.** *мин.* кварц **2.** *разг.* кварцовање *с*

ква́рцев||ый, -ая, -ое кварцни; **~ая ла́мпа** кварц-лампа

квас, -а (-у) *м* квас; **хле́бный ~** хлебни квас ◊ **перебива́ться с хле́ба на ~** *нар.* једва састављати крај с крајем

ква́||сить, -шу, -сишь, -сят *несврш.* киселити; **~ капу́сту** киселити купус

квасн||о́й, -а́я, -о́е квасни ◊ **~ патриоти́зм** лажни патриотизам

квас||о́к, -ка́ (-ку́) *м дем. разг.* квас ◊ **с ~ко́м** накисео

квасцо́в||ый, -ая, -ое стипсани, од стипсе

квасц||ы́, -о́в *мн. хем.* стипса *ж*

ква́шен||ый, -ая, -ое укисељен, кисео; **~ая капу́ста** кисели купус; **~ое молоко́** кисело млеко

квашн||я́, -и́ *ж, ген. мн.* **-е́й 1.** наћве *мн. ж* **2.** *нар.* надошао квасац (*за кисело тесто*) **3.** *фиг. нар.* мекушац *м,* млитавко *м*

квёл||ый, -ая, -ое; квёл, -а, -о *нар.* слаб, слабуњав; млитав

кве́рху *прил.* горе, увис

кви́нт||а, -ы *ж муз.* квинта ◊ **пове́сить нос на ~у** *разг. шаљ.* обесити нос

квинте́т, -а *м муз.* квинтет

квинтэссе́нци||я, -и *ж књиш.* квинтесенција

квит, кви́т||ы *у функц. предик. разг.*: **мы с тобо́й ~ы** ми смо квит, нас двоје смо изравнали рачуне

квитанцио́нн||ый, -ая, -ое: ~ая кни́жка блок признаница

квита́нци||я, -и *ж* признаница, потврда; **бага́жная ~** потврда за предати пртљаг, пртљажна признаница

квит||о́к, -ка́ *м нар.* признаница *ж,* талон

кво́рум, -а *м* кворум

кво́т||а, -ы *ж* квота, удео *м*

квохта́ть, кво́хчет, кво́хчут *несврш.* квоцати, кокодакати

кегельба́н, -а *м* куглана *ж,* кугланица *ж*

ке́гельн||ый, -ая, -ое који се односи на кеглу

ке́гл||и, -ей *мн.* (*јд.* **ке́гл|я, -и** *ж*) **1.** кегле, чуњеви *мн. м* **2.** куглање *с*

кедр, -а *м бот.* кедар, цедар

кедро́вник, -а *м* кедрова шума

кедро́в||ый, -ая, -ое кедров; **~ые оре́хи** кедрове семенке

ке́д||ы, -ов *мн. спорт.* спортске патике

кейф, -а *м разг. шаљ.* пријатан одмор

кейф||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. разг. шаљ.* одмарати се, ленчарити

кекс, -а *м* владичин хлеб

келе́йн||ый, -ая, -ое 1. ћелијски; **~ое окно́** прозор на ћелији **2.** *фиг.* скривен, поверљив, тајан; **~ые перегово́ры** поверљиви преговори

ке́льнер, -а *м* келнер, конобар

ке́ль||я, -и *ж, ген. мн.* **ке́лий** манастирска ћелија

ке́мпинг, -а *м* камп

кена́ф, -а *м бот.* кенафа *ж,* гамбо-кенаф

кенгуру́ *непром. м. зоол.* кунгур, кенгуру

кенды́р||ь, -я́ *м бот.* псећи тров; кендир, турка *ж* (*влакно*)

ке́пи *непром. с* качкет *м*

ке́п||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** качкет *м*

кера́мик||а, -и *ж* **1.** *само јд.* керамика (*уметност*) **2.** *зб.* керамика (*керамички производи*)

керами́ческ||ий, -ая, -ое керамички, од керамике

керога́з, -а *м* примус на петролеј

кероси́н, -а *м* петролеј, гас

кероси́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* примус *м* на петролеј

кероси́нн||ый, -ая, -ое петролејски; **~ за́пах** мирис петролеја (гаса)

кероси́нов||ый, -ая, -ое петролејски; **~ая ла́мпа** петролејка

ке́сарев, -а, -о: ~о сече́ние *мед.* царски рез

ке́сар||ь, -я *м* цар, цезар ◊ **~ю — ке́сарево** цару царево

кессо́н, -а *м тех.* кесон

кессо́нн||ый, -ая, -ое *тех.* кесонски ◊ **~ая боле́знь** *мед.* кесонска болест

ке́т||а, -ы *ж и* **кет||а́, -ы́** *ж зоол.* сибирски лосос

кетгу́т, -а *м мед.* катгут

ке́тов||ый *и* **кето́в||ый, -ая, -ое** који се односи на сибирски лосос; **~ая икра́** кавијар сибирског лососа, црвени кавијар

кефа́л||ь, -и *ж зоол.* ципал *м,* муљ *м* (*риба*)

кефи́р, -а (-у) *м* кефир (*врста јогурта*)

киберне́тик, -а *м* кибернетичар

киберне́тик||а, -и *ж* кибернетика

кибернети́ческ||ий, -ая, -ое кибернетички

киби́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** кибитка (*покривена кола или саонице*) **2.** номадски шатор

кива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *чем* климати; **~ голово́й** климати главом; **~** *кому* поздрављати *кога* климањем главе **2.** *на кого, что* показивати главом ◊ **~** *на кого* пребацивати кривицу *на кога*

ки́вер, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** *војн. заст.* чаков, чака *ж*

кивн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* **1.** *чем* климнути; **~** *кому* поздравити *кога* климањем главе **2.** *на кого, что* показати главом

кив||о́к, -ка́ *м* климање *с,* знак главом

кида́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что, чем* бацати *шта;* **~ бо́мбы** бацати бомбе **2.** *безл. во что:* **меня́ ~ет в пот** облива ме зној; **меня́ ~ет в озно́б** хвата ме језа; **меня́ ~ет в сон** хвата ме сан ◊ **~ взгля́ды** *на кого* бацати погледе *на кога;* **~ жре́бий** бацати коцку; **~ де́ньги на ве́тер** трошити новац улудо

кида́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *чем* бацати се; **ребя́та ~ются снежка́ми** деца се грудвају **2.** бацати се, јурити; **~ на ше́ю** *кому* бацати се око врата *коме;* **~ на по́мощь** јурити у помоћ **3.** скакати, бацати се (*у воду итд.*)

киевля́нин, -а *м* становник Кијева

кизи́л, -а *м бот.* **1.** дрен **2.** дрењина *ж*

кизи́лов||ый, -ая, -ое од дрењине, дренов

кизи́л||ь, -я *м заст. в.* **кизи́л**

кизя́к, -а́ *м* кизјак (*гориво од сушеног пресованог ђубрета*)

кий, кия́ *и* **ки́я** *м, мн.* **кий, киёв** билијарски штап, так

кики́мор||а, -ы *ж* **1.** авет, баук *м,* утвара **2.** *фиг. нар. шаљ.* наказа, ругоба, страшило *с*

кил||а́, -ы́ *ж нар.* кила

килев‖óй, -áя, -óе: ~áя кáчка уздужно љуљање (*брода*)
килó *непром. с разг.* кило, килограм *м*
киловáтт, -а *м* киловат
киловáтт-час, -а *м* киловатсат, киловатчас
килогрáм‖м, -ма *м, ген. мн.* **-мов** *и* **-м** килограм
килогрáммов‖ый, -ая, -ое од једног килограма, тежине једног килограма
киломéтр, -а *м* километар
километрáж, -а *м* километража *ж*, удаљеност *ж* у километрима
километрóв‖ый, -ая, -ое километарски
кил‖ь, -я *м пом.* кињ, кобилица *ж* брода
кильвáтер, -а *м пом.* бразда *ж*, траг који остаје иза брода; **идтú в ~е** пловити у поворци (један за другим, у конвоју)
кильвáтерн‖ый, -ая, -ое: ~ая колóнна поворка (конвој) бродова
кúл‖ька, -ьки *ж, ген. мн.* **-ек** *зоол.* киљка, харинга (*ситна*)
кимберлúт, -а *м геол.* кимберлит
кимвáл, -а *м муз.* тасови *мн. м*
кимонó *непром. с* кимоно *м*
кингстóн, -а *м пом.* заклопац, чеп, вентил (*на подводном делу брода*)
кинематóграф, -а *м* 1. кинематографија *ж* 2. *заст.* биоскоп
кинематографúческ‖ий, -ая, -ое кинематографски
кинематогрáфи‖я, -и *ж* кинематографија
кинескóп, -а *м* кинескоп
кинéтик‖а, -и *ж физ.* кинетика
кинетúческ‖ий, -ая, -ое кинетички
кинжáл, -а *м* кама *ж*, јатаган
кинó *непром. с* 1. кинематографија *ж*, филм *м*; **звуковóе, немóе ~** звучни, неми филм 2. *разг.* биоскоп *м*, кино *м*; **билéт в ~** улазница за биоскоп; **что идёт в ~?** шта се даје у биоскопу? 3. *разг.* филм *м*; **интерéсное ~** интересантан филм
киноактёр, -а *м* филмски глумац
киноактрúс‖а, -ы *ж* филмска глумица
киноаппарáт, -а *м* 1. филмска камера 2. кино-пројектор
киноартúст, -а *м* филмски глумац
киноартúст‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** филмска глумица
кúновар‖ь, -и *ж* 1. *мин.* цинобарит *м* 2. цинобер *м* (*боја*)
кинове́дени‖е, -я *с* наука *ж* о филмској уметности
киножурнáл, -а *м* филмски журнал, дневник
кинозáл, -а *м* филмска дворана, биоскопска сала
кинозвезд‖á, -ы́ *ж* филмска звезда
киноискýсств‖о, -а *с* кинематографија *ж*, филмска уметност
кинокáмер‖а, -ы *ж* филмска камера
кинокартúн‖а, -ы *ж* филм *м*
кинокомéди‖я, -и *ж* филмска комедија
кинокомпáни‖я, -и *ж* филмска компанија
киноконцéртн‖ый, -ая, -ое: ~ зал сала за биоскопске и концертне приредбе
кинокрúтик, -а *ж* филмски критичар
кинокрúтик‖а, -и *ж* филмска критика
кинолéнт‖а, -ы *ж* филмска трака; филм *м*
кинолюбúтел‖ь, -я *м* филмски аматер
киномехáник, -а *м* филмски механичар, оператор
кинооборýдовани‖е, -я *с* опрема *ж* за снимање и приказивање филмова
кинооперáтор, -а *м* филмски сниматељ, камерман
кинопередвúж‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** преносна филмска опрема (*за пројекцију филмова на месту где нема биоскопа*)
киноплён‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** филмска трака
кинопрокáт, -а *м* промет и изнајмљивање филмова
кинопромы́шленност‖ь, -и *ж* филмска индустрија
кинорежиссёр, -а *м* филмски режисер
кинорежиссýр‖а, -ы *ж* филмска режија
киносеáнс, -а *м* биоскопска представа
киностýди‖я, -и *ж* филмски студио
киносценáри‖й, -я *м* филмски сценарио
киносъёмк‖а, -и *ж* филмско снимање
кинотеáтр, -а *м* биоскоп, кино *с*
киноустанóв‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** филмска апаратура за пројектирање
кинофестивáл‖ь, -я *м* филмски фестивал
кинофикáци‖я, -и *ж* 1. кинофикација, ширење *с* кинематографске мреже; **~ райóна** кинофикација рејона 2. опремање *с* пројекционом апаратуром и простором за филмско приказивање (*у школи итд.*)
кинофúльм, -а *м* филм; **цветнóй ~** филм у боји
кинофицúр‖овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш. что* 1. увести/уводити кинематографску мрежу *где* 2. опремити/опремати *шта* пројекционом апаратуром и простором за филмско приказивање
кинохрóник‖а, -и *ж* хроника, филмски журнал
кинóшник, -а *м разг.* 1. филмаџија 2. љубитељ биоскопских представа
киноэкрáн, -а *м* филмско платно
кúн‖уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* 1. *что, чем* бацити *шта;* **~ окýрок нá пол** бацити пикавац на под 2. *безл. во что:* **менá ~уло в пот** облио ме је зној; **меня́ ~уло в дрожь** спопала ме је дрхтавица 3. *что разг.* напустити, оставити ◇ **~ взгляд** бацити поглед; **~ жрéбий** бацити коцку; **~ кáмень (кáмнем)** *в кого* бацити се каменом *на кога*
кúн‖уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* 1. бацити се, јурнути, појурити; **~ вслед** *кому* појурити *за ким*; **~ на пóмощь** појурити у помоћ; **~ на шéю, на грудь** *кому* бацити се око врата *коме;* **~ в нóги** *кому* бацити се на колена *пред ким* 2. скочити, бацити се; **~ в вóду** скочити у воду ◇ **~ бежáть** ударити у бежање
киóск, -а *м* киоск; **газéтный ~** киоск за продају штампе
киоскёр, -а *м* продавац у киоску
киóт, -а *м* кијот (*ормарић са иконама*)
кúп‖а, -ы *ж* 1. гомила, хрпа, свежањ *м* (*новина, књига*) 2. бала (*памука итд.*)
кипарúс, -а *м бот.* чемпрес, кипарис
кипарúсн‖ый, -ая, -ое, кипарúсов‖ый, -ая, -ое чемпресни, кипарисни; од чемпреса, од кипариса
кипéни‖е, -я *с* врење, кључање; **тóчка ~я** *физ.* тачка кључања
кúпен‖ь, -и *ж* бела пена ◇ **бéлый как ~** бео као снег
кип‖éть, -лю́, -úшь, -я́т *несврш.* 1. *само 3. л.* врети, кључати; **водá ~úт** вода ври; **самовáр ~úт** вода кључа у самовару 2. *само 3. л.* пенити се, пенушати се 3. *само 3. л. фиг.* врети, врвети; бити у јеку; **рабóта ~úт** посао је у пуном јеку 4. *фиг. чем и без обј.* киптети, цептети *од чега;* **~ негодовáнием** киптети од негодовања

киприо́т||ы, -ов *мн.* (*јд.* **киприо́т, -а** *м* Кипранин; **киприо́т|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *ж* Кипранка) Кипрани

кипу́чест||ь, -и *ж* живахност; ветреност; занос *м*

кипу́||чий, -чая, -чее; -ч, -ча, -че 1. бучан, пенушав 2. *фиг.* буран, ватрен, живахан; **~чая де́ятельность** бурна активност

кипяти́льник, -а *м* електрични грејач за воду

кипя||ти́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т *несврш.* 1. загревати до кључања; кувати; **~ во́ду** загревати воду до кључања; **~ молоко́** кувати млеко 2. искувавати, прокувавати; **~ бельё** искувавати рубље

кипя||ти́ться, -чу́сь, -ти́шься, -тя́тся *несврш.* 1. *само 3. л.* загревати се до кључања 2. прокувавати се, искувавати се 3. *фиг. разг.* жестити се, распаљивати се, падати у ватру; **~ из-за пустяко́в** падати у ватру због ситница

кипят||о́к, -ка́ (-ку́) *м* 1. врела, кључала вода; **круто́й ~** кључала вода 2. *фиг. разг.* плаховит, напрасит човек

кипячён||ый, -ая, -ое прокуван, прокључао; **~ая вода́** прокувана вода

кира́с||а, -ы *ж ист.* кирас *м*, грудни оклоп

кираси́р, -а *м ист.* кирасир, коњаник (*тешке коњице*)

кираси́рск||ий, -ая, -ое *ист.* кирасирски, оклопнички

кирги́зск||ий, -ая, -ое киргиски

кирги́з||ы, -ов *мн.* (*јд.* **кирги́з, -а** *м* Киргиз; **кирги́з|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Киргискиња) Киргизи

ки́рз||а, -ы *ж текст.* кирза (*вештачка кожа*)

ки́рзов||ый, -ая, -ое: ~ые сапоги́ чизме од вештачке коже

кири́ллиц||а, -ы *ж* ћирилица

кирк||а́, -и́ *ж, ген. мн.* **ки́рок** пијук *м*, будак *м*, крамп *м*

кирпи́ч, -а́ *м* 1. цигла *ж*, опека *ж*; **гру́да ~е́й** гомила цигала; **обожжённый ~** печена цигла 2. коцка; брикет *м*; **торф в ~а́х** тресет у брикетима

кирпи́чн||ый, -ая, -ое 1. циглан, од цигала, од опеке; **~ая стена́** зид од цигала; **~ заво́д** циглана 2. цигласт, боје цигле; **шерсть ~ого цве́та** вуна боје цигле

ки́с||а, -ы *ж разг. хип.* маца, цица, мачкица

кисе́йн||ый, -ая, -ое од муслина ◇ **~ая ба́рышня** *ирон.* размажена госпођица

кисе́л||ь, -я́ *м* кисељ (*воћни сируп укуван са кромпировим брашном*) ◇ **седьма́я (деся́тая) вода́ на ~е́** девета вода кисела, чорбине чорбе чорба; **за семь вёрст ~я́ хлеба́ть** *нар.* далеко ићи без потребе

кисе́т, -а *м* кеса *ж* за дуван, дуванкеса *ж*

кисе||я́, -и́ *ж* муслин *м*

ки́с||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *хип.* маца, цица, мачкица

кисли́нк||а, -и *ж*: **с ~ой** *разг.* накисео, киселкаст; **я́блоко с ~ой** накисела јабука

кисл||и́ть, -и́т, -я́т *несврш. разг.* кисити, имати накисео укус; **вино́ ~и́т** вино киси

кислова́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то накисео, киселкаст

кислоро́д, -а *м хем.* кисеоник, кисик

кислоро́дн||ый, -ая, -ое кисеоников, кисиков; **~ое голода́ние** недостатак кисеоника у организму

ки́сло-сла́дк||ий, -ая, -ое кисло-сладак

кисл||ота́ [1], **-оты́** *ж, мн.* **-о́ты, -о́т** *хем.* киселина; **се́рная ~** сумпорна киселина; **соля́ная ~** сона киселина; **лимо́нная ~** лимунска киселина; **у́ксусная ~** сирћетна киселина

кислот||а́ [2], **-ы́** *ж* киселост, кисели укус

кисло́тност||ь, -и *ж* киселост; проценат *м* киселине; **повы́шенная ~ желу́дочного со́ка** повећана киселина у желуцу

кисло́тн||ый, -ая, -ое киселински, који садржи киселину

ки́сл||ый [1], **-ая, -ое; ки́сел, - а́, -о** 1. кисео, накисео; **~ое я́блоко** кисела јабука; **~ виногра́д** кисело грожђе 2. *само дужи обл.* кисео, укисељен; **~ое молоко́** кисело млеко; **~ая капу́ста** кисели купус 3. *фиг. разг.* кисео, нерасположен; намргођен; **~ое настрое́ние** рђаво расположење; **~ая улы́бка** кисели осмех

ки́сл||ый [2], **-ая, -ое** *хем.* кисео, киселински; **~ая реа́кция** кисела реакција

кисля́||й, -я *м разг.* слабић, млитавко, цмиздравац

кисля́тин||а, -ы *ж разг.* 1. киселица, веома кисело воће, вино 2. *фиг.* слабић *м*, млитавко *м*, цмиздравац *м*

ки́с||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **кис, -ла, -ло** *несврш.* 1. *само 3. л.* киселити се, ускисавати 2. *фиг. разг.* бити апатичан; досађивати се, чамити

кист||а́, -ы́ *ж мед.* циста

кисте́н||ь, -я́ *м ист.* буздован, топуз ◇ **ходи́ть (гуля́ть) с ~ём** бавити се разбојништвом

ки́сточ||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. четкица, кичица; **~ для рисова́ния** кичица за бојење; **~ для бритья́** четкица за бријање 2. кићанка, реса 3. мали грозд *м*

кист||ь [1], **-и** *ж, мн.* **-и, -е́й** 1. четкица, кичица, кист *м*; **маля́рная ~** собосликарски кист; **владе́ть ~ью** умети сликати 2. кићанка, реса 3. грозд *м*; **~ виногра́да** грозд

кист||ь [2], **-и** *ж, мн.* **-и, -е́й** *анат.* шака

кит, -а́ *м* 1. *зоол.* кит 2. *разг. шаљ.* ослонац, стуб (*науке итд.*)

китаи́стик||а, -и *ж* синологија

кита́йск||ий, -ая, -ое кинески

кита́йц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **кита́|ец, -йца** *м* Кинез; **китая́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Кинескиња) Кинези

ки́тел||ь, -я *м, мн.* **-я́, -е́й** војничка блуза, копоран

китобо́||ец, -йца *м струч.* китоловац (*брод*)

китобо́||й, -я *м струч.* китоловац

китобо́йн||ый, -ая, -ое: ~ про́мысел лов на китове; **~ая флоти́лия** флота китоловаца

кито́в||ый, -ая, -ое китов; **~ ус** китов ус

кич||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *несврш. кем, чем* разметати се, хвалисати се; **~ свои́ми успе́хами** хвалисати се својим успесима

ки́чк||а, -и *ж, ген. мн.* **ки́чек** кичка (*старинска свечана капа удатих жена*)

кичли́во *прил.* разметљиво, хвалисаво, охоло

кичли́вост||ь, -и *ж* разметљивост, хвалисавост, охолост

кичли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во хвалисав, разметљив, охол

киш||е́ть, -и́т, -а́т *несврш.* 1. гамизати, врвети; **муравьи́ ~а́т в мураве́йнике** мрави врве у мравињаку 2. *кем, чем* врвети *од чега*, обиловати *чим*; **у́лицы ~а́т наро́дом** улице врве од народа

кише́чник, -а *м* црева *мн. с*

кише́чн||ый, -ая, -ое цревни

киш||ка́, -ки́ *ж, ген. мн.* **-о́к** 1. *анат.* црево *с*; **то́нкие ~ки́** танка црева; **слепа́я ~** слепо црево; **двенадцатипе́рстная ~** дванаестопалачно црево; **пряма́я ~** дебело црево 2. црево *с*, шмрк *м*; **пожа́рная ~** пожарни шмрк ◇ **у него́ для э́того ~ тонка́ (слаба́)** *нар.* он је слаб за то, није способан да то уради

кишла́к, -а́ *м* кишлак (*село у Средњој Азији*)
кишми́ш, -а *м* кишмиш (*врста сувог грожђа без семена*)
кишмя́: ~ кише́ть *разг.* врвети, киптети; **наро́д ~ киши́т** све врви од народа
клавеси́н, -а *м муз.* клавесен
клавиату́р||а, -ы *ж* клавијатура; **~ пи́шущей маши́нки** тастура писаће машине
клавико́рд||ы, -ов *мн. муз.* клавикорд *м*
кла́виш||а, -и *ж* дирка, типка (*код клавира, писаће машине*)
кла́вишн||ый, -ая, -ое са диркама, типкама (*музички инструмент*)
клад, -а *м* 1. благо *с*, богатство *с* (*закопано, скривено*); **найти́ ~** пронаћи закопано благо 2. *фиг. разг.* благо *с*, драгоценост *ж*; **су́щий ~** право благо
кла́дбищ||е, -а *с* гробље
кладби́щенск||ий, -ая, -ое гробљански
кла́дез||ь, -я *м*: **~ прему́дрости** *шаљ.* чудо од мудрости, учености
кла́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* зидање *с*; **~ фунда́мента** зидање темеља 2. зид *м*; **кирпи́чная ~** зид од цигала 3. полагање *с* јаја (*код птица и инсеката*)
кладов||а́я, -о́й *ж* 1. остава, смочница 2. складиште *с*, магацин *м*
кладо́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* остава, коморица, шпајз *м*
кладовщи́к, -а́ *м* складиштар, магационер
клад||ь, -и *ж* пртљаг *м*; **ручна́я ~** ручни пртљаг
кла́к||а, -и *ж зб.* клака
кла́ксон, -а *и* **клаксо́н, -а** *м* аутомобилска труба, сирена *ж*; **нажа́ть на ~** притиснути сирену
клан, -а *м* клан
кла́ня||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *кому и без обј.* клањати се; **ни́зко ~** дубоко се клањати 2. *с кем* поздрављати се; **не ~** *с кем* бити у свађи *с ким* 3. *кому* поздрављати *кога*, слати поздрав *коме* 4. *кому, перед кем* молити, мољакати *кога*, савијати леђа *пред ким*
кла́пан, -а *м* 1. вентил, одушка *ж*; **вса́сывающий ~** усисни вентил 2. *муз.* клапна *ж*, заклопац; **~ы кларне́та** клапне кларинета 3. *анат.* залистак; **серде́чный ~** срчани залистак 4. клапна *ж* (*на одећи*)
кларне́т, -а *м муз.* кларинет
кларнети́ст, -а *м муз.* кларинетист(а)
класс [1]**, -а** *м* класа *ж*; **рабо́чий ~** радничка класа; **госпо́дствующий, пра́вящий ~** владајућа класа
класс [2]**, -а** *м* 1. разред; **учени́к пе́рвого ~а** ученик првог разреда 2. учионица *ж*; **сиде́ть в ~е** седети у учионици 3. *биол.* класа *ж*, врста *ж*; **~ млекопита́ющих** класа сисара 4. категорија *ж*, разред; **боксёр междунаро́дного ~а** боксер међународне категорије; **ваго́н пе́рвого ~а** вагон првог разреда 5. *мат.* класа *ж*
кла́ссик, -а *м* 1. класик; **~и маркси́зма-ленини́зма** класици марксизма-лењинизма 2. стручњак за класичну филологију 3. човек са класичним образовањем
кла́ссик||а, -и *ж* класика, класична дела (*у уметности*)
классификацио́нн||ый, -ая, -ое класификациони
классифика́ци||я, -и *ж* 1. класификација, класификовање *с* 2. класификација, системска подела 3. *спорт.* класификација, бодовање *с*
классифици́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* класификовати, класифицирати
классици́зм, -а *м* класицизам
класси́чески *прил.* класично; узорно
класси́ческ||ий, -ая, -ое 1. класичан; **~ая литерату́ра** класична књижевност 2. *фиг. разг.* типичан, карактеристичан; **~ приме́р** *чего* типичан пример *чега* 3. класичан, антички; **~ие языки́** класични језици 4. класичан, повезан са учењем класичних језика; **~ая гимна́зия** класична гимназија ◇ **~ая борьба́** *спорт.* грчко-римски стил (*у рвању*)
кла́ссн||ый, -ая, -ое 1. разредни; **~ руководи́тель** разредни старешина; **~ журна́л** разредни дневник; **~ая доска́** школска табла 2. *разг.* високе класе; изванредан, врстан; **~ игро́к** врстан играч
кла́ссовост||ь, -и *ж* класност, класни карактер
кла́ссов||ый, -ая, -ое класни; **~ое о́бщество** класно друштво; **~ враг** класни непријатељ
кла́сс||ы, -ов *мн.* школице *мн. ж* (*дечја игра*)
кла||сть, -ду́, -дёшь, -ду́т; *прошл.* **-л, -ла, -ло** *несврш.* 1. полагати, стављати (*да лежи*); **~ ра́неного на носи́лки** стављати рањеника на носила 2. стављати, смештати; **~ плато́к в карма́н** стављати марамицу у џеп; **~ ру́ку на плечо́** *кому* стављати руку на раме *коме*; **~ больно́го в больни́цу** смештати болесника у болницу; **~ де́ньги в сберка́ссу** улагати новац у штедионицу; **~ но́гу на́ ногу** пребацивати ногу преко ноге 3. ставити, набацивати; **~ кра́ски на холст** набацивати боје на платно 4. додавати; сипати; **~ ма́сло в ка́шу** додавати маслац у кашу; **~ са́хар в чай** додавати шећер у чај 5. зидати; **~ печь** зидати пећ; **~ фунда́мент** полагати темељ 6. одређивати, рачунати; **~ до пяти́ рубле́й на челове́ка** одређивати по пет рубаља по особи 7. употребљавати, трошити; **~ все си́лы** *на что* трошити све снаге *за шта* 8. *само 3. л.* полагати (*јаја*) ◇ **~** *что* **в осно́ву** *чего* узимати *шта* за основу *чега*; **~ нача́ло** *чему* започињати *шта*; **~ коне́ц** *чему* прекидати *шта*; чинити крај *чему*; **~ на му́зыку** *что* компоновати музику *на шта*; **~ под сукно́** стављати у ладицу
клёв, -а *м*: **сего́дня уда́чный ~** данас риба добро гризе
клева́ть, клюю́, клюёшь, клюю́т *несврш.* 1. *само 3. л.* кљуцати; **~ зерно́** кљуцати зрно 2. *само 3. л.*: **ры́ба хорошо́ клюёт** риба добро гризе 3. *фиг. разг.* мучити зађевицама ◇ **~ но́сом** *разг.* дремати седећи
клева́ться, клюётся, клюю́тся *несврш. разг.* 1. кљуцати (*о птицама*); **петухи́ клюю́тся** петлови кљуцају 2. кљуцати се
кле́вер, -а *м бот.* детелина *ж*
клевери́щ||е, -а *с* детелиште
кле́верн||ый, -ая, -ое који се односи на детелину; **~ое по́ле** ливада засађена детелином
клевет||а́, -ы́ *ж* клевета, лаж; **возводи́ть ~у́** *на кого* клеветати *кога*
клев||ета́ть, -ещу́, -е́щешь, -е́щут *несврш. на кого, что* клеветати, оговарати *кога, шта*
клеветни́к, -а́ *м* клеветник, оговарач
клеветни́ческ||ий, -ая, -ое клеветнички
клев||о́к, -ка́ *м* 1. кљуцај 2. кљување *с*, трзање *с*; загризање *с* (*рибе*)
клевре́т, -а *м књиш.* присташа, присталица; јатак
клеев||о́й, -а́я, -о́е који се односи на лепило; **~а́я кра́ска** боја за малање (*с лепилом*)
клеён||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** мушема
клеёнчат||ый, -ая, -ое од мушеме; пресвучен мушемом; **~ая су́мка** торба од мушеме

клеён||ый, -ая, -ое 1. премазан лепилом, лепљив; **~ая бума́га** лепљива хартија 2. лепљен, слепљен; **~ая фане́ра** лепљен фурнир

кле́||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* лепити

кле́||иться, -ится, -ятся *несврш.* 1. лепити се, бити лепљив 2. *у кого разг.* полазити за руком, ићи глатко, успевати *коме;* **де́ло у него́ не ~ится** посао му не полази за руком; **у них в семье́ не ~ится** *безл.* у њиховој породици нема слоге

кле||й, -я (-ю) *м, лок.* **о -е, на -ю** лепак, лепило *с;* **столя́рный ~** туткало

кле́йк||а, -и *ж* лепљење *с*

кле́йк||ий, -ая, -ое; кле́ек, -á *и* **-а, -о** лепљив

клейкови́н||а, -ы *ж хем.* глутен *м (у пшеничном зрну)*

клеймён||ый, -ая, -ое жигосан; **~ скот** жигосана стока

клейм||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш. кого, что* 1. ударати жиг *коме, чему,* жигосати *кога, шта;* маркирати *шта;* **~ скот** жигосати стоку; **~ това́ры** маркирати робу 2. *фиг.* оштро осуђивати, жигосати; **~** *кого* **позо́ром, презре́нием** жигосати *кога* срамом, презиром

клейм||о́, -á *с, мн.* **кле́йма, клейм** 1. жиг *м,* знак *м,* марка *ж;* **фабри́чное ~** фабрички знак; **поста́вить ~** *на что* ударити жиг *чему* 2. *фиг.* жиг *м,* печат *м;* **~ позо́ра** жиг срамоте 3. жиг *м (направа за жигосање)*

кле́йстер, -а *м* лепило *с* од штирка или брашна

клёкот, -а *м* клицтање *с,* крештање *с (птица грабљивица)*

клек||ота́ть, -о́чет, -о́чут *несврш.* клицтати, крештати *(о птицама грабљивицама)*

кле́мм||а, -ы *ж тех.* притезач *м,* спој *м* завртњем

клён, -а *м бот.* клен, јавор

кленóв||ый, -ая, -ое кленов, јаворов

клепа́льн||ый, -ая, -ое за нитовање; **~ая маши́на** машина за нитовање

клепа́льщик, -а *м* закивач, нитер

клёпан||ый, -ая, -ое занитован, спојен закивцима

клепа́||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. тех.* закивати, нитовати

клеп||а́ть[2], **-лю́, клéплешь, клéплют** *несврш. на кого, что нар.* клеветати, оговарати *кога, шта*

клёп||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* нитовање *с,* закивање *с;* **горя́чая, холо́дная ~** закивање у врућем, хладном стању 2. дуга *(на бурету);* дужица *(за паркет)*

клептома́н, -а *м* клептоман

клептома́ни||я, -и *ж мед.* клептоманија

клерика́л, -а *м* клерикал

клерикали́зм, -а *м* клерикализам

клерика́льн||ый, -ая, -ое клерикалан

клерк, -а *м* чиновник *(у неким земљама Западне Европе и Америке)*

клёст, клеста́ *м зоол.* крстокљун *(птица)*

клéт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. кавез *м;* **канаре́ечная ~** кавез за канаринца 2. квадрат *м,* коцка *(на хартији, тканини);* **тетра́дь в ~ку** свеска на коцке; **материа́л в ~ку** карирана тканина 3. *биол.* ћелија, станица; **полова́я ~** полна ћелија ◇ **грудна́я ~** *анат.* грудни кош; **ле́стничная ~** степениште

кле́точ||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем* 1. кавезић *м* 2. квадратић *м,* коцкица *(на хартији, тканини)* 3. *биол.* ћелија, станица

кле́точн||ый, -ая, -ое *биол.* ћелијски, станични

клету́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *пров.* мала остава, комора 2. *разг.* собичак *м,* ћумез *м*

клетча́тк||а, -и *ж* 1. *бот.* целулоза 2. *анат. заст.* влакнасто везивно ткиво

кле́тчат||ый, -ая, -ое 1. кариран, на коцке; **~ плато́к** карирана марама 2. *биол.* ћелијски; **~ое строе́ние тка́ни** ћелијска грађа ткива

клет||ь, -и *ж, мн.* **-и, -е́й** 1. *пров.* мала остава 2. лифт *м (у руднику)*

клёц||ки, -ек *мн. (јд.* **клёцк|а, -и** *ж) кув.* кнедле; **суп с ~ками** супа са кнедлама

клёш, -а *м* 1. звонасти крој 2. *непром. прид.* у глокне, звонаст; **юбка ~** сукња у глокне

клешн||я́, -и́ *ж, ген. мн.* **-е́й** клешта *мн. с (рака)*

клещ, -а́ *м зоол.* крпељ, крља *ж*

клещеви́н||а, -ы *ж бот.* рицинус *м,* крљ *м*

клéщ||и *и* **клещ||и́, -е́й** *мн.* 1. кљешта *мн. с;* **кузне́чные ~** ковачка кљешта 2. *војн.* маказе *мн. ж,* клешта *мн. с;* **взять в ~** ухватити у клешта (у обруч) ◇ **из него́ сло́ва ~а́ми не вы́тянешь** не можеш му реч ни клештима ишчупати

клие́нт, -а *м* 1. *ист.* клијент 2. клијент, странка *ж (адвоката, банке)* 3. муштерија *м, ж,* интересант, посетилац *(код фризера, у радњи)*

клиенту́р||а, -ы *ж зб.* клијентела, клијенти *мн. м;* сталне муштерије

клизм||а, -ы *ж* 1. *мед.* клистирање *с,* клизма; **поста́вить ~** *кому* клистирати *кога* 2. клистир *м;* **рези́новая ~** гумени клистир

клик, -а *м свеч.* поклич, узвик; **побе́дный ~** победнички поклич

кли́к||а, -и *ж презр.* клика; **придво́рная ~** дворска клика

кли́||кать, -чу, -чешь, -чут *несврш.* 1. *кого, что разг.* довикивати, дозивати, звати. 2. *кого нар. заст.* називати, именовати; **его́ ~чут Ива́ном** зове се Иван 3. *само 3. л.* крештати *(о птицама)*

кли́кн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* 1. *кого, что разг.* викнути, зовнути, позвати 2. *само 3. л.* закрештати *(о птицама)*

клику́ш||а, -и *ж* хистерична жена

клику́шеск||ий, -ая, -ое хистеричан

клику́шеств||о, -а *с* хистерични напади *(код жена)*

кли́макс, -а *м* **климакте́ри||й, -я** *м мед.* климактериј(ум)

климактери́ческ||ий, -ая, -ое климактеричан

кли́мат, -а *м* 1. клима *ж,* поднебље *с;* **уме́ренный, континента́льный ~** умерена, континентална клима; **суро́вый, мя́гкий ~** сурова, блага клима; **морско́й ~** приморско поднебље 2. *фиг.* атмосфера *ж,* ситуација *ж;* **междунаро́дный ~** међународна ситуација

климати́ческ||ий, -ая, -ое климатски; **~ая зо́на, ~ по́яс** климатски појас; **~ куро́рт** климатско лечилиште, климатска бања

клин, -а *м, мн.* **-ья, -ьев** 1. клин; **вбить ~** забити клин 2. уметак, клин *(на хаљини итд.)* 3. клин, парцела *ж (земљишта);* **ози́мый ~** парцела засејана озимим усевима ◇ **~ ~ом вышиба́ть** клин клином избијати; **свет не ~ом сошёлся** *на ком, чём разг.* и без тога се може; **как (куда́) ни кинь, всё ~** *посл.* како год окренеш, не ваља

кли́ник||а, -и *ж* клиника; **рабо́тать в ~е** радити на клиници

клиници́ст, -а *м* клиничар, лекар на клиници

клини́ческ||ий, -ая, -ое клинички; **~ая больни́ца** клиника ◇ **~ая смерть** *мед.* клиничка смрт

кли́нкер, -а *м струч.* 1. ватростална опека 2. клинкер

клинко́в||ый, -ая, -ое који се односи на сечиво

клинови́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но клинаст, у облику клина; **~ная боро́дка** шиљаста брада

клин||о́к, -ка́ *м* оштрица *ж*, сечиво *с* (*сабље, ножа*)

клинопи́сн||ый, -ая, -ое писан клинастим писмом

кли́нопис||ь, -и *ж* клинасто писмо

кли́ныш||ек, -ка *м дем.* 1. мали клин 2. мали уметак (*на хаљини итд.*) 3. парцелица *ж*, мала њива ◇ **боро́дка ~ком** шиљаста брадица

кли́пер, -а *м пом.* клипер (*једрилица с три јарбола*)

кли́пс||ы, -ов *мн.* (*јд.* **клипс, -а** *м*) клипсе *мн. ж*

клир, -а *м зб.* свештенство *с*, клер

кли́рос, -а *м цркв.* хор (*место за певаче у православној цркви*)

клисти́р, -а *м заст. в.* **кли́зма**

клич, -а *м свеч.* поклич, зов; **боево́й ~** бојни поклич; **кли́кнуть ~** бацити поклич, упутити апел

кли́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. име *с*, назив (*животиње*); **соба́ка по ~ке Барбо́с** пас Барбос 2. надимак *м*; **дать ~ку** *кому* дати надимак *коме* ◇ **парти́йная ~** илегално партијско име

клише́ *непром. с* 1. *штамп.* клише *м, с* 2. клише *м, с*, устаљени израз

клиши́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш. штамп.* клиширати

клоа́к||а, -и *ж* 1. клоака (*канализација*) 2. *фиг. књиш.* клоака, неморална средина 3. *зоол.* клоака

клобу́к, -а́ *м цркв.* камилавка *ж*

клок, -а́ *м, мн.* **кло́чья, кло́чьев** *и* **-й -о́в** 1. прамен, чуперак (*косе*); руковет *ж* (*сена*) 2. парче *с*, комадић; дроњак (*тканине*); **изорва́ть в кло́чья** поцепати на парчиће 3. парче *с*, комадић (*земље*)

кло́кот, -а *м* клокотање *с*, бурлање *с*

клок||ота́ть, -о́чет, -о́чут *несврш.* 1. клокотати, бурлати, бучати; **вода́ в реке́ ~о́чет** вода бучи у реци 2. *фиг.* клокотати, бучати; **всё в нём ~ота́ло от гне́ва** сав је киптео од беса

клон||и́ть, -ю́, кло́нишь, кло́нят *несврш.* 1. *кого, что* савијати, сагибати, нагињати; **ло́дку ~и́ло на́бок** *безл.* чамац се нагињао на бок 2. *к чему* вући, нагињати *чему*; **~ разгово́р** *к чему* скретати разговор *на шта*; **куда́ (к чему́) он кло́нит?** куда он смера?, шта намерава? ◇ **его́ кло́нит ко сну (в сон)** савладава га сан

клон||и́ться, -ю́сь, кло́нишься, кло́нятся *несврш.* 1. савијати се, сагибати се, нагињати се; **коло́сья ~и́лись к земле́** класје се савијало према земљи 2. *к чему фиг.* приближавати се, примицати се *чему*; **день ~и́лся к ве́черу** дан се ближио крају; **де́ло ~и́лось к развя́зке** ствар се ближила крају

клоп, -а́ *м* 1. стеница *ж* 2. *фиг. разг. шаљ.* шврћа, малишан

клопо́вник, -а *м* 1. стеничаво место (*пуно стеница*) 2. *бот.* стеничјак, шушњар

кло́ун, -а *м* кловн

клоуна́д||а, -ы *ж* циркуска лакрдија

клоу́нск||ий, -ая, -ое кловновски

клохта́ть, кло́хчет, кло́хчут *несврш.* кокодакати, квоцати

клочкова́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то чупав; **~тая шерсть** чупава длака

клоч||о́к, -ка́ *м дем.* 1. прамен, чуперак; руковет *ж*; **~ ше́рсти** прамен длаке; **~ се́на** руковет сена 2. парченце *с*, комадић; дроњак (*тканине*); **написа́ть на ~ке́ бума́ги** написати на парченцету хартије 3. парче *с*, комадић (*земље*)

клуб[1], **-а** *м, мн.* **-ы́, -о́в** колут; **~ы́ ды́ма** колутови дима; **~ы́ пы́ли** облаци прашине

клуб[2], **-а,** *мн.* **-ы, -ов** *м* 1. клуб, друштво *с*; **спорти́вный ~** спортски клуб 2. клуб, клупска просторија; **заводско́й, се́льский ~** фабрички, сеоски клуб

клу́б||ень, -ня *м бот.* кртола *ж*, гомољ

клуб||и́ться, -и́тся, -я́тся *несврш.* ковитлати се, дизати се; куљати; **пыль ~и́тся** прашина се ковитла; **из трубы́ ~и́лся дым** из димњака је куљао дим

клубнев||о́й, -а́я, -о́е *бот.* кртоласт, гомољаст

клубнепло́д, -а *м бот.* гомољача *ж*, гомољаста биљка

клубни́к||а, -и *ж* 1. јагода (*баштенска*); **куст ~и** кућица јагода; 2. *зб.* јагоде *мн. ж*; **собра́ть ~у** брати јагоде

клубни́чн||ый, -ая, -ое који се односи на јагоду; **~ое варе́нье** слатко од јагода

клу́бн||ый, -ая, -ое клупски; **~ое зда́ние** клупска зграда

клуб||о́к, -ка́ *м* 1. клупко *с*, клупче *с*; **~ ше́рсти** клупче вуне 2. *фиг.* сплет, клупче *с*; **~ мы́слей** сплет мисли ◇ **сверну́ться ~ко́м (в ~)** савити се у клупче

клу́мб||а, -ы *ж* цветна леја, рондела

клу́ш||а, -и *ж* 1. *пров.* квочка 2. *фиг. нар.* гуска, глупа жена

клык, -а́ *м* 1. очњак 2. кљова *ж* (*код вепра итд.*)

клыка́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* са великим кљовама

клюв, -а *м* кљун

клюк||а́, -и́ *ж* штап *м*, кука, штака

клю́кв||а, -ы *ж* бот. кљуква, маховница ◇ **развеси́стая ~** *ирон.* измишљотине о непознатој ствари; **вот так ~!** *нар.* ето ти сад!, ето ти га на!

клю́квенн||ый, -ая, -ое од кљукве, од маховнице

клю́н||уть, -ет, -ут *сврш.* 1. кљуцнути, кљунути 2. загристи мамац (*о риби*)

ключ[1], **-а́** *м* 1. кључ; **запере́ть дверь на ~** закључати врата 2. *тех.* кључ; **телегра́фный ~** тастер; **га́ечный ~** матични кључ 3. *к чему фиг.* кључ *за шта*, начин решења *чега;* **~ к ши́фру** кључ за шифру 4. *муз.* кључ; **скрипи́чный ~** виолински кључ; **басо́вый ~** бас-кључ 5. *грађ.*: **~ сво́да** теме свода

ключ[2], **-а́** *м* кључ, млаз; извор, врело *с*; **вода́ бьёт ~о́м** вода избија у млазевима; **горя́чие ~и́** врући извори ◇ **жизнь бьёт ~о́м** живот ври

ключев||о́й[1], **-а́я, -о́е** 1. кључани, на кључ, са кључем 2. *фиг.* кључни, главни, основни; **~ы́е пози́ции** кључне позиције

ключев||о́й[2], **-а́я, -о́е** изворски; **~а́я вода́** изворска вода

ключи́ц||а, -ы *ж анат.* кључњача, кључна кост

клю́чник, -а *м заст.* економ, кључар

клю́чниц||а, -ы *ж заст.* економка, кључарица

клю́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. штап *м*, кука, штака 2. *спорт.* штап *м* за голф, за хокеј

кля́кс||а, -ы *ж* мрља од мастила, крмача

кля́нч||ить, -у, -ишь, -ат *несврш. что у кого разг.* мољакати *кога за шта*, камчити *шта од кога*

кляп, -а *м* чеп за уста; **засу́нуть ~ в рот** зачепити (запушити) уста

кля||сть, -ну́, -нёшь, -ну́т; *прошл.* **-л, -ла, -ло** *несврш. књиш.* клети, проклињати

кля́||сться, -ну́сь, -нёшься, -ну́тся; *прошл.* **-лся, -ла́сь, -ло́сь** *несврш. кому, перед кем в чём, с инф. и с везн.* **что** заклињати се *коме на шта, у шта*, клети се; **~ в дру́жбе** заклињати се у пријатељство;

\~ну́сь испо́лнить обеща́ние кунем се да ћу извршити обећање; **\~ну́сь, что...** кунем се да...; **\~ну́сь че́стью** части ми

кля́тв‖а, -ы *ж* заклетва; **дать \~у** *кому в чём* положити заклетву, заклети се *коме на шта*; **взять \~у** *с кого* заклети *кога*; **сдержа́ть (испо́лнить) \~у** испунити заклетву; **нару́шить \~у** погазити заклетву

кля́твенно *прил.* уз заклетву, под заклетвом; **\~ обеща́ть** обећати уз заклетву

кля́твенн‖ый, -ая, -ое дат под заклетвом; **\~ обе́т** зарицање, обећање под заклетвом

клятвопреступле́ни‖е, -я *с* кривоклетство, вероломство

клятвопресту́пник, -а *м* кривоклетник, вероломник

кля́уз‖а, -ы *ж* 1. клевета, сплетка; **занима́ться \~ами** бавити се интригама, сплеткарити 2. *заст.* судска жалба

кля́узник, -а *м разг.* клеветник, сплеткарош

кля́узнича‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. на кого и без обј. разг.* клеветати, пањкати *кога*; сплеткарити

кля́узн‖ый, -ая, -ое *разг.* клеветнички, сплеткарски; **\~ челове́к** сплеткар, клеветник; **\~ое де́ло** прљава ствар

кля́ч‖а, -и *ж разг.* кљусе *с*, рага

кнехт, -а *м пом.* битва *ж* (*стубић на броду или на обали за везивање брода*)

кни́г‖а, -и *ж* 1. књига; **насто́льная \~** често употребљавана књига; **вы́пустить в свет \~у** издати књигу 2. књига, свеска (*романа*) 3. књига; **\~ жа́лоб и предложе́ний, жа́лобная \~** књига за жалбе и предлоге; **бухга́лтерские \~и** књиге рачуна, књиге за вођење књиговодства; **\~и за́писи а́ктов гражда́нского состоя́ния** матичне књиге ◇ **\~ за семью́ печа́тями** *књиш.* књига за седам печата; шпанска села

книгове́дени‖е, -я *с* библиологија *ж*

книгове́дческ‖ий, -ая, -ое библиолошки

книгоизда́тел‖ь, -я *м* издавач, накладник

книгоизда́тельск‖ий, -ая, -ое издавачки, накладни; **\~ое де́ло** штампарство

книгоизда́тельств‖о, -а *с* издавачко предузеће

книголю́б, -а *м* библиофил, љубитељ књига

книгоно́ш‖а, -и *м, ж* разносач *м* књига, колпортер *м*, дистрибутер *м* књига

книгообме́н, -а *м* размена *ж* књига; **междунаро́дный \~** међународна размена књига

книгопеча́тани‖е, -я *с* штампање књига

книгопеча́тн‖ый, -ая, -ое штампарски, тискарски

книготорго́вл‖я, -и *ж* продаја књига, књижарство *с*

книготорго́в‖ый, -ая, -ое књижарски; **\~ая сеть** књижарска мрежа

книгохрани́лищ‖е, -а *с* 1. магацин *м* са књигама 2. велика библиотека (*установа*)

кни́ж‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *дем.* књижица 2. књижица (*документ*); **чле́нская \~** чланска књижица; **сберега́тельная \~** штедна књижица; **че́ковая \~** чековна књижица

кни́жник, -а *м* 1. библиофил; љубитељ књига 2. *разг.* продавац у књижари

кни́жн‖ый, -ая, -ое 1. књижни, за књиге; **\~ шкаф** орман за књиге; **\~ магази́н** књижара; **междунаро́дная \~ая вы́ставка-я́рмарка** међународни сајам књига 2. књишки, узет из књига; **\~ые зна́ния** књишко знање 3. *лингв.* књишки; **\~ стиль** књишки стил

кни́зу *прил.* надоле, наниже

кни́ксен, -а *м* innикс

кно́п‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. рајснајдла, патент-ексерчић *м* 2. дугме *с*; **\~ электри́ческого звонка́** дугме за звонце 3. дрикер *м* (*на одећи*)

кнут, -а́ *м* бич, камџија *ж*

кнутови́щ‖е, -а *с* бичаље, дршка *ж* бича

княги́н‖я, -и *ж* кнегиња

княже́ни‖е, -я *с ист.* кнезовање, кнежевство

кня́жеск‖ий, -ая, -ое кнежев, кнежевски

кня́жеств‖о, -а *с ист.* кнежевина *ж*

кня́ж‖ий, -ья, -ье *заст.* кнежевски, кнежев

кня́ж‖ить, -у, -ишь, -ат *несврш. заст.* управљати кнежевином; кнезовати

княж‖на́, -ны́ *ж, ген. мн.* **-о́н** кнегињица

княз‖ь, -я *м, мн.* **-ья́, -е́й** кнез

ко *предл. в.* **к**

коалицио́нн‖ый, -ая, -ое коалициони

коали́ци‖я, -и *ж* коалиција

ко́бальт, -а *м хем.* кобалт

ко́бальтов‖ый, -ая, -ое *хем.* кобалтни, од кобалта

кобе́л‖ь, -я́ *м* пас мужјак, кер

кобе́н‖иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш. нар.* инатити се, пренемагати се; бити тврдоглав

ко́бз‖а, -ы *и* **кобз‖а́ -ы́** *ж* кобза (*стари украјински музички инструмент*)

кобза́р‖ь, -я́ *м* кобзар (*украјински народни певач и свирач на кобзи*)

ко́бр‖а, -ы *ж зоол.* кобра

кобур‖а́, -ы́ *ж* 1. футрола (*за револвер*) 2. кожна торба на седлу

ко́бчик, -а *м зоол.* кобац

кобы́л‖а, -ы *ж* 1. кобила 2. *спорт.* коњ *м*

кобы́л‖ий, -ья, -ье кобиљи

кобыли́ц‖а, -ы *ж* кобила, кобилица

кобы́л‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *дем.* кобила, кобилица 2. *зоол.* скакавац *м* 3. *муз.* кобилица (*на виолини*)

ко́ван‖ый, -ая, -ое 1. кован, искован; **\~ая решётка** искована решетка 2. поткован; **\~ая ло́шадь** поткован коњ 3. окован; **\~ сунду́к** окована скриња

кова́рно *прил.* подмукло, коварно, лукаво

кова́р‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но подмукао, коваран, лукав

кова́рств‖о, -а *с* подмуклост *ж*, коварство, лукавство

кова́ть, кую́, куёшь, кую́т *несврш.* 1. ковати 2. поткивати; **\~ коня́** поткивати коња 3. *фиг.* ковати; стварати, градити; **\~ своё сча́стье** ковати своју срећу ◇ **куй желе́зо, пока́ горячо́** *посл.* гвожђе се кује док је вруће

ковбо́‖й, -я *м* каубој

ковбо́‖йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* каубојка (*врста спортске мушке кошуље*)

ковбо́йск‖ий, -ая, -ое каубојски

ков‖ёр, -ра́ *м* ћилим, тепих

ковéрка‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. кварити, ломити 2. *фиг.* изопачавати, кварити; **\~ слова́** погрешно изговарати речи

коверко́т, -а *м текст.* коверкот (*врста глатке вунене тканине*)

коверко́тов‖ый, -ая, -ое *текст.* од коверкота

ко́в‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. ковање *с* 2. поткивање *с*

ко́в‖кий, -кая, -кое; -ок, -ка́ *и* **-ка, -ко** *тех.* кован

ко́вкост‖ь, -и *ж тех.* ковност

коври́г‖а, -и *ж* велики округао хлеб

ковриж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. хлепчић *м* 2. медењак *м* ◇ **ни за какие ~ки** *разг.* ни за шта на свету

коврик, -а *м дем.* мали тепих, ћилимче *с*

ковровщиц||а, -ы *ж* ћилимарка, ткаља ћилима, тепиха

ковров||ый, -ая, -ое ћилимарски; **~ая дорожка** тепих-стаза; **~ое производство** израда тепиха, ћилимарство

ковчег, -а *м* 1. *рел.* ковчег 2. *цркв.* скриња *ж* (*за чување неких литургијских предмета*)

ковш, -а *м* 1. кутлача *ж* 2. *тех.* кашика *ж*, лопатица *ж*; **~ экскаватора** кашика екскаватора

ковшик, -а *м дем.* кутлачица *ж*

ковыл||ь, -я *м бот.* ковиље *с*

ковыля||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* храмати, шепати; гегати се

ковырн||уть, -у, -ёшь, -ут *сврш. разг.* покопкати, почепркати, почачкати

ковыря||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что, в чём разг.* копкати, чепркати, чачкати *шта, по чему*; **~ в зубах** чачкати зубе

ковыря||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. *в чём* копкати, чепркати, чачкати *шта, по чему* 2. *фиг. разг.* петљати

когда[1] *прил.* 1. *упитни и односни* кад(а); **~ вы придёте домой?** када ћете доћи кући?; **я не знаю, ~ я опять приду** не знам када ћу опет доћи 2. *неодређени нар.* понекад, каткад; **~ езжу, ~ пешком хожу** понекад се возим, понекад идем пешице 3. *неодређени нар.* некад; **жил ли ты ~ на Севере?** да ли си некад живео на Северу? ◇ **~ как** *разг.* како кад

когда[2] *везн.* 1. кад; **~ кончим работу, пойдём обедать** кад завршимо посао, ићи ћемо на ручак 2. *разг.* кад, ако; **~ так, согласен** ако је тако, слажем се

когда-либо *прил. в.* **когда-нибудь**

когда-нибудь *прил.* некад, једном, икад

когда-то *прил.* некад (*у прошлости*); **~ я читал эту книгу** некад сам читао ову књигу

когорт||а, -ы *ж* 1. *ист.* кохорта (*у старом Риму*) 2. *фиг.* кохорта, чета, група

когот||ок, -ка *м дем.* канџа *ж*

ког||оть, -тя *м, мн.* **-ти, -тей** канџа *ж*; **выпустить ~ти** показати канџе; **вонзить, запустить ~ти** *во что* зарити канџе *у шта* ◇ **попасть в ~ти** *чьи, кому* пасти у *чије* канџе; **вырвать** *кого* **из ~тей смерти** ишчупати *кога* из загрљаја смрти; **показать ~ти** показати зубе

когтис||тый, -тая, -тое; -т, -та -то с канџама

когт||ить, -ит, -ят *несврш. заст.* дерати канџама

код, -а *м струч.* код; **набрать ~** сложити шифру

кодекс, -а *м* 1. *правн.* кодекс, зборник закона; **уголовный ~** кривични законик 2. *књиш.* прописи *мн. м*, правила *мн. с* понашања; **моральный ~** морални кодекс

кодир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* шифровати, шифрирати

кодификаци||я, -и *ж струч.* кодификација

кодифицир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. струч.* кодификовати, кодифицирати

кое-где *и разг.* **кой-где** *прил.* понегде, којегде, ту и тамо

кое-как *и разг.* **кой-как** *прил.* 1. једва, с муком, некако; **мы ~ добрались домой** једва смо дошли до куће 2. лоше, којекако; **работа сделана ~** посао је лоше урађен

кое-как||ой *и разг.* **кой-как||ой, -ая, -ое** *неодређена зам.* неки, некакав, којекакав; **нам надо уточнить ~ие вопросы** треба да прецизирамо нека питања

кое-когда *и разг.* **кой-когда** *прил.* понекад, ретко кад

кое-кто *и разг.* **кой-кто, кое-кого** *неодређена зам.* неко, понеко

кое-куда *и разг.* **кой-куда** *прил.* некуд, којекуд(а), овде-онде

коечн||ый, -ая, -ое креветски, постељни, лежајни

кое-что *и разг.* **кой-что, кое-чего** *неодређена зам.* нешто, понешто, штошта

кож||а, -и *ж* 1. кожа; **потрескавшаяся ~ на руках** испуцала кожа на рукама 2. кожа; **натуральная, искусственная ~** природна, вештачка кожа 3. *разг.* љуска, кора ◇ **гусиная ~** пурја кожа, најежена кожа; **у него мороз по ~е подирает (пробегает)** подилазе га жмарци; **лезть из ~и вон** трудити се из петних жила; **~ да кости** кост и кожа; **ни ~и, ни рожи** *нар.* ни стаса, ни паса

кожан||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* кожна јакна

кожан||ый, -ая, -ое кожни, од коже; **~ое пальто** кожни капут

кожевенн||ый, -ая, -ое кожарски; **~ое производство** кожарска индустрија

кожевник, -а *м* кожар, кожарски радник

кожезаменител||ь, -я *м* вештачка кожа

кожист||ый, -ая, -ое кожаст

кожиц||а, -ы *ж* 1. кожица, танка кожа 2. танка љуска, кора, корица

кожник, -а *м разг.* лекар за кожне болести, дерматолог

кожн||ый, -ая, -ое кожни; **~ые болезни** кожне болести; **~ покров** *анат.* епидерма, покожица

кожур||а, -ы *ж* кожа, кора, љуска (*воћног плода, семена*); **~ апельсина** кора од поморанџе

кожух, -а *м* 1. кожух, опаклија *ж* 2. *тех.* навлака *ж*, омотач, кошуљица *ж*

коз||а, -ы *ж, мн.* **козы, коз, козам** коза; **дикая ~** дивокоза ◇ **драть как сидорову козу** тући као вола у купусу; **его на ~е не объедешь** нећеш га преварити; **к нему на ~е не подъедешь** тврдоглав је, ничим га не можеш приволети; **отставной ~ы барабанщик** *шаљ.* нико и ништа, задња рупа на свирали

коз||ёл, -ла *м* 1. јарац 2. *спорт.* козлић 3. *разг.* јарац (*игра карата*) ◇ **~ отпущения** жртвено јагње, кривац за све; **от него как от ~ла молока** *разг.* од њега нема кникакве вајде (користи); **пустить ~ла в огород** *разг.* пустити вука у тор

козерог, -а *м* 1. *зоол.* дивљи јарац, козорог 2. **Козерог** *астр.* Јарац, Дивокоза *ж*

коз||ий, -ья, -ье козји; **~ье молоко** козје млеко ◇ **~ья ножка** а) зубарска клешта б) руком савијена цигарета

козл||ёнок, -ёнка *м, мн.* **-ята, -ят** јаре *с*

козлик, -а *м дем.* јарчић, јаре *с*

козлин||ый, -ая, -ое јарећи ◇ **~ая бородка** јарећа брада (*танка, шиљаста*); **~ голос** јарећи (мекетав) глас

козлов||ый, -ая, -ое *заст.* од јареће коже

коз||лы, -ел, -лам *мн.* 1. кочијашево седиште, сиц *м* 2. ногаре *мн. ж*, јарац *м* ◇ **поставить ружья в ~** сложити пушке у купу

козля́тин||**а, -ы** *ж* козје месо, јаретина

ко́зн||**и, -ей** *мн.* подвале *мн. ж*, смицалице *мн. ж*; **стро́ить ~** правити сплетке, сплеткарити

козово́д, -а *м* одгајивач коза, козар

козово́дств||**о, -а** *с* гајење коза, козарство

козово́дческ||**ий, -ая, -ое** за гајење коза

козодо́||**й, -я** *м зоол.* легањ (*птица*)

ко́зоч||**ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* козица

козу́л||**я, -и** *ж зоол.* срна

козыр||**ёк, -ька́** *м* **1.** штит (*на капи*) **2.** надстрешница *ж* ◇ **сде́лать (взять) под ~** салутирати, војнички поздравити

козырн||**о́й, -а́я, -о́е** *карт.* адутни; **~ туз** адутни ас

козырн||**у́ть**[1], **-у́, -ёшь, -у́т** *сврш. разг.* **1.** *карт.* бацити адут, адутирати **2.** *чем фиг.* похвалити се

козырн||**у́ть**[2], **-у́, -ёшь, -у́т** *сврш. разг.* салутирати, војнички поздравити

ко́зыр||**ь, -я** *м, ген. мн.* **-е́й 1.** *карт.* адут; **пойти́ с ~я (~ем)** бацити адут **2.** *фиг.* адут, предност *ж*; **держа́ть все ~и в рука́х** имати све адуте у рукама; **после́дний ~** задњи адут ◇ **ходи́ть ~ем** *разг.* шепурити се

козыря́||**ть**[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. разг.* **1.** *карт.* адутирати, бацати адуте **2.** *чем фиг.* хвалисати се, разметати се

козыря́||**ть**[2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. разг.* салутирати, војнички поздрављати

козя́в||**ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* **1.** бубица, мушица **2.** *фиг.* кепец *м*, жгепче *с*, дерле *с*

кой, ко́его *зам. заст.* **1.** *упитна* који, какав **2.** *односна* који ◇ **на ~ чёрт** *нар.* кога врага; **ни в ко́ем слу́чае** никада, нипошто

ко́йк||**а, -и** *ж, ген. мн.* **ко́ек 1.** висећи кревет (*на броду*) **2.** лежај *м*, постеља (*у болници, касарни*)

кок[1], **-а** *м* чуперак косе (*који штрчи изнад чела*); **причёска с ~ом** фризура у облику ћубе (*изнад чела*)

кок[2], **-а** *м пом.* бродски кувар

кокаи́н, -а *м* кокаин

кокаини́зм, -а *м мед.* кокаинизам

кокаини́ст, -а *м* кокаинист(а)

кокаи́нов||**ый, -ая, -ое** кокаински

кока́рд||**а, -ы** *ж* кокарда

ко́ка||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш. нар.* **1.** *что* разбијати, лупати (*јаја итд.*) **2.** *кого фиг.* убијати

коке́т||**ка**[1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** кокета; кaћиперка

коке́т||**ка**[2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** псец *м* (*на хаљини или блузи*)

коке́тливо *прил.* кокетно

коке́тли||**вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во** кокетан; **~ взгляд** кокетан поглед

коке́тнича||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** *с кем и без об.* кокетирати, кокетовати *с ким и без об.* **2.** *чем фиг.* парадирати, разметати се

коке́тств||**о, -а** *с* кокетерија *ж*, каћиперство

кокк, -а *м биол.* кок, кока *ж* (*бактерија*)

коклю́ш, -а *м мед.* велики кашаљ

коклю́ш||**ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ек** качкалица, игла за качкање (*чипке*)

коклю́шн||**ый, -ая, -ое: ~ ка́шель** велики кашаљ; **~ая рво́та** повраћање код великог кашља

ко́кн||**уть, -у, -ешь, -ут** *сврш. нар.* **1.** *что* разбити, полупати (*јаја итд.*) **2.** *кого фиг.* убити

ко́кон, -а *м* чаура *ж*; кокон; **шелкови́чный ~** чаура свилене бубе

коко́с, -а *бот.* кокос (*стабло и плод*)

коко́сов||**ый, -ая, -ое** кокосов; **~ оре́х** кокосов орах; **~ое ма́сло** кокосово уље

коко́т||**ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** кокота

коко́шник, -а *м* кокошник (*старински женски украс за главу*)

кокс, -а *м* кокс

коксова́льн||**ый, -ая, -ое** *тех.* за коксовање; **~ая печь** пећ за коксовање

кокс||**ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют** *несврш. тех.* коксовати, коксирати

ко́ксов||**ый, -ая, -ое** *тех.* за коксовање, за коксирање; **~ая печь** пећ за коксирање; **~ газ** коксни плин (гас)

коксу́ющ||**ийся, -аяся, -ееся** *тех.*: **~ у́голь** угаљ за коксирање

кокте́йл||**ь, -я** *м* коктел

кол[1], **-а́** *м* **1.** (*мн.* **-ья, -ьев**) колац, мотка *ж* **2.** *ист.* колац; **посади́ть на ~** набити на колац **3.** (*мн.* **-ы́, -о́в**) *разг.* јединица *ж*, кец (*оцена*); **поста́вить ~** дати јединицу ◇ **ему́ хоть ~ на голове́ теши́** *разг.* тврдоглав је као мазга; **стоя́ть ~о́м в го́рле** *разг.* запињати у грлу (*о неукусној храни*)

кол[2], **-а́** *м* кол (*старинска мера за оранице*); **у него́ ни ~а́ ни двора́** *разг.* нема ни куће ни кућишта

ко́лб||**а, -ы** *ж хем.* реторта

колб||**аса́, -асы́** *ж, мн.* **-а́сы, -а́с** кобасица; **копчёная ~** димљена (сува) кобасица; **ли́верная ~** џигерњача

колба́сник, -а *м заст.* кобасичар

колба́сн||**ый, -ая, -ое** кобасичарски; **~ые изде́лия** кобасичарски (сухомеснати) производи

колго́т||**ки, -ок** *мн.* хула-хуп чарапе *мн. ж*, хулахупке *мн. ж*, хулахопке *мн. ж*

колдо́бин||**а, -ы** *ж нар.* јама, рупчага

колд||**ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют** *несврш.* врачати, бајати

колдовск||**о́й, -а́я, -о́е** врачарски, чаробњачки

колдовств||**о́, -а́** *с* врачарство; бине *мн. ж*, чини *мн. м*

колду́н, -а́ *м* чаробњак, врач; вештац

колду́н||**ья, -ьи** *ж, ген. мн.* **-ий** чаробница, врачара; вештица

колеба́ни||**е, -я** *с* **1.** њихање; осцилација *ж*; вибрација *ж*; **~ по́чвы** вибрација тла; **звуковы́е ~я** осцилације звука **2.** колебање, промењљивост *ж*; **~я температу́ры** колебање температуре **3.** *фиг.* колебање, двоумљење; **без ~й** без двоумљења

колеба́тельн||**ый, -ая, -ое** осцилаторан, вибрациони; **~ое движе́ние** осцилација

кол||**еба́ть, -е́блю, -е́блешь, -е́блют** *несврш.* **1.** колебати, љуљати, њихати **2.** *фиг.* колебати, подривати; **~ ве́ру** *во что* колебати веру *у шта*

кол||**еба́ться, -е́блюсь, -е́блешься, -е́блются** *несврш.* **1.** *само 3. л.* колебати се, љуљати се, њихати се; клатити се (*о клатну*); **ве́тки ~е́блются от ве́тра** гране се њишу услед ветра **2.** *само 3. л.* мењати се, колебати се; **це́ны ~е́блются** цене се колебају **3.** двоумити се, колебати се, бити неодлучан; **~ в вы́боре** *чего* бити неодлучан у избору *чега*

коле́н||**ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* **1.** колено *с* **2.** *мн.* **-ки, -ок** крило *с*; **сиде́ть** *у кого* **на ~ках** седети *коме* у крилу

коленко́р, -а *м текст.* калико (*тканина*); **пере-**

плётный ~ калико за повез књига ◊ **это другóй** ~ *нар.* то је сасвим друга ствар, то је друга песма

коленкóров||ый, -ая, -ое каликови; ~ **переплёт** повез од калика

колéнн||ый, -ая, -ое коленски; ~**ая чáшечка** чашица колена

колéн||о, -а *с* 1.(*мн.* **-и, -ей** *и* **колéн**) колено; **стоя́ть на** ~**ях** клечати; **водá по** ~ вода до колена; **встать, опусти́ться на** ~**и** клекнути на колена; **упáсть (брóситься) на** ~**и** *перед кем* бацити се на колена *пред ким* 2. *мн.* **-и, -ей** крило; **сидéть** *у кого* **на** ~**ях** седети *коме* у крилу 3. (*мн.* **-ья, -ьев**) коленце, чланак *м* (*на стабљици*) 4. (*мн.* **-ья, -ьев**) *тех.* зглоб *м*, лакат *м* (*на цеви итд.*) 5. (*мн.* **-а, колéн**) завој *м*, окука *ж* (*реке, пута*) 6. (*мн.* **-а, колéн**) *муз.* став *м*, пасаж *м* (*у певању итд.*) 7. *заст.* колено, поколење; **до трéтьего** ~**а** до трећег колена ◊ **постáвить** *кого* **на** ~**и** бацити *кога* на колена; **ему́ мóре по** ~ море му је до колена

коленопреклонённ||ый, -ая, -ое *књиш. заст.* који клечи, клечећи

колéнчат||ый, -ая, -ое коленаст; ~ **вал** *тех.* коленасто вратило

кóлер, -а *м струч.* боја *ж*, нијанса *ж*

колёсик||о, -а *с дем.* точкић *м*, котачић *м*

коле||си́ть, -шу́, -си́шь, -ся́т *несврш. разг.* много путовати, крстарити; ~ **по всей странé** крстарити по читавој земљи

колесни́ц||а, -ы *ж ист.* велика кола, кочије *мн. ж*, двоколице *мн. ж*; **боевáя** ~ ратне двоколице (*код старих Грка и Римљана*) ◊ **послéдняя (пя́тая) спи́ца в** ~**е** задња рупа на свирали

колёсн||ый, -ая, -ое 1. за точкове; ~ **мáстер** колар; ~**ая мазь** коломаз 2. точковни, са точковима; ~**ая пáра** осовина на два точка

колес||ó, -á *с, мн.* **колёса, колёс** точак *м*, котач *м*; **веду́щее** ~ погонски точак; **зубчáтое** ~ зупчаник; **маховóе** ~ точак замајац ◊ ~ **фортýны** коло среће; **грудь** ~**óм** атлетске груди; **нóги** ~**óм** криве ноге; **вертéться (кружи́ться) как бéлка в** ~**é** мувати се, вртети се као мува без главе; **вставля́ть пáлки в колёса** *разг.* бацати клипове под ноге; **пя́тое** ~ **в телéге** пети точак у колима

колес||овáть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -óванный *сврш. и несврш. ист.* мучити/погубити на точку

колéт, -а *м ист.* 1. широки оковратник на средњовековној одећи 2. војничка блуза

колéч||ко, -ка *с, ген. мн.* **-ек** *дем.* 1. прстенчић *м* 2. колутић *м (дима)*

коле||я́, -и́ *ж* 1. колотечина, коловоз *м* 2. колосек *м*, пруга; **ширóкая** ~ широки колосек ◊ **войти́ в** ~**ю** ући у колосек; **вы́биться из** ~**и́** испасти из колосека

кóли, коль *везн. нар. заст.* ако, кад већ; ~ **на то пошлó...** кад је већ тако... ◊ **коль скóро** ако

коли́бри *непром. м, ж зоол.* колибри *м* (*птица*)

кóли||ки, -к *мн. (јд.* **кóлик|а, -и** *ж) мед.* колике, грчеви *мн. м* у стомаку

коли́т, -а *м мед.* колитис

коли́чественн||ый, -ая, -ое количински, квантитативан; ~**ые изменéния** квантитативне промене; ~ **анáлиз** квантитативна анализа ◊ ~**ые числи́тельные** *грам.* прости бројеви

коли́честв||о, -а *с* 1. *фил.* квантитет *м*; **перехóд** ~**а в кáчество** прелаз квантитета у квалитет 2. количина *ж*; број *м*; **большóе** ~ велика количина; **в неогранúченном** ~**е** у великом броју; **бесчи́сленное** ~ безброј

кóлк||ий [1], **-ая, -ое; кóлок, -á, -о** који се лако цепа; ~**ие дровá** дрва која се лако цепају

кóлк||ий [2], **-ая, -ое; кóлок, -а, -о** 1. бодљикав 2. *фиг.* заједљив, пакостан; ~**ое замечáние** заједљива примедба

кóлкост||ь, -и *ж* 1. бодљикавост 2. заједљивост; заједљива реч

коллаборациони́ст, -а *м књиш.* колаборационист(а)

коллéг||а, -и *м, ж* колега *м*, колегиница *ж*

коллегиáльност||ь, -и *ж књиш.* колегијалност

коллегиáльн||ый, -ая, -ое *књиш.* колегијалан; ~**ое руковóдство** колегијално руковођење

коллéги||я, -и *ж* 1. колегија, колегиј(ум) *м*; ~ **адвокáтов** адвокатска комора; **редакциóнная** ~ уредништво 2. *ист.* министарство *с (у Русији XVIII в.)*

коллéдж, -а *м* колеџ

коллéжск||ий, -ая, -ое *ист.*: ~ **асéссор** судски помоћник; ~ **совéтник** саветник министарства (*чиновничке титуле у Русији пре револуције*)

коллекти́в, -а *м* колектив; **трудовóй** ~ радни колектив

коллективизáци||я, -и *ж* колективизација; **сплошнáя** ~ потпуна колективизација

коллективизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* спровести/спроводити колективизацију

коллективи́зм, -а *м* колективизам

коллективи́ст, -а *м* колективист(а)

коллективи́стск||ий, -ая, -ое колективистички

коллекти́вно *прил.* колективно, заједнички

коллекти́вн||ый, -ая, -ое колективан, заједнички; ~**ое хозя́йство** заједничко газдинство; ~ **договóр** колективни уговор

коллéктор, -а *м* 1. *тех.* колектор, сабирни канал 2. *ел.* мењач струје, комутатор 3. дистрибутор (*установа*); **библиотéчный** ~ библиотека за дистрибуцију 4. сакупљач узорака руда (*у геолошкој експедицији*)

коллéкторн||ый, -ая, -ое 1. *тех.* колекторски, сабирни (*канал*) 2. *ел.* комутаторски 3. дистрибуторски (*установа*)

коллекционéр, -а *м* колекционар

коллекциони́ровани||е, -я *с* колекционирање

коллекциони́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* колекционирати

коллéкци||я, -и *ж* колекција, збирка; ~ **стáрых монéт** колекција старог новца; **собрáть** ~**ю мáрок** скупити збирку марака

колли́зи||я, -и *ж књиш.* колизија, сукоб *м*

коллóди||й, -я *м хем.* колодиј(ум)

коллóид, -а *м хем., физ.* колоид

коллóидн||ый, -ая, -ое *хем., физ.* колоидни; ~**ая хи́мия** колоидна хемија

коллóквиум, -а *м* колоквиј(ум); ~ **по хи́мии** колоквијум из хемије

колоб||óк, -кá *м* мали округли хлепчић (*у народним бајкама*)

колобрó||дить, -жу, -дишь, -дят *несврш. нар.* 1. лутати, тумарати 2. лудирати се, непристојно се понашати

коловорóт, -а *м* 1. *тех.* сврдло *с*, бургија *ж* 2. *нар.* вртлог, вир 3. *фиг.* вртлог; ~ **собы́тий** вртлог догађаја

коло́д||а[1], **-ы** *ж* 1. клада, трупац *м* 2. издубљено брвно, валов *м* 3. *фиг. нар.* билмез *м*, клада ◇ **вали́ть че́рез пень ~у** радити као од беде

коло́д||а[2], **-ы** *ж карт.* шпил *м*

коло́дезн||ый, -ая, -ое бунарски

коло́д||ец, -ца *м* 1. бунар, зденац; **артезиа́нский ~** артешки бунар 2. *тех.* јама *ж*, ископ

коло́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. ка́луп *м* (*за ципеле*); **наде́ть на ~ку** ставити на калуп 2. дрвена подлога (*код рендисаљке итд.*) 3. *тех.* чељуска, кочнична папуча 4. плочица на грудима (*за стављање одликовања*) ◇ **на одну́ ~ку** све на исти калуп

коло́д||ки, -ок *мн. ист.* букагије *мн. ж*

кол||о́к, -ка́ *м муз.* чивија *ж (на виолини)*

ко́локол, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** 1. звоно *с*; **наба́тный ~** звоно за узбуну; **уда́рить в ~** ударити у звоно, почети звонити 2. *тех.* звоно *с*; **водола́зный ~** гњурачко звоно ◇ **звони́ть во все ~а́** ударати на сва звона

колоко́льн||ый, -ая, -ое који се односи на звоно; **~ звон** звоњава, звоњење

колоко́л||ьня, -ьни *ж, ген. мн.* **-ен** звонара, звоник *м* ◇ **смотре́ть со свое́й ~ьни** *на что разг.* посматрати из своје перспективе, гледати из свог угла *на шта*

колоко́льчик, -а *м* 1. звонце *с*, прапорац; клепетуша *ж* (*на стоци*) 2. *бот.* звончић, кампанула *ж*

колониали́зм, -а *м* колонијализам

колониа́льн||ый, -ая, -ое колонијални; **~ гнёт** колонијално угњетавање; **~ые стра́ны** колонијалне земље

колониза́тор, -а *м* колонизатор

колониза́торск||ий, -ая, -ое колонизаторски

колонизацио́нн||ый, -ая, -ое колонизаторски

колониза́ци||я, -и *ж* колонизација

колонизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* **колониз||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный** *сврш. и несврш.* колонизовати, колонизирати

колони́ст, -а *м* колонист(а), насељеник

коло́ни||я, -и *ж* 1. колонија 2. колонија, насеље *с* 3. *зоол.* колонија; **~ кора́ллов** колонија корала 4. колонија, привремено боравиште; **~ глухонемы́х** колонија за глувонеме; **исправи́тельно-трудова́я ~** поправно-васпитни завод

коло́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. стубац *м*, колона; **~ цифр** колона цифри 2. *у спојевима:* **га́зовая ~** бојлер на плин; **бензи́новая ~** бензинска пумпа; **водопрово́дная ~** хидрант 3. *дем.* стубић *м*

коло́нн||а, -ы *ж* 1. *архит.* стуб *м*; **зда́ние с ~ами** зграда са стубовима 2. колона, поворка; **~ демонстра́нтов** поворка демонстраната; **тра́кторная ~** колона трактора

колонна́д||а, -ы *ж* колонада, ред *м* стубова

коло́нн||ый, -ая, -ое са стубовима; **~ зал** дворана са стубовима

колон||о́к, -ка́ *м* 1. *зоол.* сибирска куна 2. крзно *с* сибирске куне

колонти́тул, -а *м штамп.* азбучно заглавље (*у врху странице*)

колонци́фр||а, -ы *ж штамп.* број *м* (*на страници*)

колорату́р||а, -ы *ж муз.* колоратура

колорату́рн||ый, -ая, -ое *муз.* колоратурни; **~ое сопра́но** колоратурни сопран

колори́ст, -а *м* 1. колорист(а) (*сликар*) 2. *текст.* штампар тканина

колори́т, -а *м* 1. колорит (*слике*); **я́ркий ~** упадљив колорит 2. *фиг.* колорит, обележје *с*; **ме́стный ~** локални колорит

колори́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. колоритан, богат бојама 2. *фиг.* живописан, сликовит; изразит, маркантан; **~ная ли́чность** маркантна личност

ко́л||ос, -оса *м, мн.* **-о́сья, -о́сьев** клас, влат

колоси́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то класат, влатаст; **~ сте́бель** влатасти струк

колос||и́ться, -и́тся, -я́тся *несврш.* класати, влатати; **рожь ~и́тся** раж класа

колосник||и́, -о́в *мн. (јд.* **колосни́к, -а́** *м)* 1. *тех.* решетка *ж*, ватриште *с* 2. *поз.* скеле *мн. ж* (*за декорације на сцени*)

колосов||ы́е, -ы́х *мн. бот.* житарице *мн. ж*

коло́сс, -а *м* колос, гигант, горостас; **~ нау́ки** колос науке ◇ **~ на гли́няных нога́х** колос на глиненим ногама

колосса́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно колосалан, гигантски, огроман

кол||оти́ть, -очу́, -о́тишь, -о́тят *несврш.* 1. *по чему, во что* ударати, лупати, тући *по чему, у шта, на шта*; **~ в дверь** лупати на врата 2. *кого, что разг.* тући, бити, млатити 3. *что разг.* разбијати, лупати; **~ посу́ду** разбијати посуђе 4. *кого разг.* трести (*о грозници итд.*); **его́ ~оти́ло от стра́ха** *безл.* дрхтао је од страха

кол||оти́ться, -очу́сь, -о́тишься, -о́тятся, *несврш.* 1. *нар.* лупати, ударати (*на врата итд.*) 2. *само 3. л.* лупати, јако куцати; **у меня́ се́рдце ~о́тится** срце ми јако лупа

колоту́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. дрвени чекић, маљ *м* 2. чегртаљка, клепетало *с* 3. *мн.* **-ки, -ек** *нар.* батине; **надава́ть ~ек** *кому* дати батина *коме*

ко́лот||ый[1], **-ая, -ое** расцепан, разбијен; **~ые дрова́** исцепана дрва

ко́лот||ый[2], **-ая, -ое: ~ая ра́на** рана задата шиљатим оружјем, рана од бодежа

кол||о́ть[1], **-ю́, ко́лешь, ко́лют** *несврш. что* цепати, сећи, разбијати; **~ дрова́** цепати дрва; **~ оре́хи** крцкати орахе

кол||о́ть[2], **-ю́, ко́лешь, ко́лют** *несврш.* 1. бости, убадати; **~ иго́лкой** бости иглом 2. *безл. разг.*: **у меня́ ко́лет в боку́** пробада ме у слабини; **се́рдце (в се́рдце) ко́лет** *у кого* пробада у срцу *кога* 3. *разг.* давати инјекције 4. клати; **~ свине́й** клати свиње 5. боцкати, пецкати, задиркивати ◇ **~ глаза́** *кому чем* пребацивати *коме шта;* **пра́вда глаза́ ко́лет** *посл.* истина боде очи

колоть||ё, -я́ *и* **коло́ть||е, -я** *с разг.* пробадање (*у слабини, у грудима*)

коло́ться[1], **ко́лется, ко́лются** *несврш.* ломити се, лако се кршити, разбијати се; **са́хар хорошо́ ко́лется** шећер се лако ломи

коло́ться[2], **ко́лется, ко́лются** *несврш.* бости; **була́вка ко́лется** чиода боде ◇ **и хо́чется и ко́лется** и хтео бих и страх ме је

колошма́||тить, -чу, -тишь, -тят *несврш. разг.* тући, млатити, лемати

колпа́к, -а́ *м* 1. капа *ж*; **поварско́й ~** куварска капа; **ночно́й ~** ноћна капа 2. поклопац 3. *нар. шаљ.* будала, глупак ◇ **держа́ть под стекля́нным ~о́м** држати под стакленим звоном

колпач||о́к, -ка́ *м дем.* 1. капица *ж* 2. поклопчић

колумба́ри||й, -я *м* колумбариј(ум)

колу́н, -а́ *м* велика секира

колупа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* грепсти, чепркати

колупн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. нар.* загрепсти, рашчепркати

колхо́з, -а *м* **(коллекти́вное хозя́йство)** колхоз

колхо́зник, -а *м* колхозник

колхо́зниц||а, -ы *ж* колхозница

колхо́зн||ый, -ая, -ое колхозни; **~ая со́бственность** колхозна имовина; **~ое крестья́нство** колхозно сељаштво

колча́н, -а *м ист.* тоболац, тулац

колчеда́н, -а *м мин.* пирит; **се́рный ~** сумпорњача

колчено́г||ий, -ая, -ое *нар.* шепав, шантав, ћопав; **~ челове́к** ћопавко; **~ стул** климава столица

колыбе́л||ь, -и *ж* 1. колевка 2. *чего фиг.* колевка; **~ свобо́ды** колевка слободе ◇ **с ~и** од рођења, од најранијег детињства

колыбе́льн||ый, -ая, -ое 1.: **~ая пе́сня** успаванка 2. **колыбе́льн|ая, -ой** *ж* успаванка

колыма́г||а, -и *ж ирон.* гломазне кочије

кол||ыха́ть, -ы́шу, -ы́шешь, -ы́шут *несврш.* њихати, лелујати, таласати; **ве́тер ~ы́шет траву́** ветар лелуја траву

кол||ыха́ться, -ы́шется, -ы́шутся *несврш.* њихати се, лелујати се, таласати се; **знамёна ~ы́шутся** заставе лепршају

колыхн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *что сврш.* zањихати, залелујати, заталасати

колыхн||у́ться, -ётся, -у́тся *сврш.* зањихати се, залелујати се, заталасати се

ко́лыш||ек, -ка *м дем.* колац

коль *в.* **ко́ли**

колье́ *непром. с* огрлица *ж*, ђердан *м*

кольн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* 1. убости 2. *кого фиг.* боцнути, пецнути

кольра́би *непром. ж бот.* келераба

кольт, -а *м* колт

кольцева́ни||е, -я *с струч.* 1. прстеновање (*птица, животиња*) 2. прстенасто гуљење коре (*дрвећа*)

кольц||ева́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. струч.* 1. прстеновати (*птице, животиње*) 2. прстенасто гулити кору (*дрвећа*)

кольцеви́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но прстенаст, који има облик прстена

кольцев||о́й, -а́я, -о́е прстенаст; кружан; **~а́я фо́рма** прстенаст облик; **~а́я ли́ния метро́** кружна линија метроа

кольц||о́, -а́ *с, мн.* **ко́льца, коле́ц, ко́льцам** 1. прстен *м*; **обруча́льное ~** бурма 2. карика *ж*, алка *ж*; **~ для ключе́й** алка за кључеве; **уплотня́ющее ~** *тех.* заптивна карика 3. колут *м*, котур *м*, круг *м*; **ко́льца таба́чного ды́ма** колутови дуванског дима; **~ моско́вского метро́** кружна линија московског метроа 4. *мн.* **ко́льца, коле́ц** *спорт.* кругови *мн. м*; **упражне́ния на ко́льцах** вежбања на круговима 5. *фиг.* обруч *м*; **~ блока́ды** обруч блокаде ◇ **годи́чное ~** год, годишњи прстен

ко́льчат||ый, -ая, -ое прстенаст, од прстенова, од карика; **~ая цепь** ланац од карика; **~ые че́рви** *зоол.* прстенасте глисте

кольчу́г||а, -и *ж ист.* панцирна кошуља

кольчу́жн||ый, -ая, -ое панцирни

колю́ч||ий, -ая, -ее; колю́ч, -а, -е 1. бодљикав, бодљикаст; **~ куст** трновит жбун; **~ая про́волока** бодљикава жица 2. оштар, који гребе; **~ая борода́** оштра брада 3. *фиг. разг.* заједљив, злобан, једак, оштар; **~ее замеча́ние** заједљива примедба; **~ взгляд** злобан поглед

колю́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** бодља, трн *м* (*руже итд.*); иглица (*јежа*)

коля́д||а, -ы *ж* коледа, коледска песма (*на Бадњи дан*)

коля́с||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. кочије *мн. ж* 2. дечија колица 3. приколице *мн. ж*; **мотоци́кл с ~кой** мотоцикл с приколицом

ком, -а *м, мн.* **-ья, -ьев** грумен, грудва *ж*; **~ сне́га** грудва снега ◇ **у меня́ в го́рле ~ стои́т** стоји ми кнедла у грлу; **пе́рвый блин ~ом** *посл.* први се мачићи у воду бацају

кома́нд||а, -ы *ж* 1. команда, наређење *с*, наредба; **дать (пода́ть) ~** издати команду; **по ~е** по команди (наређењу); **как по ~е** сложно, као по команди 2. *војн.* команда, заповедништво *с*; **под** *чьей* **~ой** под *чијим* заповедништвом; **приня́ть ~у** преузети заповедништво; **сдать ~у** предати заповедништво 3. одред *м*, чета, екипа; **пожа́рная ~** ватрогасна чета; **спаса́тельная ~** спасилачка екипа 4. *пом.* посада (*брода*) 5. *спорт.* екипа, тим *м*; **футбо́льная ~** фудбалски тим; **сбо́рная ~** репрезентација

команда́рм, -а *м* **(кома́ндующий а́рмией)** командант армије

команди́р, -а *м* командант; командир; **~ полка́** командант пука; **~ ро́ты** командир чете; **~ су́дна** заповедник брода

командир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш.* упутити/упућивати на службени пут

командиро́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. службени пут; **быть в ~ке** бити на службеном путу; **пое́хать в ~ку** отићи на службени пут; **загранйчная ~** службени пут у иностранство 2. *разг.* путни налог

командиро́вочн||ый, -ая, -ое 1.: **~ое удостовере́ние** путни налог 2. **командиро́вочн|ые, -ых** *мн.* дневнице за службени пут

команди́рск||ий, -ая, -ое 1. командантски, командирски 2. *фиг.* заповеднички; **~ тон** заповеднички тон

кома́ндн||ый, -ая, -ое 1. командни; **~ соста́в** командни састав; **~ пункт** командни пункт 2. *фиг.* доминантан; **~ые высо́ты** доминантни положаји 3. *спорт.* екипни; **~ые соревнова́ния** екипна такмичења; **~ое пе́рвенство** екипно првенство

кома́ндовани||е, -я *с* 1. команда *ж*, командовање, заповедништво 2. *зб.* команда *ж*; **верхо́вное ~** врховна команда

кома́нд||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. командовати, издавати наређења 2. *чем* командовати *чим*, бити на челу *чега*; **~ пара́дом** командовати војном парадом 3. *кем, чем, над кем, чем разг.* заповедати, наређивати *коме, чему* 4. *над чем струч.* доминирати

командо́р, -а *м* 1. *ист.* командор 2. *спорт.* руководилац, вођа (*спортских такмичења*)

кома́ндующ||ий, -его *м* командант; **~ а́рмией** командант армије

кома́р, -а́ *м* комарац ◇ **~ но́са (но́су) не подто́чит** *нар.* нема приговора, нема се што замерити

комари́н||ый, -ая, -ое комарчев, од комарца

комба́йн, -а *м* комбајн; **зерноубо́рочный ~** комбајн за житарице; **у́гольный ~** комбајн за вађење угља

комба́йнер, -а *м* комбајнер, возач комбајна

комба́йнов||ый, -ая, -ое који се односи на комбајн

комбико́рм, -а *м* (**комбини́рованный корм**) *пољопр.* мешана сточна храна, мешано крмиво

комбико́рмов||ый, -ая, -ое: ~ заво́д фабрика мешане сточне хране

комбина́т, -а *м* 1. комбинат; **хими́ческий ~** хемијски комбинат 2. комплекс школских установа (*при фабрици итд.*) ◇ **~ бытово́го обслу́живания** услужни сервис

комбина́тор, -а *м разг.* препредењак, комбинатор

комбинато́рик||а, -и *ж* комбинаторика

комбинато́рн||ый, -ая, -ое *струч.* комбинаторан

комбинацио́нн||ый, -ая, -ое комбинациони

комбина́ци||я, -и *ж* 1. комбинација; **~ цифр** комбинација бројки 2. комбинација, махинација; **ло́вкая ~** спретна махинација 3. комбинезон *м*, комбине *с* (*рубље*); **шёлковая ~** свилени комбинезон

комбинезо́н, -а *м* комбинезон (*радна одећа*)

комбини́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. комбиновати, комбинирати 2. *разг.* смишљати, правити махинације

комедиа́нт, -а *м* 1. *заст.* комичар (*глумац*) 2. *фиг.* комедијант, лицемер

комеди́йн||ый, -ая, -ое комичан; **~ жанр** комични жанр; **~ актёр** комичар

коме́ди||я, -и *ж* 1. *поз.* комедија 2. *фиг.* комедија, лицемерје *с* ◇ **игра́ть (разы́грывать, лома́ть) ~ю** играти комедију, изигравати се

ко́м||ель, -ля *м* доњи дебљи део (*стабла, рога, власи*)

коменда́нт, -а *м* 1. *војн.* командант; **~ кре́пости** командант тврђаве 2. управник; **~ общежи́тия** управник дома (*студентског итд.*)

коменда́нтск||ий, -ая, -ое командантски, заповеднички ◇ **~ час** полицијски час

комендату́р||а, -ы *ж* командатура

коме́т||а, -ы *ж астр.* комета

ко́ми 1. *непром. м, ж* Коми (*народност*) 2. *непром. прид.* коми; **~ язы́к** језик коми

коми́зм, -а *м* комизам, комичност *ж*; **~ положе́ния** комичност ситуације

ко́мик, -а *м* 1. комичар (*глумац*) 2. *фиг. разг.* шаљивџија, духовит човек

ко́микс, -а *м* стрип

Коминте́рн, -а *м* (**Коммунисти́ческий Интернациона́л**) Коминтерна *ж*

комисса́р, -а *м* комесар; **вое́нный ~** политички комесар ◇ **наро́дный ~** *ист.* министар (*у СССР до 1946*)

комиссариа́т, -а *м* комесаријат; **вое́нный ~** војни комесаријат, војни одсек ◇ **наро́дный ~** *ист.* министарство (*у СССР до 1946*)

комисса́рск||ий, -ая, -ое комесарски

комиссионе́р, -а *м* комисионар, трговачки посредник

комиссио́нн||ый, -ая, -ое 1. комисиони, посреднички; **~ магази́н** комисион, комисиона радња 2. **комиссио́нны|е, -х** *мн.* провизија *ж*

коми́сси||я, -и *ж* 1. комисија; **избира́тельная ~** изборна комисија; **заку́почная ~ музе́я** откупна комисија музеја; **призывна́я ~** регрутна комисија; **приёмная ~** пријемна комисија 2. *трг.* комисион *м*; **брать това́р на ~ю** узимати робу у комисион

комите́т, -а *м* комитет, одбор; **исполни́тельный ~** извршни одбор; **парти́йный ~** партијски комитет; **роди́тельский ~** савет родитеља (*у школи*)

комите́тск||ий, -ая, -ое комитетски, одборски

коми́ческ||ий, -ая, -ое 1. комичан; **~ая о́пера** комична опера; **~ актёр** комичар 2. комичан, смешан

коми́чно *прил.* комично, смешно

коми́чност||ь, -и *ж* комичност, комизам *м*

коми́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но комичан, смешан

ко́мка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* 1. гужвати, гњечити 2. *что фиг. разг.* брзати, журити *с чим*, скраћивати *шта*; **~ расска́з** ужурбано причати

комкова́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то грудваст, пун бусења

коммента́ри||й, -я *м, ген. мн.* **-ев** 1. коментар; **текст с ~ем** текст са коментаром 2. *об. мн.* **-и, -ев** коментар *м*, објашњење *с*; **~и изли́шни** коментар је сувишан

коммента́тор, -а *м* коментатор

коммenти́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* коментарисати, коментирати

коммерса́нт, -а *м* трговац; комерцијалист(а)

комме́рци||я, -и *ж* трговина; комерција

комме́рческ||ий, -ая, -ое трговачки; комерцијални; **~ флот** трговачка морнарица; **~ие це́ны** комерцијалне цене; **~ дире́ктор** комерцијални директор

коммивояжёр, -а *м* трговачки путник

комму́н||а, -ы *ж* комуна, задруга; **сельскохозя́йственная ~** земљорадничка задруга ◇ **Пари́жская ~** *ист.* Париска комуна

коммуна́льн||ый, -ая, -ое комуналан; задружни; **~ые услу́ги** комуналне услуге ◇ **~ая кварти́ра** заједнички стан

коммуна́р, -а *м* 1. *ист.* комунар (*учесник Париске комуне*) 2. члан комуне

коммуни́зм, -а *м* комунизам; **строи́тельство ~а** изградња комунизма; **нау́чный ~** научни комунизам ◇ **вое́нный ~** *ист.* војни комунизам; **первобы́тный ~** *ист.* првобитни комунизам

коммуника́бел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно комуникативан, приступачан

коммуникати́вн||ый, -ая, -ое комуникативан; **~ая фу́нкция языка́** комуникативна функција језика

коммуникацио́нн||ый, -ая, -ое комуникацијски, комуникативан, саобраћајни; **~ая ли́ния** комуникацијска (саобраћајна) линија

коммуника́ци||я, -и *ж* 1. комуникација, саобраћајна веза; **во́дные ~и** водене комуникације 2. комуникација, општење *с*

коммуни́ст, -а *м* комунист(а)

коммунисти́ческ||ий, -ая, -ое комунистички

коммуни́ст||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** комунисткиња

коммута́тор, -а *м тех.* комутатор; **телефо́нный ~** телефонски комутатор; телефонска централа

коммюнике́ *непром. с* коминике *м*

ко́мна||та, -ты *ж* соба; одаја; **кварти́ра из трёх ~т** стан од три собе; **ва́нная ~** купатило ◇ **~ ма́тери и ребёнка** чекаоница за мајке са децом

ко́мнатн||ый, -ая, -ое собни; **~ые цветы́** собно цвеће; **~ая температу́ра** собна температура

комо́д, -а *м* комода *ж*

ком||о́к, -ка́ *дем. м* грудва *ж*, грумен; лоптица *ж*; **~ гли́ны** грумен глине; **~ ва́ты** лоптица вате ◇ **сверну́ться (съёжиться) в ~** савити се у клупче

комо́л||ый, -ая, -ое шут, без рогова (*крава итд.*)

компа́ктно *прил.* 1. компактно, збијено 2. кратко, сажето

компа́кт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. компактан, збијен 2. *фиг.* кратак, сажет (*излагање итд.*)

компане́йск||ий, -ая, -ое *разг.* 1. друштвен, дружељубив (*човек*) 2. једнак за све; **на ~их нача́лах** једнако за све

компа́ни||я, -и *ж* 1. друштво *с*, компанија; **весёлая ~** весело друштво; **соста́вить ~ю** *кому* правити друштво *коме*; **води́ть ~ю** *с кем* дружити се *с ким*; **за ~ю, для ~и** за пријатељство; **он тебе́ не ~** он није твоје друштво 2. компанија, удружење *с*; **э́кспортная ~** извозна компанија ◇ **тёплая ~** *разг.* а) весело друштванце б) сумњиво друштво

компаньо́н, -а *м* 1. компањон, друг 2. *трг.* компањон, ортак

компаньо́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. компањонка, другарица 2. *заст.* плаћена дружбеница

компа́рти||я, -и *ж* (**коммунисти́ческая па́ртия**) комунистичка партија

ко́мпас, -а *м* компас, бусола *ж*

ко́мпасн||ый, -ая, -ое компасни; **~ая стре́лка** компасна казаљка

компенсацио́нн||ый, -ая, -ое компензациони

компенса́ци||я, -и *ж* компензација, накнада, надокнада; **де́нежная ~** компензација у новцу ◇ **~ поро́ка се́рдца** *мед.* компензација срчане мане

компенси́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* компензирати, надокнадити/надокнађивати; **~ убы́тки** надокнадити губитке

компете́нтност||ь, -и *ж* компетентност, стручност

компете́нт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. компетентан, стручан; **~ специали́ст** компетентан стручњак 2. компетентан, надлежан, меродаван; **~ная коми́ссия** меродавна комисија

компете́нци||я, -и *ж књиш.* 1. компетенција, делокруг *м* знања 2. компетенција, надлежност; **~ суда́** компетенција суда; **входи́ть в ~ю** *кого, чью* спадати у *чију* надлежност

компили́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. књиш.* компилирати

компиляти́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* компилативан, заснован на компилацији

компиля́тор, -а *м књиш.* компилатор

компиля́ци||я, -и *ж књиш.* 1. компилација, компилирање *с* 2. компилација

ко́мплекс, -а *м* комплекс; **жило́й ~** стамбени блок; **территориа́льно-произво́дственный ~** територијално-производни комплекс; **то́пливно-энергети́ческий ~** горивно-енергетски комплекс ◇ **~ неполноце́нности** комплекс ниже вредности

ко́мплексн||ый, -ая, -ое комплексан; **~ая механиза́ция** комплексна механизација; **~ая перерабо́тка сырья́** комплексна прерада сировина

компле́кт, -а *м* 1. комплет, гарнитура *ж*; **~ посте́льного белья́** гарнитура постељине 2. комплетан број; **сверх ~а** прекобројно

компле́ктн||ый, -ая, -ое комплетан, потпун

комплектова́ни||е, -я *с* комплетирање, попуњавање, допуњавање; **~ журна́лов** комплетирање часописа

комплект||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *несврш.* комплетирати, попуњавати, допуњавати

компле́кци||я, -и *ж књиш.* телесна грађа, конституција

комплиме́нт, -а *м* комплименат; **де́лать (говори́ть) ~ы** *кому* упућивати комплименте *коме*; **рассыпа́ться в ~ах** *перед кем* обасипати *кога* комплиментима

компози́тор, -а *м* композитор

компози́торск||ий, -ая, -ое композиторски

композицио́нн||ый, -ая, -ое композициони

компози́ци||я, -и *ж* 1. композиција; **~ карти́ны** композиција слике 2. *муз.* композиција; **класс ~и** класа композиције (*у конзерваторијуму*)

компоне́нт, -а *м књиш.* компонента *ж*, саставни део

компон||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* компоновати, компонирати, састављати, слагати

компоно́вк||а, -и *ж* компоновање *с*, састављање *с*

компо́ст, -а *м пољопр.* компост

компо́стер, -а *м жел.* компостер, бушилица *ж* (*карата*)

компости́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* утискивати датум компостером; оверавати возну карту

компо́т, -а *м* компот

компре́сс, -а *м мед.* облог, компрес; **поста́вить (сде́лать) ~** *кому* ставити облоге *коме*

компре́ссн||ый, -ая, -ое за облоге; **~ая бума́га** воштана хартија (*за облоге*)

компре́ссор, -а *м тех.* компресор

компре́ссорн||ый, -ая, -ое компресиони, компресорски

компромета́ци||я, -и *ж* компромитација, компромитовање *с*

компромети́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* компромитовати, компромитирати

компроми́сс, -а *м* компромис, нагодба *ж*; **пойти́ на ~** пристати на компромис

компроми́сс||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но компромисан; **~ное реше́ние** компромисно решење

компью́тер, -а *м* компјутер

компьютериза́ци||я, -и *ж* компјутеризација

комсомо́л, -а *м* (**Коммунисти́ческий сою́з молодёжи**) Комсомол (Савез комунистичке омладине)

комсомо́л||ец, -ьца *м* комсомолац

комсомо́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** комсомолка

комсомо́льск||ий, -ая, -ое комсомолски; **~ биле́т** комсомолска чланска карта; **~ая стро́йка** комсомолско градилиште

комсомо́льско-молодёжн||ый, -ая, -ое: ~ая брига́да комсомолска бригада (*у фабрици итд.*)

комсо́рг, -а *м* (**комсомо́льский организа́тор**) секретар основне комсомолске организације

комсоста́в, -а *м* (**кома́ндный соста́в**) *војн.* командни састав

комфо́рт, -а *м књиш.* комфор

комфорта́бельно *прил.* комфорно, удобно

комфорта́бел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно комфоран, удобан

кон, -а *м, лок.* **о -е, на -у́,** *мн.* **-ы́, -о́в** 1. мета *ж*; фигура *ж* (*у игри чуњевима итд.*) 2. партија *ж* (*игре*); **сыгра́ть оди́н ~** одиграти једну партију

конве́йер, -а *м тех.* конвејер, покретна трака, транспортер; **сбо́рочный ~** монтажна трака ◇ **зелёный ~** систем сталног снабдевања стоке свежим крмивом

конве́йерн||ый, -ая, -ое који се односи на покретну траку, на конвејер; **~ая систе́ма** систем конвејера; **~ая ле́нта** покретна трака

конве́нт, -а *м* конвент (*скупштина у неким земљама*)

конвенцио́нн||ый, -ая, -ое утврђен конвенцијом, уговорни; **~ тари́ф** уговорна тарифа

конве́нци||я, -и *ж* конвенција, споразум *м*, уговор *м*; **тамо́женная ~** царински споразум

конверге́нци||я, -и *ж струч.* конвергенција

конве́рт, -а *м* 1. коверат, куверта *ж* 2. џак за одојчад

конвои́р, -а *м* стражар, спроводник

конвои́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* спроводити оружаном пратњом

конво́||й, -я *м* 1. оружана пратња *ж*, стража *ж*; **под ~ем** под стражом 2. *пом.* конвој

конво́йн||ый, -ая, -ое 1. пратећи, стражарски 2. **конво́йн|ый, -ого** *м* стражар, наоружан пратилац; **в сопровожде́нии ~ых** у пратњи стражара

конвульси́вн||ый, -ая, -ое конвулзиван, грчевит

конву́льси||я, -и *ж* конвулзија, грч *м*

конгениа́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *књиш.* конгенијалан, сродан

конгломера́т, -а *м* 1. *књиш.* конгломерат, скуп, мешавина *ж* 2. *геол.* конгломерат, валутичњак

конгре́сс, -а *м* 1. конгрес, скуп; **междунаро́дный ~** међународни конгрес (скуп) 2. конгрес (*народно представништво у САД и неким другим земљама*)

конгрессме́н, -а *м* конгресмен (*члан конгреса*)

кондач||о́к, -ка́ *м*: **с ~ка́** *разг.* без припреме, неозбиљно, лакомислено

конденса́т, -а *м струч.* кондензат; **га́зовый ~** гасни кондензат

конденса́тор, -а *м* кондензатор

конденса́ци||я, -и *ж* кондензација

конденси́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* кондензовати, кондензирати

конди́тер, -а *м* посластичар, сластичар

конди́терск||ая, -ой *ж* посластичарница, сластичарна

конди́терск||ий, -ая, -ое посластичарски, сластичарски; **~ие изде́лия** слаткиши, посластице

кондиционе́р, -а *м* клима-уређај, ер-кондишн

кондициони́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. струч.* кондиционирати; **~ованный во́здух** кондиционирани ваздух

кондицио́нн||ый, -ая, -ое *струч.* који одговара норми, стандардан

конди́ци||я, -и *ж струч.* норма, стандард *м*, уговорени квалитет (*робе итд.*)

кондо́в||ый, -ая, -ое 1. равног и чврстог дрвета; чврст, јак 2. *фиг.* старински, исконски

ко́ндор, -а *м зоол.* кондор

кондотье́р, -а *м* кондотјер

кондра́ти||й, -я *м*, **кондра́шк||а, -и** *м*: **его́ хвати́л ~** *разг.* ударио га шлаг

кондуи́т, -а *м заст.* кондуита *ж*, црна књига (*школска*)

конду́ктор, -а *м*, *мн.* **-а́, -о́в** кондуктер

конду́кторск||ий, -ая, -ое кондуктерски

конду́кторш||а, -и *ж разг.* кондуктерка

конево́дств||о, -а *с* гајење коња, коњарство

конево́дческ||ий, -ая, -ое: ~ совхо́з совхоз за узгој коња

кон||ёк, -ька́ [1] *м* 1. *дем.* коњић, коњче *с* 2. коњић (*дрвени украс на крову куће*) 3. *фиг.* омиљена тема; **сесть на своего́ ~ька́** почети омиљену тему разговора ◇ **морско́й ~** *зоол.* морски коњић

кон||ёк [2], **-ька́** *м в.* **коньки́**

кон||е́ц, -ца́ *м* 1. крај, врх; **~ ножа́** врх ножа; **~ верёвки** крај конопца 2. крај, завршетак; **~ зимы́** крај зиме; **яви́ться к ~цу́ дня** доћи пред крај дана; **в ~це́ го́да** на завршетку године 3. *разг.* размак, део пута; правац; **в о́ба ~ца́** тамо и натраг; **биле́т в оди́н ~** карта за једно путовање 4. *разг.* крај, смрт *ж* 5. *пом.* уже *с*, конопац (*за везивање брода*); **отда́ть ~цы́** одвезати брод ◇ **без ~ца́** непрестано, дуго; **под ~** на крају, најзад; **со всех ~цо́в** са свих страна, одасвуда; **из ~ца́ в ~** с једног краја на други; **положи́ть ~** *чему* прекинути *шта*, учинити крај *чему*; **на тот ~** *нар.* у том случају; **на худо́й ~** *разг.* у најгорем случају; **оди́н ~** *разг.* свеједно је; **в ~це́ ~цо́в** на крају крајева; **~ца́-кра́ю нет** *чему* нема ни краја ни конца *чему*; **и де́ло с ~цо́м** *нар.* и ствар је свршена; **едва́ своди́ть ~цы́ с ~ца́ми** једва састављати крај с крајем, једва излазити на крај; **спря́тать ~цы́ в во́ду** *разг.* замести трагове

коне́чно 1. *уметн. р.* наравно, свакако, дакако; **он, ~, прав** он је свакако у праву 2. *речца* да, разуме се, свакако, дабоме; **~, да!** разуме се, да!

коне́чност||и, -ей *мн.* (*јд.* **коне́чност|ь, -и** *ж*) *анат.* удови *мн. м*; екстремитети *мн. м*; **ве́рхние, ни́жние ~** горњи, доњи удови (*руке, ноге*)

коне́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *свеч.* пролазан, ограничен 2. крајњи, последњи; **~ная ста́нция** последња станица 3. крајњи, завршни; **~ная цель** крајњи циљ ◇ **в ~ном счёте** на крају крајева

кони́н||а, -ы *ж* коњетина, коњско месо

кони́ческ||ий, -ая, -ое купаст, коничан

ко́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *заст.* трамвај *м* са коњском вучом

конкла́в, -а *м цркв.* конклав

конкретиза́ци||я, -и *ж* конкретизација

конкретизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* конкретизовати, конкретизирати

конкре́тно *прил.* конкретно

конкре́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но конкретан

конкуре́нт, -а *м* конкурент; **вы́теснить ~ов с ры́нка** истиснути конкуренте са тржишта

конкуре́нтн||ый, -ая, -ое конкурентан

конкурентоспосо́б||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но способан да издржи конкуренцију, конкурентно способан

конкуре́нци||я, -и *ж* конкуренција; **вне ~и** изван конкуренције

конкури́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. с кем, чем в чём* конкурисати *коме, чему, с ким, чим у чему*, такмичити се *с ким, чим у чему*

ко́нкурс, -а *м* конкурс, натјечај; **объяви́ть ~** расписати конкурс; **~ на лу́чший прое́кт** конкурс за најбољи пројекат; **победи́тель ~а** победник на конкурсу; **междунаро́дный ~ скрипаче́й** међународно такмичење виолиниста

ко́нкурсн||ый, -ая, -ое конкурсни, натјечајни

ко́нник, -а *м* коњаник

ко́нниц||а, -ы *ж* коњица

конногварде́||ец, -йца *м ист.* 1. војник коњичке гарде 2. официр коњичке гарде (*у руској армији пре револуције*)

коннозаво́дств||о, -а *с* коњарство, гајење расних коња

ко́нн||ый, -ая, -ое 1. коњски, за коње; **~ая упря́жка** коњска запрега; **~ заво́д** ергела 2. коњски; **~ая тя́га** коњска вуча 3. коњички; **~ая а́рмия** коњица 4. *спорт.* јахаћи; **~ые соревнова́ния** такмичења у јахању

конова́л, -а *м* 1. марвени лекар (*самоук*) 2. *фиг. разг.* рђав лекар, надрилекар

коново́д [1], **-а** *м* коњоводац

коново́д [2], **-а** *м нар.* коловођа, предводник

коново́||дить, -жу, -дишь, -дят *несврш. нар.* бити коловођа, предводник

ко́новяз||ь, -и *ж* стуб *м*, колац *м* (*за везивање коња на паши*)

конокра́д, -а *м* коњокрадица

конокра́дств||о, -а *с* крађа *ж* коња

конопа́||тить, -чу, -тишь, -тят *несврш. что* калафатити, запушавати, зачепљивати (*пукотине*)

конопа́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *нар.* рошав, пегав; **~тое лицо́** рошаво лице

конопл||я́, -и́ *ж бот.* конопља, кудеља

конопля́ник, -а *м* конопљиште *с*

конопля́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *зоол.* конопљарка (*птица*)

конопля́н||ый, -ая, -ое кудељни, од конопље; **~ое се́мя** семе конопље

консерва́нт, -а *м* конзерванс

консервати́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но конзервативан; **~ные взгля́ды** конзервативни погледи, схватања

консервати́зм, -а *м* конзерватизам

консерва́тор, -а *м* **1.** конзервативац, конзервативан човек **2.** *полит.* члан конзервативне партије, конзервативац

консервато́ри||я, -и *ж* конзерваториј(ум) *м*

консерва́торск||ий, -ая, -ое конзервативан; застарео

консервато́рск||ий, -ая, -ое конзерваторијски

консерва́ци||я, -и *ж* конзервација, привремена обустава радова (*на изградњи објеката итд.*)

консерви́ровани||е, -я *с* конзервирање, конзервисање

консерви́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. что* **1.** конзервисати, конзервирати; **~ фру́кты** конзервисати воће **2.** привремено прекидати, обустављати развој, рад *чега*; **~ строи́тельство заво́да** обустављати изградњу фабрике

консе́рвн||ый, -ая, -ое конзервни; за конзерве, за конзервисање; **~ая ба́нка** а) лименка б) тегла од конзерве; **~ нож** нож за отварање конзерви; **~ая промы́шленность** индустрија конзерви; **~ заво́д** фабрика конзерви

консе́рв||ы, -ов *мн.* конзерве *мн. ж*; **ры́бные ~** рибље конзерве

конси́лиум, -а *м* конзилиј(ум); **созыва́ть (собира́ть) ~** сазивати конзилијум (*лекара*)

консисте́нци||я, -и *ж струч.* конзистенција

консисто́ри||я, -и *ж цркв.* конзисториј *м*

ко́нск||ий, -ая, -ое коњски

консолида́ци||я, -и *ж* **1.** *књиш.* консолидација, уједињавање *с* **2.** *екон.* консолидација

консолиди́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. что* **1.** *књиш.* консолидовати, консолидирати, ујединити/уједињавати **2.** *екон.* извршити/вршити консолидацију; **~ за́ймы** извршити консолидацију зајмова

консо́л||ь, -и *ж архит.* конзола

консона́нс, -а *м муз.* консонанца

конспе́кт, -а *м* конспект, извод; **~ ле́кции** конспект предавања

конспекти́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но кратак, сажет

конспекти́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. что* састављати конспект *чега;* **~ ле́кцию** правити белешке предавања

конспирати́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но конспиративан, тајни, поверљив; **~ное зада́ние** конспиративан задатак; **~ная кварти́ра** илегалан стан; **~ная я́вка** место тајног састанка

конспира́тор, -а *м* конспиратор

конспира́ци||я, -и *ж* конспирација

конспири́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* конспирисати, конспирирати

конста́нт||а, -ы *ж мат., физ.* константа

конста́нтн||ый, -ая, -ое *мат. физ.* константан; **~ая величина́** константна величина, константа

констата́ци||я, -и *ж књиш.* констатација

констати́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. књиш.* констатовати, констатирати

конституцио́нн||ый, -ая, -ое конституциони, конституционалан, уставни; **~ строй** уставно уређење

конститу́ци||я, -и *ж* **1.** *правн.* конституција, устав *м* **2.** *анат.* конституција, грађа; **~ органи́зма** конституција организма

конструи́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* конструисати, конструирати

конструктиви́зм, -а *м* конструктивизам

конструктиви́ст, -а *м* конструктивист(а)

конструкти́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но **1.** конструкцијски, битан за конструкцију **2.** конструктиван; **~ное предложе́ние** конструктиван предлог

констру́ктор, -а *м* **1.** конструктор **2.** елементи *мн. м* за слагање (*дечја играчка*)

констру́кторск||ий, -ая, -ое конструкторски; **~ое бюро́** конструкторски биро

констру́кци||я, -и *ж* **1.** конструкција, састав *м*; **~ моста́** конструкција моста **2.** *грам.* конструкција, склоп *м*; **синтакси́ческая ~** синтаксичка конструкција

ко́нсул, -а *м* **1.** конзул; **генера́льный ~** генерални конзул **2.** *ист.* конзул

ко́нсульск||ий, -ая, -ое конзулски

ко́нсульств||о, -а *с* **1.** конзулат *м*; **генера́льное ~** генерални конзулат **2.** *ист.* време владавине конзула

консульта́нт, -а *м* консултант

консультати́вн||ый, -ая, -ое, консультацио́нн||ый, -ая, -ое консултативни, консултациони

консульта́ци||я, -и *ж* **1.** консултација, саветовање *с* стручњака **2.** стручни савет; **получи́ть ~ю** добити стручни савет **3.** (стручно) саветовалиште; **де́тская ~** саветовалиште за мајку и дете; **юриди́ческая ~** правно саветовалиште **4.** консултације *мн. ж* (*помоћ наставника студентима*)

консульти́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* **1.** *с кем* консултовати се, консултирати се *с ким* **2.** *кого* консултовати, консултирати *кога*, давати савет *коме*

консульти́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *несврш. с кем* консултовати, консултирати *кога*; консултовати се, консултирати се *с ким*

конта́кт, -а *м* **1.** контакт, додир, веза *ж*; **делово́е ~ы** пословни контакти; **установи́ть ~** *с кем* успоставити контакт *с ким*; **вступи́ть (войти́) в ~** *с кем* ступити у везу *с ким* **2.** *ел.* контакт, спој

конта́кт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но **1.** *само дужи обл. струч.* контактни; **~ное напряже́ние** контактни напон **2.** *фиг. разг.* приступачан, друштвен (*човек*)

контамина́ци||я, -и *ж лингв., књиж.* контаминација

конте́йнер, -а *м* контејнер

конте́йнерн||ый, -ая, -ое контејнерски; **~ые перево́зки** контејнерски транспорт

конте́кст, -а *м* контекст; **вы́рвать из ~а** издвојити из контекста

континге́нт, -а *м* контингент; **э́кспортный ~** извозни контингент; **~ уча́щихся** контингент ученика (студената)

континéнт, -а *м* континент

континентáльн||ый, -ая, -ое континенталан, копнени; **~ клúмат** континентална клима

контóр||а, -ы *ж* канцеларија, уред *м*; **почтóвая ~** пошта

контóр||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** писаћи пулт; сталак *м* **2.** *дем. разг.* канцеларија, уред *м*

контóрск||ий, -ая, -ое канцеларијски, уредски

контóрщик, -а *м заст.* писар, канцеларијски службеник

кóнтр||а, -ы *ж, м нар. презр.* контрареволуционар *м*

контрабáнд||а, -ы *ж* **1.** кријумчарење *с*, шверцовање *с* **2.** кријумчарена роба, шверц *м*

контрабандúст, -а *м* кријумчар, шверцер

контрабандúстск||ий, -ая, -ое кријумчарски, шверцерски

контрабáндн||ый, -ая, -ое прокријумчарен, шверцован; **~ые товáры** шверцована роба

контрабáс, -а *м* контрабас *м*

контрабасúст, -а *м* контрабасист(а)

контрабáсн||ый, -ая, -ое контрабасни

контрагéнт, -а *м правн.* контрахент

контр-адмирáл, -а *м пом.* контраадмирал

контрáкт, -а *м* контракт, уговор; **заключúть ~** склопити уговор; **по ~у** према уговору

контрактáци||я, -и *ж* уговарање *с*, контраховање *с*, контрахирање *с*

контрáктн||ый, -ая, -ое уговорен, контрахиран; **~ая ценá** уговорена цена

контракт||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют *несврш.* контраховати, контрахирати, уговарати

контрáктов||ый, -ая, -ое *в.* **контрáктный**

контрáльто *непром. с муз.* контраалт *м*

контрáльтов||ый, -ая, -ое контраалтни

контрамáр||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** бесплатна улазница, пропусница (*за позориште, биоскоп итд.*)

контрапýнкт, -а *м муз.* контрапункт

контрáст, -а *м* контраст, супротност *ж*; **рéзкий ~** оштар (упадљив) контраст; **составлять ~** *с чем, чему* чинити контраст *чему*; **~ы свéта и тéни** контраст светла и сенке

контрастúр||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. с кем, чем* контрастирати *с ким, чим*, одударати *од кога, чега*

контрáстно *прил.* контрастно

контрáст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но контрастан; **~ные цветá** контрастне боје

контратáк||а, -и *ж* контранапад *м*, противнапад *м*; **перейтú в ~у** прећи у контранапад

контратак||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш. и несврш.* прећи/прелазити у контранапад

контргá||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** *тех.* дупла матица, дупла навртка

контрибуциóнн||ый, -ая, -ое који се односи на контрибуцију

контрибýци||я, -и *ж* контрибуција; **наложúть ~ю** ударити контрибуцију

контрманёвр, -а *м војн.* контраманевар, противманевар

контрнаступлéни||е, -я *с* контраофанзива *ж*, противнапад *м*

контролёр, -а *м* контролор

контролёрск||ий, -ая, -ое контролорски

контролёрш||а, -и *ж разг.* контролорка

контролúр||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* контролисати, контролирати

контрóл||ь, -я *м* **1.** контрола *ж*, надзор; **государственный ~** државна контрола; **нарóдный ~** друштвена контрола; **осуществлять ~** *за чем* остваривати контролу *над чим*; **взять под ~** *что* узети под контролу *шта* **2.** *зб.* контролори *мн. м*

контрóльн||ый, -ая, -ое контролни; **~ талóн** контролни купон; **~ые весы́** контролна вага; **~ая рабóта** контролни задатак (*у школи*); **~ые óрганы** контролни органи ◇ **~ цúфры** контролни показатељи

контрпредложéни||е, -я *с* противпредлог *м*

контрразвéд||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** контраобавештајна служба

контрразвéдчик, -а *м* контраобавештајац

контрреволюционéр, -а *м* контрареволуционар

контрреволюциóнн||ый, -ая, -ое контрареволуционаран

контрреволю́ци||я, -и *ж* контрареволуција

контрудáр, -а *м војн.* противудар, противнапад

кóнтр||ы, контр *мн.* (*јд.* **кóнтр||а, -ы** *ж*) *нар.* свађа *ж*, неслагање *с*; **мы с ним в ~ах** ми се не миришемо

контý||зить, -жу, -зишь, -зят; -женный *сврш.* контузовати; **егó ~зило в гóлову** *безл.* он је контузован у главу

контýзи||я, -и *ж* контузија; **получúть ~ю** бити контузован

кóнтур, -а *м* контура *ж*, обрис; **чёткие ~ы** јасни обриси

кóнтурн||ый, -ая, -ое скициран, у контурама; **~ая лúния** испрекидана линија ◇ **~ая кáрта** нема географска карта

контур||á, -ы́ *ж* **1.** штенара, псећа кућица **2.** *фиг. разг.* собичак *м*, уџерица

кóнус, -а *м геом.* конус, купа *ж*; **наклóнный ~** коса купа

кóнусн||ый, -ая, -ое конусни, купаст

конусообрáз||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но купаст, налик на купу, конус

конфедерáци||я, -и *ж* конфедерација

конферáнс, -а *м* конферанса *ж*

конферансьé *непром. м* конферансје, водитељ програма

конферéнц-зáл, -а *м* сала *ж* за свечане седнице, конференције

конферéнци||я, -и *ж* конференција; **партúйная ~** партијска конференција; **пресс-~** конференција за штампу; **провестú ~ю** одржати конференцију

конфé||та, -ты *ж* бомбона; **шоколáдная ~** чоколадна бомбона; **~ты с начúнкой** филоване бомбоне; **корóбка ~т** бомбонијера

конфéтн||ый, -ая, -ое 1. који се односи на бомбону; **~ые обёртки** хартијице од бомбона **2.** *фиг.* сладуњав; **~ое лицó** сладуњаво лице

конфеттú *непром. с* конфети *мн. м*

конфигурáци||я, -и *ж* конфигурација

конфиденциáл||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно тајан, поверљив; **~ разговóр** поверљив разговор

конфискáци||я, -и *ж* конфискација; **~ имýщества** конфискација имовине

конфиск||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш.* конфисковати

конфлúкт, -а *м* конфликт; сукоб; **вооружённый ~** оружани сукоб; **вступúть в ~** *с кем* сукобити се *с ким*

конфлúктн||ый, -ая, -ое конфликтан ◇ **~ая комúссия** арбитражна комисија

конфликт||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. разг.* ступати у конфликт

конфо́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. венац *м* (*на чунку самовара на који се ставља порцулански чајник*) 2. отвор *м*, рингла (*на штедњаку*)

конформи́зм, -а *м* конформизам

конфронта́ци||я, -и *ж* конфронтација

конфу́з, -а *м разг.* конфузија *ж*, збуњеност *ж*, збрка *ж*

конфу́||зить, -жу, -зишь, -зят *несврш.* збуњивати, доводити у забуну

конфу́||зиться, -жусь, -зишься, -зятся *несврш.* збуњивати се, снебивати се

конфу́зли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *разг.* збунљив, снебивљив; срамежљив, сметен

конфу́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* незгодан, неугодан; шкакљив; **~ слу́чай** неугодан случај

концев||о́й, -а́я, -о́е крајњи, последњи, завршни; **~а́я строка́** *штамп.* завршни ред

концентра́т, -а *м* концентрат; **пищевы́е ~ы** прехрамбени концентрати

концентрацио́нн||ый, -ая, -ое: ~ ла́герь концентрациони логор

концентра́ци||я, -и *ж* 1. концентрисање *с*, концентрација 2. концентрација, засићеност

концентри́рова||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. концентрисан, усредсређен; **~нное внима́ние** концентрисана пажња 2. концентрисан; **~ раство́р** концентрисани раствор

концентри́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. концентрисати, концентрирати, усредсређивати; **~ своё внима́ние** *на чём* концентрисати своју пажњу *на шта* 2. концентрисати, концентрирати (*раствор*) 3. оплемењивати (*руду*)

концентри́р||оваться, -уется, -уются *несврш.* концентрисати се, концентрирати се

концентри́ческ||ий, -ая, -ое, концентри́чн||ый, -ая, -ое концентричан

конце́пци||я, -и *ж* концепција

конце́рн, -а *м екон.* концерн

конце́рт, -а *м* концерт; **~ для скри́пки** концерт за виолину; **~ для фортепья́но с орке́стром** клавирски концерт уз пратњу оркестра; **дать ~** одржати концерт

концерта́нт, -а *м* концертант

концерти́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* концертирати, наступати на концертима

концертме́йстер, -а *м* 1. концерт-мајстор (*у оркестру*) 2. корепетитор, пратилац на клавиру

конце́ртн||ый, -ая, -ое концертни; **~ зал** концертна дворана

концессионе́р, -а *м* концесионар, власник концесије

концессионе́рск||ий, -ая, -ое концесионерски

концессио́нн||ый, -ая, -ое концесиониран; **~ догово́р** уговор о концесији

конце́сси||я, -и *ж* концесија; **дать, получи́ть ~ю** дати, добити концесију

концла́гер||ь, -я *м* **(концентрацио́нный ла́герь)** концентрациони логор

концо́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. вињета (*на крају књиге или поглавља*) 2. завршетак *м*, крај *м*, завршни део (*књижевног дела*)

конча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что и с инф.* завршавати, довршавати, приводити крају; **~ прое́кт** завршавати пројект 2. *с кем, чем* завршавати *шта*, прекидати *с ким, шта* 3. *что* свршавати, завршавати (*школу*) 4. *кого нар.* убијати

конча́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* довршавати се, завршавати се; престајати; **дождь ~ется** киша престаје 2. *само 3. л.* нестајати (*о залихама, о новцу*) 3. *заст.* умирати

ко́нчено *у функц. предик. разг.* доста је, свршено је

ко́нче||ный, -ная, -ное; -н, -на, -но *разг.* завршен, довршен, приведен крају ◊ **~ челове́к** пропао човек

ко́нчик, -а *м дем.* крајичак; врх, вршак; шиљак; **~ языка́** врх језика; **~ ножа́** шиљак ножа

кончи́н||а, -ы *ж књиш.* смрт; **безвре́менная ~** прерана смрт

ко́нч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* 1. *что и с инф.* завршити, довршити, привести крају; **~ ремо́нт** завршити ремонт (оправку); **~ писа́ть** завршити писање; **~ речь приве́тствием** завршити говор поздравом 2. *к кем, чем* завршити *шта*, прекинути *с ким, шта*; **с ним у неё всё ко́нчено** прекинула је с њим; **~ с прогу́лками** прекинути шетње 3. *что* завршити, свршити (*школу*); **~ университе́т** дипломирати (апсолвирати) на универзитету 4. *кого нар.* убити ◊ **пло́хо ~** рђаво завршити; **~ жизнь самоуби́йством** извршити самоубиство

ко́нч||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* 1. *само 3. л.* завршити се, свршити се; престати; **спекта́кль ~ился** представа се завршила; **дождь ~ился** киша је престала; **э́та попы́тка ~илась неуда́чей** тај покушај се завршио неуспехом 2. *само 3. л.* потрошити се, нестати; **у меня́ ~ились де́ньги** нестало ми је пара; **у него́ ~илось терпе́ние** изгубио је стрпљење 3. *заст.* умрети

конъюнкту́р||а, -ы *ж* конјунктура

конъюнкту́рн||ый, -ая, -ое конјунктуран

кон||ь, -я́ *м, мн.* **-и, -е́й** 1. коњ; **гнедо́й ~** дорат; **вороно́й ~** вранац; **по ~ям!** на коње! (*команда*) 2. *шах.* коњ, скакач; **ход ~ём** а) потез коњем б) *фиг.* смео, одлучујући потез 3. *спорт.* коњ ◊ **не в ~я́ корм** *разг.* а) није довољно *за кога* б) није томе дорастао; **~ (ещё) не валя́лся** *у кого, где нар.* још није ни започето, још није ништа учињено; **дарёному ~ю в зу́бы не смо́трят** *посл.* даровану се коњу не гледа у зубе

коньк||и́, -о́в *мн. (јд.* **конёк, конька́** *м)* 1. клизаљке *мн. ж*, сличуге *мн. ж*; **ката́ться на ~а́х** клизати се; **ро́ликовые ~** котураљке 2. *разг.* клизање *с*; **его́ люби́мый спорт — ~** његов омиљени спорт је клизање

конькобе́ж||ец, -ца *м* клизач

конькобе́жн||ый, -ая, -ое клизачки; **~ спорт** клизање

конья́к, -а́ (-у́) *м* коњак

конья́чн||ый, -ая, -ое који се односи на коњак

ко́нюх, -а *м* коњушар

коню́ш||ня, -ни *ж, ген. мн.* **-ен** 1. коњушница, штала 2. *фиг. разг.* прљав стан, свињац *м*, штала ◊ **А́вгиевы ~ни** Аугијеве штале

кооперати́в, -а *м* 1. задруга *ж*, кооператива *ж*; **жили́щный ~** стамбена задруга; **сельскохозя́йственный ~** пољопривредна задруга 2. *разг.* задружна продавница

кооперати́вн||ый, -ая, -ое кооперативан, задружни; **~ое иму́щество** задружно власништво; **~ая кварти́ра** стан добијен преко стамбене задруге

коопера́тор, -а *м* кооператор, задругар

коопера́ци||я, -и *ж књиш.* 1. кооперација, сарадња 2. кооперација, задруга; **потреби́тельская ~** потрошачка задруга

кооперировани||е, -я *с* кооперисање, кооперирање, сарађивање

кооперир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* кооперисати, кооперирати, удружити/удруживати; окупити/окупљати у кооперацији

кооптаци||я, -и *ж* кооптација

кооптир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* кооптирати

координат||а, -ы *ж* 1. *геом.* координата; **оси координат** координатне оси; **географические ~ы** географске координате 2. *мн.* **-ы, -ов** *разг.* адреса *ж* (*подаци о месту становања*)

координатн||ый, -ая, -ое координатни

координатор, -а *м* координатор

координационн||ый, -ая, -ое координациони; **~ центр** координациони центар

координаци||я, -и *ж* координација

координир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. что с чем* координирати, координисати; **~ планы** координирати планове

копа||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. копати, окопавати; **~ огород** окопавати башту 2. копати, ископавати; **~ яму** копати јаму; **~ картофель** вадити кромпир

копа||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *в чём* копати, чепркати *по чему*; **~ в земле** чепркати по земљи 2. *в чём разг.* копати, претурати *по чему*; **~ в бумагах** копати по хартијама 3. *с чем и без обј. разг.* мувати се, гњавити се; споро радити *шта*, копати *око чега*; **не ~йся, иди скорее** шта гњавиш, долази брже

копееч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* 1. новчић *м*, парица 2. *зб. разг.* паре *мн. ж*, новац *м*; **скопить ~ку** сакупити паре ◇ **стать (обойтись, влететь) в ~ку** *кому* скупо коштати *кога*

копеечн||ый, -ая, -ое 1. вредности једне копејке 2. *разг.* јефтин; **~ые расходы** незнатни трошкови 3. *фиг.* врло шкрт, ситничав; **~ая душа** ситна душица

копе||йка, -йки *ж, ген. мн* **-ек** 1. копејка (*стоти део рубље*) 2. *зб. разг.* паре *мн. ж*, новац *м*; **трудовая ~** радом зарађени новац ◇ **~ в ~йку** тачно у пару, слаже се у пару; **у него ни ~йки за душой** он нема ни пребијене паре; **~ рубль бережёт** *посл.* пара динар чува

коп||ёр, -ра *м* 1. *руд.* извозни торањ 2. *тех.* макара *ж*

копи||и, -ей *мн.* (*јд.* **коп|ь, -и** *ж*) *заст.* рудник *м*, мајдан *м*; **угольные ~** угљенокопи

копист, -а *м* копист(а)

копил||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** штедна касица, шпаркаса

копир||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* индиго *м* (*папир*); **писать под ~ку** писати у копији (с копијом)

копировальн||ый, -ая, -ое за копирање; **~ая бумага** хартија за копирање; **~ аппарат** апарат за копирање

копир||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. *что* копирати, правити копију; пресликавати 2. *кого, что* копирати *кога, шта*, подражавати *коме, чему*

копировк||а, -и *ж разг.* копирање *с*, пресликавање *с*

копировщик, -а *м* копист(а); **чертёжник-~** технички цртач-кописта

копить, коплю, копишь, копят *несврш.* 1. штедети; **~ деньги** штедети новац 2. *фиг.* скупљати, купити, гомилати; **~ силы** сакупљати снагу

копиться, копится, копятся *несврш.* скупљати се, гомилати се

копи||я, -и *ж* 1. копија, препис *м*, дупликат *м*; **~ (с) картины** копија слике; **снять ~ю с документа** направити копију документа 2. *разг.* копија; **сын — точная ~ отца** син је тачна копија свог оца, син је исти отац

копн||а, -ы *ж, мн.* **копны, копён** пласт *м*, стог *м*; камара (*сламе*) ◇ **~ волос** густа (бујна) коса

копн||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* садевати у стогове; пластити, слагати у крстине

копн||уть, -у, -ёшь, -ут *сврш.* 1. копнути 2. *фиг.* удубити се (*у проблем итд.*)

копотли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *разг.* 1. спор, тром; **~ человек** спор човек 2. пипав; **~вое дело** пипав посао

копот||ь, -и *ж* чађ, гар *м*

копош||иться, -усь, -ишься, -атся *несврш.* 1. *само 3. л.* комешати се, врвети, киптети 2. *разг.* петљати се, мувати се, врзмати се; **он целый день ~ится в огороде** он се по цео дан мува у башти

копт||еть [1], **-ит, -ят** *несврш.* димити се, чађавити

коп||теть [2], **-чу, -тишь, -тят** *несврш. нар.* 1. *над чем* напорно радити *на чему* 2. животарити, вегетирати

коптил||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* петролејка, уљаница

коптил||ьня, -ьни *ж, ген. мн.* **-ен** сушница, пушница (*за месо, рибу*)

коп||тить, -чу, -тишь, -тят *несврш.* 1. димити, сушити на диму (*месо, рибу*) 2. чађавити, прљати чађу; **~ стекло** чађавити стакло 3. *само 3. л.* димити се, чађавити; **лампа ~тит** лампа чађави ◇ **~ небо** красти богу дане

копун, -а *м разг.* шепртља *м, ж*, пипавац, оклевало

копуш||а, -и *м, ж разг.* шепртља, пипавац *м*, пипавица *ж*

копчени||е, -я *с* 1. димљење, сушење на диму (*меса, рибе*) 2. *мн.* **-я, -й** сухомеснати производи

копчёност||и, -ей *мн.* (*јд.* **копчёност|ь, -и** *ж*) сухомеснати производи

копчён||ый, -ая, -ое димљен, сушен на диму; **~ая рыба** димљена риба

копчик, -а *м анат.* тртична кост, тртица *ж*

копчиков||ый, -ая, -ое тртични

копчуш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* ситна димљена риба

копытн||ый, -ая, -ое 1. копитни, копитаст, с копитом 2. **копытн|ые, -ых** *мн. зоол.* копитари *мн. м*

копыт||о, -а *с* копито; папак *м*

копь||ё [1], **-я** *с, мн.* **копья, копий** копље; **метание ~я** *спорт.* бацање копља ◇ **ломать копья** *из-за чего* ломити копља *око чега*, препирати се *због чега*

копь||ё [2], **-я** *с*: **у него нет ни ~я** *нар.* он нема ни пребијене паре; **без ~я** *нар.* без пара, без динара

копьевид||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но копљаст, у облику копља

кор||а, -ы *ж* 1. кора; **древесная ~** кора дрвета 2. кора, прекривач *м*; **ледяная ~** ледени прекривач ◇ **земная ~** земљина кора; **~ головного мозга** *анат.* кора великог мозга

корабел, -а *м разг.* бродоградитељ

корабельн||ый, -ая, -ое бродски, лађарски; за бродове, лађе; **~ лес** шумска грађа за бродове

корабельщик, -а *м* 1. *разг.* бродоградитељ 2. *заст.* бродовласник; морнар

кораблевождени||е, -я *с* наука *ж* о пловидби, навигација *ж*

кораблекруше́ни‖е, -я *с* бродолом *м*; **потерпе́ть ～** претрпети бродолом

кораблестрое́ни‖е, -я *с* бродоградња *ж*

кораблестрои́тел‖ь, -я *м* бродоградитељ, радник у бродоградилишту

кораблестрои́тельн‖ый, -ая, -ое бродоградилишни

кора́блик, -а *м дем.* бродић, лађица *ж*

кора́бл‖ь, -я́ *м* **1.** морски брод, лађа *ж* **2.** летилица *ж*; **косми́ческий ～** васионски брод; **возду́шный ～** дирижабл ◇ **сжечь свои́ ～и́** порушити све мостове за собом

кора́лл, -а *м* **1.** *зоол.* корал; **коло́ния ～ов** колонија корала **2.** корал, корањ; **ни́тка ～ов** коралјна огрлица

кора́ллов‖ый, -ая, -ое 1. коралјни, коралјски; **～ые острова́** коралјска острва **2.** коралјни, од корала; **～ые бу́сы** коралјна огрлица **3.** коралјни, боје корала; **～ые гу́бы** усне боје корала

кора́н, -а *м* Коран, Куран

корве́т, -а *м пом.* корвета *ж* (*мала брза крстарица*)

ко́рд‖а, -ы *ж струч.* корда, конопац *м*, уже *с*; **гоня́ть ло́шадь на ～е** терати коња у кругу

кордебале́т, -а *м поз.* балетски ансамбл

кордебале́тн‖ый, -ая, -ое који се односи на балетски ансамбл

кордо́н, -а *м* **1.** кордон, гранични одред **2.** кордон (*место*); **лесно́й ～** шумски гранични појас **3.** *разг.* граница *ж*; **из-за ～а** из иностранства

кордо́нн‖ый, -ая, -ое кордонски

корёж‖ить, -у, -ишь, -ат *несврш. нар.* **1.** *что* кривити, искривљати, савијати **2.** *безл. что от чего*: **фане́ру ～ит от сы́рости** шперплоча се савија од влаге **3.** *безл. кого от чего*: **его́ ～ит от бо́ли** он се грчи од болова; **его́ ～ит от отвраще́ния** он се јежи од гађења

корёж‖иться, -усь, -ишься, -атся *несврш. нар.* **1.** *само 3. л.* кривити се, савијати се, витоперити се **2.** превијати се, грчити се; **～ от бо́ли** грчити се од болова

коре́йк‖а, -и *ж* свињске или телеће груди (*месо*)

коре́йск‖ий, -ая, -ое корејски

коре́йц‖ы, -ев *мн.* (*јд.* **коре́|ец, -йца** *м* Корејац; **кореян|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Корејка) Корејци, Корејанци

корена́с‖тый, -тая, -тое; -т, -та, -то плећат, здепаст

корен‖и́ться, -и́тся, -я́тся *несврш.* **1.** *в чём* потицати *од чега*, имати корене *у чему*; **суеве́рия ～я́тся в невéжестве** сујеверја произилазе из незнања **2.** *в ком, чём* скривати се, тајити се

коренни́к, -а́ *м* средњи коњ у руској тројци, коњ рукуничар

коренн‖о́й [1], **-а́я, -о́е 1.** исконски; староседелачки; **～ москви́ч** рођени Московљанин; **～ жи́тель** староседелац **2.** основни, битан, главни; коренит, радикалан; **～ы́е интере́сы** битни интереси; **～о́е усло́вие** битан услов; **～ перело́м** коренити преокрет; **измени́ть** *что* **～ы́м о́бразом** радикално изменити *шта* ◇ **～ зуб** кутњак

коренн‖о́й [2], **-а́я, -о́е 1.** упрегнут у средину (*у руској тројци*) **2. коренн|о́й, -о́го** *м* коњ рукуничар

ко́р‖ень, -ня *м, ген. мн.* **-не́й 1.** корен, жила *ж*; **пусти́ть ～ни** ухватити корена; **вы́рвать с ～нем** ишчупати са кореном **2.** корен (*зуба итд.*); **удали́ть ～** извадити корен (*зуба*) **3.** *фиг.* корен, основа *ж*, почетак, порекло *с*; **～ зла** корен зла; **в ～не неве́рный** у основи нетачан **4.** *грам.* корен; **～ сло́ва** корен речи **5.** *мат.* корен; **квадра́тный ～** квадратни корен; **кубический ～** кубични корен; **извле́чь ～** извадити корен, кореновати ◇ **в ～не** радикално, темељно, сасвим; **пусти́ть ～ни** пустити (ухватити) корена, учврстити се; **пресе́чь** *что* **в ～не** сузбити *шта* у корену; **смотре́ть в ～** улазити у суштину ствари; **прода́ть на ～ню́** продати још не пожњевено (*жито итд.*); **покрасне́ть до ～не́й воло́с** поцрвенети до ушију; **запря́чь в ～** упрегнути коња у средину (*у тројци*)

коре́нь‖я, -ев *мн. кув.* зелен *ж*, зелениш *м*, поврће *с* за супу

ко́реш, -а *м нар.* пријатељ, друг, јаран

кореш‖о́к [1], **-ка́** *м* **1.** *дем.* коренчић **2.** *мн.* **-ки́, -ко́в** зелен *ж*, зелениш **3.** полеђина *ж* (*књиге*) **4.** талон (*признанице итд.*)

кореш‖о́к [2], **-ка́** *в.* **ко́реш**

корж, -а́ *м* **1.** погачица *ж* (*од слатког теста*) **2.**: **～и́ для то́рта** коре за торту

ко́ржик, -а *м* погачица *ж* (*од слатког теста*)

корзи́н‖а, -ы *ж* корпа, котарица, кошара ◇ **～ для бума́г** корпа за хартију; **баскетбо́льная ～** *спорт.* кош

корзи́н‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** корпа, котарица, кошара

корзи́нн‖ый, -ая, -ое, корзи́ночн‖ый, -ая, -ое котарски, кошарачки

коридо́р, -а *м* ходник; пролаз

коридо́рн‖ый, -ая, -ое 1. ходнички **2. коридо́рн|ый, -ого** *м заст.* хотелски момак

кор‖и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш. кого разг.* корити, грдити, прекоревати; **～** *кого* **куско́м хле́ба** пребацивати *коме* сваки залогај

корифе́‖й, -я *м књиш.* корифеј; **～ нау́ки** корифеј науке

кори́ц‖а, -ы *ж* цимет *м*

кори́чнев‖ый, -ая, -ое смеђ, браон, мрк; **～ цвет** смеђа боја; **～ая су́мка** браон ташна ◇ **～ая чума́** фашизам

кори́чн‖ый, -ая, -ое циметов, са циметом; **～ое де́рево** цимет-дрво

ко́р‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** кора, корица; **～ хле́ба** корица хлеба **2.** кора, љуска; **апельси́новая ～** кора од поморанџе ◇ **прочита́ть от ～ки до ～ки** прочитати од корица до корица; **брани́ть на все ～ки** *нар.* грдити на пасја кола

ко́рков‖ый, -ая, -ое: ～ое вещество́ (мо́зга) супстанца мождане коре; **～ые це́нтры мо́зга** центри мождане коре

корм, -а (-у) *м, лок.* **о -е, на -е** *и* **на -у́,** *мн.* **-а́, -о́в 1.** сточна храна, крма *ж*, крмиво *с*; **подно́жный ～** испаша; **зада́ть ～ скоту́** положити стоци **2.** крмљење *с*, давање *с* крме стоци

корм‖а́, -ы́ *ж* крма (*брода*); задњи део; **～ самолёта** реп авиона

кормёж‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** *разг.* крмљење *с*, давање *с* крме стоци **2.** *нар.* јело *с*, храна

корми́л‖ец, -ьца *м* **1.** хранилац, издржавалац **2.** *заст. нар.* добротвор (*при ословљавању*)

корми́лиц‖а, -ы *ж* **1.** хранитељница, хранитељка **2.** дојиља, дојкиња

корми́л‖о, -а *с заст.* кормило ◇ **стоя́ть у ～а вла́сти** бити на власти, бити на кормилу (*државе*)

корм‖и́ть, -лю́, ко́рмишь, ко́рмят *несврш.* **1.** крмити (*стоку*) **2.** хранити; **～ с ло́жки** хранити кашиком; **вку́сно ～** *кого* давати укусну храну *коме*; **～ гру́дью** дојити **3.** издржавати; **～ всю семью́** издржавати

читаву породицу ◇ ~ **за́втраками (обеща́ниями)** *разг.* давати празна обећања; **его́ хле́бом не ~й, то́лько дай почита́ть** ништа му друго не треба осим читања; **как во́лка ни ~й, он всё в лес смо́трит** *посл.* вук длаку мења, а ћуд никада

корм||и́ться, -лю́сь, ко́рмишься, ко́рмятся *несврш. чем* 1. хранити се *чим*, јести *шта* 2. издржавати се *чим*, живети *од чега*; ~ **свои́м трудо́м** издржавати се од свог рада; ~ **уро́ками** живети од давања часова

кормле́ни||е, -я *с* 1. крмљење, давање крме стоци 2. дојење

кормов||о́й[1], **-а́я, -о́е** *пољопр.* крмни, за исхрану стоке; **~ы́е расте́ния** крмно биље; **~а́я свёкла** сточна репа; **~а́я ба́за животново́дства** ресурси сточне хране

кормов||о́й[2], **-а́я, -о́е** кремени; ~ **па́рус** крмено једро; **~о́е весло́** крмено весло

корму́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. коританце *с*, валов *м* (*за крму*) 2. *разг.* уносно место

ко́рмч||ий, -его *м* 1. *заст.* кормилар, лађар 2. *књиш.* вођа, надахњивач, инспиратор

корна́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* прекратко и неравно шишати

корневи́щ||е, -а *с* подземна стабљика (*трава*), главни корен (*дрвета*)

корнев||о́й, -а́я, -о́е 1. коренов 2. *лингв.* коренски; **~а́я морфе́ма** коренска морфема

корнепло́д||ы, -ов *мн.* (*јд.* **корнепло́д, -а** *м*) *бот.* гомољаче *мн. ж*

конепло́дн||ый, -ая, -ое гомољаст

корне́т[1], **-а** *м заст.* корнет, конички потпоручик (*у руској армији пре револуције*)

корне́т[2], **-а** *м муз.* корнет, труба *ж*

корне́т-а-писто́н, -а *м муз.* корнет-а-пистон

корнишо́н, -а *м* корнишон

корноу́х||ий, -ая, -ое *разг.* очуљен, чулав, чуласт (*пас*)

ко́роб, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** корпа *ж*, котарица *ж*, кошара *ж* (*од луба*) ◇ **наговори́ть с три ~а** напричати свашта

коробе́йник, -а *м заст.* путујући трговац, торбар

коро́б||ить, -лю, -ишь, -ят *несврш.* 1. *что* кривити, савијати 2. *безл. что от чего*: **до́ску ~ит от сы́рости** даска се криви од влаге 3. *об. безл. кого фиг.* вређати, дирати, шокирати; **его́ поведе́ние меня́ ~ит** вређа ме његово понашање; **меня́ ~ит от его́ слов** непријатне су ми његове речи

коро́б||иться, -ится, -ятся *несврш.* кривити се, савијати се, витоперити се

коро́б||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. кутија; ~ **спи́чек** кутија шибица; ~ **конфе́т** бомбонијера 2. костур *м* зграде ◇ **черепна́я** ~ *анат.* лобања; ~ **скоросте́й** мењачка кутија, мењач

короб||о́к, -ка́ *м* 1. *дем.* корпица *ж*, кошарица *ж* 2. кутија *ж*; **спи́чечный** ~ кутија шибица

коро́боч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *дем.* кутијица 2. *бот.* чаура; **ма́ковая** ~ чаура мака

коро́бчат||ый, -ая, -ое *струч.* кутијаст, налик на кутију; ~ **выключа́тель** жлебни прекидач, прекидач у кутији

коро́в||а, -ы *ж* крава ◇ **до́йная** ~ крава музара; **идёт как ~е седло́** *нар.* пристаје као крави седло

коро́в||ий, -ья, -ье крављи; **~ье молоко́** крављe млеко; **~ье ма́сло** маслац, бутер

коро́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг. хип.* кравица ◇ **бо́жья** ~ а) *зоол.* бубамара б) божја овчица (*о човеку*)

коро́вник, -а *м* штала *ж*

коро́вниц||а, -ы *ж заст.* краварица

короед, -а *м зоол.* поткорњак

короле́в||а, -ы *ж* 1. краљица 2. *шах разг.* краљица, дама

короле́вич, -а *м* краљевић, принц (*об. у бајкама*)

короле́в||на, -ны *ж, ген. мн.* **-ен** краљева кћи, принцеза (*об. у бајкама*)

короле́вск||ий, -ая, -ое краљевски

короле́вств||о, -а *с* краљевина *ж*, краљевство

корол||ёк, -ька́ *м* 1. *дем. презр.* краљић 2. *бот.* врста поморанџе са црвеним месом 3. *зоол.* царић (*птица*)

коро́л||ь, -я́ *м* 1. краљ 2. *шах., карт.* краљ 3. *фиг.* краљ, магнат; **нефтяно́й** ~ краљ нафте

коромы́с||ло, -ла *с, ген. мн.* **-ел** 1. обрам(н)ица *ж*, обрамњача *ж* 2. полуга *ж* (*на ваги итд.*) ◇ **дым ~лом** *разг.* паклена галама, гужва

коро́н||а, -ы *ж* 1. круна; **ца́рская** ~ царска круна; **отказа́ться от ~ы** одрећи се престола 2. *астр.* круна, венац *м*; **со́лнечная** ~ сунчева круна

корона́рн||ый, -ая, -ое коронарни; **~ая недоста́точность** *мед.* коронарна инсуфицијенција

коронацио́нн||ый, -ая, -ое крунидбени

корона́ци||я, -и *ж* крунисање *с*

коро́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *дем.* круница 2. *анат.* круница (*зуба*); **золота́я** ~ златна круница

коро́нн||ый, -ая, -ое 1. *заст.* државни, крунски 2. врхунски; **~ая роль** најбоља улога (*глумца*)

коронова́ни||е, -я *с* крунисање

корон||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш.* крунисати

корон||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. и несврш.* крунисати се

коро́ст||а, -ы *ж* краста

короте́л||ь, -я́ *м зоол.* прдавац (*птица*)

корота́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* кратити, прекраћивати, проводити (време); ~ **ве́чер за бесе́дой** кратити вече у разговору

коро́тк||ий, -ая, -ое; ко́роток, -а́, ко́ротко; *комп.* **коро́че** 1. кратак; **~ие во́лосы** кратка коса 2. *само краћи обл.* кратак; **брю́ки мне ~и** панталоне су ми кратке 3. кратак, краткотрајан; **сде́лать в ~ срок** урадити за кратко време; **жизнь ~а́** живот је кратак 4. *струч.* кратак; **~ие во́лны** кратки таласи; **~ое замыка́ние** кратки спој 5. *фиг.* близак, присан; ~ **знако́мый** близак познаник ◇ **~ая па́мять** слабо памћење; **быть на ~ой ноге́** *с кем* бити у блиским односима *с ким*; **у него́ ру́ки ко́ротки** *разг.* он нема власт да нашкоди

ко́ротко, *комп.* **коро́че** *прил.* 1. кратко; ~ **подстри́чь** кратко подшишати 2. кратко, укратко; ~ **и я́сно** кратко и јасно 3. *фиг.* блиско, присно; ~ **знако́мый** блиско познат ◇ **до́лго ли, ~ ли** након неког времена (*у бајкама*)

коротковолнови́к, -а́ *м* радио-аматер (*на краткоталасној радиостаници*)

коротковолно́в||ый, -ая, -ое *тех.* на кратким радиоталасима, краткоталасни; **~ая ста́нция** краткоталасна станица

короткометра́жн||ый, -ая, -ое *филм* краткометражни

коротконо́||гий, -гая, -гое; -г, -га, -го кратконог, кратких ногу

коротконá||лый, -лая, -лое; -л, -ла, -ло краткопрст

коротконо́||лый, -лая, -лое; -л, -ла, -ло кратких скутова, кратак (*одећа*)

короткохвос||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то кратког репа

короткошёрстн||ый, -ая, -ое кратке длаке

коротыш, -а́ *м разг.* низак здепаст човек

коротыш||ка, -ки *м, ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* низак здепаст човек, ниска здепаста жена

коро́че 1. *комп. од* **коро́ткий** краћи 2. *комп. од* **ко́ротко** краће ◇ ~ **говоря́** *уметн. р.* укратко речено

корп||е́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш. над чем и без обј. разг.* стрпљиво и дуго бавити се *чим*; ~ **над кни́гами** окапавати над књигама

ко́рпи||я, -и *ж* шарпија, свилац *м*

корпорати́вн||ый, -ая, -ое корпоративан, групни; ~**ые интере́сы** ускогрупни интереси

корпора́ци||я, -и *ж* корпорација, удружење *с*, еснаф *м*

корпу́нкт, -а *м* **(корреспонде́нтский пункт)** дописнички центар, дописништво *с*

ко́рпус, -а *м* 1. (*мн.* **-ы, -ов**) тело *с*, труп; **пода́ться всем** ~**ом вперёд** нагнути се читавим телом напред 2. (*мн.* **-а́, -о́в**) *тех.* кутија *ж*, труп; ~ **су́дна** труп брода 3. (*мн.* **-а́, -о́в**) блок, зграда *ж*; **второ́й** ~ други блок; **заводски́е** ~**а́** фабричке зграде 4. (*мн.* **-а́, -о́в**) *војн.* корпус; **та́нковый** ~ тенковски корпус 5. *нема мн.* кор; **дипломати́ческий** ~ дипломатски кор 6. (*мн.* **-а́, -о́в**) *ист.* средња војна школа (*у Русији пре револуције*); **каде́тский** ~ кадетска гимназија

корпусн||о́й, -а́я, -о́е *војн.* корпусни

ко́рпусн||ый, -ая, -ое 1. телесни, трупни 2. корпусни

корректи́в, -а *м* коректура *ж*, исправка *ж*; **внести́** ~**ы** *во что* унети исправке *у шта*

корректи́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. кориговати, коригирати; ~ **стрельбу́** кориговати топовску паљбу 2. кориговати, коригирати, читати коректуру

корректиро́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** кориговање *с*, коригирање *с*

корректиро́вщик, -а *м* 1. исправљач, онај који исправља 2. авион за коректуру, радар за коректуру

корре́ктно *прил.* коректно, беспрекорно; учтиво

корре́ктност||ь, -и *ж* коректност, беспрекорност; учтивост

корре́кт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но коректан, беспрекоран; учтив, тактичан

корре́ктор, -а *м* коректор

корре́кторск||ий, -ая, -ое 1. коректорски 2. **корре́кторск|ая, -ой** *ж* одељење *с* за коректуре (*у издавачком предузећу итд.*)

корректу́р||а, -ы *ж* 1. коректура, исправљање *с* штампарских грешака 2. коректура, отисак *м* слога; **пра́вить** ~**у** читати коректуру

корректу́рн||ый, -ая, -ое коректурни, коректорски; ~**ая пра́вка** коректорске исправке; ~**ые зна́ки** коректорски знаци

коррел́ят, -а *м* корелат

корреляти́вност||ь, -и *ж* корелативитет *м*, узајамна повезаност

корреляти́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но корелативан, узајамно повезан

корреля́ци||я, -и *ж* корелација, суодносност, узајамна повезаност

корреспонде́нт, -а *м* кореспондент, дописник; **специа́льный** ~ специјални дописник; **се́льский** ~ дописник са села

корреспонде́нтск||ий, -ая, -ое кореспондентски, дописнички

корреспонде́нци||я, -и *ж* 1. кореспонденција, дописивање *с*, преписка; **вести́** ~**ю** *с кем* дописивати се *с ким* 2. пошта (*писма, телеграми итд.*) 3. допис *м*, извештај *м* (*за новине*)

корри́д||а, -ы *ж* корида

коррози́йн||ый, -ая, -ое корозиван

корро́зи||я, -и *ж струч.* корозија

корру́пци||я, -и *ж* корупција

корса́ж, -а *м* 1. *заст.* горњи део хаљине 2. тврди појас на сукњи

корса́р, -а *м ист.* гусар, пират, морски разбојник

корсе́т, -а *м* 1. корзет, мидер, стезник 2. *мед.* тврди завој

корсе́тниц||а, -ы *ж* стручњак за израду корзета (*жена*)

корсе́тн||ый, -ая, -ое који се односи на корзет, мидер

корт, -а *м* тениско игралиште

корте́ж, -а *м* свечана поворка, пратња *ж*

ко́ртик, -а *м* бодеж, шпада *ж*

ко́рточ||ки, -ек *мн.*: **(при)се́сть на** ~ чучнути; **сиде́ть на** ~**ках** чучати

кору́нд, -а *м мин.* корунд

кору́ндов||ый, -ая, -ое који се односи на корунд; ~**ая игла́** игла од корунда (*грамофонска*)

корча́г||а, -и *ж пров.* глинени суд, ћуп *м*

корч||ева́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* крчити, вадити с кореном; ~ **пни** крчити пањеве

корчёвк||а, -и *ж* крчење *с*, вађење *с* (*пањева*)

ко́рч||и, -ей *мн.* (*јд.* **ко́рч|а, -и** *ж*) *разг.* грчеви *мн. м*

ко́рч||ить, -у, -ишь, -ат *несврш.* 1. *безл. кого, что* грчити се, савијати се; **его́** ~**ит от бо́ли** он се грчи од бола 2. *кого нар.* изигравати; ~ **из себя́ кло́уна** изигравати пајаца ◇ ~ **грима́сы (ро́жи)** *разг.* правити гримасе, кревељити се

ко́рч||иться, -усь, -ишься, -атся *несврш.* грчити се, савијати се; ~ **от бо́ли** грчити се од бола

корч||ма́, -мы́ *ж, ген. мн.* **-е́м** *заст.* крчма, хан *м*

корчма́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *заст.* крчмарица

корчма́р||ь, -я́ *м заст.* крчмар

ко́ршун, -а *м зоол.* јастреб

коры́ст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. из интереса, ради користи; **с** ~**ной це́лью** у користољубиве сврхе 2. користољубив, грамзив, похлепан (*човек*)

корыстолю́б||ец, -ца *м* интережџија, користољубив човек

корыстолюби́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во користољубив, грамзив, похлепан

корыстолю́би||е, -я *с* користољубље, грамзивост *ж*

коры́ст||ь, -и *ж* 1. корист, добит; **кака́я ему́ в э́том** ~? шта он има од тога? 2. користољубље *с*, грамзивост

коры́т||о, -а *с* корито ◇ **оста́ться у разби́того** ~**а** изгубити све постигнуто, остати празних шака

кор||ь, -и *ж мед.* мале богиње, оспице *мн ж.*

корь||ё, -я́ *с зб.* кора *ж* огуљена са дрвета

корьев||о́й, -а́я, -о́е од коре (*дрвета*)

ко́рюш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *зоол.* стинт *м* (*мала морска риба*)

коря́в||ый, -ая, -ое; коря́в, -а, -о 1. *разг.* нераван, рапав; чворноват, квргав; ~ **дуб** чворноват храст 2. *разг.* ружан, рогобатан; ~ **по́черк** ружан, нечитак рукопис 3. *нар.* богињав, оспичав, рошав

коря́г||а, -и *ж* чворновит пањ, чворновито стабло (*об. под водом*)

кос||á [1], **-ы́** *ж, ак.* **кóсу**, *мн.* **кóсы, кос** плетеница, кика; **заплести́ кóсу** уплести косу у кику

кос||á [2], **-ы́** *ж, ак.* **кóсу** *и* **-у́**, *мн.* **кóсы, кос** коса (*оруђе*); **точи́ть ~у́** оштрити косу ◇ **нашлá ~ на кáмень** ударио тук на лук

кос||á [3], **-ы́** *ж, ак.* **кóсу** *и* **-у́**, *мн.* **кóсы, кос** пешчани спруд

косáр||ь [1], **-я́** *м* косац, косач

косáр||ь [2], **-я́** *м* велики нож (*са дебелим и широким сечивом*)

кóсвенно *прил.* индиректно, посредно, заобилазно

кóсве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. *заст.* кос, нагнут **2.** индиректан, посредан; **~нные ули́ки** индиректни докази; **~ налóг** посредни порез **3.** *грам.* индиректан; **~нная речь** индиректан говор; **~нное дополнéние** индиректан објекат; **~ падéж** зависни падеж

косéканс, -а *м мат.* косеканс, косеканта *ж*

кос||éц, -цá *м* косац, косач

коси́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** косачица, косилица

кóсинус, -а *м мат.* косинус

коси́ть [1], **кошу́, коси́шь, кося́т** *несврш.* **1.** *что, чем* намештати косо, кривити; **~ рот** кривити уста; **~ глазáми** гледати искоса **2.** *само 3. л.* стајати косо, неравно; **плáтье спéреди коси́т** хаљина спреда стоји неравно **3.** бити разрок; **оди́н глаз коси́т** једно око је разроко; **~ на оди́н глаз** бити разрок на једно око

коси́ть [2], **кошу́, кóсишь, кóсят** *несврш.* **1.** косити; **~ клéвер** косити детелину **2.** косити, уништавати, морити (*о болести итд.*)

коси́ться, кошу́сь, коси́шься, кося́тся *несврш.* **1.** *само 3. л.* кривити се, савијати се **2.** *на кого, что разг.* гледати искоса (*на*) *кога, шта*, посматрати са стране *кога, шта* **3.** *на кого фиг. разг.* гледати попреко (*на*) *кога*; сумњичаво се односити *према коме*

коси́ц||а, -ы *ж* **1.** косица, прамен косе **2.** танка плетеница

космá||тить, -чу, -тишь, -тят *несврш. разг.* разбарушивати, рашчупавати

космá||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то космат, длакав; чупав, разбарушен

космéтик||а, -и *ж* козметика

космети́ческ||ий, -ая, -ое козметички; **~ кабинéт** козметички салон

космети́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* козметичарка

косметóлог, -а *м* козметичар, стручњак за козметику

косметолóги||я, -и *ж* козметологија

косми́ческ||ий, -ая, -ое 1. космички, свемирски, васионски; **~ие лучи́** космички зраци; **~ полёт** космички лет; **~ корáбль** васионски брод **2.** *фиг.* свемирски, огроман

космови́дени||е, -я *с* телевизијске емисије из космоса

космогóни||я, -и *ж* космогонија

космографи́ческ||ий, -ая, -ое космографски

космогрáфи||я, -и *ж* космографија

космодрóм, -а *м* космодром

космологи́ческ||ий, -ая, -ое космолошки

космолóги||я, -и *ж* космологија

космонáвт, -а *м* космонаут, астронаут; **~-исслéдователь** космонаут-истраживач; **жéнщина-~** космонауткиња

космонáвтик||а, -и *ж* космонаутика

космопол́ит, -а *м* космополит(а)

космополити́зм, -а *м* космополитизам

космополити́ческ||ий, -ая, -ое космополитски

кóсмос, -а *м* космос, свемир; васиона *ж*; **освоéние ~а** освајање космоса; **полёты в ~** космички летови

кóсмы, косм *мн. нар.* дуги праменови косе; чупава коса

коснé||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* **1.** *в чём* огрежњавати, заглибљавати се; **~ в невéжестве** огрежњавати у незнању **2.** кочити се, укрућивати се (*о језику*); **говори́ть ~ющим языкóм** говорити неразговетно, заплитати језиком при говору

кóсност||ь, -и *ж* учмалост, рутина, тромост (*духовна*); заосталост, конзерватизам *м*

косноязы́чи||е, -я *с* **1.** говорна мана, муцање **2.** неразговетан говор; рогобатан стил

косноязы́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. са говорном маном, муцав **2.** неразговетан, неразумљив (*говор*); неуглађен, рогобатан (*стил*)

косн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш. кого, чего* **1.** додирнути *кога, шта*, дотаћи се *кога, чега* **2.** осврнути се *на кога, шта*, дотаћи се *кога, чега*

кóс||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но учмао, инертан, тром (*духовно*); заостао, конзервативан; **~ ум** учмао ум; **~ человéк** инертан човек

кóсо *прил.* **1.** косо, укосо, попреко; **~ повéсить карти́ну** косо обесити слику **2.** попреко, сумњичаво, непријатељски; **смотрéть ~** *на кого* гледати *кога* попреко (непријатељски)

кособó||кий, -кая, -кое; -к, -ка, -ко крив, укошен; нахерен, накривљен; **~кая избу́шка** нахерена кућица

кособóч||иться, -усь, -ишься, -атся *несврш. разг.* кривити се, савијати се; херити се, накривљавати се

косови́ц||а, -ы *ж* косидба, жетва

косоворóт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** руска мушка кошуља (*чији се оковратник закопчава са стране*), рубашка

косоглáзи||е, -я *с* разрокост *ж*, зрикавост *ж*

косоглá||зый, -зая, -зое; -з, -за, -зо 1. разрок, зрикав **2.** *нар.* косих очију

косогóр, -а *м* падина *ж*, коса *ж* (*брда*)

кос||óй, -áя, -óе; кос, -á, кóсо 1. кос, накрив; **~ые лучи́ сóлнца** коси зраци сунца; **~ дождь** коса киша; **~ пóчерк** накрив рукопис **2.** искривљен, нахерен **3.** разрок, зрикав **4.** кос, са стране; **~ пробóр** раздељак са стране (*у коси*); **~ вóрот** високи оковратник који се закопчава са стране **5.** *фиг.* неповерљив, сумњичав, непријатељски; **бросáть ~ые взгля́ды** бацати мрке погледе **6. кос|óй, -óго** *м нар.* зец ◇ **~ пáрус** *пом.* троугласто једро; **~ у́гол** *геом.* оштар *или* туп угао; **~áя сáжень в плечáх** човек веома широких рамена

косолá||пый, -пая, -пое; -п, -па, -по 1. кривоног, шепав; **~ ми́шка** шепави меда **2.** *фиг. разг.* неспретан, трапав, незграпан

косоугóльн||ый, -ая, -ое *геом.* оштроугли *или* тупоугли

костёл, -а *м* католичка црква

костенé||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* кочити се, укрућивати се; **~ от хóлода** кочити се од хладноће

кост||ёр, -рá *м* **1.** ватра *ж* (*на отвореном простору*); **развести́ (разложи́ть) ~** запалити ватру (*напољу*); **пионéрский ~** пионирска логорска ватра **2.** ломача *ж*; **сжечь на ~рé** *кого* спалити на ломачи *кога*

кости́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. кошчат, крупних костију **2.** пун ситних костију (*риба*)

кост||и́ть, кощу́, -и́шь, -я́т *несврш. нар.* грдити, псовати, ружити (*дуго, јако*)

костя́‖вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. коштуњав, веома мршав 2. пун ситних костију (*риба*)

ко́стн‖ый, -ая, -ое коштан, од костију; **~ мозг** коштана срж, мождина; **~ туберкулёз** туберкулоза костију

костое́д‖а, -ы *ж мед.* костојед *м*, труљење *с* коштаног ткива, каријес *м*

костопра́в, -а *м заст.* намештач костију (*код ишчашења*)

ко́сточ‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *дем.* кошчица 2. коштица, семенка 3. куглица (*на рачунаљци*) 4. фишбајн *м* (*за стезнике итд.*) ◇ **разобра́ть по ~кам** *кого, что* детаљно размотрити *кога, шта*; **перемыва́ть ~ки** *кому разг.* оговарати *кога*

ко́сточков‖ый, -ая, -ое *бот.* с коштицом, коштуњав (*плод*)

костр‖а́, -ы́ *ж струч.* поздер *м*

костре́ц, -а́ *м* 1. *анат.* доњи део крста 2. *кув.* бут (*врста меса*)

косты́л‖ь, -я́ *м* 1. штака *ж*; **ходи́ть на ~я́х** ићи на штакама 2. штап, палица *ж* 3. *струч.* кука *ж*, кламфа *ж*

кост‖ь, -и *ж, лок.* **о -и, в -и́**, *мн.* **-и, -е́й** 1. кост; **локтева́я ~** лакатна кост; **висо́чная ~** слепоочњача; **перело́м ~и** прелом кости 2. кошчица (*рибе*) 3. коцка, ждреб *м* (*у игри*) ◇ **слоно́вая ~** слоновача; **ко́жа да ко́сти** кост и кожа; **промо́кнуть до ~е́й** покиснути до голе коже; **промёрзнуть до ~е́й** жив се смрзнути; **лечь ~ьми́** а) *свеч.* погинути у борби б) запети из петних жила, учинити све могуће и немогуће; **у неё язы́к без ~е́й** она је велика брбљивица

костю́м, -а *м* 1. одело *с*, одећа *ж*; **рабо́чий ~** радно одело; **выходно́й ~** празнична одећа; **купа́льный ~** купаћи костим; **трениро́вочный ~** тренерка; **национа́льный ~** народна ношња 2. одело *с* (*мушко*); костим (*женски*)

костюме́р, -а *м* костимер, позоришни кројач

костюме́рн‖ый, -ая, -ое 1. за израду и чување позоришних костима 2. **костюме́рн|ая, -ой** *ж* гардероба за костиме (*у позоришту*)

костюмиро́ванн‖ый, -ая, -ое костимиран; маскиран; **~ бал** бал под маскама

костюмир‖ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш. и несврш.* костимирати, обући/облачити у костим

костюмир‖ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. и несврш.* костимирати се, обући се/облачити се у костим

костю́мн‖ый, -ая, -ое који се односи на одело, на костим; **~ая ткань** штоф за одела (костиме)

костя́к, -а́ *м* 1. скелет, костур 2. *фиг.* костур, језгро *с*, основа *ж*; **~ а́рмии** језгро армије

костян‖о́й, -а́я, -о́е коштан, од костију

костя́ш‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. кошчица 2. куглица (*на рачунаљци*)

косу́л‖я, -и *ж зоол.* срна

косы́н‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** троугласта марама, повезача

косьб‖а́, -ы́ *ж* косидба

ко́ся́к [1], **-а́** *м* рагастов, дрвени оквир врата, прозора

косяк [2], **-а́** *м* 1. крдо *с* коња 2. јато *с* (*риба, птица*)

кот, -а́ *м* мачак, мачор ◇ **~ напла́кал** ни на зуб, веома мало; **покупа́ть ~а́ в мешке́** куповати мачка у врећи

кота́нгенс, -а *м мат.* котангенс

кот‖ёл, -ла́ *м* 1. котао, казан, бакрач 2. *тех.* котао; **паровóй ~** парни котао ◇ **о́бщий ~** заједнички казан; **голова́ как пивно́й ~** *нар.* глава као бачва

котел‖о́к, -ка́ *м* 1. *дем.* котлић, казанче *с*; **солда́тский ~** војничка порција 2. полуцилиндар (*шешир*) ◇ **у него́ ~ вари́т** *нар.* глава му добро ради

коте́льн‖ая, -ой *ж* котларница

коте́льщик, -а *м* 1. казанџија, котлар 2. ложач (*у котларници*)

кот‖ёнок, -ёнка *м, мн.* **-я́та, -я́т** маче *с*

ко́тик [1], **-а** *м* 1. *зоол.* морска мачка 2. силискин, крзно морске мачке

ко́тик [2], **-а** *м дем. хип.* маче *с*, мацан

ко́тиков‖ый, -ая, -ое од силискина, од крзна морске мачке

котильо́н, -а *м* котиљон (*старински плес*)

коти́р‖овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. фин.* котирати

коти́р‖оваться, -уется, -уются *несврш.* 1. *фин.* котирати се; имати вредност (*на берзи*) 2. *фиг.* котирати се, вредети, важити; **его́ мне́ние ~уется невысоко́** његово мишљење се не котира високо

кот‖и́ться, -и́тся, -я́тся *несврш.* котити се, мацити се (*о мачки*); јагњити се (*о овци*); јарити се (*о кози*)

котле́т‖а, -ы *ж* котлет *м*; **отбивна́я ~** котлет, крменадла; **ру́бленая ~** фаширана шницла

котле́тн‖ый, -ая, -ое за котлете, за фаширане шницле

котлова́н, -а *м грађ.* грађевинска јама, темељна јама

котлови́н‖а, -ы *ж* котлина, удолина, увала

котлови́нн‖ый, -ая, -ое котлински

кото́м‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *заст.* торба, упртњача

кото́р‖ый, -ая, -ое *зам.* 1. *упитна* који; **~ из них?** који од њих?; **~ час?** колико је сати?; **в ~ом часу́?** у колико сати? 2. *односна* који; чији; **го́род, в ~ом прошло́ моё де́тство** град у коме је протекло моје детињство; **челове́к, ~ого я встре́тил** човек кога сам срео 3. *неодређена нар.* који, неки; **уж ~ день идёт дождь** већ колико дана пада киша 4. *неодређена нар.* неки; **~ые де́ти до́ма сиде́ли, ~ые ката́лись на конька́х** нека деца су седела код куће, а нека су се клизала

кото́рый-либо *неодређена зам. разг. заст. в.* **кото́рый-нибудь**

кото́рый-нибудь *неодређена зам. разг.* који год, ма који

котте́дж, -а *м* котеж, породична кућа (*у околини града*)

ко́фе *непром. м* кафа *ж*, кава *ж*; **натура́льный ~** природна кафа; **~ в зёрнах** кафа у зрну; **мо́лотый ~** млевена кафа; **чёрный ~** црна кафа; **~ с молоко́м** бела кафа; **~ по-туре́цки** турска кафа

кофева́р‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** апарат *м* за кување кафе

кофеин, -а *м* кофеин

кофе́йник, -а *м* џезва *ж*, посуда *ж* за кување кафе

кофе́йниц‖а, -ы *ж* 1. кутија за кафу 2. ручни млин за кафу

кофе́йн‖ый, -ая, -ое кафени, од кафе; **~ая гу́ща** талог кафе ◇ **гада́ть на ~ой гу́ще** а) гледати у кафу (у шољу) б) нагађати

кофе́‖йня, -йни *ж, ген. мн.* **-ен** *заст.* кафе-ресторан *м*, кафана

кофемо́л‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** млин *м* за кафу

ко́фт||а, -ы *ж* блуза; **вя́заная ~** плетена блуза, џемпер

ко́фточ||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* блуза

коча́н, -а́ (кочна́) *м* главица *ж* купуса, салате

коча́нн||ый, -ая, -ое главичаст, у главицама; **~ая капу́ста** купус у главицама

коч||ева́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* **1.** живети номадским животом, чергарити **2.** *фиг. разг.* сељакати се, скитати се

кочёв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* номадски живот, чергарење *с*

коче́вник, -а *м* номад

коче́вническ||ий, -ая, -ое номадски

кочев||о́й, -а́я, -о́е номадски, скитачки; **~ы́е племена́** номадска племена

кочевря́ж||иться, -усь, -ишься, -атся *несврш. нар.* **1.** кревељити се, пренемагати се **2.** нећкати се

коче́в||ье, -ья *с, ген. мн.* **-ий 1.** номадска насеобина **2.** номадски крај

кочега́р, -а *м* ложач

кочега́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** ложионица, котларница

кочега́рн||ый, -ая, -ое ложионички

кочене́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* кочити се, укрућивати се; **~ от хо́лода** кочити се од хладноће

кочер||га́, -ги́ *ж, ген. мн.* **-ёг** жарач *м*, ожег *м* ◊ **ни бо́гу све́чка, ни чёрту ~** *разг.* нити смрди нити мирише, ни ово ни оно

кочеры́ж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** кочањ *м* (*купуса*)

ко́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** хумка, брежуљак *м* (*на мочварном месту*) **2.** *мн.* **-ки, -ек** неравнине, испупчења *мн. с* (*на путу*)

кочкова́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. брежуљкаст, са хумкама (*мочвара*) **2.** нераван, таласаст (*пут*)

коша́р||а, -ы *ж пров.* тор *м* за овце, кошара

коша́тник, -а *м* **1.** ловац на мачке **2.** *разг.* љубитељ мачака

коша́ч||ий, -ья, -ье 1. мачји **2. коша́ч|ьи, -ьих** *мн. зоол.* мачке ◊ **~ конце́рт** мачја дерњава

кошев||о́й, -а́я, -о́е *ист.* **1.** логорски, таборски; **~ атама́н** таборски атаман **2. кошев|о́й, -о́го** *м* атаман

кошел||ёк, -ька́ *м* новчаник ◊ **туго́й ~** пуна кеса, пун џеп пара; **пусто́й ~** празна кеса, беспарица

кошёл||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* зембиљ *м*; котарица, корпа

коше́л||ь, -я́ *м* **1.** *заст.* новчаник **2.** *нар.* велика торба, упртњача

кошени́л||ь, -и *ж* **1.** *зоол.* штитаста ваш **2.** гримизна боја

ко́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** мачка; **дома́шняя ~** домаћа мачка; **ди́кая ~** дивља мачка **2.** *пом.* мало сидро **3.** *мн.* **-ки, -ек** *струч.* пењалице (*на обући*) **4.** *мн.* **-ки, -ек** *заст.* бич *м* (*са неколико ременова*) ◊ **жить как ~ с соба́кой** слагати се као пас и мачка; **ме́жду ни́ми чёрная ~ пробежа́ла** посвађали су се; **~ки на душе́ скребу́т** *у кого* тешко је при души *коме*; **зна́ет ~, чьё мя́со съе́ла** зна мачка чије је месо украла; **но́чью все ~ки се́ры** ноћу је свака мачка (крава) црна; **игра́ть в ~ки-мы́шки** играти се мачке и миша

кошм||а́, -ы́ *ж* пуст *м, ж,* филц *м* (*велико парче*)

кошма́р, -а *м* **1.** кошмар, тежак сан, мора *ж* **2.** *разг.* ужас, страхота *ж*, страва *ж*; **како́й ~!** какав ужас!

кошма́рно *прил. разг.* језиво, стравично

кошма́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. кошмаран, ужасан **2.** *разг.* језив, стравичан, гадан

кошт, -а *м заст.* трошкови *мн. м* (*живота, издржавања*); **на казённом ~е** о државном трошку

коще́||й, -я *м* **1.** кошчеј (*зли чаробњак у бајкама*) **2.** *разг.* живи костур (*мршав старац*) **3.** тврдица

кощу́нстве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно богохулан, светогрдан

кощу́нств||о, -а *с* богохулство, светогрђе

кощу́нств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* богохулити, светогрдити

коэффицие́нт, -а *м мат., физ.* коефицијент; **~ поле́зного де́йствия** коефицијент корисног деловања (учинка)

краб, -а *м* **1.** *зоол.* морски рак, раковица *ж*, краба *ж* **2.** *разг.* значка *ж* на морнарској капи

кра́вч||ий, -его *м ист.* столник, царски трпезар

кра́ги, краг *мн.* (*јд.* **кра́г|а, -и** *ж*) *разг.* **1.** кожне доколенице, гамаше **2.** проширени део рукавица (*у виду левкасте манжете*)

кра́ден||ый, -ая, -ое украден; **~ые ве́щи** украдене ствари

кра́дучись *прил.* крадом, криомице, тихо, потајно

краеве́д, -а *м* стручњак у области завичајне историје, етиологије, етнографије, географије *итд.*

краеве́дени||е, -я *с* познавање региона (*историје, географије, етнографије итд.*)

краеве́дческ||ий, -ая, -ое: ~ музе́й завичајни музеј

краев||о́й, -а́я, -о́е 1. крајњи, с краја **2.** покрајински, регионални; **~ центр** покрајински центар

краеуго́льн||ый, -ая, -ое *књиш.*: **~ вопро́с** најосновније (најбитније) питање; **~ ка́мень** камен темељац

кра́ж||а, -и *ж* крађа; **~ со взло́мом** провала; **соверши́ть ~у** извршити крађу; **уличи́ть в ~е** ухватити у крађи

кра||й, -я *м, лок.* **о -е, в (на) -ю́,** *мн.* **-я́, -ёв 1.** крај; руб, ивица *ж*; **сесть с ~ю** сести на крај; **второ́й с ~ю** други од краја; **на ~ю́ стола́** на ивици стола; **нали́ть ведро́ до ~ёв** напунити ведро до врха **2.** крај, земља *ж*; **тёплые ~я́** топли крајеви; **в на́ших ~я́х** у нашем крају; **родно́й ~** завичај **3.** покрајина *ж*, област *ж* ◊ **уе́хать на ~ све́та** отићи на крај света; **быть на ~ю́ ги́бели** бити на ивици пропасти; **конца́-~ю нет** *чему* нема ни краја ни конца *чему*; **слы́шать ~ем у́ха** начути; **хвати́ть че́рез ~** претерати, прекардашити

кра́йне *прил.* крајње, у највећој мери, необично

кра́йн||ий, -яя, -ее 1. крајњи, задњи, последњи; **~ее ме́сто в ряду́** задње место у реду; **на Кра́йнем Се́вере** на Крајњем Северу **2.** крајњи, најдаљи; **~ срок** крајњи рок **3.** крајњи, претеран, јак; **~яя нужда́** крајња беда; **в ~ем слу́чае** у крајњем случају ◊ **по ~ей ме́ре** барем, у најмању руку

кра́йност||ь, -и *ж* **1.** крајност, претераност; **впасть в ~** пасти у крајност **2.** крајност, тежак, безизлазан положај; **в ~и** у крајњем (најгорем) случају **3.** *заст.* немаштина, беда; **быть в ~и** бити у беди ◊ **до ~и** крајње необично

краковя́к, -а *м* краковјак (*пољски народни плес*)

крамо́л||а, -ы *ж заст.* завера, побуна

крамо́льник, -а *м заст.* завереник, побуњеник

крамо́льн||ый, -ая, -ое *заст.* завеpенички, бунтовнички

кран [1]**, -а** *м* славина *ж*; **водопрово́дный ~** водоводна славина; **откры́ть, закры́ть ~** отворити, затворити славину ◊ **~ э́кстренного торможе́ния** *жел.* кочница у случају опасности

кран [2], **-а** *м тех.* дизалица *ж*, кран; **подъёмный ~** дизалица; **башенный ~** дизалица, торањ; **плавучий ~** пловна дизалица

крановщик, -а́ *м* руковалац крана

кра́нов||ый, -ая, -ое који се односи на дизалицу, на кран

крап, -а *м* 1. тачкице *мн. ж*, пеге *мн. ж*; **бе́лый мра́мор с се́рым ~ом** бели мермер са сивим пегама 2. шаре *мн. ж* у облику капљица (*на полеђини карте за играње итд.*)

кра́п||ать, -лет, -лют *и* **-ает, -ают** *несврш.* сипити, ромињати; **~ает дождь** киша ромиња

крапи́в||а, -ы *ж бот.* коприва; **обже́чься ~ой** опећи се на коприву

крапи́вниц||а, -ы *ж* 1. *зоол.* копривњак *м* (*врста лептира*) 2. *мед.* копривњача

крапи́вн||ый, -ая, -ое *бот.* од коприве ◇ **~ая лихора́дка** копривњача; **~ое се́мя** *заст. шаљ.* чиновчић, бирократа

кра́пин||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** тачкица, пега, туфна; **си́тец в ~ку** циц на туфне

краплён||ый, -ая, -ое обележен, маркиран (*карта за играње*)

кра́пчат||ый, -ая, -ое на тачкице, туфнице; са пегама

крас||а́, -ы́ *ж* 1. *заст.* лепота 2. *чего* дика; **~ и го́рдость на́шей нау́ки** дика и понос наше науке ◇ **во всей ~е́** а) у свој својој лепоти б) *ирон.* са свим недостацима

краса́в||ец, -ца *м* лепотан; **~-мужчи́на** леп мушкарац; **~-го́род** диван град

краса́виц||а, -ы *ж* лепотица; **пи́саная ~** лепа као слика

краса́вчик, -а *м разг.* лепотан

краси́во *прил.* лепо

краси́вост||ь, -и *ж* спољашна лепота, привлачност

краси́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. леп; **~вая же́нщина** лепа жена; **~вая му́зыка** лепа музика 2. племенит, диван; **~ посту́пок** племенит поступак ◇ **~вые слова́** празне речи; **~ жест** леп гест

краси́льн||ый, -ая, -ое бојадисарски, за бојање; **~ цех** бојаџиница

краси́л||ьня, -ьни *ж, ген. мн.* **-ен** фарбара, бојаџиница

краси́льщик, -а *м* фарбар, бојаџија

краси́тел||ь, -я *м хем.* боја *ж*, фарба *ж*

кра́||сить, -шу, -сишь, -сят *несврш.* 1. бојити, фарбати; **~ ткань** бојити тканину; **~ в зелёный цвет** бојити у зелено; **~ во́лосы** фарбати косу; **~ гу́бы** карминисати усне 2. улепшавати, украшавати; **труд ~сит челове́ка** рад украшава човека

кра́||ситься, -шусь, -сишься, -сятся *несврш.* 1. *само 3. л.* бојати се, добијати боју 2. *само 3. л.* пуштати боју, мазати се 3. *разг.* шминкати се, мазати се; бојити косу

кра́с||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. бојење *с*, фарбање *с*; **отда́ть в ~ку** дати да се обоји 2. боја, фарба; **ма́сляная ~** уљана боја; **акваре́льная ~** водена боја; **писа́ть ~ками** сликати бојама 3. *мн.* **-ки, -ок** боје, тонови *мн. м*, колорит *м*; **весёлые ~ки** веселе боје; **осе́нние ~ки** јесење боје; **описа́ть** *что* **в я́рких ~ках** описати *шта* у живим бојама 4. румен, црвенило *с* (*лица*); **~ бро́силась ей в лицо́** облила ју је румен; **вогна́ть в ~ку** *кого* натерати *кога* да поцрвени ◇ **сгуща́ть ~ки** претеривати (*у негативном описивању*)

красне́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. постајати црвен, црвенети 2. црвенети, постајати румен; **~ от стыда́** црвенети од стида; **~ до уше́й (до корне́й воло́с)** црвенети до ушију 3. *за кого, что перед кем* црвенети, стидети се *због кога, чега пред ким* 4. црвенити се; **в траве́ ~ли цветы́** у трави се црвенело цвеће

красне́||ться, -ется, -ются *несврш.* црвенити се

красноарме́||ец, -йца *м* црвеноармејац

красноарме́йск||ий, -ая, -ое црвеноармејски

красноба́||й, -я *м разг.* фразер, брбљивац

краснобáйств||о, -а *с разг.* фразерство

красногварде́||ец, -йца *м* црвеногардејац

красногварде́йск||ий, -ая, -ое црвеногардејски

краснодере́вщик, -а *м*, **краснодере́в||ец, -ца** *м* уметнички столар

краснознамённ||ый, -ая, -ое награђен орденом Црвене заставе

красноко́||жий, -жая, -жее; -ж, -жа, -же 1. црвенокож, црвене коже 2. **краснoко́ж|ий, -его** *м* Црвенокожац, човек црвене расе

красноле́сь||е, -я *с* четинарска шума

красноли́||цый, -цая, -цее; -ц, -ца, -це црвена лица; румен

краснопёр||ый, -ая, -ое са црвеним перјем (*птица*); са црвеним перајама (*риба*)

красноречи́во *прил.* речито, изражајно

красноречи́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. речит, красноречив, елоквентан 2. *фиг.* уверљив, убедљив; речит, изражајан, значајан; **~вые фа́кты** убедљиве чињенице; **~вое молча́ние** значајно ћутање

красноре́чи||е, -я *с* 1. речитост *ж*, красноречивост *ж*, елоквенција *ж* 2. реторика *ж*, говорништво

краснот||а́, -ы́ *ж* црвенило *с*; руменило *с*; **~ в го́рле** црвенило у грлу

краснофло́т||ец, -ца *м* морнар Црвене морнарице

краснофло́тск||ий, -ая, -ое који се односи на Црвену морнарицу

краснощё||кий, -кая, -кое; -к, -ка, -ко румених образа

красну́х||а, -и *ж мед.* оспице *мн. ж.*, рубеоле *мн. ж*

кра́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но 1. црвен, румен; **~ цвет** црвена боја; **~ное зна́мя** црвена застава; **~ как рак** црвен као рак 2. *само дужи обл.* црвени; **Кра́сная А́рмия** Црвена армија; **Кра́сный Флот** Црвена морнарица (*називи Совјетске армије и морнарице до 1946*) 3. *нар. песн.* леп; **~ная де́вица** лепа девојка; **ле́то ~ное** дивно лето 4. *заст.* парадни; **~ное крыльцо́** парадни улаз; **~ у́гол** почасни кут (*место где висе иконе*) ◇ **~ное вино́** црно вино; **~ пе́рец** паприка; **~ная икра́** црвени кавијар; **~ная ры́ба** јесетра; **~ное де́рево** махагони; **~ная строка́** нови ред (редак); **~ това́р** *заст.* тканине, мануфактура; **~ уголо́к** црвени кутић (*у школи, предузећу итд.*); **Кра́сная ша́почка** Црвенкапа; **проходи́ть ~ной ни́тью** провлачити се као црвена нит; **ра́ди ~ного словца́** ради духовитости

крас||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *несврш.* 1. привлачити пажњу, истицати се (*лепотом итд.*) 2. шепурити се, кочоперити се

красот||а́, -ы́ *ж, мн.* **красо́ты, красо́т** 1. *само јд.* лепота; **отлича́ться ~о́й** истицати се лепотом 2. *мн.* **красо́ты, красо́т** лепоте, лепа места; **красо́ты приро́ды** природне лепоте 3. *у функц. предик. разг.*: **~!** дивота!, милина!

красо́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* лепотица, лепојка

кра́сочност||ь, -и *ж* сликовитост, колоритност, богатство *с* боја

кра́соч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* фарбарски, за боје 2. *само дужи обл.* сликовит, колоритан; ~ **пейза́ж** сликовит пејзаж 3. изразит, живописан (*језик, стил*)

кра||сть, -ду́, -дёшь, -ду́т *несврш.* красти

кра́||сться, -ду́сь, -дёшься, -ду́тся *несврш.* прикрадати се, шуњати се

крат: во́ сто ~ *заст.* сто пута, много пута

кра́тер, -а *м* кратер; ~ **вулка́на** кратер вулкана

кра́терн||ый, -ая, -ое кратерски

кра́т||кий, -кая, -кое; -ок, -ка, -ко; *комп.* **-че;** *суп.* **-ча́йший** 1. кратак; ~ **путь** кратак пут; ~**ча́йшее расстоя́ние** најкраће растојање 2. кратак, краткотрајан; **в** ~**ча́йший срок** у најкраћем року 3. кратак, сажет, укратко изложен; **я бу́ду** ~**ок** бићу кратак; **в** ~**ких слова́х** у неколико речи 4. *лингв.* кратак; ~**кие прилага́тельные** краћи придевски облици; ~**кие гла́сные** кратки вокали

кра́тко, *комп.* **кра́тче** *прил.* кратко, укратко; ~ **отве́тить** кратко одговорити

кратковре́менно *прил.* краткотрајно, кратко

кратковре́мен||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но краткотрајан, кратак; ~ **о́тпуск** кратко отсуство

краткосро́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но краткотрајан; краткорочан; ~**ное пребыва́ние** кратак боравак; ~**ная ссу́да** краткорочна позајмица

кра́тност||ь, -и *ж мат.* дељивост

кра́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *мат.* 1. дељив; **де́вять** ~**но трём** девет је дељиво са три 2. **кра́тн|ое, -ого** *с* садржилац *м*; **наиме́ньшее о́бщее** ~**ное** најмањи заједнички садржилац

кратча́йш||ий, -ая, -ее *в.* **кра́ткий**

кра́тче *в.* **кра́ткий, кра́тко**

крах, -а *м* 1. банкротство *с*; ~ **ба́нка** банкротство банке 2. *фиг.* крах, пропаст *ж*; **потерпе́ть** ~ претрпети крах

крахма́л, -а *м* скроб, штирак; **карто́фельный** ~ штирак од кромпира

крахма́лис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то са много скроба, скробаст

крахма́л||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* штиркати

крахма́льн||ый, -ая, -ое штиркан, уштиркан; ~ **воротничо́к** уштиркан оковратник

кра́ше *нар. песн.* 1. *комп. од* **краси́вый** лепши 2. *комп. од* **краси́во** лепше ◇ ~ **в гроб кладу́т** изгледа горе од мртваца

кра́шен||ый, -ая, -ое 1. обојен, офарбан; ~ **пол** офарбан под 2. *разг.* нашминкан, намазан, офарбан; ~**ые гу́бы** нашминкане усне; ~**ые но́гти** лакирани нокти; ~**ая блонди́нка** плавуша офарбане косе

краю́х||а, -и *ж разг.* велики комад хлеба; окрајак *м* хлеба

креату́р||а, -ы *ж књиш.* креатура, штићеник *м*, протеже *м*

креве́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *зоол.* кревета (*морски рачић*)

кре́дит, -а *м књиг.* кредит

креди́т, -а *м* 1. кредит, зајам; **отпусти́ть, купи́ть в** ~ продати, купити на кредит; **предоста́вить** ~ одобрити кредит 2. *фиг.* ауторитет, поверење *с*; **полити́ческий** ~ политички ауторитет

креди́тн||ый, -ая, -ое кредитни, зајамски; ~ **банк** кредитна банка; ~ **биле́т** *заст.* банкнота, новчаница

кредит||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш.* кредитирати

кредит||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. и несврш.* дићи/дизати, узети/узимати кредит

кредито́р, -а *м* кредитор, зајмодавац; поверилац

кредито́рск||ий, -ая, -ое кредиторски

кредитоспосо́б||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но солвентан, кредитно способан

кре́до *непром. с* 1. *цркв.* кредо *м* 2. *фиг. књиш.* кредо *м*, начело, уверење

кре́йсер, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** крстарица *ж*

кре́йсерск||ий, -ая, -ое крстарички ◇ ~**ая ско́рость** *струч.* економска брзина, брзина крстарења

крейси́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. пом.* крстарити

кре́кинг, -а *м тех.* крекинг

кре́кингов||ый, -ая, -ое који се односи на крекинг

крем, -а *м* 1. крем; **пиро́жное с** ~**ом** колач са кремом 2. крем, паста *ж* за обућу 3. крем, помада *ж*; ~ **для лица́** крем за лице; ~ **для бритья́** крем за бријање

крема́тори||й, -я *м* крематориј(ум)

кремацио́нн||ый, -ая, -ое кремациони

крема́ци||я, -и *ж* кремирање *с*, кремација

крем||е́нь, -ня́ *м* 1. кремен 2. *фиг. разг.* кремен, човек чврста карактера

креми́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* кремирати

кремлёвск||ий, -ая, -ое кремаљски; **Кремлёвские кура́нты** Кремаљски сат (*на Спаској кули Кремља*)

кремл||ь, -я́ *м* кремљ, градска тврђава; **Моско́вский Кремль** московски Кремљ

кремнёв||ый, -ая, -ое кремени, од кремена; ~**ое ружьё** пушка кремењача

кремнезём, -а *м мин. заст.* силицијум-диоксид

кре́мниев||ый, -ая, -ое силицијумов

кре́мни||й, -я *м хем.* силицијум; **двуо́кись** ~**я** силицијум-диоксид

кремни́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. каменит; шљунковит 2. *само дужи обл. мин.* силикатни, кварцни; ~ **сла́нец** силикатни шкриљац

кре́мов||ый, -ая, -ое 1. са кремом (*јело*) 2. крем боје, жућкаст

крен, -а *м* 1. нагибање *с* у страну (*авиона, брода*); **дать** ~ накривити се 2. *фиг.* заокрет

кре́ндел||ь, -я *м, мн.* **-я́, -е́й** *и* **-и, -ей** переца *ж* ◇ **сверну́ться** ~**ем** савити се у клупче; **выпи́сывать** ~**я́** *разг.* тетурати се

крен||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* нагињати, нагибати (*брод, авион*)

крен||и́ться, -и́тся, -я́тся *несврш.* нагињати се, нагибати се (*о броду, авиону*)

креозо́т, -а *м хем.* креозот

крео́л, -а *м* креол

крео́льск||ий, -ая, -ое креолски

креп, -а *м* 1. *текст.* креп 2. црни креп; флор; ~ **на рукаве́** флор на рукаву

крепдеши́н, -а *м текст.* крепдешин (*врста свиле*)

крепдеши́нов||ый, -ая, -ое од крепдешина

крепёж, крепежа́ *м зб.* 1. *руд.* јамска грађа 2. *тех.* материјал за монтажу (*завртњи, закивци итд.*)

крепёжн||ый, -ая, -ое: ~ **лес** *руд.* јамско дрво, јамска грађа

крепи́тельн||ый, -ая, -ое 1. *заст.* окрепљујући 2. *руд., тех.* за учвршћивање; за монтажу 3. *мед.* за затварање

креп||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. причвршћивати, учвршћивати, појачавати, везивати; ~ **леса́ на по-**

стрóйке причвршћивати скеле на грађевини 2. *свеч.* јачати, учвршћивати, снажити; **~ дрýжбу нарóдов** јачати пријатељство међу народима; **~ оборóну** јачати одбрану 3. *заст.* окрепљивати; бодрити 4. *пом.* стезати, учвршћивати; **~ канáты** стезати конопце; **~ парусá** савијати једра 5. *само 3. л. мед.* затварати, изазивати затвор; **сушёная черни́ка ~и́т** сува боровница изазива затвор; **ребёнка ~и́т** *безл.* дете има затвор

креп||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *несврш.* уздржавати се; храбрити се; **он ~и́лся, чтóбы не заплáкать** он се једва уздржавао да не заплаче

крéп||кий, -кая, -кое; -ок, -кá, -ко; *комп.* **-че;** *суп.* **-чáйший** 1. чврст, тврд; јак; **~ орéх** тврд орах (лешник); **~кая верёвка** чврст конопац; **~кие зýбы** чврсти зуби; **~кие башмаки́** јаке ципеле 2. снажан, издржљив, виталан; **~ органи́зм** снажан организам; **~кое здорóвье** добро здравље 3. силан, јак; чврст; **~ морóз** јак мраз; **~кие нéрвы** чврсти живци; **~ сон** чврсти (дубоки) сан 4. јак, оштар, засићен; **~ чай** јак чај; **~ кóфе** јака кафа; **~ табáк** јак дуван; **~ зáпах** оштар мирис; **~кие напи́тки** жестока пића ◇ **~кое словцó** ружна реч, псовка; **он зáдним умóм ~ок** *разг.* он споро мисли, он има касно паљење

крéпко, *комп.* **крéпче** *прил.* 1. чврсто, јако; **~ сложённый** чврсто грађен; **~ обня́ть** чврсто загрлити 2. чврсто, јако, дубоко; **~ люби́ть** јако волети; **~ спать** чврсто спавати; **~ задýматься** дубоко се замислити 3. јако, оштро; **~ пáхнуть** оштро мирисати 4. *нар.* веома силно; **~ поругáться** силно се посвађати ◇ **~-нáкрепко** а) веома чврсто (*везати итд.*) б) врло строго, оштро (*забранити*)

креплéни||е, -я *с* 1. учвршћивање, утврђивање 2. *руд.* подупирачи *мн. м*, сводови *мн. м* 3. ремен *м* за везивање; **лы́жные ~я** везови на скијама

крéпн||уть, -у, -ешь, -ут; *прошл.* **креп** *и* **-ул, крéпла, крéпло** *несврш.* јачати, снажити се

крéпов||ый, -ая, -ое *текст.* од крепа

крепостни́к, -á *м ист.* спахија, присталица кметства

крепостни́ческ||ий, -ая, -ое 1. кметовски 2. спахијски

крепостни́честв||о, -а *с ист.* кметство

крепостн||óй, [1] **-áя, -óе** *ист.* 1. кметски; **~óе прáво** кметство; **~ крестья́нин** кмет 2. **крепостн|óй, -óго** *м* кмет

крепостн||óй [2], **-áя, -óе** тврђавни, тврђавски; **~ вал** бедем тврђаве

крéпост||ь [1], **-и** *ж* 1. чврстоћа, тврдоћа; **~ материáла** чврстоћа материјала 2. чврстина, снага, виталност; **~ дýха** снага духа 3. јачина; **винó ~ью в двáдцать грáдусов** вино јачине двадесет степени

крéпост||ь [2], **-и** *ж, ген. мн.* **-éй** тврђава, утврђење *с*; **осáда ~и** опсада утврђења; **брать ~** освајати утврђење

крепчáйш||ий, -ая, -ее *в.* **крéпкий, крéпко**

крепчá||ть, -ет, -ют *несврш. разг.* јачати, појачавати се; **морóз ~ет** мраз стеже

крепы́ш, -á *м разг.* снажан и добро развијен човек; здраво, једро дете

крéс||ло, -ла *с, ген. мн.* **-ел** фотеља *ж*, наслоњача *ж*; **~-кровáть** спаваћа фотеља

крест, -á *м* 1. крст, криж 2. *фиг. заст.* крст, мука *ж*; **нести́ свой ~** носити свој крст ◇ **Крáсный Крест** Црвени крст; **~-нáкрест** унакрст; **стáвить ~** *на ком, чём* отписати *кога*, сматрати изгубљеним *кога, шта*; **вышивáть ~óм** вести бодом крста

крест||éц, -цá *м анат.* крста *мн. с*

крéстик, -а *м дем.* крстић, крижић ◇ **вышивáть ~ом** вести бодом крстића

крести́льн||ый, -ая, -ое за крштење; **~ая рубáшка** крсница, кошуљица за крштење

крести́||ны, -н *мн.* крштење *с*

крести́ть, крещý, крéстишь, крéстят *несврш.* 1. *такође и сврш. кого* крстити/крштавати 2. *кого* кумовати *коме*, бити кум на крштењу 3. *кого, что* крстити (*правити знак крста*) ◇ **мне с ним не детéй ~** ја са њим немам ништа заједничко

крести́ться, крещýсь, крéстишься, крéстятся *несврш.* 1. *такође и сврш.* крстити се/крштавати се 2. крстити се (*правити знак крста*)

крéстник, -а *м* кумче *с* (*дечак*)

крéстн||ый, -ая, -ое *заст.* крсни, који се односи на крст; **~ое знáмение** знак крста; **~ ход** литија, црквена процесија

крёстн||ый, -ая, -ое 1. крштени; **~ отéц** крштени кум; **~ая мать** крштена кума; **~ сын** кумче; **~ая дочь** кумица 2. **крёстн|ый, -ого** *м* крштени кум; **крёстн|ая, -ой** *ж* крштена кума

крестови́к, -á *м зоол.* паук крсташ

крестови́н||а, -ы *ж* 1. древени крст 2. *жел.* скретница

крестóв||ый, -ая, -ое 1. крстаст, у облику крста 2. *карт. нар.* треф; **~ая дáма** треф дама ◇ **~ые похóды** *ист.* крсташки ратови

крестонóс||ец, -ца *м ист.* крсташ, крижар

крестообрáз||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но крстаст, у облику крста

крестцóв||ый, -ая, -ое: ~ая кость *анат.* крсна кост, крстача

крестья́||нин, -нина *м, мн.* **-не, -н** сељак, земљорадник

крестья́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** сељанка

крестья́нск||ий, -ая, -ое сељачки, земљораднички; **~ое хозя́йство** сељачко газдинство; **~ие бýнты** сељачке буне

крестья́нств||о, -а *с* 1. *зб.* сељаци *мн. м*, сељаштво; **колхóзное ~** колхозно сељаштво 2. *заст.* земљорадња *ж*; **заним́аться ~ом** бавити се земљорадњом

крестья́нств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* бавити се земљорадњом, бити земљорадник

крети́н, -а *м* 1. *мед.* кретен, идиот; слабоумник 2. *разг. погрд.* кретен, идиот, тупоглавац

крети́ни́зм, -а *м мед.* кретенизам, идиотизам

крéчет, -а *м зоол.* сиви соко

крещéндо *прил. муз.* крешендо

крещéни||е, -я *с црвк.* 1. крштење (*обред*) 2. Богојављење (*празник*) ◇ **боевóе ~** ватрено крштење

крещéнск||ий, -ая, -ое *цркв.* богојављенски; **~ вéчер** богојављенско вече ◇ **~ие морóзы** богојављенски мразеви, јаки мразеви

крещён||ый, -ая, -ое крштен

кри́вд||а, -ы *ж заст.* кривда, лаж

кривизн||á, -ы́ *ж* 1. искривљеност, искривљење *с* 2. кривина

крив||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш.* кривити, искривљавати ◇ **~ душóй** бити неискрен, грешити душу

крив||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *несврш.* 1. кривити се, искривљавати се, савијати се; **забóр ~и́тся** ограда се криви 2. *разг.* правити гримасе, кривити уста (*у знак незадовољства, презира итд.*)

кривля́к||а, -и *м, ж разг.* особа која се кревељи, прави гримасе

кривля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* кревељити се, правити гримасе; пренемагати се

кри́во *прил.* криво, косо, нахерено ◇ **~ улыба́ться** косо се осмехивати

кривобо́||кий, -кая, -кое; -к, -ка, -ко 1. нагнут, накривљен, нахерен **2.** крив, повијен, увинут

крив||о́й, -а́я, -о́е; крив, -а́, кри́во 1. крив, кос, савијен; **~а́я ли́ния** крива линија **2.** *разг.* ћорав **3. крив|а́я, -о́й** *ж* кривуља, крива; **за́мкнутая ~а́я** *мат.* затворена кривуља; **~а́я температу́ры** кривуља температуре ◇ **~о́е зе́ркало** криво огледало; **~а́я улы́бка** неискрен, усиљен осмех; **~а́я вы́везет (вы́несет)** *нар.* можда ће случај помоћи; **куда́ ~а́я не вы́везет (не вы́несет)** куд пукло да пукло; **его́ на ~о́й не объе́дешь** нећеш га преварити, нећеш га превести жедна преко воде

криволине́йн||ый, -ая, -ое криволинијски

кривоно́||гий, -гая, -гое; -г, -га, -го кривоног, искривљених ногу

кривоно́||сый, -сая, -сое; -с, -са, -со кривонос, искривљеног носа

криворо́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то кривоуст, искривљених уста

кривото́лк||и, -ов *мн. разг.* неправилна тумачења; лажни гласови, сплетке *мн. ж*

кривоши́п, -а *м тех.* криваја *ж*, ручица *ж*

кри́зис, -а *м* **1.** *мед.* криза *ж*, преломно стање; **~ минова́л** криза је прошла **2.** криза *ж*, тешко стање; **экономи́ческий ~** економска криза; **прави́тельственный ~** криза владе **3.** криза *ж*, несташица *ж*; **энергети́ческий ~** енергетска криза

кри́зисн||ый, -ая, -ое кризни, који се односи на кризу; **~ые явле́ния в эконо́мике** кризне појаве у економици

крик, -а (-у) *м* крик, узвик, врисак; **испусти́ть ~** крикнути; **подня́ть ~** дићи вику ◇ **после́дний ~ мо́ды** модни хит, последњи крик моде

крикли́во *прил.* **1.** продорно, крештаво **2.** *фиг. разг.* упадљиво, дречаво; **~ одева́ться** упадљиво се облачити

крикли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. бучан, дрекав; **~ ребёнок** дрекавац **2.** продоран, пискав, крештав; **~ го́лос** крештав глас **3.** *фиг. разг.* упадљив, дречав; **~вая рекла́ма** дречава реклама

кри́кн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* повикати, вриснути

крику́н, -а́ *м разг.* **1.** дрекавац, галамџија **2.** брбљивац, фразер

кримина́л, -а *м разг.* криминал

кримин̆алист, -а *м* криминалист(а)

криминали́стик||а, -и *ж* криминалистика

криминалисти́ческ||ий, -ая, -ое криминалистички

кримина́льн||ый, -ая, -ое криминални, кривични; **~ слу́чай** кривични случај

кри́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** ћуп *м*, врч *м(за млеко)*

кринола́н, -а *м* кринолина *ж*

криптогра́мм||а, -ы *ж* криптограм *м*

криптогра́фи||я, -и *ж* криптографија, тајнопис *м*

криста́лл, -а *м* кристал; **~ы со́ли** кристали соли

кристаллиза́ци||я, -и *ж* кристализација, кристалисање *с*

кристаллиз||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш.* кристалисати, кристализирати

кристаллиз||ова́ться, -у́ется, -у́ются *сврш. и несврш.* **1.** *мин., хем.* кристалисати се, кристализирати се **2.** *фиг. књиш.* кристалисати се, издвојити се/издвајати се

кристалли́ческ||ий, -ая, -ое кристални, од кристала, кристаласт

кристаллографи́ческ||ий, -ая, -ое кристалографски

кристаллогра́фи||я, -и *ж* кристалографија

криста́льно *прил.* кристално

криста́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. *заст.* кристални, од кристала, кристаласт **2.** прозрачан, чист, бистар **3.** *фиг.* беспрекоран, кристално чист; **~ьная душа́** кристално чиста душа

крите́ри||й, -я *м књиш.* критериј(ум)

кри́тик, -а *м* критичар; **литерату́рный ~** књижевни критичар

кри́тик||а, -и *ж* **1.** критика; **литерату́рная ~** књижевна критика **2.** критика, негативна оцена, негативан суд; **ре́зкая ~** оштра критика; **подве́ргнуть ~е** *что* подвргнути критици *шта* ◇ **э́то не выде́рживает никако́й ~и, э́то ни́же вся́кой ~и** то је испод сваке критике

критика́н, -а *м разг. презр.* критизер

критика́нск||ий, -ая, -ое *разг. презр.* критизерски

критика́нств||о, -а *с разг. презр.* критизерство

критика́нств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. разг. презр.* критизирати, бити критизер

критик||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* критиковати, критизирати

критици́зм, -а *м* критицизам

крити́чески *прил.* критички; **~ подойти́** *к чему* критички прићи *чему*

крити́ческ||ий [1]**, -ая, -ое 1.** критичан, преломни; **~ во́зраст** критичне године; **~ая температу́ра** критична температура **2.** критичан, опасан, ризичан; **~ое положе́ние** опасно стање

крити́ческ||ий [2]**, -ая, -ое 1.** критички; **~ая статья́** критички чланак; **~ реали́зм** критички реализам **2.** критички; **~ ум** критички ум; **~ое отноше́ние** *к кому, чему* критички однос *према коме, чему*

крити́чно *прил.* критички

крити́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но критички

крич||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш.* **1.** викати, дерати се; вриштати; галамити; **гро́мко ~** гласно викати; **~ от бо́ли** вриштати од бола **2.** *на кого* викати *на кога*, грдити *кога* **3.** *о ком, чём разг.* дизати галаму, много причати, много писати; **весь го́род об э́том ~и́т** читав град о томе бруји **4.** *само 3. л.* дречати, бити претерано упадљив (*о бојама итд.*)

крича́щ||ий, -ая, -ее упадљив, дречав; **~ наря́д** упадљива одећа

кров, -а *м заст. и књиш.* дом; скровиште *с*, уточиште *с*, кров; **гостеприи́мный ~** гостољубива кућа; **оста́ться без ~а** остати без крова над главом

крова́в||ый, -ая, -ое; крова́в, -а, -о 1. крвав, од крви; **~ое пятно́** мрља од крви **2.** крвав, убилачки; **~ бой** крвава битка **3.** крвав, боје крви ◇ **~ая ба́ня** крвопролиће, кланица; **до ~ого по́та** до потпуне исцрпљености; **~ые слёзы** крваве сузе; **Крова́вое воскресе́нье** *ист.* Крвава недеља (*у Петербургу 9. јануара 1905*)

крова́тн||ый, -ая, -ое креветски; **~ая се́тка** мрежа за кревет (*дечји*)

крова́т||ь, -и *ж* кревет *м*; **двуспа́льная ~** брачни кревет, кревет за двоје

кро́вельн||ый, -ая, -ое кровни, за кровове; **~ое желе́зо** лим за кровове

кро́вельщик, -а *м* радник, стручњак за постављање кровова

кровеносн||ый, -ая, -ое крвни; **~ые сосу́ды** крвни судови

кровин||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* кап крви ◇ **у него́ ни ~ки в лице́** блед је као крпа

кро́в||ля, -ли *ж, ген. мн.* **-ель** кров *м*; **черепи́чная ~** кров покривен црепом

кро́вно *прил.* 1. крвно сродан 2. животно, веома (*заинтересован итд.*) ◇ **~ оби́деть** крваво (смртно) увредити

кро́вн||ый, -ая, -ое 1. крвни, по крви; **~ое родство́** крвно сродство 2. животни, насушни; **~ые интере́сы** насушни интереси 3. расан, чистокрван (*животиња*) ◇ **~ые де́ньги** новац зарађен сопственим радом; **~ая оби́да** смртна увреда; **~ враг** крвни непријатељ; **~ая месть** крвна освета

кровожа́дно *прил.* крволочно, крвожедно, зверски

кровожа́дност||ь, -и *ж* крволочност, крвожедност

кровожа́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но крволочан, крвожедан, зверски

кровоизлия́ни||е, -я *с мед.* излив *м* крви; **~ в мозг** излив крви у мозак

кровообраще́ни||е, -я *с физиол.* крвоток *м*, циркулација *ж* крви; **наруше́ние ~я** поремећај циркулације крви

кровоостана́вливающ||ий, -ая, -ее хемостатични, за заустављање крварења

кровопи́й||ца, -цы *м, ж, ген. мн.* **-ц** крвопија, крволок, окрутан човек

кровоподтёк, -а *м* модрица *ж*

кровопоте́р||я, -и *ж* губитак *м* крви

кровопроли́ти||е, -я *с* крвопролиће

кровопроли́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но крвав; **~ бой** крвава битка

кровопуска́ни||е, -я *с мед.* пуштање крви

кровосмеси́тельн||ый, -ая, -ое родоскврни, инцестуозан

кровосмеше́ни||е, -я *с* родоскврнуће, инцест *м*

кровотече́ни||е, -я *с* крварење, крволиптање; **останови́ть ~** зауставити крварење

кровоточи́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во који крвари; **~вая ра́на** рана која крвари

кровоточ||и́ть, -и́т, -а́т *несврш.* крварити; **ра́на ~и́т** рана крвари

кровоха́ркань||е, -я *с* пљување, искашљавање крви

кров||ь, -и *ж, лок.* **о -и, в -и́** крв; **артериа́льная, вено́зная ~** артеријска, венска крв; **у него́ из но́са идёт ~** тече му крв из носа; **сде́лать перелива́ние ~и** *кому* извршити трансфузију крви *коме*; **истека́ть ~ью** крварити; **изби́ть до ~и (в ~)** истући до крви ◇ **голуба́я ~** *заст. и ирон.* плава крв; **своя́ ~** род, своја кост; **~ с молоко́м** крв и млеко; **~ за ~** крв за крв, главу за главу; **э́то моя́ плоть и ~** то је крв (од) моје крви; **~ сты́нет (леденее́т) в жи́лах** *у кого* крв се леди у жилама *коме*; **по́ртить ~** *кому* кварити *коме* расположење, нервирати *кога*; **жа́ждать ~и** бити жедан крви; **се́рдце ~ью облива́ется** *у кого* срце крвари *коме*; **хоро́ших ~е́й** од добре крви, од добре пасмине (*животиња*)

кровяни́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то крвав, са крвљу

кровян||о́й, -а́я, -о́е 1. крвни; **~о́е давле́ние** крвни притисак; **бе́лые, кра́сные ~ы́е тельца́** бела, црвена крвна зрнца 2. крвав, са крвљу; **~о́е пятно́** мрља од крви; **~а́я колбаса́** крвавица

кро́ильн||ый, -ая, -ое *струч.* за кројење, кројачки; **~ стол** кројачки сто

кро||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* кројити; **~ пла́тье** кројити хаљину

кро́йк||а, -и *ж* кројење *с*; **ку́рсы ~и и шитья́** курсеви кројења и шивења

кроке́т, -а *м* крокет (*игра*)

кроке́тн||ый, -ая -ое за крокет; **~ шар** лоптица за крокет

крокоди́л, -а *м* крокодил

крокоди́л||ий, -ья, -ье, крокоди́л||ов, -ова, -ово крокодилски ◇ **пролива́ть ~овы слёзы** лити крокодилске сузе

крокоди́лов||ый, -ая, -ое крокодилски; **~ая ко́жа** крокодилска кожа

кро́лик, -а *м* 1. *зоол.* кунић, питоми зец 2. крзно *с* кунића

кролиководство||о, -а *с* гајење кунића, кунићарство

кролиководческ||ий, -ая, -ое који се односи на гајење кунића

кро́ликов||ый, -ая, -ое од крзна кунића; **~ая ша́пка** шубара од крзна кунића

кро́лич||ий, -ья, -ье од кунића; **~ мех** крзно кунића; **~ья шу́ба** бунда од крзна кунића

крол||ь, -я *м спорт.* краул

крольча́тник, -а *м* стаја *ж* за куниће

крольчи́х||а, -и *ж* зечица (*питома*)

кро́ме *предл. с ген.* 1. осим, изузев, сем *с ген.*; **~ него́ я никого́ не зна́ю** осим њега никог не познајем 2. поред *с ген.*; **в саду́ ~ я́блонь бы́ло мно́го ви́шен** у воћњаку је поред јабука било и много вишања ◇ **~ того́** поред (осим) тога; **~ шу́ток** *разг.* без шале

кроме́шн||ый, -ая, -ое: ад ~ прави пакао, паклена мука; **тьма ~ая, ~ мрак** мркли мрак

кро́м||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** ивица, руб *м*; крај *м*; **ре́жущая ~** оштрица, сечиво

кромса́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. комадати, грубо сећи 2. касапити, грубо сећи (*чланак итд.*)

кро́н||а [1], **-ы** *ж* крошња, круна (*дрвета*)

кро́н||а [2], **-ы** *ж* круна (*новчана јединица*)

кронште́йн, -а *м архит., тех.* конзола *ж*, потпорањ

кропа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* петљати, неспретно, невешто радити; **~ стихи́** клепати стихове

кропи́л||о, -а *с црк.* шкропило

кроп||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. овлаш прскати, шкропити; **~ бельё** шкропити рубље 2. *само 3. л.* сипити, ромињати; **дождь ~и́т** киша ромиња

кропотли́во *прил.* 1. пипаво, напорно 2. педантно

кропотли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. пипав, напоран; **~вая рабо́та** пипав посао 2. педантан; **~ челове́к** педантан човек

кропоту́н, -а́ *м разг.* педантирија, цепидлака

кросс, -а *м спорт.* крос

кроссво́рд, -а *м* укрштене речи, укрштеница *ж*, крижаљка *ж*

крот, -а́ *м зоол.* кртица *ж*

кро́тко *прил.* кротко, мирно, благо

кро́т||кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко кротак, миран, благ; **у него́ ~ нрав** он је доброћудне нарави

крото́в||ый, -ая, -ое *зоол.* кртични

кро́тост||ь, -и *ж* кроткост, смиреност, благост

крох||а́, -и́ *м, ж разг.* малишан *м*, шврћа *м*, малишанка *ж*

крох||а́, -и́ *ж* 1. *заст.* мрва, мрвица 2. *мн.* **-и, крох** остаци *мн. м*, мрвице

крохобо́р, -а *м презр.* 1. тврдица *м, ж,* шкртица *м, ж,* циција *м, ж* 2. ситничар, педант

крохобо́рств||о, -а *с презр.* 1. тврдичлук *м,* цицијашење 2. цепидлачење, ситничарење

крохобо́рств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. разг. презр.* 1. цицијашити, шкртарити 2. цепидлачити, ситничарити

кро́хот||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* мален, мајушан, сићушан; **~ кусо́чек** парченце

кро́шев||о, -а *с нар.* нешто уситњено, издробљено

кро́шеч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг. в.* **кро́хотный**

крош||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш.* 1. дробити, ситнити; сецкати; **~ о́вощи** сецкати поврће; **~ хлеб** дробити хлеб 2. мрвити, трунити; **не ~и́ на́ пол** не мрви на под 3. *фиг. разг.* мрвити, уништавати, сатирати

кроши́ться, кроши́тся, кроша́тся *несврш.* мрвити се, дробити се, ситнити се

кро́ш||ка[1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ек** 1. мрва, мрвица; **хле́бные ~ки** мрве хлеба 2. *зб. струч.* дробљењак *м,* туцаник *м;* **мра́морная ~** дробљењак од мермера 3. *разг. хип.* малишан *м;* малишанка

кро́шк||а[2], **-и** *ж* мрвљење *с,* дробљење *с,* сецкање *с*

круг, -а *м, мн.* **-и́, -о́в** 1. (*лок.* **в (на) -е**) круг, кружна површина; кружница *ж;* **пло́щадь ~а** површина круга; **движе́ние по ~у** кружно кретање 2. (*лок.* **в -е**) круг, колут, котур; **спаса́тельный ~** појас за спасавање; **гонча́рный ~** грнчарски круг 3. (*лок.* **в -е** *и* **в -у́**) област *ж,* сфера *ж,* делокруг; **~ де́ятельности** делокруг; **~ зна́ний** опсег знања 4. (*лок.* **в ~у́**) средина *ж,* круг (*људи*); **в ~у́ семьи́** у породичном кругу; **в те́сном ~у́** у најужем кругу; **в своём ~у́** међу својима 5. *мн.* **-и́, -о́в** кругови; **прави́тельственные ~и́** владини кругови; **в литерату́рных ~а́х** у књижевним круговима ◇ **поро́чный ~** а) циркулус вициозус, погрешан круг б) зачарани круг, безизлазан положај; **на ~** *разг.* приближно, просечно; **~и́ под глаза́ми** колутови испод очију; **~и́ плыву́т пе́ред глаза́ми** *у кого* кругови се витлају пред очима *коме;* **у меня́ голова́ ~ом идёт** пуца ми глава од брига, утисака

кругле́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* заокругљивати се, заобљавати се

круглогоди́чн||ый, -ая, -ое, круглогодов||о́й, -а́я, -о́е који траје целу годину, целогодишњи

круглоли́||цый, -цая, -цее; -ц, -ца, -це округлог, облог лица

круглосу́точно *прил.* даноноћно

круглосу́точн||ый, -ая, -ое који траје двадесет и четири часа, даноноћни; **~ое дежу́рство** двадесетчетворочасовно дежурство

кру́гл||ый, -ая, -ое; кругл, -а́, -о 1. округао, обао, заобљен; **~ стол** округли сто; **~ое лицо́** обло лице; **~ые ско́бки** округле заграде 2. *само дужи обл.* цео, читав; **~ год** читаву годину; **~ые су́тки** дан и ноћ 3. *само дужи обл.* прави, потпун; **~ неве́жда** прави незналица; **~ сирота́** сироче без оца и мајке; **~ отли́чник** скроз одличан ђак ◇ **~ая су́мма** знатна, прилична свота; **~ым счётом** округло, приближно; **де́лать ~ые глаза́** гледати зачуђено

кругля́к, -а́ *м,* **кругля́ш, -а́** *м* округлица *ж,* облица *ж;* облутак, шљунак

круговéрт||ь, -и *ж разг.* непрекидни ток, вртлог *м*

кругов||о́й, -а́я, -о́е кружни; **~о́е движе́ние** кружно кретање ◇ **~а́я ча́ша** кружни пехар; **~а́я пору́ка** узајамно јамство; **~а́я оборо́на** *војн.* кружна одбрана

круговоро́т, -а *м* 1. кружење *с,* кружно кретање, обртање *с* 2. вртлог; **~ собы́тий** вртлог догађаја

круговраще́ни||е, -я *с* кружно кретање

кругозо́р, -а *м* 1. видик, видокруг, хоризонт 2. *фиг.* видокруг, круг интересовања; **челове́к с ограни́ченным ~ом** човек уских видика

круго́м 1. *прил.* около, унаоколо; са свих страна 2. *предл. с ген. разг.* око, около *с ген.* 3. *прил. фиг. разг.* сасвим, потпуно; **выхо́дит, что я ~ винова́т** испада да сам ја кривац за све ◇ **~!** *војн.* налево круг!; **~ да о́коло** около наоколо

кругооборо́т, -а *м* обртање *с,* окретање *с,* циркулација *ж;* **~ капита́ла** циркулација капитала

кругообра́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но кружни, у облику круга; **~ное движе́ние** кружно кретање

кругосве́тн||ый, -ая, -ое око света; **~ое путеше́ствие** путовање око света

кружа́л||о, -а *с* 1. *архит.* дрвени лук, потпорањ *м* (*за грађење сводова*) 2. *заст.* крчма *ж*

кружевни́ц||а, -ы *ж* чипкарка, чипкарица

кружевн||о́й, -а́я, -о́е од чипке, чипкани, чипкаст; **~ воротни́к** чипкана крагна

кру́жев||о, -а *с, мн.* **-а́, кру́жев** чипка *ж*

круж||и́ть, -у́, -и́шь *и* **кру́жишь, -а́т** *и* **кру́жат** *несврш.* 1. *кого, что* вртети, окретати, обртати 2. кружити; **орёл ~и́т под облака́ми** орао кружи под облацима 3. *разг.* лутати; **~ по́ лесу** лутати по шуми

круж||и́ться, -у́сь, -и́шься *и* **кру́жишься, -а́тся** *и* **кру́жатся** *несврш.* вртети се, окретати се у круг, кружити ◇ **у меня́ кру́жится голова́** хвата ме вртоглавица

кру́ж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. лонче *с;* **жестяна́я ~** цимента; **пивна́я ~** кригла 2. касица, кутија за сакупљање новчаних прилога

кружко́в||ец, -ца *м разг.* члан кружока

кружков||о́й, -а́я, -о́е који се односи на кружок

кружковщи́н||а, -ы *ж презр.* групаштво *с,* кликаштво *с*

кру́жн||ый, -ая, -ое: ~ путь заобилазни, кружни пут

круж||о́к, -ка́ *м* 1. кружић, колутић, котурић 2. кружок, секција *ж;* **драмати́ческий ~** драмска секција

круи́з, -а *м* туристичко путовање бродом; **~ вокру́г Евро́пы** туристичко путовање бродом око Европе

круп[1], **-а** *м мед.* круп, гушобоља *ж*

круп[2], **-а** *м* сапи *мн. ж (код коња)*

круп||а́, -ы́ *ж* 1. прекрупа, крупица; **гре́чневая ~** прекрупа од хељде; **ма́нная ~** гриз; **перло́вая ~** јечмена прекрупа, гершла 2. *фиг.* ситан снег, циганчићи *мн. м.*

крупени́к, -а́ *м* хељдина каша запечена са сиром

крупи́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. зрно *с,* зрнце *с;* **~ со́ли** зрно соли; **~ зо́лота** зрнце злата 2. *фиг.* трунчица *ж,* мрвица *ж;* **ни ~ки пра́вды** ни трунчице истине

крупи́тчат||ый, -ая, -ое *разг.* 1. зрнаст; **~ мед** ушећерен мед 2. од финог белог брашна

крупи́ц||а, -ы *ж* мрвица, трунка

крупне́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* крупњати, постајати крупан

кру́пно *прил.* 1. крупно; **~ смоло́ть** крупно самлети 2. оштро; **~ поговори́ть** оштро поразговарати

крупнокали́берн||ый, -ая, -ое великог калибра

крупномасшта́бн||ый, -ая, -ое 1. крупних размера **2.** *фиг.* значајан, важан

крупнопло́дн||ый, -ая, -ое крупних плодова (*воћка, јагода*)

кру́п||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но 1. крупан; **~ песо́к** крупан песак; **~ная соль** зрнаста со; **~ по́черк** крупан рукопис **2.** крупан, велики; **~ промы́шленник** крупан индустријалац; **~ капита́л** крупни капитал **3.** велики, истакнут; **~ тала́нт** велики таленат; **~ писа́тель** истакнути писац **4.** крупан, велики, значајан; **~ успе́х** значајан успех; **~ная оши́бка** крупна грешка **5.** оштар; **~ разгово́р** оштар разговор ◇ **~ рога́тый скот** крупна рогата марва; **~ные де́ньги** крупан новац

крупо́зн||ый, -ая, -ое *мед.* крупозан; **~ое воспале́ние лёгких** фиброзна упала плућа

крупча́тк||а, -и *ж* фино бело брашно

крупча́т||ый, -ая, -ое 1. зрнаст, крупичав **2.** од финог белог брашна

крупье́ *непром. м* крупје

крупян||о́й, -а́я, -о́е од прекрупе, са прекрупом

крутизн||а́, -ы́ *ж* **1.** стрмост, стрменитост **2.** стрмина, стрма падина

крути́льн||ый, -ая, -ое 1. *текст.* за увртање, усукивање (*машина*) **2.** *физ.* торзиони

крути́ть, кручу́, кру́тишь, кру́тят *несврш.* **1.** окретати, вртети; **~ кран** окретати славину; **~ голово́й** вртети главом **2.** савијати, увијати; упредати; **~ папиро́су** савијати цигару; **~ верёвку** упредати уже **3.** притезати, везивати; **~ ру́ки наза́д** завртати руке **4.** *фиг. нар.* врдати, обмањивати; **говори́ пра́вду, не крути́** говори истину, не врдај ◇ **~ фильм (кино́)** *нар.* приказивати филм; **~ любо́вь (рома́н)** *нар.* водити љубав; **как там ни крути́** *разг.* како год окренеш

крути́ться, кручу́сь, кру́тишься, кру́тятся *несврш.* **1.** окретати се, вртети се **2.** *фиг. разг.* мувати се, врзмати се; петљати се; **не крути́сь под нога́ми** не врзмај ми се око ногу **3.** *разг.* гњавити се, петљати се, бактати се **4.** *нар.* врдати, обмањивати ◇ **как (там) ни крути́сь** *разг.* како год окренеш

кру́то *прил.* **1.** стрмо; **~ поднима́ться** стрмо се пети **2.** нагло, изненада; **~ поверну́ть** нагло окренути **3.** строго, оштро; **~ обойти́сь** *с кем* строго поступити *с ким* **4.** густо; тврдо; **~ замеси́ть** густо замесити ◇ **~ посоли́ть** јако посолити; **~ прихо́дится** *кому* тешко је *коме*

крут||о́й, -а́я, -о́е; крут, -а́, кру́то; *комп.* **кру́че 1.** стрм, окомит; **~ бе́рег** стрма обала **2.** нагао, оштар; **~ поворо́т** оштра кривина **3.** строг, оштар; **~ы́е ме́ры** оштре мере **4.** тврд; густ; **~о́е яйцо́** тврдо скувано јаје; **~а́я ка́ша** густа каша ◇ **~ кипято́к** кључала вода

кру́ч||а, -и *ж* стрмина, обронак *м*, урвина

кручён||ый, -ая -ое *текст.* усукан, упреден; **~ая пря́жа** упредена пређа

кручи́н||а, -ы *ж нар. песн.* јад *м*, туга, чемер *м*

кручи́н||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш. нар. песн.* туговати, патити, жалостити се

круше́ни||е, -я *с* **1.** удес *м*, несрећа *ж*; **~ по́езда** железничка несрећа; **потерпе́ть ~** доживети удес (несрећу) **2.** *фиг.* слом *м*, крах *м*, пропаст *ж*; **~ колониали́зма** слом колонијализма

круши́н||а, -ы *ж бот.* пасјаковина

круш||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш. кого, что свеч.* сламати, уништавати; **~ врага́** уништавати непријатеља

крыжо́венн||ый, -ая -ое огроздов, од огрозда; **~ое варе́нье** слатко од огрозда

крыжо́вник, -а *м бот.* огрозд (*плод и грм*)

крыла́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *заст.* мушки огртач с пелерином

крыла́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то крилат, са крилима ◇ **~тые слова́** крилатице

крыл||о́, -а́ *с, мн.* **кры́лья, кры́льев 1.** крило; **~ ба́бочки** крило лептира; **~ самолёта** авионско крило **2.** крило, лопатица *ж* (*ветрењаче*) **3.** блатобран *м* (*на аутомобилу*) **4.** крило, бочни део зграде ◇ **распра́вить кры́лья** раширити крила; **опусти́ть кры́лья** клонути, посустати; **кры́лья но́са** ноздрве

кры́лыш||ко, -ка *с, ген. мн.* **-ек** *дем. хип.* крилашце, криоце ◇ **под ~ком** *кого, чьим* под окриљем, под заштитом *кога*

крыльц||о́, -а́ *с, мн.* **кры́льца, крыле́ц** *и* **кры́лец** наткривено спољно степениште

кры́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *в.* **кри́нка**

кры́с||а, -ы *ж* пацов *м*, штакор *м*; **водяна́я ~** водени пацов ◇ **канцеля́рская ~** канцеларијски пацов

крыси́н||ый, -ая, -ое пацовски; за пацове; **~ яд** отров за пацове

крысоло́в, -а *м* утамањивач пацова

крысоло́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** пацоловка **2.** ловац *м* пацова (*пас*)

кры́т||ый, -ая, -ое; крыт, -а, -о наткривен, покривен, с кровом; **~ ры́нок** покривена пијаца, пијачна хала ◇ **шито-~о** *разг.* закукуљено-замумуљено, скривено

крыть, кро́ю, кро́ешь, кро́ют *несврш.* **1.** прекривати, покривати; **~ кры́шу** стављати кров, покривати кућу **2.** *карт.* тући, побијати; **~ короля́ тузо́м** тући краља кецом **3.** *нар.* грдити, псовати ◇ **ему́ не́чем ~** нема шта рећи у своју одбрану

кры́ться, кро́ется, кро́ются *несврш. в чём* крити се; **причи́на кро́ется** *в чём* разлог лежи *у чему*

кры́ш||а, -и *ж* кров *м*; **желе́зная ~** лимени кров; **~ протека́ет** кров цури ◇ **жить под одно́й ~ей** *с кем* живети под истим кровом *с ким*

кры́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** поклопац *м*; **~ кастрю́ли, ча́йника** поклопац шерпе, чајника ◇ **тут ему́ и ~!** *нар.* готов је!, свршено је с њим

крюк, -а́ *м* **1.** (*мн.* **-и́, -о́в**) кука *ж*; **~ для подве́ски** *чего* кука за причвршћивање *чега* **2.** (*мн.* **-и́, -о́в**) засун, реза *ж*; **закры́ть дверь на ~** намаћи резу, затворити врата засуном **3.** (*мн.* **крю́чья, крю́чьев**) чакља *ж*, мотка *ж* с куком **4.** *разг.* заобилазни пут; **сде́лать ~, дать ~у** поћи заобилазним путем

крю́чи||ть, -т *безл. несврш. кого, что нар.*: **его́ ~т от бо́ли** он се грчи (савија) од болова

крю́ч||иться, -усь, -ишься, -атся *несврш. нар.* грчити се, савијати се (*од болова*)

крючкова́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то кукаст; **~ нос** кукасти нос

крючкотво́р, -а *м заст. презр.* чиновник цепидлак (*из користољубља*)

крючкотво́рств||о, -а *с заст. презр.* чиновничко цепидлачење (*из користољубља*)

крюч||о́к, -ка́ *м* **1.** кукица *ж*; **пове́сить на ~** обесити о кукицу; **рыболо́вный ~** удица **2.** реза *ж* на вратима **3.** кукица *ж*; **вяза́ть ~ко́м** кукичати,

хеклати 4. копча *ж*; **застегну́ть на ~ки́** закопчати ◊ **нос ~ко́м** кукасти нос

крюшо́н, -а *м* бола *ж (пиће)*

кря́ду *прил. нар.* узастопце, без прекида

кряж, -а *м* 1. планински ланац 2. трупац, пањ

кря́жис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. дебео; **~ дуб** дебео храст 2. здепаст, снажан

кря́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. гакати (*о паткама*) 2. *фиг.* гакати, накашљавати се (*о човеку*)

кря́кв||а, -ы *ж зоол.* дивља патка

кря́кн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* 1. гакнути, загакати (*о паткама*) 2. *фиг.* гакнути, накашљати се (*о човеку*)

крях||те́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т *несврш. разг.* стењати, јечати

ксёндз, ксендза́ *м* католички свештеник (*у Пољској*)

ксерофо́рм, -а *м фарм.* ксероформ

ксилографи́ческ||ий, -ая, -ое ксилографски, дуборезачки

ксилогра́фи||я, -и *ж* ксилографија, дуборез *м*

ксилофо́н, -а *м муз.* ксилофон

кста́ти *прил.* 1. у прави час, баш кад треба; **прийти́ ~** доћи у прави час; **говори́ть ~** говорити умесно 2. успут, узгред; **зайди́ ~ и за кни́гой** успут сврати и по књигу 3. *уметн. р.* узгред речено; **~ сказа́ть (говоря́), когда́ ты там был?** узгред речено, кад си ти тамо био? ◊ **как нельзя́ ~** баш на време, у прави час

кто, кого́, кому́, кем, о ко́м *зам.* 1. *упитна* ко, који; **кто там?** ко је?; **вам кого́?** кога тражите?; **о ком вы спра́шиваете?** за кога питате?; **кому́ что нра́вится** шта се коме свиђа; **кого́ там то́лько не́ было** ко све тамо није био 2. *односна* ко, који; **я не зна́ю, кто э́то сде́лал** не знам ко је то урадио; **тот, кто э́то зна́ет...** онај који то зна... 3. *неодређена разг.* неко; **е́сли кто спро́сит...** ако неко буде питао... ◊ **не кто ино́й (друго́й) как...** нико други него...; **кто бы э́то ни был** ма ко био; **ма́ло кто** мало ко; **ма́ло ли кто** има их много; **кто в лес, кто по дрова́** ко у клин, ко у плочу

кто́-либо *зам. неодређена* неко, било ко; **е́сли к нему́ приходи́л ~ из друзе́й...** ако му је долазио неко од пријатеља...

кто́-нибудь *зам. неодређена* неко, било ко, ма ко

кто́-то *зам. неодређена* неко; **~ заходи́л к вам** неко вам је долазио

куб, -а *м, мн.* **-ы́, -о́в** 1. *геом.* коцка *ж* 2. *мат.* куб, трећи степен; **четы́ре в ~е** четири на куб; **возвести́ в ~** подићи на трећи степен 3. *разг.* кубни метар, кубик; **~ дров** кубик дрва 4. котао, казан

куба́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. кубанка (*шубара кубанских козака*) 2. кубанка (*врста пшенице*)

ку́барем *прил. разг.* главачке, стрмоглавце; **~ скати́ться** стрмоглавити се

куба́р||ь, -я́ *м заст.* зврчак, чигра *ж*

кубату́р||а, -ы *ж* кубатура

куби́зм, -а *м. ум.* кубизам

ку́бик, -а *м* 1. *об. мн.* **-и, -ов** коцкице *мн. ж (играчке)*; **игра́ть в ~и** играти се коцкица 2. *разг.* кубни сантиметар

куби́нск||ий, -ая, -ое кубански

куби́нц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **куби́н|ец, -ца** *м* Кубанац; **куби́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Кубанка) Кубанци

куби́ческ||ий, -ая, -ое 1. коцкаст, у облику коцке 2. *мат.* кубни; **~ ко́рень** кубни корен 3. кубни; **~ метр** кубни метар

ку́бков||ый, -ая, -ое: ~ матч куп-меч

кубов||а́я, -о́й *ж* казаница, котларница

ку́бов||ый, -ая, -ое индиго, модар (*боја*)

ку́б||ок, -ка *м* 1. пехар, чаша *ж*; **подня́ть задра́вный ~** дићи чашу за здравље 2. *спорт.* пехар, куп; **переходя́щий ~** прелазни пехар; **ро́зыгрыш ~ка** куп-такмичење; **состяза́ться на ~** такмичити се за куп

кубоме́тр, -а *м* кубни метар, кубик

ку́брик, -а *м пом.* доња палуба, просторија *ж* за бродску посаду

кубы́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. ћуп *м*, врч *м* 2. касица (*за штедњу*) 3. *фиг. нар. шаљ.* дебељуца, пуначка, здепаста жена ◊ **класть де́ньги в ~ку** спремати новац у чарапу; **держа́ть де́ньги в ~ке** чувати новац у чарапи

кува́лд||а, -ы *ж тех.* маљ *м*, бат *м*

куве́рт, -а *м заст.* прибор за јело (*за једну особу*)

кувши́н, -а *м* врч, крчаг, тестија *ж*, бокал

кувши́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *бот.* локвањ *м*, водени крин

кувши́нн||ый, -ая, -ое који се односи на врч, крчаг, бокал; **~ое го́рлышко** грлић врча

кувырка́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* превртати се преко главе, претурати се

кувыркн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* превrнути се преко главе, претурити се

кувырко́м *прил. разг.* главачке, наглавачке, стрмоглавце; **полете́ть ~** одлетети главачке, скотрљати се ◊ **жизнь пошла́ ~** све је кренуло наопако

кувыр||о́к, -ка́ *м спорт.* колут

кугуа́р, -а *м зоол.* јагуар, пума *ж*

куда́ *прил.* 1. *упитни* куд, куда; **~ вы идёте?** куда идете?; **~ ты положи́л кни́гу?** где си ставио књигу? 2. *односни* куд, куда; **я не зна́ю, ~ он пошёл** не знам, куд је пошао 3. *упитни разг.* зашто; **~ тебе́ сто́лько книг?** шта ће ти толике књиге? 4. *неодређени разг.* некуд; **е́сли вы ~ уйдёте...** ако некуд будете отишли... 5. *уз комп. разг.* кудикамо, знатно; **~ лу́чше** знатно боље ◊ **~ бы ни** куд год; **~ там** ма какви; **~ ни шло** *разг.* било како било; **хоть ~** одличан, не може бити бољи; **~ тебе́ до него́!** откуд ти можеш да се равнаш са њим!; **~ глаза́ глядя́т** било куда

куда́-либо, куда́-нибудь *прил.* ма куда, куда било, некуд

куда́-то *прил.* некуда, некамо; **он ~ уе́хал** некуд је отпутовао

куда́х||тать, -чу, -чешь, -чут *несврш.* кокодакати, какотати

куде́л||ь, -и *ж текст.* кудеља, кучина

куде́сник, -а *м заст.* чаробњак, врач

кудла́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* космат, длакав

ку́др||и, -е́й *мн.* коврџе *мн. ж*, увојци *мн. м*

кудря́в||иться, -ится, -ятся *несврш.* коврџати се, увијати се

кудря́в||ый, -ая, -ое; кудря́в, -а, -о 1. коврџав, куштрав,ргугурав; **~ые во́лосы** коврџава коса 2. *фиг.* разгранат; **~ое де́рево** разгранато дрво са богатом крошњом 3. *фиг.* китњаст; **~ стиль** китњасти стил

кудря́ш||ки, -ек *мн.* (*јд.* **кудря́шк|а, -и** *ж*) *разг.* коврџе, увојци *мн. м*

куды́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *нар. шаљ.* запиткивати »куда«

кузе́н, -а *м заст.* брат од тетке, стрица, ујака

кузи́н||а, -ы *ж заст.* сестра од тетке, стрица, ујака

кузне́ц, -а́ *м* ковач

кузне́чик, -а *м зоол.* цврчак, зрикавац

кузне́чн||ый, -ая, -ое ковачки; **~ цех** ковачница; **~ мех** ковачки мех

ку́зниц||а, -ы *ж* ковачница

ку́зов, -а *м, мн.* **-а́, -о́в 1.** *пров.* кош, корпа *ж (од лике, брезове коре)* **2.** каросерија *ж*; **автомоби́льный ~** каросерија аутомобила

ку́зьк||а, -и *м зоол.* житни инсек(а)т

ку́зькин: показа́ть ~у мать *кому нар. вулг.* показати свога бога *коме*

кукаре́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* кукурикати

кукареку́ *узв.* кукурику

ку́киш, -а *м разг.* шипак, фига *ж*; **показа́ть ~** показати шипак

ку́к||ла, -лы *ж, ген. мн.* **-ол 1.** лутка; **игра́ть в ~лы** играти се с луткама **2.** лутка, марионета; **теа́тр ~ол** позориште лутака

ку-клукс-кла́н, -а *м* ку-клукс-клан

кукловóд, -а *м* глумац у луткарском позоришту

кук||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* кукати *(о птици кукавици)*

ку́кол||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *дем.* луткица **2.** *зоол.* ларва

ку́кол||ь, -я *м бот.* куколь

ку́кольник, -а *м* **1.** глумац у луткарском позоришту **2.** луткар *(мајстор за лутке)*

ку́кольн||ый, -ая, -ое 1. луткарски, за лутке **2.** луткарски, марионетски; **~ теа́тр** луткарско позориште **3.** луткаст, као у лутке *(лице итд.)*

ку́к||ситься, -шусь, -сишься, -сятся *несврш. разг.* мргодити се, бити мрзовољан, нерасположен

ку-ку́ *узв.* куку

кукуру́з||а, -ы *ж бот.* кукуруз *м*

кукуру́зн||ый, -ая, -ое кукурузни, од кукуруза; **~ая мука́** кукурузно брашно; **~ хлеб** проја

куку́шеч||ий, -ья, -ье кукавичин, кукавичји

куку́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** *зоол.* кукавица **2.** *нар.* маневарска локомотива; локални воз

кула́к [1], **-а́** *м* **1.** песница *ж*; **грози́ть ~о́м** претити песницом; **величино́й с ~** величине песнице **2.** *војн.* ударна група ◇ **держа́ть** *кого* **в ~е́** имати *кога* у шаци; **смея́ться в ~** смејати се испод брка

кула́к [2], **-а́** *м* кулак, богати сељак

кула́цк||ий, -ая, -ое кулачки; **~ое хозя́йство** кулачко газдинство

кула́честв||о, -а *с зб.* кулаци *мн. м,* кулаштво

кула́чк||и: би́ться на ~и (на ~ах) *разг.* песничити се, тући се песницама

кула́чн||ый, -ая, -ое: ~ бой песничење, туча песницама; **~ое пра́во** право јачег

кулач||о́к, -ка́ *м дем.* песничица *ж*

кулачь||ё, -я́ *с зб. разг. презр.* кулаци *мн. м,* кулаштво

кулебя́к||а, -и *ж* кулебјака *(пециво од киселог теста филовано месом, рибом итд.)*

кул||ёк, -ька́ *м* кесица *ж*, фишек ◇ **попа́сть из ~ька́ в рого́жку** *разг.* доспети из зла на горе

куле́ш, -а́ *м нар.* кулеш *(ретка каша од прекрупе са сланином)*

ку́ли *непром. м* кули

кули́к, -а́ *м зоол.* шљука *ж* ◇ **всяк ~ своё боло́то хва́лит** *посл.* сваки циго свога коња хвали

кулина́р, -а *м* кулинар

кулина́ри||я, -и *ж и* **кулинари́||я, -и** *ж* **1.** кулинарство *с* **2.** полуготова јела *(од меса, поврћа итд.)* **3.** продавница полуготових јела, колача *итд.*

кулина́рн||ый, -ая, -ое кулинарски

кули́с||а, -ы *ж* **1.** *поз.* кулиса **2.** *тех.* кулиса ◇ **за ~ами** иза кулиса

кули́сн||ый, -ая, -ое који се односи на кулисе

кули́ч, -а́ *м* владичин хлеб

кули́чк||и: у чёрта на ~ах, к чёрту на ~ богу иза леђа, где је бог рекао лаку ноћ

куло́н [1], **-а** *м* привесак *(чешће од драгог камена, на ланчићу, огрлици итд.)*

куло́н [2], **-а** *м физ.* кулон

кулуа́рн||ый, -ая, -ое кулоарски

кулуа́р||ы, -ов *мн.* кулоари *мн. м;* **в ~ах** незванично, у кулоарима

кул||ь, -я́ *м* **1.** врећа *ж*, џак **2.** врећа *ж* *(стара мера од 9 пудова)*

ку́льман, -а *м* цртачки прибор *(за техничко цртање)*

кульминацио́нн||ый, -ая, -ое кулминациони

кульмина́ци||я, -и *ж* **1.** кулминација, врхунац *м* **2.** *астр.* кулминација

культ, -а *м* **1.** *рел.* култ; **~ пре́дков** култ предака; **служи́тели ~а** свештеници **2.** култ; **~ ли́чности** култ личности

культива́тор, -а *м пољопр.* култиватор

культива́ци||я, -и *ж пољопр.* култивација

культиви́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* **1.** култивисати, култивирати, гајити *(биљке)* **2.** *фиг.* култивисати, неговати, ширити

культма́ссов||ый, -ая, -ое (культу́рно-ма́ссовый): ~ая рабо́та културно-просветни масовни рад

ку́льтов||ый, -ая, -ое *рел.* култни

культо́рг, -а *м* **(культу́рный организа́тор)** организатор културног живота

культпохо́д, -а *м* колективна посета културних установа *(позоришта, музеја, биоскопа)*

культтова́р||ы, -ов *мн.* роба *ж* за задовољавање културних потреба становништва *(канцеларијска роба, музички инструменти итд.)*

культу́р||а, -ы *ж* **1.** култура; **разви́тие ~ы** развој културе; **анти́чная ~** античка култура; **материа́льная ~** материјална култура **2.** култура, културност; **челове́к большо́й ~ы** човек високе културе **3.** *пољопр.* гајење *с*, неговање *с* **4.** *об. мн.* **-ы, культу́р** *пољопр.* културе; **техни́ческие ~ы** индустријске културе; **кормовы́е ~ы** крмно биље **5.** *биол.* култура; **~ микро́бов** култура микроба ◇ **физи́ческая ~** физичка култура; **~ ре́чи** култура говора

культу́рно *прил.* културно; **вести́ себя́ ~** културно се понашати

культу́рност||ь, -и *ж* културни ниво, културност

культу́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* културан; **~ные свя́зи** културне везе; **~ное сотру́дничество** културна сарадња; **~ у́ровень** културни ниво **2.** културан; **~ челове́к** културан човек; **~ное обслу́живание** културно послуживање **3.** *само дужи обл.* културан, за културу; **~ная рабо́та** културни рад **4.** *само дужи обл. пољопр.* културан, оплемењен, племенит; **~ные сорта́ фрукто́вых дере́вьев** племените врсте воћака

культ||я́, -и́ *ж* патрљак *м*

культя́п||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг. в.* **культя́**

кум, -а *м, мн.* **-овья́, -овьёв** 1. крсни кум (*само у односу на родитеље детета које крсти*) 2. *нар.* куме, стриче (*при ословљавању*)

кум||а́, -ы́ *ж* 1. крсна кума (*само у односу на родитеље детета које крсти*) 2. *нар.* кумо, стрина (*при ословљавању*)

куман||ёк, -ька́ *м нар. хип.* куман

кума́ч, -а́ *м* јарко црвено памучно платно

кумачо́в||ый, -ая, -ое од црвеног памучног платна

куме́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* 1. *без обј.* схватати, капирати 2. *в чём* разумети се *у шта*

куми́р, -а *м* кумир, идол

кум||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *несврш. с кем разг.* кумити се

кумовск||о́й, -а́я, -о́е *разг.* кумовски

кумовств||о́, -а́ *с* 1. кумство, кумовање 2. *фиг. разг.* непотизам *м*

ку́муш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *хип.* кумица 2. *фиг. разг.* сплеткашица

кумы́с, -а *м* кумис (*пиће од преврелог кобиљег млека*)

кумысолече́ни||е, -я *с* лечење кумисом

куна́к, -а́ *м* кунак (*побратим код кавкаских горштака*)

кунжу́т, -а *м бот.* сусам, сезам

кунжу́тн||ый, -ая, -ое од сусама, сезама; **~ое ма́сло** сусамово уље

ку́н||ий, -ья, -ье 1. *зоол.* куничин; од куне 2. од куниног крзна

куни́ц||а, -ы *ж зоол.* куна

кунстка́мер||а, -ы *ж заст.* збирка реткости, музеј *м* раритета

кунту́ш, -а́ *м заст.* кафтан (*у Пољској и Украјини*)

купа́льник, -а *м* купаћи костим

купа́льн||ый, -ая, -ое купаћи, за купање; **~ костю́м** купаћи костим

купа́л||ьня, -ьни *ж, ген. мн.* **-ен** купатило *с*; купалиште *с (на реци, језеру)*

купа́льщик, -а *м* купач

купа́ни||е, -я *с* купање

купа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* купати

купа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* купати се

купе́ *непром. с* купе *м*; **четырёхме́стное ~** купе са четири лежаја

купе́йн||ый, -ая, -ое *жел.* са купеима; **~ ваго́н** вагон са купеима

купе́л||ь, -и *ж цркв.* крстионица

куп||е́ц, -ца́ *м* 1. трговац, припадник трговачког сталежа 2. *заст.* купац

купе́ческ||ий, -ая, -ое трговачки; **~ое сосло́вие** трговачки сталеж

купе́честв||о, -а *с зб.* трговци, трговачки сталеж

купи́рованн||ый, -ая, -ое *жел. в.* **купе́йный**

куп||и́ть, -лю́, ку́пишь, ку́пят; ку́пленный *сврш.* 1. *что* купити; **~ дёшево** јефтино купити; **~ за бесце́нок** купити у бесцење 2. *кого разг.* поткупити, подмитити 3. *что карт.* покупити, добити ◇ **~ кота́ в мешке́** купити мачка у врећи; **за что́ ~и́л, за то́ и продаю** по што купио, по то и продао

купле́т, -а *м* 1. куплет, строфа *ж* 2. куплет, сатирична песма

куплети́ст, -а *м* куплетист(а)

ку́пл||я, -и *ж* куповина; **~-прода́жа** куповина и продаја

ку́пол, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** 1. купола *ж*; **~ парашю́та** купола падобрана 2. *фиг.* свод; **небе́сный ~** небески свод

ку́польн||ый, -ая, -ое који се односи на куполу

купо́н, -а *м* 1. купон (*део вредносне хартије*) 2. *заст.* карта *ж*, улазница *ж* (*за ложу у позоришту*) 3. комад тканине (*об. скројене*)

купо́нн||ый, -ая, -ое купонски

купоро́с, -а *м хем.* витриол, галица *ж*; **ме́дный ~** плави камен, модра галица; **желе́зный ~** зелена галица; **ци́нковый ~** бела галица

купоро́сн||ый, -ая, -ое галичин, од галице, од витриола

купоро́||сить, -шу, -сишь, -сят *несврш.* премазивати раствором галице; **~ потоло́к** прати плафон пре кречења

ку́пч||ая, -ей *ж заст.* купопродајни уговор, тапија

ку́пч||ий, -ая, -ее: ~ая кре́пость *заст.* тапија

ку́пчик, -а *м разг. дем.* ситни трговац, трговчић

купчи́х||а, -и *ж* 1. трговкиња, припадница трговачког сталежа 2. трговчева жена

купю́р||а [1]**, -ы** *ж књиш.* скраћивање *с*; **текст стихотворе́ния печа́тается с ~ами** песма се штампа скраћено

купю́р||а [2]**, -ы** *ж фин.* новчаница, хартија од вредности; **десятирублёвая ~** новчаница од десет рубаља

кур, -а *м заст.* петао ◇ **попа́л как ~ во́ щи** *разг.* провео се као бос по трњу

кураг||а́, -и́ *ж зб.* сушене кајсије

кура́ж, -а́ (-у́) *м заст.* кураж(а) *ж*, смелост *ж*; **войти́ в ~** окуражити се, осмелити се

кура́ж||иться, -усь, -ишься, -атся *несврш. нар.* 1. разметати се 2. *над кем* ругати се *коме*, малтретирати *кога*, спрдати се *с ким*

кура́нт||ы, -ов *мн.* часовник *м* на торњу (*који свира*); **Кремлёвские ~** Кремаљски сат

кура́тор, -а *м* куратор, старатељ

курга́н, -а *м* 1. курган, хумка *ж* над древним гробовима 2. хумка *ж*; брежуљак

кургу́||зый, -зая, -зое; -з, -за, -зо *разг.* 1. тесан, кратак, кусав; **~ пиджа́к** кратак сако 2. кус, кусав, без репа; **~ щено́к** кусаво штене

ку́рдск||ий, -ая, -ое курдски

ку́рд||ы, -ов *мн. (јд.* **курд, -а** *м* Курд; **курдя́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Курдкиња) Курди

курдю́к, -а́ *м* масна наслага (*на репу неких врста оваца*)

ку́рев||о, -а *с нар.* дуван *м*

куре́ни||е, -я *с* 1. пушење; **~ опа́сно для здоро́вья** пушење је штетно по здравље 2. *заст.* тамјан *м*

куре́н||ь, -я́ *м* 1. *пров.* колиба *ж* 2. *пров.* кућа *ж (на Дону и Кубану)* 3. *ист.* војна јединица запорошких козака

курза́л, -а *м* кур-салон

ку́р||ий, -ья, -ье *пров.* кокошији ◇ **избу́шка на ~ьих но́жках** кућица на кокошијим ногама (*у бајкама*)

кури́л||ка, -ки, *ген. мн.* **-ок** 1. *ж нар.* пушионица 2. *м, ж шаљ.* пушач *м*, пушачица *ж* ◇ **жив ~!** још је жив!, још је ту!

кури́льщик, -а *м* пушач

кури́льщиц||а, -ы *ж* пушачица

кури́н||ый, -ая, -ое кокошији, од кокошке; **~ое яйцо́** кокошије јаје ◇ **~ая слепота́** а) *бот.* љутић б) *мед.* кокошије слепило; **~ая грудь** *мед.* кокошије груди

кури́тельн||ый, -ая, -ое за пушење; **~ таба́к** дуван за пушење; **~ая тру́бка** лула за пушење

кури́ть, курю́, ку́ришь, ку́рят *несврш.* **1.** пушити; **~ сигаре́ты** пушити цигарете; **~ тру́бку** пушити на лулу; **~ воспреща́ется** забрањено пушење **2.** димити, кадити; **~ ла́даном** кадити тамјаном **3.** дестиловати, пећи (*ракију*)

кури́ться, ку́рится, ку́рятся *несврш.* **1.** тињати, сагоревати **2.** димити се, пушити се **3.** ковитлати се (*о прашини итд.*)

ку́риц||а, -ы *ж, мн.* **ку́ры, кур** кокош, кокошка ◇ **мо́края ~** покисла кокош, слабић, кукавица; **ку́рам на́ смех** на општеругло, да пукнеш од смеха; **у него́ де́нег ку́ры не клюю́т** има пара као плеве; **писа́ть как ~ ла́пой** писати као сврачјом ногом; **с ку́рами ложи́ться** легати са кокошкама, рано ићи на спавање

ку́ри||я, -и *ж ист.* курија; **па́пская ~** папска курија

курку́л||ь, -я́ *м* куркуљ (*украјински кулак*)

курлы́||кать, -кает *и* **-чет, -кают** *и* **-чут** *несврш.* кликтати (*о ждралу*)

курн||о́й, -а́я, -о́е *заст.*: **~а́я изба́** кућа са огњиштем без димњака

курно́||сый, -сая, -сое; -с, -са, -со *разг.* **1.** прћаст; **~ нос** прћаст нос **2.** прћаста носа (*човек*)

курово́дств||о, -а *с* живинарство

курово́дческ||ий, -ая, -ое живинарски

кур||о́к, -ка́ *м* ороз, окидач; **взвести́, спусти́ть ~** запети, повући окидач

куроле́||сить, -шу, -сишь, -сят *несврш. нар.* лудирати се, правити испаде, скандале

куропа́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *зоол.* јаребица

куро́рт, -а *м* бања *ж*, лечилиште *с*; **поéхать на ~** поћи у бању; **лечи́ться на ~е** лечити се у бањи

куро́ртник, -а *м* бањски гост

куро́ртн||ый, -ая, -ое бањски, који се односи на летовалиште, лечилиште; **~ое лече́ние** бањско лечење

курортоло́ги||я, -и *ж* балнеологија

курослéп, -а *м бот.* љутић

ку́роч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* кокица

курс, -а *м* **1.** курс, правац; **взять ~** *на что* узети правац *према чему*; **держа́ть ~ на се́вер** кретати се у правцу севера; **полити́ческий ~** политички курс **2.** *фин.* курс; **биржево́й ~** берзански курс; **усто́йчивый ~ валю́ты** стабилан курс валуте; **паде́ние ~а** пад курса **3.** курс, течај; циклус; **~ исто́рии литерату́ры** курс историје књижевности; **~ ле́кций** циклус предавања **4.** кура *ж*; **пройти́ ~ лече́ния** провести куру лечења **5.** *мн.* **-ы, -ов** курс, течај; **~ы кро́йки и шитья́** курс кројења и шивења **6.** година *ж* студија; **студе́нт второ́го ~а** студент друге године ◇ **быть в ~е** *чего* бити у току *чега*, бити упознат *с чим*; **держа́ть** *кого* **в ~е** *чего* информисати *кога о чему*

курса́нт, -а *м* **1.** курсист(а), полазник курса, течаја **2.** *војн.* питомац војне школе

курса́нтск||ий, -ая, -ое који се односи на питомца војне школе

курси́в, -а *м штамп.* курзив; **вы́делить цита́ту ~ом** издвојити цитат курзивом

курси́вн||ый, -ая, -ое курзивни; **~ шрифт** курзив

курси́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* саобраћати (*о возу, броду, авиону*)

курси́ст||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *ист.* студенткиња женске високе школе (*у Русији пре револуције*)

курсо́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** упут *м* за бањско лечење (*без плаћеног смештаја*); бањски лист

курсов||о́й, -а́я, -о́е 1. *фин.* курсни; **~а́я табли́ца** курсна листа, берзански извештај **2.** који се односи на курс, течај; **~а́я рабо́та** семинарски рад **3.** који се односи на годину студија; **~о́е собра́ние студе́нтов** збор студената једне године студија

куртиза́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *заст.* куртизана

курти́н||а, -ы *ж заст.* **1.** цветна леја, рундела **2.** *војн.* куртина

ку́рт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** јакна, ветровка, винђјакна

курча́в||иться, -ится, -ятся *несврш.* коврџати се, увијати се (*о коси*)

курча́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во коврџав, куштрав, таласаст (*коса*)

курьёз, -а *м* чудан, смешан догађај, куриозитет; **для (ра́ди) ~а** ради смеха, забаве ради

курьёз||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но куриозан, забаван, смешан, необичан (*догађај итд.*)

курье́р, -а *м* **1.** курир, разносач (*у предузећу, установи*) **2.** курир; **дипломати́ческий ~** дипломатски курир

курье́рск||ий, -ая, -ое курирски ◇ **~ по́езд** експресни воз

куря́тин||а, -ы *ж разг.* кокошије месо; пилетина

куря́тник, -а *м* кокошињац, живинарник

куря́щ||ий, -его *м* пушач

кус, -а *м, мн.* **-ы́, -о́в** *нар.* комад, парче *с*

куса́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** гристи; **~ (себе́) гу́бы** гристи усне; **~ но́гти** гристи нокте **2.** уједати (*о псу итд.*); боцкати, пецкати (*о инсектима*) **3.** *само 3. л. разг.* жећи, жарити, палити; **крапи́ва ~ет** коприва жеже ◇ **~ себе́ ло́кти** жив се појести, жалити (*за нечим изгубљеним*)

куса́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** уједати, гристи; **соба́ка ~ется** пас уједа **2.** *само 3. л. разг.* жећи, жарити, палити (*о коприви итд.*) **3.** уједати се **4.** *само 3. л. шаљ.* бити скуп, папрен

куса́ч||ки, -ек *мн.* оштра клешта (*за жицу*)

кусков||о́й, -а́я, -о́е у комадима; **~ са́хар** шећер у коцкама

кус||о́к, -ка́ *м* **1.** парче *с*, комад; **~ хле́ба** парче хлеба; **два ~ка́ са́хару** две коцке шећера **2.** комад, одрезак; **~ полотна́** комад платна ◇ **~ хле́ба** кора хлеба, хлеб (*храна, средства за живот*); **мне ~ в го́рло не идёт** застаје ми залогај у грлу

кусо́ч||ек, -ка *м дем.* парченце *с*, комадић ◇ **ла́комый ~** мастан залогај

куст, -а́ *м* **1.** жбун, грм; **~ сире́ни** бокор јоргована **2.** уједињење *с*, савез (*предузећа итд.*) ◇ **спря́таться (уйти́) в ~ы́** побећи (*од одговорности итд.*); **пу́ганая воро́на ~а́ бои́тся** *посл.* жежен кашу хлади, кога је змија ујела тај се и гуштера боји

куста́рник, -а *м* **1.** жбун, грм **2.** *зб.* жбуње *с*, грмље *с*, шипраг, шикара *ж*

куста́рников||ый, -ая, -ое жбунаст; зарастао жбуњем, шибљем; **~ые за́росли** шипраг

куста́рнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** бавити се домаћом радиношћу **2.** *фиг.* радити примитивно, сваштарити

кустáрничеств||о, -а *с разг.* 1. домаћа радиност 2. *фиг.* примитиван рад, сваштарење

кустáрн||ый, -ая, -ое 1. произведен ручно, у домаћој радиности; **~ые издéлия** производи домаће радиности 2. *фиг.* примитиван, несавршен; **~ым спóсобом** на примитиван начин

кустáрщин||а, -ы *ж разг.* примитиван рад, сваштарење *с*, дилетантизам *м*

кустáр||ь, -я́ *м* занатлија који се бави домаћом радиношћу; **~-одинóчка** индивидуални занатлија

кустис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то жбунаст, сличан жбуну; бокораст; **~тые брóви** жбунасте обрве; **~тая пшеница** бокораста пшеница

куст||и́ться, -и́тся, -я́тся *несврш.* жбунати се, бокорити се

кýта||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. умотавати, увијати 2. претопло облачити, тронтати

кýта||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. умотавати се, увијати се 2. претопло се облачити, тронтати се

кутёж, кутежá *м* пијанка *ж*, лумперај

кут||ёнок, -ёнка *м, мн.* **-я́та, -я́т** *нар.* штене *с*, куче *с*

кутерьм||á, -ы́ *ж разг.* гужва, неред *м*, збрка

кути́л||а, -ы *м разг.* пијаница *м, ж*, бекрија *м, ж*

кути́ть, кучý, кýтишь, кýтят *несврш.* пијанчити, бекријати, лумповати, банчити

кутн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш. разг.* провеселити се уз пиће

кутýз||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* хапс *м*, затвор *м*

кут||ья́, -ьи́ *ж, ген. мн.* **-éй** кољиво *с (од куваног пиринча са сувим грожђем)*

кухáр||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** куварица

кухми́стерск||ая, -ой *ж заст.* менза, омањи ресторан, касина

кýх||ня, -ни *ж, ген. мн.* **-онь** 1. кухиња; **похóдная ~** пољска кухиња 2. кухиња, јела *мн. с*; **рýсская ~** руска кухиња, руска јела 3. *фиг.* кухиња, кулоари *мн. м* ◇ **молóчная ~** пункт за добијање млечне хране за одојчад

кýхонн||ый, -ая, -ое кухињски; **~ая мéбель** кухињски намештај; **~ое полотéнце** крпа за брисање судова, кухињска крпа

кýц||ый, -ая, -ее; куц, -а, -е 1. кус, кусав (*куче итд.*) 2. кус, кусав, кратак; **~ пиджáк** кусав сако 3. *фиг.* ограничен, штур; **~ые мы́сли** штуре мисли

кýч||а, -и *ж* 1. гомила, хрпа 2. мноштво *с*, маса; **~ нарóду** мноштво света 3. маса, огромна количина, гомила; **~ дéнег** гомила пара ◇ **вали́ть всё в однý ~у** трпати све на гомилу

кучев||óй, -áя, -óе: ~ы́е облакá кумулуси, облаци-овчице

кýчер, -а *м, мн.* **-á, -óв** кочијаш, фијакерист(а)

кучерск||óй, -áя, -óе кочијашки

кучеря́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *пров. в.* **кудря́вый**

куш, -а *м разг.* велика сума новаца

кушáк, -á *м* појас, опасач

кýшань||е, -я *с* јело

кýша||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* јести; **~йте, пожáлуйста** служите се, изволите

кушéт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** диван *м*, отоман *м*

кхмéр||ы, -ов *мн.* (*јд.* **кхмер, -а** *м* Кмер; **кхмéр|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Кмеркиња) Кмери

кш, кыш *узв.* иш (*узвик којим се тера живина*)

кювéт, -а *м* јендек, јарак поред пута

кюрé *непром. м.* католички свештеник (*у Француској и неким другим земљама*)

кюри́ *непром. м физ.* кири

Л

лабáз, -а *м заст.* 1. продавница *ж (жита, брашна)* 2. магазин (*жита, брашна*)

лабáзник, -а *м заст.* брашнар; житарски трговац

лабиализáци||я, -и *ж лингв.* лабијализација

лабиáльн||ый, -ая, -ое *лингв.* лабијалан, уснени

лаби́||льный, -льная, -льное; -лен, -льна, -льно *књиш.* лабилан, непостојан

лабири́нт, -а *м* лавиринт, лабиринт

лаборáнт, -а *м* лаборант

лаборáнт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** лаборанткиња, лаборантица

лаборáнтск||ий, -ая, -ое лаборантски

лаборатóри||я, -и *ж* лабораторија, лабораториј(ум) *м*

лабораторн||ый, -ая, -ое лабораторијски; **~ое оборýдование** лабораторијска опрема; **~ые исслéдования** лабораторијска истраживања; **~ые заня́тия** лабораторијске вежбе

лабрадори́т, -а *м мин.* лабрадорит

лáв||а[1], **-ы** *ж* лава; **извержéние ~ы** избацивање лаве

лáв||а[2], **-ы** *ж руд.* ров *м*, ходник *м*

лавáнд||а, -ы *ж бот.* лаванда, лавендула, деспик *м*

лави́н||а, -ы *ж* 1. лавина, усов *м*; **снéжная ~** снежни усов 2. *фиг.* лавина, руља

лави́нн||ый, -ая, -ое лавински, који се односи на лавину, усов

лави́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. *пом.* лавирати, маневрисати (*једрити уз ветар у цик-цак*) 2. *фиг.* лавирати, врдати, околишати

лáв||ка[1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** клупа

лáв||ка[2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** дућан *м*, радња, мала продавница

лáвов||ый, -ая, -ое лавин, од лаве

лáвоч||ка[1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ек** *дем* клупица

лáвоч||ка[2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *дем.* дућанчић *м*, радњица 2. *фиг. разг.* банда; **все они́ — однá ~** све је то иста банда (исти враг) ◇ **по пья́ной ~ке** *нар.* због пијанства, у пијаном стању

лáвочник, -а *м заст.* дућанџија

лáвочн||ый, -ая, -ое *заст.* дућански (*роба итд.*)

лавр, -а *м* 1. *бот.* ловор 2. *об. мн.* **-ы, -ов** ловорике *мн. ж* ◇ **пожинáть ~ы** брати ловорике; **почивáть на ~ах** одмарати се на ловорикама, уживати у старој слави

лáвр||а, -ы *ж црkв.* лавра (*манастир*)

лаврови́ш||ня, -ни *ж, ген. мн.* **-ен** *бот.* зеленичица

лáвров||ый, -ая, -ое *бот* 1. ловоров; **~ая рóща** ловоров шумарак 2. **лáвров||ые, -ых** *мн.* ловорике *мн. ж.*; **семéйство ~ых** породица ловорика

лаврóв||ый, -ая, -ое ловоров, ловориков, од ловорике; **~ лист** ловоров лист; **~ венóк** ловоров венац

лавсáн, -а *м текст.* лавсан, полиестарско влакно

лаг, -а *м пом.* 1. лог 2. бок брода

ла́герник, -а *м разг.* логораш

ла́герн||ый, -ая, -ое логорски; таборски; **~ костёр** логорска ватра; **~ая жизнь** логорски живот; **~ сбор** логоровање

ла́гер||ь, -я *м* 1. (*мн.* **-я́, -е́й**) логор; табор; **трудово́й, спорти́вный ~** радни, спортски логор; **тури́стский ~** туристички логор; **пионе́рский ~** пионирски логор; **стоя́ть ~ем** логоровати; **расположи́ться (стать) ~ем** улогорити се 2. (*мн.* **-и, -ей** *и* **-я́, -е́й**) логор; **~ для военнопле́нных** логор ратних заробљеника; **концентрацио́нный ~** концентрациони логор 3. (*мн.* **-и, -ей**) *фиг.* лагер, табор, блок; **~ миролюби́вых сил** лагер мирољубивих снага

лагу́н||а, -ы *ж* лагуна, морски рукавац

лагу́нн||ый, -ая, -ое с лагунама

лад[1], **-а (-у)** *м, лок.* **о -е, в -у́,** *мн.* **-ы́, -о́в** *разг.* 1. слога *ж*, сагласност *ж*, мир; **жить в ~у́** *с кем* живети у слози *с ким;* **быть не в ~а́х** *с кем* не слагати се *с ким* 2. начин; **на но́вый ~** на нов начин; **на друго́й ~** на други начин; **на свой ~** на свој начин, по своме; **на ра́зные ~ы́** на различите начине ◇ **де́ло идёт (пойдёт, пошло́) на ~** ствар иде (кренуће, кренула је) на добро; **ни скла́ду ни ~у** *разг.* права збрка

лад[2], **-а** *м, мн.* **-ы́, -о́в** *муз.* 1. склад, сазвучје *с*; **мажо́рный ~** дур; **мино́рный ~** мол 2. *об. мн.* **-ы́, -о́в** дирке *мн. ж.* (*на хармоници и дувачким инструментима*); **перебира́ть ~ы́** пребирати по диркама

ла́д||а, -ы *м, ж нар. песн.* мила, љубљена; мили, љубљени; драга; драги

ла́дан, -а *м* тамјан, тамњан; **кади́ть (кури́ть) ~ом** кадити (палити) тамјан ◇ **дыша́ть на ~** мирисати на кољиво, бити на самрти

ла́дан||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** талисман *м*, амајлија

ладе́йн||ый, -ая, -ое *шах.* топовски; **~ э́ндшпиль** топовска завршница

ла́д||ить[1], **ла́жу, -ишь, -ят** *несврш. с кем* слагати се, живети у слози; **~ со все́ми** бити у слози са свима

ла́д||ить[2], **ла́жу, -ишь, -ят** *несврш. нар.* 1. *что* припремати; доводити у ред, поправљати 2. *с инф.* намеравати, смерати

ла́д||иться, -ится, -ятся *несврш. разг.* полазити за руком, ићи од руке; **де́ло не ~ится** ствар не иде како треба

ла́дно 1. *прил. нар.* лепо; **костю́м сиди́т на нём ~** одело му лепо стоји 2. *прил. нар.* сложно, у слози; **жить ~** живети сложно 3. *речца разг.* добро, лепо; у реду; **~, будь по-тво́ему!** у реду, нека буде како ти хоћеш!

ла́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на́ *и* **-на, -но** *нар.* 1. добар, леп; згодан, кршан; **~ная фигу́ра** леп стас; **~ па́рень** кршан момак 2. добар, солидан 3. сложан (*живот итд.*) 4. складан, хармоничан (*певање*)

ладо́нн||ый, -ая, -ое који се односи на длан

ладо́н||ь, -и *ж* длан *м* ◇ **(ви́дно) как на ~и** (види се) као на длану

ладо́||ши, -ш *мн.*: **бить (ударя́ть, хло́пать) в ~ши** пљескати, тапшати

лад||ья́[1], **-ьи́** *ж, ген. мн.* **-е́й** *заст.* велики чамац

лад||ья́[2], **-ьи́** *ж, ген. мн.* **-е́й** *шах.* топ *м*, кула

лаз, -а *м* 1. *нар.* рупа *ж*, тесан пролаз 2. *тех.* улаз, отвор

лазаре́т, -а *м* лазарет, мања војна болница

лазаре́тн||ый, -ая, -ое болнички

ла́за||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. в.* **ла́зить**

лазе́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. рупа, тесан пролаз; **~ в забо́ре** пролаз на огради 2. *фиг.* излаз *м*, »мала врата«; **найти́ ~йку** наћи излаз, вешто се извући

ла́зер, -а *м* ласер

ла́зерн||ый, -ая, -ое ласерски; **~ луч** ласерски зрак; **~ое излуче́ние** ласерско зрачење; **~ая те́хника** ласерска техника; **~ая медици́на** ласерска медицина

ла́з||ить, ла́жу, -ишь, -ят *несврш.* 1. пењати се, верати се; **~ по дере́вьям** верати се по дрвећу 2. провлачити се, увлачити се; **~ в окно́** увлачити се кроз прозор

лазо́рев||ый, -ая, -ое *нар. песн.* азуран, светлоплав

лазури́т, -а *м мин.* лазурит

лазу́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но азуран, светлоплав; **~ное не́бо** азурно небо

лазу́р||ь, -и *ж* 1. *песн.* азур *м*, плаветнило *с* (*небеско*) 2. азур *м*, светлоплава боја; **берли́нская ~** берлинско модрило

лазу́тчик, -а *м* ухода, извидник

лай, ла́я *м* лајање *с*, лавеж

ла́йк||а[1], **-и** *ж, ген. мн.* **ла́ек** лајка (*северни ловачки пас*)

ла́йк||а[2], **-и** *ж* танка, фина кожа

ла́йков||ый, -ая, -ое од танке, фине коже; **~ые перча́тки** рукавице од танке коже

ла́йнер, -а *м* 1. лајнер, линијски брод 2. велики путнички авион

лак, -а (-у) *м* лак; **покры́ть ~ом** лакирати, превући лаком; **~ для ногте́й** лак за нокте

лака́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* локати, лаптати

лаке́||й, -я *м* 1. лакеј, слуга 2. *фиг.* улизица *м, ж*

лаке́йск||ий, -ая, -ое 1. лакејски 2. *фиг.* улагивачки, сервилан

лаке́йств||о, -а *с* 1. лакејство 2. *фиг.* улагивање, сервилност *ж*

лаке́йств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* улагивати се, улизивати се

лакир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *несврш.* 1. лакирати, покривати лаком; **~ ме́бель** лакирати намештај 2. *фиг.* улепшавати; **~ действи́тельность** улепшавати стварност

лакиро́вк||а, -и *ж* 1. лакирање *с* 2. лак *м*, глазура; **~ сошла́** лак је отпао 3. *фиг.* улепшавање *с*; **~ действи́тельности** улепшавање стварности

лакиро́вочн||ый, -ая, -ое за лакирање; **~ цех** погон за лакирање

лакиро́вщик, -а *м* лакирер

ла́кмус, -а *м хем.* лакмус

ла́кмусов||ый, -ая, -ое лакмусов; **~ая бума́га** лакмусова хартија

ла́ков||ый, -ая, -ое 1. од лака, са лаком 2. лакован, лакиран; **~ые ту́фли** лаковане ципеле

ла́ком||иться, -люсь, -ишься, -ятся *несврш. чем* сладити се, уживати у јелу

ла́ком||ка, -ки *м, ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* сладокусац *м*; гурман *м*, гурманка *ж*

ла́комств||о, -а *с* посластица *ж*, слаткиш *м*; укусно јело; **охо́тник до ла́комств** љубитељ доброг јела

ла́ко||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. укусан, пријатан, примамљив; **~мое блю́до** укусно јело 2. *само*

краћи обл. до чего, на что разг. лаком, похлепан *на шта*; **он ~м до сла́дкого** он је лаком на слаткише ◊ **~ кусо́чек** мастан залогај

лакони́зм, -а *м* лаконизам

лакони́ческ||ий, -ая, -ое лаконски, лаконичан; **~ отве́т** лаконски одговор

лакони́чно *прил.* лаконички, лаконично

лакони́чност||ь, -и *ж* лаконичност

лакони́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но лаконичан, лаконички, лаконски

лакри́ц||а, -ы *ж*, **лакри́чник, -а** *м бот.* сладић *м*

лакри́чн||ый, -ая, -ое: ~ ко́рень корен сладића

лактацио́нн||ый, -ая, -ое *мед., биол.* који се односи на лактацију; **~ пери́од** период лактације

лакта́ци||я, -и *ж мед., биол.* лактација

лакто́з||а, -ы *ж* лактоза, млечни шећер

лаку́н||а, -ы *ж анат., књиш.* лакуна

ла́м||а[1], **-ы** *ж зоол.* лама

ла́м||а[2], **-ы** *м* лама (*будистички свештеник*)

ламаи́зм, -а *м* ламаизам

ла́мп||а, -ы *ж* лампа; **насто́льная ~** стона лампа; **~ нака́ливания, электри́ческая ~** сијалица; **электро́нная ~** електронска лампа; **~ дневно́го све́та** флуоресцентна лампа; **пая́льная ~** летлампа

лампа́д||а, -ы *ж*, **лампа́д||ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** кандило *с*

лампа́дн||ый, -ая, -ое за кандило; **~ое ма́сло** уље за кандило

лампа́с, -а *м* лампас, лампаз

лампио́н, -а *м* лампион

ла́мпов||ый, -ая, -ое за лампу; **~ое стекло́** стакло за лампу; **~ радиоприёмник** радиоапарат на лампе

ла́мпоч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** *дем.* лампица **2.** сијалица, жаруља; **~ в сто свече́й** сијалица од сто свећа; **~ в со́рок ватт** сијалица од четрдесет вати

ланге́т, -а *м кув.* одрезак, шницла *ж (издуженог облика)*

лангу́ст, -а *м*, **лангу́ст||а, -ы** *ж зоол.* лангуст *м*, јастог *м*

ландо́ *непром. с* ландауер *м (кочија)*

ландша́фт, -а *м* **1.** предео; **го́рный ~** планински предео **2.** *заст.* пејзаж

ла́ндыш, -а *м* ђурђевак, ђурђица *ж*

ла́ндышев||ый, -ая, -ое који се односи на ђурђевак; **~ые ка́пли** капи од ђурђевка (*лек*)

лани́т||а, -ы *ж заст. песн.* образ *м*

ланоли́н, -а *м хем.* ланолин

ланоли́нов||ый, -ая, -ое ланолински

ланце́т, -а *м* ланцета *ж*

лан||ь, -и *ж зоол.* јелен лопоташ *м*; кошута, женка јелена

лао́сц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **лао́с|ец, -ца** *м* Лаошанин; **лао́с|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Лаошанка) Лаошани

ла́п||а, -ы *ж* **1.** шапа, нога (*животиња, птица*); **медве́жья ~** медвеђа шапа **2.** *нар.* ручетина; шака **3.** грана четинара **4.** *струч.* кука, крак *м*, зубац *м* ◊ **дать, положи́ть на ~у** *кому* дати мито *коме;* **попа́сть в ~ы** *к кому* пасти у *чије* шаке (канџе)

лапида́рност||ь, -и *ж књиш.* лапидарност

лапида́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* лапидаран; **~ стиль** лапидаран стил

ла́п||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *дем.* шапица, ножица **2.** *мн.* **-ки, -ок** *струч.* тип наводника (» «) ◊ **стоя́ть, ходи́ть на за́дних ~ках** *перед кем* улизивати се *коме*

ла́пник, -а *м разг.* јелово грање

ла́потник, -а *м заст.* сељак, гејак

ла́поч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** *дем.* шапица, ножица **2.** душице (*при ословљавању*)

лапт||а́, -ы́ *ж* **1.** лапта (*руска народна игра с лоптом*) **2.** лопатица, рекет за лопту

ла́пт||и, -е́й *мн.* (*јд.* **ла́п|оть, -тя** *м*) ликови опанци

лапча́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *бот.* меки чичак, петопрстица

ла́пчат||ый, -ая, -ое 1. шапаст, у облику шапе; **~ лист** шапаст лист **2.** са пловном кожицом (*птица пливачица*) ◊ **гусь ~** препредењак, превејанко

лапш||а́, -и́ *ж* **1.** резанци *мн. м* **2.** супа са резанцима

лапшо́в||ый, -ая, -ое од резанаца, с резанцима

ларёк, ларька́ *м* киоск, дућанчић

ларе́ц, ларца́ *м* кутија *ж*, шатула *ж*

ларинги́т, -а *м мед.* ларингитис

ларинго́лог, -а *м* ларинголог

ларинголо́ги||я, -и *ж* ларингологија

ла́рчик, -а *м дем.* кутијица *ж*, шатулица *ж* ◊ **а ~ про́сто открыва́лся** све је било једноставније него што је изгледало

лар||ь, -я́ *м* **1.** велик дрвени сандук, шкриња *ж*; **~ с муко́й** сандук с брашном **2.** *заст.* дућанчић **3.** *струч.* жлеб, корито *с*; **~ для промы́вки руды́** жлеб за испирање руде

ла́ск||а[1], **-и** *ж, ген. мн.* **ласк** милошта, нежност, љубав; **матери́нская ~** мајчина нежност

ла́ск||а[2], **-и** *ж, ген. мн.* **ла́сок** *зоол.* ласица

ласка́тельн||ый, -ая, -ое 1. *лингв.* хипокористички; **~ое сло́во** хипокористик, реч одмила; **~ су́ффикс** хипокористички суфикс **2.** *заст.* умиљат, нежан; ласкав, улагивачки

ласка́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого* миловати, мазити; **~ ребёнка** мазити дете **2.** *кого, что фиг.* бити пријатан; **кра́ски ~ют взор** боје су пријатне за око (оку) **3.** *чем заст.* тешити, уљуљкивати; **~ себя́ наде́ждой** уљуљкивати се (тешити се) надом

ласка́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. к кому и без об*ј. умиљавати се *коме, око кога;* мазити се; **~ к ма́тери** умиљавати се око мајке

ла́сково *прил.* умиљато, нежно

ла́сковост||ь, -и *ж* умиљатост, нежност

ла́ско||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. умиљат, нежан, љубак; љубазан; **~ ребёнок** умиљато дете; **~вая улы́бка** љубак осмех; **~ взгляд** нежан (благ) поглед **2.** благ, тих (*ветар*)

лассо́ *непром. с* ласо *м*

ласт, -а *м* **1.** *зоол.* пераја *ж*, пераје *с (код туљана, моржа итд.)* **2.** *об. мн.* **-ы, -ов** пераја *мн. с (за пливање);* **рези́новые ~ы** гумена пераја

ла́стик, -а *м* **1.** *текст.* ластик (*врста памучне тканине за поставу*) **2.** *разг.* гумица *ж (за брисање)*

ла́ститься, ла́щусь, ла́стишься, ла́стятся *несврш. к кому и без об*ј. *разг.* умиљавати се *коме, око кога;* мазити се

ластоно́г||ие, -их *мн. (јд.* **ластоно́г|ое, -ого** *с) зоол.* перајари *мн. м*

ла́сточ||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** ласта, ластавица **2.** *спорт.* ласта, вага ◊ **пе́рвая ~** прва ласта; **одна́ ~ весны́ не де́лает** једна ласта не чини пролеће

ла́сточкин, -а, -о ластин, ластавичин, ластавичји; **~о гнездо́** ластино гнездо

лата́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что нар.* крпити *шта,* стављати закрпе *на шта*

латвийск||ий, -ая, -ое летонски

латвийц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **латви|ец, -йца** *м* Летонац; **латви|йка, -йки** *ж, ген. мн.* **-ек** Летонка) Летонци

латéнтност||ь, -и *ж мед., физ.* латентност

латéнтн||ый, -ая, -ое *мед., физ.* латентан

латинизáци||я, -и *ж* латинизација

латинизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* латинизирати

латини́зм, -а *м* латинизам

латини́ст, -а *м* латинист(а)

лати́ниц||а, -ы *ж* латиница

латиноамерикáнск||ий, -ая, -ое латинскоамерички

лати́нск||ий, -ая, -ое 1. латински; **~ алфави́т** латинска абецеда, латиница **2.** *заст.* католички; **~ая вéра** католичка вера

латифу́нди||я, -и *ж* латифундија, велепосед *м*

лáт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *нар.* закрпа

лáтник, -а *м ист.* оклопник

лату́к, -а *м бот.* **1.** лоћика *ж* **2.: салáтный ~** главичаста зелена салата

лату́нн||ый, -ая, -ое месинган; **~ая прóволока** месингана жица

лату́н||ь, -и *ж* месинг *м*, туч *м*; **листовáя ~** лимни месинг

лáты, лат *мн.* оклоп *м (витешки)*

латы́н||ь, -и *ж разг.* латински језик

латыш||и́, -éй, *мн.* (*јд.* **латы́ш, -á** *м* Летонац; **латы́ш|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ек** Летонка) Летонци

латы́шск||ий, -ая, -ое летонски

лауреáт, -а *м* добитник награде, лауреат; **~ Лéнинской прéмии** добитник Лењинове награде

лафá *непром. ж об. у функц. предик. кому нар.* имати срећу, успех; **емý ~!** пала му секира у мед!

лафéт, -а *м војн.* лафет, лафета *ж*

лафéтн||ый, -ая, -ое лафетни, лафетски

лáцкан, -а *м* ревер

лачу́г||а, -и *ж* страћара, уџерица, чатрља

лáять, лáю, лáешь, лáют *несврш.* **1.** лајати **2.** *кого, что фиг. нар.* псовати, грдити, лајати ◇ **собáка лáет, вéтер нóсит** пас лаје, ветар носи

лáяться, лáюсь, лáешься, лáются *несврш. нар.* **1.** *с кем* псовати се, грдити се **2.** *на кого и без обј.* грдити, псовати *кога*

лгать, лгу, лжёшь, лгут; *прошл.* **лгал, лгалá, лгáло** *несврш.* **1.** *кому и без обј.* лагати *кога* **2.** *на кого, что* лагати *на кога, шта,* клеветати *кога, шта*

лгун, -á *м* лажов, лажљивац

лгу́нь||я, -и *ж* лажљивица

лебед||á, -ы́ *ж бот.* лобода

лебед||ёнок, -ёнка *м, мн.* **-я́та, -я́т** *зоол.* лабудић, птић лабуда

лебеди́н||ый, -ая, -ое лабудов; лабудовски; **~ая стáя** јато лабудова ◇ **~ая пéсня** лабудова песма

лебёд||ка[1]**, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* лабудица

лебёд||ка[2]**, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *тех.* дизалица, чекрк *м*, витао *м*

лебёдочн||ый, -ая, -ое *тех.* који се односи на дизалицу, чекрк

лебёдуш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *хип. нар. песн.* лабудица

лéбед||ь, -я *м, мн.* **-и, -éй** *зоол.* лабуд

лебе||зи́ть, -жу́, -зи́шь, -зя́т *несврш. перед кем разг.* улагивати се, улизивати се *коме*

лебя́ж||ий, -ья, -ье лабудов; **~ пух** лабудово паперје

лев[1]**, льва** *м* **1.** *зоол.* лав; **морскóй ~** морски лав; **муравьи́ный ~** мрављи лав **2.** *заст. ирон.* лаф **3. Лев** *астр.* Лав

лев[2]**, лéва** *м* лев (*бугарска новчана јединица*)

левáд||а, -ы *ж пров.* **1.** приобалне шуме, гајеви *мн. м (на југу европског дела СССР)* **2.** башта, врт *м*

левáк, -á *м нар. презр.* левичар, припадник екстремне левице

левáцк||ий, -ая, -ое *презр.* левичарски; **~ заги́б** левичарско скретање

левáчеств||о, -а *с презр.* левичарство

левáч||ить, -у, -ишь, -ат *несврш. нар.* тезгарити, додатно радити; бесправно радити, незаконито зарађивати

левé||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. полит.* скретати улево, левичарити

левизн||á, -ы́ *ж* левичарство *с*

левкó||й, -я *м бот.* шебој

лéво *прил.* лево ◇ **~ руля́!** *пом.* кормило налево

левобережн||ый, -ая, -ое који је на левој обали

левофлангóв||ый, -ая, -ое *војн.* левокрилни, на левом крилу; **~ учáсток фрóнта** левокрилни сектор фронта

леврéт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** левретка (*врста малог собног хрта*)

левш||á, -и́ *м, ж, ген. мн.* **-éй** левак *м*, левакиња *ж*

лéв||ый, -ая, -ое 1. леви; **~ая рукá** лева рука; **с ~ой стороны́** на левој страни; **по ~ую стóрону** с леве стране **2.** *полит.* леви, левичарски; **~ая фрáкция** лева фракција; **~ уклóн** скретање улево **3.** *нар.* споредан, незаконит (*посао, зарада*); **~ые дéньги** незаконито стечен новац ◇ **встать с ~ой ноги́** устати на леву ногу, бити лоше расположен

легáв||ый, -ая, -ое 1: ~ая собáка пас птичар **2. легáв|ая, -ой** *ж* птичар *м (пас)* **3. легáв|ый, -ого** *м фиг. нар.* ухода, шпијун, потказивач

легализáци||я, -и *ж* легализација

легализ||овáть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -óванный *сврш. и несврш.* легализовати, легализирати

легализ||овáться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. и несврш.* легализовати се, легализирати се

легáльно *прил.* легално, законито

легáльност||ь, -и *ж* легалност, законитост

легáл||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *правн.* легалан, законит

легáт, -а *м* **1.** *ист.* легат, намесник провинције (*у старом Риму*) **2.** *цркв.* легат, изасланик папе

легéнд||а[1]**, -ы** *ж* **1.** легенда **2.** измишљотина, невероватна прича

легéнд||а[2]**, -ы** *ж* легенда, објашњење *с*, тумачење *с* знакова (*на мапи итд.*)

легендáр||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. легендаран; **~ная пóвесть** легендарна прича; **~ная хрáбрость** легендарна храброст **2.** *разг.* измишљен, нестваран; **~ истóрия** измишљена прича

легиóн, -а *м* **1.** легион, легија *ж*; **инострáнный ~** легија странаца **2.** *фиг.* легија *ж*, мноштво *с* ◇ **и́мя (же) им — ~** име им је легија, има их безброј; **óрден Почётного Легиóна** Легија части (*француско одликовање*)

легионéр, -а *м* легионар

легионéрск||ий, -ая, -ое легионарски

леги́рованн||ый, -ая, -ое *струч.* легиран; **~ая сталь** легирани челик

легир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. струч.* легирати, стопити/стапати у легуру

лёгк||ий, -ая, -ое; лёгок, легка́, легко́; *комп.* **ле́гче;** *суп.* **легча́йший** 1. лак; ~ **груз** лак терет; ~**ая ткань** лака тканина; ~ **за́втрак** лак доручак 2. *у стручним називима* лак; ~**ая промы́шленность** лака индустрија; ~**ая артилле́рия** лака артиљерија; ~**ая атле́тика** лака атлетика; ~ **вес** лака категорија 3. лак, једноставан; ~**ая зада́ча** лак задатак; ~ **за́работок** лака зарада; ~**ая му́зыка** лака музика 4. лак, лаган, слаб, незнатан; ~ **ветеро́к** благ ветар, поветарац; ~**ое вино́** слабо вино; ~ **сон** лак сан; ~**ая ра́на** лака повреда 5. лак, прилагодљив, приступачан; ~ **хара́ктер** приступачан карактер 6. лак, површан, неозбиљан, лакомислен; ~**ое отноше́ние к жи́зни** лакомислен однос према животу; ~**ие нра́вы** распуштеност; **же́нщина ~ого поведе́ния** лака жена ◇ **у него́ ~ая рука́** он је срећне руке; **с** *чьей* **~ой руки́** на *чију* иницијативу; **лёгок на поми́не** ми о вуку, а вук на врата; **с ~ким се́рдцем** мирне душе; **с ~им па́ром!** наздравље купање!

легко́, *комп.* **ле́гче** *прил.* 1. лако; ~ **оде́тый** лако обучен 2. лако, без напора; **э́то ему́ ~ даётся** то му лако иде 3. лако, слабо, незнатно; ~ **ра́нить** лако ранити 4. лакомислено, површно 5. *у функц. предик.* лако је; **на душе́ так ~** у души је тако лако (радосно) ◇ ~ **сказа́ть** лако је рећи

легкоатле́т, -а *м* лакоатлетичар

легкоатлети́ческ||ий, -ая, -ое лакоатлетски; ~**ие соревнова́ния** лакоатлетска такмичења

легкове́ри||е, -я *с* лаковерност *ж*

легкове́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но лаковеран

легкове́с, -а *м* спортист(а) лаке категорије (*боксер, рвач итд.*)

легкове́сност||ь, -и *ж* површност, неозбилност, лакомисленост

легкове́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. лак, мале тежине 2. *фиг.* површан, неозбиљан, лакомислен

легков||о́й, -а́я, -о́е: ~ **автомоби́ль** путнички аутомобил

легковоспламеня́ющ||ийся, -аяся, -ееся лакозапаљив; ~ **материа́л** лакозапаљив материјал

легкову́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *нар.* ауто *м*

лёгк||ое, -ого *с, об. мн.* **-ие, -их** плућно крило, плуће; **воспале́ние ~их** запаљење плућа

легкомы́сленно *прил.* лакомислено, неозбиљно

легкомы́сле||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно лакомислен, лакоуман, неозбиљан, површан

легкомы́сли||е, -я *с* лакомисленост *ж*, неозбиљност *ж*, површност *ж*

легконо́г||ий, -ая, -ое *песн.* лаконог, хитар, брз

легкопла́в||кий, -кая, -кое; -ок, -ка, -ко *струч.* лако топљив; ~ **мета́лл** лако топљив метал

легкопла́вкост||ь, -и *ж струч.* лака топљивост

лёгкост||ь, -и *ж* 1. лакоћа; ~ **похо́дки** лакоћа кретања (*човека*) 2. лакоћа, једноставност 3. окретност, спретност 4. површност, неозбиљност

лего́нько *прил. нар.* слабо, полако, пажљиво, опрезно

лёгочник, -а *м разг.* 1. фтизиолог, специјалиста за плућне болести 2. плућни болесник

лёгочн||ый, -ая, -ое плућни; ~ **больно́й** плућни болесник

легча́||ть, -ет, -ют *несврш. нар.* 1. слабити, попуштати; **моро́з ~ет** мраз попушта 2. *безл. кому* бити лакше, бити боље; **больно́му не ~ет** болеснику није боље

ле́гче 1. *комп. од* **лёгкий** лакши 2. *комп. од* **легко́** лакше; **ему́ от э́того не ~** од тога му није лакше ◇ ~ **на поворо́тах!** пази да не претераш!; **час о́т часу не ~** све горе и горе

легча́йш||ий, -ая, -ее *комп. од* **лёгкий** најлакши; ~ **вес** *спорт.* бантам категорија

лёд, льда (льду) *м, лок.* **о льде́, на льду́** лед; **иску́сственный ~** вештачки лед; **ве́чные льды** вечити лед ◇ ~ **тро́нулся** лед је кренуо, кренуло је

ледене́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *само 3. л.* ледети се, замрзавати се 2. смрзавати се, кочити се (*од хладноће*) ◇ **кровь ~ет в жи́лах** крв се леди у жилама

леден||е́ц, -ца́ *м* кисела бомбона, воћна карамела

ледени́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то леден, леденаст

леден||и́ть, -и́т, -я́т *несврш.* ледити, смрзавати, замрзавати; **ве́тер ~и́т лицо́** лице се леди од ветра

ледери́н, -а *м* ледерин (*врста вештачке коже*)

ле́ди *непром. ж* леди

ле́дник, -а *м* леденица *ж*, ледара *ж*, хладњача *ж*

ледни́к, -а́ *м* глечер, ледник

леднико́в||ый, -ая, -ое глечерски, глацијалан; ~ **пери́од** ледено доба

ледо́в||ый, -ая, -ое од леда, на леду, усред леда; леден, залеђен; ~**ые пла́вания** арктичка пловидба

ледоко́л, -а *м* ледоломац; **а́томный ~** атомски ледоломац

ледоре́з, -а *м* 1. ледобран 2. лаки ледоломац

ледору́б, -а *м* планинарски цапин

ледоста́в, -а *м* залеђивање *с*, замрзавање *с* (*река, језера*)

ледохо́д, -а *м* кретање *с* леда

ледохо́дн||ый, -ая, -ое који се односи на кретање леда; ~ **пери́од** време кретања леда

ледыш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* комадић *м* леда, леденица

ледян||о́й, -а́я, -о́е 1. леден, од леда; покривен ледом; ~ **покро́в** ледени покривач; ~**ы́е верши́ны** врхови покривени ледом 2. леден, хладан као лед; ~**а́я вода́** ледена вода; ~ **ве́тер** ледени ветар 3. *фиг.* леден, непријатељски; безосећајан; ~ **тон** ледени тон

лёжа *прил.* лежећки, лежећке

лежа́к, -а́ *м* дрвени лежај (*на плажи итд.*)

лежа́л||ый, -ая, -ое устајао, бајат; ~ **това́р** устајала роба; ~**ая мука́** устајало брашно

лежа́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** припећак *м*; банак *м*

леж||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш.* 1. лежати; ~ **на земле́** лежати на земљи; ~ **в посте́ли** лежати у кревету 2. лежати, боловати; ~ **в лихора́дке** лежати у грозници 3. бити, налазити се, стајати, лежати; **ключ ~и́т в карма́не** кључ се налази у џепу; **кни́га ~и́т на столе́** књига је на столу; ~ **без употребле́ния** бити изван употребе 4. налазити се, простирати се; **го́род ~и́т в доли́не** град се налази у долини; **путь ~и́т на се́вер** пут води на север 5. *само 3. л. на ком, чём фиг.* падати у део *коме, чему,* почивати *на коме, чему;* **на нём ~и́т отве́тственность** он сноси одговорност 6. *само 3. л.:* **во́лосы ~а́т волна́ми** коса је таласаста; **шаль ~и́т скла́дками** марама је у наборима ◇ ~ **в осно́ве** чинити основу; ~ **на боку́ (на печи́)** беспосличити, ленчарити; **у него́ душа́ (се́рдце) не ~и́т** *к кому, чему* он нема воље *за шта*, не мари *за кога, шта*

лежа́ться *несврш. безл.*: **ему́ не лежи́тся (не лежа́лось)** не лежи му се (није му се лежало)

лежа́ч||ий, -ая, -ее 1. лежећи, положен; **в ~ем положе́нии** у лежећем положају; **~ больно́й** болесник прикован за постељу **2.** *разг.* намењен за лежање; **~ее ме́сто** лежај (*у возу, на броду итд.*) ◊ **~его не бьют** побеђеном се смилуј; **под ~ ка́мень вода́ не течёт** *посл.* ништа не пада с неба, без рада нема успеха

ле́жбищ||е, -а *с* легало, лог *м*

лежебо́к||а, -и *м, ж разг.* ленштина, бадаваџија

лёжк||а, -и *ж* **1.** дуго лежање; **лежа́ть в ~у** непомично лежати, бити прикован за кревет **2.** одлежавање *с*; **я́блоки иду́т в ~у** јабуке иду на одлежавање **3.** јазбина, лог *м*

лежмя́: ~ лежа́ть *разг.* дуго лежати; излежавати се

ле́зви||е, -я *с* **1.** оштрица *ж*, сечиво, рез *м* **2.** жилет *м*, ножић *м* за бријање

лезги́нк||а, -и *ж* лезгинка (*кавкаски народни плес*)

лез||ть, -у, -ешь, -ут; *прошл.* **лез, -ла, -ло** *несврш.* **1.** *на что, во что* пењати се, верати се, успињати се; **~ на скалу́** пењати се на стену; **~ на де́рево** верати се на дрво **2.** *во что* улазити; **~ в окно́** улазити кроз прозор **3.** *разг.* увлачити се, продирати, упадати; **~ без спро́су в ко́мнату** упадати у собу без питања **4.** *разг.* завлачити руку; **~ в карма́н за деньга́ми** завлачити руку у џеп за новцем **5.** *разг.* мешати се, уплитати се; **~ не в своё де́ло** мешати се у туђе ствари; **~** *к кому* **с пустяка́ми** узнемиравати *кога* због ситница **6.** *само 3. л. разг.* улазити, стајати; **ве́щи не ~ут в чемода́н** ствари не могу да стану у кофер; **сапоги́ не ~ут (на́ ноги)** чизме не пасују, мале су **7.** *само 3. л.* опадати, испадати; **во́лосы ~ут** коса опада **8.** *само 3. л. разг.* осипати се, распадати се (*о тканини, о кожи*) ◊ **~ на рожо́н** *разг.* ићи главом кроз зид; **~ в буты́лку** *разг.* љутити се, жестити се; **~ в (на) глаза́** *кому* наметати се *коме*; **хоть в пе́тлю ~ь** *разг.* да се обесиш од муке; **ему́ кусо́к в го́рло не ~ет** *разг.* застаје му залогај у грлу; **у него́ глаза́ на лоб ~ут** *разг.* он је разрогачио очи (*од чуђења, бола*)

лейбори́ст, -а *м* лабурист(а)

лейбори́стск||ий, -ая, -ое лабуристички; **~ая па́ртия** лабуристичка партија

ле́йк||а[1], **-и** *ж, ген. мн.* **ле́ек 1.** канта за заливање; **садо́вая ~** баштенска канта **2.** *струч.* млазница, бризгалица

ле́йк||а[2], **-и** *ж, ген. мн.* **ле́ек** лајка (*фотоапарат*)

лейкеми́||я, -и *ж,* **лейко́з, -а** *м мед.* леукемија *ж*

лейкопла́стыр||ь, -я *м* фластер

лейкоци́т, -а *м биол.* леукоцит

лейтена́нт, -а *м војн.* поручник; **мла́дший ~** потпоручник; **ста́рший ~** натпоручник

лейтена́нтск||ий, -ая, -ое поручнички

лейтмоти́в, -а *м* **1.** *муз.* лајтмотив **2.** *фиг.* лајтмотив, главна мисао

лека́л||о, -а *с струч.* **1.** кривуљар *м* **2.** модел *м* (*за израду профила*)

лека́льщик, -а *м* радник на изради шаблона

ле́карск||ий, -ая, -ое *заст.* лекарски

лека́рственн||ый, -ая, -ое лековит, медицински; **~ые расте́ния** лековито биље

лека́рств||о, -а *с* лек *м*; **~ от (про́тив) ка́шля** лек против кашља; **прописа́ть ~** преписати лек; **приня́ть ~** узети лек

ле́кар||ь, -я *м, мн.* **-и, -ей** *заст.* лекар

ле́ксик||а, -и *ж* лексика, лексик *м*; **диале́ктная ~** дијалекатска лексика

лексико́граф, -а *м* лексикограф

лексикографи́ческ||ий, -ая, -ое лексикографски

лексикогра́фи||я -и *ж* лексикографија

лексико́лог, -а *м* лексиколог

лексикологи́ческ||ий, -ая, -ое лексиколошки

лексиколо́ги||я, -и *ж* лексикологија

лексико́н, -а *м* **1.** *заст.* лексикон, речник **2.** лексика *ж*, лексик

лекси́ческ||ий, -ая, -ое лексички, речнички; **~ая едини́ца** лексичка јединица

ле́ктор, -а *м, мн.* **-ы, -ов** предавач, лектор

лекто́ри||й, -я *м* **1.** центар за приређивање јавних предавања **2.** предаваоница *ж*, сала *ж* за предавања

ле́кторск||ий, -ая, -ое предавачки, лекторски

лекцио́нн||ый, -ая, -ое предавачки, за предавања; **~ый зал** сала за одржавање предавања

ле́кци||я, -и *ж* предавање *с*; **прочита́ть ~ю** одржати предавање; **чита́ть ~и в университе́те** предавати (држати предавања) на универзитету; **посеща́ть ~и** посећивати предавања

леле́||ять, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что заст.* гајити, неговати; чувати, пазити, мазити; **~ ребёнка** неговати дете ◊ **~ наде́жду** гајити наду; **~ мечту́** маштати

ле́мех, -а *и* **леме́х, -а́** *м, мн.* **-а́, -о́в** раоник, лемеш

леме́ш||ный, -ная, -ное раонички

ле́мм||а, -ы *ж мат.* лема

лен, -а *м ист.* лено *с*, ленско добро

лён, льна *м* лан; **теребить ~** чупати лан; **мять, трепа́ть ~** трлити, набијати лан ◊ **го́рный ~** азбест

лени́в||ец, -ца *м* **1.** лењивац, ленштина, нерадник **2.** *зоол.* лењивац

лени́виц||а, -ы *ж* лењивица, нерадница

лени́во *прил.* лењо, споро, тромо

лени́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. лен, лењ, нерадан; **он ~в** *к чему, на что* лењ је *за шта* **2.** лен, лењ, спор, тром; **~вые движе́ния** лени покрети **3.** *само дужи обл.* брзо и лако припремљен (*јело*); **~вые варе́ники** брзи (експрес) ваљушци

ленингра́д||ец, -ца *м* Лењинграђанин

ле́нин||ец, -ца *м* лењинист(а)

ленини́зм, -а *м* лењинизам

ле́нинск||ий, -ая, -ое лењински, лењинов; **~ стиль в рабо́те** лењински стил рада; **~ие места́** места где је Лењин живео и радио ◊ **Ле́нинский призы́в** *ист.* лењински позив (*масовно ступање у партију након Лењинове смрти 1924*)

лен||и́ться, -ю́сь, ле́нишься, ле́нятся *несврш.* ленити се, бити лењ; ленчарити

ле́нн||ый, -ая, -ое *ист.* ленски

ле́ност||ь, -и *ж* љеност, лењоћа

ле́нт||а, -ы *ж* **1.** трака, пантљика, врпца; **шёлковая ~** свилена врпца **2.** филм *м*; **кинематографи́ческая ~** филмска трака **3.** трака; **телегра́фная ~** телеграфска трака; **магнитофо́нная ~** магнетофонска трака; **пулемётная ~** митраљески реденик

ле́нточ||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* пантљика, врпца

ле́нточн||ый, -ая, -ое 1. који се односи на траку **2.** *тех.* тракаст; **~ транспортёр** тракасти транспортер, конвејер; **~ая пила́** тракаста тестера ◊ **~ые че́рви** *зоол.* тракавице, пантљичари

лентя́||й, -я *м* лењивац, ленштина *м, ж*

лентя́йнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* ленчарити, дангубити

ленц||а́, -ы́ *ж разг.*: **рабо́тать с ~о́й** споро, лењо радити; **челове́к с ~о́й** прилењ човек

лен||ь, -и *ж* **1.** леност, лењоћа; тромост **2.** *у функц. предик. кому:* **мне ~ туда́ идти́** мрзи ме да идем тамо; **ему́ ~ рабо́тать** мрзи га да ради

леопа́рд, -а *м* леопард

леопа́рдов||ый, -ая, -ое леопардски

лепестко́в||ый, -ая, -ое латични; латичаст

лепест||о́к, -ка́ *м* латица *ж*

ле́пет, -а *м* **1.** тепање *с*, неповезан, неразумљив говор; чаврљање *с*; **~ ребёнка** тепање детета **2.** *фиг. песн.* жубор, жуборење *с*; жамор; **~ ручья́** жуборење потока ◊ **де́тский ~** незреле, наивне мисли

леп||ета́ть, -ечу́, -е́чешь, -е́чут *несврш.* **1.** мрмљати, муцати, тепати **2.** *фиг. песн.* жуборити, жаморити

лепёш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** лепиња, погача, колач *м* **2.** таблета, пастила; **мя́тные ~ки** ментол таблете ◊ **расшиби́ться (разби́ться) в ~ку** *нар.* упрети из све снаге, сатрти се (*ради кога, чега*)

лепи́ть, леплю́, ле́пишь, ле́пят *несврш.* **1.** вајати, моделирати; **~ бюст** моделирати бисту; **~ со́ты** градити саће **2.** *что* лепити, налепљивати (*марке итд.*)

лепи́ться, ле́пится, ле́пятся *несврш.* лепити се; приањати, прибљубљивати се

ле́пк||а, -и *ж* **1.** вајање *с*, моделирање *с* **2.** гипсани украси; **~ потолка́** гипсани украси на плафону **3.** *фиг.* облик *м*, контура

лепни́н||а, -ы *ж* гипсани украси (*на плафону итд.*)

лепн||о́й, -а́я, -о́е 1. вајан, моделиран; **~ы́е украше́ния** гипсани украси **2.** вајарски, моделарски; **~ы́е рабо́ты** моделарски радови

ле́пр||а, -ы *ж мед.* лепра, губа

лепрозо́ри||й, -я *м* лепрозориј(ум)

ле́пт||а, -ы *ж свеч.* прилог *м*, допринос *м*; **внести́ свою́ ~у** *во что* дати свој прилог *чему*

ле́пщик, -а *м* вајар, моделар

лес, -а (-у) *м, лок.* **о -е, в -у́,** *мн.* **-а́, -о́в 1.** (*лок.* **в ~у́**) шума *ж*; **хво́йный ~** црногорична шума; **ли́ственный ~** листопадна (белогорична) шума; **вали́ть (руби́ть) ~** сећи шуму **2.** *фиг.* шума *ж*, мноштво *с* (*пушака итд.*) **3.** *само јд. зб.* (*лок.* **в ~е**) дрво *с*, дрвна грађа; **строево́й ~** грађевно дрво; **сплавно́й ~** дрво за сплаварење ◊ **тёмный ~** *для кого* шпанска села *за кога*; **кто в ~, кто по дрова́** ко у клин, ко у плочу; **~ ру́бят — ще́пки летя́т** *посл.* у великим догађајима страдају мале ствари

лес||а́ [1], **-о́в** *мн.* скеле *мн. ж* (*зидарске*)

лес||а́ [2], **-ы́** *и* **ле́с||а, -ы** *ж, мн.* **ле́сы, лес** струна с удицом

ле́сен||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* **1.** степенице *мн. ж* **2.** лествице *мн. ж* **3. ле́сенкой** *прил.* степенасто

леси́н||а, -ы *ж* трупац *м*

леси́ст||ый, -ая, -ое; леси́ст, -а, -о шумовит, богат шумом

ле́с||ка, -ки *ж, ген, мн.* **-ок** *в.* **леса́** [2]

лесни́к, -а́ *м* шумар, лугар

лесни́честв||о, -а *с* шумарство, шумарија *ж*, шумски ревир

лесни́ч||ий, -его *м* шумар; управник шумарије

лесн||о́й, -а́я, -о́е 1. шумски, шумовит, покривен шумом; **~ запове́дник** шумски забран; **~а́я ча́ща** честар; **~о́е хозя́йство** шумарство; **~ институ́т** институт за шумарство, шумарски факултет **2.** дрвни; **~ склад** стовариште грађевинског дрвета

лесово́д, -а *м* узгајивач шума, шумарски стручњак

лесово́дств||о, -а *с* шумарство

лесово́дческ||ий, -ая, -ое шумарски

лесово́з, -а *м* брод или камион за превоз дрвета

лесозаво́д, -а *м* пилана *ж*, стугара *ж*

лесозаготови́тельн||ый, -ая, -ое који се односи на сечу шуме

лесозаготов||ки, -ок *мн.* сеча *ж* шуме, припремање *с* грађевног дрвета

лесозащи́тн||ый, -ая, -ое: ~ая ста́нция центар за заштиту шума; **~ые по́лосы** заштитни шумски појасеви

лес||о́к, -ка́ *м дем.* шумица *ж*, шумарак

лесонасажде́ни||е, -я *с* **1.** пошумљавање **2.** *мн.* **-я, -й** пошумљени терени; **полезащи́тные ~я** заштитни шумски појасеви

лесопа́рк, -а *м* шума-парк (*у предграђу*)

лесопи́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* **1.** пила, моторна тестера **2.** пилана, стругара

лесопи́льн||ый, -ая, -ое: ~ заво́д пилана, стругара

лесопи́л||ьня, -ьни *ж, ген. мн.* **-ен** пилана, стругара

лесопито́мник, -а *м* шумски расадник

лесополос||а́, -ы́ *ж* шумски појас

лесопоса́дочн||ый, -ая, -ое који се односи на пошумљавање; **~ая маши́на** машина за пошумљавање; **~ые рабо́ты** радови на пошумљавању

лесопромы́шленност||ь, -и *ж* дрвна индустрија

лесопромы́шленн||ый, -ая, -ое који се односи на дрвну индустрију; **~ые предприя́тия** предузећа за сечу и прераду дрвне грађе

лесоразрабо́т||ки, -ок *мн.* **1.** сеча *ж* и припрема *ж* дрвне грађе **2.** шумска парцела за сечу дрвета

лесору́б, -а *м* дрвосеча, горосеча, шумски радник

лесосе́к||а, -и *ж* шумска парцела одређена за сечење

лесоспла́в, -а *м* сплаварење *с* дрвене грађе

лесоспла́вн||ый, -ая, -ое сплаварски

лесосте́п||ь, -и *ж* шумско-степски предео

лесосырьев||о́й, -а́я, -о́е: ~ы́е ресу́рсы шумски сировински ресурси

лесоту́ндр||а, -ы *ж* шумско-тундрови предео

лёсс, -а *м геол.* прапор, лес

ле́стниц||а, -ы *ж* **1.** степенице *мн. ж*, степениште *с*; **пара́дная ~** главно степениште; **чёрная ~** споредно степениште; **поднима́ться по ~е** пењати се уз степенице; **спуска́ться по ~е** силазити низ степенице **2.** мердевине *мн. ж*, лестве *мн. ж;* **складна́я ~** склапајуће мердевине; **верёвочная ~** лестве од ужета

ле́стничн||ый, -ая, -ое степенишни; **~ая кле́тка** степениште; **~ая площа́дка** одмориште

ле́стно *прил.* **1.** ласкаво, похвално; **~ говори́ть** *о ком* похвално говорити *о коме* **2.** *у функц. предик.*: **мне ~ слы́шать э́то** годи ми да то чујем

ле́ст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, но 1. ласкав, похвалан; **~ о́тзыв** ласкава оцена **2.** који годи; **~ное предложе́ние** предлог који годи

лест||ь, -и *ж* ласкање *с*, улагивање *с*, улизивање *с*

лёт, -а (-у) *м, лок.* **о -е, на лету́** лет, летење *с* ◊ **на лету́** а) у лету (*ухватити лопту итд.*) б) брзо, одмах (*схваћати нешто итд.*)

лет||а́, лет *мн.* **1.** године *мн. ж.*; узраст *м*; **ско́лько ему́ лет?** колико има година?; **во цве́те лет** у најлеп-

шим годинама; **на ста́рости лет** под старост; **с де́тских лет** од детињства; **мы с ним одни́х лет** ми смо вршњаци, истих смо година 2. године *мн. ж;* **прошло́ мно́го лет** протекло је много година; **не́сколько лет тому́ наза́д** пре неколико година ◊ **в ∼а́х** у годинама, стар (*о човеку*)

лета́льн||ый, -ая, -ое *мед.* леталан; **∼ исхо́д** летални исход

летарги́ческ||ий, -ая, -ое летаргичан

летарги́||я, -и *ж* летаргија

лета́тельн||ый, -ая, -ое летећи, за летење, намењен летењу; **∼ аппара́т** летилица

лета́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* летети; **∼ по во́здуху** летети у ваздуху

лете́ть, лечу́, лети́шь, летя́т *несврш.* 1. летети; **самолёт лети́т** авион лети; **пти́ца лети́т** птица лети 2. летети, јурити; **∼ стрело́й** летети као стрела 3. *разг.* падати; **∼ со сту́ла** падати са столице 4. *само 3. л. фиг.* летети, брзо пролазити; **вре́мя лети́т** време лети

ле́тн||ий, -яя, -ее летњи; **∼яя пора́** летње доба; **∼яя жара́** летња жега; **∼ее пла́тье** летња хаљина ◊ **∼ теа́тр** летња позорница

лётн||ый, -ая, -ое 1. за летење; **∼ое по́ле** летилиште; **∼ая пого́да** време погодно за летење 2. који се односи на ваздухопловство, авијатичарски; **∼ая шко́ла** пилотска школа

ле́т||о, -а *с* лето; **жа́ркое, засу́шливое ∼** вруће, сушно лето ◊ **ба́бье ∼** бабље (михољско) лето; **ско́лько лет, ско́лько зим!** откад се нисмо видели!

ле́том *прил.* лети; **∼ э́того го́да** летос

летописа́ни||е, -я *с* писање летописа, хронике

летопи́с||ец, -ца *м* летописац

летопи́сн||ый, -ая, -ое летописни, хроничарски

ле́топис||ь, -и *ж* 1. летопис *м*, хроника 2. *књиш.* историја, повијест, хроника

летосчисле́ни||е, -я *с* ера *ж (систем рачунања времена)*

лету́чест||ь, -и *ж* пролазност, испарљивост

лету́||чий, -чая, -чее; -ч, -ча, -че 1. летећи 2. *фиг.* покретан, покретљив; **∼ отря́д** летећи одред 3. *фиг.* краткотрајан, кратак (*састанак)* 4. *хем.* изветрив, испарљив; **∼чие эфи́рные масла́** испарљива етерична уља ◊ **∼чая мышь** слепи миш; **∼чая ры́ба** риба полетуша

лету́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *разг.* летак *м* 2. *разг.* кратак састанак 3. *разг.* летећи одред 4. *бот.* кунадра (*на семену*)

лётчик, -а *м* авијатичар, пилот; **∼-истреби́тель** пилот-ловац; **∼-испыта́тель** пробни пилот; **∼-космона́вт** пилот-космонаут

лече́бниц||а, -ы *ж* болница, клиника, здравствена установа; **глазна́я ∼** очна клиника; **ветерина́рная ∼** ветеринарска станица

лече́бн||ый, -ая, -ое 1. лековит; **∼ые тра́вы** лековито биље 2. здравствени, медицински; **∼ое заведе́ние (учрежде́ние)** здравствена установа; **∼ая гимна́стика** медицинска гимнастика

лече́ни||е, -я *с* лечење; **амбулато́рное ∼** амбулантно лечење; **курс ∼я** кура лечења

лечи́ть, лечу́, ле́чишь, ле́чат *несврш.* лечити; **∼** *кого* **от ка́шля** лечити *кога* од кашља; **∼ туберкулёз** лечити туберкулозу

лечи́ться, лечу́сь, ле́чишься, ле́чатся *несврш.* лечити се

лечь, ля́гу, ля́жешь, ля́гут; *прошл.* **лёг, легла́, легло́;** *имп.* **ляг, ля́гте** *сврш.* 1. лећи; **∼ в посте́ль** лећи у кревет; **∼ в больни́цу** отићи у болницу ради лечења; **∼ спать** отићи на спавање 2. *само 3. л.* пасти, спустити се; **снег лёг на зе́млю** снег је пао на земљу 3. *само 3. л. на кого, что фиг.* пасти (*о одговорности итд.*); **на его́ пле́чи легли́ забо́ты** *о ком* на њега је пала брига *о коме* ◊ **∼ в осно́ву** постати основ (темељ); **∼ костьми́** а) *свеч.* погинути (*у борби*) б) запети из петних жила, учинити све могуће и немогуће

ле́ш||ий, -его *м мит.* шумски дух ◊ **иди́ (пошёл, ну тебя́) к ∼ему!** иди до врага!

лещ, -а́ *м зоол.* деверика *ж*, сињ

лещи́н||а, -ы *ж бот.* лештар *м*, лескова шума

лжесвиде́тел||ь, -я *м правн.* сведок који лажно сведочи

лжесвиде́тельств||о, -а *с* лажно сведочење

лжесвиде́тельств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* лажно сведочити

лжеуче́ни||е, -я *с* псеудонаука *ж*, ненаучна теорија

лжец, -а́ *м* лажљивац, лажов

лжи́во *прил.* лажљиво, неискрено

лжи́вост||ь, -и *ж* лажљивост, неискреност

лжи́в||ый, -ая, -ое; лжив, -а, -о 1. лажљив; **∼ челове́к** лажљив човек, лажов 2. неискрен, варљив; **∼ая улы́бка** неискрен осмејак 3. лажан (*сведочење итд.*)

ли (ль) [1] *речца* ли; **возмо́жно ли э́то?** је ли то могуће?; **до́ма ли хозя́ин?** да ли је домаћин код куће?; **давно́ ли э́то бы́ло?** давно ли то беше?; **ему́ ли нас учи́ть?** зар он да нас учи?

ли (ль) [2] *везн.* 1. ако; **па́харь ли пе́сню вдали́ заведёт, до́лгая пе́сня за се́рдце берёт** ако орач у даљини започне песму, дуга песма допире до срца 2.: **ли..., ли...** или (...или); било..., било...; **ра́но ли, по́здно ли, но непреме́нно приду́** рано или касно, али ћу сигурно доћи

лиа́н||а, -ы *ж* лијана

либера́л, -а *м* либерал, либералац

либерали́зм, -а *м* либерализам

либера́льнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. с кем разг.* попуштати, гледати кроз прсте *коме*

либера́льно *прил.* либерално

либера́льност||ь, -и *ж* либералност

либера́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно либералан

ли́бо *везн.* или; **∼ ..., ∼...** или..., или...; било..., било...; **∼ я, ∼ он** или ја или он; **∼ оди́н, ∼ друго́й** или један, или други ◊ **∼ пан, ∼ пропа́л** куд пукло да пукло

либретти́ст, -а *м* либретист(а)

либре́тто *непром. с* либрето *м*

лива́нск||ий, -ая, -ое либански

лива́нц||ы, -ев *мн. (јд.* **лива́н|ец, -ца** *м* Либанац; **лива́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Либанка) Либанци

ли́в||ень, -ня *м* пљусак, провала *ж* облака

ли́вер, -а(-у) *м* дроб, ситнеж *ж*, изнутрица *ж*

ли́верн||ый, -ая, -ое од изнутрице; **∼ая колбаса́** јетрена кобасица, џигерњача

ливмя́: (дождь) ∼ льёт *разг.* лије као из кабла

ли́внев||ый, -ая, -ое који се односи на пљусак; **∼ые дожди́** пљускови

ливре́йн||ый, -ая, -ое 1. ливрејски; **∼ фрак** ливреја 2. одевен у ливреју

ливре́||я, -и *ж* ливреја

ли́г||а, -и *ж* лига, савез *м*, друштво *с* ◇ **Ли́га На́ций** *ист.* Друштво (Лига) народа

лигату́р||а, -ы *ж* 1. *тех.* лигатура, примеса (*метала*) 2. *лингв.* лигатура, спојеница 3. *мед.* лигатура

ли́дер, -а *м* 1. *полит.* лидер, вођа 2. *спорт.* лидер, водећи такмичар

ли́дерск||ий, -ая, -ое *полит., спорт.* лидерски

ли́дерств||о, -а *с полит., спорт.* лидерство

лиди́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. полит., спорт.* водити, бити лидер

лиза́ть, лижу́, ли́жешь, ли́жут *несврш.* лизати, облизивати ◇ **~ пя́тки** *кому* лизати пете *коме*

лизн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* лизнути, облизнути

лизоблю́д, -а *м разг.* чанколиз, улизица *м, ж*

лизо́л, -а *м* лизол

лик [1], **-а** *м* 1. *заст. песн.* лик, лице *с* 2. *фиг.* облик *м*, лице *с*

лик [2], **-а** *м заст.* скуп (*светаца*); **причи́слить к ~у святы́х** прогласити за свеца, канонизирати

ликбе́з, -а *м* **(ликвида́ция безгра́мотности)** *ист.* ликвидирање *с* неписмености

ликвида́тор, -а *м* 1. ликвидатор 2. *полит.* присталица ликвидаторства

ликвида́торств||о, -а *с полит.* ликвидаторство

ликвидацио́нн||ый, -ая, -ое ликвидациони

ликвида́ци||я, -и *ж* ликвидација

ликвиди́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. кого, что* ликвидирати; **~ эксплуата́цию челове́ка челове́ком** ликвидирати експлоатацију човека од стране човека

ликвиди́р||оваться, -уется, -уются *сврш. и несврш.* ликвидирати се, престати/престајати са радом; **коми́ссия ~овалась** комисија је престала са радом

ликёр, -а *м* ликер

ликёрн||ый, -ая, -ое ликерски, који се односи на ликер

ликова́ни||е, -я *с* ликовање, клицање, тријумфовање; **всео́бщее ~** опште весеље

лик||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* ликовати, клицати, тријумфовати

лиле́йн||ый, -ая, -ое 1. *заст. песн.* бео као крин 2. **лиле́йн|ые, -ых** *мн. бот.* перунике *мн. ж*

лиле́||я, -и *ж заст. песн.* љиљан *м*

лилипу́т, -а *м* лилипутанац, кепец

ли́ли||я, -и *ж* љиљан *м*, крин *м*; **водяна́я ~** локвањ

лилове́||ть, -ет, -ют *несврш.* постајати љубичаст

лило́в||ый, -ая, -ое љубичаст, лила (*боја*)

лима́н, -а *м* лиман

лима́нн||ый, -ая, -ое лимански

лими́т, -а *м* лимит, граница *ж*; **~ креди́та** лимит кредита; **превы́сить ~** прекорачити границу

лимити́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* лимитирати, ограничити/ограничивати

лими́тн||ый, -ая, -ое лимитни

лимо́н, -а *м* лимун; **пить чай с ~ом** пити чај са лимуном ◇ **вы́жатый ~** *разг.* исцеђени лимун (*о човеку*)

лимона́д, -а *м* лимунада *ж*

лимона́дн||ый, -ая, -ое који се односи на лимунаду

лимо́нн||ый, -ая, -ое 1. лимунов, лимунски; **~ напи́ток** напитак од лимуна; **~ое де́рево** лимун (*биљка*) 2. боје лимуна, светложут ◇ **~ая кислота́** лимунска киселина

лимузи́н, -а *м* лимузина *ж*

ли́мф||а, -ы *ж анат.* лимфа

лимфати́ческ||ий, -ая, -ое лимфни, лимфатичан; **~ие же́лезы** лимфне жлезде

лингафо́нн||ый, -ая, -ое: ~ кабине́т лингафони кабинет

лингви́ст, -а *м* лингвист(а)

лингви́стик||а, -и *ж* лингвистика

лингвисти́ческ||ий, -ая, -ое лингвистички

лине́||йка [1], **-йки** *ж, ген. мн.* **-ек** 1. црта, линија; **тетра́дь в ~йку** свеска са линијама 2. лењир *м*, врстар *м*; **логарифми́ческая ~** логаритмар 3. строј *м*, ред *м*; **постро́иться в ~йку** сврстати се у ред 4. скуп *м*, збор *м*; **пионе́рская ~** пионирски скуп

лине́||йка [2], **-йки** *ж, ген. мн.* **-ек** *заст.* отворене кочије (*са уздужним седиштима*)

лине́йн||ый, -ая, -ое 1. линијски, линеаран; **~ые ме́ры** мере за дужину 2. *заст. вој.* регуларан 3. *заст.* погранични ◇ **~ кора́бль** линијски брод

ли́нз||а, -ы *ж* сочиво *с*, леħа; **во́гнутая, вы́пуклая ~** конкавно, конвексно сочиво; **рассе́ивающая, собира́ющая ~** расипно, сабирно сочиво; **конта́ктные ~ы** контактна сочива

ли́ни||я, -и *ж* 1. линија, црта; **пряма́я ~** права линија; **ло́маная ~** изломљена линија; **волни́стая ~** таласаста црта 2. линија, црта, граница; **~ горизо́нта** линија хоризонта; **берегова́я ~** обална линија; **~ фро́нта** линија фронта; **~ прили́ва** висина плиме; **~ прице́ла** нишанска линија 3. линија, низ *м*, ред *м* (*зграда, стубова*); **~ укрепле́ний** утврђена линија 4. линија, релација; **трамва́йная ~** трамвајска линија; **железнодоро́жная ~** железничка линија; **возду́шная ~** ваздушна линија; **на ~и Москва́ — Ленингра́д** на релацији Москва — Лењинград; **~ метро́** линија метроа 5. вод *м*; **высоково́льтная ~ переда́чи** далековод високог напона 6. линија, грана породице; **ро́дственники по прямо́й ~и** рођаци по правој линији; **родня́ по же́нской, по мужско́й ~и** родбина по женској, по мушкој линији 7. *фиг.* линија, смер *м*, правац *м*; **генера́льная ~ па́ртии** генерална линија партије; **~ поведе́ния** начин понашања 8. линија (*руска мера за дужину равна 2,52 мм*) ◇ **бокова́я ~** *спорт.* аут-линија; **~ ста́рта** *спорт.* старт, стартна линија; **пото́чная ~** текућа трака, конвејер; **по ~и** *какой, чего* по линији, у подручју *каквом, чега*; **пойти́ по ~и наиме́ньшего сопротивле́ния** поћи линијом најмањег отпора; **гнуть свою́ ~ю** *нар.* терати своје, бити упоран

линко́р, -а *м* **(лине́йный кора́бль)** линијски брод

лино́ванн||ый, -ая, -ое лењиран, шпартан

лин||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* лењирати, шпартати

линогравю́р||а, -ы *ж* линорез *м*

лино́леум, -а *м* линолеум

лино́леумов||ый, -ая, -ое линолеумски, од линолеума

линоти́п, -а *м штамп.* линотип

линоти́пн||ый, -ая, -ое линотипски

линч||ева́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -ёванный *сврш. и несврш.* линчовати

лин||ь [1], **-я́** *м зоол.* лињак (*риба*)

лин||ь [2], **-я́** *м пом.* бродски конопац

ли́ньк||а, -и *ж* лињање *с*, мењање *с* коже (перја, длаке)

линю́||чий, -чая, -чее; -ч, -ча, -че *разг.* 1. који лако бледи, губи боју 2. који се лиња, мења кожу (перје, длаку)

линя́л||ый, -ая, -ое *разг.* 1. изබледео 2. олињао
линя́||ть, -ет, -ют *несврш. разг.* 1. бледети, губити боју; **ткань ~ет** тканина пушта боју 2. лињати се, мењати кожу (перје, длаку)
ли́п||а[1], **-ы** *ж бот.* липа
ли́п||а[2], **-ы** *ж нар.* фалсификат *м*, кривотворина; **э́ти докуме́нты — ~** ови документи су фалсификат
ли́п||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* липица ◇ **ободра́ть (облупи́ть, ободра́ть) как ~ку** *кого нар.* огулити *кога* до голе коже, одузети *коме* све
ли́п||кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко лепљив, који се лепи; **~кая грязь** блато које се лепи (*за ципеле итд.*); **~кая ле́нта** лепљива трака, селотејп
ли́пн||уть, -у, -ешь, -ут; *прошл.* **лип** *и* **ли́пнул, ли́пла, ли́пло** *несврш.* 1. *само 3. л. к чему* лепити се, пријањати *за шта* 2. *к кому фиг. разг.* наметати се *коме* 3. *само 3. л. разг.* склапати се, слепљивати се (*о очима*)
липня́к, -а́ *м* липова шума, липовица *ж*, липик
ли́пов||ый[1], **-ая, -ое** липов, од липе; **~ мёд** липов мед; **~ цвет** липов цвет
ли́пов||ый[2], **-ая, -ое** *нар.* лажан, фалсификован; **~ая спра́вка** лажна потврда
липу́||чий, -чая, -чее; -ч, -ча, -че *разг. в.* **ли́пкий**
ли́р||а[1], **-ы** *ж муз.* лира (*инструмент*)
ли́р||а[2], **-ы** *ж* лира (*новчана јединица у Италији и Турској*)
лири́зм, -а *м* лиризам
ли́рик, -а *м* лирик, лиричар
ли́рик||а, -и *ж* лирика
лири́ческ||ий, -ая, -ое 1. лирски; **~ жанр** лирски жанр; **~ая поэ́зия** лирско песништво 2. лирски, лиричан, осећајан; **~ое настрое́ние** лирско расположење 3. *муз.* лирски; **~ те́нор** лирски тенор ◇ **~ое отступле́ние** лирско одступање, лирски интермецо
лири́чност||ь, -и *ж* лиричност, лиризам *м*
лири́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но лиричан, прожет лириком
лис, -а *м* лисац
лис||а́, -ы́ *ж, мн.* **ли́сы, лис** 1. *зоол.* лисица; **чёрно-бу́рая ~** сребрна лисица 2. *фиг.* лија, лисац *м*, препредењак *м* ◇ **Лиса́ Патрике́евна** кума лија (*у бајкама*)
лис||ёнок, -ёнка *м, мн.* **-я́та, -я́т** лисичић, лисиче *с*
ли́с||ий, -ья, -ье 1. лисичји; **~ мех** крзно од лисице; **~ья ша́пка** шубара од лисице 2. *фиг.* лисичји, лукав; **~ взгляд** лисичји поглед
лиси́н||ый, -ая, -ое *нар.* лисичји; **~ая нора́** лисичја јазбина
лиси́ц||а, -ы *ж в.* **лиса́**
лиси́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *дем.* лија 2. *бот.* папрењача, лисица (*гљива*)
лист[1], **-а́** *м, мн.* **-ья, -ьев** лист (*биљке*); **дубо́вые ~ья** храстово лишће; **лавро́вый ~** ловоров лист ◇ **дрожа́ть как оси́новый ~** дрхтати као јасика; **приста́ть (привяза́ться) как ба́нный ~** *к кому* прилепити се као чичак *уз кога*
лист[2], **-а́** *м, мн.* **-ы́, -о́в** 1. лист; **~ бума́ги** лист хартије; **фане́рный ~** лист фурнира 2. *штамп.* табак, арак; **а́вторский ~** ауторски табак; **печа́тный ~** штампарски табак 3. листа *ж*, списак; документат; **опро́сный ~** упитник, анкета; **больни́чный ~** потврда о боловању; **исполни́тельный ~** налог за извршење (*судске одлуке*) ◇ **игра́ть, петь с ~а́** *муз.* свирати, певати с листа; **переводи́ть с ~а́** преводити директно из текста

листа́ж, -а́ *м* број штампаних табака (арака)
листа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* листати, прелиставати
листв||а́, -ы́ *ж зб.* лишће *с*
ли́ственниц||а, -ы *ж бот.* ариш *м*, тис *м*
ли́ственничн||ый, -ая, -ое аришев, тисов
ли́ственн||ый, -ая, -ое листопадни, белогорични; **~ые дере́вья** листопадно дрвеће; **~ лес** белогорична шума ◇ **~ые о́вощи** лиснато поврће
листо́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** летак *м*
листов||о́й[1], **-а́я, -о́е** лиснат, у листовима; **~ таба́к** дуван у листу
листов||о́й[2], **-а́я, -о́е** у листовима; **~о́е желе́зо** црни лим; **~а́я медь** бакарни лим; **~о́е стекло́** равно стакло, стакло у таблама
лист||о́к[1], **-ка́** *м* листић (*биљке*) ◇ **фи́говый ~** смоквин лист
лист||о́к[2], **-ка́** *м* 1. лист (*хартије*); **вы́рвать ~** истргнути лист (*из свеске итд.*) 2. лист, картон, **контро́льный ~** контролни лист ◇ **больни́чный ~** потврда о боловању; **температу́рный ~** температурна листа
листопа́д, -а *м* опадање *с* лишћа; време *с* опадања лишћа
листопа́дн||ый, -ая, -ое *бот.* листопадни; **~ые дере́вья** листопадно дрвеће
литаври́ст, -а *м*, **лита́врщик, -а** *м* свирач на таламбасу
лита́в||ры, -р *мн.* (*јд.* **лита́вр|а, -ы** *ж*) таламбаси *мн. м*
лите́йн||ый, -ая, -ое ливничарски, топионичарски; **~ цех** ливница
лите́йщик, -а *м* ливац, топионичар
ли́тер, -а *м струч.* пропусница *ж*, исказница *ж* (*за бесплатну или повлашћену вожњу*); **во́инский ~** војничка пропусница за бесплатну вожњу
ли́тер||а, -ы *ж* 1. *штамп.* литера, штампарски писмени знак 2. *заст.* слово *с*
литера́тор, -а *м* књижевник; стручњак за књижевност
литера́торск||ий, -ая, -ое књижевнички
литерату́р||а, -ы *ж* 1. књижевност; **сове́тская ~** совјетска књижевност; **худо́жественная ~** лепа књижевност 2. литература; **спра́вочная ~** приручна литература; **техни́ческая ~** техничка литература
литерату́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но књижевни, књижевнички; **~ное направле́ние (тече́ние)** књижевни правац; **~ное насле́дие** књижевна баштина ◇ **~ язы́к** књижевни језик
литературове́д, -а *м* стручњак за књижевност; историчар књижевности, књижевни критичар
литературове́дени||е, -я *с* наука *ж* о књижевности
литературове́дческ||ий, -ая, -ое који се односи на науку о књижевности
литерату́рщин||а, -ы *ж презр.* лош књижевни укус, извештачен стил
ли́терн||ый[1], **-ая, -ое: ~ биле́т** пропусница за бесплатну (повлашћену) вожњу
ли́терн||ый[2], **-ая, -ое** 1. *штамп.* који се односи на литеру 2. посебан, специјалан; **~ая ло́жа** посебна (специјална) ложа (*у позоришту*)
лито́вск||ий, -ая, -ое литвански
лито́вц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **лито́в|ец, -ца** *м* Литванац; **лито́в|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Литванка) Литванци
лито́граф, -а *м* литограф

литогра́фи||я, -и *ж* литографија

литогра́фск||ий, -ая, -ое литографски

лит||о́й, -а́я, -о́е ливен, изливен; **~ы́е изде́лия** изливене израђевине; **~о́е зо́лото** ливено злато

литр, -а *м* литар

литра́ж, -а́ *м* запремина *ж*, капацитет (*у литрима*); **~ ба́ка** запремина резервоара

литро́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* литрењача, литрењак *м*

литро́в||ый, -ая, -ое литарски, литрени; **~ая буты́лка** литарска флаша

литурги́||я, -и *ж цркв.* литургија

лить[1], **лью, льёшь, льют**; *прошл.* **лил, лила́, ли́ло** *несврш.* 1. *что* лити, просипати (*течност*) 2. *само 3. л.* тећи; **кровь льёт из ра́ны** крв тече из ране ◇ **~ слёзы** лити сузе; **~ во́ду на** *чью* **ме́льницу** терати (вући) воду на *чији* млин; **(дождь) льёт как из ведра́** лије као из кабла

лить[2], **лью, льёшь, льют**; *прошл.* **лил, лила́, ли́ло** *несврш.* лити, изливати (*од метала*)

лить||ё, -я́ *с* 1. ливење 2. лив *м*, одливак *м*

ли́ться, льётся, льются; *прошл.* **ли́лся, лила́сь, лило́сь** *и* **ли́лось** *несврш.* 1. тећи, лити се; **вода́ льётся из кра́на** вода тече из славине 2. *фиг.* ширити се (*о мирису*); разлегати се (*о звуцима*) 3. *фиг.* тећи (*о речима*)

лиф, -а *м* горњи део женске хаљине

лифт, -а *м* лифт; **подня́ться на ~е** попети се лифтом

лифтёр, -а *м* лифтбој

ли́фчик, -а *м* прслуче *с*, грудњак

лиха́ч, -а́ *м* 1. одважан човек 2. дрзак, безобзиран возач 3. *заст.* фијакерист(а)

лиха́честв||о, -а *с* луда храброст, вратоломност *ж*

лихв||а́, -ы *ж*: **с ~о́й** *разг.* богато, обилато; **затра́ты оку́пятся с ~о́й** трошкови ће се стоструко исплатити

ли́х||о, -а *с заст. нар. песн.* зло ◇ **не помина́й(те) ~ом** не спомињи(те) по злу; **хвати́ть (хлебну́ть) ~а** искусити много зла; **узна́ть почём фунт ~а** искусити сву тежину несреће

лиходе́||й, -я *м заст.* злотвор, злочинац

лихои́м||ец, -ца *м заст.* лихвар, дерикожа, зеленаш

лихои́мств||о, -а *с заст.* лихварство, зеленаштво, подмитљивост *ж*

лих||о́й[1], **-а́я, -о́е; лих, -а́, ли́хо** *заст. нар. песн.* зао, кобан; **~а́я годи́на** тешко време ◇ **~а́ беда́ нача́ло** сваки почетак је тежак

лих||о́й[2], **-а́я, -о́е; лих, -а́, ли́хо** храбар, одважан, дрзак; **~ нае́здник** дрзак јахач

лихоле́ть||е, -я *с заст.* зле године, тешка времена

лихора́||дить, -жу, -дишь, -дят *несврш.* 1. осећати грозницу, бити у грозници 2. *безл. кого*: **меня́ ~дит** имам грозницу, тресе ме грозница

лихора́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. грозница, врућица; **жёлтая ~** жута грозница; **крапи́вная ~** копривњача; **~ бьёт (трясёт)** *кого* грозница тресе *кога* 2. осип *м* од грознице 3. *фиг.* грозница, узбуђење *с*, узрујаност

лихора́дочно *прил.* 1. грозничаво 2. *фиг.* грозничаво, узрујано

лихора́доч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. грозничав, као у грозници; **~ бред** бунило у грозници; **~ озно́б** грозничава дрхтавица 2. *фиг.* грозничав, узрујан; **~ная спе́шка** грозничава журба

ли́хост||ь, -и *ж разг.* смелост, луда храброст

лиц||ева́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* окретати, превртати (*одећу*)

лицев||о́й, -а́я, -о́е 1. лични, фацијалан; **~ы́е му́скулы** фацијални мишићи, мишићи лица 2. спољашњи, предњи, горњи; **~а́я сторона́ тка́ни** лице тканине ◇ **~ счёт** *фин.* жиро рачун, властити конто

лицеде́||й, -я *м заст.* 1. глумац 2. *фиг.* глумац, лицемер

лицезр||е́ть, -ю, -и́шь, -я́т *несврш. заст. и ирон.* видети својим очима, проматрати, разгледати

лицеист, -а *м* лицејац, питомац лицеја

лице́||й, -я *м* лицеј

лице́йск||ий, -ая, -ое лицејски

лицеме́р, -а *м* лицемер

лицеме́ри||е, -я *с* лицемерство, дволичност *ж*

лицеме́р||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* поступати лицемерно, дволично

лицеме́рно *прил.* лицемерно, дволично

лицеме́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но лицемеран, дволичан

лицензио́нн||ый, -ая, -ое лиценцни

лице́нзи||я, -и *ж струч.* 1. дозвола, лиценца; **~ на вы́воз** дозвола за извоз, извозна дозвола 2. лиценца; **по ~и** по лиценци

лицеприя́ти||е, -я *с заст.* пристрасност *ж*

лицеприя́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *заст.* пристрастан

лиц||о́, -а́ *с, мн.* **ли́ца, лиц** 1. лице; **румя́ное ~** румено лице; **черты́ ~а́** црте лица; **цвет ~а́** боја лица, тен; **лежа́ть ~о́м вниз** лежати ничице; **сесть ~о́м к окну́** сести према прозору; **измени́ться в ~е́** променити се у лицу 2. лице, личност *ж*, особа *ж*; **юриди́ческое ~** правно лице; **ча́стное ~** приватна особа; **должностно́е ~** службено лице; **официа́льные ли́ца** званична лица; **де́йствующие ли́ца** лица (*у позоришном комаду*) 3. лице, спољашња страна; **~ мате́рии** лице тканине 4. *грам.* лице; **измене́ние глаго́ла по ли́цам** конјугација ◇ **~о́м к ~у́** лицем у лице; **от ~а́** *кого* у *чије* име; **в ~е́** *кого* у личности *кога*; **пе́ред ~о́м** *кого, чего* пред *ким, чим*; **к ~у́** *кому* пристаје *коме*; **говори́ть в ~** говорити у очи; **знать** *кого* **в ~** познавати *кога* из виђења; **на одно́ ~** на исти калуп, истоветни; **на нём ~а́ нет** он је изван себе (*од страха итд.*); **не уда́рить ~о́м в грязь** не осрамотити се; **стере́ть с ~а́ земли́** збрисати с лица земље; **невзира́я на ли́ца** без разлике, без пристрасности; **предста́вить в ли́цах** приказати очигледно (*опонашајући*)

лицо́вк||а, -и *ж* преправка одеће (*окретање на наличје*)

ли́чик||о, -а *с дем.-хип.* лишце; **хоро́шенькое ~** лепушкасто лице

личи́н||а, -ы *ж заст.* маска ◇ **под ~ой** *кого* под маском *кога*; **сорва́ть ~у** *с кого* изобличити, раскринкати *кога*

личи́н||ка[1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** личинка, ларва

личин||ка[2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *војн.* глава затварача (*код пушке*) 2. поклопац *м* (*на брави*)

ли́чно *прил.* лично, персонално, особно; **яви́ться ~** доћи лично; **~ я не име́ю ничего́ про́тив** лично ја немам ништа против

ли́чност||ь, -и *ж* 1. личност, индивидуалност; **разви́тие ~и** развој личности; **я́ркая ~** маркантна личност 2. личност, лице *с*; **подозри́тельная ~** сумњиво лице; **установи́ть ~** *кого* утврдити *чији* идентитет

◇ **неприкосновéнность ~и** неприкосновеност лица; **удостоверéние ~и** лична карта, легитимација

ли́чн||ый, -ая, -ое 1. лични, приватан; **~ая сóбственность** лична својина; **предмéты ~ого пóльзования** предмети за личну употребу; **по ~ому дéлу** приватно; **~ая жизнь** приватни живот 2. *грам.* лични; **~ые местоимéния** личне заменице ◇ **~ое дéло** досије; **~ состáв** особље, персонал

лишá||й [1], **-я́** *м мед.* лишај; **стригýщий ~** трихофитија

лишá||й [2], **-я́** *м*, **лишáйник, -а** *м бот.* лишај, маховина *ж*

лишá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что чего* лишавати *кога, шта чега,* одузимати *коме шта*

лишá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. кого, чего* лишавати се *кога, чега,* губити *кога, шта*; **~ чýвств (сознáния)** губити свест

ли́ш||ек, -ка (-ку) *м разг.* вишак, обиље *с*; **два часá с ~ком** више од два сата; **хвати́ть ~ку** претерати

лишéни||е, -я *с* 1. лишење, лишавање, губитак *м* 2. *об. мн.* **-я, -й** оскудица *ж*, беда *ж*; **терпéть ~я** живети у беди

лиш||и́ть, -ý, -и́шь, -áт; -ённый *сврш. кого, что чего* лишити *кога, шта чега,* одузети *коме шта*; *~ кого* **своббды** лишити *кога* слободе; **~** *кого* **возмóжности** *с инф.* одузети *коме* могућност

лиш||и́ться, -ýсь, -и́шься, -áтся *сврш. кого, чего* лишити се *кога, чега,* изгубити *кога, шта*; **~ зрéния** изгубити вид; **~ роди́телей** остати без родитеља

ли́шн||ий, -яя, -ее 1. сувишан, прекомеран; **~ие дéньги** сувишан новац 2. сувишан, излишан, непотребан; **~ расхóд** излишан трошак; **он здесь ~** он је овде сувишан 3. **ли́шн|ее, -его** *с* сувишак *м*; **сказáть ~ее** рећи сувише, избрбљати се; **вы́пить ~ее (~его)** попити мало више; **позволя́ть себé ~ее** дозвољавати себи сувише (*у трошковима или у понашању*) ◇ **~ билéт** карта више; **~ие лю́ди** сувишни људи; **с ~им** више од; **два рубля́ с ~им** више од две рубље; **не ~ее** *с инф.* није на одмет, није сувишно

лишь 1. *речца* само, једино, искључиво; **не хватáет ~ одногó** само једно недостаје; **~ в бýдущем годý** тек следеће године 2. *везн.:* **~ тóлько** тек што, само што; чим; **~ тóлько онá ушлá...** тек што је отишла... ◇ **~ бы** само да; **всегó ~** само, свега

лоб, лба *м, лок.* **о лбé, во (на) лбý** 1. чело *с*; **откры́тый ~** високо чело; **покáтый ~** косо чело 2. *об. мн.* **лбы, лбов** *нар. шаљ.* клипани (*одрасла деца*) ◇ **в ~** а) *војн.* фронтално б) *разг.* отворено, у лице (*упитати*); **у негó на лбý напи́сано** види му се по носу; **что в ~, что пó лбу** *нар.* није шија, него врат

лобáс||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *нар.* великог чела

лобзá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст. песн.* љубити

лóбзик, -а *м* тестерица *ж* за резбарију

лóбн||ый, -ая, -ое чеони; **~ая кость** чеона кост ◇ **~ое мéсто** *ист.* а) место са којег су се проглашавали царски укази б) губилиште

лобов||óй, -áя, -óе 1. чеони, фронталан; **~áя атáка** фронтални напад 2. предњи (*део нечега*)

лоб||óк, -кá *м анат.* стидна кост

лоботря́с, -а *м нар.* ленчуга, беспосличар, дангуба

лоботря́снича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* ленчарити, дангубити, беспосличити

лов, -а *м* 1. лов, ловљење *с*; хватање *с* 2. *заст.* улов, лов

ловелáс, -а *м књиш.* заводник, женскарош

ловелáснича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* трчати за женама, бити заводник

лов||éц, -цá *м* ловац, риболовац ◇ **на ~цá и зверь бежи́т** *посл.* што се пожелело, то се и остварило

лови́ть, ловлю́, лóвишь, лóвят *несврш.* 1. хватати; **~ мяч** хватати лопту; **~ бáбочку** хватати лептира; **~ беглецá** хватати бегунца 2. ловити; **~ дичь** ловити дивљач; **~ ры́бу** ловити рибу; **~ ýдочкой** пецати 3. *фиг.* хватати, ловити; **~ на себé** *чей* **взгляд** хватати (ловити) на себи *чији* поглед; **~ себя́ на мы́сли, что...** хватати себе у мисли да... 4. *фиг.* вребати, грабити; **~ удóбный момéнт** вребати повољан тренутак (згодну прилику) 5. *фиг. разг.* ловити, пецати; тражити; **~ мýжа** пецати мужа; **~ такси́** тражити такси; **~ волнý (стáнцию)** тражити таласну дужину ◇ **~ на слóве** *кого* држати за реч *кога*; **~ ры́бу в мýтной водé** ловити у мутном

ловкáч, -á *м разг.* препредењак, превејанац, лукавац

ловкáчеств||о, -а *с разг.* препредењаштво, лукавство

лóв||кий, -кая, -кое; -ок, -кá, -ко; *комп.* **-че** 1. окретан, спретан, вешт; **~ прыжóк** вешт скок; **~кие пáльцы** спретни прсти 2. спретан, вешт, сналажљив; **~кая продéлка** вешта смицалица 3. *разг.* удобан, погодан

лóвко, *комп.* **лóвче** *прил.* спретно, вешто

лóвкост||ь, -и *ж* 1. спретност, окретност 2. спретност, сналажљивост

лóвл||я, -и *ж* лов *м*; **ры́бная ~** риболов, рибарење

ловýш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. замка, клопка; **попáсть в ~ку** пасти у клопку; **постáвить ~ку** поставити (наместити) клопку 2. *фиг.* замка, клопка; **попáсть в ~ку** пасти у клопку

лóвче *в.* **лóвкий, лóвко**

лóвч||ий [1], **-ая, -ее** 1. који је обучен лову, ловачки; **~ие пти́цы** птице обучене лову 2. који служи као клопка (*за лов*)

лóвч||ий [2], **-его** *м заст.* 1. хајкач, гонич 2. старешина ловаца

ловчи́л||а, -ы *м, ж нар.* превејанац *м*, превејанка *ж*

ловч||и́ть, -ý, -и́шь, -áт *несврш. нар.* поступати лукаво, препредено

лог, -а *м, лок.* **в -е** *и* **в -ý**, *мн.* **-á, -óв** увала *ж*, јаруга *ж*

логари́фм, -а *м мат.* логаритам; **табли́ца ~ов** логаритамска таблица

логарифми́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* логаритмирати

логарифми́ческ||ий, -ая, -ое логаритамски; **~ая линéйка** логаритмар

лóгик||а, -и *ж* 1. логика; **диалекти́ческая, формáльная ~** дијалектичка, формална логика 2. логика, расуђивање *с*; **желéзная ~** гвоздена логика 3. *чего, какая* логика; **~ собы́тий** логика догађаја

логи́ческ||ий, -ая, -ое логички; **~ая категóрия** логичка категорија; **~ая связь** логичка веза ◇ **~ое ударéние** логички акценат

логи́чно *прил.* логично; **рассуждáть ~** расуђивати логично

логи́чност||ь, -и *ж* логичност; **~ вы́водов** логичност закључака

логи́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но логичан;

разуман, доследан; ~ **до́вод** логичан аргуменат; ~ **посту́пок** логичан (доследан) поступак

ло́говищ||е, -а *с* **ло́гов||о, -а** *с* јазбина *ж*, брлог *м*

логопе́д, -а *м* логопед

логопеди́ческ||ий, -ая, -ое логопедски

логопе́ди||я, -и *ж* логопедија

ло́джи||я, -и *ж архит.* лођа

ло́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** чамац *м*, чун *м*; барка; **мото́рная** ~ моторни чамац; **надувна́я** ~ гумени чамац; **па́русная** ~ једрилица; **ката́ться на ~ке** возити се чамцем ◇ **подво́дная** ~ подморница

ло́дочник, -а *м* чамџија

ло́дочн||ый, -ая, -ое за чамце, са чамцима; **~ые го́нки** веслачка утакмица; **~ая ста́нция** пункт за изнајмљивање чамаца

лоды́ж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** ножни чланак; глежањ *м*

ло́дырнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* ленчарити, беспосличити, дангубити

ло́дыр||ь, -я *м разг.* ленчуга, беспосличар, дангуба ◇ **гоня́ть ~я** *нар.* ленчарити

ло́ж||а [1], **-и** *ж поз.* ложа ◇ **масо́нская** ~ масонска ложа

ло́ж||а [2], **-и** *ж војн.* кундак *м*

ложби́н||а, -ы *ж* увала, удољица

ло́ж||е, -а *с* **1.** *заст.* постеља *ж*, лежај *м* **2.** речно корито

ло́жечк||а [1], **-и** *ж анат.* лажица, пажичица; **у меня́ боли́т (сосёт, щеми́т) под ~ой** зло ми је у желуцу

ло́жеч||ка [2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ек** кашичица; **ча́йная** ~ кашичица за чај

ло́жечник, -а *м* **1.** кашичар **2.** свирач на дрвеним кашикама

лож||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *несврш.* **1.** легати; **~ спать** ићи на спавање **2.** *само 3. л.* падати, спуштати се (*о снегу, о сенци*) **3.** *само 3. л.* падати (*о одговорности, обавези*)

ло́ж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** кашика; **столо́вая** ~ велика кашика; **ча́йная** ~ кашичица **2.** *мн.* **-ки, -ек** дрвене кашике (*руски народни музички инструмент сличан кастањетама*) ◇ ~ **дёгтю в бо́чке мёда** кап жучи у чаши меда; **че́рез час по ча́йной ~ке** полагано, пужевом брзином

ло́жно *прил.* **1.** лажно, неистинито **2.** погрешно

ло́жност||ь, -и *ж* **1.** лажност, неистинитост **2.** погрешност **3.** варљивост, привидност

ло́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. лажан, неистинит, нетачан; **~ные слу́хи** лажни гласови; **~ная трево́га** лажна узбуна **2.** погрешан; **сде́лать ~ шаг** учинити погрешан корак; **быть (сто́ять) на ~ном пути́** налазити се на погрешном путу **3.** варљив, привидан; **~ная ата́ка** привидан напад **4.** лажан, изазван предрасудама; **~ная скро́мность** лажна скромност; ~ **стыд** лажни стид **5.** *само дужи обл. у стручним називима* лажан; ~ **круп** лажни круп

ложь, лжи *ж* лаж, неистина; **я́вная** ~ очигледна лаж; **уличи́ть во лжи** ухватити у лажи

лоз||а́, -ы́ *ж, мн.* **ло́зы, лоз 1.** шиба, прут *м* **2.** ива, врба ◇ **виногра́дная** ~ винова лоза, чокот

лози́н||а, -ы *ж разг.* **1.** ива **2.** ивов прут, врбова шиба

лозня́к, -а́ *м* врбак, ивик

ло́зунг, -а *м* парола *ж*, лозинка *ж*; **выдвига́ть** ~ истицати паролу

локализа́ци||я, -и *ж* локализација

локализ||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш.* локализовати, локализирати

локализ||ова́ться, -у́ется, -у́ются *сврш. и несврш.* локализовати се, локализирати се

лока́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно локалан; **носи́ть ~ хара́ктер** имати (носити) локални карактер

лока́тор, -а *м тех.* локатор

лока́ут, -а *м* локаут

лока́ци||я, -и *ж струч.* локација

локомоби́л||ь, -я *м* локомобила *ж*

локомоти́в, -а *м* локомотива *ж*

локомоти́вн||ый, -ая, -ое који се односи на локомотиву

ло́кон, -а *м* увојак; коврџа *ж*, локна *ж*

ло́к||оть, -тя *м, мн.* **-ти, -те́й 1.** лакат; **опере́ться ~я́ми** наслонити се на лактове **2.** *ист.* лакат (*стара мера за дужину равна око 0,5 м*) ◇ **чу́вство ~тя** осећај другарства; **куса́ть себе́ ~ти** жив се појести, жалити (*за нечим изгубљеним*); **бли́зок ~, а не уку́сишь** *посл.* близу је, а не можеш дохватити

локтев||о́й, -а́я, -о́е лакатни; ~ **суста́в** лакатни зглоб

лом [1], **-а** *м, мн.* **-ы́, -о́в** ћускија *ж*, полуга *ж*

лом [2], **-а** *м зб.* лом, крош; **желе́зный** ~ старо гвожђе

лома́к||а, -и *м, ж разг.* пренемагало *с, м*

ло́ман||ый, -ая, -ое 1. поломљен, изломљен, разбијен **2.** покварен, накарадан; **говори́ть на ~ом ру́сском языке́** лоше говорити руски, натуцати ◇ **~ая ли́ния** изломљена линија

лома́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** ломити, кршити, кидати; ~ **лёд** кршити лед; ~ **сук** ломити грану; ~ **таба́к** кидати лишће дувана **2.** разбијати, рушити; ~ **сте́ну** рушити зид; ~ **игру́шки** кварити играчке **3.** *фиг.* ломити, кршити, рушити; ~ **ста́рые поря́дки** рушити стари поредак **4.** *само 3. л. кого*: **его́ ~ет лихора́дка** тресе га грозница; **меня́ всего́ ~ет** *безл.* сав сам ломан ◇ ~ **ру́ки** кршити руке; ~ **(себе́) го́лову** *над чем* лупати главу *о чему, чим*; ~ **коме́дию** играти комедију, изигравати се; ~ **ша́пку** *перед кем* клањати се *коме*, савијати кичму *пред ким*

лома́||ться [1], **-ется, -ются** *несврш.* **1.** ломити се, кршити се, разбијати се; **лёд ~ется** лед се ломи **2.** мутирати; **~ющийся го́лос** глас који мутира

лома́||ться [2], **-юсь, -ешься, -ются** *несврш. разг.* **1.** пренемагати се, кревељити се **2.** инатити се, бити задрт

ломба́рд, -а *м* залагаоница *ж*

ломба́рдн||ый, -ая, -ое залагаонички

ло́мберн||ый, -ая, -ое: ~ **стол** сто за картање

лом||и́ть, -лю́, ло́мишь, ло́мят *несврш.* **1.** *само 3. л. что* ломити, кршити, сламати **2.** *нар.* насртати, наваљивати, гурати се **3.** *безл. что*: **у меня́ ло́мит поясни́цу** боле ме крста

ломи́ться, ломлю́сь, ло́мишься, ло́мятся *несврш.* **1.** *само 3. л.* ломити се, савијати се (*под тежином нечега*); **ве́тки ло́мятся от плодо́в** гране се ломе од воћа **2.** *разг.* насртати, наваљивати, гурати се; ~ **в дверь** насртати на улаз ◇ ~ **в откры́тую дверь** ударати на отворена врата

ло́мк||а, -и *ж* **1.** ломљење *с*, разбијање *с*, рушење *с* **2.** *фиг.* прелом *м*, преокрет *м*, нагла промена

ло́м||кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко ломљив, крхак, трошан

ломови́к, -а́ *м разг.* **1.** таљигаш, рабаџија **2.** теретна кола

ломов||о́й, -а́я, -о́е теретни, за вучу; **~а́я ло́шадь** коњ за вучу; ~ **изво́зчик** кочијаш, рабаџија

ломо́т||а, -ы *ж* бол *м*, севање *с* (*у костима*)

лом||о́ть, -тя́ *м, мн.* **-ти́, -те́й** кришка *ж*, парче *с*, комад; **~ хле́ба** кришка хлеба ◇ **отре́занный ~** одрезана грана (*човек који се одвојио од породице*)

ло́мтик, -а *м дем.* кришчица *ж*, комадић

ло́н||о, -а *с заст.* прса *мн. с*, крило ◇ **на ~е приро́ды** у природи

ло́пастн||ый, -ая, -ое лопатни; који има лопате (лопатице)

ло́паст||ь, -и *ж, мн.* **-и, -е́й** лопата, лопатица (*на млинском точку, веслу*)

лопа́т||а, -ы *ж* лопата, ашов *м* ◇ **грести́ де́ньги ~ой** згртати новац

лопа́||тить, -чу, -тишь, -тят *несврш. разг.* лопатати

лопа́т||ка[1], -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* лопатица

лопа́т||ка[2], -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *анат.* лопатица, плећка ◇ **бежа́ть во все ~ки** трчати из све снаге; **положи́ть на о́бе ~ки** *кого* победити *кога*

лопа́точн||ый[1], -ая, -ое који се односи на лопату

лопа́точн||ый[2], -ая, -ое који се односи на лопатицу; **~ая кость** лопатична кост

ло́па||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* ждерати, клопати

ло́па||ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** прскати, пуцати **2.** *фиг. разг.* пропадати, банкротирати ◇ **~ с жи́ру** *нар.* пуцати од дебљине

ло́пн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* **1.** прснути, пући **2.** *фиг. разг.* пропасти, банкротирати; **де́ло ~уло** ствар је пропала ◇ **терпе́ние у него́ ~уло** изгубио је стрпљење; **~ со́ смеху** пући од смеха; **хоть ~и** *нар.* макар пукао, да пукнеш; **чтоб ты ~ул!** *нар.* цркао дабогда!

лоп||ота́ть, -очу́, -о́чешь, -о́чут *несврш. нар.* тепати (*о детету*); мрмљати, мумлати, неразговетно говорити

лопоу́х||ий, -ая, -ое 1. ушат, клопавих ушију **2.** *нар.* приглуп, бенаст

лопу́х, -а́ *м* **1.** *бот.* чичак, репух **2.** *фиг. нар.* глупачина, неспретњак

лопухо́в||ый, -ая, -ое који се односи на чичак

лопуши́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* широколист, налик на чичак

лорд, -а *м* лорд; **пала́та ~ов** Дом лордова

лорне́т, -а *м* лорњет

лосёв||ый, -ая, -ое лосов, од лосове коже

лос||ёнок, -ёнка *м, мн.* **-я́та, -я́т** младунче *с* лоса

лоси́н||а, -ы *ж* **1.** лосовина (*месо, кожа лоса*) **2.** *мн.* **-ы, лоси́н** чакшире од лосовине (*јелење коже*)

лоси́х||а, -и *ж* женка лоса

лоск, -а (-у) *м* **1.** сјај, углачаност *ж*; **наводи́ть ~** *на что* давати сјај *чему* **2.** *фиг.* углађеност *ж*, сјај; **столи́чный ~** велеградска углађеност ◇ **в ~** потпуно, докраја; **износи́ть в ~** сасвим подерати (*одећу, обућу*)

лоску́т, -а́ *м, мн.* **-ы́, -о́в** *и* **-ья, -ьев** парче *с*, одрезак (*коже, тканине*)

лоску́тн||ый, -ая, -ое од крпица, од парчади (*коже, тканине*)

лоскут||о́к, -ка́ *м*, **лоску́тик, -а** *м дем.* крпица *ж*, комадић тканине

лосн||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *несврш.* сијати се, цаклити се

лососёв||ый, -ая, -ое, лосо́с||ий, -ья, -ье 1. који се односи на лососа **2. лососёв|ые, -ых** *мн. зоол.* лососи

лососи́н||а, -ы *ж* месо *с* лососа

ло́сос||ь, -я *м и* **лосо́с||ь, -я** *м зоол.* лосос, семга *ж*

лос||ь, -я *м, мн.* **-и, -е́й** *зоол.* лос

лот[1], -а *м пом.* дубиномер; **броса́ть ~** спуштати у воду дубиномер

лот[2], -а *м* лот (*стара руска мера за тежину равна 12,8 г*)

лотере́йн||ый, -ая, -ое лутријски; **~ биле́т** лоз, срећка

лотере́||я, -и *ж* лутрија; **вы́играть в ~ю** добити на лутрији

лото́ *непром. с* лото *м*, томбола *ж*; **игра́ть в ~** играти томболу

лот||о́к, -ка́ *м* **1.** улична тезга **2.** сандучић, плитка корпа (*уличних продавача*) **3.** жлеб, олук (*отворен*)

ло́тос, -а *м бот.* лотос

ло́тосов||ый, -ая, -ое лотосов

лото́чник, -а *м* трговац-торбар

лото́шник, -а *м разг.* играч томболе

лоха́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** корито *с*, карлица ◇ **по́чечная ~** *анат.* бубрежна карлица

лоха́ночн||ый, -ая, -ое који се односи на корито, карлицу

лоха́н||ь, -и *ж* корито *с*, карлица

лохма́||тить, -чу, -тишь, -тят *несврш. разг.* разбарушивати, чупавити

лохма́||титься, -чусь, -тишься, -тятся *несврш. разг.* разбарушивати се, чупавити се

лохма́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. космат, длакав **2.** разбарушен, чупав; **~тая голова́** чупава глава

лохмо́ть||я, -ев *мн.* дроњци *мн. м*, траље *мн. ж*, прње *мн. ж*

ло́хмы, лохм *мн. нар.* чуперци *мн. м*, чупава коса, длака

ло́ци||я, -и *ж пом.* **1.** пилотажа **2.** приручник *м* за пилотажу бродова

ло́цман, -а *м* пилот, спроводник бродова

ло́цманск||ий, -ая, -ое пилотски; **~ое су́дно** пилотски брод

лошадён||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *пеј.* кљусе *с*

лошади́н||ый, -ая, -ое коњски ◇ **~ая си́ла** коњска снага; **~ое здоро́вье** челично здравље; **~ая до́за** коњска доза

лоша́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* коњић *м*, коњче *с* ◇ **тёмная ~** сумњиво лице

лоша́дник, -а *м разг.* **1.** љубитељ коња **2.** трговац коњима

ло́шад||ь, -и *ж, мн.* **-и, -е́й** коњ *м*; **верхова́я ~** јахаћи коњ; **ломова́я ~** коњ за вучу; **запря́чь (заложи́ть) ~е́й** упрегнути коње; **е́хать на ~я́х** путовати колима са коњском запрегом

лоша́к, -а́ *м* мазга *ж*

лощён||ый, -ая, -ое 1. углачан, сјајан; **~ая бума́га** сатиниран папир **2.** *фиг. заст.* углађен; кицошки

лощи́н||а, -ы *ж* дубодолина, удолица

лощ||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш. разг.* гланцати; полирати

лоя́льност||ь, -и *ж* лојалност

лоя́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно лојалан

луб, -а *м, мн.* **-ья, -ьев 1.** луб, лика *ж* **2.** *текст.* влакно *с* (*лана, конопље*)

лубене́||ть, -ет, -ют *несврш.* отврдњавати, постајати тврд као луб

луб||о́к, -ка́ *м* **1.** луб, лика *ж* **2.** *мед.* удлага *ж*; **наложи́ть ~** ставити удлагу **3.** лубок (*руска народна гравира*) **4.** *фиг.* кич, шунд

лубо́чн||ый, -ая, -ое 1. од лике **2.** који се односи на лубок **3.** *фиг.* примитиван, вашарски, неукусан

лубян||ой, -áя, -óе 1. од лике **2.** влакнаст

луг, -а *м, лок.* **о -е, на -ý,** *мн.* **-á, -óв** ливада *ж*, пашњак, травњак; **заливнóй ~** водоплавна ливада

луговúн||а, -ы *ж разг.* омања ливада

луговóдств||о, -а *с* ливадарство

лугов||óй, -áя, -óе ливадски; **~ые трáвы** ливадске траве

лудúльн||ый, -ая, -ое калајни, који се односи на калајисање

лудúть, лужý, лýдишь *и* **лудúшь, лýдят** *и* **лудя́т** *несврш.* калајисати

лýж||а, -и *ж* бара, локва; **глубóкая ~** дубока бара; **~ крóви** локва крви ◇ **сесть в ~у** *разг.* обрукати се

лужá||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** пропланак *м*, ливадица, пољаница

лужён||ый, -ая, -ое калајисан ◇ **~ая глóтка** а) грлат човек, дрекавац б) човек који може много попити а не опити се

лýжиц||а, -ы *ж дем.* барица, локвица

лýз||а, -ы *ж* рупа на билијару (*за лоптице*)

лузг||á, -ú *ж зб.* љуске *мн. ж (сунцокрета итд.)*

лýзга||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* грицкати (*семенке сунцокрета итд.*)

лук [1], **-а (-у)** *м* (црни) лук; **зелёный ~** млади црни лук; **рéпчатый ~** црни лук (*главица*); **~-порéй** празилук; **голóвка ~а** главица лука

лук [2], **-а** *м* лук; **стреля́ть из ~а** гађати из лука

лук||á, -ú *ж, мн.* **лýки, лук 1.** окука, завој *м*, кривина (*реке*) **2.** лук *м*, облучје *с* (*седла*)

лукáвинк||а, -и *ж разг.*: **с ~ой** лукаво

лукáв||ить, -лю, -ишь, -ят *несврш.* поступати лукаво, претварати се

лукáво *прил.* **1.** лукаво, препредено **2.** кокетно, лукаво, враголасто

лукáвств||о, -а *с* **1.** лукавство, препреденост *ж* **2.** кокетност *ж*, лукавство, враголанство

лукá||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. лукав, превејан, препреден (*човек, поступак*) **2.** кокетан, лукав, враголаст (*поглед, осмех*)

лýковиц||а, -ы *ж* **1.** *бот.* луковица, гомољ *м* **2.** главица (*лука*) **3.** *архит.* кубе *с*, купола, луковица ◇ **~ аóрты** *анат.* проширење аорте

лýковичн||ый, -ая, -ое *бот.* главичаст, гомољаст

лýков||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* **1.** главица (*лука*) **2.** *разг.* кубе *с*, купола

лýков||ый, -ая, -ое луков, од лука, с луком; **~ сóус** сос од лука ◇ **гóре ~ое** *шаљ.* неспретњаковић, шепртља

лукомóрь||е, -я *с заст.* морски залив, увала *ж*, драга *ж*

лукóш||ко, -ка *с, ген. мн.* **-ек** котарица *ж (од брезове коре или прућа)*

лун||á, -ы́ *ж* **1.** месец *м*; **пóлная ~** пуни месец; **молодáя ~** млади месец **2. Лунá** *астр.* Месец **3.** *астр.* сателит *м* ◇ **как (бýдто, слóвно) с ~ы́ свалúлся** као да је пао с Марса

лунатúзм, -а *м мед.* месечарство *с*, сомнамбулизам

лунáтик, -а *м* месечар, сомнамбул

лунатúческ||ий, -ая, -ое месечарски

лýн||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** рупица, јамица, алвеола ◇ **~ зýба** *анат.* алвеола, лежиште зуба; **ногтевáя ~** *анат.* лунула, ноктиште

лýнник, -а *м разг.* луник (*космичка ракета упућена на Месец*)

лýнн||ый, -ая, -ое месечев; **~ свет** месечина; **~ая ночь** ноћ пуна месечине; **~ое затмéние** помрачење Месеца

лунохóд, -а *м* луноход

лун||ь, -я́ *м зоол.* мишар ◇ **седóй (бéлый) как ~** сед (бео) као овца

лýп||а, -ы *ж* лупа

лупúть [1], **луплю́, лýпишь, лýпят** *несврш.* **1.** *нар.* љуштити; скидати, гулити; **~ яйцó** љуштити јаје **2.** *фиг.* гулити кожу (*високим ценама*)

лупúть [2], **луплю́, лýпишь, лýпят** *несврш. разг.* тући, млатити, лемати

лупúться, лýпится, лýпятся *несврш. разг.* **1.** љуштити се, перутати се; **кóжа лýпится** кожа се перута **2.** отпадати, осипати се; **штукатýрка лýпится** малтер се осипа

лупоглá||зый, -зая, -зое; -з, -за, -зо *нар.* буљав, буљоок

лупц||евáть, -ýю, -ýешь, -ýют *несврш. нар.* лемати, млатити, деветати

луч, -á *м* **1.** зрак, зрачак; **сóлнечные ~ú** сунчеви зраци **2.** *струч.* зрак, сноп; **рентгéновские ~ú** рендгенски зраци; **тепловóй ~** топлотни зрак **3.** зрачак, трачак; **~ надéжды** зрачак наде

лучев||óй, -áя, -óе 1. зрачни, од зрака; **~áя энéргия** зрачна (сунчева) енергија **2.** зракаст, радијалан ◇ **~áя кость** *анат.* жбица; **~áя болéзнь** болест зрачења, радијациона болест

лучезáр||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. сјајан, блистав **2.** *фиг.* који зрачи од среће, озарен радошћу; **~ные мечты́** ружичасти снови

лучеиспускáни||е, -я *с струч.* зрачење, радијација *ж*

лучеобрáз||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но зракаст, радијалан

лучепреломлéни||е, -я *с* преламање светлости, рефракција *ж*

лучúн||а, -ы *ж* **1.** луч *м* **2.** *зб.* луч *м*, лучевина, иверје *с*

лучúс||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. зрачан, сјајан; **~тые глазá** блиставе очи **2.** зракаст, радијалан **3.** *само дужи обл. физ.* зрачан, радијациони; **~тая энéргия** радијациона енергија

луч||úться, -úтся, -áтся *несврш.* **1.** зрачити, сијати се **2.** *фиг.* блистати; **глазá ~áтся рáдостью** очи блистају од радости

лучкóв||ый, -ая, -ое: ~ая пилá столарска пила (*с оквиром*)

лýчник, -а *м ист.* стрелац (*из лука*)

луч||óк [1], **-кá (-кý)** *м хип.* црни лук

луч||óк [2], **-кá** *м* **1.** *муз.* лук (*гудала*) **2.** *лов.* замка *ж (за ловљење птица)*

лýчше 1. *комп. од* **хорóший** бољи; **твоя́ кóмната ~ моéй** твоја соба је боља од моје; **сегóдня погóда ~, чем вчерá** данас је лепше време него јуче; **он ~ всех** он је најбољи **2.** *комп. од* **хорошó** боље; **рабóтать ещё ~** радити још боље **3.** *у функц. предик.* боље је; **сегóдня мне ~** данас ми је боље **4.** *прил.* боље; **~ не спрáшивай** боље не питај ◇ **как мóжно ~** што боље; **тем ~** утолико боље; **~ пóздно, чем никогдá** боље икад, него никад; **~ мéньше, да ~** радије мање а боље

лýчш||ий, -ая, -ее 1. *комп. од* **хорóший** бољи; **за неимéнием ~его** кад нема бољега; **измениться к ~ему** променити се набоље **2.** *суп. од* **хорóший** најбољи; **~ие лю́ди** најбољи људи; **в ~ем слýчае** у најбољем

случају ◊ **уйти́ (пересели́ться) в ~ мир** преселити се у бољи свет, умрети; **сде́лать** *что* **в ~ем ви́де** *нар.* врло добро урадити *шта*

лущён||ый, -ая, -ое ољуштен; **~ горо́х** ољуштен грашак

лущ||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш.* 1. *что* љуштити; комити; **~ горо́х** љуштити грашак 2. грицкати (*семенке*); крцкати (*орахе*) 3. риљати (*земљу*)

лы́ж||и, лыж *мн.* (*јд.* **лы́ж|а, -и** *ж*) скије, смучке; **ходи́ть (бе́гать, ката́ться) на ~ах** скијати се; **во́дные ~** скије на води ◊ **навостри́ть ~** *разг.* подбрусити пете

лы́жник, -а *м* скијаш, смучар

лы́жн||ый, -ая, -ое скијашки, смучарски; **~ые боти́нки** скијашке ципеле; **~ые па́лки** смучарске штапови; **~ спорт** смучарство; **~ая прогу́лка** шетња на скијама

лыжн||я́, -и́ *ж, ген. мн.* **-е́й** траг *м* од скија; скијашка стаза; **прокла́дывать ~ю́** пробијати скијашку стазу

лы́к||о, -а *с* лика *ж* ◊ **он не ~ом шит** *нар.* није он гори од других; **он ~а не вя́жет** *нар.* мртав је пијан

лы́ков||ый, -ая, -ое од лике

лысе́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* ћеловати

лы́син||а, -ы *ж* 1. ћела 2. лиса (*код животиња*)

лы́||сый, -сая, -сое; -с, -са, -со 1. ћелав; **~сая голова́** ћелава глава 2. голетан (*без зеленила*); **~сые го́ры** голетне планине

лы́ч||ки, -ек *мн.* штрафте *мн. ж* (*на еполетама*)

ль *в.* **ли**

львён||ок, -ка *м, мн.* **львя́|та, -т** лавић, младунче *с* лава

льви́н||ый, -ая, -ое лављи, лавовски ◊ **~ зев** *бот.* жабица; **~ая до́ля** лововски део

льви́ц||а, -ы *ж* лавица

льго́т||а, -ы *ж* олакшица, повластица, бенефиција; **по́льзоваться ~ами** имати (уживати) олакшице

льго́тн||ый, -ая, -ое повлашћен; **~ прое́зд** путовање са повластицом; **на ~ых усло́виях** уз повластице

льди́н||а, -ы *ж* ледена санта; **дрейфу́ющая ~** пловећа ледена санта

льди́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** комадић *м* леда

льди́ст||ый, -ая, -ое покривен ледом

льново́д, -а *м* произвођач лана

льново́дств||о, -а *с* гајење лана

льново́дческ||ий, -ая, -ое за гајење лана

льнопряди́льн||ый, -ая, -ое за предење лана; **~ая фа́брика** предионица лана

льнуть, льну, льнёшь, льнут *несврш.* 1. *к кому, чему* припијати се, приљубливати се *уз кога, шта* 2. *к кому фиг.* умиљавати се, улагивати се *коме*

льнян||о́й, -а́я, -о́е 1. ланен, од лана; **~о́е полотно́** ланено платно 2. жут као лан; **~ы́е во́лосы** плава коса

льстец, -а́ *м* ласкавац, улизица *м, ж*

льсти́во *прил.* улагљиво, улагивачки

льсти́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во улагивачки, удворички

льстить, льщу, льстишь, льстят *несврш.* 1. *кому и без обј.* ласкати, улагивати се 2. *кому, чему* ласкати, пријати; **успе́х льстит его́ самолю́бию** успех угађа његовом самољубљу ◊ **~ себя́ наде́ждой** *књиш.* тешити се надом

льсти́ться, льщусь, льсти́шься, льстя́тся *несврш. на что разг.* лакомити се; **~ на де́ньги** лакомити се на новац

люб, -а, -о *у функц. предик. разг.*: **он мне ~** он ми је драг (мио)

любвеоби́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно широког срца

любе́знича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. с кем разг.* бити љубазан *према коме*; удварати се *коме*

любе́зно *прил.* љубазно, учтиво

любе́зност||ь, -и *ж* 1. љубазност 2. *об. мн.* **-и, -ей** љубазне речи; **говори́ть ~и** говорити љубазне речи ◊ **оказа́ть ~** *кому* учинити услугу *коме*, изаћи *коме* у сусрет; **не откажи́те в ~и** будите љубазни

любе́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. љубазан, учтив; **быть ~ным** *с кем* бити љубазан *према коме*; **бу́дьте ~ны** будите љубазни 2. *заст. и разг.* мио, драг

люби́м||ец, -ца *м* љубимац, миљеник; **о́бщий ~** општи љубимац

люби́мчик, -а *м разг.* љубимче *с*, миљеник, маза *м, ж*

люби́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. вољени; **~мая же́нщина** вољена жена 2. омиљени; **~ писа́тель** омиљени писац 3. **люби́м|ый, -ого** *м* вољени човек, драган; **люби́м|ая, -ой** *ж* вољена жена, драгана

люби́тел||ь, -я *м* 1. љубитељ; **~ жи́вописи** љубитељ сликарства; **он не ~ писа́ть пи́сьма** он не воли да пише писма 2. аматер; **садово́д-~** воћар-аматер

люби́тельск||ий, -ая, -ое аматерски; **~ спекта́кль** аматерска представа

люби́ть, люблю́, лю́бишь, лю́бят *несврш.* 1. *кого, что* волети; **~ дете́й** волети децу; **~ друг дру́га** волети се 2. *что и с инф.* волети; **~ му́зыку** волети музику; **он лю́бит хорошо́ пое́сть** он воли да добро поједе ◊ **лю́бишь ката́ться, люби́ и са́ночки вози́ть** *посл.* за сваки ужитак треба се потрудити

лю́бо *у функц. предик. разг. с инф.* пријатно је, милина је ◊ **~-до́рого смотре́ть** право је уживање гледати

люб||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *несврш. кем, чем, на кого, что* дивити се *коме, чему*, посматрати са уживањем *кога, шта*; **~ красото́й приро́ды** дивити се лепоти природе; **~ на себя́ в зе́ркало** са уживањем посматрати себе у огледалу

любо́вник, -а *м* љубавник

любо́вниц||а, -ы *ж* љубавница

любо́вно *прил.* са одушевљењем, с љубављу

любо́вн||ый, -ая, -ое 1. љубавни; **~ое письмо́** љубавно писмо 2. брижљив, пун љубави; **~ое отноше́ние** *к чему* брижљив однос *према чему*

люб||о́вь, -ви́ *ж, инстр.* **-о́вью** 1. *к кому, чему* љубав *према коме, чему;* **матери́нская ~** мајчинска љубав; **горя́чая ~** жарка љубав; **объясни́ться в ~ви́** *кому* изјавити љубав *коме*; **жени́ться по ~ви́** оженити се из љубави; **пита́ть ~** *к кому, чему* гајити љубав *према коме, чему* 2. *к чему* љубав, склоност *према чему* ◊ **из ~ви́ к иску́сству** *разг.* из чисте љубави

любозна́тельност||ь, -и *ж* духовна радозналост, тежња за новим знањем

любозна́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно радознао, жељан знања; **~ ум** ум жељан знања, радознао дух

люб||о́й, -а́я, -о́е 1. сваки, било који; **он вы́полнит ~о́е зада́ние** он ће извршити сваки задатак; **заходи́те в ~о́е вре́мя** дођите у било које време 2. **люб|о́й, -о́го** *м* сваки, било који; **~ из нас** сваки од нас ◊ **~ цено́й** по сваку цену

любопы́тно *прил.* 1. радознало, знатижељно 2. *у функц. предик.* занимљиво је, интересантно је; ~ **узна́ть, что бы́ло да́льше** занимљиво је сазнати шта је даље било

любопы́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. љубопитљив, радознао, знатижељан; ~ **взгляд** радознао поглед 2. занимљив, интересантан; ~ **слу́чай** интересантан случај

любопы́тств||о, -а *с* љубопитљивост *ж*, радозналост *ж*; знатижеља *ж*; **из ~а** из радозналости; **возбуди́ть ~** изазвати радозналост; **удовлетвори́ть** *чьё* ~ задоволити *чију* радозналост

любопы́тств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* бити радознао, показивати знатижељу

лю́бящ||ий, -ая, -ее нежан; пун љубави; **~ие супру́ги** нежни супрузи; ~ **взгляд** поглед пун љубави

люд, -а *м зб. заст.* народ, свет, људи *мн. м*

лю́ди, люде́й, лю́дям, люде́й, людьми́, о лю́дях *мн. (јд.* **челове́к, -а** *м)* 1. људи *мн. м*; свет *м*; **зна́тные ~** истакнути људи; **тёмные ~** заостали људи; ~ **нау́ки** научници; **на пло́щади мно́го люде́й** на тргу је много људи (маса света) 2. *разг.* други људи, други; **как ~, так и мы** како други, тако и ми; **всё у тебя́ не как у люде́й** код тебе све није као код других; ~ **говоря́т, что...** прича се да... 3. људи *мн. м*, кадар *м*; људство *с*; **подбира́ть люде́й** бирати људе (кадар); **поте́ри в лю́дях** губици у људству 4. *заст.* слуге *мн. ж*, служинчад *ж*, чељад *ж* ◇ ~ **до́брой во́ли** људи добре воље; **ли́шние ~** сувишни људи; **бы́вшие ~** бивши људи; **молоды́е ~** а) младићи б) млађи свет; **на лю́дях** пред светом, јавно; **вы́йти (вы́биться) в ~** пробити се у живот, постићи положај у друштву; **вы́вести** *кого* **в ~** извести *кога* на пут; **жить в лю́дях** *заст.* радити код туђих људи

люди́ш||ки, -ек *мн. зб. презр.* 1. ситни, безначајни људи 2. *заст.* служинчад *ж*

лю́дно *прил. у функц. предик.*: **на у́лицах ~** на улицама је живо (има много света)

лю́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но многољудан, густо насељен; прометан; **~ная у́лица** улица препуна света; ~ **кварта́л** густо насељена четврт

людое́д, -а *м* људождер

людое́дск||ий, -ая, -ое људождерски

людое́дств||о, -а *с* људождерство

людск||о́й, -а́я, -о́е 1. људски, човечији; ~ **пото́к** река људи; **~и́е поте́ри** губици у људству 2. који се односи на послугу 3. **людск|а́я, -о́й** *ж заст.* соба за послугу.

люк, -а *м* 1. округли прозорчић (*на броду, тенку*) 2. отвор (*на поду итд.*); **откры́ть ~** подићи капак отвора

люкс [1], **-а** *м физ.* лукс (*јединица за мерење осветљења*)

люкс [2] *непром. прид.* 1. луксузан; **каю́та ~** луксузна кабина (*на броду*); **но́мер ~** луксузна соба (*у хотелу*) 2. **люкс, -а** *м разг.* луксузна кабина (*на броду*); луксузна соба (*у хотелу итд.*); **двухме́стный ~ в гости́нице** луксузна соба са два лежаја у хотелу

лю́ль||ка [1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ек** 1. колевка 2. *грађ.* висећа скела

лю́ль||ка [2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ек** *пров.* лула

люмина́л, -а *м фарм.* луминал

люминесце́нтн||ый, -ая, -ое *физ.* луминисцентан; **~ая ла́мпа** луминисцентна лампа

лю́мпен-пролетариа́т, -а *м* лумпен-пролетаријат

лю́стр||а, -ы *ж* лустер *м*

люстри́н, -а *м текст.* листер

лютера́||нин, -нина *м, мн.* **-не, -н** лутеранац

лютера́нск||ий, -ая, -ое лутерански

лютера́нств||о, -а *с* лутеранство

лю́тик, -а *м бот.* љутић

лю́т||ня, -ни *ж, ген. мн.* **-ен** *муз.* леут *м*, лутња

лют||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. нар.* 1. беснети; бити свиреп, окрутан 2. *само 3. л.* бити оштар, јак (*о мразу итд.*)

лю́т||ый, -ая, -ое; лют, -а́, -о 1. свиреп, љут, крволочан; **~ая не́нависть** љута мржња 2. *фиг.* оштар, јак; ~ **моро́з** цича зима

люце́рн||а, -ы *ж бот.* луцерка, луцерна

лю́эс, -а *м мед.* луес, сифилис

ляга́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что* ритати се, ударати ногама

ляга́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* ритати се, цилитати се

лягн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* ритнути се, ударити ногама

лягуша́тник, -а *м разг.* плитак базен за децу

лягуша́ч||ий, -ья, -ье, лягу́шеч||ий, -ья, -ье жабљи

лягу́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** жаба; **зелёная ~** зелена жаба

лягуш||о́нок, -о́нка *м, мн.* **-а́та, -а́т** жапче *с*

ля́ж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* бут *м*, бедро *с*

лязг, -а *м* звекет; цвокот; ~ **цепе́й** звекет ланаца; ~ **зубо́в** цвокот зуба

ля́зга||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* звецкати, звекетати; цвокотати

ля́згн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* зазвецкати; зацвокотати

ля́м||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** упрта, ремен *м* ◇ **тяну́ть ~ку** радити као сивоња, црнчити

ля́па||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* 1. шкрабати, радити на брзу руку, лоше радити 2. *что* брбљати, лупетати којешта

ля́пис, -а *м фарм.* лапис

ля́пис-лазу́р||ь, -и *ж мин.* лазурит *м*

ля́писн||ый, -ая, -ое лаписов, лаписни

ля́пн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. нар.* бубнути, изваляти глупост

ля́псус, -а *м* лапсус

лярд, -а *м* свињска маст

ля́сы: точи́ть ~ *нар.* млатити празну сламу

М

мавзоле́||й, -я *м* маузолеј; ~ **Ле́нина в Москве́** Лењинов маузолеј у Москви

ма́вр||ы, -ов *мн.* (*јд.* **мавр, -а** *м* Мавар; **маврита́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Мавританка) Маври

маг, -а *м* маг, врач, чаробњак ◇ ~ **и волше́бник** *шаљ.* вештац, чаробњак

магази́н, -а *м* 1. продавница *ж*, трговина *ж*, радња *ж*; **продово́льственный (продукто́вый) ~** продавница прехрамбених производа; **конди́терский ~** продавница слаткиша; ~ **самообслу́живания** самопослуга; **универса́льный ~** робна кућа; **промтова́р-**

ный ~ продавница робе широке потрошње; ~ **готового платья** продавница конфекцијске робе; **обувной** ~ продавница обуће; **галантерейный** ~ галантерија; **ювелирный** ~ златарска радња; **парфюмерный** ~ парфимерија; **книжный** ~ књижара; **писчебумажный** ~ папирница; **букинистический** ~ антикварница; **мебельный** ~ продавница намештаја; **хозяйственный** ~ продавница робе за домаћинство 2. *заст.* складиште *с*, магацин; **артиллерийский** ~ складиште муниције 3. *војн.* магацин; **дисковый** ~ добош 4. *ел.* лежиште *с*, кутија *ж*, магазин; ~ **сопротивлений** кутија са отпорницима

магазинн||ый, -ая, -ое 1. трговински; ~**ая вывеска** фирма на трговини 2. *војн.* магацински, са магацином; ~**ая винтовка** магацинска пушка, брзометка; ~**ая коробка** шаржер

магарадж||а, -и *м* махараџа

магарыч, -á *м нар.* част *ж*, чашћење *с*, гошћење *с* (*приликом склапања уносне погодбе*); **поставить** ~ частити

магистерск||ий, -ая, -ое магистарски; ~**ая диссертация** магистарска дисертација

магистр, -а *м* 1. магистар (*научни степен*) 2. *ист.* мајстор (*духовно-витешког реда*)

магистрал||ь, -и *ж* 1. магистрала, главна саобраћајница; **железнодорожная** ~ железничка магистрала; **водная** ~ водена магистрала 2. *тех.* главни вод; главна цев; **газовая** ~ главна гасоводна цев

магистральн||ый, -ая, -ое главни, основни, магистрални; ~ **путь** главна линија, магистрала; ~ **кабель** основни кабел

магистрат, -а *м* магистрат, градска управа

магически *прил.* чаробно, магично

магическ||ий, -ая, -ое 1. магијски, чаробњачки, врачарски 2. *фиг.* чаробан, магичан ◇ ~ **круг** зачарани круг

маги||я, -и *ж* магија, чаробњаштво *с*; **чёрная, белая** ~ црна, бела магија

магм||а, -ы *ж геол.* магма

магматическ||ий, -ая, -ое *геол.* магматичан, од магме; ~**ие породы** магматичне стене (наслаге)

магнат, -а *м* магнат; **финансовый** ~ финансијски магнат

магнатск||ий, -ая, -ое магнатски

магнезит, -а *м мин.* магнезит

магнези||я, -и *ж хем.* магнезија; **жжёная** ~ магнезијумоксид, магнезија

магнетизёр, -а *м заст.* хипнотизер

магнетизир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *несврш. заст.* хипнотисати

магнетизм, -а *м физ.* магнетизам; **земной** ~ земљин магнетизам

магнетит, -а *м мин.* магнетит

магнетическ||ий, -ая, -ое 1. магнетски; магнетичан; ~**ие явления** магнетске појаве 2. *заст.* хипнотичан

магнето *непром. с тех.* магнетски упаљач

магниев||ый, -ая, -ое магнезијски; ~**ые соединения** једињења магнезијума; ~**ая вспышка** *фото* магнезијска светлост

магни||й, -я *м хем.* магнезиј(ум)

магнит, -а *м* магнет; **естественный, искусственный** ~ природни, вештачки магнет

магни||тить, -чу, -тишь, -тят *несврш.* магнетизирати, магнетисати

магнитн||ый, -ая, -ое 1. *мин.* магнетски; ~ **железняк** магнетит 2. *физ.* магнетни, магнетски, магнетичан; ~ **полюс** магнетски (магнетни) пол; ~**ое поле** магнетско (магнетно) поље; ~**ая аномалия** магнетска аномалија; ~**ая буря** магнетска бура; ~**ая стрелка** магнетска игла 3. *тех.* магнетофонски; ~**ая запись** магнетофонски снимак; ~**ая лента** магнетофонска трака

магнитол||а, -ы *ж* радио-магнетофон *м*

магнитометр, -а *м* магнетометар

магнитофон, -а *м* магнетофон; **кассетный** ~ касетофон; **записать на** ~ снимити на магнетофон

магнитофонн||ый, -ая, -ое магнетофонски; ~**ая лента** магнетофонска трака; ~**ая запись** магнетофонски снимак

магноли||я, -и *ж бот.* магнолија

магомета||нин, -нина *м, мн.* **-не, -н** мухамеданац, муслиман

магометанск||ий, -ая, -ое мухамедански, муслимански

магометанств||о, -а *с* мухамеданство, муслиманство

мадам *непром. ж* мадам, госпођа

мадаполам, -а *м текст.* врста белог памучног платна

мадемуазель *непром. ж* мадмоазел, госпођица

мадер||а, -ы *ж* мадера (*врста вина*)

мадригал, -а *м књиж.* мадригал

мадьярск||ий, -ая, -ое мађарски

мадья||ры, -р *мн.* (*јд.* **мадьяр, -а** *м* Мађар; **мадьяр|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Мађарица) Мађари

маёв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** тајна прослава 1. маја (*у Русији пре револуције*)

мает||á, -ы *ж нар.* мука, кубура, бактање *с*, гњаважа

мает||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *нар.* тежак, заморан, мучан (*посао итд.*)

мажор, -а *м* 1. *муз.* дур 2. *фиг. разг.* весело, бодро расположење; **быть в** ~**е** бити веома расположен

мажордом, -а *м ист.* мајордом, виши слуга, надзорник, надгледник послуге

мажоритарн||ый, -ая, -ое већински; ~**ая система** већински систем (*избора*)

мажорн||ый, -ая, -ое 1. *муз.* у дуру; ~**ая гамма** дур гама 2. *фиг. разг.* бодар, весео; ~**ое настроение** бодро (весело) расположење

мазан||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *пров.* набојница, кућа од глине (*или облепљена глином, иловачом*)

мазать, мажу, мажешь, мажут *несврш.* 1. мазати, премазивати; ~ **хлеб маслом** мазати хлеб маслацем; ~ **йодом** мазати јодом 2. *разг.* бојити, кречити; мазати, шминкати; ~ **стены краской** бојити зидове; ~ **губы** мазати усне 3. *разг.* прљати, брљати 4. *разг. презр.* шкрабати, мазати (*о сликару*) 5. *нар.* промашивати (*при гађању, у игри*)

мазаться, мажусь, мажешься, мажутся *несврш.* 1. мазати се; ~ **кремом** мазати се кремом 2. *разг.* мазати се, шминкати се 3. *разг.* прљати се, брљати се 4. *само 3. л. разг.* отирати се; **стена мажется** зид се отире

мазил||а, -ы *м, ж разг. презр.* 1. прљавко *м*, прљавица *ж* 2. мазало *м*, шкрабало *м* (*о сликару*) 3. онај који промашује (*при гађању, у игри*)

маз||кий, -кая, -кое; -ок, -кá, -ко *нар.* који се отире

мазн||уть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш.* прећи кичицом, четком

мазн||я, -й *ж разг. презр.* 1. мазање *с*, шкрабање *с*; мазарија, шкработина 2. аљкаво урађен посао

маз‖óк, -кá *м* **1.** потез кичицом, четкицом **2.** *мед.* намаз; **взять ~** узети намаз

мазýрик, -а *м нар.* лупеж, лопов

мазýр‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** мазурка

мазýрочн‖ый, -ая, -ое који се односи на мазурку

мазýт, -а *м* мазут

мазýтн‖ый, -ая, -ое од мазута; **~ые маслá** уља од мазута

маз‖ь, -и *ж* **1.** *мед.* маст, мелем *м*; **ци́нковая ~** цинкова маст **2.** маст, мазиво *с*; **колёсная ~** коломаст; **сапóжная ~** паста за обућу ◇ **дéло на ~й** *нар.* иде као подмазано, ствар је на добром путу

маи́с, -а *м бот.* кукуруз

маи́сов‖ый, -ая, -ое кукурузни, од кукуруза

май, мáя *м* мај, свибањ; **Пéрвое мáя** Први мај

майдáн, -а *м* **1.** *пров.* трг, тржница *ж* (*у козачком насељу*) **2.** *археол.* гробница *ж* (*раскопана на врху*)

мáйк‖а, -и *ж, ген. мн.* **мáек** *разг.* мајица

майóлик‖а, -и *ж* мајолика

майóликов‖ый, -ая, -ое од мајолике

майонéз, -а *м* мајонез, мајонеза *ж*

майóр, -а *м* мајор

майорáн, -а *м бот.* мајаран, мажурана *ж*

майорáт, -а *м ист.* мајорат

майóрск‖ий, -ая, -ое мајорски

мáйск‖ий, -ая, -ое 1. мајски, свибањски; **~ие дни** мајски дани **2.** првомајски; **~ая демонстрáция** првомајска манифестација ◇ **~ жук** *зоол.* гундељ, хрушт

мак, -а *м* мак (*биљка и плод*); **~-самосéйка, полевóй ~** булка, турчинак; **снотвóрный ~** питоми мак, дријемак; **бýлочка с ~ом** земичка (колачић) с маком

макáк‖а, -и *ж зоол.* макаки *м* (*врста мајмуна*)

макарони́зм, -а *м књиж.* макаронизам

макарони́ческ‖ий, -ая, -ое *књиж.* макаронски

макарóнник, -а *м кув.* јело *с* од запечених макарона

макарóнн‖ый, -ая, -ое од макарона, који се односи на макароне

макарó‖ны, -н *мн.* макароне *мн. ж*

макá‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что во что* умакати, замакати; **~ перó в черни́льницу** умакати перо у мастионицу; **~ сухáрь в чай** умакати двопек у чај

македóнск‖ий, -ая, -ое македонски

македóнц‖ы, -ев *мн.* (*јд.* **македóн|ец, -ца** *м* Македонац; **македóн|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Македонка) Македонци

макéт, -а *м* макета *ж*, модел; **~ здáния** макета зграде; **~ кни́ги** макета књиге

макéтн‖ый, -ая, -ое макетни, моделски

макинтóш, -а *м* мекинтош, кишни огртач, кишна кабаница

маклáк, -á *м заст.* посредник, прекупац, препродавач; старинар

мáклер, -а *м* маклер, сензал, посредник, мешетар; **биржевóй ~** берзански мешетар

мáклерск‖ий, -ая, -ое маклерски, посреднички, мешетарски

мáклерств‖о, -а *с* посредовање (*у трговини*), мешетарење

мáков, -а, -о: как ~ цвет као булка (*румен*)

мáков‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** маковица **2.** *разг.* купола, кубе *с*, луковица (*на цркви*) **3.** *разг.* теме *с* главе **4.** *нар.* врх *м* (*дрвета*)

мáков‖ый, -ая, -ое 1. маков; од мака, с маком; **~ая голóвка** чаура мака; **~ая плантáция** плантажа мака; **~ое мáсло** уље од мака **2. мáков|ые, -ых** *мн. бот.* мак *м*, маковице *мн. ж* ◇ **у меня́ ~ой роси́нки во ртý нé было** *разг.* нисам ништа окусио

макрéл‖ь, -и *ж зоол.* скуша (*риба*)

макрокóсм, -а *м* макрокозам, свемир

макроскопи́ческ‖ий, -ая, -ое макроскопски

макрострýктур‖а, -ы *ж* макроструктура

мáкси *непром. прид.* макси; **юбка ~** макси сукња

макси́м, -а *м војн. разг.* тешки митраљез

мáксим‖а, -ы *ж књиш.* максима

максимали́зм, -а *м* максимализам

максимали́ст, -а *м* максималист(а)

максимáльно *прил.* максимално

максимáл‖ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно максималан; **~ срок** максимални термин; **~ьное коли́чество** максимална количина

мáксимум, -а *м* **1** максимум; **~ уси́лий** максимум напора **2.** *непром. прид.* максималан; **прогрáмма-~** максималан програм **3.** *прил.* највише; **э́то стóит ~ сто рублéй** то кошта највише сто рубаља

макулатýр‖а, -ы *ж* **1.** макулатура; стара хартија (*за прераду*) **2.** *фиг.* макулатура, безвредна литература

макулатýрн‖ый, -ая, -ое 1. који се односи на макулатуру, стару хартију **2.** *фиг. разг.* безвредан; **~ая литератýра** шунд литература

макýш‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** врх *м*, вршак *м* (*дрвета, планине*) **2.** теме *с* (*главе*); **сдви́нуть шáпку на ~ку** забацити капу ◇ **у негó ýшки на ~ке** он је опрезан, начуљио је уши

малáг‖а, -и *ж* малага (*врста вина*)

малáйск‖ий, -ая, -ое малајски

малáйц‖ы, -ев *мн.* (*јд.* **малá|ец, -йца** *м* Малајац; **малá|йка, -йки** *ж, ген. мн.* **-ек** Малајка) Малајци

малахá‖й, -я *м* **1.** *пров.* шубара *ж* с наушницима **2.** старински широк кафтан без појаса

малахи́т, -а *м мин.* малахит

малахи́тов‖ый, -ая, -ое малахитски, од малахита; **~ая шкатýлка** кутија од малахита

мал‖евáть, -ю́ю, -ю́ешь, -ю́ют *несврш.* **1.** *пров.* сликати бојама **2.** *разг.* мазати, дрљати, лоше сликати ◇ **не так стрáшен чёрт, как егó ~ю́ют** *посл.* није ђаво онако црн како га сликају

малéйш‖ий, -ая, -ее *суп. од* **мáлый** најмањи; **он не имéет ни ~его поня́тия об э́том** он уопште нема појма о томе

мал‖ёк, -ькá *м* рибић

мáленьк‖ий, -ая, -ое; *комп.* **мéньший, мéньше 1.** мали, мален, ситан; **~ дóмик** мала кућица; **~ая жéнщина** ситна жена; **~ отря́д** мала чета **2.** мали, незнатан, слаб; **~ие дохóды** мали приходи; **~ие морóзы** слаби мразеви; **~ая неприя́тность** мала непријатност **3.** мали, безначајан, ништаван; **мы лю́ди ~ие** ми смо мали људи **4.** мали, малолетан, нејак; **~ие дéти** нејака деца **5. мáленьк|ий, -ого** *м* мали, малецки, малишан; **он ведёт себя́ как ~** понаша се као дете ◇ **~ая бýква** мало слово; **~ да удáленький** мали је, али вреди; **игрáть по ~ой** играти на мало (у ситно); **вы́пить (пропусти́ть) по ~ой** попити (гуцнути) по једну; **моё дéло ~ое** то се мене не тиче, ја за то не одговарам

малéнько *прил. нар.* мало, малко, малчице; **подождú ~** причекај малчице

мал‖éц, -ьцá *м нар.* дечак, дечко, момче *с*

мали́н||а, -ы *ж* **1.** малина (*грм и плод*); **лесна́я ~** шумска малина; **варе́нье из ~ы** слатко од малине **2.** чај *м* од сушене малине ◊ **не жизнь, а ~** то је дивота (милина) једна

мали́нник, -а *м* малињак

мали́нов||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *зоол.* црвенда

мали́нов||ый, -ая, -ое 1. малинов, од малине; **~ куст** жбун малине; **~ое варе́нье** слатко од малине **2.** малинов, боје малине; **~ бере́т** малинов бере ◊ **~ звон** пријатна, блага звоњава

ма́ло, *комп.* **ме́ньше, ме́нее 1.** *прил.* мало, недовољно; **~ сде́лать** мало урадити; **~ знать** *кого* недовољно познавати *кога*; **~ са́хару** мало шећера; **о́чень ~** врло мало; **сли́шком ~** сувише мало **2.** *у функц. предик.* мало је; **э́того ~** то није довољно; **у меня́ ~ вре́мени** имам мало времена; **~ ли у нас специали́стов!** зар немамо довољно стручњака! **3.** *уз. зам. и прил.*: **~ кто** мало ко; **~ кто зна́ет об э́том** мало ко зна за то; **~ что** мало шта; **~ где** мало где; **~ когда́** ретко **4.** *уз речцу* **ли**, *зам. и прил.*: **~ ли кто сюда́ хо́дит** има их много који долазе овамо; **~ ли что он говори́т** шта он све не каже; **~ ли где, куда́, когда́** ко би знао где, куда, када ◊ **~ ли что!** *разг.* врло важно!; **~ того́** *уметн. р.* осим тога; **~ того́, что...** не само да...; **ни мно́го, ни ~** ни више, ни мање, баш (толико); **ему́ и го́ря ~** *разг.* баш га брига

малоалкого́льн||ый, -ая, -ое који садржи мало алкохола (*пиће*)

малова́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но безначајан, неважан, незнатан

малова́т, -а, -о *у функц. предик. разг.* сувише је мали, недовољан је; **пальто́ ему́ ~о** капут му је мали; **он ~ ро́стом** сувише је ниског раста

малова́то *прил. разг.* **1.** премало, прилично мало, недовољно **2.** *у функц. предик.* сувише је мало, недовољно је; **де́нег у нас ~** немамо довољно новца

малове́р, -а *м* маловеран човек, скептик, сумњало *м, с*

малове́ри||е, -я *с* маловерност *ж*, сумњичавост *ж*, скептицизам *м*

малове́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но маловеран, сумњичав, скептичан

маловероя́тност||ь, -и *ж* сумњивост, проблематичност

маловероя́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но мало вероватан, сумњив, проблематичан; **~ные слу́хи** сумњиве гласине

малове́сн||ый, -ая, -ое лак, мале тежине; недовољне тежине; **~ груз** терет мале тежине; **~ая ги́ря** тег мање тежине (*него што треба*)

маловмести́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно тесан, мале запремине, мале површине; **~ зал** мала сала; **~ чемода́н** мали кофер, кофер у који не може много да стане

маново́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но сиромашан водом; **~ные ре́ки** реке сиромашне водом

маново́дь||е, -я *с* **1.** низак водостај **2.** оскудност *ж* у води, несташица *ж* воде

маловразуми́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно нејасан, тешко разумљив, непојмљив; **~ отве́т** неразумљив одговор

маловырази́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно недовољно изразит, неизразит

малогабари́тн||ый, -ая, -ое мали, малих димензија; компактан; **~ая кварти́ра** мали стан; **~ая ме́бель** намештај малих димензија, намештај за мале станове

малогра́мотност||ь, -и *ж* **1.** полуписменост, недовољна писменост **2.** неукост, неупућеност, нестручност

малогра́мот||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. полуписмен, недовољно писмен **2.** неук, неупућен, недовољно стручан (*човек*) **3.** нестручно урађен, невешт; **~ прое́кт** нестручно (аматерски) урађен пројект

малоде́йственн||ый, -ая, -ое мало ефикасан, неефикасан; **~ое сре́дство** неефикасно средство

малодостове́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но недовољно поуздан, несигуран (*гласине итд.*)

малодосту́п||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неприступачан, тешко приступачан; **~ные места́** тешко приступачна места; **~ная цена́** неприступачна цена

малодохо́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но недовољно уносан, нерентабилан; **~ное предприя́тие** нерентабилно предузеће

малоду́шеств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* бити малодушан, падати духом, губити самопоуздање

малоду́ши||е, -я *с* малодушност *ж*, обесхрабреност *ж*, кукавичлук *м*

малоду́шнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. в.* **малоду́шествовать**

малоду́шно *прил.* малодушно, неодлучно, плашљиво

малоду́ш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но малодушан, неодлучан, плашљив

малое́зж||ий, -ая, -ее: **~ая доро́га** слабо прометан пут

малозаме́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. једва приметан, скоро неприметан; **~ное пятно́** једва приметна мрља **2.** неупадљив, просечан (*човек*); обичан, свакидашњи (*случај*)

малозаселённ||ый, -ая, -ое слабо насељен (*крај*)

малоземе́ль||е, -я *с* недостатак *м* земље, оскудица *ж* у земљи

малоземе́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно који има мало земље; **~ крестья́нин** ситан сељак, малоземљаш

малознако́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо мало познат, скоро непознат

малозначи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно безначајан, неважан

малоизве́ст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но мало познат, скоро непознат; **~ писа́тель** мало познати писац

малоизу́ченн||ый, -ая, -ое мало, недовољно изучен

малоиму́||щий, -щая, -щее; -щ, -ща, -ще слабо материјално обезбеђен; сиромашан; **~щие сло́и населе́ния** сиромашни слојеви становништва

малоинтере́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неинтересантан, незанимљив, непривлачан; **~ фильм** незанимљив филм

малокали́берн||ый, -ая, -ое малокалибарски; **~ое ружьё** малокалибарска пушка, малокалибарка

малокалори́||йный, -йная, -йное; -ен, -йна, -йно мало калоричан, са мало калорија

малокро́ви||е, -я *с мед.* малокрвност *ж*, анемија *ж*; **злока́чественное ~** злоћудна анемија; **страда́ть ~ем** патити од анемије

малокро́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но малокрван, анемичан

малокульту́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но ниске културе; **~ челове́к** човек ниске културе

малоле́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но слабо пошумљен, сиромашан шумом

малоле́т||ка, -ки *м, ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* дете *с*, дечачић *м*, девојчица *ж*

малоле́тн||ий, -яя, -ее 1. малолетан; дечји; **~яя дочь** малолетна кћи; **~ во́зраст** дечји узраст, малолетност; **~ престу́пник** непунолетан злочинац **2. малоле́тн|ий, -его** *м* малолетник

малоле́т||ок, -ка *м разг.* дете *с*, дечачић

малоле́тств||о, -а *с разг.* детињство, малолетност *ж*; **с ~а** од детињства

малолитра́ж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* малолитражни аутомобил

малолитра́жн||ый, -ая, -ое малолитражни; **~ автомоби́ль** малолитражни аутомобил

малолю́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. слабо насељен; **~ная ме́стность** слабо насељен крај **2.** слабо посећен; **~ное собра́ние** слабо посећен састанак **3.** празан, безљудан; **~ная у́лица** празна улица

мало-ма́льски *прил. разг.* колико-толико, иоле, макар мало

малома́льск||ий, -ая, -ое *разг.* најнезнатнији, најмањи; **прояви́ть ~ое внима́ние** показати макар и најмању пажњу

маломе́рн||ый, -ая, -ое премален, испод мере

малометра́жн||ый, -ая, -ое мале површине, са малом квадратуром (*стан*)

маломо́щ||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. слаб, немоћан, нејак (*човек, животиња*) **2.** сиромашан, бедан; **~ крестья́нин** сиромашан сељак **3.** слаб, слабе снаге, малог капацитета; **~ дви́гатель** слаб мотор

малонадёж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но мало поуздан, непоуздан, несигуран

малонаселённ||ый, -ая, -ое слабо насељен; слабо настањен; **~ая кварти́ра** стан са мало станара

малообщи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, ьно недруштвен, недружеван; повучен, затворен (*човек*)

малопита́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно слабо хранљив, некалоричан

малоплодоро́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неплодан, неродан; **~ная по́чва** посна земља

малоподви́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. тешко покретан, слабо покретљив; **~ суста́в** слабо покретан зглоб **2.** тром, непокретан; **~ о́браз жи́зни** нединамичан начин живота

малополе́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но слабо користан, некористан

мало-пома́лу *прил. разг.* помало, постепено

малопоме́стн||ый, -ая, -ое *ист.* ситноспахијски

малопоня́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но тешко разумљив, скоро неразумљив

малопри́был||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно нерентабилан, недовољно уносан

малоприго́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неприкладан, неподесан

малоприме́ни||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо слабо, ретко употребљив

малопродукти́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но слабо продуктиван, непродуктиван; **~ труд** непродуктиван рад

малопроизводи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно слабо продуктиван

малора́зви||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. слабо развијен; **~тая о́трасль промы́шленности** слабо развијена индустријска грана **2.** недовољно развијен (*физички*) **3.** слабо образован; заостао

малоразгово́рчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во ћутљив, шутљив

малоро́с||лый, -лая, -лое; -л, -ла, -ло ниског раста; ситан; **~ челове́к** човек ниског раста; **~ скот** ситна стока

малосеме́йн||ый, -ая, -ое с малом породицом

малоси́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. слаб, немоћан, нејак (*човек, животиња*) **2.** слаб, слабе снаге (*мотор*)

малосне́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но са мало снега, са мало снежних падавина

малосодержа́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно сиромашан садржајем; бесадржајан, празан

малосозна́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно недовољно свестан

малосо́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно: ~ьные огурцы́ свеже укисељени краставци

малоспосо́б||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но недовољно способан, слабих способности

ма́лост||ь, -и *ж* **1.** *разг.* маленкост, ситница, трица; **са́мая ~ оста́лась** готово ништа није остало **2.** *прил. нар.* малко, малчице; **потерпи́ ~** стрпи се малчице

малосуще́стве||нный, -нная, -нное; -н *и* **-нен, -нна, -нно** небитан, неважан, споредан

малотира́жн||ый, -ая, -ое малог тиража, у мало примерака; **~ая газе́та** лист са малим тиражем

малоубеди́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно недовољно убедљив

малоудо́||йный, -йная, -йное; -ен, -йна, -йно који даје мало млека, слабе млечности (*крава*)

малоупотреби́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно мало употребљив, слабе примене; редак; **~ьное выраже́ние** редак израз

малоурожа́||йный, -йная, -йное; -ен, -йна, -йно слабо родан, малог приноса

малоуспе́ш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но мало ефективан, са мало успеха

малоце́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. мале вредности, мало вредан **2.** *фиг.* незначајан, безвредан

малочи́сленност||ь, -и *ж* малобројност

малочи́сле||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. малобројан (*војска, организација*) **2.** редак; **~нные слу́чаи** ретки случајеви

ма́л||ый[1], **-ая, -ое; мал, -а́, -о;** *комп.* **ме́ньший, ме́ньше;** *суп.* **мале́йший 1.** мали, мален, ситан; **он мал ро́стом** он је малог раста **2.** мали, малолетан (*дете*); **с ~ых лет** од малих ногу **3.** *само краћи обл.* мали, узан, тесан; **сапоги́ ему́ ~ы́** чизме су му тесне **4. ма́л|ое, -ого** *с* мало, маленкост *ж*; **са́мое ~ое** најмање, у најмању руку; **ему́ без ~ого со́рок лет** он има скоро четрдесет година; **за ~ым де́ло ста́ло** запело је због ситница ◇ **Ма́лая Медве́дица** *астр.* Мала кола, Мали медвед; **~ые фо́рмы** *књиж.* мале форме; **~ ход** *пом.* успорена брзина; **~ая кало́рия** *физ.* грам-калорија; **от ~а до вели́ка** и старо, и младо, сви одреда; **мал ~а́ ме́ньше** *разг.* један другом до ува (увета); **мал золотни́к, да до́рог** *посл.* неугледан, али вредан

ма́л||ый[2], **-ого** *м разг.* дечак, младић; човек; **у́мный ~** паметна глава; **сла́вный ~** симпатичан момак; **он ~ не про́мах** сналажљив је

малы́ш, -а́ *м разг.* малишан, дечак

малы́ш||ка, -ки *м, ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* малиша *м*, малецки *м*, малецка *ж*

ма́льв‖а, -ы *ж бот.* слез *м*

ма́львов‖ый, -ая, -ое 1. слезов 2. **ма́львов|ые, -ых** *мн. бот.* слезови

мальто́з‖а, -ы *ж* малтоза

мальтузиа́нск‖ий, -ая, -ое малтузијански

мальтузиа́нств‖о, -а *с* малтузијанизам *м*

ма́льчик, -а *м* 1. дечак 2. *заст.* момак, шегрт (*у дућану, у кафани*) ◇ ~ **с па́льчик** Палчић (*у бајкама*)

мальчико́в‖ый, -ая, -ое *разг.* дечачки, за дечака; ~**ая о́бувь** обућа за дечака

мальчи́шеск‖ий, -ая, -ое 1. дечачки 2. детињаст, неозбиљан; ~**ая вы́ходка** детињаст испад

мальчи́шеств‖о, -а *с* неозбиљност *ж*, лакомисленост *ж*; детињарија *ж*

мальчи́шеч‖ий, -ья, -ье *разг.* дечачки

мальчи́ш‖ка, -ки *м, ген. мн.* **-ек** *разг.* дечак, дечко; **у́личный** ~ мангуп, уличар

мальчуга́н, -а *м разг.* дечак

малю́т‖ка, -ки *м, ж, ген. мн.* **-ок** 1. детенце *с*, малецки *м*, малецка *ж* 2. нешто веома мало (*по величини*); **кни́жка-**~ минијатурна књижица

маля́в‖ка, -ки *м, ж, ген. мн.* **-ок** 1. *мн.* **-ки, -ок** рибља млађ 2. *разг.* мало дете; мален, низак човек

маля́р, -а́ *м* молер, фарбар, собосликар

маляри́йн‖ый, -ая, -ое маларичан; ~ **кома́р** комарац маларичар; ~ **больно́й** човек болестан од маларије; ~**ая ме́стность** маларичан крај; ~**ая ста́нция** здравствена станица за борбу са маларијом

маля́рик, -а *м разг.* маларичар, човек болестан од маларије

маляри́‖я, -и *ж мед.* маларија; **тропи́ческая** ~ тропска маларија

маля́рнича‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* бити молер, бавити се собосликарством

маля́рн‖ый, -ая, -ое молерски, собосликарски; ~**ые рабо́ты** молерски радови; ~**ая кисть** собосликарска четка, личилачки кист

ма́м‖а, -ы *ж* мама

мамалы́г‖а, -и *ж* качамак *м*, палента, пура

мама́ш‖а, -и *ж разг.* 1. мама, мајка 2. *заст.* мајко, старамајко (*при ословљавању*)

ма́меньк‖а, -и *ж разг. заст.* мама, мамица, мајчица

ма́менькин, -а, -о мајчин, мамин ◇ ~ **сыно́к,** ~**а до́чка** мамина маза

ма́мин, -а, -о мамин

ма́м‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *заст.* дојкиња, дадиља

ма́монт, -а *м зоол.* мамут

ма́монтов‖ый, -ая, -ое мамутски; ~**ое де́рево** мамутац, секвоја

мана́т‖ки, -ок *мн. нар.* прње *мн. ж*; **собира́й свой** ~ пакуј своје прње

манга́л, -а *м* мангал, мангала *ж*

ма́нго *непром. с бот.* манго *м* (*стабло и плод*)

мангу́ст‖а, -ы *ж* фараонов миш, мунго *м*

мандари́н [1], **-а** *м бот.* мандарина *ж*

мандари́н [2], **-а** *м ист.* мандарин (*феудални чиновник у Кини*)

мандари́нн‖ый, -ая, -ое, мандари́нов‖ый, -ая, -ое од мандарина, мандаринов; ~**ое де́рево** дрво мандарине; ~ **сок** сок од мандарина

манда́т, -а *м* мандат; **депута́тский** ~ депутатски мандат

манда́тн‖ый, -ая, -ое мандатски; ~**ая коми́ссия** верификациона комисија

мандоли́н‖а, -ы *ж муз.* мандолина

мандолини́ст, -а *м* мандолинист(а)

мандраго́р‖а, -ы *ж бот.* покрин *м*, околочеп *м*, мандрагора

манёвр, -а *м* 1. маневар; **такти́ческий** ~ тактички маневар; ~ **на окруже́ние проти́вника** *војн.* заобилазни маневар; ~ **по́езда** *жел.* маневар воза 2. *фиг.* маневар, поступак, потез; **ло́вкий** ~ вешт маневар 3. *мн.* **-ы, -ов** *војн.* маневри, војне вежбе; **проводи́ть** ~**ы** обављати (изводити) маневре 4. *мн.* **-ы, -ов** *жел.* маневри, маневрисање *с*

манёвренност‖ь, -и *ж* способност маневрисања, покретљивост

манёвренн‖ый, -ая, -ое 1. *војн.* маневарски; ~**ая война́** маневарски рат 2. *жел.* маневарски, за маневрисање 3. покретљив, покретан

маневри́р‖овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. *војн., жел.* маневрисати, маневрирати 2. *фиг.* лукаво поступати 3. *чем фиг.* вешто оперисати, оперирати (*с*) *чим*

маневро́в‖ый, -ая, -ое *жел.* маневарски; ~ **парово́з** маневарка

мане́ж, -а *м* 1. манеж, јахаоница *ж* 2. циркуска арена 3. оградица *ж* (*за дете које учи да хода*)

мане́ж‖ить, -у, -ишь, -ат *несврш. струч.* 1. обучавати, вежбати (*коња у јахању*) 2. *фиг. нар.* мучити, замарати (*дугим чекањем*)

мане́жн‖ый, -ая, -ое јахачки; ~**ая езда́** јахање у манежу

манеке́н, -а *м* манекен (*лутка*)

манеке́нщик, -а *м* манекен

манеке́нщиц‖а, -ы *ж* манекенка

мане́р, -а *м разг.* начин; **парк разби́т на англи́йский** ~ парк је уређен на енглески начин; **на свой** ~ на свој начин; **таки́м** ~**ом** на тај начин, тако

мане́‖ра, -ры *ж* 1. начин *м*, манир *м*, манира; ~ **вести́ себя́** начин понашања 2. начин *м*, стил *м*; ~ **исполне́ния** стил извођења 3. *мн.* **-ры, -р** манири *мн. м*, манире, начин *м* држања; **плохи́е** ~**ры** лоши манири

мане́р‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *заст.* војничка чутура

мане́рнича‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* афектирати, неприродно се понашати

мане́рно *прил.* извештачено, афектирано

мане́рност‖ь, -и *ж* извештаченост, неприродност, афектација

мане́р‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но извештачен, неприродан, афектиран; ~**ные же́сты** извештачени гестови

манже́‖та, -ты *ж, мн.* **-ты, -т** манжета, оруквица

манже́тн‖ый, -ая, -ое који се односи на манжету, оруквицу

маниака́льн‖ый, -ая, -ое манијачки

маникю́р, -а *м* маникир, маникирање *с*; **сде́лать** ~ направити маникир

маникю́рн‖ый, -ая, -ое маникирски, за маникирање; ~**ые но́жницы** маказе за маникирање

мани́ловщин‖а, -ы *ж* маниловштина, бесплодно сањарење (*по имену Манилова, једног од јунака »Мртвих душа« Гогоља*)

манипули́р‖овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. чем* манипулисати, манипулирати (*с*) *чим*

манипуля́тор, -а *м тех.* манипулатор; **автомати́ческий** ~ аутоматски манипулатор

манипуля́ци||я, -и *ж* манипулација

ман||и́ть, -ю́, ма́нишь *и* **-и́шь, -я́т** *несврш.* 1. мамити, позивати (*дајући знак руком, очима*); **~ к себе́** позивати к себи (*руком*) 2. привлачити, примамљивати

манифе́ст, -а *м* манифест; **Манифе́ст Коммунисти́ческой па́ртии** Манифест комунистичке партије

манифеста́нт, -а *м* манифестант

манифеста́ци||я, -и *ж* манифестација

манифести́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* манифестовати, манифестирати

мани́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** пластрон *м*

ма́ни||я, -и *ж* 1. *мед.* манија, лудило *с*; **~ вели́чия** манија величине; **~ пресле́дования** манија гоњења 2. *фиг.* манија, болесна страст

ма́нк||а, -и *ж разг.* крупица, гриз *м*

манки́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш. чем и без обј.* омаловажавати *шта*, немарно се односити *према чему*

ма́нн||а, -ы *ж* мана ◇ **~ небе́сная** мана небеска; **ждать как ~ы небе́сной** чекати као озебао сунце

ма́нн||ый, -ая, -ое: ~ая крупа́ гриз; **~ая ка́ша** гриз (*каша*)

манове́ни||е, -я *с заст.* знак *м* (*руком, главом*); **~ем руки́** покретом руке ◇ **как по ~ю волше́бной па́лочки** као чаробним штапићем, за трен ока

мано́метр, -а *м* манометар

манометри́ческ||ий, -ая, -ое манометарски

манса́рд||а, -ы *ж* мансарда, поткровље *с*

манса́рдн||ый, -ая, -ое мансардни

манти́ль||я, -и *ж* 1. мантиља, чипкаста марама (*шпанска*) 2. *заст.* кратка женска пелерина

ма́нти||я, -и *ж* 1. мантија, плашт *м*, огртач *м* 2. *зоол.* оклоп *м*

манто́ *непром. с* крзнени капут, бунда *ж*

манускри́пт, -а *м књиш.* манускрипт, рукопис

мануфакту́р||а, -ы *ж* 1. *екон., ист.* мануфактура 2. *заст.* текстилна фабрика 3. *заст.* текстил *м*

мануфакту́рн||ый, -ая, -ое *заст.* мануфактурни; **~ магази́н** продавница текстилне робе

маньяк, -а *м* манијак

маня́щ||ий, -ая, -ее привлачан, примамљив

марабу́ *непром. м зоол.* марабу

мара́зм, -а *м мед.* маразам; **ста́рческий ~** старачки маразам; **впасть в ~** посенилити

марак||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. в чём нар.* разумевати се *у шта*, сналазити се *у чему*

мара́л, -а *м зоол.* сибирски јелен

мара́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. прљати, мрљати, каљати; **~ пла́тье** прљати хаљину 2. *фиг.* каљати (*углед итд.*) 3. шкрабати, шврљати, дрљати ◇ **~ бума́гу** шкрабати, пискарати, мрчити папир; **~ ру́ки** *об кого, обо что* поганити руке *чим*

мара́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *разг.* прљати се, мрљати се 2. *фиг. нар.* мешати се, петљати се (*у сумњив посао итд.*)

мара́фон, -а *м разг.* маратон; **лы́жный ~** скијашки маратон

марафо́н||ец, -ца *м спорт.* маратонац

марофо́нск||ий, -ая, -ое *спорт.* маратонски; **~ бег** маратонска трка

ма́рган||ец, -ца *м хем.* манган; **хло́ристый ~** хлорид мангана

ма́рганцев||ый, -ая, -ое манганов; **~ая руда́** манганова руда; **~ая кислота́** перманганова киселина

марганцо́вк||а, -и *ж разг.* хиперманган *м*

марганцовоки́сл||ый, -ая, -ое: ~ ка́лий калијева со манганове киселине, хиперманган

марганцо́в||ый, -ая, -ое 1. манганов 2. који садржи хиперманган (*раствор*)

маргари́н, -а *м* маргарин

маргари́нов||ый, -ая, -ое који се односи на маргарин

маргари́т||ка, -ки *ж, ген. мн* **-ок** *бот.* бела рада, красуљак *м*

ма́рев||о, -а *с* 1. фата моргана *ж* 2. сумаглица *ж*, магла *ж*

маре́н||а, -ы *ж бот.* броћ *м*, броћац *м*

маре́нго *непром. прид.* црн са сивим преливом

маре́нов||ый, -ая, -ое од броћа, броћаст

ма́ри *непром. мн. в.* **мари́йцы**

мари́йск||ий, -ая, -ое маријски

мари́йц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **мари́|ец, -йца** *м* Маријац; **мари́|йка, -йки** *ж, ген. мн.* **-ек** Маријка) Маријци

марина́д, -а *м кув.* 1. маринада *ж*, маринат, умак са сирћетом; туршија *ж* 2. *об. мн.* **-ы, -ов** воће *с*, поврће *с* из туршије

марини́ст, -а *м ум.* маринист(а)

марино́ванн||ый, -ая, -ое маринираn; **~ые огурцы́** маринирани краставци

марин||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *несврш.* 1. маринирати, стављати у туршију; **~ грибы́** маринирати печурке 2. *фиг. разг.* одуговлачити, затезати; **~ де́ло** одуговлачити ствар

марионе́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** марионета; **теа́тр ~ок** позориште лутака

марионе́точн||ый, -ая, -ое марионетски ◇ **~ое пра́вительство** марионетска влада

ма́р||ка [1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** 1. марка; **почто́вая ~** поштанска марка; **погаси́ть ~ку** поништити марку; **ге́рбовая ~** таксена марка 2. марка, жиг *м*, знак *м*; **фабри́чная ~** марка фабрике 3. врста, марка, модел *м*; **но́вая ~ ста́ли** нова врста челика; **автомоби́ль но́вой ~ки** нова марка аутомобила ◇ **под ~кой** *чего* под фирмом *чега*; **держа́ть ~ку** чувати углед

ма́р||ка [2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** марка (*новчана јединица*)

маркёр [1], **-а** *м заст.* бројач поена (*у билијару*)

маркёр [2], **-а** *м пољопр.* браздач

марки́з, -а *м* маркиз

марки́з||а [1], **-ы** *ж* маркиза (*жена или кћи маркиза*)

марки́з||а [2], **-ы** *ж* маркиза (*заклон од сунца изнад врата и прозора*)

маркизе́т, -а *м текст.* маркизет

маркизе́тов||ый, -ая, -ое од маркизета

ма́р||кий, -кая, -кое; -ок, -ка́ *и* **-ка, -ко** који се лако прља, маже; **~кое пла́тье** хаљина која се лако прља; **~ цвет** боја која се лако прља

маркир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш.* 1. *струч.* означити/означавати; ставити/стављати (*фабрички жиг, знак*) 2. *пољопр.* избраздати/браздати, обележити/обележавати

маркиро́вк||а, -и *ж* 1. *струч.* маркирање *с*, стављање *с* жига 2. *пољопр.* обележавање *с*

маркита́нт, -а *м ист.* кантинер (*у XVIII и XIX в. у војсци*)

маркси́зм, -а *м* марксизам

маркси́зм-ленини́зм, маркси́зма-ленини́зма *м* марксизам-лењинизам

маркси́ст, -а *м* марксист(а)

маркси́стск||ий, -ая, -ое марксистички

марксистско-ленинск||ий, -ая, -ое марксистичко-лењинистички

марлев||ый, -ая, -ое од газе; ~ **бинт** завој од газе

марл||я, -и *ж* газа

мармелад, -а *м* 1. мармелада *ж* 2. бомбоне *мн. ж* од мармеладе

мармелад||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* бомбона од мармеладе

мармеладн||ый, -ая, -ое од мармеладе, са мармеладом

мародёр, -а *м* 1. мародер 2. *фиг.* гуликожа, пљачкаш (*о трговцу*)

мародёрств||о, -а *с* мародерство, пљачка *ж*

мародёрств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* пљачкати (*на бојишту*), бавити се мародерством

марокен, -а *м текст.* марокен

марочн||ый, -ая, -ое који се односи на марку ◊ **~ые вина** квалитетна (сортна) вина

марсельез||а, -ы *ж* марсељеза

март, -а *м* март, ожујак; **Восьмое ~а** Осми март

мартен, -а *м* Мартенова висока пећ

мартеновск||ий, -ая, -ое: ~ая печь Мартенова пећ; **~ая сталь** челик из Мартенових пећи

мартовск||ий, -ая, -ое мартовски, ожујски

мартыш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *зоол.* заморац *м* (*мајмун*)

мартышкин, -а, -о: ~ труд непотребан, некористан рад

марципан, -а *м кув.* марципан (*колач*)

марципанн||ый, -ая, -ое, марципанов||ый, -ая, -ое марципански, од марципана

марш [1], **-а** *м* 1. марш; **церемониальный ~** свечана поворка, дефиле; **форсированный ~** форсирани марш; **~ протеста** протестни марш 2. *муз.* марш, корачница *ж*; **походный ~** походни марш; **похоронный ~** погребни марш

марш [2] *узв.* 1. *војн.* марш; **шагом ~!** напред марш! 2. *разг.* марш; **сейчас же ~ домой!** сместа одлази кући!

марш [3], **-а** *м* степенишни крак (*између два одморишта*)

маршал, -а *м* маршал

маршальск||ий, -ая, -ое маршалски

маршев||ый, -ая, -ое маршевни; **~ батальон** марш-батаљон

маршир||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* марширати, маршевати

маршировк||а, -и *ж* марш *м*, марширање *с*

маршрут, -а *м* 1. маршрута *ж*, правац кретања; **~ перелёта** правац лета; **туристские ~ы** туристичке маршруте 2. *жел.* директни теретни воз

маршрутн||ый, -ая, -ое маршрутни; **~ поезд** директни теретни воз ◊ **~ое такси** линијски такси, минибус

мас||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. маска, крабуља, кринка; **ряженые в ~ках** машкаре 2. маска (*посмртна*) 3. маска (*козметичка*); **яичная ~** маска од јаја 4. маска, навлака за лице; **противогазовая ~** гас-маска ◊ **сбросить ~ку** скинути маску; **сорвать ~ку** *с кого* раскринкати *кога*, свући *коме* маску с лица

маскарад, -а *м* маскарада *ж*, крабуљни плес

маскарадн||ый, -ая, -ое маскарадни; **~ костюм** маскарадни костим

маскир||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. маскирати, прерушавати 2. маскирати, камуфлирати; **~ орудия** маскирати топове 3. *фиг.* маскирати, прикривати (*своје намере*)

маскир||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *несврш.* 1. маскирати се, прерушавати се 2. маскирати се, камуфлирати се 3. *фиг.* маскирати се, претварати се

маскировк||а, -и *ж* 1. маскирање *с*, камуфлирање *с* 2. *фиг.* маскирање *с*, претварање *с* 3. камуфлажа, предмети *мн. м* камуфлаже

маскировочн||ый, -ая, -ое маскирни, за камуфлажу; **~ халат** маскирно одело

маслениц||а, -ы *ж цркв.* покладе *мн. ж*, месојеђе *с*; **широкая ~** бела (сирна) недеља ◊ **не жизнь, а ~** прави рај; **не всё коту ~** *посл.* није сваки дан бадњи дан

масленичн||ый, -ая, -ое покладни

маслён||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. посуда за маслац 2. *тех.* мазалица, кантица за уље

масл||ёнок, -ёнка *м, мн.* **-ята, -ят** жути вргањ (*гљива*)

маслен||ый, -ая, -ое 1. мастан, замашћен; **~ блин** замашћена палачинка 2. *фиг. разг.* сладуњав; **~ голос** сладуњав глас 3. *фиг. разг.* блистав (*поглед*); пожудан, чежњив; **~ые глаза** чежњиве очи ◊ **~ая неделя** покладна недеља

маслин||а, -ы *ж* маслина (*стабло и плод*)

масл||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. разг.* премазивати маслацем, замашћивати; уљити, поливати уљем

масл||иться, -ится, -ятся *несврш.* 1. остављати масне мрље 2. *разг.* блистати, сијати се (*о лицу, очима*)

масличн||ый, -ая, -ое уљевит, уљани; **~ые культуры** уљарице

масличн||ый, -ая, -ое маслинов, од маслине ◊ **~ое дерево** маслина

мас||ло, -ла *с, мн.* **-ла, -ел** 1. маслац *м*, путер *м*; **сливочное ~** чајни маслац; **топлёное ~** топљени маслац, масло; **сбивать ~** бућкати маслац 2. уље; **растительное ~** биљно уље, зејтин; **подсолнечное ~** уље од сунцокрета; **постное ~** биљно уље; **касторовое ~** рицинусово уље; **деревянное ~** дрвено масло, индустријско маслиново уље; **розовое ~** ружино уље 3. *тех.* уље; **машинное ~** машинско уље 4. масна, уљана боја; **писать ~лом** сликати уљаним бојама 5. слика *ж* у уљаној боји, уље ◊ **~ масляное** није шија, него врат; **как по ~лу** као подмазано; **подливать ~ла в огонь** долевати уље на ватру; **кататься как сыр в ~ле** живети као бубрег у лоју; **каши ~лом не испортишь** добро нећеш покварити бољим; **кукиш (фига) с ~лом** *нар.* шипак

маслобо||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. бућкалица; степка, стап *м* 2. *разг.* уљара

маслобо||йня, -йни *ж, ген. мн.* **-ен** фабрика, творница маслаца, уљара

маслодел, -а *м* радник на производњи маслаца, уља

маслодели||е, -я *с* производња *ж* маслаца, уља

маслодельн||ый, -ая, -ое: ~ое производство производња маслаца, уља

маслозавод, -а *м* фабрика *ж*, творница *ж* маслаца; уљара *ж*

маслянис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то мастан, уљевит

маслян||ый, -ая, -ое 1. мастан; **~ое пятно** масна мрља 2. уљан; **~ая краска** уљана боја; **писать ~ыми красками** сликати уљаним бојама 3. *тех.* уљан, са уљем; **~ выключатель** уљани прекидач

масо́н, -а *м* масон, слободни зидар

масо́нск||ий, -ая, -ое масонски, слободнозидарски; **~ая ло́жа** масонска ложа

масо́нств||о, -а *с* масонерија *ж*, слободно зидарство

ма́сс||а, -ы *ж* 1. *физ.* маса; **едини́ца ~ы** јединица масе 2. маса, смеса; **древе́сная ~** дрвна маса 3. маса, масив *м*; **тёмная ~ зда́ния** тамни масив зграде 4. маса, мноштво *с*; **~ наро́ду** мноштво света; **~ впечатле́ний** маса утисака; **~ пы́ли** много прашине 5. *зб. мн.* **-ы, масс** масе; **наро́дные ~ы** народне масе; **широ́кие ~ы трудя́щихся** широке масе радних људи; **связь с ~ами** везе с масама ◇ **в (о́бщей) ~е** већином, претежно

масса́ж, -а *м* масажа *ж*; **~ лица́** масажа лица; **лече́ние ~ем** лечење помоћу масаже; **де́лать ~** правити масажу, масирати

массажи́ст, -а *м* масер

массажи́ст||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** масерка

масса́жн||ый, -ая, -ое масажни; **~ое полоте́нце** пешкир за масирање

масси́в, -а *м* масив; **го́рный ~** планински масив; **лесны́е ~ы** шумски масиви; **жили́щный (жило́й) ~** стамбени блок

масси́вност||ь, -и *ж* масивност

масси́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но масиван

масси́р||овать [1], **-ую, -уешь, -уют** *несврш.* масирати; **~ больно́го** масирати болесника

масси́р||овать [2], **-ую, -уешь, -уют; -ованный** *сврш. и несврш. војн.* концентрисати, концентрирати; **~ артилле́рию** концентрисати артиљерију

массиро́вк||а, -и *ж војн.* концентрација, концентрисање *с*

массови́к, -а́ *м разг.* организатор културног живота

массо́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* 1. тајни револуционарни скуп, митинг *м* (*у Русији пре револуције*) 2. колективни излет 3. масовна сцена (*у филму, позоришном комаду*)

ма́ссовост||ь, -и *ж* масовност

ма́ссов||ый, -ая, -ое 1. масован, у масама; **~ая организа́ция** масовна организација; **~ ми́тинг** масовни митинг; **~ герои́зм** масовни хероизам; **~ое произво́дство** масовна производња; **ору́жие ~ого уничтоже́ния** оружје за масовно уништавање 2. масован; за широке масе људи; **~ зри́тель** масовни гледалац; **това́ры ~ого потребле́ния** роба широке потрошње

маста́к, -а́ *м разг.* вештак, мајстор; **он ~ спо́рить** он је мајстор да дискутује

ма́стер, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** 1. мајстор; **часово́й ~** часовничар; **сме́нный ~** пословођа смене; **золоты́х дел ~** златар; **бурово́й ~** бушач 2. *чего* мајстор; **~а́ иску́сств** истакнути уметници 3. *на что и с инф. разг.* вештак, мајстор; **он ~ расска́зывать** он је мајстор да прича ◇ **~ спо́рта** мајстор спорта; **~ своего́ де́ла** мајстор од заната; **~ на все ру́ки** мајстор за све; **де́ло ма́стера бои́тся** *посл.* у добрим рукама посао цвате

мастер||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш. разг.* мајсторисати, израђивати, правити (*руком*)

мастери́ц||а, -ы *ж* 1. мајсторица 2. *на что и с инф. разг.* вештакиња, мајстор *м* (*жена*) *за шта*; **она́ ~ печь пироги́** она је мајстор за колаче

мастеров||о́й, -о́го *м заст.* фабрички радник; занатлија

мастер||о́к, -ка́ *м* мистрија *ж*

мастерск||а́я, -о́й *ж* 1. радионица; **столя́рная ~** столарска радионица; **~ по ремо́нту о́буви** обућарска радионица; **авторемо́нтная ~** аутомеханичарска радионица 2. део *м* погона, радионица; **инструмента́льная ~** алатница, радионица алата 3. атеље *м*; **~ худо́жника** сликарски атеље

мастерски́ *прил.* мајсторски, изврсно, савршено (*радити нешто*)

мастерск||о́й, -а́я, -о́е мајсторски, изврстан, узоран; **~о́е исполне́ние** мајсторско извођење

мастерств||о́, -а́ *с* 1. обрт *м*, занат *м*; **обуча́ться ~у́** учити занат 2. мајсторство, вештина *ж*; **профессиона́льное ~** стручна вештина

масти́к||а, -и *ж* 1. мастика, маст 2. паста за под, за паркет 3. мастикс *м* (*ароматична смола*)

масти́ков||ый, -ая, -ое: ~ое де́рево тришља, мастика; **~ая смола́** мастикс

масти́ст||ый, -ая, -ое *струч.* чистокрван, расан (*коњ*)

масти́т, -а *м мед.* маститис

масти́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. поодмаклих година; у годинама 2. уважен, поштован; истакнут, угледан; **~ учёный** истакнути научник

мастодо́нт, -а *м палеонт.* мастодон(т)

маст||ь, -и *ж, мн.* **-и, -е́й** 1. боја (*длаке*); **ло́шадь гнедо́й ~и** дорат 2. *карт.* боја ◇ **всех ~е́й** свих боја, свих уверења (праваца); **быть, приходи́ться к ~и** *разг.* одговарати, ваљати

масшта́б, -а *м* 1. мерило *с*, скала *ж*; **кру́пный, ме́лкий ~** велико, мало мерило; **в ~е оди́н к трём** у мерилу један према три 2. *фиг.* размер, значај; **учёный мирово́го ~а** научник светског гласа; **в мирово́м ~е** у светским размерима

масшта́бност||ь, -и *ж* замашност, свеобухватност (*посла итд.*)

масшта́б||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* који се односи на мерило, скалу 2. *фиг.* за̏машан, свеобухватан (*посао итд.*)

мат [1], **-а** *м шах.* мат; **объяви́ть ~** дати мат, матирати

мат [2], **-а** *м* асура *ж*, простирка *ж*

мат [3], **-а** *м тех.*: **навести́ ~ на стекло́** учинити да стакло постане мат (непрозирно)

мат [4], **-а** *м нар.*: **крича́ть (ора́ть) благи́м ~ом** дерати се на сав глас

мат [5], **-а** *м* ружна псовка

матадо́р, -а *м* матадор

математиза́ци||я, -и *ж* математизација

матема́тик, -а *м* математичар

матема́тик||а, -и *ж* математика; **прикладна́я ~** примењена математика; **вы́сшая ~** виша математика

математи́ческ||ий, -ая, -ое 1. математички; **~ая фо́рмула** математичка формула 2. *фиг.* математички, апсолутно тачан, јасан

математи́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* математичарка, наставница математике у школи

материа́л, -а *м* 1. материјал; **строи́тельный ~** грађевински материјал; **упако́вочный ~** амбалажа; **сопротивле́ние ~ов** *тех.* отпорност материјала 2. материјал, грађа *ж*; **сле́дственный ~** истражни материјал; **нау́чный ~** научна грађа 3. тканина *ж*, материја *ж*; **шерстяно́й ~** вунена тканина, штоф

материализа́ци||я, -и *ж* материјализација

материали́зм, -а *м фил.* материјализам; **диалекти́ческий ~** дијалектички материјализам; **истори́ческий ~** историјски материјализам

материализ||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш.* материјализовати, материјализирати

материализ||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. и несврш.* материјализовати се, материјализирати се
материали́ст, -а *м* материјалист(а)
материалисти́ческ||ий, -ая, -ое материјалистички; **~ая филосо́фия** материјалистичка филозофија; **~ое мировоззре́ние** материјалистички поглед на свет
материалисти́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. материјалистички **2.** *заст.* уско практичан, материјалистичан; **~ные взгля́ды** материјалистични назори
материалове́дени||е, -я *с* наука *ж* о материјалима (*за производњу*)
материалоёмкост||ь, -и *ж екон.* утрошак материјала (*у производњи*)
материа́льно *прил.* **1.** материјално, стварно **2.** материјално, новчано; **~ обеспе́ченный** материјално обезбеђен
материа́льно-техни́ческ||ий, -ая, -ое материјално-технички; **~ая ба́за коммуни́зма** материјално-техничка база комунизма
материа́льност||ь, -и *ж* материјалност, стварност
материа́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. материјалан, стваран; физички, телесан; **~ мир** материјални свет **2.** *само дужи обл.* материјалан, имовински, новчани; **~ьное положе́ние** материјално стање; **~ьное благосостоя́ние** материјално благостање; **испы́тывать ~ьные затрудне́ния** бити у новчаној неприлици; **~ьная по́мощь** помоћ у новцу ◇ **~ьная часть** *струч.* техничка опрема
матери́к, -а́ *м геогр.* континент, копно *с*; **африка́нский ~** афрички континент
материко́в||ый, -ая, -ое континенталан, копнени
матери́нск||ий, -ая, -ое 1. мајчин; **с ~ой стороны́** по мајчиној линији **2.** матерински, мајчин; **~ие забо́ты** материнске бриге; **~ая любо́вь** мајчина љубав ◇ **~ая поро́да** *геол.* матерински слој (*земље*)
матери́нств||о, -а *с* материнство; **охра́на ~а и младе́нчества** заштита мајке и детета
матер||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *несврш. нар.* ружно псовати
мате́ри||я, -и *ж* **1.** *фил., физ.* материја; **строе́ние ~и** структура материје **2.** материја, тканина **3.** *разг.* материја, тема; **говори́ть о высо́ких ~ях** расправљати о узвишеним темама
ма́терн||ый, -ая, -ое *нар.* који се односи на ружну псовку
мате́рчат||ый, -ая, -ое *разг.* од тканине; **~ переплёт** платнени повез (*књиге*)
матёр||ый, -ая, -ое 1. снажан, крупан (*о животињи*) **2.** *фиг. разг.* искусан, вешт; **~ волк** стари вук **3.** *фиг.* окореो; **~ враг** окорели непријатељ
ма́тиц||а, -ы *ж грађ.* стропна греда, носач *м* стропа
ма́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *анат.* материца **2.** женка; матица (*код пчела*) **3.** *нар.* мајка **4.** *струч.* матични брод
ма́тов||ый, -ая, -ое 1. без сјаја, мат **2.** мат, непрозиран; **~ое стекло́** мутно (млечно) стакло
ма́точн||ый, -ая, -ое 1. *мед., анат.* матерични **2.** матичин (*у пчела*)
матра́с, -а *м в.* **матра́ц**
матра́сн||ый, -ая, -ое за мадраце; **~ая ткань** материја за мадраце, цвилих
матра́ц, -а *м* мадрац, душек; струњача *ж*; **пружи́нный ~** мадрац с опругама; **волосяно́й ~** струњача од коњске длаке

матрёш||ка, -ки *ж, ген. мн* **-ек** матрјошка (*дрвена лутка*)
матриарха́льн||ый, -ая, -ое матријархалан
матриарха́т, -а *м ист.* матријархат
матримониа́льн||ый, -ая, -ое *књиш.* матримонијалан, брачни; **~ые наме́рения** брачне намере, намере за брак
ма́триц||а, -ы *ж струч.* матрица
матрици́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. струч.* израдити/израђивати матрице
ма́тричн||ый, -ая, -ое који се односи на матрицу
матро́н||а, -ы *ж* матрона
матро́с, -а *м* морнар
матро́с||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** морнарска блуза **2.** *разг.* жена морнара
матро́сск||ий, -ая, -ое морнарски
ма́туш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** *заст.* мајка, мати **2.** *разг.* мајко (*при ословљавању*) ◇ **земля́-~** мајчица земља
матч, -а *м* меч, утакмица *ж*; **футбо́льный ~** фудбалска утакмица; **~ на пе́рвенство ми́ра по ша́хматам** меч за титулу светског првака у шаху
мат||ь, -ери *ж, мн.* **-ери, -ере́й 1.** мати, мајка; **родна́я ~** рођена мајка; **многоде́тная ~** мајка са много деце; **~-одино́чка** самохрана мајка **2.** мајко (*при ословљавању*) ◇ **крёстная ~** крштена кума; **приёмная ~** помајка; **~-герои́ня** мати-јунакиња (*почасно звање у СССР за мајку која је одгајила најмање десеторо деце*); **в чём (как) ~ родила́** као од мајке рођен, савршено наг; **показа́ть ку́зькину ~ кому нар.** показати свога бога *коме*
мать-и-ма́чех||а, -и *ж бот.* подбел *м*, белокопитњак *м*
ма́узер, -а *м* аутоматски револвер
мах, -а (-у) *м* **1.** мах, замах; обртај; **~ крыла́** замах крила; **~ колеса́** обртај точка **2.** *спорт.* замах ◇ **дать ~у** учинити погрешку, промашити; **одни́м (еди́ным) ~ом, с одного́ ~у** једним замахом, одједном; **с (со всего́) ~у** из све снаге
махан||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. нар.* **1.** јурнути, скочити **2.** *куда* поћи, кренути
махао́н, -а *м зоол.* ластин реп (*лептир*)
маха́||ть, машу́, ма́шешь, ма́шут *и разг.* **-ю, -ешь, -ют** *несврш. чем* махати; **~ платко́м** махати марамицом; **~ руко́й** *кому* одмахивати *коме*
махи́н||а, -ы *ж разг.* велики, гломазан предмет
махина́тор, -а *м разг.* преварант, човек који се бави махинацијама
махина́ци||я, -и *ж* махинација
махн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* **1.** *чем* махнути; **~ руко́й** *кому* одмахнути *коме* **2.** *разг.* јурнути, скочити; **~ че́рез забо́р** прескочити ограду **3.** *куда разг.* кренути, поћи ◇ **~ руко́й** *на кого, что* дићи руке *од кога, чега*
махови́к, -а́ *м тех.* замајац, замајак
махов||о́й, -а́я, -о́е замајни; **~о́е перо́** *зоол.* велико перо у крилу птице; **~о́е колесо́** *тех.* точак замајац
ма́хоньк||ий, -ая, -ое *нар.* мајушан, малецки, сићушан
махо́рк||а, -и *ж* крџа (*лош дуван*)
махо́рочн||ый, -ая, -ое од крџе
махро́в||ый, -ая, -ое 1. са много латица (*цвет*) **2.** *фиг.* окорео; **~ реакционе́р** окорели реакционар **3.** чупав, рутав (*тканина*); **~ое полоте́нце** фротир-пешкир

махр||ы́, -о́в *мн. разг.* 1. ресасто отрцана одећа, дроњци *мн. м*, ројте *мн. ж* 2. ресе *мн. ж*, ките *мн. ж*

мац||а́, -ы́ *ж* мацес *м*

ма́чех||а, -и *ж* маћеха

ма́чт||а, -ы *ж* 1. *пом.* катарка, јарбол *м* 2. *тех.* стуб *м*, ступ *м* (*за електричне водове итд.*)

ма́чтов||ый, -ая, -ое јарболни; ~ **лес** висока шума

машбюро́ *непром. с* (**машинопи́сное бюро́**) *разг.* дактил-биро *м*

маши́н||а, -ы *ж* 1. машина, строј *м*; **стира́льная** ~ машина за прање рубља; **шве́йная** ~ шиваћа машина; **электро́нно-вычисли́тельная** ~ електронски рачунар 2. *разг.* аутомобил *м*; **грузова́я** ~ камион; **легкова́я** ~ путнички аутомобил 3. *спорт.* мотоцикл *м*; бицикл *м* 4. *фиг.* машина, машинерија; **госуда́рственная** ~ државна машина; **вое́нная** ~ ратна машинерија ◊ **а́дская** ~ *заст.* паклена машина

машина́льно *прил.* махинално, аутоматски

машина́льност||ь, -и *ж* махиналност, нехотичност

машина́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно махиналан, нехотичан, аутоматски; ~ **жест** махиналан гест

машиниза́ци||я, -и *ж* механизација

машинизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* механизовати, механизирати

машини́ст, -а *м* 1. механичар, стројар, машинист(а) 2. машиновођа

машини́ст||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** дактилографкиња

маши́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* мала машина, строј *м*; **пи́шущая** ~ писаћа машина; ~ **для стри́жки воло́с** машина за шишање

маши́нн||ый, -ая, -ое машински; ~**ое ма́сло** машинско уље; ~ **перево́д** машинско превођење

машинове́дени||е, -я *с* машинство, стројарство

машинопи́сн||ый, -ая, -ое 1. дактилографски; ~**ое бюро́** дактилографски биро 2. откуцан на писаћој машини (*текст*)

маши́нопис||ь, -и *ж* 1. дактилографија; **ку́рсы** ~**и** курсеви дактилографије 2. текст *м* откуцан на писаћој машини

машиностро́ени||е, -я *с* машиноградња *ж*

машинострои́тел||ь, -я *м* стручњак за машиноградњу

машинострои́тельн||ый, -ая, -ое: ~ **заво́д** фабрика машина, творница стројева

маэ́стро *непром. м* маестро

мая́к, -а́ *м* светионик, кула *ж* светиља

ма́ятник, -а *м* клатно *с*, шеталица *ж*

ма́яться, ма́юсь, ма́ешься, ма́ются *несврш. нар.* 1. *с чем и без обј.* мучити се, бактати се *с чим* 2. *чем и без обј.* мучити се, патити *од чега*

мая́ч||ить, -у, -ишь, -ат *несврш. разг.* назирати се, видети се (*у даљини*)

мгла, мглы *ж* 1. измаглица, сумаглица; **осе́нняя** ~ јесења сумаглица 2. тама, помрчина; **ночна́я** ~ ноћна тама

мгли́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то магловит, замагљен; пун магле

мгнове́ни||е, -я *с* трен *м*, тренутак *м*, часак *м*; **в то́ же** ~ у истом тренутку ◊ **в одно́** ~ моментално, у трен ока; **в** ~ **о́ка** за трен ока

мгнове́нно *прил.* у трен ока, моментално, зачас

мгнове́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. моменталан, брз; ~**ное реше́ние** моментална одлука 2. тренутан, краткотрајан

ме́бел||ь, -и *ж* намештај *м*; **мя́гкая** ~ тапацирани намештај; **ку́хонная** ~ кухињски намештај ◊ **быть (находи́ться) для** ~**и** *шаљ.* бити сувишан, формално присуствовати

ме́бельн||ый, -ая, -ое који се односи на намештај; ~ **магази́н** продавница намештаја; ~**ая фа́брика** фабрика намештаја

ме́бельщик, -а *м* столар; тапетар

меблир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют, -о́ванный *сврш. и несврш.* наместити/намештати стан; ~**о́ванные ко́мнаты** намештене собе

меблиро́вк||а, -и *ж* 1. намештање *с* стана 2. намештај *м*, покућство *с*

мегава́тт, -а *м* мегават

мегато́нн||а, -ы *ж* мегатона

мегафо́н, -а *м* мегафон

меге́р||а, -ы *ж разг.* мегера, оштроконџа

мёд, -а (-у) *м, лок.* **о -е, в меду́,** *мн.* **меды́, медо́в** 1. мед; **ли́повый** ~ липов мед; **со́товый** ~ мед у саћу 2. медовина *ж* ◊ **не** ~ *у функц. предик.* није лако, није цвеће; **ло́жка дёгтя в бо́чке** ~**а** кап жучи у чаши меда

медали́ст, -а *м* онај који је награђен медаљом, носилац медаље

меда́л||ь, -и *ж* медаља; **золота́я** ~ златна медаља; **награди́ть** ~**ью** одликовати медаљом; **па́мятная** ~ спомен-медаља ◊ **оборо́тная (друга́я) сторона́** ~**и** друга страна медаље

медальо́н, -а *м* медаљон

медве́диц||а, -ы *ж* медведица, мечка ◊ **Больша́я Медве́дица** *астр.* Велика Кола, Велики Медвед; **Ма́лая Медве́дица** *астр.* Мала Кола, Мали Медвед

медве́д||ь, -я *м* медвед; **бе́лый** ~ бели медвед; **бу́рый** ~ мрки медвед ◊ **дели́ть шку́ру неуби́того** ~**я** спремати ражањ, а зец у шуми; **ему́** ~ **на́ ухо насту-пи́л** он нема слуха

медвежа́тин||а, -ы *ж* медвеђе месо

медвежа́тник, -а *м* 1. ловац на медведе 2. мечкар 3. кавез за медведе (*у зоолошком врту*) 4. *нар.* обијач

медве́ж||ий, -ья, -ье медвеђи; ~**ья шку́ра** медвеђа кожа; ~**ья охо́та** лов на медведе ◊ ~**ья услу́га** медвеђа услуга; ~ **у́гол** забачено место; ~**ья боле́знь** *шаљ.* пролив од страха

медвеж||о́нок, -о́нка *м, мн.* **-а́та, -а́т** мече *с*

медвя́н||ый, -ая, -ое *песн.* меден, са мирисом меда

медеплави́льн||ый, -ая, -ое: ~ **заво́д** топионица, ливница бакра

медиа́н||а, -ы *ж мат.* медијана, тежишна линија

ме́дик, -а *м разг.* 1. лекар 2. медицинар, студент медицине

медикаменто́зн||ый, -ая, -ое медикаментозан; ~**ое отравле́ние** медикаментозно тровање

медикаме́нт||ы, -ов *мн.* (*јд.* **медикаме́нт, -а** *м*) лекови, медикаменти

мединститу́т, -а *м* (**медици́нский институ́т**) медицински факултет

ме́диум, -а *м* медиј(ум) (*код спиритиста*)

медици́н||а, -ы *ж* медицина; **суде́бная** ~ судска медицина

медици́нск||ий, -ая, -ое медицински; ~**ие сре́дства** медицинска средства; ~**ое свиде́тельство** лекарско уверење; **оказа́ть** ~**ую по́мощь** *кому* пружити лекарску помоћ *коме*; ~ **рабо́тник** здравствени радник ◊ ~**ая сестра́** медицинска сестра

меди́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* 1. лекарка 2. студенткиња медицине

медкоми́сси||я, -и *ж* **(медици́нская коми́ссия)** лекарска комисија

ме́дленно *прил.* споро, лагано, полако; **~ идти́** ићи полако; **~ де́лать** *что* споро радити *шта*

ме́дленност||ь, -и *ж* спорост, полаганост

ме́дле||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно спор, лаган; **идти́ ~нным ша́гом** ићи лаганим кораком; **на ~нном огне́** на тихој ватри (*динстати јело итд.*)

медли́тельност||ь, -и *ж* спорост, успореност; тромост; **~ в рабо́те** спорост у раду

медли́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно спор, успорен; тром; **~ьные движе́ния** спори покрети; **~ челове́к** спор (тром) човек

ме́дл||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. с чем и без обј.* одуговлачити, отезати *шта, с чим*; оклевати *с чим*; **~ с отъе́здом** одуговлачити полазак; **~ с отве́том** оклевати са одговором; **не ~я ни мину́ты** без оклевања

ме́дник, -а *м* котлар, казанџија

ме́дницк||ий, -ая, -ое котларски, казанџијски

ме́дно-кра́сн||ый, -ая, -ое бакарно-црвен

меднолите́йн||ый, -ая, -ое: ~ заво́д ливница бакра

медноло́б||ый, -ая, -ое *разг.* тупоглав

ме́дн||ый, -ая, -ое бакарни, бакрен, од бакра; **~ая про́волока** бакарна жица; **~ая руда́** руда бакра; **~ купоро́с** модра галица ◇ **~ век** *археол.* бакарно доба; **~ лоб** *разг.* тупоглавац

медова́р, -а *м* варилац медовине

медоваре́ни||е, -я *с* производња *ж* медовине

медо́в||ый, -ая, -ое меден, са медом; **~ вкус** укус меда; **~ пря́ник** медењак ◇ **~ ме́сяц** медени месец

медоно́с, -а *м бот.* медоносна биљка

медоно́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но медоносан; **~ные цветы́** медоносно цвеће

медосбо́р, -а *м струч.* 1. скупљање *с* меда 2. скупљени мед

медосмо́тр, -а *м* **(медици́нский осмо́тр)** лекарски преглед

медоточи́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *заст.* ласкав, сладуњав; слаткоречив; **~вые слова́** ласкаве речи

медперсона́л, -а *м* **(медици́нский персона́л)** санитетско особље

медпу́нкт, -а *м* **(медици́нский пункт)** станица *ж* за лекарску помоћ

медсанба́т, -а *м* **(ме́дико-санита́рный батальо́н)** *војн.* санитетски батаљон

медсестр||а́, -ы́ *ж* **(медици́нская сестра́)** медицинска сестра

меду́з||а, -ы *ж зоол.* медуза

медуни́ц||а, -ы *ж бот.* плућњак *м*, медунак *м*

мед||ь, -и *ж* 1. бакар *м*; **кра́сная ~** бакар; **жёлтая ~** жути бакар, месинг; **добы́ча ~** производња бакра; **гравю́ра на ~и** бакрорез 2. *зб. разг.* бакарни новац, ситнина, ситниш *м*; **получи́ть сда́чу ~ью** добити кусур у ситном новцу

медя́к, -а́ *м разг.* бакарни новац, бакаруша *ж*, бакрењак

медяни́ц||а, -ы *ж зоол.* слепић *м*

медя́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *зоол.* белоушка

медя́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *нар.* бакарни предмет; комадић *м* бакра

меж *предл. са ген. и инстр. заст.* међу

меж||а́, -и́ *ж, мн.* **ме́жи, меж, -а́м** међа

межара́бск||ий, -ая, -ое међуарапски

межгосуда́рственн||ый, -ая, -ое међудржавни

междоме́ти||е, -я *с грам.* узвик *м*, усклик *м*, интерјекција *ж*

междоусо́би||е, -я *с*, **междоусо́биц||а, -ы** *ж* међусобица *ж*, раздор *м*, несугласица *ж*, размирице *мн. ж* (*об. у феудалној држави*)

междоусо́бн||ый, -ая, -ое међусобни, унутрашњи; **~ые во́йны** братоубилачки ратови, унутрашњи раздори

ме́жду *предл. с инстр.* (*ретко или заст. с ген.*) 1. *у просторној одредби* а) између *с ген.*, међу *с инстр.*; **е́хать ~ ряда́ми лип** пролазити између редова липа (међу редовима липа); **мелька́ть ~ дере́вьями (дере́вьев)** промицати међу дрвећем (између дрвећа); **сиде́ть ~ отцо́м и дя́дей** седети међу оца и стрица; **письмо́ лежи́т ~ кни́гами** писмо се налази међу књигама б) међу *с ак.*, између *с ген.*; **положи́ть письмо́ ~ кни́гами** ставити писмо међу књиге (између књига); **поста́вить шкаф ~ окно́м и две́рью** ставити орман између прозора и врата 2. *у временској одредби* између *с ген.*; **прийти́ ~ двумя́ и тремя́ (часа́ми)** доћи између два и три (сата); **верну́ться ~ деся́тым и пятна́дцатым ма́я** вратити се између десетог и петнаестог маја; **в переры́ве ~ уро́ками** у паузи између часова 3. *у објекатској допуни* између *с ген.*, међу *с инстр.*; **договори́ться ~ собо́й** договорити се између себе (међу собом); **соревнова́ние ~ брига́дами** такмичење између бригада (међу бригадама); **отноше́ния ~ отцо́м и сы́ном** односи између оца и сина; **дру́жба ~ наро́дами** пријатељство међу народима ◇ **~ на́ми (го́воря)** *умetн. р.* међу нама речено; **~ про́чим** а) *прил.* успут, узгред (*радити нешто*) б) *умetн. р.* узгред речено, између осталог; **~ тем** међутим, у међувремену; **а ~ тем** *везн.* а у стварности; **~ тем как** *везн.* док

междуве́домственн||ый, -ая, -ое међуресорски; међууредски, међукомисијски; **~ая перепи́ска** преписка између два ресора

междугоро́дн||ый, -ая, -ое међуградски; **~ телефо́н** међуградски телефон; **~ая связь** међуградска веза

междунаро́дник, -а *м разг.*: **журнали́ст-~** новинар (извештач) за међународну политику

междунаро́дн||ый, -ая, -ое међународни; **~ое пра́во** међународно право; **~ая поли́тика** међународна политика; **~ обзо́р** светски преглед; **~ая солида́рность трудя́щихся** међународна солидарност радних људи; **~ые пре́мии ми́ра** светске награде за мир; **Междунаро́дный же́нский день** Међународни дан жена

междуре́чь||е, -я *с* међуречје

междуря́дь||е, -я *с пољопр.* простор *м* између редова насаде

межева́ни||е, -я *с* премеравање *с* земље, парцелисање *с*

меж||ева́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* међити, омеђивати, парцелисати (*поља итд.*)

межёвк||а, -и *ж разг. в.* **межева́ние**

межев||о́й, -а́я, -о́е међашни, гранични; **~ столб** гранични стуб, међаш

меже́н||ь, -и *ж струч.* низак водостај

межзвёздн||ый, -ая, -ое међузвездани; **~ое простра́нство** међузвездани простор

межзона́льн||ый, -ая, -ое међузонски

межколхо́зн||ый, -ая, -ое међуколхозни

межконтинента́льн||ый, -ая, -ое интерконтиненталан, међукопнени; **~ая баллисти́ческая раке́та** интерконтинентална балистичка ракета

межотраслев||о́й, -а́я, -о́е међугрански

межплане́тн||ый, -ая, -ое интерпланетаран, међупланетаран; **~ые сообще́ния** интерпланетарне везе; **~ перелёт** интерпланетарни лет; **~ая ста́нция** интерпланетарна станица

межрайо́нн||ый, -ая, -ое међурејонски

межрёберн||ый, -ая, -ое *анат.* међуребарни; **~ые мы́шцы** међуребарни мишићи; **~ая невралги́я** међуребарна неуралгија

межрегиона́льн||ый, -ая, -ое интеррегионалан

межреспублика́нск||ий, -ая, -ое међурепублички

мезг||а́, -и́ *ж бот.* мезгра, бељика (*код дрвета*)

мездр||а́, -ы́ *ж струч.* мездра

мездро́в||ый, -ая, -ое мездрин, од мездре; **~ клей** лепак од мездре

мезозо́||й, -я *м геол.* мезозоик

мезозо́йск||ий, -ая, -ое мезозојски

мезони́н, -а *м* мансарда *ж*, поткровље *с*; мезанин

ме́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* блејати

мексика́нск||ий, -ая, -ое мексички

мексика́нц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **мексика́н|ец, -ца** *м* Мексиканац; **мексика́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Мексиканка) Мексиканци

мел, -а (-у) *м, лок.* **о -е́, в -у́** креда *ж*; **писа́ть ~ом на доске́** писати кредом на табли; **бе́лый как ~** бео као креда

мела́нжев||ый, -ая, -ое мелиниран (*о вуни*); **~ая ткань** тканине од мелиниране вуне

меланхо́лик, -а *м* меланхолик, меланхоличар

меланхоли́чески *прил.* меланхолично

меланхоли́ческ||ий, -ая, -ое меланхоличан (*темперамент итд.*)

меланхоли́чно *прил.* меланхолично

меланхоли́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но меланхоличан; **~ вид** меланхоличан изглед

меланхо́ли||я, -и *ж* меланхолија ◇ **чёрная ~** црна туга

меле́||ть, -ет, -ют *несврш.* плићати, постајати плитак; **река́ ~ет** водостај реке опада

мелиорати́вн||ый, -ая, -ое мелиорациони; **~ые рабо́ты** мелиорациони радови

мелиора́тор, -а *м* стручњак за мелиорацију

мелиорацио́нн||ый, -ая, -ое *в.* **мелиорати́вный**

мелиора́ци||я, -и *ж* мелиорација

мел||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* мазати, белити кредом

ме́л||кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко; *комп.* **ме́льче,** *суп.* **мельча́йший** 1. ситан; **~ песо́к** ситан песак; **~кого помо́ла** ситно млевен; **~ дождь** ситна киша; **~ скот** ситна стока; **~ по́черк** ситан рукопис 2. *само дужи обл.* ситан, мали; **~кое хозя́йство** ситно газдинство; **~ чино́вник** мали чиновник; **~ со́бственник** ситносопственик, малопоседник; **~кая буржуази́я** ситна буржоазија 3. ситан, небитан; **~кие подро́бности** ситни детаљи 4. *фиг.* ситан, ништаван; **~кие интере́сы** ситни интереси 5. плитак; **~кая река́** плитка река; **~кая таре́лка** плитак тањир ◇ **~кие де́ньги** ситан новац; **~кая со́шка** ситна риба

ме́лко *прил.* 1. ситно; **~ накроши́ть о́вощи** ситно исецкати поврће 2. *у функц. предик.* плитко је; **здесь ~** овде није дубоко ◇ **~ пла́вать** бити ситна риба

мелкобуржуа́зност||ь, -и *ж* малограђанштина

мелкобуржуа́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но ситнобуржоаски, малограђански

мелково́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но плитак, са мало воде

мелково́дь||е, -я *с* низак водостај; плићак *м*

мелкокали́берн||ый, -ая, -ое малокалибарски, малог калибра; **~ая винто́вка** пушка малог калибра, малокалибарка

мелкопоме́стн||ый, -ая, -ое: ~ое дворя́нство *ист.* ситно племство

мелкосо́бственническ||ий, -ая, -ое ситносопственички, ситнопоседнички; **~ие интере́сы** ситносопственички интереси

мелкот||а́, -ы́ *ж зб. разг.* 1. ситнеж (*ситни предмети; ситне животиње*) 2. мала деца, ситнеж 3. ситнарија (*људи нижег друштвеног положаја*)

мелкотова́рн||ый, -ая, -ое: ~ое хозя́йство ситносопственичка привреда

мелкотра́вчат||ый, -ая, -ое *разг. презр.* ситан, безвредан, никакав; **~ писа́тель** никакав писац

мелов||о́й, -а́я, -о́е кредни, кредаст; **~ы́е го́ры** кредне планине ◇ **~ пери́од** *геол.* кредно доба

мелодеклама́ци||я, -и *ж* рецитовање *с* праћено музиком

мело́дик||а, -и *ж* мелодика

мелоди́ческ||ий, -ая, -ое мелодијски, мелодички

мелоди́чно *прил.* мелодично, благозвучно

мелоди́чност||ь, -и *ж* мелодичност, благозвучност

мелоди́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но мелодичан, благозвучан; **~ го́лос** мелодичан глас

мело́ди||я, -и *ж* мелодија, напев *м*

мелодра́м||а, -ы *ж* мелодрама

мелодрамати́ческ||ий, -ая, -ое мелодрамски, мелодраматичан

мелодрамати́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но мелодраматичан; **~ сюже́т** мелодраматичан сиже

мел||о́к, -ка́ *м* креда *ж* (*комад*); **цветны́е ~ки́** креде у боји

мелома́н, -а *м* меломан

мелома́ни||я, -и *ж* меломанија

мелоч||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *несврш. нар.* ситничарити; цепидлачити

мелочн||о́й, -а́я, -о́е *в.* **ме́лочный**

ме́лочност||ь, -и *ж* 1. ситничавост, ситничарење *с* 2. ништавност, безначајност

ме́лоч||ный, -ная, -ное *и* **мелоч||но́й, -на́я, -но́е; -ен, -на, -но** 1. ситничав, ситничарски; **~ челове́к** ситничар 2. ништаван, безначајан, ситан; **~ факт** безначајна чињеница; **~ные ссо́ры** свађе због ситница 3. *само дужи обл.* **мелоч|но́й, -на́я, -но́е** *заст.*: **~ това́р** ситна роба, ситнарија, ситнеж

ме́лоч||ь, -и *ж, мн.* **-и, -е́й** 1. *зб.* ситнарија, ситнеж, ситна роба 2. *зб.* ситан новац, ситнина; **получи́ть сда́чу ~ью** добити кусур у ситнини 3. ситница, маленкост; **жите́йские ~и** свакодневне ситнице; **разме́ниваться на ~и (по ~а́м)** губити се у ситницама

мел||ь, -и *ж, лок.* **о -и, на -и́** плићак *м*, плићина, спруд *м*; **сесть на ~** насукати се; **сня́ться с ~и** одсукати се ◇ **сесть на ~** насукати се, запасти у тежак положај; **посади́ть на ~** насукати, довести у неприлику; **сиде́ть (как рак) на ~и́** *разг.* бити у шкрипцу

мелька́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. промицати; **за окно́м по́езда ~ют дере́вья** кроз прозор воза се види како промиче дрвеће 2. *само 3. л.* треперети, светлуцати; **в темноте́ ~ют огни́** у мраку трепере светла

3. *фиг.* севати, појављивати се; промицати; **его́ и́мя ~ло на страни́цах газе́т** његово име се појављивало у новинама

мелькн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* **1.** промаћи; **в толпе́ ~у́ло знако́мое лицо́** у гужви је промакло познато лице **2.** севнути, засветлуцати **3.** *фиг.* синути, појавити се; **у него́ ~у́ла мысль** синула му је мисао

ме́льком *прил.* 1. летимице, овлаш, у пролазу; **ви́деть ~** видети у пролазу; **~ взгляну́ть** летимично погледати 2. овлаш, површно, на брзину

ме́льник, -а *м* млинар, воденичар

ме́льниц||а, -ы *ж* 1. млин *м*, воденица; **водяна́я ~** воденица; **парова́я ~** парни млин; **ветряна́я ~** ветрењача 2. ручни млин, воденица; **кофе́йная ~** млин за кафу

ме́льничн||ый, -ая, -ое млински, воденични; **~ жёрнов** воденични камен, жрвањ

мельтеш||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш. нар.* промицати, треперити, светлуцати (*пред очима*)

мельхио́р, -а *м* алпак, алпака *ж*, кина-сребро *с*

мельхио́ров||ый, -ая, -ое од алпака, од кина-сребра

мельча́йш||ий, -ая, -ее *суп. од* **ме́лкий** најситнији, најмањи; **~ая части́ца** најмањи делић; **до ~их подро́бностей** до најситнијих детаља

мельча́||ть, -ет, -ют *несврш.* **1.** умањивати се, постајати ситнији **2.** плићати, постајати плитак (*о реци итд.*) **3.** *фиг.* кржљавити, дегенерисати; губити значај

мельч||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш. разг.* ситнити, дробити

мелюзг||а́, -и́ *ж зб. разг.* **1.** ситнеж, ситне животиње **2.** ситнеж, ситнарија (*о деци*) **3.** ситне рибе (*о људима*)

мембра́н||а, -ы *ж* мембрана

мемора́ндум, -а *м* меморандум

мемориа́л, -а *м* **1.** меморијал, меморијални споменик; меморијални музеј **2.** меморијал (*спортска утакмица*)

мемориа́льн||ый, -ая, -ое меморијалан; **~ая доска́** спомен-плоча

мемуари́ст, -а *м* мемоарист(а)

мемуа́рн||ый, -ая, -ое мемоарски

мемуа́р||ы, -ов *мн.* мемоари *мн. м*

ме́н||а, -ы *ж* мењање *с*, замена, размена

ме́нее *прил.* 1. *комп. од* **ма́ло** мање; **не ~ пяти́ ме́сяцев** не мање од пет месеци **2.** *у споју са прид. и прил.*: **~ споко́йный** немирнији; **~ высо́кий** нешто нижи; **~ гро́мко** не тако гласно ◇ **тем не ~** ипак; **бо́лее и́ли ~** мање-више; **не бо́лее и не ~ как...** управо, ни више ни мање него...

мензу́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** мензура

менинги́т, -а *м мед.* менингитис

мени́ск, -а *м физ., анат.* мениск

менов||о́й, -а́я, -о́е за размену, за замену; **~а́я сто́имость** прометна вредност; **~а́я торго́вля** размена робе

менструа́льн||ый, -ая, -ое менструалан; **~ цикл** менструални циклус

менструа́ци||я, -и *ж* менструација

менструи́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* имати менструацију

менто́л, -а *м хем.* ментол

менто́лов||ый, -ая, -ое од ментола; **~ая мазь** ментолова маст

ме́нтор, -а *м* ментор

ме́нторск||ий, -ая, -ое менторски; **~ тон** *ирон.* менторски тон

менуэ́т, -а *м муз.* менует (*музички комад и плес*)

ме́ньше 1. *комп. од* **ма́ленький, ма́лый** мањи; **моя́ су́мка ~ твое́й (~, чем твоя́)** моја торба је мања од твоје (мања него твоја) **2.** *комп. од* **ма́ло** мање; **в два ра́за ~** двапут мање; **гора́здо ~** много мање; **ещё ~** још мање ◇ **~ всего́** најмање; **как мо́жно ~** што мање; **мал мала́ ~** један другоме до ува (увета)

меньшеви́зм, -а *м ист.* мењшевизам

меньшеви́к, -а́ *м ист.* мењшевик

меньшеви́стск||ий, -ая, -ое *ист.* мењшевички

ме́ньш||ий, -ая, -ее 1. *комп. од* **ма́ленький, ма́лый** мањи; **~ая часть** мањи део **2.** *разг.* најмлађи; **~ сын** најмлађи син ◇ **по ~ей ме́ре** у најмању руку; **са́мое ~ее** најмање

меньшинств||о́, -а́ *с* мањина *ж*; **оста́ться в ~е́** остати у мањини ◇ **национа́льное ~** национална мањина

меню́ *непром. с* мени *м*, јеловник *м*

меня́ *в.* **я**

меня́л||а, -ы *м заст.* мењач (*новца*)

меня́льн||ый, -ая, -ое: ~ая ла́вка *заст.* мењачница (*новца*)

меня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** мењати, замењивати **2.** мењати, смењивати; **~ бельё** пресвлачити рубље; **~ рабо́ту** мењати посао **3.** мењати, измењивати; **~ свои́ убежде́ния** мењати своја убеђења

меня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *кем, чем* мењати, замењивати, размењивати *кога, шта*; **~ кни́гами** размењивати књиге **2.** мењати се, смењивати се **3.** мењати се, постајати друкчији; **пого́да ~ется** време се мења; **ве́тер ~ется** ветар мења правац; **~ к лу́чшему** побољшавати се ◇ **~ в лице́** мењати се у лицу

ме́р||а, -ы *ж* **1.** мера; **~ длины́** мера за дужину; **~ ве́са** мера за тежину **2.** мера, степен *м*; **чу́вство ~ы** осећање мере; **сверх ~ы, че́рез ~у, не в ~у** исувише, претерано; **в ~у** умерено, колико треба; **в одина́ковой ~е** у једнаком степену; **всему́ есть ~** све има своје границе **3.** мера, акција, корак *м*; **~ предосторо́жности** мере предострожности; **реши́тельные ~ы** одлучне мере; **приня́ть ~ы** предузети мере **4.** *заст.* мерица; **~ овса́** мерица зоби ◇ **вы́сшая ~ наказа́ния** смртна казна; **ни в како́й ~е** никако, нипошто; **по ~е возмо́жности** по могућности; **по кра́йней ~е** барем, у најмању руку; **по ~е того́, как...** *везн.* док

мере́ж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** шупљикав вез, ажур *м*

мере́ть, мрёт, мрут; *прошл.* **мёр, мёрла, мёрло** *несврш. нар.* умирати

мере́щ||иться, -усь, -ишься, -атся *несврш. кому разг.* причињавати се, привиђати се; **э́то ему́ ~ится** то му се причињава; **мне ~ится, что...** *безл.* чини ми се да...

мерза́в||ец, -ца *м разг.* нитков, подлац, хуља

мерза́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* неваљалица, подла жена

ме́рз||кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко 1. мрзак, гадан, одвратан; **~ посту́пок** одвратан поступак; **~ челове́к** подлац, хуља **2.** *разг.* непријатан, рђав; **~кое настрое́ние** рђаво расположење

ме́рзко *прил.* **1.** мрско, гадно, одвратно **2.** *у функц. предик.* одвратно је; **~ на душе́** *у кого* гади се *коме*

мерзлот||а́, -ы́ *ж* смрзнута, залеђена земља; **ве́чная ~** вечито смрзнута земља

мёрзл||ый, -ая, -ое смрзнут, замрзнут, залеђен;

∼ая земля́ залеђена земља; **∼ карто́фель** смрзнути кромпир

мерзля́к, -á *м нар.* зимогрожљив човек, смрзавко

мёрзн||уть, -у, -ешь, -ут; *прошл.* **мёрз, мёрзла, мёрзло** *несврш.* 1. *само 3. л.* смрзавати се, залеђивати се; **вода́ ∼ет** вода се леди 2. мрзнути се, зепсти; **ру́ки ∼ут** руке зебу

мéрзост||ный, -ная, -ное, -ен, -на, -но одвратан, мрзак, гадан

мéрзост||ь, -и *ж* 1. мрскост, одвратност 2. гадост, гнусност, подлост; **говори́ть ∼и** говорити гадости ◊ **∼ запусте́ния** страхота пропадања

меридиа́н, -а *м геогр.* меридијан, подневак

меридиа́нн||ый, -ая, -ое меридијански; **∼ круг** Земљин меридијан

меридиона́льн||ый, -ая, -ое меридионалан, подневни; **∼ое вре́мя** меридионално време

мери́л||о, -а *с* мера *ж*, мерило, критериј(ум) *м*

ме́рин, -а *м* ушкопљен коњ ◊ **глуп как си́вый ∼** *разг.* глуп као сивоња; **врёт как си́вый ∼** *разг.* лаже као пас

мерино́с, -а *м* 1. мерино-овца *ж* 2. мерино-вуна *ж*

мерино́сов||ый, -ая, -ое: ∼ая шерсть мерино-вуна

мери́тельн||ый, -ая, -ое *струч.* мерни, за мерење

ме́р||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* 1. мерити, одмеравати; **∼ температу́ру** мерити температуру; **∼ на глаз** мерити одока 2. пробати (*одело, обућу*); **∼ пальто́** пробати капут ◊ **∼ взгля́дом (глаза́ми)** *кого* одмеравати од главе до пете *кога*; **∼ на свой арши́н** мерити својим мерилом

ме́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш.* мерити се; **∼ си́лами** *с кем* одмеравати снаге, надметати се; **∼ ро́стом** *с кем* упоређивати се по висини

ме́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. мера; **снять ∼ку** узети меру; **сшить по ∼ке** сашити по мери 2. мерило *с*, мера

меркантили́зм, -а *м* 1. меркантилизам 2. *фиг.* меркантилизам, ситничарење *с*

меркантúльност||ь, -и *ж* меркантилност, ситничарење *с*

меркантúл||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. *само дужи обл.* меркантилан; **∼ьная систе́ма** меркантилан систем 2. *фиг.* меркантилан, ситничарски; **∼ьные интере́сы** ситничарски интереси

ме́ркн||уть, -у, -ешь, -ут; *прошл.* **мерк** *и* **-ул, ме́ркла, ме́ркло** *несврш.* 1. бледети, губити сјај; **звёзды ∼ут** звезде бледе 2. *фиг.* бледети, гасити се; **∼ет сла́ва** слава се гаси 3. *безл.* смркавати се

мерлу́шк||а, -и *ж* јагњеће крзно

мерлу́шков||ый, -ая, -ое од јагњећег крзна

ме́рно *прил.* равномерно, одмерено

ме́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. равномеран, уједначен, одмерен; **идти́ ∼ным ша́гом** ићи одмереним кораком 2. *само дужи обл. струч.* мерни, за мерење; **∼ сосу́д** суд за мерење

мероприя́ти||е, -я *с* 1. мера *ж*, подухват *м*; **прави́тельственные ∼я** владини подухвати 2. акција *ж*, мера *ж*; **провести́ ва́жное ∼** спровести важну акцију

ме́ртвенн||ый, -ая, -ое мртвачки, беживотан; **∼ая бле́дность** мртвачко бледило

мертве́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. постајати мртвачки, беживотан 2. *фиг.* кочити се, трнути; **па́льцы ∼ют от хо́лода** прсти се коче од хладноће 3. *фиг.* обамирати, умирати; **∼ от стра́ха** умирати од страха

мертве́ц, -á *м* мртвац, покојник

мертве́цк||ая, -ой *ж разг.* мртвачница

мертве́цки *прил. нар.*: **∼ пьян (пья́ный)** мртав пијан, пијан као земља

мертве́цк||ий, -ая, -ое *разг.*: **спать ∼им сном** спавати као заклан

мертвечи́н||а, -ы *ж* 1. *зб.* стрвина, лешина, мрдина 2. *фиг. разг.* мртвило *с*, беживотност, стагнација

мертв||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш. књиш.* 1. усмрћивати, убијати 2. *фиг.* умртвљивати, потиштавати

мертворождённ||ый, -ая, -ое 1. мртворођен; **∼ млад́енец** мртворођенче 2. *фиг.* мртворођен, неостварљив; **∼ план** неостварљив план

мёртв||ый, -ая, -ое; мёртв, -а *и* **мертва́, -о** *и* **мертво́** 1. мртав 2. *фиг.* беживотан; мрачан, тмуран; **∼ое лицо́** беживотно лице; **∼ая тишина́** гробна тишина 3. **мёртв|ый, -ого** *м* мртвац ◊ **∼ язы́к** мртви језик; **∼ая петля́** *авиј.* лупинг; **∼ое простра́нство** *војн.* мртви угао; **∼ я́корь** бова; **∼ая зыбь** дубински валови; **∼ час** време поподневног одмора (*у одмаралишту итд.*); **∼ сезо́н** мртва сезона; **∼ые ду́ши** мртве душе; **∼ капита́л** мртви капитал; **∼ инвента́рь** мртви инвентар; **∼ая хва́тка** а) грчевит угриз (*у пса*) б) упорност; **ни жив, ни мёртв** више мртав, него жив; **спать ∼ым сном** спавати као заклан; **лежа́ть ∼ым гру́зом** остајати без употребе

мерца́тельн||ый, -ая, -ое *биол.* који вибрира; титрав; **∼ эпите́лий** епителиј с титравим ресицама

мерца́||ть, -ет, -ют *несврш.* светлуцати, треперити; **звёзды ∼ют** звезде трепере

ме́ря||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. в.* **ме́рить**

ме́ря||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. в.* **ме́риться**

ме́сив||о, -а *с разг.* 1. мећа *ж* (*крма за стоку*) 2. мешавина *ж* 3. глиб *м*, блато

меси́льн||ый, -ая, -ое *струч.* за мешење; **∼ цех** погон за мешење (*хлеба*)

меси́ть, мешу́, ме́сишь, ме́сят *несврш.* месити; **∼ те́сто** месити тесто ◊ **∼ грязь** *шаљ.* газити блато

ме́сс||а, -ы *ж* миса

месси́||я, -и *м књиш.* Месија

места́ми *прил.* местимично, ту и тамо

местéч||ко[1], **-ка** *с, ген. мн.* **-ек** *дем.* местанце, месташце ◊ **тёплое ∼** *разг.* добра, уносна служба

местéч||ко[2], **-ка** *с, ген. мн.* **-ек** варошица *ж*, паланка *ж*

мести́, мету́, метёшь, мету́т; *прошл.* **мёл, мела́, мело́** *несврш.* 1. мести, чистити метлом; **∼ му́сор** мести смеће; **∼ двор** чистити метлом двориште 2. *само 3. л.* носити, ковитлати; **ве́тер метёт пыль** ветар носи прашину; **в степи́ метёт мете́ль** у степи веје вејавица

местко́м, -а *м* (**ме́стный комите́т**) управа *ж* синдикалне подружнице

ме́стничеств||о, -а *с* 1. *ист.* месничество (*систем напредовања у служби и награђивања зависно од знатности рода у Русији у XV—XVII в.*) 2. локализам *м*; **проявля́ть ∼** испољавати локализам

ме́стност||ь, -и *ж* крај *м*, предео *м*, терен *м*; **гори́стая ∼** планински крај; **откры́тая ∼** отворен терен; **пересечённая ∼** нераван терен; **труднопроходи́мая ∼** тешко проходан предео; **да́чная ∼** подручје летниковаца

ме́стн||ый, -ая, -ое 1. месни, локални, овдашњи; **∼ обы́чай** месни обичај; **∼ го́вор** локални говор; **∼ое вре́мя** локално време; **∼ые жи́тели** мештани

2. месни, локални; **~ое повреждéние телефóнной сетú** локални квар телефонске мреже; **~ая анестезúя, ~ое обезбóливание** локална анестезија

мéст||о, -а *с, мн.* **-á, мест, -áм 1.** место; простор *м*; **здесь мнóго ~а** овде има много места; **передвигáть** *что* **с ~а на ~** померати *шта* с места на место; **положúть, постáвить** *что* **на ~** ставити *шта* на место; **топтáться на ~е** тапкати у месту; **рабóчее ~** радно место; **~á óбщего пóльзования** заједничке просторије (*у стану*); **~ жúтельства** пребивалиште; **~ назначéния** одредиште; **~ нахождéния** боравиште; **~ заключéния** затвор; **~ дéйствия** место радње **2.** место, седиште; **перéднее ~** место на предњем седишту; **откиднóе ~** преклопно седиште, помоћно седиште (*у позоришту итд.*); **занять ~** заузети место (*у аутобусу итд.*); **плацкáртное ~** резервирано место **3.** *об. мн.* **-á, мест** крај *м*, место; **живопúсные ~á** живописан крај; **глухóе, захолýстное ~** забачено место **4.** *мн.* **-á, мест** унутрашњост *ж*; **делегáты с мест** делегати из унутрашњости **5.** место, положај *м*, служба *ж*; **искáть ~** тражити службу; **дохóдное ~** уносна служба; **занимáть ведýщее ~** заузимати водећи положај **6.** *спорт.* место; **вы́йти на пéрвое ~** избити на прво место; **занять пéрвое ~** заузети прво место **7.** колето, комад *м* (*пртљага*); **сдать в багáж пять мест** предати као пртљаг пет колета ◇ **дéтское ~** *анат.* постељица; **óбщее ~** банална фраза, општепозната ствар; **больнóе ~** осетљиво место; **ýзкое ~** уско грло; слаба тачка; **слáбое ~** слаба тачка; **пустóе ~** нико и ништа; **к ~у** умесно, прикладно (*рећи нешто*); **на нём живóго ~а не остáлось** пребили су га на мртво име; **у неё глазá на мóкром ~е** увек је спремна на плач; **не находúть (себé) ~а** немати мира; **застáть на ~е преступлéния** ухватити на делу; **на ~е происшéствия** на лицу места; **имéть ~** бити, догађати се; **с ~а в карьéр** одмах, без околишања; **ни с ~а!** да се ниси макао!

местожúтельств||о, -а *с* пребивалиште, место становања

местоимéни||е, -я *с грам.* заменица *ж*; **лúчное ~** лична заменица; **возврáтное ~** повратна заменица; **указáтельное ~** показна заменица

местоимéнн||ый, -ая, -ое заменички

местонахождéни||е, -я *с* налазиште (*руде, предмета*); седиште (*установе*); пребивалиште (*лица*)

местоположéни||е, -я *с* положај *м*

местопребывáни||е, -я *с* боравиште, место боравка, становања

месторождéни||е, -я *с* **1.** *заст.* место рођења, завичај *м* **2.** налазиште; **~ зóлота** налазиште злата

мест||ь, -и *ж* освета, одмазда; **жáжда ~и** жеља за осветом; **крóвная ~** крвна освета; **из ~и** из освете

мéсяц, -а *м, мн.* **-ы, -ев, -áм 1.** месец; **текýщий, истéкший ~** текући, протекли месец; **в концé ~а** крајем месеца; **раз в ~** једанпут месечно; **кáждый ~** сваког месеца; **~ (тому) назáд** пре месец дана; **в январé ~е** у јануару **2.** Месец (*небеско тело*); **пóлный ~** пун месец, уштап; **~ на ущéрбе** крњ месец; **молодóй ~** млад месец ◇ **медóвый ~** медени месец

мéсячник, -а *м* месец (*посвећен некој акцији*)

мéсячн||ый, -ая, -ое 1. месечни; **в ~ срок** у року од месец дана; **~ óтпуск** месец дана одмора **2.** месечев; **~ая ночь** ноћ пуна месечине

метáлл, -а *м* метал, ковина *ж*; **чёрные ~ы** црни метали; **цветны́е ~ы** обојени метали; **благорóдные ~ы** племенити метали; **лёгкие ~ы** лаки метали; **тугоплáвкий ~** тешко топљив метал

металлúст, -а *м* металац, ковинар

металлúческ||ий, -ая, -ое 1. металан; **~ие дéньги** метални новац; **~ блеск** метални сјај **2.** *фиг.* звонак, оштар (*глас, смех*)

металловéдени||е, -я *с* наука *ж* о металима

металлографúческ||ий, -ая, -ое металографски

металлогрáфи||я, -и *ж* металографија

металлоёмкост||ь, -и *ж* утрошак *м* метала (*у производњи*)

металлóид, -а *м хем.* металоид

металлóидн||ый, -ая, -ое металоидан

металлолóм, -а *м* старо гвожђе, ковински лом; **сбор ~а** сакупљање старог гвожђа

металлонóсн||ый, -ая, -ое *струч.* који у себи садржи метал; **~ пласт** рудне наслаге метала

металлообрабáтывающ||ий, -ая, -ее металопрерађивачки; **~ая промы́шленность** металопрерађивачка индустрија

металлопрокáтн||ый, -ая, -ое ваљаонички; **~ завóд** ваљаоница

металлопромы́шленност||ь, -и *ж* метална индустрија

металлопромы́шленн||ый, -ая, -ое који се односи на металну индустрију

металлорéжущ||ий, -ая, -ее: ~ станóк струг за резање метала

металлýрг, -а *м* металург, топионичар

металлургúческ||ий, -ая, -ое металуршки; **~ завóд** железара

металлýрги||я, -и *ж* металургија; **чёрная ~** црна металургија; **цветнáя ~** металургија обојених метала

метаморфóз, -а *м биол.* метаморфоза *ж*

метаморфóз||а, -ы *ж* метаморфоза, промена, преображај *м*; **с ним произошлá ~** он се потпуно изменио

метáн, -а *м хем.* метан, барски гас

метастáз, -а *м мед.* метастаза *ж*; **~ы рáка** метастазе рака

метáтел||ь, -я *м спорт.* бацач; **~ копья́** бацач копља; **~ дúска** бацач диска

метáтельн||ый, -ая, -ое *спорт.* бацачки, за бацање; **~ снаряд** *спорт.* оруђе за бацачке дисциплине

метáть [1], **мечý, мéчешь, мéчут** *несврш.* **1.** бацати, хитати; **~ копьё, гранáту** бацати копље, гранату **2.** набацивати, слагати; **~ сéно** слагати сено **3.** *само 3. л.* бацати (*икру*), мрестити се; **ры́ба мéчет икрý** рибе се мресте ◇ **~ жрéбий** бацати коцку; **~ грóмы и мóлнии** праскати од беса; **~ бúсер пéред свúньями** бацати бисер пред свиње

метá||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* прошивати, фирцати; **~ рукавá** фирцати рукаве ◇ **~ пéтли** опшивати рупице

метáться, мечýсь, мéчешься, мéчутся *несврш.* **1.** бацакати се, копрцати се; **~ в бредý** превртати се, бити немиран у бунилу **2.** нервозно ходати, мувати се, врзмати се; **~ по кóмнате** нервозно ходати по соби; **он мéчется как угорéлый** трчи (тамо-амо) као суманут

метафúзик, -а *м* метафизичар

метафúзик||а, -и *ж* **1.** *фил.* метафизика **2.** *фиг.* метафизика, мудријашење *с*

метафизúческ||ий, -ая, -ое 1. *фил.* метафизички **2.** *фиг.* метафизички, апстрактан, замршен

метáфор||а, -ы *ж* метафора

метафори́чност||ь, -и *ж* метафоричност

метафори́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но метафоричан, метафорски, богат метафорама

мете́лис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* праћен мећавама, вејавицама

мете́лиц||а, -ы *ж разг.* мећава, вејавица

метёл||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. метлица 2. *бот.* метлица, клас *м* ◇ **вы́мести (вы́чистить) под ~ку** *разг.* потпуно очистити

мете́л||ь, -и *ж* мећава, вејавица, снежна олуја; **подняла́сь ~** почела је мећава

мете́льн||ый[1], **-ая, -ое** олујан, са мећавом; **~ая зима́** зима праћена мећавама

мете́льн||ый[2], **-ая, -ое** метлин, који се односи на метлу

мете́льчат||ый, -ая, -ое метличаст, метличав; **~ые зла́ки** *бот.* житарице које класају

метео́р, -а *м астр.* метеор

метеори́т, -а *м астр.* метеорит

метеори́тн||ый, -ая, -ое метеоритски

метео́рн||ый, -ая, -ое метеорски; **~ая пыль** метеорска прашина

метеоро́лог, -а *м* метеоролог

метеорологи́ческ||ий, -ая, -ое метеоролошки; **~ая сво́дка** метеоролошки извештај; **~ие наблюде́ния** метеоролошка проматрања

метеороло́ги||я, -и *ж* метеорологија

метеосво́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок (метеорологи́ческая сво́дка)** метеоролошки извештај

метеоспу́тник, -а *м* **(метеорологи́ческий спу́тник)** метеоролошки сателит

мети́з||ы, -ов *мн.* **(металли́ческие изде́лия)** *тех.* метални производи

мети́л, -а *м хем.* метил

мети́лов||ый, -ая, -ое метилни; **~ спирт** метилалкохол

мети́с, -а *м* мелез, мешанац, крижанац

ме́т||ить[1], **ме́чу, -ишь, -ят** *несврш.* обележавати, означавати, маркирати; стављати знак, ознаку; **~ бельё** обележавати рубље; **~ ове́ц** жигосати овце

ме́т||ить[2], **ме́чу, -ишь, -ят** *несврш.* 1. *в кого, во что* циљати *кога, шта, у кога, шта*; нишанити *на кога, шта*; **~ в цель** нишанити на циљ 2. *в кого, на что, куда разг.* циљати, смерати *на шта, куда*; **он ~ит в нача́льники** смера да постане шеф; **он ~ит на твоё ме́сто** циља на твоје место

ме́т||иться, ме́чусь, -ишься, -ятся *несврш. в кого, во что* циљати *кога, шта, у кога, шта*; нишанити *на кога, шта*

ме́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** знак *м*, ознака, белега; **~ на бельё** ознака на рубљу; **поста́вить ~ку** ставити ознаку

ме́т||кий, -кая, -кое; -ок, -ка, -ко 1. прецизан, тачан, сигуран; **~ стрело́к** прецизан стрелац; **~ вы́стрел** тачан погодак; **~ глаз** сигурно око 2. *фиг.* добро погођен, успео; **~кое сравне́ние** успело поређење; **~кое наблюде́ние** тачно запажање; **~кое назва́ние** оштроуман назив

ме́тко *прил.* 1. тачно, прецизно (*гађати*) 2. тачно, умесно, оштроумно; **~ ска́зано** добро речено, управо то

ме́ткост||ь, -и *ж* 1. тачност, прецизност (*у гађању*) 2. тачност, умесност, оштроумност (*израза*)

метл||а́, -ы́ *ж, мн.* **мётлы, мётел** метла ◇ **но́вая ~ чи́сто метёт** *посл.* нова метла добро мете

метли́ц||а, -ы *ж бот.* метлица

метн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* бацити, хитнути; **~ грана́ту** бацити гранату

метн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* бацити се, хитнути се

ме́тод, -а *м* метода *ж*, метод; **пото́чный ~ произво́дства** ланчани начин производње; **~ы иссле́дования** метода истраживања

мето́дик||а, -и *ж* методика; **~ преподава́ния** методика наставе

методи́ст, -а *м* методичар, наставник методике

методи́чески *прил.* 1. методски, методички 2. методично, систематски

методи́ческ||ий, -ая, -ое 1. методски, методички; **~ приём** методски поступак 2. методичан, систематски

методи́чно *прил.* методично, систематски

методи́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но методичан, систематски; **~ная рабо́та** систематски рад

методологи́ческ||ий, -ая, -ое методолошки

методоло́ги||я, -и *ж* методологија

метоними́ческ||ий, -ая, -ое метонимијски, метонимски

метони́ми||я, -и *ж књиж., лингв.* метонимија

метр[1], **-а** *м* 1. метар (*мера*); **пого́нный ~** дужни метар; **квадра́тный ~** квадратни метар; **куби́ческий ~** кубни метар 2. метар (*лењир*); **складно́й ~** метар на склапање

метр[2], **-а** *м књиж.* метар, стопа *ж* (*стиха*), ритамска мера; **ямби́ческий ~** јамб

метр[3], **-а** *м заст.* учитељ

метра́ж, -а́ *м* метража *ж*; **~ ко́мнаты** метража собе

метранпа́ж, -а *м штамп.* метер, преламач

метрдоте́л||ь, -я *м* главни конобар, шеф сале

ме́трик||а[1], **-и** *ж књиж.* метрика

ме́трик||а[2], **-и** *ж* крштеница, родни лист

метри́ческ||ий[1], **-ая, -ое** метрички, метарски; **~ая едини́ца** метричка јединица; **~ая систе́ма мер** метарски систем мера

метри́ческ||ий[2], **-ая, -ое** *књиж.* метрички; **~ое стихосложе́ние** метрички стих

метри́ческ||ий[3], **-ая, -ое: ~ая кни́га** матична књига; **~ое свиде́тельство** извод из матичне књиге рођених

метро́ *непром. с* метро *м*; **ста́нция ~** станица метроа; **е́хать на ~** ићи метроом

метро́в||ый, -ая, -ое метарски, од једног метра

метроно́м, -а *м муз.* метроном

метрополите́н, -а *м* метрополитен, метро

метропо́ли||я, -и *ж* метропола

мех[1], **-а** *м, лок.* **о -е, на -у́,** *мн.* **-а́, -о́в** 1. *само јд.* крзно *с* 2. крзно *с*, крзнена кожица; **ли́сий ~** лисичје крзно; **на ~у́** постављен крзном 3. *мн.* **-а́, -о́в** *разг.* бунда *ж*; **ходи́ть в ~а́х** носити бунду ◇ **пальто́ на ры́бьем ~у́** *шаљ.* танак капут

мех[2], **-а** *м, мн.* **-и́, -о́в** 1. мех; **кузне́чный ~** ковачки мех 2. мех, мешина *ж* (*за вино*)

механиза́тор, -а *м* 1. стручњак за механизацију 2. механичар (*об. пољопривредни*)

механиза́ци||я, -и *ж* механизација; **~ труда́** механизација рада

механизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* механизовати, механизирати; **~ се́льское хозя́йство** механизовати пољопривреду

механи́зм, -а *м* 1. механизам; **~ часо́в** механизам часовника; **подъёмные ~ы** дизалице 2. *фиг.* механизам, систем, строј; **госуда́рственный ~** државни механизам

меха́ник, -а *м* механичар, стројар; машинист(а)

меха́ник||а, -и *ж* **1.** *физ.* механика; **теорети́ческая ~** теоријска механика **2.** *тех.* механика, наука о машинама; **строи́тельная ~** механика градње; **прикладна́я ~** примењена механика **3.** *фиг. разг.* потајни механизам, позадина; **хи́трая ~** компликована ствар ◇ **небе́сная ~** *астр.* небеска механика

механи́ст, -а *м* механист(а)

механици́зм, -а *м фил.* механицизам

механи́чески *прил.* механички; **~ запо́мнить** запамтити механички

механи́ческ||ий, -ая, -ое 1. механички; **~ие зако́ны** закони механике **2.** механички, механичарски; **~ цех** стројарница **3.** *разг.* аутоматски, механички; **~ие движе́ния** механички покрети

механи́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но аутоматски, механички, машиналан

мехов||о́й, -а́я, -о́е 1. крзнени, од крзна; **~ воротни́к** крзнени оковратник; **~а́я ша́пка** шубара **2.** крзнарски; **~ магази́н** продавница крзна

меховщи́к, -а́ *м* крзнар

мецена́т, -а *м* мецена, покровитељ, добротвор

мецена́тск||ий, -ая, -ое меценатски

ме́ццо-сопра́но *непром. с муз.* **1.** мецосопран *м*, мезосопран *м* (*глас*) **2.** *разг.* певачица *ж* која има мецосопран

меч, -а́ *м* мач; **обнажи́ть ~** извући мач ◇ **~ правосу́дия** рука правосуђа, мач правде; **подня́ть ~** *на кого* започети рат *против кога;* **вложи́ть ~ в но́жны** ставити мач у корице; **преда́ть огню́ и ~у́** сатрти у прах и пепео

ме́чен||ый, -ая, -ое означен, обележен, маркиран; **~ое бельё** маркирано рубље; **~ые а́томы** обележени атоми

мече́т||ь, -и *ж* џамија

меч-ры́б||а, -ы *ж зоол.* сабљарка

мечт||а́, -ы́ *ж* **1.** машта, маштарија, сан *м*; **пусты́е ~ы́** празне маштарије; **предава́ться ~а́м** препуштати се маштању **2.** сан *м*, жеља; **несбы́точные ~ы́** неоствариви снови; **~ всей жи́зни** жеља целог живота

мечта́ни||е, -я *с* машта *ж*, маштање, сањарење

мечта́тел||ь, -я *м* машталац, сањалица *м, ж*; занесењак

мечта́тельно *прил.* сањалачки, занесењачки

мечта́тельност||ь, -и *ж* маштање *с*, сањарење *с*, сањалаштво *с*, занесењаштво *с*; **боле́зненная ~** болесно сањарење

мечта́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно сањалачки, занесењачки; **~ челове́к** сањалица

мечта́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. о ком, чём и без обј.* маштати, сањарити *о коме, чему*; **~ о путеше́ствии** маштати о путовању; **он ~л учи́ться в университе́те** маштао је да студира на универзитету

меша́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* мешалица

мешани́н||а, -ы *ж разг.* мешавина, смеса; збрка; **~ в голове́** збрка у глави

меша́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. кому, чему в чём и с инф.* сметати *коме, чему, кога, шта у чему*, ометати *кога, шта у чему*; **~** *кому* **рабо́тать** ометати *кога* у послу ◇ **не ~ет, не ~ло** *кому с инф.* не би било лоше, требало би; **вам не ~ло бы немно́го отдохну́ть** било би добро да се мало одморите

меша́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** мешати; **~ чай ло́жкой** мешати кашичицом чај; **~ ка́шу** мешати кашу **2.** мешати; **~ вино́ с водо́й** мешати вино и воду

меша́||ться [1], **-юсь, -ешься, -ются** *несврш. разг.* **1.** сметати; **ты не помога́ешь, а то́лько ~ешься** ти не помажеш већ само сметаш **2.** *во что* мешати се, уплитати се; **~ в чужи́е дела́** мешати се у туђе ствари

меша́||ться [2], **-ется, -ются** *несврш.* **1.** *с чем* мешати се *с чим* (*о мирисима итд.*) **2.** бркати се, не разликовати се; **мы́сли ~ются** мисли се бркају **3.** *фиг. заст.* збуњивати се, стидети се

ме́шка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *с чем, с инф. и без обј.* одуговлачити *шта*, оклевати *с чим*, скањивати се; **~ с отъе́здом** одуговлачити одлазак **2.** *где* задржавати се ◇ **не ~я** без оклевања

мешкова́тост||ь, -и *ж* **1.** претерана ширина (*одеће*) **2.** неспретност, незграпност (*фигуре*)

мешкова́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. врећаст, као врећа; **~ костю́м** прешироко одело **2.** неспретан, тром, незграпан; **~тая фигу́ра** незграпна фигура

мешкови́н||а, -ы *ж текст.* саргија

ме́шкот||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* **1.** спор, тром (*човек*) **2.** пипав; **~ное де́ло** пипав посао

меш||о́к, -ка́ *м* **1.** врећа *ж*; џак; **холщо́вый ~** џак од кудељног платна; **вещево́й ~** упртњача, војничка торба; **~ с муко́й** џак с брашном **2.** *чего* џак, врећа *ж* (*као мера*); **~ овса́** врећа зоби **3.** *војн.* обруч; **попа́сть в ~** бити опкољен **4.** *бот., анат.* кесица *ж*; **защёчные ~ки́** заушњаци (*код глодара*) **5.** *фиг. разг.* неспретњаковић, незграпан, тром човек ◇ **спа́льный ~** врећа за спавање; **~ки́ под глаза́ми** кесице испод очију; **золото́й (де́нежный) ~** богаташ, парајлија; **сиде́ть ~ко́м** висити као врећа (*о одећи*); **купи́ть/покупа́ть кота́ в ~ке́** купити/куповати мачка у врећи; **как (бу́дто, сло́вно) из-за угла́ ~ко́м уда́ренный (приби́тый)** као да је ударен мокром крпом (чарапом)

мешо́ч||ек, -ка *м дем.* врећица *ж*, џачић ◇ **яйцо́ в ~** ровито јаје

мешо́чник, -а *м нар.* прекупац, шпекулант, шверцер

мещани́н, -а *м, мн.* **меща́не, меща́н 1.** *ист.* припадник грађанског сталежа (*у Русији пре револуције*) **2.** *фиг.* малограђанин

меща́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *ист.* припадница грађанског сталежа (*у Русији пре револуције*) **2.** *фиг.* малограђанка

меща́нск||ий, -ая, -ое 1. грађански, ситнобуржоаски **2.** *фиг.* малограђански, ћифтински; **~ие взгля́ды** малограђанска схватања

меща́нств||о, -а *с* **1.** *ист.* грађанство, грађански сталеж (*у Русији пре револуције*) **2.** *фиг.* малограђанштина *ж*, ћифтинство

мзд||а, -ы *ж* **1.** *заст.* плата, награда **2.** *разг.* мито *с*

мздоим||ец, -ца *м заст.* подмитљивац

мздоимств||о, -а *с заст.* подмићивање, поткупљивање

миа́змы, миа́зм *мн. књиш.* мијазма *мн. с*, отровна испаравања

миг, -а *м* трен, тренутак, часак; **в оди́н ~** у трен ока; **ни на ~** на за часак, ни за тренутак; **в тот же ~** сместа

мига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *чем* трептати, жмиркати; **~ глаза́ми** трептати очима **2.** *кому, на кого* намигивати *коме*; **~ сосе́ду** намигивати суседу **3.** *само 3. л.* светлуцати, титрати, треперити; **огонёк ~ет** пламичак титра; **звёзды ~ют** звезде трепере

мигн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* **1.** *чем* трепнути, жмирнути **2.** *кому, на кого* намигнути *коме* **3.** *само 3. л.* засветлуцати, затитрати, затреперити

ми́гом *прил. разг.* зачас, за трен ока, сместа; ~ **сбе́гаю** зачас ћу отрчати

миграцио́нн||**ый, -ая, -ое** миграцијски, миграциони

мигра́ци||**я, -и** *ж* миграција, сеоба, сељење *с (становништва, животиња)*

мигре́н||**ь, -и** *ж мед.* мигрена; **страда́ть** ~**ью** патити од мигрене

мигри́р||**овать, -ую, -уешь, -уют** *несврш.* мигрирати, селити се

мизансце́н||**а, -ы** *ж поз.* мизансцена

мизантро́п, -а *м* мизантроп

мизантропи́ческ||**ий, -ая, -ое** мизантропски

мизантро́пи||**я, -и** *ж* мизантропија

мизе́рност||**ь, -и** *ж* мизерност, мизерија, ништавност

мизе́р||**ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но** мизеран, бедан, ништаван; ~**ная пла́та** бедна плата; ~ **срок** веома кратак рок

мизи́н||**ец, -ца** *м* мали прст

мики́т||**ки, -ок** *мн.*: **уда́рить (толкну́ть) под** ~**ки** *нар.* ударити под ребра

микро́б, -а *м* микроб; **гни́лостный** ~ микроб који изазива труљење; **болезнетво́рные** ~**ы** микроби који изазивају болести

микробио́лог, -а *м* микробиолог

микробиологи́ческ||**ий, -ая, -ое** микробиолошки

микробиоло́ги||**я, -и** *ж* микробиологија

микроинфа́ркт, -а *м мед.* микроинфаркт

микрокли́мат, -а *м* микроклима *ж*

микроко́см, -а *м књиш.* микрокозм

микроме́тр, -а *м* микрометар

микрометри́ческ||**ий, -ая, -ое** који се односи на микрометар

микроми́р, -а *м* микрокозм

микро́н, -а *м* микрон

микрооргани́зм, -а *м биол.* микроорганизам

микропо́рист||**ый, -ая, -ое** порозан, са сићушним рупицама, порама; ~**ая рези́на** порозна гума

микропроце́ссорн||**ый, -ая, -ое** микропроцесорни; ~**ая те́хника** средства микропроцесорне технике

микрорайо́н, -а *м* градска четврт

микроско́п, -а *м* микроскоп; **электро́нный** ~ електронски микроскоп

микроскопи́ческ||**ий, -ая, -ое** 1. микроскопски; ~ **ана́лиз** анализа помоћу микроскопа 2. веома мали, сићушан; ~**ая кле́тка** ћелија оком невидљива 3. *фиг. разг.* микроскопски, ништаван; ~**ая до́за** микроскопска доза

микроскопи́ч||**ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но** микроскопски, сићушан

микроскопи́||**я, -и** *ж* микроскопија

микроско́пн||**ый, -ая, -ое** који се односи на микроскоп, микроскопски; ~**ое стекло́** стакло за микроскопе

микрофи́льм, -а *м* микрофилм

микрофильми́р||**овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный** *сврш. и несврш.* микрофилмовати, микрофилмирати

микрофо́н, -а микрофон

микрофо́нн||**ый, -ая, -ое** микрофонски

микроэлектро́ник||**а, -и** *ж* микроелектроника

микроэлеме́нт||**ы, -ов** *мн.* (*јд.* **микроэлеме́нт, -а** *м*) *хем.* микроелемен(а)т

ми́ксер, -а *м* миксер

миксту́р||**а; -ы** *ж фарм.* микстура; ~ **от ка́шля** сируп против кашља

мила́ш||**ка, -ки** *м, ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* мио, љубак човек; мила, љупка жена

миле́ди *непром. ж* миледи

ми́леньк||**ий, -ая, -ое** *разг.* 1. мио, симпатичан, љубак; ~**ая де́вочка** љупка девојчица; ~**ое пла́тьице** љупка хаљиница 2. мио, драг; **мой** ~ **дружо́к** мили ти мој ◊ **как** ~ као попа, без поговора; ~**ое де́ло!** лепо богами!

милитариза́ци||**я, -и** *ж* милитаризација

милитари́зм, -а *м* милитаризам

милитариз||**ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный** *сврш. и несврш.* милитаризовати, милитаризирати

милитари́ст, -а *м* милитарист(а)

милитаристи́ческ||**ий, -ая, -ое** милитаристички; ~**ая поли́тика** милитаристичка политика

милитари́стск||**ий, -ая, -ое** милитаристички; ~**ое госуда́рство** милитаристичка држава; ~**ие круги́** милитаристички кругови

милице́йск||**ий, -ая, -ое** милицијски

милиционе́р, -а *м* милиционер, милиционар, милицајац

милиционе́рск||**ий, -ая, -ое** милиционерски, милиционарски

мили́ци||**я, -и** *ж* милиција

миллиа́рд, -а *м* милијарда *ж*

миллиарде́р, -а *м* милијардер

миллиа́рдн||**ый, -ая, -ое** милијардски

миллигра́мм, -а *м* милиграм

миллигра́ммов||**ый, -ая, -ое** милиграмски

миллиме́тр, -а *м* милиметар

миллиметро́в||**ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* милиметарска хартија

миллиметро́в||**ый, -ая, -ое** милиметарски ◊ ~**ая бума́га** милиметарска хартија

миллио́н, -а *м* милион

миллионе́р, -а *м* милионер

миллионе́рш||**а, -и** *ж разг.* 1. милионерка, милијунашица 2. жена милионера

миллио́нн||**ый, -ая, -ое** 1. милионити; ~**ая до́ля** милионити део 2. милионски; ~**ые дохо́ды** милионски приходи

ми́ло *прил.* мило, пријатно

ми́л||**овать, -ую, -уешь, -уют** *несврш. кого заст.* опраштати (*казну*) *коме*, давати помиловање *коме* ◊ **бог** ~**ует (**~**овал)** *заст.* све је добро, све се добро завршило; **как бог** ~**ует?** *заст.* како сте?

мил||**ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют** *несврш. нар. песн.* миловати, мазити

мил||**ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются** *несврш. с кем разг.* миловати се, мазити се

милови́дност||**ь, -и** *ж* љупкост, дражесност

милови́д||**ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но** љубак, мио, дражестан; ~**ное лицо́** дражесно лице; ~**ная де́вушка** љупка девојка

мило́рд, -а *м* милорд

милосе́рди||**е, -я** *с* милосрђе, самилост *ж*; **проявля́ть** ~ *к кому* бити милосрдан *према коме*; **без** ~**я** без самилости ◊ **сестра́** ~**я** *заст.* милосрдна сестра

милосе́рд||**ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но** милосрдан, милостив; ~ **посту́пок** милосрдан чин

ми́лостиво *прил. заст.* благонаклоно, милостиво

ми́лости||**вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во** *заст.* милостив, благонаклон, доброхотан ◊ ~ **госуда́рь** *заст.* поштовани господине (*при ословљавању*)

ми́лостын||**я, -и** *ж* милостиња; **пода́ть** ~**ю** уделити милостињу; **проси́ть** ~**ю** просити

ми́лост||**ь, -и** *ж* 1. милост, милосрђе *с*, благост;

сменить гнев на ~ престати се љутити, опростити *коме*; **сдáться на ~ победи́теля** предати се на милост и немилост победиоца; **из ~и** из самилости, из сажаљења 2. *мн.* **-и, -ей** милост, доброчинство *с* 3. наклоност; **быть в ~и** *у кого* уживати *чију* наклоност; **попáсть (войти́) в ~** *к кому* стећи *чију* наклоност ◇ **~и прóсим** молим, изволите; **по ~и** *кого* због *кога*, захваљујући *коме*; **сдéлайте (окажи́те) ~** *заст.* молим вас, будите љубазни; **скажи́те на ~** *ирон. разг.* види, молим те, ко би рекао

ми́лоч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* драга, мила моја (*при ословљавању*)

ми́л||ый, -ая, -ое; мил, -á, -о 1. мио, симпатичан, љубак; **~ ребёнок** мило (љупко) дете; **~ая улы́бка** умиљат осмех 2. *само краћи обл.* љубазан, мио; **э́то óчень ~о с твоéй стороны́** то је веома лепо од тебе 3. драги (*при ословљавању*); **послу́шайте, ~ ю́ноша** чујте драги мој младићу; **~ человéк** човече (драги) 4. драги, вољени; **~ друг** драги пријатељ 5. **ми́л|ый, -ого** *м* драган, вољени човек ◇ **за ~ую ду́шу** не размишљајући (*напакостити*); **наси́льно мил не бу́дешь** срцу се не заповеда

ми́л||я, -и *ж* миља; **морскáя ~** морска миља; **географи́ческая ~** географска миља

мим, -а *м* глумац пантомима

ми́мик||а, -и *ж* мимика; **вырази́тельная ~** изражајна мимика

мимикри́||я, -и *ж биол.* мимикрија

мими́ческ||ий, -ая, -ое мимички

ми́мо[1] *прил.* мимо, покрај, поред; **пройти́ ~** мимоићи; **пронести́сь ~** пројурити мимо; **вы́стрелить ~** промашити (*у гађању*)

ми́мо[2] *предл. с ген.* мимо, покрај, поред *с ген.*; **пройти́ ~ своегó дóма** мимоићи своју кућу; **вы́стрелить ~ цéли** промашити циљ ◇ **пропусти́ть ~ ушéй** пропустити мимо ушију, пречути

мимоéздом *прил. разг.* у пролазу, узгред, успут; **~ останови́ться** задржати се у пролазу; **~ заéхать** навратити успут

мимóз||а, -ы *ж бот.* мимоза

мимóзов||ый, -ая, -ое од мимозе, мимозин

мимолётно *прил.* летимично (*погледати итд.*)

мимолётност||ь, -и *ж* летимичност

мимолёт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но летимичан; **~ взгляд** летимичан поглед; **~ное знакóмство** летимично познанство

мимохóдом *прил.* 1. узгред, успут, у пролазу; **~ зайти́** свратити успут 2. *фиг.* између осталог, узгред; **~ упомяну́ть** поменути узгред

ми́н||а[1], **-ы** *ж војн.* 1. мина; **подвóдные ~ы** подводне мине; **противотáнковая ~** противтенковска мина; **заклáдывать ~ы** стављати мине 2. торпедо *м* ◇ **подложи́ть (подвести́) ~у** *кому, под кого* подметнути мину *коме*

ми́н||а[2], **-ы** *ж* израз *м* лица; **недовóльная ~** израз незадовољства на лицу ◇ **дéлать весёлую (хорóшую) ~у при плохóй игрé** скривати нерасположење, показивати весело лице

минарéт, -а *м* минаре *с*, минарет

миндалеви́дн||ый, -ая, -ое бадемаст ◇ **~ая железá** *анат.* крајњик

миндáлин||а, -ы *ж* 1. језгро бадема 2. *анат.* крајник *м*; **удали́ть ~ы** извадити крајњике

миндáл||ь, -я́ *м* 1. *бот.* бадем (*дрво*) 2. *зб.* бадем; **гóрький ~** горки бадем

миндáльнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. с кем и без обј. разг.* 1. бити претерано попустљив, нежан *према коме* 2. гледати *коме* кроз прсте

миндáльн||ый, -ая, -ое бадемов; **~ое молокó** млеко од бадема; **~ое пирóжное** колач са бадемом

минёр, -а *м војн.* минер

минерáл, -а *м* минерал

минералóг, -а *м* минералог

минералоги́ческ||ий, -ая, -ое минералошки

минералóги||я, -и *ж* минералогија

минерáльн||ый, -ая, -ое минералан; **~ая водá** минерална вода; **~ые удобрéния** минерална ђубрива

ми́ни 1. *непром. прид.* мини; **ю́бка ~** мини сукња 2. *непром. м* мини; **~-ю́бка** мини сукња

миниатю́р||а, -ы *ж* минијатура ◇ **в ~е** у минијатури, у малом

миниатюри́ст, -а *м* минијатурист(а)

миниатю́рност||ь, -и *ж* сићушност, минијатурност

миниатю́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* минијатуран; **~ная жи́вопись** минијатурно сликарство 2. сићушан, минијатуран; **~ стóлик** минијатуран сточић

минимáльно *прил.* минимално

минимáл||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно минималан

ми́нимум, -а *м* 1. минимум; **приложи́ть ~ уси́лий** уложити минимум напора 2. *чего, какой*: **кандидáтский ~** магистарски испити; **техни́ческий ~** минимум техничких знања 3. *прил. разг.* најмање; **э́то стóит ~ пять рублéй** то кошта најмање пет рубаља 4. *непром. прид.* минималан; **прогрáмма-~** минималан програм; **прожи́точный ~** минимум животних трошкова

мини́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. војн.* минирати

министéрск||ий, -ая, -ое министарски

министéрств||о, -а *с* 1. министарство; **~ финáнсов** министарство финансија; **~ инострáнных дел** министарство иностраних (спољних) послова; **~ вну́тренних дел** министарство унутрашњих послова 2. министарски кабинет

министéрш||а, -и *ж разг.* министарка, жена министра

мини́стр, -а *м* министар; **~ культу́ры, здравоохранéния** министар културе, здравља; **Совéт Мини́стров СССР** Министарски савет СССР; **премьéр-~** премјер, председник владе ◇ **~ без портфéля** министар без портфеља

ми́нн||ый, -ая, -ое *војн.* мински; **~ое пóле** минско поље; **~ое заграждéние** минска препрека

мин||овáть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш.* 1. *такође и несврш. кого, что* проћи/пролазити, мимоићи/мимоилазити; **~ дерéвню** проћи село 2. *об. у инф. са нег. кому чего* избећи *шта*; **не ~ тебé разговóра с ним** нећеш избећи разговор са њим 3. *само 3. л.* проћи, завршити се; **опáсность ~овáла** опасност је прошла ◇ **~у́я подрóбности** остављајући по страни детаље; **чему́ быть, тогó не ~** што ће бити, биће

минóг||а, -и *ж зоол.* окатица, паклара, змијуљица (*риба*)

миноискáтел||ь, -я *м војн.* апарат за изналажење мина

миномёт, -а *м војн.* минобацач; **крупнокали́берный ~** тешки минобацач

миномётн||ый, -ая, -ое минобацачки

миномётчик, -а *м* војник минобацачке јединице

миноно́с||ец, -ца *м војн.* торпедњача *ж*, торпиљер; **эска́дренный ~** контраторпиљер

мино́р, -а *м* 1. *муз.* мол 2. *фиг.* сетно расположење; **быть в ~е** бити сетан (потиштен)

мино́рн||ый, -ая, -ое: ~ый тон мол тон; **~ое настрое́ние** меланхолично расположење

мину́вш||ий, -ая, -ее прошли, минули; **~ие го́ды** протекле године

ми́нус, -а *м* 1. *мат.* минус (*знак за одузимање*) 2. *непром. мат.* мање, минус; **пять ~ два** пет мање два 3. минус; **сего́дня у́тром бы́ло ~ де́сять (гра́дусов)** јутрос је било минус десет (степени) 4. *фиг. разг.* минус, недостатак, мана *ж*; **~ в рабо́те** недостатак у раду

ми́нусов||ый *и* **минусо́в||ый, -ая, -ое** 1. низак, испод нуле; **~ые температу́ры** ниске температуре 2. *фиг. разг.* негативан

мину́||та, -ты *ж* 1. минута, минут *м*; **де́сять ~т пе́рвого** дванаест и десет; **без пяти́ ~т шесть** пет минута до шест; **~ в ~ту** тачно у минут 2. *разг.* часак *м*, тренутак *м*; **сию́ ~ту** а) одмах б) тек што, само што; **он придёт с ~ты на ~ту** само што није стигао; **зайти́ на ~ту** навратити на часак; **подожди́те ~ту** причекајте часак ◇ **~ молча́ния** минут ћутања; **~ту внима́ния!** пажња!; **одну́ ~ту!** моменат!; **без пяти́ ~т инжене́р** још мало па ће бити инжењер

мину́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* минут *м*, часак *м*, тренутак *м*; **одну́ ~ку!** моменат!

мину́тн||ый, -ая, -ое 1. минутни; **~ая стре́лка** минутна казаљка 2. од једног минута; **~ переры́в** пауза у трајању од једног минута 3. *фиг.* тренутан (*успех итд.*) ◇ **~ое де́ло** кратак (брз) посао

мину́точ||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* минут *м*, часак *м*; **~ку!** тренутак!, моменат!

мину́ть, *1. л. јд. се не употр.*, **ми́нешь, ми́нут** *сврш.* 1. *кого, что* проћи, мимоићи 2. проћи, завршити се; **ми́нула дли́нная зима́** прошла је дуга зима; **срок ми́нул** рок је прошао

миока́рд, -а *м анат.* миокардиј(ум); **инфа́ркт ~а** инфаркт срчаног мишића

миокарди́т, -а *м мед.* миокардит(ис)

мир [1], **-а** *м* 1. свет; **происхожде́ние ~а** постанак света; **звёздные ~ы́** звездани светови 2. свет, земаљска кугла; **объе́хать весь ~** пропутовати цео свет; **во всём ~е** у читавом свету; **со всего́ ~а** из целог света; **пе́рвый в ~е** први на свету; **чемпио́н ~а** светски шампион 3. свет, друштво *с*; **анти́чный ~** антички свет; **ста́рый, но́вый ~** стари, нови свет; **нау́чный ~** свет науке 4. свет, царство *с*; **~ живо́тных** животињско царство; **вну́тренний, духо́вный ~ челове́ка** унутрашњи, духовни свет човека 5. (*лок.* **в ~у́**) *заст.* световни живот 6. (*лок.* **на ~у́**) *ист.* сеоска општина ◇ **~ те́сен** мален је свет; **он не от ~а сего́** живи у облацима; **вели́кие (си́льные) ~а сего́** силници овога света, они који ведре и облаче; **всем ~ом** сви заједно; **на ~у́ и смерть красна́** са људима и смрт није страшна; **ходи́ть по́ миру** просјачити; **пусти́ть по́ миру** довести до просјачког штапа

мир [2], **-а** *м* 1. мир; **про́чный ~** трајан мир; **сохране́ние и упро́чение ~а** очување и учвршћење мира; **борьба́ за ~** борба за мир 2. мир (*уговор о миру*); **заключи́ть ~** склопити мир 3. мир, слога *ж*, тишина *ж*; **жить в ~е и согла́сии** живети мирно и сложно ◇ **ми́ру — ~** мир целом свету; **отпусти́ть** *кого* **с ~ом** пустити *кога* без казне (у миру божјем); **~ пра́ху его́** почивао у миру, покој му души; **спи с ~ом** почивај у миру

мирабе́л||ь, -и *ж бот.* ценерика

мира́ж, -а́ *м* 1. фатаморгана *ж* 2. *фиг.* нереалност *ж*, варка *ж*, опсена *ж*, илузија *ж*; **~ сча́стья** илузија среће; **жить ~а́ми** живети у илузијама

мирво́л||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. кому заст.* повлађивати *коме*, гледати *коме* кроз прсте

мириа́||ды, -д *мн. књиш.* миријада *ж*, небројено мноштво

мир||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. *кого, что* мирити, измиривати; **~ вражду́ющих** мирити завађене 2. *кого с кем, чем* мирити, примиривати *кога с ким, чим*, навикавати *кога на кога, шта*

мир||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *несврш.* 1. *с кем, чем и без обј.* мирити се, измиривати се *с ким, чим* 2. *с чем* мирити се, примиривати се *с чим*, навикавати се *на шта*; **нельзя́ ~ с недоста́тками** не треба се мирити с недостацима

ми́рно *прил.* 1. без рата, мирољубиво 2. мирно, сложно

ми́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. миран, мирољубив; **~ное госуда́рство** мирољубива држава; **~ное сосуществова́ние** мирољубива коегзистенција 2. миран; **~ное вре́мя** мирно доба; **~ное строи́тельство** мирна изградња; **~ное населе́ние** мирно (цивилно) становништво 3. мировни, о миру; **~ные перегово́ры** мировни преговори, преговори о миру; **~ догово́р** мировни уговор, уговор о миру 4. миран, спокојан, тих; **~ное настрое́ние** спокојно расположење; **~ сон** тихи сан

ми́р||о, -а *с цркв.* миро, свето уље ◇ **одни́м ~ом ма́заны** *шаљ.* једнаки су, на исти су калуп

миров||а́я, -о́й *ж разг.* нагодба, споразум *м*; **пойти́ на ~у́ю** нагодити се, споразумети се

мировоззре́ни||е, -я *с* поглед *м* на свет

миров||о́й [1], **-а́я, -о́е** 1. светски, свемирски; **~о́е простра́нство** свемир, васиона 2. светски; **~а́я война́** светски рат; **~а́я сла́ва** светска слава; **~ реко́рд** светски рекорд 3. *разг.* сјајан, диван, одличан; **~ па́рень** сјајан момак

миров||о́й [2], **-а́я, -о́е** *заст.* мировни, за измирење; **~ суд** мировни суд

мирое́д, -а *м разг. погрд.* зеленаш, гуликожа

мирозда́ни||е, -я *с књиш.* свемир *м*

мир||о́к, -ка́ *м* узак круг, свет; **за́мкнутый ~** узак круг

миролюби́во *прил.* мирољубиво

миролюби́вост||ь, -и *ж* мирољубивост

миролюби́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. мирољубив; **~вая поли́тика** мирољубива политика; **~вые госуда́рства** мирољубиве државе 2. мирољубив, пријатељски; **~ тон** пријатељски тон

миролю́би||е, -я *с* мирољубивост *ж*, мирољубље; **прояви́ть ~** испољити (показати) мирољубивост

мироощуще́ни||е, -я *с* однос *м* према свету, доживљавање света

миропома́зани||е, -я *с цркв.* миропомазање

миросозерца́ни||е, -я *с* поглед *м* на свет

миротво́р||ец, -ца *м* миротворац, измиритељ

миротво́рческ||ий, -ая, -ое миротворан

ми́рр||а, -ы *ж* мирна, тамјан *м*

мирск||о́й, -а́я, -о́е светован; **~а́я жизнь** световни живот

мирт, -а *м бот.* мирта *ж*

миря́||нин, -нина *м, мн.* **-не, -н** *заст.* световњак
ми́с||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** здела, чинија, чанак *м*
мисс *непром. ж* мис, госпођица
миссионе́р, -а *м* мисионар
миссионе́рск||ий, -ая, -ое мисионарски
миссионе́рств||о, -а *с* мисионарство
ми́ссис *непром. ж* мисис, госпођа
ми́сси||я, -и *ж* 1. мисија, порука, задатак *м*; **возложи́ть ва́жную ~ю** *на кого* поверити важну мисију *коме*; **высо́кая ~ иску́сства** велика мисија уметности 2. *дип.* мисија 3. мисија; **вое́нная ~** војна мисија 4. *цркв.* мисија, мисионарска организација
ми́стер, -а *м* мистер, господин
мисте́ри||я, -и *ж рел., књиж.* мистерија, мистериј *м*
ми́стик, -а *м* мистичар, мистик
ми́стик||а, -и *ж* 1. мистика 2. *разг.* мистика, тајанственост
мистифика́тор, -а *м* мистификатор
мистифика́ци||я, -и *ж* мистификација
мистифици́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* мистифицирати
мистици́зм, -а *м* мистицизам
мисти́ческ||ий, -ая, -ое мистичан, тајанствен
мисти́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. који се односи на мистику, мистички 2. мистичан, тајанствен
ми́тинг, -а *м* митинг, скуп; **~ проте́ста** протестни митинг; **провести́ ~** одржати митинг
митинг||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. разг.* одржавати митинг; учествовати у митингу
митинго́в||ый, -ая, -ое који се односи на митинг
митка́лев||ый, -ая, -ое од каликоа
митка́л||ь, -я *м текст.* калико, груби циц
ми́тр||а, -ы *ж цркв.* митра
митрополи́т, -а *м цркв.* митрополит
митропо́ли||я, -и *ж цркв.* митрополија
миф, -а *м* 1. мит; **~ о Промете́е** мит о Прометеју 2. *фиг.* мит, бајка *ж*, прича *ж*
мифи́ческ||ий, -ая, -ое 1. митски, митолошки 2. *фиг.* митски, измишљен; **~ая ли́чность** измишљена личност
мифологи́ческ||ий, -ая, -ое митолошки
мифоло́ги||я, -и *ж* митологија; **гре́ческая ~** грчка митологија; **славя́нская ~** словенска митологија
ми́чман, -а *м, мн.* **-ы, -ов** *и* **-а́, -о́в** морнарички заставник
ми́чман||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** морнарска капа са штитом
ми́чманск||ий, -ая, -ое који се односи на морнаричког заставника
мише́н||ь, -и *ж* 1. мета, циљ *м*, нишан *м*; **стрельба́ по ~и** гађање у мету 2. *фиг.* мета; **~ для насме́шек** мета за подсмех
ми́ш||ка, -ки *м, ген. мн.* **-ек** *хип. разг.* медо, меца; **~ косола́пый** трапави медо
мишур||а́, -ы́ *ж* 1. варак *м*, шик *м*, лажно злато 2. *фиг.* лажан сјај, блиставило *с*
мишу́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но лажан, варљив; **~ блеск** лажан сјај
младе́н||ец, -ца *м* мало дете, беба *ж*; **грудно́й ~** одојенче
младе́нческ||ий, -ая, -ое 1. дечји, детињи; **~ во́зраст** рано детињство 2. *фиг. разг.* детињаст, наиван, незрео
младе́нчеств||о, -а *с* рано детињство; **охра́на матери́нства и ~а** заштита мајки и одојчади

млад||о́й, -а́я, -о́е; млад, -а́, мла́до *заст. песн.* млад ◇ **и стар и млад** и старо и младо, сви без разлике
мла́дост||ь, -и *ж заст. песн.* младост
мла́дш||ий, -ая, -ее 1. млађи; **~ее поколе́ние** млађа генерација; **~ брат** млађи брат; **са́мый ~** најмлађи; **~ в семье́** најмлађи у породици 2. млађи, нижи (*по службеном положају*); **~ нау́чный сотру́дник** млађи научни сарадник; **~ кома́ндный соста́в** нижи командни кадар 3. нижи (*по степену, значењу*); **~ие кла́ссы** нижи разреди (*у школи*)
млекопита́ющ||ие, -их *мн.* (*јд.* **млекопита́ющ|ее, -его** *с*) *зоол.* сисари *мн. м*; **хи́щные ~** месождери; **травоя́дные ~** биљождери
млеть, мле́ю, мле́ешь, мле́ют *несврш.* обамирати, замирати; **~ от сча́стья** топити се од среће
мле́чн||ый, -ая, -ое *заст.* млечни ◇ **Мле́чный Путь** *астр.* Млечни Пут, Кумова слама
мне *в.* **я**
мнемо́ник||а, -и *ж* мнемоника
мнемоте́хник||а, -и *ж* мнемотехника
мне́ни||е, -я *с* мишљење, мнење; **обме́н ~ями** размена мишљења; **обще́ственное ~** јавно мнење
мни́м||ый, -ая, -ое 1. привидан, тобожњи; **~ая опа́сность** тобожња опасност 2. лажан, умишљен, тобожњи; **~ больно́й** тобожњи болесник ◇ **~ое число́** *мат.* имагинаран број
мни́тельност||ь, -и *ж* сумњичавост; неповерљивост
мни́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно сумњичав; неповерљив; **~ челове́к** сумњичав човек
мнить, мню, мнишь, мнят *несврш. заст.* мислити, сматрати, веровати ◇ **мно́го ~ о себе́** имати високо мишљење о себи
мни́ться, мни́тся *безл. несврш. кому заст.* чинити се
мно́г||ий, -ая, -ое 1. *само мн.* многи; **~ие лю́ди** многи људи; **во ~их слу́чаях** у више случајева 2. **мно́г|ое, -ого** *с* много шта, штошта; **о ~ом сле́дует поду́мать** о много чему треба размислити 3. **мно́г|ие, -их** *мн.* многи, много њих; **~ие из нас** многи од нас; **~ие так ду́мают** многи тако мисле
мно́го, *комп.* **бо́льше, бо́лее** *прил.* 1. много; **~ наро́ду** много света; **~ раз** много (више) пута; **~ рабо́тать** много радити; **прошло́ ~ лет** прошло је много (више) година; **сли́шком ~** превише 2. *уз комп.* много, знатно; **~ бо́льше** много (далеко) више 3. *уз бројеве разг.* највише; **ещё год, ~ два** још годину, највише две ◇ **по мно́гу** много, у великој количини; **ни ~ ни ма́ло** таман, ни више ни мање; **~-~** *разг.* највише
многоа́ктн||ый, -ая, -ое *поз.* у много (више) чинова (*драма итд.*)
многобо́жи||е, -я *с* многобоштво, политеизам *м*
многобо́рь||е, -я *с спорт.* вишебој *м*
многобра́чи||е, -я *с* многоженство, полигамија *ж*
многовеков||о́й, -а́я, -о́е многовекован
многовла́сти||е, -я *с* истовремено постојање више државних органа исте компетенције
многово́дн||ый, -ая, -ое богат водом; **~ая река́** река богата водом
многово́дь||е, -я *с* надолазак *м* воде, висок водостај
многоглаголá́ни||е, -я *с заст. и ирон.* многоглагољивост *ж*, благоглагољивост *ж*
многоговоря́щ||ий, -ая, -ее речит, значајан, важан (*признање итд.*)
многоголо́с||ый, -ая, -ое вишегласан (*певање итд.*)
многогра́нник, -а *м геом.* полиедар

многогра́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл. геом.* полиедарски, вишестран; **~ная при́зма** вишестрана призма **2.** *фиг.* многостран, вишестран (*таленат итд.*)

многоде́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но са много деце (*породица итд.*)

многодне́вн||ый, -ая, -ое вишедневни; **~ путь** вишедневно путовање

многоже́н||ец, -ца *м* многоженац, полигамист(а)

многожёнств||о, -а *с* многоженство, полигамија *ж*

многозначи́тельно *прил.* значајно, речито (*погледати итд.*)

многозначи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. значајан, од великог значаја (*догађај итд.*) **2.** значајан, речит; **~ взгляд** значајан поглед

многозна́чн||ый [1], **-ая, -ое** *мат.* који се састоји од више цифара (*број*)

многозна́чн||ый [2], **-ая, -ое** *лингв.* вишезначан, са више значења; **~ое сло́во** вишезначна реч

многокра́тно *прил.* више пута, често

многокра́тн||ый, -ая, -ое вишекратан, чест ◇ **~ глаго́л** *грам.* учестали (итеративан) глагол

многоле́тн||ий, -яя, -ее 1. дугогодишњи; **~яя дру́жба** дугогодишње пријатељство **2.** *бот.* многогодишњи, вишегодишњи; **~ее расте́ние** вишегодишња биљка

многоле́тник, -а *м бот.* вишегодишња биљка

многолю́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. многољудан, масован; **~ная демонстра́ция** масовна манифестација; **~ное собра́ние** (добро) посећен састанак **2.** многољудан, густо насељен; **~ го́род** многољудни град; **~ная у́лица** прометна улица

многолю́дств||о, -а *с*, **многолю́дь||е, -я** *с* многољудство, мноштво људи; гомила *ж*

многонациона́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно вишенационалан

многоно́ж||ки, -ек *мн.* (*јд.* **многоно́жк|а, -и** *ж*) *зоол.* стоноге

многообеща́ющ||ий, -ая, -ее 1. који много обећава, од кога се много очекује (*ученик итд.*) **2.** пун обећања, значајан; **~ая улы́бка** осмех пун обећања

многообра́зи||е, -я *с* разноликост *ж*, разноврсност *ж*; шароликост *ж*

многообра́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но разнолик, разноврстан; шаролик

многоо́пыт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но веома искусан, са великим искуством

многоречи́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *књиш.* многоглагољив, благоглагољив

многосеме́||йный, -йная, -йное; -ен, -йна, -йно са великом породицом

многосери́йн||ый, -ая, -ое *филм* серијски; **~ фильм** серијски филм

многосло́ви||е, -я *с* многоглагољивост *ж*, брбљивост *ж*

многосло́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но многоглагољив, брбљив; развучен, опширан; **~ расска́з** развучена прича

многосло́жн||ый [1], **-ая, -ое** *лингв.* вишесложан; **~ое сло́во** вишесложна реч

многосло́ж||ный [2], **-ная, -ное; -ен, -на, -но** *заст. и ирон.* веома компликован, сложен, замршен

многостано́чник, -а *м* радник који ради истовремено на више машина алатљика

многостано́чн||ый, -ая, -ое: ~ ме́тод рабо́ты метод рада на више машина алатљика

многостепе́нн||ый, -ая, -ое вишестепени; **~ые вы́боры** вишестепени избори

многосторо́н||ний, -няя, -нее; -ен, -ня, -не 1. *само дужи обл. геом.* вишестран **2.** мултилатералан; **~ догово́р** мултилатералан уговор **3.** *фиг.* многостран, вишестран, вишеструк; **~няя де́ятельность** вишеструка активност

многосторо́нност||ь, -и *ж* многостраност, вишестраност, вишеструкост

многострада́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *књиш.* патнички, мученички; **~ьная жизнь** патнички живот; **~ наро́д** мученички народ

многоступе́нчат||ый, -ая, -ое вишестепени (*ракета*)

многотира́ж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* новине *мн. ж*, лист *м* који се издаје у предузећу

многотира́жн||ый, -ая, -ое са великом тиражом (*издање*)

многото́мн||ый, -ая, -ое у више књига (томова); **~ труд** дело у више књига (томова)

многото́чи||е, -я *с* неколико тачака (*знак интерпункције*)

многотру́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *свеч.* веома тежак, веома напоран

многоуважа́ем||ый, -ая, -ое врло поштовани (*об. при ословљавању*)

многоуго́льник, -а *м геом.* многоугао, многокут, полигон

многоуго́льн||ый, -ая, -ое *геом.* многоугаони, многокутан

многофа́зн||ый, -ая, -ое *ел.* вишефазан

многоцве́тн||ый, -ая, -ое вишебојан

многочи́сленност||ь, -и *ж* многобројност; мноштво *с*

многочи́сле||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно многобројан, бројан; **~ отря́д** бројна чета; **~нные слу́чаи** многобројни случајеви

многочле́н, -а *м мат.* полином

многочле́нн||ый, -ая, -ое *мат.* полиномни, полиномски

многоэта́жн||ый, -ая, -ое вишеспратан, вишекатан; **~ дом** вишеспратница

многоязы́чн||ый, -ая, -ое вишејезичан, са више језика

мно́жественност||ь, -и *ж књиш.* мноштво *с*

мно́жественн||ый, -ая, -ое с (у) много облика ◇ **~ое число́** *грам.* множина

мно́жест||во, -ва *с* **1.** мноштво, маса *ж*; **~ люде́й** маса (много) људи; **во ~ве** у великом броју **2.** *мат.* скуп *м*; **тео́рия ~в** теорија скупова

мно́жимо||е, -го *с мат.* множеник *м*, мултипликанд *м*

мно́жител||ь, -я *м мат.* множилац, мултипликатор

мно́жительн||ый, -ая, -ое *тех.* за умножавање (*машина итд.*)

мно́ж||ить, -у, -ишь, -ат *несврш. что* **1.** *на что мат.* множити *шта са чим*; **~ пять на два** множити пет са два **2.** *књиш.* повећавати, умножавати

мно́ж||иться, -ится, -атся *несврш. књиш.* повећавати се, умножавати се

мобилиза́ци||я, -и *ж* **1.** *војн.* мобилизација; **все-о́бщая ~** општа мобилизација **2.** *фиг.* мобилизација

мобилизацио́нн||ый, -ая, -ое *војн.* мобилизациони, мобилизацијски; **~ пункт** мобилизациони центар

мобилизо́ванност||ь, -и *ж* мобилисаност, мобилизираност

мобилизо́ванн||ый, -ого *м војн.* мобилисани војник

мобилиз||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш. и несврш. кого, что* **1.** *војн.* мобилисати, мобилизирати; **~ а́рмию**

мобилисати војску 2. *на что* мобилисати, мобилизирати, покренути/покретати (*на борбу итд.*)

могил||а, -ы *ж* 1. гроб *м*, гробница; **свежая ~** свеж гроб; **вырыть ~у** ископати гроб 2. *у функц. предик. фиг. нар.*: **на него можешь положиться — ~!** у њега се можеш поуздати — биће нем као гроб! ◇ **братская ~** заједничка гробница; **быть на краю ~ы** бити на ивици гроба, бити на прагу смрти; **свести в ~у** *кого* отерати у гроб *кога*; **сойти в ~у** *свеч.* лећи у гроб, умрети; **смотреть в ~у** *разг.* бити близу смрти, бити на ивици гроба

могильник, -а *м* старо гробље, некропола *ж*

могильн||ый, -ая, -ое гробни; **~ая плита** надгробна плоча ◇ **заснуть ~ым сном** *књиш.* заспати вечним сном, умрети

могильщик, -а *м* гробар

могучест||ь, -и *ж* моћ, снага

могу||чий, -чая, -чее; -ч, -ча, -че моћан, снажан, јак; утицајан

могуществе||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно моћан, снажан, јак; утицајан

могуществ||о, -а *с* моћ *ж*, снага *ж*

мод||а, -ы *ж* 1. мода; **~ на длинные юбки** мода дугих сукњи; **быть в ~е** бити у моди; **войти в ~у** ући у моду; **выйти из ~ы** изаћи из моде; **по последней ~е** по последњој моди, модерно 2. *само мн.* мода, модни узорак; **женские ~ы** женска мода; **журнал мод** модни журнал 3. *нар.* навика, обичај *м*

модальност||ь, -и *ж грам.* модалитет *м*

модальн||ый, -ая, -ое *грам.* модалан; **~ые глаголы** модални глаголи

моделировани||е, -я *с* моделисање, моделирање

моделир||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* моделисати, моделирати

моделист, -а *м* моделар

модел||ь, -и *ж* 1. модел *м*, узорак *м*; калуп *м* 2. модел *м*; **~ самолёта** авионски модел 3. марка, тип *м*; **новая ~ автомобиля** нова марка аутомобила

модельер, -а *м* модни креатор

модельн||ый, -ая, -ое 1. који се односи на модел; **~ цех** моделарница 2. модеран; **~ые туфли** модерне ципеле

модельщик, -а *м* моделар

модерн, -а *м ум.* 1. модерна *ж* 2. *непром. прид.* модернистички; **стиль ~** модернистички стил

модернизаци||я, -и *ж* модернизација

модернизир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* модернизовати, модернизирати

модернизм, -а *м* модернизам

модернист, -а *м* модернист(а)

модернистск||ий, -ая, -ое модернистички

модернов||ый, -ая, -ое, модерн||ый, -ая, -ое *нар.* модеран, савремен, помодан

модист||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *заст.* модисткиња, модистица

модификаци||я, -и *ж* модификација

модифицир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* модифицирати, модификовати

модифицир||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. и несврш.* модифицирати се, модификовати се

модник, -а *м разг.* помодар

модниц||а, -ы *ж разг.* помодарка

моднича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш, разг.* терати моду, облачити се по моди

модно *прил.* модерно; **~ одетый** модерно одевен

мод||ный, -ная, -ное; -ен, -на *и* **-на, -но** 1. модеран, по моди; **~ костюм** одело по моди 2. модни; **~ журнал** модни журнал 3. популаран, који је у моди; **~ная песенка** популарна песма

модулир||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. физ., муз.* модулирати

модул||ь, -я *м струч.* коефицијент, мера *ж*, мерило *с*; **~ упругости** коефицијент растегљивости

модуляци||я, -и *ж физ., муз.* модулација

модус, -а *м књиш.* начин, модус

моечн||ый, -ая, -ое за прање; **~ая машина** машина за прање (*кола, судова итд.*)

можжевёлов||ый, -ая, -ое од клеке, од вење; **~ куст** жбун клеке; **~ая настойка** клековача

можжевельник, -а *м бот.* клека *ж*, вења *ж*

можно *у функц. предик* 1. *об. с инф.* може се, могуће је; **это ~ сделать в два дня** то се може урадити за два дана; **~ надеяться** постоји нада 2. може, дозвољено је; **почему ему ~, а мне нельзя?** зашто он може, а ја не могу?; **здесь ~ курить?** да ли је овде дозвољено пушење?; **~ (войти)?** је ли слободно (да уђем)? ◇ **как ~ скорее** што је могуће брже; **как ~ лучше** што боље; **~ сказать** *уметн. р.* тако рећи; **как (это) ~!, разве ~ !** зар је могуће!

мозаик||а, -и *ж* мозаик *м*

мозаичн||ый, -ая, -ое у мозаику, од мозаика

мозг, -а (-у) *м, лок.* **в ~у и в ~е**, *мн.* **-и, -ов** 1. мозак; **головной ~** велики мозак; **спинной ~** кичмена мождина; **сотрясение ~а** потрес мозга 2. *фиг.* центар, језгро *с* 3. *об. мн.* **-и, -ов** *разг.* ум, разум, разборитост *ж*; **человек с ~ами** разборит човек, мудра глава 4. *об. мн.* **-и, -ов** мозак (*јело*); **телячьи ~и** телећи мозак ◇ **костный ~** коштана срж, мождина; **до ~а костей** до сржи; **испорченный до ~а костей** покварен до сржи (до крајности); **у него куриные ~и** *разг.* има пилећи мозак; **у него ~и набекрень** *разг.* шашав је, има бубе у глави; **шевелить ~ами** *разг.* мућкати главом; **вправить ~и** *кому нар.* научити *кога* памети

мозгл||ый, -ая, -ое *разг.* 1. тежак, загушљив, устајао (*ваздух*) 2. влажан, кишовит; **~ая погода** влажно (нездраво) време

мозгля||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *нар.* слабашан, нејак, закржљао (*човек*)

мозг||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. нар.* мозгати, мислити, размишљати

мозгов||ой, -ая, -ое 1. *анат.* мождани; **~ая оболочка** мождана опна; **~ придаток** хипофиза; **~ые извилины** мождане вијуге 2. *фиг.* умни; **~ая работа** умни рад 3. *кув.*: **~ая кость** кост с мождином ◇ **~ центр** *чего* мозак *чега*

мозжеч||ок, -ка *м анат.* мали мозак

мозолис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то жуљав, жуљевит; **~тые руки** жуљевите руке

мозол||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* жуљити, стварати жуљеве ◇ **~ глаза** *кому* бити *коме* трн у оку

мозол||ь, -и *ж* жуљ *м*; **костная ~** кврга ◇ **наступить** *кому* **на любимую ~** *разг. шаљ.* погодити *кога* у живац

мозольн||ый, -ая, -ое за жуљеве; **~ пластырь** фластер за жуљеве

мой, моего *м*, **моя, моей** *ж*, **моё, моего** *с*, *мн.* **мои, моих** *присвојна зам.* 1. мој; **это моя дочь** то је моја кћи; **в моё время** у моје време; **по моему мнению** по мом мишљењу 2. **моё, моего** *с* моје; **с моё** оволико као

ја; **он знáет бóльше моегó** он зна више од мене **3. мой, моих** *мн. разг.* моји, блиски; **мой ужé приéхали** моји су већ допутовали **4. мой, моегó** *м разг.* мој муж; **моя, моéй** *ж разг.* моја жена ◊ **по-мóему** по мом мишљењу; **э́то моё дéло** то је моја ствар; **э́то не моё дéло** то се мене не тиче

мóйк‖а, -и *ж, ген. мн.* **мóек 1.** прање *с*; ~ **маши́н** прање кола **2.** машина за прање (*судова, кола итд.*) **3.** *разг.* судопера (*у кухињи*)

мóйщик, -а *м* перач (*кола итд.*)

мокаси́‖ны, -н *мн.* мокасинке *мн. ж (ципеле)*

мóкко *непром. м и с* мока *ж* (*врста кафе*)

мóкн‖уть, -у, -ешь, -ет; *прошл.* **мок, мóкла, мóкло** *несврш.* **1.** киснути; ~ **под дождём** киснути на киши **2.** *само 3. л. разг.* кварити се од влаге **3.** *само 3. л.* намакати се, киселити се; **лён ~ет** лан се кисели у води

мокри́ц‖а, -ы *ж зоол.* мокрица, бабура

мóкро *безл. у функц. предик.* мокро је, влажно је; **на у́лице** ~ напољу је влажно

мокросту́п‖ы, -ов *мн. шаљ.* каљаче *мн. ж*

мокрóт‖а, -ы *ж* слуз, испљувак *м*, шлајм *м*

мокрот‖á, -ы́ *ж разг.* влага, влажност

мокрóтн‖ый, -ая, -ое слузав, са шлајмом

мóкр‖ый, -ая, -ое; мокр, мокрá, мóкро мокар, влажан, покисао, кишовит; ~ **снег** влажан снег; **~ая погóда** кишовито време; ~ **до ни́тки** покисао до коже ◊ **~ое дéло** *нар.* убиство; **у неё глазá на ~ом мéсте** увек је спремна на плач; **~ого мéста не остáнется** *от кого нар.* неће ни праха остати *од кога*

мóкряд‖ь, -и *ж разг.* влажно, кишовито време

мол[1], **-а** *м, лок.* **на молу́** лучки насип, камени гат, моло

мол[2] *уметн. р. разг.* вели; тобоже, кобајаги; **ей сказáли, что он, ~, уéхал** рекли су јој да је он отпутовао; **онá, ~, э́того не знáла** она тобоже то није знала

молв‖á, -ы́ *ж* гласине *мн. ж*, гласови *мн. м;* **о нём идёт дурнáя** ~ он је на лошем гласу

мóлв‖ить, -лю, -ишь, -ят *сврш. заст.* рећи, казати, изустити

молдавá‖не, -н *мн.* (*јд.* **молдавáнин, -а** *м* Молдавац; **молдавáн|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Молдавка) Молдавци

молдáвск‖ий, -ая, -ое, молдавáнск‖ий, -ая, -ое молдавски

молéб‖ен, -на *м цркв.* кратка служба божја; **благодáрственный** ~ служба божја захвалница, благодарење

молéкул‖а, -ы *ж* молекул *м*

молекуля́рн‖ый, -ая, -ое молекуларан, молекулски; ~ **вес** молекулска тежина

молéл‖ьня, -ьни *ж, ген. мн.* **-ен** богомоља

молéни‖е, -я *с* **1.** молитва *ж* **2.** *књиш.* усрдна молба

молески́н, -а *м текст.* молескин (*врста памучне тканине*)

молески́нов‖ый, -ая, -ое од молескина

молибдéн, -а *м хем.* молибден

молибдéнов‖ый, -ая, -ое од молибдена

моли́тв‖а, -ы *ж* молитва

моли́твенник, -а *м* молитвеник

моли́твенн‖ый, -ая, -ое молитвен

мол‖и́ть, -ю́, мóлишь, мóлят *несврш.* молити, умољавати; ~ **о пощáде** молити за милост

мол‖и́ться, -ю́сь, мóлишься, мóлятся *несврш.* **1.** *кому, чему* молити се **2.** *на кого, что фиг.* обожавати *кога, шта*

мóлкн‖уть, -у, -ешь, -ут; *прошл.* **молк** *и* **-ул, мóлкла, мóлкло** *несврш.* стишавати се, замирати, престајати; **в лесу́ не ~ет пти́чий гам** у шуми не престаје птичји жагор

моллю́ск, -а *м зоол.* мекушац

моллю́сков‖ый, -ая, -ое који се односи на мекушце

молниенóсно *прил.* муњевито, тренутно

молниенóс‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но муњевит, тренутан; **~ная войнá** муњевит рат; **с ~ной быстротóй** муњевитом брзином

молниеотвóд, -а *м* громобран

молни́р‖овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. что и о чём разг.* послати хитан телеграм, брзојав

мóлни‖я, -и *ж* **1.** муња; **сверкну́ла** ~ севнула је муња; **шаровáя** ~ лоптаста муња **2.** експрес-издање *с* (*књиге, листа итд.*) **3.** патент-затварач *м*; **ку́ртка на ~и** виндјакна на патент-затварач ◊ **телегрáмма-~** хитан телеграм

молодёжн‖ый, -ая, -ое омладински; **~ые бригáды** омладинске бригаде

молодёж‖ь, -и *ж* омладина, младеж; **учáщаяся** ~ школска омладина; **рабóчая** ~ радничка омладина ◊ **золотáя** ~ златна младеж

молóденьк‖ий, -ая, -ое веома млад, млађахан; **~ая дéвушка** шипарица

молодé‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* постајати млађи; осећати се млађим

мóлод‖ец, -ца *м нар. песн.* јунак, делија; **дóбрый** ~ млад јунак

молод‖éц, -цá *м* **1.** кршан младић, момак; делија, јуначина; **удалóй** ~ неустрашиви јунак **2.** *у функц. предик. разг.* сила си, сјајан си, браво (*похвала*); **ты** ~ сила си, сјајан си; **он хорошó у́чится,** ~ он лепо учи, он је добар ученик; **задáние вы́полнено отли́чно, ~цы́!** браво, одлично сте извршили задатак!; **онá у нас** ~ она нам је за сваку похвалу **3. молодцóм** *прил.* јуначки; **вести́ себя́ ~цóм** држати се јуначки ◊ ~ **к ~цу́** сви јунаци на избор; један бољи од другога

молодéцк‖ий, -ая, -ое *разг.* јуначки, смео, одважан, дрзак; **у́даль ~ая** јунаштво, неустрашивост

молодéчеств‖о, -а *с* јунаштво, одважност *ж*, смионост *ж*; луда храброст

моло‖ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т *несврш.* подмлађивати, чинити млађим; **э́тот костю́м её ~ди́т** овај костим је чини млађом

моло‖ди́ться, -жу́сь, -ди́шься, -дя́тся *несврш.* правити се млађим

молóд‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *пров.* млада (*об. о сељанки*)

молодня́к, -á *м* **1.** *зб.* младунчад *ж* **2.** млада шума

мóлодо, *комп.* **молóже** *прил.* младалачки, младолико; **онá óчень ~ вы́глядит** она је веома младолика

молодожён‖ы, -ов *мн.* (*јд.* **молодожён, -а** *м*) младенци; **кварти́ра для ~ов** стан за младенце

молод‖óй, -áя, -óе; мóлод, -á, мóлодо; *комп.* **молóже 1.** млад; **~óе поколéние** млада генерација, млади нараштај; ~ **человéк** младић **2.** млад; ~ **мéсяц** млад месец; ~ **картóфель** млад кромпир; **~ы́е специали́сты** млади стручњаци **3.** млад, нов; ~ **сыр** млад сир; **~óе винó** ново вино **4.** младићки, младалачки; ~ **задóр** младалачки жар **5. молод|óй, -óго** *м* младенац; **молод|áя, -óй** *ж* млада, невеста; *мн.* **молод|ы́е, -ы́х** младенци ◊ **мóлодо-зéлено** младост-лудост

мо́лодост||ь, -и *ж* младост; **ра́нняя ~** прва младост ◇ **не пе́рвой ~и** у годинама

молоду́х||а, -и *ж нар.* млада снаша (*об. о сељанки*)

молодцева́тост||ь, -и *ж* смелост, одважност

молодцева́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то смео, одважан, храбар; **~ вид** храбар изглед

моло́дчик, -а *м разг. презр.* пропалица, бандит; **фаши́стские ~и** фашистички бандити

молодчи́н||а, -ы *м, ж у функц. предик. разг.*: **он у нас ~** он је сила, прави је лаф

мо́лод||ь, -и *ж зб.* млађ (*рибе*); младунчад

моложа́вост||ь, -и *ж* младоликост

моложа́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во младолик; **~ мужчи́на** младолик мушкарац

моло́же *в.* **молодо́й, мо́лодо**

моло́зив||о, -а *с* грушавина *ж*, прво млеко пре и после порода (*код сисара*)

моло́||ки, -к *мн.* (*јд.* **моло́к|а, -и** *ж*) млечац *м*, млеч (*код риба*)

молок||о́, -а́ *с* 1. млеко; **грудно́е ~** мајчино млеко; **ко́зье ~** козје млеко; **коро́вье ~** крављe млеко; **сгущённое ~** кондензовано млеко; **сухо́е ~** млеко у праху; **~ в паке́тах** млеко у тетрапаку; **вскипяти́ть ~** скувати млеко; **~ бежи́т** млеко кипи; **~ убежа́ло** млеко је прекипело 2. *бот.* млечни сок ◇ **кровь с ~о́м** крв и млеко; **у него́ ещё ~ на губа́х не обсо́хло** он је још жутокљунац; **обжёгшись на ~е́, ду́ешь и на́ воду** *посл.* кога је змија ујела тај се и гуштера боји

молокозаво́д, -а *м* млекарница *ж*

молокосо́с, -а *м разг.* жутокљунац, балавац

мо́лот, -а *м* 1. бат, маљ, велики чекић 2. чекић (*машина*); **парово́й ~** парни чекић 3. *спорт.* кладиво *с*; **мета́ние ~а** бацање кладива ◇ **быть (находи́ться) ме́жду ~ом и накова́льней** бити између две ватре, бити (налазити се) међу маљем и наковњем

молоти́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** вршалица, млатилица

молоти́льн||ый, -ая, -ое вршаћи, за вршидбу; **~ая маши́на** вршалица

молоти́льщик, -а *м* млатилац, радник на вршалици

мол||оти́ть, -очу́, -о́тишь, -о́тят *несврш.* 1. *что* млатити, врћи, вршити; **~ рожь на молоти́лке** врћи раж вршалицом 2. *по чему, во что разг.* лупати, тући, ударати

молотобо́||ец, -йца *м* ковач

молотови́щ||е, -а *с струч.* држак *м* бата (маља, чекића)

молот||о́к, -ка́ *м* 1. чекић, кладиво *с*, маљица *ж*; **сапо́жный ~** обућарски чекић; **столя́рный ~** столарски чекић; **дверно́й ~** звекир, алка 2. *тех.* чекић; **отбо́йный ~** ударни чекић ◇ **продава́ть с ~ка́** продавати на лицитацији

молото́ч||ек, -ка *м* 1. *дем.* мали чекић, чекићић 2. *анат.* чекић (*у увету*)

моло́ть, мелю́, ме́лешь, ме́лют; мо́лотый *несврш.* 1. млети, дробити; **~ рожь** млети раж; **~ ко́фе** млети кафу; **~ мя́со** млети месо 2. *нар.* брбљати; **~ чепуху́** говорити којештарије, наклапати

молотьб||а́, -ы́ *ж* вршидба

молоча́||й, -я *м бот.* млечика *ж*, млеча *ж*

молочи́шк||о, -а *с пеј. разг.* млеко ◇ **(получи́ть) детишкам на ~** *шаљ.* добити врло мало (*о новцу*)

молоч||ко́, -ка́ *с дем.* млеко, млекце

моло́чник, -а *м* бокал за млеко (*об. од порцелана*)

моло́чниц||а [1], **-ы** *ж* млекарница, млекарка

моло́чниц||а [2], **-ы** *ж мед.* устобоља

молочнокисл||ый, -ая, -ое *хем.* млечнокисео; **~ые бакте́рии** млечнокисели фермент

моло́чност||ь, -и *ж* млечност; **~ коро́вы** млечност краве

моло́чн||ый, -ая, -ое 1. млечан, од млека, са млеком; **~ая ка́ша** млечна каша; **~ая ку́хня** млечна кухиња; **~ая дие́та** млечна дијета; **~ая промы́шленность** индустрија млечних производа 2. млечан, који даје доста млека; **~ скот** млечна стока; **~ая коро́ва** крава музара 3. боје млека; **~ое стекло́** млечно стакло 4. **моло́чн|ая, -ой** *ж* млечни ресторан 5. **моло́чн|ое, -ого** *с* млечна храна, јело од млека, са млеком ◇ **~ая кислота́** *хем.* млечна киселина; **~ые же́лезы** млечне жлезде; **~ые зу́бы** млечњаци; **~ брат** брат по млеку

мо́лча *прил.* ћутке, ћутећи

молчали́во *прил.* ћутљиво, ћутке

молчали́вост||ь, -и *ж* ћутљивост

молчали́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. ћутљив; **~ челове́к** ћутљив човек 2. прећутан, без поговора; **~вое согла́сие** прећутно одобравање

молча́льник, -а *м* 1. *заст.* редовник који се заветовао на вечито ћутање 2. *разг.* ћутљивац

молча́ни||е, -я *с* ћутање, шутња *ж*; **храни́ть ~** ћутати; **прину́дить к ~ю** натерати да ћути; **обойти́ ~ем** прећутати; **нару́шить ~** прекинути ћутање ◇ **~ — знак согла́сия** *посл.* ћутање је знак одобравања

молча́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* ћутање *с*; шутња ◇ **игра́ть в ~ку** ћутати као заливен

молч||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш.* ћутати, шутјети; **об э́том на́до ~** о томе не треба говорити ◇ **~!** мир!, тишина!

молчко́м *прил. разг.* ћутке, без речи; **сде́лать всё ~** урадити све ћутке (без речи)

молчо́к *непром. м у функц. предик. разг.*: **про него́ ~!** о њему ни речи (ни звука)!

молчу́н, -а́ *м разг.* ћутљивац, шутљивац

мол||ь, -и *ж* мољац *м*; **ко́мнатная ~** сукнени мољац; **зернова́я ~** брашнени мољац; **сукно́ поби́то ~ью** мољац је изгризао сукно; **изъе́денный ~ью** измољчан, изгрижен од мољаца

мольб||а́, -ы́ *ж* усрдна молба, преклињање *с*

мольбе́рт, -а *м* сликарски сталак, ногари *мн. м*, штафелај

моме́нт, -а *м* 1. тренутак, часак, моменат; **удо́бный ~** погодан тренутак; **в да́нный ~** у датом моменту, сада; **в любо́й ~** сваког тренутка; **в ну́жный ~** у прави час 2. околност *ж*, фактор; **положи́тельный ~** позитиван фактор ◇ **~ си́лы** *физ.* момент силе; **в (оди́н) ~** у трен ока

момента́льно *прил.* моментално, намах, сместа

момента́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно моменталан, тренутан; **~ сни́мок** момент-снимак; **~ьная фотогра́фия** брза фотографија

мона́рх, -а *м* монарх

монархи́зм, -а *м* монархизам

монархи́ст, -а *м* монархист(а)

монархи́стск||ий, -ая, -ое монархистички

монархи́ческ||ий, -ая, -ое монархистички; **~ переворо́т** монархистички удар

мона́рхи||я, -и *ж* монархија; **самодержа́вная ~** апсолутистичка монархија; **конституцио́нная ~** уставна монархија

мона́рш||ий, -ая, -ее *књиш. заст.* монархов, владаров

монасты́рск||ий, -ая, -ое манастирски, самостански

монасты́р||ь, -я́ *м* манастир, самостан ◇ **подвести́ под ~** *кого разг.* довести у велику неприлику *кога*; **в чужо́й ~ со свои́м уста́вом не хо́дят** *посл.* у туђој се кући не заповеда

мона́х, -а *м* редовник, монах, калуђер; **постри́чься в ~и** замонашити се, закалуђерити се ◇ **жить ~ом** живети као монах (као аскета)

мона́хин||я, -и *ж* монахиња, калуђерица

мона́шен||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *разг.* монахиња, калуђерица 2. *зоол.* богомољка (*лептир*)

мона́шеск||ий, -ая, -ое редовнички, монашки, калуђерски; **~ о́рден** калуђерски ред

мона́шеств||о, -а *с* 1. редовништво, монаштво, калуђерство 2. *зб.* монаси *мн. м*, калуђери *мн. м*

монго́л||ы, -ов *мн.* (*јд.* **монго́л, -а** *м* Монгол; **монго́л|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Монголка) Монголи

монго́льск||ий, -ая, -ое монголски

моне́т||а, -ы *ж* 1. монета, ковани новац; **разме́нная ~** ситан новац; **зво́нкая ~** ковани новац 2. *зб. нар.* новац *м*, паре *мн. ж*; **гони́ ~у!** овамо паре! ◇ **отплати́ть той же ~ой** вратити мило за драго; **принима́ть за чи́стую ~у** примити здраво за готово

моне́тн||ый, -ая, -ое монетаран; монетни, новчан; **~ая систе́ма** монетарни систем; **~ двор** ковница новца

мони́зм, -а *м фил.* монизам

монисти́ческ||ий, -ая, -ое *фил.* монистички

мони́ст||о, -а *с* огрлица *ж*, ђердан *м*

монито́р, -а *м* 1. *тех.* монитор 2. *војн. заст.* монитор (*брод*)

монога́ми||я, -и *ж* моногамија

монога́мн||ый, -ая, -ое моногамијски, моногамски

моногра́мм||а, -ы *ж* монограм *м*

монографи́ческ||ий, -ая, -ое монографски, у облику монографије

моногра́фи||я, -и *ж* монографија

моно́кл||ь, -я *м* монокл

монокульту́р||а, -ы *ж пољопр.* монокултура

моноли́т, -а *м* монолит

моноли́тност||ь, -и *ж* 1. монолитност, целовитост 2. *фиг.* монолитност, сложеност; **~ па́ртии** монолитност партије

моноли́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. монолитан; **~ная коло́нна** монолитан стуб 2. *фиг.* монолитан, јединствен, сложен; **~ коллекти́в** монолитан колектив

моноло́г, -а *м* монолог; **сцени́ческий ~** сценски монолог

монопла́н, -а *м авиј.* моноплан

монопо́лиза́ци||я, -и *ж* монополизација

монополизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* монополизирати; **~ вне́шнюю торго́влю** монополизирати спољну трговину

монополи́ст, -а *м* монополист(а)

монополисти́ческ||ий, -ая, -ое монополски, монополистички; **~ капита́л** монополистички капитал

монополи́стск||ий, -ая, -ое монополски, монополистички

монопо́ли||я, -и *ж* 1. монопол *м*; **госуда́рственная ~** државни монопол; **~ вне́шней торго́вли** монопол спољне трговине 2. *екон.* монопол *м* (*удружење капиталистичких предузећа*)

монопо́льн||ый, -ая, -ое монополни, монополски; **~ое пра́во** искључиво право

монотеи́зм, -а *м* монотеизам

монотеисти́ческ||ий, -ая, -ое монотеистички

моноти́п, -а *м штамп.* монотип

моноти́пн||ый, -ая, -ое монотипски; **~ набо́р** монотипски слог

моното́нно *прил.* монотоно, једнолично

моното́нност||ь, -и *ж* монотонија, једноличност

моното́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но монотон, једноличан; **~ го́лос** монотон глас

монпансье́ *непром. с* воћна карамела

монта́ж, -а́ *м* 1. *тех.* монтажа *ж*, инсталирање *с*; **~ обору́дования** монтажа опреме 2. монтажа *ж*, колаж; **~ фи́льма** монтажа филма; **литерату́рный ~** књижевна монтажа, књижевни колаж

монтажёр, -а *м* монтажер (*филма итд.*)

монта́жник, -а *м* монтер, радник на монтажи, инсталатер

монта́жн||ый, -ая, -ое монтажни; **~ые рабо́ты** монтажни радови

монтёр, -а *м* 1. монтер 2. електромонтер, електричар

монти́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* монтирати, вршити монтажу, инсталирати, инсталисати; **~ обору́дование** монтирати опрему; **~ фильм** монтирати филм

монтиро́вк||а, -и *ж* монтирање *с*, монтажа (*машина итд.*)

монтиро́вщик, -а *м* монтер, стручњак за монтажу (*опреме итд.*)

монуме́нт, -а *м* монумен(а)т

монумента́льност||ь, -и *ж* монументалност, грандиозност

монумента́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. монументалан; величанствен, грандиозан; **~ьное зда́ние** монументална зграда 2. темељит, исцрпан; **~ьное иссле́дование** темељито истраживање

мопе́д, -а *м* мопед

мопс, -а *м* мопс (*пас*)

мор, -а *м заст.* помор, епидемија *ж*, чума *ж*

морализи́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* моралисати, морализирати

морали́ст, -а *м* моралист(а), морализатор

мора́л||ь, -и *ж* 1. морал *м*; **коммунисти́ческая ~** комунистички морал; **челове́к высо́кой ~и** човек високог морала 2. поука, наравоученије *с*; **~ ба́сни** наравоученије басне; **чита́ть ~** *кому* држати придику *коме*

мора́льно *прил.* морално; **~ опусти́ться** морално пропасти

мора́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно моралан; **~ьные усто́и** морална начела; **~ьная подде́ржка** морална подршка

морато́ри||й, -я *м* мораториј(ум)

морг, -а *м* мртвачница *ж*

морга́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. трептати, жмиркати, мигати 2. *кому* намигивати

моргн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* 1. трепнути, жмирнути, мигнути 2. *кому* намигнути ◇ **не ~у́в гла́зом** не размишљајући дуго, док трепнеш

мо́рд||а, -ы *ж* 1. њушка, губица 2. *нар. вулг.* њушка (*о лицу*)

морда́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *нар.* велике, широке њушке

морда́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем. разг. шаљ.* лишце *с*, њушкица

мордв||а́, -ы́ *ж зб.* (*јд.* **мордви́н, -а** *и* **мордо́в|ец, -ца** *м* Мордвинац; **мордви́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок**

и **мордо́в|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Мордовка) Мордвини

мордоби́тн||е, -я *с,* **мордобо́||й, -я** *м нар.* туча *ж*; батинање *с*

морд||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. нар.* 1. тући, млатити 2. *фиг.* прогонити, вређати

мордоворо́т, -а *м нар.* наказа *ж*, грдоба *ж*, ругоба *ж*

мордо́вск||ий, -ая, -ое мордвински

мо́рдоч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем. разг.* лишце *с*, њушкица

мо́р||е, -я, *мн.* **-я́, -е́й** *с* 1. море; **в откры́том ~** на пучини; **вы́йти в ~** исловити на пучину; **плыть ~ем (по ~ю)** пловити морем; **за́ морем** преко мора 2. *чего фиг.* маса *ж*, мноштво; **~ кро́ви** много крви; **~ люде́й** мноштво људи; **~ впечатле́ний** маса утисака ◇ **ка́пля в ~** кап у мору; **ждать у ~я пого́ды** седети скрштених руку; **ему́ ~ по коле́но** море му је до колена

море́н||а, -ы *ж геол.* морене *мн. ж*

морён||ый, -ая, -ое бајцован, превучен бајцом; **~ дуб** бајцована храстовина

морепла́вани||е, -я *с* морепловство, поморство

морепла́вател||ь, -я *м* морепловац, поморац

морепла́вательн||ый, -ая, -ое поморски

морехо́д, -а *м заст. в.* **морепла́ватель**

морехо́дн||ый, -ая, -ое пловидбен, за пловидбу, навигацијски, навигациони; **~ое учи́лище** поморска школа; **~ые инструме́нты** навигациони инструменти

морехо́дств||о, -а *с заст.* морепловство, поморство

морж, -а́ *м* 1. *зоол.* морж, морски коњ 2. морж (*љубитељ зимског купања у рекама и језерима*)

моржи́х||а, -и *ж зоол.* морж *м* (*женка*)

мо́рзе: а́збука ~ Морзеова азбука

морзя́нк||а, -и *ж разг.* Морзеова азбука

мори́лк||а, -и *ж* 1. бајц *м* 2. *разг.* течност за уништавање инсеката

мор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. таманити, уништавати, тровати; **~ тарака́нов** таманити бубашвабе 2. *фиг. разг.* морити, мучити; **~ го́лодом** мучити глађу 3. *струч.* бајцовати (*дрво*)

морко́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* мрква, мрквица, шаргарепа ◇ **держа́ть хвост ~кой** *разг. шаљ.* не падати духом, храбро се држати

морко́вн||ый, -ая, -ое 1. мрквин, шаргарепин, од мркве, шаргарепе; **~ сок** сок од шаргарепе 2. боје мркве, шаргарепе; **~ цвет** боје шаргарепе

морко́в||ь, -и *ж* мрква, шаргарепа

мормы́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** вештачки мамац, варалица; **лови́ть ры́бу на ~ку** ловити рибу варалицом

моров||о́й, -а́я, -о́е: ~а́я я́зва, ~о́е пове́трие *заст.* куга, помор

моро́жениц||а, -ы *ж* справа за прављење сладоледа

моро́жен||ое, -ого *с* сладолед *м*; **сли́вочное ~** сладолед од врхња

моро́женщик, -а *м* сладолеџија, продавац сладоледа

моро́жен||ый, -ая, -ое 1. смрзнут, замрзнут; слеђен; **~ое мя́со** смрзнуто месо 2. смрзнут, оштећен смрзавањем

моро́з, -а (-у) *м* 1. мраз, зима *ж*, студен *ж*, хладноћа *ж*; **трску́чий ~** цича зима; **два́дцать гра́дусов ~а** двадесет степени испод нуле 2. *мн.* **-ы, -ов** мразеви; велика хладноћа; **уда́рили ~ы** стегла је зима (студен); **стоя́т ~ы** веома је хладно, стеже мраз ◇ **у меня́ ~ по ко́же подира́ет** подилазе ме жмарци

моро́з||ец, -ца (-цу) *м дем. -хип. разг.* слабији мраз, блага зима; **лёгкий ~** слаб мраз

морози́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** замрзивач *м* (*у фрижидеру*)

морози́льник, -а *м* комора *ж* за замрзавање, замрзивач

морози́льн||ый, -ая, -ое расхладни, за хлађење, замрзавање; **~ тра́улер** рибарски брод с расхладним уређајима

моро́||зить, -жу, -зишь, -зят *несврш.* 1. замрзавати, залеђивати; **~ о́вощи** замрзавати поврће; **~ ры́бу** слеђивати рибу 2. смрзавати; таманити смрзавањем 3. *безл.*: **~зит** стеже мраз

моро́зно *прил. у функц. предик.* зима је, хладно је, студено је

моро́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но врло хладан, студен; **~ день** веома хладан дан; **~ные узо́ры на о́кнах** ледене шаре на прозорима

морозосто́||йкий, -йкая, -йкое; -ек, -йка, -йко отпоран према хладноћи; **~йкие расте́ния** биљке отпорне према хладноћи; **~ бето́н** бетон отпоран на хладноћу

морозосто́йкост||ь, -и *ж,* **морозоусто́йчивост||ь, -и** *ж* отпорност према хладноћи

морозоусто́йчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во отпоран према хладноћи; **~ сорт пшени́цы** врста пшенице отпорна према хладноћи

моро́к||а, -и *ж нар.* забуна, збрка, гњаважа; **с э́тим де́лом одна́ ~** са тим је увек гњаважа

морос||и́ть, *об. безл.* **-и́т** *несврш.* сипити, ромињати; **на у́лице ~и́т** на улици сипи кишица; **~и́л ме́лкий дождь** сипила је ситна киша

мо́рос||ь, -и *ж* ситна кишица

моро́ч||ить, -у, -ишь, -ат *несврш. разг.* варати, завараваги, доводити у забуну ◇ **~ го́лову** *кому* вући за нос *кога*, правити *кога* будалом

моро́шк||а, -и *ж бот.* мочварне купине

морс, -а (-у) *м* воћни сок (*разблажен водом*); **клю́квенный ~** сок од јаребике

морск||о́й, -а́я, -о́е 1. морски; приморски; **~а́я вода́** морска вода; **~ бе́рег** морска обала; **~ кли́мат** приморска клима 2. поморски, морнарички; **~а́я ка́рта** поморска карта; **~ флот** морнарица; **~ офице́р** поморски официр; **~ бой** поморска битка 3. *бот., зоол.* морски; **~ лев** морски лав, туљан; **~а́я сви́нка** заморче ◇ **~а́я боле́знь** морска болест; **~ волк** морски вук

морти́р||а, -ы *ж војн.* мерзер *м*

морфе́м||а, -ы *ж лингв.* морфема

мо́рфи||й, -я *м* морфиј(ум); **впры́скивать ~** убризгавати морфијум

морфини́зм, -а *м* морфинизам

морфини́ст, -а *м* морфинист(а)

морфологи́ческ||ий, -ая, -ое *лингв.* морфолошки

морфоло́ги||я, -и *ж.* 1. *биол., геол.* морфологија; **~ челове́ка** грађа човека; **~ расте́ний** грађа биљака; **~ по́чвы** састав земљишта 2. *лингв.* морфологија

морфоноло́ги||я, -и *ж лингв.* морфонологија

морщи́н||а, -ы *ж* 1. бора; **лицо́, покры́тое ~ами** наборано лице 2. набор *м*, фалта (*на тканини итд.*)

морщи́нис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то наборан, пун бора, смежуран; **~ лоб** наборано чело

морщи́н||иться, -ится, -ятся *несврш. разг.* 1. мрштити се, борати се 2. правити наборе, набирати се (*о одећи*)

мо́рщ||ить, -у, -ишь, -ат *несврш.* мрштити, правити

боре; ~ лицó от бóли мрштити лице од бола; ~ нос прћити нос

морщ||и́ть, -и́т, -áт *несврш.* правити наборе, набирати се; **плáтье ~и́т** хаљина прави наборе

мóрщ||иться, -усь, -ишься, -атся *несврш.* **1.** мрштити се **2.** *само 3. л. разг.* набирати се (*о одећи*)

моря́к, -á *м* морнар, поморац, морепловац

моря́цк||ий, -ая, -ое *нар.* морнарски, поморски

москатéл||ь, -и *ж зб.* фарбарска роба, боје и лакови

москатéльн||ый, -ая, -ое: ~ые товáры фарбарска роба

москви́ч, -á *м* **1.** Московљанин **2.** *разг.* москвич (*ауто*)

моски́т, -а *м зоол.* москит

моски́тн||ый, -ая, -ое: ~ая сéтка мрежа против комараца

москóвск||ий, -ая, -ое московски; **по ~ому врéмени** по московском времену

мост, -а (у) *и* **-á** *м, лок.* **о -é, на -ý,** *мн.* **-ы́, -óв 1.** мост; ~ **чéрез рéку** мост преко реке; **железнодорóжный ~** железнички мост; **понтóнный ~** понтонски мост; **разводнóй ~** покретни мост **2.** *спорт.* мост **3.** *тех.* мост; **перéдний, зáдний ~ автомаши́ны** предњи, задњи мост аутомобила **4.** *мед.* мост (*зубна протеза*)

мóстик, -а *м* **1.** *дем.* мостић **2.** *пом.* мост; **капитáнский ~** заповеднички мост

мости́ть, мощý, мости́шь, мостя́т *несврш.* **1.** калдрмисати, поплочавати **2.** патосати; ~ **пол** стављати под

мостк||и́, -óв *мн.* **1.** брв *ж* од дасака **2.** дашчани плато (*где испирају рубље, пристају чамци*)

мостов||áя, -óй *ж* коловоз *м*, колник *м*; **асфáльтовая ~** асфалтирани пут; **булы́жная ~** калдрмисани коловоз; **торцóвая ~** коловоз поплочан коцкама

мостови́к, -á *м* стручњак за градњу мостова

мóс||ька, -ьки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* мопс *м* (*мали пас*)

мот, -а *м разг.* расипник, распикућа

мотáл||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* мотовило *с*, витао *м*

мотáльн||ый, -ая, -ое *текст.* за мотање, намотавање, навијање; ~ **цех** одељење за мотање, намотавање пређе

мотá||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** *что* мотати, намотавати **2.** *чем разг.* махати, вртети; ~ **головóй** махати (вртети) главом **3.** *нар.* бежати, кидати; **~й отсю́да** губи се одавде ◇ ~ **себé на ус** записивати за уво, добро памтити

мотá||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. разг.* фућкати, ћердати, расипати, трошити (*новац*)

мотá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л. разг.* клатити се, климати се **2.** *нар.* мотати се, лутати, тумарати

мотéл||ь, -я *м* мотел

моти́в, -а *м* **1.** мотив, побуда *ж*, разлог **2.** *књиж.* тема *ж*, мотив; **основнóй ~ расскáза** главна тема приче **3.** *муз.* мотив, мелодија *ж*; **на ~** по мотиву

мотиви́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* мотивисати, мотивирати

мотивирóв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** мотивација, образложење *с* **2.** мотивисање *с*, образлагање *с*

мóтк||а, -и *ж* мотање *с*, намотавање *с*

мотн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш. чем разг.* махнути, завртети, одмахнути (*главом итд.*)

мотн||я́, -и́ *ж* **1.** средњи део рибарске мреже **2.** тур *м*

мотови́л||о, -а *с текст., тех.* вретено, витао *м*, чекрк *м*, мотовило

мотóв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* расипница, распикућа (*жена*)

мотовск||óй, -áя, -óе расипнички

мотовств||ó, -á *с* расипништво, расипност *ж*

мотогóн||ки, -ок *мн.* мотоциклистичке трке

мотогóнщик, -а *м* учесник у мотоциклистичким тркама

мот||óк, -кá *м* клупко *с*, клупче *с*, штрингла *ж*; ~ **шéрсти** штрингла вунице

мотокрóсс, -а *м* мотоциклистичке трке

мотопехóт||а, -ы *ж* (**моторизóванная пехóта**) моторизована пешадија

мотопробéг, -а *м* мотоциклистичке трке

мотóр, -а *м* мотор; ~ **в три́дцать лошади́ных сил** мотор од тридесет коњских снага; **запусти́ть ~** упалити мотор

моторизáци||я, -и *ж* моторизација

моториз||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш. и несврш.* моторизовати, моторизирати

мотори́ст, -а *м* моторист(а)

мотóр||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* моторни чамац

мотóрн||ый[1], **-ая, -ое** моторни; **~ая лóдка** моторни чамац

мотóрн||ый[2], **-ая, -ое** *физиол.* покретачки; **~ые цéнтры головнóго мóзга** моторни центри великог мозга

моторóллер, -а *м* мопед, скутер

мотоспóрт, -а *м* мотоциклистички спорт

мотоци́кл, -а *м* мотоцикл; ~ **с коля́ской** мотоцикл с приколицом

мотоциклéт, -а *м заст.* мотоцикл

мотоциклéтн||ый, -ая, -ое који се односи на мотоцикл

мотоцикли́ст, -а *м* мотоциклист(а)

моты́г||а, -и *ж* мотика

моты́ж||ить, -у, -ишь, -ат *несврш.* обрађивати земљу мотиком, окопавати

моты́жн||ый, -ая, -ое: ~ое земледéлие обрада земље мотиком

мотыл||ёк, -ькá *м* лептир; **ночнóй ~** ноћни лептир

моты́л||ь, -я́ *м* личинка *ж*, ларва *ж* комарца

мотылькóв||ый, -ая, -ое 1. лептираст **2. мотылькóв||ые, -ых** *мн. зоол.* лептирњаче *мн. ж*

мох, мха *и* **мóха** *м, лок.* **во (на) мхý,** *мн.* **мхи, мхов** *бот.* маховина *ж*

мохéр, -а *м* мохер

мохéров||ый, -ая, -ое од мохера; ~ **шарф** шал од мохера

мохнá||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. длакав, рутав, космат **2.** чупав; **~тое полотéнце** фротир-пешкир; **~тая ткань** чупава тканина

мохнонóг||ий, -ая, -ое длакавих, косматих ногу; ~ **гóлубь** голуб-гаћаш

мохови́к, -á *м бот.* виловњача *ж*, сирњаја *ж* (*гљива*)

мохов||óй, -áя, -óе маховинаст, од маховине; покривен маховином

моциóн, -а *м књиш.* шетња *ж*, ходање *с* (*ради одмора, окрепљења*); **дéлать ~** шетати се (*одмора ради*)

моч||á, -и́ *ж* мокраћа, урин *м*

мочáл||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** свежањ *м* ликових или било којих других влакана (*за купање или за прање посуђа*)

мочáл||о, -а *с* влакно од лике

мочáльн||ый, -ая, -ое ликов, од лике

мочеви́н||а, -ы *ж хем.* карбамид *м*, уреа

мочев||óй, -áя, -óе мокраћни; ~ **пузы́рь** бешика; **~áя кислотá** мокраћна киселина

мочегонн||ый, -ая, -ое *мед.* који подстиче на мокрење, диуретичан; **~ое сре́дство** средство за појачано мокрење, диуретикум

мочеиспуска́ни||е, -я *с мед.* мокрење, уринирање; **заде́ржка ~я** застој у мокрењу

мочеиспуска́тельн||ый, -ая, -ое: ~ кана́л *анат.* мокраћни канал, уретра

мочён||ый, -ая, -ое укисељен, усољен; **~ые я́блоки** укисељене јабуке, јабуке из туршије

мочеотделе́ни||е, -я *с мед.* излучивање мокраће, мокрење

мочеполов||о́й, -а́я, -о́е *мед.* мокраћно-сполни, урогениталан; **~ы́е о́рганы** урогенитални органи

мочи́льн||ый, -ая, -ое за мочење, за кисељење; **~ чан** бачва за кисељење

мочи́ть, мочу́, мо́чишь, мо́чат *несврш.* 1. квасити, влажнити; **~ во́лосы** квасити косу 2. намакати, киселити; **~ лён** киселити лан; **~ я́блоки** стављати јабуке у туршију

мочи́ться, мочу́сь, мо́чишься, мо́чатся *несврш. разг.* мокрити

мо́ч||ка[1]**, -ки** *ж, ген. мн.* **-ек** ушна ресица, увце *с*

мо́ч||ка[2]**, -ки** *ж, ген. мн.* **-ек** мочење *с*, кисељење *с*, натапање *с*; **~ льна** кисељење лана

мочь[1]**, могу́, мо́жешь, мо́гут;** *прошл.* **мог, могла́, могло́** *несврш. с инф.* 1. моћи; **он мо́жет вам помо́чь** он може да вам помогне; **я не могу́ поня́ть** не могу да схватим 2. моћи, смети; **вы мо́жете подожда́ть здесь** можете овде сачекати 3. **мо́жет** *уметн. р.* можда ◇ **мо́жет быть, быть мо́жет** *уметн. р.* можда; **не мо́жет быть!** немогуће!, није ваљда!; **как живёте-мо́жете?** *разг.* како сте?

моч||ь[2]**, -и** *ж разг.* моћ, снага, способност; **изо всёй ~и (что есть ~и)** из све снаге; **~и (мое́й) нет** више не могу да издржим

моше́нник, -а *м* лупеж, варалица, нитков, хуља *ж*, преварант

моше́нничa||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* варати, подваљивати, обмањивати

моше́нническ||ий, -ая, -ое лупешки, лоповски, варалички, преварантски

моше́нничеств||о, -а *с* лоповлук *м*, превара *ж*, подвала *ж*

мо́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *зоол.* мушица

мошкар||а́, -ы́ *ж зб.* мушице *мн. ж*, рој *м* мушица

мошн||а́, -ы́ *ж, ген. мн.* **мошо́н** 1. *заст. нар.* кеса за новац, новчарка 2. *фиг. разг.* новац *м*, богатство *с*; **наби́ть ~у́** обогатити се, напунити џеп; **тряхну́ть ~о́й** раздрешити кесу

мошо́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *анат.* мошнице *мн. ж*

мощён||ый, -ая, -ое калдрмисан, поплочан; **~ая у́лица** калдрмисана улица

мо́щ||и, -е́й *мн. цркв.* мошти *мн. ж* ◇ **живы́е ~** сама кожа и кости

мо́щно *прил.* моћно, снажно, јако

мо́щност||ь, -и *ж* 1. моћ, снага, јачина 2. *тех.* капацитет *м*; **двигатель ~ью в сто лошади́ных сил** мотор од сто коњских снага; **рабо́тать на по́лную ~** радити пуним капацитетом 3. *мн.* **-и, -ей** постројења *мн. с*, капацитети *мн. м*; **ввести́ в де́йствие но́вые энергети́ческие ~и** пустити у рад нове енергетске капацитете

мо́щ||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. моћан, снажан, јак 2. *тех.* великог капацитета; **~ двигатель** мотор велике јачине 3. дебео; **~ пласт угля́** дебео слој угља

мощ||ь, -и *ж* моћ, снага, сила, јачина; **индустриа́льная ~** индустријска снага

мо́ющ||ий, -ая, -ее: ~ие сре́дства детерџенти

мраз||ь, -и *ж разг. презр.* ђубре *с*, гад *м*, подлац *м*

мрак, -а *м* мрак, тама *ж*, помрчина *ж*; **во ~е но́чи** у ноћној тами ◇ **бу́дущее покры́то ~ом неизве́стности** будућност је обавијена велом тајне

мракобе́с, -а *м* мрачњак, назадњак

мракобе́си||е, -я *с* мрачњаштво, назадњаштво

мра́мор, -а *м* мермер, мрамор

мра́морн||ый, -ая, -ое мермеран, од мермера; **~ая ста́туя** мермерна статуа

мрачне́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *само 3. л.* мрачити се, смркавати се 2. тмурити се; постајати суморан, мрачан; **его́ лицо́ ~ет** лице му постаје суморно

мра́чно *прил.* 1. мрачно, суморно 2. туробно, мрзовољно; **~ смотре́ть** гледати мрзовољно

мра́чност||ь, -и *ж* 1. мрачност, суморност; **~ кра́сок** суморност боја 2. туробност, натмуреност, намргођеност

мра́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но 1. мрачан, таман; **~ная ночь** мрачна ноћ 2. *фиг.* суморан, туробан, невесео; **~ное настрое́ние** суморно расположење; **~ные мы́сли** црне мисли 3. *фиг.* тежак, мучан; **~ные времена́** тешка времена

мсти́тел||ь, -я *м* осветник

мсти́тельност||ь, -и *ж* осветољубивост

мсти́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно осветољубив, осветнички

мстить, мщу, мстишь, мстят *несврш.* светити се; **~ за оскорбле́ние** светити се због увреде; **~ врагу́** светити се непријатељу

муа́р, -а *м текст.* моаре (*врста свилене или вунене тканине*)

муа́ров||ый, -ая, -ое од моареа

мудрено́ *прил. разг.* 1. нејасно, неразумљиво, замршено; **~ выража́ться** говорити нејасно 2. *у функц. предик. с инф.* тешко је; **на него́ ~ угоди́ть** тешко му је угодити ◇ **~ ли, что...** зар је чудно да...; **не ~, что ...** није чудно што...

мудр||ёный, -ёная, -ёное; -ён, -ена́, -ено́ *разг.* 1. заплетен, замршен, сложен, компликован; **~ёные назва́ния** компликовани називи; **~ёная зада́ча** сложен задатак 2. чудан, необичан, неразумљив; **~ вопро́с** чудно питање ◇ **у́тро ве́чера ~ене́е** *посл.* паметније (старије) је јутро од вечери

мудре́ц, -а́ *м* мудрац

мудр||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш. разг.* мудровати, мудријашити; компликовати

му́дро *прил.* мудро

му́дрост||ь, -и *ж* мудрост; **наро́дная ~** народна мудрост ◇ **зуб ~и** *анат.* умњак

му́дрств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. разг.* мудровати, мудријашити, умовати, мозгати ◇ **не ~уя лука́во** просто, без мудровања

му́др||ый, -ая, -ое; мудр, мудра́, -о мудар, паметан, разборит, разуман; **~ челове́к** мудар човек; **~ое реше́ние** паметна одлука

муж, -а *м* 1. (*мн.* **-ья́, -е́й**) муж, супруг 2. (*мн.* **-и́, -е́й**) *свеч.* човек; **~и́ нау́ки** људи науке; **госуда́рственный ~** државник

мужа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *заст.* сазревати, постајати мужеван 2. јачати, снажити се

мужа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* бити храбар, одважан; **~йся!** буди храбар!

мужен||ёк, -ька́ *м разг. хип.* мужић

мужеподо́б||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но мушкобањаст; **~ная же́нщина** мушкобањаста жена

му́жественно *прил.* храбро, одважно

му́жественност||ь, -и *ж* храброст, одважност, срчаност

му́жестве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. храбар, одважан, срчан; **~ челове́к** храбар човек **2.** мужеван; **~нное лицо́** мужевно лице

му́жеств||о, -а *с* храброст *ж*, одважност *ж*, срчаност *ж*; **прояви́ть ~** показати храброст

мужи́к, -а́ *м* **1.** *заст.* мужик, сељак **2.** *нар.* човек, мушкарац; **он у́мный ~** он је паметан човек **3.** *нар.* муж **4.** *заст. погрд.* сељачина, село *с*, простак, неотесанац

мужи́цк||ий, -ая, -ое 1. *заст.* сељачки **2.** *нар.* мушки

мужич||о́к, -ка́ *м дем.* сељачић, сељаче

му́жн||ий, -яя, -ее *заст.* мужевљев; мужев ◇ **~яя жена́** удата жена

му́жнин, -а, -о мужевљев, мужевљи, мужев

мужск||о́й, -а́я, -о́е мушки; **~ пол** мушки пол; **~а́я компа́ния** мушко друштво ◇ **~ род** *грам.* мушки род

мужчи́н||а, -ы *м* мушкарац; **настоя́щий ~** прави мушкарац

му́з||а, -ы *ж* муза

музееве́дени||е, -я *с* музеологија *ж*

музе́||й, -я *м* музеј; **~ изобрази́тельных иску́сств** музеј ликовне уметности; **краеве́дческий ~** завичајни музеј; **дом-~** спомен-музеј

музе́йн||ый, -ая, -ое музејски; **~ая ре́дкость** музејска реткост

му́зык||а, -и *ж* **1.** музика, глазба; **ка́мерная ~** камерна музика; **класси́ческая ~** класична музика; **танцева́ть под ~у** играти уз музику; **написа́ть ~у на слова́ Пу́шкина** компоновати музику на текст Пушкина **2.** мелодија; мелодичност, склад *м*; **~ ре́чи** мелодија говора; **~ го́лоса** мелодичност гласа ◇ **положи́ть/класть на ~у** *что* компоновати музику *на шта*

музыка́льно *прил.* мелодично, складно

музыка́льност||ь, -и *ж* **1.** музикалност **2.** мелодичност, складност

музыка́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. *само дужи обл.* музички, глазбени; **~ ве́чер** музично вече; **~ьная шко́ла** музичка школа **2.** музички обдарен, музикалан; **он о́чень ~ен** он је веома музикалан **3.** мелодичан, складан; **~ го́лос** мелодичан глас

музыка́нт, -а *м* музичар, глазбеник, свирач

музыка́нтск||ий, -ая, -ое музичарев, музичарски

музыкове́д, -а *м* музиколог

музыкове́дени||е, -я *с* музикологија *ж*

музыкове́дческ||ий, -ая, -ое музиколошки

му́к||а, -и *ж* мука, патња, мучење *с*; **~и тво́рчества** стваралачке муке; **~ мне с тобо́й** тешко мени с тобом ◇ **хожде́ние по ~ам** ход по мукама, паћење

мук||а́, -и́ *ж* **1.** брашно *с*; **пшени́чная ~** пшенично брашно; **ржана́я ~** ражано брашно; **карто́фельная ~** брашно од кромпира **2.** прашак *м*, брашно *с*; **ко́стная ~** коштано брашно ◇ **(всё) переме́лется — ~ бу́дет** *посл.* време све лечи

мукомо́л, -а *м* млинар

мукомо́льн||ый, -ая, -ое млинарски, млински; **~ заво́д** млин, млинска индустрија; **~ое произво́дство** млинарска индустрија, млинарство

муксу́н, -а́ *м зоол.* муксун (*врста сибирског лососа*)

мул, -а *м* мазга *ж*, мула *ж*

мула́т, -а *м* мулат

мулине́ *непром. с* мулине *м*

мулл||а́, -ы́ *м* хоџа

мультимиллионе́р, -а *м* мултимилионер

мультиплика́тор, -а *м* **1.** *тех.* мултипликатор **2.** *филм* уметник који ствара цртане филмове

мультипликацио́нн||ый, -ая, -ое: ~ фильм цртани филм

мультиплика́ци||я, -и *ж* **1.** снимање *с* цртаних филмова **2.** цртани филм

мультфи́льм, -а *м* **(мультипликацио́нный фильм)** цртани филм

муля́ж, -а́ *м* мулажа *ж*

мумифика́ци||я, -и *ж* мумификација

мумифици́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* мумифицирати

мумифици́р||оваться, -уется, -уются *сврш. и несврш.* мумифицирати се

му́ми||я, -и *ж* мумија

мунди́р, -а *м* мундир, униформа *ж*; **пара́дный ~** парадна (свечана) униформа ◇ **карто́фель в ~е** варен кромпир са љуском

мунди́рн||ый, -ая, -ое мундирски, који се односи на униформу

мундшту́к, -а́ *м* **1.** муштикла *ж*, цигарлук **2.** *муз.* писак **3.** ђем (*на узди*)

муниципализа́ци||я, -и *ж* муниципализација

муниципализи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* муниципализирати, муниципализовати

муниципалите́т, -а *м* муниципалитет

муниципа́льн||ый, -ая, -ое муниципални

мур||а́, -ы́ *ж нар.* бесмислица, којештарија; ситница

мурав||а́ [1], **-ы́** *ж* млада зелена трава

мурав||а́ [2], **-ы́** *ж струч.* глеђ, глазура (*глинене робе*)

мурав||е́й, -ья́ *м* мрав

мураве́йник, -а *м* мравињак

мура́в||ить, -лю, -ишь, -ят *несврш.* глеђосати

муравье́д, -а *м зоол.* мравојед, мравождер

мура́ш, -а́ *м*, **мура́ш||ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ек** *нар.* мравић *м*, бубица *ж*

мура́ш||ки, -ек *мн.* (*јд.* **мура́шк|а, -и** *ж*) квржице (*на најеженој кожи*); **он весь покры́лся ~ками** сав се најежио; **~ бе́гают по спине́ (по те́лу)** *у кого* жмарци подилазе *кога*

мурлы́||кать, -чу *и* **-каю, -чешь** *и* **-каешь, -чут** *и* **-кают** *сврш.* **1.** прести (*о мачки*) **2.** *фиг. разг.* певушити; **~ пе́сенку** певушити песму

мур||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* обзиђивати, облагати циглама

муру́г||ий, -ая, -ое риђосмеђ, мрк, мурзаст (*псето, говедо*)

муска́т, -а *м* **1.** мушкат, мушкатни орашчић **2.** мушкат, тамјаника *ж* (*лоза, вино*)

муска́тн||ый, -ая, -ое мушкатни, од мушката; **~ оре́х** мушкатни орашчић

му́скул, -а *м* мишић; **развива́ть ~ы** јачати мишиће

мускулату́р||а, -ы *ж* мускулатура

мускули́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то мишићав; **~тые ру́ки** мишићаве руке

му́скульн||ый, -ая, -ое мишићни, мускуларни; **~ая ткань** мишићно ткиво

му́скус, -а *м* мошус, мошак

му́скусн||ый, -ая, -ое мошусни

муслин, -а *м текст.* муслин (*лака памучна тканина*)
муслинов||ый, -ая, -ое од муслина
мусл||ить, -ю, -ишь, -ят, мусол||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. разг.* балити, балавити, прљати
мусор, -а *м* смеће *с*, отпаци *мн. м*; **корзина для ~а** корпа за отпатке
мусор||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* правити смеће, прљати смећем, отпацима
мусорн||ый, -ая, -ое за смеће; **~ ящик** сандук за смеће; **~ая яма** сметиште; **~ое ведро** кофа за отпатке
мусоропровод, -а *м* одводна цев, канал за смеће (*у зградама*)
мусорщик, -а *м* сметлар, ђубретар
мусс, -а *м* воћна пена (*посластица*)
муссир||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. књиш.* надувавати, преувеличавати (*вести итд.*)
муссон, -а *м* монсун
мусульма||нин, -нина *м, мн.* **-не, -и** муслиман; Муслиман
мусульман||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** муслиманка; Муслиманка
мусульманск||ий, -ая, -ое муслимански
мусульманств||о, -а *с* муслиманство, мухамеданство, ислам *м*
мутаци||я, -и *ж биол.* мутација
мутить, мучу, мутишь, мутят *несврш.* 1. мутити; **~ воду** мутити воду 2. помућивати (*разум итд.*) 3. бунити, подбуњивати, изазивати немир, незадовољство 4. *безл. разг.:* **меня мутит** мука ми је, повраћа ми се
мутиться, мутится, мутятся *несврш.* 1. мутити се, постајати мутан, замућен 2. помућивати се (*о разуму итд.*) 3. *безл.:* **у меня мутится в голове** мути ми се у глави; **у меня мутится в глазах** мути ми се пред очима
мутне||ть, -ет, -ют *несврш.* 1. мутити се, постајати мутан, замућен 2. помућивати се (*о мислима итд.*)
мутно *прил.* 1. мутно, нејасно; **~ видеть** *что* нејасно видети *шта* 2. *у функц. предик.* мути се; **в глазах ~** мути се пред очима
мутност||ь, -и *ж* 1. замућеност, мутност, мутнило *с* 2. мутност, мутноћа (*мисли итд.*)
мут||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. мутан; замућен 2. потамнео, замагљен; **~ное зеркало** замагљено огледало 3. тмуран, магловит; облачан; **~ день** облачан дан 4. мутан, помућен; **~ взгляд** мутан поглед ◇ **ловить рыбу в ~ной воде** ловити у мутном
мутов||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. мутилица, мешалица, бућкало *с* 2. *бот.* пршљен *м*
муторно *прил. об. у функц. предик. нар.:* **ему было ~ (на душе)** било му је непријатно (тешко)
мутор||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *нар.* тежак, непријатан, одвратан, гадан; **~ное настроение** тмурно расположење; **~ное дело** непријатна ствар
мут||ь, -и *ж* 1. муљ *м*, талог *м* 2. *фиг. разг.* помућеност, магловитост (*у глави итд.*)
муфлон, -а *м зоол.* дивља овца, муфлон
муфт||а, -ы *ж* 1. муф *м* 2. *тех.* спојница, наглавак *м*, муф *м*
муфти||й, -я *м* муфтија
мух||а, -и *ж* мува, муха ◇ **белые ~и** снежне пахуљице; **делать из ~и слона** правити од комарца магарца; **какая ~ его укусила?** *разг.* који му је враг?; **он ~и не обидит** ни мрава неће згазити; **быть под ~ой** *нар.* бити под гасом, бити накресан; **мрут как ~и** *нар.* гину као муве ујесен

мухл||евать, -юю, -юешь, -юют *несврш. нар.* варати, подваљивати
мухолов||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. мухоловка 2. *зоол.* мухарица (*птица*)
мухомор, -а *м* мухомор, мухара *ж* (*гљива*)
мучени||е, -я *с* мучење, патња *ж*; **мне с ним одно ~** муку мучим са њим
мученик, -а *м* мученик, паћеник
мучениц||а, -ы *ж* мученица, паћеница
мученически *прил.* мученички, паћенички
мученическ||ий, -ая, -ое мученички, паћенички; **~ая смерть** мученичка смрт ◇ **мука ~ая** паклена мука
мученичеств||о, -а *с* мучеништво
мучител||ь, -я *м* мучитељ
мучительно *прил.* 1. мучно, с муком; болно; **на него ~ смотреть** мука га је гледати 2. јако, страствено; **~ хотеть** *чего* страствено желети *шта;* **~ долго** страшно дуго
мучител||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно болан, мучан, тежак, несносан; **~ьная боль** несносан бол; **~ьное ожидание** мучно ишчекивање
муч||ить, -у, -ишь, -ат *и* **-аю, -аешь, -ают; мучащий** *и* **мучающий** *несврш.* мучити, морити, злостављати; **~ животных** мучити животиње; **~ подозрениями** мучити сумњама
муч||иться, -усь, -ишься, -атся *и* **-аюсь, -аешься, -аются** *несврш.* 1. мучити се, патити; **больной долго ~ился** болесник се дуго мучио 2. *с кем, чем, над чем* мучити се, лупати главу; **~ над решением задачи** лупати главу над решењем задатка
мучнистост||ь, -и *ж* брашњавост
мучнис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то брашњав, брашнаст, као брашно
мучн||ой, -ая, -ое 1. брашнен, за брашно; **~ мешок** џак за брашно 2. од брашна; **~ые изделия** тестенине; **~ые блюда** јела са тестом 3. **мучн|ое, -ого** *с зб.* пециво
мушин||ый, -ая, -ое мушји, од мува; **~ рой** рој мува; **~ое жужжание** зујање мува
муш||ка [1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *дем.* мушица 2. *заст. мед.* фластер *м*, мелем *м* (*за извлачење гноја*) 3. вештачки младеж на лицу 4. чворић *м*, бомбица (*на тканини*)
муш||ка [2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ек** нишанска мушица; **взять на ~ку** узети на нишан
мушкет, -а *м ист.* мушкет, мушкета *ж*
мушкетёр, -а *м ист.* мушкетер, мускетар
мушкетёрск||ий, -ая, -ое *ист.* мушкетарски, мускетарски
муштр||а, -ы *ж* муштрање *с*
муштр||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* муштрати, егзерцирати, дресирати
муштровк||а, -и *ж* муштрање *с*
муэдзин, -а *м* мујезин
мчать, мчу, мчишь, мчат *несврш.* 1. *кого, что* брзо возити, носити 2. *разг.* јурити, летети
мчаться, мчусь, мчишься, мчатся *несврш.* 1. јурити, летети, хитати; **поезд быстро мчится** воз јури; **~ во весь опор** јурити као луд 2. *само 3. л. фиг. књиш.* летети, промицати; **время мчится** време лети
мшис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то маховинаст, обрастао маховином
мщени||е, -я *с* освета *ж*, освећивање; **требовать ~я** тражити освету
мы, нас, нам, нас, нами, (о) нас *лична зам.* ми; **мы с**

тобой ти и ја; **мы вернёмся поздно** ми ћемо се доцкан вратити; **нас было двое** било нас је двојица (двоје); **они приехали без нас** дошли су без нас; **к нам кто-то идёт** неко нам долази; **о нас много говорят** о нама много говоре ◇ **между нами говоря** међу нама говорећи

мыз||а, -ы *ж* мајур *м*, салаш *м* (*у балтичким земљама пре социјалистичке револуције*)

мыка||ть, -ю, -ешь, -ют *и заст.* **мычу, мычешь, мычут** *несврш. разг.*: **горе ~** живети у великој беди

мыка||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* скитати се, потуцати се, тумарати; **~ по свету** лутати по свету

мыл||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* 1. сапунати; **~ бельё** сапунати рубље 2. растварати сапун у води

мыл||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш.* 1. сапунати се 2. *само 3. л.* пенити се; **мыло хорошо ~ится** сапун се добро пени

мыл||кий, -кая, -кое; -ок, -ка *и* **-ка, -ко** сапуњав, пенушаст, који се добро пени

мыл||о, -а *с* 1. сапун *м*; **туалетное ~** тоалетни сапун, сапун за умивање; **жидкое ~** сапун у течности, шампон; **хозяйственное ~** сапун за рубље 2. пена *ж* (*код коња*); **лошадь вся в ~е** коњ је сав у пени

мыловар, -а *м* сапунџија

мыловарени||е, -я *с* производња *ж* сапуна

мыловаренн||ый, -ая, -ое: ~ завод фабрика сапуна; **~ое производство** производња сапуна

мыльниц||а, -ы *ж* кутија за сапун

мыльн||ый, -ая, -ое 1. сапунски, сапуњав, сапунаст; **~ порошок** сапунски прашак; **~ая вода** сапуњава вода; **~ пузырь** мехур од сапунице 2. насапуњен; **~ые руки** насапуњене руке

мыс, -а *м, лок.* **на -у** *и* **на -е**, *мн.* **-ы, -ов** *геогр.* рт, гребен

мыс||ик, -ка *м*, **мыс||ок, -ка** *м дем.* 1. ртић, мали рт 2. *разг.* испуст; **воротничок с ~ками** крагна са испустима

мысленно *прил.* у мислима; **~ представить** *что* замислити *шта*

мысленн||ый, -ая, -ое замишљен, представљен у мислима; **~ образ** замишљен лик

мысли||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо замислив, могућ, схватлив, појмљив; ◇ **~мое ли это дело?** зар је могуће?

мыслител||ь, -я *м* мислилац

мыслительн||ый, -ая, -ое мисаони; **~ процесс** мисаони процес; **~ая способность** способност мишљења

мысл||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* 1. мислити, размишљати 2. *что* замишљати; **как вы это себе ~ите?** како ви то замишљате? 3. *с инф.* намеравати, рачунати, претпостављати; **он ~ил поступить иначе** намеравао је да поступи другачије

мысл||иться, -ится, -ятся *несврш.*: **дело это мне ~ится так...** ту ствар ја замишљам овако...

мысл||ь, -и *ж* 1. мишљење *с* 2. мисао, идеја; **подать ~** дати идеју; **у меня мелькнула ~** синула ми је мисао; **это хорошая ~** то је добра идеја; **основная ~ произведения** основна идеја уметничког дела; **интересная ~** занимљива идеја 3. замисао; **иметь в ~ях** помишљати ◇ **образ ~ей** начин мишљења; **прийти к ~и** доћи на мисао, помислити; **собраться с ~ями** средити мисли, прибрати се

мыслящ||ий, -ая, -ее који мисли, размишља; **~ее существо** разумно биће

мытар||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. разг.* мучити, куњити, злостављати

мытар||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш. разг.* мучити се; потуцати се; **~ по свету** потуцати се од немила до недрага

мытарст||во, -ва *с разг.* 1. мучење, злопаћење; **пройти через все ~ва** проћи кроз све муке и невоље 2. *об. мн.* **-ва, -в** скитарање, потуцање; **обречь на ~ва** осудити на потуцање

мыть, мою, моешь, моют *несврш.* 1. умивати, прати; **~ руки** прати руке; **~ посуду** прати посуђе 2. запљускивати; **река моет берега** река запљускује обале ◇ **рука руку моет** рука руку мије

мыть||ё, -я *с* умивање, прање ◇ **не ~ём, так катаньем** *разг.* ако не милом, онда силом

мыться, моюсь, моешься, моются *несврш.* умивати се, прати се; **~ в ванне** купати се у кади

мычани||е, -я *с* 1. мукање, мучање (*краве*); рикање, рика *ж* (*бика*) 2. *фиг. разг.* мрмљање, мумлање

мыч||ать, -у, -ишь, -ат *несврш.* 1. мукати, рикати 2. *фиг.* мрмљати, мумлати, гунђати

мышас||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то зеленкастосиве боје (*коњ*)

мышелов||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** мишоловка

мышечн||ый, -ая, -ое мишићни, мускуларни; **~ые волокна** мишићна влакна; **~ая боль** бол у мишићима

мышин||ый, -ая, -ое мишји; **~ая нора** мишја рупа ◇ **~ая возня** сплеткарење, ситне интриге; **~ хвостик** мишји репић (*танка плетеница*)

мыш||ка [1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ек** *дем. зоол.* мишић *м*, мали миш; **играть в кошки-~ки** играти се мачке и миша

мыш||ка [2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ек** мишка, пазухо *с*; **под ~кой (под ~ками)** под пазухом (мишком)

мышлени||е, -я *и* **мышлени||е, -я** *с* мишљење; начин *м* мишљења; **диалектическое ~** дијалектичко мишљење

мыш||онок, -онка *м, мн.* **-ата, -ат** мишић, младунче *с* миша

мышц||а, -ы *ж анат.* мишић *м*, мускул *м*, мишица

мыш||ь, -и *ж, мн.* **-и, -ей** *зоол.* миш *м*; **полевая ~** пољски миш ◇ **летучая ~** слепи миш

мышьяк, -а (-у) *м хем., мед.* арсеник

мышьяковист||ый, -ая, -ое *хем.* арсенов; **~ые соединения** арсенова једињења

мышьяков||ый, -ая, -ое који садржи арсен, арсенов; **~ колчедан** пирит арсена

мэр, -а *м* мер

мэри||я, -и *ж* мерија

мюзик-холл, -а *м* мјузик-хол, варијете

мяг||кий, -кая, -кое; -ок, -ка, -ко; *комп.* **-че** 1. мек, мекан; **~кая шерсть** мека вуна (длака); **~кие волосы** мекана коса; **~ хлеб** свеж хлеб 2. пријатан, нежан, благ; **~ свет** блага светлост; **~ климат** блага клима; **~ голос** нежан (пријатан) глас 3. благ, попустљив; **~ приговор** блага казна 4. благ, кротак; **~ характер** кротка нарав ◇ **~ вагон** вагон прве класе (*с тапацираним лежајима*); **~кая мебель** тапацирани намештај; **~ знак** *лингв.* меки знак (*назив за слово »ь«*); **~кие согласные** *лингв.* меки сугласници

мягко, *комп.* **мягче** *прил.* 1. меко 2. пријатно, нежно, благо (*звучати итд.*) 3. благо (*казнити итд.*) ◇ **~ выражаясь** благо речено

мягкосердечи||е, -я *с*, **мягкосердечност||ь, -и** *ж* доброта *ж*, добродушност *ж*, благост *ж*; осетљивост *ж*

мягкосерде́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но мека срца, добродушан, благ; осетљив

мя́гкост||ь, -и *ж* 1. мекоћа 2. нежност, благост, осећајност 3. кроткост, благост

мягкоте́лост||ь, -и *ж* мекуштво *с*, бескичмењаштво *с*

мягкоте́||лый, -лая, -лое; -л, -ла, -ло 1. пуначак, мекопутан, мекушан 2. *фиг.* бескарактеран, слабе воље 3. **мягкоте́л|ые, -ых** *мн. зоол.* мекушци *мн. м*, бескичмењаци *мн. м*

мя́гче *в.* **мягкий, мягко**

мягч||и́ть, -и́т, -а́т *несврш.* мекшати, смекшавати

мяки́н||а, -ы *ж* мекиње *мн. ж*, плева ◊ **ста́рого воробья́ на ~е не проведёшь** *посл.* тешко ћеш преварити старог лисца

мяки́нн||ый, -ая, -ое од мекиња, од плеве

мя́киш, -а *м* средина *ж* хлеба

мя́кот||ь, -и *ж* 1. кртина, месо *с* без костију 2. меснатa део (*воћа, поврћа*)

мя́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** трлица

мя́мл||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. разг.* 1. мрмљати, мумлати, гунђати 2. гњавити, отезати

мя́мл||я, -и *м, ж, ген. мн.* **-ей** *разг.* слабић *м*, мекушац *м*; оклевало *м*

мяси́стост||ь, -и *ж* 1. меснатост 2. меснатост, мишићавост 3. меснатост, сочност (*плода воћке итд.*)

мяси́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. меснат; **~ кусо́к свини́ны** меснато парче свињетине 2. меснат, мишићав; **~тое лицо́** меснато лице 3. меснат, сочан, задебљао (*плод воћке итд.*)

мясни́к, -а́ *м* месар, касапин, продавац меса

мясни́цк||ий, -ая, -ое месарски; касапски; **~ топо́р** сатара, месарска секира

мясн||о́й, -а́я, -о́е 1. месни, од меса, с месом; **~ бульо́н** супа од меса; **~ы́е консе́рвы** конзерве меса; **~а́я промы́шленность** индустрија меса 2. месни, меснат; **~ скот** марва за клање 3. **мясн|о́е, -о́го** *с* јело са месом; **он не ест ~о́го** он не једе месо

мя́с||о, -а *с* 1. *разг.* месо, мишићно ткиво 2. месо; **жа́реное ~** печено месо; **копчёное ~** суво (димљено) месо; **говя́жье ~** говеђе месо 3. месо, мекани делови (*плода воћке*) ◊ **пу́шечное ~** топовско месо; **оторва́ть пу́говицу с ~ом** откинути дугме заједно с тканином; **ни ры́ба ни ~** нити смрди, нити мирише

мясокомбина́т, -а *м* месни комбинат

мясору́б||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. машина за млевење меса 2. *фиг.* кланица

мя́т||а, -ы *ж бот.* метвица, нана

мяте́ж, -а́ *м* побуна *ж*, устанак, метеж; **подня́ть ~** дићи буну, побунити се; **подави́ть ~** угушити побуну

мяте́жник, -а *м* бунтовник

мяте́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. бунтован, бунтовнички, побуњенички; **~ные войска́** побуњеничке трупе 2. *фиг.* буран, неспокојан, немиран; **~ная душа́** немирна душа

мя́тлик, -а *м бот.* ливадарка *ж*, метлица *ж*

мя́тн||ый, -ая, -ое метвичин, од метвице, с метвицом; **~ые конфе́ты** ментол бомбоне

мя́т||ый, -ая, -ое 1. згњечен (*поврће итд.*) 2. згужван (*хаљина итд.*) 3. *фиг.* уморан, исцрпљен, испијен (*лице*)

мять, мну, мнёшь, мнут; мя́тый *несврш.* 1. месити, гњечити; **~ гли́ну** месити глину; **~ траву́** газити траву 2. гужвати; **~ бума́гу** гужвати хартију 3. *разг.* стискати; **~ па́льцы** стискати прсте

мя́ться [1], мнётся, мну́тся *несврш.* гужвати се; **пла́тье мнётся** хаљина се гужва

мя́ться [2], мнусь, мнёшься, мну́тся *несврш. разг.* затезати, колебати се, снебивати се

мяу́кань||е, -я *с* маукање, мјаукање

мяу́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* маукати, мјаукати

мяу́кн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* мауkнути, мјаукнути

мяч, -а́ *м* лопта *ж*; **игра́ть в ~** играти лопте; **футбо́льный ~** фудбалска лопта; **волейбо́льный ~** лопта за одбојку; **баскетбо́льный ~** лопта за кошарку; **заби́ть ~ в воро́та** дати гол ◊ **ручно́й ~** *спорт.* рукомет

мя́чик, -а *м дем.* лоптица *ж*, мала лопта

Н

на [1] *предл.* I *с ак.* 1. *у просторној одредби* а) на *с ак.*; **вы́йти на у́лицу** изаћи на улицу; **положи́ть на стол** ставити на сто; **влезть на де́рево** попети се на дрво; **идти́ на рабо́ту** ићи на посао б) у *с ак.*; **идти́ на заво́д** ићи у фабрику; **верну́ться на ро́дину** вратити се у домовину; **пое́хать на Украи́ну** отпутовати у Украјину в): **доро́га на Москву́** пут за Москву (према Москви); **о́кна на у́лицу** прозори према улици 2. *у временској одредби* а) ген. без предл.; **на сле́дующий день** следећег дана, сутрадан; **на друго́е у́тро** идућег јутра; **на тре́тью ночь** треће ноћи б) *ак. без предл.*; **на э́тот раз** овај пут (овог пута); **опозда́ть на пять мину́т** закаснити пет минута в) на *с ак.*; **на Но́вый год** на Нову годину; **уе́хать на три го́да** отићи на три године г) за *с ак.*; **назна́чить заседа́ние на деся́тое ма́я** заказати седницу за десети мај; **отложи́ть на бу́дущий год** одложити за следећу годину д) **с мину́ты на мину́ту** сваког тренутка; **со дня на́ день** ових дана, у најскорије време; **в ночь с воскресе́нья на понеде́льник** ноћу између недеље и понедељка 3. *у одредби начина* а) на *с ак.*; **ве́рить на́ слово** веровати на реч; **на но́вый лад** на нов начин б): **жить на широ́кую но́гу** живети на високој нози, живети раскошно; **говори́ть на па́мять** говорити напамет; **сдать экза́мен на отли́чно** положити испит одлично; **учи́ться на пятёрки** бити одличан ђак 4. *у одредби циља, намене и сврхе* а) на *с ак.*; **отда́ть на хране́ние** дати на чување б) за *с ак.*; **подари́ть на па́мять** поклонити за успомену; **запа́с на́ зиму** залиха за зиму; **разреше́ние на вы́езд** дозвола за путовање; **учи́ться на сле́саря** *разг.* учити за бравара 5. *у одредби мере, цене и количине* а) за *с ак.*; **купи́ть на два рубля́ конфе́т** купити бомбона за две рубље; **на́ голову вы́ше** за главу виши; **обе́д на двои́х** ручак за двоје б): **на во́семь лет моло́же** осам година млађи; **на́ год ра́ньше** годину дана раније 6. *у одредби средства, оруђа*: **запере́ть на замо́к, на ключ** закључати; **запере́ть на засо́в** затворити резом 7. *у одредби пратећих околности*: **на голо́дный (пусто́й) желу́док** на празан стомак, наште срца; **рабо́тать на све́жую го́лову** радити док је глава свежа 8. *у објекатској допуни* а) на *с ак.*; **крича́ть на** *кого* викати на *кога*; **испыта́ние на изги́б** испитивање на савијање б) за *с ак.*; **обменя́ть таба́к на хлеб** заменити дуван за хлеб; **рабо́тать на всю семью́** радити за целу

породицу в): **клеветать на** *кого* клеветати *кога;* **надéяться на** *кого* надати се *коме,* уздати се у *кога;* **испытáние на прóчность** испитивање јачине **II** *с лок.* **1.** *у просторној одредби* а) на *с лок.*; **лежáть на кровáти** лежати на кревету; **на ней былá голубáя кóфточка** имала је на себи плаву блузу б) у *с лок.;* **рабóтать на завóде** радити у фабрици; **жить на ýлице Гéрцена** становати у Херценовој улици; **жить на Украи́не** живети у Украјини **2.** *у временској одредби* а) ген. без предл.; **на э́той (прóшлой, бýдущей) недéле** ове (прошле, следеће) недеље; **на э́тих днях** ових дана б) у *с ак.;* **на рассвéте** у свитање; **на пéрвых порáх** у прво време, испрва **3.** *у одредби начина и средства* а) инстр. без предл.; **éхать на пóезде** ићи (путовати) возом б) на *с лок.;* **игрáть на роя́ле** свирати на клавиру; **жáрить на мáсле** пржити на уљу; **идти́ на цы́почках** ићи на прстима **4.** *у одредби пратећих околности:* **надевáть пальтó на бегý** облачити капут у трку; **допусти́ть оши́бку на трéтьем ходý** погрешити у трећем потезу; **находи́ться на лечéнии** налазити се (бити) на лечењу **5.** *у атрибутској одредби*: **пальтó на вати́не** капут са вателинсм; **шýба на мехý** бунда постављена крзном; **плáтье на пýговицах** хаљина на закопчавање **6.** *у објекатској допуни*: **сосредотóчиться на** *чём* усредсредити се на *шта;* **отрази́ться на** *чём* одразити се на *шта;* **жени́ться на** *ком* оженити се *киме*

на[2], *мн.* **нáте** *речца разг.* на, ево, узми, узмите; **нá кни́гу** на књигу; **на, возьми́** ево, узми ◇ **вот тебé и на!** ето ти га сад!

на[3] *речца* ма; **какóй ни на есть** ма какав, какав било; **кто ни на есть** ма ко, било ко; **что ни на есть** ма шта, било шта

набáв||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* додати, повећати; повисити, дићи; ~ **цéны** *на что* дићи цене *чему*

набáв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** повећање *с*, повишење *с*; повишица

набавля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* додавати, повећавати; повишавати, дизати (*цене итд.*)

набалдáшник, -а *м* дршка *ж (штапа)*

набал||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш. нар.* размазити; ~ **ребёнка** размазити дете

набал||овáться, -ýюсь, -ýешься, -ýются *сврш. разг.* наизмотавати се, шегачити се до миле воље

набáт, -а *м* звоњење *с* на узбуну ◇ **бить (ударя́ть) в** ~ звонити на узбуну

набáтн||ый, -ая, -ое алармни, за узбуну; ~ **звон** звоњава на узбуну

набéг, -а *м* напад, најезда *ж*; **кавалери́йский** ~ коњички налет ◇ **с ~а (~у)** из залета

набегá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *на кого, что* налетати, натрчавати **2.** нападати, вршити нападе, најезде **3.** *само 3. л. фиг.* изненада се појављивати (*о облацима итд.*) **4.** *разг.* притрчавати, стрчавати се, скупљати се **5.** *само 3. л. разг.* тећи, лити се (*о води*) **6.** *безл. разг.* набирати се (*о одећи*)

набéга||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* натрчати се; ~ **зá день** уморити се ходајући целог дана

набедокýр||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш. разг.* начинити, нанети штету (*нехотице или несташлуком*)

набéдренн||ый, -ая, -ое бедрени; **~ая повя́зка** бедрени повез

набе||жáть, -гý, -жи́шь, -гýт *сврш.* **1.** *на кого, что* налетети, натрчати **2.** *само 3. л. фиг.* изненада се појавити (*о облацима итд.*); **волнá ~жáла на бéрег** талас је запљуснуо обалу **3.** *разг.* притрчати, дојурити, стрчати се, скупити се; ~ **со всех сторóн** дојурити са свих страна **4.** *само 3. л. разг.* натећи, налити се; **~жáло ведрó воды́** налила се кофа воде **5.** *безл. разг.* набрати се (*о одећи*) ◇ **~жáли процéнты** нарасла је камата

набезобрáзничa||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* извршити недела, испаде, починити безобразлуке

набекрéнь *прил. разг.* накриво, нахеро; **надéть шáпку** ~ накривити капу ◇ **мозги́** ~ *у кого разг.* бити шашав, имати бубе у глави

набел||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* **1.** набелити; ~ **лицó** набелити лице **2.** убелити, одбелити

нáбело *прил.* начисто; **переписáть** ~ преписати начисто

нáбережн||ая, -ой *ж* кеј *м*

набивá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что чем* пунити, набијати, натрпавати (*јастук перјем*) **2.** *что на что* причвршћивати, прибијати, закуцавати; набијати, насађивати (*обруч на буре итд.*) **3.** *что разг.* набијати, добијати (*чворуге итд.*) **4.** *кого, что* убијати, обарати, ловити (*дивљач*) **5.** *что текст.* штампати (*шару*) ◇ ~ **себé цéну** подизати себи цену

набивá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *где, куда* набијати се, нагомилавати се, сакупљати се **2.** *разг.* наметати се (*у госте итд.*)

наби́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** набијање *с*, пуњење *с* **2.** материјал *м* за пуњење (*јастука итд.*) **3.** *текст.* штампање *с* (*шаре*)

набивн||óй, -áя, -óе 1. напуњен, набијен; ~ **матрáц** напуњен мадрац **2.** за набијање, за натезање; **~óй óбруч** обруч за набијање **3.** *текст* штампан; ~ **шёлк** штампана свила

набирá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** скупљати, брати **2.** примати, узимати; врбовати (*раднике*) **3.** састављати, слагати; компоновати; ~ **нóмер телефóна** окретати телефонски број **4.** *штамп.* слагати ◇ ~ **скóрость** повећавати брзину

набирá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** сакупљати се, нагомилавати се **2.** *чего разг.* стицати, добијати (*памети итд.*); ~ **сил** јачати **3.** *чего разг.* снабдевати се *чим* у довољној мери **4.** *нар.* опијати се

наб||и́ть, -ью́, -ьёшь, -ью́т; -и́тый *сврш.* **1.** *что чем* напунити, набити, натрпати; ~ **подýшку перóм** напунити јастук перјем; ~ **трýбку** напунити лулу **2.** *что на что* причврстити, прибити, закуцати; набити, насадити; ~ **óбруч на бóчку** набити обруч на буре **3.** *что разг.* набити, добити; ~ **мозóли** добити жуљеве; ~ **ши́шку** направити чворугу **4.** *кого, что* наубијати, поубијати, оборити (*дивљач*) **5.** *что текст.* наштампати (*шару*) ◇ ~ **кармáн (мошнý)** обогатити се, напунити џеп; ~ **оскóмину** *кому* досадити, дозлогрдити *коме;* ~ **рýку** *на чём, в чём разг.* стећи рутину *у чему;* **биткóм ~и́тый** *разг.* препуњени, пун пунцат

наб||и́ться, -ью́сь, -ьёшься, -ью́тся *сврш.* **1.** *где, куда* набити се, нагомилати се, нагурати се; **в клýбе ~и́лось мнóго нарóду** у клуб се набило много света **2.** *разг.* наметнути се, натурити се; ~ **в гóсти** наметнути се у госте

наблюдáтел||ь, -я *м* посматрач; **беспристрáстный** ~ објективни посматрач

наблюдáтельност||ь, -и *ж* моћ запажања, посматрачки дар

наблюдáтел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. проницљив, пажљив, који има моћ запажања; ~ **ребё-**

нок проницљиво дете 2. осматрачки, за посматрање; ~ **пункт** осматрачница

наблюдá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что, за кем, чем* 1. посматрати, пратити погледом *кога, шта;* ~ **восхóд сóлнца** посматрати излазак сунца 2. мотрити *за ким, чим,* надгледати, надзирати *кога, шта,* пазити *на кога, шта;* ~ **за порядком** пазити на ред; ~ **за детьми́** пазити на децу

наблюдá||ться, -ется, -ются *несврш.* примећивати се, опажати се; ~**ется падéние заболевáемости гри́ппом** примећује се смањење обољења од грипа; **э́то явлéние** ~**ется рéдко** то је ретка појава

наблюдéни||е, -я *с* 1. посматрање; **вести́** ~**я** посматрати; истраживати 2. запажање; **интерéсное** ~ интересантно запажање 3. надзор *м*, контрола *ж*; **быть под** ~**ем врачá** налазити се под контролом лекара; **взять под** ~ узети под контролу

нáбожност||ь, -и *ж* побожност

нáбож||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но побожан

набó||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. набијање *с*; набацивање *с* 2. *текст.* штампана шара 3. флека; **рези́новые** ~**йки** гумене флекице 4. *тех.* облога од ватросталног материјала (*у цевима итд.*)

нáбок *прил.* накриво, нахеро, накосо

наболéвш||ий, -ая, -ее болан, осетљив; ~ **вопрóс** болно питање

набол||éть, -и́т, -я́т *сврш.* страшно болети, постати веома осетљив због болова; **рáна** ~**éла** рана је веома осетљива ◇ **у негó** ~**éло на душé** тешко му је на срцу

наболтá||ть [1], **-ю, -ешь, -ют; набóлтанный** *сврш. разг.* измућкати, умутити, улупати (*јаја у тесто итд.*)

наболтá||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *сврш. нар.* 1. *что, чего* набрбљати, налупетати; ~ **глу́постей** налупетати којешта 2. *на кого* оклеветати, оцрнити *кога*

наболтá||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* напричати се, набрбљати се; ~ **вдóволь** напричати се до миле воље

набóр, -а *м* 1. примање *с*, пријем, запошљавање *с*, врбовање *с*; ~ **рабóчей си́лы** запошљавање радне снаге 2. прибор, комплет, гарнитура *ж*; ~ **инструмéнтов** комплет инструмената 3. *штамп.* слагање *с*; слог; **сдать в** ~ дати на слагање (*текст*); **рассы́пать** ~ расути слог ◇ ~ **слов** празне речи

набóрщик, -а *м* словослагач

набрáсыва||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. набацивати, разбацивати 2. скицирати (*план, нацрт*)

набрáсыва||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* набацивати, пребацивати (*шал преко рамена итд.*)

набрáсыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. на кого, что* 1. бацати се *на кога, шта,* нападати *кога шта* 2. *разг.* навањивати; ~ **на еду́** навањивати на јело 3. *разг.* нападати *кога, шта;* ~ *на кого* **с упрёками** обасипати *кога* прекорима

наб||рáть, -еру́, -ерёшь, -еру́т; *прошл.* **-рáл, -ралá, -рáло; нáбранный** *сврш.* 1. скупити, набрати; ~ **цветóв** набрати цвеће 2. примити, узети; заврбовати; ~ **рабóчих на завóд** запослити раднике у фабрици 3. саставити, сложити; скомпоновати; ~ **нóмер телефóна** окренути телефонски број; ~ **код** сложити шифру 4. *штамп.* сложити; ~ **статьёй пети́том** сложити чланак у петиту ◇ ~ **скóрость** повећати брзину; **молчи́т, слóвно воды́ в рот** ~**рáл** ћути као заливен

наб||рáться, -еру́сь, -ерёшься, -еру́тся; *прошл.* **-рáлся, -ралáсь, -ралóсь** *сврш.* 1. сакупити се, накупити се; ~**ралóсь мнóго нарóду** сакупило се много света 2. *чего разг.* стећи, добити; ~ **умá** стећи памети; ~ **сил** ојачати; ~ **хрáбрости** охрабрити се; ~ **стрáху** претрпети страх 3. *чего разг.* снабдети се *чим* у довољној мери; **на егó при́хоти дéнег не** ~**ерёшься** за његова изводевања никад довољно новаца 4. *нар.* опити се ◇ **с кем поведёшься, от тогó и** ~**ерёшься** *посл.* с ким си, онакав си

набр||ести́, -еду́, -едёшь, -еду́т; *прошл.* **-ёл, -елá, -елó** *сврш.* наићи, набасати, натрпати (*случајно*)

набросá||ть, -ю, -ешь, -ют; набрóсанный *сврш.* 1. набацати, разбацати; ~ **оку́рков нá пол** набацати пикавце на под 2. скицирати; ~ **план** скицирати план; ~ **конспéкт** *чего* направити нацрт *чега*

набрó||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* набацити, пребацити; ~ **шаль на плéчи** пребацити шал преко рамена

набрó||ситься, -шусь, -сишься, -сятся *сврш. на кого, что* 1. бацити се *на кога, шта,* напасти *кога шта;* **кóшка** ~**силась на мышь** мачка се бацила на миша 2. *разг.* навалити; ~ **на еду́** навалити на јело 3. *разг.* напасти *кога, шта;* ~ *на кого* **с вопрóсами** обасути *кога* питањима

набрóс||ок, -ка *м* нацрт, скица *ж*; **карандáшный** ~ скица рађена оловком; ~ **плáна** нацрт плана

набры́зга||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* попрскати, пошкропити; накапати; ~ **крáской** попрскати бојом; ~ **воды́ нá пол** попрскати под водом

набрю́шник, -а *м* појас, повез преко трбуха

набря́к||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **набря́к, -ла, -ло** *сврш.* 1. набрекнути, набубрети 2. отећи, натећи

набухá||ть, -ет, -ют *несврш.* 1. бубрети, бујати, надимати се 2. отицати, натицати (*о капцима итд.*)

набу́х||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **набу́х, -ла, -ло** *сврш.* 1. набубрети, набујати, надути се; **на дéреве** ~**ли пóчки** на дрву су напупили пупољци 2. отећи, натећи (*о капцима итд.*)

набуя́н||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш. разг.* подићи галаму, направити русвај

навáг||а, -и *ж зоол.* врста бакалара

наваждéни||е, -я *с* привиђење, халуцинација *ж*; бунило

навáк||сить, -шу, -сишь, -сит; -шенный *сврш.* намазати црним кремом; нафиксати

навáлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. навањивати, нагомилавати, натоваривати 2. *фиг. разг.* свањивати, товарити (*читав посао*)

навáлива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. навањивати се, налегати, притискивати 2. *фиг. разг.* нападати, навањивати (*на непријатеља итд.*)

навал||и́ть, -ю́, навáлишь, навáлят; навáленный *сврш.* 1. навалити, нагомилати, натоварити; ~ **мешки́ на телéгу** натоварити џакове на тањиге 2. *фиг. разг.* свалити, натоварити; ~ **всю рабóту** *на кого* свалити *на кога* читав посао 3. *безл. нар.* нападати, нагрнути; ~**и́ло мнóго снéгу** нападало је много снега

навал||и́ться, -ю́сь, навáлишься, навáлятся *сврш.* 1. навалити се, налећи, притиснути; ~ **гру́дью** *на что* налећи грудима *на шта* 2. *фиг. разг.* напасти, навалити; ~ **на врагá** напасти на непријатеља; ~ **на еду́** навалити на јело

навáлом *прил.* 1. у гомили, нагомилано, без реда 2. *нар.* много, напретек; **э́того добрá у нас** ~ тога имамо напретек

наваля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* належати се до миле воље

навáр, -а *м* мастан слој (*у супи*)

навáрива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. кувати, варити (*много*) 2. *тех.* лити, топити (*метал*) 3. *тех.* наваривати, заваривати

навáрис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то мастан; ~ **суп** јака (масна) супа

нав||арúть, -арю́, -áришь, -áрят; -áренный *сврш.* 1. накувати, наварити (*много*); ~ **варéнья** накувати слатка 2. *тех.* излити, истопити (*метал*) 3. *тех.* наварити, заварити

навевá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *само 3. л.* навејавати, доносити, наносити (*снег итд.*) 2. *фиг.* изазивати, побуђивати (*тугу итд.*) 3. *пољопр.* вејати (*жито*)

навéда||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. к кому, куда разг.* свратити, навратити *код кога, куда*

навéдыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. к кому, куда разг.* сврађати, навраћати *код кога, куда*

нав||езтú, -езу́, -езёшь, -езу́т; *прошл.* **-ёз, -езлá, -езлó; -езённый** *сврш.* довести, допремити (*много*)

навéк, навéки *прил.* заувек, засвагда; **простúться** ~ заувек се опростити

навéрно, навéрное 1. *уметн. р.* вероватно, по свој прилици, свакако; ~, **так и бы́ло** по свој прилици тако је и било 2. *прил. заст.* сигурно, несумњиво, зацело; **я э́то знáю** ~ то знам сигурно

наверн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; навёрнутый *сврш.* 1. зашрафити, заврнути; ~ **гáйку** заврнути навртањ 2. намотати, навити; ~ **канáт на вал** намотати уже на вратило 3. *нар.* халапљиво појести, смотати

наверн||у́ться, -ётся, -у́тся *сврш.* наврети, појавити се; **слёзы** ~**у́лись на глазá** *у кого* сузе су наврле на очи *коме*

наверняка́ *прил. разг.* 1. сигурно, свакако; **я приду́** ~ доћи ћу сигурно 2. насигурно, без ризика; **дéйствовать** ~ деловати насигурно

наверстá||ть, -ю, -ешь, -ют; навёрстанный *сврш.* надокнадити; ~ **упу́щенное врéмя** надокнадити изгубљено време

навёрстыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* надокнађивати (*изгубљено време итд.*)

навер||тéть, -чу́, навéртишь, навéртят; навéрченный *сврш.* 1. намотати, навити 2. *что, чего* провртети (*много*); ~ **отвéрстий** провртети рупе

навёртыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. шрафити, завртати (*навртањ*) 2. намотавати, навијати

навёртыва||ться, -ется, -ются *несврш.* навирати, појављивати се (*о сузама итд.*)

навéрх *прил.* 1. наврх; одозго; **положúть** ~ ставити одозго 2. горе, увис; **посмотрéть** ~ погледати увис

наверху́ *прил.* горе, на врху; **сидéть** ~ седети горе

навéс, -а *м* 1. настрешница *ж*, стреха *ж*; ~ **над крыльцóм** настрешница изнад степеништа 2. избочина *ж*, истурени део (*нечега*); ~ **скалы́** избочина стене

навеселé *прил. разг.* поднапит, припит; **быть** ~ бити припит

навé||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* 1. обесити, окачити (*катанац*); наместити; ~ **дверь** наместити врата 2. *разг.* ставити, извешати; ~ **картúн** извешати слике

навесн||óй, -áя, -óе за вешање; обешен; ~ **замóк** висећи катанац

нав||естú, -еду́, -едёшь, -еду́т; *прошл.* **-ёл, -елá, -елó; -едённый** *сврш.* 1. *кого на что* довести *кога до чега*, указати *коме шта* 2. *кого на что фиг.* навести, упутити; ~ **на мысль** навести на мисао; ~ **на размышлéния** навести на размишљање 3. *что на кого, что* уперити, усмерити, управити; ~ **бинóкль на сцéну** управити двоглед на позорницу; ~ **ору́дие** *војн.* усмерити топ ◊ ~ **мост** поставити мост; ~ **у́жас (страх)** *на кого* улити страх *коме;* ~ **ску́ку** *на кого* изазвати досаду *код кога*; ~ **спрáвки** *о ком, чём* добити информацију *о коме, чему*; ~ **крúтику** *на кого* искритиковати *кога;* ~ **блеск** *на что разг.* изгланцати *шта*; ~ **порядок** завести ред, уредити

наве||стúть, -щу́, -стúшь, -стя́т; -щённый *сврш.* обићи, посетити; ~ **больнóго** обићи болесника; ~ **друзéй** посетити пријатеље

навéт, -а *м заст.* клевета *ж*, лажна оптужба

навéтренн||ый, -ая, -ое изложен ветру; ветрен; ~**ая сторонá** ветрена страна

навéчно *прил.* заувек, за сва времена

навéша||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. навешати, извешати, окачити; ~ **картúн** извешати слике 2. *что, чего разг.* одмерити; измерити (*на ваги*)

навéшива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. вешати, качити (*катанац*); намештати (*врата*) 2. *разг.* стављати, вешати, качити

навещá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* обилазити, посећивати (*пријатеље итд.*)

навé||ять, -ю, -ешь, -ют; -янный *сврш.* 1. *само 3. л.* навејати, донети, нанети; ~**яло мнóго снéгу** *безл.* навејало је много снега 2. *фиг.* изазвати, побудити; ~ **грусть** изазвати тугу 3. *пољопр.* навејати, извејати (*жито*)

нáвзничь *прил.* наузнак, на леђа, полеђушке; **упáсть** ~ пасти наузнак

навзры́д *прил.:* **плáкать** ~ јецати, ридати

навивá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. намотавати (*конац на калем*) 2. упредати, сплетати (*ужад*) 3. денути (*сено итд.*)

навигáтор, -а *м* навигатор

навигациóнн||ый, -ая, -ое навигациони; навигацијски; ~ **перúод** навигациони период; ~**ые прибóры** навигациони инструменти; ~ **áтлас** навигацијски атлас

навигáци||я, -и *ж* 1. навигација, пловидба, пловљење *с*; **откры́ть** ~**ю** отпочети навигацију (сезону пловидбе) 2. навигација (*наука*); **шкóла** ~**и** поморска школа

навидá||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. чего разг.* нагледати се; ~ **всякого** нагледати се свега и свачега

навин||тúть, -чу́, -тúшь, -тя́т; навúнченный *сврш.* пришарафити, зашарафити

навúнчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* шарафити, пришарафљивати

нависá||ть, -ет, -ют *несврш. над кем, чем* 1. надносити се; нагињати се *над кога, шта* 2. *фиг.* угрожавати *кога, шта*, претити *коме, чему*

навúс||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **навúс, -ла, -ло; -ший** *сврш. над кем, чем* 1. наднети се, нагнути се *над кога, шта;* **скáлы** ~**ли над мóрем** стене су се наднеле над море 2. *фиг.* угрозити *кога, шта*, запретити *коме, чему;* **над нáми** ~**ла опáсность** запретила нам је опасност

нав||úть, -ью́, -ьёшь, -ью́т; *прошл.* **-úл, -илá, -úло; -úтый** *сврш.* 1. намотати, насукати; ~ **нúтки на кату́шку** намотати конац на калем 2. упрести, сплести (*ужад*) 3. саденути; ~ **сéно** саденути сено

навлекá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* навлачити, изазивати, доносити (*неприлику*)

навл‖е́чь, -еку́, -ечёшь, -еку́т; *прошл.* **-ёк, -екла́, -екло́; -ёкший** *сврш.* навући, изазвати, донети (*неприлику)*; **~ на себя́ подозре́ние** изазвати сумњу, постати сумњив

нав‖оди́ть, -ожу́, -о́дишь, -о́дят *несврш.* 1. *кого на что* доводити *кога до чега,* указивати *коме шта* 2. *кого на что фиг.* наводити, упућивати (*на мисао итд.*) 3. *что на кого, что* усмеравати, управљати; **~ проже́ктор на самолёт** управљати рефлектор на авион; **~ ору́ди**. *војн.* усмеравати топ ◇ **~ мост** стављати мост; **~ ужас (страх)** *на кого* уливати страх *коме;* **~ ску́ку** *на кого* изазивати досаду *код кога;* **~ спра́вки** *о ком, чём* добијати информацију *о коме, чему;* **~ красоту́** *разг.* дотеривати се

наво́дк‖а, -и *ж* 1. управљање *с*, усмеравање *с* 2. *војн.* нишањење *с*, гађање *с*; **пряма́я ~** директно гађање

наводне́ни‖е, -я *с* поплава *ж*, územ поводањ *м*

наводн‖и́ть, -и́т, -я́т; -ённый *сврш.* 1. *заст.* поплавити; потопити 2. *фиг.* преплавити, претрпати; **~ ры́нок това́рами** преплавити тржиште робом

наводн‖о́й, -а́я, -о́е: ~ мост понтонски мост

наводня́‖ть, -ет, -ют *несврш.* 1. *заст.* поплављивати, плавити; потапати 2. *фиг.* преплављивати, претрпавати (*тржиште робом итд.*)

наво́дчик, -а *м* 1. *војн.* нишанџија 2. лопов показивач (*који указује на место за извршење крађе*)

наводя́щ‖ий, -ая, -ее сугестиван; **~ вопро́с** сугестивно питање

наво‖ева́ться, -ю́юсь, -ю́ешься, -ю́ются *сврш. разг.* наратовати се, заситити се ратовања

наво́з, -а (-у) *м* стајско ђубре, стајњак; **ко́нский ~** коњско ђубре

нав‖о́зить, -о́жу, -о́зишь, -о́зят *несврш.* ђубрити, гнојити

нав‖ози́ть [1], **-ожу́, -о́зишь, -о́зят** *несврш.* довозити, допремати (*много*)

нав‖ози́ть [2], **-ожу́, -о́зишь, -о́зят** *сврш.* допремити, довести, навући; **~ се́на** навући сена

нав‖ози́ться, -ожу́сь, -о́зишься, -о́зятся *сврш. нар.* намучити се, нагњавити се

наво́зник, -а *м зоол.* балегар, котрљан (*буба*)

наво́зн‖ый, -ая, -ое који се односи на стајско ђубре; **~ая жи́жа** течно ђубриво ◇ **~ жук** балегар, котрљан

наво́‖й, -я *м* 1. намотавање *с* 2. *текст.* вратило *с*

на́волоч‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** навлака, јастучница

наволо́‖чь, -ку́, -чёшь, -ку́т; -чённый *сврш. нар.* 1. довући, навући, нагомилати 2. *безл.* прекрити (*облацима, маглом*)

навоня́‖ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* засмрдети

навора́чива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *разг.* гомилати, трпати; набацивати 2. *разг.* намотавати 3. *нар.* халапљиво јести, мотати

навор‖ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. разг.* накрасти, награбити

наворож‖и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш. разг.* наврачати, нагатати

навор‖оти́ть, -очу́, -о́тишь, -о́тят; -о́ченный *сврш. разг.* нагомилати, натрпати; набацати; **~ камне́й** набацати камење ◇ **~ вся́кого вздо́ру** налупетати којешта

наворч‖а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш. на кого разг.* гунђајући прекорити, изгрдити *кога*

навостр‖и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. нар.* наоштрити ◇ **~ у́ши** наћулити уши; **~ лы́жи** *разг.* подбрусити пете

навостр‖и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. нар.* извежбати се, извештити се

навощ‖и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* навоштити, премазати воском; **~ пол** навоштити под

навр‖а́ть, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло; на́вранный** *сврш. разг.* 1. налагати, напричати лажи 2. *на кого* оцрнити, оклеветати *кога* 3. *в чём* погрешити; **~ в расчётах** погрешити у прорачуну

навре‖ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т *сврш. разг.* нашкодити, наштетити

навря́д ли, навря́д *прил. разг.* тешко да, мало је вероватно да; **~ ли э́то уда́стся** тешко да ће то успети

навсегда́ *прил.* заувек, засвагда ◇ **раз и ~** једном заувек

навстре́чу *прил.* у сусрет; **вы́йти ~** изаћи у сусрет ◇ **пойти́/идти́ ~** *кому, чему* изаћи/излазити у сусрет *коме, чему*

навы́ворот *прил. разг.* 1. на наличје, наопако; **наде́ть руба́шку ~** обући кошуљу наопако 2. наопако, наопачке; **всё идёт ~** све иде наопачке

на́вык, -а *м* навика *ж*, искуство *с*; **трудовы́е ~и** радне навике; **приобрести́ ~** стећи искуство

навы́кат, навы́кате *прил.*: **глаза́ ~** избуљене очи

навы́лет *прил.* скроз; **пу́ля прошла́ ~** метак је прошао скроз

навы́пуск *прил.*: **носи́ть руба́шку ~** носити кошуљу преко панталона

навы́тяжку *прил.*: **стоя́ть ~** стајати у ставу »мирно«

навью́чива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* товарити, натоваривати (*коња итд.*)

навью́чива‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. чем нар.* натоваривати на себе *шта*

навью́ч‖ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* натоварити (*коња итд.*)

навью́ч‖иться, -усь, -ишься, -атся *сврш. чем нар.* натоварити на себе *шта*

навя‖за́ть, -жу́, навя́жешь, навя́жут; навя́занный *сврш.* 1. причврстити, привезати 2. наплести, иштрикати (*много*) 3. наметнути; **~ нену́жную вещь** наметнути непотребну ствар; **~ своё мне́ние** наметнути своје мишљење

навя‖за́ться, -жу́сь, навя́жешься, навя́жутся *сврш. разг.* наметнути се, натурити се; **~ со свои́ми сове́тами** наметнути се својим саветима; **~ в го́сти** наметнути се у госте

навя́‖знуть, -знет, -знут; *прошл.* **-з, -зла, -зло** *сврш.* накупити се, залепити се; **гли́на ~зла на колёсах** глина се прилепила за точкове ◇ **у меня́ э́то в зуба́х ~зло** *разг.* то ми је наврх главе

навя́зчиво *прил.* наметљиво

навя́зчи‖вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во наметљив, насртљив; **~ посети́тель** насртљив посетилац ◇ **~вая мысль** фиксна идеја

навя́зыва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. причвршћивати, привезивати 2. плести, штрикати (*много*) 3. наметати (*непотребну ствар итд.*)

навя́зыва‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* наметати се, натурати се

нагада́‖ть, -ю, -ешь, -ют; нага́данный *сврш. разг.* предсказати, проречи, нагатати

нага́‖дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* 1. *разг.* испоганити (*о животињама*) 2. *кому нар.* нашкодити, напакостити

нага́‖йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** кратак бич од преплетених каишића
нага́н, -а *м* наган (*врста револвера*)
нага́р, -а *м* догорели фитиљ (*на свећи*)
нагиба́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* нагињати, сагибати, савијати
нагиба́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* нагињати се, сагињати се, савијати се
нагишо́м *прил. разг.* го, наг; **купа́ться ~** купати се наг
нагла́‖дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш. разг.* 1. глачати (*много*) 2. испеглати, изглачати (*брижљиво*)
нагла́жива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. пеглати, глачати (*много*) 2. пеглати, глачати (*брижљиво*)
нагла́зник, -а *м* наочњак (*за коње*)
нагле́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* постајати дрзак, безобразан
нагле́ц, -а́ *м* безобразник, бестидник, безочник
на́гло *прил.* безобзирно, безочно, дрско
на́глост‖ь, -и *ж* безобзирност, безочност, дрскост
наглота́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* нагутати се; **~ воды́ (пы́ли)** нагутати се воде (прашине)
на́глухо *прил.* потпуно, сасвим; **~ закры́ть** херметички затворити; **~ застегну́ться** закопчати се до грла
на́гл‖ый, -ая, -ое; нагл, -а́, -о безобзиран, безочан, дрзак, безобразан; **~ая ложь** дрска лаж; **~ое поведе́ние** безобразно понашање
нагля‖де́ться, -жу́сь, -ди́шься, -дя́тся *сврш. на кого, что* нагледати се *кога, чега,* надивити се *коме, чему;* **не могу́ ~ на неё** не могу да јој се довољно надивим; **чего́ то́лько я не ~де́лся!** шта све нисам видео!
нагля́дно *прил.* очигледно, очевидно
нагля́дност‖ь, -и *ж* очигледност, очевидност; **для ~и** ради очигледности
нагля́д‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но очигледан, очевидан; **~ная агита́ция** очигледна агитација; **~ное обуче́ние** очигледна настава
нагна́ива‖ться, -ется, -ются *несврш.* гнојити се
наг‖на́ть, -оню́, -о́нишь, -о́нят; *прошл.* **-на́л, -нала́, -на́ло; на́гнанный** *сврш.* 1. стићи, достићи; **~ беглеца́** стићи бегунца 2. надокнадити; **~ упу́щенное** надокнадити пропуштено 3. сатерати, натерати, сакупити; **~ мно́го скота́** сатерати много стоке ◇ **~ тоску́** *на кого разг.* бацити у меланхолију *кога,* изазвати досаду *код кога;* **~ стра́ху** *на кого* преплашити *кога*
нагне‖сти́, -ту́, -тёшь, -ту́т; -тённый *сврш.* сабити, збити, компримирати; **~ во́здух** сабити (компримирати) ваздух
нагнета́ни‖е, -я *с* сабијање, збијање, компримирање
нагнета́тел‖ь, -я *м тех.* сабијач, компресор
нагнета́тельн‖ый, -ая, -ое *тех.* компресиони; **~ насо́с** пумпа за компримирање; **~ кла́пан** компресиони вентил
нагнета́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сабијати, збијати, компримирати (*ваздух итд.*)
нагное́ни‖е, -я *с* 1. гнојење, загнојавање 2. чир *м*
нагно‖и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* загнојити се
нагн‖у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; -у́тый *сврш.* нагнути, сагнути, савити; **~ го́лову** сагнути главу; **~ ве́тку** савити грану
нагн‖у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* нагнути се, сагнути се, савити се

нагова́рива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что, чего* причати, говорити 2. *на кого* оговарати *кога* 3. *что* снимати (*свој глас на траку*)
нагова́рива‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* наговарати се, испричавати се (*до миле воље*)
наговóр, -а *м разг.* 1. оговарање *с* 2. врачање *с*, магична реч
наговор‖и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. *что, чего* напричати, наговорити 2. *на кого* оклеветати *кога* 3. *что* снимити (*свој глас на траку*)
наговор‖и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. разг.* наговорити се, напричати се (*до миле воље*)
наг‖о́й, -а́я, -о́е; наг, -а́, -о го, наг; **~и́е дере́вья** голо дрвеће
на́голо *прил.* до голе коже; **остри́чь ~** ошишати до главе
наголо́ *прил.:* **с ша́шками ~** са исуканим сабљама
на́голову *прил.:* **разби́ть ~** потући до ногу
наголода́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* нагладовати се, измучити се гладујући
наго́льн‖ый, -ая, -ое: ~ тулу́п (шу́ба) кожух непресвучен сукном
нагоня́‖й, -я *м* прекор, грдња *ж*; **получи́ть ~** бити изгрђен; **дать ~** *кому* изгрдити, избрусити *кога*
нагоня́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. стизати, достизати 2. надокнађивати 3. сатеривати, натеривати, скупљати
на-гора́ *прил. руд.* горе, на површину; **вы́дать у́голь ~** избацити угаљ на површину
нагора́‖ть, -ет, -ют *несврш.* 1. изгарати, догоревати 2. *безл.* бивати потрошен (*о струји итд.*)
нагор‖е́ть, -и́т, -я́т *сврш.* 1. изгорети, догорети; **свеча́ ~е́ла** свећа је догорела 2. *безл. разг.* бити потрошен (*о струји итд.*)
наго́рн‖ый, -ая, -ое брдовит, брдски, планински; **~ бе́рег** стрма обала
нагор‖оди́ть, -ожу́, -о́дишь, -о́дят; -о́женный *сврш. разг.* 1. подићи, изградити (*много плотова*) 2. *фиг.* напричати, налупетати
наго́рь‖е, -я *с* висораван *ж*, плато *м*
нагот‖а́, -ы́ *ж* голотиња, нагост; **прикры́ть ~у́** прикрити голотињу ◇ **во всей (своей) ~е́** отворено, без околишења
нагота́влива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. спремати, припремати 2. кувати (*много*)
нагото́ве *прил.* у приправности; **быть ~** бити у приправности; **держа́ть** *что* **~** имати *шта* у приправности
нагото́в‖ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* 1. спремити, припремити 2. накувати (*много*)
награ́б‖ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* напљачкати
награвир‖ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* изгравирати (*слику итд.*)
награ́д‖а, -ы *ж* награда, одликовање *с*; **получи́ть ~у** добити награду; **удосто́ить ~ы** одликовати
награ‖ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -ждённый *сврш.* 1. наградити; одликовати; **~ о́рденом** одликовати орденом 2. *фиг.* обдарити; **приро́да ~ди́ла его́ мно́гими тала́нтами** он је од природе свестрано обдарен
наградн‖о́й, -а́я, -о́е наградни; **~ лист** попис награђених
наградны́‖е, -х *мн.* новчана награда, премија *ж*
награжда́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. награђивати; одликовати 2. *фиг.* обдаривати (*талентом итд.*)
награжде́ни‖е, -я *с* 1. награђивање 2. награда *ж*,

одликовање; **представить** *кого* **к ~ю** предложити *кога* за награду

нагреба́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* нагртати, грабуљањем нагомилавати

нагре́в, -а *м струч.* 1. загрејавање *с*, загревање *с* 2. степен загрејаности 3. површина *ж* загревања

нагрева́тел||ь, -я *м тех.* грејач

нагрева́тельн||ый, -ая, -ое за загревање, за загрејавање; **~ прибо́р** прибор за загревање

нагрева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* загрејавати, загревати

нагрева́||ться, -ется, -ются *несврш.* загрејавати се, загревати се

наг||рести́, -ребу́, -ребёшь, -ребу́т; *прошл.* **-рёб, -ребла́, -ребло́; -ребённый** *сврш.* нагрнути, грабуљањем нагомилати; **~ се́на** награбуљати сена

нагре́||ть, -ю, -ешь, -ют; -тый *сврш.* 1. загрејати, угрејати; **~ воды́** загрејати воду 2. *фиг. нар.* преварити, насамарити ◇ **~ ру́ки** обогатити се на непоштен начин

нагре́||ться, -ется, -ются *сврш.* загрејати се, угрејати се; **во́здух ~лся** ваздух се загрејао

нагреш||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш. разг.* много сагрешити, починити много грехова

нагримир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш.* нашминкати (*глумца*)

нагроможда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* гомилати, нагомилавати, натрпавати

нагроможда́||ться, -ется, -ются *несврш.* нагомилавати се

нагроможде́ни||е, -я *с* 1. нагомилавање, натрпавање 2. гомила *ж*, хрпа *ж*

нагромо||зди́ть, -зжу́, -зди́шь, -здя́т; -ждённый *сврш.* нагомилати, набацати, натрпати

нагромозд||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* нагомилати се

нагруб||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *сврш. кому* наговорити грубости *коме*, увредити *кога*

нагру́дник, -а *м* напрсник (*об. дечји*)

нагру́дн||ый, -ая, -ое грудни, напрсни; **~ знак** значка

нагружа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. товарити, натоваривати 2. *на кого что фиг.* претрпавати *кога чим* (*послом итд.*)

нагружа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *чем* натоваривати се 2. *нар.* напијати се

нагр||узи́ть, -ужу́, -у́зишь, -у́зят; -у́женный *сврш.* 1. натоварити 2. *на кого, что фиг.* претрпати *кога чим* (*послом итд.*)

нагр||узи́ться, -ужу́сь, -у́зишься, -у́зятся *сврш.* 1. *чем* натоварити се 2. *нар.* наљоскати се, напити се

нагру́з||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* товарење *с*, утовар *м* 2. терет *м*, оптерећење *с*; **поле́зная ~** корисни терет; **максима́льная ~** максимално оптерећење 3. оптерећеност, заузетост; **~ преподава́теля** заузетост предавача 4. *тех.* оптерећење *с*; **~ электри́ческой се́ти** оптерећење електричне мреже; **по́лная ~ мото́ра** пуно оптерећење мотора ◇ **обще́ственная ~** друштвено задужење

нагрыза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. гристи, грицкати (*много*) 2. нагризати, прогризати

нагры́||зть, -зу́, -зёшь, -зу́т; *прошл.* **-з, -зла, -зло; -зенный** *сврш.* 1. нагристи, нагрицкати (*много*) 2. нагристи, прогристи

нагрязн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* упрљати, запрљати, заблатити

нагря́н||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. разг.* банути, изненада доћи; **к нам ~ули го́сти** банули су нам гости

нагу́л, -а *м пољопр.* 1. тов, товљење *с* (*стоке*) 2. утовљеност *ж*, добијање *с* у тежини

нагу́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* дебљати се, гојити се ◇ **~ жир (брюшко́)** добивати трбушчић, дебљати се

нагуля́||ть, -ю, -ешь, -ют; нагу́лянный *сврш. разг.* одебљати, угојити се, нагојити се; **о́вцы ~ли жи́ру** овце су се нагојиле ◇ **~ жир (брюшко́)** добити трбушчић, одебљати; **~ румя́нец** заруменети се у образима (*после шетње*); **~ аппети́т** огладнети (*после игре, шетње итд.*); **~ ребёнка** *нар.* родити ванбрачно дете

нагуля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* нашетати се (*до миле воље*)

над (*и* **надо** *испред неких сугласничких група, нпр*: **надо мно́ю, надо лбо́м, надо рво́м**) *предл. с инстр.* 1. *у просторној одредби* а) (*где?*) над *с инстр.*, изнад *с ген.*; **ла́мпа виси́т над столо́м** лампа је (виси) над столом (изнад стола); **снаря́д пролете́л над голово́й** граната је пролетела над главом (изнад главе) б) (*куда?*) над *с ак.*, изнад *с ген.*; **пове́сить зе́ркало над умыва́льником** окачити огледало над умиваоник (изнад умиваоника) в) над с *инстр.*, над *с ак.*, изнад *с ген.*; **нагну́ться, наклони́ться, склони́ться над** *кем, чем* нагнути се, сагнути се, надвити се над *ким, чим* (над *кога, шта*, изнад *кога, чега*) 2. *у објекатској допуни* а) над *с инстр.*; **вла́ствовать над** *кем, чем* господарити над *ким, чим*; **побе́да над враго́м** победа над непријатељем; **наси́лие над собо́й** насиље над собом б) дат., ак. без предл., с *с инстр.*; **издева́ться над** *кем, чем* ругати се *коме, чему*; **смея́ться над** *кем, чем* исмејавати *кога, шта*; **шути́ть над** *кем, чем* шалити се (шегачити се) с *ким, чим* в): **рабо́тать над кни́гой** радити на књизи; **лома́ть го́лову над зада́чей** разбијати главу задатком, размишљати о задатку

нада||ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *сврш. разг.* надавати, дати (*много*); **~ пода́рков** напоклањати; **~ обеща́ний** наобећавати

над||ави́ть, -авлю́, -а́вишь, -а́вят; -а́вленный *сврш.* 1. притиснути; **~ кно́пку** притиснути дугме 2. нацедити; **~ со́ку** нацедити сок 3. *разг.* изгазити, уништити (*муве итд.*)

нада́влива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. притискивати (*дугме итд.*) 2. цедити (*сок*) 3. *разг.* газити, уништавати (*муве итд.*)

нада́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* мусти, добијати мужењем

нада́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* поклањати (*много*)

над||ари́ть, -арю́, -а́ришь, -а́рят; -а́ренный *сврш. разг.* напоклањати

надба́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. разг.* додати, повећати, повисити

надба́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* повећавање *с*, повишавање *с* 2. повишица; **получи́ть ~ку к зарпла́те** добити повишицу

надбавля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* додавати, повећавати, повишавати

надбро́вн||ый, -ая, -ое који је изнад обрва; ◇ **~ые ду́ги** *анат.* обрвне кости

надвига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* намицати, набијати (*шешир на чело итд.*)

надвига́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. на-

мицати се; примицати се 2. *само 3. л.* приближавати се, наступати; **~ется гроза́** спрема се олуја

надви́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* намаћи, набити; **~ ша́пку на лоб** натући капу на чело

надви́н||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* **1.** намаћи се; примаћи се **2.** *само 3. л.* приблизити се, наступити; **~улась ночь** пао је мрак; **~улась ста́рость** старост се примакла

надво́дн||ый, -ая, -ое надводан; **~ая часть су́дна** надводни део брода

на́двое *прил.* на два дела, напола; **разре́зать ~** расећи напола ◊ **э́то ещё ба́бушка ~ сказа́ла** *разг.* то се још не зна, то ће се још видети

надво́рн||ый, -ая, -ое дворишни; **~ые постро́йки** дворишне зграде ◊ **~ сове́тник** *ист.* дворски саветник (*чиновник у Русији пре револуције*)

надв||яза́ть, -яжу́, -я́жешь, -я́жут; -я́занный *сврш.* **1.** потплести, доплести (*чарапе итд.*) **2.** надовезати, продужити; **~ верёвку** надовезати конопац

надвя́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** потплетати, доплетати (*чарапе итд.*) **2.** надовезивати, продужавати (*конопац*)

надгро́би||е, -я *с* **1.** надгробни споменик **2.** *заст.* надгробни натпис, епитаф *м*

надгро́бн||ый, -ая, -ое надгробни; **~ое сло́во** посмртни говор, некролог

надгрыза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* нагризати, загризати

надгры́||зть, -зу́, -зёшь, -зу́т; *прошл.* **-з, -зла, -зло; -зенный** *сврш.* нагристи, загристи

надда||ва́ть, -ю, -ёшь, -ют *несврш. разг.* додавати, дометати, надодавати

надда́||ть, -м, -шь, -ст, -ди́м, -ди́те, -ду́т; *прошл.* **-л, -ла́, -ло; на́дданный** *сврш. разг.* додати, дометнути, надодати; **~ хо́ду** убрзати ход

надебоши́р||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш. разг.* направити изгред, скандал

надёванн||ый, -ая, -ое *разг.* ношен, полован (*одећа, обућа*)

надева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** стављати, намештати (*наочаре, прстен на прст итд.*) **2.** облачити, одевати (*хаљину, капут*); обувати (*чизме*); навлачити (*рукавице*)

наде́жд||а, -ы *ж* **1.** нада; **возлага́ть ~ы** *на кого, что* полагати наде *у кога, шта;* **подава́ть больши́е ~ы** много обећати; **в ~е, что...** у нади да...; **напра́сные (тще́тные) ~ы** узалудне наде; **ни мале́йшей ~ы** ни трунке наде **2.** нада, узданица; **сын — вся её ~** син је њена узданица

надёжност||ь, -и *ж* **1.** трајност, солидност **2.** поузданост, сигурност

надёж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. трајан, чврст, солидан; **~ фунда́мент** чврст темељ **2.** поуздан, сигуран; **~ помо́щник** поуздан помоћник; **~ная опо́ра** сигуран ослонац

наде́л, -а *м ист.* парцела *ж;* **земе́льный ~** земљишна парцела

наде́ла||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. что, чего* **1.** направити, начинити, израдити (*много*); **~ игру́шек** израдити много играчака **2.** починити, урадити; **~ глу́постей** починити глупости; **что ты ~л!** шта си урадио! **3.** изазвати, проузроковати; **~ хлопо́т** *кому* задати *коме* брига; **~ мно́го шу́му** подићи много прашине

надел||и́ть; -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. кого чем* **1.** доделити, поделити *коме шта;* снабдети *кога чим;* **~ землёй** снабдети земљом **2.** *фиг.* обдарити; **приро́да ~и́ла его́ тала́нтом** природа га је обдарила талентом

наде́льн||ый, -ая, -ое *ист.* деони, парцеларан; **~ая земля́** земљишна парцела

наделя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого чем* **1.** додељивати, делити *коме шта;* снабдевати *кога чим* **2.** *фиг.* обдаривати, надаривати (*талентом итд.*)

надёрга||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* **1.** натргати, начупати **2.** *фиг. разг.* повадити без реда, напабирчити; **~ цита́т** повадити без реда цитате

надёргива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** тргати, чупати **2.** *фиг. разг.* вадити без реда, пабирчити (*цитате из текста*)

надерз||и́ть, *1. л. јд. се не употр.*, **-и́шь, -я́т** *сврш. разг.* наговорити дрскости

наде́||ть, -ну, -нешь, -нут; -тый *сврш.* **1.** ставити, наместити; **~ очки́** ставити наочаре; **~ кольцо́ на па́лец** ставити прстен на прст **2.** обући, оденути; обути; навући; **~ пла́тье, пальто́** обући хаљину, капут; **~ сапоги́** обути чизме; **~ перча́тки** навући рукавице

наде́||яться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *на что, с инф. и с везн.* **что** надати се *чему,* очекивати *шта;* **~ на по́мощь** надати се помоћи; **я ~юсь, что всё ула́дится** надам се да ће се све уредити **2.** *на кого, что* уздати се *у кога, шта,* ослањати се *на кога, шта;* **~ на дру́га** уздати се у пријатеља ◊ **~** *на кого* **как на ка́менную го́ру** чврсто се уздати *у кога*

надзе́мн||ый, -ая, -ое надземни, површински; **~ые сооруже́ния** надземне грађевине; **~ая часть расте́ния** надземни део биљке

надзира́тел||ь, -я *м* надзорник, надгледник; **полице́йский ~** полицијски надзорник

надзира́тельск||ий, -ая, -ое надзорнички, надгледнички

надзира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. за кем, чем* надзирати, надгледати *кога, шта;* пазити, мотрити *на кога, шта;* **~ за шко́льниками** мотрити на ученике; **~ за поря́дком** пазити на ред

надзо́р, -а *м* **1.** надзор, надгледање *с,* контрола *ж;* **находи́ться под** *чьим* **~ом** налазити се под *чијом* контролом **2.** инспекција *ж,* контрола *ж;* **техни́ческий ~** техничка контрола; **санита́рный ~** санитетска инспекција

надив||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. на кого, что разг.* надивити се, начудити се *коме, чему*

надира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* гулити, љуштити

надка́лыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** зарезивати, засецати, расцепљивати (*мало*) **2.** пробадати, избадати (*иглом итд.*)

надкла́ссов||ый, -ая, -ое наткласни, ванкласни

надк||оло́ть, -олю́, -о́лешь, -о́лют; -о́лотый *сврш.* **1.** зарезати, засећи, расцепити (*мало*) **2.** пробости, избости (*иглом итд.*)

надко́стниц||а, -ы *ж анат.* покосница; **воспале́ние ~ы** упала покоснице

надкры́ль||я, -ев *мн. зоол.* покрилци *мн. м,* покриље *с*

надк||уси́ть, -ушу́, -у́сишь, -у́сят; -у́шенный *сврш.* нагристи, загристи; **~ я́блоко** загристи јабуку

надку́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* нагризати, загризати

надла́мыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** заламати; правити напуклину, напрслину **2.** *фиг.* растројавати, начињати, поткопавати (*здравље*)

надла́мыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.**

само 3. л. заламати се (*о зубу итд.*) **2.** *фиг.* исцрпљивати се, губити снагу

надлеж||áть, -úт *безл. несврш. кому с инф. књиш.* потребно је, треба; **вам ~úт явúться** потребно је да дођете

надлежáщ||ий, -ая, -ее *књиш.* одговарајући, потребан, дотичан; **принять ~ие мéры** предузети потребне мере; **в ~ срок** у одређеном року; **~им óбразом** прописно

надлóм, -а *м* **1.** напрслина *ж*, напуклина *ж* **2.** *фиг.* слом (*душевни*)

надл||омúть, -омлю́, -óмишь, -óмят; -óмленный *сврш.* **1.** заломити; направити напуклину, напрслину; **~ вéтку** заломити грану **2.** *фиг.* растројити, начети, поткопати; **~ здорóвье** поткопати здравље

надл||омúться, -омлю́сь, -óмишься, -óмятся *сврш.* **1.** *само 3. л.* заломити се; напући, напрснути; **зуб ~омúлся** зуб је напукао **2.** *фиг.* скрхати се, клонути, изгубити снагу

надмéнно *прил.* охоло, надуто, надмено; **~ вестú себя́** охоло се понашати

надмéнност||ь, -и *ж* охолост, надутост, надменост

надмéн||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но охол, надмен, надут; **~ тон** надмени тон

надо [1] *предл. в.* **над**

нáдо [2] *безл. у функц. предик. с инф. кому, чему кого, что, чего* треба, потребно је; **мне ~ уéхать** треба да отпутујем; **такúх помóщников мне не ~** такви помоћници ми нису потребни; **чегó (что) тебé от меня́ ~?** шта хоћеш од мене?; **что тебé здесь ~?** шта овде тражиш?; **не хóчешь, не ~** ако нећеш и не мораш ◊ **~ ду́мать (полагáть)** изгледа, по свој прилици; **так емý и ~!** *разг.* тако му и треба!; **ведь ~ же!** *разг.* ма немој(те)!, то је невероватно!; **что ~** *нар.* баш како треба, баш какав треба; **~ быть** *уметн. р. нар.* вероватно, по свој прилици

нáдобно *безл. у функц. предик. с инф. заст. и нар.* треба, потребно је

нáдобност||ь, -и *ж* потреба, нужда; **по мéре ~и** према потреби

нáдоб||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *заст.* нужан, неопходан, потребан

надоедá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** досађивати, додијавати **2.** *кому чему* досађивати *коме чим*, гњавити *кога чим*

надоéдливо *прил.* досадно, наметљиво

надоéдли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во досадан, наметљив, гњаваторски; **~ человéк** наметљив човек; **~ мотúв** досадан мотив

надо||éсть, -éм, -éшь, -éст, -едúм, -едúте, -едя́т *сврш.* **1.** досадити, додијати; **он мне ~éл** досадио ми је; **емý ~éло сидéть дóма** *безл.* додијало му је да седи код куће **2.** *кому чем* досадити *коме чим*, изгњавити *кога чим*

над||оúть, -ою́, -оúшь *и* **-óишь, -оя́т** *и* **-óят; -óенный** *сврш.* намусти, добити мужењем

надó||й, -я *м* количина *ж* намуженог млека, мужа *ж*; **срéдний ~ на корóву в сýтки** просечна мужа краве на дан

нáдолб||а, -ы *ж* стуб *м*, колац *м*, камен *м* ◊ **кáменные ~ы** *војн.* камене противтенковске запреке

надóлго *прил.* на дуже време, задуго; **он уéхал ~** отпутовао је на дуже време

надóмник, -а *м* радник који обавља посао код куће

надóмниц||а, -ы *ж* радница која обавља посао код куће; **швей-~** шваља у кућној радиности

надорв||áть, -ý, -ёшь, -ýт; *прошл.* **-áл, -алá, -áло; надóрванный** *сврш.* **1.** зацепити, задерати (*мало*), запарати; **~ конвéрт** зацепити коверат **2.** повредити напрезањем, упропастити (*здравље*); **~ сúлы** сатрти се од рада ◊ **~ живóт (живóтики) сó смеху** *разг.* пући од смеха

надорв||áться, -ýсь, -ёшься, -ýтся; *прошл.* **-áлся, -алáсь, -алóсь** *и* **-áлось** *сврш.* **1.** зацепити се, задерати се (*мало*), запарати се; **платóк ~áлся** марама се зацепила **2.** *разг.* пренапрегнути се, преморити се; сатрти се (*од умора*)

надоýм||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. кого с инф. разг.* поучити, посаветовати *кога*, сугерисати *коме шта*

надоýмлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого с инф. разг.* поучавати, саветовати *кога*, сугерисати *коме шта*

надпáрыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* почињати парати

надпúлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* засецати тестером, пилом

надп||илúть, -илю́, -úлишь, -úлят; -úленный *сврш.* засећи тестером, пилом; **~ дóску** засећи тестером даску

надп||исáть, -ишý, -úшешь, -úшут; -úсанный *сврш.* **1.** ставити натпис, натписати; **~ áдрес на посы́лке** адресирати пошиљку **2.** потписати (*слику итд.*)

надпúсыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** стављати натпис, натписивати **2.** потписивати (*слику итд.*)

нáдпис||ь, -и *ж* натпис *м*; **сдéлать ~** ставити натпис; **~ на кнúге** посвета на књизи; **надгрóбная ~** епитаф

надп||орóть, -орю́, -óрешь, -óрят; -óротый *сврш. разг.* запарати; **~ подклáдку** запарати поставу

надпóчечник, -а *м анат.* надбубрежна жлезда

надпóчечн||ый, -ая, -ое надбубрежни; **~ая железá** надбубрежна жлезда

надрáива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. пом.* чистити, прати (*палубу*)

надрá||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. пом.* очистити, опрати (*палубу*)

над||рáть, -ерý, -ерёшь, -ерýт; *прошл.* **-рáл, -ралá, -рáло; нáдранный** *сврш.* нагулити, наљутити; **~ лы́ка** наљутити лике ◊ **~ ýши** *кому нар.* ишчупати уши *коме*

надрéз, -а *м* **1.** засецање *с*, зарезивање *с* **2.** зарез, засек, засеклина *ж*; **глубóкий ~** дубоки засек

надрé||зать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш.* засећи, зарезати (*мало*)

надрезá||ть, -ю, -ешь, -ют, надрéзыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* засецати, зарезивати (*мало*)

надругáтельств||о, -а *с књиш.* изругивање, ругање, грубо вређање

надругá||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. над кем, чем књиш.* наругати се *коме, чему*, грубо увредити *кога, шта*; **~ над** *чьими* **чýвствами** наругати се *чијим* осећањима

надры́в, -а *м* **1.** цепање *с*, дерање *с* **2.** подеротина *ж*, процеп **3.** *фиг.* раздраженост *ж*, премореност *ж*; потрес, слом; **говорúть с ~ом** говорити грчевито (мучно)

надрывá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** цепати, дерати (*мало*), парати **2.** повређивати напрезањем, упропашћивати (*здравље*)

надрыва́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. цепати се, дерати се (*мало*) 2. *разг.* пренапрезати се, премарати се; сатирати се (*од умора*); **~ на рабо́те** премарати се на послу 3. *разг.* викати, дерати се; **~ от пла́ча** грчевито плакати ◊ **се́рдце ~ется** срце се цепа, кида

надры́вно *прил.* болно, грчевито (*плакати*); продорно (*вриштати*)

надры́вн||ый, -ая, -ое болан, грчевит (*плач*); продоран (*крик*)

надры́зга||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* запрскати, попрскати, заблатити прскањем

надса́д||а, -ы *ж нар.* пренапрезање *с*, премарање *с*, пренапињање *с*

надс||ади́ть, -ажу́, -а́дишь, -а́дят; -а́женный *сврш. нар.* повредити, оштетити

надс||ади́ться, -ажу́сь, -а́дишься, -а́дятся *сврш. нар.* пренапрегнути се, сатрти се (*од умора*)

надса́дно *прил. нар.* тешко, напорно (*радити*); грчевито (*кашљати*)

надса́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *нар.* тежак, исцрпљујући, напоран (*рад*); грчевит (*кашаљ*)

надса́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* повређивати напрезањем

надса́жива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* пренапрезати се, сатирати се (*од умора*)

надсека́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* засецати, зарезивати (*мало*)

надсе́||чь, -ку́, -чёшь, -ку́т; -чённый *сврш.* засећи, зарезати (*мало*)

надсма́трива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг. за (над) кем, чем* надгледати *кога, шта*, надзирати *над ким, чим*

надсмо́тр, -а *м* надзор, надгледање *с*

надсмо́трщик, -а *м* надзорник, контролор, надзирач

надста́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* продужити (*додавањем*); **~ рукава́** продужити рукаве (*додавањем*)

надста́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* продужавање *с* 2. наставак *м*, додатак *м*, продужетак *м*

надставля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* продужавати (*додавањем*)

надстра́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* надограђивати, надзиђивати

надстро́ечн||ый, -ая, -ое *фил.* који се односи на надградњу (*појава итд.*)

надстро́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* надградити, надзидати; **~ дом** надградити кућу; **~ эта́ж** надзидати спрат

надстро́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *само јд.* надграђивање *с*, надзиђивање *с* 2. надограђени део; **деревя́нная ~ до́ма** дрвени надограђени део зграде 3. *фил.* надградња; **идеологи́ческая ~** идеолошка надградња

надстро́чн||ый, -ая, -ое: ~ знак дијакритички знак

надтре́сну||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. напукао, напрснут, напукнут; **~ стака́н** напукнута чаша 2. *фиг.* дрхтав, храпав, промукао; **~ го́лос** промукао глас

надува́тельск||ий, -ая, -ое *разг.* преварантски, лупешки, варалачки

надува́тельств||о, -а *с разг.* превара *ж*, подвала *ж*, лупештво

надува́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* надувавати, напухавати (*лопту итд.*) 2. *безл. что, чего* наносити, заметати (*снег итд.*) 3. *кого нар.* насукивати, варати

надува́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* надимати се, напињати се (*о једрима итд.*) 2. *фиг. разг.* уображавати се, охолити се, дизати нос; љутити се 3. *чего нар.* пити (*много*)

надувн||о́й, -а́я, -о́е пнеуматични, који се пуни ваздухом; **~а́я ло́дка** пнеуматични чамац; **~ матра́ц** пнеуматични душек

наду́манност||ь, -и *ж* измишљеност; извештаченост, неприродност

наду́ма||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно измишљен; извештачен, неприродан; **~ о́браз** измишљен лик

наду́ма||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. с инф. разг.* смислити, намерити, наумити; **он ~л уе́хать** намислио је да отпутује

наду́мыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. с инф. разг.* смишљати, намеравати

надура́ч||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш. разг.* избеснети се до миле воље

надур||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш. нар.* починити много глупости, налудовати се

наду́тост||ь, -и *ж разг.* 1. надуненост, набреклост 2. надменост, уображеност; високопарност 3. натмуреност, увређен изглед

наду́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* 1. надувен, набрекнут; **~тые жи́лы на руке́** набрекле жиле на рукама 2. *само дужи обл.* надувен, надмен, уображен (*изглед*); извештачен, неприродан, високопаран (*стил*) 3. *само дужи обл.* натмурен, увређен

наду́||ть, -ю, -ешь, -ют; -тый *сврш.* 1. *что* надувати, напухнути; **~ велосипе́дную ка́меру** надувати (напумпати) гуму од бицикла; **ве́тер ~л паруса́** ветар је надуо једра 2. *безл. что, чего* нанети, замести; **ве́тром ~ло пы́ли** ветар је нанео прашину 3. *кого нар.* насукати, преварити ◊ **~ гу́бы** наљутити се, напућити се

наду́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. *само 3. л.* надути се, напети се, напумпати се; **па́рус ~лся** једро се напело 2. *фиг. разг.* узобразити се, узохолити се, дићи нос; наљутити се 3. *чего нар.* напити се, попити (*много*)

над||уши́ть, -ушу́, -у́шишь, -у́шат; -у́шенный *сврш.* намирисати, напарфемисати

над||уши́ться, -ушу́сь, -у́шишься, -у́шатся *сврш.* намирисати се, напарфемисати се

надым||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *сврш.* 1. *само 3. л.* задимити 2. *чем* надимити

над||ыша́ть, -ышу́, -ы́шишь, -ы́шат *сврш.* 1. надисати, загадити ваздух дисањем (*у просторији*) 2. *на что разг.* отопити лед дисањем; **~ на стекло́** очистити стакло дисањем

над||ыша́ться, -ышу́сь, -ы́шишься, -ы́шатся *сврш.* *чем* надисати се *чега* ◊ **не ~** *на кого, что* обасипати нежношћу, обожавати *кога, шта;* **пе́ред сме́ртью не ~ы́шишься** пропуштено нећеш надокнадити у последњи час

наеда́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. јести у великој количини 2. засићивати се храном

наедине́ *прил.* насамо, удвоје, у четири ока

нае́зд, -а *м* 1. *заст.* најезда *ж*, налет 2. удар, налет (*аутомобилом*) 3. **нае́здом, нае́здами** *прил. разг.* успут, у пролазу; **быва́ть ~ами** навраћати

нае́з||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* 1. проћи, пропутовати; **~ ты́сячу киломе́тров** пропутовати хиљаду километара 2. уравнати, утрти (*пут*)

нае́з||диться, -жусь, -дишься, -дятся *сврш. разг.* навозати се

нае́здник, -а *м* јахач; **цирково́й ~** циркуски јахач

наезжá||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. пролазити, путовати 2. равнати (*пут*) 3. *разг.* навраћати, посећивати (*понекад*)

наезжá||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. наилазити, налетати (*превозним средством*) 2. *разг.* насртати, наваљивати (*о људима*)

наём, нáйма *м* најам, закуп; **рабóта по нáйму** најамни рад

наёмник, -а *м* 1. *заст.* надничар 2. најамник 3. *фиг. презр.* плаћеник

наёмн||ый, -ая, -ое 1. најамни; ~ **рабóчий** најамни радник 2. изнајмљен, закупљен, узет под кирију; **~ая дáча** закупљен летњиковац 3. плаћени; ~ **убúйца** плаћени убица

наé||сть, -м, -шь, -ст, -дúм, -дúте, -дя́т *сврш. нар.* 1. појести; ~ **на три рубля́** појести за три рубље 2. *что* стећи, зарадити (*трбушчић*)

наé||сться, -мся, -шься, -стся, -дúмся, -дúтесь, -дя́тся *сврш.* 1. најести се; ~ **слáдкого** најести се слатког 2. заситити се; ~ **хлéбом** заситити се хлебом ◇ ~ **до отвáла** *разг.* најести се до гуше

наé||хать, -ду, -дешь, -дут *сврш.* 1. наићи, налетети (*превозним средством*); ~ **на столб** налетети на стуб 2. *разг.* нагрнути, навалити; **~хало мнóго турúстов** навалило је много туриста

нажáл||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. на кого, что разг.* пожалити се, потужити се; ~ **учúтелю на товáрища** пожалити се учитељу на друга

нажáрива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. пећи, пржити (*много*) 2. *нар.* страствено радити; **музыкáнт ~л пóльку** свирач је бесно свирао полку

нажáрива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* прегрејавати се, пржити се (*на сунцу*)

нажáр||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* напећи, напржити (*много*)

нажáр||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* прогрејати се, испржити се (*на сунцу*)

нажáти||е, -я *с* притискивање; **лёгкое** ~ лагано притискивање

наж||áть[1], **-мý, -мёшь, -мýт; -áтый** *сврш.* 1. *что, на что* притиснути; ~ **(на) кнóпку** притиснути дугме; ~ **на дверь** притиснути врата 2. *на кого, что фиг. разг.* извршити притисак, присилити; ~ **на министéрство** извршити притисак на министарство 3. *чего* исцедити, нацедити; ~ **сóку** нацедити сока 4. *на что и без обј. фиг. нар.* запети, прионути; ~ **на рабóту** прионути на посао

наж||áть[2], **-нý, -нёшь, -нýт; -áтый** *сврш. пољопр.* нажети, нажњети

наждáк, -á *м* шмиргла *ж*

наждáчн||ый, -ая, -ое: ~ая бумáга шмиргл-папир

наж||éчь, -гý, -жёшь, -гýт; *прошл.* **-ёг, -глá, -глó; -жённый** *сврш.* 1. изгорети, нагорети; ~ **древéсного угля́** нагорети ћумур; ~ **мнóго дров** изгорети много дрва 2. загрејати, усијати, ужарити; **сóлнце ~глó лицó** сунце је опалило лице 3. *фиг. нар.* преварити, опљачкати; ~ **на сто рублéй** преваром опљачкати сто рубаља

нажúв||а, -ы *ж разг.* ћар *м*, добит, профит *м*; **погóня за ~ой** трка за лаком зарадом

нажившá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. зарађивати, стицати 2. *фиг. разг.* навлачити, стицати, добијати (*непријатности*)

наживá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. на чём* обогаћивати се

нажив||úть, -лю́, -úшь, -я́т; -лённый *сврш. риб.* ставити мамац на удицу

нажúв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *риб.* мамац *м*, мека

наживля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. риб.* стављати мамац на удицу

наживн||óй[1], **-áя, -óе: дéло ~óе** *разг.* то се може стећи; **дéньги — дéло ~óе** новац се може стећи

наживн||óй[2], **-áя, -óе** *риб.* који је за мамац; ~ **червя́к** црв за мамац

нажигá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. изгоревати, нагоревати 2. грејати, усијавати, жарити 3. *фиг. нар.* варати, варањем пљачкати

нажúм, -а *м* 1. притисак, притискивање *с* 2. *фиг.* притисак; **сдéлать** *что* **под ~ом** урадити *шта* под притиском 3. наглашавање *с*, истицање *с* (*подебљањем линије код писања*); **пóчерк без ~а** рукопис без подебљања

нажимá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что, на что* притискивати 2. *на кого, что фиг. разг.* вршити притисак, присиљавати 3. *чего* цедити (*сок итд.*) 4. *на что и без обј. фиг. нар.* запињати, приањати (*на посао*)

нажинá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. пољопр.* жети

наж||úть, -ивý, -ивёшь, -ивýт; *прошл.* **нáжил, -илá, нáжило** *сврш.* 1. зарадити, стећи, ућарити; **всё ~ своúм трудóм** све стећи својим радом; ~ **мнóго дéнег** зарадити много новца 2. *фиг. разг.* навући, стећи, добити; ~ **неприя́тность** навући непријатност; ~ **себé ревматúзм** добити реуматизам

нажú||ться, -вýсь, -вёшься, -вýтся; *прошл.* **-лся, -лáсь, -лóсь** *сврш.* 1. *на чём* обогатити се; ~ **на воéнных постáвках** обогатити се на војним испорукама 2. *разг.* проборавити, проживети (*дуго, довољно*)

назáвтра *прил. нар.* сутрадан, идућег дана

назáд *прил.* 1. назад, натраг; **оглянýться** ~ окренути се 2. натраг; на своје место; **отдáть** *что* ~ вратити *шта* 3. раније, пре; **год (томý)** ~ пре годину дана

назадú *прил. нар.* позади, одострага, страга

назвáнива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* упорно позивати телефоном, звоњакати

назвáни||е, -я *с* 1. назив *м*, име; ~ **растéния** име биљке; ~ **журнáла** назив часописа 2. *об. мн. струч.* наслови *мн. м*, називи *мн. м*; **в библиотéке нéсколько ты́сяч ~й** у библиотеци је неколико хиљада наслова

назвáн||ый, -ая, -ое *заст.* усвојен, побратимљен; ~ **брат** побратим; ~ **сын** посинак

наз||вáть[1], **-овý, -овёшь, -овýт;** *прошл.* **-вáл, -валá, -вáло; нáзванный** *сврш. кого, что* 1. дати име *коме, чему*, назвати *кога, шта*; ~ **сы́на Ивáном** дати сину име Иван 2. назвати; ословити; ~ *чьё* **поведéние образцóвым** назвати *чије* понашање узорним; ~ *кого* **по фамúлии** ословити *кога* по презимену 3. именовати, прогласити; набројати; ~ **кандидáтов в комúссию** именовати кандидате за комисију; ~ **победúтеля** прогласити победника

наз||вáть[2], **-овý, -овёшь, -овýт;** *прошл.* **-вáл, -валá, -вáло; нáзванный** *сврш. разг.* позвати (*много гостију итд.*)

наз||вáться[1], **-овýсь, -овёшься, -овýтся;** *прошл.* **-вáлся, -валáсь, -вáлось** *и* **-валóсь** *сврш.* 1. *кем, чем* назвати се *ким, чим*, издати се *за кога, шта* 2. представити се

наз||вáться[2], **-овýсь, -овёшься, -овýтся;** *прошл.* **-вáлся, -валáсь, -вáлось** *и* **-валóсь** *сврш. нар.* наметнути се; ~ **в гóсти** наметнути се у госте

наздра́вств||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. нар.:* **на вся́кое чиха́нье (на вся́кий чих) не ~уешься** не треба реаговати на сваку ситницу

назе́мн||ый, -ая, -ое надземни; копнени, сувоземни; **~ая желе́зная доро́га** надземна железничка пруга; **~ые войска́** копнене трупе

на́земь *прил.* на земљу, на под

назида́ни||е, -я *с књиш.* поука *ж*, наук *м*; **в ~** *кому* као поука *коме*

назида́тельност||ь, -и *ж књиш.* поучност

назида́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *књиш.* поучан; **~ приме́р** поучан пример; **~ тон** поучан тон

назло́ *и* **на́зло** *прил.* за инат у инат; **де́лать** *что* **~** радити *шта* у инат

назнача́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* одређивати (*цену*); заказивати (*састанак*); прописивати (*лек*) 2. *кого кем* именовати, постављати *кога за шта*

назначе́ни||е, -я *с* 1. одређивање; заказивање; прописивање; **по ~ю врача́** према лекарском пропису 2. именовање, постављање; **прибы́ть к ме́сту ~я** стићи до одредишта 3. намена *ж*, сврха *ж*; **испо́льзовать** *что* **по прямо́му ~ю** искористити *шта* у праву сврху; **отря́д осо́бого ~я** специјални одред 3. *књиш.* мисија *ж*, животни задатак; **высо́кое ~ писа́теля** висока мисија писца

назна́ч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* 1. *что* одредити; заказати; прописати; **~ це́ну** одредити цену; **~ пе́нсию** одредити пензију; **~ собра́ние на сре́ду** заказати састанак за среду; **~ лека́рство** прописати лек 2. *кого кем* именовати, поставити *кога за шта;* **~ команди́ром ро́ты** поставити за командира чете

назо́йливо *прил.* наметљиво, насртљиво; **~ проси́ть** насртљиво молити

назо́йливост||ь, -и *ж* наметљивост, насртљивост

назо́йли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во наметљив, досадан, насртљив; **~ челове́к** наметљив човек; **он ~в, как му́ха** насртљив као мува; **~вые мы́сли** насртљиве мисли

назрева́||ть, -ет, -ют *несврш.* 1. сазревати 2. *фиг.* сазревати, приближавати се (*о кризи итд.*)

назре́||ть, -ет, -ют *сврш.* 1. сазрети; **по́чки ~ли** пупољци су сазрели; **нары́в ~л** чир је сазрео 2. *фиг.* сазрети, приближити се; **кри́зис ~л** криза је на помолу

назубо́к *прил. разг.* напамет; **вы́учить, знать ~** научити, знати напамет

называ́||ть[1], -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что* 1. давати име *коме, чему*, називати *кога, шта* 2. називати; ословљавати; **её ~ют краса́вицей** кажу да је она лепотица; **~** *кого* **по и́мени** ословљавати *кога* по имену 3. именовати, проглашавати; набрајати; **~ лу́чших ученико́в** набрајати најбоље ученике ◇ **так ~емый** тако звани

называ́||ть[2], -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* позивати (*много гостију итд.*)

называ́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *кем, чем* називати се *ким, чим*, издавати се *за кога шта* 2. називати се, носити име, звати се; **село́ ~ется Го́рки** село се зове Горки ◇ **что ~ется** *уметн. р. разг.* како кажу

назывн||о́й, -а́я, -о́е: ~о́е предложе́ние *лингв.* на зивна реченица

наибо́лее *прил.* нај-; **~ уда́чный спо́соб** најсрећнији начин; **~ вы́годно** најкорисније, најповољније

наибо́льш||ий, -ая, -ее највећи; **~ая вы́года** највећи добитак

наи́внича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* правити се наиван, изигравати наивност

наи́вно *прил.* наивно, простодушно; **рассужда́ть ~** наивно расуђивати

наи́вност||ь, -и *ж* 1. наивност, простодушност 2. наивна мисао, наиван поступак

наи́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но наиван, простодушан; **~ ю́ноша** наивни момак; **~ вопро́с** наивно питање

наивы́сш||ий, -ая, -ее највиши, највећи

наигра́||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно намештен, извештачен, неискрен; **~нная весёлость** извештачена веселост

наигра́||ть, -ю, -ешь, -ют; наи́гранный *сврш.* 1. *разг.* стећи, добити свирајући; **~ мозо́ли на па́льцах** добити жуљеве на прстима (*од свирања*) 2. *разг.* одсвирати; **~ на роя́ле но́вый моти́в** одсвирати на клавиру нови мотив 3. *струч.* снимити; **~ пласти́нку** снимити плочу

наигра́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* сит се наиграти; **де́ти ~лись** деца су се сита наиграла

наи́грыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *разг.* стицати, добијати свирајући (*жуљеве итд.*) 2. *разг.* свирати 3. *струч.* снимати (*плочу*)

на́игрыш, -а *м* 1. народна инструментална мелодија 2. *разг.* извештаченост *ж*, неприродност *ж*

наизна́нку *прил.* наопако, наопачке, на наличје; **вы́вернуть пальто́ ~** изврнути капут наопачке ◇ **вы́вернуться/вывора́чиваться ~** *разг.* употребити/употребљавати сва средства

наизу́сть *прил.* напамет; **чита́ть стихи́ ~** рецитовати стихове

наилу́чш||ий, -ая, -ее најбољи; **~ее реше́ние** најповољније решење; **~ сорт** најбоља врста (сорта)

наиме́нее *прил.* најмање; **~ вы́годно** најнеповољније

наименова́ни||е, -я *с* 1. *зван.* име, назив *м*; **официа́льное ~** званичан назив; **то́чное ~** прецизан назив 2. *струч.* врста *ж*; **в прода́же бо́лее тридцати́ ~й де́тских игр** у продаји је више од тридесет врста дечјих игара

наимен||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. књиш.* назвати, именовати, означити

наимен||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. књиш.* назвати се, именовати се

наиме́ньш||ий, -ая, -ее најмањи; **~ риск** најмањи ризик

наипа́че *прил. заст.* нарочито, посебно

наискосо́к *прил. разг.* косо; укосо, попреко; **идти́ ~** ићи укосо; **э́тот дом — ~** та кућа је попреко (укосо)

на́искось *прил.* косо; укосо, попреко, дијагонално; **расположи́ть ~** распоредити по дијагонали

наити́||е, -я *с књиш. заст.* надахнуће ◇ **по ~ю** интуитивно, по интуицији

наиху́дш||ий, -ая, -ее најгори, најлошији; **~ результа́т** најгори резултат

найдёныш, -а *м заст.* нахоче *с*

наймит, -а *м презр.* најамник

найти́[1], найду́, найдёшь, найду́т; *прошл.* **нашёл, нашла́, нашло́; на́йденный** *сврш.* 1. наћи; **~ гриб** наћи печурку; **~ потёрянную вещь** наћи изгубљену ствар 2. затећи; **~** *кого* **в тяжёлом состоя́нии** затећи *кога* у тешком стању 3. пронаћи, открити; **~ ве́рное реше́ние** наћи право решење; **~ оправда́ние** *чему* пронаћи оправдање *за шта*; **~ дру́га** *в ком*

открити пријатеља *у коме* 4. доћи до закључка; стећи утисак; **~, что собесéдник прав** доћи до закључка да је саговорник у праву; **врач нашёл егó вполнé здорóвым** лекар је дошао до закључка да је он потпуно здрав; **как ты егó нашёл?** какав си утисак добио о њему? ◇ **~ себé моги́лу (смерть)** *где* погинути *где;* **~ себя́** наћи свој пут; **нашёл чем хвáстаться!** *разг.* немаш чиме да се хвалиш!; **нашёл дуракá!** *разг.* нисам будала!

найти́ [2], **найдý, найдёшь, найдýт;** *прошл.* **нашёл, нашлá, нашлó** *сврш.* 1. наићи, надоћи, ударити; **~ на мель** наићи на плићак 2. *само 3. л.* прекрити собом, заклонити; **тýча нашлá на сóлнце** облак је заклонио сунце 3. *само 3. л. на кого фиг.* обузети *кога;* **на негó нашлá грусть** обузела га је туга ◇ **что (э́то) на тебя́ нашлó?** шта ти је?; **нашлá косá на кáмень** ударио тук на лук

найти́сь, найдýсь, найдёшься, найдýтся; *прошл.* **нашёлся, нашлáсь, нашлóсь** *сврш.* 1. наћи се; **пропáжа нашлáсь** губитак је пронађен 2. снаћи се, не збунити се; **он срáзу нашёлся, что отвéтить** одмах се снашао шта да одговори

накáвер||зить, -жу, -зишь, -зят, накáверзнича||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* насплеткарити, напакостити

накáз, -а *м* 1. *заст.* налог, наредба *ж*, завет; **отцóвский ~** очев завет 2. порука *ж*; апел; **~ избирáтелей** порука бирача

наказáни||е, -я *с* казна *ж*, кажњавање; **телéсное ~** телесна казна; **подвéргнуть ~ю** казнити; **отбы́ть срок ~я** издржати казну ◇ **вы́сшая мéра ~я** смртна казна; **сýщее ~!, что за ~!** права пропаст!; **вот (прóсто) ~** *с кем* жива мука *с ким*

нак||азáть [1], **-ажý, -áжешь, -áжут; -áзанный** *сврш.* казнити; **~ шалунá** казнити враголана; **~ винóвных** казнити кривце

нак||азáть [2], **-ажý, -áжешь, -áжут; -áзанный** *сврш. кому с инф. заст.* поручити, наредити, наложити

наказýемост||ь, -и *ж правн.* кажњивост

наказýе||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо *правн.* кажњив, који се кажњава; **~ постýпок** кажњив поступак

накáзыва||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* кажњавати

накáзыва||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. кому с инф. заст.* поручивати, наређивати, налагати

накáл, -а *м* 1. усијање *с*; **бéлый ~** бело усијање 2. *фиг.* крајња напетост, јек, врхунац

накáливани||е, -я *с* усијање, усијавање ◇ **лáмпа ~я** сијалица, жаруља

накáлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. усијавати 2. *фиг.* изазивати напетост, усијавати

накáлива||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. усијавати се 2. *фиг.* постајати напет (*о ситуацији итд.*)

накал||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. усијати; **~ метáлл** усијати метал 2. *фиг.* изазвати напетост, усијати

накал||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* 1. усијати се; **утю́г ~и́лся** пегла се усијала 2. *фиг.* постати напет (*о ситуацији итд.*)

накáлыва||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* цепати (*дрва итд.*)

накáлыва||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. набадати, забадати 2. клати (*стоку*) 3. бости, избадати (*шару*) 4. причвршћивати, прикачивати (*прибадачом*) 5. бости, озлеђивати убодом

накáлыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* убадати се, набадати се

накаля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *тех.* усијавати (*метал*) 2. *фиг.* изазивати напетост, усијавати

накаля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. усијавати се 2. *фиг.* постајати напет (*о ситуацији итд.*)

наканифóл||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* накалафонисати, намазати калафонијем

наканýне 1. *прил.* претходног дана, дан пре; **он приéхал ~** допутовао је претходног дана 2. *предл. с ген.* уочи; **~ прáздника** уочи празника

накáпа||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* накапати; покапати; **~ лекáрство** накапати лек; **~ черни́л на скáтерть** покапати столњак мастилом

накáплива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сакупљати, нагомилавати, згртати

накáплива||ться, -ется, -ются *несврш.* скупљати се, гомилати се, нагомилавати се

накáпыва||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* капати (*лек итд.*)

накáпыва||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* копати, накопавати, вадити (*много*)

накáрка||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* наслутити, наговестити (*несрећу*)

накáт, -а *м* 1. ваљање *с*, котрљање 2. *пом.* запљускивање *с* обале, ударање *с* валова о обалу 3. слој греда; **блиндáж с двойны́м ~ом** заклон са двоструким слојем греда

накатá||ть, -ю, -ешь, -ют; накáтанный *сврш.* 1. довањати, докотрљати, докотурати (*много*) 2. изваљати, изрољати, направити ваљањем; **~ шáриков из хлéба** направити лоптице од хлеба 3. *струч.* премазати, обојити ваљком 4. поравнати, утрти (*пут итд.*) 5. *нар. шаљ.* нашкрабати, брзо написати; **~ письмó** нашкрабати писмо

накатá||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* навозати се; **~ на велосипéде** навозати се на бициклу

нак||ати́ть, -ачý, -áтишь, -áтят; -áченный *сврш.* 1. докотрљати, котрљајући ставити; **~ бóчку на телéгу** докотрљати буре на кола 2. накотрљати, наваљати, докотурати; **~ бóчек в склад** накотрљати бурад у складиште 3. *разг.* навалити, сјатити се; **~ати́ло мнóго гостéй** сјатило се много гостију 4. *само 3. л. разг.* запљуснути (*о таласима*) 5. *само 3. л. фиг. разг.* обузети (*о неком осећању*)

нак||ати́ться, -áтится, -áтятся *сврш.* 1. ударити, запљуснути; **волнá ~ати́лась на бéрег** талас је запљуснуо обалу 2. *фиг. нар.* навалити, неочекивано се сручити (*о невољи*)

накáтыва||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. ваљати, котрљати, котурати (*много*) 2. ваљати, ројати, правити ваљањем 3. *струч.* премазивати, бојадисати ваљком 4. поравњавати, утирати (*пут итд.*)

накáтыва||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. котрљати, котрљајући стављати 2. котрљати, ваљати, котурати 3. *само 3. л. разг.* запљускивати (*о таласима*) 4. *само 3. л. фиг. разг.* обузимати (*о неком осећању*)

накáтыва||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. ударати, запљускивати (*о таласима*) 2. *фиг. нар.* наваљивати, неочекивано избијати (*о невољи*)

накачá||ть, -ю, -ешь, -ют; накáчанный *сврш.* 1. *что* напумпати, нацрпсти (*воду*) 2. *что* надувати, напумпати; **~ велосипéдную кáмеру** напумпати унутрашњу гуму бицикла 3. *кого нар.* опити, напити ◇ **нé было печáли, (так) чéрти ~ли** *разг.* само је још то фалило

накачá||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. *разг.*

наљуљати се до миле воље **2.** *нар.* наљоскати се, накитити се

нака́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* пумпати, црпсти (*воду*) **2.** *что* надувавати, пумпати **3.** *кого нар.* опијати, напијати

нака́чк||а, -и *ж* пумпање *с*, напумпавање *с*

накида́||ть, -ю, -ешь, -ют; наки́данный *сврш.* набацати (*много*); **~ как попа́ло** набацати без реда

наки́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** пелерина, шал *м*; огртач *м*; **кружевна́я ~** чипкасти шал **2.** прекривач *м* (*за јастук*) **3.** *разг.* додатак *м*, надоплата

наки́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** набацивати (*много*) **2.** пребацивати; огртати (*шал преко рамена итд.*) **3.** *разг.* додавати, повисивати (*цену*)

наки́дыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. на кого, что* бацати се *на кога, шта,* нападати *кога, шта*

наки́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* **1.** набацити, пребацити; огрнути; **~ плато́к на пле́чи** огрнути се марамом **2.** *разг.* додати, повисити (*цену*)

наки́н||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш. на кого, что* бацити се *на кога, шта,* напасти *кога, шта*

накипа́||ть, -ет, -ют *несврш.* **1.** пенити се **2.** таложити се, сакупљати се

накип||е́ть, -и́т, -я́т *сврш.* **1.** запенити се **2.** наталожити се, накупити се ◇ **у него́ ~е́ло на душе́** прекипело му је у души

на́кип||ь, -и *ж* **1.** пена; **снять ~** скинути пену **2.** талог *м*; наталожен кречњак; **очи́стить от ~и** удаљити наталожени кречњак (*на лонцу итд.*)

накла́д, -а *м заст.* губитак, штета *ж* ◇ **не оста́ться в ~е** не бити у губитку (на штети)

накла́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** уметак *м*, шињон *м* **2.** *струч.* додатак *м*, уметак *м*; поклопац *м*, преклопац *м* **3.** копча, стега, спојница (*на брави*) **4.** *нар.* грешка, пропуст *м*

накладн||а́я, -о́й *ж* товарни лист, спроводни лист, спроводница, фактура; **получи́ть груз по ~о́й** примити робу усаглашено са товарним листом

накла́дно *прил. у функц. предик. разг.* неповољно је, прескупо; **э́то мне бу́дет ~** то ми се не исплати

накладн||о́й, -а́я, -о́е 1. додатан, дометнут, настављен **2.** обожен, пресвучен; **~о́е зо́лото** позлата; **ло́жка ~о́го серебра́** посребрена кашика **3.** уметан, лажан, вештачки; **~ы́е во́лосы** лажна коса ◇ **~ы́е расхо́ды** режијски трошкови

накла́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* стављати, метати; **~ повя́зку** стављати завој **2.** *что* стављати, ударати (*жиг итд.*) **3.** *что, чего* натрпавати, натоваривати; напуњивати **4.** *что* подвргавати *чему*; **~ штраф** кажњавати новчаном глобом; **~ взыска́ние** досуђивати казну ◇ **~ отпеча́ток** *на кого, что* давати свој печат *коме, чему*; **~ ру́ку (ла́пу)** *на что разг.* а) стављати шаке *на шта,* присвајати *шта* б) потчињавати *шта* своме утицају

наклев||ета́ть, -ещу́, -е́щешь, -е́щут *сврш. на кого, что* опањкати, оклеветати *кога, шта*

наклёвыва||ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** прокљуцавати, разбијати кљуном љуску (*о пилету*) **2.** *фиг. нар.* случајно, изненада појављивати се, искрсавати; **~ется удо́бный слу́чай** пружа се згодна прилика

накле́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* лепити, налепљивати, залепљивати

накле́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* **1.** *что* налепити, залепити; **~ ма́рку на конве́рт** залепити марку на коверат **2.** *что, чего* налепити (*много*)

накле́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** *само јд.* лепљење *с* **2.** етикета, налепница

наклепа́||ть [1], -ю, -ешь, -ют; наклёпанный *сврш. тех.* занитовати, причврстити закивцима

накл||епа́ть [2], -еплю́, -е́плешь, -е́плят *сврш. на кого нар.* опањкати *кога*

наклёп||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *тех.* **1.** *само јд.* нитовање *с*, причвршћивање *с* закивцима **2.** нитна, закивак *м*

наклёпыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. тех.* нитовати, причвршћивати закивцима

накли́||кать, -чу, -чешь, -чут; -канный *сврш. нар.* наговестити, навући; **~ беду́** навући несрећу

наклика́||ть, -ю, -ешь, -ют, накли́кива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* наговештавати, навлачити (*несрећу*)

накло́н, -а *м* **1.** сагибање *с*, наклон **2.** нагиб, косина *ж*, падина *ж*, стрмина *ж*; **небольшо́й ~** мали нагиб ◇ **в ~** у сагнутом положају

наклоне́ни||е [1], -я *с грам.* глаголски начин; **изъяви́тельное ~** индикатив; **повели́тельное ~** императив; **сослага́тельное ~** кондиционал

наклоне́ни||е [2], -я *с* сагибање, наклањање; наклон *м* ◇ **магни́тное ~** магнетска инклинација

накл||они́ть, -оню́, -о́нишь, -о́нят; -онённый *сврш.* сагнути, нагнути, наклонити; **~ ве́тку** нагнути грану; **~ го́лову** наклонити главу

накл||они́ться, -оню́сь, -о́нишься, -о́нятся *сврш.* сагнути се, нагнути се, наклонити се; **мать ~они́лась над ребёнком** мајка се нагнула над дететом

накло́нност||ь, -и *ж* **1.** *к чему* склоност, наклоност; обдареност *за шта*; **~ к полноте́** склоност ка дебљању; **~ к му́зыке** обдареност за музику **2.** *об. мн.* **-и, -ей** навике, склоности; **дурны́е ~и** лоше навике

накло́нн||ый, -ая, -ое нагнут, кос, стрм; **~ая пло́скость** стрма раван ◇ **кати́ться по ~ой пло́скости** котрљати се низбрдо

наклоня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сагињати, нагињати, наклањати

наклоня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* сагињати се, нагињати се, наклањати се

наклю́ка||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. нар.* наљоскати се, нарољати се

наклю́н||уться, -ется, -ются *сврш.* **1.** прокљуцати, пробити кљуном љуску (*о пилету*) **2.** *фиг. нар.* случајно се појавити, искрснути; **~улось вы́годное де́льце** искрсао је уносан посао

накля́узнича||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. на кого разг.* оклеветати, обедити, опањкати *кога*

накова́льн||я, -и *ж тех., анат.* наковањ *м*

нак||ова́ть, -ую, -уёшь, -уют; -о́ванный *сврш.* **1.** *что* приковати **2.** *что, чего* наковати (*много*); **~ подко́в** наковати потковица

нако́вк||а, -и *ж* прикивање *с*

нако́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* ковати **2.** *что, чего* накивати

наковыря́||ть, -ю, -ешь, -ют; наковы́рянный *сврш. нар.* начепркати, ишчепркати

нако́жн||ый, -ая, -ое кожни; **~ая боле́знь** кожна болест

накола́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** набијати, натицати **2.** прикуцавати, прибијати **3.** *разг.* разбијати, ломити (*посуђе итд.*) **4.** *разг.* тући, убијати

наколд||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш.* навррачати, нагатати

наколе́нник, -а *м* наколеница *ж* (*део оклопа*); штитник, завој за колено; **~и у вратаря́** штитници голмана

наколе́нн||ый, -ая, -ое: ~ая повя́зка завој за колено

нако́лк||а, -и *ж* 1. набадање *с* 2. избадање *с* 3. украс *м* за косу (*од чипке итд.*) 4. *нар.* тетовирање *с*; тетоважа

накол||оти́ть, -очу́, -о́тишь, -о́тят; -о́ченный *сврш.* 1. набити, натаћи 2. прикуцати, прибити 3. *разг.* разбити, поломити (*посуђе итд.*) 4. *разг.* потући, поубијати

нак||оло́ть[1], **-олю́, -о́лешь, -о́лят; -о́лотый** *сврш.* нацепати; **~ дров** нацепати дрва

нак||оло́ть[2], **-олю́, -о́лешь, -о́лют; -о́лотый** *сврш.* 1. набости, забости; **~ ба́бочку на була́вку** набости лептира на чиоду 2. наклати, заклати (*много*); **~ свине́й** заклати много свиња 3. избости; **~ узо́р** избости шару 4. причврстити, прикачити (*прибадачом*); **~ на шля́пу цвето́к** причврстити цвет на шешир 5. убости; **~ иго́лкой па́лец** убости се иглом у прст

нак||оло́ться, -олю́сь, -о́лешься, -о́лются *сврш.* набости се, убости се; **~ на иго́лку** набости се на иглу

накома́рник, -а *м* заштитна мрежа од комараца (*за главу*)

наконе́ц *прил.* 1. коначно, напокон, најзад, на крају крајева; **~ он догада́лся** најзад се досетио 2. *у функц. уметн. р.* ипак, после свега; **да уйди́ же ты, ~!** та одлази већ једном! **~-то!** најзад!, коначно!; **~-то я вас ви́жу!** најзад да вас видим!

наконе́чник, -а *м* 1. вршак, шиљак (*на штапу*) 2. канила *ж*, завршна цевчица; штитник (*за оловку*)

накопа́||ть, -ю, -ешь, -ют; нако́панный *сврш.* накопати, ископати, извадити (*много*); **~ карто́феля** извадити много кромпира

накопи́тел||ь, -я *м* 1. грамжљивац, похлепан човек 2. *тех.* акумулатор; **~ эне́ргии** акумулатор енергије

нак||опи́ть, -оплю́, -о́пишь, -о́пят; -о́пленный *сврш.* сакупити, скупити, нагомилати, згрнути; **~ о́пыт** стећи искуство

нак||опи́ться, -о́пится, -о́пятся *сврш.* сакупити се, скупити се, нагомилати се

накопле́ни||е, -я *с* 1. скупљање, гомилање, нагомилавање; акумулација *ж*; **первонача́льное капиталисти́ческое ~** првобитна акумулација капитала 2. *об. мн.* **-я, -й** акумулирана средства

накопля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сакупљати, нагомилавати, згртати

накопля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* скупљати се, гомилати се, нагомилавати се

накоп||ти́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т; -чённый *сврш.* 1. насушити на диму (*много*); **~ колба́с** насушити кобасице димљењем 2. *само 3. л.* зачадити (*о свећи итд.*)

нак||орми́ть, -ормлю́, -о́рмишь, -о́рмят; -о́рмленный *сврш.* нахранити

накра́пыва||ть, -ет, -ют *несврш.* сипати, ромињати (*об. о киши*)

накра́||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* 1. намазати, нашминкати; **~ гу́бы** накарминисати усне 2. обојити, офарбати

накра́||ситься, -шусь, -сишься, -сятся *сврш. разг.* намазати се, нашминкати се

накра́||сть, -ду́, -дёшь, -ду́т; -денный *сврш.* накрасти (*много*)

накрахма́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* уштиркати, наштиркати

накрен||и́ть, -ю, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* накренути, нагнути

накрен||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* накренути се, нагнути се

на́крепко *прил.* 1. чврсто, јако, снажно; **~ запере́ть** добро затворити 2. *разг.* одлучно, категорички; **~ запрети́ть** одлучно забранити

на́крест *прил.* унакрст; **повяза́ть плато́к ~** повезати мараму унакрст

накрич||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш. на кого* изгрдити, испсовати *кога;* издерати се *на кога*

накрич||а́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш.* извикати се, издерати се до миле воље

накромса́||ть, -ю, -ешь, -ют; накро́мсанный *сврш. разг.* искомадати, исећи, изрезати

накропа́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг. потц.* нашкрабати, надрљати (*лоше стихове итд.*)

накр||оши́ть, -ошу́, -о́шишь, -о́шат; -о́шенный *сврш.* издробити, иситнити; надробити, намрвити

накр||ути́ть, -учу́, -у́тишь, -у́тят; -у́ченный *сврш.* 1. *что* намотати; **~ шпага́т на па́лку** намотати конопац на палицу 2. *что, чего* упрести, усукати; **~ верёвок** усукати ужад 3. *фиг. разг.* измислити нешто необично, посебно

накр||ути́ться, -учу́сь, -у́тишься, -у́тятся *сврш.* 1. *само 3. л.* намотати се 2. *нар.* натрчати се

накру́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* намотавати 2. *что, чего* упредати, сукати (*уже*) 3. *фиг. разг.* измишљати нешто необично, посебно

накру́чива||ться, -ется, -ются *несврш.* намотавати се

накрыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что чем* покривати, прекривати 2. *кого на чём фиг. разг.* хватати, затицати (*злочинца*) ◇ **~ (на) стол** постављати сто

накрыва́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* покривати се, прекривати се (*огртачем итд.*)

накр||ы́ть, -о́ю, -о́ешь, -о́ют; -ы́тый *сврш.* 1. *кого, что чем* покрити, прекрити; **~ тю́ки брезе́нтом** покрити бале цирадом 2. *кого на чём фиг. разг.* ухватити, затећи; **~ престу́пника** ухватити злочинца ◇ **~ (на) стол** поставити сто

накр||ы́ться, -о́юсь, -о́ешься, -о́ются *сврш.* покрити се, прекрити се; **~ плащо́м** прекрити се огртачем

накупа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* куповати (*много*)

нак||упи́ть, -уплю́, -у́пишь, -у́пят; -у́пленный *сврш.* накуповати; **~ книг** накуповати књига

наку́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. пушити, димити, кадити 2. пећи (*смолу итд.*)

наку́рива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* пушити до миле воље

нак||ури́ть, -урю́, -у́ришь, -у́рят; -у́ренный *сврш.* 1. напушити, надимити, накадити; **~ ла́даном** накадити тамјаном 2. напећи; **~ смолы́** напећи смоле

нак||ури́ться, -урю́сь, -у́ришься, -у́рятся *сврш.* напушити се до миле воље

накуроле́||сить, -шу, -сишь, -сят *сврш. нар.* налудирати се

накуса́||ть, -ю, -ешь, -ют; наку́санный *сврш.* изујeдати, избости; **комары́ ~ли ру́ки** комарци су изујeдали руке

наку́та||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* умотати, утоплити, претопло обући

наку́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* умотавати, утопљавати, претопло облачити

налага́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* подвргавати

чему; ~ **штраф** кажњавати новчаном глобом; ~ **взыскáние** досуђивати казну

налá||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* **1.** регулисати, довести у ред; ~ **мотóр** регулисати мотор **2.** организовати, средити; ~ **произвóдство запасны́х частéй** организовати производњу резервних делова **3.** *нар.* удесити, ускладити; ~ **балалáйку** удесити балалајку

налáд||иться, -ится, -ятся *сврш.* средити се, уредити се; **дéло** ~**илось** посао је кренуо; **отношéния** ~**ились** односи су се средили; **не волнýйся, всё** ~**ится** не брини се, све ће се средити

налáдк||а, -и *ж* регулисање *с;* ~ **станкóв** регулисање алатних машина

налáдчик, -а *м* мајстор за регулисање машина, механичар

налáжива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** регулисати, доводити у ред (*мотор итд.*) **2.** организовати, сређивати **3.** *нар.* удешавати, усклађивати (*музички инструмент*)

налáжива||ться, -ется, -ются *несврш.* сређивати се, уређивати се (*о послу итд.*)

налакá||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* **1.** напити се (*о животињама*); **котёнок** ~**лся молокá** маче се напило млека **2.** *нар. погрд.* напити се, опити се

нал||гáть, -гý, -жёшь, -гýт *сврш.* налагати

налéво *прил.* лево, у леву страну; **свернýть** ~ скренути лево; ~ **от вхóда** лево од улаза ◊ **продáть** ~ *нар.* продати незаконито (недозвољено)

налегá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** налегати, наваљивати се **2.** *фиг. разг.* прианјати (*на посао итд.*) **3.** *фиг. нар.* наваљивати, вршити притисак

налегкé *прил. разг.* **1.** без пртљага **2.** лако обучен

належ||áть, -ý, -и́шь, -áт; налёжанный *сврш. разг.* добити оштете од дугог лежања; ~ **прóлежни** добити декубитус

належ||áться, -ýсь, -и́шься, -áтся *сврш. разг.* належати се

налёжива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* добијати оштете од дугог лежања

налезá||ть, -ет, -ют *несврш. разг.* **1.** наваљивати **2.** бивати потаман, пасовати (*о одећи, обући*)

налé||зть, -зет, -зут; *прошл.* **-з, -зла, -зло** *сврш. разг.* **1.** навалити **2.** бити потаман, пасовати (*о одећи, обући*); **сапоги́ éле** ~**зли** чизме су једва пасовале

нал||епи́ть, -еплю́, -éпишь, -éпят; -éпленный *сврш.* **1.** *что разг.* налепити, залепити **2.** *что, чего* извајати (*много*); ~ **фигýрок из гли́ны** извајати фигуре од глине

налепля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* лепити, прилепљивати; ~ **мáрки на конвéрты** лепити марке на коверте

налёт, -а (-у) *м* **1.** напад, налет; **кавалери́йский** ~ коњички напад; **воздýшный** ~ ваздушни напад **2.** пљачкашки препад; **банди́тский** ~ разбојнички препад **3.** танак слој, наслага *ж;* ~ **пы́ли** наслага прашине ◊ **с** ~**а (**~**у)** а) у лету б) одмах, без размишљања; **отвéтить с** ~**а** одговорити без размишљања; ~ **в гóрле** *мед.* скрама у грлу; **с** ~**ом ю́мора** са примесом хумора

налетá||ть [1]**, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** *само 3. л.* налетати (*о урагану итд.*) **2.** *само 3. л.* нагртати, насртати (*о скакавцима итд.*) **3.** *на кого, что разг.* налетати, наилазити (*на стуб итд.*) **4.** *на кого, что* нападати *кога, шта;* **я́стреб** ~**ет на кур** јастреб напада кокоши **5.** *на кого фиг. нар.* нападати *кога* грдњама, прекорима **6.** *само 3. л.* таложити се (*о прашини итд.*)

налетá||ть [2]**, -ю, -ешь, -ют; налётанный** *сврш.* прелетети; **лётчик** ~**л сто ты́сяч киломéтров** пилот је прелетео сто хиљада километара

нале||тéть, -чý, -ти́шь, -тя́т *сврш.* **1.** *само 3. л.* налетети; ~**тéл ураган** налетео је ураган **2.** *само 3. л.* нагрнути, насрнути; ~**тéла саранчá** нагрнули су скакавци **3.** *на кого, что разг.* налетети, наићи; ~ **на столб** наићи на стуб **4.** *на кого, что* напасти *кога, шта;* **кóнница** ~**тéла с флáнга** коњица је напала с бока **5.** *на кого фиг. нар.* напасти *кога* грдњама, прекорима **6.** *само 3. л.* сталожити се (*о прашини итд.*)

налётчик, -а *м* провалник, бандит

налётыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прелетати

нал||éчь, -я́гу, -я́жешь, -я́гут; *прошл.* **-ёг, -еглá, -еглó** *сврш.* **1.** налећи, навалити се; ~ **грýдью на стол** навалити се на сто **2.** *фиг. разг.* прионути; ~ **на учёбу** прионути на учење; ~ **на вёсла** завеслати свом снагом **3.** *фиг. нар.* навалити, извршити притисак; ~ **на свои́х помóщников** извршити притисак на своје помоћнике **4.** *само 3. л.* прекрити, налећи; **пласты́ угля́** ~**егли́ на песчáник** слојеви угља налазе се изнад пешчаника

нали́в, -а *м* **1.** наливање *с*, пуњење *с* **2.** дозревање *с*; **я́блоки хорóшего** ~**а** сочне јабуке ◊ **бéлый** ~ петровача (*врста јабука*)

наливá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** лити, точити, сипати **2.** проливати, просипати

наливá||ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** наливати се, пунити се; цурити (*о води*) **2.** једрати, бубрити, бујати (*о плоду*)

нали́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** воћни ликер

наливн||óй, -áя, -óе 1. за превожење течности без таре; ~**óе сýдно** танкер, брод-цистерна **2.** *струч.* хидраулични **3.** сочан, једар; ~**óе я́блочко** сочна јабука

нал||изáться, -ижýсь, -и́жешься, -и́жутся *сврш.* **1.** *разг.* нализати се до миле воље; ~ **мёду** нализати се меда **2.** *нар. погрд.* налокати се

нали́м, -а *м зоол.* манић (*риба*)

налин||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш.* ишпартати, исцртати линијама (*много*)

налипá||ть, -ет, -ют *несврш. на чём* лепити се *на шта*

нали́||пнуть, -пнет, -пнут; *прошл.* **-п, -пла, -пло** *сврш. на чём* налепити се *на шта;* **грязь** ~**пла на сапоги́** блато се налепило на чизме

налит||óй, -áя, -óе 1. зрео, сочан; ~**óе я́блоко** сочна јабука **2.** једар, чврст, снажан; ~**ы́е мýскулы** снажни мишићи

нал||и́ть, -ью́, -ьёшь, -ью́т; *прошл.* **-и́л, -илá, нáлило** *и* **-и́ло; нáлитый и -и́тый** *сврш.* **1.** налити, наточити, насути; ~ **чáшку молокá** налити шољу млека; ~ **бак водóй** напунити котао водом **2.** пролити, просути; ~ **воды́ нá пол** просути воду на под

нал||и́ться, -ьётся, -ью́тся *сврш.* **1.** налити се, напунити се, натећи; **водá** ~**илáсь в лóдку** вода се налила у чамац **2.** наједрити, набубрити, набрекнути; **сли́вы** ~**или́сь** шљиве су набрекле ◊ **глазá** ~**или́сь крóвью** очи су се закрвавиле

налицó *прил. у функц. предик.:* **быть** ~ бити присутан; бити ту; **свидéтели** ~ сведоци су присутни; **результáты** ~ резултати су ту

наличеств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. књиш.* бити присутан; бити ту

нали́чи||е, -я *с* постојање, присутност *ж*; **быть в ~и** постојати; **при ~и необходи́мых усло́вий** уз постојање нужних услова

нали́чник, -а *м* 1. оквир (*око прозора*); довратник 2. кошуљица *ж* (*на брави*)

нали́чност||ь, -и *ж* 1. присутност, постојање *с*; **все маши́ны в ~и** све машине су на броју 2. стварна, ефективна количина; **~ това́ров** ефективна количина робе 3. готовина, главница (*новца*); **ка́ссовая ~** стање благајне

нали́чн||ый, -ая, -ое 1. присутан, постојећи 2. расположив; **~ые су́ммы** расположиве суме; **~ расчёт** плаћање у готовом; **за ~ расчёт** за готово; **~ые де́ньги** готовина 3. **нали́чн|ые, -ых** *мн.* готовина *ж*, готов новац; **плати́ть ~ыми** платити у готовом

нал||ови́ть, -овлю́, -о́вишь, -о́вят; -о́вленный *сврш.* наловити, нахватати (*много*); **~ ры́бы** напецати рибе

наловч||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш. разг.* извежбати се, стећи вештину, рутину; **~ игра́ть в ша́хматы** извежбати се у шаху

нало́г, -а *м* порез, дажба *ж*, дажбина *ж*; **подохо́дный ~** порез на доходак; **прямо́й, ко́свенный ~** непосредни, посредни порез; **взима́ть ~и** узимати порез; **обложи́ть** *что* **~ом** ударити порез *на шта*, опорезати *шта*

нало́гов||ый, -ая, -ое порески, порезни; **~ая систе́ма** порески систем

налогоплате́льщик, -а *м* порески обвезник

нал||ожи́ть, -ожу́, -о́жишь, -о́жат; -о́женный *сврш.* 1. *что* ставити, метнути; **~ вы́кройку на мате́рию** ставити крој на материјал; **~ компре́сс** ставити облог 2. *что* ставити, ударити; **~ клеймо́** ударити жиг, жигосати 3. *что, чего* натрпати, нагомилати; напунити; **~ по́лную таре́лку ка́ши** напунити тањир кашом 4. *что* подвргнути *чему*; **~ аре́ст на иму́щество** запленити имовину; **~ запре́т** *на что* ставити *шта* под забрану; **~ штраф** казнити новчаном глобом ◇ **~ отпеча́ток** *на кого, что* дати свој печат *коме, чему*; **~ ру́ку (ла́пу)** *на что разг.* а) ставити шаке *на шта*, присвојити *шта* б) потчинити своме утицају; **~ на себя́ ру́ки** *нар.* дићи руку на себе

нало́жниц||а, -ы *ж заст.* љубавница

налома́||ть, -ю, -ешь, -ют; нало́манный *сврш.* наломити, поломити, накидати (*много*); **~ ве́ток** поломити гране ◇ **~ бока́** *кому нар.* излемати, издеватати *кога*; **~ дров** *нар.* учинити много глупости

нало́па||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. нар.* најести се, наситити се, наждерати се

налощ||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* налаштити, нагланцати; **~ парке́т** нагланцати паркет

налущ||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* нaљуштити, ољуштити; окомити (*много*); **~ горо́ху** нaљуштити грашка; **~ кукуру́зы** окомити кукуруз

налюб||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. кем, чем, на кого, что* надивити се *коме, чему*, науживати се гледајући *кога, шта*; **не могу́ ~** *чем, на что* не могу да се надивим *чему*

наля́па||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. нар.* 1. испрљати, упрљати, замазати 2. нашкрабати, надрљати

намагни́||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш.* намагнетизирати, магнетисати; **~ желе́зо** намагнетизирати гвожђе

намагни́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* магнетизирати, магнетисати

нама́||зать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш.* 1. намазати, премазати; **~ хлеб ма́слом** премазати хлеб маслацем 2. *разг.* намазати, нашминкати; **~ гу́бы** накарминисати усне 3. *разг.* нашкрабити, надрљати

нама́||заться, -жусь, -жешься, -жутся *сврш.* 1. намазати се (*машћу итд.*) 2. *разг.* намазати се, нашминкати се

нама́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. мазати, премазивати 2. *разг.* мазати, шминкати

нама́зыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. мазати се (*машћу итд.*) 2. *разг.* мазати се, шминкати се

намал||ева́ть, -ю́ю, -ю́ешь, -ю́ют; -ёванный *сврш. разг.* намазати, надрљати, рђаво насликати

намара́||ть, -ю, -ешь, -ют; нама́ранный *сврш. нар.* 1. испрљати, запрљати, замазати 2. нашкрабати, надрљати

намарин||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* маринирати, ставити у маринаду; **~ грибо́в** маринирати печурке

нама́сл||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* намазати (*маслацем, уљем*); замастити; **~ блины́** намазати маслацем палачинке; **~ ка́шу** замастити кашу

нама́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* намотавати, навијати

нама́тыва||ться, -ется, -ются *несврш.* намотавати се, навијати се

нама́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* квасити, мочити, влажити; натапати (*веш*)

нама́||яться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. нар.* намучити се; уморити се; **~ за доро́гу** намучити се у путу

наме́дни *прил. нар.* недавно, ономад(не)

намёк, -а *м* наговештај, алузија *ж*; **говори́ть ~ами** алудирати, говорити увијено; **то́нкий ~** фина алузија

намека́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. на кого, что* алудирати *на кога, шта*, наговештавати *шта*; **на что вы ~ете?** на шта алудирате?

намекн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. на кого, что* алудирати *на кога, шта*, наговестити *шта*

намельч||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш. разг.* 1. надробити, иситнити; **~ табаку́** иситнити дуван 2. ситно написати, уситнити (*рукопис*)

наменя́||ть, -ю, -ешь, -ют; наме́нянный *сврш. разг.* 1. набавити разменом (*много*) 2. уситнити, разменити (*много; о новцу*); **~ ме́лочи на рубль** уситнити рубљу

намерева́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с инф.* намеравати, имати намеру; канити; **он ~лся к ве́черу верну́ться домо́й** он је имао намеру да се до вечери врати кући

наме́рен, -а, -о *у функц. предик. с инф.:* **куда́ он ~ е́хать?** куда намерава да путује?; **что вы ~ы де́лать?** шта намеравате да радите?

наме́рени||е, -я *с* намера *ж*, накана *ж*, тежња *ж*; **с ~ем** са на̏мером, с циљем; **с до́брым ~ем** у доброј намери, добронамерно

наме́ренно *прил.* намерно, хотимично, промишљено

наме́ренн||ый, -ая, -ое намеран, хотимичан, промишљен; смишљен; **~ посту́пок** промишљени поступак; **~ое оскорбле́ние** смишљена увреда

намерза́||ть, -ет, -ют *несврш.* залеђивати се, хватати се (*о леду*)

намёрз||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **намёрз, -ла, -ло** *сврш.* 1. *само 3. л.* заледити се, нахватати се (*о леду*); **на окне́ намёрз лёд** на прозору се нахватао лед 2. *нар.* озепсти, промрзнути, следити се

намёрз||нуться, -нусь, -нешься, -нутся; *прошл.* **-ся, -лась, -лось** *сврш. разг.* озепсти, промрзнути; **~ в пути́** промрзнути на путу

наме́р||ить, -ю, -ишь, -ят; **-енный** *сврш. разг.* измерити, одмерити (*много*)

на́мертво *прил. разг.* врло чврсто; **~ склепа́ть** добро занитовати

нам||еси́ть, -ешу́, -е́сишь, -е́сят; **-е́шенный** *сврш.* намесити, умесити (*много*)

наме||сти́, -ту́, -тёшь, -ту́т; *прошл.* **намёл, -ла́, -ло́**; **-тённый** *сврш.* намести, нанети, нагомилати; **ве́тром ~ло́ ли́стьев** ветар је нанео лишћа

наме́стник, -а *м заст.* намесник, начелник (*покрајине*)

наме́стничеств||о, -а *с заст.* намесништво; област *ж* под управом намесника (*у Русији пре револуције*)

намёт [1], **-а** *м* 1. *нар.* нанос; **песча́ный ~** пешчани нанос 2. *заст.* шатор, черга *ж* 3. *струч.* рибарска мрежа (*у облику вреће*); мрежа *ж* за хватање птица

намёт [2], **-а** *м пров.* галоп; **в ~, ~ом** у галопу

намета́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* мести, наносити, гомилати (*лишће, снег*)

нам||ета́ть [2], **-ечу́, -е́чешь, -е́чут**; **-ётанный** *сврш.* 1. набацати, наслагати; **~ на воз се́на** набацати сено на кола 2. намрестити се; накотити, народити; **~ лися́т** накотити лисиће 3. извежбати; изоштрити; **~ ру́ку** извежбати руку; **~ глаз** изоштрити око

намета́||ть [3], **-ю, -ешь, -ют**; **намёта́нный** *сврш.* 1. прошити, проштеповати (*крупним штепом*); **~ швы** прошити шавове 2. профирцати (*много*)

наме́||тить [1], **-чу, -тишь, -тят**; **-ченный** *сврш.* 1. обележити, означити, маркирати 2. набацити, скицирати (*план итд.*)

наме́||тить [2], **-чу, -тишь, -тят**; **-ченный** *сврш.* 1. одредити, назначити; предложити; **~ день отъе́зда** одредити дан одласка; **~ кандидату́ру** предложити кандидатуру 2. изабрати, одредити; **~ ме́сто прива́ла** изабрати место за одмор (*на путу*) 3. *разг.* уперити, нанишанити (*пушку*)

наме́т||иться [1], **-ится, -ятся** *сврш.* означити се, оцртати се; појавити се; **~илась возмо́жность** појавила се могућност

наме́||титься [2], **-чусь, -тишься, -тятся** *сврш. разг.* нанишанити

намёт||ка [1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* прошивање *с*, фирцање *с* 2. конац *м* за прошивање, фирцање

намёт||ка [2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* нацрт *м*, скица, ознака; **сде́лать ~ку** направити скицу

намётыва||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. набацивати, нагомилавати (*сено*) 2. вежбати (*руку*); изоштравати (*око*)

намётыва||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. прошивати, штеповати (*шавове*) 2. фирцати (*много*)

намеча́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. обележавати, означавати, маркирати 2. набацивати, скицирати (*план итд.*)

намеча́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. одређивати, назначавати (*дан одласка итд.*); предлагати (*кандидатуру*) 2. изабирати, одређивати (*место за одмор итд.*)

намеча́||ться, -ется, -ются *несврш.* означавати се, оцртавати се; појављивати се

намеша́||ть, -ю, -ешь, -ют; **наме́шанный** *сврш. разг.* намешати, додати; **~ изю́му в те́сто** додати суво грожђе у тесто

наме́шива||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* месити (*много*)

наме́шива||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. разг.* мешати, додавати

намина́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. гњечити, месити (*глину итд.*) 2. *разг.* газити, утапкавати (*траву итд.*) 3. *разг.* жуљити, притискивати (*ноге итд.*)

намно́го *прил.* много, знатно, у великој мери; **он не ~ ста́рше меня́** он није много старији од мене; **~ бо́льше** знатно више

намоги́льн||ый, -ая, -ое надгробни

намозо́л||ить, -ю, -ишь, -ят; **-енный** *сврш. разг.* нажуљити

намока́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* киснути, квасити се, влажити се

намо́к||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **намо́к, -ла, -ло** *сврш.* покиснути, наквасити се, овлажити се

намола́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* млатити, врћи

намоло́т, -а *м* 1. млаћење *с*, вршење *с* 2. количина *ж* овршеног жита

намол||оти́ть, -очу́, -о́тишь, -о́тят; **-о́ченный** *сврш.* омлатити, оврћи; **~ мешо́к ржи** омлатити врећу ражи

нам||оло́ть, -елю́, -е́лешь, -е́лют; **-о́лотый** *сврш.* 1. намлети; **~ муки́** намлети брашна 2. *нар.* набрбљати, надробити, напричати; **~ чепухи́** набрбљати свашта

намо́рдник, -а *м* брњица *ж*, нагубац; **соба́ка в ~е** пас с брњицом

намор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; **-ённый** *сврш.* 1. потаманити, уништити, побити (*много*); **~택 тарака́нов** потаманити бубашвабе 2. *струч.* натопити бојом, препарирати (*много*); **~ древеси́ны** препарирати дрвену грађу

намо́рщива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* мрштити, мргодити, борати

намо́рщ||ить, -у, -ишь, -ат; **-енный** *сврш.* намрштити, намргодити, наборати; **~ лоб** наборати чело

намо́рщ||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* 1. наборати се (*о челу итд.*) 2. намрштити се, намргодити се, натмурити се

намота́||ть, -ю, -ешь, -ют; **намо́танный** *сврш.* намотати, навити; **~ ни́ток на шпу́льку** намотати конац на калем ◇ **~ себе́ на ус** записати за уво, добро запамтити

намота́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. *само 3. л.* намотати се, навити се 2. *нар.* намучити се, натрчати се; **~ за́ день** натрчати се за дан

намо́тк||а, -и *ж* намотавање *с*, мотање *с*; **~ пря́жи** намотавање предива

нам||очи́ть, -очу́, -о́чишь, -о́чат; **-о́ченный** *сврш.* 1. наквасити, намочити, овлажити; потопити; **~ бельё** потопити веш 2. укиселити (*много*); **~ я́блок** укиселити јабуке

нам||очи́ться, -очу́сь, -о́чишься, -о́чатся *сврш. разг.* наквасити се, овлажити се, постати мокар

намудр||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш. разг.* измудровати, искомпликовати; запетљати

намусо́л||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш. нар.* запрљати, измазати (*прстима, пљувачком*)

намýсор||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш. разг.* нађубрити, упрљати смећем; ~ **на полý** нађубрити на поду

нам||утúть, -учý, -утúшь *и* **-ýтишь, -ýтят** *и* **-утя́т** *сврш.* 1. помутити, замутити воду 2. *фиг. разг.* унети смутњу, немир

намýч||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш. разг.* намучити се, измучити се; ~ **в дорóге** намучити се на путу

намы́в, -а *м* нанос, наслага *ж*, наплављена земља

намывá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *разг.* прати (*много*) 2. испирати, добијати испирајући (*златни песак итд.*) 3. *само 3. л.* наплављивати, наносити (*водом*)

намывн||óй, -áя, -óе 1. нанесен, наплављен (*водом*); ~ **песóк** нанесени песак 2. *струч.* наносни; ~**áя плотúна** наносна брана

намы́ка||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. нар.* намучити се, напатити се

намы́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сапунати (*руке итд.*)

намы́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* насапунати, насапунити; ~ **рýки** насапунати руке ◇ ~ **гóлову** *кому разг.* опрати главу *коме*

нам||ы́ть, -óю, -óешь, -óют; -ы́тый *сврш.* 1. *разг.* опрати, напрати; ~ **мнóго посýды** опрати много посуђа 2. испрати, добити испирајући; ~ **золотóго пескý** испрати златан песак 3. *само 3. л.* наплавити, нанети (*водом*); ~ **пескý** нанети песак.

нам||ы́ться, -óюсь, -óешься, -óются *сврш. нар.* добро се опрати, искупати се

нам||я́ть, -нý, -нёшь, -нýт; -я́тый *сврш.* 1. изгњечити, изместити; ~ **глúны** изместити глину 2. *разг.* изгазити, утапкати; ~ **травý в садý** изгазити траву у врату 3. *разг.* нажуљити, притиснути; ~ **нóги** нажуљити ноге ◇ ~ **бокá** *кому нар.* пребити на мртво име *кога*

нанесéни||е, -я *с* 1. уношење, обележавање; ~ **на кáрту** обележавање на карти 2. покривање, премазивање, наношење; ~ **лáка** покривање лаком 3. наношење, задавање, причињавање; ~ **ущéрба** причињавање штете, оштећивање

нане||стú, -сý, -сёшь, -сýт; *прошл.* **нанёс, -слá, -слó; -сённый** *сврш.* 1. *что, чего* нанети, нагомилати, донети (*много*); ~ **книг** донети много књига 2. *само 3. л. что, чего* навући, нанети; навејати; **вéтер нанёс снéгу** ветар је навејао снег; **течéнием** ~**слó пескý** *безл.* водена струја је нанела песак 3. *что* обележити, означити; ~ **на кáрту** обележити на карти 4. *что на что* прекрити; премазати; ~ **крáску** премазати бојом, обојити; ~ **лак** прекрити лаком 5. *что кому* нанети, задати, причинити; ~ **обúду** нанети увреду, увредити; ~ **удáр** задати ударац; ~ **ущéрб** причинити штету, оштетити; ~ **поражéние** *кому* нанети пораз *коме*, победити *кога;* ~ **визúт** *кому* посетити *кога*

нан||изáть, -ижý, -úжешь, -úжут; -úзанный *сврш.* нанизати; ~ **бýсы** нанизати перле

нанúзыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* низати

нанимáтел||ь, -я *м* закупац, закупник; ~ **рабóчей сúлы** послодавац

нанимá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого* унајмљивати, узимати на рад 2. *что* изнајмљивати, узимати на коришћење, под најам (*собу итд.*)

нанимá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* унајмљивати се

нáнк||а, -и *ж текст.* нанкинг *м*

нáново *прил. разг.* поново, изнова, од почетка; **написáть** ~ поново написати

нанóс, -а *м* нанос, наслага *ж*, наплавина *ж*; **речны́е** ~**ы** речни наноси, муљ

нан||осúть [1]**, -ошý, -óсишь, -óсят** *несврш.* 1. *что, чего* наносити, гомилати, доносити (*много*) 2. *само 3. л. что, чего* навлачити, наносити (*песак*); навејавати (*снег*) 3. *что* обележавати, означавати (*на карти итд.*) 4. *что на что* прекривати (*лаком*); премазивати (*бојом*) 5. *что кому* наносити, задавати, причињавати; ~ **ущéрб** причињавати штету, оштећивати

нан||осúть [2]**, -ошý, -óсишь, -óсят; -óшенный** *сврш.* нанети, донети, прикупити (*много*)

нанóсн||ый, -ая, -ое 1. наносни, наплавни; ~**ая мель** наносни плићак 2. *фиг.* наносни, туђ, случајан; ~**ое влия́ние** туђ утицај

нанюха||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* издовољити се миришући, намирисати се; ~ **цветóв** намирисати се цвећа

наня́ть, наймý, наймёшь, наймýт; нáнятый *сврш.* 1. *кого* најмити, узети на рад; ~ **домрабóтницу** узети кућну помоћницу 2. *что* изнајмити, узети на коришћење, под најам; ~ **дáчу** изнајмити летњиковац

наня́ться, наймýсь, наймёшься, наймýтся *сврш.* најмити се; ~ **стóрожем** најмити се за чувара

наобещá||ть, -ю, -ешь, -ют; наобéщанный *сврш. разг.* наобећати; ~ **подáрков** наобећати поклоне

наоборóт *прил.* 1. обратно, натрашке; **прочéсть слóво** ~ натрашке прочитати реч 2. наопако, супротно; **дéлать** *что* ~ радити *шта* супротно; **как раз** ~ управо супротно 3. *уметн. р.* напротив; **он не рассердúлся, а,** ~**, рассмея́лся** он се није наљутио већ се, напротив, насмејао 4. *речца* напротив; ~**, я вóвсе не хочý об э́том дýмать** напротив, ја уопште нећу да мислим о томе

наобýм *прил. разг.* насумице; на срећу; **отвечáть** ~ одговарати насумице

наор||áть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш. на кого нар.* издерати се, извикати се

наостр||úть, -ю, -úшь, -я́т; -ённый *сврш. разг.* наоштрити, зашиљити; ~ **топóр** наоштрити секиру

наóтмашь *прил.* пуним замахом; из све снаге; **удáрить** ~ ударити из све снаге

наотрéз *прил.* одлучно, сасвим, категорички; **отказáться** ~ категорички одбити

напáда||ть, -ет, -ют *сврш.* нападати; ~**ло мнóго снéга** нападало је много снега

нападá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *на кого, что* нападати, ударати *кога, шта* 2. *на что фиг. разг.* навaљивати *на шта*, нападати *шта* 3. *само 3. л. на кого* спопадати, обузимати *кога (о страху, тузи итд.)* 4. *на что* наилазити, набасавати (*на нечији траг*)

нападáющ||ий, -его *м спорт.* навални играч; **центрáльный** ~ центар навале, центар-фор

нападéни||е, -я *с* 1. напад *м*, препад *м*, нападај *м*; **вооружённое** ~ оружани препад; **отрази́ть** ~ одбити напад 2. *спорт.* навала *ж*

напáд||ки, -ок *мн. разг.* напади *мн. м*, оптужбе *мн. ж*; **подвергáться** ~**кам** бити изложен нападима

напáива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. напајати 2. напијати, опијати (*вином*)

напáко||стить, -щу, -стишь, -стят *сврш. разг.* 1. *где* загадити *шта (о животињама)* 2. *кому* напакостити, наудити, наштетити

напáлм, -а *м хем.* напалм

напáлмов||ый, -ая, -ое са напалмом; **~ая бóмба** напалм-бомба

напáр||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. припремити, скувати у пари 2. *разг.* напарити (*у парном купатилу*)

напáр||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* напарити се, дуго се парити (*у парном купатилу*)

напáрник, -а *м разг.* друг, партнер (*у раду итд.*); **шофёры-~и** шофери-сувозачи

напáрыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* набадати, озлеђивати (*убодом*)

напáрыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. набадати се, озлеђивати се (*убодом*) 2. *фиг.* налетати (*на заседу итд.*)

напасá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* спремати, припремати (*залиху*)

напасá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* снабдевати се, опскрбљивати се (*у довољној количини*)

напас||тú, -ý, -ёшь, -ýт; *прошл.* **напáс, -лá, -лó; напасённый** *сврш. разг.* спремити, припремити (*залиху*)

напас||тúсь[1], **-ýсь, -ёшься, -ýтся;** *прошл.* **напáсся, -лáсь, -лóсь** *сврш. разг.* снабдети се, опскрбити се (*у довољној мери*); **на вас не ~ёшься** ви сте незасити

напас||тúсь[2], **-ётся, -ýтся;** *прошл.* **напáсся, -лáсь, -лóсь** *сврш. разг.* напасти се (*о стоци*)

напá||сть[1], **-дý, -дёшь, -дýт;** *прошл.* **-л, -ла, -ло** *сврш.* 1. *на кого, что* напасти, ударити *кога, шта*; **~ на врагá** напасти непријатеља; **~ врасплóх** изненада напасти 2. *на что фиг. разг.* навалити *на шта*, напасти *шта*; **~ на варéнье** навалити на слатко 3. *само 3. л. на кого* спопасти, обузети *кога*; **на негó ~л страх** обузео га је страх; **на неё ~ла тоскá** обузела ју је чежња 4. *на что* наићи, натрапати, набасати; **~ на чьи следы́** ући у траг *коме* ◇ **не на тогó ~л, не на дуракá ~л** мало си погрешио, нисам ја будала

напáст||ь[2], **-и** *ж разг.* напаст, невоља, недаћа; **что за ~ такáя!** права напаст!

нап||ахáть, -ашý, -áшешь, -áшут; -áханный *сврш. пољопр.* наорати, изорати (*много*)

напáхива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. пољопр.* орати, изоравати

напáчка||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* запрљати, измазати

напéв, -а *м* напев, мелодија *ж*; **нарóдные ~ы** народне мелодије

напевá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *разг.* певати; певушити, певуцкати; **~ пéсенку** певушити песмицу 2. снимати песму (*на плочу, траку*)

напéв||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но мелодичан; **~ные стихú** мелодични стихови

напере6óй *прил. разг.* прекидајући један другог, упадајући у реч

наперевéс *прил.*: **держáть ружьё ~** држати пушку на готовс

наперегонкú *и* **наперегóнки** *прил. разг.* утркујући се; **бежáть ~** утркивати се

наперёд *прил. нар.* 1. напред; **он вы́скочил ~** он је излетео напред 2. унапред, претходно; **договори́ться ~** унапред се договорити ◇ **зáдом ~** а) задњом страном б) натрашке

наперекóр 1. *прил.* за инат; **дéлать ~** радити за инат 2. *предл. с дат.* супротно, упркос *с дат.*

напереpéз *прил.* пресецајући пут; **побежáть ~** *кому* потрчати пресецајући пут *коме*

наперерыв *прил. разг.* прекидајући један другог, упадајући у реч један другоме

нап||ерéть, -рý, -рёшь, -рýт; *прошл.* **-ёр, -ёрла, -ёрло** *сврш. нар.* 1. *на кого, что* навалити *на кога, шта*, притиснути *шта* 2. *на что фиг.* истаћи, нагласити *шта*

наперечёт *прил.* 1. без изузетка, одреда; **знать всех ~** знати све одреда 2. *у функц. предик.* мало је, може се избројати на прсте; **такúе лю́ди ~** мало је таквих људи

напéрник, -а *м разг.* јастучница *ж*

напéрсник, -а *м заст.* повереник, љубимац, миљеник

напéрсниц||а, -ы *ж заст.* повереница, љубимица, миљеница

напёрст||ок, -ка *м* напрстак

наперстя́нк||а, -и *ж бот.* напрстак *м*

напéрч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *и* **наперч||ить, -ý, -ишь, -áт; -ённый** *сврш.* набиберити, забиберити; запаприти

нап||éть, -ою́, -оёшь, -ою́т; -éтый *сврш.* 1. *разг.* испевати, отпевати, запевати; **~ áрию** запевати арију 2. снимити песму (*на плочу, траку*); **~ пластúнку** снимити плочу 3. *нар.* напричати, набрбљати, насплеткарити; **~ в ýши** *кому* напунити *уши*, насплеткарити *коме*

напечáта||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. наштампати, објавити (*књигу*) 2. откуцати (*на писаћој машини*) 3. *фото* израдити, направити (*снимак*)

напечáта||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* објавити у штампи, наштампати своја дела

нап||éчь, -екý, -ечёшь, -екýт; *прошл.* **-ёк, -еклá, -еклó; -ечённый** *сврш.* 1. напећи, испећи; **~ хлéба** напећи хлеба 2. *безл. разг.* опалити, опржити; **мне ~еклó гóлову сóлнцем** ударило ме је сунце у главу

напé||чься, -кýсь, -чёшься, -кýтся; *прошл.* **напёкся, -клáсь, -клóсь** *сврш. разг.* прегрејати се (*на сунцу итд.*)

напивá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. напијати се 2. опијати се, напијати се (*о пијаници*)

нап||илúть, -илю́, -úлишь, -úлят; -úленный *сврш.* истестерисати, настругати (*много*); **~ дров** истестерисати дрва

напи́льник, -а *м* турпија *ж*; **трёхгрáнный ~** троугласта турпија

напирá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* 1. *на кого, что* наваливати *на кога, шта*, притискивати *кога, шта* 2. *на что фиг.* истицати, наглашавати *шта*

написáни||е, -я *с* писање; начин *м* писања, графика *ж*; **прáвильное ~ слóва** правилно писање речи

нап||исáть, -ишý, -úшешь, -úшут; -úсанный *сврш.* 1. написати (*слово, писмо*) 2. написати (*роман итд.*); компоновати (*музику*) 3. насликати (*портрет итд.*) ◇ **на лицé ~úсано, что...** на лицу се може прочитати да...; **у негó на лбу напúсано** види му се по носу; **на родý ~úсано** *кому* суђено је *коме*

напитá||ть, -ю, -ешь, -ют; напи́танный *сврш.* 1. овлажити, натопити, наквасити 2. *разг. заст.* нахранити

напитá||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. *само 3. л.* овлажити се, натопити се, наквасити се 2. *разг. заст.* најести се, заситити се

напи́т||ок, -ка *м* напитак; пиће *с*; **безалкогóльные**

~ки безалкохолна пића; **спиртные ~ки** жестока пића; **прохладительные ~ки** освежавајућа пића

напи́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* влажити, натапати, квасити

напи́тыва||ться, -ется, -ются *несврш.* влажити се, натапати се, квасити се

нап||и́ться, -ью́сь, -ьёшься, -ью́тся; *прошл.* **-и́лся, -ила́сь, -ило́сь** *и* **-и́лось** *сврш.* 1. напити се; напојити се; **~ ча́ю** напити се чаја; **ло́шади ~или́сь** коњи су се напојили 2. опити се, напити се (*о пијаници*) ◊ **~ до положе́ния риз** *разг.* напити се као земља

напиха́||ть, -ю, -ешь, -ют; напи́ханный *сврш. разг.* набити, натрпати, нагурати; **~ веще́й в чемода́н** натрпати ствари у кофер

напи́хива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* набијати, натрпавати, гурати

напи́чка||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. кого чем разг.* накљукати

напла́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. тех.* 1. покрити, превући (*металом*) 2. натопити, истопити (*много метала*)

напла́||кать, -чу, -чешь, -чут *сврш.*: **кот ~кал** ни на зуб, веома мало

напла́||каться, -чусь, -чешься, -чутся *сврш.* 1. наплакати се 2. *с кем, чем разг. фиг.* наплакати се, напатити се *због кога, чега;* **ты с ним ещё ~чешься** са њим ће још бити кубуре

напластова́ни||е, -я *с* 1. образовање слојева 2. *геол.* слој *м* 3. *фиг.* наслага *ж*, слој *м*, талог *м*

напласт||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* наслагати у слојеве

наплева́тельск||ий, -ая, -ое *разг.* немаран, нехатан; **~ое отноше́ние** *к чему* немаран (нехатан) однос *према чему*

напл||ева́ть, -юю́, -юёшь, -юю́т; -ёванный *сврш.* напљувати ◊ **~!** *нар.* а) марим ја!, баш ме брига! б) то је ситница

напл||еска́ть, -ещу́, -е́щешь, -е́щут; -ёсканный *сврш.* разлити, пролити, просути; **~ воды́ на́ пол** просути воду на под

напле||сти́, -ту́, -тёшь, -ту́т; *прошл.* **наплёл, -ла́, -ло́; наплетённый** *сврш.* 1. наплести, оплести, исплести (*много*); **~ кру́жев** исплести чипака; **~ корзи́н** оплести корпе 2. *фиг. нар.* набрбљати, налупетати

напле́чник, -а *м* 1. нараменица *ж* 2. *ист.* штитник за рамена (*на оклопу*)

напле́чн||ый, -ая, -ое рамени, који се носи на раменима

напло||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т *сврш. разг.* наплодити, размножити

наплод||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш. разг.* наплодити се, намножити се

наплы́в, -а *м* 1. наплавина *ж*, нанос 2. израслина *ж* (*на дрвету, копиту*) 3. *фиг.* прилив, навала *ж*, гужва *ж*; **~ посети́телей** навала посетилаца 4. *филм* претапање *с*, постепени прелаз (*једне слике у другу*)

наплыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. пливајући ударити (*о нешто*) 2. *само 3. л. фиг.* заклањати, прекривати (*о облацима*) 3. *само 3. л. фиг.* допирати (*о мирису, звуку*)

наплы́||ть, -ву́, -вёшь, -ву́т; *прошл.* **-л, -ла́, -ло** *сврш.* 1. ударити пливајући; **~ на ка́мень** пливајући ударити о камен 2. *само 3. л. фиг.* заклонити, прекрити; **ту́ча ~ла́ на со́лнце** облак је прекрио сунце 3. *само 3. л. фиг.* допрети (*о мирису, звуку*)

напова́л *прил.*: **уби́ть ~** убити на месту

наподо́бие *предл. с ген.* налик *на кога, шта*, слично *коме, чему*, подобно *коме, чему*; **скала́ ~ стены́** стена налик на зид

напо||и́ть, -ю́, -и́шь *и* **напо́ишь, -я́т** *и* **напо́ят; напо́енный** *сврш.* 1. напојити; **~ ча́ем** послужити чај 2. напити, опити (*ракијом*) 3. *фиг.* испунити, заситити; **во́здух ~ён арома́том цвето́в** ваздух је засићен мирисом цвећа

напока́з *прил.*: **де́лать ~** радити да други виде; **вы́ставить ~** изложити да сви виде

наполне́ни||е, -я *с* пуњење, испуњавање ◊ **пульс хоро́шего ~я** *мед.* нормалан пулс

напо́лн||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* напунити, испунити; **~ бак водо́й** напунити котао водом; **~ ко́мнату ды́мом** испунити собу димом

напо́лн||иться, -ится, -ятся *сврш.* напунити се, испунити се; **её глаза́ ~ились слеза́ми** очи су јој се напуниле сузама

наполня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пунити, испуњавати

наполня́||ться, -ется, -ются *несврш.* пунити се, испуњавати се

наполови́ну *прил.* 1. напола, упола; **дом ~ пуст** кућа је напола празна 2. донекле, делимично; **сде́лать де́ло ~** делимично свршити ствар

напома́||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* намазати помадом, ружем

напомина́ни||е, -я *с* 1. подсећање 2. напомена *ж*, опомена *ж*, упозорење; **втори́чное ~** поновно упозорење

напомина́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кому о ком, чём* подсећати *кога на кога, шта* 2. *кого, что* подсећати, личити *на кога, шта*; **шля́па ~ла горшо́к** шешир је личио на лонац

напо́мн||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш.* 1. *кому о ком, чём* подсетити *кога на кога, шта;* **~ о про́шлом** подсетити на прошлост 2. *кого, что* подсетити, личити *на кога, шта*; **она́ ~ила мне мать** она ми је личила на мајку

напопола́м *прил. нар.* напола

напо́р, -а *м* 1. притисак, навала *ж*; **~ воды́** притисак воде 2. *фиг.* притисак, деловање *с*; **под ~ом обще́ственного мне́ния** под притиском јавног мишљења 3. *разг.* упорност *ж*, одлучност *ж*, енергичност *ж*; **де́йствовать с ~ом** деловати са упорношћу

напо́ристо *прил.* упорно, одлучно, енергично

напо́ристост||ь, -и *ж* упорност, одлучност, енергичност; **~ хара́ктера** енергичност карактера

напо́рис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то упоран, одлучан, енергичан

напо́рн||ый, -ая, -ое 1. притисни, тлачни; **~ бак** резервоар на притисак 2. који делује под великим притиском; **~ые артезиа́нские во́ды** артешке воде под великим притиском

нап||оро́ть [1], -орю́, -о́решь, -о́рют; -о́ротый *сврш. разг.* набости, озледити (*убодом*); **~ но́гу на гвоздь** озледити ногу ексером

нап||оро́ть [2], -орю́, -о́решь, -о́рют; -о́ротый *сврш.* 1. напарати 2. *фиг. нар.* набрбљати, наторокати, натрабуњати

нап||оро́ться, -орю́сь, -о́решься, -о́рются *сврш. разг.* 1. набости се, озледити се (*убодом*); **~ на гвоздь** набости се на ексер 2. *фиг.* налетети, набасати, натрапати; **~ на заса́ду** налетети на заседу

напорош||и́ть, -и́т; -ённый *безл. сврш.*: **~и́ло сне́гу** нападао је ситан снег

напорта́ч||ить, -у, -ишь, -ат *сврш. нар.* смандрљати, лоше направити, покварити (*радећи*)

напо́р||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш. разг.* **1.** *что, чего* покварити, оштетити, упропастити **2.** *кому, чему* наштетити, нашкодити

напосле́док *прил. разг.* напослетку, на крају крајева, најзад

напра́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* **1.** *что на кого, что* управити, усмерити, уперити; **~ бино́кль на сце́ну** уперити двоглед на позорницу; **~ внима́ние** *на что* усмерити пажњу *на шта* **2.** *кого куда* послати, упутити; **~ больно́го на консульта́цию к врачу́** упутити болесника лекару на преглед; **~ на рабо́ту** упутити на посао; **~ заявле́ние** *кому* послати *коме* молбу **3.** *разг.* наоштрити; **~ бри́тву** наоштрити бријач **4.** *фиг. разг.* средити, уредити, регулисати; **~ рабо́ту** организовати посао ◇ **~ на путь и́стинный (и́стины)** *кого заст.* извести *кога* на прави пут

напра́в||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* упутити се, кренути, поћи; **~ к ле́су** кренути у шуму

направле́ни||е, -я *с* **1.** упућивање; **~ по́езда на запасно́й путь** упућивање воза на споредни колосек **2.** смер *м*, правац *м*; **взять ~** *куда* узети правац *куда*, **противополо́жное ~** супротни смер; **в ~и** *чего*, **по ~ю** *к чему* у правцу *чега*; **во всех ~ях, по всем ~ям** у свим правцима **3.** *фиг.* пут *м*, тенденција *ж*, усмереност *ж*; **крити́ческое ~ ума́** критичка усмереност ума **4.** смер *м*, правац *м*; **литерату́рные ~я** књижевни правци; **реалисти́ческое ~ в иску́сстве** реалистички правац у уметности **5.** *војн.* део *м* фронта; **на берли́нском ~и** на берлинском делу фронта **6.** упут *м*, налог *м*, упутница *ж*; **получи́ть ~** добити налог

напра́вленност||ь, -и *ж* усмереност, управљеност, тенденција; **иде́йная ~ по́вести** идејна тенденција приповетке

направля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что на кого, что* управљати, усмеравати, угеривати (двоглед на позорницу итд.) **2.** *кого куда* слати, упућивати (*на посао итд.*) **3.** *разг.* оштрити (*сечиво итд.*) **4.** *фиг. разг.* сређивати, уређивати, регулисати (*рад итд.*)

направля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* упућивати се, кретати, полазити

напра́во *прил.* десно, надесно, удесно; **поверну́ть ~** окренути удесно; **~ от до́ма** десно од куће ◇ **~!** *војн.* надесно!; **~ и нале́во** лево-десно, без реда

напрактик||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. разг.* извежбати се, стећи рутину

напра́слин||а, -ы *ж разг.* клевета, лажна оптужба; **возвести́ ~у** *на кого* оклеветати *кога*

напра́сно *прил.* **1.** узалуд, бескорисно; **~ стара́ться** узалуд се трудити **2.** без потребе; **~ волнова́ться** узбуђивати се без потребе

напра́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. узалудан, бескористан; **~ные стара́ния** узалудни напори **2.** непотребан, неоправдан, сувишан; **~ная трево́га** непотребно узрујавање

напра́шива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *разг.* наметати се, натурати се (*у госте итд.*) **2.** *на что разг.* изазивати, тражити *шта* (*комплименте итд.*) **3.** *само 3. л.* наметати се, јављати се; **вы́воды ~ются са́ми собо́й** закључици се намећу сами од себе

наприме́р *уметн. р.* на пример

напрока́||зить, -жу, -зишь, -зят, напрока́знича||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* направити, начинити несташлуке

напрока́т *прил.* на послугу; **дать ~** позајмити (*уз наплату*); **взять ~** узети на послугу, посудити (*уз доплату*)

напролёт *прил. разг.*: **всю ночь ~** читаву ноћ, целе ноћи; **весь день ~** читавог дана

напроло́м *прил. разг.* енергично, без обзира на сметње (*деловати итд.*)

напропалу́ю *прил. разг.* необуздано, лудо, безобзирно; **весели́ться ~** необуздано се веселити

напроро́ч||ить, -у, -ишь, -ат *сврш. разг.* **1.** предсказати, прорећи **2.** прорицањем навући зло, несрећу

напр||оси́ться, -ошу́сь, -о́сишься, -о́сятся *сврш. разг.* **1.** наметнути се, натурити се; **~ в го́сти** наметнути се у госте **2.** *на что разг.* изазвати, добити *шта*; **~ на комплиме́нт** изазвати комплименат; **~ на оскорбле́ние** провоцирати увреду

напро́тив 1. *прил. и предл. с ген.* насупрот, преко пута, сучељице; **он живёт ~** он живи преко пута; **~ до́ма** преко пута од куће **2.** *речца* напротив, обрнуто; **здесь пло́хо? — Напро́тив, хорошо́** да ли је овде лоше? — Напротив, добро је **3.** *уметн. р.* напротив

на́прочь *прил. разг.* потпуно, сасвим, докраја; **отруби́ть, оторва́ть ~** одсећи, откинути докраја

напру́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* напрезати (*мишиће итд.*)

напру́ж||ить, -у, -ишь, -ат *сврш. разг.* напрегнути; **~ му́скулы** напрегнути мишиће

напры́га||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* наскакати се до миле воље

напры́ска||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* **1.** наквасити, попрскати, пошкропити; **~ воды́ на́ пол** попрскати под водом **2.** попрскати; **~ плато́к духа́ми** напарфемисати марамицу

напряга́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** напрезати, напињати; **~ му́скулы** напрезати мишиће **2.** напрезати, појачавати; **~ внима́ние** појачавати пажњу

напряга́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* напрезати се (*о мишићима итд.*) **2.** напињати се, упињати се

напряже́ни||е, -я *с* **1.** напрезање; упињање **2.** напетост *ж*, напрегнутост *ж*; **слу́шать с ~ем** слушати с напрегнутошћу; **душе́вное ~** душевна напрегнутост **3.** *физ., ел.* напон *м*; **ток высо́кого ~я** струја високог напона

напряжённо *прил.* **1.** напето, напрегнуто, затегнуто (*чекати итд.*) **2.** присиљено, усиљено, неприродно (*осмехивати се итд.*)

напряжённост||ь, -и *ж* **1.** напетост, напрегнутост, затегнутост; **ослабле́ние междунаро́дной ~и** попуштање међународне затегнутости, детант **2.** *физ., ел.* интензитет *м*, јачина струје

напряжё||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. напрегнут, напет, затегнут; **~нное внима́ние** напрегнута пажња; **~нное ожида́ние** напето ишчекивање **2.** присиљен, усиљен, неприродан; **~ смех** усиљени смех **3.** напрегнут, затегнут; немиран; **~нные отноше́ния** затегнути односи; **~нное состоя́ние** немирно стање

напрями́к *прил. разг.* **1.** право, најкраћим путем; **идти́ ~** ићи право **2.** *фиг.* отворено, без околишења; **сказа́ть ~** отворено рећи

напр‖я́чь, -ягу́, -яжёшь, -ягу́т; *прошл.* **-я́г, -ягла́, -ягло́; -яжённый** *сврш.* 1. напрегнути, напети; ~ **мы́шцы** напрегнути мишиће 2. напрегнути, појачати; ~ **слух** напрегнути слух

напр‖я́чься, -ягу́сь, -яжёшься, -ягу́тся; *прошл.* **-я́гся, -ягла́сь, -ягло́сь** *сврш.* 1. *само 3. л.* напрегнути се; **му́скулы ~ягли́сь** мишићи су се напрегли 2. напрегнути се, упети се, запети

напуга́‖ть, -ю, -ешь, -ют; напу́ганный *сврш.* уплашити, застрашити

напуга́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* уплашити се, препасти се, престрашити се

напу́др‖ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* напудерисати, напрашити пудером; ~ **лицо́** напудерисати лице

напу́др‖иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* напудерисати се

на́пуск, -а *м* 1. пуштање *с*; ~ **воды́ в бассе́йн** пуштање воде у базен 2. напуст, набор (*на одећи, обући*); **блу́зка с ~ом** блуза с напустом; **сапоги́ с ~ом** чизме с наборима

напуска́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. пуштати, пунити (*водом, димом*) 2. *разг.* хушкати, тутќати, пујдати ◇ ~ **на себя́ стро́гость** правити се строг

напуска́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. на кого разг.* прекоревати, нападати, грдити *кога*

напускн‖о́й, -а́я, -о́е усиљен, намештен, извештачен, привидан; **~о́е споко́йствие** привидно спокојство; **~а́я весёлость** усиљена веселост

нап‖усти́ть, -ущу́, -у́стишь, -у́стят; -у́щенный *сврш.* 1. пустити, напунити; ~ **по́лную ва́нну воды́** напунити каду водом; ~ **ды́му в ко́мнату** напунити собу димом 2. *разг.* нахушкати, натуткати, напујдати; ~ **соба́к** нахушкати псе ◇ ~ **на себя́ ва́жность** направити се важан; ~ **стра́ху** *на кого* преплашити *кога;* ~ **тума́ну** замрсити, запетљати

нап‖усти́ться, -ущу́сь, -у́стишься, -у́стятся *сврш. на кого разг.* прекорити, напасти, изгрдити *кога*

напу́та‖ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. замрсити, запетљати; ~ **шерсть** замрсити пређу 2. збркати, побркати, запетљати; ~ **в подсчётах** побркати рачуне

напу́тственн‖ый, -ая, -ое који се односи на поуку, упут; **~ое сло́во** поучна реч (*на растанку итд.*)

напу́тстви‖е, -я *с* поука *ж*, упут *м (на растанку итд.)*; **обрати́ться с ~ем** *к кому* дати *коме* поуку

напу́тств‖овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* дати/давати поуке, упуте (*на растанку итд.*); ~ *кого* **до́брыми пожела́ниями** пожелети *коме* све најбоље (*на растанку*)

напуха́‖ть, -ет, -ют *несврш.* отицати, надимати се

напу́‖хнуть, -хнет, -хнут; *прошл.* **-х, -хла, -хло** *сврш. разг.* отећи, натећи, надути се

напы́ж‖иться, -усь, -ишься, -атся *сврш. разг.* 1. напрегнути се, напети се 2. *фиг.* надути се, направити се важан

напыл‖и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш. разг.* напрашити, подићи прашину

напы́щенно *прил.* 1. надуто, надмено 2. високопарно

напы́щенност‖ь, -и *ж* 1. надутост, надменост 2. високопарност стила

напы́ще‖нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. надут, надмен; ~ **вид** надмени изглед 2. китњаст, високопаран; ~ **стиль** високопаран стил

напя́лива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. разапињати (*на рам, оквир*) 2. *нар.* с муком навлачити; облачити нешто неприкладно

напя́л‖ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. разапети (*на рам, оквир)* 2. *нар.* с муком навући; обући нешто неприкладно

нараба́тыва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. израђивати, производити (*много*) 2. стицати радом, зарађивати

нарабо́та‖ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* 1. израдити, произвести (*много*) 2. стећи радом, зарадити; ~ **де́нег** зарадити новац

нарабо́та‖ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* нарадити се

наравне́ *прил. с кем, чем* 1. напоредо, упоредо; **самолёт шёл ~ с облака́ми** авион је летео на висини облака 2. једнако, подједнако; исто тако; **он рабо́тал ~ со взро́слыми** он је радио исто тако као и одрасли

нара́д‖оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш.* нарадовати се; **не (мочь)** ~ *на кого* много се радовати *коме*

нараспа́шку *прил. разг.* раскопчано, отворено; **в пальто́** ~ са откопчаним капутом ◇ **у него́ душа́** ~ он је отворен човек

нараспе́в *прил.* отегнуто, развучено; **говори́ть** ~ говорити отегнуто

нараста́‖ть, -ет, -ют *несврш.* 1. расти, израстати 2. порастати, увећавати се 3. јачати, појачати; **шум ~л** бука се појачавала

нараст‖и́, -ёт, -у́т; *прошл.* **наро́с, наросла́, наросло́** *сврш.* 1. нарасти, израсти; **на камня́х наро́с мох** на камењу је израсла маховина 2. порасти, увећати се; **проце́нты наросли́** проценты су се увећали

нара‖сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т *сврш.* 1. наставити, продужити; ~ **кана́т** продужити уже 2. *фиг.* појачати, повећати (*производни потенцијал итд.*)

нарасхва́т *прил. разг.* 1. на јагму; **покупа́ть (брать)** ~ куповати на јагму 2. *у функц. предик.:* **быть** ~ бити на цени, имати велику потражњу

нара́щива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. настављати, продужавати (*уже итд.*) 2. *фиг.* појачавати, јачати, повећавати; ~ **те́мпы** појачавати темпо; ~ **произво́дственный потенциа́л** појачавати производни потенцијал

нарв‖а́ть[1], **-у́, -ёшь, -у́т;** *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло; на́рванный** *сврш.* 1. набрати, начупати, накидати; ~ **буке́т цвето́в** набрати киту цвећа 2. *разг.* издерати, исцепкати (*много*)

нарв‖а́ть[2], **-у́, -ёшь, -у́т;** *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло;** *сврш.* нагнојити се, загнојити се; **па́лец ~а́л** прст се загнојио

нарв‖а́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся; *прошл.* **-а́лся, -ала́сь, -а́лось** *и* **-ало́сь** *сврш. на кого, что разг.* наићи, набасати, натрапати; ~ **на неприя́тности** доживети непријатности; ~ **на грубия́на** наићи на грубијана

наре́з, -а *м тех.* урез, навој

наре́‖зать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш.* 1. нарезати, насећи; ~ **хле́ба** насећи хлеба 2. урезати навој, направити спирални рез; ~ **винт** урезати навој за вијак 3. испарцелисати; ~ **уча́стки земли́** испарцелисати земљиште 4. заклати, поклати (*много*)

нареза́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. резати, насецати 2. урезивати навој, правити спирални рез 3. парцелисати (*земљиште*)

нарéз||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *само јд.* резање *с*, насецање *с* **2.** *тех.* урез *м*, навој *м*, лоза

нарезн||óй, -áя, -óе са навојем, са лозом

нарекáни||е, -я *с* прекор *м*, приговор *м*, осуда *ж*; **вызывáть ~я** изазивати осуду

нарекá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* називати, именовати, давати име

наречённ||ый, -ая, -ое 1. назван, именован **2. наречённ|ый, -ого** *м заст.* вереник; **наречённ|ая, -ой** *ж заст.* вереница

нарéчи||е [1], **-я** *с* наречје, дијалек(а)т *м*

нарéчи||е [2], **-я** *с грам.* прилог *м*, адверб *м*

нарéчн||ый, -ая, -ое *грам.* прилошки, адвербијалан; **~ые сочетáния** прилошке синтагме

нарé||чь, -кý, -чёшь, -кýт; *прошл.* **нарёк, -клá, -клó; -чённый** *сврш. заст.* назвати, именовати, дати име

нарзáн, -а *м* нарзан (*кавкаска минерална вода*)

нарзáнн||ый, -ая, -ое нарзански; **~ истóчник** нарзански извор

нарис||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш.* **1.** нацртати; **~ карикатýру** нацртати карикатуру **2.** *фиг.* описати, сликовито приказати

нарицáтельн||ый, -ая, -ое: и́мя ~ое *грам.* заједничка, општа именица; **~ая стóимость** *екон.* номинална вредност

наркóз, -а *м* наркоза *ж*; **оперáция под ~ом** операција под наркозом

наркóлог, -а *м* нарколог, специјалиста за лечење наркоманије

наркóм, -а *м* **(нарóдный комиссáр)** *ист.* министар (*у СССР до 1946*)

наркомáн, -а *м* наркоман

наркомáни||я, -и *ж* наркоманија

наркомáт, -а *м* **(нарóдный комиссариáт)** *ист.* министарство *с* (*у СССР до 1946*)

наркóтик, -а *м* наркотик, дрога *ж*

наркоти́ческ||ий, -ая, -ое наркотичан, опојан; **~ие веществá** наркотична средства

нарóд, -а *м* **1.** народ, нација *ж*, народност *ж*; **совéтский ~** совјетски народ; **дрýжба ~ов** пријатељство народа **2.** народ, свет, пук; **трудовóй ~** радни народ **3.** *само јд.* људи *мн. м*, свет; **мáло ~у** мало света; **~ запóлнил плóщадь** свет је преплавио трг; **на ~е** пред људима, међу светом

нарóд||ец, -ца *м разг. дем. хип.* свет, људи *мн. м*

наро||ди́ть, -жý, -ди́шь, -дя́т; -ждённый *сврш. разг.* народити, изродити (*много*)

народ||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* **1.** *разг.* родити се, доћи на свет; појавити се **2.** *фиг.* поникнути, настати

нарóдник, -а *м ист.* народњак

нарóдническ||ий, -ая, -ое *ист.* народњачки

нарóдничеств||о, -а *с ист.* народњаштво

нарóдно-демократи́ческ||ий, -ая, -ое народно-демократски

нарóдност||ь, -и *ж* **1.** народност, народ *м*, етничка група; **~и Сéвера** народности Севера **2.** национални карактер; **~ поэ́зии Пýшкина** национални карактер поезије Пушкина

народнохозя́йственн||ый, -ая, -ое општепривредни

нарóд||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. народни, национални; **ширóкие ~ные мáссы** широке народне масе; **~ное твóрчество** народно стваралаштво; народна уметност **2.** државни, национални; **~ное хозя́йство** национална привреда ◇ **~ арти́ст** народни уметник (*позоришни, филмски, естрадни*)

народовóл||ец, -ьца *м ист.* народовољац (*члан тајне револуционарне партије »Народнаја вољаˮ у Русији у XIX веку*)

народонаселéни||е, -я *с* становништво, популација *ж*; **увеличéние ~я** пораст становништва

нарожá||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* изродити, народити (*много*)

нарождá||ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** *разг.* рађати се **2.** *фиг.* ницати, настајати

нарóст, -а *м* **1.** израслина *ж*, гука *ж*, кврга *ж* **2.** наслага *ж*; слој; **ледяны́е ~ы** наслаге леда

нарочи́то *прил.* намерно

нарочи́тост||ь, -и *ж* **1.** намерност **2.** намештеност, усиљеност

нарочи́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. намеран, смишљен **2.** намештен, усиљен, хињен; **~тое безразли́чие** намештена равнодушност

нарóчно *прил.* **1.** намерно, нарочито; **сдéлать ~** намерно урадити **2.** *разг.* у шали, неозбиљно; **я тóлько ~ э́то сказáл** ја сам се само шалио ◇ **как (бýдто, слóвно, тóчно) ~** као за инат

нáрочн||ый, -ого *м разг.* гласник, весник, гласоноша; **послáть ~ого** послати гласника

нáрты, нарт *мн.*, **нáрт||а, -ы** *ж* поларне саонице (*са псећом запрегом или са запрегом јелена*)

нарубá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** сећи, цепати **2.** сецкати, резати

нарубить, нарублю, нарýбишь, нарýбят; нарýбленный *сврш.* **1.** насећи, нацепати; **~ дрòв** насећи дрва **2.** насецкати, нарезати; **~ капýсты** насецкати купуса

нарýжно *прил. разг.* по спољашњем изгледу, споља

нарýжност||ь, -и *ж* спољашњост, вањштина; изглед *м*; **прия́тная ~** пријатна спољашњост

нарýжн||ый, -ая, -ое 1. спољашњи, вањски; **~ая стенá** спољашњи зид **2.** вањски (*сличност итд.*) **3.** *фиг.* вањски, привидан; **~ое спокóйствие** вањска (привидна) мирноћа **4. нарýжн|ое, -ого** *с фарм.* лек *м* за спољну употребу

нарýжу *прил.* напољу, споља, вани; **вы́сунуться ~** извирити напоље; **прорвáться ~** избити ◇ **вы́йти ~** изаћи на видело

нарукáвник||и, -ов *мн.* (*јд.* **нарукáвник, -а** *м*) нарукавље *с*

нарукáвн||ый, -ая, -ое на рукаву; **~ая повя́зка** трака око рукава

нарумя́н||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* **1.** намазати руменилом, нашминкати (*образе*) **2.** *само 3. л.* зарументи (*о ветру итд.*)

нарумя́н||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* намазати се руменилом, нашминкати се

нарýчник||и, -ов *мн.* (*јд.* **нарýчник, -а** *м*) лисице *мн. ж*

нарýчн||ый, -ая, -ое ручни; **~ые часы́** ручни сат

нарушá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** нарушавати, реметити (*сан итд.*); прекидати (*ћутање*) **2.** прекршивати, кршити; повређивати; **~ трудовýю дисципли́ну** кршити радну дисциплину; **~ госудáрственную грани́цу** повређивати државну границу

нарушá||ться, -ется, -ются *несврш.* нарушавати се, реметити се; прекидати се

нарушéни||е, -я *с* **1.** нарушавање, ремећење; прекидање **2.** кршење; повређивање **3.** прекршај *м*; повреда *ж*; поремећај *м*; **~ дисципли́ны** дисциплински прекршај

нарушител||ь, -я *м* нарушилац, прекршитељ

нару́ш||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* 1. нарушити, пореметити; прекинути; ~ *чей* **сон** пореметити *чији* сан; ~ **тишину́** пореметити тишину; ~ **молча́ние** прекинути ћутање 2. прекршити, повредити; ~ **зако́н, поря́док** прекршити закон, ред; ~ **госуда́рственную грани́цу** повредити државну границу; ~ **обеща́ние** погазити обећање

нару́ш||иться, -ится, -атся *сврш.* нарушити се, пореметити се; прекинути се

нарци́сс, -а *м бот.* нарцис

на́ры, нар *мн.* дашчани лежај

нары́в, -а *м* гнојни чир

нарыва́||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* копати, накопавати (*много*)

нарыва́||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. чупати, кидати (*цвеће*) 2. *разг.* дерати, цепкати (*много*)

нарыва́||ть[3], **-ет, -ют** *несврш.* гнојити се, нагнојавати се

нарыва́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. на кого, что разг.* налетати, набасавати, натрапавати (*на неприлике итд.*)

нарывн||о́й, -а́я, -о́е за лечење чирева, против чирева; ~ **пла́стырь** фластер за чиреве

нар||ы́ть, -о́ю, -о́ешь, -о́ют; -ы́тый *сврш.* накопати; ископати (*много*)

наря́д[1], **-а** *м* одећа *ж*, одело *с*; **краси́вый** ~ лепа одећа

наря́д[2], **-а** *м* 1. налог; ~ **на погру́зку** налог за утовар 2. *војн.* наредба *ж*, службени задатак; **дать** ~ **вне о́череди** дати службени задатак (*као казну*) 3. *војн.* патрола *ж*, одред (*са специјалним задатком*); ~ **мили́ции** милицијска патрола

нар||яди́ть[1], **-яжу́, -я́дишь, -я́дят; -я́женный** *сврш.* 1. лепо обући, накитити, нагиздати; ~ **неве́сту** свечано обући невесту 2. прерушити, маскирати; ~ **кло́уном** прерушити у кловна

нар||яди́ть[2], **-яжу́, -я́дишь** *и* **-яди́шь, -я́дят** *и* **-ядя́т; -я́женный** *и* **-яжённый** *сврш.* 1. послати, упутити; ~ **подво́ды за ле́сом** послати таљиге по дрва 2. *војн.* одредити, отпремити, послати; ~ **в карау́л** одредити на стражу

нар||яди́ться, -яжу́сь, -я́дишься, -я́дятся *сврш.* 1. лепо се обући, нагиздати се, удесити се 2. прерушити се, маскирати се; ~ **в маскара́дный костю́м** обући карневалско одело

наря́дно *прил.* лепо, свечано; ~ **оде́ться** свечано се обући

наря́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. лепо, свечано одевен; ~**ная де́вушка** лепо одевена девојка 2. свечан, гиздав; ~ **костю́м** свечано одело

наряду́ *прил. с кем, чем* упоредо, напоредо, заједно; ~ **со взро́слыми** упоредо са одраслима ◇ ~ **с** *чем* уз *шта*, истовремено с *чим*

наря́дчик, -а *м* издавач налога, наредби (*за рад*)

наряжа́||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. лепо облачити, китити, гиздати 2. прерушавати, маскирати

наряжа́||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. слати, упућивати 2. *војн.* одређивати, отпремати, слати (*на стражу итд.*)

наряжа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. лепо се облачити, гиздати се, удешавати се 2. прерушавати се, маскирати се

нас||ади́ть[1], **-ажу́, -а́дишь, -а́дят; -а́женный** *сврш.* 1. насадити, посадити (*много*) 2. *заст.* увести, распространити 3. углавити, натаћи; ~ **топо́р на топори́ще** углавити секиру 4. *разг.* набити, натући; ~ **ша́пку** натући капу

наса́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* углављивање *с*, натицање *с* 2. *риб.* мека, мамац *м* 3. *тех.* наглавак *м*

насажа́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. насадити, посадити (*много*) 2. *разг.* натрпати, напунити (*вагон људима итд.*) ◇ ~ **синяко́в** *разг.* набити модрице

насажда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш.* уводити, распрострањавати, ширити; ~ **но́вую те́хнику** уводити нову технику; ~ **гра́мотность** ширити писменост

насажде́ни||е, -я *с* 1. увођење, распрострањивање, ширење 2. *об. мн.* **-я -й** насаде *мн. ж*; **зелёные** ~**я** зелене насаде

наса́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. насађивати, садити (*много*) 2. *разг.* натрпавати, пунити (*вагон људима итд.*) 3. углављивати, натицати (*секиру итд.*) 4. *разг.* набијати, натуцати (*капу*)

наса́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что, чего* засољавати, стављати у туршију 2. *что нар.* пресољавати

насанда́л||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш.* 1. покрити, префарбати санталином 2. *нар.* изгланцати, налаштити

наса́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. сисати (*млеко итд.*) 2. напумпавати, пунити (*шмрком*)

наса́сыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* сисати, засићивати се сисајући

наса́харива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* шећерити, заслађивати, сладити (*много*)

наса́хар||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* зашећерити, засладити (*много*)

насбира́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* сакупити, набрати, накупити

насв||иста́ть, -ищу́, -и́щешь, -и́щут *и* **насви||сте́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -и́станный** *сврш. разг.* извести звиждукањем (*мелодију*)

насви́стыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* звиждати, звиждукати (*мелодију*)

наседа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *само 3. л.* таложити се, скупљати се (*о прашини итд.*) 2. *на кого, что разг.* притискивати, притешњавати *кога, шта*, наваљивати, насртати *на кога, шта*

насе́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** квочка

насека́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. засецати, урезивати, усецати 2. *разг.* сецкати, резати

насекомоя́дн||ый, -ая, -ое 1. који се храни инсектима (*птице итд.*) 2. **насекомоя́дн|ые, -ых** *мн. зоол.* инсектоједи *мн. м*

насеко́мы||е, -х *мн.* (*јд.* **насеко́мо|е, -го** *с*) инсекти *мн. м*, кукци *мн. м*

населе́ни||е, -я *с* 1. насељавање 2. становништво; ~ **го́рода** градско становништво; **пе́репись** ~**я** попис становништва; **пло́тность** ~**я** густина становништва

населённост||ь, -и *ж* насељеност, настањеност; **сла́бая** ~ слаба настањеност

населённ||ый, -ая, -ое пренасељен, густо настањен; ~ **край** пренасељен крај ◇ ~ **пункт** насеобина, насеље

насел||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. населити, настанити 2. населити, заселити; **леса́** ~**ены́ зве́рем** шуме су засељене животињама

населя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. насељавати, настањивати 2. насељавати, засељавати

насе́ст, -а *м* седало *с* (*у кокошињцу*)

нас||éсть, -я́ду, -я́дешь, -я́дут; *прошл.* **-éл, -éла, -éло** *сврш.* 1. сести, поседати (*о многима*) 2. *само 3. л.* наталожити се, накупити се (*о прашини итд.*) 3. *на кого, что разг.* притиснути *кога, шта,* навалити *на кога, шта*

насéч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *само јд.* усецање *с,* засецање *с* 2. зарез *м,* засек *м* 3. инкрустација; **ружьё с золотóй ~кой** пушка са инкрустацијом од злата

нас||éчь, -екý, -ечёшь, -екýт; *прошл.* **-ёк, -еклá, -еклó; -ечённый** *сврш.* 1. засећи, урезати, изрецкати 2. *разг.* насецкати, нарезати (*купус итд.*)

насé||ять, -ю, -ешь, -ют; -янный *сврш.* 1. насејати, посејати (*много*) 2. просејати (*много*)

наси||дéть, -жý, -дúшь, -дя́т; насúженный *сврш.* 1. *само 3. л.* загрејати седећи (*на јајима*) 2. *разг.* добити од седења; **~ геморрóй** добити хемороиде од дуга седења

наси||дéться, -жýсь, -дúшься, -дя́тся *сврш. разг.* наседети се

насúженн||ый, -ая, -ое: ~ое яйцó мућак, полог; **~ое мéсто** *разг.* место на које се човек навикао, омиљено место

насúжива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *само 3. л.* загрејавати седећи (*на јајима*) 2. *разг.* добијати од седења (*хемороиде итд.*)

насúли||е, -я *с* насиље, присила *ж;* **применúть ~** употребити силу

насúл||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. принуђивати, натеривати 2. силовати

насúлу *прил. разг.* једва, с тешком муком; **он ~ вы́рвался** с тешком муком се извукао

насúльник, -а *м* насилник, напасник

насúльнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* вршити насиља; силовати

насúльническ||ий, -ая, -ое насилнички

насúльно *прил.* насилно, силом, на силу; **~ застáвить** приморати силом ◇ **~ мил не бýдешь** срцу се не заповеда

насúльственно *прил.* насилно, принудно

насúльственн||ый, -ая, -ое насилан, принудан; **прибéгнуть к ~ым мéрам** прибећи репресивним мерама ◇ **~ая смерть** насилна (неприродна) смрт

наскáблива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* рибати, стругати (*много*)

наск||акáть, -ачý, -áчешь, -áчут *сврш.* 1. *на кого, что* налетети јашући 2. дојурити, дојахати

наскáкива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *на кого, что* налетати јашући 2. *на кого, что* налетати (*на стуб итд.*) 3. *на кого фиг. разг.* нападати *кога* (*грдњама итд.*)

наскáльн||ый, -ая, -ое уклесан, урезан, усечен у стени; **~ая жúвопись** древни цртежи уклесани на стенама

наскандáл||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш. разг.* направити скандал, изгред

насквóзь *прил.* 1. скроз, наскроз; **я ~ промóк** покисао сам до голе коже 2. *фиг. разг.* сасвим, потпуно; **~ лжúвое заявлéние** потпуно лажна изјава ◇ **~ вúдеть** *кого* познавати *кога* скроз-наскроз

наск||облúть, -облю́, -облúшь *и* **-óблишь, -обля́т** *и* **-óблят; -óбленный** *сврш.* нарибати, настругати (*много*)

наскóк, -а *м разг.* напад, налет, насртај ◇ **с ~а** а) у налету б) на брзу руку, не размишљајући

наскóлько *прил.* уколико, колико; **~ э́то вéрно?** уколико је то тачно?; **~ мне извéстно** колико ми је познато

нáскоро *прил. разг.* на брзину, на брзу руку, на врат на нос; **~ поéсть** појести на брзину; **~ собрáться в дорóгу** спаковати се на врат на нос

наск||очúть, -очý, -óчишь, -óчат *сврш.* 1. *на кого, что* налетети; **~ на столб** налетети на стуб 2. *на кого фиг. разг.* напасти *кога* (*грдњама итд.*)

наскребá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. грепсти, стругати 2. *фиг. разг.* скупљати с тешком муком (*новац итд.*)

наск||рестú, -ребý, -ребёшь, -ребýт; *прошл.* **-рёб, -реблá, -реблó; -ребённый** *сврш.* 1. нагрепсти, настругати 2. *фиг. разг.* скупити с тешком муком (*новац итд.*)

наскýч||ить, -у, -ишь, -ат *сврш. кому* досадити, додијати, дојадити; **~** *кому* **своúми жáлобами** досадити *коме* својим жалопојкама; **мне ~ило сидéть дóма** *безл.* досадило ми је да седим код куће

насла||дúться, -жýсь, -дúшься, -дя́тся *сврш. чем* науживати се *чега;* **~ пéнием** науживати се слушајући певање

наслаждá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. чем* уживати *у чему;* **~ мýзыкой** уживати у музици

наслаждéни||е, -я *с* уживање, наслада *ж,* ужитак *м;* **слýшать с ~ем** слушати са уживањем

наслáива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. слагати у слојеве 2. делити на слојеве

наслáива||ться, -ется, -ются *несврш.* слојити се, постајати слојевит

наслáть, нашлю́, нашлёшь, нашлю́т; нáсланный *сврш.* 1. *что, чего разг.* послати, отпремити (*много*); **~ подáрков** послати много поклона 2. *что заст.* изазвати, причинити (*несрећу*)

наслéди||е, -я *с* наслеђе, наследство; **культýрное ~** културно наслеђе

насле||дúть, -жý, -дúшь, -дя́т *сврш. разг.* загацати, запрљати под (*прљавим ногама, шапама итд.*)

наслéдник, -а *м* 1. наследник; **закóнный ~** законити наследник; **~ престóла** престолонаследник 2. *фиг.* следбеник

наслéдн||ый, -ая, -ое наследан; **~ принц** престолонаследник

наслéдовани||е, -я *с* наслеђивање; **прáво ~я** право наследства

наслéд||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* наследити/наслеђивати; **~ имýщество** наследити имовину

наслéдственност||ь, -и *ж биол.* наследност; **хорóшая ~** позитивна наследност

наслéдственн||ый, -ая, -ое 1. наслеђен, баштињен; **~ое прáво** право наслеђа 2. *биол.* наследни, наслеђен; **~ые изменéния** наследне промене

наслéдств||о, -а *с* 1. наследство, баштина *ж;* **получúть в ~ (по ~у)** добити у наследство 2. наслеђе; **идéйное ~** идејно наслеђе 3. *правн.* наслеђивање

наслоéни||е, -я *с* 1. стварање слојева, слагање у слојеве 2. *геол.* наслага *ж;* **песчáные ~я** пешчане наслаге; **осáдочные ~я** седименти 3. *фиг.* наслага *ж,* слој *м*

насло||úть, -ю́, -úшь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. наслагати у слојеве 2. поделити на слојеве

насло||úться, -úтся, -я́тся *сврш.* наслојити се, постати слојевит

насл||ужúться, -ужýсь, -ýжишься, -ýжатся *сврш. разг.* наслужити се довољно, дуго служити

наслу́ша||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. чего* 1. наслушати се, много слушати, чути; ~ **ра́зных расска́зов** наслушати се различитих прича 2. наслушати се, науживати се слушајући; ~ **власть** наслушати се до миле воље

наслы́шан, -а, -о *у функц. предик. о ком, чём разг.*: **мно́го о вас ~ы** много смо чули о вама

наслы́шк||а, -и *ж нар.*: **по ~е** по чувењу

наслюн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. разг.* наслинити, овлажити пљувачком

насма́рку *прил. разг.*: **идти́/пойти́ ~** пропадати/пропасти улудо; **всё ~** све је отишло до ђавола

на́смерть *прил.* смртно; **ра́нить ~** смртно ранити ◇ **би́ться (сража́ться, стоя́ть) ~** борити се до последњег даха; **перепуга́ться ~** *нар.* смртно се преплашити

насмеха́тельств||о, -а *с разг.* подсмех *м*, спрдња *ж*

насмеха́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. над кем, чем* ругати се, подсмевати се *коме, чему*

насмеш||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш.* засмејати, насмејати

насме́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** подсмех *м*, спрдња; **в ~ку** на подсмех, за ругање

насме́шливо *прил.* подругљиво, подсмешљиво, заједљиво

насме́шли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во подругљив, подсмешљив, заједљив; **~вая улы́бка** заједљив осмејак

насме́шник, -а *м разг.* подругљивац, заједљивац

насме́шнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. над кем, чем и без обј. разг.* ругати се *коме, чему*, спрдати се *с ким, чим*

насме||я́ться, -ю́сь, -ёшься, -ю́тся *сврш.* 1. *разг.* сит се насмејати 2. *над кем, чем* наругати се, подсмехнути се *коме, чему*

насмол||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* насмолити, накатранисати

на́сморк, -а *м* кијавица *ж*; **хрони́ческий ~** хронична кијавица; **получи́ть ~** добити кијавицу

насм||отре́ться, -отрю́сь, -о́тришься, -о́трятся *сврш.* 1. *чего* нагледати се 2. *на кого, что* науживати се гледајући *кога, шта*

наснима́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* 1. поскидати 2. фотографисати, насликати (*много*)

насоба́ч||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш. нар.* извежбати се

насобира́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* набрати, накупити, сакупити; ~ **корзи́ну грибо́в** накупити корпу гљива

нас||ова́ть, -ую́, -уёшь, -ую́т; -о́ванный *сврш. разг.* натрпати, нагурати; ~ **по́лный карма́н** *чего* натрпати пун џеп *чега*

насове́т||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. разг.* посаветовати, насаветовати

насовсе́м *прил. нар.* сасвим, заувек

нас||о́лить, -олю́, -о́лишь *и* **-оли́шь, -о́лят** *и* **-оля́т; -о́ленный** *сврш.* 1. *что, чего* насолити, усолити 2. *что нар.* пресолити 3. *кому фиг. разг.* запаприти, забиберити, напакостити

насор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш.* запрљати смећем, нађубрити

насо́с, -а *м* црпка *ж*, пумпа *ж*, сисаљка *ж*, шмрк; **возду́шный ~** пумпа за ваздух; **пожа́рный ~** ватрогасни шмрк; **кача́ть ~ом** пумпати

нас||оса́ть, -осу́, -осёшь, -осу́т; -о́санный *сврш.* 1. насисати (*млеко итд.*) 2. напумпати, напунити (*шмрком*)

насос||а́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* насисати се

насо́сн||ый, -ая, -ое црпни, пумпни; ~ **по́ршень** црпни клип (*у цилиндру*); **~ая ста́нция** црпна станица, пумпа

насочин||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *и* **насочин||я́ть, -я́ю, -я́ешь, -я́ют; -ённый** *сврш. разг.* 1. написати, нашкрабати, надрљати (*стихове итд.*) 2. налагати, измислити

насоч||и́ться, -и́тся, -а́тся *сврш.* натећи, нацурити, накапати

на́спех *прил.* на брзину, на брзу руку, журно, површно, немарно; **де́лать ~** радити на брзину

наспле́тнича||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* насплеткарити, насплеткашити

наст, -а *м* снежна кора

наста||ва́ть, -ёт, -ю́т *несврш.* настајати, наступати, почињати

наставит́ел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно поучни, менторски, дидактички; ~ **тон** дидактички тон

наста́в||ить [1], **-лю, -ишь, -ят; -ленный** *сврш.* 1. *что, чего* ставити (*много*) 2. *что* наставити, продужити (*хаљину итд.*) 3. *что разг.* уперити, управити (*револвер на некога итд.*) ◇ ~ **рога́** *кому* набити *коме* рогове; ~ **нос** *кому* насамарити *кога*

наста́в||ить [2], **-лю, -ишь, -ят; -ленный** *сврш. кого заст.* поучити ◇ ~ *кого* **на путь и́стинный** *заст.* извести *кога* на прави пут

наставле́ни||е, -я *с* 1. поучавање 2. поука *ж*, савет *м*; **отцо́вское ~** очев савет; **де́лать ~я** држати придику 3. упутство, инструкција *ж*

наставля́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. *что, чего* стављати (*много*) 2. *что* настављати, продужавати (*хаљину итд.*) 3. *что разг.* упиривати, управљати (*револвер на некога итд.*)

наставля́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. кого* поучавати, саветовати

наста́вник, -а *м* учитељ, васпитач, руководилац

наставн||о́й, -а́я, -о́е 1. продужен, с додатком; **~ы́е рукава́** продужени рукави 2. додатни, за продужавање; **~а́я труба́** додатни чунак

наста́ива||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. на чём* инсистирати

наста́ива||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. что* 1. пуштати да одстоји (*чај*) 2. правити воћни ликер

наста́ива||ться, -ется, -ются *несврш.* одстојавати (*о чају*)

наста́||ть, -нет, -нут *сврш.* настати, наступити, почети; **~ла весна́** настало је пролеће; **~ло у́тро** наступило је јутро

настега́||ть, -ю, -ешь, -ют; настёганный *сврш.* прошити, профирцати

настёгива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прошивати, фирцати

на́стежь *прил.* широм; **дверь откры́та ~** врата су широм отворена

наст||ели́ть, -елю́, -е́лешь, -е́лют; -е́ленный *сврш. нар.* простирети, разастрети

насте́нн||ый, -ая, -ое зидни, на зиду; **~ая жи́вопись** зидно сликарство; **~ое зе́ркало** зидно огледало

настига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. сустизати, достизати 2. затицати, изненађивати

насти́||гнуть, -гну, -гнешь, -гнут; *прошл.* **-г, -гла, -гло; -гнутый** *сврш.* 1. сустићи, достићи; ~ **беглецо́в** сустићи бегунце 2. затећи, изненадити

насти́л, -а *м* 1. патосање *с*, покривање *с*, облагање *с (даскама итд.)* 2. под, патос; **доща́тый ~** дашчани под

настила́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. простирати, разастирати 2. патосати, прекривати

насти́лк||а, -и *ж* патосање *с*, покривање *с*, облагање *с (даскама итд.)*

насти́льн||ый, -ая, -ое 1. *војн.* бришући; **~ ого́нь** бришућа ватра 2. *спорт.* равномеран; **~ прыжо́к** равномеран скок ◇ **~ая доро́га** поплочан пут

настира́||ть, -ю, -ешь, -ют; насти́ранный *сврш. что, чего разг.* naпрати, опрати (*много*)

насти́||чь, -гну, -гнешь, -гнут; *прошл.* **-г, -гла, -гло; -гнутый** *сврш. в.* **насти́гнуть**

наст||ла́ть, -елю́, -е́лешь, -е́лют; на́стланный *сврш.* 1. простретн, разастрети 2. патосати, прекрити; **~ парке́т** паркетирати

насто́||й, -я *м* 1. екстракт, чај; **~ рома́шки** чај од камилице 2. *заст.* воћни ликер

насто́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. воћни ликер; **вишнёвая ~** вишњевача 2. *фарм.* тинктура; **йо́дная ~, ~ йо́да** тинктура јода

насто́йчиво *прил.* упорно, истрајно

насто́йчивост||ь, -и *ж* упорност, истрајност, постојаност; **прояви́ть ~** показати истрајност

насто́йчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во упоран, истрајан, постојан; **~ челове́к** упоран човек; **~вое тре́бование** упоран захтев

насто́лько *прил.* 1. толико, тако, до те мере; **он ~ умён, что...** толико је паметан, да... 2. *у саставу сложеног везн.*: **~ же... наско́лько...** толико... колико...

насто́льн||ый, -ая, -ое стони; **~ая ла́мпа** стона лампа; **~ те́ннис** стони тенис ◇ **~ая кни́га** често употребљавана књига

настора́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* чинити опрезним, будним

насторáжива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* постајати опрезан, будан; узнемиравати се

насторожé *прил.*: **быть ~** бити на опрезу

насторожённо *и* **насторо́женно** *прил.* опрезно, будно

насторожённост||ь, -и *ж и* **насторо́женност||ь, -и** *ж* опрезност, будност

насторожё||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно *и* **насторо́же||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно** опрезан, будан; **~ взгляд** будан поглед

насторож||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* учинити опрезним, будним ◇ **~ у́ши (слух)** начуљити уши

насторож||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш.* постати опрезан, будан; узнемирити се

настоя́ни||е, -я *с* настојање, навaљивање, упорно тражење; **по ~ю** *кого* на *чије* упорно тражење

настоя́тел||ь, -я *м* 1. игумен, старешина манастира, приор 2. протојереј

настоя́тельно *прил.* упорно, истрајно, усрдно

настоя́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. упоран, истрајан, усрдан; **~ьная про́сьба** усрдна молба 2. хитан, неодложан, преко потребан, насушни; **~ьная необходи́мость** насушна потреба

насто||я́ть [1], **-ю́, -и́шь, -я́т** *сврш. на чём* инсистирати; **~ на своём** остати при своме, провести своју вољу

насто||я́ть [2], **-ю́, -и́шь, -я́т; насто́янный** *сврш.* 1. пустити да одстоји (*чај*) 2. направити воћни ликер

насто||я́ться [1], **-и́тся, -я́тся** *сврш.* одстојати (*о чају*)

насто||я́ться [2], **-ю́сь, -и́шься, -я́тся** *сврш. разг.* настојати се, уморити се стојећи

настоя́щ||ий, -ая, -ее 1. садашњи, дати; **в ~ моме́нт** у датом тренутку; **в ~ее вре́мя** сада 2. овај, дати; **в ~ей статье́** у овом чланку 3. прави; **~ ко́фе** права кафа; **~ее зо́лото** право злато; **~ая фами́лия** право презиме 4. истински; **~ худо́жник** истински уметник 5. *разг.* прави, стварни; **~ая цена́** стварна цена 6. **настоя́щ|ее, -его** *с* садашњост *ж*, садашњица *ж* ◇ **~ее вре́мя** *грам.* садашње време; **~им о́бразом** како треба, како је уобичајено

настрада́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* намучити се, напатити се

настра́ива||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. *что, чего* зидати, градити, подизати (*много*) 2. *что заст.* надограђивати

настра́ива||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. *что* удешавати, штимовати; **~ роя́ль** штимовати клавир 2. *что* регулисати, дотеривати, подешавати (*механизам*) 3. *кого фиг.* изазивати расположење, побуђивати осећања *код кога*

настра́ива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* штимовати се (*о музичким инструментима*) 2. *само 3. л.* регулисати се (*о механизму*) 3. *фиг.* располагати се, постајати расположен

настра́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. прошивати на машини 2. штепати (*много*)

настраща́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* заплашити, преплашити, престрашити

настреля́||ть, -ю, -ешь, -ют; настре́лянный *сврш.* 1. наубијати, наловити; побити (*много*) 2. *фиг. нар.* измолити, искамчити; **~ де́нег** искамчити пара

на́стриг, -а *м струч.* количина *ж* настрижене вуне

настрига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. стрићи, шишати (*много*) 2. сецкати, рецкати (*много*)

настри́||чь, -гу́, -жёшь, -гу́т; *прошл.* **-г, -гла, -гло; -женный** *сврш.* 1. настрићи, нашишати (*много*) 2. насецкати, изрецкати (*много*)

настрога́||ть, -ю, -ешь, -ют; настро́ганный *сврш.* настругати, истругати (*много*)

на́строго *прил. разг.* врло строго, са свом строгошћу; **~ запрети́ть** строго забранити ◇ **стро́го-~** најстроже

настрое́ни||е, -я *с* 1. расположење, душевно стање; **припо́днятое ~** бодро расположење; **уны́лое ~** сетно расположење; **испо́ртить ~** покварити расположење 2. настројеност *ж*, расположење, став *м*; **~ умо́в** стање духова ◇ **челове́к ~я** хировит, ћудљив човек; **быть не в ~и** бити нерасположен, немати вољу (*за нечим*); **рабо́тать с ~ем** радити са одушевљењем

настро́енност||ь, -и *ж* настројеност, расположење *с*

настро́||ить [1], **-ю, -ишь, -ят; -енный** *сврш.* 1. *что, чего* сазидати, изградити, подићи (*много*); **~ кварта́лы но́вых домо́в** изградити нове градске четврти 2. *что заст.* надоградити

настро́||ить [2], **-ю, -ишь, -ят; -енный** *сврш.* 1. *что* ускладити, наштимовати; **~ скри́пку** наштимовати виолину 2. *что* регулисати, дотерати, подесити; **~ механи́зм** регулисати механизам; **~ приёмник на коро́ткую волну́** подесити радио на кратке таласе 3. *кого фиг.* расположити, побудити осећање *код кога*; **~ про́тив** *кого* изазвати нерасположење *према коме*

настро́||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. *само 3. л.* наштимовати се (*о музичким инструментима*) 2. *само 3. л.* регулисати се (*о механизму*) 3. *фиг.* расположити се, бити расположен; **~ про́тив** *кого* бити нерасположен *према коме*; **~ на ми́рный лад** бити мирољубиво расположен

настро́йк||а, -и *ж* **1.** штимовање *с (музичких инструмената)* **2.** регулисање *с*, подешавање *с (механизма)*

настро́йщик, -а *м* штимер; **~ роя́лей** клавирмајстор

настр||очи́ть, -очу́, -о́чишь *и* **-очи́шь, -о́чат** *и* **-оча́т; -о́ченный** *сврш.* **1.** прошити на машини; **~ карма́н** прошити џеп на машини **2.** проштепати, наштепати (*много*) **3.** *фиг. разг.* брзо написати

наструга́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* наистругати, истругати (*много*)

настря́па||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* накувати, припремити јела (*много*)

наст||уди́ть, -ужу́, -у́дишь, -у́дят; -у́женный *сврш. нар.* расхладити; **~ ко́мнаты** расхладити собе

насту́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** *разг.* куцањем пронаћи; **~ пустоту́ в стене́** куцањем пронаћи празнину у зиду **2.** *нар.* откуцати (*на писаћој машини*)

насту́кива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *разг.* куцањем налазити (*празнину у зиду итд.*) **2.** *нар.* куцати (*на писаћој машини*)

наступа́тельн||ый, -ая, -ое нападни, офанзивни; **~ые де́йствия** *војн.* офанзива

наступа́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** газити, ступати ногом **2.** *војн.* напредовати, наступати ◇ **~ на пя́тки** *кому* бити *коме* за петама

наступа́||ть [2], **-ет, -ют** *несврш.* настајати, наступати, почињати; **~ет ле́то** почиње лето

наст||упи́ть [1], **-уплю́, -у́пишь, -у́пят** *сврш.* нагазити, стати ногом; **~** *кому* **на́ ногу** стати *коме* на ногу ◇ **~ на го́рло** ухватити за гушу; **~** *кому* **на люби́мую мозо́ль** *разг. шаљ.* погодити *кога* у живац; **медве́дь (слон) ему́ на́ ухо ~упи́л** он нема слуха

наст||упи́ть [2], **-у́пит, -у́пят** *сврш.* настати, наступити, почети; **~упи́ло ле́то** почело је лето; **~упи́ла тишина́** настала је тишина

наступле́ни||е [1], **-я** *с војн.* наступање, напредовање, офанзива *ж*; **стреми́тельное ~** муњевити напад; **перейти́ в ~** отпочети офанзиву

наступле́ни||е [2], **-я** *с* приближавање, настанак *м*, долазак *м*; **~ зимы́** долазак зиме; **с ~ем но́чи** чим падне мрак

насту́рци||я, -и *ж бот.* драгољуб *м*

настуч||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш. на кого* откуцати *кога*

насты́рн||ый, -ая, -ое *нар.* тврдоглав, својеглав, намћораст

насул||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; насулённый *сврш. разг.* наобећати (*много*)

насу́п||ить, -лю, -ишь, -ят; насу́пленный *сврш. разг.* скупити; набрати; **~ бро́ви** набрати обрве

насу́п||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* намрштити се, намргодити се

на́сухо *прил.* сасвим суво; **вы́тереть ру́ки ~** добро избрисати руке

нас||учи́ть, -учу́, -у́чишь, -у́чат; -у́ченный *сврш.* насукати, упрести; **~ пря́жи** насукати пређе; **~ мото́к ше́рсти** упрести клубе вуне

насу́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сушити (*много воћа итд.*)

нас||уши́ть, -ушу́, -у́шишь, -у́шат; -у́шенный *сврш.* насушити (*много*)

насу́щност||ь, -и *ж* битност, суштина, важност

насу́щ||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но битан, насушан, животни; **~ вопро́с** битно питање; **~ная потре́бность** животна потреба ◇ **хлеб ~** насушни хлеб

насчёт *предл. с ген. разг.* што се тиче *чега*, у вези *с чим;* **говори́ть ~ рабо́ты** говорити у вези са радом

насчита́||ть, -ю, -ешь, -ют; насчи́танный *сврш.* набројати, изборјати

насчи́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** бројати **2.** *само 3. л.* имати, бројати; **го́род ~ет свы́ше миллио́на жи́телей** град има преко милион становника

насчи́тыва||ться, -ется, -ются *несврш.* имати, бити, постојати; **таки́х, как он, ~лось бо́лее ста** онаквих као што је он било је више од стотине

насыла́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что, чего разг.* слати, отпремати (*много*) **2.** *что заст.* изазивати, причињавати (*несрећу*)

насы́п||ать, -лю, -лешь, -лют; -анный *сврш.* **1.** *что, чего* расути, посути; **~ песку́ на доро́жку** посути стазу песком **2.** *что чем* насути, напунити; **~ мешо́к муко́й** напунити врећу брашном **3.** *что* насути; **~ плоти́ну** насути брану

насыпа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что, чего* расипати, посипати **2.** *что чем* насипати, пунити **3.** *что* насипати (*насип, хумку*)

насы́п||аться, -лется, -лются *сврш.* насути се, нагомилати се; **~алось мно́го сне́га** нагомилао се грдан снег

насыпа́||ться, -ется, -ются *несврш.* насипати се, гомилати се

насы́пк||а, -и *ж* насипање *с*

насыпн||о́й, -а́я, -о́е 1. за насипање; **~ грунт** земља за насипање **2.** насут, насипан; **~а́я плоти́на** насута брана

на́сып||ь, -и *ж* насип *м*; **железнодоро́жная ~** железнички насип

насы́||тить, -щу, -тишь, -тят; -щенный *сврш.* **1.** наситити, нахранити досита **2.** *хем.* заситити; **~ раство́р соля́ми** заситити раствор солима **3.** *фиг.* прожети, испунити (*радошћу итд.*)

насы́||титься, -щусь, -тишься, -тятся *сврш.* **1.** наситити се, заситити се, нахранити се **2.** *само 3. л.* заситити се, напити се; **земля́ ~тилась вла́гой** земља се напила влаге

насыща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** насићавати, хранити досита **2.** *хем.* засићавати (*раствор солима*) **3.** *фиг.* прожимати, испуњавати (*радошћу итд.*)

насыща́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** насићавати се, засићавати се, хранити се досита **2.** *само 3. л.* засићавати се, напијати се (*влагом итд.*)

насыще́ни||е, -я *с* **1.** засићивање, насићивање; **до ~я** досита **2.** насићеност *ж*, засићеност *ж*

насы́щенност||ь, -и *ж* **1.** *хем.* насићеност, засићеност; **~ раство́ра** засићеност раствора **2.** *фиг.* садржајност, богатство *с*; **иде́йная ~ рома́на** идејно богатство романа

насы́ще||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. *хем.* насићен, засићен, сатуриран; **~ раство́р** засићен раствор **2.** *фиг.* садржајан, пун, богат; **~ цита́тами** пун цитата

ната́лкива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. на что* **1.** *разг.* гурати **2.** *фиг.* наводити *на шта*, сугерирати *шта*

ната́лкива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. на что* **1.** налетати, натрапавати, набасавати **2.** *фиг.* наилазити *на шта*, сретати се, сукобљавати се *са чим*

ната́плива||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* грејати, загревати (*стан итд.*)

ната́плива||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* топити, талити

натáптыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. прљати (*обућом, шапама*), остављати трагове 2. утабавати, утапкивати (*стазу*)

натáск||а, -и *ж лов.* дресура (*пса на лов*)

натаскá||ть, -ю, -ешь, -ют; натáсканный *сврш.* 1. навући, довући, нагомилати; **~ пескý** навући песка 2. *кого лов.* издресирати, обучити (*пса за лов*) 3. *кого фиг. разг.* површно и брзо припремити, обучити; **~ учеников к экзáмену** површно припремити ученике за испит

натáскива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. довлачити, нагомилавати 2. *кого лов.* дресирати, обучавати (*пса за лов*) 3. *кого фиг. разг.* површно и брзо припремати, обучавати (*ученике за испит*)

натáчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* оштрити, брусити

нат||ащи́ть, -ащý, -áщишь, -áщат; -áщенный *сврш.* 1. *разг.* довући, навући, нагомилати (*много*); **~ хвóросту** навући суварака 2. *нар.* навући (*на себе*); прекрити се; **~ на себя́ одея́ло** навући ћебе на себе

натá||ять, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. *само 3. л.* растопити се, истопити се; **~яло мнóго снéгу** истопило се много снега 2. *что, чего* истопити, растопити; **~ пóлное ведрó снéгу** истопити пуну кофу снега.

натвор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш. разг.* починити, направити; **~ глýпостей** направити глупости

нáте *речца разг.* ево, узмите; **~ вам ваш билéт!** узмите вашу карту!

натёк, -а *м* 1. натицање *с*, скупљање *с* (*воде итд.*) 2. *мин.* сига *ж*, капљевина *ж*, капљаник

натекá||ть, -ет, -ют *несврш.* наливати се, сакупљати се (*о течности*)

натéльн||ый, -ая, -ое: ~ое бельё доње рубље

натереб||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* натрти, истрти (*лан итд.*)

нат||ерéть, -рý, -рёшь, -рýт; *прошл.* **-ёр, -ёрла, -ёрло; -ёртый** *сврш.* 1. натрљати, истрљати; намазати; **~ грудь мáзью** истрљати груди машћу 2. изгланцати, налаштити; **~ пол** изгланцати под 3. нажуљити, направити жуљеве; **~ себé мозóли** добити жуљеве 4. натрти, нарибати, настругати; **~ сы́ру** настругати сир; **~ моркóвь** нарибати мркве

нат||ерéться, -рýсь, -рёшься, -рýтся; *прошл.* **-ёрся, -ёрлась, -ёрлось** *сврш. разг.* натрљати се, истрљати се, намазати се (*машћу итд.*)

нат||ерпéться, -ерплю́сь, -éрпишься, -éрпятся *сврш. разг.* напатити се, натрпети се, намучити се; **~ стрáху** претрпети много страха

нат||есáть, -ешý, -éшешь, -éшут; -ёсанный *сврш.* натесати, истесати (*много*)

натёсыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* тесати (*много*)

натé||чь, -чёт, -кýт; *прошл.* **натёк, -клá, -клó; натёкший** *сврш.* налити се, натећи, нацурити; **в подвáл ~клá водá** подрум се напунио водом

натéш||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш. разг.* 1. позабавити се, науживати се; **дéти ~ились игрóй** деца су се науживала игре 2. *над кем* наругати се *коме*

натирá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. трљати; мазати 2. гланцати, лаштити 3. жуљити, правити жуљеве 4. трти, стругати, рибати

натирá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* трљати се, мазати се (*машћу итд.*)

нати́рк||а, -и *ж разг.* гланцање *с*, лаштење *с*; **~ паркéта** гланцање паркета

нáтиск, -а *м* навала *ж*, притисак; **сдéрживать** *чей* **~** одолевати *чијем* притиску; **под ~ом** *кого, чего* под притиском *кога, чега*

нати́ска||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* набити, угурати, утрпати, утиснути (*ствари у кофер итд.*)

натк||áть, -ý, -ёшь, -ýт; *прошл.* **-áл, -алá, -áло; нáтканный** *сврш.* наткати, изаткати (*много*)

наткн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт; нáткнутый *сврш.* натаћи, набости

наткн||ýться, -ýсь, -ёшься, -ýтся *сврш.* 1. *на что* набости се, набити се; **~ на гвоздь** набости се на ексер 2. *на кого, что фиг. разг.* неочекивано наићи, набасати, натрапати, налетети; **~ на засáду** налетети на заседу

натолкн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш. на что* 1. *разг.* гурнути 2. *фиг.* навести *на шта*, сугерирати *шта*; **~ на мысль** навести на мисао

натолкн||ýться, -ýсь, -ёшься, -ýтся *сврш. на что* 1. налетети, натрапати, набасати 2. *фиг.* наићи *на шта*, срести се, сукобити се *са чим*; **~ на сопротивлéние** наићи на отпор

натол||óчь, -кý, -чёшь, -кýт; *прошл.* **-óк, -клá, -клó; -чённый** *сврш.* натуцати, истуцати; **~ орéхов** истуцати орахе

нат||опи́ть [1], -оплю́, -óпишь, -óпят; -óпленный *сврш.* угрејати, наложити; **~ квартиру** угрејати стан (*дрвима, угљем*)

нат||опи́ть [2], -оплю́, -óпишь, -óпят; -óпленный *сврш.* натопити, истопити, исталити; **~ вóску** истопити восак

нат||оптáть, -опчý, -óпчешь, -óпчут; -óптанный *сврш. разг.* 1. упрљати (*обућом, шапама*), изгазити; **~ пол** изгазити под 2. утабати, утапкати, утрти (*стазу*)

наторг||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш. разг.* зарадити, стећи тргујући; **~ на сто рублéй** зарадити трговином сто рубаља

наторé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* стећи искуство, вештину, извежбати се; **~ в своём дéле** стећи искуство у свом послу

нат||очи́ть, -очý, -óчишь, -óчат; -óченный *сврш.* наоштрити, избрусити; **~ ножи́** наоштрити ножеве

натощáк *прил.* на празан желудац; наште срца; **не слéдует кури́ть ~** не сме се пушити на празан стомак

натр, -а *м хем.*: **éдкий ~** каустична сода

натр||ави́ть, -авлю́, -áвишь, -áвят; -áвленный *сврш.* 1. нахушкати, напујдати; **~ собáк на зáйца** напујдати псе на зеца 2. *фиг.* нахушкати, подбости, натуткати 3. потаманити, потровати; **~ таракáнов** потаманити бубашвабе 4. *струч.* изјести (*киселином*)

натрáвлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. хушкати, пујдати (*пса на дивљач*) 2. *фиг.* хушкати, подбадати, туткати 3. таманити, тровати (*бубашвабе итд.*) 4. *струч.* изједати (*киселином*)

натрениро́ванн||ый, -ая, -ое истрениран, извежбан, искусан; **~ спортсмéн** искусан спортиста

натренир||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш.* истренирати, извежбати

натренир||овáться, -ýюсь, -ýешься, -ýются *сврш.* истренирати се, извежбати се

натр||епáть, -еплю́, -éплешь, -éплют; -ёпанный *сврш.* 1. натрти; **~ мнóго льна** натрти много лана; **~ конопли́** натрти конопљу 2. *нар.* повући (*за косу*), извући (*уши*) 3. *нар.* набрбљати, напричати, наблебетати (*много*)

на́триев||ый, -ая, -ое натријев; **~ая сели́тра** натријева шалитра

на́три||й, -я *м хем.* натриј(ум)

на́трое *прил.* на три дела; **разре́зать ~** разрезати на три дела

натр||уди́ть, -ужу́, -у́дишь *и* **-уди́шь, -у́дят** *и* **-удя́т; -у́женный** *сврш. разг.* преморити, заморити, уморити; **~у́женные ру́ки** израђене руке

натряса́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* трести, насипати, истресати

натряс||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **натря́с, -ла́, -ло́; -ённый** *сврш.* натрести, насути; **~ кро́шек на́ пол** намрвити на под; **~ слив** натрести шљива

натряс||ти́сь, -у́сь, -ёшься, -у́тся; *прошл.* **натря́сся, -ла́сь, -ло́сь** *сврш. разг.* натруцкати се, иструцкати се; **~ в грузовике́** натруцкати се у камиону

нату́г||а, -и *ж разг.* напор *м*, напрезање *с*; **с ~ой** с муком

на́туго *прил. разг.* врло чврсто; **затяну́ть ~** добро затегнути ◇ **ту́го-~** веома чврсто, јако

нату́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* напрезати, напињати

нату́жива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* напрезати се, напињати се, запињати

нату́ж||ить, -у, -ишь, -ат *сврш. разг.* напрегнути, напети; **~ му́скулы** напрегнути мишиће

нату́ж||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш. разг.* напрегнути се, напети се, запети

нату́жно *прил. разг.* тешко, мучно (*кашљати итд.*)

нату́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* тежак, мучан; затегнут; **~ ка́шель** мучан кашаљ

нату́р||а, -ы *ж* 1. *заст.* природа, натура 2. природа, нарав, ћуд; **пы́лкая ~** пргава нарав; **по ~е он не злой** по природи он није зао 3. *ум., филм* природа; **на ~е** у природи 4. *ум.* модел *м*; **рисова́ть с ~ы** цртати према моделу (оригиналу); **обнажённая ~** акт ◇ **плати́ть ~ой** платити у натури (у роби)

натурализа́ци||я, -и *ж правн.* натурализација, стицање *с* држављанства (*стране земље*)

натурали́зм, -а *м књиж., ум.* натурализам

натурализ||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. и несврш. правн.* натурализирати се, примити/примати држављанство (*стране земље*)

натурали́ст, -а *м* 1. природњак, натуралист(а); **ю́ные ~ы** млади природњаци 2. *књиж., ум.* натуралист(а), следбеник натурализма

натуралисти́ческ||ий, -ая, -ое натуралистички

натура́льно 1. *прил.* природно 2. *уметн. р. заст.* разуме се, наравно, свакако

натура́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. природан; прави; **~ мёд** природни мед; **в ~ьную величину́** у природној величини; **~ ко́фе** права кафа 2. природан, неизвештачен, искрен; **~ьные слёзы** искрене сузе 3. *екон.* натуралан, у натури; **~ нало́г** порез у натури; **~ьное хозя́йство** натурална привреда

нату́рн||ый, -ая, -ое: ~ые съёмки *филм* снимање у природи; екстеријери

натуропла́т||а, -ы *ж* плаћање *с* у натури

нату́рщик, -а *м* сликарски модел

нату́рщиц||а, -ы *ж* сликарски модел (*жена*)

наты́ка||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* набости, забости (*много*)

натыка́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* набадати, забадати (*много*)

натыка́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *на что* набадати, се, набијати се 2. *на кого, что фиг. разг.* неочекивано наилазити, набасавати, натрапавати, налетати (*на заседу итд.*)

натюрмо́рт, -а *м ум.* мртва природа; **писа́ть ~ы** сликати мртву природу

натя́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. натезати, затезати (*уже*); запињати (*лук*) 2. *разг.* навлачити

натя́гива||ться, -ется, -ются *несврш.* натезати се, затезати се

натяже́ни||е, -я *с* 1. напетост *ж*, затегнутост *ж* 2. *мед.* зарастање коже (*на рани*)

натя́жк||а, -и *ж* 1. натезање *с*, затезање *с*, притезање *с*; **~ струн** затезање жица 2. *фиг.* натегнутост, усиљеност; **допусти́ть** *что* **с большо́й ~ой** с тешком муком претпоставити *шта*

натяжн||о́й, -а́я, -о́е *тех.* за притезање, за натезање; **~ы́е ши́ны** гуме које се стављају натезањем

натя́нуто *прил.* 1. натегнуто, напето 2. усиљено, неприродно (*осмехивати се итд.*)

натя́нутост||ь, -и *ж* 1. натегнутост, затегнутост, напетост; **~ отноше́ний** затегнутост у односима 2. усиљеност, неприродност

натя́ну||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. натегнут, затегнут, напет; **~тые отноше́ния** затегнути односи 2. усиљен, неприродан, извештачен; **~тая улы́бка** усиљен осмех

нат||яну́ть, -яну́, -я́нешь, -я́нут; -я́нутый *сврш.* 1. натегнути, затегнути; запети; **~ верёвку** затегнути уже; **~ лук** напети стрелу 2. *разг.* навући; **~ на себя́ одея́ло** навући на себе ћебе

нат||яну́ться, -я́нется, -я́нутся *сврш.* натегнути се, затегнути се; **паруса́ ~яну́лись** једра су се затегла

науга́д *прил.* насум(и)це, на срећу, отприлике; **сказа́ть ~** рећи насум(и)це

науда́чу *прил.* на срећу, насум(и)це; **стреля́ть ~** пуцати насумице

науди́ть, наужу́, нау́дишь, нау́дят; нау́женный *сврш.* напецати (*много*); **~ ры́бы** напецати много рибе

нау́к||а, -и *ж* 1. наука, знаност; **есте́ственные ~и** природне науке; **то́чные ~и** егзактне науке; **обще́ственные ~и** друштвене науке; **занима́ться ~ой** бавити се науком 2. *разг.* поука, наук *м*, лекција; **вперёд тебе́ ~** то ти је поука за будуће

наукообра́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но псеудонаучни

нау́ська||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* 1. нахушкати, напујдати (*пса*) 2. *фиг.* нахушкати, подбости, натуткати

нау́ськива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. хушкати, пујдати (*пса*) 2. *фиг.* хушкати, подбадати, натуткивати

наутёк *прил. разг.*: **пусти́ться ~** одмаглити, ухватити маглу

нау́тро *прил.* сутрадан ујутро

наутю́ж||ить, -у, -ишь, -ат *сврш. разг.* добро испеглати, изглачати

научи́ть, научу́, нау́чишь, нау́чат; нау́ченный *сврш.* 1. *кого чему и с инф.* 1. научити, обучити; **~ ремеслу́** обучити занату; **~ чита́ть** научити читати 2. *фиг.* поучити, подстаћи

научи́ться, научу́сь, нау́чишься, нау́чатся *сврш. чему и с инф.* научити *шта*, обучити се *чему*; **~ пла́вать** научити пливати

нау́чно *прил.* научно; **~ объясни́ть** научно објаснити

нау́чно-иссле́довательск||ий, -ая, -ое научноистраживачки

нау́чно-популя́рн||ый, -ая, -ое научно-популарни
нау́чност||ь, -и *ж* научност, научни карактер, научна вредност; ~ **до́водов** научност доказа
нау́чно-техни́ческ||ий, -ая, -ое научно-технички; ~ **прогре́сс** научно-технички прогрес; ~**ая револю́ция** научно-техничка револуција
нау́чно-фантасти́ческ||ий, -ая, -ое научнофантастични; ~ **рома́н** научнофантастични роман
нау́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* научни, знанствен; ~**ное откры́тие** научно откриће; ~**ная де́ятельность** научна делатност 2. научни, знанствен; ~ **подхо́д к пробле́ме** научни прилаз проблему; ~ **ме́тод** научна метода; ~**ная организа́ция труда́** научна организација рада
нау́шник, -а *м разг.* доушник, достављач
нау́шник||и, -ов *мн. (јд.* **нау́шник, -а** *м)* 1. наушници; **фура́жка с** ~**ами** капа са наушницима 2. радио-слушалице *мн. ж*
нау́шнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* достављати, потказивати
наущéни||е, -я *с заст.* наговарање, подбадање, подстрек *м*; **по** *чьему* ~**ю** на *чији* подстрек, по *чијем* савету
нафабрик||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. разг.* исфабриковати (*много*)
нафа́бр||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. заст.* нацрнити, обојити (*бркове, браду*)
нафантази́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. разг.* измислити, исфантазирати
нафарши́р||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* наденути, напунити филом, нафиловати; ~ **ры́бу** нафиловати рибу
нафтали́н, -а *м* нафталин; **пересы́пать** ~**ом** посути нафталином
нафтали́нн||ый, -ая, -ое нафталински, од нафталина
наха́л, -а *м погрд.* безобразник, бестидник, дрзак човек
наха́льнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* бити безобразан, дрско се понашати
наха́льно *прил. разг.* безобразно, дрско (*понашати се*)
наха́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *разг.* безобразан, дрзак; безобзиран, безочан; ~ **челове́к** безобразан човек; ~ **посту́пок** дрзак поступак
наха́льств||о, -а *с разг.* безобразлук *м*, дрскост *ж*, безобзирност *ж*
нахам||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *сврш. кому нар.* поступити дрско, простачки *према коме*; наговорити грубости *коме*
наха́па||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. нар.* награбити, накрасти; ~ **де́нег** награбити пара
наха́рка||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* попљувати, напљувати, нахракати
нахва́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* претерано хвалити, обасипати похвалама
нахв||али́ть, -алю́, -а́лишь, -а́лят; -а́ленный *сврш. разг.* нахвалити, претерано похвалити, обасути похвалама
нахв||али́ться, -алю́сь, -а́лишься, -а́лятся *сврш. кем, чем разг.* похвалити се, нахвалити се; **он не мог** ~ *кем* није могао да се *кога* нахвали
нахва́ста||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* напричати (*хвалећи се*), нахвалисати се
нахва́ста||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* нахвалисати се
нахвата́||ть, -ю, -ешь, -ют; нахва́танный *сврш. разг.* нахватати, напунити (*много*) ◇ ~ **дво́ек** надобијати лоше оцене
нахвата́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* нахватати се, накупити (*много*); напабирчити; ~ **зна́ний** напабирчити знање
нахи́мов||ец, -ца *м* нахимовац (*питомац поморске школе »Нахимов«*)
нахи́мовск||ий, -ая, -ое: ~**ое учи́лище** војна поморска школа »Нахимов«
нахлеба́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. нар.* 1. насркати се 2. *фиг. разг.* напатити се, натрпети се; ~ **го́ря** натрпети се јада
нахле́бник, -а *м* 1. *презр.* готован, мукташ, паразит 2. *заст.* самац (*који станује и храни се код газдарице*)
нахл||еста́ть, -ещу́, -е́щешь, -е́щут; -ёстанный *сврш. разг.* ишибати, избичевати; изударати (*палицом, руком*); ~ **по щека́м** ишамарати
нахл||еста́ться, -ещу́сь, -е́щешься, -е́щутся *сврш. нар.* 1. добро се ишибати метлицом (*приликом купања у парном купатилу*) 2. наљоскати се, налокати се
нахлёстыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* шибати, бичевати; ударати (*палицом, руком*)
нахлёстыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* 1. добро се шибати метлицом (*приликом купања у парном купатилу*) 2. напијати се до бесвести, локати
нахлобу́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* натицати, набијати на чело (*шешир итд.*)
нахлобу́ч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. разг.* натући, набити на чело (*шешир итд.*)
нахлобу́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* строги укор, прекор *м*, грдња; **получи́ть** ~**ку** добити по носу
нахло́па||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* ишопати
нахлы́н||уть, -ет, -ут *сврш.* 1. запљуснути; ~**ула волна́** запљуснуо је талас 2. *фиг.* обузети, овладати; ~**ули воспомина́ния** наврле су успомене 3. *фиг.* навалити, нагрнути; ~**ула толпа́** навалила је гомила
нахму́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* намрштити, намргодити
нахму́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. намрштити се, намргодити се 2. *само 3. л. фиг.* натмурити се; **не́бо** ~**илось** небо се натмурило
нах||оди́ть [1]**, -ожу́, -о́дишь, -о́дят** *несврш.* 1. налазити (*изгубљену ствар*) 2. затицати; ~ **до́ма ста́рого дру́га** затицати код куће старог пријатеља 3. проналазити, откривати; ~ **утеше́ние в кни́гах** проналазити утеху у књигама; ~ **оправда́ние** *кому, чему* проналазити оправдање *за кога, шта*; ~ **удово́льствие** *в чём* проналазити задовољство *у чему* 4. сматрати, држати; стицати утисак; **я** ~**ожу́ его́ прое́кт уда́чным** сматрам да је његов пројекат успео ◇ **не** ~ **(себе́) ме́ста** немати мира
нах||оди́ть [2]**, -ожу́, -о́дишь, -о́дят** *несврш.* 1. наилазити, надолазити, ударати 2. *само 3. л.* наилазити, надвијати се 3. *само 3. л. на кого фиг.* обузимати *кога*; **на него́ нахо́дит грусть** обузима га туга
нах||оди́ться [1]**, -ожу́сь, -о́дишься, -о́дятся** *несврш.* 1. налазити се, бити; **колхо́з** ~**о́дится недалеко́ от ста́нции** колхоз се налази недалеко од станице 2. бити, налазити се; ~ **в о́тпуске** бити на одсуству; ~ **под подозре́нием** бити под сумњом; ~ **под влия́нием** *кого* бити под утицајем *кога;* ~ **в ве́дении** *кого* спадати у *чију* надлежност; ~ **в соотве́тствии** *с чем* бити у складу *с чим*, одговарати *чему*

нах‖оди́ться[2], **-ожу́сь, -о́дишься, -о́дятся** *свр*ш. *разг.* напешачити се, находати се, уморити се од пешачења, ходања

нахо́д‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. налаз *м*, нађена ствар; **бюро́ ~ок** биро за нађене ствари 2. *фиг. разг.* откриће *с*, проналазак *м*

нахо́дчивост‖ь, -и *ж* сналажљивост, проницљивост, досетљивост, довитљивост

нахо́дчи‖вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. сналажљив, проницљив, досетљив; довитљив; **~ челове́к** довитљив човек 2. умешан, успешан; **~ отве́т** духовит одговор

нахожде́ни‖е, -я *с* 1. налажење, проналажење 2. налазиште, боравак *м*, боравиште; **ме́сто ~я руды́** налазиште руде

нахо́хл‖ить, -ит, -ят *свр*ш. накострешити, нашепурити

нахо́хл‖иться, -юсь, -ишься, -ятся *свр*ш. 1. *само 3. л.* накострешити се, најежити се, нашепурити се (*о птици*) 2. *фиг. разг.* намргодити се, натмурити се

нахох‖ота́ться, -очу́сь, -о́чешься, -о́чутся *свр*ш. *разг.* нагрохотати се, насмејати се до миле воље

нахра́пом *прил. нар.* дрско, безочно, на силу; **де́йствовать ~** дрско поступати

нацара́па‖ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *свр*ш. 1. огрепсти; **~ на стекле́** направити огреботину на стаклу 2. *разг.* нашкрабати, нажврљати

нац‖еди́ть, -ежу́, -е́дишь, -е́дят; -е́женный *свр*ш. нацедити, налити, наточити цедећи; **~ молока́** нацедити млека

наце́лива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несвр*ш. 1. *что* нишанити, усмеравати, управљати (*топ итд.*) 2. *кого, что на что фиг.* усмеравати, оријентисати

наце́лива‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несвр*ш. *разг* 1. нишанити, усмеравати, управљати (*топ итд.*) 2. *на что и с инф. фиг.* смерати се, спремати се

наце́л‖ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *свр*ш. 1. *что* нанишанити, усмерити, управити (*топ итд.*) 2. *кого, что на что фиг.* усмерити, оријентисати

наце́л‖иться, -юсь, -ишься, -ятся *свр*ш. *разг.* 1. нанишанити, усмерити, управити (*топ итд.*) 2. *на что и с инф. фиг.* усмерити се, спремити се

наце́н‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *струч.* 1. *само јд.* подизање *с*, повишавање *с* цене 2. доплата; **~ на това́ры** доплата на робу

нац‖епи́ть, -еплю́, -е́пишь, -е́пят; -е́пленный *свр*ш. 1. окачити, закачити, обесити 2. *разг.* прикачити, натаћи, ставити на себе; **~ значо́к** прикачити значку

нацепля́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несвр*ш. 1. окачињати, закачињати, вешати 2. *разг.* прикачињати, натицати, стављати на себе (*значку итд.*)

нацизм, -а *м* нацизам

национализа́ци‖я, -и *ж* национализација; **~ промы́шленности** национализација индустрије; **~ земли́** национализација земље

национализи́р‖овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *свр*ш. *и несвр*ш. национализовати, национализирати; **~ сре́дства произво́дства** национализовати производна средства, средства за производњу

национализи́р‖оваться, -уется, -уются *свр*ш. *и несвр*ш. национализовати се, национализирати се

национали́зм, -а *м* национализам

национализ‖ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *свр*ш. *и несвр*ш. *в.* **национализи́ровать**

национализ‖ова́ться, -у́ется, -у́ются *свр*ш. *и несвр*ш. *в.* **национализи́роваться**

национали́ст, -а *м* националист(а)

националисти́ческ‖ий, -ая, -ое 1. националистички; **буржуа́зная ~ая поли́тика** буржоаска националистичка политика 2. национални; **~ое движе́ние** национални покрет

национа́льно-освободи́тельн‖ый, -ая, -ое националноослободилачки; **~ая борьба́** националноослободилачка борба

национа́льност‖ь, -и *ж* 1. народ *м*, нација 2. народност; националност; **он по ~и украи́нец** он је по народности Украјинац

национа́л‖ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. *само дужи обл.* народни, национални; **~ вопро́с** национално питање; **~ьное меньшинство́** национална мањина 2. *само дужи обл.* национални, државни; **~ флаг** национална (државна) застава; **~ гимн** национална (државна) химна; **~ дохо́д** национални доходак 3. националан; **~ьная культу́ра** национална култура

наци́ст, -а *м* нацист(а)

наци́стск‖ий, -ая, -ое нацистички

на́ци‖я, -и *ж* 1. нација, народ *м* 2. нација, држава ◇ **Организа́ция Объединённых На́ций** Организација уједињених народа (нација)

нача‖ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т *свр*ш. надимити; зачађавити, ишчађавити

нача́‖ло, -ла *с* 1. почетак *м*; **~ учёбного го́да** почетак школске године; **~ пути́** почетак пута; **от ~ла до конца́** од почетка до краја 2. *мн.* **-ла, -л** начела, принципи *мн. м*; **на коллекти́вных ~лах** на колективним принципима; **на обще́ственных ~лах** добровољно, без плаћања 3. *мн.* **-ла, -л** основе *мн. ж*, начела; **~ла хи́мии** основе хемије ◇ **быть под** *чьим* **~лом** бити потчињен *коме*; **вести́ ~** *от чего* водити порекло *од чега;* **положи́ть ~** *чему* започети *шта*; **лиха́ беда́ ~** сваки почетак је тежак

нача́льник, -а *м* начелник, руководилац; **~ це́ха** руководилац погона; **~ шта́ба** начелник штаба; **~ заста́вы** командант карауле

нача́льническ‖ий, -ая, -ое 1. начелнички, руководећи; **~ая до́лжность** руководећа дужност 2. заповеднички, строго ауторитативан; **~ тон** заповеднички тон

нача́льн‖ый, -ая, -ое 1. почетни; **~ пери́од** почетни период; **~ая ско́рость** почетна брзина 2. основни; **~ое образова́ние** основно образовање; **~ая шко́ла** основна школа

нача́льственн‖ый, -ая, -ое заповеднички, строго ауторитативан (*тон итд.*)

нача́льств‖о, -а *с* 1. *зб.* управа *ж*, руководство; администрација *ж*; **по распоряже́нию ~а** по налогу руководства 2. *разг.* претпостављени, начелник *м* ◇ **служи́ть под** *чьим* **~ом** бити подређен *коме;* **доноси́ть (посыла́ть) по ~у** јављати службеним путем

нача́тк‖и, -ов *мн.* основи *мн. м*; **~ зна́ний** основна знања

нач‖а́ть, -ну́, -нёшь, -ну́т; *прошл.* **на́чал, -ала́, на́чало; на́чатый** *свр*ш. 1. *что и с инф.* почети, отпочети, започети; **~ ле́кцию** почети предавање; **~ всё снача́ла** почети све од почетка; **на́чал накра́пывать дождь** киша поче да ромиња 2. *что чем, с кого, чего* почети, започети *шта чим, од кога, чега*; **~ с введе́ния** почети од увода; **~ речь приве́тствием** почети говор поздравом 3. *что* начети; **~ бо́чку пи́ва** начети буре са пивом ◇ **~ издалека́** почети од Кулина бана

нач||а́ться, -нётся, -ну́тся; *прошл.* **-а́лся́, -ала́сь, -ало́сь** *сврш.* 1. почети; **~а́лся́ дождь** поче киша; **~а́лся́ но́вый уче́бный год** почела је нова школска година 2. *чем, с чего* почети *чим, од чега;* **с за́втрашнего дня ~ну́тся кани́кулы** од сутра почиње школски распуст

начека́н||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* исковати, наковати (*новац*)

начеку́ *прил.* опрезно, будно; **быть ~** бити на опрезу

начерка́||ть, -ю, -ешь, -ют; начёрканный *сврш. разг.* начрчкати, нажврљати, набацати на папир

начерн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* нацрнити; превући, премазати црном бојом

на́черно *прил.* претходно, у главним цртама; у концепту; **написа́ть ~** написати концепт

начерпа́||ть, -ю, -ешь, -ют; наче́рпанный *сврш.* нацрпсти, награбити (*воде*); **~ по́лное ведро́ воды́** награбити пуну кофу воде

наче́рпыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* црпсти, грабити (*воду*)

начерта́ни||е, -я *с* 1. цртање, скицирање 2. цртеж *м*; облик *м*; **~ ру́сских букв** облик руских слова

начерта́тельн||ый, -ая, -ое: ~ая геоме́трия нацртна, дескриптивна геометрија

начерта́||ть, -ю, -ешь, -ют; наче́ртанный *сврш. књиш.* 1. написати, нацртати 2. *фиг.* означити, одредити, указати (*програм, план итд.*)

нач||ерти́ть, -ерчу́, -е́ртишь, -е́ртят; -е́рченный *сврш.* 1. нацртати, нарисати; **~ план** *чего* нацртати план *чега* 2. *заст.* написати

начёс, -а *м* 1. чешљање *с*, гребенање *с* 2. дуга длака (*на тканини*); **одея́ло с ~ом** длакаво ћебе 3. *струч.* чешљано влакно 4. тапирана коса (*врста фризуре*)

нач||еса́ть, -ешу́, -е́шешь, -е́шут; -ёсанный *сврш.* 1. нагребенати, начешљати; **~ льну** начешљати лана 2. *разг.* натапирати (*косу*) 3. *разг.* изгрепсти, озледити чешањем (*кожу*)

нач||е́сть, -ту́, -тёшь, -ту́т; *прошл.* **начёл, -ла́, -ло́; -тённый** *сврш. фин.* одбити, обрачунати

начёсыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. гребенати, чешљати (*вуну итд.*) 2. *разг.* тапирати (*косу*) 3. *разг.* грепсти, озлеђивати чешањем (*кожу*)

начёт, -а *м фин.* одбитак, обрачун

начётническ||ий, -ая, -ое *презр.* површан, некритичан

начётничеств||о, -а *с презр.* површно, некритички усвојено знање

начина́ни||е, -я *с* подухват *м*, подвиг *м*; **тво́рческое ~** стваралачки подухват; **вели́кие ~я** велики подвизи

начина́тел||ь, -я *м* зачетник, иницијатор

начина́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что и с инф.* почињати, отпочињати, започињати 2. *что чем, с кого, чего* почињати, започињати (*говор поздравом итд.*) 3. *что* начињати ◇ **~я с** *предл. с ген.* почев, почињући од *кога, чега*; **~я с пе́рвого января́** почев од првог јанура

начина́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. почињати; **заня́тия ~ются в де́вять часо́в** настава почиње у девет сати 2. *чем, с чего* почињати *чим, од чега;* **день ~ется с у́тренней гимна́стики** дан почиње јутарњом гимнастиком

начина́ющ||ий, -ая, -ее 1. почетан; млад, нов, неискусан; **~ писа́тель** писац почетник; **~ врач** млад лекар, лекар почетник 2. **начина́ющ||ий, -его** *м* почетник; **кни́га для ~их** књига за почетнике

начин||и́ть [1], **-ю́, -и́шь, -я́т; -ённый** *сврш.* 1. напунити, нафиловати; **~ пирожки́ мя́сом** нафиловати пирошке месом 2. *фиг. разг.* напунити, накљукати (*знањем итд.*)

нач||ини́ть [2], **-иню́, -и́нишь, -и́нят; -и́ненный** *сврш. разг.* 1. поправити, искрпити (*много*) 2. зашиљити, наоштрити; заоштрити (*много*)

начи́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* пуњење *с*, филовање *с* 2. надев *м*; **конфе́ты с ~кой** пуњени бомбони; **пиро́г с ~кой** филован колач

начиня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. пунити, филовати 2. *фиг. разг.* пунити, кљукати (*знањем итд.*)

начи́рка||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* искресати, погорети крешући (*много шибица*)

начисле́ни||е, -я *с фин.* 1. зарачунавање, урачунавање; **~ проце́нтов** зарачунавање процената 2. додатак *м*; **~я на за́работную пла́ту** додатак на плату

начи́сл||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. фин.* зарачунати, урачунати; ставити на рачун; **~ проце́нты** зарачунати проценте

начисля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* урачунавати, зарачунавати; стављати на рачун

начи́||стить, -щу, -стишь, -стят; -щенный *сврш.* 1. очистити,ољуштити, огулити (*много*); **~ кастрю́лю карто́шки** очистити лонац кромпира 2. *разг.* очистити; нафиксати, налаштити; **~ сапоги́** нафиксати чизме

на́чисто *прил.* 1. начисто; **~ переписа́ть** преписати начисто 2. *разг.* потпуно, докраја; сасвим; **огра́бить ~** потпуно опљачкати 3. *нар.* одлучно, отворено, искрено; **рассказа́ть всё ~** испричати све искрено

начистоту́ *прил. разг.* искрено, отворено; **поговори́ть ~** отворено поразговарати

начи́танност||ь, -и *ж* начитаност, ерудиција

начи́та||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно начитан, образован

начита́||ть, -ю, -ешь, -ют; начи́танный *сврш.* 1. *разг.* прочитати (*много*) 2. снимати глас (говор) (*на плочу, траку*)

начита́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* прочитати (*много*), начитати се; **~ книг** начитати се књига

начи́тыва||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. фин.* одбијати, обрачунавати

начи́тыва||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. разг.* читати (*много*)

начиха́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. *разг.* упрскати, попрскати (*кијањем*) 2. *на кого, что фиг. нар.* не марити *за кога, шта*, фућкати *на кога, шта*; **мне на него́ ~** марим ја за њега

начища́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. чистити, љуштити, гулити (*много*) 2. *разг.* чистити; фиксати, лаштити

начуд||и́ть, *1. л. јд. се не употр.*, **-и́шь, -я́т** *сврш. разг.* направити лудости, поступити настрано

начха́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар. в.* **начиха́ть**

наш, -его *м*; **на́ш||а, -ей** *ж*; **на́ш||е, -его** *с*; *мн.* **на́ш||и, -их** 1. *присвојна зам.* наш, наша, наше, наши; **~и це́ли** наши циљеви; **по ~ему мне́нию** по нашем мишљењу 2. **на́ш||е, -его** *с разг.* наше, своје; **~его не отдади́м никому́** наше никоме нећемо дати 3. **на́ш||и, -их** *мн. разг.* наши, своји; **был там кто́-нибудь из ~их?**

да ли је тамо био неко од наших? ◊ ~ **брат** свој човек, човек као и ми; **не ~е де́ло** не тиче нас се; **~а взяла́ (берёт)!** победили смо (ми побеђујемо)!; **~е вам!** *разг. шаљ.* здраво!; **знай ~их!** *разг.* такви смо ми!; ето шта знамо (можемо)!; **где ~а не пропада́ла** *разг.* једном се гине!; **он ~его по́ля я́года** *разг.* он је наше горе лист

нашал||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш.* начинити несташлуке, понети се несташно

нашаты́рн||ый, -ая, -ое амонијачни, нишадоров; **~ спирт** течни амонијак, салмијак

нашаты́р||ь, -я́ *м* 1. *хем.* амонијак, нишадор 2. *разг.* течни амонијак

нашвыря́||ть, -ю, -ешь, -ют; нашвы́рянный *сврш. разг.* набацати, нагомилати (*бацајући*)

на́шенск||ий, -ая, -ое *нар.* наш, нашки; **он па́рень ~** он је наш момак

наш||епта́ть, -епчу́, -е́пчешь, -е́пчут; -ёптанный *сврш.* 1. *кому что, чего* нашапутати, напричати (*шапћући*); насплеткарити 2. *на что* набајати, нагатати, наврачати (*шапћући*); **~ на во́ду** нагатати на воду

нашёптыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кому что, чего* шапутати, причати (*шапћући*); сплеткарити 2. *на что* бајати, гатати, врачати (*шапћући*)

наше́стви||е, -я *с* најезда *ж*, навала *ж*; инвазија *ж*

нашива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. нашивати, пришивати (*џеп на хаљину*) 2. шити (*много*)

наши́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* пришивање *с*, нашивање *с*; **~ пу́говиц** пришивање дугмади 2. *војн.* пришивак *м* (*у облику траке, ширита итд.*); **~ на рукаве́** пришивак на рукаву

нашивн||о́й, -а́я, -о́е нашивен, пришивен; **~ карма́н** нашивен џеп

нашинк||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* нарезати, насецкати, нарибати; **~ капу́сту** нарибати купус

наш||и́ть, -ью́, -ьёшь, -ью́т; -и́тый *сврш.* 1. нашити, пришити; **~ карма́н** пришити џеп 2. нашити, сашити (*много*); **~ пла́тьев** нашити много хаљина

нашлёпа||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. кого разг.* ишопати, испљускати

нашпиг||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. кув.* наденути, прошарати (*сланином*); нафиловати

нашпи́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. набадати (*на иглу итд.*) 2. причвршћивати (*иглом*)

нашпи́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. набости (*на иглу итд.*) 2. причврстити (*иглом*); **~ ле́нту на шля́пу** причврстити траку на шешир

наштамп||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* израдити пресовањем, утискивањем (*много*)

нашум||е́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *сврш.* 1. разгаламити се, развикати се; дићи буку, галаму 2. *само 3. л. фиг.* дићи прашину, изазвати сензацију; **~евшее де́ло** сензационална ствар

нащёлка||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* искрцкати, накрцкати (*много ораха итд.*)

нащ||епа́ть, -еплю́, -е́плешь, -е́плют; -е́панный *сврш.* нацепкати (*иверака*)

нащ||ипа́ть, -иплю́, -и́плешь, -и́плют; -и́панный *сврш.* 1. начупати; **~ травы́** начупати траве 2. *разг.* иштипати, штипањем изазвати црвенило, бол; **~ щёки** иштипати образе

нащу́па||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. напипати, наћи пипајући; **~ о́пухоль** напипати тумор 2. *фиг.* пронаћи, открити; **~ сла́бые места́ в рабо́те** пронаћи слаба места у раду ◊ **~ по́чву** сондирати терен

нащу́пыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. напипавати, налазити пипајући 2. *фиг.* проналазити, откривати

наэлектриз||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* 1. наелектрисати, наелектризирати 2. *фиг.* наелектрисати, узбудити, узнемирити

наэлектриз||ова́ться, -у́ется, -у́ются *сврш.* 1. наелектрисати се, наелектризирати се 2. *фиг.* наелектрисати се, постати наелектрисан (*о ситуацији итд.*)

ная́бедннча||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. на кого и без обј. разг.* пожалити се *на кога*; потказати, проказати *кога*

наяву́ *прил.* на јави, у будном стању; у стварности; **ви́деть (во сне) как ~** видети (у сну) као на јави

ная́д||а, -ы *ж мит.* најада, вила језеркиња

не [1] *речца* не, није; **не уходи́** не одлази; **я не зна́ю** не знам; **он не пришёл** није дошао; **они́ не верну́тся** неће се вратити; **э́то не моя́ кни́га** то није моја књига; **расска́з не о́чень интере́сный** прича није нарочито интересантна; **мы пришли́ не к тебе́** нисмо код тебе дошли; **не без основа́ния** није без разлога ◊ **не до** *кого, чего кому* није до *кога, чега коме;* **мне не до сме́ху** није ми до смеха; **не́ за что** нема на чему; **не раз** не једанпут, више пута; **не пра́вда ли?** зар не?; **не то..., не то... или... или...; не то мне е́хать, не то нет** или да одлазим или да не одлазим

не [2] *део зам.* **не́кого, не́чего** *с предл.*: **мне не́ у кого взять** немам од кога да узмем; **не́ с кем пойти́** нема с ким да идем; **мне не́ к кому обрати́ться** немам коме да се обратим; **мне не́ о чем говори́ть с ва́ми** немам шта да говорим са вама

неаккура́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. нетачан, немаран, небрижљив; **~ плате́льщик** немарни платиша 2. *разг.* нехатан, немаран, аљкав; **~ вид** немаран изглед 3. запуштен, занемарен, неуредан (*у одевању*)

неандерта́л||ец, -ьца *м* неандерталац

неаппети́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. неукусан, без укуса; **~ обе́д** неукусан ручак 2. *фиг. разг.* непријатан, одвратан; **~ вид** непријатан изглед

небезопа́сно *прил.* 1. прилично опасно 2. *у функц. предик.* није безбедно, није сигурно, опасно је

небезопа́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но прилично опасан

небезразли́чно *прил.* 1. прилично заинтересовано 2. *у функц. предик. кому, для кого* није свеједно *коме*

небезразли́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. прилично заинтересован, који није равнодушан 2. *кому, для кого* прилично је занимљив *за кога*

небезызве́ст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но прилично познат; **~ писа́тель** прилично познати писац

небезынтере́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но довољно занимљив, мање-више интересантан; **~ные подро́бности** прилично занимљиве појединости

небеса́, небе́с *мн.* (*јд.* **не́бо, не́ба** *с*) небеса ◊ **превозноси́ть до небе́с** уздизати до неба

небе́сн||ый, -ая, -ое 1. небесни, небески; **~ые тела́** небеска тела; **~ая синева́** небеско плаветнило; **~ого цве́та** боје неба 2. *фиг. заст. песн.* узвишен, неземаљски ◊ **ца́рство (ца́рствие) ему́ ~ое!** лака му земља!

неблагови́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но рђав, лош; **~ные наме́рения** опаке намере

неблагода́рност||ь, -и *ж* незахвалност, неблагодарност; **чёрная ~** црна (тешка) незахвалност

неблагода́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. незахвалан, неблагодаран; **~ челове́к** незахвалан човек **2.** *фиг.* незахвалан, тежак; неугодан, непријатан; **~ труд** незахвалан посао

неблагозву́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но нескладан, дисхармоничан (*песма итд.*)

неблагонадёжност||ь, -и *ж* **1.** *заст.* несигурност, непоузданост **2.** политичка нелојалност, сумњивост

неблагонадёж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *заст.* несигуран, непоуздан **2.** политички нелојалан, сумњив

неблагополу́чно *прил.* **1.** лоше, несрећно **2.** *безл. у функц. предик.:* **у них ~** код њих није све у реду

неблагополу́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неуспео, несрећан; злосрећан; **~ исхо́д де́ла** лош обрт ствари; **~ челове́к** злосрећан човек

неблагопристо́||йный, -йная, -йное; -ен, -йна, -йно *заст.* непристојан, недоличан

неблагоприя́тно *прил.* **1.** неповољно, неугодно; лоше **2.** негативно, одречно

неблагоприя́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. неповољан, неугодан; лош; **~ приро́дные усло́вия** неповољни природни услови **2.** негативан, одречан; **~ отве́т** негативан одговор

неблагоразу́мно *прил.* неразумно, непромишљено, неразборито (*понашати се*)

неблагоразу́м||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неразуман, непромишљен, неразборит, несмотрен; **~ посту́пок** непромишљен поступак

неблагоро́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. неплеменит, низак, нечастан; ружан; **~ посту́пок** ружан поступак **2.** *само дужи обл.* неплемићки, незнатна рода **3.** груб, прост ◊ **~ные мета́ллы** неплеменити метали

нёбн||ый, -ая, -ое 1. *анат.* непчани; **~ые ко́сти** непчане кости; **~ая занаве́ска** меко непце **2.** *лингв.* непчани, палатални; **~ые согла́сные** непчани (палатални) сугласници

не́б||о, -а *с, мн.* **-е́са, -е́с** небо; **звёздное ~** звездано небо ◊ **чу́вствовать себя́ (быть) на седьмо́м ~е** бити на седмом (деветом) небу, бити пресрећан; **под откры́тым ~ом** на отвореном простору; **копти́ть ~** красти богу дане; **попа́сть па́льцем в ~** промашити, рећи нешто неумесно; **как гром среди́ я́сного ~а** као гром из ведра неба; **как (бу́дто, то́чно) с ~а свали́лся (упа́л)** као да је пао с неба

нёб||о, -а *с анат.* непце; **мя́гкое ~** меко непце; **твёрдое ~** тврдо непце

небога́то *прил.* **1.** сиромашно (*живети итд.*) **2.** *у функц. предик. разг.* недовољно је, мало је, бедно је; **в э́том лесу́ с ди́чью ~** ова шума има мало дивљачи

небога́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. сиромашан **2.** скроман, оскудан; ограничен; **~ запа́с** скромна залиха; **~ вы́бор** оскудан избор

небольш||о́й, -а́я, -о́е 1. мален, омањи, невелик; **~а́я ко́мната** омања соба; **~а́я су́мма де́нег** мања сума новца; **~ тира́ж** невелики тираж **2.** незнатан, невелик; **~а́я по́льза** незнатна корист; **~а́я про́сьба** мала молба **3.** кратак, недуг; **~ переры́в** кратак одмор **4.** осредњи, просечан; **~ арти́ст** осредњи глумац ◊ **с ~и́м** нешто више; **ей лет два́дцать с ~и́м** она има више од двадесет година; **де́ло ста́ло за ~и́м** запело је због ситница

небосво́д, -а *м* небо *с*, небески свод

небосклóн, -а *м* видокруг, видик, обзорје *с*, хоризонт

небоскрёб, -а *м* солитер, небодер, облакодер

небо́сь *уметн. р. нар.* **1.** свакако, вероватно, дакако; **~, уста́ли по́сле доро́ги?** свакако сте уморни после пута? **2.** ваљда, по свој прилици, биће да; **~, не замёрзнешь** па нећеш се ваљда смрзнути

небреже́ни||е, -я *с заст. књиш.* немарност *ж*, небрижљивост *ж*

небре́жно *прил.* немарно, небрижљиво, нехатно

набре́жност||ь, -и *ж* немарност, небрижљивост, нехат *м*; **по ~и** из нехата

небре́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. немаран, нехатан, небрижљив; аљкав; **~ное отноше́ние к рабо́те** нехатан однос према раду; **~ по́черк** немаран рукопис **2.** потцењивачки, презрив, омаловажавајући; **~ тон** презрив тон

небыва́л||ый, -ая, -ое 1. невиђен, нечувен, необичан; **~ успе́х** невиђени успех; **~ое происше́ствие** необичан догађај **2.** нестваран, измишљен, фантастичан

небыли́ц||а, -ы *ж* измишљотина, лаж, измишљена прича; **расска́зывать ~ы** причати приче, говорити којешта

небыти||е́, -я́ *с књиш.* непостојање, небитак *м*

небьющ||ийся, -аяся, -ееся несаломљив, неломљив; **~ееся стекло́** несаломљиво стакло

нева́жно *прил.* **1.** прилично слабо, доста лоше; **дела́ иду́т ~** ствари стоје доста лоше; **я себя́ ~ чу́вствую** осећам се лоше **2.** *у функц. предик.* неважно је, безначајно је, незнатно је; **э́то ~** то није важно, то нема значаја

нева́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. неважан, безначајан, незнатан, маловажан; **~ вопро́с** безначајно питање **2.** не богзна какав, прилично лош, доста слаб; **э́то ~ това́р** то није првокласна роба; **~ное здоро́вье** слабо здравље

невдалеке́ *прил.* недалеко, близу, блиско, у близини; **она́ живёт здесь ~** она живи недалеко одавде

невдомёк *прил. у функц. предик. разг.*: **мне бы́ло ~** није ми ни на крај памети било

неве́дени||е, -я *с* незнање; непознавање, неупућеност *ж*, необавештеност *ж*; **по ~ю** из незнања ◊ **быть (пребыва́ть) в блаже́нном ~и** *ирон.* живети у блаженом незнању

неве́до||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. непознат; **~мые края́** непознати крајеви **2.** тајанствен, загонетан; **~мая си́ла** тајанствена сила

неве́ж||а, -и *м, ж* неуљудан човек, неуљудна жена, простак *м*, простакиња *ж*

неве́жд||а, -ы *м, ж* незналица, игнорант *м*

неве́жественност||ь, -и *ж* необразованост, неукост, непросвећеност

неве́жестве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно необразован, неук, непросвећен; **~ челове́к** необразован човек

неве́жеств||о, -а *с* **1.** незнање, непросвећеност *ж*; **обнару́жить своё ~** показати своје незнање **2.** *разг.* неваспитаност *ж*, неучтивост *ж*, просташтво

неве́жливо *прил.* неучтиво, неуљудно, нељубазно

неве́жливост||ь, -и *ж* неучтивост, неуљудност, нељубазност

неве́жли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во неучтив, неуљудан; нељубазан; **~ челове́к** нељубазан човек; **~ отве́т** неучтив одговор

невезе́ни||е, -я *с разг.* баксузлук *м*, недаћа *ж*

невезу́||чий, -чая, -чее; -ч, -ча, -че *разг.* који нема среће, успеха, баксузан; **~ челове́к** баксуз

невели́||кий, -кая, -кое; -к, -ка́, -ко *и* **-ко́** 1. прилично мален, невелик, омањи; **он ~ ро́стом** омањег је раста 2. незнатан, безначајан; **~ка́ беда́** ништа страшно

неве́ри||е, -я *с* неповерење; непоуздање, несигурност *ж*; **~ в со́бственные си́лы** неверица у своје снаге

неве́р..о *прил.* 1. нетачно, погрешно 2. несигурно, непоуздано

неве́рност||ь, -и *ж* 1. нетачност, погрешност 2. несигурност, непоузданост 3. неверност, невера; **супру́жеская ~** браколомство

неве́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но 1. неправилан, нетачан, погрешан; **~ вы́вод** погрешан закључак 2. несигуран, непоуздан; **~ шаг** несигуран корак; **~ глаз** непоуздано око 3. неверан, вероломан; **~ная жена́** неверна жена 4. **неве́рн|ый, -ого** *м заст.* неверник ◊ **Фома́ ~** неверни Тома

невероя́тно *прил.* невероватно, немогуће

невероя́тност||ь, -и *ж* 1. невероватност, немогућност 2. невероватна, немогућа ствар ◊ **до ~и** у највећој мери, изванредно

невероя́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. невероватан, немогућ; **~ слу́чай** невероватан случај 2. изванредан, необичан; **~ные уси́лия** изванредни напори

неве́рующ||ий, -ая, -ее 1. безбожан, неверан 2. **неве́рующ|ий, -его** *м* атеист(а), безбожник

невесёл||ый, -ая, -ое; неве́сел, неве́села, неве́село тужан, сетан, жалостан, снужден; **~ая улы́бка** тужан осмејак; **~ое лицо́** снуждено лице

невесо́мост||ь, -и *ж* 1. немерљивост; лакоћа 2. бестежинско стање 3. *фиг.* неубедљивост, неуверљивост (*аргумената итд.*)

невесо́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. немерљив; лак 2. *фиг.* слаб, неуверљив (*аргумент*)

неве́ст||а, -ы *ж* 1. невеста, млада 2. заручница, вереница

неве́стин, -а, -о невестин, младин; **~о прида́ное** невестин мираз

неве́ст||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** снаха, снаја; јетрва; шурњаја

неве́сть *прил. нар.*: **~ кто** не зна се ко, богзна ко; **~ что** не зна се шта, богзна шта; **~ как** богзна како; **~ како́й** богзна какав; **~ когда́** ко зна када

невеще́ственн||ый, -ая, -ое нематеријалан, нестваран

невзви́||деть, -жу, -дишь, -дят *сврш.*: **он ~дел све́та бе́лого** смрачило му се пред очима (*од болова итд.*)

невзго́||ды, -д *мн.* (*јд.* **невзго́д|а, -ы**) *ж* тешкоће, недаће, неприлике; **терпе́ть ~** подносити недаће

невзира́я: ~ на *предл. с ак.* без обзира на *кога, шта*, упркос *коме, чему;* **~ ни на что́** не обазирући се ни на шта, упркос свему; **~ на пого́ду** без обзира на време; **~ на ли́ца** не обазирући се на личности

невзл||юби́ть, -юблю́, -ю́бишь, -ю́бят *сврш. кого* замрзети, омрзнути

невзнача́й *прил. разг.* случајно, ненамерно, нехотице, неочекивано; **встре́титься ~** случајно се срести

невзра́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неугледан; непривлачан, ружан; **~ная вне́шность** непривлачна спољашност

невзыска́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно скроман, прост, једноставан; непробирљив; **~ челове́к** скроман човек; **~ покупа́тель** непробирљив купац

не́видал||ь, -и *ж разг. ирон.* нешто невиђено; реткост, необичност ◊ **вот ~!, что за ~!, кака́я (э́кая) ~** чудног ми чуда!

неви́да||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно невиђен, нечувен, необичан, изванредан; **~нное зре́лище** невиђени призор; **~нные успе́хи** изванредни успеси

невиди́м||ка, -ки, *ген. мн.* **-ок** 1. *м, ж* невидљиво биће; **челове́к-~** невидљиви човек 2. *ж* укосница, шнала (*танка, неприметна*) ◊ **ша́пка-~** чаробна капа која чини човека невидљивим (*у бајкама*)

неви́ди||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо невидљив, неприметан, неуочљив; **~ шов** неприметан шав

неви́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. невидљив, неприметан 2. *само дужи обл. разг.* неважан, безначајан; **~ная до́лжность** безначајна дужност 3. *разг.* неугледан; ружан; **~ челове́к** неугледан човек

неви́дящ||ий, -ая, -ее који не примећује, не запажа; растресен, расејан; **смотре́ть ~им взгля́дом** гледати одсутним погледом

неви́нно *прил.* 1. невино, без кривице (*бити оптужен итд.*) 2. наивно, простодушно

неви́нност||ь, -и *ж* 1. невиност, недужност, одсуство *с* кривице 2. наивност, простодушност; безазленост 3. чедност, девичанство *с*, невиност

неви́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. невин, недужан; **~ная же́ртва** недужна жртва 2. наиван, простодушан; **~ ребёнок** наивно дете; **~ная ша́лость** безазлен несташлук 3. чедан, непорочан, невин

невино́вност||ь, -и *ж* невиност, недужност, одсуство *с* кривице; **~ подсуди́мого** невиност окривљеног; **доказа́ть ~** доказати одсуство кривице

невино́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но невин, недужан, без кривице; **призна́ть ~ным** прогласити невиним, ослободити оптужбе

невку́сно *прил.* неукусно

невку́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но неукусан

невменя́емост||ь, -и *ж* неурачунљивост, неодговорност (*за своје поступке*); **в состоя́нии ~и** у неурачунљивом стању

невменя́е||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неурачунљив, неодговоран (*за своје поступке*)

невмеша́тельств||о, -а *с* немешање; **~ во вну́тренние дела́** немешање у унутрашње ствари

невмоготу́, невмо́чь *прил. у функц. предик. разг.* неиздржљиво је, неподношљиво је; **ста́ло ~** постало је неиздржљиво

невнима́ни||е, -я *с* 1. непажња *ж*, расејаност *ж*, растресеност *ж*; **допусти́ть оши́бку по ~ю** погрешити због непажње 2. непажња; непоштовање; **~ к ста́ршим** непоштовање старијих

невнима́тельно *прил.* 1. непажљиво, расејано (*слушати итд.*) 2. непажљиво, необазриво; неуљудно, нељубазно (*односити се итд.*)

невнима́тельност||ь, -и *ж* 1. непажња, непажљивост, расејаност, растресеност 2. непажња, необазривост; неуљудност, нељубазност; **прояви́ть ~ к дру́гу** показати се непажљив према пријатељу

невнима́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. непажљив, расејан, растресен; **~ слу́шатель** непажљив слушалац 2. непажљив; неуљудан, нељубазан; **~ьное отноше́ние к больно́му** непажљив однос према болеснику

невня́тно *прил.* нејасно, неразговетно, неразумљиво; **~ произноси́ть** неразговетно изговарати

невня́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но нејасан, не-

разговетан, неразумљив; **~ная речь** неразговетан говор

не́вод, -а *м* алов, велика рибарска мрежа

невозврати́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо, невозвра́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. неповратан, бесповратан **2.** ненадокнадив, непоправљив, незаменљив; **~мая поте́ря** ненадокнадив губитак

невоздéржа||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно неумерен, несуздржљив

невозмо́жно *прил.* **1.** *у функц. предик. об. с инф.* немогуће је; **э́то сде́лать ~** то је немогуће урадити **2.** *разг.* претерано, сувише; **здесь ~ жа́рко** овде је сувише вруће

невозмо́жност||ь, -и *ж* немогућност ◇ **до ~и** преко сваке мере, прекомерно

невозмо́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. немогућ, немогућан, неостварљив **2. невозмо́ж|ное, -ного** *с* немогуће; **жела́ть ~ного** желети немогуће **3.** *разг.* немогућ(ан), неиздржљив, неподношљив; **~ная боль** неиздржљив бол

невозмути́мо *прил.* хладнокрвно, сталожено

невозмути́мост||ь, -и *ж* хладнокрвност, сталоженост; **сохраня́ть ~** чувати хладнокрвност

невозмути́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. хладнокрван, сталожен; **~ тон** сталожен тон **2.** спокојан, миран, тих; **~мая тишина́** мртва тишина

нево́л||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. разг.* силити, присиљавати, принуђавати, приморавати

нево́льник, -а *м* роб, сужањ

нево́льническ||ий, -ая, -ое ропски, сужањски

нево́льнич||ий, -ья, -ье робовски, за робове

нево́льно *прил.* нехотично, спонтано, случајно

нево́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно нехотичан, спонтан, случајан; **~ьная улы́бка** нехотичан осмех; **~ьная ложь** спонтана лаж; **~ свиде́тель** случајни сведок

нево́л||я, -и *ж* ропство *с*, сужањство *с*; **фаши́стская ~** фашистичко ропство ◇ **охо́та пу́ще ~и** *посл. нар.* жеља је јача од невоље

невообрази́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо незамислив, непојмљив, несхватљив; **~ беспоря́док** страшан неред

невооружённ||ый, -ая, -ое ненаоружан ◇ **~ым гла́зом** голим оком

невоспи́танност||ь, -и *ж* невапитаност, неодгојеност; неотесаност

невоспи́та||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно неваспитан, неодгојен; неотесан

невосполни́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо *књиш.* ненадокнадив; **~мая поте́ря** ненадокнадив губитак

невосприи́мчивост||ь, -и *ж* **1.** слабо схваћање **2.** *мед.* имунитет *м*; отпорност; **~ к зара́зным боле́зням** имунитет према инфективним болестима

невосприи́мчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. који слабо усваја, схваћа; **~ учени́к** ученик који тешко схваћа **2.** *мед.* имун; отпоран

невпопа́д *прил. разг.* неумесно, незгодно; у невреме; **отвеча́ть ~** неумесно одговарати

невпроворо́т *прил. нар.* врло много, напретек; **дел ~** посла има преко главе

невразуми́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно неразумљив, непојмљив, нејасан, замршен; **~ отве́т** неразумљив одговор

невралги́ческ||ий, -ая, -ое неуралгичан; **~ие бо́ли** неуралгични болови

невралги́||я, -и *ж мед.* неуралгија

неврасте́ник, -а *м* неурастеник

неврастени́||я, -и *ж мед.* неурастенија

невреди́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неповређен, нетакнут, читав ◇ **цел и ~м** здрав и читав

неври́т, -а *м мед.* неуритис

невро́з, -а *м мед.* неуроза *ж*

невроло́ги||я, -и *ж* неурологија

невропато́лог, -а *м* неуропатолог

невропатоло́ги||я, -и *ж* неуропатологија

невтерпёж *прил. у функц. предик. нар.* неиздржљиво је, неподношљиво је, несносно је; **ему́ ста́ло ~** није могао више издржати

невы́годно *прил.* **1.** неуносно, нерентабилно **2.** *у функц. предик.* штетно је, неповољно је, лоше је; **покупа́ть э́то мне ~** немам рачуна да то купујем

невы́год||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. неуносан, некористан, нерентабилан; **~ная сде́лка** неуносна погодба **2.** непријатан, неповољан, лош; **~ное впечатле́ние** неповољан утисак ◇ **в ~ном све́те (освеще́нии)** у неповољном светлу

невы́деланн||ый, -ая, -ое сиров, необрађен, нештављен (*кожа*)

невы́держа||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. неуједначен, недоследан; **~ стиль** неуједначени стил **2.** неуздржљив, напрасит; **~ челове́к** напрасит човек **3.** нов, млад; **~нное вино́** младо вино; **~ сыр** млад сир

невы́езд, -а *м* принудни боравак у једном месту; **дать подпи́ску о ~е** писмено се обавезати на ненапуштање места боравка

невыноси́мо *прил.* **1.** неиздржљиво, неподношљиво, несносно; **~ жа́рко** несносно вруће **2.** *у функц. предик.* неиздржљиво је, неподношљиво је; **здесь ста́ло соверше́нно ~** овде је постало сасвим неподношљиво

невыноси́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неиздржљив, неподношљив, несносан; **~мая боль** неиздржљив бол; **~ хара́ктер** несносан карактер

невыполни́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неизвод(љ)ив, неиспуњив, неостварљив; **~мое зада́ние** неиспуњив задатак; **~мое жела́ние** неостварљива жеља

невырази́мо *прил.* неизрециво, неисказано, неописно

невырази́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неизрецив, неисказан, неописан; **~мая красота́** неисказана лепота; **~ у́жас** неописан ужас

невырази́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно безизражајан, неизразит; **~ьные глаза́** безизражајне очи

невысо́||кий, -кая, -кое; -к, -ка́, -ко *и* **-ко́ 1.** низак, омален; **~ забо́р** ниска ограда **2.** низак, незнатан; **~кая пла́та** ниска плата; **~кая температу́ра** незнатна температура **3.** осредњи; **това́р ~кого ка́чества** роба осредњег квалитета; **~кая оце́нка** прилично ниска оцена **4.** низак; **~ тон** низак тон

невы́спавш||ийся, -аяся, -ееся неиспаван

невы́ход, -а *м* **1.** недолазак, изостанак; **~ на рабо́ту** недолазак на посао **2.** неизлажење *с* (*из штампе*); **~ газе́ты** неизлажење листа

не́г||а, -и *ж заст.* **1.** благостање *с*, добробит; **жить в ~е** живети у благостању **2.** блаженство *с*, уживање *с*

нега́данно *прил.*: **нежда́нно-~** *разг.* неочекивано, изненада

негати́в, -а *м фото* негатив

негати́вн||ый [1], **-ая, -ое: ~ое стекло́** негатив-стакло; **~ое изображе́ние** лик у негативу

негати́в||ный [2], **-ная, -ное; -ен, -на, -но** *књиш.* негативан, одречан; **~ отве́т** негативан одговор

негашён||ый, -ая, -ое: ~ая и́звесть негашени креч

не́где *прил. с инф.* нема (се) где; **мне ~ взять э́то** то немам где да узмем; **мне ~ отдохну́ть** немам где да се одморим

негла́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но тајан, потајан, дискретан; **~ надзо́р** тајни полицијски надзор

негли́же́ *непром. с заст.* неглиже *м*, домаћа (јутарња) одећа; **в ~** немарно одевен, у неглижеу

неглубо́||кий, -кая, -кое; -к, -ка́, -ко *и* **-ко́** 1. плитак; **~кая я́ма** плитка јама 2. површан; **~кие зна́ния** површна знања 3. лак, лаган; **~ сон** лаган сан

неглу́||пый, -пая, -пое; -п, -па́, -по прилично паметан; **~ челове́к** прилично паметан човек

него́дник, -а *м разг.* неваљалац, покварењак

него́дност||ь, -и *ж* неприкладност, неподесност; неупотребљивост; **привести́** *что* **в ~** покварити (упропастити) *шта;* **прийти́ в ~** покварити се, постати неупотребљив

него́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. неприкладан, неподесан; неупотребљив; **~ материа́л** неподесан материјал; **~ к употребле́нию** који није за употребу; **~ к вое́нной слу́жбе** неспособан за војску 2. *разг.* лош, рђав; **~ челове́к** неваљалац, покварењак

негодова́ни||е, -я *с* негодовање, револт *м*; љутња *ж*, озлојеђеност *ж*; **прийти́ в ~** револтирати се; **отве́ргнуть с ~ем** љутито одбацити

негод||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* негодовати, револтирати се, љутити се

негоду́ющ||ий, -ая, -ее пун негодовања; гневан, љут; **~ие во́згласы** усклици негодовања

негодя́||й, -я *м* нитков, неваљалац, рђа *ж*, хуља *ж*; **отъя́вленный ~** последњи нитков, права рђа

негр, -а *м* 1. црнац 2. Црнац (*амерички*)

негра́мотност||ь, -и *ж* 1. неписменост, аналфабетизам *м* 2. *фиг.* незнање *с*, неупућеност

негра́мот||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. неписмен; **~ челове́к** неписмени човек 2. пун грешака; погрешан; **~ чертёж** нетачан цртеж 3. необразован, слабо упућен; **~ те́хник** слаб техничар

негрит||ёнок, -ёнка *м, мн.* **-я́та, -я́т** црнче *с*, црначко дете

негритя́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. црнкиња 2. Црнкиња (*америчка*)

негритя́нск||ий, -ая, -ое црначки

негро́м||кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко тих, полугласан; **~ким го́лосом** тихим гласом

негро́мко *прил.* тихо, полугласно

неда́вн||ий, -яя, -ее 1. недавни, скорашњи; **~ слу́чай** скорашњи случај; **с ~их пор** од недавна 2. бивши, недавни; **~ие враги́** бивши непријатељи

неда́вно *прил.* недавно, пре кратког времена, скоро; **э́то бы́ло ~** то је било недавно; **мы живём здесь ~** живимо овде од скора

недалё||кий, -кая, -кое; -к, недалека́, недалеко́ *и* **-ко** 1. недалек, близак, оближњи; **~ лес** оближња шума; **~ путь** кратак пут 2. близак, недавни, скорашњи; **в ~ком про́шлом** у недавној прошлости; **в ~ком бу́дущем** у блиској будућности, ускоро 3. *фиг.* приглуп, ограничен; **~ челове́к** ограничен човек

недалеко́ *и* **недалёко** *прил.* 1. недалеко, близу 2. *у функц. предик.* није далеко, близу је; **до го́рода ~** до града је близу 3. *у функц. предик.* није далеко, близу је (*временски*); **~ то вре́мя, когда́...** није далеко дан, када... ◇ **за приме́ром ~ ходи́ть** не треба далеко тражити, пример је при руци

неда́льн||ий, -яя, -ее 1. недалек, близак, оближњи 2. близак, недавни, скорашњи

недальнови́дност||ь, -и *ж* кратковидост, недостатак *м* предвиђања; несмотреност

недальнови́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но кратковид, кратковидан; несмотрен; **~ная поли́тика** кратковида политика

неда́ром *прил.* не без разлога; **~ говори́тся, что...** не говори се без разлога да...; **он пришёл ~** он није џабе дошао

недви́жимост||ь, -и *ж* некретнина, непокретна имовина

недви́жи||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. непокретан, непомичан, укочен 2. *само дужи обл.* непокретан; **~мое иму́щество** непокретна имовина, некретнина

недвусмы́сле||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно недвосмислен, сасвим јасан; **~ отве́т** недвосмислени одговор

недееспосо́б||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *књиш.* неспособан за рад 2. *правн.* правно неспособан, правно неодговоран

недействи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. *об. краћи обл.* неважећи, без вредности, безвредан; **призна́ть** *что* **~ьным** прогласити *шта* неважећим; **биле́т ~ен** карта је неважећа 2. *заст.* бездејствен, неефикасан; **~ьные сре́дства** неефикасна средства

неделика́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но нетактичан, неделикатан, безобзиран

недели́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. недељив, нераздељив, неподељив; неодвојив 2. *мат.* недељив (*без остатка);* **~мое число́** недељив број

неде́льн||ый, -ая, -ое недељни, седмични, тједни; **~ срок** недељни рок; **~ за́работок** недељна зарада

неде́л||я, -и *ж* седмица, недеља, тједан *м*; **че́рез ~ю** кроз недељу дана; **на бу́дущей ~е** следеће недеље ◇ **у него́ семь пя́тниц на ~е** он стално мења одлуку; **бе́з году ~** *разг. шаљ.* врло кратко време, недавно

недержа́ни||е, -я *с*: **~ мочи́** *мед.* неспособност држања мокраће, енуреза

недисциплини́рованност||ь, -и *ж* недисциплинованост, недисциплинираност

недисциплини́рова||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно недисциплинован, недисциплиниран; **~ учени́к** недисциплинован ученик

недоброжела́тел||ь, -я *м* злонамерник, непријатељ

недоброжела́тельно *прил.* злонамерно, злобно, непријатељски

недоброжела́тельност||ь, -и *ж* злонамерност, злоба, непријатељски однос (*према некоме*)

недоброжела́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно злонамеран, злобан, непријатељски расположен; **~ взгляд** злобан поглед

недоброка́честве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно неквалитетан, слабог квалитета; лош; **~ това́р** неквалитетна роба

недобросо́вестно *прил.* несавесно, нехатно, немарно

недобросо́вест||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но несавестан, нехатан, немаран; **~ челове́к** несавестан

човек; **~ное отношéние к рабóте** нехатан однос према раду

недóб||рый, -рая, -рое; -р, -рá, -ро 1. злобан, зао, непријатељски; **~ взгляд** зао поглед; **~рая усмéшка** подругљив осмејак **2.** рђав, лош; **~рые намéрения** рђаве намере; **~рая весть** лоша вест

недовéри||е, -я *с* неповерење, неверица *ж*, сумња *ж*; **питáть ~** *к кому* немати поверења *у кога;* **вырази́ть ~** изразити сумњу; **отнести́сь с ~ем** *к кому* понети се с неповерењем *према коме* ◇ **вóтум ~я** *полит.* вотум неповерења

недовéрчиво *прил.* неповерљиво, сумњичаво; подозриво

недовéрчивост||ь, -и *ж* неповерљивост, сумњичавост; подозривост

недовéрчи||вый,-вая, -вое; -в, -ва, -во неповерљив, сумњичав; подозрив; **~ человéк** неповерљив човек

недовóл||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно незадовољан; **~ взгляд** незадовољан поглед; **он ~ен поéздкой** он је незадовољан путовањем

недовóльств||о, -а *с* незадовољство; **выражéние ~а** израз незадовољства; **вы́звать ~** изазвати незадовољство

недогáдли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во недосетљив, недовитљив, непроницљив

недогля||дéть, -жý, -ди́шь, -дя́т *сврш. разг.* **1.** превидети, пропустити, не приметити, не опазити; **~ опечáтку в тéксте** не приметити грешку у тексту **2.** *за кем, чем* недовољно пазити *на кога, шта*

недоговáрива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прећуткивати, затајивати

недоговор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* прећутати, затајити

недогрýзк||а, -и *ж* **1.** недовољно утоваривање, недовољан утовар, мањак *м* у утовару **2.** недовољно оптерећење, непотпуно искоришћавање (*капацитета итд.*)

недода||вáть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш. что* **1.** издавати, исплаћивати мање *чега* **2.** израђивати мање (*робе*)

недодá||ть, -м, -шь, -ст, -ди́м, -ди́те, -дýт; *прошл.* **недóдал** *и* **-л, -лá, недóдало** *и* **-ло; недóданный** *сврш. что* **1.** издати, исплатити мање *чега* **2.** израдити мање (*робе*)

недодéла||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* урадити мање него што је потребно; недовршити (*започети посао*)

недодéл||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* **1.** недовршеност (*посла*) **2.** пропуст *м*, мана, дефект *м*

недоедáни||е, -я *с* недовољна исхрана, слаба исхрањеност, потхрањеност *ж*

недоедá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* недовољно, слабо се хранити, гладовати

недоé||сть, -м, -шь, -ст, -ди́м, -ди́те, -дя́т; *прошл.* **-л, -ла, -ло** *сврш.* не најести се досита, остати полугладан

недозвóленн||ый, -ая, -ое недопуштен, недозвољен, забрањен

недозрéл||ый, -ая, -ое недозрео, незрео; **~ плод** незрео плод

недоим||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** дужан порез, заостатак *м* пореза, дуга

недоказýемост||ь, -и *ж* недоказивост, недокажљивост

недоказýе||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо недоказив, недокажљив, који се не може доказати

недолгá: (вот) и вся ~ *разг.* и готово, и свршено, и квит

недóл||гий, -гая, -гое; -ог, -гá, -го кратак, краткотрајан; **~гое врéмя** кратко време; **пóсле ~ого колебáния** после краћег нећкања

недóлго *прил.* **1.** кратко (*време*); мало **2.** *у функц. предик. с везником и инф. разг.* лако је, није тешко; **тут ~ и заболéть** овде није тешко и разболети се ◇ **~ и до грехá (бедьí)** лако се може догодити несрећа

недолговéч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но кратковечан, краткотрајан, кратка века; **~ное счáстье** краткотрајна срећа; **быть ~ным** бити кратког века

недолёт, -а *м* прекратак хитац, лош погодак

недолю́блива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого* не трпети, не волети *кога*, бити несклон, ненаклоњен *коме*

недомéр||ок, -ка *м* **1.** предмет недовољне величине **2.** *лов.* премалена животиња

недомогáни||е, -я *с* болешљиво стање, физичка слабост; **лёгкое ~** лака болест

недомогá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* осећати се слабо, бити болешљив, побољевати

недомóлв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** недореченост, прећуткивање *с*; **говори́ть ~ками** говорити неодређено, не дорицати

недомы́сли||е, -я *с* непромишљеност *ж*, глупост *ж*, лудост *ж*; **сдéлать** *что* **по ~ю** учинити *шта* због непромишљености

недонóс||ок, -ка *м* недоношче *с*

недонóше||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно недонесен, рођен пре рока; **~ ребёнок** недонесено дете, недоношче

недооцéнива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* потцењивати, недовољно ценити

недооц||ени́ть, -еню́, -éнишь, -éнят; -енённый *сврш.* потценити, недовољно оценити; **~ свой возмóжности** потценити своје могућности

недоплáт||а, -ы *ж* заостатак *м*, неисплаћени део (*од укупне суме*)

недопл||ати́ть, -ачý, -áтишь, -áтят; -áченный *сврш.* платити мање него што треба, остати дужан

недоплáчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* плаћати мање него што треба, остајати дужан

недополучá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* добијати, примати мање него што треба

недопол||учи́ть, -учý, -ýчишь, -ýчат; -ýченный *сврш.* добити, примити мање него што треба

недопонимá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* недовољно схватати, не схватати

недопусти́мост||ь, -и *ж* недопустивост, неприхватљивост

недопусти́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо недопустив, недозвољив, неприхватљив (*поступак итд.*)

недорабóта||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* **1.** радити мање него што је потребно **2.** не дорадити; не довршити; **~ проéкт** не дорадити пројекат

недорабóт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *само јд.* недовољан рад **2.** недорађеност, пропуст *м*, мана, дефект *м*; **ликвиди́ровать ~ки** исправити пропусте

недорáзви||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то неразвијен, заостао

недоразумéни||е, -я *с* **1.** неспоразум *м*, заблуда *ж*; **по ~ю** грешком **2.** *об. мн.* **-я, -й** несугласица *ж*, размирица *ж*

недо́рого *прил.* јефтино, по повољној цени (*купити*)

недорог||**о́й, -а́я, -о́е; недо́рог, -а́, недо́рого** јефтин, повољне цене

недоро́д, -а *м* слаба жетва, неродица *ж*

не́доросл||**ь, -я** *м* **1.** *ист.* непунолетан племић (*у Русији у XVIII веку*) **2.** *разг. шаљ.* приглуп, необразован младић

недослы́ш||**ать, -у, -ишь, -ат** *сврш.* слабо чути, пречути

недосмо́тр, -а *м* недовољан надзор, непажња *ж*; превиђање *с*, превид; **по ~у** непажњом, из непажње

недосм||**отре́ть, -отрю́, -о́тришь, -о́трят; -о́тренный** *сврш. за кем, чем* недовољно пазити *на кога, шта*

недосо́л, -а *м* недовољно сољење, недосољеност *ж*

недос||**оли́ть, -олю́, -о́лишь** *и* **-оли́шь, -о́лят** *и* **-оля́т; -о́ленный** *сврш.* не досолити, недовољно посолити; **~ суп** не досолити супу

недосп||**а́ть, -лю́, -и́шь, -я́т;** *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло** *сврш.* не испавати се

недоспе́л||**ый, -ая, -ое** недозрео, незрео

недоста||**ва́ть, -ёт** *безл. несврш.* недостајати; **~ёт о́пыта** недостаје искуства; **нам о́чень ~ва́ло вас** ви сте нам веома недостајали ◇ **э́того ещё (то́лько) ~ва́ло!** само је још то требало!

недоста́т||**ок, -ка** *м* **1.** мањак, недостатак, несташица *ж*; **~ рабо́чей си́лы** несташица радне снаге; **испы́тывать ~** *в чём* осећати несташицу *чега* (потребу *за чим*) **2.** *об. мн.* **-ки, -ков** *разг.* немаштина *ж*, оскудица *ж* **3.** недостатак, мана *ж*, грешка *ж*; **физи́ческий ~** физичка мана; **~ки в рабо́те** недостаци у раду; **вы́явить ~ки** открити (разоткрити) недостатке; **устрани́ть ~ки** уклонити недостатке ◇ **нет ~ка** *в ком, чём* има довољно (у довољној количини) *кога, чега*

недоста́точно *прил.* **1.** недовољно, слабо; **~ знать** недовољно познавати **2.** *у функц. предик.* није довољно, мало је; **здесь ~ тепла́** овде није довољно топло

недоста́точност||**ь, -и** *ж* **1.** недовољност, мањкавост **2.** недовољност, непотпуност; **~ при́нятых мер** недовољност предузетих мера **3.** *мед.* инсуфицијенција, слабост; **корона́рная ~** коронарна инсуфицијенција

недоста́точ||**ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1.** недовољан, мањкав; **~ные сре́дства** недовољна средства; **~ запа́с** недовољна залиха **2.** недовољан, непотпун, слаб; **~ные све́дения** недовољни подаци; **~ные зна́ния** недовољно (слабо) знање

недоста́ч||**а, -и** *ж* **1.** недостатак *м*, мањак *м*; **~ де́нег в ка́ссе** мањак новца у каси **2.** *нар.* мањак *м*, недостатак *м*, несташица

недостаю́щ||**ий, -ая, -ее** који недостаје, фали; **~ая страни́ца** страница која недостаје (*у књизи*)

недостижи́мост||**ь, -и** *ж* недостижност, недосежност

недостижи́||**мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо** недостижан, недосежан; **~мая цель** недостижан циљ

недостове́р||**ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но** неверодостојан, непоуздан, нетачан; **~ные све́дения** нетачни подаци

недосто́йно *прил.* **1.** недостојно, недолично **2.** *у функц. предик.* недолично је, нечасно је

недосто́||**йный, -йная, -йное; -ин, -йна, -йно 1.** *кого, чего* недостојан, невредан; **~ внима́ния** недостојан пажње **2.** *само дужи обл.* недостојан, недоличан, нечастан; **~йное поведе́ние** недолично понашање

недосту́п||**ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1.** неприступан, неприступачан; **~ная скала́** неприступна стена **2.** неразумљив, тешко разумљив; **~ де́тям** неразумљив за децу; **э́то ~но моему́ понима́нию** то ја не могу да схватим **3.** неприступачан, затворен у себе, недружељубив (*човек*)

недосу́г, -а *м разг.* **1.** недостатак слободног времена; **за ~ом** због недостатка времена **2.** *у функц. предик. с инф.* нема се времена, нема се кад; **мне ~ э́тим занима́ться** немам времена да се бавим тиме

недосчита́||**ться, -юсь, -ешься, -ются** *сврш.* приметити мањак (*приликом бројања*)

недосчи́тыва||**ться, -юсь, -ешься, -ются** *несврш.* примећивати мањак (*приликом бројања*)

недосыпа́||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* мало, недовољно спавати

недосяга́емост||**ь, -и** *ж* недосежност, недостижност

недосяга́е||**мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо** недосежан, недостижан; **~ идеа́л** недосежан идеал

недотёп||**а, -ы** *м, ж нар.* шепртља, несретњаковић, сметењак

недотро́г||**а, -и** *м, ж разг.* осетљивац, увредљив човек; човек који не допушта слободно понашање према себи

недоу́зд||**ок, -ка** *м* улар

недоумева́||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* двоумити се, бити у недоумици

недоуме́ни||**е, -я** *с* недоумица *ж*, двоумљење; неодлучност *ж*; **быть в ~и** бити у недоумици, двоумити се

недоуме́нн||**ый, -ая, -ое** збуњен, сметен; **~ взгляд** сметен поглед

недоу́ч||**ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* недоучен, полуобразован човек

недочёт, -а *м* **1.** мањак, дефицит **2.** *об. мн.* **-ы, -ов** погрешка *ж*, недостатак, пропуст

не́дра, недр *мн.* **1.** недра *мн. с*; **в ~ земли́** у утроби земље; **разрабо́тка недр** експлоатација рудних богатстава **2.** *чего, какие фиг.* недра *мн. с*, унутрашњост *ж*, дубина *ж*

недре́млющ||**ий, -ая, -ее** будан, пажљив, опрезан

не́друг, -а *м* недруг, непријатељ

недружелю́би||**е, -я** *с* недружељубивост *ж*, непријатељство; **прояви́ть ~** испољити непријатељство

недружелю́б||**ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но** недружељубив, непријатељски; нељубазан; осоран; **~ное отноше́ние** недружељубив однос

неду́г, -а *м* болест *ж*

неду́рно *прил.* **1.** прилично, добро **2.** *у функц. предик. с инф.* не би било згорег, ваљало би, било би добро (*учинити нешто*)

недур||**но́й, -на́я, -но́е; -ён, -на́, неду́рно 1.** доста добар, приличан, задовољавајући; **~ го́лос** доста добар глас **2.** *об. краћи обл.* доста згодан, леп, привлачан; **она́ ~на́ собо́й** лепушкаста је

недю́жинн||**ый, -ая, -ое** натпросечан, необичан, изузетан; **~ ум** натпросечан ум; **~ тала́нт** изузетан таленат

неесте́ственно *прил.* неприродно, извештачено, усиљено

неесте́ственност||**ь, -и** *ж* неприродност, извештаченост, усиљеност

неесте́стве||**нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1.** *само дужи обл.* неприродан; **~нная смерть** неприродна смрт **2.** неприродан, ненормалан; извештачен, уси-

љен; ~ **цвет лица́** ненормалан тен; ~ **смех** усиљен осмех 3. необичан, ненормалан; **с ~ной быстрото́й** са необичном брзином

нежда́нно *прил.* неочекивано, изненада; **~-нега́данно** неочекивано, изненада

нежда́нн||ый, -ая, -ое неочекиван, изненадан, непредвиђен

нежела́ни||е, -я *с* немање воље (*за нечим*), одсуство жеље

нежела́тельно *прил. у функц. предик.* непожељно је, нежељено је

нежела́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно непожељан, нежељен; неугодан, непријатан, немио; **~ьные после́дствия** нежељене последице

не́жели *везн. заст.* него; него ли ◇ **пре́жде (ра́ньше) ~** пре него

нежена́т||ый, -ая, -ое 1. **-ый** нежењен, неожењен 2. момачки; **~ая жизнь** момачки живот

не́жен||ка, -ки *м, ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* изнежен човек, изнежена жена, размаженко *м*, маза *ж*

нежив||о́й, -а́я, -о́е 1. мртав 2. неоргански; **~а́я приро́да** неорганска природа 3. *фиг.* беживотан, безизразан (*глас итд.*)

нежи́зне||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. неживотан, далек од живота; нестваран; **~нное предложе́ние** некористан предлог 2. непримењлив, неостварив

нежизнеспосо́б||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. неспособан за живот, за развитак; ~ **органи́зм** организам неспособан за живот 2. *фиг.* неживотворан; безизгледан; **~ная тео́рия** неживотворна теорија

нежил||о́й, -а́я, -о́е 1. ненастањен, ненасељен; **~ы́е ко́мнаты** ненастањене собе 2. неприкладан, неподесан за становање; **~о́е помеще́ние** просторија неприкладна за становање

не́ж||ить, -у, -ишь, -ат *несврш.* 1. *кого* брижно неговати, мазити; ~ **дете́й** мазити децу 2. *кого, что* миловати, угађати

не́ж||иться, -усь, -ишься, -атся *несврш.* разнежавати се, пландовати; ~ **на со́лнышке** лешкарити на сунцу; ~ **в посте́ли** башкарити се у кревету

не́жнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. с кем разг.* 1. бити нежан *с ким*, мазити *кога* 2. бити благ, попустљив *према коме*

не́жно *прил.* 1. нежно, умиљато, благо (*гледати итд.*) 2. фино, нежно (*дотицати се нечега итд.*)

не́жност||ь, -и *ж* 1. нежност, умиљатост, благост 2. финоћа, нежност, осетљивост 3. *об. мн.* **-и, -ей** *разг.* нежности, нежне речи, ласкање *с* ◇ **теля́чьи ~и** сладуњаве (претеране) нежности

не́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но 1. нежан, умиљат, благ; ~ **взгляд** умиљат поглед 2. фин, нежан, осетљив; **~ная ко́жа** фина кожа 3. нежан, крхак, слаб; осетљив; **~ное сложе́ние** нежна телесна грађа ◇ ~ **во́зраст** ране (дечје) године; ~ **пол** нежни пол

незабве́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* незабораван

незабу́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *бот.* споменак *м*, незаборавак *м*

незабыва́е||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо *књиш.* незабораван; **~мые го́ды** незаборавне године

незавершённ||ый, -ая, -ое недовршен, незавршен, несвршен

незави́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но незавидан, лош, непривлачан; **~ное положе́ние** незавидан положај

незави́симо *прил.* 1. независно, самостално 2. *от чего* без везе *с чим*, без обзира *на шта*

незави́симост||ь, -и *ж* независност; самосталност; **национа́льная ~** национална независност

незави́си||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. независан, неовисан, самосталан; **~мые стра́ны** независне државе 2. *от чего* неповезан, без везе *с чим*

незави́сящ||ий, -ая, -ее: по ~им *от кого* **обстоя́тельствам** мимо *чије* воље, због околности које не зависе *од кога*

незада́ч||а, -и *ж разг.* неуспех *м*, недаћа; баксузлук *м*

незада́чли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *разг.* 1. несрећан, неуспео, промашен; ~ **день** промашени дан 2. злосрећан, баксузан; ~ **челове́к** баксуз

незадо́лго *прил. до кого, чего, перед кем, чем* непосредно, кратко време *пред кога, шта*, мало пре *кога, чега;* ~ **до войны́** кратко време пред рат; ~ **пе́ред пра́здником** непосредно пред празник; ~ **до отхо́да по́езда** пред сам полазак воза

незаинтересо́ванн||ый, -ая, -ое незаинтересован; непристрастан

незако́нно *прил.* незаконито

незаконнорождённ||ый, -ая, -ое *заст.* ванбрачни; ~ **ребёнок** ванбрачно дете

незако́нност||ь, -и *ж* незаконитост; ~ **докуме́нта** незаконитост документа

незако́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. незаконит, противзаконит; **~ные де́йствия** незаконите акције 2. *разг.* ванбрачни (*дете*)

незако́нченн||ый, -ая, -ое несвршен, недовршен, незавршен; **~ая мысль** недовршена мисао

незамедли́тельно *прил.* без одуговлачења, одлагања; сместа, одмах

незамедлител||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно брз, неодложан, хитан; ~ **отве́т** хитан одговор

незамени́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. незамењлив, ненадокнадив 2. неопходан, преко потребан

незамерза́ющ||ий, -ая, -ее који се не залеђује; ~ **порт** лука која се не залеђује

незаме́тно *прил.* 1. неприметно, кришом, крадом, потајно 2. *у функц. предик.* не види се, не примећује се

незаме́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. неприметан, неупадљив, неосетан; **~ные измене́ния** неосетне промене 2. *само дужи обл. фиг.* неугледан, скроман; **~ная вне́шность** неугледна спољашност; ~ **челове́к** скроман човек

незаму́жн||ий, -яя, -ее 1. **-яя** неудата; **~яя же́нщина** неудата жена 2. безбрачни; **~ее положе́ние** безбрачно стање

незамыслова́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. једноставан, прост; ~ **узо́р** једноставна шара 2. *разг.* прост, простодушан, безазлен (*човек*)

неза́нят||ый, -ая, -ое 1. незаузет, празан, слободан (*место*) 2. незаузет, слободан (*човек*)

незапа́мятн||ый, -ая, -ое прадавни, стародавни, прастар; **с ~ых времён** од памтивека

незапя́тна||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно неокаљан, чист (*име итд.*)

незаря́женн||ый, -ая, -ое *и* **незаряжённ||ый, -ая, -ое** не набијен, не напуњен (*топ, пушка*)

незаслу́женн||ый, -ая, -ое 1. незаслужен, стечен

незаслужено 2. незаслужен, неправедан; **~ое оскорбле́ние** незаслужена увреда; **~ое наказа́ние** неправедна казна

незате́йли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. једноставан, прост; **~вые украше́ния** једноставни украси 2. *разг.* прост, простодушан, безазлен (*човек*)

незауря́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но натпросечан, истакнут, изванредан; **~ные спосо́бности** натпросечне способности; **~ная ли́чность** истакнута личност

не́зачем *прил. у функц. предик. разг.* непотребно је, неосновано је, нема зашто, нема смисла; **~ серди́ться** нема смисла љутити се

незва́н||ый, -ая, -ое незван, непозван; **~ гость** незвани гост

незде́шн||ий, -яя, -ее *разг.* туђ, не овдашњи, стран; **~ челове́к** туђинац

нездоро́ви||ться, -тся *безл. несврш. кому* не осећати се добро; **мне ~тся** не осећам се добро

нездоро́во *прил.* 1. нездраво, болесно 2. *у функц. предик.* штетно је, шкодљиво је (*по здравље*) 3. *у функц. предик. разг.* није добро, није у реду, није како треба

нездоро́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. болешљив, слабуњав; **~ вид** болешљив изглед 2. нездрав, штетан (*по зравље*); **~вая пи́ща** нездрава храна 3. *фиг.* штетан (*у моралном погледу*); ненормалан, неправилан; **в до́ме ~вая обстано́вка** у кући је ненормално стање

нездоро́вь||е, -я *с* слабост *ж*, болешљивост *ж*

неземн||о́й, -а́я, -о́е 1. неземаљски, надземаљски 2. натприродан, чудесан; **~а́я си́ла** чудесна снага

незло́би||вый *и* **незлоби́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во** кротак, добродушан, благ; **~ хара́ктер** кротка нарав

нез||ло́й, -ла́я, -ло́е; -о́л, -ла́, -ло́ добар, незлобан, добродушан, благ

незлопа́мят||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неосветољубив, који није злопамтило

незнако́м||ец, -ца *м* непознат човек, незнанац, туђинац

незнако́м||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** непозната женска особа, незнанка, туђинка

незнако́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. непознат, незнан, стран; **~ по́черк** непознат рукопис; **~ челове́к** непознат човек, незнанац 2. *с кем* непознат; **я с ним ~м** не познајем га, он ми је непознат 3. *с чем* неискусан *у чему,* неупућен *у шта*; непознат; **я ~м с э́той ме́стностью** не познајем овај предео

незна́ни||е, -я *с* незнање, непознавање; **по ~ю** из (због) незнања

незна́чащ||ий, -ая, -ее безначајан, неважан; **~ разгово́р** безначајан разговор

незначи́тельност||ь, -и *ж* незнатност, безначајност, неважност; **~ поте́рь** незнатност губитака

незначи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. незнатан, безначајан; **~ьная су́мма де́нег** безначајна сума новца; **~ьное большинство́** незнатна већина 2. неважан, безначајан; мали, ситан; **~ челове́к** безначајан човек; **~ьная услу́га** мала услуга

незре́лост||ь, -и *ж* незрелост, недозрелост

незре́||лый, -лая, -лое; -л, -ла, -ло 1. недозрео, незрео, зелен; **~ виногра́д** зелено грожђе 2. *фиг.* незрео, недорастао, неискусан; **~ ю́ноша** неискусан младић

незри́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо *књиш.* невидљив; потајан, скривен (*сузе итд.*)

незря́||чий, -чая, -чее; -ч, -ча, -че слеп; **~ челове́к** слеп човек

незы́блемо *прил. књиш.* непоколебљиво, чврсто

незы́блемост||ь, -и *ж књиш.* непоколебљивост, чврстина, несаломљивост

незы́бле||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо *књиш.* непоколебљив, чврст, несаломљив; **~мая ве́ра** непоколебљива вера

неизбе́жност||ь, -и *ж* неизбежност, неминовност

неизбе́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неизбежан, неминован, неизоставан; **~ коне́ц** неминовни крај

неизве́да||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. неистражен, неиспитан, непознат; **~ край** неистражена област 2. недоживљен; **~нное ощуще́ние** недоживљено осећање

неизве́стно *прил.* 1. *об. уз зам. и прил.* **кто, что, где, когда́, куда́** *итд.* не зна се; **~ кто** не зна се ко; **уе́хать ~ куда́** отпутовати некуд (не зна се куд) 2. *у функц. предик.* не зна се, није познато, неизвесно је; **мне ~** није ми познато, не знам

неизве́стност||ь, -и *ж* 1. непознатост, неизвесност 2. непознатост, неугледност 3. неизвесност, неодређеност, несигурност; **по́лная ~** потпуна неизвесност 4. непознатост, повученост; **жить в ~и** бити непознат, живети повучено ◇ **покры́то мра́ком ~и** потпуно нејасно, неизвесно

неизве́ст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. непознат; **~ная доро́га** непознат пут 2. непознат, недоживљен (*осећање*) 3. непознат, слабо познат, непризнат, неугледан; **~ арти́ст** слабо познати глумац; **~ худо́жник** непознати сликар 4. **неизве́ст|ный, -ного** *м* незнанац 5. **неизве́ст|ное, -ного** *с мат.* непозната *ж*; **уравне́ние с одни́м ~ным** једначина с једном непознатом

неизглади́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо *књиш.* неизгладив, неизбрисив, незабораван; трајан; **~мое впечатле́ние** незабораван утисак

неи́зданн||ый, -ая, -ое неиздан, необјављен

неизлечи́мо *прил.* неизлечиво; **он ~ бо́лен** он је неизлечиво болестан

неизлечи́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неизлечив; **~мая боле́знь** неизлечива болест

неизме́нно *прил.* непроменљиво, постојано, стално

неизме́нност||ь, -и *ж* непроменљивост, постојаност, сталност; **~ при́нципов** постојаност принципа

неизме́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. непроменљив, постојан, сталан; **~ные привы́чки** укорењене навике; **~ное пра́вило** чврсто правило 2. обичан, уобичајен 3. веран, поуздан (*пријатељ*)

неизменя́е||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо непроменљив; **~мые ча́сти ре́чи** *грам.* непроменљиве врсте речи

неизмери́мо *прил.* 1. неизмерно, бескрајно, неограничено 2. *уз. комп.* много, неизмерно; **~ лу́чше** кудикамо (неупоредиво) боље

неизмери́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо *књиш.* неизмеран, неизмерљив; бескрајан, бесконачан; **~мое простра́нство** бескрајни простор

неизъясни́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо *књиш.* неисказив, неизрецив, необјашњив; **~мое волне́ние** неизрециво узбуђење

неиме́ни||е, -я *с*: **за ~ем, по ~ю** *кого, чего* у недостатку *кога, чега*; **за ~ем лу́чшего** у недостатку бољег

неимове́рно *прил.* невероватно, изванредно

неимове́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но невероватан, изванредан, огроман; **~ хо́лод** изванредна хладноћа; **~ные тру́дности** огромне тешкоће

неиму́щ||ий, -ая, -ее сиромашан, убог, бедан; **~ие слои́ населе́ния** сиромашни слојеви становништва

неинтеллиге́нт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неинтелигентан; **~ вид** неинтелигентан изглед

неинтере́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. незанимљив, неинтересантан; **~ расска́з** незанимљива прича **2.** *разг.* ружан, непривлачан; **~ная вне́шность** непривлачна спољашњост

неискорени́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неискорењив, неистребљив; укорењен; **~мые предрассу́дки** укорењене предрасуде

не́искренне *прил.* неискрено, лицемерно

не́искрен||ний, -няя, -нее; -ен, -на, -но неискрен, лицемеран; **~ челове́к** лицемеран човек

не́искренност||ь, -и *ж* неискреност, лицемерност

неискушённост||ь, -и *ж* неискусност, неупућеност; безазленост

неискушё||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно неискусан, неупућен; безазлен; **~ в поли́тике** неискусан у политици

неисполни́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неизвршив, неизводљив; неостварив, неиспуњив; **~мая мечта́** неостварив сан

неиспо́рченн||ый, -ая, -ое неискварен, непорочан, чедан; **~ая нату́ра** неискварена природа

неисправи́мост||ь, -и *ж* **1.** неисправљивост, непоправљивост **2.** упорност, окорелост

неисправи́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. неисправљив, непоправљив (*грешка итд.*) **2.** упоран, окорео, неизлечив; **~ мечта́тель** неизлечиви сањалица

неиспра́вност||ь, -и *ж* **1.** неисправност, квар *м*; дефект *м*; **быть в ~и** бити у квару **2.** немарност, нехат *м*; **~ платеже́й** нехат у исплати

неиспра́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. неисправан, покварен, са дефектом; **~ механи́зм** неисправан механизам **2.** нетачан, немаран, нехатан; **~ плате́льщик** лош платиша

неиссяка́е||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. непресушан, непресушљив; **~ родни́к** непресушан извор **2.** *фиг.* неисцрпан, неисцрпљив; **~мые запа́сы** неисцрпне резерве

неи́стовств||о, -а *с* бес *м*, јарост *ж*, љутина *ж*; **прийти́ в ~** побеснети, помахнитати

неи́стовств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* беснети, падати у јарост, махнитати

неи́сто||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. бесан, махнит, френетичан; **~ челове́к** бесан човек; **~вые аплодисме́нты** френетичан аплауз **2.** жесток, силан, необуздан; **~вое упо́рство** страшна тврдоглавост

неистощи́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. неисцрпан, непресушан; **~мая эне́ргия** неисцрпна енергија **2.** неисцрпљив, неуморан; **~ собесе́дник** неуморан саговорник

неистреби́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неискорењив, неистребљив, неуништив

неисчерпа́е||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. неисцрпан, неисцрпљив, непресушан **2.** *фиг.* неизмеран, бескрајан; **~мая доброта́** бескрајна доброта

неисчисли́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неизрачунљив, неизбројив; небројен, безбројан; **~мые поте́ри** безбројни губици

нейло́н, -а *м* најлон

нейло́нов||ый, -ая, -ое најлонски, од најлона; **~ые чулки́** најлонске чарапе

неймётся *безл. несврш. кому и без обј. разг.*: **ему́ ~ поскоре́е всё узна́ть** он би да што пре све сазна

нейро́н, -а *м анат.* неурон

нейрохиру́рг, -а *м* неурохирург

нейрохирурги́||я, -и *ж* неурохирургија

нейтрализа́ци||я, -и *ж* неутрализација

нейтрализ||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш.* неутрализовати, неутралисати, неутрализирати

нейтралите́т, -а *м* неутралност *ж*, немешање *с*; **нару́шить ~** прекршити неутралност

нейтра́льност||ь, -и *ж* неутралност

нейтра́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно неутралан; **~ьные стра́ны** неутралне земље; **~ наблюда́тель** незаинтересовани посматрач

нейтро́н, -а *м физ.* неутрон

нейтро́нн||ый, -ая, -ое *физ.* неутронски; **~ая бо́мба** неутронска бомба

некази́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* неугледан, непривлачан; **~тая вне́шность** неугледна спољашност

некапиталисти́ческ||ий, -ая, -ое некапиталистички; **~ путь разви́тия** некапиталистички пут развоја

неквалифици́рованн||ый, -ая, -ое неквалификован; **~ рабо́чий** неквалификовани радник; **~ труд** неквалификовани рад

не́к||ий, -ая, -ое неки, некакав; **вас спра́шивал ~ Ивано́в** тражио вас је неки Иванов

не́когда [1] *прил. у функц. предик.* нема се кад; **~ гуля́ть** нема се времена за шетњу; **ему́ сего́дня ~** он данас нема времена

не́когда [2] *прил.* некад, једном; **~ здесь бы́ло о́зеро** некад је овде било језеро

не́к||ого, -ому *одречна зам. с инф.* нема кога; **мне ~ посла́ть** немам кога да пошаљем; **его́ ~ем замени́ть** нема ко да га замени; **не́ с кем поговори́ть** немаш са ким да поразговараш

неколеби́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо *књиш.* непоколебљив; **~мая во́ля** непоколебљива воља

некомпете́нт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. некомпетентан, ненадлежан **2.** нестручан, неверзиран

некомпле́кт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но некомплетан, непотпун

некорре́кт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но некоректан, нетактичан; неуљудан, неучтив

не́котор||ый, -ая, -ое 1. неки, известан; **~ое вре́мя** неко време; **с ~ых пор** од неког времена; **~ое коли́чество** извесна количина; **~ым о́бразом** на неки начин, донекле, у неку руку; **до ~ой сте́пени** донекле, до извесне мере **2.** *само мн.* неки, понеки; **~ые дере́вья засо́хли** понеко дрвеће се осушило **3. не́котор|ые, -ых** *мн.* неки (*људи*); **~ые не согла́сны** неки се не слажу ◊ **в ~ом ро́де** у неку руку, у извесном смислу; **~ым о́бразом** *шаљ.* на неки начин, у неку руку

некраси́во *прил.* **1.** ружно **2.** *разг.* ружно, гадно (*поступити итд.*) **3.** *у функц. предик.* ружно је

некраси́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. ружан; **~вое лицо́** ружно лице **2.** *разг.* ружан, гадан; **~ посту́пок** ружан поступак

некра́шен||ый, -ая, -ое необојен, неофарбан

некредитоспосо́бност||ь, -и *ж фин.* инсолвенција, платна неспособност

некредитоспосо́б||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *фин.* инсолвентан, неспособан за плаћање (*дугова*)

некрити́ческ||ий, -ая, -ое, некрити́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но некритичан

некро́з, -а *м мед.* некроза *ж*

некроло́г, -а *м* некролог

некро́пол||ь, -я *м* некропола *ж*

некста́ти *прил.* 1. у невреме, у незгодан час; **прийти́ ~** доћи у невреме 2. неумесно, незгодно; **сказа́ть** *что* **~** рећи *шта* неумесно

некта́р, -а *м* нектар

не́кто *зам. употр. само у ном.* 1. неко; **~ в се́ром** неко у сивом 2. некакав, неки; **~ Ивано́в** неки Иванов

не́куда *прил.* 1. *с инф.* нема се куда, нема се где; **~ положи́ть кни́гу** нема где да се остави књига; **мне ~ пойти́** немам куд да идем 2. *уз комп. разг.* не може се; **лу́чше ~** не може се боље; **тако́е наха́льство, что да́льше ~** таква дрскост да не може бити већа ◊ **торопи́ться (спеши́ть) ~** нема смисла журити се

некульту́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. некултуран, необразован, неваспитан; **~ челове́к** необразован човек 2. *само дужи обл.* дивљи, некултивисан; **~ные расте́ния** дивље биљке

некуря́щ||ий, -его *м* непушач; **ваго́н для ~их** вагон за непушаче

нела́дно *прил. разг.* 1. лоше, слабо 2. непријатно, неугодно 3. *у функц. предик.* није како треба, није у реду; **с ним что́-то ~** са њим нешто није у реду; **здесь что́-то ~** овде нешто није у реду (није како треба) ◊ **~ скро́ен да кре́пко сшит** није лепо грађен, али је јак (*човек*)

нела́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* 1. лош, слаб, неподесан, незгодан 2. непријатан, неугодан; **случи́лось что́-то ~ное** десило се нешто непријатно 3. неспретан, незграпан (*човек*) ◊ **будь он (она́, оно́) ~ен (~на, ~но)** проклет био (проклета била, проклето било)

нелад||ы́, -о́в *мн. разг.* несугласице *мн. ж,* размирице *мн. ж*

нелега́льно *прил.* илегално

нелега́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно илегалан; **~ьная литерату́ра** илегална литература; **на ~ьном положе́нии** у илегалности

нелёг||кий, -кая, -кое; -ок, нелегка́, нелегко́ 1. тежак; **~кая но́ша** тешко бреме 2. напоран, тежак; **~кая зада́ча** тежак задатак 3. **нелёг|кая, -кой** *ж*: **~кая несёт (принесла́, занесла́)** *кого нар.* враг носи (донео је) *кога*

нелегко́ *прил.* 1. тешко, напорно 2. *у функц. предик.* није лако; **ему́ ~ прихо́дится** није му лако

неле́пиц||а, -ы *ж разг.* глупост, бесмислица

неле́по *прил.* 1. бесмислено, апсурдно; неумесно, недолично (*понашати се итд.*) 2. неспретно, незграпно, смешно (*изгледати итд.*)

неле́пост||ь, -и *ж* 1. бесмисленост, апсурдност; **~ обвине́ния** бесмисленост оптужбе 2. бесмислица, глупост; **говори́ть ~и** причати глупости

неле́||пый, -пая, -пое; -п, -па, -по 1. бесмислен, апсурдан; неуместан, недоличан; **~пая мысль** апсурдна мисао; **~ отве́т** неуместан одговор 2. неспретан, незграпан, смешан; **~ вид** смешан изглед

неле́ст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неповољан, непријатан, неугодан; **~ное мне́ние** неповољно мишљење

нелётн||ый, -ая, -ое: ~ая пого́да време непогодно за летење

нелицеприя́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *заст.* непристрастан, објективан, правичан

нели́шне *прил. у функц. предик. с инф. разг.* није сувишно, није на одмет, није згорег; **~ отме́тить, что...** није сувишно подвући да...

нели́шн||ий, -яя, -ее *разг.* потребан, који није сувишан

нело́в||кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко 1. неспретан, невешт; **~кое движе́ние** неспретан покрет 2. неудобан, незгодан, нелагодан, неугодан; **попа́сть в ~кое положе́ние** наћи се у незгодној ситуацији; **~кое молча́ние** неугодно ћутање

нело́вко *прил.* 1. неспретно, невешто 2. незгодно, нелагодно; **чу́вствовать себя́ ~** нелагодно се осећати 3. *у функц. предик.* незгодно је, нелагодно је, није згодно; **об э́том ~ спра́шивать** није згодно о томе питати

нело́вкост||ь, -и *ж* 1. неспретност, неумешност, незграпност 2. нелагодност, збуњеност, сметеност; **почу́вствовать ~** осетити збуњеност 3. неумесност, несмотреност; **допусти́ть ~** учинити неумесни поступак

нельзя́ *прил. у функц. предик. с инф.* 1. не може се, није могуће; **без воды́ жить ~** без воде се не може живети; **с э́тим ~ не согласи́ться** немогуће је с тиме се не сложити; **~ не призна́ть** мора се признати 2. не сме се, забрањено је; **здесь кури́ть ~** овде је забрањено пушење; **таки́е ве́щи ~ де́лать** то се не сме радити; **~ теря́ть ни мину́ты** не сме се губити ни минут времена ◊ **~ ли...** *с инф.* а) може ли се да... б) дозволи(те), допусти(те) да...; **как ~ лу́чше** да не може бити боље; **как ~ кста́ти** баш на време, у прави час; **до не́льзя** претерано, до крајности

нелюби́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо немио, недраг

нелюди́м, -а *м* недружељубив, недруштвен човек, особењак

нелюди́мост||ь, -и *ж* недружељубивост, недружевност, недруштвеност

нелюди́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо недружељубив, недружеван, недруштвен

нема́ло *прил.* немало, прилично, доста

немалова́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но важан, значајан, знатан; **име́ть ~ное значе́ние** бити од значаја

нема́л||ый, -ая, -ое немали, прилично велик, доста значајан; **~ые уси́лия** прилично велики напори; **~ые де́ньги** знатна сума новца

неме́дленно *прил.* одмах, сместа, хитно, без одлагања; **~ приня́ть ме́ры** одмах предузети мере

неме́дленн||ый, -ая, -ое неодложан, хитан; **~ отве́т** хитан одговор

неме́для *прил.* одмах, сместа, без одлагања; **~ приступи́ть к де́лу** одмах се латити посла

неме́ркнущ||ий, -ая, -ее 1. неугасив; **~ свет** неугасива светлост 2. *фиг.* непролазан, вечит; **~ая сла́ва** непролазна слава

немета́лл||ы, -ов *мн.* (*јд.* **немета́лл, -а** *м*) *хем.* неметали

неме́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. немети, постајати нем 2. *от чего фиг.* немети, обамирати; **~ от у́жаса** немети од ужаса 3. кочити се (*од хладноће итд.*); **па́льцы ~ют от хо́лода** прсти се коче од хладноће

немéцк||ий, -ая, -ое немачки

немигáющ||ий, -ая, -ее 1. који не трепће, упоран, усредсређен (*поглед*) 2. који не трепће, не трепери (*светлост*)

немилосéрдно *прил.* 1. немилосрдно, бездушно, жестоко, окрутно 2. *фиг. разг.* страшно, ужасно; **сóлнце печёт ~** сунце ужасно пече

немилосéрд||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. немилосрдан, бездушан, жесток, окрутан; **~ постýпок** бездушан поступак 2. *фиг. разг.* страшан, ужасан; **~ морóз** страшан мраз

немúлост||ь, -и *ж заст.* немилост; **впасть в ~** пасти у немилост; **быть в ~и** бити у немилости

немú||лый, -лая, -лое; -л, -лá, -ло *разг.* немио, недраг; **весь свет емý ~л** све му је мрско

немину́е||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неизбежан, неминован, неизоставан, сигуран; **~мая встрéча** неизбежан сусрет; **~мая гúбель** неминовна пропаст

немнóг||ий, -ая, -ое 1. неки; **в ~их стрáнах** у неким земљама; **в ~их словáх** у неколико речи 2. **немнóг|ое, -ого** *с* мало, ситница *ж*, нешто 3. **немнóг|ие, -úх** *мн.* мало њих, мали број; **вернýлись ~ие** мало њих се вратило 4. *инстр.* **-им** *уз комп.* нешто, мало; **~им бóльше** нешто (мало) више; **~им мéньше** нешто мало мање; **~им стáрше** нешто старији

немнóго *прил.* 1. мало; **~ книг** мало књига; **~ людéй** мало људи; **врéмени остáлось ~** остало је мало времена; **э́то совсéм ~** то није ништа 2. мало, помало, донекле; **я ~ устáл** мало сам се уморио; **у меня́ ~ болúт головá** боли ме мало глава; **~ пóзже** мало касније

немногослóв||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. ћутљив, мало говорљив, шкрт на речима; **~ человéк** ћутљив човек 2. кратак, сажет, лаконски (*одговор итд.*)

немногочúсле||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно малобројан; бројно ограничен; **~нные пассажúры** малобројни путници

немнóжко *прил. разг.* малко, мало, малчице; помало

немóжется *безл. несврш. кому нар.* бити болестан, лоше се осећати; **емý сегóдня чтó-то ~** он се данас нешто слабо осећа

немóй, немáя, немóй; нем, немá, нéмо 1. нем, мутав; **~ от рождéния** нем од рођења 2. *фиг.* тих, ћутљив; **немáя тишинá** мртва тишина 3. *фиг.* прећутан, без речи; **~ укóр** прекор без речи 4. **немó|й, -го** *м* немац, мутавац ◇ **немáя áзбука** азбука глувонемих; **немáя кáрта** *геогр.* слепа мапа; **немóе кинó** неми филм; **нем как могúла (как ры́ба)** нем као гроб (као риба)

немолод||óй, -áя, -óе; немóлод, -á, немóлодо средњих година, зрелих година

немóлч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* који непрестано звучи, одјекује; **~ шéлест лúстьев** непрестано шуштање лишћа

немот||á, -ы́ *ж* немоћа, немост

нéмоч||ь, -и *ж нар.* слабост, болест ◇ **блéдная ~** *мед.* анемија

нéмощ||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но немоћан, слаб, изнурен; болестан; **~ стáрец** немоћан старац

нéмощ||ь, -и *ж* слабост, немоћ

немудренó *прил. у функц. предик. разг.* 1. није чудо, природно је; **~, что он э́того не нашёл** није чудо што он то није нашао 2. није тешко; **э́то найтú ~** то није тешко наћи

немудр||ёный, -ёная, -ёное; -ён, -енá, -енó *разг.* једноставан, прост, лак; **э́то дéло ~ёное** то је проста ствар, то је сасвим једноставно

нéмц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **нéм|ец, -ца** *м* Немац; **нéм|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Немица) Немци

немы́слимо *прил.* незамисливо, невероватно

немы́сли||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо *разг.* незамислив, невероватан; немогућ; **~мые услóвия** незамисливи услови; **~ слýчай** невероватан случај

ненавú||деть, -жу, -дишь, -дят *несврш.* мрзети

ненавúстник, -а *м* мрзитељ, мрзилац

ненавúст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. мрзак, омражен, омрзнут; **~ враг** мрски непријатељ 2. пун мржње, одвратности; **~ взгляд** поглед пун мржње

нéнавист||ь, -и *ж* мржња, омраза; **питáть ~** *к кому* осећати мржњу *према коме*; **вызывáть** *чью* **~** изазивати *чију* мржњу

ненагля́дн||ый, -ая, -ое *нар. песн.* драги, мио, вољен

ненадёж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но непоуздан, несигуран, сумњив; **~ные свéдения** непоуздане информације; **~ человéк** непоуздан човек; **~ная пáмять** непоуздано (слабо) памћење

ненáдобност||ь, -и *ж* непотребност, сувишност, бескорисност; **вы́бросить** *что* **за ~ью** бацити *шта* као сувишно

ненадóлго *прил.* на кратко време; **уéхать ~** отпутовати на кратко време

ненаказýемост||ь, -и *ж правн.* некажњивост

ненаказýе||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо *правн.* некажњив, који не подлеже кажњавању

ненападéни||е, -я *с* ненападање; **договóр о ~и** уговор о ненападању

ненарóком *прил. разг.* ненамерно; случајно, нехотице

ненáст||ный, -ная, -ное; -ен, -на,-но кишовит, тмуран, ружан; **~ная погóда** ружно време; **~ день** кишовит дан

ненáсть||е, -я *с* кишовито, ружно време; невреме; **осéннее ~** јесење невреме

ненасы́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. незаситан, незаситљив, прождрљив 2. *фиг.* незаситан, незаситљив, неутољив; **~ная жáжда знáний** неутољива жеља за знањем

ненатурáл||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. неприродан, вештачки; **~ шёлк** вештачка свила 2. извештачен, усиљен; **~ьным гóлосом** извештаченим гласом

ненаýчн||ый, -ая, -ое ненаучан; **~ подхóд** ненаучан прилаз

ненормáльност||ь, -и *ж* 1. ненормалност; **~ развúтия** ненормалност развоја 2. ненормалност, абнормалност, душевна поремећеност; **психúческая ~** психичка абнормалност

ненормáл||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. ненормалан; **~ьная толщинá** ненормална дебљина 2. *разг.* ненормалан, абнормалан, душевно поремећен; **~ человéк** ненормалан човек

ненýжност||ь, -и *ж* 1. непотребност, сувишност, некорисност 2. *мн.* **-и, -ей** *разг.* непотребне, сувишне ствари

ненýж||ный, -ная, -ное; -ен, -нá, -но непотребан, сувишан, некористан; **~ные формáльности** непотребне формалности

нéн||цы, -цев *мн.* (*јд.* **нéн|ец, -ца** *м* Ненец; **нéн|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Ненка) Ненци

необдýманно *прил.* непромишљено, несмотрено

необду́манност||ь, -и *ж* непромишљеност, несмотреност

необду́ма||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно непромишљен, несмотрен; **~нное реше́ние** непромишљена одлука; **~ посту́пок** несмотрен поступак

необжит||о́й, -а́я, -о́е ненасељен, слабо насељен; ненастањен; **~ край** ненасељени крај; **~а́я кварти́ра** нов стан (*на који се станари још нису привикли*)

необита́е||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо ненасељен, ненастањен, пуст (*без људи*); **~ о́стров** пусто острво

необозри́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо непрегледан, неизмеран, бескрајан, безграничан (*простор итд.*)

необори́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо *књиш.* несавладив, непобедив, неодољив (*жеља итд.*)

необосно́ванно *прил.* неосновано, необразложено, безразложно

необосно́ванност||ь, -и *ж* неоснованост, необразложеност, безразложност; **~ обвине́ния** неоснованост оптужбе

необосно́ва||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно неоснован, необразложен, безразложан; **~ вы́вод** неоснован закључак; **~ упрёк** безразложан прекор

необрабо́танн||ый, -ая, -ое 1. необрађен; **~ материа́л** необрађени материјал; **~ая земля́** необрађена земља **2.** недотеран, незавршен; **~ая статья́** недотерани чланак

необрати́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неповратљив, неповратан; непоновљив; **~ проце́сс** неповратан процес

необремени́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно који не оптерећује, не представља терет (*за некога*); **~ьное поруче́ние** прилично лак задатак

необстре́лянн||ый, -ая, -ое ненавикнут на паљбу, борбу

необу́зда||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно необуздан, неуздржљив, неукротив; силовит, жесток; **~ гнев** необуздан бес; **~нная страсть** силовита страст

необходи́мо *прил. у функц. предик. с инф.* неопходно је, потребно је, мора се; **~ приня́ть ме́ры** морају се предузети мере; **соверше́нно ~** апсолутно је потребно; **кра́йне ~** преко је потребно

необходи́мост||ь, -и *ж* неопходност, потреба, нужда; **по ~и** по потреби; **нет никако́й ~и** нема никакве потребе; **в слу́чае кра́йней ~и** у случају крајње потребе ◇ **предме́ты пе́рвой ~и** најнеопходније ствари

необходи́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. неопходан, преко потребан, нужан; **~мые сре́дства** неопходна средства; **~мые све́дения** неопходни подаци **2.** обавезан, неопходан; **~мое усло́вие** обавезан услов

необщи́тельност||ь, -и *ж* недруштвеност, недружељубивост, повученост

необщи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно недруштвен, недружељубив, повучен; **~ челове́к** недруштвен (повучен) човек; **~ хара́ктер** затворен карактер

необъе́зженн||ый, -ая, -ое ненавикнут на јахање (*о коњу*)

необъя́вленн||ый, -ая, -ое: ~ая война́ необјављени рат

необъясни́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо необјашњив, непојмљив; **~мые явле́ния** необјашњиве појаве

необъя́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. неизмеран, недогледан, бескрајан, безграничан; **~ просто́р** бескрајно пространство **2.** изванредан, огроман; **~ная си́ла** огромна снага

необыкнове́нно *прил.* необично, изузетно, изванредно

необыкнове́||нный, -нная, -нное; -нен, -нна, -нно 1. необичан, изузетан, изванредан; **~нное происше́ствие** изузетан догађај; **~ челове́к** необичан човек **2.** *разг.* изванредан, крајњи, посебан; **~ успе́х** изванредан успех; **~нное легкомы́слие** крајња лакомисленост

необыча́йно *прил.* необично, изузетно

необыча́йност||ь, -и *ж* необичност, изузетност; **~ положе́ния** необичност ситуације

необыча́||йный, -йная, -йное; -ен, -йна, -йно необичан, изузетан; **~йное волне́ние** необично узбуђење; **~йное явле́ние** изузетна појава

необы́чно *прил.* необично, особито, нарочито

необы́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но необичан, неуобичајен, особит, нарочит; **в ~ном то́не** неуобичајеним тоном

неогля́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но непрегледан, бескрајан; **~ные поля́** бескрајна поља

неограни́че||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно неограничен, безграничан; **~нные полномо́чия** неограничена овлашћења; **~нная власть** неограничена власт; **~нные возмо́жности** безграничне могућности

неоднокра́тно *прил.* више пута, вишекратно, многократно

неоднокра́тн||ый, -ая, -ое понављан, у више наврата, махова, вишекратан, многократан; вишеструк; **~ые предупрежде́ния** честе опомене; **~ чемпио́н** вишеструки првак

неодобре́ни||е, -я *с* неодобравање, неслагање; осуда *ж*; **всео́бщее ~** општа осуда

неодобри́тельно *прил.* критички, без одобравања

неодобри́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно критички, не одобравајући; **~ьная оце́нка** критичка оцена; **~ взгляд** критички поглед

неодоли́мо *прил.* несавладиво, неодољиво

неодоли́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неодољив, несавладив; **~мая си́ла** неодољива снага

неодушевлённ||ый, -ая, -ое мртав, нежив; **~ая мате́рия** нежива материја ◇ **~ые имена́ существи́тельные** *лингв.* именице које означују неживо

неожи́данно *прил.* неочекивано, непредвиђено, изненада, одједном; **~ пошёл дождь** изненада је почела киша

неожи́данност||ь, -и *ж* **1.** неочекиваност, непредвиђеност **2.** изненадан догађај, изненађење *с*; **возмо́жны вся́кие ~и** могућа су свакојака изненађења; **для меня́ э́то по́лная ~** то је за мене велико изненађење

неожи́да||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. неочекиван, непредвиђен; **~ прие́зд** неочекивани долазак **2.** изненадан, ненадан; **~ ли́вень** изненадни пљусак

неоколониали́зм, -а *м* неоколонијализам

неоконча́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно неконачан, недефинитиван

неоли́т, -а *м археол.* неолит

неологи́зм, -а *м лингв.* неологизам, кованица *ж*

нео́н, -а *м хем.* неон

неонаци́зм, -а *м* неонацизам

нео́нов||ый, -ая, -ое неонски; **~ая ла́мпа** неонска сијалица

неопа́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. безопасан, неопасан; **~ное путеше́ствие** безопасно путовање

2. нешкодљив; слаб; ~ **проти́вник** слаб противник

неопери́вш||ийся, -аяся, -ееся 1. голуждрав, без перја; ~ **птене́ц** голуждрави птић **2.** *фиг.* зелен, недозрео; ~ **юне́ц** жутокљунац

неописýе||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. неописив, неизрецив; ~ **беспоря́док** неописиви неред **2.** *фиг.* изванредан, изузетан, необичан; ~ **успе́х** изванредан успех; **~мая красотá** необична лепота

неоплáт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неисплатив, који се не може исплатити; **быть в ~ном долгý** *перед кем* бити *чији* вечити дужник

неопрáвданн||ый, -ая, -ое неоснован, неоправдан, необразложен; ~ **вы́вод** неосновани закључак

неопределённо *прил.* неодређено, нејасно

неопределённост||ь, -и *ж* неодређеност, нејасноћа

неопределё||нный, -нная, -нное; -нен, -нна, -нно неодређен, нејасан; ~ **отве́т** нејасан одговор ◇ **~нное местоиме́ние** *грам.* неодређена заменица; **~нная фóрма глагóла** *грам.* инфинитив

неопредели́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неодредив, неодређен, нејасан; ~ **оттéнок** неодређена нијанса

неопровержи́мо *прил.* необоривo, непобитно, неоспорно

неопровержи́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо необорив, непобитан, неоспоран, неопорецив; **~мое доказáтельство** непобитан доказ

неопря́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но нечист, неуредан; прљав, запуштен; ~ **человéк** неуредан човек; ~ **вид** запуштен изглед

неóпытност||ь, -и *ж* неискусност

неóпыт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неискусан

неоргани́ческ||ий, -ая, -ое неоргански; **~ие вещества́** неорганске материје; **~ая хи́мия** неорганска хемија

неослáб||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но несмањен; сталан, непрекидан; **с ~ным внимáнием** с несмањеном пажњом; ~ **контрóль** стална контрола

неосновáтел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. неоснован, неоправдан, безразложан; **~ьное заключéние** неоправдани закључак **2.** *разг.* неозбиљан, лакомислен, површан; ~ **человéк** површан човек

неоспори́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неоспоран, непобитан, необорив; **~мые дóводы** непобитни аргументи

неосторóжно *прил.* неопрезно, несмотрено; необазриво

неосторóжност||ь, -и *ж* неопрезност, несмотреност; непажња; необазривост; **по ~и** из непажње

неосторóж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неопрезан, несмотрен; непажљив, необазрив; **~ное движéние** неопрезан покрет

неосуществи́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неизводљив, неоствар(љ)ив; ~ **план** неизводљив план; **~мая мечтá** неостварљив сан

неосязáе||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неопипљив, неприметан, неуочљив, незапажљив; **~мые результáты** неопипљиви резултати

неотвратíмо *прил.* неизбежно, неминовно, неумитно

неотврати́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неизбежан, неминован, неумитан; **~мые послéдствия** неизбежне последице

неотвя́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но наметљив, насртљив; **~ные мы́сли** насртљиве мисли

неотдели́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо нераздвојив, неодвојив, неодељив

неотёса||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. неотесан, необрађен; ~ **кáмень** необрађен камен **2.** *фиг. разг.* неотесан, некултуран, неваспитан (*човек*)

нéоткуда *прил. с инф.* нема се откуд(а); **мне ~ взять дéнег** немам одакле да узмем новац

неотлóжк||а, -и *ж разг.* хитна помоћ (*болеснику код куће*)

неотлóж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неодложан, неодгодив, хитан; ~ **ремóнт** неодложна поправка; **~ное дéло** неодложан посао ◇ **~ная медици́нская пóмощь** хитна помоћ (*болеснику код куће*)

неотлýчно *прил.* непрекидно, стално

неотлýч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. нераздвојан, нераздружив **2.** *само дужи обл.* непрекидан, сталан; **~ное дежýрство** непрекидно дежурство

неотрази́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. неодољив, који се не може одбити (*јуриш итд.*) **2.** *фиг.* непобитан, неоспоран, необорив; **~мые дóводы** неоспорни докази **3.** *фиг.* изванредан, снажан, неодољив; **~мое впечатлéние** снажан утисак

неотры́вно *прил.* непрекидно, непрестано, стално

неотры́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но непрекидан, непрестан, сталан

неотстýпно *прил.* непрекидно, стално, упорно, наметљиво

неотстýп||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но непрекидан, сталан, наметљив; **~ное преслéдование** упорно прогањање; **~ные прóсьбы** упорне молбе; **~ная мысль** наметљива мисао

неотъéмле||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неотуђив, неодељив, неускратив; **~мое свóйство** битна особина; **~мая часть** неотуђив саставни део; **~мое прáво** неоспориво право

неофаши́зм, -а *м* неофашизам

неофициáльно *прил.* незванично, неслужбено

неофициáл||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно незваничан, неслужбен; **~ьное заявлéние** незванична изјава

неохóт||а, -ы *ж* **1.** нерасположење *с*; **дéлать** *что* **с ~ой** радити *шта* преко воље **2.** *у функц. предик. об. кому с инф. разг.* нема се воље, неће се; ~ **мне с ним разговáривать** немам воље да са њим разговарам; **мне ~ петь** не пева ми се

неохóтно *прил.* нерадо, преко воље, тешка срца; **дéлать** *что* ~ радити *шта* преко воље

неоцени́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неоцењив, непроцењив; **~мое достóинство** неоцењива вредност

неощути́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неосетан, неприметан, неупадљив; **~мые затрáты** неосетни трошкови

непарнокопы́тн||ый, -ая, -ое *зоол.* **1.** лихопрст **2. непарнокопы́тн|ые, -ых** *мн.* лихопрсти папкари, лихопрсташи *мн. м*

непáрн||ый, -ая, -ое непаран; распарен, који не чини пар

непарти́||йный, -йная, -йное; -ен, -йна, -йно 1. непартијан, ванпартијан **2.** непартијски, антипартијски; ~ **постýпок** антипартијски поступак

непереводи́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо непреводив, непреводљив; **~мое выражéние** непреводив израз

непередавáе||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неизрецив, неописив; **~мое впечатлéние** неописив утисак

непереходн||ый, -ая, -ое *грам.* непрелазан; **~ые глагóлы** непрелазни глаголи

неперспекти́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но бесперспективан

непеча́тн||ый, -ая, -ое *разг.* непристојан, простачки, вулгаран; **~ая ру́гань** непристојна псовка

непи́сан||ый, -ая, -ое *разг.* неписан, обичајан; **~ зако́н** неписани закон

неплат||ёж, -ежа́ *м* неплаћање *с*

неплатёжеспосо́бност||ь, -и *ж фин.* инсолвентност

неплатёжеспосо́б||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *фин.* инсолвентан, неспособан за плаћање

неплате́льщик, -а *м* неплатиша, рђав платиша; **зло́стный ~** окорели неплатиша

непло́хо *прил.* прилично, доста добро

неплох||о́й, -а́я, -о́е; непло́х, -а́, непло́хо доста добар, прилично добар, задовољавајући; **~ урожа́й** прилично добра летина

непобеди́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. непобедив, несавладив **2.** *фиг.* неодољив, силан (*жеља итд.*)

непова́дно *прил. у функц. предик. разг.*: **что́бы бы́ло ~** *кому с инф.* да се не усуди по други пут (*да уради нешто*)

непови́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *в чём* невин, недужан, који није крив *за шта*

неповинове́ни||е, -я *с* непослушност *ж*, непокорност *ж*; **~ зако́ну** непокорност закону

неповоро́тливост||ь, -и *ж* неспретност, тромост, неумешност

неповоро́тли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во неспретан, тром, неумешан

неповтори́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо непоновљив, јединствен, изузетан, неупоредив; **~мое своеобра́зие** изузетна оригиналност

непого́д||а, -ы *ж* невреме *с*, лоше време

непогреши́мост||ь, -и *ж* непогрешивост

непогреши́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. непогрешив, беспрекоран (*човек*) **2.** непогрешив, неоспорив; **~ вы́вод** непогрешив закључак

неподалёку *прил. разг.* недалеко, близу; **~ от до́ма** близу куће

неподáтли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. тврд, несаломљив, несавитљив; **~ материа́л** тврди материјал **2.** непопустљив, непомирљив, упоран, крут (*човек*)

неподви́жно *прил.* непокретно, непомично, укочено; **стоя́ть ~** стајати непомично

неподви́жност||ь, -и *ж* непокретност, непомичност, укоченост

неподви́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но непокретан, непомичан, укочен; **остава́ться ~ным** остајати непокретан; **~ взгляд** укочени поглед

неподде́льно *прил.* искрено, неизвештачено, природно

неподде́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. аутентичан, прави **2.** искрен, неизвештачен, природан; **~ьная ра́дость** искрена радост

неподку́п||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неподмитљив, непоткупан; честит

неподоба́ющ||ий, -ая, -ее недоличан, неуместан; **~им о́бразом** на недоличан начин

неподража́е||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неупоредив, несравњив; ненадмашан, јединствен

неподчине́ни||е, -я *с* непослушност *ж*, непокорност *ж*

непозволи́тельно *прил.* недопустиво, недозвољиво

непозволи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно недопустив, недозвољив: недозвољен; **~ посту́пок** недозвољив поступак; **вести́ себя́ ~ьным о́бразом** понашати се на недопустив начин

непознава́е||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо *фил.* недоступан сазнању, неспознатљив

непокла́дис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то непопустљив, неприступачан, тврд (*човек, карактер*)

непоколеби́мо *прил.* непоколебљиво, несаломљиво, постојано, чврсто

непоколеби́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо непоколебљив, несаломљив, постојан, чврст; **~мая ве́ра в побе́ду** непоколебљива вера у победу

непоко́рно *прил.* непослушно, непокорно

непоко́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но непослушан, непокоран

непокры́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. откривен, без поклопца **2.** гологлав; без капе; **с ~той голово́й** гологлав, непокривене главе

непола́д||ки, -ок *мн.* (*јд.* **непола́д|ка, -ки** *ж*) кварови *мн. м*, сметње, поремећаји *мн. м*; **~ в рабо́те маши́н** поремећаји у раду машина

неполивн||о́й, -а́я, -о́е који не изискује вештачко наводњавање (*земљиште итд.*)

неполногла́сн||ый, -ая, -ое *лингв.* непуногласан

неполнопра́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *правн.* непуноправан, ограничен у правима

неполнот||а́, -ы́ *ж* непотпуност, недовољност

неполноце́нност||ь, -и *ж* непуновредност, мања, нижа вредност, инфериорност ◇ **ко́мплекс ~и** комплекс мање вредности

неполноце́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но непуновредан, мање, ниже вредности, инфериоран; **~ това́р** роба ниже вредности ◇ **~ная моне́та** *екон.* девалвирани новац

непо́л||ный, -ная, -ное; -он, -на́, -но 1. непун; **~ная корзи́на** непуна корпа **2.** непотпун, непун; **~ вес** непуна тежина; **~ рабо́чий день** непуни радни дан **3.** делимичан; **~ное испо́льзование** делимично коришћење ◇ **~ное предложе́ние** *лингв.* непотпуна реченица; **~ная сре́дняя шко́ла** непотпуна средња школа

неполо́женн||ый, -ая, -ое неприкладан, неподесан, незгодан; **яви́ться в ~ое вре́мя** доћи у незгодно време

непоме́рно *прил.* прекомерно, претерано

непоме́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но прекомеран, претеран; **~ные тре́бования** претерани захтеви

непонима́ни||е, -я *с* несхватање, неразумевање; **взаи́мное ~** узајамно неразумевање

непонима́ющ||ий, -ая, -ее који не схвата, слабо схвата; који показује несхватање (*поглед*)

непоня́тли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во који тешко схвата, усваја; туп, тупоглав

непоня́тно *прил.* **1.** неразумљиво, несхватљиво, непојмљиво, нејасно **2.** *у функц. предик.* није јасно, не може се разумети; **~, что он хоте́л сказа́ть** није јасно шта је он хтео да каже; **мне ~, как э́то случи́лось** није ми јасно како се то десило

непоня́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. неразумљив, несхватљив, непојмљив, нејасан; **~ное сло́во** неразумљива реч; **~ язы́к** неразумљив језик **2.** необјашњив, недокучив, загонетан; **~ слу́чай** загонетан случај

непоправи́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо непоправљив; **~мая оши́бка** непоправљива грешка

непоро́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но непорочан, честит; неокаљан, безгрешан

непоря́д||ок, -ка *м* неред, неуредност *ж*; несређеност *ж*

непоря́дочност||ь, -и *ж* непоштеност, нечасност

непоря́доч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но непоштен, нечастан; ~ **челове́к** непоштен човек; ~ **посту́пок** нечастан поступак

непосвящённ||ый, -ая, -ое непосвећен, неупућен

непосе́д||а, -ы *м, ж разг.* живахно, немирно чељаде; немирко *м*; вртигуз *м* (*об. о детету*)

непосе́дли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во немиран, живахан, стално у покрету; ~ **ребёнок** немирко

непоси́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно пренапоран, претежак, прекомеран, претеран; ~ **труд** претежак рад

непосле́довательно *прил.* недоследно, неповезано; нелогично

непосле́довательност||ь, -и *ж* недоследност, неповезаност; нелогичност

непосле́довател||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно недоследан, неповезан; нелогичан, неконсеквентан; ~ **челове́к** недоследан човек; ~ **посту́пок** нелогичан поступак

непослуша́ни||е, -я *с* непослушност *ж*, непокорност *ж*; **наказа́ть за** ~ казнити за непослушност

непослу́ш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но непослушан, непокоран; ~ **ребёнок** непослушно дете

непосре́дственно *прил.* 1. непосредно, директно; **переда́ть письмо́** ~ **адреса́ту** предати писмо непосредно примаоцу 2. *фиг.* непосредно, природно, отворено; **вести́ себя́** ~ природно се понашати

непосре́дственност||ь, -и *ж* непосредност, природност, отвореност; **де́тская** ~ дечја непосредност

непосре́дствен||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. непосредан, директан; ~ **результа́т** директни резултат; ~ **вино́вник** непосредни кривац; **под** ~**ным руково́дством** *кого* под непосредним руководством *кога* 2. *фиг.* непосредан, природан, отворен; ~**ная нату́ра** отворена природа

непостижи́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо непојмљив, недокучив, несхватљив; ~**мые причи́ны** необјашњиви узроци ◇ **уму́** ~**мо** сасвим несхватљиво

непостоя́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но непостојан, несталан; променљив, колебљив; ~**ная пого́да** променљиво време

непостоя́нств||о, -а *с* непостојаност *ж*, несталност *ж*; променљивост *ж*, колебљивост *ж*

непотре́б||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *заст.* недоличан, простачки, непристојан; ~**ные слова́** непристојне речи

непоча́т||ый, -ая, -ое *разг.* неначет, недирнут, цео, читав; ~**ая коро́бка конфе́т** неначета кутија бомбона ◇ ~ **край** *чего* изобиље *чега*, бескрајно много *чега*

непра́вд||а, -ы *ж* 1. неистина, лаж; **сказа́ть** ~**у** рећи неистину, слагати; **э́то** ~ то је лаж 2. превара, обмана ◇ **всéми пра́вдами и** ~**ами** по сваку цену

неправдоподо́би||е, -я *с* невероватност *ж*, нестварност *ж*

неправдоподо́бно *прил.* невероватно, нестварно

неправдоподо́б||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но невероватан, који не личи на истину, нестваран; ~**ные слу́хи** варљиве вести

непра́вед||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *заст.* 1. неправедан, неправичан 2. грешан

непра́вильно *прил.* 1. неправилно 2. нетачно, неправилно, погрешно; ~ **реши́ть зада́чу** нетачно решити задатак

непра́вильност||ь, -и *ж* 1. неправилност; ~ **разви́тия** неправилност развоја 2. нетачност, неправилност 3. неправилност, грешка

непра́вил||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. неправилан, нередовит; ~**ьные черты́ лица́** неправилне црте лица 2. нетачан, неправилан, погрешан; ~**ьное реше́ние** нетачно решење; ~ **вы́вод** погрешан закључак; ~**ьная то́чка зре́ния** погрешно гледиште ◇ ~ **глаго́л** *грам.* неправилан глагол; ~**ьная дробь** *мат.* неправилни разломак

неправоме́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но незаконит, противзаконит

неправомо́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *правн.* неовлашћен, ненадлежан, некомпетентан

неправот||а́, -ы́ *ж* неправилност, неправда; **созна́ться в свое́й** ~**е́** признати своју заблуду

непра́в||ый, -ая, -ое 1. неправ, крив; погрешан 2. *заст. и свеч.* неправедан, неправичан; ~ **суд** неправедан суд

непракти́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. непрактичан, неумешан; ~ **челове́к** непрактичан човек 2. непрактичан, неподесан; **бе́лое пла́тье** ~**но** бела хаљина није практична

непревзойдё||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. непревазиђен, ненадмашан, савршен; ~ **образе́ц** непревазиђени узорак; ~ **арти́ст** ненадмашни уметник 2. крајњи, нечувен; ~**нная жесто́кость** крајња окрутност

непредви́денн||ый, -ая, -ое непредвиђен, неочекиван, изненадан; ~ **слу́чай** непредвиђен случај; ~ **расхо́д** неочекивани издатак, непредвиђени трошак

непреднаме́ре||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно ненамеран, нехотичан; без предумишљаја; ~**нное уби́йство** убиство без предумишљаја

непредотврати́мост||ь, -и *ж* неизбежност

непредотврати́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неизбежан, неминован

непредубеждённ||ый, -ая, -ое без предубеђења, објективан; ~ **чита́тель** објективан читалац

непрезента́бел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно неугледан, који није репрезентативан; ~**ьная вне́шность** неугледна спољашност

непрекло́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* непопустљив, упоран, непоколебљив, несаломљив; ~**ная во́ля** несаломљива воља

непрело́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* 1. неповредив, непрекршив; ~ **зако́н** неповредив закон 2. неоспоран, несумњив; ~**ная и́стина** несумњива (апсолутна) истина

непреме́нно *прил.* свакако, обавезно, неизоставно; **мне** ~ **ну́жно уе́хать** обавезно морам да отпутујем

непреме́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. неизоставан, обавезан; неминован; ~**ное усло́вие** обавезан услов; ~**ное сле́дствие** неминовна последица 2. *заст.* сталан; ~ **член коми́ссии** стални члан комисије; ~ **секрета́рь** стални секретар

непреодоли́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо несавладив, неодољив; непремостив, непребродив; ~**мое сопротивле́ние** несавладив отпор; ~**мые препя́тствия** непремостиве тешкоће

непререка́е||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неоспоран, непобитан, несумњив, непорецив; ~ **авторите́т** општепризнати ауторитет

непреры́вно *прил.* непрекидно; непрестано, стално

непреры́вност||ь, -и *ж* непрекидност, беспрекидност; континуитет *м*; ~ **трудово́го ста́жа** неприкидност радног стажа; ~ **разви́тия** континуитет развоја

непреры́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но непрекидан, беспрекидан; непрестан, сталан; ~ **рост** стални пораст; ~**ные дожди́** сталне кише ◇ ~**ная дробь** *мат.* бесконачни разломак

непреста́нно *прил.* непрестано, стално

непреста́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* непрестан, трајан, сталан; ~**ные забо́ты** сталне бриге

неприве́тли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. нељубазан, непредусретљив, непријазан; ~ **челове́к** нељубазан човек **2.** *фиг.* туробан, мрачан, тмуран; ~**вая ме́стность** непривлачан предео

непривы́чк||а, -и *ж* ненавикнутост, непривикнутост; **с** ~**и** због ненавикнутости

непривы́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. необичан, неуобичајен; ~**ная обстано́вка** необична ситуација **2.** ненавикнут, непривикнут; ~ **к физи́ческому труду́** ненавикнут на физички рад

непригля́дно *прил. разг.* неугледно, непривлачно

неприглядн||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* неугледан, непривлачан; ~**ная вне́шность** непривлачна спољашњост

неприго́дност||ь, -и *ж* неприкладност, неподесност, неупотребљивост

неприго́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неприкладан, неподесан, неупотребљив

неприе́мле||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. неприхватљив; ~**мые усло́вия** неприхватљиви услови **2.** недопустив, недозвољив; ~ **посту́пок** недопустиви поступак

непри́знанн||ый, -ая, -ое непризнат, нецењен, несхваћен; ~ **тала́нт** непризнати таленат

неприка́янн||ый, -ая, -ое *разг.* немиран, неспокојан, сметен, изгубљен; **хо́дит как** ~ сав је изгубљен

неприкоснове́нност||ь, -и *ж* неповредивост, неприкосновеност; ~ **ли́чности** неприкосновеност личности; **дипломати́ческая** ~ дипломатски имунитет

неприкоснове́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. неповредив, неприкосновен **2.** неприкосновен, трајан; ~ **запа́с** неприкосновена резерва

неприкра́шенн||ый, -ая, -ое неулепшан, недотеран, неувијен; ~**ая и́стина** гола (неувијена) истина; **в** ~**ом ви́де** неулепшано, неувијено

неприкры́т||ый, -ая, -ое 1. притворен; ~**ая дверь** притворена врата **2.** неприкривен, отворен; ~**ая ложь** отворена лаж

неприли́чи||е, -я *с* непристојност *ж*, недоличност *ж*

неприли́чно *прил.* непристојно, недолично; ~ **вести́ себя́** непристојно се понашати

неприли́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но непристојан, недоличан; ~**ное поведе́ние** непристојно понашање; ~**ные слова́** непристојне речи

неприме́тно *прил.* неприметно, неприметљиво, неосетно

неприме́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. неприметан, неприметљив, неосетан; ~**ная ра́зница** неприметна разлика **2.** неугледан, неупадљив; ~**ная вне́шность** неупадљива спољашност

непримири́мо *прил.* непомирљиво, непопустљиво

непримири́мост||ь, -и *ж* **1.** непомирљивост, непопустљивост; ~ **к врага́м** непомирљивост према непријатељима **2.** непомирљивост, неспојивост

непримири́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. непомирљив, непопустљив; ~**мая кла́ссовая борьба́** непомирљива класна борба **2.** непомирљив, неспојив; ~**мые противоре́чия** неспојиве противречности

непринуждённо *прил.* неусиљено, природно, слободно

непринуждённост||ь, -и *ж* неусиљеност, природност

непринуждё||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно неусиљен, природан, слободан; ~**нные движе́ния** неусиљени покрети; ~**нное поведе́ние** слободно понашање

неприсоедине́ни||е, -я *с* несврстаност *ж*; **поли́тика** ~**я** политика несврстаности

неприсоедини́вш||ийся, -аяся, -ееся несврстан; ~**иеся госуда́рства** несврстане државе (земље)

непристо́йно *прил.* непристојно, бестидно

непристо́йност||ь, -и *ж* **1.** непристојност, бестидност **2.** непристојна реч; псовка; **говори́ть** ~**и** говорити непристојне речи

непристо́||йный, -йная, -йное; -ен, -йна, -йно непристојан, бестидан; ~**йное поведе́ние** непристојно понашање

непристу́пност||ь, -и *ж* **1.** неосвојивост, неприступачност **2.** *фиг.* неприступачност

непристу́п||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. неосвојив, несавладив, неприступачан, недоступан; ~**ная скала́** неприступачна стена; ~**ная кре́пость** неосвојива тврђава **2.** *фиг.* неприступачан, надмен, охол (*човек, изглед*)

непритво́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неизвештачен, искрен, отворен; ~**ное удивле́ние** искрено чуђење

непритяза́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно без великих захтева, без претензија

неприхотли́вост||ь, -и *ж* **1.** скромност, умереност **2.** једноставност

неприхотли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. скроман, умерен; непробирљив; ~ **челове́к** скроман човек; ~ **в еде́** непробирљив у јелу **2.** једноставан, прост; ~ **узо́р** проста шара

непри́язненно *прил.* непријатељски, злобно, пакосно

непри́язне||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно непријатељски, злобан, пакостан; ~ **тон** злобан тон

непри́язн||ь, -и *ж* непријатељство *с*, злоба; антипатија; **скры́тая** ~ скривена антипатија

непри́ятел||ь, -я *м* **1.** *зб.* непријатељ, противник; **разби́ть** ~**я** разбити непријатеља **2.** *заст.* непријатељ

непри́ятельск||ий, -ая, -ое непријатељски, противнички; ~**ие войска́** непријатељске трупе

непри́ятно *прил.* непријатно

непри́ятност||ь, -и *ж* непријатност, неприлика, незгода; **произошла́** ~ десила се непријатност; **у него́ больши́е** ~**и** он има много неприлика

непри́ят||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. непријатан, неугодан, немио; ~ **челове́к** непријатан човек; ~ **за́пах** непријатан мирис **2.** мучан, тегобан; ~ **разгово́р** мучан разговор

непробу́дно *прил.*: **спать** ~ дубоко спавати, спавати мртвим сном

непробу́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. тврд, дубок, чврст; **спать** ~**ным сном** спавати као заклан **2.** *само дужи обл. разг.:* ~ **пья́ница** окорели пијаница

непроводи́мост||ь, -и *ж физ.* непроводност

непроводни́к, -а́ *м физ.* непроводник, изолатор

непрогля́д‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но непровидан, непрозиран, непрозрачан; **~ная тьма** мркли мрак, мрак као у рогу

непродолжи́тел‖ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно кратак, краткотрајан, кратковремен; пролазан; **~ о́тпуск** кратак одмор

непродукти́в‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но непродуктиван; **~ная тра́та вре́мени** непродуктиван утрошак времена ◇ **~ные су́ффиксы** *лингв.* непродуктивни суфикси

непроду́ма‖нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно непромишљен; **~нное реше́ние** непромишљена одлука

непроизводи́тельност‖ь, -и *ж* непродуктивност

непроизводи́тел‖ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. непродуктиван; **~ труд** непродуктивни рад 2. непроизводан, ван производње; **~ьная часть населе́ния** непроизводни део становништва

непроизво́льно *прил.* нехотично, несвесно, спонтано

непроизво́л‖ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно нехотичан, несвестан, спонтан; **~ьные движе́ния** несвесни покрети

непроло́з‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* непролазан, непроходан; **~ная грязь** блато до колена

непромока́е‖мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо непромочив; **~ плащ** кишни мантил

непроница́е‖мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. непропустан, непропустљив, непродоран, непробојан; **~мая перегоро́дка** непропустљива преграда 2. *фиг.* скривен, недокучив; **~мая та́йна** недокучива тајна 3. *фиг.* затворен, закопчан, суздржљив (*човек*)

непропорциона́льно *прил.* непропорционално; **~ дли́нный** непропорционално дуг

непропорциона́льност‖ь, -и *ж* диспропорција, непропорционалност, несразмера, несклад *м*; **~ телосложе́ния** диспропорција телесне грађе

непропорциона́л‖ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно диспропорционалан, непропорционалан, несразмеран, нескладан

непрости́тельно *прил.* неопростиво

непрости́тел‖ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно неопростив; **~ьная небре́жность** неопростива немарност

непроходи́мост‖ь, -и *ж* 1. непролазност, непроходност 2. *мед.* сраслост, заплет(ај) *м*; **~ кише́чника** заплет црева

непроходи́‖мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. непроходан, непролазан; **~мое боло́то** непроходна мочвара; **~ ле́с** непроходна шума 2. *фиг. разг.* савршен, прави (*у одречном смислу*); **~ дура́к** савршена будала

непро́чно *прил.* 1. несолидно, трошно; **~ стро́ить** несолидно градити 2. *фиг.* несигурно, непостојано

непро́чност‖ь, -и *ж* 1. несолидност, трошност 2. *фиг.* несигурност, несталност, непостојаност

непро́ч‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. несолидан, слаб, трошан; крхак, ломан; **~ная постро́йка** несолидна грађевина; **~ материа́л** крхак материјал 2. *фиг.* несигуран, несталан, непостојан (*положај итд.*)

непро́шен‖ый, -ая, -ое 1. непозван, нетражен; **~ гость** незвани гост 2. непотребан, непожељан; **~ое вмеша́тельство** непожељно мешање (*у нешто*) 3. нехотичан, спонтан; **~ые слёзы** нехотичне сузе

непутёв‖ый, -ая, -ое *разг.* лакомислен, нехатан, ветропираст (*човек*)

непью́щ‖ий, -ая, -ее 1. који не пије жестока пића 2. **непью́щ‖ий, -его** *м* трезвењак

неработоспосо́б‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неспособан за рад; **вре́менно ~** привремено неспособан за рад

нерабо́ч‖ий, -ая, -ее 1. нерадан, нераднички (*порекло итд.*) 2. нерадан; не теглећи; **~ скот** не теглећа марва 3. нерадан; **~ день** нерадан дан; **~ее настрое́ние** нерадно расположење

нера́венств‖о, -а *с* 1. неједнакост *ж*, неравноправност *ж*; **социа́льное ~** социјална неједнакост 2. *мат.* неједнакост *ж*, различитост *ж* количина

неравноду́ш‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неравнодушан; **он к ней ~ен** он није равнодушан према њој

неравноме́рно *прил.* неравномерно, неједнако

неравноме́рност‖ь, -и *ж* неравномерност, неједнакост

неравноме́р‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неравномеран, неједнак; **~ное разви́тие** неравномеран развој; **~ное дыха́ние** неуједначено дисање

неравнопра́ви‖е, -я *с* неравноправност *ж*; **национа́льное ~** национална неравноправност

неравнопра́в‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неравноправан; подређен; **~ное положе́ние** неравноправни положај

нера́в‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. неједнак, неравномеран, различан; **~ные си́лы** неједнаке снаге 2. нераван; **~ брак** нераван брак; **~ бой** неравна борба

нераде́ни‖е, -я *с заст.* немар *м*, небрига *ж*, нехат *м*

неради́во *прил.* немарно, небрижљиво, нехатно

неради́вост‖ь, -и *ж* немарност, небрижљивост, нехат *м*; **~ ученика́** немарност ученика

неради́‖вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во немаран, небрижљив, нехатан; **~вое отноше́ние** *к чему* немаран однос *према чему*

неразбери́х‖а, -и *ж разг.* збрка, неред *м*, гужва, дармар *м*; **~ в дела́х** збрка у пословима

неразбо́рчиво *прил.* нечитко

неразбо́рчивост‖ь, -и *ж* 1. нечиткост, неразумљивост (*рукописа*) 2. непробирљивост; **~ в еде́** непробирљивост у јелу

неразбо́рчи‖вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. нечитак, неразумљив; **~ по́черк** нечитак рукопис 2. непробирљив, скроман, који не изводљева; **~ чита́тель** непробирљив читалац 3. нескрупулозан, безобзиран; **он ~в в сре́дствах** он не бира средства

неразвит‖о́й, -а́я, -о́е; нера́звит, -а́, нера́звито 1. неразвијен, слабо развијен; заостао; **~ы́е му́скулы** неразвијени мишићи 2. недовољно исцрпан; **~а́я аргумента́ция** недовољно исцрпна аргументација

нера́звитост‖ь, -и *ж* неразвијеност; заосталост; **~ вку́са** неразвијеност укуса

неразга́данн‖ый, -ая, -ое неразјашњен, нерешен; загонетан, несхватљив; **~ая та́йна** неразјашњена тајна

неразгово́рчивост‖ь, -и *ж* ћутљивост, шкртост на речима

неразгово́рчи‖вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во неразговоран, ћутљив, шкрт на речима

неразделённ‖ый, -ая, -ое 1. нераздељив, неподељив; неподељен (*имовина итд.*) 2. неузвраћен; **~ая любо́вь** неузвраћена љубав

неразделѝ‖мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо недељив, нераздељив; нераздвојив

нераздѐльност‖ь, -и *ж* недељивост, нераздвојност

нераздѐл‖ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно не-

дељив, заједнички, нераздвојан; **~ьное владе́ние** заједнички посед

неразличи́‖мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо скоро једнак, који се не разликује; неприметан, нејасан; **~мые очерта́ния** нејасан обрис

неразлу́ч‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но нераздвојан, нераздружив; **~ные друзья́** нераздвојни пријатељи

неразме́нн‖ый, -ая, -ое који није разменљив, који се не може разменити; **~ая моне́та** новац који се не може разменити

неразрешённ‖ый, -ая, -ое 1. нерешен; неразјашњен, нејасан; **~ вопро́с** нерешено питање; **~ое де́ло** неразјашњена ствар **2.** забрањен, недопуштен, недозвољен; **~ая кни́га** забрањена књига

неразреши́‖мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неразрешив, нерешив; **~ вопро́с** неразрешиво питање; **~мая зага́дка** нерешива загонетка

неразры́вно *прил.* нераздвојено, неодвојиво, нераскидиво; **~ свя́занный** *с кем, чем* нераздвојено (чврсто) везан *за кога, шта*

неразры́в‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но нераздвојив, неодвојив, нераскидив; **~ная связь с наро́дом** нераздвојива веза са народом

неразу́мно *прил.* неразумно, непромишљено, неразборито

неразу́м‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неразуман, непромишљен, неразборит; **~ное тре́бование** неразумни захтев; **~ посту́пок** непромишљен поступак

нерасположе́ни‖е, -я *с к кому, чему* нерасположеност *ж*, ненаклоњеност *ж*, антипатија *ж*

нераспоряди́тел‖ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно невешт, неумешан у управљању (*администратор итд.*)

нераспростране́ни‖е, -я *с* неширење; **~ я́дерного ору́жия** неширење нуклеарног оружја

нерассуди́тел‖ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно неразуман, неразборит

нерастворі́‖мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо нерастворив, нерастопив

нерасторжи́‖мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо нераскидив, нераздвојив; **~мые у́зы** нераскидиве везе

нерастoро́пност‖ь, -и *ж* неокретност, неспретност, спорост

нерасторо́п‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неокретан, неспретан, спор

нерасчётли‖вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. нештедљив, неекономичан; расипан **2.** непрорачунљив

нерасчлени́‖мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо нерашчлањив, недељив; јединствен

нерациона́л‖ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно нерационалан, неекономичан; **~ьное расхо́дование средств** нерационалан утрошак средстава

нерв, -а *м* **1.** нерв, живац; **зри́тельный ~** очни живац **2.** *мн.* **-ы, -ов** *разг.* нерви, живци; **кре́пкие ~ы** јаки живци **3.** *чего, какой фиг.* центар, основна покретна снага ◇ **де́йствовать на ~ы** *кому* ићи на живце *коме;* **трепа́ть (мота́ть) ~ы** *кому* кидати живце *коме*

нерви́р‖овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* нервирати, узрујавати, раздраживати

не́рвнича‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* нервирати се, узрујавати се, бити раздражен, узнемирен; **~ по пустяка́м** нервирати се због ситница

не́рвно *прил.* нервозно, раздражљиво

нервнобольн‖о́й, -о́го *м* живчани болесник; **кли́ника для ~ы́х** клиника за нервно оболеле

не́рвност‖ь, -и *ж* нервоза, нервозност, раздражљивост; нервна напетост; **повы́шенная ~** повећана раздражљивост

не́рв‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* нервни, живчани; **~ная систе́ма** живчани систем; **вы́сшая ~ная де́ятельность** виша нервна активност; **~ные боле́зни** живчана обољења **2.** нервозан, раздражљив, узбудљив; **~ ребёнок** лако узбудљиво дете **3.** *само дужи обл.* нервни, који иде на живце; **~ная рабо́та** посао који је повезан са нервном напетошћу

нерво́зност‖ь, -и *ж* нервоза, нервозност, нервна напетост

нерво́з‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. нервозан, лако раздражљив (*човек*) **2.** *само дужи обл.* нервни, нервозан, напет; **~ная обстано́вка** напета атмосфера; **~ное состоя́ние** нервоза

нереа́льност‖ь, -и *ж* нестварност, нереалност

нереа́л‖ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно нестваран, нереалан; **~ прое́кт** нереалан пројек(а)т

нерегуля́р‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но нерегуларан, нередован; несталан; **~ное движе́ние поездо́в** нередован саобраћај возова

нере́д‖кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко доста чест, уобичајен, обичан; **~кое явле́ние** доста честа појава

нере́дко *прил.* доста често, обично; **~ быва́ло, что...** доста често се дешавало да...

нерента́бельност‖ь, -и *ж* нерентабилност, неуносност

нерента́бел‖ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно нерентабилан, неуносан; **~ьное произво́дство** нерентабилна производња

не́рест, -а *м* мрест, мрешћење *с*

нереши́мост‖ь, -и *ж* неодлучност, колебљивост; **оста́ться в ~и** не моћи се одлучити

нереши́тельно *прил.* неодлучно

нереши́тельност‖ь, -и *ж* неодлучност, колебљивост; **прояви́ть ~** испољити неодлучност

нереши́тел‖ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно неодлучан, колебљив; сметен; **~ челове́к** неодлучан човек; **~ отве́т** сметен одговор

нержаве́ющ‖ий, -ая, -ее нерђајући; **~ая сталь** нерђајући челик

неро́б‖кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко неплашљив, небојажљив, прилично смео, харабар ◇ **он ~кого деся́тка** он није кукавица

неро́вно *прил.* **1.** неравно; криво **2.** неравномерно, неуједначено; **~ дыша́ть** неуједначено дисати

неро́вност‖ь, -и *ж* **1.** неравност; неравнина; храпавост; **~ по́чвы** неравност тла **2.** неравномерност, неуједначеност **3.** неуравнотеженост (*карактера*) **4.** неравнина, неравни део површине

неро́в‖ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но 1. нераван; храпав; крив; **~ная ме́стность** нераван предео; **~ная ли́ния** крива линија **2.** неравномеран, неуједначен; **~ пульс** неуједначени пулс **3.** неуравнотежен, несталан, хировит; **~ хара́ктер** неуравнотежен карактер

неро́вн‖я, -и *и* **неровн‖я́, -и́** *м, ж разг.*: **он ей ~** он јој није пар, он јој не одговара

не́рп‖а, -ы *ж зоол.* туљан *м*, фока

неру́дн‖ый, -ая, -ое: ~ые ископа́емые ископине које нису руде (*глина, песак итд.*)

нерукотво́р‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш. заст.* нерукотворан, који није израђен људском руком

неру́сск‖ий, -ая, -ое који није руски

неруши́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неразрушив, неуништив, чврст; **~мая бра́тская дру́жба** неуништиво братско пријатељство; **~ сою́з** чврст савез

неря́х||а, -и *ж, м* мурдар *м*, прљавко *м*, прљавица *ж*

неря́шливо *прил.* 1. аљкаво, неуредно 2. немарно, небрижљиво

неря́шливост||ь, -и *ж* 1. аљкавост, неуредност 2. немарност, небрижљивост (*рукописа итд.*)

неря́шли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. аљкав, неуредан; **~ челове́к** аљкав човек; **~вая оде́жда** неуредна одећа 2. немаран, нехатан, небрижљив; **~ по́черк** немаран рукопис

несбы́точност||ь, -и *ж* неостваривост, неиспуњивост; илузорност

несбы́точ||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неостварив, неиспуњив; илузоран; **~ные мечты́** неоствариви снови; **~ные наде́жды** илузорне наде

несваре́ни||е, -я *с*: **~ желу́дка** *мед.* рђаво варење желуца, индигестија

несве́||жий, -жая, -жее; -ж, -жа́, -же 1. бајат, устајао; **~ хлеб** бајат хлеб; **~жая вода́** устајала вода 2. употребљен; ношен, нечист; **~жее бельё** употребљено рубље 3. *разг.* стар; **~ но́мер газе́ты** стари број новина

несвоевре́менно *прил.* 1. неправовремено, у невреме 2. незгодно, неумесно

несвоевре́менност||ь, -и *ж* 1. неправовременост, невреме *с* 2. неумесност

несвоевре́мен||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. неправовремен 2. незгодан, неуместан; **~ная шу́тка** неумесна шала

несвя́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неповезан, нескладан; нелогичан

несгиба́емост||ь, -и *ж* 1. несавитљивост 2. *фиг.* непоколебљивост, несаломљивост; чврстина

несгиба́е||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. несавитљив 2. *фиг.* непоколебљив, несаломљив; чврст; **~мая во́ля** чврста воља

несгово́рчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во тврдоглав, самовољан, упоран; **~ челове́к** тврдоглав човек

несгора́е||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо несагорив, ватросталан; **~ шкаф** ватростална каса

несде́ржанност||ь, -и *ж* напраситост, плаховитост

несде́ржа||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. неодржан, неиспуњен; **~нное сло́во** неодржана реч 2. напрасит, плаховит, необуздан; **~ челове́к** напрасит човек; **~ хара́ктер** плаховит карактер

несдоброва́ть *сврш. само у инф. кому, чему* не избећи неугодност, несрећу; **одному́ из нас ~** један од нас ће лоше проћи

несерьёзно *прил.* 1. неозбиљно, лакомислено; **поступа́ть ~** неозбиљно поступати 2. *у функц. предик.* безначајно је, није важно

несерьёз||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. неозбиљан, лакомислен; **~ное отноше́ние к де́лу** неозбиљан однос према раду; **~ разгово́р** неозбиљан разговор 2. безначајан, неозбиљан; **~ная ра́на** безначајна рана

несессе́р, -а *м* несесер

несимметри́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но несиметричан, асиметричан

несимпати́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но несимпатичан

несказа́нно *прил.* неизрециво, неисказиво, неописиво

несказа́нн||ый, -ая, -ое неизрецив, неисказив, неописив; **~ая ра́дость** неизрецива радост

нескла́диц||а, -ы *ж разг.* бесмислица, неповезаност

нескла́дно *прил.* 1. нескладно, несразмерно, незграпно 2. неповезано, нелогично

нескла́дност||ь, -и *ж* 1. нескладност, несразмерност, незграпност 2. неповезаност, нелогичност

нескла́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. нескладан, несразмеран, незграпан, неспретан; **~ная фигу́ра** незграпна фигура 2. неповезан, нескладан, нелогичан; **~ расска́з** неповезана прича

несклоня́е||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо *грам.* непроменљив; **~мое существи́тельное** непроменљива именица

не́скольк||о[1], -их *број* неколико; **~ челове́к** неколико људи; **~ раз** неколико пута; **~ лет тому́ наза́д** пре неколико година; **в ~их слова́х** у неколико речи, укратко

не́сколько[2] *прил.* унеколико, донекле, мало; **~ отвлёчься от те́мы** мало се удаљити од теме

нескончáе||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо бескрајан, бесконачан; **~мые спо́ры** бесконачне дискусије

нескро́мно *прил.* 1. нескромно, уображено 2. нетактично, индискретно 3. нескромно, бестидно

нескро́мност||ь, -и *ж* 1. уображеност, хвалисавост 2. нетактичност, индискретност 3. нескромност, бестидност

нескро́м||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но 1. нескроман, хвалисав, наметљив; **~ челове́к** хвалисав човек 2. нетактичан, индискретан; **~ вопро́с** индискретно питање 3. нескроман, бестидан

нескрыва́ем||ый, -ая, -ое неприкривен, отворен; **с ~ым любопы́тством** с неприкривеном радозналошћу

несловоохо́тли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во неразговоран, шкрт на речима

несло́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но 1. једноставан, прост, некомпликован; **~ное устро́йство** прост уређај 2. једноставан, лак

неслы́ха||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно нечувен, запањујући, задивљујући; **~нная уда́ча** нечувен успех; **~нное преступле́ние** ужасан злочин

неслы́шно *прил.* нечујно, веома тихо

неслы́ш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но нечујан, веома тих; **подойти́ ~ными шага́ми** приближити се нечујним корацима

несме́ло *прил.* бојажљиво, плашљиво

несме́||лый, -лая, -лое; -л, -ла́, -ло бојажљив, плашљив

несменя́е||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо сталан, постојан, непроменљив

несме́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но безбројан, многобројан, неизмеран; **~ные бога́тства** неизмерна богатства

несмина́е||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо који се не гужва (*тканина итд.*)

несмолка́е||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо непрестан, непрекидан; **~мые рукоплеска́ния** непрекидни аплауз

несмотря́ на *предл. с ак.* упркос *с дат.*, без обзира *на шта*, и поред *с ген.*; **~ на боле́знь** упркос болести; **~ на то, что...** и поред тога што... ◇ **~ ни на что** уза све то, и поред свега

несмыва́е||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. који се не скида, не пере; **~мые пя́тна** мрље које се не могу скинути 2. *фиг.* неизбрисив, вечит; **~ позо́р** вечита брука

несмышлён‖ый, -ая, -ое *разг.* неразуман, глупав, незрео (*об. дете*)

несмышлёныш, -а *м разг.* будалица *ж*, глупавко, неразумно дете

неснóс‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но несносан, неподношљив; **~ная жарá** несносна врућина; **~ харáктер** неподношљив карактер

несовершеннолéтн‖ий, -яя, -ее 1. непунолетан, малолетан, малодобан **2. несовершеннолéтн|ий, -его** *м* малолетник, малодобник

несовершéн‖ный[1]**, -ная, -ное; -ен, -на, -но** непотпун; несавршен; **~ рисýнок** несавршен цртеж

несовершéнный[2]**: ~ вид** *грам.* несвршени вид (*глагола*)

несовершéнств‖о, -а *с* несавршенство, несавршеност *ж*

несовместúмост‖ь, -и *ж* неспојивост, неподударност; инкомпатибилност; **~ групп крóви** неподударност крвних група; **психологúческая ~** психолошка инкомпатибилност

несовместú‖мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неспојив, неѕдружив, неподударан; инкомпатибилан; **~мые понятия** неспојиви појмови

несовремéн‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но несавремен, застарео; старомодан

несоглáси‖е, -я *с* **1.** неслога *ж*, неслагање, несклад *м*, несагласност *ж*; **~ во мнéниях** неслагање у мишљењима **2.** неспоразум *м*, несугласица *ж*, размирица *ж*; **мéжду нúми вéчные ~я** међу њима су вечити неспоразуми **3.** неслагање, одбијање; **подтвердúть своё ~** потврдити своје неслагање

несоглáс‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. несагласан, другог мишљења **2.** неусклађен, нескладан; несложан; **~ное пéние** нескладно певање; **~ная рабóта** неусклађен рад

несогласóванно *прил.* неусклађено, неуједначено; некоординирано

несогласóванност‖ь, -и *ж* неусклађеност, неуједначеност; некоординираност; **~ в рабóте** неусклађеност у раду

несогласóва‖нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно неусклађен, неуједначен; некоординиран; **~нные дéйствия** некоординиране акције

несознáтельност‖ь, -и *ж* **1.** несвесност **2.** незрелост

несознáтел‖ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. несвестан, непромишљен; **~ ребёнок** несвесно дете **2.** незрео, политички заостао

несоизмерú‖мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. несамерљив, несуизмерљив, инкомензурабилан; **~мые величúны** несамерљиве величине **2.** *фиг.* неупоредив, несравњив; **~мые понятия** неупоредиви појмови

несокрушú‖мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. неразорив, неуништив; **~мые стéны крéпости** неразориви зидови тврђаве **2.** непоколебљив, несаломљив, неодољив; **~мая вóля** несаломљива воља; **~мая вéра** непоколебљива вера

несóлоно *прил.*: **уйтú ~ хлебáвши** *разг.* отићи празних руку (необављена посла)

несомнéнно *прил.* несумњиво, неоспорно, очигледно

несомнéн‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но несумњив, неоспоран, сигуран, поуздан, очигледан; **~ная прáвда** неоспорна истина; **~ успéх** очигледан успех

несообразúтельност‖ь, -и *ж* недосетљивост, несналажљивост

несообразúтел‖ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно недосетљив, несналажљив, који тешко, споро схвата

несообрáзност‖ь, -и *ж* **1.** неумесност, нескладност; противуречност **2.** бесмисленост, апсурдност (*поступка итд.*)

несообрáз‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. нескладан, неуместан; противуречан; **~ вопрóс** неумесно питање **2.** бесмислен, апсурдан (*поступак*)

несоотвéтстви‖е, -я *с* несклад *м*, неслагање, дисхармонија *ж*

несоразмéрност‖ь, -и *ж* несразмер *м*, несразмерност, диспропорција

несоразмéр‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но несразмеран, непропорционалан; неусклађен

несостоятельност‖ь, -и *ж* **1.** оскудица, сиромаштво *с* **2.** неспособност плаћања, инсолвентност **3.** неоснованост, неубедљивост, неуверљивост; **~ дóводов** неуверљивост аргумената

несостоятел‖ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. сиромашан, бедан **2.** неспособан за плаћање, инсолвентан **3.** неуверљив, неубедљив, неоснован; **~ьная аргументáция** неубедљива аргументација

неспéл‖ый, -ая, -ое недозрео, незрео, зелен; **~ые фрýкты** зелено воће

неспéшно *прил.* полагано, лагано, споро

неспéшн‖ый, -ая, -ое полаган, лаган, спор; **идтú ~ым шáгом** ићи лаганим кораком

несподрýчно *прил. нар.* **1.** незгодно, тешко, тегобно **2.** *у функц. предик. с инф.* није згодно, тешко је (*радити нешто*)

несподрýч‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *нар.* неподесан, неприкладан; који не иде од руке, незгодан, неугодан; **~ная рабóта** неугодан посао

неспокóйно *прил.* **1.** немирно, узнемирено **2.** *у функц. предик.* немирно је, неспокојно је; **у меня ~ на сéрдце** тешко ми је на души

неспокó‖йный, -йная, -йное; -ен, -йна, -йно 1. немиран, узнемирен; **~йная жизнь** немиран живот; **~йная обстанóвка** немирно стање **2.** немиран, неспокојан, буран; **~йное мóре** бурно море

неспосóбност‖ь, -и *ж* неспособност

неспосóб‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* неспособан, ненадарен; **~ ученúк** неспособан ученик; **~ к мýзыке** ненадарен за музику **2.** који није кадар, неспособан; неспреман; **~ к борьбé** неспособан за борбу; **~ на жéртву** неспреман на жртву

несправедлúво *прил.* неправедно, неправично; неоправдано, неосновано; **~ обвинúть** *кого* неосновано окривити *кога*

несправедлúвост‖ь, -и *ж* неправедност, неправичност; неоснованост (*оптужбе итд.*)

несправедлú‖вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во неправедан, неправичан; неоправдан, неоснован; **~вое обвинéние** неоснована оптужба

неспростá *прил. разг.* не без разлога, не случајно; **~ он э́то сказáл** није он то без разлога рекао

несравнéнно *прил.* **1.** изванредно, изврсно; **онá поёт ~** она пева изванредно **2.** *уз комп.* много, знатно; **~ лýчше** кудикамо боље

несравнéн‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но јединствен, изванредан, изврстан; **~ талáнт** изврстан таленат

несравнú‖мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. неупоредив, јединствен, изванредан **2.** несравњив, неупоредив; **~мые величúны** несравњиве величине

нестабúльност‖ь, -и *ж* нестабилност

нестабил||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно нестабилан

нестандарт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. нестандардан **2.** *фиг.* неотрцан, нешаблонски, оригиналан (*израз итд.*)

нестерпи||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неиздржљив, неподношљив, несносан; **~мая боль** неподношљив бол; **~мая обида** страшна увреда

нести, несу, несёшь, несут; *прошл.* **нёс, несла, несло** *несврш.* **1.** *кого, что* носити; **~ чемодан** носити кофер **2.** *что фиг.* преносити; **~ культуру в массы** преносити културу на масе **3.** *само 3. л. что* јурити, гонити, терати; **ветер несёт тучи** ветар тера облаке **4.** *что* доносити, узроковати; **война несёт людям страдания и смерть** рат доноси људима патње и смрт **5.** *что* чинити, вршити; извршавати; **~** *какие* **обязанности** извршавати *какве* обавезе; **~ дежурство** дежурати, бити на дежурству; **~ караул** стражарити **6.** *что* сносити; издржавати; трпети; **~ расходы** сносити трошкове; **~ ответственность** сносити одговорност; **~ наказание** издржавати казну; **~ убытки** трпети губитке **7.** *безл. чем разг.* заударати, мирисати *на шта;* **несёт гарью** мирише на паљевину **8.** *безл. разг.* дувати; **из-под двери несёт (холодом)** испод врата дува **9.** *само 3. л. что* носити (*јаја*) **10.** *что тех., пом.* носити **11.** *безл. кого нар.* имати пролив, нагло слабити ◇ **~ чепуху (вздор)** *разг.* лупетати којешта

нес||тись, -усь, -ёшься, -утся; *прошл.* **нёсся, -лась, -лось** *несврш.* **1.** јурити, летети; **~ вскачь** јурити у галопу; **по небу ~утся тучи** по небу лете облаци **2.** *само 3. л.* разлегати се, ширити се (*о мирису, звуцима*) **3.** *само 3. л.* носити јаја; **куры ~утся** кокошке носе јаја

нестроевик, -а *м војн.* неборац, припадник помоћне војне службе

нестроев||ой[1]**, -ая, -ое** *војн.* неборачки; **~ая служба** помоћна војна служба

нестроев||ой[2]**, -ая, -ое** неграђевински, неподесан за градњу; **~ лес** дрвна грађа неподесна за градњу

нестро||йный, -йная, -йное; -ен, -йна, -йно 1. нескладан; неправилно, нескладно грађен **2.** нехармоничан; **~йное пение** нехармонично певање **3** побркан, поремећен; **~йные ряды** поремећени редови

несть *безл. у функц. предик. заст.* нема, не постоји; **~ числа** *кому, чему* нема броја *коме, чему;* **~ конца** *чему* нема краја *чему*

несуразно *прил.* **1.** бесмислено, апсурдно, нелогично **2.** нескладно, незграпно, неспретно; **~ одетый** чудно одевен

несуразност||ь, -и *ж разг.* **1.** бесмисленост, апсурдност, нелогичност; **~ поведения** нелогичност понашања **2.** нескладност, незграпност, неспретност

несураз||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* **1.** бесмислен, апсурдан, нелогичан; **~ное предложение** апсурдан предлог **2.** нескладан, незграпан, неспретан; **~ная фигура** незграпна фигура

несусвет||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* крајњи, нечувен; **~ная чепуха** нечувена бесмислица

несуш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** носиља (*кокош итд.*)

несуществе||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно небитан, неважан, безначајан; **~нная разница** небитна разлика

несущ||ий, -ая, -ее *струч.* носећи, носив; **~ая конструкция** носећа конструкција; **~ая поверхность самолёта** носива површина авиона

несход||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. друкчији, различит; **~ные вкусы** различити укуси **2.** *разг.* неповољан, неподесан, неприхватљив; **~ная цена** неприхватљива цена

несходств||о, -а *с* различитост *ж*, разноликост *ж*

несхо||жий, -жая, -жее; -ж, -жа, -же *разг.* друкчији, различит

несчастли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. несрећан, злосрећан **2.** несрећан; неуспео; **~ день** неуспео дан

несчаст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. несрећан, злосрећан; **~ человек** несрећан човек **2.** несрећан, кобан; **~ная любовь** несрећна љубав **3.** јадан, бедан, жалостан; **~ вид** јадан изглед **4. несчастн|ый, -ого** *м* несрећник ◇ **~ случай** несрећан случај, несрећа

несчасть||е, -я *с* несрећа *ж*, невоља *ж*, зло; **произошло ~** догодила се несрећа; **к ~ю, на ~** *кого, чьё умети. р.* на *чију* несрећу; **товарищ по ~ю** друг у невољи

несчёт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но безбројан, небројен

несъедоб||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но нејестив, који није за јело

нет 1. *безл. у функц. предик. кого, чего* није, нема; **никого ~ дома** никога нема код куће; **у них ~ времени** они немају времена; **~ никакого сомнения, что...** нема сумње да...; **~ денег** нема новаца **2.** *речца* не; **да или ~?** да или не?; **ты пойдёшь или ~?** ти идеш или не идеш?; **~, я не согласен** не, ја се не слажем; **~ ещё** још не; **совсем ~** никако, нипошто ◇ **~ — ~ да и ...** мало, мало па...; **~ как ~** никако нема; **ни да, ни ~** ни да, ни не; ни тако, ни овако; **~ (того), чтобы...** *разг.* уместо да...; **свести на ~** свести на нулу; **на ~ и суда** чега нема и цар не вечера; **~ худа без добра** *посл.* свако зло има своје добро; **а то ~?** *нар.* зар не?, зар није тако?; **никак ~** *заст. војн.* не, нипошто не

нетактично *прил.* нетактично, неделикатно

нетактичност||ь, -и *ж* нетактичност, неделикатност

нетактич||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но нетактичан, неделикатан

нетвёр||дый, -дая, -дое; -д, нетверда, -до 1. мек, који није чврст; **~ грунт** меко тло **2.** несигуран, лабав, нестабилан; **~дая походка** несигуран ход **3.** колебљив, неодлучан; **~ ответ** неодлучан одговор; **~ характер** колебљив карактер

нетерпели||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во нестрпљив

нетерпени||е, -я *с* нестрпљивост *ж*, нестрпљење; **ждать с ~ем** чекати с нестрпљењем; **проявить ~** показати се нестрпљив

нетерпимост||ь, -и *ж* **1.** неподношљивост **2.** *к кому, чему* нетолерантност *према коме, чему*

нетерпи||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. неподношљив, немогућ; **~мое положение** неподношљив положај; **~мое поведение** немогуће понашање **2.** нетрпељив, нетолерантан

нетлен||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *заст.* неиструњив, нераспадљив **2.** *фиг. књиш.* непролазан, вечит; **~ная слава** непролазна (вечита) слава

нетопыр||ь, -я *м зоол.* слепи миш, нетопир

нетороплива *прил.* споро, полако, полагано

нетороплй||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во спор, лаган; тром; **~вые движения** лагани покрети

неточно *прил.* **1.** нетачно, непрецизно **2.** нетачно, непоуздано

неточност||ь, -и *ж* **1.** нетачност, непрецизност **2.** не-

тачност, непоузданост 3. нетачност, погрешка; **~и в тéксте** погрешке у тексту

нетóч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. нетачан, непрецизан; **~ подсчёт** нетачан обрачун; **~ные часы́** непрецизан сат 2. нетачан, непоуздан; **~ное описáние** нетачан опис

нетрéбовател||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. који не тражи много, попустљив, благ; **~ учи́тель** благ учитељ, учитељ који не тражи много (*од ученика*) 2. умерен, скроман; **~ человéк** човек скромних захтева; **~ к себé** некритичан према себи

нетрéз||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во пијан, напит, припит; **в ~вом ви́де** у пијаном стању

нетрóну||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. недирнут, нетакнут; **обéд остáлся ~тым** ручак је остао нетакнут 2. *фиг.* чедан, чист

нетру́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но који није тежак, лак; **~ная задáча** лак задатак

нетрудов||óй, -áя, -óе 1. нерадан, који не ради, који не привређује; **~áя часть населéния** део становништва који не привређује 2. који није зарађен, не добивен радом; **~ дохóд** приход добијен без улагања сопственог рада

нетрудоспосóбност||ь, -и *ж* радна неспособност; **врéменная ~** привремена радна неспособност; **части́чная, пóлная ~** делимична, потпуна радна неспособност

нетрудоспосóб||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неспособан за рад, за привређивање; **стать ~ным** постати неспособан за рад

нéтто *непром. прид. и прил.* нето; **вес ~** нето тежина, чиста вага

нéту *у функц. предик. кого, чего разг.* није, нема

неубеди́тельно *прил.* неубедљиво, неуверљиво

неубеди́тельност||ь, -и *ж* неубедљивост, неуверљивост; **~ дóводов** неубедљивост аргумената

неубеди́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно неубедљив, неуверљив; **~ьная мотивирóвка** неубедљива мотивација

неуважéни||е, -я *с к кому, чему* непоштовање, омаловажавање, потцењивање *кога, чега;* **~ к стáршим** непоштовање старијих

неуважи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. неоправдан, недовољно озбиљан, немотивисан; **~ьная причи́на** неоправдани разлог 2. неучтив, неуљудан; **~ тон** неучтив тон

неувéренно *прил.* неодлучно, несигурно, неуверено

неувéренност||ь, -и *ж* неодлучност, несигурност, неувереност; **~ в свои́х си́лах** неувереност у сопствене снаге

неувéре||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно неодлучан, несигуран, неуверен; **~ гóлос** неодлучан глас; **~нная похóдка** несигуран ход

неувядáе||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. *заст.* неувенљив (*цвет итд.*) 2. *фиг. књиш.* непролазан, вечит; **~мая слáва** непролазна (вечита) слава

неувя́з||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* несагласност, некоординированост, неспоразум *м*; **~ в рабóте** некоординираност у раду

неугаси́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. *заст.* неугасив 2. *фиг. свеч.* неугасив, вечит

неугóд||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но непожељан, нежељен, немио

неугомóн||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но немиран, живахан, несташан; **~ ребёнок** немирно дете

неудáч||а, -и *ж* неуспех *м*, недаћа; **потерпéть ~у** претрпети неуспех

неудáчли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во зле среће, злосрећан, баксузан; **~ человéк** баксузан човек

неудáчник, -а *м* баксуз, злосрећник

неудáчно *прил.* неуспешно, безуспешно

неудáч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. неуспео, неуспешан, промашен; **~ная охóта** неуспео лов; **~ день** промашен дан 2. неуспео, слаб, лош; **~ное выражéние** лош израз

неудержи́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо незадржљив, незаустављив; неодољив; **~ смех** неодољив смех

неудиви́тельно *прил. у функц. предик.* није чудно, сасвим је природно

неудиви́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно обичан, природан

неудóбно *прил.* 1. неудобно, незгодно; **сидéть бы́ло ~** неудобно је било седети 2. *у функц. предик.* незгодно је; **емý стáло ~** постало му је незгодно; **мне за негó ~** због њега ми је незгодно 3. *у функц. предик.* неугодно је, непријатно је; **мне ~ егó беспокóить** непријатно ми је да га узнемиравам; **говори́ть об э́том ~** неугодно је говорити о томе

неудóб||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. неудобан, неподесан; **~ное крéсло** неудобна фотеља; **~ное сообщéние** неудобна саобраћајна веза 2. неугодан, незгодан, непријатан; **попáсть в ~ное положéние** наћи се у незгодној ситуацији

неудобовари́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо несварљив, непробављив; **~мая пи́ща** несварљива храна

неудобопоня́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неразумљив, тешко схватљив

неудобопроизноси́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. тежак за изговор 2. непристојан (*псовка итд.*)

неудóбств||о, -а *с* 1. неудобност *ж*; **мири́ться с ~ами** мирити се с неудобношћу 2. неугодност, незгодност; **чýвствовать ~** *от чего* неугодно се осећати *због чега* 3. збуњеност

неудовлетворéни||е, -я *с* 1. незадовољавање, неиспуњавање (*жеље итд.*) 2. незадовољеност *ж*; незадовољство

неудовлетворённост||ь, -и *ж* 1. незадовољеност 2. незадовољство *с*; зловоља

неудовлетворённ||ый, -ая, -ое 1. незадовољен; **~ое любопы́тство** незадовољена радозналост 2. незадовољан, зловољан

неудовлетвори́тельно *прил.* 1. недовољно, слабо, лоше; **~ вы́полнить задáние** лоше извршити задатак 2. *непром. с* недовољна, слаба оцена; **получи́ть ~** добити слабу оцену

неудовлетвори́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно незадовољавајући, недовољан, слаб, лош; **~ьное состоя́ние здорóвья** незадовољавајуће здравствено стање; **~ьная отмéтка** недовољна (слаба) оцена

неудовóльстви||е, -я *с* незадовољство; **вы́разить своё ~** изразити своје незадовољство

неуём||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* 1. незадржив, неодољив, силовит; **~ная тоскá** неодољива чежња 2. неуморан, енергичан, веома активан (*човек*)

неужéли *речца* зар, је ли могуће; **~ э́то прáвда?** зар је то истина?; **~ он согласи́лся?** је ли могуће да се он сложио?; **~ он не придёт?** зар он неће доћи?

неужи́вчивост||ь, -и *ж* недружељубивост, свадљивост

неужи́вчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во недружељубив, свадљив; **~ челове́к** недружељубив човек; **~ хара́ктер** свадљив карактер

неу́жто *речца нар.* зар, је ли могуће; **~ не узнаёте?** зар не препознајете?

неузнава́емост||ь, -и *ж*: **до ~и** да се не може препознати

неузнава́е||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо који се тешко може препознати; **го́род стал ~м** град је тешко препознати

неукло́нно *прил.* 1. постојано, стално, непрекидно 2. непоколебљиво, чврсто, истрајно

неукло́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. постојан, сталан, непрекидан; **~ рост производи́тельности труда́** стални раст продуктивности рада; **~ подъём благосостоя́ния** стални пораст благостања 2. непоколебљив, чврст, истрајан; **~ная во́ля** непоколебљива воља

неукло́нчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *заст.* непопустљив, неприлагодљив

неуклю́же *прил.* 1. неспретно, неумешно 2. *фиг.* незграпно, нескладно

неуклю́жест||ь, -и *ж* 1. неспретност, трапавост, неумешност 2. незграпност, гломазност 3. *фиг.* незграпност, нескладност

неуклю́||жий, -жая, -жее; -ж, -жа, -же 1. неспретан, трапав, неумешан; **~жие движе́ния** неспретни покрети; **~ челове́к** неспретњак 2. незграпан, гломазан; **~ дива́н** гломазан кауч 3. *фиг.* незграпан, нескладан; **~жие фра́зы** незграпне фразе

неукосни́тельно *прил. књиш.* неизоставно, обавезно

неукосни́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *књиш.* неизоставан, обавезан, ригорозан; **~ьное соблюде́ние дисципли́ны** обавезно поштовање дисциплине

неукроти́мо *прил.* неукротиво; несуздржљиво

неукроти́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неукротив; несуздржљив, несавладљив; **~ хара́ктер** неукротиви карактер; **~мая не́нависть** несуздржљива мржња

неулови́мо *прил.* неприметно, неосетно

неулови́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. неуловљив, неухватљив 2. неприметан, једва видљив, неосетан, нечујан; **~мая ра́зница** неосетна разлика; **~ звук** нечујан звук

неуме́ло *прил.* неумешно, невешто

неуме́||лый, -лая, -лое; -л, -ла, -ло неумешан, неискусан, неизвежбан, невешт; **~ организа́тор** неискусан организатор; **~лое исполне́ние** невешто извођење

неуме́ни||е, -я *с* неумешност *ж*, невештина *ж*, неспретност *ж*; **~ нала́дить рабо́ту** неспособност да се организује посао; **по ~ю** због незнања

неуме́ренно *прил.* неумерено; претерано, прекомерно

неуме́ренност||ь, -и *ж* неумереност; претераност, прекомерност; **~ в еде́** неумереност у јелу

неуме́ре||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно неумерен; претеран, прекомеран; **~ челове́к** неумерен човек; **~нное употребле́ние** *чего* претерана употреба *чега;* **~ аппети́т** претеран апетит

неуме́стно *прил.* неумесно, незгодно

неуме́стност||ь, -и *ж* неумесност, незгодност

неуме́ст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неуместан, незгодан, неподесан; **~ вопро́с** неумесно питање

неумоли́мо *прил.* 1. неумољиво, немилосрдно 2. неизбежно, неумитно

неумоли́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. неумољив, непопустљив, немилосрдан; **~ челове́к** немилосрдан човек 2. тврд, неизбежан, неумитан; **~мые зако́ны** неумитни закони; **~ ход исто́рии** неизбежни ток историје

неумо́лч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но који непрестано, непрекидно звучи, непрекидан; **~ гул** непрекидна бука

неумы́шленно *прил.* нехотично, ненамерно

неумы́шле||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно нехотичан, ненамеран; **~нное уби́йство** убиство без предумишљаја

неупла́т||а, -ы *ж* неплаћање *с*; **в слу́чае ~ы** у случају неплаћања

неупоря́доченн||ый, -ая, -ое неуређен, несређен (*начин живота итд.*)

неупотреби́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно неупотребљив, који се не користи; **~ьное сло́во** неуобичајена (мало употребљива) реч

неуправля́е||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо невођен, недиригован (*пројектил, ракета*)

неуравнове́шенност||ь, -и *ж* неуравнотеженост, колебљивост, неуједначеност

неуравнове́ше||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно неуравнотежен, несталожен (*човек, карактер*)

неурожа́||й, -я *м* неродица *ж*, слаба летина, слаба жетва

неурожа́||йный, -йная, -йное; -ен, -йна, -йно неродан, неплодан; **~ год** неродна година

неуро́чн||ый, -ая, -ое 1. неуговорен; **~ая рабо́та** неуговорени посао 2. незгодан; **в ~ое вре́мя** у незгодно време

неуря́ди||ца, -цы *ж разг.* 1. неред *м*, збрка, дармар *м* 2. *об. мн.* **-цы, -ц** размирице, свађе, препирке; **семе́йные ~цы** породичне размирице

неуси́дчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во немиран, веома жив, који је стално у покрету; **~ ребёнок** немирно дете

неуспева́емост||ь, -и *ж* неуспех *м (у школи)*

неуспева́ющ||ий, -ая, -ее који не успева (*у школи*), лош, слаб (*ученик*)

неуспе́х, -а *м* неуспех

неуспе́ш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но безуспешан

неуста́нно *прил.* неуморно; непрекидно, стално

неуста́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неуморан; непрекидан, сталан; **~ная забо́та** стална брига

неусто́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. пенал *м*, одштета, казна (*за кршење уговора, за одустајање од уговора*); **уплати́ть ~йку** платити пенале 2. *нар.* неуспех *м*, крах *м*

неусто́йчиво *прил.* 1. лабилно, нестабилно 2. нестално, променљиво, несталожено 3. лабилно, непостојано

неусто́йчивост||ь, -и *ж* 1. лабилност, нестабилност 2. несталност, променљивост 3. лабилност, непостојаност, несталоженост; **мора́льная ~** морална лабилност

неусто́йчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. лабилан, нестабилан; **~вая ло́дка** нестабилан чамац 2. несталан, променљив; **~вая пого́да** променљиво време 3. лабилан, непостојан, несталожен; **~ хара́ктер** несталожен карактер ◇ **~вое равнове́сие** *физ.* лабилна равнотежа

неустраши́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неустрашив; **~ во́ин** неустрашиви борац

неустро́енн||ый, -ая, -ое неуређен, несређен; **~ая жизнь** несређен живот

неусту́пчивост||ь, -и *ж* непопустљивост, непомирљивост, упорност, тврдоглавост

неусту́пчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во непопустљив, непомирљив, упоран, тврдоглав

неусы́пно *прил.* будно, пажљиво, опрезно

неусы́п||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* будан, пажљив, опрезан; **~ надзо́р** будна пажња

неутеши́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно неутешан, неповољан; **~ьные но́вости** неповољне вести

неуте́ш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неутешан, неутешив; **~ное го́ре** непреболна туга

неутоли́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. неугасив, незајажљив, незаситан; **~мая жа́жда** неугасива жеђ **2.** *фиг.* неугасив, неодољив, необичан, силан; **~мая печа́ль** силна туга

неутоми́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо неуморан; упоран; **~ иссле́дователь** неуморни истраживач

не́уч, -а *м разг. ирон.* незналица, простак

неучти́во *прил.* неучтиво, неуљудно

неучти́вост||ь, -и *ж* неуљудност, непоштовање *с*, неучтивост

неучти́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во неучтив, неуљудан; **~вое замеча́ние** неучтива примедба

неую́тно *прил.* **1.** неудобно, неугодно; **чу́вствовать себя́ ~** неугодно се осећати (*негде*) **2.** *у функц. предик.* неугодно је, није удобно (*у стану итд.*)

неую́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но неудобан, неугодан (*стан итд.*)

неуязви́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. нерањив, неповредив; који је ван домашаја, недостижљив **2.** беспрекоран; необорив; **~мое доказа́тельство** необорив доказ

неф, -а *м архит.* лађа *ж* (*у цркви*)

нефри́т[1]**, -а** *м мед.* упала *ж* бубрега, нефритис

нефри́т[2]**, -а** *м мин.* нефрит

нефтеба́з||а, -ы *ж* база за снабдевање нафтом и нафтеним дериватима

нефтедобыва́ющ||ий, -ая, -ее: ~ая промы́шленность индустрија нафте

нефтедобы́ч||а, -и *ж* производња нафте

нефтеналивн||о́й, -а́я, -о́е: ~о́е су́дно танкер за нафту, брод-цистерна за превоз нафте

нефтено́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *геол.* нафтоносан; **~ пласт** нафтоносни слој

нефтеочисти́тельн||ый, -ая, -ое: ~ заво́д рафинерија нафте

нефтеперераба́тывающ||ий, -ая, -ое за прераду нафте; **~ая промы́шленность** индустрија прераде нафте

нефтепрово́д, -а *м* нафтовод

нефтепроду́кт, -а *м* дериват нафте

нефтепро́мыс||ел, -ла *м* предузеће *с* за вађење нафте

нефтепромы́шленност||ь, -и *ж* индустрија нафте

нефтепромы́шленн||ый, -ая, -ое који се односи на индустрију нафте; **~ райо́н** рејон производње нафте

нефтехи́ми||я, -и *ж* петрохемија

нефтехрани́лищ||е, -а *с* резервоар *м* нафте

нефт||ь, -и *ж* нафта

нефтя́ник, -а *м* нафташ, радник у индустрији нафте; стручњак за нафту

нефтян||о́й, -а́я, -о́е 1. нафтен, од нафте; **~о́е месторожде́ние** налазиште нафте **2.** за нафту; на нафту; **~а́я промы́шленность** индустрија нафте; **~а́я сква́жина** нафтоносна бушотина; **~ дви́гатель** мотор на нафту

нехва́тк||а, -и *ж чего разг.* недостатак *м*, помањкање *с*, несташица *чега*, оскудица *у чему*; **~ рабо́чей си́лы** недостатак радне снаге

нехи́т||рый, -рая, -рое; нехитёр, -ра́, -ро́ 1. безазлен, простодушан **2.** *разг.* једноставан, прост; **~рое устро́йство** прост механизам

неходов||о́й, -а́я, -о́е *разг.* непродајан, некурентан; **~ това́р** некурентна роба

нехо́жен||ый, -ая, -ое неутабан, неутрт; **~ая тропа́** неутабана стаза

нехоро́||ший, -шая, -шее; -ш, -ша́, -шо́ 1. рђав, лош, зао; **~ челове́к** зао човек **2.** *об. краћи обл.* ружан; **он ~ш собо́й** он је ружан

нехорошо́ *прил.* **1.** рђаво, лоше, ружно; **~ поступи́ть** рђаво поступити; **чу́вствовать себя́ ~** лоше се осећати **2.** *у функц. предик.* није добро, лоше је; **ему́ ста́ло ~** позлило му је

не́хотя *прил.* **1.** невољно, нерадо, преко воље; **~ де́лать** *что* радити *шта* преко воље; **есть ~** јести преко воље **2.** нехотице; **~ оби́деть** *кого* нехотице увредити *кога*

не́христ||ь, -я *м* **1.** *заст. нар.* неверник, некрст **2.** *нар. погрд.* нечовек, изрод, хуља *ж*

нецелесообра́зно *прил.* нецелисходно, несврсисходно, неприкладно

нецелесообра́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но нецелисходан, несврсисходан, неприкладан; **~ная тра́та вре́мени** некорисно губљење времена

нецензу́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но непристојан, простачки; **~ные выраже́ния** непристојни изрази

нечаянно *прил.* **1.** нехотице, ненамерно, случајно **2.** неочекивано, изненада

нечаянност||ь, -и *ж* **1.** нехотичност, ненамерност, случајност **2.** неочекиваност, непредвиђеност ◇ **по ~и** нехотице, ненамерно

неча́янн||ый, -ая, -ое 1. нехотичан, ненамеран, случајан; **~ вы́стрел** случајан (ненамеран) пуцањ **2.** неочекиван, непредвиђен, изненадан; **~ая встре́ча** изненадан сусрет

не́че||го[1]**, не́чему, не́чем, не́ для чего, не́ к чему, не́ с чем, не́ о чем** *зам. с инф.* нема шта; **не́ о чем жале́ть** нема се шта жалити; **~му удивля́ться** нема ничег чудног; **мне бо́льше ~ сказа́ть** немам више шта да кажем; **мне ~ опаса́ться** немам разлога да страхујем ◇ **~ де́лать** нема се куд; **от ~ де́лать** из дуга времена, из доколице; **~ сказа́ть** лепо богами; **~ греха́ таи́ть** руку на срце

не́чего[2] *у функц. предик. с инф. разг.* не може се, не треба, не вреди; **~ их жале́ть** они нису за жаљење; **об э́том и ду́мать ~** о томе не треба ни помишљати; **~ об э́том говори́ть** не вреди о томе говорити; **~ тебе́ жа́ловаться** немаш разлога да се жалиш

нечелове́ческ||ий, -ая, -ое 1. нечовечански, нељудски; **~ вопль** нељудски крик **2.** натчовечански, надљудски; изванредан; **~ие уси́лия** натчовечански напори

нечернозёмн||ый, -ая, -ое без чернозема; **~ые зе́мли** земљишта без чернозема

нечёса||ный, -ная, -ное; -н, -на, -но *разг.* неочешљан, рашчупан

нечести́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *заст.* безбожан, грешан, порочан

нечéстно *прил.* непоштено, нечасно

нечéст||ный, -ная, -ное; -ен, -нá -но непоштен, нечастан, нечестит; **~ человéк** непоштен (нечестит) човек; **~ постýпок** непоштен поступак

нéчет, -а *м разг.* непар, непаран број ◇ **чёт и ~** пар-непар (*игра*)

нечёт||кий, -кая, -кое; -ок, -ка, -ко 1. нечитак, нечитљив; неразговетан; **~ пóчерк** нечитак рукопис **2.** нејасан, непрецизиран; **~кая формулирóвка** непрецизна формулација

нечётн||ый, -ая, -ое непаран (*број*)

нечистоплóт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. прљав, запуштен, неуредан **2.** *фиг.* непоштен, нечастан, бескрупулозан; **~ делéц** непоштени мешетар

нечи́с||тый, -тая, -тое; -т, -тá, -то 1. нечист, прљав, замазан **2.** нечист; са примесом; **~ цвет** нечиста боја; **~тая порóда** нечистокрвна пасмина **3.** неправилан, нетачан; **~ вы́говор** неправилан изговор **4.** непоштен, нечастан; сумњив, нечист; **~тая игрá** непоштена игра; **~тое дéло** сумњива ствар; **~тая сóвесть** нечиста савест **5. нечи́с|тый, -того** *м нар.* зао дух; ђаво, враг; **~ егó попýтал** не даде му ђаво мира ◇ **~ дух, ~тая си́ла** зао дух; ђаво, враг; **он нá руку ~т** он има дуге прсте

нéчист||ь, -и *ж разг.* **1.** зли дуси **2.** *фиг. ирон.* олош *м*, фукара

нечленораздéл||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно неартикулисан, неразговетан, неразумљив; **~ьные звýки** неартикулисани звуци

нéчто *зам.* нешто; нека врста; **~ подóбное** нешто слично

нечувстви́тельност||ь, -и *ж к чему* **1.** неосетљивост *на шта* **2.** безосећајност, равнодушност *према чему*

нечувстви́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *к чему* **1.** неосетљив *на шта;* **~ к хóлоду** неосетљив на хладноћу **2.** безосећајан, равнодушан *према чему;* **~ к чужи́м страдáниям** равнодушан према туђим патњама

нечýт||кий, -кая, -кое; -ок, -кá, -ко 1. неосетљив; **~кое ýхо** неосетљиво уво **2.** неделикатан, нетактичан, безосећајан; **~кое отношéние** *к кому* нетактичан однос *према коме*

нечýткост||ь, -и *ж* неделикатност, нетактичност, безосећајност

неширó||кий, -кая, -кое; -к, -кá, -ко *и* **-кó** прилично узан, тесан; **~кая дорóга** узани пут

нéшто *нар.* **1.** *речца* зар **2.** *везн.* ако само, осим да

нешýточн||ый, -ая, -ое *разг.* озбиљан, важан; **э́то дéло ~ое** то је озбиљна ствар, то није шала

нещáдно *прил.* немилосрдно, сурово

нещáд||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. непоштедан, немилосрдан, суров **2.** немилосрдан, ужасан; **~ зной** ужасна жега

неэконóм||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но нештедљив, нечуваран; неекономичан

нея́вк||а, -и *ж зван.* недолазак *м*, изостанак *м*, одсутност; **~ на заня́тия** изостанак са часова; **~ в суд** неодазивање на позив суда

нея́дерн||ый, -ая, -ое безатомски; **~ая зóна** безатомска зона

нея́рк||ий, -ая, -ое 1. блед, без сјаја; загасит; **~ое сóлнце** бледо сунце; **~ цвет** бледа боја **2.** *фиг.* неупадљив; безбојан, неизразит; **~ая внéшность** неупадљива спољашност

нея́сно *прил.* **1.** нејасно, неодређено **2.** нејасно, неразумљиво; **~ писáть** нејасно писати **3.** *у функц. предик.* није јасно; **~, что он дýмает** није јасно шта он мисли

нея́сност||ь, -и *ж* **1.** нејасност, неодређеност **2.** нејасност, неразумљивост; **~ в изложéнии** нејасност у излагању

нея́с||ный, -ная, -ное; -ен, -нá, -но 1. нејасан, неодређен, магловит; **~ные очертáния гор** нејасни обриси планина **2.** нејасан, неразумљив, неразговетан; **~ные мы́сли** нејасне мисли

ни 1. *речца* ни, нити; **ни однá кни́га не потéряна** ни једна књига није изгубљена; **на нéбе ни óблачка** на небу нема ни облачка; **он не сказáл ни слóва** није рекао ни једне речи; **ни оди́н из них** ни један од њих; **ни на миг** ни за тренутак; **ни слóва бóльше!** ни речи више!; **ни с мéста!** да се ниси макао! **2.** *речца* ма, год; **кто ни когóд; когó ни спрошý, никтó не знáет** кога год питам нико не зна; **как ни** ма како, ма колико; **как ни торопи́сь, всё равнó не успéешь** ма колико се журио нећеш стићи; **какóй ни** ма какав, какав год; **куда ни** ма куда; **где ни** ма где **3.** *везн.* ни, нити; **ни..., ни...** ни... ни...; **ни тот, ни другóй** ни један ни други; **ни встать, ни сесть** ни устати ни сести; **у негó нет ни брáта, ни сестры́** он нема ни брата ни сестре ◇ **ни-ни** нипошто, никако; **во что бы то ни стáло** по сваку цену; **ни с тогó ни с сегó** из чиста мира, из небуха; **ни за чтó ни про чтó** ни за шта, без икакве кривице, на правди бога; **ни ры́ба ни мя́со** нити смрди нити мирише

ни́в||а, -ы *ж* **1.** њива **2.** *фиг.* њива, поприште *с*; **на ~е просвещéния** у просвети

нивели́р, -а *м геод.* равњача *ж*, либела *ж*

невели́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* **1.** *геод.* нивелисати, нивелирати **2.** *фиг.* нивелисати, нивелирати, изједначити/изједначавати; **~ осóбенности** нивелисати особености

нивели́р||оваться, -уется, -уются *сврш. и несврш.* нивелисати се, нивелирати се, изједначити се/изједначавати се (*о особеностима итд.*)

нивелирóвк||а, -и *ж* **1.** *геод.* нивелисање *с*, нивелирање *с* **2.** *фиг.* нивелисање *с*, нивелирање *с*, изједначавање *с*

нивелирóвщик, -а *м* нивелирац, геодет

нигдé *прил.* нигде; **егó ~ нет** нигде га нема

нигили́зм, -а *м* нихилизам

нигили́ст, -а *м* нихилист(а)

нигилистическ||ий, -ая, -ое, нигили́стск||ий, -ая, -ое нихилистички

нидерлáндск||ий, -ая, -ое холандски, низоземски

нидерлáнд||цы, -цев *мн.* (*јд.* **нидерлáнд|ец, -ца** *м* Холанђанин, Низоземац; **нидерлáнд|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Холанђанка, Низоземка) Холанђани, Низоземци

ни́же 1. *комп. од* **ни́зкий** нижи; **~ рóстом** нижи растом; **~ меня́** нижи од мене **2.** *комп. од* **ни́зко** ниже; **спусти́ться ~** спустити се ниже, сићи ниже; **этажóм ~** спрат ниже **3.** *предл. с ген.* испод *с ген.*; **пять грáдусов ~ нуля́** пет степени испод нуле; **~ срéднего** испод просека **4.** *прил.* даље, ниже; **смотри́ ~** види даље; **об э́том скáзано ~** о томе је речено ниже ◇ **~ вся́кой кри́тики** испод сваке критике; **э́то ~ егó достóинства** то је испод његовог достојанства

нижеподписáвш||ийся, -аяся, -ееся *књиш.* доле потписани; **я, ~ ...** ја, доле потписани...

нижепоименóванн||ый, -ая, -ое *књиш.* доле именовани, доле означени

нижеслéдующ||ий, -ая, -ее *књиш.* следећи; ~ **парáграф** следећи параграф

нижестоя́щ||ий, -ая, -ее *књиш.* потчињен, подређен, подручан; ~**ие организáции** потчињене организације

нижеупомя́нут||ый, -ая, -ое *књиш.* (с)поменути, доле наведени; ~**ое обстоя́тельство** доле поменута околност

ни́жн||ий, -яя, -ее 1. нижи, доњи; ~ **этáж** приземље; ~**яя ступéнька** доња степеница **2.** доњи (*ближи ушћу*); ~**ее течéние реки́** доњи ток реке **3.** доњи (*одећа*); ~**ее бельё** доње рубље; ~**яя ю́бка** подсукња; ~**яя рубáшка** поткошуља **4.** *муз.* нижи, дубок; ~ **реги́стр** дубоки регистар ◇ ~**яя палáта** *полит.* доњи дом; ~**ие чины́** *заст.* војници

низ, -а (-у), *лок.* **о -е, на -ý** *м, мн.* **-ы́, -óв 1.** доњи део; **верх и** ~ *чего* горњи и доњи део *чега;* ~ **колóнны** доњи део колоне **2.** *разг.* подручје *с* око ушћа (*реке*) **3.** *мн.* **-ы́, -óв** *разг.* нижи друштвени слојеви **4.** *мн.* **-ы́, -óв** *муз.* дубоки тонови

низáть, нижý, ни́жешь, ни́жут *несврш.* **1.** низати; ~ **бýсы** низати перле **2.** *фиг.* низати; ~ **словá** низати речи ◇ ~ **глазáми (взгля́дом)** *кого, что нар.* буљити *у кога, шта*

низвергá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш.* **1.** стропоштавати, сурвавати, стрмоглављивати **2.** *фиг.* свргавати, обарати, збацивати

низвергá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. књиш.* стропоштавати се, стрмоглављивати се

низвéрг||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **-нул** *и* **низверг, -ла, -ло; -нутый** *сврш. књиш.* **1.** стропоштати, сурвати, стрмоглавити; ~ **с верши́ны** стропоштати с висине **2.** *фиг.* свргнути, оборити, збацити; ~ **самодержáвие** свргнути апсолутизам

низвéрг||нуться, -нусь, -нешься, -нутся; *прошл.* **-нулся** *и* **-ся, -лась, -лось** *сврш. књиш.* стропоштати се, стрмоглавити се; ~ **в прóпасть** стропоштати се у провалију

низве||сти́, -дý, -дёшь, -дýт; *прошл.* **низвёл, -лá, -ló; -дённый** *сврш. књиш.* **1.** *заст. и ирон.* свести, спустити **2.** *фиг.* свести (*на нижи степен, ниво*) ◇ ~ **(с нéба) на зéмлю** *кого* вратити на земљу *кога*

низв||оди́ть, -ожý, -óдишь, -óдят *несврш. књиш.* **1.** *заст. и ирон.* сводити, спуштати **2.** *фиг.* сводити (*на нижи степен, ниво*)

низи́н||а, -ы *ж* долина, низина, низија; **селó расположено в** ~**е** село се налази у долини

ни́з||кий, -кая, -кое; -ок, -кá, -ко; *комп.* **ни́же,** *суп.* **ни́зший 1.** низак; ~ **забóр** ниска ограда; ~ **рост** низак раст; ~ **бéрег** ниска обала **2.** низак, незнатан, мали; ~**кое давлéние** низак притисак; ~**кая частотá** ниска фреквенција; ~**кая температýра** ниска температура; ~**кие цéны** ниске цене **3.** слаб, лош, низак; ~ **сорт** лоша сорта; ~**кое кáчество** лош (низак) квалитет; ~**кая культýра** ниска култура **4.** низак, подао, нечастан, ружан; ~ **человéк** низак (подао) човек; ~ **постýпок** ружан поступак **5.** *само дужи обл. заст.* низак, не племићки; ~**кое происхождéние** ниско порекло **6.** *само дужи обл. заст.* прост, вулгаран; ~ **стиль** прост стил **7.** *муз.* низак, дубок; ~**кая нóта** ниска нота; ~ **гóлос** дубок глас ◇ ~ **поклóн** дубок наклон

ни́зко, *комп.* **ни́же** *прил.* **1.** ниско; ~ **летéть** ниско летети **2.** *фиг.* ниско, подло, нечасно, ружно **3.** *муз.* ниско, дубоко (*звучати*) ◇ ~ **поклони́ться** дубоко се поклонити

низковóльтн||ый, -ая, -ое *ел.* ниског напона

низкооплáчиваем||ый, -ая, -ое слабо плаћени (*рад*)

низкопоклóнник, -а *м* чанколиз, улизица, удворица

низкопоклóннича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* улизивати се, додворавати се, подлачити

низкопоклóнств||о, -а *с* улизивање, додворавање

низкопрóб||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. мање, ниже вредности; ~**ное серебрó** сребро ниже вредности **2.** *фиг. разг.* безвредан, лош

низкорóс||лый, -лая, -лое; -л, -ла, -ло ниског, малог раста, низак, онизак; ~ **человéк** онизак човек; ~**лое дéрево** ниско дрво

низкосóрт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но рђавог, ниског квалитета, неквалитетан; ~ **товáр** роба лошег квалитета

низлагá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш.* свргавати, збацивати (*монарха*)

низл||ожи́ть, -ожý, -óжишь, -óжат; -óженный *сврш. књиш.* свргнути, збацити; ~ **монáрха** збацити монарха

ни́зменност||ь, -и *ж* **1.** низија, низина **2.** нискост, подлост; ~ **желáний** нискост жеља

ни́змен||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. низијски, низински; ~**ные местá** низинска места **2.** низак, подао, гадан; ~**ные побуждéния** ниске побуде

низов||óй, -áя, -óе 1. низински, низак; ~ **вéтер** низински ветар **2.** у доњем току реке; ~**ы́е городá** градови у доњем току реке **3.** основни, масовни; ~**ы́е парти́йные организáции** основне партијске организације

низóвь||е, -я *с, ген. мн.* **-ев** подручје доњег тока реке; **в** ~**ях Вóлги** у доњем току Волге

ни́зом *прил.* доле, доњим путем; **объéхать** ~ обићи доњим путем

ни́зост||ь, -и *ж* **1.** нискост, подлост **2.** подлост, подао, ружан поступак

ни́зш||ий, -ая, -ее 1. *суп. од* **ни́зкий** најнижи; ~**ая тóчка** најнижа тачка **2.** прост, примитиван; ~**ие растéния** примитивно биље **3.** најнижи; ~**ее звáние** најниже звање; ~**ая инстáнция** најнижа инстанца **4.** нижи, почетан, основан; ~**ее образовáние** ниже образовање

никáк[1] *прил.* никако, нипошто, ни на који начин; **я** ~ **не могý э́того сдéлать** то никако не могу да урадим; **без э́того** ~ **нельзя́** без тога је немогуће ◇ ~ **нет** *војн. заст.* не, нипошто не

никáк[2] *речца нар.* чини се, изгледа као да

никак||óй, -áя, -óе *зам.* **1.** никакав; **нет** ~**óго сомнéния** нема никакве сумње; **не имéть** ~**óго прáва** немати никакво право; **ни при каки́х обстоя́тельствах** ни у каквим околностима, ни у ком случају; ~**и́х возражéний!** без поговора! **2.** *са речцом* **не** *разг.* уопште не; ~ **он мне не дя́дя** он ми уопште није ујак; ~ **я не знатóк живописи** ја се уопште не разумем у сликарство **3.** *разг.* никакав, лош; **шахмати́ст из негó** ~ он је рђав шахиста ◇ **без** ~**и́х!** *нар.* без поговора!

ни́келев||ый, -ая, -ое никлов; од никла; ~**ая рудá** руда никла

никелирóванн||ый, -ая, -ое никлован, пониклован, превучен никлом; ~**ая посýда** никловано посуђе

никелир||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют *несврш.* никловати, превлачити никлом

никелирóвк||а, -и *ж* **1.** никловање *с,* превлачење *с* никлом **2.** слој *м* никла (*на нечему*); ~ **потускнéла** слој никла је потамнео

ни́кел||ь, -я *м хем.* никл

ни́кн||уть, -у, -ешь, -ут; *прошл.* **-ул** *и* **ник, ни́кла, ни́кло** *несврш.* почињати венути; слабити, губити снагу; **трава́ ~ет от жары́** трава почиње да вене од жеге

никогда́ *прил.* никад(а); **~ в жи́зни** никад у животу; **тепе́рь и́ли ~** сад или никад ◇ **как ~** више него икад; **лу́чше по́здно, чем ~** боље икад него никад

нико́||й *зам.:* **~им о́бразом** ни на који начин; **ни в ко́ем слу́чае** никако, нипошто, ни у ком случају

никоти́н, -а *м* никотин

никоти́нн||ый, -ая, -ое, никоти́нов||ый, -ая, -ое никотински

ник||то́, -ого́, -ому́, -ого́, -е́м, ни о ко́м *одречна зам.* **1.** нико, нитко; **~ не хо́чет е́хать туда́** нико неће ићи тамо; **~ не узна́ет** нико неће сазнати; **~ого́ не́ было до́ма** никога није било код куће; **~ ино́й, как он** нико други до њега **2.** *разг.* нико и ништа; **он мне ~** он ми је нико и ништа

никуда́ *прил.* **1.** никуд(а); **я ~ не пое́ду** никуда нећу да идем **2.** *у спају са* **не годи́тся, не го́дный: э́то ~ не годи́тся** то није низашта, то не ваља ништа; **~ не го́дные ту́фли** сасвим лоше ципеле; **пого́да ~ не годи́тся** време је сасвим лоше

никуды́шн||ый, -ая, -ое *нар.* никакав, који ништа не вреди, лош, слаб; **~ рабо́тник** слаб радник; **~ая вещь** лоша ствар

никчём||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* никакав, непотребан, некористан; **~ челове́к** ништаван човек

нима́ло *прил.* нимало, сасвим не; **я ~ не сержу́сь** ја се нимало не љутим

нимб, -а *м* ореол, нимбус

ни́мф||а, -ы *ж мит.* нимфа

ниотку́да *прил.* ниоткуд(а), ни с које стране

нипочём *прил.* **1.** *разг.* врло јефтино, будзашто, готово бадава **2.** *у функц. предик. для кого, кому с инф. разг.* лако, као од шале; **ему́ ~ подня́ть больш́ую тя́жесть** он као од шале подиже велики терет; **ему́ всё ~** не мари ни за шта **3.** *у функц. предик. кому, чему разг.* не значи ништа, не шкоди; **ему́ моро́з ~** мраз му не може ништа, он лако подноси хладноћу; **э́то мне ~** то је за мене ситница **4.** *нар. у функц. предик. нар.* ни у ком случају, нипошто, никако; **он ~ не усту́пит** он нипошто неће уступити

ни́ппел||ь, -я *м тех.* чахура *ж*, холендер

нирва́н||а, -ы *ж* нирвана; **погрузи́ться в ~у** утонути у нирвану

ниско́лько *прил.* нимало, ни најмање; **ему́ ~ не лу́чше** нимало му није боље; **он ~ не оби́делся** он се ни најмање није увредио

ниспада́||ть, -ет, -ют *несврш. књиш.* падати, спуштати се; **во́лосы ~ют на пле́чи** коса пада низ рамена

ниспо||сла́ть, -шлю́, -шлёшь, -шлю́т; ниспо́сланный *сврш. заст. књиш.* даровати, послати

ниспосыла́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст. књиш.* даривати, слати

ниспроверга́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш.* **1.** обарати, свргавати **2.** уништавати, рушити (*ауторитет итд.*)

ниспрове́р||гнуть, -гну, -гнёшь, -гнут; *прошл.* **-гнул** *и* **-г, -гла, -гло; -женный** *сврш. књиш.* **1.** оборити, свргнути; **~ самодержа́вие** свргнути апсолутизам **2.** уништити, срушити (*ауторитет итд.*).

ниспроверже́ни||е, -я *с књиш.* **1.** свргавање **2.** рушење (*ауторитета итд.*)

нисходя́щ||ий, -ая, -ее силазан; **~ая крива́я** силазна кривуља ◇ **~ая ли́ния родства́** силазна линија родбинства; **~ее ударе́ние** *лингв.* силазни акценат; **~ая интона́ция** силазна интонација

нитеви́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но кончаст, налик на конац; **~ные че́рви** кончасти црви

ни́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** конац *м*, нит, врпца; **кату́шка ~ок** калем конца; **клубо́к ~ок** клупче нити; **вдеть ~ку в иго́лку** уденути конац у иглу **2.** ниска; **~ же́мчуга** ниска бисера **3.** *чего, какая фиг.* нит (*канала, нафтовода*) ◇ **винтова́я ~** *тех.* навој вијка; **промо́кнуть до ~ки** покиснути до голе коже; **обобра́ть** *кого* **до (после́дней) ~ки** опљачкати *кога* до голе коже; **ши́то бе́лыми ~ками** невешто прикривено; **на живу́ю ~ку** површно, слабо; **с ми́ру по ~ке — го́лому руба́шка** *посл.* зрно по зрно погача, камен на камен палача

ни́точ||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* **1.** кончић *м* **2.** *чего, какая фиг.* нит; веза ◇ **висе́ть (держа́ться) на ~ке** *разг.* висити о концу; **ходи́ть по ~ке** *разг.* бити мањи од маковог зрна

ни́точн||ый, -ая, -ое: ~ая фа́брика фабрика конца; **~ое произво́дство** производња конца

нитра́т, -а *м хем.* нитрат

нитроглицери́н, -а *м хем.* нитроглицерин

нитроглицери́нов||ый, -ая, -ое нитроглицерински

нитро́н, -а *м хем.* нитрон

нитча́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *бот.* кончаста алга **2.** *зоол.* филарија, власац *м*

ни́тчат||ый, -ая, -ое *бот., зоол.* кончаст, у облику конца

нит||ь, -и *ж* **1.** конац *м*, нит; **шёлковая ~** свилени конац; **~ осно́вы, утка́** нит основе, потке **2.** влакно *с;* **не́рвные ~и** нервна влакна **3.** *чего, какая фиг.* нит; веза; **~ воспомина́ний** нит успомена; **потеря́ть ~ разгово́ра** изгубити нит разговора; **~и дру́жбы** везе пријатељства ◇ **путево́дная ~** нит водиља; **проходи́ть кра́сной ~ью** провлачити се као црвена нит

ни́тян||ый, -ая, -ое кончан, од конца; **~ые перча́тки** кончане рукавице

ниц *прил. књиш.* ничице; **пасть ~** пасти ничице

ничего́ [1] *прил. разг.* **1.** *об. са зам.* **себе́** доста добро; **он чу́вствует себя́ ~** осећа се доста добро; **живу́т они́ ~ (себе́)** доста добро живе **2.** *у функц. предик.* ништа, не мари; **пусть придёт, ~** нека дође, не мари; **прости́те, я вас толкну́л! — Ничего́!** извините, ја сам вас гурнуо! — Ништа! ◇ **~ себе́!** гле, молим те!; тако дакле!; **~ себе́ поря́док!** то ми је неки ред!

ничего́ [2] *одречна зам. непром. разг.* ништа; **его́ ~ не интересу́ет** ништа га не интересује

ничегонеде́лани||е, -я *с разг.* беспосличење, ленчарење

нич||е́й, -ья́, -ьё *одречна зам.* ничији; **~ьи́ ве́щи** ничије ствари; **~ья́ земля́** ничија земља; **я ни в чье́й по́мощи не нужда́юсь** није ми потребна ничија помоћ

ниче́йн||ый, -ая, -ое *разг.* **1.** ничији; **~ая земля́** ничија земља **2.** *спорт.* нерешен; **~ результа́т** нерешени резултат

ничко́м *прил.* ничице, ничке, лицем надоле; **лежа́ть ~** лежати ничице

нич||то́, -его́, -ему́, -е́м, ни для чего́, ни у чего́, ни с че́м, ни о чём *одречна зам.* **1.** ништа; **его́ ~ не интересу́ет** ништа га не интересује; **э́то ~его́ не зна́чит** то ништа не значи; **~его́ осо́бенного** ништа нарочито; **ни с че́м не счита́ться** не обазирати се ни на шта

2. *непром. с фиг.* ништа; ништавило; **превратиться в ~** претворити се у ништа ◊ **всегó ~егó** *разг.* врло мало; **~егó не подéлаешь** а) *с кем* ништа не можеш учинити *коме* б) ту се ништа не може; **~егó подóбного** сасвим не, уопште није; **ни за чтó** нипошто, ни у ком случају; **ни за чтó (ни про чтó)** узалуд, бадава, некорисно; **ни к чемý** *у функц. предик.* нема потребе, није потребно; **остáться ни с чéм** остати празних шака (рукава); **быть ни при чём** немати везе (*с нечим*)

ничтóже: ~ сумняшеся (сумняся) *заст. и шаљ.* без колебања

ничтóжеств||о, -а *с* 1. безначајност *ж*, безвредност *ж*, ништавност *ж*; **нрáвственное ~** морална беда 2. ништавило, мизерија *ж (о човеку)*; **он совершéнное ~** он је права мизерија

ничтóжност||ь, -и *ж* 1. незнатност, мајушност 2. ништавност, безначајност

ничтóж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. мален, мајушан, незнатан, ситан; **~ная часть** малени део; **~ное количество** незнатна количина 2. ништаван, безначајан, незнатан; небитан; **~ная роль** незнатна улога; **~ная причúна** небитни узрок; **~ человéк** ништавило, мизерија

ничýть *прил. разг.* нимало, ни најмање; **~ не хóлодно** нимало није хладно; **~ не мéньше** нимало мање; **он ~ не похудéл** он нимало није омршавио ◊ **~ не бывáло** уопште не, нимало, ни најмање

ничь||я́, -éй *ж спорт.* нерешени резултат; реми *м (у шаху)*; **предложúть ~ю** предложити реми

нúш||а, -и *ж* ниша; **глубóкая ~** дубока ниша

нищá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сиромашити, падати у немаштину

нúщен||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** просјакиња

нúщенск||ий, -ая, -ое 1. просјачки; **~ая сумá** просјачка торба; **~ая жизнь** просјачки живот 2. *фиг. разг.* бедан, оскудан, ништаван; **~ая оплáта** бедна плата

нúщенств||о, -а *с* просјачење; **занимáться ~ом** бавити се просјачењем

нúщенств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. просјачити 2. живети у беди, немаштини

нищет||á, -ы́ *ж* 1. немаштина, крајња беда; **жить в ~é** живети у беди 2. *фиг. књиш.* сиромаштво *с*; **духóвная ~** духовна беда 3. *зб.* просјаци *мн. м*, голаћи *мн. м*

нúщ||ий, -ая, -ее; нищ, -á, -е 1. просјачки, који живи од просјачења 2. сиромашан, убог, бедан 3. *фиг.* сиромашан, убог (*морално*); **~ дýхом** сиромашан духом 4. **нúщ|ий, -его** *м* просјак

но[1] *везн.* 1. *супротни* али, но; **он здорóв, но худ** он је здрав, али је мршав; **в кóмнате светлó, но хóлодно** у соби је светло, али је хладно; **онú бы́ли там, но он их не вúдел** били су тамо, али он их није видео 2. али, ипак; **он мнóго рабóтал, но не устáл** он је много радио, али се није уморио; **он óчень зáнят, но всё-таки нашёл врéмя написáть письмó** иако је веома заузет, ипак је нашао времена да се јави писмом 3. *у саставу сложеног везн.:* **не тóлько..., но и...** не само..., већ (него) и...; **э́то не тóлько интерéсно, но и полéзно** то није само интересантно, него и корисно; **он не тóлько совéтовал, но и помогáл** не само да је саветовао, већ и помагао 4. *непром. с* али; **здесь есть мáленькое «но»** постоје једно мало »но«

но[2] *узв.* де (*повик коњима*)

новáтор, -а *м* новатор

новáторски *прил.* новаторски

новáторск||ий, -ая, -ое новаторски; **~ие мéтоды** новаторски методи

новáторств||о, -а *с* новаторство; **~ в тéхнике** новаторство у техници

новéйш||ий, -ая, -ее 1. *суп. од* **нóвый** 2. савремен, модеран

новéлл||а, -ы *ж књиж.* новела

новеллúст, -а *м* новелист(а), писац новела

нóвеньк||ий, -ая, -ое 1. нов, новцат, сасвим нови 2. **нóвеньк|ий, -ого** *м разг.* новајлија; **у нас в клáссе ~** у разреду имамо новајлију

новизн||á, -ы́ *ж* новост, новина; **~ взгля́дов (во взгля́дах)** новина погледа; **чýвство ~ы́** осећање новине

новúн||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** новост, новина, новитет *м*; **кнúжные ~ки** књижевни новитети ◊ **быть в ~ку** *кому* бити нов (непознат) *за кога;* **э́то мне не в ~ку** то ми није првина

новúч||óк, -кá *м разг.* 1. новајлија 2. *в чём* почетник; **он ~ в э́том дéле** он је почетник на том послу

новобрáн||ец, -ца *м војн.* регрут, новак

новобрáчн||ая, -ой *ж* млада

новобрáчн||ые, -ых *мн.* младенци

новобрáчн||ый, -ого *м* младожења

нововведéни||е, -я *с* новотарија *ж*, новина *ж*

новогóдн||ий, -яя, -ее новогодишњи; **~ подáрок** новогодишњи поклон; **~яя ёлка** новогодишња јелка; **~ие пожелáния** новогодишње жеље

новогрéческ||ий, -ая, -ое савремени грчки; **~ язы́к** савремени грчки језик

новоиспечённ||ый, -ая, -ое *разг. шаљ* новопечен; **~ студéнт** новопечени студент

новокаúн, -а *м фарм.* новокаин

новокаúнов||ый, -ая, -ое новокаински; **~ая блокáда** новокаинска блокада

новолýни||е, -я *с* млад месец

новомóд||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но модеран, последње моде

новообразовáни||е, -я *с* 1. *мед.* неоплазма *ж*, новораслица *ж*; **~ в лёгких** неоплазма у плућима 2. *лингв.* неологизам *м*

новоприбы́вш||ий, -ая, -ее који је недавно стигао

новорождённ||ый, -ая, -ое 1. новорођен 2. **новорождённ|ый, -ого** *м* новорођенче *с*

новосёл, -а *м* нови станар; нови становник

новосéль||е, -я *с* 1. ново насеље; нов стан 2. слављење усељења у нови стан (нову кућу); **пригласúть на ~** позвати на славље поводом усељења у нови стан

новострó||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** новоградња; **шкóла-~** новоизграђена школа

нóвост||ь, -и *ж, ген. мн.* **-éй** 1. новост, новина; новитет *м*; **послéдние ~и** последње новине; **~и наýки и тéхники** новине у науци и техници 2. новост, нова вест; **прия́тная ~** пријатна вест ◊ **вот ещё ~и!, что ещё за ~и!** *разг.* ето ти га на!, још би само то требало!

новоя́вленн||ый, -ая, -ое *ирон.* скорашњи, нов; **~ покровúтель** скорашњи покровитељ

нóвшеств||о, -а *с* новина *ж*, новотарија *ж*

нóв||ый, -ая, -ое; нов, -á, -о 1. нов; **~ое плáтье** нова хаљина; **~ гóрод** нов град; **~ое лекáрство** нов лек; **~ая редáкция кнúги** нова редакција књиге; **начáть ~ую жизнь** почети нов живот; **зернó ~ого урожáя** зрно нове летине 2. *само дужи обл.* нов,

садашњи, савремен; **~ое поколе́ние** нова генерација; **исто́рия ~ой живописи** историја савременог сликарства 3. нов, непознат; **он здесь челове́к ~** он је овде нов човек 4. **но́в|ое, -ого** *с* ново; **что ~ого?** шта има ново?; **борьба́ ~ого со ста́рым** борба новога са старим ◇ **Но́вый год** Нова година; **с Но́вым го́дом!** срећна Нова година!; **~ое сло́во** *в чём* новина (*у науци, у техници*); **вписа́ть ~ую страни́цу** *во что* уписати нову страницу *у шта;* **откры́ть ~ую страни́цу** *в чём* отворити нову страницу *чега*

нов||ь, -и *ж пољопр.* ледина, крчевина; **поднима́ть ~** узоравати ледину

ног||а́, -и́, *ак.* **но́гу** *ж, мн.* **но́ги, ног, -а́м** 1. нога; **длинные но́ги** дуге ноге; **сиде́ть ~ на́ ногу (~ за́ ногу)** седети прекрштених ногу; **переступа́ть с ~и́ на́ ногу** скакутати; **сбить с ног** *кого* оборити *кога;* **наступи́ть на́ ногу** *кому* стати *коме* на ногу 2. нога (*животиње*); **пере́дние, за́дние но́ги ло́шади** предње, задње ноге коња 3. нога, потпора (*намештаја, механизма*) ◇ **в ~а́х** при дну (*кревета итд.*); **на ~а́х** на ногама, стојећи; **перенести́ боле́знь на ~а́х** преболети на ногама; **к ~е́!** *војн.* (пушке) к нози!; **вверх ~а́ми** наопачке; **идти́ (тащи́ться) ~ за́ ногу** ићи (вући се) с ноге на ногу; **одна́ ~ здесь, друга́я там** брзо, пре натраг него тамо; **встать с ле́вой ~и́** устати на леву ногу, бити лоше расположен; **~и́ моє́й не бу́дет** *у кого, где* више нећу доћи *код кога, где;* **взять но́гу** ухватити корак; **идти́ в но́гу** ићи у корак; **лёгок (скор) на́ ногу** лаконог, брзоног; **жить на широ́кую но́гу** живети на великој нози; **стать на дру́жескую (коро́ткую) но́гу** *с кем* успоставити пријатељске (присне) односе *с ким;* **быть на дру́жеской (коро́ткой) ~е́** *с кем* бити у пријатељским (присним) односима *с ким;* **быть на ра́вной ~е́** *с кем* бити на равној нози *с ким;* **стоя́ть одно́й ~о́й в моги́ле** бити једном ногом у гробу; **но́ги не де́ржат** *кого,* **едва́ (е́ле) но́ги де́ржат (но́сят)** *кого* једва стоји на ногама, једва га ноге носе; **едва́ (с трудо́м) держа́ться на ~а́х** једва стајати (држати се) на ногама; **вали́ться с ног** падати с ногу (*од умора*); **не слы́шать (не чу́ять) под собо́й ног от ра́дости** бити пресрећан; **бежа́ть со всех ног** јурити (трчати) колико га ноге носе; **с головы́ до ног, с ног до головы́** од главе до пете; **поста́вить на́ ноги** *кого* а) подићи на ноге, излечити *кога* б) извести на пут (*децу*); в) подићи *кога* на ноге, узнемирити *кога;* **стать (встать) на́ ноги** осамосталити се; **верте́ться (пу́таться) под ~а́ми** *у кого разг.* мотати се око ногу, сметати *коме;* **валя́ться в ~а́х** *у кого разг.* унижавати се *пред ким*

ногот||о́к, -ка́ *м* 1. *хип.* ноктић 2. *мн.* **-ки́, -ко́в** *бот.* невен ◇ **с ~** мајушан, врло мален; **мужичо́к с ~** *фолк.* Палчић

но́г||оть, -тя *м, ген. мн.* **-те́й** нокат; **остри́чь ~ти** подрезати нокте ◇ **до ко́нчиков (до конца́) ~те́й** до сржи; **прижа́ть к ~тю** *разг.* потчинити

ногтев||о́й, -а́я, -о́е нокатни; за нокте

нож, -а́ *м* нож; **ку́хонный ~** кухињски нож; **садо́вый ~** вртларски нож; **перочи́нный ~** перорез; **ле́звие ~а́** оштрица ножа: **точи́ть ~** оштрити нож ◇ **~ о́стрый ~ в се́рдце** *кому* нож у срце *коме;* **точи́ть ~** *на кого* оштрити зубе *на кога;* **без ~а́ заре́зать** *кого разг.* учинити зло, напакостити *коме;* **быть на ~а́х** *с кем разг.* бити на ратној нози *с ким*

ножев||о́й, -а́я, -о́е ножни; од ножа; **~а́я ра́на** рана од ножа; **~ надре́з** засек ножем

но́жик, -а *м дем.* ножић; **перочи́нный ~** перорез

но́ж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *дем.* ножица; **пры́гать на одно́й ~ке** скакутати на једној нози 2. нога (*намештаја*); **~ сту́ла** нога од столице 3. *бот.* ножица, стабљика; **~ гриба́** ножица гљиве 4. крак *м;* **~ ци́ркуля** крак шестара ◇ **подста́вить ~ку** *кому* подметнути ногу *коме*

но́жни||цы, -ц *мн.* 1. маказе *мн. ж,* шкаре *мн. ж;* **маникю́рные ~** маказе за маникир; **портно́вские ~** кројачке маказе; **садо́вые ~** вртларске маказе 2. *фиг.* распон *м,* диспропорција *ж*

ножн||о́й, -а́я, -о́е 1. ножни; за ноге; **~ му́скул** ножни мишић; **~а́я ва́нна** ножна купка 2. ножни, који се покреће ногом; **~а́я шве́йная маши́на** ножна шиваћа машина

но́ж||ны, -ен *мн.* корице *мн. ж* (*за оружје*) ◇ **вложи́ть меч в ~** ставити мач у корице

ножо́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** ручна тестера

наздрева́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то порозан, шупљикав; **~ сыр** шупљикав сир

ноздр||я́, -и́ *ж, мн.* **но́здри, -е́й** ноздрва

нока́ут, -а *м спорт.* нокаут

нокаути́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. спорт.* нокаутирати

нокда́ун, -а *м спорт.* нокдаун

ноктю́рн, -а *м муз.* ноктурно *с*

нолев||о́й, -а́я, -о́е нулти; **~а́я температу́ра** нулта температура

нол||ь, -я́ *м* 1. нула *ж,* ништица *ж;* **прибы́ть в двена́дцать ~-~** стићи у дванаест нула-нула; **сыгра́ть со счётом ~-~** одиграти са резултатом нула-нула; **~ гра́дусов** нула степени; **вы́ше, ни́же ~я́** изнад, испод нуле 2. *фиг.* ништавило *с,* нула *ж* (*о човеку*) ◇ **~ без па́лочки** *нар.* чиста нула, ништавило; **~ внима́ния** *нар.* ни да мрдне, без и најмањег интересовања

номенклату́р||а, -ы *ж* номенклатура

номенклату́рн||ый, -ая, -ое номенклатурни; **~ спи́сок** списак номенклатуре

но́мер, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** 1. број; **~ биле́та** број карте; **~ до́ма** број куће; **кварти́ра ~ пять** стан број пет; **~ телефо́на** број телефона; **доба́вочный телефо́нный ~** локални (додатни) број телефона; **набра́ть ~ (телефо́на)** окренути број (телефона) 2. број; свеска *ж;* **после́дний ~ журна́ла** последњи број часописа; **сего́дняшний ~ газе́ты** данашње новине 3. број, величина *ж* (*одеће, обуће итд.*); **~ перча́ток** величина рукавица; **~ боти́но́к** број ципела 4. хотелска соба; **одноме́стный, двухме́стный ~** једнокреветна, двокреветна соба у хотелу; **заказа́ть ~ в гости́нице** резервисати собу у хотелу 5. тачка *ж* (*програма*); **эстра́дный ~** естрадна тачка у програму 6. *војн.* члан послуге код топа; **~ ору́дийного расчёта** послуга оруђа ◇ **вы́кинуть ~** *разг.* приредити изненађење; **э́тот ~ не пройдёт** *разг.* то неће упалити, нема од тога ништа

номерн||о́й, -а́я, -о́е са бројем, нумерисан, нумериран; **~ знак** регистарски број (*аутомобила*)

номер||о́к, -ка́ *м дем.* 1. мали број 2. значка *ж* с бројем, број; **получи́ть ~ в гардеро́бе** добити број у гардероби

номина́л, -а *м екон.* номинала *ж,* номинална вредност; **прода́жа по ~у** продаја по номиналној вредности

номина́льно *прил.* номинално, формално; **~ чи́слиться** *где* водити се *где* формално

номинáл||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. *екон.* номиналан; **~ьная стóимость** номинална вредност 2. номиналан, формалан; **~ руководи́тель** формални руководилац

нонпарéл||ь, -и *ж штамп.* нонпарел *м*

нор||á, -ы́, *ак.* **-ý** *ж, мн.* **нóры, нор** јама, јазбина, брлог *м*; **ли́сья ~** лисичја јазбина

норвéжск||ий, -ая, -ое норвешки

норвéж||цы, -цев *мн. (јд.* **норвéж|ец, -ца** *м* Норвежанин; **норвéж|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ек** Норвежанка) Норвежани

норд, -а *м* 1. *пом.* север 2. норд, северац (*ветар*)

норд-вéст, -а *м* 1. *пом.* северозапад 2. северозападњак, северозападни ветар

норд-óст, -а *м* 1. *пом.* североисток 2. североисточњак, североисточни ветар

нóр||ка[1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* мала јазбина, брлог *м*

нóр||ка[2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *зоол.* визон *м*, нерц *м* 2. крзно *с* од визона, нерца

нóрков||ый, -ая, -ое од визона, нерца; **~ая шáпка** шубара од визона

нóрм||а, -ы *ж* 1. норма, правило *с*; **правовы́е ~ы** правне норме; **~ы междунарóдного прáва** норме међународног права; **~ы поведéния** правила понашања; **~ы литератýрного языкá** норме књижевног језика 2. норма; **~ вы́работки** норма производње; **сверх ~ы** изнад норме; **вы́полнить ~у** испунити норму ◇ **войти́ (прийти́) в ~у** ући у нормално стање; **в ~е** у нормалном стању

нормализáци||я, -и *ж* нормализација

нормализ||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш. и несврш.* 1. нормализовати, нормализирати; **~ литератýрное произношéние** нормализовати књижевни изговор 2. нормализовати, нормализирати, средити/ сређивати; **~ отношéния** средити односе

нормализ||овáться, -ýется, -ýются *сврш. и несврш.* нормализовати се, нормализирати се, средити се/ сређивати се; **отношéния ~овáлись** односи су се нормализовали

нормáльно *прил.* нормално

нормáл||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. нормалан; обичан; **~ вес** нормална тежина; **~ьная температýра** нормална температура; **~ьное поведéние** нормално (обично) понашање 2. нормалан, здрав (*психички*)

норматúв, -а *м екон.* норматив; **вы́работать ~ы** израдити нормативе

норматúв||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. нормативан; **~ная граммáтика** нормативна граматика; **~ словáрь** нормативни речник 2. нормативан, у складу с нормативом; **~ расхóд материáлов** потрошња материјала у складу с нормативом

нормирóванн||ый, -ая, -ое *и* **нормúрованн||ый, -ая, -ое** нормиран; **~ рабóчий день** нормирани радни дан; **~ труд** нормирани рад

нормир||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óваный *и* **нормúр||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный** *сврш. и несврш.* нормирати; **~ зáработную плáту** нормирати плату

нормирóвк||а, -и *ж* нормирање *с*

нормирóвочн||ый, -ая, -ое за нормирање

нормирóвщик, -а *м* нормирац

нóров, -а *м нар.* нарав *ж*, ћуд *ж* ◇ **с ~ом** јогунаст, ћудљив

норовúс||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *нар.* јогунаст, ћудљив, хировит; **~тая лóшадь** јогунаст коњ

норов||úть, -лю́, -úшь, -я́т *несврш. разг.* намеравати, канити, спремати се

нос, -а (-у), о нóсе, в (на) -ý *м, мн.* **-ы́, -óв** 1. нос; **прямóй ~** прав нос; **~ с горбúнкой** кукаст нос; **курнóсый (вздёрнутый) ~** прћаст нос; **орлúный ~** орловски нос; **дышáть ~ом** дисати на нос; **кровь идёт ~ом (и́з носу)** тече крв из носа 2. кљун; **~ ýтки** кљун патке 3. прамац; **~ лóдки** прамац чамца 4. испуст, писак; **~ чáйника** писак чајника 5. нос, врх (*ципеле*); **тýфли с óстрыми ~áми** шпицасте ципеле 6. *геогр.* рт (*на Северу СССР*) ◇ **взять (утащúть) из-под (сáмого) ~а** *разг.* узети (однети) пред носом; **под (сáмым) ~ом** *у кого разг.* пред носом *коме*, сасвим близу *кога;* **на ~ý** *разг.* пред вратима, на прагу, близу; **зимá на ~ý** зима је на прагу; **с ~а (~у)** *нар.* по глави, од сваког појединца; **встрéтиться ~ к ~у (~ом к ~у)** *с кем разг.* срести се *са ким* лицем у лице; **говорúть в ~** уњкати, говорити кроз нос; **говорúть (бормотáть, ворчáть) себé под ~** говорити (мрмљати, гунђати) себи у браду (брк); **не вúдеть дáльше своегó ~а** *разг.* не видети даље од носа; **воротúть ~** *от кого, чего нар.* омаловажавати, презирати *кога, шта;* **задирáть ~** *нар.* правити се важан; **водúть зá нос** *кого* вући *кога* за нос; **зарубúть (себé) на ~ý** *нар.* добро утувити (запамтити); **клевáть ~ом** *разг.* дремати седећи; **остáться с ~ом** *разг.* остати дуга носа, бити насамарен; **остáвить с ~ом** *кого разг.* намагарчити *кога*; **повéсить (опустúть) ~** *разг.* обесити нос; **вездé совáть свой ~** *разг.* бити у свакој чорби мирођија; **утерéть ~** *кому разг.* натрљати *коме* нос; **с гýлькин ~** *нар.* веома мало; **у негó ~ не дорóс** *шаљ.* још је млад (зелен)

носá||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* носат, великог носа

нóсик, -а *м* 1. *дем.* носић 2. *дем.* кљунић 3. испуст, писак; **чáйник с отбúтым ~ом** чајник са окрњеним писком

носúл||ки, -ок *мн.* носила *мн. с;* **санитáрные ~** болничка носила

носúльн||ый, -ая, -ое за ношење

носúльщик, -а *м* носач; **~ на вокзáле** носач на железничкој станици

носúтел||ь, -я *м* 1. *књиш.* носилац, заступник, представник (*традиција итд.*) 2. *мед.* преносилац, клицоноша; **~ грúппа** преносилац грипа 3. *струч.* носач

носúть, ношý, нóсишь, нóсят *несврш.* 1. *кого, что* носити, преносити; **~ ребёнка на рукáх** носити дете у наручју; **~ дровá в сарáй** носити дрва у шупу 2. *что* носити, имати на себи; **~ фóрму** носити униформу; **~ трáур** носити црнину; **~ очкú** носити наочаре; **~ длúнные вóлосы** носити дугу косу 3. *что* носити (*презиме, име*); **~ свою дéвичью фамúлию** носити своје девојачко презиме; **~ чьё úмя** носити *чије* име 4. *что* имати, носити; **~ харáктер** *чего, какой* имати карактер *чега, какав;* **~ отпечáток** *чего* носити обележје *чега* 5. *кого разг.* носити, бити у другом стању 6. *чем нар.:* **~ бокáми (грýдью, живóтом)** тешко дисати, дахтати (*об. о животињама*) ◇ **~ мáску** носити маску; **~ орýжие** носити оружје; **~** *кого* **на рукáх** носити *кога* на рукама; **где тебя́ (чёрт) нóсит?** *нар.* где те ђаво носи?

носúться, ношýсь, нóсишься, нóсятся *несврш.* 1.

јурити, летети; **дети носятся по двору** деца јуре по дворишту 2. *само 3. л. фиг.* осећати се, ширити се (*о мирису итд.*) 3. *с кем, чем разг.* бити заокупљен *чим*, посвећивати превише пажње *коме, чему;* **~ с новым проектом** заносити се новим пројектом 4. *само 3. л. разг.* носити се, трајати (*о одећи, обући*); **ботинки носились долго** ципеле су дуго трајале ◇ **носятся слухи, что...** круже гласови да...; **это носится в воздухе** то се осећа у ваздуху (*о расположењу итд.*)

носк||а, -и *ж* 1. *разг.* ношење *с* (*одеће, обуће*) 2. ношење *с* (*јаја*)

нос||ки, -ков *мн.* (*јд.* **нос|ок, -ка** *м*) кратке чарапе, сокне *мн. ж*

нос||кий, -кая, -кое; -ок, -ка *и* **-ка, -ко** 1. *разг.* трајан, чврст, неподерив; **~кая ткань** неподерива тканина; **~кая обувь** трајна обућа 2.: **~кая курица** носиља, кокошка, која носи много јаја

носов||ой, -ая, -ое 1. носни, за нос; **~ая полость** носна шупљина 2. *лингв.* назалан; **~ые звуки** назали 3. *пом.* који је на прамцу (*брода, авиона*); **~ая часть палубы** предња палуба ◇ **~ платок** џепна марамица

носоглот||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *анат.* носно-гркљанска шупљина

нос||ок, -ка *м* 1. *дем.* носић 2. писак, испуст (*чајника, бокала*) 3. врх, вршак (*стопала*); капка *ж*, капица *ж* (*обуће*); наглавак (*чарапе*); **идти на ~ках** ићи на прстима

нос||ок[2], **-ка** *м в.* **носки**

носорог, -а *м зоол.* 1. носорог 2. рогач (*кукац*)

носочн||ый[1], **-ая, -ое** предњи, горњи; **~ая часть ботинка** предњи део ципеле

носочн||ый[2], **-ая, -ое** за чарапе; **чулочно-~ые изделия** трикотажа чарапа

ностальги||я, -и *ж књиш.* носталгија

нот||а[1], **-ы** *ж* 1. *муз.* нота, тон *м*; глас *м*; **низкая ~** низак тон; **взять фальшивую ~у** ухватити погрешан тон 2. *мн.* **-ы, нот** ноте; **играть по ~ам** свирати по нотама 3. *чего, какая фиг.* призвук *м*, тон *м*; **в её голосе слышалась ~ неудовольствия** у њеном гласу осећали су се тонови незадовољства ◇ **на одной ~е** једнолично, монотоно; **разыграть как по ~ам** глатко урадити, учинити без муке

нот||а[2], **-ы** *ж дипл.* нота; **~ протеста** протестна нота; **обмен ~ами** размена нота; **направить ~у** упутити ноту

нотариальн||ый, -ая, -ое бележнички, нотарски; **~ая контора** канцеларија за препис и оверу докумената

нотариус, -а *м* бележник, нотар

нотаци||я[1], **-и** *ж* приговор *м*, придика; **читать** *кому* **~ю** држати *коме* придику, читати *коме* буквицу

нотаци||я[2], **-и** *ж струч.* нотација, начин *м* бележења; **шахматная ~** шаховска нотација

нот||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *дем.* нотица, нота 2. *чего, какая фиг.* призвук *м*, тон *м* (*у гласу*)

нотн||ый, -ая, -ое нотни; **~ая бумага** нотни папир; **~ знак** нота

ноч||евать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* ноћивати; **~ под открытым небом** ноћивати под ведрим небом ◇ **дневать и ~** *где* бити куван и печен *где*, проводити дане и ноћи *код кога*; **и не ~евало** *что где нар.* нема ни од корова, нема ни трага *чега, где;* **поэзия в его стихах и не ~евала** у његовим песмама нема ни трага поезије

ночёв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* ноћење *с*, ноћивање *с*; **остаться на ~ку** остати на ноћењу

ночлег, -а *м* 1. конак, преноћиште *с* 2. ноћење *с*, ноћивање *с*

ночлеж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг. заст.* преноћиште *с* (*за сиромашне, бескућнике*)

ночлежн||ый, -ая, -ое: ~ дом *заст.* дом за преноћиште (*сиромашних, бескућника*)

ночник, -а *м* ноћна лампа

ночн||ой, -ая, -ое 1. ноћни; **~ая смена** ноћна смена; **~ полёт** ноћни лет 2. **ночн|ое, -ого** *с* ноћна испаша коња ◇ **~ая рубашка** спаваћица

ноч||ь, -и, *лок.* **о ночи, в ночи** *ж, мн.* **ночи, -ей** ноћ; **глубокая ~** дубока ноћ; **к ~и** пред ноћ; **за ночь** у току ноћи; **по ~ам, ~ами** ноћу; **всю ~ (напролёт)** преко целе ноћи, током целе ноћи; **с утра до ночи** од јутра до касно у ноћ; **в ~ на Новый год** у ноћи уочи Нове године ◇ **белые ~и** беле ноћи (*на Северу*); **полярная ~** поларна ноћ; **доброй (спокойной) ~и!** лаку ноћ!; **на ночь глядя** *разг.* пред ноћ

ночью *прил.* ноћу; **выехать ~** отпутовати ноћу; **днём и ~** дању и ноћу; **сегодня ~** ноћас; **вчера ~** прошле ноћи

нош||а, -и *ж* терет *м*, бреме *с*; **тяжёлая ~** тежак терет ◇ **своя ~ не тянет** *посл.* своје бреме није тешко

ношени||е, -я *с* ношење; **право на ~ оружия** право ношења оружја

ношен||ый, -ая, -ое ношен, полован (*одећа, обућа*)

нощно *прил.*: **денно и ~** *заст.* даноноћно

ноющ||ий, -ая, -ее: ~ая боль туп бол

ноябр||ь, -я *м* новембар, студени

ноябрьск||ий, -ая, -ое новембарски, студенички

нрав, -а *м* 1. нарав *ж*, карактер, природа *ж*; **крутой ~** крута нарав; **весёлый ~** весела нарав 2. *мн.* **-ы, -ов** обичаји; **старинные ~ы** старински обичаји ◇ **прийтись по ~у** *кому разг.* свидети се *коме;* **это ему не по ~у** *разг.* није му по вољи (ћуди)

нрав||иться, -люсь, -ишься, -ятся *несврш.* свиђати се, допадати се; **это мне не ~ится** то ми се не свиђа; **мне очень ~ится эта музыка** веома ми се свиђа ова музика; **этот человек мне никогда не ~ился** тај ми се човек никада није допадао

нравоучени||е, -я *с* морална поука, придика *ж*; **читать ~я** читати *коме* буквицу

нравоучител||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно поучан, с моралном поуком; **~ роман** поучан роман

нравственност||ь, -и *ж* морал *м*, моралност, ћудоредност; **коммунистическая ~** комунистички морал; **человек высокой ~и** човек високог морала

нравстве||нный, -нная, -нное; -н *и* **-нен, -нна, -нно** моралан, ћудоредан; **~ человек** моралан човек; **~ критерий** морални критеријум; **~нное удовлетворение** морална сатисфакција

ну *узв. и речца* **I** *узв.* 1. *изражава побуду, подстицање разг.* но, па, е, де; **ну, скорей!** но, брже!; **ну, перестань!** де престани! 2. *често у споју са* **уж, и** *изражава дивљење, чуђење; иронију, негодовање разг.* е, баш, гле; **ну, молодец!** е баш си сила!; **ну (уж) нет!** е не!; **ну и трус!** баш је кукавица! 3. *уз ак. личних зам. изражава одбијање разг.*: **ну тебя!** мани ме се!, иди без трага!; **ну тебя (вас, его, её, их) к чёрту (к богу, к лешему)!** иди(те) до ђавола!, нека иде (иду) до ђавола! **II** *речца* 1. *изражава појачање* но, па, е па, е; **ну, хорошо!** е па добро!; **ну, конечно!** па разуме се!; **ну, так что же!** па шта! 2. *упитна*

зар; **да ну?** зар?, ма збиља?; **я сегóдня уезжáю.— Да ну?** ја данас одлазим.— Ма збиља? 3. *при одазивању разг.*: **Ивáн Ивáнович! — Ну?** Иване Ивановичу! — Молим? 4. *упитна разг.*: **ну, как он узнáет об э́том?** а шта ако он дозна за то? 5. *разг.*: **он пришёл и ну меня́ ругáть** он дође и поче да ме грди; **а он ну кричáть** а он стаде викати ◇ **ну и ну!** гле, молим те!, види, види!; **ну-ну, не бýду** добро, добро, нећу више; **ни тпрý ни нý** *нар.* ни макац

нуг||á, -и́ *ж* нугат *м*

нýдно *прил. разг.* досадно, несносно

нýд||ный, -ная, -ное; -ен, -нá, -но *разг.* досадан, несносан, гњаваторски; ~ **человéк** досадан човек, гњаватор

нужд||á, -ы́ *ж* 1. оскудица, немаштина, беда; **терпéть** ~**ý** трпети оскудицу; **жить в** ~**é** живети у беди 2. потреба; **испы́тывать** ~**ý** *в чём* имати потребу *за чим;* **в слýчае** ~**ы́** у случају потребе ◇ ~**ы́ нет, нет** ~**ы́** *заст. разг.* не смета, није важно

нуждá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. оскудевати, живети у беди, оскудици 2. *в ком, чём* имати потребу *за ким, чим;* ~ **в уси́ленном питáнии** имати потребу за појачаном храном; **он** ~**ется в лечéнии** треба да се лечи

нýжник, -а *м нар.* нужник

нýжно *прил. у функц. предик.* 1. *с инф. и везн.* **чтóбы** треба, потребно је, неопходно је; **нам** ~ **идти́** треба да идемо; ~ **торопи́ться** треба се журити; ~, **чтóбы все яви́лись** потребно је да се сви јаве 2. треба, потребно је; **мне** ~ **пять рублéй** треба ми пет рубаља; **бóльше, чем** ~ више него што је потребно; **э́то как раз то, что мне** ~ то је баш оно што ми треба; **что вам** ~? шта желите?; **мне ничегó не** ~ ништа ми не треба ◇ **óчень** ~! *разг.* баш ми треба!, којешта!

нýж||ный, -ная, -ное; -ен, -нá, -но 1. потребан, неопходан; **вы́дать** ~**ную сýмму** издати потребну суму; **дать** ~**ные указáния** дати потребна упутства; **не нахожý** ~**ным** *с инф.* не налазим за потребно (*да урадим нешто*); **мне** ~**ны́ дéньги** треба ми новац; **тебé** ~**нá э́та кни́га?** да ли ти је потребна ова књига?; **зóнтик емý не** ~**ен** кишобран му није потребан 2. *само дужи обл. разг.* користан, неопходан; ~ **человéк** користан човек

нý-ка *узв. разг.* хајде, деде, дела; ~, **расскажи́те** хајде, испричајте

нуклеи́н, -а *м хем.* нуклеин

нулев||óй, -áя, -óе 1. нулти 2. ништаван, никакав; ~ **результáт** ништаван резултат ◇ ~**áя стри́жка** шишање до коже; ~**óе окончáние** *грам.* нулти наставак

нул||ь, -я́ *м* 1. нула *ж*, ништица *ж* 2. *фиг.* ништавило *с*, нула *ж* (*о човеку*) ◇ **свести́ к** ~**ю́** свести на нулу; **стричь под** ~ шишати до коже

нумерáтор, -а *м тех.* нумератор

нумерáци||я, -и *ж* 1. нумерисање *с* 2. нумерација ◇ **десяти́чная** ~ децимална нумерација

нумер||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют *несврш.* нумерисати, нумерирати; ~ **страни́цы** нумерисати странице

нумизмáт, -а *м* нумизматичар

нумизмáтик||а, -и *ж* нумизматика

ну-нý *узв. разг.* деде, но, хајде; ~, **вставáй!** хајде, устани!; ~, **я пошути́л** деде, ја сам се нашалио

нýнци||й, -я *м* нунције; **пáпский** ~ папски нунције

нýтриев||ый, -ая, -ое од нутрије; ~ **мех** крзно нутрије

нýтри||я, -и *ж* 1. *зоол.* нутрија 2. крзно *с* нутрије

нутр||ó, -á *с* 1. *нар.* утроба *ж*, нутрина *ж* 2. *фиг. разг.* инстинкт *м*, интуиција *ж*; ~**óм угáдывать** инстинктивно погађати ◇ **э́то не по** ~**ý** *кому* то није по вољи, не свиђа се *коме*

нутрян||óй, -áя, -óе *нар.* утробан; ~**óе сáло** трбушно сало

ны́не *прил. заст.* сад(а), данас

ны́нешн||ий, -яя, -ее *разг.* 1. садашњи, овогодишњи; ~ **урожáй** овогодишња летина 2. данашњи, савремени; ~**яя молодёжь** савремена омладина

ны́нче *прил. разг.* 1. сад(а) 2. данас; ~ **морóзно** данас је хладно; ~ **ýтром** јутрос; ~ **вéчером** вечерас ◇ **не** ~**-зáвтра** ових дана, ускоро

нырн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш.* 1. заронити, загњурити се 2. *разг.* запасти, упасти; **самолёт** ~**ýл в облакá** авион је запао у облаке; ~ **в толпý** нестати у гомили

ныр||óк, -кá *м* 1. *разг.* скок у воду 2. *зоол.* гњурац, ронац

ныря́льщик, -а *м разг.* гњурац, ронилац

ныря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. ронити, гњурати се; ~ **глубокó** ронити дубоко 2. *разг.* западати, упадати; браздати; **лóдка** ~**ла в волнáх** чамац је браздио међу таласима

ны́тик, -а *м разг. презр.* цмиздравац, гунђало *с*, закерало *с*

ныть, нóю, нóешь, нóют *несврш.* 1. *само 3. л.* тупо болети; тиштати, жигати; **зуб нóет** зуб жига 2. цмиздрити, жалити се, јадиковати ◇ **душá (сéрдце) нóет** *у кого* боли душа *кога*

ныть||ё, -я́ *с* 1. туп бол; тиштање, жигање 2. цмиздрење, јадиковање

нэп, -а *м* **(нóвая экономи́ческая поли́тика)** *ист.* нова економска политика, неп (*у СССР-у од 1921. до 1925*)

нэ́пман, -а *м разг.* приватни трговац у доба непа

нюáнс, -а *м* нијанса *ж*; ~ **голубóго цвéта** нијанса плаве боје; **тóнкие** ~**ы** фине нијансе

нюни *мн.*: **распусти́ть** ~ *нар.* а) расплакати се б) клонути духом

нюн||я, -и *м, ж разг.* плачљивко *м*, цмиздравац *м*

нюх, -а *м* 1. њух 2. *фиг. разг.* проницљивост *ж*; **имéть хорóший** ~ *на что* имати добар нос *за шта*

нюхательн||ый, -ая, -ое за шмркање; ~ **табáк** бурмут

нюха||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. мирисати; ~ **цветы́** мирисати цвеће 2. њушити (*о животињама*) 3. удисати, шмркати; ~ **табáк** шмркати бурмут ◇ **он пóроху не** ~**л** није ни омирисао барута

ня́неч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* 1. *хип.* дадиља 2. нудиља, болничарка; чистачица (*у школи*)

ня́нч||ить, -у, -ишь, -ат *несврш.* неговати, пазити дете; ~ **внýков** неговати унучад

ня́нч||иться, -усь, -ишься, -атся *несврш. с кем* 1. неговати *кога*, пазити *на кога;* ~ **с детьми́** неговати децу 2. *фиг.* мазити *кога;* гњавити се *с ким*

ня́н||ька, -ьки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* дадиља ◇ **у семи́** ~**ек дитя́ без глáзу** *посл.* где је много бабица ту су деца килава

ня́н||я, -и *ж* 1. дадиља; одгојитељица, васпитачица 2. *разг.* нудиља, болничарка; чистачица (*у школи*)

О

о[1], об (*испред речи које почињу самогласником и испред неких речи које почињу сугласником, нпр.*: **об у́гол, об отце́, об лёд, о́б руку, об сте́ну), обо** (*испред неких сугласничких група, нпр.*: **обо мне́, обо что́, обо всём)** *предл.* 1. *с ак. у објекатској допуни* о *с ак.*; **споткну́ться о ка́мень** спотаћи се о камен; **уда́риться, ушиби́ться обо** *что* ударити се, повредити се о *шта* II *с лок.* 1. *у објекатској допуни* а) о *с лок.*; **говори́ть, чита́ть, ду́мать о** *чём* говорити, читати, мислити о *чему*; **мечты́ о сла́ве** маштања о слави б) на *с ак.*; **ду́мать о за́втрашнем дне** мислити на сутрашњи дан; **на па́мять о на́шей встре́че** за успомену на наш сусрет; **па́мять о** *ком* успомена (сећање) на *кога* в) за *с ак.*; **не беспоко́йтесь о нём** не брините за њега; **тебя́ кто́-нибудь спра́шивал обо мне́?** је ли те неко питао за мене? г) за *с инстр.*; **горева́ть, жале́ть, скуча́ть, тоскова́ть о** *ком, чём* туговати, жалити, чезнути за *ким, чим* д) ген. без предл.; **вспо́мнить о дру́ге** сетити се пријатеља; **соску́читься о** *ком, чём* зажелети се *кога, чега* ђ) ак. без предл.; **проси́ть о по́мощи** тражити помоћ; **упомина́ть о** *ком, чём* помињати *кога, шта*; **сожале́ть о** *ком* сожаљевати *кога* 2. *у одредби узрока* због *с ген.*; **мы об э́том жале́ли** ми смо због тога жалили; **я об э́том о́чень сожале́ю** врло ми је жао због тога 3. *у атрибутској одредби заст.* са *с инстр.*; **дом о семи́ ко́мнатах** кућа са седам соба; **избу́шка о двух око́шках** кућица са два прозорчића ◇ **бок о́ бок** раме уз раме; **рука́ о́б руку** сложно, у слози; један уз другог (*ићи кроз живот итд.*); **па́лка о двух конца́х** батина има два краја

о[2] *узв.* 1. о (*при обраћању*); **о Ро́дина-мать!** о, мајко домовино! 2. о, ах; **о, е́сли бы ты знал!** ах, да само знаш!; **о, как жаль!** ах, каква штета! 3. о, па; **о да!** па да!; **о нет!** па не!

оа́зис, -а *м* оаза *ж*

о́ба, обо́их *м, с број* оба, обојица, обадва; ∼ **прия́теля** оба пријатеља; ∼ **гла́за** обадва ока ◇ **гляде́ть, смотре́ть в** ∼ *разг.* отворити четворе очи, бити опрезан

оба́б||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш. нар.* 1. постати мекушац, разнежити се (*о мушкарцу*) 2. запу́стити се (*о жени*)

обагр||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. књиш.* обојити тамноцрвено ◇ ∼ **ру́ки кро́вью (в крови́)** окаљати руке у крви

обагр||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. књиш.* обојити се тамноцрвено; **трава́** ∼**и́лась кро́вью** трава је постала црвена од крви

обагря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш.* бојити тамноцрвено

обагря́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. књиш.* бојити се тамноцрвено

обалдева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* отупљивати, глупавити, шашавети

обалде́л||ый, -ая, -ое *нар.* отупео, блесав; ∼ **вид** блесав изглед

обалде́ни||е, -я *с* отупелост *ж*, шашавост *ж*, блесавост *ж*

обалде́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* отупети, оглупавити, пошашавети, поблесавети

обанкро́||титься, -чусь, -тишься, -тятся *сврш.* 1. банкротирати, пасти под стечај 2. *фиг.* крахирати

обая́ни||е, -я *с* чар *м*, драж *ж*, привлачност *ж*; **находи́ться под** ∼**ем** *кого, чего* бити шармиран *ким, чим*

обая́тельно *прил.* чаробно, дражесно, заносно

обая́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно чаробан, дражастан, заносан, шармантан

обва́л, -а *м* 1. одроњавање *с*, одрон 2. лавина *ж*, усов, обронак *м*; **сне́жный** ∼ снежна лавина

обва́лива||ть[1]**, -ю, -ешь, -ют** *несврш. кого, что в чём* уваљати *кога, шта у шта*

обва́лива||ть[2]**, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. рушити, одроњавати, обарати 2. ограђивати насипом

обва́лива||ться, -ется, -ются *несврш.* рушити се, одроњавати се, осипати се

обвал||и́ть, -ю́, обва́лишь, обва́лят; обва́ленный *сврш.* 1. срушити, одронити, оборити 2. оградити насипом

обв||али́ться, -а́лится, -а́лятся *сврш.* срушити се, одронити се, осути се

обваля́||ть, -ю, -ешь, -ют; обва́лянный *сврш. кого, что в чём* уваљати *кога, шта у шта*; ∼ **в муке́** уваљати у брашно

обва́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. преливати кључалом водом, парити, шурити 2. позлеђивати врелом водом

обва́рива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* позлеђивати се врелом водом

обвар||и́ть, -ю́, обва́ришь, обва́рят; обва́ренный *сврш.* 1. прелити кључалом водом 2. позледити врелом водом

обвар||и́ться, -ю́сь, обва́ришься, обва́рятся *сврш.* позледити се врелом водом

обвева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* дувати, пиркати, запушивати; **ветеро́к** ∼**ет лицо́** поветарац дува у лице

обве́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* вејати (*жито итд.*)

обвенча́||ть, -ю, -ешь, -ют; обве́нчанный *сврш. кого с кем* венчати (*у цркви*)

обвенча́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* венчати се (*у цркви*)

оберн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; обвёрнутый *сврш. разг.* замотати, завити

обвёртыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* замотавати, завијати

обве́с, -а *м* закидање *с* на ваги

обве́сить[1]**, обве́шу, обве́сишь, обве́сят; обве́шенный** *сврш. кого* закинути на ваги, нетачно измерити (*робу купцу*), преварити (*у мери*)

обве́сить[2]**, обве́шу, обве́сишь, обве́сят; обве́шенный** *сврш. кого, что чем разг. в.* **обве́шать**

обве́||ситься[1]**, -шусь, -сишься, -сятся** *сврш. разг.* преварити се при мерењу (*на ваги*)

обве́ситься[2]**, обве́шусь, обве́сишься, обве́сятся** *сврш. чем разг. в.* **обве́шаться**

обве||сти́, -ду́, -дёшь, -ду́т; *прошл.* **обвёл, -ла́, -ло́; -дённый** *сврш.* 1. *кого, что вокруг чего* провести, повести *кога, шта око чега* 2. *кого, что чем* обухватити; ∼ **руко́й** *что* показати руком *на шта*; ∼ **взгля́дом (взо́ром)** *что* захватити погледом *шта* 3. *что чем* опцртати, оивичити; ∼ **чертёж ту́шью** опцртати цртеж тушем 4. *что чем* оградити; ∼ **дом забо́ром** подићи ограду око куће 5. *спорт.* предриблати ◇ ∼ **вокру́г па́льца** *кого* намагарчити *кога*

обве́тренн||ый, -ая, -ое 1. разрушен ветром **2.** огрубео, опаљен ветром; **~ые ру́ки** опаљене руке

обве́тре||ть, -ет, -ют *сврш. в.* **обве́триться**

обве́трива||ть, -ет, -ют *несврш.* **1.** оштећивати, разрушивати ветром **2.** чинити грубим, опаљивати ветром (*лице, руке*)

обве́трива||ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** разрушивати се од ветра **2.** постајати груб од ветра, опаљивати се (*о лицу, рукама*)

обве́тр||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* **1.** оштетити, разрушити ветром **2.** учинити грубим, опалити ветром (*лице, руке*); **гу́бы ~ило** *безл.* усне су испуцале од ветра

обве́тр||иться, -ится, -ятся *сврш.* **1.** разрушити се од ветра **2.** огрубети, испуцати од ветра; **гу́бы ~ились** усне су испуцале од ветра

обветша́л||ый, -ая, -ое 1. стар, оронуо, трошан; похабан; **~ая кры́ша** трошан кров **2.** *фиг.* застарео

обветша́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** оронути, остарети; похабати се **2.** *фиг.* застарети

обве́ша||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. кого что чем* навешати *шта*, окитити *кога, шта чим*; **~ сте́ну карти́нами** окитити зид сликама

обве́ша||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. чем* навешати на себе *шта*, окитити се, накинђурити се *чим*

обве́шива||ть[1], -ю, -ешь, -ют *несврш. кого разг.* закидати на ваги, нетачно мерити (*робу купцу*), варати (*у мери*)

обве́шива||ть[2], -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что чем разг.* вешати *шта*, китити *кога, шта чим*

обве́||ять[1], -ю, -ешь, -ют; -янный *сврш.* дунути, пирнути, запухнути

обве́||ять[2], -ю, -ешь, -ют; -янный *сврш.* овејати (*жито итд.*)

обвива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** омотавати, замотавати, завијати **2.** прекривати, обавијати; **плющ ~л вера́нду** бршљан је прекривао читаву веранду **3.** обухватати, грлити

обвива́||ться, -ется, -ются *несврш. вокруг чего* омотавати се, обавијати се

обвине́ни||е, -я *с* **1.** оптужба *ж*, оптуживање; **бездоказа́тельное ~** неоснована оптужба; **~ в уби́йстве** оптужба за убиство; **предъяви́ть ~** *кому* оптужити *кога* **2.** оптужба *ж*, осуда *ж*; **вы́нести ~** *кому* осудити *кога* **3.** *правн.* тужилачка страна; **представи́тель ~я** представник оптужбе; **свиде́тель ~я** сведок оптужбе

обвини́тел||ь, -я *м правн.* тужилац; **обще́ственный ~** јавни тужилац; **госуда́рственный ~** државни тужилац

обвини́тельн||ый, -ая, -ое *правн.* тужбени; **~ая речь** говор тужиоца; **~ акт** оптужница; **~ пригово́р** осуђујућа пресуда

обвин||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* **1.** *кого в чём* оптужити, окривити *кога за шта*; **~** *кого* **во лжи́** оптужити *кога* за лаж **2.** *правн.* осудити

обвиня́ем||ый, -ого *м правн.* оптуженик, окривљеник

обвиня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого в чём* оптуживати, окривљавати *кога за шта* **2.** *правн.* осуђивати

обвиса́||ть, -ет, -ют *несврш.* опуштати се; постајати млитав

обви́сл||ый, -ая, -ое *разг.* опуштен; млитав; **~ые щёки** млитави образи

обви́с||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **обви́с, -ла, -ло** *сврш.* опустити се; омлитавити

обви́||ть, обовью́, обовьёшь, обовью́т; *прошл.* **-л, -ла́, -ло; -тый** *сврш.* **1.** омотати, замотати; **~ ко́сы вокру́г головы́** омотати плетенице око главе **2.** прекрити, обавити **3.** обухватити, обгрлити; **~ рука́ми ше́ю** обавити руке око врата, обгрлити

обви́||ться, обовьётся, обовью́тся; *прошл.* **-лся, -ла́сь, -ло́сь** *сврш. вокруг чего* омотати се, обавити се *око чега*

обво́д, -а *м* **1.** провођење *с*, вођење *с* (*око чега*) **2.** обрубљивање *с*, ограђивање *с* **3.** руб, обруб **4.** *војн.* кружни ров **5.** *спорт.* дриблинг

обв||оди́ть, -ожу́, -о́дишь, -о́дят *несврш.* **1.** *кого, что вокруг чего* проводити, вести *кога, шта око чега* **2.** *кого, что чем* обухватати; **~ взгля́дом (взо́ром)** захватати погледом **3.** *что чем* опцртавати; оивичавати **4.** *что чем* ограђивати **5.** *спорт.* дribловати

обводне́ни||е, -я *с струч.* иригација *ж*, наводњавање

обводни́тельн||ый, -ая, -ое *струч.* иригациони, за наводњавање; **~ кана́л** канал за наводњавање

обводн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. струч.* наводнити, натопити

обводня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. струч.* наводњавати, натапати

обвола́кива||ть, -ет, -ют *несврш.* прекривати, превлачити (*о облацима итд.*)

обвола́кива||ться, -ется, -ются *несврш.* обавијати се, прекривати се (*маглом итд.*)

обволо́||чь, -чёт, -ку́т; *прошл.* **-к, -кла́, -кло́** *сврш.* прекрити, обавити; **ту́чи ~кли́ не́бо** облаци су прекрили небо

обволо́||чься, -чётся, -ку́тся; *прошл.* **-кся, -кла́сь, -кло́сь** *сврш.* прекрити се, обавити се; **даль ~кла́сь тума́ном** даљине су се прекриле маглом

обвор||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. разг.* покрасти, опљачкати

обворо́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* поткрадати, пљачкати

обворожи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно очаравајући, чаробан, дражестан, заносан

обворож||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* очарати, занети, одушевити

обвыка́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* привикавати се, прилагођавати се

обвы́к||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **обвы́к, -ла, -ло** *сврш. нар.* привикнути се, прилагодити се

обвя||за́ть, -жу́, обвя́жешь, обвя́жут; обвя́занный *сврш.* **1.** завезати, повезати, замотати **2.** оплести

обвя||за́ться, -жу́сь, обвя́жешься, обвя́жутся *сврш. чем* повезати се *чим*, замотати се *у шта*

обвя́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** завезивати, повезивати, замотавати **2.** оплетати

обвя́зыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. чем* повезивати се *чим*, замотавати се *у шта*

обвя́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сушити на ваздуху (*рибу итд.*)

обвя́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* осушити на ваздуху (*рибу итд.*)

обгла́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* глодати (*кост итд.*)

обгло||да́ть, -ожу́, обгло́жешь, обгло́жут; обгло́данный *сврш.* оглодати (*кост итд.*)

обгова́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что разг.* расправљати *о чему*, претресати *шта*

обговор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш. что разг.* расправити *о чему*, претрести *шта*

обго́н, -а *м* претицање *с*, престизање *с*; **~ маши́н запрещён** забрањено претицање ◇ **в ~** *кого, чего* престижући *кога, шта*

обгоня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* престицати, престизати

обгора́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** нагоревати, опаљивати се **2.** постајати црвен, добијати опекотине од дугог сунчања

обгоре́л||ый, -ая, -ое 1. нагорео, опаљен **2.** *разг.* поцрвенео, изгорео на сунцу

обгор||е́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш.* **1.** нагорети, опалити се **2.** постати црвен, добити опекотине од дугог сунчања

обгрыза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* глодати (*кост итд.*)

обгры́з||ок, -ка *м нар.* огризак

обгры́з||ть, -у́, -ёшь, -у́т; -енный *сврш.* оглодати, зглодати (*кост итд.*)

обда||ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш. кого, что чем* **1.** запљускивати, поливати, прскати **2.** *само 3. л. фиг.* запљускивати (*о мирису итд.*) **3.** *само 3. л. фиг.* прожимати, захватати, обузимати (*о неком осећању*)

обда||ва́ться, -ю́сь, -ёшься, -ю́тся *несврш. чем разг.* запљускивати се, поливати се

обда́||ть, -м, -шь, -ст, -ди́м, -ди́те, -ду́т; *прошл.* **о́бдал, -ла́, о́бдало; о́бданный** *сврш. кого, что чем* **1.** полити, запљуснути; **~ кипятко́м** прелити кључалом водом; **волна́ ~ла́ его́ с ног до головы́** талас га је запљуснуо од главе до пете **2.** *само 3. л. фиг.* запљуснути; **его́ о́бдало за́пахом цвето́в** *безл.* запљуснуо га је мирис цвећа **3.** *само 3. л. фиг.* захватити, прожети, обузети (*о неком осећању*) ◇ **~ презре́нием** *кого* показати презир *према коме*

обда́||ться, -мся, -шься, -стся, -ди́мся, -ди́тесь, -ду́тся; *прошл.* **-лся, -ла́сь, -ло́сь** *сврш. чем разг.* запљуснути се, полити се

обде́ла||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* **1.** *разг.* обрадити **2.** *разг.* обложити, поплочати; **~ тунне́ль ка́мнем** обложити тунел каменом **3.** *нар.* уредити, удесити; **~ де́ло** удесити ствар

обдел||и́ть, -ю́, обде́лишь, обде́лят; -ённый *сврш. кого чем* **1.** ускратити *коме шта* **2.** *фиг.* слабо надарити; **приро́да ~и́ла её красото́й** природа је није обдарила лепотом

обде́лыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *разг.* обрађивати **2.** *разг.* облагати, поплочавати **3.** *нар.* уређивати, удешавати

обделя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого чем* **1.** ускраћивати *коме шта* **2.** *фиг.* слабо надаривати

обдёргива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* повлачити, намештати повлачењем (*сукњу итд.*)

обдёрн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. нар.* повући, наместити повлачењем (*сукњу итд.*)

обдира́л||а, -ы *м, ж нар.* гуликожа, дерикожа

обдира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что* **1.** гулити, љуштити (*кору итд.*) **2.** *разг.* гребати

обди́рк||а, -и *ж струч.* гуљење *с*, љуштење *с*

обди́рн||ый, -ая, -ое *струч.* **1.** за гуљење, љуштење **2.** огуљен, ољуштен

обдува́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *само 3. л.* дувати, пухати, запухивати (*о ветру*) **2.** чистити дувањем **3.** *нар.* варати, магарчити

обду́манно *прил.* промишљено, паметно (*поступити итд.*)

обду́манност||ь, -и *ж* промишљеност

обду́ма||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно промишљен, паметан, основан, разборит; **~нное реше́ние** промишљена одлука; **с зара́нее ~нным наме́рением** с предумишљајем

обду́ма||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. что* размислити *о чему*, промислити, размотрити *шта*; **~ свой отве́т** размислити о свом одговору

обду́мывани||е, -я *с* размишљање

обду́мыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* размишљати *о чему*, промишљати, разматрати *шта*

обду́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* варати, магарчити

обдур||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. нар.* преварити, намагарчити

обду́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** *само 3. л.* дунути, запахнути (*о ветру*) **2.** очистити дувањем, одувати; **~ пыль** одувати прашину **3.** *нар.* преварити, насамарити, намагарчити

о́бе, обе́их *ж број* обе, обадве; **~ сестры́** обе сестре; **обе́ими рука́ми** обадвема рукама

обе́га||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. кого, что* трчећи обићи, оптрчати; **~ все доро́жки в саду́** протрчати све стазе у врту; **~ всех знако́мых** обићи све познанике (*за кратко време*)

обега́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что и вокруг чего* трчећи обилазити, оптрчавати *око чега*

обе́д, -а *м* **1.** ручак; објед; **~ из трёх блюд** ручак од три јела; **за ~ом** за ручком; **переры́в на ~** пауза за ручак; **пригласи́ть на ~** позвати на ручак; **дать ~ в честь** *кого* приредити ручак у *чију* част **2.** *разг.* подне *с*; време *с* ручка; **по́сле (с) ~а пошёл дождь** киша је почела да пада од подне

обе́да||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* ручати, обедовати; **сесть ~** сести ручати; **оста́ться ~** остати на ручку

обе́денн||ый, -ая, -ое за ручак; **~ стол** сто за ручавање; **~ переры́в** пауза за ручак; **~ое вре́мя** време ручка

обедне́л||ый, -ая, -ое *разг.* осиромашен, запао у беду, немаштину

обедне́ни||е, -я *с* сиромашење

обедне́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* осиромашити, запасти у беду, немаштину

обедн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* осиромашити, учинити оскудним

обе́дн||я, -и *ж цркв.* богослужење *с* (*ујутру*); **ра́нняя ~** јутрење *с*; **служи́ть ~** служити јутрење ◇ **испо́ртить (всю) ~ю** *кому шаљ.* покварити рачуне *коме*

обедня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* осиромашивати, чинити оскудним

обежа́ть, обегу́, обежи́шь, обегу́т *сврш.* **1.** *что и вокруг чего* оптрчати *око чега* **2.** *кого, что* трчећи обићи, оптрчати; **~ весь го́род** прокрстарити читав град

обезбо́ливани||е, -я *с мед.* анестезија *ж*; **ме́стное ~** локална анестезија

обезбо́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. мед.* анестезирати, чинити безболним

обезбо́ливающ||ий, -ая, -ее *мед.* анестетички; **~ее сре́дство** анестетичко средство

обезбо́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. мед.* анестезирати, учинити безболним

обезво́де||ть, -ет, -ют *сврш.* изгубити воду, пресушити

обезво́||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* **1.** одузети воду, осушити **2.** дехидрирати

обезво́живани||е, -я *с* 1. одводњавање, одузимање воде 2. дехидрација *ж*; ~ **органи́зма** дехидрација организма

обезво́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. одводњавати, одузимати воду, сушити 2. дехидрирати

обезво́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. кого* одузети *коме* вољу, учинити *кога* безвољним

обезвре́||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* учинити безопасним, нешкодљивим; ~ **ми́ну** демонтирати мину

обезвре́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* чинити безопасним, нешкодљивим

обезгла́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* 1. *кого* обезглавити 2. *что фиг.* лишити руководства (*устанак итд.*)

обезгла́влива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого* обезглављивати 2. *что фиг.* лишавати руководства (*устанак итд.*)

обездвиж||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* учинити непокретним, имобилизирати

обезде́неже||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* остати без новца

обездо́ленн||ый, -ая, -ое унесрећен, бедан, упропашћен

обездо́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* унесрећивати, упропашћивати

обездо́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* унесрећити, упропастити

обезжи́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *что* одузимати масноћу *чему*

обезжи́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. что* одузети масноћу *чему*

обеззара́живани||е, -я *с* дезинфицирање, дезинфекција *ж*

обеззара́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* дезинфиковати, дезинфицирати, вршити дезинфекцију

обеззара́живающ||ий, -ая, -ее за дезинфекцију

обеззара́||зить, -жу, -зишь, -зят; -женный *сврш.* дезинфиковати, дезинфицирати

обезземе́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого* одузимати земљу *коме*

обезземе́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. кого* одузети земљу *коме*

обеззу́бе||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* изгубити зубе, остати без зуба

обезле́се||ть, -ет, -ют *сврш.* остати без шуме

обезле́с||ить, -ит, -ят; -енный *сврш.* оголити, уништити шуму

обезли́ченн||ый, -ая, -ое 1. обезличен, стандардан, без индивидуалности 2. без личне одговорности (*рад*)

обезли́ч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* обезличити, лишити индивидуалности

обезли́чк||а, -и *ж* рад *м* без личне одговорности

обезлю́де||ть, -ет, -ют *сврш.* опустети, остати без људи

обезобра́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* нагрђивати, унакарађивати, наказити

обезобра́||зить, -жу, -зишь, -зят; -женный *сврш.* нагрдити, унакарадити, унаказити

обезопа́||сить, -шу, -сишь, -сят *сврш.* осигурати, заштитити; учинити безопасним

обезору́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. обезоружавати, разоружавати 2. *фиг.* обезоружавати, придобијати

обезору́ж||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* 1. обезоружати, разоружати; ~ **врага́** разоружати непријатеља 2. *фиг.* обезоружати, придобити; ~ **свое́й открове́нностью** *кого* обезоружати *кога* својом искреношћу

обезу́ме||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* избезумити се, изгубити главу; полудети; ~ **от стра́ха** избезумити се од страха

обезья́н||а, -ы *ж* 1. *зоол.* мајмун *м*; **человекообра́зная** ~ човеколики мајмун 2. *фиг. разг.* мајмун, човек који опонаша друге

обезья́н||ий, -ья, -ье мајмунски, за мајмуне; ~ **пито́мник** одгајилиште за мајмуне

обезья́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* мајмунчић *м*, мајмунче *с*

обезья́нник, -а *м* павиљон за мајмуне (*у зоолошком врту итд.*)

обезья́ннича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* мајмунисати, опонашати

обели́ск, -а *м* обелиск

обел||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. кого* оправдати *кога*, скинути сумњу, клевету *с кога*

обеля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого* оправдавати *кога*, скидати сумњу, клевету *с кога*

оберега́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* чувати, пазити, штитити; ~ **дете́й от просту́ды** чувати децу од прехладе

оберн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; обёрнутый *сврш.* 1. *что вокруг чего* омотати, обавити; ~ **ко́су вокру́г головы́** омотати плетеницу око главе 2. *что чем, во что* замотати, завити; ~ **кни́гу бума́гой** завити књигу у хартију 3. *что* окренути; ~ **лицо́ к сосе́ду** окренути лице према суседу 4. *что фиг.* преокренути, изменити; ~ **де́ло в свою́ по́льзу** преокренути ствар у своју корист 5. *екон.* пустити у оптицај, обрнути 6. *кого, что кем, чем, в кого, во что* претворити (*об. у бајкама*); ~ **царе́вну в ле́бедя** претворити цареву кћер у лабуда

оберн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* 1. окренути се; ~ **лицо́м к окну́** окренути се лицем према прозору 2. *само 3. л. фиг.* преокренути се, добити други правац; **всё** ~**у́лось ина́че** све је испало друкчије 3. *само 3. л. екон.* обрнути се 4. *разг.* отићи и вратити се; ~ **за час** отићи и вратити се за један сат 5. *кем, чем, в кого, во что* претворити се (*об. у бајкама*)

обёрт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** омотач *м*, омот *м*, завој *м*; ~ **кни́ги** омот књиге

оберто́н, -а *м муз.* горњи тон, хармонијски тон

обёрточн||ый, -ая, -ое за замотавање, за завијање; ~**ая бума́га** пак-папир

обёртыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что вокруг чего* омотавати, обавијати (*плетеницу око главе итд.*) 2. *что чем, во что* замотавати, завијати (*књигу у хартију итд.*) 3. *что* окретати (*лице према некоме итд.*) 4. *что фиг.* преокретати, мењати 5. *кого, что кем, чем, в кого, во что* претварати (*об. у бајкама*)

обёртыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. окретати се 2. *само 3. л. фиг.* преокретати се, добијати други правац 3. *кем, чем, в кого, во что* претварати се (*об. у бајкама*)

обескро́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* 1. *кого* испустити, исцедити крв *коме* 2. *кого, что фиг.* одузети снагу *коме, чему*; ~ **врага́** изнурити непријатеља

обескро́влива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого* пуштати, испуштати крв *коме* 2. *кого, что фиг.* одузимати снагу *коме, чему*

обескура́женн||ый, -ая, -ое обесхрабрен, збуњен, изгубљен

обескура́жива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* обесхрабривати

обескура́ж‖ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* обесхрабрити

обеспа́мяте‖ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* **1.** изгубити памћење **2.** онесвестити се, пасти у несвест

обеспе́чени‖е, -я *с* **1.** обезбеђивање, обезбеђење (*материјално*) **2.** снабдевање; **~ то́пливом** снабдевање горивом **3.** обезбеђивање, обезбеђење, осигурање, гарантовање; **~ про́чного ми́ра** обезбеђивање трајног мира **4.** обезбеђење, осигурање; **пенсио́нное ~** пензијско осигурање; **социа́льное ~** социјална заштита

обеспе́ченност‖ь, -и *ж* **1.** снабдевеност; **~ горю́чим** снабдевеност течним горивом **2.** материјална обезбеђеност, имућност

обеспе́че‖нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно материјално обезбеђен, имућан

обеспе́чива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что* обезбеђивати материјална средства *за кога, шта*, материјално осигуравати *кога, шта* **2.** *кого, что чем* снабдевати, опскрбљивати; **~ а́рмию боеприпа́сами** снабдевати војску муницијом **3.** *что* гарантовати, осигуравати, обезбеђивати; **~ мир во всём ми́ре** обезбеђивати мир у свету; **~ успе́х** гарантовати успех

обеспе́ч‖ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* **1.** *кого, что* обезбедити материјална средства *за кога, шта*, материјално осигурати *кога, шта* **2.** *кого, что чем* снабдети, опскрбити; **~ то́пливом** снабдети горивом **3.** *что* осигурати, обезбедити, гарантовати; **~ поря́док** обезбедити ред; **~ выполне́ние пла́на** обезбедити извршење плана

обесплó‖дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* испостити, учинити посним, неплодним (*земљу*)

обеспокó‖ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* *кого* узнемирити; **~ про́сьбой** узнемирити молбом

обеспокó‖иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* узнемирити се, забринути се

обесси́ле‖ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* ослабети, изнемоћи, малаксати

обесси́лива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого* ослабљивати, изнуравати, исцрпљивати

обесси́л‖ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. кого* ослабити, изнурити, исцрпсти

обессла́в‖ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* осрамотити, окаљати

обессла́влива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* срамотити, каљати

обессме́р‖тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш.* овековечити, учинити бесмртним

обессмы́сл‖ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* лишити смисла, учинити бесмисленим

обессу́дить *сврш.*: **не обессу́дь(те)** *заст. и разг.* немој(те) замерити

обесцве́‖тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш. что* **1.** избледити *шта*, одузети боју *чему* **2.** *фиг.* учинити безбојним, лишити оригиналности (*стил итд.*)

обесцве́т‖иться, -ится, -ятся *сврш.* **1.** избледети, изгубити боју **2.** постати безбојан, неинтересантан, изгубити оригиналност (*о стилу итд.*)

обесцве́чива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* **1.** одузимати боју *чему*, чинити безбојним, бледим *шта* **2.** *фиг.* чинити безбојним, лишавати оригиналности (*стил итд.*)

обесцве́чива‖ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** губити боју, постајати безбојан, блед **2.** *фиг.* постајати безбојан, неинтересантан, губити оригиналност (*о стилу итд.*)

обесце́нива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** обесцењивати, лишавати вредности, обезвређивати **2.** *фин.* девалвирати (*валуту*)

обесце́нива‖ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** обесцењивати се, губити вредност **2.** *фин.* девалвирати (*о валути*)

обесце́н‖ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* **1.** обесценити, лишити вредности, обезвредити **2.** *фин.* девалвирати (*валуту*)

обесце́н‖иться, -ится, -ятся *сврш.* **1.** обесценити се, изгубити вредност **2.** *фин.* девалвирати (*о валути*)

обесче́‖стить, -щу, -стишь, -стят; -щенный *сврш.* обешчастити, осрамотити

обесче́щива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* бешчастити, срамотити

обе́т, -а *м* свечано обећање, завет; **дать ~** заветовати се

обетова́нн‖ый, -ая, -ое *заст.*: **~ая земля́** обећана земља

обеща́ни‖е, -я *с* обећање; **вы́полнить ~** извршити обећање; **нару́шить ~** погазити обећање

обеща́‖ть, -ю, -ешь, -ют; обе́щанный 1. *сврш. и несврш.* обећати/обећавати; **он ~л прийти́ во́время** обећао је да ће доћи на време **2.** *несврш.* обећавати, давати изгледе, отварати наду; **день ~ет быть я́сным** дан ће, изгледа, бити ведар

обеща́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. и несврш. разг.* обећати/обећавати

обжа́довани‖е, -я *с правн.* жалба *ж*, уток *м*

обжа́л‖овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. правн.* жалити се, поднети жалбу; тужити; **~ пригово́р** жалити се на пресуду

обжа́рива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пржити, пећи

обжа́рива‖ться, -ется, -ются *несврш.* пржити се, пећи се

обжа́р‖ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* пропржити, испржити, испећи

обжа́р‖иться, -ится, -ятся *сврш.* пропржити се, испећи се

обжа́ть[1], обожму́, обожмёшь, обожму́т; обжа́тый *сврш.* **1.** исцедити **2.** *тех.* стегнути, притиснути

обжа́ть[2], обожну́, обожнёшь, обожну́т; обжа́тый *сврш.* пожети, покосити

обже́чь, обожгу́, обожжёшь, обожгу́т; *прошл.* **обжёг, обожгла́, обожгло́; обожжённый** *сврш.* **1.** опећи, опалити, опрљити **2.** *фиг.* опећи, опрљити; **~ взгля́дом** опрљити погледом **3.** *тех.* испећи (*циглу итд.*)

обже́чься, обожгу́сь, обожжёшься, обожгу́тся; *прошл.* **обжёгся, обожгла́сь, обожгло́сь** *сврш.* **1.** *чем* опећи се, опалити се, опрљити се; **~ крапи́вой** опрљити се копривом **2.** *на чём фиг.* доживети неуспех *у чему*, зло проћи ◇ **обжёгшись на молоке́, ду́ешь и на во́ду** *посл.* кога је змија ујела, тај се и гуштера боји

обжива́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что разг.* **1.** удешавати, уређивати (*нови стан*) **2.** одомаћивати се *где*, навикавати се *на шта*

обжива́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. где разг.* одомаћивати се *где*, навикавати се *на шта*

о́бжиг, -а *м струч.* **1.** печење *с* (*цигле итд.*) **2.** калцинисање *с* (*руде*)

обжига́льн‖ый, -ая, -ое, обжига́тельн‖ый, -ая, -ое *струч.* за печење (*руде итд.*)

обжига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. опаљивати, опрљивати 2. *фиг.* опаљивати, опрљивати (*погледом*) 3. *тех.* пећи (*циглу итд.*)

обжига́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *чем* опаљивати се, опрљивати се 2. *на чём фиг.* доживљавати неуспех *у чему*, зло пролазити

о́бжигов||ый, -ая, -ое *струч.* за печење; **~ая печь** пећ за печење (*руде итд.*)

обжима́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. цедити 2. *тех.* стезати, стискати

обжина́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* жети, косити

обжира́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* преждеравати се

обжит||о́й, -а́я, -о́е насељен; погодан за живљење; **~о́е ме́сто** насељено место; **~ дом** кућа где се већ пре живело

обжи́||ть, -ву́, -вёшь, -ву́т; *прошл.* **о́бжил** *и* **-л, -ла́, о́бжило** *и* **-ло; о́бжитый** *и* **-ты́й** *сврш. что разг.* 1. удесити, уредити (*нови стан*) 2. одомаћити се *где*, навикнути се *на шта*

обжи́||ться, -ву́сь, -вёшься, -ву́тся; *прошл.* **-лся, -ла́сь, -ло́сь** *и* **-лось** *сврш. где разг.* одомаћити се *где*, навикнути се *на шта*

обжо́р||а, -ы *м, ж разг.* прождрљивац *м*, ждероња

обжо́рли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *разг.* прождрљив, незаситан

обжо́рн||ый, -ая, -ое: ~ ряд *заст. разг.* тезге са топлим јелима (*на пијаци*)

обжо́рств||о, -а *с разг.* прождрљивост *ж*

обжу́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* варати, перушати, пљачкати

обжу́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. нар.* преварити, оперушати, опљачкати

обзаведе́ни||е, -я *с разг.* 1. набављање, стицање, опскрба *ж* 2. ствари *мн. ж*, опрема *ж* (*покућство итд.*)

обзав||ести́сь, -еду́сь, -едёшься, -еду́тся; *прошл.* **-ёлся, -ела́сь, -ело́сь** *сврш. кем, чем разг.* набавити *шта*, опскрбити се *чим*; стећи *кога, шта*; **~ ме́белью** набавити намештај; **~ семьёй** стећи породицу

обзав||оди́ться, -ожу́сь, -о́дишься, -о́дятся *несврш. кем, чем разг.* набављати *шта*, опскрбљивати се *чим*; стицати *кога, шта*; **~ знако́мыми** стицати познанике

обзва́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что разг.* телефонирати (*многима, на много места*); **~ друзе́й** телефонирати (свим) пријатељима

обзвон||и́ть, -ю́, -и́шь, -ят *сврш. кого, что разг.* телефонирати (*многима, на много места*)

обзо́р, -а *м* 1. видик 2. осврт, преглед, приказ; **~ печа́ти** преглед штампе; **междунаро́дный ~** међународни преглед

обзо́рн||ый, -ая, -ое кратког садржаја, информативан; **~ая статья́** информативни чланак

обзыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что чем разг.* називати *кога, шта ким, чим*, давати *коме* погрдно име

обива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. окивати, опшивати; пресвлачити, тапацирати 2. *разг.* отресати (*снег, воћку*) 3. *разг.* обијати, штетити ◇ **~ поро́ги** *у кого разг.* обијати туђе прагове

обива́||ться, -ется, -ются *несврш. разг.* обијати се, гулити се, оштећивати се

оби́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* окивање *с*, опшивање *с*; пресвлачење *с*, тапацирање *с* 2. оков *м*; тапет *м*

оби́д||а, -ы *ж* увреда; **нанести́ ~у** *кому* нанети увреду *коме*, увредити *кога* ◇ **быть в ~е** *на кого* љутити се *на кога*; **не дать в ~у** *кого* заузети се *за кога*

оби́||деть, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* 1. увредити; **~** *кого* **замеча́нием** увредити *кога* примедбом; **они́ ~жены на нас** они су љути на нас; **кро́вно ~** *кого* смртно увредити *кога* 2. *кого чем разг.* ускратити *коме шта*; оштетити *кога у чему*; **приро́да не ~дела его́ тала́нтом** природа му није ускратила таленат ◇ **он му́хи не ~дит** ни мрава неће згазити; **бо́гом ~женный** *разг. шаљ.* мало ударен

оби́||деться, -жусь, -дишься, -дятся *сврш. на кого, что* увредити се *због чега*, наљутити се *на кога, шта*; **~ на замеча́ние** увредити се због примедбе; **он на меня́ ~делся** он се наљутио на мене

оби́дно *прил.* 1. увредљиво 2. *безл. у функц. предик.* штета; **~, что вы опозда́ли** штета што сте закаснили; **мне ~** жао ми је, криво ми је

оби́д||ный, -ная, -ное, -ен, -на, -но 1. увредљив; **~ные слова́** увредљиве речи 2. *разг.* непријатан, неугодан; **~ недосмо́тр** неугодан пропуст

оби́дчивост||ь, -и *ж* увредљивост, осетљивост

оби́дчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во увредљив, осетљив, који се лако вређа

оби́дчик, -а *м* увредилац, онај који вређа, који је увредио

обижа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. вређати 2. *кого чем разг.* ускраћивати *коме шта*; оштећивати *кога у чему*

обижа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. на кого, что* вређати се *због чега*, љутити се *на кога, шта*; **не ~йся на меня́** немој се љутити на мене

оби́женно *прил.* увређено; **~ замолча́ть** увређено заћутати

оби́женн||ый, -ая, -ое увређен; **у неё ~ вид** она изгледа увређено

оби́ли||е, -я *с* обиље, изобиље; мноштво

оби́л||овать, -ует, -уют *несврш. кем, чем разг.* обиловати *ким, чим*, имати у изобиљу *кога, шта*; бити богат *чим*

оби́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. обилан, издашан, богат; **~ урожа́й** обилна летина 2. *чем* богат, пун; **ре́ки ~ьны ры́бой** реке су богате рибом

обиня́к, -а́ *м*: **говори́ть без ~о́в** говорити без околишања, отворено

обира́ловк||а, -и *ж нар.* место *с* где варају (*купце, посетиоце*)

обира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. *что нар.* брати, скидати (*воће итд.*) 2. *кого, что* варати, пљачкати *кога*, красти *коме шта*

обита́ем||ый, -ая, -ое насељен, настањен, са становништвом; **~ о́стров** насељено острво

обита́тел||ь, -я *м* становник, житељ; **~и го́рода** становници града

обита́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* живети, становати; насељавати

оби́тел||ь, -и *ж* 1. *заст.* манастир *м* 2. *заст. и шаљ.* пребивалиште *с*, боравиште *с*

оби́ть, обобью́, обобьёшь, обобью́т; оби́тый *сврш.* 1. оковати, опшити; пресвући, тапацирати 2. *разг.* отрести (*снег, воћку*) 3. *разг.* обити, згулити, оштетити

оби́ться, обобьётся, обобью́тся *сврш. разг.* обити се, згулити се, оштетити се

обиха́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого нар.* бринути се *о коме*, неговати *кога*

обихо́д, -а *м* уобичајен начин живота; **предме́ты**

дома́шнего ~а ствари за свакодневну употребу; **войти́ в ~** ући у употребу; **вы́йти из ~а** изаћи из употребе

обихо́||дить, -жу, -дишь, -дят *сврш. кого нар.* побринути се *о коме*

обихо́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но свакидашњи, уобичајен

обка́лыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* разбијати, скидати разбијајући (*лед итд.*)

обка́па||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* уфлекати, запрљати (*мастилом, вином итд.*)

обка́пыва||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. разг.* флекати, прљати (*мастилом, вином итд.*)

обка́пыва||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. разг.* копати, окопавати

обка́рмлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* кљукати, прехрањивати

обката́||ть, -ю, -ешь, -ют; обка́танный *сврш.* 1. *в чём разг.* уваљати (*у брашно итд.*) 2. *что* поравнати, изравнати, утабати (*пут*) 3. *что струч.* испробати, испитати, проверити вожњом (*нова кола итд.*)

обка́тк||а, -и *ж* 1. поравњавање *с*, изравњавање *с*, утабавање *с* (*пута*) 2. *струч.* испробавање *с*, испитивање *с*, проверавање *с* (*мотора, кола*)

обка́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *в чём разг.* ваљати *у шта*; **~ в муке́** ваљати у брашно 2. *что* поравњавати, изравњавати, утабавати (*пут*) 3. *что струч.* пробати, испитивати, проверавати (*нова кола*)

обка́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* косити *око чега* 2. *кого разг.* престизати у кошњи

обкла́дк||а, -и *ж* 1. облагање *с*, покривање *с* 2. *тех.* оплата, обвој *м*, облога; **~ конденса́тора** облога кондензатора

обкла́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. облагати (*са свих страна*) 2. *само 3. л.* прекривати, заклањати (*о облацима*) 3. опседати (*град*); опкољавати (*дивљач*) 4. *нар.* грдити, псовати

обкле́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* облепљивати, прекривати (*лепећи*); **~ сте́ны обо́ями** стављати тапете на зидове

обкле́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* облепити, прекрити (*лепећи*)

обк||оло́ть, -олю́, -о́лешь, -о́лют; -о́лотый *сврш. разг.* разбити, скинути разбијајући (*лед итд.*)

обко́м, -а *м* **(областно́й комите́т)** покрајински одбор

обкопа́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* опкопати

обкорм||и́ть, -лю́, обко́рмишь, обко́рмят; обко́рмленный *сврш.* накљукати, прехранити

обкорна́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* подрезати, скратити (*ружно, превише*); **~ во́лосы** прекратко подшишати косу

обк||оси́ть, -ошу́, -о́сишь, -о́сят; -о́шенный *сврш.* 1. *что* покосити *око чега* 2. *кого разг.* престићи у кошњи

обкра́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* поткрадати

обкромса́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг. в.* **окромса́ть**

обку́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* опаљивати, горети (*лулу*) 2. *кого, что разг.* задимљавати

обк||ури́ть, -урю́, -у́ришь, -у́рят; -у́ренный *сврш.* 1. *что* опалити, огорети (*лулу*) 2. *кого, что разг.* задимити

обкуса́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. изгристи (*нокте*) 2. огристи (*јабуку*)

обку́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. изгризати (*нокте*) 2. обгризати (*јабуку*)

обла́в||а, -ы *ж* 1. хајка; **~ на медве́дя** хајка на медведа 2. потера, рација; **полице́йская ~** полицијска потера

облага́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.*: **~ нало́гом** опорезивати; **~ штра́фом** новчано кажњавати

облагоде́тельств||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. кого* обасути доброчинством *кога*, учинити добро дело *коме*

облагора́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. оплемењивати, чинити племенитим 2. *струч.* оплемењивати, побољшавати (*сорту, пасмину*)

облагор||о́дить, -о́жу, -о́дишь, -о́дят; -о́женный *сврш.* 1. оплеменити, учинити племенитим 2. *струч.* оплеменити, побољшати (*сорту, пасмину*)

облада́ни||е, -я *с* поседовање; посед *м*, власништво

облада́тел||ь, -я *м* поседник, власник

облада́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кем, чем* поседовати, имати *шта*; **~ хоро́шим го́лосом** имати добар глас; **~ тала́нтом** бити талентован; **~** *каким* **сво́йством** имати *какву* особину

обла́||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш. нар.* уредити, удесити

обла́||зить, -жу, -зишь, -зят *сврш. что разг.* обићи (*верајући се или провлачећи се*); **~ все чердаки́** обићи (претражити) све таване

о́блак||о, -а *с, мн.* **-а́, -о́в** 1. облак *м*; **пе́ристые ~а́** паперјасти облаци, цирус; **кучевы́е ~а́** гомиласти облаци, кумулус 2. *чего фиг.* облак *м*; колут *м*; **~а́ пы́ли** облаци прашине; **~а́ ды́ма** колутови дима ◇ **вита́ть в ~а́х** живети у облацима

обла́мыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* ломити, кидати 2. *кого фиг. нар.* наговарати, придобијати; ломити *чији* отпор, тврдоглавост

обла́п||ить, -лю, -ишь, -ят *сврш.* 1. *разг.* обухватити шапама 2. *фиг. нар.* грубо загрлити

облапо́ш||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. нар.* преварити, насамарити

обласка́||ть, -ю, -ешь, -ют; обла́сканный *сврш. кого* бити срдачан, љубазан *према коме*, указати наклоност *коме*

областн||о́й, -а́я, -о́е 1. обласни, покрајински; **~а́я газе́та** обласне новине 2. провинцијалан; локални; **~о́е сло́во** *лингв.* провинцијализам

о́бласт||ь, -и *ж, мн.* **-и, -е́й** 1. област, крај *м*, подручје *с*; **го́рная ~** планински крај; **промы́шленная ~** индустријски крај 2. област; покрајина; **Моско́вская ~** Московска област; **автоно́мная ~** аутономна покрајина 3. зона, појас *м*; **озёрная ~** језерска зона 4. *чего, какая анат.* предео *м*, област; **бо́ли в ~и се́рдца** болови у пределу срца 5. *фиг.* област, поље *с*, подручје *с*; **~ примене́ния** област примене; **в ~и нау́ки** на пољу науке; **в ~и междунаро́дных отноше́ний** у области међународних односа; **в ~и эконо́мики** у области економије; **он специали́ст в ~и матема́тики** он је стручњак за математику

обла́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** капсула; **хини́н в ~ках** капсуле кинина

облача́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого* 1. *цркв.* облачити, одевати (*свештеника*) 2. *разг. шаљ.* облачити, навлачити *на кога* (*одећу*)

облача́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *цркв.* облачити (*свештеничко одело*) 2. *разг. шаљ.* облачити се, навлачити на себе (*одећу*)

облаче́ни||е, -я *с* 1. одевање, облачење 2. црквена одећа *ж*, орнат *м* 3. *разг. шаљ.* свечано одело

облач||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш. кого* 1. *црκв.* обући, оденути (*свештеника*) 2. *разг. шаљ.* обући, навући *на кога* (*одећу*)

облa||чи́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш.* 1. *црκв.* обући, оденути (*свештеничко одело*) 2. *разг. шаљ.* обући се, навући на себе (*одећу*); ~ **в отцо́вское пальто́** обући очев капут

о́блачност||ь, -и *ж* облачност, наоблаченост; **переме́нная** ~ променљиво облачно

о́блач||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но облачан, наоблачен; **~ная пого́да** облачно време

обла́||ять, -ю, -ешь, -ют; -янный *сврш. кого, что* 1. залајати *на кога, шта* 2. *фиг. нар.* и́згрдити, испсовати

облега́||ть, -ет, -ют *несврш.* 1. *кого, что* приањати, припијати се *уз кога, шта*; **пла́тье ~ет фигу́ру** хаљина се припија уз тело 2. *что* обавијати, прекривати (*о облацима итд.*)

облегча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. олакшавати, растерећивати 2. упрошћивати, поједностављивати (*конструкцију, схему итд.*) 3. олакшавати; поправљати, побољшавати; ~ **труд** олакшавати рад 4. ублажавати (*бол*); умиривати, олакшавати (*душу*)

облегча́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* постајати лакши, једноставнији 2. осећати олакшање, смирење

облегче́ни||е, -я *с* 1. олакшавање; упрошћивање 2. олакшање, олакшица *ж*; **почу́вствовать** ~ осетити олакшање

облегчённо *прил.* с олакшањем; ~ **вздохну́ть** уздахнути с олакшањем

облегчённ||ый, -ая, -ое 1. лаган, олакшан 2. упрошћен, поједностављен; **~ая констру́кция** упрошћена конструкција 3. ублажен, смирен

облегч||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* 1. олакшати, растеретити; ~ **теле́гу** растеретити таљиге 2. упростити, поједноставити (*конструкцију, шему итд.*) 3. олакшати; поправити, побољшати; ~ **своё положе́ние** побољшати свој положај 4. ублажити; умирити, олакшати; ~ **боль** ублажити бол; ~ **ду́шу призна́нием** умирити душу признањем

облегч||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш.* 1. *само 3. л.* постати лакши, једноставнији 2. осетити олакшање, смирити се

обледене́л||ый, -ая, -ое залеђен, покривен ледом

обледене́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* заледити се, покрити се ледом; **па́луба ~ла** палуба се заледила

облеза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. губити косу, ћелавити (*о човеку*); губити длаку, лињати се (*о животињи*) 2. *само 3. л.* отпадати, гулити се; **кра́ска ~ет** боја се гули

облéзл||ый, -ая, -ое *разг.* 1. олињао, без длаке; ~ **котёнок** олињало маче 2. огуљен, истрошен; **~ые сте́ны** огуљени зидови

облéз||ть, -у, -ешь, -ут; *прошл.* **облéз, -ла, -ло** *сврш.* 1. опасти; олињати; **во́лосы ~ли** коса је опала; **ко́шка ~ла** мачка је олињала 2. *само 3. л.* отпасти, огулити се; **позоло́та ~ла** позлата се огулила

облека́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что во что заст.* облачити, одевати 2. *что чем* обавијати (*тајном*) 3. *что чем, во что* изражавати (*мисао речима итд.*) 4. *кого чем фиг.* давати, пружати *коме шта*; ~ **вла́стью** овлашћивати

облека́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. во что заст.* облачити се

обле́нива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* постајати лењ

обл||ени́ться, -еню́сь, -е́нишься, -е́нятся *сврш.* разленити се, постати лењ

обл||епи́ть, -еплю́, -е́пишь, -е́пят; -е́пленный *сврш. кого, что* 1. *само 3. л.* налепити се *на кога, шта*; **грязь ~епи́ла сапоги́** блато се налепило на чизме 2. *разг.* излепити, облепити; ~ **сте́ны плака́тами** облепити зидове плакатима 3. *фиг.* прекрити, облепити, опколити; **му́хи ~епи́ли хлеб** муве су облепиле хлеб

облепи́х||а, -и *ж бот.* пасји трн, злолесина

облепля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что* 1. *само 3. л.* лепити се *на кога, шта*; **мо́крое пла́тье ~ет те́ло** мокра хаљина се лепи уз тело 2. *разг.* излепљивати, облепљивати (*зидове плакатима итд.*) 3. *фиг.* прекривати, облепљивати, опкољавати

облес||и́ть, *1. л. јд. се не употр.*, **-и́шь, -я́т; -ённый** *сврш. струч.* пошумити, засадити шумом

облета́||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *сврш.* 1. обићи (*авионом*) 2. испробати (*авион*)

облета́||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. *что, вокруг чего* облетати, правити круг *око чега*; заобилазити у лету *шта* 2. *само 3. л. фиг.* ширити се (*о гласовима, причама*)

облета́||ть[3], **-ет, -ют** *несврш.* опадати; **ли́стья ~ют** лишће опада

обле||те́ть[1], **-чу́, -ти́шь, -тя́т** *сврш.* 1. *что, вокруг чего* облетети, направити круг *око чега*; заобићи у летењу *шта* 2. обићи (*авионом*) 3. *само 3. л. фиг.* раширити се, пронети се (*о гласовима, причама*)

облет||е́ть[2], **-и́т, -я́т** *сврш.* опасти; **ли́стья ~е́ли** лишће је опало

обле́||чь[1], **-ку́, -чёшь, -ку́т;** *прошл.* **облёк, -ла́, -ло́; -чённый** *сврш.* 1. *кого во что заст.* обући, оденути 2. *что чем* обавити; ~ **та́йной** обавити тајном 3. *что чем, во что* изразити; ~ **мысль** *какими* **слова́ми** изразити мисао *каквим* речима 4. *кого чем фиг.* дати, пружити *коме шта*; ~ **полномо́чиями** *кого* дати пуномоћја *коме*, опуномоћити *кога*

обл||е́чь[2], **-я́жет, -я́гут;** *прошл.* **-ёг, -егла́, -егло́** *сврш.* 1. *кого, что* прионути, припити се *уз кога, шта*; **пла́тье ~егло́ фигу́ру** хаљина се припила уз тело 2. *что* обавити, прекрити; **не́бо ~егли́ облака́** небо се прекрило облацима

обл||е́чься, -еку́сь, -ечёшься, -еку́тся; *прошл.* **-ёкся, -екла́сь, -екло́сь; -ечённый** *сврш. во что заст.* обући се; ~ **в тра́ур** обући црнину

облива́ни||е, -я *с* обливање, поливање

облива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что чем* обливати, поливати 2. *что струч.* глазирати, глеђосати, емајлирати

облива́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* обливати се, поливати се ◇ ~ **слеза́ми** купати се у сузама; **се́рдце кро́вью ~ется** срце крвари

обли́вк||а, -и *ж* 1. поливање *с*, обливање *с* 2. *струч.* глазура, глеђ *м*

обливн||о́й, -а́я, -о́е *струч.* глазиран, емајлиран, глеђосан; ~ **кувши́н** глеђосана тестија

облига́ци||я, -и *ж* облигација (*зајма*)

обл||иза́ть, -ижу́, -и́жешь, -и́жут; -и́занный *сврш.* облизати; олизати; ~ **гу́бы** облизати усне; ~ **блю́дце** олизати тацну ◇ **па́льчики ~и́жешь** да олижеш прсте

обл||иза́ться, -ижу́сь, -и́жешься, -и́жутся *сврш.* облизати се, олизати се (*о животињама*)

облизн||ýться, -ýсь, -ёшься, -ýтся *сврш. разг.* облизнути се, лизнути своје усне

облúзыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *разг.* облизивати се, лизати своје усне 2. лизати се (*о животињама*)

óблик, -а *м* 1. спољашњи изглед, облик 2. *фиг.* лик, карактер; **нрáвственный ~** морални лик

облиня́||ть, -ет, -ют *сврш. разг.* 1. изблéдети, изгубити боју 2. олињати (*о животињама*)

облúп||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **облúп, -ла, -ло** *сврш.* облепити се; **колёса ~ли гря́зью** на точковима се нахватало блато

облисполкóм, -а *м* (**областнóй исполнúтельный комитéт**) покрајински извршни одбор

облúть, оболью́, обольёшь, обольют; *прошл.* **óблил** *и* **облúл, облилá, óблило** *и* **облúло; óблитый** *и* **облúтый** *сврш.* 1. посути, облити, полити 2. *струч.* глазирати, емајлирати, глеђосати ◇ **~ гря́зью** *кого* окаљати, оцрнити кога; **~ презрéнием** *кого књиш.* показати презир *према коме*

обл||úться, оболью́сь, обольёшься, оболью́тся; *прошл.* **-úлся, -илáсь, -илóсь** *и* **-úлось** *сврш.* облити се, полити се; **~ холóдной водóй** полити се хладном водом ◇ **~ румя́нцем** заруменити се

облиц||евáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш.* обложити, прекрити, поплочати

облицóвк||а, -и *ж* 1. облагање *с*, прекривање *с*, поплочавање *с* 2. превлака, облога

облицóвщик, -а *м* облагач

облицóвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* облагати, прекривати, поплочавати

облича́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. раскринкавати, разоткривати; **~ взя́точничество** раскринкавати корупцију 2. показивати, откривати; **всё ~ет в нём талáнт** све указује да он има талента

обличúтел||ь, -я *м* разоткривач, онај који раскринкава, тужилац

обличúтел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно који раскринкава, разоткрива, осуђује (*говор итд.*)

облич||úть, -ý, -úшь, -áт; -ённый *сврш.* 1. раскринкати, разоткрити 2. показати, открити

облúчь||е, -я *с* 1. *нар.* вањштина *ж*, лице 2. *фиг.* облик *м*, лик *м*

облобызá||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. заст. и разг. шаљ.* пољубити

облобызá||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. заст. и разг. шаљ.* пољубити се

обл||ожúть, -ожý, -óжишь, -óжат; -óженный *сврш.* 1. обложити (*са свих страна*) 2. *само 3. л.* прекрити, заклонити; **тýчи ~ожúли нéбо** облаци су прекрили небо 3. опседнути; опкољити; **~ крéпость** опседнути тврђаву; **~ медвéдя** опкољити медведа 4.: **~ налóгом** ударити порез; **~ штрáфом** новчано казнити 5. *нар.* изгрдити, опсовати

облóж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** омот *м*, корице *мн. ж*

обложн||óй, -áя, -óе: ~ дождь *разг.* дуготрајна киша

облоко||тúть, -чý, -тúшь, -тя́т *сврш.*: **~ рýку** *на что, обо что* налактити се *на шта*

облоко||тúться, -чýсь, -тúшься, -тя́тся *сврш. на что, обо что* налактити се *на шта*

обломá||ть, -ю, -ешь, -ют; облóманный *сврш.* 1. *что* одломити, поломити, покидати; **~ сýчья** покидати гране 2. *кого фиг. нар.* наговорити, придобити; сломити *чији* отпор, тврдоглавост

обломá||ться, -ется, -ются *срш.* поломити се, сломити се

обл||омúть, -омлю́, -óмишь, -óмят; -óмленный *сврш.* одломити, сломити, поломити, покидати; **~ вéтку** одломити грану

обл||омúться, -óмится, -óмятся *сврш.* поломити се, сломити се

облóмовщин||а, -ы *ж* обломовштина (*леност, апатија*)

облóм||ок, -ка *м* 1. комад, парче *с*, крхотина *ж* 2. *фиг.* остатак

обл||упúть, -уплю́, -ýпишь, -ýпят; -ýпленный *сврш.* 1. *что* огулити, ољуштити; **~ яйцó** ољуштити јаје 2. *фиг. кого* оперушати, опљачкати

облучá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* озрачавати, зрачити, излагати зрачењу

облучéни||е, -я *с* озрачавање; **~ рентгéновскими лучáми** озрачавање рендген-зрацима

облуч||úть, -ý, -úшь, -áт; -ённый *сврш.* озрачити, изложити зрачењу; **~ рентгéном** озрачити рендген-зрацима

облуч||úться, -ýсь, -úшься, -áтся *сврш.* бити изложен зрачењу

облуч||óк, -кá *м* седиште *с* кочијаша

облущ||úть, -ý, -úшь, -áт *сврш.* ољуштити; **~ фасóль** ољуштити пасуљ

облы́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *нар. заст.* лажан, клеветнички, неистинит

облысé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* оћелавити

облюб||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш. кого, что* бацити око *на кога, шта*, изабрати, одабрати по свом укусу *кога, шта*; **~ местéчко** бацити око на месташце

облюбóвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что* бацати око *на кога, шта*, изабирати, одабирати по свом укусу *кога, шта*

обля́па||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. нар.* запрскати, замрљати

обля́пыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* запрскивати, мрљати

обмá||зать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш.* 1. премазати 2. *разг.* запрљати, замазати

обмáзыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. премазивати 2. *разг.* прљати, замазивати

обмáкива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что во что* умакати

обмакн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш. что во что* замочити, умочити; **~ перó в чернúла** умочити перо у мастило

обмáн, -а *м* 1. превара *ж*, подвала *ж*; **совершúть ~** подвалити; **добúться ~ом** *чего* постићи *шта* преваром 2. заблуда *ж*, лаж *ж*; **ввестú в ~** обманути ◇ **~ зрéния** оптичка варка

обмáн||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *мин.*: **цúнковая ~** сфалерит; **роговáя ~** амфибол

обм||анýть, -анý, -áнешь, -áнут; -áнутый *сврш.* 1. *кого* преварити, обманути; **~ покупáтеля** преварити купца 2. *кого, что* изиграти, преварити; **~** *чьё* **довéрие** изиграти *чије* поверење; **~** *чьи* **ожидáния** преварити *чија* очекивања

обм||анýться, -анýсь, -áнешься, -áнутся *сврш.* 1. преварити се, обманути се 2. *в ком, чём* разочарати се, преварити се; **~ в надéждах** разочарати се у надањима; **~ в ожидáниях** преварити се у очекивањима

обмáнчивост||ь, -и *ж* варљивост

обма́нчи‖вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. варљив, лажан; **~вая нару́жность** варљива спољашност 2. опасан, варљив, променљив (*време итд.*)

обма́нщик, -а *м* преварант, варалица, лажљивац

обма́нывa‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого* варати, обмањивати 2. *кого, что* изигравати, варати (*очекивања итд.*)

обма́нывa‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. варати се, обмањивати се 2. *в ком, чём* разочаравати се, варати се (*у надањима итд.*)

обмара́‖ть, -ю, -ешь, -ют; обма́ранный *сврш. нар.* испрљати, запрљати, замазати

обмара́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. нар.* упрљати се, замрљати се, умазати се

обма́тыва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* 1. *чем* замотавати, увијати *у шта* 2. *вокруг чего* обавијати, омотавати *око чега*

обма́тыва‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *чем* замотавати се, увијати се *у шта* 2. *само 3. л. вокруг чего* обавијати се, омотавати се *око чега*, намотавати се *на шта*

обма́хива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что чем* махати, хладити (*лепезом итд.*) 2. *что* пајати, брисати, чистити (*прашину*)

обма́хива‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* хладити се; **~ ве́ером** хладити се лепезом

обмахн‖у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* 1. *кого, что чем* махнути (*лепезом итд.*) 2. *что* опајати, опрашити, испрашити; **~ пыль с книг** очистити пајалицом прашину са књига

обмахн‖у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* махнути (*лепезом*)

обма́чива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* квасити, намакати (*рукаве итд.*)

обма́чива‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. квасити се, намакати се (*о рукаву итд.*) 2. мокрити се (*пода се*)

обмеле́ни‖е, -я *с* плићање (*реке*)

обмеле́‖ть, -ет, -ют *сврш.* оплићати, постати плитак; **река́ ~ла** река је постала плитка

обме́н, -а *м* замењивање *с*, замена *ж*, размена *ж*, трампа *ж*; **~ о́пытом** размена искустава; **~ мне́ниями** размена мишљења; **~ кварти́р** замена стана; **~ това́рами** размена робе ◇ **~ веще́ств** *физиол.* метаболизам

обме́нива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* размењивати, трампљавати, замењивати; **~ кни́гу в библиоте́ке** замењивати књигу у библиотеци; **~ валю́ту** мењати девизе

обме́нива‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *кем, чем* мењати се, трампљивати се *ким, чим*; замењивати *кога, шта* 2. *чем фиг.* измењивати, размењивати *шта*; **~ мне́ниями** размењивати мишљења

обм‖ени́ть, -еню́, -е́нишь, -е́нят; -е́ненный *сврш. разг.* разменити, трампити, заменити

обм‖ени́ться, -еню́сь, -е́нишься, -е́нятся *сврш. чем разг.* случајно заменити, побркати *шта*

обме́нн‖ый, -ая, -ое за замену, за размену, за трампу; **~ фонд** фонд за размену

обменя́‖ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* разменити, трампити, заменити

обменя́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. *кем, чем* разменити се, трампити се *ким, чим*; заменити *кога, шта*; **~ кни́гами** трампити књиге; **~ пле́нными** размењати заробљенике 2. *чем фиг.* измењати, размењати; **~ о́пытом** размењати искуства

обме́р, -а *м* 1. мерење *с*, премеравање *с*, размеравање *с* 2. *разг.* варање *с*, закидање *с* (*на мери*)

обмере́ть, обомру́, обомрёшь, обомру́т; *прошл.* **о́бмер, обмерла́, о́бмерло** *сврш. разг.* обамрети, премрети; **~ от испу́га** претрнути од страха

обмерза́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. ледити се, залеђивати се 2. *нар.* смрзавати се, запсти

обмёрз‖нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **обмёрз, -ла, -ло** *сврш.* смрзнути се, заледити се

обме́рива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* мерити, премеравати, размеравати; **~ кварти́ру** премеравати стан 2. *кого разг.* закидати на ваги, варати при мерењу

обме́р‖ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. *кого, что* премерити, измерити 2. закинути на ваги, преварити при мерењу; **~ покупа́теля** преварити купца на мери

обме́р‖иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* преварити се, погрешити у мерењу

обме́рн‖ый, -ая, -ое који се односи на мерење, мерни

обме‖сти́, -ту́, -тёшь, -ту́т; *прошл.* **обмёл, -ла́, -ло́; -тённый** *сврш.* помести, омести, очистити, опајати; **~ паути́ну** скинути паучину

обмета́‖ть[1]**, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* мести, чистити, пајати

обм‖ета́ть[2]**, -ечу́, -е́чешь, -е́чут; -ётанный** *сврш.* 1. опшити, оивичити; **~ пе́тли** опшити рупице 2. *безл. разг.*: **у него́ ~ета́ло гу́бы** избила му грозница на уснама

обмина́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* стискати, гњечити; утабавати

обмина́‖ться, -ется, -ются *несврш.* слегати се; утабавати се

обмира́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* обамирати, трнути, кочити се (*од страха итд.*)

обмозг‖ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш. нар.* промозгати, промућкати

обмола́чива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. пољопр.* врћи, вршити

обмо́лв‖иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* 1. побркати (*у говору*), погрешно рећи 2. изрећи се, избрбљати 3. *чем* рећи случајно, узгред *шта* ◇ **не ~ ни сло́вом** не проговорити ни речи

обмо́лв‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** омашка у говору

обмоло́т, -а *м пољопр.* 1. вршидба *ж* 2. овршено жито

обмол‖оти́ть, -очу́, -о́тишь, -о́тят; -о́ченный *сврш. пољопр.* оврћи, овршити

обмора́жива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* озлеђивати смрзавањем

обмора́жива‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* озлеђивати се смрзавањем

обморо́‖зить, -жу, -зишь, -зят; -женный *сврш.* озледити смрзавањем; **он ~зил у́ши** промрзле су му уши

обморо́‖зиться, -жусь, -зишься, -зятся *сврш.* озледити се смрзавањем

о́бморок, -а *м* несвест *ж*, несвестица *ж*; **упа́сть в ~** пасти у несвест

обморо́ч‖ить, -у, -ишь, -ат *сврш. нар.* насамарити, преварити

о́бморочн‖ый, -ая, -ое који се односи на несвест, несвестицу; **~ое состоя́ние** несвестица

обмота́‖ть, -ю, -ешь, -ют; обмо́танный *сврш. что* 1. *чем* замотати, увити *у шта*; **~ го́лову платко́м** повезати главу марамом 2. *вокруг чего* обавити,

омотати *око чега*; ~ **шарф вокру́г ше́и** омотати шал око врата

обмота́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. *чем* увити се, замотати се *у шта* 2. *само 3. л. вокруг чего* обавити се, омотати се *око чега*

обмо́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* умотавање *с*, замотавање *с* 2. *тех.* намот *м*, намотај *м* 3. *об. мн.* **-ки, -ок** увијачи *мн. м* (*за ноге*)

обм||очи́ть, -очу́, -о́чишь, -о́чат; -о́ченный *сврш.* поквасити, намочити; ~ **рукава́** поквасити рукаве

обм||очи́ться, -очу́сь, -о́чишься, -о́чатся *сврш.* 1. поквасити се, намочити се, наквасити се 2. помокрити се (*пода се*)

обмундирова́ни||е, -я *с* 1. опремање (*одећом*) 2. униформа *ж*

обмундир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* снабдети униформом

обмундир||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш.* добити униформу, набавити себи униформу

обмундиро́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* снабдевање *с*, опремање *с* униформом 2. *нар.* униформа

обмундиро́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* снабдевати униформом

обмундиро́выва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* добијати униформу, набављати себи униформу

обмур||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* *струч.* обзидати

обмуро́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. струч.* обзиђивати

обму́слива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг. в.* **обмусо́ливать**

обму́сл||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг. в.* **обмусо́лить**

обмусо́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прљати пљувачком

обмусо́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* заслинити, запрљати пљувачком

обмыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* прати, испирати; ~ **ра́ну** испирати рану 2. *что нар.* заливати, прослављати уз пиће; ~ **пре́мию** прослављати премију

обмыва́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* прати се, умивати се

обмы́л||ок, -ка *м разг.* остатак сапуна

обм||ы́ть, -о́ю, -о́ешь, -о́ют; -ы́тый *сврш.* 1. *кого, что* опрати, испрати 2. *что нар.* залити, прославити уз пиће

обм||ы́ться, -о́юсь, -о́ешься, -о́ются *сврш.* опрати се, умити се

обмяка́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. омекшавати, постајати мек 2. *фиг.* смекшавати, постајати добре воље

обмя́к||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **обмя́к, -ла, -ло** *сврш. разг.* 1. омекшати, постати мек 2. *фиг.* смекшати, одобровољити се

обмя́ть, обомну́, обомнёшь, обомну́т; обмя́тый *сврш.* стиснути, згњечити; утабати

обмя́ться, обомнётся, обомну́тся *сврш.* слегнути се; утабати се

обнагле́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* обезобразити се, постати дрзак

обнадёжива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого* уливати наду *коме*, храбрити, охрабривати *кога*

обнадёж||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. кого* улити наду *коме*, охрабрити *кога*

обнажа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* обнаживати, разголићавати 2. *что* огољивати (*дрвеће*) 3. *что* отварати (*нерв итд.*) 4. *что* исукивати; ~ **са́блю** исукивати сабљу 5. *что фиг.* разоткривати, откривати; ~ **недоста́тки** откривати недостатке

обнажа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. обнаживати се, разголићавати се 2. *само 3. л.* огољевати (*о дрвећу итд.*) 3. *само 3.л.* отварати се (*о корену итд.*) 4. *само 3.л. фиг.* откривати се, избијати на видело (*о пороцима итд.*)

обнаже́ни||е, -я *с* 1. разголићавање 2. *фиг.* откривање

обнажённ||ый, -ая, -ое 1. обнажен, наг, разголићен; **с ~ой голово́й** гологлав, без капе 2. оголео (*дрвеће*) 3. отворен (*нерв итд.*) 4. исукан (*мач*) 5. *фиг.* јаван, отворен (*цинизам итд.*)

обнаж||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* 1. *кого, что* обнажити, разголитити; ~ **пле́чи** разголитити рамена; ~ **го́лову** скинути капу 2. *что* оголити (*дрвеће*) 3. *что* отворити; ~ **нерв** отворити нерв 4. *что* исукати; ~ **меч** исукати мач 5. *что фиг.* разоткрити, открити; ~ **недоста́тки** открити недостатке

обнаж||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш.* 1. обнажити се, разголитити се 2. *само 3. л.* оголети (*о дрвећу*) 3. *само 3. л.* отворити се (*о корену итд.*) 4. *само 3. л. фиг.* открити се, избити на видело (*о пороцима итд.*)

обнаро́довани||е, -я *с* објављивање, објава *ж*, проглашавање

обнаро́д||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* објавити, прогласити; ~ **зако́н** објавити закон

обнару́жени||е, -я *с и* **обнаруже́ни||е, -я** *с* 1. показивање, испољавање (*осећања*) 2. проналажење, откривање 3. откривање, разоткривање (*истине*)

обнару́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. показивати, испољавати; ~ **свою́ ра́дость** показивати своју радост; ~ **жела́ние** показивати жељу 2. налазити, проналазити, откривати 3. запажати, откривати

обнару́жива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* показивати се, испољавати се (*о способностима итд.*) 2. налазити се, проналазити се

обнару́ж||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* 1. показати, испољити; ~ **больши́е спосо́бности** *к чему* показати велике способности *за шта*; ~ **своё невéжество** показати своје незнање 2. наћи, пронаћи, открити; ~ **оши́бку** пронаћи грешку; ~ **престу́пника** открити злочинца 3. запазити, открити; ~ **пропа́жу кни́ги** запазити нестанак књиге

обнару́ж||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* 1. *само 3. л.* показати се, испољити се; **у ма́льчика ~ились спосо́бности к му́зыке** дечак је показао способности за музику 2. наћи се, пронаћи се; **пропа́вшая кни́га ~илась в я́щике стола́** изгубљена књига се нашла у фиоци стола

обна́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. чинити удобним (*ношењем*) 2. носити, хабати

обнес||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **обнёс, -ла́, -ло́; -ённый** *сврш.* 1. *кого, что вокруг чего* пронети *кога, шта око чега* 2. *что чем* оградити; ~ **сад забо́ром** подићи ограду око врта 3. *кого чем* угостити, послужити 4. *кого чем* заобићи, пропустити (*приликом послужења*)

обнима́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. грлити 2. *фиг.* захватати (*о пламену итд.*) 3. *фиг. књиш.* обухватати (*погледом*); схватати (*суштину нечега итд.*)

обнима́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* грлити се

обни́мк||а, -и *ж*: **в ~у** *разг.* загрљен; у загрљају; **они́ шли в ~у** ишли су загрљени

обнища́л||ый, -ая, -ое осиромашен, бедан

обнища́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* осиромашити, запасти у беду

обно́в||а, -ы *ж разг. в.* **обно́вка**

обнов||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* **1.** обновити, поправити; заменити; **~ ме́бель** обновити намештај **2.** обновити, освежити, оживити; **~ впечатле́ния** освежити утиске; **~ репертуа́р** обновити репертоар **3.** *разг.* први пут употребити, обући; **~ пла́тье** обући нову хаљину

обнов||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* **1.** обновити се, изменити се; **соста́в кома́нды ~и́лся** састав екипе се променио **2.** обновити се, освежити се (*о репертоару итд.*)

обно́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* новокупљена ствар (*одећа, обућа*); **наде́ть ~ку** обући нову одећу

обновле́ни||е, -я *с* обнова *ж*, обнављање

обновля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** обнављати, поправљати **2.** обнављати, освежавати **3.** *разг.* први пут употребљавати, облачити (*нову хаљину итд.*)

обновля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** обнављати се, мењати се **2.** обнављати се, освежевати се (*о репертоару итд.*)

обн||оси́ть[1], **-ошу́, -о́сишь, -о́сят; -о́шенный** *сврш. разг.* **1.** учинити удобним (*ношењем*); разгазити (*обућу*) **2.** износити, похабати

обн||оси́ть[2], **-ошу́, -о́сишь, -о́сят** *несврш.* **1.** *кого, что вокруг чего* носити *кога, шта око чега* **2.** *что чем* ограђивати, окруживати **3.** *кого чем* угошћавати, послуживати (*све*) **4.** *кого чем* заобилазити, пропуштати (*приликом послужења*)

обн||оси́ться, -ошу́сь, -о́сишься, -о́сятся *сврш. разг.* **1.** похабати, исцепати своју одећу **2.** *само 3. л.* похабати се, износити се, отрцати се (*о одећи, обући*)

обно́ск||и, -ов *мн.* (*јд.* **обно́с||ок, -ка** *м*) *разг.* изношена, похабана одећа, обућа; **ходи́ть в ~ах** ићи у ритама

обню́ха||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* оњушити, омирисати

обню́хива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* њушити, мирисати

обня́ть, обниму́, обни́мешь, обни́мут; *прошл.* **о́бнял, обняла́, о́бняло** *сврш.* **1.** загрлити; **~ ребёнка** загрлити дете; **~ коле́ни рука́ми** обгрлити колена **2.** *фиг.* захватити (*о пламену итд.*) **3.** *фиг. књиш.* обухватити (*погледом итд.*); схватити (*суштину нечега итд.*)

обн||я́ться, -иму́сь, -и́мешься, -и́мутся; *прошл.* **-я́лся, -яла́сь, -яло́сь** *сврш.* загрлити се

обо *предл. в.* **о, об**

обобр||а́ть, оберу́, оберёшь; оберу́т; *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло; обо́бранный** *сврш. разг.* **1.** *что* обрати, побрати **2.** *кого, что* опљачкати, покрасти ◇ **~** *кого* **до (после́дней) ни́тки** опљачкати *кога* до голе коже

обобра́ться, оберу́сь, оберёшься, оберу́тся *сврш. разг.*: **хлопо́т не оберёшься** брига преко главе

обобща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* уопштавати, генералисати

обобще́ни||е, -я *с* уопштавање, уопштење

обобществ||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* подруштвити, социјализовати

обобществле́ни||е, -я *с* подруштвљавање, социјализација *ж*

обобществля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* подруштвљавати, социјализовати

обобщ||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* уопштити, уопћити; **~ о́пыт** уопштити искуство

обовшиве||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* оваш љивити се, постати уш љив

обогати́тел||ь, -я *м струч.* **1.** стручњак за оплемењивање (обогаћивање) руда **2.** средство *с* за оплемењивање; **~ по́чвы** средство за оплемењивање земљишта

обогати́тельн||ый, -ая, -ое: ~ая фа́брика фабрика за оплемењивање руде

обога||ти́ть, -щу́, -ти́шь, -тя́т; -щённый *сврш.* **1.** обогатити; **~ свой жи́зненный о́пыт** обогатити своје животно искуство **2.** *струч.* обогатити, оплеменити; **~ руду́** оплеменити руду

обога||ти́ться, -щу́сь, -ти́шься, -тя́тся *сврш.* обогатити се, постати богатији

обогаща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** обогаћивати **2.** *струч.* обогаћивати, оплемењивати (*руду итд.*)

обогаща́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* богатити се, постајати богатији

обогаще́ни||е, -я *с* **1.** богаћење, обогаћивање **2.** *струч.* обогаћивање, оплемењивање (*руде итд.*)

обогн||а́ть, обгоню́, обго́нишь, обго́нят; *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло** *сврш.* **1.** престићи, претећи **2.** *фиг. разг.* престићи, превазићи

обогн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; обо́гнутый *сврш.* **1.** савити, овити; **~ о́бруч вокру́г бо́чки** набити обруч на буре **2.** заобићи; **~ мыс** заобићи рт

обоготвор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш.* обоготворити, уздићи до божанства

обоготворя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сврставати међу божанства

обогре́в, -а *м* загревање *с*; **~ помеще́ния** загревање просторије

обогрева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* грејати, загрејавати

обогрева́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* грејати се, загрејавати се

обогре́||ть, -ю, -ешь, -ют; -тый *сврш.* огрејати, загрејати

обогре́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* огрејати се, загрејати се

о́бод, -а *м, мн.* **обо́дья, обо́дьев** **1.** обод (*на точку*) **2.** *тех.* венац, обруч

обод||о́к, -ка́ *м* **1.** *дем.* обручић **2.** обруб, бордура *ж*, руб; **золото́й ~** златан обруб

ободра́н||ец, -ца *м нар.* одрпанац, одрпанко

ободр||а́ть, обдеру́, обдерёшь, обдеру́т; *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло; обо́дранный** *сврш. кого, что* **1.** огулити, ољуштити; **~ кору́ с де́рева** огулити кору са дрвета **2.** *разг.* изгребати; **~ лицо́** изгребати лице ◇ **~ как ли́пку** *разг.* огулити до голе коже

ободри́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно охрабрујући

ободр||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* охрабрити, ободрити

ободр||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* охрабрити се, ободрити се

ободря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* храбрити, бодрити

ободря́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* храбрити се, бодрити се, соколити се

обоепо́л||ый, -ая, -ое *биол.* двополан, хермафродитан

обожа́ни||е, -я *с* обожавање

обожа́тел||ь, -я *м разг. шаљ.* обожаватељ, обожавалац

обожа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. обожавати; ~ **свои́х дете́й** обожавати своју децу 2. *нар.* веома волети; ~ **жа́реную ры́бу** веома волети пржену рибу

обожд||а́ть, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло** *сврш. разг.* сачекати, причекати

обожеств||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* оботворити, сврстати међу божанства

обожествле́ни||е, -я *с* обоготворење

обожествля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сврставати међу божанства

обожр||а́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш. нар.* преждерати се

обо́з, -а *м* 1. поворка *ж* товарних кола 2. *војн.* комора *ж* ◊ **быть (плести́сь) в** ~**е** бити последњи, заостајати

обозв||а́ть, обзову́, обзовёшь, обзову́т; *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло; обо́званный** *сврш. кого, что кем, чем разг.* назвати *кога, шта ким, чим*, дати *коме* погрдно име; ~ **дурако́м** назвати глупаком

обозл||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. разг.* разљутити, наљутити, расрдити

обозл||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. разг.* разљутити се, наљутити се, расрдити се

обозна́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* преварити се, побркати, заменити лица

обознача́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. обележавати, означавати 2. *само 3. л.* значити, означавати; **что э́то** ~**ет?** шта то значи?

обознача́||ться, -ется, -ются *несврш.* примећивати се, оцртавати се

обозначе́ни||е, -я *с* 1. означавање, обележавање 2. ознака *ж*, знак *м*; **усло́вное** ~ условни знак

обозна́ч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* 1. обележити, означити; ~ **на ка́рте** обележити на карти 2. *само 3. л.* показати, истаћи

обозна́ч||иться, -ится, -атся *сврш.* приметити се, оцртати се

обо́зник, -а *м* 1. возач у поворци теретних кола 2. *војн.* комороџија

обозрева́тел||ь, -я *м* коментатор; **полити́ческий** ~ политички коментатор

обозрева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш.* 1. проматрати 2. разматрати (*у чланку, прегледу*)

обозре́ни||е, -я *с* 1. преглед *м*; **междунаро́дное** ~ међународни преглед 2. *поз.* ревија *ж*

обозр||е́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш. књиш.* 1. разгледати; ~ **ме́стность** разгледати предео 2. размотрити (*у чланку, прегледу*)

обозри́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо сагледив, који се може обухватити погледом

обо́||и, -ев *мн.* зидне тапете; **окле́ить** ~**ями** тапетирати, обложити тапетама

обо́йм||а, -ы *ж, ген. мн.* **обо́йм** 1. *војн.* шаржер *м* 2. *тех.* стега, обујмица

обо́йн||ый, -ая, -ое 1. тапетни, тапетски, за тапете 2. *тех.* за окивање, облагање; ~**ые гво́зди** ексери за окивање

обо||йти́, -йду́, -йдёшь, -йду́т; *прошл.* **-шёл, -шла́, -шло́; -йдённый** *сврш.* 1. *что, вокруг чего* обићи *око чега*, заобићи *шта* (*пешке*); ~ **дом** обићи око куће; ~ **круго́м** заобићи; ~ **лу́жу** заобићи бару; ~ **с фла́нга** *војн.* заобићи с бока 2. *кого, что* обићи, посетити; ~ **весь го́род** проћи кроз читав град; ~ **всех знако́мых** обићи све познанике 3. *кого, что разг.* престићи 4. *что фиг.* заобићи, изиграти; ~ **зако́н** заобићи закон ◊ ~ **молча́нием** прећутати; ~ **чи́ном** *кого* не доделити чин *коме*; ~ **награ́дой** *кого* не наградити *кога*

обо||йти́сь, -йду́сь, -йдёшься, -йду́тся; *прошл.* **-шёлся, -шла́сь, -шло́сь** *сврш.* 1. *как с кем, чем* поступити 2. *само 3. л. кому* коштати, стајати *кога*; **пое́здка** ~**шла́сь мне недо́рого** путовање ме није много коштало 3. *без кого, чего, кем, чем* моћи се снаћи; **без тебя́** ~**йду́сь** могу и без тебе; **я не могу́** ~**йти́сь без э́той кни́ги** не могу без ове књиге, ова књига ми је веома потребна; ~ **ста рубля́ми** изаћи на крај са сто рубаља 4. *само 3. л. фиг.* проћи (*како*), добро се завршити; **всё** ~**шло́сь благополу́чно** све се добро завршило; **не** ~**шло́сь без ссо́ры** *безл.* није се могла избећи свађа, дошло је до свађе; ~**шло́сь без сканда́ла** *безл.* прошло је без скандала

обо́йщик, -а *м* тапетар

о́бок *прил. и предл. с ген. разг.* поред, покрај

обокр||а́сть, -аду́, -адёшь, -аду́т; *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло; -а́денный** *сврш.* покрасти, опљачкати; **его́** ~**а́ли** покрали су га

оболва́н||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. нар.* 1. насамарити, намагарчити 2. *шаљ.* прекратко ошишати, лоше потшишати

обол||га́ть, -гу́, -жёшь, -гу́т; *прошл.* **-га́л, -гала́, -га́ло; обо́лганный** *сврш. разг.* оклеветати

оболо́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. опна, љуска, кожица 2. *тех.* омотач *м*, кошуљица 3. *анат.*: **ра́дужная** ~ дужица; **рогова́я** ~ рожњача; **мозгова́я** ~ мождана опна; **се́тчатая** ~ мрежњача; **слизи́стая** ~ слузокожа

обо́лтус, -а *м нар.* будала, глупак, ленштина

обольсти́тел||ь, -я *м заст.* заводник

обольсти́тельн||ый, -ая, -ое заводљив, привлачан, заносан

обоЛь||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш.* 1. завести, саблазнити 2. завести, обешчастити

оболь||сти́ться, -щу́сь, -сти́шься, -стя́тся *сврш. чем* дати се завести *чиме*, саблазнити се *на шта*

обольща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. заводити, саблажњавати 2. заводити, бешчастити

обольща́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. чем* давати се завести *чиме*, саблажњавати се *на шта*

обольще́ни||е, -я *с* 1. завођење 2. саблазан *ж*, искушење

обомле́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* запанити се, запрепастити се, обамрети; ~ **от испу́га** претрнути од страха

обомшéл||ый, -ая, -ое обрастао маховином

обомше́||ть, -ет, -ют *сврш.* обрасти маховином

обоня́ни||е, -я *с* њух *м*, чуло мириса

обоня́тельн||ый, -ая, -ое за њух, мирисање; ~ **нерв** нерв за мирис

обоня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* мирисати, њушити, осећати чулом мириса

обора́чиваемост||ь, -и *ж* 1. *екон.* обрт *м*, оптицај *м* 2. *жел.* оптицај *м*, кретање *с*, коришћење *с*; ~ **ваго́нов** обим коришћења вагона

обора́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что вокруг чего* омотавати, обавијати; увијати 2. *что во что* замотавати, завијати 3. окретати (*лице*) 4. *фиг.* преокретати, измењивати 5. *екон.* пуштати у оптицај, обртати 6. *кого, что кем, чем, в кого, во что* обраћати, претварати (*об. у бајкама*)

обора́чива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. окре-

тати се, обртати се 2. *фиг. само 3. л.* преокретати се, добијати други правац 3. *само 3. л. екон.* обртати се 4. *кем, чем, в кого, во что* обраћати се, претварати се (*об. у бајкама*)

оборва́н||ец, -ца *м разг.* одрпанац, одрпанко

оборв||а́ть, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло; обо́рванный** *сврш.* 1. *что* потргати, обрати (*воће итд.*) 2. *что* прекинути, покидати; **~ про́волоку** покидати жицу 3. *что* прекинути, пресећи; **~ разгово́р** прекинути разговор 4. *кого фиг. разг.* ућуткати ◇ **~ телефо́н** *разг.* често телефонирати

оборв||а́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся; *прошл.* **-а́лся, -ала́сь, -а́лось** *и* **-ало́сь** *сврш.* 1. *само 3. л.* прекинути се, покидати се 2. срушити се, сурвати се 3. *само 3. л. фиг. разг.* прекинути се, престати; **пе́сня ~ала́сь** песма се прекинула

обо́рвыш, -а *м разг.* одрпанко, одрпанац (*дете*)

обо́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** волан *м*, карнер *м* (*на хаљини итд.*); **пла́тье с ~ками** хаљина са воланима

обормо́т, -а *м вулг.* неотесанац, простак

оборо́н||а, -ы *ж* 1. одбрана, обрана, заштита; **укрепля́ть ~у страны́** јачати одбрану земље; **противовозду́шная ~** противавионска одбрана 2. *војн.* одбрана; **ли́ния ~ы** одбрамбена линија; **прорва́ть ~у проти́вника** пробити непријатељску одбрану; **заня́ть ~у** заузети одбрамбени став

оборони́тельн||ый, -ая, -ое одбрамбени; заштитни; **~ая та́ктика** одбрамбена тактика; **~ые сооруже́ния** одбрамбени објекти

оборо́нн||ый, -ая, -ое одбрамбени; **~ая промы́шленность** одбрамбена индустрија

обороноспосо́бност||ь, -и *ж* одбрамбена способност, одбрамбена моћ

обороноспосо́бн||ый, -ая, -ое спреман за одбрану

обороня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* бранити, штитити

обороня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* бранити се, штитити се

оборо́т, -а *м* 1. обртај; **коли́чество (число́) ~ов в мину́ту** број обртаја у минуту 2. оптицај, употреба *ж*, коришћење *с*; **пусти́ть в ~** пустити у оптицај 3. *екон.* обрт, оптицај, промет; **~ това́ров** промет робе; **~ капита́ла** циркулација капитала; **нало́г с ~а** порез на промет 4. наличје *с*, полеђина *ж*; **на́дпись на ~е** натпис на полеђини 5. *тех.* намотај, колено *с* (*код цеви*) 6. заокрет, промена *ж*; **приня́ть неожи́данный ~** узети неочекиван ток 7. *лингв.* израз; конструкција *ж*; **фразеологи́ческий ~** фразеолошки израз; **прича́стный ~** партиципска конструкција; **дееприча́стный ~** конструкција с глаголским прилогом ◇ **взять в ~** *кого разг.* навалити *на кога*

о́борот||ень, -ня *м мит.* човек који се може претварати у животиње; вукодлак, вампир

оборо́тис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* вешт, окретан; промућуран, префриган (*човек*)

обор||оти́ть, -очу́, -о́тишь, -о́тят; -о́ченный *сврш.* 1. *что* окренути (*лице*) 2. *что* преврнути 3. *кого, что кем, чем в кого, во что,* претворити (*об. у бајкама*)

обор||оти́ться, -очу́сь, -о́тишься, -о́тятся *сврш.* 1. окренути се 2. *кем, чем, в кого, во что* претворити се *у кога, шта (об. у бајкама)*

оборо́тливост||ь, -и *ж* спретност, окретност, промућурност; префриганост

оборо́тли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во вешт, окретан, промућуран; префриган

оборо́тн||ый, -ая, -ое 1. *екон.* обртни; **~ капита́л** обртни капитал 2.: **~ая сторона́** наличје, полеђина ◇ **~ая сторона́ меда́ли** друга страна медаље

обору́довани||е, -я *с* 1. опремање уређајима; инсталирање 2. опрема *ж*, уређај *м*, инсталација *ж*; **лаборато́рное ~** лабораторијска опрема

обору́д||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* снабдети/снабдевати; опремити/опремати уређајима; инсталирати

обоснова́ни||е, -я *с* 1. образлагање, мотивисање 2. мотивација *ж*, разлог *м*, аргумен(а)т *м*

обосно́ванност||ь, -и *ж* основаност, оправданост; аргументованост

обосно́ва||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно основан, оправдан; доказан, аргументован; **~ вы́вод** аргументован закључак

обосн||ова́ть, -ую́, -уёшь, -ую́т; -о́ванный *сврш.* образложити, доказати, аргументовати

обосн||ова́ться, -ую́сь, -уёшься, -ую́тся *сврш. разг.* скрасити се, сместити се; настанити се

обосно́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* образлагати, доказивати, аргументовати

обосно́выва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* смештати се; настањивати се

обосо́б||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* издвојити, изузети, осамосталити

обосо́б||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* издвојити се, одвојити се, изоловати се

обосо́бленно *прил.* одвојено, изоловано

обосо́бленност||ь, -и *ж* 1. одвојеност, издвојеност, изолација 2. *грам.* независност (*делова реченице*)

обосо́бле||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. одвојен, издвојен, изолован 2. *само дужи обл. грам.* независан (*део реченице*)

обособля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* издвајати, одвајати; изоловати

обособля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* издвајати се, одвајати се, изоловати се

обостре́ни||е, -я *с* заоштравање, погоршавање; **~ боле́зни** погоршање болести; **~ отноше́ний** заоштравање односа

обострённост||ь, -и *ж* 1. изоштреност (*вида, слуха*) 2. заоштреност, затегнутост, напетост (*ситуације, односа*)

обострённ||ый, -ая, -ое 1. изоштрен; **~ слух** изоштрен слух; **~ое зре́ние** изоштрен вид; **~ая чувстви́тельность** појачана осетљивост, преосетљивост 2. заоштрен, напет, затегнут; **~ые отноше́ния** затегнути односи

обостр||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. изоштрити; појачати, повећати; **~ слух** изоштрити слух; **~ боль** повећати бол 2. заоштрити, затегнути, погоршати; **~ отноше́ния** погоршати односе

обостр||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* 1. издужити се, зашиљити се (*о цртама лица*) 2. изоштрити се (*о виду, слуху*); појачати се; **боль ~и́лась** бол се појачао 3. заоштрити се, погоршати се (*о односима*)

обостря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. изоштравати (*вид, слух*); појачавати (*бол*) 2. заоштравати, затезати, погоршавати (*односе*)

обостря́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. издуживати се, шиљити се (*о цртама лица*) 2. изоштравати се (*о виду, слуху*) 3. заоштравати се, погоршавати се (*о односима*)

обо́чин||а, -ы *ж* руб *м*, ивица; **~ доро́ги** ивица цесте

обою́дно *прил.* узајамно, обострано

обою́дност||ь, -и *ж* узајамност, обостраност

обою́дн||ый, -ая, -ое обостран, узајаман; **по ~ому соглаше́нию** уз обостран пристанак

обоюдоо́стр||ый, -ая, -ое двосекли, двосечан, са две оштрице; **~ меч** двосекли мач

обраба́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* обрађивати; **~ зе́млю** обрађивати земљу 2. *кого, что нар.* наговарати, придобијати; сређивати (*посао*) 3. *кого нар.* удешавати, премлаћивати

обраба́тывающ||ий, -ая, -ее: ~ая промы́шленность прерађивачка индустрија

обрабо́та||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. *что* обрадити; **~ дета́ль** обрадити део (*машине*) 2. *кого, что нар.* наговорити, придобити; средити (*посао*) 3. *кого. нар.* удесити, премлатити

обрабо́тк||а, -и *ж* обрада, обрађивање *с*; **~ земли́** обрађивање земље; **~ мета́лла** обрада метала; **маши́нная ~** машинска обрада; **стилисти́ческая ~ ру́кописи** стилско дотеривање рукописа

обра́д||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* обрадовати

обра́д||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш.* обрадовати се; **~ го́стю** обрадовати се госту

о́браз[1], **-а** *м* 1. лик; представа *ж*; слика *ж*; **по́мнить** *чей* **~** сећати се *чијег* лика; **~ы проше́дшего** представе из прошлости 2. *књиж.* лик, тип; **же́нские, мужски́е ~ы** женски, мушки ликови; **худо́жественный ~** уметнички лик 3. начин; **~ жи́зни** начин живота; **вести́ уме́ренный ~ жи́зни** водити умерен начин живота; **~ мы́слей** начин мишљења 4. *у прилошким изразима*: **таки́м ~ом** а) на тај начин б) према томе, дакле; **каки́м ~ом** како, на који начин; **никаки́м (нико́им) ~ом** нипошто, никако; **реши́тельным ~ом** одлучно; **коренны́м ~ом** из основа, коренито ◇ **гла́вным ~ом** *уметн. р.* углавном; **по ~у и подо́бию** *чьему* на слику и прилику *чију*

о́браз[2], **-а,** *мн.* **-а́, -о́в** *м* икона *ж*

образ||е́ц, -ца́ *м* 1. узорак, примерак; **~цы́ минера́лов** узорци минерала 2. образац, узор, пример; **служи́ть ~цо́м** служити као узор; **~ му́жества** пример храбрости 3. узорак, модел; **~цы́ но́вых тка́ней** узорци нових тканина

образи́н||а, -ы *ж нар.* ружно, одвратно лице, њушка

о́бразност||ь, -и *ж* сликовитост, живописност (*језика итд.*)

о́бразн||ый, -ая, -ое сликовит, живописан; **~ое выраже́ние** сликовит израз; **~ая речь** живописан језик

образова́ни||е[1], **-я** *с* 1. формирање, стварање 2. творевина *ж*, творба *ж* ◇ **го́рные ~я** *геол.* геолошке формације

образова́ни||е[2], **-я** *с* 1. образовање, школовање; **дать ~** *кому* школовати *кога*; **беспла́тное ~** бесплатно школовање 2. образовање, образованост *ж*, наобразба *ж*; **сре́днее ~** средње образовање; **специа́льное ~** стручна наобразба

образо́ванност||ь, -и *ж* образованост, школованост

образо́ва||нный, -нная, -нное: -н, -нна, -нно образован, школован

образова́тельн||ый, -ая, -ое образовни, за образовање; просветни

образ||ова́ть[1], **-у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный** *сврш. и несврш.* створити/стварати; формирати, образовати; **~ коми́ссию** формирати комисију

образ||ова́ть[2], **-у́ю, -у́ешь; -у́ют; -о́ванный** *сврш. заст.* образовати, школовати

образ||ова́ться, -у́ется, -у́ются 1. *сврш. и несврш.* створити се/стварати се; формирати се, настати/настајати 2. *само сврш. разг.* средити се; **всё ~у́ется** све ће бити у реду

образо́выва||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* образовати, стварати, формирати

образо́выва||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. заст.* образовати, школовати

образо́выва||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. стварати се, формирати се, настајати 2. *разг.* сређивати се

образу́м||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* опаметити, уразумити

образу́м||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* опаметити се, уразумити се

образцо́во *прил.* узорно

образцо́в||ый, -ая, -ое узоран, примеран; **~ поря́док** примеран ред

обра́зчик, -а *м* узорак, образац

обра́м||ить, -лю, -ишь, -ят; -лённый *сврш.* 1. урамити, уоквирити 2. *фиг.* уоквирити, окружити

обрамле́ни||е, -я *с* 1. урамљивање, уоквиривање 2. рам *м*, оквир *м*

обрамля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. урамљивати, уоквиривати 2. *фиг.* уоквиривати, окруживати; **во́лосы ~ют лицо́** коса уоквирује лице

обраста́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. чем* 1. зарастати *у шта*, покривати се *чим* 2. *разг.* повећавати се, ширити се, окружавати се

обраст||и́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **обро́с, обросла́, обросло́** *сврш.* 1. *чем* зарасти *у шта*, покрити се *чим*; **~ мхом** покрити се маховином; **~ бородо́й** зарасти у браду 2. *разг.* повећати се, раширити се, окружити се; **го́род обро́с но́выми посёлками** око града су се подигла нова насеља

обрати́мост||ь, -и *ж струч.* реверзибилност

обрати́м||ый, -ая, -ое *струч.* реверзибилан, обратљив, повратан; **~ые реа́кции** *хем.* реверзибилне реакције

обра||ти́ть, -щу́, -ти́шь, -тя́т; -щённый *сврш.* 1. *что* обратити, усмерити, окренути; **ко́мната ~щена́ окно́м к ле́су** соба је окренута прозорима према шуми; **~ взгляд (взор)** *к кому, чему* уперити поглед *на кога, шта*; **~ глаза́ на сце́ну** уперити поглед на позорницу 2. *кого* обратити, убедити; **~ на путь и́стины** *кого* извести на прави пут (на пут истине) *кога*; **~ в христиа́нство** обратити у хришћанство 3. *кого, что в кого, во что* претворити; **~ пусты́ню в цвету́щий сад** претворити пустињу у врт; **~** *что* **в шу́тку** окренути *шта* на шалу ◇ **~ внима́ние** *на кого, что* обратити пажњу *на кога, шта*; **~** *чьё* **внима́ние** *на кого, что* скренути *чију* пажњу *на кога, шта*; **~ в бе́гство** *кого* натерати *кога* у бекство

обра||ти́ться, -щу́сь, -ти́шься, -тя́тся *сврш.* 1. обратити се, усмерити се, окренути се; **все взгля́ды ~ти́лись к ней** сви су се погледи уперили у њу 2. *к кому* обратити се *коме*; **~ к врачу́** обратити се лекару; **~ за по́мощью** *к кому* затражити помоћ *од кога*; **~ с вопро́сом** *к кому* упутити питање *коме*; **~ с призы́вом** *к кому* упутити апел *коме*, апеловати *на кога* 3. *в кого, во что* претворити се; **вода́ ~ти́лась в пар** вода се претворила у пару ◇ **~ в бе́гство** дати се у бекство

обра́тно *прил.* 1. натраг, назад; **верну́ться ~** вратити се натраг; **биле́т туда́ и ~** тур-ретур карта, карта у оба правца 2. *разг.* супротно (*разумети итд.*) 3. *мат.*: **~ пропорциона́льный** обрнуто пропорционалан

◇ **взять/брать свои́ слова́ ~** повући/повлачити своју реч

обра́тн||ый, -ая, -ое 1. обратан, обрнут, који води назад; **на ~ом пути́** у повратку; **~ биле́т** повратна карта; **~ а́дрес** адреса пошиљаоца (*писма, пакета итд.*) **2.** супротан **3.** *мат.*: **~ая пропорциона́льность** обрнута пропорционалност ◇ **~ая сторона́ меда́ли** друга страна медаље

обраща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* обраћати, усмеравати, окретати **2.** *кого* обраћати, убеђивати **3.** *кого, что в кого, во что* претварати ◇ **~ внима́ние** *на кого, что* обраћати пажњу *на кога, шта*; **~ чьё внима́ние** *на кого, что* скретати *чију* пажњу *на кога, шта*; **~ в бе́гство** *кого* натеривати у бекство *кога*

обраща́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** обраћати се, окретати се, усмеравати се **2.** *к кому* обраћати се *коме*; **~ за по́мощью** *к кому* тражити помоћ *од кога*; **~ с приве́тствием** *к кому* упућивати поздрав *коме*; **~** *к кому* **на «вы»** ословљавати *кога* са »ви« **3.** *в кого, во что* претварати се **4.** *само 3. л. вокруг чего* окретати се, вртети се *око чега* **5.** *само 3. л. екон.* обртати се, бити у промету, бити у оптицају **6.** *с кем как* опходити се *с ким*, поступати *према коме како* **7.** *с чем* руковати, служити се *чим*; **осторо́жно ~ с** *чем* пажљиво руковати *чим*

обраще́ни||е, -я *с* **1.** претварање **2.** обраћање, упућивање **3.** *екон.* обрт *м*, оптицај *м*; циркулација *ж*; **изъя́ть из ~я** повући из оптицаја **4.** понашање, поступање **5.** *с чем* употреба, руковање **6.** *к кому* апел *м*, позив *м*, проглас *м коме*; **~ к наро́ду** проглас народу **7.** *грам.* речи *мн. ж* ословљавања

обре́з, -а *м* **1.** обрез, обрезана ивица (*књиге*) **2.** карабин, пушка *ж* са скраћеном цеви ◇ **в ~** оскудно, таман колико је потребно; **у меня́ вре́мени в ~** имам таман довољно времена

обре́зани||е, -я *с рел.* обрезивање

обре́||зать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш.* **1.** одрезати, подрезати; поткресати; **~ но́гти, во́лосы** скратити нокте, косу **2.** посећи; **~ па́лец** посећи прст **3.** *фиг. разг.* прекинути (*кога у говору*) **4.** *рел.* обрезати

обреза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** одрезивати, резати; поткресивати; скраћивати (*нокте, косу*) **2.** сећи (*прст*) **3.** *фиг. разг.* прекидати (*кога у говору*) **4.** *рел.* обрезивати

обре́||заться, -жусь, -жешься, -жутся *сврш.* посећи се, порезати се

обреза́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* сећи се, резати се

обре́зк||а, -и *ж* подрезивање *с*, кресање *с*

обре́з||ок, -ка *м* одрезак, одсечак

обрека́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого на что* осуђивати *кога на шта*, предодређивати *коме шта*; **~ на неуда́чу** осуђивати на неуспех

обременённ||ый, -ая, -ое оптерећен; **~ семьёй** оптерећен породицом; **~ долга́ми** оптерећен дуговима

обремени́тельн||ый, -ая, -ое мучан, тежак, заморан, тегобан; **~ое поруче́ние** тежак задатак

обремен||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* оптеретити; **~ поруче́ниями** оптеретити задацима

обременя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* оптерећивати (*задацима итд.*)

обр||ести́, -ету́, -етёшь, -ету́т; *прошл.* **-ёл, -ела́, -ело́; -етённый** *сврш. књиш.* наћи, стећи; **~ душе́вный поко́й** постићи душевни мир

обрета́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш.* налазити, стицати

обрета́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. заст. и разг. шаљ.* налазити се, пребивати

обречённ||ый, -ая, -ое безнадежан; осуђен (*на пропаст итд.*)

обр||е́чь, -еку́, -ечёшь, -еку́т; *прошл.* **-ёк, -екла́, -екло́; -ечённый** *сврш. кого на что* осудити *кога на шта*, предодредити *коме шта*; **~ на страда́ния** осудити на муке

обреше́тин||а, -ы *ж грађ.* летва на рогу (*кровне конструкције*)

обреше́||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш. грађ.* покрити летвама рогове (*кровне конструкције*)

обрешётк||а, -и *ж грађ.* **1.** прекривање *с* с летвама рогова кровне конструкције **2.** мрежа летава за кровни прекривач

обреше́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. грађ.* покривати летвама рогове (*кровне конструкције*)

обрис||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* **1.** оцртати, скицирати **2.** *фиг.* описати, окарактерисати; **~ ситуа́цию** окарактерисати ситуацију

обрис||ова́ться, -у́ется, -у́ются *сврш.* **1.** оцртати се, појавити се **2.** *фиг.* открити се, показати се, избити; **положе́ние ~ова́лось ясне́е** ситуација се разјаснила

обрисо́вк||а, -и *ж* **1.** оцртавање *с*, скицирање *с* **2.** скица, приказ *м*

обрисо́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** оцртавати, скицирати **2.** *фиг.* описивати, карактерисати

обрисо́выва||ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** оцртавати се, појављивати се **2.** *фиг.* откривати се, показивати се, избијати се

обр||и́ть, -е́ю, -е́ешь, -е́ют; -и́тый *сврш.* обријати; **~** *кого* **на́голо** ошишати *кога* до коже

обр||и́ться, -е́юсь, -е́ешься, -е́ются *сврш.* обријати се

обро́к, -а *м ист.* оброк, кметовски данак (*у феудализму*); **де́нежный ~** данак у новцу

обр||они́ть, -оню́, -о́нишь, -о́нят; -о́ненный *сврш. разг.* **1.** изгубити (*испустивши*) **2.** *фиг.*: **~ сло́во (замеча́ние)** рећи узгред, добацити (*реч*)

обру́б, -а *м струч.* **1.** одсецање *с*, подсецање *с* **2.** пресек, руб

обруба́||ть[1]**, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* подсецати; поткресивати, обрезивати

обруба́||ть[2]**, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* порубљивати

обр||уби́ть[1]**, -ублю́, -у́бишь, -у́бят; -у́бленный** *сврш.* подсећи; поткресати, обрезати; **~ жердь** подсећи мотку

обр||уби́ть[2]**, -ублю́, -у́бишь, -у́бят; -у́бленный** *сврш.* порубити; **~ полоте́нце** порубити пешкир

обру́бк||а[1]**, -и** *ж* подсецање *с*, поткресивање *с*, обрезивање *с*

обру́бк||а[2]**, -и** *ж* порубљивање *с*

обру́б||ок, -ка *м* **1.** трупац, клада *ж* **2.** патрљак; **~ хвоста́** патрљак репа

обруга́||ть, -ю, -ешь, -ют; обру́ганный *сврш.* изгрдити, испсовати

обрусе́л||ый, -ая, -ое русифициран

обрусе́ни||е, -я *с* русифицирање

обрусе́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* русифицирати се, порусити се

о́бруч, -а *м, мн.* **-и, -е́й** обруч

обруча́льн||ый, -ая, -ое веренички, заручнички; **~ое кольцо́** бурма

обруча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* верити, заручивати

обруча́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* верити се, заручивати се

обруче́ни||е, -я *с* веридба *ж*, заруке *мн. ж*

обруч||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* верити, заручити

обруч||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш.* верити се, заручити се

обру́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. рушити, обарати 2. *фиг.* сасипати, сручивати (*претње итд.*)

обру́шива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. рушити се, обарати се 2. *фиг.* сручивати се, нападати; ~ **на врага́** нападати непријатеља

обру́ш||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* 1. срушити, оборити 2. *фиг.* сасути, сручити; ~ *на кого* **угро́зы** засути *кога* претњама

обру́ш||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* 1. срушити се, оборити се 2. *фиг.* сручити се, напасти; ~ *на кого* **с упрёками** окомити се *на кога* с прекорима

обры́в, -а *м* 1. прекид, кидање *с*; ~ **ни́ти** кидање конца 2. стрмен *ж*, обронак, падина *ж*; **круто́й** ~ провалија

обрыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* тргати, брати (*воће итд.*) 2. *что* прекидати, кидати (*жицу итд.*) 3. *что* прекидати (*говор*) 4. *кого фиг. разг.* ућуткивати ◇ ~ **телефо́н** *разг.* често телефонирати

обрыва́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* кидати се, прекидати се 2. рушити се, падати 3. *само 3. л. фиг. разг.* прекидати се, престајати

обры́вис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. стрм; стрменит; ~ **бе́рег** стрма обала 2. испрекидан; ~**тая речь** испрекидан говор

обры́в||ок, -ка *м* 1. комадић, парче *с* 2. *фиг.* одломак, фрагмент; ~**ки разгово́ра** одломци разговора

обры́вочн||ый, -ая, -ое испрекидан, неповезан (*успомене итд.*)

обры́д||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **обры́д, -ла, -ло** *сврш. нар.* досадити, дозлогрдити

обры́зга||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* попрскати, испрскати

обры́зга||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* попрскати се, испрскати се

обры́згива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прскати, шкропити

обры́згива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* прскати се, шкропити се

обры́зн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* прснути, пошкропити

обры́||скать, -скаю, -скаешь, -скают *и* **-щу, -щешь, -щут** *сврш. разг.* обићи тражећи, претражити; ~ **весь лес** претражити сву шуму

обрю́згл||ый, -ая, -ое подбуо, натечен, надувен; ~**ое лицо́** подбуло лице

обрю́зг||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **обрю́зг, -ла, -ло** *сврш.* подбути, натећи, надути се

обря́д, -а *м* обред; **сва́дебные** ~**ы** свадбени обреди

обр||яди́ть, -яжу́, -я́дишь, -я́дят; -я́женный *сврш. разг. шаљ.* обући, нагиздати

обр||яди́ться, -яжу́сь, -я́дишься, -я́дятся *сврш. разг. шаљ.* обући се, нагиздати се

обря́дност||ь, -и *ж* обредни обичај, ритуал *м*

обря́дов||ый, -ая, -ое обредни

обряжа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг. шаљ.* облачити, гиздати

обряжа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг. шаљ.* облачити се, гиздати се

обс||ади́ть, -ажу́, -а́дишь, -а́дят; -а́женный *сврш. что чем* посадити, засадити *шта око чега*

обса́дк||а, -и *ж* засађивање *с*, сађење *с* (*око чега*)

обса́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что чем* засађивати, садити *шта око чега*

обса́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* 1. сисати (*бомбону*) 2. *фиг. нар.* потанко расправљати *о чему*

обса́харива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* шећерити, посипати шећером

обса́хар||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* зашећерити, посути шећером

обсека́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. обрезивати, одсецати, скраћивати сечењем; ~ **ве́тки** одсецати гране 2. *струч.* тесати, оптесавати (*камен*)

обсемен||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. пољопр.* засејати (*њиву*)

обсеменя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. пољопр.* засејавати (*њиву*)

обсервато́ри||я, -и *ж* опсерваториј *м*, опсерваторија

обс||е́сть, -я́дет, -я́дут *сврш. разг. что* сести *око чега*; **му́хи** ~**е́ли са́хар** муве су се начичкале око шећера

обс||е́чь, -еку́, -ечёшь, -еку́т; *прошл.* **-е́к, -екла́, -екло́; -ечённый** *сврш.* 1. обрезати, посећи (*гране*) 2. *струч.* оптесати (*камен*)

обск||ака́ть, -ачу́, -а́чешь, -а́чут; обска́канный *сврш.* 1. обићи (*јашући*) 2. престићи, претећи (*јашући*) 3. *фиг. нар.* престићи, надмашити

обска́кива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. обилазити (*јашући*) 2. престизати, претицати (*јашући*) 3. *фиг. нар.* престизати, надмашивати

обскура́нт, -а *м књиш.* опскурант, назадњак

обскуранти́зм, -а *м књиш.* опскурантизам, назадњаштво *с*

обсле́довани||е, -я *с* испитивање, истраживање, преглед *м*; **положи́ть больно́го на** ~ сместити болесника на клинику ради испитивања

обсле́д||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* прегледати/прегледавати, проверити/проверавати

обслу́живани||е, -я *с* 1. услуга *ж*, послуживање; ~ **покупа́телей** услуживање купаца; **медици́нское** ~ здравствена служба 2. руковање, управљање (*машинама*) ◇ **сфе́ра** ~**я** услужна делатност

обслу́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого* услуживати, послуживати; ~ **покупа́телей** услуживати купце 2. *что* руковати, управљати *чиме*; ~ **не́сколько станко́в** радити на неколико алатних машина

обсл||ужи́ть, -ужу́, -у́жишь, -у́жат; -у́женный *сврш.* 1. *кого* услужити, послужити 2. *что* руковати, управљати *чиме*

обслюн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый, обслюня́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. нар.* заслинити, замазати пљувачком

обс||оса́ть, -осу́, -осёшь, -осу́т; -о́санный *сврш. что* 1. посисати (*бомбону*) 2. *фиг. нар.* потанко расправити *о чему*

обсо́х||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **обсо́х, -ла, -ло** *сврш.* постати сув, осушити се ◇ **у него́ ещё молоко́ на губа́х не** ~**ло** он је још жутокљунац

обста́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* 1. окружити, опколити 2. наместити, снабдети намештајем 3. *фиг.* организовати, приредити (*славље итд.*) 4. *фиг. нар.* престићи, надмашити; преварити, насамарити

обста́в||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. окружити се, затрпати се 2. *разг.* наместити, уредити стан

обставля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. окруживати, опкољавати 2. намештати, снабдевати намештајем 3. *фиг.* организовати, приређивати (*славље итд.*) 4. *фиг. нар.* престизати, надмашивати; варати

обставля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. окруживати се, затрпавати се 2. *разг.* намештати, уређивати стан

обстано́вк||а, -и *ж* 1. намештај *м*, покућство *с* 2. прилике *мн. ж*, услови *мн. м*, ситуација; амбијент *м*; **полити́ческая ~** политичка ситуација; **благоприя́тная ~ для рабо́ты** повољни услови за рад

обстира́||ть, -ю, -ешь, -ют; обсти́ранный *сврш. кого разг.* опрати све рубље *за кога*

обсти́рыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого разг.* прати све рубље *за кога*; **~ всю семью** прати рубље целе породице

обстоя́тельно *прил.* подробно, исцрпно (*одговорити итд.*)

обстоя́тельност||ь, -и *ж* 1. подробност, исцрпност 2. солидност, озбиљност, сталоженост

обстоя́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. подробан, исцрпан; **~ отве́т** исцрпан одговор 2. *разг.* солидан, озбиљан, сталожен; **~ челове́к** озбиљан човек

обстоя́тельст||во[1], **-ва** *с* 1. околност *ж*; **ва́жное ~** значајна околност; **стече́ние ~в** стицај околности; **отягча́ющие, смягча́ющие ~ва** *правн.* отежавајуће, олакшавајуће околности 2. *мн.* **-ва, -в** прилике *мн. ж*, услови *мн. м*, ситуација *ж*; **смотря́ по ~вам** према приликама; **по семе́йным ~вам** из породичних разлога ◇ **при любы́х ~вах** у сваком случају

обстоя́тельств||о[2], **-а** *с грам.* прилошка одредба, ознака; **~ ме́ста, вре́мени** прилошка одредба за место, за време

обсто||я́ть, -и́т, -я́т *несврш.* бити, стајати; **всё ~и́т благополу́чно** све је у реду

обстра́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* стругати са свих страна (*даску итд.*)

обстра́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* градити, зидати (*унаоколо*)

обстра́ива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. градити, зидати за себе (*кућу итд.*) 2. градити се, подизати се

обстре́л, -а *м војн.* паљба *ж*, ватра *ж*; **артиллери́йский ~** артиљеријска ватра; **взять под ~, подве́ргнуть ~у** *кого, что* обасути паљбу *на кога, шта*; **попа́сть под ~** бити обасут паљбом

обстре́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. осипати паљбу, ватру, гађати 2. проверавати гађањем (*оружје*)

обстре́лянн||ый, -ая, -ое који се навикао на пуцњаву; **~ солда́т** искусан војник

обстр||еля́ть, -еля́ю, -еля́ешь, -еля́ют; -е́лянный *сврш.* 1. осути паљбу, ватру, припуцати 2. проверити гађањем (*оружје*)

обстреля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* навикнути се на пуцњаву (*о војницима*)

обстрига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* шишати, скраћивати (*косу*); резати, сећи (*нокте*) 2. *кого* шишати *кога*, скраћивати *коме* (*косу, браду*)

обстр||и́чь, -игу́, -ижёшь, -игу́т; *прошл.* **-и́г, -и́гла, -и́гло; -и́женный** *сврш.* 1. *что* ошишати, скратити (*косу*); одрезати, поткресати (*нокте*) 2. *кого* ошишати *кога*, скратити *коме* (*косу, браду*)

обстр||ога́ть, -ога́ю, -ога́ешь, -ога́ют; -о́ганный *сврш.* састругати са свих страна (*даску итд.*)

обстро́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* изградити, назидати (*унаоколо*)

обстро́||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* 1. саградити, сазидати за себе (*кућу итд.*) 2. изградити се, подићи се

обструга́||ть, -ю, -ешь, -ют; обстру́ганный *сврш. в.* **обстрога́ть**

обстру́кци||я, -и *ж књиш.* опструкција

обстря́па||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. нар.*: **~ де́льце** удесити ствар

обступа́||ть, -ет, -ют *несврш.* окружавати, опкољавати

обст||упи́ть, -у́пит, -у́пят *сврш.* окружити, опколити

обс||уди́ть, -ужу́, -у́дишь, -у́дят; -уждённый *сврш. кого, что* размотрити, проучити, претрести *кога, шта*, дискутовати *о коме, чему*; **~ вопро́с** претрести питање

обсужда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что* разматрати, проучавати, претресати *кога, шта*, дискутовати *о коме, чему*; **~ но́вый прое́кт** дискутовати о новом пројекту

обсужде́ни||е, -я *с* расправљање, разматрање; расправа *ж*, претрес *м*, дискусија *ж*; **предста́вить на ~** изнети на разматрање; **принима́ть уча́стие в ~и** учествовати у расправи

обсу́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* процењивати, оцењивати

обсусо́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* балавити

обсусо́лива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* балавити се

обсусо́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. нар.* избалавити, избалити

обсусо́л||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. нар.* избалавити се

обсу́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сушити

обсу́шива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* сушити се, сушити одећу

обс||уши́ть, -ушу́, -у́шишь, -у́шат; -у́шенный *сврш.* осушити, просушити (*одећу итд.*)

обс||уши́ться, -ушу́сь, -у́шишься, -у́шатся *сврш.* осушити се, просушити одећу

обсчёт, -а *м* превара *ж* при наплати рачуна (*од купца*)

обсчита́||ть, -ю, -ешь, -ют; обсчи́танный *сврш.* погрешно обрачунати, преварити; **~ покупа́теля на два рубля́** преварити купца за две рубље, узети купцу две рубље више

обсчита́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* погрешно обрачунати, преварити се у рачунању

обсчи́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* погрешно обрачунавати, варати (*купца*)

обсчи́тыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* погрешно обрачунавати

обсы́п||ать, -лю, -лешь, -лют; -анный *сврш.* 1. посути, засути, обасути 2. расути, растурити (*песак итд.*)

обсыпа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. посипати, засипати, обасипати 2. расипати, растурати (*песак итд.*)

обсы́п||аться, -лется, -лются *сврш.* 1. расути се, растурити се (*о песку итд.*) 2. осути се; опасти (*о лишћу итд.*) 3. оцвасти (*о цвећу*)

обсыпа́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. расипати се, растурати се (*о песку итд.*) 2. осипати се; опадати (*о лишћу итд.*) 3. оцветавати (*о цвећу*)

обсыха́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* постајати сув, сушити се

обта́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* глачати, брусити, стругати

обта́||ять, -ет, -ют *сврш.* отопити се (*са страна*)

обтека́емост||ь, -и *ж* 1. аеродинамичност (*линије*) 2. *фиг. разг.* увијеност, неодређеност (*одговора итд.*)

обтека́е||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. аеродинамичан; **~мая фо́рма** аеродинамична линија 2. *фиг. разг.* увијен, неодређен; **~ отве́т** неодређен одговор

обтека́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *само 3. л.* оптицати, тећи (*око чега*) 2. *фиг. војн.* заобилазити

обтере́ть, оботру́, оботрёшь, оботру́т; обтёртый *сврш.* 1. обрисати, побрисати, истрљати; **~ лицо́ одеколо́ном** истрљати лице колоњском водом 2. *разг.* похабати, излизати (*лактове на рукавима итд.*)

обтере́ться, оботру́сь, оботрёшься, оботру́тся *сврш.* 1. обрисати се, истрљати се (*колоњском водом итд.*) 2. *разг.* похабати се, излизати се (*о рукавима итд.*)

обт||ерпе́ться, -ерплю́сь, -е́рпишься, -е́рпятся *сврш. разг.* навићи се, прилагодити се

обт||еса́ть, -ешу́, -е́шешь, -е́шут; -ёсанный *сврш.* 1. *что* отесати, изравнати 2. *кого, что фиг. разг.* отесати, угладити, цивилизовати

обт||еса́ться, -ешу́сь, -е́шешься, -е́шутся *сврш. разг.* отесати се, угладити се, цивилизовати се

обтёсыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. тесати, равнати 2. *фиг. разг.* углађивати, цивилизовати

обтёсыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* углађивати се, цивилизовати се

обте́||чь, -ку́, -чёшь, -ку́т *сврш.* 1. *само 3. л.* оптећи, обићи текући (*око чега*) 2. *фиг. војн.* заобићи

обтира́ни||е, -я *с* 1. брисање, трљање; **холо́дные ~я** масажа тела влажним пешкиром 2. *разг.* лек *м* за трљање

обтира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. брисати, трљати 2. *разг.* хабати, цепати (*лактове на рукавима итд.*)

обтира́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. брисати се, трљати се (*колоњском водом итд.*) 2. *разг.* хабати се, цепати се (*о рукавима*)

обти́рочн||ый, -ая, -ое *струч.* за брисање, трљање

обт||очи́ть, -очу́, -о́чишь, -о́чат; -о́ченный *сврш.* углачати, избрусити, остругати

обто́чк||а, -и *ж* брушење *с*, глачање *с*

обтрёпа||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно похабан, отрцан, искрзан

обтр||епа́ть, -еплю́, -е́плешь, -е́плют; -ёпанный *сврш.* похабати, отрцати, искрзати

обтр||епа́ться, -е́плется, -е́плются *сврш.* похабати се, отрцати се, искрзати се

обтя́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что чем* пресвлачити, тапацирати 2. *само 3. л. кого, что* припијати се, приањати *за кога, шта* (*о хаљини итд.*)

обтя́жк||а, -и *ж* 1. пресвлачење *с*, тапацирање *с* 2. пресвлака, навлака ◇ **пла́тье в ~у** тесно припијена хаљина

обт||яну́ть, -яну́, -я́нешь, -я́нут; -я́нутый *сврш.* 1. *что чем* пресвући, тапацирати 2. *само 3. л. кого, что* припити се, прионути *уз кога, шта* (*о хаљини итд.*)

обтя́па||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. нар.* удесити, средити (*посао*)

обтя́пыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* удешавати, срећивати (*посао*)

обува́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* обувати

обува́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* обувати се

обу́вк||а, -и *ж нар.* обућа

обувн||о́й, -а́я, -о́е за обућу; **~ магази́н** продавница обуће; **~а́я фа́брика** фабрика обуће

обувщи́к, -а́ *м* радник у индустрији обуће, обућар

о́був||ь, -и *ж* обућа; **ле́тняя ~** обућа за лето

обу́глива||ть, -ю, -ешь, -ют огоревати, опаљивати, угљенисати

обу́глива||ться, -ется, -ются *несврш.* угљенисати се, постајати огорео, опаљен

обу́гл||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* огорети, опалити, угљенисати

обу́гл||иться, -ится, -ятся *сврш.* угљенисати се, постати огорео, опаљен

обу́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* превише сужавати

обу́з||а, -ы *ж* терет *м*, бреме *с*, тешка обавеза; **быть ~ой** *для кого* бити на терету *коме*

обузда́ни||е, -я *с* обуздавање; **~ го́нки вооруже́ний** обуздавање трке у наоружавању

обузда́||ть, -ю, -ешь, -ют; обу́зданный *сврш.* 1. зауздати (*коња*) 2. *фиг.* обуздати, укротити (*гнев итд.*)

обу́здыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. зауздавати (*коња*) 2. *фиг.* обуздавати, кротити (*гнев итд.*)

обу́||зить, -жу, -зишь, -зят; -женный *сврш.* превише сузити; **~ рукава́** превише сузити рукаве

обурева́||ть, -ет, -ют *несврш. књиш.* спопадати, обузимати (*о мислима, осећањима*)

обусло́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* 1. условити 2. изазвати, проузроковати

обусло́влива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. условљавати 2. изазивати, узроковати

обу́||ть, -ю, -ешь, -ют; -тый *сврш.* обути

обу́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* обути се

о́бух, -а *м и* **обу́х, -а́** *м* ушица *ж* (*секире*) ◇ **как ~ом по голове́** као маљем по глави; **плетью ~а не перешибёшь** зид се главом не разбија, не можеш главом кроза зид

обуча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* обучавати, учити

обуча́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. чему* обучавати се *чему*, учити *шта*

обуче́ни||е, -я *с* обучавање; обука *ж*

об||учи́ть, -учу́, -у́чишь, -у́чат; -у́ченный *сврш.* обучити, научити; **~ ремеслу́** обучити занату

об||учи́ться, -учу́сь, -у́чишься, -у́чатся *сврш. чему* обучити се *чему*, научити *шта*

обуш||о́к, -ка́ *м струч.* рударски пијук

обуя́||ть, -ет, -ют; -нный *сврш. заст.* обузети, захватити, спопасти; **его́ ~л страх** обузео га је страх

обха́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого разг.* додворавати се, улагивати се *коме*

обхва́т, -а *м* 1. обухватање *с*, обухват 2. обухват, опсег; **де́рево в два ~а** дрво од два обухвата

обхв||ати́ть, -ачу́, -а́тишь, -а́тят; -а́ченный *сврш.* обухватити, обујмити

обхва́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* обухватати, обујмљивати

обхо́д, -а *м* 1. обилажење *с*, обилазак 2. заобилазан пут; **идти́ в ~** заобилазити ◇ **в ~** *чего* наоколо, заобилазећи *шта*; **де́йствовать в ~ зако́на** изигравати закон

обходи́тельност||ь, -и *ж* љубазност, уљудност, учтивост

обходи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно љубазан, уљудан, учтив

обх||оди́ть [1], **-ожу́, -о́дишь, -о́дят** *сврш. разг.* проћи, прокрстарити (*читав град итд.*)

обх||одить[2], **-ожу́, -о́дишь, -о́дят** *несврш.* **1.** *что, вокруг чего* обилазити *око чега*, заобилазити *шта* (*пешке*) **2.** *кого, что* обилазити; посећивати; **~ всех знако́мых** обилазити све познанике **3.** *кого, что разг.* претицати **4.** *кого, что фиг.* заобилазити, изигравати (*закон итд.*)

обх||оди́ться, -ожу́сь, -о́дишься, -о́дятся *несврш.* **1.** *как с кем, чем* поступати **2.** *само 3. л. кому* коштати, стајти *кога* **3.** *без кого, чего, кем, чем разг.* моћи, сналазити се; **~ без помо́щников** сналазити се без помоћника **4.** *само 3. л. фиг.* пролазити (*како*), добро се завршити

обхо́дн||ый, -ая, -ое *и* **обходн||о́й, -а́я, -о́е 1.** заобилазан, обилазан; **идти́ ~ым путём** ићи заобилазним путем **2.** заобилазан; **~ манёвр** заобилазан маневар

обхо́дчик, -а *м*: **путево́й ~** *жел.* чувар пруге

обхожде́ни||е, -я *с* понашање, опхођење

обхох||ота́ться, -очу́сь, -о́чешься, -о́чутся *сврш. нар.* пући од смеха

обче́сться, обочту́сь, обочтёшься, обочту́тся *сврш. разг.* преварити се у бројању ◊ **раз, два и обчёлся** на прсте можеш избројати

обчи́||стить, -щу, -стишь, -стят; -щенный *сврш.* **1.** очистити, почистити **2.** *нар.* покрасти; опељешити, измамити новац (*на коцки*)

обчи́||ститься, -щусь, -стишься, -стятся *сврш.* очистити се, почистити се

обчища́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** чистити **2.** *нар.* красти; пељешити, измамљивати новац (*на коцки*)

обчища́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* чистити се

обша́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* претраживати, претресати

обша́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* претражити, претрести

обша́рпанн||ый, -ая, -ое похабан, подеран

обшива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* опшивати **2.** *что* облагати, опшивати, прекривати **3.** *кого разг.* шити одећу (*за многе*)

обши́вк||а, -и *ж* **1.** опшивање *с* **2.** опшив *м*, обруб *м* **3.** облога; **деревя́нная ~** дрвена облога

обши́вочн||ый, -ая, -ое за опшивање, облагање

обши́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. простран, широк, велик **2.** *фиг.* опширан, опсежан; **~ные зна́ния** опширно знање

обши́ть, обошью́, обошьёшь, обошью́т; обши́тый *сврш.* **1.** *что* опшити **2.** *что* обложити; опшити, прекрити **3.** *кого разг.* сашити, посашивати одећу (*за многе*)

обшла́г, -а́ *м, мн.* **-а́, -о́в** манжета *ж*, посувратак на рукаву

обща́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с кем* општити, дружити се

общевойсков||о́й, -а́я, -о́е *војн.* заједнички за све војске, армије

общедосту́п||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. приступачан, умерен (*о цени*) **2.** лако разумљив, приступачан (*излагање итд.*)

общеевропе́йск||ий, -ая, -ое општеевропски

общежи́ти||е, -я *с* **1.** интернат *м*, дом *м*; **студе́нческое ~** студентски дом; **~ для рабо́чих** самачки хотел **2.** живот *м* у заједници

общеизве́ст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но општепознат; **~ное пра́вило** општепознато правило

общенаро́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но свенародни, општенародни, заједнички; **~ное достоя́ние** општенародно добро; **~ная со́бственность** општенародно власништво

обще́ни||е, -я *с* општење, дружење, контакт *м*, додир *м*; **те́сное ~** блиски контакт; **~ с людьми́** додир са људима

общеобразова́тельн||ый, -ая, -ое општеобразовни; **~ая шко́ла** општеобразовна школа

общепи́т, -а *м* **(обще́ственное пита́ние): предприя́тия ~а** угоститељска предузећа

общеполе́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но користан за све

общесою́зн||ый, -ая, -ое свесавезни

обще́ственник, -а *м* друштвени радник, активист(а)

обще́ственност||ь, -и *ж* **1.** *зб.* јавност; **нау́чная ~** научна јавност **2.** *зб.* друштвене организације; **~ заво́да** друштвене организације фабрике **3.** *заст.* друштвеност

обще́ственн||ый, -ая, -ое 1. друштвен, јаван; **~ое разделе́ние труда́** друштвена подела рада; **~ые нау́ки** друштвене науке; **~ строй** друштвено уређење; **~ де́ятель** друштвени радник **2.** друштвен, заједнички; **~ая со́бственность** друштвена својина; **рабо́тать на ~ых нача́лах** радити бесплатно **3.** *заст.* друштвен

о́бществ||о, -а *с* **1.** друштво, друштвена заједница; **социалисти́ческое ~** социјалистичко друштво **2.** друштво, удружење; **студе́нческое нау́чное ~** студентско научно друштво; **~ филатели́стов** удружење филателиста **3.** друштво, средина *ж*; **попа́сть в дурно́е ~** наћи се у лошем друштву; **быть душо́й ~а** бити весељак (*у друштву*)

обществове́дени||е, -я *с* социологија *ж*, наука *ж* о друштву (*школски предмет*)

общеупотреби́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно кога сви употребљавају, уобичајен; **~ьное сре́дство** уобичајено средство

общечелове́ческ||ий, -ая, -ое општељудски

о́бщ||ий, -ая, -ее; общ, обща́, о́бще 1. општи; **~ее мне́ние** опште мишљење; **привле́чь ~ее внима́ние** привући општу пажњу **2.** колективни, општи; **места́ ~его по́льзования** нуспросторије (*у заједничком стану*) **3.** узајаман, општи; **~ие интере́сы** заједнички интереси; **~ знако́мый** заједнички познаник; **у них мно́го ~его** имају много заједничког; **не име́ть ничего́ ~его** *с кем, чем* немати ничег заједничког *с ким, чим* **4.** укупан, цео; **~ ито́г** укупан резултат; **в ~ей сло́жности** у целини **5.** *мат.* заједнички; **привести́ к ~ему знамена́телю** свести на заједнички називник ◊ **в ~ем** уопште; **в ~ем и це́лом** уопштено, у целини; **~ее ме́сто** банална (отрцана) фраза; **~ нарко́з** потпуна анестезија; **~ая тетра́дь** дебела свеска; **найти́ ~ язы́к** *с кем* наћи заједнички језик *с ким*

о́бщин||а, -ы *ж и* **общи́н||а, -ы** *ж* **1.** *ист.* општина **2.** заједница, друштво *с*; **религио́зная ~** верска заједница

общи́нн||ый, -ая, -ое *ист.* општински

общ||ипа́ть, -иплю́, -и́плешь, -и́плют; -и́панный *сврш.* **1.** обрстити; ишчупати **2.** очупати, очерупати; оперушати (*гуску итд.*)

общи́пыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** брстити, чупати **2.** черупати; перушати (*гуску итд.*)

общи́тельност||ь, -и *ж* друштвеност, отвореност (*карактера*)

общи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно друштвен, отворен; **~ челове́к** друштвен човек; **~ хара́ктер** отворен карактер

óбщност||ь, -и *ж* јединство *с*, истоветност; **~ интерéсов** јединство интереса; **~ взглядов** истоветност погледа

общó *прил. разг.* уопштено, у главним цртама

объегóрива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* варати, обмањивати

объегóр||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. нар.* преварити, насамарити, обманути

объедá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* глодати, огризати 2. *кого нар.* много јести *код кога*

объедá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* преједати се

объедéни||е, -я *с* 1. *заст.* прождрљивост *ж* 2. *разг.* сласт *ж*, ужитак *м*; **пирóг — прóсто ~** колач је прави ужитак

объединéни||е, -я *с* 1. обједињавање, уједињавање, уједињење 2. друштво, удружење

объединённ||ый, -ая, -ое уједињен; заједнички ◊ **Организáция Объединённых Нáций** Организација уједињених народа (нација)

объединúтельн||ый, -ая, -ое који уједињава, уједињујући, фузионалан

объедин||úть, -ю, -úшь, -ят; -ённый *сврш.* 1. ујединити, удружити; обједините 2. учврстити, збити, фузионирати

объедин||úться, -юсь, -úшься, -ятся *сврш.* 1. ујединити се, удружити се, обједините се 2. учврстити се, збити се

объединя||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. уједињавати, удруживати, обједињавати 2. учвршћивати, збијати, фузионирати

объединя||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. уједињавати се, удруживати се, обједињавати се 2. учвршћивати се, збијати се

объéдк||и, -ов *мн.* остаци *мн. м* јела, огризине *мн. ж*

объéзд, -а *м* 1. обилазак, заобилажење *с* (*превозним средством*) 2. заобилазни пут, заобилазак

объéз||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* 1. обучити, издресирати (*коња*) за јахање, вучу 2. пропутовати, прокрстарити (*превозним средством*)

объéздчик, -а *м* 1. стражар, чувар (*на коњу*); **леснóй ~** шумски чувар 2. дресер, стручњак за обучавање (*коња*)

объезжá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что, вокруг чего* обилазити *око чега*, заобилазити *шта (превозним средством)* 2. *кого, что* пролазити, крстарити; обилазити, посећивати 3. *кого, что* претицати

объéзж||ий, -ая, -ее обилазни, заобилазни (*пут*)

объéкт, -а *м* 1. објек(а)т, предмет; **~ исслéдования** предмет истраживања 2. објек(а)т, установа *ж*; **стрóительный ~** грађевински објект; **пусковóй ~** објект који се пушта у погон

объектúв, -а *м* објектив

объективúзм, -а *м* 1. *фил.* објективизам 2. *књиш.* објективност *ж*

объективúр||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. књиш.* објективизирати, објективирати

объектúвно *прил.* 1. објективно, реално 2. објективно, непристрасно

объектúвност||ь, -и *ж* објективност, непристрасност

объектúв||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. објективан, реалан; **~ная дéйствительность** реална стварност; **~ные услóвия** објективни услови 2. објективан, непристрастан; **~ная оцéнка** објективна оцена

объéктн||ый, -ая, -ое објекатски

объём, -а *м* 1. *геом., физ.* обим, опсег; запремина *ж*, волумен; **~ кýба** обим коцке 2. *фиг.* обим, опсег; **~ знáний** опсег знања; **в пóлном ~е** у пуном обиму

объёмистост||ь, -и *ж* обимност

объёмис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то обиман, опсежан, крупан

объёмност||ь, -и *ж* обимност, опсежност

объём||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *мат., физ.* који се односи на обим, опсег; запремински 2. *фиг. разг.* обиман, опсежан, крупан

объé||сть, -м, -шь, -ст, -дúм, -дúте, -дя́т; *прошл.* **-л, -ла, -ло; -денный** *сврш.* 1. оглодати, огристи 2. *кого нар.* много појести *код кога*

объé||сться, -мся, -шься, -стся, -дúмся, -дúтесь, -дя́тся; *прошл.* **-лся, -лась, -лось** *сврш.* прејести се; **он ~лся шоколáдом** прејео се чоколаде

объé||хать, -ду, -дешь, -дут *сврш.* 1. *что, вокруг чего* обићи *око чега*, заобићи *шта (превозним средством)*; **~ вокрýг дóма** обићи око куће; **~ болóто** заобићи мочвару 2. *кого, что* проћи, прокрстарити; обићи; посетити; **~ всю странý** прокрстарити читаву земљу; **~ всех знакóмых** посетити све познанике 3. *кого, что* претећи

объ||явúть, -явлю́, -я́вишь, -я́вят; -я́вленный *сврш.* 1. *что, о чём и с везн.* **что** саопштити, изјавити; **~ о своём намéрении** саопштити своју намеру 2. *что* објавити, огласити; **~ войнý** објавити рат; **~ благодáрность** *кому* (званично) изразити захвалност *коме*; **~ кóнкурс** *на кого, что* расписати конкурс *за кога, шта*; **~ голодóвку** почети штрајк глађу 3. *кого, что кем, чем, каким* прогласити *кога, шта за кога, шта, каквим*; **~** *кого* **герóем** прогласити *кога* за хероја; **~ собрáние откры́тым** прогласити да је састанак отворен

объ||явúться, -явлю́сь, -я́вишься, -я́вятся *сврш. нар.* појавити се

объявлéни||е, -я *с* 1. саопштавање, објављивање 2. саопштење, објава *ж* 3. оглас *м*; проглас *м*; **дать ~ в газéту** објавити оглас у новинама; **доскá (для) ~й** огласна табла (плоча)

объявля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что, о чём и с везн.* **что** саопштавати, изјављивати 2. *что* објављивати, оглашавати; **~ войнý** објављивати рат; **~ вы́говор** *кому* изрицати укор *коме*, казнити укором *кога* 3. *кого, что кем, чем, каким* проглашавати *кога, шта за кога, шта, каквим*

объявля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* појављивати се

объягн||úться, -úтся, -я́тся *сврш.* ојагњити се

объяснéни||е, -я *с* 1. објашњавање, разјашњавање; тумачење 2. објашњење; тумачење; **трýдно найтú ~ э́тому фáкту** овој чињеници је тешко наћи објашњење ◊ **~ в любвú** изјава љубави

объяснú||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо објашњив, схватљив; оправдан; **егó поведéние легкó ~мо** његово понашање је лако објаснити

объяснúтельн||ый, -ая, -ое који објашњава; за објашњење; **~ая запúска** објашњење, оправдање

объясн||úть, -ю, -úшь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. објаснити, разјаснити; **~ задáние** објаснити задатак 2. протумачити; **~ явлéние прирóды** протумачити природну појаву

объясн||úться, -юсь, -úшься, -я́тся *сврш.* 1. објаснити се, изјаснити се 2. *само 3. л.* постати јасан, разјаснити се; **тепéрь всё ~úлось** сада се све разјаснило

3. споразумети се (*помоћу гестова итд.*) ◇ **~ в любви́** *кому* изјавити љубав *коме*

объясня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. објашњавати, разјашњавати (*задатак итд.*) 2. тумачити (*природну појаву итд.*)

объясня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. објашњавати се, изјашњавати се 2. *само 3. л.* постајати јасан, разјашњавати се 3. споразумевати се; **~ же́стами** споразумевати се помоћу гестова 4. *само 3. л. чем* објашњавати се, налазити (своје) објашњење *у чему*; **измене́ния ~ются тем, что...** промене налазе своје објашњење у томе, да...; **его́ легкомы́слие ~ется мо́лодостью** лакомислен је зато што је млад ◇ **~ в любви́** *кому* изјављивати љубав *коме*

объя́ти||е, -я *с* загрљај *м*; **бро́ситься в ~я** *кому* бацити се *коме* у загрљај; **заключи́ть в ~я** *кого* загрлити *кога* ◇ **приня́ть (встре́тить) с распростёртыми ~ями** примити (дочекати) раширених руку

объя́||ть, *буд. вр. се не употр., прошл.* **-л, -ла, -ло; -тый** *сврш. заст.* 1. захватити; **дом ~т пла́менем** ватра је захватила кућу 2. *фиг.* обузети, спопасти

обыва́тел||ь, -я *м* 1. *ист.* становник, житељ (*у Русији пре револуције*) 2. *фиг.* малограђанин

обыва́тельск||ий, -ая, -ое малограђански

обыва́тельщин||а, -ы *ж* малограђанштина

обыгра́||ть, -ю, -ешь, -ют; обы́гранный *сврш.* 1. *кого* надиграти, победити 2. *что струч.* свирањем побољшати звук (*музичког инструмента*) 3. *что* искористити (*туђу погрешку итд.*)

обы́грыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого* надигравати, побеђивати 2. *что струч.* свирањем побољшавати звук (*музичког инструмента*) 3. *что* искоришћавати (*туђу погрешку итд.*)

обы́денност||ь, -и *ж* свакидашњица, обичност

обы́де||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно свакидашан, обичан; **~нное явле́ние** обична појава

обыкнове́ни||е, -я *с* обичај *м*, навика *ж*; **по ~ю** по обичају, као и обично

обыкнове́нно *прил. разг.* обично, као и увек

обыкнове́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. обичан, уобичајен, редован; **~ное явле́ние** редовна појава 2. обичан; **са́мый ~ челове́к** сасвим обичан човек

о́быск, -а *м* претрес, преметачина *ж*; **произвести́ ~** извршити претрес

обыска́ть, обыщу́, обы́щешь, обы́щут; обы́сканный *сврш.* 1. *кого, что* извршити претрес *код кога, где*; **~ кварти́ру** извршити претрес у стану 2. *что* претражити, претрести

обыска́ться, обыщу́сь, обы́щешься, обы́щутся *сврш. кого, чего нар.* потрошити много времена тражећи *кога, шта*, претражити све (*у стану итд.*)

обы́скива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* вршити претрес *код кога, где* 2. *что* претраживати, претресати

обы́ча||й, -я *м* обичај; **стари́нный ~** стари обичај; **по ~ю** по обичају; **э́то у нас в ~е** то је код нас уобичајено

обы́чно *прил.* обично, најчешће

обы́чност||ь, -и *ж* обичност, уобичајеност

обы́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. обичан, уобичајен; **в ~ное вре́мя** у уобичајено време 2. *само дужи обл. правн.* обичајни; **~ное пра́во** обичајно право

обюрокра́||титься, -чусь, -тишься, -тятся *сврш.* бирократизирати се, бирократисати се

обя́занност||ь, -и *ж* обавеза, дужност; **всео́бщая во́инская ~** општа војна обавеза; **права́ и ~и гра́ждан** права и дужности грађана; **по ~и** по дужности ◇ **исполня́ющий ~и** *кого* вршилац дужности *кога*; **вмени́ть/вменя́ть в ~** *кому что* ставити/стављати у дужност *коме шта*

обя́за||нный, -нная, -нное; -н, -на, -но 1. *с инф.* обавезан, дужан; **быть ~нным** бити дужан 2. *кому, чему чем* бити захвалан, обавезан; **я вам о́чень ~н** веома сте ме задужили

обяза́тельно *прил.* обавезно, сигурно, свакако; **я ~ приду́** сигурно ћу доћи

обяза́тельност||ь, -и *ж* 1. обавезност, облигатност 2. одговорност

обяза́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. обавезан, облигатан; **~ьное обуче́ние** обавезно школовање; **в ~ьном поря́дке** обавезно 2. одговоран; **~ челове́к** одговоран човек

обяза́тельств||о, -а *с* 1. обавеза *ж*; **взять (приня́ть) на себя́ ~** преузети обавезу, обавезати се 2. *екон.* облигација *ж*

обяза́ть, обяжу́, обя́жешь, обя́жут *сврш.* 1. *кого с инф.* обавезати *кога*, ставити у дужност *коме шта* 2. *кого заст.* задужити; **вы меня́ э́тим мно́го обя́жете** тиме ћете ме веома задужити

обяза́ться, обяжу́сь, обя́жешься, обя́жутся *сврш. с инф.* обавезати се, примити се *чега*

обя́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого с инф.* обавезивати *кога*, стављати у дужност *коме шта* 2. *кого заст.* задуживати ◇ **положе́ние ~ет** положај обавезује

обя́зыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *и* **обязу́юсь, обязу́ешься, обязу́ются** *несврш. с инф.* обавезивати се, примати се *чега*

ова́л, -а *м* овал; **~ лица́** овал лица

ова́льн||ый, -ая, -ое овалан

ова́ци||я, -и *ж* овација; **устро́ить ~ю** *кому* приредити овацију *коме*

овдове́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* постати удовац, удовица, обудовети

овева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. дувати, запахњивати, прожимати 2. *свеч.* овенчавати (*славом*)

Ове́н, Овна́ *м астр.* Ован

овёс, овса́ *м* овас, зоб *ж*

ове́ч||ий, -ья, -ье овчији; **~ сыр** овчији сир

овеществ||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш. књиш.* материјализовати

овеществ||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш. књиш.* материјализовати се

овеществля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш.* материјализовати

овеществля́||ться, -ется, -ются *несврш. књиш.* материјализовати се

ове́||ять, -ю, -ешь, -ют; -янный *сврш.* 1. дунути, запахнути, прожети 2. *свеч.* овенчати; **~янный сла́вой** овенчан славом

ови́н, -а *м* сушионица *ж* за жито

овладева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кем, чем* завладавати *ким, чим*; освајати, заузимати *шта* 2. *кем, чем* овладавати 3. *само 3. л. кем* обузимати *кога* (*о неком осећању*) 4. *чем* савладавати *шта*, овладавати *чим* (*вештином итд.*)

овладе́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. *кем, чем* завладати *ким, чим*; освојити, заузети *шта*; **~ кре́постью** заузети тврђаву 2. *кем, чем* овладати; **~ собо́й** смирити се, прибрати се 3. *само 3. л. кем* обузети

кога; **мной ∼ла ра́дость** обузела ме је радост **4.** *чем* савладати *шта*, овладати *чим*; **∼ иностра́нным языко́м** савладати страни језик; **∼ иску́сством** *чего* овладати вештином *чега*

о́вод, -а *м* обад

овощево́д, -а *м* стручњак за поврће

овощево́дств||о, -а *с* повртарство, гајење поврћа

овощево́дческ||ий, -ая, -ое повртарски

овощехрани́лищ||е, -а *с* складиште за поврће

о́вощ||и, -е́й *мн.* (*јд.* **о́вощ, -а** *м*) поврће *с зб.*; **ра́нние ∼** рано поврће; **све́жие ∼** свеже поврће ◊ **вся́кому ∼у своё вре́мя** све у своје време

овощн||о́й, -а́я, -о́е од поврћа, са поврћем; **∼ суп** чорба од поврћа

овра́г, -а *м* јаруга *ж*

овра́жист||ый, -ая, -ое пун јаруга (*терен*)

овсю́г, -а́ *м бот.* дивљи овас

овся́нк||а[1], **-и** *ж* **1.** овсена прекрупа **2.** овсена каша

овся́н||ка[2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *зоол.* стрновица, жутовољка (*птица*)

овсян||о́й, -а́я, -о́е, овся́н||ый, -ая, -ое овсени, зобени

овц||а́, -ы *ж, мн.* **о́вцы, ове́ц, о́вцам** овца ◊ **парши́вая ∼ всё ста́до по́ртит** *посл.* шугава овца цело стадо ошуга

овцебы́к, -а́ *м зоол.* мошусни бик, мошус

овцево́д, -а *м* овчар, стручњак за овчарство

овцево́дств||о, -а *с* овчарство

овцево́дческ||ий, -ая, -ое овчарски; **∼ совхо́з** овчарски совхоз

овцема́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** расплодна овца

овча́р, -а *м* овчар, чувар оваца

овча́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** овчарски пас, пас овчар

овча́р||ня, -ни *ж, ген. мн.* **-ен** тор *м*

овчи́н||а, -ы *ж* овчија кожа, овчије крзно

овчи́нк||а, -и *ж дем.* овчија кожица ◊ **ему́ не́бо с ∼у показа́лось** смрачило му се пред очима (*од бола, страха итд.*); **∼ вы́делки не сто́ит** не исплати се, ствар не вреди уложеног труда

овчи́нн||ый, -ая, -ое од овчије коже; **∼ тулу́п** опаклија, кожух

ога́р||ок, -ка *м* остатак недогореле свеће

огиба́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что вокруг чего* савијати *шта око чега* **2.** *кого, что* заобилазити *кога, шта*; обилазити *око кога, чега*; **∼ мыс** заобилазити рт

оглавле́ни||е, -я *с* садржај *м*; попис *м* поглавља (*у књизи*)

огла́||дить, -жу, -дишь, -дят *сврш.* помиловати, погладити

огла́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* миловати, гладити

огла||си́ть, -шу́, -си́шь, -ся́т; -шённый *сврш.* **1.** објавити, саопштити; **∼ пригово́р** саопштити пресуду **2.** *заст.* разгласити, свима пренети **3.** испунити гласовима; **кри́ки ∼си́ли лес** у шуми су одјекнули крици

оглас||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* **1.** одјекнути, разлећи се; **сад ∼и́лся сме́хом дете́й** у врту се разлегао смех деце **2.** *заст.* разгласити се, постати познат свима

огла́ск||а, -и *ж* разглашавање *с*, публицитет *м*; **избежа́ть ∼и** избећи публицитет; **преда́ть ∼е** разгласити

оглаша́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** објављивати, саопштавати **2.** *заст.* разглашавати, свима преносити **3.** испуњавати гласовима

оглаша́||ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** одјекивати, разлегати се **2.** *заст.* разглашавати се, постајати познат свима

оглаше́нн||ый, -ого *м нар.* махнит, сулуд (*човек*)

огло́б||ля, -ли *ж, ген. мн.* **-ель** рукуница ◊ **поверну́ть ∼ли** *нар.* отићи празних шака (*необављена посла*); **повора́чивай ∼ли!** *нар.* одлази!, бежи одавде!

оглоу́ш||ить, -у, -ишь, -ат *сврш. нар.* треснути по глави, онесвестити ударцем

огло́хн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* оглувети, постати глув

оглуп||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *сврш.* оглупити, заглупити, учинити глупим

оглупля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* оглупљивати, заглупљивати, чинити глупим

оглуша́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** ошамућивати (*ударцем по глави*) **2.** заглушивати, оглувљивати, чинити глувим **3.** заглушивати (*јаким звуком*)

оглуши́тельно *прил.* веома гласно, заглушно, заглушљујући

оглуши́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно веома гласан, заглушан, заглушљив, продоран

оглуш||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* **1.** ошамутити (*ударцем по глави*) **2.** заглушити, оглувити, учинити глувим **3.** заглушити (*јаким звуком*)

огля||де́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т *сврш.* осмотрити, разгледати, промотрити; **∼ с ног до головы́** одмерити од главе до пете

огля||де́ться, -жу́сь, -ди́шься, -дя́тся *сврш.* **1.** осврнути се, обазрети се, погледати унаоколо; **∼ вокру́г** погледати око себе **2.** *фиг.* привићи се, снаћи се (*у новим условима*)

огля́дк||а, -и *ж* **1.** освртање *с*, осматрање *с* **2.** обазривост, опрезност, опрез *м*; **де́йствовать с ∼ой** поступати обазриво ◊ **бежа́ть без ∼и** трчати као без главе

огля́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* осматрати, разгледавати, проматрати

огля́дыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* **1.** освртати се, обазирати се, гледати унаоколо; **идти́, не ∼ясь (наза́д)** ићи не осврћући се; **∼ вокру́г себя́** гледати око себе **2.** *на кого, что разг.* обазирати се, обраћати пажњу

огл||яну́ться, -яну́сь, -я́нешься, -я́нутся *сврш.* осврнути се; **∼ наза́д** осврнути се ◊ **не успе́ешь (не успе́л) ∼ как...** пре него оком трепнеш већ..., за трен ока

огнев||о́й, -а́я, -о́е 1. ватрен, пламен **2.** *фиг.* ватрен, страствен; **∼а́я речь** ватрени говор; **∼ взгляд** ватрени поглед **3.** *војн.* артиљеријски, ватрени; **∼ вал** ватрени вал, баражна ватра; **∼а́я то́чка** ватрена тачка

огнеды́шащ||ий, -ая, -ое који избацује лаву; **∼ая гора́** *заст.* вулкан

огнемёт, -а *м војн.* бацач пламена

о́гненн||ый, -ая, -ое 1. пламени; **∼ые языки́** језичци пламена **2.** боје пламена, црвен **3.** *фиг.* ватрен, страствен; **∼ые глаза́** ватрене очи; **∼ые слова́** ватрене речи

огнеопа́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но лако запаљив; **∼ные вещества́** запаљиве материје

огнепокло́нник, -а *м рел.* обожавалац ватре

огнепокло́нничеств||о, -а *с*, **огнепокло́нств||о, -а** *с рел.* култ *м* ватре

огнеприпа́с||ы, -ов *мн.* **(огнестре́льные припа́сы)** муниција *ж*

огнесто́||йкий, -йкая, -йкое; -ек, -йка, -йко ватросталан, несагорив

огнестре́льн||ый, -ая, -ое: ~**ое ору́жие** ватрено оружје; ~**ая ра́на** рана од ватреног оружја

огнетуши́тел||ь, -я *м* апарат за гашење пожара

огнеупо́рн||ый, -ая, -ое ватросталан, несагорив; ~ **кирпи́ч** ватростална опека

огнеупо́р||ы, -ов *мн.* ватростални материјал

огни́в||о, -а *с* кресиво, огњило

огни́щ||е, -а *с* **1.** погашена логорска ватра (*у пољу*) **2.** згариште у шуми (*припремљено за узоравање*)

ого́ *узв.* о, охо; ~**, как ты вы́рос!** о, ала си порастао!

огова́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что* оговарати *кога, шта*, клеветати *на кога, шта* **2.** *что* уговарати, условљавати (*рок итд.*) **3.** *что* ограђивати се

огова́рива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** ограђивати се, допуњавати већ речено **2.** грешити у говору, збуњивати се

огово́р, -а *м* клевета *ж*, пањкање *с*

оговор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* **1.** *кого, что* оклеветати **2.** *что* уговорити, условити (*рок итд.*) **3.** *что* оградити се

оговор||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* **1.** оградити се, допунити већ речено **2.** погрешити у говору, збунити се

огово́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** ограда, примедба, напомена; **без** ~**ок** без примедби **2.** омашка у говору, лапсус лингве

оголённ||ый, -ая, -ое 1. разголићен, обнажен (*врат итд.*) **2.** оголео (*дрвеће*)

огол||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* **1.** разголити, обнажити; ~ **ше́ю** обнажити врат **2.** *војн.* отворити, оставити незаштићеним **3.** оголити (*дрвеће*)

огол||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* **1.** разголитити се, обнажити се **2.** *само 3. л. војн.* остати незаштићен, бити напуштен **3.** оголити се (*о дрвећу*)

оголо́вь||е, -я *с струч.* оглав *м, ж*, оглавље (*за коња*)

оголте́л||ый, -ая, -ое *разг.* разуздан, распојасан; подивљао

оголя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** разголићавати, обнаживати (*врат итд.*) **2.** *војн.* отварати, остављати незаштићеним **3.** огољавати (*дрвеће*)

оголя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** разголићавати се, обнаживати се **2.** *војн.* остати незаштићен, бивати напуштен **3.** огољавати се (*о дрвећу*)

огон||ёк, -ька́ *м* **1.** ватрица *ж*, пламичак **2.** *фиг. разг.* жар, занос, одушевљење *с*; **говори́ть с** ~**ько́м** говорити са заносом **3.** *фиг.* сјај (*у очима*)

ого́нь, огня́ *м* **1.** огањ, ватра *ж*, пламен; **развести́** ~ запалити ватру **2.** светло *с*, светлост *ж*; **огни́ го́рода** градска светла; **зажéчь** ~ упалити светлост **3.** *војн.* ватра *ж*; **откры́ть** ~ отворити ватру; **артиллери́йский, пулемётный** ~ артиљеријска, митраљеска ватра **4.** *фиг.* ватра *ж*, сјај (*у очима*) ◇ ~! *војн.* пуцај!, пали! (*команда*); **ме́жду двух огне́й** између две ватре; **боя́ться как огня́** бојати се као живе ватре; **игра́ть с огнём** играти се ватром; **из огня́ да в по́лымя** од зла на горе; **нет ды́ма без огня́** нема дима без ватре; **подли́ть ма́сла в** ~ долити уље на ватру; **пройти́** ~ **и во́ду (и ме́дные тру́бы)** проћи сито и решето

огора́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* ограђивати, заграђивати

огора́жива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* ограђивати се, заграђивати се

огоро́д, -а *м* башта *ж*, повртњак

огор||оди́ть, -ожу́, -о́дишь, -о́дят; -о́женный *сврш.* оградити, заградити

огор||оди́ться, -ожу́сь, -о́дишься, -о́дятся *сврш.* оградити се, заградити се

огоро́дник, -а *м* повртар, баштован

огоро́днича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* бавити се повртарством, бити баштован

огоро́дничеств||о, -а *с* повртарство, баштованлук *м*

огоро́дн||ый, -ая, -ое баштенски, повртарски

огоро́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* запрепашћивати, зграњавати, изненађивати

огоро́ш||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. разг.* запрепастити, згранути, изненадити

огорча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* растуживати, ражалошћивати

огорча́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* растуживати се, жалостити се

огорче́ни||е, -я *с* жалост *ж*, туга *ж*; **причини́ть** ~ *кому* учинити неугодност *коме*

огорчи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно́ тужан, болан, неугодан, непријатан; ~**ьное изве́стие** тужна вест

огорч||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* растужити, ражалостити; ~ *кого* **отка́зом** растужити *кога* одбијањем

огорч||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш.* растужити се, ражалостити се

огра́б||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* **1.** опљачкати, покрасти; ~ **магази́н** опљачкати радњу **2.** *фиг. разг.* опљачкати, огулити; ~ **страну́** опљачкати земљу

ограбле́ни||е, -я *с* пљачка *ж*, крађа *ж*; ~ **магази́на** пљачка продавнице

огра́д||а, -ы *ж* ограда, плот *м*; **ка́менная** ~ ограда од камена

огра||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -ждённый *сврш.* **1.** заштитити, одбранити **2.** *заст.* заградити, оградити

огра||ди́ться, -жу́сь, -ди́шься, -дя́тся *сврш.* заштитити се, одбранити се

огражда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** штитити, бранити **2.** *заст.* заграђивати, ограђивати

огражда́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* заштићивати се, бранити се

огражде́ни||е, -я *с* **1.** заштита *ж*, одбрана *ж* **2.** ограда *ж*

огра́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. струч.* брусити (*камен*)

огра́н||ить, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. струч.* избрусити (*камен*)

ограниче́ни||е, -я *с* ограничење; ограничавање; **без** ~**й** без ограничења, неограничено; ~ **стратеги́ческих наступа́тельных вооруже́ний** ограничење стратегијског офанзивног оружја

ограни́ченност||ь, -и *ж* ограниченост; ограничење *с*; **обнару́жить свою́** ~ испољити своју ограниченост

ограни́че||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. незнатан, мали, ограничен **2.** ограничен, тупав, глуп; ~ **челове́к** ограничен човек

ограни́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** ограничавати **2.** *само 3. л.* ограђивати, омеђивати

ограни́чива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. чем* **1.** задовољавати се, ограничавати се **2.** *само 3. л.* ограничивати се, сводити се *на шта*

ограничи́тел||ь, -я *м тех.* ограничавач, граничник; ~ **ско́рости** граничник брзине; ~ **то́ка** граничник струје

ограничи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно који ограничава, рестриктиван; **~ьные мероприя́тия** рестриктивне мере

ограни́ч||ить, -у, -ишь, -ат *сврш.* ограничити; **~ в права́х** *кого* ограничити *чија* права

ограни́ч||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш. чем* **1.** задовољити се, ограничити се; **~ обеща́ниями** остати на обећањима **2.** *само 3. л.* ограничити се, свести се *на шта*

огра́нк||а, -и *ж* брушење *с (драгог камена)*

огреба́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* згртати, скупљати

огре||сти́, -бу́, -бёшь, -бу́т; *прошл.* **огрёб, -бла́, -бло́** *сврш. разг.* згрнути, скупити

огре́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* ошинути, лупити

огре́х, -а *м* **1.** *пољопр.* оплазина *ж* **2.** *нар. фиг.* немарност *ж*, грешка *ж (у раду итд.)*

огро́м||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но огроман, велики; **~ное большинство́** велика већина

огрубе́л||ый, -ая, -ое огрубео, храпав; **~ые ру́ки** огрубеле руке

огрубе́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** *само 3. л.* огрубети, отврднути, постати храпав **2.** *фиг.* окорети, постати суров

огру́з||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **огру́з, -ла, -ло** *сврш. нар.* одебљати, отежати

огрыза́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** кевтати; кезити се, показивати зубе (*о псу*) **2.** *фиг. разг.* брецати се, обрецивати се

огрызн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* **1.** закевтати, искезити се, показати зубе (*о псу*) **2.** *фиг. разг.* обрецнути се, брецнути се

огры́з||ок, -ка *м* огризак, огризина *ж*

огу́з||ок, -ка *м струч.* **1.** месо *с* са бута **2.** кожа *ж* са бута

огу́лом *прил. разг.*: **обвини́ть всех ~** оптужити све без разлике

огу́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. неоснован, безразложан; **~ьное обвине́ние** неоснована оптужба **2.** *разг.* општи, паушалан

огур||е́ц, -ца́ *м* краставац; **солёные ~цы́** кисели краставци

огуре́чн||ый, -ая, -ое од краставца

огу́рчик, -а *м дем. хип.* краставчић

о́да, о́ды *ж књиж.* ода

ода́лжива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кому что* позајмљивати, посуђивати, давати на зајам **2.** *кого чем заст.* чинити услугу, обавезивати, задуживати

ода́лжива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. у кого заст.* бивати обавезан, дужан *коме*

одали́с||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** одалиска

одарённост||ь, -и *ж* надареност, даровитост

одарё||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно надарен, талентован; даровит; **~ ребёнок** даровито дете

ода́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого чем* **1.** поклањати, даривати *коме шта* **2.** *фиг.* обдаривати

одар||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. кого чем* **1.** поклонити, даровати *коме шта* **2.** *фиг.* обдарити

одева́ни||е, -я *с* облачење, одевање

одева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что* **1.** *во что* облачити; одевати; **~ ребёнка** облачити дете **2.** *чем* покривати

одева́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *во что* облачити се, одевати се; **~ со вку́сом** укусно се облачити **2.** *чем* покривати се

одёж||а, -и *ж нар.* одећа

оде́жд||а, -ы *ж* **1.** одећа, одело *с*; **же́нская, мужска́я, де́тская ~** женска, мушка, дечја одећа; **зи́мняя, ле́тняя ~** зимска, летња одећа; **рабо́чая ~** радна одећа **2.** *тех.* подлога, застор *м (на друму)*

одёж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* одећа ◇ **по ~е протя́гивай но́жки** *посл.* пружај се према губеру

одёжн||ый, -ая, -ое одевни, за одећу; **~ая щётка** четка за одело

одежо́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг. презр.* одећа

одеколо́н, -а *м* колоњска вода

одеколо́н||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. разг.* прскати колоњском водом

одеколо́н||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш. разг.* прскати се колоњском водом

одеколо́нн||ый, -ая, -ое који се односи на колоњску воду

одел||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. кого чем* дати, поделити *коме шта*; **~ дете́й пода́рками** поделити деци поклоне

оделя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого чем* давати, делити *коме шта*

одёр, одра́ *м разг.* рага *ж*, кљусе *с*

одёргива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* повлачити, намештати повлачењем (*сукњу итд.*) **2.** *кого фиг.* опомињати, корити

одеревене́л||ый, -ая, -ое одрвенео, утрнуо, укочен; **~ые па́льцы** утрнули прсти

одеревене́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* одрвенети, утрнути, укочити се

од||ержа́ть, -ержу́, -е́ржишь, -е́ржат; -е́ржанный *сврш.*: **~ побе́ду** одржати (однети) победу, победити; **~ верх** однети превагу, победити

оде́ржива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.*: **~ побе́ду** одржавати (односити) победу, побеђивати; **~ верх** односити превагу, побеђивати

одержи́мост||ь, -и *ж* опседнутост, обузетост (*идејом итд.*)

одержи́м||ый, -ая, -ое; одержи́м, -а, -о 1. обузет, опседнут; **~ стра́хом** обузет страхом; **~ бе́сом** опседнут врагом (ђаволом) **2.** страствен, помаман; потпуно заокупљен (*послом итд.*) **3. одержи́м|ый, -ого** *м* занесењак

одёрн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* **1.** *что* повући, наместити повлачењем (*сукњу итд.*) **2.** *кого фиг.* опоменути, укорити

одесну́ю *прил. заст.* десно, удесно, надесно

оде́||ть, -ну, -нешь, -нут; -тый *сврш. кого, что* **1.** *во что* обући, оденути; **~ ребёнка в пальто́** навући на дете капут **2.** *чем* покрити; **~ одея́лом** покрити ћебетом

оде́||ться, -нусь, -нешься, -нутся *сврш.* **1.** *во что* обући се; **тепло́ ~** топло се обући **2.** *чем* покрити се; **дере́вья ~лись листво́й** дрвеће је олистало

одея́л||о, -а *с* ћебе; јорган *м*; **ба́йковое ~** фланелско ћебе; **шерстяно́е ~** вунено ћебе; **ва́тное ~** јорган

одея́ни||е, -я *с заст., шаљ.* одећа *ж*

оди́н, одного́ *м*; **одна́, одно́й** *ж*; **одно́, одного́** *с* **1.** *број* један; **~ проце́нт** један одсто; **ко́мната в одно́ окно́** соба с једним прозором; **одни́м сло́вом** једном речи **2.** *прид.* сам; **он живёт ~** он живи сам; **одни́м нам не спра́виться** сами нећемо успети; **~-одинёшенек** сам-самцат **3.** *зам.* неки; **в ~ прекра́сный день** једног лепог дана; **~ из прису́тствующих** неко

од присутних **4.** *прид.* исти; **жить в одно́м до́ме** *с кем* живети у истој кући *с ким* **5.** *прид.* једини, сам; **от него́ одни́ неприя́тности** од њега само непријатности **6.** *зам.* неко, један; **~ из нас** неко од нас **7.** *прид.* јединствен, заједнички; **у нас одна́ цель** имамо заједнички циљ ◊ **одну́ мину́ту!** моменат!; **в ~ миг** у трен ока; **в ~ го́лос** једногласно; **все до одного́** сви до једног, без изузетка; **все как ~** сви као један; **ни ~** нико; **~ на ~** насамо, у четири ока; **~ и то́т же** један те исти; **одно́ и то́ же** једно те исто; **по одному́** један за другим, појединачно; **вы́пить одни́м ду́хом** испити надушак; **одни́ ко́сти** саме кости; **на одно́ лицо́** на исти калуп, истоветни; **~ в по́ле не во́ин** *посл.* једна ласта не чини пролеће

одина́ково *прил.* једнако, подједнако

одина́ко‖вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во једнак, подједнак, исти, исти такав; **~вого разме́ра** исте величине

одина́рн‖ый, -ая, -ое једнострук

оди́ннадцат‖ый, -ая, -ое *број* једанаести

оди́ннадцат‖ь, -и *број* једанаест

одино́‖кий, -кая, -кое; -к, -ка, -ко 1. усамљен, сам; **~ до́мик** усамљена кућица **2.** самотан; **~кая жизнь** самотан живот **3. одино́к|ий, -ого** *м* самац

одино́ко *прил.* усамљено, осамљено, самотнички, повучено; **жить ~** живети сам, самотнички; **чу́вствовать себя́ ~** осећати се усамљено

одино́честв‖о, -а *с* самоћа *ж*, усамљеност *ж*

одино́ч‖ка, -ки *м, ж, ген. мн.* **-ек 1.** самац *м*, самица *ж* **2.** *само ж разг.* самица (*у затвору*) **3.** *само ж спорт.* скиф *м (чамац)* ◊ **в ~ку** појединачно, без туђе помоћи

одино́чн‖ый, -ая, -ое 1. појединачан, усамљен; **~ вы́стрел** појединачни пуцањ **2.** одређен за једнога; **~ая ка́мера** самица

одио́з‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* одиозан

одиссе́‖я, -и *ж књиш.* одисеја

одича́л‖ый, -ая, -ое подивљао

одича́‖ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** подивљати; **ко́шка ~ла** мачка је подивљала **2.** одвикнути се од људског друштва, подивљати; деградирати

одна́жды *прил.* **1.** једанпут, једном **2.** једном, некад; **~ у́тром** једног јутра

одна́ко 1. *везн.* али, ипак; **мы не наде́ялись встре́титься, ~ встре́тились** нисмо се надали да се сретнемо, ипак смо се срели **2.** *уметн. р.* но, међутим; **он э́того, ~, не отрица́л** он, међутим, то није порицао **3.** *узв.* охо, ма немој; **ско́лько э́то сто́ит? — Три рубля́ — Одна́ко!** колико то кошта? — Три рубље.— Охо! (*веома скупо*)

одноа́ктн‖ый, -ая, -ое у једном чину; **~ая пье́са** комад у једном чину

однобо́‖кий, -кая, -кое; -к, -ка, -ко једностран; **~кое разви́тие** једнострани развој

однобо́кост‖ь, -и *ж* једностраност

однобо́ртн‖ый, -ая, -ое једноредан; **~ пиджа́к** сако на једноредно закопчавање

одновре́менно *и* **одновреме́нно** *прил.* истовремено; **мы пришли́ ~** стигли смо у исто време

одновре́мен‖ный *и* **одновреме́н‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но** истовремен; **сеа́нс ~ной игры́** *шах.* симултанка

одногоди́чн‖ый, -ая, -ое једногодишњи; **~ые ку́рсы** једногодишњи курсеви

одного́д‖ок, -ка *м чей, с кем* вршњак

одного́рб‖ый, -ая, -ое једногрб; **~ верблю́д** једногрба камила; дромедар

однодво́р‖ец, -ца *м ист.* сељак слободњак

однодне́в‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *зоол.* инсект *м* који живи један дан **2.** *разг.* пролазна ствар

однодне́вн‖ый, -ая, -ое једнодневан; **~ дом о́тдыха** једнодневно одмаралиште

однодо́льн‖ый, -ая, -ое *бот.*: **~ые расте́ния** монокотиледоне

однодо́мн‖ый, -ая, -ое *бот.* једнодоман (*биљка*)

однозву́чно *прил.* једнозвучно, монотоно

однозву́ч‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но једнозвучан, монотон

однозна́ч‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. једнак, истог значења (*изрази итд.*) **2.** једнозначан, са једним значењем; **~ное сло́во** једнозначна реч **3.** *мат.* једноцифрен; **~ное число́** једноцифрени број

одноимён‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но истоимен

однокали́берн‖ый, -ая, -ое истог калибра

однока́шник, -а *м разг.* школски друг

однокла́ссник, -а *м* друг из разреда

одноклу́бник, -а *м* друг из истог спортског клуба

одноколе́‖йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* једнотрачна пруга, пруга с једним колосеком

одноколе́йн‖ый, -ая, -ое једнотрачан, са једним колосеком (*пруга*)

одноко́л‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** двоколице *мн. ж*, чезе *мн. ж*

одноко́мнатн‖ый, -ая, -ое једнособан; **~ая кварти́ра** једнособан стан

однокра́тн‖ый, -ая, -ое једнократан ◊ **~ глаго́л** *грам.* тренутни глагол

одноку́рсник, -а *м* друг с исте године студија

однолéтн‖ий, -яя, -ее 1. годишњи, једногодишњи **2.** *бот.* једногодишњи (*биљка*)

однолéтник, -а *м бот.* једногодишња биљка

однолéт‖ок, -ка *м разг. чей, с кем* вршњак, човек истих година

однолю́б, -а *м* једнољубац, човек веран једној жени

одномéстн‖ый, -ая, -ое с једним местом (седиштем, лежајем); **~ая каю́та** бродска кабина с једним лежајем

одномото́рн‖ый, -ая, -ое с једним мотором; **~ самолёт** авион-једномоторац

однообра́зи‖е, -я *с* једноликост *ж*; једноличност *ж*, монотонија *ж*

однообра́з‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но једнолик; једноличан, монотан; **~ная рабо́та** једноличан рад

однопала́тн‖ый, -ая, -ое *полит.* једнодоман, са једним представничким телом

однопа́л‖ый, -ая, -ое са једним прстом

однополча́нин, -а *м* друг из истог пука

однопо́л‖ый, -ая, -ое *бот.* једнополни

однора́зов‖ый, -ая, -ое који се врши једанпут; за једну употребу; **~ про́пуск** пропусница за један улаз-излаз

одноро́дност‖ь, -и *ж* истоврсност, сличност (*појава итд.*)

одноро́д‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но истоврстан, једнак; сличан; **~ные явле́ния** истоврсне појаве ◊ **~ные чле́ны предложе́ния** *грам.* делови реченице који имају исту синтаксичку функцију

однору́к‖ий, -ая, -ое једнорук, са једном руком

односельча́‖нин, -нина *м, мн.* **-не, -н** *м* човек из истог села

односло́жно *прил.* кратко, лаконски; **отвеча́ть ~** одговарати једносложно

односло́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* једносложан; **∼ное сло́во** једносложна реч **2.** кратак, лаконичан

односпа́льн||ый, -ая, -ое: ∼ая крова́ть кревет за једно лице

одностко́льн||ый, -ая, -ое *војн.* једноцевни; **∼ое ружьё** једноцевка (*пушка*)

односторо́н||ний, -няя, -нее; -ен, -ня, -не 1. једностран, с једним лицем; **∼няя ткань** тканина с једним лицем **2.** једносмеран; **∼нее движе́ние** једносмеран саобраћај **3.** једностран, с једне стране; **∼нее воспале́ние лёгких** једнострана упала плућа **4.** *фиг.* једностран, ограничен; **∼нее воспита́ние** једнострано васпитање

односторо́нност||ь, -и *ж* једностраност, ограниченост

одноти́пност||ь, -и *ж* истотипност, припадност истом типу

одноти́п||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но истог типа; **∼ные маши́ны** машине истог типа

однoто́мник, -а *м* дело *с* у једној књизи, у једном тому

однoто́мн||ый, -ая, -ое у једној књизи; **∼ слова́рь** речник у једној књизи

однофами́л||ец, -ьца *м* презимењак

одноцве́тн||ый, -ая, -ое једнобојан; **∼ая ткань** једнобојна тканина

одночле́н, -а *м мат.* моном, једночлан

одноэта́жн||ый, -ая, -ое приземан; **∼ дом** приземна кућа, приземница

одобре́ни||е, -я *с* **1.** одобравање **2.** одобрење, похвала *ж*

одобри́тельно *прил.* похвално, са одобравањем

одобри́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно одобравајући, похвалан; **∼ о́тзыв** похвалан одзив

одо́бр||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* одобрити, похвалити

одобря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* одобравати, хвалити

одолева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что* одолевати, побеђивати (*у борби*) **2.** *что разг.* савладати (*страх итд.*) **3.** *само 3. л. кого* спопадати, обузимати; **его́ ∼ет сон** обузима га сан **4.** *кого разг.* мучити (*о комарцима итд.*)

одоле́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** *кого, что* одолети, победити (*у борби*) **2.** *что разг.* савладати; **∼ страх** савладати страх; **∼ круту́ю ле́стницу** с муком се попети уз стрме степенице **3.** *само 3. л. кого* спопасти, обузети; **тоска́ меня́ ∼ла** туга ме је обузела **4.** *кого разг.* измучити; **комары́ ∼ли** комарци досадише

одолжа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. у кого* задуживати се, бити дужан *коме*; зависити *од кога*; **он не лю́бит ни у кого́ ∼** он не воли да од било кога зависи

одолже́ни||е, -я *с* услуга *ж*, помоћ *ж* ◇ **сде́лайте ∼** а) будите тако љубазни б) само изволите

одолж||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; одо́лженный *сврш.* **1.** *кому что* позајмити, дати на зајам; **∼** *кому* **сто рубле́й** позајмити *коме* сто рубаља **2.** *кого, чем заст.* учинити услугу, обавезати, задужити

одолж||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш. у кого заст.* бити обавезан, дужан *коме*

одома́шнива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* припитомљавати

одома́шнива||ться, -ется, -ются *несврш.* припитомљавати се

одома́шн||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* припитомити

одома́шн||иться, -ится, -ятся *сврш.* припитомити

одр, -а́ *м заст.* постеља *ж*, лежај ◇ **на сме́ртном ∼е́** на самрти

одряхле́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* ослабити, оронути

одува́нчик, -а *м бот.* маслачак

оду́ма||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* **1.** предомислити се; **∼ в после́днюю мину́ту** предомислити се у последњем моменту **2.** прибрати се, доћи к себи

оду́мыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** предомишљати се **2.** долазити к себи

одура́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого разг.* насамаривати, магарчити

одура́ч||ить, -у, -ишь, -ат *сврш. кого разг.* насамарити, намагарчити

одуре́л||ый, -ая, -ое *нар.* помахнитао, полудео; ошамућен

одуре́ни||е, -я *с нар.* ошамућеност *ж*, глупавост *ж*

одуре́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* отупети, поблесавети, бити ошамућен

одурма́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** ошамућивати, опијати **2.** *фиг.* омамљивати, заносити

одурма́н||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* **1.** ошамутити, опити **2.** *фиг.* омамити, занети

о́дур||ь, -и *ж. нар.* омама, ошамућеност; **до ∼и** до бесвести

одуря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* омамљивати, ошамућивати

одутлова́тост||ь, -и *ж* подбулост, надутост, отеченост

одутлова́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то подбуо, надут, отечен; **∼тое лицо́** подбуло лице

одухотворённост||ь, -и *ж* продуховљеност, надахнутост

одухотворё||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно продуховљен, надахнут; узвишен; **∼нная красота́** узвишена лепота

одухотвор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* **1.** продуховити, надахнути **2.** продуховити, персонифицирати (*природне појаве итд.*)

одухотворя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** продуховљавати, надахњивати **2.** продуховљавати, персонифицирати (*природне појаве итд.*)

одушев||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *сврш.* **1.** *что* оживети, одуховити (*природу*) **2.** *кого заст.* одушевити *кога*, подићи дух, дати полета *коме*

одушевлё||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. одушевљен, жив **2.** *заст.* одушевљен, пун заноса **3.** *само дужи обл. лингв.*: **∼нные существи́тельные** именице које значе што живо

одушевля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* оживљавати, одуховљавати (*природу*) **2.** *кого заст.* одушевљавати *кога*, подизати дух, давати полета *коме*

оды́шк||а, -и *ж* тешко дисање *с*, задуваност, дахтање *с*

ожереб||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* ождребити се

ожере́ль||е, -я *с* огрлица *ж*, ниска *ж*

ожесточа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* огорчавати, разјаривати, разбешњавати, раздраживати

ожесточа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* огорчавати се, разјаривати се, разбешњавати се, раздраживати се

ожесточе́ни||е, -я *с* **1.** огорченост *ж*, јарост *ж*, разјареност *ж* **2.** страственост *ж*, ватреност *ж*; жустрина *ж*, помама *ж*

ожесточённо *прил.* 1. огорчено, жестоко 2. страствено, ватрено; жустро, помамно

ожесточё||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. огорчен, жесток, јаростан; ~ **бой** жесток бој; ~**нное сопротивлéние** огорчен отпор 2. страствен, ватрен; жустар, помаман

ожесточ||и́ть, -у́, -и́шь, -áт; -ённый *сврш.* огорчити, разјарити, разбеснети, раздражити

ожесточ||и́ться, -у́сь, -и́шься, -áтся *сврш.* огорчити се, разјарити се, разбеснети се, раздражити се

ожéчь, ожгу́, ожжёшь, ожгу́т *сврш.* опећи, опрљити

ожéчься, ожгу́сь, ожжёшься, ожгу́тся *сврш.* опећи се, опрљити се

оживá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. оживљавати, ускрсавати 2. оживљавати, постајати живахнији 3. *само 3. л. фиг.* оживљавати (*о вулкану итд.*); пробуђивати се (*о успоменама итд.*)

ожив||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* 1. оживити, повратити у живот 2. оживити, ободрити; **рáдость ~и́ла её лицó** радост је разведрила њено лице 3. *фиг.* оживити, подстаћи; ~ **торгóвлю** оживити трговину 4. *фиг.* будити, евоцирати (*успомене итд.*)

ожив||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* 1. оживети, живнути; **разговóр ~и́лся** разговор је постао живљи 2. *само 3. л.* оживети; **у́лицы ~и́лись** улице су оживеле 3. *само 3. л.* постати активнији, живљи (*о трговини, раду*)

оживлéни||е, -я *с* 1. оживљавање 2. живахност *ж*, живост *ж*; **прáздничное ~** празнична живост

оживлённо *прил.* живо, живахно

оживлё||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. жив, живахан, весео; ~**нная бесéда** жив разговор 2. жив, прометан; ~**нная у́лица** прометна улица 3. жив, интензиван; ~**нная перепи́ска** интензивно дописивање

оживля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. оживљавати, враћати у живот 2. оживљавати, бодрити; разведравати 3. *фиг.* оживљавати, подстицати (*трговину, рад*) 4. *фиг.* пробуђивати, евоцирати (*успомене итд.*)

оживля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. оживљавати, постајати живахнији 2. *само 3. л.* оживљавати, постајати прометан 3. *само 3. л.* постајати активнији, живљи (*о трговини, раду*)

ожидáни||е, -я *с* 1. чекање, очекивање; **в ~и отвéта** чекајући одговор; **зал ~я** чекаоница 2. *мн.* **-я, -й** надања *мн. с*, очекивања *мн. с*

ожидá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что, чего* 1. чекати, очекивати *кога, шта*; ~ **с нетерпéнием** чекати са нестрпљењем; ~ **прихóда гостéй** очекивати долазак гостију 2. *чего, с инф. и везн.* **что** очекивати *шта*, надати се *чему*; ~ **нагрáды** очекивати награду; **я от негó э́того не ~л** од њега се томе нисам надао

ожирéни||е, -я *с* гојазност *ж*, дебљина *ж*

ожирé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* угојити се, одебљати

ожи́||ть, -ву́, -вёшь, -ву́т; *прошл.* **óжил, -лá, óжило** *сврш.* 1. оживети, ускрснути 2. живнути, живахнути 3. *само 3. л. фиг.* оживети (*о вулкану итд.*); пробудити се (*о успоменама итд.*)

ожóг, -а *м* опекотина *ж*, опеклина *ж*; ~ **пéрвой стéпени** опекотина првог степена

озабó||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш.* забринути, узнемирити

озабó||титься, -чусь, -тишься, -тятся *сврш.* забринути се; побринути се

озабóченно *прил.* забринуто

озабóченност||ь, -и *ж* забринутост, узнемиреност

озабóче||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно забринут, узнемирен, брижан; **у неё ~ вид** она изгледа забринута

озабóчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* бринути, забрињавати, узнемиравати

озаглáв||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. что* назвати *шта*, дати наслов *чему*

озаглáвлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* називати *шта*, давати наслов *чему*

озадáчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* збуњивати, доводити у недоумицу

озадáч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* збунити, довести у недоумицу; ~ *кого* **вопрóсом** збунити *кога* питањем

озарéни||е, -я *с* 1. осветљење 2. *фиг.* изненадно схваћање, спознаја *ж*

озар||и́ть, -и́т, -я́т; -ённый *сврш. кого, что* 1. осветлити, обасјати; **сóлнце ~и́ло поля́** сунце је обасјало поља 2. *фиг.* озарити, обасјати; **улы́бка ~и́ла её лицó** осмех је озарио њено лице 3. *фиг.* синути, пасти на памет *коме*; **меня́ ~и́ло** *безл.* синуло ми је у глави

озар||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* 1. осветлити се, обасјати се 2. *фиг.* озарити се, обасјати се

озаря́||ть, -ет, -ют *несврш. кого, что* 1. осветљавати, обасјавати 2. *фиг.* озаривати, обасјавати 3. *фиг.* падати на памет *коме*

озаря́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. осветљавати се, обасјавати се 2. *фиг.* озаривати се, обасјавати се

озверéл||ый, -ая, -ое подивљао, разбеснео, разјарен; ~**ая толпá** разјарена гомила

озверé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* подивљати, разбеснети се, разјарити се

озву́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* озвучавати (*филм*)

озву́ч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* озвучити (*филм*)

оздорови́тельн||ый, -ая, -ое за опоравак, за оздрављење; ~**ые мероприя́тия** мере за опоравак

оздоров||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* 1. оздравити, побољшати здравствене услове 2. *фиг.* побољшати, поправити; ~ **обстанóвку в коллекти́ве** поправити атмосферу у колективу

оздоровля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. оздрављати, побољшавати здравствене услове 2. *фиг.* побољшавати, поправљати

озеленéни||е, -я *с* озелењавање (*градова*)

озелени́тельн||ый, -ая, -ое: ~**ые рабóты** радови на озелењавању

озелен||и́ть, -ю́, -и́шь; -я́т; -ённый *сврш.* озеленити, засадити зеленилом; пошумити

озеленя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* озелењавати, засађивати зеленилом; пошумљавати

óземь *прил. заст.* на земљу, о земљу; **грóхнуться ~** треснути на земљу

озёрн||ый, -ая, -ое језерски; ~ **край** језерски предео

óзер||о, -а *с, мн.* **озёра, озёр** језеро; **гóрное ~** планинско језеро

ози́мы||е, -х *мн.* озими усеви

ози́м||ый, -ая, -ое озим; ~**ая рожь** озима раж

óзим||ь, -и *ж* озим *м*; озимица

озирá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* разгледати, осматрати

озирá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* освртати се, обазирати се; ~ **по сторонáм** гледати наоколо

озл||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. разг.* наљутити, разљутити

озл||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. разг.* разљутити се, наљутити се

озло́б||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* озлојеђити, огорчити, разљутити

озло́б||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* озлојеђити се, огорчити се, разљутити се

озлобле́ни||е, -я *с* озлојеђеност *ж*, огорченост *ж*, љутња *ж*

озло́бле||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно озлојеђен, огорчен, разљућен; **~ челове́к** озлојеђен човек

озлобля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* озлојеђивати, огорчавати, љутити

озлобля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* озлојеђивати се, огорчавати се, љутити се

ознако́м||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* упознати; **~** *кого* **с материа́лами** упознати *кога* са материјалом

ознако́м||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* упознати се; **~ с нови́нками литерату́ры** упознати се с новим делима књижевности

ознакомля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* упознавати

ознакомля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* упознавати се

ознаменова́ни||е, -я *с*: **в ~** *чего* у част *чега*, у знак сећања *на шта*

ознамен||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш что чем* обележити, прославити

ознамен||ова́ться, -у́ется, -у́ются *сврш. чем* бити запамћен *због чега, по чему*

ознамено́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что чем* обележавати, прослављати

ознамено́выва||ться, -ется, -ются *несврш. чем* памтити се *због чега, по чему*

означа́||ть, -ет, -ют *несврш.* означавати, значити; **что ~ет ва́ше молча́ние?** шта значи ваше ћутање?

озна́ченн||ый, -ая, -ое *заст.* поменут, назначен, наведен; **в ~ день** поменутог дана

озно́б, -а *м* језа *ж*, дрхтавица *ж*; **меня́ бьёт ~** обузима ме језа

озоло||ти́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т; -чённый *сврш. разг.* 1. *само 3. л.* позлатити (*о сунцу*) 2. богато наградити

озо́н, -а *м хем.* озон

озона́тор, -а *м струч.* озонизатор

озони́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. струч.* 1. озонирати 2. прочистити/прочишћавати озоном

озорни́к, -а́ *м* обешењак, враголан; несташко

озорнича́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* бити несташан, непослушан; чинити лудорије, понашати се мангупски

озорн||о́й, -а́я, -о́е несташан, враголаст, мангупски

озорств||о́, -а́ *с* несташлук *м*, обешењаклук *м*; мангуплук *м*; **сде́лать** *что* **из ~а́** учинити *шта* из несташлука

озя́б||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **озя́б, -ла, -ло** *сврш.* озепсти, промрзнути; **у меня́ ~ли но́ги** озебле су ми ноге

ой, ой-о-о́й *узв.* 1. јој, јао; **ой, бо́льно!** јао, боли! 2. о, гле, зар (*изражава дивљење, чуђење*) ◇ **ой ли?** *нар.* ма немој?, зар?

о́йка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* говорити »јао«, јаукати

оказа́ть, окажу́, ока́жешь, ока́жут; ока́занный *сврш.* 1. указати, пружити; **~ внима́ние** указати пажњу; **~ по́мощь** пружити помоћ; **~ подде́ржку** пружити подршку; **~ дове́рие** указати поверење; **~ услу́гу** учинити услугу; **~ сопротивле́ние** пружити отпор; **~ давле́ние** *на кого* извршити притисак *на кога*; **~ влия́ние** *на кого, что* имати утицаја *на кога, шта* 2. *заст.* показати, испољити

оказа́||ться, окажу́сь, ока́жешься, ока́жутся *сврш.* 1. показати се; испасти, бити; **опасе́ния ~лись напра́сными** страховања су била неоснована; **~лось, что они́ сосе́ди** показало се да су они суседи 2. наћи се, бити; **в кошельке́ не ~лось де́нег** у новчанику није било новаца 3. наћи се, обрести се; **~ на незнако́мой у́лице** наћи се у непознатој улици; **~ в нело́вком положе́нии** наћи се у незгодној ситуацији

ока́зи||я, -и *ж* 1. *заст.* прилика, згода; **посла́ть письмо́ с ~ей** послати писмо по некоме 2. *разг.* редак, необичан случај; **что за ~!** какав случај!

ока́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. указивати, пружати; **~ дове́рие** указивати поверење; **~ подде́ржку** пружати подршку; **~ сопротивле́ние** пружати отпор 2. *заст.* показивати, испољавати

ока́зыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. показивати се, испадати, бити; **~ досто́йным** *чего* бити достојан *чега* 2. налазити се, бити; **~ на высоте́ положе́ния** бити на висини положаја; **~ без рабо́ты** остајати без посла 3. *уметн. р.* **ока́зывается** као што се види, дакле; **~ется, мы давно́ знако́мы** ми се, дакле, већ одавно познајемо

окайм||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* 1. оивичити, обрубити, опточити 2. *фиг.* окружити, уоквирити

окаймля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. оивичавати, обрубљивати, опточавати 2. *фиг.* окружавати, уоквиривати

ока́лин||а, -ы *ж тех.* окалина, огорина; **желе́зная ~** гвоздена шљака

окамене́лост||ь, -и *ж* 1. окамењеност, скамењеност 2. *мн.* **-и, -ей** фосили *мн. м*

окамене́л||ый, -ая, -ое 1. окамењен, скамењен 2. *фиг.* скамењен, укочен; **~ое лицо́** скамењено лице 3. *фиг.* окореo, отврднуо (*о срцу*)

окамене́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. окаменити се, скаменити се 2. *фиг.* скаменити се, укочити се 3. *фиг.* окорети, отврднути (*о срцу*)

окант||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* опшити, обрубити, оивичити

оканто́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* опшивање *с*, обрубљивање *с* 2. руб *м*, ивица; **у́зкая ~** узана ивица

оканто́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* опшивати, обрубљивати, оивичавати

ока́нчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* свршавати, завршавати

ока́нчива||ться, -ется, -ются *несврш.* свршавати се, завршавати се

о́кань||е, -я *с* окање (*изговарање ненаглашеног »о« као »о« у северно-руским говорима*)

ока́пыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* окопавати

ока́пыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* укопавати се

ока́рмлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. превише хранити, кљукати 2. тровати (*стоку храном*)

окати́ть, окачу́, ока́тишь, ока́тят; ока́ченный *сврш.* полити, облити, залити; **~ из ведра́ водо́й** облити целом кофом воде

о́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* окати (*изговарати ненаглашено »о« као »о«*)

окая́нн||ый, -ая, -ое 1. *заст.* проклет; грешан **2.** *нар. погрд.* проклет

океа́н, -а *м* **1.** океан, оцеан; **мирово́й ~** светско море (*међусобно повезане морске површине на Земљи*); **возду́шный ~** атмосфера **2.** *какой, чего* море *с*, маса *ж*; **людско́й ~** море људи

океаноло́ги||я, -и *ж* океанологија, океанографија

океа́нск||ий, -ая, -ое океански, оцеански; **~ кора́бль** океански брод

оки́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.*: **~ взгля́дом (взо́ром, глаза́ми)** *кого, что* бацати поглед *на кога, шта,* захватати погледом *кога, шта*

оки́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.*: **~ взгля́дом (взо́ром, глаза́ми)** *кого, что* бацити поглед *на кога, шта,* обухватити погледом *кога, шта*

о́кис||ел, -ла *м хем.* оксид

окисле́ни||е, -я *с хем.* оксидација *ж*

окисли́тел||ь, -я *м хем.* оксидатор

окисл||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *и* **оки́сл||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный** *сврш. хем.* оксидисати, оксидирати

окисл||и́ться, -и́тся, -я́тся *и* **оки́сл||иться, -ится, -ятся** *сврш. хем.* оксидисати се, оксидирати се

окисля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. хем.* оксидисати, оксидирати

окисля́||ться, -ется, -ются *несврш. хем.* оксидисати се, оксидирати се

о́кис||ь, -и *ж хем.* оксид *м*; **~ углеро́да** угљенмоноксид; **~ желе́за** фереоксид

оккульти́зм, -а *м* окултизам

окку́льтн||ый, -ая, -ое окултан

оккупа́нт, -а *м* окупатор

оккупацио́нн||ый, -ая, -ое окупацијски, окупациони; **~ режи́м** окупациони режим; **~ые войска́** окупационе трупе

оккупа́ци||я, -и *ж* окупација

оккупи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* окупирати

окла́д[1]**, -а** *м* **1.** плата *ж*, зарада *ж*; **должностно́й ~** плата за основно одређену функцију **2.** *фин.* порезна стопа

окла́д[2]**, -а** *м* оков, риза *ж* (*на икони*)

окла́дис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то: ~тая борода́ широка, густа брада

оклев||ета́ть, -ещу́, -е́щешь, -е́щут; -е́танный *сврш. кого, что* оклеветати, оцрнити, опањкати

окле́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* облепљивати, стављати лепећи; **~ сте́ны обо́ями** стављати тапете на зидове, тапецирати зидове

окле́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* облепити, ставити лепећи; **~ сте́ны обо́ями** ставити тапете на зидове, тапетирати зидове

окле́йк||а, -и *ж* облепљивање *с*

о́клик, -а *м* позив, дозивање *с*, зов

оклика́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* дозивати, позивати, звати

окли́кн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* дозвати, позвати, зовнути

окн||о́, -а́ *с*, *мн.* **о́кна, о́кон 1.** прозор *м*; **вы́бросить за ~, в ~** бацити кроз прозор; **посмотре́ть в ~** погледати кроз прозор; **под ~о́м** испод прозора **2.** отвор *м*; рупа *ж* **3.** *фиг. разг.* пауза *ж*, слободан час (*у распореду*) ◇ **слуховое ~** баџа, тавански прозорчић

о́ко, о́ка *с*, *мн.* **о́чи, оче́й** *заст. песн.* око ◇ **в мгнове́ние о́ка** за трен ока; **бере́чь как зени́цу о́ка** чувати као зеницу ока, као мало воде на длану; **~ за ~, зуб за зуб** око за око, зуб за зуб; **хоть ви́дит ~, да зуб неймёт** *посл.* не може се имати све што се жели

окова́ть, окую́, окуёшь, окую́т; око́ванный *сврш.* оковати; **~ сунду́к желе́зом** оковати ковчег гвожђем

око́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *само јд.* окивање *с* **2.** оков *м*

око́вы, око́в *мн.* **1.** *заст.* окови *мн. м* **2.** *чего, какие фиг.* окови *мн. м*, стеге *мн. ж*; **~ ра́бства** окови ропства

око́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* окивати

окола́чива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* шврљати, базати, тумарати

околд||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* **1.** омађијати **2.** *фиг.* очарати, занети

околдо́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** омађијавати **2.** *фиг.* очаравати, заносити

околева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* цркавати, липсавати, скапавати (*о животињама*)

околе́сиц||а, -ы *ж разг.* бесмислица, глупост; **нести́ (городи́ть) ~у** причати којешта, булазнити

околе́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* црћи, липсати, скапати (*о животињама*)

око́лиц||а, -ы *ж* **1.** ограда од прућа (*око села*) **2.** *пров.* околица **3.** *пров.* заобилазни пут

околи́чност||ь, -и *ж*: **говори́ть без ~ей** *заст.* говорити отворено, право у лице

о́коло *предл. с ген.* **1.** поред, покрај, до *с ген.*; **останови́ться ~ до́ма** зауставити се поред куће; **сядь ~ меня́** седи до мене **2.** приближно, око, отприлике; **сейча́с ~ пяти́ часо́в** сад је око пет сати

околозе́мн||ый, -ая, -ое који је око Земље; **~ое простра́нство** пространство око Земље; **~ая орби́та** путања око Земље

околопло́дник, -а *м бот.* семени омотач, усплође *с*

околопло́дн||ый, -ая, -ое *анат.* плодов; **~ые во́ды** плодова вода; **~ мешо́к** кошуљица, постељица

околосерде́чн||ый, -ая, -ое *анат.*: **~ая су́мка** срчана марамица (кеса), осрчје

около́т||ок, -ка *м* **1.** *заст.* околина *ж*, суседство *с* **2.** *струч.* деоница *ж* (*пруге, пута*) **3.** *заст.* полицијски кварт (*у Русији пре револуције*)

околоу́шн||ый, -ая, -ое *анат.*: **~ая железа́** заушна жлезда

околоцве́тник, -а *м бот.* круница *ж* и чашица *ж* цвета, оцвеће *с*

околпа́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* насамаривати, магарчити

околпа́ч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. нар.* насамарити, намагарчити

око́лыш, -а *м* обод

око́льн||ый, -ая, -ое заобилазан, околишни; **~ым путём** заобилазним путем

окольц||ева́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* прстеновати, ставити прстен (*птици итд.*)

оконе́чност||ь, -и *ж* крај *м* (*копна, острва*); врх *м* (*рта*)

око́нн||ый, -ая, -ое прозорски; **~ая ра́ма** прозорски оквир; **~ проём** прозорски отвор (*у зиду*)

оконфу́||зить, -жу, -зишь, -зят; -женный *сврш. нар.* збунити, довести у забуну

оконфу́||зиться, -жусь, -зишься, -зятся *сврш. нар.* збунити се; обрукати се

оконча́ни||е, -я *с* **1.** крај *м*, завршетак *м* **2.** *грам.* флексија *ж*, наставак *м*; **паде́жное ~** падежни наставак

оконча́тельно *прил.* коначно, дефинитивно

оконча́тельн||ый, -ая, -ое крајњи, последњи, дефинитиван; **дать ~ отве́т** дати дефинитиван одговор

око́нч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* свршити, завршити; **~ рабо́ту** завршити посао; **~ шко́лу** свршити школу; **~ институ́т** завршити факултет, дипломирати на факултету

око́нч||иться, -ится, -атся *сврш.* свршити се, завршити се

око́п, -а *м* ров, шанац

окопа́||ть, -ю, -ешь, -ют; око́панный *сврш.* окопати

окопа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* укопати се

око́пн||ый, -ая, -ое рововски; **~ая война́** позициони рат

окора́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* прекраћивати, превише скраћивати

окорми́ть, окормлю́, око́рмишь, око́рмят; око́рмленный *сврш.* 1. *разг.* прехранити, превише нахранити 2. отровати (*стоку храном*)

окорна́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* прекратко и ружно подшишати

о́корок, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** бут; **копчёный ~** димљени бут, шунка

окор||оти́ть, -очу́, -оти́шь, -отя́т *сврш. что разг.* прекратити, превише скратити

окосе́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* 1. оћоравити, постати, зрикав 2. нањоскати се, нарољати се

окостене́л||ый, -ая, -ое 1. окоштан 2. укочен, укрућен (*леш*) 3. *фиг.* укочен, непомичан

окостене́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. окоштати 2. укочити се, укрутити се (*о лешу*) 3. *фиг.* укочити се, постати непомичан

око́т, -а *м* коћење *с* (*мачака*); јагњење *с* (*оваца*); јарење *с* (*коза*)

окот||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* окотити се, омацити се (*о мачки*); ојагњити се (*о овци*); ојарити се (*о кози*)

окочене́л||ый, -ая, -ое 1. промрзао, укочен (*од хладноће*) 2. укочен, укрућен (*леш*)

окочене́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* смрзнути се, укочити се (*од хладноће*) 2. укочити се, укрутити се (*о лешу*)

окочу́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. нар.* одапети, отегнути папке

око́ш||ко, -ка *с, мн.* **-ки, -ек** *дем.* 1. прозорчић *м* 2. шалтер *м*

окра́ин||а, -ы *ж* 1. крај *м* (*шуме, села*) 2. периферија *ж*, предграђе *с*; **городски́е ~ы** периферија града; **жить на ~е** становати на периферији града 3. крајина, гранична област

окра́инн||ый, -ая, -ое 1. периферијан 2. граничан, покрајински

окра́||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* обојити, офарбати

окра́||ситься, -шусь, -сишься, -сятся *сврш.* обојити се, офарбати се

окра́ск||а, -и *ж* 1. бојење *с*, фарбање *с* 2. боја 3. *фиг.* обојеност, нијанса; **стилисти́ческая ~ сло́ва** стилска обојеност речи

окра́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* бојити, фарбати

окра́шива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* бојити се, фарбати се

окре́п||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **окре́п, -ла, -ло** *сврш.* 1. стврднути се, очврснути; **лёд окре́п** лед се стврднуо 2. ојачати; очврснути; **~ по́сле боле́зни** ојачати након болести; **~ в борьбе́** очврснути у борби

окре́ст *предл. с ген. и прил. заст.* око *с ген.*; около, наоколо

окр||ести́ть, -ещу́, -е́стишь, -е́стят; -ещённый *сврш.* 1. *цркв.* крстити 2. *разг.* назвати, дати име, назив

окр||ести́ться, -ещу́сь, -е́стишься, -е́стятся *сврш. цркв.* крстити се

окре́стност||ь, -и *ж, об. мн.* **-и, -ей** околина; **в ~ях го́рода** у околини града

окре́стн||ый, -ая, -ое оближњи, околни

окриве́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* оћоравити, ослепити на једно око

о́крик, -а *м* 1. зов, позив, повик 2. повик, оштра опомена

окри́кива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* позивати, звати, довикивати

окри́кн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* позвати, зовнути, викнути

окрова́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* окрвавити, искрвавити, умрљати крвљу; **~ленный бинт** искрвављен завој

окрова́в||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* окрвавити се, искрвавити се, умрљати се крвљу

окрова́влива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* окрвављивати, искрвављивати, мрљати крвљу

окрова́влива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* окрвављивати се, искрвављивати се, мрљати се крвљу

окромса́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* подрезати, поткресати, скратити (*ружно, превише*)

окроп||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* попрскати, пошкропити

окропля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прскати, шкропити

окро́шк||а, -и *ж* 1. окрошка (*хладна чорба од кваса с месом и поврћем*) 2. *фиг. разг.* збрка, папазјанија

о́круг, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** 1. округ; **избира́тельный ~** изборни округ 2. *заст.* околина *ж*, околица *ж*

окру́г||а, -и *ж заст.* околина, околица

округлённ||ый, -ая, -ое заокругљен, заобљен

округле́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* заокруглити се, заоблити се

округл||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. заокруглити, заоблити 2. заокружити, заокруглити; **~ счёт** заокруглити рачун

округл||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* 1. заокруглити се, заоблити се 2. *само 3. л.* заокруглити се (*о цифрама*) 3. *само 3. л. разг.* увећати се (*о капиталу*)

окру́глост||ь, -и *ж* 1. заокругљеност, заобљеност 2. округлина

окру́г||лый, -лая, -лое; -л, -ла, -ло округао, заобљен

округля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. заокругљивати, заобљавати 2. заокруживати, заокругљивати (*цифру*)

округля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. заокругљивати се, заобљавати се 2. *само 3. л.* заокругљивати се (*о цифрама*) 3. *само 3. л.* увећавати се (*о капиталу*)

окружа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. окружавати, опкољавати 2. *војн.* опкољавати (*чету итд.*) 3. окруживати; **его́ ~ют друзья́** он је окружен пријатељима 4. окруживати (*пажњом, бригом*)

окружа́ющ||ий, -ая, -ее 1. околни, оближњи; **~ая обстано́вка** околина 2. **окружа́ющ|ее, -его** *с* околина *ж*, средина *ж* 3. **окружа́ющ|ие, -их** *мн.* блиски људи, средина *ж*

окруже́ни||е, -я *с* 1. окружавање, опкољавање 2. *војн.* обруч *м*; **вы́рваться из ~я** пробити се кроз обруч 3. околина *ж*, средина *ж* ◇ **в ~и** *кого* у пратњи *кога*

окруж‖ить, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* 1. окружити, опколити; ~ **сад забо́ром** оградити врт 2. *војн.* опколити; ~ **отря́д** опколити чету; ~ **кре́пость** опколити тврђаву 3. окружити (*пажњом, бригом*) 4. окружити; **он ~и́л себя́ надёжными людьми́** створио је око себе круг поузданих људи

окружн‖о́й, -а́я, -о́е 1. окружни 2. кружни; **~а́я желе́зная доро́га** кружна железничка пруга

окру́жност‖ь, -и *ж* 1. *мат.* круг *м*, кружница 2. обим *м*, опсег *м*

окр‖ути́ть, -учу́, -у́тишь, -у́тят; -у́ченный *сврш.* 1. *что разг.* омотати, обавити 2. *кого нар. заст.* венчати

окр‖ути́ться, -учу́сь, -у́тишься, -у́тятся *сврш.* 1. *само 3. л. разг.* омотати се, обавити се 2. *нар. заст.* венчати се

окру́чива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что разг.* омотавати, обавијати 2. *кого нар. заст.* венчавати

окру́чива‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л. разг.* омотавати се, обавијати се 2. *нар. заст.* венчавати се

окрыл‖и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. кого* одушевити, ободрити *кога*, дати полета *коме*

окрыля́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого* одушевљавати, бодрити *кога*, давати полета *коме*

окры́с‖иться, -ится, -ятся *сврш. на кого нар.* обрецнути се *на кога*, одговорити оштро, заједљиво *коме*

оксиди́р‖овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. тех.* оксидирати, оксидисати

окта́в‖а, -ы *ж* 1. *муз., књиж.* октава 2. контрабас *м* (*глас*)

октябр‖ёнок, -ёнка *м, мн.* **-я́та, -я́т** октјабрјонок (*дете од 7—10 година које се спрема да постане пионир*)

октя́бр‖ь, -я́ *м* 1. октобар, листопад 2. **Октя́брь** Октобар (*Велика октобарска социјалистичка револуција*)

октя́брьск‖ий, -ая, -ое октобарски, листопадски

оку́кл‖иться, -ится, -ятся *сврш. зоол.* учаурити се

окули́р‖овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. струч.* окулирати, окалемити/калемити

окулиро́вк‖а, -и *ж струч.* окулирање *с*, калемљење *с*

окули́ст, -а *м* окулист(а), очни лекар

окульту́рива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. струч.* оплемењивати, култивисати, култивирати

окульту́р‖ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. струч.* оплеменити, култивисати, култивирати

окуля́р, -а *м* окулар

окуна́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* замакати, загњуривати, потапати

окуна́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. загњуривати се 2. *фиг.* загњуривати се, удубљивати се (*у посао итд.*)

окун‖у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* замочити, загњурити, потопити

окун‖у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* 1. загњурити се 2. *фиг.* загњурити се, удубити се (*у посао итд.*)

о́кун‖ь, -я *м, мн.* **-и, -е́й** гргеч (*риба*)

окупа́емост‖ь, -и *ж* исплативост, надокнадивост (*трошкова приходима*)

окупа́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* надокнађивати, покривати (*трошкове приходима*)

окупа́‖ться, -ется, -ются *несврш.* исплаћивати се, надокнађивати се (*о трошковима*)

окупи́ть, окуплю́, оку́пишь, оку́пят; оку́пленный *сврш.* надокнадити, покрити (*трошкове приходима*)

окупи́ться, оку́пится, оку́пятся *сврш.* надокнадити се, исплатити се (*о трошковима*)

оку́рива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* окађивати, димити (*воћке*); димом истеривати (*пчеле*)

окури́ть, окурю́, оку́ришь, оку́рят; оку́ренный *сврш.* окадити, одимити (*воћке*); димом истерати (*пчеле*)

оку́р‖ок, -ка *м* опушак, пикавац

оку́та‖ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. *чем* замотати, увити, умотати *у шта* 2. *само 3. л. фиг.* прекрити, обавити; **тума́н ~л ро́щу** магла је обавила шумарак

оку́та‖ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. чем* 1. умотати се, увити се *у шта* 2. *фиг.* прекрити се, обавити се (*маглом итд.*)

оку́тыва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *чем* замотавати, увијати, умотавати *у шта* 2. *само 3. л. фиг.* прекривати, обавијати (*о магли итд.*)

оку́тыва‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *чем* умотавати се, увијати се *у шта* 2. *фиг.* прекривати се, обавијати се (*маглом итд.*)

оку́чива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* окопавати, загртати; ~ **карто́фель** окопавати кромпир

оку́ч‖ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* окопати, загрнути (*кромпир итд.*)

ола́д‖ья, -ьи *ж, ген. мн.* **-ий** уштипак *м*

олеа́ндр, -а *м бот.* олеандар, лијандер

олеа́ндров‖ый, -ая, -ое олеандаров, лијандеров

оледене́‖ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. следити се, заледити се 2. смрзнути се, укрутити се (*о ногама итд.*)

оленево́д, -а *м* одгајивач северних јелена

оленево́дств‖о, -а *с* узгој *м* северних јелена (ирваса)

олен‖ёнок, -ёнка *м, мн.* **-я́та, -я́т** младунче *с* јелена, лане *с*

оле́н‖ий, -ья, -ье јеленски

оле́нин‖а, -ы *ж* јеленско месо

олену́х‖а, -и *ж зоол.* кошута

оле́н‖ь, -я *м* јелен; **се́верный** ~ северни јелен, ирвас

олеогра́фи‖я, -и *ж* олеографија

оли́в‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *бот.* маслина (*стабло и плод*)

оли́вков‖ый, -ая, -ое 1. маслинов; **~ая ро́ща** маслињак; **~ое де́рево** маслина; **~ое ма́сло** маслиново уље 2. маслинаст; **~ого цве́та** боје маслине

олига́рх, -а *м* олигарх

олига́рхи‖я, -и *ж* олигархија

олимпиа́д‖а, -ы *ж* олимпијада; **математи́ческая ~** математичка олимпијада

олимпи́‖ец, -йца *м* 1. *мит.* житељ Олимпа 2. *спорт.* учесник олимпијаде

олимпи́йск‖ий, -ая, -ое олимпијски; **Олимпи́йские и́гры** олимпијске игре; ~ **чемпио́н** олимпијски шампион ◇ **~ое споко́йствие** олимпијски мир

оли́ф‖а, -ы *ж* фирнајс *м*

олицетворе́ни‖е, -я *с* 1. персонификација *ж*, оличавање 2. оличење; ~ **хра́брости** оличење храбрости

олицетвор‖и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. персонифицирати, оличити 2. оличити, оваплотити

олицетворя́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. персонифицирати, оличавати 2. оличавати, оваплоћивати

о́лов‖о, -а *с хем.* калај *м*

оловя́нн‖ый, -ая, -ое калајни, од калаја

о́лух, -а *м разг.* глупан, клипан, тикван ◇ ~ **царя́ небе́сного** *разг.* будала над будалама

ольх‖а́, -и́ *ж бот.* јова

ольхо́в‖ый, -ая, -ое јовин, од јове

ольша́ник, -а *м* јовик, јовљак
ом, -а *м физ.* ом
ома́р, -а *м зоол.* јастог
оме́г‖а, -и *ж* омега (*слово*) ◇ **а́льфа и** ~ *чего* алфа и омега *чега;* **от а́льфы до** ~**и** од алфе до омеге, од почетка до краја
оме́л‖а, -ы *ж бот.* имела
омерзе́ни‖е, -я *с* гађење, гнушање; **испы́тывать** ~ *к кому, чему* осећати гађење *према коме, чему;* **внуша́ть** ~ изазивати гађење
омерзе́‖ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. кому разг.* огадити се, згадити се *коме*, постати одвратан *за кога*
омерзи́тел‖ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно одвратан, гадан; ~ **посту́пок** одвратан поступак
омертве́л‖ый, -ая, -ое 1. одумро; ~**ая ткань** одумрло ткиво **2.** *фиг.* укочен, безживотан
омертве́ни‖е, -я *с* одумирање (*нерва итд.*)
омертве́‖ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** одумрети **2.** *фиг.* обамрети, укочити се, утрнути
омертв‖и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* **1.** умртвити **2.** *екон.* замрзнути (*капитал итд.*)
омертвля́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** умртвљивати **2.** *екон.* замрзавати (*капитал итд.*)
омёт, -а *м* стог
омеща́нива‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* постајати малограђанин
омеща́н‖иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* постати малограђанин
оми́ческ‖ий, -ая, -ое *физ.* омски
омле́т, -а *м* омлет
омове́ни‖е, -я *с свеч.* прање, умивање
омола́жива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* подмлађивати, чинити млађим
омола́жива‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* подмлађивати се
омоло‖ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -жённый *сврш.* подмладити, учинити млађим
омоло‖ди́ться, -жу́сь, -ди́шься, -дя́тся *сврш.* подмладити се
омо́ним, -а *м лингв.* хомоним
омоними́ческ‖ий, -ая, -ое *лингв.* хомонимски
омоними́‖я, -и *ж лингв.* хомонимија
омочи́ть, омочу́, омо́чишь, омо́чат; омо́ченный *сврш.* поквасити, овлажити; ~ **слеза́ми** овлажити сузама
омочи́ться, омо́чится, омо́чатся *сврш.* поквасити се, овлажити
омрача́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* кварити, мутити (*расположење итд.*)
омрача́‖ться, -ется, -ются *несврш.* растуживати се, тмурити се
омрач‖и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* покварити, помутити; ~ **настрое́ние** покварити расположење; ~ **ра́дость** помутити радост
омрач‖и́ться, -и́тся, -а́тся *сврш.* растужити се, натмурити се; **его́ лицо́** ~**и́лось** његово се лице натмурило
о́мул‖ь, -я, *мн.* **-и, -е́й** *м зоол.* младица *ж* (*риба*)
о́мут, -а *м* **1.** вир, вртлог **2.** јама *ж* на дну реке, језера ◇ **в ти́хом** ~**е че́рти во́дятся** *посл.* испод мире три ђавола вире
омша́ник, -а *м* топао зимовник за пчеле
омыва́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** прати, умивати **2.** *само 3. л.* запљускивати
омы́ть, омо́ю, омо́ешь, омо́ют; омы́тый *сврш.* опрати, умити
он, его́, ему́, его́, им, (о) нём *м лична зам.* он; **он чита́ет** он чита; **его́ не́ было до́ма** он није био код куће; **мы с ним бы́ли в кино́** ја и он смо били у биоскопу; **я его́ не ви́дел** нисам га видео; **о нём говоря́т, что...** прича се о њему да... ◇ **вот он я!** ево мене!
она́, её, ей, её, ей (е́ю), (о) ней *ж лична зам.* она; **она́ пи́шет** она пише; **к ней пришли́ друзья́** код ње су дошли пријатељи; **я до́лго её иска́л** дуго сам је тражио
онани́зм, -а *м* онанизам
онда́тр‖а, -ы *ж* **1.** *зоол.* ондатра, бизамски пацов **2.** бизам *м*, крзно *с* ондатре
онда́тров‖ый, -ая, -ое од крзна ондатре, од бизама
онеме́л‖ый, -ая, -ое утрнуо, обамро; ~**ая рука́** утрнула рука
онеме́‖ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** онемети **2.** *фиг.* занемети, заћутати (*од чуђења итд.*) **3.** *само 3. л.* утрнути, обамрети
онеме́чива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* немчити
онеме́ч‖ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* занемечити, понемечити
они́, их, им, их, и́ми, (о) них *мн. лична зам.* они, оне, она; **они́ мои́ подру́ги** оне су моје пријатељице; **я их не ви́дел** нисам их видео
о́никс, -а *м мин.* оникс
о́никсов‖ый, -ая, -ое од оникса
онко́лог, -а *м* онколог
онкологи́ческ‖ий, -ая, -ое онколошки
онколо́ги‖я, -и *ж* онкологија
оно́ [1]**, его́, ему́, его́, им, (о) нём** *с лична зам.* оно
оно́ [2] **1.** *зам. разг.* то; ~ **и поня́тно** то је јасно **2.** *речца нар.* ето; **так вот** ~ **что!** ето, дакле, у чему је ствар!
онома́стик‖а, -и *ж лингв.* ономастика
ономасти́ческ‖ий, -ая, -ое *лингв.* ономастички
онтогене́з, -а *м биол.* онтогенеза *ж*
онтогенети́ческ‖ий, -ая, -ое онтогенетски
онтологи́ческ‖ий, -ая, -ое онтологијски
онтоло́ги‖я, -и *ж фил.* онтологија
ону́ч‖а, -и *ж* обојак *м*
о́ный, о́ная, о́ное *зам. заст.* тај, онај ◇ **во вре́мя о́но** *заст. шаљ.* једном давно
опада́‖ть, -ет, -ют *несврш.* **1.** падати, опадати (*о лишћу итд.*) **2.** сплашњавати, смањивати се (*о отеклини итд.*)
опа́здыва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* каснити, доцнити; **по́езд** ~**ет на пять мину́т** воз касни пет минута
опа́ива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** напајати, претерано појити (*коња итд.*) **2.** *заст.* тровати пићем
опа́л, -а *м мин.* опал
опа́л‖а, -ы *ж заст.* немилост, царски гнев; **попа́сть в** ~**у** пасти у немилост; **быть в** ~**е** бити у немилости
опа́лива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прљити, смудити, опаљивати (*живину итд.*)
опал‖и́ть, -ю, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* опрљити, осмудити, опалити (*живину итд.*)
опа́луб‖ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. грађ.* обложити, оплатити
опа́лубк‖а, -и *ж грађ.* **1.** облагање *с*, оплаћивање *с* **2.** облога, оплата
опа́льн‖ый, -ая, -ое *заст.* који је пао у немилост цара
опа́мят‖оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. разг.* опаметити се, уразумити се; предомислити се
опа́р‖а, -ы *ж* надошли квасац (*за кисело тесто*)
опаршиве́‖ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* ошугати се, окраставити се

опаса́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* бојати се, плашити се

опасе́ни||е, -я *с* страх *м*, бојазан *ж*, узнемиреност *ж*; **вызыва́ть ~я** изазивати бојазан

опа́ск||а, -и *ж разг.* опрез *м*, опрезност; будност; **с ~ой** опрезно

опа́сли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *разг.* опрезан, обазрив

опа́сно *прил.* 1. *у функц. предик.* опасно; **туда́ ходи́ть ~** опасно је тамо ићи 2. тешко; **он ~ бо́лен** он је тешко болестан

опа́сност||ь, -и *ж* опасност; **избежа́ть ~и** избећи опасност; **быть в ~и** налазити се у опасности; **с ~ью для жи́зни** ризикујући живот

опа́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. опасан; **~ная зо́на** опасна зона; **~ное зада́ние** опасан (рискантан) задатак; **~ престу́пник** опасан злочинац 2. тежак; **~ная боле́знь** тешка болест

опа́||сть, -дёт, -ду́т *сврш.* 1. опасти, попадати (*о лишћу*) 2. спласнути, опасти (*о отеклини итд.*)

опаха́л||о, -а *с* махалица *ж*, велика лепеза

опаха́ть, опашу́, опа́шешь, опа́шут; опа́ханный *сврш. что* поорати, узорати *око чега*

опа́хива||ть, -ю, -ешь -ют *несврш. что* орати, узоравати *око чега*

опахн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. разг.* 1. запахнути 2. махнути (*лепезом*)

опе́к||а, -и *ж* 1. старатељство *с*, туторство *с*; **взять под ~у** узети под старатељство; **учреди́ть ~у** одредити старатељство 2. *фиг.* брига, надзор *м*; **роди́тельская ~** родитељски надзор

опека́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого* 1. бити старатељ, тутор *коме* 2. бринути се *о коме*

опеку́н, -а́ *м* старатељ, тутор

опеку́нск||ий, -ая, -ое старатељски, туторски

опеку́нств||о, -а *с* старатељство, туторство

опён||ок, -ка *м, мн.* **-ки, -ков** *и* **опя́та, опя́т** *бот.* пањевчица *ж (гљива)*

о́пер||а, -ы *ж* опера; **соли́ст ~ы** оперски солиста ◇ **э́то из друго́й (не из той) ~ы** *шаљ.* то је друга песма, то је други разговор

операти́вно *прил.* оперативно, експедитивно

операти́вност||ь, -и *ж* оперативност, експедитивност; **~ в рабо́те** експедитивност у раду

операти́вн||ый[1], **-ая, -ое** 1. *војн.* оперативан; **~ая сво́дка** оперативни извештај 2. оперативан, експедитиван; **~ое руково́дство** оперативно руководство

операти́вн||ый[2], **-ая, -ое** *мед.* операцијски; **~ое вмеша́тельство** хируршка интервенција

опера́тор, -а *м* 1. *струч.* манипулант 2. *филм* камерман

операцио́нн||ый, -ая, -ое 1. *мед.* операцијски; **~ день** операциони дан 2. *војн.* операцијски 3. **операцио́нн|ая, -ой** *ж* операциона сала

опера́ци||я, -и *ж* 1. *мед.* операција; **сде́лать ~ю** извршити операцију; **~ на се́рдце** операција срца 2. *војн.* операција, војна акција; **провести́ ~ю по окруже́нию проти́вника** извести операцију опкољавања непријатеља 3. операција; **биржева́я ~** берзанска операција

опере||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -жённый *сврш.* претећи, престићи; **~ в бе́ге** престићи у трчању; **~ в разви́тии** престићи у развоју

опережа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* претицати, престизати

опереже́ни||е, -я *с* претицање, престизање

опере́ни||е, -я *с* перје (*птице*) ◇ **хвостово́е ~ самолёта** стражња крила (*на репу авиона*)

опере́точн||ый, -ая, -ое оперетски, оперетни

опере́тт||а, -ы *ж* оперета

опере́ть, обопру́, обопрёшь, обопру́т; *прошл.* **опёр, оперла́, опёрло; опёртый** *сврш. что обо что, на что* ослонити, наслонити *шта на шта;* **~ ло́кти о стол** налактити се на сто

опере́ться, обопру́сь, обопрёшься, обопру́тся; *прошл.* **опёрся, оперла́сь, оперло́сь** *сврш.* 1. *обо что, на что* ослонити се, наслонити се; **~ на трость** ослонити се о штап 2. *на кого, что фиг.* ослонити се *на кога, шта,* поуздати се *у кога, шта;* **~ на статисти́ческие да́нные** ослонити се на статистичке податке

опери́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* 1. *кого, что мед.* оперисати, оперирати; **~ больно́го** оперисати болесника 2. *само несврш. чем* оперисати, оперирати, манипулисати; користити се; **~ то́чными све́дениями** оперисати тачним подацима

опер||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. что* ставити перо *на шта*

опер||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* 1. *само 3. л.* покрити се перјем, добити перје 2. *фиг.* сазрети, осамосталити се

о́перн||ый, -ая, -ое оперски; **~ певе́ц** оперски певач

оперя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* стављати перо *на шта*

оперя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* покривати се перјем, добијати перје 2. *фиг.* сазревати, постајати самосталан

опеча́ленн||ый, -ая, -ое тужан, сетан

опеча́л||ить, -ю, -ишь, -ат; -енный *сврш.* растужити, ражалостити

опеча́л||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* растужити се, ражалостити се

опеча́та||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* запечатити, затворити печатом (*просторију*)

опеча́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** штампарска грешка

опеча́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* печатити, затварати печатом (*просторију*)

опе́ш||ить, -у, -ишь, -ат *сврш. разг.* запањити се, забезекнути се, запрепастити се; **~ от неожи́данности** запрепастити се од изненађења

опива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого нар.* много пити на *чији* рачун

опива́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* опијати се, напијати се, претерано пити

опи́вк||и, -ов *мн. разг.* остаци *мн. м* пића (*у чашама*)

о́пи||й, -я *м* опиј(ум)

о́пийн||ый, -ая, -ое опиј(ум)ски

опи́л||ки, -ок *мн.* пиловина *ж*, опиљци *мн. м;* **древе́сные ~** струготина

опира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что обо что, на что* ослањати, наслањати *шта на шта*

опира́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *обо что, на что* ослањати се, наслањати се *на шта* 2. *на кого, что фиг.* ослањати се *на кога, шта,* уздати се *у кога, шта*

описа́ни||е, -я *с* 1. опис *м*, описивање 2. приказ *м*; **~ собы́тий** приказ догађаја

описа́тельн||ый, -ая, -ое описни

описа́ть, опишу́, опи́шешь, опи́шут; опи́санный *сврш.* 1. описати, приказати; **~** *кого* **в расска́зе** приказати *кога* у причи 2. пописати, инвентарисати 3. *правн.*

пописати, запленити 4. *мат.* описати; ~ **окру́жность** описати кружницу

описа́ться, опишу́сь, опи́шешься, опи́шутся *сврш.* погрешити, направити грешку у писању

опи́с||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** погрешка у писању

опи́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. описивати, приказивати 2. пописивати, инвентарисати 3. *правн.* пописивати, пленити 4. *мат.* описивати (*кружницу итд.*)

опи́сыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* грешити, правити грешке у писању

о́пис||ь, -и *ж* 1. *правн.* попис *м*, заплена 2. списак *м*

о́пиум, -а *м* опиј(ум)

о́пиумн||ый, -ая, -ое опиј(ум)ски

опла́||кать, -чу, -чешь, -чут; -канный *сврш. кого, что* оплакати, ожалити

опла́кива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* оплакивати, жалити

опла́т||а, -ы *ж* 1. исплата, плаћање *с* 2. плата, новчана награда; **сде́льная** ~ зарада по учинку

опл||ати́ть, -ачу́, -а́тишь, -а́тят; -а́ченный *сврш.* платити, исплатити; ~ **рабо́ту** платити посао; ~ **счёт** платити рачун

опла́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* плаћати, исплаћивати

опл||ева́ть, -юю́, -юёшь, -юю́т; -ёванный *сврш.* 1. *разг.* запљувати, попљувати 2. *фиг. нар.* осрамотити, увредити

оплёвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *разг.* запљувавати, пљувајући прљати 2. *фиг. нар.* срамотити, вређати

опл||ести́, -ету́, -етёшь, -ету́т; *прошл.* **-ёл, -ела́, -ело́; -етённый** *сврш.* 1. *что чем* оплести, омотати 2. *кого фиг. нар.* насамарити, намагарчити, преварити

оплета́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что чем* оплетати, омотавати 2. *кого фиг. нар.* насамаривати, магарчити, варати

оплеу́х||а, -и *ж нар.* шамар *м*, пљуска, ћушка; **дать** ~**у** ошамарити; **получи́ть** ~**у** добити ћушку

оплеши́ве||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* оћелавити

оплодотворе́ни||е, -я *с* оплођавање; оплођење

оплодотвор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. оплодити 2. *фиг.* оплодити, обогатити (*новим идејама итд.*)

оплодотвор||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* оплодити се

оплодотворя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. оплођавати 2. *фиг.* оплођавати, обогаћивати (*новим идејама итд.*)

оплодотворя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* оплођавати се

опломбир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* пломбирати, ставити пломбу (*на робу*)

опло́т, -а *м свеч.* бедем, ослонац, заштита *ж*

оплоша́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* погрешити, учинити омашку

опло́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *нар.* грешка, омашка, пропуст *м*; **допусти́ть** ~**ку** учинити грешку

опло́шност||ь, -и *ж* грешка, омашка, пропуст *м*; **допусти́ть** ~ направити пропуст

оплыва́||ть [1], **-ет, -ют** *несврш.* 1. надувавати се, отицати (*о лицу*) 2. капати, топити се (*о воску са свеће*) 3. одроњавати се, клизати (*о обали*)

оплыва́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. что* пловити *око чега;* заобилазити *шта* пловећи

опл||ы́ть [1], **-ывёт, -ыву́т;** *прошл.* **-ы́л, -ыла́, -ы́ло** *сврш.* 1. надути се, отећи (*о лицу*) 2. накапати, растопити се; **свеча́** ~**ыла́** свећа се накитила воском 3. одронити се (*о обали*)

опл||ы́ть [2], **-ыву́, -ывёшь, -ыву́т;** *прошл.* **-ы́л, -ыла́, -ы́ло** *сврш. что* опловити *око чега*, заобићи *шта* пловећи

опове||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш.* известити, обавестити, информисати

оповеща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* извештавати, обавештавати, информисати

оповеще́ни||е, -я *с* обавештење, саопштење

опога́н||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* 1. опоганити, упрљати; окаљати 2. *фиг.* оскрвнути

опо́дл||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш. разг.* учинити подлим, ниским

опо́дл||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* постати подао, нечастан

опо́||ек, -йка *м* телећа кожа, бокс

опозда́ни||е, -я *с* закашњење; **яви́ться без** ~**я** стићи на време; **прийти́ с** ~**ем** закаснити

опозда́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* закаснити, задоцнити; ~ **к обе́ду** закаснити на ручак; ~ **на полчаса́** закаснити пола сата

опознава́тельн||ый, -ая, -ое за распознавање; ~**ые зна́ки** знаци за распознавање

опозна||ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* препознавати, идентификовати

опозна́ни||е, -я *с* препознавање, идентификација *ж*

опозна́||ть, -ю, -ешь, -ют; опо́знанный *сврш.* препознати, идентификовати; ~ **престу́пника** идентификовати злочинца

опозо́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* осрамотити; окаљати

опозо́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* осрамотити се

опои́ть, опою́, опо́ишь *и* **опои́шь, опо́ят** *и* **опоя́т; опо́енный** *сврш.* 1. превише напојити (*коња итд.*) 2. *заст.* отровати пићем

опо́йков||ый, -ая, -ое од телеће коже, од бокса

опо́к||а, -и *ж тех.* оквир *м*, калуп *м* (*за ливење*)

опола́скива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* испирати, исплакивати

опо́лза||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* обићи пузећи

оползá||ть [1] **-ет, -ют** *несврш.* клизити, одроњавати се (*о земљишту*)

оползá||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* обилазити пузећи

о́полз||ень, -ня *м* клижење *с*, одроњавање *с*, одрон (*земљишта*)

о́ползнев||ый, -ая, -ое који се односи на клижење, одроњавање (*земљишта*)

ополз||ти́ [1], **-ёт, -у́т;** *прошл.* **опо́лз, оползла́, оползло́** *сврш.* клизнути, одронити се (*о земљишту*)

ополз||ти́ [2], **-у́, -ёшь, -у́т;** *прошл.* **опо́лз, -ла́, -ло́** *сврш.* обићи пузећи

ополосн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; ополо́снутый, опол||оска́ть, -ощу́, -о́щешь, -о́щут; -о́сканный *сврш. разг.* испрати, исплакнути; ~ **стака́н** испрати чашу

ополоу́ме||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* полудети, пошашавити, шенути памећу; ~ **от стра́ха** избезумити се од страха

ополча́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. на кого, против кого* 1. наоружавати се, устајати *против кога* 2. *фиг.* нападати *кога*, окомљавати се *на кога*

ополче́н||ец, -ца *м* домобранац, добровољац у народној војсци

ополче́ни||е, -я *с* 1. народна војска 2. *ист.* добровољачка резервна војска (*у Русији пре револуције*)

ополче́нск||ий, -ая, -ое добровољачки; **~ие ча́сти** добровољачке војне јединице

ополч||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш. на кого, против кого* 1. наоружати се, устати *против кога;* **~ на врага́** устати, дићи се против непријатеља 2. *фиг.* напасти *кога,* окомити се *на кога*

опо́мн||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. освестити се, доћи к себи, прибрати се 2. опаметити се, уразумити се

опо́р, -а *м*: **во весь ~** највећом брзином (*јахати, јурити*)

опо́р||а, -ы *ж* 1. потпорањ *м,* подупирач *м,* ослонац *м*; **~ электропереда́чи** електрични стуб 2. *фиг.* ослонац *м,* подршка (*морална*)

опора́жнива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* празнити, испражњавати

опора́жнива||ться, -ется, -ются *несврш.* празнити се, испражњавати се

опо́р||ки, -ков *мн.* (*јд.* **опо́р|ок, -ка** *м*) подерана, изношена обућа

опо́рн||ый, -ая, -ое потпорни, за подупирање, подржавање; **~ая ба́лка** потпорна греда; **~ пункт** *војн.* упориште, отпорна тачка

опорожн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *и* **опоро́жн||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный** *сврш.* испразнити

опорожн||и́ться, -и́тся, -я́тся *и* **опоро́жн||иться, -ится, -ятся** *сврш.* испразнити се

опорожня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* празнити, испражњавати

опорожня́||ться, -ется, -ются *несврш.* празнити се, испражњавати се

опоро́с, -а *м пољопр.* прасење *с*

опорос||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш. пољопр.* опрасити се

опоро́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пањкати, клеветати; срамотити, каљати, црнити (*образ, име*)

опоро́ч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* опањкати, оклеветати; окаљати, осрамотити, оцрнити (*образ, име*)

опосре́дованн||ый, -ая, -ое *фил.* посредан; изражен посредно

опосре́д||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. фил.* посредовати; изразити посредно

опосре́дствованн||ый, -ая, -ое *в.* **опосре́дованный**

опосре́дств||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. в.* **опосре́довать**

опосты́ле||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. кому разг.* досадити, дојадити, дозлогрдити; огадити се

опохмел||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. разг.* разбити мамурлук пићем

опохмеля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* разбијати мамурлук пићем

опочива́л||ьня, -ьни *ж, ген. мн.* **-ен** *заст.* спаваћа соба, ложница

опочива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* спавати

опочи́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. заст.* 1. заспати 2. *фиг.* умрети, преминути

опошле́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* постати баналан, тривијалан, вулгаран

опо́шл||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* банализовати, банализирати, вулгаризовати, вулгаризирати; **~ высо́кие слова́** банализирати узвишене речи

опошля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* банализовати, банализирати, вулгаризовати, вулгаризирати

опоя́||сать, -шу, -шешь, -шут; -санный *сврш.* 1. опасати; припасати 2. *само 3. л. фиг.* опасати, окружити, обухватити

опоя́||саться, -шусь, -шешься, -шутся *сврш. чем* 1. опасати се *чим;* припасати *шта;* **~ са́блей** припасати сабљу 2. опасати се, окружити се

опоя́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. опасивати; припасивати 2. *фиг.* опасивати, окруживати, обухватати

опоя́сыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. чем* 1. опасивати се *чим;* припасивати *шта* 2. *фиг.* опасивати се, окруживати се

оппозиционе́р, -а *м* опозиционар

оппозицио́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но опозициони, опозицијски; **~ блок** опозициони блок

оппози́ци||я, -и *ж* 1. опозиција, противљење *с*; **быть в ~и** бити у опозицији 2. опозиција, противничка странка; **парла́ментская ~** парламентарна опозиција

оппоне́нт, -а *м* опонент

оппони́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* опонирати

оппортуни́зм, -а *м* опортунизам

оппортуни́ст, -а *м* опортунист(а)

оппортунисти́ческ||ий, -ая, -ое опортунистички

оппортуни́стск||ий, -ая, -ое опортунистички; **~ая гру́ппа** група опортуниста

опра́в||а, -ы *ж* оквир *м,* рам *м*; **~ для очко́в** оквир за наочаре; **вста́вить в ~у** уоквирити

оправда́ни||е, -я *с* 1. правдање, оправдавање, образложење 2. оправдање, оправданост *ж* 3. *правн.* ослобођење од оптужбе

опра́вда||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно оправдан, разложан, уместан; **~ риск** оправдани ризик

оправда́тельн||ый, -ая, -ое оправдавајући; **~ пригово́р** *правн.* ослобађајућа пресуда

оправда́||ть, -ю, -ешь, -ют; опра́вданный *сврш.* 1. оправдати; **э́того ниче́м нельзя́ ~** то се ничим не може оправдати 2. *правн.* ослободити оптужбе; **~ подсуди́мого** ослободити оптужбе окривљеног 3. оправдати; **~ дове́рие, ожида́ния, наде́жды** оправдати поверење, очекивања, наде

оправда́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. оправдати се, доказати своју невиност 2. *само 3. л.* остварити се, испунити се, потврдити се (*о поверењу итд.*) 3. *само 3. л.* исплатити се, надокнадити се (*о трошковима*)

опра́вдыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. оправдавати 2. *правн.* оправдавати, ослобађати оптужбе 3. оправдавати (*поверење итд.*)

опра́вдыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. оправдавати се, доказивати своју невиност 2. *само 3. л.* остваривати се, испуњавати се, потврђивати се (*о поверењу итд.*) 3. *само 3. л.* исплаћивати се, надокнађивати се (*о трошковима*)

опра́в||ить [1], **-лю, -ишь, -ят; -ленный** *сврш.* поправити, уредити, наместити; **~ причёску** поправити фризуру; **~ пла́тье** поправити хаљину; **~ ска́терть** поравнати столњак

опра́в||ить [2], **-лю, -ишь, -ят; -ленный** *сврш.* уоквирити, оковати, оптачити; **~ в ра́мку** уоквирити; **~ в серебро́** оптачити сребром

опра́в||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. уредити се, довести се у ред, поправити на себи (*хаљину, фризуру*) 2. опоравити се, оздравити; **~ от боле́зни** опоравити се после болести 3. *фиг.* доћи к себи; **~ от пораже́ния** опоравити се од пораза

оправля́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* поправљати, уређивати, намештати (*хаљину, фризуру*)

оправля́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* уоквиривати, окивати, опточавати

оправля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** уређивати се, доводити се у ред, поправљати на себи (*хаљину, фризуру*) **2.** опорављати се (*после болести*) **3.** *фиг.* долазити к себи, опорављати се (*од пораза*)

опра́стыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* испражњавати, празнити (*посуду*)

опра́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** испитивати, анкетирати **2.** *правн.* саслушавати, преслушавати

определе́ни||е, -я *с* **1.** одређивање, опредељивање **2.** дефиниција *ж*; **кра́ткое ~** кратка дефиниција **3.** *правн.* одлука *ж*; **ча́стное ~** решење о ненадлежности **4.** именовање, постављање **5.** *лингв.* атрибут *м*

определённо *прил.* **1.** одређено **2.** јасно, тачно

определённост||ь, -и *ж* **1.** одређеност **2.** јасноћа, тачност

определён||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но **1.** одређен, утврђен; **~ срок** одређени рок; **~ поря́док** утврђени ред; **в ~ные часы́** у одређене сате **2.** јасан, поуздан, тачан; **дать ~ отве́т** дати јасан одговор **3.** неки, одређен, известан; **в ~ных слу́чаях** у неким случајевима **4.** оштар (*црте лица*) **5.** *разг.* безуслован, несумњив; **э́то ~ успе́х** то је несумњив успех

определи́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо одредљив, опредељив

определи́тел||ь, -я *м* **1.** одлучујући фактор **2.**: **~ расте́ний** приручник за биљке **3.** *мат.* детерминанта *ж*

определи́тельн||ый, -ая, -ое **1.** одредни, који одређује **2.** *грам.* одредбени, атрибутивни; **~ые местоиме́ния** одредбене заменице; **~ое предложе́ние** атрибутивна реченица

определ||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* **1.** одредити, утврдити, установити; **~ расстоя́ние** одредити растојање; **~ у́гол** израчунати угао **2.** утврдити, дефинисати (*појам*) **3.** одредити, назначити; **~ ме́ру наказа́ния** одредити висину казне **4.** условити, изазвати (*успех*) **5.** *заст.* поставити, именовати (*на дужност*); дати, послати (*у школу*)

определ||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* **1.** *само 3. л.* разјаснити се, манифестовати се; **положе́ние ~и́лось** ситуација се разјаснила **2.** формирати се (*о карактеру итд.*) **3.** оријентисати се (*у простору*) **4.** *заст.* ступити (*у службу*)

определя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** одређивати, утврђивати (*растојање итд.*) **2.** утврђивати, дефинисати (*појам*) **3.** одређивати, назначивати (*висину казне итд.*) **4.** условљавати, изазивати (*успех*) **5.** *заст.* постављати, именовати (*на дужност*); давати, слати (*у школу*)

определя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* разјашњавати се, манифестовати се **2.** формирати се (*о карактеру итд.*) **3.** оријентисати се (*у простору*) **4.** *заст.* ступати (*у службу*)

опресне́ни||е, -я *с струч.* десалинизација *ж*

опресни́тел||ь, -я *м струч.* десалинизатор

опресни́тельн||ый, -ая, -ое *струч.* који се односи на десалинизацију, одсољавање

опресн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. струч.* десалинизирати

опресня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. струч.* десалинизирати

оприхо́д||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. књиг.* прокњижити, укњижити

опри́чник, -а *м ист.* опричник (*члан специјалне гарде цара Ивана Грозног*)

опри́чнин||а, -ы *ж ист.* опричнина (*систем мера којима је цар Иван Грозни учвршћивао самодржавље; земља подређена непосредно цару; специјална царска гарда*)

опро́б||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* пробати, испробати, искушати; анализирати; **~ но́вую маши́ну** испробати нову машину

опроверга́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* побијати, обарати (*доказима*), оповргавати, демантовати

опрове́рг||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **опрове́рг, -ла, -ло; -нутый** *сврш.* побити, оборити (*доказима*), оповргнути, демантовати; **~ слу́хи** демантовати гласине

опроверже́ни||е, -я *с* **1.** побијање, обарање, оповргавање, демантовање **2.** деманти *м*

опрокидн||о́й, -а́я, -о́е *тех.* који је удешен за истовар искретањем, претурањем (*сандук камиона*)

опроки́дывател||ь, -я *м тех.* искретач, окретач, претурач

опроки́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** обарати, превртати, претурати, извртати **2.** *војн.* одбацивати, натеривати у бег (*непријатеља*) **3.** *фиг.* рушити (*непријатељске планове*); обарати (*теорију итд.*) **4.** *разг.* испијати (*чашицу*)

опроки́дыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* превртати се, претурати се; извртати се, падати

опроки́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* **1.** оборити, превринути, претурити, изврнути **2.** *војн.* одбацити, натерати у бег (*непријатеља*) **3.** *фиг.* срушити (*непријатељске планове*); обарати (*теорију итд.*) **4.** *разг.* испијати (*чашицу*)

опроки́н||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* превринути се, претурити се; изврнути се, пасти

опроме́тчиво *прил.* непромишљено, несмотрено, брзоплето (*поступити*)

опроме́тчивост||ь, -и *ж* непромишљеност, несмотреност, брзоплетост

опроме́тчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во непромишљен, несмотрен, неопрезан, брзоплет; **~ посту́пок** неопрезан потез

о́прометью *прил.* веома брзо, главачке, главом без обзира

опро́с, -а *м* **1.** анкета *ж*, анкетирање *с* **2.** саслушање *с*, испитивање *с*

опр||оси́ть, -ошу́, -о́сишь, -о́сят; -о́шенный *сврш.* **1.** испитати, упитати, анкетирати **2.** *правн.* саслушати, преслушати; **~ свиде́телей** саслушати сведоке

опро́сн||ый, -ая, -ое анкетни; **~ лист** упитник, анкетни лист

опроста́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* испразнити (*посуду*)

опро||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш.* упростити, поједноставити

опро||сти́ться, -щу́сь, -сти́шься, -стя́тся *сврш.* постати природнији, једноставнији (*о човеку*)

опростоволо́||ситься, -шусь, -сишься, -сятся *сврш. разг.* направити грубу грешку, промашај; обрукати се

опротест||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. что* **1.** *правн.* уложити жалбу, жалити се (*на судску одлуку*) **2.** *фин.* протестовати, уложити протест (*на меницу*)

опротесто́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* 1. *правн.* улагати жалбу, жалити се (*на судску одлуку*) 2. *фин.* протестовати, улагати протест (*на меницу*)

опроти́ве||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* огадити се, додијати, постати неподношљив

опроща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* упрошћавати, поједностављивати

опроща́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* постајати природнији, једноставнији (*о човеку*)

опроще́ни||е, -я *с* упрошћавање, поједностављивање

опры́ска||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* попрскати, пошкропити; ~ **во́лосы духа́ми** намирисати косу; ~ **дере́вья** попрскати стабла

опры́ска||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* попрскати се, пошкропити се; ~ **духа́ми** намирисати се

опры́скивател||ь, -я *м пољопр.* прскалица *ж*

опры́скива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прскати, шкропити

опры́скива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* прскати се, шкропити се

опры́сн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* попрскати, пошкропити

опря́тно *прил.* уредно, чисто (*одевен итд.*)

опря́тност||ь, -и *ж* уредност, чистоћа

опря́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но уредан, чист, дотеран; ~ **вид** дотеран изглед

о́птик, -а *м* оптичар

о́птик||а, -и *ж* оптика

оптима́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно оптималан; ~**ьные усло́вия** оптимални услови

оптими́зм, -а *м* оптимизам

оптими́ст, -а *м* оптимист(а)

оптимисти́чески *прил.* оптимистички; **быть настро́енным** ~ бити оптимистички расположен

оптимисти́ческ||ий, -ая, -ое оптимистички, оптимистичан; ~**ое мироощуще́ние** оптимистички поглед на свет

оптимисти́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но оптимистичан, пун оптимизма; ~ **расска́з** оптимистична прича

опти́ческ||ий, -ая, -ое оптички; ~ **обма́н** оптичка варка

оптови́к, -а́ *м* трговац на велико, велетрговац, гросист(а)

опто́в||ый, -ая, -ое на велико, гросистички; ~**ые це́ны** цене на велико; ~**ая прода́жа** продаја на велико

о́птом *прил.* на велико; **прода́жа ~ и в ро́зницу** продаја на велико и на мало

опубликова́ни||е, -я *с* објављивање, публикација *ж*

опублик||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* објавити, публиковати; ~ **статью́ в журна́ле** објавити чланак у часопису

опублико́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* објављивати, публиковати

о́пус, -а *м* 1. *муз.* опус 2. *фиг. шаљ.* опус, дело *с*

опуска́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. спуштати (*завесу*) 2. обарати (*поглед, главу*) 3. спуштати, стављати (*писмо у поштанско сандуче итд.*) 4. посувраћати (*оковратник*) 5. испуштати, пропуштати, изостављати (*при читању*) 6. попуштати (*појас*)

опуска́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. спуштати се; ~ **на дно** спуштати се на дно 2. *само 3. л.* обарати се (*о погледу, о глави*) 3. спуштати се, слетати 4. запуштати се, постајати немаран (*о човеку*)

опускн||о́й, -а́я, -о́е који се спушта (*решетка итд.*)

опусте́л||ый, -ая, -ое напуштен, пуст, празан; ~**ые у́лицы** пусте (безљудне) улице

опусте́||ть, -ет, -ют *сврш.* 1. опустети; **у́лицы** ~**ли** улице су опустеле 2. испразнити се

опусти́ть, опущу́, опу́стишь, опу́стят; опу́щенный *сврш.* 1. спустити; ~ **за́навес** спустити завесу 2. оборити; ~ **го́лову, взгляд** оборити главу, поглед 3. спустити, ставити; ~ **письмо́ в почто́вый я́щик** ставити писмо у поштанско сандуче 4. посувратити (*оковратник*) 5. испустити, пропустити, изоставити (*при читању*) 6. попустити (*појас*) ◇ ~ **ру́ки** клонути, дићи руке (*од нечега*); **как (бу́дто) в во́ду опу́щенный** као да су му све лађе потонуле, утучен

опу||сти́ться, -щу́сь, опу́стишься, опу́стятся *сврш.* 1. спустити се; ~ **в кре́сло** спустити се у фотељу; ~ **на коле́ни** клекнути 2. *само 3. л.* оборити се, клонути (*о погледу, о глави*) 3. спустити се, слетети 4. запустити се, постати немаран (*о човеку*) ◇ **ру́ки** ~**сти́лись** *у кого* изгубити вољу (*за нечим*), разочарати се (*у нечему*)

опустоша́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. пустошити, разарати, харати 2. *разг.* празнити 3. *фиг.* уништавати, сакатити (*духовно*)

опустоше́ни||е, -я *с* 1. пустошење, харање 2. *фиг.* пустош *ж*, празнина *ж* (*духовна*)

опустошённост||ь, -и *ж* пустош, празнина (*духовна*)

опустошённ||ый, -ая, -ое 1. опустошен 2. *фиг.* опустошен, пуст, уништен (*духовно*)

опустоши́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно пустошилачки, разоран, уништавајући, рушилачки; ~**ьные во́йны** рушилачки ратови

опустош||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* 1. опустошити, разорити, похарати 2. *разг.* испразнити 3. *фиг.* уништити, осакатити (*духовно*)

опу́та||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. омотати, обавити, увезати 2. *фиг.* окружити (*сплеткама*); уплести, упетљати (*у трачеве*)

опу́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. омотавати, обавијати, везати 2. *фиг.* окруживати (*сплеткама*); уплитати, упетљавати (*у трачеве*)

опуха́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* отицати, надувавати се; **но́ги** ~**ют** ноге отичу

опу́хлост||ь, -и *ж разг.* отеченост, надувеност, подбулост

опу́хл||ый, -ая, -ое *разг.* отечен, надувен, подбуо

опу́хн||уть, -у, -ешь, -ут; *прошл.* **опу́х, опу́хла, опу́хло** *сврш.* отећи, надути се

о́пухол||ь, -и *ж* 1. отеклина, оток *м* 2. *мед.* тумор *м*; **злока́чественная** ~ малигни тумор; **доброка́чественная** ~ бенигни тумор

опуш||ённый, -ённая, -ённое; -ён, -ена́, -ено́ 1. покривен длаком, крзном (*шапе животиње итд.*) 2. опшивен, обрубљен крзном 3. покривен снегом, ињем

опуш||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* 1. опшити (*крзном*) 2. *само 3. л.* покрити, заоденути снегом, ињем

опу́шк||а[1], -и *ж* крзнени обруб, перваз

опу́ш||ка[2], -ки *ж, ген. мн.* **-ек** ивица, крај *м*, руб *м* (*шуме*); **на ~ке ле́са** на ивици шуме

опуще́ни||е, -я *с* 1. пропуштање, изостављање 2. *мед.* спуштеност *ж*; ~ **желу́дка** спуштен желудац

опыле́ни||е, -я *с бот.* опрашивање, прашење

опы́ливан||ие, -я *с пољопр.* запрашивање, прскање

опы́ливател||ь, -я *м пољопр.* запрашивач, прскалица *ж*

опыли́тел||ь, -я *м* 1. *бот.* опрашивач (*птица, инсекат итд.*) 2. *пољопр.* запрашивач, прскалица *ж*

опыл||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. *бот.* опрашити, оплодити (*пелудом*) 2. *пољопр.* запрашити, попрскати; **~ виногра́дники** попрскати винограде

опыл||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш. бот.* опрашити се, оплодити се

опыля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *бот.* опрашивати, оплођавати (*пелудом*) 2. *пољопр.* запрашивати, прскати

опыля́||ться, -ется, -ются *несврш. бот.* опрашивати се, оплођавати се

о́пыт, -а *м* 1. искуство *с*; **жи́зненный ~** животно искуство; **произво́дственный ~** производно искуство; **убеди́ться на (со́бственном) ~е** уверити се на (властитом) искуству; **по ~у** из искуства; **подели́ться свои́м ~ом** *с кем* изнети своја искуства *коме;* **обменя́ться ~ом** размењати искуства 2. експеримен(а)т, оглед, покус; **производи́ть ~ы** вршити огледе 3. покушај, покус; **пе́рвый литерату́рный ~** први књижевни покус

о́пытник, -а *м пољопр.* експериментатор, радник на огледним парцелама

о́пытност||ь, -и *ж* искуство *с*, искусност; **ему́ не хвата́ет ~и** недостаје му искуство

о́пыт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. искусан; **~ врач** искусан лекар 2. огледни, експерименталан; **~ная ста́нция** огледна станица

опьяне́ни||е, -я *с* 1. опијеност *ж* 2. *фиг.* занос *м*, усхићење

опьяне́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. опити се, постати пијан 2. *фиг.* постати пијан, занети се

опьян||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. опити 2. *фиг.* опити, занети, усхитити

опьяня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. опијати 2. *фиг.* опијати, заносити, усхићивати

опя́ть *прил.* 1. опет, поново, наново 2. *нар.* уз то, поред тога, такође ◇ **~ же** уз то; такође; **~-таки** ипак, поред тога

ора́в||а, -ы *ж разг.* руља, чопор *м*; гомила

ора́кул, -а *м* 1. *ист.* пророчиште *с* (*у античко доба*) 2. *фиг. ирон.* пророк

ора́л||о, -а *с заст.* рало

орангута́нг, -а *м зоол.* орангутан

ора́нжев||ый, -ая, -ое наранџаст

оранжере́йн||ый, -ая, -ое одгајен у стакленику; **~ое расте́ние** биљка из стаклене баште

оранжере́||я, -и *ж* оранжерија, стакленик *м*, стаклена башта

ора́тор, -а *м* оратор, говорник

орато́ри||я, -и *ж муз.* ораториј(ум) *м*

ора́торск||ий, -ая, -ое ораторски, говорнички; **~ое иску́сство** говорничка вештина

ора́торств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. разг. ирон.* дуго и красноречиво говорити

ора́ть, ору́, орёшь, ору́т *несврш. нар.* викати, дерати се, урлати; **~ во всё го́рло** дерати се из свег гласа

орби́т||а, -ы *ж* 1. *астр.* путања, орбита; **земна́я ~** земљина путања; **расчётная ~** прорачуната орбита 2. *чего, какая фиг. књиш.* сфера (*утицаја, деловања*) 3. *анат.* очна шупљина

орбита́льн||ый, -ая, -ое орбитални; **~ полёт** орбитални лет; **~ая ста́нция** орбитална космичка станица

о́рган, -а *м* 1. *биол.* орган; **дыха́тельные ~ы** дисајни органи; **~ы чу́вств** чула; **~ слу́ха** орган (чуло) слуха; **~ зре́ния** орган (чуло) вида 2. орган, средство *с*; **~ы печа́ти** органи штампе 3. орган, установа *ж*, организација *ж*; **~ы вла́сти** органи власти; **исполни́тельный ~** извршни орган; **сле́дственные ~ы** истражни органи 4. гласило *с*, лист; **парти́йный ~** партијски лист

орга́н, -а *м* оргуље *мн. ж*

организа́тор, -а *м* организатор

организа́торск||ий, -ая, -ое организаторски; **~ие спосо́бности** организаторске способности

организацио́нн||ый, -ая, -ое организациони, организацијски; **~ комите́т** организациони одбор

организа́ци||я, -и *ж* 1. организација, организовање *с*; **пра́вильная ~ труда́** правилна организација рада 2. организованост *ж*, унутрашња дисциплина (*у раду*) 3. организација; **парти́йная ~** партијска организација; **строи́тельная ~** грађевинска организација; **Организа́ция Варша́вского Догово́ра** Организација Варшавског уговора; **Организа́ция Объединённых На́ций** Организација уједињених народа (нација)

органи́зм, -а *м* организам; **просте́йшие ~ы** најпростији организми; **выно́сливость ~а** издржљивост организма

организо́ванно *прил.* организовано; **де́йствовать ~** деловати организовано

организо́ва||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно организован; **~нные де́йствия** организиране акције; **~ челове́к** дисциплиниран човек

организ||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш.* (*у прошл. вр. само сврш.*) организовати, организирати; **~ вы́ставку** организовати изложбу

организ||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. и несврш. (у прошл. вр. само сврш.)* организовати се, организирати се; **~ для совме́стной борьбы́** организовати се ради заједничке борбе

организо́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* организовати, организирати

организо́выва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* организовати се, организирати се

орга́ник||а, -и *ж разг.* органска хемија

органи́ст, -а *м* оргуљаш

органи́ческ||ий, -ая, -ое 1. органски; **~ие вещества́** органске материје 2. *фиг.* органски, природан, прави; **~ое еди́нство тео́рии и пра́ктики** органско јединство теорије и праксе ◇ **~ое стекло́** плексиглас

органи́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но органски, природан

орга́нн||ый, -ая, -ое за оргуље, оргуљски, оргуљашки

органопла́стик||а, -и *ж мед.* органопластика

оргвы́вод||ы, -ов *мн.* **(организацио́нные вы́воды)** конструктивни закључци

о́рги||я, -и *ж* оргије *мн. ж*, теревенка

оргкомите́т, -а *м* **(организацио́нный комите́т)** организациони одбор, комитет

оргте́хник||а, -и *ж* **(организацио́нная те́хника)** техничка средства

орд||а́, -ы́ *ж, мн.* **о́рды, орд** 1. *ист.* хорда; **Золота́я ~** златна хорда 2. *фиг.* банда, руља

о́рден[1], **-а** *м, мн.* **-а́, -о́в** орден, одликовање *с*; **~ Ле́нина** орден Лењина; **награди́ть ~ом** одликовати; **получи́ть ~** бити одликован

о́рден[2], **-а** *м, мн.* **-ы, -ов** *ист.* ред; **~ иезуи́тов** језуитски ред

орденоно́с||ец, -ца *м* носилац ордена

орденоно́сн||ый, -ая, -ое одликован орденом

о́рденск||ий, -ая, -ое орденски; **~ая ле́нта** лента ордена

о́рдер, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** писмени налог, дознака *ж*; **~ на аре́ст** налог за хапшење; **~ на кварти́ру** решење за стан

ордина́р||ец, -ца *м војн.* ордонанс

ордина́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. обичан, просечан **2.** *заст.* редован (*професор*)

ордина́тор, -а *м мед.* лекар-асистент (*у болници, на клиници*)

ординату́р||а, -ы *ж* **1.** дужност лекара-асистента **2.** практична медицинска аспирантура

орды́нск||ий, -ая, -ое *ист.* хордски, који се односи на хорду

орёл, орла́ *м* орао ◊ **~ или ре́шка?** глава или писмо?

орео́л, -а *м* ореол

оре́х, -а *м* **1.** орах; лешник; **гре́цкие ~и** ораси; **лесны́е ~и** лешници; **коко́совый ~** кокосов орах; **землянóй ~** кикирики; **муска́тный ~** орашак **2.** орах; ораховина *ж* ◊ **бу́дет (доста́нется) тебе́ на ~и** *нар.* видећеш свога бога, добићеш батине

оре́хов||ый, -ая, -ое 1. орахов, од ораховине; **~ое де́рево** ораховина; **~ стол** сто од ораховине **2.** од ораха, са орасима; од лешника, са лешницима; **~ торт** торта са орасима

оре́ш||ек, -ка *м дем.* орашчић; **черни́льный ~** шишарка

оре́шник, -а *м* леска *ж*, лескар

оре́шников||ый, -ая, -ое лесков, од леске (*прут*)

оригина́л, -а *м* **1.** оригинал **2.** *разг.* особењак, чудак

оригина́льнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* правити се оригиналан

оригина́льно *прил.* оригинално

оригина́льност||ь, -и *ж* оригиналност

оригина́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. оригиналан, изворан **2.** оригиналан, необичан, чудан

ориента́льн||ый, -ая, -ое *књиш.* оријентални; **~ стиль** оријентални стил

ориента́ци||я, -и *ж* **1.** оријентација; **~ на ме́стности** оријентација у простору **2.** *на кого, что, какая* оријентација; **~ на ма́ссового чита́теля** оријентација на масовног читаоца; **профессиона́льная ~ молодёжи** професионална оријентација омладине

ориенти́р, -а *м* оријентир, знак за оријентацију

ориенти́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* оријентисати, оријентирати

ориенти́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. и несврш.* **1.** оријентисати се, оријентирати се; **~ на ме́стности** оријентисати се у простору; **~ по ко́мпасу** оријентисати се према компасу **2.** *на кого, что фиг.* оријентисати се, оријентирати се, ослањати се

ориентиро́вк||а, -и *ж* оријентација; **потеря́ть ~у** изгубити оријентацију

ориентиро́воч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. оријентациони, који служи за оријентацију **2.** приближан, оријентациони

орке́стр, -а *м* оркестар; **симфони́ческий ~** симфонијски оркестар; **духово́й ~** дувачки оркестар

оркестра́нт, -а *м* свирач у оркестру

оркестр||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш. муз.* инструментирати, приредити/приређивати за оркестар

оркестро́вк||а, -и *ж муз.* инструментација

оркестро́в||ый, -ая, -ое *муз.* оркестарски, оркестралан; **~ая му́зыка** оркестарска музика; **~ое сопровожде́ние** оркестарска пратња

орла́н, -а *м зоол.* морски орао

орл||ёнок, -ёнка *м, мн.* **-я́та, -я́т** орлић, птић орла

орле́ц, -а́ *м мин.* роданид

орли́н||ый, -ая, -ое орлов, орловски; **~ое гнездо́** орловско гнездо ◊ **~ нос** орловски нос; **~ взгляд** оштар поглед

орли́ц||а, -ы *ж зоол.* орлица, орлушица

орля́нк||а, -и *ж* глава или писмо (*игра*)

орна́мент, -а *м* орнамент, шара *ж*; **геометри́ческий ~** геометријски орнамент; **живо́тный ~** орнамент с фигурама животиња

орнамента́льн||ый, -ая, -ое 1. орнаментални **2.** *књиж.* раскошан, китњаст; **~ стиль** китњасти стил

орнамента́ци||я, -и *ж* орнаментација, украшавање *с*

орнаменти́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* орнаментисати, орнаментирати, украсити/украшавати (*орнаментима*)

орнито́лог, -а *м* орнитолог

орнитоло́ги||я, -и *ж* орнитологија

оробе́л||ый, -ая, -ое *разг.* уплашен, збуњен, сметен

оробе́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* уплашити се, збунити се, смести се

ороговé||ть, -ет, -ют *сврш.* орожавети, отврднути (*о кожи*)

орографи́ческ||ий, -ая, -ое *геогр.* орографски

орогра́фи||я, -и *ж геогр.* орографија

ороси́тел||ь, -я *м пољопр.* канал за наводњавање, иригацију

ороси́тельн||ый, -ая, -ое *пољопр.* иригациони, за наводњавање; **~ кана́л** канал за наводњавање; **~ая систе́ма** иригациони систем

оро||си́ть, -шу́, -си́шь, -ся́т; -шённый *сврш.* **1.** полити, пошкропити, попрскати, наквасити; **дождь ~си́л зе́млю** киша је наквасила земљу **2.** *пољопр.* наводнити, натопити; **~ пусты́ни** наводнити пустиње

орос||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* наквасити се

ороша́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** поливати, шкропити, прскати, квасити **2.** *пољопр.* наводњавати, натапати

ороша́||ться, -ется, -ются *несврш.* квасити се

ороше́ни||е, -я *с пољопр.* иригација *ж*, наводњавање

ортодо́кс, -а *м* ортодокс, човек ортодоксних погледа

ортодокса́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно ортодоксан

ортопе́д, -а *м* ортопед

ортопеди́ческ||ий, -ая, -ое ортопедски; **~ая о́бувь** ортопедске ципеле

ортопе́ди||я, -и *ж* ортопедија

ору́ди||е, -я *с* **1.** оруђе, справа *ж*; **сельскохозя́йственные ~я** пољопривредна оруђа; **~я произво́дства** оруђе производње; **~я труда́** оруђе за рад **2.** *фиг.* оруђе, средство **3.** *војн.* топ *м*; **дальнобо́йное ~** далекометни топ; **зени́тное ~** противавионски топ; **самохо́дное ~** самоходни топ

оруди́йн||ый, -ая, -ое *војн.* топовски; **~ вы́стрел** топовски пуцањ; **~ ого́нь** топовска ватра

ору́д||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. разг.* **1.** *чем* руковати, баратати, служити се; **ло́вко ~ топоро́м** вешто баратати секиром **2.** *фиг. разг.* вршљати, деловати

оруже́йник, -а *м* пушкар, оружар

оруже́йн||ый, -ая, -ое пушкарски, који се односи на

оружје; ~ **заво́д** фабрика оружја; ~ **ма́стер** оружар ◇ **Оруже́йная пала́та** Оружејнаја палата (*музеј старинског оружја, новца, одеће итд. у московском Кремљу*)

оруженóс||ец, -ца *м ист.* штитоноша

ору́жи||е, -я *с* оружје; **холóдное** ~ хладно оружје; **огнестре́льное** ~ ватрено оружје; ~ **ма́ссового уничтоже́ния** оружје за масовно уништавање ◇ **подня́ть** ~ дићи се на оружје; **сложи́ть** ~ положити оружје, предати се; **това́рищ по** ~**ю** ратни друг

орфографи́ческ||ий, -ая, -ое ортографски, правописни; ~ **слова́рь** правописни речник

орфогра́фи||я, -и *ж* ортографија, правопис *м*

орфоэпи́ческ||ий, -ая, -ое *лингв.* ортоепски

орфоэ́пи||я, -и *ж лингв.* ортоепија

орхиде́||я, -и *ж бот.* орхидеја, каћун *м*

оса́, осы́ *ж, мн.* **о́сы, ос** оса

оса́д||а, -ы *ж* опсада; ~ **кре́пости** опсада тврђаве; **снять** ~**у** дићи опсаду

оса||ди́ть [1], **-жу́, -ди́шь, -дя́т; -ждённый** *сврш.* 1. *војн.* опседнути, опколити; ~ **кре́пость** опколити тврђаву 2. *кого чем фиг. разг.* претрпати, преоптеретити (*послом*); обасути (*молбама, захтевима*)

оса||ди́ть [2], **-жу́, оса́дишь, оса́дят; -ждённый** *сврш.* 1. спустити (*на дно*) 2. *хем.* сталожити

оса||ди́ть [3], **-жу́, оса́дишь, оса́дят; оса́женный** *сврш.* 1. нагло зауставити (*коња*) 2. *фиг.* зауставити, ућуткати

оса́дк||а, -и *ж* 1. слегање *с*, спуштање *с* (*тла, грађевине*) 2. *пом.* газ *м*, дубина гажења (*брода*)

оса́дк||и, -ов *мн.* падавине *мн. ж*, оборине *мн. ж*; **атмосфе́рные** ~ атмосферске падавине; **без** ~**ов** без падавина

оса́дн||ый, -ая, -ое опсадни; ~**ое положе́ние** опсадно стање

оса́д||ок, -ка *м* 1. талог 2. *фиг.* мучан, тежак осећај (*после нечег непријатног*)

оса́дочн||ый [1], **-ая, -ое** *геол.* седиментни, таложни

оса́дочн||ый [2], **-ая, -ое** који се односи на падавине, оборине

осажда́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. *војн.* опседати, опкољавати 2. *кого чем фиг. разг.* претрпавати, преоптерећивати (*послом*); обасипати (*молбама, захтевима*)

осажда́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. спуштати (*на дно*) 2. *хем.* таложити

осажда́||ться, -ется, -ются *несврш.* таложити се

оса́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. нагло заустављати (*коња*) 2. *фиг.* заустављати, ућуткивати

оса́лива||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. дебљати се, товити се (*о свињи*) 2. кварити се (*о масти*)

оса́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* ударити руком (*у игри шуге и неким другим играма*)

оса́л||иться, -ится, -ятся *сврш.* 1. удебљати се, утовити се (*о свињи*) 2. укварити се, ужегнути се (*о масти*)

оса́нис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то кршан, стасит, импозантан; ~ **мужчи́на** стасит мушкарац

оса́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** став *м*, држање *с* (*тела*)

осатане́л||ый, -ая, -ое *разг.* побеснео, махнит

осатане́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* 1. помамити се, разбеснети се 2. огадити се, постати одвратан

осва́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. освајати, покоравати 2. савладавати, усвајати (*градиво*); овладавати (*техником производње*) 3. култивисати (*земљу*)

осва́ива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* прилагођавати се, навикавати се (*на нову средину*); ~ **с рабо́той** навикавати се на посао

осведоми́тел||ь, -я *м* извештач, информатор

осведоми́тельн||ый, -ая, -ое обавештајни, информативан

осве́дом||ить, -лю, -ишь, -ят; -лённый *сврш. кого о ком, чём* обавестити, информисати *кога о коме, чему; упознати кога с чим*

осве́дом||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш. о ком, чём* обавестити се, информисати се *о коме, чему*; упознати се *с чим*

осведомлённост||ь, -и *ж* обавештеност, информисаност; упућеност

осведомлё||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно добро обавештен, информисан; упућен, компетентан

осведомля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого о ком, чём* обавештавати, информисати *кога о коме, чему*; упознавати *кога с чим*

осведомля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. о ком, чём* обавештавати се, информисати се *о коме, чему*; упознавати се *с чим*

освежа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. освежавати; крепити, бодрити 2. обнављати (*знање*) 3. освежавати (*одећу итд.*)

освежа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* освежавати се; бодрити се

освеж||ева́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -ёванный *сврш.* уредити (*заклано живинче*)

освеж||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* 1. освежити; окрепити, ободрити; ~ **во́здух** освежити ваздух; **о́тдых** ~**и́л меня́** одмор ме је освежио 2. обновити; освежити; ~ **зна́ния** обновити знање; ~ **туале́т** освежити хаљину

освеж||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш.* освежити се; ободрити се

освети́тел||ь, -я *м* стручњак за расвету

освети́тельн||ый, -ая, -ое осветљавајући, за осветљење; ~**ая раке́та** светлећа ракета; ~**ая аппарату́ра** расветни уређаји

осве||ти́ть, -щу́, -ти́шь, -тя́т; -щённый *сврш.* 1. осветлити, расветлити, обасјати; **со́лнце** ~**ти́ло верши́ны гор** сунце је обасјало врхове планина 2. *само 3. л. фиг.* обасјати, озарити; **улы́бка** ~**ти́ла его́ лицо́** осмех је озарио његово лице 3. *фиг.* расветлити, разјаснити, протумачити; ~ **положе́ние** расветлити ситуацију

освет||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* 1. осветлити се, обасјати се 2. *фиг.* обасјати се, озарити се (*о лицу итд.*)

освеща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. осветљавати, расветљавати, обасјавати 2. *само 3. л. фиг.* обасјавати (*о осмеху итд.*) 3. *фиг.* расветљавати, разјашњавати, тумачити (*ситуацију итд.*)

освеща́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. осветљавати се, обасјавати се 2. *фиг.* обасјавати се (*о лицу итд.*)

освеще́ни||е, -я *с* 1. осветљавање, расветљавање 2. светло, светлост *ж*; **дневно́е** ~ дневна светлост; **электри́ческое** ~ електрично осветљење 3. *фиг.* тумачење, разјашњење

освещённост||ь, -и *ж тех.* осветљеност, степен *м* осветљености

освиде́тельств||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш.* прегледати (*болесника*)

осв||иста́ть, -ищу́, -и́щешь, -и́щут; -и́станный *сврш.* извиждати

осви́стыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* извиждавати

освободи́тел||ь, -я *м* ослободилац

освободи́тельн||ый, -ая, -ое ослободилачки; **~ая война́** ослободилачки рат; **~ое движе́ние** ослободилачки покрет

освобо||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -ждённый *сврш.* **1.** ослободити, пустити на слободу; **~ заключённых** пустити затворенике **2.** ослободити, избавити (*од непријатеља*) **3.** *от чего* ослободити *од чега*; разрешити *чега*; **~ от экза́мена** ослободити од испита; **~ от до́лжности** разрешити дужности **4.** испразнити (*стан*); упразнити (*радно место*)

освобо||ди́ться, -жу́сь, -ди́шься, -дя́тся *сврш.* **1.** ослободити се, постати слободан **2.** *от чего* избавити се, решити се, отарасити се *чега* **3.** *само 3. л.* испразнити се (*о стану*); упразнити се (*о радном месту*)

освобожда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** ослобађати, пуштати на слободу **2.** ослобађати, избављати (*од непријатеља*) **3.** *от чего* ослобађати *од чега*; разрешавати *чега* **4.** испражњавати (*стан*); упражњавати (*радно место*)

освобожда́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** ослобађати се, постајати слободан **2.** *от чего* избављати се, решавати се *чега* **3.** *само 3. л.* испражњавати се (*о стану*); упражњавати се (*о радном месту*)

освобожде́ни||е, -я *с* **1.** ослобађање, пуштање на слободу **2.** ослобођење (*од непријатеља*) **3.** ослобођење (*од испита*); разрешавање (*дужности*)

освое́ни||е, -я *с* **1.** освајање, покоравање; **~ но́вых земе́ль** освајање нових територија **2.** усвајање, савладање (*технике*) **3.** култивисање (*земље*)

осво́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* **1.** освојити, покорити **2.** савладати, усвојити (*градиво*); овладати (*техником производње*) **3.** култивисати (*земљу*)

осво́||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* прилагодити се, навикнути се (*на нову средину*)

освя||ти́ть, -щу́, -ти́шь, -тя́т; -щённый *сврш.* **1.** *цркв.* посветити (*водицу итд.*) **2.** *фиг. књиш.* посветити, учинити поштованим (*обичај итд.*)

освяща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *цркв.* светити (*водицу итд.*) **2.** *фиг. књиш.* светити, чинити поштованим (*обичај итд.*)

осев||о́й, -а́я, -о́е *тех.* осни, осовински

оседа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *само 3. л.* слегати се, спуштати се **2.** *само 3. л.* таложити се **3.** насељавати се, настањивати се

оседла́||ть, -ю, -ешь, -ют; осёдланный *сврш.* **1.** оседлати (*коња*) **2.** *фиг. разг.* зајахати (*столицу*) **3.** *фиг. разг.* потчинити **4.** *војн.* запосести (*положај*)

осе́дл||ый, -ая, -ое седелачки, стално настањен; **~ о́браз жи́зни** сталан (ненoмадски) начин живота

осека́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* затајивати, отказивати, не палити (*о пушци*) **2.** *фиг.* промашивати, не успевати **3.** запињати (*у говору*); прекидати се (*о гласу*)

осёл, осла́ *м* **1.** *зоол.* магарац **2.** *нар. погрд.* магарац, глуп, тврдоглав човек

осел||о́к, -ка́ *м* **1.** брус, точило *с* **2.** камен за испитивање драгоцених метала

осемене́ни||е, -я *с струч.* оплођавање, оплодња *ж*; **иску́сственное ~** вештачка оплодња

осемен||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. струч.* вештачки оплодити

осеменя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. струч.* вештачки оплођавати

осен||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* **1.** *кого, что* засенити, заклонити **2.** *само 3. л. кого фиг.* синути, пасти на памет *коме*; **его́ ~и́ла блестя́щая иде́я** синула му је изванредна идеја; **его́ ~и́ло** *безл.* пало му је на памет

осе́нн||ий, -яя, -ее јесењи, јесенски; **~яя пора́** јесенско доба

о́сен||ь, -и *ж* јесен; **золота́я ~** златна јесен; **глубо́кая ~** позна јесен ◊ **цыпля́т по ~и счита́ют** *посл.* не хвали дан пре вечери

о́сенью *прил.* у јесен; **э́той ~** ове јесени, јесенас; **про́шлой ~** јесенас, прошле јесени

осеня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что* засењивати, заклањати **2.** *само 3. л. кого фиг.* падати на памет *коме*

осерча́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* наљутити се, разљутити се, расрдити се

осе́||сть, craft осся́ду, ося́дешь, ося́дут; *прошл.* **-л, -ла, -ло** *сврш.* **1.** *само 3. л.* слегнути се, спустити се **2.** *само 3. л.* сталожити се **3.** населити се, настанити се

осети́нск||ий, -ая, -ое осетински

осети́||ны, -н *мн.* (*јд.* **осети́н, -а** *м* Осетинац; **осети́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Осетинка) Осетинци

осётр, осетра́ *м зоол.* јесетра *ж*

осетри́н||а, -ы *ж* месо *с* јесетре

осетро́в||ый, -ая, -ое 1. јесетрин, од јесетре **2. осетро́в|ые, -ых** *мн. зоол.* кечиче *мн. ж*

осе́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** затајивање *с* (*пушке*); **ружьё дало́ ~ку** пушка је затајила **2.** *фиг. разг.* неуспех *м*, промашај *м*

осе́чься, осеку́сь, осечёшься, осеку́тся; *прошл.* **осёкся, осекла́сь, осекло́сь** *сврш.* **1.** *само 3. л.* затајити, отказати, не опалити (*о пушци*) **2.** *фиг. разг.* промашити, не успети **3.** запети (*у говору*); прекинути се (*о гласу*)

оси́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** *кого, что* савладавати, надвладавати, надјачавати **2.** *что* одолевати *чему*, савладавати *шта* **3.** *что разг.* савладавати (*математику итд.*)

оси́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* **1.** *кого, что* савладати, надвладати, надјачати; **~ врага́** надјачати непријатеља **2.** *что* одолети *чему*, савладати *шта*; **~ волне́ние** савладати узбуђење **3.** *что разг.* савладати; **~ матема́тику** савладати математику

оси́н||а, -ы *ж бот.* јасика, трепетљика

оси́нник, -а *м* јасик, јасикова шума

оси́новик, -а *м бот.* вргањ (*гљива*)

оси́нов||ый, -ая, -ое јасиков, од јасике ◊ **дрожа́ть как ~ лист** дрхтати као јасика

оси́н||ый, -ая, -ое осињи, зољин ◊ **~ое гнездо́** осињак; **~ая та́лия** веома танак струк

оси́пл||ый, -ая, -ое промукао, храпав (*глас*)

оси́п||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **оси́п, -ла, -ло** *сврш.* промукнути, изгубити глас

осироте́л||ый, -ая, -ое 1. осиротео, који је остао сироче **2.** *фиг.* напуштен, остављен

осироте́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** осиротети, остати сироче **2.** *само 3. л. фиг.* опустети, остати напуштен; **~вший дом** опустела кућа

осиро||ти́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т *сврш.* осиротити, учинити сиротим

оска́блива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* стругати, грепсти

оска́л, -а *м* искежени зуби

оска́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.*: **~ зу́бы** кезити се, показивати зубе

оска́лива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* кезити се, показивати зубе

оска́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.*: ~ **зу́бы** искезити се, показати зубе

оска́л||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* искезити се, показати зубе

оскальпи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* скалпирати

оскanда́л||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш. разг.* осрамотити, обрукати

оскандáл||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* осрамотити се, обрукати се

осквернéни||е, -я *с* скрнављење, оскрнуће

осквернúтел||ь, -я *м* оскрнилац, оскрнитељ

оскверн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* оскрнавити, оскрнути (*светињу*)

оскверня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* оскрњивати, скрнути (*светињу*)

осклáб||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. нар.*: ~ **рот (лицó)** широко се насмејати, исцерити се

осклáб||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш. нар.* широко се насмејати, исцерити се

оскóл||ок, -ка *м* 1. комадић, парче *с*, одломак; ~ **снаря́да** комадић гранате 2. *фиг.* остатак; ~ **прóшлого** остатак прошлости

оскóлочн||ый, -ая, -ое 1. који се односи на комадић, парче, одломак; ~**ая рáна** рана од комадића гранате 2. распрсни; ~**ая гранáта** распрсна граната

оскóмин||а, -ы *ж* скомине *мн. ж*, осећај *м* утрнулости; **наби́ть (себé)** ~**у** учинити да утрну зуби ◇ **наби́ть** ~**у** *кому* досадити, дозлогрдити *коме*

оскоп||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* уштројити, кастрирати

оскорби́тел||ь, -я *м* увредилац, увредитељ

оскорби́тельно *прил.* увредљиво

оскорби́тельност||ь, -и *ж* увредљивост

оскорби́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно увредљив, погрдан; понижавајући, омаловажавајући; ~ **тон** увредљив тон

оскорб||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* увредити, понизити, омаловажити ◇ ~ **дéйствием** *правн.* нанести увреду физичким нападом

оскорб||и́ться, -лю́сь, -и́шься, я́тся *сврш.* увредити се

оскорблéни||е, -я *с* 1. врећање, понижавање, омаловажавање 2. увреда *ж*, понижење ◇ ~ **дéйствием** *правн.* увреда нанесена физичким нападом

оскорбля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* врећати, понижавати, омаловажавати

оскорбля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* врећати се

оскорóм||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш. разг. заст.* омрсити се, прекршити пост

оскудевá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. сиромашити, падати у немаштину, пропадати 2. *чем фиг.* оскудевати *у чему*

оскудé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. осиромашити, пасти у немаштину, пропасти 2. *чѐм фиг.* постати оскудан *у чему*

ослабевá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. слабити, губити снагу, изнемагати 2. *фиг.* попуштати, лабавити

ослабéл||ый, -ая, -ое ослабљен, изнемогао, клонуо

ослабé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. ослабети, изгубити снагу, изнемоћи, клонути 2. *фиг.* попустити, олабавити

ослáб||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* 1. ослабити; **болéзнь** ~**ила органи́зм** болест је исцрпла организам 2. смањити, ублажити; ~ **давлéние** смањити притисак 3. попустити, олабавити; ~ **верёвку** попустити уже; ~ **пoя́с** олабавити каиш

ослабля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. слабити 2. смањивати, ублажавати; ~ **звук** смањивати звук 3. попуштати, лабавити

ослáбн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. разг. в.* **ослабéть**

ослáв||ить, -лю, -ишь, -ят *сврш. разг.* озлогласити, изнети на зао глас, оцрнити

ослáв||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* доћи на зао глас, осрамотити се

осл||ёнок, -ёнка *м*, *мн.* **-я́та, -я́т** магаре *с*

ослепи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. заслепљујући, блистав; ~ **свет** заслепљујућа светлост 2. *фиг.* заносан, чаробан, бајан; ~**ьная красотá** заносна лепота

ослеп||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* 1. ослепити 2. заслепити (*јаком светлошћу*) 3. *само 3. л. фиг.* занети, очарати (*лепотом*) 4. *само 3. л. фиг.* заслепити, занети; ~**лённый гнéвом** заслепљен гневом

ослеплéни||е, -я *с* 1. слепило, слепоћа *ж* 2. *фиг.* заслепљеност *ж*, занесеност *ж*

ослепля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. ослепљивати 2. заслепљивати (*јаком светлошћу*) 3. *само 3. л. фиг.* заносити, очаравати (*лепотом*) 4. *само 3. л. фиг.* заслепљивати, заносити

ослéп||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **ослéп, -ла, -ло** *сврш.* ослепети, изгубити вид; ~ **на оди́н глаз** оћоравети

осли́зл||ый, -ая, -ое слузав, клизав

осли́зн||уть, -нет, -нут; *прошл.* **осли́з, -ла, -ло** *сврш.* постати слузав, клизав

óслик, -а *м дем.-хип.* магаре *с*, магаренце *с*

осли́н||ый, -ая, -ое 1. магарећи 2. *фиг.* магарећи; ~**ое упря́мство** магарећа тврдоглавост

осли́ц||а, -ы *ж* магарица

осложнéни||е, -я *с* 1. компликовање, комплицирање 2. компликација *ж*, потешкоћа *ж*; препрека *ж*; **встрéтиться с нóвыми** ~**ями** наићи на нове потешкоће 3. компликација *ж*, погоршање (*после болести*); ~ **на лёгкие** компликације на плућима; **болéзнь далá** ~**я** болест је пропраћена компликацијама

осложн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* искомпликовати, искомплицирати, заплести, отежати; ~ **положéние** отежати ситуацију

осложн||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* 1. искомпликовати се, искомплицирати се (*о болести*) 2. постати замршен, заплетен (*о ситуацији*)

осложня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* компликовати, комплицирати, заплитати, отежавати

осложня́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. компликовати се, комплицирати се (*о болести*) 2. постајати замршен, заплетен (*о ситуацији*)

ослушáни||е, -я *с разг. заст.* непослушност *ж*, непокорност *ж*

ослу́ша||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. кого, чего разг.* не послушати *кога, шта*, не покорити се *коме, чему*, отказати послушност *коме*; ~ **роди́телей** одрећи послушност родитељима

ослу́шива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. кого, чего разг.* не слушати *кога, шта*, не покоравати се *коме, чему*, отказивати послушност *коме*

ослу́шник, -а *м заст.* непослушник

ослы́ш‖аться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* пречути, погрешно чути, погрешно разумети

осма́лива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* катранисати, мазати катраном (*чамац итд.*)

осма́трива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. разгледати, проматрати 2. разгледавати, упознавати, обилазити; **~ достопримеча́тельности го́рода** разгледати знаменитости града 3. *мед.* прегледати (*болесника*)

осма́трива‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. обазирати се, освртати се, гледати око себе 2. *фиг.* упознавати се (*са ситуацијом*), сналазити се, оријентисати се

осме́ива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* исмевати, исмејавати, излагати руглу

осмеле́‖ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* осмелити се, одважити се

осме́лива‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* усуђивати се, одваживати се

осме́л‖иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* усудити се, одважити се, осмелити се, смети ◇ **~юсь доложи́ть** *заст.* ако смем да известим, дозволите да известим

осмея́ни‖е, -я *с* исмејавање, ругање, изругивање

осме‖я́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т; осме́янный *сврш.* исмејати, изложити руглу

осмол‖и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* накатранисати (*чамац итд.*)

о́смос, -а *м физ.* осмоза *ж*

осмоти́ческ‖ий, -ая, -ое *физ.* осмотски; **~ое давле́ние** осмотски притисак

осмо́тр, -а *м* 1. разгледање *с*, проматрање *с* 2. разгледање *с*, упознавање *с*, обилазак (*града, музеја*) 3. *мед.* преглед, контрола *ж*; **медици́нский ~** лекарски преглед; **подве́ргнуть ~у** *кого, что* извршити преглед *кога, чега*

осм‖отре́ть, -отрю́, -о́тришь, -о́трят; -о́тренный *сврш.* 1. разгледати, промотрити 2. разгледати, упознати, обићи (*град, изложбу*) 3. *мед.* прегледати; **~ больно́го** прегледати болесника

осм‖отре́ться, -отрю́сь, -о́тришься, -о́трятся *сврш.* 1. обазрети се, погледати унаоколо 2. *фиг.* упознати се (*са ситуацијом*); снаћи се, оријентисати се

осмотри́тельност‖ь, -и *ж* обазривост, опрезност, промишљеност

осмотри́тел‖ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно обазрив, опрезан, промишљен

осмо́трщик, -а *м* прегледач, контролор

осмысле́ни‖е, -я *с* разумевање, схватање, поимање

осмы́сленност‖ь, -и *ж* разумност, разборитост

осмы́сле‖нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно разуман, разборит, свестан; **~ взгляд** разуман поглед

осмы́слива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* разумевати, схватати *шта*, откривати значење *чега*

осмы́сл‖ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. что* разумети, схватити *шта*, открити значење *чега*

осна‖сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш.* 1. *пом.* опремити; **~ су́дно** опремити брод 2. снабдети, опскрбити; **~ те́хникой** снабдети техничким уређајима

оспа́стк‖а, -и *ж* 1. опремање *с* (*брода*) 2. снабдевање *с*, опскрбљивање *с* 3. опрема (*брода*); прибор *м*

оснаща́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *пом.* опремати (*брод*) 2. снабдевати, опскрбљивати (*техничким уређајима итд.*)

оснаще́ни‖е, -я *с* 1. опремање (*брода*) 2. снабдевање, опскрбљивање 3. опрема *ж*, уређаји *мн. м*

оснащённост‖ь, -и *ж* опремљеност, снабдевеност, опскрбљеност; **высо́кая техни́ческая ~** висок степен техничке опремљености

осно́в‖а, -ы *ж* 1. основа, костур *м*, оквир *м*; **деревя́нная ~ дива́на** дрвени оквир кауча 2. основ *м*, основа, основица, темељ *м*; **полити́ческая ~** политички основ 3. *мн.* **-ы, осно́в** основи *мн. м*, начела *мн. с*, принципи *мн. м*; **~ы маркси́зма-ленини́зма** основи марксизма-лењинизма 4. *текст.* основа 5. *лингв.* основа; **~ сло́ва** основа речи ◇ **положи́ть/класть** *что* **в ~у** *чего* узети / узимати *шта* за основу *чега*; **лежа́ть в ~е** чинити основу; **в ~е рома́на лежа́т по́длинные собы́тия** роман се заснива на реалним догађајима

основа́ни‖е, -я *с* 1. оснивање, утемељење; **год ~я** година оснивања 2. темељ *м*, основа *ж*, основица *ж*, база *ж*; **~ до́ма** темељ куће; **~ горы́** подножје планине 3. узрок *м*, разлог *м*, повод *м*, мотив *м*; **без вся́кого ~я** без икаквог разлога 4. *мн.* **-я, -й** *заст.* начела *мн. с*, принципи *мн. м* 5. *мат.* основа *ж*, основица *ж*; **~ треуго́льника** основица троугла 6. *хем.* база *ж* ◇ **разру́шить до ~я** срушити до темеља; **на ~и** *чего* на основу *чега*

основа́тел‖ь, -я *м* оснивач, утемељивач

основа́тельно *прил.* 1. оправдано, образложено 2. темељно, солидно (*знати итд.*) 3. *разг.* веома јако; **~ проголода́ться** веома огладнети

основа́тельност‖ь, -и *ж* 1. разумност, образложеност 2. темељност, солидност

основа́тел‖ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. основан, оправдан, образложен, мотивисан; **~ьная причи́на** оправдан разлог; **~ьные до́воды** јаки аргументи 2. темељан, солидан; **~ьные зна́ния** солидно знање 3. чврст, темељан, снажан, трајан; **~ьная постро́йка** темељна зграда 4. *разг.* озбиљан, поуздан; **~ челове́к** озбиљан човек 5. *само дужи обл. разг.* опсежан, тежак; **~ груз** тежак терет

осн‖ова́ть, -ую́, -уёшь, -ую́т; -о́ванный *сврш.* 1. *что* основати, утемељити 2. *что на чём* засновати; **~ своё предположе́ние на фа́ктах** засновати своју претпоставку на чињеницама

осн‖ова́ться, -ую́сь, -уёшься, -ую́тся *сврш.* 1. *само 3. л.* основати се, појавити се, нићи 2. *разг.* настанити се, населити се

основн‖о́й, -а́я, -о́е 1. основни, главни, битан; **~ вопро́с** главно питање; **~ы́е цвета́** основне боје; **~ капита́л** основни капитал 2. **основн|о́е, -о́го** *с* суштина *ж*, бит *ж* ◇ **в ~о́м** углавном

осно́вн‖ый [1], -ая, -ое *текст.* основни

осно́вн‖ый [2], -ая, -ое *хем.* базни, базични

основополага́ющ‖ий, -ая, -ее *књиш.* основни, главни, темељни, фундаментални; **~ие труды́** фундаментални радови

основополо́жник, -а *м* оснивач, творац, утемељивач

осно́выва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* оснивати, утемељивати 2. *что на чём* заснивати; **~ свой вы́вод на нау́чных да́нных** заснивати свој закључак на научним подацима

осно́выва‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* оснивати се, појављивати се, ницати 2. *разг.* настањивати се, насељавати се 3. заснивати се, темељити се, базирати се; **~ на фа́ктах** темељити се на чињеницама

осо́б‖а, -ы *ж* особа, лице *с*, личност; **короно́ванная ~** крунисана глава

осо́бенно *прил.* 1. необично, посебно, изузетно; **~ ва́жный** необично важан 2. пре свега, особито, наро-

чито; **он лю́бит жи́вопись, ~ пейза́жи** он воли сликарство, нарочито пејзаже ◇ **не ~** не баш много

осо́бенност||ь, -и *ж* особеност, особитост, специфичност ◇ **в ~и** нарочито, пре свега, особито

осо́бенн||ый, -ая, -ое необичан, посебан, особит, изузетан; **ничего́ ~ого** ништа нарочито

осо́бинк||а, -и *ж разг.*: **в ~у** посебно

особня́к, -а́ *м* вила *ж*, породична кућа

особняко́м *прил.* посебно, засебно, одвојено, издвојено; **держа́ться ~** држати се по страни

осо́бо *прил.* 1. особито, нарочито, посебно, изузетно; **~ интере́сный слу́чай** нарочито занимљив случај 2. посебно, одвојено, издвојено; **рассмотре́ть вопро́с ~** размотрити питање одвојено

осо́б||ый, -ая, -ое 1. необичан, посебан, особит, изузетан; **без ~ых затрудне́ний** без посебних тешкоћа 2. засебан, одвојен, посебан 3. специјалан, изванредан; **отря́д ~ого назначе́ния** специјална јединица, јединица са специјалним задатком

о́соб||ь, -и *ж* индивидуум *м*, самосталан организам

осове́л||ый, -ая -ое *в.* **осолове́лый**

осове́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. в.* **осолове́ть**

осовреме́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* осавремењивати, актуализовати, модернизовати

осовреме́н||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* осавременити, актуализовати, модернизовати

осозна||ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш. что* схватати, разумевати, увиђати *шта*, постајати свестан *чега*

осозна́ни||е, -я *с* схватање, схваћање, разумевање, поимање

осозна́||ть, -ю, -ешь, -ют; осо́знанный *сврш. что* схватити, разумети, увидети *шта*, постати свестан *чега*; **~ своё положе́ние** постати свестан свог положаја, увидети ситуацију

осо́к||а, -и *ж бот.* шаш *м*, оштрица

осо́ков||ый, -ая, -ое *бот.* 1. од шаша 2. **осо́ков|ые, -ых** *мн.* шаш *м*, оштрице *мн. ж*

осоко́р||ь, -я *м бот.* црна топола

осолове́л||ый, -ая, -ое *нар.* туп, мутан (*поглед*); ошамућен (*од умора*)

осолове́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* отупети, постати мутан (*о погледу*); запасти у дремеж, закуњати

осо́т, -а *м бот.* осат, бодаљ

осо́тов||ый, -ая, -ое који се односи на осат

о́сп||а, -ы *ж* 1. богиње *мн. ж*, козице *мн. ж*, оспице *мн. ж*; **ве́тряная ~** мале богиње; **чёрная ~** велике богиње 2. *разг.* богиње *мн. ж*, рупице *мн. ж* (*од богиња*)

оспа́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* 1. оспоравати, оповргавати (*тврдњу*) 2. борити се *за шта*, такмичити се *за шта*; **~ зва́ние чемпио́на** борити се за титулу шампиона

о́спенн||ый, -ая, -ое који се односи на богиње, оспице; **~ больно́й** болесник од великих богиња; **~ая эпиде́мия** епидемија великих богиња

о́спин||а, -ы *ж* рупица, ожиљак *м* (*од богиња*); **лицо́ в ~ах** богињаво лице

оспоприви́вани||е, -я *с мед.* вакцинисање, цепљење против богиња

оспопривива́тельн||ый, -ая, -ое који се односи на вакцинацију, цепљење против богиња; **~ пункт** центар за вакцинацију против богиња

оспори́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо спорaн

оспо́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* оспорити, оповргнути; **~** *чьё* **мне́ние** оспорити *чије* мишљење

осрам||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* осрамотити, обрукати, посрамити

осрам||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* осрамотити се, обрукати се, посрамити се

оста||ва́ться, -ю́сь, -ёшься, -ю́тся *несврш.* 1. остајати; **~ на своём посту́** остајати на својој функцији (на свом месту) 2. *само 3. л.* чувати се, остајати 3. *безл. кому* преостајати; **ему́ ~ва́лось то́лько прости́ться** преостајало му је само да се опрости 4. остајати, не мењати се; **всё ~ётся по-пре́жнему** све остаје као и пре; **~ при своём мне́нии** остајати при свом мишљењу 5. остајати; **~ без де́ла** остајати без посла ◇ **счастли́во ~!** останите срећно!; **~ на второ́й год** понављати разред

оста́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* 1. оставити; **~ дете́й до́ма** оставити децу код куће; **~ дверь откры́той** оставити отворена врата 2. оставити, напустити; **~ семью́** напустити породицу; **~ рабо́ту** напустити посао; **си́лы его́ ~или** издала га је снага 3. задржати, зауставити; **~ по́сле уро́ков** задржати после наставе; **~ ночева́ть** задржати на ноћењу; **~ обе́дать** задржати на ручку 4. одбацити, напустити; **~ мысль** одбацити помисао; **~ вся́кую наде́жду** изгубити сваку наду 5. прекинути; **~ разгово́р** прекинути разговор 6. *имп.* **оста́вь(те)!** доста!, прекини(те)!; **~ь меня́ в поко́е!** пусти ме на миру! ◇ **~** *что* **без внима́ния** занемарити *шта*; **~ в дурака́х** *кого* направити *кога* будалом; **~ за собо́й** задржати за себе, резервисати; **~ за собо́й пра́во** задржати право, узети себи право

оставля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. остављати 2. остављати, напуштати (*породицу итд.*) 3. задржавати, заустављати 4. одбацивати, напуштати (*помисао*) ◇ **~ет жела́ть лу́чшего** не задовољава, не одговара жељама (*о здрављу, ситуацији итд.*)

остальн||о́й, -а́я, -о́е 1. остали, преостали 2. **остальн|о́е, -о́го** *с* остало, друго, остатак *м* 3. **остальн|ы́е, -ы́х** *мн.* други

остана́влива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* заустављати (*воз, сат*) 2. *кого, что* заустављати, прекидати (*игру*) 3. *что на ком, чём* заустављати, усредсређивати (*поглед, пажњу*)

остана́влива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. заустављати се; **~ у витри́ны** заустављати се код излога 2. *само 3. л.* заустављати се, прекидати се (*о раду итд.*) 3. *на ком, чём* заустављати се; задржавати се; **не ~ на дости́гнутом** не задовољавати се постигнутим 4. *где* одседати (*у хотелу*)

оста́нк||и, -ов *мн. свеч.* леш *м*, трупло *с*; **бре́нные ~** посмртни остаци

остан||ови́ть, -овлю́, -о́вишь, -о́вят; -о́вленный *сврш.* 1. *кого, что* зауставити; **~ по́езд** зауставити воз; **~ часы́** зауставити сат 2. *кого, что* зауставити, прекинути; **~ кровь (кровотече́ние)** зауставити крв; **~ докла́дчика** прекинути референта 3. *что на ком, чём* зауставити, усредсредити; **~ внима́ние** *на чём* зауставити пажњу *на чему;* **~ свой вы́бор** *на чём* најзад изабрати *шта*

остан||ови́ться, -овлю́сь, -о́вишься, -о́вятся *сврш.* 1. зауставити се; **~ на перекрёстке** зауставити се на раскрсници 2. *само 3. л.* зауставити се, прекинути се; **рабо́та ~ови́лась** рад се прекинуо 3. *на ком, чём* заустављати се; задржати се; **~ на описа́нии подро́бностей** задржати се на детаљима 4. *где* одсести (*у хотелу*); **где вы ~ови́лись?** где сте одсели?

останов||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. заустављање *с* 2. прекид *м*, пауза, станка; **сделать ~ку** направити паузу 3. станица, стајалиште *с*; **автобусная ~** аутобуска станица; **конечная ~** крајња станица ◇ **~** *за кем, чем разг.* недостаје *ко, шта*; **~ за билетами** недостају само карте

остановочн||ый, -ая, -ое за заустављање; **~ пункт** станица, стајалиште; **~ механизм** кочница

остат||ок, -ка *м* 1. остатак; **~ суммы** остатак суме 2. *мн.* **-ки, -ков** остаци, трагови; **~ки прежней роскоши** остаци некадашње раскоши; **~ки былой красоты** трагови пређашње лепоте 3. *мн.* **-ки, -ков** отпаци 4. *мат.* остатак ◇ **без ~ка** без остатка, потпуно; **~ки сладки** на крају је најслађе

остаточн||ый, -ая, -ое 1. преостали; **~ая сумма** остатак 2. закржљао; **~ые органы** закржљали органи

оста||ться, -нусь, -нешься, -нутся *сврш.* 1. остати; **~ дома** остати код куће; **~ ночевать** остати на ноћењу 2. *само 3. л.* сачувати се; остати; **в селе ~лась церковь** у селу се сачувала црква; **~лось только два свободных места** има још само два слободна места; **до отхода поезда ~лось пять минут** до поласка воза има још пет минута 3. *безл. кому* преостати; **ему ~лось только согласиться** није му преостало ништа друго него да пристане 4. остати, не променити се; **он ~лся твёрд в своём намерении** остао је одлучно при својој намери 5. остати, наћи се; **~ вдовой** остати удовица; **~ без денег** остати без новца ◇ **~ на второй год** понављати разред; **не ~ в долгу** вратити мило за драго; **~ в живых** остати жив; **~ в дураках** *разг.* бити изигран; **~ в силе** важити, остати на снази; **~ на бобах** *разг.* остати празних шака; **~ с барышом** добити, профитирати

остеклене||ть, -ет, -ют *сврш.* постати staklen; укочити се (*о погледу*); замутити се (*о очима*)

остекл||ить, -ю, -ишь, -ят; -ённый *сврш.* застаклити

остекля||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* застакљивати

остепен||ить, -ю, -ишь, -ят; -ённый *сврш.* уозбиљити, опаметити, уразумити

остепен||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* уозбиљити се, опаметити се, уразумити се; **пора бы тебе ~** време је да се уозбиљиш

остепеня||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* уозбиљивати, опамећивати, уразумљивати

остепеня||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* уозбиљивати се, опамећивати се, уразумљивати се

остервенело *прил. разг.* разјарено, бесно, помамно

остервенел||ый, -ая, -ое *разг.* бесан, побеснео, помахнитао

остервенени||е, -я *с разг.* бес *м*, помама *ж*, жестина *ж*; ◇ **с ~ем** а) бесно, помамно б) са заносом (*радити итд.*)

остервене||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* побеснети, помахнитати

остервен||ить, -ю, -ишь, -ят; -ённый *сврш. разг.* разбеснети, разјарити

остервен||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. разг. в.* **остервенеть**

остерега||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого от чего* упозоравати *кога на шта*, одвраћати *кога од чега*

остерега||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *кого и без обј.* чувати се, пазити се; избегавати *кога; чего и с инф.* чувати се; **~ простуды** чувати се прехладе

остер||ечь, -егу, -ежёшь, -егут; *прошл.* **-ёг, -егла, -егло; -ежённый** *сврш. кого от чего* упозорити *кога на шта*, одвратити *кога од чега*

остер||ечься, -егусь, -ежёшься, -егутся; *прошл.* **-ёгся, -еглась, -еглось** *сврш.* 1. *кого и без обј.* причувати се, припазити се 2. *чего и с инф.* причувати се

остис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то с осјем (*клас*)

остов, -а *м* 1. *анат.* скелет, костур 2. *тех.* костур, окосница *ж*, конструкција *ж* (*грађевине*)

остойчивост||ь, -и *ж пом.* стабилност (*брода на води*)

остойчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *пом.* стабилан (*брод на води*)

остолбенел||ый, -ая, -ое *разг.* скамењен, укочен (*од изненађења*), запањен, запрепашћен

остолбенени||е, -я *с* скамењеност *ж*, укоченост *ж* (*од изненађења*), запањеност *ж*, запрепашћење

остолбене||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* скаменити се, укочити се (*од изненађења*), запањити се, запрепастити се

остолоп, -а *м нар. погрд.* глупан, букван, тикван, клипан

осторожнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* бити претерано опрезан, обазрив, неодлучан

осторожно *прил.* 1. опрезно, обазриво; **действовать ~** опрезно поступати 2. пажљиво, деликатно, брижљиво; **~ обращаться с инструментами** пажљиво руковати инструментима

осторожност||ь, -и *ж* 1. опрезност, обазривост 2. пажљивост, брижљивост, деликатност

осторож||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. опрезан, обазрив; **будьте ~ны!** пазите!, чувајте се! 2. пажљив, брижљив, деликатан; **~ное обращение** *с чем* пажљиво руковање *чим*

осточерте||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* дозлогрдити, дојадити, додијати; **это мне ~ло** тога ми је преко главе

остракизм, -а *м* 1. *ист.* остракизам, прогонство *с* (*код старих Грка*) 2. *књиш.* остракизам, прогањање *с*; **подвергнуть ~у** прогнати

острастк||а, -и *ж разг.* претња, казна (*као опомена*)

острец, -а *м бот.* оштрика *ж*

острига||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. шишати (*косу*) 2. стрићи (*овцу*) 3. подсецати, поткресивати (*нокте*)

острига||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* шишати се

остри||ё, -я *с* 1. оштрица *ж* (*ножа*); шиљак *м*, врх *м* (*игле*) 2. *фиг.* оштрина *ж*, јеткост *ж*, жаока *ж* (*критике, сатире*)

остр||ить[1], -ю, -ишь, -ят *несврш.* оштрити, брусити, шиљити; **~ меч** оштрити мач

остр||ить[2], -ю, -ишь, -ят *несврш.* правити досетке, збијати шале; **~ на** *чей* **счёт** шалити се, збијати шале на *чији* рачун

остри||чь, -гу, -жёшь, -гут; *прошл.* **-г, -гла, -гло; -женный** *сврш.* 1. ошишати (*косу*); **~ наголо** *кого* ошишати *кога* до голе коже (на нулу) 2. острићи (*овцу*) 3. подсећи, поткресати (*нокте*)

остри||чься, -гусь, -жёшься, -гутся; *прошл.* **-гся, -глась, -глось** *сврш.* ошишати се

остро *прил.* оштро, јако (*мирисати итд.*)

остров, -а *м, мн.* **-а, -ов** 1. острво *с*, оток; **необитаемый ~** пусто острво 2. *фиг.* острво *с* (*део који се издваја из околине*)

островерх||ий, -ая, -ое оштар, шиљат, са шиљатим врхом; **~ая башня** шиљат торањ

островитя||нин, -нина *м, мн.* **-не, -н** острвљанин, оточанин

островн||óй, -áя, -óе острвски, оточни; ~ **жúтель** острвљанин; ~**áя растúтельность** острвско раслиње; ~**óе госудáрство** острвска земља

остров||óк, -кá *м дем.* острвце *с*, оточић

острóг, -а *м* 1. *ист.* тврђава *ж*, град утврђен оградом од коља 2. *заст.* тамница *ж*, затвор

острог||á, -ú *ж* оства *мн. ж*, харпун *м*; **бить рыбу ~óй** ловити рибу харпуном

острогля́||зый, -зая, -зое; -з, -за, -зо *разг.* оштра вида, оштровид, оштровидан

острогу́бц||ы, -ев *мн.* оштра, клешта (*за жицу*)

острóжн||ый, -ая, -ое *заст.* 1. затворски, тамнички 2. **острóжн|ый, -ого** *м* затвореник, кажњеник

остроконéч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но шиљат, оштар, заоштрен, зашиљен

остролúст, -а *м бот.* бодљика *ж*, зеленика *ж*

остронó||сый, -сая, -сое; -с, -са, -со шиљатог носа; шпицаст; ~**сые тýфли** шпицасте ципеле

остропёстр, -а *м*, **остропестрó** *непром. с бот.* гујина трава

остропúлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что грађ.* постављати кровну конструкцију *на чему*

остропúл||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. что грађ.* поставити кровну конструкцију *на чему*

острослóв, -а *м* духовит, оштроуман човек

острослóви||е, -я *с* духовитост *ж*, оштроумност *ж*

острослóв||ить, -лю, -ишь, -ят *несврш.* правити досетке, збијати шале

острóт||а, -ы *ж* досетка, шала, виц *м*; **удáчная ~** успела шала; **плóские ~ы** неслане шале; **отпускáть ~ы** правити досетке

острот||á, -ы́ *ж* 1. оштрина, заоштреност; ~ **ножá** оштрина ножа 2. оштрина; оштроумност; ~ **зрéния** оштрина вида; ~ **умá** оштрина ума 3. оштрина, јачина, интензивност; ~ **впечатлéний** јачина утисака 4. напетост, заоштреност; ~ **положéния** затегнутост ситуације

остроугóльник, -а *м геом.* оштроугла геометријска фигура

остроугóльн||ый, -ая, -ое *геом.* оштроугли

остроýм||ец, -ца *м разг.* духовит, оштроуман човек

остроýми||е, -я *с* 1. духовитост *ж*, оштроумност *ж* 2. оштроумност *ж*, досетљивост *ж*

остроýм||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. духовит, оштроуман; ~**ная шýтка** духовита шала 2. оштроуман, досетљив; добро смишљен (*решење итд.*)

óстр||ый, -ая, -ое; остр *и* **остёр, острá, óстро** *и* **острó** 1. оштар, наоштрен; ~ **нож** оштар нож 2. заоштрен, зашиљен, шпицаст, шиљат; ~ **нос** шиљати нос 3. оштар; ~ **ум** оштар (проницљив) ум; ~ **слух** оштар слух; ~**ое зрéние** оштар вид 4. оштар, јак, жесток (*мирис*); љут, папрен (*јело*); ~**ая приправá** љут зачин 5. оштар, јак, интензиван; ~**ое желáние** јака жеља; ~**ая боль** оштар бол 6. *само дужи обл.* акутан; ~**ое воспалéние** акутно запаљење 7. напет, заоштрен, критичан; ~ **момéнт** критичан тренутак ◇ ~ **ýгол** *геом.* оштар угао

остря́к, -á *м разг.* оштроуман, духовит човек, шаљивчина

ост||удúть, -ужý, -ýдишь, -ýдят; -ýженный *сврш.* охладити, расхладити

остужá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* хладити, расхлађивати

оступá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. спотицати се, посртати 2. *фиг. разг.* посртати, грешити

ост||упúться, -уплю́сь, -ýпишься, -ýпятся *сврш.* 1. спотаћи се, посрнути 2. *фиг. разг.* посрнути, погрешити

остывá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. хладити се, расхлађивати се 2. *к кому, чему фиг.* охлађивати се *према коме, чему,* губити интересовање *за кога, шта* 3. *само 3. л. фиг.* пролазити, охлађивати се (*о осећању итд.*)

осты́||ть, осты́||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **-л, -ла, -ло** *сврш.* 1. охладити се, расхладити се 2. *к кому, чему фиг.* охладити се *према коме, чему,* изгубити интересовање *за кога, шта* 3. *само 3. л. фиг.* проћи, охладити се (*о осећању итд.*)

ост||ь, -и *ж, мн.* **-и, -éй** 1. *бот.* ос *м*, осје *с* (*у класу*) 2. *зоол.* дуга длака (*у крзну*)

осудúть, осужý, осýдишь, осýдят; осуждённый *сврш.* 1. *кого* осудити *кога,* изрећи пресуду *коме* 2. *кого, что* осудити *кога, шта,* замерити *коме због чега* 3. *кога на шта и с инф. фиг.* осудити; ~ **на гúбель** осудити на пропаст

осуждá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого* осуђивати *кога,* изрицати пресуду *коме* 2. *кого, что* осуђивати *кога, шта,* замерати *коме због чега;* ~ **чьё легкомы́слие** замерати *коме* због лакомислености 3. *кого на что с инф. фиг.* осуђивати

осуждéни||е, -я *с* 1. осуђивање, замерање 2. осуда *ж*, пресуда *ж*; **услóвное ~** условна казна

осуждённ||ый, -ого *м* осуђеник

осýн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* омршавити у лицу; издужити се (*о лицу*)

осушá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. сушити, исушивати, одводњавати 2. *разг.* празнити, искапљивати (*чашу*)

осушéни||е, -я *с* исушивање, одводњавање, дренирање

осушúтельн||ый, -ая, -ое: ~ые рабóты радови на одводњавању; ~ **канáл** канал за одводњавање

осуш||úть, -ý, осýшишь, осýшат; осýшенный *сврш.* 1. осушити, исушити, одводнити 2. *разг.* испразнити искапити; ~ **бокáл** испразнити чашу ◇ ~ **слёзы** *кому* утешити *кога*

осуществúмост||ь, -и *ж* остварљивост, изводљивост

осуществú||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо остварљив, изводљив

осуществ||úть, -лю́, -úшь, -я́т; -лённый *сврш.* остварити, реализовати; извршити, извести; ~ **мечтý** остварити сан; ~ **своё намéрение** реализовати своју намеру; ~ **реорганизáцию** извршити реорганизацију

осуществ||úться, -úтся, -я́тся *сврш.* остварити се, испунити се; **егó мечтá ~úлась** његова жеља се остварила

осуществлéни||е, -я *с* остваривање, реализовање; остварење, реализација *ж*

осуществля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* остваривати, реализовати; извршавати, изводити

осуществля́||ться, -ется, -ются *несврш.* остваривати се, испуњавати се

осчастлúв||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* усрећити

осчастлúвлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* чинити срећним, усрећивати

осыпáни||е, -я *с* опадање, падање (*лишћа итд.*)

осы́п||ать, -лю, -лешь, -лют; -анный *сврш.* 1. посути, засути; ~ **мукóй** посути брашном 2. *фиг.* осути; **нéбо ~ано звёздами** небо је осуто звездама 3. *фиг.* обасути;

~ **пода́рками** обасути поклонима; ~ **поцелу́ями** обасути пољупцима 4. расути, развалити (*гомилу песка итд.*)

осыпа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. посипати, засипати 2. *фиг.* осипати (*небо звездама итд.*) 3. *фиг.* обасипати (*поклонима, пољупцима*) 4. расипати, разваљивати (*гомилу песка итд.*)

осы́п||аться, -люсь, -лешься, -лются *сврш.* 1. посути се, засути се 2. *само 3. л.* отпасти (*о малтеру*); опасти (*о лишћу*)

осыпа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. посипати се, засипати се 2. *само 3. л.* отпадати (*о малтеру*); опадати (*о лишћу*)

о́сып||ь, -и *ж геол.* одрон *м*, сип *м*, осулина

ось, о́си *ж, мн.* **о́си, осе́й** 1. осовина; **пере́дняя** ~ предња осовина 2. *струч.* оса; ~ **симме́трии** оса симетрије 3. *чего, какая фиг.* центар *м*, средиште *с*, жижа; ~ **собы́тий** средиште збивања

осьмино́г, -а *м зоол.* октопод, хоботница *ж*

осяза́емост||ь, -и *ж* 1. осетљивост, чулност 2. *фиг.* опипљивост, стварност

осяза́ем||ый, -ая, -ое 1. осетљив, који се усваја чулом додира 2. *фиг.* опипљив, реалан; ~**ые результа́ты** опипљиви резултати

осяза́ни||е, -я *с* осет *м*, опип *м*; **чу́вство** ~**я** чуло пипања (додира)

осяза́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. *само дужи обл.* за пипање; ~ **о́рган** орган опипа, додира 2. *фиг.* опипљив, стваран

осяза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. осећати пипањем, додиром, пипати 2. *фиг.* осећати, опажати

от, ото (*испред неких сугласничких група, нпр.* **ото всего́, ото сна́**) *предл. с ген.* 1. *у просторној одредби* од *с ген.*; **отойти́ от окна́** удаљити се од прозора; **с ле́вой стороны́ от** *кого, чего* лево од *кога, чега*; **к восто́ку от Ленингра́да** источно од Лењинграда; **в трёх шага́х от меня́** (на) три корака од мене 2. *у временској одредби* од *с ген.*; **слепо́й от рожде́ния** слеп од рођења; **от нача́ла до конца́** од почетка до краја; **от двена́дцати до трёх часо́в** од дванаест до три сата; **газе́та от пе́рвого а́вгуста** новине од првога августа 3. *у одредби ограничавајуће величине* од *с ген.*; **моро́з од десяти́ до пятна́дцати гра́дусов** мраз од десет до петнаест степени; **де́ти от восьми́ до десяти́ лет** деца од осам до десет година 4. *у одредби потицања:* **получи́ть в пода́рок от отца́** добити на поклон од оца; **де́ти от пе́рвого бра́ка** деца из првог брака 5. *у одредби узрока* од *с ген.;* **побледне́ть от стра́ха** пребледети од страха; **умере́ть от го́лода** умрети од глади 6. *у одредби намене* против *с ген.*; **сре́дство от ка́шля** средство против кашља; **табле́тки от головно́й бо́ли** таблете против главобоље 7. *у атрибутској одредби* а) од *с ген.;* **футля́р от очко́в** футрола од наочара; **кры́шка от ча́йника** поклопац од чајника; **скорлупа́ от оре́хов** љуска од ораха б): **рабо́чий от станка́** радник за стругом 8. *у објекатској допуни* од *с ген.*; **отломи́ть сучо́к от де́рева** одломити гранчицу од дрвета; **отлича́ть** *что от чего* разликовати *шта од чега;* **освободи́ться от оши́бок** избавити се од грешака, ослободити се грешака; **отказа́ться от уча́стия** одрећи се учешћа; **ускользну́ть от внима́ния** умаћи пажњи; **уклони́ться от отве́та** избећи одговор ◇ **от доски́ до доски́** од корице до корице; **от руки́** руком (*написано*); **вре́мя от вре́мени** с времена на време; **день ото дня́** из дана у дан

ота́в||а, -ы *ж пољопр.* отава

ота́плива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* грејати, загревати (*стан итд.*)

ота́плива||ться, -ется, -ются *несврш.* грејати се, загревати се (*о стану итд.*)

ота́р||а, -ы *ж* стадо *с* (*оваца*)

отба́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* одузети; одлити, одасути

отбавля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* одузимати; одливати, одасипати ◇ **хоть** ~**й** напретек, у изобиљу, сувише

отбараба́н||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш.* 1. *разг.* одбубњати 2. *фиг. разг.* отаљати; ~ **вальс** одрндати валцер (*на клавиру*); ~ **стихи́** одверглати стихове 3. *фиг. нар.* одрадити, откулучити

отбега́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* трчати (*од нечега*), удаљавати се, одмицати (*трком*)

отбе́га||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* не моћи више трчати

отбе||жа́ть, -гу́, -жи́шь, -гу́т *сврш.* отрчати (*од нечега*), удаљити се, одмаћи (*трком*)

отбе́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* белити; ~ **холст** белити платно

отбе́лива||ться, -ется, -ются *несврш.* белити се, постајати бељи

отбе́ливающ||ий, -ая, -ее за белење; ~**ее сре́дство** средство за белење

отб||ели́ть, -елю́, -е́лишь, -е́лят; -елённый *сврш.* избелити, учинити бељим

отб||ели́ться, -е́лится, -е́лятся *сврш.* избелити се, постати бељи

отбе́лочн||ый, -ая, -ое *струч.* за белење; ~**ые материа́лы** материјали за белење

отбива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. одламати, откидати 2. одбијати (*ударац, лопту*) 3. враћати борбом, преотимати 4. *разг.* одмамљивати, преотимати (*девојку*) 5. уништавати, ублажавати (*непријатан укус*) 6. откивати, оштрити клепањем (*косу*) 7. ударати; ~ **такт руко́й** ударати такт руком 8. повређивати ударањем 9. *само 3. л.* откуцавати (*о сату*) ◇ ~ **покло́ны** *заст.* клањати се (*при молитви*)

отбива́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* одламати се, откидати се 2. бранити се, одбијати напад 3. заостајати, одвајати се 4. *от чего разг.* губити вољу *за шта;* занемаривати *шта* ◇ ~ **рука́ми и нога́ми** бранити се рукама и ногама

отбивн||о́й, -а́я, -о́е 1. за откивање, клепање 2. *кув.* истуцан; ~**а́я котле́та** котлет, одрезак

отбира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что* 1. *у кого* одузимати, узимати силом, отимати *коме* 2. узимати натраг 3. одабирати, изабирати, издвајати

отби́ть, отобью́, отобьёшь, отобью́т; отби́тый *сврш.* 1. одломити, откинути; ~ **го́рлышко у буты́лки** одломити грлић флаше 2. одбити; ~ **мяч руко́й** одбити лопту руком 3. преотети; ~ **ору́жие у врага́** преотети оружје непријатељу 4. *разг.* одмамити, преотети; ~ **де́вушку** *у кого* преотети *коме* девојку 5. уништити, ублажити; ~ **неприя́тный вкус** уништити непријатан укус 6. отковати, наоштрити клепањем; ~ **ко́су** отковати косу 7. ударити; ~ **мя́со** истуцати месо 8. повредити ударањем 9. *само 3. л.* откуцати (*о сату*) ◇ ~ **ата́ку** одбити напад; ~ **телегра́мму** *разг.* послати телеграм

отби́ться, отобью́сь, отобьёшься, отобью́тся *сврш.* 1. *само 3. л.* одломити се, откинути се; **но́сик у ча́йника отби́лся** кљун чајника се одломио 2. одбранити се, од-

бити напад; ~ **от врагá** одбранити се од непријатеља **3.** заостати, одвојити се; ~ **от стáда** заостати од стада **4.** *от чего разг.* изгубити вољу *за шта*; занемарити *шта* ◊ ~ **от дóма** одбити се од куће; ~ **от рук** *разг.* отети се, престати слушати (*об. о деци*)

отблагодар||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. кого* **1.** захвалити се *коме* **2.** одужити се *коме* (*за помоћ*)

óтблеск, -а *м* одблесак, одсјај, рефлекс; ~ **плáмени** одсјај пламена

отблéскива||ть, -ет, -ют *несврш. разг.* одбијати, одражавати; рефлектовати (*о светлости*)

отбó||й, -я *м* **1.** одбијање *с* (*лопте итд.*) **2.** *војн.* сигнал за повлачење; ~ **воздýшной тревóги** знак за свршетак узбуне ◊ **бить** ~ повлачити се, одустајати од своје намере; **нет ~ю (~я)** *от кого, чего* има на претек *кога, чега*

отбóйк||а, -и *ж руд.* одламање *с*, копање *с*, вађење *с*; ~ **угля́ в забóе** вађење угља из јаме (рудника)

отбóйн||ый, -ая, -ое *руд.* за одламање, копање, вађење (*руде*); ~ **молотóк** рударски чекић

отболé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. чем разг. и без обј.* преболети *шта*; одболовати

отбомб||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. разг.* свршити бомбардовање

отбóр, -а *м* одабирање *с*, изабирање *с*; избор; **произвестú** ~ извршити одабирање, одабрати ◊ **естéственный** ~ *биол.* природно одабирање, природна селекција

отбóрн||ый, -ая, -ое 1. одабран, изабран **2.** одличан, прворазредан; **~ые войскá** елитне трупе **3.** *разг.* непристојан, простачки, груб; **~ая рýгань** груба псовка

отбóрочн||ый, -ая, -ое изборни, селекциони, квалификациони; **~ая комиссия** изборна комисија; **~ые соревновáния** квалификациона такмичења

отбоя́рива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. от чего разг.* ослобађати се, отресати се *чега*

отбоя́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. от чего разг.* ослободити се, отрести се, отарасити се *чега*

отбрак||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш. струч.* шкартирати, одбацити (*шкарт*)

отбракóвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. струч.* шкартирати, одбацивати (*шкарт*)

отбрáсыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** одбацивати **2.** *војн.* потискивати, одбацивати, сузбијати (*непријатеља*) **3.** *фиг.* одбацивати, не прихватати (*став, мишљење*) **4.** *фиг.* бацати (*сенку*)

отбр||ехáться, -ешýсь, -éшешься, -éшутся *сврш. нар.* оправдати се, наћи изговор; одговорити на напад

отбрёхива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* правдати се, изговарати се; одговарати на напад

отбривá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого разг.* одбрусивати, енергично одговарати *коме*

отбр||и́ть, -éю, -éешь, -éют *сврш. кого разг.* одбрусити, енергично одговорити *коме*

отбрó||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* **1.** одбацити; ~ **ненýжную вещь** одбацити непотребну ствар **2.** *војн.* потиснути, одбацити, сузбити; ~ **проти́вника зá реку** потиснути непријатеља на другу обалу (преко реке) **3.** *фиг.* одбацити, не прихватити; ~ **сомнéния** одбацити сумње **4.** *фиг.* бацити; ~ **тень** бацити сенку

отбрóсн||ый, -ая, -ое *струч.* отпадни

отбрóс||ы, -ов *мн.* (*јд.* **отбрóс, -а** *м*) отпаци *мн. м*, смеће *с*, ђубре *с* ◊ ~ **óбщества** друштвени шљам, олош

отбрыкá||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* **1.** одбранити се ритањем **2.** *от кого, чего фиг. нар.* ослободити се, отарасити се *кога, чега*

отбры́кива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** ритати се, цилитати се, бранити се ритањем **2.** *от кого, чего фиг. нар.* ослобађати се, отресати се, избегавати *кога, чега*

отбукси́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. струч.* одвући, отеглити реморкером (*брод*)

отбывá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *зван* одлазити, путовати **2.** служити, одслуживати (*војску*) **3.** издржавати; ~ **срок наказáния** издржавати казну

отбы́ти||е, -я *с* **1.** *зван.* одлазак *м* **2.** служење, одслуживање (*војске*) **3.** издржавање (*казне*)

отбы́ть, отбýду, отбýдешь, отбýдут; *прошл.* **óтбыл** *и* **отбы́л, отбылá, óтбыло** *сврш.* **1.** *зван.* отићи, отпутовати **2.** одслужити (*војску*) **3.** издржати (*казну*)

отвáг||а, -и *ж* одважност, смелост, храброст

отвá||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш. разг.* **1.** одвикнути, одучити **2.** одбити, одвратити (*нежељеног госта*)

отвá||диться, -жусь, -дишься, -дятся *сврш. разг.* одвикнути се, одучити се

отвáжива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** одвикавати, одучавати **2.** одбијати, одвраћати (*нежељеног госта*)

отвáжива||ться [1], **-юсь, -ешься, -ются** *несврш. разг.* одвикавати се, одучавати се

отвáжива||ться [2], **-юсь, -ешься, -ются** *несврш. на что* одваживати се, усуђивати се, осмељивати се

отвáж||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш. на что* одважити се, усудити се, осмелити се; **он не ~ился спроси́ть** није се усудио да пита

отвáжно *прил.* одважно, смело

отвáжност||ь, -и *ж* одважност, смелост

отвáж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но одважан, смео

отвáл [1], **-а** *м* **1.** *струч.* одваљивање *с*, одламање *с*, откидање *с* **2.** раоник (*плуга*) **3.** гомила *ж* земље (*при ископу*) **4.** *руд.* грудина *ж*, шљака *ж*, јаловина *ж*

отвáл [2], **-а** *м разг.*: **наéсться до ~а** најести се до гуше

отвáл [3], **-а** *м пом.* отискивање *с*, одлазак (*брода*)

отвáлива||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** одваљивати, одгуривати (*камен итд.*) **2.** *нар. ирон.* давати дарежљиво, широке руке (*новац*)

отвáлива||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. пом.* отискивати се од обале (*бродом*) ◊ **~й(те)!** *нар.* губи(те)!, сиктер!

отвáлива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* одваљивати се, откидати се, одламати се **2.** *разг.* заваљивати се (*на наслон*) **3.** *нар.* одвајати се **4.** *фиг. нар.* престајати јести, пити, устајати од стола

отв||али́ть [1], **-алю́, -áлишь, -áлят; -áленный** *сврш.* **1.** одвалити, одгурнути (*камен итд.*) **2.** *нар. ирон.* дати дарежљиво, широке руке (*новац*)

отв||али́ть [2], **-алю́, -áлишь, -áлят** *сврш. пом.* отиснути се од обале (*бродом*)

отв||али́ться, -алю́сь, -áлишься, -áлятся *сврш.* **1.** *само 3. л.* одвалити се, откинути се, одломити се **2.** *разг.* завалити се; ~ **на спи́нку крéсла** завалити се на наслон фотеље **3.** *нар.* одвојити се **4.** *фиг. нар.* престати јести, пити, устати од стола

отвáльн||ая, -ой *ж разг.* опроштајна гозба

отвáльн||ый, -ая, -ое *пом.*: **~ые гудки́** сигнали који најављују одлазак брода

отвалйть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** изваљати **2.** *разг.* отаљати (*посао*) **3.** *нар.* излемати, истући

отва́р, -а *м* одварак, укуван сок; **ри́совый ~** одварак од пиринча

отва́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. кувати, варити, барити **2.** *тех.* одваривати, одвајати варењем

отв||ари́ть, -арю́, -а́ришь, -а́рят; -а́ренный *сврш.* **1.** скувати, сварити, обарити; **~ о́вощи** обарити поврће **2.** *тех.* одварити, одвојити варењем

отварн||о́й, -а́я, -о́е куван, варен, барен; **~а́я теля́тина** кувана телетина

отве́да||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. что, чего* **1.** испробати, окусити *шта;* **~ пирога́** окусити колач **2.** *фиг.* искусити, поднети, претрпети *шта*; **~ го́ря** искусити много јада ◇ **~ кулако́в** поднети батине

отве́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что, чего* **1.** пробати, кушати *шта* **2.** *фиг.* искушавати, подносити, трпети *шта*

отв||езти́, -езу́, -езёшь, -езу́т; *прошл.* **-ёз, -езла́, -езло́; -езённый** *сврш.* одвести; однети (*превозним средством*); **~ на вокза́л** одвести на станицу

отверга́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что* одбијати, одбацивати (*пројекат, кандидатуру итд.*) **2.** *кого* искључивати, изоловати (*из средине, друштва*)

отве́рг||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **отве́рг** *и* **-нул, -ла, -ло** *сврш.* **1.** *кого, что* одбити, одбацити; **~ по́мощь** одбити помоћ; **~ прое́кт** одбацити пројекат; **~** *чью* **кандидату́ру** одбацити *чију* кандидатуру **2.** *кого* искључити, изоловати (*из средине, друштва*)

отвердева́||ть, -ет, -ют *несврш.* **1.** стврдњавати се, чврснути **2.** *лингв.* отврдњавати, губити мекоћу (*о сугласнику*)

отверде́л||ый, -ая, -ое стврднут, отврднуо

отверде́ни||е, -я *с* **1.** стврдњавање **2.** *лингв.* отврдњавање, депалатализација *ж*

отверде́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** стврднути се, очврснути; **бето́н ~л** бетон се стврднуо **2.** *лингв.* отврднути, изгубити мекоћу (*о сугласнику*)

отве́рженност||ь, -и *ж* изолованост, изопћеност

отве́рженн||ый, -ая, -ое 1. одбачен, изолован, изгнан, изопћен **2. отве́рженн|ый, -ого** *м* изгнаник, изопћеник

отверза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* отварати

отве́рз||ть, -у, -ешь, -ут, отве́р||сть, -зу, -зешь, -зут *сврш. заст.* отворити

отверн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; отвёрнутый *сврш.* **1.** одврнути, отворити; одшрафити, одвити; **~ кран** одврнути славину; **~ га́йку** одшрафити шраф **2.** *разг.* откинути, одломити **3.** засукати (*рукав*); задићи (*скут*) **4.** окренути, обрнути (*лице у страну*) **5.** *разг.* скренути; **~ в сто́рону** скренути у страну

отверн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* **1.** *само 3. л.* одврнути се, отворити се (*о славини*); одшрафити се, одвити се (*о шрафу*) **2.** *само 3. л.* засукати се (*о рукаву*); задићи се (*о скуту*) **3.** окренути се, окренути главу (*у страну*) **4.** *от кого фиг.* окренути леђа *коме*, прекинути односе *с ким*

отве́рсти||е, -я *с* отвор *м*, рупа *ж*, пукотина *ж*; **~ в стене́** пукотина у зиду; **заде́лать ~** запушити рупу

отве́рст||ый, -ая, -ое *књиш. заст.* отворен, раствОрен, размакнут

отв||ерте́ть, -ерчу́, -е́ртишь, -е́ртят; -е́рченный *сврш. разг.* **1.** одшрафити, одвити (*шраф итд.*) **2.** *разг.* откинути, одломити

отв||ерте́ться, -ерчу́сь, -е́ртишься, -е́ртятся *сврш.* **1.** *само 3. л. разг.* одшрафити се, одврнути се (*о шрафу итд.*) **2.** *от чего фиг. разг.* избећи *шта*, извући се *од чега*; **~ от неприя́тного поруче́ния** избећи непријатну дужност

отвёрт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** одвртач *м*, одвијач *м*, шрафцигер *м*

отвёртыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** отвртати, отварати (*славину*); одшрафљивати, одвијати (*шраф*) **2.** *разг.* откидати, ломити **3.** засукивати (*рукав*); задизати (*скут*) **4.** окретати, одвраћати (*лице, поглед у страну*)

отвёртыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* одвртати се, отварати се (*о славини*); одшрафљивати се, одвијати се (*о шрафу*) **2.** *само 3. л.* засукивати се (*о рукаву*); задизати се (*о скуту*) **3.** окретати се, окретати главу (*у страну*)

отве́с, -а *м* **1.** *тех.* висак **2.** окомита стена, литица *ж*

отве́||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* **1.** измерити, извагати, одмерити на ваги **2.** *разг.* задати (*ударац*); опалити (*шамар*) ◇ **~ покло́н** дубоко се поклонити

отве́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но вертикалан, окомит, стрм; **~ная скала́** окомита стена, литица

отв||ести́, -еду́, -едёшь, -еду́т; *прошл.* **-ёл, -ела́, -ело́; -едённый** *сврш.* **1.** одвести; отпратити; **~ дете́й домо́й** одвести децу кући **2.** одвести, удаљити; **~** *кого* **в сто́рону** одвести *кога* у страну **3.** уклонити, одстранити; **~ во́лосы со лба** помакнути косу са чела **4.** *фиг.* одвратити, одвојити; **он не мог ~ глаза́ (взгляд)** *от кого, чего* није могао одвојити очи (поглед) *од кога, чега* **5.** *фиг.* одбацити; **~** *чью* **кандидату́ру** одбацити *чију* кандидатуру; **~ обвине́ние** одбацити (демантовати) оптужбу **6.** *фиг.* спречити; **~ беду́** спречити невољу (несрећу) **7.** доделити, одредити; назначити, наменити; **~ гря́дки под огурцы́** наменити леје за краставце ◇ **~ ду́шу** олакшати душу; **~ глаза́** *кому* замазати очи *коме*

отве́т, -а *м* **1.** одговор; **положи́тельный ~** позитиван одговор; **отрица́тельный ~** негативан одговор; **дать ~** дати одговор, одговорити; **получи́ть ~** добити одговор; **в ~** *на что* као одговор *на шта* **2.** *мат.* резултат, решење *с*; **получи́ть пра́вильный ~** добити правилан резултат **3.** одговорност *ж*; **призва́ть к ~у** позвати на одговорност; **быть в ~е** бити одговоран ◇ **ни ~а ни приве́та** *от кого* ни трага ни гласа *од кога*; **семь бед, оди́н ~** *посл.* што буде да буде, куд пукло да пукло

ответв||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш. струч.* разгранати, разрачвати, изградити крак, огранак

ответв||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш. струч.* разгранати се, разрачвати се, одвојити се

ответвле́ни||е, -я *с* **1.** огранак *м*, бочна грана; **то́поль даёт мно́го ~й** топола има много огранака **2.** крак *м*, огранак *м*; **~ ороси́тельного кана́ла** огранак канала за наводњавање; **~ желе́зной доро́ги** споредна пруга

ответвля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. струч.* гранати, рачвати, градити крак, огранак

ответвля́||ться, -ется, -ются *несврш. струч.* гранати се, рачвати се, одвајати се; **от магистра́ли ~ется не́сколько доро́г** од магистрале се одваја неколико путева

отве́||тить, -чу, -тишь, -тят *сврш.* **1.** одговорити; **~ на вопро́с** одговорити на питање; **~ на письмо́** одговорити на писмо **2.** узвратити; **~ презре́нием** *на что* узвратити презиром *на шта* **3.** *за что* примити одговорност, бити одговоран; **ты за э́то ~тишь!** платићеш ти за то!

отве́тн||ый, -ая, -ое који садржи одговор, као одговор; узвратан; **~ визи́т** узвратна посета; **~ое письмо́** одговор на писмо

отве́тственно *прил.* одговорно, с одговорношћу

отве́тственност||ь, -и *ж* одговорност; **коллекти́вная ~** колективна одговорност; **нести́ ~** сносити одговорност, бити одговоран; **привле́чь к ~и** позвати на одговорност; **взять на себя́ ~** преузети одговорност на себе

отве́тстве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. одговоран, који сноси одговорност; **~ реда́ктор** одговорни уредник **2.** одговоран, савестан; **~ челове́к** одговоран човек; **~нное отноше́ние к де́лу** савестан однос према послу **3.** одговоран, битан, важан **~нное реше́ние** важна одлука

отве́тств||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш. заст.* одговорити/одговарати; узвратити/узвраћати

отве́тчик, -а *м* **1.** *правн.* оптужени, окривљени **2.** *разг.* одговорно лице

отвеча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** одговарати **2.** узвраћати; **~ отка́зом на про́сьбу** одбијати молбу; **~ взаи́мностью** узвраћати љубав **3.** *за что* одговарати, сносити одговорност, бити одговоран *за шта* **4.** *чему* одговарати *чему*, слагати се *с чим*, приставати *чему*; **~** *чьим* **интере́сам** одговарати *чијим* интересима

отве́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** мерити, вагати, одмеравати на ваги **2.** *разг.* задавати (*ударац*); опаљивати (*шамар*)

отви́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. от чего разг.* избегавати *шта*, изврдавати, извлачити се *од чега*; **~ от отве́та** избегавати одговор

отвильн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. от чего разг.* избећи *шта*, изврдати, извући се *од чега*

отвин||ти́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т; отви́нченный *сврш.* одврнути, одвити, одшрафити; **~ кры́шку** одврнути поклопац

отвинт||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* одврнути се, одвити се, одшрафити се

отви́нчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* одвртати, одвијати, одшрафљивати

отви́нчива||ться, -ется, -ются *несврш.* одвртати се, одвијати се, одшрафљивати се

отвиса́||ть, -ет, -ют *несврш.* опуштати се; млитавити, млохавити

отвис||е́ться, -и́тся, -я́тся *сврш. разг.* изравнати се висећи (*о одећи итд.*)

отви́сл||ый, -ая, -ое *разг.* спуштен, опуштен; отромбољен, млитав, млохав; **~ые усы́** опуштени бркови; **~ые гу́бы** отромбољене усне

отви́с||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **отви́с, -ла, -ло** *сврш.* опустити се; омлитавити, омлохавити, отромбољити се; **щёки ~ли** образи су се отромбољили

отвлека́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** одвраћати; одвлачити, одвајати; **~** *чьё* **внима́ние** одвлачити *чију* пажњу; **~ от де́ла** одвајати од посла **2.** апстраховати

отвлека́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *от чего* удаљавати се, одвајати се *од чега*; престајати пратити *шта* **2.** апстраховати, представљати себи у апстрактном облику

отвлече́ни||е, -я *с* **1.** одвраћање; одвлачење, одвајање **2.** апстракција *ж*

отвлечённо *прил.* апстрактно

отвлечённост||ь, -и *ж* апстрактност; апстракција

отвлечё||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. апстрактан; **~нное поня́тие** апстрактан појам **2.** нереалан, далек од стварности ◊ **~нное и́мя существи́тельное** *лингв.* апстрактна (мисаона) именица; **~нное число́** *мат.* општи број

отвл||е́чь, -еку́, -ечёшь, -еку́т; *прошл.* **-ёк, -екла́, -екло́; -ечённый** *сврш.* **1.** одвратити; одвући, одвојити; **~** *чьё* **внима́ние** одвући *чију* пажњу; **~ ого́нь проти́вника на себя́** одвући непријатељску ватру на себе **2.** апстраховати

отвл||е́чься, -еку́сь, -ечёшься, -еку́тся; *прошл.* **-ёкся, -екла́сь, -екло́сь** *сврш.* **1.** *от чего* удаљити се, одвојити се *од чега*; престати пратити *шта*; **~ от те́мы** удаљити се од теме **2.** апстраховати, представити себи у апстрактном облику

отво́д, -а *м* **1.** одвођење *с*, скретање *с*, деривација *ж* (*речног тока*) **2.** крак, огранак (*пруге, пута*) **3.** опозивање (*кандидатуре*) **4.** *заст.* додељено земљиште ◊ **для ~а глаз** да се замажу очи

отв||оди́ть, -ожу́, -о́дишь, -о́дят *несврш.* **1.** одводити; пратити (*децу кући итд.*) **2.** одводити, удаљавати **3.** уклањати, одстрањивати **4.** *фиг.* одвраћати, одвајати (*поглед*) **5.** *фиг.* одбацивати (*кандидатуру*) **6.** *фиг.* спречава : (*несрећу*) **7.** додељивати, одређивати; назначивати, намењивати (*леје за краставце итд.*)

отводн||о́й, -а́я, -о́е, отво́дн||ый, -ая, -ое одводни, за одвођење; **~ кана́л** одводни канал

отво́д||ок, -ка *м пољопр.* полож(е)ница *ж*

отво||ева́ть, -ю́ю, -ю́ешь, -ю́ют; -ёванный *сврш.* **1.** вратити борбом, поново заузети **2.** *фиг.* постићи борбом **3.** *разг.* завршити ратовање; провести у рату (*неко време*)

отво||ева́ться, -ю́юсь, -ю́ешься, -ю́ются *сврш. разг.* наратовати се, завршити ратовање

отвоёвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** враћати борбом, поново заузимати **2.** *фиг.* постизати борбом

отво́з, -а *м* одвожење *с*, одвоз

отв||ози́ть, -ожу́, -о́зишь, -о́зят *несврш.* одвозити; односити (*превозним средством*)

отвола́кива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* одвлачити

отвол||о́чь, -оку́, -очёшь, -оку́т; *прошл.* **-о́к, -окла́, -окло́; -очённый** *сврш. разг.* одвући

отвора́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** окретати, обртати **2.** *разг.* одламати, одваљивати **3.** засукивати (*рукав*); задизати (*скут*) **4.** *разг.* скретати

отвора́чива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** окретати се, окретати главу (*од саговорника*) **2.** *само 3. л.* засукивати се, посувраћати се (*о рукаву*); задизати се (*о скуту*) **3.** *от кого фиг.* окретати леђа *коме*, прекидати односе *с ким*

отв||ори́ть, -орю́, -о́ришь, -о́рят; -о́ренный *сврш.* отворити; **~ о́кна** отворити прозоре

отв||ори́ться, -о́рится, -о́рятся *сврш.* отворити се; **дверь ~ори́лась** врата су се отворила

отворо́т, -а *м* преклоп, посувратак, ревер; **~ы на рукава́х** манжете

отвор||оти́ть, -очу́, -о́тишь, -о́тят; -о́ченный *сврш.* **1.** *разг.* одваљати, откотрљати (*камен итд.*) **2.** *нар.* окренути, одвратити (*лице у страну*)

отвор||оти́ться, -очу́сь, -о́тишься, -о́тятся *сврш. нар.* **1.** окренути се, окренути главу (*у страну*) **2.** *само 3. л.* засукати се, посувратити се (*о рукаву*): задићи се (*о скуту*)

отворя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* отварати
отворя́||ться, -ется, -ются *несврш.* отварати се
отврати́тельно *прил.* одвратно, гадно
отврати́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно одвратан, гадан, ружан; **~ьная пого́да** ружно време; **~ хара́ктер** одвратан карактер
отвра||ти́ть, -щу́, -ти́шь, -тя́т; -щённый *сврш.* 1. *что књиш.* спречити; **~ беду́** спречити несрећу 2. *заст.* скренути, одвратити (*поглед*) 3. *от чего заст.* одвратити, зауставити
отвра́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* одвратан, гадан, гнусан
отвраща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что књиш.* спречавати (*несрећу*) 2. *заст.* скретати, одвраћати (*поглед*) 3. *от чего заст.* одвраћати, заустављати
отвраще́ни||е, -я *с* одвратност *ж*, гађење, гнушање; **испы́тывать ~** *к кому, чему* осећати гађење *према коме, чему*; **внуша́ть ~** изазивати гађење (одвратност)
отвыка́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. одвикавати се, одучавати се 2. отуђивати се, удаљавати се
отвы́кн||уть, -у, -ешь, -ут; *прошл.* **отвы́к, отвы́кла, отвы́кло** *сврш.* 1. одвикнути се, одучити се; **~ от куре́ния** одвикнути се од пушења 2. отуђити се, удаљити се; **~ от до́ма** отуђити се од куће
отвы́чк||а, -и *ж нар.* одвикавање *с*, губитак *м* навике
отв||яза́ть, -яжу́, -я́жешь, -я́жут; -я́занный *сврш.* одвезати, одрешити; **~ верёвку** одрешити конопац; **~ соба́ку** одвезати пса
отв||яза́ться, -яжу́сь, -я́жешься, -я́жутся *сврш.* 1. *само 3. л.* одвезати се, одрешити се; **верёвка ~яза́лась** уже се одрешило 2. *от кого, чего фиг. разг.* ослободити се, отарасити се *кога, чега*; **я е́ле ~яза́лся от назо́йливого посети́теля** једва сам се отарасио насртљивог посетиоца 3. *от кого фиг. нар.* оставити *кога* на миру, престати гњавити *кога*
отвя́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* одвезивати, одрешивати
отвя́зыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* одвезивати се, одрешивати се 2. *от кого, чего фиг. разг.* ослобађати се, отарасивати се *кога, чега* 3. *от кого фиг. нар.* остављати *кога* на миру, престајати гњавити *кога*
отгада́||ть, -ю, -ешь, -ют; отга́данный *сврш.* одгонетнути, погодити; **~ зага́дку** одгонетнути загонетку
отга́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. одгонетање *с*, решавање *с*, погађање *с* 2. одгонетка, решење *с*; **найти́ ~ку** наћи решење
отга́дчик, -а *м разг.* погађач, одгонетач
отга́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* одгонетати, погађати
отгиба́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. исправљати, изравнавати (*страницу*) 2. завртати (*рукаве*); подизати, посувраћати (*оковратник*) 3. размицати, разгртати (*гране*)
отгиба́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. исправљати се, изравнавати се 2. завртати се (*о рукавима*); подизати се, посувраћати се (*о оковратнику*) 3. размицати се, разгртати се (*о гранама*)
отглаго́льн||ый, -ая, -ое *лингв.* глаголски, девербативан; **~ое существи́тельное** глаголска именица
отгла́||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* испеглати, опеглати, изглачати
отгла́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пеглати, глачати
отглотн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. разг.* отпити, повући гутљај
отгнива́||ть, -ет, -ют *несврш.* гњити, трунути, трулити
отгни́||ть, -ёт, -ю́т *сврш.* сагњити, струнути, иструлити
отгова́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* одговарати, одвраћати
отгова́рива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* изговарати се, испричавати се, налазити изговор
отговор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* одговорити, одвратити; **~** *кого* **от пое́здки** одговорити *кога* од пута
отговор||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* изговорити се, испричати се, наћи изговор; **~ плохи́м здоро́вьем** изговорити се слабим здрављем
отгово́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** изговор *м*, исприка; **пуста́я ~** празан изговор; **без ~ок!** нема изговора!
отголо́с||ок, -ка *м* 1. одјек, јека *ж*, ехо 2. *фиг.* одзив (*у души*) 3. *фиг.* ехо, одјек, одраз; **~ки собы́тий** ехо (одјеци) догађаја
отго́н[1], **-а** *м пољопр.* 1. одгон, терање *с* (*стоке на пашу*) 2. паша *ж*, испаша *ж*
отго́н[2], **-а** *м хем.* 1. дестилација *ж*, дестилирање *с* 2. дестилат
отго́нк||а, -и *ж хем.* дестилација
отго́нн||ый: ~ое животново́дство *пољопр.* номадско сточарство
отгоня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. терати, гонити 2. *хем.* дестиловати
отгора́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. ограђивати, заграђивати 2. *фиг.* одвајати, издвајати, изоловати
отгора́жива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. заграђивати се 2. *фиг.* одвајати се, издвајати се, изоловати се (*од другова итд.*)
отгора́||ть, -ет, -ют *несврш.* догоревати
отгор||е́ть, -и́т, -я́т *сврш.* догорети
отгор||оди́ть, -ожу́, -о́дишь *и* **-оди́шь, -о́дят** *и* **одя́т; -о́женный** *сврш.* 1. оградити, заградити 2. *фиг.* одвојити; издвојити, изоловати
отгор||оди́ться, -ожу́сь, -о́дишься *и* **-оди́шься, -о́дятся** *и* **-одя́тся** *сврш.* 1. заградити се 2. *фиг.* одвојити се, издвојити се, изоловати се (*од другова итд.*)
отго||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т *сврш. разг.* 1. провести у гостима (*неко време*) 2. завршити гостовање, посету
отграниче́ни||е, -я *с* разграничење, одвајање
отграни́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* разграничавати, одвајати
отграни́ч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* разграничити, одвојити; **~ одно́ поня́тие от друго́го** разграничити један појам од другога
отгреба́||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* грабуљати, одгртати (*сено, снег*)
отгреба́||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* веслати, удаљавати се веслајући
отгрем||е́ть, -и́т, -я́т *сврш.* 1. одгрмети, престати грмети 2. *фиг.* завршити се, протутњати (*о биткама итд.*)
отгре||сти́, -бу́, -бёшь, -бу́т; *прошл.* **отгрёб, -бла́, -бло́** *сврш.* пограбуљати, одгрнути (*сено, снег*)
отгре||сти́[2], **-бу́, -бёшь, -бу́т;** *прошл.* **отгрёб, -бла́,**

-бло́ *сврш.* одвеслати, удаљити се веслајући; ~ **от бе́рега** одвеслати од обале

отгро́ха‖ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* 1. престати пуцати, праскати, грувати (*о топовима*) 2. *фиг. нар.* направити, подићи (*велику кућу*); приредити (*богату свадбу итд.*)

отгружа́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* отпремати, отправљати (*робу, терет*)

отгр‖узи́ть, -ужу́, -у́зишь *и* **-узи́шь, -у́зят** *и* **-узя́т; -у́женный** *и* **-ужённый** *сврш.* отпремити, отправити (*робу, терет*)

отгру́зк‖а, -и *ж* отпрема, отпремање *с* (*робе, терета*)

отгрыза́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* одгризати

отгр‖ы́зть, -ызу́, -ызёшь, -ызу́т; *прошл.* **-ы́з, -ы́зла, -ы́зло; -ы́зенный** *сврш.* одгристи

отгуд‖е́ть, -и́т, -я́т *сврш.* престати свирати (*о сирени*)

отгу́л, -а *м разг.* слободан дан; **взять** ~ узети слободан дан

отгуля́‖ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. *разг.*: ~ **свой о́тпуск** искористити свој годишњи одмор 2. *нар.* прославити, пробанчити (*празник*)

отда‖ва́ть[1]**, -ю́, -ёшь, -ю́т** *несврш.* 1. давати, враћати; ~ **долг** враћати дуг 2. давати, предавати; ~ **под суд** *кого* предавати суду *кога* 3. давати, посвећивати; ~ **мно́го вре́мени** *чему* посвећивати много времена *чему* 4. *кого кому, за кого* давати *кога коме*, удавати *кога за кога*; ~ **за́муж дочь** *за кого* удавати кћер *за кога* 5. давати, упућивати; ~ **сы́на в шко́лу** давати сина у школу; ~ **в сти́рку, в чи́стку, в почи́нку** давати на прање, на чишћење, на поправку 6. давати, издавати; ~ **прика́з** издавати наредбу; ~ **распоряже́ния** давати упутства 7. *разг.* продавати 8. *само 3. л.* трзати, ударати натраг (*о пушци*) 9. *безл.* пробадати, штрецати; **~ёт в спи́ну** пробада ме у леђима 10. *пом.* одвезивати, спуштати (*сидро*) ◊ ~ **мяч** *спорт.* додавати (добацивати) лопту; ~ **предпочте́ние** *кому, чему* давати предност *коме, чему*; ~ **дань** *кому, чему* плаћати данак *коме, чему*; ~ **после́дний долг** *кому* одавати последњу пошту *коме;* ~ **честь** салутирати; поздрављати (*војнички*); ~ **себе́ отчёт** давати себи рачуна

отда‖ва́ть[2]**, -ёт, -ю́т** *безл. несврш. чем разг.* 1. заударати, мирисати *на шта*; **бо́чка ~ёт ры́бой** буре заудара на рибу 2. *фиг.* мирисати *на шта*, имати обележје *чега*; ~ **стари́ной** мирисати на старо

отда‖ва́ться, -ю́сь, -ёшься, -ю́тся *несврш.* 1. предавати се, покоравати се (*непријатељу*) 2. предавати се, одавати се; посвећивати се; ~ **воспомина́ниям** предавати се успоменама 3. подавати се (*о жени*) 4. *само 3. л.* одјекивати (*о звуку*)

отд‖ави́ть, -авлю́, -а́вишь, -а́вят; -а́вленный *сврш.* притиснути, пригњечити; ~ *кому* **но́гу** нагазити *коме* на ногу

отда́влива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* притискивати, гњечити (*ногу*)

отдале́ни‖е, -я *с* 1. удаљавање, удаљење 2. даљина *ж*, удаљеност *ж* ◊ **в ~и** далеко; **держа́ть в ~и** држати на растојању

отдалённост‖ь, -и *ж* удаљеност

отдалё‖нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. далек, удаљен; ~ **райо́н** удаљени рејон 2. далек, давни, давнашњи; **~нные времена́** давна времена 3. *фиг.* далек; **~нное родство́** далек род; **~нное схо́дство** незнатна сличност

отдал‖и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. удаљити, уклонити (*предмет*) 2. одгодити, помаћи; ~ **встре́чу** одгодити сусрет 3. *фиг.* одвојити, отуђити; ~ **сы́на от това́рищей** одвојити сина од другова

отдал‖и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* 1. удаљити се, склонити се; ~ **от бе́рега** удаљити се од обале 2. *фиг.* одвојити се, отуђити се; ~ **от друзе́й** отуђити се од пријатеља

отдаля́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. удаљавати, уклањати (*предмет*) 2. одгађати, помицати (*сусрет итд.*) 3. *фиг.* одвајати, отуђивати (*од другова итд.*)

отдаля́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. удаљавати се, склањати се 2. *фиг.* одвајати се, отуђивати се (*од пријатеља итд.*)

отда́рива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. чем разг.* одуживати се, реванширати се, узвраћати поклоном на поклон

отдар‖и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. чем разг.* одужити се, реванширати се, узвратити поклоном на поклон

отд‖а́ть, -а́м, -а́шь, -а́ст, -ади́м, -ади́те, -аду́т; *прошл.* **о́тдал** *и* **-а́л, -ала́, о́тдало** *и* **-а́ло; о́тданный** *сврш.* 1. дати, вратити; ~ **долг** вратити дуг 2. дати, предати; ~ **го́род врагу́** предати град непријатељу; ~ **под суд** *кого* предати суду *кога* 3. дати, посветити; ~ **жизнь** *за кого, что* дати живот *за кога, шта*; ~ **жизнь нау́ке** посветити живот науци 4. *кого кому, за кого* дати *кога коме*, удати *кога за кога*; ~ **за́муж** удати 5. дати, упутити; **кни́гу в переплёт** дати књигу да се укоричи; ~ **в сти́рку (в чи́стку, в почи́нку)** дати на прање (на чишћење, на поправку); ~ **ребёнка в де́тский сад (в я́сли)** дати дете у вртић (у јаслице) 6. дати, издати; ~ **прика́з** издати наредбу; ~ **распоряже́ние** дати упутство 7. *разг.* продати; ~ **за бесце́нок** дати будзашто, у бесцење 8. *само 3. л.* тргнути, ударити натраг; **ружьё о́тдало в плечо́** пушка је тргла по рамену 9. *безл.* пробости, штрецнути (*о болу*) 10. *пом.* одвезати, спустити; ~ **я́корь (концы́)** бацити сидро, усидрити се ◊ ~ **мяч** *спорт.* додати, добацити лопту; ~ **до́лжное (справедли́вость)** *кому, чему* одати признање *коме, чему*; ~ **после́дний долг** *кому* одати последњу пошту *коме*; ~ **честь** салутирати; поздравити (*војнички*); ~ **дань** *кому, чему* платити данак *коме, чему*; ~ **себе́ отчёт** дати себи рачуна

отд‖а́ться, -а́мся, -а́шься, -а́стся, -ади́мся, -ади́тесь, -аду́тся; *прошл.* **-а́лся, -ала́сь, -ало́сь** *сврш.* 1. предати се, покорити се; ~ **на во́лю победи́теля** покорити се победницима (освајачу) 2. предати се, одати се; посветити се; ~ **нау́ке** посветити се науци 3. подати се (*о жени*) 4. *само 3. л.* одјекнути (*о звуку*)

отда́ч‖а, -и *ж* 1. давање *с*, враћање *с*; предавање *с*; издавање *с*; **дать в долг без ~и** позајмити без враћања; ~ **я́коря** бацање сидра 2. трзај *м*, ударац *м* унатраг (*пушке*) 3. *спорт.* одбијање *с* (*лопте*) ◊ **рабо́тать с по́лной ~ей** давати све од себе (*у послу*)

отдежу́р‖ить, -ю, -ишь, -ят *сврш.* 1. дежурати (*неко време*); ~ **ночь** дежурати читаву ноћ 2. завршити дежурство

отде́л, -а *м* 1. одељење *с*, одел, одсек; **спра́вочный** ~ биро за информације; ~ **ка́дров** кадровско одељење; **фина́нсовый** ~ одел за финансије 2. одељак, раздео, поглавље *с* (*књиге*); рубрика *ж* (*у новинама*)

отде́ла‖ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. уредити, дотерати, обрадити, опремити; ~ **статью́** дотерати чланак; ~ **кварти́ру** опремити стан 2. украсити;

~ пла́тье кружева́ми украсити хаљину чипком **3.** *нар.* покварити, запрљати (*одећу, обућу*)

отде́ла||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* **1.** *от кого, чего* ослободити се, избавити се, отарасити се, курталисати се *кога, чега*; **от него́ легко́ не ~ешься** нећеш га се лако отарасити **2.** извући се; јефтино проћи; **~ обеща́нием** извући се обећањем; **~ цара́пиной** проћи са огреботином, само се огребати; **дёшево ~** јефтино проћи

отделе́ни||е, -я *с* **1.** издвајање, раздвајање, одвајање; **~ це́ркви от госуда́рства** одвајање цркве од државе **2.** *об. мн.* **-я, -й** *мед.* излучивање *с*; **гно́йные ~я** излучивање гноја **3.** одељење, одел *м*, одсек *м*; **хирурги́ческое ~** хируршко одељење; **почто́вое ~** пошта; **славя́нское ~ филологи́ческого факульте́та** одсек за славистику филолошког факултета **4.** део *м*; **пе́рвое ~ конце́рта** први део концерта **5.** *војн.* одељење, десетина *ж*; **команди́р ~я** командир одељења **6.** одељење, филијала *ж*, подружница *ж* **7.** преграда *ж* (*у ормару*)

отдели́м||ый, -ая, -ое одељив, одвојив, раздвојив

отдели́тельн||ый, -ая, -ое који служи за одвајање, раздвајање, издвајање; **~ ая черта́** линија раздвајања

отд||ели́ть, -елю́, -е́лишь, -е́лят; -елённый *сврш.* **1.** одвојити, раздвојити; **~ бело́к от желтка́** одвојити беланце од жуманцета; **~ пра́вду от лжи** одвојити истину од лажи **2.** одвојити, оградити, преградити (*део собе итд.*) **3.** *заст.* одвојити, издвојити (*део имања*)

отд||ели́ться, -елю́сь, -е́лишься, -е́лятся *сврш.* **1.** *само 3. л.* одвојити се; **мя́со ~ели́лось от ко́сти** месо се одвојило од кости **2.** издвојити се **3.** *заст.* оделити се, узети део имања **4.** *само 3. л.* издвојити се; излучити се (*о пљувачки итд.*)

отде́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *само јд.* уређивање *с*, дотеривање *с*, обрађивање *с*, обрада; украшавање *с* **2.** украс *м*; **кружевна́я ~** украс од чипке (*на хаљини*)

отде́лочн||ый, -ая, -ое 1. завршни, финални; **~ые рабо́ты** финални радови **2.** украсни, који служи за украс

отде́лыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** уређивати, дотеривати, обрађивати **2.** украшавати (*хаљину чипком итд.*) **3.** *нар.* кварити, прљати (*одећу, обућу*)

отде́лыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* **1.** *от кого, чего* ослобађати се, избављати се, курталисати се *кога, чега* **2.** извлачити се, измицати; јефтино пролазити

отде́льно *прил.* одвојено, посебно, засебно

отде́льност||ь, -и *ж* одвојеност, засебност; **в ~и** одвојено, посебно

отде́льн||ый, -ая, -ое 1. засебан, посебан, одвојен; **~ая кварти́ра** засебан стан; **~ слу́чай** посебан случај **2.** неки, поједини; **~ые ли́ца** неке личности; **в ка́ждом ~ом слу́чае** у сваком појединoм случају **3.** *војн.* посебан, издвојен, самосталан (*батаљон*)

отделя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** одвајати, раздвајати; **по́ле ~ет ро́щу от пруда́** поље раздваја шумарак од рибњака **2.** одвајати, ограђивати, преграђивати (*део собе итд.*) **3.** *заст.* одвајати, издвајати (*део имања*)

отделя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* одвајати се, одељивати се **2.** издвајати се **3.** *заст.* одељивати се, узимати део имања, издвајати се из заједнице **4.** *само 3. л.* издвајати се; излучивати се (*о пљувачки итд.*)

отдёргива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** повлачити, размицати (*завесу*) **2.** повлачити, потезати, трзати (*руку итд.*)

отдёрн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* **1.** повући, размакнути; **~ занаве́ску** размакнути завесу **2.** повући, потегнути, тргнути (*руку итд.*)

отдира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** откидати, тргати **2.** *разг.* тући, шибати

отдира́||ться, -ется, -ются *несврш. разг.* откидати се, цепати се

отдохнове́ни||е, -я *с заст.* одмор *м*, предах *м*

отдохн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *свршш.* одморити се; **~ душо́й (се́рдцем)** дахнути душом, опустити се

отдуба́||сить, -шу, -сишь, -сят *сврш. нар.* претући, премлатити, излемати

отдува́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* одувавати, отпухивати ◊ **~ щёки** надувавати образе

отдува́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *разг.* тешко дисати, дахтати **2.** *фиг. нар.* сносити одговорност, испаштати (*за друге*)

отду́ма||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* предомислити се, променити одлуку

отду́мыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* предомишљати се, мењати одлуку

отду́||ть, -ю, -ешь, -ют; -тый *сврш.* **1.** одувати, отпухнути **2.** *кого нар.* претући, излемати, премлатити **3.** *нар.* проћи, пројурити (*велико растојање*)

отду́шин||а, -ы *ж* **1.** одушка, отвор *м* за ветрење **2.** *фиг.* одушак *м*, олакшање *с*, вентил *м*; **найти́ себе́ ~у** *в чём* наћи одушка *у чему*

отду́шник, -а *м* одушка *ж*, отвор за ветрење

о́тдых, -а *м* одмор; **ле́тний ~** летњи одмор, летовање; **зо́на ~а** рекреациона зона; **дом ~а** одмаралиште ◊ **без ~а** без одмора, без предаха, неуморно

отдыха́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* одмарати се; проводити одмор; **~ по́сле рабо́ты** одмарати се после рада; **~ ле́том в Крыму́** летовати на Криму

отдыха́ющ||ий, -его *м* корисник годишњег одмора

отд||ыша́ться, -ышу́сь, -ы́шишься, -ы́шатся *сврш.* **1.** издувати се, одахнути, доћи до даха (*после трчања*) **2.** *фиг. нар.* опоравити се; доћи к себи

отёк, -а *м* оток, отеклина *ж*

отека́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** отицати, натицати, надимати се (*о ногама итд.*) **2.** *само 3. л.* топити се, отапати се, растапати се (*о свећи итд.*)

отёл, -а *м* тељење *с*

отели́ться, оте́лится, оте́лятся *сврш.* отелити се

оте́л||ь, -я *м* хотел

отепле́ни||е, -я *с* утопљавање; утопљење; топлотна изолација

отепли́тельн||ый, -ая, -ое за утопљавање, топлотну изолацију; **~ материа́л** материјал за топлотну изолацију

отепл||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* утоплити; топлотно изоловати

отепля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* утопљавати; топлотно изоловати

отере́ть, отру́, отрёшь, отру́т; *прошл.* **отёр, отёрла, отёрло; отёртый** *сврш.* обрисати, отрти; истрљати

отере́ться, отру́сь, отрёшься, отру́тся; *прошл.* **отёрся, отёрлась, отёрлось** *сврш.* обрисати се, отрти се; истрљати се

отеса́ть, отешу́, оте́шешь, оте́шут; отёсанный *сврш.*

1. *что* отесати 2. *кого фиг. разг.* отесати, угладити, научити лепом понашању, цивилизовати

отеса́ться, отешу́сь, оте́шешься, оте́шутся *сврш. разг.* отесати се, угладити се, цивилизовати се

отёсыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* тесати 2. *кого фиг. разг.* тесати, гладити, учити лепом понашању, цивилизовати

оте́ц, отца́ *м* 1. отац; **~ семе́йства** глава породице; **крёстный ~** крсни кум; **посажёный ~** стари сват; **приёмный ~** поочим 2. *мн.* **отцы́, отцо́в** *фиг.* очеви, преци; **на́ши отцы́** наши очеви 3. *фиг.* оснивач, утемељивач 4. *цркв.* отац; **свято́й ~** свети оче ◇ **отцы́ го́рода** градски оци, градске власти

оте́чески *прил.* очински, родитељски; **~ пожури́ть** очински прекорити

оте́ческ||ий, -ая, -ое очински, родитељски; **~ая забо́та** очинска брига

оте́чественн||ый, -ая, -ое 1. отаџбински, домовински 2. домаћи; **~ая промы́шленность** домаћа индустрија; **това́ры ~ого произво́дства** роба домаће производње ◇ **Оте́чественная война́** отаџбински рат (*1812*); **Вели́кая Оте́чественная война́** Велики отаџбински рат (*1941—1945*)

оте́честв||о, -а *с свеч.* домовина *ж*, отаџбина *ж*; **любо́вь к ~у** љубав према домовини

отёчност||ь, -и *ж мед.* оток *м*, отеклина

отёчн|ый, -ая, -ое натечен; надувен, подбуо

оте́чь, отеку́, отечёшь, отеку́т; *прошл.* **отёк, отекла́, отекло́** *сврш.* 1. отећи, натећи, надути се (*о ногама итд.*) 2. *само 3. л.* истопити се, отопити се, растопити се (*о свећи итд.*)

отжа́ть[1], **отожму́, отожмёшь, отожму́т; отжа́тый** *сврш.* 1. исцедити, изгњечити; **~ сок** исцедити сок; **~ бельё** исцедити рубље 2. *разг.* потиснути, одбацити (*непријатеља*) 3. *тех.* истиснути, потиснути

отжа́ть[2], **отожну́, отожнёшь, отожну́т; отжа́тый** *сврш. пољопр.* дожети, пожњети, пожети, завршити жетву; **~ пшени́цу** пожњети пшеницу

отжа́ться, отожму́сь, отожмёшься, отожму́тся *сврш.* 1. *само 3. л. разг.* исцедити се (*о соку, о рубљу*) 2. *спорт.* отбацити се, отиснути се

отже́чь, отожгу́, отожжёшь, отожгу́т; *прошл.* **отжёг, отожгла́, отожгло́; отожжённый** *сврш. тех.* прекалити, ужарити и охладити (*метал, стакло*)

отжива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. проживљавати 2. *само 3. л.* застаревати (*о обичају итд.*)

о́тжиг, -а *м тех.* термичка обрада, калење *с*, жарење *с* и хлађење *с* (*метала*); отврдњавање *с* (*стакла*)

отжига́тельн||ый, -ая, -ое: ~ая печь *тех.* пећ за жарење (*метала, стакла*)

отжига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. тех.* калити, жарити и хладити (*метал, стакло*)

отжи́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* присвајати, красти

отжи́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. нар.* присвојити, украсти, здипити

отжи́м, -а *м* 1. цеђење *с*, муљање *с*, гњечење *с* (*сока, рубља*) 2. *тех.* истискивање *с*, потискивање *с*

отжима́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. цедити, гњечити (*сок, рубље*) 2. *разг.* потискивати, одбацивати (*непријатеља*) 3. *тех.* истискивати, потискивати

отжима́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л. разг.* исцедити се (*о соку, о рубљу*) 2. *спорт.* одбацивати се, отискивати се

отжи́м||ки, -ок *и* **-ков** *мн.* комина *ж*; **виногра́дные ~ки** грожђана комина

отжи́мн||ый, -ая, -ое *тех.* за цеђење, муљање (*машина*)

отжина́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. пољопр.* дожињати, дожњевати, свршавати жетву

отж||и́ть, -иву́, -ивёшь, -иву́т; *прошл.* **о́тжил** *и* **-и́л, -ила́, о́тжило** *и* **-и́ло** *сврш.* 1. проживети; **~ своё (свой век)** проживети свој век 2. *само 3. л.* застарети (*о обичају итд.*)

отзва́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* одзвањати, откуцавати (*о сату*)

отзвон||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш.* одзвонити, престати звонити, откуцати (*о сату*)

о́тзвук, -а *м* 1. одјек, разлегање *с*, ехо; **~и взры́вов** одјеци експлозија 2. *фиг.* одзив, одговор; **найти́ ~ в** *чьей* **душе́** наићи на *чије* разумевање 3. *фиг.* одраз, одјек; рефлекс; **~и про́шлого** одјеци прошлости

отзвуч||а́ть, -и́т, -а́т *сврш.* престати звучати, занемети, умукнути

отзим||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш.* презимити, провести зиму

отзови́зм, -а *м ист.* »одзовизам« (*опортунистичка струја у Руској социјал-демократској радничкој партији после револуције 1905*)

отзови́ст, -а *м ист.* присталица »одзовизма«

отзо́л, -а *м струч.* штављење *с* (*коже*)

отзол||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. струч.* уштавити (*кожу*)

отзо́льн||ый, -ая, -ое *струч.* за штављење; **~ чан** кадица за штављење

о́тзыв, -а *м* 1. одзив, одговор 2. оцена *ж*, мишљење *с*, суд; **дать ~** *о ком, чём* изнети мишљење *о коме, чему*; **крити́ческий ~** критички осврт (приказ) 3. *војн.* одзив, лозинка *ж* ◇ **кни́га ~ов** књига утисака

отзы́в, -а *м* опозивање *с*, опозив (*дипломате итд.*)

отзыва́||ть[1], **-ет, -ют** *несврш. чем разг.* заударати *на шта*, имати лош укус, мирис

отзыва́||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. позивати, одазивати, одводити (*у страну*) 2. опозивати; **~ посла́** опозивати амбасадора

отзыва́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. одазивати се, одговарати 2. *чем в ком фиг.* будити се, избијати (*о осећањима*) 3. *о ком, чём* износити своје мишљење *о коме, чему*, оцењивати *кога, шта* 4. *само 3. л. на ком* одражавати се, утицати

отзывн||о́й, -а́я, -о́е: ~а́я гра́мота *дипл.* декрет о опозивању

отзы́вчиво *прил.* са саосећањем, разумевањем, предусретљиво

отзы́вчивост||ь, -и *ж* саосећање *с*, суђут, разумевање, *с*, предусретљивост

отзы́вчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во саосећајан, предусретљив, пун разумевања

отира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* брисати, отирати; трљати

отира́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* брисати се, отирати се; трљати се

оти́т, -а *м мед.* отитис

отка́з, -а *м* одбијање *с*; одустајање *с*; одрицање *с*; **получи́ть ~** бити одбијен; **отве́тить ~ом на про́сьбу** одбити молбу ◇ **рабо́тать без ~а** радити без застоја, радити беспрекорно (*о мотору итд.*); **до ~а** потпуно,

сасвим, до краја; **завестѝ часы́ до ∼а** навити сат до даске; **теа́тр по́лон до ∼а** позориште је дупке пуно

отк||аза́ть, -ажу́, -а́жешь, -а́жут; -а́занный *сврш.* **1.** *кому в чём* одбити *коме шта*; **∼ в по́мощи** *кому* одбити помоћ *коме;* **∼ жениху́** одбити просца **2.** *кому в чём фиг.* отказати, одрећи, не признати *коме шта*; **ему́ нельзя́ ∼ в остроу́мии** мора се признати да је духовит **3.** *кому в чём* лишити *кога чега,* ускратити *коме шта* **4.** *само 3. л.* затајити, заказати, отказати (*о мотору итд.*) **5.** *кому от чего заст.* дати отказ *коме*, отпустити *кога* (*с посла*) **6.** *заст.* оставити у наследство (*опоруком*) ◇ **∼ от до́ма** *заст.* ускратити гостопримство, показати врата; **∼ в повинове́нии** отказати послушност; **не ∼ажи́те в любе́зности** будите љубазни

отк||аза́ться, -ажу́сь, -а́жешься, -а́жутся *сврш.* **1.** *от чего и с инф.* одустати *од чега*; одбити, одбацити *шта*; **∼ от пое́здки** одустати од пута; **∼ от дальне́йших перегово́ров** одустати од даљих преговора; **∼ от по́мощи** одбити помоћ; **он ∼аза́лся отвеча́ть на вопро́сы** одбио је да одговара на питања **2.** *от кого, чего* одрећи се *кога, чега;* **∼ от насле́дства** одрећи се наследства; **∼ от свои́х слов** порећи, повући реч **3.** *само 3. л. с инф.* отказати, затајити; **замо́к ∼аза́лся служи́ть** брава је затајила

отка́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кому в чём* одбијати *коме шта*; **∼ в про́сьбе** *кому* одбијати молбу *коме* **2.** *кому в чём фиг.* отказивати, одрицати, не признавати *коме шта* **3.** *кому в чём* лишавати *кога чега,* ускраћивати *коме шта* **4.** *само 3. л.* затајивати, заказивати, отказивати (*о мотору итд.*) **5.** *кому от чего заст.* давати отказ *коме*, отпустити *кога (с посла)* **6.** *заст.* остављати у наследство (*опоруком*)

отка́зыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *от чего и с инф.* одустајати *од чега*; одбијати, одбацивати *шта*; **∼ от своего́ наме́рения** одустајати од своје намере; **∼ от по́мощи** одбијати помоћ; **он ∼ется помо́чь** он одбија да помогне **2.** *от кого, чего* одрицати се *кога, чега* **3.** *само 3. л. с инф.* отказивати, затајивати (*о мотору итд.*)

отка́лыва||ть¹, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** откидати, одламати, одваљивати (*комад*) **2.** *кого от кого фиг.* одвајати (*од групе, друштва*) **3.** *нар.* одваљивати (*глупости*); чинити нешто неумесно

отка́лыва||ть², -ю, -ешь, -ют *несврш.* откопчавати; вадити (*иглу, прибадачу*)

отка́лыва||ться¹, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* откидати се, одламати се, отпадати **2.** *от кого фиг.* одвајати се (*од групе, друштва*)

отка́лыва||ться², -ется, -ются *несврш.* откопчавати се; испадати (*о игли итд.*)

отка́пыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** ископавати, откопавати **2.** *фиг. разг.* налазити, проналазити, откривати

отка́рмливани||е, -я *с* тов *м*, тovљење, ухрањивање

отка́рмлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* товити, отхрањивати, ухрањивати

отка́рмлива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* *разг.* товити се, гојити се

отка́т, -а *м* **1.** котрљање *с*, котурање *с*, откотрљавање *с* **2.** *војн.* одбој, враћање *с* цеви топа (*после паљења*)

отката́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** *разг.* изглачати, испеглати (*рубље*) **2.** *нар.* пројурити, протрчати, брзо проћи (*велико растојање*) **3.** *нар.* излемати, истући, претући

отк||ати́ть, -ачу́, -а́тишь, -а́тят; -а́ченный *сврш.* **1.** откотрљати, откотурати, одваљати; **∼ колесо́** откотрљати точак **2.** *разг.* одјурити, брзо се удаљити (*о аутомобилу*)

отк||ати́ться, -ачу́сь -а́тишься, -а́тятся *сврш.* **1.** откотрљати се, откотурати се; **колесо́ ∼ати́лось** точак се откотрљао **2.** *фиг.* одбити се, одваљати се; **волна́ ∼ати́лась от бе́рега** талас се одбио од обале **3.** *фиг. разг.* нагло одступити, повући се (*о непријатељским трупама итд.*)

отка́тк||а, -и *ж* **1.** котрљање *с*, котурање *с* **2.** *руд.* отпремање *с*, превожење *с*

отка́тчик, -а *м руд.* радник који отпрема вагонете у руднику

отка́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** котрљати, котурати, ваљати (*точак*) **2.** *разг.* јурити, брзо се удаљавати (*о аутомобилу*)

отка́тыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** котрљати се, котурати се **2.** *фиг.* одбијати се **3.** *фиг. разг.* нагло одступати, повлачити се (*о непријатељским трупама итд.*)

отк||ача́ть, -ача́ю, -ача́ешь, -ача́ют; -а́чанный *сврш.* **1.** исцрпсти, испумпати, извући (*шмрком*); **∼ во́ду** испумпати воду **2.** вратити, повратити у живот(*вештачким дисањем*)

отка́чивани||е, -я *с* **1.** црпљење, пумпање, испумпавање (*шмрком, црпком*) **2.** повраћање у живот (*вештачким дисањем*)

отка́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** црпсти, испумпавати, извлачити (*шмрком*) **2.** враћати у живот (*вештачким дисањем*)

отка́чк||а, -и *ж* црпљење *с*, пумпање *с*, испумпавање *с (шмрком)*

откачн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. разг.* померити у страну, зањихати

откачн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш. разг.* зањихати се, померити се у страну; **ма́ятник ∼у́лся** клатно се зањихало

отка́шлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* искашљивати, избацивати кашљањем

отка́шлива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** искашљавати се, хракати **2.** накашљавати се

отка́шлян||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* искашљати, избацити кашљањем

отка́шлян||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* искашљати се, хракнути

отка́шля||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* искашљати, избацити кашљањем

отка́шля||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* **1.** искашљати се, хракнути **2.** накашљати се; **∼ пе́ред пе́нием** накашљати се пре почетка певања

откида́||ть, -ю, -ешь, -ют; отки́данный *сврш.* одбацити, одгурнути (*неколико пута*)

откидн||о́й, -а́я, -о́е за преклапање, преклопни, који се диже и спушта (*седиште, сто*); **∼о́е сиде́нье** помоћно седиште

отки́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** одбацивати, одгуривати (*камење*) **2.** посувраћати (*оковратник*) **3.** забацивати уназад (*главу*) **4.** *разг.* потискивати, терати на повлачење (*непријатеља*) **5.** повлачити, размицати (*завесу*); подизати (*поклопац*)

отки́дыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* повлачити се, размицати се (*о завеси*); по-

дизати се (*о поклопцу*) 2. завальивати се, наслањати се

откин||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* 1. одбацити, одгурнути; **~ ка́мень с доро́ги** одбацити камен с пута; **~ сомне́ния** одбацити сумње 2. посувратити; **~ воротни́к** посувратити оковратник 3. забацити; **~ го́лову** забацити главу 4. *разг.* потиснути, натерати на повлачење; **~ проти́вника** потиснути противника 5. повући, размакнути; подићи; **~ портье́ру** повући застор; **~ кры́шку роя́ля** подићи крило клавира

откин||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* 1. *само 3. л.* повући се, размакнути се (*о завеси*); подићи се (*о поклопцу*) 2. завалити се, наслонити се; **~ на спи́нку кре́сла** завалити се на наслон фотеље

откла́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. одлагати, остављати на страну, одвајати 2. одвајати, остављати на страну, штедети (*новац*) 3. одлагати, одгађати 4. *само 3. л. биол.* лећи, полагати (*jaja*); мрестити се, бацати (*икру*) 5. *заст.* посуврађати, пресавијати (*оковратник*) 6. *заст.* испрезати (*коње*)

откла́дыва||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. *геол.* таложити се 2. *фиг.* урезивати се, остављати траг (*у памћењу*)

откла́нива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. заст.* поздрављати се, опраштати се

откла́ня||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. заст.* поздравити се, опростити се

откле́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* одлепљивати

откле́ива||ться, -ется, -ются *несврш.* одлепљивати се, отпадати, одвајати се

откле́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* одлепити; **~ ма́рку** одлепити марку

откле́||иться, -ится, -ятся *сврш.* одлепити се, отпасти, одвојити се; **ма́рка ~илась** марка се одлепила

откл||епа́ть, -епа́ю, -епа́ешь, -епа́ют; -ёпанный *сврш.* одвојити, одбити, одвалити; **~ заклёпку** одвојити закивку (нитну), однитовати

отклёпыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* одвајати, одбијати, одваљивати (*нитну итд.*)

о́тклик, -а *м* 1. одјек, јека *ж* 2. одзив, одговор, одјек; **найти́ ~ среди́ молодёжи** наћи одјека међу омладином 3. *об. мн.* **-и, -ов** одзив, реакција *ж*; **благоприя́тные ~и в печа́ти** позитивне оцене у штампи

отклика́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. одазивати се, одговарати (*на зов*); јављати се (*писмом*) 2. *на что фиг.* давати своје мишљење *о чему,* реаговати *на шта* 3. одговарати, реаговати (*са разумевањем*)

отклйкн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* 1. одазвати се, одговорити; јавити се; **~ на призы́в** одазвати се на зов; **~ письмо́м** јавити се писмом 2. *на что фиг.* дати своје мишљење *о чему,* реаговати *на шта*; **~ на собы́тия** реаговати на догађаје 3. одговорити, реаговати (*са разумевањем*); **~ на про́сьбу** услишити молбу; **~ на призы́в** прихватити позив

отклоне́ни||е, -я *с* 1. одступање, скретање; **~ от но́рмы** одступање од норме; **~ магни́тной стре́лки** скретање магнетне игле, магнетска деклинација 2. *фиг.* одбијање, одбацивање (*кандидатуре*); одстрањивање (*сумње*) 3. *фиг.* скретање, удаљавање; **~ от те́мы** удаљавање од теме

откл||они́ть, -оню́, -о́нишь, -о́нят; -онённый *сврш.* 1. отклонити, помакнути, скренути; **~ ма́ятник** помакнути клатно 2. *зван.* одбацити, одбити; **~ предложе́ние** одбацити предлог

откл||они́ться, -оню́сь, -о́нишься, -о́нятся *сврш.* 1. помакнути се, одмакнути се, одступити; **стре́лка ~они́лась впра́во** казаљка се помакла удесно; **~ от но́рмы** одступити од норме 2. скренути (*с правца*) 3. *фиг.* скренути, удалити се (*од теме*)

отклоня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. отклањати, помицати, скретати 2. *зван.* одбацивати, одбијати; **~ про́сьбу** одбити молбу

отклоня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. помицати се, одмицати се, одступати (*од норме*) 2. скретати (*с правца*) 3. *фиг.* скретати, удаљавати се (*од теме*)

отключа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* искључивати, прекидати (*електричну струју итд.*)

отключа́||ться, -ется, -ются *несврш.* искључивати се, прекидати се (*о електричној струји итд.*)

отключ||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* искључити, прекинути (*електричну струју итд.*)

отключ||и́ться, -и́тся, -а́тся *сврш.* искључити се, прекинути се (*о електричној струји итд.*)

отк||ова́ть, -ую́, -уёшь, -ую́т; -о́ванный *сврш.* исковати, отковати

о́тковыля||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* одгегати се

отковы́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* гулити, стругати

отковыря́||ть, -ю, -ешь, -ют; отковы́рянный *сврш. разг.* огулити, састругати, остругати; **~ штукату́рку** састругати малтер

откозыря́||ть [1]**, -ю, -ешь, -ют** *сврш. кому разг.* салутирати, војнички поздравити *кога*

откозыря́||ть [2]**, -ю, -ешь, -ют** *сврш. разг. карт.* одговорити адутом

откола́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* одваљивати, одбијати, откивати (*даску*)

отко́ле *прил. заст.* одакле

откол||оти́ть, -очу́, -о́тишь, -о́тят; -о́ченный *сврш. разг.* 1. одвалити, одбити, отковати; **~ до́ску** одвалити даску 2. пребити, премлатити

отк||оло́ть [1]**, -олю́, -о́лешь, -о́лют; -о́лотый** *сврш.* 1. откинути, одломити, одвалити; **~ кусо́к льда** одломити комад леда 2. *кого от кого фиг.* одвојити (*од групе, друштва*) 3. *нар.* одвалити (*глупости*), учинити нешто неумесно

отк||оло́ть [2]**, -олю́, -о́лешь, -о́лют; -о́лотый** *сврш.* откопчати; извадити (*иглу, прибадачу*)

отк||оло́ться [1]**, -олю́сь, -о́лешься, -о́лются** *сврш.* 1. *само 3. л.* откинути се, одломити се, отпасти 2. *от кого фиг.* одвојити се (*од групе, друштва*)

отк||оло́ться [2]**, -о́лется, -о́лются** *сврш.* откопчати се; испасти (*о игли итд.*)

отколошма́||тить, -чу, -тишь, -тят *сврш. нар.* пребити, премлатити, излемати

отколупа́||ть, -ю, -ешь, -ют; отколу́панный *сврш. разг.* састругати, остругати, огулити (*малтер итд.*)

отколу́пыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* стругати, гулити (*малтер итд.*)

отко́ль *прил. заст.* одакле

откомандир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* преместити, пребацити, послати (*службено*); прекомандовати; **~ в друго́е учрежде́ние** послати службено у другу установу; **~ из пехо́ты в авиа́цию** прекомандовати из пешадије у авијацију

откомандиро́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* премештати, пребацивати, слати (*службено*); вршити прекоманду (*у другу јединицу*)

откопа́||ть, -ю, -ешь, -ют; отко́панный *сврш.* 1. ископати, откопати; ~ **ко́рень** ископати корен 2. *фиг. разг.* наћи, пронаћи, открити, ископати; ~ **ре́дкую кни́гу** ископати (пронаћи) ретку књигу

отко́рм, -а *м пољопр.* тов, товљење *с*, гојење *с*, ухрањивање *с*; ~ **скота́** тов стоке

отк||орми́ть, -ормлю́, -о́рмишь, -о́рмят; -о́рмленный *сврш.* утовити, угојити, ухранити

отк||орми́ться, -ормлю́сь, -о́рмишься, -о́рмятся *сврш. разг.* утовити се, угојити се

отко́рмленн||ый, -ая, -ое утовљен, ухрањен, угојен

отко́рмочн||ый, -ая, -ое *пољопр.* који се односи на тов, товљење

отко́с, -а *м* 1. падина *ж*, косина *ж*, стрмина *ж*, низбрдица ; ~ **холма́** падина брега 2. коса *ж*, нагнута страна (*насипа*); **крепле́ние ~ов** учвршћивање насипа 3. *грађ.* косина *ж*, нагиб (*прозорске даске*) 4. *жел.* потпорањ, подупирач, држач; **пусти́ть по́езд под ~** избацити воз из колосека

отко́сн||ый, -ая, -ое кос, нагнут

откоч||ева́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш.* преселити се, одселити се (*о номадима*)

откочёвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пресељавати се, одсељавати се (*о номадима*)

открахма́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* штиркати

открахма́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* уштиркати

откреп||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* 1. одрешити, откинути, откачити, одвојити 2. избрисати из евиденције, са списка, одјавити

откреп||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* 1. одрешити се, откинути се, откачити се, одвојити се 2. бити избрисан из евиденције, са списка, одјавити се

открепле́нн||е, -я *с* 1. одрешивање, одвајање 2. брисање из евиденције, са списка, одјављивање

открепля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. одрешивати, откидати, откачивати, одвајати 2. брисати из евиденције, са списка, одјављивати

открепля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. одрешивати се, откидати се, откачивати се, одвајати се 2. бивати брисан из евиденције, са списка, одјављивати се

откр||ести́ться, -ещу́сь, -е́стишься, -е́стятся *сврш.* 1. *заст.* избавити се од нечисте силе (*крстећи се*) 2. *фиг. от кого, чего разг.* одбити *шта*, одрећи се *кога, чега*

откре́щива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *заст.* избављати се од нечисте силе (*крстећи се*) 2. *фиг. от кого, чего разг.* одбијати *шта*, одрицати се *кога, чега*

открове́ни||е, -я *с* 1. *рел.* откровење 2. откривање, откриће; **э́то настоя́щее ~ для всех** то је право откриће за све 3. интуиција *ж*, инспирација *ж*; **поэти́ческое ~** песникова интуиција

открове́ннича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. с кем разг.* говорити сувише отворено *с ким*, поверавати се *коме*

открове́нно *прил.* отворено, искрено, поверљиво ◇ ~ **говоря́** *уметн. р.* искрено говорећи, искрено речено

открове́нност||ь, -и *ж* 1. отвореност, искреност 2. *об. мн.* **-и, -ей** признање *с*, поверавање *с*

открове́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. отворен, искрен, поверљив; **~ное призна́ние** искрено признање 2. очит, јаван, нескривен; ~ **цини́зм** нескривен цинизам 3. *разг.* смео (*о одећи*)

откромса́||ть, -ю, -ешь, -ют; откро́мсанный *сврш. разг.* одсећи, одрезати, отфикарити; ~ **кусо́к хле́ба** отфикарити комад хлеба

откр||ути́ть, -учу́, -у́тишь, -у́тят; -у́ченный *сврш. разг.* 1. одврнути, одвити, одшрафити 2. откинути, отргнути; ~ **пу́говицу** откинути дугме

откр||ути́ться, -учу́сь, -у́тишься, -у́тятся *сврш. разг.* 1. *само 3. л.* одврнути се, одвити се, одшрафити се 2. *само 3. л.* одмотати се, одвити се 3. *от чего фиг.* извући се, изврдати *од чега*, избећи *шта*; ~ **от поруче́ния** избећи задатак

откру́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. одвртати, одвијати, одшрафљивати 2. кидати, тргати

откру́чива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. *само 3. л.* одвртати се, одвијати се, одшрафљивати се 2. *само 3. л.* одмотавати се, одвијати се 3. *от чего фиг.* извлачити се, изврдавати *од чега*, избегавати *шта*

открыва́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* отварач *м*; ~ **для консе́рвов** отварач за конзерве

открыва́тел||ь, -я *м* откривач, проналазач (*нових земаља итд.*)

открыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. отварати; ~ **дверь ключо́м** откључавати врата 2. откривати, обнаживати 3. *разг.* отварати, пуштати у рад (*воду, плин*) 4. *фиг.* отварати, почињати, започињати; откривати; ~ **заседа́ние** отварати седницу; ~ **ого́нь** отварати ватру (паљбу); ~ **па́мятник** откривати споменик 5. *кому* откривати, поверавати (*тајну*) 6. откривати, разоткривати, налазити, проналазити; ~ **но́вые нефтяны́е месторожде́ния** откривати нова налазишта нафте

открыва́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* отварати се; **зонт пло́хо ~ется** кишобран се тешко отвара 2. *само 3. л.* отварати се, почињати; **магази́н ~ется в де́вять часо́в утра́** продавница се отвара у девет сати пре подне 3. *само 3. л.* отварати се, показивати се, појављивати се; **с балко́на ~ется вид на мо́ре** са балкона се отвара поглед на море 4. *кому* поверавати се, отварати срце 5. *само 3. л.* откривати се, разоткривати се (*о завери итд.*)

откры́ти||е, -я *с* 1. откривање; ~ **па́мятника** откривање споменика 2. отварање, почетак *м*; ~ **собра́ния** отварање седнице; ~ **театра́льного сезо́на** почетак позоришне сезоне 3. проналажење, проналазак *м*; откриће; **нау́чное ~** научно откриће

откры́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. дописница, дописна карта 2. разгледница; **~ки с ви́дами Москвы́** разгледнице Москве

откры́то *прил.* отворено, искрено, неприкривено; ~ **признава́ть свои́ оши́бки** отворено признати своје грешке

откры́т||ый, -ая, -ое 1. отворен; **~ое окно́** отворен прозор; **~ая сце́на** отворена сцена; **~ое по́ле де́ятельности** широко поље делатности 2. откривен, непокривен, го; **с ~ой голово́й** гологлав; **~ое пла́тье** деколтирана хаљина 3. отворен, јаван, свима приступачан; **~ое парти́йное собра́ние** отворен партијски састанак 4. отворен, неприкривен, јаван; ~ **враг** отворен непријатељ; **~ое голосова́ние** јавно гласање 5. отворен, искрен; **~ое выраже́ние лица́** искрен израз лица 6. *руд.* отворен, површински (*коп*) 7. *мед.* отворен; ~ **перело́м** отворен прелом; **~ая ра́на** отворена рана ◇ ~ **вопро́с** отворено, нерешено питање; ~ **лоб** високо чело; **~ое мо́ре** отво-

рено море, пучина; **~ое письмо́** а) *заст.* дописница, дописна карта б) отворено нисмо (*објављено у новинама итд.*); **под ~ым не́бом** на отвореном простору; **де́йствовать в ~ую** радити јавно, отворено, играти отворених карата

откр||ы́ть, -о́ю, -о́ешь, -о́ют; -ы́тый *сврш.* 1. отворити; **~ окно́** отворити прозор; **~ дверь ключо́м** откључати врата; **~ зо́нтик** отворити (раширити) кишобран; **~ кран** одврнути славину; **~ грани́цу** отворити границу 2. открити, обнажити; **~ ше́ю** обнажити врат 3. *разг.* отворити, пустити у рад; **~ во́ду** пустити воду; **~ газ** пустити плин 4. *фиг.* отворити, почети, започети, открити; **~ театра́льный сезо́н** отворити (започети) позоришну сезон **~ но́вую шко́лу** отворити нову школу; **~ вы́ставку** отворити изложбу; **~ собра́ние** отворити састанак; **~ ого́нь** отворити ватру (паљбу); **~ вое́нные де́йствия** отпочети ратне операције; **~ па́мятник, мемориа́льную до́ску** открити споменик, спомен-плочу 5. *кому* открити, поверити; **~ та́йну** открити, поверити тајну; **~ своё и́мя** рећи своје име 6. открити, разоткрити, наћи, пронаћи; **~ за́говор** открити заверу; **~ всю пра́вду** разоткрити целу истину; **~ за́лежи руды́** наћи лежишта (наслаге) руде; **~ дре́внюю ру́копись** наћи древни рукопис ◇ **~ счёт** а) отворити рачун б) *спорт.* дати први гол; **~ ско́бки** отворити заграду; **~ ду́шу** отворити срце, изјадати се; **~ глаза́** *кому* отворити очи *коме;* **~ ка́рты** открити карте; **~ Аме́рику** *ирон.* открити Америку

откр||ы́ться, -о́юсь, -о́ешься, -о́ются *сврш.* 1. *само 3. л.* отворити се; **окно́ ~ы́лось** прозор се отворио; **зо́нтик ~ы́лся** кишобран се отворио; **~ы́лась ста́рая ра́на** отворила се стара рана 2. *само 3. л.* отворити се, почети; **~ы́лся но́вый теа́тр** отворено је ново позориште; **~ы́лась вы́ставка** отворена је изложба; **~ы́лся театра́льный сезо́н** почела је позоришна сезона 3. *само 3. л.* отворити се, показати се, појавити се; **пе́ред на́ми ~ы́лся краси́вый вид** пред нама се отворио леп видик 4. *кому* поверити се, отворити срце; **он во всём ~ы́лся дру́гу** све је поверио пријатељу 5. *само 3. л.* открити се, разоткрити се; **за́говор ~ы́лся** завера је откривена ◇ **глаза́ ~ы́лись** *у кого* отвориле су се очи *коме*

отку́да *прил.* 1. *упитни* одакле, откуд, откуда; **вы ~?** одакле сте?; **~ ты идёшь?** одакле долазиш?; **~ ты э́то зна́ешь?** откуд то знаш? 2. *односни* одакле, откуд, откуда; **тру́дно бы́ло поня́ть, ~ шёл звук** тешко је било погодити одакле се чуо звук ◇ **~ ни возьми́сь** *разг.* изненада, одједном, као с неба

отку́да-либо, отку́да-нибудь *прил.* однекуд, однекуда, одакле год, ма откуд, откуд било

отку́да-то *прил.* однекуд, однекле (*из непознатог извора*); **~ доноси́лась пе́сня** однекуд је допирала песма

о́ткуп, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** 1. *ист.* закуп, аренда *ж,* најам; **взять/брать на ~** закупити/закупљивати, узети/узимати у аренду; **дать/дава́ть на ~** дати/давати у аренду 2. откупнина *ж* (*плата*) ◇ **взять на ~** *что* приграбити искључиво право (монопол) *на шта*

откупа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* 1. *что* откупљивати; закупљивати, узимати под закуп 2. *кого* откупљивати, ослобађати (*новцем*)

откупа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *заст.* откупљивати се, ослобађати се (*новцем*) 2. *разг. от кого, чего* ослабађати се *кога, чега,* избегавати *шта (помоћу новца)*

отк||упи́ть, -уплю́, -у́пишь, -у́пят; -у́пленный *сврш. заст.* 1. *что* откупити; закупити, узети под закуп 2. *кого* откупити, ослободити (*новцем*)

отк||упи́ться, -уплю́сь, -у́пишься, -у́пятся *сврш.* 1. *заст.* откупити се, ослободити се (*новцем*) 2. *от кого, чего разг.* ослободити се, отарасити се *кога, чега,* избећи *шта (помоћу новца)*

отку́порива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* отчепљивати, отпушивати, отварати

отку́порива||ться, -ется, -ются *несврш.* отчепљивати се, отпушавати се, отварати се

отку́пор||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* отчепити, отпушити, отворити; **~ буты́лку** отчепити боцу

отку́пор||иться, -ится, -ятся *сврш.* отчепити се, отпушити се, отворити се

отку́порк||а, -и *ж* отчепљивање *с*, отпушавање *с*, отварање *с*

откупщи́к, -а́ *м ист.* закупац

отк||уси́ть, -ушу́, -у́сишь, -у́сят; -у́шенный *сврш.* 1. одгристи, откинути (*зубима*); **~ кусо́к хле́ба** одгристи парче хлеба 2. откинути, одсећи (*клештима*); **~ коне́ц про́волоки** одсећи врх жице

отку́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. одгризати, откидати (*зубима*) 2. откидати, одсецати (*клештима*)

отку́ша||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. заст.* 1. појести, завршити с јелом 2. појести (*ручати, вечерати итд.*) 3. *что, чего* појести *шта*, послужити се *чим*

отла́влива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. струч.* ловити, хватати

отлага́тельств||о, -а *с*: **де́ло не те́рпит ~а** ствар је врло хитна, неодложна

отлага́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *заст.* одлагати, одгађати 2. *геол.* таложити, наносити талог

отлага́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. *геол.* таложити се 2. *фиг.* урезивати се, остављати траг (*у сећању*)

отлакир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* лакирати, налакирати

отла́мыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* ломити, одламати, откидати, одваљивати

отла́мыва||ться, -ется, -ются *несврш.* ломити се, одламати се, откидати се, отпадати

отл||ежа́ть, -ежу́, -ежи́шь, -ежа́т; -ёжанный *сврш.* 1. *что:* **я ~ежа́л себе́ но́гу, ру́ку** утрнула ми је нога, рука 2. *разг.* одлежати, пролежати; **~ це́лый ме́сяц в больни́це** одлежати цео месец у болници

отлеж||а́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш. разг.* 1. одлежати, одморити се, опоравити се лежећи (*неко време*) 2. *само 3. л.* одлежати; **недозре́лые я́блоки должны́ ~** недозреле јабуке треба да одлеже

отлёжива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что*: **~ но́гу, ру́ку** пуштати да утрне нога, рука

отлёжива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. лежати, одмарати се, опорављати се лежећи (*неко време*) 2. *само 3. л.* лежати (*о воћу итд.*)

отл||епи́ть, -еплю́, -е́пишь, -е́пят; -е́пленный *сврш. разг.* одлепити; **~ пла́стырь** одлепити фластер

отл||епи́ться, -е́пится, -е́пятся *сврш. разг.* одлепити се

отлепля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* одлепљивати

отлепля́||ться, -ется, -ются *несврш. разг.* одлепљивати се

отлёт, -а *м* одлетање *с*, одлазак; **вре́мя ~а птиц на юг** време одлетања (сеобе) птица на југ ◇ **на ~е** подаље, на периферији; **держа́ть** *что* **на ~е (на ~)** држати *шта* у руци испруженој у страну

отлета́||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. одлетати, удаљавати се (*о птици, о авиону*) 2. *само 3. л. фиг.* нестајати, ишчезавати 3. *разг.* одскакати, одлетати, одбијати се; **мяч ~ет от стены́** лопта се одбија од зида 4. *само 3. л. разг.* отпадати, откидати се (*о дугмету*); одваљивати се (*о ђону*)

отлета́||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *сврш. разг.* 1. престати радити као пилот 2. радити као пилот неко време; **я де́сять лет ~л** био сам пилот десет година

отлета́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* престати радити као пилот

отле||те́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т *сврш.* 1. одлетети, удаљити се; **~ на сто киломе́тров от го́рода** одлетети (авионом) сто километара од града 2. *само 3. л. фиг.* нестати, ишчезнути; **гру́стные ду́мы ~те́ли прочь** ишчезле су сетне мисли 3. *разг.* одскочити, одлетети, одбити се; **мяч ~те́л от стены́** лопта се одбила од зида 4. *само 3. л. разг.* отпасти, откинути се; **пу́говица ~те́ла** отпало је дугме

отл||е́чь, -я́жет; *прошл.* **-егло́** *безл. сврш.*: **~егло́ от се́рдца (от души́)** *у кого* лакнуло је *коме*

отли́в[1], **-а** *м* 1. одливање *с*; испумпавање *с* (*воде*) 2. осека *ж* 3. *фиг.* одлив, осека *ж*

отли́в[2], **-а** *м заст.* одсјај, прелив, рефлекс; **шёлк с серебри́стым ~ом** свила са сребрним одсјајем

отлива́||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. *что, чего* одливати, одасипати *шта*; **~ воды́ в пузырёк** одасипати мало воде у флашицу 2. *струч.* испумпавати (*воду*) 3. *само 3. л. без обј.* повлачити се (*о води*) 4. *тех.* лити, одливати, изливати (*од метала*) ◇ **~ водо́й** *кого* освешћивати, доводити до свести *кога* поливањем

отлива́||ть[2], **-ет, -ют** *несврш. чем* преливати се, *као шта*; **шёлк ~ет зо́лотом** свила се прелива попут злата

отлива́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. *тех.* лити се, одливати се, изливати се (*од метала*) 2. *во что фиг.* уобличавати се, обликовати се *као шта*, добијати облик *чега*

отли́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *струч.* 1. *само јд.* пражњење *с*, испумпавање *с* (*воде*) 2. само *јд.* ливење *с*, изливање *с* 3. одливак *м*; **чугу́нная ~** железни одливак

отливн||о́й, -а́я, -о́е *струч.* одливни, одводни; **~ы́е воро́та шлю́за** одливни отвор бране

отли́вн||ый, -ая, -ое који се односи на осеку; **~ час** час када наступа осека

отли́вочн||ый, -ая, -ое *тех.* за одливање, изливање (*одливака*)

отлипа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. *само 3. л.* одлепљивати се 2. *от кого фиг. нар.* одлепљивати се *од кога*, престајати досађивати *коме*

отли́п||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **отли́п, -ла, -ло** *сврш. разг.* 1. *само 3. л.* одлепити се; **накле́йка ~ла** етикета се одлепила 2. *от кого фиг. нар.* одлепити се, откачити се *од кога*, престати досађивати *коме*

отли́ть, отолью́, отольёшь, отолью́т; *прошл.* **о́тлил** *и* **отли́л, отлила́, о́тлило** *и* **отли́ло; о́тлитый** *и* **отли́тый** *сврш.* 1. *что, чего* одлити, одасути *шта*; **~ немно́го молока́** одасути мало млека 2. *струч.* испумпати (*воду*) 3. *само 3. л. без обј.* повући се; **вода́ отлила́ от берего́в** вода се повукла од обале 4. *тех.* одлити, излити; **~ ста́тую из бро́нзы** излити кип у бронзи ◇ **~ водо́й** *кого* освестити, довести до свести *кога* поливањем; **у него́ кровь отлила́ от лица́** изненада је пребледео

отли́ться, отолье́тся, отолью́тся *сврш.* 1. *тех.* излити се, одлити се (*од метала*) 2. *во что фиг.* уобличити се, обликовати се *као шта*, добити облик *чега* ◇ **отолью́тся ко́шке мы́шкины слёзки, отолью́тся** *чьи* **слёзки** *кому* осветиће се *чије* сузе *коме*

отлича́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что от кого, чего* разликовати; **~ пра́вду от лжи** разликовати истину од лажи 2. *само 3. л. кого, что* карактерисати, одликовати; **его́ ~ет отва́га** одликује се храброшћу 3. *кого* издвајати *кога*, давати предност *коме* 4. *кого* одликовати; **~ геро́ев** одликовати хероје

отлича́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *от кого, чего* разликовати се; **~ друг от дру́га** разликовати се један од другог 2. *чем* одликовати се, карактерисати се 3. истицати се, издвајати се; **~ в боя́х** истицати се у биткама 4. *разг. шаљ.* брукати се, срамотити се

отли́чи||е, -я *с* 1. разлика *ж*; **суще́ственное ~** суштинска разлика; **незначи́тельное ~** незнатна разлика 2. заслуга *ж* 3. одликовање, орден *м*, медаља *ж* ◇ **в ~** *от кого, чего* за разлику *од кога, чега*; **зна́ки ~я** одликовања; **дипло́м с ~ем** диплома с похвалницом

отличи́тельн||ый, -ая, -ое 1. за разликовање, за распознавање; **~ые зна́ки на пого́нах** знаци за распознавање на еполетама 2. карактеристичан, особен, специфичан; **~ая осо́бенность** карактеристична особеност; **~ая черта́** особеност, карактеристика

отлич||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* 1. *кого, что от кого, чего* разликовати; **~ фальши́вую моне́ту от настоя́щей** разликовати лажан новац од правог 2. *кого* одликовати (*за заслуге у рату итд.*)

отлич||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш.* 1. истаћи се, издвојити се (*у рату итд.*) 2. *разг. шаљ.* обрукати се, осрамотити се

отли́чник, -а *м* 1. одличан ђак, одликаш; **кру́глый ~** одликаш са свим одличним оценама 2. примеран радник; **~ произво́дства** примеран, узоран радник

отли́чно 1. *прил.* одлично, изврсно; **~ отве́тить на экза́мене** одлично одговорити на испиту 2. *прил. разг.* одлично, баш лепо, слажем се; **~, мы придём к шести́ (часа́м)** одлично, ми долазимо око шест 3. **отли́чно** *непром.* с одлична оцена, петица *ж*; **получи́ть ~** добити петицу; **учи́ться на ~** бити одличан ђак

отли́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *от кого, чего заст.* различит, друкчији, другачији 2. одличан, изванредан, изврстан; **~ное ка́чество** одличан квалитет; **~ное обслу́живание** изврсна услуга

отло́в, -а *м струч.* лов, улов

отл||ови́ть, -овлю́, -о́вишь, -о́вят; -о́вленный *сврш. струч.* уловити, нахватати

отло́||гий, -гая, -гое; -г, -га, -го нагнут, благ, благо положит; **~ склон** блага падина

отло́го *прил.* благо, косо, положито; **тропи́нка ~ спуска́ется к реке́** путељак се благо спушта према реци

отло́гост‖ь, -и *ж* 1. нагнутост, положитост 2. нагиб *м*, благ успон, падина, косина

отложе́ни‖е, -я *с* 1. *биол.* одлагање, полагање (*јаја*); бацање (*икре*) 2. *геол.* таложење; талог *м*, наслага *ж*, нанос *м*, таложне стене; **песча́ные ~я** пешчани наноси; **известко́вые ~я** наслаге кречњака ◊ **жировы́е ~я** масне наслаге (*у ткиву*); **~ соле́й** таложење соли

отл‖ожи́ть, -ожу́, -о́жишь, -о́жат; -о́женный *сврш.* 1. одложити, оставити на страну, одвојити; **~ кни́гу в сто́рону** одвојити књигу на страну 2. одвојити, оставити на страну, уштедети, сачувати; **~ де́ньги на пое́здку** одвојити новац за пут 3. одложити, одгодити; **~ реше́ние вопро́са** одложити решење питања (проблема); **~ пое́здку** одгодити пут 4. *само 3. л. биол.* излећи, положити (*јаја*); бацити (*икру*) 5. *заст.* посувратити (*оковратник*) 6. *заст.* испрегнути; **~ лошаде́й** испрегнути коње 7. *геол.* сталожити, нанети талог ◊ **~ попече́ние** *о чём заст.* престати се бринути *о чему*; **~ в до́лгий я́щик** одгодити на неодређено време

отл‖ожи́ться, -о́жится, -о́жатся *сврш.* 1. *геол.* сталожити се 2. *фиг.* урезати се, оставати траг; **~ в па́мяти** остати у сећању

отложн‖о́й, -а́я, -о́е: ~ воротни́к оборени (посувраћени) оковратник

отлома́‖ть, -ю, -ешь, -ют; отло́манный *сврш.* одломити, откинути, одвалити; **~ ру́чку две́ри** одвалити браву на вратима

отлома́‖ться, -ется, -ются *сврш.* одломити се, откинути се, одвалити се; **у сту́ла ~лась но́жка** одвалила се нога столице

отл‖оми́ть, -омлю́, -о́мишь, -о́мят; -о́мленный *сврш.* одломити, откинути; **~ кусо́к хле́ба** одломити комад хлеба; **~ ве́тку** откинути грану

отл‖оми́ться, -о́мится, -о́мятся *сврш.* одломити се, откинути се, отпасти

отл‖упи́ть, -уплю́, -у́пишь, -у́пят; -у́пленный *сврш. нар.* 1. *что* згулити, огулити (*кору, кожу*); ољуштити (*љуску*) 2. *кого* премлатити, излемати

отлупля́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* гулити (*кору, кожу*); љуштити (*љуску*)

отлупц‖ева́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. нар.* премлатити, пребити, излемати

отлуча́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* изопћавати, искључивати, избацивати; **~ от це́ркви** изопћавати од цркве

отлуча́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* удаљавати се, одлазити, излазити (*на краће време*)

отлуче́ни‖е, -я *с заст.* изопћавање, искључивање, избацивање; **~ от це́ркви** екскомуникација

отлуч‖и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш. заст.* изопћити, искључити, избацити; **~ от це́ркви** изопћити од цркве ◊ **~ от груди́** одбити од сисе (*дете*)

отлуч‖и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш.* удаљити се, отићи, изаћи (*на краће време*); **~ на час** изаћи на сат времена

отлу́ч‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** изостанак *м*, одлазак *м*, избивање *с*; **самово́льная ~** својевољни одлазак; **быть в ~ке** бити одсутан

отлы́нива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. от чего разг.* избегавати, измрдавати *шта*, извлачити се, бежати *од чега*; **~ от рабо́ты** бежати од посла

отл‖юби́ть, -юблю́, -ю́бишь, -ю́бят *сврш.* постати неспособан за љубав, да се заљуби

отма́лчива‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* прећуткивати, избегавати одговор

отма́тыва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. одмотавати, одвијати, премотавати (*конац*) 2. *разг.*: **~ ру́ки** умарати руке (*веслањем итд.*)

отм‖аха́ть [1], **-ашу́, -а́шешь, -а́шут; -а́ханный** *сврш.* 1. *нар.*: **~ ру́ки** уморити руке (*машући*) 2. *пом.* сигнализирати, дати сигнал махањем (*заставицом, светиљком*)

отмаха́‖ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *сврш. нар.* пројурити, брзо проћи, прећи, превалити (*пут*)

отма́хива‖ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. *нар.*: **~ ру́ки** умарати руке (*машући*) 2. *пом.* сигнализирати, давати сигнале махањем (*заставицом, светиљком*) 3. одмахивати, терати машући (*муве*)

отма́хива‖ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. нар.* јурити, брзо пролазити, прелазити, превањивати (*пут*)

отма́хива‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *от кого разг.* одмахивати, бранити се махањем; **~ от комаро́в** бранити се од комараца махањем 2. *от чего фиг.* одбацивати, избегавати, занемаривати *шта*

отмахн‖у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* одмахнути, отерати махањем; **~ мух** отерати муве махањем

отмахн‖у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* 1. *от кого разг.* одмахнути, одбранити се махањем; **~ от осы́** отерати осу махањем 2. *от чего фиг.* одбацити, избећи, занемарити *шта*

отма́чива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. одлепљивати, одвајати, скидати (*квашењем*) 2. *струч.* намакати, размекшавати (*кожу*) 3. *фиг. нар.* изваљивати, радити нешто неумесно

отмежева́ни‖е, -я *с* 1. омеђивање, ограђивање 2. *фиг.* разграничавање, одвајање, издвајање

отмеж‖ева́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -ёванный *сврш.* 1. омеђити, оградити; **~ уча́сток земли́** омеђити парцелу 2. *фиг.* разграничити, одвојити, издвојити (*грану науке итд.*)

отмеж‖ева́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш.* 1. омеђити се, оградити се. 2. *от кого, чего фиг.* разграничити се, одвојити се, издвојити се (*од погрешног става итд.*)

отмежёвы‖вать, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. омеђивати, ограђивати 2. *фиг.* разграничавати, одвајати, издвајати (*грану науке итд.*)

отмежёвыва‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. омеђивати се, ограђивати се 2. *от кого, чего фиг.* разграничавати се, одвајати се, издвајати се (*од погрешног става итд.*)

о́тмел‖ь, -и *ж* плићак *м*, спруд *м*; **песча́ная ~** пешчани спруд

отме́н‖а, -ы *ж* 1. укидање *с*; **~ крепостно́го пра́ва** укидање кметства 2. поништење *с*, опозив *м*; **~ пригово́ра** поништење пресуде 3. отказивање *с*; **~ спекта́кля** отказивање представе

отмен‖и́ть, -ю́, отме́нишь, отме́нят; -ённый *сврш.* 1. укинути; **~ сме́ртную казнь** укинути смртну казну 2. поништити, опозвати; **~ реше́ние суда́** поништити одлуку суда 3. отказати (*састанак итд.*)

отме́нно *прил.* одлично, изврсно, изванредно

отме́н‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но одличан, изврстан, изванредан

отменя́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. укидати (*закон итд.*) 2. поништавати, опозивати (*пресуду итд.*) 3. отказивати (*представу, састанак*)

отмере́ть, отомрёт, отомру́т; *прошл.* **о́тмер, отмерла́, о́тмерло** *сврш.* 1. одумрети, закржљати (*о ћелијама организма*); осушити се (*о стаблу*) 2. *фиг.* одумрети, изумрети, нестати (*о старим обичајима итд.*)

отмерза́||ть, -ет, -ют *несврш.* 1. смрзавати се (*о изданку итд.*) 2. *разг.* промрзавати, трнути, кочити се од зиме (*о рукама итд.*)

отмёр||знуть, -знет, -знут; *прошл.* **-з, -зла, -зло** *сврш.* 1. смрзнути се; **молоды́е побе́ги ~зли** млади изданци су се смрзли 2. *разг.* промрзнути, утрнути, укочити се од зиме (*о рукама итд.*)

отме́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* мерити, одмеравати, премеравати

отме́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* измерити, одмерити, премерити; **~ три ме́тра тка́ни** одмерити три метра тканине

отмеря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* мерити, одмеравати, премеравати

отм||ести́, -ету́, -етёшь, -ету́т; *прошл.* **-ёл, -ела́, -ело́; -етённый** *сврш.* 1. помести, почистити (*у страну*) 2. *фиг.* одбацити, одбити (*аргументе, предлоге*)

отме́стк||а, -и *ж разг.* освета, одмазда; **в ~у** из освете

отмета́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. мести, чистити (*у страну*) 2. *фиг.* одбацивати, одбијати (*аргументе, предлоге*)

отме́тин||а, -ы *ж* 1. знак *м*, обележје *с* 2. белег *м*, мрља, пега; **щено́к с ~ой на лбу́** штене са белегом на челу

отме́||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш.* 1. *кого, что* обележити, означити, забележити; **~ ну́жное ме́сто в кни́ге** обележити потребно место у књизи 2. *кого, что* записати, прибележити, убележити; **~ отсу́тствующих** записати одсутне 3. *кого, что* приметити, опазити, запазити *кога, шта*, обратити пажњу *на кога, шта*; **~ спосо́бного ученика́** запазити надареног ученика 4. *что и с везн.* **что** подвући, истаћи *шта*, указати *на шта*; **~ недоста́тки в рабо́те** указати на пропусте у раду; **~** *чьи* **успе́хи** истаћи *чије* успехе 5. *что* прославити, обележити; **~ юбиле́й писа́теля** обележити пишчев јубилеј

отме́||титься, -чусь, -тишься, -тятся *сврш.* пријавити се, уписати се, убележити своје име (*у списак*)

отме́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. белешка, забелешка, прибелешка 2. знак *м*, белег *м*, ознака; **де́лать ~ки карандашо́м** стављати белеге оловком 3. оцена (*школска*); **поста́вить ~ку** *кому* дати оцену *коме*; **получи́ть хоро́шую ~ку** добити добру оцену 4. *геогр.* ознака (*надморске висине итд.*)

отмеча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* обележавати, означавати, бележити, забележавати 2. *кого, что* записивати, прибележавати, убележавати 3. *кого, что* примећивати, опажати, запажати *кога, шта*, обраћати пажњу *на кога, шта* 4. *что и с везн.* **что** подвлачити, истицати *шта*, указивати *на шта*; **~ досто́инства** *чего* истицати добре стране *чега* 5. *что* прослављати, обележавати

отмеча́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. пријављивати се, уписивати се, убележавати своје име (*у списак*) 2. *само 3. л.* примећивати се, опажати се, запажати се; **~ется пониже́ние температу́ры** запажа се пад температуре

отмира́ни||е, -я *с* 1. одумирање, закржљавање (*ћелија*); сушење (*стабла*) 2. *фиг.* одумирање, изумирање, нестајање (*старог обичаја итд.*)

отмира́||ть, -ет, -ют *несврш.* 1. одумирати, закржљавати (*о ћелијама организма*); сушити се (*о стаблу*) 2. *фиг.* одумирати, изумирати, нестајати (*о старом обичају итд.*)

отмобилиз||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. разг.* мобилисати, мобилизирати, извршити мобилизацију

отмока́||ть, -ет, -ют *несврш.* 1. влажити се, квасити се, намакати се 2. одлепљивати се, одвајати се (*од влаге*)

отмо́||кнуть, -кнет, -кнут; *прошл.* **-к, -кла, -кло** *сврш.* 1. овлажити се, навлажити се, накваситi се, намочити се; **по́рох ~к** барут се овлажио 2. одлепити се, одвојити се (*од влаге*); **ма́рка ~кла** марка се одлепила

отмол||оти́ть, -очу́, -о́тишь, -о́тят; -о́ченный *сврш. пољопр.* оврћи, овршити (*жито*); завршити вршидбу

отм||оло́ть, -елю́, -е́лешь, -е́лют; -о́лотый *сврш.* самлети; свршити с млевењем

отмолч||а́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш. разг.* прећутати, избећи одговор

отмора́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* оштећивати, повређивати смрзавањем (*део тела*)

отморо́||зить, -жу, -зишь, -зят; -женный *сврш.* оштетити, повредити смрзавањем (*део тела*); **он ~зил но́гу** промрзла му је нога

отмота́||ть, -ю, -ешь, -ют; отмо́танный *сврш.* 1. одмотати, одвити; премотати; **~ мото́к ше́рсти** премотати клупко вуне 2. *разг.*: **~ ру́ки** уморити руке (*веслањем итд.*)

отмота́||ться, -ется, -ются *сврш.* одмотати се, одвити се

отм||очи́ть, -очу́, -о́чишь, -о́чат; -о́ченный *сврш.* 1. одлепити, одвојити, скинути (*квашењем*); **~ ма́рку от конве́рта** одлепити марку са коверте 2. *струч.* намочити, размекшати; **~ ко́жу** размекшати кожу 3. *фиг. нар.* извалити, урадити; **~ шу́тку** направити неумесну шалу; **~ глу́пость** извалити глупост

отм||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш. заст.* в. **отомсти́ть**

отм||ути́ть, -учу́, -у́тишь, -у́тят *сврш. струч.* избистрити, испрати, очистити таложењем (*у води*)

отму́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. струч.* бистрити, испирати, чистити таложењем (*у води*)

отму́ч||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш. разг.* престати се мучити, патити

отмще́ни||е, -я *с заст.* освета *ж*, одмазда *ж*

отмыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. мити, умивати, прати; **~ ру́ки** прати руке 2. спирати, уклањати прањем (*прљавштину*) 3. *струч.* испирати; **~ золото́й песо́к** испирати златну прашину

отмыва́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. умивати се, прати се, мити се 2. спирати се, уклањати се прањем (*о прљавштини*)

отмы́вк||а, -и *ж струч.* испирање *с* (*златне прашине*)

отмыка́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *разг.* откључавати (*врата*); помицати, подизати (*засун*) 2. *војн.* скидати (*бајонет*)

отмыка́||ться, -ется, -ются *несврш. разг.* отварати се

отм||ы́ть, -о́ю, -о́ешь, -о́ют; -ы́тый *сврш.* 1. умити, опрати 2. спрати, уклонити прањем; **~ грязь с рук** спрати прљавштину с руку 3. *струч.* испрати (*златну прашину*)

отм||ы́ться, -о́юсь, -о́ешься, -о́ются *сврш.* 1. умити

се, опрати се 2. спрати се, уклонити се прањем; **пятнó ~ылось** мрља се спрала

отмы́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** отварач *м*, отћирач *м*, калауз *м*

отмякá||ть, -ет, -ют *несврш.* 1. мекшати, омекшавати, размекшавати се (*од влаге*) 2. *фиг.* смекшавати се, попуштати

отмя́к||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **отмя́к, -ла, -ло** *сврш.* 1. омекшати, одмекнути, размекшати се (*од влаге*); **кóжа ~ла** кожа се смекшала 2. *фиг.* смекшати се, попустити

отнéкива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. от чего разг.* нећкати се, избегавати (*посао*), одбијати (*позив*)

отнес||тú, -ý, -ёшь, -ýт; *прошл.* **отнёс, -лá, -лó; -ённый** *сврш.* 1. однети; **~ письмó на пóчту** однети писмо на пошту; **~ кни́гу в библиотéку** однети књигу у библиотеку 2. *само 3. л.* однети, одвући, преместити; **лóдку ~лó течéнием на середи́ну реки́** *безл.* струја је одвукла чамац на средину реке 3. *к кому, чему* убројати, сврстати *у кога, шта*; **~ к исключéниям** убројати у изузетке; **он ~ён к лýчшим поэ́там** он се убраја међу најбоље песнике 4. *к чему* приписати *чему*; **~ рýкопись к XV вéку** приписати рукопис XV веку; **~ оши́бку к** *чьей* **небрéжности** приписати грешку *чијој* немарности 5. одгодити, одложити, померити ◇ **~** *что* **на счёт (за счёт)** *кого, чего* приписати *шта коме, чему*, ставити *шта* на *чији* рачун

отнес||ти́сь, -ýсь, -ёшься, -ýтся; *прошл.* **отнёсся, -лáсь, -лóсь** *сврш.* 1. *к кому, чему* примити *кога*, поступити *с ким, чим;* **~ внимáтельно к приéзжему** љубазно примити госта; **~ с подозрéнием** *к чему* примити *шта* са сумњом, бити сумњичав *према чему* 2. *к кому заст.* обратити се *коме*; **~ с прóсьбой** *к кому* обратити се *коме* с молбом 3. *о ком, чём заст.* изразити се, изјаснити се, изнети своје мишљење *о коме, чему*

отникелир||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш.* пониикловати

отнимá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что у кого* одузимати, узимати силом, отимати *кога, шта коме* 2. *что у кого фиг.* лишавати *кога чега*, одузимати *коме шта;* **~** *у кого* **надéжду** лишавати *кога* наде 3. *фиг.* односити, одузимати (*много времена*) 4. одмакати, скидати 5. *разг.* ампутирати 6. *разг.* одузимати, одбијати (*број*)

отнимá||ться, -ется, -ются *несврш.* одузимати се, парализовати се

относи́тельно [1] *прил.* релативно, донекле

относи́тельно [2] *предл. с ген.* 1. у вези са *с инстр.;* што се тиче, у погледу *с ген.* 2. према *с дат.*; **симметри́чный ~ óси** *геом.* симетричан према оси

относи́тельност||ь, -и *ж* релативитет *м*, релативност ◇ **теóрия ~и** теорија релативитета

относи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. односан, релативан; **всё ~ьно** све је релативно; **~ьная удáча** релативан успех 2. *лингв.* односни; **~ьное местоимéние** односна заменица; **~ьное прилагáтельное** односни придев

отн||оси́ть [1], **-ошý, -óсишь, -óсят** *несврш.* 1. односити, носити (*писмо, књигу*) 2. *само 3. л.* односити, одвлачити, премештати (*на друго место*) 3. *к кому, чему* убрајати, сврставати *у кога, шта*; **~ комáнду к лýчшим** сврставати тим у најбоље 4. *к чему* приписивати *чему;* **~** *чью* **грýбость к плохóму настроéнию** приписивати *чију* грубост лошем расположењу 5. одгађати, одлагати, померати; **~ экзáмены на óсень** одлагати испите за јесен

отн||оси́ть [2], **-ошý, -óсишь, -óсят** *сврш. разг.* износати, престати носити (*одећу, обућу*)

отн||оси́ться, -ошýсь, -óсишься, -óсятся *несврш.* 1. *к кому, чему* примати *кога, шта*, поступати *с ким, чим*, односити се *према коме, чему*; **хорошó ~** *к кому* лепо се односити *према коме*; **~ с недовéрием к** *чьим* **словáм** примати с неповерењем *чије* речи 2. *к кому заст.* обраћати се *коме* 3. *о ком, чём заст.* изражавати се, изјашњавати се, износити своје мишљење *о коме, чему* 4. *к кому, чему* припадати *коме, чему*, спадати *у кога, шта;* **~ к клáссу млекопитáющих** спадати у разред сисара; **э́то произведéние ~óсится к XIX вéку** ово дело спада у XIX век 5. *само 3. л. к кому, чему* тицати се *кога*, имати везе *с ким, чим*; **э́то ко мне не ~óсится** то се мене не тиче

отношéни||е, -я *с* 1. однос *м*; **бéрежное ~** *к чему* брижљив однос *према чему;* **забóтливое ~ к больнóму** брижљив однос према болеснику; **вы́сказать своё ~** *к чему* изнети свој став *према чему* 2. *мат.* однос *м*; **~ мéжду двумя́ величи́нами** однос двеју величина 3. *мн.* **-я, -й** односи *мн. м*; **быть в хорóших ~ях** *с кем* бити у добрим односима *с ким*; **испóртить ~я** покварити односе; **завязáть, поддéрживать дрýжеские ~я** *с кем* успоставити, одржавати пријатељске односе *с ким*; **установи́ть, разорвáть диломати́ческие ~я** успоставити, прекинути дипломатске односе 4. однос *м*, веза *ж*; **имéть ~** *к чему* имати везе *с чим*; **я не имéю к э́тому никакóго ~я** ја с тим немам никакве везе 5. *заст.* акт *м*, службени допис ◇ **произвóдственные ~я** *екон.* производни односи; **в ~и** *кого, чего*, **по ~ю** *к кому, чему* у погледу *кога, чега;* **ни в какóм ~и** ни у ком погледу; **в нéкотором ~и** у неком смислу, у неку руку, донекле; **во всех ~ях** у сваком погледу

отны́не *прил.* одсад, одсада

отню́дь *прил.* никако, нипошто, ни у ком случају; **я ~ не намéрен соглашáться** нипошто нећу пристати

отн||я́ть, -имý, -и́мешь, -и́мут; *прошл.* **óтнял, -ялá, óтняло; óтнятый** *сврш.* 1. *кого, что у кого* одузети, узети силом, отети *кога, шта коме*; **~ игрýшку у ребёнка** отети детету играчку; **~ зéмлю у помéщиков** одузети земљу велепоседницима 2. *что у кого фиг.* лишити *кога чега*, одузети *коме шта;* **~ надéжду** *у кого* лишити *кога* наде; **~ жизнь** *у кого* одузети живот *коме*, убити *кога* 3. *фиг.* однети, одузети; **рабóта ~ялá у негó мнóго врéмени** посао му је одузео много времена 4. одмакнути, скинути; **~ лéстницу от стены́** скинути мердевине са зида 5. *разг.* ампутирати; **~ нóгу** ампутирати ногу 6. *разг.* одузети, одбити; **от сорокá ~ двáдцать** од четрдесет одузети двадесет ◇ **~ ребёнка от груди́** одбити дете од сисе

отн||я́ться, -и́мется, -и́мутся; *прошл.* **-я́лся, -ялáсь, -я́лось** *сврш.* одузети се, парализовати се; **у негó ~яли́сь нóги** одузеле му се ноге ◇ **у негó ~я́лся язы́к** одузео му се језик, изгубио је моћ говора

ото *предл. в.* **от**

отобéда||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. завршити ручак, ручати 2. *заст.* ручати, обедовати, бити на ручку; **проси́ть ~** позвати на ручак

отображá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. приказивати, представљати, описивати 2. одражавати

отобража́||ться, -ется, -ются *несврш.* одражавати се, огледати се

отображе́ни||е, -я *с* **1.** приказивање, описивање **2.** одражавање **3.** одраз *м*, слика *ж*, приказ *м*; **ве́рное ~** верна слика

отобра||зи́ть, -жу́, -зи́шь, -зя́т; -жённый *сврш.* **1.** приказати, представити, описати; **~ в рома́не** описати у роману **2.** одразити

отобраз||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* одразити се, огледати се

отобр||а́ть, отберу́, отберёшь, отберу́т; *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло; ото́бранный** *сврш.* **1.** *кого, что у кого* одузети, узети силом, отети *кога, шта коме* **2.** узети натраг **3.** одабрати, изабрати, издвојити; **~ ну́жные ве́щи в доро́гу** издвојити ствари потребне за пут

отова́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. струч.* издавати робу, снабдевати, опскрбљивати робом

отова́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. струч.* издати робу, снабдети, опскрбити робом; **~ ка́рточки** добити робу за бонове

отовсю́ду *прил.* одасвуд(а), са свих страна

отогн||а́ть, отгоню́, отго́нишь, отго́нят; *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло; ото́гнанный** *сврш.* **1.** отерати, прогнати; **~ соба́ку** отерати пса **2.** *струч.* дестиловати, испећи (*ракију*)

отогн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; ото́гнутый *сврш.* **1.** исправити, изравнати (*страницу*) **2.** заврнути (*рукаве*); подићи (*оковратник*) **3.** размакнути, разгрнути (*гране*)

отогн||у́ться, -ётся, -у́тся *сврш.* **1.** исправити се, изравнати се **2.** заврнути се, подићи се **3.** размакнути се, разгрнути се

отогрева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* грејати, загревати, загрејавати

отогрева́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* грејати се, загревати се, загрејавати се; **~ у пе́чки** грејати се код пећи

отогре́||ть, -ю, -ешь, -ют; -тый *сврш.* угрејати, загрејати; **~ озя́бшие ру́ки** угрејати озебле руке ◊ **~ змею́ на груди́** отхранити (одгајити) змију у недрима

отогре́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* угрејати се, загрејати се

отодвига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** одмицати, помицати, померати **2.** *фиг. разг.* одлагати, одгађати

отодвига́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** одмицати се, помицати се, померати се **2.** *фиг. разг.* одлагати се, одгађати се

отодви́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* **1.** одмакнути, помакнути, померити; **~ стол от стены́** одмакнути сто од зида **2.** *фиг. разг.* одложити, одгодити

отодви́н||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* **1.** одмакнути се, помакнути се, померити се; **~ в сто́рону** померити се у страну **2.** *фиг. разг.* одложити се, одгодити се

отодр||а́ть, отдеру́, отдерёшь, отдеру́т; *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло; ото́дранный** *сврш.* **1.** откинути, отргнути; **~ обо́и** откинути тапете **2.** *разг.* истући, ишибати ◊ **~ за́ уши (за́ волосы)** повући за уши (за косу)

отодр||а́ться, отдерётся, отдеру́тся; *прошл.* **-а́лся, -ала́сь, -ало́сь** *сврш. разг.* откинути се, поцепати се

отождеств||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* изједначити, поистоветити, идентификовати, идентифицирати; **~ два поня́тия** поистоветити два појма

отождествле́ни||е, -я *с* поистовећивање, идентификација *ж*

отождествля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* поистовећивати, идентификовати, идентифицирати

отожеств||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш. в.* **отождестви́ть**

отожествле́ни||е, -я *с. в.* **отождествле́ние**

отожествля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. в.* **отождествля́ть**

отозв||а́ть, отзову́, отзовёшь, отзову́т; *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло; ото́званный** *сврш.* **1.** позвати, одазвати; **~ в сто́рону** позвати у страну **2.** опозвати; **~ депута́та** опозвати посланика

отозв||а́ться, отзову́сь, отзовёшься, отзову́тся; *прошл.* **-а́лся, -ала́сь, -ало́сь** *сврш.* **1.** одазвати се, одговорити (*на позив*) **2.** *чем в ком фиг.* пробудити се, избити (*о осећању*) **3.** *о ком, чём* изнети своје мишљење, оценити *кога, шта*; **хорошо́ ~ о кни́ге** позитивно оценити књигу; **~ с похвало́й** похвално се изразити **4.** *само 3. л. на ком, чём* одразити се, утицати *на кога, шта;* **пое́здка пло́хо ~ала́сь на его́ здоро́вье** путовање је имало лоше последице за његово здравље

ото||йти́, -йду́, -йдёшь, -йду́т; *прошл.* **-шёл, -шла́, -шло́** *сврш.* **1.** отићи (*пешке*), кренути, одмаћи (се), удаљити се; **~ от двéри** удаљити се од врата; **~ в сто́рону** одмаћи у страну **2.** *војн.* повући се; **отря́д ~шёл к ле́су** чета се повукла према шуми **3.** *само 3. л.* отићи, кренути (*о превозном средству*) **4.** *от чего фиг.* одступити, удаљити се, отуђити се; **~ от пре́жних взгля́дов** одступити од ранијих ставова; **~ от те́мы** удаљити се од теме; **~ от ста́рых друзе́й** отуђити се од старих пријатеља **5.** *само 3. л.* одвојити се, одлепити се, отпасти; **обо́и ~шли́ от стены́** тапете су се одлепиле од зида; **штукату́рка ~шла́** малтер је отпао **6.** *само 3. л.* сићи, нестати; **пятно́ ~шло́** мрља је нестала **7.** *разг.* опоравити се, повратити се, прибрати се **8.** *само 3. л. кому* прећи, припасти; **дом ~шёл племя́ннику** кућа је припала нећаку ◊ **~ в ве́чность** умрети; **~ ко сну́** отићи на спавање

отоларинго́лог, -а *м* оториноларинголог

отомкн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; ото́мкнутый *сврш.* **1.** *разг.* откључати (*врата*); помаћи, подићи (*засун*) **2.** *војн.* скинути; **~ штык от винто́вки** скинути бајонет с пушке

отомкн||у́ться, -ётся, -у́тся *сврш. разг.* отворити се

отом||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш.* осветити се; **~ врагу́** осветити се непријатељу

отопи́тельн||ый, -ая, -ое огревни, грејни, за грејање, ложење; **~ая систе́ма** огревни систем; **~ сезо́н** сезона ложења

отопи́ть, отоплю́, ото́пишь, ото́пят; ото́пленный *сврш.* угрејати, загрејати; **~ дом** загрејати кућу

отопле́ни||е, -я *с* **1.** грејање, загревање, загрејавање, ложење **2.** огревни систем; **центра́льное ~** централно грејање; **паровóе ~** парно грејање; **дровяно́е ~** грејање на дрво

отора́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* опшивати (*крзном итд.*)

оторв||а́ть, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло; ото́рванный** *сврш.* **1.** откинути, отргнути; **~ пу́говицу** откинути дугме **2.** *безл.*: **у него́ ~а́ло ру́ку снаря́дом** граната му је однела руку **3.** *фиг.* одвојити, отргнути, одвући; **~ глаза́ от кни́ги** одвојити очи од књиге;

~ **от рабо́ты** одвући од посла **4.** одвојити, раздвојити; ~ **мать от ребёнка** раздвојити мајку и дете ◊ ~ **от себя́** откинути себи од уста; **с рука́ми** ~ *что нар.* разграбити *шта*

оторв||а́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся; *прошл.* **-а́лся, -ала́сь, -ало́сь** *сврш.* **1.** *само 3. л.* откинути се, отпасти; **пу́говица** ~**ала́сь** дугме је отпало **2.** одвојити се, узлетети; **самолёт** ~**а́лся от земли́** авион је узлетео **3.** *војн.* удаљити се; ~ **от проти́вника на два перехо́да** удаљити се од противника на два дана хода **4.** удаљити се, одвојити се (*од породице, од колектива*) **5.** *от чего фиг.* одвојити се *од чега*, оставити *шта*; **он не мог** ~ **от интере́сной кни́ги** није могао да се одвоји од занимљиве књиге

оторопе́ло *прил. разг.* пренеражено, запањено, забезекнуто

оторопе́л||ый, -ая, -ое *разг.* пренеражен, запањен, забезекнут (*изглед, поглед*)

оторопе́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* пренеразити се, запањити се, забезекнути се; ~ **от неожи́данности** запањити се од изненађења

о́тороп||ь, -и *ж разг.* пренераженост, запањеност, забезекнутост; **его́** ~ **взяла́** препао се, запрепастио се

отороч||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; оторо́ченный *сврш.* опшити; ~ **рукава́ ме́хом** опшити рукаве крзном

оторо́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** поруб *м*, обруб *м*, обод *м*; **ба́рхатная** ~ плишани поруб

отосла́ть, отошлю́, отошлёшь, отошлю́т; отосланный *сврш.* **1.** послати, одаслати, отпремити; ~ **де́ньги по́чтой** послати новац поштом **2.** послати, удаљити; ~ **дете́й спать** послати децу на спавање **3.** упутити; ~ **посети́теля к секретарю́** упутити посетиоца секретару; ~ **обра́тно** вратити натраг

отосп||а́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся; *прошл.* **-а́лся, -ала́сь, -а́лось** *и* **-ало́сь** *сврш.* испавати се, наспавати се; ~ **по́сле доро́ги** испавати се после пута

отохо́||тить, -чу, -тишь, -тят *сврш. кого от чего разг.* одузети, убити *коме* вољу, жељу *за чим*

оточи́ть, оточу́, ото́чишь, ото́чат; ото́ченный *сврш. разг.* зарезати, заоштрити, зашиљити; ~ **каранда́ш** зарезати оловку

отоща́л||ый, -ая, -ое *разг.* мршав, омршавео, изнурен

отоща́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* омршати, смршати, ослабити

отпада́||ть, -ет, -ют *несврш.* **1.** отпадати, осипати се (*о малтеру итд.*) **2.** *књиш. заст.* одвајати се, издвајати се (*из друштва*) **3.** *фиг.* пролазити, нестајати (*о жељи итд.*) **4.** *фиг.* губити снагу, важност

отпа́ива||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** отхрањивати, подизати (*млеком*) **2.** *разг.* лечити (*чајевима, капљицама итд.*)

отпа́ива||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* одлемљивати

отпа́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** пеглати, глачати (*преко влажне крпе*) **2.** скидати, одлепљивати (*помоћу паре*)

отпари́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. что* **1.** одбити (*ударац*) **2.** *фиг.* одговорити, узвратити *на шта* (*у дискусији*)

отпа́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* **1.** опеглати, испеглати, изглачати (*преко влажне крпе*) **2.** скинути, одлепити (*помоћу паре*)

отпа́рыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что от чего* парати, порити; ~ **воротни́к** парајући одвајати оковратник (крагну)

отпа́рыва||ться, -ется, -ются *несврш. от чего* парати се, порити се

отпа́||сть, -дёт, -ду́т; *прошл.* **-л, -ла, -ло** *сврш.* **1.** отпасти, осути се; **штукату́рка** ~**ла** малтер је отпао **2.** *књиш. заст.* одвојити се, издвојити се (*из друштва*) **3.** *фиг.* проћи, нестати; **у него́** ~**ла охо́та (жела́ние) говори́ть с ни́ми** прошла га је воља (жеља) да говори с њима; **сомне́ния** ~**ли** нестале су сумње **4.** *фиг.* изгубити снагу, важност; **обвине́ние** ~**ло** оптужба је пала

отпая́||ть, -ю, -ешь, -ют; отпа́янный *сврш.* одлемити; ~ **но́сик ча́йника** одлемити писак чајника

отпая́||ться, -ется, -ются *сврш.* одлемити се

отпева́ни||е, -я *с цркв.* опело

отпева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого цркв.* опојавати *кога*, држати опело *коме*

отпере́ть, отопру́, отопрёшь, отопру́т; *прошл.* **о́тпер, отперла́, о́тперло; о́тпертый** *сврш.* отворити, откључати (*врата итд.*)

отпере́ться [1], **отопрётся, отопру́тся;** *прошл.* **отперся́, отперла́сь, отперло́сь** *сврш.* отворити се, откључати се; **дверь легко́ отперла́сь** врата су се лако отворила

отпере́ться [2], **отопру́сь, отопрёшься, отопру́тся;** *прошл.* **отпёрся, отпёрлась, отпёрлось** *сврш. от чего разг.* порећи *шта*, одрећи се *чега*; ~ **от свои́х слов** одрећи се својих речи

отпе́т||ый, -ая, -ое *разг.* непоправљив, окорео; ~ **негодя́й** окорели подлац

отп||е́ть, -ою́, -оёшь, -ою́т; -е́тый *сврш.* **1.** отпевати; **петухи́ уже́** ~**е́ли** петлови су већ отпевали **2.** *кого цркв.* опојати *кога*, одржати опело *коме*; ~ **поко́йника** опојати покојника

отпеча́та||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* **1.** одштампати, наштампати; ~ **весь тира́ж кни́ги** одштампати цео тираж књиге **2.** откуцати; ~ *что* **на пи́шущей маши́нке** откуцати *шта* на писаћој машини **3.** направити траг, отисак; ~ **фотогра́фии** направити фотографије

отпеча́та||ться, -ется, -ются *сврш.* **1.** оставити траг, отисак; **на песке́** ~**лись следы́ ног** на песку су остали отисци ногу **2.** *на чём, в чём фиг.* одразити се, оставити траг *на чему, у чему*; урезати се *у шта*; ~ **в па́мяти** урезати се у памћење

отпечатлева́||ться, -ется, -ются *несврш. на чём, в чём заст.* одражавати се, остављати траг *на чему, у чему*; урезивати се *у шта*

отпечатле́||ться, -ется, -ются *сврш. на чём, в чём заст.* одразити се, оставити траг *на чему, у чему*; урезати се *у шта*

отпеча́т||ок, -ка *м* **1.** отисак, траг; **брать** ~**ки па́льцев** узимати отиске прстију; ~**ки ног на снегу́** трагови стопала у снегу **2.** *фиг.* траг, обележје *с*, израз; ~ **гру́сти на лице́** израз туге на лицу; **накла́дывать свой** ~ *на кого, что* давати своје обележје *коме, чему;* ~ **вре́мени** печат времена

отпеча́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** штампати **2.** куцати (*на писаћој машини*) **3.** правити траг, отисак

отпеча́тыва||ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** остављати траг, отисак **2.** *на чём, в чём фиг.* одражавати се, остављати траг *на чему, у чему*; урезивати се *у шта* (*у памћење*)

отпива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* отпијати

отпи́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пилити, одрезивати, одсецати пилом

отп||илить, -илю, -илишь, -илят; -иленный *сврш.* отпилити, одрезати, одсећи пилом

отпирательств||о, -а *с разг.* порицање, непризнавање

отпира||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* отварати, откључавати (*врата итд.*)

отпира||ться[1], **-ется, -ются** *несврш.* отварати се, откључавати се; **дверь не ~ется** врата се не могу отворити

отпира||ться[2], **-ется, -ются** *несврш. от чего разг.* порицати *шта*, одрицати се *чега*

отп||исать, -ишу, -ишешь, -ишут; -исанный *сврш. заст.* 1. оставити у наследство опоруком, преписати 2. конфисковати 3. *нар.* одговорити на писмо

отп||исаться, -ишусь, -ишешься, -ишутся *сврш. разг.* формално, бирократски одговорити (*писмено*)

отпис||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *заст.* писмо *с*, писмени одговор 2. *разг.* формални, бирократски одговор (*писмени*)

отписыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* 1. остављати у наследство опоруком, преписивати 2. конфисковати 3. *нар.* одговарати на писмо

отписыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* формално, бирократски одговарати (*писмено*)

отпить, отопью, отопьёшь, отопьют; *прошл.* **отпил** *и* **отпил, отпила, отпило** *и* **отпило; отпитый** *и* **отпитый** *сврш.* 1. отпити; **~ молока из бутылки** отпити млека из флаше 2. *разг.* попити; **мы уже отпили чай** већ смо попили чај

отпихива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* одгуривати, отискивати

отпихива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* одгуривати се, отискивати се

отпихн||уть, -у, -ёшь, -ут; отпихнутый *сврш. разг.* одгурнути, отиснути

отпихн||уться, -усь, -ёшься, -утся *сврш. разг.* одгурнути се, отиснути се

оплат||а, -ы *ж* 1. накнада, узврат *м* 2. *фиг.* одмазда, освета

отпл||атить, -ачу, -атишь, -атят; -аченный *сврш.* 1. отплатити, вратити, одужити се 2. *фиг.* осветити се, узвратити ◇ **~ той же монетой** вратити мило за драго

отплачива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. отплаћивати, враћати, одуживати се 2. *фиг.* светити се, узвраћати

отплёвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* испљувавати

отплёвыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. испљувавати, избацивати пљувањем 2. *фиг.* изражавати гађење, одвратност пљувањем

отплёскива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* отпљускивати, одливати

отплесн||уть, -у, -ёшь, -ут; отплёснутый *сврш.* 1. *само 3. л.* одбити се, повући се (*о таласу*) 2. *разг.* отпљуснути, одлити

отпл||ести, -ету, -етёшь, -етут; *прошл.* **-ёл, -ела, -ело; -етённый** *сврш.* расплести, отплести

отплета||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* расплитати, отплитати

отплыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. пливати, удаљавати се пливајући (*од обале*) 2. пловити, полазити, кретати (*о броду; бродом*)

отплыти||е, -я *с* одлазак *м*, полазак *м* (*брода*)

отпл||ыть, -ыву, -ывёшь, -ывут; *прошл.* **-ыл, -ыла, -ыло** *сврш.* 1. отпливати, удаљити се пливајући; **~ от берега на несколько метров** отпливати од обале неколико метара 2. отпловити, поћи, кренути (*о броду; бродом*)

отплюн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. разг.* испљунути

отплюн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш. разг.* испљунути, избацити пљувањем

отпл||ясать, -яшу, -яшешь, -яшут; -ясанный *сврш.* 1. *что* отплесати, одиграти 2. *без об*j. престати плесати 3. *что разг.* уморити плешући (*ноге*)

отплясыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* плесати, играти 2. *разг.* плесати ватрено, заносно 3. *что разг.* умарати плешући (*ноге*)

отповед||ь, -и *ж* прекор *м*, осуда, опомена; **строгая ~** оштра опомена

отп||оить, -ою, -оишь, -оят; -оенный *сврш.* 1. отхранити, подићи (*млеком*) 2. *разг.* излечити (*чајевима, капљицама итд.*)

отполза||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* удаљавати се пузећи, милећи, гмижући (*у страну*)

отполз||ти, -у, -ёшь, -ут; *прошл.* **отполз, -ла, -ло** *сврш.* отпузити, одмилити, одгмизати; **~ в сторону** отпузити у страну

отполир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* исполирати, исполитирати, углачати; **~ мебель** исполитирати намештај

отполировыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* полирати, политирати, глачати

отпол||оскать, -ощу, -ощешь, -ощут; -осканный *сврш.* испрати, исплакнути; **~ бельё** испрати рубље

отполос||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. тех.* исећи на траке, камшеве

отпор, -а *м* отпор; **дать ~** пружити (дати) отпор, одупрети се; **встретить (получить) ~** наићи на отпор

отп||ороть[1], **-орю, -орешь, -орют; -оротый** *сврш.* отпарати, распарати; **~ воротник** отпарати оковратник

отп||ороть[2], **-орю, -орешь, -орют; -оротый** *сврш. разг.* излемати, измлатити, ишибати; **~ розгами** ишибати

отп||ороться, -орется, -орются *сврш.* отпарати се, распарати се; **карман ~оролся** џеп се распарао

отпотева||ть, -ет, -ют *несврш. разг.* знојити се од паре, замагљивати се; **окна ~ют** прозори се замагљују

отпоте||ть, -ет, -ют *сврш. разг.* ознојити се од паре, замаглити се

отпочковани||е, -я *с биол.* издвајање, одвајање пупањем

отпочк||оваться, -уется, -уются *сврш.* 1. *биол.* издвојити се, одвојити се пупањем 2. *фиг.* издвојити се, осамосталити се

отпочковыва||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. *биол.* издвајати се, одвајати се пупањем 2. *фиг.* издвајати се, осамостаљивати се

отправител||ь, -я *м* пошиљалац

отправ||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* 1. послати, одаслати, отпремити; **~ деньги почтой** послати новац поштом 2. послати, упутити; **~ войска на фронт** упутити трупе на фронт 3. отпремити; **~ поезд** отпремити воз ◇ **~ на тот свет** отерати у гроб

отправ||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. упутити се, поћи, кренути, отићи; **~ в дорогу (в путь)** кренути на пут; **~ гулять (на прогулку)** поћи у шетњу 2. *само 3. л.* кренути, отићи (*о превозном средству*)

◇ ~ **на тот свет** отићи на онај свет; ~ **к пра́отцам** отићи богу на истину

отпра́вк||а, -и *ж* слање *с*, одашиљање *с*, отпремање *с*

отправле́ни||е [1], **-я** *с* **1.** слање, одашиљање, отпремање; ~ **посы́лок** отпрема пошиљки **2.** пошиљка *ж*; **заказны́е ~я** препоручене пошиљке **3.** одлазак *м*, кретање, полазак *м*; ~ **по́езда** полазак воза ◇ **то́чка ~я** *књиш.* полазиште, исходиште

отправле́ни||е [2], **-я** *с* **1.** *заст.* вршење, обављање (*дужности*) **2.** *мн.* **-я, -й** *физиол.* функције *мн. ж (организма)*

отправля́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** слати, одашиљати, отпремати **2.** слати, упућивати **3.** отпремати (*воз*)

отправля́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. заст.* вршити, обављати; ~ **обя́занности секретаря́** вршити дужност секретара

отправля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** упућивати се, полазити, кретати, одлазити; ~ **в доро́гу (в путь)** кретати на пут; ~ **гуля́ть (на прогу́лку)** ићи у шетњу **2.** *само 3. л.* кретати, полазити (*о превозном средству*); **по́езд ~ется в шесть часо́в** воз полази у шест сати **3.** *от чего фиг.* полазити *од чега*, узимати *шта* за полазну тачку

отправн||о́й, -а́я, -о́е полазни, почетни; **~а́я то́чка** полазна тачка, исходиште

отпра́вочн||ый, -ая, -ое отпремни

отпра́здн||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* прославити, обележити; ~ **годовщи́ну побе́ды** прославити годишњицу победе

отпра́шива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. у кого разг.* тражити *од кога* дозволу за одлазак, одсуствовање

отпресс||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. тех.* спресовати; направити помоћу пресе

отпр||оси́ться, -ошу́сь, -о́сишься, -о́сятся *сврш. у кого разг.* добити *од кога* дозволу за одлазак, одсуствовање; ~ **с рабо́ты** добити допуштење за одсуствовање с посла

отпры́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** одскакати **2.** *само 3. л.* одскакивати, одбијати се (*о лопти*)

отпры́гн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* **1.** одскочити; ~ **в сто́рону** одскочити у страну **2.** *само 3. л.* одскочити, одбити се (*о лопти*)

о́тпрыск, -а *м* **1.** *бот.* изданак, младица *ж* **2.** *фиг. заст. и ирон.* потомак

отпряга́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* испрезати (*коња*)

отпря́н||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* скочити, одскочити (*у страну*)

отпр||я́чь, -ягу́, -яжёшь, -ягу́т; *прошл.* **-я́г, -ягла́, -ягло́; -яжённый** *сврш.* испрегнути; ~ **ло́шадь** испрегнути коња

отпу́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** плашити, застрашивати, терати, растеривати **2.** *кого чем фиг.* одбијати од себе, плашити; ~ **свое́й стро́гостью** одбијати од себе строгошћу

отпугн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; отпу́гнутый *сврш.* **1.** поплашити, застрашити, растерати; ~ **воробьёв** поплашити врапце **2.** *кого чем фиг.* одбити од себе, уплашити

о́тпуск, -а *м, мн.* **-а́, -о́в 1.** одмор, допуст, одсуство *с*; **очередно́й** ~ годишњи одмор; **быть в ~е** бити на годишњем одмору; **уйти́ в** ~ отићи на годишњи одмор; ~ **без сохране́ния содержа́ния (за свой счёт)** неплаћено одсуство; **декре́тный** ~ породиљско одсуство **2.** продаја *ж*, испорука *ж*, издавање *с* **3.** *тех.* отпуштање *с* (*челика*)

отпуска́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого* пуштати *кога*, дозвољавати *коме* да иде **2.** *кого, что* пуштати, ослобађати; ~ **на свобо́ду** пуштати на слободу **3.** *кого заст.* отпуштати (*из службе*) **4.** *что* попуштати, лабавити **5.** *само 3. л. кого, что и без обј. разг.* попуштати, слабити (*о болу, о мразу*) **6.** *что кому* продавати; издавати (*робу*); одобравати (*кредит*) **7.** *что* пуштати (*браду, косу*) **8.** *что разг.* правити (*шале, досетке*) **9.** *что тех.* отпуштати (*челик*) **10.** *кому что заст.* опраштати, отпуштати (*грехове*)

отпускн||а́я, -о́й *ж ист.*: **дать** *кому* **~у́ю** ослободити *кога* кметства

отпускни́к, -а́ *м* радник на одмору, на допусту

отпускн||о́й, -а́я, -о́е 1. који се односи на одмор, допуст, одсуство; **~о́е вре́мя** време годишњег одмора **2. отпускн|ы́е, -ы́х** *мн.* новац *м* за плаћено одсуство (за годишњи одмор) **3.** *заст.* који је на одсуству (*војник итд.*) **4.** *екон.*: **~а́я цена́** продајна цена

отп||усти́ть, -ущу́, -у́стишь, -у́стят; -у́щенный *сврш.* **1.** *кого* пустити *кога*, дозволити *коме* да иде; ~ **дете́й гуля́ть (на прогу́лку)** пустити децу у шетњу **2.** *кого, что* пустити, ослободити; ~ **пти́цу из кле́тки** пустити птицу из кавеза **3.** *кого заст.* отпустити (*из службе*) **4.** *что* попустити, олабавити; ~ **реме́нь** попустити каиш **5.** *само 3. л. кого, что и без обј. разг.* попустити, ослабити; **боль ~усти́ла** бол је попустио; **моро́з ~усти́л** мраз је попустио **6.** *что кому* продати; издати; одобрити; ~ **това́р** продати робу; ~ **сре́дства на образова́ние** одобрити средства за образовање **7.** *что* пустити; ~ **бо́роду** пустити браду; ~ **дли́нные во́лосы** пустити дугачку косу **8.** *что разг.* направити; ~ **шу́тку** направити шалу **9.** *что тех.* отпустити (*челик*) **10.** *кому что заст.* опростити, отпустити (*грех*)

отпуще́ни||е, -я *с заст.* праштање, опраштање (*грехова*) ◇ **козёл ~я** жртвено јагње, кривац за све

отраба́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** одрађивати; ~ **долг** одрађивати дуг **2.** дотеривати **3.** увежбавати; ~ **те́хнику** *чего* увежбавати технику *чега*

отрабо́танн||ый, -ая, -ое *струч.* употребљен, искоришћен; ~ **газ** отпадни гас

отрабо́та||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* **1.** одрадити; ~ **долг** одрадити дуг; ~ **во́семь часо́в** одрадити осам сати **2.** дотерати; ~ **прое́кт** дотерати пројект **3.** увежбати; ~ **движе́ния** увежбати покрете

отрабо́тк||а, -и *ж* **1.** одрађивање *с* **2.** дотеривање *с* **3.** увежбавање *с*

отра́в||а, -ы *ж* отров *м*

отрави́тел||ь, -я *м* тровач

отр||ави́ть, -авлю́, -а́вишь, -а́вят; -а́вленный *сврш.* **1.** *кого* отровати; ~ **мышь** отровати миша **2.** *что* затровати; ~ **во́ду** затровати воду **3.** *фиг.* затровати (*свест, душу*); отровати, загорчати, покварити; ~ **пра́здник** покварити празник

отр||ави́ться, -авлю́сь, -а́вишься, -а́вятся *сврш.* отровати се; ~ **граба́ми** отровати се гљивама

отравле́ни||е, -я *с* тровање, отровање; затровање; **пищево́е** ~ тровање храном; **свинцо́вое** ~ тровање оловом

отравля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого* тровати,

убијати тровањем 2. *что* тровати (*воду*) 3. *фиг.* тровати (*свест*); загорчавати, кварити; **~ жизнь** *кому* загорчавати живот *коме*

отравля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* тровати се

отравля́ющ||ий, -ая, -ее отрован;. **~ие веществá** *војн.* бојни отрови

отрáд||а, -ы *ж* задовољство *с*, срећа, радост

отрáдно *прил. об. у функц. предик.* пријатно (је), мило (је); **~ посмотрéть** пријатно је погледати

отрáд||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но радостан, пријатан, утешан; **~ное извéстие** радосна вест

отражáтел||ь, -я *м тех.* рефлектор

отражáтельн||ый, -ая, -ое *физ., тех.* који рефлектује, одбија, одражава; **~ая спосóбность** способност рефлектовања

отражá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. одбијати, парирати (*ударац итд.*) 2. *само 3. л.* рефлектовати, одбијати, одражавати 3. *фиг.* одражавати, приказивати (*уметнички*)

отражá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. рефлектовати се, одбијати се, одражавати се 2. *само 3. л.* показивати се, одражавати се; **в глазáх ~лась тревóга** у погледу се одражавала узнемиреност 3. *само 3. л. на ком, чём* одражавати се, утицати *на кога, шта*

отражéни||е, -я *с* 1. одбијање, парирање (*ударца итд.*) 2. рефлектовање, одбијање, одражавање 3. *фиг.* одражавање, приказивање (*уметничко*) 4. рефлекс *м*, одраз *м*; **увидеть своё ~ в зéркале** видети свој лик у огледалу 5. *фиг.* одраз *м*, слика *ж*; **~ жизни в искýсстве** одраз живота у уметности; **теóрия ~я** теорија одраза

отра||зи́ть, -жý, -зи́шь, -зят; -жённый *сврш.* 1. одбити, парирати; **~ нападéние** одбити напад; **~ удáр** парирати ударац 2. *само 3. л.* рефлектовати, одбити, одразити; **~ свет** рефлектовати светлост; **~жённый в зéркале** одражен у огледалу 3. *фиг.* одразити, приказати; **~** *что* **в искýсстве** уметнички приказати *шта*

отра||зи́ться, -жýсь, -зи́шься, -зя́тся *сврш.* 1. рефлектовати се, одбити се, одразити се; **~ в водé** одразити се у води 2. *само 3. л.* показати се, одразити се (*на лицу итд.*) 3. *само 3. л. на ком, чём* одразити се, утицати *на кога, шта;* **~ на здорóвье, на карьéре** утицати на здравље, на каријеру

отрапорт||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют *сврш.* 1. рапортирати, поднети рапорт, извештај 2. *фиг. разг.* брзо, течно изговорити

отраслев||óй, -áя, -óе који се односи на привредну грану, огранак; **~óе объединéние** удружење предузећа исте привредне гране

óтрасл||ь, -и *ж* 1. грана (*привредна, научна итд.*); **~ промы́шленности** индустријска грана 2. *заст.* изданак *м*, младица

отрастá||ть, -ет, -ют *несврш.* расти, израстати, нарастати

отр||асти́, -астёт, -астýт; *прошл.* **-óс, -ослá, -ослó** *сврш.* израсти, одрасти, нарасти; **нóгти ~осли́** нокти су израсли

отра||сти́ть, -щý, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш.* пустити да нарасте; **~ бóроду** пустити браду

отрáщива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пуштати да расте

отреаги́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш.* реаговати, реагирати

отрéбь||е, -я *с зб.* 1. *заст.* отпаци *мн. м* 2. *фиг.* шљам *м*, олош *м*; **~ óбщества** друштвени шљам

отрегули́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* 1. регулисати, регулирати, уредити 2. регулисати, регулирати, подесити; **~ motóр** подесити мотор

отредакти́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* *что* извршити редакцију *чега*, редиговати (*рукопис*)

отрéз, -а *м* 1. одрезак, одсечак (*тканине*); **купи́ть ~ на пальтó** купити штоф за капут 2. рез, пресек; **ли́ния ~а** линија пресека

отрé||зать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш.* 1. одрезати, одсећи; **~ кусóк хлéба** одсећи комад хлеба 2. одмерити, доделити; **~** *кому* **земéльный учáсток** одмерити *коме* парцелу 3. пресећи, одсећи; **~ пути́ к отступлéнию** пресећи одступницу; **~ батальóн от полкá** одсећи батаљон од пука 4. *разг.* одбрусити, оштро одговорити ◇ **~занный ломóть** одрезана грана (*човек који се одвојио од породице*); **как (ножóм) ~зало** *безл.* као руком однесено; **семь раз отмéрь, оди́н раз отрéжь** *посл.* три пута мери, једном сеци

отрезá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. одрезивати, сећи, одсецати 2. одмеравати, додељивати (*парцелу*) 3. пресецати, одсецати (*одступницу итд.*) 4. *разг.* оштро одговарати

отрезвé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. отрезнити се, истрезнити се 2. *фиг.* отрезнити се, истрезнити се (*од илузија итд.*)

отрезви́тельн||ый, -ая, -ое за трежњење

отрезв||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* 1. отрезнити, истрезнити 2. *фиг.* отрезнити, истрезнити; **~ мечтáтеля** отрезнити занесењака

отрезв|и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. в.* **отрезвéть**

отрезвлéни||е, -я *с* 1. трежњење, отрежњење 2. *фиг.* трежњење, отрежњење (*од илузија*)

отрезвля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. трезнити, истрежњавати 2. *фиг.* трезнити, истрежњавати (*занесењака*)

отрезвля́|ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. трезнити се, истрежњавати се 2. *фиг.* трезнити се, истрежњавати се (*од илузија*)

отрезн||óй, -áя, -óе 1. за откидање, за одсецање; **~ талóн** талон за откидање 2. сечен, пресечен (*у струку*); **~óе плáтье** хаљина сечена у струку 3. *тех.* који служи за сечење; **~ резéц** сечиво

отрéз||ок, -ка *м* 1. одрезак, одсечак (*коже, тканине*) 2. део; **~ пути́** комад пута; **~ врéмени** временско раздобље 3. *мат.* одсечак, сегмент

отрекá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. от кого, чего* одрицати се *кога, чега* ◇ **~ от престóла** одрицати се престола, абдицирати

отрекоменд||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш.* 1. *кого как* препоручити; **~** *кого* **как óпытного рабóтника** препоручити *кога* као искусног радника 2. *кого кому књиш.* представити *кога коме*, упознати *кога с ким*

отрекоменд||овáться, -ýюсь, -ýешься, -ýются *сврш.* *кому књиш.* представити се *коме*, упознати се *с ким*

отремонти́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* оправити, поправити, реновирати; **~ дом** реновирати кућу

отрепети́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* увежбати; **~ роль** увежбати улогу; **~ пьéсу** увежбати комад

отрéпь||е, -я *с зб.*, **отрéпь||я, -ев** *мн.* дроњци *мн. м*, прње *мн. ж*, крпе *мн. ж*; **ходи́ть в ~е** ићи у дроњцима

отреставри́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* рестаурирати, обновити

отретуши́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* ретуширати, дотерати тушем

отрече́ни||е, -я *с* одрицање ◇ ~ **от престо́ла** абдикација

отр||е́чься, -еку́сь, -ечёшься, -еку́тся; *прошл.* **-ёкся, -екла́сь, -екло́сь** *сврш. от кого, чего* одрећи се *кога, чега;* ~ **от свои́х слов** одрећи се својих речи ◇ ~ **от престо́ла** одрећи се престола, абдицирати

отреша́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. от чего књиш.* ослобађати се, избављати се *чега*

отреше́ни||е, -я *с заст.* 1. ослобађање, ослобођење 2. одвајање 3. разрешавање, разрешење (*дужности*)

отрешённост||ь, -и *ж* отуђеност, одвојеност (*од стварности*)

отрешё||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно одсутан, отуђен, одвојен (*од стварности*); ~ **взгляд** одсутан поглед

отреш||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш. от чего књиш.* ослободити се, избавити се *чега;* ~ **от мы́сли** *о чём* ослободити се мисли *о чему*

отри́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш. заст.* одбити, одбацити

отрица́ни||е, -я *с* 1. порицање 2. негирање, негација *ж* 3. *лингв.* негација *ж*

отрица́тельно *прил.* 1. негативно, одречно; **отве́тить** ~ негативно одговорити 2. негативно, лоше; ~ **относи́ться** *к чему* негативно се односити *према чему*

отрица́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. негативан, одречан; **получи́ть** ~ **отве́т** добити негативан одговор 2. негативан, лош; **~ьные черты́ хара́ктера** негативне особине карактера 3. *мат., физ.* негативан; **~ьное число́** негативан број; ~ **электри́ческий заря́д** негативно наелектрисање

отрица́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. порицати; ~ **свою́ вину́** порицати своју кривицу; **нельзя́** ~, **что...** не може се порећи да... 2. негирати, одбацивати; ~ **иску́сство** негирати уметност

отро́г, -а *м геогр.* огранак, обронак; **~и гор** обронци планина

о́троду *прил. разг.* 1. од рођења; **ему́ три го́да** ~ има три године 2. никад у животу; **я** ~ **не вида́л ничего́ подо́бного** никад у животу нисам видео такво нешто

отро́дь||е, -я *с* 1. *погрд.* потомак *м* 2. *погрд.* багра *ж*, жгадија *ж*; **дья́вольское** ~ ђавоље племе 3. *пољопр.* раса *ж*, пасмина *ж*

отродя́сь *прил. нар. в.* **о́троду**

отро́||ек, -йка *м пољопр.* рој (*пчела*)

отро||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. пољопр.* створити нови рој (*пчела*)

отро||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш. пољопр.* изројити се, поројити се, излетети у роју (*о пчелама*)

о́трок, -а *м заст.* дечак, деран, момче *с*

отрокови́ц||а, -ы *ж заст.* девојчица

отро́ст||ок, -ка *м* 1. изданак, младица *ж*, огранак 2. *анат.* израслина *ж*; **червеобра́зный** ~ **слепо́й кишки́** црвуљак, апендикс

о́троческ||ий, -ая, -ое *заст.* дечачки; **~ие го́ды** период дечаштва

о́трочеств||о, -а *с заст.* дечаштво

о́труб, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** *ист.* парцела *ж* издвојена из задружног у приватно власништво

отру́б, -а *м струч.* пресек (*дрвета*)

отруба́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. одсецати, одрубљивати 2. *разг.* одбрусивати, кратко и оштро одговарати

о́труб||и, -е́й *мн. пољопр.* мекиње *мн. ж*

отр||уби́ть, -ублю́, -у́бишь, -у́бят; -у́бленный *сврш.* 1. одсећи, одрубити; ~ **ве́тку** одсећи грану 2. *разг.* одбрусити, кратко и оштро одговорити

о́трубн||ый, -ая, -ое *пољопр.* од мекиња, с мекињама

отруга́||ть, -ю, -ешь, -ют; отру́ганный *сврш. разг.* изгрдити

отру́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. струч.* 1. возити авион по земљи 2. *само 3. л.* скретати крећући се по земљи (*о авиону*)

отрул||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш. струч.* 1. одвести авион по земљи 2. *само 3. л.* скренути крећући се по земљи; **самолёт ~и́л в сто́рону** авион је скренуо на писти

отры́в, -а *м* 1. откидање *с*, тргање *с* 2. одвајање *с*, узлетање *с* 3. одвајање *с* 4. *војн.* удаљавање *с* ◇ **в ~е** *от чего* без везе *са чиме;* **обуче́ние без ~а от произво́дства** учење уз рад

отрыва́||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. кидати, откидати, тргати 2. *фиг.* одвајати, одвлачити; **не ~я глаз** не одвајајући поглед 3. одвајати, раздвајати; ~ **от семьи́** одвајати од породице

отрыва́||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. копати, откопавати, ископавати 2. *фиг. разг.* чепркати, ишчепркавати, налазити

отрыва́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* откидати се, отпадати 2. одвајати се, узлетати 3. *војн.* удаљавати се 4. удаљавати се, одвајати се; ~ **от това́рищей** одвајати се од другова 5. *от чего фиг.* одвајати се *од чега,* остављати *шта*

отры́висто *прил.* одсечно, испрекидано; ~ **отве́тить** одсечно одговорити

отры́вис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то одсечан, испрекидан; **~тая речь** испрекидан говор

отрывн||о́й, -а́я, -о́е за откидање;~ **календа́рь** лисни календар

отры́в||ок, -ка *м* одломак, фрагмент; ~ **из рома́на** фрагмент из романа

отры́вочност||ь, -и *ж* 1. фрагментарност 2. испрекиданост

отры́воч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. фрагментаран, у одломцима; **~ные све́дения** фрагментарни (непотпуни) подаци 2. испрекидан (*разговор*)

отры́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* подригивати, повраћати

отрыгн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* подригнути, повратити; **ребёнок ~у́л молоко́** дете је повратило млеко

отры́жк||а, -и *ж* 1. подригивање *с*, ригање *с* 2. *фиг. разг.* рецидив *м*, остатак *м* (*прошлости*)

отр||ы́ть, -о́ю, -о́ешь, -о́ют; -ы́тый *сврш.* 1. откопати, ископати 2. *фиг. разг.* ишчепркати, ишчачкати, пронаћи; ~ *что* **в бума́гах** пронаћи *шта* у папирима

отря́д, -а *м* 1. чета *ж*, одред; **партиза́нский** ~ партизанска чета 2. одред; **пионе́рский** ~ пионирски одред 3. *зоол.* ред, врста *ж*;~ **хи́щных** звери, месождери

отря||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -жённый *сврш.* послати, одредити, делегирати; ~ **трёх бойцо́в в пого́ню** *за кем* одредити тројицу бораца у потеру *за ким*

отря́дн||ый, -ая, -ое 1. четни, одредни; ~ **команди́р**

командир чете 2. одредни; ~ **сбор** збор пионирског одреда

отряжá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* слати, одређивати, делегирати

отрясá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* отресати, стресати

отряс||тй, -ý, -ёшь, -ýт; *прошл.* **отря́с, -лá, -лó** *сврш. заст.* отрести, стрести ◇ ~ **прах от своих ног** *књиш.* раскинути *с ким, чим*

отря́хива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* отресати, стресати, истресати; ~ **крóшки** *с чего* отресати мрвице *с чега*

отря́хива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* отресати се, стресати са себе

отряхн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт; отря́хнутый *сврш.* отрести, стрести, истрести; ~ **снег с воротникá** отрести снег с оковратника

отряхн||ýться, -ýсь, -ёшься, -ýтся *сврш.* отрести се, стрести са себе; ~ **от снéга** стрести са себе снег

отс||адúть, -ажý, -áдишь, -áдят; -áженный *сврш.* 1. преместити; ~ **ученикá** преместити ученика 2. пресадити; ~ **растéние** пресадити биљку

отсáдк||а, -и *ж* пресађивање *с*

отсáжива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. премештати (*ученика итд.*) 2. пресађивати (*биљку*)

отсáжива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* преседати, премештати се

отсалют||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют *сврш.* 1. извршити почасну паљбу 2. *кому чем* поздравити *кога чим (гестом итд.)*

отсáсыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. исисавати, сисати 2. *тех.* испумпавати, исцрпљивати

óтсвет, -а *м* одсјај, одблесак, рефлекс; ~ **луны́** месечев одсјај

отсвéчива||ть, -ет, -ют *несврш.* светлети, одсјајивати, рефлектовати светлост

отсебя́тин||а, -ы *ж разг.* 1.: **вставля́ть в текст ~у** убацивати у текст своје речи 2. самовоља

отсéв, -а *м* 1. просејавање *с* 2. *фиг.* осипање *с*, изостајање *с*, селекција *ж*; ~ **студéнтов на экзáмене** осипање студената на испиту

отсéвк||и, -ов *мн.* осевци *мн. м,* осевине *мн. ж*

отсевн||óй, -áя, -óе просејан; **~áя мукá** просејано брашно

отсéива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. просејавати 2. *фиг.* одабирати, вршити селекцију

отсéива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* просејавати се, одвајати се просејавањем 2. *фиг.* осипати се, изостајати

отсéк, -а *м* комора *ж*, оделење *с*

отсекá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. одсецати, сећи, одрезивати 2. одсецати, одвајати

отсéле *прил. заст.* одавде

отсел||úть, -ю́, -úшь, -я́т; -ённый *сврш. разг.* одселити, преселити

отсел||úться, -ю́сь, -úшься, -я́тся *сврш. разг.* одселити се, преселити се

отсéль *в.* **отсéле**

отселя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* селити, одсељавати, пресељавати

отселя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* селити се, одсељавати се, пресељавати се

отс||éсть, -я́ду, -я́дешь, -я́дут; *прошл.* **-éл, -éла, -éло** *сврш.* пресести, преместити се

отсечéни||е, -я *с* одсецање, сечење ◇ **дать гóлову (рýку) на** ~ дати руку у ватру (*јемчити за нешто*)

отсéчн||ый, -ая, -ое: ~ **артиллерúйский огóнь** *војн.* плотунска паљба

отс||éчь, -екý, -ечёшь, -екýт; *прошл.* **-ёк, -еклá, -еклó; -ечённый** *сврш.* 1. одсећи, одрезати; ~ **сухýю вéтку** одсећи суву грану 2. *војн.* одсећи, одвојити; ~ **пехóту от тáнков** одсећи пешадију од тенкова

отсé||ять, -ю, -ешь, -ют; -янный *сврш.* 1. просејати; ~ **мукý** просејати брашно 2. *фиг.* одабрати, извршити селекцију

отсé||яться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. *само 3. л.* просејати се 2. *фиг.* осути се, изостати; **часть учáщихся ~ялась** део студената се осуо 3. *разг.* завршити сетву

отсигнáл||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш.* сигнализирати, сигнализовати

отс||идéть, -ижý, -идúшь, -идя́т; -úженный *сврш.* 1. дугим седењем изазивати утрнулост (*у нози итд.*) 2. *разг.* поседети неко време 3. одседети, одлежати, издржати казну; ~ **год в тюрьмé** одлежати годину дана у затвору

отс||идéться, -ижýсь, -идúшься, -идя́тся *сврш. разг.* 1. *от чего* склонити се, проседети у заклону; ~ **от дождя́** склонити се од кише 2. *фиг.* избећи тешкоће, склонити се од опасности на сигурно место; ~ **в тылý** преседети у позадини

отсúдк||а, -и *ж нар.* издржавање *с* казне, робије

отсúжива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. дугим седењем изазивати утрнулост (*у нози итд.*) 2. *разг.* седети неко време 3. седети, лежати у затвору, издржавати казну

отсúжива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. *от чего* склањати се, седети у заклону 2. *фиг.* избегавати тешкоће, склањати се од опасности на сигурно место

отскáблива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* стругати, грепсти

отскáблива||ться, -ется, -ются *несврш.* одвајати се, одлепљивати се, отпадати

отск||акáть, -ачý, -áчешь, -áчут *сврш.* одјахати, одгалопирати

отскáкива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. скакати, одскакати (*у страну*) 2. *само 3. л.* одскакати, одскакивати, одбијати се (*о лопти итд.*) 3. *само 3. л. разг.* одвајати се, откидати се, отпадати

отскобл||úть, -ю́, -úшь, -я́т; отскóбленный *сврш.* остругати, састругати, огрепсти; ~ **крáску** остругати фарбу

отскобл||úться, -úтся, -я́тся *сврш.* одвојити се, одлепити се, отпасти

отск||очúть, -очý, -óчишь, -óчат *сврш.* 1. скочити, одскочити (*у страну*) 2. *само 3. л.* одскакутати, одбити се; **мяч ~очúл от стены́** лопта се одбила од зида 3. *само 3. л. разг.* одвојити се, откинути се, отпасти; **пýговица ~очúла** дугме је отпало

отскребá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* стругати, гребати

отскре||стú, -бý, -бёшь, -бýт; *прошл.* **отскрёб, -блá, -блó; -бённый** *сврш. разг.* остругати, састругати, огрепсти, изгрепсти

отслáива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. таложити, слагати у слојеве 2. одвајати слојеве

отслáива||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. таложити се, слагати се у слојевима 2. одвајати се у слојевима

отслоéни||е, -я *с* 1. таложење 2. талог *м*, наслага *ж*, слој *м*; **песчáные ~я** слојеви песка ◇ **~ сетчáтки** *мед.* одлубљеност мрежњаче

отсло||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. сталожити, наслагати у слојеве 2. одвојити слојеве

отсло||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* 1. сталожити се, наслагати се у слојевима 2. одвојити се у слојевима

отслó||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *само јд. разг.* таложење *с* 2. *струч.* талог *м*, наслага, слој *м*

отслýжива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *разг.* одрађивати (*дуг итд.*) 2. *цркв.* служити, обављати црквени обред

отсл||ужи́ть, -ужý, -ýжишь, -ýжат; -ýженный *сврш.* 1. одслужити (*неко време*); престати служити; **~ год в áрмии** одслужити годину дана у војсци 2. *само 3. л. разг.* истрошити се, похабати се; **сапоги́ ~ужи́ли (своё)** ципеле су се похабале 3. *разг.* одрадити (*дуг итд.*) 4. *цркв.* одслужити; **~ молéбен** одслужити службу божју

отсмéива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* смејати се уместо одговора, одговарати смехом

отсме||я́ться, -ю́сь, -ёшься, -ю́тся *сврш. разг.* престати се смејати

отсн||я́ть, -имý, -и́мешь, -и́мут; -я́тый *сврш.* снимити, завршити снимање; **~ фильм** снимити филм

отсовéт||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. кому с инф.* одвратити, одговорити *кога од чега;* **он мне ~овал éхать** убедио ме је да не путујем

отсоедин||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* раздвојити, одвојити, оделити

отсоединя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* раздвајати, одвајати, одељивати

отсортир||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш.* сортирати, пребрати, одабрати

отсос||áть, -ý, -ёшь, -ýт; отсóсанный *сврш.* 1. исисати, посисати 2. *тех.* испумпати, исцрпсти; **~ вóду** испумпати воду

отсóх||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **отсóх, -ла, -ло** *сврш.* 1. усахнути, увенути, осушити се; **вéтка ~ла** грана се осушила 2. *фиг. разг.* одумрети, одузети се; **рукá ~ла** рука се одузела ◇ **~ни у меня́ язы́к, éсли я вру** *нар.* дабогда ми се језик осушио ако лажем

отсрóчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. одгађати, одлагати 2. *разг.* продужавати важност (*пасоша итд.*)

отсрóч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* 1. одгодити, одложити; **~ поéздку** одгодити пут 2. *разг.* продужити важност; **~ пáспорт** продужити пасош

отсрóч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** одгађање *с*, одлагање *с*; продужење *с*; **дать ~ку** одгодити, продужити рок

отставáни||е, -я *с* заостајање; **~ в разви́тии** заостајање у развоју

отста||вáть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* 1. *от кого, чего* заостајати *за ким, чим*; **он ~ёт от нас** он заостаје за нама 2. *от чего разг.* заостајати *од чега*, каснити *на шта* (*на воз итд.*) 3. заостајати; **~ в разви́тии** заостајати у развоју; **~ от жи́зни** заостајати за животом, губити везу са животом 4. *само 3. л.* каснити, закашњавати, заостајати; **часы́ ~ю́т на пять минýт** сат касни пет минута 5. *само 3. л.* одвајати се, одлепљивати се, отпадати (*о малтеру итд.*) 6. *от кого, чего заст. разг.* напуштати *кога, шта*, одустајати *од чега* 7. *от кого разг.* остављати на миру *кога*

отстáв||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* 1. одмакнути, помакнути; **~ стул от пéчки** одмакнути столицу од пећи 2. испружити, истурити; **~ рýку** испружити руку 3. *заст.* отпустити (*из службе*) 4. **отстáвить!** *что и без доп. војн.* стани!, доста!

отстáвк||а, -и *ж* оставка; **подáть в ~у** поднети оставку; **вы́йти в ~у** пензионисати се (*о војном лицу*) ◇ **~ прави́тельства (кабинéта)** оставка владе

отставля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. одмицати, помицати 2. пружати, истурати, истуривати 3. *заст.* отпуштати (*из службе*)

отставни́к, -á *м разг.* официр у пензији

отставн||óй, -áя, -óе пензионисан, умировљен ◇ **~óй козы́ барабáнщик** *шаљ.* нико и ништа, задња рупа на свирали

отстáивани||е[1], **-я** *с* одбрана *ж*, заштита *ж*

отстáиваниé[2], **-я** *с* таложење, бистрење течности таложењем

отстáива||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. что* бранити, штитити *шта*, борити се *за шта*; **~ свою́ тóчку зрéния** бранити свој став

отстáива||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* стајати (*до краја*)

отстáива||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. таложити се, бистрити се таложењем 2. *фиг.* устаљивати се, обликовати се (*о мишљењу итд.*)

отстáлост||ь, -и *ж* заосталост, неразвијеност

отстáл||ый, -ая, -ое 1. заостао, неразвијен; **~ая странá** неразвијена земља 2. заостао, застарео, конзервативан; **~ые взгля́ды** застарели погледи

отстá||ть, -ну, -нешь, -нут *сврш.* 1. *от кого, чего* заостати за ким, чим; **~ на нéсколько шагóв** *от кого* заостати неколико корака *за ким* 2. *от чего разг.* заостати *од чега*, закаснити *на шта*; **он ~л от пóезда** побегао му је воз, закаснио је на воз 3. заостати; **~ в разви́тии** заостати у развоју; **~ от жи́зни** заостати за животом, изгубити везу са животом 4. *само 3. л.* закаснити, заостати; **часы́ ~ли на полчасá** часовник је заостао пола сата 5. *само 3. л.* одвојити се, одлепити се, отпасти; **штукатýрка ~ла** малтер је отпао; **обóи ~ли** тапете су се одлепиле 6. *от кого, чего заст. разг.* напустити *кога, шта*, одустати *од чега* 7. *от кого разг.* оставити на миру *кога*; **~нь от меня́!** остави ме на миру!

отстаю́щ||ий, -ая, -ее заостао, који заостаје; **~ учени́к** лош ученик

отстегá||ть, -ю, -ешь, -ют; отстёганный *сврш.* ишибати, истући, избичевати

отстёгива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* откопчавати

отстёгива||ться, -ется, -ются *несврш.* откопчавати се

отстегн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт; отстёгнутый *сврш.* откопчати; **~ пýговицу** откопчати дугме

отстегн||ýться, -ётся, -ýтся *сврш.* откопчати се

отстирá||ть, -ю, -ешь, -ют; отсти́ранный *сврш.* 1. опрати, спрати, испрати; **~ пятнó** скинути мрљу прањем 2. престати прати, завршити прање

отстирá||ться, -ется, -ются *сврш.* 1. опрати се, спрати се, скинути се прањем; **пятнó ~лось** мрља се скинула 2. *нар.* престати прати, завршити прање

отсти́рыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прати, спирати, испирати

отсти́рыва||ться, -ется, -ются *несврш.* прати се, спирати се, скидати се прањем

отсто́||й, -я *м* талог

отсто́йник, -а *м тех.* базен или резервоар за таложење, прочишћавање течности таложењем

отсто||я́ть[1], **-ю́, -и́шь, -я́т** *сврш. что* одбранити, заштитити *шта*; изборити се *за шта*; **~ кре́пость** одбранити тврђаву; **~ свои́ права́** заштитити своја права

отсто||я́ть[2], **-ю́, -и́шь, -я́т** *сврш.* одстајати, простојати; **~ на нога́х не́сколько часо́в** простојати неколико сати

отсто||я́ть[3], **-ю́, -и́шь, -я́т** *несврш.* бити удаљен, бити на растојању; **дере́вня ~и́т от ста́нции на два киломе́тра** село је удаљено од станице два километра

отсто||я́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* **1.** сталожити се, избистрити се, прочистити се таложењем **2.** *фиг.* усталити се, обликовати се (*о мишљењу итд.*)

отстрада́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* престати патити

отстра́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** градити, изграђивати, зидати, подизати **2.** поново подизати, обнављати

отстра́ива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* **1.** завршавати градњу **2.** поново подизати, обнављати

отстране́ни||е, -я *с* **1.** удаљавање **2.** отпуштање, суспендовање, суспендирање

отстран||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* **1.** удаљити, одмакнути, одгурнути; **~** *чью* **ру́ку** одгурнути *чију* руку **2.** отпустити, суспендовати, суспендирати; **~ от до́лжности** отпустити из службе

отстран||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* **1.** удаљити се, склонити се, одмакнути се **2.** *фиг.* повући се (*од посла итд.*)

отстраня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** удаљавати, одмицати, одгуривати **2.** отпуштати, суспендовати

отстраня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** удаљавати се, склањати се, одмицати се **2.** *фиг.* повлачити се (*од посла итд.*)

отстре́л, -а *м лов.* одстрел, лов

отстре́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** откидати метком **2.** одстрељивати, ловити

отстре́лива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* одговарати ватром, бранити се пуцњавом

отстр||ели́ть, -елю́, -е́лишь, -е́лят; -е́ленный *сврш. разг.* откинути метком

отстреля́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** *лов.* одстрелити, устрелити **2.** *разг.* испуцати, утрошити пуцањем **3.** *разг.* завршити пуцање

отстреля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* **1.** одговорити ватром, одбранити се пуцњавом **2.** *војн. разг.* обуставити ватру, пуцњаву

отстрига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* шишати, стрићи, поткресивати, подрезивати

отстр||и́чь, -игу́, -ижёшь, -игу́т; *прошл.* **-и́г, -и́гла, -и́гло; -и́женный** *сврш.* ошишати, острићи, поткресати, подрезати

отстрога́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* остругати, облањати

отстро́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* **1.** саградити, изградити, сазидати, подићи; **~ зда́ние** сазидати зграду **2.** поново подићи, обновити **3.** *разг.* завршити градњу

отстро́||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* **1.** завршити градњу **2.** поново подићи, обновити

отсту́ка||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* **1.** откуцати (*ритам*) **2.** откуцати, искуцати; **~** *что* **на маши́нке** откуцати *шта* на писаћој машини

отсту́кива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** откуцавати (*ритам*) **2.** куцати (*на писаћој машини*)

о́тступ, -а *м* алинеја *ж*, нови ред, нови пасус

отступа́тельн||ый, -ая, -ое *војн.* који се односи на повлачење; **~ манёвр** повлачење

отступа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** одступати, узмицати **2.** *војн.* повлачити се, одступати **3.** *от чего фиг.* одступати, одустајати **4.** *от чего фиг.* скретати *с чега*, одступати *од чега* **5.** остављати алинеју, одсечак, маргине

отступа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. от кого, чего разг.* **1.** одрицати се *чега*, одустајати *од чега* **2.** порицати *шта* **3.** напуштати *кога*, раскидати *с ким*; дизати руке *од кога, чега*

отст||упи́ть, -уплю́, -у́пишь, -у́пят *сврш.* **1.** одступити, узмакнути; **~ на шаг** узмакнути један корак **2.** *војн.* повући се, одступити; **~ пе́ред проти́вником** повући се пред непријатељем **3.** *от чего фиг.* одступити, одустати; **~ от своего́ мне́ния** одустати од свог мишљења **4.** *от чего фиг.* скренути *с чега*, одступити *од чега*; **~ от те́мы** скренути с теме **5.** оставити алинеју, одсечак, маргине

отст||упи́ться, -уплю́сь, -у́пишься, -у́пятся *сврш. от кого, чего разг.* **1.** одрећи се *чега*, одустати *од чега*; **~ от свои́х прав** одрећи се својих права **2.** порећи *шта*; **~ от своего́ сло́ва** повући (погазити) реч **3.** напустити *кога*, раскинути *с ким*; дићи руке *од кога, чега*; **друзья́ ~упи́лись от него́** пријатељи су дигли руке од њега

отступле́ни||е, -я *с* **1.** *војн.* одступање, повлачење; **~ пе́ред проти́вником** повлачење пред непријатељем **2.** *фиг.* одступање, скретање, удаљавање; **~ от те́мы** удаљавање од теме; **лири́ческое ~** лирски интермецо

отсту́пник, -а *м* отпадник, одметник, ренегат

отсту́пническ||ий, -ая, -ое отпаднички, одметнички, ренегатски

отсту́пничеств||о, -а *с* отпадништво, одметништво, ренегатство

отступн||о́й, -а́я, -о́е *заст. разг.* **1.** који се односи на уступнину, накнадни **2. отступн|о́е, -о́го** *с* уступнина *ж*, накнада *ж* за уступање

отступя́ *прил.* даље, ниже, недалеко; **пять ме́тров ~ от вхо́да** на пет метара од улаза

отстуч||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш. разг. в.* **отсту́кать**

отс||уди́ть, -ужу́, -у́дишь, -у́дят; -у́женный *сврш. разг.* добити судском пресудом

отсу́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* добијати судском пресудом

отсу́тстви||е, -я *с* **1.** одсуство, одсутност *ж*, одсуствовање; **находи́ться в ~и** бити одсутан; **в ~е** *кого у чијој* одсутности **2.** недостатак *м*, несташица *ж*, помањкање; **за ~ем** *чего* због недостатка *чега*; **~ возмо́жности** немогућност ◇ **~ вся́кого прису́тствия** *у кого шаљ.* недостатак здравог смисла *код кога*

отсу́тств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* **1.** одсуствовати, бити одсутан; **~ на собра́нии** одсуствовати са састанка **2.** недостајати, фалити, мањкати; **у больно́го ~ует аппети́т** болесник нема апетит

отсу́тствующ||ий, -ая, -ее **1.** одсутан **2.** *фиг.* одсутан, изгубљен; **~ взгляд** одсутан поглед **3. отсу́тствующ|ие, -их** *мн.* одсутни; **спи́сок ~их** списак одсутних

отсчёт, -а *м* одбројавање *с*

отсчита́||ть, -ю, -ешь, -ют; отсчи́танный *сврш.* избројати, одбројати; ~ **де́сять шаго́в от до́ма** одбројати десет корака од куће; ~ **сто рубле́й** избројати сто рубаља

отсчи́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* бројати, одбројавати; ~ **мину́ты** одбројавати минуте

отсыла́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. слати, одашиљати, отпремати; ~ **кни́ги по по́чте** слати књиге поштом 2. одашиљати, склањати; ~ **дете́й в другу́ю ко́мнату** одашиљати децу у другу собу 3. упућивати; ~ **чита́телей к первоисто́чнику** упућивати читаоце на изворно дело

отсы́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* слање *с*, одашиљање *с*, отпремање *с*, отпрема 2. *к чему* упућивање *с на шта* (*у тексту, у речнику*)

отсы́п||ать, -лю, -лешь, -лют; -анный *сврш.* 1. одасути; ~ **муки́ из мешка́** одасути брашна из вреће 2. *фиг. нар.* одрешити кесу, дати шаком и капом, насути

отсыпа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. одасипати 2. *фиг. нар.* дрешити кесу, давати шаком и капом, насипати

отсы́п||аться, -лется, -лются *сврш. разг.* одасути се, просути се (*делимично*)

отсыпа́||ться [1], **-ется, -ются** *несврш. разг.* одасипати се, просипати се (*делимично*)

отсыпа́||ться [2], **-юсь, -ешься, -ются** *несврш.* испављивати се, одмарати се спавајући

отсырева́||ть, -ет, -ют *несврш.* влажити се, постајати влажан

отсыре́л||ый, -ая, -ое овлажен, влажан; ~ **таба́к** овлажен дуван

отсыре́||ть, -ет, -ют *сврш.* овлажити се, постати влажан

отсыха́||ть, -ет, -ют *несврш.* 1. сахнути, венути, сушити се 2. *фиг. разг.* одумирати, одузимати се

отсю́да *прил.* 1. одавде; ~ **до реки́ оди́н киломе́тр** одавде до реке има један километар 2. из тога, по томе; ~ **сле́дует, что...** из тога произилази да...

отта́ивани||е, -я *с* отапање, растапање, открављивање

отта́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *само 3. л.* топити се, кравити се, одмрзавати се 2. *фиг.* смекшавати се (*о човеку*) 3. *что* одмрзавати, одлеђивати, открављивати

отта́лкива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. одгуривати, одбацивати 2. *фиг.* одбацивати, одбијати

отта́лкива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. от чего* 1. одгуривати се, одбијати се; отискивати се 2. *фиг.* полазити *од чега*, узимати *шта* као полазну тачку

отта́лкивающ||ий, -ая, -ее одбојан, одвратан, непријатан; ~ **вид** одбојан изглед

оттанц||ева́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш. разг.* одиграти, отплесати

оттанцо́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* играти, плесати

отта́птыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *разг.* газити, чепати 2. *нар.* умарати ноге дугим ходањем

оттаска́||ть, -ю, -ешь, -ют; отта́сканный *сврш. разг.* 1. одвући; ~ **мешки́ в сара́й** одвући вреће у шупу 2. повући; ~ **за́ волосы** повући за косу; ~ **за́ уши** *кого* повући за уши *кога*, извући уши *коме*

отта́скива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. одвлачити 2. *кого от кого, чего* одвлачити, силом одводити 3. вући, повлачити (*за косу итд.*)

отта́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. оштрити, брусити 2. *фиг.* брусити, дотеривати, усавршавати (*вештину итд.*)

отт||ащи́ть, -ащу́, -а́щишь, -а́щат; -а́щенный *сврш. разг.* 1. одвући; ~ **в сто́рону** одвући у страну 2. *кого от кого, чего* одвући, силом одвести

отта́||ять, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. *само 3. л.* отопити се, растопити се, откравити се, одмрзнути се; **о́кна ~яли** прозори су се одмрзли 2. *фиг.* смекшати се (*о човеку*) 3. *что* одмрзнути, одледити, откравити; ~ **мя́со** одмрзнути месо

оттека́||ть, -ет, -ют *несврш.* тећи, отицати, повлачити се

оттен||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. осенчити; ~ **ко́нтуры** осенчити контуре 2. *фиг.* истаћи, нагласити, подвући; ~ **не́которые подро́бности** нагласити неке детаље

отте́н||ок, -ка *м* 1. нијанса *ж*, прелив, прелаз; **~ки голубо́го цве́та** нијансе плаве боје 2. нијанса *ж*; **~ки значе́ния сло́ва** нијансе у значењу речи; ~ **ирони́и** призвук ироније

оттеня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. сенчити 2. *фиг.* истицати, наглашавати, подвлачити

о́ттепел||ь, -и *ж* југовина, блага клима са отапањем снега; **весе́нняя** ~ топло време у пролеће (*кад се отапа снег*)

о́ттепельн||ый, -ая, -ое који се односи на југовину; ~ **день** топао дан (*кад се отапа снег*)

оттере́ть, ототру́, ототрёшь, ототру́т; *прошл.* **оттёр, оттёрла, оттёрло; оттёртый** *сврш.* 1. отрти, очистити трљањем 2. истрљати, натрљати, повратити трљањем; ~ **отморо́женные щёки** истрљати промрзле образе 3. *разг.* потиснути, одгурнути (*назад, у страну*); **его́ оттёрли к стене́** одгурали су га према зиду

оттере́ться, ототрётся, ототру́тся; *прошл.* **оттёрся, оттёрлась, оттёрлось** *сврш.* очистити се, скинути се после трљања; **грязь оттёрлась** прљавштина се скинула

оттесн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. потиснути, сузбити, одбацити (*назад, у страну*); ~ **проти́вника** потиснути непријатеља 2. *фиг.* потиснути; ~ **на второ́й план** потиснути у други план

оттесня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. потискивати, сузбијати, одбацивати (*назад, у страну*) 2. *фиг.* потискивати (*у други план итд.*)

отт||е́чь, -ечёт, -еку́т; *прошл.* **-ёк, -екла́, -екло́** *сврш.* отећи, повући се

оттира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. отирати, чистити трљањем 2. трљати, враћати у живот трљањем (*промрзле образе итд.*) 3. *разг.* потискивати, одгуривати (*назад, у страну*)

оттира́||ться, -ется, -ются *несврш.* чистити се, скидати се чишћењем, трљањем

о́ттиск, -а *м* 1. отисак, траг 2. *штамп.* отисак; **корректу́рный** ~ коректорски отисак 3. посебни отисак, сепарат

отти́скива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *разг.* потискивати, одгуривати (*назад, у страну*) 2. утискивати, остављати траг 3. *штамп.* штампати, отискивати

отти́сн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* 1. *разг.* потиснути, одгурнути (*назад, у страну*) 2. утиснути, оставити траг; ~ **след на снегу́** оставити траг у снегу 3. *штамп.* одштампати, отиснути

оттого́ 1. *прил.* зато, због тога; **он заболе́л, ~ и не пришёл** разболео се и због тога није дошао 2. *везн.* зато што, јер; **он не прие́хал ~, что не мог** није дошао, зато што није могао

отто́к, -а *м* 1. отицање *с* 2. *струч.* одводни канал

отто́ле *прил. заст.* отуда, оданде, одатле

оттолкн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; отто́лкнутый *сврш.* 1. одгурнути, одбацити; **~ ного́й стул** одгурнути ногом столицу 2. *фиг.* одбацити, одбити; **~ от себя́ това́рищей** одбити од себе другове

оттолкн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш. от чего* 1. одгурнути се, одбити се; отиснути се; **~ весло́м от бе́рега** отиснути се веслом од обале 2. *фиг.* поћи *од чега*, узети *шта* као полазну тачку

отто́ль *в.* **отто́ле**

оттома́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** отоман *м*, диван *м*

отт||опта́ть, -опчу́, -о́пчешь, -о́пчут; -о́птанный *сврш.* 1. *разг.* погазити, нагазити, учепити; **~ но́гу** *кому* учепити *коме* ногу 2. *нар.* уморити дугим ходањем; **~ себе́ но́ги** уморити ноге дугим ходањем

оттопыренн||ый, -ая, -ое истурен, истакнут, који штрчи; **~ые у́ши** клемпаве уши

оттопы́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. истурати, истицати; избочивати, испупчивати 2. кострешити, шепурити

оттопы́рива||ться, -ется, -ются *несврш. разг.* 1. истурати се, истицати се; избочивати се, испупчивати се 2. кострешити се, шепурити се

оттопы́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* 1. истурити, истаћи; избочити, испупчити; **~ ло́кти** истурити лактове; **~ гу́бы** напућити усне 2. накострешити, нашепурити; **~ пе́рья** нашепурити перје

оттопы́р||иться, -ится, -ятся *сврш. разг.* 1. истурити се, истаћи се, избочити се, испупчити се; **карма́ны ~ились** џепови су се испупчили 2. накострешити се, нашепурити се

отторга́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. свеч.* 1. тргати, отргати 2. *фиг.* отргати, одвајати (*од породице*) 3. отимати, одузимати, грабити

отто́рг||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **-нул** *и* **отто́рг, -ла, -ло** *сврш.* 1. отргнути, истргнути 2. *фиг.* отргнути, одвојити (*од породице*) 3. отети, одузети, уграбити

отторже́ни||е, -я *с свеч.* отргнуће; отимање, насилно одузимање

отт||очи́ть, -очу́, -о́чишь, -о́чат; -о́ченный *сврш.* 1. наоштрити, избрусити; **~ топо́р** избрусити секиру 2. *фиг.* избрусити, дотерати, усавршити; **~ стиль** дотерати стил

оттр||епа́ть, -еплю́, -е́плешь, -е́плют; -ёпанный *сврш.* 1. *пољопр.* отрти; **~ лен (пеньку́)** отрти лан (кудељу) 2. *разг.* повући; **~ за́ волосы** повући за косу

оттрёпыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. пољопр.* трти (*лан, кудељу*)

оттруб||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *сврш.* 1. отрубити, престати трубити 2. *нар.* одрадити, откулучити (*неко време*)

отту́да *прил.* отуда, оданде, одатле

отту||зи́ть, -жу́, -зи́шь, -зя́т *сврш. нар.* истући, измлатити, излемати

оттуш||ева́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -ёванный *сврш.* осенчити, туширати, истуширати

оттушёвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сенчити, туширати

оттяга́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* добити, одузети, отети (*суђењем, парничењем*)

оття́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. одвлачити, извлачити 2. *что фиг. разг.* отезати, одуговлачити *с чим*, одгађати *шта* 3. истезати, растезати (*џеп*) 4. *разг.* умарати руке (*ношењем терета итд.*) 5. *тех.* извлачити, истезати (*ковањем*)

оття́гива||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. *војн.* повлачити се, одлазити 2. растезати се, истезати се

оття́ж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. одвлачење *с*, извлачење *с*, повлачење *с* 2. *фиг. разг.* отезање *с*, одуговлачење *с* 3. *тех.* извлачење *с*, истезање *с* (*ковањем*) 4. *пом.* уже *с*, конопац *м*

отт||яну́ть, -яну́, -я́нешь, -я́нут; -я́нутый *сврш.* 1. одвући, извући 2. *что фиг. разг.* отегнути *с чим*, одгодити *шта*; **~ вре́мя отъе́зда** одгодити време одласка 3. истегнути, растегнути; **~ карма́н** истегнути џеп 4. *разг.* уморити руке (*ношењем терета*); **чемода́н ~яну́л мне ру́ку** отпадоше ми руке од (ношења) кофера 5. *тех.* извући, истегнути (*ковањем*)

отт||яну́ться, -я́нется, -я́нутся *сврш.* 1. *војн.* повући се, отићи 2. отегнути се, растегнути се, истегнути се; **карма́ны ~яну́лись** џепови су се истегли

оття́па||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. нар.* одсећи, отфикарити

оття́пыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* сећи, одсецати

оту́жина||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. вечерати, завршити вечеру 2. *заст.* вечерати; **прошу́ ~ со мно́й** изволите, вечерајте са мном

отума́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. замагљивати 2. *фиг.* замагљивати (*поглед*); замрачивати (*свест*)

отума́нива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. замагљивати се 2. *фиг.* замагљивати се (*о погледу*); мутити се, замрачивати се (*о свести*)

отума́н||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. замаглити 2. *фиг.* замаглити (*поглед*); помутити, замрачити (*свест*)

отума́н||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. замаглити се; **о́кна ~ились** стакла су се замаглила 2. *фиг.* замаглити се (*о погледу*); помутити се, замрачити се (*о свести*)

отупе́л||ый, -ая, -ое *разг.* отупео

отупе́ни||е, -я *с разг.* отупелост *ж*

отупе́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. фиг.* отупети

отупи́ть, отуплю́, оту́пишь, оту́пят *сврш.* отупити, затупити

отупля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* отупљивати, затупљивати

отутю́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пеглати, глачати

отутю́ж||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* испеглати, изглачати; **~ брю́ки** испеглати панталоне

отуча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого от чего и с инф.* одучавати, одвикавати

отуча́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. от чего и с инф.* одучавати се, одвикавати се

оту́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг. в.* **отуча́ть**

оту́чива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг. в.* **отуча́ться**

отучи́ть, отучу́, оту́чишь, оту́чат; оту́ченный *сврш. кого от чего и с инф.* одучити, одвикнути; **~ от куре́ния** одвикнути од пушења

отучи́ться, отучу́сь, оту́чишься, оту́чатся *сврш.*

1. *от чего и с инф.* одучити се, одвикнути се; **~ от дурнóй привы́чки** ослободити се ружне навике 2. *разг.* престати учити, завршити школовање

отфильтр||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш.* филтрирати; **~ вóду** филтрирати воду

отфильтрóвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* филтрати

отформ||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш. тех.* обликовати, формирати

отфрезер||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш. тех.* обрадити фрезером, глодалицом

отфутбóлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого нар.* одбијати, упућивати (*тужиоца, молиоца другим инстанцијама*)

отфутбóл||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш. кого нар.* одбити, упутити (*тужиоца, молиоца другим инстанцијама*)

отфы́ркива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* фркати, фрктати

отхáжива||ть [1], -ю, -ешь, -ют *несврш. кого разг.* неговати (*болесника*)

отхáжива||ть [2], -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* 1. умарати ноге ходајући 2. шибати, бичевати

отхáрка||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* искашљати

отхáрка||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* искашљати се

отхáркивани||е, -я *с* искашљивање

отхáркива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* искашљавати

отхáркива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* искашљивати се

отхáркивающ||ий, -ая, -ее 1. за искашљивање 2. **отхáркивающ|ее, -его** *с* лек *м* за искашљавање

отхáркн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* искашљати

отхáркн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* искашљати се

отхв||атúть, -ачý, -áтишь, -áтят; -áченный *сврш.* 1. *разг.* одсећи 2. *заст.* брзо повући, потегнути 3. *нар.* набавити, добити 4. *нар.* спретно, брзо нешто извести

отхвáтыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *разг.* сећи, одсецати 2. *заст.* брзо повлачити 3. *нар.* набављати, добијати 4. *нар.* спретно, брзо нешто изводити

отхлебн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш. разг.* отпити, гуцнути, србнути; **~ из крýжки** отпити из кригле

отхлёбыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* отпијати, гуцкати, сркати

отхл||естáть, -ещý, -éщешь, -éщут; -ёстанный *сврш. разг.* ишибати, избичевати; **~ кнутóм** избичевати

отхлёстыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* шибати, бичевати

отхлóпа||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* уморити руке пљескањем

отхлóпыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* умарати руке пљескањем

отхлы́н||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* 1. *само 3. л.* одбити се, повући се; **вóлны ~ули от бéрега** таласи су се повукли од обале 2. *фиг.* повући се, узмакнути, устукнути; **толпá ~ула** руља је устукнула

отхóд, -а *м* 1. одлазак, полазак, удаљавање *с* 2. *војн.* одступање *с*, повлачење *с*; **~ войск** повлачење трупа 3. полазак (*превозног средства*) 4. одступање *с*, узмицање *с*, скретање *с*; **~ от прéжних взглядов** одступање од ранијих ставова 5. *ист.* одлазак у печалбу

отх||одúть [1], -ожý, -óдишь, -óдят; -óженный *сврш. кого разг.* однеговати; **~ больнóго** однеговати болесника

отх||одúть [2], -ожý, -óдишь, -óдят; -óженный *сврш. разг.* 1. престати ходати 2. ићи неко време; **~ в шкóлу два гóда** ићи две године у школу 3. *нар.* уморити ходајући; **~ себé нóги** уморити ноге ходајући 4. *нар.* ишибати, избичевати

отх||одúть [3], -ожý, -óдишь, -óдят *несврш.* 1. одлазити (*пешке*), кретати, удаљавати се 2. *војн.* одступати, повлачити се 3. *само 3. л.* полазити, кретати (*о превозном средству*); **пóезд ~óдит чéрез пять минýт** воз полази за пет минута 4. *от чего фиг.* одступати, удаљавати се, отуђивати се (*од другова итд.*) 5. *само 3. л.* одвајати се, одлепљивати се, отпадати (*о малтеру итд.*) 6. *само 3. л.* силазити, нестајати (*о мрљи итд.*) 7. опорављати се, враћати се 8. *само 3. л. кому* прелазити, припадати 9. *заст.* умирати

отхóдн||ая, -ой *ж цркв.* молитва на исход душе

отхóдн||ый, -ая, -ое који најављује одлазак; **~ гудóк** сигнал за одлазак

отхóдчивост||ь, -и *ж* помирљивост, незлопамтљивост

отхóдчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во помирљив, који се брзо смири, незлопамтљив (*човек*)

отхóд||ы, -ов *мн.* (*јд.* **отхóд, -а** *м*) отпаци, остаци

отхóж||ий, -ая, -ее: ~ прóмысел *ист.* печалбарство, надничарење; **~ее мéсто** *нар.* нужник, клозет

отцв||естú, -етý, -етёшь, -етýт; *прошл.* **-ёл, -елá, -елó** *сврш.* 1. прецветати, престати цветати; **сирéнь ~елá** јоргован је прецветао 2. *фиг. разг.* увенути, остарити

отцветá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. прецветавати, престајати цветати 2. *фиг. разг.* венути, старити

отц||едúть, -ежý, -éдишь, -éдят; -éженный *сврш.* 1. исцедити, излити цедећи 2. оцедити, процедити

отцéжива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. цедити, изливати цедећи 2. цедити, процеђивати

отц||епúть, -еплю́, -éпишь, -éпят; -éпленный *сврш.* откачити, одрешити; **~ вагóн** откачити вагон

отц||епúться, -еплю́сь, -éпишься, -éпятся *сврш.* 1. *само 3. л.* откачити се, одрешити се 2. *от кого фиг. нар.* откачити се *од кога*, престати досађивати *коме*

отцеплéни||е, -я *с* откачивање

отцепля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* откачивати, одрешивати

отцепля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* откачивати се, одрешивати се 2. *от кого фиг. нар.* откачивати се *од кога*, престајати досађивати *коме*

отцéпщик, -а *м* откачивач; **~ вагóнов** откачивач вагона

отцеуби́йств||о, -а *с* оцеубиство, оцеубојство

отцеуби́йц||а, -ы *м, ж* оцеубица, оцеубојица

отцикл||евáть, -ю́ю, -ю́ешь, -ю́ют; -ёванный *сврш. струч.* истругати, изглачати; **~ паркéт** изглачати паркет

отцóв, -а -о *разг.* очев

отцóвск||ий, -ая, -ое 1. очев; **~ дом** очева кућа; **~ костю́м** очево одело 2. очински; **~ая любóвь** очинска љубав

отцóвств||о, -а *с* очинство; **признáть своё ~** признати очинство

отчáива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *в чём, с инф. и без обј.* губити сваку наду *у шта*, очајавати 2. *на что разг.* одваживати се

отчáлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. пом.* 1. *что*

одвезивати (*уже*) 2. *от чего* отискивати се (*од обале*) ◇ **~й!** *нар.* губи се!, торњај се!, сиктер!

отча́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. пом.* 1. *что* одвезати; **~ прича́л** одвезати уже 2. *от чего* отиснути се; **ло́дка ~ила от бе́рега** чамац се отиснуо од обале

отча́сти *прил.* делимично, донекле, унеколико; **~ он сам винова́т** донекле је и сам крив; **~ он прав** у неку руку он има право

отча́яни||е, -я *с* очај *м*, очајање; **впасть/впада́ть в ~** пасти/падати у очајање; **привести́/приводи́ть в ~** *кого* довести/доводити од очајања *кога*

отча́янно *прил.* 1. очајно, безнадежно 2. очајнички, храбро; **~ защища́ться** очајнички се бранити 3. *разг.* страствено; **~ люби́ть** *что* страствено волети *шта* 4. *разг.* страшно, ужасно, јако; **у меня́ ~ боли́т голова́** глава ме ужасно боли

отча́янност||ь, -и *ж* 1. *разг.* безнадност, безнадежност, безизлазност; **~ положе́ния** безнадност ситуације 2. *разг.* одважност, смелост, дрзовитост 3. *нар.* очај *м*, очајање *с*

отча́я||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. очајан, безнадан, безнадежан; **~нное положе́ние** безнадежан положај 2. *разг.* очајнички, одважан, дрзовит; **~ челове́к** храбар човек 3. *разг.* страствен; **~ игро́к** страствен картарош 4. *разг.* страшан, ужасан; **~нная ску́ка** страшна досада 5. *само дужи обл. заст.* очајан

отча́||яться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. *в чём, с инф. и без обј.* изгубити сваку наду *у шта*; очајати, пасти у очај; **я ~ялся вас уви́деть** изгубио сам наду да ћу вас срести; **~ в успе́хе** изгубити веру у успех 2. *на что разг.* одважити се

отчего́ 1. *прил.* зашто, због чега; **~ он не пришёл?** зашто није дошао? 2. *везн. књиш.* зато, због тога; **он засме́ялся, ~ лицо́ его́ ста́ло гора́здо прия́тнее** насмејао се, због чега је његово лице постало много пријатније ◇ **~ же** што да не, зашто не

отчего́-либо, отчего́-нибудь *прил.* било због чега, било зашто, из било ког разлога

отчего́-то *прил.* због нечег, из непознатог разлога; **он ~ не пришёл** због нечег није дошао

отчека́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. ковати (*новац итд.*) 2. *фиг.* јасно, разговетно изговарати

отчека́нива||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. ковати се, добијати се ковањем (*о новцу итд.*) 2. *фиг.* јасно се истицати (*на некој подлози*)

отчека́н||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. исковати; **~ моне́ту** исковати новац 2. *фиг.* јасно, разговетно изговорити

отчека́н||иться, -ится, -ятся *сврш.* 1. исковати се, добити се ковањем (*о новцу итд.*) 2. *фиг.* јасно се истаћи (*на некој подлози*)

отчеренк||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. пољопр.* накалемити, окалемити

отчёркива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* означавати, обележавати, истицати (*цртом*)

отчеркн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; отчёркнутый *сврш.* означити, обележити, истаћи (*цртом*); **~ карандашо́м ме́сто в кни́ге** означити оловком место у књизи

отче́рпа||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* исцрпсти, избацити; **~ во́ду из ло́дки** избацити воду из чамца

отчерпн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; отче́рпнутый *сврш. разг.* исцрпсти (*мало*), одвадити, одграбити; **~ воды́ из ведра́** одвадити воде из кофе

отче́рпыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* црпсти (*мало*), одваћати (*део течности*)

отч||ерти́ть, -ерчу́, -е́ртишь, -е́ртят; -е́рченный *сврш. разг.* 1. одвојити, издвојити (*цртом*) 2. завршити цртање, престати цртати

отче́рчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* одвајати, издвајати (*цртом*)

о́тчеств||о, -а *с* име по оцу; **его́ зову́т Петро́м, а по ~у Ива́нович** име му је Петр, а по оцу Иванович

отчёт, -а *м* 1. извештај; **предста́вить ~** поднети извештај; **~ о командиро́вке** извештај са службеног пута 2. *фин.* обрачун, рачун; **годово́й ~** годишњи рачун 3. објашњење *с* ◇ **отдава́ть ~** *кому в чём* полагати рачун *коме о чему*; **отдава́ть себе́ ~** давати себи рачуна; **не отдава́я себе́ ~а** несвесно; **взять, получи́ть, дать под ~** узети, добити, дати предујам

отчётливо *прил.* 1. јасно, разговетно; **~ ви́деть** јасно видети 2. тачно, одређено; **~ изложи́ть** тачно изложити

отчётливост||ь, -и *ж* 1. јасност, разговетност 2. тачност, одређеност (*излагања итд.*)

отчётли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. јасан, разговетан; **име́ть ~вое представле́ние** *о чём* имати јасну представу *о чему* 2. тачан, одређен (*излагање итд.*)

отчётно-вы́борн||ый, -ая, -ое изборни, реизборни; **~ая конфере́нция** изборна конференција

отчётност||ь, -и *ж* полагање *с* рачуна; рачуноводство *с*

отчётн||ый, -ая, -ое који се односи на извештај; обрачунски; **~ докла́д** извештај (*о раду партијске организације итд.*); **~ пери́од** а) период за који се подноси извештај (*о раду партијске организације итд.*) б) *фин.* обрачунски период; **~ год** обрачунска година

отчи́зн||а, -ы *ж свеч.* отаџбина, домовина; **любо́вь к ~е** љубав према отаџбини

о́тч||ий, -ая, -ее *свеч.* очев; **~ дом** очева кућа

о́тчим, -а *м* очух

отчисле́ни||е, -я *с* 1. одбијање, одузимање; одбитак *м* 2. *мн.* **-я, -й** *фин.* дознаке *мн. ж* 3. отпуштање, искључивање, искључење

отчи́сл||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. *что* одбити, одузети; **~ де́сять рубле́й из зарпла́ты** одбити десет рубаља од личног дохотка 2. *что фин.* дозначити; **~ сре́дства на ремо́нт** дозначити средства за поправку 3. *кого* отпустити, искључити; **~ студе́нта** искључити студента

отчи́сл||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* исписати се (*са факултета*); напустити (*службу*)

отчисля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* одбијати, одузимати 2. *что фин.* дозначивати 3. *кого* отпуштати, искључивати

отчисля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* исписивати се (*са факултета*); напуштати (*службу*)

отчи́||стить, -щу, -стишь, -стят; -щенный *сврш.* 1. скинути, удаљити чишћењем; **~ пятно́** скинути мрљу 2. очистити; **~ кастрю́лю** очистити лонац

отчи́||ститься, -щусь, -стишься, -стятся *сврш.* 1. *само 3. л.* скинути се, сићи, очистити се; **пя́тна ~стились** мрље су се скинуле 2. очистити се; **~ от гря́зи** очистити се од прљавштине

отчита́||ть, -ю, -ешь, -ют; отчи́танный *сврш. разг.* 1. *кого* прекорити, укорити *кога*, очитати буквицу *коме*; **~** *кого* **за ша́лость** прекорити *кога* због несташлука 2. *что и без обј.* прочитати *шта*, завршити читање *чега*

отчита́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. *перед кем* поднети извештај *коме*; ~ **пе́ред избира́телями** поднети извештај бирачима; ~ **в проде́ланной рабо́те** поднети извештај о своме раду 2. *фин.* положити рачун

отчи́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. *кого* прекоревати, корити *кога*, читати буквицу *коме* 2. *что и без об*. завршавати читање *чега*

отчи́тыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *перед кем* подносити извештај *коме*; ~ *перед кем* **в проде́ланной рабо́те** подносити *коме* извештај о своме раду 2. *фин.* полагати рачун

отчища́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. скидати, удаљавати чишћењем (*мрље*) 2. чистити; ~ **сапоги́ от гря́зи** скидати блато са чизама

отчища́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* скидати се, силазити, чистити се (*о мрљама итд.*) 2. чистити се; **сапоги́ не ~ются** чизме се не могу очистити

отчужда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого от кого* отуђивати, одбијати, удаљавати (*од непријатеља итд.*) 2. *что правн.* отуђивати, експроприрати, експрописати

отчужда́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* отуђивати се, удаљавати се; ~ **от друзе́й** отуђивати се од пријатеља

отчужде́ни||е, -я *с* 1. отуђивање, удаљавање; **взаи́мное** ~ међусобно отуђивање 2. *правн.* отуђивање, отуђење, експропријација *ж*

отчуждённо *прил.* одсутно, равнодушно, незаинтересовано; ~ **смотре́ть** гледати равнодушно

отчуждённост||ь, -и *ж* отуђеност, равнодушност

отчуждё||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. отуђен; равнодушан, незаинтересован, хладан; ~ **взгляд** хладан поглед 2. *правн.* отуђен, експроприран, експрописан; **~нное иму́щество** отуђена имовина

отшага́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* проћи, пропешачити; ~ **де́сять киломе́тров** пропешачити десет километара

отшагн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. разг.* кораккнути; ~ **в сто́рону** коракнути у страну

отшатн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. разг.* одгурнути, одбацити; **его́ ~у́ло в сто́рону** *безл.* он се повукао у страну

отшатн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* 1. повући се, устукнути, узмакнути; ~ **наза́д** устукнути 2. *от кого фиг. разг.* окренути леђа *коме*, напустити *кога*

отша́тыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. повлачити се, узмицати 2. *от кого фиг. разг.* окретати леђа *коме*, напуштати *кога*

отшварт||ова́ться, -у́ется, -у́ются *сврш. пом.* отиснути се, отпловити

отшварто́выва||ться, -ется, -ются *несврш. пом.* отискивати се, пловити

отшвы́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* одбацивати, завитлавати

отшвырн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; отшвы́рнутый *сврш. разг.* одбацити, завитлати; ~ **ка́мень** завитлати камен

отше́льник, -а *м* 1. *заст.* пустињак, испосник 2. *фиг.* човек самац, усамљеник; **жить ~ом** живети усамљено ◇ **рак-~** *зоол.* рак-самац

отше́льническ||ий, -ая, -ое 1. *заст.* пустињачки, испоснички 2. *фиг.* самачки; **~ая жизнь** самачки живот

отше́льничеств||о, -а *с* 1. *заст.* пустињачки, испоснички живот 2. *фиг.* самачки живот, усамљеност *ж*

отши́б, -а *м*: **на ~е** *разг.* по страни, на периферији, изван насеља; **жить на ~е** а) живети на периферији б) живети повучено, самачки

отшиба́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что от чего разг.* одбијати, откидати, одваљивати 2. *что нар.* ударати, озлеђивати, повређивати ударајући (*руку итд.*)

отшиб||и́ть, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **отши́б, отши́бла, отши́бло; отши́бленный** *сврш.* 1. *что от чего разг.* одбити, откинути, одвалити; ~ **ру́чку у ча́шки** одвалити дршку на шољи 2. *что нар.* ударити, озледити, повредити ударајући; ~ **ру́ку** озледити руку ◇ **у него́ па́мять отши́бло** изгубио је памћење, напустило га је памћење

отши́ть, отошью́, отошьёшь, отошью́т *сврш.* 1. *разг.* престати шити, завршити шивење 2. *кого нар.* отерати, послати до ђавола

отшлёпа||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. *кого разг.* излупати, испуцати, ишопати; ~ **ребёнка за ша́лость** ишопати дете због несташлука 2. *нар.* проћи (*гацајући кроз бару итд.*)

отшлёпыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого разг.* лупати, шопати (*дете*) 2. *нар.* гацати (*кроз бару*)

отшлиф||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* 1. изглачати, углачати, избрусити; ~ **до́ску** изглачати даску; ~ **ка́мень** избрусити камен 2. *фиг.* избрусити, дотерати; ~ **стиль** дотерати стил

отшлифо́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. глачати, брусити 2. *фиг.* брусити, дотеривати (*стил*)

отшпи́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* откачивати, вадити (*иглу, чиоду*)

отшпи́лива||ться, -ется, -ются *несврш. разг.* откачивати се

отшпил||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* откачити, извадити (*иглу, чиоду*); ~ **бант** откачити машну

отшпил||иться, -ится, -ятся *сврш. разг.* откачити се; **бант ~ился** машна се откачила

отштамп||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. тех.* иштанцати, исећи сечивом; ~ **дета́ли** исећи делове (*уређаја*)

отштампо́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. тех.* штанцати, исецати сечивом

отшум||е́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *сврш.* 1. утишати се, стишати се, прохујати, престати брујати; **гроза́ ~е́ла** прохујала је олуја 2. *фиг.* прохујати, проћи, нестати; **~е́ла его́ сла́ва** прошла је његова слава

отш||ути́ться, -учу́сь, -у́тишься, -у́тятся *сврш. разг.* одговорити шалом, нашалити се

отшу́чива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* одговарати шалом, шалити се

отщепе́н||ец, -ца *м презр.* отпадник, одметник

отщепе́нств||о, -а *с* отпадништво, одметништво

отщеп||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* отцепити, одсећи

отщепля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* отцепљивати, одсецати

отщ||ипа́ть, -иплю́, -и́плешь, -и́плют; -и́панный *сврш. разг.* одштинути, откинути штипајући

отщипн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* одштинути, откинути штипајући; ~ **кусо́чек хле́ба** одломити парче хлеба

отщи́пыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* одштипати, откидати штипајући

отъеда́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* одгризати, откидати зубима

отъеда́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* гојити се, ухрањивати се

отъедин‖и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. одвојити, раздвојити; ~ **про́вод** одвојити кабел 2. одвојити, отуђити (*од друштва*)

отъедин‖и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* 1. одвојити се, раздвојити се (*о кабелу итд.*) 2. одвојити се, отуђити се (*од друштва итд.*)

отъединя́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. одвајати, раздвајати (*кабел итд.*) 2. одвајати, отуђивати (*од друштва*)

отъединя́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. одвајати се, раздвајати се (*о кабелу итд.*) 2. одвајати се, отуђивати се (*од друштва*)

отъе́зд, -а *м* одлазак (*превозним средством*); **неожи́данный** ~ изненадни одлазак; **быть в** ~**е** бити на путу

отъе́з‖дить, -жу, -дишь, -дят *сврш. разг.* 1. пропутовати, провести неко време на путу 2. престати путовати

отъезжа́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. одлазити, удаљавати се (*превозним средством*) 2. *заст.* путовати, кретати на пут

отъезжа́ющ‖ий, -его *м* путник; **про́воды** ~**их** испраћај путника

отъе́зж‖ий, -ая, -ее *заст.* удаљен, далек; ~**ее по́ле** удаљено поље

отъёмн‖ый, -ая, -ое који се скида, за скидање (*поклопац итд.*)

отъ‖е́сть, -е́м, -е́ст, -еди́м, -еди́те, -едя́т; *прошл.* **-е́л, -е́ла, -е́ло; -е́денный** *сврш.* 1. одгристи, откинути зубима; **мы́ши** ~**е́ли горбу́шку от хле́ба** мишеви су изгризли окрајак од хлеба 2. *разг.* појести, завршити са јелом

отъ‖е́сться, -е́мся, -е́шься, -е́стся, -еди́мся, -еди́тесь, -едя́тся; *прошл.* **-е́лся, -е́лась, -е́лось** *сврш. разг.* угојити се, ухранити се; **щено́к** ~**е́лся** штене се ухранило

отъе́‖хать, -ду, -дешь, -дут *сврш.* 1. отићи, удаљити се (*превозним средством*); ~ **от ста́нции** удаљити се од станице 2. *заст.* отпутовати, кренути на пут

отъя́вленн‖ый, -ая, -ое *разг.* озлоглашен, по злу познат, чувен; ~ **негодя́й** последњи нитков; ~ **лентя́й** тешка ленштина

отыгра́‖ть, -ю, -ешь, -ют; оты́гранный *сврш.* 1. вратити, повратити (*изгубљено у игри*); одузети; ~ **свои́ де́ньги** повратити свој новац; ~ **мяч** одузети лопту 2. *разг.* одиграти, завршити игру

отыгра́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. победити у реваншу, реванширати се; **в сле́дующем ма́тче кома́нда надее́тся** ~ екипа се у реваншу нада победи 2. *за что фиг. разг.* реванширати се 3. *фиг. разг.* извући се (*из неприлике*)

оты́грыва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* враћати (*изгубљено у игри*); одузимати

оты́грыва‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. побеђивати у реваншу, реванширати се 2. *за что фиг. разг.* реванширати се 3. *фиг. разг.* извлачити се (*из неприлике*)

о́тыгрыш, -а *м разг.* 1. враћање *с*, повраћај (*губитка*) 2. повраћена сума

отымённ‖ый, -ая, -ое *лингв.* именски, деноминативан; ~ **глаго́л** именски глагол

отыска́ть, отыщу́, оты́щешь, оты́щут; оты́сканный *сврш.* наћи, пронаћи; ~ **ну́жную кни́гу** наћи потребну књигу; ~ **взгля́дом** *кого, что* пронаћи погледом *кога, шта*

отыска́ться, отыщу́сь, оты́щешься, оты́щутся *сврш.* наћи се, пронаћи се; **тетра́дь отыска́лась** свеска је пронађена

оты́скива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* налазити, проналазити

оты́скива‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* налазити се, проналазити се

отэкзамен‖ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* испитати, завршити испит, испитивање

отяго‖ти́ть, -щу́, -ти́шь, -тя́т; -щённый *сврш.* 1. оптеретити, преоптеретити, претоварити; **дере́вья,** ~**щённые плода́ми** дрвеће, отежало од плодова 2. *фиг.* оптеретити; ~ **свою́ со́весть** *чем* оптеретити своју савест *чим*

отягоща́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. оптерећивати, преоптерећивати, претоваривати 2. *фиг.* оптерећивати (*своју савест итд.*)

отягоще́ни‖е, -я *с* оптерећивање

отягча́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. оптерећивати, чинити тешким 2. отежавати; ~**ющие (вину́) обстоя́тельства** отежавајуће околности

отягче́ни‖е, -я *с* 1. оптерећивање 2. отежавање

отягч‖и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* 1. оптеретити, учинити тешким; ~**ённая сне́гом ве́тка** грана оптерећена снегом 2. отежати; ~ **вину́** отежати кривицу

отяжеле́‖ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* 1. отежати, постати тежак 2. отежати; угојити се

отяжел‖и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* оптеретити, учинити тешким; ~ **констру́кцию маши́ны** оптеретити конструкцију машине

отяжеля́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* оптерећивати, чинити тешким

офице́р, -а *м* официр; **ка́дровый** ~ активни официр; ~ **запа́са** резервни официр; **строево́й** ~ трупни официр; **штабно́й** ~ штапски официр; ~ **свя́зи** официр за везу

офице́рск‖ий, -ая, -ое официрски; ~**ое зва́ние** официрски ранг

офице́рств‖о, -а *с* 1. *зб.* официри *мн. м*; **сове́тское** ~ совјетски официри 2. *заст.* официрски ранг

официа́льно *прил.* службено, званично

официа́льност‖ь, -и *ж* службеност, званичност

официа́л‖ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. *само дужи обл.* службени, званични; ~ **докуме́нт** службени документ; ~**ьное лицо́** службено лице; ~**ьное опроверже́ние** званични деманти 2. званичан; ~ **тон бесе́ды** званичан тон разговора; ~**ьное приглаше́ние** званичан позив

официа́нт, -а *м* келнер, конобар

официа́нт‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** келнерица, конобарица

официа́нтск‖ий, -ая, -ое 1. келнерски, конобарски 2. **официа́нтск|ая, -ой** *ж* соба келнера

официо́з, -а *м* официоз

официо́зност‖ь, -и *ж* официозност

официо́з‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но официозан

оформи́тел‖ь, -я *м* опремач, декоратер; ~ **спекта́кля** сценограф; ~ **кни́ги** опремач књиге

оформи́тельск‖ий, -ая, -ое који се односи на опремање, декоратерски; сценографски

офо́рм‖ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* 1. опре-

мити, декорирати, декорисати; ~ **кни́гу** опремити књигу; ~ **спекта́кль** урадити сценографију 2. обавити формалности, озаконити, легализовати; ~ *кого* **на рабо́ту** примити *кога* на посао (*уз обављање свих формалности*); ~ **брак** озаконити брачну везу; ~ **докуме́нты** средити документе

офо́рм||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. *само 3. л.* уобличити се, формирати се; **идéя ещё не ~илась** идеја још није попримила коначни облик 2. обавити формалности; ~ **на рабо́ту** ступити на посао (*уз обављање свих формалности*)

оформлéни||е, -я *с* 1. опремање, декорисање; опрема *ж*, декорација *ж*; ~ **кни́ги** опрема књиге; ~ **витри́ны** декорација излога; **сцени́ческое** ~ инсценација 2. обављање формалности, легализација *ж*; ~ **докумéнтов** сређивање докумената

оформля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. опремати, декорирати, декорисати; ~ **витри́ну** декорирати излог 2. обављати формалности, озакоњавати, легализовати; ~ **докумéнты** сређивати документе

оформля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* уобличавати се, формирати се 2. обављати формалности

офо́рт, -а *м ум.* бакрорез

офорти́ст, -а *м* бакрорезац

офсéт, -а *м штамп.* офсет, штампање *с* на офсет-преси

офтальмо́лог, -а *м* офталмолог

офтальмологи́ческ||ий, -ая, -ое офталмолошки

офтальмоло́ги||я, -и *ж мед.* офталмологија

офтальмоско́п, -а *м* офталмоскоп

офтальмоскопи́||я, -и *ж мед.* офталмоскопија

ох 1. *узв.* ох, ах; **ох, как я уста́л** ах како сам уморан 2. **о́хи, о́хов** *мн. разг.* јауци; **о́хи да а́хи** јауци и уздисаји

оха́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого разг.* улагивати се, додворавати се *коме* 2. *нар.* тући, шибати; ~ **кнуто́м** бичевати

оха́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* кудити, пањкати

оха́льник, -а *м нар.* безобразник, бестидник

оха́льнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* понашати се безобразно, бестидно

оха́льн||ый, -ая, -ое *нар.* безобразан, бестидан

охамé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* постати безобразан; понети се безобразно, простачки

о́хань||е, -я *с разг.* уздисање, јаукање, јаук *м*

оха́п||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* нарамак *м*; ~ **дров** нарамак дрва ◇ **взять (схвати́ть) в ~ку** узети у наручје; **держа́ть в ~ке** држати у наручју

охарактериз||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* окарактерисати, окарактеризирати

о́ха||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* уздисати, јаукати

оха́||ять, -ю, -ешь, -ют; -янный *сврш. разг.* покудити, опањкати

охва́т, -а *м* 1. обухват 2. *фиг.* обухватање *с*, окупљање *с* 3. *војн.* заобилажење *с*, опкољавање *с*

охв||ати́ть, -ачу́, -а́тишь, -а́тят; -а́ченный *сврш.* 1. обухватити, загрлити; ~ **рука́ми ствол дéрева** обухватити рукама стабло 2. *само 3. л.* обухватити, опкољити, окружити 3. *само 3. л. фиг.* захватити; **пла́мя ~ати́ло зда́ние** пламен је захватио кућу; **забасто́вки ~ати́ли всю страну́** штрајкови су захватили читаву земљу 4. *само 3. л. фиг.* обузети; **его́ ~ати́ла ра́дость** обузела га ја радост 5. *фиг. разг.* обухватити, окупити; ~ **молодёжь общéственной рабо́той** окупити омладину друштвеним радом 6. *војн.* заобићи, опколити ◇ ~ **взгля́дом** обухватити погледом

охва́тн||ый, -ая, -ое *војн.* заобилазни, обухватни; **~ое движéние** заобилазни покрет

охва́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. обухватати, грлити 2. *само 3. л.* обухватати, опкољавати, окруживати 3. *само 3. л. фиг.* захватати 4. *само 3. л. фиг.* обузимати (*о неком осећању*) 5. *фиг. разг.* обухватати, окупљати (*друштвеним радом итд.*) 6. *војн.* заобилазити, опкољавати ◇ ~ **взгля́дом** обухватати погледом

охво́сть||е, -я *с* 1. *пољопр.* отпаци *мн. м*, остаци *мн. м* при вејању жита 2. *фиг. презр.* слуге *мн. м*, екутоноше *мн. м*; **фаши́стское** ~ фашистичке слуге

охладева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *заст.* хладнети, хладити се 2. *к кому, чему фиг.* хладити се, постајати равнодушан *према коме, чему*, губити интересовање *за кога, шта*

охладé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. *заст.* охладнети, охладити се 2. *к кому, чему фиг.* охладити се, постати равнодушан *према коме, чему*, изгубити интересовање *за кога, шта*; ~ **к прéжним друзья́м** охладити сѐ према старим пријатељима; ~ **к рабо́те** изгубити интересовање за посао

охлади́тельн||ый, -ая, -ое расхладни, за хлађење

охла||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -ждённый *сврш.* 1. охладити, расхладити; ~ **кипято́к** охладити кључалу воду 2. *фиг.* охладити (*осећања*); отрезнити, разочарати

охла||ди́ться, -жу́сь, -ди́шься, -дя́тся *сврш.* 1. *само 3. л.* охладити се, расхладити се 2. *фиг.* охладити се (*о осећањима*); отрезнити се, разочарати се

охлаждéни||е, -я *с* 1. хлађење, расхлађивање; **возду́шное** ~ ваздушно хлађење 2. *фиг.* хлађење (*осећања*); трежњење, разочарање

охлажда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. хладити, расхлађивати 2. *фиг.* хладити (*осећања*); трезнити, отрежњавати; разочаравати

охлажда́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* хладити се, расхлађивати се 2. *фиг.* хладити се (*о осећањима*); трезнити се, разочаравати се

охламо́н, -а *м нар. погрд.* безвезњак, звекан, неспретњак

охла́п||ок, -ка *м, мн.* **-ки, -ков, охло́пь||е, -я** *с зб. струч.* ишчешљана влакна (*вуне, лана*)

охмелé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. опити се, напити се, накресати се 2. *фиг.* занети се, пасти у занос

охмел||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. опити, напити 2. *фиг.* опити, занети

охмеля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. опијати, напијати 2. *фиг.* опијати, заносити

охмур||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. нар.* преварити, изиграти

охмуря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* варати, изигравати

о́хн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* уздахнути, јаукнути

охоло||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш. разг.* уштројити, кастрирати

охора́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* дотеривати, улепшавати, гиздати

охора́шива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* дотеривати се, улепшавати се, гиздати се; ~ **пéред зéркалом** дотеривати се пред огледалом

охо́т||а [1], **-ы** *ж* 1. лов *м*; **~ на медве́дя, медве́жья ~** лов на медведе; **псо́вая ~** хајка; **идти́ на ~у** ићи у лов 2. *за кем, чем фиг.* лов *м на кога, шта*, хајка *на кога, шта, за ким, чим*

охо́т||а [2], **-ы** *ж* 1. *к чему и с инф.* жеља *за чим*; **~ к чте́нию** жеља за читањем; **~ учи́ться** жеља за учењем; **отби́ть ~у** *у кого к чему* покварити *коме* вољу *за чим* 2. *у функц. предик. кому разг.:* **мне ~ пить** пије ми се; **мне не ~ туда́ идти́** не иде ми се тамо; **~ тебе́!** шта имаш до тога!, шта ће ти то! ◇ **с ~ой** радо, са задовољством; **по свое́й ~е** добровољно; **~ пу́ще нево́ли** *посл.* жеља је јача од невоље

охо́||титься, -чусь, -тишься, -тятся *несврш.* 1. *на кого, что, за кем, чем* ловити *кога, шта*; **~ на медве́дя** ловити медведа; **~ на у́ток** ловити дивље патке; **~ за перепела́ми** ловити препелице 2. *за кем, чем фиг.* ловити *кога, шта*, трагати *за ким, чим*, улазити у траг *коме, чему* 3. *за чем фиг. разг.* тражити *шта*; **~ за ре́дкой кни́гой** тражити ретку књигу

охо́тк||а, -и *ж:* **в ~у** *нар.* а) веома радо, са уживањем; **рабо́тать в ~у** радити са уживањем б) *у функц. предик. кому:* **ему́ э́та рабо́та в ~у** тај посао му је по вољи

охо́тник [1], **-а** *м* ловац

охо́тник [2], **-а** *м* 1. добровољац; **вы́звать ~ов в разве́дку** позвати добровољце у извиђање 2. *до чего и с инф. разг.* љубитељ *чега*; **~ до ша́хмат** љубитељ шаха 3. *разг.* интересент; **на кни́гу нашло́сь мно́го ~ов** за књигу се јавило много интересената

охо́тнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* бавити се ловом

охо́тнич||ий, -ья, -ье ловачки; **~ье ружьё** ловачка пушка; **~ья соба́ка** ловачки пас; **~ про́мысел** лов; **~ сезо́н** сезона лова

охо́тно *прил.* радо, драге воље, са задовољством; **я ~ приду́** радо ћу доћи

охо́||чий, -чая, -чее; -ч, -ча, -че *до чего, на что и с инф. нар.* који има вољу, жељу *за шта*, који воли *шта*; **он бо́льно ~ч рабо́тать (на рабо́ту)** он веома воли да ради

о́хр||а, -ы *ж* окер *м*

охра́н||а, -ы *ж* 1. чување *с*, заштита; **~ труда́** заштита рада; **~ матери́нства и де́тства** заштита мајке и детета; **~ здоро́вья** здравствена заштита; **~ госуда́рственной грани́цы** чување државне границе 2. стража, обезбеђење *с*; **ли́чная ~** лична стража; **вооружённая ~** оружана стража; **доста́вить под ~ой** спровести под стражом

охране́ни||е, -я *с* 1. чување, заштита *ж*, заштићивање 2. *војн.* заштитница *ж*; **сторожево́е ~** предстража

охрани́тел||ь, -я *м* чувар; **~ нра́вственности** чувар морала

охрани́тельн||ый, -ая, -ое 1. заштитни 2. *заст.* конзервативан, реакционаран

охран||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* очувати, заштитити; одбранити

охра́нк||а, -и *ж ист. разг.* тајна политичка полиција (*у Русији пре револуције*)

охра́нник, -а *м разг.* 1. стражар 2. *ист.* агент тајне полиције (*у Русији пре револуције*)

охра́нн||ый, -ая, -ое заштитни ◇ **~ое отделе́ние** *ист.* тајна политичка полиција (*у Русији пре револуције*)

охраня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* чувати, штитити; бранити; **~ зда́ние** чувати зграду; **~ интере́сы наро́да** штитити народне интересе; **~ госуда́рственную грани́цу** чувати државну границу; **~ от нападе́ния** бранити од напада

охри́пло *прил. разг.* промукло

охри́плост||ь, -и *ж разг.* промуклост

охри́пл||ый, -ая, -ое *разг.* промукао, храпав; **~ го́лос** промукао глас

охри́п||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **охри́п, -ла, -ло** *сврш.* промукнути, постати храпав; **~ от просту́ды** промукнути од прехладе; **го́лос охри́п** глас је постао храпав

о́христ||ый, -ая, -ое 1. који садржи окер 2. боје окера

о́хр||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. струч.* бојити окером

о́хров||ый, -ая, -ое *с.* **о́христый**

охроме́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* ошепавити, ошантавити, постати шепав, хром

оху́лк||а, -и *ж:* **~и на́ руку не класть (не положи́ть)** *нар.* не пропустити/пропуштати прилику, извући/извлачити корист

оцара́па||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* огрепсти, огребати

оцара́па||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* огрепсти се, огребати се

оцело́т, -а *м зоол.* оцелот

оце́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* процењивати *кога, шта*, одређивати цену *коме, чему* 2. *что* оцењивати *шта*, давати оцену *чему* 3. *кого, что фиг.* доносити суд *о коме, чему*, процењивати *кога, шта*; **пра́вильно ~ созда́вшееся положе́ние** правилно процењивати насталу ситуацију

оцен||и́ть, -ю́, оце́нишь, оце́нят; -ённый *сврш.* 1. *кого, что* проценити *кога, шта*, одредити цену *коме, чему*; **~ иму́щество** проценити имовину 2. *что* оценити *шта*, дати оцену *чему*; **~ зна́ния студе́нта** оценити знање студента 3. *кого, что фиг.* донети суд *о коме, чему*, проценити *кога, шта* ◇ **~ по досто́инству** *кого, что* оценити по заслузи (правилно) *кога, шта*

оце́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. процена; **~ иму́щества** процена имовине 2. оцена, суд *м*, мишљење *с*; **дать высо́кую ~ку** *чему* дати високу оцену *чему* 3. оцена (*школска*); **поста́вить ~ку** *кому* дати оцену *коме*; **получи́ть хоро́шую ~ку** добити добру оцену

оце́ночн||ый, -ая, -ое који се односи на процењивање; **~ая коми́ссия** комисија за процењивање

оце́нщик, -а *м* процењивач

оцепене́л||ый, -ая, -ое укочен, скамењен, обамро

оцепене́ни||е, -я *с* укоченост *ж*, скамењеност *ж*, обамрлост *ж*; **вы́йти из состоя́ния ~я** повратити се из стања обамрлости

оцепене́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* укочити се, скаменити се, обамрети; **~ от стра́ха** укочити се од страха

оцеп||и́ть, -лю́, оце́пишь, оце́пят; оце́пленный *сврш.* опколити, блокирати; **~ вокза́л** опколити железничку станицу

оцепле́ни||е, -я *с* 1. опкољавање, блокирање 2. обруч *м* (*војника*)

оцепля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* опкољавати, блокирати

оцинко́ванн||ый, -ая, -ое *тех.* поцинкован, превучен цинком; **~ое ведро́** поцинковано ведро

оцинк||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. тех.* поцинковати, превући цинком

оцинко́вк||а, -и *ж тех.* 1. цинковање *с* 2. слој *м* цинка

оцинко́вочн||ый, -ая, -ое који се односи на цинковање

оцинко́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. тех.* цинковати, превлачити цинком

оча́г, -а́ *м* 1. огњиште *с*; **дома́шний ~** кућно огњиште, дом 2. жариште *с*; **~ инфе́кции** жариште инфекције; **~ войны́** жариште рата

очаго́в||ый, -ая, -ое *струч.* жаришни, из жаришта

очарова́ни||е, -я *с* 1. чари *мн. ж*; дражест *ж*, лепота *ж*; **подда́ться** *чьему* **~ю** бити очаран *чијом* лепотом 2. чаролија *ж*, зачараност *ж*, занос *м*

очаро́ванн||ый, -ая, -ое 1. очаран, занесен, усхићен, задивљен; **~ взгляд** усхићен поглед 2. *заст.* очаран, зачаран, омађијан

очарова́тельно *прил.* чаробно, дивно

очарова́тельност||ь, -и *ж* чаробност, дражесност, шармантност

очарова́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно чаробан, дражестан, шармантан; **~ьная де́вушка** дражесна девојка

очар||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* 1. *заст.* очарати, опчарати, зачарати 2. очарати, занети, усхитити, задивити

очаро́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *заст.* опчаравати, зачаравати 2. очаравати, заносити, усхићавати, задивљавати

очеви́д||ец, -ца *м* очевидац; **стать ~цем преступле́ния** постати очевидац злочина

очеви́дно 1. *прил.* очевидно, очигледно, очито 2. *прил. у функц. предик.* несумњиво је, нема сумње; **~, что он прав** нема сумње да је он у праву 3. *уметн. р.* сигурно, по свој прилици; **он, ~, согласи́тся** он ће се сигурно сложити

очеви́дност||ь, -и *ж* 1. очевидност, очигледност, очитост 2. несумњивост, неоспорност

очеви́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. очевидан, очигледан, очит; **~ная ложь** очигледна лаж 2. несумњив, неоспоран; **~ факт** неоспорна чињеница

очелове́чени||е, -я *с*, **очелове́чивани||е, -я** *с* 1. очовечење, добијање људских особина 2. хуманизација *ж*

очелове́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что* 1. очовечивати *кога, шта*, придавати људске особине *коме, чему* 2. *фиг.* хуманизирати, хуманизовати

очелове́чива||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. очовечивати се, добијати људске особине 2. *фиг.* хуманизирати се, хуманизовати се

очелове́ч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. кого, что* 1. очовечити *кога, шта*, придати људске особине *коме, чему* 2. *фиг.* хуманизирати, хуманизовати

очелове́ч||иться, -ится, -атся *сврш.* 1. очовечити се, добити људске особине 2. *фиг.* хуманизирати се, хуманизовати се

о́чень *прил.* веома, јако, врло; **~ мно́го** веома много; **~ вам благода́рен** веома сам вам захвалан

очерви́ве||ть, -ет, -ют *сврш.* уцрвљати се; **я́блоки ~ли** јабуке су се уцрвљале

очередни́к, -а́ *м разг.* човек који чека у реду

очередн||о́й, -а́я, -о́е 1. идући, следећи, наредни; **~ но́мер газе́ты** следећи број новина; **~ вопро́с** следеће питање; **~ы́е и́гры на пе́рвенство страны́** наредни шампионат државе 2. редован; **~ съезд па́ртии** редовни партијски конгрес

очерёдност||ь, -и *ж* ред *м*, редослед *м*; **соблюда́ть ~** придржавати се редоследа

о́черед||ь, -и *ж, мн.* **-и, -е́й** 1. ред *м*, редослед *м*; **входи́ть по ~и** улазити по реду; **соблюда́ть ~** придржавати се редоследа 2. ред *м*, место *с* у реду; **тепе́рь моя́ ~** сад сам ја на реду; **~ за тобо́й ти** си на реду 3. ред *м*, колона; **стоя́ть в ~и** стајати у реду; **~ за биле́тами** ред за карте 4. део *м*, фаза; **пе́рвая ~ метро́** прва фаза метроа 5. *војн.* рафал *м*; **дать ~** испалити рафал ◊ **жива́я ~** ред, реп; **в пе́рвую ~** у првом реду, најпре; **в свою́ ~** са своје стране; **быть (стоя́ть) на ~и** бити на реду; **поста́вить на ~** унети у попис (*за чекање на стан итд.*); **де́лать** *что* **по ~и** радити *шта* наизменично

очере́т, -а *м бот.* трска *ж*, трстика *ж*

о́черк, -а *м* 1. кратка прича, есеј; **вое́нный ~** прича из војничког живота 2. студија *ж* (*научна*) 3. *мн.* **-и, -ов** преглед *м*; **~и ру́сской исто́рии** преглед руске историје

очёркива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* оцртавати, оивичавати, обележавати

очерки́ст, -а *м* писац кратких прича, есејист(а)

очеркн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; очёркнутый *сврш.* оцртати, оивичити, обележити

очерко́в||ый, -ая, -ое есејистички; **~ жанр** есејистички жанр

очерн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* оцрнити, окаљати, опањкати

очерня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* оцрњивати, каљати, опањкавати

очерстве́л||ый, -ая, -ое крут, бездушан, безосећајан

очерстве́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* постати крут, бездушан, безосећајан

очерта́ни||е, -я *с* 1. обрис *м*, контура *ж*; **~я гор** обриси планина 2. *фиг.* обрис *м*, контура *ж*, скица *ж*; **~я бу́дущего рома́на** контуре будућег романа

очертене́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* дојадити, додијати, дозлогрдити

очер||ти́ть, -чу́, оче́ртишь, оче́ртят; оче́рченный *сврш.* 1. оивичити, означити цртом; **~ карандашо́м** оивичити оловком 2. *фиг.* скицирати, приказати у главним цртама; **~ ход собы́тий** приказати збивања у главним цртама

оче́рчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. оивичавати, означавати цртом 2. *фиг.* скицирати, приказивати у главним цртама

очёс, -а *м струч. в.* **очёски**

оче||са́ть, -шу́, оче́шешь, оче́шут; очёсанный *сврш. струч.* очешљати, изгребенати; **~ лён** изгребенати лан

очёск||а, -и *ж струч.* чешљање *с*, гребенање *с*

очёс||ки, -ков *мн.* (*јд.* **очёс|ок, -ка** *м*) *струч.* кучине *мн. ж*

очёсыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. струч.* чешљати, гребенати (*лан*)

очёчник, -а *м* футрола *ж* за наочаре

о́чи, оче́й *мн. в.* **о́ко**

очин||и́ть, -ю́, очи́нишь, очи́нят; очи́ненный *сврш.* заоштрити, зарезати, зашиљити; **~ каранда́ш** зарезати оловку

очи́нк||а, -и *ж* оштрење *с*, зарезивање *с*, шиљење *с* (*оловке итд.*)

очиня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* оштрити, зарезивати, шиљити (*оловку итд.*)

очисти́тел||ь, -я *м* средство *с* за чишћење

очисти́тельн||ый, -ая, -ое за чишћење

очи́||стить, -щу, -стишь, -стят; -щенный *сврш.* 1. очистити; ~ **сапоги́ от гря́зи** очистити прљавштину са чизама 2. пречистити, прочистити, рафинирати; ~ **во́ду** прочистити воду; ~ **спирт** пречистити шпиритус 3. огулити;ољуштити; ~ **апельси́н** огулити поморанџу; ~ **яйцо́**ољуштити јаје 4. испразнити, напустити; ~ **помеще́ние** испразнити просторију 5. *нар.* почистити, испразнити; ~ **таре́лку** почистити тањир (*све појести*) 6. *нар.* покрасти, опљачкати; ~ **кварти́ру** опљачкати стан

очи́||ститься, -щусь, -стишься, -стятся *сврш. от чего* 1. очистити се; **не́бо ~стилось от туч** небо се разведрило 2. *фиг. заст.* очистити се *од чега*, ослободити се *чега*; ~ **от грехо́в** ослободити се греха

очи́стк||а, -и *ж* 1. чишћење *с* 2. пречишћавање *с*, прочишћавање *с*, рафинирање *с* 3. гуљење *с*; љуштење *с* ◊ **для ~и со́вести** ради умирења савести

очи́стк||и, -ов *мн.* отпаци *мн. м*, љуске *мн. ж*; **картóфельные ~** љуске кромпира

очи́стн||ый, -ая, -ое за чишћење

очи́т||ок, -ка *м бот.* бобовник

очища́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. чистити 2. пречишћавати, прочишћавати, рафинирати 3. гулити (*поморанџу*); љуштити (*јаје*) 4. испражњавати, напуштати (*просторију*) 5. *нар.* чистити, празнити (*тањир*) 6. *нар.* красти, пљачкати

очища́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. от чего* 1. чистити се 2. *фиг. заст.* чистити се *од чега*, ослобађати се *чега (греха)*

очка́рик, -а *м разг. шаљ.* цвикераш

очка́ст||ый, -ая, -ое *разг.* са наочарима

очк||и́, -о́в *мн.* наочари *мн. ж*, наочале *мн. ж*; ~ **для близору́ких, дальнозо́рких** наочари за кратковиде, далековиде; **солнцезащи́тные ~** сунчане наочари ◊ **смотре́ть сквозь ро́зовые ~** гледати кроз ружичасте наочаре

очк||о́, -а́ *с* 1. тачка *ж*, око, ознака *м* (*на картама*) 2. *спорт.* поен *м*, бод *м*; **набра́ть де́сять ~о́в** скупити десет поена 3. *струч.* уски отвор *м*, окце; ~ **в се́ти** окце на мрежи ◊ **втира́ть ~и́** *кому разг.* сипати прашину у очи, замазивати очи *коме*; **дать де́сять ~о́в вперёд** *кому* далеко надмашити *кога*, бити три копља *пред ким*

очковтира́тел||ь, -я *м разг.* лажљивац, варалица

очковтира́тельств||о, -а *с разг.* 1. лагање, варање, блефирање 2. лаж *ж*, превара *ж*, блеф *ж*

очко́в||ый [1], **-ая, -ое** наочарски; **~ые стёкла** стакла за наочари ◊ **~ая змея́** *зоол.* кобра, наочарка

очко́в||ый [2], **-ая, -ое** *спорт.* бодовни

очн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* 1. пробудити се, пренути се; ~ **ото сна́** пренути се из сна 2. освестити се; прибрати се, доћи к себи; ~ **по́сле о́бморока** освестити се; ~ **от испу́га** доћи к себи од страха

о́чн||ый, -ая, -ое редован; **~ое обуче́ние** редовно школовање са похађањем наставе ◊ **~ая ста́вка** *правн.* суочење; **устро́ить ~ую ста́вку** *кому с кем* суочити *кога с ким*

очуме́л||ый, -ая, -ое *нар.* суманут, пошашавио, ошамућен; **он но́сится как ~** јури као суманут

очуме́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* шенути, пошашавити, изгубити главу, скренути; **ты что, ~л?** јеси ли ти с ума скренуо?

очути́ться, очу́тишься, очу́тятся *сврш.* наћи се, обрести се, задесити се; ~ **в незнако́мом ме́сте** обрести се на непознатом месту; ~ **в нело́вком положе́нии** наћи се у неугодној ситуацији

очу́ха||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. нар.* освестити се, повратити се

очу́хива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* освешћивати се, прибирати се

ошале́л||ый, -ая, -ое *нар.* ошамућен, ударен, блесав; ~ **взгляд** ошамућен поглед

ошале́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* пошашавети, ошамутити се, изгубити главу; **он ~л от ра́дости** пошашавео је од среће

ошара́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* запањивати, запрепашћивати, изненађивати

ошара́ш||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. нар.* запањити, запрепастити, изненадити, згрунути; ~ **но́востью** запрепастити новином

ошварт||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. пом.* привезати (*уз обалу*)

оше́||ек, -йка *м кув.* вратина *ж*

оше́йник, -а *м* огрлица *ж* (*за пса*)

ошеломи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно запањујући, запрепашћујући, потресан; **~ьное изве́стие** потресна вест

ошелом||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* запањити, запрепастити; ~ **неожи́данным вопро́сом** запањити неочекиваним питањем

ошеломле́ни||е, -я *с* запањеност *ж*, запрепашћеност *ж*, запрепашћење

ошеломля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* запањивати, запрепашћивати

ошеломля́ющ||ий, -ая, -ее запањујући, запрепашћујући

ошелуди́ве||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* ошугавати, постати шугав

ошельм||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. разг.* осрамотити, окаљати, изложити руглу

ошиба́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *в чём и без обј.* грешити (*у рачунању*) 2. *в ком* варати се (*у пријатељу*)

ошиб||и́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся; *прошл.* **оши́бся, оши́блась, оши́блось** *сврш.* 1. *в чём и без обј.* погрешити; ~ **в вычисле́ниях** погрешити у рачунању 2. *в ком* преварити се; ~ **в дру́ге** преварити се у пријатељу

оши́б||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. грешка, погрешка; **граммати́ческая ~** граматичка грешка; **писа́ть без ~ок** писати без грешке; **сде́лать (допусти́ть) ~ку** направити грешку; **испра́вить ~ку** исправити грешку 2. грешка, омашка, забуна; **соверши́ть ~ку** учинити грешку (*у понашању итд.*); **по ~ке** омашком, забуном

оши́бочно *прил.* погрешно, неправилно

оши́бочност||ь, -и *ж* погрешност, неправилност

оши́боч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но погрешан, неправилан; **~ное реше́ние** погрешна одлука

ошива́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* мотати се, врзмати се, цуњати, тумарати

оши́ка||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* извиждати; ~ **плохо́го актёра** извиждати лошег глумца

ошмёт||ки, -ков *мн.* (*јд.* **ошмёт|ок, -ка** *м*) *разг.* 1. комади *мн. м*, грудвице *мн. ж (блата, снега)* 2. отпаци *мн. м*, смеће *с*

ошпа́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* парити, фурити, прљити

ошпа́рива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* парити се, фурити се, прљити се

ошпа́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* опарити, попарити, офурити, опрљити; **~ ку́рицу** офурити кокошку; **~ ру́ку** озледити руку паром

ошпа́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* опарити се, попарити се, офурити се, опрљити се

оштраф||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* казнити новчаном казном, оглобити; **меня́ ~ова́ли на пять рубле́й** платио сам казну пет рубаља

оштукату́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* малтерисати, жбукати

оштукату́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* омалтерисати, ожбукати; **~ сте́ны** омалтерисати зидове

ощен||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* оштенити се

ощéрива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.*: **~ зу́бы** кезити се, показивати зубе

ощéрива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* кезити се, показивати зубе

ощéр||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш. нар.*: **~ зу́бы** искезити се, показати зубе

ощéр||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. нар.* искезити се, показати зубе

ощети́нива||ть, -ет, -ют *несврш.* кострешити, рогушити (*длаку*)

ощети́нива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* кострешити се, рогушити се

ощети́н||ить, -ит, -ят; -енный *сврш.* накострешити, нарогушити; **~ шерсть** нарогушити длаку

ощети́н||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* накострешити се, нарогушити се; **ко́шка ~илась** мачка се накострешила

ощип||а́ть, -лю́, ощи́плешь, ощи́плют; ощи́панный *сврш.* очупати, оперушати, очерупати; **~ ку́рицу** очерупати кокошку

ощи́пыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* чупати, перушати, черупати

ощу́па||ть -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. опипати, испипати; **~ больно́го** опипати болесника 2. *заст.* напипати, наћи пипајући

ощу́пыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. пипати, испипавати (*болесника*) 2. *заст.* напипавати, налазити пипајући

о́щуп||ь, -и *ж*: **на ~** на опип, пипајући; **шерша́вый на ~** храпав на опип; **идти́ на ~** ићи пипајући

о́щупью *прил.* 1. пипајући, пипањем; **пробира́ться ~ в темноте́** провлачити се у мраку пипајући 2. *фиг.* на́слепо, насумце; **рабо́тать ~** радити наслепо

ощути́мо *прил.* знатно, битно; **~ измени́ться к лу́чшему** знатно се промењити набоље

ощути́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо, ощути́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. осетан; **~мый моро́з** осетна хладноћа 2. *фиг.* знатан, осетан, битан; **ма́ло ~мая поте́ря** незнатан губитак; **~мая ра́зница** битна разлика

ощу||ти́ть, -щу́, -ти́шь, -тя́т; -щённый *сврш.* 1. осетити, приметити; **~ хо́лод, боль** осетити хладноћу, бол 2. осетити, доживети; **~ ра́дость** осетити радост, обрадовати се; **~ оби́ду** бити увређен, увредити се

ощуща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. осећати, примећивати (*хладноћу, бол*) 2. осећати, доживљавати; **~ ра́дость** осећати радост, радовати се

ощуща́||ться, -ется, -ются *несврш.* осећати се, примећивати се, запажати се; **~ется приближе́ние весны́** осећа се приближавање пролећа; **~ется недоста́ток** *чего* запажа се промањкање *чега*

ощуще́ни||е, -я *с* 1. *струч.* осећај *м*, осет *м*; **осяза́тельные ~я** чуло пипања 2. *фиг.* осећај *м*, осећање; **~ сча́стья** осећање среће

оягн||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* ојагњити се

П

па *непром. с* корак *м* (*у плесу*)

па́в||а, -ы *ж* пауница ◇ **ни ~, ни воро́на** ни врабац ни голуб, нити смрди нити мирише

павиа́н, -а *м зоол.* павијан

павильо́н, -а *м* 1. павиљон; **вы́ставочный ~** изложбени павиљон 2. студио; **~ для киносъёмок** филмски студио

павильо́нн||ый, -ая, -ое 1. павиљонски 2. студијски; **~ые съёмки** снимање у филмском студију

павли́н, -а *м зоол.* паун

павли́н||ий, -ья, -ье паунов; **~ье перо́** пауново перо ◇ **воро́на в ~ьих пе́рьях** покондирена тиква

па́водков||ый, -ая, -ое поплавни, бујични

па́вод||ок, -ка *м* поводањ, поплава *ж*, бујица *ж*; **весе́нний ~** пролећна бујица

пагина́ци||я, -и *ж књиш.* пагинација

па́год||а, -ы *ж* пагода

па́голен||ки, -ков *мн.* (*јд.* **па́голен|ок, -ка** *м*) саре *мн. ж* (*чизама*); грла *мн. с* (*чарапа*)

па́губ||а, -ы *ж заст. и свеч.* штета, пропаст, несрећа

па́губност||ь, -и *ж* штетност, убитачност, фаталност

па́губ||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но штетан, убитачан, фаталан; **~ные после́дствия** штетне (фаталне) последице

па́дал||ь, -и *ж зб.* мрцина, стрвина

па́дан||ец, -ца *м разг.* опали плод; **я́блоки-~цы** јабуке падалице

па́да||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. падати; **~ на́взничь** падати наузнак; **ли́стья ~ют на зе́млю** лишће опада на земљу 2. *само 3. л.* падати; **снег ~ет хло́пьями** снег пада у великим пахуљицама 3. *само 3. л.* падати, спуштати се; **во́лосы ~ют на пле́чи** коса пада на рамена 4. *само 3. л.* падати, распростирати се; **свет, тень ~ет** *на что* светлост, сенка пада *на шта* 5. *само 3. л.* падати; **отпуска́ ~ют на ле́тнее вре́мя** годишњи одмори падају у лето; **ударе́ние ~ет на пе́рвый слог** акценат пада на први слог; **подозре́ние па́дает на него́** сумња пада на њега 6. *само 3. л.* падати, опадати, снижавати се; **температу́ра па́дает** температура се снижава; **баро́метр ~ет** барометар пада; **це́ны ~ют** цене падају 7. падати, срозавати се, морално деградирати 8. *само 3. л.* цркавати, липсавати (*о стоци*) ◇ **~ ду́хом** клоњивати духом, губити наду; **~ в о́бморок** падати у несвест; **я́блоко от я́блони недалеко́ ~ет** *посл.* неће ивер далеко од кладе

падéж, -а́ *м грам.* падеж; **прямо́й, ко́свенный ~** независан, зависан падеж

падёж, -а́ *м* помор (*стоке*)

паде́жн||ый, -ая, -ое *грам.* падежни; **~ое оконча́ние** падежни наставак

паде́ни||е, -я *с* 1. пад *м*, падање; **свобо́дное ~ те́ла** *физ.* слободан пад тела 2. опадање, снижавање; **~ у́ровня воды́ в реке́** опадање воде у реци; **~ цен** пад цена 3. пад *м*, слом *м*; **~ кре́пости** пад тврђаве;

~ кабине́та (прави́тельства) пад кабинета (владе) 4. пад *м*, пропадање *с*, срозавање *с*; **мора́льное ~** морални пад

падиша́х, -а *м* падишах

па́д||кий, -кая, -кое; -ок, -ка, -ко *до кого, чего, на кого, что* лаком *на кога, шта*, пожудан *за чим*, жељан *чега*; **он ~ок до сла́дкого** он је сладокусац; **быть ~ким на де́ньги** бити лаком на новац

па́дуб, -а *м бот.* божиковина *ж*, зеленика *ж*

паду́ч||ая, -ей *ж заст.* падавица, епилепсија

паду́ч||ий, -ая, -ее *заст.* 1.: **~ая боле́знь** падавица, епилепсија 2.: **~ая звезда́** метеор

па́дчериц||а, -ы *ж* пасторка

паев||о́й, -а́я, -о́е уложни, деоничарски; **~ взнос** удео

паёк, пайка́ *м* оброк, следовање *с* (*хране*); **сухо́й ~** суви оброк; **су́точный ~ хле́ба** дневно следовање хлеба

паж, -а́ *м* паж

па́жеск||ий, -ая, -ое пажевски ◇ **~ ко́рпус** пажевски корпус (*привилегована племићка војна школа у Русији пре револуције*)

па́жит||ь, -и *ж заст.* пашњак *м*

паз, -а *м, лок.* **о ~е, в ~у́**, *мн.* **-ы́, -о́в** *тех.* жлеб, урез, усек

па́зух||а, -и *ж* 1. недра *мн. с*; **положи́ть за ~у** ставити у недра; **вы́тащить из-за ~и** извадити из недара 2. *анат.* шупљина; **ло́бные ~и** чеони синуси ◇ **держа́ть ка́мень за ~ой** имати зле намере

па́зушн||ый, -ая, -ое *анат.* шупљински

па́ин||ька, -ьки *м, ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* добро, послушно дете; **быть ~ькой** бити послушан (*о детету*)

пай [1], **па́я** *м, мн.* **пай, паёв** удео, улог; **вступи́тельный ~** почетни улог; **купи́ть** *что* **на пая́х** купити *шта* удруженим новцем

пай [2] *непром. прид.*: **~-ма́льчик** *разг.* добар, послушан дечак

па́йк||а [1], **-и** *ж, ген. мн.* **па́ек** *тех.* 1. лемљење *с*, заваривање *с* 2. залемљено место, саставак *м*, спој *м*

па́йк||а [2], **-и** *ж, ген. мн.* **па́ек** *нар.* оброк *м*, следовање *с*; **~ хле́ба** следовање хлеба

пайко́в||ый, -ая, -ое који се односи на оброк, следовање, оброчни

па́йщик, -а *м* деоничар, судеоник

пакга́уз, -а *м* стовариште *с*, складиште *с*, магацин (*на железничкој станици, у луци итд.*)

пакга́узн||ый, -ая, -ое складишни, стоваришни, магацински

паке́т, -а *м* 1. пакет, свежањ; **перевяза́ть ~ верёвкой** завезати пакет конопцем 2. кеса *ж* (*пластична, папирна*), фишек; **~ с овоща́ми** кеса са поврћем; **молоко́ в ~ах** млеко у тетрапаку ◇ **индивидуа́льный перевя́зочный ~** *мед.* кутија прве помоћи

паке́тик, -а *м дем.* 1. пакетић 2. кесица *ж*

паке́тн||ый, -ая, -ое пакетни, пакетски

па́кл||я, -и *ж* кучине *мн. ж*

пак||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* паковати

пако́вк||а, -и *ж* паковање *с*; **~ книг** паковање књига

пако́вочн||ый, -ая, -ое за паковање

па́ко||стить, -щу, -стишь, -стят *несврш. разг.* 1. *что* прљати, поганити (*о животињама*) 2. *что* кварити, оштећивати 3. *кому* пакостити, чинити пакости

па́костник, -а *м разг.* пакосник, покварењак

па́кост||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* 1. гадан, одвратан; **~ посту́пок** одвратан поступак 2. пакостан; **~ челове́к** пакостан човек

па́кост||ь, -и *ж разг.* пакост, гадост; **де́лать ~и** чинити пакости

пакт, -а *м* пакт; **~ о ненападе́нии** пакт о ненападању

пал, -а *м, мн.* **-ы́, -о́в** *струч.* 1. пожар (*шумски, степски*) 2. згариште *с* (*у шуми*)

палади́н, -а *м ист.* паладин

паланки́н, -а *м* паланкин

паланти́н, -а *м* женски огртач; кратка пелерина (*од крзна, сомота*)

пала́с, -а *м* палас (*ћилим са два лица*)

пала́т||а, -ы *ж* 1. *полит.* дом *м* парламента; **ве́рхняя, ни́жняя ~** горњи, доњи дом; **~ депута́тов** скупштина, парламент 2. комора; **торго́вая ~** трговинска комора; **кни́жная ~** књижна комора 3. болничка соба; **~ на двои́х** болничка соба са два кревета 4. *мн.* **-ы, пала́т** *заст.* палата, дворац *м* ◇ **Оруже́йная ~** Оружејнаја палата (*музеј старинског оружја, новца, одеће итд. у московском Кремљу*); **у него́ ума́ ~** *разг. ирон.* он је паметна глава

палатализа́ци||я, -и *ж лингв.* палатализација

пала́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. шатор *м*; **поста́вить ~ку** разапети шатор 2. тезга (*са надстрешницом*), киоск *м*

пала́тн||ый, -ая, -ое који се односи на болничку собу

пала́точн||ый, -ая, -ое шаторски; **~ городо́к** привремено насеље под шаторима

пала́цци *непром. с* палацо *м*

пала́ч, -а́ *м* 1. џелат 2. *фиг.* џелат, крвник

пала́ческ||ий, -ая, -ое џелатски

пала́ш, -а́ *м* палош (*мач*)

па́лев||ый, -ая, -ое бледожут, боје сламе

палён||ый, -ая, -ое опрљен, опаљен, осмуђен; **па́хнет ~ой рези́ной** заудара на горелу гуму

палеобота́ник||а, -и *ж* палеоботаника

палео́граф, -а *м* палеограф

палеографи́ческ||ий, -ая, -ое палеографски

палеогра́фи||я, -и *ж* палеографија

палеозо́йск||ий, -ая, -ое *геол.* палеозојски; **~ая э́ра** палеозојско доба

палеозооло́ги||я, -и *ж* палеозоологија

палеоли́т, -а *м археол.* палеолит

палеолити́ческ||ий, -ая, -ое палеолитски

палеонтологи́ческ||ий, -ая -ое палеонтолошки

полеонтоло́ги||я, -и *ж* палеонтологија

па́л||ец, -ьца *м* 1. прст; **большо́й ~** палац; **указа́тельный ~** кажипрст; **сре́дний ~** средњи прст; **безымя́нный ~** домали прст, прстењак; **толщи́ной в ~** дебљине прста 2. *тех.* заворањ, завор, осовиница *ж* ◇ **~ьца в рот не клади́** *кому* чувај се *кога*, буди опрезан *с ким*; **~ о ~ не уда́рить, ~ьцем не шевельну́ть** ни прстом макнути; **смотре́ть сквозь ~ьцы** *на что* гледати кроз прсте *на шта*; **по ~ьцам мо́жно пересчита́ть** може се на прсте избројати; **вы́сосать из ~ьца** *разг.* измислити, исисати из прста; **обвести́ вокру́г ~ьца** *кого* намагарчити *кога*; **попа́сть ~ьцем в не́бо** промашити, рећи нешто неумесно; **он ~ьцем никого́ не тро́нет** он ни мрава неће згазити; **знать как свой пять ~ьцев** знати у прсте

палиса́дник, -а *м* вртић (*пред кућом*)

палиса́ндр, -а *м* палисандровина *ж*

палиса́ндров||ый, -ая, -ое од палисандровине ◊ **~ое де́рево** палисандровина

пали́тр||а, -ы *ж* **1.** палета **2.** *чего, какая фиг.* палета, изражајна средства

пал||и́ть[1], **-ю́, -и́шь, -я́т** *несврш.* **1.** *кого, что* палити, прљити, смудити; **~ свинью́** смудити свињу; **~ гу́ся** прљити гуску **2.** *что разг.* палити, спаљивати **3.** *само 3. л.* палити, жећи, пећи; **со́лнце ~и́т** сунце пече

пал||и́ть[2], **-ю́, -и́шь, -я́т** *несврш. разг.* палити, пуцати; **~ из пу́шек** пуцати из топова

па́лиц||а, -ы *ж* топуз *м*, буздован *м*

па́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** штап *м*; палица, батина, мотка; **опира́ться на ~ку** ослањати се на штап; **изби́ть ~кой** избатинати; **лы́жные ~ки** скијашки штапови ◊ **~ о двух конца́х** батина има два краја; **по нему́ ~ пла́чет** сврбе га леђа, тражи батине; **перегну́ть ~ку** прекардашити, отићи у крајност; **де́лать** *что* **из-под ~ки** радити *шта* присилно (под притиском); **вставля́ть (ста́вить) ~ки в колёса** *разг.* бацати клипове под ноге

паллиати́в, -а *м књиш.* **1.** палијатив **2.** *фиг.* полумера *ж*

пало́мник, -а *м* ходочасник

пало́мнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* ходочастити, ићи на ходочашће

пало́мническ||ий, -ая, -ое ходочаснички

пало́мничеств||о, -а *с* ходочашће; **соверша́ть ~** ићи на ходочашће

па́лоч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** штапић *м*; **дирижёрская ~** диригентска палица; **бараба́нные ~ки** штапићи за бубањ **2.** *биол.* бацил *м*; **туберкулёзная ~** туберкулозни бацил ◊ **~-выруча́лочка** чаробни штапић; **ноль без ~ки** *разг.* нико и ништа

па́лочн||ый, -ая, -ое који се односи на штап, батину; **~ые уда́ры** батине; **~ая дисципли́на** дисциплина која се заснива на батинама

па́лтус, -а *м зоол.* коњски језик (*врста северне рибе*)

па́лтусов||ый, -ая, -ое који се односи на коњски језик

па́луб||а, -ы *ж* палуба; **ве́рхняя, ни́жняя ~** горња, доња палуба

па́лубн||ый, -ая, -ое палубни, с палубом (*брод*)

пальб||а́, -ы́ *ж разг.* пуцњава, паљба

па́льм||а, -ы *ж* палма; **фи́никовая ~** датула ◊ **~ пе́рвенства** палма победе

па́льмов||ый, -ая, -ое палман ◊ **~ая ветвь** гранчица мира

пальн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. разг.* опалити (*из ватреног оружја*)

пальпа́ци||я, -и *ж мед.* палпација

пальпи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. мед.* палпирати

пальти́ш||ко, -ка *с, ген. мн.* **-ек** *дем. разг.* капутић *м*; мантилић *м*

пальто́ *непром. с* капут *м*; мантил *м*; **зи́мнее ~** зимски капут; **демисезо́нное ~** капут за јесен (за пролеће); **ле́тнее ~** мантил; **~ на меху́** капут постављен крзном

пальто́в||ый, -ая, -ое за капут (*тканина*)

пальцев||о́й, -а́я, -о́е који се односи на прст; **~ суста́в** зглоб прста

па́льчат||ый, -ая, -ое 1. *бот.* прстаст **2.** *тех.* зупчаст, са зупцима

па́льчик, -а *м дем.* прстић ◊ **ма́льчик с ~** Палчић

пампа́с||ы, -ов *мн.* пампа *ж*, пампас *м*

пампу́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* уштипак *м*

памфле́т, -а *м* памфлет

памфлети́ст, -а *м* памфлетист(а)

памфле́тн||ый, -ая, -ое памфлетски

па́мят||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** подсетник *м*, бележка; упутство *с* **2.** *заст.* успомена

па́мятливост||ь, -и *ж разг.* памтљивост, добро памћење

па́мятли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во памтљив, с добрим памћењем

па́мятник, -а *м* споменик; **~ Пу́шкину** споменик Пушкину; **воздви́гнуть ~** подићи споменик; **надгро́бный ~** надгробни споменик; **~и пи́сьменности** писани споменици; **истори́ческие ~и** историјски споменици

па́мят||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. незабораван; **~ное собы́тие** незабораван догађај **2.** *само дужи обл.* за сећање; **~ пода́рок** поклон за сећање; **~ная кни́жка** подсетник; **~ная доска́** спомен-плоча

па́мят||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. о ком, чём заст.* памтити *кога, шта*, сећати се *кога, чега*

па́мят||ь, -и *ж* **1.** памћење *с*; **зри́тельная ~** визуелно памћење; **хоро́шая ~** добро памћење; **коро́ткая ~** слабо памћење; **е́сли мне ~ не изменя́ет** уколико ме памћење не вара; **вре́заться в ~** урезати се у памћење; **говори́ть на ~ (по ~и)** говорити напамет **2.** сећање *с*, успомена; **~ о ма́тери** сећање на мајку; **подари́ть** *что* **на ~** поклонити *шта* за успомену; **оста́вить по себе́ до́брую ~** остати у лепом сећању; **в ~** *кого, чего* за сећање *на кога, шта* ◊ **ве́чная ~** *кому* слава *коме*; **без ~и** а) у несвести; **больно́й без ~и** болесник је у несвести б) лудо; **люби́ть без ~и** лудо волети; **быть без ~и** *от кого, чего* лудовати *за ким, чим*; **дай бог ~и** чекај, да се сетим; **по ста́рой ~и** по старој навици; **э́то бы́ло на его́ ~и** то је било у његово време, он то памти; **изгла́дить из ~и** избрисати из сећања

пан, -а *м, мн.* **-ы́, -о́в 1.** *ист.* пан (*пољски спахија*) **2.** пан, господин (*код Пољака, Чеха*) ◊ **ли́бо ~, ли́бо пропа́л** куд пукло, да пукло

пана́м||а, -ы *ж* **1.** панама-шешир *м* **2.** панама (*врста тканине*)

панаце́||я, -и *ж књиш. ирон.* панацеја

панде́ми||я, -и *ж мед.* пандемија

панеги́рик, -а *м* панегирик, хвалоспев, славопојка *ж*

панегири́ст, -а *м* панегиричар

панегири́ческ||ий, -ая, -ое панегиричан, панегирички

пане́л||ь, -и *ж* **1.** плочник *м*, тротоар *м* **2.** панел-плоча, дрвена оплата (*на зиду итд.*) **3.** *грађ.* бетонска плоча, панел (*у монтажној градњи*)

пане́льн||ый, -ая, -ое *грађ.* од панела; **~ дом** монтажна зграда; **~ое строи́тельство** монтажна градња

панибра́тск||ий, -ая, -ое *разг.* фамилијаран

панибра́тств||о, -а *с разг.* фамилијарност *ж*

па́ник||а, -и *ж* паника; **вы́звать ~у** изазвати панику; **впасть в ~у** пасти у панику; **его́ охвати́ла ~** обузела га је паника; **наводи́ть ~у** ширити панику

паникади́л||о, -а *с цркв.* црквени лустер, велики свећњак

паникёр, -а *м разг.* паничар

паникёрск||ий, -ая, -ое *разг.* паничарски

паникёрств||о, -а *с разг.* паничарство

паникёрств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. разг.* бити паничар, падати у панику

паник||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. разг.* паникирати се, паничити се, падати у панику

панихи́д||а, -ы *ж рел.* опело *с*, парастос *м*, помен *м*; **служи́ть ~у** држати парастос ◊ **гражда́нская ~** комеморација

пани́ческ||ий, -ая, -ое паничан; **~ страх** паничан страх

па́нн||а, -ы *ж* кћи пана

панно́ *непром. с* пано *м*; **декорати́вное ~** декоративни пано

пано́птикум, -а *м* паноптикум

панора́м||а, -ы *ж* **1.** панорама **2.** *војн.* оптичка нишанска справа (*топа*)

панора́мн||ый, -ая, -ое панорамни, панорамски; **~ая съёмка** панорамно снимање; **~ кинотеа́тр** панорамни биоскоп

пансио́н, -а *м* **1.** *ист.* пансионат (*школа интернатског типа у Русији пре револуције*) **2.** пансион; **ко́мната с ~ом** соба са пансионом

пансиона́т, -а *м* пансионат (*хотел*)

пансионе́р, -а *м заст.* питомац пансионата

па́нск||ий, -ая, -ое пански, господски

панслави́зм, -а *м ист.* панславизам

панслави́стск||ий, -ая, -ое панславистички

пантало́||ны, -н *мн.* **1.** *заст.* чакшире *мн. ж*, панталоне *мн. ж* **2.** трико *м*, килоте *мн. ж (женске)*

панталы́к, -а *м разг.*: **сбить с ~у** *кого* збунити, смести *кога*; **сби́ться с ~у** а) збунити се, смести се б) скренути с правог пута

пантеи́зм, -а *м рел.* пантеизам

пантеи́ст, -а *м рел.* пантеист(а)

пантео́н, -а *м* пантеон

пантéр||а, -ы *ж зоол.* пантер *м*

пантоми́м||а, -ы *ж* пантомима

пантомими́ческ||ий, -ая, -ое, пантоми́мн||ый, -ая, -ое пантомимски, пантомимички

па́нт||ы, -ов *мн.* панти *мн. м (тек израсли рогови сибирског јелена који се користе за израду лекова)*

па́нцирн||ый, -ая, -ое оклопни, са оклопом

па́нцир||ь, -я *м* **1.** *заст.* оклоп, панцир (*витерски итд.*) **2.** *зоол.* оклоп, љуштура *ж*; **~ черепа́хи** корњачин оклоп

па́п||а[1], **-ы** *м разг.* тата

па́п||а[2], **-ы** *м* папа; **ри́мский ~** римски папа

папа́х||а, -и *ж* папаха (*висока шубара*)

папа́ш||а, -и *м нар.* **1.** тата, ћаћа **2.** оче, стари (*при ословљавању постаријег мушкарца*)

па́теньк||а, -и *м разг. заст.* татица

па́перт||ь, -и *ж* трем *м*, степениште *с (пред главним црквеним вратима)*

папилько́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** папилот(н)а

па́пин, -а, -о татин

папиро́с||а, -ы *ж* цигарета (*без филтера*)

папиро́сн||ый, -ая, -ое папиросни; **~ая бума́га** цигарет-папир

па́п||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** фасцикла, мапа, корице *мн. ж (за акта, списе)* **2.** *заст.* картон *м*

па́поротник, -а *м бот.* папрат *ж*

па́поротников||ый, -ая, -ое који се односи на папрат

па́поч||ка[1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.-хип.* татица

па́поч||ка[2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* мапица, корице *мн. ж*

па́пск||ий, -ая, -ое папски; **~ престо́л** папска столица

папуа́сск||ий, -ая, -ое папуански

папуа́с||ы, -ов *мн.* (*јд.* **папуа́с, -а** *м* Папуанац; **папуа́с|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Папуанка) Папуанци

папье́-маше́ *непром. с* папирмаше *м*

пар[1], **-а** *м, лок.* **о -е, в (на) -у́**, *мн.* **-ы́, -о́в** пара *ж*; **из котла́ идёт ~** из казана избија пара; **~ы́ рту́ти** живина испарења ◊ **разводи́ть ~ы́** припремати парну машину за рад; **стоя́ть под ~а́ми** бити спреман за покрет (*о парној локомотиви, паробродy*); **на всех ~а́х** пуном паром; **с лёгким ~ом!** наздравље купање!

пар[2], **-а** *м, мн.* **-ы́, -о́в** *пољопр.* угар; **по́ле под ~ом** угарница, угарена њива

па́р||а, -ы *ж* **1.** пар *м*; **~ сапо́г** пар чизама **2.** *разг.* два комада; **~ я́блок** две јабуке **3.** одело *с*, комплет *м (одела)*; **сшить но́вую ~у** сашити ново одело **4.** *заст.* пар *м*, двопрег *м*; **е́здить на ~е** возити се двопрегом **5.** пар *м*, двоје; **ходи́ть ~ами** ићи у паровима; **супру́жеская ~** брачни пар; **танцу́ющие ~ы** плесачки парови **6.** *у функц. предик. кому разг.* пар *м*, прилика; **он тебе́ не ~** он није прилика за тебе **7.** *разг.* пар *м*, неколико; **зайти́ на ~у мину́т** свратити на пар минута; **сказа́ть ~у слов** рећи неколико речи **8.** *разг. шаљ.* двојка (*оцена*); **схвати́ть ~у по хи́мии** зарадити двојку из хемије ◊ **на ~у** удвоје; **~ пустяко́в** ситница; **два сапога́ — ~** нашла врећа закрпу

парабе́ллум, -а *м* парабелум

пара́бол||а, -ы *ж геом.* парабола

параболи́ческ||ий, -ая, -ое параболичан

пара́граф, -а *м* параграф, члан

пара́д, -а *м* **1.** парада *ж*, смотра *ж*; **физкульту́рный ~** фискултурна парада; **принима́ть ~ войск** вршити смотру трупа **2.** *разг. шаљ.* парада *ж*, свечани изглед; **при по́лном ~е** у парадном оделу

паради́гм||а, -ы *ж грам.* парадигма

пара́дно||е, -го *с* главни улаз (*у зграду*); **пройти́ че́рез ~** проћи кроз главни улаз

пара́дност||ь, -и *ж* парадност, свечаност

пара́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. парадни; **~ная фо́рма** парадна униформа **2.** парадан, свечан; **~ костю́м** свечано одело; **~ вид** свечан изглед **3.** *само дужи обл.* главни; **~ подъе́зд** главни улаз; **~ная ле́стница** главне степенице

парадо́кс, -а *м* парадокс

парадокса́льност||ь, -и *ж* парадоксалност

парадокса́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно парадоксалан, парадоксан; **~ вы́вод** парадоксалан закључак

парази́т, -а *м* **1.** *биол.* паразит, штеточина *ж* **2.** *фиг. презр.* паразит, готован

паразита́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *биол.* паразитски; **~ные боле́зни** паразитске болести **2.** *фиг. књиш.* паразитски, готовански

паразити́зм, -а *м* **1.** *биол.* паразитизам **2.** *фиг. презр.* паразитизам, готованство *с*

паразити́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* **1.** *биол.* паразитирати **2.** *фиг. презр.* паразитирати, живети готовански

паразити́ческ||ий, -ая, -ое 1. *биол.* паразитски **2.** *фиг. презр.* паразитски, готовански; **~ о́браз жи́зни** паразитски начин живота

парази́тств||о, -а *с нар.* паразитизам *м*, готованство

парализ||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.*

и несврш. **1.** *само 3. л.* парализсати, парализирати; **у него́ ~о́вана рука́** рука му је парализована **2.** *безл.:* **у него́ ~ова́ло но́ги** одузеле му се ноге **3.** *фиг.* парализсати, ослабити/ослабљивати; **~ си́лы проти́вника** парализсати противничке снаге

парали́тик, -а *м* паралитичар, паралитик

паралити́ческ||ий, -ая, -ое паралитичан

парали́ч, -а́ *м* парализа *ж*; **~ ног** парализа ногу; **его́ разби́л ~** он је парализован

парали́чн||ый, -ая, -ое паралитичан; **~ больно́й** паралитичар

параллелепи́пед, -а *м геом.* паралелопипед

паралле**ли́зм, -а** *м* паралелизам, упоредност *ж*

параллелогра́мм, -а *м геом.* паралелограм

паралле́л||ь, -и *ж* **1.** *геом.* паралела; **провести́ ~** повући паралелу **2.** *геогр.* паралела, упоредник *м* **3.** паралела, упоређење *с*; **истори́ческие ~и** историјске паралеле

паралле́льност||ь, -и *ж* паралелност, упоредност, напоредност

паралле́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. *геом.* паралелан; **~ьные ли́нии** паралелне линије **2.** паралелан, упоредан, напоредан; **~ьное разви́тие** паралелан (напоредан) развој

пара́метр, -а *м* **1.** *струч.* параметар **2.** *фиг.* параметар, карактеристика *ж*

парандж||а́, -и́ *ж* зар *м*, фереџа

парано́ик, -а *м* параноик

параної́ческ||ий, -ая, -ое параноичан

парано́й||я, -и *ж мед.* параноја

парапе́т, -а *м* парапет, ограда *ж*

парапсихоло́ги||я, -и *ж* парапсихологија

парати́ф, -а *м мед.* паратифус

паратифо́зн||ый, -ая, -ое паратифусни

парафи́н, -а *м* парафин

парафини́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* парафинисати, парафинирати

парафи́нов||ый, -ая, -ое парафински, од парафина; **~ые све́чи** парафинске свеће

парафра́з, -а *м*, **парафра́з||а, -ы** *ж књиж., муз.* парафраза *ж*

парафрази́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. књиж., муз.* парафразирати

парафрасти́ческ||ий, -ая, -ое *књиж., муз.* парафрастички

парашю́т, -а *м* падобран; **прыжо́к с ~ом** скок падобраном; **спусти́ть на ~е** спустити падобраном

парашюти́зм, -а *м спорт.* падобранство *с*

парашюти́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш. струч.* спустити се/спуштати се лагано (*о авиону итд.*)

парашюти́ст, -а *м* падобранац

парашю́тн||ый, -ая, -ое падобрански; **~ деса́нт** падобрански десант; **~ спорт** падобранство

парен||ёк, -ька́ *м дем. разг.* момчић, момче *с*

па́рени||е, -я *с* **1.** парење *с* (*чишћење паром*) **2.** купање у парном купатилу **3.** *кув.* пирјањење *с*

паре́ни||е, -я *с* **1.** лебдење **2.** *авиј.* једрење **3.** *фиг. књиш.* занесеност *ж*, маштање

па́рен||ый, -ая, -ое пирјањен ◇ **дешёвле ~ой ре́пы** *разг.* врло јевтино, скоро џабе; **про́ще ~ой ре́пы** *разг.* просто као пасуљ

па́р||ень, -ня *м, мн.* **-ни, -не́й** *разг.* **1.** момак, младић; **пе́рвый ~ на дере́вне** први момак у селу **2.** *нар.* човек; **хоро́ший ~** добар човек

пари́ *непром. с* опклада *ж*; клађење *с*; **вы́играть, проигра́ть ~** добити, изгубити опкладу; **держу́ ~, что...** кладим се, да...

пари́к, -а́ *м* перика *ж*, власуља *ж*

парикма́хер, -а *м* фризер, берберин

парикма́херск||ая, -ой *ж* фризерница, фризерски салон

парикма́херск||ий, -ая, -ое фризерски

парикма́херш||а, -и *ж разг.* фризерка

пари́льн||ый, -ая, -ое за парење

пари́л||ьня, -ьни *ж, ген. мн.* **-ен 1.** одељење *с* за парење (*у парном купатилу*) **2.** *тех.* парионица, комора за парење

пари́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* **1.** парирати, одбити/одбијати ударац **2.** *фиг. књиш.* парирати, оспорити/оспоравати

парите́т, -а *м* **1.** паритет, једнакост *ж*; **вое́нно-стратеги́ческий ~** војно-стратешки паритет **2.** *екон.* паритет

парите́тност||ь, -и *ж* паритетност, једнакост

парите́тн||ый, -ая, -ое паритетан, једнак; **на ~ых нача́лах** на принципима једнакости

па́р||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* **1.** парити (*ради дезинфекције*); **~ бельё** парити рубље **2.** парити, купати (*у парном купатилу*) **3.** *кув.* пирјанити; **~ о́вощи** пирјанити поврће **4.** *об. безл.:* **~ит пе́ред грозо́й** запара је (спарно је) пред олују

пар||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* **1.** лебдети; **орёл ~и́т под облака́ми** орао лебди под облацима **2.** *фиг.* заносити се, сањарити, маштати; **~ в облака́х** лебдети у облацима

па́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш.* **1.** парити се, купати се **2.** *само 3. л. кув.* пирјанити се **3.** *разг.* кувати се (*у топлој одећи*) **4.** *над чем и без обј. фиг. разг.* презнојавати се, упорно радити *на чему*

па́ри||я, -и *м, ж, ген. мн.* **-й** парија *м*

парк[1], **-а** *м* парк; **городско́й ~** градски парк; **~ культу́ры и о́тдыха** парк културе и одмора

парк[2], **-а** *м* **1.** гаража *ж*, депо; **тролле́йбус идёт в ~** тролејбус иде у гаражу; **трамва́йный ~** трамвајски депо **2.** *војн.* покретно складиште **3.** *тех.* парк; **автомоби́льный ~** аутомобилски парк

па́рк||а, -и *ж нар.* парење *с*

парке́т, -а *м* паркет; **настила́ть ~** паркетирати, стављати паркет

парке́тн||ый, -ая, -ое паркетни; **~ пол** паркетни под, паркет

парке́тчик, -а *м* паркетар

па́рков||ый, -ая, -ое парковски, за паркове; **~ая алле́я** дрворед у парку

парла́мент, -а *м* парламен(а)т

парламентари́зм, -а *м полит.* парламентаризам

парламента́ри||й, -я *м полит.* парламентарац (*члан парламента*)

парламента́рн||ый, -ая, -ое *полит.* парламентаран

парламентёр, -а *м* парламентарац (*преговарач*)

парламентёрск||ий, -ая, -ое парламентарски, преговарачки

парла́ментск||ий, -ая, -ое парламентски; **~ иммуните́т** посланички имунитет

парн||а́я, -о́й *ж* одељење *с* за парење (*у парном купатилу*)

парни́к, -а́ *м* стаклена башта, стакленик

парни́ш||ка, -ки *м, ген. мн.* **-ек** *разг.* дечак, деран

парн||ой, -ая, -ое 1. свеж; **~ое молоко** тек помужено млеко; **~ое мясо** свеже месо 2. *разг.* спаран, загушљив; **~ воздух** топао и влажан ваздух 3. *тех.* парни, за пару; **~ая отдушина** одушка за пару

парнокопытн||ые, -ых *мн.* (*јд.* **парнокопытн|ое, -ого** *с*) *зоол.* двопапкари *мн. м*, такопрсти папкари

парн||ый, -ая, -ое 1. паран; **~ сапог** парна чизма 2. двопрежни 3. удвоје, у пару; **~ое катание на коньках** клизање на леду у паровима

паровик, -а *м* 1. *тех.* парни котао; парни мотор 2. *разг.* воз са парном локомотивом; парна локомотива

паровоз, -а *м* парна локомотива

паровозник, -а *м* 1. машиновођа 2. радник у ложионици

паровозн||ый, -ая, -ое који се односи на парну локомотиву; **~ое депо** ложионица

паровозоремонтн||ый, -ая, -ое за оправку парних локомотива; **~ завод** фабрика за оправку парних локомотива

паровозостроени||е, -я *с* производња *ж* парних локомотива

паровозостроительн||ый, -ая, -ое: ~ завод фабрика за производњу парних локомотива

паров||ой[1], **-ая, -ое** 1. *тех.* парни; **~ котёл** парни котао; **~ое отопление** парно грејање 2. *кув.* припремљен на пари; пирјањен; **~ая котлета** фаширана шницла припремљена на пари

паров||ой[2], **-ая, -ое** *пољопр.* угарен; **~ое поле** угарена њива

пародийн||ый, -ая, -ое пародијски; **~ стиль** стил пародије

пародир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* пародирати

пародист, -а *м* пародист(а)

пароди||я, -и *ж* пародија; **~ на роман** пародија на роман

пароконн||ый, -ая, -ое двопрежни

пароксизм, -а *м* 1. *мед.* пароксизам 2. *фиг. књиш.* пароксизам

парол||ь, -я *м* лозинка *ж*, парола *ж*

паром, -а *м* скела *ж*; **самоходный ~** моторна скела; **морской ~** трајект

паромн||ый, -ая, -ое који се односи на скелу; **~ая пристань** пристаниште за скелу; **~ая переправа** прелаз скелом

паромщик, -а *м* скелеџија, скелар

парообразн||ый, -ая, -ое гасовит; **~ое состояние** гасовито стање

парообразовани||е, -я *с* стварање паре

пароохладител||ь, -я *м* хладњак паре

паропровод, -а *м тех.* парни вод, паровод

парораспределител||ь, -я разводник паре

паросилов||ой, ая, -ое *тех.* парни; **~ая установка** парни уређај

пароход, -а *м* пароброд; **пассажирский ~** путнички пароброд; **буксирный ~** реморкер; **плыть на ~е** путовати паробродом

пароходн||ый, -ая, -ое паробродски; **~ое сообщение** паробродски саобраћај

пароходств||о, -а *с* паробродарство; **речное ~** речно бродарство

пароч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* 1. пар *м*, двоје; **влюблённая ~** заљубљени пар 2. *разг.* два комада; **~ яблок** две јабуке

парт||а, -ы *ж* школска клупа; **сидеть на первой ~е** седети у првој клупи; **сесть за ~у** а) сести у клупу б) *фиг.* поћи у школу, постати ђак

партактив, -а *м* (**партийный актив**) партијски актив

партбилет, -а *м* (**партийный билет**) партијска књижица

партбюро *непром. с* (**партийное бюро**) партијски биро (*секретаријат основне партијске организације*)

партвзнос||ы, -ов *мн.* (**партийные взносы**) партијска чланарина

партвзыскани||е, -я *с* (**партийное взыскание**) партијска казна

партгрупп||а, -ы *ж* (**партийная группа**) партијска јединица

партер, -а *м* партер (*у позоришту*); **сидеть в первом ряду ~а** седети у партеру у првом реду

парти||ец, -йца *м разг.* партијац

партизан, -а *м, мн.* **-ы партизан** партизан; **уйти в ~ы** отићи у партизане

партизан||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. разг.* бити партизан, партизановати

партизанск||ий, -ая, -ое партизански; **~ отряд** партизански одред; **~ая война** партизански рат

партизанств||о, -а *с* партизанство, партизанска борба

партизанщин||а, -ы *ж пеј.* партизанштина (*неорганизована, недисциплинована активност*)

партийност||ь, -и *ж* 1. припадност партији 2. партијност (*у науци, уметности*)

парти||йный, -йная, -йное; -ен, -йна, -йно 1. *само дужи обл.* партијски; **~йная организация** партијска организација; **~ билет** партијска књижица; **~ устав** статут партије; **~йное собрание** партијски састанак; **~ работник** партијски радник 2. партијан, партијски; **~йные взгляды** партијски погледи; **~ подход** *к чему* партијски прилаз *чему* 3. **партийн|ый, -ого** *м* партијац, члан комунистичке партије

партикулярн||ый, -ая, -ое *заст.* цивилли, грађански

партитур||а, -ы *ж муз.* партитура

парти||я, -и *ж* 1. партија, странка; **коммунистическая ~** комунистичка партија; **политические ~и** политичке странке (партије); **либеральная, консервативная ~** либерална, конзервативна странка (партија) 2. партија (*Комунистичка партија Совјетског Савеза*); **член ~и** члан партије 3. екипа, партија, група; **~ спасателей** спасилачка екипа 4. *муз.* партија; **~ скрипки** виолинска партија 5. партија, једна игра; **~ в шахматы** партија шаха 6. партија (*део робе*); **~ обуви** партија обуће 7. *заст.* партија, прилика (*о браку*)

партком, -а *м* (**партийный комитет**) партијски комитет

партկомовск||ий, -ая, -ое *разг.* који се односи на партијски комитет

партнёр, -а *м* партнер; **~** *по чему* партнер *у чему*; **торговый ~** трговачки партнер

партнёрш||а, -и *ж разг.* партнерка

парторг, -а *м* (**партийный организатор**) секретар партијске организације

парторганизаци||я, -и *ж* (**партийная организация**) партијска организација; **заводская ~** фабричка партијска организација

партсобрани||е, -я *с* (**партийное собрание**) партијски састанак

партсъéзд, -а *м* **(партийный съезд)** партијски конгрес

пáрус, -а *м, мн.* **-á, -óв** једро *с*; **поднять, убрáть ~á** развити, спустити једра; **идтú под~áми** једрити, пловити на једра ◇ **на всех ~áх** пуном паром, пуном брзином

парусúн||а, -ы *м* грубо лането платно (*које се првобитно користило за једра*)

парусúнов||ый, -ая, -ое од грубог ланеног платна; **~ые тýфли** платнене ципеле

пáрусник, -а *м* једрењак, једрењача *ж*, једрилица *ж*

пáрусн||ый, -ая, -ое једриличарски; **~ое сýдно** једрењак, брод на једра; **~ спорт** једриличарство; **~ые гóнки** једриличарска регата

парфюмéр, -а *м* радник у парфимерији; произвођач парфема

парфюмéри||я, -и *ж* **1.** *зб.* парфеми *мн. м*; козметичка средства **2.** парфимерија (*произвођња парфема, козметичких средстава*)

парфюмéрн||ый, -ая, -ое парфимеријски; **~ магазúн** парфимерија

парч||á, -ú *ж текст.* брокат *м*

парчóв||ый, -ая, -ое брокатни, од броката

парш||á, -ú *ж мед.* шуга

паршúве||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* шугавети, краставети

паршúв||ец, -ца *м нар.* **1.** мизерија, никоговић **2.** враголан, обешењак

паршúв||ый, -ая, -ое 1. шугав **2.** *фиг. разг.* лош, никакав; **~ая погóда** лоше време ◇ **~ая овцá всё стáдо пóртит** *посл.* шугава овца цело стадо ошуга

пас[1] *узв. карт.* пас ◇ **в э́том дéле я ~** ту сам немоћан, ту ја ништа не могу

пас[2], **-а** *м спорт.* додавање *с*, пас; **тóчный, нетóчный ~** тачно, погрешно додавање

пáсек||а, -и *ж* пчелињак *м*

пáсечник, -а *м* пчелар

пáсечн||ый, -ая, -ое који се односи на пчелињак; **~ое хозя́йство** пчеларство

пáсквил||ь, -я *м* пасквил, пасквила *ж*

пáсквильн||ый, -ая, -ое који се односи на пасквил, пасквилу

пасквилянт, -а *м* пасквилант, писац пасквила

паскýд||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *нар. погрд.* гадан, одвратан, мрзак; **~ные словá** ружне речи; **~ человéк** одвратан човек

паслён, -а *м бот.* помоћница *ж*, пасквица *ж*

паслёнов||ый, -ая, -ое *бот.* **1.** који се односи на помоћницу, пасквицу **2. паслёнов|ые, -ых** *мн.* помоћнице *мн. ж*; **семéйство ~ых** фамилија помоћница

пáсм||о, -а *с*, **пáсм||а, -ы** *ж текст.* намотак *м* пређе

пáсмур||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. тмуран, облачан, натуштен; **~ день** облачан дан; **~ная погóда** тмурно време **2.** *фиг.* туробан, суморан (*изглед итд.*)

пасн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш. разг.* пасирати, додати лопту (*суиграчу*)

пас||овáть[1], **-ýю, -ýешь, -ýют** *несврш.* **1.** *карт.* пасирати, пропуштати круг у картању **2.** *фиг.* предавати се, капитулирати; **~ пéред трýдностями** капитулирати пред тешкоћама

пас||овáть[2], **-ýю, -ýешь, -ýют** *несврш. спорт.* пасирати, додавати лопту (*суиграчу*)

пасóвк||а, -и *ж разг.* пасирање *с*, додавање *с* лопте (*суиграчу*)

пáсочниц||а, -ы *ж* калуп *м* за пасху

паспартý *непром. с струч.* паспарту *м*

пáспорт, -а *м, мн.* **-á, -óв 1.** лична карта, легитимација *ж*; пасош; **заграничный ~** пасош (*за иностранство*) **2.** *струч.* пропратни лист, сертификат; **гарантúйный ~** гарантни лист

паспортизáци||я, -и *ж* **1.** увођење *с* система личних карата **2.** *струч.* снабдевање *с* сертификатима (*робе*)

паспортúст, -а *м* службеник у пријавном одељењу

пáспортн||ый, -ая, -ое који се односи на личну карту, легимитацију; пасошки; **~ые свéдения** подаци у личној карти (у легитимацији); **~ стол** пријавно одељење

пассáж[1], **-а** *м* пасаж, пролаз (*са продавницама*)

пассáж[2], **-а** *м* **1.** *муз.* пасаж **2.** *заст. књиж.* пасаж, пасус **3.** *заст. разг.* неочекивани догађај, изненађење *с*

пассажúр, -а *м* путник

пассажúр||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** путник (*жена*)

пассажирооборóт, -а *м* превоз путника

пассатúж||и, -ей *мн.* комбинована клешта, комбинирка *ж*

пассúв, -а *м* **1.** *екон.* пасива *ж* **2.** *грам.* пасив, трпно стање

пассúвно *прил.* пасивно; **~ относúться** *к чему* пасивно се односити *према чему*

пассúвност||ь, -и *ж* пасивност

пассúв||ный[1], **-ная, -ное; -ен, -на, -но 1.** пасиван; инертан; **~ человéк** пасиван човек; **игрáть ~ную роль** играти пасивну улогу **2.** пасиван; **~ запáс слов** пасиван фонд речи; **~ное знáние инострáнного языкá** пасивно знање страног језика ◇ **~ное избирáтельное прáво** пасивно бирачко право

пассúвн||ый[2], **-ая, -ое 1.** пасиван; **~ балáнс** пасиван биланс **2.** *грам.* пасивни, трпни; **~ая констрýкция** пасивна конструкција

пáсси||я, -и *ж заст.* пасија (*предмет јаке жеље или љубави*)

пáст||а, -ы *ж* паста; **зубнáя ~** паста за зубе

пáстбищ||е, -а *с* пашњак *м*, испаша *ж*; **гóрные ~а** планински пашњаци

пáстбищн||ый, -ая, -ое пашњачки, за испашу

пáств||а, -ы *ж цркв.* паства, стадо *с*

пастéл||ь -и *ж* пастел *м* (*боја и слика*)

пастéльн||ый, -ая, -ое пастелни; **~ карандáш** пастелна оловка; **~ые тонá** пастелни тонови

пастеризáци||я, -и *ж* пастеризација

пастериз||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш. и несврш.* пастеризовати; **~óванное молокó** пастеризовано млеко

пастернáк, -а *м бот.* пастрњак, пашканат

пас||тú, -ý, -ёшь, -ýт; *прошл.* **пас, -лá, -лó** *несврш.* пасти, напасати; чувати (*стоку*); **~ стáдо** пасти (чувати) стадо; **~ гусéй** чувати гуске

пастил||á, -ы́ *ж* пастила (*врста воћног желеа*)

пас||тúсь, -ётся, -ýтся; *прошл.* **пáсся, -лáсь, -лóсь** *несврш.* пасти, напасати се

пáстор, -а *м* пастор

пасторáл||ь, -и *ж муз., књиж.* пасторала

пасторáльн||ый, -ая, -ое пасторални

пáсторск||ий, -ая, -ое пасторски

пастýх, -á *м* пастир, чобанин

пастýшеск||ий, -ая, -ое пастирски, чобански

пастýш||ий, -ья, -ье пастиров, пастирски ◇ **~ья сýмка** *бот.* тарчужак

пастуш||óк, -кá *м дем.-хип.* пастирче, чобанче
пáстырск||ий, -ая, -ое *црkв.* пастирски, свештенички
пáстыр||ь, -я *м* 1. *заст.* пастир, чобанин 2. *црkв.* пастир, свештеник
пасть [1], **паду́, падёшь, паду́т**; *прошл.* **пал, пáла, пáло** *сврш.* 1. *заст.* пасти 2. *књиш.* пасти, погинути; **~ в бою́** погинути у борби 3. *само 3. л.* пасти; **прави́тельство пáло** влада је пала 4. *само 3. л.* црћи, угинути (*о стоци*) 5. пасти, морално деградирати; **он ни́зко пал** ниско је пао 6. *само 3. л.* пасти; **вы́бор пал на него́** он је био изабран ◇ **~ ду́хом** клонути духом, изгубити наду; **~ же́ртвой** *кого, чего* пасти као жртва *кога, чега*
паст||ь [2], **-и** *ж* чељуст (*животиње, рибе*)
пастьб||á, -ы́ *ж* напасање *с*, паша
пáсх||а, -и *ж црkв.* 1. Пасха (*јеврејски празник*) 2. Ускрс *м* 3. пасха (*ускршња посластица об. од слатког сира*)
пасхáльн||ый, -ая, -ое црkв. 1. пасхални 2. ускршњи; **~ые я́йца** ускршња јаја
пáсын||ок, -ка *м* пасторак
пасья́нс, -а *м карт.* пасијанс; **расклáдывать ~** слагати пасијанс
пат [1], **-а** *м шах.* пат
пат [2], **-а** *м* пат (*врста мармеладе*)
патéнт, -а *м* 1. патент; **получи́ть ~ на изобретéние** добити патент на изум 2. дозвола *ж* (*за вођење занатске радње итд.*)
патéнтн||ый, -ая, -ое патентни
патент||овáть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -óванный *сврш. и несврш.* патентовати, патентирати; **~ изобретéние** патентирати изум
пáтер, -а *м* патер (*католички свештеник*)
патéтик||а, -и *ж* патетика
патети́ческ||ий, -ая, -ое патетичан, патетички; **~ тон** патетичан тон; **~ая речь** патетичан говор
патети́чност||ь, -и *ж* патетичност
патети́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но патетичан
патефóн, -а *м заст.* грамофон
патефóнн||ый, -ая, -ое *заст.* грамофонски
пáток||а, -и *ж* меласа, сируп *м*
патóлог, -а *м* патолог
патологи́ческ||ий, -ая, -ое патолошки; **~ слу́чай** патолошки случај; **~ое явлéние** патолошка појава; **~ая анатóмия** патолошка анатомија
патолóги||я, -и *ж мед.* патологија
пáточн||ый, -ая, -ое од меласе, са меласом
патриáрх, -а *м* патријарх
патриархáльност||ь, -и *ж* патријархалност
патриархáл||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно патријархалан
патриархáт, -а *м* патријархат
патриáрхи||я, -и *ж* патријаршија (*подручје*)
патриáршеств||о, -а *с* патријаршија *ж* (*управа*)
патриáрш||ий, -ая, -ее патријархов, патријарховски
патриóт, -а *м* патриот(а), родољуб
патриоти́зм, -а *м* патриотизам, родољубље *с*
патриоти́ческ||ий, -ая, -ое патриотски, родољубив; **~ долг** патриотска дужност; **~ие чу́вства** патриотска осећања
патриоти́чност||ь, -и *ж* патриотичност, родољубивост
патриоти́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но патриотски, патриотичан, родољубив; **~ посту́пок** патриотски чин
патриóт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** патриоткиња, родољупкиња
патрициáн||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *ист.* патрицијка
патрициáнск||ий, -ая, -ое *ист.* патрицијски
патри́ци||й, -я *м ист.* патриције
патрóн [1], **-а** *м војн.* 1. метак; **боевóй ~** бојеви метак; **холостóй ~** ћорак 2. *тех.* стезна глава, чаура *ж* 3. *ел.* грло *с* (*сијалице*); патрона *ж* (*осигурача*)
патрóн [2], **-а** *м* 1. *ист.* патрон 2. *књиш. заст.* патрон, покровитељ, заштитник 3. патрон, шеф (*у буржоаском друштву*)
патронáж, -а *м* патронажа *ж*, патронажна служба
патронáжн||ый, -ая, -ое патронажни; **~ая сестрá** патронажна сестра
патронáт, -а *м* 1. *ист.* патронат 2. старатељство *с*
патронéсс||а, -ы *ж заст.* патронеса, покровитељица
патрóнк||а, -и *ж струч.* шаблон *м*, образац *м*, модел *м*; **~ для меховóго воротникá** модел за крзнену крагну
патрóнник, -а *м војн.* лежиште *с* метака (*у цеви*)
патрóнн||ый, -ая, -ое за метке; **~ая су́мка** фишеклија; **~ая обóйма** шаржер
патронтáш, -а *м војн.* набојњача *ж*, фишеклија *ж*
пáтруб||ок, -ка *м тех.* прикључак, спој, колено *с* (*у цеви*)
патрули́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* патролирати
патру́л||ь, -я́ *м* патрола *ж*; **милицéйский ~** милицијска патрола; **кóнный ~** патрола на коњима
патру́льн||ый, -ая, -ое патролни; **~ое су́дно** патролни брод
пáуз||а, -ы *ж* пауза; **сдéлать ~у** направити паузу
паýк, -á *м* паук; **водянóй ~** водени паук
паути́н||а, -ы *ж* паучина
паути́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *дем.* паучиница 2. нит паучине
паути́нн||ый, -ая, -ое од паучине; паучинаст
паýч||ий, -ья, -ье пауков
пауч||óк, -кá *м дем.* паучић, паучак
пáфос, -а *м* патос; **говори́ть с ~ом** говорити с патосом; **революциóнный ~** револуционарни занос
пах, -а *м, лок.* **о -е, в -у́** *анат.* препона *ж*, слабина *ж*; **удáрить в ~** ударити у слабину; **боль в лéвом ~у́** бол у левој препони
пахáни||е, -я *с* орање
пáхан||ый, -ая, -ое узоран, пооран; **~ые зéмли** узорано земљиште
пáхар||ь, -я *м* орач
пахá||ть, пашу́, пáшешь, пáшут *несврш. что и без обј.* орати; **~ плу́гом** орати плугом; **~ на лошадя́х** орати коњима; **~ трáктором** орати трактором ◇ **(и) мы ~ли** *ирон.* заслужни смо, и ми смо радили
пáх||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **пах** *и* **-нул, -ла, -ло** *несврш.* 1. *без обј.* мирисати, ширити мирис; **прия́тно ~** лепо мирисати 2. *чем* мирисати *на шта*; **вóлосы ~нут духáми** коса мирише на парфем 3. *безл. чем и без обј.* мирисати *на шта*, осећати се; **на у́лице ~ло сы́ростью** напољу се осећала влага; **в саду́ ~нет сирéнью** у врту мирише јоргован 4. *чем фиг. разг.* мирисати *на шта*; **дéло ~нет ссóрой** мирише на свађу; **веснóй и не ~нет** *безл.* и не мирише на пролеће ◇ **~нет пóрохом** *безл.* мирише на рат
пахн||у́ть, -ёт, -у́т *сврш. чем разг.* дунути; запахнути; замирисати *на шта*; **~у́л ветерóк** дунуо је пове-

тарац; **~у́ло хо́лодом** *безл.* дунуо је хладан ветар; **~у́ло ды́мом** *безл.* замирисало је на дим

пахов||о́й, -а́я, -о́е *и* **па́хов||ый, -ая, -ое** препонски, слабински; **~а́я гры́жа** препонска кила

па́хот||а, -ы *ж* 1. орање *с* 2. ораница, орање *с*

па́хотн||ый, -ая, -ое орaћи; **~ая земля́** орaћа земља, ораница

па́хта||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* бућкати, мутити (*маслац*)

паху́чест||ь, -и *ж* миришљавост; ароматичност

паху́ч||ий, -ая, -ее миришљав, мирисан; ароматичан; **~ие тра́вы** миришљаве траве

паца́н, -а́ *м нар.* дечак, клинац

пацан||ёнок, -ёнка *м, мн.* **-я́та, -я́т** *дем. нар.* дечачић, дечкић

паца́н||ий, -ья, -ье *нар.* дечачки

пацие́нт, -а *м* пацијен(а)т

пацие́нт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** пацијенткиња

пацифи́зм, -а м пацифизам

пацифи́ст, -а *м* пацифист(а)

пацифи́стск||ий, -ая, -ое пацифистички

па́че *заст.*: **тем ~** тим пре, тим више; **~ ча́яния** изнад очекивања

па́чечн||ый, -ая, -ое који се односи на пакетић, пакло

па́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1. пакетић** *м*, пакло *с*; паковање *с*; **~ сигаре́т** пакло цигарета; **~ ча́ю** једно паковање чаја 2. свежањ *м*; **~ газе́т** свежањ новина 3. балетска сукњица

па́чка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. прљати; каљати; **~ ру́ки черни́лами** прљати руке мастилом 2. *разг.* мазати, лоше сликати 3. *фиг.* каљати, срамотити; **~** *чьё* **до́брое и́мя** каљати *чије* добро име ◊ **~ ру́ки** *о кого, обо что* прљати руке *о кога, шта*

па́чка||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. прљати се, каљати се 2. *фиг.* каљати се, брукати се

пачкотн||я́, -и́ *ж разг.* мазање *с*, шкработина

пачку́н, -а́ *м разг.* мазало *с*, шкрабало *с*

паш||а́, -и́ *м, ген. мн.* **-е́й** паша

пашалы́к, -а *м ист.* пашалук

па́ш||ня, -ни *ж, ген. мн.* **-ен** ораница, узорана њива

паште́т, -а *м* паштета *ж*

паште́тн||ый, -ая, -ое од паштете

па́щен||ок, -ка *м нар. погрд.* балавац, шмркавац

па́юсн||ый, -ая, -ое: ~ая икра́ пресовани кавијар

пая́льник, -а *м* лемило *с*

пая́льн||ый, -ая, -ое лемни, за лемљење; **~ая ла́мпа** летлампа

пая́льщик, -а *м* лемилац

пая́ни||е, -я *с* лемљење, летовање

па́ян||ый, -ая, -ое *разг.* залемљен, залетован

пая́снича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* лудирати се, лакрдијати, измотавати се

пая́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* лемити, летовати

пая́ц, -а *м* 1. *заст.* пајац, кловн 2. *фиг.* пајац

пева́||ть, *само прошл.* **-л, -ла, -ло** *несврш.* певати (*више пута*)

пев||е́ц, -ца́ *м* 1. певач; **о́перный ~** оперски певач 2. *фиг. књиж.* песник; **~ свобо́ды** песник слободе

певи́ц||а, -ы *ж* певачица

певу́н, -а *м разг.* певач

певу́нь||я, -и *ж разг.* певачица

певу́чест||ь, -и *ж* мелодичност, благозвучност

певу́ч||ий, -ая, -ее мелодичан, благозвучан; **~ие зву́ки** мелодични звуци

пе́вческ||ий, -ая, -ое певачки, вокални; **~ие да́нные** дар за певање

пе́вч||ий, -ая, -ее 1.: **~ие пти́цы** птице певачице 2. **пе́вч|ий, -его** *м* појац, хорски певач (*об. у цркви*)

пе́г||ий, -ая, -ое; пег, -а, -о пегав, шарен; **~ая ло́шадь** шарац; **~ая соба́ка** шаров; **~ая коро́ва** шаруља

педаго́г, -а *м* педагог

педаго́гик||а, -и *ж* педагогија

педагоги́ческ||ий, -ая, -ое педагошки; **~ое учи́лище** педагошка школа; **~ институ́т** виша педагошка школа

педагоги́чност||ь, -и *ж* педагогичност

педагоги́чн||ый, -ая, -ое педагошки

педа́л||ь, -и *ж* педала; **нажа́ть на ~** притиснути на педалу ◊ **нажа́ть на все ~и** уложити све снаге, запети из петних жила

педа́льн||ый, -ая, -ое који се односи на педалу; **де́тский ~ автомоби́ль** дечји аутомобил на педале

педа́нт, -а *м* педант

педанти́зм, -а *м* педантизам, педантерија *ж*

педанти́ческ||ий, -ая, -ое педантан

педанти́чно *прил.* педантно

педанти́чност||ь, -и *ж* педантност

педанти́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но педантан; **~ челове́к** педантан човек; **~ное отноше́ние** *к чему* педантан однос *према чему*

педера́ст, -а *м* педераст, педер

педера́сти||я, -и *ж* педерастија

педиа́тр, -а *м* педијатар

педиатри́ческ||ий, -ая, -ое педијатријски

педиатри́||я, -и *ж* педијатрија; **институ́т ~и** институт за педијатрију

педикю́р, -а *м* педикир; педикирање *с*; **сде́лать себе́ ~** педикирати се

педикю́рш||а, -и *ж* педикирка, педикерка

пединститу́т, -а *м* (**педагоги́ческий институ́т**) виша педагошка школа

педсове́т, -а *м* (**педагоги́ческий сове́т**) наставнички савет

педучи́лищ||е, -а *с* (**педагоги́ческое учи́лище**) педагошка школа

пе́жин||а, -ы *ж* пега (*на крзну*)

пейза́ж, -а *м* пејзаж; **живопи́сный ~** живописан пејзаж

пейзажи́ст, -а *м* пејзажист(а)

пейза́жн||ый, -ая, -ое пејзажни; **~ая жи́вопись** пејзажно сликарство

пека́рн||ый, -ая, -ое пекарски; **~ое де́ло** пекарски занат, пекарија

пека́р||ня, -ни *ж, ген. мн.* **-ен** пекара, пекарница

пе́карск||ий, -ая, -ое пекарски

пе́кар||ь, -я *м, мн.* **-я́, -е́й** *и* **-и, -ей** пекар

пе́кл||о, -а *с разг.* 1. пакао *м* 2. паклена врућина, жега *ж* ◊ **попа́сть в са́мое ~** наћи се у најжешћој ватри

пелен||а́, -ы́ *ж, мн.* **-ы́, пелён, -а́м** 1. *заст.* покривач *м*; копрена, вео *м* 2. *об. чего* копрена (*магле итд.*) ◊ **сло́вно (как) ~ с глаз упа́ла** као да му је копрена спала са очију, синуло му је пред очима

пелена́ни||е, -я *с* повијање (*бебе*)

пелена́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* повијати, завијати у пелене; **~ младе́нца** повијати бебу

пе́ленг, -а *м струч.* пеленг

пеленга́тор, -а *м струч.* пеленгатор

пеленга́ци||я, -и *ж струч.* пеленгација

пеленг||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *струч.* пеленгирати

пелён||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** пелена ◇ **с ~ок** од малих ногу

пелери́н||а, -ы *ж* пелерина

пелика́н, -а *м зоол.* пеликан

пелика́н||ий, -ья, -ье пеликанов, пеликански

пельме́н||и, -ей *мн. (јд.* **пельме́н|ь, -я** *м) кув.* пељмени *(врста ташака са месом)*

пельме́нн||ая, -ой *ж* ресторан *м* где се служе пељмени

пельме́нн||ый, -ая, -ое за пељмене; **~ое те́сто** тесто за пељмене

пе́мз||а, -ы *ж* плавац *м*, пловучац *м (камен)*

пе́н||а, -ы *ж* пена; **морска́я ~** морска пена; **мы́льная ~** сапуница ◇ **говори́ть (дока́зывать) с ~ой у рта** ватрено говорити (тврдити)

пена́л, -а *м* кутија *ж* за оловке, перница *ж*

пена́льти *непром. м, с спорт.* пенал *м*

пена́т||ы, -ов *мн.* 1. *мит.* пенати *мн. м* 2. *заст. шаљ.* родна кућа, породични дом; **верну́ться к родны́м ~ам** вратити се своме огњишту

пе́ни||е, -я *с* 1. певање; песма *ж*; **~ соловья́** песма славуја; **учи́ться ~ю** учити певање 2. *фиг.* певање, песништво

пе́нис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то пенушав, пенаст

пе́н||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* пенити, чинити пенушавим

пе́н||иться, -ится, -ятся *несврш.* пенити се, пенушати се

пеницилли́н, -а *м* пеницилин

пеницилли́нов||ый, -ая, -ое пеницилински

пе́н||ка[1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** кајмак *м*, скоруп *м (на млеку)*; пена *(на слатку)* ◇ **снима́ть ~ки** скидати кајмак

пе́н||ка[2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *зоол.* грмуша

пе́н||ка[3], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *мин.* морска пена, стива

пе́нков||ый, -ая, -ое стивен, од стиве; **~ая тру́бка** стивена лула

пенкоснима́тел||ь, -я *м ирон.* готован, мукташ, мукташија

пе́нни *непром. с* пени *м (енглески и фински ситан новац)*

пе́нн||ый, -ая, -ое запењен, пенаст, пенушав

пе́ноч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *зоол.* грмуша

пенс, -а *м* пенс *(енглески ситан новац)*

пенсионе́р, -а *м* пензионер

пенсионе́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** пензионерка

пенсионе́рск||ий, -ая, -ое пензионерски

пенсио́нн||ый, -ая, -ое пензиони, пензијски; **~ое обеспе́чение** пензијско осигурање; **~ во́зраст** доба када се стиче право на пензију

пе́нси||я, -и *ж* пензија, мировина; **~ по ста́рости** старосна пензија; **~ по инвали́дности** инвалидска пензија; **вы́йти (уйти́) на ~ю** отићи у пензију

пенсне́ *непром. с* цвикер *м*

пе́нтюх, -а *м нар. презр.* неспретњак, сметењак, неотесанко, тупавко

пень, пня *м* 1. пањ 2. *фиг.* пањ *(туп, безосећајан човек)* ◇ **глуп как ~** глуп као ћускија; **стоя́ть как ~** стајати као пањ, укипити се; **вали́ть че́рез ~ коло́ду** радити као од беде, радити споро (немарно)

пеньк||а́, -и́ *ж* кудеља

пенько́в||ый, -ая, -ое од кудеље, кудељни; **~ кана́т** уже од кудеље

пеньюа́р, -а *м* 1. пењоар 2: пелерина *ж (у фризерници)*

пе́н||я, -и *ж* пенал *м*, глоба, казна *(новчана)*; **начисля́ть ~и** урачунавати пенале

пеня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кому на кого, что разг.* кривити, прекоревати *кога*, пребацивати *коме због кога, чега*; **~й на себя́** криви самог себе

пе́п||ел, -ла *м* пепео ◇ **посыпа́ть главу́ ~лом** *заст.* посути главу пепломм, предати се великој тузи; **подня́ть из ~ла** дићи из пепела, обновити разрушено

пепели́щ||е, -а *с заст.* згариште ◇ **верну́ться на ста́рое ~** вратити се у родну кућу

пе́пельниц||а, -ы *ж* пепељара

пе́пельн||ый, -ая, -ое пепељав, пепељаст; боје пепела; **~ые во́лосы** пепељаста коса

пепси́н, -а *м физиол.* пепсин

перва́ч, -а́ *м нар.* 1. првенац *(ракија)* 2. *заст.* прворазредна роба

перве́йш||ий, -ая, -ее *разг.* најважнији, најглавнији; **~ая зада́ча** најважнији задатак

пе́рвен||ец, -ца *м* 1. прворођенче *с*, првенац 2. *фиг.* првенац, прва творевина

пе́рвенств||о, -а *с* 1. првенство, предњаштво 2. првенство, шампионат *м*; **кома́ндное ~** екипно првенство; **~ по ша́хматам** првенство у шаху; **соревнова́ния на ~ ми́ра** такмичења за светско првенство ◇ **па́льма ~а** палма победе

пе́рвенств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* бити први, водити, предњачити

пе́рвенствующ||ий, -ая, -ее првенствен, главни, најважнији

первичност||ь, -и *ж фил.* првобитност, примарност; **~ мате́рии** примарност материје

перви́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. првобитан, примаран, почетни, први; **~ пери́од боле́зни** почетни стадијум болести 2. *само дужи обл.* примарни, основни; **~ные поро́ды** основни слојеви; **~ная парти́йная организа́ция** основна партијска организација

первобытнообщи́нн||ый, -ая, -ое: ~ строй првобитно уређење

первобы́тн||ый, -ая, -ое 1. првобитни, исконски, прастари; **~ челове́к** прачовек; **~ая общи́на** првобитна заједница 2. *фиг.* примитиван; дивљи; **~ая те́хника** примитивна техника; **~ая приро́да** дивља природа

первого́д||ок, -ка *м разг.* 1. војник у првој години одслужења војног рока 2. једногодишњак, једногоче *с (о стоци)*

пе́рво||е, -го *с* прво јело *(супа, чорба)*; **на ~ — щи** шчи као прво јело; **обе́дать без ~го** ручати без супе

перво́зда́нн||ый, -ая, -ое 1. праисконски, одвајкадашњи 2. *фиг.* недирнут, нетакнут; **в ~ом ви́де** у праизворном облику ◇ **~ ха́ос** првобитни хаос

первози́мь||е, -я *с разг.* почетак *м* зиме

первоисто́чник, -а *м* 1. праизвор 2. оригинал, оригинално, изворно дело; **изуча́ть** *что* **по ~ам** проучавати *шта* у оригиналним делима

первокла́ссник, -а *м* ученик првог разреда *(основне школе)*

первокла́ссниц||а, -ы *ж* ученица првог разреда *(основне школе)*

первокла́сcн||ый, -ая, -ое првокласан, прворазредан; **~ое обору́дование** прворазредна опрема

первокла́ш||ка, -ки *ж, м, ген. мн.* **-ек** *разг.* ученик *м*, ученица *ж* првог разреда *(основне школе)*

первоку́рсник, -а *м* студент прве године, бруцош

первоку́рсниц||а, -ы *ж* студенткиња прве године, бруцошкиња

Первома́||й, -я *м* Први мај (*празник*)

первома́йск||ий, -ая, -ое првомајски; **~ая демонстра́ция** првомајске манифестације

пе́рво-на́перво *прил. разг.* пре свега, најпре

первонача́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. првобитан; **~ прое́кт** првобитан пројекат; **~ьное накопле́ние капита́ла** првобитна акумулација капитала 2. основни, почетни, елементарни; **~ьные све́дения** елементарна знања

первоо́браз, -а *м књиш.* праоблик, прототип

первооснó́в||а, -ы *ж* праузрок *м*, основа, суштина

первооткрыва́тел||ь, -я *м* проналазач, откривач

первоочередн||о́й, -а́я, -о́е, первоочерёдн||ый, -ая, -ое првенствени; **~а́я зада́ча** првенствени задатак

первопеча́тник, -а *м* први штампар, први тискар (*проналазач штампарске вештине*)

первопеча́тн||ый, -ая, -ое 1.: **~ые кни́ги** инкунабуле 2. првог издања (*књига итд.*)

первопресто́льн||ый, -ая, -ое *заст.*: **~ град** најстарија престоница

первопричи́н||а, -ы *ж* праузрок *м*

первопрохо́д||ец, -ца *м* пионир, истраживач нових предела; **~цы ко́смоса** пионири космоса

первопу́т||ок, -ка *м* пртина *ж*, угажени колски пут (*у снегу*)

перворазря́дник, -а *м спорт.* спортист(а) прве категорије; првокатегорник (*шахиста*)

перворазря́дн||ый, -ая, -ое првокласан, првоpазредан; **~ рестора́н** прворазредни ресторан

перворо́дн||ый, -ая, -ое *заст.* прворoдни, прворођени ◇ **~ грех** прворoдни (исконски) грех

перворо́дств||о, -а *с* 1. *заст.* првородство; **пра́во ~а** примогенитура 2. *фиг. књиш.* првенство, примат *м*

первородя́щая 1.: **~ же́нщина** прворoткиња 2. **перворoдя́щ|ая, -ей** *ж* прворoткиња

первосо́ртн||ый, -ая, -ое 1. најбољег квалитета 2. првокласан, изврстан

первостате́йн||ый, -ая, -ое *разг.* прворазредан, изврстан

первостепе́нност||ь, -и *ж* првостепеност, примарност

первостепе́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но прворазредан, првостепени; **де́ло ~ной ва́жности** ствар од прворазредног значаја

пе́рвост||ь, -и *ж нар.*: **по ~и** испрва, у почетку

первотёл||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** првотелка

первоте́льная *струч.*: **~ коро́ва** првотелка

первотолч||о́к, -ка́ *м књиш.* подстицај, подстрек, стимуланс

первоцве́т, -а *м бот.* јагорчевина *ж*

первоэлеме́нт, -а *м књиш.* главни, примарни елеменат

пе́рв||ый, -ая, -ое 1. *број* први; **~ том** први том; **в ~ раз** први пут; **~ое число́** први (*датум у месецу*); **~ эта́ж** приземље 2. први, најранији; **~ые о́вощи** прво поврће; **~ая мо́лодость** најранија младост 3. први, најбољи; **~ учени́к** најбољи ученик; **~ая краса́вица** прва лепотица 4. први, најважнији, најглавнији; **~ая пре́мия** прва награда ◇ **Пе́рвое ма́я** Први мај; **~ая по́мощь** прва помоћ (*медицинска*); **полови́на ~ого** пола један; **в ~ом часу́** између дванаест и један; **во-~ых** прво (*у набрајању*); **~ встре́чный** било ко, први који наиђе; **на ~ взгляд** на први поглед; **~ым де́лом (до́лгом)** пре свега; **в ~ую о́чередь** у првом реду, најпре; **с ~ого ра́за** отпрве; **на ~ых пора́х** у прво време; **из ~ых рук** из прве руке; **не ~ой мо́лодости** у годинама; **в ~ых ряда́х** у првим редовима; **~ блин ко́мом** *посл.* први се мачићи у воду бацају

перга́мент, -а *м* 1. пергамент 2. пергамент-папир

перга́ментн||ый, -ая, -ое пергаментски ◇ **~ая бума́га** пергамент-папир

переадрес||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *свр.* поново адресирати, упутити на другу адресу

переадресо́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несвр.* поново адресирати, упућивати на другу адресу

переаттеста́ци||я, -и *ж* верификација, проверавање *с*; **пройти́ ~ю** бити верификован

переаттест||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *свр.* верификовати, верифицирати, проверити

переаттесто́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несвр.* верификовати, верифицирати, проверавати

перебази́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *свр.* преместити, пребацити; **~ промы́шленные предприя́тия бли́же к исто́чникам сырья́** преместити индустријска предузећа ближе сировинама

перебази́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *свр.* преместити се, пребацити се

перебазиро́вк||а, -и *ж* премештање *с*, премештај *м*, пребацивање *с*

переба́рщива||ть, -ю, -ешь, -ют *несвр. в чём и без обј. нар.* претеривати *у чему, са чим*

перебега́||ть, -ю, -ешь, -ют *несвр.* 1. *что, через что* претрчавати *шта, преко чега* 2. претрчавати, дотрчавати (*на друго место*) 3. *разг.* пребегавати (*непријатељу*)

перебе||жа́ть, -гу́, -жи́шь, -гу́т *свр.* 1. *что, через что* претрчати *шта, преко чега*; **~ (через) у́лицу** претрчати улицу (преко улице) 2. претрчати, дотрчати (*на друго место*) 3. *разг.* пребећи; **~ к врагу́** пребећи непријатељу

перебе́ж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** претрчавање *с*; **наступа́ть ~ками** нападати у скоковима (уз претрчавање)

перебе́жчик, -а *м* пребеглица *м, ж*, бегунац, издајник

перебе́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несвр.* 1. поново кречити 2. *заст.* преписивати начисто

перебел||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *свр.* 1. поново окречити 2. *заст.* преписати начисто

перебе́лк||а, -и *ж* 1. прекречавање *с* 2. *заст.* преписивање *с* начисто

переб||еси́ться, -ешу́сь, -е́сишься, -е́сятся *свр.* 1. *само 3. л.* побеснети (*о многим животињама*) 2. *фиг. разг.* побеснети, разбеснети се (*о свима, многима*) 3. *фиг. разг.* сталожити се, смирити се, средити се (*после бурног живота*)

перебива́||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несвр. что* 1. ломити ударцем (*ноге итд.*) 2. *чем* пресвлачити, поново тапацирати (*намештај*) 3. истресати, претресати (*перину*)

перебива́||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *несвр.* 1. *кого* прекидати *кога* (*у говору*), упадати у реч *коме* 2. *что* реметити, кварити (*апетит*); угушивати, надјачавати (*мирис*) 3. *кого, что у кого* преотимати *кога, шта коме*

перебива́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несвр. разг.*

животарити, таворити ◇ ~ **с хлéба на квас** *нар.* једва састављати крај с крајем

перебúвк||а, -и *ж* пресвлачење *с,* поново тапацирање (*намештаја*)

перебирá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* пребирати, одвајати, сортирати; ~ **картóшку** сортирати кромпир 2. *что, чего* узимати сувише; куповати много *чега* 3. *что* пребирати *преко чега,* ударати *у шта;* ~ **стрýны** пребирати прстима преко жица 4. *что штамп.* поново слагати 5. *нар.* пити преко мере ◇ ~ **в пáмяти** *что* претурати у глави *шта.*

перебирá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *через что* прелазити, пребацивати се *преко чега* 2. премештати се, пресељавати се (*на друго место*)

переб||úть [1], -ью, -ьёшь, -ьют; -úтый *сврш.* 1. *кого, что* побити, поубијати (*све, многе*) 2. *что* поразбијати (*све, много*); ~ **всю посýду** поразбијати све судове 3. *что* поломити (*ударцем*); ~ **нóгу** поломити ногу 4. *что чем* пресвући, поново тапацирати (*намештај*) 5. *что* истрести, претрести; ~ **перúну** претрести перину

переб||úть [2], -ью, -ьёшь, -ьют; -úтый *сврш.* 1. *кого,* прекинути *кога* (*у говору*), упасти у реч *коме;* ~ **орáтора** прекинути говорника 2. *что* пореметити, покварити; угушити, надјачати; ~ **аппетúт** покварити апетит; ~ **зáпах** угушити мирис 3 *кого, что у кого разг.* преотети *кога, шта коме*

переб||úться [1], -ьётся, -ьются *сврш.* поразбијати се, поломити се (*о свему, многоме*)

переб||úться [2], -ьюсь, -ьёшься, -ьются *сврш. разг.* проживотарити, протаворити, с муком изаћи на крај

перебó||й, -я *м, об. мн.* **-и, -ев** 1. прекид, застој; **~и в рабóте** прекиди у раду; **~и в снабжéнии** нерегуларно снабдевање 2. *мед.* испрекиданост *ж,* неуједначеност *ж;* **пульс с ~ями** неуједначен пулс; **~и в сéрдце** аритмија срца

переболé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. *чем* преболети, прележати *шта;* **в дéтстве он ~л мнóгими болéзнями** у детињству је прележао многе болести; **все дéти ~ли кóрью** сва деца су прележала мале богиње 2. *фиг.* преболети, препатити

перебóр, -а *м* 1. пребирање *с* (*преко жица*) 2. сувишак, претек

перебóрк||а [1], -и *ж* 1. пребирање *с,* сортирање *с* 2. *штамп.* преслагање *с*

перебóр||ка [2], -ки *ж, ген. мн.* **-ок** преграда, преградак *м*

переб||орóть, -орю, -óрешь, -óрют *сврш.* 1. *кого* победити, надвладати (*све, многе*) 2. *что* савладати *шта,* одолети *чему;* ~ **страх** савладати страх

перебóрочн||ый, -ая, -ое преградни, за преграду

переборщ||úть, -ý, -úшь, -áт *сврш. в чём и без обј. нар.* претерати, прекардашити *у чему, са чим;* ~ **в похвалáх** претерати у похвалама

перебрáнива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* свађати се, препирати се, измењивати увреде

перебрáн||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** препирка, свађа

перебрáсыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что через что* пребацивати *шта преко чега* 2. *что через что* постављати (*мост преко реке итд.*) 3. *кого, что фиг.* пребацивати, премештати (*на други посао итд.*)

перебрáсыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *через что* пребацивати се *преко чега* 2. *чем* добацивати *шта* (*један другоме*) 3. *само 3. л. с чего на что* пребацивати се, ширити се (*о ватри итд.*) 4. *чем фиг.* измењивати *шта (речи итд.)*

переб||рáть, -ерý, -ерёшь, -ерýт; *прошл.* **-рáл, -ралá, -рáло; перéбранный** *сврш.* 1. *кого, что* пребрати, одвојити, сортирати; ~ **фрýкты** сортирати воће 2. *что, чего* узети сувише; накуповати много *чега* 3. *что* ударити (*у жице*) 4. *что штамп.* поново сложити 5. *нар.* попити преко мере ◇ ~ **в пáмяти** *что* претурати у глави *шта*

переб||рáться, -ерýсь, -ерёшься, -ерýтся *сврш. разг.* 1. *через что* прећи, пребацити се *преко чега;* ~ **на другóй бéрег** пребацити се на другу обалу 2. преместити се, преселити се; ~ **на нóвую квартúру** преселити се у нови стан

перебр||одúть, -óдит, -óдят *сврш.* преврети (*о вину*); прекиснути (*о тесту*)

перебросá||ть, -ю, -ешь, -ют; перебрóсанный *сврш.* побацати (*све, много; више пута*)

перебрó||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* 1. *что через что* пребацити; ~ **мяч чéрез сéтку** пребацити лопту преко мреже; ~ **шаль чéрез плечó** пребацити шал преко рамена 2. *что через что* поставити; ~ **мост чéрез рéку** поставити мост преко реке 3. *кого, что фиг.* пребацити, преместити (*на други посао итд.*)

перебрó||ситься, -шусь, -сишься, -сятся *сврш.* 1. *через что* пребацити се *преко чега* 2. *чем* добацити *шта* (*један другоме*); ~ **мячóм** добацити лопту један другоме 3. *само 3. л. с чего на что* пребацити се, проширити се; **огóнь ~сился на сосéдний дом** пламен се проширио на суседну кућу 4. *чем фиг.* измењати *шта;* ~ **нéсколькими словáми** измењати неколико речи

перебрóск||а, -и *ж* пребацивање *с,* премештање *с;* ~ **войск** пребацивање трупа

перевáл, -а *м* 1. прелаз, прелажење *с* 2. планински превој

перевáл||ец, -ьца *м*: **ходúть с ~ьцем** *разг.* ићи гегајући се

перевáлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что разг. и струч.* премештати, пребацивати 2. *что, через что* прелазити (*плански превој*) 3. *безл. разг.* прелазити, преваљивати (*о времену*)

перевáлива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *через что* пребацивати се *преко чега* 2. *разг.* претурати се, преврћати се на другу страну 3. *разг.* гегати се; **ходúть ~ясь** ићи гегајући се

перев||алúть, -алю, -áлишь, -áлят; -áленный *сврш.* 1. *что разг. и струч.* преместити, пребацити 2. *что, через что* прећи (*планински превој*) 3. *безл. разг.* прећи, превалити (*о времену*); **емý ~алúло за сóрок лет** превалио је четрдесету; **~алúло зá полночь** прошла је поноћ

перев||алúться, -алюсь, -áлишься, -áлятся *сврш.* 1. *через что* пребацити се *преко чега* 2. *разг.* претурити се, преврнути се; ~ **на другóй бок** преврнути се на другу страну

перевáлк||а, -и *ж струч.* пребацивање *с,* претоваривање *с,* претовар *м*

перевáлочн||ый, -ая, -ое за пребацивање, за претоваривање, за претовар; ~ **пункт** место за претовар

перевáрива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* поново прекувавати 2. *что* прекувавати, предуго кувати 3. *что физиол.* варити, пробављати 4. *что фиг. разг.* варити, усвајати (*информацију итд.*) 5. *кого, что*

фиг. разг. подносити, трпети; **он его́ не ~ет** не трпи га

перева́рива||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. прекувавати се, предуго се кувати 2. *физиол.* варити се, пробављати се

перев||ари́ть, -арю́, -а́ришь, -а́рят; -а́ренный *сврш.* 1. поново прекувати; **~ заса́харившееся варе́нье** прекувати ушећерено слатко 2. прекувати, предуго кувати; **~ яйцо́** прекувати јаје 3. *что физиол.* сварити, пробавити; **~ пи́щу** сварити храну 4. *что фиг. разг.* сварити, усвојити; **~ прочи́танное в кни́ге** усвојити оно што се сазнало из књиге

перев||ари́ться, -а́рится, -а́рятся *сврш.* 1. прекувати се, предуго се кувати; **яйцо́ ~ари́лось** јаје се прекувало 2. *физиол.* сварити се, пробавити се; **пи́ща ~ари́лась** храна се сварила

перевез||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **перевёз, -ла́, -ло́, -ённый** *сврш. кого, что* 1. *через что* превести, пребацити *преко чега*; **~ че́рез ре́ку** превести преко реке 2. превести (*на друго место*); **~ ме́бель на но́вую кварти́ру** превести намештај у нови стан; **~ семью́ на да́чу** преселити породицу у летњиковац

переверн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; перевёрнутый *сврш.* 1. окренути, преврнути; **~ страни́цу** окренути страницу 2. оборити, преврнути; **~ кувши́н** оборити крчаг 3, *разг.* испретурати, претражити, прекопати; **~ все бума́ги в я́щике стола́** испретурати све папире у фиоци стола 4. *фиг. разг.* преокренути, променити (*нечији живот итд.*) ◊ **~ весь мир (свет)** преокренути читав свет; **~ всё вверх дном** преврнути све тумбе, окренути наопачке

переверн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* 1. окренути се, преврнути се; **~ на друго́й бок** окренути се на другу страну 2. *само 3. л.* претурити се, преврнути се; **ло́дка ~у́лась** чамац се преврнуо 3. *само 3. л. фиг. разг.* преокренути се, променити се

перев||ерте́ть, -ерчу́, -е́ртишь, -е́ртят; -е́рченный *сврш. разг.* 1. поново зашрафити, пришрафити 2. покварити окрећући, одврћући

перевёртыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. окретати, превртати 2. обарати, превртати 3. *разг.* испретуривати, претраживати, прекопавати 4. *фиг. разг.* преокретати, мењати (*нечији живот итд.*) 5. *разг.* поново зашрафљивати, пришрафљивати

перевёртыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. окретати се, превртати се на другу страну 2. *само 3. л.* претурати се, превртати се 3. *само 3. л. фиг. разг.* преокретати се, мењати се

перевёртыш, -а *м разг.* превртљивац, врдалама *м, ж*

переве́рчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. поново зашрафљивати, пришрафљивати 2. кварити окрећући, одврћући

переве́с, -а *м* 1. премеравање *с*, поново мерење, поново вагање 2. надмоћност *ж*, преимућство *с*, превага *ж*; **чи́сленный ~** бројна надмоћност; **взять ~ в чём** победити *у чему*; **доби́ться ~а** однети превагу

переве́||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* 1. *кого, что* поново измерити, поново извагати; **~ груз** поново измерити терет 2. *что* обесити на друго место; **~ карти́ну** обесити слику на друго место 3. *кого, что* претегнути, превагнути 4. *само 3. л. без обј. фиг.* претегнути, превагнути; **мне́ние большинства́ ~сило** мишљење већине је превагнуло

переве́||ситься, -шусь, -сишься, -сятся *сврш. через что* нагнути се *преко чега*

перев||ести́ [1], **-еду́, -едёшь, -еду́т;** *прошл.* **-ёл, -ела́, -ело́; -едённый** *сврш.* 1. *кого через что* превести *кога преко чега;* **~ дете́й че́рез у́лицу** превести децу преко улице 2. *кого, что* преместити, превести, пребацити; **~ учрежде́ние в друго́е зда́ние** преместити установу у другу зграду; **~ стре́лки часо́в** померити казаљке на часовнику; **~ по́езд на запа́сный путь** пребацити воз на резервни колосек; **~** *кого* **на до́лжность секретаря́** преместити *кога* на дужност секретара; **~** *кого* **в сле́дующий класс** превести *кога* у следећи разред 3. *что на кого, что* пренети; **~ сбереже́ния на** *чьё* **и́мя** пренети уштеђевине на *чије* име 4. *что кому* послати, дозначити; **~ де́ньги по телегра́фу** послати новац телеграфски 5. *что* превести (*с једног језика на други*) 6. *что во что* превести, прерачунати *шта у (на) шта*; **~ в метри́ческие ме́ры** прерачунати (превести) на метричке мере 7. *что* прекопирати (*цртеж*) ◊ **~ дыха́ние (дух)** предахнути

перев||ести́, -еду́, -едёшь, -еду́т; *прошл.* **-ёл, -ела́, -ело́; -едённый** *сврш. разг.* 1. *кого, что* уништити, потаманити 2. *что* потрошити, страћити (*новац*)

перев||ести́сь [1], **-еду́сь, -едёшься, -еду́тся;** *прошл.* **-ёлся, -ела́сь, -ело́сь** *сврш.* преместити се, прећи (*на другу дужност итд.*)

перев||ести́сь [2], **-едётся, -еду́тся;** *прошл.* **-ёлся, -ела́сь, -ело́сь** *сврш. разг.* нестати; **ры́ба в реке́ ~ела́сь** у реци је нестало рибе

переве́ша||ть [1], **-ю, -ешь, -ют; -нный** *сврш.* измерити извагати (*све, много*)

переве́ша||ть [2], **-ю, -ешь, -ют; -нный** *сврш.* 1. *что разг.* повешати, испростирати (*рубље*) 2. *кого* повешати, казнити вешањем (*све, многе*)

переве́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* поново мерити, поново вагати 2. *что* вешати на друго место 3. *кого, что* претезати, превагивати 4. *само 3. л. без обј. фиг.* претезати, превагивати

переве́||ять, -ю, -ешь, -ют; -янный *сврш. пољопр.* превејати

перевива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* 1. *чем* обавијати *чим*; уплитати *у шта* 2. поново уплитати

перевива́||ться, -ется, -ются *несврш.* уплитати се, заплитати се

перевида́||ть, -ю, -ешь, -ют; переви́данный *сврш. разг.* видети, нагледати се; искусити; **~ мно́го го́ря** искусити много јада

перевин||ти́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т; переви́нченный *сврш.* 1. поново стегнути, заврнути (*завртањ*) 2. сувише стегнути, покварити стезањем, завртањем

перевира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что разг.* извртати, изопачавати (*нечије речи итд.*) 2. *кого нар.* надлагивати

перев||и́ть, -ью́, -ьёшь, -ью́т; *прошл.* **-и́л, -ила́, -и́ло; -и́тый** *сврш. что* 1. *чем* обавити *чим*, уплести *у шта*; **~ ко́сы лё́нтами** уплести машне у кике 2. поново уплести

перев||и́ться, -ьётся, -ью́тся; *прошл.* **-и́лся, -ила́сь, -ило́сь** *сврш.* уплести се, заплести се

перево́д [1], **-а** *м* 1. превођење *с* (*преко нечега*) 2. премештање *с*, премештај; **~ на другу́ю до́лжность** премештај на другу дужност 3. слање *с*, дознака *ж*; **де́нежный ~** новчана упутница 4. превођење *с*, превод; **синхро́нный ~** симултано превођење; **худо́жественный ~** уметничко превођење; **~ рома́на** превод

романа; **буква́льный ~** дословни превод 5. превођење *с*, прерачунавање *с*

перево́д [2], **-а** *м разг.* разбацивање *с*, траћење *с* *(новца)*

перев||оди́ть [1], **-ожу́, -о́дишь, -о́дят** *несврш.* 1. *кого через что* преводити *кога преко чега* 2. *кого, что* премештати, преводити, пребацивати; **~ стре́лки часо́в** померати казаљке на часовнику 3. *что на кого, что* преносити (*на нови рачун итд.*) 4. *что кому* слати, дозначавати (*новац*) 5. *что* преводити (*с једног језика на други*) 6. *что во что* преводити, прерачунавати *шта у (на) шта*; **~ рубли́ в дина́ры** прерачунавати рубље у динаре 7. *что* копирати (*цртеж*)

перев||оди́ть [2], **-ожу́, -о́дишь, -о́дят** *несврш. разг.* 1. *кого, что* уништавати, таманити 2. *что* трошити, траћити (*новац*)

перев||оди́ться [1], **-ожу́сь, -о́дишься, -о́дятся** *несврш.* премештати се, прелазити (*на другу дужност итд.*)

перев||оди́ться [2], **-о́дится, -о́дятся** *несврш. разг.* нестајати

переводн||о́й, -а́я, -о́е *и* **перево́дн||ый,-ая, -ое** 1. преводни; **~ рома́н** преводни роман; **~а́я литерату́ра** преводна литература 2. прелазни; **~ балл** прелазна оцена 3. **(переводно́й)** за копирање; за пресликавање; **~ые карти́нки** сличице за пресликавање, пресликачи 4.: **~ бланк** новчана упутница; **~ ве́ксель** трасирана меница 5. *струч.* поставни; **~ рыча́г** поставна полуга

перево́дческ||ий, -ая, -ое преводилачки

перево́дчик, -а *м* преводилац; **~ с ру́сского языка́** преводилац са руског језика; **синхро́нный ~** симултани преводилац

перево́дчиц||а, -ы *ж* преводилац (*жена*)

перево́з, -а *м* 1. превоз, превожење *с* 2. прелаз (*преко реке*) 3. *разг.* превоз, скела *ж*

перев||ози́ть, -ожу́, -о́зишь, -о́зят *несврш. кого, что* 1. *через что* превозити, пребацивати *преко чега* 2. превозити (*на друго место*)

перево́з||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** превожење *с*, превоз *м*; **сто́имость ~ки** транспортни трошкови

перево́зочн||ый, -ая, -ое превозни, транспортни

перево́зчик, -а *м* чамџија, бродар; скелеџија

переволн||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш. разг.* јако узнемирити, узбудити

переволн||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. разг.* јако се узнемирити, узбудити

перевооружа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. поново наоружавати, преоружавати 2. *фиг.* реконструисати, преоружавати (*индустрију*)

перевооруже́ни||е, -я *с* 1. поново наоружавање, преоружавање 2. *фиг.* реконструисање, реконструкција *ж*, преоружавање; **техни́ческое ~** техничко преоружавање (реконструкција)

перевооруж||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* 1. поново наоружати, преоружати 2. *фиг.* реконструисати, преоружати (*индустрију*)

перевопло||ти́ть -щу́, -ти́шь, -тя́т; -щённый *сврш.* преобразити, преоблачити

перевопло||ти́ться, -щу́сь, -ти́шься, -тя́тся *сврш. в кого, во что* преобразити се, преобличити се

перевоплоща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* преображавати, преобличавати

перевоплоща́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. в кого, во что* преображавати се, преобличавати се

перевоплоще́ни||е, -я *с* преображавање, преображај *м*

перевора́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. окретати, превртати 2. обарати, превртати 3. *разг.* испретуривати, претраживати 4. *фиг. разг.* преокретати, мењати (*нечији живот итд.*)

перевора́чива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. окретати се, превртати се 2. *само 3. л.* претурати се, превртати се 3. *само 3. л. фиг. разг.* преокретати се, мењати се

переворо́т, -а *м* 1. преокрет, преврат; **~ в нау́ке** преокрет у науци 2. удар; **госуда́рственный ~** државни удар 3. превртање *с*, обртање *с*

переворош||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* претурити, преврнути; прекопати, претражити

перевоспита́ни||е, -я *с* преваспитавање, преваспитање

перевоспита́||ть, -ю, -ешь, -ют; перевоспи́танный *сврш.* преваспитати

перевоспита́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* преваспитати се

перевоспи́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* преваспитавати

перевоспи́тыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* преваспитавати се

перевр||а́ть, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло; пере́вранный** *сврш.* 1. *что разг.* изврнути, изопачити (*нечије речи итд.*) 2. *кого нар.* надлагати

перевыбира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. поново бирати, вршити реизбор 2. бирати другога

перевы́борн||ый, -ая, -ое изборни, реизборни; **~ая кампа́ния** изборна кампања

перевы́бор||ы, -ов *мн.* 1. поновни избори 2. накнадни избори

перевы́б||рать, -еру, -ерешь, -ерут; -ранный *сврш. разг.* 1. поново изабрати, извршити реизбор 2. изабрати другога

перевыполне́ни||е, -я *с* премашивање, пребацивање; **~ пла́на** премашивање плана

перевы́полн||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* премашити, пребацити; **~ но́рму на де́сять проце́нтов** пребацити норму за десет одсто

перевыполня́||ть -ю, -ешь, -ют *несврш.* премашивати, пребацивати (*план*)

перев||яза́ть, -яжу́, -я́жешь, -я́жут; -я́занный *сврш.* 1. превити; **~ ра́ну** превити рану; **~ ра́неного** превити рањеника 2. превезати, повезати; **~ паке́т верёвкой** повезати пакет конопцем 3. преплести, поново исплести, прештрикати

перевя́з||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. превијање *с* (*ране*) 2. превезивање *с*, повезивање *с* 3. преплитање *с*, прештрикавање *с* 4. *разг.* завој *м*

перевя́зочн||ый, -ая, -ое 1. завојни, за превијање; **~ материа́л** завојни материјал 2. **перевя́зочн|ая, -ой** *ж* превијалиште *с*

перевя́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. превијати (*рану*) 2. превезивати, повезивати 3. преплитати, поново исплитати, прештрикавати

пе́ревяз||ь, -и *ж* 1. трака, ешарпа (*на униформи*) 2. завој *м*, повез *м*; **рука́ на ~и** рука са повезом преко рамена

перега́р, -а *м разг.* 1. паљевина *ж*, мирис паљевине 2. задах од алкохолног пића; **от него́ несёт ~ом** он заудара на алкохол

перега́рн||ый, -ая, -ое који заудара на алкохол

перегѝб, -а *м* 1. савијање *с*, пресавијање *с* 2. прегиб 3. *фиг.* претераност *ж*, крајност *ж*

перегибá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. савијати, пресавијати 2. *фиг. разг.* претеривати, прекардашивати ◇ ~ **пáлку** прекардашивати, одлазити у крајност

перегибá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. превијати се, савијати се, пресавијати се 2. пресавијати се (*преко нечега*); нагињати се, надносити се (*над нешто*)

перeглá||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* 1. препеглати, поново испеглати 2. попеглати (*све, много*)

переглáжива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пеглати поново

переглáдыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* *с кем* згледати се, измењивати погледе

перегл||янýться, -янýсь, -я́нешься, -я́нутся *сврш.* *с кем* згледнути се, измењати погледе

перегнáива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пуштати да иструне (*сено итд.*)

перег||нáть, -оню́, -óнишь, -óнят; *прошл.* **-нáл, -налá, -нáло; перéгнанный** *сврш.* 1. престићи, претећи; ~ **всáдника** престићи коњаника 2. *фиг.* престићи, надмашити, превазићи 3. претерати, пребацити; ~ **скот на другóе пáстбище** претерати стоку на други пашњак 4. *хем.* дестиловати, рафинирати (*нафту*); испећи (*ракију*)

перегнивá||ть, -ет, -ют *несврш.* трулети, гњилети

перегн||ѝть, -иёт, -ию́т; *прошл.* **-ѝл, -илá, -ѝло** *сврш.* иструлети, изгњилети; **навóз** ~**ѝл** ђубриво је згорело

перегно||ѝть, -ю́, -ѝшь, -я́т; -ённый *сврш.* пустити да иструне (*сено итд.*)

перегнó||й, -я *м* хумус

перегнóйн||ый, -ая, -ое хумусни; ~**ая пóчва** земља црница, хумус

перегн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт; перегнýтый *сврш.* 1. савити, пресавити; ~ **лист бумáги пополáм** пресавити лист хартије напола 2. *фиг. разг.* претерати, прекардашити ◇ ~ **пáлку** прекардашити, отићи у крајност

перегн||ýться, -ýсь, -ёшься, -ýтся *сврш.* 1. превити се, савити се, пресавити се 2. пресавити се (*преко нечега*); нагнути се, наднети се (*над нешто*); ~ **чéрез перѝла** наднети се над степенишну ограду

переговáрива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. разговарати 2. *разг.* преговарати, договарати се

переговор||ѝть, -ю́, -ѝшь, -я́т *сврш.* 1. *с кем о ком, чём* поразговарати 2. *кого* надвикати, надговорити

переговóрн||ый, -ая, -ое за разговоре; ~ **пункт** телефонска говорница (*за међуградске разговоре*)

переговóр||ы, -ов *мн.* 1. преговори *мн. м*; **вестѝ** ~ водити преговоре, преговарати; **идýт** ~ *о чём* воде се преговори *о чему*; **вступѝть в** ~ ступити у преговоре; **путём** ~**ов** путем преговора 2. разговор *м*, разговори *мн. м*; ~ **по телефóну** телефонски разговори

перегóн, -а *м* 1. изгон, пребацивање *с*, извођење *с* (*стоке*) 2. *жел.* део пруге између две станице

перегóн||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* изгон *м*, пребацивање *с*, извођење *с* (*стоке*) 2. *хем.* дестилација, дестиловање *с*, рафинирање *с* (*нафте*); печење *с* (*ракије*); **сухáя** ~ сува дестилација

перегóнн||ый, -ая, -ое дистилациони, за дестилацију; ~ **аппарáт** дестилациони апарат

перегоня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. престизати, претицати 2. *фиг.* претицати, надмашивати, превазилазити 3. терати, пребацивати; ~ **машѝну в другóй гарáж** пребацивати ауто у другу гаражу 4. *хем.* дестиловати, рафинирати (*нафту*); пећи (*ракију*)

перегорáжива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* преграђивати

перегорá||ть, -ет, -ют *несврш.* 1. изгарати (*о дрвима итд.*) 2. прегоревати (*о сијалици итд.*) 3. трунути, гњити 4. *фиг.* хладити се, тупети (*о осећањима*)

перегор||éть, -ѝт, -я́т *сврш.* 1. изгорети; **бáлка** ~**éла** греда је изгорела 2. прегорети; **лáмпочка** ~**éла** сијалица је прегорела 3. иструнути, сагњити 4. *фиг.* охладити се, отупети (*о осећањима*)

перегор||одѝть, -ожý, -óдишь *и* **-одѝшь, -óдят** *и* **-одя́т; -óженный** *сврш.* преградити; ~ **кóмнату** преградити собу

перегорóд||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** преграда

перегорóдочн||ый, -ая, -ое преградни, за преграду

перегрéв, -а *м* прегревање *с*, прегрејавање *с*; ~ **мотóра** прегревање мотора

перегревá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прегрејавати

перегревá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* прегрејавати се

перегрé||ть, -ю, -ешь, -ют; -тый *сврш.* прегрејати

перегрé||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* прегрејати се

перегружáтел||ь, -я *м тех.* претоваривач (*машина*)

перегружá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. претоваривати; ~ **багáж с пóезда на грузовѝк** претоваривати пртљаг из воза у камион 2. преоптерећивати, претоваривати, претрпавати (*коња, кола итд.*) 3. *фиг.* преоптерећивати; ~ *кого* **рабóтой** преоптерећивати *кога* послом

перегрýженност||ь, -и *ж и* **перегружённост||ь, -и** *ж* 1. преоптерећеност, претрпаност 2. *фиг.* преоптерећеност (*послом*)

перегр||узѝть, -ужý, -ýзишь, -ýзят; -ýженный *и* **-ужённый** *сврш.* 1. претоварити; ~ **товáр с бéрега на парóм** претоварити робу са обале на скелу 2. преоптеретити, претоварити, претрпати; ~ **машѝну** претрпати кола 3. *фиг.* преоптеретити (*послом итд.*)

перегрýз||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. претоваривање *с*, претовар *м* 2. преоптерећеност, претовареност, претрпаност 3. *фиг.* преоптерећеност (*послом итд.*) 4. *мн.* **-ки, -ок** *струч.* преоптерећење *с*; **полётные** ~**ки** преоптерећење у лету

перегрýзочн||ый, -ая, -ое за претоваривање, за истоваривање

перегруппир||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш.* прегруписати, прегрупирати

перегруппирóв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** прегрупација, прегруписавање *с*

перегруппирóвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прегруписавати

перегрызá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прегризати, пресецати

перегры́||зть, -зý, -зёшь, -зýт; *прошл.* **-з, -зла, -зло; -зенный** *сврш.* 1. прегристи, пресећи; ~ **нѝтку** прегристи конац 2. изгристи, изглодати (*све, много*)

перегры́||зться, -зýсь, -зёшься, -зýтся; *прошл.* **-зся, -злась, -злись** *сврш.* 1. *разг.* поклати се, изуједати се 2. *фиг. нар.* испосвађати се

пéред, пéредо (*испред неких сугласничких група, нпр.:* **пéредо мной**) *предл. с инстр.* 1. *у просторној одредби а)* пред *с инстр.*, испред *с ген.*: **стоя́ть** ~

до́мом стојати пред кућом (испред куће) б) пред *с ак.*, испред *с ген.*; **сесть ~ зе́ркалом** сести пред огледало (испред огледала); **поста́вить таре́лку ~ ребёнком** ставити тањир пред дете (испред детета) **2.** *у временској одредби* пред *с ак.*, пре *с ген.*; **~ нача́лом уро́ка** пред почетак часа, пре почетка часа; **~ са́мым концо́м войны́** пред сам крај рата; **просну́ться ~ восхо́дом со́лнца** пробудити се пред излазак сунца **3.** *у одредби пратећих околности* пред *с инстр.*; **оправда́т..ся ~ судо́м** доказати своју невиност пред судом **4.** *у поредбеној одредби* према *с лок.*, у поређењу с *ким, чим*, у односу на *кога, шта*; **что я ~ тобо́й?** шта сам ја према теби (у поређењу с тобом, у односу на тебе)?; **~ э́тим по́двигом бледне́ют все остальны́е** сви други подвизи су безначајни у поређењу са овим **5.** *у објекатској допуни*: **преклоня́ться ~ геро́ями** осећати дивљење према херојима, дубоко поштовати хероје; **извиня́ться ~** *кем* извињавати се *коме*, правдати се пред *ким*; **устоя́ть ~** *чем* одолети *чему* ◇ **~ тем как** *с инф.* пре него што; **~ тем как прие́хать, он позвони́л** пре него што је дошао он је телефонирао

перёд, пе́реда *м* предња страна, лице *с*; **~ до́ма** фасада куће

переда||ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* **1.** *кого, что кому* давати, предавати, уручивати; **~ из рук в ру́ки** предавати из руке у руку; **~ в** *чьё* **распоряже́ние** стављати (давати) на располагање *коме*; **~ письмо́, посы́лку** *с кем, через кого* слати писмо, пакет *по коме* **2.** *что кому* саопштавати, преносити; **~** *кому* **приве́т** преносити *коме* поздрав, поздрављати *кога*; **~** *через кого* (**сообще́ние**) поручивати *по коме* **3.** *что* емитовати, преносити; **~ конце́рт по ра́дио** емитовати концерт преко радија; **~ футбо́льный матч по телеви́дению** преносити фудбалску утакмицу преко телевизије **4.** *что* изражавати; излагати, преносити **5.** *что кому* переносити (*болест итд.*) **6.** *что спорт.* додавати (*лопту*) **7.** *что, чего разг.* давати више

переда||ва́ться, -ётся, -ю́тся *несврш.* преносити се, прелазити (*о болести итд.*)

переда́точн||ый, -ая, -ое предајни; преносни; **~ пункт** предајна станица; **~ механи́зм** преносни механизам

переда́тчик, -а *м тех.* предајник, одашиљач

переда́||ть, -м, -шь, -ст, -ди́м, -ди́те, -ду́т; *прошл.* **пе́редал** *и* **переда́л, передала́, пе́редало** *и* **переда́ло; пе́реданный** *сврш.* **1.** *кого, что кому* дати, предати, уручити; **~ из рук в ру́ки** предати из руке у руку; **~ на хране́ние** дати на чување; **~ письмо́** предати (уручити) писмо; **~ де́ло в суд** предати ствар суду; **~йте мне, пожа́луйста, соль** додајте ми со, молим вас; **~ в** *чьё* **распоряже́ние** ставити (дати) на располагање *коме*; **~** *кому* **письмо́, посы́лку** *с кем, через кого* послати *коме* писмо, пакет *по коме* **2.** *что кому* саопштити, рећи, пренети; **~** *кому* **приве́т** пренети *коме* поздрав, поздравити *кога*; **~** *через кого* (**сообще́ние**) поручити *по коме;* **~ благода́рность** *от кого* захвалити у *чије* име **3.** *что* емитовати, пренети; **~ по ра́дио, по телеви́дению** емитовати преко радија, преко телевизије **4.** *что* изразити; изложити, пренети; **пра́вильно ~** *чью* **мысль** тачно изразити *чију* мисао; **~ свои́ми слова́ми** изложити својим речима **5.** *что кому* пренети (*болест итд.*) **6.** *что спорт.* додати; **~ мяч** додати лопту **7.** *что, чего разг.* дати више; **~ два рубля́** дати две рубље више

перед||а́ться, -а́стся, -аду́тся; *прошл.* **-а́лся, -ала́сь, -ало́сь** *сврш. кому* пренети се, прећи *на кога*; **упря́мство отца́ ~ало́сь сы́ну** очева тврдоглавост пренела се и на сина; **её волне́ние ~ало́сь собесе́днику** њена узбуђеност пренела се и на саговорника

переда́ч||а, -и *ж* **1.** предаја, достава; **~ по насле́дству** наслеђивање **2.** емисија, пренос *м*; **~ по ра́дио** радио емисија; **~ по телеви́дению** телевизијски пренос **3.** понуде *мн.* (*болеснику*); пакет *м* (*затворенику*) **4.** *тех.* трансмисија; **цепна́я ~** ланчана трансмисија **5.** *спорт.* додавање *с*

передвига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что* помицати, померати, премештати; **~ ме́бель** померати намештај; **с трудо́м ~ но́ги** једва ноге вући (мицати) **2.** *что* померати, мењати (*рок*)

передвига́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** помицати се, премештати се **2.** кретати се; **~ ползко́м** пузити **3.** *само 3. л. фиг.* померати се, мењати се (*о року*)

передвиже́ни||е, -я *с* кретање, померање, премештање; **~ войск** дислокација трупа ◇ **сре́дства ~я** превозна средства

передви́жк||а, -и *ж* **1.** померање *с*, премештање *с* **2.**: **библиоте́ка-~** покретна (путујућа) библиотека

передви́жник, -а *м* передвижник (*сликар-реалиста, учесник на тзв. покретним изложбама у XIX в.*)

передвижн||о́й, -а́я, -о́е 1. покретни; **~а́я перего́родка** покретна преграда **2.** покретни, путујући; **~а́я вы́ставка** покретна изложба

передви́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* **1.** *кого, что* помаћи, померити, преместити; **~ стре́лку часо́в** померити казаљку на сату **2.** *что фиг. разг.* померити, изменити; **~ о́тпуск** пренети годишњи одмор; **~ сро́ки экза́менов** померити испитни рок

передви́н||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* **1.** помаћи се, померити се, преместити се **2.** *само 3. л. фиг.* померити се, изменити се (*о року*)

переде́л, -а *м* прерасподела *ж*, поновна подела

переде́ла||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* **1.** преправити, прерадити, преиначити; **~ пла́тье** преправити хаљину **2.** *разг.* посвршавати, урадити (*много послова*)

перед||ели́ть, -елю́, -е́лишь, -е́лят; -елённый *сврш.* прерасподелити, поново поделити

переде́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *само јд.* прерада, преправка, преправљање *с*; **отда́ть в ~ку** дати на преправку **2.** адаптација (*књижевног дела итд.*) ◇ **попа́сть в ~ку** наћи се у неприлици

переде́лыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* преправљати, прерађивати, преиначавати

переделя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прерасподеривати, поново делити

передёргива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** пребацивати (*узде*) **2.** *разг.* подваљивати, варати (*у картама*) **3.** *разг.* изопачавати, извртати; **~ фа́кты** извртати чињенице **4.** *само 3. л.* грчевито кривити (*лице*) **5.** *безл.* стресати се

передёргива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* грчевито се кривити (*о лицу*); стресати се

перед||ержа́ть, -ержу́, -е́ржишь, -е́ржат; -е́ржанный *сврш.* сувише дуго задржати (*негде, у нечему*); **~ сни́мок в проя́вителе** предуго експонирати снимак

переде́ржива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сувише дуго држати (*негде, у нечему*)

передéрж||ка[1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ек** *фото* предуга експонажа

передéрж||ка[2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* 1. подваљивање *с*, подметање *с* (*у картама*) 2. изопачивање *с*, извртање *с*

передёрн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* 1. повући, пребацити; **~ вóжжи** пребацити узде 2. *разг.* подвалити, преварити (*у картама*) 3. *разг.* изопачити, изврнути; **~ фáкты** изврнути чињенице 4. *само 3. л.* грчевито искривити (*лице*) 5. *безл.* стрести се; **егó ~уло** он се стресао

передёрн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* грчевито се искривити (*о лицу*); стрести се

передислокáци||я, -и *ж војн.* понова дислокација

передислоци́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. војн.* поново дислоцирати; **~ войскá** поново дислоцирати трупе

передислоци́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. војн.* поново се дислоцирати

перéдн||ий, -яя, -ее предњи; **~ее колесó** предњи точак; **на ~ем плáне** у првом плану ◇ **~ край оборóны** *војн.* прва одбрамбена линија

перéдник, -а *м* кецеља *ж*, прегача *ж*; **надéть ~** припасати кецељу

перéдн||яя, -ей *ж* предсобље *с*

пéредо *предл. в.* **пéред**

передов||áя, -óй *ж* 1. уводни чланак, уводник *м* 2. *војн.* прва борбена линија

передовéр||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* поверити, предати пуномоћје

передоверя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* поверавати, предавати пуномоћје

передови́к, -á *м* узоран радник, ударник; **~ произвóдства** истакнут радник

передови́ц||а, -ы *ж* уводник *м*, уводни чланак

передов||óй, -áя, -óе 1. предњи, први, истурен; **~áя пози́ция** истурен положај; **~ отря́д** претходница, авангарда 2. напредан, прогресиван; **~ые взгля́ды** напредни погледи; **~áя наýка** напредна наука; **~ые идéи** прогресивне идеје 3. напредан, узоран, истакнут; **~óе предприя́тие** напредно (узорно) предузеће ◇ **~áя статья́** уводни чланак, уводник; **~áя пози́ция (ли́ния)** *војн.* прва борбена линија

перед||óк, -кá *м* 1. предњи део (*кола*) 2. *об. мн.* **-ки́, -кóв** *војн.* предњак (*топовски*) 3. врх (*ципеле*)

передóхн||уть, *1 и 2 л. јд. се не употр.*, **-ет, -ут** *сврш. разг.* поцркати, полипсати

передохн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш. разг.* предахнути, одахнути, мало се одморити

передрáзнива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* имитирати, опонашати, исмејавати опонашајући

передр||азни́ть, -азню́, -áзнишь, -áзнят; -азнённый *сврш.* имитирати, исмејати опонашајући

перед||рáться, -ерýсь, -ерёшься, -ерýтся; *прошл.* **-рáлся, -ралáсь, -ралóсь** *сврш. разг.* потући се, побити се (*међусобно, са многима*)

передр||ужи́ться, -ужýсь, -ýжишься *и* **-ужи́шься, -ýжатся** *и* **-ужáтся** *сврш. разг.* спријатељити се (*међусобно, са многима*)

передря́г||а, -и *ж разг.* неприлика, непријатност; **попáсть в ~у** наћи се у неприлици

передýма||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. предомислити се 2. размислити (*о многоме*)

передýмыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. предомишљати се 2. размишљати (*о многоме*)

передыш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** предах *м*, одушак *м*; **без ~ки** без предаха

переедá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. преједати се; јести много 2. *само 3. л.* нагризати, разједати (*о киселини итд.*)

переéзд, -а *м* 1. прелажење *с*, прелазак (*превозним средством*) 2. пресељавање *с*, пресељење *с* (*у нов стан*) 3. прелаз, пролаз; **железнодорóжный ~** железнички прелаз

переезжá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что, через что* прелазити *шта, преко чега (превозним средством)* превозити се *преко чега* 2. прелазити, пресељавати се; **~ с мéста на мéсто** сељакати се 3. *кого, что разг.* газити (*колима итд.*)

переé||сть, -м, -шь, -ст, -ди́м, -ди́те, -дя́т; *прошл.* **-л, -ла, -ло** *сврш.* 1. прејести се 2. појести (*све, много*) 3. *само 3. л.* нагристи, разјести (*о киселини итд.*)

переéха||ть, -ду, -дешь, -дут *сврш.* 1. *что, через что* прећи *шта, преко чега* (*превозним средством*), превести се *преко чега* 2. прећи, преселити се; **~ на нóвую квarти́ру** преселити се у нов стан 3. *кого, что разг.* прегазити, згазити (*колима*)

пережáрива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* превише пећи, пржити

пережáрива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* превише се пећи, пржити

пережáр||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. препећи, препржити; **~ мя́со** препећи месо; **~ картóшку** препржити кромпир 2. *разг.* испећи, испржити (*све, много*)

пережáр||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш.* 1. *само 3. л.* препећи се, препржити се; **мя́со ~илось** месо се препекло 2. *нар.* изгорети на сунцу

пережд||áть, -ý, -ёшь, -ýт; *прошл.* **-áл, -алá, -áло** *сврш.* сачекати, причекати (*крај, свршетак нечега*); **~ грозý** причекати док прође олуја

переж||евáть, -ую́, -уёшь, -ую́т; -ёванный *сврш.* прежвакати

пережёвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. прежвакивати, преживати 2. *фиг. разг.* прежвакивати, досадно понављати

переж||ени́ть, -еню́, -éнишь, -éнят; -éненный *сврш.* поженити; **он ~ени́л сыновéй** поженио је синове

переж||ени́ться, -éнится, -éнятся *сврш.* поженити се

переж||éчь, -гý, -жёшь, -гýт; *прошл.* **-ёг, -глá, -глó; -жённый** *сврш.* 1. препећи, препржити; **~ кóфе** препржити кафу 2. угљенисати (*дрво*) 3. прогристи (*киселином*) 4. погорети (*све, много*)

переживáни||е, -я *с* 1. преживљавање 2. *об. мн.* **-я, -й** брига *ж*, душевни немир; **тяжёлые ~я** душевне патње

переживá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* надживљавати 2. *что* доживљавати; преживљавати; **~ подъём, упáдок** доживљавати успон, регрес 3. *за кого, что и без обј. разг.* примати к срцу *шта*, нервирати се, узнемиравати се *због кога, чега*

пережигá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. превише пећи, препрживати 2. угљенисати (*дрво*) 3. прогризати (*киселином*)

пережидá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* чекати, сачекивати (*крај, свршетак нечега*)

пережи́т||ок, -ка *м* остатак, траг прошлости; **~ки феодали́зма** наслеђе феудализма

пережи́точн||ый, -ая, -ое који је остао из прошлости,

из старих времена, застарео; **~ое явлéние** остатак прошлости

пережи́||ть, -ву́, -вёшь, -ву́т; *прошл.* **пéрежил** *и* **пережи́л, пережилá, пéрежило** *и* **пережи́ло; пéрежитый** *и* **пережи́тый** *сврш.* 1. *что* проживети (*живот*) 2. *кого, что* надживети; **~ свои́х ровéсников** надживети своје вршњаке 3. *что* доживети; преживети; **~ большóе гóре** доживети велику несрећу; **~ кри́зис** пребродити кризу

пережóг, -а *м* 1. прејако печење, пржење 2. превелика потрошња (*горива итд.*)

перезаб||ы́ть, -у́ду, -у́дешь, -у́дут; -ы́тый *сврш. разг.* позаборављати, заборавити; **он всё ~ы́л** све је позаборављао

перезар||яди́ть, -яжу́, -яди́шь *и* **-я́дишь, -ядя́т** *и* **-я́дят; -я́женный** *и* **-яжённый** *сврш.* поново напунити; **~ ружьё** поново напунити пушку; **~ фотоаппарáт** ставити нови филм у фотоапарат

перезаря́дк||а, -и *ж* поновно пуњење (*акумулатора, пушке итд.*)

перезаряжá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* поново пунити (*акумулатор, пушку итд.*)

перезвáнива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кому* поново телефонирати 2. звонити, одзвањати (*звонима*)

перезвóн, -а *м* звоњава *ж* (*више звона*)

перезвон||и́ть, -ю, -и́шь, -я́т *сврш. кому разг.* поново телефонирати; **вас плóхо слы́шно, ~и́те** слабо вас чујем, телефонирајте поново

перездорóва||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* испоздрављати се, поздравити се (*са свима, многима*)

перезим||овáть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш.* презимити, провести зиму

перезнакóм||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. разг.* упознати (*све, многе међу собом*)

перезнакóм||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* упознати се (*са свима, многима, међусобно*)

перезревá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* презревати

перезрéл||ый, -ая, -ое презрео

перезрé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* презрети

переигрá||ть, -ю, -ешь, -ют; переи́гранный *сврш.* 1. поново одиграти; **~ пáртию** поново одиграти партију 2. одиграти, одглумити; одсвирати (*све, много*) 3. одглумити преофорсирано, неприродно 4. *разг.* надиграти, играти боље; **~** *кого* **в шáхматы** добити *кога* у шаху 5. *фиг. разг.* предомислити се, преиначити

переи́грывани||е, -я *с* 1. поновно играње 2. префорсирана, неприродна глума

переи́грыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* поново играти 2. *что* играти, глумити; свирати (*све, много*) 3. глумити преофорсирано, неприродно 4. *разг.* надигравати, играти боље 5. *фиг. разг.* предомишљати се, преиначавати

переизбирá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. вршити реизбор, поново бирати 2. бирати другога

переизб||рáть, -еру́, -ерёшь, -еру́т; *прошл.* **-рáл, -ралá, -рáло; переи́збранный** *сврш.* 1. извршити реизбор, поново изабрати 2. изабрати другога

переизда||вáть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* поново издавати (*књигу*)

переиздáни||е, -я *с* 1. поновно издавање, поновно издање (*књиге*) 2. ново издање (*књиге*)

переиздá||ть, -м, -шь, -ст, -ди́м, -ди́те, -ду́т; *прошл.* **-л, -ла, -ло; переи́зданный** *сврш.* поново издати; **~ учéбник** поново издати уџбеник

переименовáни||е, -я *с* промена *ж* имена, назива

переимен||овáть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -óванный *сврш. кого, что* променити име, назив *кога, чега*; **~ у́лицу** променити назив улице

переименóвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что* мењати име, назив *кога, чега*

переи́мчивост||ь, -и *ж* пријемљивост, лакоћа усвајања

переи́мчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во бистар, који лако усваја; **~ ребёнок** бистро дете

переинáчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* преиначавати, мењати; преправљати, преуређивати

переинáч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. разг.* преиначити, променити; преправити, преуредити

пере||йти́, -йду́, -йдёшь, -йду́т; *прошл.* **-шёл, -шлá, -шлó; -йдённый** *сврш.* 1. *что, через что* прећи *шта, преко чега (пешке)*; **~ (чéрез) у́лицу** прећи улицу; **~ чéрез мост** прећи преко моста; **~ рéку вброд** прегазити реку 2. прећи, преместити се; **~ с ди́вана на крéсло** прећи са отомана у фотељу 3. (*к*) *кому* прећи, припасти *коме*; **~ в наслéдство** прећи у наследство; **власть ~шлá в ру́ки трудя́щихся** власт је прешла у руке радних људи 4. *на что, во что* прећи; **~ в слéдующий класс** прећи у наредни разред; **~ на нóвую рабóту** променити посао 5. *на что, к чему, во что* прећи *на шта, у шта*; **~ на передовы́е мéтоды рабóты** прећи на напредне методе рада; **~ к нóвой тéме** прећи на нову тему; **~ в наступлéние** прећи у офанзиву 6. *само 3. л. во что* прећи, претворити се, прерасти *у шта*; **дождь ~шёл в ли́вень** киша је прешла у пљусак

перекáл, -а *м тех.* прекаљивање *с*, прејако каљење

перекалéч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* осакатити, убогаљити (*многе*)

перекáлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *тех.* прекаљивати, превише усијавати 2. *разг.* прегрејавати (*пећ*)

перекáлива||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. *тех.* прекаљивати се 2. *разг.* прегрејавати се

перекал||и́ть, -ю, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. *тех.* прекалити, превише усијати 2. *разг.* прегрејати; **~ печь** прегрејати пећ

перекал||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* 1. *тех.* прекалити се 2. *разг.* прегрејати се

перекáлыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прикачивати, прибадати (*на друго место, друкчије*)

перекáпыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прекопавати

перекáрмливани||е, -я *с* претерано храњење, кљукање

перекáрмлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* превише хранити, кљукати

перекáт, -а *м* 1. ваљање *с*, котрљање *с* 2. *об. мн.* **-ы, -ов** тутњава *ж*, грмљавина *ж*; **~ы грóма** грмљавина 3. плићак, спруд (*на реци*)

перекатá||ть, -ю, -ешь, -ют; перекáтанный *сврш. разг.* 1. *что* преваљати, прекотрљати, прекотурати (*све*) 2. *кого* провозати колима (*многе*)

перекати́-пóл||е, -я *с* 1. *бот.* ветроваљ *м* 2. *фиг. разг.* скитница *м, ж*, бескућник *м*

перек||ати́ть, -ачу́, -áтишь, -áтят; -áченный *сврш.* прекотрљати, преваљати; **~ бóчки во двор** прекотрљати бурад у двориште

перек||ати́ться, -ачу́сь, -а́тишься, -а́тятся *сврш.* прекотрљати се, откотрљати се

перека́тн||ый, -ая, -ое: голь ~ая *заст.* голаћи, сиротиња

перекача́||ть, -ю, -ешь, -ют; перека́чанный *сврш.* препумпати

перека́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* препумпавати

перека́чк||а, -и *ж* препумпавање *с*

перека́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** кривити, искривљавати **2.** *само 3. л.* грчити, искривљавати (*лице*)

перека́шива||ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** кривити се, искривљавати се **2.** *само 3. л.* грчити се, искривљавати се (*о лицу*)

переквалифика́ци||я, -и *ж* преквалификација

переквалифици́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* преквалификовати, преквалифицирати

переквалифици́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш.* преквалификовати се, преквалифицирати се

перекидн||о́й, -а́я, -о́е покретан, помичан; за пребацивање; **~ мост** покретни мост

переки́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что через что* пребацивати *шта преко чега* **2.** *что* пребацивати, надбацивати **3.** *кого* пребацивати, премештати (*на други посао итд.*)

переки́дыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *через что* пребацивати се, прескакати *преко чега* **2.** *чем* добацивати *шта* **3.** *с чего на что* прелазити, ширити се (*о ватри итд.*) **4.** *чем* измењивати, мењати *шта* (*погледе итд.*)

переки́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* **1.** *что через что* пребацити; **~ мяч че́рез се́тку** пребацити лопту преко мреже; **~ мост че́рез ре́ку** изградити мост преко реке; **~ полоте́нце че́рез плечо́** пребацити пешкир преко рамена **2.** *что* пребацити, надбацити **3.** *фиг.* пребацити, преместити (*на други посао*)

переки́н||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* **1.** *через что* пребацити се, прескочити *преко чега* **2.** *чем* добацити *шта* **3.** *с чего на что* прећи, пребацити се, проширити се (*о ватри итд.*) **4.** *чем фиг.* измењати; **~ взгля́дами** измењати погледе; **~ не́сколькими слова́ми** измењати пар речи

пе́рекис||ь, -и *ж хем.* пероксид *м*, супероксид *м*; **~ водоро́да** водоников пероксид

перекла́дин||а, -ы *ж* **1.** пречка, попречна греда **2.** *спорт.* вратило *с*

перекладн||о́й, -а́я, -о́е *заст.*: **е́хать на ~ы́х** путовати поштанским колима

перекла́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что* премештати, преносити, стављати (*на друго место*) **2.** *что на кого* преносити, пребацивати (*одговорност итд.*) **3.** *что чем* облагати, прекривати **4.** *что* полагати, слагати (*на други начин*) **5.** презиђивати (*пећ*) **6.** *что, чего разг.* стављати превише *чега*

перекле́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* поново лепити, прелепљивати

перекле́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* поново залепити, прелепити; **~ обо́и** заменити тапете

перекле́йк||а, -и *ж* поново лепљење

перекли́ка́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *с кем* дозивати се, довикивати се; **~ в лесу́** дозивати се у шуми **2.** *само 3. л. с чем фиг.* имати нешто заједничко *с чим*

перекли́кн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш. с кем* дозвати се, довикнути се

перекли́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** дозивање *с*, довикивање *с* **2.** прозив *м*, прозивка; **де́лать ~ку** вршити прозивку, прозивати

переключа́тел||ь, -я *м* пребацивач, мењач, комутатор; **~ скоросте́й** мењач брзине

переключа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** пребацивати, мењати (*брзину итд.*) **2.** скретати (*разговор на другу тему*) **3.** пребацивати (*на други посао*)

переключа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** скретати (*на другу тему*) **2.** пребацивати се, прелазити (*на други посао*)

переключе́ни||е, -я *с* **1.** промена *ж*, пребацивање, комутација *ж*; **~ сигна́лов** промена сигнала **2.** скретање (*на другу тему*) **3.** пребацивање (*на други посао*)

переключ||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* **1.** пребацити, променити; **~ телеви́зор на другу́ю програ́мму** укључити други програм на телевизору **2.** скренути; **~ разгово́р на другу́ю те́му** скренути разговор на другу тему **3.** пребацити; **~ брига́ду на другу́ю рабо́ту** пребацити бригаду на други посао

переключ||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш.* **1.** скренути; **внима́ние ~и́лось** *на что* пажња се пребацила *на шта* **2.** пребацити се, прећи (*на други посао*)

перек||ова́ть, -ую́, -уёшь, -ую́т; -о́ванный *сврш.* **1.** *кого* prековати, поново потковати; испоткивати; **~ ло́шадь** прековати коња; **~ всех лошаде́й** испоткивати све коње **2.** *что* прековати, прерадити ковањем **3.** *кого фиг. разг.* преваспитати, преодгојити

перек||ова́ться, -ую́сь, -уёшься, -ую́тся *несврш. разг.* преваспитати се, преодгојити се

перекó́вк||а, -и *ж* **1.** прековање *с*, прекивање *с*, поновно поткивање **2.** *фиг. разг.* преваспитавање *с*, преодгајање *с*

перекó́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого* прекивати, поново поткивати **2.** *что* прекивати, прерађивати ковањем **3.** *кого фиг. разг.* преваспитавати, преодгајати

перекó́выва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* преваспитавати се, преодгајати се

перек||оло́ть [1], **-олю́, -о́лешь, -о́лют; -о́лотый** *сврш.* нацепати, исцепати (*све, много*); **~ все дрова́** исцепати сва дрва

перек||оло́ть [2], **-олю́, -о́лешь, -о́лют; -о́лотый** *сврш.* **1.** прикачити, прибости (*на друго место, другачије*); **~ бант** прикачити машну на друго место **2.** избости; **~ па́льцы иго́лкой** избости иглом прсте **3.** поклати; **~ свине́й** поклати свиње

перекопа́||ть, -ю, -ешь, -ют; перекó́панный *сврш.* прекопати; **~ огоро́д** прекопати башту

перекó́пк||а, -и *ж* прекопавање *с*

перекó́рм, -а *м разг.* сувишно храњење, кљукање *с*

перек||орми́ть, -ормлю́, -о́рмишь, -о́рмят; -о́рмленный *сврш.* превише нахранити, накљукати; **~ ребёнка** превише нахранити дете

перекó́р||ы, -ов *мн. нар.* прекоревање *с*, пребацивање *с*

перекоря́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* прекоревати, пребацивати један другом

перекó́с, -а *м* искривљавање *с*

переко||си́ть [1], **-шу́, -си́шь, -ся́т; перекó́шенный** *и* **-шённый** *сврш.* **1.** искривити, укосити **2.** *само 3. л.* згрчити, искривити; **зла́я усме́шка ~си́ла его́ лицо́** злобан осмех је искривио његово лице

перек||оси́ть[2], **-ошу́, -о́сишь, -о́сят; -о́шенный** *сврш.* покосити, искосити (*све ливаде итд.*)

перекос||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* 1. искривити се, искосити се; **дверь ~и́лась** врата су се искривила 2. згрчити се, искривити се; **его́ лицо́ ~и́лось от бо́ли** лице му се искривило од бола

перекоч||ева́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш.* 1. преселити се (*о номадима*) 2. *фиг. разг.* пребацити се, преместити се

перекочёвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. чергарити, селити се (*о номадима*) 2. *фиг. разг.* пребацивати се, премештати се

перекра́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. прекрајати (*хаљину итд.*) 2. *фиг. разг.* прекрајати, преиначавати, мењати из основа; **~ ка́рту ми́ра** прекрајати карту света

перекра́||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* 1. префарбати, пребојити; **~ забо́р** префарбати ограду 2. офарбати, обојити (*све, много*); **~ все две́ри** офарбати сва врата

перекра́||ситься, -шусь, -сишься, -сятся *сврш. разг.* префарбати се, променити боју косе

перекра́ск||а, -и *ж* поновно фарбање, бојење

перекра́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. поново фарбати, бојити 2. фарбати, бојити (*све, много*)

перекра́шива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* фарбати се у другу боју, мењати боју косе

перекре||сти́ть, -ещу́, -е́стишь, -е́стят; -ещённый *сврш.* 1. *кого, что* прекрстити, прекрижити 2. *кого* прекрстити, поново крстити 3. *кого* прекрстити *кога*, дати ново име *коме* 4. *что чем* ставити *шта* унакрст; **~** *что* **верёвками** превезати *шта* унакрст конопцем

перекр||ести́ться, -ещу́сь, -е́стишься, -е́стятся *сврш.* 1. прекрстити се, прекрижити се 2. прекрстити се, поново се крстити 3. *само 3. л.* укрстити се (*о путевима*)

перекрёстн||ый, -ая, -ое унакрстан; **~ая ри́фма** унакрсна рима; **~ого́нь** унакрсна ватра; **~ допро́с** унакрсно саслушање; **~ое опыле́ние** унакрсно опрашивање

перекрёст||ок, -ка *м* раскрсница *ж*, раскршће *с*; **останови́ться на ~ке** зауставити се на раскрсници ◇ **крича́ть на ка́ждом ~ке** *разг.* ударати на сва (велика) звона

перекри́кива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* надвикивати

перекрич||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш.* надвикати

перекр||ои́ть, -ою́, -ои́шь, -оя́т; -о́енный *сврш.* прекројити; **~ пла́тье** прекројити хаљину 2. *фиг. разг.* прекројити, преиначити, изменити из основа; **~ ка́рту ми́ра** прекројити карту света; **~ пла́ны** потпуно изменити планове

перекро́йк||а, -и *ж* 1. прекрајање *с*, поновно кројење 2. *фиг. разг.* прекрајање *с*, преиначавање *с*

перекр||ути́ть, -учу́, -у́тишь, -у́тят; -у́ченный *сврш. разг.* 1. преплести, запетљати (*пређу, конце*) 2. покварити сувише заврнувши; **~ кра́я** сувише заврнути славину

перекру́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. преплитати, запетљавати (*пређу, конце*) 2. кварити сувише заврнувши (*славину итд.*)

перекрыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. прекривати, поново покривати 2. *разг.* покривати (*карту*) 3. *разг.* премашивати, превазилазити; надмашивати, пребацивати (*норму итд.*) 4. преграђивати, пресецати, затварати (*пут итд.*)

перекры́ти||е, -я *с* 1. прекривање, поновно покривање 2. *грађ.*: **междуэта́жное ~** међуспратна конструкција; **черда́чное ~** таванска конструкција

перекр||ы́ть, -о́ю, -о́ешь, -о́ют; -ы́тый *сврш.* 1. прекрити, поново покрити; **~ кры́шу** прекрити кров 2. *разг.* покрити; **~ короля́ тузо́м** покрити краља кецом 3. *разг.* премашити, превазићи; надмашити, пребацити; **~ но́рму** пребацити норму; **~ реко́рд** надмашити рекорд 4. *фиг.* преградити, пресећи, затворити; **~ доро́гу** затворити пут; **~ ре́ку плоти́ной** преградити реку браном

перекувы́ркива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* претурати, превртати

перекувы́ркива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. претурати се, превртати се 2. превртати се преко главе

перекув||ырну́ть, -ырну́, -ырнёшь, -ырну́т; -ы́рнутый *сврш. разг.* претурити, преврнути; **~ ло́дку** преврнути чамац

перекувырн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш. разг.* 1. претурити се, преврнути се 2. преврнути се преко главе

перекупа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. прекупљивати; откупљивати 2. претицати при куповању

перек||упи́ть, -уплю́, -у́пишь, -у́пят; -у́пленный *сврш. разг.* 1. прекупити; откупити 2. претећи при куповању

переку́пк||а, -и *ж разг.* прекупљивање *с*; откупљивање *с*

переку́пщик, -а *м* прекупац

переку́р, -а *м разг.* кратак одмор за пушење, цигарет пауза

переку́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. претеривати у пушењу 2. *разг.* правити цигарет паузу, пушити мало (*при раду*)

перек||ури́ть, -урю́, -у́ришь, -у́рят; -у́ренный *сврш.* 1. испробати разне сорте дувана 2. претерати у пушењу, препушити 3. *разг.* направити цигарет паузу, попушити мало (*при раду*)

перекуса́||ть, -ю, -ешь, -ют; переку́санный *сврш.* изуједати, изгристи; **соба́ка ~ла не́скольких прохо́жих** пас је изуједао неколико пролазника

перек||уси́ть, -ушу́, -у́сишь, -у́сят; -у́шенный *сврш.* 1. *что* прегристи, прогристи; **~ ни́тку** прегристи конац 2. *чего и без обј.* презалогајити, пригристи, чалабрцнути *шта*

перела́мыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. прегризати, прогризати 2. *что и без обј.* пригризати, чалабрцати *шта*

перелага́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. преносити, пребацивати (*одговорност итд.*) 2. *књиж., муз.* транспоновати, транспонирати, прерађивати; **~ стихи́ на му́зыку** транспонирати стихове у музику

перела́мыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. преламати, ломити 2. *фиг.* преламати, мењати (*карактер итд.*) 3. *фиг. разг.* савладавати (*страх итд.*)

перела́мыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* преламати се, ломити се 2. *фиг. разг.* преламати се, мењати се (*о карактеру итд.*)

перележ||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш.* 1. предуго лежати; **он ~а́л на солнцепёке** сувише је лежао на припеци 2. *само 3. л.* покварити се, иструлети (*од лежања*)

перелеза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пентрати се, верати се, прелазити (*преко нечега*)

перелéз||ть, -у, -ешь, -ут; *прошл.* **перелéз, -ла, -ло** *сврш.* препентрати се, прећи; ~ **чéрез забóр** прећи преко ограде

перелéс||ок, -ка *м* шумарак, шумица *ж*

перелёт, -а *м* 1. прелетање *с*; лет; **осéнний** ~ **птиц** јесења сеоба птица; **беспосáдочный** ~ лет без спуштања 2. *војн.* прелетање *с*, пребацивање *с* (*метка*)

перелетá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. прелетати 2. прелетати, одлетати (*даље него што треба*)

переле||тéть, -чý, -тúшь, -тя́т *сврш.* 1. прелетети; ~ **чéрез океáн** прелетети преко океана 2. прелетети, одлетети (*даље него што треба*)

перелётн||ый, -ая, -ое: ~**ые птúцы** птице селице

перел||éчь, -я́гу, -я́жешь, -я́гут; *прошл.* **-ёг, -еглá, -еглó** *сврш.* 1. лећи на друго место 2. лећи друкчије; ~ **с одногó бóка на другóй** лежећи се окренути с једне на другу страну

перелúв, -а *м* 1. прелив, нијанса *ж* (*боје*) 2. модулација *ж* (*гласа*) 3. преливање *с*, пресипање *с*

перелива́ни||е, -я *с* 1. преливање, пресипање, претакање 2. *мед.* трансфузија *ж*; ~ **крóви** трансфузија крви

перелива́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. преливати, пресипати, претакати; ~ **кровь** вршити трансфузију крви 2. преливати, пресипати, препуњавати (*суд*) 3. *само 3. л.* преливати се, пресијавати се; **водá** ~**ет серебрóм** вода се пресијава као сребро ◇ ~ **из пустóго в порóжнее** сипати из шупљег у празно

перелива́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* преливати, поново изливати (*метал*)

перелива́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. преливати се, пресипати се, претакати се 2. преливати се, препуњавати се; **водá** ~**ется чéрез край** вода се прелива преко ивице 3. преливати се, пресијавати се; ~ **всéми цветáми рáдуги** преливати се у све дугине боје 4. модулирати (*о гласу*)

перелúвча||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. који се прелива, пресијава (*о боји*) 2. који модулира (*о гласу*)

перелистá||ть, -ю, -ешь, -ют; перелúстанный *сврш.* прелистати; ~ **кнúгу** прелистати књигу

перелúстыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прелиставати

перел||úть [1], **-ью́, -ьёшь, -ью́т**; *прошл.* **-úл, -илá, -úло; -úтый** *сврш.* 1. прелити, пресути, преточити; ~ **вóду из кувшúна в стакáн** пресипати воду из бокала у чашу; ~ **кровь** извршити трансфузију крви 2. прелити, пресути, препунити (*суд*); ~ **чéрез край** препунити

перел||úть, -ью́, -ьёшь, -ью́т; *прошл.* **-úл, -илá, -úло; -úтый** *сврш.* прелити, поново излити (*метал*)

перел||úться, -ьётся, -ью́тся; *прошл.* **-úлся, -илáсь, -илóсь** *сврш.* 1. прелити се, пресути се, преточити се 2. прелити се, препунити се; **водá** ~**илáсь чéрез край** вода се прелила преко ивице

перелиц||евáть, -ýю, -ýешь, -ýют *сврш.* преврнути, преправити; ~ **пальтó** преврнути капут

перелицóвк||а, -и *ж* превртање *с*, преправка (*одеће*)

перел||овúть, -овлю́, -óвишь, -óвят; -óвленный *сврш.* похватати (*све, многе*)

перелóг, -а *м пољопр.* парлог

переложéни||е, -я *с књиж., муз.* транспоновање, транспонирање; прерађивање

перел||ожúть, -ожý, -óжишь, -óжат; -óженный *сврш.* 1. *кого, что* преместити, пренети, ставити (*на друго место*); ~ *что* **из одногó я́щика в другóй** преместити *шта* из једне фиоке у другу 2. *что на кого* пренети, пребацити (*одговорност*) 3. *что чем* обложити, прекрити; ~ **посýду солóмой** обложити посуђе сламом 4. *что* положити, сложити (*на други начин*) 5. президати; ~ **печь** президати пећ 6. *что, чего разг.* ставити превише *чега*; ~ **пéрцу в суп** превише забиберити супу 7. *књиж., муз.* транспоновати, транспонирати, прерадити; ~ **прóзу в стихú** преточити прозу у стихове; ~ **пьéсу для гóлоса и фортепья́но** транспоновати музички комад за глас и клавир

перелóм, -а *м* 1. прелом, преламање *с*, кршење *с* 2. *мед.* прелом, фрактура *ж*; **откры́тый** ~ отворени прелом 3. *фиг.* прелом, преокрет, прекретница *ж*; **кореннóй** ~ радикални преокрет; **нрáвственный** ~ морални преображај

переломá||ть, -ю, -ешь, -ют; перелóманный *сврш.* поломити, испреламати (*све, много*)

переломá||ться, -ется, -ются *сврш.* поломати се, сломити се (*о свима, многима*)

перел||омúть, -омлю́, -óмишь, -óмят; -óмленный *сврш.* 1. преломити, сломити; ~ **пáлку** сломити штап 2. *фиг.* преломити, изменити; ~ *чей* **харáктер** изменити *чији* карактер 3. *фиг. разг.* савладати; ~ **страх** савладати страх ◇ ~ **себя́** савладати се, надвладати самог себе

перел||омúться, -óмится, -óмятся *сврш.* преломити се, сломити се

перелóмн||ый, -ая, -ое преломан, пресудан, критичан; ~ **момéнт** пресудни моменат; ~**ое собы́тие** прекретница

перелопá||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш. струч.* пребацити лопатом, прелопатати (*жито итд.*)

перелопáчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. струч.* пребацивати лопатом, лопатати (*жито итд.*)

перемá||зать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш.* 1. измазати, запрљати; ~ **рýки чернúлами** измазати руке мастилом 2. премазати; поново намазати

перемá||заться, -жусь, -жешься, -жутся *сврш. разг.* замазати се, запрљати се; ~ **в крáске** замазати се фарбом

перемáзыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. мазати, прљати 2. премазивати; поново мазати

перемáзыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* мазати се, прљати се

перемáлыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. млети (*све, много*) 2. поново млети

перемáлыва||ться, -ется, -ются *несврш.* млети се

перемáнива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* примамљивати, привлачити

перем||анúть, -аню́, -áнишь, -áнят; -áненный *сврш. разг.* примамити, привући; ~ **на свою́ стóрону** привући на своју страну

перемáтыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* премотавати (*конац итд.*)

перемáхива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* прескакати, пребацивати се

перемахн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш. нар.* прескочити, пребацити се; ~ **(чéрез) канáву** прескочити јарак

перемежá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что чем* измењивати; ~ **рабóту óтдыхом** радити и одмарати се наизменично

перемежá||ться, -ется, -ются *несврш. (с) чем*

смењивати се; **зной ~ется с прохла́дой** смењују се жега и свежина

перемежа́ющ||ийся, -аяся, -ееся наизменичан ◇ **~а́ющаяся лихора́дка** *мед.* повратна грозница

переме́н||а, -ы *ж* 1. промена, измена; **~ пого́ды** промена времена; **ре́зкая ~ температу́ры** нагла промена температуре 2. *разг.* преобука, пресвлака 3. одмор *м*, пауза (*између часова*); **больша́я ~** велики одмор ◇ **~ декора́ций** промена прилика

перем||ени́ть, -еню́, -е́нишь, -е́нят; -енённый *сврш.* променити, изменити; **~ кварти́ру** променити стан; **~ бельё** променити рубље, пресвући се; **~ мне́ние** *о ком, чём* променити мишљење *о коме, чему*; **~ о́браз жи́зни** изменити начин живота

перем||ени́ться, -еню́сь, -е́нишься, -е́нятся *сврш.* 1. променити се, изменити се; **пого́да ~ени́лась** време се променило 2. *чем разг.* заменити *шта*; **~ роля́ми** заменити улоге ◇ **~ в лице́** променити се (изменити се) у лицу

переме́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* одмор *м*, пауза између часова

переме́нн||ый, -ая, -ое променљив, несталан, непостојан; **~ая пого́да** променљиво време; **~ ток** наизменична струја ◇ **~ая величина́** *мат.* променљива величина; **~ капита́л** *екон.* непостојани капитал

переме́нчив||ый, -ая, -ое *разг.* променљив, несталан, непостојан; **~ая пого́да** променљиво време

перем||ере́ть, -рёт, -ру́т; *прошл.* **пе́ремер** *и* **перемёр, -ерла́** *и* **-ёрла, пе́ремерло** *и* **-ёрло** *сврш. нар.* поумирати (*о свима, многима*)

переме́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* премеравати, поново мерити; поново испробавати

переме́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. премерити, поново измерити; поново испробати 2. измерити, премерети; испробати (*све, много*)

перем||еси́ть, -ешу́, -е́сишь, -е́сят; -е́шенный *сврш.* замесити, измесити, премесити

переме||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш.* 1. *что* преместити, померити 2. *кого, что* преместити, пребацити (*на други посао итд.*)

переме||сти́ться, -щу́сь, -сти́шься, -стя́тся *сврш.* 1. преместити се, померити се 2. преместити се, прећи (*на други посао итд.*)

переме́||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш.* 1. означити, обележити, маркирати (*све, много*) 2. поново означити, поново обележити

переметн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш. разг.* прећи, пребећи; **~ на сто́рону врага́** пребећи непријатељу

перемётн||ый, -ая, -ое: ~ая су́мка бисаге; **сума́ ~ая** *разг. презр.* превртљивац

перемеча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* поново означавати, поново обележавати

перем||еша́ть, -еша́ю, -еша́ешь, -еша́ют; -е́шанный *сврш.* 1. помешати, измешати 2. промешати; **~ ка́рты** промешати карте; **~ у́гли в пе́чке** проџарати ватру 3. *фиг. разг.* помешати, побркати; **~ да́ты** побркати датуме

перемеша́||ться, -ется, -ются *сврш.* 1. помешати се; **все ве́щи ~лись** све су се ствари помешале 2. *фиг. разг.* помешати се, побркати се; **всё в голове́ ~лось** све се збркало у глави

переме́шива||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* поново месити, премесивати

переме́шива||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. мешати 2. *фиг. разг.* мешати, бркати

переме́шива||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. мешати се 2. *фиг. разг.* мешати се, бркати се

перемеща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* премештати, померати 2. *кого, что* премештати, пребацивати (*на други посао итд.*)

перемеща́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. премештати се, померати се 2. премештати се, прелазити (*на други посао итд.*)

перемеще́ни||е, -я *с* 1. премештање, померање; **~ пласто́в земно́й коры́** померање наслага земљине коре 2. премештај *м*; **~ по слу́жбе** премештај у служби

перемещённ||ый, -ая, -ое; ~ые ли́ца расељена лица

переми́гива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с кем разг.* намигивати један другоме

перемигн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш. с кем разг.* намигнути један другоме

перемина́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.*: **~ с ноги́ на́ ногу** тапкати, цупкати у месту

переми́ри||е, -я *с* примирје; **заключи́ть ~** склопити примирје

перемножа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* множити (*неколико бројева*)

перемно́ж||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* помножити (*неколико бројева*)

перемога́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что разг.* савлађивати *шта*, одолевати *чему*; **~ сон** савлађивати сан; **~ уста́лость** одолевати замору

перемога́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* савлађивати се, не подавати се (*болести, слабости*)

перемо́лв||ить, -лю, -ишь, -ят *сврш. разг.*: **~ сло́во** *с кем* попричати *с ким*; **не́ с кем сло́ва ~** немаш с ким ни речи да проговориш

перемо́лв||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.*: **~ не́сколькими слова́ми** измењати неколико речи

перем||оло́ть, -елю́, -е́лешь, -е́лют; -о́лотый *сврш.* 1. премлети, самлети (*све, много*) 2. премлети, поново самлети

перем||оло́ться, -е́лется, -е́лются *сврш.* премлети се ◇ **~е́лется — мука́ бу́дет** *посл.* време лечи све

перемота́||ть, -ю, -ешь, -ют; перемо́танный *сврш.* премотати; **~ ни́тки** премотати конац

перем||о́чь, -огу́, -о́жешь, -о́гут *сврш. что разг.* савладати *шта*, одолети *чему (замору итд.)*

перемудр||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш. разг.* 1. *с чем и без обј.* замрсити, компликовати *шта* 2. *кого* надмудрити

перемыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* поново прати ◇ **~ ко́сточки** *кому разг.* оговарати *кога*

перем||ы́ть, -о́ю; -о́ешь, -о́ют; -ы́тый *сврш.* 1. поново опрати; **~ ча́шку** поново опрати шољу 2. опрати (*много, све*); **~ всю посу́ду** опрати све судове

перемы́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. премошћење *с* 2. привремена брана, гат *м*

перенапряга́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пренапрезати

перенапряга́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* пренапрезати се

перенапряже́ни||е, -я *с* пренапрезање; пренапетост *ж*

перенапр||я́чь, -ягу́, -яжёшь, -ягу́т; *прошл.* **-я́г, -ягла́, -ягло́; -яжённый** *сврш.* пренапрегнути

перенапр||я́чься, -ягу́сь, -яжёшься, -ягу́тся; *прошл.*

-ягся, -яглáсь, -яглóсь *сврш.* пренапрегнути се

перенаселéни||е, -я *с* пренасељавање; пренасељеност *ж*

перенаселённост||ь, -и *ж* пренасељеност

перенасел||ённый, -ённая, -ённое; -ён, -енá, -енó пренасељен; **~ райóн** пренасељен рејон

перенасел||úть, -ю, -úшь, -ят; -ённый *сврш.* пренаселити

перенаселя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пренасељавати

перенасы́||тить, -шу, -тишь, -тят *сврш.* презаситити (*раствор итд.*)

перенасыщá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* презасићивати (*раствор итд.*)

перенасыщéни||е, -я *с* презасићивање; презасићеност *ж (раствора)*

перенáшива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* предуго носити дете (*о трудници*)

перенес||тú, -ý, -ёшь, -ýт; *прошл.* **перенёс, -лá, -лó; -ённый** *сврш.* 1. *кого, что через что* пренети *кога, шта преко чега*; **~ чéрез ручéй** пренети преко потока 2. *кого, что* пренети, однети, преместити (*на друго место*); **~ вéщи в кóмнату** пренети ствари у собу; **~ столúцу в другóй гóрод** преместити престоницу у други град; **~ словá на нóвую строкý** раставити реч на крају реда 3. *что* одгодити, одложити, померити; **~ заседáние на шесть часóв** одложити седницу за шест сати 4. *что на что* пренети; **~ чертёж на кáльку** пренети цртеж на копир-папир; **~** *что* **на полотнó** пренети *шта* на платно (*сликарско*) 5. *что на кого, что* пренети, проширити (*методе, идеје*) 6. *что* поднети, претрпети; **~ оперáцию** поднети операцију; **~ воспалéние лёгких** одлежати запаљење плућа; **~ мнóго гóря** претрпети много зла, напатити се

перенес||тúсь, -ýсь, -ёшься, -ýтся; *прошл.* **перенёсся, -лáсь, -лóсь** *сврш.* 1. *через что* пројурити, брзо се пребацити *преко чега* 2. *фиг.* пренети се, пребацити се; **мы́сленно ~ в прóшлое** у мислима се пренети у прошлост

перенимá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* прихватати, усвајати (*искуство итд.*) 2. *кого нар.* препречавати пут *коме*, пресретати *кога*

перенóс, -а *м* 1. пренос, премештање *с*, пребацивање *с* 2. одлагање *с*, одгађање *с* 3. *грам.* растављање *с (речи на крају реда)*; цртица *ж (знак за растављање речи)*

перен||осúть[1]**, -ошý, -óсишь, -óсят; -óшенный** *сврш.* 1. пренети (*у више наврата*); **~ вéщи в вагóн** пренети ствари у вагон 2. *разг.* износити, похабати (*много обуће, одеће*) 3. *разг.* предуго носити дете (*о трудници*)

перен||осúть[2]**, -ошý, -óсишь, -óсят** *несврш.* 1. *кого, что через что* преносити *кога, шта преко чега* 2. *кого, что* преносити, односити, премештати (*на друго место*) 3. *что* одгађати, одлагати, померати; **~ спектáкль** померати представу 4. *что на что* преносити (*цртеж на копир-папир итд.*) 5. *что на кого, что* преносити, ширити (*методе, идеје*) 6. *что* подносити, трпети; **тяжелó ~ болéзнь** тешко подносити болест; **плóхо ~ кáчку** лоше подносити љуљање (*брода*) 7. *уз нег.*: **не ~** *кого, чего* не подносити *кога, шта*; **не ~ антибиóтиков** не подносити антибиотике

перен||осúться, -ошýсь, -óсишься, -óсятся *несврш.* 1. *через что* јурити, брзо се пребацивати *преко чега* 2. *фиг.* преносити се, пребацивати се (*у мислима*)

перенóсиц||а, -ы *ж анат.* носна кост, преконосница

перенóсност||ь, -и *ж лингв.* фигуративност

переносн||óй, -áя, -óе *и* **перенóсн||ый, -ая, -ое** преносан, покретан; **~áя лáмпа** покретна лампа

перенóсн||ый, -ая, -ое *лингв.* фигуративан, пренесен, преносан; **~ое значéние** фигуративно (пренесено) значење; **в ~ом смы́сле** у пренесеном смислу

перенóсчик, -а *м* преносилац; **комáр — ~ малярúи** комарац је преносилац маларије

перенóсь||е, -я *с в.* **перенóсица**

переноч||евáть, -ýю, -ýешь, -ýют *сврш.* преноћити

перенумер||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш.* 1. пренумерисати, поново нумерисати 2. нумерисати (*све, много*); **~ все странúцы** нумерисати све странице

перенумерóвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* поново нумерисати

перенять, переймý, переймёшь, переймýт; *прошл.* **пéренял** *и* **-я́л, -ялá, пéреняло** *и* **-я́ло; перенятый** *сврш. разг.* 1. *что* прихватити, усвојити; **~** *чей* **óпыт** прихватити *чије* искуство 2. *кого нар.* препречити пут *коме*, пресрести *кога*

переоборýд||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* преуредити, реновирати; **~ предприя́тие** реновирати предузеће

переобремен||úть, -ю́, -úшь, -я́т; -ённый *сврш.* преоптеретити (*послом итд.*)

переобременя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* преоптерећивати (*послом итд.*)

переобувá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого* преобувати *кога*, мењати обућу *коме* 2. *что* преобувати, обувати другу обућу

переобувá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* преобувати се, мењати обућу

переобý||ть, -ю, -ешь, -ют; -тый *сврш.* 1. *кого* преобути *кога*, променити обућу *коме* 2. *что* преобути, обути другу обућу; **~ сапогú** преобути чизме

переобý||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* преобути се, променити обућу

переодевáни||е, -я *с* 1. преоблачење 2. прерушавање, маскирање

переодевá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого* преоблачити *кога*, мењати одећу *коме* 2. *что разг.* преоблачити, облачити другу одећу 3. *кого кем, в кого* прерушавати, маскирати

переодевá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. преоблачити се, мењати одећу 2. *кем, в кого* прерушавати се, маскирати се

переодé||ть, -ну, -нешь, -нут; -тый *сврш.* 1. *кого* преобући *кога*, променити одећу *коме*; **~ ребёнка** преобући дете 2. *что разг.* преобући, обући другу одећу 3. *кого кем, в кого* прерушити, маскирати; **~** *кого* **мáльчиком** прерушити *кога* у дечака

переодé||ться, -нусь, -нешься, -нутся *сврш.* 1. преобући се, променити одећу; **~ в нóвое плáтье** преобући се у нову хаљину 2. *кем, в кого* прерушити се, маскирати се; **~ жéнщиной** прерушити се у жену

переорганизáци||я, -и *ж* реорганизација, преуређивање *с*

переорганиз||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш. и несврш.* реорганизовати, реорганизирати, преуредити/преуређивати

переориентáци||я, -и *ж* преоријентација

переориентир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* преоријентирати, преоријентисати

переориентир||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. и несврш.* преоријентирати се, преоријентисати се

переосвидетельств||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* извршити/вршити поновни преглед, преиспитати/преиспитивати

переохла||дить, -жу, -дишь, -дят; -ждённый *сврш.* сувише расхладити

переохла||диться, -жусь, -дишься, -дятся *сврш.* сувише се расхладити

переохлажда||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сувише хладити, расхлађивати

переохлажда||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* сувише се расхлађивати

переохлаждени||е, -я *с* сувишно расхлађивање

переоценива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. поново процењивати 2. прецењивати

переоц||енить, -еню, -енишь, -енят; -енённый *сврш.* 1. поново проценити; ~ **товары** поново проценити робу 2. преценити; ~ **свой силы** преценити своје снаге

переоценк||а, -и *ж* 1. поновно процењивање 2. прецењивање *с* 3. *фиг.* ревизија; ~ **ценностей** ревизија вредности

перепад, -а *м струч.* 1. каскада *ж* (*у зиданом силазу итд.*) 2. разлика *ж* нивоа; ~ **температур** колебање температуре

перепада||ть, -ет, -ют *сврш. разг.* попадати (*о свима, многима*)

перепада||ть, -ет, -ют *несврш. разг.* 1. повремено падати (*о киши итд.*) 2. *само 3. л.* падати у део; припадати

перепаива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. превише напајати (*стоку*) 2. *разг.* напијати, опијати

перепако||стить, -щу, -стишь, -стят; -щенный *сврш. разг.* 1. запрљати, загадити (*на више места*) 2. искварити (*све, много*)

перепал||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *заст.* чарка, чаркање *с* 2. *разг.* свађа, препирка, кавга

перепа||сть, -дёт, -дут; *прошл.* **-л, -ла, -ло** *сврш. разг.* 1. пасти (*о краткотрајној киши итд.*) 2. *само 3. л. кому* пасти у део; припасти; **и ему кое-что ~ло** понешто је и он добио

переп||ахать, -ашу, -ашешь, -ашут; -аханный *сврш.* 1. преорати, поново поорати 2. узорати, поорати (*све, много*)

перепахива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* преоравати, поново орати

перепачка||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* испрљати, запрљати, замазати; ~ **руки в чернилах** замазати руке мастилом

перепачка||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* испрљати се, запрљати се, умазати се

перепашк||а, -и *ж* преоравање *с*, поновно орање

перепев -а *м* 1. понављање *с* раније реченог 2. ритмички звуци (*певања итд.*)

перепека||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* предуго пећи

перепека||ться, -ется, -ются *несврш.* предуго се пећи

перепел, -а *м, мн.* **-а, -ов** *зоол.* препелица *ж* (*мужјак*)

перепелена||ть, -ю, -ешь, -ют; перепелёнатый *сврш.* преповити (*бебу*)

перепелёныва||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* преповијати (*бебу*)

перепелин||ый, -ая, -ое препеличин, препеличији; **~ое гнездо** гнездо препелице

перепёл||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *зоол.* препелица

перепелятник, -а *м* 1. ловац на препелице 2. *зоол.* кобац

перепёрчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сувише паприти, биберити

перепёрч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* препаприти, сувише забиберити

перепечата||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. прештампати; ~ **старое издание** прештампати старо издање 2. прекуцати; ~ **рукопись на пишущей машинке** прекуцати рукопис

перепечатк||а, -и *ж* 1. прештампавање *с* 2. прекуцавање *с (на писаћој машини)*

перепечатыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. прештампавати 2. прекуцавати (*на писаћој машини*)

пере||печь, -пеку, -печёшь, -пекут; *прошл.* **-пёк, -пекла, -пекло; -печённый** *сврш.* 1. препећи; ~ **хлеб** препећи хлеб 2. напећи, испећи (*све, много*)

пере||печься, -печётся, -пекутся; *прошл.* **-пёкся, -пеклась, -пеклось** *сврш.* препећи се

перепива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. *чего* превише пити 2. *кого* пити више *од кога*

перепива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* сувише се напијати, опијати се

перепилива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* тестерисати, пилити (*надвоје*)

переп||илить, -илю, -илишь, -илят; -иленный *сврш.* 1. претестерисати, препилити; ~ **доску** претестерисати даску 2. истестерисати; испилити (*све, много*)

переп||исать, -ишу, -ишешь, -ишут; -исанный *сврш.* 1. *что* преписати; ~ **набело** преписати начисто; ~ **на пишущей машинке** прекуцати 2. *что* преписати (*на нечије име*); ~ **имущество на имя жены** преписати имовину на женино име 3. *кого, что* записати, пописати; ~ **присутствующих** записати присутне

переписк||а, -и *ж* 1. преписивање *с*, препис *м* 2. дописивање *с*; преписка, кореспонденција; **состоять в ~е** *с кем* дописивати се *с ким*; **издать ~у Гоголя** објавити Гогољеву преписку

переписчик, -а *м* преписивач

переписыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* преписивати 2. *что* преписивати (*на нечије име*) 3. *кого, что* записивати, пописивати

переписыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* дописивати се; ~ **с друзьями** дописивати се с пријатељима

перепис||ь, -и *ж* попис *м*; ~ **населения** попис становништва

пере||пить, -пью, -пьёшь, -пьют; *прошл.* **-пил, -пила, -пило** *сврш. разг.* 1. *чего* препити, превише попити 2. *кого нар.* попити више *од кога*

пере||питься, -пьюсь, -пьёшься, -пьются; *прошл.* **-пился, -пилась, -пилось** *сврш. разг.* сувише се напити, опити се

перепла́в||ить [1], **-лю, -ишь, -ят** *сврш.* 1. претопити; ~ **колокола в пушки** претопити звона у топове 2. истопити (*све, много*)

перепла́в||ить [2], **-лю, -ишь, -ят; -ленный** *сврш.* сплавити, превести сплавом (*дрво*)

перепла́в||иться, -ится, -ятся *сврш.* претопити се (*о металу*)

перепла́вк||а, -и *ж* претапање *с* (*метала*)

переплавля́||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. претапати (*метал*) 2. истапати (*све, много*)

переплавля́||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* сплављати, превозити сплавом (*дрво*)

переплавля́||ться, -ется, -ются *несврш.* претапати се (*о металу*)

перепланир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* 1. поново пројектовати (*зграду*) 2. поново испланирати (*терен*) 3. изменити план, поново испланирати

перепланир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* поново испланирати (*терен*)

перепла́т||а, -ы *ж* 1. преплаћивање *с* 2. преплата, преплаћена свота

перепл||ати́ть, -ачу́, -а́тишь, -а́тят; -а́ченный *сврш.* 1. преплатити, сувише платити 2. *разг.* платити, потрошити много новца у размацима

перепла́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* преплаћивати, сувише плаћати

перепл||ести́, -ету́, -етёшь, -ету́т; *прошл.* **-ёл, -ела́, -ело́; -етённый** *сврш.* 1. укоричити, повезати; **~ кни́гу** укоричити књигу 2. испреплетати, уплести; **~ пру́тья** испреплетати пруће; **~ ко́сы ле́нтами** уплести траке у плетенице 3. преплести, поново уплести; **~ ко́су** преплести кику

перепл||ести́сь, -етётся, -ету́тся; *прошл.* **-ёлся, -ела́сь, -ело́сь** *сврш.* 1. преплести се, уплести се; испреплетати се; **ве́тви ~ели́сь ме́жду собо́й** гране су се испреплетале 2. *фиг.* испреплетати се, помешати се

переплёт, -а *м* 1. повезивање *с*, коричење *с*; **отда́ть кни́гу в ~** дати књигу да се укоричи 2. повез, корице *мн. ж*; **коленко́ровый ~** платнени повез 3. оквир; **око́нный ~** оквир за прозоре ◇ **попа́сть в ~** *разг.* запасти, у шкрипац, наћи се у неприлици

переплета́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. коричити, повезивати (*књигу*) 2. преплитати; уплитати; **~ па́льцы** преплитати прсте 3. преплитати, поново уплитати (*косу у кику*)

переплета́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. преплитати се, уплитати се 2. *фиг.* преплитати се, мешати се

переплете́ни||е, -я *с* 1. коричење, укоричавање, повезивање (*књиге*) 2. *текст.* преплет *м*; **полотня́ное ~** платнени преплет

переплётн||ый, -ая, -ое 1. за коричење (*књига*), књиговезачки; **~ая бума́га** картон за корице; **~ое де́ло** књиговезачки занат; **~ая мастерска́я** књиговезница 2. **переплётн|ая, -ой** *ж* књиговезница

переплётчик, -а *м* књиговезац

переплыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. препливавати 2. пловити (*бродом*)

перепл||ы́ть, -ыву́, -ывёшь, -ыву́т; *прошл.* **-ы́л, -ыла́, -ы́ло** *сврш.* 1. преплививати; **~ ре́ку** препливати реку 2. препловити (*бродом*)

переплю́н||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* 1. пљунути (*преко нечега*) 2. *кого фиг. нар.* превазићи *кога* (*у нечему*)

перепля́с, -а *м* перепљас (*руски народни плес*)

переподгота́влива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* допунски спремати, усавршавати

переподгото́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* допунски спремити, усавршити

переподгото́вк||а, -и *ж* допунска спрема, усавршавање; **~ учителе́й** допунска спрема наставника; **ку́рсы ~и** курсеви за усавршавање

переп||ои́ть, -ою́, -ои́шь, -оя́т; -о́енный *сврш.* 1. превише напојити (*стоку*) 2. *разг.* напити, опити, изопијати

перепо́||й, -я (-ю) *м*: **с ~я (с ~ю)** *разг.* због пијанчења; после пијанчења

переполза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что, через что* пузити, гмизати, милети *преко чега*, прелазити пузећи *шта*; 2. пузити (*у склониште итд.*)

перепол||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **перепо́лз, -ла́, -ло́** *сврш.* 1. *что, через что* прећи *шта* пузећи, гмижући, милећи 2. допузити; **~ в укры́тие** допузити (довући се) у склониште

переполне́ни||е, -я *с* препуњавање, претрпавање; препуњеност *ж*, пренатрпаност *ж*

перепо́лн||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* препунити; **~ ва́нну водо́й** препунити каду водом

перепо́лн||иться, -ится, -ятся *сврш.* препунити се ◇ **ча́ша терпе́ния ~илась** прелила се чаша стрпљења

переполня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* препуњавати

переполня́||ться, -ется, -ются *несврш.* препуњавати се

переполо́х, -а *м* узнемиреност *ж*, пометња *ж*; паника *ж*; **произвести́ ~** направити пометњу, дићи панику

переполош||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш. разг.* преплашити, узнемирити, узбунити

переполош||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш. разг.* препасти се, узнемирити се, узбунити се

перепо́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** опна, мембрана; **пла́вательная ~** *зоол.* плавна кожица (*у птица пливачица*); **бараба́нная ~** *анат.* бубна опна

перепо́ночн||ый, -ая, -ое опнен, који се односи на опну, мембрану

перепончатокры́л||ые, -ых *мн.* (*јд.* **перепончатокры́л|ое, -ого** *с*) *зоол.* опнокрилци *мн. м*

перепо́нчат||ый, -ая, -ое опнаст, с опнама; **~ые кры́лья** опнаста крила; **~ая ла́па** нога са плавном кожицом (*у птица пливачица*)

перепоруча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что кому* преносити извршење *чега на кога*

перепор||учи́ть, -учу́, -у́чишь, -у́чат; -у́ченный *сврш. что кому* пренети извршење *чега на кога*

перепра́в||а, -ы *ж* 1. прелажење *с*, прелаз *м*; превожење *с*, превоз *м*; **~ че́рез ре́ку** прелаз преко реке; **~ вброд** прелаз газом 2. прелаз *м*, место *с* прелаза; **речна́я ~** речни прелаз

перепра́в||ить[1], **-лю, -ишь, -ят; -ленный** *сврш.* 1. превести, пребацити; **~ на друго́й бе́рег** превести на другу обалу 2. отпремити, послати

перепра́в||ить[2], **-лю, -ишь, -ят; -ленный** *сврш. разг.* поправити, исправити; прерадити

перепра́в||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* прећи, пребацити се; **~ вплавь** пребацити се пливајући

переправля́||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. превозити, пребацивати 2. отпремати, слати

переправля́||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* поправљати, исправљати; прерађивати

переправля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* прелазити, пребацивати се

перепрева́||ть, -ет, -ют *несврш.* 1. трулети, гњилети 2. *разг.* прекувавати се

перепре́л||ый, -ая, -ое иструлео, труо, гњио; **~ое зерно́** иструлело жито

перепре́||ть, -ет, -ют *сврш.* **1.** иструлети, изгњилети **2.** *разг.* прекувати се

перепро́б||овать, -ую, -ешь, -уют; -ованный *сврш.* окушати, испробати (*све, много*); **~ все ку́шанья** испробати сва јела

перепрода||ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* препродавати

перепрода́ж||а, -и *ж* препродаја

перепрода́||ть, -м, -шь, -ст, -ди́м, -ди́те, -ду́т; *прошл.* **-л, -ла́, -ло́; перепро́данный** *сврш.* препродати

перепроизво́дств||о, -а *с екон.* хиперпродукција *ж*

перепры́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прескакати

перепры́гн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* прескочити; **~ (че́рез) кана́ву** прескочити јарак

перепряга́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* препрезати, поново упрезати

перепря́жк||а, -и *ж* препрезање *с*, поновно упрезање

перепря́||чь, -гу́, -жёшь, -гу́т; *прошл.* **-г, -гла́, -гло́; -жённый** *сврш.* препрегнути, поново упрегнути; **~ лошаде́й** препрегнути коње

перепу́г, -а (-у) *м*: **с ~у, от ~а** *разг.* од страха

перепу́ганн||ый, -ая, -ое преплашен, престрављен

перепуга́||ть, -ю, -ешь, -ют; перепу́ганный *сврш.* преплашити, престрашити

перепуга́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* преплашити се, престрашити се

перепу́та||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** замрсити; **~ ни́тки** замрсити конце **2.** побркати, помешати; **он всё ~л** све је побркао; **~ имена́** побркати имена

перепу́та||ться, -ется, -ются *сврш.* **1.** замрсити се; **ни́тки ~лись** конци су се замрсили **2.** побркати се, збркати се, помешати се (*о мислима итд.*)

перепу́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** мрсити (*конце итд.*) **2.** бркати, мешати; **~ адреса́** бркати адресе

перепу́тыва||ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** мрсити се (*о концима итд.*) **2.** бркати се, мешати се (*о мислима итд.*)

перепу́ть||е, -я *с* раскрсница *ж*, раскршће ◇ **быть на ~** бити на раскрсници

перераба́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* прерађивати (*сировине итд.*) **2.** *что* прерађивати, преправљати, мењати **3.** *без обј. разг.* радити прековремено **4.** *без обј. разг.* сустајати, замарати се (*радећи*)

перераба́тыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* прерађивати се **2.** *разг.* сустајати, замарати се (*радећи*)

перерабо́та||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* **1.** *что* прерадити (*сировине итд.*) **2.** *что* прерадити, преправити, изменити; **~ прое́кт** изменити пројект **3.** *без обј. разг.* одрадити прековремено **4.** *без обј. разг.* сустати, заморити се (*радећи*)

перерабо́та||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* **1.** *само 3. л.* прерадити се **2.** *разг.* преморити се, сустати (*радећи*)

перерабо́тк||а, -и *ж* **1.** прерада, прерађивање *с*; **~ сырья́** прерада сировина; **~ не́фти** прерада нафте **2.** прерађивање *с*, преправљање *с* **3.** *разг.* прековремени рад; **уплати́ть за ~у** платити за прековремени рад

перераспределе́ни||е, -я *с* прерасподела *ж*, поновна расподела

перераспредел||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* прерасподелити, поново расподелити

перераспределя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прерасподељивати, поново делити

перераста́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** прерастати; престизати у расту **2.** *фиг.* надмашивати, превазилазити **3.** *во что* прерастати, прелазити

перераст||и́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **перерo̍с, переросла́, переросло́** *сврш.* **1.** прерасти; престићи у расту; **сын перерo̍с отца́** син је надвисио оца **2.** *фиг.* надмашити, превазићи **3.** *во что* прерасти, прећи; **неудово́льствие переросло́ в раздраже́ние** незадовољство је прешло у раздраженост

перерасхо́д, -а *м* **1.** прекомерна потрошња; **~ то́плива** прекомерна потрошња горива **2.** вишак издатака, прекорачење *с* трошкова

перерасхо́д||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* превише потрошити/трошити; **~ креди́т** прекорачити кредит

перерасчёт, -а *м* преракун, поновни обрачун; **произвести́ ~** прерачунати, извршити прерачунавање

перерв||а́ть, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло; пере́рванный** *сврш.* **1.** прекинути; **~ верёвку** прекинути уже **2.** *разг.* поцепати (*све, много*)

перерегистра́ци||я, -и *ж* поновна регистрација

перерегистри́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* поново регистровати, поново регистрирати

перерегистри́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. и несврш.* поново се регистровати, поново се регистрирати

пере́ре́||зать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш.* **1.** пресећи, пререзати; **~ верёвку** пресећи уже **2.** поклати (*све, многе*) **3.** *фиг.* пресећи; **~ доро́гу неприя́телю** пресећи пут непријатељу

перереза́||ть, -ю, -ешь, -ют, перере́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** пресецати, сећи, резати **2.** *фиг.* пресецати; **го́ры ~ют равни́ну** планине пресецају равницу

перереша́||ть [1], -ю, -ешь, -ют *несврш.* решавати (*на други начин, друкчије*)

перереша́||ть [2], -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* решити све, многе задатке

перереш||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* решити (*на други начин, друкчије*); **~ зада́чу** решити задатак на други начин

перержаве́||ть, -ет, -ют *сврш.* **1.** потпуно зарђати **2.** преломити се на зарђалом месту

перерис||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* **1.** прецртати, прекопирати **2.** поново нацртати **3.** нацртати (*много, све*)

перерисо́вк||а, -и *ж* **1.** прецртавање *с*, копирање *с* **2.** поновно цртање

перерисо́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** прецртавати, копирати **2.** поново цртати

переро||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -ждённый *сврш.* препородити, изменити, преобразити

переро||ди́ться, -жу́сь, -ди́шься, -дя́тся *сврш.* **1.** препородити се, изменити се **2.** изродити се, дегенерисати се

перерожда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* препорађати, мењати, преображавати

перерожда́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.*

1. препорађати се, мењати се 2. изрођавати се, дегенерисати се

перерождéни||е, -я *с* 1. препород *м*, препорођај *м*; **духóвное ~** духовни препород 2. изрођавање, дегенерација *ж*

перерóст||ок, -ка *м*: **ученик-~** ученик престарео за дотични разред

перерубá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пресецати, расецати

перер||убить, -ублю, -ýбишь, -ýбят; -ýбленный *сврш.* 1. пресећи, расећи; **~ ствол** пресећи стабло 2. *разг.* исећи (*све, много*)

переругá||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* 1. посвађати се (*међусобно*) 2. посвађати се (*са свима, многима*)

перерýгива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* препирати се, свађати се, добацивати псовке један другоме

перерыв, -а *м* прекид; пауза *ж*, одмор; **обéденный ~** пауза за ручак; **без ~а** непрекидно; **с большими ~ами** са великим прекидима (паузама)

перерывá||ть [1], -ю, -ешь, -ют *несврш.* прекидати, кидати

перерывá||ть [2], -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. прекопавати, пресецати копањем 2. прекопавати (*све, на више места*) 2. *фиг. разг.* претурати, прекопавати

перер||ыть, -óю, -óешь, -óют; -ытый *сврш.* 1. прекопати, пресећи копањем 2. прекопати (*све, на више места*) 3. *фиг. разг.* испретурати, прекопати; **~ все вéщи в чемодáне** испретурати све ствари у коферу

перер||ядить, -яжý, -ядишь, -ядят; -яженный *сврш. разг.* прерушити, маскирати

перер||ядиться, -яжýсь, -ядишься, -ядятся *сврш. разг.* прерушити се, маскирати се

переряжá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* прерушавати, маскирати

переряжá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* прерушавати се, маскирати се

переса||дить, -ажý, -áдишь, -áдят; -áженный *сврш.* 1. *кого, что* преместити; **~ гостя в крéсло** преместити госта у фотељу 2. *что* пресадити; **~ яблоню** пресадити јабуку 3. *что мед.* пресадити *шта*, извршити трансплантацију *чега*; **~ роговицу** пресадити рожњачу 4. *что* насадити; **~ топóр на нóвое топорище** насадити секиру на нову држаљу 5. *кого разг.* пребацити (*преко ограде итд.*)

пересáд||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. пресађивање (*биљака*) 2. *мед.* пресађивање *с*, трансплантација; **~ пóчек** трансплантација бубрега 3. преседање *с*, прелаз *м*; **сдéлать/дéлать ~ку** пресести/преседати; **éхать без ~ок** путовати без преседања (директно)

пересáжива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* премештати 2. *что* пресађивати (*биљке*) 3. *что мед.* пресађивати *шта*, вршити трансплантацију *чега* 4. *кого разг.* пребацивати (*преко ограде итд.*)

пересáжива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. премештати се, мењати место 2. преседати, мењати (*воз итд.*)

пересáлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* пресољавати 2. *в чём и без обј. фиг. разг.* претеривати *у чему, с чим*

переда||вáть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* 1. поново издавати, поново изнајмљивати 2. поново делити (*карте*) 3. *разг.* поново полагати, понављати; **~ экзáмен** понављати испит

пересдá||ть, -м, -шь, -ст, -дим, -дите, -дýт; *прошл.* **-л, -лá, -ло; -нный** *сврш.* 1. поново издати, поново изнајмити 2. поново поделити (*карте*) 3. *разг.* поново положити, поновити (*испит*)

пересдáч||а, -и *ж* 1. поновно издавање, поновно изнајмљивање 2. поновно делење (*карата*) 3. поновно полагање, понављање *с* испита; **получить разрешéние на ~у экзáмена** добити дозволу за поновно полагање испита

пересекá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* 1. пресецати *шта*, прелазити *преко чега* 2. пресецати *шта*, пролазити *кроз шта*; **оврáг ~ет пóле** јаруга пресеца поље 3. *что фиг.* пресецати, препречивати *шта*

пересекá||ться, -ется, -ются *несврш* пресецати се, сећи се; **~ющиеся линии** линије које се секу

переселéн||ец, -ца *м* пресељеник, досељеник

переселéни||е, -я *с* сеоба *ж*, пресељавање, досељавање ◇ **великое ~ нарóдов** *ист.* велика сеоба народа; **~ душ** сеоба душа, реинкарнација

перес||елить -елю, -елишь *и* **-éлишь, -елят** *и* **-éлят; -елённый** *сврш.* преселити, доселити; **~ семью на нóвую квартиру** преселити породицу у нови стан

перес||елиться, -елюсь, -елишься *и* **-éлишься, -елятся** *и* **-éлятся** *сврш.* преселити се, доселити се; **~ в другóй гóрод** доселити се у други град; **~ на нóвую квартиру** преселити се у нови стан

переселя||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пресељавати, досељавати

переселя||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* пресељавати се, досељавати се

перес||éсть, -яду, -ядешь, -ядут; *прошл.* **-éл, -éла, -éло** *несврш.* 1. преместити се, променити место; **~ в крéсло** прећи у фотељу 2. пресести, променити; **~ на другóй пóезд** променити воз

пересечéни||е, -я *с* 1. пресецање, пресек *м*; **тóчка ~я** тачка пресека 2. пресек *м*, раскршће, раскрсница *ж*; **на ~и дорóг** на раскрсници путева

пересечённ||ый, -ая, -ое испресецан, нераван; **~ая мéстность** нераван терен

пересé||чь [1], -кý, -чёшь, -кýт; *прошл.* **пересёк, -клá, -клó; -чённый** *сврш. что* 1. пресећи *шта*, прећи *преко чега*; **~ ýлицу** прећи преко улице 2. пресећи *шта*, проћи *кроз шта*; **óбласть ~кýт две желéзные дорóги** кроз подручје ће проћи две железничке пруге; **пóле ~ченó оврáгом** јаруга пресеца поље 3. *что фиг.* пресећи, препречити *шта*; **~ путь протúвнику** пресећи пут непријатељу

пересé||чь [2], -кý, -чёшь, -кýт; *прошл.* **пересёк, -клá, -клó; -чённый** *сврш.* ишибати (*све, многе*)

переси||дéть, -жý, -дишь, -дят *сврш. разг.* 1. *кого, что* остати седети (*дуже од осталих*) 2. преседети, предуго седети (*на једном месту*)

пересижива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. *кого, что* остајати седети (*дуже од осталих*) 2. предуго седети (*на једном месту*)

пересилива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* надјачавати, побеђивати, савлађивати (*непријатеља*) 2. *что* савлађивати *шта*, одолевати *чему*; **~ боль** савлађивати бол

пересил||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. *кого, что* надјачати, победити, савладати (*непријатеља*) 2. *что* савладати *шта*, одолети *чему*; **~ страх** одолети страху

пересказ, -а *м* препричавање *с*; **краткий ~** кратко

препричавање: **у́стный** ~ усмено препричавање; **пи́сьменный** ~ писмени састав (*у коме се нешто препричава*)

переск||аза́ть, -ажу́, -а́жешь, -а́жут; -а́занный *сврш.* 1. препричати; ~ **содержа́ние кни́ги** препричати садржај књиге 2. *разг.* испричати (*све, о свему*)

переска́зчик, -а *м* препричавач, приповедач

переска́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* препричавати

переска́кива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что, через что* прескакати *шта, преко чега* 2. *на что фиг. разг.* прескакивати, пребацивати се; ~ **с одно́й те́мы на другу́ю** пребацивати се с теме на тему

переск||очи́ть, -очу́, -о́чишь, -о́чат *сврш.* 1. *что, через что* прескочити *шта, преко чега*; ~ **че́рез забо́р** прескочити ограду 2. *на что фиг. разг.* прескочити, пребацити се

пересла||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш. разг.* пресладити, превише засладити; ~ **ко́фе** пресладити кафу

пере||сла́ть, -шлю́, -шлёшь, -шлю́т; пере́сланный *сврш.* послати, отпремити; ~ **де́ньги по по́чте** послати новац поштом

пересла́щива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* преслађивати, превише сладити

пересма́трива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* поново разматрати, преиспитивати, вршити ревизију

пересме́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого разг.* исмејавати *кога*, подсмевати се *коме*, правити шале на *чији* рачун

пересме́ива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* измењивати смешкове, шале

пересме́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *нар.* пауза између две радне смене

пересме́шник, -а *м* 1. *разг.* подругљивац 2. *зоол.* кос

пересмо́тр, -а *м* поновно разматрање, преиспитивање *с*, ревизија *ж*; ~ **де́ла** преиспитивање предмета

пересм||отре́ть, -отрю́, -о́тришь, -о́трят; -о́тренный *сврш.* 1. прегледати (*све, много*); ~ **все бума́ги** прегледати све папире 2. *разг.* видети, гледати (*све, много*); ~ **все но́вые фи́льмы** гледати све нове филмове 3. поново размотрити, преиспитати, извршити ревизију; ~ **прое́кт** извршити ревизију пројекта; ~ **реше́ние суда́** поново размотрити пресуду

переснима́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. поново снимати, поново фотографисати 2. пресликавати, копирати

пересн||я́ть, -иму́, -и́мешь, -и́мут; *прошл.* **-я́л, -яла́, -я́ло; -я́тый** *сврш.* 1. поново снимити, поново фотографисати 2. пресликати, прекопирати; ~ **план** прекопирати план

пересозда||ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* изнова стварати; обнављати, прерађивати

пересозда́||ть, -м, -шь, -ст, -ди́м, -ди́те, -ду́т; *прошл.* **-л, -ла́, -ло; пересо́зданный** *сврш.* изнова створити; обновити, прерадити

пересо́л, -а *м* пресољавање *с*, пресланост *ж* ◇ **недосо́л на столе́, а ~ на спине́** *посл.* лакше је досолити него одсолити

перес||оли́ть, -олю́, -о́лишь *и* **-оли́шь, -о́лят** *и* **-оля́т; -о́ленный** *сврш.* 1. *что* пресолити 2. *в чём и без обј. фиг. разг.* претерати, прекардашити *у чему, с чим*; ~ **в шу́тках** претерати са шалама

пересортир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* 1. пресортирати, поново сортирати 2. сортирати, разврстати (*све, много*)

пересортиро́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* поново сортирати

пересо́ртиц||а, -ы *ж струч.* пресортирање *с*

пересо́х||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **пересо́х, -ла, -ло** *сврш.* 1. пресушити се; **бельё ~ло** рубље се пресушило; **у него́ в го́рле ~ло** *безл.* грло му се осушило 2. пресушити, пресахнути; **ре́чка ~ла** речица је пресушила

пересп||а́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло** *сврш.* 1. *разг.* преспавати, предуго спавати 2. *нар.* преспавати, преноћити

переспе́л||ый, -ая, -ое *разг.* презрео

переспо́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* победити, надговорити у препирци

переспра́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что* поново питати *кога о чему, за шта*; понављати питање

переспр||оси́ть, -ошу́, -о́сишь, -о́сят *сврш. кого, что* поново упитати *кога о чему, за шта*, поновити питање

перессо́р||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш.* посвађати, завадити (*све, многе*)

перессо́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* посвађати се, позавађати се (*међусобно, са свима*)

переста||ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* 1. *об. с инф.* престајати; **ребёнок не ~ва́л пла́кать** дете је непрестано плакало 2. *само 3. л.* престајати (*о падавинама*); **дождь лил не ~ва́я** киша је падала без престанка

переста́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* преместити; ~ **сту́лья** преместити столице; ~ **слова́ в предложе́нии** променити ред речи у реченици

переставля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* премештати ◇ **е́ле но́ги ~** *разг.* једва се мицати, једва вући ноге

переста́ива||ть, -ет, -ют *несврш.* кварити се од дугог стајања

перестано́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. премештање *с* 2. *мат.* пермутација

перестара́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* испољити претерану ревност; претерати

переста́р||ок, -ка *м разг.* престарела особа (*за ступање у брак итд.*)

переста́||ть, -ну, -нешь, -нут *сврш.* 1. *об. с инф.* престати; ~ **кури́ть** престати пушити; **~нь!** прекини!, доста! 2. *само 3. л.* престати; (*о падавинама*); **дождь ~л** киша је престала

перестила́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. поново намештати, распремати (*кревет*) 2. поново патосати, стављати (*под*)

перестира́||ть, -ю, -ешь, -ют; перести́ранный *сврш.* 1. препрати, поново опрати 2. напрати, опрати (*све, много*)

перести́рыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* поново прати

перест||ла́ть, -елю́, -е́лешь, -е́лют; пере́стланный *сврш.* 1. поново наместити, распремити (*кревет*) 2. препатосати, ставити (*под*)

пересто||я́ть, -и́т -я́т *сврш.* покварити се од дугог стајања; **те́сто ~я́ло** тесто је прекисло; **простоква́ша ~я́ла** кисело млеко је ускисло (*од дугог стајања*)

перестрада́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. препатити, претрпети 2. престати патити

перестра́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. пре-

зиђивати, преуређивати **2.** мењати, реорганизовати **3.** *војн.* престројавати **4.** поново штимовати (*клавир итд.*) **5.** *радио* пребацивати на други талас

перестра́ива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** мењати се, преоријентисати се **2.** *војн.* престројавати се, друкчије се постројати

перестрах||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* поново осигурати, реосигурати; **~ иму́щество** реосигурати имовину

перестрах||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш.* **1.** поново се осигурати, реосигурати се **2.** *фиг. разг.* оградити се од одговорности

перестрахо́вк||а, -и *ж* **1.** поновно осигурање, реосигурање *с* **2.** *фиг. разг.* ограђивање *с* од одговорности

перестрахо́вщик, -а *м разг.* човек који се ограђује од одговорности

перестрахо́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* поново, осигуравати, реосигуравати

перестрахо́выва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** поново се осигуравати, реосигуравати се **2.** *фиг. разг.* ограђивати се од одговорности

перестре́лива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* пушкарати, чаркати се

перестре́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** пушкарање *с*, чаркање *с*; **завяза́ть ~ку** започети пушкарање

перестреля́||ть, -ю, -ешь, -ют; перестре́лянный *сврш.* **1.** пострељати, поубијати (*све, многе*) **2.** *разг.* испуцати, потрошити (*све метке*)

перестрое́ни||е, -я *с војн.* престројавање; **произвести́ ~** извршити престројавање, престројити

перестро́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* **1.** президати, преуредити; **~ дом под шко́лу** адаптирати кућу за школу **2.** изменити, реорганизовати; **~ програ́мму** изменити програм; **~ произво́дство** реорганизовати производњу **3.** *војн.* престројити; **~ ряды́** престројити редове **4.** прештимовати; **~ роя́ль** прештимовати клавир **5.** *радио* пребацити (*на други талас*); **~ радиоприёмник** пребацити радио на други талас

перестро́||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* **1.** изменити се, променити се, преоријентисати се **2.** *војн.* престројити се, друкчије се постројити

перестро́йк||а, -и *ж* **1.** презиђивање *с*, преуређивање *с* **2.** реорганизација; преоријентација; **~ наро́дного хозя́йства** реорганизација привреде; **идеологи́ческая ~** идеолошка преоријентација **3.** прештимовање *с* (*клавира итд.*) **4.** *радио* пребацивање *с* (*на други талас*)

перестꙋ́к, -а *м* **1.** куцање *с*, ударање *с*, лупање *с*; **~ колёс** лупање точкова **2.** куцање *с* у зид (*ради споразумевања у затвору*)

перестꙋ́кива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* куцати, ударати, лупати (*о више предмета*) **2.** споразумевати се куцањем у зид (*у затвору*)

переступа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что, через что* преступати, прелазити, прекорачивати *шта, преко чега* **2.** ступати, корачати; **~ с ноги́ на́ ногу** ступати с ноге на ногу **3.** *что фиг.* нарушавати, повређивати, газити (*закон итд.*)

перест||упи́ть, -уплю́, -у́пишь, -у́пят *сврш.* **1.** *что, через что* преступити, прећи, прекорачити *шта, преко чега*; **~ поро́г** прекорачити праг **2.** *что фиг.* нарушити, повредити, погазити; **~ грани́цы дозво́ленного** прећи границе допуштенога; **~ зако́н** повредити закон

пересу́д, -а *м* **1.** *нар.* поновна судска расправа **2.** *мн.* **-ы, -ов** *разг.* оговарање *с*, сплеткарење *с*

пересу́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пресушивати, предуго сушити

перес||уши́ть, -ушу́, -у́шишь, -у́шат; -у́шенный *сврш.* **1.** пресушити **2.** осушити, исушити (*све, много*)

пересчёт, -а *м* пребрајање *с*, прерачунавање *с*; прерачун; **в ~е на до́ллары** прерачунато у доларима

пересчита́||ть, -ю, -ешь, -ют; пересчи́танный *сврш.* **1.** пребројати (*поново*), прерачунати; **~ для прове́рки** пребројати ради контроле **2.** избројати, пребројати, прерачунати (*много, све*); **~ всех прису́тствующих** избројати све присутне **3.** прерачунати; **~ рубли́ на дина́ры** прерачунати рубље у динаре ◇ **по па́льцам мо́жно ~** може се на прсте избројати; **~ ко́сти (рёбра)** *кому нар.* наместити *коме* ребра

пересчи́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** пребројавати (*поново*), прерачунавати **2.** пребројавати, прерачунавати (*све, много*) **3.** прерачунавати (*рубље у динаре итд.*)

пересъёмк||а, -и *ж* **1.** преснимавање *с*, поновно снимање (*филма*) **2.** копирање *с*

пересыла́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* слати, отпремати

пересы́лк||а, -и *ж* слање *с*, отпремање *с*; отпрема; **сто́имость ~и** трошкови отпреме

пересы́п||ать, -лю, -лешь, -лют; -анный *сврш.* **1.** *что* пресути, преручити; **~ соль в мешо́к** пресути со у џак **2.** *что, чего* пресути, насути преко мере; **~ со́ли в суп** ставити сувише соли у супу **3.** *что чем* посути, засути; **~ ве́щи нафтали́ном** посути ствари нафталином **4.** *что чем фиг.* прошарати (*говор шалама, цитатима итд.*)

пересыпа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* пресипати, преручивати **2.** *что, чего* сипати преко мере **3.** *что чем* посипати, засипати **4.** *что чем фиг.* убацивати (*шале, цитате у говор*)

пересы́пк||а, -и *ж* **1.** пресипање *с*, преручивање *с* **2.** пресипање *с*, сипање *с* преко мере **3.** посипање *с*, засипање *с* (*нафталином итд.*)

пересыха́||ть, -ет, -ют *несврш.* **1.** пресушивати се **2.** пресушивати, пресахњивати (*о реци итд.*)

перета́плива||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* поново ложити (*пећ*)

перета́плива||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* топити, претапати; **~ жир** топити сало

перетаска́||ть, -ю, -ешь, -ют; перета́сканный *сврш.* **1.** пренети, превући; **~ все дрова́** превући сва дрва **2.** *разг.* украсти, дићи, однети (*све, много*)

перета́скива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** превлачити, преносити, премештати; **~ с ме́ста на ме́сто** преносити с места на место **2.** *фиг. разг.* привлачити, мамити (*себи*)

перетас||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* **1.** поново измешати, помешати; **~ ка́рты** поново измешати карте **2.** *фиг. разг.* испремештати, испретурати

перетасо́вк||а, -и *ж* **1.** мешање *с* (*карата*) **2.** *фиг. разг.* премештање *с*, претурање *с*

перетасо́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** поново мешати (*карте*) **2.** *фиг. разг.* премештати, претурати

перет||ащи́ть, -ащу́, -а́щишь, -а́щат; -а́щенный *сврш.* **1.** превући, пренети, преместити; **~ шкаф в**

другую комнату преместити ормар у другу собу 2. *фиг. разг.* привући, примамити (*себи*)

пере||тереть, -тру, -трёшь, -трут; *прошл.* **-тёр, -тёрла, -тёрло; -тёртый** *сврш.* 1. истрошити (*трљањем*), искразати, истањити 2. здробити, истругати; **~ редьку на тёрке** истругати ротквy на ренде 3. *разг.* пребрисати (*све, много*) ◇ **терпение и труд всё ~трут** *посл.* стрпљен-спашен, стрпљењем и радом све се савлађује

пере||тереться, -трётся, -трутся; *прошл.* **-тёрся, -тёрлась, -тёрлось** *сврш.* истрошити се (*трљањем*), искрзати се, истањити се; **верёвка ~тёрлась** уже се истањило

пере||терпеть, -терплю, -терпишь, -терпят *сврш. что разг.* 1. претрпети, поднети, издржати 2. савладати *шта*, одолети *чему*; **~ боль** савладати бол

перетира||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. трошити (*трљањем*), крзати, истањивати 2. дробити, стругати

перетира||ться, -ется, -ются *несврш.* трошити се (*трљањем*), трти се, тањити се

перетолк||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* 1. изврнути, изокренути; **~ по-своему** протумачити на свој начин 2. *о ком, чём с кем* поразговарати, попричати (*о многим стварима*)

перетолковыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* извртати, изокретати, тумачити на свој начин

перет||опить [1], **-оплю, -опишь, -опят; -опленный** *сврш.* 1. наложити; **~ все печи** наложити све пећи 2. *нар.* погорети; **~ все дрова** погорети сва дрва

перет||опить [2], **-оплю, -опишь, -опят; -опленный** *сврш.* 1. претопити; **~ жир** претопити сало 2. истопити, претопити (*све, много*)

перет||опить [3], **-оплю, -опишь, -опят; -опленный** *сврш. разг.* потопити, подавити (*све, многе*)

перетра||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш. разг.* 1. превише потрошити 2. потрошити (*све, много*)

перетрачива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* превише трошити

перетревож||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. разг.* јако узбудити, узрујати; узнемирити, забринути

перетревож||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш. разг.* јако се узбудити, узрујати се; узнемирити се, забринути се

перетренир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. кого, что спорт.* претерати, у тренирању, вежбању *кога, чега*

перетренир||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. спорт.* претерати у тренирању, вежбању

перетрога||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* додирнути, препипати (*све ствари итд.*)

перетру||сить, -шу, -сишь, -сят *сврш. разг.* преплашити се, престрашити се

перетряса||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* претурати, претраживати

перетряс||ти, -у, -ёшь, -ут; *прошл.* **перетряс, -ла, -ло; -ённый** *сврш.* 1. протрести, истрести (*све, много*); **~ меховые вещи** протрести крзнене ствари; **~ ковры** истрести тепихе 2. *фиг. разг.* испретурати, претражити; **~ все бумаги** претражити све папире

перетряхива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* протресати, дрмати (*неколико пута*)

перетряхн||уть, -у, -ёшь, -ут; перетряхнутый *сврш.* протрести, продрмати (*неколико пута*)

переть, пру, прёшь, прут; *прошл.* **пёр, пёрла, пёрло** *несврш. нар.* 1. *без обј.* ићи (*об. предалеко*); тискати се, пробијати се; **~ напролом** пробијати се енергично 2. *без обј.* ићи у гомили, врвети, хрлити (*о маси света итд.*) 3. *что* вући, теглити (*нешто тешко*) 4. *что* красти 5. *само 3. л.* избијати (*из земље итд.*) 6. *само 3. л. фиг.* киптети, избијати; **злоба так и прёт из него** пакост кипти из њега ◇ **~ на рожон** ићи главом кроз зид

переться, прусь, прёшься, прутся; *прошл.* **пёрся, пёрлась, пёрлось** *несврш. нар.* ићи (*об. предалеко*)

перетягива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. превлачити (*на друго место*) 2. *фиг. разг.* привлачити, примамљивати 3. поново навлачити, затезати (*обруч на точак итд.*) 4. *штамп.* премештати (*део слога*) 5. сувише притезати, стезати; **~ руку бинтом** стезати руку завојем 6. *само 3. л. разг.* превагати, претезати 7. *разг.* надвлачити, надјачавати (*у такмичењу*)

перетягива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* превише се стезати, превише се утезати

перетяжк||а, -и *ж* 1. превлачење *с* (*на друго место*) 2. поновно навлачење, затезање (*обруча на точак итд.*) 3. *штамп.* премештање *с* (*дела слога*) 4. прејако стезање, прејако затезање

перет||януть, -яну, -янешь, -янут; -янутый *сврш.* 1. превући; **~ баржу в затон** превући шлеп у затон 2. *фиг. разг.* привући, примамити; **~** *кого* **на свою сторону** привући *кога* на своју страну 3. поново навући, затегнути; **~ шины на колёсах** поново навући обруче на точкове 4. *штамп.* преместити (*део слога*) 5. сувише притегнути, стегнути; **~ талию поясом** стегнути струк појасом 6. *само 3. л. разг.* превагнути, претегнути; **большая гиря ~янула** већи тег је превагнуо 7. *разг.* надвући, надјачати (*у такмичењу*)

перетянуться, -янусь, -янешься, -янутся *сврш.* превише се стегнути, превише се утегнути

переубед||ить, *1. л. јд. се на употр.*, **-ишь, -ят; переубеждённый** *сврш.* разуверити, убедити у супротно; **его не ~ишь** њега нећеш разуверити

переубед||иться, *1. л. јд. се не употр.*, **-ишься, -ятся** *сврш.* разуверити се, изменити убеђење, уверење

переубежда||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* разуверавати, убеђивати у супротно

переубежда||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* разуверавати се, мењати убеђење, уверење

переул||ок, -ка *м* попречна улица, сокаче *с*

переупрям||ить, -лю, -ишь, -ят *сврш. кого разг.* показати се тврдоглавији *од кога*

переусердств||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. в чём и без обј. разг.* претерати *у чему*, показати претерану ревност; **~ в похвалах** претерати у похвалама

переустройств||о, -а *с* преуређивање, преуређење, реорганизација *ж*; **социальное ~ села** социјално преуређивање села

переутом||ить, -лю, -ишь, -ят; -лённый *сврш.* сувише заморити, преморити

переутом||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* сувише се заморити, преморити се

переутомлени||е, -я *с* премореност *ж*, замор *м*

переутомля||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сувише замарати, премарати

переутомля||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* сувише се замарати, премарати се

переуч||есть, -ту, -тёшь, -тут; *прошл.* **-ёл, -ла, -ло;**

-тённый *сврш. что* извршити поновну инвентаризацију, евиденцију *чега*

переучёт, -а *м* поновно инвентарисање, поновна евиденција; **~ товáров в магазúне** поновно инвентарисање робе у продавници

переýчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого* поново обучавати 2. *что* поново учити 3. *кого разг.* замарати учењем

переýчива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. поново се обучавати 2. преквалификовати се 3. *разг.* замарати се учењем, претеривати у учењу

переучúтыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* вршити поновно инвентарисање, поновну евиденцију *чега*

пере||учúть, -учý, -ýчишь, -ýчат; -ýченный *сврш.* 1. *кого* поново обучити 2. *что* поново научити 3. *что* научити, урадити (*све задатке итд.*); обучити (*све, многе*) 4. *кого разг.* заморити учењем

пере||учúться, -учýсь, -ýчишься, -ýчатся *сврш.* 1. поново се обучити 2. преквалификовати се, обучити се нечему другом; **~ на тóкаря** преквалификовати се у стругара; 3. *разг.* заморити се учењем, претерати у учењу

перефразúр||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* парафразирати; **~ словá поэ́та** парафразирати песникове речи

перефразирóв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* парафразирање *с* 2. парафраза

перехв||алúть, -алю́, -áлишь, -áлят; -áленный *сврш. разг.* прехвалити, претерано похвалити

перехв||атúть, -ачý, -áтишь, -áтят; -áченный *сврш.* 1. ухватити, захватити; **~ письмó** захватити писмо 2. пресрести, зауставити (*на путу итд.*) 3. *фиг.* ухватити; **~** *чей* **взгляд** ухватити *чији* поглед 4. обухватити; **~ мешóк снúзу** обухватити врећу с доње стране 5. узети, ухватити (*друкчије*); **~ топóр поудóбнее** ухватити секиру згодније 6. *само 3. л.* стегнути (*грло*); прекинути (*дах*); **волнéние ~атúло емý гóрло** стегло му се грло од узбуђења; **у меня́ ~атúло дыхáние** *безл.* престаде ми дах 7. *разг.* презалогајити, појести нешто на брзину; **~ пéред обéдом** презалогајити пред ручак 8. *разг.* позајмити (*на кратко време*); **~ пять рублéй до полýчки** позајмити пет рубаља до плате 9. *в чём фиг. разг.* претерати, прекардашити; **~ чéрез край** превршити сваку меру

перехвáтчик, -а *м војн.* пресретач; **истребúтель-~** ловац-пресретач

перехвáтыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. хватати, захватати 2. пресретати, заустављати (*на путу итд.*) 3. *фиг.* хватати (*нечији поглед итд.*) 4. обухватати 5. узимати, ухватати (*друкчије*) 6. *само 3. л.* стезати (*грло*); прекидати (*дах*) 7. *разг.* залогајити, јести нешто на брзину 8. *разг.* позајмљивати (*на кратко време*) 9. *в чём фиг. разг.* претеривати, прекардашивати

перехворá||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. чем разг.* преболети, прележати *шта*; **в дéтстве он мнóгими болéзнями ~л** у детињству је прележао многе болести; **все дéти ~ли кóрью** сва деца су прележала мале богиње

перехитр||úть, -ю́, -úшь, -я́т; -ённый *сврш. кого* надмудрити, преварити *кога*, доскочити *коме*

перехлестн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш.* 1. *само 3. л. что, через что* запљуснути *шта (о таласу итд.)* 2. *в чём фиг. разг.* претерати *у чему*

перехлёстыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *само 3. л. что, через что* запљускивати *шта (о таласу итд.)* 2. *в чём фиг. разг.* претеривати *у чему*

перехóд, -а *м* 1. прелажење *с*; прелаз, прелазак; **~ колúчества в кáчество** прелаз квантитета у квалитет 2. прелаз, пролаз; **подзéмный ~** подземни пролаз, потходник 3. ходник, пролаз; **кры́тый ~** покривен пролаз

перех||одúть [1], -ожý, -óдишь, -óдят *несврш.* 1. *что, через что* прелазити *шта, преко чега (пешке)*; **~ (чéрез) ýлицу** прелазити улицу (преко улице) 2. прелазити, премештати се (*на друго место*) 3. (*к*) *кому* прелазити, припадати *коме* 4. *на что, во что* прелазити (*на други, посао; у наредни разред*) 5. *на что, к чему, во что* прелазити *на шта, у шта*; **~ к слéдующему вопрóсу** прелазити на наредно питање; **~ в наступлéние** прелазити у офанзиву 6. *само 3. л. во что* прелазити, претварати се, прерастати *у шта*; **парк ~óдит в лес** парк прелази у шуму

перех||одúть [2], -ожý, -óдишь, -óдят; -óженный *сврш. разг.* проћи, пропутовати, прокрстарити (*све путеве итд.*)

перехóдн||ый, -ая, -ое 1. спојни, за прелаз; **~ тоннéль** спојни тунел 2. прелазан; **~ вóзраст** прелазно доба старости; **~ перúод** прелазни период 3. *грам.* прелазан, транзитиван; **~ глагóл** прелазни глагол

переходя́щ||ий, -ая, -ее 1. прелазан; **~ кýбок** прелазни пехар; **~ее знáмя** прелазна застава 2. *струч.* повремен; **~ие дождú** повремене кише

перехóж||ий, -ая, -ее: калúки ~ие *нар. песн.* лутајући народни певачи

перехор||онúть, -оню́, -óнишь, -óнят; -óненный *сврш.* 1. поново сахранити (*на другом месту*) 2. *разг.* посахранити (*многе*)

пéр||ец, -ца (-цу) *м* 1. бибер; **чёрный ~** црни бибер 2. паприка *ж*; **крáсный ~** алева паприка; **стручкóвый ~** паприка; **фарширóванный ~** пуњена паприка ◇ **задáть ~цу** *кому* изгрдити на пасја кола *кога*

пéреч||ень, -ня *м* попис, списак; **~ книг** списак књига

перечеркá||ть, -ю, -ешь, -ют; перечёрканный *сврш. разг.* прецртати, испрецртати; **~ рýкопись** испрецртати рукопис

перечёркива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прецртавати

перечеркн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт; перечёркнутый *сврш.* прецртати; **~ странúцу** прецртати страницу

переч||ертúть, -ерчý, -éртишь, -éртят; -éрченный *сврш.* 1. поново нацртати 2. прецртати, прекопирати; **~ план на кáльку** прецртати план на копир-папир, прекопирати план

перечéрчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. поново цртати 2. прецртавати, копирати

переч||есáть, -ешý, -éшешь, -éшут; -ёсанный *сврш.* 1. поново очешљати 2. очешљати (*све, многе*) 3. *струч.* пречешљати; **~ всю шерсть** пречешљати сву вуну

переч||éсть [1], -тý, -тёшь, -тýт; *прошл.* **-ёл, -лá, -лó; -тённый** *сврш. разг.* пребројати, прерачунати; **~ дéньги** пребројати новац ◇ **по пáльцам мóжно ~** може се на прсте избројати

переч||éсть [2], -тý, -тёшь, -тýт; *прошл.* **-ёл, -лá, -лó** *сврш. разг.* поново прочитати

перечёсыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* поново чешљати

перечислéни||е, -я *с* 1. пребројавање, набрајање; **поимённое ~** поименично набрајање 2. *фин.* пренос *м*, трансфер *м*; **~ дéнег** пренос новца

перечисл||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* **1.** *кого, что* пребројати, набројати; **~ всех присутствующих** пребројати све присутне **2.** *кого* преместити, пребацити; **~ из одной категории в другую** пребацити из једне категорије у другу **3.** *что фин.* пренети, трансферирати; **~ деньги на текущий счёт** пренети новац на текући рачун

перечисля||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что* пребрајати, набрајати **2.** премештати, пребацивати **3.** *что фин.* преносити, трансферирати

перечита||ть, -ю, -ешь, -ют; перечитанный *сврш.* **1.** поново прочитати; **~ письмо** поново прочитати писмо **2.** прочитати (*све, много*)

перечитыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* поново читати

перечи||ить, -у, -ишь, -ат *несврш. кому, чему разг.* противуречити; противити се, опирати се; **~ старшим** противуречити старијима

перечниц||а, -ы *ж* биберница, биберњак *м* (*суд*) ◇ **чёртова ~** *нар. погрд.* матора вештица

перечн||ый, -ая, -ое са бибером; са паприком ◇ **~ая мята** *бот.* нана, метвица

перечувств||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* искусити, осетити (*много*)

перешагива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что, через что* **1.** прекорачивати **2.** *фиг.* прелазити *преко чега*; савлађивати *шта (страх итд.)*

перешагн||уть, -у, -ёшь, -ут *сврш. что, через что* **1.** прекорачити; **~ порог** прекорачити праг **2.** *фиг.* прећи *преко чега*; савладати *шта*; **~ через условности** прећи преко конвенционалности; **~ через страх** савладати страх ◇ **~ через труп** *кого, чей* прећи преко *чијег* мртвог тела

переше||ек, -йка *м геогр.* превлака *ж*, земљоуз

перешёптыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* дошаптавати се

перешиба||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* преламати, пребијати (*ударцем*)

перешиб||ить, -у, -ёшь, -ут; *прошл.* **перешиб, -ла, -ло; перешибленный** *сврш. разг.* преломити, пребити (*ударцем*) ◇ **плетью обуха не ~ёшь** *посл.* зид се главом не пробија

перешива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** преправљати (*одећу*) **2.** пришивати с једног места на друго (*дугме итд.*)

перешивк||а, -и *ж* **1.** преправљање *с*, преправка (*одеће*) **2.** пришивање *с* с једног места на друго

переш||ить, -ью, -ьёшь, -ьют; -итый *сврш.* **1.** преправити; **~ пальто** преправити капут **2.** пришити с једног места на друго (*дугме итд.*) **3.** *разг.* сашити (*све, много*)

перещеголя||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. кого в чём разг.* надмашити, превазићи *кога у чему, чим*; **~ кого в остроумии** надмашити *кога* духовитошћу

переэкзаменов||ка, -ки *ж, ген. мн.* **~ок** поправни испит; **~ по алгебре** поправни испит из алгебре

периге||й, -я *м астр.* перигеј

пери||ла, -л *мн.* ограда *ж* на степеницама, на балкону; балустрада *ж*

периметр, -а *м мат.* периметар, обим, опсег

периметрическ||ий, -ая, -ое периметарски, периметрични

перин||а, -ы *ж* перина, дуња

перинн||ый, -ая, -ое који се односи на перину, дуњу; **~ пух** паперје за перину

период, -а *м* **1.** период, раздобље *с*; **послевоенный ~** послератни период; **переходный ~** прелазни период; **отчётный ~** обрачунски период; **вегетационный ~** вегетациони период; **инкубационный ~** период инкубације **2.** *мат.* период; **~ десятичной дроби** период десетног разломка **3.** *лингв.* период **4.** *геол.* доба *с*; **ледниковый ~** ледено доба

периодизаци||я, -и *ж* периодизација; **~ истории** периодизација историје

периодик||а, -и *ж* периодика, периодична штампа; **отдел ~и в библиотеке** одељење периодике у библиотеци

периодическ||ий, -ая, -ое периодичан; **~ие издания** периодична издања ◇ **~ая система элементов** *хем.* периодички систем елемената; **~ая дробь** *мат.* периодичан разломак

периодичност||ь, -и *ж* периодичност

периодич||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но периодичан, повремен; **~ные вспышки эпидемий** периодична избијања епидемија

перипети||и, -й *мн.* (*јд.* **перипети|я, -и** *ж*) *књиж.* перипетија; **жизненные ~и** животне перипетије

перископ, -а *м* перископ

перископн||ый, -ая, -ое перископски

перистальтик||а, -и *ж* перисталтика

перист||ый, -ая, -ое 1. *зоол.* покривен перјем, пернат **2.** *бот.* перјаст, пераст; **~ые листья** перасти листови ◇ **~ые облака** паперјасти облаци, цируси

перитонит, -а *м мед.* перитонитис

периферийн||ый, -ая, -ое периферијски

периферি||я, -и *ж* периферија; **работать на ~и** радити у унутрашњости

перифраз||а, -ы *ж*, **перифраз, -а** *м књиж.* перифраза *ж*, парафраза *ж*

перифразир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. књиж.* парафразирати

перифрастическ||ий, -ая, -ое перифрастичан; **~ оборот** перифраза

перл, -а *м* **1.** *заст.* бисер **2.** *фиг.* бисер; **~ы остроумия** бисер духовитости

перламутр, -а *м* седеф

перламутров||ый, -ая, -ое 1. седефан, седефски; **~ая пуговица** седефско дугме **2.** седефаст; **~ цвет** седефаста боја

перловк||а, -и *ж разг.* гершла

перлов||ый, -ая, -ое од гершле; **~ая каша** каша од гершле; **~ая крупа** гершла

перлон, -а *м* перлон

перлонов||ый, -ая, -ое перлонски, од перлона

перлюстраци||я, -и *ж струч.* перлустрација, цензурисање *с* (*писама*)

перлюстрир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. струч.* перлустрирати, цензурисати (*писма*)

перманент, -а *м* трајна ондулација; **сделать ~** направити трајну ондулацију

перманентност||ь, -и *ж* перманентност

перманент||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но перманентан, сталан; **~ное развитие** перманентан развој

пернаты||е, -х *мн.* птице *мн. ж*; **царство ~х** царство птица

перна||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то пернат, покривен перјем

пер||о, -а *с, мн.* **перья, перьев 1.** перо (*птице*); **куриное ~** кокошије перо; **страусовые перья** нојево перје **2.** перо (*лука*) **3.** пераје (*рибе*) **4.** перо (*за писање*); **чертёжное ~** перо за цртање ◇ **ни пуха ни ~а!** нека

је са срећом!; **взя́ться за ~** латити се пера, почети писати; **владе́ть ~о́м** бити мајстор у писању; **что напи́сано ~о́м, (того́) не вы́рубишь топоро́м** *посл.* што је написано не може се избрисати

перочи́нн||ый, -ая, -ое; ~ нож перорез

перпендикуля́р, -а *м геом.* вертикала *ж*; окомица *ж*; **опусти́ть ~** спустити вертикалу

перпендикуля́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *геом.* перпендикуларан, вертикалан, окомит; **~ная ли́ния** вертикална линија

перро́н, -а *м* перон

перро́нн||ый, -ая, -ое перонски

пе́рс||и, -ей *мн. заст.* прса *мн. с*, груди *мн. ж*

перси́дск||ий, -ая, -ое персијски

пе́рсик, -а *м* бресква *ж (стабло и плод)*

пе́рсиков||ый, -ая, -ое бресквин, од бресака; **~ое варе́нье** слатко од бресака

персо́н||а, -ы *ж* персона, личност, особа; **ва́жная ~** утицајна личност; **серви́з на шесть персо́н** сервиз за шест особа ◊ **со́бственной ~ой** лично

персона́ж, -а *м поз., књиж.* лице *с*; **~ пье́сы** лице позоришног комада

персона́л, -а *м* персонал, особље *с*; **медици́нский ~** медицинско особље; **обслу́живающий ~** послуга

персона́льн||ый, -ая, -ое персоналан, личан, особни; **~ое приглаше́ние** лични позив; **~ая отве́тственность** лична одговорност; ◊ **~ая пе́нсия** лична пензија; **~ое де́ло** лични досије

перспекти́в||а, -ы *ж* 1. *геом.* перспектива; **зако́ны ~ы** закони перспективе 2. перспектива, видик *м*, поглед *м*; **~ с ба́шни** поглед са куле 3. *об. мн.* **-ы, перспекти́в** *фиг.* перспективе *мн. ж*, изгледи *мн. м.*; **~ы на урожа́й** изгледи за летину ◊ **в ~е** у перспективи, у будућности

перспекти́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *геом.* перспективан; **~ное изображе́ние** перспективан приказ 2. *само дужи обл.* перспективни; **~ план** перспективни план 3. перспективан, који има перспективу; **~ рабо́тник** перспективан радник

перст, -а́ *м заст.* прст *(на руци)* ◊ **оди́н как ~** сам самцит; **~ судьбы́** прст божји, прст судбине

пе́рст||ень, -ня *м* прстен *(са каменом)*

пе́рс||ы, -ов *мн.* (*јд.* **перс, -а** *м* Персијанац; **перся́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Персијанка) *заст.* Персијанци

пертурба́ци||я, -и *ж књиш.* пертурбација

перфока́рт||а, -ы *ж струч.* перфорирана карта

перфора́тор, -а *м* 1. *геол.* перфоратор, бушилица *ж* 2. *струч.* перфоратор, машина *ж* за перфорацију (*хартије итд.*)

перфорацио́нн||ый, -ая, -ое *струч.* 1. за перфорирање, бушење 2. перфориран; **~ая ка́рта** перфорирана карта; **~ая ле́нта** перфорирана трака

перфора́ци||я, -и *ж* 1. *струч.* перфорација, бушење *с* 2. *мед.* перфорација; **~ желу́дка** перфорација желуца

пе́рхот||ь, -и *ж* перут

перцо́вк||а, -и *ж* ракија (*зачињена црвеним љутим папричицама*)

перцо́в||ый, -ая, -ое који се односи на паприку, бибер

перча́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** рукавица; **ко́жаные ~ки** кожне рукавице; **боксёрские ~ки** боксерске рукавице ◊ **пе́рвая ~** *спорт.* златна рукавица; **бро́сить ~ку** *кому* бацити рукавицу *коме*, изазвати *кога* на двобој; **меня́ть как ~ки** мењати као рукавице

перча́точн||ый, -ая, -ое рукавичарски; за рукавице; **~ая мастерска́я** рукавичарска радионица; **~ая ко́жа** кожа за рукавице

пе́рчен||ый, -ая, -ое са бибером; са паприком

пе́рч||ить, -у, -ишь, -ат *и* **перч||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т** *несврш.* биберити; паприти; **~ мя́со** посипати месо бибером; **~ суп** биберити супу

першеро́н, -а *м* тежак коњ (*за вучу*)

перши́||ть, -т *безл. несврш. разг.*: **у меня́ ~т в го́рле** голица (гребе) ме у грлу

пёрыш||ко, -ка *с, мн.* **-ки, -ек** *дем.* перце, мало перо

перьев||о́й, -а́я, -о́е који се односи на перо

пёс, пса *м* пас, псето *с*; **цепно́й ~** пас на ланцу ◊ **~ его́ зна́ет** *нар.* ђаво би га знао; **псу под хвост** *нар.* мачку под реп, узалуд

пе́сен||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* песмица ◊ **его́ ~ спе́та** *разг.* одзвонило му је

пе́сенник [1], **-а** *м* песмарица *ж*, збирка *ж* песама

пе́сенник [2], **-а** *м* 1. *заст.* хорски певач 2. композитор (*музике за песме*)

пе́сенн||ый, -ая, -ое који се односи на песму, за песму; **~ая му́зыка** музика за песму; **~ моти́в** мотив песме

пес||е́ц, -ца́ *м* 1. *зоол.* поларна лисица; **голубо́й ~** поларна лисица 2. крзно *с* поларне лисице

пёсий, -ья, -ье пасји, псећи

пёсик, -а *м дем.* псић, псетанце *с*

песка́р||ь, -я́ *м зоол.* кркуша *ж* (*риба*)

песнопе́ни||е, -я *с заст.* 1. религиозна песма 2. свечана песма

песн||ь, -и *ж, ген. мн.* **-ей** *заст.* 1. песма 2. певање *с (поеме)* ◊ **Песнь ~ей** Песма над песмама

пе́с||ня, -ни *ж, ген. мн.* **-ен** 1. песма; **наро́дная ~** народна песма; **колыбе́льная ~** успаванка; **хоровы́е ~ни** хорске песме 2. песма, певање *с* (*птица*); **соловьи́ная ~** славујева песма ◊ **лебеди́ная ~** лабудова песма; **ста́рая ~** стара прича; **до́лгая ~** дуга прича; **его́ ~ спе́та** одзвонило му је

пе́со *непром. с* пезос *м* (*новчана јединица у Латинској Америци*)

пес||о́к, -ка́ (-ку́) *м* 1. песак; **речно́й ~** речни песак; **золотоно́сный ~** златоносан песак 2. *мн.* **-ки́, -ко́в** пешчаре *мн. ж*; **зыбу́чие ~ки́** живи песак 3. *разг.* кристал-шећер; **са́харный ~** кристал-шећер ◊ **из него́ ~ сы́плется** *шаљ.* једва стоји на ногама, врло је стар

песо́ч||ек, -ка *м дем.* 1. песак 2. кристал-шећер

песо́ч||ить, -у, -ишь, -ат *несврш. нар.* оштро нападати

песо́чниц||а, -ы *ж* 1. *заст.* пескаоница 2. оградица са песком (*за дечију игру*)

песо́чн||ый, -ая, -ое 1. пешчан; **~ые часы́** пешчани сат 2. боје песка; **~ое пальто́** капут боје песка 3. *кув.* сув, растресит; **~ое пиро́жное** суви колач

пессими́зм, -а *м* песимизам

пессими́ст, -а *м* песимист(а)

пессимисти́ческ||ий, -ая, -ое песимистички, песимистичан

пессимисти́чност||ь, -и *ж* песимистичност

пессимисти́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но песимистичан

пест, -а́ *м* тучак, маљ

пе́стик, -а *м* 1. *дем.* мали тучак 2. *бот.* тучак (*цвета*)

пестици́д||ы, -ов *мн.* (*јд.* **пестици́д, -а** *м*) *хем.* пестициди

пе́ст||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. *заст.* неговати, гајити (*дете*) 2. *фиг. свеч.* брижљиво васпитавати, одгајати

пестре́||ть [1], **-ет, -ют** *несврш.* 1. шаренити се; **вдали́ ~ли цветы́** у даљини се шаренило цвеће; **луга́ ~ют цвета́ми** ливаде се шарене од цвећа 2. шаренети, постајати шарен

пестр||е́ть [2], **-и́т, -я́т** *несврш.* шаренити се, истицати се шаренилом, падати у очи

пестр||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. шаренити, правити шареним 2. *само 3. л.* шаренити се, бити сувише шарен 3. *само 3. л. чем фиг.* шаренити се *од чега*, бити пун *чега*; **письмо́ ~и́т оши́бками** писмо се шарени од грешака 4. *безл.*: **у меня́ ~и́т в глаза́х** трепери ми пред очима

пестротка́н||ый, -ая, -ое шарен (*о тканини*)

пёстр||ый, -ая, -ое; пёстр, пестра́, пестро́ *и* **пёстро** 1. шарен; **~ая ткань** шарена тканина 2. *фиг.* шаролик, разноврстан; **~ое о́бщество** шаролико друштво

пестряди́н||а, -ы *ж*, **пе́стряд||ь, -и** *ж* грубо домаће шарено платно

песту́н, -а́ *м заст.* васпитач, одгајитељ

песцо́в||ый, -ая, -ое који се односи на поларну лисицу; **~ мех** крзно поларне лисице

песча́ник, -а *м* пешчаник

песча́ников||ый, -ая, -ое пешчаников, од пешчаника

песча́н||ый, -ая, -ое пешчан, песковит; **~ бе́рег** пешчана обала; **~ая по́чва** песковито земљиште; **~ бу́ря** пешчана олуја

песчи́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** зрно *с* песка; **золота́я ~** златно зрнце

пета́рд||а, -ы *ж* петарда, праскалица

пе́тел||ька, -ьки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* 1. петљица, очица (*на плетиву*) 2. замчица 3. рупица за дугме

пе́тельн||ый, -ая, -ое 1. који се односи на петљу, очицу 2. који се односи на рупицу; за рупице; **~ая маши́на** рупичарка

пети́т, -а *м штамп.* петит

пети́тн||ый, -ая, -ое петитни, у петиту (*слог*)

пети́ци||я, -и *ж* петиција; **пода́ть ~ю** упутити петицију

петли́ц||а, -ы *ж* 1. рупица (*на реверу*) 2. нашивак *м* у боји (*на оковратнику униформе*)

пет||ля́, -ли́ *и* **пе́т||ля, -ли** *ж, ген. мн.* **-е́ль** *и* **-ель** 1. петља, замка, чвор *м*; **завяза́ть ~лю́** завезати чвор 2. петља, очица; **спусти́ть ~лю́** испустити петљу; **набра́ть два́дцать ~ель на спи́цу** намакнути двадесет петљи на иглу; **подня́ть ~лю́ на чулке́** подићи машну на чарапи 3. рупица, запучак *м*; **обмета́ть ~ли** опшити рупице 4. шарка; **соскочи́ть с ~ель** откачити се, спасти (*о вратима итд.*) ◇ **вы́нуть** *кого* **из ~ли́** спасти *кога* сигурне пропасти; **хоть в ~лю́ лезь** да се обесиш од муке; **мёртвая ~** *авиј.* лупинг

петля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. кривудати, врдати 2. *само 3. л.* кривудати (*о реци итд.*) 3. *фиг.* петљати, говорити запетљано

петрографи́ческ||ий, -ая, -ое петрографски

петрогра́фи||я, -и *ж геол.* петрографија

петру́шечн||ый, -ая, -ое першунов, од першуна; **~ ко́рень** першунов корен

петру́шк||а [1], **-и** *ж* першун *м*

петру́ш||ка [2], **-и** *ж нар. шаљ.* збрка, бесмислица

Петру́шк||а [3], **-и** *м* Петрушка (*лутка у руском народном позоришту*)

пету́нь||я, -и *ж бот.* петонија

пету́х, -а́ *м* 1. петао, певац; **инде́йский ~** ћуран 2. *фиг. разг.* свађалица *м, ж*, кавгаџија ◇ **пусти́ть кра́сного ~а́** изазвати пожар; **пусти́ть (дать) ~а́** не издржати висок тон (*певајући*); **просиде́ть до ~о́в** седети до петлова (до зоре); **встава́ть с ~а́ми** устајати с петловима (пре зоре)

петуш||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *разг.* шепурити се, прсити се, кочоперити се

петь, пою́, поёшь, пою́т; пе́тый *несврш.* 1. певати; **~ пе́сню** певати песму; **~ те́нором** певати тенор; **~ хо́ром** певати у хору; **~ вполго́лоса** певушити 2. певати, цвркутати (*о птицама*); **пою́т соловьи́** певају славуји 3. *заст. свеч.* певати, славити, величати ◇ **~ дифира́мбы** *кому, чему* певати дитирамбе *коме, чему*; **~ Ла́заря** *разг.* кукати, жалити се на своју судбину

пе́ться, поётся, *прошл.* **пе́лось** *безл. несврш.*: **мне не поётся** не пева ми се

пёхом *прил. нар.* пешице

пехо́т||а, -ы *ж. војн.* пешадија; **моторизо́ванная ~** моторизована пешадија; **морска́я ~** поморска пешадија

пехоти́н||ец, -ца *м војн.* пешак

пехо́тн||ый, -ая, -ое пешадијски; **~ полк** пешадијски пук; **~ое учи́лище** пешадијска школа

печа́л||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* жалостити, растуживати

печа́л||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш.* 1. жалостити се, туговати, јадиковати 2. *о ком, чём заст.* бринути се, старати се

печа́л||ь, -и *ж* 1. туга, сета, потиштеност, чемер *м* 2. *заст., нар.* брига; **не твоя́ ~** не тиче те се; није твоја брига ◇ **не́ было ~и (так че́рти накача́ли)** *нар.* само је то требало (фалило)

печа́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. тужан, сетан, чемеран; **~ взгляд** сетан поглед; **~ьная пе́сня** тужна песма 2. жалостан, бедан, неславан; **~ слу́чай** неславан догађај; **~ результа́т** негативна последица; **оста́вить ~ьную па́мять о себе́** остати у лошој успомени ◇ **ры́царь ~ьного о́браза** витез тужна лика

печа́тан||ие, ~я *с* 1. штампање, тискање (*књиге*) 2. куцање (*на писаћој машини*)

печа́та||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. штампати, тискати; објављивати; **~ кни́ги** штампати књиге; **~ стать́и в журна́ле** објављивати чланке у часопису 2. куцати, типкати; **~ на пи́шущей маши́нке** куцати на писаћој машини 3. *фото* радити, правити (*снимак*) ◇ **~ шаг** одсечно корачати

печа́та||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. штампати се, излазити (*о књизи*) 2. објављивати у штампи, публиковати своја дела

печа́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** жиг *м*, печат *м* (*на прстену итд.*); **сере́бряная ~** сребрни жиг

печа́тник, -а *м* штампар, тискар

печа́тно *прил.* у штампи, јавно

печа́тн||ый, -ая, -ое 1. штампарски, тискарски; **~ое де́ло** штампарство 2. наштампан, публикован, објављен; **~ые труды́** објављени радови; **~ экземпля́р** штампани примерак; **~ая проду́кция** штампарска продукција 3. утиснут, са утиснутом шаром; **~ пря́ник** медењак са утиснутом шаром ◇ **~ лист** штампарски табак; **~ые бу́квы** штампана слова

печа́т||ь [1], **-и** *ж* 1. штампање *с*, тискање *с*; штампа, тисак *м*; **подписа́ть к ~и** одобрити за штампање; **вы́йти из ~и** изаћи из штампе 2. штампана слова; **ме́лкая ~** ситна слова; **чёткая ~** читка (јасна) слова 3. штампа; **ме́стная ~** локална штампа; **парти́йная ~** партијска штампа; **о́тзывы ~и** оцене штампе ◇ **свобо́да ~и** слобода штампе

печа́т‖ь [2], **-и** *ж* **1.** печат *м*, жиг *м*, штамбиљ *м*; **ге́рбовая ~** штамбиљ са грбом; **сургу́чная ~** печат од црвеног воска; **госуда́рственная ~** државни печат; **поста́вить ~** ударити печат; **удостове́рить ~ью** оверити печатом; **наложи́ть ~и** запечатати **2.** *фиг.* печат *м*, жиг *м*; **~ вре́мени** печат времена; **~ позо́ра** жиг срамоте ◇ **кни́га за семью́ ~ями** књига са седам печата

печё́н‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *кув.* јетра, црна џигерица; **жа́реная ~** пржена (печена) џигерица; **паште́т из ~ки** јетрена паштета **2.** *нар.* црна џигерица; **у меня́ боли́т ~** боли ме јетра ◇ **сиде́ть в ~ах** *у кого* ићи на јетру *коме*

печё́ночн‖ый, -ая, -ое 1. *анат.* јетрен; **~ больно́й** јетрени болесник **2.** *кув.* јетрен, од јетре, од црне џигерице; **~ паште́т** јетрена паштета

пе́чен‖ь, -и *ж. анат.* јетра

пече́нь‖е, -я *с* бисквит *м*; **минда́льное ~** бисквит са бадемом

пе́ч‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** пећ; **истопи́ть ~ку** наложити пећ ◇ **танцева́ть от ~ки** *разг. ирон.* полазити од добро познатог

печни́к, -а́ *м* пећар, мајстор за пећи

печн‖о́й, -а́я, -о́е пећни; **~а́я труба́** димњак; **~а́я заслó́нка** вратанца на пећи; **~о́е отопле́ние** загревање помоћу пећи, грејање на пећ

печу́р‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* мала пећ, пећица

печь [1], **пеку́, печё́шь, пеку́т;** *прошл.* **пё́к, пекла́, пекло́** *несврш.* 1. пећи; **~ пироги́** пећи колаче **2.** *само 3. л.* пећи, палити, жећи; **со́лнце печё́т** сунце пече ◇ **~ как блины́** *нар.* брзо радити, припремати у великој количини

печ‖ь [2], **-и** *ж, лок.* **о -и, в -и́,** *мн.* **-и, -е́й 1.** пећ; **ка́фельная ~** каљева пећ; **ру́сская ~** руска пећ; **затопи́ть ~** наложити ватру **2.** *тех.* пећ; **до́менная ~** висока пећ; **плави́льная ~** пећ за топљење

пе́чься [1], **пеку́сь, печё́шься, пеку́тся;** *прошл.* **пё́кся, пекла́сь, пекло́сь** *несврш.* **1.** *само 3. л.* пећи се (*о хлебу итд.*) 2. *разг.* пећи се, пржити се (*на сунцу*)

пе́чься [2], **пеку́сь, печё́шься, пеку́тся;** *прошл.* **пё́кся, пекла́сь, пекло́сь** *несврш. о ком, чём* бринути(се), старати се; **он то́лько о себе́ печё́тся** он само брине о себи

пешехо́д, -а *м* пешак

пешехо́дн‖ый, -ая, -ое пешачки, за пешаке; **~ перехо́д** пешачки прелаз; **~ая тропа́** пешачка стаза; **~ая прогу́лка** шетња пешице

пе́ш‖ий, -ая, -ее 1. пешачки; **~им хо́дом** пешице 2. *војн.* пешадијски; **~ отря́д** пешадијски одред **3. пе́ш‖ий, -его** *м* пешак ◇ **~ ко́нному не това́рищ** сит гладном не верује

пе́ш‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** *шах.* пешак *м*, пион *м* **2.** *фиг. разг.* безначајан човек, ништавило *с*

пешко́м *прил.* пешке, пешице

пеще́р‖а, -ы *ж* пећина, шпиља

пеще́рн‖ый, -ая, -ое пећински, пештерски; **~ челове́к** пећински човек

пиал‖а́, -ы́ *ж* шоља (*без дршке, шира при врху*)

пиани́но *непром. с* пијанино *м*; **игра́ть на ~** свирати на пијанину

пиани́ссимо *прил. муз.* пијанисимо, веома тихо

пиа́но *прил. муз.* пиано, тихо

пивк‖о́, -а́ *с дем. разг.* пиво, пивце

пивн‖а́я, -о́й *ж* пивница

пивн‖о́й, -а́я, -о́е пивски, за пиво; **~ы́е дро́жжи** пивски квасац; **~а́я кру́жка** кригла; **~ заво́д** пивара

пивну́ш‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *нар.* пивница

пи́в‖о, -а *с* пиво; **све́тлое ~** бело пиво; **тё́мное ~** црно пиво

пивова́р, -а *м* пивар

пивоваре́ни‖е, -я *с* пиварство, производња *ж* пива

пивова́ренн‖ый, -ая, -ое пиварски; **~ заво́д** пивара

пи́галиц‖а, -ы *ж* **1.** *зоол.* вивак *м* (*птица*) **2.** *фиг. разг.* човечуљак *м*, цврца

пигме́‖й, -я *м* **1.** Пигмејац **2.** патуљак, кепец **3.** *фиг.* ништавило *с*, мизерија *ж*

пигме́нт, -а *м* пигмент

пигмента́ци‖я, -и *ж* пигментација; **~ ко́жи** пигментација коже

пигме́нтн‖ый, -ая, -ое пигментни; **~ые пя́тна** пигментне пеге

пиджа́к, -а́ *м* сако, кратак мушки капут; **однобо́ртный ~** сако на један ред дугмади; **двубо́ртный ~** сако на два реда дугмади

пиджа́чн‖ый, -ая, -ое који се односи на сако, за сако, од сакоа; **~ые пу́говицы** дугмета за сако; **~ая па́ра** одело

пиджач‖о́к, -ка́ *м дем.* сако, кратак мушки капут

пиете́т, -а *м књиш.* пиетет

пижа́м‖а, -ы *ж* пиџама

пижа́мн‖ый, -ая, -ое који се односи на пиџаму, за пиџаму, од пиџаме

пижо́н, -а *м разг. презр.* кицош, фрајер

пижо́нист‖ый, -ая, -ое *разг. презр.* налик на кицоша, фрајера

пижо́нск‖ий, -ая, -ое *разг. презр.* кицошки, фрајерски

пижо́нств‖о, -а *с разг. презр.* кицоштво, фрајерство

пии́т, -а *м заст.* песник, поета

пик, -а *м* **1.** врх, вис (*планине*) **2.** шпиц; **часы́ ~** шпицеви, гужва у време најгушћег саобраћаја

пи́к‖а, -и *ж* пика (*врста копља*) ◇ **в ~у** *кому* за инат *коме*

пикадо́р, -а *м* пикадор

пика́нтност‖ь, -и *ж* пикантност

пика́нт‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но пикантан; **~ со́ус** пикантан сос; **~ная вне́шность** пикантна (заводљива) спољашност

пика́п, -а *м* камионет, мали теретни ауто

пике́ [1] *непром. с текст.* пикет *м*; **воротни́к из ~** крагна од пикета

пике́ [2] *непром. с авиј.* пикирање; **самолё́т перешё́л в ~** авион је почео да пикира

пике́т [1], **-а** *м* **1.** *заст.* пикет, стража *ж* **2.** пикет; **забасто́вочный ~** штрајкачки пикет

пике́т [2], **-а** *м карт.* пикет

пи́к‖и, пик *мн. карт.* пик *м*; **да́ма пик** пикова дама

пики́р‖овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш. авиј.* пикирати, обрушити се/обрушавати се

пики́р‖оваться, -уюсь, -уешься, -уются *несврш. с кем* пецкати се, боцкати се (*речима*)

пикиро́вк‖а, -и *ж* пецкање *с*, боцкање *с* (*речима*)

пикиро́вщик, -а *м* авион за обрушавање, бомбардер који пикира

пикни́к, -а́ *м* пикник

пи́кн‖уть, -у, -ешь, -ут *сврш. разг.* **1.** писнути **2.** *фиг.* писнути, зуцнути; **он и ~ не сме́ет** не сме ни да писне

пи́ков‖ый, -ая, -ое 1. *карт.* пиков; **~ая да́ма** пикова дама **2.** *разг.* непријатан, незгодан (*положај итд.*) ◇ **оста́ться при ~ом интере́се** остати празних шака

пиктографи́ческ‖ий, -ая, -ое пиктографски

пиктогра́фи||я, -и *ж* пиктографија

пи́кул||и, -ей *мн.* пикули (*маринирано поврће, туршија*)

пил||а́, -ы *ж, мн.* **пи́лы, пил 1.** тестера, пила; **ручна́я ~** ручна тестера; **механи́ческая ~** машинска тестера; **ди́сковая ~** кружна тестера; **ле́нточная ~** трачна тестера **2.** *фиг. разг.* зановетало *с*, џангризало *с*

пила́в, -а *м кув.* пилав

пила́-ры́ба, пилы́-ры́бы *ж зоол.* тестерача

пилён||ый, -ая, -ое иструган; обрађен тестером; **~ лес** резана грађа; **~ са́хар** шећер у коцкама

пилигри́м, -а *м књиш. заст.* ходочасник

пили́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** цигуљати; **~ на скри́пке** цигуљати на виолини **2.** *само 3. л.* цврчати, зрикати (*о зрикавцу итд.*)

пили́ть, пилю́, пи́лишь, пи́лят; пи́ленный *несврш.* **1.** *что* тестерисати, пилити, стругати; **~ дрова́** тестерисати дрва **2.** *кого разг.* гњавити, кињити

пи́лк||а [1], **-и** *ж* тестерисање *с*, пиљење *с*, стругање *с*

пи́л||ка [2], **-ки** *ж, ген, мн.* **-ок** ручна тестера, турпија; **~ для ногте́й** турпија за нокте

пило́т, -а *м* пилот

пилота́ж, -а *м* пилотажа *ж*; **вы́сший ~** виша пилотажа

пилоти́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* управљати авионом, пилотирати; **~ самолёт** управљати авионом, пилотирати

пило́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** летња војничка капа, шајкача

пи́льщик, -а *м* тестераш, пилар

пилю́л||я, -и *ж* пилула; **лека́рство в ~ях** лек у пилулама ◊ **го́рькая ~** горка пилула; **проглоти́ть ~ю** прогутати пилулу; **позолоти́ть ~ю** ублажити (засладити) горчину

пиля́стр||а, -ы *ж архит.* пиластар *м*

пим||ы́, -о́в *мн.* (*јд.* **пим, -а** *м*) крзнене чизме (*код северних народа*)

пина́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* шутати, гурати, ударати ногом

пингви́н, -а *м зоол.* пингвин

пингви́н||ий, -ья, -ье пингвинов, пингвински

пинг-по́нг, -а *м* пинг-понг, стони тенис

пине́т||ки, -ок *мн.* (*јд.* **пине́тк|а, -и** *ж*) мекане ципелице (*за малу децу*)

пин||о́к, -ка́ *м разг.* ударац ногом; шут; **дать ~ка́** *кому* ритнути *кога*

пинце́т, -а *м* пинцета *ж*

пи́нчер, -а *м* пинчер, пинч (*пас*)

пио́н, -а *м бот.* божур

пионе́р, -а *м* **1.** пионир; **быть ~ом** *в чём* бити *у чему* пионир **2.** пионир; **дворе́ц ~ов** дворац пионира

пионервожа́т||ая, -ой *ж* пионирски руководилац (*жена; у школи, у пионирском логору*)

пионервожа́т||ый, -ого *м* пионирски руководилац (*у школи, у пионирском логору*)

пионе́ри||я, -и *ж зб. разг.* пионири *мн. м*

пионе́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** пионирка

пионе́рск||ий, -ая, -ое пионирски; **~ га́лстук** пионирска марама; **~ ла́герь** пионирски логор

пипе́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** пипета

пир, -а *м, лок.* **о -е, на -у́,** *мн.* **-ы́, -о́в** пир, гозба *ж* ◊ **~ на весь мир, ~ горо́й** богата гозба

пирами́д||а, -ы *ж* **1.** *геом.* пирамида; **пятигра́нная ~** петострана пирамида; **усечённая ~** зарубљена пирамида **2.** пирамида; **еги́петские ~ы** египатске пирамиде **3.** *војн.* купа; **ру́жья в ~е** пушке сложене у купе **4.** *спорт.* пирамида, скупина

пирамида́льн||ый, -ая, -ое пирамидалан, у облику пирамиде; **~ то́поль** пирамидална топола

пира́т, -а *м* пират, гусар

пира́тск||ий, -ая, -ое пиратски, гусарски

пира́тств||о, -а *с* пиратство, гусарство

пир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* пировати, гостити се

пиро́г, -а́ *м* филован колач; **сла́дкий ~** сладак филован колач; **~ с мя́сом** колач филован месом

пиро́г||а, -и *ж* пирога (*врста чамца*)

пирожко́в||ая, -ой *ж* мали ресторан где се служи пирошке, бугерџиница

пирожко́в||ый, -ая, -ое за колаче; **~ое те́сто** тесто за колаче

пиро́жно||е, -го *с* мањи посластичарски колач; **минда́льное ~** колач са бадемом; **~ с кре́мом** колач са кремом

пиро́жн||ый, -ая, -ое за колаче; **~ про́тивень** плех за колаче

пирож||о́к, -ка́ *м* мањи филован колач, пирошка *ж*; **~ки́ с мя́сом** пирошке филоване месом

пироксили́н, -а *м тех.* пироксилин

пироксили́нов||ый, -ая, -ое *тех.* пироксилинов

пироте́хник, -а *м* пиротехничар

пиротехни́ческ||ий, -ая, -ое пиротехнички

пирс, -а *м* гат, мол

пиру́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* вечеринка, седељка

пиру́эт, -а *м* пируета *ж*; **сде́лать ~** направити пируету

пи́ршеств||о, -а *м заст. и шаљ.* пир *м*, богата гозба

пи́ршеств||овать, -ую, -уешь, -уют *заст. и шаљ.* пировати, гостити се

писа́к||а, -и *м, ж разг.* пискарало *с*, шкрабало *с*

писа́ни||е, -я *с* писање ◊ **свяще́нное ~** Свето писмо, Библија

писани́н||а, -ы *ж разг.* писанија, пискарање *с*

пи́сан||ый, -ая, -ое *разг.* писан, рукописни ◊ **~ая краса́вица** лепа као слика; **говори́ть как по ~ому** говорити као из књиге; **носи́ться** *с чем* **как с ~ой то́рбой** *разг.* носити *шта* као мачка младе

писарск||о́й, -а́я, -о́е, пи́сарск||ий -ая, -ое писарски, канцеларијски; **пи́сарский по́черк** леп и читак рукопис

пи́сар||ь, -я *м, мн.* **-я́, -е́й** писар; **вое́нный ~** војни писар

писа́тел||ь, -я *м* писац; књижевник; **Сою́з сове́тских ~ей** Савез совјетских књижевника

писа́тельниц||а, -ы *ж* писац (*жена*), списатељица; књижевница

писа́тельск||ий, -ая, -ое књижевнички, списатељски; **~ тала́нт** књижевнички дар

писа́ть, пишу́, пи́шешь, пи́шут *несврш.* **1.** писати; **~ чётко** писати разговетно (читко) **2.** писати (*састав, дело*); **~ письмо́** писати писмо; **~ про́зой, стиха́ми** писати у прози, у стиховима; **~ му́зыку** компоновати музику **3.** писати, обраћати се писмено; **в газе́тах пи́шут о...** у новинама пишу о... **4.** сликати; **~ портре́т** сликати портрет; **~ ма́сляными кра́сками (ма́слом)** сликати уљаним бојама (у уљу); **~ акваре́лью** сликати воденим бојама ◊ **пиши́ пропа́ло** пиши (кући) пропало, нема од тога ништа; **дурака́м зако́н не писан** *разг.* будала све може; **ви́лами на воде́ пи́сано** *разг.* записано куком по леду, мало је вероватно

писа́ться, пишу́сь, пи́шешься, пи́шутся *несврш.* 1. *само 3. л.* писати се; **как пи́шется э́то сло́во?** како се пише ова реч? 2. *безл. кому разг.*: **сего́дня мне не пи́шется** данас немам воље за писање (не пише ми се) 3. *кем заст.* спадати, убрајати се *у кога*

пис||е́ц, -ца́ *м заст.* писар

писк, -а *м* писак, писка *ж*; пијукање *с*; **~ цыпля́т** пијукање пилића

пискли́вост||ь, -и *ж* пискавост, крештавост

пискли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во пискав, пиштав, крештав; **~ го́лос** пискав глас

пискл||я́, -и́ *м, ж нар.* пиштало *с*, крештало *с*

пискля́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *в.* **пискли́вый**

пи́скн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* 1. писнути 2. *разг.* писнути, прословити

пискотн||я́, -и́ *ж разг.* пиштање *с*, крештање *с*; писка, дрека; пијукање *с*

писку́н, -а́ *м разг.* пиштало *с*, крештало *с*, крештавац

писсуа́р, -а *м* писоар

пистоле́т, -а *м* пиштољ

пистоле́тн||ый, -ая, -ое пиштољски, за пиштоље; **~ вы́стрел** пуцањ из пиштоља

писто́н, -а *м* 1. *војн.* пистон, капсла *ж* 2. *муз.* пистон (*на дувачком инструменту*)

пису́л||ька, -ьки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг. шаљ.* писамце *с*, цедуљица

писцо́в||ый, -ая, -ое писарски; преписивачки ◊ **~ые кни́ги** *ист.* регистарске књиге

писчебума́жн||ый, -ая, -ое: ~ магази́н папирница; **~ые принадле́жности** канцеларијска роба, канцеларијски материјал

пи́сч||ий, -ая, -ее писаћи, за писање; **~ая бума́га** писаћа хартија; **~ мел** креда за писање

письм||ена́, -ён *мн.* писмена *мн. с*, слова *мн. с*; **еги́петские ~** египатска писмена

пи́сьменност||ь, -и *ж* 1. писменост, писмо *с*; **иероглифи́ческая ~** хијероглифи 2. писменост, писани споменици; **древнеру́сская ~** староруски писани споменици

пи́сьменн||ый, -ая, -ое 1. писмени; **~ экза́мен** писмени испит; **~ая рабо́та** писмени задатак; **~ая про́сьба** писмена молба; **в ~ой фо́рме** писмено 2. писаћи; **~ стол** писаћи сто; **~ые принадле́жности** писаћи прибор

письмец||о́, -а́ *с дем. разг.* писамце

письм||о́, -а́ *с, мн.* **пи́сьма, пи́сем** 1. писмо; **написа́ть ~** написати писмо; **заказно́е ~** препоручено писмо; **це́нное ~** вредносно писмо; **гаранти́йное ~** гарантно писмо; **~ до востре́бования** писмо пострестант 2. *само јд.* писање; **иску́сство ~а́** вештина писања; **учи́ться ~у́** учити писати 3. *само јд.* писмо, графика *ж*; **славя́нское ~** словенско писмо; **готи́ческое ~** готско писмо 4. *само јд.* стил *м* сликања; **реалисти́ческое ~** реалистичко сликање

письмо́вник, -а *м ист.* зборник узорака за писање писама

письмоводи́тел||ь, -я *м заст.* деловођа, писар

письмоно́с||ец, -ца *м* поштар, писмоноша

пита́ни||е, -я *с* 1. храњење 2. храна *ж*; **моло́чное ~** млечна храна 3. исхрана *ж*; **уси́ленное ~** појачана исхрана; **диети́ческое ~** дијетална исхрана; **де́тское ~** дечја исхрана 4. *тех.* снабдевање, напајање; **~ эне́ргией** снабдевање енергијом ◊ **предприя́тие обще́ственного ~я** предузеће за друштвену исхрану

пита́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. хранљив; **~ьные вещества́** хранљиве материје 2. *тех.* за напајање, за довођење; **~ насо́с** пумпа за напајање; **~ кла́пан** доводни вентил ◊ **~ьная среда́** хранљива средина

пита́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого* хранити 2. *что тех.* снабдевати, напајати; **~ электроэне́ргией** снабдевати електричном енергијом 3. *что фиг.* осећати, гајити; **~ дове́рие, уваже́ние** *к кому* гајити поверење, поштовање *према коме*; **~ наде́жду** гајити наду; **~ не́нависть** гајити мржњу

пита́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. хранити се; **~ расти́тельной пи́щей** хранити се биљном храном 2. хранити се, прехрањивати се; **~ в столо́вой** хранити се у мензи 3. *тех.* снабдевати се, напајати се; **радиоприёмник ~ется от се́ти** радио се напаја од електричне мреже

пите́йн||ый, -ая, -ое *заст.*: **~ое заведе́ние** крчма, пивница

питека́нтроп, -а *м антроп.* питекантропус

пито́м||ец, -ца *м* питомац; васпитаник

пить, пью, пьёшь, пьют; *прошл.* **пил, пила́, пи́ло; пи́тый** *несврш.* 1. пити; **~ во́ду** пити воду; **мне хо́чется ~** жедан сам 2. пити, испијати; **~ за** *чьё* **здоро́вье** пити у *чије* здравље 3. пити, пијанчити ◊ **~** *чью* **кровь** пити *чију* крв; **~ го́рькую** *нар.* пијанчити; **как ~ дать** сасвим је сигурно, јасно је као дан

пить||ё, -я́ *с* 1. пијење 2. пиће, напитак *м*; **прохлади́тельное ~** освежавајући напитак

питьев||о́й, -а́я, -о́е за пиће, питак; **~а́я вода́** питка вода; **~а́я со́да** сода бикарбона

пи́фи||я, -и *ж мит.* питија

пиха́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. *кого* гурати, мувати; **~ локтя́ми** *кого* гурати лактовима *кога* 2. *что* трпати, ћушкати; **~ ве́щи в чемода́н** трпати ствари у кофер

пиха́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* гурати се, мувати се

пихн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. разг.* 1. *кого* гурнути, мунути 2. *что* турити, ћушнути

пи́хт||а, -ы *ж бот.* јела

пи́хтов||ый, -ая, -ое јелов; **~ лес** јелова шума

пи́чка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого чем разг.* кљукати; **~ лека́рствами** кљукати лековима

пичу́г||а, -и *ж*, **пичу́ж||ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* птичица

пи́щ||а, -и *ж* 1. храна, јело *с*; **расти́тельная ~** биљна храна; **горя́чая ~** топли оброк 2. *фиг.* храна; **духо́вная ~** духовна храна; **дава́ть ~у сплётням** пружати прилику за оговарања

пища́л||ь, -и *ж заст.* пушка-кремењача

пищ||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш.* пиштати; пијукати; **птенцы́ ~а́т** птићи пијучу

пищебло́к, -а *м зван.* предузеће *с* за друштвену исхрану

пищеваре́ни||е, -я *с* варење хране, пробава *ж*; **расстро́йства ~я** поремећај у варењу

пищевари́тельн||ый, -ая, -ое који се односи на варење хране, на пробаву; **~ проце́сс** процесс варења хране; **~ые о́рганы** органи за варење хране

пищеви́к, -а́ *м* радник у прехрамбеној индустрији

пищево́д, -а *м анат.* једњак

пищево́дн||ый, -ая, -ое једњаков, једњачни

пищев||о́й, -а́я, -о́е 1. прехрамбен; **~ы́е проду́кты** прехрамбени производи; **~а́я промы́шленность** прехрамбена индустрија 2. јестив, за јело; **~ы́е жиры́**

јестиве масти ◊ **~óе отравлéние** тровање храном

пи́щик, -а *м* 1. вабац (*о птицама*) 2. *муз.* пиштаљка *ж*

пия́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. пијавица; **медици́нская ~** лекарска пијавица 2. *фиг. разг.* крвопија

пла́вани||е, -я *с* 1. пливање; **соревнова́ния по ~ю** такмичења у пливању; **~ бра́ссом** прсно пливање; **~ кро́лем** краул 2. пловидба *ж*, бродарење; **да́льнее ~** дуга пловидба; **кабота́жное ~** обалска пловидба; **отпра́виться в ~** отпловити

пла́вательн||ый, -ая, -ое 1. пливачки, за пливање; **~ бассе́йн** базен за пливање 2. пловни; **~ пузы́рь** пловни мехур (*у риба*); **~ая перепо́нка** пловна кожица (*у птица*)

пла́ва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. пливати; **~ на спине́** пливати на леђима 2. *само 3. л.* пливати, држати се на води; **де́рево ~ет** дрво плива 3. пловити; бродарити; **~ матро́сом на су́дне** бити морнар на броду 4. *фиг. разг.* бити несигуран, слабо се сналазити; **~ на экза́мене** лоше одговарати на испиту, натуцати ◊ **ме́лко ~** бити ситна риба

плави́льн||ый, -ая, -ое за топљење, топионички; **~ая печь** топионичка пећ; **~ заво́д** топионица

пла́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *несврш.* топити; **~ мета́лл** топити метал

пла́в||иться, -ится, -ятся *несврш.* топити се (*о металу*)

пла́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* топљење *с*; **~ мета́ллов** топљење метала 2. *струч.* тура топљења (*метала*)

пла́в||ки, -ок *мн.* купаће гаћице

пла́в||кий, -кая, -кое; -ок, -ка, -ко топљив; **~ мета́лл** топљив метал

пла́вкост||ь, -и *ж* топљивост, таљивост

плавле́ни||е, -я *с* топљење; **то́чка ~я** тачка топљења

пла́влен||ый, -ая, -ое: ~ сыр топљени сир

пла́вн||и, -ей *мн.* шеварје *с* (*крај реке*); поплављене обале (*реке*)

плавни́к, -á *м* пераје *с*; **хвостово́й ~** репно пераје

плавнико́в||ый, -ая, -ое који се односи на пераје

пла́вно *прил.* гипко, складно; течно; **~ двига́ться** гипко се кретати; **~ говори́ть** течно говорити

пла́вност||ь, -и *ж* гипкост, складност; течност; **~ движе́ния** складност (хармоничност) покрета; **~ ре́чи** течност говора

пла́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но гибак, складан; течан; **~ная похо́дка** гибак ход; **~ная речь** течан говор ◊ **~ные согла́сные** *лингв.* ликвиде, текући гласови

плавун||е́ц, -цá *м зоол.* водољубац

плаву́чест||ь, -и *ж* способност пливања, пловљења

плаву́ч||ий, -ая, -ее који плови, пловећи; **~ док** пловећи док

плагиа́т, -а *м* плагијат

плагиа́тор, -а *м* плагијатор

пла́зм||а, -ы *ж биол., физ.* плазма; **~ кро́ви** крвна плазма

плазмати́ческ||ий, -ая, -ое *биол.* плазматични

пла́зменн||ый, -ая, -ое *физ.* плазмени; **~ реа́ктор** плазмени реактор

пла́кальщиц||а, -ы *ж заст.* нарикача

плака́т, -а *м* плакат

плакати́ст, -а *м* сликар плаката

плака́тн||ый, -ая, -ое плакатски, плакатни

пла́||кать, -чу, -чешь, -чут *несврш.* 1. плакати; **го́рько ~** горко плакати; **~ навзры́д** ридати; **хоть ~чь!** да заплачеш! 2. *над кем, чем* оплакивати *кога, шта* 3. *само 3. л. фиг.* завијати (*о ветру итд.*) 4. *само 3. л. разг.* знојити се (*о стаклу*) ◊ **па́лка ~чет** *по ком разг.* батине плачу *за ким*; **~кали мои́ де́нежки** *разг. шаљ.* одоше моје паре

пла́||каться, -чусь, -чешься, -чутся *несврш. разг.* жалити се, јадиковати; **~ на свою́ судьбу́** жалити се на своју судбину ◊ **~ в жиле́тку** *кому ирон.* јадати се, жалити се *коме*

пла́кс||а, -ы *м, ж разг.* плачко *м*, плачљивац *м*, плачљивица *ж*

плакси́во *прил. разг.* плачно; **говори́ть ~** говорити плачним гласом

плакси́вост||ь, -и *ж разг.* плачљивост

плакси́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *разг.* 1. плачљив; **~ ребёнок** плачљиво дете 2. плачан, жалостан; **~ го́лос** плачан глас; **~вое лицо́** тужно лице

плаку́н-трав||á, -ы́ *ж бот.* врбичица, дренак *м*, поточњак *м*

плаку́ч||ий, -ая, -ее: ~ая и́ва жалосна врба; **~ая берёза** жалосна бреза

пламене́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. пламтети, буктати 2. *чем и без об*ј. *фиг.* горети, пламтети; **~ стра́стью** горети страшћу

пла́менно *прил.* ватрено, пламено; **~ люби́ть** ватрено волети

пла́мен||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. пламен, румен; **~ зака́т** румени залазак сунца 2. *фиг.* ватрен, пламен; **~ная любо́вь** ватрена љубав; **~ патриоти́зм** ватрени патриотизам

пла́м||я, -ени *с* 1. пламен *м*; **языки́ ~ени** језичци пламена 2. *фиг.* пламен *м*, жар *м*; **~ гне́ва** пламен гнева; **~ стра́сти** пламен страсти

план, -а *м* 1. план, нацрт; **~ зда́ния** план куће; **~ го́рода** план града 2. план; **произво́дственный ~** производни план; **пятиле́тний ~** петогодишњи план; **встре́чный ~** сусретни план; **перспекти́вный ~** перспективни план; **вы́полнить ~** извршити (испунити) план 3. план, скица *ж*; **~ рома́на** план романа; **~ докла́да** план реферата; **соста́вить подро́бный ~** направити детаљни план 4. план, замисао *ж*; **стро́ить ~ы на бу́дущее** правити планове за будућност, планирати нешто за будућност; **расстро́ить** *чьи* **~ы** побркати *чије* планове 5. *филм* план; **на пере́днем ~е** у првом плану; **на за́днем ~е** у задњем плану; **снять кру́пным ~ом** снимити у гро плану ◊ **вы́двинуть** *что* **на пе́рвый ~** ставити *шта* у први план; **в теорети́ческом ~е** на теоретском плану

планёр, -а *и* **пла́нер, -а** *м* планер, једрилица *ж*

планери́зм, -а *м авиј.* једриличарство *с*

планери́ст, -а *м* једриличар

планёрн||ый, -ая, -ое *и* **пла́нерн||ый, -ая, -ое** једриличарски; **~ спорт** једриличарство

плане́т||а, -ы *ж* планета

планета́ри||й, -я *м* планетариј (ум)

планета́рн||ый, -ая, -ое планетски; **~ые тума́нности** планетске маглине

плане́тн||ый, -ая, -ое планетни; **~ая систе́ма** планетни систем

планиметри́ческ||ий, -ая, -ое планиметријски

планиме́три||я, -и *ж геом.* планиметрија

плани́ровани||е [1], -я *с* планирање

плани́ровани||е [2], -я *с авиј.* планирање, једрење

плани́р||овать [1], -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. *что* пројектовати, пројектирати, правити план, нацрт; **~ зда́ние** планирати зграду 2. *что* планирати, плански

делити (*терен*) 3. *что* планирати; ~ **развитие промышленности** планирати развој индустрије; ~ **работу** планирати рад 4. *с инф.* намеравати; **мы ~уем уехать в субботу** намеравамо да отпутујемо у суботу

планир||овать[2], **-ую, -уешь, -уют** *несврш. авиј.* планирати

планир||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* планирати, плански делити (*терен*)

планировк||а, -и *ж* **1.** пројектовање *с*, пројектирање *с* (*зграде итд.*) **2.** планирање *с* (*терена*) **3.** план *м*; ~ **квартиры** план стана

планировщик, -а *м* планер, пројектант

план||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** дашчица, летва; плочица; **металлическая** ~ метална плочица **2.** лајсна (*на кошуљи итд.*)

планктон, -а *м биол.* планктон

планктонн||ый, -ая, -ое планктонски

плановик, -а *м* планер

планов||ый, -ая, -ое плански; **~ое хозяйство** планска привреда; ~ **отдел** планско одељење

планомерно *прил.* систематски, плански

планомерност||ь, -и *ж* систематичност

планомер||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но плански, систематски, систематичан; **~ное развитие** плански развој; **~ные занятия** систематско учење

плантатор, -а *м* плантажер, власник плантаже

плантаци||я, -и *ж* плантажа; **табачная** ~ плантажа дувана

планшет, -а *м* **1.** планшета *ж* **2.** корице *мн. ж. (за географске карте)*

пласт, -а *м* **1.** слој, наслага *ж*; ~ **земли** земљишни слој; **~ы породы** минералне наслаге **2.** слој; **лексический** ~ лексички слој ◇ **лежать ~ом** лежати као клада

пласта||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сећи на слојеве, кришке; ~ **рыбу** расплашћивати рибу

пластик, -а *м* пластика *ж*, пластична маса

пластик||а, -и *ж* **1.** *ум.* пластика, скулптура **2.** пластика; пластичност (*покрета*)

пластиков||ый, -ая, -ое пластичан, од пластичне масе

пластилин, -а *м* пластелин

пластилинов||ый, -ая, -ое пластелинов, од пластелина

пластин||а, -ы *ж* плоча, ламела; **стальная** ~ челична плоча

пластин||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *дем.* плочица; **металлическая** ~ метална плочица; ~ **слюды** листић лискуна **2.** плоча (*грамофонска*); **долгоиграющая** ~ лонгплеј-плоча **3.** *фото* плоча

пластиночн||ый, -ая, -ое који се односи на плочу, за плочу

пластинчат||ый, -ая, -ое плочаст; љускаст

пластическ||ий, -ая, -ое 1. *ум.* пластичан; **~ое искусство** пластична уметност **2.** пластичан, ритмичан; **~ие движения** пластични покрети **3.** *мед.* пластични; **~ая операция** пластична операција ◇ **~ая масса** пластична маса

пластично *прил.* пластично, гипко; ~ **двигаться** пластично се кретати

пластичност||ь, -и *ж* пластичност

пластич||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. пластичан, гибак; ~ **жест** пластичан покрет **2.** *физ.* пластичан; **~ные тела** пластична тела; ~ **бетон** пластични бетон

пластмасс||а, -ы *ж* **(пластическая масса)** пластична маса; **изделия из ~ы** израђевине од пластичне масе

пластмассов||ый, -ая, -ое од пластичне масе; **~ая посуда** посуђе од пластичне масе

пласт||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. струч.* слагати, таложити; сећи, резати на слојеве

пластун, -а *м заст.* козачки пешак

пластыр||ь, -я *м* фластер

плат, -а *м заст.* марама *ж*

плат||а, -ы *ж* **1.** плата, новчана награда; **заработная** ~ плата, зарада; **поденная** ~ надница **2.** плаћање *с*, такса; ~ **за проезд** превозна такса; **входная** ~ улазнина; **квартирная** ~ станарина, кирија; **арендная** ~ закупнина **3.** *фиг.* плата, признање *с*

платан, -а *м бот.* платан, платана *ж*

платанов||ый, -ая, -ое платанов

плата||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* крпити; ~ **рубаху** крпити кошуљу

плат||ёж, -ежа *м* плаћање *с*, исплата *ж*; **прекратить ~ежи** обуставити плаћање; **наложенным ~ежом** поузећем ◇ **долг ~ежом красен** чист рачун — дуга љубав

платёжеспособност||ь, -и *ж фин.* солвентност, платежна способност

платёжеспособ||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *фин.* солвентан, платежно способан

платёжн||ый, -ая, -ое платни; ~ **баланс** платни биланс; **~ая ведомость** платни списак

плательщик, -а *м* платиша; ~ **налогов** порески обвезник

платин||а, -ы *ж* платина

платинов||ый, -ая, -ое платински, од платине; **~ая руда** платинска руда; **~ое кольцо** прстен од платине

платить, плачу, платишь, платят *несврш.* **1.** плаћати; ~ **долги** плаћати дугове; ~ **в рассрочку** плаћати у ратама; ~ **наличными** плаћати у готовом; ~ **по счёту** плаћати рачун **2.** *чем за что фиг.* плаћати, враћати; ~ **добром за зло** враћати добро за зло ◇ ~ **той же монетой** враћати мило за драго; ~ **дань** *кому, чему* плаћати данак *коме, чему*

платиться, плачусь, платишься, платятся *несврш. чем за что* платити *чиме за шта*, сносити непријатне последице *чега*

платн||ый, -ая, -ое 1. који се плаћа; **~ое лечение** лечење које се плаћа; ~ **вход** приступ са улазницама **2.** плаћени; **~ая должность** плаћена дужност

плато *непром. с геогр.* плато *м*

плат||ок, -ка *м* марама *ж*; **головной** ~ марама за главу, повезача; **носовой** ~ марамица, рубац

платоническ||ий, -ая, -ое платонски; **~ая любовь** платонска љубав

платоч||ек, -ка *м дем.* мала марама, марамица *ж*

платочн||ый, -ая, -ое марамин, за мараму

платформ||а, -ы *ж* **1.** перон *м* **2.** мала железничка станица **3.** отворени теретни вагон **4.** платформа, политички програм; **идейная** ~ идејна платформа

плать||е, -я *с, ген. мн.* **-ев 1.** *зб.* одело, одећа *ж*; **мужское** ~ мушко одело; **штатское** ~ цивилно одело; **готовое** ~ готово одело, конфекција **2.** хаљина *ж*; **вечернее** ~ вечерња хаљина; **выходное** ~ хаљина за излаз; **~-костюм** дводелна хаљина

платьиц||е, -а *с дем.* хаљиница *ж*

платян||ой, -ая, -ое који се односи на одело, за одело; ~ **шкаф** орман за одело; **~ая щётка** четка за одело

плаун, -а *м бот.* пречица *ж*, црвоточина *ж*

плафо́н, -а *м* 1. украшен плафон 2. стаклена кугла, абажур (*на плафону, зиду*)

плафо́нн||ый, -ая, -ое плафонски; **~ая жи́вопись** плафонажа

пла́х||а, -и *ж* 1. цепаница 2. *ист.* губилиште *с*; стратиште *с*

пла́хт||а, -ы *ж* домаћа украјинска тканина (*коцкаста или пругаста*); сељачка сукња (*од такве тканине*)

плац, -а *м, лок.* **о -е, на -у́** *војн.* вежбалиште *с*; место *с* за војну смотру; **уче́бный ~** војно вежбалиште

плацда́рм, -а *м војн.* 1. место *с* ратних операција 2. *фиг.* база *ж*, полазиште *с*, исходиште *с*

плацка́рт||а, -ы *ж* резервација; карта за резервисано место

плацка́ртн||ый, -ая, -ое који се односи на резервисано место; **~ ваго́н** вагон са резервисаним местима; **~ биле́т** карта са резервацијом

плач, -а *м* 1. плач; **де́тский ~** дечји плач 2. *заст.* тужбалица *ж*

плаче́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. плачан, жалостан, тужан 2. бедан, јадан; **~ное положе́ние** жалосна ситуација 3. ништаван; **~ные результа́ты** ништавни резултати

пла́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. дашчица; плочица 2. *тех.* нарезница за спољну лозу

плашко́ут, -а *м пом.* шлеп, понтон

плашко́утн||ый, -ая, -ое: ~ мост понтонски мост

плашмя́ *прил.* пљоштимице; **упа́сть ~** пасти пљоштимице; **уда́рить ша́шкой ~** ударити пљоштицом кривошије

плащ, -а́ *м* плашт, огртач; мантил; **непромока́емый ~** кишни мантил, кабаница; **~ с капюшо́ном** кишни мантил с капуљачом

плащани́ц||а, -ы *ж цркв.* плаштаница

плащев||о́й, -а́я, -о́е који се односи на огртач, кабаницу, мантил; **~а́я ткань** тканина за кишне мантиле

плащ-пала́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** шаторско крило

плебе́||й, -я *м* 1. *ист.* плебејац 2. плебејац, човек из масе

плебе́йск||ий, -ая, -ое плебејски

плебисци́т, -а *м* плебисцит

плебисци́тн||ый, -ая, -ое плебисцитаран

плев||а́, -ы́ *ж бот., анат.* мембрана, опна; **лёгочная ~** плућна марамица

плева́тельниц||а, -ы *ж* пљуваоница

плева́ть, плюю, плюёшь, плюют *несврш.* 1. пљувати 2. *кому на кого, что нар.* не марити *за шта*, фућкати *на кога, шта*; **~ он хоте́л на ва́ши замеча́ния** баш га брига за ваше примедбе; **~ мне на э́то** баш ме брига за то ◊ **~ в потоло́к** *разг.* беспосличати, ленчарити

плева́ться, плююсь, плюёшься, плюются *несврш.* 1. пљуцкати 2. пљувати

пле́ве||л, -ла *м, мн.* **-лы, -л** 1. *бот.* коров, кукољ 2. *мн.* **-лы, -л** *фиг. књиш.* кукољ *м*; **отдели́ть зерно́ от ~** одвојити зрно од кукоља, одвојити добро од лошег

плев||о́к, -ка́ *м* испљувак

пле́вр||а, -ы *ж анат.* поребрица, плућна марамица

плевра́льн||ый, -ая, -ое који се односи на поребрицу, плућну марамицу

плеври́т, -а *м мед.* плеуритис, запаљење *с* плућне марамица: **заболе́ть ~ом** оболети од плеуритиса

плеври́тн||ый, -ая, -ое који се односи на плеуритис

плёв||ый, -ая, -ое *разг.* ништаван, безначајан ◊ **~ое де́ло** ништарија; ситница

плед, -а *м* плед

плексигла́с, -а *м* плекси-стакло *с*

племенн||о́й, -а́я, -о́е 1. племенски; **~ быт** племенски начин живота 2. *пољопр.* расан, чистокрван; приплодан; **~ бык** приплодни бик; **~о́е животново́дство** расно сточарство; **~ скот** расна грла

пле́м||я, -ени *с, мн.* **-ена́, -ён** 1. племе; **кочевы́е ~ена́** номадска племена 2. *заст.* народ *м* 3. *фиг.* покољење, нараштај *м* ◊ **на ~** *пољопр.* за приплод

племя́нник, -а *м* синовац, братанац; сестрић, нећак

племя́нниц||а, -ы *ж* синовица, братаница; сестричина, нећака

племя́ш, -а́ *м нар.* синовац, братанац; сестрић, нећак

плен, -а *м, лок.* **о -е, в -у́** ропство *с*, заробљеништво *с*; **быть в ~у́** бити у заробљеништву; **попа́сть в ~** пасти у ропство; **сда́ться в ~** предати се непријатељу; **взять в ~** заробити ◊ **быть в ~у́** *чего* робовати *чему* (*предрасудама итд.*)

плена́рн||ый, -ая, -ое пленарни; **~ое заседа́ние** пленарна седница

плени́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно чаробан, дражестан, заносан, шармантан; **~ го́лос** чаробан глас; **~ьная красота́** заносна лепота

плен||и́ть, -ю, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. *заст.* заробити; покорити 2. *кого чем* освојити, очарати, занети

плен||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. кем, чем* бити очаран, занети се; **~ чьей красото́й** бити очаран (занесен) *чијом* лепотом

плён||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. кожица, опна, покорица; **защи́тная ~ на мета́лле** заштитни слој на металу 2. филм *м*, филмска трака; негатив *м*; **засня́ть на ~ку** снимити; **прояви́ть ~ку** изазвати негатив 3. трака (*магнетофонска*); **записа́ть на ~ку** снимити на траку

пле́нник, -а *м заст.* заробљеник

пле́нн||ый, -ая, -ое 1. заробљен 2. **пле́нн|ый, -ого** *м* заробљеник

плёночн||ый, -ая, -ое филмски, који се односи на филмску траку

пле́нум, -а *м* пленум, пленарна седница; **расши́ренный ~** проширени пленум

пленя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *заст.* заробљавати; покоравати 2. *кого чем* освајати, очаравати, заносити

пленя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. кем, чем* очаравати се, заносити се

плеона́зм, -а *м књиж.* плеоназам

плеонасти́ческ||ий, -ая, -ое плеонастичан, плеонастички

плёс, -а *м* 1. широк речни простор међу адама 2. речни ток између две вијуге

пле́сенн||ый, -ая, -ое плеснив, буђав; **~ за́пах** мирис на плесан (буђ)

пле́сен||ь, -и *ж* плесан, буђа, буђ *м*; **покры́ться ~ью** поплеснивити, побуђати

плеск, -а *м* пљускање *с*, запљускивање *с*; пљесак (*воде*); **~ волн** запљускивање таласа; **~ вёсел** пљесак весала

плеска́ть, плещу́, пле́щешь, пле́щут *несврш.* 1. пљускати, запљускивати; **во́лны пле́щут о бе́рег** таласи запљускују обалу; **~ вёслами** ударати веслима; **~ во́ду на́ пол** пљускати воду на под 2. прскати; **~ друг на дру́га водо́й** прскати се водом 3. *само 3.л.* лепршати се; **фла́ги пле́щут на ветру́** заставе се лепршају од ветра 4. *заст.* пљескати, аплаудирати

плеска́||ться, плещу́сь *и* **-юсь, пле́щешься** *и* **-ешься, пле́щутся** *и* **-ются** 1. *само 3. л.* пљускати се; **во́лны пле́**

щутся о бéрег таласи запљускују обалу; **рыба плéщется в рекé** рибе се праћакају у реци 2. прскати се, брчкати се; **дéти плéщутся в водé** деца се брчкају у води

плéсневе||ть, -ет, -ют *несврш.* плеснивити, буђати

плеснев||óй, -áя, -óе од плесени, буђе; **~ые грибкй** плесан

пле||стй, -тý, -тёшь, -тýт; *прошл.* **плёл, плелá, плелó** *сврш.* 1. плести; **~ венóк** плести венац; **~ корзйну** плести корпу; **~ косý** плести кику; **~ кружевá** плести (хеклати) чипку 2. *фиг. разг.*: **~ интрйгу** интригирати; **~ кóзни** сплеткарити 3. *фиг. разг.* лупетати, трабуњати, булазнити; **~ вздор** трабуњати којешта

пле||стйсь, -тýсь, -тёшься, -тýтся; *прошл.* **плёлся, плелáсь, плелóсь** *несврш. разг.* једва се вући ◊ **~ в обóзе (в хвостé)** бити последњи, заостајати

плетéни||е, -я *с* 1. плетење 2. плетиво

плетён||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* 1. исплетен, оплетен предмет (*од пруња, сламе итд.*) 2. плетеница (*пециво*)

плетён||ый, -ая, -ое плетен; **~ стул** плетена столица

плет||éнь, -ня́ *м* плот од прућа ◊ **наводйть тень на ~** *разг.* намерно замршивати ствар, околишати

плёт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** бич *м*, корбач *м*

плет||ь, -и *ж, мн.* **-и, -éй** 1. бич *м*, корбач *м*; **бить ~ью** бичевати 2. врежа; **~ тыквы** врежа бундеве ◊ **~ью óбуха не перешибёшь** *посл.* зид се главом не пробија

плéчик||и, -ов *мн. разг.* вешалица *ж (за одећу)*

плéчик||о, -а *с, мн.* **-и, -ов** 1. *дем.* раменце 2. бретела *ж*, нараменица *ж*

плечйс||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то плећат, широких рамена

плеч||ó, -á *с, мн.* **плéчи, плеч, -áм** 1. раме; **нестй на ~é** носити о (на) рамену; **пожáть ~áми** слегнути раменима 2. *анат.* надлактица *ж* 3. *тех.* крак *м*; **~ рычагá** крак полуге ◊ **~óм к ~ý** раме уз раме, један уз другог; **с ~á** а) пуним замахом, из све снаге б) као из рукава, одлучно, без оклевања; **с чужóго ~á** ношена (туђа) одећа; **вынести на своих ~áх** изнети на својим леђима, издржати терет; **сбрóсить с плеч** скинути с врата, ослободити се (*терета, обавезе*); **с плеч долóй** једна брига мање; **как горá с плеч (свалйлась)** *у кого* као да је пао камен са срца *коме*; **у негó за ~áми...** он има за собом...; **э́то емý не по ~ý** није дорастао за то; **имéть гóлову на ~áх** бити паметан; **на ~áх протйвника** *војн.* непријатељу за петама; **на ~!** *војн.* на раме! (*команда*)

плешйве||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* ћелавити

плешйвост||ь, -и *ж* ћелавост

плешй||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во ћелав

плешйн||а, -ы *ж нар.* голо место (*без длаке, без траве итд.*)

плеш||ь, -и *ж* 1. ћела 2. голо место (*без длаке, без траве итд.*)

плеяд||а, -ы *ж књиш.* плејада; **~ поэ́тов** плејада песника

плйнтус, -а *м* подна лајсна, летвица

плис, -а *м заст.* плиш, сомот

плйсов||ый, -ая, -ое *заст.* плишан, сомотски

плиссé *непром.* 1. *с* плисе *м* 2. *прид.* плисиран; **юбка ~** плисирана сукња

плиссирóванн||ый, -ая, -ое плисиран; **~ая юбка** плисирана сукња

плиссир||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют *несврш.* плисирати

плиссирóвк||а, -и *ж* 1. плисирање *с*; **отдáть юбку в ~у** дати сукњу на плисирање 2. плисе *м*

плит||á, -ы́ *ж мн.* **плйты, плит** 1. плоча; **мрáморная ~** мермерна плоча; **могйльная ~** надгробна плоча 2. штедњак *м*, шпорет *м*; **электрйческая ~** електрични штедњак; **гáзовая ~** штедњак (шпорет) на плин

плйт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. плочица; **кáфельные ~ки** керамичке плочице 2. табла; **~ шоколáда** табла чоколаде 3. решо *м*; **электрйческая ~** електрични решо

плитня́к, -á *м* шкриљац

плйточн||ый, -ая, -ое 1. од плочица; у плочицама; **~ пол** под од плочица 2. у таблама; **~ шоколáд** чоколада у таблама; **~ чай** пресовани чај у таблама

плов, -а *м* пилав

плов||éц, -цá *м* пливач

пловчйх||а, -и *ж* пливачица

плод, -á *м* 1. плод; **съедóбные ~ы́** јестиви плодови 2. *биол.* заметак, зачетак, плод 3. *фиг.* плод, резултат; **~ многолéтнего трудá** плод дугогодишњег рада; **пожинáть ~ы́** *чего* убирати плодове *чега* ◊ **запрéтный ~** забрањено воће

пло||дйть, -жý, -дйшь, -дя́т *несврш.* 1. плодити, рађати, размножавати 2. *фиг.* стварати

плод||йться, -йтся, -я́тся *несврш.* 1. плодити се, размножавати се 2. *фиг.* множити се, ширити се

плодовйтост||ь, -и *ж* плодност, родност

плодовй||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. плодан, плодоносан; родан; **крóлики óчень ~ты** кунићи се брзо плоде 2. *фиг.* плодан; **~ учёный** плодан научник

плодовóдств||о, -а *с* воћарство

плодовóдческ||ий, -ая, -ое воћарски; **~ райóн** воћарски крај

плодóв||ый, -ая, -ое воћни; **~ое дéрево** воћка

плодонóж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** петељка, дршка (*у плода воћке*)

плодон||осйть, -óсит, -óсят *несврш.* доносити плодове, рађати (*о воћкама итд.*)

плодонóс||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но плодоносан, плодан

плодоовощн||óй, -áя, -óе: ~áя бáза база воћа и поврћа

плодорóд||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но плодан, родан; **~ная пóчва** плодно земљиште

плодотвóр||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но плодотворан, плодоносан, користан; **~ труд** плодотворан рад

плóмб||а, -ы *ж* 1. пломба (*на пакету, вратима итд.*); **наложйть ~у** пломбирати; **сорвáть ~у** скинути пломбу 2. пломба (*за зуб*); **постáвить ~у** ставити пломбу; **~ вы́пала** пломба је испала

пломбйр, -а *м* млечни сладолед (*са чоколадом, орасима итд.*)

пломбир||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *несврш.* 1. пломбирати, печатити; **~ вагóн** пломбирати вагон 2. пломбирати; **~ зуб** пломбирати зуб

пломбирóвк||а, -и *ж* 1. пломбирање *с* (*пакета, врата итд.*) 2. пломбирање *с* (*зуба*)

плóс||кий, -кая, -кое; -ок, -ка, -ко 1. раван; пљоснат; **~кая повéрхность** равна површина; **~кая кры́ша** раван кров 2. *фиг.* баналан, простачки; **~кая шýтка** неукусна шала ◊ **~кая печáть** *штамп.* офсет; **~кая стопá** *мед.* равно стопало

плоскогóрь||е, -я *с* висораван *ж*

плоскогрý||дый, -дая, -дое; -д, -да, -до упалих груди, слабо развијених груди

плоскогýбц||ы, -ев *мн.* пљосната клешта

плоскостóпи||е, -я *с мед.* равно стопало

плóскост||ь, -и *ж* 1. (*ген. мн.* **-éй**) *геом.* површина,

раван; **горизонта́льная ~** хоризонтална раван; **накло́нная ~** стрма раван 2. *фиг.* ниво *м*, план *м*; **рассмотре́ть вопро́с в друго́й ~и** размотрити ствар из другог угла 3. (*ген. мн.* **-ей**) *фиг.* баналност, отрцаност; **говори́ть ~и** говорити баналности ◇ **~ самолёта** авионско крило; **кати́ться по накло́нной ~и** котрљати се низбрдо

плот, -а́ *м* сплав

плотв||а́, -ы́ *ж зоол.* црвенперка (*риба*)

плоти́н||а, -ы *ж* брана, устава

плоти́нн||ый, -ая, -ое који се односи на брану, на уставу

плотне́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *само 3. л.* чврснути, згушњавати се; збијати се 2. дебљати, постајати једрији

пло́тник, -а *м* дрводеља, тесар

пло́тницк||ий, -ая, -ое дрводељски, тесарски

пло́тнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* бавити се тесарством, дрводељством

пло́тничеств||о, -а *с* тесарство, дрводељство

пло́тнич||ий, -ья, -ье тесарски, дрводељски; **~ инструме́нт** тесарска алатка

пло́тно *прил.* 1. чврсто, збијено, компактно; **~ утрамбова́ть** добро утабати; **~ сжать зу́бы** чврсто стегнути зубе 2. тесно, тек до, сасвим; **~ закры́ть дверь** добро затворити врата; **пла́тье ~ облега́ет фигу́ру** хаљина се припија уз тело 3. *разг.* обилно; **~ пое́сть** сит се најести ◇ **~ населённый** густо насељен

пло́тност||ь, -и *ж* 1. чврстоћа, збијеност, компактност 2. *физ.* густина, специфична тежина ◇ **~ населе́ния** густина становништва

пло́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. чврст, збијен, компактан; **~ное веществó** чврста материја; **~ная бума́га** чврст папир; **~ная ткань** густа тканина; **~ тума́н** густа магла 2. набијен, напуњен; **~ мешóк** набијен џак 3. *разг.* кршан, једар; **~ мужчи́на** кршан мушкарац; **~ная ше́я** јак (дебео) врат 4. *разг.* обилан; **~ за́втрак** обилан доручак

плотов||о́й, -а́я, -о́е сплавни, за сплав

плотовщи́к, -а́ *м*, **плотого́н, -а** *м* сплавар

плотоя́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. месождерски; **~ное живо́тное** месождер 2. *фиг.* пожудан, сензуалан; **~ная улы́бка** сензуалан осмех

плот||ь, -и *ж заст.* тело *с* ◇ **~ и кровь** *чья*, **~ от ~и** *чьей* крв *чије* крви; **во ~и** жив, отелотворен; **войти́ в ~ и кровь** *чью, кого* ући у крв, постати навика *коме*

пло́хо *прил., комп.* **ху́же** 1. лоше, рђаво, ружно; слабо; **~ себя́ вести́** лоше (ружно) се понашати; **~ себя́ чу́вствовать** не осећати се добро; **я ~ ви́жу (слы́шу)** не видим (не чујем) добро 2. *у функц. предик. кому* лоше је, рђаво је; **ему́ ~** није му добро, зло му је; **ему́ ста́ло ~** позлило му је 3. **пло́хо** *непром. с* двојка *ж* (*оцена*) ◇ **~ ко́нчить** рђаво завршити; **из рук вон ~** веома лоше

плох||о́й, -а́я, -о́е; плох, -а́, -о; *комп.* **ху́же** 1. лош, рђав, ружан; слаб; **~ приме́р** лош пример; **~ вкус** лош укус; **~ при́знак** рђав знак; **~о́е настрое́ние** рђаво расположење; **~а́я пого́да** лоше време; **~и́е усло́вия** лоши услови; **~и́е мане́ры** простачки манири 2. слаб, недовољан; **~о́е утеше́ние** слаба утеха; **~и́е доказа́тельства** неубедљиви докази; **~а́я па́мять** слабо памћење; **~о́е зре́ние** слаб вид 3. *само краћи обл. разг.*: **он о́чень плох** јако му је лоше; **его́ дела́ пло́хи** слабо му се пише ◇ **с ним шу́тки пло́хи** с њим нема шале

пло́хоньк||ий, -ая, -ое *разг.* порђав, поружан

плоша́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* грешити, правити омашке; **смотри́, не ~й!** пази да се не обрукаш!

пло́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *нар.* плитка зделица, чанак *м*

площа́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. терен *м*; **спорти́вная ~** спортски терен; **де́тская ~** дечје игралиште; **танцева́льная ~** терен за плесне игре (*у парку итд.*); **поса́дочная ~** авионска писта; **строи́тельная ~** градилиште 2. одмориште *с (на степеницама)* 3. платформа (*вагона итд.*)

площадн||о́й, -а́я, -о́е груб, вулгаран, уличарски; **~а́я брань** уличне псовке

пло́щад||ь, -и *ж, ген. мн.* **-е́й** 1. трг *м*; **база́рная ~** пијаца 2. површина, парцела; **посевна́я ~** сетвена површина; **жила́я ~** стамбена површина 3. *мат.* површина; **~ треуго́льника** површина троугла ◇ **штрафна́я ~** *спорт.* казнени простор

плуг, -а *м, мн.* **-и́, -о́в** плуг; **тра́кторный ~** тракторски плуг; **ко́нный ~** запрежни плуг

плугов||о́й, -а́я, -о́е плужни

плут, -а́ *м* 1. варалица *м, ж*, лупеж 2. *разг.* обешењак, враголан, мангуп

плута́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* лутати, тумарати; **~ по ле́су** лутати по шуми

плути́ш||ка, -ки *м, ген. мн.* **-ек** *дем.-хип.* мангупчић, враголанчић (*о детету*)

плу́тн||и, -ей *мн. разг.* превара *ж*, подвала *ж*

плутова́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* лукав, препреден; мангупски; **~ взгляд** лукав поглед

плут||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. разг.* варати, подваљивати; **~ в ка́рты** подваљивати у картама

плуто́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* мангупица, враголанка

плутовск||о́й, -а́я, -о́е 1. преварантски, лоповски; **~и́е приёмы** преварантске методе 2. *разг.* лукав, препреден, мангупски; **~а́я улы́бка** мангупски осмех

плутовств||о́, -а́ *с* 1. подвала *ж*, превара *ж* 2. лукавство, лукавштина *ж*

плутокра́т, -а *м књиш.* плутократ

плутократи́ческ||ий, -ая, -ое *књиш.* плутократски

плутокра́ти||я, -и *ж књиш.* плутократија

плыву́н, -а́ *м геол.* глибовит доњи слој земљишта, нестално земљиште

плы||ть, -ву́, -вёшь, -ву́т; *прошл.* **-л, -ла́, -ло** *несврш.* 1. пливати; **~ кро́лем** пливати краул 2. пловити; **ло́дка ~вёт по реке́** чамац плови реком; **~ на корабле́** пловити бродом; **~ на ло́дке** возити се чамцем; **~ под паруса́ми** једрити; **~ на вёслах** пловити са веслима; **~ по тече́нию** пловити низ воду; **~ про́тив тече́ния** пловити уз воду 3. *фиг.* пловити; лебдети; ширити се; **луна́ ~вёт по не́бу** месец плови небом; **~вёт за́пах цвето́в** шири се мирис цвећа 4. *само 3. л. фиг.* треперети, титрати; **всё ~ло у него́ пе́ред глаза́ми** све му је треперило пред очима

плюга́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *нар.* кржљав, неугледан

плюма́ж, -а *м* перјаница *ж*

плю́н||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* 1. пљунути 2. *нар.* одустати, дићи руке ◇ **~ не́куда** *нар.* дупке пуно; **раз ~** *нар.* ништа лакше

плюс, -а *м* 1. плус; **два ~ три равно́ пяти́** два плус три једнако је пет; **~ два́дцать гра́дусов** плус двадесет степени; **тро́йка с ~ом** три плус (*оцена*) 2. *фиг.* плус,

предност *ж*, преимућство *с*; **э́то его́ большо́й ~** то је његов велики плус

плюсн||а́, -ы́ *ж анат.* грана стопала, метатарзус *м*

плюс||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. нар.* додавати збиру, додавати у рачуну

плюсов||о́й, -а́я, -о́е *и* **плю́сов||ый, -ая, -ое** изнад нуле; **~а́я температу́ра** температура изнад нуле

плю́ха||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* **1.** стропоштавати се, рушити се, падати **2.** *что* метати, сручивати

плю́ха||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* стропоштавати се, сручивати се, падати

плю́хн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. нар.* **1.** стропоштати се, срушити се, пасти **2.** *что* метнути, сручити

плю́хн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш. нар.* стропоштати се, срушити се, сручити се, пасти; **~ в кре́сло** сручити се у фотељу; **~ в во́ду** бућнути у воду; **~ в грязь** љоснути у блато

плюш, -а *м текст.* плиш

плю́шев||ый, -ая, -ое плишани, од плиша

плющ, -а́ *м бот.* бршљан

плющев||о́й, -а́я, -о́е бршљанов, од бршљана

плю́щ||ить, -у, -ишь, -ат *несврш.* спљоштавати, пресовати; тањити; **~ желе́зо** тањити гвожђе

пляж, -а *м* плажа *ж*; **песча́ный ~** пешчана плажа

пля́жн||ый, -ая, -ое који се односи на плажу, за плажу; **~ая су́мка** торба за плажу

пляс, -а *м разг.* плес, игра *ж*; **пусти́ться в ~** заиграти, заплесати

плясА́ть, пляшу́, пля́шешь, пля́шут *несврш.* **1.** играти, плесати (*об. народну игру*); **~ казачка́** плесати казачок **2.** *само 3. л. разг.* дрхтати; скакати; **стре́лки на прибо́ре пля́шут** казаљке на апарату скачу ◊ **~ под** *чью* **ду́дку** играти како други свира

пля́с||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** плесање *с*, играње *с* **2.** народни плес, народна игра; **анса́мбль пе́сни и ~ки** ансамбл песама и игара

плясов||о́й, -а́я, -о́е плесни, за плес, за игру; **~ напе́в** плесна мелодија

плясу́н, -а́ *м* плесач, играч (*об. народних игара*)

плясу́н||ья, -ьи *ж, ген. мн.* **-ий** плесачица, играчица (*об. народних игара*)

пневма́тик||а, -и *ж* пнеуматика

пневмати́ческ||ий, -ая, -ое пнеуматичан, пнеуматски; **~ насо́с** пумпа на сабијен ваздух; **~ мо́лот** пнеуматски чекић

пневмо́ни́||я, -и *ж мед.* пнеумонија, запаљење *с* плућа

пнуть, пну, пнёшь, пнут *сврш. нар.* шутнути, гурнути, ударити ногом

по *предл.* **I** *с дат.* **1.** *у просторној одредби* а) по *с лок.*, инстр. без предл.; **идти́ по тротуа́ру** ићи тротоаром, ићи по тротоару; **броди́ть по ле́су** лутати шумом, лутати по шуми б) по *с лок.*; **сопровожда́ть** *кого* **по прекра́сным уголка́м го́рода** пратити *кога* по најлепшим местима града; **разложи́ть тетра́ди по столу́** разместити свеске по столу; **ша́рить по карма́нам** претурати по џеповима; **хло́пнуть по плечу́** ударити по рамену в) уз, низ *с ак.*; **спуска́ться по ле́стнице** ићи низ степенице; **поднима́ться по ле́стнице** ићи уз степенице; **вверх, вниз по тече́нию** узводно, низводно **2.** *у временској одредби* а): **рабо́тать по ноча́м** радити ноћу; **собира́ться по вечера́м** окупљати се увече б) инстр., ген. без предл.; **врач принима́ет по четверга́м** лекар ординира четвртком (сваког четвртка) в) инстр. без предл.; **отдыха́ть по пра́здникам** одмарати се празником г) *са количинско-дистрибутивном значењском нијансом* по *с ак.*, ак., инстр. без предл.; **по це́лым дням не разгова́ривать** (по) читаве дане не разговарати, данима не разговарати; **не ви́деться по месяца́м** не видети се месецима **3.** *у количинско-дистрибутивној одредби* по *с ак.*; **дать де́тям по (одно́й) конфе́те** дати деци по (једну) бомбону; **продава́ть по пяти́ (по пять) рубле́й килогра́мм** продавати килограм по пет рубаља **4.** *у одредби начина и средства* а) преко, помоћу *с ген.*; **говори́ть по телефо́ну** говорити преко телефона; **сообщи́ть по ра́дио** јавити преко радија; **ориенти́роваться по ко́мпасу** оријентисати се помоћу компаса б) инстр. без предл.; **посла́ть по по́чте** послати поштом; **сообщи́ть по телефо́ну** јавити телефоном (телефонски) в): **сказа́ть по секре́ту** рећи поверљиво (у поверењу); **рассказа́ть по поря́дку** испричати редом (по реду); **купи́ть по дешёвке** купити јефтино **5.** *у одредби узрока и повода* а) због *с ген.*; **отсу́тствовать по боле́зни** одсуствовати због болести; **ошиби́ться по рассе́янности** погрешити због расејаности б) из *с ген.* **жени́ться по любви́** оженити се из љубави; **по расчёту** из рачуна; **по привы́чке** из навике **6.** *у атрибутској одредби*: **соревнова́ния по ша́хматам** шаховска такмичења, такмичења у шаху; **ле́кции по математи́ческому ана́лизу** предавања из математичке анализе; **замести́тель дека́на по уче́бной ча́сти** продекан за наставна питања; **заво́д по перерабо́тке не́фти** рафинерија нафте **7.** *у објекатској допуни* а) по *с лок.*; **бить по врагу́** тући по непријатељу; **уда́рить по бюрокра́там** ударити по бирократама б) *са узрочном значењском нијансом* за *с инстр.*; **пла́кать по** *кому, чему* плакати за *ким, чим*; **тоска́ по ро́дине** жудња за домовином **8.** *у предлошким изразима*: **по направле́нию** *к кому, чему* у правцу *кога, чега*, према *коме, чему*; **по сосе́дству** *с кем, чем* у близини *кога, чега*; **по ме́ре** *чего* сразмерно *чему*, у сразмери *са чим*; **по сравне́нию** *с кем, чем* у поређењу *с ким, чим*; **по анало́гии** *с чем* аналогно *чему*; **по отноше́нию** *к кому, чему* у односу *на кога, шта*, према *коме, чему*; **по по́воду** *кого, чего* поводом *кога, чега*; **по слу́чаю** *чего* поводом *чега*, пригодом *чега*, због *чега*; **по причи́не** *чего* због *чега*; **по ме́ре того́, как** док, за време док, паралелно **II** *с ак.* **1.** *у одредби (крајње) границе и мере* до *с ген.*; **засучи́ть рукава́ по ло́коть** засукати рукаве до лаката; **прова́ливаться по по́яс в сугро́бы** пропадати до појаса у сметове; **грязь по коле́но** блато до колена; **он мне по плечо́** он ми је до рамена; **я сыт по го́рло** сит сам до гуше; **с пе́рвой главы́ по четвёртую** од прве до четврте главе **2.** *у одредби временске границе* до *с ген.*; **по настоя́щее вре́мя** до данас; **по сей день** до дана данашњег; **с 1945 по 1988 год** од 1945. до 1988. године **3.** *у одредби места*: **по э́ту, по ту сто́рону** *чего* с ове, с оне стране *чега*; **по пра́вую ру́ку** с десне стране **4.** *у одредби циља нар.* по *с ак.*; **идти́ по́ воду** ићи по воду; **ходи́ть по грибы́** ићи по (у) печурке (у бербу печурака) **5.** *у количинско-дистрибутивној одредби (с бројевима)* по *с ак.*; **выдава́ть по два кило́ хле́ба** издавати по два кила хлеба **III** *с лок.* **1.** *у временској одредби* по *с лок.*, после *с ген.*, након *с ген.*; **по оконча́нии войны́** по завршетку (после, након завршетка) рата; **по прие́зде в Москву́** по доласку (после, након доласка) у Москву; **по сме́рти отца́** после (након) очеве смрти **2.** *у објекатској допуни са узрочном значењском нијансом заст. и разг.* за *с инстр.*; **она́ скуча́ла по нём** туговала је за њим

по-англи́йски *прил.* енглески; **говори́ть ~** говорити енглески

побагрове́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* постати пурпуран, тамноцрвен; поруменети

поба́ива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* прибојавати се, помало страховати

поба́лива||ть, -ет, -ют *несврш. разг.* помало болети; **ра́на у меня́ ещё ~ет** рана ме још увек помало боли

побасён||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* 1. причица, анегдота 2. измишљотина, бајка

побе́г [1], **-а** *м* бекство *с*; **~ из тюрьмы́** бекство из затвора; **соверши́ть ~** побећи

побе́г [2], **-а** *м бот.* изданак, младица *ж*; **дать ~и** дати (пустити) младице

побегу́ш||ки, -ек *мн.*: **быть на ~ках** *у кого* служити као трчкарало *коме*

побе́д||а, -ы *ж* победа; **одержа́ть ~у** однети (одржати) победу, победити; **пра́здновать ~у** прослављати (славити) победу; **до по́лной ~ы** до коначне победе ◊ **Пи́ррова ~** Пирова победа

победи́тел||ь, -я *м* победник, победилац; **вы́йти ~ем** изаћи као победник

победи́тельниц||а, -ы *ж* победница; **кома́нда-~** тим-победник

побед||и́ть, *1. л. јд. се не употр.*, **-и́шь, -я́т; побеждённый** *сврш.* 1. *кого, что* победити; **~ врага́** победити непријатеља; **~ в соревнова́нии** победити у такмичењу 2. *что фиг.* победити, савладати, надвладати *шта*, одолети *чему*; **~ страх** победити страх; **~ боле́знь** победити болест

побе́дн||ый, -ая, -ое *свеч.* победнички; **~ое зна́мя** победничка застава; **~ гимн** победничка химна ◊ **до ~ого конца́** до коначне победе

победоно́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. победнички; **~ная а́рмия** победничка војска 2. *фиг.* победоносан; тријумфалан; **~ вид** тријумфални изглед

побе||жа́ть, -гу́, -жи́шь, -гу́т *сврш.* 1. потрчати, појурити 2. отрчати; **~ в апте́ку** отрчати у апотеку 3. дати се у бекство 4. *само 3. л. фиг.* појурити, почети се брже кретати (*о превозном средству*) 5. *само 3. л. фиг.* потећи, шикнути (*о течности итд.*); **из кра́на ~жа́ла вода́** из чесме потече вода 6. *само 3. л. фиг.* почети промицати, летети (*о времену*)

побежда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* побеђивати 2. *что фиг.* побеђивати, савлађивати, надвлађивати *шта*, одолевати *чему* (*болести итд.*)

побеле́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. *само 3. л.* побелети 2. побледети, пребледети; **~ как полотно́** пребледети као крпа

поб||ели́ть, -елю́, -е́лишь *и* **ели́шь, -е́лят** *и* **-еля́т; -елённый** *сврш. что* побелити; окречити; **~ потоло́к** окречити плафон

побе́лк||а, -и *ж* бељење *с*; кречење *с*

побере́жь||е, -я *с* морска обала, приморје, обалски појас

побере́||чь, -гу́, -жёшь, -гу́т; *прошл.* **поберёг, -гла́, -гло́** *сврш.* 1. *что* причувати, припазити; **~ чужи́е ве́щи** причувати туђе ствари 2. *кого, что* причувати *кога, шта*, припазити *на кога, шта*, побринути се *о коме, чему*; **~ги́те своё здоро́вье** причувајте своје здравље; **~ги́те себя́** причувајте се, поштедите себе

побере́||чься, -гу́сь, -жёшься, -гу́тся; *прошл.* **поберёгся, -гла́сь, -гло́сь** *сврш.* причувати се, припазити на себе (*на своје здравље итд.*)

побесе́д||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш.* попричати, поразговарати

побеспоко́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* узнемирити, прекинути (*у раду итд.*)

побеспоко́||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. о ком, чём* побринути се, постарати се *о коме, чему, за кога, шта*; **~ о тёплой оде́жде** побринути се за топлу одећу

побира́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* просјачити

поб||и́ть, -ью́, -ьёшь, -ью́т; -и́тый *сврш.* 1. *кого* истући 2. *что* разбити, поломити; **~ посу́ду** разбити посуђе 3. *кого* потући, победити; **~ врага́** потући непријатеља 4. *само 3. л.* потући (*о граду*); **гра́дом ~и́ло хлеб** *безл.* град је потукао жито ◊ **~ реко́рд** оборити рекорд

поб||и́ться, -ьётся, -ью́тся *сврш.* 1. поломити се, поразбијати се; **посу́да ~и́лась** посуђе се поразбијало 2. угрувати се (*о воћу*); **я́блоки ~и́лись** јабуке су се угрувале ◊ **~ об закла́д** опкладити се

поблагодар||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш. кого за что* захвалити (се) *коме на чему*; **~ за гостеприи́мство** захвалити се на гостопримству

побла́ж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* попуштање *с*, повлађивање *с*; **дава́ть ~ку** *кому* гледати кроз прсте *коме*

побледне́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* побледети, пребледети; **~ от бо́ли** пребледети од болова

поблёкл||ый, -ая, -ое 1. увео (*цвет*) 2. избледео, потамнео; **~ые кра́ски** избледеле боје

поблёк||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **поблёк** *и* **-нул, -ла, -ло** *сврш.* 1. *само 3. л.* увенути, изгубити свежину (*о цвећу итд.*) 2. *само 3. л.* избледети, потамнети (*о боји*) 3. увенути, избледети, угасити се; **её красота́ ~ла** њена лепота је увела

поблёскива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* светлуцати се, искрити се

побли́зости *прил.* близу, у близини; **~ от до́ма** у близини куће

побож||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш.* заклети се богом

побо́||и, -ев *мн.* ударци *мн. м*, батине *мн. ж*; **следы́ ~ев** трагови удараца; **терпе́ть ~** трпети батине

побо́ищ||е, -а *с* 1. *заст.* крвава битка, бој *м* 2. *разг.* жестока туча

по́боку *прил. нар.* у страну, даље; **все дела́ ~** све послове на страну

поболе́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *сврш.* проболовати

поболе́||ть [2], **-ет, -ят** *сврш.* болети (*извесно време*); **зуб ~л и переста́л** зуб је неко време болео па је престао да боли

поболта́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *сврш.* 1. *что* промућкати 2. *чем* мало помахати, поњихати (*ногама итд.*)

поболта́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *сврш. с кем разг.* проћаскати, попричати

побо́льше 1. *прил.* повише 2. *прид.* повећи

побо́рник, -а *м* поборник, заштитник; присталица; **~ ми́ра** поборник мира

побор||о́ть, -ю́, побо́решь, побо́рят *сврш.* 1. *кого* победити, савладати; **~ проти́вника** победити противника 2. *что фиг.* савладати, надвладати *шта*, одолети *чему*; **~ страх** одолети страху; **~ себя́** савладати се

побор||о́ться, -ю́сь, побо́решься, побо́рятся *сврш.* одупрети се, ухватити се у коштац

побо́р||ы, -ов *мн. заст.* велики, тежак намет, порез

побо́чн||ый, -ая, -ое 1. споредан, другостепен, допун-

ски; ~ые дохóды споредни приходи; ~ продýкт нуспродукт 2. *заст.* ванбрачан; ~ сын ванбрачан син

побо||я́ться, -ю́сь, -я́шься, -я́тся *сврш. с инф.* побојати се, уплашити се; **он ~я́лся сказáть прáвду** није се усудио да каже истину

побран||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш.* прекорити, мало изгрдити

побран||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. с кем* посвађати се

побратá||ться, -ю́сь, -ешься, -ются *сврш. с кем* побратимити се

побрати́м, -а *м* побратим; **городá-~ы** градови-побратими

побрá||ть, поберý, поберёшь, поберýт; *прошл.* **-л, -лá, -ло** *сврш. нар.* узети, покупити, однети ◇ **чёрт побери́!** до ђавола!; **чёрт бы егó ~л!** нека га ђаво носи!

побрéзг||ать, -аю, -аешь, -ают, побрéзг||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. кем, чем разг.* згадити се *на кога, шта*, осетити одвратност *према коме, чему* ◇ **не ~айте** немојте одбити; изволите, послужите се

побре||сти́, -дý, -дёшь, -дýт; *прошл.* **побрёл, -лá, -лó** *сврш.* отићи полако, одгегати; одвући се; ~ **домóй** одгегати кући

побр||и́ть, -éю, -éешь, -éют; -и́тый *сврш.* обријати

побр||и́ться, -éюсь, -éешься, -éются *сврш.* обријати се

побр||оди́ть, -ожý, -óдишь, -óдят *сврш.* пролутати, прошетати (*без циља*)

поброса́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. побацати; ~ **вéщи** побацати ствари 2. напустити, оставити; занемарити; ~ **все делá** занемарити све послове

побрякýш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* 1. звечка (*играчка*) 2. тричарија, дрангулија

побуди́тельн||ый, -ая, -ое *књиш.* покретачки; **~ая си́ла** покретачка снага; **~ая причи́на** побуда, мотив

поб||уди́ть [1], **-ужý, -ýдишь, -ýдят; -ýженный** *сврш. разг.* пробудити, разбудити (*све, многе*)

побу||ди́ть [2], **-жý, -ди́шь, -дя́т; -ждённый** *сврш. кого к чему* побудити, подстаћи *кога на шта*; ~ **к трудý** подстаћи на рад; **что тебя́ ~ди́ло сдéлать э́то?** шта те је побудило да то учиниш?

побýдк||а, -и *ж војн.* сигнал *м*, знак *м* за устајање; **игрáть ~у** свирати појутарје

побуждá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого к чему* побуђивати, подстицати *кога на шта*; ~ **к дéйствию** подстицати на рад

побуждéни||е, -я *с* 1. побуђивање, подстицање 2. побуда *ж*, мотив *м*; **из ни́зменных ~й** из ниских побуда

побурé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* постати смеђ, добити мрку боју

побывá||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. бити, боравити (*у разним местима*); **он ~л повсю́ду** он је свуда био 2. *у кого* посетити *кога*; **зáвтра я ~ю у негó** сутра ћу га посетити 3. узети учешћа; ~ **на войнé** узети учешћа у рату

побы́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.*: **приéхать на ~ку** доћи на одсуство (*о војнику*)

побы́ть, побýду, побýдешь, побýдут; *прошл.* **пóбыл** *и* **побы́л, побылá, пóбыло** *и* **побы́ло** *сврш.* остати, задржати се (*извесно време*); ~ **в дерéвне два дня** остати на селу два дана; **побýдь с нáми** остани с нама

повá||диться, -жусь, -дишься, -дятся *сврш. разг.* навадити се, навићи се; **он ~дился к нам (ходи́ть)** навадио се да нам долази

повáд||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* навада, навика

повáдно *прил. нар.* добро, лако ◇ **чтóбы нé было ~** да се други пут не понови, да се одучи од тога

повал||и́ть [1], **-лю́, повáлишь, повáлят; повáленный** *сврш.* оборити, срушити, преврнути; **вéтер ~и́л дéрево** ветар је оборио дрво

пов||али́ть [2], **-áлит, -áлят** *сврш. разг.* 1. почети обилно падати (*о снегу*) 2. нагрнути, навалити, похрлити; **нарóд ~али́л на плóщадь** народ је похрлио на трг 3. покуљати; **из трубы́ ~али́л дым** из димњака је покуљао дим

повал||и́ться, -ю́сь, повáлишься, повáлятся *сврш.* срушити се, пасти

повáльн||ый, -ая, -ое општи, масован; **~ое увлечéние** *чем* масовно одушевљење *чим* (интересовање *за шта*); **~ая болéзнь** епидемија, редња

пóвар, -а *м, мн.* **-á, -óв** кувар

повáренн||ый, -ая, -ое куварски, за кување; **~ая кни́га** кувар ◇ **~ая соль** кухињска со

повар||ёнок, -ёнка *м, мн.* **-я́та, -я́т** куварски помоћник, паракувар (*дечак*)

поварёш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* кутлача

поварск||óй, -áя, -óе куварски; ~ **колпáк** куварска капа; **~óе искýсство** куварска вештина

повéда||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. заст. и књиш.* рећи, испричати; поверити; ~ **тáйну** *кому* поверити тајну *коме*

поведéни||е, -я *с* владање, понашање; **плохóе, хорóшее ~** ружно, лепо понашање; ~ **ученикá** владање ученика ◇ **жéнщина лёгкого ~я** лака жена

повез||ти́ [1], **-ý, -ёшь, -ýт;** *прошл.* **повёз, -лá, -лó** *сврш.* повести, одвести (*превозним средством*); ~ **вéщи на вокзáл** одвести ствари на железничку станицу

повез||ти́ [2], **-ёт** *безл. сврш. кому в чём и без обј.* успети, имати среће; **емý ~лó** имао је среће

повелевá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кем, чем заст.* управљати, владати 2. *кому с инф. и без обј. књиш.* заповедати, наређивати, налагати

повелéни||е, -я *с књиш.* заповест *ж*, наредба *ж*, наређење

повел||éть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш. кому с инф. и без обј. књиш.* заповедити, наредити, наложити

повели́тел||ь, -я *м књиш.* господар, властелин

повели́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно заповеднички; ~ **тон** заповеднички тон ◇ **~ьное наклонéние** *грам.* императив

повенчá||ть, -ю, -ешь, -ют; повéнчанный *сврш. цркв.* венчати

повенчá||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. цркв.* венчати се

поверга́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *заст.* обарати, рушити 2. *кого во что фиг.* бацати *кога у шта*, доводити *кога до чега*; ~ **в отчáяние** бацати у очајање; ~ **в ýжас** ужасавати

повéрг||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **повéрг** *и* **-нул, -ла, -ло** *сврш.* 1. *заст.* оборити, срушити 2. *кого во что фиг.* бацити *кога у шта*, довести *кога до чега*; ~ **в отчáяние** бацити у очајање

повéренн||ый, -ого *м књиш.* 1. опуномоћеник, заступник; **присяжный ~** *ист.* адвокат, правозаступник; ~ **в делáх** *дипл.* отправник послова 2. поверљива особа, поузданик

повéр||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. *кому, чему, в кого, во что* поверовати; **я емý ~ил** поверовао сам му; ~ **в успéх** поверовати у успех; ~ **нá слово** поверовати на реч 2. *кому что* поверити; ~ **тáйну** поверити

тајну **3.** *что заст.* проверити, преконтролисати, преиспитати

повéрк||а, -и *ж* **1.** *заст.* проверавање *с*, контролисање *с*; контрола **2.** прозивка ◇ **на ~у** у ствари, заправо

поверн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт; повёрнутый *сврш.* **1.** окренути; **~ гóлову к окнý** окренути главу према прозору; **~ больнóго на другóй бок** окренути болесника на другу страну; **~ кран** одврнути славину; **~ ключ в замкé** окренути кључ у брави **2.** скренути, заокренути; **~ налéво** скренути улево; **~ назáд** вратити се натраг **3.** *фиг.* окренути, преокренути, окренути; **~ дéло в свою́ пóльзу** окренути ствар у своју корист ◇ **~ оглóбли** *нар. шаљ.* отићи празних руку

поверн||ýться, -ýсь, -ёшься, -ýтся *сврш.* **1.** окренути се; **~ нá бок** окренути се на страну; **~ спинóй** *к кому* окренути леђа *коме* **2.** *само 3. л. фиг.* окренути се, преокренути се; **дéло ~ýлось к лýчшему** ствар се окренула набоље ◇ **как у тебя́ язы́к ~ýлся сказáть э́то** како си се усудио тако нешто рећи

повéрочн||ый, -ая, -ое за проверавање, контролни

повер||тéть, -чý, повéртишь, повéртят *сврш.* повртети, мало вртети

повер||тéться, -чýсь, повéртишься, повéртятся *сврш.* повртети се, окренути се неколико пута

повёртыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** окретати; **~ гóлову** окретати главу **2.** скретати, заокретати; **~ лóдку** скретати чамац **3.** *фиг.* окретати, преокретати

повёртыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** окретати се (*на страну итд.*) **2.** *само 3. л. фиг.* окретати се, преокретати се

повéрх 1. *предл. с ген.* поврх, преко, изнад; **надéть плащ ~ пиджакá** обући кишни мантил преко сакоа; **смотрéть ~ очкóв** гледати преко наочара **2.** *прил.* са висине, одозго

повéрхностно *прил.* површно; **~ знать** *что* површно знати *шта*

повéрхност||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дуже обл.* површински; **~ слой** површински слој; **~ная рáна** површинска рана **2.** *фиг.* површан, плитак; **~ человéк** површан човек; **~ные знáния** површна знања

повéрхност||ь, -и *ж* површина; **~ воды́** површина воде; **плóская ~** равна површина ◇ **скользи́ть по ~и** *чего* површно се дотицати *чега*; **лежáть на ~и** бити јасно као на длану

пóверху *прил. разг.* **1.** одозго **2.** *фиг.* површно

повéрь||е, -я *с* народно веровање, празноверје

поверя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кому что* поверавати; **~ тáйны** поверавати тајне **2.** *что заст.* проверавати, преиспитивати

повéс||а, -ы *м разг.* ветропир, лакомислен човек

повеселé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* развеселити се, расположити се, разведрити се

повé||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* **1.** *что* обесити, окачити; **~ картúну** обесити слику; **~ бельё** простирети рубље **2.** *кого* обесити, казнити вешањем ◇ **~ нос** *разг.* обесити нос

повé||ситься, -шусь, -сишься, -сятся *сврш.* обесити се

повéснича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг. заст.* лудирати се, понашати се лакомислено

повествовáни||е, -я *с* приповедање, причање

повествовáтельн||ый, -ая, -ое приповедачки, наративан; **~ стиль** приповедачки стил ◇ **~ое предложéние** *грам.* изјавна реченица

повеств||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют *несврш. о чём* причати, приповедати

пове||сти́, -дý, -дёшь, -дýт; *прошл.* **повёл, -лá, -лó** *сврш.* **1.** *кого, что* повести; **~ войскá в бой** повести војску у борбу **2.** *кого* одвести; **~ ребёнка к врачý** одвести дете лекару **3.** *что* повести (*пут итд.*) **4.** *чем* превући; **~ смычкóм по стрýнам** превући гудалом преко жица **5.** *что фиг.* повести, почети (*разговор итд.*) **6.** *само 3. л. к чему фиг.* довести *до чега*, проузроковати *шта* **7.** *чем* макнути, мрднути; **~ плечáми** слегнути раменима ◇ **~ себя́** понети се, показати се; **а он и глáзом (брóвью) не повёл** није ни трепнуо

пове||сти́сь, -дýсь, -дёшься, -дýтся; *прошл.* **повёлся, -лáсь, -лóсь** *сврш.* **1.** *само 3. л.* постати обичај, навика; **уж так ~лóсь** такав ти је обичај; **так испокóн вéку ~лóсь** тако је од памтивека **2.** *с кем разг.* почети се дружити ◇ **с кем ~дёшься от тогó и наберёшься** *посл.* с ким си, онакав си

повéст||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** званични позив, позивница; **~ в суд** позив у суд **2.** *војн.* трубни сигнал ◇ **~ дня** дневни ред; **постáвить на ~ку дня** ставити на дневни ред; **снять с ~ки дня** скинути с дневног реда

пóвест||ь, -и *ж, мн.* **-и, -éй 1.** приповетка, новела **2.** *заст.* причање *с*, приповедање *с*

повéтри||е, -я *с* **1.** *заст.* епидемија *ж* **2.** *фиг.* мода *ж*, модни талас

повéшени||е, -я *с* вешање; **смéртная казнь чéрез ~** смртна казна вешањем

повé||ять, -ет, -ют *сврш.* дунути, пирнути; **~яло прохлáдой** захладнело је; **~яло теплóм** отоплило је; **~яло зáпахом травы́** осетио се мирис траве

повзвóдно *прил. војн.* по водовима; **стрóиться ~** постројавати се по водовима

повздóр||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш. с кем* споречкати се, поцавељати се, посвађати се (*мало*)

повзрослé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* одрасти, поодрасти

повивáльн||ый, -ая, -ое: ~ая бáбка *заст.* бабица

повидá||ть, -ю, -ешь, -ют *разг.* **1.** *что* видети (*много*); **~ мнóгое на своём векý** видети много чега у своме животу **2.** *кого* видети *кога*, срести се *с ким*

повидá||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. с кем* видети се, састати се, срести се

по-ви́димому *уметн. р.* вероватно, по свој прилици, по свему судећи; **веснá, ~, бýдет рáнняя** пролеће ће, по свој прилици, рано доћи

повидл||о, -а *с* пекмез *м*, мармелада *ж*

повилúк||а, -и *ж бот.* вилина косица

повин||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. в чём перед кем разг.* признати своју кривицу, извинити се *коме због чега*

пови́нн||ая, -ой *ж* признање *с* кривице; **яви́ться с ~ой** признати кривицу

пови́нност||ь, -и *ж* дужност, обавеза; **вóинская ~** војна обавеза; **трудовáя ~** радна обавеза

пови́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *в чём* крив *за шта*; **ни в чём не ~ные лю́ди** недужни људи; **он в э́том не ~ен** он за то није крив **2.** *у функц. предик. заст.* обавезан је, дужан је ◇ **~ную гóлову меч не сечёт** *посл.* покорну главу сабља не сече

повин||овáться, -ýюсь, -ýешься, -ýются *несврш.* (*прошл. такође сврш.*) покоравати се, повиновати се, потчињавати се; **~ прикáзу** повиновати се наредби; **рýки ей не ~овáлись** руке су јој отказале

повиновéни||е, -я *с* покорност *ж*, послушност *ж*; **держáть в ~и** држати у покорности; **вы́йти из ~я** отказати послушност

повисá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. вешати се; висити 2. *само 3. л.* опуштати се, повијати се

пови||сéть, -шу́, -си́шь, -ся́т *сврш.* висити (*извесно време*)

пови́с||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **пови́с, -ла, -ло** *сврш.* 1. обесити се; остати висећи; **~ на шéе** *у кого* обесити се око врата *коме* 2. *само 3. л.* опустити се, повити се; **вéтви ~ли** гране су се повиле ◇ **~ в вóздухе** *разг.* висити у ваздуху, остати нерешен

повиту́х||а, -и *ж нар. заст.* бабица

повлажнé||ть, -ет, -ют *сврш.* овлажити се, постати влажан

повл||éчь, -еку́, -ечёшь, -еку́т; *прошл.* **-ёк, -еклá, -екló** *сврш.* повући за собом, изазвати, проузроковати; **~ за собóй** повући за собом (*последице итд.*)

повлия́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. на кого, что* утицати, деловати; **~ на** *чьё* **решéние** утицати на *чију* одлуку

пóвод [1], **-а** *м, мн.* **-ы, -ов** повод, разлог; побуда *ж*, мотив; **~ к войнé** повод за рат; **по какóму ~у?** због чега?; **без вся́кого ~а** без икаквог разлога; **по вся́кому ~у** због сваке ситнице ◇ **дать ~** *кому* дати повода *коме*; **по ~у** *чего* поводом *чега*

пóвод [2], **-а** *м, лок.* **о -е, на (в) -у́,** *мн.* **повóд|ья, -ьев** узда *ж*, улар, поводац; **натяну́ть повóдья** затегнути узде; **отдáть повóдья** попустити дизгине ◇ **быть на ~у́** *у кого* играти како други свира

пов||оди́ть [1], **-ожу́, -óдишь, -óдят; -óженный** *сврш.* 1. *кого* поводати, проводати (*мало; наоколо*); **~ лóшадь** проводати коња 2. *чем по чему* превлачити *чим преко чега*

пов||оди́ть [2], **-ожу́, -óдишь, -óдят** *несврш. чем* мрдати, мицати; **~ плечáми** слегати раменима; **~ ушáми** стрићи ушима (*о коњу*)

повод||óк, -кá *м* 1. уздица *ж*, уларић 2. узица *ж* (*за пса*)

поводы́р||ь, -я́ *м заст.* вођа; **~ слепóго** слепчевођа

пов||ози́ть, -ожу́, -óзишь, -óзят *сврш.* провозати (*мало, наоколо*); **~ по гóроду** провозати по граду

повóз||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** сељачка кола, таљиге *мн. ж*

повóйник, -а *м заст.* убрадача *ж* (*марама за омотавање око главе*)

поволóк||а, -и *ж*: **глазá с ~ой** чежњиве очи

поворáчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. окретати; **~ ключ в замкé** окретати кључ у брави 2. скретати, заокретати; **~ к дóму** скретати према кући 3. *фиг.* окретати, преокретати (*разговор итд.*)

поворáчива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. окретати се; **~ нá бок** окретати се на страну 2. *само 3. л. фиг.* окретати се, преокретати се

поворóт, -а *м* 1. окретање *с*; заокрет; **~ головы́** окретање главе; **лéвый ~** леви заокрет 2. завој, окука *ж*; **~ реки́** завој реке; **~ на дорóге** окука на путу 3. *фиг.* преокрет, прекретница *ж*; **~ к лу́чшему** преокрет набоље ◇ **лéгче на ~ах!** пази шта говориш!; **он получи́л от ворóт ~** *шаљ.* показали су му врата

повор||оти́ть, -очу́, -óтишь, -óтят; -óченный *сврш. нар. заст.* 1. окренути; **~ гóлову** окренути главу 2. скренути, заокренути

повор||оти́ться, -очу́сь, -óтишься, -óтятся *сврш. нар. заст.* окренути се

поворóтли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. *струч.* покретљив 2. *разг.* окретан, спретан, сналажљив

поворóтн||ый, -ая, -ое 1. покретачки, за окретање, за покретање; **~ круг** *жел.* окретница 2. *фиг.* прекретни, преломни; **~ момéнт** прекретница

повре||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -ждённый *сврш.* 1. *кому* нашкодити, наштетити; **э́то емý не ~ди́т** то му неће нашкодити 2. *что* оштетити, покварити 3. *что* повредити, озледити; **~ нóгу** озледити ногу

повре||ди́ться, -жу́сь, -ди́шься, -дя́тся *сврш.* 1. *само 3. л.* покварити се 2. *нар.* повредити се, озледити се ◇ **~ в умé** скренути памећу

повреждá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. оштећивати, кварити 2. повређивати, озлеђивати

повреждá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* кварити се 2. *нар.* повређивати се, озлеђивати се

повреждéни||е, -я *с* 1. оштећивање, кварење 2. квар *м*, оштећење 3. озледа *ж*, повреда *ж*; **~ позвонóчника** повреда кичме

повремен||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш. разг.* почекати, причекати, одложити (*мало*); **~ мину́ту** причекати тренутак; **~ с отъéздом** одложити путовање

повремéнн||ый, -ая, -ое 1. повремен, периодичан; **~ые издáния** периодична издања 2. према утрошеном времену; **~ая оплáта** плаћање по утрошеном времену

повседнéвност||ь, -и *ж* свакидашњица

повседнéв||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. свакодневни, скакидашњи 2. свакидашњи, уобичајен; **~ слу́чай** свакидашњи случај

повсемéстно *прил.* свуда, свугде

повсемéст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но свеопшти, општи, опћенит; **~ное явлéние** општа појава

повскакá||ть, *само прошл.* **-л, -ла, -ло** *сврш. разг.* поскакати (*један за другим; о многима*); **~ с мест** поскакати с места

повстáн||ец, -ца *м* устаник, побуњеник

повстáнческ||ий, -ая, -ое устанички, побуњенички; **~ое движéние** устанички покрет

повстречá||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* срести, сусрести

повстречá||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* срести се, сусрести се; **~ на у́лице** срести се на улици

повсю́ду *прил.* свуда, свугде

повторéни||е, -я *с* 1. понављање; **~ прóйденного** понављање пређеног градива (*у школи*) 2. *књиж., муз.* понављање, рефрен *м* ◇ **~ — мать учéния** *посл.* репетиција је мајка науке

повтор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* поновити; **~ прóсьбу** поновити молбу; **~ фрáзу** поновити фразу; **~ урóк** поновити домаћи задатак

повтор||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* поновити се; **э́то бóльше не ~и́тся** то се више неће поновити

повтóрно *прил.* поново

повтóрн||ый, -ая, -ое поновни; **~ое объяснéние** поновно објашњење; **~ое предупреждéние** друга опомена; **~ая приви́вка** ревакцинација

повторя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* понављати

повторя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. понављати се 2. понављати се (*у разговору итд.*)

повы́||сить, -шу, -сишь; -сят; -шенный *сврш.* 1. *что* повисити, повећати, подићи; **~ у́ровень воды́** повисити ниво воде; **~ давлéние** повећати притисак; **~ производи́тельность трудá** повећати продуктивност рада; **~ зáработную плáту** повећати лични доходак 2. *что* побољшати; појачати; **~ авторитéт** појачати аутори-

тет; ~ **интерéс** *к чему* повећати интересовање *за шта*; ~ **кáчество продýкции** побољшати квалитет производа 3. *кого в чём* подићи; **это ~сило его́ в мои́х глазáх** тиме је добио у мојим очима 4. *кого* унапредити; ~ **по слýжбе** унапредити у служби ◊ ~ **гóлос** подићи глас, повисити тон

повы́||ситься, -шусь, -сишься, -сятся *сврш.* 1. *само 3. л.* повисити се, повећати се, подићи се; **температýра ~силась** температура се повећала; **цéны ~сились** цене су се повећале 2. *само 3. л.* побољшати се; појачати се; **~сился интерéс** *к чему* појачало се интересовање *за шта* 3. *в чём* подићи се, добити (*у чијим очима*) 4. *разг.* узнапредовати, унапредити се (*у служби*)

повышá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* повишавати, повећавати, подизати (*ниво, притисак итд.*) 2. *что* побољшавати (*квалитет*); појачавати (*интересовање итд.*) 3. *кого в чём* подизати (*чији углед итд.*) 4. *кого* унапређивати (*у служби*) ◊ ~ **гóлос** дизати глас, повишавати тон

повышá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* повишавати се, повећавати се, подизати се (*о температури, ценама итд.*) 2. *само 3. л.* побољшавати се; појачавати се 3. *в чём* подизати се, добијати (*у чијим очима*) 4. *разг.* напредовати (*у служби*)

повышéни||е, -я *с* 1. повишење, повећање, подизање; ~ **ýровня воды́** повишење нивоа воде; ~ **эффекти́вности произвóдства** повећање ефикасности производње; ~ **квалификáции рабóтников** подизање квалификације радника 2. побољшање; појачање; ~ **кáчества продýкции** побољшање квалитета производа 3. *разг.* напредовање; **пойти́ на ~** напредовати у служби, авансовати 4. узвишица *ж*, успон *м*

повы́шенн||ый, -ая, -ое повишен, повећан, појачан; **~ая температýра** повишена температура; **~ое кровянóе давлéние** повишен крвни притисак; ~ **интерéс** појачано интересовање

пов||язáть, -яжý, -я́жешь, -я́жут; -я́занный *сврш.* 1. повезати; завезати; ~ **платóк** повезати мараму; ~ **гáлстук** везати кравату 2. плести, штрикати (*неко време*)

пов||язáться, -яжýсь, -я́жешься, -я́жутся *сврш. чем* повезати се

повя́з||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. повез *м*, повеска; трака, врпца; **трáурная ~** црна трака 2. завој *м*; **наложи́ть ~ку на рáну** ставити завој на рану

повя́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* везивати, повезивати (*мараму итд.*)

повя́зыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. чем* повезивати се

повя́||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **-л, -ла, -ло** *сврш.* увенути, повенути; **цветы́ ~ли** цвеће је увенуло

погадá||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* гатати; ~ **на кáртах** бацити карте

погáн||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. нар.* 1. прљати, каљати 2. *фиг.* скрнавити, каљати, срамотити

погáн||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** отровна гљива

погáн||ый, -ая, -ое; погáн, -а, -о 1. отрован; ~ **гриб** отровна гљива 2. *разг.* за смеће, за отпатке; **~ое ведрó** канта за смеће 3. *нар.* гадан, одвратан; **~ое настроéние** веома лоше расположење 4. *рел. заст.* нечист, забрањен

пóган||ь, -и *ж нар. презр.* нечистоћа, ђубре *с*; поганштина, гадост, гнусоба

погасá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* гаснути, гасити се; трнути

пог||аси́ть, -ашý, -áсишь, -áсят; -áшенный *сврш.* 1. угасити, утрнути; ~ **лáмпу** угасити лампу 2. *струч.* смањити; ~ **скóрость** смањити брзину 3. исплатити, ликвидирати; ~ **долг** ликвидирати дуг 4. поништити, жигосати; ~ **мáрку** поништити марку 5. *фиг.* угасити, угушити (*иницијативу итд.*)

погáс||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **погáс, -ла, -ло** *сврш.* угасити се, утрнути; **огóнь погáс** ватра се угасила

погашá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. исплаћивати, ликвидирати (*другове*) 2. поништавати, жигосати (*марке*)

погашéни||е, -я *с* 1. исплаћивање, отплаћивање; ~ **государственных зáймов** отплаћивање државних зајмова 2. поништавање, жигосање (*марака*)

погибá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. гинути (*у борби*) 2. пропадати, страдати (*од хладноће итд.*)

поги́бел||ь [1], **-и** *ж заст.* погибија, пропаст

поги́бел||ь [2], **-и** *ж*: **в три ~и гнуть** *кого разг.* присиљавати *кога* на покорност, послушност; **в три ~и гнýться (сгибáться)** *разг.* а) ниско се савијати б) *перед кем* понижавати се *пред ким*

поги́б||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **поги́б, -ла, -ло** *сврш.* 1. погинути; ~ **в бою́** погинути у борби 2. пропасти, страдати; **посéвы ~ли от хóлода** усеви су страдали од хладноће

поглá||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* 1. что испеглати, попеглати, изглачати 2. *кого, что* погладити, помиловати; ~ **по головé** помиловати по глави

погл||оти́ть, -ощý, -óтишь, -óтят; -ощённый *сврш.* 1. упити, апсорбовати; **гýбка ~оти́ла вóду** сунђер је упио воду; ~ **лучи́** апсорбовати зраке 2. *фиг.* прогутати; **вóлны ~оти́ли корáбль** таласи су прогутали брод 3. *фиг.* обузети, заокупити; **забóты ~оти́ли её** бриге су је заокупиле; **он ~ощён чтéнием** он се удубио у читање 4. *фиг.* исцрпсти, прогутати (*време, снагу*)

поглощá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. упијати, апсорбовати 2. *фиг.* гутати 3. *фиг.* обузимати, заокупљати (*о бригама итд.*) 4. *фиг.* црпсти, гутати (*време, снагу*)

поглупé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* оглупети, постати глуп

погля||дéть, -жý, -ди́шь, -дя́т *сврш.* 1. *на кого, что* погледати *кога, шта, на (у) кога, шта*; ~ **и́скоса** *на кого* погледати *кога* са стране; ~ **исподлóбья** погледати мрко (попреко) 2. *разг.* гледати (*неко време*) 3. *за кем, чем разг.* припазити *на кога, шта*; ~ **за ребёнком** припазити на дете ◊ **как я ~жý** *уметн. р.* како ми изгледа, како ми се чини

погля||дéться, -жýсь, -ди́шься, -дя́тся *сврш.* погледати се; ~ **в зéркало** погледати се у огледалу

погля́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. *на кого, что* гледати, бацати погледе *на (у) кога, шта (повремено)* 2. *за кем, чем* пазити *на кога, шта*

пог||нáть, -оню́, -óнишь, -óнят; *прошл.* **-нáл, -налá, -нáло; пóгнанный** *сврш.* потерати; ~ **овéц** потерати овце; ~ **лошадéй вскачь** појурити коње у галопу

пог||нáться, -оню́сь, -óнишься, -óнятся; *прошл.* **-нáлся, -налáсь, -алóсь** *и* **-áлось** *сврш.* 1. *за кем, чем* појурити *кога, шта*, дати се у потеру *за ким, чим* 2. *за чем фиг. разг.* појурити, потрчати; ~ **за слáвой** потрчати за славом ◊ **за двумя́ зáйцами ~óнишься, ни одногó не поймáешь** *посл.* ко тражи веће изгуби и оно из вреће

погни́||ть, -ёт, -ю́т *несврш. разг.* сагњити, иструлети

погн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт; пóгнутый *сврш.* савити, искривити, погнути

погн||ýться, -ýсь, -ёшься, -ýтся *сврш.* савити се, искривити се, погнути се

погнушá||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. кого, чего, кем, чем* згнушати се *кога, чега*, осетити одвратност *према коме, чему*

поговáрива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* причати, зуцкати, говоркати; **~ют, что...** прича се (зуцка се) да...

поговор||йть, -ю, -йшь, -ят *сврш.* попричати, поразговарати (*мало*); **~ о делáх** поразговарати о пословима

поговóр||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** изрека, узречица; **войтй в ~ку** постати изрека (пословица)

погóд||а, -ы *ж* време *с*; **хорóшая, плохáя ~** лепо, ружно време; **неустóйчивая ~** променљиво (нестабилно) време; **перемéна ~ы** промена времена; **~ пóртится** време се погоршава; **лётная ~** време погодно за лет авиона; **прогнóз ~ы** временска прогноза ◇ **бюрó ~ы** метеоролошка служба; **ждать у мóря ~ы** седети скрштених руку; **дéлать ~у** ведрити и облачити, имати главну реч

пого||дйть, -жý, -дйшь, -дят *сврш. разг.* причекати, почекати ◇ **(ну,) ~й!** запамтићеш ме!; **немнóго ~дя** мало касније

погóдн||ый [1], **-ая, -ое** годишњи

погóдн||ый [2], **-ая, -ое** временски; **~ые услóвия** временски услови

погóд||ок, -ка *м*: **онй ~ки** међу њима је година дана разлике (*о браћи, сестрама*)

погóж||ий, -ая, -ее; погóж, -а, -е *разг.* леп, ведар, јасан (*о времену*)

поголóвно *прил.* опште, општенито; **все ~** сви без изузетка

поголóвн||ый, -ая, -ое 1.: ~ счёт скотá бројење (пребројавање) стоке по грлу **2.** општи, свеопшти, општенит; **~ая мобилизáция** општа мобилизација

поголóвь||е, -я *с* сточни фонд, бројно стање грла; **~ скотá** сточни фонд

поголубé||ть, -ет, -ют *сврш.* помодрети, поплавети, постати модар, плав

погóн, -а *м, мн.* **-ы, пóгон** нараменица *ж*, еполета *ж*; **офицéрские ~ы** официрске еполете

погóнн||ый, -ая, -ое дужински; **~ метр** дужински метар

погóнщик, -а *м* гонич стоке; **~ скотá** говедар; **~ мýлов** мазгар; **~ верблю́дов** камилар

погóн||я, -и *ж* **1.** потера, хајка; **пустйться (брóситься) в ~ю** дати се у потеру **2.** потера, гонитељи *мн. м* **3.** *фиг.* потера, трка; **в ~е за слáвой** у трци за славом

погоня́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** гонити, терати; **~ кнутóм** гонити ударајући бичем **2.** *разг.* пожуривати

погоня́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *сврш.* терати, гонити (*извесно време*)

погоня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. за кем разг.* јурити, гонити *кога (извесно време)*

погорéл||ец, -ьца *м* погорелац

погор||éть, -ю́, -йшь, -ят *сврш.* **1.** погорети, изгорети; **вся дерéвня ~éла** цело село је изгорело **2.** погорети, постати погорелац **3.** *само 3. л.* исушити се, сагорети (*о житу итд.*) **4.** *само 3. л.* упалити се (*о сену итд.*) **5.** *само 3. л.* горети (*извесно време*) **6.** *на чём и без обј. фиг. разг.* настрадати, пропасти, претрпети неуспех *у чему*

погоряч||йться, -ýсь, -йшься, -áтся *сврш.* планути, пасти у ватру, разбеснети се

погóст, -а *м* сеоско гробље

погранйчник, -а *м* граничар

погранйчн||ый, -ая, -ое гранични, погранични; **~ столб** гранични стуб; **~ая полосá** гранична зона; **~ая охрáна** погранична стража; **~ые войскá** граничари; **~ая перестрéлка** чаркање на граници

погранйчь||е, -я *с* погранична зона

пóгреб, -а *м, мн.* **-á, -óв** подрум; **вйнный ~** вински подрум ◇ **пороховóй ~** буре барута

погребáльн||ый, -ая, -ое погребни; **~ обря́д** погребни обред; **~ая процéссия** пратња, спровод

погребá||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** сахрањивати, покопавати **2.** *фиг.* покопавати

погребéни||е, -я *с* сахрана *ж*, погреб *м*

погреб||éц, -цá *м заст.* путни ковчежић (*са храном*)

погреб||óк, -кá *м* **1.** *дем.* подрумчић **2.** вински подрум; крчма *ж*, пивница *ж*

погремýш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** звечка

погре||стй [1], **-бý, -бёшь, -бýт;** *прошл.* **погрёб, -блá, -блó; -бённый** *сврш.* **1.** сахранити, покопати **2.** *фиг.* покопати

погре||стй [2], **-бý, -бёшь, -бýт;** *прошл.* **погрёб, -блá, -блó** *сврш.* **1.** веслати (*извесно време*) **2.** грабуљати (*извесно време*)

погрé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* угрејати, загрејати (*извесно време*); **~ рýки у пéчки** угрејати руке крај пећи

погрé||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* огрејати се, загрејати се; угрејати се (*извесно време*); **~ на сóлнце** огрејати се на сунцу

погреш||йть, -ý, -йшь, -áт *сврш.* **1.** *против чего, чем* огрешити се *о шта*; **~ прóтив йстины** огрешити се о истину **2.** згрешити

погрéшност||ь, -и *ж* погрешка, омашка; **допустйть ~** направити грешку

погро||зйть, -жý, -зйшь, -зя́т *сврш.* припретити, попретити; **~ пáльцем** припретити прстом

погро||зйться, -жýсь, -зйшься, -зя́тся *сврш. разг. в.* **погрозйть**

погрóм, -а *м* разарање *с*, погром, покољ, масакр

погрóмн||ый, -ая, -ое погромашки, који се односи на покољ, масакр

погрóмщик, -а *м* учесник, организатор погрома

погрубé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** огрубети, постати храпав (*о кожи гласу*) **2.** *фиг.* постати груб, неотесан

погружá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** товарити, утоваривати **2.** потапати, загњуривати **3.** *фиг.* удубљивати (*у мисли итд.*)

погружá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** укрцавати се; утоваривати се **2.** загњуривати се, потапати се **3.** *фиг.* удубљивати се, утапати; **~ в мы́сли** удубљивати се у мисли

погружéни||е, -я *с* **1.** понирање, потапање; **~ подвóдной лóдки** потапање подморнице **2.** *фиг.* удубљивање, утапање (*у мисли итд.*)

погр||узйть, -ужý, -ýзишь, -ýзят; -ужённый *сврш.* **1.** натоварити, утоварити; **~ мешкй в вагóны** утоварити џакове у вагон; **~ пассажйров на теплохóд** укрцати путнике на брод **2.** потопити, загњурити; **~** *что* **в вóду** потопити *шта* у воду **3.** *фиг.* удубити; **~ужённый в раздýмья** утонуо у мисли

погр||узйться, -ужýсь, -ýзишься, -ýзятся *сврш.* **1.** укрцати се; утоварити се **2.** заронити, уронити, загњурити се **3.** *фиг.* удубити се, утонути; **~ с головóй** *во что* сав се предати *чему*; **~ в чтéние** удубити се у читање;

~ **в сон** утонути у сан; ~ **во тьму́** утонути у таму

погру́зк||а, -и *ж* утовар *м*, утоварање *с*; укрцавање *с*

погрузне́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* одебљати, угојити се

погру́зочн||ый, -ая, -ое за утовар, утоварни; **~ые маши́ны** машине за утовар; **~ые рабо́ты** радови на утовару и истовару

погру́зчик, -а *м* утоваривач (*машина*)

погры́з||ть, -у́, -ёшь, -у́т; -енный *сврш.* глодати (*извесно време*)

погры́з||ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* **1.** изујендати се (*о животињама*) **2.** *фиг. нар.* посвађати се

погряза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** заглибљивати се **2.** огрезати, ваљивати се

погря́з||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **погря́з** *и* **-нул, -ла, -ло** *сврш.* **1.** заглибити се (*у блато итд.*) **2.** *фиг.* огрезнути, увалити се; ~ **в долга́х** увалити се у дугове; ~ **в неве́жестве** огрезнути у незнању

пог||уби́ть, -ублю́, -у́бишь, -у́бят *сврш.* **1.** уништити, упропастити **2.** унесрећити

погу́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** шеткати се **2.** веселити се, проводити се

погуля́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** прошетати; ~ **по у́лицам** прошетати улицама **2.** *разг.* провеселити се, провести се

погусте́||ть, -ет, -ют *сврш.* згуснути се, постати густ

под [1], **-а** *м, лок.* **о -е, на -у́** *тех.* под, тло *с*, дно *с* (*пећи*)

под [2] (*и* **подо** *испред неких сугласничких група, нпр.:* **подо мно́й, подо все́м, подо льдо́м**) *предл.* **I** *с ак.* **1.** *у просторној одредби* а) под *с ак.*, испод *с ген.*; **засу́нуть чемода́н под крова́ть** угурати кофер под кревет (испод кревета); **забра́ться под одея́ло** завући се под ћебе; **взять по́д руку** ухватити под руку; **наде́ть под пиджа́к дже́мпер** обући испод сакоа џемпер б): **е́хать по́д гору** спуштати се низбрдо; **руби́ть под ко́рень** сећи до самог корена **2.** *у одредби пратећих околности* а) под *с ак.*; **попа́сть под влия́ние** пасти под утицај; **ста́вить под защи́ту** ставити под заштиту; **взять под наблюде́ние** узети под надзор б) уз *с ак.*; **под зву́ки ма́рша** уз звуке марша; **петь под гита́ру** певати уз пратњу гитаре; **зако́нчить речь под бу́рные аплодисме́нты** завршити говор уз буран аплауз в): **вы́бежать под дождь** истрчати на кишу; **они́ попа́ли под дождь** ухватила их је киша; **попа́сть под суд** доспети на суд, бити оптужен **3.** *у одредби намене и сврхе* за *с ак.*; **дом за́нят под больни́цу** кућа је узета за болницу; **приспосо́бить помеще́ние под склад** уредити просторију за магацин **4.** *у атрибутској одредби:* **шу́ба под ко́тик** бунда од имитације фоке; **ме́бель под оре́х** намештај као од ораховине **5.** *у временској одредби* а) пред *с ак.*, уочи *с ген.*; **под ве́чер** пред вече; **под о́сень** пред јесен; **под Но́вый год** уочи Нове године б): **ему́ под се́мьдесят** њему је близу седамдесет **II** *с инстр.* **1.** *у просторној одредби* а) под *с инстр.*, испод *с ген.*; **под потолко́м висе́ла ла́мпа** под плафоном (испод плафона) висила је лампа; **стоя́ть под наве́сом** стајати под стрехом (испод стрехе) б) у околини *с ген.*; **жить под Москво́й** живети у околини Москве в) под *с ак.*, испод *с ген.*; **укры́ться под наве́сом** склонити се под стреху (испод стрехе) г): **под бо́ком** пред носом, сасвим близу; **под руко́й** при руци, на дохват руке **2.** *у одредби пратећих околности:* **е́хать под жа́рким полу́денным со́лнцем** путовати под врелим подневним сунцем; **наступа́ть под прикры́тием огня́** наступати под ватреном заштитом; **рабо́тать под руково́дством** *кого* радити под руководством *кога*; **под давле́нием обще́ственного мне́ния** под притиском јавног мњења; **кни́га под каки́м назва́нием** књига под *каквим* насловом (са *каквим* насловом); **растяже́ние под де́йствием тепла́** ширење под дејством топлоте **3.** *у атрибутској одредби:* **по́ле под кле́вером** поље под детелином; **су́дно под иностра́нным фла́гом** брод под страном заставом; **дом под желе́зной кры́шей** кућа са лименим кровом; **мя́со под бе́лым со́усом** месо са бешамел-умаком

подава́льщик, -а *м* **1.** помоћни радник; носач, допремач **2.** конобар

пода||ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* **1.** давати, додавати, пружати **2.** сервирати (*јело*) **3.** допремати (*грађевински материјал итд.*) **4.** давати, удељивати (*милостињу*) **5.** постављати (*композицију итд.*) **6.** померати, премештати **7.** подносити, предавати (*жалбу, молбу*) **8.** давати, пружати; ~ **приме́р** давати пример, служити као пример; ~ **(больши́е) наде́жды** пружати наде, много обећавати; **не ~ при́знаков жи́зни** не давати знакове живота **9.** приказивати, представљати (*у уметничком делу итд.*) **10.** *спорт.* додавати, сервирати (*лопту*) ◇ **не ~ ви́ду** правити се као да не примећује

пода||ва́ться, -ю́сь, -ёшься, -ю́тся *несврш.* **1.** померати се, помицати се **2.** попуштати (*под притиском*) **3.** *на что* попуштати, пристајати; ~ **на угово́ры** пристајати (*на нешто*) после убеђивања **4.** *разг.* ићи, упућивати се

подави́ть, подавлю́, пода́вишь, пода́вят; пода́вленный *сврш.* **1.** погазити, згњечити (*све, много*) **2.** притиснути **3.** угушити; ~ **восста́ние** угушити устанак; ~ **сопротивле́ние** савладати отпор **4.** пригушити, сузбити, савладати; ~ **стон** пригушити јаук; ~ **страх** савладати страх **5.** *фиг.* потиснути; ~ **свои́м авторите́том** потиснути својим ауторитетом; **он пода́влен неуда́чей** он је потиштен неуспехом

подави́ться, подавлю́сь, пода́вишься, пода́вятся *сврш.* задавити се, загрцнути се; ~ **ко́стью** задавити се коцком; ~ **от сме́ха** загрцнути се од смеха ◇ **подави́сь!, чтоб ты подави́лся!** *нар.* пресело ти дабогда!

подавле́ни||е, -я *с* **1.** угушивање, угушење; ~ **восста́ния** угушивање устанка **2.** пригушивање, сузбијање, савлађивање (*страха итд.*)

пода́вленност||ь, -и *ж* утученост, потиштеност

пода́вленн||ый, -ая, -ое 1. пригушен, нејасан; ~ **стон** пригушен јаук **2.** потиштен, утучен, мрачан; **~ое настрое́ние** мрачно расположење

подавля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** угушивати (*устанак*) **2.** пригушивати (*јаук*); сузбијати, савлађивати (*бол, страх*) **3.** *фиг.* потискивати (*својим ауторитетом итд.*)

подавля́ющ||ий, -ая, -ее претежан, знатан; **~ее большинство́** огромна већина

пода́вно *прил. разг.* тим пре, поготову; **он согла́сен, а я и ~** он се слаже, а ја поготову

пода́гр||а, -ы *ж* подагра, костобоља

пода́грик, -а *м разг.* лице које болује од подагре, костобоље

подагри́ческ||ий, -ая, -ое подагричан, костобољан

пода́льше *прил. разг.* подаље, још даље

подари́ть, подарю́, пода́ришь, пода́рят; пода́ренный *сврш.* поклонити, даровати; ~ **на па́мять** поклонити за успомену

пода́р||ок, -ка *м* поклон, дар; **получи́ть в ~** добити на поклон; **сде́лать ~** поклонити, даровати

пода́рочн||ый, -ая, -ое 1. намењен за поклон **2.** добијен на поклон

пода́тел||ь, -я *м зван.* доносилац, уручилац; **~ письма́** уручилац писма

пода́тливост||ь, -и *ж* **1.** погодност (*за обраду*) **2.** *фиг.* попустљивост, еластичност (*о карактеру итд.*)

пода́тли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. лако обрадив, мекан; **~вая гли́на** мекана глина **2.** *фиг.* попустљив, поводљив, еластичан; **~ челове́к** попустљив човек; **~ хара́ктер** блага нарав

податн||о́й, -а́я, -о́е *ист.* **1.** порески **2.** опорезив, обавезан да плаћа порез **3. податн|о́й, -о́го** *м* порезник, порески чиновник

по́дат||ь, -и *ж, ген. мн.* **-ей** *ист.* порез *м*, дажбина

пода́||ть, -м, -шь, -ст, -ди́м, -ди́те, -ду́т; *прошл.* **по́дал** *и* **пода́л, подала́, по́дало** *и* **пода́ло; по́данный** *сврш.* **1.** дати, додати, пружити; **~ пальто́** *кому* додати капут *коме*; **~ ру́ку** пружити руку **2.** сервирати, изнети; **обе́д по́дан** ручак је сервиран, ручак је на столу; **~ ко́фе** послужити кафу **3.** допремити (*грађевински материал итд.*) **4.** дати, уделити (*милостињу*) **5.** поставити; **~ по́езд** поставити композицију (*воза*); **~ лошаде́й** упрегнути коње **6.** померити, преместити; **~ маши́ну наза́д** поћи колима уназад; **~ стол вле́во** померити сто улево **7.** поднети, предати; **~ жа́лобу** предати (поднети) жалбу; **~ в суд** *на кого* тужити суду *кога*; **~ в отста́вку** поднети (дати) оставку **8.** дати, пружити; **~ приме́р** дати пример; **~ знак** дати знак; **~ сове́т** дати савет; **~ по́мощь** пружити помоћ; **~ кома́нду** дати команду; **~ мысль** сугерирати **9.** приказати, представити (*у уметничком делу итд.*) **10.** *спорт.* додати, сервирати (*лопту*) ◊ **~ ру́ку по́мощи** пружити помоћ; **~ го́лос** дати глас од себе; **руко́й ~** на дохват руке, веома близу

пода́||ться, -мся, -шься, -стся, -ди́мся, -ди́тесь, -ду́тся; *прошл.* **-лся, -ла́сь, -ло́сь** *сврш.* **1.** померити се, помакнути се; **~ вперёд** померити се напред; **~ наза́д** устукнути се **2.** попустити (*под притиском*) **3.** *на что разг.* попустити, пристати (*после молбе, убеђивања*) **4.** *разг.* отићи, кренути, упутити се; **~ в го́род** кренути у град; **~ не́куда** нема се куда

пода́||ча, -и *ж* **1.** давање *с*, додавање *с*, пружање *с* **2.** сервирање *с* (*јела*) **3.** допремање *с*, снабдевање *с*; **~ горю́чего** снабдевање горивом **4.** постављање *с* (*композиције итд.*) **5.** померање *с*, премештање *с* **6.** подношење *с* (*молбе итд.*) **7.** давање *с*, пружање *с* (*помоћи итд.*) **8.** *спорт.* сервирање *с*, додавање *с* (*лопте*)

пода́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* **1.** залогај *м*, комад *м* (*бачен животињи*) **2.** *фиг.* милостиња

подая́ни||е, -я *с заст.* милостиња *ж*; **проси́ть ~я** просити

подба́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* додати (*мало*); **~ са́хару в ко́фе** додати шећера у кафу

подбавля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* додавати (*мало*)

подба́дрива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* ободравати, бодрити, охрабривати

подбега́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. к кому, чему* дотрчавати *до кога, чега*, притрчавати *коме, чему*

подбе||жа́ть, -гу́, -жи́шь, -гу́т *сврш. к кому, чему* дотрчати *до кога, чега*, притрчати *коме, чему*; **~ к до́му** дотрчати до куће; **~ к ма́тери** притрчати мајци

подберёзовик, -а *м бот.* вргањ (*гљива*)

подбива́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. что* **1.** прикуцавати, прикивати (*штикле*); поткивати **2.** *чем* подшивати; постављати (*крзном итд.*) **3.** *разг.* повређивати, озлеђивати **4.** обарати (*авион*)

подбива́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. кого на что и с инф. разг.* подстрекавати, подстицати, наговарати

подби́вк||а, -и *ж* **1.** прикуцавање *с*, прикивање *с* (*штикле*); поткивање *с* **2.** подшивање *с*; постављање *с* (*крзном итд.*) **3.** постава

подбира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** дизати, купити, прикупљати **2.** скупљати (*косу, ноге*); затезати, прикупљати (*узде итд.*) **3.** бирати, одабирати; **~ га́лстук к руба́шке** одабирати кравату према кошуљи **4.** сакупљати, одабирати; **~ материа́лы для статьи́** сакупљати грађу за чланак

подбира́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* стварати се, комплектирати се (*о збирци итд.*) **2.** *к кому, чему разг.* прикрадати се *коме, чему*

под||би́ть [1], **-обью́, -обьёшь, -обью́т; -би́тый** *сврш. что* **1.** прикуцати, приковати; потковати; **~ каблуки́** ставити флекице на штикле **2.** *чем* подшити; поставити; **~ шёлком** поставити свилом; **~ ва́той** ватирати **3.** повредити, озледити; **~ глаз** повредити око **4.** оборити; **~ самолёт** оборити авион ◊ **~би́тый ве́тром** *шаљ.* а) лаган, слаб (*капут*) б) ветропираст (*човек*)

под||би́ть [2], **-обью́, -обьёшь, -обью́т** *сврш. кого на что разг.* подстрекнути, подстаћи, наговорити; **~ на ша́лость** подстаћи на несташлук

подбодр||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* ободрити, охрабрити; **~ больно́го** охрабрити болесника

подбодр||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* ободрити се, охрабрити се

подбодря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* бодрити, храбрити

подбодря́||ться, -юсь, -ешься; -ются *несврш.* бодрити се, храбрити се

подбо́||й, -я *м* постава *ж*

подбо́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** прикуцавање *с*, закуцавање *с* **2.** постављање *с*

подбо́р, -а *м* **1.** одабирање *с*, избор **2.** збирка *ж*, колекција *ж*; **~ книг** збирка књига ◊ **как на ~** као по избору, један лепши (бољи) од другог; **в ~** *штамп.* у једном ретку, без алинеје

подбо́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *само јд.* одабирање *с* **2.** рубрика; **газе́тная ~** новинска рубрика

подборо́д||ок, -ка *м* брада *ж*; **двойно́й ~** подвољак

подборо́дочн||ый, -ая, -ое подбрадни

подбоче́нива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* подбочивати се

подбоче́н||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* подбочити се

подбра́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что* бацати увис; подбацивати **2.** *что, чего* дометати, додавати, набацивати (*дрва у пећ итд.*) **3.** *что, чего разг.* упућивати, пребацивати (*резерве на фронт итд.*) **4.** *кого, что кому* подметати, потурати (*тајно*) **5.** *кого нар.* пребацивати (*колима*)

подбрива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* подбријавати

подбр||и́ть, -е́ю, -е́ешь, -е́ют; -и́тый *сврш.* подбријати

подбро́||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* **1.** *кого, что* бацити увис; подбацити; **~ мяч вверх** бацити лопту увис; **~ мяч под дива́н** бацити лопту под отоман **2.** *что, чего* дометнути, додати, набацити; **~ дров в пе́чку** додати дрва у пећ **3.** *что, чего разг.* упутити, пребацити (*резерве на фронт итд.*) **4.** *кого, что кому* подметнути, потурити (*тајно*); **~ кра́деные ве́щи** *кому* подметнути *коме* украдене ствари; **~ младе́нца** поту-

рити бебу **5.** *кого нар.* пребацити (*колима*); ~ *кого* **до, ста́нции** пребацити *кога* до станице

подва́л, -а *м* **1.** подрум **2.** сутерен **3.** подлистак (*у новинама*)

подва́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* пригртати (*земљу уз биљку*) **2.** *что, чего* додавати, досипати **3.** *безл. нар.* придолазити, нагртати **4.** *само 3. л.* пристајати (*о броду*)

подв||али́ть, -алю́, -а́лишь, -а́лят; -а́ленный *сврш.* **1.** *что* пригрнути (*земљу уз биљку*) **2.** *что, чего* дометнути, додати, досути **3.** *безл. нар.* придоћи, нагрнути; **~али́ло сне́гу за́ ночь** преко ноћи нападало је много снега **4.** *само 3. л.* пристати; **парохо́д ~али́л к бе́регу** пароброд је пристао уз обалу

подва́льн||ый, -ая, -ое 1. подрумски **2.** сутеренски; **~ое помеще́ние** просторија у сутерену; **~ эта́ж** сутерен **3.** који се односи на подлистак; **~ая статья́** чланак у подлистку

подва́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** докувавати (*јело*) **2.** подгрејавати **3.** *тех.* приваривати

подва||ри́ть, -арю́, -а́ришь, -а́рят; -а́ренный *сврш.* **1.** докувати (*јело*) **2.** *тех.* приварити

подва́хтенн||ый, -ая, -ое *пом.*: **~ матро́с** морнар који смењује дежурног

подведе́ни||е, -я *с* **1.** довођење **2.** постављање, подметање **3.** *фиг.* поткрепљивање, доказивање **4.** закључивање, сумирање; **~ ито́гов** сумирање резултата **5.** шминкање

подве́домстве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно подређен, подручан (*установа, орган*); **учрежде́ния, ~нные министе́рству** установе у надлежности министарства

подвез||ти́ [1], **-у́, -ёшь, -у́т;** *прошл.* **подвёз, -ла́, -ло́; -ённый** *сврш.* **1.** *кого* довести успут (*колима*); **~ попу́тчика** довести случајног сапутника; **~ до дере́вни** довести до села **2.** *что, чего* довести, допремити, дотерати; **~ дров** дотерати дрва; **~ това́р в магази́н** допремити робу у продавницу

подвез||ти́ [2], **-ёт;** *прошл.* **-ло́** *безл. сврш. кому разг.* имати среће

подвене́чн||ый, -ая, -ое венчани; **~ая фата́** венчани вео; **~ое пла́тье** венчаница

подверга́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* подвргавати (*испитивању итд.*); излагати (*опасности итд.*)

подверга́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* подвргавати се; излагати се; **~ кри́тике** подвргавати се критици; **~ опа́сности** бити изложен опасности

подве́рг||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **подве́рг** *и* **-нул, -ла, -ло** *сврш.* подвргнути; изложити; **~ ана́лизу** подвргнути анализи; **~ кри́тике** подвргнути критици; **~ опа́сности** изложити опасности; **~ ри́ску** изложити ризику

подве́рг||нуться, -нусь, -нешься, -нутся; *прошл.* **подве́ргся** *и* **-нулся, -лась, -лось** *сврш.* подвргнути се; изложити се; **~ облуче́нию** подвргнути се зрачењу; **~ кри́тике** подвргнути се критици; **~ бомбардиро́вке** бити бомбардован

подве́рженност||ь, -и *ж чему* склоност *према чему*, предиспонираност *за шта*

подве́рже||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно *чему* **1.** подложан; **~ влия́нию** подложан утицају **2.** склон *чему*, предиспониран *за шта*; **~ па́нике** склон паници; **~ боле́зни** предиспониран за болест

подверн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; подвёрнутый *сврш.* **1.** засукати, подврнути, подавити; **~ рукава́** засукати рукаве; **~ брю́ки** подврнути панталоне; **~ одея́ло** подавити ћебе; **~ но́гу под себя́** подавити ногу пода се **2.** ишчашити, угануги; **~ но́гу** ишчашити ногу **3.** заврнути, притегнути, зашрафити; **~ кран** заврнути славину; **~ га́йку** заврнути навртак

подверн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* **1.** *само 3. л.* посувратити се, подавити се; **воротни́к ~у́лся** крагна се подврнула **2.** *само 3. л.* ишчашити се; **у меня́ нога́ ~у́лась** ишчашио сам ногу **3.** *разг.* наћи се, задесити се, доспети (*случајно*); **~ по́д руку** *кому* наћи се при руци *коме*

подвёртыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** засукивати, подвртати, подавијати **2.** ишчашивати (*ногу*) **3.** завртати, притезати, зашрафљивати

подвёртыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* посувраћати се, подавијати се **2.** *само 3. л.* ишчашивати се (*о нози*) **3.** *разг.* налазити се, доспевати (*случајно*)

подвесе́льн||ый, -ая, -ое *пом.* на весла, са веслима (*чамац*)

подве́||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* обесити, окачити; **~ ла́мпу под потолко́м** окачити лампу о плафон; **~ дверь** накачити врата ◇ **у него́ хорошо́ ~шен язы́к** вешт је на језику

подве́с||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *само јд.* вешање *с*, качење *с* **2.** привесак *м*, висуљак *м*, висећи украс

подвесн||о́й, -а́я, -о́е висећи; **~а́я ко́йка** висећи лежај; **~а́я доро́га** жичара, успињача

подве́с||ок, -ка *м* привесак, висуљак, висећи украс

подве||сти́, -ду́, -дёшь, -ду́т; *прошл.* **подвёл, -ела́, -ело́; -дённый** *сврш.* **1.** *кого, что к кому, чему* привести *кога, шта коме, чему*, довести *кога, шта до кога, чега*; **~ к вы́ходу** довести до излаза; **~ ребёнка к ма́тери** привести дете мајци; **~ войска́ к перепра́ве** довести трупе до прелаза (*преко реке*) **2.** *что* довести, увести; **~ электри́чество** увести електричну струју; **~ доро́гу к фа́брике** изградити пут према фабрици **3.** *что* подметнути; поставити; **~ ми́ну** подметнути мину, минирати; **~ фунда́мент** поставити темељ; **~ дом под кры́шу** ставити кућу под кров, покрити кућу **4.** *что подо что фиг.* доказати, поткрепити доказима; **~ теорети́ческую ба́зу** *подо что* поткрепити *шта* теоријски **5.** *что* закључити, сумирати; **~ бала́нс** закључити биланс; **~ ито́ги** а) сумирати резултате б) извести закључак, резимирати **6.** *кого подо что* довести (*у неприлику, у незгоду*); **~ под неприя́тность** довести у неприлику **7.** *кого фиг. разг.* натоциљати *кога*, подвалити *коме*; **~ това́рища** натоциљати друга **8.** *что* нашминкати; **~ глаза́** нашминкати (осенчити) очи; **~ бро́ви** исцртати обрве **9.** *безл.*: **у него́ живо́т ~ло́ от го́лода** крче му црева од глади ◇ **~ часы́** померити казаљке на сату

подве́тренн||ый, -ая, -ое заклоњен, заштићен од ветра; **~ая сторона́** заветрина

подве́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* вешати, качити

подвздо́шн||ый, -ая, -ое *анат.* карлични; **~ая кость** карлична кост

подвива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* увијати (*косу*)

по́двиг, -а *м* подвиг; **боево́й ~** ратни подвиг; **трудово́й ~** радни подвиг; **герои́ческий ~** јуначко дело; **соверши́ть ~** учинити подвиг

подвига||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* помакнути, покренути; померити (*више пута*)

подвига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** помицати, померати **2.** *фиг. разг.* убрзавати, унапређивати (*посао итд.*)

подвигá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. помицати се, померати се 2. *фиг. разг.* убрзавати се, напредовати (*о послу итд.*)

подви́г||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **подви́г** *и* **-нул, -ла, -ло** *сврш. кого на что заст.* побудити, подстрекнути, покренути

подви́д, -а *м биол.* подврста *ж*

подви́жник, -а *м* 1. *заст.* испосник, пустињак, аскета 2. *књиш.* борац, прегалац; ~ **наýки** научни прегалац

подви́жническ||ий, -ая, -ое 1. *заст.* пустињачки, аскетски 2. *књиш.* пожртвован, прегалачки; ~ **труд** самопрегоран рад

подви́жничеств||о, -а *с* 1. *заст.* аскетизам *м* 2. *књиш.* пожртвованост *ж*, прегалаштво

подвиж||нóй, -нáя, -нóе *и* **подви́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но** 1. *само дужи обл.* покретан, покретљив, помичан; **подвижнóй рычáг** покретна полуга 2. живахан, жив, покретан; **подви́жный ребёнок** живахно дете; **подви́жное лицó** живахно лице; **подви́жные пáльцы** спретни прсти ◇ **подви́жные и́гры** слободне игре; **подвижнóй состáв** *жел.* возни парк

подви́жност||ь, -и *ж* 1. покретност, покретљивост; ~ **сустáвов** покретљивост зглобова 2. *фиг.* живахност

подвизá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. књиш. ирон.* деловати; ~ **в наýке** радити на пољу науке

подвин||ти́ть, -чý, -ти́шь, -тя́т; подви́нченный *сврш.* 1. заврнути, зашрафити, притегнути; ~ **гáйку** заврнути навртањ 2. пришрафити (*одоздо*); ~ **конькú к боти́нкам** пришрафити клизаљке за чизмице

подви́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* 1. помаћи, померити; ~ **стол** померити сто 2. *фиг. разг.* убрзати, унапредити (*посао итд.*)

подви́н||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* 1. помаћи се, померити се; ~ **бли́же** примаћи се 2. *фиг. разг.* убрзати се, унапредити се (*о послу итд.*)

подви́нчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. завртати, зашрафљивати, притезати (*завртњем*) 2. пришрафљивати (*одоздо*)

под||ви́ть, -овью́, -овьёшь, -овью́т; *прошл.* **-ви́л, -вилá, -ви́ло; -ви́тый** *сврш.* увити; ~ **чёлку** увити шишке

подвлáстност||ь, -и *ж* потчињеност, подређеност, зависност

подвлáст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но потчињен, подређен, зависан

подвóд, -а *м* довођење *с*, привођење *с*

подвóд||а, -ы *ж* сељачка кола, таљиге *мн. ж*

подв||оди́ть, -ожý, -óдишь, -óдят *несврш.* 1. *кого, что к кому, чему* приводити *кога, шта коме, чему*, доводити *кога, шта до кога, чега* 2. *что* доводити, уводити (*струју итд.*) 3. *что* подметати (*мину*); постављати (*темељ*) 4. *что подо что фиг.* доказивати, поткрепљивати доказима 5. закључивати (*биланс*); сумирати; ~ **итóги** а) сумирати резултате б) изводити закључак, резимирати 6. *кого подо что* доводити (*у неприлику, у незгоду*) 7. *кого фиг. разг.* подваљивати *коме* 8. *что* шминкати; ~ **глазá** шминкати очи 9. *безл.*: **у негó живóт ~óдит от гóлода** крче му црева од глади ◇ ~ **часы́** померати казаљке на сату

подвóдк||а, -и *ж* 1. довођење *с*, увођење *с* (*струје итд.*) 2. подметање (*мине*); постављање (*темеља*) 3. шминкање *с*

подвóдник, -а *м* 1. подморничар 2. ронилац, гњурац, стручњак за подводне радове

подводн||óй, -áя, -óе *струч.* доводни; ~**ы́е трýбы** доводне цеви

подвóдн||ый [1], **-ая, -ое** 1. подводни; ~**ое течéние** подводни ток; ~**ые растéния** подводне биљке; ~**ое плáвание** роњење 2. подморнички; ~ **флот** подморничка флота; ~**ая лóдка** подморница ◇ ~ **кáмень** непридвиђена сметња

подвóдн||ый [2], **-ая, -ое** који се односи на сељачка кола, таљиге

подвóз, -а *м* довожење *с*, допремање *с*

подв||ози́ть, -ожý, -óзишь, -óзят *несврш.* 1. *кого* довозити успут (*колима*) 2. *что, чего* довозити, допремати, дотеривати (*робу*)

подвóзк||а, -и *ж разг. в.* **подвóз**

подвó||й, -я *м пољопр.* дивљака *ж*

подвóрн||ый, -ая, -ое *заст.*: ~**ая пéрепись** попис домаћинстава; ~**ая пóдать** кућарина

подворотнич||óк, -кá *м* бели паспул на оковратнику униформе

подворóт||ня, -ни *ж, ген. мн.* **-ен** 1. простор *м* испод капије 2. даска којом се затвара простор испод капије 3. пролаз *м* у зиду

подвóр||ье, -ья *с, мн.* **-ья, -ий** *заст.* 1. конак *м*, свратиште 2. *црк.* подворје

подвóх, -а *м разг.* смицалица *ж*, подвала *ж*, превара *ж*; **устрóить** ~ *кому* направити смицалице *коме*

подвы́п||ить, -ью, -ьешь, -ьют *сврш. нар.* поднапити се

подв||язáть, -яжý, -я́жешь, -я́жут; -я́занный *сврш.* 1. привезати; подвезати; ~ **рáненую рýку** подвезати рањену руку 2. наплести, доплести; ~ **чулкú** наплести чарапе

подв||язáться, -яжýсь, -я́жешься, -я́жутся *сврш. чем* подвезати се; ~ **перéдником** припасати кецељу

подвя́з||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* подвезивање *с* 2. подвезица, штруфна; **шёлковые ~ки** свилене подвезице

подвя́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. привезивати, подвезивати 2. наплетати, доплетати (*чарапе итд.*)

подвя́зыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. чем* подвезивати се

подгадá||ть, -ю, -ешь, -ют; подгáданный *сврш. разг.* погодити, потрефити; **он ~л приéхать к обéду** потрефио је да стигне на ручак

подгá||дить, -жу, -дишь, -дят *сврш. кому нар.* напакостити, нашкодити

подгибá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* подавијати, подвијати

подгибá||ться, -ется, -ются *несврш.* подавијати се, пресавијати се ◇ **нóги (колéни) ~ются** *у кого* ноге клецају *коме*

подглáз||ье, -ья *с, мн.* **-ья, -ий** *анат.* подочје, подочница *ж*

подгля||дéть, -жý, -ди́шь, -дя́т *сврш. разг.* кришом погледати, увребати (*погледом*); завирити

подгля́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* кришом гледати, вребати (*погледом*); завиривати

подгнивá||ть, -ет, -ют *несврш.* трулети, гњилети (*одоздо, овлаш*)

подгн||и́ть, -ёт, -ию́т; *прошл.* **-и́л, -илá, -и́ло** *сврш.* натрулети, нагњити (*одозго, овлаш*)

подговáрива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого на что и с инф.* наговарати, подстрекавати, подбадати

подговóр, -а *м* наговор, подстрек, подстицај

подговор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. кого на что и с инф.* наговорити, подстрекнути, подбости

подголо́вник, -а *м* **1.** подметач на узглављу **2.** наслон за главу (*на зубарској столици итд.*)

подголо́с||ок, -ка *м* **1.** други, попратни глас (*у хору*) **2.** *фиг.* улизица *м, ж,* пришипетља *м, ж*

подго́нк||а, -и *ж* усклађивање *с,* подешавање *с* (*према величини итд.*)

подгоня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что к чему* притеривати *кога, шта чему, уз шта* **2.** *кого, что разг.* терати, пожуривати; **~ отстающих** пожуривати заостале **3.** *что к чему* подешавати, дотеривати *шта према чему* **4.** *что к чему нар.* усклађивати, подешавати *шта с чим* (*временски*)

подгора́||ть, -ет, -ют *несврш.* прегоревати, загоревати

подгоре́л||ый, -ая, -ое загорео, прегорео; **~ хлеб** преплануо хлеб

подгор||е́ть, -и́т, -я́т *сврш.* прегорети, загорети; **хлеб ~е́л** хлеб је преплануо; **молоко́ ~е́ло** млеко је загорело

подгоро́дн||ый, -ая, -ое приградски

подгота́влива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что к чему, для чего* припремати, спремати, приправљати *шта за шта* **2.** *кого* припремати, обучавати **3.** *кого* припремати (*за непријатну вест итд.*)

подгота́влива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. к чему* припремати се, спремати се *за шта*

подготови́тельн||ый, -ая, -ое припремни; **~ые рабо́ты** припремни радови

подгото́в||ить, -лю, -ишь, -вят; -ленный *сврш.* **1.** *что к чему, для чего* припремити, спремити, приправити *шта за шта*; **~ материа́л для рабо́ты** припремити материјал за рад; **~ к печа́ти** припремити за штампу **2.** *кого* припремити, обучити; **~ к экза́менам** припремити за испите **3.** *кого* припремити; **~ к неприя́тному изве́стию** припремити за непријатну вест

подгото́в||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш. к чему* припремити се, спремити се *за шта*

подгото́вк||а, -и *ж* **1.** припремање *с,* припрема, спремање *с*; **~ к се́ву** припремање за сетву; **вести́ ~у** *к чему* обављати припреме *за шта*; **идёт ~** *к чему* у току су припреме *за шта* **2.** припрема, спрема, обука; **без ~и** без припреме ◇ **артиллери́йская ~** *војн.* артиљеријска припрема

подготовля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. в.* **подгота́вливать**

подготовля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. в.* **подгота́вливаться**

подгреба́||ть [1], -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** купити, сакупљати грабљама (*сено*) **2.** пригртати, загртати (*пепео итд.*)

подгреба́||ть [2], -ю, -ешь, -ют *несврш. к чему* приближавати се веслајући *чему*

подгре||сти́ [1], -бу́, -бёшь, -бу́т; *прошл.* **подгрёб, -бла́, -бло́** *сврш.* **1.** скупити, прикупити грабљама, приграбуљати (*сено*) **2.** пригрнути, загрнути (*пепео итд.*)

подгре||сти́ [2], -бу́, -бёшь, -бу́т; *прошл.* **подгрёб, -бла́, -бло́** *сврш. к чему* приближити се веслајући *чему,* довеслати *до чега*; **~ к бе́регу** довеслати до обале

подгру́пп||а, -ы *ж* подгрупа, пододељење *с,* подврста

подгу́зник, -а *м* троугласта пелена (*за одојчад*)

подгуля́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* **1.** поднапити се **2.** *шаљ.* не успети; **пиро́г у меня́ сего́дня ~л** колач ми данас није успео

подда||ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* **1.** *что* ударати одоздо, подбацивати, шутирати **2.** *чего* појачавати, повећавати *шта*; **~ па́ру** повећавати количину паре (*у парном купатилу*) **3.** *что разг.* предавати (*у игри*) **4.** *кому нар.* ударати *кога*

подда||ва́ться, -ю́сь, -ёшься, -ю́тся *несврш.* **1.** попуштати, подавати се (*под притиском*) **2.** *на что, чему* попуштати *пред чим,* подлегати *чему*; **~** *чьему* **влия́нию** падати под *чији* утицај; **не ~ на провока́цию** не наседати провокацији; **~ обрабо́тке** бити обрадив; **э́то не ~ётся описа́нию** то се не да описати **3.** *разг.* предавати се (*у игри*)

поддавк||и́, -о́в *мн.* игра *ж* дама на давање; **игра́ть в ~** играти даме на давање

подда́кива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кому, чему разг.* одобравати *кога, шта,* слагати се *с ким, чим*

подда́кн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. кому, чему разг.* одобрити *кога, шта,* сложити се *с ким, чим*

по́дданн||ый, -ого *м* поданик, држављанин; **иностра́нный ~** страни држављанин

по́дданств||о, -а *с* поданство, држављанство; **приня́ть ~** примити држављанство; **смени́ть ~** променити држављанство

подда́||ть, -м, -шь, -ст, -ди́м, -ди́те, -ду́т; *прошл.* **по́ддал** *и* **подда́л, -ла́, по́ддало** *и* **подда́ло; по́дданный** *сврш.* **1.** *что* ударити одоздо, подбацити, шутнути; **~ мяч ного́й** шутнути лопту **2.** *чего* појачати, повећати *шта*; **~ хо́ду** убрзати ход; **~ па́ру** повећати количину паре (*у парном купатилу*) **3.** *что разг.* предати (*у игри*) **4.** *кому нар.* ударити *кога*

подда́||ться, -мся, -шься, -стся, -ди́мся, -ди́тесь, -ду́тся; *прошл.* **-лся, -ла́сь, -лось** *и* **-ло́сь** *сврш.* **1.** попустити, подати се (*под притиском*); **дверь с трудо́м ~ла́сь** врата су се тешко отворила **2.** *на что, чему* попустити *пред чим,* подлећи *чему*; **~ на угово́ры** подлећи наговарању; **~ угро́зам** попустити под претњом; **~ па́нике** пасти у панику **3.** *разг.* предати се (*у игри*)

поддева́||ть [1], -ю, -ешь, -ют *несврш. что подо что* облачити *шта испод чега*

поддева́||ть [2], -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* подизати подухватајући одоздо **2.** *кого фиг. разг.* пецкати, боцкати

поддёвк||а, -и *ж заст.* мушки капут (*у струк са наборима*)

подде́ла||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* фалсификовати, кривотворити; **~ по́дпись** фалсификовати потпис

подде́ла||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. под кого, подо что* имитирати *кога, шта*; **~ под де́тскую речь** имитирати дечји говор

подде́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** **1.** фалсификовање *с,* кривотворење *с*; **~ по́дписи** фалсификовање потписа **2.** фалсификат *м,* кривотворина

подде́лыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* фалсификовати, кривотворити

подде́лыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. под кого, подо что* опонашати, имитирати *кога, шта*

подде́льн||ый, -ая, -ое **1.** фалсификован, лажан; **~ докуме́нт** фалсификован документ; **~ые бриллиа́нты** лажни бриљанти **2.** *фиг.* извештачен; **~ая весёлость** извештачена веселост

поддёргива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* повлачити увис, подизати

поддержа́ни||е, -я *с* одржавање, очување; **~ поря́дка** одржавање реда

подд||ержа́ть, -ержу́, -е́ржишь, -е́ржат; -е́ржанный *сврш.* **1.** *кого, что* придржати, прихватити; **~ по́д руку**

придржати испод руке 2. *кого, что* подржати; **мора́льно** ~ *кого* морално подржати *кога*; ~ **предложе́ние** подржати предлог; ~ *чью* **кандидату́ру** подржати *чију* кандидатуру 3. *что* одржати, сачувати; ~ **разгово́р** прихватити разговор

подде́ржива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* придржавати 2. *само 3. л. что* подупирати 3. *кого, что* подржавати; ~ *чью* **кандидату́ру** подржавати *чију* кандидатуру 4. *что* одржавати, чувати; ~ **ого́нь в печи́** одржавати ватру у пећи; ~ **поря́док** одржавати ред

подде́ржк||а, -и *ж* подршка; потпора, ослонац *м*; **материа́льная, мора́льная** ~ материјална, морална подршка; **взаи́мная** ~ узајамна подршка; **при** ~**е** уз подршку; **оказа́ть** ~**у** пружити подршку

поддёрн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш. разг.* повући увис, подићи; ~ **чуло́к** подићи чарапу

подде́||ть [1], **-ну, -нешь, -нут; -тый** *сврш. что подо что* обући *шта испод чега*; ~ **сви́тер под пальто́** обући џемпер испод капута

подде́||ть [2], **-ну, -нешь, -нут; -тый** *сврш.* 1. *что* подићи подухватајући одоздо; ~ **ви́лами сноп** подићи вилама сноп 2. *кого фиг. разг.* пецнути, боцнути

поддо́нник, -а *м* подметач (*под саксију*)

поддра́знива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого разг.* задиркивати, пецкати

поддр||азни́ть, -азню́, -а́знишь, -а́знят *сврш. кого разг.* дирнути, пецнути

поддува́л||о, -а *с* одушница *ж*, отвор *м* за ваздух (*у ложишту пећи*)

поддува́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. дувати, распиривати (*ватру*) 2. *безл.* помало дувати, пиркати; **от окна́** ~**ет** пирка од прозора

поде́йств||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш.* деловати, утицати; **лека́рство хорошо́** ~**овало** лек је добро деловао

поде́ла||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* радити (*неко време*); учинити, урадити (*нешто, мало*) ◇ **ничего́ не** ~**ешь, ничего́ нельзя́** ~ а) *с кем* ништа не можеш учинити *коме* б) ту се ништа не може

поделика́тнича||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* бити претерано деликатан

под||ели́ть, -елю́, -е́лишь, -е́лят; -е́ленный *сврш.* поделити, разделити

под||ели́ться, -елю́сь, -е́лишься, -е́лятся *сврш. чем с кем* 1. поделити *шта с ким*; ~ **деньга́ми** *с кем* поделити новац *с ким* 2. *фиг.* саопштити, поверити *шта коме*; ~ **впечатле́ниями** *с кем* изнети своје утиске *коме*

поде́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** ситна израђевина; ~**ки из де́рева** ситни предмети од дрвета

подело́м *прил. разг.* по заслузи, праведно; ~ **наказа́ть** праведно казнити; ~ **тебе́** тако ти и треба, то си заслужио

поде́лочн||ый, -ая, -ое за ручну обраду; ~**ая древеси́на** дрвена грађа за ситне израђевине

поде́лыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что разг.* радити *шта*, бавити се *чим*; **что** ~**ете?** шта радите?

подён||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *зоол.* воденцвет *м* (*лептир*)

подённо *прил.*: **рабо́тать** ~ радити као дневничар

подённ||ый, -ая, -ое дневни, на дан; ~**ая пла́та** надница, дневница; ~ **рабо́чий** надничар, дневничар

подёнщик, -а *м заст.* надничар, дневничар

подёнщин||а, -ы *ж заст.* надничење *с*

подёрга||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. тргнути, цимнути (*неколико пута*) 2. повадити, почупати (*све, много*)

подёргивани||е, -я *с* трзање, грчење

подёргива||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. повлачити; трзати, цимати; ~ **плеча́ми** трзати раменима 2. *безл. разг.* трести се, трзати се

подёргива||ть [2], **-ет, -ют** *об. безл. несврш. что чем* покривати, превлачити (*танким слојем*)

подёргива||ться [1], **-юсь, -ешься, -ются** *несврш.* трести се, трзати се, грчити се; **у него́** ~**ется лицо́** грчи му се лице; **гу́бы** ~**ются** усне дрхте

подёргива||ться [2], **-ется, -ются** *несврш. чем* прекривати се, превлачити се (*танким слојем*)

подержа́ни||е, -я *с*: **взять, дать на** ~ узети, дати на привремену употребу

поде́ржанн||ый, -ая, -ое употребљаван, полован; ~ **автомоби́ль** полован аутомобил; ~**ая ме́бель** полован намештај

подёрн||уть, -ет, -ут; -утый *об. безл. сврш. что чем* покрити, превући (*танким слојем*); **ре́ку** ~**уло льдом** реку је прекрио танак слој леда

подёрн||уться, -ется, -утся *сврш. чем* покрити се, превући се (*танким слојем*); **река́** ~**улась льдом** на реци се створио танак слој леда

подешеве́||ть, -ет, -ют *сврш.* појефтинити

поде́||яться, -ется, -ялось *сврш. нар.* десити се, догодити се

поджа́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пећи, пржити

поджа́рива||ться, -ется, -ются *несврш.* пећи се, пржити се

поджа́рис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то добро печен, реш; румен; ~**тая карто́шка** реш пржени кромпир

поджа́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* испећи, испржити; ~ **хлеб** испећи хлеб; ~ **мя́со** испржити (испећи) месо

поджа́р||иться, -ится, -ятся *сврш.* испећи се, испржити се; **карто́фель** ~**ился** кромпир се испржио

поджа́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* печење *с*, пржење *с* 2. *кув.* пржено месо (*ситно исецкано*)

поджа́||рый, -рая, -рое; -р, -ра, -ро *разг.* мршав, сувоњав, мишићав

поджа́||ть, подожму́, подожмёшь, подожму́т; -тый *сврш.* 1. скупити; стиснути; ~ **под себя́ но́ги** скупити ноге; ~ **гу́бы** стиснути усне 2. *нар.* притиснути, пригњечити ◇ ~ **хвост** подвити реп

поджелу́дочн||ый, -ая, -ое: ~**ая железа́** *анат.* гуштерача, панкреас

под||же́чь, -ожгу́, -ожжёшь, -ожгу́т; *прошл.* **-жёг, -ожгла́, -ожгло́; -ожжённый** *сврш.* 1. потпалити; ~ **дрова́** потпалити дрва 2. запалити, изазвати пожар; ~ **дом** запалити кућу 3. *нар.* препећи, прегорети (*јело*)

поджива́||ть, -ет, -ют *несврш. разг.* зарастати, залечивати се (*о рани*)

поджига́тел||ь, -я *м* потпаљивач, паликућа *м, ж* ◇ ~ **войны́** ратни хушкач

поджига́тельск||ий, -ая, -ое хушкачки

поджига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. потпаљивати 2. палити, изазивати пожар 3. *нар.* прегоревати (*јело*)

поджида́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* чекати, очекивати; ишчекивати; ~ **го́стя** очекивати госта

поджи́л||ки, -ок *мн. разг.* жиле *мн. ж*, тетиве *мн. ж* испод колена ◇ ~ **трясу́тся** *у кого* клецају колена *коме*

поджима́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. скупљати (*ноге*); стискати (*усне*) 2. *нар.* притискивати, притезати; **сро́ки** ~**ют** рокови притискују

поджи́||ть, -вёт, -ву́т; *прошл.* **-л, -ла́, -ло** *сврш. разг.* зарасти, залечити се; **ра́на ∼ла́·**рана је зарасла

поджо́г, -а *м* паљевина *ж*, палеж, подметање *с* ватре

подзабо́рн||ый, -ая, -ое *разг.* бескућнички, скитачки

подзаб||ы́ть, -у́ду, -у́дешь, -у́дут; -ы́тый *сврш. разг.* позаборавити, помало заборавити

подзаголо́в||ок, -ка *м* поднаслов

подзаголо́вочн||ый, -ая, -ое поднасловни

подзадо́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* подбадати, зачикавати; подстрекавати

подзадо́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* подбости, зачикнути; подстрекнути

подзак||уси́ть, -ушу́, -у́сишь, -у́сят *сврш. разг.* презалогајити

подзарабо́та||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* зарадити (*нешто, узгредно*)

подзар||яди́ть, -яжу́, -яди́шь *и* **-я́дишь, -ядя́т** *и* **-я́дят; -яжённый** *и* **-я́женный** *сврш. струч.* напунити (*батерију, акумулатор*)

подзаря́дк||а, -и *ж струч.* допуњавање *с*, пуњење *с* (*батерије, акумулатора*)

подзаты́льник, -а *м разг.* ударац по потиљку; **дать ∼** *кому* ударити *кога* по потиљку

подзащи́тн||ый, -ого *м* штићеник, клијент (*адвоката на суду*)

подземе́л||ье, -ья *с, мн.* **-ья, -ий** подземље; пећина *ж*

подзе́мн||ый, -ая, -ое подземни; **∼ые рабо́ты** подземни радови

подзерка́льник, -а *м* конзола *ж*, сточић испод огледала

подзо́л, -а *м* подзол, пепељуша *ж*, белица *ж*

подзо́лист||ый, -ая, -ое подзоласт; **∼ые по́чвы** подзоласто земљиште

подзо́р, -а *м* **1.** чипкасти волан **2.** изрезбарени карниз (*на руским дрвеним кућама*) **3.** *пом.* заобљени део крме изнад крмене статве

подзо́рн||ый, -ая, -ое: ∼ая труба́ двоглед *м*, дурбин *м*, далекозор *м*

подзу||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т *сврш. кого и без обј. разг.* подбости, нахушкати

подзу́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого и без обј. разг.* подбадати, хушкати

подзыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* позивати, дозивати

поди́ *нар.* **1. поди́(те)** иди(те), дођи(те); **∼(те) сюда́** дођи(те) овамо; **∼ прочь** губи се **2.** *с имп.*: **∼ убеди́ его́!** покушај да га убедиш! **3.** *уметн. р.* вероватно, ваљда, по свој прилици; **он, ∼, уста́л** биће да је уморан **4.** *речца* гле, зар, ма немој; **∼ (ж) ты!** гле ти то!

подив||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *сврш. разг.* задивити, зачудити

подив||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. разг.* задивити се, зачудити се

подира́||ть, -ет, -ют *несврш.*: **моро́з по ко́же ∼ет** *кого* подилазе жмарци *кога*

подка́лыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** прикачивати, причвршћивати (*чиодом*) **2.** прикључивати (*у фасцикл*)

подка́пыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* поткопавати, подривати

подка́пыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *подо что* поткопавати се, подривати се **2.** *под кого фиг. разг.* поткопавати *кога*

подкарау́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* вребати, уходити

подкарау́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* увребати, сачекати

подка́рмлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого* потхрањивати, дохрањивати; **∼ птиц зимо́й** давати храну птицама преко зиме **2.** *что* прихрањивати, ђубрити, догнојавати (*усеве*)

подка́рмлива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* потхрањивати се, дохрањивати се

подк||ати́ть, -ачу́, -а́тишь, -а́тят; -а́ченный *сврш.* **1.** *что* докотрљати, докотурати; **∼ бо́чку к подва́лу** докотрљати бачву до подрума **2.** *к чему* доћи, дојурити *до чега (превозним средством)*; **∼ к подъе́зду** дојурити колима до улаза **3.** *само 3. л. разг.* стегнути; **ком к го́рлу ∼ати́л** *у кого* стегло је у грлу *кога*; **к се́рдцу ∼ати́ло** *безл.* стегло се срце

подк||ати́ться, -ачу́сь, -а́тишься, -а́тятся *сврш.* **1.** откотрљати се, откотурати се **2.** *к чему нар.* доћи, дојурити *до чега* (*превозним средством*)

подка́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* котрљати, котурати **2.** *к чему* долазити *до чега* (*превозним средством*) **3.** *само 3. л. разг.* стезати (*у грлу итд.*)

подка́тыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** котрљати се, котурати се **2.** *к чему нар.* долазити *до чега* (*превозним средством*)

подкача́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** *что, чего* допумпати, додати пумпањем; **∼ воды́** допумпати воду **2.** *без обј. фиг. нар.* подбацити, не испунити очекивања; **не ∼й!** пази да не оманеш!

подка́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* допумпавати, додавати пумпањем (*воду итд.*)

подка́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* поткашати, косити (*траву*) **2.** *кого фиг.* косити, обарати (*из оружја*) **3.** *само 3. л. кого фиг.* косити, савлађивати (*о тузи, жалости*)

подка́шива||ться, -ется, -ются *несврш.*: **у меня́ но́ги ∼ются** ноге ми клецају

подкидн||о́й, -а́я, -о́е: ∼ дура́к, ∼ы́е дураки́ *карт.* тонч, магарац

подки́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что* бацати увис, подбацивати (*лопту итд.*) **2.** *что чего* дометати, додавати **3.** *что, чего разг.* давати, додавати **4.** *кого, что кому* подметати, потурати (*тајно*)

подки́дыш, -а *м* нахоче *с*, подметнуто дете

подки́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* **1.** *кого, что* бацити увис, подбацити (*лопту итд.*) **2.** *что, чего* дометнути, додати; **∼ дров в пе́чку** додати дрва у пећ **3.** *что, чего разг.* дати, додати; **∼ де́нег** *кому* дати новац *коме* **4.** *кого, что кому* подметнути, потурити (*тајно*); **∼ ребёнка** подметнути дете

подкла́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** постава; **пальто́ на шёлковой ∼ке** капут постављен свилом

подкладн||о́й, -а́я, -о́е за подметање; **∼о́е су́дно** лопата, гуска (*за болеснике*)

подкла́дочн||ый, -ая, -ое за поставу; **∼ материа́л** материјал за поставу

подкла́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что подо что* подметати, потурати (*јастук под главу итд.*) **2.** *что, чего* додавати, дометати **3.** *что кому* подметати, потурати (*тајно*)

подкле́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что подо что* налепљивати, прилепљивати *шта испод чега* **2.** залепљивати

подкле́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* **1.** *что подо что* налепити, прилепити *шта испод чега* **2.** залепити; **∼ разо́рванную страни́цу** залепити поцепану страницу

подкле́йк||а, -и *ж* 1. лепљење *с*, залепљивање *с* 2. *разг.* налепљено парче; **бума́жная ~** прилепљен папир

подкле́т||ь, -и *ж заст.* приземље *с* (*у руској дрвеној кући*)

подключа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что к чему* припајати, прикључивати *шта чему* 2. *кого к чему* укључивати *кога у шта* (*у посао итд.*)

подключа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. к чему* 1. припајати се, прикључивати се *чему* 2. укључивати се *у шта* (*у посао итд.*)

подключ||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* 1. *что к чему* припојити, прикључити; **~ к телефо́нной се́ти** прикључити телефонској мрежи 2. *кого к чему* укључити *кога у шта*; **~ к рабо́те о́пытных мастеро́в** укључити у посао искусне мајсторе

подключ||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш. к чему* 1. припојити се, прикључити се *чему* 2. укључити се *у шта* (*у посао итд.*)

подко́в||а, -ы *ж* потковица

подк||ова́ть, -ую́, -уёшь, -ую́т; -о́ванный *сврш.* 1. потковати; **~ ло́шадь** потковати коња 2. *фиг. разг.* потковати, обучити, припремити; **он хорошо́ ~о́ван в матема́тике** добро је поткован из математике

подк||ова́ться, -ую́сь, -уёшься, -ую́тся *сврш. нар.* потковати се, обучити се, припремити се

подко́вк||а [1], **-и** *ж* поткивање *с*

подко́в||ка [2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *дем.* потковица; **се́рьги ~ками** минђуше у облику потковице 2. блокеј *м* (*на ципелама*)

подко́вн||ый, -ая, -ое за поткивање; **~ые гво́зди** клинци за поткивање

подко́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. поткивати 2. *фиг. разг.* поткивати, обучавати, припремати

подко́выва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* поткивати се, обучавати се, припремати се

подковы́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* боцкање *с*, пецкање *с*; **сло́ва не ска́жет без ~ки** не може да прослови а да не пецне

подковырн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; подковы́рнутый *сврш.* 1. *что разг.* ишчачкати, ишчепркати; **~ но́гтем** ишчепркати ноктом 2. *кого фиг. нар.* боцнути, пецнути; **~ собесе́дника** пецнути саговорника

подко́жн||ый, -ая, -ое поткожан; **~ жир** поткожно сало; **~ое впры́скивание** поткожно убризгавање, поткожна инјекција

подколо́дн||ый, -ая, -ое: змея́ ~ая *разг.* гуја, змија отровница (*опасан, подмукао човек*)

подк||оло́ть [1], **-олю́, -о́лешь, -о́лют; -о́лотый** *сврш.* 1. прикачити, причврстити (*чиодом*) 2. прикључити, припојити; **~ спра́вку к заявле́нию** припојити потврду молби

подк||оло́ть [2], **-олю́, -о́лешь, -о́лют; -о́лотый** *сврш.* насећи, нацепати (*допунски*); **~ дров** нацепати још дрва

подкоми́сси||я, -и *ж* поткомисија

подконтро́льн||ый, -ая, -ое који је под контролом

подко́п, -а *м* 1. поткопавање *с* 2. поткоп, подземни ров; **вести́ ~** *подо что* минирати *шта* 3. *фиг. разг.* интриге *мн. ж*

подкопа́||ть, -ю, -ешь, -ют; подко́панный *сврш.* поткопати, подрити; **~ де́рево** поткопати дрво

подкопа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. *подо что* поткопати се; **крот ~лся под де́рево** кртица је изрила земљу под дрво 2. *под кого фиг. разг.* поткопати *кога* ◇ **под него́ не ~ешься** не можеш га ни на шта упецати

подко́пн||ый, -ая, -ое који се односи на поткоп, подземни ров

подк||орми́ть, -ормлю́, -о́рмишь, -о́рмят; -о́рмленный *сврш.* 1. *кого* потхранити, дохранити (*птице зими итд.*) 2. *что* прихранити, пођубрити, догнојити; **~ посе́вы** прихранити усеве

подк||орми́ться, -ормлю́сь, -о́рмишься, -о́рмятся *сврш.* потхранити се

подко́рмк||а, -и *ж* 1. потхрањивање *с* 2. прихрањивање *с*, ђубрење *с*; **~ посе́вов** прихрањивање усева

подк||оси́ть, -ошу́, -о́сишь, -о́сят; -о́шенный *сврш.* 1. *что* поткосити, покосити; **~ под ко́рень** покосити до корена 2. *кого фиг.* покосити, оборити; **~ из пулемёта** покосити митраљезом; **упа́сть как ~о́шенный** пасти као покошен, пасти као сноп 3. *само 3. л. кого фиг.* покосити, савладати; **го́ре ~оси́ло его́** жалост га је покосила

подкос||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.*: **у меня́ ~и́лись но́ги** ноге су ми се пресекле

подкра́дыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. к кому, чему* прикрадати се *коме, чему*

подкра́||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* 1. обојити; намазати (*мало, овлаш*); **~ гу́бы** нашминкати усне 2. обојити, офарбати, дотерати (*бојењем*); **~ дверь** премазати врата 3. *фиг. разг.* улепшати; **~ действи́тельность** улепшати стварност

подкра́||ситься, -шусь, -сишься, -сятся *сврш. разг.* намазати се, нашминкати се (*мало, дискретно*)

подкра́ск||а, -и *ж* бојење *с*, фарбање *с*; дотеривање *с* (*бојењем*)

подкра́||сться, -ду́сь, -дёшься, -ду́тся; *прошл.* **-лся, -лась, -лось** *сврш. к кому, чему* прикрасти се *коме, чему*

подкра́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. бојити, мазати (*мало, овлаш*) 2. бојити, фарбати, дотеривати (*бојењем*) 3. *фиг. разг.* улепшавати (*стварност итд.*)

подкра́шива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* мазати се, шминкати се (*мало, дискретно*)

подкреп||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* 1. *что* учврстити, појачати; **~ забо́р подпо́ркой** учврстити ограду подупирачем 2. *кого* поткрепити (*храном итд.*) 3. *что фиг.* поткрепити, потврдити; **~ своё мне́ние аргуме́нтами** поткрепити свој став аргументима

подкреп||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* поткрепити се; **~ пе́ред доро́гой** поткрепити се пред пут

подкрепле́ни||е, -я *с* 1. поткрепљивање, јачање 2. *војн.* појачање, помоћ *ж*; **отпра́вить ~ на фронт** упутити појачање на фронт 3. *фиг.* поткрепљење, потврда *ж*

подкрепля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* учвршћивати, појачавати 2. *кого* поткрепљивати (*храном итд.*) 3. *что фиг.* поткрепљивати, потврђивати (*аргументима*)

подкрепля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* поткрепљивати се (*храном итд.*)

подкузьм||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *сврш. кого нар.* подвалити, напакостити *коме*

подкула́чник, -а *м ист.* сељак присташа кулака

по́дкуп, -а *м* потплаћивање *с*, подмићивање *с*

подкупа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого* потплаћивати, подмићивати 2. *что, чего* докупљивати 3. *кого чем фиг.* освајати, придобијати; **~ свое́й и́скренностью** освајати својом искреношћу

подк||упи́ть, -уплю́, -у́пишь, -у́пят; -у́пленный *сврш.* 1. *кого* потплатити, подмитити; **~ свиде́телей** поткупити сведоке 2. *что, чего* докупити; **~ са́хару** докупити

шећера 3. *кого чем фиг.* освојити, придобити; **его́ и́скренность ~упи́ла меня́** он ме је освојио својом искреношћу

подла́влива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* хватати, ловити

подла́||диться, -жусь, -дишься, -дятся *сврш. разг.* 1. *к чему* прилагодити се *чему*; **~ к чьему ша́гу** прилагодити се *чијем* кораку, ухватити корак *са ким*; **~ под о́бщий тон** прилагодити се заједничком тону 2. *к кому фиг.* повладити, прилагодити се, додворити се *коме*

подла́жива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. *к чему* прилагођавати се *чему* 2. *к кому фиг.* повлађивати, прилагођавати се, додворавати се *коме*

подла́мыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* заламати одоздо (*грану*) 2. *само 3. л. кого фиг.* сламати (*о несрећи, тузи*)

подла́мыва||ться, -ется, -ются *несврш.* ломити се, кршити се, пуцати (*о леду итд.*)

по́дле 1. *предл. с ген.* поред, покрај *с ген.*, уз *с ак.*; **я ся́ду ~ вас** ја ћу сести поред вас 2. *прил. књиш.* поред, покрај

подлёдн||ый, -ая, -ое под ледом, испод леда; **~ лов ры́бы** лов рибе под ледом

подлеж||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш. чему зван.* бити подложан, подвргавати се *чему*, спадати *под шта*; **э́то ~и́т обложе́нию по́шлиной** то подлеже царини ◇ **не ~и́т сомне́нию** изван сваке сумње

подлежа́ще||е, -го *с грам.* субјекат *м*, подмет *м*

подлеза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* подвлачити се, завлачити се

подле́з||ть, -у, -ешь, -ут *сврш.* подвући се, завући се; **~ под стол** подвући се под сто

подле́с||ок, -ка *м* млада шума, шикара *ж*

подлета́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *подо что* подлетати 2. *к кому, чему* долетати *до кога, чега* 3. *фиг. разг.* долетати, дотрчавати

подле||те́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т *сврш.* 1. *подо что* подлетети; **ча́йка ~те́ла под мост** галеб је подлетео под мост 2. *к кому, чему* долетети *до кога, чега*; **самолёт ~те́л к ле́су** авион је долетео до шуме 3. *фиг. разг.* долетети, дотрчати

подле́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* постајати подлац

подле́ц, -а *м* подлац, нитков, хуља *м, ж*

подле́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* залечивати, лечити (*мало*)

подле́чива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* лечити се, опорављати се (*мало*)

подл||ечи́ть, -ечу́, -е́чишь, -е́чат; -е́ченный *сврш. разг.* залечити, лечити (*мало*)

подл||ечи́ться, -ечу́сь, -е́чишься, -е́чатся *сврш. разг.* залечити се, опоравити се (*мало*)

подле́щик, -а *м зоол.* риба слична деверици, сињу

подлива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* доливати, досипати

подли́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* долевање *с*, досипање *с* 2. *кув.* сос *м*, умак *м*

подли́з||а, -ы *м, ж разг.* улизица

подл||иза́ться, -ижу́сь, -и́жешься, -и́жутся *сврш. к кому разг.* улизати се, улагати се, додворити се *коме*

подли́зыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. к кому разг.* улизивати се, улагивати се, додворавати се *коме*

по́длинник, -а *м* оригинал; **~ докуме́нта** оригинал документа; **чита́ть в ~е** читати у оригиналу

по́длинност||ь, -и *ж* оригиналност, изворност, аутентичност; **~ по́дписи** аутентичност потписа

по́длин||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. оригиналан, изворан, аутентичан; **~ докуме́нт** оригиналан документ; **~ текст** оригиналан текст 2. *само дужи обл.* прави, истински; **~ друг** прави, истински пријатељ; **~ учёный** прави научник ◇ **с ~ным ве́рно** *канц.* верно оригиналу

под||ли́ть, -олью́, -ольёшь, -олью́т; *прошл.* **-ли́л** *и* **по́длил, -лила́, -ли́ло** *и* **по́длило; -ли́тый** *и* **по́длитый** *сврш.* долити, досути; **~ ещё су́пу** досути још супе ◇ **~ ма́сла в ого́нь** долити уље на ватру

по́длича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* поступати подло, ниско

подл||ови́ть, -овлю́, -о́вишь, -о́вят *сврш. разг.* ухватити, уловити

подло́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок (подво́дная ло́дка)** подморница

подл||ожи́ть, -ожу́, -о́жишь, -о́жат; -о́женный *сврш.* 1. *что подо что* подметнути, потурити; **~ поду́шку под го́лову** подметнути јастук под главу 2. *что, чего* додати, дометнути; **~ ка́ши в таре́лку** додати још каше у тањир 3. *что кому* подметнути, потурити (*тајно*) ◇ **~ свинью́** *кому разг.* насамарити *кога*, подвалити *коме*

подло́жност||ь, -и *ж* лажност, фалсификованост

подло́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но лажан, фалсификован, кривотворан; **~ докуме́нт** фалсификован документ

подлоко́тник, -а *м* наслон за руке (*на наслоњачи*)

подл||оми́ть, -омлю́, -о́мишь, -о́мят; -о́мленный *сврш.* 1. *что* заломити (*одоздо*); **~ сук** заломити грану 2. *само 3. л. кого фиг.* сломити, скрхати (*о несрећи, тузи*)

подл||оми́ться, -о́мится, -о́мятся *сврш.* сломити се, скршити се, пући; **лёд ~оми́лся под нога́ми** лед се проломио под ногама

по́длост||ь, -и *ж* подлост, нискост; **сде́лать ~** учинити подлост

подлу́нн||ый, -ая, -ое *заст. песн.* земаљски; **~ мир** земља

по́дл||ый, -ая, -ое; подл, -а́, -о 1. подао, низак; **~ челове́к** подао човек; **~ посту́пок** низак поступак 2. *заст.* ниског порекла, плебејски

подлю́г||а, -и *м, ж нар.* подлац *м*, нитков *м*, хуља *м, ж*

подма́||зать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш.* 1. *что* подмазати, намазати (*мало*); **~ колёса** подмазати точкове 2. *кого фиг. нар.* подмазати, подмитити ◇ **не ~жешь — не поéдешь** *посл.* ако се не подмаже, не иде

подма́||заться, -жусь, -жешься, -жутся *сврш.* 1. *разг.* намазати се, нашминкати се 2. *к кому фиг. нар.* улагати се, улизати се, додворити се *коме*

подма́зк||а, -и *ж* 1. подмазивање *с* 2. *фиг. нар.* подмазивање *с*, подмићивање *с*

подма́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* подмазивати, мазати (*мало*) 2. *кого фиг. нар.* подмазивати, подмићивати

подма́зыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *разг.* мазати се, шминкати се 2. *к кому фиг. нар.* улагивати се, улизивати се, додворавати се *коме*

подмал||ева́ть, -ю́ю, -ю́ешь, -ю́ют; -ёванный *сврш. разг.* намазати (*мало*); офарбати, обојити

подмалёвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* мазати (*мало*); фарбати, бојити

подма́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* дозивати (*погледом, руком*), домамљивати, примамљивати

подм||ани́ть, -аню́, -а́нишь, -а́нят; -а́ненный *сврш. разг.* дозвати (*погледом, руком*), домамити, примамити

подма́слива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* замашћивати **2.** *кого фиг. нар.* подмазивати, подмићивати

подма́сл||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* **1.** *что* замастити; **~ ка́шу** замастити кашу **2.** *кого фиг. нар.* подмазати, подмитити

подмасте́рь||е, -я *м, мн.* **-я, -ев** калфа, шегрт

подма́хива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. шаљ.* потписивати (*на брзину, не прочитавши текст*)

подмахн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. шаљ.* потписати (*на брзину, не прочитавши текст*); **~ заявле́ние** потписати молбу на брзину

подма́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* квасити, влажити (*одоздо*)

подме́н||а, -ы *ж* замењивање *с*, замена; подметање *с*

подме́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** замењивати; подметати **2.** *нар.* замењивати (*на послу итд.*)

подм||ени́ть, -еню́, -е́нишь, -е́нят; -енённый *сврш.* **1.** заменити; подметнути; **~ гало́ши** заменити каљаче; **~ ка́рту** заменити (подметнути) карту **2.** *нар.* заменити (*на послу итд.*) ◊ **его́ (как) бу́дто ~ени́ли** он као да није онај исти

подменя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. в.* **подме́нивать**

подмерза́||ть, -ет, -ют *несврш.* **1.** замрзавати се, залеђивати се (*мало*) **2.** промрзавати (*мало*)

подмёр||знуть, -знет, -знут; *прошл.* **-з, -зла, -зло** *сврш.* **1.** замрзнути се, заледити се (*мало*); **лу́жи ~зли** баре су се заледиле **2.** смрзнути, промрзнути (*мало*); **о́вощи ~зли** поврће је промрзло

подм||еси́ть, -ешу́, -е́сишь, -е́сят; -е́шенный *сврш.* замесити, додати месећи (*брашно у тесто итд.*)

подме||сти́, -ту́, -тёшь, -ту́т; *прошл.* **подмёл, -ла́, -ло́; -етённый** *сврш.* почистити, помести; **~ ко́мнату (в ко́мнате)** почистити собу

подмета́ни||е, -я *с* чишћење, метење

подмета́||ть [1]**, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* чистити, мести

подмета́||ть [2]**, -ю, -ешь, -ют; подмётанный** *сврш.* прошити крупним бодом, уфирцати; **~ подкла́дку** уфирцати поставу

подме́||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш.* приметити, запазити; **~ недоста́тки** запазити недостатке

подмёт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** ђон *м*, потплат *м*; **ко́жаная ~** кожни ђон; **ста́вить ~ки** пенцетирати ◊ **он ему́ в ~ки не годи́тся** није му ни за мали прст

подмётн||ый, -ая, -ое *заст.* подметнут, потурен; **~ое письмо́** анонимно писмо

подмётыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прошивати крупним бодом, фирцати

подмеча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* примећивати, запажати

подмеша́||ть, -ю, -ешь, -ют; подме́шанный *сврш.* умешати, додати мешајући

подме́шива||ть [1]**, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* додавати месећи (*брашно у тесто итд.*)

подме́шива||ть [2]**, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* додавати мешајући; **~ цико́рия в ко́фе** додавати цигуру кафи

подми́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кому* намигивати *коме, на кога*

подмигн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. кому* намигнути *коме, на кога*; **~ сосе́ду** намигнути суседу

подмина́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* притискивати, гњечити (*тежином*)

подмо́г||а, -и *ж разг.* помоћ, потпора; **прийти́ на ~у** *кому* прискочити у помоћ *коме*

подмока́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* квасити се, влажити се (*одоздо, мало*)

подмо́к||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **подмо́к, -ла, -ло** *сврш.* наквасити се, овлажити се (*одоздо, мало*); **са́хар подмо́к** шећер се овлажио

подмора́жива||ть, -ет *безл. несврш.* почињати смрзавати; **~ет** стеже мраз

подморо́з||ить, -ит *безл. сврш.* почети смрзавати; **к ве́черу ~ило** пред вече је замразило

подмо́стк||и, -ов *мн.* **1.** подијум *м* **2.** позорница *ж*, бина *ж*; **театра́льные ~** позорница, позоришне даске

подмо́ченн||ый, -ая, -ое овлажен, покварен од влаге ◊ **~ая репута́ция** не баш славна репутација; **~ая биогра́фия** сумњива (несолидна) биографија

подм||очи́ть, -очу́, -о́чишь, -о́чат; -о́ченный *сврш.* наквасити, навлажити (*одоздо, мало*)

подмыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** прати, запирати (*дете*) **2.** *разг.* прати (*на брзину*) **3.** *безл.* подлокавати, подривати (*стену итд.*) **4.** *безл. разг.* копкати; **меня́ так и ~ет узна́ть...** тако ме копка да сазнам...

подмыва́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* прати се, запирати се

подм||ы́ть, -о́ю, -о́ешь, -о́ют; -ы́тый *сврш.* **1.** опрати, запрати; **~ ребёнка** запрати дете **2.** *разг.* опрати (*на брзину*); **~ пол** пребрисати под **3.** *безл.* подлокати, подрити; **водо́й ~ы́ло скалу́** вода је подлокала стену

подм||ы́ться, -о́юсь, -о́ешься, -о́ются *сврш.* опрати се, запрати се

подмы́шечн||ый, -ая, -ое пазушни, који је испод пазуха; **~ая впа́дина** потпазушна јама, потпазушје

подмы́шник, -а *м* знојница *ж*

под||мя́ть, -омну́, -омнёшь, -омну́т; -мя́тый *сврш.* притиснути, пригњечити (*тежином*)

поднадзо́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но који се налази под надзором, под присмотром (*власти*)

поднаж||а́ть, -му́, -мёшь, -му́т *сврш.* **1.** *на кого, что нар.* притиснути *кога, шта (јаче)*; **~ на ру́чку две́ри** притиснути кваку на вратима **2.** *на кого фиг.* извршити притисак *на кога*, присилити *кога* **3.** *на что фиг.* запети, пожурити *са чим*, прионути *на шта*

поднака́плива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* скупљати, прикупљати

поднак||опи́ть, -оплю́, -о́пишь, -о́пят; -о́пленный *сврш. нар.* скупити, накупити

поднаторе́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. в чём нар.* мало се извежбати, извештити се (*у занату итд.*)

поднача́льн||ый, -ая, -ое *заст., шаљ.* потчињен; зависан (*човек*)

подна́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* пецкати, закачивати, подбадати

подна́ч||ить, -у, -ишь, -ат *сврш. нар.* пецнути, закачити, подбости

поднебе́сн||ая, -ой *ж заст., песн.* свет *м*, земља

поднебе́сн||ый, -ая, -ое небески; **~ая высь** небеске висине

поднебе́сь||е, -я *с* небеске висине; **взлете́ть в ~** винути се у небеске висине

поднево́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. зависан, потчињен; **~ челове́к** зависан човек **2.** принудан, присилан; **~ труд** принудни рад

поднес||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **поднёс, -ла́, -ло́;**

-ённый *сврш.* **1.** *кого, что к кому, чему* принети, приближити *кога, шта коме, чему*; **~ ло́жку ко рту́** принети кашику устима; **~ кни́гу к глаза́м** примаћи књигу очима **2.** *что* донети, добавити, дотурити; **~ грана́ты в око́пы** дотурити гранате у ровове **3.** *что кому* понудити, послужити *кога чим*; **~ бока́л вина́** *кому* послужити *кога* чашом вина **4.** *что кому* дати, поклонити; **~ в пода́рок** донети на поклон

поднима́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** дизати, подизати (*опушак са земље, терет, поклопац*) **2.** дизати, подизати, пети (*лифтом итд.*) **3.** дизати, подизати; **~ я́корь** дизати сидро **4.** дизати, подизати (*главу, поглед*) **5.** дизати; **~** *кого* **с посте́ли** дизати *кога* из кревета **6.** *фиг.* дизати, покретати; **~** *кого* **на борьбу́** дизати (покретати) *кога* на борбу **7.** подизати, повећавати, повишавати (*ниво, цене*) **8.** подизати (*морал*), поправљати, побољшавати (*расположење*) **9.** *нар.* подизати, одгајати (*децу*) **10.** *пољопр.* узоравати, угарати **11.** дизати, подизати, почињати; **~ трево́гу** алармирати ◇ **~ ру́ку** *на кого* дизати руку *на кога*; **~ бока́л** *за кого, что* подизати здравицу, наздрављати *коме*; **~ на во́здух** дизати у ваздух; **~ пе́тлю** подизати очицу (*на чарапи итд.*); **~ на́ смех** *кого* исмејавати *кога*

поднима́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** пети се, успињати се (*на брдо*); **~ на ли́фте** пети се лифтом; **~ по ле́стнице** пети се уз степенице **2.** дизати се, устајати (*са столице, из кревета*) **3.** *само 3. л.* подизати се, повлачити се (*о завеси итд.*) **4.** дизати се, подизати се, узлетати **5.** *фиг.* дизати се, устајати; **~ на борьбу́** устајати на борбу **6.** *само 3. л.* подизати се, повећавати се (*о водостају; о ценама*) **7.** *само 3. л.* подизати се, побољшавати се, поправљати се (*о расположењу итд.*) **8.** *само 3. л.* дизати се, подизати се, почињати; **~ется ве́тер** почиње да дува ветар **9.** *само 3. л.* нарастати, надолазити (*о тесту*)

поднов||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* обновити; освежити; **~ кра́ски на карти́не** освежити боје на слици

подновля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* обнављати; освежавати

подного́тн||ая, -ой *ж разг.*: **узна́ть всю ~ую** сазнати целу истину

подно́жи||е, -я *с* **1.** подножје; **~ горы́** подножје планине **2.** постоље; **~ па́мятника** постоље споменика

подно́ж||ка [1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ек** подножак *м*, папуча; **~ трамва́я** папуча трамваја

подно́жк||а [2], **-и** *ж разг.*: **подста́вить (дать) ~у** *кому* подметнути ногу *коме*

подно́жн||ый, -ая, -ое: **~ корм** испаша *ж*; **быть на ~ом корму́** бити на испаши

подно́с [1], **-а** *м* послужавник; **ме́дный ~** бакарни послужавник; **самова́рный ~** послужавник, подметач за самовар

подно́с [2], **-а** *м заст.* приношење *с*; дотурање *с*

подн||оси́ть, -ошу́, -о́сишь, -о́сят *несврш.* **1.** *кого, что к кому, чему* приносити, приближавати *кога, шта коме, чему* **2.** *что* доносити, добављати, дотурати **3.** *что кому* нудити, служити *кога чим* **4.** *что кому* давати, поклањати

подно́счик, -а *м* доносилац, достављач; **~ снаря́дов** достављач граната

подноше́ни||е, -я *с* **1.** служење (*пићем итд.*); давање (*поклона*) **2.** поклон *м*, дар *м*

подны́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* зароњавати (*под чамац итд.*)

поднырн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* заронити; **~ под ло́дку** заронити под чамац

подн||я́ть, -иму́, -и́мешь, -и́мут; *прошл.* **по́днял** *и* **-я́л, -яла́, по́дняло** *и* **-я́ло; по́днятый** *сврш.* **1.** дићи, подићи; **~ оку́рок** подићи опушак; **~ тя́жесть** подићи терет; **~ кры́шку** подићи поклопац **2.** подићи, попети; **~ на ли́фте** попети лифтом **3.** дићи, подићи; **~ воротни́к** подићи крагну; **~ за́навес** подићи завесу; **~ флаг** подићи заставу; **~ я́корь** дићи сидро **4.** дићи; подићи; **~ го́лову** дићи главу; **~ бро́ви** подићи обрве; **~ взгляд (глаза́)** подићи поглед **5.** дићи; **~** *кого* **с посте́ли** дићи *кога* из кревета; **~ дете́й пора́ньше** пробудити децу раније (*него обично*); **~ зве́ря из берло́ги** покренути звер из јазбине **6.** *фиг.* дићи, покренути; **~ наро́д на восста́ние** дићи (покренути) народ на устанак; **~ в ата́ку (на борьбу́)** дићи на јуриш (на борбу) **7.** подићи, повећати, повисити; **~ у́ровень воды́** повисити ниво воде; **~ производи́тельность труда́** повећати продуктивност рада; **~ це́ны** подићи цене **8.** подићи, поправити, побољшати; **~ настрое́ние** поправити расположење; **~ дух** подићи морал **9.** *нар.* подићи, одгајити (*децу*) **10.** *пољопр.* узорати, угарити; **~ цели́ну́** узорати ледину; **~ пар** угарити (*земљу*) **11.** дићи, подићи, почети; **~ шум** дићи галаму, загаламити; **~ крик** завикати; **~ бунт** дићи буну, побунити се; **~ восста́ние** дићи устанак; **~ трево́гу** алармирати; **~ вопро́с** покренути питање ◇ **~ пе́тлю** подићи очицу (*на чарапи итд.*); **~ ру́ку** *на кого* дићи руку *на кога*; **~ бока́л** *за кого, что* подићи здравицу, наздравити *коме*; **~ на во́здух** дићи у ваздух; **~ на́ смех** *кого* исмејати *кога*

подн||я́ться, -иму́сь, -и́мешься, -и́мутся; *прошл.* **-ялся́** *и* **-я́лся, -яла́сь, -яло́сь** *и* **-я́лось** *сврш.* **1.** попети се, успети се; **~ на́ гору** попети се на брдо; **~ на ли́фте** попети се лифтом; **~ по ле́стнице** попети се уз степенице **2.** дићи се, устати; **~ со сту́ла** дићи се са столице; **~ с посте́ли** устати из кревета; **~ во весь рост** исправити се целом дужином **3.** *само 3. л.* подићи се, повући се; **за́навес ~я́лся** завеса се подигла **4.** дићи се, подићи се, узлетети; **~ под облака́** дићи се под облаке; **самолёт ~я́лся в во́здух** авион је узлетео **5.** *фиг.* дићи се, устати; **~ на борьбу́** устати на борбу **6.** *само 3. л.* подићи се, повећати се, повисити се; **вода́ ~яла́сь** водостај је порастао; **це́ны ~яли́сь** цене су се повисиле; **~яла́сь производи́тельность труда́** повећала се продуктивност рада; **у него́ ~яла́сь температу́ра** добио је високу температуру **7.** *само 3. л.* подићи се, побољшати се, поправити се; **настрое́ние ~яло́сь** расположење се поправило **8.** *само 3. л.* дићи се, подићи се, почети; **~яла́сь бу́ря** подигла се (почела је) бура; **~я́лся си́льный ве́тер** задувао је јак ветар; **~я́лся шум, крик** дигла се галама, вика **9.** *само 3. л.* нарасти, надоћи (*о тесту*)

подо *предл. в.* **под**

подоба́||ть, -ет *безл. несврш. кому, чему и с инф.* доликовати, приличити, пристајати; **ему́ не ~ет так поступа́ть** не доликује му да тако поступа; **как ~ет** као што доликује; као што је ред

подо́би||е, -я *с* **1.** сличност *ж*, приличје *с* **2.** *геом.* сличност ◇ **по о́бразу и ~ю** *чьему* на слику и прилику *чију*

подо́блачн||ый, -ая, -ое под облацима, врло висок; **~ая высь** небеске висине

подо́бно 1. *прил.* слично, аналогно **2.** *предл. с дат.* као *ко, шта,* слично *коме, чему*; **~ тому́ как...** исто тако као...

подо́б||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. сличан, аналоган **2.** такав; **в ~ном слу́чае** у таквом случају **3.** *геом.* сличан; **~ные треуго́льники** слични троуглови ◇ **ничего́ ~ного** *разг.* сасвим не, уопште није; **и тому́ ~ное** и слично, и томе слично

подобостра́сти||е, -я *с* понизност *ж*, улагивање, сервилност *ж*

подобостра́стно *прил.* понизно, сервилно

подобостра́ст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но понизан, улагивачки, сервилан

подо́бра||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно уредан

под||обра́ть, -беру́, -берёшь, -беру́т; *прошл.* **-обра́л, -обрала́, -обра́ло; -о́бранный** *сврш.* **1.** подићи; покупити, прикупити; **~ ве́щи с по́лу** покупити ствари са пода **2.** сакупити; затегнути, притегнути; **~ во́лосы** сакупити косу; **~ но́ги (под себя́)** скупити ноге (пода се); **~ живо́т** увући стомак; **~ во́жжи** притегнути вођице; **~ паруса́** затегнути једра **3.** пронаћи, изабрати; **~ ключ к замку́** пронаћи кључ за браву; **~ га́лстук под цвет руба́шки** изабрати кравату према боји кошуље; **~ подходя́щие слова́** пронаћи одговарајуће речи **4.** сакупити, одабрати; **~ литерату́ру** *о чём* сакупити литературу *о чему*

под||обра́ться, -беру́сь, -берёшься, -беру́тся; *прошл.* **-обра́лся, -обрала́сь, -обрало́сь** *и* **-обра́лось** *сврш.* **1.** *само 3. л.* створити се, образовати се, комплетирати се; **~обра́лся хоро́ший коллекти́в** формирао се добар колектив **2.** *к кому, чему разг.* прикрасти се *коме, чему*; **~ к две́ри** пришуњати се вратима

подобре́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** *к кому* подобрити се, постати блажи *према коме* **2.** *разг.* угојити се

подобру-поздоро́ву *прил. разг.*: **уходи́ ~** губи се док си читав

подо́в||ый, -ая, -ое 1. који се односи на под, дно пећи **2.** печен у дну пећи; **~ пиро́г** колач печен у дну пећи

под||огна́ть, -гоню́, -го́нишь, -го́нят; *прошл.* **-огна́л, -огнала́, -огна́ло; -о́гнанный** *сврш.* **1.** *кого, что к чему* притерати *кога, шта чему, уз шта* **2.** *кого, что разг.* потерати, пожурити **3.** *что к чему* подесити, дотерати *шта према чему*; **~ стекло́ к ра́ме** подесити стакло према оквиру; **~ костю́м по фигу́ре** дотерати одело према фигури **4.** *что к чему нар.* подесити, ускладити *шта с чим (временски)*; **~ пое́здку к о́тпуску** ускладити путовање са годишњим одмором

подогн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; подо́гнутый *сврш.* подавити, подвити; **~ подо́л** подавити скуте

подогн||у́ться, -ётся, -у́тся *сврш.* подавити се, превити се ◇ **но́ги (коле́ни) ~у́лись** *у кого* ноге клецају *коме (од страха, умора)*

подогре́в, -а *м струч.* загревање *с*; **~ воды́ в бассе́йне** загревање воде у базену

подогрева́тел||ь, -я *м тех.* грејач, загревач

подогрева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** подгрејавати, загрејавати; **~ у́жин** подгрејавати вечеру **2.** *фиг. разг.* подгрејавати (*страсти*)

подогре́||ть, -ю, -ешь, -ют; -тый *сврш.* **1.** подгрејати, загрејати; **~ суп** подгрејати супу; **~ во́ду** загрејати воду **2.** *фиг. разг.* подгрејати; **~ стра́сти** подгрејати страсти

пододвига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* примицати

пододвига́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* примицати се

пододви́н||уть, -у, -ешь; -ут; -утый *сврш.* примакнути, примаћи; **~ стул го́стю** примаћи столицу госту

пододви́н||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* примакнути се, примаћи се; **~ бли́же** примаћи се ближе

пододея́льник, -а *м* јоргански чаршав, навлака *ж* за јорган

подожд||а́ть, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло** *сврш.* **1.** *кого, что, кого, чего* причекати, почекати *кога, шта, на кога, шта*; **~ това́рища** причекати друга; **~ по́езда** сачекати воз; **~й меня́** причекај ме **2.** *с чем и с инф. разг.* почекати, сачекати *с чим*, стрпети се; **~ с печа́танием кни́ги** сачекати са штампањем књиге; **~ём отвеча́ть** причекаћемо са одговором ◇ **~й же!** *разг.* видећеш ти свог бога!

под||озва́ть, -зову́, -зовёшь, -зову́т; *прошл.* **-озва́л, -озвала́, -озва́ло; -о́званный** *сврш.* позвати, зовнути; **~ прохо́жего** зовнути пролазника; **~** *кого* **к себе́** позвати *кога* к себи

подозрева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого в чём* сумњати, сумњичити *кога за шта*; **~** *кого* **в изме́не** сумњичити *кога* за издају; **~ друг дру́га** сумњати један на другог **2.** *о чём, что и с везн.* **что** нагађати, претпостављати, наслућивати *шта*; **да́же не ~** *о чём* чак и не наслућивати *шта*; **у больно́го ~ют тиф** сумња се да болесник има тифус

подозре́ни||е, -я *с* **1.** сумња *ж*, слутња *ж*; **необосно́ванное ~** неоснована сумња; **арестова́ть по ~ю в кра́же** ухапсити под сумњом на крађу; **вы́звать ~** изазвати сумњу; **быть под ~ем (на ~и)** бити под сумњом, бити осумњичен **2.** сумња *ж*, претпоставка *ж*

подозри́тельно *прил.* **1.** подозриво, сумњиво; **вести́ себя́ ~** понашати се сумњиво **2.** сумњичаво, неповерљиво; **относи́ться ~** *к кому* односити се са неповерењем *према коме*

подозри́тельност||ь, -и *ж* **1.** подозривост, сумњивост **2.** сумњичавост, неповерљивост; **боле́зненная ~** нездрава сумњичавост

подозри́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. подозрив, сумњив; **~ьная ли́чность** сумњива особа **2.** сумњичав, неповерљив, подозрив; **~ хара́ктер** подозрива нарав

под||ои́ть, -ою́, -о́ишь *и* **-ои́шь, -о́ят** *и* **-оя́т; -о́енный** *сврш.* помусти; **~ коро́ву** помусти краву

подо́йник, -а *м* музлица *ж*

подо||йти́, -йду́, -йдёшь, -йду́т; *прошл.* **-шёл, -шла́, -шло́** *сврш.* **1.** *к кому, чему* прићи, приближити се *коме, чему (пешке)*; **~ к окну́** прићи прозору; **~ к до́му** приближити се кући **2.** *само 3. л.* доћи, стићи (*о превозном средству*); **~шёл по́езд** стигао је воз; **теплохо́д ~шёл к бе́регу** брод је пристао уз обалу **3.** *само 3. л.* доћи, наступити; **~шло́ вре́мя** дошло је време; **~шёл ве́чер** наступило је вече **4.** *к чему фиг.* прићи, приступити *чему*; **~ к изуче́нию** *чего* приступити проучавању *чега*; **крити́чески ~** *к чему* критички прићи *чему*; **вплотну́ю ~ к реше́нию вопро́са** озбиљно се прихватити решавања питања **5.** *(к) кому, чему* пристати, одговарати *коме, чему*; **э́то пальто́ мне не ~шло́** тај капут ми не одговара; **~ по разме́ру** одговарати по величини, пасовати **6.** *само 3. л. разг.* надоћи, подићи се (*о тесту*) ◇ **~ к концу́** прићи крају

подоко́нник, -а *м* прозорска даска

подо́л, -а *м* скут (*хаљине, капута*); **держа́ться за**

чей ~ а) држати се за *чији* скут б) *фиг.* држати се за *чију* сукњу

подо́лгу *прил.* дуго, дуже времена; ~ **разгова́ривать** *с кем* дуго разговарати *с ким (сваки пут, сваком приликом)*

подоль||сти́ться, -щу́сь, -сти́шься, -стя́тся *сврш. к кому разг.* додворити се, улизати се *коме*; **уме́ть** ~ *к кому* умети се додворити *коме*

подольща́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. к кому разг.* додворавати се, улизивати се *коме*

подо́нк||и, -ов *мн.* (*јд.* **подо́н|ок, -ка** *м*) **1.** талог *м*, густиш *м* **2.** *фиг.* олош *м*, шљам *м*; ~ **о́бщества** друштвени олош

подопе́чн||ый, -ая, -ое *зван. и разг.* **1.** који је под старатељством, туторством; ~**ое лицо́** лице под старатељством **2. подопе́чн|ый, -ого** *м* штићеник; **позабо́титься о своём** ~**ом** постарати се за свога штићеника

подоплёк||а, -и *ж* тајни разлог, позадина, наличје *с*; ~ **интри́ги** позадина интриге; ~ **собы́тий** позадина догађаја

подопрева́||ть, -ет, -ют *несврш.* **1.** гњилети, трулети (*одоздо*) **2.** ојеdати се (*о кожи бебе*)

подопре́||ть, -ет, -ют *сврш.* **1.** нагњити, натрулети (*одоздо*); **се́но** ~**ло** сено је натруло **2.** ојести се (*о кожи бебе*)

подо́пытн||ый, -ая, -ое огледни, покусни; за огледе, за покусе; ~**ое живо́тное** животиња на којој се врше огледи; ~**ое по́ле** огледно поље

подорв||а́ть, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло; подо́рванный** *сврш.* **1.** дићи у ваздух (*експлозијом*); ~ **мост** дићи мост у ваздух **2.** *фиг.* поткопати, пољуљати; упропастити; ~ *чей* **авторите́т** пољуљати *чији* ауторитет; ~ **своё здоро́вье** упропастити своје здравље

подорв||а́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся; *прошл.* **-а́лся, -ала́сь, -а́лось** *и* **-ало́сь** *сврш.* **1.** одлетети у ваздух, експлодирати; настрадати од експлозије; **танк** ~**а́лся на ми́не** мина је разорила тенк

подорожа́||ть, -ет, -ют *сврш.* поскупети, постати скуп

подоро́жн||ая, -ой *ж заст.* путна исправа (*за путовање поштанским колима*)

подоро́жник, -а *м бот.* боквица *ж*

подоро́жн||ый, -ая, -ое путни, уз пут, уз цесту; ~ **столб** стуб крај пута

подоса́д||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. на кого, что разг.* наљутити се, наједити се

подоси́новик, -а *м бот.* коњић, палчац (*гљива*)

подо||сла́ть, -шлю́, -шлёшь, -шлю́т; подо́сланный *сврш.* послати (*са тајним задатком*); подметнути, потурити (*шпијуна итд.*)

подоснов||а, -ы *ж* **1.** *текст.* доња основа (*у тканини*) **2.** *фиг.* прави разлог, узрок; ~ **собы́тий** прави узрок догађаја

подоспе́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* доћи, приспети (*на време*); **по́мощь** ~**ла во́время** помоћ је стигла у прави час

под||остла́ть, -стелю́, -сте́лешь, -сте́лят; -о́стланный *сврш. что подо что* простретии, подметнути, положити *шта испод чега*; ~ **простыню́** прострети чаршав

подоткн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; подо́ткнутый *сврш.* подавити, подврнути; ~ **одея́ло** подавити ћебе

подотчёт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дуже обл.* обрачунски; ~**ная су́мма** предујам **2.** који полаже рачун, одговоран; ~**ные о́рганы** одговорни органи

подо́х||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **подо́х, -ла, -ло** *сврш. нар.* црћи, цркнути, липсати, скапати

подохо́дн||ый, -ая, -ое: ~ **нало́г** порез на приход

подо́шв||а, -ы *ж* **1.** ђон *м*; **ту́фли на ко́жаной** ~**е** ципеле са кожним ђоном **2.** *разг.* стопало *с* **3.** *фиг.* подножје *с*; ~ **горы́** подножје планине

подо́шв енн||ый, -ая, -ое 1. за ђонове **2.** стопални, за стопало

подпада́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* потпадати, западати (*под власт, под утицај*)

подпа́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* поднапијати, опијати, напијати (*мало*)

подпа́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** потпаљивати, запаљивати **2.** овлаш опаљивати, прљити, смудити

подпа́лин||а, -ы *ж* **1.** опаљено, опржено место **2.** риђа белега, пега; **ло́шадь с** ~**ами** коњ-шарац

подпал||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. разг.* **1.** потпалити, запалити; ~ **дом** запалити кућу **2.** овлаш опалити, опрљити, осмудити

подпа́рыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* парати (*мало, одоздо*)

подпа́с||ок, -ка *м* помоћник пастира; чобанче *с*, пастирче *с*

подпа́||сть, -ду́, -дёшь, -ду́т; *прошл.* **-л, -ла, -ло** *сврш.* потпасти, запасти; ~ **под влия́ние** *кого* потпасти под *чији* утицај

подпа́хива||ть, -ет, -ют *несврш. разг.* мало заударати, имати непријатан мирис (*због кварења*); **ры́ба уже́** ~**ет** риба заудара, риба се осећа

подпева́л||а, -ы *м, ж разг.* улизица, пришипетља

подпева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кому* **1.** припевати, пратити *кога* певајући, секундирати; ~ **ба́сом** *кому* пратити *кога* басом **2.** *фиг. разг.* додворавати се, улизивати се, повлађивати

под||пере́ть, -опру́, -опрёшь, -опру́т; *прошл.* **-пёр, -пёрла, -пёрло; -пёртый** *сврш.* подупрети; подбочити; ~ **забо́р ко́льями** подупрети ограду кољем; ~ **щёку руко́й** подбочити образ руком

под||пере́ться, -опру́сь, -опрёшься, -опру́тся; *прошл.* **-пёрся, -пёрлась, -пёрлось** *сврш.* подупрети се; подбочити се; **сиде́ть,** ~**перши́сь руко́й** седети подбочивши се руком

подпи́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** засецати тестером, пилом (*дрво*) **2.** поткраћивати, скраћивати (*тестером*) **3.** *разг.* турпијати (*нокте итд.*)

подп||или́ть, -илю́, -и́лишь, -и́лят; -и́ленный *сврш.* **1.** засећи тестером, потпилити; ~ **де́рево** потпилити дрво **2.** поткратити, скратити (*тестером*); ~ **но́жку стола́** поткратити ногу стола **3.** *разг.* потурпијати (*нокте итд.*)

подпи́л||ок, -ка *м* турпија *ж*

подпира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* подупирати; подбочивати

подпира́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* подупирати се; подбочивати се

подписа́ни||е, -я *с* потписивање; ~ **догово́ра** потписивање уговора

подп||иса́ть, -ишу́, -и́шешь, -и́шут; -и́санный *сврш.* **1.** потписати; ~ **деклара́цию** потписати декларацију; ~ **догово́р** потписати уговор **2.** дописати; ~ **ещё три строки́** дописати још три реда **3.** претплатити; ~ *кого* **на журна́л** претплатити *кога* на часопис

подп||иса́ться, -ишу́сь, -и́шешься, -и́шутся *сврш.* **1.** потписати се; ~ **под дове́ренностью** потписати

овлашћење 2. претплатити се; ~ **на газе́ту** претплатити се на новине ◇ ~ **на заём** уписати зајам

подпи́ск||а, -и *ж* 1. претплаћивање *с*, претплата; ~ **на газе́ту** претплата на новине 2. уписивање *с* (*зајма*) 3. писмена обавеза; писмена потврда; реверс *м*; **дать ~у** писмено се обавезати

подписн||о́й, -а́я, -о́е претплатни; **~а́я цена́** цена у претплати; **~о́е изда́ние** претплатно издање ◇ ~ **лист** списак приложника

подпи́счик, -а *м* претплатник; ~ **на газе́ту** претплатник на новине; **постоя́нный** ~ стални претплатник

подпи́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. потписивати 2. дописивати 3. претплаћивати (*на новине итд.*)

подпи́сыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. потписивати се 2. претплаћивати се (*на новине итд.*)

по́дпис||ь, -и *ж* 1. потпис *м*; **собственнору́чная** ~ својеручни потпис; **неразбо́рчивая** ~ нечитак потпис; **поста́вить свою́** ~ ставити свој потпис; **за ~ью и печа́тью** за потписом и печатом 2. натпис; ~ **под рису́нком** коментар испод цртежа 3. потписивање *с*, потпис *м*; **переда́ть бума́ги на** ~ предати акта на потпис

подпи́ти||е, -я *с*: **в ~и** *разг. шаљ.* припит, накресан

подпи́хива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* лагано гурати; потуривати

подпихн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; подпи́хнутый *сврш. разг.* гурнути, потурити

подплыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *к кому, чему* допливавати; долазити пловећи *до кога, чега* 2. *подо что* доспевати *под шта (пливајући; пловећи)*

подплы́||ть, -ву́, -вёшь, -ву́т; *прошл.* **-л, -ла́, -ло́** *сврш.* 1. *к кому, чему* допливати; доповити *до кога, чега*; ~ **к бе́регу** допливати (доповити) до обале 2. *подо что* доспети *под шта (пливајући; пловећи)*

подп||о́ить, -ою́, -о́ишь *и* **-ои́шь, -о́ят** *и* **-оя́т; -о́енный** *сврш. разг.* подnапити, опити, напити (*мало*)

по́дпол, -а *м нар.* подрум (*у сеоској кући*)

подполз||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **подпо́лз, -ла́, -ло́** *сврш.* 1. *к кому, чему* допузити, домилети *до кога, чега* 2. *подо что* подвући се пузећи

подполко́вник, -а *м* потпуковник

подпо́ль||е, -я *с, мн.* **-я, -ев** 1. подрум *м* (*об. у сеоској кући*) 2. *полит.* илегалност *ж*; **уйти́ в** ~ прећи у илегалност; **рабо́тать в** ~ радити у илегалности

подпо́льн||ый, -ая, -ое *полит.* илегалан; **~ая организа́ция** илегална организација; **~ая рабо́та** илегалан рад; **~ая борьба́** илегална борба

подпо́льщик, -а *м полит.* илегалац

подпо́р||а, -ы *ж* подупирач *м*, потпорањ *м*

подпо́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** подупирач *м*, потпорањ *м*; ~ **к забо́ру** подупирач за ограду

подпо́рн||ый, -ая, -ое потпорни, помоћни; ~ **брус** потпорна греда

подп||оро́ть, -орю́, -о́решь, -о́рют; -о́ротый *сврш.* распарати, распорити (*мало, одоздо*); ~ **шов** распарати шав; ~ **подкла́дку** опарати поставу

подпо́р||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш. разг.* покварити (*мало*)

подпору́чик, -а *м заст.* потпоручник

подпо́чв||а, -ы *ж геол.* доњи слој земљишта

подпо́чвенн||ый, -ая, -ое *геол.* подземни; **~ые во́ды** подземне воде

подпоя́||сать, -шу, -шешь, -шут; -санный *сврш.* потпасати, опасати; ~ **гимнастёрку** опасати војничку блузу

подпоя́||саться, -шусь, -шешься, -шутся *сврш.* потпасати се, опасати се

подпоя́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* потпасивати, опасивати

подпоя́сыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* потпасивати се, опасивати се

подпра́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* поправити, дотерати

подправля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* поправљати, дотеривати

подпра́порщик, -а *м заст.* заставник

подпру́г||а, -и *ж* колан *м*

подпры́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* подскакивати, поскакивати

подпры́гн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* подскочити, поскочити; ~ **от ра́дости** поскочити од радости

подпуска́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого* пуштати да приђе ближе; припуштати (*теле крави*) 2. *что, чего* додавати (*об. о течности*) 3. *разг.* убацивати (*шалу итд.*)

подп||усти́ть, -ущу́, -у́стишь, -у́стят; -у́щенный *сврш.* 1. *кого* пустити да дође ближе; припустити; ~ **зве́ря побли́же** пустити звер да се приближи; ~ **телёнка к коро́ве** припустити теле крави 2. *что, чего* домешати, додати (*об. о течности*); ~ **бели́л в кра́ску** додати беле боје у фарбу 3. *разг.* убацити; ~ **шу́тку** убацити шалу; ~ **ко́лкость** боцнути (*некога*)

подраба́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. допунски зарађивати 2. дорађивати (*пројекат итд.*)

подрабо́та||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный, *сврш. разг.* 1. допунски зарадити; ~ **де́нег** допунски зарадити новац 2. дорадити; ~ **прое́кт** дорадити пројекат

подрабо́тк||а, -и *ж* 1. допунско, споредно зарађивање 2. дорађивање *с* (*пројекта итд.*)

подра́внива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* поравњавати, изравњавати

подра́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* подрхтавати; трзати се (*мало, повремено*); **гу́бы ~ют** усне подрхтавају; **го́лос ~ет** глас подрхтава

подража́ни||е, -я *с* 1. подражавање, опонашање, имитирање; ~ **взро́слым** опонашање одраслих 2. имитација *ж*; ~ **наро́дным пе́сням** имитација народних песама

подража́тел||ь, -я *м* подражавалац, имитатор; епигон

подража́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно подражавалачки, имитаторски; епигонски; **~ая литерату́ра** епигонска литература

подража́тельств||о, -а *с* имитаторство; епигонство

подража́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кому в чём, чему* подражавати, опонашати, имитирати *кога у чему, шта*; ~ *кому* **в похо́дке** опонашати *чији* ход; ~ **пе́нию птиц** имитирати птичије певање

подразде́л, -а *м* пододељак, подраздео

подразделе́ни||е, -я *с* 1. подраздељак *м*, подраздео *м* 2. *војн.* јединица *ж*; **стрелко́вое, артиллери́йское** ~ пешадијска, артиљеријска јединица

подраздел||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* разделити, поделити; ~ **главу́ на пара́графы** разделити главу на параграфе

подразделя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* делити (*на одељке итд.*)

подразделя́||ться, -ется, -ются *несврш.* делити се; **глава́ ~ется на пара́графы** глава се дели на параграфе

подразумева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* подразумевати; **что ты под э́тим ~ешь?** шта ти под тим подразумеваш?

подразумева́||ться, -ется, -ются *сврш.* подразумевати се

подра́мник, -а *м* сликарски оквир (*за разапињање платна*)

подра́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. лов.* лако рањавати (*дивљач*)

подра́н||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. лов.* лако ранити (*дивљач*)

подра́н||ок, -ка *м лов.* рањена дивљач

подраста́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* расти, одрастати; **~ющее поколе́ние** млади нараштај

подраст||и́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **подро́с, подросла́, подросло́** *сврш.* порасти, одрасти; **ма́льчик подро́с за ле́то** дечак је порастао преко лета

подра||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш.* однеговати, одгајити; **~ цыпля́т** одгајити пилиће

под||ра́ться, -еру́сь, -ерёшься, -еру́тся *сврш.* побити се, потући се; **де́ти ~рали́сь** деца су се потукла

подра́щива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* неговати, одгајати

подрёберн||ый, -ая, -ое *анат.* подребарни

подре́||зать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш.* 1. подрезати, подсећи; поткресати, скратити; **~ ве́тки** поткресати гране; **~ во́лосы** поткратити косу 2. *разг.* насећи, нарезати (*допунски*); **~ сы́ру** нарезати још сира

подреза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. подрезивати, подсецати; поткресивати, скраћивати 2. *разг.* сећи, резати (*допунски*)

подре́зк||а, -и *ж* подрезивање *с*, подсецање *с*; поткресивање *с*, скраћивање *с*

подре́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. подрезивати, подсецати; поткресивати, скраћивати 2. *разг.* сећи, резати (*допунски*)

подремонти́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. разг.* поправити (*мало*), извршити малу поправку; **~ велосипе́д** извршити мале поправке на бициклу

подрис||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* 1. поправити, дотерати (*цртеж*) 2. доцртати; **~ усы́ на портре́те** доцртати бркове на портрету

подрисо́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. поправљати, дотеривати (*цртеж*) 2. доцртавати

подро́бно *прил.* подробно, детаљно, потанко; **~ рассказа́ть** *о чём* потанко испричати *о чему*

подро́бност||ь, -и *ж* подробност, појединост, детаљ *м*; **вдава́ться в ~и** упуштати се у појединости; **во всех ~ях** потанко, у детаље

подро́б||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но подробан, детаљан; **~ план** детаљан план; **~ отчёт** исцрпан извештај

подровня́||ть, -ю, -ешь, -ют; подро́вненный *сврш.* поравнати, изравнати; **~ доро́жку** поравнати стазу; **~ во́лосы** равно подрезати косу

подро́стков||ый, -ая, -ое шипарачки, шипарички, пубертетски; **~ во́зраст** пубертетско доба

подро́ст||ок, -ка *м* шипарац, шипарица *ж*, момче *с*, девојче *с* (*од 12 до 16 година*)

подруба́||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. подсецати, подрезивати 2. скраћивати, подсецати 3. *разг.* сећи, резати (*допунски*)

подруба́||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* порубљивати (*марамицу итд.*)

подр||уби́ть[1], **-ублю́, -у́бишь, -у́бят; -у́бленный** *сврш.* 1. сасећи, подрезати; **~ де́рево** сасећи дрво 2. скратити, подсећи 3. *разг.* насећи, нарезати (*допунски*); **~ дров** насећи још дрва; **~ капу́сты** нарезати још купуса

подр||уби́ть[2], **-ублю́, -у́бишь, -у́бят; -у́бленный** *сврш.* порубити; **~ носово́й плато́к** порубити марамицу

подру́г||а, -и *ж* другарица, пријатељица; **~ де́тства** другарица из детињства; **шко́льные ~и** школске другарице ◊ **~ жи́зни** животна сапутница

по-друго́му *прил.* друкчије, на други начин

по-дру́жески *прил.* другарски, пријатељски

подруж||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш.* спријатељити

подруж||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш.* спријатељити се

подру́ж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* другарица, пријатељица

подру́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. к чему* довозити *до чега (авион)*

подрул||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. к чему* довести *до чега (авион)*

подрумя́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. руменити, чинити руменим 2. руменити, мазати руменилом 3. пећи, пржити да порумени (*колач, месо*)

подрумя́нива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. руменити се, постајати румен 2. руменити се, мазати се руменилом 3. *само 3. л.* постајати румен при печењу, пржењу (*о колачу, месу*)

подрумя́н||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. порුменети, учинити руменим; **моро́з ~ил щёки** образи су поруменели од мраза 2. нарумeнити, намазати руменилом; **~ щёки** нарумeнити образе 3. испећи, испржити да порумени (*колач, месо*)

подрумя́н||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. зарумeнети се; постати румен; **щёки ~ились на моро́зе** образи су поруменели на мразу 2. нарумeнити се, намазати се руменилом 3. *само 3. л.* поруменети од печења, пржења (*о колачу, месу*)

подру́чн||ый, -ая, -ое 1. приручан, помоћан; **~ые инструме́нты** приручан алат 2. **подру́чн|ый, -ого** *м* помоћни радник, помоћник

подры́в, -а *м* 1. дизање *с* у ваздух, минирање *с* 2. *фиг.* поткопавање *с*, подривање *с*; **~ авторите́та** поткопавање ауторитета

подрыва́||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. дизати у ваздух (*експлозијом*) 2. *фиг.* поткопавати, подривати; упропашћивати; **~** *чей* **авторите́т** поткопавати *чији* ауторитет

подрыва́||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. поткопавати, подривати; **~ де́рево** поткопавати дрво 2. копати (*дубље, шире*)

подрыва́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* летети у ваздух, експлодирати; страдати од експлозије

подрывни́к, -а́ *м војн.* минер, пионир

подрывн||о́й, -а́я, -о́е 1. минерски; за дизање у ваздух, минирање; **~ы́е рабо́ты** минерски радови 2. *фиг.* рушилачки, подривачки; **~а́я де́ятельность** подривачка делатност

подр||ы́ть, -о́ю, -о́ешь, -о́ют; -ы́тый *сврш.* 1. поткопати, подрити; **~ дуб** поткопати храст 2. ископати (*дубље, шире*)

подря́д[1], **-а** *м* погодба *ж*, уговор (*о извођењу радова, набавкама*); **взять ~ на постро́йку** погодити се за изградњу; **рабо́тать по ~у** радити уз погодбу ◊ **брига́дный ~** бригадно предузимаштво

подря́д [2] *прил.* узастопце, редом, једно за другим; **рабо́тать две сме́ны ~** радити две смене узостопце; **брать ~, не выбира́я** узимати све редом, не бирајући; **всё ~** једно за другим

подря||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -жённый *сврш. кого, что разг.* најмити *кога*, погодити се *за шта*, уговорити *шта*

подря||ди́ться, -жу́сь, -ди́шься, -дя́тся *сврш. на что разг.* најмити се, погодити се *за шта*

подря́дн||ый, -ая, -ое уговорни; **~ые строи́тельные организа́ции** уговорне грађевинске организације

подря́дческ||ий, -ая, -ое предузимачки, подузетнички

подря́дчик, -а *м* предузимач, подузимач

подряжа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что разг.* најмљивати *кога*, погађати се *за шта*, уговарати *шта*

подряжа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. на что разг.* ступати у најам, погађати се *за шта*

подря́сник, -а *м цркв.* доња мантија (*која се носи под ризом*)

подс||ади́ть, -ажу́, -а́дишь, -а́дят; -а́женный *сврш.* 1. *кого* помоћи *коме* да седне, да се попне; **~** *кого* **на ло́шадь** помоћи *коме* да узјаше коња 2. *кого к кому* наместити *кога поред кога* 3. *кого разг.* узети успут (*у кола*) 4. *что* посадити (*допунски*)

подса́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** сађење *с* (*допунско*)

подса́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого* помагати *коме* да седне, да се попне (*у вагон итд.*) 2. *кого к кому* намештати *кога поред кога* 3. *кого разг.* узимати успут (*у кола*) 4. *что* садити (*допунски*)

подса́жива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. к кому, чему* приседати, седати ближе *коме, чему*, седати *до (поред) кога, чега*

подса́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* досољавати

подсв||ети́ть, -ечу́, -е́тишь, -е́тят; -е́ченный *сврш.* осветлити (*одоздо*)

подсве́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* осветљавати (*одоздо*)

подсве́чник, -а *м* свећњак, чирак; **ме́дный ~** бакарни свећњак

подсви́н||ок, -ка *м* назимче *с*

подсви́стыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кому, чему* пратити звиждањем *кога, шта*

подсе́в, -а *м пољопр.* подсејавање *с*

подсева́||ть, -ю, -ешь, -ют, подсе́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. пољопр.* подсејавати

подсе́к||а, -и *ж шум.* крчевина

подсека́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. подсецати, подрезивати 2. тргати удицу (*кад риба загризе*)

подс||е́сть, -я́ду, -я́дешь, -я́дут; *прошл.* **-е́л, -е́ла, -е́ло** *сврш. к кому, чему* присести, сести ближе *коме, чему*, сести *до (поред) кога, чега*; **~ к огню́** сести поред ватре

подсе́чк||а, -и *ж* 1. подсецање *с* 2. повлачење *с* удице

подсе́чн||ый, -ая, -ое крчевински; **~ое земледе́лие** крчевинска земљорадња

подс||е́чь, -еку́, -ечёшь, -еку́т; *прошл.* **-ёк, -екла́, -екло́; -ечённый** *сврш.* 1. подсећи, подрезати 2. тргнути удицу (*кад риба загризе*)

подсе́||ять, -ю, -ешь, -ют; -янный *сврш.* подсејати

подси||де́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; подси́женный *сврш. кого разг.* 1. дочекати у заседи, увребати; **~ зве́ря** увребати звер 2. *фиг.* нашкодити, напакостити *коме*

подси́дк||а, -и *ж* вребање *с (из заседе)*

подси́живани||е, -я *с разг.* пакошћење, довођење у неприлику

подси́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого разг.* 1. дочекивати у заседи, вребати 2. *фиг.* шкодити, пакостити *коме*

подси́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* испирати у вешплаву (*рубље*)

подсин||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* испрати у вешплаву (*рубље*)

подска́блива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* стругати, грепсти (*помало*)

подск||аза́ть, -ажу́, -а́жешь, -а́жут; -а́занный *сврш.* 1. дошапнути, шапнути; **~ на уро́ке** шапнути на часу 2. *фиг.* сугерисати, сугерирати; **~** *кому* **пра́вильное реше́ние** сугерисати *коме* правилну одлуку

подска́з||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* дошаптавање *с*, шапутање *с* (*на испиту*); **получи́ть замеча́ние за ~ку** добити укор због дошаптавања 2. *фиг.* сугестија, савет *м*; **де́йствовать по** *чьей* **~ке** поступити према *чијој* сугестији

подска́зчик, -а *м разг.* дошаптавач, шаптач

подска́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. дошаптавати, шапутати (*на часу итд.*); **не ~й!** не шапући! 2. *фиг.* сугерисати, сугерирати

подска́кива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *к кому, чему* прискакивати, приближавати се скачући *коме, чему* 2. поскакивати, подскакивати (*од радости итд.*) 3. *само 3. л. фиг. разг.* скакати, дизати се (*о ценама итд.*)

подск||обли́ть, -облю́, -обли́шь *и* **-о́блишь, -облят** *и* **-о́блят; -о́бленный** *сврш.* састругати, застругати, загрепсти (*помало*)

подско́к, -а *м* поскок

подск||очи́ть, -очу́, -о́чишь, -о́чат *сврш.* 1. *к кому, чему* прискочити, доскочити *коме, чему*; **~ к две́ри** прискочити вратима 2. поскочити, подскочити; **~ от ра́дости** поскочити од радости 3. *само 3. л. фиг. разг.* скочити, дигнути се; **це́ны ~очи́ли** цене су скочиле; **температу́ра ~очи́ла** температура је скочила 4. *к кому, чему нар.* скокнути *до кога, чега (на кратко време)*

подскреба́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* стругати (*лонац итд.*)

подскре||сти́, -бу́, -бёшь, -бу́т; *прошл.* **подскрёб, -бла́, -бло́; -бённый** *сврш. разг.* остругати, састругати (*лонац итд.*)

подсла||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш.* засладити (*мало*), додати мало шећера; **~ сок** засладити сок

подсла́щива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* заслађивати, шећерити (*мало*)

подсле́дстве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно *правн.* 1. који се налази под истрагом 2. **подсле́дственн|ый, -ого** *м* окривљеник, оптуженик

подслепова́то *прил.* кратковидо; **~ щу́риться** кратковидо жмирити (жмиркати)

подслепова́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то веома слабог вида, веома кратковид

подслу́жива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. к кому разг.* угађати, додворавати се, улагивати се *коме*

подсл||ужи́ться, -ужу́сь, -у́жишься, -у́жатся *сврш. к кому разг.* угодити, додворити се, улагати се *коме*

подслу́ша||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* прислушнути; дознати прислушкујући; **~** *чей* **разгово́р** прислушнути *чији* разговор; **~ чужу́ю та́йну** дознати туђу тајну прислушкујући

подслу́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прислушкивати; дознавати прислушкујући

подсма́трива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. за кем, чем* кришом гледати, проматрати; вребати *кога, шта*

подсме́ива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. над кем, чем* подсмевати се *коме, чему*; збијати шале *с ким*

подсм||отре́ть, -отрю́, -о́тришь, -о́трят; -о́тренный *сврш. за кем, чем* кришом погледати, промотрити; уврεбати *кога, шта*; ~ **в щёлку** завирити кроз пукотину

подсне́жник, -а *м бот.* висибаба *ж*

подсне́жн||ый, -ая, -ое који се налази под снегом, испод снега

подсо́б||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *нар.* нуспросторија, помоћна просторија

подсо́бник, -а *м разг.* помоћни радник

подсо́бн||ый, -ая, -ое помоћни; ~ **рабо́чий** помоћни радник, физички радник; **~ое помеще́ние** нуспросторија, помоћна просторија; **ли́чное ~ое хозя́йство** приватна окућница

подсо́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что подо что* гурати, турати, трпати *шта испод чега* 2. *кого, что кому разг.* подметати, потурати

подсозна́ни||е, -я *с* подсвест *ж*

подсозна́тельно *прил.* подсвесно

подсозна́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно подсвестан

подс||оли́ть, -олю́, -о́лишь *и* **-оли́шь, -о́лят** *и* **-оля́т; -о́ленный** *сврш.* досолити; ~ **суп** досолити супу

подсо́лнечник, -а *м бот.* сунцокрет

подсо́лнечн||ый, -ая, -ое сунцокретов, од сунцокрета; **~ое ма́сло** уље од сунцокрета; **~ые се́мечки** семенке сунцокрета

подсо́лнух, -а *м разг.* 1. сунцокрет 2. *мн.* **-и, -ов** семенке *мн. ж* сунцокрета; **грызть ~и** грицкати семенке сунцокрета

подсо́лнухов||ый, -ая, -ое *разг.* сунцокретов, од сунцокрета

подсо́х||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **подсо́х, -ла, -ло** *сврш.* просушити се, провенути

подспо́рь||е, -я *с разг.* потпора *ж*, подршка *ж*, помоћ *ж*; **быть (служи́ть) ~ем** бити потпора

подспу́дн||ый, -ая, -ое скривен, тајан (*жеље итд.*)

подста́в||а, -ы *ж заст.* 1. поштански коњи (*за замену*) 2. станица за замену поштанских коња

подста́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* 1. *что подо что* поставити, подметнути *шта испод чега, под шта*; ~ **ведро́ под кран** подметнути кофу под славину 2. примаћи, подметнути; ~ **стул посети́телю** примаћи столицу посетиоцу; ~ **у́хо к две́ри** прислонити уво на врата; ~ **щёку для поцелу́я** подметнути образ ради пољупца 3. заменити, супституирати; ~ **ци́фры в фо́рмуле** заменити цифре у формули ◇ ~ **но́гу (но́жку)** *кому* подметнути ногу *коме*

подста́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* постављање *с*, подметање *с* 2. подлога, подметач *м*, постоље *с*; ~ **под ча́йник** подметач под чајник

подставля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что подо что* постављати, подметати *шта испод чега, под шта* 2. примицати 3. замењивати, супституирати ◇ ~ **но́гу (но́жку)** *кому* подметати ногу *коме*

подставн||о́й, -а́я, -о́е 1. за подметање, за стављање (*испод нечега*) 2. *фиг.* подметнут, лажан; ~ **свиде́тель** лажан сведок

подстака́нник, -а *м* метални држач са дршком за чаше; **сере́бряный** ~ сребрни држач за чаше

подстано́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** замена, супституција

подста́нци||я, -и *ж* трафостаница; потцентрала; **телефо́нная** ~ телефонска потцентрала

подстёгива||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* притезати, прикопчавати, причвршћивати

подстёгива||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. терати, шибати (*бичем*) 2. *фиг. разг.* терати, пожуривати; подбадати

подстегн||у́ть[1], **-у́, -ёшь, -у́т; подстёгнутый** *сврш.* притегнути, прикопчати, причврстити; ~ **подкла́дку** причврстити поставу

подстегн||у́ть[2], **-у́, -ёшь, -у́т; подстёгнутый** *сврш.* 1. потерати, ошинути (*бичем*); ~ **ло́шадь** ошинути коња 2. *фиг. разг.* потерати, пожурити; подбости

подст||ели́ть, -елю́, -е́лешь, -е́лют; -е́ленный *сврш.* подастрети, подметнути, подложити

подстерега́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. вребати, сачекивати у заседи 2. *фиг.* вребати, хватати, ловити

подстере́||чь, -гу́, -жёшь, -гу́т; *прошл.* **подстерёг, -гла́, -гло́; подстережённый** *сврш.* 1. уврεбати, сачекати (*у заседи*); ~ **зве́ря** сачекати у заседи звер 2. *фиг.* уврεбати, уловити, ухватити

подстила́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* простирати, подастирати, подметати

подсти́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* простирање *с*, подастирање *с* 2. простирка

подсти́лочн||ый, -ая, -ое за простирку; **~ая соло́ма** слама за простирку

подстра́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что к чему* дозиђивати, дограђивати *шта поред чега* 2. *что подо что* усклађивати (*гитару према клавиру итд.*) 3. *кого, что к кому војн.* постројавати, прикључивати *кога, шта коме, чему* 4. *что фиг. разг.* направити, припремити (*пакост итд.*)

подстра́ива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. к кому, чему* 1. постројавати се, прикључивати се *коме, чему* 2. *фиг. разг.* прилагођавати се *коме, чему*

подстрах||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. кого разг.* придржати *кога*, помоћи *коме* (*приликом извођења вежби итд.*)

подстрахо́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого разг.* придржавати *кога*, помагати *коме* (*приликом извођења вежби итд.*)

подстрека́тел||ь, -я *м* подстрекач, подбадач, хушкач

подстрека́тельств||о, -а *с* подстрекавање, подбадање, хушкање

подстрека́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого к чему* подстрекавати, подбадати, хушкати *кога на шта* 2. *что* побуђивати, распиривати (*знатижељу итд.*)

подстрекн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* 1. *кого к чему* подстрекнути, подбости, нахушкати *кога на шта*; ~ **к ссо́ре** подстаћи на свађу 2. *что* побудити, распирити; ~ *чьё* **любопы́тство** побудити *чију* радозналост

подстре́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* рањавати, погађати из пушке (*дивљач*)

подстр||ели́ть, -елю́, -е́лишь, -е́лят; -е́ленный *сврш.* ранити, погодити из пушке, устрелити; ~ **пти́цу** устрелити птицу

подстрига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. подшишавати (*косу*) 2. подрезивати, подсецати (*нокте*); поткресивати, обрезивати (*гране*)

подстрига́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* подшишавати

подстри́||чь, -гу́, -жёшь, -гу́т; *прошл.* **подстри́г, -ла, -ло; -женный** *сврш.* **1.** подшишати; **~ чёлку** подшишати шишке **2.** подрезати; поткресати; обрезати; **~ но́гти** подсећи нокте; **~ де́рево** поткресати дрво

подстри́||чься, -гу́сь, -жёшься, -гу́тся; *прошл.* **-гся, -глась, -глось** *сврш.* подшишати се; **~ в парикма́херской** подшишати се у фризерском салону

подстро́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* **1.** *что к чему* дозидати, доградити *шта поред чега* **2.** *что подо что* ускладити (*гитару према клавиру итд.*) **3.** *кого, что к кому, чему војн.* постројити, прикључити *кога, шта коме, чему* **4.** *что фиг. разг.* направити, припремити; **~ па́кость** направити пакост, напакостити

подстро́||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. к кому, чему* **1.** постројити се, прикључити се *коме, чему*; **~ к коло́нне** прикључити се колони **2.** *фиг. разг.* прилагодити се *коме, чему*

подстро́чник, -а *м* дослован превод (*књижевног дела*)

подстро́чн||ый, -ая, -ое 1.: ~ое примеча́ние примедба у фусноти **2.** дослован, буквалан; **~ перево́д** буквалан превод (*књижевног дела*)

по́дступ, -а *м* **1.** приступање *с*, приближавање *с* **2.** *об. мн.* **-ы, -ов** приступи, прилази; **на ~ах к го́роду** на прилазима граду ◇ **к нему́ ~а нет** неприступачан је

подступа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *к кому, чему* приступати, прилазити, приближавати се *коме, чему* **2.** *к кому разг.* прилазити, обраћати се *коме* **3.** *само 3. л. фиг.*: **слёзы ~ют к го́рлу** грло се стеже од суза; **боль ~ет к се́рдцу** бол стеже срце, срце се стеже од бола

подступа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. к кому разг.* прилазити, обраћати се *коме*

подст||упи́ть, -уплю́, -у́пишь, -у́пят *сврш.* **1.** *к кому, чему* приступити, прићи, приближити се *коме, чему*; **~ к сте́нам кре́пости** прићи зидинама тврђаве **2.** *к кому разг.* прићи, обратити се *коме*; **сего́дня к нему́ и ~ нельзя́** данас му не можеш прићи **3.** *само 3. л. фиг.*: **слёзы ~упи́ли к го́рлу** грло се стегло од суза; **боль ~упи́ла к се́рдцу** бол је стегао срце, срце се стегло од бола

подст||упи́ться, -уплю́сь, -у́пишься, -у́пятся *сврш. к кому разг.* прићи, обратити се *коме*; **к нему́ не ~у́пишься** не можеш му прићи, неприступачан је

подсуди́м||ый, -ого *м правн.* оптуженик, окривљеник, оптужени, окривљени; **допра́шивать ~ого** саслушавати оптуженика ◇ **попа́сть на скамью́ ~ых** наћи се на оптуженичкој клупи

подсу́дност||ь, -и *ж правн.* судска надлежност, судство *с*

подсу́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кому разг. спорт.* пристрасно судити

подсу́м||ок, -ка *м* фишеклија *ж*

подсу́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* **1.** гурнути, турити, стрпати; **~ чемода́н под крова́ть** гурнути кофер под кревет **2.** *разг.* подметнути, потурити, подвалити; **~ бума́ги для по́дписи** потурити акта на потпис; **~ плохо́й това́р** подметнути лошу робу

подсу́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сушити, провејавати (*мало*)

подс||уши́ть, -ушу́, -у́шишь, -у́шат; -у́шенный *сврш.* просушити, провенути, осушити (*мало*); **~ бельё** провенути рубље; **~ хлеб** мало препећи хлеб

подсу́шк||а, -и *ж* сушење *с*, провејавање *с*

подсчёт, -а *м* **1.** бројање *с*, пребројавање *с*; обрачунавање *с*; **~ голосо́в** пребројавање гласова **2.** *мн.* **-ы, -ов** обрачун, прорачун; **по предвари́тельным ~ам** према претходном прорачуну; **по мои́м ~ам** по моме прорачуну

подсчита́||ть, -ю, -ешь, -ют; подсчи́танный *сврш.* **1.** пребројати; **~ голоса́** пребројати гласове **2.** срачунати, израчунати, обрачунати; **~ расхо́ды** обрачунати трошкове

подсчи́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** пребројавати **2.** срачунавати, израчунавати, обрачунавати

подсыла́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** слати, подметати, потурати (*тајно*) **2.** *нар.* слати, упућивати

подсы́п||ать, -лю, -лешь, -лют; -анный *сврш.* **1.** досути, додати (*сипајући*); **~ са́хару** досути шећера **2.** усути (*тајно*)

подсыпа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** досипати, додавати (*сипајући*) **2.** сипати (*тајно*)

подсыха́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сушити се, просушивати се (*мало*)

подта́ива||ть, -ет, -ют *несврш.* топити се (*мало*); кравити се

подта́лкива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** гурати, мувати **2.** *фиг. разг.* подстицати, подстрекавати

подта́плива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* загревати, ложити (*мало*)

подта́скива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* довлачити, примицати

подтас||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* **1.** *карт.* мешањем сложити (*ради преваре*) **2.** *фиг.* изврнути; **~ фа́кты** изврнути чињенице

подтасо́вк||а, -и *ж* **1.** *карт.* слагање *с* мешањем (*ради преваре*) **2.** *фиг.* извртање *с (чињеница)*

подтасо́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *карт.* мешањем слагати (*ради преваре*) **2.** *фиг.* извртати (*чињенице*)

подта́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** оштрити, брусити (*мало*) **2.** *само 3. л.* подлокавати, подривати (*о води*) **3.** *фиг.* по̏ткопавати, подривати (*здравље итд.*)

подт||ащи́ть, -ащу́, -а́щишь, -а́щат *сврш.* довући, примаћи; **~ брёвна** довући брвна

подта́||ять, -ет, -ют *сврш.* отопити се (*мало*); откравити се; **моро́женое ~яло** сладолед је почео да се топи; **на дворе́ ~яло** *безл.* напољу је откравило

подтвер||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -ждённый *сврш.* потвр̏дити, посведочити; **~ пре́жние показа́ния** потврдити раније исказе; **~ получе́ние письма́** потврдити пријем писма

подтверд||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* потврдити се; **сообще́ние ~и́лось** вест се потврдила; **фа́кты ~и́лись** чињенице су се потврдиле; **опасе́ния ~и́лись** сумње су се обистиниле

подтвержда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* потврђивати, посведочавати

подтвержда́||ться, -ется, -ются *несврш.* потврђивати се

подтвержде́ни||е, -я *с* потврђивање, потврда *ж*; **в ~е ска́занного** као потврда реченог

подтёк, -а *м* **1.** бразда *ж*, траг, мрља *ж (од проливене течности)* **2.** модрица *ж*, масница *ж (од ударца)*

подтека́||ть, -ет, -ют *несврш.* тећи, цурити (*испод нечега*)

подте́кст, -а *м књиш.* подтекст

подтекстóвк||а, -и *ж муз.* текст *м*, стихови *мн. м* за песму

подтёл||ок, -ка *м* једногодишње теле, јуне *с*

под||терéть, -отрý, -отрёшь, -отрýт; *прошл.* **-тёр, -тёрла, -тёрло; -тёртый** *сврш.* убрисати, побрисати; **~ пол** убрисати под

подтé||чь, -чёт; -кýт; *прошл.* **подтёк, -клá, -клó** *сврш.* потећи, процурити (*испод нечега*)

подтирá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* брисати (*под итд.*)

подтолкн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт; подтóлкнутый *сврш.* 1. гурнути, мунути; **~ вагонéтку** гурнути вагонет; **~ лóктем** *кого* мунути *кога* лактом 2. *фиг. разг.* подстаћи, подстрекнути

подт||опи́ть, -оплю́, -óпишь, -óпят; -óпленный *сврш. разг.* загрејати, заложити (*мало*); **~ печь** заложити мало пећ

подт||очи́ть, -очý, -óчишь, -óчат; -óченный *сврш.* 1. наоштрити, набрусити (*мало*); **~ нож** наоштрити нож 2. *само 3. л.* подлокати, подрити; **водóй ~очи́ло скалý** *безл.* вода је подлокала стену 3. *фиг.* поткопати, подрити; **~ здорóвье** начети здравље ◊ **комáр нóса (нóсу) не ~óчит** *нар.* нема приговора, нема се што замерити

подтрýнива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. над кем, чем разг.* подсмевати се *коме, чему*

подтрун||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш. над кем, чем разг.* подсмехнути се *коме, чему*

подтыкá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* подавијати, подвртати

подтя́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. притезати, затезати, стезати 2. привлачити, примицати 3. прикупљати, концентрисати (*трупе*) 4. *фиг. разг.* притезати, дисциплиновати 5. певати *с ким*, пратити *кога (гласом)*

подтя́гива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. стезати се, затезати се 2. *спорт.* подизати се, извлачити се увис 3. прикупљати се, концентрисати се (*о трупама*) 4. *фиг. разг.* поправљати се, дисциплиновати се

подтя́ж||ки, -ек *мн.* нараменице *мн. ж*, трегери *мн. м*

подтя́нутост||ь, -и *ж* уредност; сталоженост, дисциплинованост

подтя́ну||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то уредан; сталожен, дисциплинован; **~ вид** уредан изглед

подт||янýть, -янý, -я́нешь, -я́нут; -я́нутый *сврш.* 1. притегнути, затегнути, стегнути; **~ ремéнь** затегнути каиш 2. привући, примаћи; **~ лóдку к бéрегу** привући чамац обали 3. прикупити, концентрисати; **~ резéрвы к фрóнту** концентрисати резерве према фронту 4. *фиг. разг.* притегнути, дисциплиновати; **~ дисципли́ну** пооштрити дисциплину 5. запевати *с ким*, почети пратити *кога (гласом)*

подт||янýться, -янýсь, -я́нешься, -я́нутся *сврш.* 1. стегнути се, затегнути се; **~ пóясом** стегнути се појасом 2. *спорт.* подићи се, извући се увис; **~ на рукáх** подићи се на рукама; **~ на турникé** подићи се на вратилу 3. прикупити се, концентрисати се; **войскá ~янýлись к грани́це** трупе су се концентрисале према граници 4. *фиг. разг.* поправити се, дисциплиновати се; **~ в рабóте** дисциплиновати се у раду

подýма||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. *о ком, чём, с везн.* **что** *и без обј.* помислити *о коме, чему, на кога, шта*; **кто бы мог ~, что...** ко би могао помислити да... 2. размислити, промислити (*мало*); **я ~ю, а потóм отвечý** ја ћу размислити, па ћу одговорити ◊ **~ешь!** *ирон.* гле!, види молим те!; **~ тóлько!** ко би то помислио! **и не ~ю!** не пада ми на памет!; **он и не ~л извини́ться** није му ни на крај памети било да се извини

подýмыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. помишљати, размишљати, мислити (*повремено*) 2. *с инф.* намеравати

подурнé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* поружнети

подýсник||и, -ов *мн.* продужетак *м* бркова (*на образима*)

подý||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. дунути, пирнути; задувати; **~л вéтер** дунуо је ветар 2. дувати (*мало, повремено*)

подýчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. *кого* поучавати, подучавати 2. *что* учити (*мало*) 3. *кого с инф.* наговарати, наводити, подстицати (*на нешто рђаво*)

подýчива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* подучавати се, поучавати се, учити се (*мало*).

под||учи́ть, -учý, -ýчишь, -ýчат; -ýченный *сврш. разг.* 1. *кого* поучити, подучити 2. *что* научити (*мало*) 3. *кого с инф.* наговорити, навести, подстаћи (*на нешто рђаво*)

под||учи́ться, -учýсь, -ýчишься, -ýчатся *сврш. разг.* подучити се, поучити се (*мало*)

подýшеч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* јастуче *с*, јастучић *м*

под||уши́ть, -ушý, -ýшишь, -ýшат; -ýшенный *сврш.* намирисати (*мало*); **~ носовóй платóк** намирисати марамицу

под||уши́ться, -ушýсь, -ýшишься, -ýшатся *сврш.* намирисати се (*мало*)

подýш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. јастук *м*, узглавље *с*; **пухóвая ~** јастук напуњен паперјем; **надувнáя ~** гумени јастук за надуравање 2. *тех.* јастучић *м*, лежиште *с*, лежај *м*; **~ подши́пника** лежишни јастучић ◊ **кислорóдная ~** *мед.* гумени јастук са кисеоником; **сýдно на воздýшной ~ке** брод на ваздушном јастуку

подýшн||ый, -ая, -ое *ист.*: **~ая пóдать** главарина

подфáрник, -а *м* средње светло (*аутомобила*)

подхали́м, -а *м* улизица *м, ж*, удворица *м, ж*

подхалимáж, -а *м разг.* улагивање *с*, улизивање *с*, удвориштво *с*

подхали́мнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. перед кем разг.* улизивати се, улагивати се, додворавати се *коме*

подхали́мск||ий, -ая, -ое улизички, удворички

подхали́мств||о, -а *с* улагивање *с*, улизивање *с*, додворавање *с*

подхв||ати́ть, -ачý, -áтишь, -áтят; -áченный *сврш.* 1. ухватити, дохватити, прихватити, подухватити; **~ на летý** ухватити у лету; **лóдку ~ати́ло течéнием** *безл.* чамац је захватила струја (*воде*) 2. *фиг. разг.* ухватити, навући, добити; **~ нáсморк** навући (добити) кијавицу; **~ простýду** прехладити се 3. *фиг.* прихватити, подржати, продужити; **~ инициати́ву** подржати иницијативу; **~ пéсню** прихватити песму

подхвáтыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. хватати, дохватати, прихватати, подухватати; **~ на летý** хватати у лету 2. *фиг. разг.* навлачити, добијати (*болест*) 3. *фиг.* прихватати, подржавати, продужавати (*иницијативу, песму*)

подхихи́кива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* подсмевати се (*кришом*)

подхлестн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт; подхлёстнутый *сврш.*

1. ошинути, потерати бичем; ~ **коня** ошинути коња 2. *фиг. разг.* подстаћи, пожурити, потерати

подхлёстыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. шибати, терати бичем 2. *фиг. разг.* подстицати, пожуривати, терати

подхо́д, -а *м* 1. прилажење *с*, прилаз 2. прилаз (*место*); ~ **к до́му** прилаз кући; **удо́бный ~ к реке́** добар прилаз реци 3. *фиг.* прилаз, приступ; **пра́вильный ~ к де́лу** правилан прилаз ствари; **ко́мплексный ~** *к чему* комплексни прилаз *чему*; **найти́ ~** *к кому* умети прићи *коме* 4. *спорт.* покушај

подхо́д||ец, -ца *м разг.*: **де́йствовать с ~цем** лукаво поступати

подх||оди́ть, -ожу́, -о́дишь, -о́дят *несврш.* 1. *к кому, чему* прилазити, приближавати се *коме, чему (пешке)* 2. *само 3. л.* долазити, стизати (*о превозном средству*) 3. *само 3. л.* долазити, наступати (*о времену*) 4. *к кому, чему фиг.* прилазити, приступати *коме, чему*; **крити́чески ~** *к чему* критички прилазити *чему* 5. *(к) кому, чему* пристајати, одговарати *коме, чему*; **га́лстук не ~о́дит к костю́му** кравата не иде уз одело; **э́та рабо́та мне ~о́дит** тај ми посао одговара 6. *само 3. л. разг.* надолазити (*о тесту*) ◇ ~ **к концу́** прилазити крају

подходя́||щий, -щая, -щее; -щ, -ща, -ще *разг.* одговарајући, погодан, подесан; прикладан; ~ **моме́нт** погодан тренутак; **~щая цена́** повољна цена; **~щее помеще́ние** подесна просторија

подхору́нж||ий, -его *м заст.* заставник (*у козачкој војсци*)

подц||епи́ть, -еплю́, -е́пишь, -е́пят; -е́пленный *сврш.* 1. закачити, поткачити; ~ **бревно́ багро́м** поткачити брвно чакљом 2. прикачити, закачити; ~ **ваго́н к друго́му соста́ву** прикачити вагон другој композицији 3. *фиг. разг.* добити, навући; ~ **на́сморк** навући (добити) кијавицу

подцепля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. качити, поткачивати 2. качити, припајати (*вагон композицији итд.*) 3. *фиг. разг.* добијати, навлачити (*болест итд.*)

подча́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. к чему* пристајати *уз шта*, приближавати се (*пловећи*) *чему*

подча́л||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш. к чему* пристати *уз шта*, приближити се (*пловећи*) *чему*; ~ **к при́стани** приближити се пристаништу

подча́с *прил. разг.* каткад, понекад, неки пут

подча́с||ок, -ка *м* помоћник стражара (*на стражи*)

подчёркивани||е, -я *с* 1. подвлачење, потцртавање 2. *фиг.* подвлачење, наглашавање, истицање

подчёркива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. подвлачити, потцртавати 2. *фиг.* подвлачити, наглашавати, истицати

подчеркн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; -ёркнутый *сврш.* 1. подвући, потцртати; ~ **карандашо́м** подвући оловком; ~ **сло́во волни́стой черто́й** подвући реч таласастом линијом 2. *фиг.* подвући, нагласити, истаћи; ~ **ва́жность пробле́мы** нагласити важност проблема

подчине́ни||е, -я *с* 1. потчињавање; ~ **меньшинства́ большинству́** потчињавање мањине већини 2. потчињеност *ж*, зависност *ж*, подређеност *ж*; **держа́ть в ~и** држати у потчињености; **быть в ~и** *у кого* бити подређен *коме* 3. *грам.* зависност *ж*, подређеност *ж*

подчинённ||ый, -ая, -ое 1. *грам.* потчињен, подређен, зависан 2. **подчинённ|ый, -ого** *м* потчињени

подчини́тельн||ый, -ая, -ое *грам.* подређен, зависан; ~ **сою́з** зависни везник

подчин||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. потчинити, подредити; ~ **своему́ влия́нию** потчинити своме утицају; ~ **всё гла́вной зада́че** подредити све главном задатку 2. ставити у надлежност, подредити; ~ **институ́т министе́рству** ставити институт у надлежност министарства 3. *грам.* подредити

подчин||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* потчинити се; покорити се, повиновати се; ~ **чужо́му влия́нию** потчинити се туђем утицају; ~ **прика́зу** повиновати се наредби

подчиня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. потчињавати, подређивати (*утицају итд.*) 2. стављати у надлежност, подређивати 3. *грам.* подређивати

подчиня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* потчињавати се; покоравати се, повиновати се

подчи́||стить, -щу, -стишь, -стят; -щенный *сврш.* 1. почистити (*мало*), довести у ред 2. избрисати, састругати (*написано*) 3. очистити (*допунски*); ~ **карто́шки** очистити још кромпира 4. *разг.* смазати, појести (*све, докраја*)

подчисту́ю *прил. нар.* потпуно, сасвим, докраја; **забра́ть всё ~** узети све докраја

подчища́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. чистити (*мало*), доводити у ред 2. брисати, стругати (*написано*) 3. чистити (*допунски*) 4. *разг.* мазати, јести (*све, докраја*)

подшéфн||ый, -ая, -ое који се налази под покровитељством, под патронатом; **~ая шко́ла** школа под патронатом

подшиба́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. повређивати, позлеђивати ударцем (*око итд.*) 2. гађати, обарати

подшиб||и́ть, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **подши́б, -ла, -ло; -ленный** *сврш. разг.* 1. повредити, позледити ударцем; ~ **глаз** повредити ударцем око 2. погодити, оборити; ~ **ка́мнем пти́цу** оборити птицу каменом

подшива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. пришивати (*одоздо*), подшивати 2. порубљивати, опшивати 3. повезивати, прикључивати, комплетирати (*акта, новине итд.*)

подши́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. порубљивање *с*, подшивање *с* 2. свежањ *м*, комплет *м*; ~ **газе́т** комплет новина (*за месец, годину итд.*) 3. корице *мн. ж*, мапа (*за акте итд.*)

подши́пник, -а *м тех.* лежиште *с*, лежај; **ша́риковый ~** куглични лежај; **ро́ликовый ~** ваљкасти лежај

подши́пников||ый, -ая, -ое: ~ **заво́д** фабрика за израду лежаја

под||ши́ть, -ошью́, -ошьёшь, -ошью́т; -ши́тый *сврш.* 1. пришити (*одоздо*), подшити; ~ **ва́ленки ко́жей** подшити ваљенке кожом 2. порубити, опшити; ~ **носово́й плато́к** порубити марамицу 3. повезати, прикључити, комплетирати; ~ **докуме́нт к де́лу** прикључити документ предмету; ~ **газе́ты за ме́сяц** повезати новине за месец дана

подшле́мник, -а *м* подшлемна мека капа

подшпи́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прибадати, причвршћивати (*одоздо*)

подшпи́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* прибости, причврстити (*одоздо*); ~ **бант** причврстити машну

подшта́нник||и, -ов *мн. нар.* дугачке мушке гаће

подшто́па||ть, -ю, -ешь, -ют; подшто́панный *сврш.* закрпити (*мало*), прикрпити, заштопати; ~ **чулки́** заштопати чарапе

подштóпыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* крпити, штопати (*мало*)

подш||утúть, -учý, -ýтишь, -ýтят *сврш. над кем, чем* нашалити се *с ким*, исмејати *кога, шта*

подшýчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. над кем, чем* шалити се, шегачити се *с ким*, исмејавати *кога, шта*

подъедá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. подгризати, глодати (*одоздо*) 2. јести (*све, до краја*)

подъéзд, -а *м* 1. прилажење *с*, прилаз (*превозним средством*) 2. прилаз; **~ к рекé** прилаз реци 3. улаз (*у зграду*); **парáдный ~** главни улаз

подъездн||óй, -áя, -óе прилазни, приступни; **~ые путú** прилазни путеви

подъéздн||ый, -ая, -ое улазни, за улаз (*у зграду*)

подъезжá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *к кому, чему* довозити се, долазити, пристизати *до кога, чега (превозним средством)* 2. *подо что* долазити, доспевати *под шта (превозним средством)* 3. *разг.* долазити (*послом, на кратко*) 4. *к кому фиг. разг.* додворавати се *коме*

подъём, -а *м* 1. дизање *с*, подизање *с* 2. успињање *с*, пењање *с* 3. успон, узбрдица *ж*; **крутóй ~** стрм успон, стрмина 4. *фиг.* пораст, развој, напредак; **культýрный ~** културни успон; **~ наýки** напредак науке 5. *фиг.* полет, одушевљење *с*, елан; **рабóтать с ~ом** радити са еланом; **говорúть с ~ом** говорити са жаром 6. рист, горњи део стопала 7. *војн.* сигнал за устајање ◇ **тяжёлый на ~** *разг.* спор, непокретан; **лёгкий на ~** *разг.* брз, покретан

подъёмник, -а *м* дизалица *ж*, успињача *ж*; лифт

подъёмн||ый, -ая, -ое 1. подизни, за подизање; **~ механúзм** механизам за подизање; **~ кран** дизалица; **~ мост** покретни мост 2. **подъёмн|ые, -ых** *мн.* селидбени трошкови

подъé||сть, -м, -шь, -ст, -дúм, -дúте, -дят; *прошл.* **-л, -ла, -ло; -денный** *сврш. разг.* 1. подгристи, оглодати (*одоздо*) 2. појести (*све, до краја*)

подъé||хать, -ду, -дешь, -дут *сврш.* 1. *к кому, чему* довести се, доћи, пристићи *до кога, чега (превозним средством)*; **~ к дóму на машúне** довести се до куће колима; **~ к вокзáлу** пристићи на железничку станицу; **~ верхóм** дојахати 2. *подо что* доћи, доспети *под шта (превозним средством)*; **~ под мост** доспети под мост 3. *разг.* доћи, скокнути (*послом, на кратко*) 4. *к кому фиг. разг.* додворити се *коме* ◇ **к немý на козé не ~дешь** тврдоглав је, ничим га не можеш приволети

подъязычн||ый, -ая, -ое *анат.* подјезични; **~ая железá** подјезична жлезда

подыгрá||ть, -ю, -ешь, -ют; подыгранный *сврш. кому разг.* 1. пропратити *кога (свирком)*; **~ на гитáре певцý** пропратити певача свирајући на гитари 2. помоћи (*партнеру на сцени, у спорту*) 3. *фиг.* подесити понашање *према коме*

подыгрыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кому разг.* 1. пратити *кога (свирком)* 2. помагати (*партнеру на сцени, у спорту*) 3. *фиг.* подешавати понашање *према коме*

подымá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг. в.* **поднимáть**

подымá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг. в.* **поднимáться**

под||ыскáть, -ыщý, -ыщешь, -ыщут; -ысканный *сврш.* пронаћи, одабрати; **~ рабóту** пронаћи посао

подыскива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* проналазити, одабирати

подытóжива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. сумирати, сабирати (*трошкове итд.*) 2. *фиг.* давати кратак преглед, резимирати

подытóж||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* 1. сумирати, сабрати; **~ расхóды** сумирати трошкове 2. *фиг.* дати кратак преглед, резимирати

подыхá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* цркавати, липсавати, скапавати

под||ышáть, -ышý, -ышишь, -ышат *сврш.* 1. надисати се, дисати (*неко време*); **~ свéжим вóздухом** надисати се чистог ваздуха 2. дунути, хукнути (*неколико пута*)

подъяч||ий, -его *м ист.* писар (*у Русији у XVI—XVIII в.*)

поедá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* јести (*све, докраја*); изједати, изгризати (*о мољцу итд.*)

поедин||ок, -ка *м* двобој, дуел; **вызвать на ~** изазвати на двобој

поедóм *прил.*: **~ есть** *кого нар.* кињити *кога*, загорчавати живот *коме*

пóезд, -а *м, мн.* **-á, -óв** 1. воз, влак; **скóрый ~** брзи воз; **пассажúрский ~** путнички воз; **товáрный ~** теретни воз; **прúгородные ~á** локални возови; **~á дáльнего слéдования** возови на дугим релацијама; **~ на Москвý** воз за Москву 2. *заст.* поворка *ж*, низ кола; **свáдебный ~** свадбена поворка

поéзд||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** путовање *с*, кратак пут; излет *м*; **~ за границу** путовање у иностранство; **~ зá город** излет у околину града

поездн||óй, -áя, -óе возни; **~ состáв** железничка композиција

поёмн||ый, -ая, -ое водоплаван; **~ые лугá** водоплавне ливаде

поé||сть, -м, -шь, -ст, -дúм, -дúте, -дят; -денный *сврш.* 1. *чего и без. обј.* појести; **~ кáши** појести кашу; **плóтно ~** добро појести 2. појести (*све, докраја*); изјести, изгристи; **моль ~ла мех** мољац је изгризао крзно

поé||хать, -ду, -дешь, -дут *сврш.* 1. поћи, кренути (*превозним средством*), отпутовати; **~ пóездом** отпутовати возом; **~ на машúне** кренути колима 2. *разг.* кренути, почети клизити; **нóги ~хали по льду** ноге су почеле да клизе на леду 3. *само 3. л. разг.* поћи, кренути; **у неё ~хала петля на чулкé** пошла јој је петља на чарапи

пожáднича||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* показати се шкртим, зацицијешити, зашкртарити

пожалé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. *кого, что* пожалити, сажалити 2. *о ком, чём и с везн.* **что** зажалити *за ким, чим*; **~ о прошéдшей мóлодости** зажалити за прохујалом младошћу 3. *чего* зажалити *шта*; **~ дéнег** зажалити новац

пожáл||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. заст.* 1. *кого чем, кому что* поклонити, даровати *коме шта*; наградити *кога чим* 2. *к кому* посетити *кога* 3. *имп.* **пожáлуйте** *заст.* молим, изволите ◇ **добрó ~!** добро дошао (дошли)!

пожáл||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш.* 1. пожалити се, потужити се; **~ на головнýю боль** пожалити се на главобољу; **~ на своíо судьбý** пожалити се на своју судбину 2. поднети жалбу, тужбу; **~ в суд** поднети жалбу суду

пожáлуй 1. *уметн. р.* вероватно, можда, по свој прилици; **я, ~, придý** ја ћу, вероватно, доћи; **~, вы прáвы** ви сте, по свој прилици, у праву 2. *речца* но, па нека, добро

пожа́луйста *речца* 1. молим; **~, не опа́здывай** молим те, немој закаснити; **принеси́те, ~, кни́гу** донесите, молим вас, књигу; **спаси́бо за чай.— Пожа́луйста** хвала на чају.— Молим 2. изволи(те); **сади́тесь, ~** изволите, седите; **~, угоща́йтесь** изволите, послужите се ◊ **скажи́те ~!** *разг.* зар је могуће!, ко би рекао!

пожа́р, -а *м* 1. пожар, ватра *ж*; **лесно́й ~** шумски пожар; **туши́ть ~** гасити пожар 2. *фиг.* пожар; **~ войны́** ратни пожар ◊ **бежа́ть как на ~** јурити као без главе; **не на ~** не гори под ногама, није хитно

пожа́рищ||е, -а *с* 1. *аугм.* велики пожар 2. згариште

пожа́рник, -а *м разг.* ватрогасац

пожа́рн||ый, -ая, -ое 1. пожарни; ватрогасни; **~ая кома́нда** ватрогасна чета; **~ая маши́на** ватрогасна кола 2. **пожа́рн|ый, -ого** *м* ватрогасац ◊ **в ~ом поря́дке** *разг. шаљ.* наврат-нанос, с непотребном журбом; **на вся́кий ~ слу́чай** *разг. шаљ.* за сваки случај

пожа́ти||е, -я *с* стисак *м*; **~ руки́** стисак руке

пож||а́ть [1], **-му́, -мёшь, -му́т; -а́тый** *сврш.* стегнути, стиснути; **~ ру́ку** *кому* стиснути *коме* руку (*у знак поздрава*); **~ друг дру́гу ру́ки** руковати се ◊ **~ плеча́ми** слегнути раменима

пож||а́ть [2], **-ну́, -нёшь, -ну́т; -а́тый** *сврш.* 1. пожети, пожњети 2. *фиг. књиш.* постићи, стећи (*славу итд.*) ◊ **что посе́ешь, то и ~нёшь** *посл.* шта си посејао, то ћеш и пожњети

пож||ева́ть, -ую́, -уёшь, -ую́т *сврш. разг.* пожвакати (*извесно време*)

пожела́ни||е, -я *с* жеља *ж*; **прими́те мои наилу́чшие ~я!** примите моје најбоље жеље!

пожела́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* зажелети, пожелети; усхтети; **~** *кому* **счастли́вого пути́** пожелети *коме* срећан пут; **~ до́брой но́чи** пожелети лаку ноћ

пожелте́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* пожутети; **ли́стья ~ли** лишће је пожутело

пож||ени́ть, -еню́, -е́нишь, -е́нят *сврш. разг.* оженити

пож||ени́ться, *јд. се не употр.*, **-е́нимся, -е́нитесь, -е́нятся** *сврш. разг.* узети се, венчати се

поже́ртвовани||е, -я *с* дар *м*, прилог *м*

поже́ртв||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* 1. *что и без обј. заст.* приложити, даровати; **~ де́ньги** *на что* приложити новац *за шта* 2. *кем, чем* жртвовати *кога, шта*; одрећи се *чега*; **~ собо́й** жртвовати се; **~ свое́й жи́знью** жртвовати свој живот

пож||е́чь, -гу́, -жёшь, -гу́т; *прошл.* **-ёг, -гла́, -гло́; -жённый** *сврш.* 1. спалити, попалити 2. изгорети, потрошити (*много дрва*)

пожи́в||а, -ы *ж разг.* добит, корист

пожива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* живети; **как вы ~ете?** како сте? ◊ **жить-~** живети (*об. у бајкама*)

пожив||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. чем разг.* извући корист *из чега*, офајдити се *чим*

пожи́зненн||ый, -ая, -ое доживотни; **~ая пе́нсия** доживотна пензија

пожил||о́й, -а́я, -о́е постарији, у годинама; **~ челове́к** старији човек; **~ во́зраст** поодмакле године

пожима́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* стезати, стискати ◊ **~ плеча́ми** слегати раменима

пожина́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш.* постизати, стицати (*славу итд.*) ◊ **~ ла́вры** брати (сакупљати) ловорике

пожира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. ждерати, прождирати (*о животињама*) 2. *нар.* ждерати, халапљиво јести 3. *фиг.* гутати; **пла́мя ~ет дом** пламен гута кућу; **~ глаза́ми (взгля́дом)** гутати очима (погледом)

пожи́тк||и, -ов *мн. разг.* покућство *с*, домаће ствари

пожи́||ть, -ву́,-вёшь, -ву́т; *прошл.* **по́жил, -ла́, по́жило** *и* **-ло** *сврш.* поживети; живети извесно време; **~ в своё удово́льствие** науживати се ◊ **~вём — уви́дим** живи били па видели

по́ж||ня, -ни *ж, ген. мн.* **-ен** стрњиште *с*; ливада

пожр||а́ть, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло** *сврш. нар.* 1. *кого, что* пождерати (*о животињама*) 2. *чего и без обј. нар.* појести, пождерати 3. *фиг.* прогутати (*о пламену итд.*)

пожур||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш. кого разг.* укорити *кога*, приговорити, замерити *коме*

пожу́х||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **пожу́х** *и* **-нул, -ла** *и* **-нула, -ло** *и* **-нуло** *сврш.* 1. увенути, осушити се (*о биљкама*) 2. избледети, потамнети, изгубити сјај (*о бојама*)

по́з||а, -ы *ж* 1. поза, став *м*, положај *м*; **приня́ть** *какую* **~у** заузети какав положај 2. *фиг.* поза, афектирано држање

позаба́в||ить, -лю, -ишь, -ят *сврш.* разонодити, забавити, развеселити

позаба́в||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* разонодити се, забавити се, развеселити се

позабо́||титься, -чусь, -тишься, -тятся *сврш.* 1. *о ком, чём* побринути се, постарати се 2. *с инф.* потрудити се

позабыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* заборављати, позаборављати

позаб||ы́ть, -у́ду, -у́дешь, -у́дут; -ы́тый *сврш. разг.* заборавити

позави́д||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. кому, чему* позавидети *коме на чему*; **~** *чьему* **успе́ху** позавидети *коме* на успеху

поза́втрака||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* доручковати

позавчера́ *прил.* прекјуче, прекјучер

позавчера́шн||ий, -яя, -ее *разг.* прекјучерашњи

позади́ 1. *прил.* позади, остраг; **са́мое тру́дное ~** најтеже је прошло 2. *предл. с ген.* за, иза, позади; **~ всех** иза свију

позаи́мств||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. что у кого* 1. усвојити, преузети *шта од кога* 2. *разг.* позајмити *шта од кога*

позапро́шл||ый, -ая, -ое *разг.* претпрошли; **в ~ом году́** претпрошле године

позаре́з *прил. нар.* крајње, јако, веома; **~ ну́жно** веома потребно

поза́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. на что разг.* зажелети *шта*, полакомити се *на шта*

поз||ва́ть, -ову́, -овёшь, -ову́т; *прошл.* **-ва́л, -вала́, -ва́ло; по́званный** *сврш.* зовнути, позвати; **~ на по́мощь** позвати у помоћ; **~ в го́сти** позвати у госте

позволе́ни||е, -я *с књиш.* допуштење, дозвола *ж*, одобрење; **дать ~** дозволити; **с ва́шего ~я** ако дозволите ◊ **с ~я сказа́ть** *уметн. р.* ако се сме рећи

позволи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно дозвољен, допуштен

позво́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. *кому что и с инф.* дозволити, допустити; **~ьте мне пройти́** дозволите да прођем 2. *само 3. л. кому с инф.* омогућити; **обстоя́тельства не ~или мне прие́хать** ситуација је била таква да нисам могао да дођем 3. *имп.* **позво́ль(те)** дозволи(те), молим те (вас); (*изражава негодовање, противљење*); **~ь, что тако́е ты говори́шь?** дозволи (молим те), шта то причаш?

позволя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кому что и с*

инф. дозвољавати, допуштати **2.** *само 3. л. кому с инф.* омогућавати

позвон||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш.* **1.** зазвонити, позвонити **2.** *кому* позвати *кога* телефоном, телефонирати *коме;* ~ *кому* **по телефо́ну** телефонирати *коме*

позвон||о́к, -ка́ *м анат.* пршљен (*кичмени*); **ше́йный** ~ вратни пршљен

позвоно́чник, -а *м анат.* кичма *ж*, краљежница *ж*

позвоно́чн||ый, -ая, -ое 1. кичмени, краљежни; ~ **столб** кичма, краљежница; ~**ые живо́тные** *зоол.* кичмењаци **2. позвоно́чн|ые, -ых** *мн. зоол.* кичмењаци

поздне́йш||ий, -ая, -ее каснији; недавни, најновији

по́здн||ий, -яя, -ее 1. касни, позни, поодмакао; ~ **час** глуво (касно) доба; ~**ей но́чью** касно у ноћ **2.** касни, закаснео, одоцнео; ~ **гость** закаснели гост; ~**яя о́сень** касна јесен **3.** касни, последњи; ~**ие сорта́ я́блок** касне сорте јабука ◇ **са́мое** ~**ее** најкасније

по́здно *прил., комп.* **поздне́е** *и* **по́зже** позно, касно, доцкан; ~ **ве́чером** касно увече; ~ **встать** устати доцкан; **он** ~ **на́чал учи́ться** касно је почео да учи ◇ **лу́чше** ~, **чем никогда́** боље икад него никад; **ра́но или** ~ раније или касније

поздоро́ва||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* поздравити се (*приликом сусрета*)

поздорове́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* постати здравији, опоравити се; ојачати

поздоро́вит||ься, -ся *безл. сврш. кому разг.*: **ему́ не** ~**ся** лоше ће се провести

поздрави́тел||ь, -я *м* честитар

поздрави́тельн||ый, -ая, -ое за честитање, са честиткама; ~**ая телегра́мма** телеграм-честитка

поздра́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. кого с чем* честитати *коме шта, на чему;* ~ *кого* **с пра́здником, с Но́вым го́дом, с днём рожде́ния** честитати *коме* празник, Нову годину, рођендан; ~ *кого* **с успе́хом** честитати *коме* на успеху

поздравле́ни||е, -я *с* честитање; честитка *ж*; ~**я к пра́зднику** честитке поводом празника

поздравля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого с чем* честитати *коме шта, на чему;* ~**ю вас с днём рожде́ния** честитам вам рођендан

позелене́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** *само 3. л.* позеленети, озеленети **2.** *фиг. разг.* позеленети (*од беса итд.*)

позелен||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* позеленити, обојити у зелено

позём, -а *м пољопр.* ђубре *с*, гнојиво *с*

поземе́льн||ый, -ая, -ое земљишни; ~ **нало́г** земљарина

позём||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** мећава (*када дува приземни ветар*)

позёр, -а *м* позер

позёрств||о, -а *с* позерство

по́зже *комп. од* **по́здно** касније, доцније; **прийти́** ~ *кого* доћи касније *него ко*; **они́ займу́тся э́тим** ~ они ће се тиме касније позабавити

пози́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* позирати

позити́в, -а *м фото* позитив, слика *ж*, отисак

позитиви́зм, -а *м фил.* позитивизам

позитиви́ст, -а *м фил.* позитивист(а)

позитиви́стск||ий, -ая, -ое *фил.* позитивистички

позити́вност||ь, -и *ж* позитивност

позити́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *фил.* позитиван, стваран **2.** *књиш.* позитиван, потврдан **3.** *фото* који се односи на позитив

позитро́н, -а *м физ.* позитрон

позицио́нн||ый, -ая, -ое позициони, положајни; ~**ая война́** рововски рат

пози́ци||я, -и *ж* **1.** позиција, положај *м*; **огнева́я** ~ *војн.* ватрени положај; **заня́ть обороне́тельную** ~**ю** заузети борбени положај; **сдать свои́** ~**и** предати своје положаје **2.** положај *м* (*тела*), поза; **исхо́дная** ~ почетни положај **3.** *фиг.* став, мишљење *с*; **отста́ивать свою́** ~**ю** бранити свој став

позла||ти́ть, -щу́, -ти́шь, -тя́т; -щённый *сврш. заст.* позлатити

позл||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш.* наљутити, наједити (*мало*)

позл||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* наљутити се, наједити се (*мало*)

позлосло́в||ить, -лю, -ишь, -ят *сврш.* оговарати (*помало, извесно време*)

позна́блива||ть, -ет *безл. несврш. кого разг.* имати грозницу (*помало, повремено*)

познава́емост||ь, -и *ж књиш.* доступност сазнању, спознатљивост

познава́е||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо *књиш.* доступан сазнању, спознатљив

познава́тельн||ый, -ая, -ое *књиш.* спознајни; сазнајни; ~**ая спосо́бность** спознајна способност; ~ **проце́сс** процес спознаје

позна||ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш. књиш.* **1.** упознавати, познавати, дознавати **2.** *фиг.* доживљати, осећати (*радост итд.*)

позна||ва́ться, -ю́сь, -ёшься, -ю́тся *несврш.* упознавати се, познавати се ◇ **друзья́** ~**ю́тся в беде́** *посл.* пријатељ се у невољи познаје

познако́м||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. кого* **1.** *с кем* упознати *с ким*, представити *коме* **2.** *с чем* упознати *с чим*, упутити *у шта*

познако́м||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* **1.** *с кем* упознати се *с ким*, упознати *кога*; **рад с ва́ми** ~ драго ми је што смо се упознали **2.** *с чем* упознати се; ~ **с обстано́вкой** упознати се са ситуацијом

позна́ни||е, -я *с* **1.** *књиш.* познавање; спознаја *ж*; **теория** ~**я** *фил.* теорија спознаје **2.** *мн.* **-я, -й** знање *с*; **у него́ бо́льшие** ~**я в медици́не** он поседује велико знање из медицине

позна́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. књиш.* **1.** упознати, познати, дознати; ~ **жизнь** упознати живот; ~ **су́щность явле́ний** упознати суштину ствари **2.** *фиг.* доживети, осетити; ~ **ра́дость** осетити радост; ~ **го́речь разлу́ки** осетити горчину растанка

позоло́т||а, -ы *ж* позлата

позоло||ти́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т; позоло́ченный *сврш.* позлатити

позоло́ченн||ый, -ая, -ое позлаћен; ~**ое серебро́** позлаћено сребро

позонди́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. књиш.* испитати, извидети

позо́р, -а *м* срамота *ж*, брука *ж*; љага *ж*; **вы́ставить на** ~ изложити јавној срамоти; **покры́ть себя́** ~**ом** осрамотити се; **клейми́ть** *кого* ~**ом** жигосати *кога* срамотом

позо́р||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* срамотити, брукати; каљати; ~ *чьё* **до́брое и́мя** каљати *чији* углед

позо́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш.* срамотити се, брукати се

позо́рищ||е, -а *с разг.* срамотно дело, срамота *ж*, брука *ж*

позо́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но сраман, срамотан, нечастан; ~ **посту́пок** сраман поступак ◊ **поста́вить (вы́ставить)** *кого* **к ~ному столбу́** приковати *кога* на стуб срамоте

позуме́нт, -а *м* гајтан, ширит; **золото́й ~** златан гајтан

позы́в, -а *м* потреба *ж*, нужда *ж* (*физиолошка*); ~ **на рво́ту** мука, гађење

позыва́||ть, -ет *безл. несврш. кого* терати; **его́ ~ет на рво́ту** тера га на повраћање

позывн||о́й, -а́я, -о́е 1. позивни; ~ **сигна́л** позивни сигнал **2. позывн|ы́е, -ы́х** *мн.* позивни сигнали, позивни знаци

поизд||ержа́ться, -ержу́сь, -е́ржишься, -е́ржатся *сврш. разг.* истрошити се; ~ **в пое́здке** истрошити се на путу

пойл||ец, -ьца *м заст.*: ~ **и корми́лец** хранитељ

пойл||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *пољопр.* појилица, појило *с* **2.** шоља са писком (*за болеснике*)

пои́льник, -а *м* шоља *ж* са писком (*за болеснике*)

поимённо *прил.* поименце, поименично; **вызыва́ть ~** прозивати поименце

поимённ||ый, -ая, -ое поименичан; ~ **спи́сок** поименичан списак

поимен||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. зван.* именовати, прозвати по имену; ~ **всех прису́тствующих** именовати све присутне

поимк||а, -и *ж* хватање *с*, хапшење *с*; ~ **престу́пника** хватање злочинца

по-ино́му *прил.* другачије, на други начин

поинтерес||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. кем, чем* заинтересовати се, показати интересовање *за кога, шта*

по́иск, -а *м* **1.** тражење *с*, трагање *с*; **в ~ах** *чего* у потрази *за чим* **2.** *об. мн.* **-и, -ов** истраживање *с*; **~и поле́зных ископа́емых** истраживање корисних руда **3.** *војн.* извиђање *с*; **ночно́й ~** ноћно извиђање

поиска́ть, поищу́, пои́щешь, пои́щут *сврш.* потражити

по́исков||ый, -ая, -ое *и* **поиско́в||ый, -ая, -ое 1.** истраживачки; **~ая па́ртия** истраживачка група **2.** *војн.* извиђачки

по-испа́нски *прил.* шпански; **говори́ть ~** говорити шпански

пои́стине *прил.* стварно, заиста, збиља

по-италья́нски *прил.* италијански; **говори́ть ~** говорити италијански

пои́ть, пою́, по́ишь *и* **пои́шь, по́ят** *и* **поя́т** *несврш.* **1.** појити, напајати; ~ **лошаде́й** појити коње; ~ **больно́го** давати болеснику да пије **2.** служити, частити пићем (*алкохолним*) ◊ ~ **и корми́ть семью́** издржавати породицу

по́йл||о, -а *с* **1.** напој *м* (*за стоку*) **2.** *фиг. разг.* помије *мн. ж*

по́йм||а, -ы *ж* водоплавно земљиште

пойма́||ть, -ю, -ешь, -ют; по́йманный *сврш.* **1.** ухватити; ~ **мяч** ухватити лопту **2.** ухватити, уловити; ~ **ры́бу** уловити рибу; ~ **на у́дочку** упецати; ~ **во́ра** ухватити лопова **3.** *фиг.* ухватити; ~ *чей* **взгляд** ухватити *чији* поглед; ~ *кого* **на лжи** ухватити *кога* на лажи **4.** *фиг.* ухватити, наћи; ~ **такси́** наћи такси; ~ **жениха́** упецати младожењу; ~ **удо́бный моме́нт** уграбити згодну прилику ◊ ~ **на ме́сте преступле́ния** ухватити на делу; ~ **на сло́ве** ухватити за реч

по́йменн||ый, -ая, -ое водоплаван; **~ые луга́** водоплавне ливаде

по́йнтер, -а *м* препеличар, птичар (*ловачки пас*)

пой||ти́, -ду́, -дёшь, -ду́т; *прошл.* **пошёл, пошла́, пошло́** *сврш.* **1.** поћи, отићи, кренути (*пешке*); ~ **на рабо́ту** поћи на посао; ~ **в кино́** поћи у биоскоп; ~ **гуля́ть (на прогу́лку)** поћи у шетњу; ~ **по грибы́** поћи у гљиве; ~ **в магази́н** отићи у продавницу; ~ **за врачо́м** отићи по лекара; ~ **в ата́ку** кренути у напад; **ребёнок пошёл в де́сять ме́сяцев** дете је проходало у 10 месеци **2.** *фиг.* поћи, кренути; ~ **по пути́ прогре́сса** кренути путем прогреса **3.** *на что* поћи, пристати; ~ **на усту́пки, на компроми́сс** пристати на уступке, на компромис **4.** поћи, ступити, запослити се; ~ **рабо́тать на заво́д** запослити се у фабрици; ~ **на медици́нский факульте́т** уписати се на медицински факултет; ~ **в трактори́сты** запослити се као тракториста; ~ **в а́рмию** отићи у војску; ~ **на войну́** отићи у рат **5.** *само 3. л.* кренути, поћи (*о превозном средству*); **по́езд ~дёт в пять часо́в** воз креће у пет сати; **самолёт пошёл на поса́дку** авион је почео да се снижава **6.** *само 3. л.* поћи, почети радити (*о сату итд.*) **7.** *само 3. л.* почети падати (*о падавинама*); **пошёл дождь** почела је киша **8.** *само 3. л.* пружити се, протегнути се; **да́льше пошли́ глухи́е леса́** даље су се протегле непролазне шуме; **доро́га пошла́ ле́сом** пут је кренуо шумом **9.** *само 3. л.* поћи, избити, почети се ширити; **из трубы́ пошёл дым** из димњака је почео да куља дим; **из кра́на пошла́ вода́** из славине је потекла вода; **у него́ пошла́ но́сом (из но́са) кровь** пошла му је крв из носа; **пошли́ слу́хи** почеле су да се шире гласине **10.** *само 3. л.* почети да пролази, почети да тече (*о времену*); **ма́льчику пошёл седьмо́й год** дечак је узео седму годину **11.** *само 3. л.* поћи, кренути; почети (*се одржавати*); **де́ло пошло́ на лад** ствари су кренуле на добро; **пойти́ свои́м чередо́м** кренути својим током **12.** *само 3. л.* почети се давати (*о позоришном комаду, о филму*); **когда́ ~дёт э́тот фильм?** кад ће се давати овај филм? **13.** *с инф. и без обј разг.* почети; **опя́ть пошли́ ссо́ры** опет су почеле свађе; **пошла́ потёха** почела је гужва; **(и) пошёл руга́ться** почео је да псује **14.** *чем* повући *шта* (*у шаху*); бацити *шта* (*у картама*); ~ **конём** повући коња; ~ **ко́зырем (с ко́зыря)** бацити адута **15.** *само 3. л. на что* поћи, потрошити се, бити потребан; **ско́лько ше́рсти пошло́ на э́ту ша́пку?** колико вунице је било потребно (је потрошено) за ову капу? **16.** *само 3. л. кому* пристајати, добро стајати; **э́та шля́па тебе́ не ~дёт** овај шешир ти неће добро стајати **17.** *само 3. л. разг.* почети се продавати (*о роби*) **18.** *в кого разг.* дати се, личити *на кога*; ~ **в отца́** дати се на оца **19.** *само 3. л.* отићи (*о биљкама*); **лук пошёл в стре́лку** лук је отишао у семе **20.** *нар.*: **пошёл!, пошла́!** терај!, напред!; **пошёл вон!** марш напоље! ◊ ~ **пя́тнами** добити црвене пеге; **всё пошло́ насма́рку** све је изгубљено, све је пропало; **е́сли на то пошло́** ако је већ тако; **так не ~дёт** тако не иде

пока́ 1. *прил.* засад(а), за неко време; **я ~ подожду́** ја ћу мало причекати; **побу́дь ~ здесь** остани засад овде; ~ **ничего́ не изве́стно** засад се ништа не зна **2.** *везн.* док, догод, докле год; ~ **он у́чится, на́до ему́ помо́чь** док учи, треба га помоћи ◊ **ну, ~!** *нар.* довиђења!; ~ **что** *разг.* засад

пока́з, -а *м* приказивање *с*, показивање *с*; излагање *с*; ~ **но́вого фи́льма** приказивање новог филма

показа́ни||я, -й *мн.* (*јд.* **показа́ни|е, -я** *с*) 1. исказ *м*, изјава *ж*, сведочење *с*; **~ подсуди́мого** исказ (изјава) оптуженика; **свиде́тельские ~** изјаве сведока, сведочење; **да́ча ~й** давање исказа 2. *струч.* показивање *с*, означавање *с*; **~ счётчика** стање на сату (*бројачу, таксиметру итд.*)

показа́тел||ь, -я *м* 1. *мат.* изложитељ, експонент 2. показатељ, параметар; **~и культу́рного ро́ста** показатељи културног раста; **те́хнико-экономи́ческие ~и** техничко-економски параметри

показа́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. карактеристичан, изразит, типичан; **~ при́знак** изразита особина; **его́ заявле́ние о́чень ~ьно** његова изјава је веома карактеристична 2. *само дужи обл.* отворен, јаван; **~ суде́бный проце́сс** отворена судска расправа 3. *само дужи обл.* примеран, узоран; **~ьное хозя́йство** узорно пољопривредно добро; **~ уро́к** узоран час

пок||аза́ть, -ажу́, -а́жешь, -а́жут; -а́занный *сврш.* 1. показати, указати; приказати; **~ па́спорт** показати пасош; **~ доро́гу** објаснити пут; **~ руко́й** *на что* показати руком *на шта*; **~ фо́кус** показати (извести) трик 2. показати, испољити; **~ прекра́сные зна́ния** показати одлично знање 3. изјавити, посведочити; **~ под прися́гой** изјавити под заклетвом 4. *на кого* окривити *кога* 5. *кому разг.* научити памети *кога*; **я ему́ ~ажу́** ја ћу га научити памети ◇ **~ на дверь** показати врата; **~ ко́гти** показати зубе; **~ приме́р** *кому* показати пример *коме*; **не ~ ви́ду** ничим се не одати, не дати до знања

пок||аза́ться, -ажу́сь, -а́жешься, -а́жутся *сврш.* 1. *кому кем, чем, каким* учинити се, приказати се; **~ ста́рше свои́х лет** учинити се старијим 2. *безл. кому* учинити се; **мне ~аза́лось, что ...** учинило ми се, да... 3. појавити се, помолити се; **вдали́ ~аза́лся лес** у даљини се појавила шума; **на глаза́х ~аза́лись слёзы** на очима су се појавиле сузе 4. доћи, јавити се; **~ врачу́** доћи код лекара (*на преглед*)

показн||о́й, -а́я, -о́е 1. за приказивање, узоран, угледан 2. привидан, неискрен, варљив; **~о́е сочу́вствие** привидно саосећање

показу́х||а, -и *ж разг.* привид *м*, лажно приказивање (*успеха итд.*)

пока́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. показивати, указивати; приказивати 2. показивати, испољавати 3. изјављивати, сведочити 4. *на кого* окривљавати *кога* ◇ **не ~ глаз (но́су)** *куда, к кому нар.* не појављивати се, не бивати *где, код кога*; **не ~ ви́ду** ничим се не одавати, не давати до знања

пока́зыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. појављивати се, помаљати се 2. ићи, јављати се (*код лекара итд.*)

покале́ч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. разг.* осакатити, обогаљити

покале́ч||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш. разг.* унаказити се, убогаљити се

пока́лыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пробадати (*помало, повремено*); **у меня́ в груди́ ~ет** *безл.* пробада ме у грудима

покаля́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* проћаскати, попричати

пока́мест *прил. нар. в.* **пока́**

покапри́знича||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* узјогунити се, бити каприциозан, ћудљив (*извесно време*)

покара́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. књиш.* казнити

поката́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. провозати; **~ дете́й** провозати децу 2. покотрљати, поваљати (*извесно време*)

поката́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* провозати се; **~ на ло́дке** провозати се у чамцу; **~ на конька́х** клизати се мало; **~ верхо́м** мало јахати

пок||ати́ть, -ачу́, -а́тишь, -а́тят; -а́ченный *сврш.* 1. закотрљати, закотурати, почети ваљати, поваљати 2. *разг.* појурити, одјурити (*превозним средством*)

пок||ати́ться, -ачу́сь, -а́тишься, -а́тятся *сврш.* 1. закотрљати се, закотурати се 2. потећи, скотрљати се (*о сузама итд.*) ◇ **~ со́ смеху** праснути у смех

пока́тост||ь, -и *ж* 1. косина, нагнутост 2. падина, низбрдица

пока́тыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.*: **~ со́ смеху** гласно се смејати, цепати се од смеха

пока́т||ый, -ая, -ое; пока́т, -а, -о нагнут, кос; **~ые пле́чи** обла рамена

покача́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. *кого, что* пољуљати, зањихати; **~ ребёнка на каче́лях** пољуљати дете на љуљашци 2. *чем* климнути, замахати; **~ голово́й** климнути главом

покача́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* љуљати се, њихати се (*извесно време*)

пока́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* љуљати, њихати (*лагано*) 2. *чем* махати, климати; одмахивати (*главом*)

пока́чива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* њихати се, љуљати се, клатити се (*лагано*)

покачн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. что* заљуљати, зањихати (*мало*); **ло́дку ~у́ло** *безл.* чамац се заљуљао

покачн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* 1. заљуљати се, зањихати се 2. *фиг. разг.* погоршати се, покварити се (*о здрављу итд.*)

пока́шливани||е, -я *с* кашљуцање

пока́шлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* кашљуцати

пока́шля||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* закашљати, кашљати (*мало*)

пока́яни||е, -я *с књиш.* кајање, покајање ◇ **отпусти́ть** *чью* **ду́шу на ~** *шаљ.* оставити *кога* на миру

пока́янн||ый, -ая, -ое *књиш.* покајнички; **~ вид** покајнички изглед

пока́||яться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. *цркв.* покајати се, исповедити се 2. *в чём књиш.* покајати се *због чега*, признати кривицу

по́кер, -а *м карт.* покер

покива́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* климнути неколико пута; **~ голово́й** климнути неколико пута главом

покида́||ть[1], -ю, -ешь, -ют *сврш.* побацати

покида́||ть[2], -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* напуштати, остављати; **~ то́нущий кора́бль** напуштати брод који тоне 2. *что* напуштати *шта*, престајати се бавити *чим* 3. *само 3. л. кого* оставити, напуштати (*о снази итд.*)

поки́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* 1. *кого, что* оставити, напустити; **~ семью́** напустити породицу; **не ~** *кого* **в беде́** не оставити *кога* у невољи 2. *что* напустити *шта*, престати се бавити *чим*; **~ сце́ну** напустити позориште 3. *само 3. л. что* оставити, напустити; **си́лы ~ули его́** снага га је оставила; **сча́стье ~уло его́** срећа га је напустила, срећа му је окренула леђа

покладая: рабо́тать не ~ рук радити неуморно, без престанка

покла́дис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то попустљив, помирљив, предусретљив; **~ хара́ктер** блага нарав

покла́ж||а, -и *ж разг.* терет *м*, пртљаг *м*, пртљага

покл||ева́ть, -ю́ю, -юёшь, -ю́ют; -ёванный *сврш.* 1. *что* покљуцати, позобати (*све*) 2. *что, чего* покљуцати (*мало, извесно време*) 3. *чего фиг. разг.* мало појести

поклёп, -а *м разг.* клевета *ж*, лажна оптужба; **возвести́ ~** *на кого* оклеветати, лажно оптужити *кога*

покли́||кать, -чу, -чешь, -чут *сврш. нар.* позвати, повикати

покло́н, -а *м* 1. клањање *с*; **земно́й ~** клањање до земље; **класть (бить) ~ы** клањати се (*при молитви*) 2. наклон (*поздрав*); **отве́сить ~** дубоко се поклонити 3. поздрав; **переда́ть ~** *кому* поздравити *кога* ◇ **идти́ на ~ (с ~ом)** *к кому* понизно молити *кога*

поклоне́ни||е, -я *с* 1. *рел.* обожавање, култ *м* 2. поштовање, дивљење

покл||они́ться, -оню́сь, -о́нишься, -о́нятся *сврш.* поклонити се

покло́нник, -а *м* 1. поклоник, поштовалац, љубитељ; **~ ру́сской му́зыки** поштовалац руске музике 2. обожавалац; **у неё мно́го ~ов** она има много обожавалаца

поклоня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. кому, чему* 1. *рел.* обожавати *кога, шта*; **~ со́лнцу** обожавати сунце 2. дивити се *коме, чему*, поштовати *кога, шта*; **~** *чьему* **ге́нию** дивити се *чијем* генију

покля́||сться, -ну́сь, -нёшься, -ну́тся *сврш. кому, перед кем в чём, с везн.* **что** *и с инф.* заклети се *коме на шта, у шта*; **~ в ве́рности** заклети се у верност

поко́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *струч.* откивак *м*

поко́||и, -ев *мн.* (*јд.* **поко́|й, -я** *м*) *заст.* собе *мн. ж*, одаје *мн ж*; **бога́тые ~** богате одаје ◇ **приёмный ~й** медицинска ординација

поко́||ить, -ю, -ешь, -ят *несврш. заст.* окружавати бригом, пажњом, негом

поко́||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш.* 1. *само 3. л.* темељити се, базирати се; **зда́ние ~ится на про́чном фунда́менте** зграда лежи на чврстом темељу 2. *заст.* почивати; **здесь ~ится прах...** овде почива...

поко́||й, -я[1] *м* 1. мир, тишина *ж*, мировање *с*; **больно́му ну́жен ~** болеснику је потребан мир; **оста́вьте меня́ в ~е** пустите ме на миру; **э́та мысль не даёт мне ~я** та мисао ми не да мира 2. *физ.* мировање *с*; **состоя́ние ~я** стање мировања ◇ **ве́чный ~** смрт; **удали́ться на ~** отићи у пензију; **жить на ~е** бити у пензији

поко́||й[2], **-я** *м* стари назив за слово »п«; **поста́вить столы́ ~ем** поставити столове у облику слова »п«

поко́||й[3], **-я** *м в.* **поко́и**

поко́йник, -а *м* покојник

поко́йницк||ая, -ой *ж* мртвачница

поко́йницк||ий, -ая, -ое *разг.* покојнички, мртвачки

поко́||йный[1], **-йная, -йное; -ен, -йна, -йно** *заст.* миран, тих, спокојан, смирен; **~ нрав** мирна нарав ◇ **~йной но́чи!** лаку ноћ!; **бу́дьте ~йны** не брините, будите мирни

поко́йн||ый[2], **-ая, -ое** покојни, преминули

поко||леба́ть, -ле́блю, -ле́блешь, -ле́блют *сврш.* 1. пољуљати, зањихати; **ве́тер ~леба́л кусты́** ветар је зањихао жбуње 2. *фиг.* уздрмати, поколебати; **~ обще́ственные усто́и** уздрмати друштвене норме

поко||леба́ться, -ле́блюсь, -ле́блется, -ле́блются *сврш.* 1. *само 3. л.* заљуљати се, зањихати се 2. *фиг.* уздрмати се, поколебати се; **его́ авторите́т ~лeба́лся** његов ауторитет је уздрман 3. *в чём фиг.* поколебати се, бити неодлучан *у чему*; **~ в своём реше́нии** поколебати се у својој одлуци

поколе́ни||е, -я *с* 1. колено, генерација *ж*; **из ~я в ~** с колена на колено 2. покољење, нараштај *м*, генерација *ж*; **молодо́е ~** младо покољење; **но́вое ~ учёных** нова генерација научника

покол||оти́ть, -очу́, -о́тишь, -о́тят; -о́ченный *сврш. разг.* 1. *кого* изударати, премлатити 2. *что* полупати, поразбијати (*много, све*)

поко́нч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* 1. *с кем, чем* завршити, довршити, докрајчити; **~ с дела́ми** завршити с послом 2. *с кем* уништити, дотући *кога* ◇ **~ с собо́й** извршити самоубиство

покорёж||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. нар.* искривити, савити, извитоперити

покорёж||иться, -ится, -атся *сврш. нар.* искривити се, завити се, извитоперити се

покоре́ни||е, -я *с* покоравање, освајање

покори́тел||ь, -я *м* освајач; победник

покор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* покорити, освојити, потчинити; **~ наро́д** покорити народ; **~ страну́** освојити земљу; **~ ко́смос** освојити космос ◇ **~** *чьё* **се́рдце** освојити *чије* срце

покор||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* 1. *кому, чему* покорити се, потчинити се 2. *чему фиг.* помирити се *с чим*; **~ свое́й у́части** помирити се са судбином

пок||орми́ть, -ормлю́, -о́рмишь, -о́рмят; -о́рмленный *сврш.* нахранити; **~ ребёнка гру́дью** подојити дете

пок||орми́ться, -ормлю́сь, -о́рмишься, -о́рмятся *сврш. разг.* нахранити се

поко́рно *прил.* покорно, понизно, послушно ◇ **~ благодарю́** *заст.* најлепше захваљујем

поко́рност||ь, -и *ж* покорност, послушност

поко́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но покоран, послушан, понизан ◇ **ваш ~ слуга́** *заст.* ваш одани слуга; **слуга́ ~!** *разг.* хвала лепо!, којешта!

покоро́б||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* 1. *что* искривити, савити, извитоперити 2. *об. безл. кого фиг.* изазвати непријатан осећај *код кога*, увредити, шокирати *кога*

покоро́б||иться, -ится, -ятся *сврш.* искривити се, савити се, извитоперити се (*од влаге итд.*)

поко́рств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. кому, чему заст.* покоравати се, потчињавати се, бити послушан

покоря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* покоравати, освајати, потчињавати

покоря́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *кому, чему* покоравати се, потчињавати се 2. *чему фиг.* мирити се *с чим*

поко́с, -а *м* 1. косидба *ж*, сенокос, кошење *с* 2. ливада *ж* (*за кошење*)

пок||оси́ть, -ошу́, -о́сишь, -о́сят *сврш.* искосити, накривити, нагнути; **дверь ~оси́ло** *безл.* врата су се накривила

пок||оси́ться, -ошу́сь, -о́сишься, -о́сятся *сврш.* 1. *само 3. л.* искривити се, нагнути се, накривити се 2. *на кого, что разг.* попреко, мрко погледати *кога, шта*

поко́сн||ый, -ая, -ое *пољопр.* 1. косидбени; **~ое вре́мя** време косидбе 2. за кошење, за косидбу; **~ые луга́** ливаде за кошење

покра́ж||а, -и *ж* 1. *разг.* крађа 2. *заст.* украдена ствар

покра́па||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* попрскати, пошкропити (*о киши*)

покра́пыва||ть, -ет, -ют *несврш.* прскати, шкропити (*о киши*)

покра́||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* обојити, офарбати; ~ **в зелёный цвет** офарбати зеленом бојом (зелено)

покра́||ситься, -шусь, -сишься, -сятся *сврш.* 1. обојити се, офарбати се 2. *разг.* обојити косу, офарбати се

покра́ск||а, -и *ж* бојење *с*, фарбање *с*

покрасне́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. постати црвен, поцрвенети 2. поцрвенети, поруменети; ~ **от стыда́** поцрвенети од срамоте

покрас||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. разг.* показати се, погиздати се

покр||а́сть, -аду́, -адёшь, -аду́т; -а́денный *сврш. разг.* покрасти (*много, све*)

покрепча́||ть, -ет, -ют *сврш. разг.* појачати се; **моро́з ~л** мраз се појачао

покрив||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *сврш.* искривити, накривити, савити; ~ **рот** искривити уста ◊ ~ **душо́й** бити неискрен, огрешити душу

покрив||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* искривити се, накривити се, савити се; **забо́р ~и́лся** ограда се накривила; **лицо́ ~и́лось от бо́ли** лице се искривило од бола

покри́кива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* викати, подвикивати (*повремено*)

покритик||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. разг.* искритиковати

покро́в, -а *м* покривач, прекривач; **сне́жный ~** снежни покривач; **расти́тельный ~** вегетација; **ко́жный ~** епидерм ◊ **под ~ом но́чи** под окриљем ноћи; **снять (сорва́ть) ~ы** *с чего* скинути вео тајне *с чега*, обелоданити *шта*

покрови́тел||ь, -я *м* покровитељ, заштитник

покрови́тельственн||ый, -ая, -ое 1. покровитељски, заштитнички; **~ое отноше́ние** *к кому* заштитнички однос *према коме* 2. *екон.* протекционистички; **~ая систе́ма тамо́женных тари́фов** заштитне царинске мере ◊ **~ая окра́ска** *зоол.* мимикрија

покрови́тельств||о, -а *с* 1. заштита *ж*, протекција *ж*; **иска́ть** *чьего* **~а** тражити *чију* заштиту 2. *заст.* покровитељство, меценатство

покрови́тельств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. кому, чему* штитити, протежирати *кога, шта*

покро́вн||ый, -ая, -ое *струч.* за покривање, горњи

покро́||й, -я *м* крој; **мо́дный ~** модеран крој ◊ **на оди́н ~** на исти калуп; **челове́к ста́рого ~я** човек старог кова

покр||оши́ть, -ошу́, -о́шишь, -о́шат; -о́шенный *сврш. что, чего* измрвити, надробити

покругле́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* заокруглити се, заоблити се, попунити се

покрупне́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* раскрупњати се

покрыва́л||о, -а *с* покривач *м*, прекривач *м*; ~ **для посте́ли** креветски покривач

покрыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. покривати, прекривати 2. премазивати, превлачити (*бојом*) 3. надјачавати, заглушивати (*жагор*) 4. плаћати, покривати (*трошкове итд.*) 5. прикривати, сакривати, крити; ~ **преступле́ние** прикривати злочин 6. превањивати, савлађивати (*простор*) 7. *карт.* туђи (*јачом картом*) 8. *нар.* грдити, псовати 9. *пољопр.* опасивати, оплођавати

покрыва́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. покривати се 2. осипати се, прекривати се

покры́ти||е, -я *с* 1. покривање, прекривање 2. премазивање, превлачење (*бојом*) 3. плаћање, покривање (*дугова итд.*) 4. прикривање, сакривање (*злочина итд.*) 5. превањивање, савлађивање (*простора*) 6. *пољопр.* опасивање, оплођавање 7. *тех.* покривач *м*, превлака *ж*; **износосто́йкое ~** слој отпоран на хабање

покр||ы́ть, -о́ю, -о́ешь, -о́ют; -ы́тый *сврш.* 1. прекрити, покрити; ~ **одея́лом** покрити ћебетом 2. премазати, превући (*бојом*); ~ **кра́ской** обојити 3. надјачати, заглушити; **орке́стр ~ы́л шум толпы́** оркестар је надјачао жагор гомиле 4. платити, покрити; ~ **изде́ржки** покрити трошкове 5. прикрити, сакрити; ~ **соо́бщников** сакрити саучеснике; ~ **преступле́ние** прикрити злочин 6. превалити, савладати; **самолёт ~ы́л большо́е расстоя́ние** авион је савладао велики простор 7. *карт.* потући (*јачом картом*) 8. *нар.* изгрдити, испсовати 9. *пољопр.* опасати, оплодити ◊ ~ **позо́ром** осрамотити; ~ **себя́ сла́вой** прославити се, овенчати се славом; ~ **поцелу́ями** обасути пољупцима; **~ы́тый та́йной** обавијен тајном

покр||ы́ться, -о́юсь, -о́ешься, -о́ются *сврш.* 1. покрити се; ~ **одея́лом** покрити се ћебетом 2. осути се, прекрити се; ~ **сы́пью** осути се бубуљицама; **не́бо ~ы́лось звёздами** небо се осуло звездама; **лицо́ ~ы́лось морщи́нами** лице се наборало

покры́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *разг.* поклопац *м*, заклопац *м* 2. спољна гума (*код аутомобила итд.*) ◊ **чтоб тебе́ ни дна ни ~ки** *нар.* убио те бог, земља те прогутала

поку́да *прил. и везн. нар. в.* **пока́**

покуме́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* размислити

покум||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. с кем разг.* покумити се

покупа́тел||ь, -я *м* купац, потрошач

покупа́тельн||ый, -ая, -ое куповни; **~ая спосо́бность** куповна моћ

покупа́тельск||ий, -ая, -ое потрошачки

покупа́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *сврш.* окупати, искупати (*мало*)

покупа́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. *что* куповати; ~ **в рассро́чку, в креди́т** куповати на отплату, на кредит 2. *кого разг.* поткупљивати, подмићивати

покупа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* окупати се (*мало*)

поку́п||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. куповање *с*, куповина 2. купљена ствар; **идти́ за ~ками** ићи у куповину; **доста́вка ~ок на́ дом** допремање робе у стан

покупн||о́й, -а́я, -о́е куповни (*не домаћи*); **~о́е варе́нье** куповно слатко

покупщи́к, -а́ *м заст.* купац, муштерија *м, ж*

поку́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* пушити (*мало, повремено*)

пок||ури́ть, -урю́, -у́ришь, -у́рят *сврш.* попушити

покуса́||ть, -ю, -ешь, -ют; поку́санный *сврш. кого что* изујeдати, изгристи; избости; **его́ ~ла соба́ка** изујeдао га је пас; **пчёлы ~ли ребёнка** пчеле су изујeдале (изболе) дете

поку||си́ться, -шу́сь, -си́шься, -ся́тся *сврш. на кого, что и с инф.* посегнути *за чим*; напасти *на кога, шта*; покушати; ~ **на чужо́е добро́** посегнути за туђим иметком

поку́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* ујeдати, гристи; бости (*мало*); ~ **гу́бы от доса́ды** гристи усне од љутине

поку́ша||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* појести; **~йте пирожка́** пробајте колач

покуша́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. на кого, что и с инф.* посезати *за чим*; нападати *на кога, шта*; покушавати; **~ на чью жизнь** радити *коме* о глави

покуше́ни||е, -я *с* напад *м*; атентат *м*; **~ на жизнь** атентат; **соверши́ть ~** *на кого* извршити атентат *на кога*

пол [1], **-а** *м, лок.* **о -е, на (в) -у́,** *мн.* **-ы́, -о́в** под, тло *с*; **парке́тный ~** паркет; **настила́ть ~** патосати; **упа́сть на́ пол** пасти на под; **мыть ~ы́** прати под ◇ **на ~у́ не валя́ется** не пада с неба

пол [2], **-а** *м, мн.* **-ы́, -о́в** пол, спол; **мужско́й, же́нский ~** мушки, женски спол; **ли́ца обо́его ~а** лица оба пола ◇ **прекра́сный (сла́бый) ~** *шаљ.* лепши (слабији) пол; **си́льный ~** *шаљ.* јачи пол

пол||а́, -ы́ *ж, мн.* **по́лы, пол 1.** пола, скут *м*; пет *м*; **по́лы пальто́** скутови капута **2.** платнени застор (*на шатору итд.*) ◇ **из-под ~ы́** испод руке, потајно

полага́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. что свеч.*: **~ нача́ло** *чему* почињати *шта*; **~ коне́ц** *чему* завршавати *шта*; **~ основа́ние** полагати (ударати) темељ

полага́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** *с везн.* **что** претпостављати, мислити, сматрати; **~ю, что он прав** сматрам да је он у праву **2.** *кого, что кем, чем, каким* сматрати, држати; **~** *кого* **больны́м** сматрати *кога* болесним ◇ **на́до ~** изгледа, по свој прилици

полага́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *на кого, что* рачунати *на кога, шта*, уздати се *у кога, шта* **2.** *безл.* уобичајено је, ред је; **~ется спра́шивать разреше́ния** ред је да се тражи дозвола; **э́того де́лать не ~ется** то се не сме радити ◇ **как ~ется** као што треба; као што је ред

пола́||дить, -жу, -дишь, -дят *сврш. с кем разг.* сложити се, удесити, уредити, договорити се; **не ~ с сосе́дом** не сложити се са суседом; **не ~ ме́жду собо́й** не моћи се споразумети

пола́ком||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* појести у сласт, осладити се

пола́т||и, -ей *мн.* дашчани лежај изнад зидане пећи (*у сељачкој кући*)

по́лб||а, -ы *ж бот.* пир *м (врста пшенице)*

полбеды́ *у функц. предик. разг.* није страшно, није опасно; **э́то ещё ~** то је само пола зла

полго́да, полуго́да *м* пола године; **прошло́ ~** протекло је пола године

полго́ря *у функц. предик. разг. в.* **полбеды́**

по́лд||ень, -ня (полу́дня) *м* **1.** подне *с*; **жа́ркий ~** врело подне; **в ~** у подне; **к полу́дню** око подне; **за́ полдень** после подне **2.** *заст.* југ, јужна страна

по́лдник, -а *м* ужина *ж*, међуоброк

по́лднича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* ужинати

полдоро́г||и *ж разг.* пола пута; **встре́титься на ~е** срести се на пола пута; **останови́ться на ~е** зауставити се на пола пута

по́л||е, -я *с, мн.* **-я́, -е́й 1.** поље, њива *ж*; **ржано́е ~** ражано поље; **~ под па́ром** угарена њива **2.** поље, терен *м*; **футбо́льное ~** фудбалско игралиште **3.** *струч.* терен *м*; **рабо́тать в ~** радити на терену (*о геолозима итд.*) **4.** *физ.* поље; **электромагни́тное ~** електромагнетско поље; **силово́е ~** поље сила **5.** *фиг.* поље рада, делокруг *м*; **обши́рное ~ де́ятельности** широк делокруг рада **6.** фон *м*, позадина *ж*, основа *ж*; **жёлтые цветы́ по голубо́му ~ю** жути цветови на плавој основи **7.** *об. мн.* **-я́, -е́й** маргине *мн. ж*; **заме́тки на ~я́х** забелешке на маргинама **8.** *об. мн.* **-я́, -е́й** обод *м (шешира)* ◇ **~ бо́я (сраже́ния, би́твы)** бојиште; **~ зре́ния** видокруг; **одного́ ~я я́года** *разг.* једне горе лист

полеве́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. полит.* скренути у лево, окренути се левици, левичарима

полёв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *зоол.* пољска волухарица

полево́д, -а *м* стручњак за ратарство

полево́дств||о, -а *с* ратарство, земљорадња *ж*

полево́дческ||ий, -ая, -ое ратарски, земљораднички

полев||о́й, -а́я, -о́е 1. пољски; **~ы́е рабо́ты** пољски радови; **~ы́е цветы́** пољско цвеће; **~а́я мышь** пољски миш **2.** *струч.* теренски; **~а́я пра́ктика** пракса на терену **3.** *војн.* походни, ратни, војни, пољски; **~а́я артилле́рия** пољска артиљерија; **~ го́спиталь** пољска болница; **~а́я по́чта** војна пошта; **~о́й суд** војни суд ◇ **~ шпат** *мин.* глиненац, фелдшпат

полега́ни||е, -я *с пољопр.* полегање; **~ хлебо́в** полегање жита

полега́||ть, -ет, -ют *несврш. пољопр.* полегати (*о житу, трави*)

полего́ньку *прил. нар.* полагано, постепено; опрезно

полегча́||ть, -ет *безл. сврш. кому нар.* лакнути, бити боље; **больно́му ~ло** болеснику је боље

полеж||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш.* одлежати, лежати (*мало*); **~ по́сле обе́да** одлежати после ручка

полёжива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* лежати (*помало, повремено*)

полезащи́тн||ый, -ая, -ое *пољопр.*: **~ые лесны́е по́лосы** заштитни шумски појасеви

поле́зно *прил.* корисно

поле́зност||ь, -и *ж* корисност

поле́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. користан; **~ная де́ятельность** корисна делатност; **~ для здоро́вья** користан за здравље **2.** *само дужи обл.* користан, за коришћење; **~ная жила́я пло́щадь** корисна стамбена површина

поле́з||ть, -у, -ешь, -ут; *прошл.* **поле́з, -ла, -ло** *сврш.* **1.** почети се пењати, почети се верати; **~ на де́рево** почети се пењати на дрво **2.** *разг.* машити се, посегнути (*руком*); **~ в карма́н за деньга́ми** машити се за џеп по новац **3.** *разг.* завући се, продрети; **~ под крова́ть** завући се под кревет **4.** *к кому нар.* почети досађивати *коме* **5.** *во что нар.* умешати се (*у тучњаву итд.*)

полемизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* полемисати, полемизирати

поле́мик||а, -и *ж* полемика; **вести́ ~у** *с кем* водити полемику, полемисати *с ким*

полеми́ст, -а *м* полемичар

полеми́ческ||ий, -ая, -ое полемички, полемичан; **~ая статья́** полемички чланак

полеми́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но полемички, полемичан; **~ тон** полемички тон

поле́нива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* бити лењ, ленчарити (*помало*)

полен||и́ться, -ю́сь, поле́нишься, поле́нятся *сврш.* бити лењ; **он не ~и́лся э́то сде́лать** није га мрзело да то уради

поле́нниц||а, -ы *ж* наслагана дрва

поле́н||о, -а *с, мн.* **-ья, -ьев** цепаница *ж*

поле́сь||е, -я *с* низијски шумски предео

полёт, -а *м* **1.** лет, летење *с*; **беспоса́дочный ~** лет без спуштања; **бре́ющий ~** бришући (ниски) лет;

ско́рость ~а брзина летења; **~ на Луну́** лет на Месец 2. *фиг.* полет; **~ мы́сли** полет мисли ◊ **пти́ца высо́кого ~а** крупна зверка; **с высоты́ пти́чьего ~а** из птичје перспективе

полета́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* летети (*извесно време*)

поле||те́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т *сврш.* 1. полетети, одлетети, винути се; **~ на самолёте** отићи авионом 2. појурити, потрчати 3. *разг.* пасти, стропоштати се; сурвати се 4. *само 3. л.* полетети (*о времену*)

пол||е́чь, -я́жет, -я́гут; *прошл.* **-ёг, -егла́, -егло́** *сврш.* 1. *разг.* лећи, полегати (*о свима, многима*) 2. полећи (*о житу, трави*) 3. *фиг.* погинути, изгинути, пасти у борби; **в бою́ ~егло́ мно́го солда́т** у борби је погинуло много војника

по́лза||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *само 3. л.* гмизати, милети (*више пута; у различитим правцима*); **му́ха ~ет по стеклу́** мува мили по стаклу 2. пузити (*више пута; у различитим правцима*); **ребёнок ~ет по́ полу** дете пузи по поду ◊ **~ в нога́х** *у кого* понижавати се *пред ким*

ползко́м *прил.* пузећи; пузећке

полз||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **полз, -ла́, -ло́** *несврш.* 1. *само 3. л.* гмизати, милети (*у једном правцу*); **змея́ ~ёт** змија гмиже; **му́ха ~ёт** мува мили 2. пузити (*у једном правцу*); **ребёнок ~ёт по по́лу** дете пузи по поду 3. *фиг. разг.* милети, вући се; **по́езд ~ёт** воз мили; **вре́мя ~ёт** време споро тече 4. *само 3. л.* верати се, пењати се; **плющ ~ёт по забо́ру** бршљан се пење уз ограду 5. *само 3. л. разг.* преливати се; **те́сто ~ёт из горшка́** тесто се прелива из лонца 6. *само 3. л. фиг. разг.* ширити се, проносити се; **~у́т слу́хи** гласови се шире 7. *само 3. л. разг.* распадати се (*о тканини*) 8. *само 3. л.* клизити, одроњавати се; **бе́рег ~ёт** обала се одроњава

ползу́н, -а́ *м* 1. пузавац, гмизавац 2. *тех.* клизник, клизач

ползун||о́к, -ка́ *м* 1. *разг.* дете *с* које пузи 2. *мн.* **-ки́, -ко́в** шпилхозне *мн. ж* (*дечија одећа*)

ползу́ч||ий, -ая, -ее 1. који пузи, гмиже; **~ие га́ды** змије 2.: **~ие расте́ния** пузавице (*биљке*)

поли́в, -а *м* заливање *с*, поливање *с*; прскање *с*

полива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* заливати, поливати; прскати

полива́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* поливати се; прскати се

поли́вк||а, -и *ж* заливање *с*, поливање *с*; прскање *с*

поливн||о́й, -а́я, -о́е за заливање, наводњавање; **~о́е земледе́лие** земљорадња која користи наводњавање

поли́вочн||ый, -ая, -ое *тех.* за заливање, прскање (*машине итд.*)

полига́ми||я, -и *ж* полигамија

полига́мн||ый, -ая, -ое полигамичан

полигло́т, -а *м* полиглот(а)

полиго́н, -а *м* *војн.* полигон; **артиллери́йский ~** артиљеријско стрелиште

полиго́нн||ый, -ая, -ое полигонски

полиграфи́ст, -а *м* графичар, типограф

полиграфи́ческ||ий, -ая, -ое графички, штампарски, тискарски

полиграфи́||я, -и *ж* штампарство *с*, тискарство *с*

поликли́ник||а, -и *ж* поликлиника, дом *м* здравља; **де́тская ~** дечја поликлиника

поликлини́ческ||ий, -ая, -ое поликлинички

полилове́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* постати љубичаст

полиме́рн||ый, -ая, -ое полимерни; **~ые материа́лы** полимерни материјали

полиме́р||ы, -ов *мн.* (*јд.* **полиме́р, -а** *м*) *хем.* полимери

полиня́л||ый, -ая, -ое *разг.* олињао, избледео

полиня́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* олињати; избледети, изгубити боју

полиомиели́т, -а *м* *мед.* полиомиелитис

поли́п, -а *м* *мед., зоол.* полип

поли́пн||ый, -ая, -ое *мед., зоол.* који се односи на полип

полирова́льн||ый, -ая, -ое за глачање, за полирање

полиро́ванн||ый, -ая, -ое полиран, политиран, изглачан; **~ая ме́бель** полирани намештај

полир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* полирати, политирати, глачати

полиро́вк||а, -и *ж* полирање *с*; политура, глачање *с*

полиро́вочн||ый, -ая, -ое за глачање, за полирање; полирни

по́лис, -а *м* полиса *ж*; **страхово́й ~** полиса осигурања

полисме́н, -а *м* полицајац (*у Енглеској и САД*)

политбюро́ *непром. с* (**полити́ческое бюро́**) политбиро *м*

полите́хникум, -а *м* средња политехничка школа

политехни́ческ||ий, -ая, -ое политехнички

политзаключённ||ый, -ого *м* (**полити́ческий заключённый**) политички затвореник

поли́тик, -а *м* политичар

поли́тик||а, -и *ж* политика; **вне́шняя ~** спољна политика; **вну́тренняя ~** унутрашња политика; **~ невмеша́тельства** политика немешања; **проводи́ть** *какую* **~у** водити (спроводити) *какву* политику

политика́н, -а *м* политикант

политика́нств||о, -а *с* политикантство

политика́нств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* политизирати, бавити се политикантством

политинформа́ци||я, -и *ж* (**полити́ческая информа́ция**) политичка информација

полити́ческ||ий, -ая, -ое политички; **~ая борьба́** политичка борба; **~ое воспита́ние масс** политичко васпитање маса; **~ое устро́йство страны́** политичко уређење државе ◊ **~ая эконо́мия** политичка економија

полити́чност||ь, -и *ж* *разг.* тактичност, спретност (*у опхођењу*)

полити́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* тактичан, спретан, вешт (*у опхођењу*)

политкаторж||а́нин, -а́нина *м, мн.* **-а́не, -а́н** *ист.* политички затвореник (*у Русији пре револуције*)

политкруж||о́к, -ка́ *м* (**полити́ческий кружо́к**) политички кружок

политотде́л, -а *м* (**полити́ческий отде́л**) политичко одељење

политпросве́т, -а *м* (**полити́ческое просвеще́ние**) политичко просвећивање

политру́к, -а *м* политички комесар (*у Совјетској Армији до 1942*)

политу́р||а, -ы *ж* политура

пол||и́ть, -ью́, -ьёшь, -ью́т; *прошл.* **по́лил** *и* **-и́л, -ила́, по́лило** *и* **-и́ло; по́литый** *и* **-и́тый** *сврш.* 1. почети лити, пљуснути; **дождь ~и́л** пљуснула је киша 2. *кого, что* полити, залити; **~ цветы́** залити цвеће

пол||и́ться, -ью́сь, -ьёшься, -ью́тся; *прошл.* **-и́лся, -ила́сь, -ило́сь** *сврш.* 1. полити се, облити се 2. *само*

3. *л.* потећи; просути се; **водá ~илáсь из крáна** вода је потекла из славине

политэконóми||я, -и *ж* **(политúческая экономúя)** политичка економија

политэмигрáнт, -а *м* политички емигрант

полифонúческ||ий, -ая, -ое *муз.* полифоничан, полифонички

полифонú||я, -и *ж муз.* полифонија

полицá||й, -я *м презр.* сарадник окупаторске полиције (*за време Великог Отаџбинског рата*)

полицеймéстер, -а *м в.* **полицмéйстер**

полицéйск||ий, -ая, -ое 1. полицијски; **~ надзóр** полицијска инспекција **2. полицейск|ий, -ого** *м* полицајац

полúци||я, -и *ж* полиција

полицмéйстер, -а *м заст.* управник полиције

полúчн||ое, -ого *с*: **поймáть с ~ым** ухватити на делу

полишинéл||ь, -я *м* пајац, лакрдијаш (*у француском народном луткарском позоришту*) ◇ **секрéт ~я** јавна тајна

полиэтилéн, -а *м* полиетилен

полк, -á *м, лок.* **о -é, в -ý 1.** *војн.* пук; **пехóтный, стрелкóвый ~** пешадијски, стрељачки пук **2.** *фиг. разг.* маса *ж*, мноштво *с*, гомила *ж* ◇ **нáшего ~ý прúбыло** сад нас има више

пóл||ка [1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок 1.** полица; **кнúжная ~** полица за књиге **2.** лежај *м* (*у вагону*); **нúжняя, вéрхняя ~** доњи, горњи лежај

пóлк||а [2], **-и** *ж* плевљење *с*

полкóвник, -а *м* пуковник

полкóвнич||ий, -ья, -ье пуковнички

полковóд||ец, -ца *м* војсковођа

полков||óй, -áя, -óе пуковски; **~óе знáмя** пуковска застава

пол-лúтра *м* **1.** (*ген.* **полулúтра** *и* **пол-лúтра**) пола литре **2.** (*ген.* **пол-лúтра**) *нар.* политрењак (*флаша вотке од пола литре*)

поллитрóв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *нар.* политрењак *м (флаша вотке од пола литре)*

поллитрóв||ый, -ая, -ое од пола литре; **~ая бáнка** тегла од пола литре

полнé||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* гојити се, дебљати

полн||úть, -úт, -ят *несврш. кого, что разг.* чинити на изглед пунијим, дебљим; **э́то плáтье её ~úт** та хаљина је чини пунијом

пóлн||иться, -ится, -ятся *несврш.*: **слýхом землЯ ~ится** глас допире свуда

пóлно, пóлноте *прил. разг.* доста, престани(те), мани(те); **пóлно спать** доста је спавања; **пóлно тебé плáкать** престани да плачеш

полновéс||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. пуне тежине, прописне тежине; **~ное зернó** зрно добре тежине **2.** *фиг.* јак, тежак; **~ удáр** тежак ударац **3.** *фиг. разг.* уверљив, убедљив; пуноважан; **~ дóвод** уверљив доказ

полновлáсти||е, -я *с полит.* пуновласт *ж*, неограничена власт

полновлáст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но пуновласни, са неограниченом влашћу

полновóд||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но богат водом, са високим водостајем; **~ная рекá** река богата водом

полновóдь||е, -я *с* висок водостај (*у рекама*)

полноглáси||е, -я *с лингв.* пуногласност *ж*

полноглáсн||ый, -ая, -ое *лингв.* пуногласан

полнозвýч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но звучан, звонак; **~ гóлос** звонак глас

полнокрóви||е, -я *с* пунокрвност *ж*

полнокрóв||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. пунокрван **2.** *фиг.* активан; пун живота

полнолýни||е, -я *с* пун месец; уштап *м*

полнометрáжн||ый, -ая, -ое *филм* дугометражни; **~ фильм** дугометражни филм

полномóчи||е, -я *с* пуномоћје, овлашћење; **ширóкие ~я** широка овлашћења; **превы́сить свой ~я** прекорачити своја пуномоћја

полномóч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но опуномоћен, пуномоћан, овлашћен; **~ представúтель** опуномоћени представник

полнопрáви||е, -я *с* пуноправност *ж*

полнопрáв||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но пуноправан

пóлностью *прил.* потпуно, сасвим, у потпуности; **целикóм и ~** у потпуности, у целини

полнот||á, -ы́ *ж* **1.** потпуност, целовитост, целосност **2.** гојазност, пуноћа, дебљина; **нездорóвая ~** нездрава дебљина ◇ **от ~ы́ чувств (душú)** од свег срца

пóлноте *в.* **пóлно**

полноцéн||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. пуновредан; **~ная валю́та** пуновредна валута **2.** вредан, квалитетан

полнóчн||ый, -ая, -ое поноћни; **~ час** поноћ

пóлноч||ь, -и (полýночи) *ж* поноћ; **глухáя ~** глува поноћ; **в ~** у поноћ; **óколо полýночи** око поноћи; **врéмя зá полночь** већ је прошла поноћ

пóлн||ый, -ая, -ое; пóлон, -á, -ó *и* **пóлно 1.** пун, напуњен, испуњен; **~ стакáн воды́** пуна чаша воде; **ведрó, ~ое водóй** пуна кофа воде; **~ые кармáны** пуни џепови; **кóмната ~á людéй** пуна соба људи; **глазá ~ы́ слёз** очи пуне суза **2.** пун, потпун, цео; **здесь ~ых два килогрáмма** овде има целих два килограма; **~ое собрáние сочинéний** целокупна дела **3.** пун, потпун; **~ое затмéние Луны́** потпуно помрачење Месеца; **~ая тишинá** потпуна тишина, потпуни мир; **с ~ым прáвом** с пуним правом; **~ая свобóда вы́бора** потпуна слобода избора; **на ~ом ходý** у пуној брзини **4.** пун, пуначак, гојазан; **~ая жéнщина** пунија жена ◇ **~ое срéднее образовáние** потпуно средње образовање; **в ~ом смы́сле слóва** у правом смислу речи, буквално; **~ы́м-~ó** крцато, препуно

пóло *непром. с спорт.* поло *м*; **вóдное ~** ватерполо

полóв||а, -ы *ж пољопр.* плева *ж*

половúк, -á *м* крпара *ж*, стаза *ж (на поду)*

половúн||а, -ы *ж* **1.** половина; средина; **~ лéта прошлá** половина лета је прошла; **в пéрвой ~е мéсяца** у првој половини месеца; **в ~е шестóго** у пола шест **2.** *заст.* одвојени део просторије; **парáдная ~ дóма** главни део куће **3.** *разг. шаљ.* жена, супруга; **дражáйшая ~** боља половина

половúн||ка, -ки *ж, ген.. мн.* **-ок** *дем.* половина ◇ **серединка на ~ку** ни добро ни лоше, нешто осредње

половúнн||ый, -ая, -ое: в ~ом размéре упола

половúнчатост||ь, -и *ж* половичност, недоследност

половúнча||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. *само дужи обл. струч.* од два различита дела, из две половине; **~ кирпúч** разбијена цигла **2.** половичан, недоследан, непотпун; **~тое решéние** половично решење

половúц||а, -ы *ж* даска пода

полóвник, -а *м* кутлача *ж*, сипаћа кашика

половóдь||е, -я *с* пролећна поплава, поводањ *м*

полов||óй [1], **-óго** *м заст.* конобар, слуга (*у кафани*)

полов||ой [2], **-ая, -ое** за под, подни; **~ая щётка** четка за под; **~ая тряпка** крпа за брисање пода

полов||ой [3], **-ая, -ое** полни, сполни; **~ые признаки** полне особине; **~ые органы** полни органи; **~ая зрелость** пубертет

полов||ый, -ая, -ое светложут (*пас, коњ*)

полог, -а *м* завеса *ж*, застор (*над креветом*)

полог||ий, -ая, -ое; полог, -а, -о благо нагнут, кос

положени||е, -я *с* **1.** положај *м*, позиција *ж*; **определить ~ судна** одредити положај брода; **географическое ~** географски положај **2.** положај *м*, став *м*; **в сидячем ~и** у седећем положају; **стрелять из ~я лёжа** пуцати из лежећег става **3.** ситуација *ж*, стање; **международное ~** међународна ситуација; **экономическое ~** економска ситуација; **семейное ~** породично стање; **чрезвычайное ~** ванредно стање; **осадное ~** опсадно стање **4.** уредба *ж*; **~ о выборах** уредба о изборима **5.** поставка *ж*, теза *ж*; **основное ~ исследования** основна поставка истраживања ◇ **~ хуже губернаторского** *разг. шаљ.* положај да не може бити гори; **быть хозяином ~я** бити господар ситуације; **быть на высоте ~я** бити на висини задатка; **быть в (интересном) ~и** бити у другом стању; **выйти из ~я** наћи излаз из ситуације, извући се из неприлике, **войти в** *чьё* **~** ставити се у *чији* положај

положенн||ый, -ая, -ое утврђен, уговорен, унапред одређен; **в ~ час** у уговорено време

положено *прил. у функц. предик. разг.* обичај је, ред је; **этого делать не ~** то се не сме радити

положительно *прил.* **1.** позитивно, потврдно; **ответить ~** одговорити позитивно **2.** *разг.* апсолутно, потпуно; **он ~ ничего не знает** он апсолутно ништа не зна; **~ ничего нельзя понять** апсолутно ништа не може да се разуме

положител||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. *само дужи обл. мат., физ.* позитиван; **~ьное число** позитиван број; **~ электрический заряд** позитивно електрично пуњење **2.** позитиван, потврдан; **~ ответ** позитиван одговор; **~ьная оценка** позитивна оцена **3.** позитиван, користан; **~ьное явление** позитивна појава; **~ результат** позитиван резултат; **~ьные эмоции** позитивне емоције **4.** позитиван, практичан; **~ человек** позитиван човек **5.** *само дужи обл. разг.* потпун, комплетан, апсолутан; **~ невежда** незналица ◇ **~ьная степень сравнения** *лингв.* суперлатив

пол||ожить [1], **-ожу, -ожишь, -ожат; -оженный** *сврш.* **1.** ставити, метнути, положити; **~ бельё в чемодан** ставити рубље у кофер; **~ на тарелку** ставити на тањир; **~ раненого на носилки** положити рањеника на носила; **~ деньги на книжку** ставити новац на књижицу **2.** *разг.* усмерити, употребити; **~ все силы на работу** усмерити све снаге на рад **3.** *разг.* убити; **~ на месте** убити на месту **4.** *заст. нар.* дати, одредити (*плату итд.*) ◇ **~ конец** *чему* прекинути *шта*, учинити крај *чему*; **~ начало** *чему* започети *шта*; **~ основание** положити (ударити) темељ; **~ на музыку** *что* компоновати музику *на шта*; **~ жизнь** *за кого, что* дати живот *за кога, шта*; **~ожа руку на сердце** *разг.* руку на срце, искрено говорећи; **вынь да ~ожь** *нар.* дај одмах, сместа

пол||ожить [2], **-ожу, -ожишь, -ожат** *сврш.* **1.** *с инф. заст.* одлучити, одредити **2.** *1. л. мн.* **положим** а) претпоставимо, узмимо; **~ожим на минутку, что вы правы** претпоставимо на тренутак да сте у праву б) *речца и уметн. р.* можда, да; зависи

пол||ожиться, -ожусь, -ожишься, -ожатся *сврш. на кого, что* ослонити се *на кога, шта*, поуздати се *у кога, шта*; **на него можно ~** на њега се може рачунати; **~ на случай** препустити се случају

полоз [1], **-а** *м, мн.* **полозья, полозьев** салинац, саоник

полоз [2], **-а** *м зоол.* смук

пол||ок, -ка *м* **1.** лежиште *с* у парном купатилу **2.** *струч.* запрежна кола са равним дном

полольн||ый, -ая, -ое *пољопр.* за плевљење

полома||ть, -ю, -ешь, -ют; поломанный *сврш.* **1.** поломити, сломити; срушити **2.** *фиг.* сломити, нарушити

полома||ться [1], **-ется, -ются** *сврш.* сломити се, поломити се; **игрушки ~лись** играчке су се поломиле

полома||ться [2], **-юсь, -ешься, -ются** *сврш. разг.* нећкати се, пренемагати се (*извесно време*)

полом||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *само јд.* ломљење *с*, разбијање *с* **2.** *разг.* лом *м*, квар *м*, оштећење *с*; **вещи доставлены без ~ок** ствари су допремљене без оштећења

поломо||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** *нар.* жена која пере подове

полон, -а *м заст. свеч.* заробљеништво *с*; **взять в ~** заробити

полонез, -а *м муз.* полонеза *ж*

полон||ить, -ю, -ишь, -ят; -ённый *сврш. и несврш. заст. свеч.* заробити

полопа||ться, -ется, -ются *сврш.* попуцати

полорог||ий, -ая, -ое *зоол.* шупљороги

полос||а, -ы *ж, мн.* **полосы, полос, -ам 1.** пруга, црта, трака; **обои с синими ~ами** тапете с плавим пругама **2.** појас *м*, зона, крај *м*; **~ обороны** одбрамбена зона; **чернозёмная ~** појас црнице; **лесная ~** шумски појас **3.** *заст.* комад *м* обрадивог земљишта **4.** *штамп.* страна (*штампарског слога*) **5.** *фиг.* време *с*, период *м*; **~ невезения** време неуспеха; **счастливая ~ в** *чьей* **жизни** срећан период у *чијем* животу

полоса||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то пругаст; **~тая ткань** пругаста тканина

полос||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* **1.** пруга, цртица, уска трака; **ткань в ~ку** тканина на пруге **2.** узак појас, зона **3.** *заст.* комадић *м* обрадивог земљишта

полоскани||е, -я *с* **1.** испирање *с*, исплакивање *с* **2.** течност *ж* за испирање грла, уста

полоскательниц||а, -ы *ж* чинија за прање посуђа

полоскательн||ый, -ая, -ое за испирање, исплакивање (*посуда*)

пол||оскать, -ощу, -ощешь, -ощут *несврш.* испирати, исплакивати; **~ бельё** испирати рубље; **~ горло** испирати грло

пол||оскаться, -ощусь, -ощешься, -ощутся *несврш.* **1.** брчкати се, запљускивати се у води **2.** *само 3. л. фиг.* њихати се, лепршати се; **~ощутся флаги** лепршају се заставе; **паруса ~ощутся** једра се њишу

полосн||уть, -у, -ёшь, -ут *сврш. нар.* ошинути; **~ кнутом** ошинути бичем; **~ ножом** убости ножем

полос||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* **1.** *тех.* сећи на траке **2.** *нар.* шибати, бичевати

полосов||ой, -ая, -ое *тех.* у тракама, тракаст; **~ое железо** тракасто гвожђе

полостн||ой, -ая, -ое *анат.* шупљински, у шупљини; **~ое ранение** унутрашња рана

полост||ь [1], **-и** *ж, мн.* **-и, -ей 1.** *анат.* шупљина, дупља; **~ рта** усна шупљина; **брюшная ~** трбушна дупља **2.** шупљина, празнина

по́лост||ь[2], **-и** *ж, мн.* **-и**, **-е́й** покривач *м* за ноге (*у колима, саоницама итд.*)

полоте́нечн||ый, -ая, -ое за пешкире, за убрусе

полоте́н||це, -ца *с, ген. мн.* **-ец** пешкир *м*, убрус *м*, ручник *м*; **ручно́е ~** пешкир за руке; **ку́хонное ~** кухињска крпа; **махро́вое ~** фротирани пешкир

полотёр, -а *м* гланцач паркета; **электри́ческий ~** електрични гланцач паркета

полотёрн||ый, -ая, -ое за гланцање паркета; **~ая щётка** четка за гланцање паркета

поло́тнищ||е, -а *с* **1.** комад *м* платна; **~ фла́га** платно заставе **2.** *тех.* сечиво, лист *м*; **~ пилы́** лист тестере

пол||отно́, -отна́ *с, мн.* **-о́тна, -о́тен 1.** платно; **льняно́е ~** ланено платно **2.** платно, уметничка слика; **~о́тна ста́рых мастеро́в** слике старих мајстора **3.** *жел.* насип *м*; **железнодоро́жное ~** железнички насип **4.** *тех.* сечиво, лист *м* (*тестере итд.*) ◇ **побледне́ть как ~** пребледети као крпа

полотня́н||ый, -ая, -ое платнени, од платна; **~ая руба́ха** платнена кошуља; **~ое произво́дство** производња платна

пол||о́ть, -ю́, по́лешь, по́лют *несврш.* плевити, чистити од корова; **~ гря́дки** плевити леје

полоу́ми||е, -я *с разг.* лудило, умна поремећеност

полоу́м||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* луд, умно поремећен

полош||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш. нар.* плашити, узнемиравати

полош||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *несврш. нар.* плашити се, узнемиравати се

полпути́ *непром. м* половина пута; **останови́ться на ~** зауставити се на пола пута

полсло́ва, полусло́ва *с* пола речи; **не сказа́ть ни ~** не рећи ни речи (ништа); **останови́ться на полусло́ве** зауставити се у пола реченице; **понима́ть с полусло́ва** схватати брзо (одмах)

полсо́тни, полусо́тни *ж* пола стотине

полти́н||а, -ы *ж заст.* **в полти́нник**

полти́нник, -а *м разг.* пола рубље, педесет копејки

полтора́, полу́тора *м, с,* **полторы́, полу́тора** *ж* један и по; **в ~ ра́за бо́льше** један и по пута више; **~ часа́** један и по сат; **о́коло полу́тора су́ток** приближно дан и по ◇ **ни два ни ~** ни једно ни друго

полтора́ста, полу́тораста *број* сто педесет; **~ рубле́й** сто педесет рубаља

полуавтома́т, -а *м* полуаутомат

полуавтомати́ческ||ий, -ая, -ое полуаутоматски

полуботи́н||ки, -ок *мн.* (*јд.* **полуботи́н|ок, -ка** *м*) плитке ципеле (*на пертлање или копчу*)

полугла́сн||ый, -ого *м лингв.* полугласник

полуго́ди||е, -я *с* полугодиште, полугође; семестар *м*

полугоди́чн||ый, -ая, -ое полугодишњи; **~ые ку́рсы** шестомесечни курсеви

полугодова́л||ый, -ая, -ое стар пола године, од пола године; **~ ребёнок** дете од пола године

полугодов||о́й, -а́я, -о́е полугодишњи; **~ отчёт** извештај за пола године

полугра́мот||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но полуписмен

полу́д||а, -ы *ж струч.* **1.** калајисање *с* **2.** слој *м* калаја (*на металу*)

полу́денн||ый, -ая, -ое подневни; **~ зной** подневна жега

пол||уди́ть, -ужу́, -у́дишь *и* **-уди́шь, -у́дят** *и* **-удя́т; -у́женный** *и* **-ужённый** *сврш.* накалајисати

полудрагоце́нн||ый, -ая, -ое полудраги; **~ ка́мень** полудраги камен

полузабы́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то напола заборављен, полузаборављен

полузабыть||ё, -я́ *с* полусвест *ж*; **в ~и́** у полусвести

полузащи́т||а, -ы *ж спорт.* халф-линија; **центр ~ы** центархалф

полузащи́тник, -а *м спорт.* халф

полукафта́н, -а *м* кратки кафтан

полуквалифици́рованн||ый, -ая, -ое полуквалификован

полуколо́ни||я, -и *ж* полуколонија, полуколонијална земља

полукоче́вник, -а *м* полуномад

полукочев||о́й, -а́я, -о́е полуномадски; **~а́я жизнь** полуномадски начин живота; **~ы́е наро́ды** полуномадски народи

полукро́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** получистокрвна животиња (*об. коњ*)

полукро́вн||ый, -ая, -ое получистокрван (*об. коњ*)

полукру́г, -а *м* полукруг; **расположи́ться ~ом** распоредити се у полукруг

полукру́г||лый, -лая, -лое; -л, -ла, -ло полукружан

полукуста́рник, -а *м бот.* полужбунаста биљка

полулёжа *прил.* полулежећи

полулеж||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш.* напола лежати

полума́с||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** полумаска

полумгл||а́, -ы́ *ж* сумрак *м*, полутама

полуме́р||а, -ы *ж* полумера, половично решење

полумёрт||вый, -вая, -вое; -в, -ва́, -во́ *и* **-во** полумртав; **~ от стра́ха** полумртав од страха

полуме́сяц, -а *м* полумесец

полумра́к, -а *м* полумрак, полутама *ж*

полумя́г||кий, -кая, -кое; -ок, -ка, -ко с меким (пресвученим) седиштима

полун||аго́й, -ага́я, -аго́е; -а́г, -ага́, -а́го полунаг, полуго, полугол

полунамёк, -а *м* полунаговештај, лака алузија

полу́ндра *узв. нар.* пази, чувај се

полуно́чник, -а *м разг.* ноћник, ноћобдија

полуно́чнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* ноћничити, радити нешто до касно у ноћ

полу́ночн||ый, -ая, -ое *и* **полуно́чн||ый, -ая, -ое** поноћни

полуоборо́т, -а *м* полуокрет, полуобрт

полуокру́жност||ь, -и *ж* полукружница, полукруг *м*

полуосвещённ||ый, -ая, -ое слабо осветљен, полутаман

полуо́стров, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** полуострво *с*, полуоток

полуоткры́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то полуотворен, одшкринут

полуофициа́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно полузваничан, полуслужбен

полупальто́ *непром. с* кратак капут, јакна *ж*

полуподва́л, -а *м* сутерен

полупроводник||и́, -о́в *мн.* (*јд.* **полупроводни́к, -а́** *м*) *физ.* полупроводници

полупроводнико́в||ый, -ая, -ое *физ.* са полупроводницима; **~ радиоприёмник** радиопријемник са полупроводницима

полупрозра́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но полупровидан, полупрозиран

полупуст||о́й, -а́я, -о́е полупразан

полупусты́н||я, -и *ж геогр.* сува степа, полупустиња

полупья́||ный, -ная, -ное; -н, -на́, -но полупијан

полураздé||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то напола раздевен, напола свучен

полуразрýше||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно напола срушен

полураскры́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то напола отворен, одшкринут

полураспáд, -а *м физ.* полураспад

полурóт||а, -ы *ж војн.* пола чете

полусапóж||ки, -ек *мн.* (*јд.* **полусапóж|ек, -ка** *м*) ниске чизмице (*с кратким сарама*)

полусвéт[1], **-а** *м* полумрак, полутама *ж*; **вечéрний ~** сутон, сумрак

полусвéт[2], **-а** *м* полусвет

полусмéрт||ь, -и *ж разг.*: **избúть до ~и** измлатити на мртво име; **испугáться до ~и** смртно се уплашити

полусóгну||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то полусавијен, полусагнут ◊ **на ~тых** *разг. ирон.* понизно, покорно

полусознáтел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно полусвестан; **~ьное состоя́ние** полусвесно стање

полус||óн, -нá *м* полусан; **быть в ~нé** бити у полусну

полусóнн||ый, -ая, -ое сањив, поспан

полустáн||ок, -ка *м жел.* омања железничка станица, постаја *ж*

полусти́ши||е, -я *с књиж.* полустих *м*

полутёмн||ый, -ая, -ое полутаман, слабо осветљен; **~ коридóр** полутамни ходник

полутéн||ь, -и *ж, лок.* **в -и (в -и́)** слаба сенка, полусенка

полутóн, -а *м, мн.* **-ы, -ов** *и* **-á, -óв 1.** *муз.* половина тона **2.** пола нијансе, тамнија боја

полýтор||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* камион *м* од тоне и по носивости

полýторн||ый, -ая, -ое за половину шири од нормалног, обичног; **в ~ом размéре** увећан за половину; **~ое одея́ло** ћебе једне и по ширине

полутьм||á, -ы́ *ж* полумрак *м*, полутама

полуустáв, -а *м лингв.* полуустав (*писмо*)

полуфабрикáт, -а *м* полупроизвод, полупрерађевина *ж*, полуфабрикат; **пищевы́е ~ы** прехрамбене полупрерађевине

полуфинáл, -а *м спорт.* полуфинале

полуфинáльн||ый, -ая, -ое *спорт.* полуфинални; **~ая встрéча** полуфинални сусрет

получасов||óй, -áя, -óе получасовни, полусатни; **~ переры́в** пауза од пола сата

получáтел||ь, -я *м* прималац, адресат

получá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что* добијати, примати; **~ стипéндию** примати стипендију **2.** *что из чего* добијати, производити *шта од чега* **3.** *что* добијати; **~ указáния** *от кого* добијати упутства *од кога* **4.** *что* добијати, стицати; **~ применéние** добијати (налазити) примену **5.** *что* добијати, навлачити (*кијавицу итд.*)

получá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** испадати, успевати; **у меня́ никáк не ~ется...** никако ми не успева..., не полази ми за руком... **2.** *само 3. л.* испадати, догађати се, дешавати се; **~ется, что...** *безл.* испада да... **3. получáется** *уметн. р.* значи, дакле

пол||учи́ть, -учу́, -ýчишь, -ýчат; -ýченный *сврш.* **1.** *кого, что* добити, примити; **~ письмó** добити писмо; **~ зарплáту** примити плату **2.** *что из чего* добити, произвести *шта од чега*; **~ керосúн из нéфти** добити петролеј од нафте **3.** *что* добити; **~ óрден** добити одликовање; **~ прикáз** добити наређење; **~ ранéние** задобити повреду; **~ хорóшее воспитáние** бити лепо васпитан **4.** *что* добити, стећи; **~ всеóбщее признáние** стећи опште признање; **~ извéстность** постати познат; **~ распространéние** наћи широку примену **5.** *что* добити, навући; **~ нáсморк** добити кијавицу ◊ **~учи́те с нас** Наплатите!

пол||учи́ться, -учу́сь, -ýчишься, -ýчатся *сврш.* **1.** испасти, успети; **хорошó ~ на фотогрáфии** добро испасти на фотографији; **пирóг у меня́ ~учи́лся неудáчный** колач ми није успео **2.** *само 3. л.* испасти, догодити се, десити се; **~учи́лась неприя́тность** десила се непријатност; **~учи́лось, что я виновáт** *безл.* испало је да сам ја крив **3.** *заст.* добити се, бити добијен

полýч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** *само јд.* добијање *с*, примање *с* **2.** *разг.* плата; **заня́ть дéнег до ~ки** позајмити новаца до плате

полýчше 1. *прид.* нешто лепши, нешто бољи **2.** *прил.* нешто лепше, нешто боље

полушáл||ок, -ка *м нар.* марама *ж*

полушáри||е, -я *с* **1.** полулопта *ж*, полутка *ж*; **прáвое, лéвое ~ головнóго мóзга** десна, лева полутка мозга **2.** *геогр.* хемисфера *ж*; **сéверное, ю́жное ~** северна, јужна хемисфера

полýш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *заст.* четвртина копејке ◊ **не имéть ни ~ки** немати ни пребијене паре

полушýб||ок, -ка *м* кратка бунда (*об. од овчијег крзна*)

полушутя́ *прил.* пола у шали

полцены́ *ж*: **за ~** *разг.* а) у пола цене б) врло јефтино

полчасá, получáса *м* пола сата; **кáждые ~** а) сваких пола сата б) једном у пола сата; **в течéние получáса** за пола сата; **за ~** *до чего* пола сата *пре чега*

пóлчи||ще, -ща *с* **1.** велика непријатељска војска **2.** *об. мн.* **-ща, -щ** *фиг. разг.* мноштво *с*, гомила *ж*, маса *ж*; **~ща комарóв** мноштво комараца

полшагá, полушáга *м* пола корака; **сдéлать ~ впрáво** направити пола корака десно

пóл||ый, -ая, -ое 1. празан, шупаљ; **~ая трýбка** шупља цев **2.**: **~ая водá** вода од разливене реке, потока

пóлымя *с*: **из огня́ да в ~** *разг.* од зла на горе

полы́нн||ый, -ая, -ое пеленов; **~ая вóдка** пелинковац

полы́н||ь, -и *ж бот.* пелен *м*, пелин *м*

полын||ья́, -ьи́ *ж, ген. мн.* **-éй** незамрзнуто, назалеђено место (*на реци, језеру*)

полысé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* оћелавити

полыхá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *само 3. л.* пламтети, буктати; **~ет пожáр** букти пожар **2.** *фиг.* црвенети се, горети; **щёки ~ют** образи горе

полыхн||ýть, -ёт, -ýт *сврш.* запламтети, букнути

пóльз||а, -ы *ж* корист, вајда; добит; **извлéчь ~у** *из чего* извући корист *из чега*; **принести́ ~у** бити користан ◊ **пойти́ на ~у** *кому* користити *коме*; **в ~у** *кого, чего* у корист *кога, чега*; **говори́ть в ~у** *кого, чего* говорити у прилог *коме, чему*

пóльзовани||е, -я *с* коришћење, употреба *ж*; **прáво ~я** право коришћења

пóльзовател||ь, -я *м правн.* корисник

пóльз||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. заст.* лечити

пóльз||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *несврш. чем* **1.** користити се, служити се *чим*, користити *шта*; **~ наýчной литератýрой** служити се научном литературом; **~ слýчаем** користити случај **2.** имати, уживати *шта*; **~ всéми правáми** уживати сва права; **~ авторитéтом** уживати углед; **~ успéхом** имати успеха

по́льк||а [1], **-и** *ж в.* **поля́ки**

по́л||ька [2], **-ьки** *ж, ген. мн.* **-ек** полка (*плес*)

по́льск||ий, -ая, -ое пољски

поль||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т *сврш. кому* поласкати

поль||сти́ться, -щу́сь, -сти́шься, -стя́тся *сврш. на что разг.* полакомити се; ~ **на де́ньги** полакомити се на новац

польщё||нный, -нная, -нное; -н, польщена́, польщено́ поласкан

полюб||и́ть, -лю́, полю́бишь, полю́бят *сврш.* заволети; ~ **де́вушку** заволети девојку; ~ **чте́ние** заволети читање

полюб||и́ться, -лю́сь, полю́бишься, полю́бятся *сврш. кому разг.* свидети се, допасти се; **он мне ~и́лся за прямоту́** допао ми се због своје искрености

полюб||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш.* **1.** *кем, чем* дивити се *коме, чему (извесно време)* **2.** *имп.* **~у́йся, ~у́йтесь!** *разг. ирон.* погледај(те)!

полюбо́вно *прил.* мирно, пријатељски, на леп начин; ~ **договори́ться** пријатељски се договорити

полюбо́вн||ый, -ая, -ое пријатељски, миран, леп; **~ое соглаше́ние** пријатељски споразум

полюбопы́тств||ова́ть, -ую, -уешь, -уют *сврш.* заинтересовати се, испољити радозналост

по-людски́ *прил. разг.* људски, пристојно, како је уобичајено; **жить** ~ живети као људи

по́люс, -а *м* **1.** пол, стожер; **Се́верный, Ю́жный** ~ Северни, Јужни пол **2.** *физ.* пол; **положи́тельный, отрица́тельный** ~ позитивни, негативни пол **3.** *фиг.* крајња супротност ◇ **~ы ми́ра** светски полови; **магни́тные ~ы** магнетски полови; **~ы хо́лода** области са најнижим зимским температурама на земљиној површини

по́люсн||ый, -ая, -ое *геогр., физ.* поларни

поля́к||и, -ов *мн.* (*јд.* **поля́к, -а** *м* Пољак; **по́л|ька, -ьки** *ж, ген. мн.* **-ек** Пољакиња) Пољаци

поля́н||а, -ы *ж* пропланак *м*, чистина, пољана

поля́рник, -а *м* члан поларне експедиције, поларни истраживач

поля́рност||ь, -и *ж* поларност, супротност (*гледишта итд.*)

поля́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* поларни; **~ная зо́на** поларни појас; **~ная экспеди́ция** поларна експедиција **2.** *фиг.* поларан, потпуно супротан; **~ные то́чки зре́ния** поларна гледишта

пома́д||а, -ы *ж* помада; **губна́я** ~ руж за усне

пома́||дить, -жу, -дишь, -дят *несврш. разг.* мазати помадом, ружем

пома́||диться, -жусь, -дишься, -дятся *несврш. разг.* мазати се помадом, ружем

пома́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** мека карамела; **фрукто́вая** ~ воћна карамела

пома́зани||е, -я *с црkв.* миропомазање

пома́занник, -а *м црkв.* миропомазаник (*цар*)

пома́||зать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш.* **1.** намазати; ~ **хлеб ма́слом** намазати хлеб маслацем **2.** *црkв.* миропомазати; ~ **на ца́рство** миропомазати за цара

пома́за||ться, -жусь, -жешься, -жутся *сврш.* намазати се (*кремом итд.*)

помаз||о́к, -ка́ *м* четкица *ж*, кист; ~ **для бритья́** четкица за бријање

помале́ньку *прил. разг.* полако; помало; **идти́** ~ полако ићи; **рабо́тать** ~ помало радити

пома́лкива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* оћуткивати, уздржавати се од разговора

по-мальчи́шески *прил.* дечачки, као дечак

пом||ани́ть, -аню́, -а́нишь, -а́нят; -а́ненный *сврш.* **1.** *кого* примамити, домамити, позвати (*дајући знак руком, очима*) **2.** *кого чем* привући, примамити

пома́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** прецртано, исправљено место (*у рукопису*)

по-маркси́стски *прил.* марксистички

пома́сл||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* помастити, замастити

пом||аха́ть, -ашу́, -а́шешь, -а́шут *сврш.* махнути (*неколико пута*), помахати (*мало*); ~ **руко́й** махнути руком (*неколико пута*)

пома́хива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* махати (*повремено*); ~ **хвосто́м** вртети репом

поме́дл||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш. с чем и без обј.* причекати; одужити, отегнути; ~ **с отве́том** одужити са одговором

помел||о́, -а́ *с* метла *ж*

поме́ньше 1. *прид.* нешто мањи **2.** *прил.* нешто мање

поменя́||ть, -ю, -ешь, -ют; поме́нянный *сврш. разг.* заменити, разменити, променити; ~ **ве́щи на проду́кты** заменити ствари за намирнице; ~ **а́дрес** променити адресу; ~ **фами́лию** променити презиме

поменя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. чем* променити *шта за шта*, измењати *шта*; ~ **места́ми** измењати места ◇ ~ **роля́ми** измењати улоге

помера́н||ец, -ца *ж бот.* горка поморанџа (*стабло и плод*)

помера́нцев||ый, -ая, -ое који се односи на горку поморанџу

пом||ере́ть, -ру́, -рёшь, -ру́т; *прошл.* **по́мер, померла́, по́мерло** *сврш. нар.* умрети

помере́щ||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш. кому разг.* причинити се; **э́то тебе́ ~илось** то ти се причинило

помёрз||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **помёрз, -ла, -ло** *сврш.* **1.** *само 3. л.* промрзнути, смрзнути се **2.** *разг.* мрзнути се, смрзавати се (*извесно време*)

поме́р||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш.* пробати; ~ **пла́тье, ту́фли** пробати хаљину, ципеле

поме́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* опробати се, огледати се; ~ **си́лами** опробати снаге

поме́рк||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **поме́рк** *и* **-нул, -ла, -ло** *сврш.* **1.** угасити се, побледети, изгубити сјај (*о звездама итд.*) **2.** *фиг.* изгубити значај, избледети (*о слави итд.*)

помертве́л||ый, -ая, -ое мртвачки; самртно блед; обамро, укочен

помертве́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** обамрети; премрети, следити се; ~ **от стра́ха** следити се од страха **2.** *само 3. л.* опустети (*о њиви итд.*)

помести́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно простран, широк; обиман; ~ **дом** пространа кућа; ~ **зал** велика сала

поме||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш.* **1.** *что* сместити, ставити; ~ **кни́ги на по́лку** ставити књиге на полицу **2.** *кого* сместити, збринути; ~ *кого* **в больни́цу** сместити *кога* у болницу; ~ **ребёнка в де́тский сад** дати дете у дечији вртић **3.** *что* уложити, унети; ~ **капита́л** уложити капитал; ~ **де́ньги в сберега́тельную ка́ссу** дати новац у штедионицу **4.** *что* објавити, публиковати; ~ **статью́ в журна́ле** објавити чланак у часопису; ~ **объявле́ние в газе́те** дати оглас у новине

поме||сти́ться, -щу́сь, -сти́шься, -стя́тся *сврш.* 1. *в чём* стати *у шта*; **в одно́м авто́бусе всем не ~** у један аутобус не могу сви стати 2. сместити се, настанити се; **~ в гости́нице** одсести у хотелу

поме́стн||ый, -ая, -ое *заст.* спахијски, великопоседнички; **~ые зе́мли** спахијски поседи; **~ое дворя́нство** феудално племство

поме́ст||ье, -ья *с, мн.* **-ья, -ий** *заст.* велики посед, спахилук *м*

по́мес||ь, -и *ж* 1. хибрид *м*, мелез *м* 2. *фиг. разг.* мешавина

поме́сячн||ый, -ая, -ое месечни; **~ дохо́д** месечни приход

помёт [1], **-а** *м* измет, балега *ж*; **пти́чий ~** птичији измет

помёт [2], **-а** *м струч.* накот, младунчад *ж*; легло *с*; **щенки́ одного́ ~а** кучићи истог накота

поме́т||а, -ы *ж* знак *м*, ознака, (за)белешка, напомена; **де́лать ~ы на поля́х** правити забелешке на маргинама; **граммати́ческая, стилисти́ческая ~** граматичка, стилска ознака

поме́||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш.* обележити, означити

поме́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** знак *м*, ознака, (за)белешка; **~ки на поля́х кни́ги** забелешке на маргинама књиге; **каранда́шная ~** забелешка оловком

поме́||ха, -хи *ж* 1. сметња, препрека; **быть ~хой** *кому, чему* бити препрека *коме, чему* 2. *мн.* **-хи, -х** *тех.* сметње *мн. ж*; **устрани́ть ~хи** отклонити сметње

помеча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* обележавати, означавати; **~ страни́цы ру́кописи** обележавати странице рукописа

поме́ша||нный, -нная, -нное; -н, -на, -но 1. луд, полудео, душевно поремећен 2. *само краћи обл. на ком, чём фиг. разг.* луд *за ким, чим*; **он ~н на ша́хматах** он је луд за шахом; **он ~н на му́зыке** опседнут је музиком 3. **поме́шанн|ый, -ого** *м* лудак

помеша́тельств||о, -а *с* лудило, лудост *ж*; душевна поремећеност; **бу́йное ~** помамно (опасно) лудило; **ти́хое ~** тихо (безопасно) лудило

помеша́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют; поме́шанный** *сврш. что* промешати; **~ ка́шу** промешати кашу

помеша́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *сврш.* 1. *кому, чему, в чём и с инф.* омести *кога у чему*, спречити, осујетити *шта*; **~ выполне́нию зада́ния** осујетити извршење задатка 2. *кому с инф.* узнемирити, омести *кога у чему*; **~** *кому* **рабо́тать** омести *кога* у послу; **~** *кому* **свои́м прихо́дом** узнемирити *кога* својим доласком ◊ **не ~ло бы** не би било згорег, не би сметало

помеша́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. полудети, пореметити памећу, шенути 2. *на ком, чём фиг. разг.* полудети *за ким, чим*, бити опседнут *чим*

помеща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* смештати, стављати 2. *кого* смештати, збрињавати (*у болницу итд.*) 3. *что* улагати (*капитал*) 4. *что* објављивати, публиковати (*чланак у часопису*)

помеща́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *в чём* стајати *у шта* 2. налазити се; **реда́кция ~ется на пе́рвом этаже́** редакција се налази у приземљу

помеще́ни||е, -я *с* 1. просторија *ж*, локал *м*; **жило́е ~** стамбена просторија; **карау́льное ~** караула, стражара 2. смештање, улагање; **~ капита́ла** улагање (инвестиција) капитала

поме́щик, -а *м* велепоседник, спахија

поме́щич||ий, -ья, -ье велепоседнички, спахијски

помидо́р, -а *м* парадајз, црвени патлиџан, рајчица

помидо́рн||ый, -ая, -ое од парадајза, рајчице

поми́ловани||е, -я *с* помиловање; **пра́во ~я** прав на помиловање; **проси́ть о ~и** тражити помилован

поми́л||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. ко* 1. *правн.* помиловати; **~ престу́пника** помилова злочинца 2. смиловати се *коме* ◊ **~уй(те)!** д зволи(те)!; забога!

поми́мо *пред. с ген.* 1. поред, осим *с ген.*, уз *с ак* **~ всего́ про́чего** уза све остало, поред осталог 2. бе **~ меня́** без мене; **~ моего́ жела́ния** без моје жел

поми́н, -а(-у) *м заст.* помен, спомен; **на ~ ду** за спомен душе ◊ **лёгок на ~е** ми о вуку, а вук врата; **и в ~е нет** *кого, чего разг.* нема ни тра ни гласа *од кога, од чега*

помина́льн||ый, -ая, -ое *црк.* који се односи спомен; **~ обе́д** даћа; **~ обря́д** парастос

помина́ни||е, -я *с црк.* 1. спомен *м*, парастос 2. читуља *ж*; **внести́ в ~** *кого* унети *кога* у читул

помина́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что, о ко чём разг.* помињати, спомињати *кога, шта*; сећа се *кога, чега*; **~ в разгово́ре** спомињати у разгово 2. *кого црк.* спомињати у молитви, молити се (*здравље, покој душе*) 3. *кого* дати помен, параст *коме* ◊ **не ~й(те) ли́хом** не спомињи(те) по зл **(его́) ~й как зва́ли** *разг.* нестао је без трага гласа

поми́н||ки, -ок *мн.* даћа *ж*, помен *м*

поминове́ни||е, -я *с црк.* помен *м*, спомен *м*; **де ~я усо́пших** задушнице

поминý́тно *прил.* сваки час, сваког тренутка, стал

помину́тн||ый, -ая, -ое 1. чест; **~ые вы́зовы** че позиви 2. минутни, по минуту; **~ая пла́та за телефо́ ный разгово́р** плаћање по минуту за телефонски ра говор

помира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* умира ◊ **~ со́ смеху** умирати од смеха

помир||и́ть, -ю́, -и́шь *и* **поми́ришь, -я́т** *и* **поми́р** *сврш.* 1. *кого, что* помирити, измирити 2. *кого с ч* помирити, примирити *кога с чим*, навикнути *кога шта*

помир||и́ться, -ю́сь, -и́шься *и* **поми́ришься, -я́тся** **поми́рятся** *сврш.* 1. *с кем, чем и без об.* помирити измирити се *с ким, чим* 2. *с чем* помирити се *с чи* навикнути се *на шта*

по́мн||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. кого, что и о ком, ч* памтити *кога, шта*, сећати се *кога, чега*; **~ св де́тство** сећати се свога детињства; **как сейча́с ~** сећам се као да је данас било ◊ **не ~ себя́** бити в себе (*од радости итд.*)

по́мн||иться, -ится, -ятся *несврш.* 1. остајати у сећ њу; **мне хорошо́ ~ится** добро се сећам; **наско́ль мне ~ится** ако се добро сећам 2. **по́мнится** *уметн.* колико се сећам

помно́гу *прил. разг.* много, у великим количина

помно́ж||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. что на ч* помножити *шта са чим*; **~ пять на шесть** помнож ти пет са шест

помога́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кому* 1. помага *коме, кога*, пружати помоћ *коме*; **~** *кому* **в рабо́** помагати *коме* у раду; **~ больно́му** пружати пом болеснику; **~** *кому* **деньга́ми** помагати *кога* новча 2. *само 3. л.* помагати, користити (*о леку итд*

по-мо́ему *прил.* 1. по моме мишљењу 2. како хоћу

помо́||и, -ев *мн.* помије *мн. ж*, сплачине *мн. ж* ◇ **обли́ть ~ями** *кого* опањкати *кога*

помо́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** помијара; ђубриште *с*, сметиште *с*; **вы́бросить на ~йку** бацити на ђубриште

помо́йн||ый, -ая, -ое: ~ое ведро́ канта за отпатке; **~ая я́ма** помијара

помо́л, -а *м* 1. млевење *с* 2. мељава *ж*, мливо *с*; **кру́пного, ме́лкого ~а** крупно, ситно млевено

помо́лв||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. заст.* испросити; верити, заручити

помо́лв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *заст.* прошевина, заруке *мн. ж*, веридба

пом||оли́ться, -олю́сь, -о́лишься, -о́лятся *сврш.* помолити се

помолоде́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* подмладити се

помор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. потаманити, уништити (*инсекте итд.*) 2. поморити (*глађу*)

поморо́||зить, -жу, -зишь, -зят; -женный *сврш.* оштетити мразом; **~ цветы́** опрљити мразом цвеће

помо́рск||ий, -ая, -ое *заст.* приморски

помо́рщ||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* намрштити се, намргодити се

помо́рь||е, -я *с заст.* приморје (*на Северу*)

помо́ст, -а *м* подијум (*дашчани*)

по́моч||и, -е́й *мн.* 1. пораменице *мн. ж*, упрте *мн. ж*, хозентрегери *мн. м* 2. кајаси *мн. м* (*за малу децу*) ◇ **быть (ходи́ть) на ~а́х** *у кого* бити несамосталан, зависан *од кога*; **води́ть на ~а́х** *кого* држати на узди *кога*

пом||очи́ться, -очу́сь, -о́чишься, -о́чатся *сврш.* помокрити се

пом||о́чь, -огу́, -о́жешь, -о́гут; *прошл.* **-о́г, -огла́, -огло́** *сврш. кому* 1. помоћи *коме, кога*, пружити помоћ *коме*; **~ больно́му** пружити помоћ болеснику; **~ в беде́** *кому* помоћи *коме* у невољи; **~** *кому* **деньга́ми** помоћи *кога* новчано 2. *само 3. л.* помоћи, користити; **лека́рство ~огло́** лек је помогао ◇ **~оги́те!** у помоћ!, помози(те)!; **~ го́рю (беде́)** *разг.* помоћи у невољи; **слеза́ми го́рю не ~о́жешь** сузама се ништа не постиже

помо́щник, -а *м* 1. помоћник; **~ в рабо́те** помоћник у раду 2. помоћник, заменик; **~ машини́ста** помоћник машиновође ◇ **ста́рший ~** *пом.* први официр

по́мощ||ь, -и *ж* помоћ; **оказа́ть ~** пружити помоћ; **прийти́ на ~** притећи у помоћ; **позва́ть на ~** позвати у помоћ; **проси́ть (о) ~и** тражити помоћ; **без посторо́нней ~и** без помоћи са стране; **материа́льная ~** материјална помоћ; **де́нежная ~** новчана помоћ; **медици́нская ~** медицинска помоћ ◇ **пе́рвая ~** прва помоћ (*медицинска*); **ско́рая ~** а) хитна помоћ б) амбулантна кола; **с ~ью, при ~и** а) *кого* уз помоћ *кога* б) *чего* помоћу *чега*; **пода́ть (протяну́ть) ру́ку ~и** пружити руку помоћи

по́мп||а [1], -ы *ж* пумпа, шмрк *м*, црпка (*ватрогасна*)

по́мп||а [2], -ы *ж књиш.* раскош; помпа, сјај *м*; **с ~ой** с помпом

помпе́зност||ь, -и *ж књиш.* помпезност

помпе́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* помпезан, раскошан; **~ная встре́ча** помпезан дочек

помпо́н, -а *м* округла кићанка, пуфница *ж* (*на капи итд.*)

помраче́ни||е, -я *с* помрачење; **~ созна́ния** помрачење свести

помрач||и́ться, -и́тся, -а́тся *сврш.* помрачити се, замутити се, помутити се; **рассу́док ~и́лся** памет се помутила

помраче́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. замрачити се, потамнети, смркнути се 2. постати суморан, мрачан

помут||ти́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т *сврш.* 1. замутити; **~ во́ду** замутити воду 2. *фиг.* помутити; **~ созна́ние** помутити свест

помут||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* 1. замутити се, постати мутан (*о течности итд.*) 2. *фиг.* помутити се (*о свести, разуму*) ◇ **в глаза́х ~и́лось** *у кого* смркло се пред очима *коме*

помутне́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. замутити се, постати мутан; **вода́ ~ла** вода се замутила 2. *фиг.* помутити се, потамнети

пому́ч||ить, -у, -ишь, -ат *сврш.* помучити, мучити (*мало*)

пому́ч||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* помучити се, мучити се (*мало*)

помч||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш.* 1. *кого, что* брзо повући, одвући, потерати (*кола*); брзо повести (*колима*) 2. *разг.* појурити, полетети

помч||а́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш.* појурити, одјурити, полетети; **соба́ка ~а́лась за за́йцем** пас је појурио за зецом; **~ за до́ктором** потрчати по лекара

помыка́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кем разг.* кињити, мучити *кога*, поступати деспотски *с ким*

по́мыс||ел, -ла *м књиш.* помисао *ж*, замисао *ж*; намера *ж*; **у меня́ и в ~лах не́ было** није ми било ни на крај памети

помы́сл||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш. о ком, чём и с инф. заст.* помислити *на кога, шта*, претпоставити *шта*; **он не сме́ет и ~ об отъе́зде** не сме ни да помисли на одлазак

пом||ы́ть, -о́ю, -о́ешь, -о́ют; -ы́тый *сврш.* умити, опрати

пом||ы́ться, -о́юсь, -о́ешься, -о́ются *сврш.* умити се, опрати се

помышле́ни||е, -я *с заст.* помисао *ж*, замисао *ж*; намера *ж*

пом||яну́ть, -яну́, -я́нешь, -я́нут; -я́нутый *сврш.* 1. *кого, что и о ком, чём* поменути, споменути *кога, шта*; сетити се *кога, чега (у разговору)* 2. *кого цркв.* поменути *кога* у молитви, помолити се (*за здравље, покој душе кога*) 3. *кого* приредити даћу, парастос *коме* ◇ **~ добро́м (до́брым сло́вом)** споменути, сетити се по добру; **~яни́ моё сло́во** сети се мојих речи; **не тем будь ~я́нут** нека му је богом опроштено

помя́т||ый, -ая, -ое 1. згужван, изгужван; **~ костю́м** изгужвано одело 2. *фиг. разг.* збрчкан, згужван; **~ое лицо́** збрчкано лице; **~ вид** згужван изглед

пом||я́ть, -ну́, -нёшь, -ну́т; -я́тый *сврш.* 1. згњечити, изгазити (*траву итд.*) 2. згужвати, изгужвати; **~ бума́гу** згужвати хартију; **~ костю́м** изгужвати одело

пом||я́ться [1], -нётся, -ну́тся *сврш.* 1. погужвати се, изгужвати се (*о оделу*) 2. *фиг. разг.* збрчкати се, згужвати се (*о лицу*)

пом||я́ться [2], -ну́сь, -нёшься, -ну́тся *сврш. разг.* 1. промешкољити се, тупкати се на месту (*извесно време*) 2. поколебати се, испољити неодлучност; **он ~я́лся, а пото́м отве́тил** мало се колебао, а затим је одговорио

понаде́||яться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. на кого, что разг.* понадати се *чему*, поуздати се *у кога, шта*

пона́доб||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* устребати, затребати; **ей ~ился плато́к** затребала јој је марамица; **е́сли ~ится** ако устреба, ако буде потребно; **мне э́то не ~ится** то ми неће бити потребно

понапра́сну *прил. разг.* **1.** узалуд, бадава, непотребно; ~ **тра́тить вре́мя** бадава губити време **2.** без разлога; ~ **нака́зывать** кажњавати без разлога

понаро́шку *прил. разг.* у шали, неозбиљно

понаслы́шке *прил. разг.* по чувењу; **знать** ~ знати по чувењу (непоуздано)

по-настоя́щему *прил.* **1.** стварно, заиста; **он** ~ **сча́стлив** он је стварно срећан **2.** као што треба, како треба; **он рабо́тает** ~ он ради као што треба

поначáлу *прил.* у почетку, из почетка

по-нáшему *прил.* **1.** по нашем мишљењу **2.** како ми хоћемо

понево́ле *прил.* хтео не хтео; хоћеш-нећеш, нерадо, нехотице; **согласи́ться** ~ нерадо се сложити

понеде́льник, -а *м* понедељак; **по** ~**ам** понедељком, сваког понедељка

понеде́льничн||ый, -ая, -ое понедељников, понедељнични

понеде́льн||ый, -ая, -ое недељни, седмични, тједни; ~**ая опла́та** плаћање једном недељно (седмично)

по-неме́цки *прил.* немачки; **говори́ть** ~ говорити немачки

понемно́гу *прил. разг.* **1.** мало, помало; **есть** ~, **но ча́сто** јести помало, али често **2.** мало-помало, постепено, поступно; **не́бо** ~ **проясни́лось** небо се постепено разведрило; **он** ~ **успоко́ился** постепено се умирио

понемно́жку *прил. разг. в.* **понемно́гу**

поне́рвнича||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* нервирати се (*мало*)

понес||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **понёс, -ла́, -ло́; -ённый** *сврш.* **1.** *кого, что* понети, однети; ~ **письмо́ на по́чту** однети писмо на пошту; ~ **больно́го наноси́лках** понети болесника на носилима **2.** *само 3. л. кого, что* понети, повући, захватити; **тече́ние** ~**ло́ ло́дку** водена струја је повукла чамац **3.** *безл. чем* замирисати *на шта*, осетити се; **из лесу** ~**ло́ ды́мом** из шуме се осетио мирис дима **4.** *безл. чем разг.* запахнути, дунути; ~**ло́ хо́лодом** дунуо је хладан ветар **5.** *что* поднети, претрпети; ~ **убы́ток** претрпети штету; ~ **поте́ри** претрпети губитке; ~ **пораже́ние** претрпети пораз; ~ **наказа́ние** бити кажњен **6.** *что* почети наклапати, почети говорити глупости; **он понёс чепуху́** почео је да брбља којешта **7.** појурити; **ло́шади** ~**ли́** коњи су појурили **8.** *заст.* затруднети ◊ **куда́ тебя́** ~**ло́** *нар.* куда те је враг понео

понес||ти́сь, -у́сь, -ёшься, -у́тся; *прошл.* **понёсся, -ла́сь, -ло́сь** *сврш.* **1.** појурити, полетети; **ло́шади** ~**ли́сь** коњи су појурили **2.** *само 3. л.* разлећи се, разлегнути се, одјекнути (*о звуку*); почети се ширити (*о мирису*)

по́ни *непром. м* пони; **ката́ться на** ~ јахати пони

понижа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* смањивати (*температуру, брзину*); снижавати (*цене итд.*) **2.** *что* снижавати, погоршавати, слабити (*квалитет*) **3.** *кого* деградирати (*у служби*) ◊ ~ **го́лос** спуштати глас

понижа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** снижавати се, смањивати се, опадати (*о температури, брзини, ценама итд.*) **2.** погоршавати се, слабити (*о квалитету итд.*)

пони́же **1.** *прид.* нешто нижи **2.** *прил.* нешто ниже

пониже́ни||е, -я *с* **1.** снижавање, смањивање; снижење, смањење; опадање; ~ **температу́ры** снижење (пад) температуре; ~ **цен** снижење цена **2.** деградација *ж*, назадовање; ~ **по слу́жбе** назадовање у служби **3.** низина *ж*, ниско место

понизи́тельн||ый, -ая, -ое *тех.* за смањење (*напона*); ~**ая подста́нция** трафостаница

пони́||зить, -жу, -зишь, -зят; -женный *сврш.* **1.** *что* смањити; снизити; ~ **температу́ру** смањити температуру; ~ **ско́рость** смањити брзину; ~ **напряже́ние** снизити напон; ~ **це́ны** снизити цене **2.** *что* снизити, погоршати, ослабити; ~ **ка́чество** погоршати квалитет **3.** *кого* деградирати; ~ **по слу́жбе** деградирати у служби ◊ ~ **го́лос** спустити глас

пони́||зиться, -жусь, -зишься, -зятся *сврш.* **1.** снизити се, смањити се, опасти; **температу́ра** ~**зилась** температура се снизила; **це́ны** ~**зились** цене су пале; **у́ровень воды́** ~**зился** водостај је опао; **ско́рость** ~**зилась** брзина се смањила **2.** погоршати, ослабити; **ка́чество** ~**зилось** квалитет је погоршао

понизо́вь||е, -я *с* **1.** доњи ток реке **2.** предео *м* уз доњи ток реке

по́низу *прил.* ниско, доле; **дым сте́лется** ~ дим се спустио ниско

пони́к||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **пони́к** *и* **-нул, -ла, -ло** *сврш. разг.* **1.** *чем* сагнути се, нагнути се, савити се; ~ **голово́й** оборити главу **2.** *само 3. л.* полећи; **хлеба́** ~**ли** жито је полегло **3.** *фиг.* постати потиштен, тужан, покуњити се

понима́ни||е, -я *с* **1.** разумевање, схватање; ~ **су́ти де́ла** схватање суштине ствари; **тру́дный для** ~**я** тежак за разумевање; **в моём** ~**и** како ја схватам **2.** схватање, тумачење, концепција *ж*; **маркси́стское** ~ **исто́рии** марксистичко тумачење историје ◊ **э́то вы́ше моего́** ~**я** то је изнад мога схватања

понима́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что* разумевати, схватати; **хорошо́** ~ **друг дру́га** добро се споразумевати међу собом; ~ *что* **по-сво́ему** схваћати *шта* на свој начин; **что вы под э́тим** ~**ете?** шта ви под тим подразумевате? **2.** *что, в чём* разумевати се *у шта*, бити поткован *у чему*; ~ **в му́зыке** разумевати се у музику **3.** *о ком, чём заст.* имати мишљење; **он сли́шком мно́го о себе́** ~**ет** он има сувише високо мишљење о себи **4.** **понима́ешь (ли)** *уметн. р.* схваташ (ли) ◊ **(вот) э́то я** ~**ю!** то је тек нешто!, то је лепо!

понима́юще *прил.* у знак разумевања, показујући да разуме; **он** ~ **кивну́л голово́й** у знак разумевања климнуо је главом

понима́ющ||ий, -ая, -ее који изражава разумевање; ~ **взгляд** поглед пун разумевања

по-но́вому *прил.* на нов начин; **нача́ть жить** ~ отпочети нов живот

поножо́вщин||а, -ы *ж разг.* туча ножевима (хладним оружјем); **де́ло дошло́ до** ~**ы** дошло је до туче ножевима

пономáр||ь, -я́ *м* црквењак

поно́с, -а *м* пролив

пон||оси́ть [1], **-ошу́, -о́сишь, -о́сят; -о́шенный** *сврш.* **1.** *кого, что* поносати; ~ **ребёнка** поносати дете **2.** *что* носити, облачити (*извесно време*)

пон||оси́ть [2], **-ошу́, -о́сишь, -о́сят** *несврш.* грдити, ружити, псовати; вређати

поно́сн||ый, -ая, -ое *заст.* увредљив, погрдан, непристојан; ~**ые слова́** ружне речи

поноше́ни||е, -я *с* **1.** грђење, вређање, понижавање **2.** погрда *ж*, поруга *ж*

поно́шенн||ый, -ая, -ое изношен, похабан, полован; ~**ое пла́тье** изношена хаљина; ~**ая о́бувь** похабана обућа

понра́в||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* свидети се, допасти се; **как тебе́ ~ился фильм?** како ти се допао филм?

понто́н, -а *м* 1. понтон (*чамац*) 2. понтонски мост; **навести́ ~ че́рез реку́** поставити понтонски мост на реци

понтонёр, -а *м* понтонир(ац)

понто́нн||ый, -ая, -ое понтонски, за понтон; **~ мост** понтонски мост

понужда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого к чему* принуђивати, приморавати, присиљавати *кога на шта*

понужде́ни||е, -я *с* принуђивање, приморавање, присиљавање

понука́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. терати (*вичући »де«*); **~ коня́** терати коња 2. *фиг.* терати, пожуривати, подстицати (*човека*)

пону́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.*: **~ го́лову** оборити главу

пону́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* покуњити се, снуждити се

пону́||рый, -рая, -рое; -р, -ра, -ро 1. оборене главе 2. покуњен, снужден, скрушен, суморан; **~ вид** суморан изглед

по́нчик, -а *м* крофна *ж*, уштипак

поны́не *прил. заст.* до сад(а), до данас

поню́х, -а *м заст. в.* **поню́шка**

поню́ха||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. помирисати; **~ цветы́** помирисати цвеће 2. омирисати, оњушити (*о животињама*) 3. ушмркнути; **~ таба́к** ушмркнути дуван

поню́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* шмрк *м*; **~ табаку́** шмрк дувана ◊ **пропа́сть (поги́бнуть) ни за ~ку табаку́** пропасти ни за шта (џабе)

поня́ти||е, -я *с* 1. појам *м*, схватање; **отвлечённое ~** апстрактан појам; **~ приба́вочной сто́имости** појам вишка вредности; **э́то ~ растяжи́мое** то је растегљив појам 2. појам *м*, представа *ж*, предоџба *ж*; **не име́ть ни мале́йшего ~я** *о чём* немати ни најмањег појма *о чему* 3. *об. мн.* **-я, -й** схватања, способност *ж* схватања, разумевања ◊ **~я не име́ю** немам појма

поня́тливост||ь, -и *ж* способност схватања, интелигенција

поня́тли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во бистар, оштроуман, интелигентан; **~ ребёнок** бистро (интелигентно) дете

поня́тно 1. *прил.* јасно, разумљиво, схватљиво; **говори́ть ~** говорити разумљиво 2. *уметн. р. разг.* наравно, разуме се, свакако, дакако; **я, ~, согласи́лся** ја сам, наравно, пристао

поня́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. разумљив, схватљив, јасан, појмљив; **писа́ть ~ным языко́м** писати разумљивим језиком 2. оправдан, основан; **его́ оби́да ~на** његова увреда је разумљива; **по ~ным причи́нам** из оправданих разлога ◊ **~ное де́ло** *уметн. р.* јасна ствар

понят||о́й, -о́го *м* сведок, присутни грађанин (*на претресу стана итд.*)

поня́ть, пойму́, поймёшь, пойму́т; *прошл.* **по́нял, поняла́, по́няло; по́нятый** *сврш.* разумети, схватити; **~ объясне́ние** схватити објашњење; **не ~ ни одного́ сло́ва** не разумети ни једне речи; **~ друг дру́га** разумети један другог ◊ **дать ~** дати до знања

пообе́да||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* ручати, обедовати; **~ в рестора́не** ручати у ресторану

пообеща́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. кому что, с инф. и с везн. что* обећати; **он ~л прие́хать в го́сти** обећао је да ће доћи у госте

поо́даль *прил.* подаље, мало даље; **сесть ~** сести подаље

поодино́чке *прил.* појединачно, један по један; **входи́ть ~** улазити један по један; **вызыва́ть ~** прозивати једног по једног

по-осе́ннему *прил.* јесенски, као у јесен

поосторо́жнича||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* бити претерано опрезан

по-отцо́вски *прил.* очински

поочерёдно *прил.* наизменично, један за другим

поочерёдн||ый, -ая, -ое наизменичан; **~ое дежу́рство** наизменично дежурство

поощре́ни||е, -я *с* 1. бодрење, подстицање; храбрење 2. подстрек *м*, стимулација *ж*, награда *ж*; **материа́льное ~** материјално стимулисање

поощри́тел||ьный, -ьна, -ьно; -ен, -ьна, -ьно охрабрујући; који подстиче, бодри, стимулише; **~ьная пре́мия** стимулативна награда; **~ тон** охрабрујући тон

поощр||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* подстаћи, ободрити, охрабрити, стимулисати

поощря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* подстицати, бодрити, храбрити, стимулисати

поп [1], **-а́** *м разг.* поп, свештеник, свећеник ◊ **како́в ~, тако́в и прихо́д** *посл.* према свецу и тропар

поп [2], **-а́** *м* мотка *ж* за куглање ◊ **поста́вить на ~а́** ставити вертикално

попа́да||ть, -ет, -ют *сврш.* попадати, поиспадати (*од ударца итд.*)

попада́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *в кого, во что* погађати *кога, (у) шта*; **~ в цель** погађати у циљ 2. *куда* доспевати, стизати; **~ за грани́цу** доспевати у иностранство 3. налазити се, западати (*у неприлику итд.*) 4. *безл. кому разг.* добијати своје, извлачити дебљи крај ◊ **у меня́ зуб на́ зуб не ~ет** цвокоћу ми зуби

попада́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. бивати ухваћен, западати (*у клопку итд.*) 2. *разг.* сретати се, налазити се (*случајно*); **~ на ка́ждом шагу́** сретати се на сваком кораку ◊ **~ на глаза́** *кому* сретати се *с ким*

попадь||я́, -и́ *ж разг.* попадија

по́падя: чем (ни) ~ *нар.* било чим, што падне шака; **бить чем (ни) ~** тући чим било, тући чим год стигнеш

попа́р||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш.* окупати (*у парном купатилу*)

попа́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* окупати се (*у парном купатилу*)

попа́рно *прил.* по двоје, у паровима; **идти́ ~** ићи у паровима

по-парти́йному *прил.* партијски, на партијски начин

попа́||сть, -ду́, -дёшь, -ду́т; *прошл.* **-л, -ла, -ло** *сврш.* 1. *в кого, во что* погодити *кога, (у) шта*; **~ в мише́нь** погодити у мету; **не ~ в цель** промашити; **пу́ля ~ла ему́ в плечо́** метак га је погодио у раме; **~ ни́ткой в иго́льное ушко́** увући конац у иглу 2. *куда* доспети, стићи; **как мне ~ на вокза́л?** који пут води на железничку станицу?; **письмо́ не ~ло по а́дресу** писмо није стигло на адресу; **я не ~л в теа́тр** нисам био у позоришту 3. наћи се, запасти; **~ под дождь** наћи се на киши; **~ под маши́ну** наћи се под точковима аутомобила; **~ в окруже́ние** бити опкољен; **~ в заса́ду** пасти у заседу; **~ в плен** пасти у ропство, бити заробљен; **~ под суд** бити оптужен; **~ в беду́** запасти

у неприлику; **~ в немилость** пасти у немилост 4. *безл. кому разг.* добити своје, извући дебљи крај; **мне здорово ~ло** добио сам своје; **тебе ~дёт** извући ћеш дебљи крај ◇ **~ впросак** *разг.* наћи се у необраном грожђу; **~ пальцем в небо** промашити, рећи нешто неумесно; **~ на зубок** *кому* постати предмет оговарања *чијег*; **как ~ло** како било; **где ~ло** где било; **чем ~ло** чим било

попа́||сться, -ду́сь, -дёшься, -ду́тся; *прошл.* **-лся, -лась, -лось** *сврш.* 1. бити ухваћен; **~ в капкан** ухватити се у клопку; **~ с поличным** бити ухваћен на делу 2. *разг.* срести се, наћи се (*случајно*); **мне ~лся хороший попутчик** наишао сам на доброг сапутника; **навстречу мне ~лся знакомый** срео сам познаника који ми је ишао у сусрет; **ему ~лся трудный билет на экзамене** извукао је тешко питање на испиту ◇ **~ на глаза** *кому* срести се *с ким*, бити примећен *од кога*; **~ на удочку** загристи удицу; **первый ~вшийся** било ко, први који наиђе

попа́хива||ть, -ет, -ют *несврш. чем разг.* мирисати, заударати (*помало*) *на шта*; **~ет гарью** *безл.* мирише на паљевину; **рыба ~ет** риба се осећа

попеня́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. кому, на кого, что разг.* прекорети, укорити *кога због чега*

поперёк 1. *прил.* попреко; **распилить бревно ~** престругати брвно попреко 2. *предл. с ген.* преко, преко средине; **~ улицы** преко средине улице ◇ **вдоль и ~** а) уздуж и попреко б) подробно, потанко; **знать вдоль и ~** знати у прсте; **стать ~ дороги** *кому* стати *коме* на пут; **~ себя шире** шири него дужи (*о човеку*)

попереме́нно *прил.* наизменично; **дежурить ~** дежурати наизменично

поп||ере́ть, -ру́, -рёшь, -ру́т; *прошл.* **-ёр, -ёрла, -ёрло** *сврш. нар.* 1. нагрнути, навалити, нахрлити 2. *кого* потерати, истерати

попере́чин||а, -ы *ж* пречага, пречка, попречна греда

попере́чник, -а *м* пречник, промјер; **в ~е** у пречнику

попере́чн||ый, -ая, -ое попречан; **~ая улица** попречна улица; **~ разрез** попречни пресек; **~ое положение** попречни положај (*при порођају*) ◇ **каждый встречный и ~** сви одреда

поперхн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* загрцнути се

попе́рч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *и* **поперч||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый** *сврш.* побиберити, забиберити; попаприти, запаприти

попече́ни||е, -я *с* брига *ж*, старање; **быть на ~и** *у кого* бити под старатељством *кога* ◇ **отложить ~** *о чём књиш.* престати се бринути *о чему*

попечи́тел||ь, -я *м* 1. старатељ, тутор, скрбник; **~ несовершеннолетнего** старатељ малолетника 2. *ист.* управник, начелник; **~ учебного округа** начелник округа за школство

попечи́тельск||ий, -ая, -ое старатељски, туторски, скрбнички

попечи́тельств||о, -а *с* старатељство, туторство, скрбништво

попива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* пијуцкати; пити (*помало*)

по́пик, -а *м дем. разг.* попић

попира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. свеч.* газити, повређивати, кршити (*закон, права*)

поп||иса́ть, -ишу́, -и́шешь, -и́шут *сврш.* писати (*мало, повремено*) ◇ **ничего не ~ишешь** шта је ту је

попи́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* писати, пискарати (*помало, повремено*)

попи́ть, попью́, попьёшь, попью́т; *прошл.* **по́пил** *и* **попи́л, попила́, по́пило** *и* **попи́ло** *сврш. что, чего разг.* попити, испити; **поесть и ~** појести и попити; **~ воды** попити мало воде

по́п||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем. разг.* 1. турић *м* 2. папагај *м*, папига

поплав||о́к, -ка́ *м* 1. пловак 2. *тех.* пловећа конструкција (*у облику чамца, понтона*) 3. *разг.* ресторан на води

попл||ати́ться, -ачу́сь, -а́тишься, -а́тятся *сврш.* платити, страдати, искупити; **дорого ~** *за что* скупо платити *шта*; **~ жизнью** платити животом; **~ головой** платити главом

попле||сти́сь, -ту́сь, -тёшься, -ту́тся; *прошл.* **поплёлся, поплела́сь, поплело́сь** *сврш.* одвући се, одгегати се, отићи

попли́н, -а *м текст.* пуплин, попелин

попли́нов||ый, -ая, -ое пуплински, од пуплина, од попелина; **~ое платье** хаљина од пуплина

поплотне́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* очврснути, згуснути се; збити се

поплы́||ть, -ву́, -вёшь, -ву́т; *прошл.* **-л, -ла́, -ло** *сврш.* 1. запливати; **~ к берегу** запливати према обали 2. запловити; **~ на лодке** запловити чамцем

попо́вич, -а *м разг.* попов син

попо́в||на, -ны *ж, ген. мн.* **-ен** *разг.* попова кћи

попо́вск||ий, -ая, -ое *разг.* поповски

попо́зже 1. *прид.* мало каснији, нешто каснији 2. *прил.* мало касније, нешто касније

попо́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* пијанка, теревенка

попола́м *прил.* попола, напола, на два дела; **разрезать ~** расећи попола; **разделить** *что* **~** поделити *шта* напола; **купить** *что* **~** *с кем* купити *шта* напола *с ким*; **вино ~ с водой** пола вино пола вода ◇ **с грехом (с горем) ~** на једвите јаде

поползнове́ни||е, -я *с* намера *ж*, претензија *ж* (*скривена*); покушај *м* (*неодлучан*)

пополне́ни||е, -я *с* 1. попуњавање, допуњавање; **~ запасов** допуњавање резерви; **~ потерь** попуњавање губитака 2. *војн.* попуна *ж*, допуна *ж*, надопуна *ж*; **прибыло ~** дошле су нове снаге

пополне́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* угојити се, одебљати

попо́лн||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* попунити, допунити, употпунити; **~ библиотеку новыми книгами** попунити библиотеку новим књигама; **~ свои знания** употпунити своје знање

попо́лн||иться, -ится, -ятся *сврш.* попунити се, допунити се, употпунити се

пополня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* попуњавати, допуњавати, употпуњавати

пополня́||ться, -ется, -ются *несврш.* попуњавати се, допуњавати се, употпуњавати се

пополу́дни *прил.* поподне, после подне; **в два часа ~** у два сата после подне

пополу́ночи *прил.* после поноћи, после пола ноћи; **в два часа ~** у два сата ујутру

по-по́льски *прил.* пољски; **говорить ~** говорити пољски

попо́мн||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш. кому что разг.* не заборавити; **я вам это ~ю** то вам нећу заборавити ◇ **~и(те) моё слово** упамти(те) моје речи

попо́н||а, -ы *ж* абаија, покровац *м*; **ко́нская ~** коњски покровац

попо́тч||евать, -ую, -уешь, -уют *сврш. кого чем разг.* почастити, послужити, угостити

поправе́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. полит.* скренути удесно, испољити десничарске тенденције

поправи́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо поправљив; **~мая оши́бка** поправљива грешка; **э́то де́ло ~мое** та се ствар може исправити

попра́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* 1. исправити, поправити; **~ оши́бку** исправити грешку; **~ ученика́** исправити ученика 2. дотерати, наместити; **~ плато́к** наместити мараму; **~ причёску** поправити фризуру 3. поправити, побољшати; **~ здоро́вье** побољшати здравље

попра́в||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. исправити се, поправити се 2. *само 3. л.* поћи на боље, поправити се; **дела́ ~ились** ствари су кренуле набоље; **здоро́вье ~илось** здравље је побољшало 3. опоравити се, оздравити 4. *разг.* угојити се

попра́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. исправка, коректура; **вноси́ть ~ки** уносити исправке 2. *само јд.* побољшање *с* 3. *само јд.* опорављање *с*, опоравак *м*; **больно́й идёт на ~ку** болесник се опоравља

поправля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. исправљати, поправљати (*грешку итд.*) 2. дотеривати, намештати (*фризуру итд.*) 3. поправљати, побољшавати (*здравље*)

поправле́ни||е, -я *с* поправљање, исправљање

поправля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. поправљати се, исправљати се 2. *само 3. л.* ићи набоље, поправљати се (*о здрављу итд.*) 3. опорављати се, оздрављати 4. *разг.* гојити се

попра́вочн||ый, -ая, -ое *струч.* корекциони, поправни; **~ коэффицие́нт** корекциони коефицијент

попра́ни||е, -я *с свеч.* гажење, кршење, повређивање, повреда *ж* (*закона, права*)

попра́||ть, *само прошл.* **-л, -ла, -ло; по́пранный** *сврш. свеч.* погазити, повредити, прекршити; **~ чьи права́** погазити *чија* права; **~ зако́н** прекршити закон

по-пре́жнему *прил.* као и пре, као и раније, по старом

попрёк, -а *м* укор, прекор; приговор, пребацивање *с*

попрека́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого чем разг.* прекоревати, корити *кога због чега*; пребацивати *коме шта*

попрекн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. кого чем разг.* прекорети, укорети *кога за шта*; пребацити *коме шта*

поприве́тствов||ать, -ую, -уешь, -уют *сврш.* 1. *разг.* поздравити 2. *војн.* поздравити, салутирати

по́прище, -а *с свеч.* поље рада, подручје, поприште; **на нау́чном ~** на научном пољу

по-прия́тельски *прил.* пријатељски, другарски

попро́б||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* 1. *что* испитати, проверити; **~ свои́ си́лы** проверити своје снаге 2. *что, чего* пробати, окусити; **~ суп** пробати супу; **~ вина́** пробати вино 3. *с инф.* покушати; **~ объясни́ть** покушати објаснити ◇ **(то́лько) ~уй(те)!** само пробај(те)!

попр||оси́ть, -ошу́, -о́сишь, -о́сят *сврш.* 1. *кого о чём, что, чего у кого и с инф.* замолити *кога за шта*, затражити *шта од кога*; **~** *кого* **о по́мощи** замолити *кога* за помоћ, тражити помоћ *од кога*; **я ~ошу́ его́ сде́лать э́то** ја ћу га замолити да то уради; **~ сове́та, разреше́ния** *у кого* затражити савет, дозволу *од кога*; **~ проще́ния** замолити за опроштај; **~ сло́ва** затражити реч 2. *кого за кого, о ком, чём* замолити, заузети се *за кога, шта* 3. *кого* позвати; **~ госте́й к столу́** позвати госте за сто ◇ **~** *чьей* **руки́** запросити *кога (девојку)*

попр||оси́ться, -ошу́сь, -о́сишься, -о́сятся *сврш.* замолити, затражити; **~ переночева́ть** замолити за преноћиште; **~ в о́тпуск** замолити за допуст; **~ на горшо́к** затражити ношу (*о детету*)

по́просту *прил. разг.* просто, једноставно, природно ◇ **~ говоря́** просто речено

попроша́||йка, -йки *м, ж, ген. мн.* **-ек** 1. *заст.* просјак *м* 2. *фиг. разг.* мољакало *с*, кукумавка *ж*

попроша́йнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* мољакати, просјачити, кукумавчити

попроща́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. *с кем* поздравити се *с ким* (*на растанку*), опростити се *с ким, од кога* 2. *с чем фиг.* опростити се *с чим, од чега*

попрыгу́н *само ном. м разг.* немирко, вртиреп

попрыгу́н||ья, -ьи *ж, ген. мн.* **-ий** *разг.* немирко *м*, вртиреп *м* (*жена*)

попры́ска||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* попрскати, пошкропити; **~ духа́ми** попрскати парфемом; **~ бельё** попрскати веш

попры́ска||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* попрскати се, пошкропити се

попря́||тать, -чу, -чешь, -чут; -танный *сврш.* посакривати; **~ все ве́щи** посакривати све ствари

попря́||таться, *1 и 2 л. јд. се не употр.*, **-чется, -чутся** *сврш.* посакривати се

по-пти́чьи *прил.* птичји, као птица

попуга́||й, -я *м* папагај, папига *ж*; **повторя́ть как ~** понављати као папагај

попуга́йнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* папагајски понављати (*туђе речи, мисли*)

попуга́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* поплашити, наплашити (*мало*)

попу́др||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш.* напудерисати, напудрати (*мало*)

попу́др||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* напудерисати се, напудрати се (*мало*)

популяриза́тор, -а *м* популаризатор

популяриза́ци||я, -и *ж* популаризација

популяриз||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный, популяризи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* популарисати, популаризовати, популаризирати; **~ нау́чные иде́и** популарисати научне идеје; **~ спорт** популарисати спорт

популя́рно *прил.* популарно

популя́рност||ь, -и *ж* 1. приступачност, популарност 2. популарност; **~ писа́теля** популарност писца

популя́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. приступачан, популаран; **~ное изложе́ние** популарно излагање 2. популаран; **~ журна́л** популаран часопис; **~ная пе́сня** популарна (омиљена) песма

попурри́ *непром. с муз.* потпури *м*

попусти́тельск||ий, -ая, -ое попустљив, толерантан; трпељив (*према негативним појавама итд.*)

попусти́тельств||о, -а *с* попустљивост *ж*, толеранција *ж*, трпељивост *ж (према негативним појавама итд.)*

попусти́тельств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. кому, чему* толерисати *кога, шта*; гледати кроз прсте *коме, чему*; **~ лентя́ю** гледати кроз прсте ленштини

по-пустому *прил. разг. в* **попусту**

попусту *прил. разг.* узалуд, бадава, непотребно; **~ тратить время** бадава губити време

попута||ть, -ет, -ют *сврш. кого, об с инф.*: **чёрт (бес, нечистый) меня ~л** ђаво ме натерао

попутно *прил.* 1. истовремено, у исти мах 2. успут, узгред; **~ спросить** узгред питати

попутн||ый, -ая, -ое 1. који се креће у истом правцу, истим путем; **~ая машина** кола која иду истим путем; **~ ветер** повољан ветар 2. узгредан, успутан; **~ое замечание** узгредна примедба; **~ое наблюдение** узгредно запажање; **~ые продукты** нуспродукти

попутчик, -а *м* сапутник (*случајни*)

попыта||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. что, чего разг.* покушати, пробати; **~ свой силы** испробати своје снаге ◊ **~ счастья** окушати срећу

попыта||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с инф.* покушати, окушати, пробати; **~ узнать** покушати сазнати

попыт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** покушај *м*, проба; **неудачная ~** неуспео покушај; **тщетная ~** узалудан покушај; **~ к бегству** покушај бекства; **сделать ~ку** учинити покушај ◊ **~ не пытка** покушај ништа не кошта

попыхива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. дувати, пухати (*на махове*) 2. пућкати; **~ сигаретой** пућкати цигарету

попя||титься, -чусь, -тишься, -тятся *сврш.* поћи назад, устукнути, узмакнути, одступити

попятн||ый, -ая, -ое *заст.*: **~ое движение** кретање уназад ◊ **пойти/идти на ~ую** предомислити се/предомишљати се, одступити/одступати од својих изјава

пор||а, -ы *ж* 1. *анат.* пора; **закупорка пор** зачепљење пора 2. *струч.* ситна шупљина (*у металу итд.*)

пор||а, -ы *ж, ак.* **пору**, *мн. се не употр.* 1. време *с*, доба *с*; **счастливая ~** срећно доба; **весенняя ~** пролећно доба; **обеденная ~** време ручка; **ночной ~ой** ноћу; **вечерней ~ой** увече 2. време *с*, период *м*; **~ дождей** кишни период; **~ испытаний** време искушења 3. *у функц. предик.* време је; **~ домой** време је да се иде кући; **~ спать** време је да се спава ◊ **до сих пор** а) до сада б) довде; **до тех пор** дотле, дотад; **с этих пор** одсада; **с тех пор** отада; **с тех пор, как** откад(а); **с давних пор** одавно; **с каких пор?** откада?; **до каких пор?** докле?, докада?; **с некоторых пор** од неког времена; **в ту пору** тада; **на первых ~ах** у прво време; **до ~ы до времени** засада, неко време; **в (самой) ~е** у најбољем добу (*живота*), у најбољој снази; **~ и честь знать** *разг.* треба и меру знати

поработа||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* порадити, радити (*извесно време*); **мы сегодня хорошо ~ли** данас смо лепо радили

поработител||ь, -я *м* подјармљивач, поробљивач

порабо||тить, -щу, -тишь, -тят; -щённый *сврш.* покорити, потчинити, подјармити

порабоща||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* покоравати, потчињавати, подјармљивати

порабощени||е, -я *с* покоравање, потчињавање, подјармљивање

поравня||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. с кем, чем* стићи *кога, шта*, наћи се упоредо *с ким, чим*

порадe||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. кому, чему, о чём заст.* заузети се *за кога, шта*, помоћи *коме, чему*

порад||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* обрадовати

порад||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш.* обрадовати се

поража||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что* 1. погађати, ударати (*оружјем итд.*) 2. тући, разбијати *кога, шта*, наносити пораз *коме, чему* 3. *само 3. л.* погађати, спопадати (*о болести, несрећи итд.*) 4. запрепашћивати, изненађивати, запањивати

поража||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* запрепашћивати се, изненађивати се, запањивати се

поражени||е, -я *с* 1. пораз *м*; **потерпеть ~** претрпети пораз, бити побеђен; **нанести ~** *кому* нанети пораз *коме*, победити *кога* 2. пораз *м*, неуспех *м* 3. *мед.* повреда *ж*, озледа *ж* ◊ **~ в правах** *зван.* ускраћивање грађанских права

пораженческ||ий, -ая, -ое дефетистички

пораженчеств||о, -а *с* дефетизам *м*

поразительно *прил.* изненађујуће, задивљујуће, запањујуће

поразител||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно изненађујући, задивљујући, запањујући; **~ьное сходство** запањујућа сличност

пора||зить, -жу, -зишь, -зят; -жённый *сврш. кого, что* 1. погодити, ударити (*оружјем итд.*) 2. потући, разбити *кога, шта*, нанети пораз *коме, чему*; **~ врага** потући непријатеља 3. *само 3. л.* погодити, спопасти (*о болести, несрећи итд.*) 4. запрепастити, изненадити, запањити; **~** *кого* **неожиданным известием** изненадити *кога* неочекиваном вешћу

пора||зиться, -жусь, -зишься, -зятся *сврш.* запрепастити се, изненадити се, запањити се; **~ известию** запањити се вешћу; **~** *чьей* **красотой** бити изненађен *чијом* лепотом

поразмысл||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш. разг.* размислити, промислити

по-разному *прил.* различито, на разне начине

поран||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* ранити, повредити, озледити; **~ руку** повредити руку

поран||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* ранити се, повредити се, озледити се

пораньше *разг.* 1. *прид.* поранији, нешто ранији 2. *прил.* пораније, нешто раније

пораста||ть, -ет, -ют *несврш. чем* зарастати *у шта*, обрастати *чим*

порас||ти, -ёт, -ут; *прошл.* **порос, поросла, поросло** *сврш. чем* зарасти *у шта*, обрасти *чим*; **~ травой** зарасти у траву; **~ мхом** обрасти маховином

порв||ать, -у, -ёшь, -ут; *прошл.* **-ал, -ала, -ало; порванный** *сврш.* 1. поцепати, подерати; **~ чулки** поцепати чарапе 2. *фиг.* прекинути, раскинути; **~ дипломатические отношения** прекинути дипломатске односе; **~ с друзьями** раскинути са пријатељима

порв||аться, -ётся, -утся; *прошл.* **-ался, -алась, -алось** *и* **-алось** *сврш.* 1. поцепати се, подерати се; **чулки ~ались** чарапе су се поцепале 2. прекинути се, покидати се; **провод ~ался** вод се прекинуо 3. *фиг.* прекинути се (*о односима итд.*)

по-ребячески *прил.* детињасто, као дете

поредe||ть, -ет, -ют *сврш.* проредити се, постати ређи; **волосы ~ли** коса се проредила; **лес ~л** шума се проредила

порез, -а *м* 1. засецање *с*, урез, рез 2. зарез, посекотина *ж*; **~ на руке** посекотина на руци; **глубокий ~** дубок зарез

поре||зать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш.* 1. посећи; **~ палец** посећи прст 2. *разг.* насећи, наре-

зати; ~ **хлéба** насећи хлеба 3. *разг.* поклати; ~ **всех кур** поклати све кокоши

порé||заться, -жусь, -жешься, -жутся *сврш.* посећи се

порé||й, -я *м* празилук, порилук

порекоменд||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш.* 1. препоручити; ~ **рабóтника** препоручити радника 2. препоручити, посаветовати

пореш||ить, -ý, -ишь, -áт; -ённый *сврш.* 1. *нар.* одлучити; **на том и ~или** тако смо и одлучили 2. *что заст.* завршити, свршити; ~ **дéло** завршити посао 3. *кого нар. заст.* убити, уништити

пóристост||ь, -и *ж струч.* порозност, шупљикавост; ~ **пóчвы** порозност земљишта

пóрис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. са израженим порама; **~тая кóжа** кожа са израженим порама 2. *струч.* порозан; шупљикав

пориuáни||е, -я *с* прекор *м*, осуда *ж*; **вы́нести общéственное** ~ *кому* изрећи *коме* јавну осуду; **э́то достóйно ~я** то заслужује осуду

порицá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* кудити, корети, прекоревати, осуђивати; ~ *чьё* **поведéние** осуђивати *чије* понашање

пóр||ка[1], -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* шибање *с*, бичевање *с*

пóрк||а[2], **-и** *ж* парање *с*; ~ **стáрой одéжды** парање старе одеће

порнографи́ческ||ий, -ая, -ое порнографски

порногрáфи||я, -и *ж* порнографија

пóровну *прил.* на равне делове, равномерно; **разделить** ~ поделити на равне делове

порóг, -а *м* 1. праг (*куће*); **переступи́ть** ~ прекорачити праг 2. речни праг, брзак 3. *књиш. фиг.* руб, граница *ж*; **быть на ~е смéрти** бити на рубу смрти; **веснá ужé на ~е** пролеће је већ на прагу 4. *струч.* праг; ~ **сознáния** праг свести; ~ **слы́шимости** праг чујности ◊ **не пускáть на** ~ *разг.* не пуштати у кућу; **обивáть ~и** *разг.* обијати туђе прагове

порóд||а, -ы *ж* 1. раса, пасмина, сој *м*; ~ **лошадéй** пасмина коња; ~ **собáк** раса паса 2. врста, сорта; **цéнные ~ы дéрева** племените врсте дрвета; **хвóйные ~ы** четинари 3. *заст.* род *м*, сој *м*; **осóбая** ~ **людéй** нарочити сој људи 4. *геол.* наслага, слој *м*; **гóрные ~ы** рудне наслаге

порóдис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. расан, чистокрван; **~тая лóшадь** расан коњ 2. племенитог соја, порекла; **~тое лицó** аристократско лице

поро||дить, -жý, -дишь, -дят; -ждённый *сврш.* 1. *заст.* родити 2. *фиг.* проузроковати, изазвати; ~ **подозрéние** изазвати сумњу; ~ **тóлки** изазвати оговарања

породн||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* 1. сродити се, зближити се 2. ородити се, ступити у родбинску везу

порождá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. рађати 2. *фиг.* проузроковати, изазивати (*сумњу итд.*)

порождéни||е, -я *с* творевина *ж*, плод *м*; ~ **фантáзии** плод фантазије

порóжис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то са много речних прагова, брзака; **~тая рекá** река са много брзака

порóжн||ий, -яя, -ее *нар.* празан; ненатоварен; **~яя бóчка** празно буре; ~ **пробéг автомоби́ля** празан ход возила ◊ **перели́вать из пустóго в ~ее** сипати из шупљег у празно

порожня́к, -á *м* празан теретни воз, празна теретна кола

порожнякóв||ый, -ая, -ое *струч.* празан, ненатоварен (*вагон, кола*)

порожнякóм *прил. разг.* празан, ненатоварен; **грузови́к идёт** ~ камион иде празан

пóрознь *прил.* 1. засебно, посебно, одвојено; **жить** ~ живети, одвоено 2. у различито време

порозовé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* постати ружичаст, зарумenети се

порóй *прил.* каткад, понекад

порóк, -а *м* 1. порок, зло *с*; **обличáть ~и** разоткривати (изобличавати) пороке 2. *само јд. заст.* разврат, раскалашност *ж*; **предáться ~у** одати се разврату 3. недостатак, мана *ж*; ~ **сéрдца** срчана мана; ~ **рéчи** говорна мана

поролóн, -а *м* перлон, полиуретан

поролóнов||ый, -ая, -ое перлонски, од перлона, од полиуретана

порос||ёнок, -ёнка *м, мн.* **-я́та, -я́т** прасе *с*; **молóчный** ~ сисанче

порос||и́ться, -и́тся, -я́тся *несврш.* прасити се

пóросл||ь, -и *ж* 1. младице *мн. ж*, изданци *мн. м* 2. млада шума, шумарица, шикара

поросятин||а, -ы *ж* прасетина

порося́ч||ий, -ья, -ье прасећи

порóтно *прил. војн.* по четама; **стрóиться** ~ постројавати се по четама

порóть[1], **порю́, пóрешь, пóрют** *несврш.* парати; ~ **стáрую ю́бку** парати стару сукњу ◊ ~ **чушь (вздор, ерундý, глýпости)** *разг.* говорити бесмислице, лупетати којешта; ~ **горя́чку** *разг.* поступати непромишљено

порóть[2], **порю́, пóрешь, пóрют** *несврш. разг.* шибати, батинати, бичевати

пóрох, -а (-у) *м* 1. барут; **безды́мный** ~ бездимни барут 2. *разг.* плаховит, прек човек ◊ **пáхнет ~ом** мирише на рат; **держáть** ~ **сухи́м** бити спреман за одбрану; **он ~у не ню́хал** није ни омирисао барута; **он ~а (~у) не вы́думает** неће открити Америку; **дáром трáтить** ~ а) трошити узалуд снаге б) говорити у ветар; **не хватáет ~а (~у)** нема петље, нема довољно снаге (способности)

пороховни́ц||а, -ы *ж заст.* барутница, кеса, рог *м* за барут ◊ **есть ещё пóрох в ~ах** имамо још снаге за борбу

порохов||óй, -áя, -óе барутни, од барута, за барут; ~ **зáпах** мирис барута; ~ **завóд** фабрика барута, барутана ◊ **~áя бóчка,** ~ **пóгреб** буре барута

порóч||ить, -у, -ишь, -ат *несврш.* 1. оцрњавати, пањкати, оговарати 2. срамотити, каљати; ~ *чьё* **и́мя** каљати *чије* име

порóчност||ь, -и *ж* 1. порочност, поквареност, изопаченост 2. неправилност, погрешност; ~ **доказáтельства** погрешност доказа

порóч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. порочан, покварен, изопачен; развратан; **~ная жизнь** порочан живот; ~ **человéк** покварен човек; **~ные склóнности** изопаченост 2. погрешан, неисправан, крив; ~ **вы́вод** погрешан закључак ◊ ~ **круг** а) циркулус вициозус, погрешан круг б) зачарани круг, безизлазан положај

порóш||а, -и *ж* танак слој снега (*ситног*)

пороши́||ть, -т *несврш. что и без обј.* помало падати, сипити (*о снегу*); **с утрá ~т** *безл.* од јутра пада ситан снег

порошко́в||ый, -ая, -ое који се односи на прах, прашак; у праху

порош||о́к, -ка́ *м* прашак; **зубно́й ~** прашак за зубе; **яи́чный ~** јаја у праху; **стира́льный ~** прашак за рубље; **~ от головно́й бо́ли** прашак против главобоље ◇ **стере́ть в ~** *разг.* смрвити, сатрти у прах

поро́ю *прил. в.* **поро́й**

порт, -а *м, лок.* **о -е, в -у́,** *мн.* **-ы** *и* **-ы́, -о́в** лука *ж*, пристаниште *с*; **морско́й ~** морска лука; **речно́й ~** речно пристаниште; **торго́вый ~** трговачка лука; **вое́нный ~** ратна лука ◇ **возду́шный ~** аеродром

порта́л, -а *м архит.* портал; **готи́ческий ~** готски портал

порта́льн||ый, -ая, -ое *архит.* који се односи на портал

портати́вност||ь, -и *ж* портативност

портати́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но портативан, портабл; **~ приёмник** портабл пријемник; **~ная пи́шущая маши́нка** портабл писаћа машина

порта́ч||ить, -у, -ишь, -ат *несврш. нар.* мандрљати, лоше радити, кварити (*радећи*)

портве́йн, -а *м* порто (*врста вина*)

по́ртер, -а *м* портер (*врста црног пива*)

по́ртик, -а *м архит.* портик

по́р||тить, -чу, -тишь, -ят *несврш.* **1.** кварити, оштећивати, упропашћивати; **~ механи́зм** кварити механизам; **~ зре́ние** кварити (упропашћивати) вид; **~ своё здоро́вье** упропашћивати своје здравље **2.** кварити, погоршавати; **~ настрое́ние** кварити расположење; **~ впечатле́ние** кварити утисак; **~ отноше́ния** *с кем* кварити односе *с ким* ◇ **~ себе́ кровь** загорчавати себи живот

по́р||титься, -чусь, -тишься, -тятся *несврш.* **1.** кварити се, оштећивати се, упропашћивати се; **мя́со бы́стро ~тится** месо се брзо квари; **зре́ние ~тится** вид се упропашћује **2.** кварити се, погоршавати се; **пого́да ста́ла ~** време се почело кварити

портк||и́, -о́в *мн. нар.* панталоне *мн. ж*, хлаче *мн. ж*; гаће *мн. ж*

портмоне́ *непром. с заст.* новчаник *м*

портни́х||а, -и *ж* кројачица, шнајдерка

портно́вск||ий, -ая, -ое кројачки; **~ие но́жницы** кројачке маказе

портно́||й, -го *м* кројач, шнајдер; **мужско́й ~** кројач мушког одела; **да́мский ~** кројач женског одела

портня́ж||ить, -у, -ишь, -ат *несврш. нар.* бити кројач, бавити се кројачким занатом

портня́жн||ый, -ая, -ое кројачки; **~ое де́ло** кројачки занат

портови́к, -а́ *м* лучки радник

порто́в||ый, -ая, -ое лучки, пристанишни; **~ го́род** лучки град; **~ые рабо́чие** лучки радници

портре́т, -а *м* портрет; **писа́ть ~** *с кого* сликати *чији* портрет; **поясно́й ~** портрет до појаса; **группово́й ~** групни портрет; **~ ма́слом** портрет у уљу

портрети́ст, -а *м* портретист(а)

портре́тн||ый, -ая, -ое портретски; **~ая жи́вопись** портретско сликарство

портсига́р, -а *м* табакера *ж*

португа́льск||ий, -ая, -ое потругалски

португа́л||ьцы, -ьцев *мн.* (*јд.* **португа́л|ец, -ьца** *м* Португалац; **португа́л|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Португалка) Португалци

портупе́||я, -и *ж* ремен *м*, опасач *м* (*за сабљу*)

портфе́л||ь, -я *м* **1.** ташна *ж*, торба *ж* (*за књиге итд.*); **ко́жаный ~** кожна торба **2.** портфељ, министарски ресор; **распределе́ние ~ей** расподела министарских ресора **3.** рукопис у припреми за штампање ◇ **мини́стр без ~я** министар без портфеља

портье́ *непром. м* портир, вратар (*хотелски*)

портье́р||а, -ы *ж* завеса, застор *м* (*од меблштофа*)

портье́рн||ый, -ая, -ое који се односи на завесу, застор

портя́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** обојак *м*; **намота́ть ~ки** омотати обојке

портя́ночн||ый, -ая, -ое обојков, за обојак

пор||уби́ть, -ублю́, -у́бишь, -у́бят; -у́бленный *сврш.* **1.** *что* посећи, исећи (*све, много*) **2.** *что, чего* насећи, нарезати, нацепати; **~ мя́со** насећи меса

пору́б||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** сеча, горосеча (*об. недозвољена*)

поруга́ни||е, -я *с* срамоћење, вређање, скрнављење; **отда́ть на ~е** изложити порузи

пору́ганн||ый, -ая, -ое осрамоћен, оскрнављен; **~ая честь** оскрнављена част

поруга́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с кем разг.* посвађати се

пору́к||а, -и *ж* јемство *с*, гаранција; **взять на ~и** *кого* јемчити *за кога;* **кругова́я ~** узајамно јемство

по-ру́сски *прил.* руски; **говори́ть, понима́ть ~** говорити, разумети руски

поруча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кому* **1.** *что и с инф.* налагати, наређивати, стављати у дужност **2.** *кого* поверавати, предавати на старање

поруче́н||ец, -ца *м зван.* службеник за поверљиве послове

поруче́ни||е, -я *с* **1.** налог *м*, задатак *м*; **парти́йное ~** партијски задатак; **по ~ю** по налогу; **вы́полнить ~** извршити задатак; **дать ~** *кому* дати задатак *коме;* **получи́ть ~** добити задатак **2.** порука *ж*; **у меня́ к вам ~** имам нешто да вас замолим да урадите

по́руч||ень, -ня *м* ограда *ж*, приручје *с* (*на степеницама, на вратима итд.*)

пору́чик, -а *м војн. заст.* поручник

поручи́тел||ь, -я *м* јемац

поручи́тельств||о, -а *с* јемство, гаранција *ж*

пор||учи́ть, -учу́, -у́чишь, -у́чат; -у́ченный *сврш. кому* **1.** *что и с инф.* наложити, наредити, ставити у дужност; **~** *кому* **доста́вить письмо́** ставити *коме* у дужност да преда писмо **2.** *кого* поверити, предати на старање; **~ дете́й** *кому* предати децу на старање *коме*

пор||учи́ться, -учу́сь, -у́чишься, -у́чатся *сврш.* зајемчити, гарантовати; **не могу́ ~ за исхо́д опера́ции** не могу да гарантујем да ће се операција добро завршити

порфи́р, -а *м мин.* порфир

порфи́р||а, -ы *ж* порфира (*мантија*)

порфи́рн||ый, -ая, -ое *заст. свеч.* пурпуран, тамно црвен

порфи́ров||ый, -ая, -ое *мин.* порфиров, од порфира

порха́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прхати, прелетати с места на место; лепршати; **~ по ве́ткам** летети с гране на грану

порхн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* прхнути, прелетети с места на место; залепршати

порцио́н, -а *м заст.* оброк, порција *ж* (*хране*)

порцио́нн||ый, -ая, -ое 1. оброчни, порцијски; по

порцијама 2. по наруџбини; **~ое блю́до** јело по наруџбини

по́рци||я, -и *ж* оброк *м*; порција; **заказа́ть две ~и котле́т** наручити две порције фашираних шницли

по́рч||а, -и *ж* 1. квар *м*, кварење *с*; оштећење *с*, оштећивање *с*; **~ инструме́нтов** оштећење алата, **~ зре́ния** кварење вида 2. *нар.* урок *м*; **навести́ ~у** *на кого* набацити урок *на кога*, урећи *кога*

по́рчен||ый, -ая, -ое 1. покварен, оштећен; **~ые проду́кты** покварене намирнице; **~ое я́блоко** натрула јабука 2. *нар.* уречен

по́рш||ень, -ня *м тех.* клип; **враща́ющийся ~** обртни клип

поршнев||о́й, -а́я, -о́е *тех.* клипни; **~ насо́с** клипна пумпа; **~о́е кольцо́** клипни прстен

поры́в[1], **-а** *м* 1. налет, навала *ж*; **си́льные ~ы ве́тра** снажни налети ветра 2. *фиг.* полет; занос; **трудово́й ~** радни елан; **тво́рческий ~** стваралачки занос; **в ~е ра́дости** обузет радошћу; **в ~е гне́ва** у наступу љутине

поры́в[2], **-а** *м струч.* 1. цепање *с*, кидање *с*; прекид (*жице итд.*) 2. место *с* прекида

порыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прекидати, раскидати; **~ дипломати́ческие отноше́ния** прекидати дипломатске односе

порыва́||ться[1], **-ется -ются** *несврш.* кидати се, прекидати се

порыва́||ться[2], **-юсь, -ешься, -ются** *несврш.* 1. нагло устајати, трзати се 2. *с инф.* покушавати, настојати; тежити, стремити; **~ уйти́** покушавати отићи

поры́висто *прил.* 1. неравномерно, у налетима 2. нагло

поры́вистост||ь, -и *ж* 1. неравномерност, неуједначеност 2. оштрина, наглост; **~ движе́ний** оштрина покрета

поры́вис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. неравномеран, у налетима; **~ ве́тер** ветар у налетима 2. оштар, нагао; **~тые движе́ния** оштри (нагли) покрети

порыже́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* постати риђ, риђаст

порыхле́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* постати растресит, сипак

поря́дков||ый, -ая, -ое редни; **~ое числи́тельное** *грам.* редни број; **~ но́мер** текући број

поря́дком *прил. разг.* 1. доста, прилично, у знатној мери; **~ уста́ть** прилично се уморити; **мне э́то ~ надое́ло** то ми је много досадило 2. како ваља, како треба; **он ничего́ ~ не сде́лал** он ништа није урадио како ваља

поря́д||ок, -ка *м* 1. ред; **в ко́мнате ~** у соби је ред; **привести́ в ~** довести у ред; **наводи́ть ~** уређивати; **следи́ть за ~ком** одржавати ред; **привести́ себя́ в ~** дотерати се 2. ред, редослед, ток; **хронологи́ческий ~** хронолошки ред; **в алфави́тном ~ке** по азбучном реду; **~ слов** ред речи; **в ~ке о́череди** кад дође ред, по реду; **рассказа́ть всё по ~ку** испричати све по реду 3. поредак, уређење *с*; **капиталисти́ческий ~** капиталистички поредак; **существу́ющий ~** постојећи поредак 4. начин, поступак, пут; **~ голосова́ния** начин (поступак) гласања; **зако́нным ~ком** законским путем; **в принуди́тельном ~ке** принудном мером; **в спе́шном ~ке** форсираним поступком; **реши́ть вопро́с в рабо́чем ~ке** решити питање у току рада 5. карактер, природа *ж*; врста *ж*; **фа́кты одного́ ~ка** чињенице истог карактера; **тру́дности экономи́ческого ~ка** потешкоће економске природе; **моти́вы ли́чного ~ка** мотиви личне природе 6. *војн.* распоред, формација *ж*; **боево́й ~** борбени распоред ◇ **~ дня** дневни ред; **призва́ть к ~ку** позвати на ред; **всё в по́лном ~ке** све је у најбољем реду; **э́то не ~** то није ред; **для ~ка** реда ради; **э́то в ~ке веще́й** то је природно (нормално)

поря́дочно *прил.* 1. честито, часно, поштено; **поступи́ть ~** поступити часно 2. *разг.* прилично, знатно; **я ~ уста́л** прилично сам се уморио

поря́дочност||ь, -и *ж* честитост, поштење *с*

поря́доч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. поштен, честит, частан, ваљан; **~ челове́к** честит човек; **~ посту́пок** частан поступак 2. знатан, поприличан, позамашан; **~ моро́з** прилично јак мраз; **~ долг** поприличан дуг

поса́д, -а *м ист.* 1. предграђе *с*, трговиште *с* 2. приградско насеље

пос||ади́ть, -ажу́, -а́дишь, -а́дят; -а́женный *сврш.* 1. *что* посадити, засадити; **~ цветы́** засадити цвеће 2. *кого* сместити, ставити; **~ госте́й за стол** сместити госте за сто; **~ в кре́сло** сместити у фотељу; **~ на по́езд** укрцати на воз; **~ ку́рицу на я́йца** насадити квочку; **~ пти́цу в кле́тку** затворити птицу у кавез; **~ соба́ку на цепь** везати пса на ланац; **~** *кого* **на дие́ту** ставити *кога* на дијету 3. *кого за что и с инф.* натерати, приморати (*на неки посао*); **~** *кого* **писа́ть** натерати *кога* да пише 4. *кого* затворити, ухапсити; **~ в тюрьму́** стрпати у затвор; **~ под аре́ст** ухапсити 5. *кого фиг.* поставити (*на дужност*) 6. *что* спустити; **~ самолёт** атерирати 7. *что* ставити; **~ хле́бы** ставити хлебове у пећницу; **~ ша́пку набекре́нь** нахерити шубару; **~ запла́тки** ставити (пришити) закрпе 8. *что* насадити, набити; **~ топо́р на топо́рище** насадити секиру на држаљу 9. *что разг.* направити; **~ пятно́** направити мрљу ◇ **~ на мель** а) насукати брод б) довести у неприлику; **~ на кол** *кого* набити *кога* на колац; **~ в кало́шу** *кого разг.* довести *кога* у смешан, неугодан положај; **глубоко́ ~а́женные глаза́** дубоко усађене очи

поса́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* сађење *с*, засађивање *с*; **~ карто́феля** сађење кромпира 2. *само јд.* укрцавање *с*; **~ на по́езд** укрцавање у воз 3. слетање *с*, атерирање *с*; **вы́нужденная ~** принудно слетање; **соверши́ть ~ку** атерирати 4. држање *с* у седлу (*јахача*) 5. *мн.* **-ки, -ок** саднице *мн. ж*; **молоды́е ~ки** младе саднице

поса́дник, -а *м ист.* 1. кнежев намесник 2. изборни управитељ града

поса́дочн||ый, -ая, -ое 1. који се односи на сађење; **~ые рабо́ты** сађење; **~ карто́фель** семенски кромпир 2. који се односи на укрцавање (*путника у воз, авион итд.*); **~ тало́н к биле́ту** купон за резервацију седишта уз карту 3. који се односи на слетање, атерирање; **~ая ско́рость** брзина слетања; **~ые огни́** сигналне светиљке за слетање; **~ая площа́дка** слетилиште, авионска писта

поса́дск||ий, -ая, -ое *ист.*: **~ие лю́ди** занатлије и трговци

посажён||ый, -ая, -ое *заст.*: **~ оте́ц** стари сват; **~ая мать** старосватица

поса́пыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* дахтати, тешко дисати

поса́хар||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш.* пошећерити, засладити шећером

посва́та||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. кого кому, за кого* запросити (*девојку*)

посва́та||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. к кому, за кого* запросити (*девојку*)

посвеже́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. *само 3. л.* захладнети, постати хладније, свежије; **к утру́ ~ло** *безл.* пред зору је постало свежије 2. постати свежији, бодрији (*о човеку*)

посв||ети́ть, -ечу́, -е́тишь, -е́тят *несврш.* 1. *кому* посветлити, осветлити, расветлити 2. *само 3. л.* сијати, светлети (*извесно време*)

посветле́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. *само 3. л.* постати светлији; постати ведрији; **не́бо ~ло** небо је постало ведрије 2. *фиг.* озарити се, засијати (*о лицу*); постати бистрији, јаснији (*о мислима*)

по́свист, -а *м* звиждање *с*, звиждук

посв||иста́ть, -ищу́, -и́щешь, -и́щут, посви||сте́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т *сврш.* зазвиждати; звиждати (*извесно време*)

посви́стыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* звиждукати

по-сво́ему *прил.* 1. са свога становишта; **он ~ прав** он је у праву са свога становишта 2. по својој вољи, на свој начин

по-сво́йски *прил. разг.* 1. по свом нахођењу, по својој вољи; **распра́виться ~** *с кем* обрачунати се *с ким* по свом нахођењу 2. као свој своме, без околишења; **скажу́ тебе́ ~** рећи ћу ти отворено

посвя||ти́ть, -щу́, ти́шь, -тя́т; -щённый *сврш.* 1. *кого во что* посветити, упутити *кога у шта;* ~ *кого* **в свою́ та́йну** поверити *коме* своју тајну 2. *что кому, чему* посветити, поклонити; **~ жизнь иску́сству** посветити живот уметности; **~ стихотворе́ние** *кому* посветити песму *коме* 3. *кого в кого, во что заст.* произвести *кога за шта*

посвяща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого во что* посвећивати, упућивати *кога у шта* 2. *что кому, чему* посвећивати; поклањати; **~ жизнь иску́сству** посвећивати живот уметности 3. *кого в кого, во что заст.* производити *кога за шта;* ~ *кого* **в ры́цари** производити *кога* за витеза

посвяще́ни||е, -я *с* 1. посвећивање, упућивање 2. посвета *ж*; **~ в кни́ге** посвета у књизи 3. *заст.* производење (*у чин, звање*)

посе́в, -а *м* 1. сејање *с*, сетва *ж*; **вре́мя ~а** сезона сетве 2. усев; **ози́мые ~ы** озими усеви

посевн||о́й, -а́я, -о́е 1. сетвени; **~а́я пло́щадь** сетвена површина; **~а́я кампа́ния** сетвена кампања 2. **посевн|а́я, -о́й** *ж* сетва, сетвена кампања

поседе́л||ый, -ая, -ое поседео, оседео

поседе́ни||е, -я *с* сеђење (*косе*)

поседе́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* поседети, оседети; **ра́но ~** рано поседети

посейча́с *прил. разг.* досад(а), до дан данас

поселе́н||ец, -ца *м* 1. насељеник, досељеник, колонист(а) 2. исељеник по казни; депортирац

поселе́ни||е, -я *с* 1. насељавање, насељење 2. принудно исељење; **ссы́лка на ~** депортација; **сосла́ть на ~** протерати, депортирати 3. насеље, насеобина *ж*

посел||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. *кого* уселити, населити, настанити, сместити; ~ *кого* **в но́вую кварти́ру** уселити *кога* у нови стан; ~ *кого* **в гости́нице** сместити *кога* у хотел 2. *что фиг.* унети, посејати; **~ не́нависть** посејати мржњу

посел||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* 1. населити се, настанити се, сместити се; **~ в це́нтре го́рода** настанити се у центру града 2. *само 3. л. фиг.* створити, се настати (*о осећању итд.*)

поселко́в||ый, -ая, -ое насебоински; који се односи на насеље; **~ сове́т** совјет насеља

посёл||ок, -ка *м* насеље *с*, насеобина *ж*; **рабо́чий ~** радничко насеље; **рыба́цкий ~** рибарско насеље; **да́чный ~** викенд-насеље

поселя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого* усељавати, насељавати, настањивати, смештати 2. *что фиг.* уносити, сејати (*мржњу итд.*)

поселя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. насељавати се, настањивати се, смештати се 2. *само 3. л. фиг.* стварати се, настајати (*о осећању итд.*)

посеребр||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. посребрити; **~ подно́с** посребрити послужавник 2. *фиг.* учинити сребрнастим, седим (*косу*); **вре́мя ~и́ло его́ во́лосы** време је учинило да му коса постане сребрнаста (проседа)

посереди́ *прил. и предл. с ген. разг. в.* **посереди́не**

посереди́не 1. *прил.* у средини; **стоя́ть ~** стајати у средини 2. *предл. с ген.* усред, посред, насред *с ген.;* **~ доро́ги** посред пута

посерёдке *прил. разг.* у средини

посере́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* посивети, постати сив; **не́бо ~ло** небо је постало сиво; **лицо́ у него́ ~ло** постао је сив у лицу

посерьёзне||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* уозбиљити се, постати озбиљан

посети́тел||ь, -я *м* 1. посетилац, посетитељ; **постоя́нный ~** сталан посетилац; **~ вы́ставки** посетилац изложбе 2. странка *м, ж*; **приём ~ей по вто́рникам** пријем странака уторком

посети́тельск||ий, -ая, -ое 1. посетилачки, посетитељски 2. странaчки

посе||ти́ть, -щу́, -ти́шь, -тя́т; -щённый *сврш.* 1. *кого, что* посетити; обићи; **~ знако́мого** посетити познаника; **~ больно́го** обићи болесника; **~ музе́й** посетити музеј; **~ спекта́кль** присуствовати представи 2. *кого фиг.* доћи *коме*; **поэ́та ~ти́ло вдохнове́ние** песнику је дошло надахнуће

посе́т||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. на кого, что* пожалити се, покудити се; **~ на здоро́вье** пожалити се на здравље

пос||е́чься, -ечётся, -еку́тся; *прошл.* **-ёкся, -екла́сь, -екло́сь** *сврш.* окрзати се (*о коси*); искрзати се (*о тканини*)

посеща́емост||ь, -и *ж* посећеност, број *м* (фреквенција) посета; **~ ле́кций** посећеност предавања; **больша́я ~** добра посећеност; **ни́зкая ~** слаба посећеност

посеща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* посећивати (*познаника*); обилазити (*болесника*) 2. *что* похађати; **регуля́рно ~ ле́кции** редовно похађати предавања 3. *кого фиг.* долазити *коме (о надахнућу итд.)*

посеще́ни||е, -я *с* 1. посећивање; обилазак *м*, посета *ж*; **~ больно́го** обилазак болесника; **~ теа́тра** одлазак у позориште 2. похађање; **~ ле́кций** похађање предавања

посе́||ять, -ю, -ешь, -ют; -янный *сврш.* 1. посејати; **~ хлеб** посејати жито 2. *фиг.* посејати, унети; **~ за́висть** посејати завист 3. *нар.* изгубити ◊ **что ~ешь, то и пожнёшь** *посл.* шта си посејао то ћеш и пожњети

посиде́л||ки, -ок *мн. нар.* посело *с*, прело *с*

поси||де́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т *сврш.* 1. поседети, седети (*мало*); **~ на све́жем во́здухе** поседети на чистом ваздуху 2. провести неко време, поседети; **~ в гостя́х** поседети у гостима

поси́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно сразмеран,

према снази, према могућностима; ~ **труд** рад према снази; ~**ьная зада́ча** задатак према могућностима; **оказа́ть ~ьную по́мощь** пружити могућу помоћ

посине́л||ый, -ая, -ое *разг.* поплавео, помодрео

посине́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* поплавети, помодрети; **нос ~л от хо́лода** нос је помодрео од хладноће

поск||ака́ть, -ачу́, -а́чешь, -а́чут *сврш.* 1. скакати, скакутати (*извесно време*) 2. појурити; одјурити (*на коњу*); **ко́ни ~ака́ли** коњи су појурили у галопу

поскользн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* 1. поклизнути се, оклизнути се 2. *фиг.* посрнути (*морално*)

поско́льку *везн.* пошто, будући да; уколико

поско́нн||ый, -ая, -ое од кудеље, конопље; **~ая руба́ха** кошуља од конопљаног платна

по́скон||ь, -и *ж* 1. *бот.* конопља белојка (*мушка*) 2. домаће конопљано платно

поскрёб||ки, -ков *мн.*, **поскрёбыш||и, -ей** *мн. разг.* саструшци, остаци хране (*на суду*)

поскро́мнича||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* понашати се претерано скромно (*извесно време*)

поскуп||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. на что с инф. и без обј.* шкртарити, цицијашити, тврдичити

поскучне́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* нерасположити се, постати невесео

послабле́ни||е, -я *с* попуштање, попустљивост *ж*

посла́н||ец, -ца *м* изасланик

посла́ни||е, -я *с* 1. *књиш.* писмена порука 2. *заст. и ирон.* писмо; **любо́вное ~** љубавно писмо

посла́нник, -а *м* посланик (*на страни*), опуномоћени министар

посла||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш.* засладити, осладити

посла́ть, пошлю́, пошлёшь, пошлю́т; по́сланный *сврш.* 1. послати; ~ *кого* **в магази́н** послати *кога* у продавницу; ~ *кого* **в командиро́вку** послати *кога* на службено путовање; ~ **за врачо́м** послати по лекара 2. послати, отпремити; ~ **телегра́мму** послати телеграм; ~ **по по́чте (по́чтой)** послати поштом 3. послати, упутити; ~ **приве́т** упутити поздрав; ~ **возду́шный поцелу́й** послати пољубац руком; ~ **сигна́л бе́дствия** сигнализирати несрећу 4. послати, упутити, бацити; ~ **копьё** бацити копље; ~ **пу́лю в заты́лок** гађати метком у потиљак 5. *спорт.* сервирати, упутити (*лопту итд.*) ◇ ~ **к чёрту (ко всем чертя́м)** послати до (сто) ђавола; **пошли́ ты его́ пода́льше** *разг.* нека иде до ђавола

по́сле 1. *прил.* после, потом, касније; **э́то мо́жно сде́лать ~** то се може урадити касније; ~ **расскажу́ обо всём** касније ћу све испричати 2. *предл. с ген.* после, након; ~ **обе́да** после ручка; **сра́зу ~ войны́** одмах иза рата; **прийти́ ~ всех** доћи после свију; ~ **всего́ э́того** после свега тога; ~ **того́, как** након, пошто

послевое́нн||ый, -ая, -ое послератни; ~ **пери́од** послератни период

после́д, -а *м анат.* плацента *ж*, постељица *ж*

после||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т *сврш. за кем, чем* припазити *на кога, шта,* пратити погледом *кога, шта* (*извесно време*); ~ **за детьми́** припазити на децу

после́дк||и, -ов *мн. нар.* остаци *мн. м*

после́дн||ий, -яя, -ее 1. последњи, задњи; ~ **день неде́ли** последњи дан у недељи; **~яя глава́ рома́на** последња глава романа; ~ **курс** завршна година студија; ~ **ребёнок в семье́** најмлађе дете у породици; **(в) ~ раз** последњи пут; **(в) ~ее вре́мя** у последње време; **в ~юю мину́ту** у последњем тренутку 2. најновији, последњи; ~ **но́мер журна́ла** најновији број часописа; **~ие изве́стия** најновије вести (*на радију*); **~ее сло́во нау́ки** последња реч науке; ~ **крик мо́ды** модни хит, последњи крик моде 3. крајњи, коначан, дефинитиван; **~яя цена́** коначна цена; **реши́ться на ~юю ме́ру** одлучити се на последњи корак; **э́то моё ~ее сло́во** то је моја последња реч 4. *књиш.* наведени, споменути 5. *разг.* најгори, последњи; **обруга́ть ~ими слова́ми** изгрдити на пасја кола ◇ **~яя во́ля** последња жеља; **проводи́ть** *кого* **в ~ путь** испратити *кога* на последњи пут; **сража́ться до ~ей ка́пли кро́ви (до ~его вздо́ха)** борити се до последње капи крви (до последњег даха); **из ~их сил** на измаку снаге; **~яя спи́ца в колесни́це** задња рупа на свирали

после́довател||ь, -я *м* следбеник, присталица *м, ж*

после́довательно *прил.* 1. наизменично 2. доследно

после́довательност||ь, -и *ж* 1. наизменичност, узастопност, повезаност 2. доследност

после́довател||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. *само дужи обл.* наизменичан, узастопан, повезан; **~ьные эта́пы рабо́ты** повезане етапе у раду; **в ~ьном поря́дке** континуирано 2. доследан, конзеквентан; ~ **вы́вод** логичан закључак

после́д||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш.* 1. *за кем, чем* следити *кога, шта,* поћи *за ким, чим* 2. *само 3. л. за чем* доћи, следити *иза чега, за чим* 3. *кому, чему* следити *кога, шта,* повести се *за ким, чим,* угледати се *на кога, шта;* ~ *чьему* **приме́ру** следити *чији* пример, угледати се *на кога;* ~ *чьему* **сове́ту** послушати *чији* савет

после́дстви||е, -я *с, мн.* **-я, -й** последица *ж*; резултат *м*; **~я боле́зни** последице болести; **~я войны́** последице рата; **э́то име́ло свои́м ~ем...** то је имало за последицу...; **пройти́ без ~й** проћи без последица; **оста́вить без ~й** оставити без решења (*молбу, жалбу*)

после́дующ||ий, -ая, -ее следећи, наредан; **в ~ее вре́мя** у наредном периоду; ~ **ход собы́тий** каснији ток догађаја

после́дыш, -а *м* 1. *нар.* најмлађе дете у породици 2. *фиг. презр.* последњи присташа

послеза́втра *прил.* прекосутра

послеза́втрашн||ий, -яя, -ее прекосутрашњи

послеобе́денн||ый, -ая, -ое поподневни, после ручка; **~ая прогу́лка** шетња после ручка, поподневна шетња

послеоперацио́нн||ый, -ая, -ое постоперативан

послеродов||о́й, -а́я, -о́е послепорођајни

послесло́ви||е, -я *с* поговор *м*

посло́виц||а, -ы *ж* пословица; **войти́ в ~у** постати пословичан, постати општепознат

посло́вичн||ый, -ая, -ое пословичан; **~ое выраже́ние** пословични израз

посл||ужи́ть, -ужу́, -у́жишь, -у́жат *сврш.* 1. служити, бити у служби (*извесно време*) 2. *чем* послужити *као шта*; ~ **приме́ром** послужити као пример; ~ **на по́льзу** бити од користи

послужн||о́й, -а́я, -о́е: ~ **спи́сок** радна биографија, подаци о служби

послуша́ни||е, -я *с* 1. послушност *ж*, покорност *ж*; ~ **роди́телям** послушност према родитељима 2. *црк.* послушање (*редовничко*)

послу́ша||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. послушати; ~ **отца́** послушати оца; ~ *чьего* **сове́та** послушати *чији* савет 2. слушати (*извесно време*); послушати (*мало*)

послу́ша||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. кого, чего* послушати *кога, шта*; **не ~ сове́та врача́** не послушати савет лекара

послу́шник, -а *м цркв.* искушеник (*у манастиру*)

послу́шно *прил.* послушно, покорно

послу́ш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но послушан, покоран; **~ ребёнок** послушно дете

послы́ш||аться, -ится, -атся *сврш.* **1.** зачути се, одјекнути, разлећи се; **~ались шаги́** зачули су се кораци; **ался смех** разлегао се смех **2.** осетити се; **в его́ слова́х ~алась грусть** у његовим речима се осетила сета **3.** причинити се; **мне ~ался стук в дверь** учинило ми се да неко лупа на врата; **э́то вам ~алось** то вам се причуло

послюн||и́ть, -ю, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* овлажити пљувачком

посма́трива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *на кого, что* погледати, бацати погледе *на (у) кога, шта (повремено)*; **~ на часы́** погледати на часовник; **~ по сторона́м** освртати се **2.** *за кем, чем* пазити *на кога, шта,* чувати *кога, шта;* **~й за детьми́** припази на децу

посме́ива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** смешкати се, смешити се **2.** *над кем, чем* подсмевати се *коме, чему*; **~** *над кем* **исподтишка́** подсмевати се *коме* иза леђа ◊ **~ в бо́роду** смејати се у брк

посме́нно *прил.* наизменично, у сменама

посме́нн||ый, -ая, -ое наизменичан, у сменама; **~ая рабо́та** рад у сменама

посме́ртно *прил.* посмртно; **награди́ть ~** наградити посмртно

посме́ртн||ый, -ая, -ое посмртни; **~ое изда́ние** посмртно издање; **~ая сла́ва** посмртна слава

посме́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* усудити се, одважити се; **как ты ~л э́то сде́лать!** како си се усудио да то учиниш!

посме́шищ||е, -а *с*: **быть ~ем** служити за подсмех, бити предмет исмејавања; **вы́ставить** *кого* **на ~** изложити *кога* руглу (подсмеху)

посмея́ни||е, -я *с књиш.* исмејавање

посме||я́ться, -ю́сь, -ёшься, -ю́тся *сврш.* **1.** смејати се (*извесно време*) **2.** *над кем, чем* исмејати *кога, шта*

посм||отре́ть, -отрю́, -о́тришь, -о́трят *сврш.* **1.** *на кого, что* погледати *кога, шта, на (у) кога, шта*; **при́стально ~** *на кого* пажљиво погледати *кога;* **~ на часы́** погледати на часовник; **~ в окно́** погледати кроз прозор; **~ в глаза́** *кому* погледати *коме* у очи **2.** *кого, что* погледати; **~ но́вую кварти́ру** погледати нови стан; **~ но́вый фильм** гледати нови филм **3.** *кого* прегледати (*болесника*) **4.** *за кем, чем* припазити *на кога, шта*; **~ за детьми́** припазити на децу; **~ за поря́дком** припазити на ред **5.** *на кого, что* погледати; **как бы вы ~отре́ли на э́то?** како бисте ви гледали на то?; **вы то́лько ~отри́те, что с ним случи́лось!** само погледајте шта се с њим догодило! ◊ **~о́трим!** видећемо!; **~ пра́вде в глаза́** погледати истини у очи

посм||отре́ться, -отрю́сь, -о́тришься, -о́трятся *сврш.* погледати се; **~ в зе́ркало** погледати се у огледалу

посмугле́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* поцрнети, добити тамну боју коже

по-соба́чьи *прил.* псећи, као пас

посо́би||е, -я *с* **1.** новчана помоћ; **единовре́менное ~** једнократна помоћ; **выходно́е ~** отпремнина; **~ по вре́менной нетрудоспосо́бности** накнада за привремену радну неспособност **2.** уџбеник *м*, приручник *м*; **нагля́дное ~** очигледно средство; **уче́бные ~я** уџбеници, школски приручници

пособ||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *сврш. нар.* помоћи ◊ **~ го́рю** помоћи у невољи

пособля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* помагати

посо́бник, -а *м* саучесник, помагач; **назва́ть свои́х ~ов** именовати своје саучеснике

посо́бничеств||о, -а *с* саучесништво, сукривња *ж*; **осуди́ть за ~** осудити за саучесништво

посо́ве||ститься, -щусь, -стишься, -стятся *сврш. кого, чего и с инф. разг.* застидети се, посрамити се; **он ~стился прийти́** није имао образа да дође

посове́т||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. кому с инф.* посаветовати *коме, кога*; **он мне ~овал уе́хать** он ми је посаветовао да одем

посове́т||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. с кем* посаветовати се; **~ с друзья́ми** посаветовати се са пријатељима; **~ с врачо́м** консултовати лекара

посоде́йств||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. кому, чему* потпомоћи *кога, шта,* допринети *чему*; **~ успе́ху** допринети успеху

пос||о́л [1], **-ла́** *м* амбасадор; **встре́ча на у́ровне ~лов** сусрет на нивоу амбасадора

посо́л [2], **-а** *м* сољење *с*, усољавање *с*; **сельдь пря́ного ~а** пикантно усољена харинга

по-солда́тски *прил.* војнички, као војник

пос||оли́ть, -олю́, -о́лишь, -о́лят; -о́ленный *сврш.* **1.** посолити; **~ суп** посолити супу **2.** усолити; укиселити; **~ ры́бу** усољити рибу; **~ огурцы́** укиселити краставце

посолове́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* отупети; добити тмуран, сањив изглед (*о очима*)

посо́льск||ий, -ая, -ое амбасадорски

посо́льств||о, -а *с* амбасада *ж*

по-сосе́дски суседски, комшијски; као добри суседи, комшије

по́сох, -а *м* дугачак штап (*с куком*); палица *ж*

посо́х||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **посо́х, -ла, -ло** *сврш.* **1.** посушити се, осушити се **2.** увенути; **все цветы́ ~ли** све цвеће је венуло

посош||о́к, -ка́ *м* **1.** *дем.* мали штап (*с куком*) **2.** *разг. шаљ.* последња чашица (*ракије*); **~ на доро́жку** чашица за срећан пут

посп||а́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло** *сврш.* одспавати, спавати (*мало*); **~ по́сле обе́да** одспавати после ручка

поспева́||ть [1], **-ет, -ют** *несврш.* **1.** зрети, сазревати, дозревати; **я́блоки ~ют** јабуке зру **2.** кувати се, бити готов (*о јелу*)

поспева́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. разг.* стизати (*на време*); **с трудо́м ~** *за кем* с муком стизати *кога;* **он не ~ет запи́сывать** не стиже да запише (да прибележи)

поспе́||ть [1], **-ет, -ют** *сврш.* **1.** сазрети, дозрети; **я́блоки ~ли** јабуке су сазреле **2.** *разг.* скувати се, бити готов (*о јелу*); **карто́фель ~л** кромпир се скувао

поспе́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *сврш. разг.* стићи (*на време*); **~ во́время** стићи на време; **не ~ к по́езду** закаснити на воз

поспеша́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* журити се, хитати

поспеш||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш.* пожурити се, похитати ◊ **~и́шь — люде́й насмеши́шь** *посл.* што је брзо, то је кусо

поспе́шно *прил.* хитно, журно; ~ **уйти́** журно отићи

поспе́шност||**ь, -и** *ж* хитња, журба, ужурбаност

поспе́ш||**ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но** хитан, журан, ужурбан; ~ **отъе́зд** хитан одлазак; ~**ное реше́ние** пренагљена одлука

поспо́р||**ить, -ю, -ишь, -ят** *сврш.* **1.** *с кем о чём, из-за чего и без обј.* дискутовати *о чему,* препирати се *због чега (извесно време)*; **он лю́бит** ~ он воли да се препире **2.** *на что* окладити се *у шта* **3.** *в чём фиг.* почети се надметати *у чему*

поспосо́бств||**овать, -ую, -уешь, -уют** *сврш. кому, чему в чём* потпомоћи, помоћи *кога, шта у чему,* допринети *чему*

посрам||**и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый** *сврш.* **1.** осрамотити, обрукати **2.** постидети, посрамити **3.** разоткрити, раскринкати (*пороке, мане*)

посрамле́ни||**е, -я** *с* срамоћење; срамота *ж,* стид *м*

посрамля́||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** срамотити, брукати **2.** постиђивати, посрамљивати **3.** разоткривати, раскринкавати (*пороке, мане*)

посреди́ 1. *прил.* у средини, у средишту **2.** *предл. с ген.* усред, посред, насред *с ген.*; ~ **толпы́** усред гомиле (*људи*)

посреди́не *прил. и предл. с ген. в.* **посереди́не**

посре́дник, -а *м* посредник

посре́днича||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* посредовати; ~ **в спо́ре** посредовати у спору

посре́дническ||**ий, -ая, -ое** посреднички

посре́дничеств||**о, -а** *с* посредништво; **при** ~**е** *кого* уз посредовање *кога*

посре́дственно *прил.* **1.** просечно, осредње **2. посре́дственно** *непром. с* довољан (*школска оцена*)

посре́дственност||**ь, -и** *ж* **1.** просечност, осредњост **2.** медиокритет *м*

посре́дстве||**нный, -нная, -нное; -н** *и* **-нен, -нна, -нно** осредњи, просечан, незнатан; ~**нные спосо́бности** просечне способности; ~ **писа́тель** осредњи писац; ~ **отве́т на экза́мене** задовољавајући одговор на испиту

посре́дств||**о, -а** *с заст.* посредовање, посредништво ◇ **при** ~**е** *предл. с ген.* а) *кого* уз помоћ *кога* б) *чего* помоћу *чега*

посре́дством *предл. с ген.* помоћу, путем (*чега*); ~ **перегово́ров** путем преговора

посре́дствующ||**ий, -ая, -ее** који посредује, који повезује

поссо́р||**ить, -ю, -ишь, -ят; -енный** *сврш. кого с кем* посвађати, завадити; ~ **друзе́й** посвађати пријатеље

поссо́р||**иться, -юсь, -ишься, -ятся** *сврш. с кем* посвађати се, завадити се

пост [1]**, -а́** *м, лок.* **о -е́, на -у́,** *мн.* **-ы́, -о́в 1.** место *с,* положај; **сторожево́й** ~ стражарско место; **стоя́ть на** ~**у́** бити на стражи; **наблюда́тельный** ~ осматрачница **2.** стража *ж*; **расста́вить** ~**ы́** поставити стражу; **прове́рка** ~**о́в** контрола страже **3.** положај, дужност *ж*; **занима́ть высо́кий** ~ заузимати висок положај; **заня́ть** ~ **дире́ктора** доћи на положај директора ◇ **стоя́ть на (своём)** ~**у́** вршити своју дужност

пост [2]**, -а́** *м, мн.* **-ы́, -о́в** *цркв.* пост; **соблюда́ть** ~ држати пост, постити

поста́в, -а *м, мн.* **-а́, -о́в 1.** жрвањ, воденички камен **2.** сељачки разбој

постав||**е́ц, -ца́** *м заст.* ниски ормарић за посуђе

поста́в||**ить** [1]**, -лю, -ишь, -ят; -ленный** *сврш.* **1.** *что* ставити, метнути; ~ **кни́ги в шкаф** ставити књиге у орман; ~ **цветы́ в ва́зу** ставити цвеће у вазу **2.** *кого* ставити, поставити; ~ **ученика́ в у́гол** отерати ученика у ћоше; ~ **часово́го на пост** распоредити стражара на стражу; ~ **люде́й в строй** постројити људе **3.** *кого, что* ставити, сместити; ~ **на ме́сто** ставити на своје место; ~ **маши́ну в гара́ж** утерати ауто у гаражу; ~ **лошаде́й в коню́шню** разместити коње у коњушницу **4.** *кого нар.* поставити (*на дужност*); ~ *кого* **дире́ктором** поставити *кога* за директора **5.** *что* подићи; ~ **па́мятник** подићи споменик **6.** *что* увести, инсталирати; ~ **телефо́н** увести телефон **7.** *что* ставити; ~ **термо́метр** ставити термометар; ~ **компре́сс** ставити облогу; ~ **запла́ту** ставити закрпу **8.** *что* ставити, ударити; ~ **по́дпись** ставити подпис; ~ **печа́ть** ставити (ударити) печат; ~ **отме́тку** дати оцену; ~ **то́чку** ставити тачку **9.** *что* ставити, поставити, одредити; ~ **вопро́с** *о чём* поставити питање *чега*; ~ **вопро́с на обсужде́ние** ставити (изнети) питање на разматрање; ~ **на голосова́ние** ставити на гласање; ~ **зада́чу** *перед кем* дати задатак *коме*; ~ **усло́вие** *кому* поставити услов *коме*; ~ **диа́гноз** поставити дијагнозу; ~ **реко́рд** поставити рекорд **10.** *кого, что* довести, ставити; ~ *кого* **в затрудни́тельное положе́ние** довести *кога* у тежак положај; ~ *кого* **в тупи́к** ставити *кога* у шкрипац, збунити *кога*; ~ *кого* **в изве́стность** *о чём* ставити *коме* до знања *шта;* ~ **в уко́р** *что кому* замерити *коме због чега*; ~ **в вину́** *кому что* окривити *кога због чега* **11.** *поз. что* поставити, режирати; ~ **пье́су** режирати комад **12.** *что* организовати, извести; поставити, увежбати; ~ **де́ло** организовати посао; ~ **о́пыт** извести оглед (експеримент); ~ **произноше́ние** увежбати (добар) изговор **13.** *что на кого, что* ставити улог (*у игри карата итд.*); окладити се (*на коња итд.*) **14.** *что* поставити (*тесто*) ◇ ~ **паруса́** раширити једра; ~ **вопро́с ребро́м** оштро поставити питање; ~ *кого* **на коле́ни** бацити *кога* на колена; ~ **на́ ноги** а) излечити, подићи на ноге б) извести на пут (*децу*); ~ **на своём** наметнути своје мишљење

поста́в||**ить** [2]**, -лю, -ишь, -ят; -ленный** *сврш. струч.* доставити, допремити, лиферовати; ~ **това́р** доставити робу

поста́в||**ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *струч.* испорука, достава, лиферација; лиферовање *с*; **госуда́рственные** ~**ки** државне испоруке (лиферације); ~ **сырья́ заво́дам** испорука сировина фабрикама

поставля́||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш. струч.* достављати, допремати, лиферовати (*робу итд.*)

поставщи́к, -а́ *м* испоручилац, лиферант; ~ **това́ров** испоручилац робе; **заво́д-**~ фабрика-испоручилац

постаме́нт, -а *м* постамент, постоље *с (споменика)*

постан||**ови́ть, -овлю́, -о́вишь, -о́вят; -о́вленный** *сврш. с инф.* решити, одлучити, донети одлуку; ~ **единогла́сно** донети одлуку једногласно

постано́в||**ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *само јд.* постављање *с*; намештање *с*; ~ **го́лоса** школовање гласа **2.** положај *м,* став *м,* поза; **краси́вая** ~ **головы́** леп положај главе **3.** *поз.* режија, извођење *с*; **о́пера в но́вой** ~**ке** опера у новом извођењу **4.** *поз.* представа

постановле́ни||**е, -я** *с* **1.** закључак *м,* решење, резолуција *ж*; **вы́нести** ~ донети резолуцију; ~ **собра́ния** закључак збора **2.** наредба *ж,* одлука *ж*; **по** ~**ю** према одлуци ◇ ~ **о задержа́нии** *правн.* налог за хапшење

постановля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. с инф.* решавати, одлучивати, доносити одлуку

постано́вочн||ый, -ая, -ое *поз.* режијски, извођачки; **~ план** план извођења; **~ые эффе́кты** сценски ефекти

постано́вщик, -а *м* редитељ, режисер; **~ спекта́кля** редитељ представе; **~ фи́льма** режисер филма

постара́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. с инф.* потрудити се, настојати, постарати се, побринути се; **я ~юсь не забы́ть** потрудићу се да не заборавим

постаре́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* постарети, остарети

по-старико́вски *прил.* старачки, као старац

по-ста́рому *прил.* по старом, као и раније; **всё оста́лось ~** све је остало по старом

постате́йн||ый, -ая, -ое по тачкама, параграфима

пост||ели́ть, -елю́, -е́лешь, -е́лют *сврш. в.* **постла́ть**

посте́л||ь, -и *ж* **1.** постеља, кревет *м*; **лечь в ~** лећи у кревет; **встать с ~и** устати из кревета; **убра́ть ~** спремити постељу; наместити кревет; **постели́ть ~** распремити постељину **2.** постељина **3.** *тех.* лежај *м*, лежиште *с*

посте́льн||ый, -ая, -ое постељни, креветски; **~ое бельё** постељина, креветнина; **~ режи́м** лежање у кревету (*за болесника*)

постепе́нно *прил.* постепено, поступно

постепе́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но постепен, поступан; **~ное разви́тие** постепен развитак

постесня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. кого, чего и с инф.* устручавати се, устезати се, женирати се (*мало, извесно време*); **он ~лся спроси́ть** он се устручавао да пита

постига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** схватати, разумевати, поимати **2.** *само 3. л.* постизати, craлазити (*о несрећи итд.*)

пости́гн||уть, -у, -ешь, -ут *в.* **пости́чь**

постижи́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо схватљив, појмљив, докучив

постила́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** простирати, застирати (*тепих итд.*) **2.** распремати (*постељу*)

пости́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** простирка, простирач *м*; **мя́гкая ~** мека простирка

постира́||ть, -ю, -ешь, -ют; пости́ранный *сврш. разг.* **1.** опрати; **~ пла́тье** опрати хаљину **2.** прати (*мало; извесно време*)

постиру́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *нар.* пропирање *с* (*рубља*)

пости́||чь, -гну, -гнешь, -гнут; *прошл.* **-г** *и* **-гнул, -гла, -гло** *сврш.* **1.** схватити, разумети, појмити; **~ смысл** *чего* схватити смисао *чега* **2.** *само 3. л.* задесити, погодити, снаћи; **его́ ~гло несча́стье** задесила га је несрећа; **его́ ~гло разочарова́ние** доживео је разочарање

пост||ла́ть, -елю́, -е́лешь, -е́лют; по́стланный *сврш.* **1.** прострети, застрети; **~ ковёр** прострети тепих; **~ чи́стую ска́терть на стол** застрти сто чистим столњаком **2.** распремити; **~ посте́ль** распремити постељину

по́стнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* постити

по́ст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* постан; **~ день** дан поста, посни дан **2.** постан; **~ обе́д** постан ручак **3.** *разг.* постан, не мастан; **~ное мя́со** посно месо; **~ная бара́нина** мршава овчетина **4.** *фиг. разг.* снужден, суморан, натмурен; **~ вид** суморан изглед; **сде́лать ~ное лицо́** направити кисело лице ◊ **~ное ма́сло** биљно уље; **ерунда́ (чепуха́) на ~ном ма́сле** *разг.* права правцата глупост

постов||о́й, -а́я, -о́е 1. стражарски; **~а́я слу́жба** стражарска служба; **~а́я бу́дка** стражарница **2.** који је на стражи; **~ милиционе́р** дежурни милиционер **3. постов|о́й, -о́го** *м* дежурни милиционер

посто́||й, -я *м војн.* размештање *с* војника по кућама (*на коначење*); **развести́ солда́т на ~** распоредити војнике по кућама

посто́льку *везн.*: **~ поско́льку** утолико уколико; **~, поско́льку э́то меня́ каса́ется** утолико уколико се то мене тиче

постор||они́ться, -оню́сь, -о́нишься, -о́нятся *сврш.* уклонити се, померити се, макнути се у страну

посторо́нн||ий, -яя, -ее 1. непознат, незнан; **~ челове́к** непознат човек **2.** стран, туђ; **без ~ей по́мощи** без туђе помоћи **3.** споредан, узгредан, небитан; **~ие замеча́ния** узгредне примедбе **4. посторо́нн|ий, -его** *м* страно лице, туђинац; **~им вход воспрещён** незапосленима улаз забрањен

постоя́л||ец, -ьца *м заст.* станар, кираџија; гост (*у свратишту*)

постоя́лый: ~ двор *заст.* свратиште *с*, гостионица *ж*, конаčиште *с*

постоя́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* сталан, постојан, непрекидан; **~ная забо́та** стална брига; **~ шум** непрекидна бука **2.** *само дужи обл.* сталан, непромењљив; **~ная вы́ставка** стална изложба; **~ная рабо́та** стални посао; **~ное ме́сто жи́тельства** стално место боравка **3.** трајан, чврст; **~ная любо́вь** трајна љубав; **~ хара́ктер** чврст карактер ◊ **~ная величина́** *мат.* константна величина, константа; **~ капита́л** *екон.* константни капитал; **~ная а́рмия** регуларна војска

постоя́нств||о, -а *с* **1.** постојаност *ж*, сталност *ж* **2.** истрајност *ж*, непоколебљивост *ж*, чврстина *ж* (*карактера итд.*)

посто||я́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш.* **1.** постајати, мало стајати **2.** *имп.* **посто́й(те)** *разг.* стани(те), чекај(те), причекај(те); **~й, я сейча́с верну́сь** причекај, одмах ћу се вратити; **~й, а ты не оши́бся?** стани,ниси ли погрешио? **3.** *за кого, что* заштитити *кога, шта*, заузети се *за кога, шта*

пострада́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** страдати, настрадати; **~ от землетрясе́ния** страдати од земљотреса **2.** претрпети губитке, бити оштећен; **его́ репута́ция ~ла** његова репутација је окрњена **3.** мучити се, патити (*извесно време*)

пострани́чн||ый, -ая, -ое по страницама; који се рачуна по страницама; **~ подсчёт** обрачун по количини страница

постре́л, -а *м разг.* враголан, несташко, обешењак ◊ **наш ~ везде́ поспе́л** он је у свакој чорби мирођија

постре́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** пушкарати, пуцати с времена на време **2.** *безл.* пробадати, жигати; **у меня́ ~ет в у́хе** жига ме у уву

постреля́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** пуцати (*извесно време*); **~ из ружья́** пуцати из пушке **2.** *кого нар.* устрелити много (*у лову*)

по́стриг, -а *м цркв.* постриг, пострижење *с*; **приня́ть ~** закалуђерити се

пострига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. цркв.* постригавати

пострига́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. цркв.* постригавати се

постриже́ни||е, -я *с цркв.* пострижење

постри́||чь, -гу́, -жёшь, -гу́т; *прошл.* **-г, -гла, -гло;**

-женный *сврш.* 1. подшишати, ошишати; ~ **во́лосы** подшишати косу; ~ **на́голо** ошишати до главе 2. *црк.* пострићи; ~ **в мона́хи** закалуђерити

постри́||чься, -гу́сь, -жёшься, -гу́тся; *прошл.* **-гся, -глась, -глось** *сврш.* 1. подшишати се, ошишати се; ~ **в парикма́херской** подшишати се у фризерници 2. *црк.* пострићи се; ~ **в мона́хи** закалуђерити се, постати калуђер

построе́ни||е, -я *с* 1. грађење, изградња *ж*; ~ **геометри́ческих фигу́р** прављење геометријских фигура; ~ **социали́зма** изградња социјализма 2. конструкција *ж*, састав *м*, структура *ж*; ~ **фра́зы** склоп реченице 3. *фил.* учење; теорија *ж*, поставке *мн. ж*; **философ́ские** ~**я** филозофске поставке

постро́ечн||ый, -ая, -ое који се односи на грађевину, зграду

постро́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. *что* изградити, сазидати, подићи; ~ **дом** сазидати кућу; ~ **заво́д** подићи фабрику 2. *что фиг.* изградити; ~ **коммуни́зм** изградити комунизам 3. *что* саставити, склопити; **пра́вильно** ~ **предложе́ние** правилно саставити реченицу 4. *что на чём* базирати, засновати; ~ **отноше́ния на взаи́мном дове́рии** засновати односе на узајамном поверењу 5. *кого, что* постројити, сврстати, поређати; ~ **ро́ту** постројити чету; ~ **в боево́й поря́док** постројити у борбену формацију

постро́||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. саградити, сазидати (*себи кућу*) 2. постројити се, сврстати се; ~ **в ряды́** сврстати се у редове

постро́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *само јд.* грађење *с*, изградња *с*, подизање *с*; ~ **жилы́х зда́ний** подизање стамбених зграда 2. грађевина, зграда; **деревя́нные** ~**йки** дрвене зграде

постро́м||ки, -ок *мн.* (*јд.* **постро́мк|а, -и** *ж*) штранге (*на аму*)

постро́чн||ый, -ая, -ое по ретку, од ретка; ~**ая опла́та** плаћање од ретка

постскри́птум, -а *м* постскриптум

постула́т, -а *м књиш.* постулат

постули́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. књиш.* постулирати

поступа́тельн||ый, -ая, -ое усмерен напред, прогресиван; ~**ое движе́ние** *физ.* прогресивно кретање

поступа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. поступати, чинити, радити; ~ **по-сво́ему** поступати (радити) према своме нахођењу 2. ступати (*на посао итд.*); **он собира́ется** ~ **в университе́т** он намерава да се упише на универзитет 3. *само 3. л.* стизати, долазити (*у продају итд.*)

поступа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. чем* одрицати се *чега*, одустајати *од чега*

пост||упи́ть, -уплю́, -у́пишь, -у́пят *сврш.* 1. поступити, урадити, учинити; ~ **пра́вильно** поступити правилно; ~ **пло́хо** *с кем* поступити (понети се) лоше *према коме* 2. ступити; ~ **на рабо́ту** ступити на посао; ~ **в шко́лу** поћи у школу; ~ **в университе́т** уписати се на универзитет 3. *само 3. л.* стићи, доћи; ~ **в прода́жу** доћи у продају; **сырьё** ~**упи́ло в обрабо́тку** сировина је стигла на обраду; **к нам** ~**упи́ла жа́лоба** примили смо жалбу; **де́ло** ~**упи́ло в суд** предмет је дошао пред суд

пост||упи́ться, -уплю́сь, -у́пишься, -у́пятся *сврш. чем* одрећи се *чега*, одустати *од чега*; ~ **свои́ми интере́сами** одрећи се свога интереса

поступле́ни||е, -я *с* 1. ступање (*на посао*); уписивање (*на факултет*) 2. пристизање, допремање (*робе*) 3. *фин.* уплата *ж*, примање; **де́нежные** ~**я** новчана примања; **бюдже́тные** ~**я** буџетски приходи

посту́п||ок, -ка *м* поступак; дело *с*, чин; **че́стный** ~ поштен поступак; **безрассу́дный** ~ непромишљен поступак

по́ступ||ь, -и *ж* ход *м*, начин *м* ходања; **ме́рная** ~ одмерен (ритмичан) ход; **пла́вная** ~ гибак ход; **твёрдая** ~ одсечан корак

постуч||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш.* куцнути, закуцати, покуцати (*неколико пута*); ~ **в дверь** закуцати на врата

постуч||а́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш. разг.* закуцати, покуцати (*неколико пута*); ~ **в дверь, в окно́** закуцати на врата, на прозор

постфа́ктум *прил. књиш.* пост фактум; **говори́ть** *о чём* ~ говорити *о чему* пост фактум

посты||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т *сврш. кого разг.* постидети, посрамити; ~ **шалуна́** постидети несташка

посты||ди́ться, -жу́сь, -ди́шься, -дя́тся *сврш. кого, чего и с инф.* постидети се, посрамити се; **он** ~**ди́лся сказа́ть э́то** он се постидео да то каже; ~**ди́сь!** стиди се!, срам те било!; ~**ди́тесь!** стидите се!, срам вас било!

посты́дно *прил.* срамно, срамотно

посты́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но сраман, срамотан, нечастан; ~ **посту́пок** сраман поступак

посты́||лый, -лая, -лое; -л, -ла, -ло одвратан, мрзак, који се додијао

посу́д||а, -ы *ж* 1. *зб.* посуђе *с*; **ку́хонная** ~ кухињско посуђе; **гли́няная** ~ глинено посуђе; **ча́йная** ~ сервис за чај; **мыть** ~**у** прати судове 2. *разг.* суд *м*

посу́дин||а, -ы *ж разг.* 1. суд *м* 2. *фиг. шаљ.* чамац *м*, лађа

пос||уди́ть, -ужу́, -у́дишь, -у́дят *сврш.* судити, изрећи суд ◇ ~**уди́ сам** размисли сам; ~**уди́те са́ми** размислите сами

посу́дн||ый, -ая, -ое за посуђе; ~ **шкаф** орман за посуђе; ~**ое полоте́нце** крпа за брисање посуђа

посу́л, -а *м нар.* обећање *с*; **пусты́е** ~**ы** празна обећања

посул||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. кому, что и с инф. нар.* обећати

посуро́ве||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* постати суров, строг

по́суху *прил. разг.* копном, копненим путем; **путеше́ствовать** ~ путовати копном

посчастли́ви||ться, -тся *безл. сврш. кому* имати среће, поћи за руком, успети; **нам** ~**лось уви́деть его́** имали смо среће да га видимо; **в жи́зни ему́ не** ~**лось** он није имао среће у животу

посчита́||ть, -ю, -ешь, -ют; посчи́танный *сврш.* 1. *кого, что* избројати, израчунати; ~ **де́ньги** избројати новац 2. *кого, что кем, чем, каким, за кого, что и с везн.* **что** сматрати, држати, оценити; ~ **необходи́мым** сматрати неопходним

посчита́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. с кем, чем разг.* повести рачуна *о коме, чему*, имати у виду *кога, шта;* ~ **с** *чьим* **авторите́том** поштовати *чији* ауторитет

посыла́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. слати; ~ **за до́ктором** слати по лекара 2. слати, отпремати, одашиљати; ~ **письмо́ по по́чте** отпремати писмо поштом 3. слати, упућивати (*поздрав итд.*) 4. слати, бацати, гађати; ~ **снаря́д** бацати гранату

5. *спорт.* сервирати, упућивати; ~ **мяч** сервирати лопту

посы́л||ка [1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** **1.** *само јд.* слање *с*, отпрема, отпремање *с*; ~ **де́нег по по́чте** слање новца поштом **2.** пошиљка, пакет *м*; **почто́вая** ~ поштанска пошиљка; **получи́ть** ~**ку** добити пакет ◇ **быть на** ~**ках** *у кого* трчкарити, обављати *чије* послове

посы́л||ка [2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *фил., лог.* премиса, претпоставка; **бо́льша́я** ~ горња премиса; **ма́лая** ~ доња премиса

посы́лочн||ый, -ая, -ое за одашиљање, слање, отпремни; ~ **отде́л** одељење за пакете (*у пошти*)

посы́льн||ый, -ого *м заст.* разносач, курир

посы́п||ать, -лю, -лешь, -лют; -анный *сврш.* **1.** посути; засути; ~ **соль на хлеб** посути хлеб сољу; ~ **доро́жку песко́м** посути стазу песком **2.** *само 3. л. разг.* почети падати, сипити (*о снегу, киши*)

посыпа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* посипати; засипати

посы́п||аться, -лется, -лются *сврш.* **1.** почети испадати, просути се (*из нечега*) **2.** почети обилно падати; ~**ались ка́мни** камење поче да пада **3.** *фиг.* почети падати, пљуштати; **на него́** ~**ались уда́ры** по њему почеше да пљуште ударци; **со всех сторо́н** ~**ались вопро́сы** одасвуд су почела да пљуште питања ◇ **у него́ и́скры из глаз** ~**ались** све је звезде на небу пребројао (*од бола, од ударца*)

посяга́тельств||о, -а *с књиш.* напад *м*, насртај *м*; ~ **на свобо́ду** насртај на слободу; ~ **на чужо́е иму́щество** дирање у туђу имовину; ~ **на жизнь** атентат

посяга́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. на кого, что књиш.* насртати, нападати *на кога, шта*, посезати *за чим*; ~ **на чужо́е иму́щество** дирати у туђу имовину; ~ **на** *чью* **жизнь** радити *коме* о глави

посягн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. на кого, что књиш.* насрнути, напасти *на кога, шта*, посегнути *за чим*; ~ **на** *чью* **со́бственность** посегнути за *чијом* својином; ~ **на** *чью* **честь** насрнути на *чију* част; ~ **на** *чью* **жизнь** извршити атентат *на кога*

пот, -а (-у) *м, лок.* **о -е, в -у́** **1.** зној; **холо́дный** ~ хладан зној; **он весь в** ~**у́** сав је ознојен; **облива́ться** ~**ом** презнојавати се, купати се у властитом зноју **2.** *фиг.* замагљеност *ж*, пара *ж* ◇ **в** ~**е лица́** у зноју лица свог; **вогна́ть в** ~ *кого* изнурити радом *кога;* **с него́ семь** ~**о́в сошло́** пробило га је десет знојева; **согна́ть семь** ~**о́в** *с кого* изнурити, исцрпсти до краја *кога*; **рабо́тать до седьмо́го** ~**а** радити до исцрпљења

потаённ||ый, -ая, -ое *заст. в.* **потайно́й**

потайн||о́й, -а́я, -о́е потајан, тајан; скривен; ~ **ход** тајни улаз; ~**а́я дверь** скривена врата

потака́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кому в чём, чему разг.* повлађивати, попуштати, гледати кроз прсте *коме, за шта*

пота́ска||нный, -нная, -нное; -н, -на, -но *разг.* **1.** похабан, изношен, истрошен; ~ **костю́м** похабано одело **2.** *фиг.* исцрпљен, увео (*од болести, неуредног живота*); ~**нное лицо́** испијено лице

потаску́х||а, -и *ж нар.* развратна жена, уличарка

потасо́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* **1.** туча, тучњава; **устро́ить** ~**ку** потући се **2.** батине *мн. ж*; **зада́ть** ~**ку** *кому* издеветати *кога*

пота́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* попуштање *с*, повлађивање *с*, гледање *с* кроз прсте

пота́ш, -а́ *м хем.* поташа *ж*

пота́шн||ый, -ая, -ое *хем.* поташан, од поташе

пот||ащи́ть, -ащу́, -а́щишь, -а́щат; -а́щенный *сврш.* повући, одвући

пот||ащи́ться, -ащу́сь, -а́щишься, -а́щатся *сврш. разг.* одвући се, одгегати, поћи

по-тво́ему *прил.* **1.** по твоме мишљењу **2.** по твоме, како ти хоћеш, како ти желиш; **пусть бу́дет** ~ нека буде по твоме

потво́рств||о, -а *с* повлађивање, попуштање, гледање кроз прсте

потво́рств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. кому, чему* повлађивати, попуштати, гледати кроз прсте

потво́рщик, -а *м разг.* повлађивач; човек који гледа кроз прсте

потёк, -а *м* траг (*од течности, боје итд.*)

потём||ки, -ок *мн.* мрак *м*, тама *ж*, помрчина *ж*; **сиде́ть в** ~**ках** седети у мраку; **броди́ть в** ~**ках** лутати по мраку (помрчини) ◇ **чужа́я душа́ —** ~ туђа је душа затворена књига

потемне́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** *само 3. л.* потамнети, постати таман; **во́лосы** ~**ли** коса је потамнела; **серебро́** ~**ло** сребро је потамнело **2.** *безл.* смрачити се, смркнути се; **в ко́мнате** ~**ло** у соби се смрачило ◇ **у него́ в глаза́х** ~**ло** *безл.* смркло му се пред очима

потенциа́л, -а *м* потенцијал; **экономи́ческий** ~ економски потенцијал; **произво́дственный** ~ производни потенцијал; **нау́чно-техни́ческий** ~ научно-технички потенцијал; **вое́нный** ~ ратни потенцијал

потенциа́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно потенцијалан; ~**ьная эне́ргия** потенцијална енергија

поте́нци||я, -и *ж* потенција

потепле́||ть, -ет, -ют *сврш.* **1.** отоплити, постати топлији **2.** *безл.* отплити, постати топлије (*о времену*); **к ве́черу** ~**ло** предвече је отоплило

пот||ере́ть, -ру́, -рёшь, -ру́т; *прошл.* **-ёр, -ёрла, -ёрло; -ёртый** *сврш.* **1.** *что, чем* протрти, протрљати, **2.** *что* нарибати, натрти, настругати

пот||ере́ться, -ру́сь, -рёшься, -ру́тся; *прошл.* **-ёрся, -ёрлась, -ёрлось** *сврш.* **1.** *обо что* почешати се **2.** *само 3. л.* износити се, излизати се (*о одећи*)

пот||ерпе́ть, -ерплю́, -е́рпишь, -е́рпят *сврш.* **1.** стрпети се, издржати **2.** претрпети, отрпети, поднети; ~ **пораже́ние** претрпети пораз; ~ **кораблекруше́ние** доживети бродолом; ~ **прова́л** претрпети неуспех **3.** *са нег.* не допустити; **э́того я не** ~**ерплю́** ја то нећу допустити

потёртост||ь, -и *ж* **1.** излизаност, истрошеност, отрцаност **2.** нажуљеност, озлеђеност

потёр||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то **1.** изношен, излизан, истрошен; ~ **ковёр** излизан тепих; ~ **костю́м** изношено одело **2.** *фиг. разг.* изнурен, испијен

поте́р||я, -и *ж* **1.** губитак *м*, губљење *с*; ~ **трудоспосо́бности** губитак радне способности; ~ **зре́ния** губитак вида; ~ **кро́ви** губитак крви; **напра́сная** ~ **вре́мени** узалудно губљење времена **2.** губитак *м*, изгубљена ствар; **найти́** ~**ю** наћи изгубљену ствар; **невосполни́мая** ~ ненадокнадиви губитак **3.** *мн.* **-и, -ь** *војн.* губици *мн. м*; ~**и в живо́й си́ле** губици у људству; **нести́** ~**и** трпети губитке ◇ **до** ~**и созна́ния** до бесвести

поте́рянн||ый, -ая, -ое **1.** сметен, збуњен; потиштен; ~ **вид** збуњен изглед **2.** *разг.* изгубљен, пропао; **он** ~ **челове́к** он је изгубљен човек

потеря́||ть, -ю, -ешь, -ют; поте́рянный *сврш.* **1.** *кого,*

что изгубити; ~ **ключи́** изгубити кључеве 2. *что фиг.* изгубити; ~ **зре́ние** изгубити вид; ~ **терпе́ние** изгубити стрпљење; ~ **равнове́сие** изгубити равнотежу; ~ **созна́ние** онесвестити се; ~ **рассу́док** полудети 3. *на чём фиг.* изгубити, бити у губитку ◊ ~ **го́лову** изгубити главу; ~ **и́з виду** изгубити из вида; ~ **в ве́се** изгубити у тежини; **мно́го ~ в** *чьих* **глаза́х** изгубити много у *чијим* очима

потеря́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. изгубити се, залутати; ~ **в толпе́** изгубити се у гомили; **кни́га ~лась** књига се изгубила; **письмо́ ~лось** писмо је залутало 2. *фиг.* смести се, изгубити се

потесн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. притеснити, стеснити; ~ **сидя́щих на скаме́йке** притеснити оне што седе на клупи 2. потиснути (*непријатеља*)

потесн||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* збити се, стиснути се; начинити место

поте́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. знојити се, презнојавати се; ~ **от жары́** знојити се од врућине 2. *над чем фиг. разг.* знојити се, мучити се; ~ **над тру́дной зада́чей** мучити се над тешким задатком 3. *само 3. л. разг.* знојити се, замагљивати се (*о окну, стаклу*)

поте́х||а, -и *ж разг.* забава, разонода, весеље *с*; **~и ра́ди** забаве ради; **на ~у всем** за опште весеље; ~ **да и то́лько** да умреш од смеха ◊ **де́лу вре́мя — ~е час** *посл.* најпре посао, а потом разонода

пот||е́чь, -ечёт, -еку́т; *прошл.* **-ёк, -екла́, -екло́** *сврш.* 1. потећи, почети тећи; **с гор ~екли́ ручьи́** са планина су потекли потоци; **слёзы ~екли́** сузе су удариле 2. процурети; **ведро́ ~екло́** ведро је процурело; **ло́дка ~екла́** чамац је почео да пропушта воду

потеша́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого разг.* забављати, развесељавати

потеша́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. над кем, чем разг.* ругати се *коме, чему*, исмејавати *кога, шта*

поте́ш||ить, -у, -ишь, -ат *сврш. кого разг.* 1. забавити, развеселити, разонодити 2. учинити задовољство, угодити *коме*

поте́ш||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш. разг.* 1. *над кем, чем* наругати се *коме, чему*, исмејати *кога, шта* 2. *чем* забавити се

поте́шно *прил.* забавно, смешно

поте́ш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* забаван, смешан; **~ная исто́рия** смешна прича

потира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* трљати; ~ **ушибленное ме́сто** масирати повређено место; ~ **ру́ки** трљати руке

потихо́ньку *прил. разг.* 1. тихо, нечујно; ~ **напева́ть** тихо певушити 2. полако, лагано; **идти́ ~** ићи полако; ~ **дви́гаться** лагано се кретати 3. кришом, крадом, неприметно; ~ **уйти́** кришом отићи; ~ **кури́ть** крадом пушити

потли́вост||ь, -и *ж* знојавост, склоност знојењу

потли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во који се лако зноји, склон знојењу; **~вые ру́ки** руке које се лако зноје

потни́к, -а́ *м* филцани подметач под седлом

по́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. знојав, ознојен; **~ные ру́ки** знојаве руке 2. *фиг.* замагљен, ознојен (*стакло*)

по-това́рищески *прил.* другарски, на другарски начин

потов||о́й, -а́я, -о́е *анат.* знојни; **~ы́е же́лезы** знојне жлезде

потого́нн||ый, -ая, -ое 1. *мед.* који изазива знојење; **~ое сре́дство** средство за знојење 2. *фиг.* исцрпљујући, израбљивачки; **~ая систе́ма труда́** израбљивачки систем рада 3. **потого́нн|ое, -ого** *с* средство за знојење

пото́к, -а *м* 1. поток, бујица *ж*; **го́рный ~** планински поток; **весе́нние ~и** пролећне бујице 2. млаз, струја *ж*; **возду́шный ~** ваздушна струја; ~ **све́та** млаз светлости; ~ **зву́ков** звучни талас 3. *фиг.* бујица *ж*, река *ж*; **~и слёз** киша суза; ~ **слов** бујица речи; **людско́й ~** река људи 4. *струч.* рад на текућој траци, ланчани систем 5. део ученика (студената) једног разреда (једне године)

потолк||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш. с кем о ком, чём разг.* поразговарати, попричати

потол||о́к, -ка́ *м* 1. плафон, таваница *ж*; **высо́кий ~** висок плафон; **сво́дчатый ~** надсвођени плафон 2. *фиг.* горња граница, врхунац; ~ **самолёта** максимална висина лета авиона; ~ **урожа́йности** максимум приноса; **дости́гнуть ~ка́** постићи максимум; достићи врхунац ◊ **ро́стом под ~** веома висок; **взять с ~ка́** *разг.* исисати из прстију; **плева́ть в ~** *разг.* беспосличити, ленчарити

потоло́чн||ый, -ая, -ое плафонски, који се односи на плафон, таваницу; **~ая ба́лка** плафонска греда; ~ **свод** плафонски свод

потолсте́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* угојити се, одебљати

пото́м *прил.* 1. потом, затим; **снача́ла ты, а ~ я** прво ти а затим ја 2. *разг.* осим тога, још

пото́м||ок, -ка *м* 1. потомак 2. *мн.* **-ки, -ков** потомство *с*, будуће покољење

пото́мственн||ый, -ая, -ое 1. наследни, коренит; ~ **дворяни́н** коренити племић 2. *разг.* прави, исконски

пото́мств||о, -а *с* 1. потомство, нараштај *м* 2. деца *ж*; младунчад *ж*

потому́ 1. *прил.* зато, стога, због тога; **он был о́чень раздражён, и ~ я молча́л** он је био јако раздражен, те сам ја због тога ћутао 2.: ~ **что** *везн.* јер, зато што, пошто; **я о́чень торопи́лся, ~ что бы́ло уже́ по́здно** јако сам се журио, јер је већ било касно; **я не прие́ду, ~ что мне не́когда** нећу доћи, јер немам времена

пот||ону́ть, -ону́, -о́нешь, -о́нут *сврш.* 1. *само 3. л.* потонути (*о броду*) 2. утопити се, удавити се (*о човеку*)

потонча́||ть, -ет, -ют *сврш. нар.* постати тањи, отањити се

пото́п, -а *м* 1. *мит.* потоп 2. *разг. шаљ.* поплава *ж* ◊ **до ~а** *шаљ.* пре потопа, врло давно

потоп||и́ть [1], **-оплю́, -о́пишь, -о́пят; -о́пленный** *сврш.* 1. *что* потопити; ~ **кре́йсер** потопити крстарицу 2. *кого* утопити, удавити; ~ **щенко́в** удавити штенад 3. *кого, что фиг. разг.* покопати, упропастити

пот||опи́ть [2], **-оплю́, -о́пишь, -о́пят** *сврш.* загрејати, наложити (*мало*); ~ **печь** наложити мало пећ

пот||опта́ть, -опчу́, о́пчешь, о́пчут; -о́птанный *сврш.* 1. изгазити, погазити; изгњечити; ~ **траву́** изгазити траву 2. *разг.* газити; гњечити (*извесно време*)

потора́плива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* пожуривати, журити, терати; ~ **отста́вших** пожуривати оне који заостају

потора́плива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* журити се, хитати

потор||опи́ть, -оплю́, -о́пишь, -о́пят *сврш.* пожурити, потерати

потор||опи́ться, -оплю́сь, -о́пишься, -о́пятся *сврш.*

пожурити се, похитати; **на́до ~ с отъе́здом** треба пожурити са одласком

пото́чн||ый, -ая, -ое *струч.* непрекидан, ланчани; **~ая систе́ма произво́дства** ланчани систем производње; **~ ме́тод** ланчана метода, ланчани систем; **~ая ли́ния** аутоматизована линија

потра́в||а, -ы *ж* штета на њиви, потра, потрица

потр||ави́ть, -авлю́, -а́вишь, -а́вят; -а́вленный *сврш.* 1. *кого* потровати, потаманити; **~ всех крыс** потаманити све пацове 2. *что* изгазити, потрти

потра́||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш.* потрошити, истрошити; **~ все де́ньги** потрошити сав новац; **~ мно́го вре́мени** *на что* изгубити много времена *за шта*

потра́||титься, -чусь, -тишься, -тятся *сврш. на кого, что разг.* истрошити се *за кога, шта*; **си́льно ~** много се истрошити

потра́ф||ить, -лю, -ишь, -ят *сврш. кому, чему на кого, что нар.* угодити *коме, чему*; **на всех не ~ишь** целом свету се не може угодити

потрафля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кому, чему, на кого, что нар.* угађати *коме, чему*, чинити по вољи *коме*

потре́б||а, -ы *ж заст.* потреба, нужда

потреби́тел||ь, -я *м* потрошач; **това́ры для ма́ссового ~я** роба за широки круг потрошача

потреби́тельск||ий, -ая, -ое 1. потрошачки; **~ая коопера́ция** потрошачка кооперација; **~ие това́ры** потрошачка роба 2. *фиг.* потрошачки, егоистички; **~ое отноше́ние** *к чему* потрошачки однос *према чему*

потреб||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* потрошити, искористити

потребле́ни||е, -я *с* потрошња *ж*; **това́ры широ́кого (ма́ссового) ~я** роба широке потрошње; **обще́ственные фо́нды ~я** друштвени фондови за потрошњу

потребля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* трошити, користити; **~ электроэне́ргию** трошити електричну енергију; **~ в пи́щу** користити као храну

потре́бност||ь, -и *ж* потреба, неопходност; **материа́льные и культу́рные ~и** материјалне и културне потребе; **насу́щная ~** насушна потреба; **испы́тывать ~** *в чём* осећати потребу *за чим*; **удовлетвори́ть ~** задовољити потребу; **ка́ждому по ~ям** свакоме по потреби

потре́б||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но потребан, неопходан, нужан; **~ное коли́чество това́ров** потребна количина робе

потре́б||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* 1. *чего у кого* затражити, замолити *шта од кога*; **~ объясне́ний** *у кого* затражити објашњење *од кога* 2. *кого, чего* захтевати, изискивати; **~ больши́х расхо́дов** изискивати велике издатке; **боле́знь ~ует серьёзного лече́ния** болест захтева озбиљно лечење 3. *кого к кому, куда* позвати, потражити; **~** *кого* **к нача́льнику** позвати *кога* шефу

потре́б||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш.* бити потребан; **ему́ ~овались де́ньги** затребао му је новац; **на э́то нам ~овалось мно́го вре́мени** за то нам је било потребно много времена

потрево́ж||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. кого, что* 1. узбунити, узнемирити, узрујати; **~ пти́цу** поплашити птицу 2. пореметити, нарушити *шта*, омести *кога*; **~** *чей* **сон** пореметити *чији* сан

потрево́ж||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* узбунити се, узнемирити се, узрујати се

потрёпа||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно *разг.* 1. изношен, похабан, отрцан; **~нная оде́жда** похабано одело; **~нная кни́га** искупусана књига 2. *фиг.* разбијен, десеткован; **~ полк** разбијен пук 3. *фиг.* изнурен, исцрпљен, испијен

потр||епа́ть, -еплю́, -е́плешь, -е́плют; -ёпанный *сврш.* 1. *что* износити, похабати, подерати; **~ костю́м** похабати одело; **~ боти́нки** подерати ципеле; **~ мехово́й воротни́к** искрзати крзнени оковратник 2. *что* рашчупати, разбарушити; **~ во́лосы** разбарушити косу 3. *кого по чему разг.* потапшати; **~ по плечу́** потапшати по рамену 4. *кого, что фиг.* истрлити; протрести; продрмати; **жизнь его́ ~епа́ла** живот га је добро удесио

потр||епа́ться, -еплю́сь, -е́плешься, -е́плются *сврш.* 1. *само 3. л. разг.* похабати се, подерати се (*о одећи итд.*) 2. *с кем нар.* попричати, поћаскати

потре́ска||ться, -ется, -ются *сврш.* испуцати, попуцати, напрснути; **гу́бы ~лись** усне су испуцале

потре́скива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пуцкетати, пуцкарати, праскати; **дрова́ ~ют в пе́чке** дрва пуцкетају у пећи

потро́га||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. кого, что* додирнути *кога, шта*, дотаћи се *кога, чега*; **~** *что* **па́льцем** дотаћи се *чега* прстом

потрох||а́, -о́в *мн.* дроб *ж*, изнутрица *ж*, ситнеж *ж* (*од живине, рибе*); **суп с ~а́ми** чорба од ситнежи ◇ **со все́ми ~а́ми** *разг.* потпуно, докраја

потрош||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *несврш.* вадити, изнутрицу, чистити дроб; **~ ры́бу** чистити рибу

потр||уди́ться, -ужу́сь, -у́дишься, -у́дятся *сврш.* 1. нарадити се; **он нема́ло ~уди́лся на своём веку́** много се нарадио у своме животу 2. *с инф. зван. и шаљ.* потрудити се, постарати се; **~уди́тесь сде́лать э́то** постарајте се да то урадите; **~уди́тесь вы́йти!** изволите изаћи!

потрясá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *чем* дрмусати *шта*, размахивати *чим*; **~ кулака́ми** размахивати песницама 2. *что* потресати, трести; **рыда́ния ~ли её те́ло** тело јој се тресло од јецаја 3. *кого, что фиг.* потресати, узбуђивати, узрујавати; **~ зри́телей свое́й игро́й** потресати гледаоце својом глумом; **~ умы́** узбуђивати умове

потряса́ющ||ий, -ая, -ее 1. потресан, узбудљив; **~ее собы́тие** узбудљив догађај; **~ее зре́лище** потресан призор 2. запањујући, фрапантан, изненађујући; **~ успе́х** изненађујући успех; **~ красота́** запањујућа лепота

потрясе́ни||е, -я *с* потрес *м*, узбуђење; **не́рвное ~** нервни потрес; **пережи́ть ~** доживети шок

потряс||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **потря́с, -ла́, -ло́; -ённый** *сврш.* 1. *кого, что* протрести, продрмати 2. *чем* продрмусати *шта*, размахнути *чим*; **~ голово́й** одмахнути главом 3. *что* потрести, уздрмати; **взрыв потря́с зда́ние** експлозија је уздрмала зграду 4. *кого, что фиг.* потрести, узбудити, узрујати; **э́то меня́ ~ло́ до глубины́ души́** то ме је потресло до дна душе

потря́хива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *чем* трести *чим*, дрмати *шта* (*с времена на време*); **~ гри́вой** трести гривом

поту́||ги, -г *мн.* (*јд.* **поту́г|а, -и** *ж*) 1. напони *мн. ж*, грчеви *мн. м*; **родовы́е ~** порођајни трудови; **рво́тные ~** мучнина 2. *фиг.* напрезање *с*, напор *м* (*об. неуспели*); **~ги на остроу́мие** претензија на духовитост

потýп||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* оборити; **~ гóлову** оборити главу; **~ взгляд (взор)** оборити поглед

потýп||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* оборити главу, поглед; **дéвочка покраснéла и ~илась** девојчица је поцрвенела и оборила поглед

потупля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* обарати (*главу, поглед*)

потупля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* обарати главу, поглед

потускнéл||ый, -ая, -ое потамнео, без сјаја; мутан; **~ое серебрó** потамнело сребро; **~ взор** мутан поглед

потускнé||ть, -ет, -ют *сврш.* **1.** потамнети, помутити се; изгубити сјај; **серебрó ~ло** сребро је потамнело; **взгляд ~л** поглед се помутио **2.** *фиг.* потамнети, нестати, угасити се (*о слави итд.*)

потухá||ть, -ет, -ют *несврш.* **1.** гасити се, престајати горети **2.** *фиг.* гасити се, губити сјај (*о очима итд.*)

потýх||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **потýх, -ла, -ло** *сврш.* **1.** угасити се, престати горети; **свет потýх** светло се угасило; **огóнь потýх** ватра се угасила **2.** *фиг.* угасити се, изгубити сјај; **глазá ~ли** очи су изгубиле сјај

потучнé||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* угојити се, одебљати; ухранити се

пот||уши́ть [1]**, -ушý, -ýшишь, -ýшат; -ýшенный** *сврш.* **1.** угасити; **~ свет** угасити светло; **~ пожáр** угасити пожар **2.** *фиг.* угушити; **~ гнев** угушити гнев

пот||уши́ть [2]**, -ушý, -ýшишь, -ýшат; -ýшенный** *сврш.* продинстати, пропирјанити; **~ мя́со** продинстати месо

пóтч||евать, -ую, -уешь, -уют *несврш. кого чем разг.* частити, служити *кога чим*, нудити *коме шта*; **~ пирогáми** служити колачима

потягá||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. с кем разг.* одмерити снаге, мерити се, огледати се *с ким (у нечему)*

потя́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *за что* потезати, вући; **~ за конéц верёвки** потезати за крај ужета **2.** *что* пијуцкати, сркати; **~ пи́во** пијуцкати пиво **3.** увлачити, ушмркивати; **~ дым из трýбки** увлачити дим из луле

потя́гива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* протезати се, истезати се, теглити се; **~ спросóнья** протезати се будећи се

потяжелé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1** отежати, постати тежи **2.** *фиг.* постати тежак, custom

пот||янýть, -янý, -я́нешь, -я́нут; -я́нутый *сврш.* **1.** *кого, что, за что* повући, потегнути, тргнути; **~ верёвку** повући уже; **~ за рукáв** повући за рукав **2.** *что* сркнути, пијуцнути; **~ винó** сркнути вина **3.** *что* повући, ушмркнути (*дим из луле итд.*) **4.** *безл. кого фиг.* повући; **меня́ ~янýло домóй** зажелео сам се куће, нешто ме вуче куће **5.** *безл. чем* дунути, пирнути; **от окнá ~янýло хóлодом** од прозора бије хладноћа

пот||янýться, -янýсь, -я́нешься, -я́нутся *сврш.* **1.** протегнути се, протеглити се, испружити се **2.** *за чем, к кому, чему* пружити руку *за чим*, окренути се *према коме, чему*; **~ за газéтой** пружити руку за новинама **3.** кренути, поћи (*полако*); **по рекé ~янýлись бáржи** реком су кренули шлепови **4.** *само 3. л.* одужити се; **~янýлись дóлгие зи́мние вечерá** одужиле су се дуге зимске вечери **5.** *к кому, чему фиг.* почети тежити, стремити *према коме, чему*; **~ к знáниям** осетити потребу за знањем

поýжина||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* вечерати

поумнé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* постати паметнији, опаметити се

поутрý *прил. разг.* ујутро, изјутра

поучá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* поучавати, учити

поучéни||е, -я *с* **1.** поука *ж*, наук *м* **2.** *цркв.* пропо-вед *м*

поучи́тельност||ь, -и *ж* поучност

поучи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно поучан; **~ примéр** поучан пример; **~ совéт** мудар савет

по-францýзски *прил.* француски; **говори́ть ~** говорити француски

похáб||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *нар.* безобразан, срамотан, бестидан; **~ные словá** ружне речи

похáжива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** шеткати се, ходати тамо-амо; **~ по сáду** шеткати се по врту **2.** *к кому, куда* посећивати *кога*, навраћати *код кога*; **он к нам частéнько ~ет** почешће навраћа код нас

похвал||á, -ы́ *ж* хваљење *с*, хвала, похвала; **заслужи́ть ~ý** заслужити похвалу; **отзывáться (говори́ть) с ~óй** *о ком* говорити похвално *о коме*

похв||али́ть, -алю́, -áлишь, -áлят; -áленный *сврш.* похвалити

похв||али́ться, -алю́сь, -áлится, -áлятся *сврш.* похвалити се; **не могý ~ успéхами** не могу да се похвалим успесима

похвальб||á, -ы́ *ж разг.* хвалисање *с*

похвáл||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно **1.** вредан хвале, за похвалу; **~ постýпок** поступак за похвалу **2.** похвалан; **~ьная грáмота** похвалница

похваля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* хвалисати се, разметати се; **~ свои́ми успéхами** хвалисати се својим успесима

похвáрыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* побољевати, бити болестан (*с времена на време*); **стари́к стал ~** старац је почео побољевати

похвáста||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.*, **похвáста||ться, -юсь, -ешься, -ются** *сврш. разг.* похвалити се; **не могý ~** не могу се похвалити

похити́тел||ь, -я *м* **1.** пљачкаш, крадљивац; **~ драгоцéнностей** крадљивац драгоцености **2.** отмичар; **~ ребёнка** отмичар детета

похи́||тить, -щу, -тишь, -тят; -щенный *сврш.* **1.** *что* опљачкати, украсти; **~ докумéнты** украсти документа **2.** *кого* отети; **~ дéвушку** одвести крадом девојку

похищá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* пљачкати, красти **2.** *кого* отимати (*девојку итд.*)

похищéни||е, -я *с* **1.** пљачка *ж*, крађа *ж* **2.** отмица *ж*

похлёб||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* чорба (*од поврћа итд.*) ◇ **продáть за чечеви́чную ~ку** продати за чинију леће

похлоп||отáть, -очý, -óчешь, -óчут *сврш.* **1.** *о ком, за кого* заузети се, заложити се *за кога* **2.** *о чём* побринути се, потрудити се

похмéль||е, -я *с* мамурлук *м*; **головá боли́т с ~я** глава боли од мамурлука ◇ **в чужóм пирý ~** плаћање туђих рачуна

похóд [1]**, -а** *м* **1.** поход, марш; **дви́нуться в ~** кренути у поход **2.** поход; **тури́стский ~** туристички поход **3.** *војн.* поход, покрет; **вы́ступить в ~** кренути у поход; **крестóвые ~ы** крсташки ратови **4.** *разг.* организовани одлазак, посета *ж*; **коллекти́вный ~ в кинó** колективни одлазак у биоскоп

похóд[2], **-а** *м разг.* претег, додатак (*при мерењу*); **киló с ∼ом** нешто јаче од килограма

походáтайств||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. о ком чём, за кого, что* заузети се, заложити се *за кога, шта*

пох||одúть[1], **-ожý, -óдишь, -óдят** *несврш.* **1.** прошетати се, ходати (*мало; извесно време*); **∼ по гóроду** прошетати се по граду; **∼ в нóвом пальтó** прошетати се у новом капуту; **∼ по теáтрам** ићи мало у позоришта **2.** ићи, радити неко време (*о часовнику*); **часы́ ∼одúли и стáли** часовник је мало радио па стао

пох||одúть[2], **-ожý, -óдишь, -óдят** *несврш. на кого, что* личити, бити налик *на кога, шта*, бити сличан *коме, чему;* **∼ на отцá** личити на оца; **∼ лицóм на мать** личити у лицу на мајку

похóд||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** ход *м*, начин *м* ходања, корак *м*; **лёгкой ∼кой** лаким кораком

пóходя *прил. разг.* **1.** у ходу; **∼ есть** јести с ногу (на брзину) **2.** успут, узгред; **нельзя́ решáть делá ∼** не могу се решавати ствари на брзину

похождéни||е, -я *с* доживљај *м*, пустоловина *ж*, авантура *ж*; **любóвные ∼я** љубавне авантуре

похóж||ий, -ая, -ее; похóж, -а, -е 1. сличан, налик; **быть ∼им** *на что* личити *на шта;* **он óчень похóж на отцá** он веома личи на оца; **онú ∼и как две кáпли воды́** личе као јаје јајету **2. похóже** *уметн. р. нар.* изгледа, по свој прилици; **∼е, дождь не перестáнет** киша, изгледа, неће престати; **он, ∼, не придёт** он, по свој прилици, неће доћи ◇ **э́то на негó ∼е** то је типично за њега; **э́то ни на что не ∼е** то не личи ни на шта, то је нечувено; **на когó (на что) ты похóж!** на шта личиш!, како то изгледаш!

по-хозя́йски *прил.* газдински

похолодáни||е, -я *с* захладњење, заклађење; **рéзкое ∼** нагло захлађење; **наступúло ∼** захладнило је

похолодá||ть, -ет *безл. сврш.* захладнети; **к вéчеру ∼ло** пред вече је захладнело

похолодé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** охладити се, охладнети **2.** *фиг.* следити се; **∼ от у́жаса** следити се од ужаса

похор||онúть, -оню́, -óнишь, -óнят; -óненный *сврш.* **1.** *кого* сахранити, покопати **2.** *что фиг.* покопати, предати забораву; **∼ надéжды** покопати наде

похорóн||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *нар.* извештај *м* о погибији војника

похорóнн||ый, -ая, -ое 1. погребни; посмртни; **∼ое бюрó** погребно предузеће; **∼ марш** посмртни марш; **∼ая процéссия** спровод, погребна поворка **2.** *фиг.* тужан, жалостан; **∼ое настроéние** тужно расположење **3. похорóнн|ая, -ой** *ж* извештај *м* о погибији војника

пóхорон||ы, похорóн *мн., дат.* **-áм** сахрана *ж*, погреб *м*

по-хорóшему *прил.* на леп начин

похорошé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* постати привлачнији, бољи, пролепшати се

похотлúво *прил.* пожудно, сладострасно

похотлú||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во похотан, пожудан, сладострастан; **∼ взгляд** пожудан поглед

пóхот||ь, -и *ж* похота, сладострасност

похрабрé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* охрабрити се, окуражити се

похрáпыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** хркати (*помало, на махове*); **∼ во сне** хркати у сну **2.** фрктати (*о коњу*)

похристóс||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш.* три пута се пољубити честитајући један другоме Ускрс

похудé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* омршавети, смршати, ослабети

поцáпа||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. с кем нар.* посвађати се

поцел||овáть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш.* пољубити; **∼ в гу́бы** пољубити у уста

поцел||овáться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш.* пољубити се

поцелу́||й, -я *м* пољубац, цјелов; **осыпáть ∼ями** *кого* обасипати пољупцима *кога*; **послáть** *кому* **возду́шный ∼** послати *коме* пољубац руком

почасовúк, -á *м* радник коме се плаћа по сату, од часа (*об. предавач на високој школи*)

почасов||óй, -áя, -óе по сату, од часа; **∼áя оплáта** плаћање по сату

почáт||ок, -ка *м* клип; **∼ кукуру́зы** клип кукуруза

почáх||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **почáх, -ла, -ло** *сврш.* повенути, усахнути, угинути

пóчв||а, -ы *ж* **1.** тло *с*, земља, земљиште *с*; **плодорóдная ∼** плодно земљиште; **чернозёмная ∼** земља црница; **песчáная ∼** пешчано земљиште; **подзóлистые ∼ы** подзол **2.** *фиг.* тло *с*, терен *м*, основа; **благодáтная ∼** *для чего* повољно тло *за шта*; **перевестú разговóр на нейтрáльную ∼у** пребацити разговор на неутрални терен; **подготóвить ∼у** *для чего* припремити терен *за шта* ◇ **стоя́ть на твёрдой ∼е** имати чврсто тло под ногама; **теря́ть ∼у под ногáми** губити тло под ногама; **нащу́пывать (зондúровать) ∼у** сондирати терен; **на ∼е рéвности** из љубоморе; **на нéрвной ∼е** на нервној бази

пóчвенн||ый, -ая, -ое земљишни; теренски; **∼ые вóды** подземне воде

почвовéд, -а *м* педолог

почвовéдени||е, -я *с* педологија *ж*

почвовéдческ||ий, -ая, -ое педолошки

по-человéчески *прил.* људски, као људи

почём *прил. разг.* пошто, колико кошта; **∼ я́йца?** пошто су јаја?; **∼ продаёшь огурцы́?** пошто продајеш краставце? ◇ **∼ я знáю** откуда бих ја то знао; **∼ зря** без везе, било како; **узнáть ∼ фунт лúха** искусити сву тежину несреће

почему́ 1. *прил.* зашто, због чега; **∼ вы не пришлú?** зашто нисте дошли?; **я не знáю, ∼ он не пришёл** не знам зашто није он дошао **2.** *везн.* зато, због тога; **он болéл, ∼ и пропустúл лéкцию** био је болестан зато је изостао са предавања ◇ **∼ же** па зашто, напротив

почему́-либо, почему́-нибудь *прил.* због нечега (*из било ког разлога*)

почему́-то *прил.* због нечега (*из непознатог разлога*)

почему́ч||ка, -ки *ж, м, ген. мн.* **-ек** *разг. шаљ.* радознало дете (*које стално пита зашто*)

пóчерк, -а *м* **1.** рукопис; **чёткий, неразбóрчивый ∼** читак, нечитак рукопис; **красúвый ∼** леп рукопис **2.** *фиг.* начин рада; стил; **твóрческий ∼** стваралачки манир

почернéл||ый, -ая, -ое поцрнео, потамнео

почернé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* поцрнети, потамнети

почерпá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что, чего* узимати, позајмљивати, црпсти (*знање итд.*)

почерпн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; почéрпнутый *сврш. что,*

чего 1. *разг.* захватити, заграбити; ~ **воды́** захватити воде 2. узети, позајмити, поцрпсти; ~ **зна́ния из книг** стећи знање из књига; ~ **све́дения из газе́т** узети информације из новина

почерстве́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. *само 3. л.* очврснути, окорети се (*о хлебу итд.*) 2. *фиг.* окорети, огрубети, постати немилосрдан (*о човеку*)

поч||еса́ть, -ешу́, -е́шешь, -е́шут *сврш.* почешати; ~ **спи́ну** почешати леђа

поч||еса́ться, -ешу́сь, -е́шешься, -е́шутся *сврш.* почешати се

по́чест||ь, -и *ж* почаст, част; **во́инские ~и** војне почасти; **ока́зывать (воздава́ть) ~и** *кому* одавати почасти *коме*

поч||е́сть, -ту́, -тёшь, -ту́т; *прошл.* **-ёл, -ла́, -ло́** *сврш.* *кем, чем, за кого, что заст.* сматрати, рачунати; **~ту́ за честь** сматрам за част

почёсыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* чешкати

почёсыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* чешкати се

почёт, -а *м* поштовање *с*, углед, почаст *ж*; **ока́зывать ~** *кому* указивати поштовање *коме*; **быть в ~е, по́льзоваться ~ом** уживати поштовање (углед) ◇ **доска́ ~а** почасна табла; **круг ~а** *спорт.* почасни круг

почёт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. цењен, угледан; ~ **гость** угледан гост 2. *само дужи обл.* почасни; **~ное зва́ние** почасно звање; ~ **карау́л** почасна стража; ~ **член** почасни члан 3. частан; ~ **мир** частан мир; ~ **обя́занность** дужност која служи на част

по́чечн||ый, -ая, -ое *анат.* бубрежни; **~ые ка́мни** камен у бубрегу; **~ая лоха́нка** бубрежна карлица

почива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* спавати, одмарати се

почи́вш||ий, -ая, -ее *свеч.* покојни, преминуо

почи́н, -а *м* 1. иницијатива *ж*; **сме́лый ~** смела (оригинална) иницијатива; **по со́бственному ~у** на личну иницијативу; **подхвати́ть** *чей* ~ прихватити *чију* иницијативу 2. *разг.* почетак; **для ~а** за почетак

поч||ини́ть, -иню́, -и́нишь, -и́нят; -и́ненный *сврш.* оправити, поправити; ~ **часы́** оправити часовник (сат); ~ **мото́р** поправити мотор; ~ **бельё** закрпити рубље

почи́нк||а, -и *ж* оправљање *с*, поправљање *с*; оправка, поправка; ~ **о́буви** поправка обуће; **отда́ть в ~у** дати на оправку

почи́ночн||ый, -ая, -ое за оправку, за поправку; **~ая мастерска́я** радионица за оправку

починя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* оправљати, поправљати

почи́||стить, -щу, -стишь, -стят; -щенный *сврш.* очистити, почистити; ~ **о́бувь** очистити ципеле; ~ **зу́бы** oпрати зубе; ~ **пла́тье щёткой** ишчеткати хаљину

почи́||ститься, -щусь, -стишься, -стятся *сврш.* очистити своју одећу, обућу

почита́й *нар.* 1. *прил.* скоро, готово 2. *уметн. р.* можда, вероватно, по свој прилици

почита́ни||е, -я *с* поштовање, пошта *ж*; пијетет *м*

почита́тел||ь, -я *м* поштовалац, поклоник; ~ **тала́нта** поклоник талента

почита́||ть [1], -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. читати (*извесно време*); ~ **в доро́ге** читати мало на путу 2. *разг.* прочитати; **сове́тую вам ~э́ту кни́гу** препоручујем вам да прочитате ту књигу

почита́||ть [2], -ю, -ешь, -ют *несврш.* поштовати, ценити; ~ **ста́рших** поштовати старије; ~ **тради́ции** поштовати традиције; ~ **как святы́ню** поштовати као светињу

почита́||ть [3], -ю, -ешь, -ют *несврш. кем, чем, за кого, что* сматрати; **~ю свои́м до́лгом** сматрам за своју дужност

почи́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* читати (*помало, понекад, с времена на време*)

почи́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. заст. свеч.* 1. починути, заспати 2. *фиг.* заспати вечним сном, умрети ◇ ~ **на ла́врах** одмарати се на ловорикама, уживати у старој слави

по́ч||ка [1], -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *бот* пупољак *м*, око *с*; **пусти́ть ~ки** напупити, истерати пупољке

по́ч||ка [2], -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *анат.* бубрег *м*; **пра́вая, ле́вая ~** десни, леви бубрег; **воспале́ние ~ек** запаљење бубрега; **блужда́ющая ~** лутајући бубрег 2. *мн.* **-ки, -ек** *кув.* бубрези *мн. м*; **теля́чьи ~ки** телећи бубрези

почкова́ни||е, -я *с бот., биол.* вегетативно размножавање из пупољака

почк||ова́ться, -у́ется, -у́ются *несврш. бот., биол.* размножавати се из пупољака

по́чт||а, -ы *ж* 1. пошта; **отнести́ письмо́ на ~у** однети писмо на пошту; **отпра́вить письмо́ ~ой (по ~е)** послати писмо поштом; **перевести́ де́ньги по ~е** послати новац поштом 2. пошта, кореспонденција, преписка; **разбира́ть ~у** прегледати пошту; **разноси́ть ~у** достављати пошту; **дипломати́ческая ~** дипломатска кореспонденција 3. *заст.* пошта, поштанска кола

почтальо́н, -а *м* поштар, писмоноша *м, ж*

почтальо́нск||ий, -ая, -ое поштарев, поштарски

почта́мт, -а *м* главна пошта, главни поштански уред

почта́мтск||ий, -ая, -ое који се односи на главну пошту

почте́ни||е, -я *с* поштовање, уважавање; **относи́ться с ~ем** *к кому* односити се с поштовањем *према коме* ◇ **моё ~!** моје поштовање! (*при сусрету, поздраву*)

почте́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. поштован, достојан поштовања; ~ **челове́к** поштован човек; ~ **вид** достојанствен изглед 2. *фиг. разг.* солидан, знатан; приличан; ~ **во́зраст** поодмакле године

почти́ *прил.* скоро, готово, малтене; ~ **ничего́** готово ништа; ~ **одина́ковый** скоро исти; **уже́ ~ по́лночь** већ је скоро поноћ ◇ ~ **что** скоро, готово

почти́тельно *прил.* с поштовањем, смерно, уљудно

почти́тельност||ь, -и *ж* поштовање *с*, смерност, уљудност, увиђавност

почти́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. пун поштовања, смеран, уљудан; ~ **сын** син пун поштовања (*према родитељима*); ~ **тон** учтив тон; ~ **покло́н** смеран наклон 2. *фиг. разг.* знатан, приличан; **на ~ьном расстоя́нии** прилично удаљен

почт||и́ть, -у́, -и́шь, -я́т *и* **-у́т; -ённый** *сврш. кого, что* 1. указати поштовање, пошту, одати почаст *коме, чему*; ~ **па́мять поко́йного встава́нием** одати пошту покојнику устајањем 2. указати част *коме, чему;* ~ **свои́м прису́тствием** указати част својим присуством

почтме́йстер, -а *м заст.* управник поште

почтови́к, -а́ *м разг.* поштански службеник

почто́в||ый, -ая, -ое 1. поштански; **~ое отделе́ние** поштански уред; пошта; **~ая ма́рка** поштанска марка;

~ые отправлéния поштанске пошиљке; **~ перевóд** поштанска упутница; **~ сбор** поштанска тарифа; **~ ящик** поштанско сандуче; **~ гóлубь** поштански голуб 2. **почтóв|ые, -ых** *мн. заст.* поштански коњи; **éхать на ~ых** путовати поштанским колима ◊ **~ая кáрточка** дописница

почýвств||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* осетити; **~ хóлод** осетити хладноћу; **~ боль** осетити бол; **~ симпáтию** *к кому* осетити симпатију *према коме* ◊ **~ себя́** осетити се; **~ себя́ больны́м** осетити се болесним; **~ себя́ лýчше** осетити се боље; **я ~овал себя́ плóхо** позлило ми је; **дать ~** дати на знање

почýвств||оваться, -уется, -уются *сврш.* осетити се; **~овалось похолодáние** осетило се захлађење

почýд||иться, -ится, -ятся *сврш. разг.* учинити се, причинити се; привидети се; **э́то тебé тóлько ~илось** то ти се само учинило; **мне ~ился егó гóлос** учинило ми се као да чујем његов глас

почý||ять, -ю, -ешь, -ют; -янный *сврш.* 1. њухом осетити, нањушити; **собáка ~яла звéря** пас је нањушио звер 2. *фиг. нар.* предосетити

пошáлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. бити несташан, враголаст, лудирати се (*о деци*) 2. *само 3. л.* лоше радити; **сéрдце ~ет** срце побољева

пошал||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш. разг.* бити несташан, лудирати се (*извесно време; о деци*)

пошáр||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш. разг.* 1. испретурати (*тражећи нешто*); **~ в я́щике** испретурати по фиоци; **~ в кармáнах** претражити џепове 2. потражити, опипати; **~ в темнотé рукáми** потражити рукама у мраку

пошатн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш.* 1. потрести, уздрмати, покренути; расклимати 2. *фиг.* поколебати, пољуљати; **~ вéру** *во что* поколебати веру *у шта*

пошатн||ýться, -ýсь, -ёшься, -ýтся *сврш.* 1. уздрмати се, потрести се; посрнути, зањихати се; **~ от ударá** посрнути од ударца 2. *само 3. л. фиг.* поколебати се, пољуљати се; **егó здорóвье ~ýлось** здравље му је попустило

пошáтыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* њихати се, клатити се; посртати, тетурати се; **зуб ~ется** зуб се клати; **идти́ ~ясь** тетурати се

пошевéлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что, чем* покретати, помицати *шта*, мрдати *чим*

пошевéлива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. мрдати се, покретати се, помицати се 2. журити се; **~йся!, ~йтесь!** *разг.* хајде пожури(те)!

пошев||ели́ть, -елю́, -éлишь *и* **-ели́шь, -éлят** *и* **-еля́т** *сврш. что, чем* покренути, помакнути *шта*, мрднути *чим*; **~ губáми** мрднути уснама; **~ ногóй** померити ногу

пошев||ели́ться, -елю́сь, -éлишься *и* **-ели́шься, -éлятся** *и* **-еля́тся** *сврш.* покренути се, помаћи се, померити се, мрднути

пошевельн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш.* помаћи, покренути, мрднути ◊ **он и пáльцем не ~ýл** ни прстом није мрднуо

пошевельн||ýться, -ýсь, -ёшься, -ýтся *сврш.* помаћи се, померити се, мрднути

поши́б, -а *м:* **одногó ~а** на исти калуп

поши́в, -а *м* шивење *с*; **индивидуáльный ~** шивење по мери

поши́вк||а, -и *ж разг.* шивење *с*

поши́вочн||ый, -ая, -ое за шивење, шиће; **~ая мастерскáя** кројачка радионица

пошлé||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* постајати баналан, тривијалан, вулгаран

пóшлин||а, -ы *ж* 1. царина; **тамóженная ~** царина; **ввознáя ~** увозна царина; **покрови́тельственная ~** заштитна царина; **обложи́ть ~ой** *что* ударити царину *на шта* 2. такса, трошарина, пристојба; **гéрбовая ~** државна такса; **судéбная ~** судска такса

пóшлинн||ый, -ая, -ое 1. царински; **~ сбор** царина 2. таксени; **~ые дéньги** такса

пóшло *прил.* банално, тривијално, вулгарно

пóшлост||ь, -и *ж* баналност, тривијалност, вулгарност; **говори́ть ~и** говорити баналности

пóшл||ый, -ая, -ое; пошл, -á, -о баналан, тривијалан, вулгаран; **~ вкус** тривијалан укус; **~ анекдóт** вулгаран виц

пошля́к, -á *м разг.* простак, вулгаран, баналан човек

пошля́тин||а, -ы *ж разг.* баналност, тривијалност, вулгарност

поштýчно *прил.* на комад; од комада, по комаду; **продавáть ~** продавати на комад; **плати́ть ~** платити по комаду

поштýчн||ый, -ая, -ое на комад; од комада, по комаду; **~ая продáжа** продаја на комад; **~ая оплáта** плаћање по комаду

пош||ути́ть, -учý, -ýтишь, -ýтят *несврш.* 1. нашалити се, рећи у шали 2. *над кем, чем* подсмехнути се *коме, чему*, нашалити се *с ким*

пощáд||а, -ы *ж* милост, милосрђе *с*, поштеда; **проси́ть ~ы** молити за милост; **без ~ы** без милости, немилосрдно; **не давáть ~ы врагý** бити немилосрдан према непријатељу

пощa||ди́ть, -жý, -ди́шь, -дя́т; -жённый *сврш. кого, что* 1. смиловати се *коме, чему, на кога, шта* 2. поштедети

пощек||отáть, -очý, -óчешь, -óтят *сврш.* 1. *кого, что* поголицати, пошкакљати 2. *что фиг.* заголицати *шта*, удовољити *чему*; **~ чьё самолю́бие** заголицати *чије* самољубље

пощёлкива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. пуцкати, пуцкетати (*прстима, бичем*); мљацкати (*језиком*) 2. крцкати (*орахе*)

пощёчин||а, -ы *ж* 1. шамар *м*; **дать ~у** *кому* ошамарити *кога*; **получи́ть ~у** добити шамар 2. *фиг.* увреда, понижење *с*

пощ||ипáть, -иплю́, -и́плешь, -и́плют; -и́панный *сврш.* 1. чупати, чупкати (*извесно време*); **~ травы́** чупкати траву 2. почупати, побрстити; **~ всю травý** побрстити сву траву 3. *разг. шаљ.* напасти, изгрдити, искритиковати

пощи́пыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. чупкати, брстити (*траву*) 2. штипкати (*с времена на време*); **в гóрле ~ет** *безл.* штипа у грлу

пощýпа||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* пипнути, опипати; **~ лоб** пипнути чело; **~ пульс** опипати пулс

поэ́зи||я, -и *ж* 1. поезија, песништво *с* 2. *чего фиг.* поезија, лепота

поэ́м||а, -ы *ж* поема, спев *м*

поэ́т, -а *м* песник; **лири́ческий ~** лирски песник

поэтáпно *прил.* у етапама

поэтáпн||ый, -ая, -ое који се спроводи у етапама

поэтéсс||а, -ы *ж* песникиња

поэтизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* поетизовати, поетизирати; **~ прóшлое** поетизирати прошлост

поэ́тик||а, -и *ж* поетика

поэти́ческ||ий, -ая, -ое песнички, поетски; ~ **тала́нт** песнички таленат; ~**ое произведе́ние** поетско дело

поэти́чност||ь, -и *ж* поетичност

поэти́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но поетичан

поэ́тому *прил.* зато, стога, због тога; **я спеши́л и ~ не зашёл за тобо́й** журио сам и због тога нисам свратио по тебе; **вот ~** баш због тога, управо зато

появи́ться, появлю́сь, поя́вишься, поя́вятся *сврш.* 1. појавити се, показати се; ~ **на горизо́нте** појавити се на хоризонту; **появи́лась статья́** изашао је чланак 2. *само 3. л.* искрснути, настати; **появи́лись но́вые затрудне́ния** искрсле су нове потешкоће ◇ ~ **на свет** доћи на свет, родити се

появля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. појављивати се, показивати се 2. *само 3. л.* искрсавати, настајати

поя́рков||ый, -ая, -ое *нар.* 1. од јарине, од јагњеће вуне 2. филцан, пустен; ~**ая шля́па** филцани шешир

поя́р||ок, -ка *м нар.* јарина *ж (прва ошишана јагњећа вуна)*

по́яс, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** 1. појас, опасач; **ко́жаный ~** кожни појас 2. пас, струк; **по ~ в воде́** до појаса у води; **брю́ки тесны́ в ~е** панталоне су тесне у струку 3. *геогр., ек.* појас, зона *ж*; **уме́ренный ~** умерени појас; **тари́фный ~** тарифна зона 4. *анат.* појас; **плечево́й ~** рамени појас; **та́зовый ~** карлични појас ◇ **спаса́тельный ~** појас за спасавање; **кла́няться в ~** дубоко се клањати; **заткну́ть за ~** *кого разг.* надмашити *кога*

поясне́ни||е, -я *с* објашњење, тумачење; **дава́ть ~я** давати објашњења; ~**я к те́ксту** објашњења уз текст

поясни́тельн||ый, -ая, -ое за објашњење, за тумачење

поясн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* објаснити, протумачити

поясни́ц||а, -ы *ж* крста *мн с*, слабине *мн. ж*; **боль в ~е** бол у крстима

поясни́чн||ый, -ая, -ое слабински, крсни, у крстима; ~**ая мы́шца** слабински мишић

поясн||о́й, -а́я, -о́е 1. појасни, причвршћен за појас, о појасу; ~ **реме́нь** опасач 2. *геогр., ек.* зонални, по зонама, појасевима; ~**о́е вре́мя** зонално време; ~ **тари́ф** зонска тарифа ◇ ~ **портре́т** портрет до појаса; ~ **покло́н** дубоки наклон

поясня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* објашњавати, тумачити

праба́б||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок, праба́буш||ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ек** прабаба

пра́вд||а, -ы *ж* 1. истина; **сказа́ть ~у** рећи истину 2. правда, правичност, праведност; **иска́ть ~ы** тражити правду; **стоя́ть за ~у** борити за правичност 3. *уметн. р.* стварно, заиста; додуше; **я, ~, не знал э́того** ја, стварно, нисам то знао 4. *везн. разг.* иако, премда, мада; **кварти́ра хоро́шая, ~ нет телефо́на** стан је леп, мада нема телефона ◇ **~-ма́тка** *нар.* гола истина; **что ~, то ~** шта је истина, истина је; **всёми ~ами и непра́вдами** по сваку цену; **твоя́ ~** *разг.* у праву си; **не ~ ли?** зар не?; **по ~е говоря́ (сказа́ть), ~у говоря́ (сказа́ть)** отворено говорећи; **говори́ть (ре́зать) ~у-ма́тку** *нар.* кресати истину у очи; **смотре́ть (гляде́ть) ~е в глаза́ (в лицо́)** гледати истини у очи; ~ **глаза́ ко́лет** *посл.* истина боде очи

правди́во *прил.* 1. истинито, веродостојно 2. искрено; ~ **отвеча́ть** искрено одговарати

правди́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. истинит, веродостојан, тачан; ~ **расска́з** истинита прича 2. истинољубив, искрен; ~ **челове́к** истинољубив човек; ~ **взгляд** поглед пун искрености

правдоподо́би||е, -я *с* вероватност *ж*, сличност *ж* истини

правдоподо́бно *прил.* истинито; ~ **рассказа́ть** истинито испричати

правдоподо́б||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но вероватан, сличан истини, истинит; ~**ное объясне́ние** вероватно (могуће) објашњење; **э́то вполне́ ~но** то личи на истину

пра́ведник, -а *м* 1. *рел.* праведник 2. *ирон.* праведник, поштењак ◇ **спать сном ~а** спавати сном праведника

пра́вед||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *рел.* праведан, побожан, веран 2. *заст.* праведан, правичан, поштен; ~ **судья́** праведан судија

праве́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. полит.* скретати удесно, заузимати ставове деснице

пра́вил||о, -а *с* 1. правило, норма *ж*; **граммати́ческие ~а** граматичка правила; **~а правописа́ния** правописна правила; **просто́е тройно́е ~** *мат.* просто правило тројно 2. пропис *м*; **~а доро́жного движе́ния** саобраћајни прописи; **наруша́ть ~а** кршити прописе; **соблюда́ть ~а** придржавати се прописа 3. принцип *м*, начело; **челове́к стро́гих пра́вил** човек строгих принципа ◇ **как ~** по правилу; **по всем ~ам** по прописима; **нет ~а без исключе́ния** нема правила без изузетка; **исключе́ние подтвержда́ет ~** изузетак потврђује правило

прави́л||о, -а *с струч.* 1. зидарски лењир 2. рам *м* за исправљање (*нечега*) 3. дуга мотка, весло (*за управљање чамцем, сплавом*)

пра́вильно *прил.* 1. правилно, тачно; **часы́ иду́т ~** сат иде тачно; ~ **реши́ть зада́чу** правилно решити задатак 2. редовно, регулярно, уредно; ~ **пита́ться** редовно се хранити 3. *у функц. предик. разг.* тако је, тачно је; **ну и ~!** потпуно тачно!

пра́вильност||ь, -и *ж* 1. правилност, тачност 2. регуларност, редовитост

пра́вил||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. правилан; тачан; ~**ьное произноше́ние** правилан изговор; ~**ьные черты́ лица́** правилне црте лица; ~**ьные часы́** тачан сат 2. редован, регуларан, уредан; ~ **о́браз жи́зни** уредан начин живота 3. истинит, ваљан; прави; ~**ьная поли́тика** исправна политика 4. *мат.* правилан; ~ **многогра́нник** правилни полиедар

прави́тел||ь, -я *м* 1. владар 2. *заст.* управник; ~ **канцеля́рии** управник канцеларије

прави́тельственн||ый, -ая, -ое владин; ~**ые учрежде́ния** владине установе; ~**ая делега́ция** владина делегација

прави́тельств||о, -а *с* влада *ж*; **революцио́нное ~** револуционарна влада; **вре́менное ~** привремена влада; **глава́ ~а** шеф владе; **сформирова́ть ~** формирати владу

пра́в||ить [1], **-лю, -ишь, -ят** *несврш. кем, чем* 1. управљати, владати; ~ **страно́й** владати земљом 2. терати, возити; ~ **экипа́жем** возити кочију

пра́в||ить [2], **-лю, -ишь, -ят** *несврш. что* 1. исправљати, поправљати (*грешке*); ~ **корректу́ру** вршити коректуру 2. *струч.* оштрити, брусити; ~ **бри́тву** оштрити бритву

пра́вк||а, -и *ж* 1. исправљање *с*, поправљање *с*, кориговање *с* 2. оштрење *с*, брушење *с*

правлéни||е, -я *с* **1.** управљање, владање, владавина *ж*; **фóрма ~я** облик владавине **2.** управа *ж*, дирекција *ж*; **председáтель ~я** председник управе ◊ **браздьí ~я** узде власти

прáвлен||ый, -ая, -ое поправљен, кориговани; **~ экземпля́р статьи́** кориговани примерак чланка

прáвнук, -а *м* праунук

прáвнуч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** праунука

прáв||о[1], **-а** *с, мн.* **-á, прав 1.** право; **избирáтельное ~** бирачко право; **междунарóдное ~** међународно право; **уголóвное ~** кривично право; **~ на труд** право на рад; **~ нáций на самоопределéние** право нација на самоопредељење; **~ гóлоса** право гласа; **~á человéка** људска права; **имéть ~** *на что* имати право *на шта*; **уравня́ть в ~áх** изједначити у правима **2.** разлог *м*, основ *м*; **с пóлным ~ом могý так сказáть** с пуним разлогом могу тако да кажем **3.** *мн.* **-á, прав** дозвола *ж*; **водúтельские ~á** возачка дозвола ◊ **по ~у** законски; **по какóму ~у** с каквим правом; **на ~áх** *кого, чего* у својству *кога, чега*; **на рáвных ~áх** са подједнаким правима; **восстановúть в ~áх** рехабилитовати

прáво[2] *уметн. р. разг.* стварно, заиста, доиста; **я, ~, не знáю, что сказáть** ја, стварно, не знам шта да кажем

прáво[3]: а) **где ~, где лéво** *разг. шаљ.* где је десно, где је лево б) **~ руля́!, ~ нá борт!** *пом.* заокрет удесно!

правоберéжн||ый, -ая, -ое на десној обали

правоберéжь||е, -я *с* десна обала

правовéд, -а *м заст.* правник

правовéдени||е, -я *с заст.* право, правне науке

правовéр||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *рел.* правоверан, ортодоксан

правов||óй, -áя, -óе правни, заснован на праву; **~ы́е нóрмы** правне норме; **~ поря́док** правни поредак

правомéр||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но законит, правно основан; **~ постýпок** законит поступак

правомóчи||е, -я *с правн.* пуномоћ(је), овлашћење

правомóч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *правн.* правомоћан, опуномоћен, овлашћен

правонарушéни||е, -я *с правн.* правни прекршај, повреда *ж* закона; противправни акт

правонарушúтел||ь, -я *м правн.* кршилац закона, преступник

правописáни||е, -я *с* правопис *м*

правопоря́д||ок, -ка *м правн.* правни поредак

правослáви||е, -я *с рел.* православље

правослáвн||ый, -ая, -ое *рел.* православан

правосознáни||е, -я *с књиш.* свест *ж* о постојећим правним нормама

правоспосóбност||ь, -и *ж правн.* правна способност

правоспосóб||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *правн.* правно способан; **~ное лицó** правно способно лице

правосýди||е, -я *с* правосуђе

правот||á, -ы́ *ж* правилност, исправност; **я докажý свою́ ~ý** доказаћу да сам ја у праву

правофлангóв||ый, -ая, -ое *војн.* деснокрилни, на десном крилу; **~ солдáт** војник на десном крилу

прáв||ый[1], **-ая, -ое 1.** десни; **~ая рукá** десна рука; **~ бéрег** десна обала **2.** *полит.* десничарски, конзервативан, реакционаран; **~ уклóн** скретање у десно; **~ая оппозúция** десничарска опозиција ◊ **он ~ая рукá** *кого, чья* он је *чија* десна рука

прáв||ый[2], **-ая, -ое; прав, -á, -о 1.** праведан, правичан; **нáше дéло ~ое** наша ствар је праведна **2.** невин, недужан; **суд признáл егó ~ым** суд је потврдио да је невин **3.** *само краћи обл.* прав, у праву; **вы совершéнно ~ы** ви сте апсолутно у праву

прáвящ||ий, -ая, -ее владајући; **~ие кругú** владајући кругови

прагматúзм, -а *м фил.* прагматизам

прагматúческ||ий, -ая, -ое *фил.* прагматичан, прагматички

прáдед, -а *м* прадед(а)

прадéдовск||ий, -ая, -ое прадедовски

прáзднеств||о, -а *с* свечаност *ж*, прослава *ж*, светковина *ж*

прáздник, -а *м* **1.** празник, благдан; **госудáрственный ~** државни празник; **национáльный ~** национални празник; **первомáйский ~** првомајски празник; **поздравля́ть с ~ом** *кого* честитати *коме* празник **2.** славље *с*, светковина *ж*; **семéйный ~** породична свечаност ◊ **бýдет и на нáшей ýлице ~** и нама ће гранути сунце

прáзднич||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* празничан (*дан итд.*) **2.** празничан, свечан; **~ное настроéние** свечано расположење; **~ наря́д** свечана одећа

прáздно *прил.* беспослено, доконо; **~ проводúть врéмя** беспосличити

прáздн||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* празновати, славити, прослављати, светковати; **~ день рождéния** славити рођендан

празднослóви||е, -я *с заст.* празне речи, фразирање

прáздност||ь, -и *ж* **1.** беспосличење *с*, доконост **2.** бескорисност, узалудност

праздношатáющ||ийся, -аяся, -ееся *разг. презр.* **1.** беспослен, докон **2. праздношатáющ|ийся, -егося** *м* беспосличар, доколичар

прázд||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. докон, беспослен; **~ная жизнь** беспослен живот **2.** *фиг.* бескористан, узалудан, празан; **~ное любопы́тство** пука радозналост

прáктик, -а *м* **1.** практичар; **хорóший теорéтик и ~** добар теоретичар и практичар **2.** практичан, послован човек

прáктик||а, -и *ж* пракса; **существýющая ~** постојећа пракса; **на ~е** у пракси; **провéрить на ~е** проверити у пракси; **лéтняя ~ студéнтов** студентска летња пракса; **чáстная ~** приватна пракса

практикáнт, -а *м* практикант

практикáнтск||ий, -ая, -ое практикантски

практик||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *несврш.* **1.** *что* практиковати, примењивати; **~ нóвый спóсоб** примењивати нов начин **2.** бити на пракси; **студéнты ~ýют в клúнике** студенти имају праксу на клиници **3.** *заст.* имати праксу (*о лекару, адвокату*)

практик||овáться, -ýюсь, -ýешься, -ýются *несврш.* **1.** *само 3. л.* практиковати се, примењивати се **2.** вежбати се; **~ в плáвании** вежбати се у пливању

прáктикум, -а *м* практикум

практицúзм, -а *м* практицизам; **ýзкий ~** уски практицизам

практúчески *прил.* практички, практично

практúческ||ий, -ая, -ое практичан, практички; **~ая дéятельность** практичан рад; **~ое применéние** практична примена; **~ совéт** практичан савет; **~ие занятия** практичне вежбе

практи́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. практичан, сналажљив, послован; **~ челове́к** практичан човек **2.** практичан, прикладан; **~ спо́соб** практичан начин

праот||е́ц, -ца́ *м заст. свеч.* праотац, предак ◇ **отпра́виться к ~ца́м** отићи богу на истину; **отпра́вить к ~ца́м** *кого* отерати *кога* у гроб

пра́порщик, -а *м војн.* заставник

прапра́дед, -а *м* чукундеда

прароди́тел||ь, -я *м заст. свеч.* праотац, предак

пра́сол, -а *м заст.* прекупац, трговац на велико (*стоком, месом и рибом*)

прах, -а *м* **1.** *заст.* прашина *ж*, прах **2.** *свеч.* пепео, посмртни остаци ◇ **пойти́ (рассы́паться) ~ом** отићи до врага, пропасти; **мир ~у его́** почивао у миру, покој му души

пра́чечн||ая, -ой *ж* перионица, праоница

пра́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** праља

пращ||а́, -и́ *ж, ген. мн.* **-е́й** *заст.* праћка (*оружје*)

пра́щур, -а *м књиш.* праотац, предак

преа́мбул||а, -ы *ж књиш.* преамбула

пребыва́ни||е, -я *с* боравак *м*

пребыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** боравити, налазити се **2.** бити, налазити се; **~ в уны́нии** бити потиштен, тужан; **~ в неве́дении** не знати ништа (*о нечему*)

превали́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. књиш.* преовладавати, имати превагу

превенти́вн||ый, -ая, -ое *књиш.* превентиван; **~ые ме́ры** превентивне мере

превзо||йти́, -йду́, -йдёшь, -йду́т; *прошл.* **-шёл, -шла́, -шло́; -йдённый** *сврш.* превазићи, надмашити; **~** *кого в чём* надмашити *кога у чему*; **~ все ожида́ния** надмашити (сва) очекивања ◇ **~ самого́ себя́** превазићи самог себе

превозмога́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* савлађивати, надјачавати *шта*, одолевати *чему*; **~ боль** савлађивати бол ◇ **~ себя́** савлађивати се

превозм||о́чь, -огу́, -о́жешь, -о́гут; *прошл.* **-о́г, -огла́, -огло́** *сврш. что* савладати, надјачати *шта*, одолети *чему*; **~ боль** савладати бол; **~ страх** одолети страху ◇ **~ себя́** савладати се

превозн||ести́, -есу́, -есёшь, -есу́т; *прошл.* **-ёс, -есла́, -есло́; -есённый** *сврш. књиш.* веома високо оценити; прехвалити ◇ **~ до небе́с** уздићи до неба

превозн||оси́ть, -ошу́, -о́сишь, -о́сят *несврш. књиш.* веома високо оцењивати; сувише хвалити ◇ **~ до небе́с** уздизати до неба

превосходи́тельств||о, -а *с заст. звин.* екселенција *ж*, преузвишеност *ж*; **Ва́ше ~** ваша екселенцијо

превосх||оди́ть, -ожу́, -о́дишь, -о́дят *несврш.* превазилазити, надмашивати; **~** *кого в чём* надмашивати *кога у чему*

превосхо́дно *прил.* одлично, изврсно, изванредно; **~ чу́вствовать себя́** одлично се осећати

превосхо́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но одличан, изврстан, изванредан; **~ результа́т** одличан резултат; **~ная мысль** изврсна идеја; **~ная пого́да** дивно време ◇ **~ная сте́пень** *грам.* суперлатив

превосхо́дств||о, -а *с* надмоћност *ж*, преимућство, превага *ж*; **доказа́ть своё ~** доказати своју надмоћност; **~ в те́хнике** техничко преимућство; **чи́сленное ~** бројна надмоћност

превра||ти́ть, -щу́, -ти́шь, -тя́т; -щённый *сврш. кого, что в кого, во что* претворити, преобратити; преобразити; **~ во́ду в пар** претворити воду у пару ◇ **~** *что* **в шу́тку** окренути *шта* на шалу

превра||ти́ться, -щу́сь, -ти́шься, -тя́тся *сврш. в кого, во что* претворити се, преобратити се; преобразити се ◇ **~ в слух** претворити се у уво

превра́тно *прил.* погрешно, нетачно; **~ истолкова́ть** *чьи* **слова́** погрешно протумачити *чије* речи

превра́тност||ь, -и *ж* **1.** погрешност, нетачност **2.** *заст.* несталност, превртљивост; **~и судьбы́** промењљивост (превртљивост) судбине (среће)

превра́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но погрешан, нетачан; **~ное представле́ние** *о чём* погрешна представа *о чему;* **~ толкова́ние** погрешно тумачење

превраща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что в кого, во что* претварати, преобраћати; преображавати

превраща́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. в кого, во что* претварати се, преобраћати се; преображавати се

превраще́ни||е, -я *с* претварање, преобраћање; преображај *м*

превы́||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* премашити, прекорачити; **~ но́рму** премашити норму; **~ свои́ полномо́чия** прекорачити своја овлашћења

превыша́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* премашивати, прекорачивати

превы́ше: ~ всего́ *свеч.* изнад свега; **любо́вь к оте́честву ~ всего́** љубав према домовини је изнад свега

превыше́ни||е, -я *с* надмашење, прекорачење; **~ вла́сти** злоупотреба власти

прегра́д||а, -ы *ж* препрека; сметња; **преодоле́ть все ~ы** савладати све препреке ◇ **грудобрю́шная ~** *анат.* дијафрагма

прегра||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -ждённый *сврш.* преградити, препречити; **~ доро́гу** *кому* препречити пут *коме*

прегражда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* преграђивати, препречавати

прегреше́ни||е, -я *с књиш.* грешка *ж*, омашка *ж*, огрешење; **нево́льное ~** нехотична омашка

пред (пре́до) *предл. в.* **пе́ред**

преда||ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* **1.** *чему* предавати, излагати; **~ поруга́нию** излагати руглу; **~ огла́ске** износити на јавност **2.** *кого, что* издавати; изневеравати

преда||ва́ться, -ю́сь, -ёшься, -ю́тся *несврш.* **1.** *чему* препуштати се, предавати се; **~ воспомина́ниям** препуштати се успоменама **2.** *кому заст.* предавати се

преда́ни||е, -я *с* предање, легенда *ж*, прича *ж*; **наро́дное ~** народно предање

пре́данно *прил.* одано, привржено, верно

пре́данност||ь, -и *ж* оданост, приврженост, верност

пре́да||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно одан, привржен, веран; **~ друг** веран пријатељ; **беззаве́тно ~** безгранично одан

преда́тел||ь, -я *м* издајник, издајица *м, ж*; неверник

преда́тельск||ий, -ая, -ое 1. издајнички; **~ посту́пок** издајнички чин; **~ое уби́йство** издајничко (подмукло) убиство **2.** *фиг.* подмукао, перфидан; **~ая боле́знь** подмукла болест

преда́тельств||о, -а *с* издаја *ж*, издајство, вероломство; **соверши́ть ~** починити издају, издати

пред||а́ть, -а́м, -а́шь, -а́ст, -адим, -адите, -аду́т; *прошл.* **пре́дал** *и* **-а́л, -ала́, пре́дало** *и* **-а́ло; пре́данный** *сврш.* **1.** *чему* предати, изложити; **~ суду́** предати

суду; ~ **поруга́нию** изложити руглу; ~ **забве́нию** бацити у заборав; ~ **земле́** покопати (сахранити); ~ **огню́** спалити 2. *кого, что* издати; изневерити; ~ **ро́дину** издати домовину; ~ **о́бщее де́ло** изневерити заједничку ствар

пред||а́ться, -а́мся, -а́шься, -а́стся, -ади́мся, -ади́тесь, -аду́тся; *прошл.* **-а́лся, -ала́сь, -ало́сь** *сврш.* 1. *чему* препустити се, предати се; ~ **воспомина́ниям** препустити се успоменама; ~ **поро́ку** одати се пороку 2. *кому заст.* предати се

предба́нник, -а *м* свлачионица *ж (испред парног купатила)*

предвари́тельно *прил.* претходно, раније

предвари́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно претходни, ранији; **~ьная подгото́вка** претходна припрема; **~ьное соглаше́ние** прелиминарни споразум; **~ьная прода́жа биле́тов** продаја карата унапред ◇ **~ьное заключе́ние** *правн.* истражни затвор

предвар||и́ть, -ю́, -и́шь, -и́т; -ённый *сврш.* 1. *заст.* предупредити, упозорити, унапред јавити 2. *књиш.* предухитрити, претећи

предваря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *заст.* предупређивати, упозоравати, унапред јављати 2. *књиш.* предухитривати, претицати

предве́сти||е, -я *с књиш.* предзнак *м*, знамење; ~ **бу́ри** предзнак буре

предве́стник, -а *м књиш.* гласник, весник, претеча

предвеща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* предсказивати, наговештавати; **ту́чи ~ют грозу́** облаци наговештавају непогоду; **э́то не ~ет ничего́ хоро́шего** то не слути на добро

предвзя́то *прил.* предубеђено, необјективно

предвзя́тост||ь, -и *ж* предубеђење *с*, необјективност

предвзя́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то предубеђен, пристрасан, необјективан; **~тая то́чка зре́ния** необјективна тачка гледишта

предви́дени||е, -я *с* предвиђање; **нау́чное** ~ научно предвиђање

предви́||деть, -жу, -дишь, -дят; -денный *несврш.* предвиђати, унапред погађати, предосећати; ~ **ход собы́тий** предвиђати ток догађаја

предви́д||еться, -ится, -ятся *несврш.* очекивати се, предвиђати се; **измене́ний не ~ится** промене се не очекују

предвкуша́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* унапред уживати; ~ **удово́льствие** унапред осећати задовољство

предвкуше́ни||е, -я *с* предосећање уживања, задовољства, предужитак *м*

предводи́тел||ь, -я *м* вођа, предводник; ~ **во́йска** војсковођа ◇ ~ **дворя́нства** *ист.* изборни представник племства (*губерније или среза*)

предводи́тельств||о, -а *с* вођство; команда *ж*; **под ~ом** *кого, чьим* под *чијим* вођством

предводи́тельств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. кем, чем свеч.* руководити *ким, чим*, предводити *кога, шта*

предвое́нн||ый, -ая, -ое предратни

предвозве||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш. заст.* предсказати, прорећи

предвозвеща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* предсказивати, прорицати

предвосхи||ти́ть, -щу́, -ти́шь, -тя́т; -щённый *сврш. књиш.* претећи, предухитрити; предвидети, унапред погодити; ~ **собы́тия** предухитрити догађаје; ~ *чью* **мысль** унапред погодити *чију* мисао

предвосхища́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш.* претицати, предухитривати; унапред погађати, предвиђати

предвы́борн||ый, -ая, -ое предизборни; ~ **кампа́ния** предизборна кампања; **~ое собра́ние** предизборни састанак

предго́р||ье, -ья *с, мн.* **-ья, -ий** предгорје, планински огранци

предгрозов||о́й, -а́я, -о́е предолујни

преддве́ри||е, -я *с* 1. *заст.* предворје; ~ **хра́ма** предворје храма 2. *фиг. књиш.* предвечерје, почетак *м*; **в ~и собы́тий** у предвечерје догађаја

преде́л, -а *м* 1. граница *ж*, међа *ж*; **за ~ами страны́** изван граница земље; **в ~ах** *чего* у границама *чега*; **за ~ами** *чего* изван граница *чега* 2. врхунац; ~ **соверше́нства** врхунац савршенства; **дойти́ до ~а** стићи до врхунца 3. *заст.* предео, крај, земља *ж*; **верну́ться в родны́е ~ы** вратити се у родни крај ◇ ~ **про́чности** *физ.* граница чврстине; **в ~ах досяга́емости** унутар домашаја; **положи́ть ~** *чему* учинити крај *чему*; **всему́ есть ~** све има своје границе

преде́льно *прил.* крајње, максимално

преде́льн||ый, -ая, -ое 1. граничан, максималан; **~ая уста́лость** максималан замор; **~ая ско́рость** максимална брзина 2. крајњи; ~ **срок** крајњи рок

предзнаменова́ни||е, -я *с* предзнак *м*, знамење; **счастли́вое ~** срећан предзнак; **дурно́е ~** лош предзнак

предика́т, -а *м* 1. *фил.* предикат 2. *лингв.* предикат, прирок

предикати́вн||ый, -ая, -ое 1. *фил.* предикациони 2. *лингв.* предикативан

предисло́ви||е, -я *с* предговор *м* ◇ **без вся́ких ~й** *разг.* без околишења, без затезања

предлага́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кому* 1. *что и с инф.* предлагати, нудити; ~ **свои́ услу́ги** нудити своје услуге 2. *с инф.* захтевати, тражити; одређивати

предло́г [1], **-а** *м* изговор; излика *ж*; **под ~ом** под изговором

предло́г [2], **-а** *м лингв.* предлог

предложе́ни||е [1], **-я** *с* 1. предлагање, нуђење 2. предлог *м*; **внести́ ~** дати (поднети) предлог; **по** *чьему* **~ю** на *чији* предлог 3. просидба *ж*; **сде́лать ~** *кому* запросити *кога* 4. *екон.* понуда *ж*; **зако́ны спро́са и ~я** закони понуде и потражње

предложе́ни||е [2], **-я** *с лингв.* реченица *ж*; **просто́е ~** проста реченица; **сло́жное ~** сложена реченица; **гла́вное ~** главна реченица; **прида́точное ~** зависна реченица; **безли́чное ~** безлична реченица

предл||ожи́ть, -ожу́, -о́жишь, -о́жат; -о́женный *сврш. кому* 1. *что и с инф.* предложити, понудити; ~ **но́вый прое́кт** предложити нов пројекат; ~ **свои́ услу́ги** понудити своје услуге 2. *с инф.* захтевати, затражити; одредити; **ему́ ~ожи́ли зако́нчить рабо́ту в неде́льный срок** од њега се захтева да посао заврши за недељу дана ◇ ~ **тост** наздравити

предло́жный [1]: ~ **паде́ж** локатив

предло́жн||ый [2], **-ая, -ое** *лингв.* предлошки; **~ая констру́кция** предлошка конструкција

предма́йск||ий, -ая, -ое уочи Првог маја, пред Први мај

предме́ст||ье, -ья *с, мн.* **-ья, -ий** предграђе

предме́т, -а *м* 1. предмет, ствар *ж*; **~ы дома́шнего**

обихóда ствари неопходне у домаћинству; ~**ы пéрвой необходúмости** најнеопходније ствари; ~**ы ширóкого потреблéния** роба широке потрошње 2. предмет, тема *ж*; ~ **спóра** предмет расправе; ~ **насмéшек** предмет исмејавања; ~ **сочинéния** тема састава 3. предмет (*школски*), дисциплина *ж*; **получúть «отлúчно» по всем** ~**ам** добити одличне оцене из свих предмета ◇ **на** ~ *чего заст.* у циљу *чега*

предмéтн||ый, -ая, -ое 1. предметан; ~ **указáтель** предметни регистар 2. предметан, конкретан ◇ ~ **урóк** час очигледне наставе

предмóстн||ый, -ая, -ое на прилазу мосту; ~**ое укреплéние** мостобран

предназначá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* намењивати, предодређивати

предназначéни||е, -я *с* 1. намена *ж* 2. *свеч.* предодређеност *ж*; мисија *ж*

предназнáч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* наменити, предодредити; ~ **дéньги на поéздку** наменити новац за путовање

преднамéренно *прил.* намерно, хотимично, с предумишљајем; **сдéлать** *что* ~ учинити *шта* с предумишљајем

преднамéренност||ь, -и *ж* намера, предумишљај *м*

преднамéре||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно хотимичан, намеран, с предумишљајем

предначертá||ть, -ю, -ешь, -ют; предначéртанный *сврш. свеч.* унапред одредити, указати, прописати

прéдо *предл. в.* **пред**

прéд||ок, -ка *м* 1. предак 2. *мн.* **-ки, -ков** *нар. шаљ.* родитељи

предоктя́брьск||ий, -ая, -ое 1. предоктобарски, пре Октобарске револуције 2. уочи прославе годишњице Октобарске револуције

предопределéни||е, -я *с* 1. предодређење, условљеност *ж* 2. *заст.* судбина *ж*; удес *м*

предопредел||úть, -ю, -úшь, -я́т; -ённый *сврш.* унапред одредити, предодредити, условити; ~ **исхóд** *чего* условити резултат *чега*

предопределя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* унапред одређивати, предодређивати, условљавати

предостáв||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* 1. *кого, что кому* дати, ставити на употребу, на располагање; ~ **кóмнату** *кому* ставити *коме* собу на располагање 2. *кому что и с инф.* препустити; дати; ~ **решúть самомý** препустити да реши сам; ~ *кому* **слóво** дати *коме* реч; ~ *кому* **возмóжность вы́бора (выбирáть)** пружити *коме* могућност да бира ◇ ~ *кого* **самомý себé** препустити *кога* самом себи

предоставля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что кому* давати, стављати на употребу, на располагање 2. *кому что и с инф.* препуштати; давати; ~ *кому* **возмóжность вы́бора (выбирáть)** пружати *коме* могућност да бира

предостерегá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* унапред упозоравати, предупређивати, опомињати

предостережéни||е, -я *с* 1. упозоравање, опомињање; **получúть** ~ бити упозорен 2. опомена *ж*, упозорење

предостер||éчь, -егý, -ежёшь, -егýт; *прошл.* **-ёг, -еглá, -еглó; -ежённый** *сврш.* унапред упозорити, предупредити, опоменути; ~ *кого* **от опáсности** унапред упозорити *кога* на опасност

предосторóжност||ь, -и *ж* опрезност, обазривост, предострожност; **приня́ть мéры** ~**и** предузети мере предострожности

предосудúтел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно за осуду, покудан, зазоран; ~ **постýпок** поступак за осуду

предотвра||тúть, -щý, -тúшь, -тя́т; -щённый *сврш.* благовремено отклонити, спречити; ~ **несчáстье** спречити несрећу

предотвращá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* благовремено отклањати, спречавати

предотвращéни||е, -я *с* отклањање, спречавање; ~ **войны́** спречавање рата

предохранúтел||ь, -я *м тех.* осигурач

предохранúтельн||ый, -ая, -ое заштитни, превентивни

предохран||úть, -ю, -úшь, -я́т; -ённый *сврш.* заштитити, очувати, осигурати; ~ **от повреждéния** заштитити од повреда

предохраня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* штитити, чувати, осигуравати

предписáни||е, -я *с* 1. *зван.* наредба *ж*, налог *м*, пропис *м*; **секрéтное** ~ тајна наредба 2. упутство, пропис *м*; **по** ~**ю врачá** по лекаревом упутству

предп||исáть, -ишý, -úшешь, -úшут; -úсанный *сврш. кому что и с инф.* 1. *зван.* наредити, наложити 2. прописати, одредити; ~ **стрóгую диéту** прописати строгу дијету

предпúсыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кому что и с инф.* 1. *зван.* наређивати, налагати 2. прописивати, одређивати

предплечев||óй, -áя, -óе *анат.* подлактични

предплéчь||е, -я *с анат.* подлактица *ж*

предполагá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что и с везн.* **что** претпостављати, предвиђати, рачунати 2. *с инф.* намеравати, канити; **я** ~**ю зáвтра вы́ехать** намеравам да отпутујем сутра 3. *само 3. л. что* захтевати, условљавати; **э́та рабóта** ~**ет большóй óпыт** овај рад захтева велико искуство

предположéни||е, -я *с* 1. претпоставка *ж*, нагађање, предвиђање; **вы́сказать** ~ изнети претпоставку 2. намера *ж*, замисао *ж*

предположúтел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно претпостављен, очекиван; ~ **результáт** очекивани резултат

предпол||ожúть, -ожý, -óжишь, -óжат *сврш.* 1. *что и с везн.* **что** претпоставити, предвидети 2. **предполóжим** *уметн. р.*: ~**óжим, что ты прав** узмимо да си у праву

предпосевн||óй, -áя, -óе *пољопр.* предсетвени

предпо||слáть, -шлю́, -шлёшь, -шлю́т; предпóсланный *сврш. что чему* дати као увод, ставити *шта испред чега*

предпослéдн||ий, -яя, -ее претпоследњи

предпосылá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что чему* давати као увод, стављати *шта испред чега*

предпосы́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. предуслов *м*, предувјет *м*; ~ **успéха** предуслов успеха 2. претпоставка, премиса

предпоч||éсть, -тý, -тёшь, -тýт; *прошл.* **-ёл, -лá, -лó; -тённый** *сврш.* 1. *кого, что кому, чему* дати предност, првенство *коме, чему у односу на кога, шта*, претпоставити *кога, шта коме, чему* 2. *с инф.* сматрати за боље; **он** ~**ёл смолчáть** сматрао је за боље да прећути

предпочитá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что кому, чему* давати предност, првенство *коме, чему у односу на кога, шта*, претпостављати *кога, шта коме, чему*; ~ **цирк теáтру** претпостављати циркус позо-

ришту; ~ **ко́фе ча́ю** више волети кафу него чај 2. *с инф.* сматрати за боље; **я ~ю не вме́шиваться** сматрам да је боље не мешати се

предпочте́ни||е, -я *с*: **оказа́ть/ока́зывать (отда́ть/отдава́ть) ~** *кому, чему* дати/давати предност *коме, чему*

предпочти́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно бољи, који заслужује предност, најпогоднији

предпра́зднични||ый, -ая, -ое претпразнички

предприи́мчивост||ь, -и *ж* предузимљивост, сналажљивост, иницијативност

предприи́мчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во предузимљив, сналажљив

предпринима́тел||ь, -я *м* предузимач, подузимач

предпринима́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* предузимати, подузимати

предпр||иня́ть, -иму́, -и́мешь, -и́мут; *прошл.* **-и́нял, -иняла́, -и́няло; -и́нятый** *сврш.* предузети, подузети; **~ попы́тку** учинити покушај; **~ изда́ние собра́ния сочине́ний** издати сабрана дела

предприя́ти||е, -я *с* 1. предузеће, подузеће; **промы́шленное ~** индустријско предузеће; **~ слу́жбы бы́та** сервисна установа 2. подухват *м*, потхват *м*; **интере́сное ~** интересантан подухват

предрасполага́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого к чему* располагати, предиспонирати *кога за шта*

предрасположе́ни||е, -я *с к чему* предиспозиција *ж за шта*, склоност *ж према чему;* **~ к туберкулёзу** предиспозиција за туберкулозу

предрасполо́же||нный, -нная, -нное; -н, -на, -но *к чему* предиспониран *за шта*, склон *чему*

предраспол||ожи́ть, -ожу́, -о́жишь, -о́жат; -о́женный *сврш. кого к чему* расположити, предиспонирати *кога за шта*

предрассве́тн||ый, -ая, -ое пре свитања, пре свануħа

предрассу́д||ок, -ка *м* предрасуда *ж*; **борьба́ с ~ками** борба с предрасудама

предреволюцио́нн||ый, -ая, -ое пре револуције; уочи револуције

предрека́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш.* предсказивати, прорицати

предр||е́чь, -еку́, -ечёшь, -еку́т; *прошл.* **-ёк, -екла́, -екло́; -ечённый** *сврш. књиш.* предсказати, прореħи

предреша́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* унапред одлучивати, решавати, унапред одреħивати

предреш||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* унапред одлучити, решити, унапред одредити; **его́ судьба́ ~ена́** његова судбина је решена

председа́тел||ь, -я *м* 1. председавајуħи (*на састанку итд.*) 2. председник; **~ колхо́за** председник колхоза

председа́тельск||ий, -ая, -ое председнички; **~ое ме́сто** председничко место

председа́тельств||о, -а *с* председништво; **под ~ом** *кого* под председништвом *кога*

председа́тельств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* председавати; **~ на собра́нии** председавати на састанку

предсе́рди||е, -я *с анат.* срчана преткомора; **пра́вое, ле́вое ~** десна, лева преткомора

предсказа́ни||е, -я *с* 1. предсказивање, прорицање 2. пророчанство; **~ сбыло́сь** пророчанство се обистинило

предсказа́тел||ь, -я *м* предсказивач, пророк; прогностичар

предск||аза́ть, -ажу́, -а́жешь, -а́жут; -а́занный *сврш.* предсказати, прореħи; прогнозирати; **пра́вильно ~ пого́ду** тачно прогнозирати време

предска́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* предсказивати, прорицати, прогнозирати

предсме́ртн||ый, -ая, -ое предсмртни, самртнички; **~ое завеща́ние** последња опорука

предста||ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш. перед кем, чем књиш.* појављивати се *пред ким, чим*, излазити *пред кога, шта*

представи́тел||ь, -я *м* 1. представник, заступник; **~ учрежде́ния** заступник установе; **полномо́чный ~** опуномоħени представник 2. представник; **~ романти́зма** представник романтизма; **э́тот цвето́к — типи́чный ~ се́верной фло́ры** овај цвет је типичан примерак северне флоре

представи́тельност||ь, -и *ж* репрезентативност, солидност

представи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. *само дужи обл.* представнички, заступнички, делегатски; **~ о́браз правле́ния** делегатски начин управљања 2. меродаван, репрезентативан; **коми́ссия недоста́точно ~ьна** комисија је недовољно меродавна 3. *разг.* достојанствен; **~ьный мужчи́на** наочит мушкарац

представи́тельств||о, -а *с* 1. заступање, представљање (*интереса*) 2. представништво, заступништво; **торго́вое ~** трговачко представништво; **дипломати́ческие ~а** дипломатска представништва

представи́тельств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* бити представник, заступник

предста́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* 1. *что* поднети, доставити, дати; **~ доказа́тельства** поднети доказе; **~** *что* **на по́дпись** дати *шта* на потпис 2. *кого кому* представити *кога коме*, упознати *кога с ким* 3. *кого, что к чему* предложити *кога, шта за шта*; **~ к награ́де** предложити за награду; **~ к о́рдену** предложити за орден 4. *что* причинити, створити, задати; **э́то не ~ит затрудне́ний** ово неħе задати потешкоħе 5. *кого, что об.* **себе́** замислити; **~ себе́ всю сло́жность зада́чи** замислити сву сложеност задатка 6. *кого, что* приказати, представити; **~ де́ло в смешно́м ви́де** приказати ствар у смешном облику 7. **предста́вь (себе́)** *уметн. р.* замисли (само)

предста́в||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. *кому* представити се *коме*, упознати се *с ким*; **позво́льте ~** дозволите да се представим 2. *кем, чем, каким* направити се, претворити се, приказати се *за кога, шта, какав*; **~ больны́м** направити се болестан 3. *кому* учинити се, причинити се; **мне ~илось, что...** учинило ми се да... 4. *само 3. л.* појавити се, указати се; **~ился удо́бный слу́чай** указала се згодна прилика

представле́ни||е, -я *с* 1. представљање, упознавање 2. *зван.* представка *ж* 3. *поз.* представа *ж*, изведба *ж*; **пе́рвое ~ но́вой пье́сы** премијера новог комада 4. *фил., псих.* представа *ж*, предоџба *ж*; **зри́тельные, слухов́ые ~я** видне, слушне представе 5. *разг.* представа *ж*, појам *м*; **не име́ть никако́го ~я** *о чём* немати појма *о чему*; **соста́вить себе́ ~** *о чём* створити представу *о чему;* **дать ~** *о чём* дати, пружити представу *о чему*

представля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* подносити, достављати, давати; **~ доказа́тельства** подносити доказе 2. *кого кому* представљати *кога коме*, упознавати *кога с ким* 3. *кого, что к чему* предлагати

кога, шта за шта; ~ **к награ́де** предлагати за награду **4.** *что* причињавати, стварати, задавати (*тешкоће итд.*) **5.** *кого, что об.* **себе́** замишљати **6.** *кого, что* приказивати, представљати; ~ *что* **в ло́жном све́те** приказивати *шта* у лажном (кривом) светлу **7.** *что* бити, представљати; **он ничего́ собо́й (из себя́) не** ~**ет** он није ништа нарочито; ~ **большу́ю це́нность** имати велику вредност **8.** *кого, что* заступати, представљати; ~ **учрежде́ние** заступати установу; ~ *чьи* **интере́сы** заступати *чије* интересе

представля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *кому* представљати се *коме*, упознавати се *с ким* **2.** *кем, чем, каким* правити се, претварати се, приказивати се *за кога, шта, какав* **3.** *кому* причињавати се, чинити се (*у мислима, у машти*) **4.** *само 3. л.* појављивати се, указивати се (*о могућности итд.*)

предста́||ть, -ну, -нешь, -нут *сврш. перед кем, чем књиш.* појавити се *пред ким, чим*, изаћи *пред кога, шта*; ~ **пе́ред судо́м** појавити се пред судом

предсто||я́ть, -и́т, -я́т *несврш. кому и без обј.* предстојати *коме*, очекивати *кога*, бити *пред ким*; **нам** ~**и́т тру́дное де́ло** очекује нас тежак посао

предстоя́щ||ий, -ая, -ое предстојећи, наредни; **в** ~**ем сезо́не** у наредној (предстојећој) сезони

предте́ч||а, -и *м, ж свеч. заст.* претеча, претходник *м*

предубежде́ни||е, -я *с* предубеђење, предуверење, предрасуда *ж*; **относи́ться с** ~**ем** *к кому, чему* имати предубеђење *према коме, чему*

предубеждённ||ый, -ая, -ое предубеђен, преуверен

предуве́дом||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. кого заст. и зван.* унапред обавестити *кога*, јавити *коме*; ~ *кого* **о прие́зде** јавити *коме* о доласку

предуведомле́ни||е, -я *с зван. и заст.* претходно обавештење

предуведомля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого зван. и заст.* унапред обавештавати *кога*, јављати *коме*

предугада́||ть, -ю, -ешь, -ют; предуга́данный *сврш.* унапред погодити, предвидети, наслутити; ~ *чьи* **наме́рения** предвидети *чије* намере

предуга́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* унапред погађати, предвиђати, наслућивати

предуда́рн||ый, -ая, -ое *лингв.* који је испред наглашеног слога

предумы́шле||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно *заст.* с предумишљајем, промишљен, смишљен; ~**нное преступле́ние** злочин с предумишљајем

предупреди́тельност||ь, -и *ж* предусретљивост, услужност, љубазност

предупреди́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. *само дужи обл.* превентиван, заштитни; ~**ьные ме́ры** превентивне мере **2.** предусретљив, услужан, љубазан; ~ **хозя́ин** предусретљив домаћин

предупре||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -ждённый *сврш.* **1.** *кого* упозорити, опоменути; ~ **об опа́сности** упозорити на опасност **2.** *кого* унапред обавестити; ~ **об отъе́зде** унапред обавестити о одласку **3.** *что* спречити, отклонити; ~ **пожа́р** спречити пожар; ~ **болe̋знь** спречити болест **4.** *кого, что* претећи, предухитрити; ~ **собы́тия** предухитрити догађаје

предупрежда́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** *кого* упозоравати, опомињати **2.** *кого* унапред обавештавати **3.** *что* спречавати, отклањати **4.** *кого, что* претицати

предупрежде́ни||е, -я *с* **1.** упозорење, опомена *ж*; **сде́лать** ~ *кому* опоменути *кога* **2.** спречавање, отклањање; ~ **боле́зней** спречавање болести

предусма́трива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* предвиђати; **зако́н** ~**ет, что...** закон предвиђа да...

предусм||отре́ть, -отрю́, -о́тришь, -о́трят; -о́тренный *сврш.* предвидети; ~ **все слу́чаи** предвидети све случајеве

предусмотри́тельност||ь, -и *ж* далековидност, обазривост

предусмотри́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно далековидан, обазрив

преду́тренн||ий, -яя, -ее пре зоре, пред зору; ~**ее вре́мя** време пред зору

предчу́встви||е, -я *с* предосећање, предосећај *м*, слутња *ж*

предчу́вств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* предосећати, слутити, наслућивати; ~ **беду́** наслућивати несрећу

предше́ственник, -а *м* претходник

предше́ств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. кому, чему* претходити

предше́ствующ||ий, -ая, -ее претходни

предъяви́тел||ь, -я *м зван.* доносилац; подносилац; **сберкни́жка на** ~**я** штедна књижица на доносиоца

предъ||яви́ть, -явлю́, -я́вишь, -я́вят; -я́вленный *сврш.* **1.** показати, поднети; ~ **докуме́нт** показати документ; ~ **биле́т** показати карту **2.** *зван.* изнети; поставити; ~ **доказа́тельства** изнети доказе; ~ **свой тре́бования** поставити своје захтеве; ~ **обвине́ние** *кому* оптужити *кога*

предъявля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** показивати, подносити; ~ **свои́ полномо́чия** показивати своја овлашћења **2.** *зван.* износити (*доказе*); постављати (*захтеве итд.*)

предыду́щ||ий, -ая, -ее претходан, ранији; **на** ~**ей страни́це** на претходној страници

прее́мник, -а *м* наследник, следбеник

прее́мственност||ь, -и *ж* континуитет *м*; ~ **тради́ции** континуитет традиције

прее́мстве||нный, -нная, -нное; -н *и* **-нен, -нна, -нно** наследан, сукцесиван; ~ **поря́док** наслеђен поредак

пре́жде 1. *прил.* пре, раније, некада; ~ **он был сильне́е** раније је он био јачи **2.** *прил.* прво, најпре, раније; ~ **поду́май — пото́м скажи́** прво размисли, па онда реци **3.** *предл. с ген.* пре; **прийти́** ~ **всех** доћи пре свију ◊ ~ **вре́мени** пре времена; ~ **всего́** пре свега; ~ **чем** *везн.* пре него, пре него што

преждевре́менно *прил.* превремено, преурањено, прерано

преждевре́ме||нный, -нная, -нное; -н *и* **-нен, -нна, -нно** превремен, преурањен, преран; ~**нные ро́ды** превремени порођај

пре́жн||ий, -яя, -ее 1. некадашњи, пређашњи, ранији; ~**ие друзья́** некадашњи пријатељи; **в** ~**ее вре́мя** некада **2. пре́жн|ее, -его** *с* прошлост *ж*; **вспо́мнить о** ~**ем** сетити се прошлости

презе́нт, -а *м заст. и разг. шаљ.* поклон

презента́бел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно наочит, репрезентативан

презент||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш. что кому заст. и разг. шаљ.* поклонити/поклањати

президе́нт, -а *м* председник; ~ **респу́блики** председник републике; ~ **акаде́мии нау́к** председник академије наука

президéнтск||ий, -ая, -ое председнички; **~ие вы́боры** председнички избори

прези́диум, -а *м* президијум, председништво *с*; **Прези́диум Верхóвного Совéта СССР** Президијум Врховног совјета СССР

презирá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** презирати; **~ трýсов** презирати кукавице **2.** презирати, занемаривати (*опасност итд.*)

презрéни||е, -я *с* **1.** презир *м*, презирање; **обдáть ~ем** *кого* показати презир *према коме* **2.** презирање, занемаривање

презрé||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно презрен, заслужан презира ◊ **~ метáлл** презрени метал (*новац*)

презр||éть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш.* презрети, занемарити; **~ опáсность** презрети опасност

презри́тельно *прил.* презриво, с презиром; **~ усмехнýться** презриво се подсмехнути

презри́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно презрив, пун презира; **~ взгляд** поглед пун презира

презýмпци||я, -и *ж књиш.* презумпција

преизбы́т||ок, -ка *м заст.* претек, изобиље *с*

преимýщественно *прил.* првенствено, претежно

преимýщественн||ый, -ая, -ое приоритетан, који има предност; првенствени, претежан; **~ое прáво** приоритет

преимýществ||о, -а *с* **1.** предност *ж*, преимућство, превага *ж*; **имéть ~** имати предност **2.** привилегија *ж*, искључиво право, повластица *ж* ◊ **по ~у** првенствено, претежно

преиспóдн||яя, -ей *ж заст.* пакао *м*

преиспóлне||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно *чего* пун, препун; **~ благодáрности** пун захвалности

преиспóлн||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. кого, что чем, чего* испунити, обузети, прожети; **~ рáдостью** испунити радошћу (весељем)

преиспóлн||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. чем, чего* испунити се, бити обузет, прожет; **~ рáдостью (рáдости)** бити обузет радошћу; **~ благоговéнием** осетити дубоко поштовање

преисполня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что чем, чего* испуњавати, обузимати, прожимати

преисполня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. чем, чего* испуњавати се, бивати обузет, прожет (*радошћу итд.*)

прейскурáнт, -а *м* ценовник

преклонéни||е, -я *с* дубоко поштовање, усхићење, дивљење

преклон||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* сагнути, оборити; спустити; **~ гóлову** оборити главу; **~ знамёна** спустити заставе ◊ **~ колéна (колéни)** пасти на колена

преклон||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. перед кем, чем* осетити дубоко поштовање, дивљење, усхићење *према коме, чему*

преклóнн||ый, -ая, -ое: ~ вóзраст поодмакле године; **человéк ~ых лет** човек у годинама

преклоня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сагињати, обарати (*главу*); спуштати (*заставе*) ◊ **~ колéна (колéни)** падати на колена

преклоня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. перед кем, чем* осећати дубоко поштовање, усхићење *према коме, чему*, дивити се *коме, чему*

прекослóви||е, -я *с заст.* приговор *м*, оспоравање; **без ~я** без поговора, послушно

прекослóв||ить, -лю, -ишь, -ят *несврш. кому* противречити, опирати се; **не ~ь стáршим** не противречи старијима

прекрáсно 1. *прил.* дивно, прекрасно, врло лепо; сјајно **2.** *речца* добро, у реду, да; **~, я зáвтра придý** у реду, сутра ћу доћи

прекрáс||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. диван, прекрасан, врло леп; **~ вид на мóре** прекрасан поглед на море **2.** одличан, изванредан, изврстан; **~ человéк** изванредан човек **3. прекрáс|ное, -ного** *с* лепо, лепота *ж*; **наýка о ~ном** естетика ◊ **~ пол** *шаљ.* лепши пол; **в один ~ день** једног лепог дана

прекра||ти́ть, -щý, -ти́шь, -тя́т; -щённый *сврш. что и с инф.* прекинути, обуставити, завршити; **~ переговóры** прекинути преговоре; **~ рабóтать** обуставити рад

прекрат||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* завршити се, обуставити се, престати; **дождь ~и́лся** киша је престала

прекращá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что и с инф.* прекидати, обустављати, завршавати

прекращá||ться, -ется, -ются *несврш.* завршавати се, обустављати се, престајати

прекращéни||е, -я *с* прекид *м*, обустава *ж*, престанак *м*; **~ я́дерных испытáний** обустава нуклеарних проба

прелáт, -а *м црк.* прелат

прелéстно *прил.* мило, љупко, дражесно; дивно

прелéст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но мио, љубак, дражестан; диван; **~ная дéвушка** дражесна девојка; **~ное плáтье** дивна хаљина

прéлест||ь, -и *ж* **1.** драж, чар, привлачност; дивота; **~ новизны́** драж новине (новога); **в э́том есть своя́ ~** то има своје дражи; **какáя ~!** каква дивота! **2.** *мн.* **-и, -ей** *заст. ирон.* дражи (*женског тела*)

прелиминáрн||ый, -ая, -ое прелиминарни, уводни, претходни; **~ договóр** прелиминарни споразум

прел||оми́ть, -омлю́, -óмишь, -óмят; -омлённый *сврш. физ.* преломити (*зраке*)

прел||оми́ться, -óмится, -óмятся *сврш.* **1.** *физ.* преломити се (*о зрацима*) **2.** *фиг.* одразити се на свој начин, преломити се (*у свести*)

преломлéни||е, -я *с* **1.** *физ.* преламање, рефракција *ж (зрака)* **2.** *фиг.* схватање, тумачење (*субјективно*)

преломля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. физ.* преламати (*зраке*)

преломля́||ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** *физ.* преламати се (*о зрацима*) **2.** *фиг.* одражавати се на свој начин, преламати се (*у свести*)

прéл||ый, -ая, -ое труо, гњио; **~ые ли́стья** труло лишће

прел||ь, -и *ж* трулеж, гњилост; **пáхнет ~ью** осећа се на трулеж

прель||сти́ть, -щý, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш.* **1.** примамити, привући **2.** *фиг.* очарати, занети

прель||сти́ться, -щýсь, -сти́шься, -стя́тся *сврш. чем* полакомити се *на шта*, саблазнити се *чим;* **~ обещáниями** полакомити се на обећања

прельщá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** примамљивати, привлачити **2.** *фиг.* очаравати, заносити

прельщá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. чем* лакомити се *на шта*, саблажњавати се *чим*

прелюбодé||й, -я *м заст.* прељубник

прелюбодея́ни||е, -я *с заст.* прељуба *ж*

прелю́д, -а *м муз.* прелудиј

прелю́ди||я, -и *ж* **1.** *муз.* прелудиј *м*; **~ для фор-**

тепья́но прелудиј за клавир 2. *фиг.* прелудијум *м*, увод *м*, почетак *м*

премиа́льн||ый, -ая, -ое 1. премијски, наградни; **~ фонд** фонд за премије 2. **премиа́льн|ые, -ых** *мн.* премија *ж*; **получи́ть ~ые** добити премију

преми́н||уть, -у, -ешь, -ут *свршу. са нег. књиш.* не заборавити, не пропустити

премир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш. кого* наградити/награђивати *кога*, дати/давати премију *коме*

пре́ми||я, -и *ж* награда, премија; **де́нежная ~** новчана награда; **удосто́ить ~и** *кого* доделити награду *коме* ◊ **страхова́я ~** свота плаћена за осигурање

премно́го *прил. заст.* веома, јако, много; **~ вам благода́рен** веома сам вам захвалан

прему́дрост||ь, -и *ж* 1. *заст.* дубока, велика мудрост 2. *разг. ирон.* мудрост, заплетена, замршена ствар; **никако́й ~ тут нет** никакве мудрости ту нема

прему́д||рый, -рая, -рое; -р, -ра, -ро *заст.* веома мудар

премье́р, -а *м* 1. премијер 2. *поз.* првак

премье́р||а, -ы *ж поз.* премијера

премье́р-мини́стр, -а *м* министар-председник, председник владе

пренебрега́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кем, чем* 1. потцењивати, ниподаштавати, презирати *кога, шта* 2. занемаривати *кога, шта*, не обраћати пажњу *на кога, шта*; **~ свои́ми обя́занностями** занемаривати своје обавезе

пренебреже́ни||е, -я *с* 1. потцењивање, ниподаштавање, презирање; **относи́ться с ~ем** *к кому, чему* омаловажавати *кога, шта* 2. занемаривање, немарност *ж*

пренебрежи́тельно *прил.* с потцењивањем, презриво

пренебрежи́тельност||ь, -и *ж* потцењивање *с*, презир *м*

пренебрежи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно потцењивачки, презрив; **~ тон** презрив тон

пренебр||е́чь, -егу́, -ежёшь, -егу́т; *прошл.* **-ёг, -егла́, -егло́** *сврш. кем, чем* 1. потценити; презрети *кога, шта* 2. занемарити *кога, шта*, не обратити пажњу *на кога, шта*; **~ опа́сностью** занемарити опасност; **~** *чьим* **сове́том** не обратити пажњу на *чији* савет

пре́ни||е, -я *с* труљење, гњиљење

пре́ни||я, -й *мн.* разматрање *с*, дискусија *ж*, дебата *ж*; **~ по докла́ду** дискусија о извештају

преоблада́ни||е, -я *с* преовлађивање, надмоћ *ж*, доминација *ж*

преоблада́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. над кем, чем* преовладавати, имати превагу, доминирати

преоблада́ющ||ий, -ая, -ее доминантан, претежан, надмоћан

преобража́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* преображавати, мењати, преиначивати

преобража́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* преображавати се, мењати се, преиначивати се

преображе́ни||е, -я *с* преображај *м*, промена *ж*

преобра||зи́ть, -жу́, -зи́шь, -зя́т; -жённый *сврш.* преобразити, изменити, преиначити

преобра||зи́ться, -жу́сь, -зи́шься, -зя́тся *сврш.* преобразити се, изменити се, преиначити се

преобразова́ни||е, -я *с* 1. преображај *м*, промена *ж*, реорганизација *ж*; **~ приро́ды** преображај природе; **социалисти́ческое ~ о́бщества** социјалистички преображај друштва; **коренно́е ~** радикална промена 2. *физ., мат.* трансформација *ж*

преобразова́тел||ь, -я *м* 1. реорганизатор, реформатор 2. *тех.* трансформатор; **электри́ческий ~** електрични трансформатор

преобраз||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* 1. преобразити, изменити; реорганизовати, реформисати; **~ систе́му управле́ния** реформисати систем управе 2. *физ., мат.* трансформисати; **~ переме́нный ток в постоя́нный** трансформисати наизменичну струју у једносмерну

преобразо́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. преображавати, мењати; реорганизовати, реформисати 2. *мат., физ.* трансформисати

преодолева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* савлађивати *шта*, одолевати *чему*; **~ уста́лость** одолевати умору

преодоле́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. что* савладати *шта*, одолети *чему*; **~ препя́тствия** савладати препреке

преодоли́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо савладив, одољив; **~мое затрудне́ние** савладива тешкоћа

препара́т, -а *м биол., хем.* препарат

препара́тор, -а *м биол.* препаратор

препари́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. биол.* препарирати; **~ лягу́шку** препарирати жабу

препина́ни||е, -я *с*: **зна́ки ~я** *лингв.* интерпункција, знаци интерпункције

препира́тельств||о, -а *с разг.* препирка *ж*, ситна свађа, спор *м*

препира́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с кем разг.* препирати се, спорити (*око ситница*)

преподава́ни||е, -я *с* предавање, настава *ж*

преподава́тел||ь, -я *м* наставник, професор (*у средњој и основној школи*); предавач (*на вишој и високој школи*); **~ ру́сского языка́** наставник (професор) руског језика; **о́пытный ~** искусан наставник (професор)

преподава́тельск||ий, -ая, -ое наставнички; професорски; предавачки

препода||ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* предавати; **~ исто́рию** предавати историју

препода́||ть, -м, -шь, -ст, -ди́м, -ди́те, -ду́т; препо́данный *сврш. что књиш.* дати савет, поуку; **~ хоро́ший уро́к** дати добру лекцију (поуку)

преподнес||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **преподнёс, -ла́, -ло́; -ённый** *сврш.* 1. *что кому* свечано предати, уручити, поклонити 2. *что фиг. шаљ.* приредити (*нешто неочекивано*); **~ неприя́тную но́вость** приредити непријатну новост 3. *что* изложити, приказати; **уме́ло ~ но́вый материа́л уча́щимся** вешто изложити ново градиво ученицима

преподн||оси́ть, -ошу́, -о́сишь, -о́сят *несврш.* 1. *что кому* свечано предавати, уручивати, поклањати 2. *что фиг. шаљ.* приређивати (*нешто неочекивано*) 3. *что* излагати, приказивати

преподноше́ни||е, -я *с* дар *м*, поклон *м*

преподо́би||е, -я *с цркв.*: **ва́ше (их, его́) ~** велечасни

преподо́бн||ый, -ая, -ое *цркв.* преподобан, свет, пресвет

препо́н||а, -ы *ж заст.* препрека, сметња; **чини́ть ~ы** *кому* стварати сметње *коме*

препоруча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что кому, чему заст.* поверавати

пре́пор||учи́ть, -учу́, -у́чишь, -у́чат; -у́ченный *сврш. кого, что кому, чему заст.* поверити

препо||я́сать, -я́шу, -я́шешь, -я́шут; -я́санный *сврш. заст.* опасати

препо||я́саться, -я́шусь, -я́шешься, -я́шутся *сврш. заст.* опасати се

препроводи́тельн||ый, -ая, -ое *зван.* пропратни; **~ докуме́нт** пропратни документ

препров||оди́ть, -ожу́, -о́дишь, -о́дят; -ождённый *сврш. зван.* послати, отпремити; **~ докуме́нты** отпремити документа

препровожда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. зван.* слати, отпремати

препя́тстви||е, -я *с* **1.** препрека *ж*, сметња *ж*, тешкоћа *ж*; **чини́ть ~я** *кому* стварати тешкоће *коме* **2.** препона *ж*, препрека *ж*, запрека *ж*; **ска́чки с ~ями** коњске трке с препонама

препя́тств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. кому в чём, чему књиш.* спречавати, ометати *кога у чему, шта*; **~ разви́тию** *чего* ометати развој *чега*

прерв||а́ть, -у́, -ёшь, -у́т; пре́рванный *сврш.* **1.** *что* прекинути, обуставити; **~ разгово́р** прекинути разговор; **~ рабо́ту** обуставити рад **2.** *кого* прекинути; **~** *кого* **на полусло́ве** прекинути *кога* у пола речи

прерв||а́ться, -ётся, -у́тся *сврш.* прекинути се, престати; **разгово́р ~а́лся** разговор се прекинуо

пререка́ни||е, -я *с* препирка *ж*, ситна свађа, спор *м*; **вступи́ть в ~я** упустити се у препирку

пререка́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с кем* препирати се, свађати се (*око ситнице*)

пре́ри||и, -й *мн.* (*јд.* **пре́ри|я, -и** *ж*) прерија *ж*

прерогати́в||а, -ы *ж књиш.* прерогатива, преимућство *с*

прерыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* прекидати, обустављати; **~ знако́мство** прекидати познанство; **~ перегово́ры** обустављати преговоре **2.** *кого* прекидати (*у говору*)

прерыва́||ться, -ется, -ются *несврш.* прекидати се, престајати

прерыва́ющ||ийся, -аяся, -ееся испрекидан; **~ го́лос** испрекидан глас

преры́висто *прил.* испрекидано; **~ дыша́ть** испрекидано дисати

преры́вистост||ь, -и *ж* испрекиданост

преры́вис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то испрекидан, с прекидима; **~тая ли́ния** испрекидана линија; **~тое дыха́ние** испрекидано дисање

пресека́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прекидати; онемогућавати, сузбијати (*злоупотребу итд.*)

пресече́ни||е, -я *с* прекидање; онемогућавање, сузбијање; **ме́ры ~я** *правн.* превентивне мере

прес||е́чь, -еку́, -ечёшь, -еку́т; *прошл.* **-е́к** *и* **-ёк, -екла́, -екло́; -ечённый** *сврш.* прекинути; онемогућити, сузбити; **~ злоупотребле́ния** сузбити злоупотребу

пресле́довани||е, -я *с* гоњење, прогањање, потера *ж* ◇ **ма́ния ~я** *мед.* манија гоњења; **уголо́вное ~** *правн.* кривично гоњење

пресле́довател||ь, -я *м* прогонитељ, прогонилац, гонилац

пресле́д||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* **1.** *кого* гонити, терати, прогонити; **~ врага́** гонити непријатеља **2.** *кого фиг.* пратити, салетати; мучити; **его́ ~уют воспомина́ния** муче га успомене; **~ насме́шками** пратити подсмесима **3.** *что књиш.* стремити, тежити *чему*; ићи *за чим*; **~ свою́ цель** тежити свом циљу; **~ свои́ интере́сы** ићи за личним интересом

пресловýт||ый, -ая, -ое *ирон.* познат, фамозан, злогласан

пресмыка́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* пузити, гмизати **2.** *перед кем фиг.* улагивати се, додворавати се *коме*, пузити *пред ким*

пресмыка́ющ||иеся, -ихся *мн.* (*јд.* **пресмыка́ющ|ееся, -егося** *с*) *зоол.* гмизавци *мн. м*

пресново́дн||ый, -ая, -ое слатководан; **~ое о́зеро** слатководно језеро; **~ые ры́бы** слатководне рибе

пре́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но 1. неслан, бљутав, неукусан; **~ная вода́** слатка вода; **~ное блю́до** неслано (бљутаво) јело **2.** пресан, без квасца (*тесто*) **3.** *фиг. разг.* незанимљив, досадан, плитак, баналан; **~ анекдо́т** досадан виц

преспоко́йно *прил. разг.* мирно, равнодушно

преспоко́йн||ый, -ая, -ое *разг.* миран, равнодушан

пресс, -а *м* преса *ж*; **гидравли́ческий ~** хидраулична преса; **положи́ть под ~** ставити под пресу ◇ **брюшно́й ~** *анат.* трбушни мишићи

пре́сс||а, -ы *ж* штампа; **следи́ть за ~ой** пратити штампу

пресс-атташе́ *непром. м* аташе за штампу

пресс-бюро́ *непром. с* биро *м* за штампу

пресс-конфере́нци||я, -и *ж* конференција за штампу

пресс||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* пресовати

пресс-папье́ *непром. с* упијач *м* за мастило

пресс-центр, -а *м* центар за штампу

преста́в||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш. заст.* умрети, преминути

преставле́ни||е, -я *с заст.* смрт *ж*

престаре́л||ый, -ая, -ое веома стар, престар

прести́ж, -а *м* престиж; **роня́ть свой ~** губити свој престиж

прести́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но који се односи на престиж, престижан

престо́л, -а *м* **1.** престо, трон; **вступи́ть на ~** ступити на престо; **све́ргнуть с ~а** свргнути с престола **2.** *црква.* престо (*сто у олтару*)

престолонасле́дник, -а *м* престолонаследник

престо́льн||ый, -ая, -ое: ~ го́род *заст.* престоница; **~ пра́здник** *црква.* црквена слава

преступа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш.* нарушавати, кршити, газити (*закон*)

прест||упи́ть, -уплю́, -у́пишь, -у́пят *сврш. књиш.* нарушити, прекршити, погазити; **~ зако́н** прекршити закон

преступле́ни||е, -я *с* преступ *м*; прекршај *м*; злочин *м*, злодело; **уголо́вное ~** кривично дело; **соверши́ть ~** починити злочин; **госуда́рственное ~** злочин против државе

престу́пник, -а *м* злочинац, зликовац; **вое́нный ~** ратни злочинац; **уголо́вный ~** криминалац

престу́пност||ь, -и *ж* криминалитет *м*, злочинаштво *с*; **борьба́ с ~ью** борба против криминала

престу́п||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. злочиначки, зликовачки, криминалан; **~ная де́ятельность** злочиначко деловање; **~ная ша́йка** злочиначка банда **2.** недопустив, кажњив; **~ная небре́жность** кажњива немарност

пресы́||титься, -щусь, -тишься, -тятся *сврш. чем* заситити се, презаситити се *чега*

пресыща́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. чем* засићивати се, презасићивати се *чега*

пресыще́ни||е, -я *с* засићеност, презасићеност

пресы́ще||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно засићен, презасићен

претвор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. књиш.*: **~ в жизнь (в де́ло, в действи́тельность)** остварити, реализовати, провести у живот

претвор||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш. књиш.*: **~ в жизнь (в де́ло, в действи́тельность)** остварити се, реализовати се; **за́мысел ~и́лся в жизнь** замисао је проведена у живот

претворя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш.*: **~ в жизнь (в де́ло, в действи́тельность)** остваривати, реализовати, проводити у живот

претворя́||ться, -ется, -ются *несврш. књиш.*: **~ в жизнь (в де́ло, в действи́тельность)** остваривати се, реализовати се

претенде́нт, -а *м* претендент; **~ на зва́ние чемпио́на** претендент на звање шампиона

претенд||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. на что* **1.** претендовати, претендирати, полагати право *на шта*; **~ на насле́дство** полагати право на наслеђе; **~ на** *какую* **до́лжность** претендовати на *какву* дужност **2.** претендовати, претендирати; **~ на остроу́мие** претендовати на духовитост

прете́нзи||я -и *ж* **1.** претензија, полагање *с* права; **~ на насле́дство** полагање права на наслеђе **2.** претензија; **челове́к с ~ями** претенциозан човек ◇ **быть в ~и** *на кого* љутити се *на кога*

претенцио́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но претенциозан

претерпева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* трпети, подносити; **~ го́лод** трпети глад

прет||ерпе́ть, -ерплю́, -е́рпишь, -е́рпят *сврш.* претрпети, поднети; **~ лише́ния** поднети одрицања; **план ~ерпе́л измене́ния** план је претрпео измене

прет||и́ть, -и́т, -я́т *несврш. кому* бити одвратан, гадити се; **лесть мне ~и́т** гадим се улагивања

преткнове́ни||е, -я *с*: **ка́мень ~я** камен спотицања

пре||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *само 3. л.* трулити, гњилети, трунути; **соло́ма ~ет** слама труне **2.** *само 3. л.* влажити се, знојити се од влаге, паре **3.** *само 3. л. разг.* крчкати се, полако се пећи; **ка́ша ~ет** каша се крчка **4.** *нар.* знојити се

преувеличе́ни||е, -я *с* преувеличавање, претеривање

преувели́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* преувеличавати, прецењивати, претеривати

преувели́ч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* преувеличати, преценити, претерати; **~ опа́сность** преувеличати опасност

преуменьша́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* умањивати, потцењивати

преуме́ньш||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* умањити, потценити; **~ опа́сность** потценити опасност; **~ значе́ние** умањити значај

преуспева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *в чём* успевати, напредовати, имати успеха **2.** просперисати, просперирати

преуспе́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. в чём* успети, напредовати, постићи успех

префе́кт, -а *м* префект

префекту́р||а, -ы *ж* префектура

префера́нс, -а *м карт.* преферанс

пре́фикс, -а *м лингв.* префикс

префикса́льн||ый, -ая, -ое с префиксом; **~ глаго́л** глагол с префиксом

префикса́ци||я, -и *ж* префиксација

преходя́||щий, -щая, -щее; -щ, -ща, -ще пролазан, привремен, кратког века; **~щее явле́ние** пролазна појава

прецеде́нт, -а *м* преседан; **не име́ющий ~а** без преседана

при *предл. с лок.* **1.** *у одредби места* а) при *с лок.*, крај, поред *с ген.*; **дом стоя́л ~ доро́ге** кућа је била крај пута; **разби́ть сад ~ до́ме** засадити врт крај куће б) код *с ген.*; **би́тва ~ Бородине́** битка код Бородина; **~ э́том прилага́ется** уз ово прилажемо **2.** *у одредби заједнице и присутности* а) код *с ген.*, уз *с ак.*; **находи́ться постоя́нно ~ больно́м** налазити се стално код болесника б) пред *с ак.*; **~ свиде́телях** пред сведоцима; **э́то он ~ мне сказа́л** то је он преда мном (у мојој присутности) рекао **3.** *у одредби припадности и повезаности* при, у *с лок.*; **Комите́т ~ Сове́те мини́стров** Комитет при Министарском савету; **быть ~ деньга́х** бити при новцу; **служи́ть ~ шта́бе** служити у штабу; **быть ~ ору́жии** бити наоружан; **~ чём тут э́то?** какве везе то има с тим?; **я тут ни ~ чём** ја немам везе с тим **4.** *у временској одредби* а) за *с ген.*; **~ жи́зни** за живота б) у доба, за време *с ген.*; **~ Петре́ I** за време Петра I **5.** *у одредби пратећих околности* а) при, на *с лок.*, приликом *с ген.*; **~ отъе́зде** при одласку; **сказа́ть ~ проща́нии** рећи при (на) растанку; **~ перехо́де у́лицы** приликом преласка улице; **~ си́льном моро́зе** на јаком мразу б) уз *с ак.*; **чита́ть ~ све́те ла́мпы** читати уз светлост лампе **6.** *у одредби узрока* при *с лок.*; **расстра́иваться ~ мале́йшей неуда́че** растуживати се при најмањем неуспеху **7.** *у одредби услова*: **~ жела́нии всё мо́жно сде́лать** ако се хоће, све се може учинити; **~ его́ уме́** са његовом памећу; **ни ~ каки́х усло́виях** ни под каким условима ◇ **~ по́мощи, ~ посре́дстве** а) *кого* уз помоћ *кога* б) *чего* помоћу *чега*

приба́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* **1.** *что, чего* додати; **~ са́хару в чай** додати шећера у чај; **~ со́ли в суп** досолити супу **2.** *что, чего* повећати *шта*; **~ зарпла́ту** повећати плату; **~ ско́рость** повећати брзину; **~ хо́ду** убрзати ход; **~ ша́гу** убрзати корак **3.** *что к чему* додати *шта чему*, допунити *шта чим*; **~ к ска́занному** додати реченом; **~ от себя́** додати са своје стране **4.** *мат.* додати; **~ пять к семи́** седам плус пет ◇ **~ в ве́се** добити у тежини

приба́в||иться, -ится, -ятся *сврш.* **1.** *к чему* придодати се, придружити се *чему* **2.** повећати се, придоћи; **~илось рабо́ты, забо́т** накупило се посла, брига; **день ~ился** дан је постао дужи; **воды́ в реке́ ~илось** надошла је вода у реци

приба́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* **1.** *само 3. л.* додавање *с*, допуњавање *с*, повећавање *с* **2.** додатак *м*, повећање *с*; **получи́ть ~ку к зарпла́те** добити повишицу плате

прибавле́ни||е, -я *с* **1.** додавање **2.** додатак *м*, прилог *м*; повишица *ж* (*плате*) ◇ **~ семе́йства** повећање породице (*рођење детета*)

прибавля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что, чего* додавати, дометати **2.** *что, чего* повећавати *шта*; **~ зарпла́ту** повећавати плату; **~ ша́гу** убрзавати корак **3.** *что к чему* додавати *шта чему*, допуњавати *шта чим*; **~ к ска́занному** додавати реченом **4.** *мат.* додавати (*при сабирању*) ◇ **~ в ве́се** добијати у тежини

прибавля́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. *к чему* придодавати се, придруживати се *чему* 2. повећавати се, придолазити; **воды́ в реке́ ~ется** вода у реци надолази

приба́вочн||ый, -ая, -ое 1. додатни, накнадни, допунски 2. *екон.*: ~ **труд** вишак рада; **~ая сто́имость** вишак вредности; ~ **проду́кт** вишак производа

прибау́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** узречица, пошалица, досетка; **говори́ть с ~ками** употребљавати узречице (*у говору*)

прибега́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* дотрчавати, притрчавати

прибега́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. к чему* прибегавати *чему*, служити се *чим*; ~ **к по́мощи** *кого* обраћати се *коме* за помоћ

прибе́г||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **прибе́г** *и* **-нул, -ла, -ло** *сврш. к чему* прибећи *чему*, послужити се *чим;* ~ **к реши́тельным ме́рам** прибећи одлучним мерама; ~ **к си́ле** употребити силу; ~ **к по́мощи** *кого* обратити се *коме* за помоћ

прибедн||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. разг.* 1. направити се сиромашним 2. умањити своје заслуге

прибедня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. правити се сиромашним 2. умањивати своје заслуге

прибе||жа́ть, -гу́, -жи́шь, -гу́т *сврш.* дотрчати, притрчати; ~ **пе́рвым к це́ли** дотрчати први на циљ

прибе́жищ||е, -а *с књиш.* уточиште, склониште, заклон *м*; **после́днее** ~ последње уточиште

приберега́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* штедети, чувати, стављати на страну (*новац итд.*); ~ **на чёрный день** чувати за црне дане

прибер||е́чь, -егу́, -ежёшь, -егу́т; *прошл.* **-ёг, -егла́, -егло́**; **-ежённый** *сврш.* приштедети, причувати, оставити на страну (*новац итд.*)

прибива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. прикуцавати, закуцавати 2. *безл.* тући (*о граду*); слегати, купити (*прашину; о киши*) 3. *безл.* притеривати, насукивати (*чамац уз обалу*)

прибива́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. к кому, чему нар.* прикључивати се, придруживати се *коме, чему*

приби́вк||а, -и *ж* прикуцавање *с*, закуцавање *с*

прибира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. спремати, доводити у ред; ~ **ко́мнату (в ко́мнате)** спремати собу; ~ **посте́ль** намештати кревет 2. склањати; ~ **посу́ду в шкаф** склањати посуђе у орман

прибира́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. спремати, доводити у ред; ~ **в кварти́ре** спремати стан 2. доводити себе у ред, дотеривати се

приб||и́ть, -ью́, -ьёшь, -ью́т; **-и́тый** *сврш.* 1. прикуцати, закуцати; ~ **гвоздя́ми** прикуцати ексерима 2. *безл.* потући; слећи, покупити; **гра́дом ~и́ло хлеб** град је потукао жито; **дождём ~и́ло пыль** киша је покупила прашину 3. *безл.* притерати, насукати; **ло́дку ~и́ло к бе́регу** чамац се насукао уз обалу 4. *разг.* истући, излемати

приб||и́ться, -ью́сь, -ьёшься, -ью́тся *сврш. к кому, чему нар.* прикључити се, придружити се *коме, чему*; ~ **к чужо́му ста́ду** прићи туђем стаду; **к нам ~и́лся чужо́й щено́к** дошло нам је туђе куче

приближа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что к чему* приближавати, примицати *шта чему* 2. *что к чему фиг.* приближавати *шта чему;* ~ **иску́сство к жи́зни** приближавати уметност животу 3. *что* приближавати, убрзавати; ~ **развя́зку** убрзавати расплет 4. *кого* приближавати, чинити присним; ~ **к себе́** приближавати себи 5. *что к чему* прилагођавати *шта чему*

приближа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. приближавати се, примицати се; **гроза́ ~ется** олуја се приближава 2. приближавати се (*идеалу итд.*) 3. *само 3. л.* приближавати се, долазити (*о року итд.*)

приближе́ни||е, -я *с* 1. приближавање 2. *мат.* приближност *ж*, апроксимација *ж*; **сте́пень ~я** степен апроксимације

приближённо *прил. мат.* приближно

приближённост||ь, -и *ж мат.* приближност, апроксимација

приближённ||ый [1], **-ая, -ое** *мат.* приближан, апроксимативан; ~ **результа́т** приближан резултат

приближённ||ый [2], **-ая, -ое** 1. блиско и поверљиво лице 2. **приближённ|ый, -ого** *м* повереник

приблизи́тельно *прил.* 1. приближно; ~ **определи́ть расстоя́ние** приближно одредити удаљеност 2. отприлике, око; **пройти́ ~ два киломе́тра** прећи око два километра

приблизи́тельност||ь, -и *ж* приближност

приблизи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно приближан, приближно тачан; **~ьные да́нные** приближно тачни подаци; ~ **результа́т** приближан резултат

прибли́||зить, -жу, -зишь, -зят; -женный *сврш.* 1. *что к чему* приближити, примаћи *шта чему;* ~ **кни́гу к глаза́м** примаћи књигу очима 2. *что к чему фиг.* приближити *шта чему*; ~ **иску́сство к жи́зни** приближити уметност животу 3. *что* приближити, убрзати; ~ **срок оконча́ния рабо́ты** убрзати рок завршетка посла 4. *кого* приближити, учинити присним; ~ **к себе́** приближити себи 5. *что к чему* прилагодити *шта чему*; ~ **к полевы́м усло́виям** прилагодити пољским условима

прибли́||зиться, -жусь, -зишься, -зятся *сврш.* 1. приближити се, примаћи се; ~ **к до́му** приближити се кући 2. приближити се; ~ **к идеа́лу** приближити се идеалу 3. *само 3. л.* приближити се, доћи (*о року итд.*)

прибл́удн||ый, -ая, -ое *нар.* који је долутао, доскитао; ~ **щено́к** доскитало куче

прибо́||й, -я *м* ударање *с* таласа; **морско́й** ~ разбијање морских таласа о обалу

приболе́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* мало се разболети

прибо́р, -а *м* 1. уређај, апарат, инструмент; **измери́тельный** ~ уређај за мерење; **опти́ческие ~ы** оптички инструменти; **электробытовы́е ~ы** електрични апарати за домаћинство 2. прибор; гарнитура *ж*; **пи́сьменный** ~ писаћи прибор; **бри́твенный** ~ прибор за бријање; **столо́вый** ~ прибор за јело, есцајг 3. *струч.* оков; **око́нный, дверно́й** ~ оков за прозоре, за врата

прибо́рк||а, -и *ж разг.* спремање *с*, довођење *с* у ред (*стана итд.*)

прибо́рн||ый, -ая, -ое који се односи на уређај, инструмент; ~ **щито́к** табла с инструментима

приборострое́ни||е, -я *с* производња *ж* уређаја, апарата

приборострои́тельн||ый, -ая, -ое: ~ **заво́д** фабрика за производњу уређаја (апарата); **~ая промы́шленность** индустрија уређаја (апарата)

приб||ра́ть, -еру́, -ерёшь, -еру́т; *прошл.* **-ра́л, -рала́,**

-ра́ло; при́бранный *сврш. разг.* 1. спремити, поспремити, довести у ред; **~ ко́мнату (в ко́мнате)** поспремити собу 2. склонити; **~ посу́ду в шкаф** склонити судове у орман ◇ **~ к рука́м** *кого, что* притегнути *кога*, приграбити *шта*; **бог ~ра́л его́** *нар.* отишао је богу на истину

приб‖ра́ться, -еру́сь, -ерёшься, -еру́тся; *прошл.* **-ра́лся, -рала́сь, -ра́лось** *и* **-рало́сь** *сврш. разг.* 1. спремити, поспремити, довести у ред; **~ в кварти́ре** поспремити стан 2. довести себе у ред, дотерати се

прибыва́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *зван.* долазити, стизати; **~ в** *чьё* **распоряже́ние** стављати се на располагање *коме*, јављати се на дужност 2. *само 3.л.* стизати, долазити; приспевати; **по́езд ~ет на тре́тий путь** воз стиже на трећи колосек 3. *само 3.л.* повећавати се, расти; надолазити; **вода́ ~ет** вода надолази

при́был‖ь, -и *ж* 1. добит, добитак *м*, приход *м*; профит *м*; **валова́я ~** бруто приход; **чи́стая ~** чиста добит; **приноси́ть ~** доносити добитак 2. *разг.* корист, ваjда; **кака́я мне в э́том ~?** шта ја имам од тога? 3. пораст *м*, повећање *с*; **~ воды́ в реке́** надолазак воде у реци; **пойти́ на ~** почети расти; **вода́ пошла́ на ~** вода је почела да надолази

при́быльност‖ь, -и *ж* уносност, рентабилност

при́был‖ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. уносан, рентабилан; **~ьное произво́дство** уносна производња; **~ьное предприя́тие** рентабилно предузеће 2. *разг.* користан, пробитачан

прибы́ти‖е, -я *с* долазак *м*; **~ по́езда** долазак воза

приб‖ы́ть, -у́ду, -у́дешь, -у́дут; *прошл.* **при́был, прибыла́, при́было** *сврш.* 1. *зван.* доћи, стићи; **~ в** *чьё* **распоряже́ние** ставити се на располагање *коме*, јавити се на дужност 2. *само 3. л.* стићи, доћи; приспети; **по́езд при́был на ста́нцию** воз је стигао на станицу; **при́были но́вые това́ры** приспела је нова роба 3. *само 3. л.* повећати се, порасти; надоћи; **вода́ прибыла́** вода је надошла ◇ **на́шего полку́ при́было** сад нас има више

прива́‖дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* 1. *лов., риб.* примамити (*животиње*) 2. *фиг. нар.* привући (*човека*)

прива́жива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *лов., риб.* примамљивати (*животиње*) 2. *фиг. нар.* привлачити (*човека*)

прива́л, -а *м* 1. *пом.* пристајање *с* (*брода*) 2. предах, кратак одмор (*у путу*); **сде́лать ~** направити одмор (предах); **ме́сто ~а** одмориште

прива́лива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что к чему* котрљати, котурати, ваљати *шта до чега* 2. *что к чему* прислањати, наслањати *шта на шта* 3. *к чему пом.* пристајати *уз шта* 4. *разг.* нагртати, наваљивати

прив‖али́ть, -алю́, -а́лишь, -а́лят; -а́ленный *сврш.* 1. *что к чему* докотрљати, докотурати, доваљати *шта до чега*; **~ ка́мень к стене́** докотрљати камен до зида 2. *что к чему* прислонити, наслонити *шта на шта* 3. *к чему пом.* пристати *уз шта*; **~ к бе́регу** пристати уз обалу 4. *разг.* нагрнути, навалити; **~али́ло мно́го наро́ду** нагрнуло је много света ◇ **ему́ ~али́ло сча́стье** *разг.* срећа га је послужила

прива́рива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *тех.* заваривати, додавати заваривањем 2. *разг.* докувавати

прив‖ари́ть, -арю́, -а́ришь, -а́рят; -а́ренный *сврш. тех.* заварити, додати заваривањем

прива́рк‖а, -и *ж тех.* заваривање *с*, спајање *с* заваривањем

прива́р‖ок, -ка *м* топла храна, вариво *с*

прива́т-доце́нт, -а *м заст.* ванредни наставник у рангу доцента

прива́тн‖ый, -ая, -ое *заст. разг.* приватан, незваничан

привез‖ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **привёз, -ла́, -ло́; -ённый** *сврш.* 1. *кого, что* довести, дотерати, допремити; **~** *кого* **на маши́не** довести *кога* колима; **~ дрова́** дотерати дрва 2. *что* донети (*превозним средством*); **~ пода́рки** донети поклоне; **~ плохи́е но́вости (изве́стия)** донети лоше вести

приверед‖а, -ы *м, ж разг.* пробирач *м*, пробирачица *ж*

привере́дли‖вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во пробирљив; ћудљив, каприциозан; **~ в еде́** пробирљив на јелу

привере́дник, -а *м* пробирач

привере́днича‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* пробирати; извољевати, каприцирати се

приве́ржен‖ец, -ца *м* присталица, привржeник

приве́рженност‖ь, -и *ж (к) кому, чему* 1. оданост, приврженост *коме, чему* 2. *разг.* склоност *према коме, чему*

приве́рже‖нный, -нная, -нное; -н, -на, -но *(к) кому, чему* 1. одан, привржен *коме, чему* 2. *разг.* склон *коме, чему*

приверн‖у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; привёрнутый *сврш. разг.* 1. заврнути, зашрафити, притегнути; **~ га́йку** заврнути завртањ 2. заврнути, уврнути; **~ фити́ль** уврнути фитиљ

прив‖ерте́ть, -ерчу́, -е́ртишь, -е́ртят; -е́рченный *сврш. нар.* заврнути, зашрафити, притегнути (*завртањ итд.*)

привёртыва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. завртати, зашрафљивати, притезати (*завртањ итд.*) 2. завртати, увртати (*фитиљ*)

приве́‖сить, -шу, -сишь, -ят; -шенный *сврш.* обесити, окачити, прикачити

приве́с‖ок, -ка *м разг.* 1. додатак (*до пуне мере*) 2. *фиг.* привесак, додатак (*непотребан, сувишан*)

прив‖ести́, -еду́, -едёшь, -еду́т; *прошл.* **-ёл, -ела́, -ело́; -едённый** *сврш.* 1. *кого* довести; **~ ребёнка домо́й** довести дете кући; **что вас ~ело́ сюда́?** шта вас је довело овамо? 2. *само 3. л. к чему, куда* довести *до чега*; **доро́га ~ела́ к до́му** пут је довео до куће 3. *кого к чему* довести *кога до чега*; **~ к вы́воду** довести до закључка; **~ к мы́сли** навести на мисао; **~ к побе́де** довести до победе; **~ к ги́бели** довести до пропасти; **~ к пораже́нию** довести до пораза 4. *кого, что во что* довести, ставити (*у какво стање*); **~ в движе́ние** ставити у покрет; **~ в поря́док** довести у ред; **~ в замеша́тельство** збунити; **~ в у́жас** ужаснути; **~ в отча́яние** довести до очајања, бацити у очајање 5. *что* навести *шта*, позвати се *на шта*; **~ приме́р** навести пример; **~ доказа́тельства** навести доказе; **~ цита́ту** цитирати ◇ **~ к о́бщему знамена́телю** *мат.* свести на заједнички именилац; **~ в чу́вство (в себя́)** *кого* освестити *кога*; **~ к прися́ге** *кого* примити заклетву *од кога*; **э́то к добру́ не ~едёт** то не води добру; **не ~еди́ бог (госпо́дь)** *заст.* боже сачувај, не дај боже

приве‖сти́сь, -дётся; *прошл.* **-ло́сь** *безл. сврш. кому*

разг. десити се, догодити се; имати прилику; **мне не ~лось это увидеть** нисам имао прилике да то видим

привет, -а *м* поздрав; **горячий ~** топао поздрав; **передать ~** *кому* поздравити *кога*; **с дружеским ~ом** с пријатељским поздравом (*на крају писма*) ◇ **~!** *разг.* здраво! (*при сусрету*); **ни ответа ни ~а** *от кого* ни трага, ни гласа *од кога*

приветливо *прил.* предусретљиво, љубазно; **~ встретить** *кого* љубазно дочекати *кога*

приветливост||ь, -и *ж* предусретљивост, љубазност

приветли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во предусретљив, љубазан, срдачан; **~ человек** предусретљив (љубазан) човек; **~вая встреча** срдачан дочек

привет||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *заст.* поздравни

приветстви||е, -я *с* поздрав *м*; **ответить на ~** отпоздравити; **обменяться ~ями** измењати поздраве; **обратиться с ~ем** *к кому* упутити поздрав *коме*

приветств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. *кого* поздрављати; **~ от имени** *кого* поздрављати у име *кога*; **~ую вас!** поздрављам вас! 2. *что* поздрављати, одобравати; **~ инициативу** поздрављати иницијативу; **~ решение съезда** поздрављати одлуку конгреса 3. *такође сврш. војн.* салутирати

привешива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* вешати, качити

привива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* 1. *пољопр.* калемити, цепити (*воћке*) 2. *кому мед.* вакцинисати, пелцовати (*против болести*) 3. *кому фиг.* усађивати (*навику итд.*)

привива||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. *пољопр.* примати се (*о калему*) 2. *мед.* примати се (*о вакцини*) 3. *фиг.* усађивати се, укорењивати се (*о навици*)

привив||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *пољопр.* калемљење *с*, цепљење *с*, окулирање *с*; **~ фруктовых деревьев** калемљење воћака 2. *мед.* вакцинисање *с*, вакцинација; **сделать ~ку** *кому* вакцинисати *кога* 3. вакцина, серум *м*

прививочн||ый, -ая, -ое 1. *пољопр.* за калемљење, за цепљење; **~ материал** материјал за калемљење 2. *мед.* за вакцинисање, за пелцовање; **~ая вакцина** вакцина

привидени||е, -я *с* привиђење, утвара *ж*; авет *м*, сабласт *ж*

приви||деться, -жусь, -дишься, -дятся *сврш.* привидети се; учинити се; **мне ~делось во сне** сањао сам

привилегированн||ый, -ая, -ое привилегован, привилегиран; повлашћен; **~ое сословие** привилегован сталеж; **~ое положение** привилегован (повлашћен) положај

привилеги||я, -и *ж* привилегија, повластица; **пользоваться ~ей** уживати привилегију

привин||тить, -чу, -тишь, -тят; привинченный *сврш.* пришрафити, зашрафити

привинчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пришрафљивати, зашрафљивати

привира||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* лагати (*мало, делимично*), измишљати

привити||е, -я *с* усађивање (*навике итд.*)

прив||ить, -ью, -ьёшь, -ьют; *прошл.* **-ил, -ила, -ило; -итый** *сврш. что* 1. *пољопр.* накалемити, прицепити; **~ яблоню** накалемити јабуку 2. *кому мед.* вакцинисати, пелцовати; **~ оспу** вакцинисати против богиња 3. *кому фиг.* усадити; **~ культурные навыки** усадити културне навике; **~ любовь к труду** усадити љубав према раду

прив||иться, -ьётся, -ьются; *прошл.* **-ился, -илась, -илось** *сврш.* 1. *пољопр.* примити се; **черенок ~ился** калем се примио 2. *мед.* примити се (*о вакцини*); **оспа ~илась** вакцина против богиња се примила 3. *фиг.* ухватити корена, укоренити се; **название не ~илось** назив није прихваћен; **новая мода ~илась** нова мода је прихваћена

привкус, -а *м* 1. споредан укус; приокус; стран укус; **неприятный ~ во рту** непријатан укус у устима; **масло имеет горький ~** маслац горчи 2. *фиг.* примеса *ж*, сенка *ж*; **с ~ом романтизма** са примесом романтизма

привлекательност||ь, -и *ж* привлачност, примамљивост

привлекател||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно привлачан, примамљив; допадљив; **~ьная внешность** привлачна спољашност

привлека||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что заст.* привлачити, примицати (*себи*) 2. *кого, что к кому, чему* привлачити, примамљивати *кога, шта коме, чему* 3. *кого к чему* ангажовати, ангажирати *кога за шта* 4. *что* користити (*цитате итд.*) 5. *что фиг.* привлачити (*пажњу*); придобијати (*симпатију*) ◇ **~** *кого* **к суду** тужити *кога* суду; **~ к ответственности** позивати на одговорност

привл||ечь, -еку, -ечёшь, -екут *прошл.* **-ёк, -екла, -екло; -ечённый** *сврш.* 1. *кого, что заст.* привући, примакнути; **~ к себе** привући себи 2. *кого, что к кому, чему* привући, примамити *кога, шта коме, чему*; **прохлада ~екла меня к реке** свежина ме је привукла реци 3. *кого к чему* ангажовати, ангажирати *кога за шта*; **~** *кого* **к общественной работе** ангажовати *кога* за друштвени рад 4. *что* искористити; **~ новые факты** искористити нове чињенице; **~ цитаты** навести цитате 5. *что фиг.* привући; придобити; **~** *чей* **взгляд** привући *чији* поглед; **~** *чьё* **внимание** привући *чију* пажњу; **~ на свою сторону** придобити за себе; **~** *чью* **симпатию** задобити *чију* симпатију

привнес||ти, -у, -ёшь, -ут; *прошл.* **привнёс, -ла, -ло; -ённый** *сврш.* унети (*накнадно; као споредно*)

привнос||ить, -ошу, -осишь, -осят *несврш.* уносити (*накнадно; као споредно*)

привод[1]**, -а** *м* 1. довођење *с*, привођење *с* 2. *правн.* присилно привођење, хапшење *с*

привод[2]**, -а** *м* 1. *тех.* погон; **ручной ~** ручни погон; **электрический ~** електрични погон 2. трансмисија *ж*, пренос; **ремённый ~** ремени пренос

прив||одить, -ожу, -одишь, -одят *несврш.* 1. *кого* доводити 2. *само 3.л. к чему, куда* доводити *до чега (о путу итд.)* 3. *кого к чему* доводити *кога до чега*; **~ к выводу** доводити до закључка; **~ к гибели** доводити до пропасти 4. *кого, что во что* доводити (*у какво стање*); **~ в движение** стављати у покрет, покретати; **~ в порядок** доводити у ред 5. *что* наводити *шта*, позивати се *на шта*; **~ примеры** наводити примере; **~ цитаты** цитирати ◇ **~ к общему знаменателю** *мат.* сводити на заједнички именилац; **~ в чувство (в себя)** *кого* освешћивати *кога*

приводн||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* спустити се на воду

приводн||ой, -ая, -ое *тех.* погонски; трансмисиони, преносни; **~ вал** погонско вратило; **~ ремень** трансмисиони кајиш

приводня||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* спуштати се на воду

привоз, -а *м* 1. довожење *с*; довоз; **~ товаров** довожење робе 2. *разг.* довезена роба

прив||озить, -ожу́, -о́зишь, -о́зят *несврш.* 1. *кого, что* довозити, допремати 2. *что* доносити (*превозним средством*); ~ **пода́рки** доносити поклоне; ~ **изве́стия** доносити вести

привозн||о́й, -а́я, -о́е 1. довезен 2. увезен, увозни; ~**ые това́ры** увозна роба

приво́||й, -я *м пољопр.* калем, навртак, цеп

приво́йн||ый, -ая, -ое који се односи на калем, навртак, цеп

привола́кива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* довлачити ◇ ~ **но́гу** помало вући (повлачити) ногу (*при ходу*)

приволо́||чь, -ку́, -чёшь, -ку́т; *прошл.* **-к, -кла́, -кло́**; **-чённый** *сврш. разг.* довући; ~ **мешо́к** довући џак (врећу)

приво́ль||е, -я *с* 1. простор *м*, широко пространство; **степно́е** ~ степска ширина 2. слобода *ж*, слободан, лагодан живот

приво́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. простран, широк 2. слободан, лагодан, безбрижан; ~**ьная жизнь** лагодан (слободан) живот

привора́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* опчињавати, залуђивати

приворож||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш. нар.* опчинити, залудети

приворо́тн||ый, -ая, -ое *заст.* за опчињавање, чаробан, мађијски; ~**ое зе́лье** чаробни напитак, љубавни напитак

приврáтник, -а *м заст.* вратар

привр||а́ть, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло**; **при́вранный** *сврш. разг.* додати (*помало*), слагати (*понешто*)

привска́кива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* поскакивати, ђипати

привск||очи́ть, -очу́, -о́чишь, -о́чат *сврш.* поскочити, ђипити; ~ **от неожи́данности** поскочити од изненађења

привста||ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* придизати се, подизати се (*мало*)

привста́||ть, -ну, -нешь, -нут *сврш.* придићи се, придигнути се, подићи се (*мало*); ~ **со сту́ла** придићи се са столице

привходя́щ||ий, -ая, -ее *књиш.* додатан, допунски; споредан, узгредан

привыка́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. к кому, чему и с инф.* навикавати (се), привикавати (се) *на кога, шта*

привы́к||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **привы́к, -ла, -ло** *сврш. к кому, чему и с инф.* навикнути (се), привикнути (се) *на кога, шта*; ~ **кури́ть** навићи се на пушење; **я к э́тому не привы́к** ја на то нисам навикао; **глаза́ ~ли к темноте́** очи су се привикле на мрак

привы́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** навика, навада, обичај *м*; **дурна́я** ~ лоша навика; **вре́дная** ~ штетна навика; **де́лать** *что* **по ~ке** радити *шта* по навици; **име́ть ~ку** имати обичај, имати навику; **приобрести́ ~ку** стећи навику; **войти́ в ~ку** постати навика; **си́ла ~ки** моћ навике ◇ **~ — втора́я нату́ра** навика је друга природа

привы́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. уобичајен, обичан; ~ **о́браз жи́зни** уобичајен начин живота; ~ **жест** уобичајен (механички) гест; **стать ~ным** постати обичан 2. *разг.* навикнут, привикнут, вичан; искусан; **ру́ки, ~ные к труду́** руке вичне раду; ~ **к хо́лоду** привикнут на хладноћу; **он челове́к** ~ он је искусан човек

привя́занност||ь, -и *ж* 1. привржeност, оданост; ~ **к семье́** привржeност породици, везаност за породицу 2. симпатија, љубав; **она́ его́ ста́рая** ~ она је његова стара симпатија

прив||яза́ть, -яжу́, -я́жешь, -я́жут; -я́занный *сврш.* 1. *кого, что к кому, чему* везати, привезати *кога, шта за кога, шта*; ~ **ло́шадь к де́реву** везати коња за дрво 2. *что к чему фиг.* везати, повезати, довести у везу 3. *кого к кому фиг.* привући, придобити, задобити *кога за кога*; ~ **к себе́ ребёнка** везати (придобити) дете за себе

прив||яза́ться, -яжу́сь, -я́жешься, -я́жутся *сврш.* 1. *к чему* везати се, привезати се *за шта* 2. *к кому* везати се *за кога*, заволети *кога*; ~ **всей душо́й** *к кому* заволети свим срцем *кога* 3. *к кому разг.* наметнути се *коме*, прилепити се *уз кога*; ~ *к кому* **с расспро́сами** угњавити *кога* запиткивањима 4. *к чему разг.* цепидлачити, закерати

привя́з||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* 1. *само јд.* везивање *с*, привезивање *с* 2. веза, повезаност

привязн||о́й, -а́я, -о́е за привезивање; који се може привезивати

привя́зчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *разг.* 1. који се лако веже (*за некога*), нежан, пун љубави 2. наметљив, досадан 3. строг, џангризав, заједљив

привя́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что к кому, чему* везивати, привезивати *кога, шта за кога, шта* 2. *что к чему фиг.* везивати, повезивати, доводити у везу 3. *кого к кому фиг.* привлачити, придобијати, задобијати *кога за кога*

привя́зыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *к чему* везивати се, привезивати се *за шта* 2. *к кому* везати се *за кога*, волети кога 3. *к кому разг.* наметати се *коме*, лепити се *уз кога* 4. *к чему разг.* цепидлачити, закерати

при́вяз||ь, -и *ж* узица, уже *с*; улар *м*; **посади́ть соба́ку на** ~ везати пса ◇ **держа́ть язы́к на ~и** држати језик за зубе

при́гар||ь, -и *ж* мирис *м*, укус *м* на загорело

пригвожда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *заст.* прикуцавати, прикивати, закуцавати (*ексере*) 2. пробадати, порити (*бодежом*) 3. *фиг.* прикивати (*погледом*)

пригво||зди́ть, -зжу́, -зди́шь, -здя́т; -ждённый *сврш.* 1. *заст.* прикуцати, приковати, закуцати (*ексере*) 2. пробости, распорити (*бодежом*) 3. *фиг.* приковати; ~ **к ме́сту** приковати за место; ~ **взгля́дом** приковати погледом ◇ ~ *кого* **к позо́рному столбу́** приковати *кога* на стуб срамоте

пригиба́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* савијати, сагибати; ~ **ве́тку** савијати грану

пригиба́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* савијати се, сагибати се, сагињати се

пригла́||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* 1. загладити, поравнати; ~ **во́лосы** зализати косу 2. *фиг.* угладити, дотерати; ~ **стиль** дотерати стил

пригла́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. заглађивати, поравњавати; ~ **во́лосы** зализивати косу 2. *фиг.* углађивати, дотеривати

пригласи́тельн||ый, -ая, -ое позивни; ~ **биле́т** позивница

пригла||си́ть, -шу́, -си́шь, -ся́т; -шённый *сврш. кого* 1. позвати; ~ *кого* **в го́сти** позвати *кога* у госте;

~ на обе́д позвати на ручак; **~ на та́нец** позвати на плес 2. понудити *коме;* **~** *кого* **на рабо́ту** понудити *коме* посао; **~** *кого* **сесть** понудити *коме* да седне

приглаша́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого* 1. позивати (*у госте итд.*) 2. нудити *коме* (*посао итд.*)

приглаше́ни||е, -я *с* 1. позивање, позив *м* 2. позив *м*, позивница *ж*; **по ~ю** на позив; **пи́сьменное ~** позивница

приглуша́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. приглушивати (*звуке итд.*) 2. ублажавати, стишавати (*тугу, бол*) 3. *разг.* гасити, трнути (*самовар итд.*)

приглуш||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* 1. пригушити (*звук итд.*) 2. ублажити, стишати; **~ боль** ублажити бол; **~ тоску́** ублажити тугу 3. *разг.* угасити, утрнути (*самовар итд.*)

пригля||де́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т *сврш. нар.* 1. *за кем, чем* припазити *на кога, шта*, побринути се *о коме, чему*; **~ за детьми́** припазити на децу 2. *кого, что* пронаћи, изабрати; **~ себе́ га́лстук** одабрати себи кравату

пригля||де́ться, -жу́сь, -ди́шься, -дя́тся *сврш. разг.* 1. *к кому, чему* пажљиво погледати, разгледати *кога, шта* 2. навикнути се *на кога, шта*, прилагодити се *коме, чему*; **глаза́ ~де́лись в темноте́** очи су се навикле на мрак

пригля́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* 1. *за кем, чем* пазити *на кога, шта*, бринути се *о коме, чему* 2. *кого, что* тражити, одабирати

пригля́дыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *к кому, чему* пажљиво гледати, разгледати *кога, шта* 2. навикавати се *на кога, шта*, прилагођавати се *коме, чему*

пригл||яну́ться, -яну́сь, -я́нешься, -я́нутся *сврш. кому разг.* свидети се, допасти се

приг||на́ть, -оню́, -о́нишь, -о́нят; *прошл.* **-на́л, -нала́, -на́ло; при́гнанный** *сврш.* 1. дотерати, догнати; **~ скоти́ну** дотерати стоку 2. дотерати; **~ маши́ну** дотерати аутомобил; **~ ло́дку** дотерати чамац 3. подесити, наместити; **~ кры́шку** подесити поклопац

пригн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; при́гнутый *сврш.* савити, сагнути; **~ ве́тку** савити грану

пригн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* савити се, сагнути се

пригова́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого к чему* осуђивати *кога на шта*; **~ к сме́ртной ка́зни** осуђивати на смртну казну 2. *разг.* пропраћати речима, говорити нешто успут

пригово́р, -а *м* пресуда *ж*; **обвини́тельный ~** осуда; **оправда́тельный ~** ослобођење; **сме́ртный ~** смртна пресуда; **вы́нести ~** изрећи пресуду

приговор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. кого к чему* осудити (*на казну*); **~ к сме́рти** осудити на смрт; **~ к тюре́мному заключе́нию** осудити на затвор

приго||ди́ться, -жу́сь, -ди́шься, -дя́тся *сврш. кому* добро доћи, ваљати, користити; **э́то тебе́ ~** то ће ти још добро доћи; **я вам ещё ~жу́сь** ја ћу вам још ваљати

пригóдност||ь, -и *ж* подесност, прикладност, употребљивост

приго́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но подесан, прикладан, употребљив; **~ для обрабо́тки** погодан за обраду; **ни к чему́ не ~** потпуно неупотребљив

приго́||жий, -жая, -жее; -ж, -жа́, -же *нар. песн.* 1. згодан, пријатан, љубак (*човек*) 2. леп, ведар (*дан*)

приголу́б||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. разг.* помиловати, пригрлити; узети под окриље

приголу́блива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* миловати, грлити; узимати под окриље

приго́н, -а *м* 1. дотеривање *с*, догон (*стоке*) 2. стаја *ж*, тор, обор

приго́нк||а, -и *ж* подешавање *с*, намештање *с*

пригоня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. терати, дотеривати, гонити (*стоку*) 2. дотеривати (*кола итд.*) 3. подешавати, намештати; **~ костю́м по фигу́ре** подешавати одело према фигури

пригора́||ть, -ет, -ют *несврш.* загоревати (*о млеку итд.*); прегоревати (*о колачу итд.*)

пригоре́л||ый, -ая, -ое загорео; прегорео; **~ое молоко́** загорело млеко; **~ пиро́г** прегорео колач

пригор||е́ть, -и́т, -я́т *сврш.* загорети; прегорети; **молоко́ ~е́ло** млеко је загорело; **пиро́г ~е́л** колач је прегорео

при́город, -а *м* предграђе *с*, приградско насеље

при́городн||ый, -ая, -ое 1. који се налази у предграђу; **~ жи́тель** становник предграђа; **~ая ме́стность** предграђе 2. приградски, локални; **~ое движе́ние** локални саобраћај; **~ по́езд** локални воз

пригóр||ок, -ка *м* узвишица *ж*, брежуљак

при́горш||ня и **пригóрш||ня, -ни** *ж, ген. мн.* **-ней** шака; прегршт; **пить во́ду ~нями** пити воду из шака; **~ оре́хов** прегршт ораха (лешника)

пригорю́нива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* растуживати се, сневесељавати се

пригорю́н||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. нар.* растужити се, сневеселити се

пригота́влива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что к чему* спремати, припремати *шта за шта* 2. *кого к чему* припремати *кога за шта* 3. *что* спремати, припремати, готовити (*јело итд.*)

пригота́влива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. к чему и с инф.* спремати се, припремати се *за шта*

приготови́тельн||ый, -ая, -ое приправни, припремни

пригото́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* 1. *что к чему* спремити, припремити *шта за шта*; **~ ве́щи** спремити ствари; **~ ру́копись к печа́ти** припремити рукопис за штампу; **~ уро́к** припремити (научити) лекцију; **~ отве́т** припремити одговор 2. *кого к чему* припремити *кога за шта*; **~** *кого* **к экза́мену** припремити *кога* за испит; **~** *кого* **к неприя́тному изве́стию** припремити *кога* за непријатну вест 3. *что* припремити, зготовити; **~ обе́д** припремити (зготовити) ручак; **~ лека́рство** припремити лек

пригото́в||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш. к чему и с инф.* спремити се, припремити се *за шта*; **~ к отъе́зду** припремити се за одлазак; **~ пры́гнуть (к прыжку́)** припремити се за скок; **~ к экза́мену** припремити се за испит

приготовле́ни||е, -я *с* 1. спремање, припремање 2. припрема *ж* 3. припремање, готовљење (*хране*)

приготовля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. в.* **пригота́вливать**

приготовля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. в.* **пригота́вливаться**

пригреба́||ть[1], -ю, -ешь, -ют *несврш. что* пригртати, грабити, скупљати

пригреба́||ть[2], -ю, -ешь, -ют *несврш. к чему* довеславати *до чега*

пригрева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* пригрејавати, загрејавати; **со́лнце ~ет** сунце при-

грејања 2. *кого фиг. разг.* узимати под (своје) окриље

пригрева́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. загрејавати се 2. *фиг. разг.* налазити уточиште

пригре́||зиться, -жусь, -зишься, -зятся *сврш.* 1. причинити се, привидети се, приказати се 2. уснити; **мне ~зилось, что...** сањао сам да...

пригре||сти́[1], **-бу́, -бёшь, -бу́т;** *прошл.* **пригрёб, -бла́, -бло́; -бённый** *сврш. что* пригрнути, приграбити, скупити

пригре||сти́[2], **-бу́, -бёшь, -бу́т;** *прошл.* **пригрёб, -бла́, -бло́** *сврш. к чему* довеслати *до чега*; **~ к бе́регу** довеслати до обале

пригре́||ть, -ю, -ешь, -ют; -тый *сврш.* 1. *кого, что* пригрејати, загрејати; **со́лнце ~ло** сунце је пригрејало 2. *кого фиг. разг.* пригрлити, узети под (своје) окриље; **~ у себя́ сироту́** узети сироче под своје окриље ◊ **~ змею́ на груди́** одгајити змију (гују) у недрима

пригре́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. загрејати се, угрејати се; **~ у пе́чки** загрејати се поред пећи; **~ на со́лнышке** угрејати се на сунцу 2. *фиг. разг.* наћи уточиште

пригро||зи́ть, -жу́, -зи́шь, -зя́т *сврш.* припретити, запретити; **~ судо́м** запретити судом; **~ наказа́нием** запретити казном; **~ па́льцем** припретити прстом

пригу́б||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* додирнути уснама, принети уснама; **~ рю́мку** принети уснама чашицу; **~ вина́** сркнути мало вина, оквасити усне

прида||ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* 1. *кого, что* додавати 2. *что, чего* давати (*снагу, облик*), придавати (*значај*); **не ~ значе́ния то́лкам** не обазирати се на гласине

прид||ави́ть, -авлю́, -а́вишь, -а́вят; -а́вленный *сврш.* 1. притиснути; **~ ка́мнем** притиснути каменом; **~ ного́й** нагазити ногом 2. приштинути, пригњечити; **~ па́лец две́рью** пригњечити прст вратима 3. *разг.* смрвити, згњечити; **~ му́ху** згњечити муву 4. *фиг. нар.* утући, потиштити (*о тузи, болу*)

прида́влива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. притискивати 2. приштипати, гњечити 3. *разг.* мрвити, гњечити 4. *фиг. нар.* тиштати (*о тузи, болу*)

прида́но||е, -го *с* 1. мираз *м*; **получи́ть в ~** добити у мираз; **дать ~** *за кем* дати мираз *уз кога* 2. опрема *ж* за новорођенче

прида́т||ок, -ка *м* додатак, допуна *ж*

прида́точн||ый, -ая, -ое допунски, додатни ◊ **~ое предложе́ние** *лингв.* зависна реченица

прида́||ть, -м, -шь, -ст, -ди́м, -ди́те, -ду́т; *прошл.* **-л, -ла́, -ло; при́данный** *сврш.* 1. *кого, что* додати; **~ диви́зии полк** доделити пук дивизији 2. *что, чего* дати, придати; **~ си́лы** *кому* дати снагу *коме*; **~ хра́брости** *кому* улити храбрости *коме*; **~** *какую* **фо́рму** дати *какав* облик; **~ лицу́ серьёзное выраже́ние** дати лицу озбиљан израз; **~ большо́е значе́ние** *чему* придати велики значај *чему*

прида́ч||а, -и *ж* додавање *с*, допуњавање *с*; додатак *м*, допуна ◊ **в ~у** уз то, као додатак

придвига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что к кому, чему* примицати, приближавати *кога, шта коме, чему*

придвига́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. к кому, чему* примицати се, приближавати се *коме, чему*

придви́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш. кого, что к кому, чему* primaћи, приближити *кога, шта коме, чему*; **~ стул к окну́** примаћи столицу прозору

придви́н||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш. к кому, чему* примаћи се, приближити се *коме, чему*; **~ к столу́** примаћи се столу

придво́рн||ый, -ая, -ое 1. дворски; **~ врач** дворски лекар, лекар на двору; **~ поэ́т** дворски песник 2. **придво́рн||ый, -ого** *м* дворанин

приде́л, -а *м цркв.* споредни олтар

приде́ла||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. что к чему* причврстити, наместити *шта на шта*

приде́лк||а, -и *ж* 1. причвршћивање *с*, намештање *с* 2. дограђивање *с*, доградња

приде́лыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что к чему* причвршћивати, намештати *шта на шта*

прид||ержа́ть, -ержу́, -е́ржишь, -е́ржат; -е́ржанный *сврш. разг.* 1. придржати; зауставити, успорити; **~ шля́пу** придржати шешир; **~ лошаде́й** зауставити коње 2. *разг.* задржати за себе; **~ де́ньги** задржати новац за себе ◊ **~ язы́к** угристи се за језик, заћутати

приде́ржива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. придржавати (*шешир*); заустављати, успоравати (*коње*) 2. *разг.* задржавати за себе (*новац итд.*)

приди́р||а, -ы *м, ж разг.* зановетало *с*, закерало *с*, цепидлака *ж*

придира́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. к кому, чему* зановетати, закерати; хватати се за ситнице; **~ к ка́ждому сло́ву** хватати се за сваку реч; **~ к мелоча́м** цепидлачити

приди́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** закерање *с*, зановетање *с*, ситничарење *с*

приди́рчивост||ь, -и *ж* строгост; заједљивост, цепидлачење *с*

приди́рчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во строг; заједљив, цепидлачки; **~ кри́тик** строг критичар; **~ тон** заједљив тон

придоро́жн||ый, -ая, -ое уз пут, уз цесту; крај пута, крај цесте; **~ые столбы́** стубови крај пута; **~ая кана́ва** јарак крај пута

прид||ра́ться, -еру́сь, -ерёшься, -еру́тся; *прошл.* **-ра́лся, -ала́сь, -ало́сь** *и* **-а́лось** *сврш. к кому, чему* ухватити се за ситнице, приговорити *коме (без разлога)*; **~ к пустяка́м** ухватити се за ситнице; **~** *к кому* **из-за** *чего* приговорити *коме* због *чега*

приду́ма||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* измислити, смислити, пронаћи; **~ специа́льное приспособле́ние** пронаћи специјалан уређај; **~ отгово́рку** смислити изговор; **~ оправда́ние** измислити оправдање

приду́м||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* замисао; измишљотина

приду́мщик, -а *м разг.* мајстор у измишљању, лажов

приду́мыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* измишљати, смишљати, проналазити

приду́рива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* правити се луд, изигравати будалу

придурковá||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* приглуп, будаласт, луцкаст, блесаст; **~ вид** луцкасти изглед

при́дур||ь, -и *ж*: **с ~ью** *разг.* будаласт, луцкаст, без даске у глави

приду́шенн||ый, -ая, -ое пригушен; **~ го́лос** пригушен глас

прид||уши́ть, -ушу́, -у́шишь, -у́шат; -у́шенный задавити

придыха́ни||е, -я *с* 1. дах *м* 2. *лингв.* аспирација *ж*

придыха́тельн||ый, -ая, -ое *лингв.* аспираторан; **~ звук** аспирата

приеда́||ться, -ется, -ются *несврш. разг.* **1.** губити вољу за јелом, доједати се **2.** *фиг.* губити интересовање, засићивати се

прие́зд, -а *м* долазак (*превозним средством*) ◇ **с ~ом!** добро дошли!

приезжа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* долазити (*превозним средством*); **он ~ет за́втра** долази сутра

прие́зж||ий, -ая, -ее 1. који је допутовао; **~ие актёры** глумци на гостовању **2. прие́зж|ий, -его** *м* дошљак, придошлица; путник; **на куро́рте мно́го ~их** у бањи је много гостију

приём, -а *м* **1.** пријем, примање *с*; **~ заявле́ний** пријем молби; **~ посети́телей** пријем странки; **~ в па́ртию** пријем у партију **2.** пријем, дочек; **тёплый, серде́чный ~** топао, срдачан дочек; **оказа́ть** *кому* **раду́шный ~** лепо дочекати *кога* **3.** пријем (*званичан*); **устро́ить ~** приредити пријем **4.** узимање *с* (*хране, лекова*) **5.** начин; поступак; **~ борьбы́** начин борбе; **запрещённый ~** *спорт.* забрањен захват; **худо́жественный ~** уметнички поступак ◇ **в (за) оди́н ~** одједном, у један мах; **в два ~а** у два маха; **вы́пить стака́н в два ~а** попити чашу у два гутљаја

приёмк||а, -и *ж струч.* примање *с*, преузимање *с*; **~ това́ров** преузимање робе

прие́мле||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо прихватљив; **~ план** прихватљив план

приёмник, -а *м* **1.** пријемник, сабирник; **~ сто́чных вод** сабирник отпадних вода **2.** пријемник, радио-пријемник; **коротково́лновый ~** краткоталасни пријемник; **транзи́сторный ~** транзисторски пријемник **3.** прихватилиште *с*; **де́тский ~** прихватилиште за децу

приёмн||ый, -ая, -ое 1. пријемни, за пријем, за примање; **~ая коми́ссия** пријемна комисија; **~ые экза́мены** пријемни испит; **~ые дни, часы́** дани, сатови примања; **~ поко́й** медицинска ординација **2.** *тех.* пријемни; **~ая анте́нна** пријемна антена **3.**: **~ сын** посинак; **~ая дочь** поћерка; **~ оте́ц** поочим; **~ая мать** помајка **4. приёмн|ая, -ой** *ж* а) соба за примање, за пријем б) чекаоница (*код лекара*)

приёмщик, -а *м* преузимач

приёмыш, -а *м разг.* посвојче *с*, усвојено дете

прие́||сться, -стся, -дя́тся; *прошл.* **-лся, -лась, -лось** *сврш. разг.* **1.** изгубити вољу за јелом, дојести се **2.** *фиг.* изгубити интересовање, заситити се; **э́то мне ~лось** сит сам тога

прие́||хать, -ду, -дешь, -дут *сврш.* допутовати, доћи, стићи (*превозним средством*); **~ домо́й** доћи (допутовати) кући; **~ к родны́м** доћи код рођака

приж||а́ть, -му́, -мёшь, -му́т; -а́тый *сврш.* **1.** *кого, что* притегнути, притиснути; **~** *кого* **к груди́** притиснути *кога* на груди; **~ ру́ку к се́рдцу** ставити руку на срце; **проти́вник ~а́т к реке́** противник је притешњен уз реку **2.** *кого фиг. разг.* притиснути, притегнути ◇ **~** *кого* **к стене́ (сте́нке)** притерати *кога* уза зид

приж||а́ться, -му́сь, -мёшься, -му́тся *сврш. к кому, чему* приљубити се, прибити се, припити се *уз кога, шта*; **~ к стене́** припити се уза зид; **~ к ма́тери** приљубити се (припити се) уз мајку

приж||е́чь, -гу́, -жёшь, -гу́т; *прошл.* **-ёг, -гла́, -гло́; -жённый** *сврш.* **1.** *разг.* опећи, опрљити (*мало*) **2.** *нар.* прегорети (*хлеб итд.*) **3.** *мед.* очистити, дезинфиковати, дезинфицирати; **~ ра́ну йо́дом** очистити рану јодом

прижива́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *заст.* сиромашна жена (*која живи код богатих људи, об. рођака*)

прижива́льщик, -а *м заст.* сиромашан човек (*који живи код богатих људи, об. рођака*)

прижива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст. нар.* рађати децу (*об. ванбрачну*)

прижива́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** навикавати се, привикавати се, одомаћивати се (*о човеку*) **2.** *само 3. л.* примати се (*о биљкама*)

прижив||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* пресадити (*ткиво*); накалемити (*грану*)

приживля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пресађивати (*ткиво*); калемити (*грану*)

прижига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *разг.* прљити (*мало*) **2.** *нар.* прегоревати (*хлеб итд.*) **3.** *мед.* чистити, дезинфиковати, дезинфицирати (*рану*)

прижи́зненн||ый, -ая, -ое за живота; **~ая сла́ва** слава за живота; **~ое изда́ние** издање штампано за живота (*аутора*)

прижима́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что* притискивати, притезати, гњечити; **~** *кого* **к груди́** притискивати *кога* на груди **2.** *кого фиг. разг.* притешњавати, притезати; угњетавати

прижима́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. к кому, чему* приљубљивати се, прибијати се, припијати се *уз кога, шта*; **~ к земле́** припијати се уза земљу

прижи́мис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* шкрт, цицијашки; **~ челове́к** цицијa, тврдица

приж||и́ть, -иву́, -ивёшь, -иву́т; *прошл.* **-и́л, -ила́, -и́ло; -и́тый** *сврш. нар.* родити (*об. ванбрачно дете*)

приж||и́ться, -иву́сь, -ивёшься, -иву́тся; *прошл.* **-и́лся, -ила́сь, -ило́сь** *сврш.* **1.** навићи се, привићи се, одомаћити се; **~ на но́вом ме́сте** одомаћити се на новом месту **2.** *само 3. л.* примити се (*о биљкама*)

прижу́ч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *несврш. кого нар.* притегнути, стегнути; приклештити

приз, -а *м, мн.* **-ы́, -о́в** награда *ж*; **переходя́щий ~** прелазна награда; **получи́ть ~** добити награду

призаду́ма||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. над чем, о чём и без обј. разг.* замислити се; удубити се у мисли; **над э́тим сто́ит ~** вреди се замислити над тим

призаду́мыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. над чем, о чём и без обј. разг.* замишљати се; удубљивати се у мисли

приза||ня́ть, -йму́, -ймёшь, -йму́т *сврш. что, чего разг.* позајмити, узајмити (*мало*), мало се задужити; **~ де́нег** позајмити нешто новца

призва́ни||е, -я *с* **1.** наклоност *ж*, склоност *ж*, таленат *м*; **~ к жи́вописи** наклоност према сликарству; **он музыка́нт по ~ю** он је рођени музичар **2.** *заст.* предиспозиција *ж*, мисија *ж*; **ви́деть своё ~** *в чём* видети своју мисију *у чему*

приз||ва́ть, -ову́, -овёшь, -ову́т; *прошл.* **-ва́л, -вала́, -ва́ло; при́званный** *сврш. кого* **1.** позвати, дозвати, призвати; **~ на по́мощь** позвати у помоћ **2.** позвати; **~ в свиде́тели** позвати за сведока; **~ в а́рмию** позвати у војску **3.** *к чему* позвати *на шта*; **~ к защи́те ро́дины** позвати на одбрану отаџбине; **~ к бди́тельности** позвати на будност; **~ к поря́дку** позвати на ред; **~ к отве́ту** позвати на одговорност **4.** *с инф. фиг.*: **он при́зван быть врачо́м** позван је да буде лекар, он је рођени лекар

при́звук, -а *м* призвук

призе́мис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. дежмекаст, здепаст (*о човеку*) **2.** низак; **~тые до́мики** ниске (приземне) кућице

приземле́ни||е, -я *с* **1.** *авиј.* слетање, атерирање **2.** *спорт.* доскок *м*; **я́ма ~я** доскочиште

приземл||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* **1.** *авиј.* спустити на земљу **2.** *фиг.* спустити на земљу, учинити реалнијим (*осећања итд.*)

приземл||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* **1.** *авиј.* слетети, атерирати **2.** *разг. шаљ.* пасти

приземля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *авиј.* спуштати на земљу **2.** *фиг.* спуштати на земљу, чинити реалнијим (*осећања итд.*)

приземля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. авиј.* слетати, атерирати

призёр, -а *м спорт.* добитник награде, победник

при́зм||а, -ы *ж геом., физ.* призма; **пра́вильная ~** правилна призма ◊ **смотре́ть сквозь ~у** *чего* гледати кроз призму *чега*

призмати́ческ||ий, -ая, -ое призматичан, у облику призме

призна||ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* **1.** *разг. кого, что* препознавати **2.** *кого, что* признавати; **~ существу́ющий поря́док** признавати постојећи поредак; **~ молодо́го писа́теля** признавати (ценити) младог писца **3.** *что* признавати, увиђати; **~ свои́ оши́бки** увиђати своје грешке **4.** *кого, что кем, чем, каким* сматрати, држати *кога, шта за кога, шта, каквим;* **~** *кого* **больны́м** сматрати *кога* болесним

призна||ва́ться, -ю́сь, -ёшься, -ю́тся *несврш.* **1.** *в чём* признавати *шта*; **~ во всём** признавати све **2.** **признаю́сь** *уметн. р. разг.* право да кажем; **~ю́сь, э́то для меня́ но́вость** право да кажем, то је за мене новост ◊ **~ в любви́** изјављивати љубав

при́знак, -а *м* **1.** знак, обележје *с*; **ве́рный ~** сигуран знак; **~ нетерпе́ния** знак нестрпљења; **форма́льные ~и** формална обележја; **~и боле́зни** симптоми болести **2.** особина *ж*, својство *с*, обележје *с*; **отличи́тельный ~** карактеристична (специфична) особина ◊ **подава́ть ~и жи́зни** давати знаке живота; **лежа́ть без ~ов жи́зни** лежати без знакова живота; **по всем ~ам** по свему судећи

призна́ни||е, -я *с* **1.** признавање; признање; **~** *чьих* **прав** признавање *чијих* права; **~ вины́** признање кривице; **вынужда́ть ~** *у кого* изнуђивати признање *од кога*; **чистосерде́чное ~** искрено признање **2.** признање; **получи́ть всео́бщее ~** добити, стећи опште признање; **по́льзоваться всео́бщим ~ем** уживати опште признање ◊ **~ в любви́** изјава љубави

при́знанн||ый, -ая, -ое 1. признат, цењен; **~ тала́нт** признати таленат; **~ авторите́т** признати ауторитет **2.** познат; **~ факт** позната чињеница

призна́тельност||ь, -и *ж* захвалност; **вы́разить свою́ ~** изразити своју захвалност

призна́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно захвалан; **бу́ду (вам) весьма́ ~ен** бићу вам веома захвалан; **~ взгляд** захвалан поглед

призна́||ть, -ю, -ешь, -ют; при́знанный *сврш.* **1.** *кого, что разг.* препознати; **~** *в ком* **ста́рого дру́га** препознати *у коме* старог пријатеља; **я вас не ~л** нисам вас препознао **2.** *кого, что* признати; **~** *чьи* **права́** признати *чија* права; **~ прави́тельство** признати владу; **~ молодо́го писа́теля** признати младог писца **3.** *что* признати, увидети; **~ свою́ оши́бку** признати своју грешку; **~ свою́ вину́** признати своју кривицу; **~ по́льзу** *чего* уверити се у корисност *чега* **4.** *кого, что кем, чем, каким* сматрати, држати *кога, шта за кога, шта, каквим*; **~ необходи́мым** сматрати за неопходно (неопходним); **~** *кого* **больны́м** сматрати (држати) *кога* за болесника

призна́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* **1.** *в чём* признати *шта*; **~ во всём** признати све; **~ в свои́х оши́бках** признати своје грешке **2.** **призна́юсь** *уметн. р. разг.* право да кажем ◊ **~ в любви́** изјавити љубав

призов||о́й, -а́я, -о́е наградни, за награду; **~ы́е меда́ли** медаље за награду; **заня́ть тре́тье ~о́е ме́сто** освојити треће место (трећу награду)

призо́р, -а (-у) *м разг.*: **без ~а** без надзора, напуштен; **оставля́ть дете́й без ~а** остављати децу без надзора

при́зрак, -а *м* **1.** сабласт *ж*, авет *ж*, утвара *ж* **2.** илузија *ж*, варка *ж*, сан

при́зрачност||ь, -и *ж* илузорност, варљивост

при́зрач||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. привидан, варљив; **~ное виде́ние** варљив сан **2.** илузоран; **~ные наде́жды** илузорне наде **3.** нејасан, магловит, треперав; **~ные очерта́ния гор** нејасне контуре планина

призрева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого књиш.* пружати уточиште *коме*, узимати под своје окриље *кога*

призр||е́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш. кого књиш.* дати уточиште *коме*, узети под своје окриље *кога*; **~ сироту́** пружити уточиште сирочету

призы́в, -а *м* **1.** позивање *с*; позив, зов; **~ о по́мощи** позив у помоћ; **откли́кнуться на** *чей* **~** одазвати се на *чији* позив **2.** позив, проглас, апел; **~ к восста́нию** позив на устанак; **обрати́ться с ~ом** *к кому* упутити позив (апел) *коме* **3.** парола *ж*; **первома́йские ~ы** првомајске пароле **4.** *зб. војн.* годиште *с* регрута

призыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого* **1.** позивати, дозивати, призивати; **~ на по́мощь** позивати у помоћ **2.** позивати; **~ в а́рмию** позивати у војску **3.** *к чему* позивати *на шта;* **~ к борьбе́** позивати на борбу; **~ к поря́дку** позивати на ред ◊ **~ прокля́тия на** *чью* **го́лову** бацати клетву на *чију* главу

призывни́к, -а́ *м* регрут, војни обвезник

призывн||о́й, -а́я, -о́е регрутни; **~а́я коми́ссия** регрутна комисија; **~ пункт** одељење за регрутацију; **~ во́зраст** године за војну службу

призы́вн||ый, -ая, -ое који позива, зове; **~ крик** позив, зов; **~ клич** поклич

примáть, прие́млю, прие́млешь, прие́млют *несврш. заст. свеч.* примати, прихватати

при́иск, -а *м* рудник; **золоты́е ~и** рудник (налазиште) злата

при||иска́ть, -ищу́, -и́щешь, -и́щут; -и́сканный *сврш. разг.* пронаћи; **~ удо́бную кварти́ру** пронаћи комфоран стан

прии́скива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** тражити **2.** проналазити

при́исков||ый, -ая, -ое руднички

прийти́, приду́, придёшь, приду́т; *прошл.* **пришёл, пришла́, пришло́** *сврш.* **1.** доћи, стићи (*пешке*); **~ домо́й** доћи кући **2.** *само 3. л.* доћи, стићи (*о превозном средству*); **по́езд пришёл** воз је стигао **3.** *само 3. л.* стићи; **пришло́ письмо́** стигло је писмо; **~ по**

по́чте стићи поштом **4.** *само 3. л.* доћи, наступити; **пришла́ весна́** дошло је пролеће; **пришло́ вре́мя (пришла́ пора́) учи́ться** дошло је време да се учи **5.** *само 3. л.* доћи, појавити се; **мне пришла́ охо́та искупа́ться** добио сам жељу да ће окупам **6.** *к чему, на что* доћи *до чега*; **~ к вы́воду** доћи до закључка; **~ к убежде́нию** доћи до убеђења; **~ к соглаше́нию** споразумети се; **~ к вла́сти** доћи на власт; **~ на сме́ну** *кому* сменити *кога*; **~ на по́мощь** притећи у помоћ **7.** *во что* пасти, доћи *у шта*; **~ в отчая́ние** пасти у очајање; **~ в я́рость** пасти у ватру, разбеснети се; **~ в экста́з** доћи у екстазу; **~ в восто́рг** одушевити се; **~ в у́жас** ужаснути се, згранути се; **~ в него́дность** постати неупотребљив; **~ в ве́тхость** постати трошан; **~ в движе́ние** почети се кретати ◇ **~ к ша́почному разбо́ру** *разг.* стићи на крају параде, закаснити; **~ в го́лову** пасти на памет; **~ в себя́** доћи (к) себи; **~ в созна́ние** освестити се

прийти́сь, приду́сь, придёшься, приду́тся; *прошл.* **пришёлся, пришла́сь, пришло́сь** *сврш.* **1.** *само 3. л.* пасти; **уда́р пришёлся по ноге́** ударац је пао на ногу (је погодио ногу); **пра́здник пришёлся на суббо́ту** празник је пао у суботу **2.** *само 3. л. кому* одговарати, пристати; **~ по ро́сту** одговарати расту (по величини); **~ по ноге́** бити таман (*о обући*); **ша́пка пришла́сь ему́ впо́ру** шубара му је била таман; **~ по вку́су (по душе́, по се́рдцу)** свидети се **3.** *безл. на кого* доћи, припасти; **на ка́ждого пришло́сь по де́сять рубле́й** на сваког је дошло десет рубаља **4.** *безл. кому* морати, бити принуђен; **нам придётся здесь ночева́ть** мораћемо овде да преноћимо; **мне пришло́сь уе́хать** морао сам да отпутујем **5.** *безл. кому как* бити, пасти; **ему́ пришло́сь пло́хо (со́лоно)** запао је у невољу ◇ **как придётся** како испадне, како буде; **~ кста́ти** доћи на време (у прави час); **~ к двору́** свидети се, бити пожељан; **к сло́ву пришло́сь** кад је реч о томе

прика́з, -а *м* **1.** наредба *ж*, наређење *с*, налог; **по ~у** по (према) наређењу; **отда́ть ~** издати наредбу (наређење); **получи́ть ~** добити наређење; **вы́полнить ~** извршити наређење; **~ остаётся в си́ле** остаје на снази наредба; **~ об аре́сте** налог за хапшење **2.** *ист.* приказ (*министарство, управа у Русији у XVI—XVII в.*)

приказа́ни||е, -я *с* наређење, наредба *ж*, заповест *ж*; **отда́ть ~** издати наређење

прик||аза́ть, -ажу́, -а́жешь, -а́жут; -а́занный *сврш.* **1.** *с инф.* наредити, заповедити; **~ откры́ть ого́нь** наредити да се отвори ватра; **мать ~аза́ла де́тям сиде́ть до́ма** мајка је наредила деци да остану код куће **2.** *кому что заст.* оставити у наслеђе, завештати ◇ **~ кла́няться** поздравити; **как ~а́жете вас понима́ть?** како да вас схватим?; **~ до́лго жить** отићи богу на истину, испустити душу

прика́зчик, -а *м заст.* **1.** трговачки помоћник, калфа **2.** управник имања, економ (*код спахије*)

прика́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *с инф.* наређивати, заповедати **2.** *кому что заст.* остављати у наслеђе, завештавати

прика́лыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что к чему* причвршћивати, прибадати *шта на шта (чиодом)*

прика́нчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** *что* довршавати, завршавати, свршавати **2.** *что* трошити (*залихе*) **3.** *кого* тући до смрти, докрајчивати (*рањену животињу итд.*)

прикарма́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* красти, присвајати

прикарма́н||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* покрасти, присвојити, здипити; **~ чужи́е де́ньги** присвојити туђи новац

прика́рмлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** прихрањивати, дохрањивати; **~ грудно́го ребёнка** прихрањивати одојче **2.** вабити, мамити храном (*птице, дивље животиње*)

прикаса́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *к кому, чему* додиривати *кога, шта*, дотицати се *кога, чега* **2.** *к чему фиг.* дознавати *шта*, упознавати се *с чим*

прик||ати́ть, -ачу́, -а́тишь, -а́тят; -а́ченный *сврш.* **1.** *что* докотрљати, довањати; **~ бо́чку** докотрљати буре; **~ бревно́** довањати брвно **2.** *разг.* доћи, дојурити (*превозним средством*); **~ на мотоци́кле** дојурити мотоциклом

прика́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* ваљати, котрљати **2.** *разг.* долазити, стизати (*превозним средством*)

прики́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** *что к чему* дометати, додавати *шта чему* **2.** приближно израчунавати (*трошкове*); одмеравати (*удаљеност, тежину*); **~ на глаз** одмеравати одока

прики́дыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. кем, чем, каким разг.* правити се *ко, шта, какав*; **~ больны́м** правити се болестан; **~ дурачко́м** правити се луд

прики́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш. разг.* **1.** *что к чему* дометнути, додати *шта чему* **2.** *что* пробати (*хаљину*) **3.** приближно израчунати (*трошкове*); одмерити (*удаљеност, тежину*); **~ в уме́** израчунати напамет; **~ на глаз** одмерити одока

прики́н||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш. кем, чем, каким разг.* направити се *ко, шта, какав*; **~ больны́м** направити се болестан; **~ дурачко́м** направити се луд

прикипа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** *само 3.л.* загоревати кључајући (*о млеку итд.*) **2.** *к кому, чему фиг.* везати се *за кога, шта*

прикип||е́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *сврш. разг.* **1.** *само 3. л.* загорети кључајући (*о млеку итд.*) **2.** *к кому, чему фиг.* везати се *за кога, шта*

прикла́д[1], **-а** *м* кундак

прикла́д[2], **-а** *м* прибор за одећу (*дугмад, копча итд.*)

прикладни́к, -а́ *м разг.*: **худо́жник-~** уметник који се бави примењеном уметношћу

прикладн||о́й, -а́я, -о́е примењен; **~ы́е нау́ки** примењене науке; **~о́е иску́сство** примењена уметност

прикла́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что к чему* стављати, наслањати *шта на шта*; **~ ру́ку к се́рдцу** стављати руку на срце

прикла́дыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *чем к чему* прислањати *шта чему*, приљубљивати се *уз шта*; **~ у́хом к две́ри** прислањати ухо вратима (на врата) **2.** *к чему* љубити (*руку*); целивати (*икону*) **3.** нишанити

прикле́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что к чему* лепити, прилепљивати, налепљивати *шта на шта*

прикле́ива||ться, -ется, -ются *несврш. к чему* лепити се, прилепљивати се *на шта*

прикле́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. что к чему* залепити, прилепити, налепити *шта на шта*; **~ ма́рку** налепити марку; **~ объявле́ние к стене́** залепити оглас на зид

прикле́||иться, -ится, -ятся *сврш. к чему* залепити

се, прилепити се *на шта*; **марка ~илась** марка се прилепила

приклепá||ть, -ю, -ешь, -ют; приклёпанный *сврш. тех.* приковати закивцима, занитовати

приклёпыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. тех.* прикивати закивцима, нитовати

прикл||онúть, -оню, -óнишь, -óнят; -онённый *сврш. разг.* сагнути, савити; **~ вéтки к землé** савити гране земљи ◊ **емý нéгде гóлову ~** нема крова над главом

преклоня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* сагињати, савијати

приключá||ться, -ется, -ются *несврш. с кем разг.* дешавати се, догађати се *коме*

приключéни||е, -я *с* 1. доживљај *м*, догађај *м* 2. *об. мн.* **-я, -й** авантура *ж*, пустоловина *ж*; **искáтель ~й** пустолов

приключéнческ||ий, -ая, -ое авантуристички, пустолован; **~ ромáн** авантуристички роман

приключ||úться, -úтся, -áтся *сврш. с кем разг.* десити се, догодити се *коме*; **что с тобóй ~úлось?** шта ти се десило (догодило)?; **с ним ~úлся удáр** ударила га је кап

прик||овáть, -ую, -уёшь, -ую́т; -óванный *сврш.* 1. *что* приковати; **~ цéпью** приковати ланцем 2. *кого фиг.* приковати; **болéзнь ~овáла егó к постéли** болест га је приковала за постељу ◊ **~ взгляд, внимáние** *к кому, чему* привући поглед, пажњу *коме, чему*; **~ к себé внимáние** скренути на себе пажњу

прикóвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* прикивати 2. *кого фиг.* прикивати болесника (*за постељу*) ◊ **~ взгляд, внимáние** *к кому, чему* привлачити поглед, пажњу *коме, чему*; **~ к себé внимáние** скретати на себе пажњу

прикóл, -а *м* колац, притка *ж (за привезивање)*; **судá на ~е** бродови у пристаништу (*привезани за стубове, битве*)

приколáчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что к чему разг.* закуцавати, прикуцавати *шта на шта*

прикол||отúть, -очý, -óтишь, -óтят; -óченный *сврш. что к чему разг.* закуцати, прикуцати *шта на шта*; **~ дóску к стенé** прикуцати даску на зид

прик||олóть, -олю́, -óлешь, -óлют; -óлотый *сврш.* 1. *что к чему* причврстити, прибости *шта на шта (чиодом)*; **~ цветóк к плáтью** причврстити чиодом цвет на хаљину 2. *кого* дотући (*оштрим оружјем*)

прикомандир||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш.* прикомандовати, привремено доделити; **~ к штáбу** привремено доделити штабу

прикомандирóвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* привремено додељивати (*војној јединици итд.*)

прикóнч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. разг* 1. *что* довршити, свршити 2. *что* потрошити (*залихе*) 3. *кого* дотући, докрајчити; **~ рáненого звéря** дотући рањену звер

прикóрм, -а *м* 1. прихрањивање *с*, дохрањивање *с* 2. додатна храна (*за децу*)

прик||ормúть, -ормлю́, -óрмишь, -óрмят; -óрмленный *сврш.* привабити, намамити храном (*птице, дивље животиње*)

прикорн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш. разг.* прилећи, придремати; **~ в крéсле** придремати у фотељи

прикосновéни||е, -я *с* 1. додир *м*; **лёгкое ~** лак додир 2. *к чему фиг.* учешће, суделовање *у чему*

прикосн||ýться, -ýсь, -ёшься, -ýтся *сврш.* 1. *к кому, чему* додирнути *кога, шта*, дотаћи се *кога, чега*; **~ к рукé** додирнути руку; **больнóй не ~ýлся к едé** болесник није ни окусио јело 2. *к чему фиг.* дознати *шта*, упознати се *с чим*

прикрáс||а, -ы *ж разг.* улепшавање *с*; **рассказáть без прикрáс** испричати без улепшавања

прикр||áсить, -áшу, -áсишь, -áсят; -áшенный *сврш. разг.* улепшати (*у причању итд.*)

прикрáшива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* улепшавати (*у причању итд.*)

прикрепúтельн||ый, -ая, -ое: ~ талóн бон, купон (*за мензу*); пријавница

прикреп||úть, -лю́, -úшь, -я́т; -лённый *сврш.* 1. *что к чему* причврстити *шта на (за) шта*; **~ булáвкой** причврстити чиодом; **~ к стенé** причврстити за зид 2. *кого* прикључити; **~ к бригáде** прикључити бригади 3. *кого, что* уписати, пријавити

прикреп||úться, -лю́сь, -úшься, -я́тся *сврш.* 1. *к чему* прикључити се, припојити се *чему* 2. уписати се, пријавити се

прикрепля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что к чему* причвршћивати *шта на (за) шта* 2. *кого* прикључивати 3. *кого, что* уписивати, пријављивати

прикрепля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *к чему* прикључивати се, припајати се *чему* 2. уписивати се, пријављивати се

прикрúкива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. на кого* подвикивати *коме*

прикрúкн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. на кого* подвикнути *коме*; **~ на детéй** подвикнути деци

прикр||утúть, -учý, -ýтишь, -ýтят; -ýченный *сврш. разг.* 1. привезати (*чврсто*); **~ верёвкой** привезати ужетом 2. заврнути, пришрафити 3. *разг.* заврнути, уврнути; **~ фитúль** уврнути фитиљ

прикрýчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. привезивати (*чврсто*) 2. завртати, пришрафљивати 3. завртати, увртати (*фитиљ итд.*)

прикрывá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. покривати 2. прикривати, маскирати, забашуривати (*недостатке итд.*) 3. штитити, заклањати; **~ своúм тéлом** заклањати својим телом 4. притварати, затварати (*овлаш*) 5. *разг.* затварати, ликвидирати (*предузеће*)

прикрывá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. покривати се 2. *от кого, чего чем* извлачити се, изговарати се *на шта* 3. *от чего* заклањати се 4. притварати се 5. *разг.* затварати се, ликвидирати се (*о предузећу*)

прикры́ти||е, -я *с* 1. прикривање; заклањање, заштићивање 2. заштита *ж*; **под ~ем** *чего* под заштитом *чега* 3. *фиг.* изговор *м*; маска *ж* 4. *војн.* заштитница *ж* 5. заклон *м*, склониште; **стреля́ть из ~я** пуцати из заклона

прикр||ы́ть, -óю, -óешь, -óют; -ы́тый *сврш.* 1. покрити; **~ ребёнка одея́лом** покрити дете ћебетом; **~ кастрю́лю кры́шкой** поклопити лонац (шерпу) 2. прикрити, маскирати, забашурити; **~ недостáтки** прикрити недостатке 3. заштитити, заклонити; **~ от сóлнца** заштитити од сунца; **~ своúм тéлом** заклонити својим телом 4. притворити, затворити (*овлаш*); **~ дверь** притворити врата 5. *разг.* затворити, ликвидирати (*предузеће*)

прикр||ы́ться, -óюсь, -óешься, -óются *сврш.* 1. покрити се; **~ одея́лом** покрити се ћебетом 2. *от кого, чего чем* извући се, изговорити се *на шта* 3. *от чего* заклонити се; **~ от удáра** заклонити се од ударца;

~ от со́лнца заклонити се од сунца **4.** притворити се **5.** *разг.* затворити се, ликвидирати се (*о предузећу*)

при́куп, -а *м* **1.** докуповање *с*, докуп **2.** *карт.* талон

прикупа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что, чего* докупљивати **2.** *что карт.* куповати

прик||упи́ть, -уплю́, -у́пишь, -у́пят; -у́пленный *сврш.* **1.** *что, чего* докупити **2.** *что карт.* купити

прику́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* палити цигарету (*од другог*)

прик||ури́ть, -урю́, -у́ришь, -у́рят; -у́ренный *сврш.* припалити цигарету (*од другог*); **позво́льте ~** дозволите ми да припалим; **дать ~** *кому* припалити цигарету *коме*

прику́с, -а *м анат.* загрижај, саставак (*положај стегнутых зуба*); **пра́вильный ~** правилан загрижај

прик||уси́ть, -ушу́, -у́сишь, -у́сят; -у́шенный *сврш.* ујести, угристи; **~ губу́** угристи се за усне ◇ **~ язы́к** угристи се за језик, заћутати

прику́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** уједати, угризати **2.** одгризати, грицкати (*шећер уз чај итд.*)

прила́в||ок, -ка *м* тезга *ж*; **рабо́тники ~ка** продавачи; **стоя́ть за ~ком** стајати за тезгом

прилага́тельно||е, -го *с*: **и́мя прилага́тельное** *грам.* придев *м*

прилага́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что к чему* **1.** прилагати, прикључивати, додавати *шта чему*; **~ к заявле́нию докуме́нты** прилагати молби документа **2.** улагати; **~ все си́лы** *к чему, для чего* улагати све снаге *у (за) шта*; **~ уси́лия** улагати напоре

прила́||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш. что к чему* подесити, удесити *шта према чему*; ставити *шта на шта*; **~ замо́к к две́ри** ставити браву на врата

прила́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что к чему* подешавати, удешавати *шта према чему*; стављати *шта на шта*

приласка́||ть, -ю, -ешь, -ют; прила́сканный *сврш.* помиловати, помазити, пригрлити; **~ ребёнка** помиловати дете

приласка́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. к кому* почети се умиљавати, почети се мазити *коме*; **~ к ма́тери** почети се умиљавати мајци

прилгн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. разг.* слагати (*мало*)

прилега́||ть, -ет, -ют *несврш. к чему* **1.** пријањати, припијати се, приљубљивати се *уз шта*; **пла́тье ~ет к та́лии** хаљина се припија уз струк **2.** бити, налазити се одмах *уз шта*; **сад ~ет к до́му** башта је одмах уз кућу; **го́род с ~ющими к нему́ сёлами** град са околним селима

прилежа́ни||е, -я *с* марљивост *ж*, вредноћа *ж*, ревност *ж*; **отлича́ться ~ем** одликовати се ревношћу

прилеж||а́ть, -и́т, -а́т *несврш. к чему* бити, налазити се *уз шта*; **~а́щая сторона́ угла́** *геом.* налегла страна угла

приле́жно *прил.* марљиво, вредно, ревносно; **~ учи́ться** марљиво учити

приле́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но марљив, вредан, ревностан; **~ учени́к** марљив (вредан) ученик

прил||епи́ть, -еплю́, -е́пишь, -е́пят; -е́пленный *сврш. что к чему* прилепити, залепити, налепити *шта на шта*; **~ пла́стырь** налепити фластер

прил||епи́ться, -е́пится, -е́пятся *сврш.* **1.** *к чему* прилепити се, залепити се *на шта* **2.** *к чему фиг. разг.* прилепити се, прибити се *уз шта*; **до́мик ~епи́лся к горе́** кућица се прилепила уз брдо **3.** *к кому фиг. разг.* прилепити се *уз кога*, везати се *за кога*

прилепля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что к чему* лепити, прилепљивати, залепљивати *шта на шта*

прилепля́||ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** *к чему* лепити се, прилепљивати се, залепљивати се *на шта* **2.** *к чему фиг. разг.* лепити се, прибијати се *уз шта* **3.** *к кому фиг. разг.* лепити се *уз кога*, везати се *за кога*

прилёт, -а *м* долетање *с*; **~ самолёта** долетање авиона; **~ птиц** повратак птица селица

прилета́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** долетати **2.** *фиг. разг.* долетати, стизати (*јурећи*)

приле||те́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т *сврш.* **1.** долетети; **пти́цы ~те́ли** птице су долетеле; **~ на самолёте** долетети авионом **2.** *фиг. разг.* долетети, дојурити

при||ле́чь, -ля́гу, -ля́жешь, -ля́гут; *прошл.* **-лёг, -легла́, -легло́** *сврш.* **1.** прилећи (*мало*); починути; **~ отдохну́ть** починути **2.** *к чему* прионути, припити се, приљубити се *уз шта* **3.** *само 3. л.* полећи; **пшени́ца ~легла́** пшеница је полегла

прили́в, -а *м* **1.** плима *ж*; **~ и отли́в** плима и осека; **вре́мя ~а** време плиме **2.** прилив, плима *ж*, навала *ж*; **~ де́нежных средств** прилив новчаних средстава; **~ тури́стов** навала туриста **3.** наступ; **в ~е не́жности** обузет нежношћу

прилива́||ть, -ет, -ют *несврш.* притицати; навирати

прили́вн||ый, -ая, -ое који се односи на плиму

прили́за||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно *разг.* **1.** membership зализан; **~нные во́лосы** зализана коса **2.** *фиг.* дотеран, углађен; **~ стиль** углађен стил

прил||иза́ть, -ижу́, -и́жешь, -и́жут; -и́занный *сврш.* **1.** зализати; **ко́шка ~иза́ла шерсть** мачка је зализала длаку **2.** *разг.* зализати, глатко зачешљати; **~ во́лосы** зализати косу

прил||иза́ться, -ижу́сь, -и́жешься, -и́жутся *сврш. разг.* зализати се, глатко се зачешљати

прилипа́л||а, -ы *м, ж нар.* наметљивац *м*, гњаватор *м*

прилипа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *само 3. л. к чему* лепити се, прилепљивати се *за шта*; припијати се *из шта* **2.** *к кому разг.* лепити се, наметати се *коме*

прили́п||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **прили́п, -ла, -ло** *сврш.* **1.** *к чему* залепити се, прилепити се *за шта*; припити се *уз шта*; **мо́края руба́шка ~ла к спине́** мокра кошуља се залепила за леђа **2.** *к кому фиг. разг.* прилепити се, наметнути се *коме*

прили́пчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во **1.** прилепљив **2.** *разг.* заразан; **~вая боле́знь** заразна болест **3.** *фиг. разг.* наметљив, досадан; **~ челове́к** досадан човек

прил||и́ть, -ьёт, -ью́т; *прошл.* **-и́л, -ила́, -и́ло** *сврш.* притећи; наврети; **кровь ~ила́ к лицу́** крв је јурнула у лице

прили́честв||овать, -ует, -уют *сврш. кому, чему заст.* доликовати, приличити; **э́то вам не ~ует** то вам не приличи; **как ~ует** као што доликује

прили́чи||е, -я *с* **1.** пристојност *ж*, доличност *ж*, ред *м*; **для ~я** реда ради; **из ~я** из пристојности **2.** *мн.* **-я, -й** правила *мн. с* понашања; **соблюда́ть ~я** понашати се пристојно

прили́чно *прил.* **1.** пристојно, долично; **~ вести́ себя́** пристојно се понашати **2.** *разг.* пристојно,

доста добро; ~ **зарабáтывать** зарађивати доста добро

прилич||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. пристојан, доличан; **~ное поведéние** пристојно понашање; **~ная семья́** фина породица **2.** *кому, чему заст.* одговарајући, уместан; **~ вóзрасту** према годинама **3.** *разг.* пристојан, доста добар; **~ зáработок** пристојна зарада

приловч||и́ться, -у́сь, -и́шься, -áтся *сврш. разг.* извештити се

приложéни||е, -я *с* **1.** додавање, прилагање **2.** прилог *м*, додатак *м*; **~ к журнáлу** додатак часопису (уз часопис) **3.** примена *ж*, употреба *ж*; **~ теоретúческих знáний на прáктике** примена теоријског знања у пракси **4.** *грам.* апозиција *ж*

прил||ожи́ть, -ожу́, -óжишь, -óжат; -óженный *сврш. что к чему* **1.** ставити, метнути *шта на шта*; **~ ладóнь ко лбу́** ставити длан на чело; **~ печáть** ударити печат **2.** приложити, прикључити, додати *шта чему*; **~ к заявлéнию докумéнты** приложити молби документа **3.** употребити, уложити; **~ все си́лы, старáния** уложити све снаге, напоре ◊ **~ ру́ку (ру́ки)** *к чему* а) *заст.* потписати *шта* б) умешати своје прсте *у шта*; **умá не ~ожу́** не знам шта да мислим; не иде ми у главу

прил||ожи́ться, -ожу́сь, -óжишься, -óжатся *сврш.* **1.** *чем к чему* примаћи се *чему*, прислонити *шта на шта*; **~ у́хом к двéри** прислонити ухо на врата **2.** *к чему* пољубити; целивати; **~ к рукé** пољубити руку; **~ к икóне** целивати икону **3.** *војн.* нанишанити; **~ и вы́стрелить** нанишанити и опалити ◊ **остальнóе ~óжится** остало ће само по себи доћи

прилунéни||е, -я *с* спуштање на Месец

прилун||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* спустити се на Месец

прилуня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* спуштати се на Месец

прильн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* **1.** *к кому, чему* пријубити се, припити се *уз кога, шта*; **ребёнок ~у́л к мáтери** дете се пријубило уз мајку; **~ у́хом** *к чему* наслонити ухо *на шта* **2.** *к кому фиг. разг.* прилепити се *коме*

при́м||а, -ы *ж муз.* прима

при́ма-балери́н||а, -ы *ж* примабалерина, првакиња балета

примадóнн||а, -ы *ж* примадона, првакиња опере

примá||заться, -жусь, -жешься, -жутся *сврш.* **1.** загладити мажући (*косу*) **2.** *к кому, чему фиг.* прилепити се *за кога, шта*, наметнути се *коме, чему*; увући се (*у друштво, у игру*)

примáзыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** заглађивати мажући (*косу*) **2.** *к кому, чему фиг.* лепити се *за кога, шта*, наметати се *коме, чему*; увлачити се (*у друштво, у игру*)

примáнива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** примамљивати, мамити, вабити (*птице, животиње*) **2.** *фиг.* мамити, привлачити (*обећањима итд.*)

прим||ани́ть, -аню́, -áнишь, -áнят; -áненный *сврш. разг.* **1.** примамити, привабити; **~ гóлубя** примамити голуба **2.** *фиг.* примамити; **~ обещáниями** примамити обећањима

примáн||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** мамац *м*, вабац *м*; **~ для ры́бы** мамац за рибе; **идти́ на ~ку** хватати се на мамац **2.** *фиг.* мамац *м*

примáночн||ый, -ая, -ое *лов.* за примамљивање, вабијење; за мамац

примáт, -а *м књиш.* примат; **~ матéрии над ду́хом** примат материје над духом

примáт||ы, -ов *мн.* (*јд.* **примáт, -а** *м*) *зоол.* примати

примáщива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* стављати, смештати (*некако, на незгодном месту*)

примáщива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* смештати се, намештати се (*некако, на незгодном месту*)

примелькá||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* постати познат, обичан; **егó лицó мне ~лось** његово лице ми је постало обично

применéни||е, -я *с* примењивање, примена *ж*; **найти́ ~** наћи примену

примени́мост||ь, -и *ж* применљивост, употребљивост

примени́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо применљив, употребљив

примени́тельно *прил. к чему* у складу *с чим*, према *чему*; **дéйствовать ~ к обстанóвке** поступати према приликама; **~ к дáнному слу́чаю** у овом (конкретном) случају

прим||ени́ть, -еню́, -éнишь, -éнят; -енённый *сврш.* **1.** *что* применити, употребити; **~ нóвый мéтод** применити нови метод; **~ на прáктике** применити у пракси; **~ стрóгие мéры к престу́пнику** применити строге мере према злочинцу; **~ наси́лие** употребити насиље **2.** *что к чему* прилагодити *шта чему*, управити *шта према чему*

прим||ени́ться, -еню́сь, -éнишься, -éнятся *сврш. к кому, чему* прилагодити се *коме, чему*, управити се *према коме, чему*; **~ к нóвым услóвиям** прилагодити се новим условима

применя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* примењивати, употребљавати; **~ нóвые мéтоды** примењивати нове методе **2.** *что к чему* прилагођавати *шта чему*, управљати *шта према чему*

применя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *к кому, чему* прилагођавати се *коме, чему*, управљати се *према коме, чему*; **~ясь к обстоя́тельствам** управљајући се према приликама **2.** *само 3. л.* примењивати се, употребљавати се

примéр, -а *м* **1.** пример, узор; **~ му́жества** узор храбрости; **привести́ ~** навести пример; **показáть ~** *кому* показати пример *коме*; **служи́ть ~ом** служити као пример; **брать ~** *с кого* угледати се *на кога*; **слéдовать** *чьему* **~у** поводити се *за ким*; **по ~у** *кого, чего* по угледу *на кога, шта* **2.** пример, вежба *ж*, задатак; **решáть ~ы** решавати задатке ◊ **не в ~** *кому, чему* за разлику *од кога, чега*; **к ~у (сказáть)** *разг.* на пример

примерзá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. к чему* замрзавати се, залеђивати се *за шта*

примёрз||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **примёрз, -ла, -ло** *сврш. к чему* замрзнути се, заледити се *за шта*

примéрива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пробати; **~ ту́фли** пробати ципеле

примéр||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* пробати; **~ костю́м** пробати одело

примéр||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** проба; **~ пальтó** проба капута; **прийти́ на ~ку** доћи на пробу; **сдéлать ~ку** пробати

примéрно *прил.* **1.** примерно, узорно; **~ вести́ себя́** владати се узорно **2.** приближно, отприлике, око; **~ недéлю (тому́) назáд** отприлике пре недељу дана

примéрност||ь, -и *ж* 1. узорност, примерност 2. приближност

примéр||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. примеран, узоран, за пример; **~ учени́к** примеран ученик; **~ное поведéние** узорно понашање 2. приближан; **~ подсчёт** приближан обрачун

примеря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. в.* **примéривать**

при́мес||ь, -и *ж* примеса, додатак *м*; **~ пескá в гли́не** примеса песка у глини; **с ~ью** с примесом

примéт||а, -ы *ж* 1. знак *м*, ознака, белега; **осóбые ~ы** особени знаци; **описáние примéт** лични опис 2. знак *м*, предзнак *м*, знамење *с*; **дурнáя ~** лош знак; **по нарóдным ~ам** по народном веровању ◇ **быть (имéться) на ~е** *у кого* имати у виду (*некога, нешто*); **взять на ~у** *кого, что* обратити пажњу *на кога, шта*, држати на оку *кога, шта*

приметá||ть, -ю, -ешь, -ют; примётанный *сврш. что к чему* профирцати, прихефтати *шта на шта*

примé||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш. разг.* 1. приметити, опазити 2. запамтити; **~ мéсто** упамтити место

примéтли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *разг.* који добро запажа; проматрачки, пажљив

примéт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* 1. приметан, видљив; упадљив; **~ная внéшность** упадљива спољашност 2. за обележавање, за омеђивање

примётыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что к чему* фирцати, хефтати *шта на шта*

примечáни||е, -я *с* напомена *ж*, примедба *ж*; **~я на поля́х** примедбе на маргинама; **подстрóчные ~я** фусноте

примечáтел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. значајан, знаменит; **~ьное собы́тие** значајан догађај 2. упадљив, маркантан; **ничéм не ~** неупадљив, сасвим обичан

примечá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. примећивати, запажати 2. памтити (*место итд.*) 3. *за кем нар.* мотрити, пазити *на кога*, држати на оку *кога*

примешá||ть, -ю, -ешь, -ют; примéшанный *сврш.* 1. *что, чего к чему* додати мешањем *шта чему* 2. *кого к чему фиг.* умешати, уплести *кога у шта*

примина́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. гужвати (*мало*) 2. газити, утапкавати; **~ травý** газити траву

примирéни||е, -я *с* помирење, измирење

примирéнческ||ий, -ая, -ое помирљив, компромисан; **~ое настроéние** компромисан став

примирéнчеств||о, -а *с* помирљивост *ж*, спремност *ж* на компромис

примири́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно помирљив; **~ тон** помирљив тон

примир||и́ть, -ю, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. *кого* помирити, измирити; **~ врагóв** помирити непријатеље 2. *что фиг.* измирити, изгладити; **~ противорéчия** измирити супротности

примир||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* 1. *с кем* помирити се, измирити се *с ким* 2. *с чем* помирити се *с чим*, задовољити се *чим*, пристати *на шта*; **~ с судьбóй** помирити се са судбином

примиря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого* мирити, измиривати 2. *что фиг.* измиривати, изглађивати (*супротности итд.*)

примиря́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *с кем* мирити се 2. *с чем* мирити се *с чим*, задовољавати се *чим*, пристајати *на шта*

примити́в, -а *м* 1. нешто примитивно 2. *ум.* дело *с* примитивца

примитиви́зм, -а *м* примитивизам

примити́вно *прил.* примитивно

примити́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но примитиван; **~ная тéхника** примитивна техника; **~ спóсоб обрабóтки** примитиван начин обраде; **~ человéк** примитиван човек

примкн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт; при́мкнутый *сврш.* 1. *что* прикључити, припојити 2. *к кому, чему* пристати *уз кога, шта*, придружити се, прикључити се *коме, чему*; **~ к большинствý** придружити се (прикључити се) већини ◇ **~ штык!** *војн.* бајонет на пушку! (*команда*)

примóлк||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **примóлк, -ла, -ло** *сврш. разг.* заћутати, ућутати

примóрск||ий, -ая, -ое приморски; **~ гóрод** приморски град; **~ кли́мат** приморска клима

примóрь||е, -я *с* приморје

примо||сти́ть, -щý, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш. разг.* ставити, сместити (*некако, на незгодном месту*); **~ чемодáн на краю пóлки** ставити кофер на крај полице

примо||сти́ться, -щýсь, -сти́шься, -стя́тся *сврш. разг.* сместити се, наместити се (*некако, на незгодном месту*); **~ с крáю** сместити се некако на крај (*седишта*)

примóч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. облог *м*, облога, компрес *м*, компреса; **дéлать ~ку** стављати облогу 2. лек *м* за облоге; **свинцóвая ~** оловна вода

при́мул||а, -ы *ж бот.* јагорчевина

при́мус, -а *м* примус, бутан-решо

примч||áться, -ýсь, -и́шься, -áтся *сврш.* дојурити, дотрчати, долетети

примыкáни||е, -я *с* 1. прикључивање, припајање 2. придруживање, прикључивање 3. међашање, додиривање 4. *грам.* прикључење

примыкá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* прикључивати, припајати 2. *к кому, чему* пристајати *уз кога, шта*, придруживати се, прикључивати се *коме, чему* 3. *само 3. л. к чему* бити, налазити се *уз шта*; **~ к здáнию** налазити се уз саму зграду

примы́сл||ить, -ю, -ишь, -ят; примы́шленный *сврш. заст.* додати измишљено

примышля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* додавати измишљено

прим||я́ть, -нý, -нёшь, -нýт; -я́тый *сврш.* 1. изгужвати (*мало*); **~ подýшку** изгужвати јастук 2. погазити, утапкати; **~ травý** погазити траву

принадлеж||áть, -ý, -и́шь, -áт *несврш.* 1. *кому* припадати; **~ нарóду** припадати народу; **карти́на ~и́т ки́сти извéстного худóжника** слика је дело познатог сликара 2. *к кому, чему* спадати, убрајати се *у кога, шта*, припадати *коме, чему*; **~ к оппози́ции** бити члан опозиције; **~ к числý лýчших** убрајати се међу најбоље

принадлéжност||ь, -и *ж* 1. *об. мн.* **-и, -ей** прибор *м*, опрема; **пи́сьменные ~и** писаћи прибор; **спорти́вные ~и** спортска опрема; **постéльные ~и** постељина 2. одлика, обележје *с*; **обязáтельная ~** *чего* карактеристична особина, карактеристика *чега* 3. *к кому, чему* припадање *с*, припадност; **клáссовая ~** класна припадност; **парти́йная ~** припадност партији ◇ **по ~и** *зван.* у надлежност; **напрáвить по ~и** упутити на надлежно место

принар||ядить, -яжу́, -я́дишь, -я́дят; -я́же́нный *сврш. разг.* лепо обући, нагиздати

принар||яди́ться, -яжу́сь, -я́дишься, -я́дятся *сврш. разг.* лепо се обући, нагиздати се

принаряжа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* облачити, гиздати

принаряжа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* лепо се облачити, гиздати се

принес||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **принёс, -ла́, -ло́; -ённый** *сврш.* 1. *кого, что* донети, допремити; **~ ве́щи** донети ствари; **~ с собо́й** донети са собом; **~ в пода́рок** донети на поклон 2. *само 3. л. кого, что* родити, донети плод; **ко́шка ~ла́ трёх котя́т** мачка је окотила троје мачета; **я́блоня ~ла́ мно́го я́блок** јабука је добро родила 3. *что фиг.* донети, дати, причинити; **~ по́льзу** донети корист; **~ вред** причинити штету; **~ дохо́д** донети приход; **~ сча́стье** донети срећу ◊ **~ благода́рность** изјавити захвалност, захвалити се; **~ извине́ния** извинити се; **~ в же́ртву** *кого, что* жртвовати *кога, шта*; **чёрт (дья́вол) его́ принёс, нелёгкая его́ ~ла́** *разг.* враг га је донео

принижа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого* понижавати, унижавати, вређати 2. *что* умањивати значај *чега*, омаловажавати *шта*

прини́женност||ь, -и *ж* понизност, покорност

прини́же||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно понизан, покоран; **~ тон** понизан тон

прини́||зить, -жу, -зишь, -зят; -женный *сврш.* 1. *кого* понизити, унизити, увредити 2. *что* умањити значај *чега*, омаловажити *шта*; **~ значе́ние** *чего* умањити значај *чега*

принико́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. к кому, чему* примицати *коме, чему*, приљубљивати се *уз кога, шта*

прини́к||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **прини́к** *и* **-нул, -ла, -ло** *сврш. к кому, чему* примаћи се *коме, чему*, приљубити се *уз кога, шта*; **~ к земле́** приљубити се уз земљу; **~ у́хом к две́ри** прислонити ухо на врата

принима́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* примати, узимати, преузимати; **~ пода́рки** примати поклоне 2. *что* примати, преузимати; **~ дежу́рство** преузимати дежурство; **~ на себя́ обяза́тельство** преузимати обавезу 3. *кого* примати; **~ на слу́жбу** примати у службу; **~ в па́ртию** примати у партију 4. *кого* примати, дочекивати; **~ посети́телей** примати странке; **~ госте́й** примати госте; **раду́шно ~** *кого* срдачно дочекивати *кога* 5. *что* примати, прихватати (*савете, предлоге*) 6. *что* усвајати, доносити (*закон, резолуцију*) 7. *что* узимати; **~ лека́рство** узимати лек; **~ пи́щу** узимати храну 8. *что за что* узимати (*за правило итд.*) 9. *кого, что за кого, что* схватати *шта као шта*, замењивати *кога с ким* 10. *что* добијати, узимати, заузимати; **~ официа́льный хара́ктер** добијати званичан карактер; **~ неожи́данный оборо́т** узимати неочекиван ток 11. помицати се, померати се (*лево, десно*) 12. *что нар.* купити (*посуђе са стола*) 13. *кого* помагати (*при порођају*) ◊ **~ душ** туширати се; **~ ва́нну** купати се у кади; **~ ме́ры** предузимати мере; **~ реше́ние** доносити одлуку, одлучивати; **~ уча́стие** узимати учешће; **~ экза́мены** *у кого* испитивати *кога*; **~ прися́гу** полагати заклетву; **~ к све́дению** примати на знање; **~ во внима́ние** узимати у обзир; **~ бли́зко к се́рдцу** примати к срцу; **~ в штыки́** дочекивати на нож; **душа́ не ~ет** *разг.* доста ми је, не могу више (*јести, пити*)

принима́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *за что и с инф.* прихватати се, лаћати се *чега*; почињати *шта*; **~ за де́ло** прихватати се посла 2. *за кого разг.* почињати се бавити *ким* 3. *само 3. л.* примати се (*о биљкама, о вакцини*)

приноравлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что к чему разг.* подешавати *шта према чему*, прилагођавати *шта чему*

принора́влива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. к кому, чему разг.* прилагођавати се *коме, чему*

приноров||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; принoро́вленный *сврш. что к чему разг.* подесити *шта према чему*, прилагодити *шта чему*

приноров||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. к кому, чему разг.* прилагодити се *коме, чему*; **~ к обстоя́тельствам** прилагодити се приликама

прино́с, -а *м разг.* доношење *с*, допремање *с*

прин||оси́ть, -ошу́, -о́сишь, -о́сят *несврш.* 1. *кого, что* доносити, допремати 2. *само 3. л. кого, что* рађати, доносити плодове (*о животињама, биљкама*) 3. *что фиг.* доносити, давати, причињавати; **~ по́льзу** доносити корист; **~ вред** причињавати штету ◊ **~ благода́рность** изјављивати захвалност, захваљивати се; **~ извине́ния** извињавати се; **~ в же́ртву** *кого, что* жртвовати *кога, шта*

приноше́ни||е, -я *с ирон.* дар *м*, поклон *м*

принуди́ловк||а, -и *ж разг.* принудни рад, кулук *м*

принуди́тельно *прил.* принудно, присилно

принуди́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно принудан, присилан; **~ труд** принудни рад; **в ~ьном поря́дке** принудним путем

прину́||дить, -жу, -дишь, -дят; -ждённый *сврш. кого к чему и с инф.* принудити, присилити, приморати *кога на шта*; **~ врага́ сда́ться** принудити непријатеља да се преда

принужда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого к чему и с инф.* принуђивати, присиљавати, приморавати *кога на шта*

принужде́ни||е, -я *с* 1. принуђивање, присиљавање, приморавање 2. присила *ж*, принуда *ж*; **по ~ю** под притиском; **без ~я** добровољно, својом вољом

принуждённо *прил.* усиљено, извештачено; **~ улыбну́ться** усиљено се насмешити

принуждённост||ь, -и *ж* усиљеност, извештаченост

принуждённ||ый, -ая, -ое усиљен, извештачен

принц, -а *м* принц; **насле́дный ~** престолонаследник

принце́сс||а, -ы *ж* принцеза

при́нцип, -а *м* 1. принцип; **~ы фи́зики** принципи физике; **механи́зм де́йствует по ~у насо́са** механизам ради на принципу пумпе 2. принцип, начело *с*; **держа́ться твёрдых ~ов** држати се чврстих принципа; **из ~а** из принципа; **в ~е** у принципу, у начелу; **в ~е я согла́сен** у принципу (начелно) ја се слажем

принципиа́льно *прил.* принципијелно, начелно; **~ я согла́сен** ја се у принципу (начелно) слажем

принципиа́льност||ь, -и *ж* принципијелност

принципиа́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. принципијелан, начелан; **~ вопро́с** начелно питање 2. принципијелан, који се држи принципа; **~ челове́к** принципијелан човек 3. начелан, у начелу; **~ьное согла́сие** начелни пристанак

принюха||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. к чему разг.* навићи (се) на неки мирис (*временом*); ~ **к таба́чному ды́му** навићи (се) на дим дувана 2. препознати неки мирис; познати по мирису

принюхива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. к чему разг.* 1. навикавати се на неки мирис (*временом*) 2. препознавати неки мирис; распознавати по мирису

приня́ть, приму́, при́мешь, при́мут; *прошл.* **при́нял, приняла́, при́няло; при́нятый** *сврш.* 1. *кого, что* примити, узети, преузети; ~ **пода́рок** примити поклон; ~ **радиогра́мму** примити радиограм; ~ **това́р** примити (преузети) робу 2. *что* примити, преузети; ~ **полк** примити пук; ~ **кома́ндование (на себя́)** преузети команду; ~ **дежу́рство** преузети дежурство; ~ **дела́** *у кого* преузети послове *од кога*; ~ **на себя́ обяза́тельство** преузети обавезу 3. *кого* примити; ~ **на слу́жбу** примити у службу; ~ **в университе́т** примити на универзитет; ~ **в па́ртию** примити у партију 4. *кого* примити, дочекати; ~ **делега́цию** примити делегацију; ~ **посла́** примити амбасадора; **врач при́нял больно́го** лекар је примио болесника; **раду́шно** ~ *кого* срдачно дочекати *кога* 5. *что* примити, прихватити; ~ *чей* **сове́т** примити *чији* савет; ~ **предложе́ние** прихватити предлог; **коми́ссия приняла́ но́вый дом** комисија је примила нову зграду 6. *что* усвојити, донети; ~ **зако́н** донети закон; ~ **резолю́цию** усвојити (донети) резолуцију; ~ **постановле́ние** донети одлуку 7. *что* узети; ~ **лека́рство** узети лек; ~ **табле́тку** узети таблету 8. *что за что* узети; ~ *что* **за пра́вило** узети *шта* за правило; ~ **за осно́ву** узети за основу 9. *кого, что за кого, что* схватити *шта као шта*, заменити *кога с ким*; ~ *что* **за шу́тку** схватити *шта* као шалу; **я при́нял его́ за тебя́** заменио сам га с тобом 10. *что* добити, узети, заузети; ~ *какую* **фо́рму** добити *какав* облик; ~ **ва́жный вид** направити се важан; ~ **неожи́данный оборо́т** узети неочекиван ток 11. помаћи се, померити се; ~ **вле́во, в сто́рону** помаћи се улево, у страну 12. *что нар.* покупити; ~ **со стола́ посу́ду** покупити посуђе са стола 13. *кого* помоћи (*при порођају*); ~ **младе́нца** помоћи при рађању детета; прихватити дете ◊ ~ **душ** истуширати се; ~ **ва́нну** окупати се у кади; ~ **ме́ры** предузети мере; ~ **реше́ние** донети одлуку, одлучити; ~ **уча́стие** узети учешће; ~ **экза́мен** *у кого* испитати *кога*; ~ **прися́гу** положити заклетву; ~ **к све́дению** примити на знање; ~ **во внима́ние** узети у обзир; ~ **бли́зко к се́рдцу** примити к срцу; ~ **в штыки́** дочекати на нож

приня́ться, приму́сь, при́мешься, при́мутся; *прошл.* **принялся́, приняла́сь, приняло́сь** *сврш.* 1. *за что и с инф.* прихватити се, латити се *чега*; почети *шта*; ~ **писа́ть** почети писати; ~ **за рабо́ту** латити се посла; ~ **за еду́** почети јести 2. *за кого разг.* почети се бавити *ким;* ~ **за лентя́я** узети ленштину у своје руке 3. *само 3. л.* примити се (*о биљкама, о вакцини*)

приободр||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* ободрити, охрабрити

приободр||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* ободрити се, охрабрити се

приободря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* бодрити, охрабривати

приободря́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* бодрити се, охрабривати се

приобр||ести́, -ету́, -етёшь, -ету́т; *прошл.* **-ёл, -ела́, -ело́; -етённый** *сврш.* 1. добити, набавити; купити; ~ **но́вую кни́гу** набавити нову књигу; ~ **костю́м** купити одело; ~ **в креди́т** купити на кредит 2. стећи; ~ **о́пыт** стећи искуство; ~ **зна́ния** стећи знање; ~ **привы́чку** стећи навику; ~ **авторите́т** стећи углед 3. добити; ~ *какой* **вид** добити *какав* изглед; ~ **блеск** добити сјај; ~ **ино́й смысл** добити други смисао

приобрета́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. добијати, набављати, куповати 2. стицати; ~ **зна́ния** стицати знање; ~ **авторите́т** стицати углед 3. добијати; ~ *какой* **цвет** добијати *какву* боју; ~ **большо́е значе́ние** добијати велики значај

приобрете́ни||е, -я *с* 1. добијање, набављање; куповање 2. стицање; ~ **зна́ний** стицање знања 3. тековина *ж*; **це́нное** ~ драгоцена тековина

приобща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого к чему* приближавати *кога чему*, уводити *кога у шта*, упознавати *кога с чим*; ~ *кого* **к культу́ре** упознавати *кога* са културом 2. *что к чему зван.* придодавати, прилагати *шта чему*; ~ **докуме́нты к де́лу** прилагати документа предмету 3. *кого цркв.* причешћивати

приобща́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *к чему* приближавати се *чему*, укључивати се *у шта*, упознавати се *с чим* 2. *цркв.* причешћивати се

приобщ||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* 1. *кого к чему* приближити *кога чему*, увести *кога у шта*, упознати *кога с чим*; ~ **к те́хнике** укључити у технику 2. *что к чему зван.* придодати, приложити *шта чему*; ~ **докуме́нт к де́лу** приложити документ предмету 3. *кого цркв.* причестити

приобщ||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш.* 1. *к чему* приближити се *чему*, укључити се *у шта*, упознати се *с чим*; ~ **к нау́ке** укључити се у науку 2. *цркв.* причестити се

приоде́||ть, -ну, -нешь, -нут; -тый *сврш. разг.* лепо обући

приоде́||ться, -нусь, -нешься, -нутся *сврш. разг.* лепо се обући

приорите́т, -а *м* приоритет, предност *ж*

приоса́нива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* правити се важан, прсити се

приоса́н||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* направити се важан, испрсити се

приостана́влива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* заустављати, задржавати, прекидати (*привремено*)

приостан||ови́ть, -овлю́, -о́вишь, -о́вят; -о́вленный *сврш.* задржати, зауставити, прекинути (*привремено*); ~ **рабо́ту** прекинути посао; ~ **кровотече́ние** зауставити крварење

приостано́вк||а, -и *ж* привремено обустављање; привремена обустава; ~ **рабо́т** привремена обустава радова

приотв||ори́ть, -орю́, -о́ришь, -о́рят; -о́ренный *сврш.* одшкринути; ~ **дверь** одшкринути врата

приотв||ори́ться, -о́рится, -о́рятся *сврш.* одшкринути се; **дверь** ~**ори́лась** врата су се одшкринула

приотворя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* отварати (*мало*)

приотворя́||ться, -ется, -ются *несврш.* отварати се (*мало*)

приоткрыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* отварати (*мало*)

приоткрыва́||ться, -ется, -ются *несврш.* отварати се (*мало*)

приоткр||ы́ть, -о́ю, -о́ешь, -о́ют; -ы́тый *сврш.* отворити (*мало*); одшкринути; ~ **рот** отворити мало уста; ~ **дверь** одшкринути врата

приоткр||ыться, -о́ется, -о́ются *сврш.* отворити се (*мало*); одшкринути се; **воро́та ~ы́лись** капија се одшкринула

приохо́||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш. кого к чему разг.* научити *кога на шта*, побудити *код кога* љубав *према чему*; ~ *кого* **к чте́нию** побудити *код кога* љубав према читању

приохо́||титься, -чусь, -тишься, -тятся *сврш. к чему разг.* добити вољу *за шта*, заволети *шта*; ~ **к чте́нию** заволети читање

припада́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *к кому, чему* стискати се, наслањати се, приљубљивати се *уз кога, шта* **2.** *разг.* помало храмати; ~ **на пра́вую но́гу** храмати на десну ногу

припа́д||ок, -ка *м* напад; наступ; **серде́чный** ~ срчани напад; **эпилепти́ческий** ~ епилептички напад; ~ **сме́ха** наступ смеха; **в ~ке гне́ва** у наступу гнева

припа́дочн||ый, -ая, -ое 1.: ~ **больно́й** епилептичар, падавичар **2. припа́дочн|ый, -ого** *м разг.* епилептичар, падавичар

припа́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что к чему* лемити, припајати *шта чему* **2.** *что кому фиг. нар.* качити, пришивати, одређивати (*казну итд.*)

припа́||й, -я *м* лед уз морску обалу

припа́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *само јд.* парење *с* **2.** врућ облог; **де́лать ~ки** стављати вруће облоге

припаса́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. что, чего разг.* припремати, остављати (*залихе хране итд.*)

припас||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **припа́с, -ла́, -ло́; -ённый** *сврш. что, чего разг.* припремити, оставити (*залихе хране итд.*)

прип||а́сть, -аду́, -адёшь, -аду́т; *прошл.* **-а́л, -а́ла, -а́ло** *сврш. к кому, чему* стиснути се, наслонити се, приљубити се *уз кога, шта*; ~ **к матери́нской груди́** приљубити се уз мајчине груди; ~ **к руке́** пољубити руку

припа́с||ы, -ов *мн.* залихе *мн. ж*, резерве *мн. ж*; **съестны́е** ~ залихе животних намирница ◇ **боевы́е** ~ муниција

припа́хива||ть, -ет, -ют *несврш. чем и без доп.* заударати, осећати се *на шта (при кварењу)*; **ры́ба ~ет** риба се осећа

припая́||ть, -ю, -ешь, -ют; припа́янный *сврш.* **1.** *что к чему* припојити *шта чему*, залемити *шта на шта* **2.** *что кому фиг. разг.* прикачити, пришити, одредити (*казну итд.*)

припе́в, -а *м* припев, рефрен

припева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* певушити; ~ **за рабо́той** певушити радећи ◇ **жить ~ючи** живети безбрижно

припёк, -а *м* припека *ж*, жега *ж*; **сиде́ть на ~е** седети на припеци

припёк||а, -и *ж*: **сбо́ку** ~ *разг.* пети точак на колима

припека́||ть, -ет, -ют *несврш. разг.* пећи, жећи; **со́лнце ~ет** сунце јако пече (пржи)

при||пере́ть, -пру́, -прёшь, -пру́т; *прошл.* **-пёр, -пёрла, -пёрло; -пёртый** *сврш.* **1.** *что к чему* притиснути, прислонити *шта уз шта*; ~ **до́ску к стене́** прислонити даску уза зид **2.** *что чем* подупрети, затворити подупревши; ~ **дверь па́лкой** подупрети врата штапом **3.** *что* притворити; ~ **окно́** притворити прозор **4.** *что нар.* довући (*нешто тешко*) **5.** *нар.* доћи, стићи ◇ ~ **к стене́ (к сте́нке)** *кого нар.* притерати *кога* уза зид

при||пере́ться, -пру́сь, -прёшься, -пру́тся; *прошл.* **-пёрся, -пёрлась, -пёрлось** *сврш. нар.* доћи, стићи

припеча́та||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* **1.** *что* доштампати; докуцати; ~ **на маши́нке** накнадно докуцати **2.** *что чем* запечатити; ~ **сургучо́м** запечатити црвеним воском

припеча́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** *что* доштампавати; докуцавати (*на писаћој машини*) **2.** *что чем* печатити (*црвеним воском*)

припира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что к чему* притискивати, прислањати *шта уз шта* **2.** *что чем* подупирати, затварати подупирући **3.** *что* притварати **4.** *что нар.* довлачити (*нешто тешко*) ◇ ~ **к стене́ (к сте́нке)** *кого нар.* притеривати *кога* уза зид

прип||иса́ть, -ишу́, -и́шешь, -и́шут; -и́санный *сврш.* **1.** *что* дописати, додати; ~ **не́сколько строк** дописати неколико редова **2.** *кого к чему* прикључити *кога чему*, уписати, уврстити *кога у шта*; ~ *кого* **к призывно́му уча́стку** унети *кога* у регрутски списак **3.** *что кому, чему* приписати; ~ **неуда́чу слу́чаю** приписати неуспех случају; ~ **себе́ чужи́е заслу́ги** приписати себи туђе заслуге

припи́с||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *само јд.* дописивање *с* **2.** *само јд.* уписивање *с*, уношење *с* (*у списак*) **3.** додатак *м* (*написаном*); ~ **к те́ксту** додатак тексту; ~ **к письму́** постскриптум; **сде́лать ~ку** дописати

приписн||о́й, -а́я, -о́е *зван.* припојен, прикључен (*установи*)

припи́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* дописивати, додавати **2.** *кого к чему* уписивати *кога у шта* **3.** *что кому, чему* приписивати

припла́т||а, -ы *ж* **1.** доплаћивање *с* **2.** доплата

припл||ати́ть, -ачу́, -а́тишь, -а́тят; -а́ченный *сврш.* доплатити

припла́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* доплаћивати

припл||ести́, -ету́, -етёшь, -ету́т; *прошл.* **-ёл, -ела́, -ело́; -етённый** *сврш.* **1.** *что к чему* уплести *шта у шта*; ~ **ле́нту к венку́** уплести траку у венац **2.** *кого, что фиг. нар.* уплести *кога, шта у шта*; додати *шта чему (причајући итд.)*

приплета́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что к чему* уплитати *шта у шта* **2.** *кого, что фиг. нар.* уплитати *кога, шта у шта*; додавати *шта чему (причајући итд.)*

припло́д, -а *м* приплод (*стоке*)

приплыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. к чему* **1.** допливавати *до чега* **2.** пловити, стизати пловећи *до чега (о броду; бродом)*

припл||ы́ть, -ыву́, -ывёшь, -ыву́т; *прошл.* **-ы́л, -ыла́, -ы́ло** *сврш. к чему* **1.** доплывати *до чега*; ~ **к бе́регу** допливати до обале **2.** допловити *до чега (о броду; бродом)*

приплю́снут||ый, -ая, -ое спљоштен; пљоснат; ~ **нос** спљоштен нос

приплю́сн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* спљоштити; ~ **молотко́м** спљоштити чекићем

приплюс||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. разг.* додати збиру; додати у рачуну

приплюсо́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* додавати збиру; додавати у рачуну

приплю́щива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* спљоштавати

припля́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* поигравати, скакутати; ~ **на моро́зе** скакутати на мразу

приподнима́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* подизати

(*мало*); поиздизати; ~ **кры́шку** подизати поклопац; ~ **шля́пу** подизати шешир (*у знак поздрава*)

приподнима́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* придизати се

припо́днятост||ь, -и *ж* **1.** бодрост, живахност; ведро, весело расположење **2.** узвишеност, патетичност (*стила итд.*)

припо́днят||ый, -ая, -ое 1. бодар, живахан, ведар, весео; **~ое настрое́ние** ведро (весело) расположење **2.** узвишен, патетичан; ~ **стиль** патетичан стил

приподн||я́ть, -иму́, -и́мешь, -и́мут; *прошл.* **припо́днял, приподняла́, припо́дняло; припо́днятый** *сврш.* подићи (*мало*); поиздићи; ~ **за́навес** подићи завесу; ~ **кры́шку** подићи поклопац; ~ **больно́го на посте́ли** подићи болесника на постељи; ~ **шля́пу** подићи шешир (*у знак поздрава*)

приподн||я́ться, -иму́сь, -и́мешься, -и́мутся; *прошл.* **-я́лся, -яла́сь, -яло́сь** *сврш.* придићи се; ~ **с дива́на** придићи се са отомана

приподыма́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг. в.* **приподнима́ть**

приподыма́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг. в.* **приподнима́ться**

припо́||й, -я *м струч.* лем

приполза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. к чему* пузити, гмизати, милети се *до чега*

приполз||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **припо́лз, -ла́, -ло́** *сврш. к чему* допузити, догмизати, домилети се *до чега*

припомина́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что* сећати се, присећати се *кога, чега*; **наско́лько я ~ю** колико се ја сећам

припомина́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. кому* сећати се, присећати се; **мне ~ется, что мы уже́ встреча́лись** сећам се да смо се негде већ сретали

припо́мн||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш.* **1.** *кого, что* сетити се, присећати се *кога, чега*; **не могу́ ~** не могу да се сетим **2.** *что кому разг.* запамтити, не заборавити; **я э́то тебе́ ~ю** то ти нећу заборавити

припо́мн||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. кому* **1.** сетити се, присетити се; **ему́ ~илась мо́лодость** сетио се младости **2.** *разг.* не заборавити; **э́то тебе́ ~ится!** то ти се неће заборавити!

припра́в||а, -ы *ж* зачин *м*; запршка; **о́страя ~** љут зачин

припра́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. что чем* зачинити, запржити (*јело*); ~ **щи смета́ной** зачинити шчи киселом павлаком

приправля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* зачињавати

припряга́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* припрезати, упрезати накнадно (*коња, вола*)

припря́||тать, -чу, -чешь, -чут; -танный *сврш. разг.* **1.** прикрити, ставити на страну, склонити **2.** сачувати, приштедети; ~ **де́ньги на чёрный день** приштедети паре за црне дане

припря́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** прикривати, стављати на страну, склањати **2.** чувати, штедети

припря́||чь, -гу́, -жёшь, -гу́т; *прошл.* **-г, -гла́, -гло́; -жённый** *сврш.* припрегнути, упрегнути накнадно (*коња, вола*)

припу́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого чем разг.* заплашивати, припрећивати

припугн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; припу́гнутый *сврш. кого чем разг.* заплашити, припретити

припу́дрива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* пудерисати (*овлаш, мало*)

припу́дрива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* пудерисати се (*овлаш, мало*)

припу́др||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* напудерисати (*овлаш, мало*); ~ **нос** напудерисати нос

припу́др||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* напудерисати се (*овлаш, мало*)

при́пуск, -а *м* **1.** *пољопр.* пуштање *с* (*телета крави итд.*); припуштање *с*, припуст (*ради парења*) **2.** додатак *м* (*код кројења*); ~ **на швы, на подги́б** додатак за шавове, за поруб

припуска́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого к кому пољопр.* пуштати (*теле крави итд.*); припуштати (*ради парења*) **2.** *кого разг.* пожуривати, терати брже (*коња*) **3.** *разг.* убрзавати кораке, трчати брже **4.** *само 3. л. разг.* појачавати се (*о киши итд.*) **5.** *что* додавати (*код кројења*); ~ **оди́н сантиме́тр на швы** додавати један центиметар дуж шавова

прип||усти́ть, -ущу́, -у́стишь, -у́стят; -у́щенный *сврш.* **1.** *кого к кому пољопр.* пустити (*теле крави итд.*); припустити (*ради парења*) **2.** *кого разг.* пожурити, потерати; ~ **коня́** потерати коња **3.** *разг.* убрзати корак, потрчати брже; ~ **гало́пом** појурити у галопу **4.** *само 3. л. разг.* појачати се; **дождь ~ усти́л** киша се појачала **5.** *что* додати; ~ **оди́н сантиме́тр на швы** додати један центиметар дуж шавова; ~ **в длину́** продужити; ~ **в ширину́** проширити

припу́та||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. кого, что к чему разг.* уплести, увући *кога, шта у шта*, додати *шта чему* (*причајући итд.*)

припу́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что к чему разг.* уплитати, увлачити *кога, шта у шта*, додавати *шта чему* (*причајући итд.*)

припуха́||ть, -ет, -ют *несврш.* отрицати, натицати (*мало*)

припу́хлост||ь, -и *ж* мала отеклина, мали оток; подбулост

припу́хл||ый, -ая, -ое мало отечен, натечен; надувен, подбуо; **~ые ве́ки** подбули очни капци

припу́х||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **припу́х, -ла, -ло** *сврш.* отећи, натећи (*мало*); **щека́ ~ла** образ је отекао

прираба́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* допунски, хонорарно зарађивати

прирабо́та||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* допунски, хонорарно зарадити; ~ **сто рубле́й** зарадити хонорарно сто рубаља

при́работ||ок, -ка *м* допунска, споредна зарада

приращ́а||ть, -ет, -ют *несврш.* **1.** *к чему* прирастати *за шта* **2.** расти, повећавати се

прираст||и́, -ёт, -у́т; *прошл.* **приро́с, приросла́, приросло́** *сврш.* **1.** *к чему* прирасти *за шта* **2.** порасти, повећати се ◇ **то́чно к земле́ приро́с** као да је урастао у земљу

приращ́ени||е, -я *с* пораст *м*, повећавање, повећање; ~ **проце́нтов** повећање процената

приревн||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш. кого к кому, чему* осетити љубомору, постати љубоморан *на кога*; ~ **жену́ к дру́гу** постати љубоморан на жену због пријатеља

прире́||зать[1], **-жу, -жешь, -жут; -занный** *сврш.* накнадно дати, доделити; ~ **уча́сток к огоро́ду** припојити парцелу башти

прире́||зать[2], **-жу, -жешь, -жут; -занный** *сврш.*

разг. **1.** заклати; приклати; **~ бычка́** заклати јунца; **~ ра́неного зве́ря** приклати рањену звер **2.** дотући, докрајчити (*хладним оружјем*)

приреза́||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. что* накнадно давати, додељивати (*парцелу*)

приреза́||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. кого разг.* **1.** клати **2.** докрајчивати (*хладним оружјем*)

прире́зыва||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. в.* **прирезать**[1]

прире́зыва||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. разг. в.* **прирезáть**[2]

приро́д||а, -ы *ж* **1.** природа (*материјални свет*); **явле́ния ~ы** природне појаве; **зако́ны ~ы** природни закони **2.** природа; **любова́ться ~ой** уживати у природи; **на ло́не ~ы** у природи **3.** *чего фиг.* природа, суштина, бит *м*; карактер *м*; **ви́русная ~ заболева́ния** обољење вирусне природе; **э́то проти́вно челове́ческой ~е** то је супротно људској природи; **по ~е** по природи, по карактеру ◊ **от ~ы** од рођења; **он от ~ы тако́й** то му је урођено; **в ~е веще́й** по природи ствари

приро́дн||ый, -ая, -ое 1. природан; **~ые усло́вия** природни услови; **~ые бога́тства** природна богатства; **~ газ** природни гас **2.** *фиг.* урођен, прирођен; **~ тала́нт** урођен таленат **3.** рођен, по рођењу, по пореклу; **~ францу́з** рођени Француз

природове́дени||е, -я *с* природопис *м (школски предмет)*

прирождённ||ый, -ая, -ое 1. урођен, прирођен; **~ые скло́нности** урођене склоности **2.** рођени, прави; **~ худо́жник** пођени уметник

приро́ст, -а *м* прираст, прираштај; пораст, повећање *с*; **~ населе́ния** прираштај становништва; **~ проду́кции** повећање производње

прируча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** припитомљавати, одомаћивати, укроћивати (*животињу*) **2.** *фиг. разг.* припитомљавати (*човека*)

прируча́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** припитомљавати се, одомаћивати се (*о животињи*) **2.** *фиг. разг.* припитомљавати се (*о човеку*)

приручи́||ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* **1.** припитомити, одомаћити; укротити (*животињу*) **2.** *фиг. разг.* припитомити (*човека*)

приручи́||ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш.* **1.** припитомити се, одомаћити се (*о животињи*) **2.** *фиг. разг.* припитомити се (*о човеку*)

приса́жива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* седати (*на кратко време*); **~йтесь!** изволите сести!

приса́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* досољавати

приса́сыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. к чему* припијати се, хватати се *за шта (сишући)*

присва́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что* присвајати; **~ чужо́е иму́щество** присвајати туђу имовину **2.** *что кому, чему* давати, додељивати (*звање итд.*).

присва́та||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. кого нар.* запросити (*девојку*)

присва́та||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. к кому нар.* запросити *кога*; **~ к де́вушке** запросити девојку

присва́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого нар.* просити (*девојку*)

присва́тыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. к кому нар.* просити *кога (девојку)*

при́свист, -а *м* **1.** звиждање *с*, звиждук (*уз песму итд.*) **2.** шиштање *с (при дисању, при говору итд.)*

присви́стыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** звиждати, звиждукати (*уз песму итд.*) **2.** шиштати (*при дисању, при говору итд.*)

присвое́ни||е, -я *с* **1.** присвајање; **незако́нное ~** незаконито присвајање; **~ чужо́го иму́щества** присвајање туђе имовине **2.** давање, додељивање (*звања итд.*)

присво́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* **1.** *кого, что* присвојити; **~ нахо́дку** присвојити нађену ствар; **~ чужу́ю мысль** присвојити туђу мисао (идеју) **2.** *что кому, чему* дати, доделити; **~ зва́ние** а) дати звање (*научно итд.*) б) доделити чин (*војнички*)

приседа́ни||е, -я *с* чучањ *м*; **де́лать ~я** правити чучњеве

приседа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* савијати колена (*ходајући итд.*)

присе́ст, -а *м*: **в оди́н ~, за оди́н ~** *разг.* одједном, одједанпут; **съесть всё в оди́н ~** појести све одједанпут

прис||е́сть, -я́ду, -я́дешь, -я́дут; *прошл.* **-е́л, -е́ла, -е́ло** *сврш.* **1.** чучнути; **~ на ко́рточки** чучнути **2.** сести (*на кратко*); **~я́дьте!** изволите сести!

при́сказ||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** увод *м* у бајку

приск||ака́ть, -ачу́, -а́чешь, -а́чут *сврш.* **1.** доскакутати **2.** дојурити, дојахати (*у галопу*); **~ верхо́м** дојахати (*у галопу*) **3.** *фиг. разг.* дојурити, дотрчати

приско́рби||е, -я *с свеч.*: **к (глубо́кому) ~ю** на (моју) велику жалост; **с глубо́ким ~ем** тужна срца

приско́рб||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *свеч.* тужан, жалостан, болан; **~ слу́чай** жалостан (немио) случај; **~ная но́вость** тужна вест

прискучива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кому разг.* досађивати, додијавати

прискучи||ть, -у, -ишь, -ат *сврш. кому разг.* досадити, додијати; **мне ~или одни́ и те же разгово́ры** досадили су ми једни те исти разговори

при||сла́ть, -шлю́, -шлёшь, -шлю́т; при́сланный *сврш.* **1.** *что* послати; **он мне ~сла́л письмо́** он ми је послао писмо (*и ја сам га добио*); **~ по по́чте** послати поштом **2.** *кого, что* послати; **~ люде́й на по́мощь** послати људе у помоћ

присло́в||ье, -ья *с, мн.* **-ья, -ий** *разг.* узречица *ж*, досетка *ж*

прислон||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. что к чему* прислонити, наслонити *шта на шта*; **~ до́ску к стене́** прислонити даску на (уза) зид

прислоня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что к чему* прислањати, наслањати *шта на шта*

прислу́г||а, -и *ж* **1.** *заст.* служавка, слушкиња **2.** *зб. разг.* послуга **3.** *зб. војн.* послуга (*топа итд.*)

прислу́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кому заст.* служити, послуживати *кога, коме*; **~ за столо́м** послуживати за столом

прислу́жива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. заст.* додворавати се, улагивати се

присл||ужи́ться, -ужу́сь, -у́жишься, -у́жатся *сврш. заст.* додворити се

прислу́жник, -а *м* **1.** *заст.* слуга **2.** *фиг. презр.* лакеј, улизица *м, ж*

прислу́жничеств||о, -а *с* додворавање, улизивање, улагивање

прислу́ша||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* **1.** *к кому, чему* ослушнути *кога, шта*; **~ к разгово́ру** ослушнути разговор **2.** *к чему фиг. разг.* послушати *шта*, обазрети се *на шта*; **~ к чьим сове́там** послушати *чије* савете; **~ к обще́ственному мне́нию** обазрети се на јавно мњење **3.** *к чему разг.* навикнути се, привикнути

се *на шта (слушајући)*; **~ к ýличному шýму** навикнути се на уличну буку

прислýшива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *к кому, чему* ослушкивати *кога, шта* 2. *к чему фиг. разг.* слушати *шта*, обазирати се *на шта*; **~ к общéственному мнéнию** водити рачуна о јавном мњењу 3. *к чему разг.* навикавати се, привикавати се *на шта (слушајући)*

присмáтрива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *за кем, чем* пазити *на кога, шта*; **~ за детьми́** пазити на децу 2. *кого, что разг.* тражити (*ради куповине итд.*)

присмáтрива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *к кому, чему* пажљиво гледати, посматрати *кога, шта*, загледавати се *у шта* 2. *к чему* навикавати се, привикавати се *на шта (гледајући)*

присмирé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* смирити се, примирити се; стишати се, утишати се; **шалýн ~л** несташко се умирио

присмóтр, -а *м* надзор, надгледање *с*; **быть под ~ом** бити под надзором; **остáвить без ~а** оставити без надзора

присм||отрéть, -отрю́, -óтришь, -óтрят; -óтренный *сврш.* 1. *за кем, чем* припазити *на кога, шта*; **~ за детьми́** припазити на децу 2. *кого, что разг.* пронаћи, изабрати; **~ себé пальтó** изабрати себи капут

присм||отрéться, -отрю́сь, -óтришься, -óтрятся *сврш.* 1. *к кому, чему* пажљиво погледати *кога, шта*, загледати се *у шта* 2. *к чему* навикнути се, привикнути се *на шта (гледајући)*; **~ к темнотé** привикнути се на мрак

присн||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. кому* видети у сну, уснити, сањати; **мне ~и́лось, что...** сањао сам да...; **мне ~и́лся стрáшный сон** сањао сам нешто страшно

при́сн||ый, -ая, -ое 1. *књиш. заст.* вечит, свагдашњи 2. **при́сн|ые, -ых** *мн. ирон.* истомишљеници *мн. м*, улизице *мн. ж*

присобáчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар. что к чему* причвршћивати, припајати *шта чему*

присобáч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. что к чему нар.* причврстити, припојити *шта чему*

присовéт||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. разг.* посаветовати

присовокуп||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* 1. *что к чему* приложити, припојити *шта чему*; **~ докумéнт к дéлу** приложити документ предмету 2. *књиш.* додати, допунити; **~ нéсколько слов** додати неколико речи

присовокупля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что к чему* прилагати, припајати *шта чему* 2. *књиш.* додавати, допуњавати

присоединéни||е, -я *с* 1. прикључивање, прикључење, припајање 2. *ел.* спајање; спој *м*, прикључак *м* 3. придруживање (*мишљењу итд.*)

присоедини́тельн||ый, -ая, -ое спојни, за спајање ◇ **~ сою́з** *грам.* саставни везник

присоедин||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. что к чему* 1. припојити, прикључити *шта чему*; **~ райóн к óбласти** припојити рејон области 2. *ел.* спојити, прикључити; **~ прóвод к сéти** прикључити вод мрежи

присоедин||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. к кому, чему* 1. прикључити се, придружити се *коме, чему*; **~ к отря́ду** прикључити се одреду; **~ к толпé** придружити се гомили (*људи*) 2. придружити се *коме, чему*; **~ к чьему мнéнию** придружити се *чијем* мишљењу

присоединя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что к чему* 1. припајати, прикључивати *шта чему* 2. *ел.* спајати, прикључивати (*вод мрежи итд.*)

присоединя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. к кому, чему* 1. прикључивати се, придруживати се *коме, чему* 2. придруживати се *коме, чему*; **~ к óбщему мнéнию** придруживати се општем мишљењу

прис||оли́ть, -олю́, -óлишь, -óлят; -óленный *сврш. разг.* досолити

присóс, -а *м* 1. припијање *с (сисањем)* 2. *тех.* шмрк, пумпа *ж*, сисаљка *ж*

присос||áться, -ýсь, -ёшься, -ýтся *сврш. к чему* припити се *уз шта*, ухватити се *за шта (сишући)*

присосé||диться, -жусь, -дишься, -дятся *сврш. к кому, чему разг.* сести *уз кога, шта*, придружити се *коме, чему (за столом итд.)*

присóс||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок, присóс||ок, -ка** *м биол., бот.* сисаљка *ж*, пипак *м*

присóх||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **присóх, -ла, -ло** *сврш. к чему* прилепити се, залепити се *за шта (осушивши се)*; **грязь ~ла к одéжде** блато се осушило на одећи

приспéшник, -а *м* помагач (*у неделу*), саучесник; јатак

приспи́чи||ть, -т *безл. сврш. кому с инф. разг.* спопасти *кога*; **емý ~ло éхать зáвтра** спопало га је да сутра путује

приспосáблива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что к чему* подешавати *шта према чему*, прилагођавати *шта чему*

приспосáблива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. к кому, чему* прилагођавати се *коме, чему*

приспособи́тельн||ый, -ая, -ое *биол.* за прилагођавање; **~ые возмóжности органи́зма** способност организма да се прилагођава (*средини*)

приспосóб||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. что к чему* подесити, прилагодити *шта чему*, адаптирати (*просторију*); **~ кóмнату под мастерскýю** адаптирати собу за радионицу, направити од собе радионицу

приспосóб||иться, -люсь, -ишься, -ятся *несврш. к кому, чему* прилагодити се *коме, чему*; **~ к обстоя́тельствам** прилагодити се приликама

приспособлéн||ец, -ца *м презр.* превртљивац, коњунктурист(а), опортунист(а)

приспособлéни||е, -я *с* 1. подешавање, прилагођавање 2. справа *ж*, прибор *м*, уређај *м*; **~ для измерéния скóрости** уређај за мерење брзине

приспосóбленност||ь, -и *ж к чему* прилагођеност *чему*, подесност *за шта*

приспособлéнческ||ий, -ая, -ое *презр.* превртљив, непринципијелан, коњунктуран; **~ая поли́тика** компромисна политика

приспособлéнчеств||о, -а *с* превртљивост *ж*, непринципијелност *ж*, коњунктурност *ж*

приспособля́емост||ь, -и *ж* прилагодљивост, способност прилагођавања

приспособля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. в.* **приспосáбливать**

приспособля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. в.* **приспосáбливаться**

приспускá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* спуштати мало ниже (*заставу итд.*)

присп||усти́ть, -ущý, -ýстишь, -ýстят; -ýщенный

сврш. спустити мало ниже; ~ **флаг** спустити заставу мало ниже

при́став, -а *м ист.* шеф полиције (*у Русији пре револуције*); **становóй** ~ старешина полицијске испоставе; **ча́стный** ~ начелник полиције градске четврти ◊ **судéбный** ~ судски извршитељ

приставáл||а, -ы *м, ж нар.* наметљивац *м*, наметљивка *ж*

приста||вáть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* **1.** *само 3. л. к чему* лепити се, приањати *за шта* **2.** *само 3. л. к кому разг.* преносити се на *кога (о заразној болести)* **3.** *к кому разг.* досађивати *коме*, гњавити *кога*; **не ~вáй ко мне!** не досађуј ми!, остави ме на миру! **4.** *к кому разг.* наметати се *коме*, лепити се *за кога* **5.** *к кому, чему* придруживати се, прикључивати се *коме, чему* **6.** *само 3. л. к чему* пристајати *уз шта (о броду)*

приста́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* **1.** *что к чему* ставити *шта поред чега*, примаћи *шта чему*, прислонити *шта уз шта*; ~ **лéстницу к стенé** прислонити лествице уза зид **2.** *что* пришити, наставити **3.** *кого к кому разг.* поставити, одредити, доделити *кога коме*; ~ **к дéтям воспитáтеля** одредити (доделити) деци васпитача

приста́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** додатак *м*; **магнитофóнная** ~ магнетофонски уређај уз радио **2.** *грам.* префикс *м*

приставля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что к чему* стављати *шта поред чега*, примицати *шта чему*, прислањати *шта на шта* **2.** *что* пришивати, настављати **3.** *кого к кому разг.* постављати, одређивати, додељивати *кога коме (васпитача деци итд.)*

приставн||óй, -áя, -óе додатан, помоћни; ~ **стул** помоћно седиште (*у позоришту, биоскопу*); **~áя лéстница** мердевине, лествице

приста́вочн||ый, -ая, -ое *грам.* с префиксом; **~ые глагóлы** глаголи са префиксима

приставу́||чий, -чая, -чее; -ч, -ча, -че *разг.* наметљив, досадан

при́стально *прил.* усредсређено, пажљиво, нетремице; ~ **смотрéть** *на кого* нетремице гледати (*у*) *кога*

при́стальност||ь, -и *ж* усредсређеност, пажљивост, продорност; ~ **взгля́да** продорност погледа

при́стал||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно усредсређен, пажљив, продоран, нетремичан; ~ **взгляд** нетремичан поглед; **~ьное внимáние** усредсређена пажња

приста́нищ||е, -а *с* уточиште, склониште

при́станск||ий, -ая, -ое пристанишни, лучки

при́стан||ь, -и *ж, мн.* **-и, -éй** *и* **-ей 1.** пристаниште *с*; лука; **речна́я** ~ речно пристаниште **2.** *фиг.* уточиште *с*; **ти́хая** ~ мирно уточиште

приста́||ть, -ну, -нешь, -нут *сврш.* **1.** *само 3. л. к чему* прилепити се, залепити се *за шта*; **к одéжде ~ла грязь** блато се залепило за одећу **2.** *само 3. л. к кому разг.* пренети се *на кога (о заразној болести)* **3.** *к кому разг.* досадити *коме*, угњавити *кога*; ~ *к кому* **с расспрóсами** угњавити *кога* запиткивањима **4.** *к кому разг.* наметнути се *коме*, прилепити се *за кога* **5.** *к кому, чему разг.* придружити се, прикључити се *коме, чему* **6.** *само 3. л. к чему* пристати *уз шта (о броду)*; ~ **к бéрегу** пристати уз обалу **7.** *безл. кому разг. об. са нег.* (не) доликовати, (не) пристајати; **не ~ло** не доликује, не приличи; **вам не ~ло так говори́ть** вама не доликује да тако говорите **8.** *само 3. л. кому заст.* лепо стајати, одговарати (*о одећи*) ◊ ~ **как бáнный лист** *к кому* прилепити се *уз кога* као чичак; ~ **с ножóм к гóрлу** *к кому* ставити *коме* нож под грло

пристегá||ть, -ю, -ешь, -ют; пристёгнутый *сврш.* пришити; ~ **подкла́дку** пришити поставу

пристёгива||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* пришивати

пристёгива||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** прикопчавати, качити, причвршћивати (*чиодом итд.*) **2.** *фиг. нар.* додавати, дометати (*новац итд.*); прикључивати (*некога групи*)

пристегн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; пристёгнутый *сврш.* **1.** прикопчати; прикачити, причврстити; ~ **була́вкой** прикачити чиодом, пришпендлати **2.** *фиг. нар.* додати, дометнути (*новац итд.*); прикључити (*некога групи*)

пристежн||óй, -áя, -óе за прикопчавање, на копчање; ~ **воротничóк** оковратник на копчање

пристóйно *прил.* пристојно, долично, прикладно; ~ **вести́ себя́** понашати се пристојно

пристóйност||ь, -и *ж* пристојност, доличност, прикладност

пристó||йный, -йная, -йное; -ен, -йна, -йно пристојан, доличан, прикладан; **~йная одéжда** прикладно одело; **~йное поведéние** пристојно (долично) понашање

пристрáива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что к чему* дограђивати, дозиђивати *шта уз шта* **2.** *что разг.* намештати, стављати; ~ **чемода́н на пóлку** стављати кофер на полицу **3.** *кого кем, куда разг.* смештати *кога*, налазити *коме какав* посао, запошљавати *кога где* **4.** *кого к кому, чему* прикључивати *кога коме, чему (строју итд.)*

пристрáива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *разг.* намештати се, седати; ~ **ря́дом** *с кем* **на скамéйке** седати на клупу *поред кога* **2.** *кем, куда разг.* налазити себи *какав* посао, запошљавати се *где* **3.** *к кому, чему* прикључивати се *коме, чему (строју итд.)*

пристрáсти||е, -я *с* **1.** *к чему* страст *ж према чему*, склоност *ж чему*; ~ **к му́зыке** пасија према музици **2.** пристрасност *ж*, необјективност *ж*; **относи́ться с ~ем** *к кому* бити пристрастан *према коме* ◊ **допрóс с ~ем** а) *ист.* испитивање мучењем б) *разг.* упорно испитивање

пристра||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш. кого к чему* побудити *код кога* склоност *према чему*, научити, навикнути *кога на шта*; ~ *кого* **к чтéнию** побудити *код кога* љубав према читању

пристра||сти́ться, -щу́сь, -сти́шься, -стя́тся *сврш. к чему* страсно се одати, предати се *чему*, занети се *чим*; ~ **к чтéнию** страсно се одати читању

пристрáстно *прил.* пристрасно; **суди́ть** ~ *о чём* расуђивати пристрасно *о чему*

пристрáстност||ь, -и *ж* пристрасност, необјективност

пристрáст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но пристрастан, необјективан; ~ **человéк** пристрастан човек; **~ное суждéние** необјективан суд

пристрáчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что к чему* пришивати *шта на шта (на машини)*

пристрéлива||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* стрељати, погађати метком

пристрéлива||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. војн.* **1.** вршити пробно гађање; пробним пуцњем одређивати нишан, мету **2.** проверавати, испробавати (*ватрено оружје*)

пристре́лива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. по чему, к чему војн.* вршити пробно гађање; пробним пуцњем одређивати нишан, мету

пристр||ели́ть, -елю́, -е́лишь, -е́лят; -е́ленный *сврш.* 1. устрелити, погодити метком; ~ **на ме́сте** убити на месту 2. дотући (*ватреним оружјем*)

пристре́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *војн.* 1. пробно гађање; вежбање *с* у гађању (*за одређивање нишана, мете*); ~ **це́ли** пробно гађање у мету; **вести́** ~**ку** управљати топовском ватром 2. проверавање *с*, испробавање *с* (*ватреног оружја*)

пристре́лочн||ый, -ая, -ое *војн.* за пробно гађање; ~ **вы́стрел** пробни пуцањ; ~ **патро́н** метак за пробно гађање

пристре́льн||ый, -ая, -ое *војн.* за пробно гађање; ~ **ого́нь** пробна паљба

пристреля́||ть, -ю, -ешь, -ют; пристре́лянный *сврш.* 1. извршити пробно гађање; пробним пуцњем одредити нишан, мету; ~ **но́вую цель** пробним гађањем утврдити нову мету 2. проверити, испробати; ~ **винто́вку** испробати пушку

пристреля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. по чему, к чему војн.* извршити пробно гађање; пробним гађањем одредити нишан, мету

пристро́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. *что к чему* доградити, дозидати *шта уз шта*; ~ **фли́гель к до́му** дозидати крило уз кућу 2. *что разг.* наместити, ставити; ~ **чемода́н на по́лку** ставити кофер на полицу 3. *кого кем, куда разг.* сместити *кога*, наћи *коме какав* посао, запослити *кога где* 4. *кого к кому, чему* прикључити *кога коме, чему (строју итд.)*

пристро́||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. *разг.* наместити се, сести; ~ **ря́дом** *с кем* **на скаме́йке** сести на клупу *поред кога* 2. *кем, куда разг.* наћи себи *какав* посао, запослити се *где*; ~ **на рабо́ту** наћи себи посао 3. *к кому, чему* придружити се, прикључити се *коме, чему (строју итд.)*; **ро́та** ~**илась к батальо́ну** чета се прикључила батаљону

пристро́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *само јд.* дограђивање *с*, дозиђивање *с* 2. дозидана зграда; **бокова́я** ~ дозидано крило

пристроч||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; пристро́ченный *сврш. что к чему* пришити *шта на шта (на машини)*

пристру́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого разг.* притезати, строго држати, терати *кога* у мишију рупу

пристру́н||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. кого разг.* притегнути, сатерати *кога* у мишију рупу

присту́кива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *чем разг.* ударати, лупкати (*петом о под итд.*) 2. *кого нар.* убијати

присту́кн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* 1. *чем разг.* ударити, лупнути (*петом о под итд.*) 2. *кого нар.* убити, уцмекати

при́ступ, -а *м* 1. *војн.* напад, јуриш; **идти́ на** ~ ићи у напад; **взять** ~**ом** заузети на јуриш 2. напад, наступ; ~ **ка́шля** напад кашља; ~ **гне́ва** наступ гнева 3. *заст.* увод ◇ ~**у (**~**а) нет** а) *к чему* неприступачно је *шта* б) *к кому* тешко је доћи *до кога*, неприступачан је *ко*

приступа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *к чему* прилазити, приступати *чему*; лаћати се, прихватати се *чега* 2. *к кому, чему заст.* приближавати се *коме, чему* 3. *к кому с чем фиг.* наваљивати *на кога с чим (са молбама итд.)*

прист||упи́ть, -уплю́, -у́пишь, -у́пят *сврш.* 1. *к чему* прићи, приступити *чему*; латити се, прихватити се *чега*; ~ **к голосова́нию** приступити гласању; ~ **к де́лу** латити се посла 2. *к кому, чему заст.* приближити се, прићи *коме, чему*; **враг** ~**упи́л к кре́пости** непријатељ се приближио тврђави 3. *к кому с чем фиг.* навалити *на кога с чим*; ~ **с про́сьбами** навалити са молбама

прист||упи́ться, -уплю́сь, -у́пишься, -у́пятся *сврш. к кому, чему разг.* прићи, приближити се *коме, чему*; **к нему́ не** ~**у́пишься** не можеш му прићи; **к э́тому не** ~**у́пишься** то је неприступачно

присту́п||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** степеница, басамак *м*; папуча (*на возилу*)

присту́п||ок, -ка *м разг.* степеница *ж*, басамак; папуча *ж (на возилу)*

присты||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -жённый *сврш. кого* постидети

пристыжённ||ый, -ая, -ое постиђен; **с** ~**ым ви́дом** постиђено

пристяжн||о́й, -а́я, -о́е 1. припрежни; ~**а́я ло́шадь** припрежни коњ 2. **пристяжн|а́я, -о́й** *ж* логов *м*, припрежни коњ

прис||уди́ть, -ужу́, -у́дишь, -у́дят; -уждённый *сврш.* 1. *кого к чему* осудити *кога на шта*; ~ **к штра́фу** осудити на новчану казну; ~ **к сме́ртной ка́зни** осудити на смрт 2. *что кому* досудити, доделити (*судским путем*); ~ **зе́млю** досудити земљу 3. *что кому* доделити; ~ **пе́рвую пре́мию** доделити прву награду

присужда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого к чему* осуђивати *кога на шта* 2. *что кому* досуђивати, додељивати (*судским путем*) 3. *что кому* додељивати (*награду итд.*)

присужде́ни||е, -я *с* додељивање (*награде*)

прису́тственн||ый, -ая, -ое *заст.* службен, званичан, уредован; ~ **день** службени дан; ~**ое ме́сто** установа, уред

прису́тстви||е, -я *с* 1. присуство, присутност *ж*; **в** ~**и** *кого, чьём* у присутности *кога, чијој* 2. *заст.* извршење службених обавеза; обављање канцеларијских, уредских послова; уредовање 3. *заст.* установа *ж*, уред *м* ◇ ~ **ду́ха** присебност

прису́тств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. на чём* присуствовати *чему*, бити присутан *на чему*; ~ **на собра́нии** присуствовати састанку

прису́тствующ||ий, -ая, -ее 1. присутан 2. **прису́тствующ|ие, -их** *мн.* присутни; **спи́сок** ~**их** списак присутних

прису́щ||ий, -ая, -ее; прису́щ, -а, -е *кому, чему* својствен; **с** ~**ей ему́ иро́нией** са њему својственом иронијом

присчита́||ть, -ю, -ешь, -ют; присчи́танный *сврш.* прирачунати, прибројати, додати бројећи

присчи́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прирачунавати, прибројавати, додавати бројећи

присыла́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* слати; ~ **письмо́ по по́чте** слати писмо поштом 2. *кого* слати; ~ **на по́мощь** слати у помоћ

присы́лк||а, -и *ж* слање *с*

присы́п||ать, -лю, -лешь, -лют; -анный *сврш.* 1. *что, чего* досути; ~ **муки́ в те́сто** досути брашна у тесто 2. *чем* посути (*мало, танким слојем*); ~ **та́льком** посути (попрашити) талком 3. *что к чему* насути *шта уз шта*

присыпа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что, чего*

досипати **2.** *чем* посипати (*мало, танким слојем*) **3.** *что к чему* насипати *шта уз шта*

присы́п||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *само јд.* досипање *с*; посипање *с* **2.** прашак *м* за посипање; **де́тская ~** дечји пудер

присыха́||ть, -ет, -ют *несврш. к чему* сушити се лепећи се *за шта*

прися́г||а, -и *ж* заклетва, присега; **под ~ой** под заклетвом; **приня́ть ~у** положити заклетву; **привести́ к ~е** *кого* примити заклетву *од кога*

присяга́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кому, чему* заклињати се, присезати, полагати заклетву

присягн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. кому, чему* заклети се, присегнути, положити заклетву

прися́жн||ый, -ая, -ое 1. *заст.* заклет, који је положио заклетву **2.** *фиг. разг.* страствен (*коцкар итд.*) **3. прися́жн|ый, -ого** *м* поротник; **суд ~ых** поротни суд ◇ **~ заседа́тель** *ист.* поротник; **~ пове́ренный** *ист.* адвокат, правозаступник

прита||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* притајити се, сакрити се

прита́птыва||ть[1], -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* лупати, тапкати (*ногама о земљу*)

прита́птыва||ть[2], -ю, -ешь, -ют *несврш.* газити, гњечити (*ногама*); **~ траву́** газити траву

прита́скива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** довлачити, привлачити (*брвна итд.*) **2.** *разг. шаљ.* доносити, довлачити (*много поклона итд.*) **3.** *разг. шаљ.* доводити, довлачити (*некога у госте итд.*) **4.** *разг.* силом довлачити, увлачити

притача́||ть, -ю, -ешь, -ют; прита́чанный *сврш. что к чему* пришити *шта на шта*; **~ голени́ще** пришити сару

прита́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что к чему* пришивати *шта на шта*

прита́чк||а, -и *ж* пришивање *с*

притащ||и́ть, -ащу́, -а́щишь, -а́щат; -а́щенный *сврш.* **1.** довући, привући; **~ бревно́** довући брвно **2.** *разг. шаљ.* донети, довући; **~ мно́го пода́рков** довући много поклона **3.** *разг. шаљ.* довести, довући; **~ знако́мого в го́сти** довући познаника у госте **4.** *разг.* насилно довући, увући

прит||ащи́ться, -ащу́сь, -а́щишься, -а́щатся *сврш. разг.* довући се; **е́ле ~ащи́лся домо́й** једва се довукао кући

притво́р, -а *м* предворје *с (испред улаза у цркву)*

притво́р||а, -ы *м, ж разг.* претваралац *м*

притв||ори́ть, -орю́, -о́ришь, -о́рят; -о́ренный *сврш.* притворити; **~ дверь** притворити врата

притв||ори́ться[1], -о́рится, -о́рятся *сврш.* притворити се

притвор||и́ться[2], -ю́сь, -и́шься, -я́тся *несврш. кем, каким* направити се *ко, какав*; **~ больны́м** направити се болестан; **он ~и́лся спя́щим** направио се као да спава

притво́рно *прил.* привидно, лажно, варљиво; извештачено

притво́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. привидан, лажан, варљив; извештачен; **~ное равноду́шие** привидна равнодушност; **~ные слёзы** лажне сузе; **~ смех** извештачен (неприродан) смех **2.** *заст.* неискрен, лицемеран, притворан (*човек*)

притво́рств||о, -а *с* претварање, неискреност *ж*, лицемерност *ж*

притво́рщик, -а *м* претваралац, лицемер; симулант

притворя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* притварати; **~ окно́** притварати прозор

притворя́||ться[1], -ется, -ются *несврш.* притварати се

притворя́||ться[2], -юсь, -ешься, -ются *несврш. кем, каким* претварати се, правити се *ко, какав*; **~ глухи́м** правити се глув

притека́||ть, -ет, -ют *несврш.* **1.** притицати, стицати се (*о течности*) **2.** *разг. фиг.* стицати се, долазити

прит||ере́ть, -ру́, -рёшь, -ру́т; *прошл.* **-ёр, -ёрла, -ёрло; -ёртый** *сврш. тех.* подесити (*глачањем, брушењем*)

прит||ере́ться, -ру́сь, -рёшься, -ру́тся *сврш.* **1.** *само 3. л. тех.* подесити се (*глачањем, брушењем*) **2.** *к кому, чему нар. фиг.* прилагодити се *коме, чему*; уклопити се *у шта (у друштво итд.)*

прит||ерпе́ться, -ерплю́сь, -е́рпишься, -е́рпятся *сврш. к кому, чему разг.* привикнути се, навикнути се *на кога, шта*, помирити се *с чим*; **~ к неудо́бствам** навикнути се на неудобност

притёрт||ый, -ая, -ое 1. *тех.* углачан, избрушен **2.** који чврсто затвара; **~ая про́бка** херметички запушач

притесне́ни||е, -я *с* угњетавање, тлачење

притесни́тел||ь, -я *м* угњетач, тлачитељ

притесн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* потлачити, подјармити

притесня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* угњетавати, тлачити, подјармљивати

прит||е́чь, -ечёт, -еку́т; *прошл.* **-ёк, -екла́, -екло́** *сврш.* **1.** притећи, стећи се (*о течности*) **2.** *фиг. разг.* стећи се, доћи

притира́ни||е, -я *с* **1.** утрљавање, мазање **2.** маст *ж*, крема *ж*

притира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *тех.* подешавати (*глачањем, брушењем*) **2.** утрљавати, мазати; **~ лицо́ кре́мом** мазати лице кремом

притира́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* утрљавати (*маст*), мазати се (*кремом итд.*)

прити́скива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* притискивати, гњечити

прити́сн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш. разг.* притиснути, пригњечити; **~** *кого* **к стене́** притиснути (прибити) *кога* уза зид

притиха́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** умиривати се, утишавати се (*о деци итд.*) **2.** *само 3. л.* стишавати се (*о ветру итд.*)

прити́х||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **прити́х, -ла, -ло** *сврш.* **1.** умирити се, утишати се; умукнути; **де́ти ~ли** деца су се утишала **2.** *само 3. л.* стишати се (*о ветру итд.*)

приткн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; при́ткнутый *сврш. разг.* **1.** *что* наместити, стрпати; **~ ве́щи в у́гол** стрпати ствари у ћошак **2.** *кого фиг.* угурати, углавити (*у службу*)

приткн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш. разг.* **1.** сместити се, наместити се; **~ на краю́ скамьи́** шћућурити се на крају клупе **2.** *фиг.* угурати се, углавити се (*у службу*)

прито́к, -а *м* **1.** прилив, притицање *с*, навала *ж*; **~ кро́ви** доток крви **2.** *фиг.* прилив, навала *ж*; **~ де́нег** прилив новца; **~ посети́телей** прилив посетилаца **3.** притока *ж (реке)*

при́толок||а, -и *ж* довратак *м*, надвратак *м*, рагасов *м*

притóм *везн. об. у споју са* **и, да и** осим тога, поред тога, уз то

притом||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш. нар.* уморити, заморити

притом||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. нар.* уморити се, заморити се

притóн, -а *м* јазбина *ж*, брлог, склониште *с*; **воровскóй ~** лоповско гнездо; **игóрный ~** коцкарска јазбина

притóпн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* лупнути, трупнути (*ногом*)

прит||оптáть, -опчу́, -óпчешь, -óпчут; -óптанный *сврш.* угазити, утапкати; **~ травý** угазити траву

притóпыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* трупкати, цупкати, ударати (*ногом*); **~ в такт** ударати ногама такт

приторáчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. струч.* привезивати ремен (*уз седло*)

приторг||овáть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -óванный *сврш. нар.* погодити се (*о куповини*)

притормáжива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* кочити (*лагано, благо*)

притормо||зи́ть, -жу́, -зи́шь, -зя́т; -жённый *сврш.* прикочити; **~ маши́ну** прикочити ауто; **~ на поворóте** прикочити на окуци

при́тор||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. отужно сладак, пресладак; **~ сирóп** пресладак сируп **2.** сладуњав, отужан; **~ зáпах** сладуњав мирис **3.** *фиг.* сладуњав (*осмех итд.*)

притороч||и́ть, -у́, -и́шь, -áт; приторóченный *сврш. струч.* привезати ремен (*уз седло*)

притрáгива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. к кому, чему* додиривати *кога, шта*, дотицати се *кога, чега*

притрóн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш. к кому, чему* додирнути *кога, шта*, дотаћи се *кога, чега*; **не ~ к пи́ще** не окусити храну

притул||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. разг.* сместити се, стиснути се, угурати се; **~ в уголкé** стиснути се у углу

прит||упи́ть, -уплю́, -у́пишь *и* **-упи́шь, -у́пят** *и* **-упя́т; -у́пленный** *и* **-уплённый** *сврш.* **1.** иступити, затупити; **~ топóр** иступити секиру **2.** *фиг.* отупити, ослабити; **~ боль** отупити бол; **~ вни́мáние** ослабити пажњу

прит||упи́ться, -у́пится *и* **-упи́тся, -у́пятся** *и* **-упя́тся** *сврш.* **1.** иступити се, затупити се; **топóр ~упи́лся** секира се иступила **2.** *фиг.* отупети, ослабити; пропустити, изгубити оштрину; **зрéние ~упи́лось** вид је попустио; **пáмять ~упи́лась** памћење је ослабило

притупля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** тупити, затупљивати **2.** *фиг.* отупљивати, слабити (*бол, пажњу*)

притупля́||ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** тупити се, затупљивати се **2.** *фиг.* тупити, слабити; попуштати, губити оштрину (*о виду итд.*)

прит||уши́ть, -ушу́, -у́шишь, -у́шат; -у́шенный *сврш. разг.* **1.** угасити; **~ папирóсу** угасити цигарету **2.** пригушити, смањити (*светлост*); **~ лáмпу** утрнути лампу

при́тч||а, -и *ж* поучна прича, алегорија; **евáнгельская ~** прича из јеванђеља; **говори́ть ~ами** говорити у алегоријама ◇ **что за ~!** који је то враг (ђаво)!; **вот так ~!** ето ти га на!, фина ствар!; **стать ~ей во язы́цех** постати предмет разговора (прича)

притыкá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** *что* намештати, стрпавати **2.** *кого фиг.* гурати, углављивати (*у службу*)

притягáтел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно привлачан, примамљив; **~ьная тéма** примамљива тема; **~ си́ла му́зыки** привлачна снага музике

притя́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *к кому, чему* привлачити, примицати *коме, чему*; **~ магни́том** привлачити магнетом **2.** *фиг. об.* **к себé** привлачити, примамљивати **3.** *к чему разг.* увлачити *у шта* (*у рад итд.*)

притяжáтельн||ый, -ая, -ое *грам.* присвојни; **~ое местоимéние** присвојна заменица; **~ое прилагáтельное** присвојни придев

притяжéни||е, -я *с физ.* привлачна сила, тежа *ж*; **земнóе ~** земљина тежа; **си́ла ~я** сила теже

притязáни||е, -я *с* **1.** *на что* полагање права; **~ на наслéдство** полагање права на наслеђе; **территориáльные ~я** територијалне претензије **2.** претензије *мн. ж*, амбиције *мн. ж*; **человéк с большúми ~ями** човек са великим амбицијама; **~я на учёность** претензије на ученост

притязá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. на что* **1.** полагати право; **~ на наслéдство** полагати право на наследство **2.** претендовати, претендирати; **~ на учёность** претендовати на ученост

прит||януть, -яну́, -я́нешь, -я́нут; -я́нутый *сврш.* **1.** *к кому, чему* привући, примаћи *коме, чему*; **~ лóдку к бéрегу** привући чамац обали; **~ магни́том** привући магнетом **2.** *фиг. об.* **к себé** привући, примамити **3.** *к чему разг.* увући *у шта* (*у рад итд.*); **~ к отвéту** позвати на одговорност ◇ **доказáтельства (дóводы) ~я́нуты зá уши (зá волосы)** *разг.* докази су натегнути, неубедљиви

приудáр||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш. нар.* **1.** *в чём* прихватити се *чега*, дати се *на шта* (*на посао итд.*) **2.** *за кем* почети се удварати *коме*; **~ за дéвушкой** почети се удварати девојци

приударя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* **1.** *в чём* прихватати се *чега*, давати се *на шта* (*на посао итд.*) **2.** *за кем* почињати се удварати *коме*

приукрá||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш. разг.* улепшати; накитити; **~ действи́тельность** улепшати стварност; **~ свой расскáз вы́думками** накитити своју причу измишљотинама

приукрáшива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* улепшавати (*стварност*); кититити (*причу измишљотинама итд.*)

приуменьшá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* умањивати; потцењивати; **~ опáсность** потцењивати опасност

приумéньш||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* умањити; потценити

приумножá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* повећавати, увећавати; **~ запáсы** увећавати залихе; **~ слáву** повећавати славу

приумножá||ться, -ется, -ются *несврш.* повећавати се, увећавати се

приумнóж||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* повећати, увећати; **~ дохóды** повећати приходе

приумнóж||иться, -ится, -атся *сврш.* повећати се, увећати се; **дохóды ~ились** приходи су се повећали

приумóлк||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **приумóлк, -ла, -ло** *сврш. разг.* заћутати, умукнути, утишати се

приуны́||ть, *буд. вр. се не употр., прошл.* **-л, -ла, -ло** *сврш. разг.* покуњити се, снуждити се; растужи-

ти се; ~ **пóсле неудáчи** покуњити се после неуспеха

приурóчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что к чему* подешавати *шта према чему*, усклађивати *шта с чим (временски)*

приурóч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. что к чему* подесити *шта према чему*, ускладити *шта с чим (временски)*; ~ **открытие выставки к прáзднику** ускладити време отварања изложбе са празником

приусáдебн||ый, -ая, -ое који се налази поред куће; ~**ые построй́ки** грађевине поред куће; ~ **учáсток** окућница

приустá||ть, -ну, -нешь, -нут *сврш. разг.* посустати, уморити се (*мало*)

приутих||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **приутих, -ла, -ло** *сврш. разг.* **1.** *само 3. л.* стишати се (*мало*); **вéтер приутих** ветар се стишао **2.** утишати се, умирити се

приучá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого к чему и с инф.* учити *кога чему*; навикавати *кога на шта*; ~ **детéй к аккурáтности** навикавати децу на уредност

приучá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. к чему и с инф.* учити се *чему*; навикавати се *на шта*

при||учи́ть, -учý, -ýчишь, -ýчат; -ýченный *сврш. кого к чему и с инф.* научити *кога чему*; навикнути *кога на шта*; ~ *кого* **к порядку** научити *кога* реду; ~ *кого* **к дисципли́не** научити *кога* дисциплини

при||учи́ться, -учýсь, -ýчишься, -ýчатся *сврш. к чему и с инф.* научити се *чему*; навикнути се *на шта*; ~ **рáно вставáть** навикнути се на рано устајање

прифран||ти́ться, -чýсь, -ти́шься, -тя́тся *сврш. разг.* нагиздати се, дотерати се, накинђурити се

прифронтов||óй, -áя, -óе у близини фронта, при фронту; ~ **гóспиталь** болница близу фронта

прихвáрыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* поболевати

прихвастн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш. разг.* **1.** похвалити се (*мало*); **он лю́бит** ~ воли мало да се хвали **2.** додати, слагати мало (*у причању*)

прихв||ати́ть, -ачý, -áтишь, -áтят; -áченный *сврш. разг.* **1.** стиснути, стегнути; ~ **пáльцами** стиснути прстима **2.** привезати, причврстити (*овлаш, привремено*) **3.** узети, понети (*за собом*) **4.** *само 3. л.* ухватити, затећи; **пýтников** ~**ати́л дождь** путнике је ухватила киша **5.** *само 3. л.* дохватити, опрљити; оштетити; **я́блоню** ~**ати́ло морóзом** *безл.* јабуку је опрљио мраз; ~**áченный ржáвчиной** оштећен рђом **6.** *само 3. л. кого* спопасти, снаћи; **егó** ~**ати́ло** *безл.* снашла га је болест

прихвáтыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** стискати, стезати **2.** привезивати, причвршћивати (*овлаш, привремено*) **3.** узимати, носити (*за собом*) **4.** *само 3. л.* хватати, затицати (*о киши итд.*) **5.** *само 3. л.* дохватати, прљити (*о мразу*); оштећивати (*рђом итд.*) **6.** *безл. кого* спопасти, снаћи (*о болести*)

прихворн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш. разг.* оболети; разболети се (*мало, на кратко*)

при́хвост||ень, -ня *м разг. презр.* прирепак, пришипетља *м, ж*

прихлебáтел||ь, -я *м разг. презр.* мукташ, чанколиз, готован

прихлебáтельск||ий, -ая, -ое *разг. презр.* мукташки, готовански

прихлебáтельств||о, -а *с разг. презр.* мукташтво, готованство

прихлебн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш. разг.* сркнути, пијуцнути

прихлёбыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* сркати, пијуцкати

прихлóпн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* **1.** ударити (*дланом*); ~ **в ладóши** ударити дланом о длан; ~ **рукóй пó столу** ударити руком по столу **2.** ударити, лупити; звизнути (*бичем итд.*) **3.** *разг.* залупити; ~ **дверь** залупити врата **4.** пригњечити, приштинути (*затварајући*); ~ **пáлец двéрью** пригњечити прст вратима **5.** *нар.* уцмекати, убити **6.** *нар.* забранити, затворити

прихлóпыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** ударати (*дланом*); ~ **в ладóши** ударати дланом о длан **2.** ударати, лупати; шибати **3.** лупати, трескати (*вратима*) **4.** гњечити (*затварајући*) **5.** *нар.* убијати **6.** *нар.* забрањивати, затварати (*часопис итд.*)

прихлы́н||уть, -ет, -ут *сврш.* **1.** запљуснути; јурнути; **вóлны** ~**ули к бéрегу** таласи су запљуснули обалу; **кровь** ~**ула к головé** крв је јурнула у главу **2.** *фиг.* похрлити, нагрнути **3.** *фиг.* наврети (*о осећањима итд.*)

прихóд, -а *м* **1.** долазак; ~ **пóезда** долазак воза **2.** приход, принос; ~ **и расхóд** приход и расход **3.** *црκв.* парохија *ж*, жупа *ж* ◇ **какóв поп, такóв и** ~ *посл.* према свецу и тропар

прих||оди́ть, -ожý, -óдишь, -óдят *несврш.* **1.** долазити, стизати (*пешке*); ~ *к кому* **за совéтом** долазити *коме* по савет **2.** *само 3. л.* долазити, стизати (*о превозном средству*) **3.** *само 3. л.* стизати; **пи́сьма** ~**óдят рéдко** писма стижу ретко; ~ **по пóчте** стизати поштом **4.** *само 3. л.* долазити, наступати; ~**óдит зимá** долази зима **5.** *само 3. л.* долазити, појављивати се (*о жељи итд.*) **6.** *к чему, на что* долазити *до чега*; ~ **к вы́воду** долазити до закључка; ~ **к убеждéнию** долазити до убеђења; ~ **к соглашéнию** постизати споразум; ~ **к влáсти** долазити на власт; ~ **на смéну** *кому* смењивати *кога*; ~ **на пóмощь** притицати у помоћ **7.** *во что* падати, долазити *у шта*; ~ **в я́рость** падати у ватру, беснети; ~ **в экстáз** долазити у екстазу; ~ **в востóрг** одушевљавати се; ~ **в ýжас** ужасавати се; ~ **в негóдность** постајати неупотребљив; ~ **в движéние** почињати се кретати ◇ ~ **к шáпочному разбóру** стизати на крају параде, закашњавати; ~ **в гóлову** падати на памет; ~ **в себя́** долазити (к) себи; ~ **в сознáние** освешћивати се

прих||оди́ться, -ожýсь, -óдишься, -óдятся *несврш.* **1.** *само 3. л.* падати; **удáры** ~**оди́лись по спинé** ударци су падали на леђа; **заседáние** ~**óдится на втóрник** седница пада у уторак **2.** *само 3. л. кому* одговарати, пристајати; ~ **по рóсту** одговарати расту (по величини); ~ **впóру** бити таман; ~ **по вкýсу (по душé, по сéрдцу)** свиђати се **3.** *безл. на кого* долазити, припадати; **на кáждого** ~**óдится по дéсять рублéй** на сваког долази по десет рубаља **4.** *безл. кому* морати, бити принуђен; **мне** ~**óдится подождáть** морам да причекам; ~**óдится прекрати́ть рабóту** рад мора да се прекине **5.** *безл. кому как* бити, падати; **в дерéвне емý** ~**óдится нелегкó** на селу му није лако **6.** *кому кем* бити, долазити, падати (*о сродству*); **он** ~**óдится мне двою́родным брáтом** он ми је брат од тетке (стрица, ујака); **ты** ~**óдишься емý племя́нником** ти му долазиш (падаш) сестрић (синовац) ◇ **день нá день не** ~**óдится** сваки је дан друкчији, дан се од дана разликује

прихóдн||ый, -ая, -ое *књиг.* приходни, који се односи на приходе; ~**ая кни́га** књига прихода

прихо́д||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. књиг.* књижити као приход

прихо́до-расхо́дн||ый, -ая, -ое *књиг.*: **~ая кни́га** књига прихода и расхода

прихо́дск||ий, -ая, -ое *цркв.* парохијски, жупски; **~ свяще́нник** парох, жупник; **~ая шко́ла** школа при парохији

приходя́щ||ий, -ая, -ее: **~ая домрабо́тница** дворкиња, бединерка

прихожа́||нин, -нина *м, мн.* **-не, -н** *цркв.* парохијан

прихо́ж||ая, -ей *ж* предсобље *с*

прихора́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* улепшавати, дотеривати

прихора́шива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* улепшавати се, дотеривати се

прихотли́во *прил.* 1. ћудљиво, каприциозно 2. сложено, замршено

прихотли́вост||ь, -и *ж* 1. ћудљивост, каприциозност; пробирљивост 2. сложеност, замршеност (*шаре итд.*)

прихотли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. ћудљив, каприциозан; пробирљив; **~ вкус** специфичан укус; **~вое расте́ние** нежна биљка; **он ~в в пи́ще** он је пробирач на јелу 2. сложен, замршен, заплетен; **~ узо́р** сложена (китњаста) шара

при́хот||ь, -и *ж* прохтев *м*, ћуд *м*, хир *м*; **выполня́ть** *чьи* **~и** удовољавати *чијим* хировима; **по ~и судьбы́** вољом (игром) судбине

прихра́мыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* храмати (*мало*), шепати

прице́л, -а *м* 1. нишан, нишански уређај; **опти́ческий ~** оптички нишан 2. нишањење *с*, гађање *с*; **ли́ния ~а** линија гађања ◇ **взять на ~** узети на нишан

прице́ливани||е, -я *с* нишањење, гађање

прице́лива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* нишанити

прице́л||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* нанишанити; **~ из ружья́** нанишанити из пушке

прице́льн||ый, -ая, -ое нишански, за нишањење; **~ое приспособле́ние** нишанска справа; **~ ого́нь** нишанска ватра; **~ая ли́ния** линија гађања

прице́нива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. к чему разг.* питати за цену *чега*, ценкати се

приц||ени́ться, -еню́сь, -е́нишься, -е́нятся *сврш. к чему разг.* упитати за цену *чега*, ценкати се; **~ к това́ру** упитати за цену робе

приценя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. в.* **прице́ниваться**

прице́п, -а *м* приколица *ж*; **тра́ктор с ~ом** трактор са приколицом

приц||епи́ть, -еплю́, -е́пишь, -е́пят; -е́пленный *сврш. что к чему* 1. прикачити, закачити *шта за шта*; **~ ваго́н к по́езду** прикачити вагон за воз; **~ плуг к тра́ктору** прикачити плуг за трактор 2. *разг.* прикачити, прибости, причврстити *шта за шта*; **~ значо́к** прикачити значку

приц||епи́ться, -еплю́сь, -е́пишься, -е́пятся *сврш.* 1. *к чему* прикачити се, закачити се *за шта*; **к пла́тью ~епи́лся репе́йник** чичак се закачио (ухватио) за хаљину 2. *к чему фиг. разг.* закачити се, ухватити се *за шта*; **~ к сло́ву** ухватити се за реч; **~ к пустяку́** закачити се за ситницу, цепидлачити 3. *к кому фиг. разг.* закачити се, прилепити се *за кога*; **~** *к кому* **с вопро́сами** почети гњавити *кога* питањима

прице́п||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* качење *с* 2. *струч.* приколица 3. *фиг. нар.* зачкољица, зановетање *с*

прицепля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что к чему* 1. качити *шта за шта* 2. *разг.* закачињати, прикачињати, причвршћивати *шта за шта*

прицепля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *к чему* качити се, закачињати се *за шта* 2. *к чему фиг. разг.* качити се, хватати се *за шта (за ситнице итд.)* 3. *к кому фиг. разг.* качити се, лепити се *за кога*, гњавити *кога*

прицепн||о́й, -а́я, -о́е: **~ ваго́н** приколица (*трамваја*), додатни вагон; **~ комба́йн** прикључни комбајн

прича́л, -а *м* 1. пристајање *с*, везивање *с (брода)* 2. конопац, уже *с (за везивање брода)* 3. пристаниште *с*; **подойти́ к ~у** пристати уз обалу

прича́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *к чему* пристајати уз обалу 2. *что к чему* везивати уз обалу (*брод*)

прича́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. *к чему* пристати уз обалу 2. *что к чему* привезати уз обалу (*брод*)

прича́льн||ый, -ая, -ое 1. за везивање брода; **~ кана́т** уже за везивање брода 2. пристанишни

прича́сти||е[1], **-я** *с грам.* глаголски придев, партицип *м*; **действи́тельное, страда́тельное ~** радни, трпни партицип

прича́сти||е[2], **-я** *с цркв.* причест *ж*, причешће; **приня́ть ~** причестити се

прича||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш. цркв.* причестити

прича||сти́ться, -щу́сь, -сти́шься, -стя́тся *сврш. цркв.* причестити се

прича́стност||ь, -и *ж к чему* суделовање *с*, учешће *с у чему*; умешаност *у шта*

прича́ст||ный[1], **-ная, -ное; -ен, -на, -но** *к чему* повезан *с чим*, умешан *у шта*; **он к э́тому не ~ен** он није умешан у то; он нема везе са тим

прича́стн||ый[2], **-ая, -ое** *грам.* партиципски; **~ оборо́т** партиципска конструкција

причаща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. цркв.* причешћивати

причаща́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. цркв.* причешћивати се

причаще́ни||е, -я *с цркв.* причест *ж*, причешће

причём *везн.* при томе, при чему, уз то

прич||еса́ть, -ешу́, -е́шешь, -е́шут; -е́санный *сврш.* очешљати, почешљати; **~ во́лосы** почешљати (зачешљати) косу; **~ ребёнка** очешљати дете; **~** *кого* **по мо́де** очешљати *кога* модерно; направити *коме* модерну фризуру

прич||еса́ться, -ешу́сь, -е́шешься, -е́шутся *сврш.* очешљати се, почешљати се

причёс||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* чешљање *с* 2. фризура; **мо́дная ~** модерна фризура; **сде́лать ~ку** *кому* направити *коме* фризуру

прич||е́сть, -ту́, -тёшь, -ту́т; *прошл.* **-ёл, -ла́, -ло́; -тённый** *сврш.* 1. *что к чему нар.* убројати, урачунати *шта у шта* 2. *кого, что к кому, чему заст.* убројати, уврстити *кога, шта у кога, шта*

причёсыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* чешљати, почешљавати; **~ во́лосы** чешљати (почешљавати) косу

причёсыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* чешљати се

приче́тник, -а *м заст.* црквењак

причéтническ||ий, -ая, -ое *заст.* црквењаков, црквењачки

причи́н||а, -ы *ж* 1. узрок *м*; ~ **и слéдствие** узрок и последица; ~ **болéзни** узрок болести; **обстоя́тельство ~ы** *грам.* прилошка одредба за узрок 2. разлог *м*; мотив *м*; **серьёзная** ~ озбиљан разлог; **уважи́тельная** ~ оправдан разлог; **по э́той ~е** из тог разлога; **безо вся́кой ~ы** без икаквог разлога ◇ **по ~е** *чего* због *чега*; **по ~е болéзни** због болести

причин||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* причинити, изазвати, задати, нанети; ~ **вред** причинити (нанети) штету; ~ **боль** задати бол; ~ **оби́ду** нанети увреду; ~ **беспоко́йство** *кому* узнемирити *кога*

причи́нност||ь, -и *ж фил.* узрочност, каузалитет *м*

причи́нн||ый, -ая, -ое 1. *фил.* узрочан, каузалан; **~ая связь** узрочна веза 2. *грам.* узрочан, каузалан; ~ **сою́з** каузални везник

причиня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* причињавати, изазивати, задавати, наносити; ~ **боль** задавати бол; ~ **беспоко́йство** *кому* узнемиравати *кога*

причи́сл||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. *что к чему* убројати, урачунати *шта у шта*; ~ **к су́мме** урачунати у суму 2. *кого к чему* доделити *кога чему*; ~ *кого* **к министéрству** доделити *кога* министарству (*на рад*) 3. *кого, что к кому, чему* убројати, укључити, уврстити *кога, шта у кога, шта*; ~ *кого* **к выдаю́щимся учёным** уврстити *кога* у истакнуте научнике

причисля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что к чему* убрајати, урачунавати *шта у шта* 2. *кого к чему* додељивати *кога чему (на рад)* 3. *кого, что к кому, чему* убрајати, укључивати, увршћивати *кога, шта у кога, шта*

причитáни||е, -я *с* 1. запевање, нарицање, јадиковање 2. жалопојка *ж*, тужбалица *ж*

причитá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. кукати, јадиковати 2. нарицати, запевати, лелекати; ~ **по поко́йнику** запевати за покојником

причитá||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. *кому зван.* припадати *коме*, отпадати *на кога*; **вам ~ется ещё сто рублéй** вама припада још сто рубаља 2. *с кого разг.*: **ско́лько с меня́ ~ется?** колико треба да платим?, колико сам дужан?

причмо́кива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* цмоктати

причмо́кн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* цмокнути

причт, -а *м цркв.* свештенство *с*, клер (*једне парохије*)

причу́д||а, -ы *ж* каприц *м*, хир *м*, ћеф *м*, прохтев *м*; **дéтские ~ы** дечији прохтеви; **у негó мнóго причу́д** он је веома настран

причу́д||иться, -ится, -ятся *сврш. кому разг.* причинити се; **э́то тебé тóлько ~илось** то ти се само причинило

причу́дливо *прил.* 1. необично, чудновато 2. *разг.* ћудљиво, настрано

причу́дливост||ь, -и *ж* 1. необичност, чудноватост, фантастичност 2. *разг.* ћудљивост, настраност

причу́дли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. необичан, чудан, фантастичан; ~ **наря́д** необично (чудно) одело; ~ **узо́р** китњаста шара 2. *разг.* ћудљив, хировит, настран (*човек, карактер*)

причу́дник, -а *м разг.* чудак, особењак; настран, хировит човек

пришварт||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. пом.* привезати уз обалу (*брод*)

пришварт||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. пом.* пристати уз обалу (*о броду*)

пришéл||ец, -ьца *м* дошљак, досељеник

пришепётыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* шушкетати, шушљетати

пришёптыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* шапутати (*радећи нешто*)

пришéстви||е, -я *с заст.* долазак *м*, појава *ж* ◇ **ждать до второ́го ~я** чекати куков дан

приши́бленн||ый, -ая, -ое *разг.* утучен, потиштен; ~ **вид** утучен изглед

пришивá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что к чему* пришивати *шта на шта*; ~ **пу́говицы к пиджаку́** пришивати дугмета на сако 2. *что струч.* прикуцавати (*даску*) 3. *что кому фиг. нар.* пришивати, лажно приписивати 4. *кого нар.* убијати

пришивн||о́й, -а́я, -о́е пришивен; ~ **воротни́к** пришивен оковратник

приш||и́ть, -ью́, -ьёшь, -ью́т; -и́тый *сврш.* 1. *что к чему* пришити *шта на шта*; ~ **рукавá к рубáшке** пришити рукаве на кошуљу 2. *что струч.* прикуцати (*даску*) 3. *что кому фиг. нар.* пришити, лажно приписати; ~ *кому* **кра́жу** приписати *коме* крађу 4. *кого нар.* уцмекати, убити

при́шл||ый, -ая, -ое који је дошао са стране, досељен; стран, туђ; ~ **человéк** дошљак, досељеник

пришпи́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что к чему* прибадати, причвршћивати *шта на шта (чиодом)*

пришпи́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. что к чему* прибости, причврстити *шта на шта (чиодом)*

пришпо́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. мамузати, подбадати oстругама (*коња*) 2. *фиг. разг.* подбадати, подстицати (*човека*)

пришпо́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. мамузнути, подбости oстругама (*коња*) 2. *фиг. разг.* подбости, подстаћи (*човека*)

прищёлкива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* пуцкетати (*прстима, бичем*); шкљоцати (*зубима*); цоктати, мљацкати (*језиком*)

прищёлкн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. разг.* пуцнути (*прстима, бичем*); шкљоцнути (*зубима*); мљацнути (*језиком*)

прищ||еми́ть, -емлю́, -е́мишь, -е́мят; -емлённый *сврш.* приштинути, пригњечити, приклештити; ~ **пáлец двéрью** пригњечити прст вратима

прищемля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* гњечити, притискивати

прищéп, -а *м пољопр.* 1. калемљење *с* 2. процеп за калем 3. калемљено место, стабло

прищеп||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш. пољопр.* прикалемити, накалемити, прицепити

прищéп||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** штипаљка (*за рубље*)

прищéп||ок, -ка *м пољопр.* калем, цеп

прищу́р, -а *м разг.* жмирење *с*, шкиљење *с*; **глазá с ~ом** жмиркаве очи; **глядéть с ~ом** гледати жмирећи

прищу́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.*: ~ **глазá** жмирити, шкиљити, жмиркати очима

прищу́рива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* жмирити, шкиљити

прищу́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.*: ~ **глазá** зажмирити, зашкиљити; ~ **лéвый глаз** зажмирити на лево око

прищу́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* зажмири-

ти, зашкиљити; ~ **от я́ркого све́та** зажмирити од јаке светлости

прищу́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого нар.* притискати, кажњавати

прищу́ч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. кого нар.* притиснути, казнити

прию́т, -а *м* **1.** склониште *с*; уточиште *с*; **дать** ~ *кому* пружити уточиште *коме* **2.** *заст.* сиротиште *с*; **де́тский** ~ дом сирочади

прию||ти́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т *сврш. кого* пружити уточиште *коме*; ~ **на́ ночь** *кого* примити на конак *кога*; ~ **сироту́** прихватити сироче

прию||ти́ться, -чу́сь, -ти́шься, -тя́тся *сврш.* **1.** наћи уточиште, сместити се; ~ **у ро́дственников** наћи уточиште код рођака; ~ **у пе́чки** сместити се крај пећи **2.** *фиг.* прибити се; **у подно́жия горы́** ~**ти́лась избу́шка** кућица се прибила уз брдо

прию́тск||ий, -ая, -ое *заст.* који се односи на сиротиште; ~**ие де́ти** деца из сиротишта

приязне||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно *заст.* пријатељски; ~**нные чу́вства** пријатељска осећања

прия́зн||ь, -и *ж књиш.* симпатија, наклоност

прия́тел||ь, -я *м* **1.** пријатељ, близак познаник; **стари́нный** ~ стари пријатељ **2.** *разг.* пријатељу, брате (*фамилијарно обраћање непознатом човеку*); **эй,** ~**, посторони́сь-ка!** хеј, пријатељу, макни де се мало у страну!

прия́тельск||ий, -ая, -ое пријатељски; **мы с ним в** ~**их отноше́ниях** он и ја смо у пријатељским односима

прия́тно 1. *прил.* пријатно, угодно **2.** *у функц. предик.* пријатно је; **мне о́чень** ~ **вас ви́деть** драго ми је што вас видим ◊ **о́чень** ~ драго ми је (*при упознавању*)

прия́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. пријатан, угодан; ~ **за́пах** пријатан мирис; ~**ная встре́ча** пријатан сусрет; ~**ная обстано́вка** пријатна (угодна) атмосфера; ~**ная но́вость** пријатна новост **2.** пријатан, мио, згодан; ~ **челове́к** пријатан човек; ~**ная нару́жность** пријатна спољашност; ~**ное лицо́** мило лице ◊ ~**ного аппети́та!** пријатно!

прия́||ть, *буд, вр. се не употр., прошл.* **-л, -ла, -ло; -тый** *сврш. заст. свеч.* примити, прихватити

про *предл. с ак. разг.* **1.** *у објекатској допуни* а) за *с ак.*; **спра́шивать про** *кого* питати за *кога* б) о *с лок.*; **говори́ть про друзе́й** говорити о пријатељима; **ска́зка, пе́сня про** *кого, что* прича, песма о *коме, чему* в) ген. без предл.; **вспо́мнить про** *кого, что* сетити се *кога, чега* **2.** *у одредби намене* за *с ак.*; **э́то не про нас** то није за нас; **оста́вить про запа́с** оставити за резерву; **откла́дывать де́ньги про чёрный день** штедети паре за црне дане ◊ **поду́мать про себя́** помислити у себи; **чита́ть про себя́** читати у себи; **ни за что́, ни про что́** ни за шта, без икаква разлога (повода)

проанализи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* анализирати, анализовати

проаннотир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. струч.* саставити анотацију

про́б||а[1], -ы *ж* **1.** проба, испитивање *с*, проверавање *с*; **взять на** ~**у** узети на пробу (испитивање) **2.** узорак *м*, примерак *м (за анализу, проверу)*; **взять** ~**у** узети примерак ◊ ~ **пера́** први књижевни покушај

про́б||а[2], -ы *ж* жиг *м*, пунца (*на израђевинама од племенитих метала*); **зо́лото ни́зкой** ~**ы** малокаратно злато ◊ **вы́сшей (высо́кой)** ~**ы** одличног квалитета

пробавля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. чем разг.* **1.** задовољавати се (*нечим малим*) **2.** излазити некако на крај, животарити

проба́лтыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* изврбљавати се, издавати тајну (*нехотице, несвесно*)

пробе́г, -а *м* **1.** *спорт.* трка *ж*, утрка *ж*; **автомоби́льный** ~ аутомобилска трка **2.** *струч.* пређени пут, вожња *ж (у одређеном времену)*; **испыта́тельный** ~ пробна вожња; **ваго́н в** ~**е** вагон је на путу

пробе́га||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** претрчати, протрчати; ~ **весь день** провести дан у трчкарању **2.** *разг.* пропустити због трчкарања (*ручак итд.*)

пробега́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** протрчавати, претрчавати; ~ **ми́мо до́ма** протрчавати поред (мимо) куће; ~ **по у́лице** протрчавати улицом; ~ **че́рез мост** претрчавати преко моста **2.** *что* претрчавати; ~ **большо́е расстоя́ние** претрчавати велику дистанцу **3.** *само 3. л. фиг.* промицати, прелетати; **по стене́** ~**ют те́ни** по зидовима промичу сенке; **по лицу́** ~**ет су́дорога** преко лица прелеће грч **4.** *фиг. разг.* прелетати погледом, летимично читати **5.** *само 3. л. струч.* прелазити (*у одређеном времену*)

пробе||жа́ть, -гу́, -жи́шь, -гу́т *сврш.* **1.** протрчати, претрчати; ~ **ми́мо до́ма** протрчати поред куће; ~ **че́рез мост** претрчати преко моста; ~ **по за́лу** протрчати по сали **2.** *что* претрчати; ~ **киломе́тр** претрчати километар **3.** *само 3. л. фиг.* промаћи, пролетети; **по лицу́** ~**жа́ла су́дорога** преко лица је прелетео грч **4.** *фиг. разг.* прелетети погледом, летимично прочитати; ~ **газе́ту** летимично прочитати новине

пробе||жа́ться, -гу́сь, -жи́шься, -гу́тся *сврш.* потрчати (*мало*)

пробе́ж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** трка, трчање *с*, претрчавање *с*

пробе́л, -а *м* **1.** празнина *ж*, празно место (*у тексту*); проред, размак **2.** *фиг.* недостатак, празнина *ж*, мањкавост *ж*; ~ **в зна́ниях** празнина у знању

пробива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** пробијати, бушити; ~ **сте́ну** пробијати зид **2.** *фиг. нар.* пробијати, постизати уз велике напоре; ~ **себе́ доро́гу** крчити себи пут

пробива́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** пробијати се; ~ **сквозь толпу́** пробијати се кроз гомилу људи **2.** *само 3. л.* ницати, избијати (*о биљкама итд.*) **3.** *фиг. разг.* тешко живети, једва састављати крај с крајем

пробивн||о́й, -а́я, -о́е 1. *струч.* пробојни; ~**а́я си́ла снаря́да** пробојна снага гранате **2.** *фиг. разг.* енергичан, окретан, упоран; ~ **па́рень** енергичан младић

пробира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого разг.* обузимати, прожимати (*о мразу, хладноћи*); спопадати (*о страху*) **2.** *кого фиг. разг.* грдити, корити **3.** *что пољопр.* плевити

пробира́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** пробијати се, гурати се, продирати; ~ **к вы́ходу** пробијати се према излазу **2.** увлачити се, шуњати се (*потајно*)

пробир||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** епрувета

проби́рн||ый, -ая, -ое *струч.* **1.** пробни (*примерак метала, руде итд.*) **2.** каратни; ~**ое клеймо́** пунца

пробир||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. струч.* **1.** испитивати, анализирати (*метал, руду*) **2.** пунцирати

проб||и́ть, -ью́, -ьёшь, -ью́т; -и́тый *сврш.* **1.** пробити, пробушити; **~ отве́рстие** пробушити отвор; **~ окно́** пробити прозор; **пу́ля ~и́ла плечо́** метак је пробио раме **2.** *фиг. нар.* пробити, постићи уз велике напоре; **ника́к не мо́жем ~ э́то де́ло** никако не можемо да пробијемо ту ствар **3.** *спорт.*: **~ по воро́там** пуцати на гол **4.** *во что* ударити (*у бубањ, у звоно*); **~ трево́гу** дати знак за узбуну **5.** *само 3. л.* избити, откуцати (*о часовнику*); **~и́ло двена́дцать часо́в** *безл.* избило је дванаест часова ◇ **~ себе́ доро́гу** прокрчити себи пут

проб||и́ться, -ью́сь, -ьёшься, -ью́тся *сврш.* **1.** пробити се; **~ сквозь толпу́** пробити се кроз гомилу; **~ из окруже́ния** пробити се из обруча **2.** *само 3. л.* никнути, избити (*о биљкама итд.*) **3.** *разг. над чем* промучити се; **~ весь день над зада́чей** промучити се читав дан над задатком **4.** *разг.* проживети (*тешко, једва*); **~ до весны́** једва издржати до пролећа

про́б||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** плута **2.** запушач *м*, чеп *м*; **стекля́нная ~** стаклени запушач **3.** *фиг.* застој *м*, закрченост (*у саобраћају*); **на перекрёстке образова́лась ~** на раскрсници је настао застој **4.** *ел.* осигурач *м*; **~ки перегоре́ли** осигурачи су прегорели ◇ **глуп как ~** глуп као клада

про́бков||ый, -ая, -ое од плуте, плутани

пробле́м||а, -ы *ж* проблем *м*; **разреши́ть ~у** решити проблем

проблемати́ческ||ий, -ая, -ое, проблемати́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но проблематичан

пробле́мн||ый, -ая, -ое проблемски

про́блеск, -а *м* **1.** блесак, севање *с* **2.** *фиг.* искра *ж*, зрачак; **~ наде́жды** зрачак наде; **~ созна́ния** искра свести

проблёскива||ть, -ет, -ют *несврш.* светлуцати, севати

проблесн||у́ть, -ёт, -у́т *сврш.* блеснути, засветлуцати, севнути; **сквозь ту́чу ~у́ла мо́лния** кроз облак је блеснула муња

про́бн||ый[1], -ая, -ое пробни, огледни, покусни; **~ полёт** пробни лет ◇ **~ ка́мень** пробни камен

про́бн||ый[2], -ая, -ое *струч.*: **~ое зо́лото** злато са жигом (пунцом)

про́б||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* **1.** *что* испитивати, проверавати; **~ свои́ си́лы** проверавати своје снаге **2.** *что* пробати, кушати (*јело*) **3.** *с инф.* покушавати; **он ~ует писа́ть стихи́** покушава да пише песме

прободá||ть, -ет, -ют *сврш.* пробости (*роговима*)

прободе́ни||е, -я *с мед.* перфорација *ж*; **~ кишо́к** перфорација црева

пробо́ин||а, -ы *ж* рупа, отвор *м*; **~ в броне́** рупа на оклопу

пробо́||й, -я *м* **1.** пробијање *с*; бушење *с* **2.** скоба *ж*; стега *ж (за катанац)*

пробо́йник, -а *м тех.* пробојац

проболе́||ть[1], -ю, -ешь, -ют *сврш.* одболовати, проболовати, бити болестан (*извесно време*); **он ~л три дня** одболовао је три дана

пробол||е́ть[2], -и́т, -я́т *сврш.* болети (*извесно време*); **зуб ~и́т недо́лго** зуб неће дуго болети

проболта́||ться[1], -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* избрбљати се, изланути се, одати тајну (*нехотице*)

проболта́||ться[2], -юсь, -ешься, -ются *сврш. нар.* прошврљати, продангубити, лутати, тумарати (*извесно време*); **~ на у́лице до ве́чера** продангубити на улици до вечери

пробо́р, -а *м* раздељак (*на коси*); **прямо́й ~** раздељак на средини главе; **косо́й ~** раздељак са стране

пробо́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *разг.* грдња, укор *м*, прекор *м* **2.** *пољопр.* плевљење *с*

проборм||ота́ть, -очу́, -о́чешь, -о́чут *сврш.* промрмљати, прогунђати

проборон||и́ть, -ю, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. пољопр.* **1.** продрљати, избранати **2.** дрљати, бранати (*извесно време*)

про́бочник, -а *м нар.* вадичеп, отпушач

про́бочн||ый, -ая, -ое који се односи на чеп, запушач

пробра́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** израчунавати, пребројавати (*на рачунаљци*) **2.** грешити при рачунању (*на рачунаљци*)

проб||ра́ть, -еру́, -ерёшь, -еру́т; про́бранный *сврш.* **1.** *кого разг.* обузети, прожети; **меня́ моро́з ~ра́л** добро сам промрзао; **страх ~ра́л** *кого* спопао је страх *кога* **2.** *кого фиг. разг.* изгрдити, укорити **3.** *что пољопр.* оплевити

проб||ра́ться, -еру́сь, -ерёшься, -еру́тся; *прошл.* **-ра́лся, -рала́сь, -ра́лось** *и* **-рало́сь** *сврш.* **1.** пробити се, прогурати се, продрети; **~ сквозь толпу́** пробити се кроз гомилу **2.** увући се, ушуњати се (*потајно*); **~ но́чью в дом** ушуњати се ноћу у кућу

пробренч||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш.* **1.** *чем и без обј.* зазвецкати, зазвекетати **2.** *на чём разг.* отандркати, одрндати (*на гитари итд.*)

пробр||оди́ть, -ожу́, -о́дишь, -о́дят *сврш.* пролутати, проскитати, протумарати (*извесно време*)

пробро́||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш. разг.* **1.** израчунати, пребројати (*на рачунаљци*) **2.** погрешити, пребацити се (*при рачунању на рачунаљци*)

пробубн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш. разг.* промумлати, пробрундати

проб||уди́ть, -ужу́, -у́дишь, -у́дят; -уждённый *сврш.* пробудити, побудити; подстаћи, изазвати; **~ жела́ние** пробудити жељу; **~ интере́с** *к чему* побудити (изазвати) интересовање *за шта*; **~ любопы́тство** пробудити (подстаћи) радозналост

проб||уди́ться, -ужу́сь, -у́дишься, -у́дятся *сврш.* **1.** *књиш.* пробудити се **2.** *само 3. л. фиг.* појавити се, никнути; **~уди́лась наде́жда** појавила се нада

пробужда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* будити, побуђивати; подстицати, изазивати; **~ жела́ние** будити жељу; **~ интере́с** *к чему* побуђивати (изазивати) интересовање *за шта*

пробужда́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *књиш.* будити се **2.** *само 3. л. фиг.* појављивати се, ницати (*о неком осећању итд.*)

пробура́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* пробушити, провртети (*сврдлом*)

пробур||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. тех.* пробушити, провртети; пробити (*бушотину итд.*)

проб||ы́ть, -у́ду, -у́дешь, -у́дут; *прошл.* **про́был** *и* **-ы́л, -ыла́, про́было** *и* **-ы́ло** *сврш.* проборавити, проживети, остати (*извесно време*); **~ всё ле́то в дере́вне** провести читаво лето на селу

прова́л, -а *м* **1.** падање *с*, пропадање *с*, рушење *с* **2.** јама *ж*, провалија *ж*, рупа *ж*; **глубо́кий ~ в гора́х** дубока провалија у планинама **3.** неуспех, пропаст *ж*, крах; **потерпе́ть ~** претрпети неуспех **4.** *фиг.* празнина *ж*; **~ в па́мяти** празнина у памћењу

прова́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* рушити,

проваљивати 2. *что разг.* кварити, упропашћивати 3. *кого разг.* обарати, рушити (*на испиту*) 4. *имп.* **прова́ливай!** *нар.* губи се!, бриши!, торњај се!

прова́лива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. упадати, пропадати, проваљивати се 2. *само 3. л.* рушити се 3. *разг.* доживљавати неуспех, пропадати 4. *разг.* падати (*на испиту*) 5. *фиг. нар.* нестајати, губити се 6. *само 3. л.* упадати (*о образима итд.*)

пров||али́ть, -алю́, -а́лишь, -а́лят; -а́ленный *сврш.* 1. *что* срушити, провалити; **снег ~али́л кры́шу** снег је срушио кров 2. *что разг.* упропастити, покварити, уништити; **~ де́ло** упропастити ствар 3. *кого разг.* оборити, срушити (*на испиту*)

пров||али́ться, -алю́сь, -а́лишься, -а́лятся *сврш.* 1. упасти, пропасти, провалити се; **~ в я́му** упасти у јаму 2. *само 3. л.* срушити се (*о крову итд.*) 3. *разг.* доживети неуспех, пропасти; **пье́са ~али́лась** (позоришни) комад је доживео неуспех (фијаско); **пла́ны ~али́лись** планови су пропали; **подпо́льная организа́ция ~али́лась** илегална организација је откривена 4. *разг.* пасти; **~ на экза́мене** пасти на испиту 5. *фиг. нар.* нестати, изгубити се; **куда́ он ~али́лся?** где је он нестао? 6. *само 3. л.* упасти; **щёки ~али́лись** образи су упали ◇ **я гото́в сквозь зе́млю ~** спреман сам у земљу да пропаднем (*од стида*); **как сквозь зе́млю ~али́лся** као да је у земљу пропао; **~ мне на э́том ме́сте!** *нар.* нека ме ђаво носи!, нека ме бог убије! (*ако не говорим истину*)

прованса́л||ь, -я *м кув.*: **со́ус ~** сос од жуманаца са зачинима, мајонеза; **капу́ста ~** кисели купус са уљем и зачинима

прова́нск||ий, -ая, -ое: ~ое ма́сло маслиново уље

прова́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прокувавати, искувавати

прова́рива||ться, -ется, -ются *несврш.* прокувавати се, искувавати се

пров||ари́ть, -арю́, -а́ришь, -а́рят; -а́ренный *сврш.* 1. прокувати, искувати 2. кувати (*извесно време*)

пров||ари́ться, -а́рится, -а́рятся *сврш.* 1. прокувати се, искувати се 2. кувати се (*извесно време*)

прове́да||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* 1. *кого, что* посетити, обићи; **~ родны́х** посетити рођаке 2. *что о ком, чём* чути, дознати; **~ о прие́зде знако́мого** сазнати о доласку познаника

проведе́ни||е, -я *с* 1. провођење 2. повлачење (*границе итд.*) 3. изградња *ж* (*пута*); спровођење (*водовода*); увођење (*струје*) 4. извршење (*реформе*); спровођење (*политике*); одржавање (*такмичења*) ◇ **~ в жизнь** спровођење у живот

прове́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. *кого, что* посећивати, обилазити 2. *что о ком, чём* чути, дознавати

провез||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **провёз, -ла́, -ло́; -ённый** *сврш.* 1. *кого, что* превести, провести (*превозним средством*); **~ по́лем** превести преко поља; **~ ми́мо теа́тра** провести поред позоришта 2. *что* пренети; **~ контраба́нду че́рез грани́цу** прокријумчарити робу преко границе

провентили́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* 1. проветрити, извршити вентилацију 2. *фиг. нар.* испитати, разјаснити

прове́ренн||ый, -ая, -ое проверен, поуздан; **~ рабо́тник** проверен радник

прове́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. проверити, контролисати; прегледати; **~ реше́ние зада́чи** проверити решење задатка; **~ биле́ты** извршити контролу карата 2. проверити, испитати; **~ зна́ния уча́щихся** проверити знање ученика; **~ мото́р** испитати мотор

прове́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. проверавање *с*, контрола, преглед *м*; **~ докуме́нтов** преглед докумената 2. проверавање *с*, испитивање *с*; испит *м*

проверн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; провёрнутый *сврш.* 1. *разг.* пробушити, провртети (*рупу итд.*) 2. окрећући покренути 3. *разг.* самлети, уситнити; **~ мя́со че́рез мясору́бку** самлети месо 4. *фиг. нар.* брзо урадити, обавити (*неки посао*)

прове́рочн||ый, -ая, -ое контролни, испитни, за проверавање

пров||ерте́ть, -ерчу́, -е́ртишь, -е́ртят; -е́рченный *сврш.* 1. *что разг.* пробушити, провртети 2. бушити, вртети (*извесно време*)

провёртыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* бушити (*рупу итд.*)

прове́рщик, -а *м* контролор, ревизор

проверя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. проверавати, контролисати; прегледавати 2. проверавати, испитивати (*знање итд.*)

прове́с[1], **-а** *м струч.* мањак у тежини, закидање *с* на мери

прове́с[2], **-а** *м струч.* улегнуће *с* (*од терета*)

прове́||сить[1], **-шу, -сишь, -сят; -шенный** *сврш. струч.* 1. укинути на мери 2. просушити на ваздуху (*месо, месне производе*)

прове́||сить[2], **-шу, -сишь, -сят; -шенный** *сврш. струч.* проверити правост (*линије*), равнину (*површине*)

прове||сти́, -ду́, -дёшь, -ду́т; *прошл.* **провёл, -ла́, -ло́; -дённый** *сврш.* 1. *кого, что* спровести, провести; **~ отря́д че́рез лес** провести одред кроз шуму 2. *что чем* повући; **~ ли́нию, грани́цу** повући линију, границу; **~ смычко́м по стру́нам** повући гудало по жицама 3. *что* изградити; спровести; увести; **~ доро́гу** изградити пут; **~ водопрово́д** спровести водовод; **~ электри́чество** увести струју; **~ телефо́н** увести телефон 4. *что* провести; **~ ле́то в дере́вне** провести лето на селу; **~ день за чте́нием** провести дан у читању; **хорошо́ ~ вре́мя** лепо се провести 5. *что* извршити, спровести; одржати; **~ иссле́дование** *чего* извршити истраживање *чега*; **~ рефо́рму** извршити (спровести) реформу; **~ собра́ние** одржати збор (састанак); **~ пресс-конфере́нцию** одржати конференцију за штампу 6. *кого, что књиг.* завести, прокњижити 7. *кого разг.* преварити; **его́ не ~дёшь** неће га човек лако преварити ◇ **~ в жизнь** *что* спровести у живот *шта*

прове́трива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* проветравати, зрачити

прове́трива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* проветравати се, зрачити се 2. *фиг. разг.* разонођивати се, искључивати се (*од свакодневних обавеза, послова*)

прове́тр||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* проветрити, прозрачити; **~ ко́мнаты** проветрити собе

прове́тр||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. *само 3. л.* проветрити се, прозрачити се; **помеще́ние хорошо́ ~илось** просторија се добро проветрила 2. *фиг. разг.* разонодити се, искључити се (*од свакодневних обавеза, послова*)

прове́шива||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. струч.*

1. закидати на мери 2. сушити на сунцу (*месо, месне производе*)

прове́шива||ть², **-ю, -ешь, -ют** *несврш. струч.* проверавати правост (*линије*), равнину (*површине*)

прове́||ять, -ю, -ешь, -ют; -янный *сврш.* провејати (*жито итд.*)

провиа́нт, -а *м војн. заст.* провијант, храна *ж*

провиа́нтск||ий, -ая, -ое *војн.* провијантски

прови́дени||е, -я *с књиш.* предвиђање

провиде́ни||е, -я *с рел.* провиђење, промисао *ж*

прови́||деть, -жу, -дишь, -дят *несврш. књиш.* предвиђати

прови́д||ец, -ца *м књиш.* пророк, видовњак, визионар

прови́зи||я, -и *ж заст.* провијант *м*, храна

прови́зор, -а *м* апотекар, магистар фармације

провизо́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* провизоран, привремен, пробни

провин||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. в чём, чем перед кем* скривити *шта коме,* огрешити се *према коме*; ~ **пе́ред роди́телями** огрешити се према родитељима; **в чём он ~и́лся?** шта је скривио?

прови́нност||ь, -и *ж разг.* кривица, грешка

провинциа́л, -а *м заст.* провинцијалац

провинциали́зм, -а *м* провинцијализам

провинциа́льност||ь, -и *ж* провинцијалност

провинциа́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. провинцијски 2. провинцијски, провинцијалан; **~ьные нра́вы** провинцијски обичаји

прови́нци||я, -и *ж* 1. провинција, покрајина 2. провинција, унутрашњост; **глуха́я ~** тешка провинција

провиса́||ть, -ет, -ют *несврш.* улегати се, увијати се, кривити се (*под теретом*)

провис||е́ть, -и́т, -я́т *сврш.* стајати (*висећи*); висити (*извесно време*); **пла́тье всё ле́то ~е́ло в шкафу́** хаљина је читаво лето стајала у орману

прови́||снуть, -снет, -снут; *прошл.* **-с, -сла, -сло** *сврш.* улегнути се, увити се, искривити се (*под теретом*); **потоло́к ~с** плафон се угнуо

про́вод, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** вод, жица *ж*, кабел; **телефо́нный ~** телефонски вод; **прямо́й ~** директна линија

проводи́мост||ь, -и *ж физ.* спроводљивост; **~ мета́ллов** спроводљивост метала

пров||оди́ть¹, **-ожу́, -о́дишь, -о́дят** *несврш.* 1. *кого, что* проводити 2. *что, чем* повлачити; **~ карандашо́м пряму́ю ли́нию** повлачити оловком праву линију 3. *что* градити; спроводити; уводити; **~ желе́зную доро́гу** градити железничку пругу; **~ водопрово́д** спроводити водовод; **~ электри́чество** уводити струју 4. *что* проводити; **~ о́тпуск на мо́ре** летовати (проводити годишњи одмор) на мору; **~ вре́мя с друзья́ми** проводити време с пријатељима 5. *что* вршити, спроводити; одржавати; **~ преобразова́ния, рефо́рмы** вршити (спроводити) реформе; **~ поли́тику ми́ра** спроводити мирољубиву политику; **~ рассле́дование** спроводити истрагу; **~ ми́тинг** одржавати митинг; **~ соревнова́ния** одржавати такмичење 6. *кого, что књиг.* заводити, књижити 7. *кого разг.* варати 8. *само 3. л. что физ.* проводити, спроводити; **мета́лл хорошо́ ~о́дит электри́чество** метал добро спроводи струју ◇ **~ в жизнь** *что* спроводити у живот *шта*

пров||оди́ть², **-ожу́, -о́дишь, -о́дят** *сврш.* 1. испратити, отпратити; отпремити; **~ дру́га на вокза́л** испратити пријатеља на станицу; **~ сы́на в а́рмию** отпремити сина у армију 2. пропратити; **~** *кого* **взгля́дом (глаза́ми)** пропратити *кога* погледом 3. *нар.* избацити, истерати

прово́дк||а, -и *ж* 1. спровођење *с*, провођење *с* 2. повлачење *с*, означавање *с (границе)* 3. изграђивање *с (пута)*; спровођење *с (водовода)*; увођење *с (струје)* 4. *књиг.* завођење *с*, књижење *с* 5. *ел.* инсталација, мрежа; **электри́ческая ~** електрична инсталација

проводни́к¹, **-а́** *м* 1. пратилац, водич 2. спроводник (*у возу*)

проводни́к², **-а́** *м* 1. *физ.* спроводник, проводник 2. *фиг.* пропагатор, преносилац (*културе, идеја итд.*)

про́вод||ы, -ов *мн.* испраћај *м*, отпремање *с*

провожа́т||ый, -ого *м* пратилац, водич

провожа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. испраћати, пратити; отпремати; **~ де́вушку до до́ма** пратити девојку до куће 2. пратити (*погледом*) 3. *нар.* избацивати, истеривати

прово́з, -а *м* превоз, транспорт

провозве||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш. свеч.* свечано објавити; предсказати, прорећи; **~ нача́ло но́вой э́ры** предсказати почетак нове ере

провозве́стник, -а *м свеч.* пророк, предсказивач

провозвеща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. свеч.* свечано објављивати; предсказивати, прорицати

провозгла||си́ть, -шу́, -си́шь, -ся́т; -шённый *сврш.* 1. *что* прогласити; свечано објавити; **~ респу́блику** прогласити републику; **~ тост** одржати здравицу, наздравити 2. *кого кем књиш.* прогласити *кога за кога*; **~** *кого* **победи́телем** прогласити *кога* за победника

провозглаша́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* проглашавати; свечано објављивати 2. *кого кем књиш.* проглашавати *кога за кога*

пров||ози́ть¹, **-ожу́, -о́зишь, -о́зят** *несврш.* 1. *кого, что* превозити, провозити; **~ че́рез лес** превозити кроз шуму; **~ ми́мо до́ма** провозити поред куће 2. *что* преносити; **~ контраба́нду че́рез грани́цу** кријумчарити робу преко границе

пров||ози́ть², **-ожу́, -о́зишь, -о́зят** *сврш.* превозити, провозити (*извесно време*)

пров||ози́ться, -ожу́сь, -о́зишься, -о́зятся *сврш. разг.* 1. забавити се; **де́ти ~ози́лись весь ве́чер** деца су се забавила читаво вече 2. *с кем, чем* позабавити се, мучити се, гњавити се (*извесно време*); **~ с дела́ми** намучити се с пословима

провозн||о́й, -а́я, -о́е превозни, за превоз

провока́тор, -а *м* провокатор

провока́торск||ий, -ая, -ое провокаторски

провокацио́нн||ый, -ая, -ое провокациони, провокативан; **~ вопро́с** провокативно питање

провока́ци||я, -и *ж* провокација; **соверши́ть ~ю** извршити провокацију; **не поддава́ться на ~и** не наседати провокацији

про́волок||а, -и *ж* жица; **колю́чая ~** бодљикава жица

провол||очи́ть, -очу́, -о́чишь *и* **-очи́шь, -о́чат** *и* **-оча́т; -о́ченный** *и* **-очённый** *сврш. нар.* 1. провући (*по земљи*) 2. отегнути, завући (*време*)

проволо́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* одуговлачење *с*, отезање *с*, одгађање *с*; **реши́ть де́ло без ~ек** решити ствар без одлагања

про́волочн||ый, -ая, -ое жичани, од жице

проволо́||чь, -ку́, -чёшь, -ку́т; *прошл.* **-к, -кла́, -кло́; -чённый** *сврш. нар.* провући (*по земљи*)

провоня́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. чем нар.* засмрдети *на шта*

прово́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. брз, хитар, жустар; **~ шаг** брз корак **2.** спретан, окретан, сналажљив

провор||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. разг.* бити ухваћен у поткрадању, у проневери; долијати

проворо́н||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. нар.* пропустити (*прилику итд.*)

прово́рств||о, -а *с* спретност *ж*, окретност *ж*; сналажљивост *ж*; брзина *ж*, хитрост *ж*; **обнару́жить необыча́йное ~** испољити необичну спретност (брзину)

проворч||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш.* **1.** *что* промрмљати, прогунђати **2.** гунђати, мрмљати (*извесно време*)

провоци́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* провоцирати

провощ||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* навоштити, натопити воском

провр||а́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш. нар.* одати се, изблебетати се

провя́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* просушити, осушити на сунцу, ваздуху (*рибу итд.*)

провя́л||иться, -ится, -ятся *сврш.* просушити се, осушити се на сунцу, ваздуху (*о риби итд.*)

прогада́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* прерачунати се, преварити се у рачуну

прога́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* прерачунавати се, грешити у рачуну

прога́лин||а, -ы *ж разг.* **1.** пропланак *м* **2.** чистина, ведрина (*на небу итд.*)

проги́б, -а *м* улегнуће *с*, угнуто, савијено место; **~ в ба́лке** улегнуће на греди

прогиба́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* савијати, угибати (*под теретом*)

прогиба́||ться, -ется, -ются *несврш.* савијати се, угибати се (*под теретом*)

прогимна́зи||я, -и *ж ист.* непуна гимназија

прогла́||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* **1.** пропеглати; испеглати **2.** пеглати (*извесно време*)

прогла́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пеглати, глачати

прогла́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** гутати; **~ табле́тку** гутати таблету **2.** *фиг. разг.* гутати; **говори́ть, ~я слова́** говорити гутајући речи

прогл||оти́ть, -очу́, -о́тишь, -о́тят; -о́ченный *сврш.* **1.** прогутати; **~ лека́рство** прогутати лек **2.** *фиг. разг.* прогутати; **~ кни́гу** прогутати књигу; **~ оскорбле́ние** прогутати увреду ◇ **~ пилю́лю** прогутати пилулу; **язы́к ~о́тил** одузео му се језик, ћути као заливен; **язы́к ~о́тишь** да прсте полижеш (*о укусном јелу*)

прогля||де́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т *сврш.* **1.** прегледати (*површно*), прелетети (*погледом*) **2.** *фиг. разг.* превидети, не опазити ◇ **все глаза́ ~** уморити очи (*узалудно чекајући*)

прогля́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** прегледати (*површно*), прелетати (*погледом*) **2.** *фиг. разг.* превиђати, не опажати

прогл||яну́ть, -я́нет, -я́нут *сврш.* провирити, појавити се, помолити се; **сквозь ту́чи ~яну́ло со́лнце** кроз облак провирило је сунце

прог||на́ть, -оню́, -о́нишь, -о́нят; *прошл.* **-на́л, -нала́, -на́ло; про́гнанный** *сврш.* **1.** *кого, что* протерати; **~ ста́до по дере́вне** протерати стадо кроз село **2.** *кого, что* отерати, истерати; прогнати, протерати; **~ и́з дому** истерати из куће; **~ с рабо́ты** отерати са посла **3.** *что фиг.* отерати; **~ ску́ку** отерати досаду **4.** *поз.* извести (*позоришни комад у току једне пробе*) **5.** *нар.* projурити; протрчати

прогне́ва||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. заст.* разљутити, разбеснети, расрдити

прогне́ва||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. заст.* разљутити се, разбеснети се, расрдити се

прогнев||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *сврш. заст. в.* **прогне́вать**

прогнива́||ть, -ет, -ют *несврш.* трунути, трулети, гњилети

прогни́||ть, -ю́, -ёшь, -ю́т; *прошл.* **-л, -ла́, -ло** *сврш.* иструнути, иструлети, сагњилети ◇ **~вшее о́бщество** труло друштво

прогно́з, -а *м* прогноза *ж*; **~ пого́ды** прогноза времена; **~ собы́тий** прогноза догађаја

прогнози́ровани||е, -я *с* прогнозирање; **~ спро́са** прогнозирање потражње (*робе*)

прогнози́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* прогнозирати; **~ экономи́ческие проце́ссы** прогнозирати економске процесе

прогн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; -у́тый *сврш.* савити, угнути; **кни́ги ~у́ли по́лку** књиге су савиле полицу

прогн||у́ться, -ётся, -у́тся *сврш.* савити се, угнути се; **по́лка ~у́лась** полица се савила

проговáрива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* изговарати

проговáрива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* изрицати се, избрбљавати се

проговор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* **1.** *что* изговорити; **за весь ве́чер он не ~и́л ни сло́ва** у току целе вечери није ниједну реч изговорио **2.** говорити, разговарати (*извесно време*); **мы с ним ~и́ли весь ве́чер** он и ја смо разговарали цело вече

проговор||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* изрећи се, избрбљати се; **~ о свои́х наме́рениях** нехотице одати своје намере

проголода́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* прогладовати, гладовати (*извесно време*)

проголода́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* огладнети

проголос||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш.* гласати, дати свој глас; **~ за резолю́цию** гласати за резолуцију; **~ за кандида́та** гласати за кандидата

прого́н, -а[1] *м* **1.** споредна улица (*на селу*) **2.** пролаз (*за терање стоке на пашу*) **3.** *поз.* пробно извођење позоришног комада

прого́н, -а[2] *м грађ.* носач, греда *ж*

прого́н||ы, -ов *мн.* (*јд.* **прого́н, -а** *м*) *заст.* возарина *ж*, путни трошак

прого́нн||ый, -ая, -ое: ~ые де́ньги *заст.* возарина, путни трошак

прогоня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что* протеривати, терати (*стоку кроз село итд.*) **2.** *кого, что* истеривати, терати; прогонити, протеривати **3.** *что фиг.* терати (*досаду итд.*) **4.** *поз.* изводити (*позоришни комад у току једне пробе*)

прогора́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *само 3. л.* горети, сагоревати; прогоревати **2.** *фиг. разг.* пропадати, банкротирати

прогор||е́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш.* **1.** *само 3. л.* изгорети, сагорети; прогорети; **дрова́ в пе́чке ~е́ли** дрва у пећи су изгорела **2.** *само 3. л.* горети (*извесно*

време) 3. *фиг. разг.* пропасти, банкротирати; **дéло ~éло** ствар је пропала

прогóрклост||ь, -и *ж* горчина, ужеженост

прогóркл||ый, -ая, -ое ужежен, ужегнут, нагорак; **~ое мáсло** нагорак маслац

прогóркн||уть, -ет, -ут *сврш.* ужегнути се, покварити се (*о маслацу итд.*)

прогрáмм||а, -ы *ж* програм *м*; **быть в ~е** бити на програму; **~ по фи́зике** програм из физике

программи́ровани||е, -я *с* програмирање

программи́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* програмирати

программи́ст, -а *м* програмер

прогрáммн||ый, -ая, -ое програмски; **~ое управлéние** програмирано управљање

прогрем||éть, -лю́, -и́шь, -я́т *сврш.* 1. прогрмети, протутњати; **~éл гром** прогрмело је; **~éли вы́стрелы** прогрмели су пуцњи 2. *фиг.* протутњати (*о слави итд.*)

прогрéсс, -а *м* прогрес, напредак; **идти́ по пути́ ~а** ићи путем прогреса

прогресси́вк||а, -и *ж разг.* плата за учинак преко норме

прогресси́вност||ь, -и *ж* напредност, прогресивност

прогресси́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. прогресиван, поступан; **~ парали́ч** *мед.* прогресивна парализа 2. напредан, прогресиван; **~ные идéи** напредне идеје; **~ные си́лы** напредне снаге

прогресси́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* напредовати, прогресивно се развијати

прогрéсси||я, -и *ж мат.* прогресија; **арифмети́ческая, геометри́ческая ~** аритметичка, геометријска прогресија

прогре||сти́[1]**, -бу́, -бёшь, -бу́т** *сврш. что* одгрнути, разгрнути; **~ в снегу́ дорóжку** разгрнути у снегу стазицу

прогре||сти́[2]**, -бу́, -бёшь, -бу́т** *сврш.* веслати (*извесно време*)

прогрé||ть, -ю, -ешь, -ют; -тый *сврш.* загрејати, угрејати; **~ мотóр** загрејати мотор; **~ помещéние** загрејати просторију

прогрé||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* загрејати се, угрејати се; **помещéние ~лось** просторија се угрејала

прогромыхá||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* прогрмети, протутњати; протандркати (*о таљигама*)

прогрох||отáть, -очу́, -óчешь, -óчут *сврш. разг.* прогрмети, протутњати, прогрувати; прогрохотати

прогрызá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прогризати; глодати

прогры́||зть, -зу́, -зёшь, -зу́т; -зенный *сврш.* прогристи, прегристи; проглодати; **мышь ~зла дыру́** миш је прогризао рупу

прогу||дéть, -жу́, -ди́шь, -дя́т *сврш.* забрујати; разлећи се

прогу́л, -а *м* изостанак с посла (*неоправдан*)

прогу́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что нар.* пропуштати (*због шетње*) 2. *что* изостајати *са чега*; **~ заня́тия** изостајати са наставе 3. *что разг.* ћердати, трошити (*новац*) 4. *кого разг.* водити у шетњу, шетати; **~ собáку** шетати пса

прогу́лива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* шетати (се)

прогу́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** шетња; **зáгородная ~** шетња ван града; **идти́ (ходи́ть) на ~ку** ићи у шетњу; **взять с собóй сы́на на ~ку** повести сина у шетњу

прогу́лочн||ый, -ая, -ое за шетњу; **~ кáтер** моторни чамац за шетњу по води; **~ шаг** лаган корак

прогу́льщик, -а *м* онај који често изостаје (*са посла, наставе*); забушант

прогуля́||ть, -ю, -ешь, -ют; прогу́лянный *сврш.* 1. шетати (се) (*извесно време*); **~ час** провести у шетњи један сат 2. веселити се, забављати се (*извесно време*); **~ два дня на свáдьбе** провести се два дана на свадби 3. *что нар.* пропустити (*због шетње*); **~ обéд** пропустити ручак 4. *что* изостати *са чега*; **~ урóк** изостати са часа 5. *что разг.* проћердати, потрошити, профућкати (*новац*)

прогуля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* прошетати (се); **~ по бéрегу** прошетати (се) обалом

прода||вáть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* 1. продавати 2. *фиг.* продавати, издавати (*непријатељу итд.*)

прода||вáться, -ю́сь, -ёшься, -ю́тся *несврш.* продавати се

продав||éц, -цá *м* продавац, продавач

прод||ави́ть, -авлю́, -áвишь, -áвят; -áвленный *сврш.* 1. пробушити, пробити; **~ стекло́** разбити стакло 2. угнути; **~áвленный ди́вáн** улегнут кауч

прод||ави́ться, -áвится, -áвятся *сврш.* угнути се (*од притиска*); **сидéнье в сту́ле ~ави́лось** седиште на столици се савило

продáвлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. проваљивати, пробијати 2. угибати

продáвлива||ться, -ется, -ются *несврш.* угибати се (*од притиска*)

продавщи́ц||а, -ы *ж* продавачица

продáж||а, -и *ж* продаја; трговина; **~ в рассрóчку, в креди́т** продаја на отплату, на кредит; **поступи́ть в ~у** појавити се у продаји (на тржишту); **быть в ~е** бити у продаји

продáжност||ь, -и *ж* подмитљивост, поткупљивост

продáж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* продајни; **~ная ценá товáра** продајна цена робе 2. за продају; **~ная вещь** ствар за продају 3. *фиг.* подмитљив, подкупљив; **~ человéк** подмитљив човек ◇ **~ жéнщина** проститутка

продáлблива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* дубити, бушити (*длетом*)

продá||ть, -м, -шь, -ст, -ди́м, -ди́те, -ду́т; *прошл.* **прóдал** *и* **-л, -алá, прóдало** *и* **-ло; прóданный** *сврш.* 1. продати; **~ в рассрóчку, в креди́т** продати на отплату, на кредит; **~ за бесцéнок, за полцены́** продати у бесцење, у пола цене 2. *фиг.* продати, издати (*непријатељу итд.*)

продá||ться, -мся, -шься, -стся, -ди́мся, -ди́тесь, -ду́тся; *прошл.* **-лся, -лáсь** *и* **-лась, -лóсь** *и* **-лось** *сврш.* продати се

продвигá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* померати, помицати, гурати (*напред или кроз нешто*) 2. *кого, что* премештати (*напред*) 3. *кого фиг.* унапређивати; **~** *кого* **по слу́жбе** унапређивати *кога* у служби 4. *что фиг. разг.* убрзавати, гурати (*посао итд.*)

продвигá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. померати се, помицати се, ићи (*напред*); пролазити (*кроз нешто*) 2. премештати се (*напред*) 3. *фиг.* напредовати (*у служби*) 4. *само 3. л.* напредовати (*о послу итд.*)

продви́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* 1. *кого, что* померити, помаћи, гурнути (*напред, кроз нешто*);

~ стол к окнý померити сто према прозору **2.** *кого, что* преместити (*напред*); **~ полк к рекé** преместити пук према реци **3.** *кого фиг.* унапредити (*у служби*) **4.** *что фиг. разг.* убрзати, погурати (*посао итд.*)

продвúн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* **1.** померити се, помаћи се, проћи (*напред или кроз нешто*); **~ к вы́ходу** померити се према излазу **2.** преместити се (*напред*) **3.** *фиг.* узнапредовати (*у служби*) **4.** *само 3. л. фиг. разг.* узнапредовати, кренути; **дéло ~улось** посао је узнапредовао

продевá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* провлачити, увлачити; удевати (*конац у иглу итд.*)

продезинфицúр||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* дезинфиковати, дезинфицирати

продекламúр||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* одекламовати, одрецитовати

продéла||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. что* **1.** направити (*отвор, рупу*) **2.** обавити, извршити; **~ большýю рабóту** обавити велики посао

продéл||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** несташлук *м* **2.** подвала, превара

продéлыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** правити (*отвор, рупу*) **2.** обављати, вршити (*посао итд.*)

продемонстрúр||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* демонстрирати, приказати, показати

продёргива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что разг.* провлачити, увлачити; удевати (*конац у иглу итд.*) **2.** *кого, что фиг. нар.* критиковати

про||держáть, -держý, -дéржишь, -дéржат; -дéржанный *сврш.* **1.** *кого, что* држати (*извесно време*); **~ ребёнка всю дорóгу на рукáх** држати дете цео пут у рукама **2.** *что* подржати, држати (*извесно време*) **3.** *кого, что* задржати, одржати (*извесно време*); **~** *кого* **недéлю под арéстом** држати *кога* недељу дана у затвору

про||держáться, -держýсь, -дéржишься, -дéржатся *сврш.* **1.** *за кого, что* придржати се, држати се (*извесно време*) **2.** *само 3. л.* држати се (*извесно време*); **пóлка не ~дéржится дóлго на однóм гвоздé** полица се неће дуго држати о једном ексеру **3.** издржати, одржати се (*извесно време*); **он цéлый час ~держáлся на водé** цео сат се одржао на води; **бойцы́ ~держáлись до рассвéта** борци су се одржали до свитања

продёрн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* **1.** *что разг.* провући, увући, уденути; **~ нúтку в игóлку** увући конац у иглу **2.** *кого, что фиг. нар.* искритиковати; **~** *кого* **в стенгазéте** искритиковати *кога* у зидним новинама

продé||ть, -ну, -нешь, -нут; -тый *сврш.* провући, увући, уденути; **~ нúтку в игóлку** увући конац у иглу

продешев||úть, -лю́, -úшь, -я́т *сврш. разг.* продати јефтино, продати испод цене

продикт||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш.* издиктирати

продирá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* дерати, цепати

продирá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* **1.** *само 3. л.* цепати се, дерати се **2.** пробијати се, гурати се; **~ сквозь толпý** пробијати се кроз гомилу (*људи*)

продлевá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* дужити, продужавати, отезати; **~ удовóльствие** продужавати задовољство

продлéни||е, -я *с* продуживање, продужење

продлёнк||а, -и *ж нар.* продужни боравак (*за школску децу*)

продл||úть, -ю, -úшь, -я́т; -ённый *сврш.* продужити, продуљити, отегнути; **~ óтпуск** продужити одсуство (одмор); **~ удостоверéние** продужити исправу ◊ **~ённый день** продужни боравак (*за школску децу*)

продл||úться, -úтся, -я́тся *сврш.* трајати, потрајати; **болéзнь ~úлась мéсяц** болест је трајала месец дана

продналóг, -а *м* **(продовóльственныйналóг)** *ист.* порез у натури (*за време НЕП-а*)

продовóльственн||ый, -ая, -ое прехрамбени, опскрбни; **~ магазúн** продавница прехрамбених производа

продовóльстви||е, -я *с* животне намирнице, прехрамбени производи

продолб||úть, -лю́, -úшь, -я́т; -лённый *сврш.* издубити, продубити (*длетом*)

продолговá||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то издужен, дугуљаст; **~тое лицó** дугуљасто лице

продолжáтел||ь, -я *м* настављач

продолжá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что и с инф.* настављати *шта, с чим*; **~ своѝ речь** настављати свој говор; **он ~ет рабóтать** он је наставио да ради, он и даље ради

продолжá||ться, -ется, -ются *несврш.* трајати; **молчáние ~лось недóлго** ћутање је кратко трајало

продолжéни||е, -я *с* **1.** настављање, продужавање **2.** наставак *м*, продужетак *м*; **~ ромáна в очереднóм нóмере журнáла** наставак романа је у наредном броју часописа; **~ слéдует** наставиће се ◊ **в ~** *чего* у току (током) *чега*; **в ~ дня** у току дана

продолжúтельност||ь, -и *ж* трајање *с*; **~ поéздки** трајање путовања

продолжúтел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно дуготрајан, дуг, трајан; **~ óтпуск** дуго одсуство, дуг одмор; **~ьная болéзнь** дуготрајна болест

продóлж||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* **1.** *что и с инф.* наставити *шта, с чим*; **~ объяснéние** наставити са објашњењем **2.** *что* продужити, продуљити, отегнути; **~ óтпуск** продужити одсуство (одмор)

продóльн||ый, -ая, -ое уздужни; **~ разрéз** уздужни пресек

продохн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш. разг.* удахнути (*дубоко*); **не ~ от духоты́** не може се дисати колико је загушљиво; **рабóты — не ~** посла има преко главе

продразвёрстк||а, -и *ж* **(продовóльственная развёрстка)** *ист.* деоба животних намирница (*за време војног комунизма*)

прод||рáть, -ерý, -ерёшь, -ерýт; прóдранный *сврш. нар.* поцепати, подерати; **~ рукавá на локтя́х** поцепати рукаве на лактовима ◊ **~ глазá** *шаљ.* пробудити се

про||дрáться, -дерýсь, -дерёшься, -дерýтся; *прошл.* **-дрáлся, -дралáсь, -дралóсь** *и* **-дрáлось** *сврш. нар.* **1.** *само 3. л.* поцепати се, подерати се; **сапогú ~дралúсь** чизме су се поцепале **2.** пробити се, прогурати се; **~ сквозь толпý** пробити се кроз гомилу

продрóг||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **продрóг, -ла, -ло** *сврш.* смрзнути се, озепсти (*јако*)

продувá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** продувавати, прочишћавати (*дувањем*) **2.** *само 3. л.* продувавати, дувати са свих страна

продувн||óй, -áя, -óе *разг.* препреден, лукав ◊ **~áя бéстия** пробисвет

продýкт, -а *м* **1.** производ, продукт; **~ы перегóнки**

не́фти продукти од прераде нафте 2. *књиш.* продукт, резултат; **язы́к — ~ истори́ческого разви́тия** језик је резултат историјског развоја

продукти́вност||ь, -и *ж* продуктивност

продукти́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но продуктиван; **~ труд** продуктиван рад; **~ное животново́дство** продуктивно сточарство

продукто́в||ый, -ая, -ое који се односи на животне намирнице; **~ магази́н** продавница прехрамбених производа

продуктообме́н, -а *м екон.* размена *ж* производа

проду́кци||я, -и *ж* 1. *зб.* производи *мн. м*; **~ животново́дства** сточарски производи; **сельскохозя́йственная ~** пољопривредни производи; **высо́кое ка́чество ~и** високи квалитет производа 2. производ *м*, продукт *м*

проду́манност||ь, -и *ж* промишљеност, смишљеност; образложеност

проду́ма||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно промишљен, смишљен, разуман; образложен; **~нное реше́ние** смишљена одлука

проду́ма||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. *что* промислити, размислити *о чему*; **~ план рабо́ты** размислити о плану рада; **глубоко́ ~** добро промислити 2. мислити, размишљати (*извесно време*)

проду́мыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* промишљати, размишљати *о чему*

проду́||ть, -ю, -ешь, -ют; -тый *сврш.* 1. *что* продувати, прочистити дувањем; **~ самова́р** продувати самовар 2. *безл. кого, что*: **меня́ ~ло** ухватила ме је промаја, назебао сам 3. *нар.* прокартати, прокоцкати; изгубити (*на картама итд.*)

проду́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. нар. шаљ.* прокартати, прокоцкати (*све, много*); **~ в пух и прах** прокоцкати и последњу пару

про́дух, -а *м струч. в.* **проду́шна**

проду́шин||а, -ы *ж струч.* отвор *м*, канал *м* за вентилацију

прод||уши́ть, -ушу́, -у́шишь, -у́шат; -у́шенный *сврш. разг.* намирисати (*јако*)

продыря́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. разг.* пробушити, направити рупу; подерати, поцепати

продыря́в||иться, -ится, -ятся *сврш. разг.* подерати се, поцепати се

продыря́влива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* бушити, правити рупе; дерати, цепати

продю́сер, -а *м* продуцент

проеда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. прогризати, изгризати; изједати; **моль ~ет сукно́** мољци изједају сукно 2. *разг.* трошити на храну; **~ всю зарпла́ту** трошити целу плату на храну

прое́зд, -а *м* 1. пролажење *с*, пролаз, пролазак (*превозним средством*); **~ воспреща́ется** забрањен пролаз 2. вожња *ж*; **беспла́тный ~** бесплатна вожња; **заплати́ть за ~** платити за вожњу 3. пролаз; **у́зкий ~** узак пролаз 4. пролаз, попречна улица (*између две паралелне*)

прое́з||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* 1. *что разг.* истрошити, потрошити на путу 2. провести на путу (*извесно време*); **он ~дил всю неде́лю** провео је на путу читаву недељу

прое́з||диться, -жусь, -дишься, -дятся *сврш. разг.* истрошити се на путу

проездн||о́й, -а́я, -о́е путни, возни ◇ **~ биле́т** претплатна карта (*за више вожњи, об. за месец дана*)

прое́здом *прил.* у пролазу, успут; **побыва́ть ~ в Москве́** бити у Москви у пролазу

проезжа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. пролазити, прелазити (*превозним средством*); **~ ми́мо до́ма** пролазити поред куће; **~ пло́щадь** пролазити трг (преко трга) 2. прелазити; **~ сто киломе́тров в час** прелазити сто километара на сат 3. пролазити, пропуштати (*своју станицу итд.*) 4. *безл. фиг. разг.* мимоилазити, пролазити (*о скандалу итд.*)

проезжа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *разг.* возати се 2. *шаљ.*: **~ на** *чей* **счёт (по** *чьему* **а́дресу)** шалити се на *чији* рачун

прое́зж||ий, -ая, -ее 1. који путује, пролази (*човек*) 2. одређен за вожњу; **~ая доро́га** колски пут, друм 3. **прое́зж|ий, -его** *м* путник, пролазник

прое́кт, -а *м* 1. пројек(а)т, план; **~ моста́** пројекат моста 2. пројек(а)т, нацрт; **~ догово́ра** пројекат уговора 3. план, пројек(а)т; **быть в ~е** бити у плану

проекта́нт, -а *м* пројектант, аутор пројекта

проекти́вн||ый, -ая, -ое *геом.* пројективан; **~ая геоме́трия** пројективна геометрија

проекти́р||овать[1], -ую, -уешь, -уют; -ованный *несврш.* 1. *что* пројектовати, пројектирати; **~ дом** пројектовати кућу; **~ плоти́ну** пројектовати брану 2. *что и с инф.* планирати; **здесь мы ~овали устро́ить де́тскую площа́дку** овде смо планирали да направимо дечје игралиште

проекти́р||овать[2], -ую, -уешь, -уют *несврш. геом., филм* пројицирати

проектиро́вк||а, -и *ж* пројектовање *с*, пројектирање *с*; **~ зда́ния** пројектовање зграде

проектиро́вщик, -а *м* пројектант

прое́ктн||ый, -ая, -ое пројектован; пројектантски; **~ая мо́щность** пројектована снага; **~ое бюро́** пројектантски биро

прое́ктор, -а *м* пројектор

проекцио́нн||ый, -ая, -ое *филм* пројекциони; **~ аппара́т** пројекциони апарат

прое́кци||я, -и *ж геом., филм* пројекција

проё́м, -а *м* отвор (*за врата или прозор у зиду*); **широ́кие ~ы** широки отвори

прое́||сть, -м, -шь, -ст, -ди́м, -ди́те, -дя́т; *прошл.* **-л, -ла, -ло** *сврш.* 1. прогристи, изгристи; изјести; **мышь ~ла дыру́** миш је прогризао рупу; **ржа́вчина ~ла желе́зо** рђа је изјела гвожђе 2. *разг.* истрошити, потрошити на храну; **~ все де́ньги** потрошити сав новац на храну

прое́||сться, -мся, -шься, -стся, -ди́мся, -ди́тесь, -дя́тся; *прошл.* **-лся, -лась, -лось** *сврш. нар.* истрошити се на храну

прое́||хать, -ду, -дешь, -дут *сврш.* 1. проћи, прећи (*превозним средством*); пропутовати; **~ ми́мо до́ма** проћи поред куће; **~ пло́щадь** прећи трг (преко трга); **~ всю страну́** пропутовати кроз целу земљу 2. прећи; **~ де́сять киломе́тров** прећи десет километара 3. проћи, пропустити; **~ свою́ остано́вку** проћи своју станицу 4. бити на путу (*извесно време*) 5. *безл. фиг. разг.* мимоићи, проћи; **я боя́лся сканда́ла, но ничего́, ~хало!** ја сам очекивао скандал, али све се срећно завршило!

прое́||хаться, -дусь, -дешься, -дутся *сврш. разг.* 1. провозати се; **~ на теплохо́де** провозати се на броду 2. *шаљ.*: **~ на** *чей* **счёт (по** *чьему* **а́дресу)** нашалити се на *чији* рачун

проеци́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш. филм* пројицирати

прожа́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пећи, пржити

прожа́рива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* пећи се, пржити се 2. *фиг. разг.* пећи се (*на сунцу итд.*)

прожа́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. испећи, испржити; **~ мя́со** испржити месо 2. пећи, пржити (*извесно време*)

прожа́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. *само 3. л.* испећи се, испржити се 2. *фиг. разг.* испећи се (*на сунцу итд.*)

прожд||а́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. кого, что, чего и без обј.* чекати (*извесно време*); **он зря ~а́л весь день** узалуд је чекао цео дан

прож||ева́ть, -ую́, -уёшь, -ую́т; -ёванный *сврш.* сажвакати

прожёвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* жвакати

проже́кт, -а *м* 1. *заст.* пројек(а)т, план 2. *ирон.* неостварив план

прожектёр, -а *м ирон.* фантазер, творац неозбиљних (неостваривих) планова

прожектёрств||о, -а *с ирон.* фантазирање *с*; **пусто́е ~** празно фантазирање

проже́ктор, -а *м, мн.* **-ы, -ов** *и* **-а́, -о́в** рефлектор ◊ **комсомо́льский ~** орган комсомолске контроле

проже́кторн||ый, -ая, -ое рефлекторски

про́желт||ь, -и *ж разг.* жутило *с*, жутина

прож||е́чь, -гу́, -жёшь, -гу́т; *прошл.* **-ёг, -гла́, -гло́; -жённый** *сврш.* 1. прогорети, прожећи; **~ кислото́й** прогорети киселином 2. горети (*извесно време*); **~ свет до утра́** пустити да светло гори до ујутро

прожжённ||ый, -ая, -ое *разг.* озлоглашен; **~ плут** познати лопов

прожива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *зван.* живети, боравити, становати; **~ в це́нтре го́рода** живети у центру града 2. *что* трошити (*на живот*)

прожива́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* трошити се (*на живот*)

прожига́тел||ь, -я *м*: **~ жи́зни** *разг.* раскалашан човек, беспосличар; бекрија, бећар

прожига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прогоревати, жећи, палити ◊ **~ жизнь** *разг.* живети раскалашно, лакомислено

прожи́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** жила, жилица; **кра́сная ~ в мра́море** црвена жила у мермеру

прожи́тни||е, -я *с*: **на ~** *зван.* за живот, за издржавање

прожи́точн||ый, -ая, -ое потребан за живот, за издржавање; **~ ми́нимум** минимум потребан за живот

прожи́||ть, -ву́, -вёшь, -ву́т; *прошл.* **про́жил** *и* **-л, -ла́, про́жило** *и* **-ло; про́житый** *и* **-тый** *сврш.* 1. проживети; **~ девяно́сто лет** проживети деведесет година 2. пробoравити, живети (*извесно време*); **~ год на Се́вере** проживети годину дана на Северу 3. *что* потрошити, истрошити (*на живот*)

прожи́||ться, -ву́сь, -вёшься, -ву́тся; *прошл.* **-лся, -ла́сь, -ло́сь** *и* **-лось** *сврш. разг.* истрошити се (*на живот*)

прожо́рливост||ь, -и *ж* прождрљивост, халапљивост

прожо́рли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во прождрљив, халапљив

прожужж||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш.* 1. прозујати 2. зујати (*извесно време*) ◊ **~ у́ши** *кому разг.* пробити уши *коме*

про́з||а, -ы *ж* 1. проза; **худо́жественная ~** уметничка проза; **писа́ть ~ой** писати у прози 2. *фиг.* проза, свакидашњост; **~ жи́зни** проза живота

прозаи́зм, -а *м* прозаизам

проза́ик, -а *м* прозаик, прозни писац

прозаи́ческ||ий, -ая, -ое 1. прозни; **~ое произведе́ние** прозно дело 2. прозаичан

прозаи́чност||ь, -и *ж* прозаичност

прозаи́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но прозаичан

прозакла́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. и несврш.*: **го́лову ~** *разг.* јемчити главом

прозаседа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг. ирон.* провести сувише времена на седницама (састанцима)

прозва́ни||е, -я *с* надимак *м*

проз||ва́ть, -ову́, -овёшь, -ову́т; *прошл.* **-ва́л, -вала́, -ва́ло; про́званный** *сврш. кого, что* дати надимак *коме, чему*

прозвен||е́ть, -и́т, -я́т *сврш.* зазвонити, зазвечати, зазвекетати

про́звищ||е, -а *с* надимак *м*; **оби́дное ~** увредљив надимак

прозвон||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш.* 1. зазвонити, позвонити; **~и́л звоно́к** зазвонило је звонце 2. звонити (*извесно време*) 3. *что разг.* потрошити на телефонске разговоре

прозвуч||а́ть, -и́т, -а́т *сврш.* 1. зачути се, разлећи се, одјекнути; **~а́л вы́стрел** одјекнуо је пуцањ 2. зазвучати, осетити се; **в его́ слова́х ~а́л упрёк** у његовом гласу се осетио прекор

прозева́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* пропустити (*прилику*); превидети; **~ по́езд** закаснити на воз

прозе́ктор, -а *м мед.* просектор

прозе́кторск||ая, -ой *ж мед.* просектура, сала за сецирање

прозе́кторск||ий, -ая, -ое који се односи на просектуру

прозим||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш.* презимити

прозна́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. что, о чём нар.* дознати, сазнати *шта, за шта*

прозорли́в||ец, -ца *м књиш.* видовит, проницљив човек

прозорли́вост||ь, -и *ж књиш.* видовитост, проницљивост, оштроумност

прозорли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *књиш.* видовит, проницљив; оштроуман, бистар; **~ ум** проницљив ум

прозра́чност||ь, -и *ж* 1. провидност, прозрачност 2. *фиг.* јасноћа, бистрина

прозра́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. провидан, прозиран, прозрачан; **~ное стекло́** провидно стакло; **~ во́здух** чист ваздух 2. *фиг.* јасан, очигледан, отворен; **~ намёк** јасна алузија

прозрева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. прогледавати, почињати видети (*после слепила*) 2. *фиг.* схватати, разумевати, отварати очи

прозре́ни||е, -я *с* 1. прогледавање (*после слепила*) 2. *фиг.* изненадно схватање, откриће

прозр||е́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *и* **-е́ю, -е́ешь, -е́ют** *сврш.* 1. прогледати, почети видети (*после слепила*) 2. *фиг.* схватити, разумети, отворити очи

прозыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что* давати надимак *коме, чему*

прозыва́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* прозивати се, имати надимак

прозяба́ни||е, -я *с* животарење, таворење, битисање

прозяба́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* животарити, таворити, вегетирати, битисати; **~ в нищете́** живети у беди; **не живу́т, а ~ют** не живе, већ животаре

прозя́б||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **прозя́б, -ла, -ло** *сврш. нар.* прозепсти, озепсти, промрзнути; **~ на моро́зе** смрзнути се на мразу

проигра́||ть, -ю, -ешь, -ют; про́игранный *сврш.* 1. изгубити; **~ матч** изгубити меч; **~** *кому* **па́ртию в ша́хматы** изгубити *од кога* партију шаха; **~ сраже́ние** изгубити битку 2. *фиг.* изгубити; **пье́са ~ла от плохо́й режиссу́ры** комад је много изгубио због лоше режије; **~ в** *чьих* **глаза́х** изгубити у *чијим* очима 3. *разг.* одсвирати 4. провести време у игри

проигра́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* изгубити много новца (*у игри*); прокоцкати; **~ в ка́рты** изгубити много новца на картама

прои́грывател||ь, -я *м* грамофон; **приёмник с ~ем** радио с грамофоном

прои́грыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. губити; **~ футбо́льную встре́чу** губити фудбалску утакмицу 2. *фиг.* губити; **карти́на ~ет от плохо́го освеще́ния** слика много губи због лошег осветљења 3. *разг.* свирати (*на клавиру итд.*)

прои́грыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* губити много новца (*у игри*)

про́игрыш, -а *м* 1. губитак; **оста́ться в ~е** изгубити 2. новчани губитак (*на коцки итд.*)

про́игрышн||ый, -ая, -ое лош, неповољан (*положај у игри итд.*)

произведе́ни||е, -я *с* 1. дело, рад *м*; творевина *ж*, производ *м*; **литерату́рное ~** књижевно дело; **худо́жественное ~** уметничко дело; **и́збранные ~я писа́теля** пишћева одабрана дела 2. *мат.* производ *м*, продукт *м*

произв||ести́, -еду́, -едёшь, -еду́т; *прошл.* **-ёл, -ела́, -ело́; -едённый** *сврш.* 1. *что* извршити, извести; **~ опера́цию** извршити (извести) операцију; **~ ремо́нт** извршити оправку; **~ подсчёт** извршити обрачун; **самолёт ~ёл поса́дку** авион је слетео; **~едён за́пуск иску́сственного спу́тника** лансиран је вештачки сателит 2. *что* изазвати, причинити; **~ впечатле́ние** *на кого* оставити утисак *на кога*; **~ переполо́х** изазвати пометњу (забуну) 3. *кого в кого* произвести, унапредити; **~ в офице́ры** унапредити у официра ◇ **~ на свет** *кого* донети на свет, родити *кога*

производи́тел||ь, -я *м* 1. произвођач; **~ рабо́т** извођач (руководилац) радова 2. *пољопр.* приплодни мужјак; **жеребе́ц-~** пастув, пастух

произ̀води́тельност||ь, -и *ж* продуктивност, производност; **высо́кая ~ труда́** висока продуктивност рада

производи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно продуктиван; **~ труд** продуктиван рад ◇ **~ьные си́лы** *екон.* производне снаге

произв||оди́ть, -ожу́, -о́дишь, -о́дят *несврш.* 1. *что* вршити, изводити; **~ опера́цию** вршити (изводити) операцију; **~ о́быск** вршити претрес; **~ о́пыты** вршити (изводити) експерименте; **самолёт ~о́дит поса́дку** авион слеће 2. *что* изазивати, причињавати; **~ впечатле́ние** *на кого* остављати утисак *на кога*; **~ сенса́цию** изазивати сензацију 3. *кого в кого* производити, унапређивати 4. *что* производити, израђивати; **заво́д ~о́дит станки́** фабрика производи алатне машине 5. *что от чего лингв.* изводити (*реч*)

произв||оди́ться, -о́дится, -о́дятся *несврш.* 1. производити се, израђивати се 2. вршити се, изводити се; **~о́дится ремо́нт часо́в** врши се оправка сатова; **~о́дится поса́дка на само̀лёт** у току је укрцавање у авион

произво́дн||ый, -ая, -ое изведен; **~ое сло́во** *лингв.* изведена реч; **~ая величина́** *мат.* извод, деривација

произво́дственник, -а *м* произвођач, радник у производњи, у привреди; **инжене́р-~** инжењер у непосредној производњи

произво́дственн||ый, -ая, -ое производни, продукциони; радни; **~ план** план производње; **~ стаж** радни стаж; **~ проце́сс** процес производње ◇ **~ые отноше́ния** *екон.* производни односи

произво́дств||о, -а *с* 1. извршење, извођење 2. унапређивање 3. производња *ж*, израђивање, израда *ж*; **~ ста́ли** производња челика; **фабри́чное ~** фабричка израда; **това́ры оте́чественного ~а** домаћи производи 4. привредна грана; **сельскохозя́йственное ~** пољопривреда 5. производња *ж*, привреда *ж*; **рабо́тать на ~е** радити у непосредној производњи ◇ **сре́дства ~а** *екон.* производна средства

произво́л, -а *м* 1. самовоља *ж*, самовлашће *с* 2. произвољност *ж*, неоснованост *ж*; **~ в рассужде́ниях** произвољност у расуђивању ◇ **оста́вить** *кого* **на ~ судьбы́** препустити *кога* судбини

произво́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. слободан; **~ьные движе́ния** слободни покрети 2. самовољан, својевољан; **~ьное реше́ние** самовољна одлука 3. произвољан, неоснован; **~ вы́вод** произвољан закључак

произнес||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **произнёс, -ла́, -ло́; -ённый** *сврш.* 1. изговорити, рећи; **пра́вильно ~ сло́во** правилно изговорити реч 2. одржати; **~ речь** одржати говор; **~ вступи́тельное сло́во** одржати уводни говор

произн||оси́ть, -ошу́, -о́сишь, -о́сят *несврш.* 1. изговарати, говорити 2. држати; **~ речь** држати говор; **~ тост** држати здравицу

произноше́ни||е, -я *с* изговор *м*, артикулација *ж*; **пра́вильное ~** правилан изговор

произо||йти́, -йдёт, -йду́т; *прошл.* **-шёл, -шла́, -шло́** *сврш.* 1. десити се, догодити се, настати; **~шло́ недоразуме́ние** десио се неспоразум; **пожа́р ~шёл от неосторо́жности** пожар се десио због неопрезности 2. *от кого, чего* потећи, произићи

произраста́||ть, -ет, -ют *несврш.* расти, успевати (*о биљкама*)

произр||асти́, -астёт, -асту́т; *прошл.* **-о́с, -осла́, -осло́** *сврш.* израсти, нарасти, успети (*о биљкама*)

проиллюстри́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* илустровати, илустрирати

проинструкти́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. кого* упутити *кога*, дати инструкције *коме*

проинтервьюи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. књиш.* интервјуисати, интервјуирати

проинформи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* информисати, информирати, обавестити

прои||ска́ть, -щу́, прои́щешь, прои́щут *сврш.* тражити (*извесно време*); **~ ключи́ це́лый час** тражити кључеве читав сат

про́иск||и, -ов *мн.* интриге *мн. ж*, роварења *мн. с*

проистека́||ть, -ет, -ют *несврш.* проистицати, настајати, произилазити

присте||чь

проист||ечь, -ечёт, -еку́т; *прошл.* **-ёк, -екла́, -екло́** *сврш.* проистећи, настати, произићи

происх||оди́ть, -ожу́, -о́дишь, -о́дят *несврш.* 1. дешавати се, догађати се, настајати 2. *от кого, чего*

потицати, произилазити; ~ **из крестья́н** бити сељачког порекла

происхожде́ни||е, -я *с* **1.** порекло; **социа́льное** ~ социјално порекло; **ру́сский по** ~**ю** Рус по пореклу **2.** постанак *м*, настанак *м*; ~ **языка́** постанак језика

происше́стви||е, -я *с* догађај *м*, случај *м*; **стра́нное** ~ необичан догађај

пройдо́х||а, -и *м, ж нар.* протува, пробисвет *м*, препредењак *м*

про́йм||а, -ы *ж* прорез *м*, отвор *м* за рукаве

про||йти́, -йду́, -йдёшь, -йду́т; *прошл.* **-шёл, -шла́, -шло́; -ше́дший; про́йденный** *и* **-йдённый** *сврш.* **1.** проћи, прећи (*пешке*); ~ **по у́лице** проћи улицом; ~ **ми́мо до́ма** проћи поред куће; ~ **по мосту́** прећи мост (преко моста) **2.** прећи; ~ **всю доро́гу пешко́м** прећи сав пут пешке; ~ **пять киломе́тров** прећи пет километара **3.** *само 3. л.* прећи (*о превозном средству*); **за час по́езд** ~**шёл пятьдеся́т киломе́тров** за сат воз је прешао педесет километара **4.** *что, мимо чего* проћи *поред чега*, оставити за собом, мимоићи *шта* **5.** *во что, через (сквозь) что*ући *у шта*, проћи *кроз шта*; **стол не** ~**йдёт в дверь** сто неће проћи кроз врата **6.** *само 3. л.* проћи, протегнути се, водити; **здесь** ~**йдёт желе́зная доро́га** овде ће проћи железничка пруга **7.** *само 3. л.* продрети, проћи (*о течности*) **8.** *само 3. л.* проћи, протећи (*о времену, догађајима*); **его́ де́тство** ~**шло́ в дере́вне** његово детињство је прошло на селу; **день** ~**шёл хорошо́** дан је добро прошао **9.** *само 3. л.* проћи, одржати се; **встре́ча** ~**шла́ в дру́жеской обстано́вке** сусрет је прошао у пријатељској атмосфери; **пье́са** ~**шла́ с больши́м успе́хом** позоришни комад је имао велики успех **10.** *что, через что* проћи *шта, кроз шта*; ~ **испыта́ния** проћи кроз испитивања; ~ **вое́нную слу́жбу** одслужити војску; ~ **(че́рез) цензу́ру** проћи цензуру **11.** проћи (*на изборима итд.*); ~ **по ко́нкурсу** проћи (успети) на конкурсу; **не** ~ **по ко́нкурсу** не проћи (пропасти) на конкурсу; **прое́кт не** ~**шёл** пројект није прихваћен; **э́то не** ~**йдёт!** то неће проћи! **12.** *что разг.* прећи, обрадити (*у настави*) **13.** *само 3. л.* престати (*о киши*); проћи (*о болести*); **дождь** ~**шёл** киша је престала; **зуб у него́** ~**шёл** прошла га је зубобоља **14.** *само 3. л.* пронети се (*о вестима итд.*); ~**шёл слух** пронео се глас ◇ ~ **ого́нь и во́ду (и ме́дные тру́бы)** проћи сито и решето; **э́тот но́мер не** ~**йдёт** *разг.* то неће упалити, нема од тога ништа; **э́то ему́ да́ром не** ~**йдёт** неће тек тако проћи, скупо ће он то платити

прой||ти́сь, -ду́сь, -дёшься, -ду́тся *сврш.* **1.** прошетати се, ходати (*мало*); ~ **по ко́мнате** прошетати се по соби **2.** *разг.* проплесати **3.** *чем по чему* проћи *чим преко чега*; ~ **ки́стью по полотну́** прећи кичицом преко платна ◇ ~ **на** *чей* **счёт (по** *чьему* **а́дресу)** *разг.* направити алузију на *чији* рачун, пецнути *кога*

прок, -а (-у) *м разг.* добит *ж*, корист *ж*, вајда *ж*; **како́й в э́том** ~**!** каква вајда од тога!; **что** ~**у от обеща́ний?** каква корист од обећања?; ~**у нет** *в чём* нема користи *од чега*

прокажённ||ый, -ого *м* губавац

прока́з||а[1], **-ы** *ж мед.* губа, лепра

прока́з||а[2], **-ы** *ж* несташлук *м*, враголија, шала; **де́тские** ~**ы** дечије враголије

прока́||зить, -жу, -зишь, -зят *несврш. разг.* правити несташлуке, бити несташан, враголаст

прока́зли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *разг.* несташан, враголаст

прока́зник, -а *м разг.* несташко, ђаволан

прока́знича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг. в.* **прока́зить**

прока́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* усијавати, жарити

прокал||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* усијати, ужарити, прекалити

прока́лыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пробадати, бушити

проканите́л||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. с кем, чем и без обј. разг.* петљати *око кога, чега*, отегнути (*извесно време*); завући *шта (посао)*

прока́пчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** димити, сушити на диму (*месо итд.*) **2.** *разг.* чађити, гаравити димом, чађу

прока́пчива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* димити се, сушити се на диму **2.** димити се, чађити се, гаравити се од дима, чађи

прока́пыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* ископавати, прокопавати (*ров итд.*)

прокарау́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* **1.** пропустити, не сачувати (*непажњом*) **2.** стражарити, чувати, мотрити (*извесно време*)

прока́т[1], **-а** *м тех.* **1.** ваљање *с (метала)* **2.** ваљани метал

прока́т[2], **-а** *м* изнајмљивање *с*, посуђивање *с*; **взять/брать на** ~ изнајмити/изнајмљивати; **ателье́** ~**а** биро за изнајмљивање ствари

проката́||ть[1], **-ю, -ешь, -ют; прока́танный** *сврш.* **1.** изрољати, испеглати (*рубље ваљком*) **2.** *тех.* извраљати, истањити (*метал*)

проката́||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *сврш. разг.* провозати, возити (*извесно време*); **весь день** ~ **дете́й на ло́дке** читав дан возити децу на чамцу

проката́||ться[1], **-ется, -ются** *сврш.* изрољати се, испеглати се (*ваљком*)

проката́||ться[2], **-юсь, -ешься, -ются** *сврш. разг.* провозати се, возати се (*извесно време*); **весь ве́чер** ~ **на велосипе́де** читаво вече се возати на бициклу

прок||ати́ть, -ачу́, -а́тишь, -а́тят; -а́ченный *сврш.* **1.** *кого, что* провозати; ~ **на маши́не** провозати колима **2.** *что* прекотрљати, преместити котрљајући **3.** *нар.* брзо projурити; ~ **ми́мо до́ма на маши́не** projурити колима поред куће **4.** *кого, что нар.* гласати против *кога, чега* ◇ ~ *кого* **на вороны́х** *заст. шаљ.* оборити *кога* на изборима

прок||ати́ться, -ачу́сь, -а́тишься, -а́тятся *сврш.* **1.** *само 3. л.* откотрљати се, прокотрљати се **2.** *само 3. л. фиг.* разлећи се, затутњити; ~**лся гром** разлегла се грмљавина, загрмело је **3.** провозати се (*колима*)

прока́тк||а, -и *ж тех.* ваљање *с (метала)*; **горя́чая, холо́дная** ~ топло, хладно ваљање

прока́тн||ый[1], **-ая, -ое** *тех.*: ~ **стан** ваљаонични стан; ~ **цех** ваљаоница

прока́тн||ый[2], **-ая, -ое** који се изнајмљује, даје на послугу; ~ **роя́ль** клавир за изнајмљивање

прока́тчик, -а *м* ваљаоничар

прока́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** рољати, пеглати (*рубље ваљком*) **2.** *тех.* ваљати, тањити (*метал*)

прока́тыва||ться, -ется, -ются *несврш.* рољати се, пеглати се (*ваљком*)

прока́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прокашати, косити (*у ширини откоса*)

прока́шлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* искашљивати, кашљати

прока́шлива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* искашљивати се

прока́шлян||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* закашљати; искашљати

прока́шля||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. закашљати; искашљати 2. кашљати (*извесно време*); **~ всю ночь** кашљати читаву ноћ

прока́шля||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* закашљати се; искашљати се

проква́||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* укиселити, закиселити (*купус*)

прокваc||иться, -ится, -ятся *сврш.* укиселити се (*о купусу*)

прокваши́ва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* киселити, укисељавати, закисељавати (*купус*)

прокида́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* бацати (*извесно време*)

прокип||е́ть, -и́т, -я́т *сврш.* 1. кључати, врети (*извесно време*); **вода́ ~е́ла полчаса́** вода је врела пола сата 2. прокључати, проврети; **суп ~е́л** супа је проврела

прокипя||ти́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т; -чённый *сврш.* прокувати, пустити да proвri, прокључа; **~ суп** прокувати супу

прокиса́||ть, -ет, -ют *несврш.* киснути, кварити се; **молоко́ в тёплом ме́сте ~ет** млеко на топлом месту се квари

проки́с||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **проки́с, -ла, -ло** *сврш.* ускиснути, прокиснути, покварити се; **молоко́ ~ло** млеко се покварило; **вино́ ~ло** вино је прокисло

прокла́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* грађење *с*, изградња (*пута*), спровођење *с* (*нафтовода*), полагање *с* (*кабла*) 2. проложак *м*, уметак *м*; **рези́новая ~** гумени уметак

прокла́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* 1. пробијати, градити (*пут*), спроводити (*нафтовод*), полагати (*кабл*) 2. означавати, исцртавати (*курс брода итд.*) 3. *чем* метати, стављати *шта између чега* ◊ **~ себе́ доро́гу** крчити себи пут

проклама́ци||я, -и *ж* прокламација, летак *м*

проклами́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. књиш.* прокламовати, прокламирати

прокл||ева́ть, -юёт, -юю́т; -ёванный *сврш.* прокљуцати, пробости кљуном

проклёвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* кљуцати, прокљувавати

проклёвыва||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. прокљувавати се, излазити (*из јајета*) 2. *фиг. разг.* појављивати се (*о идеји итд.*)

прокле́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* натапати лепилом, импрегнирати

прокле́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. натопити лепилом, импрегнирати 2. лепити (*извесно време*)

прокле́йк||а, -и *ж* натапање *с* лепилом; импрегнација

проклина́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. проклињати, клети 2. *разг.* грдити, клети

прокли́тик||а, -и *ж лингв.* проклитика

проклю́н||уть, -ет, -ут *сврш. разг.* прокљуцати, прокљувати

проклю́н||уться, -ется, -утся *сврш.* 1. прокљувати се, изаћи (*из јајета*) 2. *фиг. разг.* појавити се, синути; **~улась интере́сная иде́я** појавила се интересантна идеја

прокля́||сть, -ну́, -нёшь, -ну́т; *прошл.* **про́клял, -ла́, про́кляло; про́клятый** *сврш.* проклети; **будь ты про́клята!** проклета била! ◊ **как про́клятый** *разг.* као проклет, као уклет (*радити итд.*)

прокля́ти||е, -я *с свеч.* 1. клетва *ж*, проклетство; **преда́ть ~ю** *кого, что* проклети *кога, шта*, бацити клетву *на кога, шта* 2. клетва *ж*, псовка *ж*; **осыпа́ть ~ями** *кого* сасути клетве *на кога* 3. *узв. разг.* проклетство; **~! опя́ть дождь!** проклетство! опет киша!

прокля́т||ый, -ая, -ое проклет ◊ **~ вопро́с** нерешиво питање

проковыля́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* одгегати, прошепати, проћи храмајући

проковы́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* чачкати, прокопавати, пробијати копкањем, гребењем

проковырн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; проковы́рнутый *сврш. разг.* прочачкати, прокопкати, пробити копкањем, гребењем

проковыря́||ть, -ю, -ешь, -ют; проковы́рянный *сврш. разг.* прочачкати, прокопкати, пробити копкањем, гребењем; **~ ды́рку** прокопкати рупицу

проко́л, -а *м* 1. убадање *с*, пробадање *с*, бушење *с* 2. убод, рупа *ж* (*од убода*); **незаме́тный ~** неприметна рупа

прок||оло́ть[1], **-олю́, -о́лешь, -о́лют; -о́лотый** *сврш.* пробости, пробушити; **~ ши́ну** пробушити гуму

прок||оло́ть[2], **-олю́, -о́лешь, -о́лют** *сврш.* цепати; мрвити (*извесно време*); **он весь день ~оло́л дрова́** читав дан је цепао дрва

прокомменти́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* прокоментарисати, пропратити коментаром

прокомпости́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* утиснути датум компостером; оверити возну карту

проконопа́||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш. что* зашуперити, запушити (*рупе, пукотине итд.*)

проконопа́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* шуперити, запушавати (*рупе, пукотине итд.*)

проконспекти́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* концептирати, направити концепт

проконсульти́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. кого* дати консултацију *коме*

проконсульти́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. с кем* консултовати, консултирати *кога*, консултовати се, консултирати се *с ким*; **~ с врачо́м** консултовати лекара

проконтроли́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* проконтролисати, проконтролирати

прокопа́||ть, -ю, -ешь, -ют; проко́панный *сврш.* 1. ископати, прокопати; **~ ров** ископати ров; **~ холм** прокопати брег 2. копати (*извесно време*); **~ весь день** копати читав дан

прокопа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. с чем и без обј. разг.* отегнути посао, дуго се бавити *чим*, петљати *око чега*; **он весь ве́чер ~лся с укла́дкой веще́й** читаво вече се бавио паковањем ствари

проко́пк||а, -и *ж* ископавање *с*, прокопавање *с*

прокоп||ти́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т; -чённый *сврш.* 1. продимити, осушити на диму (*месо итд.*) 2. *разг.* зачађити, загаравити димом, чађу; **~ лёгкие таба-**

ко́м зачађити плућа дуваном **3.** *само 3. л.* чађити се, димити се (*извесно време*)

прокоп‖ти́ться, -чу́сь, -ти́шься, -тя́тся *сврш.* **1.** *само 3. л.* надимити се, осушити се на диму (*о месу итд.*) **2.** задимити се, зачађити се, загаравити се од дима, чађи

проко́рм, -а *м разг.* прехрана *ж*, исхрана *ж*, издржавање *с*

прок‖орми́ть, -ормлю́, -о́рмишь, -о́рмят; -о́рмленный *сврш. разг.* прехранити, исхранити; ~ **семью** прехранити породицу

прок‖орми́ться, -ормлю́сь, -о́рмишься, -о́рмятся *сврш. чем* прехранити се, исхранити се

прокорректи́р‖овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. что* извршити коректуру *чега*

проко́с, -а *м* откос, покошени ред

прок‖оси́ть, -ошу́, -о́сишь, -о́сят; -о́шенный *сврш.* **1.** прокосити (*у ширини откоса*); ~ **межу́** прокосити међу **2.** косити (*извесно време*)

прокра́‖сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* **1.** обојити, офарбати **2.** бојити (*извесно време*)

прокра́с‖иться, -ится, -ятся *сврш.* обојити се, офарбати се; **во́лосы не** ~**ились** коса се није добро офарбала

прокра́‖сться, -ду́сь, -дёшься, -ду́тся; *прошл.* **-лся, -лась, -лось** *сврш.* ушуњати се, покрасти се, увући се; ~ **в ко́мнату** ушуњати се у собу

прокрахма́лива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* штиркати, шкробити

прокрахма́лива‖ться, -ется, -ются *несврш.* штиркати се, шкробити се

прокрахма́л‖ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* уштиркати, нашкробити

прокрахма́л‖иться, -ится, -ятся *сврш.* уштиркати се, нашкробити се

прокра́шива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* бојити, фарбати

прокра́шива‖ться, -ется, -ются *несврш.* бојити се, фарбати се

прокрич‖а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш.* **1.** повикати, викнути, завикати **2.** викати (*извесно време*); **ребёнок** ~**а́л всю ночь** дете је плакало читаву ноћ ◊ ~ **у́ши** *кому о ком, чём* пробити уши *коме ким, чим*

прокр‖ути́ть, -учу́, -у́тишь, -у́тят; -у́ченный *сврш.* **1.** проврти, заврти, пустити да се врти **2.** вртети (*извесно време*) ◊ ~ **пласти́нку, фильм** *нар.* пустити плочу, филм

прокукаре́ка‖ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* закукурекати, прокукурекати

прокук‖ова́ть, -у́ет, -у́ют *сврш.* закукати, прокукати (*о птици кукавици*)

прокурату́р‖а, -ы *ж* државно тужилаштво, прокуратура

проку́рива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* димити (*димом од цигарете*)

проку́рива‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* димити се, пунити се димом од цигарете

прок‖ури́ть, -урю́, -у́ришь, -у́рят; -у́ренный *сврш. разг.* **1.** задимити, надимити (*димом од цигарете*); ~ **ко́мнату** задимити собу **2.** пушити (*извесно време*)

прок‖ури́ться, -урю́сь, -у́ришься, -у́рятся *сврш.* **1.** *разг.* надимити се (*димом од пушења*) **2.** *само 3. л.* димити се (*извесно време; о вулкану итд.*)

прокуро́р, -а *м* државни јавни тужилац

прокуро́рск‖ий, -ая, -ое који се односи на државног јавног тужиоца

проку́с, -а *м* ујед, угриз

прокуса́‖ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* прогристи (*на много места*); изујелати

прок‖уси́ть, -ушу́, -у́сишь, -у́сят; -у́шенный *сврш.* прогристи

проку́сыва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прогризати

прок‖ути́ть, -учу́, -у́тишь, -у́тят; -у́ченный *сврш. разг.* **1.** *что* пролумповати, пробанчити **2.** лумповати, банчити (*извесно време*)

пролага́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пробијати, градити (*пут*)

прола́з‖а, -ы *м, ж нар.* протува, пробисвет *м*, препредењак *м*

прола́мыва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* проламати, сламати; пробијати, проваљивати

прола́мыва‖ться, -ется, -ются *несврш.* проламати се, сламати се; прскати

пролега́‖ть, -ет, -ют *несврш.* пружати се, протезати се, пролазити; **шоссе́** ~**ет че́рез лес** друм пролази кроз шуму

пролеж‖а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш.* **1.** пролежати, одлежати, лежати (*извесно време*); ~ **до ве́чера в посте́ли** пролежати до вечери у кревету; **письмо́** ~**а́ло на по́чте три дня** писмо је одлежало три дана на пошти **2.** *что разг.* добити декубитус, ране од лежања

про́лежн‖и, -ей *мн.* (*јд.* **про́леж|ень, -ня** *м*) декубитус *м*, ране *мн. ж* од лежања

пролёжива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** лежати (*извесно време*) **2.** *что разг.* добијати декубитус, ране од лежања

пролеза́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** улазити, увлачити се, провлачити се; **ни́тка не** ~**ет в иго́льное ушко́** конац не улази кроз ушице игле **2.** *фиг. разг.* увлачити се, гурати се

проле́з‖ть, -у, -ешь, -ут *сврш.* **1.** ући, увући се, провући се; ~ **в полуоткры́тую дверь** увући се кроз полуотворена врата **2.** *фиг. разг.* увући се, прогурати се; ~ **в чле́ны правле́ния** прогурати се у чланове управе

пролеп‖ета́ть, -ечу́, -е́чешь, -е́чут *сврш. что* промрмљати, промуцати

пролёт [1], **-а** *м* **1.** пролаз, отвор (*између стубова итд.*) **2.** лук, распон, свод (*моста*) **3.** *жел.* отворена пруга између две станице **4.** простор између степеница на степеништу

пролёт[2], **-а** *м* летење *с*, лет, пролетање *с*, прелетање *с*

пролетариа́т, -а *м* пролетаријат

пролетариза́ци‖я, -и *ж* пролетаризација

пролетаризи́р‖овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* пролетаризовати, пролетаризирати

пролетаризи́р‖оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. и несврш.* пролетаризовати се, пролетаризирати се

пролета́ри‖й, -я *м* пролетер; ~**и всех стран, соединя́йтесь!** пролетери свих земаља, уједините се!

пролета́рск‖ий, -ая, -ое пролетерски; ~ **интернационали́зм** пролетерски интернационализам

пролета́‖ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* пролетети, летети (*извесно време*)

пролета́‖ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** пролетати, прелетати; **пти́ца** ~**ет ми́мо окна́** птица пролеће поред прозора; **самолёт** ~**ет над океа́ном** авион

прелеће океан 2. прелетати; ~ **двести километров в час** прелетати двеста километара на сат 3. *само 3. л. фиг.* брзо пролазити, летети, промицати (*о времену*)

проле||теть, -чу́, -ти́шь, -тя́т *сврш.* 1. пролетети, прелетети; **пти́ца ~те́ла ми́мо окна́** птица је пролетела поред прозора 2. прелетети; ~ **тысячу киломе́тров** прелетети хиљаду километара 3. *само 3. л. фиг.* брзо проћи, пролетети, промаћи; **мо́лодость ~те́ла** младост је прохујала; **вре́мя бы́стро ~те́ло** време је брзо пролетело

пролёт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** лака, отворена кола; **изво́зчичья** ~ фијакер

прол||е́чь, -я́жет, -я́гут; *прошл.* **-ёг, -егла́, -егло́** *сврш.* пружити се, протегнути се, проћи; **здесь ~я́жет доро́га** овде ће проћи пут

проли́в, -а *м* мореуз

пролива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. проливати, изливати, просипати 2. *фиг.* проливати; ~ *чью* **кровь** проливати *чију* крв

пролива́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. проливати се, изливати се, просипати се 2. *фиг.* проливати се (*о крви*)

проливн||о́й, -а́я, -о́е: ~ **дождь** пљусак, провала облака

проли́ти||е, -я *с:* ~ **кро́ви** *свеч.* крвопролиће

прол||и́ть, -ью, -ьёшь, -ьют; *прошл.* **про́лил** *и* **-и́л, -ила́, про́лило** *и* **-и́ло; про́литый** *и* **-и́тый** *сврш.* 1. пролити, излити, просути; ~ **во́ду на́ пол** просути воду на под 2. *фиг.* пролити (*крв итд.*)

прол||и́ться, -ьётся, -ью́тся; *прошл.* **-и́лся, -ила́сь, -ило́сь** *и* **-и́лось** *сврш.* 1. пролити се, излити се, просути се; **вода́ ~ила́сь на́ пол** вода се просула на под 2. *фиг.* пролити се (*о крви*)

проло́г, -а *м књиж., муз.* пролог

прол||ожи́ть, -ожу́, -о́жишь, -о́жат; -о́женный *сврш. что* 1. пробити, изградити; спровести; ~ **доро́гу** изградити пут; ~ **ка́бель** положити кабл; ~ **нефтепрово́д** спровести нафтовод 2. означити, исцртати; ~ **курс корабля́** исцртати курс брода (*на карти*) 3. *чем* уметнути, ставити *шта између чега* ◇ ~ **себе́ доро́гу** прокрчити себи пут

проло́м, -а *м* 1. проламање *с*, пробијање *с*; пролом, прелом; ~ **че́репа** фрактура лобање 2. рупа *ж*, бреша *ж*

пролома́||ть, -ю, -ешь, -ют; проло́манный *сврш.* проломити, сломити, пробити; ~ **отве́рстие** пробити рупу

пролома́||ться, -ется, -ются *сврш.* проломити се, сломити се

прол||оми́ть, -омлю́, -о́мишь, -о́мят; -о́мленный *сврш.* проломити, сломити; пробити, провалити

прол||оми́ться, -о́мится, -о́мятся *сврш.* проломити се, сломити се, прснути

пролонга́ци||я, -и *ж зван.* пролонгација

пролонги́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. зван.* пролонгирати

пролоп||ота́ть, -очу́, -о́чешь, -о́чут *сврш. нар.* промрмљати, неразумљиво изговорити

прома́||зать[1], -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш.* намазати, замазати; ~ **дета́ли ма́слом** намазати делове уљем; ~ **все ще́ли** замазати све пукотине

прома́||зать[2], -жу, -жешь, -жут *сврш. нар.* промашити

прома́зыва||ть[1], -ю, -ешь, -ют *несврш.* мазати

прома́зыва||ть[2], -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* промашивати

промарин||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* 1. маринирати, ставити у туршију 2. *фиг. разг.* задржати, одложити; **де́ло ~ова́ли це́лый ме́сяц** ствар су одуговлачили читав месец

промарин||ова́ться, -у́ется, -у́ются *сврш.* промаринирати се

промаршир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш.* промаршировати

прома́слива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* мастити, замашћивати, натапати (*уљем, машћу итд.*)

прома́слива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* мастити се, замашћивати се, натапати се (*уљем, машћу итд.*)

прома́сл||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* замастити, натопити (*уљем, машћу итд.*)

прома́сл||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* замастити се, натопити се (*уљем, машћу итд.*)

прома́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* расипати, ћердати, фућкати; ~ **де́ньги** расипати новац

прома́тыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* расипати, ћердати, фућкати (*новац, иметак итд.*)

про́мах, -а (-у) *м* 1. промашај; **дать** ~ промашити; **стреля́ть без ~а** гађати без промашаја 2. *фиг. разг.* омашка *ж*, грешка *ж*; неуспех ◇ **он ма́лый не** ~ *разг.* сналажљив је

прома́хива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. промашивати 2. *фиг. разг.* грешити, варати се, поступати несмотрено

промахн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* 1. промашити 2. *фиг. разг.* погрешити, преварити се, поступити несмотрено

прома́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* квасити, влажити, мочити

прома́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* грешка, промашај *м*, омашка; неуспех *м*

промедле́ни||е, -я *с* одуговлачење, отезање; **без ~я** без одлагања (одуговлачења)

проме́дл||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш.* 1. задржати се; ~ **час** задржати се један сат 2. *с чем* отегнути, завући *шта* (*посао итд.*)

проме́жност||ь, -и *ж анат.* међица

промежу́т||ок, -ка *м* 1. размак, одстојање *с*, удаљеност *ж*; ~ **ме́жду дома́ми** размак између кућа 2. временски размак, интервал, пауза *ж*, раздобље *с*; ~ **вре́мени** временски интервал; ~ **в де́сять лет** размак од десет година

промежу́точн||ый, -ая, -ое 1. средишњи, међупросторни 2. спојни, прелазни; **~ое звено́** спојна карика; **~ая ста́дия** прелазни стадијум ◇ **~ая ста́нция** *жел.* међустаница; ~ **слой** *геол.* међуслој

промелькн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* 1. промаћи, избити, појавити се; ~ **пе́ред глаза́ми** промаћи испред очију; ~ **как метео́р** блеснути као метеор 2. *фиг.* севнути, појавити се, осетити се; **в его́ слова́х ~у́ла насме́шка** у његовим речима се осетила иронија 3. пролетети, пројурити; **вре́мя ~у́ло незаме́тно** време је неприметно пролетело

проме́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что на что* мењати, замењивати *шта за шта* 2. *кого, что на кого, что* претпостављати *кога, шта коме, чему*

променя́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. *что на что* променити, заменити *шта за шта* 2. *кого, что на кого, что* претпоставити *кога, шта коме, чему* ◇ ~ **куку́шку на я́streба** променити зло на горе; сићи с коња на магарца

проме́р, -а *м* 1. мерење *с*, измеравање *с* 2. *струч.* грешка *ж* у мерењу

промерза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* замрзавати се, залеђивати се

промёрзл||ый, -ая, -ое замрзнут, слеђен

промёрз||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **промёрз, -ла, -ло** *сврш.* 1. замрзнути се, заледити се; **земля́ глубоко́ ~ла** земља се дубоко замрзла 2. *разг.* смрзнути се; **но́ги ~ли** ноге су се смрзле 3. смрзавати се (*извесно време*)

проме́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* мерити, промеравати

проме́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. измерити, премерити 2. *разг.* погрешити при мерењу

промеря́||ть, -ю -ешь, -ют *несврш. в.* **проме́ривать**

пром||еси́ть, -ешу́, -е́сишь, -е́сят; -е́шенный *сврш.* 1. добро измесити, промесити; **~ те́сто** добро измесити тесто 2. месити (*извесно време*)

проме||сти́, -ту́, -тёшь, -ту́т; *прошл.* **промёл, -ла́, -ло́; -тённый** *сврш.* почистити, прочистити (*метлом*); **~ алле́ю** прочистити алеју

промета́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *сврш.* опшити; **~ пе́тли** опшити рупице за дугмад

промета́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* мести, чистити (*метлом*)

промеша́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. добро промешати, измешати 2. мешати (*извесно време*)

проме́шива||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* месити

проме́шива||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* добро мешати

проме́шка||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* 1. задржати се 2. *с чем* отегнути, завући *шта*

промина́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* гњечити, угибати 2. *кого, что разг.* пружати, освежавати (*кретањем*); **~ но́ги** пружати ноге (*после седења итд.*)

промина́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* пружати се (*после седења итд.*)

промо́згл||ый, -ая, -ое 1. влажан, хладан, кишовит (*време*) 2. устајао, мемљив, загушљив (*ваздух*)

промо́ин||а, -ы *ж* вододерина, јаруга

промока́тельн||ый, -ая, -ое: ~ая бума́га упијач

промока́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. квасити се, влажити се; киснути; **~ под дождём** киснути на киши 2. *само 3. л.* прокишњавати, пропуштати воду; **сапоги́ ~ют** чизме пропуштају воду; **прорези́ненный плащ не ~ет** гумирани мантил не прокишњава

промока́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* сушити упијачем, упијати (*мастило*)

промока́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* упијач *ж*

промо́к||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **промо́к, -ла, -ло** *сврш.* 1. поквасити се, овлажити се; **руба́шка ~ла от по́та** кошуља се овлажила од зноја; **у меня́ но́ги ~ли** ноге су ми се поквасиле 2. покиснути; **я весь промо́к** сав сам покисао; **~ под дождём** покиснути на киши

промокн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* осушити упијачем, упити (*мастило*)

промо́лв||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. заст.* рећи, проговорити, изговорити; **он сло́ва не ~ил** он ни речи није рекао

промолч||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш.* 1. прећутати, оћутати; **он дипломати́чно ~а́л** дипломатски је избегао одговор 2. ћутати (*извесно време*); **они́ ~а́ли весь ве́чер** цело вече су ћутали

проморa´жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* расхлађивати, замрзавати

проморга́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* пропустити, превидети; **~ удо́бный слу́чай** пропустити повољну прилику

промор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. разг.* 1. измучити, исцрпсти, изнурити (*гладовањем*) 2. подвргнути дугим лишавањима (*у затвору итд.*)

проморо́||зить, -жу, -зишь, -зят; -женный *сврш. разг.* 1. *что* расхладити, замрзнути; **~ ры́бу** замрзнути рибу; **за́ ночь по́чву си́льно ~зило** *безл.* преко ноћи је земљиште јако промрзло 2. *кого, что* задржати на мразу, на хладноћи; **це́лый час ~зили нас на у́лице** читав сат су нас држали напољу на хладноћи

промота́||ть, -ю, -ешь, -ют; промо́танный *сврш. разг.* профућкати, проћердати, истрошити; **~ де́ньги** проћердати новац; **~ состоя́ние** профућкати иметак

промота́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* проћердати, профућкати (*новац, иметак*)

пром||очи́ть, -очу́, -о́чишь, -о́чат; -о́ченный *сврш.* поквасити, овлажити, промочити; **~ но́ги** поквасити ноге ◇ **~ го́рло** *нар.* поквасити грло, напити се

промтова́рн||ый, -ая, -ое: ~ый магази́н продавница робе широке потрошње

промтова́р||ы, -ов *мн.* (**промы́шленные това́ры**) индустријска роба, роба *ж* широке потрошње

прому́ч||ить, -у, -ишь, -ят; -нный *сврш.* мучити (*извесно време*)

прому́ч||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* промучити се, мучити се (*извесно време*)

промч||а́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш.* 1. пројурити, пролетети 2. *само 3. л. фиг. разг.* прохујати, пролетети (*о времену*)

промыва́ни||е, -я *с* испирање; **~ желу́дка** испирање желуца

промыва́тельн||ый, -ая, -ое за испирање

промыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. испирати; **~ ра́ну** испирати рану; **~ желу́док** испирати желудац 2. *струч.* испирати (*злато итд.*) 3. *само 3. л.* пробијати, подлокавати, разривати

промы́вк||а, -и *ж струч.* испирање *с* (*злата итд.*)

промы́вочн||ый, -ая, -ое *струч.* за испирање

про́мыс||ел, -ла *м* 1. производња *ж*; **рыболо́вный ~** риболов; **охо́тничий ~** лов; **пушно́й ~** лов на животиње с драгоценим крзном 2. занат, радиност *ж*; **куста́рный ~** домаћа радиност 3. *мн.* **-лы, -лов** екстрактивна индустрија; **нефтяны́е ~лы** индустрија нафте

промы́сл||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш. заст. нар.* добити, потражити, набавити

промысло́вик, -а́ *м* 1. ловац, рибар (*по занимању*) 2. радник у екстрактивној индустрији

промысло́в||ый, -ая, -ое: ~ая коопера́ция занатска задруга; **~ая ры́ба** риба за индустријску прераду; **~ сезо́н** сезона лова

пром||ы́ть, -о́ю, -о́ешь, -о́ют; -ы́тый *сврш.* 1. испрати; **~ желу́док** испрати желудац 2. *струч.* испрати (*злато итд.*) 3. *само 3. л.* пробити, подлокати, разрити; **вода́ ~ы́ла отве́рстие в запру́де** вода је пробила отвор у насипу 4. прати, испирати (*извесно време*)

промыч||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш.* 1. мукнути, замукати 2. *фиг. разг. что* промрмљати, прогунђати

промы́шленник, -а *м* 1. индустријалац 2. ловац, рибар (*по занимању*)

промы́шленност||ь, -и *ж* индустрија; **добыва́ющая ~** екстрактивна (сировинска) индустрија; **обраба́тывающая ~** прерађивачка индустрија; **тяжёлая ~** тешка индустрија; **лёгкая ~** лака индустрија; **пищева́я ~** прехрамбена индустрија; **авиацио́нная ~** индустрија авиона

промы́шленн||ый, -ая, -ое индустријски; **~ое предприя́тие** индустријско предузеће; **~ райо́н** индустријски реjон; **~ потенциа́л страны́** индустријски потенцијал земље

промышля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. добијати, тражити, набављати 2. *чем и кого, что*: **~ охо́той** бавити се ловом; **~ зверя́** бавити се ловом на звери

промя́мл||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш. разг.* промрмљати, промумлати, прогунђати

пром||я́ть, -ну́, -нёшь, -ну́т; -я́тый *сврш.* 1. угњечити, начинити удубљење 2. *кого, что разг.* испружити, освежити (*кретањем*); **~ но́ги** испружити ноге (*после седења итд.*)

пром||я́ться, -ну́сь, -нёшься, -ну́тся *сврш. разг.* испружити се (*после седења итд.*)

пронес||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **пронёс, -ла́, -ло́; -ённый** *сврш.* 1. носити (*извесно време*); **~ чемода́н до вокза́ла** носити кофер до станице 2. пронети, пренети; **~ зна́мя ми́мо трибу́н** пронети заставу поред трибина; **~ бага́ж в купе́** пренети пртљаг у купе 3. *фиг.* пронети (*идеале кроз живот итд.*) 4. *безл. разг.* проћи; **беду́ ~ло́** несрећа је мимоишла (*некога*) 5. *нар. безл.*: **его́ ~ло́** добио је пролив

пронес||ти́сь, -у́сь, -ёшься, -у́тся; *прошл.* **пронёсся, -ла́сь, -ло́сь** *сврш.* 1. пројурити; протрчати 2. *само 3. л.* прохујати, пролетети; **го́ды ~ли́сь** године су пролетеле 3. *само 3. л.* пронети се, проширити се; **пронёсся слух** пронео се глас

проза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пробадати, пробијати

пронзи́тельно *прил.* 1. продорно, оштро; **~ кри́кнуть** продорно викнути 2. испитивачки, проницљиво (*погледати*)

пронзи́тельност||ь, -и *ж* 1. оштрина, продорност (*гласа итд.*) 2. проницљивост (*погледа*) 3. јачина, продорност (*ветра, мраза*)

пронзи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. оштар, продоран; **~ го́лос** оштар глас 2. испитивачки, проницљив (*поглед*) 3. јак, оштар, продоран (*ветар, мраз*)

прон||зи́ть, -жу́, -зи́шь, -зя́т; -зённый *сврш.* пробости, пробити; **~ штыко́м** пробости бајонетом ◇ **~ взгля́дом** ошинути погледом

прон||иза́ть, -ижу́, -и́жешь, -и́жут; -и́занный *сврш.* 1. пробити, продрети 2. *само 3. л.* пробити; **луч проже́ктора ~иза́л темноту́** светлост рефлектора је пробила таму 3. *само 3. л. фиг.* прожети; **хо́лодом ~иза́ло всё те́ло** хладноћа је прожела читаво тело

прони́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. пробијати, продирати 2. *само 3. л.* пробијати (*о светлости*) 3. *само 3. л.* прожимати (*о хладноћи итд.*)

прони́зывающ||ий, -ая, -ое 1. јак, оштар, продоран; **~ ве́тер** продоран ветар 2. испитивачки, проницљив (*поглед*)

проника́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *во что* увлачити се, продирати, пробијати се; **~ в дом** увлачити се у кућу; **свет ~ет в ко́мнату** светлост продире у собу 2. *само 3. л.* допирати; **све́дения ~ют в печа́ть** подаци допиру у штампу 3. *во что* проницати *у шта*, прозирати *шта*; **~ в суть пробле́мы** проницати у срж проблема

проника́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. чем* испуњавати се *чим*, постајати прожет *чим*, пун *чега*; **~ дове́рием** *к кому* осећати поверење *према коме*

проникнове́ни||е, -я *с* 1. увлачење, продирање, пробијање 2. допирање 3. проницање, прозирање 4. искреност *ж*, топлина *ж*; дирљивост *ж*

проникнове́нност||ь, -и *ж* искреност, топлина; дирљивост (*говора итд.*)

проникнове́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но искрен, топао; дирљив; **~ го́лос** топао глас; **~ная речь** искрен (и дирљив) говор

прони́к||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **прони́к, -ла, -ло** *сврш.* 1. увући се, продрети, пробити се; **~ в дом** увући се у кућу; **свет прони́к в ко́мнату** светлост је пробила у собу 2. *само 3. л.* допрети; **све́дения ~ли в печа́ть** подаци су допрли у штампу 3. *во что* проникнути *у шта*, прозрети *шта*; **~ в суть пробле́мы** проникнути у срж проблема

прони́кн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш. чем* испунити се *чим*, бити прожет *чим*, пун *чега*; **~ чу́вством отве́тственности** испунити се осећањем одговорности

проника́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. *само 3. л.* обузимати, прожимати (*о хладноћи итд.*) 2. дирати, погађати

проница́емост||ь, -и *ж* пропустљивост, пробојност

проница́е||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо пропустљив, пробојан; **~ для све́та** пропустљив за светлост

проница́тельно *прил.* проницљиво (*гледати итд.*)

проница́тельност||ь, -и *ж* проницљивост, оштроумност

проница́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно проницљив, оштроуман; **~ взор** проницљив поглед

проница́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст. во что* проницати *у шта*, прозирати *шта*

прон||оси́ть [1], -ошу́, -о́сишь, -о́сят; -о́шенный *сврш.* 1. *кого, что* носити (*извесно време*) 2. *что* износити, похабати (*ношењем*)

прон||оси́ть [2], -ошу́, -о́сишь, -о́сят *несврш.* 1. проносити, преносити; **~ зна́мя ми́мо трибу́н** проносити заставу поред трибуна; **~ бага́ж в купе́** преносити пртљаг у купе 2. *фиг.* проносити (*идеале кроз живот итд.*) 3. *безл. разг.* пролазити (*о несрећи итд.*)

прон||оси́ться [1], -о́сится, -о́сятся *сврш.* 1. носити се (*извесно време*); **костю́м ~о́сится до́лго** одело ће се дуго носити 2. износити се, похабати се (*од ношења*); **рукава́ ~оси́лись** рукави су се поцепали

прон||оси́ться [2], -ошу́сь -о́сишься, -о́сятся *несврш.* 1. јурити; протрчавати 2. *само 3. л.* летети (*о годинама итд.*) 3. *само 3. л.* проносити се, ширити се (*о гласинама итд.*)

пронумер||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* нумерисати, нумерирати

проны́р||а, -ы *м, ж разг.* протува, пробисвет *м*, препредењак *м*

проны́рливост||ь, -и *ж разг.* лукавство *с*, препреденост, превејаност

проны́рли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *разг.* лукав, препреден, превејан

пронюха||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. что, о ком, чём разг.* нањушити, намирисати, дознати

пронюхива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что, о ком, чём разг.* њушити, намирисавати, дознавати

про||ня́ть, -йму́, -ймёшь, -йму́т; *прошл.* **про́нял, -няла́, про́няло; про́нятый** *сврш. разг.* 1. *само 3. л.* обузети, прожети; **его́ про́нял моро́з** прожела га је хладноћа; **его́ ~няла́ дрожь** обузела га је језа 2. дирнути, погодити; **~ до слёз** дирнути до суза; **его́ ниче́м не ~ймёшь** њега ничим не можеш дирнути

прообраз, -а *м* прототип, праузор

пропага́нд||а, -ы *ж* пропаганда; **вести́ ~у** *чего* вршити пропаганду *чега*, пропагирати *шта*

пропаганди́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* пропагирати; **~ иде́и коммуни́зма** пропагирати идеје комунизма

пропаганди́ст, -а *м* пропагандист(а), пропагатор

пропаганди́стск||ий, -ая, -ое пропагандни, пропагаторски; **~ая рабо́та** пропагандни рад

пропада́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. нестајати, ишчезавати, губити се; **~ и́з виду** губити се из вида 2. пропадати; гинути, страдати 3. *само 3. л.* пропадати, пролазити (*узалуд, без користи*) ◇ **где на́ше не ~ло!, где на́ша не ~ла!** *разг.* једном се гине!

про́падом: пропади́ ты ~! *нар.* нека те ђаво носи!, иди до врага!, иди бестрага!

пропа́ж||а, -и *ж* 1. губитак *м*, нестанак *м* 2. *разг.* изгубљена ствар; **найти́ ~у** наћи изгубљено

пропал||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. нар.* прогорети, испалити, пропалити

пропа́лыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* плевити

пропа́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* парити, чистити паром

пропа́рива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* парити се, презнојавати се

пропа́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. пропарити, очистити паром 2. парити (*извесно време*)

пропа́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. напарити се, презнојити се 2. парити се, презнојавати се (*извесно време*)

пропа́рыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* парати, пресецати, просецати; пробадати

про́паст||ь [1], **-и** *ж, мн.* **-и, -е́й** 1. провалија, понор *м*, бездан *м* 2. *фиг.* понор *м* ◇ **быть (находи́ться) на краю́ ~и** бити (налазити се) на рубу пропасти; **толка́ть в ~** гурати у пропаст

про́паст||ь [2], **-и** *ж разг.* мноштво *с*, гомила, маса; **наро́ду там ~** тамо је маса света

про́пасть [3]: **тьфу ты ~!** *нар.* до врага!

пропа́||сть, -ду́, -дёшь, -ду́т; *прошл.* **-л, -ла, -ло** *сврш.* 1. нестати, ишчезнути, изгубити се; **бума́ги ~ли** папири су нестали; **у меня́ ~ла соба́ка** нестао ми је пас; **у него́ ~л го́лос** изгубио је глас; **у меня́ ~ла охо́та** изгубио сам жељу (вољу); **~ и́з виду** изгубити се из вида 2. пропасти; погинути, настрадати; **с ним не ~дёшь** с њиме нигде нећеш пропасти; **урожа́й ~л** летина је настрадала 3. *само 3. л.* пропасти (*узалуд, без користи*); **весь день ~л зря** читав дан је пропао узалуд ◇ **~ бе́з вести** нестати без трага; **не пропадёт** *за кем разг.* а) неће остати дужан, одужиће се *ко* б) осветиће се *ко*; **пиши́ ~ло** *разг.* пиши кући пропало је; **пан или ~л, ли́бо пан, ли́бо ~л** *разг.* куд пукло, да пукло, све или ништа

проп||аха́ть -ашу́, -а́шешь, -а́шут; -а́ханный *сврш.* 1. узорати, поорати, преорати; **~ борозду́** проорати бразду; **глубоко́ ~** дубоко узорати 2. орати (*извесно време*)

пропа́хива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* орати, узоравати, преоравати

пропа́х||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **пропа́х, -ла, -ло** *сврш.* 1. *чем* напунити се, прожети се мирисом *чега*; **~ ды́мом** напунити се мирисом дима 2. *разг.* усмрдети се, покварити се; **ры́ба ~ла** риба се усмрдела

пропа́шк||а, -и *ж* узоравање *с*, орање *с*, преоравање *с*

пропа́шник, -а *м пољопр.* шпартач, плуг за орање између редова

пропашн||о́й, -а́я, -о́е *пољопр.* 1. за шпартање, за орање између редова (*оруђе*) 2. међуредни; **~ы́е культу́ры** међуредне културе

пропа́щ||ий, -ая, -ее *разг.* пропао, изгубљен; непоправљив; **э́ти де́ньги — ~ие** тај новац је изгубљен; **~ее де́ло** пропала ствар; **~ челове́к** пропалица

пропе́ллер, -а *м* пропелер, елиса *ж*

пропе́ллерн||ый, -ая, -ое пропелерски

пропе́рчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* јако биберити, јако паприти

пропе́рч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* јако забиберити, јако запаприти

пропесо́ч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. нар.* изгрдити, искритиковати

проп||е́ть, -ою́, -оёшь, -ою́т; *прошл.* **-е́л, -е́ла, -е́ло; -е́тый** *сврш.* 1. отпевати, пропевати 2. *разг.* изгубити глас од певања 3. певати (*извесно време*); **~ весь ве́чер** певати читаво вече

пропеча́та||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. *кого, что нар.* напасти преко штампе 2. *что* куцати (*извесно време*); **~ весь ве́чер статью́ на маши́нке** куцати чланак цело вече

пропеча́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* нападати преко штампе

про||пе́чь, -пеку́, -печёшь, -пеку́т; *прошл.* **-пёк, -пекла́, -пекло́; -печённый** *сврш.* 1. испећи, добро пропећи 2. пећи (*извесно време*)

проп||е́чься, -ечётся, -еку́тся *сврш.* испећи се, добро се пропећи; **пиро́г не ~ёкся** колач се није испекао

пропива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. пропијати; **~ все де́ньги** пропијати сав новац 2. *разг.* губити, упропашћивати (*због пића*)

пропи́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пилити, тестерисати

проп||или́ть, -илю́, -и́лишь, -и́лят; -и́ленный *сврш.* 1. *что* пропилити, протестерисати, препилити, претестерисати; **~ отве́рстие** протестерисати отвор; **~ до середи́ны** претестерисати до средине 2. пилити, тестерисати (*извесно време*) 3. *кого фиг. разг.* досадити *коме*, изгњавити *кога*

проп||иса́ть, -ишу́, -и́шешь, -и́шут; -и́санный *сврш.* 1. *кого, что* пријавити, регистровати, уписати; **~ жильца́** пријавити подстанара; **~ паспорта́** регистровати пасоше 2. *что кому* прописати; **~ лека́рство** прописати лек 3. писати (*извесно време*) 4. *нар.* казнити, укорити

проп||иса́ться, -ишу́сь, -и́шешься, -и́шутся *сврш.* пријавити се, регистровати се, уписати се

пропи́с||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* пријава, уписивање *с*, регистрација 2. пријава места становања, пребивалишта; **постоя́нная, вре́менная ~** стална, привремена пријава боравка; **получи́ть ~ку** стећи право боравка

прописн||ой, -ая, -ое 1. пријавни, за уписивање 2. општепознат, отрцан; **~ая истина** општепозната мисао, опште место; **~ая мораль** отрцана моралнa правила ◊ **~ые буквы** велика слова

прописыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* пријављивати, регистровати, уписивати 2. *что кому* прописивати (*лек*)

прописыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* пријављивати се, регистровати се, уписивати се

пропис||ь, -и *ж* пропис *м*, образац *м* за лепо писање

прописью *прил.* словима; **написать сумму ~** написати износ словима

пропитани||е, -я *с заст.* храна *ж*, исхрана *ж*, прехрана *ж*; **заработать на ~** зарадити за живот

пропита||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. *что чем* натопити, заситити, импрегнирати; **~ маслом** натопити уљем 2. *кого заст.* прехранити, исхранити

пропита||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. *само 3. л.* натопити се, наквасити се; заситити се; **~ запахом нафталина** заситити се мирисом нафталина 2. *заст.* прехранити се, исхранити се

пропитк||а, -и *ж* натапање *с*, импрегнирање *с*, импрегнација

пропит||ой, -ая, -ое *разг.*: **~ голос** глас промукао од пића; **~ое лицо** лице пијанице

пропиточн||ый, -ая, -ое за натапање, за импрегнацију

пропитыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* натапати, квасити; засићивати; **~ маслом** натапати уљем

пропитыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* натапати се, квасити се; засићивати се

проп||ить, -ью, -ьёшь, -ьют; *прошл.* **пропил** *и* **-ил, -ила, пропило** *и* **-ило; пропитый** *и* **-итый** *сврш.* 1. пропити (*сав новац итд.*) 2. *разг.* изгубити, упропастити (*због пића*) 3. пити (*извесно време*)

пропиха||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* прогурати, протурити

пропиха||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. нар.* прогурати се, пробити се

пропихива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* гурати, протурати, утискивати

пропихива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* гурати се, пробијати се

пропихн||уть, -у, -ёшь, -ут; пропихнутый *сврш. нар.* прогурати, протурити, утиснути

пропихн||уться, -усь, -ёшься, -утся *сврш. нар.* прогурати се, пробити се, утиснути се

проплава||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* пливати; пловити (*извесно време*); **~ два часа в бассейне** пливати два сата у базену; **он двадцать лет ~л капитаном** двадесет година је пловио као капетан

прopла||кать, -чу, -чешь, -чут *сврш.* преплакати, проплакати, плакати (*извесно време*); **~ всю ночь** преплакати целу ноћ ◊ **~ все глаза** *разг.* исплакати очи

проплесневе||ть, -ет, -ют *сврш.* уплеснивити се, проплеснивити се; **хлеб ~л** хлеб се уплеснивио

пропл||естись, -етусь, -етёшься, -етутся; *прошл.* **-ёлся, -елась, -елось** *сврш. разг.* проћи вукући ноге, провући се с муком

проплута||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* пролутати, лутати (*извесно време*); **он ~л весь день в лесу** лутао је читав дан у шуми

проплыв, -а *м спорт.* пливање *с*, такмичење *с* у пливању

проплыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. препливати, проплививати; пловити (*о броду, бродом*); **теплоход ~ет мимо острова** брод плови поред острва 2. препливавати; прелазити (*пловећи*); **~ стометровку** препливавати сто метара 3. *само 3. л. фиг.* пловити; **по небу ~ют облака** небом плове облаци 4. *фиг.* пролазити достојанственим, равномерним кораком 5. *само 3. л. фиг.* пролазити (*у сећању*)

проплы||ть, -ву, -вёшь, -вут *сврш.* 1. препливати, проплививати; проплoвити (*о броду, бродом*); **~ остров** проплoвити поред острва 2. препливати; прећи (*пловећи*); **~ стометровку** препливати сто метара 3. *само 3. л. фиг.* проплoвити (*о облацима*) 4. *фиг.* проћи (*у сећању*)

проповедник, -а *м* 1. проповедник 2. *чего фиг. књиш.* пропагатор

проповедническ||ий, -ая, -ое проповеднички; **~ тон** проповеднички тон

проповед||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. проповедати 2. *что фиг. књиш.* пропагирати, ширити

проповед||ь, -и *ж* 1. проповед; **произнести ~** одржати проповед 2. *чего фиг. књиш.* пропагирање *с*, ширење *с*; **~ новых взглядов** пропагирање нових погледа

пропойц||а, -ы *м, ж нар.* древна пијаница, пијандура, испичутура

проползa||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. пузити; гмизати; милети 2. увлачити се пузећи, гмижући, милећи

прополз||ти, -у, -ёшь, -ут; *прошл.* **прополз, -ла, -ло** *сврш.* 1. препузити, пропузити; прогмизати; промилети; **~ по земле** пропузити по земљи; **~ несколько шагов** препузити неколико корака 2. упузити, ући, увући се пузећи, гмижући, милећи; **~ в щель** увући се у пукотину

прополк||а, -и *ж* плевљење *с*

пропол||оскать, -ощу, -ощешь, -ощут; -осканный *сврш.* 1. испрати, исплакнути (*рубље итд.*) 2. испирати (*извесно време*)

проп||олоть, -олю, -олешь, -олют; -олотый *сврш.* 1. оплевити, исплевити; **~ грядку** оплевити леју; **~ свёклу** оплевити цвеклу 2. плевити (*извесно време*)

прополочн||ый, -ая, -ое за пљевљење, који се односи на пљевљење

проп||ороть, -орю, -орешь, -орют; -оротый *сврш. разг.* пропарати, пресећи, просећи; пробости; **~ сапог гвоздём** пробости чизму ексером

пропорционально *прил.* 1. сразмерно, пропорционално 2. *мат.* пропорционално

пропорциональност||ь, -и *ж* 1. пропорционалност 2. *мат.* пропорционалитет *м*, пропорционалност

пропорционал||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. сразмеран, пропорционалан; **~ьная фигура** складна фигура 2. *мат.* пропорционалан; **~ьные величины** пропорционалне величине; **прямо, обратно ~** директно, обрнуто пропорционалан

пропорци||я, -и *ж* 1. складност, сразмера, пропорција 2. *мат.* пропорција; **арифметическая ~** аритметичка пропорција; **геометрическая ~** геометријска пропорција

пропотел||ый, -ая, -ое *разг.* ознојен, натопљен знојем; **~ая рубаха** кошуља мокра од зноја

пропоте||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. ознојити се, презнојити се; **~ от лекарства** презнојити се од лека 2. *само 3. л.* овлажити се, постати мокар од зноја 3. *фиг. нар.* презнојавати се радећи (*извесно*

време); **це́лый день ~ над отчётом** презнојавати се читав дан над извештајем

про́пуск, -а *м* 1. *само јд.* пропуштање *с* 2. *само јд.* испуштање *с*, изостављање *с* 3. *само јд.* изостајање *с* 4. (*мн.* **-а́, -о́в**) пропусница *ж*, дозвола *ж*; **предъяви́ть ~** показати пропусницу; **вход по ~а́м** улаз са пропусницама 5. (*мн.* **-а́, -о́в**) *војн.* лозинка *ж* 6. (*мн.* **-и, -ов**) празнина *ж*, изостављено место (*у тексту итд.*)

пропуска́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* пропуштати; **ткань не ~ет во́ду** тканина не пропушта воду; **што́ры не ~ют свет** завесе не пропуштају светлост 2. *кого, что через что* пропуштати *кога, шта кроз шта* 3. *кого, что* пропуштати, пуштати (*напред итд.*) 4. *что* пропуштати, испуштати (*повољну прилику итд.*) 5. *что* дозвољавати (*да се штампа, приказује итд.*) 6. *что* изостављати, пропуштати, прескакати (*неколико редова итд.*) 7. *что* изостајати *са чега*; **~ уро́ки** изостајати са часова 8. *что, чего нар.* пити (*ракију итд.*)

пропускн||о́й, -а́я, -о́е пропусни, за пропуштање; **~ пункт** прелаз; **~ биле́т** пропусница ◇ **~а́я спосо́бность** пропусна моћ, капацитет (*железнице итд.*)

про||пусти́ть, -пущу́, -пу́стишь, -пу́стят; -пу́щенный *сврш.* 1. *что* пропустити (*светлост, воду итд.*) 2. *кого, что через что* пропустити *кога, шта кроз шта*; **~ мя́со че́рез мясору́бку** самлети месо; **~ ни́тку че́рез пе́тлю** провући конац кроз петљу 3. *кого, что* пропустити, пустити; **~ дете́й вперёд** пропустити децу напред 4. *что* пропустити, испустити; **~ свой авто́бус** пропустити свој аутобус; **~ все сро́ки** пропустити све рокове; **~ удо́бный слу́чай** испустити повољну прилику 5. *что* дозволити (*да се штампа, приказује итд.*) 6. *что* изоставити, пропустити, прескочити; **~ не́сколько строк** прескочити неколико редова; **~ оди́н такт** пропустити један такт 7. *что* изостати *са чега*; **~ уро́к** изостати са часа 8. *что, чего нар.* попити; **~ рю́мочку** попити чашицу ◇ **~ ми́мо уше́й** пропустити мимо ушију, пречути

пропылесо́с||ить, *1. л. јд. се не употр.*, **-ишь, -ят** *сврш. разг.* усисати прашину (*усисивачем*)

пропыл||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* запрашити, напрашити

пропыл||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* запрашити се, напрашити се

прора́б, -а *м* (**производи́тель рабо́т**) руководилац, вођа грађевинских радова

прораба́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. *что* прорађивати, проучавати 2. *кого, что шаљ.* критиковати, решетати

прорабо́та||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. одрадити; **~ три го́да** одрадити три године 2. *что разг.* прорадити, проучити; **~ статью́** проучити чланак; **~ план заня́тий** прорадити план наставе 3. *кого, что разг. шаљ.* искритиковати, прорешетати; **его́ ~ли на собра́нии** њега су искритиковали на састанку

прораста́||ть, -ет, -ют *несврш.* 1. ницати, клијати, избијати 2. прорастати, пробијати (*кроз нешто*)

прораст||и́, -ёт, -у́т; *прошл.* **проро́с, проросла́, проросло́** *сврш.* 1. нићи, проклијати, избити; **карто́фель проро́с** кромпир је никао 2. прорасти, пробити; **сквозь ка́мни проросла́ трава́** кроз камење је пробила трава

прора||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш.* ставити да проклија (*семе пре расађивања*)

проpа́щива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* стављати да проклија (*семе пре расађивања*)

про́рв||а, -ы *ж нар.* 1. гомила, хрпа, маса; **истра́тил ~у де́нег** потрошио је гомилу новца 2. ждероња *м*, прождрљивац *м*

прорв||а́ть, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло; про́рванный** *сврш.* 1. *что* поцепати, подерати, направити рупу; **~ носо́к** подерати чарапу 2. *само 3. л. что* пробити, провалити; **вода́ ~ала́ плоти́ну** вода је провалила брану 3. *что војн.* пробити; **~ ли́нию оборо́ны проти́вника** пробити одбрамбену линију противника 4. *безл. кого разг.* избити (*о осећањима*); **его́ ~а́ло** плануо је

прорв||а́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся; *прошл.* **-а́лся, -ала́сь, -ало́сь** *и* **-а́лось** *сврш.* 1. поцепати се, подерати се; прснути, пукнути; **рукава́ ~а́лись** рукави су се подерали; **~а́лся нары́в** чир је прснуо 2. *само 3. л.* бити пробијен, проваљен (*о брани итд.*) 3. *војн.* пробити се, извући се; **~ из окруже́ния** пробити се кроз обруч 4. *само 3. л.* избити (*о осећањима*)

прореаги́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш.* реаговати, реагирати

проре||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -жённый *сврш.* проредити (*биљке*)

проре́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* проређивати (*биљке*)

проре́з, -а *м* прорез, изрез, просек

проре́||зать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш.* 1. просећи, прорезати, исећи, изрезати; **~ окно́** просећи прозор 2. сећи, резати (*извесно време*) 3. *фиг.* пресећи; **~ лес желе́зной доро́гой** пресећи шуму железничком пругом; **лоб ~зан морщи́нами** чело је избраздано борама

проре́||заться, -жется, -жутся *сврш.* 1. нићи, избити (*о зубима*) 2. *фиг.* појавити се, испољити се

прореза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. просецати, прорезивати, исецати, изрезивати 2. *фиг.* пресецати; **лоб ~ют морщи́ны** чело је избраздано борама

прореза́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. ницати, избијати (*о зубима*) 2. *фиг.* појављивати се, испољавати се

прорези́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* гумирати

прорези́н||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* гумирати; **~енный плащ** гумиран мантил

проре́зк||а, -и *ж* просецање *с*, прорезивање *с*, исецање *с*, изрезивање *с*

прорезн||о́й, -а́я, -о́е: ~ карма́н усечен џеп; **~ узо́р** шара са прорезима

проре́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. в.* **прореза́ть**

проре́зыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. в.* **прореза́ться**

про́рез||ь, -и *ж* прорез *м*, отвор *м*

прор́ектор, -а *м* проректор; **~ по нау́чной рабо́те** проректор за научни рад

прорепети́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. поз.* пробати, извести пробу

проре́х||а, -и *ж разг.* 1. рупа; **~ в карма́не** рупа на џепу 2. *фиг.* мана, пропуст *м* 3. шлиц *м* (*на панталонама*)

прорецензи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* рецензирати

проржаве́||ть, -ет, -ют *сврш.* зарђати, пробушити се од рђе; **кры́ша ~ла** кров се пробушио од рђе

прорис||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* 1. појачати црте (*на цртежу*) 2. цртати (*извесно време*)

прорисо́вк||а, -и *ж* појачавање *с* црта (*на цртежу*)

прорица́ни||е, -я *с* прорицање, предсказивање, пророчанство

прорица́тел||ь, -я *м* предсказивач, пророк

прорица́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* предсказивати, прорицати, пророковати

проро́к, -а *м* пророк ◇ **нет ~а в своём оте́честве** нико није пророк у својој земљи

прор||они́ть, -оню́, -о́нишь, -о́нят; -о́ненный *и* **-онённый** *сврш. об. са нег.* изустити, проговорити; **он сло́ва не ~они́л за весь ве́чер** ни реч није изустио читаво вече ◇ **ни слези́нки не ~они́л** ни сузу није пустио

проро́ческ||ий, -ая, -ое пророчански; **~ие слова́** пророчанске речи

проро́честв||о, -а *с* пророчанство, пророштво

проро́честв||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* прорицати, пророковати

проро́ч||ить, -у, -ишь, -ат *несврш.* предсказивати, прорицати

про||руби́ть, -рублю́, -ру́бишь, -ру́бят; -ру́бленный *сврш.* **1.** просећи, пробити; **~ про́рубь** просећи рупу на леду **2.** прокрчити; **~ про́секу** прокрчити пут кроз шуму

про́руб||ь, -и *ж* рупа, отвор *м*, просек *м* (*у леду*); **лови́ть ры́бу в ~и** пецати рибу кроз рупу на леду

прору́х||а, -и *ж*: **и на сто́руху быва́ет ~** и искусан човек може погрешити

проры́в, -а *м* **1.** пробијање *с*, пробој **2.** пробијено место; **~ в плоти́не** рупа у брани **3.** *војн.* пробој; **осуществи́ть ~** извршити пробој **4.** *фиг.* застој, заостајање *с* (*у извршењу задатака итд.*); **вы́йти из ~а** ликвидирати заостајање

прорыва́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** *что* цепати, дерати, правити рупу **2.** *само 3. л. что* пробијати, провањивати (*о води*) **3.** *что војн.* пробијати (*одбрамбену линију итд.*) **4.** *безл. кого разг.* избијати (*о осећањима*)

прорыва́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* прокопавати, ископавати

прорыва́||ться [1], **-юсь, -ешься, -ются** *несврш.* **1.** цепати се, дерати се; прскати, пуцати **2.** *само 3. л.* бивати пробијен, проваљен **3.** *војн.* пробијати се, извлачити се; **~ из окруже́ния** пробијати се кроз обруч **4.** *само 3. л. фиг.* избијати (*о осећањима*)

прорыв||а́ться [2], **-юсь, -ешься, -ются** *несврш.* пробијати се, прокопавати себи пут

прор||ы́ть, -о́ю, -о́ешь, -о́ют; -ы́тый *сврш. что* **1.** прокопати, ископати; **~ кана́л** прокопати канал **2.** копати (*извесно време*)

прор||ы́ться, -о́юсь, -о́ешься, -о́ются *сврш.* **1.** пробити се, прокопати себи пут **2.** *в чём* прекопавати, копкати *у чему (извесно време)*

прос||ади́ть, -ажу́, -а́дишь, -а́дят; -а́женный *сврш. нар.* **1.** пробости, пробити **2.** проћердати, профућкати; **~ все де́ньги** проћердати сав новац (*на картама итд.*)

проса́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* **1.** пробадати, пробијати **2.** ћердати, фућкати (*новац*)

проса́лива||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* усољавати, насољавати, солити

проса́лива||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* мастити, замашћивати, натапати машћу

проса́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* замастити, измастити, натопити машћу

проса́л||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* замастити се, измастити се, натопити се машћу

проса́сыва||ть, -ет, -ют *несврш.* подлокавати, подгризати, изгризати (*о води*)

проса́сыва||ться, -ется, -ются *несврш.* пробијати, цурити; подлокавати се (*о води*)

проса́чива||ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** пробијати, цурити, капљати **2.** *фиг.* провлачити се, продирати, инфилтрирати се

просва́та||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. заст.* верити, уговорити удају; **~ дочь** верити ћерку

просве́рлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* бушити, пробијати (*сврдлом*)

просверл||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* пробушити, пробити (*сврдлом*); **~ отве́рстие** пробушити рупу

просве́т, -а *м* **1.** зрачак светлости, ведрина *ж*; **~ в облака́х** ведрина међу облацима **2.** отвор (*прозора, врата итд.*) **3.** трака *ж* у боји (*на еполетама*)

просвети́тел||ь, -я *м* просветитељ

просвети́тельн||ый, -ая, -ое просветитељски, просветни

просвети́тельств||о, -а *с* просветитељство

просве||ти́ть [1], **-щу́, -ти́шь, -тя́т; -щённый** *сврш.* просветити

просв||ети́ть [2], **-ечу́, -е́тишь, -е́тят; -е́ченный** *сврш.* просветлити, пропустити светлост; озрачити (*рендгенским зрацима итд.*)

просве||ти́ться [1], **-щу́сь, -ти́шься, -тя́тся** *сврш.* просветити се

просв||ети́ться [2], **-ечу́сь, -е́тишься, -е́тятся** *сврш. разг.* озрачити се (*рендгенским зрацима итд.*)

просветле́ни||е, -я расветљавање, избистравање, јасноћа *ж (ума)*

просветлённост||ь, -и *ж* јасноћа, ведрина (*погледа итд.*)

просветлё||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно јасан, ведар; **~ взгляд** јасан поглед

просветле́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** *безл.* просветлети, осветлети, посветлети **2.** *фиг.* озарити се, засијати, разведрити се (*о погледу итд.*) **3.** *само 3. л.* разбистрити се, разјаснити се (*о уму*)

просве́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** осветљавати, просветљавати; озрачивати **2.** *само 3. л.* светлуцати, пробијати се; **свет ~ет сквозь што́ры** светлост се пробија кроз ролетне **3.** *само 3. л.* видети се, назирати се; **сквозь верху́шки дере́вьев ~ет не́бо** кроз врхове дрвећа назире се небо

просвеща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* просвећивати

просвеща́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* просвећивати се

просвеще́ни||е, -я *с* просвећивање; просвета *ж*; **полити́ческое ~** политичко просвећивање; **министр ~я** министар просвете ◇ **эпо́ха Просвеще́ния** *ист.* доба рационализма

просвещённост||ь, -и *ж* просвећеност, образованост

просвещё||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно просвећен, образован; **~ челове́к** образован човек

просви́р||а, -ы *ж црк.* просфора, нафора

просви́рник, -а *м бот.* слез

просви́р||ня, -ни *ж, ген. мн.* **-ен** *заст.* жена која пече просфоре, нафоре

просв||иста́ть, -ищу́, -и́щешь, -и́щут, просв||исте́ть, -ищу́, -и́щешь *и* **-исти́шь, -и́щут** *и* **-истя́т** *сврш.* **1.** заззвиждати **2.** *что* одзвиждати; **~ мело́дию** одзвиждати

мелодију 3. *само 3. л.* прозујати, прозвиждати; **~истéла пýля** прозујао је метак 4. звиждати (*извесно време*)

прóсед||ь, -и *ж*: **вóлосы с ~ью** проседа коса

просéива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* просејавати, решетати

просéива||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. просејавати се 2. просипати се (*кроз рупу*)

прóсек||а, -и *ж*, **прóсек, -а** *м* просека *ж (у шуми)*

просекá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* просецати, расецати

просекá||ться, -ется, -ются *несврш.* пуцати, цепати се (*о тканини*)

просёл||ок, -ка *м* колски пут

просёлочн||ый, -ая, -ое: **~ая дорóга** колски пут

прос||éчь, -екý, -ечёшь, -екýт; *прошл.* **-ёк, -еклá, -еклó; -ечённый** *сврш.* просећи, расећи

прос||éчься, -ечётся, -екýтся; *прошл.* **-ёкся, -еклáсь, -еклóсь** *сврш.* попуцати, поцепати се (*о тканини*)

просé||ять, -ю, -ешь, -ют; -янный *сврш.* 1. просејати, прорешетати; **~ мукý** просејати брашно 2. сејати (*извесно време*)

просé||яться, -ется, -ются *сврш.* 1. просејати се 2. просути се (*кроз рупу*)

просигнализи́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш.* сигнализирати, дати сигнал

просигнáл||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш.* 1. сигнализирати, дати сигнал 2. засвирати (*о колима итд.*)

проси||дéть, -жý, -ди́шь, -дя́т; проси́женный *сврш.* 1. преседети, одседети; **~ весь день за кни́гами** преседети читав дан за књигама 2. *что разг.* поцепати, излизати; угнути; **~ брю́ки** поцепати панталоне од седења; **~ стул** угнути столицу од седења

проси́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. седети, проводити време седећи; **~ все вечерá в библиотéке** седети свако вече у библиотеци 2. *что разг.* цепати (*панталоне*); угињати (*столицу од дугог седења*)

прóсин||ь, -и *ж разг.* плава нијанса; **зелёный с ~ью** зелен са плавом нијансом

проси́тел||ь, -я *м заст.* молилац, подносилац молбе

проси́тельн||ый, -ая, -ое молећив; **~ тон** молећив тон

про||си́ть, -шý, прóсишь, прóсят *несврш.* 1. *кого о чём, что, чего у кого и с инф.* молити *кога за шта*, тражити *шта од кога*; **~** *кого* **о пóмощи** молити *кога* за помоћ, тражити помоћ *од кога*; **он ~си́л тебя́ позвони́ть** молио те је да му телефонираш; **~ пощáды** *у кого* молити *кога* за милост; **~ совéта, разрешéния** *у кого* тражити савет, дозволу *од кога*; **~ прощéния** молити за опроштај; **~ слóва** тражити реч 2. *кого за кого, о ком, чём* молити, заузимати се, залагати се *за кога, шта*; **~ за товáрища** молити за друга 3. *кого* позивати, звати; **~ гостéй к столý** позивати госте за сто 4. *разг.* тражити, ценити, одређивати цену ◇ **~ ми́лостыню** просити; **~** *чьей* **руки́** просити *кога* (*девојку*); **ми́лости прóсим** молим, изволите; **сапоги́ кáши (есть) прóсят** *шаљ.* чизме су се сасвим подерале

про||си́ться, -шýсь, прóсишься, прóсятся *несврш.* 1. молити, тражити; **~ в óтпуск** тражити одсуство; **~ гуля́ть** тражити дозволу за шетњу 2. тражити ношу (*о детету*); **~ на горшóк** тражити ношу 3. *фиг.*: **пейзáж так и прóсится на карти́ну** пејзаж као да је створен за слику; **слóво так и прóсится на язы́к** реч је наврх језика

просия́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. *само 3. л.* засијати, синути; **сóлнце ~ло** сунце је синуло 2. *фиг.* разведрити се, озарити се; **~ от счáстья** заблистати од среће; **лицó ~ло улы́бкой** лице је озарио осмех

прoскáблива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* чинити рупу гребући, стружући

проск||акáть, -ачý, -áчешь, -áчут *сврш.* 1. пројурити на коњу, прогалопирати, пројахати; **~акáл верховóй** пројурио је коњаник 2. јахати, галопирати (*извесно време*)

проскáкива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. јурити; протрчавати (*поред нечега*) 2. *разг.* провлачити се, увлачити се (*кроз одшкринута врата итд.*) 3. *фиг. разг.* увлачити се (*међу шефове итд.*) 4. *само 3. л.* упадати, пропадати

проскáльзыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.*. 1. провлачити се, прокрадати се 2. *фиг.* осећати се, испољавати се (*једва приметно*)

просквози́||ть, -т *безл. сврш. разг.*: **меня́ ~ло в пóезде** ухватила ме је промаја у возу

просклоня́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. грам.* издеклинирати, измењати по падежима

проск||облúть, -облю́, -óблишь *и* **-обли́шь, -óблят** *и* **-обля́т; -óбленный** *сврш.* прогрепсти, проструготи, начинити рупу гребући; **~ дырý в бумáге** прогрепсти рупу на хартији

проскользн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш.* 1. провући се, прокрасти се, шмугнути; **~ в кóмнату** увући се у собу 2. *само 3. л. фиг.* осетити се, испољити се (*једва приметно*); **в егó словáх ~ýл упрёк** у његовим речима се осетио прекор

проск||очи́ть, -очý, -óчишь, -óчат *сврш.* 1. пројурити; протрчати; **маши́на ~очи́ла на крáсный свет** кола су пројурила кроз црвено светло 2. *разг.* провући се, увући се; **~ в приоткры́тую дверь** увући се кроз одшкринута врата 3. *фиг. разг.* увући се (*међу шефове итд.*) 4. упасти, пропасти; **монéта ~очи́ла в щель** новчић је упао у пукотину

проскре||сти́, -бý, -бёшь, -бýт; *прошл.* **проскрёб, -блá, -блó; -бённый** *сврш.* прогрепсти; проглодати; **мы́ши ~бли́ пол** мишеви су проглодали под

проскучá||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* досађивати се (*извесно време*); **я весь вéчер ~л у знакóмых** читаво вече сам се досађивао код познаника

прослáби||ть, -т *безл. сврш.*: **больнóго ~ло** болесник је добио пролив

прослáв||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* прославити; **~ своё и́мя пóдвигом** прославити своје име подвигом

прослáв||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* прославити се; **~ пóдвигами** прославити се подвизима

прослáвленн||ый, -ая, -ое славан, прослављен; чувен; **~ геpóй** славан херој; **~ая поэ́ма** чувена поема

прославля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прослављати

прославля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* прослављати се

прослáива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* слагати у слојевима

просле||ди́ть, -жý, -ди́шь, -дя́т; прослéженный *сврш.* 1. *кого* ући у траг *коме*, открити *кога* (*праћењем, уходењем*); **~ преступника** открити преступника 2. *что* проучити, пропратити; **~ развúтие процéсса** проучити развој процеса 3. *за чем разг.* проверити,

проконтролисати, испитати *шта*; **я за э́тим де́лом сам ~жу́** ту ствар ћу ја сам да испитам

просле́д||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. зван.* проћи; кренути, упутити се

просле́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого* улазити у траг *коме,* откривати *кога* (*праћењем, уходјењем*) 2. *что* проучавати, пратити 3. *за чем разг.* проверавати, контролисати, испитивати *шта*

просле||зи́ться, -жу́сь, -зи́шься, -зя́тся *сврш.* расплакати се, пустити сузу; **~ при проща́нии** расплакати се на растанку

просло||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* сложити у слојевима; **~ торт варе́ньем** намазати коре торте слатким

просло́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *само јд.* слагање *с* у слојевима 2. танак слој, међуслој *м*; **~ кре́ма в то́рте** слој крема у торти 3. *фиг.* друштвени слој

прослуж||и́ть, -у́, прослу́жишь, прослу́жат *сврш.* 1. одслужити, служити (*извесно време*); **~ де́сять лет** служити десет година 2. *само 3. л.* послужити, бити у употреби; **пальто́ прослу́жит ещё сезо́н** капут ће послужити још једну сезону

прослу́ша||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. одслушати, саслушати; **~ конце́рт** саслушати концерт; **~ курс ле́кций** саслушати циклус предавања 2. *мед.* прегледати слушалицом, аускултирати; **~ лёгкие** аускултирати плућа 3. *разг.* пречути; **он отвлёкся и ~л объясне́ния учи́теля** престао је да прати и пречуо учитељева објашњења 4. слушати (*извесно време*); **~ весь ве́чер ра́дио** слушати читаво вече радио

прослу́шивани||е, -я *с* 1. слушање 2. *мед.* аускултација *ж*

прослу́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. слушати 2. *мед.* прегледати слушалицом, аускултирати

просл||ы́ть, -ыву́, -ывёшь, -ыву́т; *прошл.* **-ы́л, -ыла́, -ы́ло** *сврш. кем, чем, каким, за кого, что* прочути се *као ко, шта*; **~ знатоко́м (за знатока́)** прочути се као зналац

прослы́ш||ать, -у, -ишь, -ат *сврш. разг.* дочути, дознати; **~ о** *чьих* **успе́хах** дочути о *чијим* успесима

просма́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* смолити, катранисати, премазивати смолом, катраном

просма́трива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1 прегледати, проматрати, гледати (*нови филм итд.*) 2. површно прегледати, прелетати погледом, прелиставати 3. превиђати, пропуштати (*из вида*)

просмол||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* осмолити, катранисати, премазити смолом, катраном; **~ кана́т** осмолити уже

просмо́тр, -а *м* 1. прегледање *с*, гледање *с*, преглед; **коллекти́вный ~ спекта́кля** колективно посећивање представе 2. пропуст, превиђање *с*

просм||отре́ть, -отрю́, -о́тришь, -о́трят; -о́тренный *сврш.* 1. прегледати, гледати; **~ но́вый фильм** гледати нови филм 2. површно прегледати, прелетети погледом, прелистати; **~ газе́ту** прелистати новине; **~ ру́копись** прелетети погледом рукопис 3. превидети, пропустити; **~ оши́бку** превидети грешку 4. гледати, разгледати (*извесно време*) ◇ **~ все глаза́** уморити очи (*узалудно чекајући*)

просмо́тров||ый, -ая, -ое за гледање, за проматрање; **~ зал** гледалиште, дворана за гледаоце

просн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* 1. пробудити се (*о човеку*) 2. *само 3. л. фиг.* пробудити се (*о осећању*) 3. *само 3. л. фиг.* оживети, живнути (*о природи итд.*)

про́с||о, -а *с* просо

просо́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* протурати, провлачити, гурати; **~ ру́ку в отве́рстие** провлачити руку кроз отвор

просо́выва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* протурати се, провлачити се, помаљати се

просоди́ческ||ий, -ая, -ое *лингв., књиж.* прозодијски

просо́ди||я, -и *ж лингв., књиж.* прозодија

прос||оли́ть -олю́, -о́лишь *и* **-оли́шь, -о́лят** *и* **-оля́т; -о́ленный** *и* **-олённый** *сврш.* усолити, насолити; **~ мя́со** усолити месо

прос||оли́ться, -о́лится *и* **-оли́тся, -о́лятся** *и* **-оля́тся** *сврш.* усолити се, насолити се; **ры́ба ~оли́лась** риба се усолила

просос||а́ть, -ёт, -у́т; просо́санный *сврш.* излокати, подлокати; **вода́ ~а́ла плоти́ну** вода је подлокала брану

просос||а́ться, -ётся, -у́тся *сврш.* пробити, процурити, подлокати; **вода́ ~а́лась в по́греб** вода је пробила у подрум

просо́х||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **просо́х, -ла, -ло** *сврш.* осушити се, просушити се

просоч||и́ться, -и́тся, -а́тся *сврш.* 1. пробити, процурити, прокапљати; **вода́ ~и́лась в подва́л** вода је пробила у подрум 2. *фиг.* увући се, продрети, инфилтрирати се; **~и́лись све́дения** процуриле су информације

просп||а́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *сврш.* 1. одспавати, проспавати, спавати (*извесно време*); **~ три часа́** одспавати три сата 2. успавати се; пропустити (*због спавања*); **он ~а́л и опозда́л на по́езд** успавао се и закаснио на воз; **~ ста́нцию** преспавати станицу

просп||а́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. разг.* истрезнити се, отрезнити се (*спавајући*)

проспе́кт [1], **-а** *м* булевар, велика широка улица

проспе́кт [2], **-а** *м* 1. програм, план; **~ но́вого уче́бника** план новог уџбеника 2. проспект (*рекламни*)

проспирт||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* натопити шпиритусом

проспирто́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* натапати шпиритусом, држати у шпиритусу

проспо́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* губити на клађењу

проспо́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. *что* изгубити у клађењу; **~ сто рубле́й** изгубити у клађењу сто рубаља 2. продискутовати, дискутовати, препирати се (*извесно време*)

проспряга́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. грам.* конјугирати, измењати (*глагол*)

просро́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пропуштати, прекорачивати рок

просро́ч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* пропустити, прекорачити рок; **~ платёж** бити у заостатку с плаћањем

просро́чк||а, -и *ж* пропуштање *с*, прекорачивање *с* рока

проста́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* уписати, унети, ставити; **~ да́ту на письме́** ставити датум на писмо; **~ оце́нки** унети оцене

проставля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* уписивати, уносити, стављати (*датум итд.*)

проста́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. стајати

(*извесно време*) 2. мировати, не радити (*о машини итд.*)

простáк, -á *м* 1. *разг.* простодушан човек, наивко 2. *поз.* глумац који глуми наивка

простегá||ть, -ю, -ешь, -ют; простёганный *сврш.* прошити крупним бодовима; ~ **одеяло** проштепати јорган

простёгива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прошивати крупним бодовима

простéйш||ий, -ая, -ое 1. *суп. од* **простóй** најједноставнији 2. **простéйш|ие, -их** *мн. зоол.* протозое *мн. ж*, једноћелијске животиње

простéн||ок, -ка *м* зид између два прозора (између врата)

прост||ерéть, -рý, -рёшь, -рýт; -ёртый *сврш.* 1. пружити, протегнути, раширити (*руке итд.*) 2. *фиг. књиш.* проширити (*захтеве итд.*)

прост||ерéться, -рýсь, -рёшься, -рýтся *сврш.* 1. *само 3. л. књиш.* простријети се, допрети, пружити се (*о шуми итд.*) 2. пружити се, испружити се; ~ **ниц** пасти ничице 3. *само 3. л. фиг. књиш.* проширити се (*о намерама итд.*)

простéцк||ий, -ая, -ое *разг.* једноставан, припрост; ~ **вид** припрост изглед; ~**ое обращéние** једноставно обраћање

простирá||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. пружати, испружати, ширити; ~ **рýки** *к кому* пружати руке *према коме* 2. *фиг. књиш.* ширити, протезати; **далекó** ~ **свои трéбования** имати велике захтеве

простирá||ть [2], **-ю, -ешь, -ют; простúранный** *сврш.* 1. *что разг.* опрати, испрати (*рубље*) 2. прати (*извесно време*)

простирá||ться [1], **-ется, -ются** *несврш.* 1. *само 3. л. књиш.* простирати се, протезати се, пружати се; **лесá** ~**ются на сóтни киломéтров** шуме се простиру на стотину километара 2. пружити се, испружати се 3. *само 3. л. фиг. књиш.* проширивати се (*о намерама итд.*)

простирá||ться [2], **-ется, -ются** *сврш. разг.* опрати се; **плáтье в холóдной водé не** ~**ется** хаљина се у хладној води неће опрати

простирн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт; простúрнутый *сврш. нар.* опрати (*на брзину, мало*)

простúрыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прати, испирати

простúтел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно опростив; **наúвность** ~**ьна ребёнку** наивност може да се опрости детету

проститу́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** проститутка

проститу́ци||я, -и *ж* проституција

про||стúть, -щý, -стúшь, -стя́т; -щённый *сврш.* 1. *кого, кому что* опростити *коме шта*; ~ *кому* **невóльную ошúбку** опростити *коме* случајну грешку; **я егó** ~**стúл** ја сам му опростио; ~ **стúте меня́** опростите ми 2. опростити (*дуг итд.*) 3. *имп.* **простú(те)** а) *заст.* збогом б) извини(те), опрости(те) ◇ **послéднее** ~**стú** *свеч.* последње збогом

простúться, прощýсь, простúшься, простя́тся *сврш.* 1. *с кем, чем* опростити се *с ким, чим, од кога, чега* поздравити се (*на растанку*) 2. *с чем фиг.* опростити се *с чим, од чега;* ~ **с иллю́зиями** растати се од илузија

прóсто; *комп.* **прóще** 1. *прил.* једноставно, просто; **задáча решáется** ~ задатак се решава једноставно; **держáть себя́** ~ једноставно се држати 2. *речца* просто, заиста, стварно; **э́тому** ~ **нельзя́ повéрить** у то просто не може да се поверује; **э́то** ~ **скандáл** то је прави скандал; **я** ~ **не знáю, что дéлать** заиста не знам шта да радим 3. *речца* онако, само; **я** ~ **хотéл спросúть** ја сам само хтео да питам ◇ ~**-нáпросто** једноставно, просто; ~ **так** онако, без размишљања; без посебне намере

простовá||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* приглуп, ограничен; ~ **пáрень** приглуп младић

простоволó||сый, -сая, -сое; -с, -са, -со *нар.* гологлав, без мараме (*о жени*)

простодýши||е, -я *с* простодушност *ж*, безазленост *ж*, наивност *ж*

простодýш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но простодушан, безазлен, наиван

прост||óй [1], **-áя, -óе; прост, -á, прóсто;** *комп.* **прóще,** *суп.* **простéйший** 1. једноставан, прост; ~**óе решéние** једноставно решење; ~**óе дéло** једноставан посао 2. једноставан; ~**óе плáтье** једноставна хаљина; ~**áя обстанóвка** једноставан намештај 3. *само дужи обл.* прост, обичан; ~**óе письмó** обично писмо; ~ **каранда́ш** обична оловка; ~**ы́е чулкú** памучне чарапе 4. *само дужи обл.* обичан, једноставан; свакидашњи; ~**ы́е лю́ди хотя́т мúра** обични људи желе мир 5. *само дужи обл.* прост, груб; необрађен; **мукá** ~**óго помóла** грубо млевено брашно 6. *само дужи обл. заст.* прост, низак (*по пореклу*) 7. *разг.* припрост, наиван, ограничен ◇ ~**óе числó** *мат.* прост број; ~**óе предложéние** *лингв.* проста реченица; ~**ы́м глáзом** голим оком; **прóще** ~**óго** просто као пасуљ, веома једноставно

простó||й [2], **-я** *м* застој, прекид рада

простоквáш||а, -и *ж* кисело млеко

простолюдúн, -а *м заст.* прост човек, човек из нижег сталежа

простонарóд||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *заст.* народни, народски, простонародни; ~**ная речь** народски говор

простонарóдь||е, -я *с зб. заст.* прост народ, пук *м*

прост||онáть, -онý *и* **-онáю, -óнешь, -óнут** *сврш.* 1. јаукнути, јекнути, застењати; **больнóй грóмко** ~**онáл** болесник је гласно јаукнуо 2. стењати, јечати, јаукати (*извесно време*)

простóр, -а *м* 1. пространство *с*, простор, ширина *ж*; **необъя́тные** ~**ы** безгранична пространства; **степны́е** ~**ы** степске ширине 2. слобода *ж*, неспутаност *ж*; **ребя́там на дáче** ~ деца на дачи имају слободу

просторéчи||е, -я *с* 1. народски говор 2. *лингв.* народски изрази

просторéчн||ый, -ая, -ое *лингв.* народски (*језик*); ~**ое выражéние** народски израз

простóр||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но простран, широк; ~ **дом** пространа кућа

простосердéчи||е, -я *с* простодушност *ж*, добродушност *ж*, срдачност *ж*

простосердéч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но простодушан, добродушан, срдачан

простот||á, -ы́ *ж* 1. једноставност (*решења итд.*) 2. једноставност, природност, неизвештаченост 3. наивност, ограниченост, приглупост ◇ **святáя** ~ тешка наивчина; **сдéлать** *что* **по (в)** ~**é душéвной** учинити *шта* из наивности

простофúл||я, -и *м, ж разг.* глупак *м*, глупача *ж*; сметењак *м*

просто||я́ть, -ю́, -úшь, -я́т *сврш.* 1. одстајати, престајати, стајати (*извесно време*); ~ **цéлый час**

перед витриной стајати читав сат пред излогом; **~ всё собрание** престајати читав састанак 2. мировати, не радити (*извесно време*); **станок ~ял полсмены** алатна машина није радила пола смене 3. потрајати, издржати; **дом ещё ~ит много лет** кућа ће још издржати много година

простран||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *књиш.* простран, широк, опсежан 2. опширан, подробан, исцрпан (*говор, текст итд.*)

пространственн||ый, -ая, -ое просторни, у простору; **~ые отношения** просторни односи

пространств||о, -а *с* 1. простор *м*; **~ и время** простор и време; **безвоздушное ~** безваздушни простор 2. пространство, површина *ж*, предео *м*; **водное ~** водена површина; **безлесные ~а** предели без шуме, голи предели ◇ **мёртвое ~** *војн.* мртви угао; **боязнь ~а** *мед.* агорафобија

прострации||я, -и *ж* прострација; потиштеност; **впасть в ~ю** запасти у потиштеност

прострачива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прошивати (*на шиваћој машини*)

прострел, -а *м разг.* пробадање *с* у крстима, лумбаго

простреливa||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. пробијати метком 2. *војн.* држати под паљбом, под ватром

простреливa||ться, -ется, -ются *несврш. војн.* налазити се под паљбом (под ватром)

простр||елить, -елю, -елишь, -елят; -еленный *сврш.* пробити метком; **~ руку** пробити метком руку

простреля||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* пуцати (*извесно време*)

простр||ичь, -игу, -ижёшь, -игут; *прошл.* **-иг, -игла, -игло; -иженный** *сврш.* 1. *что* прошишати; простриħи (*стазу кроз траву итд.*) 2. шишати, стриħи (*извесно време*)

простр||очить, -очу, -очишь *и* **-очишь, -очат** *и* **-очат; -оченный** *сврш.* прошити (*на шиваћој машини*)

простуд||а, -ы *ж* назеб *м*, прехлада; **лечиться от ~ы** лечити се од назеба; **схватить ~у** прехладити се

прост||удить, -ужу, -удишь, -удят; -уженный *сврш.* 1. *кого* пустити *кога* да се прехлади; **~ ребёнка** пустити дете да се прехлади (да озебе) 2. *что* прехладити; **~ горло** прехладити грло

просту||диться, -ужусь, -удишься, -удятся *сврш.* прехладити се, назепсти; **~ в дороге** прехладити се на путу

простудн||ый, -ая, -ое: ~ое заболевание обољење проузроковано (изазвано) прехладом

простужа||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого* пуштати *кога* да се прехлади 2. *что* прехлаħивати

простужа||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* прехлаħивати се, добијати назеб

простука||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. откуцати, јавити куцањем (*Морзеовом азбуком итд.*) 2. куцати (*извесно време на писаћој машини*) 3. *мед.* перкутирати; **~ больному грудь** перкутирати болеснику груди

простукива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. откуцавати, јављати куцањем (*Морзеовом азбуком итд.*) 2. *мед.* перкутирати (*болесника*)

проступа||ть, -ет, -ют *несврш.* 1. помаљати се, појављивати се, избијати (*на површину*) 2. појављивати се, нејасно се оцртавати (*у мраку*)

прост||упить, -упит, -упят *сврш.* 1. помолити се, појавити се, избити (*на површину*); **пот ~упил у него на лбу** зној му је избио по челу; **на стене ~упили пятна** избиле су флеке на зиду 2. појавити се, нејасно се оцртати (*у мраку*)

проступ||ок, -ка *м* прекршај; грешка *ж*, омашка *ж*; **совершить ~** починити прекршај

простын||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем. разг.* чаршавчић *м*, мали чаршав (*креветски*)

простынн||ый, -ая, -ое: ~ое полотно платно за чаршаве (плахте)

простын||я, -и *ж, мн.* **простыни, простынь** чаршав *м* (*креветски*), плахта

просты||ть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **-л, -ла, -ло** *сврш.* 1. *разг.* охладити се; **чай ~л** чај се охладио 2. *нар.* прехладити се, озепсти; **~ на морозе** озепсти на мразу. ◇ **его (и) след ~л** нема му ни трага ни гласа

просун||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* протурити, провуħи, прогурати; **~ записку под дверь** протурити цедуљицу испод врата

просушива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сушити

просушива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* сушити се

прос||ушить, -ушу, -ушишь, -ушат; -ушенный *сврш.* 1. осушити; **~ одежду** осушити одећу 2. сушити (*извесно време*)

просуш||иться, -ушусь, -ушишься, -ушатся *сврш.* осушити се; **одежда ~илась** одело се осушило

просушк||а, -и *ж* сушење *с*

просуществ||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш.* 1. проживети; опстати 2. одржати се, трајати (*извесно време*); **~ несколько лет** трајати (одржати се) неколико година

просцениум, -а *м поз.* просценијум

просчёт, -а *м* 1. бројање *с*, пребројавање *с*; прорачун 2. погрешка *ж* у рачуну 3. *фиг.* промашај, несмотреност *ж*; **допустить ~** преварити се у рачуну

просчита||ть, -ю, -ешь, -ют; просчитанный *сврш.* 1. пребројати, избројати, израчунати; **~ деньги** пребројати новац 2. *разг.* погрешити у рачуну, забројати се 3. бројати, рачунати (*извесно време*)

просчита||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. погрешити у рачуну; **~ на сто рублей** погрешити у рачуну на сто рубаља 2. *фиг.* погрешити (*у плановима*); преварити се у рачуну; **враг ~лся** непријатељ се преварио у рачуну

просчитыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. пребројавати, бројити (*новац итд.*); израчунавати 2. *разг.* грешити у рачуну, забројавати се

просчитыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. грешити у рачуну 2. *фиг.* грешити (*у плановима*); варати се у рачуну

просып *и* **просып, -а (-у)** *м разг.*: **спать без ~а (~у)** спавати као заклан (*без буђења*)

просып||ать, -лю, -лешь, -лют; -анный *сврш.* просути (*шећер, брашно итд.*)

просыпа||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* просипати (*шећер, брашно итд.*)

просыпа||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* дуго спавати; пропуштати (*због спавања*)

просып||аться, -лется, -лются *сврш.* просути се (*о шећеру, брашну итд.*)

просыпа||ться [1], **-ется, -ются** *несврш.* просипати се (*о шећеру, брашну итд.*)

просыпа||ться [2], **-юсь, -ешься, -ются** *несврш.* 1. будити се (*о човеку*) 2. *само 3. л. фиг.* будити се

(*о осећању*) **3.** *само 3. л. фиг.* будити се, оживљавати се (*о природи итд.*)

просыха́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сушити се

про́сьб||а, -ы *ж* **1.** молба; **по ~е** на молбу; **испо́лнить (вы́полнить) ~у** испунити молбу; **удовлетвори́ть** *чью* **~у** удовољити *чијој* молби; **у меня́ к вам ~** молио бих вас **2.** *с инф.*: **~ не кури́ть** молимо да се не пуши; **~ не опа́здывать** молимо вас да не закашњавате **3.** *заст.* молба, представка

просян||о́й, -а́я, -о́е просен, од проса

прота́ива||ть, -ет, -ют *несврш.* копнети, отапати се (*о снегу*); одмрзавати се (*о земљи*)

прота́лин||а, -ы *ж* прокопнина, место *с* где се отопио снег (лед)

прота́лкива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** гурати, прогуравати, протурати; **~ шкаф в дверь** гурати орман кроз врата **2.** *фиг. разг.* покретати, гурати напред

прота́лкива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* гурати се, пробијати се; **~ че́рез толпу́** пробијати се кроз гомилу (*људи*)

прота́плива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* ложити (*пећ*); загревати (*собу итд.*)

прота́плива||ться, -ется, -ются *несврш.* загревавати се

прота́птыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** угажавати, утабавати (*стазу итд.*) **2.** *разг.* цепати, дерати (*ђонове итд.*)

протара́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* бушити, пробијати (*кљуном брода, авиона*)

протара́н||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* пробушити, пробити (*кљуном брода, авиона*)

протаска́||ть, -ю, -ешь, -ют; прота́сканный *сврш.* **1.** вући, носити (*извесно време*); **~ це́лый день мешки́** носити цео дан џакове **2.** *нар.* носити са собом (*извесно време*) **3.** *нар.* носити (*извесно време одећу, обућу*)

прота́скива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что* вући, превлачити (*по земљи итд.*) **2.** *что* провлачити, прогуравати (*орман кроз врата итд.*) **3.** *кого, что фиг. разг.* протурати (*штетну идеју*); гурати (*кога за председника итд.*) **4.** *кого, что фиг. разг.* решетати, јавно критиковати

прота́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *само 3. л.* прогризати, проједати (*црви кору*) **2.** *само 3. л.* подривати, подлокавати (*вода корито*) **3.** *тех.* бушити, пробијати (*отвор*)

прот||ащи́ть, -ащу́, -а́щишь, -а́щат; -а́щенный *сврш.* **1.** *кого, что* повући, превући (*по земљи*) **2.** *что* провући, прогурати (*орман кроз врата итд.*) **3.** *кого, что фиг. разг.* протурити, прогурати; **~ вре́дную иде́ю** протурити штетну идеју; **~** *кого* **в председа́тели** прогурати *кога* за председника **4.** *кого, что фиг. разг.* прорешетати, јавно искритиковати; **~ в газе́те** *кого* искритиковати у новинама *кога*

прота́||ять, -ет, -ют *сврш.* окопнети, отопити се (*о снегу*); одмрзнути се (*о земљи*)

протеже́ *непром. м, ж* протеже *м*, штићеник *м*, штићеница *ж*

протежи́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. кому* протежирати *кога*

проте́з, -а *м* протеза *ж*; **зубно́й ~** зубна протеза

протези́ровани||е, -я *с* израда *ж* протеза; протетика *ж*

протези́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* направити/правити протезу; **~ зуб** направити/правити зубну протезу

проте́зн||ый, -ая, -ое за протезе; **~ая мастерска́я** радионица за израду протеза

протека́||ть, -ет, -ют *несвр.* **1.** протицати (*о реци итд.*) **2.** продирати, цурити; **вода́ ~ет в ло́дку** вода продире у чамац **3.** пропуштати воду, прокапљивати; **ло́дка ~ет** чамац пропушта воду; **крыша ~ет** кров прокишњава **4.** тећи, пролазити, протицати (*о времену, догађајима итд.*); **боле́знь ~ет без осложне́ний** болест тече без компликација

проте́ктор, -а *м полит., тех.* протектор

протектора́т, -а *м полит.* протекторат

протекциони́зм, -а *м екон.* протекционизам

проте́кци||я, -и *ж* протекција; **по ~и** по протекцији, протекцијом

про||тере́ть, -тру́, -трёшь, -тру́т; *прошл.* **-тёр, -тёрла, -тёрло; -тёртый** *сврш.* **1.** поцепати, подерати трљањем; **~ рукава́** подерати рукаве; **~ бума́гу рези́нкой** поцепати хартију гумицом **2.** обрисати, протрљати; **~ окно́ тря́пкой** обрисати прозор крпом **3.** протрти, изрибати; **~ сквозь си́то** пропасирати ◇ **~ глаза́** протрљати очи, пробудити се

про||тере́ться, -трётся, -тру́тся; *прошл.* **-тёрся, -тёрлась, -тёрлось** *сврш.* поцепати се, подерати се (*трљањем*); **рукава́ ~тёрлись** рукави су се подерали

прот||ерпе́ть, -ерплю́, -е́рпишь, -е́рпят *сврш. разг.* трпети (*извесно време*)

прот||еса́ть, -ешу́, -е́шешь, -е́шут; -ёсанный *сврш. струч.* истесати по дужини

проте́ст, -а *м* **1.** протест; **демонстра́ция ~а** протестна демонстрација; **вы́разить ~** изразити протест **2.** *дипл.* протест; **но́та ~а** протестна нота; **заяви́ть ~** уложити протест, протествовати **3.** *правн., фин.* протест; **~ ве́кселя** протест менице

протеста́нт, -а *м* **1.** *књиш.* протестант, човек који протестује **2.** *рел.* протестант

протеста́нтск||ий, -ая, -ое *рел.* протестантски

протеста́нтств||о, -а *с рел.* протестанство, протестантизам *м*

протест||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют **1.** *несврш. против кого, чего* протестовати, протестирати; **~ про́тив наси́лия** протестовати против насиља **2.** *сврш. и несврш. что правн., фин.* протестовати, протестирати; **~ ве́ксель** протестирати

протёсыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. струч.* тесати по дужини

прот||е́чь, -ечёт, -еку́т; *прошл.* **-ёк, -екла́, -екло́** *сврш.* **1.** протећи (*о реци итд.*) **2.** продрети, процурити; **вода́ ~екла́ в ло́дку** вода је процурила у чамац **3.** пропустити воду, прокапати; **пала́тка ~екла́** шатор је прокисао; **кры́ша ~екла́** кров је прокапао **4.** протећи, проћи (*о времену, о догађајима итд.*)

про́тив *предл. с ген.* **1.** *у одредби места* а) насупрот, наспрам, преко пута *с ген.*; **магази́н нахо́дится ~ шко́лы** продавница се налази преко пута школе; **друг ~ дру́га** један наспрам другог б) према *с лок.*; **сиде́ть ~ све́та** седети (окренут) према светлости **2.** *у одредби правца* против *с ген.*, насупрот *с дат. или ген.*, у супротном правцу; **идти́ ~ ве́тра** ићи насупрот ветру; **плыть ~ тече́ния** пливати (пловити) узводно **3.** *у допусној одредби* против, мимо *с ген.*, упркос *с дат.*; **вы́йти за́му́ж ~ во́ли роди́телей** удати се против воље родитеља; **~ ожида́ния пого́да**

испо́ртилась упркос очекивању (мимо очекивања) време се покварило 4. *у поредбеној одредби* у поређењу *с чим*; према *с лок.*, у односу на *с ак.*; **увеличе́ние произво́дства в три ра́за ~ пре́жнего** повећање производње за три пута (у односу на ранију производњу) 5. *у одредби циља и намене* против *с ген.*; **сре́дство ~ мо́ли** средство против мољаца; **приви́вка ~ бе́шенства** вакцина против беснила 6. *у објекатској допуни* против *с ген.*; **боро́ться, выступа́ть, протестова́ть ~** *чего* борити се, иступати, протестовати против *чега*; **борьба́ ~ спекуля́ции** борба против шпекулације 7. *у функц. предик. разг.* бити против *чега*, противити се *чему*; **я ~** ја сам против; **я не ~** нисам против 8. *у функц. имен. разг.* против; **за и ~** за и против ◊ **ничего́ не име́ть ~** немати ништа против

про́тив‖ень, -ня *м* плех (*за печење*), тепсија *ж*

проти́вительн‖ый, -ая, -ое: ~ сою́з *лингв.* супротни везник

проти́в‖иться, -люсь, -ишься, -ятся *несврш. кому, чему* противити се, опирати се, давати отпор

проти́вник, -а *м* 1. противник; **~ войны́** противник рата; **полити́ческий ~** политички противник 2. противник, ривал (*у такмичењу итд.*) 3. *зб. војн.* противник, непријатељ; **разби́ть ~а** потући непријатеља; **си́лы ~а** непријатељске снаге

проти́вно [1] *предл. с дат. књиш.* супротно, обратно; **де́йствовать ~ указа́ниям** поступати супротно упутствима

проти́вно [2] *прил.* 1. непријатно, одвратно, гадно 2. *у функц. предик.* непријатно је, одвратно је; **~ смотре́ть** непријатно је гледати; **мне ~** гади ми се

проти́в‖ный [1], **-ная, -ное; -ен, -на, -но** 1. *само дужи обл. заст.* супротан (*обала, правац итд.*) 2. супротан, опречан; **~ное мне́ние** супротно мишљење; **~ные взгля́ды** опречни погледи 3. *чему* противречан, контрадикторан; **~ зако́ну** протузаконит 4. **проти́вн|ое, -ого** *с* супротно; **уве́рить в ~ном** убедити у супротно ◊ **в ~ном слу́чае** у супротном случају

проти́в‖ный [2], **-ная, -ное; -ен, -на, -но** непријатан, одвратан, гадан; **~ная физионо́мия** одвратна физиономија; **~ за́пах** непријатан мирис

противоа́томн‖ый, -ая, -ое противатомски

противобо́рств‖о, -а *с* противљење, супротстављање, отпор *м*; конфронтација *ж*

противобо́рств‖овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. кому, чему* борити се *против кога, чега*, супротстављати се, противити се *коме, чему*; **~ злу** борити се против зла

противове́с, -а *м* 1. *тех.* претег, противтежа *ж* 2. *фиг.* противтежа *ж*; **в ~** *кому, чему* супротно *коме, чему*; за разлику *од кога, чега*

противовозду́шн‖ый, -ая,-ое противавионски, протуавионски; **~ая оборо́на** противавионска одбрана

противога́з, -а *м* гас-маска *ж*, плинска маска

противога́зов‖ый, -ая, -ое за заштиту од отровних гасова, плинова

противоде́йстви‖е, -я *с* одупирање, противљење, отпор *м*; **ока́зывать ~** пружати отпор; **встре́тить ~** наићи на отпор

противоде́йств‖овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. кому, чему* одупирати се, пружати отпор

противоесте́ственно *прил.* неприродно

противоесте́ственност‖ь, -и *ж* противприродност, протуприродност, неприродност

противоесте́стве‖нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно противприродан, протуприродан, неприродан

противозако́нно *прил.* незаконито

противозако́нност‖ь, -и *ж* противзаконитост, протузаконитост, незаконитост

противозако́н‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но противзаконит, протузаконит, незаконит; **~ посту́пок** противзаконит чин

противозача́точн‖ый, -ая, -ое *мед.* контрацептиван; **~ое сре́дство** средство за контрацепцију

противолежа́щ‖ий, -ая, -ее супротан; **~ у́гол** *геом.* супротан угао

противопоказа́ни‖е, -я *с* 1. *правн.* супротан исказ, супротно сведочење 2. *мед.* контраиндикација *ж*

противопока́за‖нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно *мед.* контраиндикативан

противополага́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что чему* супротстављати, противстављати

противопол‖ожи́ть, -ожу́, -о́дишь, -о́жат; -о́женный *сврш. что чему* супротставити, противставити; **~ одно́ мне́ние друго́му** супротставити једно мишљење другом

противополо́жност‖ь, -и *ж* 1. супротност, наспрамност 2. супротност, опречност; **~ интере́сов** супротност интереса; **~ мне́ний** опречност мишљења 3. *фил.* супротност; **еди́нство и борьба́ ~ей** јединство и борба супротности ◊ **в ~** *кому, чему* супротно *коме, чему*, за разлику *од кога, чега*

противополо́ж‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. супротан, наспраман; **~ бе́рег** супротна обала; **~ная дверь** наспрамна врата 2. супротан, опречан; **~ное мне́ние** супротно мишљење; **~ные взгля́ды** опречни погледи

противопоста́в‖ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. кого, что, кому, чему* 1. упоредити *кога, шта с ким, чим* 2. супротставити; **~ наси́лию си́лу** супротставити насиљу силу

противопоставле́ни‖е, -я *с* 1. упоређивање, упоређење 2. супротстављање

противопоставля́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что кому, чему* 1. упоређивати *кога, шта с ким, чим* 2. супротстављати

противораке́тн‖ый, -ая, -ое противракетни, противракетни; **~ая оборо́на** противракетна одбрана

противоречи́вост‖ь, -и *ж* противречност, протурјечност, контрадикторност

противоречи́‖вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во противречан, контрадикторан; **~вые мне́ния** контрадикторна мишљења; **~вые чу́вства** противречна осећања

противоре́чи‖е, -я *с* 1. противречност *ж*, контрадикција *ж*; несклад *м*; **впасть в ~** пасти у контрадикцију; **быть (находи́ться) в ~и** *с чем* бити (стајати) у противречности *са чим* 2. *мн.* **-я, -й** *фил.* супротности *мн. ж*, противречности *мн. ж*; **кла́ссовые ~я** класне супротности; **вну́тренние ~я** унутарње (унутрашње) противречности 3. неслагање, противљење, отпор *м*; **он не те́рпит ~я** он не подноси противљење ◊ **дух ~я** инат, пркос

противоре́ч‖ить, -у, -ишь, -ат *несврш.* 1. *кому* противречити; **~ ста́ршим** противречити старијима 2. *само 3. л. чему* противречити *чему*, бити у супротности *с чим*; **э́то ~ит ло́гике** то је у супротности са логиком; **~ фа́ктами** бити у супротности са чињеницама

противостоя́ни‖е, -я *с астр.* опозиција *ж* (*планете*)

противосто||я́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш. кому, чему* супротстављати се, противити се; одолевати; ~ **напо́ру** одупирати се притиску; ~ **ве́тру** одолевати ветру; ~ **врагу́** пружати отпор непријатељу 2. *само 3. л.* бити у супротности *с ким, чим*; ~**я́щие мне́ния** опречна мишљења

противота́нков||ый, -ая, -ое противтенковски, протутенковски; ~**ое ору́дие** противтенковско оруђе; ~**ая оборо́на** противтенковска одбрана

противохими́ческ||ий, -ая, -ое противхемијски, протукемијски; ~**ая защи́та** противхемијска заштита, заштита од отровних гасова

противоя́ди||е, -я *с* противотров *м*, протуотров *м*

протира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. цепати, дерати (*трљањем*) 2. брисати, трљати (*крпом*) 3. трти, рибати

протира́||ться, -ется, -ются *несврш.* цепати се, дерати се (*трљањем*)

проти́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* трљање *с*, брисање *с* (*стакла итд.*) 2. средство *с* за чишћење, брисање (*стакла итд.*); крпа за брисање

проти́рочн||ый, -ая, -ое за брисање, чишћење; ~**ая тря́пка** крпа за брисање

проти́ска||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* протискати се, прогурати се; провући се; ~ **к вы́ходу** прогурати се до излаза

проти́скива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* провлачити, протурати

проти́скива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* протискивати се, гурати се; провлачити се; ~ **сквозь толпу́** пробијати се кроз гомилу (људи)

проти́сн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш. разг.* провући, протурити

проти́сн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш. разг.* протиснути се, прогурати се; провући се; ~ **вперёд** прогурати се напред

проткн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; про́ткнутый *сврш.* пробости, пробушити, пробити; ~ **була́вкой** пробости чиодом

протодья́кон, -а *м цркв.* архиђакон

протоиере́||й, -я *м цркв.* протојереј

протоистори́ческ||ий, -ая, -ое *књиш.* праисторијски, претхисторијски

протоисто́ри||я, -и *ж књиш.* праисторија, претхисторија

прото́к, -а *м* 1. речни рукавац; спољни канал 2. *анат.* канал; **жёлчный** ~ жучни канал

прото́к||а, -и *ж* речни рукавац; спољни канал

протоко́л, -а *м* 1. записник; ~ **допро́са** записник саслушања; **вести́** ~ водити записник; **занести́ в** ~ унети у записник 2. протокол; **соста́вить** ~ саставити (сачинити) протокол 3. протокол; **дипломати́ческий** ~ дипломатски протокол

протоколи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* протоколирати

протоко́льн||ый, -ая, -ое протоколарни, записнички; ~ **отде́л** протокол, одељење протокола; ~**ая то́чность** протоколарна прецизност

протолка́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* прогурати

протолка́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. *разг.* прогурати се, пробити се 2. *нар.* мувати се, потуцати се (*извесно време*)

протолкн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; прото́лкнутый *сврш.* 1. прогурати, протурити 2. *фиг. разг.* покренути, прогурати

прото́н, -а *м физ.* протон

прото́нн||ый, -ая, -ое протонски

прото́па||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. протапкати, проћи ударајући ногама о под 2. тапкати (*извесно време*)

прот||опи́ть, -оплю́, -о́пишь, -о́пят; -о́пленный *сврш.* 1. наложити (*пећ*), загрејати (*собу*) 2. ложити (*пећ*); загрејавати (*собу; извесно време*)

прот||опи́ться, -о́пится, -о́пятся *сврш.* загрејати се, угрејати се; **печь** ~**опи́лась** пећ се загрејала

протопла́зм||а, -ы *ж биол.* протоплазма

протопо́п, -а *м цркв.* протопоп

прот||опта́ть, -опчу́, -о́пчешь, -о́пчут; -о́птанный *сврш.* 1. изгазити, утабати; ~ **тропи́нку** утабати стазицу 2. *разг.* поцепати, подерати; ~ **о́бувь** подерати обућу; ~ **ковёр** похабати тепих

проторг||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* 1. *что разг.* претрпети губитак тргујући 2. трговати (*извесно време*)

проторг||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. разг.* 1. претрпети губитак или изгубити иметак тргујући 2. ценкати се, погађати се (*извесно време*); ~ **це́лый час** ценкати се читав сат

протор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* прокрчити, утрти, утабати; ~ **тропи́нку** утабати стазицу ◇ **идти́ по** ~**ённой доро́жке** ићи утабаним стазама

проторч||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш. нар.* задржати се, проборавити; ~ **два часа́ на вокза́ле** задржати се два сата на станици

проторя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прокрчивати, утирати, утабавати (*пут итд.*)

прототи́п, -а *м књиж.* прототип

прото́чин||а, -ы *ж* узак отвор, канал *м* (*начињен подлокавањем воде*)

прот||очи́ть, -очу́, -о́чишь, -о́чат; -о́ченный *сврш.* 1. *само 3. л.* прогристи, пројести; **че́рви** ~**очи́ли кору́** црви су прогризли кору 2. *само 3. л.* подрити, подлокати 3. *тех.* пробушити, пробити (*отвор*) 4. оштрити, брусити, стругати (*извесно време*)

прото́чн||ый, -ая, -ое који отиче, проточан; ~**ая вода́** текућа вода; ~ **пруд** рибњак из кога отиче вода

протра́в||а, -ы *ж* 1. нагризање *с*, разједање *с*, корозија 2. средство *с* за нагризање, корозив *м*

протр||ави́ть, -авлю́, -а́вишь, -а́вят; -а́вленный *сврш.* 1. нагристи, изјести (*киселином*) 2. угравирати; ~ **узо́р на мета́лле** угравирати шару на металу 3. олужити (*кожу*) 4. дезинфиковати (*зрно, семе*) 5. *лов.* пустити гонећи (*дивљач*)

протра́вк||а, -и *ж* 1. нагризање *с*, изједање *с* (*киселином*) 2. гравирање *с* (*шаре на металу*) 3. лужење *с* (*коже*) 4. дезинфекција (*зрна, семена*)

протра́влива||ть, -ю, -ешь, -ют, протравля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. изједати, нагризати (*киселином*) 2. гравирати (*шару на металу*) 3. лужити (*кожу*) 4. дезинфиковати (*зрно, семе*)

протра́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. струч.* травлирати, чистити морско (речно) дно од мина

протра́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. струч.* травлирати, очистити морско (речно) дно од мина

протрезве́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* истрезнити се

протрезв||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* отрезнити, истрезнити

протрезв||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* истрезнити се

протрезвля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* трезнити, истрежњавати

протрезвля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* трезнити се, постајати трезан

протруб||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *сврш.* 1. *во что* затрубити, засвирати; **~ в трубу́** затрубити у трубу; **~ в рог** засвирати у рог 2. одсвирати; **~ зарю́** одсвирати буђење; **~ вече́рнюю зарю́** одсвирати повечерје; **~ трево́гу** дати знак за узбуну 3. трубити, свирати (*извесно време*) 4. *нар.* наpaдити се, намучити се; **~ мно́го лет на одно́й рабо́те** радити много година један те исти посао ◇ **~ у́ши** *кому разг.* пробити *коме* уши

протур||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. нар.* избацити, истерати

протуха́||ть, -ет, -ют; *прошл.* **протýх, -ла, -ло** *несврш.* трулити, гњити, кварити се

протýхн||уть, -ет, -ут *сврш.* покварити се, иструлети, сагњити

протыка́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пробадати, бушити, пробијати (*чиодом итд.*)

протя́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. протезати, разапињати; затезати (*уже*) 2. проводити (*водовод, телефонску линију*) 3. пружати (*руку итд.*) 4. отезати (*време*); одуговлачити (*посао*) 5. развлачити, отезати (*звук*) 6. *лов.* прелетати (*о птицама*) 7. *фиг. нар.* критиковати (*у новинама итд.*) 8. *кого нар.* шибати, ударати ◇ **~ ру́ку по́мощи** *кому* пружати помоћ *коме*; **по одёжке ~й но́жки** *посл.* пружај се према губеру

протя́гива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. затезати се (*о ужету итд.*) 2. пружати се (*о руци итд.*) 3. *разг.* пружати се, изваљивати се (*на отоман*) 4. *само 3. л. разг.* протезати се (*о путу итд.*) 5. *само 3. л. разг.* отезати се, дуго трајати

протяже́ни||е, -я *с*: **на большо́м ~и** на великој удаљености; **на ~и десяти́ киломе́тров** на површини од десет километара; **на ~и десяти́ лет** у току десет година

протяжённост||ь, -и *ж* 1. дужина, растојање *с*; **~ трубопрово́да** дужина далеководних цеви 2. *фил.* просторност, димензија

протяжё||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно просторан; који заузима велики простор

протя́жно *прил.* отегнуто; **говори́ть ~** говорити отегнуто

протя́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но отегнут, развучен, дуг; **~ стон** отегнуто јецање

прот||яну́ть, -яну́, -я́нешь, -я́нут; -я́нутый *сврш.* 1. протегнути, разапети; затегнути; **~ верёвку** затегнути конопац (уже) 2. спровести; **~ телефо́нную ли́нию** спровести телефонску линију 3. пружити, протегнути; **~ ру́ку** *к кому, чему* пружити руку *према коме, чему*; **~ кни́гу** *кому* пружити књигу *коме* 4. одужити; отегнути; **~ вре́мя** отегнути време; **~ де́ло** одуговлачити посао 5. развући, отегнути (*звук*) 6. *лов.* прелетети (*о птицама*) 7. *фиг. нар.* искритиковати; **~ в газе́те** искритиковати у новинама 8. *нар.* ошинути, мазнути, лупити; **~ по спине́** мазнути по леђима ◇ **~ ру́ку по́мощи** *кому* пружити помоћ *коме*; **~ но́ги** *нар.* отегнути папке; **он до́лго не ~я́нет** *нар.* неће дуго (живети)

прот||яну́ться, -яну́сь, -я́нешься, -я́нутся *сврш.* 1. затегнути се (*о ужету итд.*) 2. пружити се (*о руци итд.*) 3. *разг.* испружити се, пружити се, извалити се; **~ на дива́не** пружити се (извалити се) на отоман 4. *само 3. л. разг.* протегнути се; **доро́га ~яну́лась на со́тни киломе́тров** пут се протегао на стотине километара 5. *само 3. л. разг.* отегнути се, дуго трајати

проу́л||ок, -ка *м разг.* попречна уличица, сокаче *с*

проу́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* учити памети, кажњавати

про||учи́ть, -учу́, -у́чишь, -у́чат; -у́ченный *сврш.* 1. *разг.* научити памети, опаметити, казнити 2. учити (*извесно време*); **~ уро́ки весь ве́чер** учити лекцију цело вече

про||учи́ться, -учу́сь, -у́чишься, -у́чатся *сврш.* учити, студирати (*извесно време*); **~ в шко́ле не́сколько лет** ићи у школу неколико година

профакти́в, -а *м* (**профсою́зный акти́в**) актив синдиката, синдикални актив

профа́н, -а *м* лаик, неупућен, непросвећен човек; **в му́зыке он по́лный ~** он је лаик за музику

профана́ци||я, -и *ж* профанација, профанисање *с*; **~ нау́ки** профанисање науке

профани́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* профанирати, профанисати

профаши́стск||ий, -ая, -ое профашистички

профбиле́т, -а *м* (**профсою́зный биле́т**) синдикална чланска карта

профбюро́ *непром. с* (**профсою́зное бюро́**) извршни одбор синдикалне организације (*у мањем предузећу*)

профессиона́л, -а *м* професионалац; **фото́граф-~** професионални фотограф

профессионализа́ци||я, -и *ж* професионализација

профессионали́зм, -а *м* професионализам

профессиона́льно *прил.* професионално, стручно

профессиона́льн||ый, -ая, -ое 1. професионалан, стручан; **~ое мастерство́** стручна вештина; **~ое обуче́ние** стручна обука; **~ая ориента́ция** професионална оријентација 2. професионалан; **~ая боле́знь** професионална болест; **~ая привы́чка** професионална навика 3. професионални; **~ музыка́нт** професионални музичар; **~ бокс** професионални бокс ◇ **~ сою́з** синдикат

профе́сси||я, -и *ж* професија, струка; **вы́бор ~и** избор професије; **по ~и он инжене́р** он је инжењер по струци

профе́ссор, -а *мн.* **-а́, -о́в** професор (*универзитетски*)

профе́ссорск||ий, -ая, -ое професорски; **~ое зва́ние** звање професора, професорска титула

профе́ссорств||о, -а *с* професоровање

профессу́р||а, -ы *ж* 1. професура 2. *зб.* професори *мн. м*

профила́ктик||а, -и *ж мед.* профилакса, превентива

профилакти́ческ||ий, -ая, -ое *мед.* профилактичан, превентиван; **~ое сре́дство** профилактично средство; **~ая приви́вка** превентивно цепљење (вакцинисање) ◇ **~ осмо́тр маши́н** технички преглед аутомобила

профилакто́ри||й, -я *м* превентивни диспанзер, профилакторијум

профили́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. струч.* профилирати

профилиро́вк||а, -и *ж струч.* профилирање *с*

про́фил||ь, -я *м* 1. профил; **в ~** из профила 2. *струч.* профил, пресек; **продо́льный ~** уздужни пресек; **попере́чный ~** попречни пресек; **~ доро́ги** профил

пута; ~ прока́та ваљани профил **3.** профил, карактер, карактеристика *ж*; ~ **предприя́тия** профил предузећа

про́фильн||ый, -ая, -ое *струч.* профилни; **~ая сталь** профилни челик

профильтр||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* **1.** филтрирати, профилтрирати; ~ **раство́р** (про)филтрирати раствор **2.** филтрирати (*извесно време*) **3.** *фиг. разг.* филтрирати, профилтрирати, одабрати

профко́м, -а *м* (**профсою́зный комите́т**) синдикални одбор (*у већој радној организацији*)

профко́мовск||ий, -ая, -ое који се односи на синдикални одбор

профо́рг, -а *м* (**профсою́зный организа́тор**) месни синдикални руководилац

профорганиза́ци||я, -и *ж* (**профсою́зная организа́ция**) синдикална организација

профориента́ци||я, -и *ж* професионална оријентација, професионално усмеравање (*ученика*)

профо́рм||а, -ы *ж разг.* формалност; **для (ра́ди) ~ы** форме ради

профсою́з, -а *м* (**профессиона́льный сою́з**) синдикат

профсою́зн||ый, -ая, -ое синдикални; **~ая организа́ция** синдикална организација; **~ое движе́ние** синдикални покрет; **~ое собра́ние** синдикални састанак; ~ **биле́т** синдикална чланска карта

профтехучи́лищ||е, -а *с* (**профессиона́льно-техни́ческое учи́лище**) средња стручна школа

проха́жива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** шетати се, ходати тамо-амо; ~ **по ле́су** шетати се шумом; ~ **по ко́мнате** ходати по соби **2.** *чем по чему разг.* прелазити *чим по чему*; ~ **щёткой по по́лу** мести четком под ◊ ~ **на** *чей* **счёт, по** *чьему* **а́дресу** *разг.* правити алузије на *чији* рачун, пецкати *кога*

прохв||ати́ть, -ачу́, -а́тишь, -а́тят; -а́ченный *сврш.* **1.** *само 3. л. кого, что* пробити, продрети, прожети; **моро́з ~ати́л до косте́й** мраз је продро до костију; **меня́ ~ати́ло на сквозняке́** *безл.* ухватила ме је промаја **2.** *кого нар.* искритиковати, изрешетати; ~ **в печа́ти** искритиковати у штампи

прохва́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *само 3. л. кого, что* пробијати, продирати, прожимати; **хо́лод ~ет те́ло** хладноћа прожима тело **2.** *кого нар.* критиковати, решетати (*у новинама итд.*)

прохвора́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* проболовати, бити болестан (*извесно време*)

прохво́ст, -а *м разг. погрд.* нитков, лопов, лупеж

прохинде́||й, -я *м разг.* варалица, лупеж

прохла́д||а, -ы *ж* хладовина, свежина; **у́тренняя ~** јутарња свежина

прохла́д||ец, -ца *м*, **прохла́д||ца, -цы** *ж*: **с ~цем (с ~цей)** а) споро, без воље (*радити*) б) равнодушно

прохлади́тельн||ый, -ая, -ое освежавајући; ~ **напи́ток** освежавајући (хладан) напитак

прохла||ди́ться, -жу́сь, -ди́шься, -дя́тся *сврш. разг.* расхладити се, освежити се

прохла́дно *прил.* **1.** хладно, равнодушно (*дочекати итд.*) **2.** *у функц. предик.* прохладно је, свеже је; **сего́дня ~** данас је свеже

прохла́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. прохладан, хладњикав, свеж; **~ная пого́да** прохладно (свеже) време **2.** *фиг.* хладан, равнодушан; ~ **приём** хладан дочек; **~ные отноше́ния** хладни односи

прохлажда́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* **1.** расхлађивати се, освежавати се **2.** гњавити, радити споро, без воље **3.** беспосличити, доколичити

прохло́па||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** пропустити (*прилику*) **2.** ударати, лупати (*извесно време*)

прохо́д, -а (-у) *м* **1.** пролажење *с*, пролаз; ~ **воспрещён** забрањен пролаз **2.** пролаз (*место*); ~ **ме́жду ряда́ми в теа́тре** пролаз између редова у позоришту; ~ **закры́т** пролаз је затворен ◊ **за́дний ~** *анат.* чмар; **мне от него́ ~а (~у) нет** *разг.* немам мира од њега; **не дава́ть ~а (~у)** *кому разг.* гњавити *кога*, загорчавати живот *коме*

проходи́м||ец, -ца *м разг.* пробисвет, протува *м, ж*

проходи́мост||ь, -и *ж* **1.** пролазност, проходност; ~ **ме́стности** проходност терена **2.** *мед.* пропусност (*црева*) **3.** *тех.* способност савлађивања тешкоћа на путу (*возила*)

проходи́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо пролазан, проходан; **~мое боло́то** проходна мочвара

прох||оди́ть[1], **-ожу́, -о́дишь, -о́дят** *несврш.* **1.** пролазити, прелазити; ~ **по у́лице** пролазити улицом; ~ **ми́мо до́ма** пролазити поред куће; ~ **по мосту́** прелазити мост (преко моста) **2.** прелазити; ~ **пять киломе́тров в час** прелазити пет километара на сат **3.** *само 3. л.* прелазити (*о превозном средству*); **теплохо́д ~о́дит два́дцать киломе́тров в час** брод прелази двадесет километара на сат **4.** *что, мимо чего* пролазити *поред чега*, остављати за собом, мимоилазити *шта*; **по́езд ~о́дит ста́нцию** воз пролази станицу **5.** *во что, через (сквозь) что* улазити *у шта*, проћи *кроз шта*; **ни́тка не ~о́дит в ушко́ иго́лки** конац не може да прође кроз ушице игле **6.** *само 3. л.* пролазити, протезати се, водити; **доро́га ~о́дит че́рез лес** пут пролази (води) кроз шуму; **здесь ~о́дит тунне́ль** овде пролази тунел **7.** *само 3. л.* продирати (*о светлости*); улазити (*о течности*) **8.** *само 3. л.* пролазити, протицати (*о времену, догађајима*) **9.** *само 3. л.* пролазити, одржавати се; **встре́ча ~о́дит в дру́жеской обстано́вке** сусрет се одржава у пријатељској атмосфери; **здесь бу́дут ~ соревнова́ния по пла́ванию** овде ће се одржавати такмичење у пливању; **конфере́нция ~оди́ла в э́том зда́нии** конференција се одржавала у овој згради **10.** *что, через что* пролазити *шта, кроз шта*; ~ **испыта́ния** пролазити кроз испитивања; ~ **пра́ктику** бити на пракси; ~ **вое́нную слу́жбу** служити војску; ~ **че́рез цензу́ру** пролазити цензуру **11.** пролазити (*на изборима итд.*) **12.** *что разг.* учити **13.** *само 3. л.* престајати (*о киши*); пролазити (*о болести*); **голова́ у меня́ не ~о́дит** глава не престаје да ме боли **14.** *само 3. л.* проносити се, ширити се (*о вестима итд.*) ◊ ~ **ми́мо** *чего* мимоилазити *шта*, не примећивати *шта*; ~ **кра́сной ни́тью** провлачити се као црвена нит; **~оди́те!** пролазите (напред)!, изволите!

прох||оди́ть[2], **-ожу́, -о́дишь, -о́дят** *несврш.* **1.** ићи, ходати, пешачити (*извесно време*); ~ **це́лый день** пешачити цео дан **2.** *само 3. л.* ићи, радити (*извесно време*); **часы́ ~оди́ли оди́н день** сат је радио један дан **3.** *в чём* ићи *у чему*, носити *шта* (*извесно време*); ~ **весь день в хала́те** ићи цео дан у кућној хаљини **4.** *в ком разг.* радити *као ко, у каквој* дужности (*извесно време*)

прох||оди́ться, -ожу́сь, -о́дишься, -о́дятся *несврш.*: ~ **на** *чей* **счёт (по** *чьему* **а́дресу)** правити алузије на *чији* рачун, пецкати *кога*

прохо́дк||а, -и *ж струч.* избијање *с*, пробијање *с*,

прокопавање *с*; ~ **ша́хты** пробијање рударског окна; ~ **тонне́ля** пробијање (бушење) тунела

проходн||о́й, -а́я, -о́е 1. пролазан, за пролаз; ~ **двор** двориште са два улаза; ~**а́я ко́мната** пролазна соба **2. проходн|а́я, -о́й** *ж* вратарска соба, портирница ◊ ~ **балл** прелазна оцена; ~**а́я пе́шка** *шах.* слободан пешак

прохо́дческ||ий, -ая, -ое за пробијање, прокопавање; ~**ая брига́да** бригада за пробијање (*тунела итд.*)

прохо́дчик, -а *м* минер, копач ровова, тунела

прохо́ж||ий, -ая, -ее 1. који пролази; ~ **челове́к** човек који пролази **2. прохо́ж|ий, -его** *м* пролазник, путник; **спроси́ть у** ~**его** питати пролазника

прохрип||е́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *сврш.* прокркљати

прохуд||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* подерати се, поцепати се; **сапоги́** ~**и́лись** чизме су се подерале

процвета́ни||е, -я *с* процват *м*, просперитет *м*; ~ **нау́ки** процват науке

процвета́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* цветати, просперирати; **страна́** ~**ет** земља цвета; **хозя́йство** ~**ет** привреда доживљава просперитет

проц||еди́ть, -ежу́, -е́дишь, -е́дят; -е́женный *сврш.* **1.** процедити; ~ **молоко́** процедити млеко **2.** *фиг.* процедити; ~ **сквозь зу́бы** процедити кроз зубе

процеду́р||а, -ы *ж* **1.** процедура, поступак *м*; ~ **голосова́ния** процедура (поступак) гласања; **суде́бная** ~ судски поступак **2.** *мед.* кура, терапија; **во́дные** ~**ы** водена кура; **ходи́ть на** ~**ы** ићи на терапију

процеду́рн||ый, -ая, -ое 1. процедурални; ~ **вопро́с** процедурално питање **2.** *мед.* терапијски; ~ **кабине́т** кабинет за терапију **3. процеду́рн|ая, -ой** *ж* кабинет *м* за терапију

проце́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** цедити (*млеко итд.*) **2.** *фиг.* цедити (*речи*)

проце́нт, -а *м* **1.** процен(а)т, постотак; **высо́кий** ~ високи постотак; ~ **сме́ртности** процен(а)т смртности; **пять** ~**ов** пет од сто; **вы́полнить план на сто** ~**ов** испунити план сто по сто **2.** камата *ж*; интерес; **под больши́е** ~**ы** уз велику камату; **дава́ть де́ньги под** ~**ы** давати новац под интерес **3.** *мат.* процен(а)т

проце́нтн||ый, -ая, -ое 1. процентни, постотни; ~**ое содержа́ние желе́за в руде́** процен(а)т гвожђа у руди; **в** ~**ом отноше́нии** процентуално **2.** каматни; ~**ое начисле́ние** каматна стопа; ~**ые бума́ги** вредносни папири

проце́сс, -а *м* **1.** процес, ток; ~ **разви́тия** процес развитка; ~ **рабо́ты** процес рада; **в** ~**е** *чего* у току *чега* **2.** процес; **произво́дственный** ~ производни процес; **хими́ческий** ~ хемијски процес; **воспали́тельный** ~ *мед.* запаљење **3.** *правн.* процес, поступак; парница *ж*; **уголо́вный** ~ кривични процес; **гражда́нский** ~ грађанска парница; **вы́играть, проигра́ть** ~ добити, изгубити парницу

проце́сси||я, -и *ж* свечана поворка, процесија; **похоро́нная** ~ погребна поворка, спровод

проце́ссор, -а *м* процесор

процессуа́льн||ый, -ая, -ое *правн.* процесни; ~**ое пра́во** процесно право; ~ **ко́декс** процесни кодекс

процити́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* цитирати, навести цитат

про́черк, -а *м* **1.** прецртавање *с* **2.** црта *ж*, прецртано место; ~ **в анке́те** црта (празно место) у анкети; **поста́вить** ~ **в графе́** ставити црту у рубрику (*као негативан одговор*)

прочёркива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* повлачити црту, прецртавати

прочеркн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; прочёркнутый *свршш.* повући црту, прецртати

проч||ерти́ть, -ерчу́, -е́ртишь, -е́ртят; -е́рченный *сврш.* **1.** нацртати, повући црту, линију (*у техничком цртању*); ~ **криву́ю** нацртати (повући) криву **2.** цртати (*извесно време*)

проче́рчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* цртати, повлачити црту, линију (*у техничком цртању*)

проч||еса́ть, -ешу́, -е́шешь; -е́шут; -ёсанный *сврш.* **1.** прочешљати, изгребенати; ~ **шерсть** изгребенати вуну **2.** *разг.* чешљати, гребенати (*извесно време*) **3.** *фиг. разг.* прочешљати, претражити; ~ **лес** претражити шуму

проч||е́сть, -ту́, -тёшь, -ту́т; *прошл.* **-ёл, -ла́, -ло́; -тённый** *сврш. разг.* **1.** прочитати; ~ **кни́гу** прочитати књигу **2.** прочитати (*наглас*); одрецитовати, изрецитовати; ~ **наизу́сть** изрецитовати ◊ ~ **нота́цию** *кому* очитати буквицу *коме*

прочёсыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** чешљати, гребенати (*вуну итд.*) **2.** *фиг. разг.* прочешљавати, претраживати (*шуму итд.*)

про́ч||ий, -ая, -ее 1. остали, други; ~**ие това́ры** остала (друга) роба **2. про́ч|ее, -его** *с* остало, друго **3. про́ч|ие, -их** *мн.* остали, други (*људи*); **все** ~**ие** сви остали; **в числе́** ~**их** међу осталима ◊ **ме́жду** ~**им** између осталог; **и** ~**ее** и друго; **и** ~**ее, и** ~**ее** и тако даље, и тако даље

прочи́||стить, -щу, -стишь, -стят; -щенный *сврш.* **1.** прочистити; ~ **мундшту́к** прочистити муштиклу; ~ **го́рло** прочистити грло; ~ **желу́док** очистити желудац **2.** проредити, прокрчити; оплевити; ~ **лес** прокрчити шуму; ~ **посе́вы** оплевити усеве **3.** чистити (*извесно време*)

прочи́стк||а, -и *ж* прочишћавање *с*; ~ **кана́ла** прочишћавање канала

прочита́||ть, -ю, -ешь, -ют; прочи́танный *сврш.* **1.** прочитати; ~ **статью́** прочитати чланак **2.** *фиг.* прочитати, погодити; ~ **настрое́ние по лицу́** прочитати расположење по лицу **3.** прочитати (*наглас*); одрецитовати, изрецитовати; ~ **стихотворе́ние** одрецитовати песму **4.** одржати; ~ **ле́кцию** одржати предавање; ~ **докла́д** одржати (поднети) реферат **5.** читати (*извесно време*); ~ **всю ночь** читати целу ноћ ◊ ~ **нота́цию** *кому* очитати буквицу *коме*

прочи́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* читати; **ежедне́вно** ~ **газе́ту** читати новине свакодневно

про́ч||ить, -у, -ишь, -ат *несврш. кого, что кому* предодређивати, намењивати; ~ *кому* **блестя́щее бу́дущее** предодређивати *коме* сјајну будућност; **её** ~**ат за старика́** намеравају да је удају за старца

прочиха́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* искијати се, искихати се

прочища́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** прочишћавати **2.** проређивати, крчити (*шуму*); плевити (*усеве*)

про́чно *прил.* чврсто, јако, трајно

прочностн||о́й, -а́я, -о́е *струч.*: ~**ы́е характери́стики** карактеристике чврстине (*метала итд.*); ~**ы́е испыта́ния** испитивање чврстоће материјала

про́чност||ь, -и *ж* **1.** чврстина, чврстоћа; јачина, трајност; **испыта́ние материа́ла на** ~ испитивање чврстоће материјала **2.** поузданост, солидност, трајност; ~ **зна́ний** солидност знања ◊ **запа́с** ~**и** коефицијент сигурности

про́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. чврст, јак, трајан; **~ фунда́мент** јак темељ; **~ная ткань** јака тканина; **~ная кра́ска** постојана (отпорна) боја **2.** поуздан, стабилан, трајан; **~ мир** трајан мир; **~ная дру́жба** чврсто (трајно) пријатељство; **~ные зна́ния** солидно знање

прочте́ни||е, -я *с* читање; **по ~и** након (после) читања

прочу́вствованн||ый, -ая, -ое дубоко осећајан, дирљив; **~ая речь** дирљив говор; **~ые слова́** дирљиве речи

прочу́вств||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* **1.** дубоко осетити **2.** преживети (*осећањем*); **~ свою́ роль** уживети се у своју улогу (*о глумцу*)

прочь *прил.* **1.** даље; **уходи́ ~!** одлази!; **убра́ть ~** склонити **2.** *у функц. предик.*: **~ отсю́да!** губи се!; **~ с доро́ги!** склони ми се с пута!; **ру́ки ~!** себи руке! ◇ **быть не ~** *с инф.* немати ништа против, бити сагласан; **я не ~ перекуси́ть** немам ништа против да презалогајим

прошвырн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш. разг.* прошетати се, пролуфтирати се

проше́дш||ий, -ая, -ее 1. прошли, минули; **~им ле́том** прошлог лета **2. проше́дш|ее, -его** *с* прошлост *ж*; **вспо́мнить ~ее** сетити се прошлости ◇ **~ее вре́мя** *грам.* прошло време

проше́ни||е, -я *с заст.* молба *ж*; **пода́ть ~** поднети молбу

прош||епта́ть, -епчу́, -е́пчешь, -е́пчут; -ёптанный *сврш.* **1.** прошапутати, шапнути; **~ на́ ухо** шапнути на ухо **2.** шапутати (*извесно време*)

проше́стви||е, -я *с*: **по ~и** *чего* након, после *чега*; **по ~и пяти́ лет** након (после) пет година; **по ~и сро́ка** по истеку рока

прошиба́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что разг.* пробијати, проламати, проваљивати (*врата итд.*) **2.** *само 3. л. кого нар.* прожимати, пробијати (*о хладноћи, ветру*) **3.** *само 3. л. фиг. нар.* избијати, обливати (*о зноју итд.*)

прошиб||и́ть, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **проши́б, проши́бла, проши́бло; проши́бленный** *сврш.* **1.** *что разг.* пробити, провалити, проломити; **~ дверь** провалити врата **2.** *само 3. л. кого нар.* прожети, пробити (*о хладноћи, ветру*) **3.** *само 3. л. фиг. нар.* избити, облити; **его́ проши́б холо́дный пот** облио га је хладан зној

прошива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** прошивати **2.** решетити (*мецима*) **3.** *тех.* пробијати (*метал*)

проши́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *само јд.* прошивање *с* **2.** уметак *м* (*од чипке*)

прошивн||о́й, -а́я, -о́е 1. прошивен; **~а́я подо́шва** прошивен ђон **2.** са умецима (*од чипке*) **3.** *тех.* за пробадање, пробијање (*метала*)

прош||и́ть, -ью́, -ьёшь, -ью́т; -и́тый *сврш.* **1.** прошити; **~ подо́шву** прошити ђон **2.** *разг.* изрешетати; **~ пу́лями** изрешетати мецима **3.** *разг.* шити (*извесно време*); **~ всю ночь** шити целу ноћ **4.** *тех.* пробити (*метал*)

прошлого́дн||ий, -яя, -ее прошлогодишњи, лањски; **~ сезо́н** прошлогодишња сезона ◇ **ну́жен, как ~ снег** потребан је као лањски снег

про́шл||ый, -ая, -ое 1. прошли, минули; **в ~ом году́** прошле године; **на ~ой неде́ле** прошле недеље (седмице); **в ~ раз** прошли пут **2.** прошли, претходни; **~ое письмо́** прошло (претходно) писмо **3. про́шл|ое, -ого** *с* прошлост *ж*; **далёкое ~** далека прошлост ◇ **э́то де́ло ~ое** то већ није више важно; **отойти́ в ~ое** пасти у заборав

прошля́п||ить, -лю, -ишь, -ят *сврш. нар.* пропустити (*прилику*)

прошмы́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* измицати, нестајати, губити се

прошмыгн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. разг.* шмугнути, стругнути, промаћи

прошпакл||ева́ть, -ю́ю, -ю́ешь, -ю́ют; -ёванный *сврш.* **1.** искитовати, искитирати, изравнати, изглачати (*зидове, подове*); **~ сте́ны** изравнати (изглачати) зидове **2.** китовати, равнати, глачати (*извесно време*)

прошпаклёвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* китовати, китирати, равнати, глачати (*зидове, подове*)

прошпиг||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. кув.* проденути сланину; филовати сланином, шпиковати (*печење*)

проштра́ф||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* погрешити, скривити, учинити прекршај

проштуди́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* простудирати, добро проучити

проштукату́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* малтерисати (*зидове*)

проштукату́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* **1.** омалтерисати; **~ сте́ны** омалтерисати зидове **2.** малтерисати (*извесно време*)

прошум||е́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *сврш.* **1.** прошумети, пробрујати **2.** *фиг.* прогрмети, прохујати (*о слави итд.*) **3.** шумети, брујати (*извесно време*)

проща́льн||ый, -ая, -ое опроштајни; **~ приве́т** поздрав (*на растанку*); **~ое письмо́** опроштајно писмо

проща́ни||е, -я *с* опраштање; опроштај *м* ◇ **на ~** на растанку

проща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, кому что* праштати, опраштати *коме шта*; **на э́тот раз я тебя́ ~ю** овога пута ти праштам; **я ему́ э́того не ~ю** не праштам му то **2.** опраштати (*дуг итд.*) **3.** *имп.* **-а́й(те)** збогом (*при дужем растанку или заувек*); **~й, мо́лодость!** збогом младости!

проща́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *с кем, чем* опраштати се *с ким, чим, од кога, чега*, поздрављати се (*на растанку*); **~ с друзья́ми** опраштати се са пријатељима (од пријатеља) **2.** *с чем фиг.* опраштати се *с чим, од чега*; **~ с наде́ждой** опраштати се са надањима (од надања)

прощелы́г||а, -и *м, ж нар.* лупеж *м*, протува *м, ж*

проще́ни||е, -я *с* **1.** опраштање **2.** опроштај *м*; **проси́ть ~я** молити за опроштај ◇ **прошу́ ~я** извините, опростите

прощу́па||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* **1.** опипати, напипати; **~ о́пухоль** напипати тумор **2.** *фиг.* испипати, испитати; **~ положе́ние** испитати ситуацију ◇ **~ по́чву** сондирати терен

прощу́па||ться, -ется, -ются *сврш.* напипати се; **о́пухоль не ~лась** тумор се није могао напипати

прощу́пыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** пипати, опипавати; **~ карма́н** пипати џеп **2.** *фиг.* испипавати, испитивати ◇ **~ по́чву** сондирати терен

прощу́пыва||ться, -ется, -ются *несврш.* напипавати се; **пульс едва́ ~ется** пулс се једва напипава

проэкзамен||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. кого по чему* испитати *кога из чега*; **~ студе́нта по матема́тике** испитати студента из математике

проэкзамен||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш.* положити испит; подвргнути се испиту

проявител||ь, -я *м фото* изазивач, развијач

про||яви́ть, -явлю́, -я́вишь, -я́вят; -я́вленный *сврш.* 1. показати, испољити; ~ **му́жество** показати храброст; ~ **инициати́ву** показати (испољити) иницијативу; ~ **интере́с** *к чему* показати интересовање *за шта* 2. *фото* изазвати, развити; ~ **плёнку** развити филм ◇ ~ **себя́** показати се

про||яви́ться, -я́вится, -я́вятся *сврш.* 1. показати се, испољити се, очитовати се 2. *фото* развити се (*о филму*)

проявле́ни||е, -я *с* 1. показивање, испољавање; манифестација *ж* 2. *фото* изазивање, развијање (*филма*)

проявля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. показивати, испољавати; ~ **интере́с** *к чему* показивати интересовање *за шта* 2. *фото* изазивати, развијати (*филм*) ◇ ~ **себя́** показивати се

проявля́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. показивати се, испољавати се, очитовати се 2. *фото* развијати се (*о филму*)

проя́вочн||ый, -ая, -ое *фото* за развијање (*филма*)

проя́сне||ть, -ет, -ют *сврш.* разведрити се; **не́бо ~ло** небо се разведрило; **к ве́черу ~ло** *безл.* пред вече се разведрило

прояснé||ть, -ет, -ют *сврш.* 1. разбистрити се, постати јаснији; **мы́сли ~ли** мисли су се разбистриле 2. разведрити се; **его́ лицо́ ~ло** лице му се разведрило

проясн||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* 1. разведрити се; **не́бо ~и́лось** небо се разведрило; **к ве́черу ~и́лось** *безл.* пред вече се разведрило 2. разбистрити се, постати јаснији; **у меня́ в голове́ ~и́лось** у глави ми се разбистрило 3. разведрити се; **его́ лицо́ ~и́лось** лице му се разведрило 4. разјаснити се, постати разумљив; **де́ло ~и́лось** ствар се разјаснила

проясня́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. разведравати се (*о небу*) 2. разбистравати се, постајати јаснији (*о мислима итд.*) 3. разведравати се (*о лицу*) 4. разјашњавати се, постајати разумљив

пруд, -а́ *м лок.* **о -е, в (на) -у́** омање вештачко језеро, рибњак; **лови́ть ры́бу в ~у́** пецати рибу у рибњаку

пруди́ть, пружу́, пру́дишь *и* **пруди́шь, пру́дят** *и* **пруди́т** *несврш.* заграђивати браном, ограђивати насипом, јазити, гатити; ~ **ре́ку** преграђивати браном реку ◇ **хоть пруд пруди́** *разг.* као плеве, на претек (*има нечега*)

прудов||о́й -а́я, -о́е *струч.* који се односи на вештачко језеро, рибњачки; **~а́я ры́ба** рибе из рибњака; **~о́е хозя́йство** гајење риба у рибњацима

пружи́н||а, -ы *ж* 1. опруга, федер *м*; **часова́я ~** опруга (федер) на часовнику; **~ы дива́на** федери на каучу 2. *фиг.* покретач *м*, покретачка снага; **та́йная ~** скривени покретач (*у неком послу*) ◇ **как на ~ах** врло брзо, енергично (*кретати се итд.*); **нажа́ть на все ~ы** употребити сва средства, упрегнути све снаге

пружи́нис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* 1. као опруга, опружив 2. *фиг.* еластичан, гибак, савитљив; **~тые му́скулы** еластични мишићи; ~ **шаг** гибак корак

пружи́н||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* 1. *само 3. л.* бити опружив, еластичан; **рессо́ры хорошо́ ~ят** опруге су врло еластичне 2. *фиг.* бити еластичан, гибак; ~ **шаг** корачати еластично, гипко

пружи́н||иться, -ится, -ятся *несврш.* 1. бити опружив, еластичан, гибак 2. *фиг.* бити еластичан, гибак (*о мишићима итд.*)

пружи́нн||ый, -ая, -ое на федере, са опругама; ~ **матра́ц** мадрац на федере, федер-мадрац

пруса́к, -а́ *м зоол.* рићa бубашваба, смеђа бубашваба

пруссак||и́, -о́в *мн.* (*јд.* **прусса́к, -а́** *м* Прус; **прусса́ч|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ек** Прускиња) Пруси

пру́сск||ий, -ая, -ое пруски

прут, -а *м* 1. (*мн.* **-ья, -ьев**) прут, шиба *ж*; **берёзовый ~** брезов прут; **и́вовые ~ья** врбово пруће 2. (*мн.* **-ы́, -о́в**) *тех.* метална шипка; **желе́зный ~** гвоздена шипка

пру́тик, -а *м дем.* прутић

прутян||о́й, -а́я, -о́е од прућа, шибља; **~а́я корзи́нка** корпа од прућа

прыг *узв. у функц. предик. разг.* скочити; **он ~ в во́ду** скочио је у воду; **ко́шка ему́ ~ на плечо́** мачка му хоп (скочи) на раме

пры́га||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. скакати; скакутати; ~ **че́рез барье́р** прескакати препону; ~ **в высоту́, в длину́** скакати увис, удаљ; ~ **с парашю́том** скакати падобраном; ~ **на ходу́ в ваго́н** ускакати у вагон за време кретања воза; ~ **на одно́й ноге́** скакутати на једној нози 2. *само 3. л.* одскакати (*од земље*); **мяч хорошо́ ~ет** лопта добро одскаче 3. *само 3. л. фиг. разг.* скакати, нагло се мењати (*о температури, притиску итд.*) 4. *само 3. л. фиг. разг.* подрхтавати, трести се, играти; **се́рдце ~ет от ра́дости** срце игра од радости

пры́гн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* 1. скочити; поскочити; ~ **в во́ду** скочити у воду; ~ **с разбе́га** скочити из залета 2. *само 3. л.* одскочити (*од земље*)

прыгу́н, -а́ *м* 1. *спорт.* скакач; ~ **в высоту́, в длину́** скакач увис, удаљ 2. *разг.* несташко *с*, зврк (*дете*)

прыгу́нь||я, -и *ж спорт.* скакачица

прыжко́в||ый, -ая, -ое *спорт.* за скакање; ~ **се́ктор на стадио́не** скакалиште

прыж||о́к, -ка́ *м* скок; поскок, одскок; ~ **в во́ду** скок у воду; ~ **в высоту́, в длину́** скок увис, удаљ; ~ **с разбе́га** скок из залета; **тройно́й ~** троскок

пры́ска||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прскати, шкропити; ~ **водо́й** прскати (шкропити) водом; ~ **духа́ми** прскати парфемом

пры́ска||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* прскати се, шкропити се

пры́сн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* 1. пpснути, пошкропити; ~ **на себя́ духа́ми** попрскати се парфемом 2. *само 3. л.* шикнути; **кровь ~ула из ра́ны** крв је шикнула из ране 3. *разг.* прснути, разбежати се; ~ **в ра́зные сто́роны** прснути на све стране ◇ ~ **со́ смеху** праснути у смех

пры́т||кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко *разг.* хитар, брз, окретан; жустар; ~ **мальчуга́н** окретан, дечак; **уж бо́льно ты ~ок** много си брз

пры́ткост||ь, -и *ж разг.* хитрина, брзина, окретност; жустрина

прыт||ь, -и *ж разг.* 1. брзина, хитрост; **бежа́ть во всю ~** трчати из све снаге 2. окретност, спретност; **обнару́жить большу́ю ~** *в чём* показати велику спретност *у чему*; **отку́да у него́ така́я ~?** откуда му таква енергија?

прыщ, -а́ *м* бубуљица *ж*, чибуљица *ж*; **лицо́ в ~а́х**

бубуљичаво лице; **у меня́ вскочи́л** ~ изашла ми је бубуљица

прыща́ве||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* добијати бубуљице; постајати бубуљичав

прыща́вост||ь, -и *ж разг.* бубуљичавост

прыща́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *разг.* бубуљичав; **~вое лицо́** бубуљичаво лице

прыщева́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* помало бубуљичав; ~ **нос** бубуљичав нос

пры́щик, -а *м* бубуљичица *ж*, чибуљичица *ж*

пряде́ни||е, -я *с* предење; **маши́нное** ~ машинско предење

пря́ден||ый, -ая, -ое преден, опреден, испреден; **~ая шерсть** опредена вуна, пређа

пряди́льн||ый, -ая, -ое за предење; ~ **стано́к** машина за предење; **~ая фа́брика** предионица

пряди́льщик, -а *м* предилац, прелац

пряди́льщиц||а, -ы *ж* предиља, преља

пря́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг. дем.* прамичак *м*, мали прамен (*косе*)

пряд||ь, -и *ж* **1.** прамен *м*, коврџа; ~ **воло́с** прамен косе; **седа́я** ~ сед прамен **2.** *струч.* конопац *м*, уже *с*

пря́ж||а, -и ж пређа, предиво *с*; **шерстяна́я** ~ вунена пређа

пря́ж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** пређица, копча; ~ **на по́ясе** пређица на појасу; **ту́фли с ~ками** ципеле са пређицама

пря́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** преслица (*на точак*); **сиде́ть за ~кой** седети за преслицом

прямизн||а́, -ы́ *ж* равност; ~ **ли́нии** праволинијност

прямико́м *прил. разг.* **1.** право, правце, равно; **идти́** ~ ићи право **2.** отворено, без увијања; **говори́ть** ~ говорити отворено

пря́мо 1. *прил.* право, равно; **идти́** ~ ићи равно **2.** *прил.* усправно; **держа́ться** ~ држати се усправно **3.** *прил.* право, тачно, директно; **попа́сть ~ в цель** погодити право у циљ; **приступи́ть ~ к де́лу** прећи директно на ствар **4.** *прил.* отворено, искрено, без увијања; **говори́ть** ~ говорити отворено **5.** *прил. мат.* директно; ~ **пропорциона́льные величи́ны** директно пропорционалне величине **6.** *речца разг.* управо, баш; ~ **пе́ред о́кнами** баш испод прозора **7.** *речца разг.* стварно, заиста; ~ **у́жас, что твори́тся** то је прави ужас шта се ради ◇ **~-таки́** стварно, заиста

прямоду́ши||е, -я *с* простодушност *ж*; отвореност *ж*, искреност *ж*

прямоду́ш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но простодушан; отворен, искрен; ~ **челове́к** простодушан човек

прям||о́й, -а́я, -о́е; прям, -а́, пря́мо 1. прав, раван; **~а́я ли́ния** права линија; **~а́я доро́га** прав пут; **~ы́е во́лосы** права коса **2.** *само дужи обл.* директан; **~о́е сообще́ние** директна веза; **по́езд ~о́го сообще́ния** директан воз; **~а́я связь** директна веза; ~ **репорта́ж** директан пренос **3.** *само дужи обл.* непосредан, директан; **э́то ва́ша ~а́я обя́занность** то је ваша непосредна обавеза; **име́ть ~о́е отноше́ние** *к чему* имати директне везе *с чим*; **~а́я ли́ния родства́** директна линија сродства; ~ **насле́дник** непосредан наследник; **~ы́е вы́боры** непосредни избори; ~ **нало́г** непосредни порез **4.** очигледан, јаван, директан; ~ **а́я необходи́мость** очигледна потреба; ~ **убы́ток** очигледна штета; ~ **обма́н** отворена превара **5.** *само дужи обл.* прави; **~а́я противополо́жность** права супротност; ~ **дура́к** права правцата будала **6.** *само дужи обл.* прави, директан; **~о́е значе́ние сло́ва** директно значење речи; **в ~о́м смы́сле сло́ва** у правом смислу речи **7.** отворен, искрен; ~ **челове́к** отворен (искрен) човек; ~ **отве́т** искрен одговор (*без увијања*) **8.** *само дужи обл. војн.* директан; **~о́е попада́ние** директан погодак **9.** *само дужи обл. мат.* директан; **~а́я пропорциона́льность** директна пропорционалност **10. прям|а́я, -о́й** *ж геом.* права; **провести́ ~у́ю** повући праву ◇ ~ **у́гол** *геом.* прави угао; **~а́я речь** *грам.* директан говор; **~о́е дополне́ние** *грам.* директан објекат; **~а́я кишка́** *анат.* дебело црево; **~о́е попада́ние** пун погодак

прямолине́йно *прил.* **1.** праволинијски, право **2.** *фиг.* отворено, искрено

прямолине́||йный, -йная, -йное; -ен, -йна, -йно 1. праволинијски, прав; **~йное движе́ние** праволинијско кретање **2.** *фиг.* отворен, искрен; ~ **отве́т** отворен одговор

прямот||а́, -ы́ *ж* отвореност, искреност; ~ **отве́та** искреност одговора

прямоуго́льник, -а *м геом.* правоугаоник, правокутник

прямоуго́льн||ый, -ая, -ое *геом.* правоугаони, правоугли, правокутан; ~ **треуго́льник** правоугли троугао

пря́ник, -а *м* медењак

пря́ничн||ый, -ая, -ое који се односи на медењаке; ~ **пету́х** медењак у облику петла

пря́ност||ь, -и *ж* **1.** зачињеност, папреност, пикантност (*јела*) **2.** зачин *м*, мирођија; **те́сто с ~ями** тесто са зачинима

пря́н||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. заст.* скочити, ђипити; **ко́ни ~ули** коњи су ђипили

пря́н||ый, -ая, -ое; прян, -а, -о 1. зачињен, са зачином, заљућен, пикантан (*о јелу*) **2.** миришљав, ароматичан; ~ **за́пах** ароматичан мирис

пря́сл||о, -а *с* **1.** пресло (*у огради*) **2.** уздужна греда (*за сушење сена, жита*)

пря||сть[1], **-ду́, -дёшь, -ду́т;** *прошл.* **прял, пряла́** *и* **пря́ла, пря́ло** *несврш.* прести; ~ **лён** прести лан

пря||сть[2], **-дёт, -ду́т** *несврш.:* ~ **уша́ми** стрићи ушима (*о коњу*)

пря́||тать, -чу, -чешь, -чут *несврш.* **1.** крити, сакривати; ~ **ключи́** крити кључеве **2.** склањати, остављати (*на страну*); ~ **кни́ги в шкаф** склањати књиге у орман; ~ **часы́ в карма́н** остављати часовник у џеп **3.** *фиг.* крити, прекривати; ~ **улы́бку** крити осмех ◇ ~ **глаза́ (взгляд)** крити очи (поглед), избегавати нечији поглед

пря́||таться, -чусь, -чешься, -чутся *несврш.* **1.** крити се, сакривати се; склањати се; ~ **в куста́х** крити се у жбуњу; ~ **в тень** склањати се у хлад **2.** *фиг.* крити се, скривати се; ~ **от люде́й** крити се од људи; клонити се људи; ~ **за чужу́ю спи́ну** склањати се иза туђих леђа, пребацивати на другог одговорност

пря́т||ки, -ок *мн.* жмурке *мн. ж* (*игра*); **игра́ть в** ~ *с кем* а) играти жмурке *с ким* б) *фиг.* варати *кога*

пря́х||а, -и *ж* преља

псал||о́м, -ма́ *м цркв.* псалам

псало́мщик, -а *м заст.* црквењак, појац

псалты́р||ь, -и *ж церкв.* псалтир *м*

пса́р||ня, -ни *ж, ген. мн.* **-ен** штенара, псетарница

псар||ь, -я́ *м* псар, псетар

псевдонау́к||а, -и *ж* псеудонаука

псевдонау́чн||ый, -ая, -ое псеудонаучни

псевдони́м, -а *м* псеудоним; **писа́ть под ~ом** писати под псеудонимом

пси́н||а, -ы *ж разг.* **1.** псеће месо, псина **2.** псећи задах; **па́хнет ~ой** заудара на псећу длаку **3.** *аугм.* псина, керина, велики пас

пси́н||ый, -ая, -ое *разг.* псећи, пасји; **~ая мо́рда** псећа њушка

псих, -а *м нар.* психопат(а), ударен човек

психан||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. нар.* претерано се изнервирати, шизнути

психасте́ник, -а *м* психастеничар

психастени́ческ||ий, -ая, -ое психастеничан

психастени́||я, -и *ж мед.* психастенија

психиа́тр, -а *м* психијатар

психиатри́ческ||ий, -ая, -ое психијатријски; **~ая лече́бница** психијатријска клиника (болница)

психиатри́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* психијатријска клиника (болница)

психиатри́||я, -и *ж* психијатрија

пси́хик||а, -и *ж* психа; **здоро́вая ~** здрава психа

психи́ческ||ий, -ая, -ое 1. психички, душевни; **~ое расстро́йство** психички поремећај; **~ больно́й** душевни болесник **2.** *заст.* психолошки **3. психи́ческ|ий, -ого** *м нар.* душевни болесник ◇ **~ая ата́ка** психолошки напад

психоана́лиз, -а *м* психоанализа *ж*

психоаналити́ческ||ий, -ая, -ое психоаналитички

психо́ванн||ый, -ая, -ое *нар.* душевно поремећен, ударен

псих||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. нар.* претерано се нервирати, хистерисати, шизити

психо́з, -а *м* **1.** *мед.* психоза *ж*, душевни поремећај **2.** *разг.* психоза *ж*, узбуђење *с*; **вое́нный ~** ратна психоза

психо́лог, -а *м* психолог

психологи́зм, -а *м* психологизам

психологи́ческ||ий, -ая, -ое психолошки; **~ ана́лиз** психолошка анализа; **~ая дра́ма** психолошка драма; **~ая войн́а** психолошки рат

психоло́ги||я, -и *ж* **1.** психологија (*наука*); **о́бщая ~** општа психологија **2.** психологија (*укупност психичких процеса);* **~ иску́сства** психологија уметности **3.** психологија (*психа*); **же́нская ~** женска психологија

психомото́рн||ый, -ая, -ое *мед.* психомоторни; **~ые це́нтры** психомоторни центри

психопа́т, -а *м* психопат(а)

психопати́ческ||ий, -ая, -ое психопатски

психопа́ти||я, -и *ж мед.* психопатија

психопатологи́ческ||ий, -ая, -ое психопатолошки; **~ие иссле́дования** психопатолошка испитивања

психопатоло́ги||я, -и *ж мед.* психопатологија

психотерапи́||я, -и *ж мед.* психотерапија

псо́в||ый, -ая, -ое пасји, псећи; **~ая охо́та** лов са псима, хајка

пта́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* птичица; **во́льная ~** слободна птичица ◇ **ра́нняя ~** ранoранилац

птен||е́ц, -ца́ *м* птић ◇ **желторо́тый ~** жутокљунац

птéнчик, -а *м дем.* птић

пти́ц||а, -ы *ж* **1.** птица; **пе́вчие ~ы** птице певачице; **перелётные ~ы** птице селице; **хи́щные ~ы** птице грабљивице **2.** *зб.* птице *мн. ж;* **дома́шняя ~** перад, живина **3.** *фиг. разг.* птица, зверка; **ва́жная ~** велика (крупна) зверка; **что э́то за ~?** каква је то зверка? ◇ **во́льная ~** слободан човек; **стре́ляная ~** стари лисац, човек који је прошао сито и решето; **~ высо́кого, ни́зкого полёта** човек који високо, ниско лети; **жить, как ~ небе́сная** живети као птица небеска

птицево́д, -а *м* живинар, перадар

птицево́дств||о, -а *с* живинарство, перадарство

птицево́дческ||ий -ая, -ое живинарски, передарски; **~ая фе́рма** живинарска фарма

птицело́в, -а *м* птичар, ловац птица

птицело́вств||о, -а *с* птичарство, лов *м* птица

птицефе́рм||а, -ы *ж* живинарска фарма

пти́ч||ий, -ья, -ье птичји, птичији; **~ье перо́** птичије перо; **~ двор** живинарник ◇ **~ база́р** птичија граја; **с высоты́ ~ьего полёта** из птичије перспективе; **жить на ~ьих права́х** живети од данас до сутра; живети на божију вересију; **то́лько ~ьего молока́ нет (не хвата́ет)** само што птичијег млека нема

пти́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** *дем.* птичица **2.** *разг.* рецка, кукица, квакица

пти́чник, -а *м* **1.** живинарник **2.** живинар

пти́чниц||а, -ы *ж* живинарка, радница на живинарској фарми

пу́блик||а, -и *ж* **1.** публика; **театра́льная ~** позоришна публика; **чита́ющая ~** читалачка публика **2.** *разг.* друштво *с*, компанија; **разношёрстная ~** разнолико друштво ◇ **на ~у** да други виде (*радити нешто*)

публика́ци||я, -и *ж* **1.** објављивање *с*, публиковање *с*; **~ архи́вных материа́лов** публиковање архивских материјала **2.** публикација; **спи́сок ~й** списак публикација **3.** објава, оглас *м*; **~ в газе́те** оглас у новинама

публик||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* објављивати, публиковати, публицирати; **~ статьи́ в журна́ле** публиковати чланке у часопису

публици́ст, -а *м* публицист(а)

публици́стик||а, -и *ж* публицистика

публицисти́ческ||ий, -ая, -ое публицистички

публи́чно *прил.* јавно, отворено; **~ заяви́ть** јавно изјавити

публи́чн||ый, -ая, -ое 1. јаван; **~ая ле́кция** јавно предавање; **~ое выступле́ние** јавни наступ **2.** јавни, друштвени; **~ая библиоте́ка** јавна библиотека ◇ **~ дом** јавна кућа; **~ая же́нщина** проститутка, јавна женска

пу́гал||о, -а *с* **1.** страшило (*за птице*) **2.** *фиг.* страшило

пу́ган||ый, -ая, -ое уплашен, преплашен, застрашен ◇ **~ая воро́на и куста́ бои́тся** *посл.* жежен кашу хлади, кога је змија ујела, тај се и гуштера боји

пуга́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* плашити, страшити, застрашивати

пуга́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* бојати се, плашити се, страшити се

пуга́ч, -а́ *м* дечји пиштољ (*играчка*)

пугли́во *прил.* плашљиво, бојажљиво; **~ озира́ться** бојажљиво се освртати

пугли́вост||ь, -и *ж* плашљивост, бојажљивост

пугли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во плашљив, бојажљив, страшљив; **~ая ло́шадь** плашљив коњ; **~ взгляд** бојажљив поглед

пугн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. разг.* уплашити, приплашити

пу́говиц||а, -ы *ж* дугме *с*, пуце *с*; **застегну́ть пальто́ на все ~ы** закопчати сва дугмета на капуту

пу́говичн||ый, -ая, -ое за дугмад; **~ заво́д** фабрика дугмади; **~ое произво́дство** израда дугмади

пу́гов||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* дугменце *с*, мало дугме, пуце ◊ **нос ~кой** шопаст нос

пуд, -а *м, мн.* **-ы́, -о́в** пуд (*мера за тежину равна 16, 38 кг*)

пу́дел||ь, -я *м, мн.* **-и, -ей** *и* **-я́, -е́й** пудлица *ж* (*пас*)

пу́динг, -а *м* пудинг; **я́блочный ~** пудинг са јабукама

пудо́в||ый, -ая, -ое *и* **пудов||о́й, -а́я, -о́е** тежак један пуд; **~ая гі́ря** тег од једног пуда

пу́др||а, -ы *ж* пудер *м*; **~ для лица́** пудер за лице ◊ **са́харная ~** шећер у праху

пу́дрениц||а, -ы *ж* пудријера

пу́дрен||ый, -ая, -ое напудерисан; **~ое лицо́** напудерисано лице

пу́др||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* пудерисати, пудрати; **~ лицо́** пудерисати лице

пу́др||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш.* пудерисати се

пуза́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* **1.** трбушаст, пупав; **~ челове́к** трбушаст човек **2.** *фиг.* широк, гломазан; **~тая буты́лка** испупчена боца

пу́з||о, -а *с нар.* трбух *м*, трбушина *ж*, мешина *ж*; **отрасти́ть ~** пустити трбушину

пузыр||ёк, -ька́ *м* **1.** мехурић; **~ьки во́здуха** мехурићи ваздуха **2.** бочица *ж*, флашица *ж*; **~ черни́л** бочица мастила

пузыр||и́ться, -и́тся, -я́тся *и* **пузы́р||иться, -ится, -ятся** *несврш.* **1.** мехурати се, правити мехуриће; **вода́ ~и́тся** вода прави мехуриће **2.** надимати се, подизати се; **фане́ра ~и́тся** фурнир се подиже; **ку́ртка ~и́тся** ветровка се надима (*од ветра*)

пузы́р||ь, -я́ *м* **1.** мехур, клобук; **мы́льный ~** мехур (клобук) од сапунице; **~ в стекле́** мехур у стаклу; **пуска́ть ~и́** правити мехуре **2.** плик, мехур; **~ от ожо́га** плик од опекотине **3.** *анат.* мехур; **жёлчный ~** жучни мехур; **мочево́й ~** мокраћна бешика; **пла́вательный ~** рибљи мехур **4.** *разг.* гумена кеса (*напуњена ледом, водом итд.*); **~ с горя́чей водо́й** термофор **5.** *разг. шаљ.* пуначко дете, буцко

пук, -а *м, мн.* **-и́, -о́в** свежањ, сноп, нарамак; **~ соло́мы** сноп сламе; **~ бума́г** свежањ хартије; **~ цвето́в** кита цвећа; **~ воло́с** прамен косе

пулев||о́й, -а́я, -о́е од метка, танета, пушчаног зрна, куршума; **~о́е ране́ние** рана задобијена мецима, рана од метка

пулемёт, -а *м* митраљез; **станко́вый ~** тешки митраљез; **ручно́й ~** пушкомитраљез ◊ **треща́ть как ~** *разг.* ткати као митраљез

пулемётн||ый, -ая, -ое митраљески; **~ ого́нь** митраљеска ватра; **~ая о́чередь** митраљески рафал

пулемётчик, -а *м* митраљезац

пуло́вер, -а *м* пуловер

пульвериза́тор, -а *м* пулверизатор, прскалица *ж*

пу́л||ька [1], **-ьки** *ж, ген. мн.* **-ек** мало тане, метак *м*

пу́л||ька [2], **-ьки** *ж, ген. мн.* **-ек** партија преферанса

пульн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. нар.* **1.** опалити (*из пушке*) **2.** *чем.* бацити се (*каменом итд.*)

пу́льп||а, -ы *ж мед., тех.* пулпа

пульс, -а *м* **1.** пулс, било *с*; **сла́бый ~** слаб пулс; **~ пощу́пать ~** *у кого* напипати пулс *коме* **2.** *фиг.* пулс, било *с* (*друштвеног живота итд.*)

пульса́ци||я, -и *ж* **1.** *физ., ел.* пулсирање *с* (*струје*) **2.** ударање *с*, куцање *с* била

пульси́р||овать, -ует, -уют *несврш.* **1.** бити, куцати (*о пулсу*) **2.** *физ., тех.* пулсирати; **~ующий ток** пулсирајућа струја

пу́льсов||ый, -ая, -ое пулсни

пульт, -а *м* **1.** пулт; **дирижёрский ~** диригентски пулт **2.** *тех.* пулт, сталак; **~ управле́ния** командни пулт

пу́л||я, -и *ж* метак *м*, тане *с*, пушчано зрно, куршум *м*; **разрывна́я ~** распрскавајући метак; **трасси́рующая ~** метак са светлећим трагом; **винто́вочная ~** пушчано зрно; **шальна́я ~** залутали метак ◊ **лить (отлива́ть) ~и** *разг.* причати приче; **вы́лететь ~ей** *разг.* излетети као метак

пуля́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** товљена кокошка

пуля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* **1.** пуцати, гађати (*из пушке*) **2.** *чем* бацати се (*камењем итд.*)

пу́м||а, -ы *ж зоол.* пума

пункт, -а *м* **1.** пункт, место *с*, тачка *ж*; **кома́ндный ~** командни пункт, командно место; **наблюда́тельный ~** осматрачница; **сбо́рный ~** зборно место, збориште; **призывно́й ~** регрутациони центар; **перегово́рный ~** телефонска говорница; **населённый ~** насеље **2.** параграф, члан, тачка *ж*; **изложи́ть по ~ам** изложити по тачкама; **соглаше́ние из пяти́ ~ов** уговор од пет тачака; **сла́бый ~ в изложе́нии** слаба тачка (страна) излагања **3.** тачка *ж*, момен(а)т; **кульминацио́нный ~** кулминациона тачка, кулминација

пу́нктик, -а *м* **1.** *дем.* тачкица *ж*, мали пункт **2.** *разг. шаљ.* настраност *ж*, страст *ж*, хоби, фах; **коллекциони́рование — его́ ~** колекционарство је његова страст

пункти́р, -а *м* испрекидана линија

пункти́рн||ый, -ая, -ое: ~ая ли́ния испрекидана линија ◊ **~ое изложе́ние** излагање у главним цртама

пунктуа́льно *прил.* уредно, тачно, педантно

пунктуа́льност||ь, -и *ж* уредност, тачност, педантност

пунктуа́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно уредан, тачан, педантан; **~ челове́к** педантан (тачан) човек; **~ьное исполне́ние** уредно (педантно) извршење (*обавеза итд.*)

пунктуацио́нн||ый, -ая, -ое интерпункцијски

пунктуа́ци||я, -и *ж грам.* интерпункција; **пра́вила ру́сской ~и** правила руске интерпункције

пунцо́в||ый, -ая, -ое пурпуран, светлоцрвен

пунш, -а *м* пунч

пуп, -а́ *м разг.* пупак ◊ **~ земли́** *ирон.* бог на земљи; **изобража́ет (из себя́) ~ земли́** понаша се као да је његов читав свет

пупови́н||а, -ы *ж анат.* пупчана врпца

пуп||о́к, -ка́ *м* пупак

пупо́чн||ый, -ая, -ое пупчани; **~ая гры́жа** пупчана кила

пупы́рыш||ек, -ка *м*, **пупы́р||ь, -я́** *м разг.* бубуљица *ж*, чибуљица *ж*

пург||а́, -и́ *ж* мећава, вејавица, снежна олуја

пури́зм, -а *м* пуризам

пури́ст, -а *м* пурист(а)

пуристи́ческ||ий, -ая, -ое, пури́стск||ий, -ая, -ое пуристички

пу́рпур, -а *м* 1. пурпур, гримиз 2. *заст.* пурпурно одело

пу́рпурн||ый, -ая, -ое, пурпу́ров||ый, -ая, -ое пурпуран, гримизан; **~ая ма́нтия** пурпурна мантија

пуск, -а *м* пуштање *с* у погон, у рад; **~ заво́да** пуштање фабрике у рад

пуска́й *речца и везн. разг. в.* **пусть**

пуска́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* пуштати (*на слободу итд.*) 2. *кого, что* пуштати, допуштати, пропуштати; **~ дете́й гуля́ть** пуштати децу у шетњу; **~ жильцо́в** пуштати (примати) станаре 3. *кого, что* пуштати, покретати; **~ заво́д** пуштати фабрику у рад (у погон) 4. *кого, что* пуштати, давати; **~ в прода́жу** пуштати у продају; **~ в оборо́т** пуштати у оптицај (*новац*); **~ в перерабо́тку** давати у прераду (*сировину*) 5. *что, чем* пуштати, бацати *шта*, бацати се *чим* (*камењем итд.*) 6. *что разг.* пуштати (*из себе*); **~ слезу́** пуштати сузу; **~ пузыри́** правити мехуре 7. *само 3. л. что* пуштати (*корен, клице*) 8. *что разг.* пуштати, додавати (*детаљ, нијансу*) ◇ **~ де́ньги на ве́тер** бацати паре, траћити новац; **~ кровь** *кому* пуштати крв *коме*; **~ пыль в глаза́** *кому* бацати прашину у очи *коме*; **~ в ход (в де́ло)** употребљавати

пуска́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. *во что и с инф.* кретати, полазити, упућивати се (*на пут итд.*) 2. *во что* (за)почињати *шта*, упуштати се *у шта*; **~ в подро́бности** упуштати се у појединости 3. *на что* прибегавати *чему*; **~ на хи́трости** прибегавати лукавству

пусков||о́й, -а́я, -о́е 1.: **~ пери́од** време пуштања у рад (*фабрике итд.*); **~ объе́кт** објекат који се пушта у погон 2. погонски, стартни; **~о́е устро́йство** погонски (стартни) уређај; **~а́я руко́ятка** стартна ручица

пустель||га́, -ги́, *ген. мн.* **пусте́льг** 1. *ж зоол.* јастреб-мишар *м* 2. *м, ж разг.* празноглавац *м*, брбљивац *м*, брбљивица *ж*

пусте́||ть, -ет, -ют *несврш.* 1. пустети, постајати пуст; **но́чью у́лицы ~ют** ноћу улице постају пусте 2. празнити се

пусти́ть, пущу́, пу́стишь, пу́стят; пу́щенный *сврш.* 1. *кого, что* пустити; **~ пти́цу на во́лю** пустити птицу на слободу; **пусти́ мою́ ру́ку!** пусти ми руку! 2. *кого, что* пустити, допустити, пропустити; **~ ста́до в по́ле** пустити стадо у поље; **~ дете́й гуля́ть** пустити децу у шетњу; **~ пассажи́ров в ваго́н** пустити путнике у вагон; **~ жильцо́в** пустити (примити) станаре; **~** *кого* **ночева́ть** пустити (примити) *кога* на конак 3. *кого, что* пустити, покренути; **~ ло́шадь вскачь** пустити коња у галоп; **~ ло́дку по тече́нию** пустити чамац низ воду; **~ струю́ воды́** пустити млаз воде; **~ дви́гатель** пустити мотор у рад; **~ заво́д** пустити фабрику у рад (у погон) 4. *кого что* пустити, дати; **~ в прода́жу** пустити у продају; **~ в оборо́т** пустити у оптицај (*новац*); **~ в перерабо́тку** дати на прераду (*сировину*); **~ по́ле под пар** оставити њиву под угаром 5. *что, чем* пустити, бацити *шта*, бацити се *чим*; **~ ка́мнем в окно́** бацити камен у прозор; **~ раке́ту** избацити (испалити) ракету; **~ себе́ пу́лю в лоб** испалити себи метак у чело 6. *что разг.* пустити (*из себе*); **~ слезу́** пустити сузу; **~ слух** пронети глас 7. *само 3. л. что* пустити; **~ ко́рни** пустити (ухватити) корен; **~ ростки́** проклијати; **~ по́чки** напупети 8. *что разг.* пустити, додати (*детаљ, нијансу*); **~ полосу́ по све́тлому фо́ну** пустити (повући) пругу по светлој позадини ◇ **~ де́ньги на ве́тер** бацити паре, страћити новац; **~ кровь** *кому* пустити крв *коме*; **~ пыль в глаза́** *кому* бацити прашину у очи *коме*; **~ кра́сного петуха́** изазвати пожар; **~ по́езд под отко́с** избацити воз из колосека; **~ ко дну́** потопити; **~ в расхо́д** *кого разг.* ликвидирати *кога*; **~ по́ миру** довести до просјачког штапа; **~ в ход (в де́ло)** употребити

пусти́ться, пущу́сь, пу́стишься, пу́стятся *сврш. разг.* 1. *во что и с инф.* кренути, поћи, упутити се; **~ в путь** кренути на пут; **~ в пого́ню** дати се у потеру; **~ бежа́ть** дати се у бекство 2. *во что* започети *шта*, упустити се *у шта*; **~ в пляс** заиграти; **~ в подро́бности** упустити се у појединости; **~ в рассужде́ния** упустити се у расуђивање 3. *на что* прибећи *чему*; **~ на хи́трость** прибећи лукавству ◇ **~ во все тя́жкие** кренути странпутицом

пу́сто *прил. у функц. предик.* 1. празно је, пусто је; **здесь ~** овде је пусто, овде нема никога; **в карма́не ~** џеп је празан 2. *фиг.* пусто је, празно је (*у души итд.*) ◇ **то гу́сто, то ~** час много, час ништа; **чтоб тебе́ ~ бы́ло!** *нар.* ђаво те однео!, нека те ђаво носи!

пустобрёх, -а *м нар.* 1. пас који лаје без потребе 2. *фиг.* брбљивац, клепетало, наклапало (*човек*)

пуст||ова́ть, -у́ет, -у́ют *несврш.* 1. бити пуст, празан, ненастањен; **кварти́ра ~у́ет** стан стоји празан 2. лежати необрађен (*о земљишту*)

пустоголо́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *разг.* празноглав, приглуп (*човек*)

пустозво́н, -а *м разг.* брбљивац, фразер

пустозво́н||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. разг.* водити празне разговоре, брбљати, млатити празну сламу

пустозво́нств||о, -а *с разг.* брбљање, фразерство

пуст||о́й, -а́я, -о́е; пуст, -а́, -о 1. празан, шупаљ; **~ чемода́н** празан кофер; **~ы́е карма́ны** празни џепови; **~а́я буты́лка** празна боца; **~о́й шар** шупља лопта 2. празан, ненастањен; **~ но́мер** празна соба (*хотелска*); **~ дом** празна (ненастањена) кућа 3. *разг.* слободан, незаузет, неангажован; **~ уро́к** слободан (празан) час 4. *разг.* постан, незамашћен; **~ы́е щи** посни шчи 5. *фиг.* празан, лакомислен (*човек*) 6. *фиг.* празан, бесадржајан, безначајан, ништаван; **~ разгово́р** празан разговор; **~а́я болтовня́** празна брбљања; **~а́я кни́га** бесадржајна књига 7. *фиг.* узалудан, неоснован; **~ страх** неоснован страх; **~а́я тра́та вре́мени** узалудно губљење времена; **~а́я зате́я** безнадежан подухват 8. **пуст|о́е, -о́го** *с* ситница *ж*, трица *ж*, глупост *ж*; **э́то ~** то је ситница, то није вредно пажње ◇ **~ карма́н** празан џеп; **прийти́ с ~ы́ми рука́ми** доћи празних руку; **~о́е ме́сто** нико и ништа; **перелива́ть из ~о́го в поро́жнее** сипати из шупљег у празно

пустоме́л||я, -и *м, ж разг.* брбљивац *м*, брбљивица *ж*

пустопоро́ж||ний, -няя, -нее; -ен, -ня, -не *разг.* празан, бесадржајан; узалудан

пустосло́в, -а *м разг.* брбљивац, фразер

пустосло́ви||е, -я *с разг.* брбљање, празни разговори

пустосло́в||ить, -лю, -ишь, -ят *несврш. разг.* брбљати, трабуњати

пустот||а́, -ы́ *ж* 1. празноћа 2. *фиг.* празнина, пустош, бесадржајност; **~ жи́зни** бесадржајност живота; **душе́вная ~** душевна пустош 3. *физ.* вакуум *м*

4. *тех.* празан простор, шупљина; **пусто́ты в литье́** шупљине у челичном одливку ◊ **Торриче́ллиева ~** Торичелијев вакуум

пустоте́л||ый, -ая, -ое *тех.* празан, шупаљ; **~ кирпи́ч** шупља опека (цигла)

пусто́тн||ый, -ая, -ое 1. *физ.* вакуумски 2. *тех.* са шупљинама

пустоцве́т, -а *м* 1. *бот.* неопрашен, неоплођен цвет 2. *фиг.* друштвено бескористан човек

пу́стош||ь, -и *ж* пустош, пусто, ненасељено место; необрађено земљиште

пусты́нник, -а *м заст.* пустињак

пусты́нническ||ий, -ая, -ое *заст.* пустињачки

пусты́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* пустињски; **~ная зо́на** пустињски предео 2. пуст, ненасељен; **~ о́стров** пусто острво 3. тих, миран, непрометан; **~ная у́лица** тиха (непрометна) улица

пу́стын||ь, -и *ж заст.* забачен, усамљен манастир, самостан

пусты́н||я, -и *ж* пустиња; **безво́дная ~** безводна пустиња

пусты́р||ь, -я́ *м* пустара *ж*

пусты́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* 1. шупаљ предмет; **оре́х-~** празан орах 2. дудла, цуцла 3. *фиг.* ништарија, празан човек

пусть [1] *речца* 1. *уз глаголске обл. 3. л. гради имп.* нека; **~ э́тим займётся Ивано́в** нека се за то побрине Иванов; **переда́й ему́, ~ не торо́пится** реци му да се не жури; **~ е́дет, е́сли хо́чет** нека иде (путује) ако хоће; **~ бу́дет по-тво́ему** нека буде како ти хоћеш 2. *разг.* нека, добро, у реду; **ну ~, я согла́сен** па добро, слажем се ◊ **~ бы** нека; **~ бы ворча́л, лишь бы де́ло де́лал** нека гунђа, само нека ради; **~ бы са́ми попро́бовали!** нека сами покушају!; **~ так** па нека буде; **~ его́ (её, их)** *разг.* па нека му (јој, им) буде

пусть [2] *везн.* иако, премда, мада; **~ не все, но мно́гие слу́шали внима́тельно** иако нису сви, али многи су слушали пажљиво

пустя́к, -а́ *м* 1. ситница *ж*, маленкост *ж*; **серди́ться из-за ~о́в** љутити се због ситница 2. ситница *ж*; **подари́ть како́й-то ~** поклонити неку ситницу 3. *мн.* **-и́, -о́в** глупости *мн. ж*, бесмислице *мн. ж*; **говори́ть ~и́** говорити глупости 4. *мн.* **-и́** *у функц. предик.* није страшно, није вредно пажње; **~и́, всё ула́дится** не брините, све ће бити у реду ◊ **па́ра ~о́в** то је лако, то је ситница

пустяко́вин||а, -ы *ж разг.* ситница

пустяко́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во, пустя́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* 1. ништаван, безначајан; **~ по́вод** баналан повод 2. лак, једноставан; **~вая зада́ча** лак задатак; **э́то ~вое де́ло** то је лако

пу́таник, -а *м разг.* сметењак

пу́таниц||а, -ы *ж* збрка, замршеност, пометња; **~ в рассужде́ниях** пометња у расуђивању

пу́та||ный, -ная, -ное; -н, -на, -но 1. замршен, нејасан, збркан; **~ное объясне́ние** нејасно (конфузно) објашњење 2. *разг.* пометен, сметен; **~ челове́к** сметењак

пу́та||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* мрсити; **~ пря́жу** мрсити пређу; **~ во́лосы** мрсити косу 2. *кого, что с кем, чем* бркати, мешати, не разликовати; **~ имена́** бркати (мешати) имена; **~ собы́тия** бркати догађаје 3. *что и без доп.* говорити неповезано, збуњивати се (*при говору*) 4. *кого разг.* збуњивати; **~ кого́ вопро́сами** збуњивати *кога* питањима 5. *кого во что* уплитати, увлачити, мешати; **не ~йте меня́ в э́то де́ло** не мешајте ме у то 6. *кого* сапињати (*коња*) ◊ **~ следы́** заметати трагове

пу́та||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* мрсити се; **ни́тки ~ются** конци се мрсе 2. *само 3. л.* бркати се (*о мислима итд.*) 3. *в чём* бркати, мешати *шта*; **~ в фа́ктах** бркати чињенице 4. *в чём* бунити се, збуњивати се, губити везу (*у говору*); **~ в расска́зе** бунити се (губити везу) у причању 5. *во что разг.* уплитати се, мешати се; **~ не в своё де́ло** уплитати се у туђе послове 6. *разг.* плести се, мотати се, мувати се; **~ под нога́ми** *у кого* мотати се око ногу, сметати *коме* 7. *с кем нар.* дружити се, имати посла (*са сумњивим личностима*) 8. *с кем нар.* водити љубав *с ким*

путёв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. упут *м*, упутница; **~ в санато́рий** упут у санаторијум; **~ в дом о́тдыха** плаћени пансион за одмаралиште 2. путни налог (*за возача*) ◊ **~ в жизнь** оспособљавање за живот; **получи́ть ~ку в жизнь** ући у живот

путеводи́тел||ь, -я *м* водич (*књига*); **~ по музе́ю, по го́роду** водич по музеју, по граду

путево́дн||ый, -ая, -ое: ~ая звезда́ звезда водиља; **~ая нить** нит водиља

путев||о́й, -а́я, -о́е 1. железнички; **~ обхо́дчик** чувар пруге 2. путни; **~ы́е запи́ски** путне белешке, белешке са пута

путе́||ец, -йца *м* железнички стручњак (*инжењер, радник*); путар

путе́йск||ий, -ая, -ое железнички, транспортни

путём [1] *прил. нар.* како треба, како ваља; људски, ваљано; **объясни́ ~** објасни људски

путём [2] *предл. с ген.* путем, помоћу; **реши́ть зада́чу ~ сло́жных вычисле́ний** решити задатак помоћу компликованих обрачуна

путеобхо́дчик, -а *м* чувар пруге

путепрово́д, -а *м* надвожњак, подвожњак

путеукла́дчик, -а *м тех.* машина *ж* за постављање шина

путеше́ственник, -а *м* путник

путеше́стви||е, -я *с* пут *м*, путовање; **кругосве́тное ~, ~ вокру́г све́та** пут око света

путеше́ств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* путовати; **~ вокру́г све́та** путовати око света; **он мно́го ~овал** он је много путовао

пути́н||а, -ы *ж лов.* сезона риболова; **весе́нняя ~** пролећна сезона риболова

пути́нн||ый, -ая, -ое *лов.* који се односи на сезону риболова

пу́тник, -а *м заст.* путник (*пешак*)

пу́тн||ый, -ая, -ое *разг.* ваљан, вредан; разборит; **~ сове́т** паметан (ваљан) савет; **ничего́ ~ого из него́ не вы́йдет** од њега ништа неће бити

путч, -а *м* пуч

путчи́ст, -а *м* пучист(а), учесник у пучу

пу́ты, пут *мн.* 1. путо *с*, спона *ж*; **~ для ло́шади** путо за коња 2. *фиг.* окови *мн. м*, сметње *мн. ж*; **~ ра́бства** окови ропства

пут||ь, -и́ *м, инстр.* **-ём,** *лок.* **о -и́,** *мн.* **-и́, -е́й** 1. пут, цеста *ж*; **широ́кий ~** широк пут; **~ в гора́х** планински пут 2. пут, линија *ж*; **во́дный ~** водени пут; **возду́шный ~** ваздушна линија; **сухи́м ~ём** копном; **~и́ сообще́ния** саобраћајне везе 3. колосек, пруга *ж*; **ре́льсовый ~** пруга, шине; **запасно́й ~** резервни коло-

сек **4.** пут, путовање *с*; **отпра́виться в ~** кренути на пут; **быть в ~й** бити на путу; **на обра́тном ~й** у повратку; **в трёх днях ~й** *от чего* удаљен три дана путовања *од чега* **5.** пут, правац, маршрута *ж*; **око́льным ~ём** заобилазним путем; **сби́ться с ~й** изгубити правац; **~ сле́дования** маршута **6.** *фиг.* пут; **жизненный ~** животни пут; **стоя́ть на** *чьём* **~й** стајати *коме* на путу; **идти́ свои́м ~ём** ићи својим путем; **их ~й разошли́сь** путеви су им се разишли; **~ к** *чьему* **се́рдцу** пут ка *чијем* срцу; **ми́рным ~ём** мирним путем, на леп начин **7.** *нар.* корист *ж*, вајда *ж*; **в э́том па́рне ~й не бу́дет** од тог момка неће бити никакве вајде ◇ **~-доро́га, ~-доро́женька** *нар. песн* пут; **счастли́вый ~!, счастли́вого ~и!** срећан пут; **око́льным ~ём** заобилазним путем, на сумњив начин; **по ~й** успут; **зайти́ по ~й** свратити успут; **нам не по ~й** а) није нам успут б) наши се путеви разилазе; **быть на ~й** *к чему* приближавати се *чему*; **встать (стать, ступи́ть) на ~** *чего* ступити на *какав* пут, кренути *каквим* путем; **идти́ по ~й наиме́ньшего сопротивле́ния** ићи линијом најмањег отпора; **провожа́ть** *кого* **в после́дний ~** пратити *кога* на последњи пут; **без ~й** *нар.* узалуд, бадава

пуф, -а *м* пуф (*мека столица без наслона*)

пух, -а (-у) *м, лок.* **о -е, в -у́ 1.** паперје *с*, пахуље *мн. ж* (*у птица*); фина длака (*у животиња*); **гага́чий ~** паперје од морске патке; **ко́зий ~** козја длака; **тополи́ный ~** пахуље тополе **2.** пахуље *мн. ж*, фине маље (*на телу човека*) **3.** *бот.* длачице *мн. ж (на бресквu umд.)* ◇ **разби́ть в ~ и прах** *разг.* претворити у прах и пепео; **разоде́ться в ~ и прах** *разг.* накинђурити се; **ни ~а ни пера́** нека је са срећом; **у него́ ры́льце в ~у́** *разг.* он има своје прсте у томе

пухлощё||кий, -кая, -кое; -к, -ка, -ко пуначких, буцмастих образа

пу́хл||ый, -ая, -ое; пухл, -а́, -о пуначак, буцмаст; **~ые щёки** буцмасти образи; **~ые гу́бы** пуначке (сочне) усне

пу́хн||уть, -у, -ешь, -ут; *прошл.* **пух, пу́хла, пу́хло** *несврш.* отицати, натицати, надимати се; **но́ги ~ут** ноге натичу ◇ **у меня́ голова́ ~ет** *разг.* пуца ми глава (*од брига, рада*)

пухови́к, -а́ *м* дуња *ж*, перина *ж*; **спать на ~а́х** спавати у перинама

пухо́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** пудровача, пуфна

пухо́в||ый, -ая, -ое паперјаст; од паперја, фине длаке; **~ая пери́на** перина од паперја; **~ая шаль** марама од фине длаке (*козје итд.*)

пучегла́зи||е, -я *с мед.* испучење очију; буљавост *ж*

пучегла́||зый, -зая, -зое; -з, -за, -зо *разг.* буљоок, буљав, избуљених очију

пучи́н||а, -ы *ж* **1.** морска дубина, морски бездан **2.** провалија (*у мочвари*) **3.** *струч.* избочина (*на путу итд.*)

пу́ч||ить, -у, -ишь, -ат *несврш. разг.* **1.** *само 3. л.* надимати; **у него́ ~ит живо́т** *безл.* надима га, има ветрова **2.: ~ глаза́** буљити очи, бечити се

пу́ч||иться, -ится, -атся *несврш.* **1.** *разг.* надимати се; подизати се **2.** *нар.* буљити се (*о очима*)

пуч||о́к, -ка́ *м* **1.** свежањ, снопић, смотуљак; **~ реди́ски** свежањ ротквица; **~ соло́мы** снопић сламе **2.** *физ.* сноп; **~ луче́й** сноп зракова **3.** пунђа *ж (фризура)*

пушбо́л, -а *м спорт.* пушбол

пу́шечн||ый, -ая, -ое топовски; **~ая стрельба́** топовска паљба ◇ **~ое мя́со** топовско месо

пуши́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** пахуљица; **~ки от тополе́й** пахуљице тополе; **~ сне́га** пахуљица снега

пуши́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. пахуљав; покривен фином, меканом длаком; **~ котёнок** маче са бујном и меканом длаком **2.** мек и лак као паперје; **~тые во́лосы** бујна и мека коса **3.** маљав (*биљка*); чупав (*тканина*) **4.** пахуљаст; **~ снег** пахуљаст снег

пуш||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш.* **1.** *что* чешљати (*вуну*); чијати (*перје*); растресати **2.** *кого разг.* корити, грдити

пу́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** топ *м*; **зени́тная ~** противавионски топ; **дальнобо́йная ~** далекометни топ **2.** *мед.* бомба; **ко́бальтовая ~** кобалтова бомба ◇ **его́ ~кой не прошибёшь** *разг.* он је веома тврдоглав човек; **взять на ~ку** *кого нар.* направити *кога* будалом, постићи на превару; **стреля́ть из ~ек по воробья́м** пуцати на врапце из топова, трошити снагу узалуд

пушни́н||а, -ы *ж зб.* крзно *с*, крзнена роба, крзнарија

пушн||о́й, -а́я, -о́е 1. са драгоценим, скупоценим крзном; **~ зверь** животиња са скупоценим крзном **2.** који се односи на крзно, крзнарију; **~ това́р** крзнена роба, крзно; **~ про́мысел** лов на животиње са драгоценим крзном

пуш||о́к, -ка́ *м дем.* **1.** паперје *с*, пахуљице *мн. ж* **2.** маље *мн. ж*, пахуље *мн. ж*; **~ на подборо́дке** пахуљаста брадица

пу́щ||а, -и *ж* густа шума, честар *м*

пу́ще *прил. нар.* више, јаче, горе; **ещё ~** још више; **~ всего́** највише; **~ пре́жнего** више него раније ◇ **бере́чь ~ гла́за** чувати као очи у глави

пчел||а́, -ы́ *ж, мн.* **пчёлы, пчёл** пчела; **рабо́чая ~** пчела радилица

пчели́н||ый, -ая, -ое пчелин, пчељињи; **~ у́лей** кошница; **~ая ма́тка** матица; **~ое молоко́** млеч

пчёл||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* пчелица

пчелово́д, -а *м* пчелар

пчелово́дств||о, -а *с* пчеларство

пчелово́дческ||ий, -ая, -ое пчеларски

пчелолече́ни||е, -я *с*, **пчелотерапи́||я, -и** *ж мед.* лечење *с* убодом пчела

пче́льник, -а *м* пчелињак

пшени́ц||а, -ы *ж* пшеница; **ози́мая ~** озима пшеница; **ярова́я ~** јара пшеница

пшени́чн||ый, -ая, -ое пшенични; **~ хлеб** пшенични хлеб; **~ая мука́** пшенично брашно

пшёнк||а, -и *ж нар.* просена каша

пшённ||ый, -ая, -ое просен, од проса; **~ая мука́** просено брашно; **~ая крупа́** просена прекрупа

пшен||о́, -а́ *с* просена прекрупа, прекрупа *ж* од проса

пшик, -а *м разг.*: **оста́лся оди́н ~** није остало ништа

пыж, -а́ *м* **1.** набијач, шипка *ж* за пуњење ватреног оружја **2.** зачеп од кудеље или пуста (*у чаури метка*)

пы́жик, -а *м* **1.** *зоол.* теле *с* северног јелена **2.** крзно *с* телета северног јелена

пы́ж||иться, -усь, -ишься, -атся *несврш. разг.* **1.** напрезати се, упињати се, напињати се **2.** шепурити се, кочоперити се, дувати се

пыл, -а (-у) *м, лок.* **о -е, в -у́ 1.** ватра *ж*, жар; врућина *ж*, врелина *ж*, јара *ж* **2.** *фиг.* узбуђење *с*,

жар, занос; **юный ~** младалачки занос; **в ~у́ сраже́ния** у јеку битке; **в ~у́ спо́ра** у жару дискусије ◇ **с ~у, с жа́ру** тек испечен (*о јелу*)

пыла́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *само 3. л.* буктети, пламтети, пламсати; **костёр ~ет** ватра букти 2. *фиг. разг.* црвенити, горети, пламтети; **щёки ~ют** образи пламте 3. *чем и без доп. фиг.* горети, пламтети *од чега*; **~ любо́вью** горети од љубави; **~ гне́вом** бити ван себе од љутине

пылевид||ный, -ная, -ное; -ен, на, -но прашинаст, у облику прашине; **~ное то́пливо** гориво у праху

пылезащи́тн||ый, -ая, -ое који штити од прашине

пылесо́с, -а *м* усисивач за прашину

пылесо́с||ить, *1. л. јд. се не употр.*, **-ишь, -ят** *несврш. разг.* усисавати прашину (*усисивачем*)

пыли́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. трунка, трунчица прашине 2. *бот.* зрнце *с* цветног праха, пелуда

пыл||и́ть, -ю, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. прашити, дизати прашину; **~ метло́й** дизати прашину метлом 2. *что* прашити; **~ оде́жду** прашити одело

пыл||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *несврш.* прашити се, покривати се прашином

пыли́щ||а, -и *ж разг.* густа, дебела прашина

пы́л||кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко ватрен, пламен, страстан; **~кая любо́вь** жарка (страсна) љубав; **~кая речь** ватрен говор; **~ ю́ноша** ватрен младић; **~кое воображе́ние** бујна машта

пы́лко *прил.* ватрено, страствено; са жаром

пы́лкост||ь, -и *ж* ватреност, страственост; жар *м*

пыл||ь, -и *ж, лок.* **о -и, в -и́** 1. прашина; **поднима́ть ~** дизати прашину; **стира́ть ~** *с чего* брисати прашину *са чега*; **~ столбо́м** ковиталац прашине; **у́гольная ~** угљена прашина; **косми́ческая ~** космичка прашина 2. *бот.* полен *м*; **цвето́чная ~** цветни прах ◇ **пуска́ть ~ в глаза́** *кому разг.* бацати прашину у очи *коме*

пы́льник [1], **-а** *м бот.* прашник, пелудница *ж*

пы́льник [2], **-а** *м* летњи огртач, мантил

пы́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна́, -ьно прашњав, запрашен; пун прашине; **~ьная доро́га** прашњав пут; **~ ковёр** запрашен тепих; **~ го́род** град пун прашине ◇ **как (сло́вно) ~ьным мешко́м уда́ренный** *разг.* као ударен мокром чарапом; **э́то рабо́та не ~ьная** *нар.* то није тежак посао

пыльц||а́, -ы́ *ж бот.* полен *м*, пелуд; **цвето́чная ~** цветни прах

пыльцев||о́й, -а́я, -о́е *бот.* поленов, пелудов

пыре́||й, -я *м бот.* пиревина *ж*

пыта́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. стављати на муке, мучити 2. *фиг. нар.* запиткивати, распитивати се ◇ **~ сча́стья** *нар.* кушати срећу

пыта́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с инф.* покушавати; **он ~лся оправда́ться** покушавао је да се оправда; **он ~лся встать, но не смог** покушавао је да устане, али није могао

пы́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. мучење *с*, муке *мн. ж*; **ору́дия ~ки** средства за мучење; **подве́ргнуть ~ке** подврргнути мучењу, ставити на муке 2. *фиг.* тортуре *мн. ж*, трзавице *мн. ж*

пытли́вост||ь, -и *ж* радозналост, знатижеља

пытли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во радознао, знатижељан; **~ челове́к** радознао човек; **~ взгляд** знатижељан поглед

пы́хать, *1. л. јд. се не употр.*, **пы́шешь, пы́шут** *несврш. разг.* 1. *само 3. л.* буктети, пламтети; бити ужарен; усијан; **печь пы́шет жа́ром** од пећи бије врућина 2. *чем фиг.*: **он пы́шет здоро́вьем** пуца од здравља; **он пы́шет зло́бой** из њега избија злоба

пы́хн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* букнути, планути

пых||те́ть, -чу́, -ти́шь -тя́т *несврш. разг.* 1. дахтати, бректати, тешко дисати 2. *над чем фиг.* знојити се, презнајати се; **~ над зада́чей** презнајати се над задатком 3. *само 3. л.* пухати, пуштати пару (*о локомотиви*)

пы́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. земичка 2. *фиг.* буцко *м (дете)*; пуначка жена, дунда

пы́шно *прил.* раскошно, велелепно

пы́шност||ь, -и *ж* 1. бујност (*косе итд.*) 2. раскошност, велелепност

пы́ш||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но 1. растресит, мек; бујан; **~ снег** обилан и растресит снег; **~ная пери́на** растресита перина; **~ная бу́лка** мекана земичка; **~ные во́лосы** бујна и лака коса; **~ные фо́рмы** бујни (једри) облици 2. раскошан, велелепан, диван; **~ дворе́ц** раскошан дворац 3. високопаран, патетичан (*говор*)

пьедеста́л, -а *м* пиједестал, постоље *с*; **мра́морный ~** мраморно постоље

пье́с||а, -ы *ж* 1. позоришни комад; **~ в трёх де́йствиях** позоришни комад у три чина; **поста́вить ~у** режирати позоришни комад 2. музички комад; **сбо́рник пьес для бая́на** сборник музичких комада за хармонику

пьющ||ий, -ая, -ее који воли да пије; **он челове́к ~** он је пијаница

пьяне́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. опијати се, постајати пијан; **~ от одно́й рю́мки** постајати пијан од једне чашице 2. *фиг.* постајати пијан, заносити се; **~ от ра́дости** постајати пијан од радости

пьян||и́ть, -и́т, -я́т *несврш.* 1. опијати 2. *фиг.* опијати, заносити; **успе́хи ~я́т** успеси заносе

пья́ниц||а, -ы *м, ж* пијанац *м*, пијаница *м, ж*; **го́рький ~** древна пијаница, испичутура

пья́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *нар.* 1. пијанка, теревенка, лумперај *м* 2. пијанство *с*

пья́нств||о, -а *с* пијанство

пья́нств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* пијанчити, опијати се, одавати се пићу

пьянчу́г||а, -и *м, ж нар.* пијандура, пијаница

пья́н||ый, -ая, -ое; пьян, -а́, -о 1. пијан; **мертве́цки ~** мртав пијан 2. пијан, пијаначки; **~ные кри́ки** пијани узвици 3. *разг.* који опија; **~ое вино́** вино које брзо опија; **~ые ви́шни** бомбони пуњени вишњевачом 4. *чем, от чего фиг.* опијен, омамљен, занесен; **он пьян любо́вью** пијан је од љубави, опијен је љубављу; **~ от сча́стья** пијан од среће, занесен срећом 5. **пья́н|ый, -ого** *м* пијаница *м, ж*, пијанац *м* ◇ **~ому мо́ре по коле́но** пијаном је море до колена; **с ~ых глаз, под ~ую ру́ку, по ~ой ла́вочке, по ~ому де́лу** *нар.* у пијаном стању

пэр, -а *м* пер (*титула*)

пюпи́тр, -а *м* сталак за ноте

пюре́ *непром. с* пире *м*; **карто́фельное ~** пире од кромпира; **суп-~** крем чорба, крем супа

пяд||ь, -и *ж, мн.* **-и, -е́й** *и* **-ей** педаљ *м*; **~ земли́** педаљ земље ◇ **не отда́ть (ни уступи́ть) ни ~и** не дати ни педаљ; **он семи́ ~е́й во лбу** *об. шаљ.* он је врло мудра глава

пя́л||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. нар.*: **~ глаза́** *на кого, что* буљити, пиљити *у кога, шта*

пя́л||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш. нар. на кого, что* буљити, пиљити *у кога, шта*

пя́л||ьцы, -ец *мн.* рам *м*, оквир *м* за везење, ђерђеф *м*; **вышива́ть на ~ьцах** вести на ђерђефу

пя́стн||ый, -ая, -ое који се односи на грану шаке

пяст||ь, -и *ж анат.* грана шаке

пят||а́, -ы́ *ж* 1. пета 2. *архит.* основица; **~ сво́да** основица свода ◇ **ахилле́сова ~** ахилова пета; **до пят** до пета (*врло дугачак*); **под ~о́й** под јармом; **с (от) головы́ до пят** од главе до пете; **ходи́ть, гна́ться** *за кем* **по ~а́м** пратити *кога* у стопу, бити *коме* за петама

пята́к, -а́ *м разг.* петак (*пет копејки*)

пятач||о́к, -ка́ *м* 1. *дем.* петак (*пет копејки*) 2. њушка *ж*, рило *с* (*у свиње*) 3. *разг.* парче *с* земље

пятери́к, -а́ *м заст.* 1. петерик (*стара руска мера за означавање пет јединица, предмета*) 2. петопрег

пятери́чн||ый, -ая, -ое *заст.* петорострук, петократан; од пет комада, јединица

пятёр||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. петица (*цифра*) 2. петица (*оцена*); **учи́ться на одни́ ~ки** имати све петице, бити скроз одличан 3. петоро (*људи*) 4. новчаница од пет рубаља 5. петица (*карта*) 6. петица (*број трамваја итд.*); **я е́ду на ~ке** путујем петицом

пятерн||я́, -и́ *ж разг.* шака са пет прстију; **схвати́ть всей ~ёй** зграбити читавом шаком

пя́тер||о, -ы́х *збирни број* 1. петоро, петеро; **~ дете́й** петоро деце; **~ но́жниц, очко́в** петоре маказе, наочари 2. петорица *ж*; **~ санита́ров, солда́т** петорица болничара, војника 3. пет; **~ су́ток** пет дана и ноћи; **~ ма́льчиков** пет (петорица) дечака ◇ **за ~ы́х** за петоро, као петоро

пятёрочник, -а *м разг.* одликаш, одличан ученик; **кру́глый ~** скроз одличан ученик

пятиалты́нн||ый, -ого *м заст.* новчић од петнаест копејки

пятибо́рь||е, -я *с спорт.* петобој *м*

пятидесятиле́ти||е, -я *с* 1. педесет година 2. педесетогодишњица *ж*; **пра́здновать** *чьё* **~** празновати (прослављати) *чију* педесетогодишњицу

пятидесятиле́тн||ий, -яя, -ее педесетогодишњи; **~ юбиле́й** педесетогодишњи јубилеј, педесетогодишњица; **~ челове́к** педесетогодишњак

пятидеся́т||ый, -ая, -ое *број* педесети

пятикла́ссник, -а *м* ученик петог разреда (*основне школе*)

пятикла́сснип||а, -ы *ж* ученица петог разреда (*основне школе*)

пятикла́ссн||ый, -ая, -ое 1. од пет разреда 2. петоразредни; петогодишњи; **~ое образова́ние** петогодишње образовање

пятикра́тн||ый, -ая, -ое петократан, петострук; **в ~ом разме́ре** петоструко

пятиле́ти||е, -я *с* 1. пет година 2. петогодишњица *ж*; **~ заво́да** петогодишњица (рада) фабрике

пятиле́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. пет година 2. петолетка, петогодишњи план

пятиле́тн||ий, -яя, -ее петогодишњи; **~ план** петогодишњи план, петолетка; **~ юбиле́й** петогодишњица; **~ ребёнок** петогодишње дете, дете од пет година

пятисо́тенн||ый, -ая, -ое у вредности од петсто рубаља

пятисотле́ти||е, -я *с* 1. петсто година 2. петстогодишњица *ж*; **~ го́рода** петстогодишњица (постојања) града

пятисотле́тн||ий, -яя, -ее петстогодишњи

пятисо́т||ый, -ая, -ое *број* петстоти

пятисте́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** сељачка дрвена кућа преграђена зидом на два дела

пятито́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* петотонац *м*, камион *м* од пет тона носивости

пятиты́сячн||ый, -ая, -ое 1. *број* петхиљадити 2. од пет хиљада; **~ отря́д** одред од пет хиљада (бораца) 3. у вредности од пет хиљада

пя́тить, пя́чу, пя́тишь, пя́тят *несврш.* гурати назад, стукати; **~ ло́шадь** стукати коња

пя́титься, пя́чусь, пя́тишься, пя́тятся *несврш.* 1. ићи натрашке, узмицати, одступати 2. *фиг.* повлачити се, одступати

пятиуго́льник, -а *м геом.* петоугаоник, петокут

пятиуго́льн||ый, -ая, -ое *геом.* петоугаони, петокутни

пятичасов||о́й, -а́я, -о́е 1. који траје пет часова; **~о́е ожида́ние** чекање од пет часова (сати) 2.: **~о́й по́езд** воз који полази у пет часова

пятиэта́жн||ый, -ая, -ое четвороспратан, четворокатан

пя́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. пета (*ноге*); **натере́ть ~ку** нажуљати пету 2. пета (*чарапе*); **двойна́я ~ чулка́** дупла пета чарапе ◇ **~ косы́** пета косе; **у него́ душа́ в ~ки ушла́** *разг.* срце му је пало у пете; **с (от) головы́ до ~ок** од главе до пете; **лиза́ть ~ки** *кому* лизати пете *коме*, улизивати се *коме*; **показа́ть ~ки** побећи, утећи; **у него́ то́лько ~ки засверка́ли** *разг.* ухватио је маглу, киднуо је; **наступа́ть на ~ки** *кому* бити *коме* за петама

пятна́дцат||ый, -ая, -ое *број* петнаести; **~ое ма́рта** петнаести март; **~ но́мер** број петнаест

пятна́дца||ть, -и *број* петнаест

пятна́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. мрљати, прљати; **~ ска́терть** правити мрље на столњаку 2. *фиг.* каљати, брукати; **~ репута́цию** каљати репутацију 3. ударати лоптом или руком (*у игри*)

пятна́ш||ки, -ек *мн. заст.*: **игра́ть в ~** играти се шуге

пятни́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то пегав, са пегама, са шарама, са белегама; **~тая ко́шка** шарена мачка; **~ барс** шарен пантер

пя́тниц||а, -ы *ж* петак *м*; **по ~ам** петком ◇ **и́з-под ~ы суббо́та** *шаљ.* дужа кошуља него хаљина; **семь пя́тниц на неде́ле** *у кого* стално мења одлуку *ко*

пя́тныш||ко, -ка *с, ген. мн.* **-ек** *дем.* мрљица, пегица

пятн||о́, -а́ *с, мн.* **пя́тна, пя́тен** 1. мрља *ж*, флека *ж*; **черни́льное ~** мрља од мастила; **жи́рное ~** масна мрља (флека); **посади́ть ~** замрљати; **вы́вести пя́тна** уклонити мрље 2. пега *ж*, белега *ж*; **щено́к с бе́лым ~о́м на лбу** куче са белом пегом на челу 3. *фиг.* љага *ж*, мрља *ж*; **~ позо́ра** љага ◇ **бе́лое ~** бело место (*на карти*); **слепо́е ~** *анат.* слепа мрља; **роди́мое ~** младеж; **со́лнечные пя́тна** сунчеве пеге

пят||о́к, -ка́ *м разг.* пет комада; **~ яи́ц** пет јаја

пя́точн||ый, -ая, -ое петни; од пете, за пету

пя́т||ый, -ая, -ое 1. *број* пети; **~ая часть** пети део; **уже́ ~ час** већ је прошло четири сата; **в ~ом часу́** између четири и пет; **в нача́ле ~ого** после четири 2. **пя́т|ая, -ой** *ж* петина; **одна́ ~** једна петина ◇ **~ая коло́нна** пета колона; **~ое колесо́ в теле́ге** пети точак у колима; **с ~ого на деся́тое** а) неповезано (*причати итд.*) б) збрда-здола, без икаквог реда; **ну́жен, как соба́ке ~ая нога́** *разг.* потребан је као колима пети точак

пят||ь, -и́ 1. *број* пет 2. петица *ж* (*оцена*); **сдать**

экза́мен на ~ добити петицу на испиту ◊ **знать как свой** ~ **па́льцев** знати у прсте

пятьдеся́т, пяти́десяти *број* педесет; педесеторо, педесеторица; **ему́ уже́ за** ~ он има преко педесет година; **ему́ под** ~ има близу педесет година; ~ **челове́к** педесеторо људи; ~ **бойцо́в** педесет бораца; **в пяти́десяти киломе́трах от го́рода** на педесет километара од града

пятьсо́т, пятисо́т, пятиста́м, пятьюста́ми, о пятиста́х *број* петсто, пет стотина; ~ **рубле́й** петсто рубаља; **останови́ться в пятиста́х ме́трах от до́ма** зауставити се на петсто метара од куће

пя́тью *прил.* пет пута; ~ **пять равно́ (равня́ется) двадцати́ пяти́** пет пута пет једнако је двадесет пет

Р

раб, -а́ *м* **1.** роб; **восста́ние** ~**ов** побуна робова **2.** *чего фиг.* роб, жртва *ж*; ~ **свои́х страсте́й** роб својих страсти

раб||а́, -ы́ *ж* **1.** робиња **2.** *чего фиг.* робиња, жртва

ра́б||ий, -ья, -ье **1.** *заст.* робовски **2.** *фиг.* ропски, сервилан, улагивачки

рабко́р, -а *м* **(рабо́чий корреспонде́нт)** раднички дописник

рабовладе́л||ец, -ьца *м* робовласник

рабовладе́льческ||ий, -ая, -ое робовласнички; ~ **строй** робовласничко уређење

рабовладе́ни||е, -я *с* робовласништво

раболе́пи||е, -я *с* улагивање, сервилност *ж*, додворавање

раболе́п||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но улагивачки, сервилан, удворички

раболе́пств||о, -а *с в.* **раболе́пие**

раболе́пств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. перед кем* улагивати се, улизивати се, додворавати се *коме*

рабо́т||а, -ы *ж* **1.** *само јд.* рад *м*, деловање *с*; **бесперебо́йная** ~ **маши́ны** непрекидан рад машине; **едини́ца** ~**ы** *физ.* јединица рада **2.** *само јд.* рад *м*, посао *м*; **физи́ческая** ~ физички рад; **у́мственная** ~ интелектуални рад; **парти́йная** ~ партијски рад; **сверхуро́чная** ~ прековремени рад; ~ **над прое́ктом** рад на пројекту; ~ **по восстановле́нию** *чего* рад на обнови *чега*; ~ **в одну́ сме́ну, в две сме́ны** рад у једној смени, у две смене; **у меня́ сро́чная** ~ имам хитан посао; **вы́полнить** ~**у** извршити посао; **проде́лать большу́ю** ~**у** обавити велики посао; **вести́ нау́чную** ~**у** обављати научни рад; **занима́ться обще́ственной** ~**ой** бавити се друштвеним радом; **приня́ться, взя́ться за** ~**у** латити се, прихватити се посла **3.** *само јд.* посао *м*, запослење *с*; **постоя́нная** ~ стално запослење; **вре́менная** ~ привремени посао; **ме́сто** ~**ы** место запослења; **поступи́ть на** ~**у** ступити на посао; **устро́иться на** ~**у** запослити се; **устро́ить на** ~**у** *кого* запослити *кога*; **снять с** ~**ы** *кого* отпустити с посла *кога* **4.** **-ы, рабо́т** *мн.* радови *мн. м*, послови *мн. м*; **сельскохозя́йственные** ~**ы** пољопривредни радови; **ороси́тельные** ~**ы** иригациони радови; **вести́ строи́тельные** ~**ы** изводити грађевинске радове **5.** рад *м*, дело *с*; **печа́тные** ~**ы** објављени радови; **вы́ставка рабо́т худо́жника** изложба радова уметника; **дипло́мная, курсова́я** ~ дипломски, семинарски рад; **контро́льная** ~ контролни рад (*у школи*) **6.** рад *м*, израда; **ручна́я** ~ ручни рад; **то́нкая** ~ фина израда; **топо́рная** ~ груба израда; **чи́стая** ~ прецизан рад ◊ **чёрная** ~ а) неквалификовани рад б) тежак рад (посао); ~ **до седьмо́го по́та** рад до исцрпљења; **у меня́** ~**ы по го́рло** имам посла преко главе

рабо́та||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** радити; ~ **в по́ле** радити на њиви; ~ **на дому́** радити код куће; ~ **по ноча́м** радити ноћу; ~ **в у́треннюю, в ночну́ю сме́ну** радити у јутарњој, у ноћној смени; ~ **сверхуро́чно** прековремено радити; ~ **не поклада́я рук** неуморно радити; ~ **над прое́ктом, над кни́гой** радити на пројекту, на књизи; ~ **на себя́, на други́х** радити за себе, за друге **2.** радити, бити запослен; ~ **на заво́де, на фа́брике** радити у фабрици; ~ **в магази́не** бити запослен у продавници; ~ **учи́телем, врачо́м** радити као учитељ, као лекар; ~ **по совмести́тельству** радити на више места **3.** *само 3. л.* радити, функционисати; **мото́р** ~**ет хорошо́** мотор добро ради; **се́рдце** ~**ет** срце ради; **телефо́н не** ~**ет** телефон не ради; **лифт не** ~**ет** лифт је у квару **4.** *само 3. л.* радити, бити отворен; **библиоте́ка** ~**ет с девяти́ (часо́в) утра́** библиотека је отворена од девет ујутро; **апте́ка** ~**ет круглосу́точно** апотека ради нон-стоп; **по воскресе́ньям магази́н не** ~**ет** недељом продавница је затворена **5.** *чем* покретати *шта*; ~ **рычаго́м** покретати полугу ◊ ~ **локтя́ми** *разг.* лактати се, гурати се; ~ **над собо́й** изграђивати се, усавршавати се; **кто не** ~**ет, тот не ест** ко не ради, не треба ни да једе

рабо́та||ться, -ется; *прош.* **-лось** *безл. несврш.*: **мне хорошо́** ~**ется** добро ми иде посао; **сего́дня мне что́-то не** ~**ется** данас ми се нешто не ради

рабо́тник, -а *м* **1.** радник; **нау́чный** ~ научни радник; **парти́йный** ~ партијски радник; ~ **просвеще́ния** просветни радник; **квалифици́рованный** ~ квалификовани радник; **отве́тственный** ~ одговорни радник; **инжене́рно-техни́ческие** ~**и** инжењери и техничари **2.** *заст.* сеоски надничар

рабо́тниц||а, -ы *ж* радница ◊ **дома́шняя** ~ кућна помоћница

работода́тел||ь, -я *м* послодавац

работорго́в||ец, -ца *м* трговац робљем

работорго́вл||я, -и *ж* трговина робљем

работоспосо́бност||ь, -и *ж* радна способност; **пони́женная** ~ умањена радна способност

работоспосо́б||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но **1.** способан за рад **2.** радан, вредан

работя́г||а, -и *м, ж нар.* радиша *м*

работя́щ||ий, -ая, -ее *разг.* радан, радишан, радљив; ~ **па́рень** радан момак

рабо́че-крестья́нск||ий, -ая, -ое радничко-сељачки

рабо́ч||ий [1]**, -его** *м* радник; ~**ие и крестья́не** радници и сељаци; **строи́тельный** ~ грађевински радник; **сельскохозя́йственный** ~ пољопривредни радник; **сезо́нный** ~ сезонски радник; **наё́мный** ~ најамни радник; **железнодоро́жный** ~ радник на железници

рабо́ч||ий [2]**, -ая, -ее** **1.** раднички; ~ **класс** радничка класа; ~**ая молодёжь** радничка омладина; ~**ее движе́ние** раднички покрет; ~ **посёлок** радничко насеље **2.** радни; ~**ее вре́мя** радно време; ~**ее ме́сто** радно место; ~ **костю́м** радно одело; ~ **инструме́нт** оруђе за рад, алат **3.** радни, погонски; теглећи; ~**ее колесо́** погонски точак; ~ **проце́сс** радни процес; ~ **скот** теглећа марва ◊ ~**ая си́ла** радна снага; **в** ~**ем поря́дке** у току рада

ра́бск||ий, -ая, -ое ропски; **~ труд** ропски рад; **~ое повиновéние** ропска покорност

ра́бств||о, -а *с* ропство; робовање; **отмéна ~а** укидање ропства; **томи́ться в ~е** робовати, мучити се у ропству

рабфа́к, -а *м* **(рабо́чий факультéт)** раднички факултет (*на високој школи за припрему радничке интелигенције у периоду од 1919. до почетка 40. године*)

рабфа́ковск||ий, -ая, -ое који се односи на раднички факултет

рабы́н||я, -и *ж* робиња

равви́н, -а *м* рабин

ра́венств||о, -а *с* једнакост *ж*; **~ гра́ждан пéред зако́ном** једнакост грађана пред законом ◊ **знак ~а** *мат.* знак једнакости

равнéни||е, -я *с* 1. равнање; **держа́ть ~** држати равнање; **~ напра́во, налéво!** надесно, налево равнање! (*команда*) 2. *по кому, на кого фиг.* равнање, оријентисање *према коме*

равни́н||а, -ы *ж* равница, равнина; **ни́зменная ~** низија

равни́нн||ый, -ая, -ое равничарски; **~ая мéстность** равничарски предео

равно́ *прил.* 1. *књиш.* једнако, подједнако 2. *у функц. предик. чему* равно је, једнако је; **три плюс два ~ пяти́** три и два су пет 3. **~ как..., ~ и..., ~ как и...** *везн.* као и, исто тако; **кирпи́ч, ~ как и други́е строи́тельные материа́лы...** опека као и други грађевински материјал... ◊ **всё ~** а) *у функц. предик.* свеједно је; **мне всё ~** свеједно ми је б) *уметн. р.* у сваком случају, без обзира *на шта*; **я туда всё ~ не пойду́** ја тамо у сваком случају не идем

равнобéдренн||ый, -ая, -ое *мат.* равнокрак; **~ треуго́льник** равнокраки троугао

равновели́||кий, -кая, -кое; -к, -ка, -ко *геом.* једнаке површине, запремине; **~кие тела́** једнаке површине

равновéси||е, -я *с* 1. равнотежа *ж*; **усто́йчивое ~** стабилна равнотежа; **неусто́йчивое ~** лабилна равнотежа 2. *фиг.* равнотежа *ж*, усклађеност *ж*; **душéвное ~** духовна равнотежа; **вы́вести** *кого* **из ~я** извести *кога* из такта; **~ сил** равнотежа снаге

равнодéйствующ||ий, -ая, -ее: ~ая си́ла *физ.* резултанта

равнодéнстви||е, -я *с* равнодневица *ж*; **весéннее, осéннее ~** пролећна, јесења равнодневица

равноду́ши||е, -я *с* равнодушност *ж*, индиферентност *ж*; **прояви́ть ~** *к кому, чему* показати равнодушност *према коме, чему*

равноду́ш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но равнодушан, индиферентан; **стать ~ным** *к чему* постати равнодушан *према чему*; **он ~ен к спо́рту** он је незаинтересован за спорт

равнозна́чност||ь, -и *ж* истоветност, еквивалентност

равнозна́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но истоветан, једнак, еквивалентан; **~ные величи́ны** једнаке величине

равномéрно *прил.* 1. равномерно, уједначено 2. ритмично

равномéрност||ь, -и *ж* равномерност, уједначеност; **~ разви́тия** равномерност развоја; **~ снабжéния** уједначеност снабдевања

равномéр||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. равномеран, уједначен; **~ное разви́тие** уједначени развој 2. равномеран, ритмичан; **~ное движéние** ритмично кретање

равнопра́ви||е, -я *с* једнакост *ж*, равноправност *ж*; **по́лное ~** потпуна равноправност

равнопра́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но равноправан; **~ные на́ции** равноправни народи

равноси́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. исте јачине, једнак по снази 2. *чему* истоветан, једнак, раван; **поражéние, ~ьное катастро́фе** пораз раван катастрофи

равносторо́нн||ий, -яя, -ее *геом.* равнострани; **~ треуго́льник** равнострани троугао

равноуго́льн||ый, -ая, -ое *геом.* са једнаким угловима, истокутан; **~ многоуго́льник** многоугаоник са једнаким угловима

равноцéнност||ь, -и *ж* једнакост, еквивалентност

равноцéн||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но једнак, еквивалентан, исте вредности; **~ные това́ры** роба исте вредности

ра́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но́ једнаке́; **~ные си́лы** једнаке снаге; **на ~ных усло́виях** уз исте услове; **на ~ных основа́ниях** са једнаким правима; **дели́ть на ~ные ча́сти** делити на подједнаке делове ◊ **~ным о́бразом** подједнако; **быть ~ным** *кому в чём* бити раван *коме у чему*; **на ~ых** на равној нози, равноправно

равня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. *кого, что* равнати, изједначавати (*међу собом*) 2. *с кем, чем* равнати, упоређивати; **~ с собо́й** упоређивати са собом

равня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *по кому, чему* равнати се, поравнавати се; **~йсь!** равнај се! (*команда*) 2. *на кого, по кому* равнати се *према коме*, угледати се *на кога*; **~ на передовико́в** угледати се на ударнике 3. *с кем, чем* упоређивати се, изједначавати се 4. *само 3. л. чему* бити једнак; **три́жды три ~ется девяти́** три пута три једнако је девет

рагу́ *непром. с кув.* рагу *м*

рад, -а, -о *у функц. предик.* 1. *кому, чему с инф. и везн.* **что** рад; **я ~** рад сам, драго ми је; **я вам о́чень ~** веома ми је драго што вас видим; **я ~ слу́чаю поговори́ть с ва́ми** радујем се што нам се пружила прилика да поразговарамо; **я был о́чень ~ э́тому** то ме је веома обрадовало 2. *с инф.* рад; вољан, спреман; **~ отдохну́ть, да нéкогда** радо бих се одморио, али немам кад; **~ вам помо́чь** радо ћу вам помоћи ◊ **~ не ~** хтео не хтео; **и сам не ~** сад се кајем; **~-радёхонек, ~-радёшенек** *разг.* презадовољан; **чем бога́ты, тем и ~ы** што имамо то и нудимо

рада́р, -а *м* радар

рада́рн||ый, -ая, -ое радарски; **~ая устано́вка** радарски уређај

радé||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кому, чему, о ком, о чём заст.* трудити се *око кога, чега*, бринути се *о коме, чему*

ра́дж||а, -и *м* раџа

ра́ди *предл. с ген.* 1. *у одредби намене* за *с ак.*; **~ о́бщего дéла** за општу ствар 2. *у одредби циља* ради *с ген.*; **~ о́тдыха** ради одмора; **шу́тки ~** шале ради 3. *у одредби узрока* због *с ген.*; **~ чего́ ему́ отка́зываться от поéздки?** због чега би он морао да одустаје од путовања? ◊ **~ бо́га!** забога!

радиа́льн||ый, -ая, -ое *струч.* радијалан

радиа́тор, -а *м* 1. хладњак (*код аутомобила*); фриз

(*код фрижидера*) 2. радијатор (*централног грејања*)
радиáци||я, -и *ж* радијација, зрачење *с*; **повышенная ~** повећана радијација
рáдиев||ый, -ая, -ое радијумов, радијев
рáди||й, -я *м хем.* радиј(ум)
радикáл [1], **-а** *м полит.* радикал
радикáл [2], **-а** *м мат., хем.* радикал
радикали́зм, -а *м полит.* радикализам
радикáльно *прил.* радикално, коренито; **~ измени́ть** променити из корена
радикáл||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно радикалан, коренит, темељит; **~ьные мéры** радикалне мере; **~ьное лечéние** радикално лечење
радикули́т, -а *м мед.* радикулитис
рáдио *непром. с* 1. радио *м*; **передавáть по ~** емитовати преко радија; **выступáть по ~** наступати на радију 2. *разг.* радио-апарат
радиоакти́вност||ь, -и *ж* радиоактивност, радиоактивитет *м*
радиоакти́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но радиоактиван; **~ные элемéнты** радиоактивни елементи; **~ные веществá** радиоактивни материјали; **~ распáд** радиоактивни распад; **~ные осáдки** радиоактивне падавине
радиоаппарáт, -а *м* радио-апарат
радиоастронóми||я, -и *ж* радио-астрономија
радиовещáни||е, -я *с* радио-дифузија *ж*
радиовещáтельн||ый, -ая, -ое: ~ые стáнции радио-станице
радиоволн||á, -ы́ *ж, мн.* **радиовóлны, радиовóлн** радио-талас *м*, радио-вал *м*
радиогрáмм||а, -ы *ж* радиограм *м*
радиозóнд, -а *м* радио-сонда *ж*
радиоинформáци||я, -и *ж* радио-информација
радиокомментáтор, -а *м* радио-коментатор
радиóл||а, -ы *ж* радио-грамофон *м*
радиолáмп||а, -ы *ж* електронска цев
радиолóги||я, -и *ж* радиологија
радиолокáтор, -а *м* радиолокатор, радар
радиолокациóнн||ый, -ая, -ое радарски; **~ая установка** радарски уређај
радиолокáци||я, -и *ж* радиолокација
радиолюби́тел||ь, -я *м* радио-аматер
радиолюби́тельск||ий, -ая, -ое радио-аматерски
радиооборýдовани||е, -я *с* радио-уређаји *мн. м*
радиопередáтчик, -а *м* радио-предајник, емисиона станица
радиопередáч||а, -и *ж* радио-емисија; **~ для детéй** радио-емисија за децу
радиоперехвáт, -а *м* хватање *с* радио-емисија
радиопостанóв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** радио-инсценација, радио-монтажа (*позоришног комада, књижевног дела итд.*)
радиоприёмник, -а *м* радио-пријемник
радиопьéс||а, -ы *ж* радио-драма
радиорýб||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *пом., авиј.* кабина са радио-уређајима
радиосвя́з||ь, -и *ж* радио-веза; **установи́ть, поддéрживать ~** успоставити, одржавати радио-везу
радиосéт||ь, -и *ж* радио-мрежа
радиосигнáл, -а *м* радио-сигнал
радиослýшател||ь, -я *м* радио-слушалац
радиоспектáкл||ь, -я *м* радио-драма
радиостáнци||я, -и *ж* радио-станица
радиостýди||я, -и *ж* радио-студио *м*
радиотелегрáф, -а *м* радио-телеграф
радиотелеграфи́||я, -и *ж* радио-телеграфија
радиотелегрáфн||ый, -ая, -ое радио-телеграфски
радиотелескóп, -а *м* радио-телескоп
радиотелефóн, -а *м* радио-телефон
радиотелефони́||я, -и *ж* радио-телефонија
радиотерапи́||я, -и *ж* радио-терапија
радиотéхник, -а *м* радио-техничар
радиотéхник||а, -и *ж* радио-техника
радиотехни́ческ||ий, -ая, -ое радио-технички
радиотóч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** уређај *м* за централизовани пренос радио-емисија
радиотрансля́ци||я, -и *ж* радио-пренос *м*
радиоýз||ел, -лá *м* радио-центар
радиоустанóв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** радио-уређај *м*
радиофи́зик||а, -и *ж* радиофизика
радиофикáци||я, -и *ж* радиофикација
радиофици́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* радиофицирати
ради́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* емитовати, јављати преко радија
ради́ст, -а *м* радист(а), радио-телеграфист(а)
рáдиус, -а *м* 1. *геом.* полупречник; **~ окрýжности** полупречник круга 2. *фиг.* радијус; **~ дéйствия** акциони радијус
рáд||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* радовати, веселити; **нас ~уют вáши успéхи** радују нас ваши успеси
рáд||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *несврш.* радовати се, веселити се ◇ **душá (сéрдце) ~уется** *у кого* пуно је срце радости *коме*
радóн, -а *м хем.* радон
радóнов||ый, -ая, -ое радонов; **~ые вáнны** радонове купке
рáдостно *прил.* 1. радосно, раздрагано, весело 2. *у функц. предик.* радосно је, весело је; **мне ~** радујем се
рáдост||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но радостан, раздраган, весео; **~ное собы́тие** радостан догађај; **~ное извéстие** радосна вест; **~ное лицó** весело лице
рáдост||ь, -и *ж* радост, весеље *с*; **испы́тывать ~** бити радостан; **быть вне себя́ от ~и** бити ван себе од среће; **с ~ью** врло радо ◇ **на ~ях** *разг.* од радости, од среће
рáдуг||а, -и *ж* дуга (*на небу*); **отливáть всéми цветáми ~и** преливати се у свим дугиним бојама
рáдужн||ый, -ая, -ое 1. дугиних боја 2. *фиг.* пријатан, радостан; ружичаст; **~ые мечты́** ружичасти снови; **~ые надéжды** лепе наде ◇ **~ая оболóчка** *анат.* дужица
радýши||е, -я *с* срдачност *ж*, љубазност *ж*
радýшно *прил.* срдачно, љубазно
радýш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но срдачан, топао, љубазан; **~ хозя́ин** срдачан, (гостољубив) домаћин; **~ приём** топао пријем
раж, -а *м разг.* јарост *ж*, помама *ж*, бес; **прийти́ в ~** побеснети
раз [1], **-а** *м, мн.* **-ы́, раз** 1. пут; **нéсколько ~** неколико пута, више пута; **не ~** не једанпут, више пута; **в пéрвый ~** први пут; **с пéрвого ~а** отпрве; **на э́тот ~** овога пута; **оди́н ~** једанпут; **вся́кий ~** сваки пут, увек 2. *непром.* један; **~, два, три** један, два, три ◇ **~, два и готóво** *разг.* док би дланом о длан ударио; **в сáмый ~** *разг.* а) таман

б) баш на време; ~ **от** ~**у** од случаја до случаја; ~ **на** ~ **не прихо́дится** не бива увек исто; ~ **и навсегда́** једном заувек; **вот тебе́ и** ~! *разг.* ето ти га на!; **семь** ~ **отме́рь, оди́н** ~ **отре́жь** *посл.* три пута мери, једном сеци

раз [2] *прил.* једном, једанпут; ~ **по́здно ве́чером** једном касно увече

раз [3] *везн.* ако, кад; ~ **он пришёл, пусть войдёт** кад је већ дошао, нека уђе

разбави́тел||**ь, -я** *м* разређивач

разба́в||**ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный** *сврш.* разблажити, разредити; разводнити

разбавля́||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* разблажавати, разређивати; разводњавати

разбаза́ривани||**е, -я** *с разг.* проћердавање, расипање

разбаза́рива||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш. разг.* проћердавати, расипати; ~ **горю́чее** расипати гориво

разбаза́р||**ить, -ю, -ишь, -ят; -енный** *сврш. разг.* проћердати, расути; ~ **де́ньги** проћердати новац

разба́лива||**ться** [1], **-юсь, -ешься, -ются** *несврш. разг.* разболевати се, оболевати

разба́лива||**ться** [2], **-ется, -ются** *несврш. у кого разг.* почињати болети *кога* (*о глави, зубу итд.*)

разбал||**ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются** *сврш. разг.* размазити се

разба́лтыва||**ть** [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. разг.* **1.** размућивати (*јаја, брашно итд.*) **2.** разлабављивати, расклиматавати, попуштати

разба́лтыва||**ть** [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. разг.* избрбљавати, разглашавати

разба́лтыва||**ться, -юсь, -ешься, -ются** *несврш. разг.* **1.** *само 3. л.* мешати се, мућкати се **2.** *само 3. л.* расклимавати се, раздрмавати се, попуштати **3.** *фиг.* распуштати се, постајати непослушан

разбе́г, -а *м* залет; **пры́гнуть с** ~**а** скочити из залета; **взять** ~ узети залет

разбега́||**ться, -юсь, -ешься, -ются** *несврш.* **1.** затрчавати се, залетати се **2.** *само 3. л.* растрчавати се (*на све стране*)

разбе||**жа́ться, -гу́сь, -жи́шься, -гу́тся** *сврш.* **1.** затрчати се, залетети се; **он** ~**жа́лся и пры́гнул** залетео се и скочио **2.** *само 3. л.* растрчати се (*на све стране*) ◇ **у него́ глаза́** ~**жа́лись** не зна шта ће пре погледати

разбере||**ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -жённый** *сврш.* повредити, озледити; ~ **ра́ну** повредити рану

разбива́||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** *что* разбијати, ломити, лупати; ~ **вдре́безги** разбијати у парампарчад **2.** *кого, что* разбијати, делити (*у групе, на делове*) **3.** *кого, что* разбијати, тући *кога, шта,* наносити пораз *коме, чему* **4.** *что фиг.* разбијати, упропашћивати (*наду, срећу*) **5.** *что* подизати, уређивати; ~ **сад** засађивати врт **6.** *что штамп.* стационирати, прорeђивати (*слог*)

разбива́||**ться, -юсь, -ешься, -ются** *несврш.* **1.** *само 3. л.* разбијати се **2.** разбијати се, делити се; ~ **на гру́ппы** делити се у групе **3.** ударати се, повређивати се

разби́вк||**а, -и** *ж* **1.** разбијање *с*, ломљење *с* **2.** подизање *с*, уређивање *с* **3.** *штамп.* стационирање *с*, проређивање *с* (*слога*)

разбинт||**ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный** *сврш.* размотати, скинути (*завој*); ~ **ру́ку** скинути завој с руке

разбинт||**ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются** *сврш.* **1.** размотати, скинути завој **2.** *само 3. л.* размотати се; одвити се; **бинт на ноге́** ~**ова́лся** завој на нози се размотао

разбинто́выва||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* размотавати, скидати (*завој*)

разбинто́выва||**ться, -юсь, -ешься, -ются** *несврш.* **1.** размотавати, скидати завој **2.** *само 3. л.* размотавати се, одвијати се (*о завоју*)

разбира́тельств||**о, -а** *с* претрес *м*, расправа *ж*; **суде́бное** ~ судски претрес

разбира́||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** *что* растављати, расклапати, демонтирати; ~ **мото́р** расклапати мотор **2.** *что* разграбљивати, разносити (*робу*) **3.** *что* сређивати, доводити у ред **4.** *что фиг.* анализирати; претресати, разјашњавати; ~ **предложе́ние** анализирати реченицу; ~ **де́ло в суде́** претресати предмет на суду **5.** *что фиг.* разумевати, схватати; распознавати; ~ *чей* **по́черк** распознавати *чији* рукопис **6.** *само 3. л. кого фиг. разг.* обузимати, спопадати (*о смеху итд.*)

разбира́||**ться, -юсь, -ешься, -ются** *несврш.* **1.** сређивати, смештати (*ствари*) **2.** *в чём* схватати *шта*, разумевати се *у шта*, имати смисла *за шта*; **я в э́том не** ~**юсь** ја се у то не разумем

разбитн||**о́й, -а́я, -о́е** *разг.* промућуран, довитљив; ~ **па́рень** промућуран момак

разби́т||**ый, -ая, -ое 1.** разбијен, поломљен; ~**ое стекло́** разбијено стакло **2.** *разг.* ломан, малаксао, сустао; **чу́вствовать себя́** ~**ым** осећати се ломно ◇ ~ **параличо́м** одузет, парализован

разби́||**ть, разобью́, разобьёшь, разобью́т;** *прошл.* **-л, -ла, -ло; -тый** *сврш.* **1.** *что* разбити, поломити, разлупати; ~ **ча́шку** разлупати шољу; ~ **вдре́безги** разбити у парампарчад; ~ **себе́ го́лову** разбити себи главу; **бу́рей** ~**ло кора́бль** *безл.* бура је разнела брод **2.** *кого, что* разбити, поделити; ~ **уча́щихся на гру́ппы** поделити ученике у групе; ~ **сло́во на сло́ги** поделити реч на слогове **3.** *кого, что* разбити, потући *кога, шта*, нанети пораз *коме, чему*; ~ **врага́ на́голову** потући непријатеља до ногу **4.** *что фиг.* разбити, упропастити; ~ **наде́жды** разбити наде; ~ *чью* **жизнь** упропастити *чији* живот **5.** *что* подићи, уредити; ~ **сад** засадити врт; ~ **ла́герь** поставити логор **6.** *что штамп.* стационирати, проредити (*слог*)

разби́||**ться, разобью́сь, разобьёшься, разобью́тся;** *прошл.* **-лся, -лась, -лось** *сврш.* **1.** *само 3. л.* разбити се, разлупати се; **буты́лка** ~**лась** флаша се разбила **2.** разбити се, поделити се; ~ **на гру́ппы** поделити се у групе **3.** ударити се, повредити се; ~ **при паде́нии** повредити се при паду; ~ **на́смерть** намртво се разбити

разбогате́||**ть, -ю, -ешь, -ют** *сврш.* обогатити се, постати богат

разбо́||**й, -я** *м* разбојништво *с*, пљачка *ж*

разбо́йник, -а *м* **1.** разбојник, пљачкаш, отимач; **морско́й** ~ гусар, пират **2.** *разг. шаљ.* мангупчић, несташко, враголан; **ах ты,** ~! мангупчићу један!

разбо́йнича||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* пљачкати, отимати

разбо́йническ||**ий, -ая, -ое** разбојнички, пљачкашки; ~**ое нападе́ние** разбојнички напад

разбо́йнич||**ий, -ья, -ье** разбојнички, пљачкашки; ~ **прито́н** разбојничка јазбина; ~**ья ша́йка** разбојничка банда

разболе́||ться[1], **-юсь, -ешься, -ются** *сврш. разг.* разболети се, оболети; **он совсе́м ∼лся** он се озбиљно разболео

разбол||е́ться[2], **-и́тся, -я́тся** *сврш. у кого разг.* почети болети *кога*; **у меня́ голова́ ∼е́лась** заболела ме је глава

разбо́лтанност||ь, -и *ж разг.* недисциплинованост, својеглавост

разбо́лта||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно *разг.* несталожен, својеглав, недисциплинован

разболта́||ть[1], **-ю, -ешь, -ют; разбо́лтанный** *сврш. разг.* 1. размутити, смешати; **∼ муку́ в воде́** размутити брашно у води 2. олабавити, расклимати, попустити (*гајку итд.*)

разболта́||ть[2], **-ю, -ешь, -ют; разбо́лтанный** *сврш. разг.* избрбљати, разгласити; **∼ секре́т** избрбљати тајну

разболта́||ться[1], **-юсь, -ешься, -ются** *сврш. разг.* 1. *само 3. л.* размутити се, смешати се, измућкати се 2. *само 3. л.* олабавити, расклимати се, раздрмати се, попустити 3. *фиг.* распустити се, постати непослушан; **учени́к ∼лся** ученик је попустио (*у учењу, дисциплини*)

разболта́||ться[2], **-юсь, -ешься, -ются** *сврш. разг.* расприча ти се

разбомб||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* разрушити бомбардовањем

разбо́р, -а (-у) *м* 1. растављање *с*, расклапање *с* 2. одабрање *с*, сређивање *с*, сортирање *с* 3. *струч.* класа *ж*, врста *ж*; **мука́ второ́го ∼а** брашно друге класе 4. анализа *ж*; **∼ предложе́ния** анализа реченице; **крити́ческий ∼ кни́ги** критички приказ књиге 5. претрес, расправа *ж* ◇ **с ∼ом** пробирљиво; **без ∼а (∼у)** без реда, не бирајући; **прийти́ к ша́почному ∼у** *разг.* стићи на крају параде, закаснити

разбо́рк||а, -и *ж* 1. сортирање *с*, сређивање *с (робе, писама)* 2. растављање *с*, расклапање *с*, демонтажа (*машине*)

разбо́рн||ый, -ая, -ое на расклапање, расклопљив; **∼ шкаф** ормар на расклапање

разбо́рчиво *прил.* 1. избирљиво, пробирљиво 2. разговетно, читко; **∼ писа́ть** разговетно писати

разбо́рчивост||ь, -и *ж* 1. избирљивост, пробирљивост 2. разговетност, читкост (*рукописа*)

разбо́рчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. избирљив, пробирљив; **∼ покупа́тель** избирљив купац; **∼ вкус** истанчан укус 2. разговетан, читак; **∼ по́черк** читак рукопис

разбран||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. кого, что разг.* изружити, изгрдити

разбран||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. разг.* завадити се, посвађати се

разбра́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* разбацивати, расипати, растурати 2. *кого, что фиг.* растурати

разбра́сыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. башкарити се, испружати се 2. *фиг.* разбацивати се, истовремено радити више послова

разбреда́||ться, -ется, -ются *несврш.* растурати се, разилазити се

раз||брести́сь, -бредётся, -бреду́тся; *прошл.* **-брёлся, -брела́сь, -брело́сь** *сврш.* растурити се, раштркати се, разићи се; **ста́до ∼брело́сь** стадо се раштркало; **∼ по дома́м** разићи се кућама

разбро́д, -а *м* раздор, расцеп; **иде́йный ∼** идејни расцеп

разбро́санн||ый, -ая, -ое 1. раштркан, разбацан, растурен 2. *фиг. разг.* неповезан, растресен (*мисли итд.*) 3. *фиг. разг.* који се разбацује, који ради више послова (*човек*)

разброса́||ть, -ю, -ешь, -ют; разбро́санный *сврш.* 1. *что* раширити, разбацати, расути, растурити; **∼ се́но** раширити сено; **∼ бума́ги** разбацати хартију 2. *кого, что фиг.* растурити, поразмештати

разброса́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* разбашкарити се, испружити се

разбры́зга||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. распрскати, распршити (*терпентин итд.*) 2. просути (*воду из суда*)

разбры́зга||ться, -ется, -ются *сврш. разг.* распрскати се, распршити се

разбры́зговател||ь, -я *м* распрскивач, прскалица *ж*

разбры́згива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. распрскавати, распршивати (*терпентин итд.*) 2. просипати (*воду из суда*)

разбры́згива||ться, -ется, -ются *несврш. разг.* распрскавати се, распршивати се

разбу||ди́ть, -жу́, разбу́дишь, разбу́дят; разбу́женный *сврш.* пробудити

разбуха́||ть, -ет, -ют *несврш.* 1. бубрити, бујати 2. *фиг. разг.* прекомерно се повећавати, раширивати се

разбу́х||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **разбу́х, -ла, -ло** *сврш.* 1. набубрити, набрекнути, набујати; **по́чки на дере́вьях ∼ли** напупило је дрвеће 2. *фиг. разг.* прекомерно се повећати, раширити се; **шта́ты ∼ли** претерано се повећао број радника (*у установи итд.*)

разбуш||ева́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш.* 1. *само 3. л.* разбеснети се; **вьюга ∼ева́лась** мећава се разбеснела 2. *фиг. разг.* разбеснети се, планути, праснути

разбуя́н||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* разгаламити се; почети правити изгреде, испаде

разва́л, -а *м* 1. рушење *с*, распадање *с*, пропадање *с* 2. расуло *с*, распад 3. *разг.* неред

разва́л||ец, -ьца *м*: **с ∼ьцем** *разг.* гегајући се; **идти́ с ∼ьцем** ићи гегајући се

разва́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. разваљивати, обарати, растурати 2. *фиг.* упропашћивати (*посао итд.*)

разва́лива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* разваљивати се, распадати се, растурати се 2. *само 3. л. фиг.* пропадати 3. *разг.* испружати се, сваљивати се (*у фотељу итд.*)

разва́лин||а, -ы *ж* 1. **-ы, разва́лин** *мн.* рушевине *мн. ж* 2. *фиг. разг.* рушевина, руина (*човек*); **преврати́ться в ∼у** претворити се у рушевину

разва́лис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* 1. широк, простран 2.: **∼тая похо́дка** *нар.* гегање

развал||и́ть, -ю́, разва́лишь, разва́лят; разва́ленный *сврш.* 1. развалити, оборити, растурити 2. *фиг.* упропастити (*посао итд.*)

развал||и́ться, -ю́сь, разва́лишься, разва́лятся *сврш.* 1. *само 3. л.* развалити се, распасти се, растурити се 2. *само 3. л. фиг.* пропасти 3. *фиг. разг.* испружити се, завалити се; **∼ в кре́сле** завалити се у фотељу

разва́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* раскувавати

разва́рива||ться, -ется, -ются *несврш.* раскувавати се

развар||и́ть, -ю́, разва́ришь, разва́рят; разва́ренный *сврш.* раскувати

разв||ари́ться, -а́рится, -а́рятся *сврш.* раскувати се; **мя́со ~ари́лось** месо се раскувало

ра́зве 1. *речца* зар; **~ он уже́ пришёл?** зар је он већ дошао?; **~ э́то не пра́вда?** зар то није истина? **2.** *речца* можда; **~ съе́здить за́втра?** можда да одем сутра? **3.** *об. са речима* **то́лько, что, лишь, кро́ме** само, можда; **сего́дня я не прие́ду, ~ что за́втра** данас нећу доћи, али можда ћу сутра; **он всё тот же, ~ (то́лько) поседе́л немно́го** он је још увек исти, само је мало поседео **4.** *везн.* осим ако, само ако; **непреме́нно приду́, ~ заболе́ю** свакако ћу доћи, осим ако се не разболим

развева́||ть, -ет, -ют *несврш.* вити, развијати; **ве́тер ~ет фла́ги** ветар вије заставе

развева́||ться, -ется, -ются *несврш.* вити се, лелујати се, лепршати се; **~ются кра́сные знамёна** вију се црвене заставе

разве́да||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* **1.** *что, о ком, чём разг.* сазнати, дознати, проњушити; **~ о чьих наме́рениях** проњушити *чије* намере **2.** *что војн.* извидети; **~ ме́стность** извидети терен **3.** *что геол.* истражити

разведда́нны||е, -х *мн. војн.* извиђачка обавештења

разведе́ни||е[1], **-я** *с* гајење, узгајање; **~ пчёл** гајење пчела; **~ конопли́** гајење кудеље

разведе́ни||е[2], **-я** *с* **1.** раздвајање, растављање; расклапање (*покретног моста*) **2.** паљење, распаљивање (*ватре*)

разведённ||ый, -ая, -ое 1. разведен, растављен; **~ая жена́** разведена жена **2. разведённ||ый, -ого** *м разг.* распуштеник; **разведённ||ая, -ой** *ж разг.* распуштеница

разве́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *само јд. геол.* истраживање *с*, испитивање *с*; **~ поле́зных ископа́емых** истраживање рудних блага **2.** *само јд. војн.* извиђање *с*, извидница; **~ ме́стности** извиђање терена; **возду́шная ~** авионско извиђање; **отпра́виться на ~ку (в ~ку)** кренути у извидницу **3.** обавештајна служба

разве́дочн||ый, -ая, -ое 1. *геол.* истраживачки; **~ые рабо́ты** истраживање (*рудних блага*) **2.** *војн.* извиђачки

разведце́нтр, -а *м* **(разве́дывательный центр)** обавештајни центар

разве́дчик, -а *м* **1.** *војн.* извиђач **2.** обавештајац, шпијун **3.** *геол.* истраживач

разведшко́л||а, -ы *ж* **(разве́дывательная шко́ла)** школа за обавештајце

разве́дывательн||ый, -ая, -ое 1. извиђачки; **~ отря́д** извиђачки одред; **~ полёт** извиђачки лет **2.** обавештајни; **~ая слу́жба** обавештајна служба

разве́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что, о ком, чём разг.* сазнавати, дознавати, њушкати **2.** *что војн.* извиђати **3.** *что геол.* истраживати

развез||ти́[1], **-у́, -ёшь, -у́т;** *прошл.* **развёз, -ла́, -ло́; -ённый** *сврш. кого, что* развести, одвести; допремити; **~ дете́й по дома́м** одвести децу кућама; **~ това́ры** допремити робу

развез||ти́[2], **-у́, -ёшь, -у́т;** *прошл.* **развёз, -ла́, -ло́** *сврш. разг.* **1.** *безл. кого* изнурити, исцрпсти; **его́ ~ло́ от жары́** врућина га је изнурила **2.** *безл. что* раскаљати, учинити блатњавим, непроходним; **доро́ги ~ло́ от дожде́й** путеви су се раскаљали од кише **3.** *что* развезати, развући (*причу*)

разве́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** развејавати, разносити **2.** *фиг.* растеривати, разбијати (*сумњу итд.*)

разве́ива||ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** развејавати се, разносити се **2.** *фиг.* разбијати се, нестајати (*о сумњи итд.*)

развенча́||ть, -ю, -ешь, -ют; разве́нчанный *сврш.* дискредитовати, дискредитирати

разве́нчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* дискредитовати, дискредитирати

разверза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* отварати, разјапљивати

разверза́||ться, -ется, -ются *несврш. заст.* отварати се, разјапљивати се

разве́рз||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **разве́рз** *и* **-нул, -ла, -ло** *сврш. заст.* отворити, разјапити

разве́рз||нуться, -нется, -нутся; *прошл.* **-ся** *и* **-нулся, -лась, -лось** *сврш. заст.* отворити се, разјапити се ◊ **~лись хля́би небе́сные** *шаљ.* као да се отворило небо

развёрнут||ый, -ая, -ое подробан, детаљан; **~ые те́зисы** подробне тезе **~ у́гол** раван угао

разверн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; развёрнутый *сврш.* **1.** развити, размотати, раширити; **~ свёрток** размотати завежљај; **~ зна́мя** раширити заставу; **~ паруса́** развити једра **2.** *војн.* постројити, разврстати **3.** *војн.* ујединити, преформирати (*батаљон у пук итд.*) **4.** *фиг.* развити; разгранати; **~ социалисти́ческое соревнова́ние** покренути социјалистичко такмичење **5.** окренути; **~ маши́ну** окренути кола

разверн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* **1.** *само 3. л.* развити се, размотати се, раширити се; **свёрток ~у́лся** завежљај се размотао **2.** *само 3. л.* прерасти, реорганизовати се **3.** *само 3. л.* развити се, раширити се (*о социјалистичком такмичењу итд.*) **4.** *фиг.* развити се; разгранати се; **его́ тала́нт ~у́лся в по́лной ме́ре** његов таленат се широко развио **5.** окренути се (*о колима итд.*)

разверста́||ть, -ю, -ешь, -ют; развёрстанный *сврш.* распоредити, разместити; доделити; **~ сре́дства на строи́тельство** доделити средства за изградњу

развёрстк||а, -и *ж* распоређивање, размештање; додељивање *с*

развёрстыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* распоређивати, размештати; додељивати (*средстава итд.*)

развер||те́ть, -чу́, развёртишь, развёртят *сврш.* **1.** одврнути, одшрафити **2.** проширити (*бушењем*) **3.** завртети; **~ колесо́** завртети точак

разв||ерте́ться, -ёртится, -ёртятся *сврш.* **1.** одврнути се, одшрафити се **2.** проширити се (*бушењем*) **3.** завртети се (*о точку итд.*)

развёртыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** развијати, размотавати, ширити **2.** *војн.* постројавати, разврставати **3.** *војн.* уједињавати, преформиравати (*батаљон у пук итд.*) **4.** *фиг.* развијати; разгранавати

развёртыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* развијати се, размотавати се, ширити се **2.** *само 3. л.* прерастати, реорганизовати се **3.** *фиг.* развијати се; разгранавати се

разве́рчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** одвртати, одшрафљивати **2.** проширивати (*бушењем*) **3.** вртети (*точак итд.*)

разве́рчива||ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** одвртати

се, одшрафљивати се **2.** проширивати се (*бушењем*) **3.** вртети се (*о точку итд.*)

разве́с, -а *м* мерење *с*, размеравање *с*, вагање *с*

развесел||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* развеселити

развесел||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* развеселити се

разве́сис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то разгранат; **~ дуб** разгранат храст

разве́||сить[1]**, -шу, -сишь, -сят; -шенный** *сврш.* размерити, извагати; **~ са́хар** размерити шећер

разве́||сить[2]**, -шу, -сишь, -сят; -шенный** *сврш.* **1.** *само 3. л.* разгранати, раширити (*гране*) **2.** раширити, прострти; **~ бельё** прострти рубље (*да се суши*) ◇ **~ у́ши** *разг.* бити сувише поверљив

развесн||о́й, -а́я, -о́е који се продаје на кило; **~о́е пече́нье** кекс на кило

разве||сти́, -ду́, -дёшь, -ду́т; *прошл.* **развёл, -ла́, -ло́; -дённый** *сврш.* **1.** *кого* одвести, разместити, поставити; **~ дете́й по дома́м** одвести децу кућама; **~ часовы́х** поставити страже **2.** *кого* раздвојити; **судьба́ ~ла́ друзе́й** судбина је раздвојила пријатеље **3.** *кого, что* развести, раставити (*брак*) **4.** *что* раставити, размакнути, расклопити; **~ мост** раставити мост **5.** *что в чём* растворити; **~ порошо́к** растворити прашак **6.** *что чем* разблажити; **~ вино́ водо́й** разблажити вино водом **7.** *кого, что* размножити, посадити (*биљке*); расплодити (*животиње*) **8.** *что* распалити; **~ костёр** распалити ватру ◇ **~ рука́ми** раширити руке (*у недоумици, од чуђења итд.*)

разве||сти́сь, -ду́сь, -дёшься, -ду́тся; *прошл.* **развёлся, -ла́сь, -ло́сь** *сврш.* **1.** развести се, раставити се; **~ с жено́й** развести се са женом **2.** *само 3. л.* размножити се, намножити се; **развело́сь мно́го мух** размножило се много мува

разветв||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* **1.** разгранати се **2.** *фиг.* разрачвати се, раздвојити се; **доро́га ~и́лась** пут се раздвојио

разветвле́ни||е, -я *с* **1.** гранање; рачвање; **~ корне́й де́рева** гранање корена дрвета **2.** *фиг.* рачвање, раздвајање; **~ доро́ги** рачвање пута **3.** *фиг.* грана *ж* (*науке итд.*); огранак *м*

разветвл||ённый, -ённая, -ённое; -ён, -ена́, -ено́ разгранат; **~ённая сеть желе́зных доро́г** разграната мрежа железничких пруга

разветвля́||ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** разгранавати се **2.** *фиг.* рачвати се, раздвајати се (*о путевима итд.*)

разве́ша||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* обесити, покачити, развешати; **~ карти́ны** покачити слике

разве́шива||ть[1]**, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* размеравати, вагати

разве́шива||ть[2]**, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** вешати, качити **2.** разгранавати, ширити (*гране*)

разве́||ять, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** развејати, разнети; **ве́тер ~ял облака́** ветар је разнео облаке **2.** *фиг.* растерати, разбити; **~ сомне́ния** разбити сумњу

разве́||яться, -ется, -ются *сврш.* **1.** развејати се, растурити се; **тума́н ~ялся** магла се разишла **2.** *фиг.* нестати, изгубити се (*о сумњи итд.*)

развива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** развијати, одмотавати (*уже итд.*); расплитати (*косу*) **2.** развијати, јачати (*мишиће, памћење*) **3.** развијати (*човека*) **4.** развијати, унапређивати (*индустрију, производњу*) **5.** развијати, повећавати, појачавати; **~ большу́ю ско́рость** развијати велику брзину **6.** развијати, продубљивати, проширивати (*тему итд.*); подробно излагати

развива́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* развијати се, одмотавати се (*о ужету итд.*); расплитавати се (*о коси*) **2.** *само 3. л.* развијати се, јачати (*о мишићима, о памћењу*) **3.** развијати се, сазревати (*о човеку*) **4.** *само 3. л.* развијати се, расти, напредовати (*о индустрији итд.*) **5.** *само 3. л.* развијати се, повећавати се (*о брзини итд.*)

разви́лин||а, -ы *ж* **1.** рачва, ракља **2.** раскршће *с*, раскрсница

разви́лис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то рачваст, ракљаст

разви́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** раскршће *с*, раскрсница; **~ доро́ги** раскршће пута

развин||ти́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т; разви́нченный *сврш.* одврнути, одшрафити

развин||ти́ться, -чу́сь, -ти́шься, -тя́тся *сврш.* **1.** *само 3. л.* одврнути се, одшрафити се **2.** *фиг. разг.* попустити, растројити се; **не́рвы ~ти́лись** живци су попустили

разви́нченност||ь, -и *ж разг.* **1.** неуравнотеженост, необузданост **2.** расклиматаност (*покрета*)

разви́нче||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно *разг.* **1.** неуравнотежен, необуздан; **~ учени́к** неуравнотежен ђак **2.** расклиматан, расклаћен; **~нная похо́дка** расклиматан ход

разви́нчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* одвртати, одшрафљивати

разви́нчива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* одвртати се, одшрафљивати се **2.** *фиг. разг.* попуштати, слабити (*о живцима итд.*)

разви́ти||е, -я *с* **1.** развитак *м*, развој *м*; **~ о́бщества** развитак друштва; **опережа́ющие те́мпы ~я** доминантни темпо развоја; **физи́ческое ~** физички развој; **у́мственное ~** интелектуални развој **2.** развијање, усавршавање, унапређивање; **~ мускулату́ры** развијање мишића

развит||о́й, -а́я, -о́е; ра́звит, -а́, ра́звито **1.** развијен, јак; **физи́чески ~** физички развијен **2.** развијен, зрео (*духовно*) **3.** развијен, напредан; **~а́я промы́шленность** развијена индустрија; **~ые госуда́рства** развијене земље; **~ социали́зм** развијен социјализам

раз||ви́ть, -овью́, -овьёшь, -овью́т; *прошл.* **-ви́л, -вила́, -ви́ло; ра́звитый** *и* **-ви́тый** *сврш.* **1.** развити, одмотати (*уже итд.*); расплести (*косу*) **2.** развити, ојачати; **~ мускулату́ру** развити мишиће; **~ па́мять** развити памћење **3.** развити (*човека*) **4.** развити, унапредити; **~ промы́шленность** развити индустрију **5.** развити, повећати, појачати (*брзину*) **6.** развити, продубити, проширити (*тему итд.*); подробно изложити

раз||ви́ться, -овью́сь, -овьёшься, -овью́тся; *прошл.* **-ви́лся, -вила́сь, -ви́лось** *сврш.* **1.** *само 3. л.* развити се, одмотати се (*о ужету итд.*); расплести се (*о коси*) **2.** *само 3. л.* развити се, ојачати (*о мишићима, о памћењу*) **3.** развити се, сазрети (*о човеку*) **4.** *само 3. л.* развити се, порасти (*о индустрији итд.*) **5.** *само 3. л.* развити се, повећати се (*о брзини итд.*)

развлека́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно забаван, за разоноду; **~ьное чте́ние** забавна лектира

развлека́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** забављати, разоноћавати **2.** разгаљивати, разведравати

развлека́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** забављати се, разоноћавати се **2.** разгаљивати се, разведравати се

развлече́ни||е, -я *с* забава *ж*, разонода *ж*; **для ~я** за разоноду

развле́||чь, -ку́, -чёшь, -ку́т; *прошл.* **развлёк, -кла́, -кло́; -чённый** *свршш.* 1. забавити, разонодити; **~ госте́й** разонодити госте 2. разгалити, разведрити

развле́||чься, -ку́сь, -чёшься, -ку́тся; *прошл.* **развлёкся, -ла́сь, -ло́сь** *свршш.* 1. забавити се, разонодити се 2. разгалити се, разведрити се

разво́д, -а *м* 1. размештај; смена *ж*; **~ часовы́х** смена страже 2. развод, растава *ж*; **получи́ть ~** добити развод; **быть в ~е** бити разведен 3. растављање *с*, расклапање *с*; **~ моста́** растављање моста 4. размножавање *с*, расплођавање *с* ◇ **на ~** за семе; за приплод

разво||ди́ть, -жу́, разво́дишь, разво́дят *несврш.* 1. *кого* размештати, разводити, постављати 2. *кого, что* разводити, растављати (*брак*) 3. *что* растављати, расклапати (*мост*) 4. *что в чём* растварати (*прашак у води*) 5. *что чем* разблаживати 6. *кого, что* размножавати, гајити; **~ ро́зы** гајити руже; **~ скот** гајити стоку 7. *что* распаљивати (*ватру*) ◇ **~ бобы́** млатити празну сламу

разв||оди́ться, -ожу́сь, -о́дишься, -о́дятся *несврш.* 1. разводити се, растављати се (*са женом*) 2. *само 3. л.* размножавати се (*о мувама итд.*)

разво́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* раздвајање *с*, растављање *с* 2. *тех.* разметач *м* (*за тестеру*)

разводн||о́й, -а́я, -о́е 1. раставни, покретни, који се раздваја; **~ мост** покретни мост 2. за разметање, за извијање зубаца; **~ ключ** разметач

разво́дн||ый, -ая, -ое бракоразводни

разво́д||ы, -ов *мн.* 1. шаре *мн. ж*; **с ~ами** ишаран 2. *разг.* мрље *мн. ж*, музге *мн. ж* (*од течности*)

разво́дь||е, -я *с, ген. мн.* **-ев** 1. поводањ *м*, пролећна поплава 2. водени простор (*између санти леда*)

разводя́щ||ий, -его *м војн.* разводник (*страже*)

разво||ева́ться, -ю́юсь, -ю́ешься, -ю́ются *свршш. разг. шаљ.* разгаламити се, разлармати се, развикати се

разво́з, -а *м* развожење *с*, допремање *с*, достава *ж* (*робе*)

разв||ози́ть[1], **-ожу́, -о́зишь, -о́зят** *несврш.* развозити, одвозити (*децу кућама итд.*); допремати (*робу*)

разв||ози́ть[2], **-о́зит** *безл. несврш.* 1. *разг. кого, что* изнуравати, исцрпљивати; **его́ ~о́зит от жары́** врућина га изнурава 2. *что* раскаљивати, чинити блатњавим, непроходним (*пут*)

разв||ози́ться, -ожу́сь, -о́зишься, -о́зятся *свршш. разг.* разгаламити се, заграјати (*у игри*)

развозн||о́й, -а́я, -о́е 1. за развожење, допремање 2. који се развози, допрема

разволн||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *свршш. разг.* узрујати, узбудити, узнемирити

разволн||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *свршш. разг.* узрујати се, узбудити се, узнемирити се

развора́чива||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. развијати, размотавати, ширити (*заставу итд.*) 2. развијати; разгранавати (*социјалистичко такмичење итд.*) 3. окретати (*кола*)

развора́чива||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. разбијати; разрушивати 2. *разг.* разбациватн, претурати

развора́чива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* развијати се, размотавати се (*о завежљају*); ширити се (*о застави*) 2. *само 3. л.* развијати се, ширити се (*о социјалистичком такмичењу итд.*) 3. *фиг.* развијати се, разгранавати се (*о таленту итд.*) 4. окретати се (*о колима итд.*)

развор||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *свршш. разг.* покрасти, опљачкати, похарати

разворо́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* красти, пљачкати, харати

разворо́т, -а *м* 1. *авиј.* заокрет 2. окука *ж*, завој (*пута*) 3. унутрашња страна (*књиге*)

развор||оти́ть, -очу́, -о́тишь, -о́тят; -о́ченный *свршш.* 1. разбити, разрушити 2. *разг.* разбацати, испретурати

разворош||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *свршш.* преврнути, претурити, разбацати

развра́т, -а *м* разврат, блуд

развврати́тел||ь, -я *м* заводник, развратник

развра||ти́ть, -щу́, -ти́шь, -тя́т; -щённый *свршш.* развратити, искварити; распустити

развра||ти́ться, -щу́сь, -ти́шься, -тя́тся *свршш.* развратити се, искварити се; распустити се

развра́тник, -а *м* развратник, блудник

развра́тниц||а, -ы *ж* развратница, блудница

развра́тнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* блудничити, водити развратан живот

развра́тност||ь, -и *ж* развратност, блудност

развра́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но развратан, разблудан, похотљив

развраща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* развраћати, кварити; распуштати

развраща́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* развраћати се, кварити се; распуштати се

развращённост||ь, -и *ж* развраћеност, поквареност

развращё||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно развраћен, покварен

развью́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* растерећивати, скидати самар (*са коња итд.*)

развью́ч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *свршш.* растеретити, скинути самар (*са коња итд.*)

разв||яза́ть, -яжу́, -я́жешь, -я́жут; -я́занный *свршш.* 1. развезати, одрешити, раздрешити; **~ у́зел** одрешити чвор 2. *фиг. разг.* ослободити ◇ **~ войну́** отпочети рат; **~ ру́ки** *кому* одрешити *коме* руке; **~ язы́к** развезати језик

разв||яза́ться, -яжу́сь, -я́жешься, -я́жутся *свршш.* 1. *само 3. л.* развезати се, одрешити се 2. *с кем, чем фиг. разг.* ослободити се (*од*) *кога, чега*

развя́з||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* развезивање *с*, одвезивање *с* 2. расплет *м*; **~ дра́мы** расплет драме; **счастли́вая ~** срећан исход; **де́ло идёт к ~ке** ствар се примиче крају

развя́зно *прил.* слободно (*понашати се итд.*)

развя́зност||ь, -и *ж* наметљивост, безобзирност

развя́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но наметљив, безобзиран, сувише слободан; **~ челове́к** наметљив човек; **~ное поведе́ние** сувише слободно понашање

развя́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. развезивати, одрешивати 2. *фиг. разг.* ослобађати

развя́зыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* развезивати се, одрешивати се 2. *с кем, чем фиг. разг.* ослобађати се (*од*) *кога, чега*

разгада́||ть, -ю, -ешь, -ют; разга́данный *свршш.* 1. одгонетнути, погодити; **~ зага́дку** одгонетнути загонетку 2. одгонетнути, схватити; **~** *чьи* **наме́рения** погодити *чије* намере

разга́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** одгонетка

разга́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. одгонетати, погађати 2. одгонетати, схватати

разга́р, -а *м* јек, врхунац; **в ~ полевы́х рабо́т** у јеку пољских радова; **в са́мый ~ ле́та** усред лета; **в ~ (в ~е) зимы́** усред зиме; **рабо́та в са́мом ~е** посао иде пуном паром

разгерметиза́ци||я, -и *ж тех.* дехерметизација

разгерметизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш. тех.* дехерметизирати

разгиба́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. разгибати, исправљати 2. *разг.* отварати, расклапати (*књигу*) ◇ **не ~я спины́** не дижући главу (*од посла*)

разгиба́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* разгибати се, исправљати се

разгильдя́||й, -я *м разг.* јавашлија, немарник, нехатан човек

разгильдя́йнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* радити као од беде, бити немаран

разгильдя́йств||о, -а *с разг.* јавашлук *м*, нехат *м*, немар *м*

разглаго́льств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. разг.* наклапати, причати надугачко и нашироко

разгла́||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* 1. исправити, изгладити; **~ морщи́ны** уклонити боре 2. распеглати, изглачати; **~ швы** распеглати шавове

разгла́д||иться, -ится, -ятся *сврш.* исправити се, изгладити се; **морщи́ны ~ились** боре су нестале

разгла́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. исправљати, изглађивати 2. распеглавати, глачати

разгла́жива||ться, -ется, -ются *несврш.* исправљати се, постајати гладак

разгла||си́ть, -шу́, -си́шь, -ся́т; -шённый *сврш.* разгласити, раструбити

разглаша́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* разглашавати, раструбљивати

разглаше́ни||е, -я *с* разглашавање

разгля||де́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т *сврш.* 1. разгледати, размотрити 2. *фиг.* открити, схватити

разгля́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. разгледати, разматрати 2. *фиг.* откривати, схватати

разгне́ва||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. кого* разгневити, разбеснети

разгне́ва||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. на кого, что* разбеснети се, разљутити се

разгова́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* разговарати, говорити; **~ по-ру́сски** говорити руски; **он с ним давно́ не ~ет** он одавно с њим не говори; **об э́том не сто́ит и ~** о томе нема смисла и говорити

разгове́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. црκв.* омрсити се (*после поста*)

разговля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. црκв.* почети се мрсити (*после поста*)

разгово́р, -а (-у) *м* 1. разговор, говор; **вступи́ть в ~** ступити у разговор; **завяза́ть ~** *с кем* заподенути разговор *са ким*; **завести́ ~** *о чём* повести разговор *о чему*; **вести́ ~** разговарати; **оборва́ть ~** прекинути разговор; **~ идёт** *о ком, чём* говори се *о коме, чему* 2. *об. мн.* **-ы, -ов** приче *мн. ж*, сплетке *мн. ж*, оговарања *мн. с* ◇ **друго́й ~** друга ствар, нешто (сасвим) друго; **что за ~, како́й ~, и ~а (~у) нет, и ~а (~у) быть не мо́жет** *о чём* а) нема ни говора *о чему* б) без сумње, свакако; **(вот) и весь ~** и готово; **без (да́льних, ли́шних) ~ов** без сувишних речи

разговор||и́ть, -ю, -и́шь, -я́т *сврш. разг.* разговорити, разгалити

разговор||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. разг.* 1. ступити у разговор 2. распричати се

разгово́рник, -а *м* приручник за конверзацију на страном језику

разгово́рн||ый, -ая, -ое разговорни, говорни; **~ язы́к** говорни језик; **~ая пра́ктика** конверзација

разгово́рчивост||ь, -и *ж* говорљивост, причљивост

разгово́рчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во говорљив, причљив

разго́н, -а (-у) *м* 1. растеривање *с*, растурање *с* 2. залет; **с ~а (~у)** из залета

разгоня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* растеривати, разјуривати 2 *что* давати залет *чему*, повећавати брзину *чега* (*возила*) 3. *что фиг.* разбијати, растеривати (*тугу, сумње*)

разгоня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* узимати залет, затрчавати се

разгора́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* преграђивати, ограђивати

разгора́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. разгоревати се, распламсавати се 2. *фиг.* руменити се, црвенети 3. *фиг.* разбуктавати се, распламсавати се

разгор||е́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* 1. разгорети се, распламсати се; **дрова́ ~е́лись** дрва су се разгорела 2. *фиг.* зарументи се, поцрвенети, зајапурити се; **щёки ~е́лись** образи су се зајапурили 3. *фиг.* разбуктати се, распламсати се; **~е́лся спор** расправа се распламсала; **глаза́ у него́ ~е́лись** очи му се ужагрише

разгор||оди́ть, -ожу́, -о́дишь *и* **-оди́шь, -о́дят** *и* **-одя́т; о́женный** *сврш.* преградити, оградити

разгоряч||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* 1. загрејати, распалити 2. *фиг.* разљутити, узбудити

разгоряч||и́ться, -у́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* 1. загрејати се, распалити се 2. *фиг.* пасти у ватру, планути

разгра́б||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* опљачкати, похарати, развући

разграбле́ни||е, -я *с* пљачка *ж*, грабеж *м*

разграниче́ни||е, -я *с* разграничавање, разграничење

разграни́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* разграничавати

разграничи́тельн||ый, -ая, -ое гранични; **~ая ли́ния** гранична линија

разграни́ч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* разграничити; **~ обя́занности** разграничити обавезе

разграф||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* ишпартати, исцртати

разграфля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* шпартати, исцртавати

разгреба́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* разгртати, рашчишћавати (*сено, снег*)

разгре||сти́, -бу́, -бёшь, -бу́т; *прошл.* **разгрёб, -бла́, -бло́** *сврш.* разгрнути, рашчистити (*сено, снег*)

разгро́м, -а *м* 1. пропаст *ж*, слом, уништење *с* (*непријатеља*) 2. уништење *с*, разарање *с* 3. *разг.* неред, хаос; **в кварти́ре у него́ по́лный ~** у његовом стану је прави хаос

разгром||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* 1. сатрти, сломити, потући до ногу (*непријатеља*) 2. уништити, разорити

разгружа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* истоваривати 2. *кого фиг. разг.* растерећивати

разгружа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* истоваривати се 2. *фиг. разг.* растерећивати се

разгр||узи́ть, -ужу́, -у́зишь, -у́зят; -у́женный *и* **-ужённый** *сврш.* 1. *что* истоварити; **~ ваго́ны** истоварити вагоне 2. *кого фиг. разг.* растеретити

разгр||узи́ться, -ужу́сь, -у́зишься, -у́зятся *сврш.* 1. *само 3. л.* истоварити се 2. *фиг. разг.* растеретити се

разгру́зк||а, -и *ж* истовар *м*

разгру́зочн||ый, -ая, -ое истоварни, за истовар; **~ые рабо́ты** радови на истовару ◇ **~ые дни** *мед.* дијетални дани (*ради мршављења итд.*)

разгруппир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* груписати, поделити у групе, по групама

разгруппир||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш.* груписати се, поделити се у групе, по групама

разгрыза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* разгризати

разгры́з||ть, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **разгры́з, -ла, -ло; -енный** *сврш.* разгристи

разгу́л, -а *м разг.* 1. пијанчење *с*, лумповање *с*, теревенчење *с* 2. разузданост *ж*, разулареност *ж*

разгу́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. шетати се 2. потискивати, растеривати (*тугу*) 3. расањивати; **~ ребёнка** расањивати дете

разгу́лива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. распојасавати се, бити разуздан 2. расањивати се 3. *само 3. л.* разведравати се (*о времену*)

разгу́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *разг.* раскалашан, разуздан; **вести́ ~ьную жизнь** водити раскалашан живот

разгуля́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* 1. потиснути, растерати (*тугу*) 2. расанити (*дете*)

разгуля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* 1. разуларити се, разуздати се 2. расанити се 3. *само 3. л.* разведрити се; **день ~лся** дан се разведрио

разда||ва́ть [1], **-ю́, -ёшь, -ю́т** *несврш.* раздавати, делити; **~ пода́рки** делити поклоне

разда||ва́ть [2], **-ю́, -ёшь, -ю́т** *несврш. разг.* растезати, ширити; **~ сапоги́ на коло́дке** растезати чизме на калупу

разда||ва́ться [1], **-ётся, -ю́тся** *несврш.* одјекивати, разлегати се; **в лесу́ ~ва́лись голоса́ дете́й** у шуми су се чули дечји гласови

разда||ва́ться [2], **-ётся, -ю́тся** *несврш.* 1. размицати се 2. *разг.* растезати се, ширити се (*о обући*) 3. *разг.* гојити се, дебљати се

разд||ави́ть, -авлю́, -а́вишь, -а́вят; -а́вленный *сврш.* 1. згазити, згњечити 2. *фиг.* смрвати, сатрти, уништити

разда́влива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. газити, гњечити 2. *фиг.* сатирати, уништавати

разда́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. пољопр.* повећавати млечност (*краве*)

разда́лблива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* издубљивати

разда́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* поклањати

разд||ари́ть, -арю́, -а́ришь, -а́рят; -а́ренный *сврш.* испоклањати; **~ свои́ кни́ги** испоклањати своје књиге

разда́точн||ый, -ая, -ое за дељење, издавање; **~ый пункт** пункт за издавање (*материјала итд.*)

разда́тчик, -а *м* раздавач, раздељивач

разда́||ть, -м, -шь, -ст, -ди́м, -ди́те, -ду́т; *прошл.* **ро́здал** *и* **-л, -ла, ро́здало** *и* **-ло** *сврш.* раздати, разделити; **~ пода́рки** разделити поклоне

разда́||ться [1], **-стся, -ду́тся;** *прошл.* **-лся, -ла́сь, -ло́сь** *и* **-лось** одјекнути, разлећи се; **~лся вы́стрел** одјекнуо је пуцањ

разда́||ться [2], **-стся, -ду́тся;** *прошл.* **-лся, -ла́сь, -ло́сь** *и* **-лось** *сврш.* 1. размаћи се; **толпа́ ~ла́сь** гомила се размакла 2. *разг.* развући се, раширити се (*о обући*) 3. *разг.* угојити се, одебљати

разда́ч||а, -и *ж* раздавање *с*; дељење *с*, подела; сервирање *с* (*јела у мензи*)

раздва́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* раздвајати; преполовљивати

раздва́ива||ться, -ется, -ются *несврш.* раздвајати се; рачвати се; преполовљивати се

раздвига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* ширити, размицати; расклапати; **~ ве́тки** ширити гране; **~ занаве́ски** размицати завесе

раздвига́||ться, -ется, -ются *несврш.* размицати се; расклапати се

раздвижн||о́й, -а́я, -о́е на расклапање, на извлачење; **~ стол** сто на расклапање

раздви́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* раширити, размакнути; расклопити; **~ за́навес** размакнути завесу

раздви́н||уться, -ется, -утся *сврш.* размакнути се; расклопити се

раздвое́ни||е, -я *с* раздвајање, рачвање ◇ **~ ли́чности** *мед.* раздвајање личности

раздво́енн||ый, -ая, -ое, раздвоённ||ый, -ая, -ое 1. раздвојен, расцепљен; рачваст 2. *фиг.* раздвојен; **~ое созна́ние** раздвојена свест

раздво||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; раздво́енный *и* **-ённый** *сврш.* раздвојити; преполовити

раздво||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* раздвојити се, разрачвати се; преполовити се

раздева́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.*, **раздева́л||ьня, -ьни** *ж, ген. мн.* **-ен** свлачионица, гардероба

раздева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого* 1. свлачити, скидати 2. *фиг. разг.* пљачкати (*скинувши капут, одело*)

раздева́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* свлачити се, скидати се

разде́л, -а *м* 1. дељење *с*, деоба *ж*, подела *ж*; **~ иму́щества** деоба имовине 2. одељак, раздео; **пе́рвый ~ кни́ги** први одељак књиге

разде́ла||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. что* 1. обрадити, уредити; **~ гря́дки** уредити леје 2. *подо что* обрадити *попут чега*, имитирати *шта*; **~ стол под дуб** исполитирати површину стола у виду храстовине 3. уредити (*живину, рибу*) ◇ **~ под оре́х** *разг.* изгрдити на пасја кола

разде́ла||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. *с кем* решити се, ослободити се *чега*; **~ с долга́ми** решити се дугова 2. *с кем* обрачунати се

разделе́ни||е, -я *с* дељење, подела *ж*, расподела *ж*; **~ труда́** подела рада

раздели́тельн||ый, -ая, -ое деобни, раставни ◇ **~ знак** *мат.* знак дељења; **~ сою́з** *лингв.* раставни везник

разд||ели́ть, -елю́, -е́лишь, -е́лят; -елённый *сврш.* 1. *кого, что* разделити, поделити; **~ на ра́вные ча́сти** поделити на једнаке делове 2. *что* раздвојити, оделити; **река́ ~ели́ла э́ти о́бласти** река је раздвојила те области 3. *что на что мат.* поделити *шта са чим*; **~ четы́ре на два** поделити четири са два 4. *что с кем фиг.* разделити; **~ ра́дость** *с кем* разделити радост *с ким*

разд||ели́ться, -елю́сь, -е́лишься, -е́лятся *сврш.* 1. разделити се, поделити се; **~ на гру́ппы** поделити се у групе 2. *само 3. л. фиг.* поделити се, разићи се; **мне́ния ~ели́лись** мишљења су се поделила 3. *само 3. л. мат.* бити дељив, делити се; **де́вять ~е́лится на три** девет се дели са три

разде́лк||а, -и *ж* 1. обрађивање *с*, уређивање *с* 2. обрада, имитација 3. уређивање *с* (*живине, рибе*)

разде́лыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* 1. обрађивати, уређивати 2. *подо что* обрађивати *попут чега*, имитирати *шта* 3. уређивати (*живину, рибу*)

разде́лыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. *с чем* решавати се, ослобађати се *чега* 2. *с кем* обрачунавати се

разде́льно 1. посебно, засебно, одвојено; **жить ~** живети одвојено 2. растављено (*писати*) 3. јасно, разговетно, са паузама (*говорити*)

разде́льн||ый, -ая, -ое 1. одвојен, посебан, засебан 2. растављен; **~ое написа́ние слов** растављено писање речи 3. јасан, разговетан, са паузама (*говор*)

разделя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* раздељивати, делити 2. *что* раздвајати, одељивати 3. *что на что мат.* делити *шта са чим* 4. *что с кем фиг.* делити (*судбину итд.*)

разделя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. раздвајати се, раздељивати се, делити се 2. *само 3. л. фиг.* делити се, разилазити се (*о мишљењима итд.*)

раздёрга||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* искидати, исцепати

раздёргива||ть [1]**, -ю, -ешь, -ют** *несврш. разг.* кидати, цепати

раздёргива||ть [2]**, -ю, -ешь, -ют** *несврш. разг.* развлачити, размицати (*завесу итд.*)

раздёрн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш. разг.* развући, размакнути; **~ занаве́ска** размакнути завесе

разде́||ть, -ну, -нешь, -нут; -тый *сврш. кого* 1. свући; **~ ребёнка** свући дете 2. *разг.* опљачкати (*скинувши капут, одело*)

разде́||ться, -нусь, -нешься, -нутся *сврш.* свући се

раздира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. дерати, цепати, кидати 2. *фиг.* парати; **печа́ль ~ет се́рдце** туга пара срце 3. *само 3. л. фиг. разг.* уносити раздор

раздира́||ться, -ется, -ются *несврш.* дерати се, цепати се, кидати се

раздира́ющ||ий, -ая, -ее потресан, болан; који пара срце; продоран; **~ крик** продоран крик

раздобре́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* угојити се, одебљати

раздо́бр||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. разг. ирон.* подобрити се, постати дарежљив

раздобыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* прибављати, набављати (*с муком*)

раздо||бы́ть, -бу́ду, -бу́дешь, -бу́дут; *прошл.* **-бы́л, -бы́ла, -бы́ло** *сврш. разг.* прибавити, набавити (*с муком*)

разд||ои́ть, -ою́, -о́ишь, -о́ят; -о́енный *сврш. пољопр.* повећати млечност (*краве*)

раздолб||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш. разг.* 1. раширити дубећи 2. покварити дубљењем

раздо́ль||е, -я *с* 1. ширина *ж*, просторност *ж* 2. *фиг. разг.* пуна слобода деловања; **ему́ тепе́рь до́ма ~** сад код куће ради шта хоће

раздо́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *разг.* 1. широк, непрегледан 2. *фиг.* слободан, неспутан, безбрижан (*живот итд.*)

раздо́р, -а *м* раздор, неслога *ж*; **семе́йный ~** породичне размирице; **прекрати́ть ~ы** престати са свађама ◇ **я́блоко ~а** јабука раздора

раздоса́д||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* разљутити, разбеснети, расрдити

раздража́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого* раздраживати, узбуђивати; нервирати, љутити; **~** *кого* **неуме́стными шу́тками** нервирати *кога* неумесним шалама 2. *что* надраживати; **~ ко́жу** надраживати кожу; **~ глаза́** надраживати очи

раздража́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. раздраживати се, љутити се 2. *само 3. л.* надраживати се (*о кожи итд.*)

раздража́ющ||ий, -ая, -ее раздражујући, узбуђујући; који нервира, љути

раздраже́ни||е, -я *с* 1. дражење, надраживање 2. раздраженост *ж*, узрујаност *ж*; **прийти́ в ~** раздражити се, разљутити се

раздражё||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно раздражен, љут, бесан; **~ тон** љутит тон

раздражи́мост||ь, -и *ж* надражљивост, осетљивост (*коже, нерва итд.*)

раздражи́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо надражив, осетљив (*кожа, нерв итд.*)

раздражи́тел||ь, -я *м* надраживач; **светово́й ~** светлосни раздраживач

раздражи́тельност||ь, -и *ж* раздражљивост, осетљивост, нервозност

раздражи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно раздражљив, осетљив; нервозан; **он о́чень ~ен** он се лако наљути

раздраж||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* 1. *кого* раздражити, узбудити; изнервирати, наљутити (*неумесним шалама итд.*) 2. *что* надражити (*кожу, очи итд.*)

раздраж||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш.* 1. раздражити се, разљутити се 2. *само 3. л.* надражити се; запалити се (*о кожи итд.*)

раздр||азни́ть, -азню́, -а́знишь, -а́знят; -азнённый *сврш. разг.* 1. *кого* раздражити; **~ соба́ку** раздражити пса 2. *что фиг.* изазвати, побудити; **~ аппети́т** изазвати апетит; **~ любопы́тство** побудити знатижељу

раздрако́н||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. кого нар.* изружити, изгрдити

раздроб||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; раздро́бленный *и* **-лённый** *сврш.* 1. раздробити, смрвити, иситнити, истуцати; **~ ка́мень** истуцати камен 2. смрскати, смрвити (*кост итд.*) 3. *фиг.* разбити, распарчати

раздроб||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* 1. раздробити се, смрвити се; разбити се 2. *фиг.* разделити се, распарчати се

раздро́бленност||ь, -и *ж*, **раздроблённост||ь, -и** *ж* распарчаност, расцепканост; **пери́од феода́льной ~и** доба феудалне распарчаности

раздро́бленн||ый, -ая, -ое, раздроблённ||ый, -ая, -ое 1. раздробљен, размрскан, смрвљен 2. *фиг.* распарчан, расцепкан

раздробля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. дробити, ситнити, туцати 2. *фиг.* разбијати, распарчавати

раздробля́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. дробити се, мрвити се, разбијати се 2. *фиг.* делити се, распарчавати

раздр||ужи́ться, -ужу́сь, -у́жишься *и* **-ужи́шься, -у́жатся** *и* **-ужа́тся** *сврш. с кем* прекинути пријатељство, престати се дружити

раздува́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. распиривати (*ватру итд.*) 2. *безл. разг.* надимати се, отицати; **щёку ~ет** образ се надима 3. *фиг. разг.* надувавати, преувеличавати 4. *само 3. л.* разносити, развејавати; **ве́тер ~ет пыль** ветар разноси прашину

раздува́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. надувавати се 2. *само 3. л.* надимати се (*о стомаку*); отицати, натицати

разду́ма||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. об са инф.* предомислити се, одустати *од чега*; **я ~ла е́хать** одустала сам од путовања; **он хоте́л пойти́ в кино́, но ~л** хтео је да иде у биоскоп, али се предомислио

разду́мыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. размишљати

2. предомишљати се, двоумити се; **не ∼я** без предомишљања

разду́м||ье, -ья *с, ген. мн.* **-ий** 1. замишљеност *ж*; размишљање; **впасть в ∼** замислити се, утонути у мисли 2. предомишљање, двоумљење

разду́||ть, -ю, -ешь, -ют; -тый *сврш.* 1. распирити, распалити; **∼ ого́нь** распирити ватру 2. *безл. разг.* надути се, отећи; **щёку ∼ло** натекао је образ 3. *фиг. разг.* надувати, преувеличати; **∼ де́ло** надувати ствар 4. *само 3. л.* разнети, развејати (*о ветру*)

разду́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. надувати се, напухати се 2. *само 3. л.* надути се (*о стомаку*); отећи, натећи

разева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* широко отварати, разјапљивати (*уста*)

разжа́лоб||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. разг.* ражалити, ганути, дирнути

разжа́лоб||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* ражалити се, сажалити се

разжа́л||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. заст.* ражаловати, деградирати, лишити чина и звања

раз||жа́ть, -ожму́, -ожмёшь, -ожму́т; *прошл.* **-жа́л, -жа́ла, -жа́ло; -жа́тый** *сврш.* 1. отворити, расклопити; **∼ гу́бы** отворити уста; **∼ кула́к** отворити шаку 2. олабавити, попустити; **∼ пружи́ну** олабавити опругу

раз||жа́ться, -ожмётся, -ожму́тся *сврш.* 1. отворити се, расклопити се 2. олабавити се, попустити (*о опрузи*)

разж||ева́ть, -ую́, -уёшь, -ую́т; -ёванный *сврш.* 1. сажвакати; **∼ пи́щу** сажвакати храну 2. *фиг. разг.* сажвакати, подробно објаснити; **∼ и в рот положи́ть** дати сажвакано

разжёвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. жвакати 2. *фиг. разг.* жвакати, подробно објашњавати

раз||же́чь, -ожгу́, -ожжёшь, -ожгу́т; *прошл.* **-жёг, -ожгла́, -ожгло́; -ожжённый** *сврш.* 1. распалити, распирити; **∼ ого́нь** распалити ватру 2. *фиг.* распалити, разбуктати; **∼ не́нависть** распалити мржњу

раз||же́чься, -ожжётся, -ожгу́тся; *прошл.* **-жёгся, -ожгла́сь, -ожгло́сь** *сврш.* 1. распалити се, распирити се 2. *фиг.* распалити се, разбуктати се (*о мржњи итд.*)

разжива́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *разг.* стицати, обогаћивати се 2. *чем нар.* смагати *шта*, долазити *до чега*

разжига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. распаљивати, распиривати (*ватру*) 2. *фиг.* распаљивати, разбуктавати (*мржњу итд.*)

разжига́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. распаљивати се, распиривати се 2. *фиг.* распаљивати се, разбуктавати се (*о мржњи итд.*)

разжи||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -жённый *сврш. разг.* разредити, разблажити, разводнити

разжид||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш. разг.* разредити се, разводнити се

разжижа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* разређивати, разблаживати, разводњавати

разжижа́||ться, -ется, -ются *несврш. разг.* разређивати се, разводњавати се

разжима́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. отварати, расклапати 2. лабавити, попуштати (*опругу*)

разжима́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. отварати се, расклапати се 2. лабавити се, попуштати (*о опрузи*)

разжире́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* угојити се, одебљати

разжи́||ться, -ву́сь, -вёшься, -ву́тся *сврш.* 1. стећи, обогатити се 2. *чем нар.* смоћи *шта*, доћи *до чега*

раззадо́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* распаљивати, раздраживати

раззадо́рива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* распаљивати се, жестити се

раззадо́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* распалити, раздражити

раззадо́р||иться, -юсь, -ешься, -ятся *сврш. разг.* распалити се, ражестити се

раззва́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* трубити, разглашавати, ударати на сва звона

раззвон||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш. разг.* раструбити, разгласити, ударити на сва звона

раззнако́м||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* престати се дружити, прекинути пријатељство

раззоло́ченн||ый, -ая, -ое *разг.* позлаћен; проткан златним нитима

рази́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш. разг.* зинути, широко отворити, разјапити (*уста*) ◇ **слу́шать ∼ув рот** слушати отворених уста

рази́н||я, -и *ж, м разг.* зазјавало *с*

рази́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно запањујући, задивљујући, необичан; **∼ьное схо́дство** запањујућа сличност

рази́ть [1], **ражу́, рази́шь, разя́т** *несврш. књиш.* тући, поражавати; **∼ враго́в** тући непријатеље

раз||и́ть [2], **-и́т** *безл. несврш. чем разг.* заударати, смрдети; **от него́ ∼и́т лу́ком** он заудара на лук

разлага́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *хем., мат.* разлагати, растављати 2. *фиг.* дезорганизовати, деморалисати

разлага́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л. мат., хем.* растављати се (*на елементе*) 2. *само 3. л.* распадати се, трулити 3. *фиг.* дезорганизовати се, деморалисати се

разла́д, -а *м* 1. несклад; **∼ в рабо́те** несклад у раду 2. несугласица *ж*, неслога *ж*, раздор; **∼ в семье́** неслога у породици; **вноси́ть ∼** сејати раздор

разла́||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* 1. раштимовати, покварити; **∼ стано́к** раштимовати струг 2. *фиг. разг.* пореметити; унети несклад

разла́д||иться, -ится, -ятся *сврш.* 1. раштимовати се, покварити се 2. *фиг. разг.* изјаловити се, пропасти; **де́ло ∼илось** ствар је пропала

разла́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. реметити, кварити 2. *фиг. разг.* поремећивати; уносити несклад

разла́жива||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. постајати раштимован, кварити се 2. *фиг. разг.* изјаловљивати се, пропадати

разла́ком||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. разг.* 1. побудити жељу (*за јелом итд.*) 2. примамити, привући, саблазнити

разла́ком||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* 1. осладити се 2. прохтети се, соблазнити се

разла́мыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. ломити, кршити, преламати; **∼ па́лку** преламати штап 2. рушити

разла́мыва||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. ломити се, кршити се, преламати се 2. рушити се ◇ **у меня́ голова́ ∼ется** пуца ми глава (*од бола*)

разла́пис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то разгранат (*дрво*)

разлёжива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* излежавати се; **дово́льно тебе́ ∼!** доста (је) излежавања!

разлеза́||ться, -ется, -ются *несврш. разг.* крзати се, распадати се (*о тканини*)

разлéз||ться, -ется, -утся; *прошл.* **-ся, -лась, -лось** *сврш. разг.* искрзати се, распасти се; **сукнó ∼лось** чоја се распала

разлéнива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* разлењивати се, постајати лењ

разл||ени́ться, -енюсь, -éнишься, -éнятся *сврш. разг.* улењити се, разлењити се

разл||епи́ть, -еплю, -éпишь, -éпят; -éпленный *сврш. разг.* разлепити

разл||епи́ться, -éпится, -éпятся *сврш. разг.* разлепити се

разлепля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* разлепљивати

разлепля́||ться, -ется, -ются *несврш. разг.* разлепљивати се

разлёт, -а (-у) *м* разлетање *с* ◇ **с ∼а (∼у)** из залета

разлета́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* разлетати се **2.** *само 3. л. разг.* разлетати се, разбијати се (*о посуђу*) **3.** *само 3. л. фиг.* распршивати се, нестајати (*о надама итд.*) **4.** *разг.* залетати се

разле||тéться, -чу́сь, -ти́шься, -тя́тся *сврш.* **1.** *само 3. л.* разлетети се; **пти́цы ∼тéлись** птице су се разлетеле **2.** *само 3. л. фиг.* разлетети се, разбити се; **тарéлка ∼тéлась вдрéбезги** тањир се разлетео у парампарчад **3.** *само 3. л. фиг.* распршити се, нестати; **надéжды ∼тéлись** наде су се расплинуле **4.** *разг.* залетети се

раз||лéчься, -ля́гусь, -ля́жешься, -ля́гутся; *прошл.* **-лёгся, -леглáсь, -леглóсь** *сврш. разг.* извалити се, испружити се; **∼ на травé** извалити се на трави

разли́в, -а *м* **1.** разливање *с*, точење *с* **2.** поводањ, пролећна поплава

разливáнн||ый, -ая, -ое: ∼ое мóре *разг. шаљ.* море вина

разливáтельн||ый, -ая, -ое за сипање; **∼ая лóжка** кутлача, заимача

разлива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** разливати, наливати, насипати **2.** проливати, просипати **3.** *само 3. л. фиг.* ширити (*мирис итд.*)

разлива́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* проливати се, просипати се **2.** *само 3. л.* изливати се (*о реци*) **3.** *само 3. л. фиг.* разливати се (*о светлости итд.*); ширити се (*о мирису*) **4.** *разг.* певати; **в саду́ соловéй ∼ются** у врту се разлеже песма славуја **5.** *разг.* говорити са заносом **6.** *разг.* горко плакати

разливн||óй, -áя, -óе 1. за разливање, за точење **2.: ∼óе молокó** нефлаширано млеко; **∼óе пи́во** пиво на кригле (на чаше)

разли́вочн||ый, -ая, -ое за разливање, за точење; **∼ аппарáт** апарат за точење

разлинóванн||ый, -ая, -ое с линијама, на линије; **∼ая бумáга** папир на линије

разлин||овáть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -óванный *сврш.* ишпартати

разлинóвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* шпартати

разли́ти||е, -я *с* **1.** разливање, наливање **2.** проливање, просипање ◇ **∼ жёлчи** *мед.* излив жучи

раз||ли́ть, -олью, -ольёшь, -олью́т; *прошл.* **-ли́л, -лилá, -ли́ло; -ли́тый** *сврш.* **1.** разлити, налити, насути; **∼ винó по буты́лкам** разлити вино у флаше **2.** пролити, просути; **∼ винó на скáтерть** пролити вино на столњак **3.** *само 3. л. фиг.* раширити; **∼ благоухáние** замирисати ◇ **их водóй не ∼ольёшь** *разг.* нераздвојни су

раз||ли́ться, -ольётся, -олью́тся; *прошл.* **-ли́лся, -лилáсь, -лилóсь** *сврш.* **1.** пролити се, просути се; **водá ∼лилáсь** вода се просула **2.** излити се (*о реци*) **3.** *фиг.* разлити се (*о светлости итд.*); раширити се (*о мирису*)

различа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** распознавати **2.** разликовати, уочавати разлику

различа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* разликовати се; **∼ длинóй** разликовати се по дужини; **∼ по цвéту** бити различит по боји

разли́чи||е, -я *с* разлика *ж*; **сущéственное ∼** суштинска разлика; **∼ во взгля́дах** разлика у схватањима; **без ∼я** без разлике ◇ **знáки ∼я** *војн.* ознаке чинова

различи́тельн||ый, -ая, -ое који служи за разликовање, осебујан; **∼ при́знак** карактеристично обележје

различ||и́ть, -у́, -и́шь, -áт; -ённый *сврш.* **1.** распознати **2.** уочити разлику

разли́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. различит; **∼ные взгля́ды** различита схватања **2.** разнолик, разни; разноврстан; **∼ными спóсобами** на разне начине

разложéни||е, -я *с* **1.** *хем.* растављање (*на елементе*) **2.** *мат.* раздељивање (*броја на факторе*) **3.** распадање, трулење **4.** *фиг.* дегенерација *ж*, деморализација *ж*, морални пад

разл||ожи́ть [1]**, -ожу́, -óжишь, -óжат; -óженный** *сврш.* **1.** разместити, распоредити; **∼ вéщи** разместити ствари **2.** раширити, расклопити; **∼ ковёр** раширити тепих; **∼ склáдну́ю кровáть** расклопити пољски кревет **3.** разделити, расподелити ◇ **∼ костёр** запалити ватру (*напољу*)

разл||ожи́ть [2]**, -ожу́, -óжишь, -óжат; -óженный** *сврш.* **1.** *хем.* раставити (*на елементе*) **2.** *мат.* разделити; **∼ числó на мнóжители** разделити број на факторе **3.** *фиг.* дезорганизовати, деморалисати, растројити

разл||ожи́ться [1]**, -ожу́сь, -óжишься, -óжатся** *сврш. разг.* сместити, разместити, средити (*своје ствари*)

разл||ожи́ться [2]**, -ожу́сь, -óжишься, -óжатся** *сврш.* **1.** *само 3. л. мат., хем.* раставити се (*на елементе*) **2.** *само 3. л.* распасти се, иструлити **3.** *фиг.* дезорганизовати се, деморалисати се, морално пасти

разлóм, -а *м* **1.** ломљење *с*, преламање *с* **2.** прелом; **мéсто ∼а** место прелома **3.** *фиг. разг.* несклад, неслога *ж*

разлома́||ть, -ю, -ешь, -ют; разлóманный *сврш.* **1.** преломити, поломити **2.** порушити, срушити

разлома́||ться, -ется, -ются *сврш.* **1.** поломити се **2.** порушити се, срушити се

разл||оми́ть, -омлю́, -óмишь, -óмят; -óмленный *сврш.* **1.** разломити, преломити **2.** *безл. нар.*: **∼оми́ло поясни́цу** *у кого* стегло је у крстима *кога*; **меня́ всегó ∼оми́ло** сав сам сломљен (пребијен)

разл||оми́ться, -óмится, -óмятся *сврш.* разломити се, преломити се

разлу́к||а, -и *ж* растанак *м*; **жить в ∼е** *с кем* живети одвојено *од кога*

разлуча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого с кем* разлучивати, раздвајати, растављати

разлуча́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с кем* раздвајати се, растављати се

разлуч||и́ть, -у́, -и́шь, -áт; -ённый *сврш. кого с кем* разлучити, раздвојити, раставити

разлуч||и́ться, -у́сь, -и́шься, -áтся *сврш. с кем* раздвојити се, раставити се

раз||люби́ть, -люблю́, -лю́бишь, -лю́бят; -лю́бленный *сврш.* престати волети

размагни́||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш.*

1. размагнетисати 2. *фиг. разг.* обесхрабрити, обезвољити

размагни||титься, -чусь, -тишься, -тятся *сврш.* 1. *само 3. л.* размагнетисати се, изгубити магнетичност 2. *фиг. разг.* обесхрабрити се, обезвољити се

размагни́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. размагнетизовати, размагнетизирати 2. *фиг. разг.* обесхрабривати, чинити безвољним

размагни́чива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* размагнетизовати се, губити магнетичност 2. *фиг. разг.* обесхрабривати се, постајати безвољан

разма́||зать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш.* 1. размазати, намазати 2. *фиг. разг.* развући, растегнути (*причање итд.*)

разма́||заться, -жется, -жутся *сврш.* размазати се

размазн||я́, -и́ *ж разг.* 1. житка каша 2. *м, ж фиг.* млакоња *м*, мекушац *м*

разма́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. размазивати 2. *фиг. разг.* развлачити, растезати (*причање итд.*)

разма́зыва||ться, -ется, -ются *несврш.* размазивати се

размал||ева́ть, -ю́ю, -ю́ешь, -ю́ют; -ёванный *сврш. разг.* невешто обојити, ишарати

размалёвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* невешто бојити, шарати

разма́лыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* млети

разма́рива||ть, -ет *безл. несврш. кого разг.* исцрпљивати, изнуривати (*о жеги, о спарини*)

разма́рива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* изнемагати, бити исцрпљен (*од жеге, спарине*)

разма́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* размотавати, одмотавати

разма́тыва||ться, -ется, -ются *несврш.* размотавати се, одмотавати се

разма́х, -а (-у) *м* 1. замах 2. распон, размак; ~ **кры́льев** распон крила 3. *струч.* амплитуда *ж*; ~ **ма́ятника** амплитуда клатна 4. ширина *ж*, опсег; замах, полет; ~ **строи́тельства** опсежност изградње ◇ **с ~а (~у), со (всего́) ~а (~у)** а) замахнувши; **уда́рить со всего́ ~у** ударити из све снаге б) из залета (*скочити итд.*)

разм||аха́ться, -ашу́сь, -а́шешься, -а́шутся *и* **-аха́юсь, -аха́ешься, -аха́ются** *сврш. разг.* размахати се, почети млатарати (*рукама*)

разма́хива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* махати, размахивати, млатарати; ~ **рука́ми** млатарати рукама

разма́хива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. замахивати 2. *фиг. разг.* размахивати се; залетати се

размахн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* замахнути; ~ **кнуто́м** замахнути бичем

размахн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* 1. замахнути 2. *фиг. разг.* размахати се; залетети се

разма́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* квасити, мочити

разма́шисто *прил. разг.* широко, развучено; ~ **шага́ть** корачати крупним корацима

разма́шис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* 1. широк, развучен; **~тые же́сты** широки потези; ~ **по́черк** развучен рукопис 2. простран, широк

размеж||ева́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -ёванный *сврш.* 1. разграничити, омеђити, парцелисати 2. *фиг.* разграничити, раздвојити

размеж||ева́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш.* 1. разграничити се, оделити се 2. *фиг.* разграничити се, раздвојити се; оградити се, ограничити се

размежёвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. разграничавати, омеђивати 2. *фиг.* разграничавати, раздвајати

размежёвыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. разграничавати се, одељивати се 2. *фиг.* разграничавати се, раздвајати се; ограђивати се, ограничавати се

размельча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* туцати, дробити, уситњавати

размельч||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* истуцати, здробити, уситнити

разме́н, -а *м* 1. промена *ж*, раситњавање *с*; ~ **де́нег** раситњавање новца 2. замена *ж*, трампа *ж*; ~ **фигу́р** замена фигура (*у шаху*)

разме́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. мењати, раситњавати, уситњавати (*новац*) 2. *разг.* замењивати (*стан*)

разме́нива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. *чем* мењати, трампити *шта* 2. *на что фиг.* трошити снагу; ~ **на ме́лочи** трошити снагу на ситнице

разме́нн||ый, -ая, -ое за промену, за раситњавање; **~ая моне́та** ситан новац, ситнина; **~ая ка́сса** благајна на којој се уситњава новац (*у станицама метроа*)

разменя́||ть, -ю, -ешь, -ют; разме́нянный *сврш.* 1. променити, раситнити, уситнити; ~ **рубль** раситнити рубљу 2. *разг.* заменити; ~ **кварти́ру** заменити стан

разменя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* 1. *чем* разменити, трампити *шта*; ~ **коня́ми** разменити коње (*у шаху*) 2. *на что фиг. разг.* истрошити снагу (*на ситнице*)

разме́р, -а *м* 1. величина *ж*; ~ **ко́мнаты** величина собе 2. висина *ж*, величина *ж*, износ; ~ **зарпла́ты** висина плате 3. величина *ж*, број; ~ **костю́ма** величина одела; **ту́фли три́дцать седьмо́го разме́ра** ципеле број 37 4. размер, размера *ж*, димензија *ж*; **приня́ть широ́кие ~ы** попримити велике димензије 5. *књиж.* метар 6. *муз.* такт; ~ **в три че́тверти** трочетвртински такт ◇ **в по́лном ~е** потпуно, у потпуности; **в небольшо́м ~е** у ограниченом обиму; **в двойно́м ~е** двоструко

разме́ренност||ь, -и *ж* одмереност, уједначеност, ритмичност

разме́ре||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно одмерен, уједначен, равномеран, ритмичан; **идти́ ~нным ша́гом** ићи одмереним корацима; **~нные движе́ния** равномерни покрети

разме́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. измерити, премерити; ~ **уча́сток** измерити парцелу 2. *фиг.* одмерити; ~ **свои́ си́лы** одмерити своје снаге

размеря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. мерити, премеравати 2. *фиг.* одмеравати

разм||еси́ть, -ешу́, -е́сишь, -е́сят; -е́шенный *сврш.* размесити, изгњечити; ~ **гли́ну** размесити глину

разме||сти́, -ту́, -тёшь, -ту́т; *прошл.* **размёл, -ла́, -ло́; -тённый** *сврш.* помести, рашчистити

разме||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш.* 1. *кого, что* разместити, сместити 2. *что фиг.* распоредити, расподелити; ~ **зака́зы** распоредити наруџбине ◇ ~ **заём** расписати зајам

разме||сти́ться, -щу́сь, -сти́шься, -стя́тся *сврш.* разместити се, сместити се

разм||ета́ть [1]**, -ечу́, -е́чешь, -е́чут; -ётанный** *сврш.* 1. разбацати; растурити, разнети 2. широко раставити, испружити (*руке, ноге*)

размета́ть [2]**, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* мести, рашчишћавати

разм||ета́ться, -ечу́сь, -е́чешься, -е́чутся *сврш. разг.*

1. широко раставити, испружити (*руке, ноге*); разбашкарити се (*у кревету итд.*) 2. расути се (*о коси итд.*)

разме́||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш.* обележити, означити

разме́т||ка, -ки *ж, ген, мн.* **-ок** 1. *само јд.* обележавање *с*, означавање 2. знак *м*, ознака (*на карти итд.*) 3. *штамп.* ознаке *мн. ж*; **набо́р по ~ке** слагање према ознакама

разме́тчик, -а *м* обележавач

размётыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. разбацивати; разносити, ширити 2. широко растављати, испружати (*руке, ноге*)

размеча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* обележавати, означавати

размечта́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* предати се маштању, занети се

размеша́||ть, -ю, -ешь, -ют; разме́шанный *сврш.* промешати

разме́шива||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* месити

разме́шива||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* мешати

размеща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* размештати, смештати 2. *что фиг.* распоређивати, делити (*наруџбине итд.*)

размеща́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* размештати се, смештати се

размеще́ни||е, -я *с* 1. размештање, смештање 2. распоређивање; распоред *м*, расподела *ж* (*наруџбина итд.*)

размина́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. гњечити, месити 2. *фиг. разг.* разгибавати, протезати (*ноге итд.*)

размина́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* разгибавати се, протезати се

размини́ровани||е, -я *с* разминирање, уклањање мина; **~ доро́ги** разминирање пута

размини́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* разминирати, уклонити/уклањати мине

разми́нк||а, -и *ж спорт.* загревање *с*

размин||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш. разг.* 1. мимоћи се; **я с ним ~у́лся** мимоишли смо се 2. мимоићи се; **нельзя́ ~** не моћи се мимоћи (*на уској стази итд.*)

размножа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. умножавати 2. размножавати, расплођавати

размножа́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. умножавати се, множити се 2. размножавати се, расплођавати се

размноже́ни||е, -я *с* 1. умножавање, множење 2. размножавање, расплођавање; **полово́е ~** полно размножавање; **беспо́лое ~** бесполно множење; **~ черенка́ми** размножавање путем калемљења; **о́рганы ~я** органи за размножавање

размно́ж||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* 1. умножити 2. размножити, расплодити

размно́ж||иться, -ится, -атся *сврш.* 1. умножити се 2. размножити се, расплодити се

размозж||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш. разг.* размрскати, здробити

размока́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* квасити се, размекшавати (*од влаге*)

размо́к||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **размо́к, -ла, -ло** *сврш.* раскваситi се, размекшати се (*од влаге*)

размо́л, -а *м* 1. млевење *с* 2. самлевина *ж*, мељава *ж*; **мука́ кру́пного ~а** оштро брашно; **мука́ ме́лкого ~а** фино брашно

размо́лв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** несугласица, размирица; препирка, мања свађа

разм||оло́ть, -елю́, -е́лешь, -е́лют; -о́лотый *сврш.* самлети

размора́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* отапати, размрзњавати, открављивати

размор||и́ть, -и́т *безл. сврш. кого разг.* исцрпети, изнурити; **его́ ~и́ло от жары́** изнемогао је од врућине

размор||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. разг.* изнемоћи, бити исцрпљен, изнурен

разморо́||зить, -жу, -зишь, -зят; -женный *сврш.* отопити, размрзнути, откровити

размота́||ть, -ю, -ешь, -ют; размо́танный *сврш.* размотати, одмотати

размота́||ться, -ется, -ются *сврш.* размотати се, одмотати се

размо́тк||а, -и *ж* размотавање *с*, одмотавање *с*

размоч||и́ть, -у́, размо́чишь, размо́чат *сврш.* размочити, расквасити, размекшати намочивши

размусо́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* 1. балавити, прљати балама 2. *фиг.* расплињавати се, непотребно растезати (*причање*)

размусо́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. нар.* 1. избалавити, упрљати балама 2. *фиг.* расплинути се, непотребно развући (*причање*)

размы́в, -а *м* 1. подлокавање *с*, подрoњавање *с* 2. вододерина *ж*

размыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* подлокавати, подрoњавати

размы́ка||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* растерати, одагнати; **~ го́ре, печа́ль** растерати тугу, јад

размыка́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* размицати, растављати; прекидати; искључивати

размы́ка||ться, -ется, -ются *сврш. разг.* распршити се, развејати се, нестати (*о јаду итд.*)

размыка́||ться, -ется, -ются *несврш.* размицати се, растављати се; прекидати се

размы́сл||ить, -ю, -ешь, -ят *сврш. разг.* размислити

разм||ы́ть, -о́ю, -о́ешь, -о́ют; -ы́тый *сврш.* подлокати, подронити, разлокати

размышле́ни||е, -я *с* 1. размишљање; **по́сле до́лгих ~й** после дужег размишљања; **дать вре́мя на ~** дати времена за размишљање 2. мисао *ж*; **погрузи́ться в ~я** задубити се у мисли

размышля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* размишљати

размягча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* размекшавати, омекшавати 2. *кого фиг.* смекшавати, одобровољавати, разнежавати

размягча́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* размекшавати се, омекшавати 2. *фиг.* смекшавати се, одобровољавати се, разнежавати се

размягч||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* 1. *что* размекшати, омекшати 2. *кого фиг.* смекшати, одобровољити, разнежити

размягч||и́ться, -и́тся, -а́тся *сврш.* 1. *само 3. л.* размекшати се, омекшати 2. *фиг.* смекшати се, одобровољити се, разнежити се

размяка́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. размекшавати, постајати мекан 2. *фиг. разг.* млитавити, слабити, разнежавати се

размя́к||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **размя́к, -ла, -ло** *сврш.* 1. омекшати, постати мекан 2. *фиг. разг.* омлитавити, ослабити

раз||мя́ть, -омну́, -омнёшь, -омну́т *сврш.* 1. изгњечити, измесити 2. *фиг. разг.* разрадити, протегнути (*ноге итд.*)

раз||мя́ться, -омну́сь, -омнёшься, -омну́тся *сврш. разг.* размрдати се, протегнути се

разнаря́д||ка, -ки *ж, ген. мн.*-**ок** требовање *с*, писмени налог; **получи́ть по ~ке** добити на требовање

разна́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* растезати, ношењем чинити комотнијим (*обућу*)

разна́шива||ться, -ется, -ются *несврш.* растезати се, постајати комотнији (*о обући*)

разне́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** разнежавати, размазивати **2.** разнежавати, дирати

разне́жива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* **1.** разнежавати се, размазивати се **2.** разнежавати се, испуњавати се нежношћу

разне́ж||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. разг.* **1.** разнежити, размазити **2.** разнежити, дирнути, ганути

разне́ж||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш. разг.* **1.** разнежити се, размазити се **2.** бити дирнут, ганут

разне́жнича||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* растопити се од нежности

разне́рвнича||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* изнервирати се

разнес||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **разнёс, -ла́, -ло́; -ённый** *сврш.* **1.** *что* разнети, растурити; **~ пи́сьма** разнети писма **2.** *что* унети, убележити **3.** *что фиг. разг.* разнети, пронети; **~ слу́хи** пронети гласине **4.** *что разг.* разнети, уништити, разбити; **~ в щё́пки** разнети у парампарчад **5.** *само 3. л. что разг.* разнети, растерати; **ве́тер разнёс ту́чи** ветар је растерао облаке **6.** *безл. что разг.* отећи, надути се; **щёку ~ло́** образ је отекао **7.** *кого разг.* искритиковати, изгрдити ◇ **~ в пух и прах** *кого* изгрдити на пасја кола *кога*

разнес||ти́сь, -ётся, -у́тся; *прошл.* **разнёсся, -ла́сь, -ло́сь** *сврш.* **1.** разнети се, проширити се; **~ли́сь слу́хи** пронели су се гласине **2.** одјекнути, разлећи се; **~ло́сь э́хо** одјекнуло је ехо

разнима́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** раздвајати, растављати **2.** *фиг. разг.* раздвајати; растеривати, растурати

ра́зниц||а, -ы *ж* разлика ◇ **кака́я ~?** зар није свеједно?

ра́зно *прил. разг.* различито

разнобо́||й, -я *м разг.* несклад, неслагање *с*, неуједначеност *ж*, неусаглашеност *ж*

разнове́с, -а *м* ситни тегови

разнови́дност||ь, -и *ж* подврста; **~ пшени́цы** подврста пшенице

разновреме́нн||ый, -ая, -ое разног доба, из различитог времена; **~ые собы́тия** догађаји разног доба

разногла́си||е, -я *с* **1.** размимоилажење, неслагање; **~ во взгля́дах** размимоилажење у погледима **2.** противречност *ж*, опречност *ж*; **~я в показа́ниях свиде́телей** противречности у изјавама сведока

разноголо́сиц||а, -ы *ж* **1.** дисонанца **2.** *фиг.* неслагање *с*, несклад *м*

разноголо́||сый, -сая, -сое; -с, -са, -со разногласан, разних гласова

разнокали́берн||ый, -ая, -ое 1. *струч.* разног калибра **2.** *фиг. разг.* разноврстан, разнородан, разнолик

разноли́||кий, -кая, -кое; -к, -ка, -ко разнолик, разноврстан; **~кая толпа́** шарена гомила

разнома́стн||ый, -ая -ое 1. разнобојан (*коњи, карте*) **2.** *фиг. разг.* разнолик, разноврстан

разномы́сли||е, -я *с* противречност *ж* у схватањима, погледима; опречност *ж* уверења

разнообра́зи||е, -я *с* разноликост *ж*, разноврсност *ж*, разнородност *ж* ◇ **для ~я** промене ради

разнообра́||зить, -жу, -зишь, -зят *несврш.* мењати, чинити разноликим, уносити промене

разнообра́з||иться, -ится, -ятся *несврш. књиш.* мењати се, постајати разнолик

разнообра́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но разнолик, разноврстан, различит

разноплеме́нн||ый, -ая, -ое од више племена, народа

разнопо́л||ый, -ая, -ое различитог пола

разнорабо́ч||ий, -его *м* физички радник, неквалификовани радник

разноречи́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во противречан, опречан; контрадикторан; **~вые показа́ния** противречни искази

разноро́дност||ь, -и *ж* разнородност, разноврсност

разноро́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но разнородан, разноврстан

разно́с, -а *м* **1.** разношење *с*, достављање *с*, допремање *с* **2.** уношење *с*, бележење *с* **3.** *разг.* прекор, строга опомена

разн||оси́ть [1], **-ошу́, -о́сишь, -о́сят; -о́шенный** *сврш.* разгазити, растегнути, раширити (*обућу*)

разн||оси́ть [2], **-ошу́, -о́сишь, -о́сят** *несврш.* **1.** *что* разносити **2.** *что* уносити, убележавати **3.** *что фиг. разг.* разносити, проносити, ширити (*гласине*) **4.** *что фиг. разг.* разносити, уништавати, разбијати **5.** *само 3. л. что разг.* разносити, растеривати **6.** *безл. что разг.* отицати, надимати се **7.** *кого разг.* критиковати, грдити

разн||оси́ться [1], **-о́сится, -о́сятся** *сврш.* разгазити се (*о обући*)

разн||оси́ться [2], **-о́сится, -о́сятся** *несврш.* **1.** разносити се, ширити се (*о вестима итд.*) **2.** одјекивати, разлегати се

разно́ск||а, -и *ж разг.* **1.** разношење *с*, достављање *с*, допремање *с* **2.** уношење *с*, бележење *с*

разносклоня́ем||ый, -ая, -ое *лингв.* који одступа од правила одређене деклинације (*именице*)

разно́сн||ый, -ая, -ое 1. доставни; **~ая кни́га** доставница **2.** *заст.* торбарски; **~ая торго́вля** торбарење **3.** *разг.* критички, оштар, заједљив; **~ая статья́** заједљив чланак

разносо́||лы, -лов *мн.* (*јд.* **разносо́л, -а** *м*) *заст.* **1.** *кув.* туршија *ж*, зимница *ж* **2.** *разг.* ђаконије *мн. ж*, разноврсна, обилна храна

разноспряга́ем||ый, -ая, -ое *лингв.* који одступа од правила одређене конјугације

разносторо́н||ний, -няя, -нее; -ен, -ня, -не 1. *само дужи обл. мат.* разностран; **~ треуго́льник** разнострани троугао **2.** свестран, многостран; **~нее образова́ние** свестрано образовање; **~няя де́ятельность** многострана активност

разносторо́нност||ь, -и *ж* **1.** *мат.* разностраност **2.** свестраност, многостраност

ра́зност||ь, -и *ж* **1.** *мат.* разлика, остатак *м* **2.** *заст.* различитост, разлика; **~ взгля́дов** различитост погледа ◇ **ра́зные ~и** *разг.* све и свашта

разно́счик, -а *м* разносач, достављач

разноти́п||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но разног типа

разнохара́ктер||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но разнородан, разноврстан, разнолик

разноцве́тн||ый, -ая, -ое разнобојан

разночи́н||ец, -ца *м ист.* разночинац (*интелектуалац неплемићког порекла у Русији у XIX веку*)

разночи́нн||ый, -ая, -ое *ист.* разночински

разночте́ни||е, -я *с лингв.* варијанта *ж*, верзија *ж* (*текста*)

разноше́рст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. шарене длаке (*животиња*) **2.** *фиг. разг.* шаролик, разнолик; **~ная пу́блика** шаролика публика

разноязы́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но вишејезични

разну́зданност||ь, -и *ж разг.* разузданост, распуштеност

разну́зда||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно *разг.* разуздан, распуштен

разнузда́||ть, -ю, -ешь, -ют; разну́зданный *сврш.* разуздати, разуларити (*коња*)

разнузда́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* **1.** *само 3. л.* разуздати се (*о коњу*) **2.** *фиг. разг.* разуздати се, распустити се

разну́здыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* разуздавати (*коња*)

разну́здыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* разуздавати се (*о коњу*) **2.** *фиг. разг.* разуздавати се, распуштати се

ра́зн||ый, -ая, -ое 1. различит, разноврстан, разнолик; **в ~ых места́х** на различитим местима; **в ~ое вре́мя** у различито време; **~ого ро́да това́ры** разноврсна роба **2.** разни, други; **идти́ по ~ым сторона́м у́лицы** ићи разним странама улице **3. ра́зн|ое, -ого** *с* разно, разне ствари; **о нём говоря́т ~ое** о њему говоре свашта

разню́ха||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* **1.** нањушити, распознати по мирису **2.** *фиг. нар.* пронушити, нањушити

разню́хива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** њушити, распознавати по мирису **2.** *фиг. нар.* њушкати; уходити

разн||я́ть, -иму́, -и́мешь, -и́мут; -я́тый *сврш.* **1.** раздвојити, раставити **2.** *фиг. разг.* раздвојити; растерати, растурити; **~ драчуно́в** растерати кавгаџије

разоби́||деть, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш. разг.* јако увредити

разоби́||деться, -жусь, -дишься, -дятся *сврш. разг.* јако се увредити

разоблача́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого цркв.* скидати (*свештеничко рухо*) **2.** *кого разг.* разголићавати, скидати **3.** *кого, что фиг.* раскринкавати, демаскирати, изобличавати

разоблача́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *цркв.* свлачити (*свештеничко рухо*) **2.** разголићавати се, свлачити се

разоблаче́ни||е, -я *с* раскринкавање, демаскирање, изобличавање; **~ обма́на** откривање преваре

разоблачи́тел||ь, -я *м* раскринкавач, изобличитељ

разоблачи́тельн||ый, -ая, -ое раскринкавајући, изобличавајући; **~ые докуме́нты** изобличавајући документи

разоблач||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* **1.** *кого цркв.* скинути (*свештеничко рухо*) **2.** *кого разг.* разголитити, свући, скинути **3.** *кого, что фиг.* раскринкати, демаскирати, изобличити

разоблач||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш.* **1.** *цркв.* свући (*црквено рухо*) **2.** разголитити се, скинути се

раз||обра́ть, -беру́, -берёшь, -беру́т; *прошл.* **-обра́л, -обрала́, -обра́ло; -о́бранный** *сврш.* **1.** *что* раставити, расклопити, демонтирати; **~ мото́р** расклопити мотор **2.** *что* разграбити, разнети; **~ весь това́р** разграбити сву робу **3.** *что* средити, довести у ред; **~ бума́ги** средити папире **4.** *что фиг.* анализирати; претрести, разјаснити; **~ предложе́ние** анализирати реченицу; **~ вопро́с** разјаснити питање **5.** *что фиг.* разумети, схватити; разабрати, распознати; **я не могу́ ~ э́тот по́черк** не могу да разаберем овај рукопис **6.** *само 3. л. кого фиг. разг.* обузети, спопасти; **его́ ~обра́л смех** обузео га је смех

раз||обра́ться, -беру́сь, -берёшься, -беру́тся *сврш.* **1.** средити, довести у ред (*ствари*) **2.** *в ком, чём* схватити, разабрати *шта*

разобща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* раздвајати, растављати

разобще́ни||е, -я *с* раздвајање, растављање

разобщённост||ь, -и *ж* раздвојеност; изолованост

разобщё||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно раздвојен; изолован

разобщ||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* раздвојити, раставити

ра́зов||ый, -ая, -ое једнократан, за једанпут; **~ про́пуск** једнократна пропусница

раз||огна́ть, -гоню́, -го́нишь, -го́нят; *прошл.* **-огна́л, -огнала́, -огна́ло; -о́гнанный** *сврш.* **1.** *кого, что* растерати; разјурити; **ве́тер ~огна́л ту́чи** ветар је растерао облаке **2.** *что* дати залет *чему*, повећати брзину *чега;* **~ маши́ну** повећати брзину аута **3.** *что фиг.* разбити, растерати; **~ тоску́** разбити тугу **4.** *что фиг. разг.* растегнути, развући (*чланак итд.*)

раз||огна́ться, -гоню́сь, -го́нишься, -го́нятся; *прошл.* **-огна́лся, -огнала́сь, -огнало́сь** *и* **-огна́лось** *сврш.* узети залет, затрчати се, појурити; **~ на велосипе́де** појурити на бициклу

разогн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; разо́гнутый *сврш.* исправити, испружити; **~ гвоздь** исправити ексер; **~ спи́ну** исправити се

разогн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* исправити се, испружити се, растегнути се

разогорч||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш. разг.* ражалостити, увредити

разогорч||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш. разг.* ражалостити се, увредити се

разогре́в, -а *м струч.* загревање *с*; **~ мото́ра** загревање мотора

разогрева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* подгревати (*јело*); загревати (*мотор итд.*)

разогрева́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* подгревати се (*о јелу*); загревати се (*о мотору итд.*) **2.** *разг.* загревати се (*о човеку*)

разогре́||ть, -ю, -ешь, -ют; -тый *сврш.* подгрејати (*јело*); загрејати (*мотор итд.*)

разогре́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* **1.** *само 3. л.* подгрејати се (*о јелу*); загрејати се (*о мотору итд.*) **2.** загрејати се (*о човеку*)

разоде́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то дотеран, кицошки обучен

разоде́||ть, -ну, -нешь, -нут; -тый *сврш. разг.* дотерати, кицошки обући

разоде́||ться, -нусь, -нешься, -нутся *сврш. разг.* дотерати се, кицошки се обући ◊ **~ в пух (и прах)** накинђурити се као сеоска млада; кицошки се обући

разодолж||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш. разг.* **1.** *кого чем заст.* задужити, учинити услугу **2.** *кого ирон.* задужити, непријатно изненадити

раз||одра́ть, -деру́, -дерёшь, -деру́т; *прошл.* **-одра́л, -одрала́, -одра́ло; -о́дранный** *сврш. разг.* подерати, поцепати

раз||одра́ться, -дерётся, -деру́тся; *прошл.* **-одра́лся,**

-одрала́сь, -одрало́сь *и* -одра́лось *сврш. разг.* подерати се, поцепати се

разозл||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* разљутити, расрдити

разозл||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* разљутити се, расрдити се

разо||йти́сь, -йду́сь, -йдёшься, -йду́тся; *прошл.* **-шёлся, -шла́сь, -шло́сь** *сврш.* 1. разићи се; **пу́блика ~шла́сь** публика се разишла 2. *само 3. л.* разићи се, растурити се; **ту́чи ~шли́сь** облаци су се разишли 3. *само 3. л.* бити распродан; **всё изда́ние ~шло́сь** цело издање је распродато 4. *само 3. л.* нестати, потрошити се; **де́ньги ~шли́сь** нестало је новца 5. *само 3. л.* растопити се, растворити се; **са́хар ~шёлся в ча́е** шећер се растопио у чају 6. *с кем* мимоићи се; **~ в темноте́** мимоићи се у мраку 7. *с кем* разићи се, растати се; **друзья́ ~шли́сь** пријатељи су се разишли; **~ с му́жем** растати се с мужем 8. *с кем в чём фиг.* разићи се, не сложити се; **~ во взгля́дах** разићи се у погледима 9. *фиг. разг.* убрзати се; појачати се (*о киши итд.*) 10. *фиг. разг.* занети се; узбудити се

ра́зом *разг.* 1. истовремено, истодобно; **все ~** сви истовремено 2. одједном, одједанпут; **прочёсть всё ~** прочитати све одједном 3. одмах, сместа; **~ поко́нчить** *с чем* сместа завршити *с чим*

разомкн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; разо́мкнутый *сврш.* 1. раставити, размакнути; искључити; **~ ряды́** размакнути редове 2. отворити (*усне, капке*)

разомкн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* 1. раставити се, размакнути се 2. отворити се (*о уснама, о капцима*)

разомле́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* клонути, малаксати

разонра́в||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* престати се свиђати

разопрева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *само 3. л.* бубрити, размекшавати 2. *фиг. нар.* малаксавати (*од силне врућине*); презнојавати се

разопре́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. *само 3. л.* набубрити, размекшати 2. *фиг. нар.* малаксати (*од силне врућине*); окупати се у зноју

разор||а́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш. разг.* развикати се, разгаламити се, издерати се

разорв||а́ть, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло; разо́рванный** *сврш.* 1. поцепати, покидати; **~ на куски́** поцепати на комаде 2. *безл.* разнети експолозијом; **котёл ~а́ло** котао је експлодирао 3. *фиг.* раскинути, прекинути; **~ дипломати́ческие отноше́ния** прекинути дипломатске односе

разорв||а́ться, -ётся, -у́тся; *прошл.* **-а́лся, -ала́сь, -ало́сь** *и* **-а́лось** *сврш.* 1. поцепати се 2. експлодирати; **снаря́д ~а́лся** граната је експлодирала 3. *фиг.* раскинути се, прекинути се (*о дипломатским односима итд.*) ◊ **хоть ~и́сь** *разг.* па да се растргнем; **не ~ же мне** *разг.* не могу да се растргнем

разоре́ни||е, -я *с* 1. разарање, пустошење; пљачкање 2. пропадање, осиромашење

разори́тел||ь, -я *м* разарач, рушилац

разори́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно разоран, убитачан

разор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. разорити, опустошити 2. упропастити, довести до сиромаштва

разор||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* пропасти, осиромашити

разоружа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* разоружавати

разоружа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* разоружавати се

разоруже́ни||е, -я *с* разоружавање; **по́лное ~** потпуно разоружавање; **части́чное ~** делимично разоружавање; **коми́ссия по ~ю** комисија за разоружање

разоруж||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* разоружати; **~ проти́вника** разоружати противника

разоруж||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш.* разоружати се

разоря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. разарати, пустошити 2. упропашћивати, доводити до сиромаштва

разоря́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. пропадати, сиромашити 2. *нар.* грдити, свађати се

раз||осла́ть, -ошлю́, -ошлёшь, -ошлю́т; -о́сланный *сврш.* разаслати; послати, отпремити (*много, на више места*)

разосп||а́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. разг.* чврсто заспати; дуго спавати

разостла́ть, расстелю́, расстéлешь, расстéлют *сврш.* разастрети, застрти, прострти; **~ ска́терть на столе́** застрти сто чаршавом; **~ ковёр на полу́** прострти ћилим на под

разостла́ться, расстéлется, расстéлются *сврш.* распрострети се; **тума́н разостла́лся по земле́** магла се распрострла по земљи

разоткрове́нничa||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* упустити се у сувише отворене разговоре (*с неким*)

разо́ха||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* почети гласно јадиковати, кукати

разохо́||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш. разг.* *кого* побудити жељу, вољу *код кога* (*за нечим*)

разохо́||титься, -чусь, -тишься, -тятся *сврш. разг.* добити жељу, вољу (*за нешто*)

разочарова́ни||е, -я *с* разочарење; **испыта́ть ~** доживети разочарење

разочаро́ванно *прил.* разочарано

разочаро́ванност||ь, -и *ж* разочараност

разочаро́ва||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно разочаран

разочар||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* разочарати

разочар||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш.* *в ком, чём* разочарати се

разочаро́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* разочаравати

разочаро́выва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* *в ком, чём* разочаравати се

разраба́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. обрађивати, култивисати (*земљу*) 2. разрађивати, припремати (*план итд.*); проучавати (*питање*) 3. *руд.* вадити, копати, експлоатисати (*рудник*)

разрабо́та||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. обрадити, култивисати (*земљу*) 2. разрадити, припремити; проучити; **~ план** разрадити план; **~ вопро́с** проучити питање 3. *руд.* завршити експлоатацију (*рудника*)

разрабо́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. обрада, култивација (*земље*) 2. разрада, припрема (*теме, плана*) 3. *руд.* вађење *с*, експлоатација (*рудника*) 4. *об. мн.* **-ки, -ок** *руд.* коп *м*; **торфяны́е ~ки** тресетиште

разра́внива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* поравњавати, изравњавати

разража́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* избијати, разбешњавати се (*о олуји*) 2. *чем фиг.*

разг.: ~ **смéхом** почињати гласно се смејати; ~ **рéчью** ударати у говоранцију

разра‖зи́ть, -жý, -зи́шь, -зя́т *сврш. заст.* разбити, ударити ◊ **~зи́ меня́ гром** *нар.* нека ме гром убије, бог ме убио

разра‖зи́ться, -жýсь, -зи́шься, -зя́тся *сврш.* 1. *само 3. л.* избити; разбеснети се; ~ **зи́лась грозá** разбеснела се олуја; **~зи́лся скандáл** почео је скандал 2. *чем фиг. разг.*: ~ **рыдáниями** бризнути у плач; ~ **смéхом** праснути у смех; ~ **брáнью** обасути псовкама; ~ **рéчью** ударити у говоранцију

разрастá‖ться, -ется, -ются *несврш.* 1. разрастати се, гранати се 2. *фиг.* ширити се, развијати се

разраст‖и́сь, -ётся, -ýтся *сврш.* 1. разрасти се, разгранати се 2. *фиг.* раширити се, развити се; **гóрод разрóсся** град се раширио

разрев‖éться, -ýсь, -ёшься, -ýтся *сврш. разг.* бризнути у плач, расплакати се

разре‖ди́ть, -жý, -ди́шь, -дя́т; -жённый *сврш.* 1. разредити, проредити; ~ **рассáду** проредити саднице 2. разредити (*гас, ваздух*)

разред‖и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* 1. разредити се, проредити се 2. разредити се (*о магли итд.*)

разрежá‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. разређивати, проређивати 2. разређивати (*гас, ваздух*)

разрежá‖ться, -ется, ются *несврш.* 1. разређивати се, проређивати се 2. разређивати се (*о магли итд.*)

разрежéни‖е, -я *с* 1. разређивање, проређивање 2. разређивање (*гаса, ваздуха*)

разрежённост‖ь, -и *ж* разређеност

разрежённ‖ый, -ая, -ое разређен; ~ **вóздух** разређен ваздух

разрéз, -а *м* 1. резање *с*, разрезивање *с* 2. разрез, зарез; **~ы на рукавáх** разрези на рукавима 3. пресек; **поперéчный, продóльный** ~ попречни, уздужни пресек 4. *руд.* дневни коп ◊ ~ **глаз** облик очију; **в такóм ~е** *разг.* тако, на тај начин; **идти́ в** ~ *с чем* ићи у раскорак *с чим*

разрé‖зать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш.* 1. разрезати, расећи, пресећи; ~ **на чáсти** разрезати на комаде; ~ **хлеб** расећи хлеб 2. *фиг.* пресећи; пробити; ~ **фронт** пробити фронт

разрезá‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. разрезивати, расецати, пресецати 2. *фиг.* пресецати; пробијати (*фронт итд.*)

разрезн‖óй, -áя, -óе 1. за разрезивање, за сечење; ~ **нож** нож за разрезивање (*листова у књизи итд.*) 2. с разрезом (*рукави итд.*)

разрекламир‖овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. разг.* превише рекламирати, расхвалити рекламом

разрешá‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кому что и с инф.* дозвољавати, допуштати; одобравати 2. *что* решавати (*задатак, проблем*) 3. *что* решавати, размрсивати (*спор*), отклањати (*сумњу*)

разрешá‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* решавати се, бити решаван 2. *само 3. л. чем* завршавати се 3. *кем заст.* рађати *кога*

разрешéни‖е, -я *с* дозвола *ж*, одобрење; **дать, получи́ть** ~ *на что* дати, добити одобрење (дозволу) *за шта* ◊ **с вáшего ~я** ако дозволите

разреши́‖мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо разрешив, решив, који се може решити

разреш‖и́ть, -ý, -и́шь, -áт; -ённый *сврш.* 1. *кому что и с инф.* дозволити, допустити; одобрити; ~ **поéздку** дозволити путовање; ~ **кни́гу к печáти** одобрити штампање књиге 2. *что* решити; ~ **проблéму** решити проблем 3. *что* решити, размрсити; отклонити; ~ **сомнéния** отклонити сумњу; ~ **затруднéния** савладати тешкоће ◊ **~и́те войти́?** могу ли да уђем?; **~и́те обрати́ться** *војн.* дозволите да се обратим; **~и́те доложи́ть** *војн.* дозволите да рапортирам

разреш‖и́ться, -ýсь, -и́шься, -áтся *сврш.* 1. *само 3. л.* решити се, бити решен; **вопрóс ~и́лся** питање је решено 2. *само 3. л. чем* завршити се; **недоразумéния ~и́лись скандáлом** неспоразуми су се завршили скандалом 3. *кем заст.* родити *кога*, породити се; ~ **мáльчиком** родити сина ◊ ~ **от брéмени** *заст.* породити се

разрис‖овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш.* исцртати, ишарати; обојити

разрисóвк‖а, -и *ж* цртање *с*, шарање *с*; бојење *с*

разрисóвыва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* исцртавати, шарати; бојити

разровня́‖ть, -ю, -ешь, -ют; разрóвненный *несврш.* поравнавати, изравнавати

разро‖ди́ться, -жýсь, -ди́шься, -дя́тся *сврш. разг.* породити се

разрóзненност‖ь, -и *ж* неповезаност, неусклађеност; ~ **уси́лий** неусклађеност напора

разрóзне‖нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. неповезан, неусклађен, неуједначен 2. распарен, непотпун; ~ **комплéкт газéты** непотпуни комплет листа; ~ **серви́з** распарени сервиз

разрóзнива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* распаривати

разрóзнива‖ться, -ется, -ются *несврш.* распаривати се

разрóзн‖ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* распарити

разрóзн‖иться, -ится, -ятся *сврш.* распарити се

разрубá‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* расецати, цепати

разр‖уби́ть, -ублю́, -ýбишь, -ýбят; -ýбленный *сврш.* расећи, расцепити; ~ **на чáсти** раскомадати ◊ ~ **гóрдиев ýзел** пресећи гордијев чвор

разругá‖ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* изгрдити, искритиковати

разругá‖ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. с кем разг.* посвађати се, завадити се

разрумя́нива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* руменити, изазивати руменило (*на лицу итд.*)

разрумя́нива‖ться, -ется, -ются *несврш.* руменити се, црвенети (*о лицу итд.*)

разрумя́н‖ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* заруменити, зацрвенити; **морóз ~ил щёки** образи су постали румени од мраза

разрумя́н‖иться, -ится, -ятся *сврш.* заруменити се, зацрвенети се; **лицó ~илось от хóлода** лице се заруменило од хладноће

разрýх‖а, -и *ж* расуло *с*, растројство *с*, распад *м*

разрушá‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. рушити, разрушавати, разарати 2. *фиг.* ломити, уништавати, упропашћивати 3. *фиг.* рушити, осујећивати (*планове итд.*)

разрушá‖ться, -ется, -ются *несврш.* 1. рушити се, разваљивати се 2. *фиг.* ломити се, реметити се, упропашћивати се

разрушéни‖е, -я *с* рушење, разарање; **произвести́ ~я** порушити

разруши́тел‖ь, -я *м* рушилац, разарач

разруши́тел‖ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. рушилачки, разарачки, разоран; **~ьная си́ла** разорна снага 2. погубан, штетан, деструктиван; **~ьное влия́ние** погубан утицај

разру́ш||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* 1. порушити, срушити, разрушити, разорити; ~ **до основа́ния** срушити до темеља; ~ **дом** срушити кућу 2. *фиг.* сломити, уништити, упропастити; ~ **эконо́мику** разорити привреду; ~ **здоро́вье** упропастити здравље 3. *фиг.* срушити; осујетити; ~ **пла́ны** осујетити планове

разру́ш||иться, -ится, -атся *сврш.* 1. срушити се, развалити се 2. *фиг.* сломити се, пореметити се, упропастити се

разры́в, -а *м* 1. напрслина *ж*, расцеп, прекид; **найти́ ~ про́вода** наћи место прекида кабела 2. *фиг.* прекид, раскид; ~ **дипломати́ческих отноше́ний** прекид дипломатских односа 3. експлозија *ж*; ~ **снаря́да** експлозија гранате 4. *фиг.* несклад, раскорак; ~ **ме́жду тео́рией и пра́ктикой** несклад између теорије и праксе ◇ ~ **се́рдца** срчани удар

разрыва́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. цепати, кидати 2. *безл.* разносити експлозијом 3. *фиг.* раскидати, прекидати (*дипломатске односе итд.*)

разрыва́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. разривати, раскопавати 2. *фиг. разг.* претурати, разбацивати

разрыва́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. цепати се 2. експлодирати 3. раскидати се, прекидати се (*о дипломатским односима итд.*)

разрывн||о́й, -а́я, -о́е разоран, експлозиван; **~а́я пу́ля** разорни (распрскавајући) метак

разр||ы́ть, -о́ю, -о́ешь, -о́ют; -ы́тый *сврш.* 1. разрити, раскопати 2. *фиг. разг.* испретурати, разбацати

разрыхл||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* разрахлити, опрашити, растрести (*земљу*)

разрыхля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* рахлити, прашити, растресати (*земљу*)

разря́д [1], **-а** *м* 1. класа *ж*, категорија *ж*, група *ж* 2. класа *ж*, степен (*квалификације*) 3. *спорт.* категорија *ж*

разря́д [2], **-а** *м* пражњење *с* (*батерије, пушке*)

разр||яди́ть [1], **-яжу́, -я́дишь, -я́дят; -я́женный** *сврш.* *кого разг.* накинђурити

разр||яди́ть [2], **-яжу́, -я́дишь, -я́дят; -я́женный** и **-яжённый** *сврш.* *что* 1. испразнити; испалити; ~ **аккумуля́тор** испразнити акумулатор; ~ **ружьё** испалити из пушке 2. *фиг.* смањити, ослабити; ~ **напряже́ние** смањити напетост 3. *штамп.* проредити, спационирати

разр||яди́ться [1], **-яжу́сь, -я́дишься, -я́дятся** *сврш.* *разг.* накинђурити се

разр||яди́ться [2], **-я́дится, -я́дятся** *сврш.* 1. испразнити се (*о акумулатору*); бити испаљен (*о метку*) 2. *фиг.* смањити се, ослабити (*о напетости итд.*)

разря́дк||а, -и *ж* 1. пражњење *с* 2. *штамп.* размак *м*, проред *м* 3. *фиг.* попуштање *с*, смањивање *с*; ~ **междунаро́дной напряжённости** попуштање међународне затегнутости, детант

разря́дник [1], **-а** *м ел.* одводник; **искрово́й ~** искриште

разря́дник [2], **-а** *м спорт.* спортист(а) одређене категорије (*прве, друге итд.*)

разря́дн||ый, -ая, -ое *спорт.* који се односи на категорију, категоријски; **~ая но́рма** норма за категорију

разряжа́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* *кого разг.* кинђурити

разряжа́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* *что* 1. празнити (*акумулатор*); испаљивати (*метак*) 2. *фиг.* смањивати, ослабљивати (*напетост*) 3. *штамп.* проређивати, спационирати

разряжа́||ться [1], **-юсь, -ешься, -ются** *несврш.* *разг.* кинђурити се

разряжа́||ться [2], **-ется, -ются** *несврш.* 1. бивати испражњен (*о акумулатору*); бивати испаљен (*о метку*) 2. *фиг.* смањивати се, ослабљивати се (*о напетости итд.*)

разубе||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -ждённый *сврш.* *кого в чём* разуверити *кога у шта*, одвратити, одговорити *кога од чега*

разубе||ди́ться, -жу́сь, -ди́шься, -дя́тся *сврш.* *в чём* разуверити се *у шта*, променити мишљење *о чему*

разубежда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* *кого в чём* разуверавати *кога у шта*, одвраћати, одговарати *кога од чега*

разубежда́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* *в чём* разуверавати се *у шта*, мењати мишљење *о чему*

разува́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* изувати

разува́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* изувати се

разуве́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* *кого в чём* разуверити *кога у шта*

разуве́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* *в чём* разуверити се *у шта*

разуверя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* *кого в чём* разуверавати *кога у шта*

разуверя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* *в чём* разуверавати се *у шта*

разузна||ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* *что о ком, чём разг.* распитивати се *за кога, шта*, обавештавати се *о коме, чему*

разузна́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* *что о ком, чём разг.* распитати се *за кога, шта*, обавестити се *о коме, чему*

разукра́||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* *разг.* искитити, украсити

разукра́||ситься, -шусь, -сишься, -сятся *сврш.* *разг.* искитити се, украсити се

разукра́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* *разг.* китити, украшавати

разукра́шива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* *разг.* китити се, украшавати се

разукрупн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* *разг.* распарчати, уситнити

разукрупня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* *разг.* распарчавати, уситњавати

ра́зум, -а *м* разум ◇ **у него́ ум за ~ зашёл** *разг.* он је сасвим поблесавио (*од сувишног замарања итд.*)

разуме́ни||е, -я *с* 1. *разг. заст.* поимање, схватање, разумевање 2. *књиш.* схватање, мишљење; **по моему́ ~ю** по мом мишљењу

разуме́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *заст.* поимати, схватати, разумети 2. *књиш.* подразумевати; **что он ~ет под э́тим?** шта он под тим подразумева?

разуме́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. *под чем* подразумевати се; **под э́тим выраже́нием ~ сле́дующее...** под овим изразом се подразумева следеће... 2. **разуме́ется** *уметн. р.* разуме се, наравно, нема сумње; **~, он придёт** разуме се да ће доћи ◇ **само́ собо́й ~ется** само по себи се разуме

разу́мник, -а *м разг.* паметна главица (*о детету*)

разу́мно *прил.* разумно, паметно

разу́м||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. разуман; **~ное существо́** разумно биће 2. разборит, паметан, разуман; **он ю́ноша ~** он је разборит момак 3. разуман, разложан, смотрен; ~ **посту́пок** разуман поступак

разу́||ть, -ю, -ешь, -ют; -тый *сврш.* изути ◇ **~й глаза́!** *нар.* отвори очи!

разу́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* изути се

разухáбис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *нар.* распојасан, обестан

разу́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* учити, увежбавати; **~ роль** учити улогу

разу́чива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с инф.* одучавати се, одвикавати се

раз||учи́ть, -учу́, -у́чишь, -у́чат; -у́ченный *сврш.* научити, увежбати; **~ роль** научити улогу

раз||учи́ться, -учу́сь, -у́чишься, -у́чатся *сврш. с инф.* одучити се, одвићи се; **он почти́ ~учи́лся говори́ть по-ру́сски** скоро је заборавио да говори руски

разъедá||ть, -ет, -ют *несврш.* разједати, нагризати (*о киселини итд.*)

разъединéни||е, -я *с* **1.** разједињавање **2.** *струч.* прекид *м*

разъедин||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* **1.** раздвојити, разјединити **2.** *струч.* прекинути; **нас ~и́ли** прекинули су нам разговор (*преко телефона*)

разъедин||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* **1.** раздвојити се, разјединити се **2.** *само 3. л. струч.* прекинути се

разъединя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** раздвајати, разједињавати **2.** *струч.* прекидати

разъединя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** раздвајати се, разједињавати се **2.** *само 3. л. струч.* прекидати се

разъéзд, -а *м* **1.** разилазак, разилажење *с*; **~ гостéй** разилазак гостију **2.** *мн.* **-ы, -ов** путовања *мн. с*; **он всё врéмя в ~ах** он је све време на путовањима **3.** *војн.* коњичка патрола **4.** *жел.* споредни колосек (*за укрштање возова*)

разъéз||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш. разг.* искварити, разровити (*пут возилима*)

разъездн||óй, -áя, -óе 1. путујући **2.** путни, за пут; **~ы́е дéньги** путни трошак **3.** *жел.* споредни, скретнички; **~ путь** споредни колосек, раскрсница

разъезжá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* путовати; **~ по делáм слу́жбы** путовати пословно

разъезжá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* разилазити се **2.** *с кем разг.* разилазити се, растављати се **3.** мимоилазити се; **~ на у́зкой дорóге** мимоилазити се на уском путу **4.** *само 3. л. разг.* распадати се (*о одећи, обући*)

разъéзжива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* кварити, ровати (*пут возилима*)

разъёмн||ый, -ая, -ое *тех.* растављив, расклопљив; **~ые констру́кции** расклопљиве конструкције

разъé||сть, -ст, -дя́т *сврш.* разјести, нагристи (*о киселини итд.*)

разъ||éхаться, -éдусь, -éдешься, -éдутся *сврш.* **1.** *само 3. л.* разићи се **2.** *с кем разг.* разићи се, раставити се **3.** мимоићи се **4.** *само 3. л. разг.* распасти се (*о одећи, обући*)

разъярённ||ый, -ая, -ое разјарен, бесан

разъяр||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* разјарити, разбеснети

разъяр||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* разјарити се, разбеснети се

разъяря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* разјаривати, разбешњавати

разъяря́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* разјаривати се, разбешњавати се

разъяснéни||е, -я *с* разјашњење, објашњење; тумачење; **официáльное ~** званично тумачење

разъясни́тельн||ый, -ая, -ое који служи за објашњење, за тумачење; **~ая рабóта среди́ населéния** агитаторски рад у народу

разъя́сн||ить, -ит *безл. сврш. разг.* разведрити се, изведрити се; **к полу́дню ~ило** око подне се изведрило

разъясн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* разјаснити, објаснити, растумачити

разъя́сн||иться, -ится *безл. сврш. разг.* разведрити се, изведрити се; пролепшати се (*о времену*)

разъясн||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* разјаснити се; **дéло ~и́лось** ствар се разјаснила

разъясня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* разјашњавати, објашњавати, тумачити

разъясня́||ться, -ется, -ются *несврш.* разјашњавати се

разыгрá||ть, -ю, -ешь, -ют; разы́гранный *сврш.* **1.** *что* одиграти; **~ роль** одиграти улогу **2.** *что* извући; **~ в лотерéю** извући на лутрији **3.** *кого, что фиг.* направити се, изиграти; **~ простачкá** направити се будала **4.** *что спорт.* одиграти; **~ пáртию в шáхматы** одиграти партију шаха **5.** *кого разг.* нашалити се *с ким*

разыгрá||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* **1.** разиграти се; **дéти ~лись** деца су се разиграла **2.** занети се свирањем **3.** *само 3. л. фиг.* разбеснети се; распалити се; **бу́ря ~лась** бура се разбеснела; **стрáсти ~лись** страсти су се распалиле **4.** *само 3. л. фиг.* одиграти се, десити се; **~лся скандáл** избио је скандал

разы́грыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* играти, тумачити (*улогу*) **2.** *что* извлачити (*на лутрији*) **3.** *кого, что фиг.* представљати, изигравати **4.** *что спорт.* играти; **~ пéрвенство по футбóлу** играти првенство у фудбалу **5.** *кого разг.* збијати шале *с ким*

разы́грыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** разигравати се (*о деци*) **2.** заносити се свирањем **3.** *само 3. л. фиг.* разбешњавати се (*о бури*); распаљивати се (*о страстима*) **4.** *само 3. л. фиг.* одигравати се, дешавати се (*о скандалу итд.*)

раз||ыскáть, -ыщу́, -ы́щешь, -ы́щут; -ы́сканный *сврш.* пронаћи; **~ пропáвших** пронаћи нестале

разы́скива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** тражити **2.** налазити

рай, рáя *м, лок.* **о рáе, в раю́** рај ◇ **земнóй ~** рај на земљи

райисполкóм, -а *м* (**райóнный исполни́тельный комитéт**) рејонски извршни одбор

райкóм, -а *м* (**райóнный комитéт**) рејонски комитет; **~ пáртии** рејонски комитет партије; **~ комсомóла** рејонски комитет комсомола

райóн, -а *м* **1.** рејон, подручје *с*, област *ж*; **у́гольный ~** област богата угљем; **промы́шленный ~** индустријски рејон; **~ бóя** подручје битке **2.** рејон, градска четврт; **заводскóй ~** фабрички рејон **3.** рејон (*административно-територијална јединица*)

райони́ровани||е, -я *с* рејонизација *ж*, подела *ж* на рејоне

райони́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* рејонирати, поделити/делити на рејоне

райóнн||ый, -ая, -ое рејонски; **~ центр** рејонски центар

районó *непром. м* (**райóнный отдéл нарóдного образовáния**) рејонски одсек за васпитање и образовање

рáйск||ий, -ая, -ое 1. *рел.* рајски **2.** *фиг.* рајски, диван; **~ая жизнь** рајски живот

райсовéт, -а *м* (**райóнный совéт**) рејонски (окружни) совјет

райце́нтр, -а *м* (**райо́нный центр**) рејонски центар

рак [1], **-а** *м* 1. *зоол.* рак 2. **Рак** *астр.* Рак ◇ **кра́сный как ~** црвен као рак; **покрасне́ть как ~** поцрвенети као рак; **когда́ ~ сви́стнет** *разг.* кад на врби роди грожђе, на куково лето; **я тебе́ покажу́, где ~и зиму́ют!** *разг.* научићу те памети!

рак [2], **-а** *м мед.* рак, карцином, канцер; **~ желу́дка** рак желуца

раке́т||а, -ы *ж* ракета; **косми́ческая ~** космичка ракета; **крыла́тая ~** крстарећа ракета; **~ сре́дней да́льности** ракета средњег домета; **~-носи́тель** ракета-носач

раке́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *спорт.* рекет *м*; **те́ннисная ~** рекет за тенис

раке́тниц||а, -ы *ж* сигнални пиштољ (*за испаљивање сигналних ракета*)

раке́тно-я́дерн||ый, -ая, -ое ракетно-нуклеарни

раке́тн||ый, -ая, -ое ракетни; **~ое ору́жие** ракетно оружје; **~ая устано́вка** ракетни уређај

ракетодро́м, -а *м* ракетодром

ракетоно́с||ец, -ца *м* носач ракета (*брод, авион*)

ракетострое́ни||е, -я *с* производња *ж* ракета

раке́точн||ый, -ая, -ое рекетни, који се односи на рекет; **~ая се́тка** мрежа рекета

раке́тчик, -а *м* 1. сигнализатор ракетама 2. *разг.* припадник ракетних јединица

раки́т||а, -ы *ж* ракита

раки́тник, -а *м* ракитњак, ракитово жбуње, врбак

раки́тов||ый, -ая, -ое ракитов, од раките

ра́ковин||а, -ы *ж* 1. шкољка, љуштура; **~ ули́тки** шкољка пужа 2. сливник *м*; **ку́хонная ~** судопера 3. *струч.* шупљина, лункер *м* ◇ **ушна́я ~** *анат.* ушна шкољка

ра́ков||ый [1], **-ая, -ое** раков, од рака; **~ суп** супа од ракова

ра́ков||ый [2], **-ая, -ое** *мед.* канцерозан; **~ая о́пухоль** канцерозни тумор

ракообра́зн||ые, -ых *мн.* (*јд.* **ракообра́зн|ое, -ого** *с*) љускари *мн. м*

ра́курс, -а *м* ракурс

раку́шечник, -а *м*, **раку́шник, -а** *м геол.* шкољчани кречњак

раку́шечн||ый, -ая, -ое од шкољака, од љуштура

раку́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** шкољка, шкољкица

ра́лли *непром. с спорт.* рели *м*

ра́м||а, -ы *ж* 1. рам *м*, оквир *м*; **вста́вить в ~у** урамити; **око́нная ~** прозорски оквир; **дверна́я ~** рагастов 2. прозорски оквир (*заједно са стаклом*); **двойны́е ~ы** дупли прозори 3. *тех.* рам *м*; **~ шасси́** рам шасије; **велосипе́дная ~** рам бицикла

ра́м||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. рам *м*, оквир *м*; **тра́урная ~** црни оквир 2. *мн.* **-ки, -ок** границе *мн. ж*, мера *ж*; **в ~ках зако́на** у границама закона; **в ~ках э́того соглаше́ния** у оквиру тог договора; **вы́йти за ~ки** *чего* прећи границе *чега*, превршити меру *чега*; **держа́ться в ~ках прили́чия** понашати се пристојно

ра́мочн||ый, -ая, -ое оквирни, за оквир, за рам

ра́мп||а, -ы *ж поз.* рампа

ра́н||а, -ы 1. *ж* рана, озледа; **огнестре́льная ~** рана од ватреног оружја; **ко́лотая ~** рана од убода; **ножева́я ~** рана од ножа; **~ от уку́са** рана од уједа; **перевяза́ть ~у** превити рану; **~ зажила́** рана се зацелила 2. *фиг.* рана; **душе́вная ~** душевна рана; **разбереди́ть ~у** повредити рану

ранг, -а *м* 1. ранг, класа *ж* 2. ранг, чин; **капита́н пе́рвого ~а** капетан бојног брода; **капита́н второ́го ~а** капетан фрегате; **капита́н тре́тьего ~а** капетан корвете

рангоу́т, -а *м пом.* снаст *ж* брода (*јарболи, једра и ужарија*)

рандеву́ *непром. с разг.* рандеву *м*

ра́нее *прил.* пре, раније

ране́ни||е, -я *с* 1. рањавање, озлеђивање 2. рана *ж*, озледа *ж*; **лёгкое, тяжёлое ~** лака, тешка озледа; **получи́ть ~** задобити рану

ра́нен||ый, -ая, -ое 1. рањен, озлеђен; **~ солда́т** рањени војник 2. **ра́нен|ый, -ого** *м* рањеник; **эвакуа́ция ~ых** евакуација рањеника

ране́т, -а *м* ренета *ж* (*врста јабуке*)

ра́н||ец, -ца *м* ранац, торба *ж*; **похо́дный ~** маршевни ранац; **шко́льный ~** ђачка торба (*која се носи на леђима*)

ранжи́р, -а *м заст.*: **расста́вить по ~у** *војн.* постројити по висини; **подвести́ под оди́н ~** *шаљ.* изједначити

рани́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо рањив, претерано осетљив

ра́н||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. и несврш. кого* 1. ранити/рањавати; **его́ ~ило в го́лову** *безл.* био је рањен у главу 2. *фиг.* ранити/рањавати *кога*, задати/задавати бол *коме*

ра́нн||ий, -яя, -ее 1. рани; **~им у́тром** рано ујутро; **~ей весно́й** у рано пролеће; **с ~его де́тства** од раног детињства 2. рани, први; **~ие фру́кты** рано воће; **~яя капу́ста** први купус; **~ие сорта́ я́блок** јабуке рановаче 3. превремен, преран; **~яя смерть** прерана смрт ◇ **~яя пта́шка** ранораниалц

ра́но, *комп.* **ра́ньше** *прил.* 1. рано; **~ ве́чером** предвече; **~ у́тром** рано ујутро 2. рано, од детињства; **он ~ научи́лся чита́ть** рано је научио да чита 3. рано, прерано; **весна́ наступи́ла ~** прерано је почело пролеће 4. *у функц. предик.* рано је; **обе́дать ещё ~** за ручак је још рано ◇ **~ и́ли по́здно** раније или касније

рант, -а *м* руб, обод (*на ципелама*)

рантов||о́й, -а́я, -о́е са рубом, са ободом; **~а́я о́бувь** обућа са рубом

рантье́ *непром. м* рентијер

ран||ь, -и *ж разг.* рано ујутро; **в таку́ю ~!** тако рано!

ра́ньше 1. *комп. од* **ра́но** раније 2. *прил.* пре, раније; **~ всех** пре свију; **я верну́сь не ~ обе́да** нећу се вратити пре ручка; **как мо́жно ~** што је могуће пре 3. *прил.* најпре, прво; **~ вы́слушай, а пото́м говори́** најпре саслушај а онда говори 4. *прил.* раније, пре, некада; **~ здесь была́ пусты́ня** пре је овде била пустиња ◇ **~ вре́мени** превремено

рапи́р||а, -ы *ж* рапир *м*

ра́порт, -а *м* 1. рапорт; **пода́ть ~** рапортирати 2. извештај, саопштење *с*

рапорти́ч||ка, -и *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* извештај *м*; **ка́ссовая ~** благајнички извештај

рапорт||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш. и несврш.* 1. рапортирати; **~ команди́ру полка́** рапортирати команданту пука 2. известити/извештавати; саопштити/саопштавати; **~ о досро́чном выполне́нии пла́на** извештавати о извршењу плана пре рока

рапс, -а *м бот.* уљана репица

ра́псов||ый, -ая, -ое од уљане репице; **~ое ма́сло** уље од уљане репице

рапсо́ди||я, -и *ж муз.* рапсодија

рарите́т, -а *м књиш.* раритет

ра́с‖а, -ы *ж* раса

раси́зм, -а *м* расизам

раси́ст, -а *м* расист(а)

раси́стск‖ий, -ая, -ое расистички

раскабал‖и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* ослободити, избавити из ропства

раскабал‖и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* ослободити се, избавити се из ропства

раскабаля́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* ослобађати, избављати из ропства

раскабаля́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* ослобађати се, избављати се из ропства

раска́ива‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. в чём и без обј.* кајати се *због чега*

раскалённ‖ый, -ая, -ое усијан, ужарен; **~ое желе́зо** усијано гвожђе; **~ песо́к** врућ песак

раскал‖и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* усијати, ужарити; **~ докрасна́** црвено усијати; **~ добела́** ужарити до белог усијања

раскал‖и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* усијати се, ужарити се; **утю́г ~и́лся** пегла се усијала

разка́лыва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** цепати; разбијати **2.** *фиг.* цепати, раздвајати

раска́лыва‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* расцепљивати се; разбијати се **2.** *само 3. л. фиг.* цепати се, раздвајати се **3.** *фиг. нар.* признавати, попуштати (*на саслушању*)

раскаля́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* усијавати, жарити

раскаля́‖ться, -ется, -ются *несврш.* усијавати се, жарити се

раскапри́знича‖ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* изјогунити се

раска́пыва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** раскопавати, откопавати **2.** *фиг. разг.* проналазити, ископавати

раска́рка‖ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* разграктати се; **воро́на ~лась** врана се разграктала

раска́рмлива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* товити, гојити

раскасси́р‖овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. војн.* распустити, расформирати, ликвидирати; **~ полк** расформирати пук

раска́т, -а *м* **1.** размотавање *с*, одмотавање *с* **2.** тутњава *ж*; **~ гро́ма** грмљавина **3.** *мн.* **-ы, -ов** прасак *м*; **оруди́йные ~ы** прасак топова; **~ы сме́ха** прасак смеха **4.** залет, убрзање *с*

раската́‖ть, -ю, -ешь, -ют; раска́танный *сврш.* **1.** одмотати; одвити, распрострти; **~ ковёр** распрострти тепих **2.** изрољати; растањити, развити; **~ бельё** изрољати рубље; **~ те́сто** развити тесто

раската́‖ться, -ется, -ются *сврш.* **1.** одмотати се, размотати се **2.** изрољати се (*о рубљу*); растањити се, развити се (*о тесту*)

раска́тис‖тый, -тая, -тое; -т, -та, -то бучан, грохотан, који се разлеже; **~ смех** грохотан смех

раск‖ати́ть, -ачу́, -а́тишь, -а́тят; -а́ченный *сврш.* **1.** дати замах, залет; **~ колесо́** завртети точак **2.** раскотрљати; **~ бо́чки** раскотрљати бурад

раск‖ати́ться, -ачу́сь, -а́тишься, -а́тятся *сврш.* **1.** добити замах, залет; **~ на са́нках с горы́** сјурити на санкама низ брдо **2.** *само 3. л.* откотрљати се (*на разне стране*); **мячи́ ~ати́лись** лопте су се откотрљале **3.** *само 3. л.* разлећи се, разлегнути се, одјекнути; **э́хо ~ати́лось в гора́х** ехо је одјекнуо у брдима

раска́тыва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** одмотавати; одвијати, распростирати **2.** изрољавати (*рубље*); растањивати (*тесто*), развијати **3.** давати замах, залет **4.** *разг.* возикати се

раска́тыва‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* одмотавати се, размотавати се **2.** *само 3. л.* изрољавати се (*о рубљу*); развијати се (*о тесту*) **3.** добијати замах, залет **4.** *само 3. л.* котрљати се (*на разне стране*) **5.** *само 3. л.* разлегати се, одјекивати

раскача́‖ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** заљуљати, зањихати; **~ каче́ли** заљуљати љуљашку **2.** расклимати; **~ зуб** расклимати зуб **3.** *кого на что фиг. разг.* раздрмати, покренути

раскача́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* **1.** заљуљати се, зањихати се; **ма́ятник ~лся** клатно се зањихало **2.** *само 3. л.* расклимати се **3.** *фиг. разг.* раздрмати се, покренути се; **наконе́ц-то ты ~лся** коначно си се раздрмао

раска́чива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** љуљати, њихати **2.** расклимавати **3.** *кого на что фиг. разг.* раздрмавати, покретати **4.** *разг.* клатити, климати; **~ нога́ми** клатити ногама

раска́чива‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** љуљати се, њихати се **2.** *само 3. л.* расклимавати се **3.** *фиг. разг.* раздрмавати се, покретати се **4.** *разг.* клатити се, климати се

раска́чк‖а, -и *ж разг.* **1.** клаћење *с*, љуљање *с* **2.** *фиг.* раздрмавање *с*

раска́шива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *струч.* учвршћивати косим подупирачима **2.** *разг.* косити, гледати разроко

раска́шля‖ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* закашљати се, добити напад кашља

раска́яни‖е, -я *с* кајање; **жгу́чее ~** тешко кајање

раска́‖яться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. в чём и без обј.* покајати се *због чега*; **~ в своём легкомы́слии** покајати се због своје лакомислености

расквартир‖ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. војн.* разместити по кућама (*војнике*)

расквартир‖ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. војн.* разместити се по кућама (*о војницима*)

расквартиро́выва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. војн.* размештати по кућама (*војнике*)

расквартиро́выва‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. војн.* размештати се по кућама (*о војницима*)

раскве́‖сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш. нар.*: **~ нос** раскрвавити (разбити до крви) нос

расквита́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. с кем разг.* **1.** подмирити рачуне **2.** *фиг.* обрачунати се

раскида́‖ть, -ю, -ешь, -ют; раски́данный *сврш.* **1.** *что* разбацати, растурити; **~ ве́щи по ко́мнате** разбацати ствари по соби **3.** *фиг. разг.* разбацати

раскида́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* **1.** извалити се, разбашкарити се **2.** *само 3. л.* раширити се, распрострти се

раски́дис‖тый, -тая, -тое; -т, -та, -то гранат, разгранат; **~ дуб** разгранат храст

раскидн‖о́й, -а́я, -о́е на расклапање; **~ стол** сто на расклапање

раски́дыва‖ть[1]**, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** разбацивати, растурати **2.** *фиг. разг.* разбацивати

раски́дыва‖ть[2]**, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** ширити (*руке*); размицати (*ноге*) **2.** ширити, распростирати (*тепих на поду итд.*) **3.** подизати (*логор*); разапињати (*шатор*) ◇ **~ ка́рты** *разг.* бацати карте, гатати

раски́дыва‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** изва-

љивати се, пружати се 2. *само 3. л.* ширити се, простирати се

раски́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* 1. раширити (*руке*); размаћи (*ноге*) 2. раширити, распрострти (*тепих по поду итд.*) 3. подићи (*логор*), разапети (*шатор*) ◇ ~ **ка́рты** *разг.* бацити карте; ~ **умо́м (мозга́ми)** *разг.* мућнути главом

раски́н||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* 1. *разг.* извалити се, разбашкарити се 2. *само 3. л.* раширити се, пружити се, распрострти се; **под горо́й ~улось село́** у подножју планине распрострло се село

раскипя||ти́ться, -чу́сь, -ти́шься, -тя́тся *сврш. разг.* ускипети, узрујати се, узбудити се

раскиса́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. малаксавати, сустајати, млитавити 2. снуждавати се, постајати тужан

раски́сн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. разг.* 1. малаксати, сустати, омлитавити 2. снуждити се, постати тужан

раскла́дк||а, -и *ж* 1. дељење *с*, деоба 2. растављање *с*, расклапање *с* 3. распоређивање *с*, доделивање *с*

раскладн||о́й, -а́я, -о́е на расклапање; **~а́я крова́ть** кревет на расклапање, пољски кревет

раскладу́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* пољски кревет

раскла́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. размештати, распоређивати 2. ширити, расклапати 3. раздељивати, делити

раскла́дыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* смештати, размештати, сређивати (*своје ствари*)

раскла́нива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с кем* клањати се *коме*, поздрављати се *с ким* (*поклоном*)

раскла́ня||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. с кем* поклонити се *коме*, поздравити се *с ким* (*поклоном*)

раскл||ева́ть, -юю́, -юёшь, -юю́т; -ёванный *сврш.* 1. раскљуцати, пробити кљуном 2. покљуцати

расклёвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. раскљуцавати, пробијати кљуном 2. кљуцати

раскле́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. одлепљивати 2. лепити, излепљивати (*плакате итд.*)

раскле́ива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. одлепљивати се 2. *само 3. л. фиг. разг.* распадати се, растурати се (*о пријатељству итд.*) 3. *фиг. разг.* разболевати се, лоше се осећати

раскле́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. одлепити; ~ **конве́рт** одлепити коверат 2. излепити; ~ **афи́ши** излепити плакате

раскле́||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. одлепити се 2. *само 3. л. фиг. разг.* распасти се, растурити се (*о пријатељству итд.*) 3. *фиг. разг.* разболети се

раскле́йк||а, -и *ж* лепљење *с*, излепљивање *с* (*плаката итд.*)

раскле́йщик, -а *м* лепилац (*плаката итд.*)

расклепа́||ть, -ю, -ешь, -ют; расклёпанный *сврш.* 1. отковати, расковати 2. спљоштити, исклепати

расклепа́||ться, -ется, -ются *сврш.* отковати се, расковати се, раздвојити се

расклёпк||а, -и *ж* раскивање *с*, откивање *с*

расклёпыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. откивати, раскивати 2. спљоштавати, клепати

расклёпыва||ться, -ется, -ются *несврш.* откивати се, раскивати се, раздвајати се

painted расклі́

раскли́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. избијати клин 2. разбијати клином

раскли́нива||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. расцепљивати се, расецати се (*од набијеног клина*)

раскли́н||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. избити клин 2. разбити клином

раскли́н||иться, -ится, -ятся *сврш.* расцепити се, расећи се (*од набијеног клина*)

раско́ванн||ый, -ая, -ое неспутан, слободан, ослобођен

раск||ова́ть, -ую́, -уёшь, -ую́т; -о́ванный *сврш.* 1. расковати, скинути потковицу 2. расковати, раскинути окове 3. *тех.* отковати, спљоштити (*ковањем*)

раск||ова́ться, -уётся, -ую́тся *сврш.* расковати се, остати без поткова (*о коњу*)

раско́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. раскивати, скидати потковицу 2. раскивати, скидати окове 3. *тех.* откивати, спљоштавати (*ковањем*)

раско́выва||ться, -ется, -ются *несврш.* губити потковицу, остајати без поткова (*о коњу*)

расковы́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. раскопавати, раширивати (*чачкајући*) 2. рашчешавати (*красту итд.*)

расковыря́||ть, -ю, -ешь, -ют; расковы́ренный *сврш.* 1. раскопати, раширити (*чачкајући*) 2. рашчешати (*красту итд.*)

раско́л, -а *м* 1. цепање *с*, расцеп; **вноси́ть** ~ *во что* уносити расцеп *у шта* 2. *ист.* раскол, расцеп, шизма *ж* (*религиозни покрет у Русији у XVII в*)

расколя́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *струч.* спљоштавати, истањивати 2. *разг.* развањивати, обијати

расколд||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. кого* скинути чаролије *с кога*

раскол||оти́ть, -очу́, -о́тишь, -о́тят; -о́ченный *сврш.* 1. *струч.* спљоштити, истањити; ~ **подо́шву** истањити ђон (*ударањем*) 2. *разг.* развалити, обити; ~ **я́щик** обити сандук 3. *разг.* разбити, сломити; ~ **таре́лку** разбити тањир

раск||оло́ть, -олю́, -о́лешь, -о́лют; -о́лотый *сврш.* 1. расцепити; разбити; ~ **поле́но** расцепити кладу; ~ **гре́цкий оре́х** скрцкати орах 2. *фиг.* поцепати, раздвојити

раск||оло́ться, -олю́сь, -о́лешься, -о́лются *сврш.* 1. *само 3. л.* расцепити се, разбити се 2. *само 3. л. фиг.* поцепати се, раздвојити се 3. *фиг. нар.* признати, попустити (*на саслушању*)

расколупа́||ть, -ю, -ешь, -ют; расколу́панный *сврш. нар.* раскопати (*чачкајући*), рашчепркати

расколу́пыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* копати, чачкати, чепркати

раско́льник, -а *м* 1. *ист. цркв.* расколник, отпадник 2. *фиг.* разбијач, секташ

раско́льническ||ий, -ая, -ое 1. *ист. цркв.* расколнички 2. *фиг.* цепачки, разбијачки, секташки; **~ая де́ятельность** цепачка делатност

раско́льнич||ий, -ья, -ье *ист. цркв.* расколнички; **~ьи кни́ги** расколничке књиге

раскопа́||ть, -ю, -ешь, -ют; раско́панный *сврш.* 1. раскопати, откопати 2. *фиг. разг.* пронаћи, ископати

раско́п||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* раскопавање *с*, ископавање *с* 2. *мн.* **-ки, -ок** ископине, археолошки радови

раск||орми́ть, -ормлю́, -о́рмишь, -о́рмят; -о́рмленный *сврш.* утовити, угојити

раско́рмк||а, -и *ж* тов *м*, товљење *с*

раско́рмленн||ый, -ая, -ое утовљен, угојен

раскорч||ева́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -ёванный *сврш.* раскрчити, искрчити

раскорчёвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* раскрчивати, искрчивати

раскоря́к||а, -и *ж разг.*: **ходи́ть, стоя́ть ~ой** ићи, стајати раскречено

раскоря́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* раскречивати (*ноге*)

раскоря́чива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* раскречивати се

раскоря́ч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. разг.* раскречити; **~ но́ги** раскречити ноге

раскоря́ч||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш. разг.* раскречити се

раско||си́ть, -шу́, -си́шь, -ся́т; раско́шенный *сврш.* 1. *струч.* учврстити косим подупирачима 2. *разг.* укосити, погледати разроко

раско́||сый, -сая, -сое; -с, -са, -со 1. разрок, зрикав; **~ые глаза́** разроке очи 2. косооки, косих очију

раскоше́лива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* раздрешивати кесу, постајати дарежљив

раскоше́л||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* раздрешити кесу, постати дарежљив

раскра́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* красти (*све*), разносити

раскра́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. кројити, искрајати 2. *нар.* расецати (*до крви*)

раскраса́в||ец, -ца *м разг.* лепотан

раскра́||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* обојити, избојити

раскра́ск||а, -и *ж* 1. бојење *с* 2. шара, комбинација боја; **краси́вая ~ стен** лепа шара зидова

раскрасне́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* поцрвенети, зацрвенети се; **~ на моро́зе** зарумени се од хладноће

раскра́||сть, -ду́, -дёшь, -ду́т; *прошл.* **-л, -ла, -ло; -денный** *сврш. разг.* покрасти, разнети

раскра́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* бојити

раскреп||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш. струч.* учврстити, појачати, подупрети

раскреп||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* попустити, раздвојити се; **ба́лка ~и́лась** греда је попустила

раскрепля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. струч.* учвршћивати, појачавати, подупирати

раскрепля́||ться, -ется, -ются *несврш. струч.* попуштати, раздвајати се

раскрепо||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш.* 1. *ист.* ослободити кметства, дати слободу (*кметовима*) 2. *фиг.* ослободити; **~ же́нщину** ослободити жену

раскрепо||сти́ться, -щу́сь, -сти́шься, -стя́тся *сврш.* 1. *ист.* ослободити се кметства, постати слободан 2. *фиг.* ослободити се

раскрепоща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *ист.* ослобађати кметства, давати слободу (*кметовима*) 2. *фиг.* ослобађати

раскрепоща́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *ист.* ослобађати се кметства, постајати слободан 2. *фиг.* ослобађати се

раскрепоще́ни||е, -я *с* 1. *ист.* ослобађање кметства 2. *фиг.* ослобађање; еманципација *ж*

раскритик||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* оштро искритиковати

раскрич||а́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш. разг.* 1. развикати се, разгаламити се 2. *на кого* издерати се *на кога*, изгрдити *кога*

раскро||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; раскро́енный *сврш.* 1. искројити 2. *нар.* расећи (*до крви*)

раскро́||й, -я *м*, **раскро́йк||а, -и** *ж* кројење *с*; **~ тка́ни** кројење тканине

раскромса́||ть, -ю, -ешь, -ют; раскро́мсанный *сврш. разг.* раскомадати, расецкати

раскр||оши́ть, -ошу́, -о́шишь, -о́шат; -о́шенный *сврш.* измрвити, издробити

раскр||оши́ться, -о́шится, -о́шатся *сврш.* измрвити се, издробити се

раскр||ути́ть, -учу́, -у́тишь, -у́тят; -у́ченный *сврш.* 1. распрести, размотати, одвити; **~ верёвку** распрести уже 2. завртети; **~ колесо́** завртети точак

раскр||ути́ться, -у́тится, -у́тятся *сврш.* 1. распрести се, размотати се, одвити се 2. завртети се

раскру́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. распредати, размотавати, одвијати 2. вртети

раскру́чива||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. распредати се, размотавати се, одвијати се 2. вртети се

раскрыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. отварати; **~ рот** отварати уста 2. откривати, разоткривати

раскрыва́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. отварати се 2. откривати се, разоткривати се 3. распуштати се (*о цвећу итд.*)

раскры́ти||е, -я *с* 1. отварање 2. откривање, разоткривање

раскр||ы́ть, -о́ю, -о́ешь, -о́ют; -ы́тый *сврш.* 1. отворити; **~ окно́** отворити прозор; **~ кни́гу** отворити књигу; **~ зо́нтик** отворити кишобран 2. открити, разоткрити; **~ за́говор** открити заверу; **~ преступле́ние** открити злочин ◇ **~ глаза́** *кому* отворити очи *коме*; **~ ду́шу** *перед кем* отворити срце *коме*; **~ свои́ ка́рты** открити своје карте; **~ объя́тия** *кому* дочекати *кога* раширених руку

раскр||ы́ться, -о́ется, -о́ются *сврш.* 1. отворити се 2. открити се, разоткрити се 3. распустити се (*о цвећу*)

раскуда́х||таться, -чусь, -чешься, -чутся *сврш. разг.* 1. раскокодакати се 2. *фиг.* раскокодакати се, зачунђати

раскула́чивани||е, -я *с* раскулачење, ликвидација *ж* кулака

раскула́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* раскулачивати, ликвидирати кулаке

раскула́ч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* раскулачити, ликвидирати кулаке

раскупа́||ть, -ет, -ют *несврш.* куповати (*сву робу итд.*)

раск||упи́ть, -у́пит, -у́пят; -у́пленный *сврш.* покуповати; **весь това́р ~у́плен** сва роба је распродата

раску́порива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* отчепљивати, отварати (*боцу*)

раску́порива||ться, -ется, -ются *несврш.* отчепљивати се, отварати се (*о боци*)

раску́пор||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* отчепити, отворити; **~ буты́лку** отворити боцу

раску́пор||иться, -ится, -ятся *сврш.* отчепити се, отворити се (*о боци*)

раску́порк||а, -и *ж* отчепљивање *с*, вађење *с* запушача; отварање *с* (*боце*)

раску́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* палити, распаљивати (*лулу, цигару*)

раску́рива||ться, -ется, -ются *несврш.* палити се, распаљивати се (*о лули, о цигари*)

раск||ури́ть, -урю́, -у́ришь, -у́рят; -у́ренный *сврш.* запалити, распалити (*лулу, цигару*)

раск||ури́ться, -у́рится, -у́рятся *сврш.* запалити се, распалити се (*о лули, о цигари*)

раск‖уси́ть, -ушу́, -у́сишь, -у́сят *сврш.* 1. разгристи, раздробити, искидати гризући 2. *фиг. разг.* прозрети, докучити; **~, в чём де́ло** прозрети ствар

раску́сыва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. разгризати, дробити, кидати гризући 2. *фиг. разг.* прозирати, докучивати

раску́та‖ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* размотати, развити; **~ ребёнка** размотати дете; **~ но́ги** одвити ноге

раску́та‖ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* размотати се, скинути са себе горњу одећу

раску́тыва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* размотавати, развијати

раску́тыва‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* размотавати се, скидати са себе горњу одећу

ра́сов‖ый, -ая, -ое расни; **~ая дискримина́ция** расна дискриминација

распа́д, -а *м* распад, распадање *с*; **радиоакти́вный ~** радиоактивни распад

распада́‖ться, -ется, -ются *несврш.* 1. распадати се, расцепљивати се 2. *фиг.* распадати се, растурати се, разбијати се 3. састојати се из делова, делити се на делове; **иссле́дование ~ется на две ча́сти** научни рад се састоји из два дела

распа́ива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* разлемљивати, одлемљивати

распа́ива‖ться, -ется, -ются *несврш.* разлемљивати се, одлемљивати се

распак‖ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* распаковати

распак‖ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш.* 1. распаковати се; **~ по́сле прие́зда** распаковати ствари по доласку 2. *само 3. л.* развезати се; **свёрток ~ова́лся** пакет се развезао

распако́вк‖а, -и *ж* распакивање *с*, отпакивање *с*

распако́выва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* распакивати

распако́выва‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. распакивати се 2. *само 3. л.* развезивати се

распал‖и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. *нар.* усијати 2. *фиг.* распалити, узбудити; **~ воображе́ние** распалити машту

распал‖и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* 1. *само 3. л. нар.* усијати се 2. *фиг.* распалити се, пасти у ватру

распаля́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *нар.* усијавати 2. *фиг.* распаљивати, узбуђивати

распаля́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л. нар.* усијавати се 2. *фиг.* распаљивати се, падати у ватру

распа́рива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. парити; распаравати, омекшавати паром 2. *разг.* презнојавати

распа́рива‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* распаравати се, смекшавати од парења 2. *разг.* презнојавати се, узнојавати се

распа́р‖ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. распарити, омекшати паром 2. *разг.* презнојити

распа́р‖иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. *само 3. л.* распарити се, смекшати од парења 2. *разг.* презнојити се, узнојити се

распа́рыва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* парати

распа́рыва‖ться, -ется, -ются *несврш.* парати се

распа́‖сться, -дётся, -ду́тся *сврш.* 1. распасти се, расцепити се 2. *фиг.* распасти се, растурити се, разбити се; **кружо́к ~лся** кружок се растурио

распатро́нива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* 1. распакивати, претурати 2. оштро грдити, ружити, брусити

распатро́н‖ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. нар.* 1. распаковати, испретурати 2. оштро изгрдити, наружити, избрусити

расп‖аха́ть, -ашу́, -а́шешь, -а́шут; -а́ханный *сврш.* разорати, узорати; **~ целину́** разорати ледину

распа́хива‖ть[1], -ю, -ешь, -ют *несврш.* разоравати, узоравати

распа́хива‖ть[2], -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. широм отварати (*врата, прозор*) 2. ширити, раскопчавати (*одело на себи*)

распа́хива‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* широм се отварати (*о вратима, о прозору*) 2. раздрљивати се, раскопчавати одело (*на себи*)

распахн‖у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; распа́хнутый *сврш.* 1. широм отворити; **~ воро́та** широм отворити капију 2. раширити, раскопчити (*одело на себи*)

распахн‖у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* 1. *само 3. л.* широм се отворити; **кали́тка ~у́лась** вратанца су се широм отворила 2. раздрљити се, раскопчати одело (*на себи*)

распа́шк‖а, -и *ж* разоравање *с*, узоравање *с*

распашн‖о́й[1], -а́я, -о́е за орање, за преоравање (*земљиште*)

распашн‖о́й[2], -а́я, -о́е *спорт.*: **~а́я ло́дка** кајак; **~о́е весло́** кајакашко весло, весло са две лопатице

распашн‖о́й[3], -а́я, -о́е *заст.* без закопчавања, који се не закопчава; **~а́я ко́фта** блуза без копчи

распашо́н‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. бенкица 2. *разг.* кошуља, блуза (*слободног кроја*)

распая́‖ть, -ю, -ешь, -ют; распа́янный *сврш.* разлемити, одлемити

распая́‖ться, -ется, -ются *сврш.* разлемити се, одлемити се

распе́в, -а *м* 1. *муз.* напев црквене песме 2. отегнути изговор; **говори́ть с ~ом** говорити отегнуто

распева́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *муз.* вежбати, увежбавати певање; **~ дуэ́т** увежбавати певање у дуету 2. *разг.* певати (*гласно, весело*)

распека́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого разг.* грдити, укоравати *кога*, читати буквицу *коме*

распелена́‖ть, -ю, -ешь, -ют; распелёнатый *сврш.* расповити; **~ ребёнка** расповити дете

распелена́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* расповити се

распелёныва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* расповијати

распелёныва‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* расповијати се

распере́ть, разопру́, разопрёшь, разопру́т; *прошл.* **распёр, распёрла, распёрло; распёртый** *сврш. разг.* напрегнути, размаћи; **льдом распёрло бо́чку** буре се распрсло од леда

распетуш‖и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш. разг.* развикати се, разгаламити се

расп‖е́ть, -ою́, -оёшь, -ою́т; -е́тый *сврш. муз.* извежбати, увежбати певање; **~ го́лос** извежбати глас

распеча́та‖ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* распечатити, скинути печат; отворити

распеча́та‖ться, -ется, -ются *сврш.* распечатити се, отпечатити се; отворити се

распеча́тыва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* распечаћивати, скидати печат; отварати

распеча́тыва‖ться, -ется, -ются *несврш.* распечаћивати се, отпечаћивати се; отварати се

распе́‖чь, -ку́, -чёшь, -ку́т; *прошл.* **распёк, -кла́, -кло́; -чённый** *сврш. кого разг.* изгрдити, укорити *кога*, очитати буквицу *коме*

распива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* пити, испијати (*у друштву*)

распи́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* тестерити, пилити

расп||или́ть, -илю́, -и́лишь, -и́лят; -и́ленный *сврш.* истестерити, распилити

распи́лк||а, -и *ж* тестерење *с*, пилење *с*

распи́лочн||ый, -ая, -ое за тестерење, за пилење

распина́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* распињати (*на крст*)

распина́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. за кого, что перед кем разг.* трудити се, заузимати се *за кога*, бранити *кога, шта пред ким*

распира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* напрезати, размицати; **его́ ~ет от любопы́тства** *безл.* он изгара од знатижеље

расписа́ни||е, -я *с* распоред *м*, ред *м*; **~ уро́ков** распоред часова; **~ поездо́в** возни ред ◇ **шта́тное ~** систематизација радних места

расп||иса́ть, -ишу́, -и́шешь, -и́шут; -и́санный *сврш.* 1. исписати (*на различита места*) 2. распоредити; резервисати (*писмено*) 3. ишарати, измалати; **~ сте́ны** измалати зидове 4. *фиг. разг.* сликовито описати, улепшати

расп||иса́ться, -ишу́сь, -и́шешься, -и́шутся *сврш.* 1. потписати се; **~ в получе́нии** *чего* писмено потврдити пријем *чега* 2. *в чём фиг. ирон.* признати *шта;* **~ в со́бственной глу́пости** признати сопствену глупост 3. *разг.* регистровати се, склопити брак 4. *разг.* расписати се, занети се писањем

распи́с||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** признаница, потврда; **~ в получе́нии** потврда пријема; **под ~ку** уз потврду; **долгова́я ~** реверс

расписн||о́й, -а́я, -о́е украшен шарама, ишаран; **~ы́е сте́ны** зидови покривени сликама, фрескама

распи́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. исписивати (*на различита места*) 2. распоређивати; резервисати (*писмено*) 3. шарати, малати 4. *фиг. разг.* сликовито описивати, улепшавати

распи́сыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. потписивати се 2. *в чём фиг. ирон.* признавати *шта* 3. *разг.* регистровати се, склапати брак 4. *разг.* заносити се писањем

распи́ть, разопью́, разопьёшь, разопью́т; *прошл.* **распи́л, распила́, распи́ло; распи́тый** *сврш. разг.* попити, испити (*у друштву*)

распиха́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* 1. растурити, размакнути (*гурајући*) 2. разместити, угурати, потрпати; **~ всё по карма́нам** потрпати све у џепове

распи́хива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. растурати, размицати (*гурајући*) 2. размештати, гурати, трпати

распла́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* растопити, расталити; **~ мета́лл** растопити метал

распла́в||иться, -ится, -ятся *сврш.* растопити се, расталити се; **свине́ц ~ился** олово се растопило

расплавля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* топити, талити

расплавля́||ться, -ется, -ются *несврш.* топити се, талити се

распла́||каться, -чусь, -чешься, -чутся *сврш.* расплакати се

распланир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *и* **расплани́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный** *сврш.* испланирати

распласта́||ть, -ю, -ешь, -ют; распла́станный *сврш.* 1. распластити, исећи на танке слојеве (*рибу, месо*) 2. *тех.* разваљати, спљоштити (*метал*) 3. распрострети, разапети (*крила итд.*)

распласта́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* распластити се, распрострети се; **~ на земле́** испружити се по земљи

распла́стыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. пластити, сећи на танке слојеве (*рибу, месо*) 2. *тех.* ваљати, пљоштити (*метал*) 3. распростирати, разапињати (*крила итд.*)

распла́стыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* пружати се, распростирати се

распла́т||а, -ы *ж* 1. исплата, плаћање *с*, плаћање *с* рачуна 2. *фиг.* обрачун *м*, одмазда; **час ~ы** час обрачуна

распл||ати́ться, -ачу́сь, -а́тишься, -а́тятся *сврш.* 1. исплатити, платити; **~ с долга́ми** исплатити дугове 2. *фиг.* обрачунати се, осветити се; **~ с врага́ми** обрачунати се са непријатељима

распла́чива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. исплаћивати, плаћати 2. *фиг.* обрачунавати се, освећивати се

распл||еска́ть, -ещу́, -е́щешь, -е́щут; -ёсканный *сврш.* испљускати, просути; **~ во́ду** испљускати воду

распл||еска́ться, -е́щется, -е́щутся *сврш.* просути се, пролити се, распљускати се

расплёскива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* испљускивати, просипати

расплёскива||ться, -ется, -ются *несврш.* просипати се, проливати се

расплe||сти́, -ту́, -тёшь, -ту́т; *прошл.* **расплёл, -ла́, -ло́; -тённый** *сврш.* расплести; **~ ко́су** расплести плетеницу

расплe||сти́сь, -тётся, -ту́тся; *прошл.* **расплёлся, -ла́сь, -ло́сь** *сврш.* расплести се; **ко́сы ~ли́сь** плетенице су се расплеле

расплета́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* расплитати

расплета́||ться, -ется, -ются *несврш.* расплитати се

распло́д, -а *м* расплод, расплођавање *с*

расплo||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т *сврш.* расплодити, размножити

расплод||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* расплодити се, размножити се

расплыва́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* разливати се (*о боји итд.*); расплињавати се (*о магли итд.*) 2. *фиг. разг.* расплињавати се (*у осмех итд.*) 3. *разг.* претерано се гојити 4. *само 3. л.* пливати на разне стране

расплы́вчатост||ь, -и *ж* 1. расплинутост 2. *фиг.* неодређеност, магловитост

расплы́вча||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. расплинут 2. *фиг.* неодређен, магловит

расплы́||ться, -ву́сь, -вёшься, -ву́тся *сврш.* 1. *само 3. л.* разлити се (*о боји итд.*); расплинути се (*о магли итд.*) 2. *фиг. разг.* расплинути се; **лицо́ ~ло́сь в улы́бке** лице се расплинуло у осмех 3. *разг.* претерано се угојити 4. *само 3. л.* отпливати на разне стране

расплю́щива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* распљоштавати, спљоштавати

расплю́щива||ться, -ется, -ются *несврш.* распљоштавати се, спљоштавати се

расплю́щ||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* распљоштити, спљоштити

расплю́щ||иться, -ится, -атся *сврш.* распљоштити се, спљоштити се

распого́ди||ться, -ится *безл. сврш. нар.* пролепшати се (*о времену*)

расподобле́ни||е, -я *с лингв.* разједначавање, дисимилација *ж*

распозна||ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* распознавати, препознавати; примећивати

распозна́||ть, -ю, -ешь, -ют; распо́знанный *сврш.* распознати, препознати; приметити

располага́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** *чем* располагати *чим*, поседовати *шта*; **~ некото́рой су́ммой де́нег** располагати известном сумом новца; **~ свобо́дным вре́менем** имати слободног времена **2.** *к чему* побуђивати, наводити *на шта*, погодовати *чему*

располага́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* привлачити, придобијати; **~ к себе́** бити привлачан, симпатичан

располага́||ть [3], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* распоређивати, размештати; стављати, смештати

располага́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* смештати се, размештати се

располага́ющ||ий, -ая, -ее привлачан, допадљив, пријатан; **~ая вне́шность** привлачна спољашњост

располза́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* **1.** *само 3. л.* пузити, гмизати, милети на стране **2.** *само 3. л. разг.* расплињавати се, губити облик **3.** *само 3. л. разг.* цепати се, распадати се (*о одећи*) **4.** *нар.* гојити се, дебљати се

располз||ти́сь, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* **1.** отпузати, одгмизати, размилети се **2.** *само 3. л. разг.* расплинути се, изгубити облик **3.** *само 3. л. разг.* поцепати се, распасти се (*о одећи*) **4.** *нар.* угојити се, одебљати

располне́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* угојити се, одебљати

расположе́ни||е, -я *с* **1.** размештај *м*, распоред *м* **2.** *војн.* положај *м*; **прони́кнуть в ~ проти́вника** продрети на положај противника **3.** расположење; **быть в хоро́шем ~и ду́ха** бити добро расположен **4.** *к кому* наклоност *ж*, симпатија *ж према коме*; **сниска́ть** *чьё* **~** задобити *чију* наклоност **5.** *к чему* склоност *ж чему*; **~ к полноте́** склоност гојењу

распол||ожи́ть [1], **-ожу́, -о́жишь, -о́жат; -о́женный** *сврш.* привући, придобити; **~** *кого* **к себе́** придобити *чију* симпатију

распол||ожи́ть [2], **-ожу́, -о́жишь, -о́жат; -о́женный** *сврш.* распоредити, разместити; ставити, сместити

распол||ожи́ться, -ожу́сь, -о́жишься, -о́жатся *сврш.* сместити се, разместити се

располос||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* расећи, исећи на траке

распо́п, -а *м заст.* распоп

распо́р, -а *м грађ.* бочни притисак

расп||оро́ть, -орю́, -о́решь, -о́рют; -о́ротый *сврш.* распарати, опарати

расп||оро́ться, -о́рется, -о́рются *сврш.* распарати се, опарати се

распоряди́тел||ь, -я *м* распоређивач, организатор

распоряди́тельност||ь, -и *ж* спретност, сналажљивост, умешност, енергичност

распоряди́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно спретан, сналажљив, умешан, енергичан

распоря||ди́ться, -жу́сь, -ди́шься, -дя́тся *сврш.* **1.** *о чём и с инф.* наредити *шта* **2.** *чем* распоредити, употребити *шта*; **~ отпу́щенными су́ммами** распоредити дозначену суму

распоря́д||ок, -ка *м* ред, распоред, поредак; **пра́вила вну́треннего ~ка** пословник; **~ дня** распоред дана

распоряжа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *о чём и с инф.* наређивати *шта* **2.** *чем* распоређивати, употребљавати *шта* **3.** *без обј.* господарити, командовати; **~ как у себя́ до́ма** понашати се као код своје куће

распоряже́ни||е, -я *с* **1.** распоређивање, распоред *м*; располагање **2.** наређење, наредба *ж*; одлука *ж* ◇ **быть в ~и** *кого* бити *коме* на располагању; **предоста́вить в ~** *кого* ставити *коме* на располагање; **иметь** *что* **в своём ~и** располагати *чим*

распоя́||сать, -шу, -шешь, -шут; -санный *сврш.* распасати, отпасати, скинути појас

распоя́||саться, -шусь, -шешься, -шутся *сврш.* **1.** распасати се, отпасати се, скинути појас **2.** *фиг.* распојасати се, разуларити се

распоя́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* распасавати, отпасавати, скидати појас

распоя́сыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** распасавати се, отпасавати се, скидати појас **2.** *фиг.* распојасавати се, разуларивати се

распра́в||а, -ы *ж* окрутан обрачун; **крова́вая ~** покољ, крвопролиће; **учини́ть ~у** жестоко се обрачунати

распра́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* **1.** исправити, изравнати; **~ смя́тый лист бума́ги** исправити изгужван лист хартије **2.** *разг.* испружити, исправити (*руке, ноге*); **~ кры́лья** раширити крила

распра́в||иться [1], **-ится, -ятся** *сврш.* исправити се, изравнати се; **скла́дки на пла́тье ~ились** фалте на хаљини су се исправиле; **морщи́ны на лбу ~ились** боре на челу су се изгладиле

распра́в||иться [2], **-люсь, -ишься, -ятся** *сврш. с кем, чем* **1.** обрачунати се **2.** *разг.* изаћи на крај *с ким, чим* савладати *кога, шта*

расправля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** исправљати, изравнавати **2.** *разг.* пружати, исправљати (*ноге, руке*)

расправля́||ться [1], **-ется, -ются** *несврш.* исправљати се, изравнавати се

расправля́||ться [2], **-юсь, -ешься, -ются** *несврш. с кем, чем* **1.** обрачунавати се **2.** *разг.* излазити на крај *с ким, чим*, савладавати *кога, шта*

распределе́ни||е, -я *с* **1.** расподела *ж*, подела *ж*, дистрибуција *ж*; **~ рабо́ты** расподела посла **2.** размештај *м*, распоред *м* **3.** *екон.* расподела *ж*; **~ по труду́** расподела према раду **4.** упут *м* на радно место (*по завршетку средње стручне или високе школе*)

распредели́тел||ь, -я *м* **1.** распоређивач; дистрибутор **2.** *тех.* разводник **3.** трговина *ж*, продавница *ж* за расподелу рационисане робе

распредели́тельн||ый, -ая, -ое за расподелу, дистрибутиван

распредел||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* **1.** расподелити, разделити; **~ рабо́ту** расподелити посао; **~ проду́кты** разделити намирнице **2.** разместити, распоредити; **~ дете́й по кла́ссам** разместити децу по разредима; **~ вре́мя** распоредити време **3.** распоредити, упутити на радно место (*по завршетку средње стручне или високе школе*)

распредел||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* **1.** *само 3. л.* разместити се, распоредити се **2.** бити распоређен на радно место (*по завршетку средње стручне или високе школе*)

распределя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** расподељивати, раздељивати **2.** размештати, распоређивати **3.** *разг.* распоређивати, упућивати на радно место

(*по завршетку средње стручне или високе школе*)

распределя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* размештати се, распоређивати се 2. *разг.* бивати распоређен на радно место (*по завршетку средње стручне или високе школе*)

распрекра́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* предиван, бајан

распрода||ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* распродавати

распрода́ж||а, -и *ж* распродаја; **купи́ть на ~е** купити на распродаји

распр||ода́ть, -ода́м, -ода́шь, -ода́ст, -ододи́м, -ододи́те, -ододу́т; *прошл.* **-о́дал** *и* **-ода́л, -одала́, -о́дало** *и* **-ода́ло; -о́данный** *сврш.* распродати

распропаганди́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. разг.* изрекламирати, испропагирати

распро||стере́ть, *буд. вр. се не употр., прошл.* **-стёр, -стёрла, -стёрло; -стёртый** *сврш.* 1. распрострети, испружити, раширити; **~ кры́лья** раширити крила 2. *фиг.* раширити, проширити; **~ своё влия́ние** *на кого, что* проширити свој утицај *на кога, шта*

распро||стере́ться, *буд. вр. се не употр., прошл.* **-стёрся, -стёрлась, -стёрлось** *сврш.* 1. распрострети се, пружити се 2. *само 3. л. фиг.* проширити се (*о утицају итд.*)

распростёрт||ый, -ая, -ое: приня́ть (встре́тить) с ~ыми объя́тиями примити (дочекати) раширених руку

распростира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. распростирати, пружати, ширити 2. *фиг.* ширити (*свој утицај итд.*)

распростира́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. распростирати се, пружати се 2. *само 3. л. фиг.* ширити се (*о утицају итд.*)

распро||сти́ться, -щу́сь, -сти́шься, -стя́тся *сврш. разг.* опростити се; **~ с друзья́ми** опростити се од пријатеља; **~ с наде́ждой** изгубити наду

распростране́ни||е, -я *с* распрострањивање, ширење; **ско́рость ~я све́та** брзина светлости

распространённост||ь, -и *ж* распрострањеност, рашиpеност

распространённ||ый, -ая, -ое распрострањен, чест, уобичајен; **широко́ ~ое мне́ние** широко распрострањено мишљење ◇ **~ое предложе́ние** *лингв.* проширена реченица

распространи́тел||ь, -я *м* распрострањивач, пропагатор

распространи́тельн||ый, -ая, -ое проширен, продубљен; **~ое толкова́ние те́кста** проширено тумачење текста

распростран||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. распространити, раширити, проширити 2. раширити (*мирис, гласине*)

распростран||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* 1. распространити се, раширити се, проширити се 2. раширити се (*о мирису, о гласинама*)

распространя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. распрострањивати, ширити 2. ширити (*мирис, гласине*)

распространя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* распрострањивати се, ширити се 2. ширити се (*о мирису, о гласинама*) 3. *разг.* подробно, потанко разлагати, распричавати се надуго и нашироко

распроща́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* опростити се, растати се

распры́ска||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* распрскати, раштрцати

распры́скива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* распрскавати, раштрцавати

ра́спр||я, -и *ж, ген. мн.* **-ей** *заст.* распра, препирка, кавга

распряга́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* испрезати, распрезати

распря́жк||а, -и *ж разг.* испрезање *с*, распрезање *с*

распрям||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* исправити, изравнати, испружити; **~ спи́ну** исправити леђа

распрям||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* исправити се, изравнати се, испружити се

распрямля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* исправљати, изравњавати, испруживати

распрямля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* исправљати се, изравњавати се, испруживати се

распря́||чь, -гу́, -жёшь, -гу́т; *прошл.* **-г, -гла́, -гло́; -жённый** *сврш.* испрегнути, распрегнути

распря́||чься, -жётся, -гу́тся; *прошл.* **-гся, -гла́сь, -гло́сь** *сврш.* 1. испрегнути се, распрегнути се 2. *разг.* олабавити, развезати се (*о коњској запрези*)

распуга́||ть, -ю, -ешь, -ют; распу́ганный *сврш. разг.* поплашити, растерати

распу́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* плашити, растеривати

распуска́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* распуштати, растурати; **~ парла́мент** распуштати парламент 2. *что* олабављивати, попуштати; **~ реме́нь** попуштати каиш 3. *что* расплитати; **~ ко́сы** расплитати плетенице 4. *что* парати, распуштати (*наштрикано*) 5. *кого фиг.* распуштати, кварити; **~ ребёнка** распуштати дете 6. *что разг.* растапати, растварати; **~ кра́ску в воде́** растварати боју у води 7. *что разг.* ширити, разглашавати; **~ сплётни** ширити сплетке

распуска́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* расцветавати се, процветавати, олиставати 2. *само 3. л.* попуштати, олабављивати 3. *само 3. л.* расплитати се (*о плетеници*) 4. *фиг.* распуштати се, кварити се (*о детету итд.*) 5. *само 3. л. разг.* растапати се, растварати се

расп||усти́ть, -ущу́, -у́стишь, -у́стят; -у́щенный *сврш.* 1. *кого, что* распустити, растурити 2. *что* олабавити, попустити (*каиш итд.*) 3. *что* расплести (*плетенице*) 4. *что* распорити, распустити (*наштрикано*) 5. *кого фиг.* распустити, покварити (*дете итд.*) 6. *что разг.* растопити, растворити 7. *что разг.* раширити, разгласити (*сплетку*)

расп||усти́ться, -ущу́сь, -у́стишься, -у́стятся *сврш.* 1. *само 3. л.* расцветати се, процветати, олистати 2. *само 3. л.* попустити, олабавити 3. *само 3. л.* расплести се (*о плетеници*) 4. *фиг.* распустити се, покварити се (*о детету итд.*) 5. *само 3. л. разг.* растопити се, растворити се

распу́та||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. размрсити, распетљати; **~ у́зел** размрсити чвор 2. распутати, скинути пута (*коњу*) 3. *фиг.* размрсити, разјаснити

распу́та||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. *само 3. л.* размрсити се, распетљати се 2. *само 3. л.* распутати се, ослободити се пута (*о коњу*) 3. *само 3. л. фиг.* размрсити се, разјаснити се 4. *с кем, чем фиг.* распетљати се, извући се *из чега*; **~ с долга́ми** испетљати се из дугова

распу́тиц||а, -ы *ж* време *с* беспућа, време *с* блатњавих путева; **весе́нняя ~** пролећна беспутица

распу́тник, -а *м* распусник, развратник

распу́тниц||а, -ы *ж* распусница, развратница

распу́тнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* живети распусно, разблудно

распу́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но распустан, развратан; ~ **челове́к** распустан човек; ~**ная жизнь** развратан живот

распу́тств||о, -а *с* распусништво, разврат *м*

распу́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. размршивати, распетљавати 2. распутавати, скидати пута (*коњу*) 3. *фиг.* размршивати, разјашњавати

распу́тыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* размршивати се, распетљавати се 2. *само 3. л.* распутавати се, ослобађати се пута (*о коњу*) 3. *само 3. л. фиг.* размршивати се, разјашњавати се 4. *с кем, чем фиг.* распетљавати се, извлачити се *из чега*

распу́т||ье, -ья *с, ген. мн.* **-ий** распуће, раскршће ◇ **быть на** ~ бити на распућу (на раскршћу), бити у недоумици

распуха́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. надимати се, отицати, бубрити 2. *фиг. разг.* прекомерно расти, повећавати се

распу́х||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **распу́х, -ла, -ло** *сврш.* 1. надути се, отећи, набубрити 2. *фиг. разг.* прекомерно нарасти, повећати се

распуш||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* 1. *что* рашчешљати, растрести; ~ **шерсть** рашчешљати вуну; ~ **хвост** рашпурити 3. *кого фиг. разг.* изгрдити *кога*, извикати се *на кога*

распу́щенност||ь, -и *ж* 1. распуштеност, недисциплинованост 2. разузданост, раскалашност

распу́ще||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. распуштен, недисциплинован 2. разуздан, раскалашан

распыле́ни||е, -я *с* 1. распршивање, пулверизација *ж* 2. *фиг.* цепкање, разбацивање

распылённ||ый, -ая, -ое расут, раштркан, разбацан

распыли́тел||ь, -я *м* распршивач, прскалица *ж*, пулверизатор

распыл||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. распршити, пулверизирати 2. *фиг.* расцепкати, расути, разбацати; ~ **сре́дства** расцепкати средства

распыл||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* 1. распршити се 2. *фиг.* расцепкати се, расути се

распыля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. распршивати, пулверизирати 2. *фиг.* расцепкавати, расипати, разбацивати

распыля́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. распршивати се 2. *фиг.* расцепкавати се, расипати се

распя́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* разапињати, растезати, ширити

распя́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* разапети, растегнути, раширити

распя́ти||е, -я *с* 1. разапињање, распеће 2. распеће, распело

расп||я́ть, -ну́, -нёшь, -ну́т; -я́тый *сврш.* распети (*на крст*)

расса́д||а, -ы *ж* расад *м*, расада; **капу́стная** ~ купусни расад

расс||ади́ть, -ажу́, -а́дишь, -а́дят; -а́женный *сврш.* 1. *кого* сместити, разместити; ~ **госте́й** разместити госте 2. *кого* раздвојити, раставити 3. *что* расадити, посадити са проредом (*биљке*) 4. *что нар.* разбити, размрскати; ~ **коле́но** разбити колено

расса́дник, -а *м* 1. расадник 2. *фиг.* расадник, легло *с*, жариште *с*; ~ **зара́зы** жариште заразе

расса́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого* смештати, размештати 2. *кого* раздвајати, растављати 3. *что* расађивати, садити са проредом (*биљке*) 4. *что нар.* разбијати, размрскавати

расса́жива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. седати (*на своја места*) 2. *разг.* изваљивати се, пружати се

расса́сыва||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. сплашњавати, нестајати (*о отоку итд.*) 2. *фиг. разг.* сплашњавати, смањивати се

рассве́рлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* бушити, сврдлати

рассверл||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* пробушити, просврдлати

рассве||сти́, -тёт *безл. сврш.* свануги; **уже́** ~**ло́** већ је свануло

рассве́т, -а *м* 1. свитање *с*, свануће *с*, освит, зора *ж*; **пе́ред** ~**ом** пред зору; **до** ~**а** пре зоре; **на** ~**е** у зору 2. *фиг. књиш.* освит, освитак, зачетак; **на** ~**е жи́зни** у освиту живота

рассвета́||ть, -ет *безл. несврш.* свитати, свањивати

рассвирепе́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* разјарити се, разбеснети се

рассева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сејати, расејавати

расседа́||ться, -ется, -ются *несврш.* прскати, пуцати, раседати се

расседла́||ть, -ю, -ешь, -ют; рассёдланный *сврш.* раседлати

рассёдлыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* раседлавати

рассе́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. расејавати, растурати 2. *физ.* расипати, распршивати (*светлост*) 3. *что фиг.* растеривати, растурати 4. *кого фиг.* расејавати, разонођавати

рассе́ива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* расејавати се 2. *само 3. л.* разилазити се, распршивати се (*о магли итд.*) 3. *само 3. л.* раштркавати се 4. *само 3. л. фиг.* развејати се, нестајати (*о сумњи итд.*) 5. *фиг.* разонођавати се, развесељавати се

рассека́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. расецати, разрезивати 2. *фиг.* расецати, раздвајати

рассекре́||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш.* учинити јавним, обелоданити, открити

рассекре́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* чинити јавним, обелодањивати, откривати

рассе́лин||а, -ы *ж* раселина, пукотина

рассел||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. раселити, населити 2. преселити

рассел||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* 1. раселити се, населити се 2. преселити се

расселя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. расељавати, насељавати 2. пресељавати

расселя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. расељавати се, насељавати се 2. пресељавати се

расс||ерди́ть, -ержу́, -е́рдишь, -е́рдят; -е́рженный *сврш.* расрдити, разљутити, наљутити

расс||ерди́ться, -ержу́сь, -е́рдишься, -е́рдятся *сврш.* расрдити се, разљутити се, наљутити се

расс||е́сться[1], **-я́дусь, -я́дешься, -я́дутся** *сврш.* 1. сести (*на своја места*) 2. *разг.* извалити се, опружити се

расс||е́сться[2], **-я́дется, -я́дутся** *сврш.* распукнути се, расести се

рассе́||чь, -ку́, -чёшь, -ку́т; *прошл.* **рассёк, -кла́, -кло́; -чённый** *и* **-ченный** *сврш.* 1. расећи, разрезати,

расцепити; раскомадати 2. расећи, ранити; ~ **губу́** расећи усну 3. *фиг.* расећи, раздвојити

рассе́яни||е, -я *с* 1. *физ.* расипање, расејавање, дисперзија *ж* 2. растеривање, растурање 3. *фиг. књиш.* расејаност *ж*; растресеност *ж*

рассе́янност||ь, -и *ж* расејаност, растресеност

рассе́я||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. *само дужи обл. физ.* дисперзиван; ~ **свет** дисперзивна светлост 2. расејан, растресен; ~ **челове́к** расејан човек

рассе́||ять, -ю, -ешь, -ют; -янный *сврш.* 1. посејати, засејати 2. расејати, растурити 3. *физ.* расути, распршити (*светлост*) 4. *что фиг.* растерати, растурити 5. *кого фиг.* расејати, разонодити

рассе́||яться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. *само 3. л.* расејати се 2. *само 3. л.* разићи се, распршити се (*о магли итд.*) 3. *само 3. л.* раштркати се 4. *само 3. л. фиг.* развејати се, нестати; **сомне́ния** ~**ялись** сумње су се развејале 5. *фиг.* разонодити се, развеселити се

расси||де́ться, -жу́сь, -ди́шься, -дя́тся *сврш. нар.* остати дуго (*седећи*)

рассѝжива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* остајати дуго (*седећи*)

расска́з, -а *м* 1. приповедање *с*, причање *с* 2. приповетка *ж*, прича *ж*

расск||аза́ть, -ажу́, -а́жешь, -а́жут; -а́занный *сврш.* испричати, исприповедати

расска́зчик, -а *м* приповедач

расска́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* причати, приповедати

расслабева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* слабети, малаксавати

расслабе́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* ослабети, малаксати

рассла́б||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* 1. ослабити; олабавити; ~ **реме́нь** олабавити каиш 2. олабавити, опустити; ~ **мы́шцы** опустити мишиће

рассла́б||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* олабавити се, опустити се

рассла́бленн||ый, -ая, -ое ослабљен, исцрпљен, малаксао

расслабля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. слабити; лабавити 2. лабавити, опуштати (*мишиће итд.*)

расслабля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* лабавити се, опуштати се

рассла́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. разг.* 1. нахвалити 2. разгласити, раструбити

расславля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. претерано хвалити 2. разглашавати, трубити

рассла́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. раздвајати, делити на слојеве 2. *фиг.* раслојавати, диференцирати

рассла́ива||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. раздвајати се, делити се на слојеве 2. *фиг.* раслојавати се, диференцирати се

рассле́довани||е, -я *с* 1. испитивање, истраживање 2. *правн.* истрага *ж*; **вести́** ~ спроводити истрагу

рассле́д||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* 1. испитати/испитивати, истражити/истраживати, иследити/иследивати 2. *правн.* спровести/спроводити истрагу

расслое́ни||е, -я *с* 1. образовање слојева; стратификација *ж* 2. *фиг.* раслојавање, диференцијација *ж*; ~ **кресться́н** раслојавање сељаштва

рассло||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. раздвојити, поделити на слојеве 2. *фиг.* раслојити, диференцирати

рассло||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* 1. раздвојити се, поделити се на слојеве 2. *фиг.* раслојити се, диференцирати се

расслы́ш||ать, -у, -ишь, -ат; -анный *сврш.* добро чути; **я не** ~**ал** нисам добро чуо

рассма́трива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. разматрати, разгледати, посматрати 2. разматрати, испитивати, проучавати 3. *как что* сматрати *за шта*, третирати *као шта*; **он э́то** ~**ет как оскорбле́ние** он то сматра за увреду

рассмеш||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* засмејати

рассме||я́ться, -ю́сь, -ёшься, -ю́тся *сврш.* засмејати се; **гро́мко** ~ гласно се засмејати

рассмотре́ни||е, -я *с* разматрање; **предста́вить на** ~ предложити на разматрање; **оста́вить без** ~**я** не узети у поступак (*жалбу итд.*)

рассм||отре́ть, -отрю́, -о́тришь, -о́трят; -о́тренный *сврш.* 1. размотрити, разгледати 2. распознати; ~ *что* **в темноте́** распознати *шта* у мраку 3. размотрити, испитати, проучити; ~ **заявле́ние** размотрити представку

расс||ова́ть, -ую́, -уёшь, -ую́т; -о́ванный *сврш. разг.* ставити, потрпати, нагурати (*на разна места*)

рассо́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* стављати, трпати, гурати (*на разна места*)

рассо́л, -а *м* расол, саламура *ж*

рассо́льник, -а *м кув.* расољник (*говеђа или рибља чорба са киселим краставцима*)

рассо́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* посвађати, завадити

рассо́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш. с кем* посвађати се, завадити се

рассортир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* сортирати, разврстати; ~ **това́ры** сортирати робу

рассортиро́вк||а, -и *ж* сортирање *с*, разврставање *с*

рассортиро́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сортирати, разврставати

рассос||а́ться, -ётся, -у́тся *сврш.* 1. спласнути, нестати (*о отоку итд.*) 2. *фиг. разг.* постепено се разићи, нестати

рассо́х||нуться, -нется, -нутся; *прошл.* **-ся, -лась, -лось** *сврш.* расушити се, попуцати

расспра́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* распитивати се, запиткивати

расспр||оси́ть, -ошу́, -о́сишь, -о́сят; -о́шенный *сврш.* распитати се, запитати

расспро́с||ы, -ов *мн.* распитивања *мн. с*, запиткивања *мн. с*; **надоеда́ть с** ~**ами** досађивати запиткивањима

рассредото́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* размештати, груписати

рассредото́чива||ться, -ется, -ются *несврш.* размештати се, груписати се

рассредото́ч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* разместити, груписати

рассредото́ч||иться, -ится, -атся *сврш.* разместити се, груписати се

рассро́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* раздељивати на рокове

рассро́ч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* разделити на рокове

рассро́чк||а, -и *ж*: **в** ~**у** на отплату; **плати́ть в** ~**у** платити у ратама

расстава́ни||е, -я *с* растајање, растанак *м*; **при ~и** на растанку

расста||ва́ться, -ю́сь, -ёшься, -ю́тся *несврш.* 1. *с кем* растајати се 2. *с чем* одрицати се *чега*, остављати *шта*

расста́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* 1. *кого, что* поставити, разместити, распоредити; **~ ме́бель** разместити намештај; **~ посты́** поставити стражу 2. *что* размакнути, раширити; **~ но́ги** раширити ноге 3. *что* попустити, проширити; **~ рукава́ у пла́тья** проширити рукаве на хаљини

расставля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* постављати, размештати, распоређивати 2. *что* размицати, ширити (*ноге*) 3. *что* попуштати, проширивати (*одећу*)

расстано́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* размештање *с*, распоређивање *с*, размештај *м* 2. поредак *м*, ред *м*; **~ слов в предложе́нии** ред речи у реченици 3. станка, пауза, прекид *м*; **чита́ть с ~кой** читати са паузама

расста́||ться, -нусь, -нешься, -нутся *сврш.* 1. *с кем* растати се; **~ с друзья́ми** растати се са пријатељима 2. *с чем* одрећи се *чега*, оставити *шта*; **~ с плохо́й привы́чкой** оканити се лоше навике

расстега́||й, -я *м кув.* растегај (*колач филован рибом или месом*)

расстёгива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* раскопчавати, откопчавати

расстёгива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* раскопчавати се, откопчавати се

расстегн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; расстёгнутый *сврш.* раскопчати, откопчати

расстегн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* раскопчати се, откопчати се

расст||ели́ть, -елю́, -е́лешь, -е́лют; -е́ленный *сврш. разг. в.* **разостла́ть**

расст||ели́ться, -е́лется, -е́лются *сврш. разг. в.* **разостла́ться**

расстила́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* распростирати, простирати

расстила́||ться, -ется, -ются *несврш.* распростирати се, ширити се

расстоя́ни||е, -я *с* растојање, удаљеност *ж*; **кратча́йшее ~** најмањи размак; **на не́котором ~и** на извесном растојању; **на ~и руже́йного вы́стрела** на пушкомет; **на ~и пяти́ киломе́тров от...** удаљено пет километара од... ◊ **держа́ть** *кого* **на изве́стном (почти́тельном) ~и** држати *кога* на солидном растојању

расстра́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* растројавати, дезорганизовати 2. *что* реметити, кварити, упропашћивати (*здравље*); мрсити (*рачуне*) 3. *кого* онерасположивати, секирати 4. *что* раштимавати (*музички инструмент*)

расстра́ива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* растројавати се, дезорганизовати се 2. *само 3. л.* реметити се, кварити се, упропашћивати се (*о здрављу*); мрсити се (*о плановима*) 3. онерасположивати се, секирати се 4. *само 3. л.* раштимавати се (*о музичком инструменту*)

расстре́л, -а *м* стрељање *с*; **приговори́ть к ~у** осудити на стрељање

расстре́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого* стрељати 2. *кого, что* осипати паљбу *на кога, шта* 3. *что* испуцавати, трошити (*метке*)

расстреля́||ть, -ю, -ешь, -ют; расстре́лянный *сврш.* 1. *кого* стрељати; **~ преда́теля** стрељати издајника 2. *кого, что* осути паљбу *на кога, шта* 3. *что* испуцати, потрошити (*метке*)

расстри́г||а, -и *м цркв.* распоп

расстрига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. цркв.* лишавати духовног чина

расстри́||чь, -гу́, -жёшь, -гу́т; *прошл.* **-г, -гла, -гло; -женный** *сврш. цркв.* распопити, лишити духовног чина

расстро́енн||ый, -ая, -ое нерасположен, лоше расположен; тужан

расстро́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. *что* растројити, дезорганизовати; **~ ряды́ проти́вника** растројити редове противника 2. *что* пореметити, покварити, упропастити; помрсити; **~ здоро́вье** упропастити здравље; **~ желу́док** покварити стомак; **~ чьи пла́ны** помрсити *чије* рачуне 3. *кого* онерасположити, насекирати 4. *что* раштимовати; **~ роя́ль** раштимовати клавир

расстро́||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. *само 3. л.* растројити се, дезорганизовати се 2. *само 3. л.* пореметити се, покварити се, упропастити се (*о здрављу*); помрсити се (*о рачунима*) 3. онерасположити се, насекирати се 4. *само 3. л.* раштимовати се (*о музичком инструменту*)

расстро́йств||о, -а *с* 1. збрка *ж*, забуна *ж*, дезорганизација *ж*, расуло 2. поремећај *м*; **~ ре́чи** говорна мана; **~ желу́дка** пролив; **не́рвное ~** нервни слом 3. *разг.* нерасположење, лоше расположење; **быть в ~е** бити нерасположен

расступа́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. размицати се 2. *фиг.* раздвајати се, пуцати (*о земљи итд.*)

расст||упи́ться, -у́пится, -у́пятся *сврш.* 1. размакнути се 2. *фиг.* раздвојити се, попуцати (*о земљи итд.*)

расстык||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. струч.* раздвојити, одвојити, размаћи

расстыко́вк||а, -и *ж струч.* раздвајање *с*, одвајање *с*, размицање *с*

рассуди́тельност||ь, -и *ж* разборитост, разумност

рассуди́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно разборит, разуман; **~ челове́к** разборит човек

расс||уди́ть, -ужу́, -у́дишь, -у́дят; -у́женный *сврш.* 1. пресудити, одлучити, решити; **~ спор** пресудити спор 2. расудити, размислити, проценити

рассу́д||ок, -ка *м* разум, памет *ж*; **потеря́ть ~, лиши́ться ~ка** изгубити разум; **внять го́лосу ~ка** послушати глас разума; **вопреки́ ~ку** насупрот здравом разуму

рассу́доч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но рационалан, разборит, смишљен, промишљен; **~ная любо́вь** рационална љубав

рассужда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. расуђивати, размишљати, процењивати 2. *о чём* расправљати, водити дискусију

рассужде́ни||е, -я *с* 1. расуђивање, размишљање 2. *мн.* **-я, -й** расправе *мн. ж*, дискусије *мн. ж*; **пусти́ться в ~я** дати се у дискусије; **без ~й** без дискусија ◊ **в ~и** *кого, чего заст.* што се тиче *кога, чега*, у вези *с ким, чим*

рассусо́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* разглабати, развлачити, причати надугачко и нашироко

рассу́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* одсукивати, расплитати

рассу́чива||ться, -ется, -ются *несврш.* одсукивати се, расплитати се

расс||учи́ть, -учу́, -у́чишь *и* **-учи́шь, -у́чат** *и* **-уча́т;**

-ýченный *сврш.* одсукати, расплести; ~ **верёвку** одсукати уже

расс‖учи́ться, -ýчится *и* **-учи́тся, -ýчатся** *и* **-уча́тся** *сврш.* одсукати се, расплести се

рассчита́‖ть, -ю, -ешь, -ют; рассчи́танный *сврш.* 1. *что* прорачунати, израчунати; ~ **сто́имость** *чего* израчунати вредност *чега* 2. *что* проценити; **не ~ свои́х сил** преценити своје снаге 3. *кого* исплатити, отпустити; ~ **рабо́чего** исплатити радника

рассчита́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. *с кем, чем* обрачунати се, погодити се 2. *с кем фиг. разг.* обрачунати се; ~ **с враго́м** обрачунати се с непријатељем 3. *војн.* разбројати се, пребројати се; **по поря́дку номеро́в ~йсь!** на парове разброј се!

рассчи́тыва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* прорачунавати, израчунавати 2. *что* процењивати 3. *кого* исплаћивати, отпуштати 4. *на кого, что и с инф.* рачунати, надати се; **он ~л ско́ро верну́ться** он је рачунао да ће се брзо вратити

рассчи́тыва‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *с кем, чем* обрачунавати се, погађати се 2. *с кем фиг.* обрачунавати се 3. *војн.* разбројавати се, пребројавати се

рассыла́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* разашиљати, слати, отпремати

рассы́лк‖а, -и *ж* разашиљање *с*, слање *с*

рассы́лочн‖ый, -ая, -ое отпремни; ~ **пункт** отпремна станица

рассы́льн‖ый, -ая, -ое 1. отпремни; **~ая кни́га** отпремна књига, отпремница 2. **рассы́льн|ый, -ого** *м* разносач, курир

рассы́п‖ать, -лю, -лешь, -лют; -анный *сврш.* 1. расути; ~ **кро́шки по столу́** расути мрве по столу 2. разасути; насути; ~ **муку́ по мешка́м** насути брашно у џакове 3. *војн.* развити; ~ **ро́ту в цепь** развити чету у стрелце

рассыпа́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. расипати 2. насипати 3. *војн.* развијати

рассы́п‖аться, -люсь, -лешься, -лются *сврш.* 1. *само 3. л.* расути се; **карто́фель ~ался** кромпир се расуо 2. *само 3. л. војн.* развити се (*у стрелце*) 3. *само 3. л.* распасти се 4. *само 3. л. фиг. разг.* распасти се, расути се ◇ ~ **в благода́рностях** претерати у захваљивању; ~ **в комплиме́нтах, похвала́х** обасути комплиментима, похвалама

рассыпа́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* расипати се 2. *само 3. л. војн.* развијати се (*у стрелце*) 3. *само 3. л.* распадати се 4. *само 3. л. фиг. разг.* распадати се, расипати се ◇ ~ **в благода́рностях** претеривати у захваљивању; ~ **в комплиме́нтах, в похвала́х** обасипати комплиментима, похвалама; ~ **ме́лким бе́сом** *перед кем* улагивати се, улизивати се *коме*

рассыпн‖о́й, -а́я, -о́е 1. сипак 2. на комад; **~ы́е папиро́сы** цигарете на комад ◇ **~ы́м стро́ем** *војн.* стрељачким стројем

рассы́пча‖тый, -тая, -тое; -т, -та, -то сипкав, растресит; **~тое пече́нье** сипкав кекс

рассыха́‖ться, -ется, -ются *несврш.* расушивати се, пуцати

раста́лкива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. растеривати, потискивати гурајући се 2. будити дрмусањем

раста́плива‖ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* ложити, загрејавати (*пећ*)

раста́плива‖ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* растапати; ~ **снег** растапати снег

раста́плива‖ться [1], **-ется, -ются** *несврш.* загревати се (*о пећи*)

раста́плива‖ться [2], **-ется, -ются** *несврш.* растапати се, топити се

раста́птыва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* газити

растаска́‖ть, -ю, -ешь, -ют; раста́сканный *сврш.* 1. развући, разнети 2. *разг.* развући, покрасти

раста́скива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. развлачити, разносити 2. *разг.* разносити, красти 3. *разг.* раздвајати, растављати

растас‖ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. разг.* промешати; ~ **ка́рты** промешати карте

растасо́выва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* мешати (*карте*)

раст‖ащи́ть, -ащу́, -а́щишь, -а́щат; -а́щенный *сврш.* 1. развући, разнети 2. *разг.* разнети, покрасти 3. *разг.* раздвојити, раставити

раста́‖ять, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. *само 3. л.* растопити се, раскравити се; **снег ~ял** снег се растопио 2. *само 3. л. фиг.* нестати, расплинути се; **зву́ки ~яли** звуци су нестали; **толпа́ ~яла** гомила се расплинула 3. *фиг.* растопити се, разнежити се

раство́р [1], **-а** *м* распон (*шестара, маказа итд.*)

раство́р [2], **-а** *м* раствор, растопина *ж*; **насы́щенный** ~ засићен раствор

раствори́мост‖ь, -и *ж хем.* растворљивост, растопљивост

раствори́‖мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо растворљив, растопљив

раствори́тел‖ь, -я *м хем.* растварач

раств‖ори́ть [1], **-орю́, -о́ришь, -о́рят; -о́ренный** *сврш.* растворити, отворити; ~ **окно́** отворити прозор

раствор‖и́ть [2], **-ю́, -и́шь, -я́т; -ённый** *сврш.* 1. растворити, растопити 2. *разг.* замесити (*тесто*)

раств‖ори́ться [1], **-о́рится, -о́рятся** *сврш.* растворити се, отворити се (*о прозору итд.*)

раствор‖и́ться [2], **-и́тся, -я́тся** *сврш.* растворити се, растопити се

растворя́‖ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* растварати, отварати

растворя́‖ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. растварати, растапати 2. *разг.* месити (*тесто*)

растворя́‖ться [1], **-ется, -ются** *несврш.* растварати се, отварати се

растворя́‖ться [2], **-ется, -ются** *несврш.* растварати се, растапати се

растека́‖ться, -ется, -ются *несврш.* 1. разливати се, изливати се 2. *фиг.* ширити се, разливати се

расте́ни‖е, -я *с* биљка *ж*; **одноле́тнее ~** једногодишња биљка; **многоле́тнее ~** вишегодишња биљка

растениево́д, -а *м* стручњак за гајење биљака

растениево́дств‖о, -а *с пољопр.* гајење биљака

растере́ть, разотру́, разотрёшь, разотру́т; *прошл.* **растёр, растёрла, растёрло; растёртый** *сврш.* 1. истрти, иситнити 2. растрљати, размазати 3. истрљати, измасирати

растере́ться, разотру́сь, разотрёшься, разотру́тся; *прошл.* **растёрся, растёрлась, растёрлось** *сврш.* 1. *само 3. л.* истрти се, иситнити се 2. истрљати се, измасирати се; ~ **полоте́нцем** истрљати се пешкиром

растерза́‖ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. растргнути; **во́лки ~ли овцу́** вуци су растргли овцу 2. *фиг.* искидати, раздерати

растéрянно *прил.* сметено, збуњено
растéрянност||ь, -и *ж* сметеност, збуњеност
растéря||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно сметен, збуњен; ~ **взгляд** збуњен поглед
растеря́||ть, -ю, -ешь, -ют; растéрянный *сврш.* погубити, изгубити; ~ **все вéщи** погубити све ствари
растеря́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. *само 3. л.* изгубити се, нестати 2. *фиг.* смести се, збунити се, изгубити главу
растеря́х||а, -и *ж, м разг.* заборавко *м*
растé||чься, -чётся, -кýтся; *прошл.* **растёкся, -клáсь, -клóсь** *сврш.* 1. разлити се; **чернúла ~клúсь по столý** мастило се разлило по столу 2. *фиг.* разлити се, расплинути се; **по лицý ~клáсь улы́бка** на лицу се расплинуо осмех
раст||и́, -ý, -ёшь, -ýт; *прошл.* **рос, рослá, рослó** *несврш.* 1. расти 2. расти, живети; **он рос в гóроде** растао је у граду 3. *само 3. л.* расти, повећавати се; **~ёт спрос на товáры** расте потражња робе 4. *само 3. л.* расти, јачати; **~ёт политúческая актúвность масс** јача политичка активност маса 5. *фиг.* развијати се, усавршавати се, напредовати; **талáнт ~ёт** таленат се развија
растирá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. трти, иситњавати 2. растрљавати, размазивати 3. трљати, масирати
растирá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* трти се, иситњавати се 2. трљати се, масирати се
растúтельност||ь, -и *ж* 1. растиње *с*, вегетација, биљни свет 2. *разг.* маље *мн. ж*, длаке *мн. ж*; **лицó без ~и** ћосаво лице
растúтельн||ый, -ая, -ое биљни; ~ **мир** биљни свет; **~ое мáсло** биљно уље; ~ **орнамéнт** биљни орнамент ◊ **вестú ~ую жизнь** вегетирати
растúть, ращý, растúшь, растя́т *несврш.* 1. *что* гајити, узгајати; ~ **цветы́** гајити цвеће 2. *кого* одгајати, подизати; ~ **детéй** подизати децу 3. *кого фиг.* одгајати, неговати; ~ **молоды́е кáдры** одгајати младе кадрове
растлевá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. обешчашћивати, силовати 2. *фиг.* кварити, развраћивати
растлéни||е, -я *с* 1. обешчашћење, силовање 2. *фиг. књиш.* поквареност *ж*, изопаченост *ж*
растл||úть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. обешчаститн, силовати 2. *фиг.* покварити, изопатити
растолкá||ть, -ю, -ешь, -ют; растóлканный *сврш.* *разг.* 1. разгурати, потиснути гурајући се; ~ **толпý** разгурати гомилу 2. продрмати, пробудити дрмусањем
растолк||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют *сврш.* растумачити, протумачити
растолкóвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* тумачити
растол||óчь, -кý, -чёшь, -кýт; *прошл.* **-óк, -клá, -клó; -чённый** *сврш.* истуцати, иситнити
растолстé||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* угојити се, одебљати
раст||опúть [1], **-оплю́, -óпишь, -óпят; -óпленный** *сврш.* заложити, наложити, загрејати (*пећ*)
раст||опúть [2], **-оплю́, -óпишь, -óпят; -óпленный** *сврш.* растопити, отопити; ~ **воск** растопити восак
раст||опúться [1], **-óпится, -óпятся** *сврш.* загрејати се (*о пећи*)
раст||опúться [2], **-óпится, -óпятся** *сврш.* растопити се, отопити се
растóпк||а, -и *ж* 1. ложење *с* 2. *зб.* потпала *ж*, иверје *с* (*за потпалу*)
раст||оптáть, -опчý, -óпчешь, -óпчут; -óптанный *сврш.* изгазити, погазити
растопы́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* ширити, растављати, раскречивати
растопы́рива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* раскречивати се
растопы́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* раширити, раставити, раскречити
растопы́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* раскречити се
расторгá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* раскидати, поништавати
растóргн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* раскинути, поништити; ~ **договóр** раскинути уговор; ~ **брак** поништити брак
расторг||овáться, -ýюсь, -ýешься, -ýются *сврш. разг.* 1. почети успешно трговати 2. распродати сву робу
расторжéни||е, -я *с* раскид *м*, раскидање; ~ **брáка** развод брака
растормош||úть, -ý, -úшь, -áт; -ённый *сврш. разг.* 1. продрмати, пробудити дрмусањем 2. *фиг.* раздрмати
растoрóп||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но окретан, брз, жустар; ~ **пáрень** окретан момак
расточá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. расипати, траћити; ~ **дéньги** расипати новац 2. *что фиг. књиш.* обасипати *чим*; ~ **похвалы́** обасипати похвалама
расточúтел||ь, -я *м* распикућа *м, ж*, расипник
расточúтельност||ь, -и *ж* расипништво *с*, расипност
расточúтел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно расипнички
раст||очúть [1], **-очý, -óчишь, -óчат; -óченный** *сврш.* *тех.* раширити, проширити (*стругањем*)
расточ||úть [2], **-ý, -úшь, -áт; -ённый** *сврш.* 1. расути, протраћити 2. *что фиг. књиш.* обасути *чим* (*похвалама итд.*)
растр||авúть, -авлю́, -áвишь, -áвят; -áвленный *сврш.* 1. позледити; ~ **рáну** позледити рану 2. *разг.* раздражити, разјарити; ~ **собáк** раздражити псе 3. *штамп.* разјести киселином
растрáвлива||ть, -ю, -ешь, -ют, растравля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* позлеђивати (*рану*)
растранжúрива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* нештедице трошити, фућкати, ћердати
растранжúр||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* нештедице потрошити, профућкати, проћердати
растрáт||а, -ы *ж* проневера
растрá||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш.* 1. потрошити, страћити; ~ **дéньги** страћити новац 2. проневерити; ~ **казённые дéньги** проневерити државни новац
растрáтчик, -а *м* проневерилац
растрáчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. трошити, траћити 2. проневерати
растревóж||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* 1. узнемирити 2. *разг.* позледити (*рану*)
растревóж||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш. разг.* узнемирити се
растрезвóн||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш. разг.* раструбити, разгласити, ударити на сва звона
растрёп||а, -ы *м, ж разг.* чупавко *м*
растрёпанн||ый, -ая, -ое 1. рашчупан, разбарушен; **~ые вóлосы** рашчупана коса 2. раскупусан (*књига*) ◊ **быть в ~ых чýвствах** *разг.* бити збуњен, узбуђен
растреп||áть, -лю́, растрéплешь, растрéплют; растрёпанный *сврш.* 1. рашчупати, разбарушити (*косу*) 2. раскупусати (*књигу*) 3. рашчешљати (*вуну*)
растр||епáться, -éплется, -éплются *сврш.* 1. рашчу-

пати се, разбарушити се (*о коси*) **2.** раскупусати се (*о књизи*)

растре́ска|ться, -ется, -ются *сврш.* испуцати, попуцати, распукнути се

растре́скива||ться, -ется, -ются *несврш.* пуцати, распуцати се

растро́ганн||ый, -ая, -ое ганут, дирнут, разнежен

растро́га||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* ганути, дирнути, разнежити; **~ до слёз** ганути до суза

растро́га||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* бити ганут, бити дирнут, разнежити се

растру́б, -а *м* звонасто, левкасто проширење

раструб||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *сврш. нар.* раструбити, разгласити

растру||си́ть, -шу́, -си́шь, -ся́т; растру́шенный *сврш. разг.* **1.** расути, просути (*зрно*) **2.** растурити, растрести, разбацати (*сено*)

раструс||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш. разг.* расути се, просути се

растру́ск||а, -и *ж разг.* **1.** расипање *с*, просипање *с* **2.** растресање *с*, растурање *с* **3.** *трг.* растур *м*

растру́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** расипати, просипати **2.** растурати, растресати, разбацивати (*сено*)

растру́шива||ться, -ется, -ются *несврш. разг.* расипати се, просипати се, растурати се

растряс||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **растря́с, -ла́, -ло́; -ённый** *сврш.* **1.** *что* разбацати, растрести (*сено*) **2.** *кого нар.* протрести, пробудити дрмусањем **3.** *кого что разг.* протрести, продрмусати, иструцкати (*у колима итд.*)

растуш||ева́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -ёванный *сврш. струч.* осенчити (*тушем, оловком*)

растушёвк||а, -и *ж* **1.** сенчење *с* **2.** вишер *м*

растушёвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. струч.* осенчавати (*тушем, оловком*)

растя́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** растезати, развлачити **2.** *фиг.* отезати, одуговлачити

растя́гива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* растезати се, развлачити се **2.** *само 3. л.* растезати се, дужити се **3.** *разг.* опружати се, изваљивати се (*на кревету итд.*) **4.** *разг.* издуживати се (*падајући*) **5.** *само 3. л. фиг.* отезати се (*о роковима итд.*)

растяже́ни||е, -я *с* **1.** растезање, развлачење **2.** *мед.*: **~ свя́зок** истезање тетива

растяжи́мост||ь, -и *ж* растегљивост, еластичност

растяжи́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо **1.** растегљив, еластичан **2.** *фиг.* растегљив; **~мое поня́тие** растегљив појам

растя́нутост||ь, -и *ж* **1.** растегнутост **2.** *фиг.* развученост

растя́нут||ый, -ая, -ое **1.** растегнут **2.** *фиг.* развучен

раст||яну́ть, -яну́, -я́нешь, -я́нут; -я́нутый *сврш.* **1.** растегнути, развући; распрострти **2.** *фиг.* отегнути, одужити; **~ докла́д** отегнути реферат

раст||яну́ться, -яну́сь, -я́нешься, -я́нутся *сврш.* **1.** *само 3. л.* растегнути се, развући се; **перча́тки ~яну́лись** рукавице су се растегле **2.** *само 3. л.* растегнути се, издужити се **3.** *разг.* опружити се, извалити се; **~ на дива́не** опружити се на отоману **4.** *разг.* издужити се (*падајући*); **~ во весь рост** испружити се колико је дуг **5.** *само 3. л. фиг.* отегнути се (*о роковима итд.*)

растя́п||а, -ы *м, ж разг.* неспретњаковић *м*, сметењак *м*

расфас||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* одмерити и запаковати (*у кесе итд.*), размерити

расфасо́вк||а, -и *ж* мерење *с* и паковање *с*; **~ това́ров** мерење и паковање робе

расфасо́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* мерити и паковати (*у кесе итд.*)

расформир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* расформирати, распустити

расформиро́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* расформиравати, распуштати

расфран||ти́ться, -чу́сь, -ти́шься, -тя́тся *сврш. разг.* нагиздати се, налицкати се

расфуфы́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. нар.* накинђурити се

расха́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* ходати, шетати горе-доле; **~ по ко́мнате** ходати по соби

расхва́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* обасипати похвалама, нахваљивати

расхв||али́ть, -алю́, -а́лишь, -а́лят; -а́ленный *сврш.* обасути похвалама, нахвалити

расхва́рыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* разболевати се

расхва́ста||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* почети се хвалисати, почети се разметати

расхвата́||ть, -ю, -ешь, -ют; расхва́танный *сврш. разг.* разграбити, разнети

расхва́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* разграбљивати, разносити

расхвора́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* разболети се

расхити́тел||ь, -я *м* пљачкаш, крадљивац; **~ обще́ственной со́бственности** пљачкаш друштвене имовине

расхи́||тить, -щу, -тишь, -тят; -щенный *сврш.* опљачкати, покрасти

расхища́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пљачкати, красти

расхлеба́||ть, -ю, -ешь, -ют; расхлёбанный *сврш. разг.* размрсити, распетљати

расхлёбыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* размрсивати, распетљавати ◇ **сам завари́л ка́шу, сам и ~й** кусај што си удробио

расхля́банност||ь, -и *ж разг.* **1.** расклиматаност, лабавост **2.** немарност, неуредност, јавашлук *м*

расхля́банн||ый, -ая, -ое *разг.* **1.** расклиматан, лабав **2.** *фиг.* немаран, неуредан, аљкав

расхля́ба||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* расклимати, расклиматати, олабавити (*дрмајући*)

расхля́ба||ться, -ется, -ются *сврш. разг.* расклимати се, расклиматати се

расхо́д, -а *м* **1.** расход, утрошак, издатак; **непредви́денные ~ы** непредвиђени издаци; **накладны́е ~ы** режијски трошкови; **де́ньги на карма́нные ~ы** џепарац; **ввести́ в ~** *кого* изложити *кога* трошку; **покры́ть ~ы** покрити трошкове; **нести́ ~ы** сносити трошкове **2.** потрошња *ж*, утрошак; **~ то́плива** потрошња горива **3.** *књиг.* расход, издатак; **прихо́д и ~** приход и расход ◇ **пусти́ть в ~** *кого разг.* ликвидирати *кога*

расх||оди́ться [1], -ожу́сь, -о́дишься, -о́дятся *сврш. разг.* **1.** находати се **2.** уходати се **3.** *фиг.* разбеснети се; **у неё не́рвы ~оди́лись** живци су јој попустили

расх||оди́ться [2], -ожу́сь, -о́дишься, -о́дятся *несврш.* **1.** разилазити се; **~ по дома́м** разилазити се кућама **2.** *само 3. л.* разилазити се, растурати се **3.** *само 3. л.* распродавати се **4.** *само 3. л.* нестајати, трошити се (*о новцу*) **5.** *само 3. л.* растапати се, растварати се

6. *с кем* мимоилазити се (*у мраку итд.*) 7. *с кем* разилазити се, растајати се; **~ с женой** растајати се са женом 8. *с кем в чём фиг.* разилазити се, не слагати се; **мнения ~одятся** мишљења се разилазе 9. *фиг. разг.* распомамљивати се

расходн||ый, -ая, -ое *књиг.* расходни; **~ая книга** књига издатака

расход||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* трошити; **~ деньги** трошити новац; **~ электроэнергию** трошити електроенергију

расход||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *несврш.* трошити се; **~ на развлечения** трошити новац на забаве

расхождени||е, -я *с* 1. разилажење, дивергенција *ж* 2. размимоилажење, неслагање; **~ во мнениях** неслагање у мишљењу

расхож||ий, -ая, -ее *нар.* 1. курентан, који се брзо продаје (*роба*) 2. за сваки дан, за свакодневну употребу; **~ая одежда** одећа за сваки дан ◇ **~ая истина** устаљена истина; **~ее мнение** распрострањено мишљење

расхолажива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* расхлађивати, отрежњавати

расхоло||дить, -жу, -дишь, -дят; -жённый *сврш.* расхладити, отрезнити

расх||отеть, -очу, -очет, -очет, -отим, -отите, -отят *сврш. разг.* изгубити вољу, не желети, не хтети више

расх||отеться, -очется *безл. сврш. разг.* изгубити вољу, не желети, не хтети више; **мне ~отелось спать** прошла ме је воља за сном

расхох||отаться, -очусь, -очешься, -очутся *сврш.* ударити у смех, грохотом се насмејати

расхрабр||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* окуражити се, охрабрити се

расцарапа||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* огрепсти, разгрепсти

расцарапыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* грепсти

расцв||ести, -ету, -етёшь, -етут; *прошл.* **-ёл, -ела, -ело** *сврш.* 1. *само 3. л.* расцветати се, процветати 2. *фиг.* процветати, напредовати; пролепшати се 3. *фиг.* постати весео, процветати; озарити се; **лицо ~ело улыбкой (в улыбке)** лице се озарило осмехом

расцвет, -а *м* 1. цветање *с*, време *с* цветања 2. *фиг.* процват; **~ культуры** процват културе; **в ~е лет** у цвату младости; **в ~е сил** у напону снаге

расцвета||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *само 3. л.* расцветавати се, цветати 2. *фиг.* цветати, напредовати; пролепшавати се 3. *фиг.* постајати весео, цветати

расцве||тить, -чу, -тишь, -тят; расцвеченный *сврш. разг.* 1. ишарати, украсити шаренилом 2. искитити; **~ флагами** искитити заставама

расцвет||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** комбинација боја, десен *м*; **яркая ~** живе боје; **приятная ~** пријатне боје

расцвечива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. шарати, украшавати шаренилом 2. китити (*заставама итд.*)

расцел||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* изљубити; **~ в обе щёки** пољубити у оба образа

расцел||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш.* изљубити се

расценива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *трг.* процењивати, одређивати цену 2. *фиг.* оцењивати, сматрати, држати

расц||енить, -еню, -енишь, -енят; -енённый *сврш.* 1. *трг.* проценити, одредити цену; **~ товар** проценити робу 2. *фиг.* оценити, сматрати, држати; **как вы ~енили его предложение?** како сте оценили његов предлог?

расцен||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *трг.* процењивање *с*, процена 2. цена, тарифа

расц||епить, -еплю, -епишь, -епят; -епленный *сврш.* откачити, отквачити, раздвојити; **~ вагоны** откачити вагоне

расц||епиться, -епится, -епятся *сврш.* откачити се, отквачити се, раздвојити се

расцепля||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* откачивати, отквачивати, раздвајати

расцепля||ться, -ется, -ются *несврш.* откачивати се, отквачивати се, раздвајати се

расчекан||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. тех.* 1. утиснути у ковину (*лик итд.*) 2. загладити шав (*на ковини*)

расч||ертить, -ерчу, -ертишь, -ертят; -ерченный *сврш.* исцртати, извући (*линије*)

расчерчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* исцртавати, извлачити (*линије*)

расч||есать, -ешу, -ешешь, -ешут; -ёсанный *сврш.* 1. рашчешљати, очешљати; **~ волосы** рашчешљати косу 2. изгребенати, рашчешљати; **~ лён** рашчешљати лан 3. рашчешати; **~ рану** рашчешати рану

расч||есаться, -ешусь, -ешешься, -ешутся *сврш.* 1. рашчешљати се, очешљати се 2. рашчешати, озледити чешањем (*рану итд.*)

расчёс||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** чешаљ *м*

расчесть, разочту, разочтёшь, разочтут; *прошл.* **расчёл, разочла, разочло; разочтённый** *сврш. разг. в.* **рассчитать**

расчесться, разочтусь, разочтёшься, разочтутся; *прошл.* **расчёлся, разочлась, разочлось** *сврш. разг. в.* **рассчитаться**

расчёсыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. рашчешљавати, чешљати (*косу*) 2. гребенати, чешљати (*вуну*) 3. чешати (*рану итд.*)

расчёсыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. рашчешљавати се, чешљати се 2. чешати се, озлеђивати чешањем (*рану итд.*)

расчёт, -а *м* 1. рачун; **приблизительный ~** приближни рачун 2. обрачун; **произвести ~** а) обрачунати б) измирити рачун; **за наличный ~** за готов новац; **по безналичному ~у** безготовинским плаћањем; **мы в ~е** ми смо квит 3. отпуштање *с*; **дать ~** *кому* отпустити *кога*; **получить ~** бити отпуштен; **взять ~** дати отказ 4. прорачун; намера *ж*; **обмануться в ~ах** преварити се у рачуну 5. рачун, корист *ж*; **нет никакого ~а ехать** не иде ми у рачун да путујем; **брак по ~у** брак из рачуна 6. *војн.* послуга *ж*; **орудийный ~** послуга топа ◇ **принять в ~** узети у обзир; **с ~ом** у намери, рачунајући; **в ~е на душу населения** према броју становника

расчётливост||ь, -и *ж* штедљивост; опрезност

расчётли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во штедљив; опрезан; **~ человек** рачунџија

расчётн||ый, -ая, -ое рачунски; за израчунавање; **~ая книжка** платна књижица; **~ая ведомость** платни списак; **~ая таблица** обрачунска табела

расчисл||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* распоредити према прорачуну

расчисля||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* распоређивати према прорачуну

расчи||стить, -щу, -стишь, -стят; -щенный *сврш.* рашчистити, очистити; **~ дорожки** рашчистити стазе

расчи́ст||иться, -ится, -ятся *сврш.* рашчистити се, очистити се; **доро́га ~илась** пут је рашчишћен; **не́бо ~илось** разведрило се

расчиха́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* почети кијати, раскихати се

расчища́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* рашчишћавати, чистити

расчища́||ться, -ется, -ются *несврш.* рашчишћавати се, чистити се

расчлен||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* рашчланити, раставити, разложити

расчленя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* рашчлањавати, растављати, разлагати

расчу́вств||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. разг.* разнежити се, бити ганут, дирнут

расчуде́сн||ый, -ая, -ое *разг.* прекрасан, диван, сјајан

расшал||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* постати сувише немиран, несташан (*о детету итд.*)

расша́рка||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. поздравити (*ударајући петама*) 2. *перед кем фиг.* испољити сервилност *према коме*

расша́ркива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. поздрављати (*ударајући петама*) 2. *перед кем фиг.* додворавати се *коме*, испољавати сервилност *према коме*

расша́танн||ый, -ая, -ое 1. разлабављен, расклиман 2. *фиг.* уздрман, нарушен, поремећен (*здравље итд.*); **~ые не́рвы** растројени живци

расшата́||ть, -ю, -ешь, -ют; расша́танный *сврш.* 1. расклимати, расклатити; **~ столб** расклимати стуб 2. *фиг.* уздрмати, нарушити, пореметити; **~ здоро́вье** нарушити здравље; **~ дисципли́ну** олабавити дисциплину

расшата́||ться, -ется, -ются *сврш.* 1. расклимати се, расклатити се 2. *фиг.* уздрмати се, нарушити се, пореметити се; **у неё ~лись не́рвы** попустили су јој живци

расша́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. расклимавати, расклаћивати 2. *фиг.* уздрмавати, нарушавати, поремећивати

расша́тыва||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. расклимавати се, расклаћивати се 2. *фиг.* уздрмавати се, нарушавати се, поремећивати се

расшвы́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. разбацивати, растурати 2. *фиг.* разбацивати, немилице трошити

расшвыря́||ть, -ю, -ешь, -ют; расшвы́рянный *сврш. разг.* 1. разбацати, растурити 2. *фиг.* разбацати, немилице потрошити

расшевел||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. разг.* 1. раздрмати, протрести 2. *фиг.* раздрмати, подстаћи, покренути; **его́ ну́жно ~** треба га раздрмати

расшевел||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. разг.* раздрмати се, покренути се

расшиба́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* повређивати, разбијати

расшиба́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* повређивати се, озлеђивати се

расшиб||и́ть, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **расши́б, расши́бла, расши́бло; расши́бленный** *сврш. разг.* повредити, разбити; **~ го́лову** разбити главу; **~ но́гу** повредити ногу

расшиб||и́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся; *прошл.* **расши́бся, расши́блась, расши́блось** *сврш. разг.* повредити се, озледити се ◇ **~ в лепёшку** *нар.* упрети из све снаге, сатрти се (*ради кога, чега*)

расшива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* 1. *разг.* рашивати, парати 2. *чем* вести (*вез*)

расшива́||ться, -ется, -ются *несврш. разг.* рашивати се, парати се

расши́вк||а, -и *ж* 1. вез *м* 2. *разг.* парање *с*, рашивање *с*

расшире́ни||е, -я *с* 1. ширење, проширивање 2. повећање; пораст *м*; **~ посевно́й пло́щади** повећање сетвене површине; **~ торго́вли** повећање трговинске размене; **~ произво́дства** пораст производње 3. *физ.* ширење, експанзија *ж*; **~ га́зов** ширење гасова 4. *мед.* проширење; **~ вен** проширење вена; **~ се́рдца** експертрофија срца 5. проширење, проширени део; **труба́ с ~ем** цев за проширеним делом

расши́ренн||ый, -ая, -ое 1. проширен; **~ое заседа́ние** проширена седница; **~ое воспроизво́дство** *екон.* проширена репродукција 2. широк, слободан; **~ое толкова́ние те́кста** слободна интерпретација текста

расшири́тел||ь, -я *м мед.* растезач

расшири́тельн||ый, -ая, -ое широк, слободан (*интерпретација текста итд.*)

расши́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. проширити, раширити; **~ доро́гу** проширити пут 2. проширити, повећати; **~ зрачки́** проширити зенице; **~ торго́влю** повећати трговину; **~ кругозо́р** проширити видокруг

расши́р||иться, -ится, -ятся *сврш.* 1. проширити се, раширити се 2. проширити се, повећати се

расширя́емост||ь, -и *ж* 1. растегљивост 2. *физ.* експанзивност; **~ га́зов** експанзивност гасова

расширя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. проширивати, раширивати (*пут итд.*) 2. проширивати, повећавати; **~ сфе́ру влия́ния** проширивати утицајну сферу

расширя́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. проширивати се, раширивати се 2. проширивати се, повећавати се

расши́т||ый, -ая, -ое извезен; **~ая руба́шка** извезена кошуља

расши́ть, разошью́, разошьёшь, разошью́т; расши́тый *сврш. что* 1. *разг.* рашити, опарати 2. *чем* извести (*вез*)

расши́ться, разошьётся, разошью́тся *сврш. разг.* рашити се, опарати се

расшифр||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* 1. дешифровати; **~ телегра́мму** дешифровати телеграм 2. *фиг.* дешифровати, одгонетнути; **~** *чьи* **слова́** одгонетнути *чије* речи

расшифро́вк||а, -и *ж* дешифровање *с*

расшифро́вщик, -а *м* шифрант

расшифро́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* дешифровати

расшнур||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* рашнирати; **~ боти́нки** рашнирати ципеле

расшнур||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш.* рашнирати се

расшнуро́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* рашниравати

расшнуро́выва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* рашниравати се

расшум||е́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. разг.* разгаламити се

расще́дрива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* дрешити кесу, постајати дарежљив

расще́др||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* раздрешити кесу, постати дарежљив

расще́лин||а, -ы *ж* **1.** усек *м*, теснац *м*, кланац *м* **2.** пукотина, процеп *м* (*на дрвету, камену*)

расщем||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш. разг.* размакнути, расклопити

расщемля́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* размицати, расклапати

расщеп||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* **1.** расцепити, расећи; **~ дощéчку** расцепити дашчицу **2.** *физ.* разбити

расщеп||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* **1.** расцепити се **2.** *физ.* разбити се

расщепле́ни||е, -я *с* **1.** цепање **2.** *физ.* разбијање; **~ а́томного ядра́** разбијање атомског језгра

расщепля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** цепати **2.** *физ.* разбијати

расщепля́||ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** цепати се **2.** *физ.* разбијати се

расщ||ипа́ть, -иплю́, -и́плешь, -и́плют; -и́панный *сврш. разг.* извући нити (*из тканине*), испарати у конце

расщи́пыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* извлачити нити (*из тканине*), парати у конце

ра́та||й, -я *м заст. песн.* ратар

ратификацио́нн||ый, -ая, -ое *полит.* ратификациони

ратифика́ци||я, -и *ж полит.* ратификација

ратифици́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш. полит.* ратификовати, ратифицирати

ра́тник, -а *м* **1.** *заст. песн.* ратник **2.** *ист.* домобранац

ра́тн||ый, -ая, -ое *заст. песн.* ратни, бојни; **~ по́двиг** ратни подвиг

ра́т||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* **1.** *заст. песн.* војевати, ратовати **2.** *књиш.* борити се; **~ за пра́вду** борити се за правду

ра́туш||а, -и *ж* градска већница

рат||ь, -и *ж заст. песн.* **1.** војска **2.** битка, рат *м*

ра́унд, -а *м спорт.* рунда *ж*

рафина́д, -а *м* шећер у коцкама

рафина́дн||ый, -ая, -ое: ~ заво́д шећерана

рафини́ровани||е, -я *с тех.* рафинација *ж*

рафини́рованн||ый, -ая, -ое **1.** *тех.* рафиниран, пречишћен (*нафта итд.*) **2.** *књиш.* рафиниран, префињен; **~ вкус** префињен укус

рафини́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. тех.* рафинирати, пречишћавати (*нафту итд.*)

раха́т-луку́м, -а *м* ратлук

рахи́т, -а *м мед.* рахитис

рахи́тик, -а *м* рахитичар

рахити́ческ||ий, -ая, -ое, рахити́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но рахитичан

раце́||я, -и *ж заст.* предика; **чита́ть ~ю** *кому* држати предику *коме*

рацио́н, -а *м* порција *ж*, оброк; **дневно́й ~** дневни оброк

рационализа́тор, -а *м* рационализатор

рационализа́торск||ий, -ая, -ое рационализаторски; **~ое предложе́ние** рационализаторски предлог

рационализа́ци||я, -и *ж* рационализација; **~ произво́дства** рационализација производње

рационализи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* рационализирати

рационали́зм, -а *м фил.* рационализам

рационали́ст, -а *м* рационалист(а)

рационалисти́ческ||ий, -ая, -ое рационалистички

рационалисти́чност||ь, -и *ж* рационализам *м*

рационалисти́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но рационалан, разуман

рациона́льно *прил.* рационално, разумно

рациона́льност||ь, -и *ж* рационалност, разумност

рациона́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно **1.** рационалан, разуман **2.** *мат.* рационалан; **~ьное число́** рационалан број

ра́ци||я, -и *ж* покретна радио-станица

ра́ч||ий, -ья, -ье раков ◇ **~ьи глаза́** буљаве очи

рачи́тельност||ь, -и *ж заст.* брижност, скрбност

рачи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *заст.* брижан, скрбан

ра́шпил||ь, -я *м тех.* рашпа *ж*

раще́ни||е, -я *с* рашћење, раст *м*; **сре́дство для ~я воло́с** средство за раст косе

рван||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* **1.** тргнути, нагло повући, зграбити **2.** *само 3. л. разг.* тргнути, нагло кренути **3.** *само 3. л. разг.* задувати, почети јако дувати (*о ветру*)

рван||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш. разг.* тргнути, нагло кренути, јурнути; **~ вперёд** јурнути напред

рва́н||ый, -ая, -ое **1.** исцепкан, искидан; **~ая бума́га** исцепкана хартија; **~ая ра́на** раздеротина **2.** поцепан, подеран; **~ые сапоги́** подеране чизме

рван||ь, -и *ж* **1.** *разг.* рите *мн. ж*, дроњци *мн. м* **2.** *нар.* нитков *м*, хуља *м*

рвань||ё, -я́ *с нар.* дроњци *мн. м*, рите *мн. ж*

рвать [1], **рву, рвёшь, рвут;** *прошл.* **рвал, рвала́, рва́ло** *несврш.* **1.** чупати, тргати; **~ цветы́** брати цвеће **2.** цепати, кидати; **~ бума́гу** цепати хартију **3.** *фиг.* кидати, прекидати; **~ отноше́ния** прекидати односе **4.** *разг.* дизати у ваздух; **~ скалу́ динами́том** дизати у ваздух стену динамитом ◇ **~ и мета́ть** *разг.* бити ван себе од беса; **~ на себе́ во́лосы** *разг.* чупати себи косу

рвать [2], **рвёт** *прошл.* **рва́ло** *и* **рвало́** *безл. несврш. кого разг.* повраћати; **больно́го рвёт** болесник повраћа

рва́ться [1], **рвётся, рву́тся;** *прошл.* **рва́лся, рвала́сь, рвало́сь** *и* **рва́лось** *несврш.* **1.** кидати се, цепати се (*о одећи итд.*) **2.** *фиг.* кидати се, прекидати се (*о односима итд.*) **3.** експлодирати, распрскавати се ◇ **где то́нко, там и рвётся** *посл.* где је танко ту се и кида

рва́ться [2], **рвусь, рвёшься, рву́тся;** *прошл.* **рва́лся, рвала́сь, рвало́сь** *и* **рва́лось** *несврш.* тежити, стремити, хрлити; **ребёнок рвётся к ма́тери** дете хрли мајци; **~ на свобо́ду** тежити слободи

рвач, -а́ *м разг.* лакташ, профитер

рва́ческ||ий, -ая, -ое *разг.* профитерски

рва́честв||о, -а *с разг.* профитерство, лакташтво

рве́ни||е, -я *с* ревност *ж*, старање

рво́т||а, -ы *ж* **1.** повраћање *с*, бљување *с* **2.** бљувотина, избљувак *м*

рво́тн||ый, -ая, -ое **1.** за повраћање; **~ое сре́дство** средство за повраћање **2. рво́тн|ое, -ого** *с* вомитив, средство за повраћање

рде||ть, -ет, -ют *несврш.* рудети, црвенети се

реабилита́ци||я, -и *ж* рехабилитација

реабилити́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* рехабилитовати, рехабилитирати

реабилити́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. и несврш.* рехабилитовати се, рехабилитирати се

реагир||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* реаговати, реагирати

реактив, -а *м хем.* реактив

реактивн||ый, -ая, -ое реактиван; **~ двигатель** реактивни мотор; **~ самолёт** авион на млазни погон

реактор, -а *м* реактор

реакционер, -а *м* реакционар

реакционност||ь, -и *ж* реакционарност

реакцион||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но реакционаран

реакци||я [1], **-и** *ж* 1. реаговање *с*, реакција 2. *хем., физ.* реакција; **цепная ~** ланчана реакција

реакци||я [2], **-и** *ж полит.* реакција

реализаци||я, -и *ж* реализација, остварење *с*

реализм, -а *м* реализам; **социалистический ~** социјалистички реализам; **критический ~** критички реализам

реализ||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* реализовати, реализирати, остварити/остваривати

реализ||оваться, -уется, -уются *сврш. и несврш.* реализовати се, реализирати се, остварити се/остваривати се

реалист, -а *м* реалист(а)

реалистическ||ий, -ая, -ое реалистички

реалистич||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но реалистичан

реальност||ь, -и *ж* реалност, стварност; **объективная ~** објективна стварност

реал||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. реалан, стваран 2. реалан, остварљив; **~ план** реални план 3. реалан; **~ взгляд на жизнь** реални поглед на живот ◇ **~ьная заработная плата** реална плата; **~ьные доходы** реални приходи; **~ьное училище** *заст.* реална гимназија (*у Русији пре револуције*)

реанимаци||я, -и *ж мед.* реанимација

реанимир||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* реанимирати

ребён||ок, -ка *м, мн.* **ребята, ребят** *и* **дети, детей** дете *с*; **грудной ~** дојенче, беба

рёберн||ый, -ая, -ое *анат.* ребарни, ребрени

реборд||а, -ы *ж тех.* обруб *м*, ивица (*на точку*)

ребрис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то ребраст; **~тая поверхность** ребраста површина

ребр||о, -а *с, мн.* **рёбра, рёбер** 1. *анат.* ребро 2. брид *м*, ивица *ж*, бок *м* ◇ **пересчитать рёбра** *кому* наместити *коме* ребра; **поставить вопрос ~ом** оштро поставити питање

ребус, -а *м* ребус

ребя||та, -т *мн.* 1. деца *ж* 2. *разг.* момци *мн. м*

ребятиш||ки, -ек *мн. разг.* дечица *ж*

ребятн||я, -й *ж зб. разг.* дечурлија

ребяческ||ий, -ая, -ое 1. дечји 2. *фиг.* детињаст; **~ поступок** детињаст поступак

ребячеств||о, -а *с* детињарија *ж*

ребяч||ий, -ья, -ье *разг.* 1. дечји, детињи 2. *фиг.* детињаст

ребяч||иться, -усь, -ишься, -атся *несврш. разг.* правити детињарије, лудирати се

ребячли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *разг.* детињаст, неозбиљан

рёв, -а *м* 1. рика *ж*; **~ зверей** рика звери 2. рика *ж*, бука *ж*; **~ моторов** бука мотора 3. *разг.* дрека *ж*; **поднять ~** дићи дреку

рёв||а, -ы *м, ж разг.* дрекавац *м*, дрекавица *ж*, плачљивко *м*, плачљивица *ж*

ревакцинаци||я, -и *ж мед.* ревакцинација

реванш, -а *м* реванш; **взять ~** реванширати се

реваншизм, -а *м* реваншизам

реваншист, -а *м* реваншист(а)

реваншистск||ий, -ая, -ое реваншистички

ревенн||ый, -ая, -ое раведов, од раведа, рабарбаре

ревен||ь, -я *м бот.* равед, рабарбара *ж*

реверанс, -а *м заст.* реверанс, поклон; **сделать ~** направити реверанс

рев||еть, -у, -ёшь, -ут *несврш.* 1. рикати, урлати 2. *фиг.* рикати (*о мотору*); хујати (*о ветру*) 3. *разг.* урлати, дречати

ревизионизм, -а *м* ревизионизам

ревизионист, -а *м* ревизионист(а)

ревизионистск||ий, -ая, -ое ревизионистички

ревизионн||ый, -ая, -ое ревизиони; **~ая комиссия** ревизиона комисија, надзорни одбор

ревизи||я, -и *ж* 1. ревизија; **провести ~ю** извршити ревизију 2. ревидирање *с*; **~ взглядов** ревидирање погледа

ревиз||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* 1. ревидирати, извршити/вршити ревизију 2. ревидирати (*ставове итд.*)

ревизор, -а *м* ревизор

ревизорск||ий, -ая, -ое ревизорски

ревком, -а *м* **(революционный комитет)** *ист.* револуционарни комитет

ревматизм, -а *м* реуматизам, реума *ж*; **острый ~** акутни реуматизам; **хронический ~** хронични реуматизам; **суставной ~** реуматизам зглобова

ревматик, -а *м разг.* реуматичар

ревматическ||ий, -ая, -ое реуматичан, реуматички

ревматолог, -а *м* реуматолог

ревнив||ец, -ца *м разг.* љубоморан човек

ревниво *прил.* љубоморно

ревни||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во љубоморан

ревнител||ь, -я *м књиш. заст.* ревнитељ

ревн||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. кого к кому, чему* бити љубоморан *на кога, због кога, чега*

ревност||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но ревностан, марљив

ревност||ь, -и *ж* 1. љубомора 2. *заст.* ревност, марљивост

револьвер, -а *м* револвер

револьверн||ый, -ая, -ое револверски ◇ **~ станок** револверски струг

революционер, -а *м* револуционар

революционизир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* револуционисати, револуционирати

революционизир||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. и несврш.* револуционисати се, револуционирати се

революционн||ый, -ая, -ое револуционаран; **~ое движение** револуционарни покрет

революци||я, -и *ж* револуција; **Великая Октябрьская социалистическая ~** Велика октобарска социјалистичка револуција

ревтрибунал, -а *м* **(революционный трибунал)** *ист.* револуционарни суд

ревун, -а *м зоол.* дрекавац (*мајмун*)

ревю *непром. с* ревија *ж*

регали||я, -и *ж* 1. *заст.* симбол *м* власти (*владара итд.*) 2. *мн.* **-и, -й** одликовања *мн. с*, ордени *мн. м*; **явиться во всех ~ях** појавити се у пуном сјају

регат||а, -ы *ж* регата

регби *непром. с спорт.* рагби *м*

регби́ст, -а *м* рагбиста
регенерати́вн||ый, -ая, -ое *струч.* регенеративан
регенера́ци||я, -и *ж струч.* регенерација
ре́гент, -а *м* 1. регент 2. *муз.* диригент (*хора*)
ре́гентств||о, -а *с* регентство
регио́н, -а *м* регион
региона́льн||ый, -ая, -ое регионални
реги́стр, -а *м* регистар
регистра́тор, -а *м* регистратор
регистрату́р||а, -ы *ж* регистратура
регистрацио́нн||ый, -ая, -ое регистрациони; **~ лист** регистарска листа
регистра́ци||я, -и *ж* регистрација, регистровање *с*
регистри́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* регистровати, регистрирати
регистри́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *несврш.* регистровати се, регистрирати се
реги́стров||ый, -ая, -ое регистарски
регла́мент, -а *м* регламан, реглеман, правилник; **установи́ть ~ заседа́ния** одредити реглеман седнице
регламента́ци||я, -и *ж* реглементација
регламенти́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* реглементирати
регла́ментн||ый, -ая, -ое реглементни
регла́н, -а *м* раглан
регре́сс, -а *м* регрес
регресси́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но регресиван
регресси́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* регресирати
регули́ровани||е, -я *с* регулисање; **~ доро́жного движе́ния** регулисање саобраћаја; **~ хо́да маши́ны** регулисање рада машине
регули́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* регулисати; **~ це́ны** регулисати цене
регулиро́вк||а, -и *ж* регулација, регулисање *с*
регулиро́вочн||ый, -ая, -ое регулацијски, регулациони
регулиро́вщик, -а *м* регулатор, усклађивач; **~ доро́жного движе́ния** саобраћајац
регуля́рно *прил.* регуларно, редовно
регуля́рност||ь, -и *ж* регуларност, редовност
регуля́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но регуларан, редован, редовит; **~ные заня́тия** редовна настава; **~ные войска́** регуларне трупе
регуля́тор, -а *м тех.* регулатор
редакти́ровани||е, -я *с* редиговање; уређивање
редакти́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* 1. редиговати, извршити/вршити редакцију (*текста*) 2. уредити/уређивати (*лист, часопис*)
реда́ктор, -а *м* уредник; редактор; **гла́вный ~** главни уредник; **отве́тственный ~** одговорни уредник; **техни́ческий ~** технички уредник
реда́кторск||ий, -ая, -ое редакторски, уреднички
редакцио́нн||ый, -ая, -ое редакцијски, редакциони; **~ая колле́гия** редакцијски одбор, уредништво
реда́кци||я, -и *ж* 1. редиговање *с*, редакција 2. редакција; **под ~ей** *кого* у редакцији *кога* 3. редакција, уредништво *с*; **гла́вная ~** главно уредништво; **~ газе́ты** уредништво новина
реде́||ть, -ет, -ют *несврш.* проређивати се, постајати ређи; **во́лосы ~ют** коса се проређује
реди́с, -а *м*, **реди́с||ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** ротквица
ре́д||кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко; *комп.* **ре́же** 1. редак, размакнут; **~кие во́лосы** ретка коса; **~кие зу́бы** ретки зуби 2. редак; **~кие встре́чи** ретки сусрети; **~ гость** редак гост; **~кая кни́га** ретка књига; **за ~ким исключе́нием** уз ретке изузетке 3. редак, необичан, изузетан; **же́нщина ~кой красоты́** жена ретке (необичне) лепоте; **~кие спосо́бности** изузетне способности
ре́дко *прил., комп.* **ре́же** 1. ретко (*распоређени итд.*) 2. ретко; **~ писа́ть пи́сьма** ретко писати писма ◊ **~ да ме́тко** *разг.* ретко али добро
редколе́сь||е, -я *с* ретка шума
редколле́ги||я, -и *ж* **(редакцио́нная коллéгия)** редакцијски одбор
ре́дкост||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но редак, изузетан; **~ слу́чай** изузетан случај
ре́дкост||ь, -и *ж* 1. реткост; **э́то ~** то је реткост 2. реткост, ретка ствар; изузетна појава; **библиографи́ческая ~** библиографска реткост ◊ **на ~** ретко, изузетно, необично; **не ~** није редак случај
реду́ктор, -а *м* редуктор
редукцио́нн||ый, -ая, -ое *струч.* редукциони; **~ кла́пан** редукциони вентил
реду́кци||я, -и *ж струч.* редукција; **~ гла́сных** редукција самогласника
реду́т, -а *м војн. заст.* редут
редуци́рованн||ый, -ая, -ое *струч.* редукован, редуциран; **~ гла́сный** редукован самогласник
редуци́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. струч.* редуковати, редуцирати
редуци́р||оваться, -уется, -уются *сврш. и несврш. струч.* редуковати се, редуцирати се
ре́д||ька, -ьки *ж, ген. мн.* **-ек** ротква ◊ **надое́ло ху́же го́рькой ~ьки** *разг.* свега ми је доста, дозлогрдило ми је; **хрен ~ьки не сла́ще** *разг.* исти ти је ђаво
рее́стр, -а *м* регистар
рее́стров||ый, -ая, -ое регистарски
режи́м, -а *м* 1. режим, уређење *с*; **демократи́ческий ~** демократско уређење; **ца́рский ~** царски режим 2. режим, распоред; **~ дня** режим дана; **соблюда́ть ~** придржавати се режима 3. режим, начин; **~ пита́ния** режим исхране; **~ эконо́мии** режим штедње
режиссёр, -а *м* режисер, редитељ
режиссёрск||ий, -ая, -ое режисерски, редитељски
режисси́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* режирати
режиссу́р||а, -ы *ж* 1. режија, режирање *с* 2. *зб.* режисери *мн.* *м*
ре́жущ||ий, -ая, -ое 1. који реже 2. *фиг.* резак, оштар, јак; **~ая боль** оштар бол; **~ свет** реска светлост
реза́к, -а́ *м* 1. велики и широки нож 2. резач, сечиво *с*, оштрица *ж* 3. праисторијска камена секира
ре́зать, ре́жу, ре́жешь, ре́жут *несврш.* 1. резати, сећи; **~ хлеб** сећи хлеб 2. *разг.* резати, сећи, оперисати 3. *само 3. л.* резати, сећи; **но́жницы не ре́жут** маказе не секу 4. клати; **~ гусе́й** клати гуске 5. урезивати, гравирати; **~ по де́реву** урезивати у дрвету 6. *само 3. л.* бости, пробадати; **у меня́ ре́жет в животе́** пробада ме у стомаку 7. *фиг.* бости, парати; **~ слух** парати уши; **~ глаза́** бости очи 8. *фиг. разг.* резати, сећи; доводити у безизлазан положај; **~ на экза́мене** обарати на испиту ◊ **~ пра́вду в глаза́** кресати истину у очи
ре́заться, ре́жется, ре́жутся *несврш.* 1. ницати; **у ребёнка ре́жутся зу́бы** детету ничу зуби 2. *во что разг.* играти са страшћу *шта*; **~ в ка́рты** картати се са страшћу
резв||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *несврш.* играти се, веселити се, бити несташан

ре́звост||ь, -и *ж* живахност, несташлук *м*
резву́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* несташна, живахна девојчица
ре́зв||ый, -ая, -ое; резв, -а́, -о 1. живахан, несташан; **~ ребёнок** живахно дете 2. брз, који брзо трчи; **~ая ло́шадь** брзи коњ
резед||а́, -ы́ *ж бот.* резеда, катанац *м*, катанчица
резе́кци||я, -и *ж мед.* ресекција, исецање *с*, одсецање *с*
резе́рв, -а *м* **1.** резерва *ж*, залиха *ж* **2.** *војн.* резерва *ж*
резерва́ци||я, -и *ж* резерват *м*; **~и инде́йцев** резервати Индијанаца
резе́рвн||ый, -ая, -ое 1. резервни; **~ фонд** резервни фонд **2.** *војн.* резервни, из резерве; **~ые ча́сти** резервне јединице
резервуа́р, -а *м* резервоар, спремиште *с*
рез||е́ц, -ца́ *м* **1.** *тех.* резач, длето *с*, сечиво *с* **2.** секутић (*зуб*)
резиде́нт, -а *м* резидент
резиде́нци||я, -и *ж* резиденција
рези́н||а, -ы *ж* гума ◇ **тяну́ть ~у** одуговлачити ствар
рези́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** гумица, брисало *с* **2.** ластиш *м* **3.** ранфла ◇ **жева́тельная ~** жвакаћа гума
рези́нов||ый, -ая, -ое гумен, од гуме; **~ая подо́шва** гумени ђон; **~ая промы́шленность** индустрија гуме
ре́зк||а, -и *ж* резање *с*, сечење *с*
ре́з||кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко 1. резак, оштар, јак; **~ ве́тер** оштар (јак) ветар; **~ хо́лод** јака хладноћа **2.** нагао, изненадан; **~кое измене́ние температу́ры** нагла промена температуре; **~кое повыше́ние цен** нагли пораст цена **3.** оштар, резак, продоран; **~ свет** реска светлост; **~ го́лос** оштар глас **4.** оштар, груб, осоран; **~ тон** осоран тон; **~кие слова́** оштре речи ◇ **~кие черты́ лица́** оштре црте лица
ре́зкост||ь, -и *ж* **1.** рескост, оштрина **2.** изненадност (*промена итд.*) **3.** оштрина, продорност (*гласа итд.*) **4.** грубост; грубе, оштре речи; **говори́ть ~и** говорити грубости
резн||о́й, -а́я, -о́е изрезан, изрезбарен; **~ узо́р** резбарска шара; **~а́я рабо́та** резбарија
резн||я́, -и́ *ж* покољ *м*
резолю́ци||я, -и *ж* резолуција; **вы́нести, приня́ть ~ю** донети, усвојити резолуцију
резо́н, -а *м разг. заст.* резон, разлог, смисао; **в э́том есть свой ~** има у томе смисла
резона́нс, -а *м* **1.** *физ., тех.* резонанција *ж*, резонанца *ж* **2.** *фиг.* одјек, резонанса *ж*
резона́нсн||ый, -ая, -ое *физ., тех.* резонантан
резона́тор, -а *м физ., тех.* резонатор
резонёр, -а *м* резонер, морализатор
резонёрск||ий, -ая, -ое резонерски, морализаторски
резонёрств||о, -а *с* резонерство, моралисање
резонёрств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* резоновати, моралисати
резони́р||овать, -ует, -уют *несврш. физ.* резонирати, одјекивати
резо́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* разуман, основан, оправдан; **~ная мысль** разумна мисао; **~ное замеча́ние** основана примедба
результа́т, -а *м* резултат; **дости́гнуть ~а** постићи резултат ◇ **в ~е** као резултат, на крају крајева
результати́вн||ый, -ая, -ое *спорт.* успешан; **~ая игра́** успешна игра
ре́зус, -а *м* **1.** *зоол.* резус **2.** *разг.* резус-фактор
ре́зус-фа́ктор, -а *м мед.* резус-фактор
ре́зчик, -а *м* **1.** резбар, гравер; **~ по де́реву** дрворезац; **~ по ме́ди** бакрорезац **2.** резач
рез||ь, -и *ж* оштар бол, грч *м*; **~и в животе́** грчеви у стомаку
резьб||а́, -ы́ *ж* **1.** резбарење *с* **2.** резбарија; **~ по де́реву** дрворез **3.** *тех.* лоза, навој *м*, рез *м*, вој *м*
резюме́ *непром. с књиш.* резиме *м*, сажетак *м*
резюми́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. књиш.* резимирати, укратко изложити/излагати
рейд[1]**, -а** *м пом.* рејда *ж*, рада *ж*, сидриште *с* (*изван луке*)
рейд[2]**, -а** *м* **1.** *војн.* упад, препад (*у позадину непријатеља*) **2.** *фиг.* ревизија *ж* пословања (*предузећа итд. од стране јавности*)
ре́йдов||ый[1]**, -ая, -ое** *пом.*: **~ая стоя́нка** сидриште изван луке
ре́йдов||ый[2]**, -ая, -ое** *војн.*: **~ые опера́ции** операције препада
ре́йк||а, -и *ж, ген. мн.* **ре́ек** летва, притка; **водоме́рная ~** водомерна летва
рейс, -а *м* пут, рута *ж*; **~ самолёта** лет авиона (*на редовним линијама*)
ре́йсов||ый, -ая, -ое редован; **~ые перево́зки** редован транспорт; **~ самолёт** авион који саобраћа на редовним линијама
рейсфе́дер, -а *м* рајсфедер
рейсши́н||а, -ы *ж* шибер *м*
рейту́||зы, -з *мн.* **1.** рајтхозне *мн. ж*, јахаће панталоне **2.** вунене хулахопке без стопала
рейхста́г, -а *м ист.* рајхстаг
рек||а́, -и́ *ж, ак.* **ре́ку** *и* **-у́**, *мн.* **ре́ки, рек, -а́м 1.** река; **вверх по ~е́** узводно; **вниз по ~е́** низводно; **~ ста́ла** река се замрзла **2. реко́й** *прил.* као река; **слёзы льются ~о́й** проливају се потоци суза
ре́квием, -а *м рел., муз.* реквијем
реквизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* реквирирати
реквизи́т, -а *м поз.* реквизит
реквизицио́нн||ый, -ая, -ое реквизициони
реквизи́ци||я, -и *ж* реквизиција
рекла́м||а, -ы *ж* реклама; **светова́я ~** светлећа реклама
рекламацио́нн||ый, -ая, -ое рекламациони
реклама́ци||я, -и *ж трг.* рекламација
реклами́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* рекламирати
рекла́мн||ый, -ая, -ое рекламни
рекогносциро́вк||а, -и *ж војн.* рекогносцирање *с*, извиђање *с*
рекогносциро́вочн||ый, -ая, -ое рекогносцитиван, извиђачки
рекоменда́тельн||ый, -ая, -ое препоручен, са препоруком; **~ое письмо́** писмена препорука
рекоменда́ци||я, -и *ж* препорука; **дать ~ю** дати препоруку, препоручити
рекоменд||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш.* **1.** препоручити/препоручивати **2.** *заст.* представити/представљати
рекоменд||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. и несврш. заст.* представити се/представљати се

реконструи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* реконструисати, реконструирати

реконструи́р||оваться, -уется, -уются *сврш. и несврш.* реконструисати се, реконструирати се

реконструкти́вн||ый, -ая, -ое реконструктиван; **~ пери́од** период реконструкције

реконстру́кци||я, -и *ж* реконструкција, обнова; **произвести́ ~ю** извршити реконструкцију

реко́рд, -а *м* рекорд; **мирово́й ~** светски рекорд; **установи́ть ~** постићи рекорд; **поби́ть ~** оборити рекорд

рекорди́ст, -а *м* рекордер (*домаћа животиња рекордних особина*); **конь-~** коњ-рекордер

рекорди́ст||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** рекордерка (*домаћа животиња рекордних особина*); **коро́ва-~** крава-рекордерка

реко́рдн||ый, -ая, -ое рекордан; **~ые достиже́ния** рекордна достигнућа; **в ~ срок** за рекордно време

рекордсме́н, -а *м спорт.* рекордер, носилац рекорда

рекордсме́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *спорт.* рекордерка, носилац рекорда (*жена*)

рекордсме́нск||ий, -ая, -ое *спорт.* рекордерски

ре́крут, -а *м заст.* регрут

ре́крутск||ий, -ая, -ое *заст.* регрутски; **~ набо́р** регрутација

ректифика́т, -а *м струч.* ректификат, пречишћен шпиритус

ректифика́тор, -а *м струч.* ректификатор

ректифика́ци||я, -и *ж струч.* ректификација, пречишћавање *с*

ректифици́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. струч.* ректифицирати, ректификовати, пречистити/пречишћавати

ре́ктор, -а *м* ректор

ректора́т, -а *м* ректорат

ре́кторск||ий, -ая, -ое ректорски; **~ кабине́т** кабинет ректора

реле́ *непром. с тех.* релеј *м*

реле́йн||ый, -ая, -ое *тех.* релејни

религио́зност||ь, -и *ж* религиозност, побожност

религио́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* религиозни (*обред итд.*) 2. религиозан, побожан

рели́ги||я, -и *ж* религија, вера

рели́кви||я, -и *ж* реликвија, светиња

рели́кт, -а *м* реликт

рели́ктов||ый, -ая, -ое реликтан

релье́ф, -а *м* 1. *ум.* рељеф, лик 2. *геогр.* рељеф; **го́рный ~** планински рељеф

релье́фност||ь, -и *ж* рељефност, пластичност

релье́ф||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. рељефан; **~ные бу́квы** рељефна слова 2. *фиг.* рељефан, пластичан; сликовит; **~ное описа́ние** сликовит опис

рельс, -а *м* шина *ж*, трачница *ж*; **сойти́ с ~ов** искочити из шина ◇ **перевести́ на ~ы** *чего, какие* пребацити на колосек *чега*

ре́льсов||ый, -ая, -ое шински; **~ путь** железничка пруга; **~ тра́нспорт** железнички саобраћај

рельсопрока́тн||ый, -ая, -ое: ~ заво́д фабрика шина

релятиви́зм, -а *м фил.* релативизам

релятиви́стск||ий, -ая, -ое релативистички

реляти́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* релативан, услован

реля́ци||я, -и *ж заст.* релација, извештај *м*

рема́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *поз.* ремарка, примедба, напомена

ремённ||ый, -ая, -ое каишни, од каиша, од ремена; **~ кнут** корбач

рем||е́нь, -ня́ *м* каиш, ремен; **поясно́й ~** опасач; **переда́точный ~** трансмисиони каиш

реме́сленник, -а *м* 1. занатлија, обртник 2. *разг.* ученик у привреди

реме́сленнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* бавити се занатством, бити занатлија

реме́сленничеств||о, -а *с* занатство, обртништво

реме́сленн||ый, -ая, -ое занатски, обртнички ◇ **~ое учи́лище** школа ученика у привреди (*у СССР од 1940 до 1950*)

ремесл||о́, -а́ *с, мн.* **ремёсла, ремёсел** занат *м*, обрт *м*; **сапо́жное ~** обућарски занат; **слеса́рное ~** браварски занат; **скорня́жное ~** крзнарски занат; **столя́рное ~** столарски занат; **пло́тничье ~** тесарски занат

ремеш||о́к, -ка́ *м дем.* каишић, ременчић

реми́з, -а *м спорт.* ремиза *ж*, узвратни ударац (*у мачевању*)

ремилитариза́ци||я, -и *ж полит.* ремилитаризација

ремилитаризи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный, ремилитариз||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш.* ремилитаризовати, ремилитаризирати

реминисце́нци||я, -и *ж књиш.* реминисценција

реми́сси||я, -и *ж мед.* ремисија

ремо́нт, -а *м* 1. ремонт, оправка *ж*, поправка *ж*; **капита́льный ~** генерални ремонт; **теку́щий ~** редован ремонт; **профилакти́ческий ~** превентивни ремонт; **произвести́ ~** извршити оправку; **сде́лать ~ в кварти́ре** окречити стан 2. *војн. заст.* ремонт, попуњавање *с* грла коња

ремонтёр, -а *м војн. заст.* војно лице задужено за попуњавање грла коња

ремонти́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* ремонтирати, оправити/оправљати, поправити/поправљати

ремо́нтник, -а *м* радник на оправци

ремо́нтн||ый, -ая, -ое ремонтни, за оправку, за поправку; **~ые рабо́ты** ремонтни радови; **~ая мастерска́я** радионица за поправку

ренега́т, -а *м* ренегат, одметник, отпадник

ренега́тск||ий, -ая, -ое ренегатски, одметнички, отпаднички

ренега́тств||о, -а *с* ренегатство, одметништво, отпадништво

ренесса́нс, -а *м* ренесанса *ж*, препород

ренкло́д, -а *м бот.* ринглов, ринглoвка *ж* (*врста шљиве*)

реноме́ *непром. с* реноме *м*

ре́нт||а, -ы *ж* рента; **зе́мельная ~** земљишна рента

рента́бельност||ь, -и *ж* рентабилност, уносност; **~ произво́дства** рентабилност производње

рента́бел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно рентабилан, уносан

рентге́н, -а *м* рендген

рентге́новск||ий, -ая, -ое рендгенски; **~ сни́мок** рендгенски снимак

рентгенограмм||а, -ы *ж* рендгенограм *м*, рендгенски снимак

рентгенографи́ческ||ий, -ая, -ое рендгенографски

рентгеногра́фи||я, -и *ж* рендгенографија

рентгено́лог, -а *м* рендгенолог

рентгенологи́ческ||ий, -ая, -ое рендгенолошки

рентгеноло́ги||я, -и *ж* рендгенологија

рентгеноскопи́ческ||ий, -ая, -ое рендгеноскопски

рентгеноскопи́||я, -и *ж* рендгеноскопија
рентгенотерапи́||я, -и *ж* рендгенотерапија
реорганиза́тор, -а *м* реорганизатор
реорганизацио́нн||ый, -ая, -ое реорганизациони
реорганиза́ци||я, -и *ж* реорганизација; **провести́ ~ю** извршити реорганизацију
реорганиз||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш.* реорганизовати, реорганизирати
реоста́т, -а *м физ.* реостат, отпорник
ре́п||а, -ы *ж* репа ◇ **дешёвле па́реной ~ы** *разг.* врло јевтино, скоро џабе; **про́ще па́реной ~ы** *разг.* просто као пасуљ
репара́ци||и, -й *мн.* (*јд.* **репара́ци|я, -и** *ж*) репарација *ж*
репарацио́нн||ый, -ая, -ое репарациони, репарацијски
репатриа́нт, -а *м* репатрирац, повратник
репатриа́ци||я, -и *ж* репатријација
репатрии́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* репатрирати
репатрии́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. и несврш.* репатрирати се
реп||е́й, -ья́ *м разг. в.* **репе́йник**
репе́йник, -а *м бот.* чичак
репе́йн||ый, -ая, -ое чичков, од чичка; **~ое ма́сло** уље од чичка
репелле́нт||ы, -ов *мн.* (*јд.* **репелле́нт, -а** *м*) репеленти *мн. м*, средства *мн. с* против гамади
репертуа́р, -а *м* репертоар; **в ~е теа́тра** на репертоару позоришта
репертуа́рн||ый, -ая, -ое репертоарски
репети́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* **1.** *что* пробати, вршити пробу; **~ пье́су** вршити пробу позоришног комада **2.** *кого* подучавати (*ученика*)
репети́тор, -а *м* репетитор
репети́торск||ий, -ая, -ое репетиторски
репетицио́нн||ый, -ая, -ое репетициони
репети́ци||я, -и *ж* проба; **генера́льная ~** генерална проба; **провести́ ~ю** извршити (одржати) пробу ◇ **часы́ с ~ей** сат који избија сатове
ре́пиц||а, -ы *ж* горњи део репа (*код животиња*)
ре́плик||а, -и *ж* реплика
ре́пн||ый, -ая, -ое репни, од репе; **~ое се́мя** семе репе
репня́к, -а́ *м* реповина *ж*, лишће *с* репе
ре́пов||ый, -ая, -ое репин, од репе
реполо́в, -а *м зоол.* конопљарка *ж*
репорта́ж, -а *м* репортажа *ж*; **вести́ ~** водити репортажу
репортёр, -а *м* репортер, извештач
репортёрск||ий, -ая, -ое репортерски
репрезента́нт, -а *м књиш.* репрезентант, представник
репрезента́ци||я, -и *ж књиш.* репрезентација, представништво *с*
репресса́ли||и, -й *мн.* (*јд.* **репресса́ли|я, -и** *ж*) репресалије *мн. ж*
репресси́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но репресиван; **~ные ме́ры** репресивне мере
репресси́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* репресирати
репре́сси||я, -и *ж* репресија; **подве́ргнуть ~ям** подвргнути репресалијама
репри́з, -а *м*, **репри́з||а, -ы** *ж муз.* реприза *ж*
репроду́ктор, -а *м* звучник, гласноговорник
репродукцио́нн||ый, -ая, -ое репродукциони
репроду́кци||я, -и *ж струч.* репродукција
репродуци́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. струч.* репродуковати, репродуцирати
репс, -а *м текст.* рипс
ре́псов||ый, -ая, -ое рипсани, од рипса
репти́ли||я, -и *ж зоол.* рептил *м*, гмизавац *м*
репута́ци||я, -и *ж* репутација, глас *м*, углед *м*; **по́льзоваться хоро́шей ~ей** уживати добар глас
ре́пчат||ый, -ая, -ое: ~ лук црни лук
рескри́пт, -а *м заст.* рескрипт
ресни́||цы, -ц *мн.* (*јд.* **ресни́ц|а, -ы** *ж*) трепавице
ресни́ч||ки, -ек *мн.* (*јд.* **ресни́чк|а, -и** *ж*) *биол.* трепље
ресни́чн||ый, -ая, -ое 1. трепавичаст, трепавичан **2.** *биол.* трепљасти
респе́кт, -а *м заст.* респект
респекта́бельност||ь, -и *ж* респектабилност
респекта́бел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно респектабилан, уважен, поштован, вредан поштовања
респира́тор, -а *м* респиратор
респирато́рн||ый, -ая, -ое *мед.* респирациони
респу́блик||а, -и *ж* република
республика́н||ец, -ца *м* републиканац
республика́нск||ий, -ая, -ое републикански
рессо́р||а, -ы *ж* опруга, федер *м*
рессо́рн||ый, -ая, -ое на опруге, са федерима
реставра́тор, -а *м* рестауратор
реставра́торск||ий, -ая, -ое рестаураторски
реставрацио́нн||ый, -ая, -ое рестаурациони; **~ые рабо́ты** радови на рестаурацији
реставра́ци||я, -и *ж* рестаурација, обнова
реставри́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* рестаурирати, обновити/обнављати
рестора́н, -а *м* ресторан, ресторација *ж*, гостионица *ж*
рестора́нн||ый, -ая, -ое ресторански; **~ые обе́ды** ручкови у ресторану
рестора́тор, -а *м* ресторатер, власник ресторације
рестора́ци||я, -и *ж заст.* ресторација
ресу́рс, -а *м* **1.** *мн.* **-ы, -ов** ресурси; **приро́дные ~ы** природна богатства; **втори́чные ~ы** секундарни ресурси **2.** средство *с*, ресурс; **испро́бовать после́дний ~** покушати последње средство
ресурсосберега́ющ||ий, -ая, -ее: ~ая техноло́гия технологија која штеди ресурсе
ресурсосбереже́ни||е, -я *с* штедња *ж* ресурса
ретив||о́е, -о́го *с заст. нар. песн.* срце
рети́вост||ь, -и *ж разг.* усрдност, марљивост
рети́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *разг.* усрдан, марљив, жустар
рети́н||а, -ы *ж анат.* ретина, мрежњача
ретини́т, -а *м мед.* ретинитис, упала *ж* мрежњаче
ретир||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. и несврш. разг.* ретирирати, повући се/повлачити се, узмакнути/узмицати
рето́рт||а, -ы *ж* реторта
ретрогра́д, -а *м заст.* реакционар, назадњак
ретрогра́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *заст.* реакционаран, назадњачки
ретрогра́дств||о, -а *с заст.* реакционарство, назадњаштво
ретроспекти́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но ретроспективни; **~ взгляд** ретроспективни поглед
ретроспе́кци||я, -и *ж* ретроспекција
ретушёвк||а, -и *ж* ретуширање *с*, ретуш *м*
ретушёр, -а *м* ретушер

ретушир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* ретуширати

рéтуш||ь, -и *ж* ретуш *м*

реферáт, -а *м* реферат

реферативн||ый, -ая, -ое који информира о садржају књиге, часописа

референдум, -а *м* референдум

референт, -а *м* референт, известилац

референци||я, -и *ж књиш.* референција, референца

рéфери *и* **рефери** *непром. м спорт.* судија

реферир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* реферисати, известити/извештавати

рефлéкс, -а *м физиол.* рефлекс; **услóвный ~** условни рефлекс; **безуслóвный ~** безусловни рефлекс

рефлексив||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *в.* **рефлективный**

рефлéкси||я, -и *ж књиш.* рефлексија

рефлéксн||ый, -ая, -ое *физиол.* рефлексни

рефлектив||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* рефлексиван, рефлексан

рефлектир||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* **1.** *физиол.* реаговати, реагирати рефлексом **2.** *заст.* рефлектирати, размишљати

рефлéктор, -а *м* рефлектор

рефлéкторн||ый, -ая, -ое рефлекторски

рефлектóрн||ый, -ая, -ое *физиол.* рефлексни, рефлексиван; **~ая реáкция** рефлексна реакција; **~ое движéние** рефлексни покрет

рефóрм||а, -ы *ж* реформа; **дéнежная ~** новчана реформа; **провести ~у** извршити реформу

реформáтор, -а *м* реформатор

реформáци||я, -и *ж ист.* реформација

реформизм, -а *м* реформизам

реформир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* реформисати, реформирати

реформист, -а *м* реформист(а)

реформистск||ий, -ая, -ое реформистички

рефрактóметр, -а *м физ.* рефрактометар

рефрáктор, -а *м* рефрактор

рефракциóнн||ый, -ая, -ое рефракциони

рефрáкци||я, -и *ж физ.* рефракција

рефрéн, -а *м* рефрен

рефрижерáтор, -а *м* **1.** хладњак **2.** хладњача *ж*; **автомобиль-~** камион-хладњача; **вагóн-~** вагон-хладњача

рефрижерáторн||ый, -ая, -ое расхладни

рехн||уться, -усь, -ёшься, -утся *сврш. нар.* шенути, померити памећу

рецензéнт, -а *м* рецензент

рецензéнтск||ий, -ая, -ое рецензентски

рецензир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *несврш.* рецензирати; **~ статью** рецензирати чланак

рецéнзи||я, -и *ж* рецензија; **~ на книгу** рецензија књиге; **~ на спектáкль** рецензија позоришног комада

рецéпт, -а *м* рецепт; **выписать ~** прописати рецепт; **по ~у** на рецепт

рецéптор, -а *м физиол.* рецептор

рецептýр||а, -ы *ж* рецептура

рецептýрн||ый, -ая, -ое рецепторски, за рецепте; **~ спрáвочник** приручник за рецепте

рецидив, -а *м* рецидив, рецидива *ж*

рецидивист, -а *м* рецидивист(а)

реципиéнт, -а *м струч.* реципијент

речев||óй, -áя, -óе говорни; **~ аппарáт** говорни апарат, говорни органи

речéни||е, -я *с* изрека *ж*

речистост||ь, -и *ж разг.* речитост, говорљивост, красноречивост

речис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* речит, говорљив, красноречив

речитатив, -а *м муз.* рецитатив; **~ом** у рецитативу

речитативн||ый, -ая, -ое *муз.* рецитативан

рéч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** омања река, речица

речник, -á *м* радник у речном саобраћају

речн||óй, -áя, -óе речни; **~ песóк** речни песак; **~óе судоходство** речна пловидба

реч||ь, -и *ж, мн.* **-и, -éй 1.** *само јд.* говор *м*; **óрганы ~и** говорни органи; **развитие ~и** развој говора **2.** *само јд.* говор *м*, језик *м*; **ýстная ~** разговорни језик **3.** говор *м*, реч, разговор *м*; **завести ~** *о чём* повести реч *о чему*; **об э́том не мóжет быть и ~и** о томе не може бити ни говора **4.** говор *м*, јавни наступ; **прогрáммная ~** програмски говор; **произнести ~, выступить с ~ью** одржати говор; **обвинительная ~** *правн.* оптужница ◇ **прямáя, кóсвенная ~** *грам.* директан, индиректан говор; **чáсти ~и** *грам.* врсте речи; **дар ~и** дар говора; **лишиться дáра ~и** изгубити моћ говора; **~ идёт** *о ком, чём* ради се *о коме, чему*; **о чём ~** *разг.* свакако, разуме се

решá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *с инф.* решавати, одлучивати **2.** *что* решавати, пресуђивати **3.** *что* решавати; **~ задáчу** решавати задатак

решá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *на что и с инф.* решавати се, одлучивати се **2.** *само 3. л.* решавати се (*о питању итд.*) **3.** *чего нар.* решавати се, лишавати се (*живота итд.*)

решáющ||ий, -ая, -ее одлучујући, пресудан; **сыгрáть ~ую роль** одиграти пресудну улогу ◇ **~ гóлос** одлучујући глас (*на седници итд.*)

решéни||е, -я *с* **1.** решење, одлука *ж*; **принять ~** донети одлуку, одлучити; **~ судá** судска пресуда **2.** закључак *м*; **прийти к ~ю** донети закључак **3.** *мат.* решење; **найти ~** наћи решење (резултат)

решёт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** решетка, ограда; **окóнная ~** прозорска решетка; **садóвая ~** вртна ограда **2.** *тех.* решетка, ватриште *с* **3.** *разг.* писмо *с* (*на металном новцу*) ◇ **сидéть за ~кой** налазити се иза решетке (у затвору)

решет||ó, -á *с, мн.* **решёта, решёт** решето, сито; **просéивать сквозь ~** решетати, просејавати ◇ **у негó головá как ~** *разг.* забораван је; **чудесá в ~é** *разг.* чудо невиђено

решéтчат||ый, -ая, -ое, решётчат||ый, -ая, -ое решеткаст, ситаст; са решетком; **~ая оградá** решеткаста ограда

решимост||ь, -и *ж* одлучност, решеност; **пóлный ~и** пун решености; **проявить ~** показати одлучност

решительно *прил.* **1.** одлучно; **~ отстáивать** *что* одлучно се борити *за шта* **2.** потпуно, сасвим; **я ~ ничегó не пóнял** ја уопште нисам ништа разумео

решительност||ь, -и *ж* одлучност

решител||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. одлучан; **~ человéк** одлучан човек; **~ьные мéры** одлучне мере; **сдéлать ~ шаг** учинити одлучан корак **2.** одлучан, одлучујући, пресудан; **~ момéнт** одлучан тренутак **3.** *само дужи обл. разг.* потпун, прави; **~ дурáк** права будала

реш||ить, -ý, -ишь, -áт; -ённый *сврш.* **1.** *с инф.* решити, одлучити; **я ~ил остáться** одлучио сам да останем **2.** *что* решити, пресудити; **суд ~ил дéло** суд је решио

случај 3. *что* решити; ~ **задáчу** решити задатак ◊ ~ **жизни** *кого нар.* убити *кога*; ~ **судьбý (ýчасть)** *кого, чью* решити *чију* судбину

реш||и́ться, -ýсь, -и́шься, -áтся *сврш.* 1. *на что и с инф.* решити се, одлучити се; ~ **на оперáцию** решити се на операцију 2. *само 3. л.* решити се, бити решен; **процéсс ~и́лся в егó пóльзу** процес је решен у његову корист 3. *чего нар.* решити се, лишити се; ~ **жизни** лишити се живота; ~ **умá** изгубити памет, померити памећу

рéшк||а, -и *ж разг.* писмо *с*, наличје *с* новца; **орёл или** ~ глава или писмо

реэвакуациóнн||ый, -ая, -ое реевакуациони

реэвакуáци||я, -и *ж* реевакуација

реэвакуи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* реевакуисати, реевакуирати

реэвакуи́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. и несврш.* реевакуисати се, реевакуирати се

реэ́кспорт, -а *м* реекспорт

реэмигрáнт, -а *м* реемигрант

реэмигрáци||я, -и *ж* реемиграција

рéя, рéи *ж пом.* попречница, крст *м* на јарболу

рéять, рéю, рéешь, рéют *несврш.* 1. *свеч.* лебдети 2. *само 3. л.* лепршати; **рéют знамёна** лепршају заставе

ржа, ржи *ж заст.* рђа

ржáве||ть, -ет, -ют *несврш.* рђати

ржáвлени||е, -я *с* рђање

ржáвост||ь, -и *ж* зарђалост

ржáвчин||а, -ы *ж* рђа; **трóнутый ~ой** нагрижен рђом ◊ **хлéбная** ~ *бот.* пламењача

ржáв||ый, -ая, -ое 1. зарђан, зарђао; ~ **гвоздь** зарђао ексер 2. *разг.* боје рђе

ржáни||е, -я *с* 1. рзање 2. *фиг. нар.* рзање, груб грохот (смех)

ржать, ржу, ржёшь, ржут *несврш.* 1. рзати 2. *фиг. нар.* рзати, грохотом се смејати

ржан||óй, -áя, -óе ражан, ражен, од ражи; ~ **хлеб** ражани хлеб

ри́г||а, -и *ж* сушара

ригори́зм, -а *м књиш.* ригоризам, ригорозност *ж*

ригори́ст, -а *м књиш.* ригорист(а)

ригористи́чност||ь, -и *ж књиш.* ригорозност

ригористи́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* ригорозан

ридикю́л||ь, -я *м заст.* ридикил

ри́з||а, -ы *ж цркв.* риза ◊ **напи́ться до положéния риз** *разг.* напити се као земља

ри́зниц||а, -ы *ж цркв.* ризница, сакристија

рикошéт, -а *м* 1. рикоше, одскок, одбачај 2. **рикошéтом** *прил.* индиректно

рикошéтн||ый, -ая, -ое индиректан

ри́кш||а, -и *м* рикша

ри́мля||не, -н *мн.* (*јд.* **ри́млянин, -а** *м* Римљанин; **ри́млян|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Римљанка) Римљани

ри́мск||ий, -ая, -ое римски; **пáпа** ~ папа; **~ое прáво** римско право; **~ие ци́фры** римски бројеви; ~ **нос** римски нос

ри́мско-католи́ческ||ий, -ая, -ое римокатолички

ринг, -а *м спорт.* ринг

ринолóги||я, -и *ж мед.* ринологија

ринопласти́к||а, -и *ж мед.* ринопластика

ри́н||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* бацити се, јурнути, појурити; ~ **в бой** јурнути у бој; ~ **к вы́ходу** појурити према излазу

рис, -а *м* пиринач, рижа *ж*

риск, -а *м* ризик; **идти́ на** ~ ризиковати; **с ~ом для жи́зни** ризикујући живот ◊ **дéйствовать на свой** ~ **(на свой страх и** ~**)** радити на своју одговорност

рискн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш.* 1. *кем, чем и без обј.* рескирати, ризиковати *кога, шта* 2. *с инф.* рескирати, ризиковати; **он не ~ýл спроси́ть** није се усудио да пита

рискóванност||ь, -и *ж* рискантност, ризичност

рискóва||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. рискантан, ризичан; ~ **шаг** рискантан корак 2. *фиг.* двосмислен; ~ **вопрóс** двосмислено питање

риск||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют *несврш.* 1. *кем, чем и без обј.* рескирати, ризиковати *кога, шта*; ~ **жи́знью** ризиковати живот, стављати живот на коцку 2. *с инф.* рескирати, ризиковати; **он ~овáл опоздáть** ризиковао је да закасни

ри́слинг, -а *м* ризлинг

рисовáльн||ый, -ая, -ое за цртање, цртаћи; **~ые принадлéжности** прибор за цртање

рисовáльщик, -а *м* 1. цртач 2. графичар

рисовáни||е, -я *с* цртање; **учи́ться ~ю** учити цртање; **учи́тель ~я** учитељ цртања

рис||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют *несврш.* 1. цртати; ~ **карандашóм** цртати оловком; ~ **с натýры** цртати према оригиналу 2. *фиг.* сликати, приказивати, описивати

рис||овáться, -ýюсь, -ýешься, -ýются *несврш.* 1. *само 3. л.* оцртавати се, видети се; **вдали́ ~овáлись очертáния гор** у даљини су се оцртавале контуре планина 2. *само 3. л. фиг.* чинити се, изгледати; **жизнь ~овáлась емý в рóзовом свéте** живот му се чинио ружичаст 3. кочоперити се, шепурити се; ~ **пéред дéвушкой** шепурити се пред девојком

рисóвк||а, -и *ж* извештаченост, афектација

рисовóдств||о, -а *с* узгајање пиринча, риже

ри́сов||ый, -ая, -ое пиринчани, рижани, од пиринча, од риже; ~ **суп** супа од пиринча; **~ая кáша** сутлијаш, пиринач у млеку

рисýн||ок, -ка *м* 1. цртеж; ~ **карандашóм** цртеж оловком 2. цртање *с*; **учи́ться ~ку** учити цртање 3. шара *ж*, десен (*на тканини*)

рисýнчат||ый, -ая, -ое десениран, са шарама (*тканина*)

ритм, -а *м* ритам; ~ **тáнца** ритам плеса; ~ **жи́зни** ритам живота; **чýвство ~а** осећај за ритам

ритмизáци||я, -и *ж* ритмизација

ритмизóванн||ый, -ая, -ое ритмизован, ритмизиран

ри́тмик||а, -и *ж* 1. ритмика, наука о ритму; ~ **стихá** ритмика стиха 2. ритмика; **урóки ~и** часови ритмике

ритми́ческ||ий, -ая, -ое ритмички

ритми́чно *прил.* ритмично, ритмички

ритми́чност||ь, -и *ж* ритмичност

ритми́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но ритмичан, ритмички; **~ные движéния** ритмички покрети

ри́тор, -а *м* 1. *књиш. заст.* ретор, говорник 2. *ист.* учитељ говорништва (*у старој Грчкој*)

ритóрик||а, -и *ж* 1. реторика 2. *фиг.* реторика, празноречје *с*

ритори́ческ||ий, -ая, -ое реторички ◊ ~ **вопрóс** реторичко питање

ритори́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но реторичан, високопаран (*стил итд.*)

ритуáл, -а *м* 1. ритуал; ~ **погребéния** погребни ритуал 2. церемонијал

ритуáльн||ый, -ая, -ое 1. ритуалан 2. церемонијалан

риф[1], **-а** *м* риф, подводни гребен; **кора́лловые ~ы** корални рифови
риф[2], **-а** *м пом.* подвеза *ж* на једру; **взять/брать ~ы** савити/савијати једра
рифле́ни||е, -я *с тех.* браздање
рифлён||ый, -ая, -ое *тех.* избраздан
ри́фл||и, -ей *мн. тех.* рецке *мн. ж*
ри́фм||а, -ы *ж књиж.* рима, слик *м*, срок *м*; **же́нская, мужска́я ~** женска, мушка рима; **глаго́льная ~** глаголска рима; **сказа́ть в ~у** рећи у рими
рифмо́ванн||ый, -ая, -ое римован, сликован
рифм||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *несврш. књиж.* римовати, сликовати
рифм||ова́ться, -у́ется, -у́ются *несврш. књиж.* римовати се, сликовати се
рифмо́вк||а, -и *ж књиж.* систем *м* измењивања рима; **свобо́дная ~** слободна рима
рифмоплёт, -а *м разг. презр.* стихоклепац
рифмоплётств||о, -а *с разг. презр.* стихоклепство
ришелье́ *непром. с* ришље *м*
ро́б||а, -ы *ж* 1. *заст.* одело *с*, одећа 2. радно одело
робе́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* бојати се, плашити се; снебивати се
ро́б||кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко бојажљив, плашљив; **~ го́лос** бојажљив глас ◊ **он не (из) ~кого деся́тка** он није кукавица
ро́бко *прил.* бојажљиво, плашљиво
ро́бост||ь, -и *ж* бојажљивост, плашљивост; **с ~ью смотре́ть** бојажљиво гледати
ро́бот, -а *м* робот
роботиза́ци||я, -и *ж* роботизација
робототе́хник||а, -и *ж* робототехника
ров, рва *м, лок.* **о рве, во рву,** *мн.* **рвы, рвов** ров, шанац, јарак; **противота́нковый ~** противтенковски ров
рове́сник, -а *м* вршњак; **мы с ним ~и** ми смо вршњаци
рове́сниц||а, -ы *ж* вршњакиња
ро́вниц||а, -ы *ж текст.* недопређена пређа
ро́вно[1] *прил.* 1. равно, право 2. равномерно, уједначено; **~ дыша́ть** равномерно дисати 3. тачно, управо; **~ сто рубле́й** тачно сто рубаља; **~ в три часа́** тачно у три сата 4. *разг.* апсолутно, савршено, сасвим; **я ~ ничего́ не по́нял** ништа нисам разумео
ро́вно[2] *нар.* 1. *везн.* као 2. *речца* као да
ро́вност||ь, -и *ж* 1. равност 2. равномерност, уједначеност 3. *фиг.* сталоженост, уравнотеженост, мирноћа
ро́вн||ый, -ая, -ое; ро́вен, -а́, -о 1. раван, прав; **~ая доро́га** раван пут 2. равномеран, уједначен; **~ пульс** равномеран пулс; **~ое дыха́ние** равномерно дисање 3. *фиг.* миран, одмерен, сталожен; **~ хара́ктер** сталожен карактер ◊ **~ счёт** округли рачун; **~ым счётом ничего́** *разг.* апсолутно ништа, баш ништа; **для ~ого счёта** да заокружимо рачун; **не ровён час** *нар.* не дај боже
ро́вн||я, -и *и* **ровн||я́, -и́** *м, ж разг.*: **он ей не ~** он није прилика за њу
ровня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* равнати, поравнавати, изравнавати
рог, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** рог; **оле́ньи ~а́** јеленски рогови; **труби́ть в ~** трубити у рог ◊ **согну́ть (скрути́ть) в бара́ний ~** *кого разг.* сатерати *кога* у мишју рупу; **как из ~а изоби́лия** као из рога изобиља, обилно, богато; **у чёрта на ~а́х** *разг.* где је ђаво рекао лаку ноћ; **наста́вить ~а́** *кому* набити *коме* рогове; **облома́ть ~а́** *кому разг.* сабити *коме* рогове, укротити *кога*
рога́лик, -а *м* кифла *ж*
рога́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* рогат, са великим роговима
рога́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *војн.* козлић *м* 2. *об. мн.* **-ки, -ок** *фиг.* препреке; **ста́вить ~ки** *кому* бацати клипове под ноге *коме* 3. праћка; **стреля́ть из ~ки** гађати из праћке
рога́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. рогат; **кру́пный ~ скот** крупна рогата марва 2. рогат, рашљаст 3. *разг. шаљ.*: **~ муж** рогоња
рога́ч, -а́ *м зоол.* 1. јеленак, роглаш 2. јелен-рогач
рогови́ц||а, -ы *ж анат.* рожњача
рогов||о́й, -а́я, -о́е рожан, рожнат, од рога; **~ гре́бень** чешаљ од рога ◊ **~а́я оболо́чка гла́за** *анат.* рожана навлака, рожњача
рого́ж||а, -и *ж* рогожина, асура
рого́ж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *дем.* асурица 2. *текст.* панама-тканина
рого́жн||ый, -ая, -ое 1. од рогожине 2. покривен рогожином
рого́з, -а *м бот.* рогоз
рогоно́с||ец, -ца *м разг.* рогоња
рогу́л||ька, -ьки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* 1. мале рогуље, рашље 2. кифлица
рогу́л||я, -и *ж разг.* рогуље *мн. ж*, рашље *мн. ж*
род, -а *м, лок.* **о -е, в -е** *и* **в -у́, на -у́,** *мн.* **-ы́, -о́в** 1. род; **стари́нный ~** стари род, стара лоза 2. врста *ж*, сорта *ж*; **~ ору́жия** врста оружја; **~ де́ятельности** врста делатности; **~ войск** род војске 3. *биол., бот.* врста *ж* 4. *грам.* род; **мужско́й, же́нский, сре́дний ~** мушки, женски, средњи род ◊ **челове́ческий (людско́й) ~** људски род; **быть ~ом** *откуда* бити родом *одакле;* **без ~у и пле́мени** без рода и порода (*човек*); **у него́ ни ~у, ни пле́мени** нема ни кучета, ни мачета, он је без игде иког свога; **в не́котором ~е** у неку руку; **в своём ~е** на свој начин, са одређеног гледишта; **своего́ ~а** својеврстан; **в э́том (тако́м) ~е** приближно такав, приближно тако; **тако́го ~а** такав; **ему́ де́сять лет о́т роду** стар је десет година; **на ~у́ напи́сано** *кому* суђено је *коме*
роде́о *непром. с* родео *м* ◊ **автомоби́льное ~** ауто-родео
ро́диев||ый, -ая, -ое *хем.* родијев, родијумов
ро́ди||й, -я *м хем.* родиј
роди́льниц||а, -ы *ж* породиља, родиља
роди́льн||ый, -ая, -ое породиљски; **~ дом** породилиште, родилиште; **~ая горя́чка** породиљска грозница
роди́мчик, -а *м разг.* грчеви *мн. м (код деце)*
роди́м||ый, -ая, -ое *заст. и нар. песн.* 1. рођени 2. родни; **~ая сторо́нушка** родна земља, завичај 3. *нар.* рођени, мио, драги ◊ **~ое пятно́** младеж
ро́дин||а, -ы *ж* 1. домовина, отаџбина; **тоска́ по ~е** носталгија, туга за домовином; **любо́вь к ~е** љубав према домовини 2. завичај *м*; **верну́ться на ~у** вратити се у завичај
ро́дин||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** младеж *м*
роди́ны, роди́н *мн. заст.* 1. бабине *мн. ж* 2. порођај *м*
роди́тел||и, -ей *мн.* родитељи
роди́тел||ь, -я *м заст. нар.* родитељ, отац
роди́тельниц||а, -ы *ж заст. нар.* родитељка, мајка
роди́тельн||ый, -ая, -ое: ~ паде́ж *грам.* генитив
роди́тельск||ий, -ая, -ое родитељски; **~ое собра́ние**

родитељски састанак; ~ **дом** родна кућа ◊ ~**ая суббóта** *црκв.* задушнице, дан мртвих

родúть, рожý, родúшь, родя́т; *прошл.* **родúл, родилá, родúло; рождённый** *сврш. и несврш.* 1. *кого* родити/рађати; **онá родилá троúх детéй** родила је троје деце 2. *без. обј.* породити се/порађати се; **онá ещё не родилá** још се није породила 3. *что фиг.* родити/рађати, изазвати/изазивати 4. *что разг.* донети/доносити плод

род||úться, рожýсь, -úшься, -я́тся; *прошл.* **-илcя́** *и* **-úлся, -илáсь** *и* **-úлась, -илóсь** *и* **-úлось** *сврш. и несврш.* 1. родити се/рађати се; ~ **слепы́м** родити се слеп; **у неё ~илáсь дочь** родила јој се кћерка; **он ~илcя́ в Москвé** рођен је у Москви 2. *само 3. л.* родити се/рађати се, синути; **у меня́ ~илáсь мысль** синула ми је идеја 3. родити/рађати, успевати; **здесь хорошó ~úтся кукурýза** овде добро успева кукуруз ◊ ~ **в рубáшке (сорóчке)** родити се у кошуљи

рóдич, -а *м* 1. *ист.* члан рода 2. *нар.* рођа, рођак

роднúк, -á *м* извор, врело *с*

роднико́в||ый, -ая, -ое изворски; ~**ая водá** изворска вода

родн||úть, -ю́, -úшь, -я́т *несврш.* срођавати, зближавати

родн||úться, -ю́сь, -úшься, -я́тся *несврш.* 1. сроћавати се 2. *фиг.* сродити се, сближити се

роднич||óк, -кá *м анат.* меко теме (*код одојенчета*)

родн||óй, -áя, -óе 1. рођени; ~ **брат** рођени брат; ~**áя сестрá** рођена сестра; ~**áя мать** рођена мајка 2. родни; ~**áя сторонá** домовина; ~ **край** родна груда, завичај; ~ **дом** родна кућа 3. драги, рођа (*при ословљавању*) 4. **родн|ы́е, -ы́х** *мн.* рођаци, сродници ◊ ~ **язы́к** матерњи језик

родн||я́, -ú *ж* 1. *зб.* родбина, својта; **бли́зкая** ~ блиска родбина; **дáльняя** ~ даљна родбина 2. *разг.* род *м*, рођак *м*, рођака *ж*; **он мне** ~ он ми је род

родовúтост||ь, -и *ж* припадност високом роду

родовú||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то знатног рода, високог порекла

родов||óй [1], **-áя, -óе** 1. *ист.* родовски; ~**áя общúна** родовска задруга; ~ **строй** родовско уређење 2. наследни; ~**óе имéние** очевина, баштина 3. *лингв.*: ~**ы́е окончáния** наставци за род

родов||óй [2], **-áя, -óе** порођајни; ~**ы́е бóли** порођајни болови; ~**ы́е схвáтки** трудови

рододéндрон, -а *м бот.* рододендрон, слеч

родоначáльник, -а *м* 1. родоначелник, предак 2. *фиг.* оснивач

родонúт, -а *м мин.* родонит

родослóви||е, -я *с* родословље, генеалогија *ж*

родослóвн||ый, -ая, -ое 1. родословни, генеалошки; ~**ое дéрево** родословно стабло 2. **родослóвн|ая, -ой** *ж* родословље *с*, генеалогија; педигре *м* (*за животиње*)

рóдственник, -а *м* рођак, сродник; **бли́зкий** ~ блиски рођак; **дáльний** ~ даљни рођак; ~ **по отцý** рођак по оцу

рóдственниц||а, -ы *ж* рођака, сродница

рóдственност||ь, -и *ж* сродност

рóдстве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. *само дужи обл.* родбински; ~**нные свя́зи** родбинске везе 2. *фиг.* сродан, близак; ~**нные языкú** сродни језици; ~**нные наýки** сродне науке

родств||ó, -á *с* 1. сродство; **крóвное** ~ крвно сродство; **быть в ~é** *с кем* бити у сродству *с ким* 2. *фиг.* сродност *ж*, блискост *ж*; ~ **языкóв** сродност језика 3. *зб.* род *м*, рођаци *мн. м* ◊ ~ **душ** сродност душа

рóд||ы, -ов *мн.* порођај *м*; **преждеврéменные** ~ превремени порођај

роёв||ня, -ни *ж, ген. мн.* **-ен** *пчел.* кошара за сеобу роја

роéни||е, -я *с* ројење (*пчела*)

рóж||а [1], **-и** *ж нар.* 1. њушка, губица 2. грдоба, наказа ◊ **кóрчить (стрóить) ~и** *разг.* правити гримасе, кревељити се; **ни кóжи, ни ~и** ни стаса, ни паса

рóж||а [2], **-и** *ж мед.* црвени ветар

рожá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. *кого* рађати; ~ **детéй** рађати децу 2. *без обј.* порађати се; **когдá ей ~?** када ће се породити?

рождáемост||ь, -и *ж* наталитет *м*; **рост ~и** пораст наталитета

рождá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* рађати

рождá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* рађати се

рождéни||е, -я *с* 1. рађање 2. рођење; **год и мéсто ~я** година и место рођења ◊ **день ~я** рођендан; **поздравля́ю Вас с днём ~я** честитам Вам рођендан

рождéственск||ий, -ая, -ое божићни

рождеств||ó, -á *с* Божић *м*

рожéниц||а, -ы *и* **роженúц||а, -ы** *ж* породиља, родиља

рóжист||ый, -ая, -ое: ~ое воспалéние *мед.* црвени ветар

рож||óк, -кá *м* 1. (*мн.* **рóжки, рóжек**) *дем.* рожић 2. (*мн.* **-кú, -кóв**) *муз.* рог; **англúйский** ~ обоа; **охóтничий** ~ ловачки рог 3. (*мн.* **-кú, -кóв**) бочица са цуцлом (*за одојенчад*) 4. (*мн.* **-кú, -кóв**) кашика *ж*, жлица *ж* (*за ципеле*) 5. *тех.* горионик; **гáзовый** ~ горионик (*на плинској пећи*) 6. *само мн.* **-кú, -кóв** *кув.* ташци ◊ **слуховóй** ~ рог за наглуве; **остáлись рóжки да нóжки** *разг.* остали су рестлови

рож||óн, -нá *м заст.* колац ◊ **лезть (перéть) на** ~ *разг.* ићи главом кроз зид; **какóго ~нá тебé нáдо (не хватáет)** *нар.* који ти ђаво још треба (фали)

рожь, ржи *ж, инстр.* **рóжью** раж; **ози́мая** ~ озима раж; **яровáя** ~ јара раж

рóз||а, -ы *ж* ружа ◊ ~ **ветрóв** *метеор.* ружа ветрова

рóзан, -а *м разг.* ружин цвет

розáри||й, -я *м* ружичњак, ђулистан

рóзвальн||и, -ей *мн.* ниске и широке сељачке саонице

рóз||га, -ги *ж, ген. мн.* **-ог** шиба, прут *м*; **сечь ~гами** шибати

рóзговень||е, -я *с црκв.* мрс *м* (*после поста*)

розéт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. розета 2. тацница 3. *ел.* прикључница, бушон *м*

рóзлив, -а *м* разливање *с*, сипање *с*

розмарúн, -а *м бот.* рузмарин, зимород

розмарúнов||ый, -ая, -ое рузмаринов

рóзн||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. заст. и разг.* раздвајати, растављати; ~ **комплéкт журнáла** распаривати комплет часописа

рóзн||иться, -ится, -ятся *несврш. чем заст. и разг.* разликовати се *у чему*

рóзниц||а, -ы *ж трг.* продаја на мало; **продавáть в ~у** продавати на мало

рóзничн||ый, -ая, -ое *трг.*: ~**ая торгóвля** трговина на мало; ~**ые цéны** малопродајне цене; **полúтика ~ых цен** политика малопродајних цена

рóзно *прил. заст.* засебно

рознь, -и *ж* размирица, неслога, раздор *м*; **нацио-**

на́льная ~ националне размирице; **се́ять** ~ уносити раздор

розове́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** руменити се, руменети, црвенети; **щёки ~ют на моро́зе** образи се румене од хладноће **2.** *само 3. л.* црвенети се

ро́зов||ый, -ая, -ое; ро́зов, -а, -о 1. ружин, од ружа; ~ **куст** ружа (*жбун*); **~ое ма́сло** ружино уље; **~ое варе́нье** слатко од ружа **2.** ружичаст, румен; **~ые щёки** румени образи **3.** *фиг.* ружичаст (*наде итд.*) ◇ **он всё ви́дит в ~ом све́те** све му је ружичасто; **смотре́ть сквозь ~ые очки́** гледати кроз ружичасте наочаре

розоцве́тн||ые, -ых *мн. бот.* руже *мн. ж*

ро́зоч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* ружица

ро́зыгрыш, -а *м* **1.** *спорт.* такмичење *с* за првенство, шампионат; ~ **ку́бка** куп такмичење **2.** нерешена утакмица, реми (*у шаху итд.*) **3.** извлачење *с* (*лутрија*)

ро́зыск, -а *м* **1.** трагање *с*, потрага *ж*; **идти́ на** ~ ићи у потрагу **2.** *правн.* претходна истрага ◇ **уголо́вный** ~ криминалистички одсек милиције

рои́ться, рои́тся, роя́тся *несврш.* **1.** ројити се (*о пчелама итд.*) **2.** *фиг.* ројити се, навирати (*о мислима итд.*)

рой, ро́я *м, мн.* **рои́, роёв 1.** рој; **пчели́ный** ~ рој пчела **2.** *фиг.* рој, мноштво *с*, силесија *ж*; ~ **воспомина́ний** мноштво успомена

рок, -а *м* коб, судба *ж*, судбина *ж*; **злой** ~ зла коб

рока́д||а, -ы *ж војн.* пут *м* дуж фронта

рокир||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. и несврш. шах.* рокирати

рокиро́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *шах.* рокада; **коро́ткая, дли́нная** ~ мала, велика рокада

роков||о́й, -а́я, -о́е кобан, фаталан, судбоносан; **~а́я оши́бка** кобна грешка; ~ **шаг** судбоносан корак

рококо́ *непром. с* рококо *м*; **в сти́ле** ~ у стилу рококоа, у рококо стилу

рок-о́пер||а, -ы *ж* рок-опера

ро́кот, -а *м* тутњава *ж*, грмљавина *ж*; ~ **мото́ров** брујање мотора; ~ **волн** шум таласа

рокота́ть, роко́чет, роко́чут *несврш.* тутњати, грмети; шумити, брујати; **во́лны роко́чут** таласи шуме

рокфо́р, -а *м* рокфор (*сир*)

ролев||о́й, -а́я, -о́е *струч.*: **~а́я бума́га** папир у ролни

ро́лик, -а *м* **1.** точкић; **кре́сло на ~ах** фотеља на точкиће **2.** *ел.* чашица *ж*, изолациона чашица **3.** *мн.* **-и, -ов** *спорт.* котураљке *мн. ж*, ролије *мн. ж*; **ката́ться на ~ах** возити се на котураљкама

ро́ликов||ый, -ая, -ое: ~ **подши́пник** *тех.* ваљкасти лежај; **~ые коньки́** котураљке

рол||ь, -и *ж, мн.* **-и, -е́й 1.** улога, рола; **игра́ть** ~ *кого* тумачити улогу *кога*; **исполня́ть гла́вную** ~ тумачити главну улогу; **в ~я́х...** играју... **2.** улога; ~ **ли́чности в исто́рии** улога личности у историји; **руководя́щая** ~ **па́ртии** руководећа улога партије ◇ **в ~и** *кого* у улози *кога*; **игра́ть ва́жную** ~ играти важну улогу; **вы́держать** ~ не одступити од прихваћење улоге (става)

ром, -а *м* рум

рома́н, -а *м* **1.** роман; **истори́ческий** ~ историјски роман **2.** *разг.* роман, романса *ж*; **завести́** ~ *с кем* започети романсу *с ким*

романи́зм, -а *м лингв.* романизам

романиз||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш.* романизовати, романизирати

романиз||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. и несврш.* романизовати се, романизирати се

романи́ст [1], **-а** *м* романописац, романсијер

романи́ст [2], **-а** *м* романист(а)

романи́стик||а, -и *ж* романистика

романи́ческ||ий, -ая, -ое *заст.* **1.** љубавни; **~ие приключе́ния** љубавне догодовштине **2.** романтичан

рома́нс, -а *м муз., књиж.* романса *ж*, романца *ж*

рома́нск||ий, -ая, -ое романски; **~ие языки́** романски језици

рома́нсн||ый, -ая, -ое *муз., књиж.* који се односи на романсу, романцу

романти́зм, -а *м* романтизам; **революцио́нный** ~ револуционарни романтизам

рома́нтик, -а *м* романтичар

рома́нтик||а, -и *ж* романтика

романти́ческ||ий, -ая, -ое романтичан, романтичарски; **~ая поэ́зия** романтична поезија; **~ие иде́и** романтичарске идеје

романти́чност||ь, -и *ж* романтичност, романтичарство *с*

романти́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но романтичан

рома́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** *бот.* бела рада, камилица **2.** чај *м* од камилице; **полоска́ть го́рло ~кой** испирати грло чајем од камилице

рома́шков||ый, -ая, -ое од камилице

ромб, -а *м геом.* ромб

ромби́ческ||ий, -ая, -ое, ро́мбов||ый, -ая, -ое *геом.* ромбичан, у виду ромба

ромбо́ид, -а *м геом.* ромбоид

ромбоида́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *геом.* ромбоидни

ромбо́ид||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *геом.* ромбоидни

ромбо́эдр, -а *м геом.* ромбоедар

ро́мов||ый, -ая, -ое од рума, с румом ◇ **~ая ба́ба** куглоф, набујак с румом

рондо́ *непром. с муз., књиж.* рондо *м*

роня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** испуштати; ~ *что* **из рук** испуштати *шта* из руку **2.** обарати, нехотице рушити; ~ **кни́ги со стола́** обарати књиге са стола **3.** *само 3. л.* губити; **дере́вья ~ют листву́** дрвеће губи лишће **4.** *фиг.* обарати, спуштати; ~ **го́лову на грудь** обарати главу **5.** *фиг.* нехотице изговарати **6.** *фиг.* срозавати, рушити; ~ *чей* **авторите́т** рушити *чији* ауторитет; ~ **себя́** *в чьих* **глаза́х** срозавати се, падати у *чијим* очима; ~ **своё досто́инство** губити достојанство ◇ ~ **слёзы** ронити сузе

ро́пот, -а *м* ропот, роптање *с*

роп||та́ть, -щу́, ро́пщешь, ро́пщут *несврш.* роптати, гунђати; ~ **на свою́ судьбу́** роптати на своју судбину

рос||а́, -ы́ *ж, мн.* **ро́сы, рос** роса; **у́тренняя** ~ јутарња роса; **до ~ы́** пре росе

роси́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** капља росе ◇ **у него́ ма́ковой ~ки (ни ~ки) во рту́ не́ было** *разг.* ништа није ни окусио

роси́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то росан, покривен росом; **~тая трава́** росна трава

роско́шеств||о, -а *с* раскошност *ж*, раскош *ж*; раскошан живот

роско́шеств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* раскошно живети, живети на великој нози

роско́шнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг. в.* **роско́шествовать**

роско́шно *прил.* раскошно, луксузно

роско́ш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. раскошан, луксузан; **~ное изда́ние** раскошно (луксузно) издање;

~ автомобиль луксузна кола 2. раскошан, богат; **~ ужин** раскошна вечера; **~ные волосы** раскошна коса

роскош||ь, -и *ж* раскош, луксуз *м*; **предметы ~и** луксузни предмети; **жить в ~и** живети у раскоши ◇ **какая ~!** каква дивота!; **позволить себе ~** *с инф.* дозволити себи луксуз

росл||ый, -ая, -ое крупан, висок, велик; **~ парень** крупан момак

росомах||а, -и *ж зоол.* куна златица

росомаш||ий, -ья, -ье који се односи на куну златицу

роспис||ь, -и *ж* 1. маловање *с*, шарање *с* зидова 2. *ум.* фреске *мн. ж*, зидно сликарство 3. попис *м*, списак *м*

роспуск, -а *м* распуштање *с*, распуст; **~ парламента** распуштање парламента

российск||ий, -ая, -ое русијски

россия||не, -н *мн. заст.* (*јд.* **россиянин, -а** *м* Рус; **россиян|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Рускиња) Руси

россказн||и, -ей *мн. разг.* приче *мн. ж*, измишљотине *мн. ж*

россып||ь, -и *ж* 1. расипање *с* 2. *разг.* ринфуза, расуто стање; **грузить зерно ~ью** товарити жито у ринфузи 3. *струч.* растур *м* 4. *геол.* налазиште *с*; **золотые ~и** златоносна налазишта

рост, -а *м* 1. раст, растење *с*; **~ растений** раст биљака 2. пораст, повећање *с*; **~ производительности труда** повећање продуктивности рада; **~ благосостояния** пораст благостања 3. раст, висина *ж*; **высокий, низкий ~** високи, ниски раст; **человек среднего ~а** човек средњег раста; **какого он ~а?** колико је висок?; **он ~ом с меня** он је висок као ја; **~ом 170 сантиметров** висок 170 сантиметара; **построиться по ~у** постројити се према висини ◇ **трава в ~ человека** трава висока као човек; **костюм ему не по ~у** одело му не одговара по величини; **он ~ом не вышел** *разг.* није баш висок, ниског је раста; **во весь ~** а) колико је дуг и широк б) у природној величини; **отдавать деньги в ~** *заст.* позајмљивати новац уз проценат

ростбиф, -а *м кув.* ростбиф

ростепел||ь, -и *ж нар.* раскрављивање *с*, крављење *с*, копњење *с*

ростов||ой, -ая, -ое 1. *струч.*: **~ процесс** процес раста; **~ые вещества** регулатори раста (биљака) 2. *заст.* каматни; **~ые проценты** камата

ростовщик, -а *м* зеленаш, лихвар

ростовщическ||ий, -ая, -ое зеленашки, лихварски

ростовщичеств||о, -а *с* зеленаштво, лихварство

рост||ок, -ка *м* 1. клица *ж*; **пускать ~ки** клијати 2. изданак 3. *об. мн.* **-ки, -ков** *фиг.* замеци, зачеци; **~ки нового** зачеци новог

ростр||а, -ы *ж архит.* рострa

ростральн||ый, -ая, -ое: ~ая колонна стуб са рострама

росчерк, -а *м* завојит украс (*код потписа*) ◇ **одним ~ом пера** једним потезом пера

росян||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *бот.* росница, росуља, мухоловка

росян||ой, -ая, -ое: ~ая капля кап росе

рот, рта *м, лок.* **о рте, во рту** 1. уста *мн. с*; **дышать ртом** дисати на уста; **большой ~** велика уста; **полость рта** усна дупља 2. *фиг. нар.* уста *мн. с*; **ему надо пять ртов прокормить** он треба петоро уста да прехрани ◇ **разинуть ~** *разг.* зинути; **молчит, словно воды в ~ набрал** ћути као заливен; **в ~ не брать** *чего* не јести (не пити) *шта*; **он не смеет рта раскрыть** *разг.* не сме ни да писне; **зажать (заткнуть) ~** *кому разг.* запушити *коме* уста; **смотреть в ~** *кому* а) бројати *коме* залогаје б) побожно слушати *кога*; **пронести мимо рта** *шаљ.* занети за уво; **ему палец в ~ не клади** чувај се њега, није тако безазлен; **у меня хлопот полон ~** *разг.* не знам где ми је глава од посла

рот||а, -ы *ж војн.* чета; **командир ~ы** командир чете; **~ связи** чета за везу

ротатор, -а *м* ротатор

ротацизм, -а *м лингв.* ротацизам

ротационн||ый, -ая, -ое ротациони; **~ая машина** *штамп.* ротациона машина, ротациони строј

ротаци||я, -и *ж* ротација

ротик, -а *м дем.* усташца *мн. с*

ротмистр, -а *м заст. војн.* коњички капетан

ротн||ый, -ая, -ое 1. четни; **~ командир** командир чете 2. **ротн|ый, -ого** *м разг.* командир чете

ротов||ой, -ая, -ое усни; **~ая полость** *анат.* усна дупља

ротозе||й, -я *м разг.* зјака *м, ж*, зазјавало *м, с*

ротозейнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* продавати зјала, хватати зјала, зазјавати

ротозейств||о, -а *с разг.* зазјавање, хватање зјала

рот||ок, -ка *м дем. разг.* усташца *мн. с* ◇ **на чужой ~ не накинешь платок** не могу се људима зачепити уста

ротонд||а, -ы *ж архит.* ротонда

ротор, -а *м тех.* ротор

роторн||ый, -ая, -ое роторни

рохл||я, -и *м разг.* млитавко, трапавко

рощ||а, -и *ж* гај *м*, шумица, шумарак *м*; **дубовая ~** храстик; **берёзовая ~** брезик

роялизм, -а *м* ројализам

роялист, -а *м* ројалист(а)

роялистск||ий, -ая, -ое ројалистички

роял||ь, -я *м* клавир, гласовир; **играть на ~е** свирати на клавиру

рояльн||ый, -ая, -ое клавирски

ртутн||ый, -ая, -ое живин, од живе, са живом; **~ые соединения** живина једињења; **~ое отравление** тровање живом; **~ термометр** живин термометар

ртут||ь, -и *ж* жива ◇ **гремучая ~** *хем.* праскава жива

рубак||а, -и *м разг.* јуначина, мегданџија

рубан||ок, -ка *м* блања *ж*, ренде *с*

рубан||уть, -у, -ёшь, -ут *сврш.* одрубити, посећи

рубах||а, -и *ж* кошуља ◇ **~-парень** једноставан, искрен човек

рубашечн||ый, -ая, -ое за кошуљу, од кошуље; **~ая ткань** материјал за кошуљу

рубаш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. кошуља; **шёлковая ~** свилена кошуља; **в одной ~ке** само у кошуљи; **нижняя ~** поткошуља; **ночная ~** спаваћица 2. полеђина (*карте*) 3. *тех.* кошуљица, плашт *м*, омотач *м*, обруч *м* ◇ **смирительная ~** лудачка кошуља; **остаться в одной ~ке** *разг.* доћи до просјачког штапа; **оставить в одной ~ке** *разг.* довести до просјачког штапа; **родиться в ~ке** родити се у кошуљи; **своя ~ ближе к телу** кошуља је преча од кабанице

рубашон||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем. разг.* кошуљица

рубеж, -а *м* 1. граница *ж*, међа *ж*; **естественный ~** природна граница; **за ~ом** у иностранству 2. *фиг.* граница *ж*, прелом; **на ~е двух веков** на прело-

му два века 3. *војн.* линија *ж*; **оборонительный ~** одбрамбена линија

руб||éц[1], **-цá** *м* 1. огреботина *ж* 2. бразготина *ж*, ожиљак 3. поруб, шав

руб||éц[2], **-цá** *м* 1. *анат.* бураг (*код преживара*) 2. *мн.* **-цы́, -цóв** *кув.* шкембићи

руби́ди||й, -я *м хем.* рубидиј(ум)

руби́льник, -а *м ел.* прекидач

руби́н, -а *м* рубин

руби́нов||ый, -ая, -ое рубински, од рубина; **~ое ожерéлье** огрлица од рубина; **~ цвет** боја рубина

руби́ть, рублю́, ру́бишь, ру́бят *несврш.* 1. сећи, сецкати; цепати; **~ дéрево** сећи дрво; **~ вéтки** сећи гране; **~ дровá** цепати дрва; **~ капу́сту** сецкати купус; **~ шáшкой** сећи сабљом 2. тесати, градити; **~ избу́** градити брвнару 3. вадити (*руду*) ◊ **~ прáвду в глазá** *нар.* кресати истину у очи; **~ сплечá** *разг.* деловати (поступати) напречац; **лес ру́бят — щéпки летя́т** *посл.* у великим догађајима страдају мале ствари

. **руби́ться, рублю́сь, ру́бишься, ру́бятся** *несврш.* туђи се сабљама

ру́бищ||е, -а *с* дроњци *мн. м*

ру́бк||а[1], **-и** *ж* 1. сеча, сецкање *с*, цепање *с*; **~ лéса** сеча шуме 2. тесање *с*, градња (*древне куће*) 3. вађење *с* (*руде*)

ру́б||ка[2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *пом., авиј.* кабина; **штурвáльная ~** кормиларска кабина; **боевáя ~** заповеднички мост (*на ратном броду*)

рублёвик, -а *м заст.*, **рублёв||ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* рубља *ж*, рубаљ *м*

рублёв||ый, -ая, -ое од једне рубље; **~ билéт** карта од једне рубље

ру́блен||ый, -ая, -ое 1. сецкан, млевен; **~ое мя́со** млевено месо; **~ые котлéты** котлети од млевеног меса 2. од брвана; **~ая избá** брвнара

рубл||ь, -я́ *м* рубља *ж*, рубаљ; **два ~я́ с ли́шним** нешто више од две рубље; **ценóй в пять ~éй** по цену од пет рубаља; **разменя́ть дéсять ~éй** уситнити десет рубаља ◊ **гнáться за дли́нным ~ём** *разг.* јурити за великом и лаком зарадом; **не ~ём, так дубьём** *нар.* ако не милом, онда силом; **копéйка ~ бережёт** *посл.* пара динар чува

ру́брик||а, -и *ж* рубрика, одељак *м*

рубрикáци||я, -и *ж струч.* подела на рубрике

рубц||евáться, -у́ется, -у́ются *несврш.* зарастати, зацељивати се (*о рани*)

ру́бчат||ый, -ая, -ое ребраст; **~ая ткань** ребраста тканина

ру́бчик, -а *м* 1. *дем.* мали ожиљак 2.: **ткань в ~** ребраста тканина

ру́ган||ь, -и *ж* псовка, грдња

ругáтел||ь, -я *м разг.* псовач, човек који је навикао да псује

ругáтельн||ый, -ая, -ое 1. погрдан, увредљив; **~ые словá** погрдне речи 2. *фиг. разг.* веома негативан, неповољан (*рецензија итд.*)

ругáтельски: ~ ругáть *разг.* псовати на пасја кола

ругáтельск||ий, -ая, -ое *разг. в.* **ругáтельный**

ругáтельств||о, -а *с* псовка *ж*, погрдна реч

ругá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* грдити, псовати; **~ сы́на за плоху́ю отмéтку** грдити сина за лошу оцену

ругá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *с кем* свађати се, врећати се 2. псовати ◊ **~ послéдними словáми** псовати као кочијаш; **~ на чём свет стои́т** *разг.* псовати на мртво име

ругн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. разг.* изгрдити, опсовати

ругн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш. разг.* опсовати

ругн||я́, -и́ *ж нар. в.* **ру́гань**

руд||á, -ы́ *ж* руда, рудача; **желéзная ~** гвоздена руда; **мéдная ~** бакарна руда; **зáлежи ~ы́** налазишта руде

рудимéнт, -а *м биол.* рудимент

рудиментáрн||ый, -ая, -ое рудиментаран; **~ óрган** рудиментаран орган

рудни́к, -á *м* рудник; **мéдные ~и́** рудници бакра

рудни́чн||ый, -ая, -ое руднички; **~ газ** метан, праскавац

ру́дн||ый, -ая, -ое рудни; **~ое месторождéние** налазиште руде

рудокóп, -а *м заст.* рудар

рудонóс||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но рудоносан, богат рудом; **~ пласт** наслага богата рудом

рудоподъёмн||ый, -ая, -ое за извлачење, за дизање руде

рудопромы́вочн||ый, -ая, -ое за испирање руде; **~ цех** флотација

ружéйник, -а *м* пушкар

ружéйн||ый, -ая, -ое пушчани; **~ патрóн** метак за пушку; **~ мáстер** пушкар; **на ~ вы́стрел** на пушкомет

ружь||ё, -я́ *с, мн.* **ру́жья, ру́жей** пушка *ж*, **одноствóльное, двуствóльное ~** једноцевка, двоцевка; **охóтничье ~** ловачка пушка; **противотáнковое ~** противтенковска пушка; **заряжáть ~** пунити пушку; **стрелять из ~я́** гађати (пуцати) из пушке; **быть (находи́ться) под ~ём** *војн.* бити (налазити се) под оружјем; **призвáть под ~** позвати под оружје (у војску)

руи́||на, -ны *ж* 1. *об. мн.* **-ны, -н** рушевине 2. *фиг. разг.* руина (*човек*)

рук||á, -и́ *ж, ак.* **ру́ку,** *мн.* **ру́ки, рук, -áм** 1. рука; **прáвая, лéвая ~** десна, лева рука; **мозóлистые ру́ки** жуљевите руке; **пожáть** *чью* **ру́ку** стиснути *чију* руку; **пожáть друг дру́гу ру́ки** руковати се; **взять пóд руку** *кого* ухватити под руку *кога*; **идти́ пóд руку** *с кем* ићи под руку *с ким*; **вести́** *кого* **зá руку** водити *кога* за руку; **взя́ться зá руки** узети се за руке; **гадáть по ~é** гледати у длан 2. *фиг.* рука, рукопис *м*; **неразбóрчивая ~** нечитак рукопис; **э́то напи́сано егó ~óй** то је написано његовом руком 3. *само јд. фиг. разг.* свој човек; **у негó ~** *где* он има свог човека *где*; **си́льная ~** буџа 4. *у спојевима речи означава страну, правац разг.*: **по лéвую, по прáвую ру́ку (на лéвой, на прáвой ~é)** с леве, с десне стране; **по óбе ~и́** с обе стране 5. *у спојевима речи означава врсту, сорту разг.*: **срéдней ~и́** (од) средње руке, другоразредан, просечан; **большóй ~и́ негодя́й** права правцата хуља 6. *у спојевима речи означава врсту, сорту:* **под пья́ную ру́ку** у пијаном стању; **под горя́чую ру́ку** у ватри, у бесу 7. *заст.:* **проси́ть** *чьей* **~и́** просити *кога (девојку)*; **предложи́ть ру́ку (и сéрдце)** *кому* понудити *коме* брак ◊ **рабóчие ру́ки** радна снага; **нехвáтка рабóчих рук** недостатак радне снаге; **он прáвая ~** *кого, чья* он је *чија* десна рука; **у негó золоты́е ру́ки** он има златне руке; **у негó дыря́вые ру́ки** он је веома неспретан; **твёрдая ~** сигурна (јака) рука; **у негó лёгкая ~** он је срећне руке; **с** *чьей* **лёгкой ~и́** на *чију* иницијативу; **у негó ру́ки кóротки** *разг.* није то у његовој моћи, неће успети у томе; **у негó дли́нные ру́ки** а) он има велику

власт б) он има дуге руке (*о лопову*); **он нá руку нечи́ст** он има дуге руке (*о лопову*); **на скóрую рýку** на брзу руку; **щéдрой ∼óй** обилно, шаком и капом; **гóлыми ∼áми** голих руку; **взять/брать себя́ в рýки** савладати се/савладавати се; **держáть себя́ в ∼áх** бити присебан; **находи́ться (быть) в** *чьих* **∼áх** бити у *чијој* власти; **в сóбственные рýки** у властите руке (*предати итд.*); **быть (находи́ться) на ∼áх** *у кого* а) бити у *чијим* рукама (*о документима итд.*) б) бити на *чијем* издржавању (*о деци итд.*); **умерéть на ∼áх** *у кого* умрети у *чијем* присуству; **э́то емý нá руку** то му иде на руку; **быть (прийти́сь) по ∼é** *кому* бити таман *коме (о рукавицама итд.)*; **по ∼áм!** таман!, одговара! (*приликом склапања погодбе*); **удáрить по ∼áм** склопити погодбу, погодити се; **говори́ть пóд руку** *кому* сметати *коме*; **быть под ∼óй** *у кого* бити при руци *коме*; **не с ∼и́** *кому разг.* неугодно је, неудобно је; не ваља *коме (да ради нешто)*; **∼ óб руку** раме уз раме; **опусти́ть рýки, рýки опусти́лись** *у кого* изгубити вољу (*за нечим*), разочарати се (*у нечему*); **махнýть ∼óй** *на кого, что* дићи руке *од кога, чега*; **всё вáлится из рук** *у кого* ништа не иде од руке *коме*; **рýки чéшутся** *у кого* сврбе руке *кога*; **∼óй подáть** близу, на дохват руке; **нагрéть рýки** обогатити се на непоштен начин; **дать рýку на отсечéние** дати руку у ватру; **наби́ть рýку** *на чём, в чём разг.* стећи рутину *у чему*; **наложи́ть рýку** *на что разг.* а) ставити шапе *на шта*, присвојити *шта* б) потчинити *шта* своме утицају; **наложи́ть на себя́ рýки** *нар.* дићи руку на себе; **подня́ть рýку** *на кого* подићи руку *на кога*; **у меня́ ∼ не поднимáется** *с инф.* не усуђујем се да...; **приложи́ть рýку (рýки)** *к чему* а) *заст.* потписати *шта* б) умешати своје престе *у шта*; **связáть** *кого* **по ∼áм и ногáм** везати *коме* руке и ноге; **развязáть рýки** *кому* одрешити *коме* руке; **умы́ть рýки** опрати руке, повући се; **я как без рук** *без кого, чего* веома ми недостаје *ко, шта*, тешко ми је *без кога, чега*; **узнáть из пéрвых рук** сазнати из прве руке; **переходи́ть из рук в рýки** прелазити из руке у руку; **прибрáть к ∼áм** *кого, что* притегнути *кога*, приграбити *шта*; **отби́ться от рук** *разг.* отети се, престати слушати (*об. о деци*); **сбыть с рук** *что разг.* отарасити се *чега*; **э́то емý сошлó с рук** *разг.* остао је некажњен; **своя́ ∼ влады́ка** *посл.* сам себи господар

рукáв, -á *м, мн.* **-á, -óв 1.** рукав; **плáтье с дли́нными ∼áми** хаљина са дугачким рукавима; **засучи́ть ∼á** засукати рукаве **2.** *геогр.* рукавац; **∼ реки́** речни рукавац **3.** *тех.* црево *с*, цев *ж*; **пожáрный ∼** ватрогасно црево ◇ **дéлать** *что* **спустя́ ∼á** радити *шта* као од беде

рукави́‖цы, -ц *мн.* (*јд.* **рукави́ц|а, -ы** *ж*) рукавице (*с једним прстом — плацем*): **меховы́е ∼** крзнене рукавице ◇ **держáть** *кого* **в ежóвых ∼цах** држати *кога* веома строго

рукави́ч‖ки, -ек *мн. (јд.* **рукави́чк|а, -и** *ж) дем.* рукавице

рукáвчик, -а *м* **1.** *дем.* рукавчић **2.** *заст.* манжета *ж*

рукáс‖тый, -тая, -тое; -т, -та, -то рукат, с великим рукама

рукоби́ть‖е, -я *с заст.* ударање руком о руку при склапању погодбе

руководи́тел‖ь, -я *м* руководилац, вођа, шеф; **∼ учреждéния** шеф установе; **клáссный ∼** разредни старешина

руково‖ди́ть, -жý, -ди́шь, -дя́т *несврш.* **1.** *кем, чем* руководити *ким, чим*, водити *шта;* **∼ рабóчим движéнием** руководити радничким покретом **2.** *чем* руководити, управљати; **∼ учреждéнием** руководити установом

руково‖ди́ться, -жýсь, -ди́шься, -дя́тся *несврш. в.* **руковóдствоваться**

руковóдств‖о, -а *с* **1.** руковођење, управљање, руководство; **под ∼ом** *кого, чьим* под *чијим* руководством; **под непосрéдственным ∼ом** уз непосредно руковођење **2.** приручник *м;* **∼ по хи́мии** приручник из хемије **3.** *зб.* руководство; **нóвое ∼** ново руководство ◇ **∼ к дéйствию** смерница, директива

руковóдств‖оваться, -уюсь, -уешься, -уются *несврш.* руководити се; **∼ определёнными при́нципами** руководити се одређеним принципима

руководя́щ‖ий, -ая, -ее руководећи, водећи; **∼ие óрганы** руководећи органи

рукодéли‖е, -я *с* ручни рад; **занимáться ∼ем** бавити се ручним радом

рукодéльниц‖а, -ы *ж* жена која се бави ручним радом

рукодéльнича‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* бавити се ручним радом

рукодéльн‖ый, -ая, -ое који се односи на ручни рад

рукокры́лы‖е, -х *мн. зоол.* љиљци *мн. м*, слепи мишеви

рукомóйник, -а *м* умиваоник

рукопáшн‖ая, -ой *ж разг.* борба прса у прса

рукопи́сн‖ый, -ая, -ое 1. рукописни; за рукописе; **∼ отдéл библиотéки** рукописно одељење библиотеке **2.** писан руком; **∼ текст** текст писан руком

рýкопис‖ь, -и *ж* рукопис *м*; **∼и Чéхова** рукописи Чехова; **машинопи́сная ∼** текст откуцан на машини; **древнерýсские ∼и** староруски рукописи

рукоплескáни‖е, -я *с* пљесак *м*, тапшање, аплауз *м*

рукопл‖ескáть, -ещý, -éщешь, -éщут *несврш.* пљескати, тапшати, аплаудирати

рукопожáти‖е, -я *с* стисак *м* руке, руковање; **крéпкое ∼** чврст стисак руке; **обменя́ться ∼ями** руковати се

рукоприкла́дств‖о, -а *с разг.* тучњава *ж*

рукоя́т‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** држак *м*, дршка; **∼ ножá** дршка ножа **2.** ручица; **пусковáя ∼** стартна ручица

рукоя́т‖ь, -и *ж* држак *м*, дршка

рулáд‖а, -ы *ж муз.* колоратура

рулев‖óй, -áя, -óе 1. за управљање; **∼óе управлéние** а) волан, управљач б) управљање помоћу волана **2. рулев|óй, -óго** *м пом.* крмар, крмарош, крманош

рулéт, -а *м кув.* рулада *ж*; **∼ с мáком** маковњача

рулéт‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *тех.* рулета, тракаст метар **2.** рулета (*хазардна игра*)

рул‖и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* рулати (*авион*)

рулóн, -а *м* ролна *ж*, свитак; **∼ бумáги** ролна хартије

рул‖ь, -я́ *м* кормило *с*, крма *ж*; волан, управљач; **сидéть за ∼ём** седети за воланом; **прáвить ∼ём** крманити ◇ **без ∼я́ и без ветри́л** куда ветар носи, без правца и циља

румб, -а *м пом.* румб

рýмпел‖ь, -я *м пом.* држак кормила

румы́нск‖ий, -ая, -ое румунски

румы́‖ны, -н *мн.* (*јд.* **румы́н, -а** *м* Румун; **румы́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Румунка) Румуни

румя́‖на, -н *мн.* руменило *с (шминка)*
румя́н‖ец, -ца *м* руменило *с*, румен *ж*; **зали́ться ∼цем** зарумените се, поцрвенети
румя́н‖ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* мазати руменилом (*образе*)
румя́н‖иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш.* мазати се руменилом
румя́‖ный, -ная, -ное; -н, -на, -но румен; **∼ное лицо́** румено лице
рунду́к, -а́ *м заст.* шкриња *ж*
руни́ческ‖ий, -ая, -ое *лингв.* рунски; **∼ие на́дписи** руне
ру́нн‖ый, -ая, -ое рунски
рун‖о́, -а́ *с* руно ◇ **золото́е ∼** златно руно
ру́н‖ы, рун *мн. (јд.* **ру́н|а, -ы** *ж) лингв.* руне
ру́пи‖я, -и *ж* рупија (*новчана јединица*)
ру́пор, -а *м* 1. звучник, гласноговорник; **говори́ть в ∼** говорити у звучник; **сложи́ть ладо́ни ∼ом** сложити руке у трубу 2. *књиш.* гласник, разгласивач
руса́к, -а́ *м зоол.* сиви зец
руса́л‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *фолк.* русалка, водена вила
руса́лоч‖ий, -ья, -ье *фолк.* русалкин, вилински ◇ **∼ьи глаза́** зеленкасте очи; **∼ взгляд** хладан и заводљив поглед
руси́зм, -а *м лингв.* русизам
руси́ст, -а *м* русист(а), стручњак за руски језик и књижевност
руси́стск‖ий, -ая, -ое русистички
русифика́ци‖я, -и *ж* русификација
русифици́р‖овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* русифицирати
русифици́р‖оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. и несврш.* русифицирати се
ру́сл‖о, -а *с* 1. корито; **∼ реки́** речно корито 2. *фиг.* корито, ток *м*, колосек *м*; **жизнь вошла́ в своё обы́чное ∼** живот се вратимо у, своје старо корито
руслоочисти́тельн‖ый, -ая, -ое за чишћење речног корита
русоволо́‖сый, -сая, -сое; -с, -са, -со светлосмеђе косе
русофи́л, -а *м* русофил
русофи́льств‖о, -а *с* русофилство
русофо́б, -а *м* русофоб
русофо́бств‖о, -а *с* русофобија *ж*
ру́сск‖ие, -их *мн.* (*јд.* **ру́сск|ий, -ого** *м* Рус; **ру́сск|ая, -ой** *ж* Рускиња) Руси
ру́сск‖ий, -ая, -ое 1. руски; **∼ наро́д** руски народ; **∼ язы́к** руски језик; **∼ая литерату́ра** руска књижевност 2. **ру́сск|ая, -ой** *ж* руска игра ◇ **∼ое ма́сло** топљени маслац; **∼ая печь** руска пећ
русто́ванн‖ый, -ая, -ое *архит.* рустичан
ру́с‖ый, -ая, ое; рус, -а, -о светлосмеђ; **∼ые во́лосы** светло смеђа коса
ру́т‖а, -ы *ж бот.* рута, рутва, седеф *м*
руте́ни‖й, -я *м хем.* рутениј(ум)
рути́н‖а, -ы *ж* рутина, рутинерство *с*, шаблон *м*, шаблона; **боро́ться про́тив ∼ы** борити се против рутинерства (шаблоне)
рутинёр, -а *м* рутинер
рутинёрск‖ий, -ая, -ое рутинерски
рутинёрств‖о, -а *с* рутинерство
рути́нн‖ый, -ая, -ое рутиниран, шаблонски, механички

ру́хляд‖ь, -и *ж разг.* старудија, стареж *м, ж*, прње *мн. ж*
рухля́к, -а́ *м геол.* лапор, кречна глина
ру́хн‖уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* 1. стропоштати се, срушити се, сурвати се; **∼ на зе́млю** стропоштати се на земљу; **мост ∼ул** мост се срушио 2. *само 3. л. фиг.* срушити се, пропасти; **надéжды ∼ули** наде су се срушиле
руча́тельств‖о, -а *с* јемство, гаранција *ж*; **с ∼ом** уз гаранцију
руча́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. за кого, что* јемчити, јамчити, гарантовати; **∼ за ка́чество това́ра** гарантовати за квалитет робе ◇ **∼ голово́й** јемчити главом
руче‖ёк, -йка́ *м дем.* поточић
руч‖е́й, -ья́ *м* поток; **го́рный ∼** планински поток; **журча́ние ∼ья́** жубор потока ◇ **пла́кать в три ∼ья́** плакати као киша
ру́ч‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *дем.* ручица; **де́тские ∼ки** дечије ручице 2. ручица, дршка; **∼ чемода́на** ручица кофера; **∼ки кре́сла** ручице на наслоњачи; **дверна́я ∼** квака 3. пенкало *с*, наливперо *с*; **ша́риковая ∼** хемијска оловка ◇ **дойти́ до ∼ки** *разг.* доћи у безизлазан положај, пасти у очајање
ручни́к, -а́ *м тех.* чекић (*браварски или тесарски*)
ручн‖о́й, -а́я, -о́е 1. ручни, за руке; **∼ы́е часы́** ручни сат; **∼а́я кладь** ручни пртљаг; **∼ы́е кандалы́** лисице 2. ручни; који се обавља рукама; **∼а́я рабо́та** ручни рад; **∼ набо́р** *штамп.* ручно слагање ◇ **∼а́я прода́жа** а) продаја лекова без рецепта б) улична продаја
ру́ш‖ить, -у, -ишь, -ат *несврш.* рушити
ру́ш‖иться, -ится, -атся *несврш.* 1. рушити се 2. *фиг.* рушити се, пропадати; **пла́ны ∼атся** планови се руше
ры́б‖а, -ы *ж* 1. риба; **морска́я, речна́я ∼** морска, речна риба; **глубоково́дные ∼ы** дубинске рибе; **све́жая ∼** свежа риба; **солёная, копчёная ∼** усољена, димљена риба; **уди́ть ∼у** пецати рибу 2. **Ры́бы** *астр.* Рибе ◇ **ни ∼, ни мя́со** нити смрди, нити мирише; **би́ться как ∼ об лёд** *разг.* бити у очајном положају, узалуд се мучити; **чу́вствовать себя́ как ∼ в воде́** осећати се као риба у води
рыба́к, -а́ *м* рибар ◇ **∼ ∼а́ ви́дит издалека́** *посл.* свој свога одмах препознаје
рыба́л‖ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. нар.* рибарити, ловити рибу
рыба́л‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* рибарење *с*, риболов *м*; **идти́ на ∼ку** ићи у рибарење (у риболов)
рыба́р‖ь, -я́ *м и* **ры́бар‖ь, -я** *м заст.* рибар
рыба́цк‖ий, -ая, -ое рибарски; **∼ посёлок** рибарско насеље
рыба́ч‖ий, -ья, -ье рибарски; **∼ьи се́ти** рибарске мреже
рыба́ч‖ить, -у, -ишь, -ат *несврш. разг.* рибарити, бити рибар
рыба́ч‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** рибарица, рибарева жена
рыбёш‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем. разг.* рибица
ры́б‖ий, -ья, -ье рибљи; **∼ья чешуя́** крљушт ◇ **∼ жир** рибље уље
рыбнадзо́р, -а *м* **(рыболо́вный надзо́р)** контрола *ж* рибарења

ры́бник, -а *м* 1. стручњак за рибарство, за узгајање риба; рибар 2. *заст.* продавач рибе
ры́бн||ый, -ая, -ое 1. рибљи; ~ **суп** рибља чорба; ~**ые консе́рвы** рибље конзерве; ~ **магази́н** рибарница; ~**ая промы́шленность** индустрија прераде рибе; ~**ая ло́вля** риболов; ~ **садо́к** рибњак 2. **ры́бн|ое, -ого** *с* јело од рибе, риба *ж*
рыбово́д, -а *м* узгајивач риба
рыбово́дн||ый, -ая, -ое за узгајање риба
рыбово́дств||о, -а *с* узгајење риба, рибогојство
рыбово́дческ||ий, -ая, -ое: ~**ое хозя́йство** рибогојилиште
рыбозаво́д, -а *м* фабрика *ж* за прераду рибе
рыбокопти́льн||ый, -ая, -ое: ~ **заво́д** фабрика за димљење рибе
рыболо́в, -а *м* риболовац, рибар
рыболове́цк||ий, -ая, -ое рибарски; ~ **колхо́з** рибарски колхоз; ~**ое су́дно** рибарски брод
рыболо́вн||ый, -ая, -ое риболовни, рибарски; ~ **сезо́н** риболовна сезона
рыбопромы́шленност||ь, -и *ж* индустрија рибе, рибарска индустрија
рыбопромы́шленн||ый, -ая, -ое: ~ **райо́н** рибарско подручје
рыбоя́дн||ый, -ая, -ое који се храни рибом
рыв||о́к, -ка́ *м* 1. трзај; ~ **вперёд** трзај напред 2. *спорт.* трзај 3. *фиг.* трзај, трзање *с*; **рабо́тать** ~**ка́ми** радити на махове
рыга́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* ригати
рыгн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* ригнути
рыда́ни||е, -я *с* јецање, ридање; **разрази́ться** ~**ями** заридати
рыда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* јецати, ридати
рыжеборо́||дый, -дая, -доe; -д, -да, -до риђобрад
рыжеволо́||сый, -сая, -сое; -с, -са, -со риђокос
рыже́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* постајати риђ
ры́ж||ий, -ая, -ее; рыж, -а́, -е 1. риђ; ~**ие во́лосы** риђа коса; ~**ая лиса́** жута лисица 2. **ры́ж|ий, -его** *м* *разг.* кловн, лакрдијаш; **что я** ~? нисам ја будала!
ры́жик, -а *м* *бот.* рујница *ж*
рык, -а *м* рика *ж*
рыка́||ть *и* **ры́ка||ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* рикати
ры́л||о, -а *с* 1. рило, њушка *ж*; **свино́е** ~ свињска њушка 2. *нар. погрд.* њушка *ж*; **вороти́ть** ~ *от кого, чего* окретати њушку *од кога, чега*; ~**ом не вы́шел** ружан је, има ружно лице ◇ **ни у́ха ни** ~**а не смы́слить** *в чём нар.* не знати баш ништа, немати појма *о чему*
ры́л||ьце, -ьца *с, ген. мн.* **-ец** 1. *дем.* њушкица *ж* 2. *бот.* стигма *ж*, жиг *м* *(на тучку)* ◇ **у него́** ~ **в пушку́** *разг.* он има своје прсте у томе
ры́н||ок, -ка *м* 1. пијаца *ж*, трг, тржница *ж*; **городско́й** ~ градска пијаца 2. *екон.* тржиште *с*; **вну́тренний** ~ домаће тржиште; **мирово́й** ~ светско тржиште; ~ **сбы́та** продајно тржиште ◇ **чёрный** ~ црна берза
ры́ночн||ый, -ая, -ое 1. пијачни; ~**ая цена́** пијачна цена; ~ **день** пијачни дан 2. *екон.* тржишни; ~**ая сто́имость** тржишна вредност
рыса́к, -а́ *м* касач *(коњ)*
ры́с||ий, -ья, -ье рисји, рисов; ~ **мех** рисје крзно ◇ ~ **взгляд** продоран поглед
рыси́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то касачки; ~**тая ло́шадь** касач
рыс||и́ть, -и́т, -я́т *несврш.* касати

ры́скать, ры́щу, ры́щешь, ры́щут *несврш.* 1. трагати 2. *само 3. л.* скретати, маневрисати
рысц||а́, -ы́ *ж* *разг.* каскање *с*, слаб кас *м*; **е́хать** ~**о́й** ићи каскајући
рыс||ь[1], **-и** *ж, лок.* **о -и, на -и́** 1. кас *м*; **е́хать** ~**ью** ићи касом 2. *разг.* кас *м*, трк *м*; **пусти́ться бежа́ть** ~**ью** дати се у кас
рыс||ь[2], **-и** *ж зоол.* рис *м*
ры́твин||а, -ы *ж* рупчага, колотечина, јаруга
рыть, ро́ю, ро́ешь, ро́ют *несврш.* 1. *что* копати, рити; ~ **кана́ву** копати ров 2. *что и без обј разг.* рити, копати, претурати *по чему* ◇ **не рой друго́му я́му, сам в неё попадёшь** *посл.* ко другоме јаму копа сам у њу пада
ры́ться, ро́юсь, ро́ешься, ро́ются *несврш. в чём* 1. рити *шта*, чепркати *по чему* 2. *фиг.* рити, копати, претурати *по чему*; ~ **в ста́рых журна́лах** претурати по старим часописима
рыть||ё, -я́ *с* копање
рыхле́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *само 3. л.* постајати сипак, растресит 2. *фиг.* млитавити, млохавити
рыхл||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* рахлити, дрљати
ры́хлост||ь, -и *ж* 1. растреситост 2. *фиг.* млитавост, млохавост
ры́хл||ый, -ая, -ое; рыхл, -а́, -о 1. сипак, растресит, ~ **снег** сипак снег; ~**ая земля́** растресита земља 2. *фиг.* млитав, млохав; ~**ое те́ло** млитаво тело
ры́царск||ий, -ая, -ое 1. *ист.* витешки 2. *фиг.* витешки, племенит, великодушан; ~ **посту́пок** племенит чин
ры́царств||о, -а *с* 1. *ист.* витештво 2. *фиг.* витештво, племенитост *ж*
ры́цар||ь, -я *м* 1. *ист.* витез; **стра́нствующий** ~ витез-луталица; **посвяти́ть в** ~**и** прогласити за витеза 2. *фиг.* витез, племенит човек ◇ ~ **без стра́ха и упрёка** витез без мане и страха; ~ **на час** јунак на тренутак (на кратко време)
рыча́г, -а́ *м* 1. *тех.* полуга *ж*; ручица *ж*, ручка *ж*; **одноплéчий** ~ једнокрака полуга; ~ **управле́ния** командна ручица 2. *фиг.* покретач
рыча́жн||ый, -ая, -ое *тех.* полужни, на полугу
рыч||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш.* режати, рикати; **соба́ка** ~**и́т** пас режи; **лев** ~**и́т** лав риче
рья́но *прил.* ватрено, ревносно
рья́н||ый, -ая, -ое; рьян, -а, -о ватрен, ревностан; ~ **побо́рник** *чего* ватрени присталица *чега*
рюкза́к, -а́ *м* ранац, напртњача *ж*
рю́м||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** чаша, чашица *(на сталку)*; **ликёрная** ~ чашица за ликер
рю́моч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* чашица *(на сталку)*; **пропусти́ть** ~**ку** попити чашицу ◇ **та́лия** ~**кой (в** ~**ку)** струк као у осе
рю́мочн||ый, -ая, -ое који се односи на чашицу
ряби́н||а[1], **-ы** *ж бот.* рјабина, јаребика, дивља оскоруша *(стабло и плод)*
ряби́н||а[2], **-ы** *ж* рупица, ожиљак *м* *(од богиња)*; **лицо́ с** ~**ами** богињаво лице
ряби́нник, -а *м* 1. шумица *ж* од рјабина 2. *зоол.* сиви дрозд
ряби́нн||ый, -ая, -ое *в.* **ряби́новый**
ряби́новк||а, -и *ж* ракија са рјабинама
ряби́нов||ый, -ая, -ое од рјабине
ряб||и́ть, -и́т, -я́т *несврш.* 1. мрешкати, таласати; **ве́тер** ~**и́т во́ду** ветар мрешка воду 2. *безл.* трепе-

рити; **у меня́ ~и́т в глаза́х** трепери ми пред очима

ряб||о́й, -а́я, -о́е; ряб, -а́, ря́бо 1. рошав, богињав **2.** шарен; **~ телёнок** шарено теле

ря́бчик, -а *м зоол.* лештарка *ж*, шумска јаребица

ряб||ь, -и *ж* **1.** мрешкање *с*, ситно таласање (*воде*) **2.** треперење *с* (*пред очима*)

ря́вка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** урлати, рикати (*о животињи*) **2.** *фиг.* рикати, дерати се (*о човеку*)

ря́вкн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* **1.** заурлати, рикнути **2.** *фиг.* рикнути, продерати се

ряд, -а (два, три, четы́ре -а́) *м, лок.* **в, о -е** *и* **в -у́,** *мн.* **-ы́, -о́в 1.** (*лок.* **в -у́**) ред; **сту́лья в два ~а́** столице у два реда **2.** (*лок.* **в -у́**) ред, поворка *ж*; **постро́иться в ~ы́** сврстати се у редове; **сомкну́ть ~ы́** збити редове; **~ы́ вздвой!** *војн.* у двојне редове! (*команда*); **в ~а́х а́рмии** у редовима војске **3.** (*лок.* **в -е**) низ; **~ слу́чаев** низ случајева; **~ вопро́сов** низ питања; **бесконе́чный ~ чи́сел** бесконачни низ бројева **4.** *заст.* низ (*дућана, продавница*); **торго́вые ~ы́** низ дућана ◊ **гла́сный пере́днего, сре́днего, за́днего ~а** *лингв.* предњи, средњи, задњи самогласник; **из ~а вон выходя́щий** изванредан

ряди́ть[1]**, ряжу́, ря́дишь, ря́дят** *несврш. кого разг.* прерушавати, маскирати

ряди́ть[2]**, ряжу́, ря́дишь** *и* **ряди́шь, ря́дят** *и* **ряди́т** *несврш. кого заст.* погађати се *с ким*

ряди́ться[1]**, ряжу́сь, ря́дишься, ря́дятся** *несврш.* прерушавати се, маскирати се

ряди́ться[2]**, ряжу́сь, ря́дишься** *и* **ряди́шься, ря́дятся** *и* **ряди́тся** *несврш. с кем заст.* погађати се

рядов || о́й, -а́я, -о́е 1. обичан, прост; **~ рабо́тник** обичан радник **2.** *војн.* обичан; **~ бое́ц** редов; **~ соста́в** борачки кадар **3. рядов|о́й, -о́го** *м војн.* редов **4.** *пољопр.* у редовима, по редовима

ря́дом 1. *прил.* близу; **жить ~** становати близу **2.**: **~ с** *предл. с инстр.* до, поред, покрај *с ген.*; **сесть ~ с** *кем* сести *поред кога* ◊ **сплошь да (и) ~** *разг.* на сваком кораку

ряж, -а́ *м грађ.* сандучасти загат, камени сандук

ря́жен||ый, -ая, -ое 1. прерушен, маскиран **2. ря́жен|ый, -ого** *м* маска *ж*

ря́с||а, -ы *ж* свештеничка мантија, сутана

ря́ск||а, -и *ж бот.* лемна, сочивица

ря́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *нар. погрд.* њушка

С

с (*и* **со** *испред неких сугласничких група, нпр.*: **со стола́, со зла́, со вся́ким, со мной, со счёта**) *предл.* **I** *с ген.* **1.** *у просторној одредби (одвајање, удаљавање од места, полазиште, смер и место)* а) с *с ген.*; **убра́ть со стола́** склонити са стола; **упа́сть с кры́ши** пасти с крова; **сверну́ть с доро́ги** скренути с пута; **смотре́ть со стороны́** посматрати са стране; **ве́тер ду́ет с восто́ка** ветар дува са истока; **уда́рить с фла́нга** напасти с бока; **с пра́вой, с ле́вой стороны́** с десне, с леве стране б) из *с ген.*; **возвраща́ться с заво́да** враћати се из фабрике; **встать с посте́ли** устати из постеље; **вход со двора́** улаз из дворишта; **письмо́ с ро́дины** писмо из домовине; **с высоты́ пти́чьего полёта** из птичје перспективе в) од *с ген.*; **с головы́ до пят** од главе до пете; **с реки́ потяну́ло сы́ростью** од реке је заструјала влажна свежина **2.** *у временској одредби* од *с ген.*; **с утра́** од јутра; **с за́втрашнего дня** од сутра, од сутрашњег дана; **с де́тства** од детињства; **с са́мого нача́ла** од самог почетка; **с тех пор** од тог доба; **с пе́рвого по деся́тое ма́я** од првог до десетог маја; **с утра́ до ве́чера** од јутра до мрака **3.** *у одредби начина и средства* инстр. без предл.; **писа́ть с прописно́й бу́квы** писати великим словом; **взять с бо́я** освојити борбом; **есть с ножа́** јести ножем; **корми́ть с ло́жечки** хранити кашичицом; **уда́рить со всей си́лы** ударити свом снагом **4.** *у узрочној одредби* од, из, због *с ген.*; **распла́каться с доса́ды** расплакати се од (из, због) беса; **сгора́ть со стыда́** пропадати у земљу од стида; **умере́ть с го́лоду** умрети од глади; **уста́ть с доро́ги** уморити се од пута; **с неприы́вычки** због ненавикнутости; **с како́й ста́ти?** зашто?, због чега? **5.** *у одредби околности:* **с ва́шего согла́сия** с вашим пристанком; **с разреше́ния** *кого* с допуштењем *кога*; **перепры́гнуть с разбе́га** прескочити из залета; **отдохну́ть с доро́ги** одморити се од пута **6.** *у атрибутској одредби*: **суро́вый с ви́ду** строг на изглед; **добря́к с ви́ду** добричина по спољашности; **рису́нок с нату́ры** цртеж према моделу; **писа́ть портре́т с** *кого* сликати *чији* портрет; **перево́д с ру́сского языка́** превод са руског језика **7.** *у објекатској допуни* од *с ген.*; **спра́шивать** *что* **с** *кого* захтевати (тражити) *шта* од *кога*; **получи́ть де́ньги с** *кого* добити новац од *кога*; **начнём с вас** почнимо од вас **II** *с ак. у одредби приближне величине или мере*: **подожда́ть с полчаса́** причекати око пола сата; **с ме́сяц тому́ наза́д** пре једно месец дана; **величино́й с ладо́нь** величине отприлике као длан; **отъе́хать с киломе́тр** удаљити се једно километар (отприлике километар); **пя́тнышко с ви́шню** мрља отприлике величине вишње; **он ро́стом с меня́** висок је отприлике као ја **III** *с инстр.* **1.** *у одредби заједнице* а) с *с инстр.*; **говори́ть с друзья́ми** говорити с пријатељима; **идти́ с ружьём** ићи с пушком б): **мы с тобо́й** ти и ја; **мы с ва́ми** ви и ја; **прие́хали брат с сестро́й** дошли су брат и сестра; **посла́ть письмо́ отцу́ с ма́терью** послати писмо оцу и мајци; **игла́ с ни́ткой** игла и конац **2.** *у атрибутској одредби* а) с *с инстр.*; **паке́ты с пода́рками** пакети с поклонима; **пирожки́ с мя́сом** пирошке с месом б) с *с инстр.;* ген. без предл.; **де́вушка с голубы́ми глаза́ми** девојка плавих очију; **челове́к с до́брым се́рдцем** човек с добрим срцем (доброг срца); **де́вочка с коси́чками** девојчица са кикама в): **нос с горби́нкой** орловски нос; **борода́ с про́седью** проседа брада **3.** *у временској одредби*: **с во́зрастом** с годинама; **с ка́ждым днём** сваким даном, из дана у дан; **с ка́ждым го́дом** сваке године, из године у годину **4.** *у одредби циља* с *с инстр.*; **обрати́ться с про́сьбой к** *кому* обратити се с молбом *коме;* **сде́лать с це́лью (с наме́рением), что́бы...** урадити с циљем (с намером) да... **5.** *у одредби начина и средства* а) с *с инстр.*; **подня́ть с трудо́м** подићи с напором, једва подићи б) инстр. без предл.; **мыть с мы́лом** прати сапуном; **уе́хать с пе́рвым по́ездом** отпутовати првим возом в) по *с лок.*; **посла́ть с курье́ром** послати по куриру **6.** *у одредби пратећих околности* с *с инстр.*; **просну́ться с головно́й бо́лью** пробудити се са главобољом; **слу́шать с улы́бкой, с удивле́нием, с удово́льствием** слушати са осмехом, са чуђењем, са задовољством **7.** *у објекатској допуни* а) с *с инстр.*; **говори́ть с** *кем* говорити с *ким*; **сра́внивать** *кого, что* **с** *кем, чем* поредити *кога, шта* с *ким, чим*;

сличи́ть ко́пию с оригина́лом сравнити копију с оригиналом; **спра́виться с** *чем* изаћи накрај с *чим* б): **что с ним поде́лаешь?** шта да му радиш?, не може му се ништа; **что с тобо́й?** шта ти је? ◊ **бежа́ть со всех ног** трчати колико (га) ноге носе; **понима́ть с полусло́ва** схватати отпрве; **ходи́ть с туза́** бацати адут

сабанту́||й, -я *м разг. шаљ.* пијанка *ж*, теревенка *ж*

са́бельн||ый, -ая, -ое који се односи на сабљу, ~ **уда́р** ударац сабљом

сабли́ст, -а *м спорт.* мачевалац сабљом

са́б||ля, -ли *ж, ген. мн.* **-ель** сабља; **кавалери́йская** ~ кавалеријска сабља

сабо́ *непром. мн.* кломпе *мн. ж*

сабота́ж, -а *м* саботажа *ж*

сабота́жник, -а *м* саботер

сабота́жническ||ий, -ая, -ое саботерски

сабота́жнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* саботирати

саботи́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* саботирати

са́ван, -а *м* **1.** мртвачки покров **2.** *чего, какой фиг.* покривач; **сне́жный** ~ снежни бели покривач

сава́нн||а, -ы *ж* савана

савра́с||ый, -ая, -ое кулашаст (*коњ*)

са́г||а, -и *ж књиж.* сага

сагити́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. кого с инф.* наговорити *кога на шта*, убедити *кога у шта*

са́го *непром. с* саго *м*

са́гов||ый, -ая, -ое који се односи на саго

сад, -а *м, лок.* **о -е, в -у́,** *мн.* **-ы́, -о́в** башта *ж*; воћњак; врт; **фрукто́вый** ~ воћњак; **зи́мний** ~ зимска башта; **ботани́ческий** ~ ботаничка башта ◊ **де́тский** ~ дечији вратић; **зоологи́ческий** ~ зоолошки врт

садан||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. нар.* треснути, мазнути, распалити

сади́зм, -а *м* садизам

са́дик, -а *м* **1.** *дем.* баштица *ж* **2.** *нар.* вртић, забавиште *с*

сади́ст, -а *м* садист(а)

сади́стск||ий, -ая, -ое садистички, садистичан

сади́ть, сажу́, са́дишь, са́дят *несврш.* **1.** садити **2.** *нар.*: ~ **пу́лю за пу́лей** испаљивати метак за метком; ~ **сигаре́ту за сигаре́той** пушити цигарету за цигаретом

сади́ться, сажу́сь, сади́шься, садя́тся *несврш.* **1.** седати; ~ **за стол** седати за сто; **сади́тесь, пожа́луйста** изволите, седите **2.** *во что, на что* седати, пењати се, укрцавати се; ~ **в по́езд** пењати се у воз; ~ **на парохо́д** укрцавати се на брод **3.** *за что* седати *за шта*, прихватати се, лаћати се *чега;* ~ **за рабо́ту** прихватати се посла **4.** *само 3. л.* спуштати се, атерирати (*о авиону*) **5.** *само 3. л.* залазити; **со́лнце сади́тся** сунце залази **6.** *само 3. л.* слегати се, улегати се (*о крову итд.*) **7.** *само 3. л.* скупљати се; **ткань сади́тся** тканина се скупља ◊ ~ **на дие́ту** започињати дијету

садн||и́ть, -и́т *безл. несврш.* пећи, грепсти; **у меня́** ~**и́т в го́рле** гребе ме у грлу

садо́вник, -а *м* баштован

садо́вническ||ий, -ая, -ое баштовански

садово́д, -а *м* воћар, стручњак за воћарство

садово́дств||о, -а *с* **1.** воћарство **2.** расадник *м*

садово́дческ||ий, -ая, -ое воћарски

садо́в||ый, -ая, -ое баштенски; вртларски; ~**ая клубни́ка** баштенска јагода; ~**ые цветы́** баштенско цвеће; ~ **уча́сток** башта, врт; ~ **нож** баштенски нож ◊ **голова́** ~**ая** *нар.* тикван, звекан

сад||о́к, -ка́ *м*: **живоры́бный** ~ рибњак; ~ **для птиц** живинарник; **кро́личий** ~ зечињак

са́ж||а, -и *ж* гар, чађ ◊ **дела́ как** ~ **бела́** *разг. шаљ.* кренула кола низбрдо

сажа́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *пољопр.* садилица, садиљка (*машина*)

сажа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* садити, засађивати; ~ **цветы́** садити цвеће **2.** *кого* размештати, смештати; ~ **госте́й за стол** смештати госте за сто **3.** *кого во что, на что* укрцавати (*у воз итд.*) **4.** *кого за что* терати, натеривати *кога (да ради нешто)*; ~ **сы́на за уро́ки** терати сина да спрема домаће задатке **5.** *что* спуштати (*авион*) **6.** *что* стављати (*хлеб у пећ итд.*) ◊ ~ **кля́ксы** *разг.* правити пацке, флекати (*мастилом*); ~ **синяки́** *разг.* правити модрице

са́жен||ец, -ца *м* садница *ж*; ~**цы ду́ба** храстове саднице

сажён||ки, -ок *мн.*: **плыть** ~**ками** пливати краул

саже́нн||ый, -ая, -ое *заст.* дугачак један хват

са́женцев||ый, -ая, -ое који се односи на саднице

са́жен||ый, -ая, -ое сађен, посађен; ~ **лес** сађена шума

са́жен||ь, -и *ж,* **саже́н||ь, -и** *ж заст.* хват *м* (*руска мера за дужину равна 2, 13 м*) ◊ **коса́я** ~ **в плеча́х** човек широких рамена

саза́н, -а *м зоол.* шаран

саза́н||ий, -ья, -ье шаранов, од шарана

сайг||а́, -и *ж,* **сайга́к, -а** *м зоол.* сајга *ж (степска антилопа)*

са́йк||а, -и *ж, ген. мн.* **са́ек** сајка (*врста пшеничног хлеба*)

са́йр||а, -ы *ж зоол.* сајра (*тихоокеанска риба*)

саквоя́ж, -а *м* путна торба

са́кл||я, -и *ж* сакља (*сеоска кућа на Кавказу*)

сакрамента́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно **1.** сакраменталан **2.** заветан, свештен

саксау́л, -а *м бот.* саксаул (*средњоазијска врста дрвета*)

саксофо́н, -а *м муз.* саксофон

сала́г||а, -и *м нар. шаљ.* млад неискусан морнар

сала́з||ки, -ок *мн.* **1.** *разг.* санке *мн. ж (дечије)* **2.** *тех.* клизач *м*

сала́к||а, -и *ж зоол.* срделица, инћун *м*

салама́ндр||а, -ы *ж зоол.* даждевњак *м*, саламандар *м*

сала́т, -а (-у) *м* **1.** зелена салата **2.** *кув.* салата *ж*; ~ **из помидо́ров** салата од парадајза

сала́тник, -а *м,* **сала́тниц||а, -ы** *ж* салатара *ж*, чинија *ж* за салату

са́л||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* **1.** мастити, замашћивати **2.** *разг.* ударати руком (*давати »шугу« у игри вије*); гађати лоптом

салици́лов||ый, -ая, -ое: ~**ая кислота́** салицилна киселина

са́л||ки, -ок *мн.* шуге *мн. ж*, вије *мн. ж*; **игра́ть в** ~ играти се вија

са́л||о [1], **-а** *с* сланина *ж*; **свино́е** ~ свињска маст; **гуси́ное** ~ гушчија маст; **бара́нье** ~ овчији лој; **копчёное** ~ димљена сланина

са́л||о [2], **-а** *с* ледена покорица (*на реци*)

сало́л, -а *м фарм.* салол

сало́н, -а *м* 1. салон; **~-парикма́херская** фризерски салон; **худо́жественный ~** ликовни салон 2. путнички салон (*на броду, у авиону*) 3. *заст.* салон, гостинска соба 4. *заст.* салон (*политички итд.*)

сало́нн||ый, -ая, -ое салонски

сало́п, -а *м заст.* женски зимски огртач; **ли́сий ~** огртач постављен крзном лисице

салфе́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. салвета, салфета; **бума́жные ~ки** папирнате салвете 2. мали столњак

са́льдо *непром. с фин.* салдо *м*

са́льник, -а *м* 1. *анат.* трбушно сало 2. *тех.* заптивач, заптивача *ж*

са́льност||ь, -и *ж* 1. тучност, гојазност 2. мастан, непристојан израз; **говори́ть ~и** говорити непристојне речи

са́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. мастан, лојан; **~ьная свеча́** лојана свећа, лојаница 2. мастан, умашћен, замашћен; **~ьные во́лосы** масна коса; **~ьное пятно́** масна мрља 3. мастан, непристојан; **~ анекдо́т** мастан виц ◇ **~ьные же́лезы** *анат.* лојне жлезде

са́льто *непром. с спорт.* салто *м*; **двойно́е ~** двоструки салто

са́льто-морта́ле *непром. с* салтомортале *м*

салю́т, -а *м војн* салут, почасни поздрав; почасна паљба; **артиллери́йский ~** артиљеријски салут, почасна паљба ◇ **пионе́рский ~** пионирски поздрав

салют||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш. и несврш. кому, чему војн.* салутирати, поздравити/поздрављати *кога, шта (почасном паљбом итд.)*

сам, -ого́ *м*, **сам|а́, -о́й** *ж*, **сам|о́, -ого́** *с*; *мн.* **са́м|и, -и́х** *зам.* 1. сам, лично; **он ~ э́то сказа́л** он је сам то рекао; **он ~ винова́т** сам је крив 2. сам, један; **он ~ спра́вился с рабо́той** сам је обавио посао; **~ по себе́** сам за себе, сам по себи, самосталан 3. лично; **пойти́ к ~ому́ дире́ктору** отићи лично код директора 4. **сам, -ого́** *м разг. заст.* газда; **сам|а́, -о́й** *ж* газдарица; **~ приказа́л** газда је наредио 5. прави, чисти; **она́ — ~а́ доброта́** она је оличење доброте ◇ **~о́ собо́й разуме́ется** само се по себи разуме; **~о́ за себя́ говори́т** само по себи говори; **~ себе́ хозя́ин** сам себи господар; **э́то ~о́ собо́й не сде́лается** само од себе се неће урадити; **дверь ~а́ собо́й откры́лась** врата су се сама отворила

сама́н, -а *м струч.* непечена цигла, тугла *ж*

самби́ст, -а *м спорт.* самбист(а)

са́мбо *непром. с* **(самозащи́та без ору́жия)** *спорт.* самбо *м*, самозаштита *ж* без оружја

сам-дру́г *заст. нар.* удвоје

сам||е́ц, -ца́ *м* мужјак

са́м||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** женка

самоана́лиз, -а *м* самоанализа *ж*

самобичева́ни||е, -я *с књиш.* самобичевање, самооптуживање

самобра́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок: ска́терть-~** *фолк.* чаробни столњак са ђаконијама

самобы́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но самобитан, самоникао, оригиналан; **~ тала́нт** самобитни таленат

самобы́тност||ь, -и *ж* самобитност, самониклост, оригиналност

самова́р, -а *м* самовар; **поста́вить ~** почети загревати воду у самовару

самова́рн||ый, -ая, -ое који се односи на самовар

самовла́сти||е, -я *с* самовлашће, аутократија *ж*

самовла́ст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но самовластан, аутократски

самовнуше́ни||е, -я *с* аутосугестија *ж*

самовозгора́||ться, -ется, -ются *несврш. струч.* запаљивати се сам од себе

самово́ли||е, -я *с* самовоља *ж*, самовољност *ж*

самово́льнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* поступати самовољно, својевољно

самово́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. самовољан, својевољан, својеглав 2. самовољан, без дозволе; **~ьная отлу́чка** самовољан одлазак

самовоспита́ни||е, -я *с* самоваспитање

самовосхвале́ни||е, -я *с* самохвалисање, самохвала *ж*

самого́н, -а *м*, **самого́нк||а, -и** *ж разг.* домаћа ракија (*од жита, кромпира итд.*)

самого́нн||ый, -ая, -ое: ~ аппара́т казан за печење домаће ракије

самого́нщик, -а *м разг.* ракиџија, пецар; ракијаш (*продавац домаће ракије*)

самодви́жущ||ийся, -аяся, -ееся самоходан, самокретан

самоде́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* предмет *м* ручне израде

самоде́льн||ый, -ая, -ое домаће израде, ручне израде; **~ая ку́кла** лутка ручне израде; **~ радиоприёмник** аматерски радиопријемник

самодержа́ви||е, -я *с* самодржавље, апсолутизам *м*; **сверже́ние ~я** свргнуће самодржавља

самодержа́вн||ый, -ая, -ое самодржавни, апсолутистички; **~ прави́тель** апсолутни владар

самоде́рж||ец, -ца *м заст.* самодржац, апсолутни владар

самоде́ятельност||ь, -и *ж* 1. самоделатност, самоиницијатива 2. аматерско-уметничка делатност; **ве́чер ~и** аматерско вече; **худо́жественная ~** аматерска уметничка делатност

самоде́ятельн||ый, -ая, -ое 1. самоиницијативан; **~ое населе́ние** самоиницијативно становништво 2. аматерски; **~ музыка́льный кружо́к** аматерски музички кружок; **~ое худо́жественное тво́рчество** аматерска уметничка делатност

самодовле́ющ||ий, -ая, -ее *књиш.* сам себи довољан, самосталан, независан

самодово́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно самозадовољан; **~ вид** самозадовољни изглед

самодово́льств||о, -а *с* самозадовољство

самоду́р, -а *м* самовољан, окрутан човек, деспот

самоду́рств||о, -а *с* самовољство, окрутност *ж*, деспотизам *м*

самоду́рств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* бити самовољан, окрутан, понашати се као деспот

самозабве́ни||е, -я *с* 1. самозаборав *м*, занос *м*; **рабо́тать до ~я** радити са заносом 2. *заст.* алтруизам *м*

самозабве́||нный, -нная, -нное; -нен, -нна, -нно самозабораван, пун самоодрицања; пожртвован, несебичан, алтруистичан; **~нная любо́вь** љубав до самозаборава

самозаготó́в||ки, -ок *мн.* (*јд.* **самозаготó́вк|а, -и** *ж*) самостална набавка, самостално снабдевање сировинама *(локалних организација, потрошача)*

самозаря́дн||ый, -ая, -ое аутоматски, аутоматског пуњења; **~ая винто́вка** аутоматска пушка

самозащи́т||а, -ы *ж* самозаштита

самозва́н||ец, -ца *м* самозванац

самозва́н||ый, -ая, -ое самозвани

самока́т, -а *м* **1.** *војн. заст.* бицикл **2.** тротинет

самоконтро́л||ь, -я *м* самоконтрола *ж*

самокри́тик||а, -и *ж* самокритика, аутокритика

самокрити́ческ||ий, -ая, -ое самокритички; **~ая статья́** самокритички чланак

самокрити́чно *прил.* самокритички, самокритично

самокрити́чност||ь, -и *ж* самокритичност

самокрити́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но самокритичан; **~ челове́к** самокритичан човек; **~ная оце́нка свое́й рабо́ты** самокритична оцена свог рада

самокру́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** смотка *(цигара)*

самолёт, -а *м* авион; **вое́нный, гражда́нский ~** војни, цивилни авион; **пассажи́рский, тра́нспортный ~** путнички, транспортни авион; **учёбный ~** школски авион; **~-разве́дчик** извиђачки авион; **~-перехва́тчик** авион пресретач; **~-истреби́тель** ловачки авион, ловац; **~-снаря́д** теледириговани пројектил ◇ **ковёр-~** *фолк.* летећи ћилим

самолётн||ый, -ая, -ое авионски; **~ое шасси́** шасија авиона

самолётовожде́ни||е, -я *с* пилотажа *ж*, пилотирање

самолётострое́ни||е, -я *с* индустрија *ж* авиона, производња *ж* авиона

самолётостро́ительн||ый, -ая, -ое који се односи на производњу авиона; **~ заво́д** фабрика авиона

самолече́ни||е, -я *с* самолечење

самолюби́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во самољубив; амбициозан

самолю́би||е, -я *с* самољубље, самољубивост *ж*; амбициозност *ж*; **боле́зненное ~** нездраво самољубље; **заде́ть** *чьё* **~** дирнути у *чије* самољубље

самомне́ни||е, -я *с* самоувереност *ж*, самоуверење, самоуважење

самонаде́янност||ь, -и *ж* самоувереност, самоуверење *с*

самонаде́я||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно самоуверен; **~ тон** самоуверен тон

самоназва́ни||е, -я *с* сопствено име *(неке народности)*

самооблада́ни||е, -я *с* самосавлађивање, самосавладавање, присебност *ж*, хладнокрвност *ж*; **прояви́ть ~** испољити хладнокрвност; **потеря́ть ~** изгубити присебност

самообложе́ни||е, -я *с* месни самодопринос

самообма́н, -а *м* самозаваравање *с*, самообмана *ж*

самообольще́ни||е, -я *с* заслепљивање, опсењивање, заваравање самог себе

самооборо́н||а, -ы *ж* самоодбрана, самозаштита

самообразова́ни||е, -я *с* самообразовање

самообразова́тельн||ый, -ая, -ое самообразовни

самообслу́живани||е, -я *с* самопослуживање, самоуслуга *ж*, самопослуга *ж*; **столо́вая ~я** експрес-ресторан; **магази́н ~я** самопослуга

самоокупа́емост||ь, -и *ж екон.* рентабилност, рентабилитет *м*

самоопределе́ни||е, -я *с* самоопределење; **пра́во на́ций на ~** право нација на самоопределење

самоотве́рженност||ь, -и *ж* самопожртвовање *с*, самопрегор *м*

самоотве́рже||нный, -нная, -нное; -ен, -нна, -нно самопожртвован, самопрегоран; **~ посту́пок** самопожртвовани чин

самоотво́д, -а *м* опозивање *с*, добровољно повлачење своје кандидатуре; **заяви́ть ~ на собра́нии** повући своју кандидатуру на састанку

самоотрече́ни||е, -я *с* самоодрицање

самооце́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** властита оцена својих вредности

самопи́с||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* налив-перо *с*, пенкало *с*

самопоже́ртвовани||е, -я *с* самопожртвовање

самопроизво́льно *прил.* произвољно; спонтано, неусиљено

самопроизво́льност||ь, -и *ж* произвољност; спонтаност, неусиљеност

самопроизво́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно произвољан; спонтан, неусиљен; **~ьные движе́ния** спонтани покрети

саморазгружа́ющ||ийся, -аяся, -ееся самоистоварајући; **~ ваго́н** самоистоварајући вагон

саморазоблаче́ни||е, -я *с* разобличавање, раскринкавање самога себе

саморекла́м||а, -ы *ж* самореклама

самоpо́дн||ый, -ая, -ое 1. *мин.* природан, самородан; **~ое зо́лото** самородно злато **2.** *фиг.* самородан, самоникао; **~ тала́нт** самоникли таленат

самоpо́д||ок, -ка *м* **1.** природан комад метала; **золото́й ~** грумен злата **2.** *фиг.* самородни таленат *(човек)*

самоса́д, -а *м разг.* домаћи дуван, крџа *ж*

самосва́л, -а *м* кипер-камион, самоистоваривач

самосе́в, -а *м струч.* **1.** природна сетва **2.** самораст, самоник, самониклица *ж*; **мак-~** мак самониклица

самосе́||й, -я *м*, **самосе́||йка, -йки** *ж, ген. мн.* **-ек** самораст *м*, саоник *м*, самониклица *ж*

самосожже́ни||е, -я *с* добровољно спаљивање самог себе

самосозна́ни||е, -я *с* самосвест *ж*; **национа́льное ~** национална самосвест

самосохране́ни||е, -я *с* самоочување, самоодржање; **инсти́нкт ~я** нагон самоодржања

самостоя́тельно *прил.* самостално

самостоя́тельност||ь, -и *ж* **1.** самосталност, независност **2.** самосталност; **приуча́ть к ~и** учити самосталности **3.** самосталност, оригиналност

самостоя́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. самосталан, независан; **~ьное госуда́рство** самостална држава **2.** самосталан; **~ челове́к** самосталан човек **3.** самосталан, оригиналан; **~ьное сужде́ние** самостални суд

самостре́л [1], **-а** *м заст.* самострел *(старо оружје у облику лука са кундаком)*

самостре́л [2], **-а** *м* **1.** саморањавање *с* **2.** *разг.* војник који се с предумишљајем ранио *(ради избегавања војне обавезе)*

самосу́д, -а *м правн.* самосуд

самотёк, -а *м* **1.** самоток **2.** *фиг.* стихијски рад; **пусти́ть де́ло на ~** дозволити да све иде само од себе (стихијски)

самотёком *прил.* **1.: вода́ идёт ~** вода тече по нагибу **2.** *фиг.* стихијски, насумице

самоуби́йстве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно погубан, самоубиствен; **~ посту́пок** самоубиствен поступак

самоуби́йств||о, -а *с* самоубиство; **поко́нчить жизнь ~ом** извршити самоубиство

самоуби́йц||а, -ы *м, ж* самоубица

самоуважéни||е, -я *с* самопоштовање

самоувéренност||ь, -и *ж* самоувереност, самоуверење *с*

самоувéре||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно самоуверен

самоунижéни||е, -я *с*, **самоуничижéни||е, -я** *с* самопонижење

самоуправлéни||е, -я *с* **1.** самоуправљање; **общéственное ~** друштвено самоуправљање **2.** самоуправа *ж*, аутономија *ж*

самоупрáв||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но самовољан, незаконит, противправни; **~ постýпок** незаконит поступак

самоупрáвств||о, -а *с* самовоља *ж*, незаконитост *ж*

самоупрáвств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. разг.* поступати самовољно, незаконито, бесправно

самоуспокоéни||е, -я *с* самоуспављивање, лажни оптимизам

самоустран||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. от чего* самовољно одустати *од чега*, напустити, занемарити *шта*

самоустраня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. от чего* самовољно одустајати *од чега*, занемаривати, напуштати *шта*

самоутверждéни||е, -я *с књиш.* самопотврђивање

самоучи́тел||ь, -я *м* приручник за самоуке; **~ игры́ на гитáре** приручник за гитару

самоýч||ка, -ки *м, ж, ген. мн.* **-ек** самоук *м*; **худóжник-~** самоуки сликар

самохвáл, -а *м разг.* хвалисавац, разметљивац

самохвáльств||о, -а *с разг.* самохвала *ж*, самохвалисање, разметање

самохóд, -а *м*, **самохóд||ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* самоходна машина, самоходни механизам

самохóдн||ый, -ая, -ое самоходни; моторизован; **~ая артиллéрия** моторизована артиљерија

самоцвéт, -а *м мин.* драги камен; полудраги камен; **урáльские ~ы** уралско драго камење

самоцвéтн||ый, -ая, -ое драги, полудраги (*камен*)

самоцéл||ь, -и *ж* циљ *м* ради циља, сврха по себи

самочи́нн||ый, -ая, -ое *правн.* самовољан, незаконит, противправни; **~ые дéйствия** противправне радње

самочи́нств||о, -а *с* самовоља *ж*, незаконитост *ж*

самочи́нств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* поступати самовољно, незаконито, противправно

самочýвстви||е, -я *с* самоосећање, субјективни осећај; **как вáше ~?** како се осећате?

самýм, -а *м* самум (*врућ пустињски ветар*)

самурá||й, -я *м ист.* самурај

самши́т, -а *м* **1.** *бот.* шимшир **2.** шимшировина *ж*

самши́тов||ый, -ая, -ое шимширов, од шимшира

сáм||ый, -ая, -ое *зам.* **1.** *у споју са зам.* **э́тот, тот** *служи за истицање, прецизирање:* **э́тот ~** тај исти, управо тај, баш тај; **тот же ~** онај исти, један те исти; **в э́ту ~ую минýту** тог истог часа **2.** *нар.:* **э́то ты? — Я ~** то си ти? — Ја главом **3.** *за означавање тачне просторне и временске границе*: **у ~ого мóря** поред самог мора; **на ~ом верхý** сасвим горе; **с ~ого утрá** од раног јутра; **в ~ом начáле** на самом почетку **4.** *у споју са придевом гради суперлатив*: **~ молодóй** најмлађи; **~ хорóший** најбољи **5.** *у споју са именицом указује на интензитет, крајњи степен квантитета или квалитета:* **~ая мáлость** маленкост, ситница; **в ~ом разгáре событи́й** у самом јеку догађаја; **в ~ом расцвéте сил** у пуном напону снаге ◇ **в ~ом дéле** заиста, стварно; **на ~ом дéле** у ствари; **в ~ раз** *разг.* а) таман б) баш на време; **~ое бóльшее** не више (од), највише; **~ое мéньшее** најмање; **~-~** *разг. шаљ.* најбољи

сан, -а *м* сан, чин, звање *с*; **приня́ть монáшеский ~** закалуђерити се

санатóри||й, -я *м* санаторијум, лечилиште *с*; **путёвка в ~** упут за санаторијум

санатóрн||ый, -ая, -ое санаторијски; **~ режи́м** санаторијски режим; **~ое лечéние** санаторијско лечење

сангви́ник, -а *м* сангвиник

сангвини́ческ||ий, -ая, -ое сангвиничан, сангвинички; **~ темперáмент** сангвинички темперамент

сандáл, -а *м* **1.** *бот.* сандал, сандалово дрво **2.** *хем.* санталин

сандалé||ты, -т *мн.* (*јд.* **сандалéт|а, -ы** *ж*) лаке ципеле, сандале

сандáли||и, -й *мн.* (*јд.* **сандáли|я, -и** *ж*) сандале (*об. дечије*)

сандáл||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* **1.** бојити санталином **2.** *нар.* гланцати, лаштити

сандáлов||ый, -ая, -ое сандалов, од сандаловог дрвета

сáн||и, -éй *мн.* саонице *мн. ж*; **éхать в (на) ~я́х** возити се саоницама ◇ **не в свои́ ~ не сади́сь** *посл.* не гурај се где ти није место

санитáр, -а *м* болничар; санитер, санитарац

санитари́||я, -и *ж* санитет *м*, здравствена заштита

санитáр||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** болничарка; санитарка

санитáрн||ый, -ая, -ое 1. санитарни, санитетски, здравствени, хигијенски; **~ надзóр** санитетска инспекција; **~ врач** санитарни лекар **2.** *војн., мед.* санитетски; **~ пункт** санитетска станица

сáн||ки, -ок *мн.* санке *мн. ж*, мале саонице; **катáться на ~ках** санкати се

санкциони́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* санкционирати, санкционисати

сáнкци||я, -и *ж* **1.** санкција, одобрење *с* (*више инстанце*); **~ дирéктора** одобрење директора **2.** санкција, казна; **экономи́ческие ~и** економске санкције

сáнн||ый, -ая, -ое: ~ путь саоник, пртина

санóвник, -а *м заст.* сановник, достојанственик

санóвн||ый, -ая, -ое *заст.* с високим чином; достојанствен

сáночн||ый, -ая, -ое саонички; **~ спорт** санкање

санпропускни́к, -á *м* санитетска станица за дезинфекцију (*об. у војсци*)

санскри́т, -а *м* санскрит

санскри́тск||ий, -ая, -ое санскритски

санти́м, -а *м* сантим

сантимéнт||ы, -ов *мн. разг. ирон.* сентименталност *ж*

сантимéтр, -а *м* **1.** сантиметар; **дéсять ~ов в длинý, длинóй в дéсять ~ов** дугачак десет сантиметара **2.** сантиметар (*кројачка врпца*)

сантиметрóв||ый, -ая, -ое сантиметарски

санýз||ел, -лá *м* **(санитáрный ýзел)** санитарни чвор

сап [1] **-а** *м вет.* слинавка *ж*, сакагија *ж*

сап [2], **-а** *м разг.* дахтање *с*; **лошади́ный ~** дахтање коња

сáп||а, -ы *ж војн.* поткоп *м*, лагум *м* ◇ **ти́хой ~ой** подмукло, потајно

сапёр, -а *м војн* сапер, пионир, инжењерац

сапёрн||ый, -ая, -ое *војн* саперски, пионирски, инжењеријски; **~ая ро́та** инжењеријска чета

сапо́г, -а́ *м, мн.* **-и́, сапо́г** чизма *ж*; **ко́жаные, рези́новые ~и́** кожне, гумене чизме ◇ **два ~а́ па́ра** *разг.* нашла врећа закрпу

сапо́жник, -а *м* 1. обућар, чизмар 2. *нар.* шустер, шепртља, лош мајстор

сапо́жнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* бавити се обућарским занатом

сапо́жн||ый, -ая, -ое 1. обућарски, чизмарски; **~ая коло́дка** обућарски калуп **2.** који се односи на чизму, од чизме; **~ое голени́ще** сара чизме **3.** за обућу, за чизме; **~ая щётка** четка за обућу

сапож||о́к, -ка́ *м, мн.* **-ки́, -ко́в** *и* **сапо́ж|ки, -ек** *дем.* чизмица *ж*; **же́нские сапо́жки** женске чизмице

сапфи́р, -а *м мин.* сафир

сапфи́рн||ый, -ая, -ое, сапфи́ров||ый, -ая, -ое 1. сафирни, сафирски **2.** сафирски, боје сафира

сара́||й, -я *м* **1.** шупа *ж*; **~ для дров** шупа за дрва **2.** *фиг. разг.* стаја *ж*, шупа *ж* *(лош стан)*

сара́йн||ый, -ая, -ое који се односи на шупу

сара́йчик, -а *м дем.* шупица *ж*

саранч||а́, -и́ *ж и зб. зоол.* скакавац *м* ◇ **набро́ситься** *на что* **как ~** навалити *на шта* као гладна година

саранчо́в||ый, -ая, -ое *зоол.* скакавчев

сарафа́н, -а *м* **1.** сарафан *(руска женска сељачка хаљина без рукава)* **2.** хаљина *ж* без рукава са великим изрезом

сарде́л||ька, -ьки *ж, ген. мн.* **-ек** сафалада *(врста кобасице)*

сарди́н||а, -ы *ж,* **сарди́н||ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** сардела; **~ы в ма́сле** сардине у уљу

сардони́ческ||ий, -ая, -ое *књиш.* сардонски, сардонички; **~ смех** сардонски смех

са́рж||а, -и *ж текст.* серж *м* *(тканина за поставу)*

са́ржев||ый, -ая, -ое од сержа

са́ри *непром. с* сари *м*

сарка́зм, -а *м* сарказам

саркасти́чески *прил.* саркастички, саркастично

саркасти́ческ||ий, -ая, -ое, саркасти́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но саркастичан; **~ая улы́бка** саркастичан осмех

сарко́м||а, -ы *ж мед.* сарком *м*

саркофа́г, -а *м* саркофаг

сары́ч, -а́ *м зоол.* мишар *(птица)*

сатан||а́, -ы́ *м* сотона, ђаво

сатане́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* беснети, падати у јарост

satани́нск||ий, -ая, -ое 1. сотонски, ђавољи **2.** *фиг.* ђаволски, пакленски

сателли́т, -а *м* **1.** *астр.* сателит **2.** *фиг. књиш.* сателит *(држава)*

сати́н, -а *м текст.* сатен, сатин, глот

сати́нов||ый, -ая, -ое сатенски, сатински, од глота

сати́р, -а *м мит.* сатир

сати́р||а, -ы *ж* сатира

сати́рик, -а *м* сатиричар

сатири́ческ||ий, -ая, -ое сатиричан, сатирички

сатра́п, -а *м* **1.** *ист.* сатрап *(покрајински намесник у старој Персији и Индији)* **2.** *фиг. књиш.* сатрап, деспот

са́ун||а, -ы *ж* сауна

сафья́н, -а *м* сафијан

сафья́нов||ый, -ая, -ое сафијански, од сафијана

са́хар, -а (-у) *м* **1.** *само јд.* шећер; **кусо́чек ~у** коцка шећера; **кусково́й ~, -~рафина́д** шећер у коцкама **2.** *(мн.* **-а́, -о́в***)* *хем.* шећер; **виногра́дный ~** грожђани шећер, глукоза; **моло́чный ~** млечни шећер, лактоза; **крахма́льный ~** скробни шећер ◇ **не ~** *разг.* није баш мед; **хара́ктер у него́ не ~** он је тешке нарави

сахари́н, -а *м* сахарин

сахари́нов||ый, -ая, -ое сахарински, од сахарина

са́харистост||ь, -и *ж* садржај *м* шећера *(у репи итд.)*

са́харис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. шећераст, сладак **2.** који садржи шећер *(репа итд.)*

са́хар||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* шећерити, сладити шећером

са́харниц||а, -ы *ж* шећерница, шећерњача

са́харн||ый, -ая, -ое 1. шећерни; **~ песо́к** кристал-шећер, шећер у кристалу; **~ая пу́дра** шећер у праху **2.** за шећер, шећерни; **~ая промы́шленность** индустрија шећера; **~ заво́д** шећерана **3.** *бот.* шећерни; **~ая свёкла** шећерна репа; **~ тростни́к** шећерна трска ◇ **~ая боле́знь** *мед.* шећерна болест, дијабетес; **~ая кость** шупља кост *(за супу)*

сахарова́рени||е, -я *с* производња *ж* шећера

сахарова́рн||ый, -ая, -ое који се односи на производњу шећера

сахаро́з||а, -ы *ж хем.* сахароза

сахароно́сн||ый, -ая, -ое *струч.* који садржи шећер *(биљка)*

сач||о́к[1]**, -ка́** *м* **1.** мрежа *ж* *(за вађење рибе)* **2.** мрежа *ж* за лептирове

сач||о́к[2]**, -ка́** *м нар. шаљ.* ленштина, лезилебовић

сба́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. что, чего* смањити, снизити; **~ ско́рость** смањити брзину; **~ це́ну** попустити у цени, снизити цену; **~ в ве́се** изгубити у тежини

сба́вк||а, -и *ж* смањење *с*, снижење *с*

сбавля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что, чего* смањивати *(брзину)*, снижавати *(цену)*

сба́гр||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. кого, что нар.* отарасити се, курталисати се *кога, чега*

сбаланси́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* **1.** одржати равнотежу, балансирати *(на ужету итд.)* **2.** *что тех.* уравнотежити, избалансирати **3.** *књиг.* направити биланс

сба́лтыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* мутити, мућкати, мешати

сбе́га||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* отрчати, тркнути, скокнути; **~ за сигаре́тами** тркнути по цигарете

сбега́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *с чего* стрчавати **2.** бежати, умицати **3.** *само 3. л.* нестајати, губити се *(о осмеху итд.)* **4.** *само 3. л.* спуштати се *(о стази итд.)*

сбега́||ться, *1. и 2. л. јд. се не употр.*, **-ется, -ются** *несврш.* скупљати се, нагртати, дотрчавати

сбе||жа́ть, -гу́, -жи́шь, -гу́т *сврш.* **1.** *с чего* сјурити, стрчати; **~ с ле́стницы** стрчати са степеништа **2.** побећи, умаћи; **ученики́ ~жа́ли с уро́ков** ученици су побегли са часа **3.** *само 3. л. фиг.* нестати, изгубити се; **улы́бка ~жа́ла с его́ лица́** на лицу му је нестао осмех **4.** *само 3. л. разг.* прекипети *(о млеку итд.)*

сбе||жа́ться, *1. и 2. л. јд. се не употр.*, **-жи́тся, -гу́тся** *сврш.* скупити се, нагрнути, дојурити, дотрчати; **~жа́лась вся у́лица** нагрнула је читава улица

сберега́тельн||ый, -ая, -ое штедни; **~ая кни́жка** штедна књижица; **~ая ка́сса** штедионица

сберега́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. чувати, одржавати 2. штедети (*новац итд.*)

сбереже́ни||е, -я *с* 1. чување; штедња *ж*, уштеда *ж* 2. *мн.* **-я, -й** уштеђевина *ж*; **трудовы́е ~я** уштеђевина од рада

сбер||е́чь, -егу́, -ежёшь, -егу́т; *прошл.* **-ёл, -егла́, -егло́; -ежённый** *сврш.* 1. очувати, сачувати, одржати; **~** *что* **в па́мяти** сачувати *шта* у сећању 2. уштедети; **~ де́ньги** уштедети новац; **~ вре́мя** уштедети време

сбива́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. *кого, что* обарати, скидати, рушити, збацивати; **~ снег с сапо́г** скидати снег са чизама; **~ с ног** *кого* обарати *кога* 2. *что* искривљивати, излизивати; **~ каблуки́** искривљивати пете 3. *что разг.* снижавати, обарати; **~ це́ну** обарати цену 4. *кого фиг.* збуњивати; **~ с то́лку** *кого* збуњивати *кога*

сбива́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. *что из чего* састављати, склапати, скуцавати 2. *что* мутити, бућкати; **~ я́йца** мутити јаја; **~ ма́сло** бућкати маслац 3. *кого, что разг.* сабијати, збијати (*у гомилу*)

сбива́||ться [1], **-юсь, -ешься, -ются** *несврш.* 1. *само 3. л.* спадати; накривљавати се; **повя́зка ~ется** завој спада 2. *само 3. л.* искривљавати се, излизивати се 3. грешити (*у рачуну*), губити ток (*мисли*) 4. *на что фиг. разг.* постајати сличан *чему*, почињати личити *на шта*, подсећати *на шта*; **расска́з ~ется на ска́зку** прича почиње да личи на бајку (постаје слична бајци)

сбива́||ться [2], **-ется, -ются** *несврш.* 1. згушњавати се, умућивати се 2. сабијати се, збијати се у гомилу

сби́вчиво *прил.* конфузно, замршено, збркано (*излагати*)

сби́вчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во конфузан, замршен, збркан; **~ отве́т** конфузан одговор

сби́тенщик, -а *м заст.* продавач збитња, медовине

сби́т||ень, -ня *м заст.* збитењ, медовина *ж*

сбить [1], **собью́, собьёшь, собью́т; сби́тый** *сврш.* 1. *кого, что* оборити, скинути, срушити, збацити; **~ с ног** *кого* оборити *кога*; **~ замо́к с две́ри** обити катанац; **~ вра́жеский самолёт** оборити непријатељски авион 2. *что* искривити, излизати; **~ каблуки́** искривити пете 3. *что разг.* снизити, оборити; **~ це́ну** оборити цену; **~ температу́ру** снизити температуру 4. *кого фиг.* збунити, помести; **~ с то́лку** *кого* збунити *кога*

сбить [2], **собью́, собьёшь, собью́т; сби́тый** *сврш.* 1. *что из чего* саставити, склопити, скуцати; **~ я́щик из до́сок** скуцати сандук од дасака 2. *что* умутити (*јаја*), избућкати (*маслац*) 3. *кого, что разг.* сабити, збити (*у гомилу*)

сби́ться [1], **собью́сь, собьёшься, собью́тся** *сврш.* 1. *само 3. л.* спасти; накривити се; **шля́па сби́лась** шешир се накривио 2. *само 3. л.* искривити се, излизати се; **каблуки́ сби́лись** пете су се искривиле 3. погрешити, изгубити ток (*мисли*); **~ в счёте** погрешити у рачуну ◇ **~ с доро́ги** залутати; **~ с пути́ и́стинного** скренути с правог пута; **~ с ног** *разг.* пасти с ногу од умора

сби́ться [2], **собьётся, собью́тся** *сврш.* 1. згуснути се, умутити се; **ма́сло хорошо́ сби́лось** маслац се добро улупао 2. сабити се, збити се (*у гомилу*)

сближа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что с чем* примицати, приближавати *шта чему* 2. *кого с кем* зближавати, спријатељивати

сближа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *с чем* примицати се, приближавати се *чему* 2. *с кем* зближавати се, спријатељивати се

сближе́ни||е, -я *с* 1. приближавање 2. зближавање, зближење

сбли́||зить, -жу, -зишь, -зят; -женный *сврш.* 1. *что с чем* примакнути, приближити *шта чему*; **~ тео́рию с пра́ктикой** приближити теорију пракси 2. *кого с кем* зближити, спријатељити; **о́бщая рабо́та нас ~зила** заједнички рад нас је зближио

сбли́||зиться, -жусь, -зишься, -зятся *сврш.* 1. *с чем* примаћи се, приближити се *чему* 2. *с кем* зближити се, спријатељити се

сбо́||й, -я *м струч. и разг.* прекид, застој (*у раду мотора итд.*)

сбо́ку *прил.* са стране; **встать ~** стати са стране ◇ **~ припёка** *разг.* пети точак на колима

сболтн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. разг.* изрећи се, изрбрљати, изблебетати; **~ глу́пость** изрбрљати глупост

сбор, -а *м* 1. прикупљање *с*, скупљање *с*; **~ по́дписей** прикупљање потписа; **~ урожа́я** скупљање летине, жетва 2. приход, примање *с*, порез; **валово́й ~** укупан приход; **тамо́женный ~** царина; **почто́вый ~** поштарина; **ге́рбовый ~** такса; **страхово́й ~** осигурање 3. *војн., спорт.* обука *ж*, збор; **ла́герный ~** логоровање; **отбыва́ть уче́бный ~** *војн.* бити на војној обуци 4. *мн.* **-ы, -ов** припреме *мн. ж*; **~ы в доро́гу** припреме за пут ◇ **пионе́рский ~** пионирски збор

сбо́рищ||е, -а *с разг. пеј.* гомила *ж*, светина *ж*; **шу́мное ~** бучна гомила

сбо́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* склапање *с*, састављање *с*, монтажа 2. набор *м*; **ю́бка в ~ку** набрана сукња

сбо́рник, -а *м* 1. збирка *ж*, зборник; **~ стихо́в** збирка песама 2. *струч.* резервоар, колектор

сбо́рн||ый, -ая, -ое 1. зборни; **~ пункт** зборно место 2. мешовит, разнородан, разноврстан; **~ая кома́нда** *спорт.* репрезентација 3. монтажни; **~ дом** монтажна кућа; **~ые леса́** монтажна скела 4. **сбо́рн|ая, -ой** *ж разг.* репрезентација

сбо́рочн||ый, -ая, -ое монтажни, за монтажу; **~ цех** монтажно оделење

сбо́рчат||ый, -ая, -ое набран, нацигован (*сукња итд.*)

сбо́рщик, -а *м* 1. скупљач, берач 2. монтер

сбра́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. збацивати, скидати; **~ но́шу с плеч** скидати терет са леђа 2. снижавати, смањивати; **~ давле́ние** снижавати притисак 3. *фиг.* терати (*апатију итд.*) 4. *струч.* одводити (*воду*)

сбра́сыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* прилагати, давати прилог

сбре́нд||ить, *1. л. јд. се не употр.*, **-ишь, -ят** *сврш. нар.* изгубити се, збунити се (*од страха*)

сбрехн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. нар.* слагати

сбрива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* бријати

сбр||ить, -е́ю, -е́ешь, -е́ют; -и́тый *сврш.* обријати; **~ бо́роду** обријати браду

сброд, -а *м зб. презр.* олош *ж*, шљам, багра *ж*

сброс, -а *м* 1. збацивање *с*, скидање *с* 2. *струч.* излив, отицање *с* (*воде*)

сбро́||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш. что* 1. збацити, скинути; **~ с себя́ одея́ло** збацити са себе ћебе 2. снизити, смањити (*притисак итд.*)

3. *фиг.* отерати (*апатију итд.*) 4. *струч.* одвести воду

сбро́||ситься, -шусь, -сишься, -сятся *свρш. нар.* приложити, дати прилог

сбросн||о́й, -а́я, -о́е *и* **сбро́сн||ый, -ая, -ое** одводни; **~ колле́ктор** одводни колектор (*главна канализациона цев*)

сброшюр||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. штамп.* повезати, броширати (*књигу*)

сбру́||я, -и *ж* коњска опрема, орма

сбры́згива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прскати, шкропити

сбры́зн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* попрскати, пошкропити; **~ бельё пе́ред гла́жением** попрскати веш пред пеглање

сбыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* продавати, пласирати (*робу*) 2. *кого, что разг.* отарасивати се *кога, чега*

сбыва́||ться, -ется, -ются *несврш.* остваривати се, збивати се

сбыт, -а *м струч.* прођа *ж*, промет; **ры́нки ~а** тржишта; **отде́л ~а** продајна служба

сбытов||о́й, -а́я, -о́е *струч.* прометни, продајни

сбыть, сбу́ду, сбу́дешь, сбу́дут; *прошл.* **сбыл, сбыла́, сбы́ло; сбы́тый** *сврш.* 1. *что* продати, пласирати; **~ па́ртию това́ра** пласирати партију робе 2. *кого, что разг.* отарасити се *кога, чега*

сбы́ться, сбу́дется, сбу́дутся; *прошл.* **сбы́лся, сбыла́сь, сбыло́сь** *сврш.* остварити се, збити се; **наде́жды сбыли́сь** наде су се оствариле

сва́деб||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем. разг.* свадбица

сва́дебн||ый, -ая, -ое свадбени; **~ое путеше́ствие** свадбени пут

сва́д||ьба, -ьбы *ж, ген. мн.* **-еб** свадба; **серéбряная, золота́я ~** сребрна, златна свадба ◇ **до ~ьбы заживёт** *разг. шаљ.* проћи ће то

сва́йк||а, -и *ж* 1. свајка (*стара руска игра*) 2. ексер *м* за игру свајке

сва́йн||ый, -ая, -ое *тех.* 1. који се односи на шип; **~ мо́лот** маљ за побијање шипова; **~ые рабо́ты** побијање шипова 2. на шиповима; **~ые постро́йки** грађевине на шиповима

сва́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* рушити, обарати (*на земљу*), сваљивати, скидати (*терет итд.*) 2. *что фиг.* отарасивати се *чега* 3. *что на кого фиг. разг.* пребацивати (*одговорност итд.*) 4. *что* нагомилавати, трпати на гомилу 5. *само 3. л. нар.* спадати, смањивати се (*о врућини*)

сва́лива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. падати, рушити се 2. *разг.* падати у постељу, разболевати се

свали́ть, свалю́, сва́лишь, сва́лят; сва́ленный *сврш.* 1. *кого, что* срушити, оборити (*на земљу*), свалити, скинути (*терет итд.*); **~** *кого* **с ног** бацити *кога* на земљу 2. *что фиг. разг.* отарасити се *чега*; **~ с себя́ тяжёлую обя́занность** отарасити се тешке обавезе 3. *что на кого фиг. разг.* пребацити; **~ отве́тственность на друго́го** пребацити одговорност на другога; **~ вину́** *на кого* пребацити кривицу *на кога* 4. *что* нагомилати, натрпати; **~ всё в одну́ ку́чу** натрпати све на гомилу 5. *само 3. л. нар.* спасти, смањити се (*о врућини*) ◇ **~ с больно́й головы́ на здоро́вую** пребацити кривицу на другога

свали́ться, свалю́сь, сва́лишься, сва́лятся *сврш.* 1. пасти, срушити се; **~ с кры́ши** пасти с крова 2. *разг.* пасти у постељу, разболети се

сва́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. сметиште *с*; ђубриште *с*; **вы́везти му́сор на ~ку** изнети ђубре на сметиште 2. *разг.* туча, гужва

сваля́||ть, -ю, -ешь, -ют; сва́лянный *сврш.* 1. умесити (*хлеб*) 2. ваљати (*сукно*) 3. *нар.* урадити како било, смандрљати, збрзати ◇ **~ дурака́** *нар.* направити глупост

сваля́||ться, -ется, -ются *сврш.* 1. уђебати се, збити се (*о вуни итд.*) 2. замрсити се (*о коси*)

сва́р||а, -ы *ж нар.* свађа, кавга, препирка

сварга́н||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. нар.* урадити како било, смандрљати, збрзати

сва́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. тех.* заваривати

сва́рива||ться, -ется, -ются *несврш. тех.* заваривати се

свар||и́ть, -ю́, сва́ришь, сва́рят; сва́ренный *сврш.* 1. скувати, сварити 2. *тех.* заварити; **~ ре́льсы** заварити шине

свари́||ться, сва́рится, сва́рятся *сврш.* 1. скувати се, сварити се; **карто́шка ещё не ~лась** кромпир се још није скувао 2. *тех.* заварити се

сва́рк||а, -и *ж тех.* заваривање *с*; **автоге́нная ~** аутогено заваривање

сварли́во *прил.* цангризаво, чандрљиво, мрзовољно

сварли́вост||ь, -и *ж* цангризавост, чандрљивост, мрзовољност

сварли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во цангризав, чандрљив, мрзовољан

сварн||о́й, -а́я, -о́е *тех.* заварен; **~ мост** заварени мост

сва́рочн||ый, -ая, -ое *тех.* за заваривање; **~ аппара́т** апарат за заваривање

сва́рщик, -а *м* заваривач, варилац

сва́стик||а, -и *ж* свастика

сват, -а *м* 1. проводаџија, наводаџија 2. пријатељ (*отац зета или снаје*) ◇ **не ~, не брат** шимширова грана са девете горе

сва́та||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого кому, за кого* проводаџисати *коме* 2. *кого у кого* просити (*девојку*) 3. *кого разг.* предлагати, препоручивати

сва́та||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. к кому, за кого* просити *кога;* **~ к до́чери сосе́да** просити суседову кћер

сватовств||о́, -а́ *с* 1. проводаџисање 2. просидба *ж*

сва́ть||я, -и *ж* прија

сва́х||а, -и *ж* проводаџика, проводаџиница

сва́||я, -и *ж* шип *м*; **мост на ~ях** мост на шиповима

све́дени||е, -я *с* 1. саопштење, обавештење 2. *мн.* **-я, -й** знање *с*; **~я по фи́зике** знање из физике 3. *мн.* **-я, -й** подаци *мн. м*, информације *мн. ж*; **получи́ть ва́жные ~я** добити важне информације ◇ **к ва́шему ~ю** да знате, да вам је јасно; **довести́ до** *чьего* **~я** ставити *коме* на знање; **приня́ть к ~ю** примити на знање

све́ду||щий, -щая, -щее; -щ, -ща, -ще верзиран, упућен, обавештен

свеж||ева́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -ёванный *несврш.* редити (*заклану живину*)

свежезаморо́женн||ый, -ая, -ое свеже замрзнут; **~ые фру́кты** свеже замрзнуто воће

свежеиспечённ||ый, -ая, -ое 1. свеж, тек испечен (*хлеб итд.*) 2. *фиг. разг.* новоиспечени, новопечени; **~ инжене́р** новопечени инжењер

све́жест||ь, -и *ж* 1. свежина; **ры́ба не пе́рвой ~и** риба није свежа 2. свежина, чистоћа (*ваздуха*)

3. свежина, бодрост *4.* свежина, прохладност; **пахну́ло ∼ью** запахнула је свежина, осетила се свежина

свеже́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *само 3. л.* захлађивати, постајати хладније, свежије; **к но́чи ∼ет** *безл.* пред вече постаје хладније **2.** постајати свежији, бодрији (*о човеку*)

свеж||ий, -ая, -ее; свеж, -а́, -о́ 1. свеж, тазе; **∼ие я́йца** свежа јаја **2.** свеж, сиров; **∼ огуре́ц** свеж краставац **3.** свеж, чист; **на ∼ем во́здухе** на чистом ваздуху **4.** свеж, чио, бодар, одморан; **∼ее лицо́** свеже (одморно) лице; **со ∼ими си́лами** с новим снагама; **∼ие кра́ски** јасне боје **5.** прохладан; **∼ ветеро́к** свеж поветарац **6.** свеж, нов; **собы́тия ещё ∼и в па́мяти** догађаји су још свежи у сећању; **по ∼им следа́м** по свежем трагу **7.** чист, свеж; **∼ая руба́шка** чиста кошуља

свежо́ *прил. у функц. предик.* свеже је, хладно је; **по ноча́м ∼** ноћу је хладно

свез||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **свёз, -ла́, -ло́; -ённый** *сврш.* **1.** одвести; **∼ бага́ж на вокза́л** одвести пртљаг на станицу **2.** свести, спустити (*с планине итд.*) **3.** допремити, довести (*на једно место*)

свёкл||а, -ы *ж* **1.** цвекла; **столо́вая ∼** цвекла **2.** репа; **са́харная ∼** шећерна репа; **кормова́я ∼** крмна (сточна) репа

свекловиц||а, -ы *ж* шећерна репа

свеклови́чн||ый, -ая, -ое репин, за репу, од репе; **∼ комба́йн** комбајн за репу; **∼ са́хар** шећер од шећерне репе

свеклово́д, -а *м* репар, стручњак за репу

свеклово́дств||о, -а *с* гајење репе

свеклово́дческ||ий, -ая, -ое који се односи на гајење репе

свеклоса́харн||ый, -ая, -ое: ∼ заво́д фабрика за прераду шећерне репе; **∼ое произво́дство** производња шећерне репе

свеклосе́ющ||ий, -ая, -ее: ∼ие райо́ны рејони шећерне репе

свеклоубо́рочн||ый, -ая, -ое: ∼ые маши́ны машине за убирање шећерне репе

свеко́льник, -а *м* **1.** чорба *ж* од цвекле **2.** цвеклина цима

свеко́льн||ый, -ая, -ое 1. цвеклин, од цвекле; **∼ сок** сок од цвекле **2.** боје цвекле

свёк||ор, -ра *м* свекар

свекро́в||ь, -и *ж* свекрва

сверб||е́ть, -и́т, -я́т *несврш. нар.* сврбити

сверга́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *заст.* рушити, обарати **2.** обарати, свргавати (*владу итд.*)

све́рг||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **сверг** *и* **-нул, -ла, -ло** *сврш.* **1.** *заст.* срушити, оборити **2.** оборити, свргнути; **∼ прави́тельство** оборити владу; **∼ самодержа́вие** свргнути апсолутизам

сверже́ни||е, -я *с* обарање, свргавање

све́р||зиться, -жусь, -зишься, -зятся *сврш. нар.* треснути, љоснути, пасти

све́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* сравнити, упоредити; **∼ ко́пию с по́длинником** сравнити копију са оригиналом

све́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* проверити, проконтролисати; **∼ со словарём** проверити у речнику

све́рк||а, -и *ж* сравњивање *с*, упоређивање *с* (*копије са оригиналом итд.*)

сверка́ни||е, -я *с* **1.** сијање, блистање, бљештање **2.** севање (*муње*)

сверка́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** блистати, сијати се (*о драгом камењу итд.*) **2.** *само 3. л.* севати; **∼ет мо́лния** сева муња **3.** *само 3. л. чем и без обј. фиг.* блистати (*о очима итд.*) ◇ **у него́ то́лько пя́тки ∼ют** *разг.* хвата маглу, бежи главом без обзира

сверкн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* **1.** заблистати, засијати **2.** *само 3. л.* севнути (*о муњи*) **3.** *само 3. л. чем и без обј. фиг.* заблистати (*о очима итд.*) **4.** *само 3. л. фиг.* синути, појавити се (*о сумњи итд.*)

сверле́ни||е, -я *с* сврдлање, бушење (*сврдлом*)

сверли́льн||ый, -ая, -ое *тех.* бушаћи; **∼ стано́к** бушаћа машина, бушилица

сверл||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* **1.** *что чем* сврдлати, бургијати, бушити (*сврдлом*); **∼ до́ску** сврдлати даску **2.** *что* бушити, точити; **гу́сеница ∼и́т древеси́ну** црв точи дрво **3.** *само 3. л. кого, что фиг.* мучити (*о болу итд.*)

сверл||о́, -а́ *с, мн.* **свёрла, свёрл** сврдло, бургија *ж*

сверло́вщик, -а *м* бушач, радник на бушилици

сверн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; свёрнутый *сврш.* **1.** *что* савити, замотати; **∼ ковёр** савити ћилим; **∼ папиро́су** савити цигарету **2.** *само 3. л. что* скупити, затворити (*латице, лишће биљке*) **3.** *что фиг.* смањити, ограничити; **∼ произво́дство** смањити (ограничити) производњу **4.** *без обј.* скренути; **∼ с доро́ги** скренути с пута; **∼ напра́во** скренути удесно **5.** *что разг.* сломити, искривити ◇ **∼ ше́ю (го́лову)** *кому разг.* заврнути шију *коме,* убити *кога;* **∼ себе́ ше́ю (го́лову)** *разг.* сломити себи врат, настрадати

сверн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* **1.** *само 3. л.* савити се, увити се, завити се **2.** *само 3. л.* скупити се, затворити се (*о латицама, лишћу биљке*) **3.** скупити се, савити се; **∼ клубко́м (кала́чиком)** савити се у клупче **4.** *само 3. л.* згрушати се; **молоко́ ∼у́лось** млеко се згрушало **5.** *само 3. л. фиг.* скратити се, смањити се; **произво́дство ∼у́лось** производња се смањила **6.** *само 3. л. разг.* сломити се, искривити се

сверста́||ть, -ю, -ешь, -ют; свёрстанный *сврш. штамп.* преломити слог

све́рстник, -а *м* вршњак; **мы с ним ∼и** он и ја смо вршњаци

свёрстыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. штамп.* преламати слог

свёрт||ок, -ка *м* **1.** свежањ, свитак; **∼ бума́ги** свитак хартије **2.** пакет; замотуљак, завежљај; **∼ки с поку́пками** пакети купљених ствари

свёртываемост||ь, -и *ж мед.* способност згрушавања

свёртывани||е, -я *с* **1.** савијање, замотавање **2.** смањивање, ограничење, редукција *ж* (*производње итд.*) **3.** згрушавање (*крви итд.*)

свёртыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* савијати, замотавати **2.** *само 3. л. что* скупљати, затварати (*латице, лишће биљке*) **3.** *что фиг.* смањивати, ограничавати (*производњу итд.*) **4.** *без обј.* скретати (*са пута итд.*) **5.** *что разг.* ломити, искривљавати

свёртыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* савијати се, завијати се **2.** *само 3. л.* скупљати се, затварати се (*о латицама, лишћу биљке*) **3.** скупљати се, савијати се; **∼ клубко́м (кала́чиком)** скупљати се у клупче **4.** *само 3. л.*

згрушавати се (*о крви итд.*) **5.** *само 3. л. фиг.* смањивати се, ограничавати се (*о производњи итд.*)

сверх *предл. с ген.* **1.** *у просторној одредби* преко, изнад, поврх *с ген.*; **~ пиджака́ наде́ть пальто́** преко сакоа обући капут; **~ ска́терти положи́ть клеёнку** преко стољњака ставити мушему **2.** *у одредби мере и норме* преко *с ген.*; **~ пла́на** преко плана ◊ **~ вся́кого ожида́ния** изнад сваког очекивања

сверхдержа́в||а, -ы *ж* велесила, суперсила

сверхзвуков||о́й, -а́я, -о́е надзвучни; **~а́я ско́рость** надзвучна брзина

сверхно́в||ый, -ая, -ое: ~ая звезда́ *астр.* суперноворођена звезда

сверхпла́нов||ый, -ая, -ое прекоплански; **~ые накопле́ния** прекопланска акумулација

сверхпри́был||ь, -и *ж екон.* екстрапрофит *м*

сверхпроводи́мост||ь, -и *ж физ.* натпроводљивост

сверхсро́чник, -а *м војн.* војник на поновном року (*који служи преко обавезног рока*)

све́рху *прил.* **1.** одозго, одгоре; **втора́я строка́ ~** други ред одозго; **~ до́низу** од врха до дна, одозго до доле **2.** по површини, одгоре **3.** од горњег тока (*реке*) **4.** *фиг.* одозго; **директи́ва ~** директива одозго ◊ **смотре́ть** *на кого* **~ вниз** гледати *на кога* одозго надоле, ниподаштавати *кога*

сверхуро́чно *прил.* прековремено; **рабо́тать ~** радити прековремено

сверхуро́чн||ый, -ая, -ое 1. прековремен; **~ая рабо́та** прековремени рад **2. сверхуро́чн|ые, -ых** *мн.* хонорар *м* за прековремени рад

сверхчелове́к, -а *м* натчовек

сверхчи́ст||ый, -ая, -ое *струч.* суперчист

сверхъесте́ственност||ь, -и *ж* натприродност

сверхъесте́стве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. натприродан; **~нные си́лы** натприродне силе **2.** *разг.* невероватан, фантастичан; **~нная ско́рость** фантастична брзина

сверч||о́к, -ка́ *м* цврчак, попац ◊ **всяк ~ знай свой шесто́к** *посл.* не гурај нос тамо где му није место

сверша́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. свеч.* свршавати, вршити

сверша́||ться, -ется, -ются *несврш. свеч.* збивати се, вршити се

сверш||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш. свеч.* извршити, свршити

сверш||и́ться, -и́тся, -а́тся *сврш. свеч.* збити се, извршити се

све́рщик, -а *м* службеник на овери, верификацији преписа

сверя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сравњивати, упоређивати (*копију са оригиналом итд.*)

сверя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* проверавати, контролисати; **~ со словарём** проверавати у речнику

све́||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* спустити, опустити, обесити

све́||ситься, -шусь, -сишься, -сятся *сврш.* **1.** нагнути се, наднети се; **~ че́рез пери́ла** нагнути се преко балустраде **2.** *само 3. л.* спустити се, обесити се; **ве́тви ~сились до земли́** гране су се спустиле до земље

свести́, сведу́, сведёшь, сведу́т; *прошл.* **свёл, свела́, свело́; сведённый** *сврш.* **1.** *кого* одвести; **~ ребёнка в шко́лу** одвести дете у школу **2.** *кого* свести; **~ старика́ с ле́стницы** свести старца са степеништа **3.** *что* уништити, скинути; **~ пятно́** скинути мрљу; **~ лес** посећи шуму **4.** *что* саставити; **~ бро́ви** саставити обрве **5.** *кого, что* скупити (*на једном месту*); спојити (*у једну целину*) **6.** *что к чему, на что* свести *шта на шта;* **~ расхо́ды к ми́нимуму** свести трошкове на минимум; **~ расска́з к не́скольким слова́м** сажети причу до неколико речи **7.** *что* прекопирати, пренети (*цртеж итд.*) **8.** *само 3. л.* ухватити (*о грчевима*); **су́дорогой свело́ но́гу** *у кого безл.* грч је ухватио ногу *коме* ◊ **~ дру́жбу** *с кем разг.* склопити пријатељство *с ким*; **~ на нет** свести на нулу; **~ счёты** *с кем* обрачунати се *с ким*; **~ в моги́лу** *кого* отерати у гроб *кога*

све||сти́сь, -дётся, -ду́тся; *прошл.* **свёлся, свела́сь, свело́сь** *сврш. к чему, на что* свести се *на шта*; **де́ло свело́сь к пустяка́м** ствар се свела на ситницу

свет[1]**, -а (-у)** *м* **1.** светлост *ж*; **со́лнечный ~** сунчева светлост; **со ско́ростью ~а** брзином светлости, светлосном брзином **2.** светло *с*, осветљење *с*, светлост *ж*; **при дневно́м ~е** на дневном светлу; **при электри́ческом ~е** уз електрично светло; **при ~е луны́** на месечини; **на ~у́** у светлости; **зажечь ~** упалити светло **3.** *фиг.* светлост *ж*; **проли́ть ~** *на что* бацити светлост *на шта;* **в ~е** *чего* у светлу *чега*; **предста́вить** *что* **в мра́чном ~е** приказати *шта у* мрачним бојама **4.** зора *ж*, свитање *с*; **до ~у** пре зоре; **ни ~ ни заря́** пре свануħа; **чуть ~** у праскозорје ◊ **~ ты мой я́сный!** *заст.* сунце моје! (*при ословљавању*); **в два ~а** са два реда прозора; **он не взви́дел ~а** смркло му се пред очима

свет[2]**, -а (-у)** *м* **1.** свет; **путеше́ствие вокру́г ~а** пут око света; **стра́ны ~а** стране света **2.** високо друштво, аристократија *ж*; **вы́сший ~** високо друштво ◊ **бе́лый ~** бели свет; **тот ~** онај (други) свет; **отпра́вить на тот ~** отерати у гроб; **вы́пустить в ~** издати, објавити (*књигу*); **вы́йти в ~** изаћи (*о књизи*); **произвести́ на ~** *кого* донети на свет, родити *кога*; **яви́ться на ~** доћи на свет, родити се; **его́ уже́ нет на ~е** нема га више међу живима; **э́то зна́ет весь ~, всему́ ~у изве́стно** то зна цео свет, то сви знају; **бо́льше всего́ на ~е** изнад свега на свету; **ни за что на ~е** нипошто; **брани́ться на чём ~ стои́т** *разг.* псовати на мртво име

света́||ть, -ет *безл. несврш.* свитати, свањивати; **о́сенью по́здно ~ет** у јесен касно свиће (свањује)

светёл||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *заст.* собица, мансарда

све́тик, -а *м хип. нар.* сунашце *с* (*при ословљавању*)

свети́л||о, -а *с* **1.** *астр.* звезда *ж*, светило **2.** *фиг. свеч.* величина *ж*, звезда *ж*; **~ нау́ки** еминентан научник

свети́льник, -а *м* **1.** светиљка *ж* **2.** *заст.* кандило *с*, уљаница *ж*

свети́льн||ый, -ая, -ое за осветљење ◊ **~ газ** *тех.* градски гас

свети́л||ьня, -ьни *ж, ген. мн.* **-ен** *заст.* фитиљ *м*, жижак *м* (*за кандило*)

свети́ть, свечу́, све́тишь, све́тят *несврш.* **1.** *само 3. л.* сијати; **со́лнце све́тит** сунце сија **2.** *кому чем* осветљавати (*коме пут фењером итд.*) **3.** *само 3. л. фиг. нар.* привлачити, мамити ◊ **не све́тит** а) не привлачи; **э́то де́ло мне не све́тит** та ме ствар не привлачи

б) неће успети; **пятёрка на экзáмене емý не свéтит** неће добити петицу на испиту

светú||ться, свечýсь, свéтишься, свéтятся *несврш.* 1. *само 3. л.* сијати се; **на нéбе ~лись звёзды** на небу су сијале звезде; **~лось тóлько однó окнó** био је осветљен само један прозор 2. *чем и без обј. фиг.* сијати се, блистати, зрачити; **глазá ~лись рáдостью** очи су блистале од радости

светлé||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *само 3. л.* постајати светлији; **на ýлице ~ет** *безл.* напољу се разведрава 2. *фиг.* постајати ведрији, радоснији (*о погледу итд.*); постајати бистрији, јаснији (*о мислима*) 3. *само 3. л.* светлити се

светлé||ться, -ется, -ются *несврш.* светлити се, сијати се

светлúц||а, -ы *ж заст.* свечана соба

светлó *прил.* 1. јасно, светло 2. *у функц. предик.* осветљено је; светло је; **в кóмнате ~** соба је осветљена; **на ýлице ужé ~** напољу је већ освануло 3. *у функц. предик. фиг.* ведро је, радосно је

светловолó||сый, -сая, -сое; -с, -са, -со плавокос, светле косе

свéтло-голуб||óй, -áя, -óе светлоплав

свéт||лый, -лая, -лое; -ел, -лá, -ло 1. светло; **~лая кóмната** светла соба 2. бистар, прозиран; **~ ручеёк** бистар поточић 3. светао; **~лое плáтье** светла хаљина; **~лые глазá, вóлосы** плаве очи, плава коса 4. *фиг.* ведар, радостан, светао; **~лое бýдущее** светла (срећна) будућност 5. *фиг.* бистар, јасан; **~ ум** бистар ум ◇ **~лая пáмять** *о ком* светла успомена *на кога*

светлы́н||ь, -и *ж разг.* јака светлост

светля́к, -á *м*, **светляч||óк, -кá** *м зоол.* свитац, кресница *ж*

светобоя́зн||ь, -и *ж мед.* фотофобија

светов||óй, -áя, -óе светлосни; **~áя волнá** светлосни талас

светозáр||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *свеч.* сјајан, блистав, озарен

светокóпи||я, -и *ж тех.* хелиографска копија

светолечéни||е, -я *с мед.* фототерапија *ж*

светолюбú||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *бот.* хелиофитни; **~вые растéния** хелиофитне биљке

светомаскирóвк||а, -и *ж* замрачивање *с*, камуфлажа осветљених предмета

светонепроницáе||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо непропустљив за светлост

светопреставлéни||е, -я *с* 1. *рел.* крај *м* света 2. *фиг. разг.* хаос *м*, пометња *ж*

светосúл||а, -ы *ж физ.* светлосна јачина, транспаренција

светотéн||ь, -и *ж* црно-бела слика

светотéхник||а, -и *ж* светлосна техника

светотехнúческ||ий, -ая, -ое који се односи на светлосну технику

светофúльтр, -а *м* светлосни филтар

светофóр, -а *м* семафор

свéточ, -а *м* 1. *заст.* луч, буктиња *ж*, бакља *ж* 2. *фиг. свеч.* бакља *ж*, звезда водиља *ж*

светочувствúтельност||ь, -и *ж тех.* фотоосетљивост

светочувствúтел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно фотоосетљив

свéтск||ий, -ая, -ое 1. аристократски, монденски, отмен; **~ие манéры** отмени манири 2. светован

свéтскост||ь, -и *ж* аристократизам *м*, монденство *с*

свеч||á, -ú *ж, мн.* **свéчи, -éй** 1. свећа 2. *тех.* свећица; **запáльная ~** свећица за паљење (*у мотору*) 3. *заст.* свећа (*јединица за мерење јачине светлосног извора*); **электрúческая лáмпочка в 100 ~éй** сијалица од 100 свећа 4. *мед.* чепић *м*, супозиторијум *м* 5. *спорт.* свећа

свечéни||е, -я *с* светлуцање, зрачење, флуоресценција *ж*

свéч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. свећа 2. *мед.* чепић *м*, супозиторијум *м* 3. *спорт.* свећа

свечн||óй, -áя, -óе који се односи на свећу, од свеће, за свећу; **~ огáрок** догорела свећа

свéша||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. разг.* измерити, извагати

свéшива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* спуштати, опуштати, вешати

свéшива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. нагињати се, надносити се; **~ чéрез перúла** нагињати се преко балустраде 2. *само 3. л.* спуштати се (*о гранама итд.*)

свивáльник, -а *м* повој

свивá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. савијати 2. повијати (*бебу*)

свивá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* савијати се (*о змији итд.*)

свидáни||е, -я *с* 1. сусрет *м*, састанак *м*; **деловóе ~** пословни састанак 2. састанак *м* (*љубавни*); **назнáчить ~** заказати састанак ◇ **до ~я** до виђења

свидéтел||ь, -я *м* сведок; **~ обвинéния, защúты** *правн.* сведок оптужбе, одбране; **при ~ях** пред сведоцима

свидéтельск||ий, -ая, -ое сведочки; **~ие показáния** *правн.* изјаве сведока

свидéтельств||о, -а *с* 1. сведочење; **~ очевúдцев** сведочење очевидаца 2. сведочанство; **историчéское ~** историјско сведочанство 3. сведочанство, сведоџба *ж*, потврда *ж*; **~ об окончáнии кýрса** сведочанство о завршеном курсу; **~ о рождéнии** извод из књиге рођених, крштеница; **~ о смéрти** потврда о смрти; **~ о брáке** потврда о склапању брака, венчани лист, венчаница

свидéтельств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. *что, о чём правн.* сведочити *о чему*; **~ об убúйстве** сведочити о убиству 2. *само 3. л. о чём* сведочити, потврђивати, говорити; **э́ти фáкты ~уют о...** те чињенице сведоче о... 3. *что зван.* оверавати; **~ пóдпись** оверавати потпис 4. *зван. заст.* прегледати (*болеснике*)

свúдеться, свúжусь, свúдишься, свúдятся *сврш. с кем разг.* видети се, срести се

свинáр||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** свињарица

свинáрник, -а *м* свињац, обор

свинáр||ь, -я́ *м* свињар

свин||éц, -цá *м* олово *с*

свинúн||а, -ы *ж* свињетина

свúнк||а [1], -и *ж мед.* заушњаци *мн. м*

свúн||ка [2], -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* мала свиња, прасе *с* ◇ **морскáя ~** заморче

свиновóд, -а *м* одгајивач свиња

свиновóдств||о, -а *с* свињарство

свиновóдческ||ий, -ая, -ое свињарски, за одгајивање свиња

свин||óй, -áя, -óе свињски, свињећи; **~áя отбивнáя** свињски одрезак

свинома́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** крмача

свинопа́с, -а *м заст.* свињар (*чобан*)

свинофе́рм||а, -ы *ж* свињарска фарма

сви́нск||ий, -ая, -ое *разг.* свињски, животињски, прљав, подао

сви́нств||о, -а *с разг.* свињарија *ж*, подлост *ж*

свин||ти́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т; сви́нченный *сврш.* 1. заврнути, зашрафити 2. *разг.* одврнути, одшрафити

сви́нтус, -а *м нар. шаљ.* прасе *с*

свинцо́в||ый, -ая, -ое 1. оловни 2. *фиг.* таман, црн; **~ые ту́чи** тамни, црни облаци 3. *фиг.* тежак, мучан; **~ сон** тежак сан; **~ая голова́** глава тешка као камен (*због бола*) ◇ **~ые бели́ла** оловно белило; **~ блеск** *мин.* галенит

сви́нчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. завртати, зашрафљивати 2. *разг.* одвртати, одшрафљивати

свинь||я́, -и́ *ж, мн.* **сви́ньи, свине́й** 1. свиња; **ди́кая ~** дивља свиња, вепар *м*; **супоро́сная ~** супрасна свиња 2. *разг.* прасе *с*, животиња, примитивац *м* 3. *разг.* свиња, нитков *м*, подлац *м* ◇ **подложи́ть ~ю** *кому разг.* насамарити *кога*, подвалити *коме*; **разбира́ться** *в чём* **как ~ в апельси́нах** *нар.* разумети се *у шта* као магаре у кантар, немати појма *о чему*

свиня́ч||ить, -у, -ишь, -ат *несврш. нар.* понашати се примитивно, некултурно

свире́л||ь, -и *ж* фрула

свире́льн||ый, -ая, -ое који се односи на фрулу

свирепе́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* жестити се, падати у јарост

свире́по *прил.* свирепо, жестоко, окрутно

свире́пост||ь, -и *ж* свирепост, окрутност

свире́пств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. беснети, жестити се 2. *само 3. л. фиг.* беснети (*о олуји*); харати (*о епидемији итд.*)

свире́||пый, -пая, -пое; -п, -па, -по 1. свиреп, жесток, окрутан; **~ взгляд** свиреп поглед 2. страшан, жесток; **~ моро́з** цича зима

свиристе́л||ь, -и *ж зоол.* кугара (*птица*)

свири||сте́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т *несврш. разг.* звиждати, фијукати

свиса́||ть, -ет, -ют *несврш.* висити, падати; **во́лосы ~ют на лоб** коса пада на чело

свист, -а *м* 1. звиждање *с*, звиждук 2. звиждање *с*, чурликање *с* (*птица*) 3. фијук, хујање *с*; **~ пуль** фијук метака; **~ ве́тра** хујање (фијукање) ветра

сви||ста́ть, -щу, сви́щешь, сви́щут *несврш.* 1. звиждати 2. *само 3. л.* звиждати, ћурликати, фијукати; **сви́щет солове́й** славуј ћурличе 3. *само 3. л.* фијукати, хујати (*о ветру итд.*) ◇ **~ всех наве́рх!** *пом.* сви на палубу! (*команда*)

сви||сте́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т *несврш.* 1. звиждати; **~ губа́ми** звиждати уснама 2. *само 3. л.* звиждати, ћурликати, фијукати (*о птици*) 3. *само 3. л.* фијукати, хујати; **пу́ли ~стя́т** меци фијучу ◇ **~ в кула́к** *нар.* бити без пребијене паре; **у него́ ве́тер свисти́т в карма́не** *разг.* у џепу му је промаја, празни су му џепови; **ищи́-свищи́** *нар.* узалуд је тражити

сви́стн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* 1. зазвиждати 2. *кого чем нар.* ударити, звизнути 3. *что нар.* украсти, здипити

свист||о́к, -ка́ *м* 1. пиштаљка *ж*, звиждаљка *ж*; **суде́йский ~** пиштаљка судије 2. звиждук; **фина́льный ~** звиждук за крај (*утакмице*)

свистопля́ск||а, -и *ж разг.* неред *м*, збрка, лом *м*; **устро́ить ~у** направити збрку

свисту́л||ька, -ьки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* дечија звиждаљка

свисту́н, -а́ *м разг.* звиждало *с*

сви́т||а [1], **-ы** *ж* свита, пратња

сви́т||а [2], **-ы** *ж* свита, дуги кафтан (*народна украјинска горња одећа*)

сви́тер, -а *м* светер, пуловер, џемпер

сви́тк||а, -и *ж в.* **сви́та** [2]

сви́т||ок, -ка *м* свитак

сви́тск||ий, -ая, -ое који се односи на свиту, пратњу ◇ **~ офице́р** *ист.* официр царске свите

свить, совью́, совьёшь, совью́т; *прошл.* **свил, свила́, сви́ло; сви́тый** *сврш.* савити, исплести; **~ гнездо́** савити гнездо; **~ вено́к** исплести венац

сви́ться, совью́сь, совьёшься, совью́тся; *прошл.* **сви́лся, свила́сь, свило́сь** *сврш.* савити се, склупчати се; **змея́ свила́сь клубко́м** змија се савила у клупко

свихн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; сви́хнутый *сврш. разг.* угануути, ишчашити; **~ но́гу** угануути ногу ◇ **~ себе́ ше́ю** *разг.* сломити себи врат, настрадати

свихн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш. разг.* 1. полудети, скренути памећу, скренути с ума 2. скренути с правог пута (*у животу*)

свищ, -а́ *м* 1. рупа *ж*, отвор 2. *струч.* шупљина *ж* (*у металном одливку*) 3. *мед.* каверна *ж*, фистула *ж*; **~ в десне́** фистула на десни

свищева́т||ый, -ая, -ое *струч.* шупљикав, рупичаст, шупаљ (*метални одливак итд.*)

свобо́д||а, -ы *ж* 1. слобода; **дать, получи́ть ~у** дати, добити слободу; **отпусти́ть на ~у** пустити на слободу; **~ сло́ва** слобода говора; **~ печа́ти** слобода штампе; **лише́ние ~ы** лишење слободе, хапшење 2. *разг.* слободно време, доколица; **на ~е** у (на) доколици

свобо́дно *прил.* 1. слободно; **~ жить** слободно живети 2. слободно, лако; **~ говори́ть по-англи́йски** течно говорити енглески 3. *у функц. предик.* слободно је; **здесь ~?** је ли овде слободно?

свобо́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. слободан; **~ная профе́ссия** слободна професија; **~ вход** слободан улаз (*без улазнице*) 2. слободан, лак; **~ные движе́ния** лаки (слободни) покрети 3. слободан, неусиљен; **~ное поведе́ние** неусиљено понашање 4. слободан, не заузет; **~ное купе́** слободан купе 5. широк, комотан, простран; **~ное пла́тье** комотна хаљина 6. слободан, докон, беспослен; **~ное вре́мя** слободно време; **я ~ен по вечера́м** слободан сам увече 7. *књиш.* слободан, ослобођен; **спекта́кль не ~ен от недоста́тков** представа има недостатака 8. *само дужи обл. струч.* слободан; **~ кислоро́д** слободан кисеоник; **~ное паде́ние** слободан пад (*тела*); **~ уда́р** слободан ударац

свободолюби́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во слободољубив; **~ наро́д** слободољубив народ

свободолю́би||е, -я *с* слободољубље, слободољубивост *ж*

свободомы́сли||е, -я *с* слободоумље

свободомы́слящ||ий, -ая, -ее слободоуман

свод, -а *м* 1. збирка *ж*, збирник, кодекс; **~ зако́нов** зборник закона 2. *архит.* свод, лук; **ка́менный ~** камени свод ◇ **небе́сный ~** небески свод

своди́ть [1], **свожу́, сво́дишь, сво́дят** *несврш.* 1. *кого* сводити (*са степеништа итд.*) 2. *что* уништавати,

скидати; ~ **пя́тна** скидати мрље 3. *что* састављати; ~ **бро́ви** састављати обрве 4. *кого, что* скупљати (*на једном месту*); спајати (*у једну целину*) 5. *что к чему, на что* сводити *шта на шта*; ~ **расхо́ды к ми́нимуму** сводити трошкове на минимум 6. *что* копирати, преносити (*цртеж итд.*) 7. *кого с кем разг.* сводити, подводити 8. *само 3. л.* хватати (*о грчевима*); **у меня́ сво́дит но́гу** *безл.* грч хвата ми ногу ◇ ~ **на нет** сводити на нулу; ~ **счёты** *с кем* обрачунавати се *с ким*

своди́ть[2], **свожу́, сво́дишь, сво́дят** *свршо. кого* одвести и вратити; ~ **детей в теа́тр** одвести децу у позориште

своди́ться, сво́дится, сво́дятся *несврш. к чему, на что* сводити се *на шта*; **де́ло сво́дится к пустяка́м** ствар се своди на ситнице

сво́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** извештај *м*, преглед *м*; **статисти́ческая** ~ статистички преглед; ~ **пого́ды** метеоролошки извештај

сво́дник, -а *м разг.* подводач, сводник

сво́дниц||а, -ы *ж разг.* подводачица, сводница

сво́днича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* подводити

сво́дническ||ий, -ая, -ое подводачки, сводннчки

сво́дничеств||о, -а *с* подвођење, сводништво

сво́дн||ый, -ая, -ое 1. мешовит, комбинован, састављен, спојен; ~ **батальо́н** комбиновани батаљон; ~**ая табли́ца** табеларни преглед ◇ ~ **брат** доведен (затечен) брат; ~**ая сестра́** доведена (затечена) сестра

сво́дн||я, -и *ж нар. в.* **сво́дница**

сво́дчат||ый, -ая, -ое сводовит, у облику свода, лука; ~ **потоло́к** сводовит плафон

своево́ли||е, -я *с* својевоља *ж*, самовоља *ж*, својеглавост *ж*

своево́льник, -а *м разг.* својевољник, својеглав човек

своево́льнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* поступати својевољно, својеглаво

своево́льно *прил.* својевољно, својеглаво

своево́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно својевољан, самовољан, својеглав

своевре́менно *прил.* својевремено, благовремено, у прави час

своевре́менност||ь, -и *ж* благовременост

своевре́мен||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но својевремен, благовремен; ~**ная по́мощь** својевремена помоћ

своекоры́сти||е, -я *с* користољубље, користољубивост *ж*, грамзивост *ж*, егоизам *м*

своекоры́стно *прил.* користољубиво, грамзиво

своекоры́ст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но користољубив, грамзив, егоистичан

своенра́ви||е, -я *с* својеглавост *ж*, ћудљивост *ж*

своенра́вно *прил.* својеглаво, јогунасто, ћудљиво

своенра́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но својеглав, јогунаст, ћудљив

своеобра́зи||е, -я *с* својеврсност *ж*, нарочитост *ж*, оригиналност *ж*

своеобра́зно *прил.* својеврсно, особито

своеобра́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. својеврстан, карактеристичан, нарочит, оригиналан; ~**ная то́чка зре́ния** својеврсна тачка гледишта; ~**ная красота́** нарочита (карактеристична) лепота; ~ **челове́к** оригиналан човек 2. *само дужи обл.* својеврстан, неке врсте; **ко́мната ста́ла** ~**ным клу́бом** соба је постала неке врсте клуб

своз, -а *м струч.* достава *ж*, допрема *ж*

свози́ть[1], **свожу́, сво́зишь, сво́зят** *несврш.* 1. свозити, спуштати (*с планине итд.*) 2. допремати, довозити (*на једно место*)

свози́ть[2], **свожу́, сво́зишь, сво́зят** *сврш.* одвести и вратити (*возећи*)

сво||й, -его́ *м*, **-я́, -е́й** *ж*, **-ё, -его́** *с, мн.* **-и́, -и́х** *присвојна зам.* 1. свој; **люби́ть** ~**ю ро́дину** волети своју домовину; **жить** ~**и́м трудо́м** живети од свог рада 2. свој, властити, сопствени; **у них** ~ **дом** они имају сопствену кућу 3. свој, својеврстан, нарочит; **в э́той му́зыке есть** ~**я́ пре́лесть** та музика има своју драж 4. свој, својевремен, одговарајући; **в** ~**ё вре́мя** благовремено, у прави час 5. наш, близак, присан; **он** ~ **челове́к** то је наш човек 6. **сво|и́, -и́х** *мн.* своји, блиски; **переда́йте приве́т** ~**и́м** поздравите ваше 7. **сво|ё, -его́** *с* своје; **стоя́ть на** ~**ём** остати при своме; **доби́ться** ~**его́** постићи своје ◇ **по-**~**ему** а) по своме; **поступа́ть по-**~**ему** радити по своме б) на свој начин; **э́та карти́на по-**~**ему хороша́** та слика је на свој начин лепа; **на** ~**ю го́лову** на своју несрећу; **на** ~**и́х (на) двои́х** *шаљ.* пешице; **он сам не** ~ избезумљен је, изгубљен је; **быть не в** ~**ём уме́** *разг.* не бити при здравој памети; **крича́ть не** ~**и́м го́лосом** очајнички викати

сво́йск||ий, -ая, -ое *разг.* једноставан, приступачан (*човек*)

сво́йственник, -а *м* својак, пријан

сво́йственно *прил. у функц. предик. кому, чему с инф.* својствено је *коме, чему*, карактеристично је *за кога, шта*; **челове́ку** ~ **ошиба́ться** грешити је људски

сво́йствен||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *кому, чему* својствен *коме, чему*, карактеристичан *за кога, шта*

сво́йств||о, -а *с* својство, особина *ж*, обележје; **хими́ческие** ~**а** хемијска својства; **облада́ть** *каким* ~**ом** имати *какво* обележје; **приобрести́** *какое* ~ стећи (добити) *какво* обележје; ~**а хара́ктера** карактерне особине

свойств||о́, -а́ *с* својта *ж* (*родбина по браку*); **быть в** ~**е́** *с кем* бити својта *с ким*

свола́кива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. свлачити (*врећу са кола итд.*) 2. довлачити (*све на гомилу итд.*)

сволот||а́, -ы́ *ж зб. нар. погрд.* олош *м*, шљам *м*

сволочн||о́й, -а́я, -о́е *нар. погрд.* подао, гадан, поган; ~ **наро́д** олош, шљам

сво́лоч||ь, -и *ж, мн.* **-и, -е́й** *нар. погрд.* 1. ђубре *с*, стрвина, хуља, гад *м* 2. *зб.* олош *м*, шљам *м*, поган

своло́||чь, -ку́, -чёшь, -ку́т; *прошл.* **-к, -кла́, -кло́; -чённый** *сврш. разг.* 1. свући; ~ **мешо́к с теле́ги** свући врећу са кола 2. довући; ~ **все ве́щи в ку́чу** довући све ствари на гомилу

сво́р||а, -ы *ж* 1. спрег *м* (*ловачких паса*) 2. чопор *м* паса 3. ремен *м*, поводац *м* (*за ловачке псе*) 4. *фиг. презр.* банда, руља; ~ **моше́нников** банда лопова

свора́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что разг.* покретати, померати (*велики камен итд.*) 2. *кого, что разг.* збацивати, бацати доле 3. *что кому нар.* разбијати, повређивати 4. *без обј.* скретати; ~ **в сто́рону** скретати у страну

сворáчива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг. в.* **свёртываться**

свóр||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** ремен *м*, поводац *м* (*за ловачке псе*)

свор||отúть, -очý, -óтишь, -óтят; -óченный *сврш.* **1.** *кого, что разг.* покренути, померити; **~ большóй кáмень** померити велики камен **2.** *кого, что нар.* збацити, бацити доле **3.** *что кому нар.* разбити, повредити; **~ скýлу** *кому* разбити *коме* њушку **4.** *без обј. нар.* скренути; **~ с дорóги** скренути с пута

своя́к, -á *м* **1.** шурак, шогор **2.** *разг.* пријан

свояченúц||а, -ы *ж* свастика, шогорица

свыкá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с кем, чем* навикавати се, привикавати се *на кога, шта*

свы́к||нуться, -нусь, -нешься, -нутся; *прошл.* **-ся, -лась, -лось** *сврш. с кем, чем* навићи се, навикнути се, научити се *на кога, шта*; **~ с обстанóвкой** навићи се на околину

свысокá *прил.* охоло, са висине, препотентно; **относúться** *к кому* **~** потцењивати *кога*

свы́ше 1. *прил. књиш. ирон.* одозго, од власти; **по предписáнию ~** по наредби одозго **2.** *прил. заст.* одозго, одгоре, с неба **3.** *предл. с ген.* преко, више, изнад; **ждать ~ шестú часóв** чекати више од шест сати; **э́то ~ моúх сил** то превазилази моје снаге

свя́занност||ь, -и *ж* повезаност, везаност; ограниченост, спутаност; **~ движéний** ограниченост покрета

свя́за||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. повезан, везан; ограничен, спутан, сапет; **~нные движéния** ограничени покрети **2.** *само дужи обл. струч.* везан; **~ кислорóд** везани кисеоник; **~нная энéргия** потенцијална (везана) енергија

связáть, свяжý, свя́жешь, свя́жут; свя́занный *сврш.* **1.** *что* везати, завезати, повезати; **~ концы́ верёвок** завезати крајеве два конопца; **~ вéщи в ýзел** везати ствари у завежљај **2.** *кого* везати, лишити слободе; **~ престýпника** везати злочинца **3.** *кого, что с кем, чем* везати, повезати, довести у везу, спојити; **~ свою́ жизнь** *с кем, чем* везати свој живот *за кога, шта*; **~ однó явлéние с другúм** повезати једну појаву с другом **4. свя́занный** *с чем* везан *за шта;* **дéло свя́зано с рúском** ствар је рискантна (везана за ризик) **5.** *кого, что фиг.* везати, обавезати, задужити, спутати; **~** *кого* **обещáнием** везати *кога* обећањем; **~ себя́ слóвом** дати реч, обавезати се **6.** *что* исплести; нахеклати; **~ носкú** исплести чарапе; **~ крючкóм** нахеклати **7.** *что струч.* везати, повезати, спојити; **~ кирпúч цемéнтом** везати циглу цементом ◇ **он двух слов ~ не мóжет** не уме да срочи две речи; **~** *кого* **по рукáм и ногáм** везати *коме* руке и ноге

свя||зáться, -жýсь, свя́жешься, свя́жутся *сврш.* **1.** *с кем, чем* повезати се, успоставити везу; **~ по телефóну** успоставити телефонску везу **2.** *с кем, чем разг.* спанђати се *с ким*, упустити се, уплести се *у шта*; **~ с подозрúтельной компáнией** уплести се у сумњиво друштво **3.** *с чем разг.* обавезати се, натоварити себи на врат *шта*

связúст, -а *м* **1.** поштанско-телеграфско-телефонски службеник **2.** *војн.* везист(а), радист(а)

свя́з||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** сноп *м*, свежањ *м*; **~ прýтьев** сноп прућа; **~ ключéй** свежањ кључева **2.** *анат.* тетива, лигамент *м*; **мы́шечные ~ки** мишићне тетиве; **голосовы́е ~ки** гласне жице **3.** *лингв.* спона, копула; **глагóльная ~** глаголска копула

свя́зно *прил.* повезано, складно, логично; **~ отвéтить** складно одговорити

связн||óй [1], **-áя, -óе** *војн.* за везу; **~ офицéр** официр за везу

связн||óй [2], **-óго** *м војн.* курир

свя́зност||ь, -и *ж* повезаност, складност, логичност; **~ изложéния** повезаност (складност) излагања

свя́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но повезан, складан, логичан; **~ная речь** повезан говор

свя́зочн||ый, -ая, -ое 1. *анат.* везивни, тетивни **2.** *лингв.* који се односи на спону, копулативан; **~ глагóл** копулативни глагол, глаголска копула

связýющ||ий, -ая, -ее *књиш.* везивни, спојни; **~ее звенó** везивна карика

свя́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* везивати, завезивати, повезивати **2.** *кого* везивати, лишавати слободе **3.** *кого, что с кем, чем* повезивати, доводити у везу, спајати; **~ свою́ жизнь** *с кем, чем* везати свој живот *за кога, шта* **4.** *кого, что фиг.* везивати, обавезивати, спутавати; **~ твóрческую инициатúву** спутавати стваралачку иницијативу; **~ себя́ слóвом** давати реч, обавезивати се **5.** *что струч.* везивати, повезивати, спајати (*циглу цементом итд.*)

свя́зыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *с кем, чем* повезивати се, успостављати везу; **~ по телефóну** успостављати телефонску везу **2.** *с кем, чем разг.* спанђавати се *с ким*, упуштати се, уплитати се *у шта* (*у сумњиво друштво итд.*) **3.** *с чем разг.* обавезивати се, товарити себи на врат *шта*

связ||ь, -и *ж, лок.* **о (в) -и** *и* **в -й 1.** (*лок.* **о (в) -и**) веза, повезаност; **~ теóрии с прáктикой** повезаност теорије и праксе; **причúнная ~** узрочна веза (зависност) **2.** (*лок.* **о (в) -и**) веза, контакт *м*, однос *м*; **тéсная ~** присна веза; **междунарóдные, культýрные ~и** међународне, културне везе; **торгóво-экономúческие ~и** трговинско-економске везе; **деловы́е ~и** пословне везе, пословни контакти; **поддéрживать ~** *с кем, чем* одржавати везу *с ким, чим*; **порвáть ~** прекинути везу **3.** (*лок.* **о (в) -и** *и* **в -й**) љубавна веза; **быть в ~и** *с кем* имати љубавну везу *с ким* **4.** *мн.* **-и, -ей** везе, протекција *ж*; **у негó большúе ~и** он има дебеле везе (велику протекцију) **5.** (*лок.* **о (в) -и**) веза; **телегрáфная ~** телеграфска веза, телеграфска служба; **~ по телефóну** телефонска веза; **установúть ~** успоставити везу; **слýжба ~и** поштанско-телеграфско-телефонска служба (ПТТ); **рабóтник ~и** службеник у ПТТ **6.** *об мн.* **-и, -ей** *грађ.* веза, спој *м* ◇ **в ~й с** *предл. с инстр.* због *с ген.*; **пóезд опоздáл в ~й с занóсами** воз је закаснио због сметова

святéйш||ий, -ая, -ее *цркв.* пресветао, пресветли

святúлищ||е, -а *с* **1.** *заст.* светилиште, храм *м* **2.** *фиг. свеч.* храм *м*; **~ наýки** храм науке

свя||тúть, -чý, -тúшь, -тя́т *несврш. цркв.* светити; **~ вóду** светити водицу

свя́т||ки, -ок *мн. цркв.* покладе *мн. ж*

свят||óй, -áя, -óе; свят, свя́та, свя́то 1. *свеч.* свет, заветни; **~ долг** света дужност; **~áя úстина** света (жива) истина **2.** *цркв.* свет; **~ отéц** свети оче; **~áя водá** света водица **3. свят|óй, -óго** *м цркв.* светац; **свят|áя, -óй** *ж* светица; **причúслить к лúку ~ы́х** прогласити за свеца ◇ **~áя ~ы́х** *свеч.* светиња над светињама; **хоть ~ы́х (вон) выносú** *разг.* да те бог сачува

святотáт||ец, -ца *м* богохулник, безбожник

святота́тств||о, -а *с* богохулство, светогрђе

святота́тств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* богохулити, чинити светогрђе

свя́точн||ый, -ая, -ое *цркв.* покладни; **~ые пе́сни** покладне песме

свято́ш||а, -и *м, ж* лицемер *м*, лицемерка *ж*

свя́тц||ы, -ев *мн.* црквени календар

святы́н||я, -и *ж* **1.** *свеч.* светиња; **национа́льная ~** национална светиња **2.** *цркв. заст.* храм *м*; црквена реликвија

свяще́нник, -а *м* свештеник

свяще́нническ||ий, -ая, -ое свештенички

священноде́йстви||е, -я *с* **1.** *цркв. заст.* богослужење, црквени обред **2.** *фиг. ирон.* церемонија *ж*

священноде́йств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* **1.** *цркв. заст.* вршити црквени обред, чинодејствовати **2.** *фиг. ирон.* изводити церемонију

священнослужи́тел||ь, -я *м* свештеник

свяще́||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. свет, частан, заветан; **~нная обя́занность** света дужност **2.** узвишен, испуњен страхопоштовањем; **~ восто́рг** дивљење испуњено страхопоштовањем **3.** *цркв.* свет, чудотворан; **Свяще́нное писа́ние** Свето писмо, Библија

сгиб, -а *м* **1.** прегиб, зглоб; **~ ло́ктя** зглоб лакта **2.** превијање *с*, савој, прегиб; **пла́нка ло́пнула на ~е** дашчица се сломила на прегибу

сгиба́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что* савијати, сагибати, повијати; **~ про́волоку** савијати жицу; **бу́ря ~ет дере́вья** олуја повија дрвеће **2.** *кого фиг.* сламати, укроћивати (*човека*)

сгиба́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** савијати се, повијати се, искривљавати се **2.** грбити се **3.** *фиг.* сламати се, покоравати се

сги́н||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. разг.* нестати, ишчезнути

сгла́||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* **1.** изглачати, углачати, поравнати, изравнати; **~ шерохова́тость** углачати храпавост **2.** *фиг.* ублажити, смекшати, загладити; **~ неприя́тное впечатле́ние** ублажити непријатан утисак

сгла́д||иться, -ится, -ятся *сврш.* **1.** изглачати се, углачати се, изравнати се, поравнати се **2.** *фиг.* ублажити се, смекшати се (*о непријатном утиску итд.*)

сгла́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** глачати, равнати, изравњавати се, поравњавати **2.** *фиг.* ублажавати, смекшавати, заглађивати; **~ противоре́чии** ублажавати супротности

сгла́жива||ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** глачати се, изравњавати се, поравњавати се **2.** *фиг.* ублажавати се, смекшавати се (*о непријатном утиску итд.*)

сглаз, -а (-у) *м* урок

сгла́||зить, -жу, -зишь, -зят; -женный *сврш.* **1.** урећи, урекнути, бацити урок **2.** *разг.* урећи, навући зло (*хвалећи некога или нешто*)

сгл||ода́ть, -ожу́, -о́жешь, -о́жут *и* **-ода́ю, -ода́ешь, -ода́ют; -о́данный** *сврш. разг.* оглодати

сглупа́ *прил. нар.* непромишљено, брзоплето, по својој глупости

сглуп||и́ть, -лю, -и́шь, -я́т *сврш. разг.* учинити глупост, будалаштину, несмотреност, поступити глупо

сгнива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* трунути, трулити, гњити

сгни||ть, -ю, -ёшь, -ю́т *сврш.* иструнути, иструлити, сагњити

сгно||и́ть, -ю, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* **1.** *что* довести до гњилења, трулења **2.** *кого фиг.* уништити; **~** *кого* **в тюрьме́** уништити *кога* у тамници

сгова́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* уговарати веридбу

сгова́рива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с кем* **1.** договарати се, споразумевати се; **~ о встре́че** договарати се о сусрету **2.** споразумевати се, налазити заједнички језик

сго́вор, -а *м* **1.** *презр.* договор, споразум; **престу́пный ~** злочиначки договор **2.** *заст.* веридба *ж*

сговор||и́ть, -ю, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. заст.* верити

сговор||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. с кем* **1.** договорити се, споразумети се (*о сусрету итд.*) **2.** споразумети се, наћи заједнички језик; **с ним тру́дно ~** тешко је са њим споразумети се

сгово́рчивост||ь, -и *ж* попустљивост, помирљивост, приступачност

сгово́рчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во попустљив, помирљив, приступачан

сгон, -а *м* терање *с*, гоњење *с* (*стоке*)

сгоня́||ть [1], -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого* терати; **~ с ме́ста** терати са места **2.** *кого* стеривати (*на једно место*) **3.** *что* уклањати, скидати; **~ ли́шний вес** скидати сувишну тежину

сгоня́||ть [2], -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* **1.** тркнути, скокнути; **он туда́ за час ~ет** он ће за часак тамо да тркне **2.** *кого* послати с поруком

сгора́ни||е, -я *с* сагоревање ◇ **двигатель вну́треннего ~я** мотор са унутрашњим сагоревањем, експлозивни мотор

сгора́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** горети, сагоревати **2.** *само 3. л.* изгарати, сушити се (*о усевима итд.*) **3.** *разг.* изгарати **4.** *само 3. л.* изгарати, трунути (*о сену итд.*) **5.** *фиг.* изгарати, пропадати, изнуравати се; **~ на рабо́те** изгарати на послу **6.** *само 3. л. струч.* сагоревати (*о органским материјама*) ◇ **~ со (от) стыда́** црвенети (горети) од стида

сго́рб||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* згрбити, повити; **~ спи́ну** згрбити леђа

сго́рб||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* згрбити се, погурити се; **~ от уста́лости** погурити се од умора

сгор||е́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш.* **1.** изгорети, сагорети; **~ дотла́** изгорети до темеља **2.** *само 3. л.* изгорети, исушити се (*о усевима итд.*) **3.** *разг.* изгорети **4.** *само 3. л.* изгорети, иструнути (*о сену итд.*) **5.** *фиг.* изгорети, пропасти, изнурити се; **~ в чахо́тке** сасушити се од сушице ◇ **~ со (от) стыда́** изгорети (поцрвенети) од стида

сгоряча́ *прил.* у афекту, у ватри, непромишљено, без размишљања; **сказа́ть** *что* **~** рећи *шта* у ватри (без размишљања)

сгото́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. разг.* скувати, спремити (*јело*)

сгреба́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** грабљати, згртати (*на гомилу итд.*) **2.** згртати, збацивати (*снег с крова*)

сгре||сти́, -бу́, -бёшь, -бу́т; *прошл.* **сгрёб, -бла́, -бло́; -бённый** *сврш.* **1.** пограбљати, згрнути; **~ се́но** пограбљати сено; **~ сор в ку́чу** згрнути смеће на гомилу **2.** згрнути, збацити; **~ снег с кры́ши** збацити са крова снег **3.** *нар.* зграбити, шчепати

сгруд||и́ться, *1. и 2. л. јд. се не употр.*, **-и́тся, -я́тся** *сврш. разг.* скупити се, накупити се, нагомилати се; **~ у вхо́да** скупити се пред улазом

сгружа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* истоварати

сгру||зи́ть, -жу́, сгру́зишь *и* **-зи́шь, сгру́зят** *и* **-зя́т; сгру́женный** *и* **-жённый** *сврш.* истоварити; **~ мешки́ с грузовика́** истоварити џакове из камиона

сгруппир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* груписати, групирати, класифицирати

сгруппир||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш.* груписати се, групирати се

сгрыза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* разгризати, јести гризући

сгры́з||ть, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **сгрыз, -ла, -ло; -енный** *сврш.* разгристи, појести гризући; **~ суха́рь** појести двопек

сгуби́ть, сгублю́, сгу́бишь, сгу́бят; сгу́бленный *сврш. разг.* упропастити, уништити

сгу||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш.* згуснути, кондензовати; **~щённое молоко́** кондензовано млеко ◊ **~ кра́ски** претерати (*у негативном описивању*)

сгуст||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* згуснути се, постати гушћи; **тума́н ~и́лся** магла је постала гушћа

сгуща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* згушњавати, кондензовати

сгуща́||ться, -ется, -ются *несврш.* згушњавати се, постајати гушћи

сгу́ст||ок, -ка *м* угрушак; **~ кро́ви** угрушак крви

сда́брива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* зачињавати; **~ щи смета́ной** зачињавати шчи киселом павлаком

сда||ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* **1.** *кого, что* предавати; **~ ве́щи на хране́ние** предавати ствари на чување; **~ това́р зака́зчику** испоручивати наручиоцу робу **2.** *что* издавати, изнајмљивати; **~ ко́мнату** издавати собу **3.** *что* предавати, остављати; **~ кре́пость** предавати тврђаву **4.** *что* смањивати, снижавати (*темпо*) **5.** *что* враћати; **~ с рубля́ ме́лочью** враћати кусур од рубље ситно **6.** *что карт.* делити **7.** *что* полагати; **~ экза́мены** полагати испите **8.** *разг.* попуштати, слабити (*о здрављу итд.*); отказивати (*о мотору*)

сда||ва́ться[1], **-ю́сь, -ёшься, -ю́тся** *несврш.* **1.** *кому* предавати се; **~ врагу́** предавати се непријатељу **2.** *на что* попуштати (*на молбу*)

сда||ва́ться[2], **-ётся** *безл. несврш. кому нар.* чинити се, изгледати; **~ётся мне, что он прав** чини ми се да је он у праву

сдави́ть, сдавлю́, сда́вишь, сда́вят; сда́вленный *сврш.* **1.** стиснути, стегнути **2.** *само 3. л. фиг.* стегнути; **тоска́ сдави́ла се́рдце** срце је стегла туга

сда́вленн||ый, -ая, -ое пригушен; **~ые рыда́ния** пригушени јецаји

сда́влива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** стискати, стезати **2.** *само 3. л. фиг.* стезати (*о тузи итд.*)

сда́точн||ый, -ая, -ое *зван.* предајни; **~ пункт** предајно одељење

сда́тчик, -а *м зван.* достављач

сдать, сдам, сдашь, сдаст, сдади́м, сдади́те, сдаду́т; *прошл.* **сдал, сдала́, сда́ло; сда́нный** *сврш.* **1.** *кого, что* предати; **~ докуме́нт в архи́в** предати документ у архив; **~ заде́ржанного милиционе́ру** предати хапшеника милиционару **2.** *что* издати, изнајмити; **~ ко́мнату** издати собу **3.** *что* предати, оставити; **~ го́род без бо́я** предати град без борбе **4.** *что* смањити (*темпо итд.*) **5.** *что* вратити (*кусур*) **6.** *что карт.* поделити **7.** *что* положити; **~ экза́мен** положити испит; **~ исто́рию на «отли́чно»** положити испит из историје са одличним успехом **8.** *разг.* попустити, ослабити; отказати; **се́рдце сда́ло** срце је ослабило; **стари́к сдал** старац је оронуо; **мото́р сдал** мотор је отказао

сда́ться[1], **сда́мся, сда́шься, сда́стся, сдади́мся, сдади́тесь, сдаду́тся;** *прошл.* **сда́лся, сдала́сь, сдало́сь** *сврш.* **1.** *кому* предати се; **~ в плен** предати се (*у заробљеништво*) **2.** *на что* попустити; **~ на про́сьбы** попустити на молбе

сда́||ться[2], *само прошл. вр.* **-лся, -ла́сь, -ло́сь** *сврш. нар.* бити од користи, бити потребан; **на что э́то ему́ ~ло́сь?** шта му то треба?

сда́ч||а, -и *ж* **1.** предаја **2.** издавање *с* (*собе*) **3.** *карт.* дељење *с* **4.** полагање *с* (*испита*) **5.** кусур *м*; **получи́ть ~у** добити кусур ◊ **дать ~и** *кому разг.* вратити мило за драго *коме*

сдва́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** удвостручивати, удвајати **2.** раздвајати, одвајати у два реда **3.** *пољопр.* преоравати (*њиву*)

сдвиг, -а *м* **1.** померање *с*, помицање *с* **2.** *фиг.* напредак, прогрес; **больши́е ~и** *в чём* велики напредак *у чему* **3.** *геол.* померање *с*, клизање *с* (*тла*)

сдвига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** померати, помицати **2.** састављати; **~ столы́** састављати столове

сдвига́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** померати се, помицати се **2.** *само 3. л.* састављати се

сдви́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* **1.** померити, помаћи; **~ с ме́ста** померити са места **2.** саставити; **~ бро́ви** саставити обрве

сдви́н||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* **1.** померити се, помаћи се; **~ с ме́ста** померити се са места **2.** *само 3. л.* саставити се; **бро́ви ~улись** обрве су се саставиле

сдво́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* раздвојити, одвојити у два реда

сдво||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* **1.** удвостручити, удвојити **2.** *пољопр.* преорати (*њиву*)

сде́ла||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* **1.** *что и без обј.* урадити, учинити; **я ничего́ не успе́л ~** ништа нисам стигао да урадим; **~ по-сво́ему** учинити по своме **2.** *что* направити, израдити; **~ игру́шку из де́рева** направити играчку од дрвета; **~ причёску** направити фризуру **3.** *что* направити, учинити, извршити; **~ шаг** направити корак; **~ попы́тку** учинити покушај; **~ оши́бку** учинити грешку, погрешити; **~ вы́бор** изабрати; **~ предупрежде́ние** *кому* упозорити *кога* **4.** *что кому* учинити; **~ зло, добро́** *кому* учинити зло, добро *коме* **5.** *кого, что из кого, чего* направити *кога, шта од кога, чега;* **~** *из кого* **посме́шище** изврнути *кога* подсмеху (руглу) **6.** *кого, кем, каким* учинити; **~** *кого* **несча́стным** учинити *кога* несрећним

сде́ла||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* **1.** постати, **~ весёлым** постати весео; **~ изве́стным** постати познат **2.** *само 3. л. разг.* постати, настати; **~лось прохла́дно** *безл.* постало је свеже **3.** *само 3. л. с кем разг.* десити се *коме*; **с ней ~лась исте́рика** добила је хистеричан напад **4.** *само 3. л. разг.* настати, појавити се; **в стене́ ~лись тре́щины** у зиду су настале пукотине ◊ **что ему́ ~ется** *разг.* ништа му неће бити

сде́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** трансакција, по-

годба, нагодба, споразум *м;* **торгóвая ~** трговачка трансакција **2.** *фиг.* погодба, споразум *м,* компромис *м;* **пойти на ~ку с сóбственной сóвестью** поступити против своје савести

сдéльно *прил.* на акорд; **рабóтать ~** радити на акорд

сдéльн||ый, -ая, -ое акордни, по учинку; **~ая оплáта** плаћање по учинку

сдéльщик, -а *м* акордант, радник на акорд

сдéльщин||а, -ы *ж* акорд *м,* рад *м* по учинку

сдёргива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* свлачити, скидати

сдéржанно *прил.* смирено, сталожено, уздржано

сдéржанност||ь, -и *ж* смиреност, сталоженост, уздржљивост, хладнокрвност

сдéржа||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно смирен, сталожен, уздржан, хладнокрван; дискретан; **~ человéк** сталожен човек; **~ отвéт** уздржан одговор

сдержáть, сдержý, сдéржишь, сдéржат; сдéржанный *сврш.* **1.** *кого, что* задржати, зауставити; **~ нáтиск врагá** зауставити непријатељски напад **2.** *кого, что фиг.* задржати, суздржати, савладати; **~ слёзы** задржати сузе; **~ смех** угушити смех; **~ себя́** уздржати се **3.** *что* одржати, испунити; **~ кля́тву** испунити заклетву; **~ дáнное слóво** одржати дату реч

сдержáться, сдержýсь, сдéржишься, сдéржатся *сврш.* суздржати се, савладати се

сдéржива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что* задржавати, заустављати **2.** *кого, что фиг.* задржавати, уздржавати, савладавати; **~ себя́** уздржавати се **3.** *что* држати, испуњавати; **~ обещáние** испуњавати обећање

сдéржива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* суздржавати се, савлађивати се

сдёрн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* свући, скинути

сдирá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** дерати, гулити (*кожу*) **2.** скидати, стргавати ◇ **~ шкýру (три шкýры)** *с кого разг.* гулити кожу *коме*

сдирá||ться, -ется, -ются *несврш.* скидати се, гулити се (*о кожи итд.*)

сдóб||а, -ы *ж* **1.** додаци *мн. м* тесту (*бутер, млеко, јаје*) **2.** *зб.* фино, слатко пециво

сдóб||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. који садржи бутер, млеко, јаја; **~ная бýлка** слатка земичка **2.** *фиг. разг.* пуначак

сдóбр||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* зачинити; **~ щи сметáной** зачинити шчи киселом павлаком

сдóх||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **сдох, -ла, -ло** *сврш. нар.* **1.** *само 3. л.* скапати, угинути, липсати (*о животињи*) **2.** цркнути, одапети, умрети (*о човеку*)

сдрéйф||ить, -лю, -ишь, -ят *сврш. нар.* препасти се, престрашити се

сдр||ужить, -ужý, -ýжишь, -ýжат; -ужённый *сврш.* спријатељити, зближити

сдр||ужиться, -ужýсь, -ýжишься, -ýжатся *сврш.* спријатељити се, зближити се

сдувá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** одувавати **2.** *нар.* преписивати (*задатак од суседа итд.*)

сдýн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* одунути, спирити

сдýру *прил. нар.* непромишљено, брзоплето, по својој глупости

сдуть, сдýю, сдýешь, сдýют; сдýтый *сврш.* **1.** одунути, спирити; **~ пыль** *с чего* одувати прашину *са чега* **2.** *нар.* преписати; **~ задáчку у сосéда** преписати од суседа задатак ◇ **егó как вéтром сдýло** *разг.* као да га је ветар однео

сдыхá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* **1.** *само 3. л.* скапавати, цркавати, липсавати (*о животињу*) **2.** *нар.* цркавати, умирати (*о човеку*)

сё, сегó *зам.* то, оно ◇ **то да сё** ово и оно; **ни тó, ни сё** нити смрди, нити мирише; **ни с тогó, ни с сегó** из чистог мира, без разлога

сеáнс, -а *м* **1.** сеанса *ж;* **~ гипнóза** хипнотичка сеанса; **~ свя́зи** време везе **2.** представа *ж;* **дневнóй, вечéрний ~ в кинó** дневна, вечерња представа у биоскопу

себé [1] *речца разг.* онако; **сидит ~** седи онако; **ничегó ~** није лоше, доста добро; **так ~** онако, осредње

себé [2] *в.* **себя́**

себестóимост||ь, -и *ж* цена коштања

себя́, себé, себя́, собóю *и* **собóй, о себé** *зам.* себе; **познáть самогó ~** познавати самог себе; **обратить на ~ внимáние** скренути на себе пажњу; **дýмать тóлько о себé** мислити само на себе ◇ **про ~** у себи; **от ~** у своје име; **дверь открывáется к себé, от ~** врата се отварају према себи, према ван; **он у ~** он је код себе (у својој кући, у својој соби); **он пошёл к себé** отишао је кући (у своју собу); **быть вне ~** бити ван себе (*од изненађења, од радости*); **вы́йти из ~** изаћи из такта, изгубити стрпљење; **прийти́ в ~** доћи (к) себи, освестити се; **быть не в себé** *разг.* не бити при себи; **имéть при себé** имати са собом; **себé на умé** *разг.* лукав, затворен (*човек*)

себялю́б||ец, -ца *м* себичњак, егоист(а), саможивац

себялюби́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во себичан, саможив

себялю́би||е, -я *с* себичност *ж,* егоизам *м,* саможивост *ж*

сев, -а *м* сетва *ж*

сéвер, -а *м* **1.** север **2.** Север (*северне земље и народи*)

сéверн||ый, -ая , -ое северни; **Сéверный пóлюс** северни пол ◇ **~ое сия́ние** поларна светлост

североатланти́ческ||ий, -ая, -ое североатлантски

сéверо-востóк, -а *м* североисток

сéверо-востóчн||ый, -ая, -ое североисточни

сéверо-зáпад, -а *м* северозапад

сéверо-зáпадн||ый, -ая, -ое северозападни

североморó||ец, -ца *м* морнар североморске совјетске флоте

северя́||нин, -нина *м, мн.* **-не, -н** житељ Севера, нордијац

севооборóт, -а *м пољопр.* плодоред

севрю́г||а, -и *ж зоол.* звездаста моруна

севрю́ж||ий, -ья, -ье који се односи на звездасту моруну

севрю́жин||а, -ы *ж разг.* месо *с* звездасте моруне

сегмéнт, -а *м* **1.** *мат.* сегмент, кутни одсечак **2.** *зоол.* чланак, сегмент; **~ы дождевóго червя́** чланци (сегменти) кишне глисте **3.** *анат.* сегмент, члан; **~ы позвонóчника** сегменти кичме

сегмéнтн||ый, -ая, -ое сегментни

сегóдня 1. *прил.* данас **2.** *прил. фиг.* сада **3.** *непром. с* данашњи дан, садашњица; **на ~** за данас ◇ **не ~-зáвтра** *разг.* ових дана, ускоро

сегóдняшн||ий, -яя, -ее данашњи

сеголе́т||ки, -ков *и* **-ок** *мн.* (*јд.* **сеголе́т|ок, -ка** *м*) *зоол.* подмладак

сегрега́ци||я, -и *ж књиш.* сегрегација

седа́лищ||е, -а *с* 1. *анат.* задњица *ж*, стражница *ж* 2. *заст. и шаљ.* фотеља *ж*, седиште

седа́лищн||ый, -ая, -ое *анат.* бедрени, тртични; **~ нерв** бедрени живац

седе́льник, -а *м* седлар, сарач

седе́льн||ый, -ая, -ое седлени

седе́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* седети, постајати сед

седин||а́, -ы́ *ж* 1. седина, седа коса 2. *мн.* **седи́ны, седи́н** *свеч.* седа коса 3. седе длаке у крзну ◇ **дожи́ть до седи́н** доживети старост; **~ в бо́роду, а бес в ребро́** *разг.* седа коса луда памет, ушао бес у старца

седла́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* седлати (*коња*)

седл||о́, -а́ *с, мн.* **сёдла, сёдел** 1. седло; **вью́чное ~** самар; **ло́шадь под ~о́м** седланик; **сесть в ~** узјахати (*коња*) 2. седало (*код бицикла итд.*) ◇ **вы́бить из ~а́** избацити из седла; **идёт как коро́ве ~** *нар.* пристаје као крави седло

седлови́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но седласт, у облику седла

седлови́н||а, -ы *ж* 1. *струч.* седло *с*, преседлина (*код животиња*) 2. *геогр.* седло *с*, улегнуће *с*

седло́вк||а, -и *ж* 1. *струч.* седлање *с* 2. начин *м* седлања (*коња*)

седоборо́||дый, -дая, -дое; -д, -да, -до седобрад

седовла́||сый, -сая, -сое; -с, -са, -со *заст.* седовлас

седоволо́||сый, -сая, -сое; -с, -са, -со седокос, седоглав

сед||о́й, -а́я, -о́е; сед, -а́, -о 1. сед; **~ы́е во́лосы** седа коса; **~а́я борода́** седа брада; **он уже́ совсе́м ~** он је већ потпуно сед 2. с белим длакама (*крзно*) ◇ **~а́я старина́** давна (дубока) прошлост; **~ как лунь** сед као овца; **дожи́ть до ~ы́х воло́с** доживети старост

седо́к, -а́ *м* 1. путник (*у кочијама*) 2. коњаник, јахач

седоу́||сый, -сая, -сое; -с, -са, -со седих бркова, седобрк

седьм||о́й, -а́я, -о́е 1. *број* седми; **че́тверть ~о́го** шест и петнаест 2. **седьм|а́я, -о́й** *ж* седмина

сезо́н, -а *м* 1. годишње доба, сезона *ж*; **зи́мний, ле́тний ~** зимска, летња сезона; **оде́ться по ~у** обући се према сезони 2. сезона *ж*, период; **~ дожде́й** кишни период; **театра́льный ~** позоришна сезона; **купа́льный ~** сезона купања ◇ **ба́рхатный ~** јесенска сезона одмора; **мёртвый ~** мртва сезона

сезо́нник, -а *м* сезонски радник

сезо́нн||ый, -ая, -ое 1. сезонски; **~ые рабо́ты** сезонски радови 2. сезонски, за целу сезону; **~ биле́т** сезонска карта

сей, сия́, сие́, *мн.* **сии́, сих** *зам. заст. и ирон.* овај ◇ **на ~ раз** овог пута; **по ~ день** до данас; **сию́ мину́ту (секу́нду)** а) одмах б) тек што, само што; **до сих пор** а) до сада б) довде; **от сих до сих** *шаљ.* одавде довде; **пе́рвого января́ сего́ го́да** *зван.* првог јануара ове године

сейсми́ческ||ий, -ая, -ое сеизмички; **~ие во́лны** сеизмички таласи

сейсмо́граф, -а *м* сеизмограф, сеизмометар

сейсмографи́ческ||ий, -ая, -ое сеизмографски; **~ая ста́нция** сеизмографска станица

сейсмогра́фи||я, -и *ж* сеизмографија

сейсмо́лог, -а *м* сеизмолог

сейсмологи́ческ||ий, -ая, -ое сеизмолошки

сейсмоло́ги||я, -и *ж* сеизмологија

сейф, -а *м* сеф

сейча́с *прил.* 1. сада, моментално, тренутно; **я ~ за́нят** сада (тренутно) сам заузет 2. одмах, овог часа; **~ приду́** одмах ћу доћи 3. *разг.* сад, малочас, малопре; **он ~ здесь был** малочас је овде био 4. *разг.* одмах, на први поглед; **~ ви́дно в чём де́ло** одмах се види у чему је ствар

се́канс, -а *м мат.* секанс

сека́тор, -а *м* баштованске маказе

сека́ч, -а́ *м* 1. секач, брадва *ж*, сатара *ж* 2. *зоол.* мужјак дивље свиње 3. *зоол.* мужјак морског лава

секве́стр, -а *м правн.* секвестар, секвестрација *ж*; **наложи́ть ~** *на что* ставити под секвестрацију *шта*

секвестр||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш. правн.* секвестровати, секвестрирати

секи́р||а, -ы *ж ист.* бојна секира

секре́т[1]**, -а** *м* 1. тајна *ж*; **держа́ть в ~е** држати у тајности; **сказа́ть по ~у** рећи у поверењу (поверљиво) 2. *чего* тајна *ж*; **~ успе́ха** тајна успеха ◇ **замо́к с ~ом** тајна брава

секре́т[2]**, -а** *м војн.* скривена осматрачница

секре́т[3]**, -а** *м физиол.* секрет, секреција *ж*, излучевина *ж*; **~ щитови́дной железы́** секрет штитне жлезде

секретариа́т, -а *м* секретаријат

секрета́рск||ий, -ая, -ое секретарски, тајнички

секрета́рш||а, -и *ж разг.* секретарица, тајница

секрета́р||ь, -я́ *м* 1. секретар, тајник; **ли́чный ~** лични секретар; **~-машини́стка** секретарица и дактилографкиња 2. записничар 3. секретар (*партијске организације*); **генера́льный ~** генерални секретар; **учёный ~** научни секретар; **госуда́рственный ~** државни секретар

секрете́р, -а *м* секретер

секре́тнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. скривати, тајити, држати у тајности 2. *с кем о чём* шапутати, шушкати

секре́тно *прил.* тајно, скривено; поверљиво; **соверше́нно ~** строго поверљиво

секре́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но тајни, скривен; поверљив; **~ докуме́нт** тајни документ

секрето́рн||ый, -ая, -ое који се односи на секрецију, секрет

секре́ци||я, -и *ж физиол.* секреција, секрет *м*, лучење *с*; **же́лезы вну́тренней ~и** жлезде унутрашњег лучења

секс, -а *м* секс

секста́нт, -а *м* секстант

сексте́т, -а *м муз.* 1. секстет, секстето 2. секстет (*ансамбл*)

сексуа́льност||ь, -и *ж* сексуалност

сексуа́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *књиш.* 1. *само дужи обл.* сексуалан, полни; **~ьное влече́ние** сексуална жеља, полни нагон 2. сексуалан, чулни

се́кт||а, -ы *ж* секта

секта́нт, -а *м* секташ, припадник секте

секта́нтск||ий, -ая, -ое секташки

секта́нтств||о, -а *м* секташтво, припадност *ж* секти

се́ктор, -а *м, мн.* **-ы, -ов** *и* **-а́, -о́в** 1. *мат.* сектор, кружни исечак 2. подручје *с*, сектор; **ю́жный ~ фро́нта** јужно подручје фронта 3. одељење *с*, одсек (*у установи*) 4. област *ж*, сектор; **промы́шленный ~**

индустријски сектор; **ча́стный ~ в торго́вле** приватни сектор у трговини

се́кторн||ый, -ая, -ое *мат.* секторски

секу́нд||а, -ы *ж* 1. секунда; **~ в ~у** тачно у секунду 2. *фиг.* часак *м*, тренутак *м*, моменат *м*; **подожди́ одну́ ~у** причекај само тренутак 3. *мат.* секунда

секунда́нт, -а *м* 1. секундант 2. *спорт.* секундант, посредник (*у такмичењу*)

секунда́нтск||ий, -ая, -ое секундантски

секу́ндн||ый, -ая, -ое секундни; **~ая стре́лка** секундна казаљка

секундоме́р, -а *м* хронометар, штоперица *ж*

секу́ндоч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* секундица, секунда; **~ку!** само тренутак!

секу́щ||ая, -ей *ж мат.* секанта, сечица

секцио́нн||ый, -ая, -ое 1. секцијски; **~ое заседа́ние** секцијско заседање 2. комадни; **~ая ме́бель** комадни намештај

се́кци||я, -и *ж* 1. секција, одељење *с*, одсек *м*; **спорти́вная ~** спортска секција 2. *струч.* секција, блок *м*, део *м*, сектор *м*; **ю́жная ~ зда́ния** јужни блок зграде 3. елеменат *м* комадног намештаја

селадо́н, -а *м заст.* женскарош

селёд||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** харинга

селёдочниц||а, -ы *ж* посуда за харингу

селёдочн||ый, -ая, -ое који се односи на харингу, од харинге

селезён||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *анат.* слезина

селезёночн||ый, -ая, -ое *анат.* који се односи на слезину

се́лез||ень, -ня *м зоол.* патак

селе́ктор, -а *м* селектор, интерфон

селе́кторн||ый, -ая, -ое селекторски

селекционе́р, -а *м* селекционар

селекцио́нн||ый, -ая, -ое селекциони; **~ая ста́нция** селекциона станица

селе́кци||я, -и *ж* селекција

селе́ни||е, -я *с књиш.* насеље, село, насеобина *ж*

се́л||и, -ей *мн.* (*јд.* **сел|ь, -я** *м*) *геогр.* бујице *мн. ж*

сели́тр||а, -ы *ж хем.* селитра, шалитра

сели́трян||ый, -ая, -ое *хем.* који се односи на селитру, шалитру

сели́ть, селю́, се́лишь, се́лят *несврш.* насељавати, настањивати

сели́тьб||а, -ы *ж, ген. мн.* **сели́тьб** *струч.* насеобина

сел||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *несврш.* насељавати се, настањивати се

сели́щ||е, -а *с археол.* стара насеобина

сел||о́, -а́ *с* село; **тру́женики ~а́** сеоски радници ◇ **ни к ~у́ ни к го́роду** *разг.* ни у клин, ни у плочу, без везе, неумесно

сельдере́||й, -я *м бот.* целер

сельдере́йн||ый, -ая, -ое целеров

сельд||ь, -и *ж, мн.* **-и, -е́й** *зоол.* харинга ◇ **как ~и в бо́чке** *разг.* као сардине у кутији

сельдян||о́й, -а́я, -о́е који се односи на харингу; **~ про́мысел** лов на харинге

селько́р, -а *м* (**се́льский корреспонде́нт**) дописник са села

сельпо́ *непром. с* (**се́льское потреби́тельское о́бщество**) сеоска продавница

се́льск||ий, -ая, -ое 1. сеоски; **~ учи́тель** сеоски учитељ; **в ~ой ме́стности** на селу 2. пољопривредни; **~ие рабо́ты** пољопривредни радови ◇ **~ое хозя́йство** пољопривреда

сельскохозя́йственн||ый, -ая, -ое пољопривредни; **~ые маши́ны** пољопривредне машине

сельсове́т, -а *м* сеоски одбор

сельц||о́, -а́ *с дем.* сеоце

сельча́||нин, -нина *м, мн.* **-не, -н** сељак

селя́||нин, -нина *м, мн.* **-не, -н** *заст.* сељак

селя́нк||а[1], -и *ж в.* **соля́нка**

селя́н||ка[2], -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *заст.* сељанка

сема́нтик||а, -и *ж лингв.* 1. семантика (*наука*) 2. семантика, значење *с*

семанти́ческ||ий, -ая, -ое семантички

семасиологи́ческ||ий, -ая, -ое семазиолошки

семасиоло́ги||я, -и *ж* семазиологија

семафо́р, -а *м* 1. семафор 2. *пом.* визуелни сигнал

семафо́рн||ый, -ая, -ое који се односи на семафор

сёмг||а, -и *ж зоол.* лосос *м*

семе́йн||ый, -ая, -ое 1. породични; обитељски; **~ая жизнь** породични живот; **~ое воспита́ние** породични одгој; **по ~ым обстоя́тельствам** из породичних разлога 2. који има породицу, ожењен; **~ челове́к** ожењен човек

семе́йственност||ь, -и *ж* 1. привржeност, љубав према породици 2. *фиг. презр.* непотизам *м*, фамилијарност

семе́йственн||ый, -ая, -ое 1. брижљив, привржен породици 2. *презр.* непотички, фамилијаран

семе́йств||о, -а *с* 1. породица *ж*, обитељ *ж*; **прибавле́ние ~а** повећање породице (*рођење детета*) 2. *биол.* фамилија *ж*, породица *ж*; **~ коша́чьих** породица мачака

семен||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш. разг.* ситно корачати

семенни́к, -а́ *м* 1. *бот.* семењак 2. *пољопр.* семениште *с* 3. *анат.* семеник, семена жлезда

семенн||о́й, -а́я, -о́е 1. *бот.* семени; **~а́я коро́бочка** семена чаура 2. *пољопр.* семенски; **~ карто́фель** семенски кромпир 3. *анат.* семени; **~ы́е же́лезы** семенске жлезде

семеново́д, -а *м* семенар

семеново́дств||о, -а *с* семенарство

семеново́дческ||ий, -ая, -ое семенарски

семери́к, -а́ *м заст.* 1. семерик (*стара руска мера за означавање седам јединица, предмета*) 2. запрега *ж* од седам коња

семёр||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. седмица (*цифра*) 2. седмица (*карта*) 3. седморо, седморица (*људи*) 4. *разг.* седмица (*аутобус итд.*); **где остана́вливается ~?** где стаје седмица?

се́мер||о, -ы́х *збирни број* 1. седморо, седмеро; **~ дете́й** седморо деце; **их бы́ло ~** било их је седморо; **~ но́жниц** седморе маказе 2. седморица *ж*; **~ бойцо́в** седморица бораца 3. седам; **~ су́ток** седам дана и ноћи ◇ **рабо́тать за ~ы́х** радити за седморицу; **~ одного́ не ждут** *посл.* без једног Цигана може бити вашар

семе́стр, -а *м* семестар ◇ **трудово́й ~** трећи (радни) семестар

семестро́в||ый, -ая, -ое семестарски

се́меч||ко, -ка *с, мн.* **-ки, -ек** 1. *дем.* семенце 2. семе (*у плоду*); **~ арбу́за** семе лубенице 3. *само мн.* **-ки, -ек** семенке сунцокрета; **жа́реные ~ки** пржене семенке сунцокрета

семидесятиле́ти||е, -я *с* 1. седамдесет година 2. седамдесетогодишњица *ж*; **~ со дня рожде́ния** седам-

десетогодишњица рођења, седамдесетогодишњи јубилеј

семидесятилéтн||ий, -яя, -ее седамдесетогодишњи; **~ старик** седамдесетогодишњи старац

семижильн||ый, -ая, -ое *разг.* издржљив, жилав

семиклáссник, -а *м* ученик седмог разреда (*средње школе*)

семиклáссниц||а, -ы *ж* ученица седмог разреда (*средње школе*)

семикрáтн||ый, -ая, -ое седмократан

семилéти||е, -я *с* 1. седам година 2. седмогодишњица *ж*

семилéт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. привредни план за седам година 2. седмолетка (*школа*)

семилéтн||ий, -яя, -ее седмогодишњи; **~ ребёнок** седмогодишње дете

семимильн||ый, -ая, -ое од седам миља (*растојање*) ◇ **идтй вперёд ~ыми шагáми** ићи напред гигантским корацима, веома брзо напредовати

семинáр, -а *м* 1. семинар 2. семинар, курс

семинарист, -а *м* семинарист(а), студент богословије

семинáри||я, -и *ж* 1. семинарија, богословија 2. *заст.* учитељска школа

семинáрск||ий, -ая, -ое 1. семинарски; **~ие занятия** семинарске вежбе 2. семинарски, богословски

семисотлéти||е, -я *с* 1. седамсто година 2. седамстогодишњица *ж*

семисотлéтн||ий, -яя, -ее седамстогодишњи

семисóт||ый, -ая, -ое *број* седамстоти

семитологи́ческ||ий, -ая, -ое који се односи на семитологију

семитолóги||я, -и *ж* семитологија

семитск||ий, -ая, -ое семитски

семитысячн||ый, -ая, -ое 1. седамхиљадити 2. од седам хиљада; **~ отря́д** одред од седам хиљада бораца 3. који кошта седам хиљада

семичасов||óй, -áя, -óе 1. седмочасовни; **~ рабóчий день** седмочасовно радно време 2. за седам сати (*уговорен, одређен*); **~ пóезд** воз у седам сати

семнáдцат||ый, -ая, -ое *број* седамнаести

семнáдцат||ь, -и *број* седамнаест; **ей ~ лет** она има седамнаест година

сёмуж||ий, -ья, -ье лососов

семь, семи́ *број* седам ◇ **у негó ~ пя́тниц на недéле** он стално мења одлуку; **~ раз отмéрь, оди́н раз отрéжь** *посл.* три пута мери, једном сеци; **~ бед — оди́н отвéт** *посл.* што буде да буде, куд пукло да пукло

сéмьдесят, семи́десяти *број* седамдесет; **емý за ~** он има преко седамдесет година; **емý под ~** он има скоро седамдесет година

семьсóт, семисóт, семистáм, семьюстáми, о семистáх *број* седамсто

сéмью *прил.* седам пута; **~ семь — сóрок дéвять** седам пута седам — четрдесет девет

семь||я́, -и́ *ж, мн.* **сéмьи, семéй, сéмьям** 1. породица, обитељ; **главá ~и́** глава породице; **член ~и́** члан породице 2. *фиг. свеч.* заједница 3. *лингв.* породица (*језика*)

семьянин, -а *м* добар домаћин, добар отац

сéм||я, -ени *с, мн.* **-енá, -я́н** 1. семе, зрно 2. *само мн.* **-енá, -я́н** семе за сетву 3. *чего фиг.* клица *ж;* **~енá раздóра** клица раздора 4. *само јд.* семе, сперма *ж*

семядóл||я, -и *ж бот.* котиледон *м*, клицин листић, супка

семянóж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *бот.* пупчана врпца

сенáт, -а *м* 1. *ист.* сенат (*у старом Риму*) 2. горњи дом парламента (*у САД, Белгији и неким другим земљама*)

сенáтор, -а *м* сенатор

сенáторск||ий, -ая, -ое сенаторски

сенáтск||ий, -ая, -ое сенатски

сенбернáр, -а *м* бернардинац (*пас*)

сéни, сенéй *мн.* трем *м*

сенни́к, -á *м* 1. сламњача *ж*; сламарица *ж* 2. сеник, сенарник

сенн||óй, -áя, -óе који се односи на сено; **~ зáпах** мирис сена ◇ **~áя лихорáдка** *мед.* пелудна грозница

сéн||о, -а *с* сено; **стог ~а** стог сена; **коси́ть ~** косити сено ◇ **как собáка на ~е** нити пас кост глође, нити другом даје

сеновáл, -а *м* сеник, сенарник

сенозаготóв||ки, -ок *мн. пољопр.* спремање *с* сена (*за зиму*)

сенокóс, -а *м* 1. косидба *ж* (*траве за сено*) 2. сенокос

сенокоси́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** косачица (*за сено*)

сенокóсн||ый, -ая, -ое *пољопр.* сенокосни

сенокошéни||е, -я *с пољопр.* косидба *ж* (*траве за сено*)

сеносуши́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** сушилица за сено

сеноубóрк||а, -и *ж пољопр.* косидба, сенокос *м*, скупљање *с* сена

сеноубóрочн||ый, -ая, -ое косидбени, за косидбу; **~ая маши́на** косачица

сенсациóнност||ь, -и *ж* сензационалност

сенсациóн||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но сензационалан; **~ успéх** сензационалан успех

сенсáци||я, -и *ж* сензација; **вы́звать ~ю** изазвати сензацију

сенсуали́зм, -а *м фил.* сензуализам

сенсуáльн||ый, -ая, -ое *књиш.* сензуалан, чулан

сентенциóз||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* сентенциозан, поучан

сентéнци||я, -и *ж* сентенција

сентиментали́зм, -а *м* 1. *књиж.* сентиментализам 2. *књиш.* сентименталност *ж*

сентименталист, -а *м* сентименталист(а)

сентиментáльнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. сентименталисати, сентиментализирати 2. *с кем фиг.* бити сувише мек, снисходљив *према коме*, мазити *кога*

сентиментáльно *прил.* сентиментално

сентиментáльност||ь, -и *ж* сентименталност

сентиментáл||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. *књиж.* сентиментални 2. сентименталан, осећајан, осетљив

сентя́бр||ь, -я́ *м* септембар, рујан; **пéрвое ~я́** први септембар

сентя́брьск||ий, -ая, -ое септембарски, рујански

сен||ь, -и *ж, лок.* **о -и, в -и́** *заст.* сена, сенка; **под ~ью дерéвьев** у сенци дрвећа ◇ **под ~ью закóна** под окриљем закона

сеньóр, -а *м* 1. *ист.* сениор, феудални поседник 2. сењор, господин (*у Шпанији*)

сепарати́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но сепаратистички; **~ные настроéния** сепаратистичка расположења

сепарати́зм, -а *м* сепаратизам
сепарати́ст, -а *м* сепаратист(а)
сепарати́стск||ий, -ая, -ое сепаратистички
сепара́тно *прил.* сепаратно, одвојено
сепара́тн||ый, -ая, -ое сепаратни, одвојен, засебан; **~ мир** сепаратан мир
сепара́тор, -а *м струч.* сепаратор; **моло́чный ~** сепаратор за млеко
сепара́ци||я, -и *ж струч.* сепарација
се́пи||я, -и *ж* сепија (*боја*)
се́псис, -а *м мед.* сепса *ж*
септи́ческ||ий, -ая, -ое септичан
се́р||а, -ы *ж* 1. *хем.* сумпор *м* 2. ушна маст
сера́л||ь, -я *м* сараљ (*дворац и харем у дворцу на Истоку*)
серафи́м, -а *м рел.* серафим
сербохорва́тск||ий, -ая, -ое *в.* **сербскохорва́тский**
се́рбск||ий, -ая, -ое српски
сербскохорва́тск||ий, -ая, -ое српскохрватски; **~ язы́к** српскохрватски језик
се́рб||ы, -ов *мн.* (*јд.* **серб, -а** *м* Србин; **се́рб|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Српкиња) Срби
серва́нт, -а *м* креденац
серви́з, -а *м* сервиз; **ча́йный ~** сервиз за чај
серви́зн||ый, -ая, -ое сервизни, од сервиза
сервир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш.* сервирати; **~ стол** сервирати (поставити) сто; **~ обе́д** сервирати (послужити) ручак
сервиро́вк||а, -и *ж* 1. сервирање *с* 2. стона опрема
се́рвис, -а *м* сервис, услуга *ж*
серде́ч||ко, -ка *с, ген. мн.* **-ек** *дем.* срдашце
серде́чник [1], **-а** *м тех.* срж *ж*, језгро *с*; **~ тро́са** срж ужета; **~ электромагни́та** језгро електромагнета
серде́чник [2], **-а** *м разг.* 1. срчани болесник 2. кардиолог
серде́чно *прил.* срдачно, топло, љубазно
серде́чно-сосу́дист||ый, -ая, -ое кардио-васкуларан
серде́чност||ь, -и *ж* срдачност, топлина, љубазност
серде́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* срчани; **~ная мы́шца** срчани мишић; **~ при́ступ** срчани напад 2. срдачан, топао, љубазан; **~ приём** срдачан (топао) дочек; **~ное спаси́бо** од срца хвала 3. *разг.* љубавни; **~ные та́йны** љубавне тајне 4. **серде́чн|ый, -ого** *м нар.* јадник, сиромашак
серди́то *прил.* љутито, срдито, гневно; **~ посмотре́ть** љутито погледати
серди́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. љутит, срдит, гневан; **~ взгляд** љутит поглед 2. *на кого* љут; **я ~т на тебя́** љут сам на тебе 3. *разг. шаљ.* љут, јак, оштар; **~ таба́к** љут дуван; **~ моро́з** јак (оштар) мраз ◇ **дёшево и ~то** *разг.* јевтино али добро
серди́ть, сержу́, се́рдишь, се́рдят *несврш.* љутити, срдити
сер||ди́ться, -жу́сь, се́рдишься, се́рдятся *несврш.* љутити се, срдити се
сердобо́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *разг.* болећив, сажаљив, жалостив
сердоли́к, -а *м мин.* карнеол
се́рд||це, -ца *с, мн.* **-ца́, -е́ц** 1. срце; **поро́к ~ца** срчана мана; **~ бьётся** срце куца; **прижа́ть ру́ки к ~цу** ставити (притиснути) руке на срце 2. *фиг.* срце; **~ ра́дуется** *у кого* душа се весели *ко́ме*; **золото́е ~** златно срце, племенит човек; **у него́ нет ~ца** он је без срца, он је неосетљив; **отда́ть своё ~** *кому* поклонити своје срце (своју љубав) *коме* 3. *фиг.* срце, средиште, центар *м* ◇ **всем ~цем** од свега срца; **от чи́стого ~ца** из дна срца; **положа́ ру́ку на́ сердце** *разг.* руку на срце, искрено говорећи; **брать за́ сердце** дирати у срце; **быть по́ сердцу** *кому* свиђати се, одговарати *коме;* **~ боли́т (щеми́т, но́ет)** *у кого* срце боли *кога*; **~ оборвало́сь (упа́ло)** *у кого* срце се стегло *коме*; **с лёгким ~цем** мирне душе; **скрепя́ ~** тешка срца; **отлегло́ от ~ца** *у кого* лакнуло је *коме*; **в ~ца́х** *разг.* у љутњи, у ватри
сердцебие́ни||е, -я *с* 1. откуцај *м* срца, срчани ритам; **норма́льное ~** нормалан срчани ритам 2. лупање срца
сердцеве́д, -а *м* познавалац душе, добар психолог
сердцеви́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но срцаст, срцолик; **~ лист** срцолик лист
сердцеви́н||а, -ы *ж* 1. *бот.* срж, срчика (*биљке*) 2. *бот.* језгро *с*, срце *с*, месо *с* (*плода*); **~ оре́ха** језгро ораха 3. *фиг.* срж, бит; средиште *с*
сердцее́д, -а *м разг. шаљ.* заводник, освајач срца
серебрён||ый, -ая, -ое *разг.* посребрен
серебри́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. сребрнаст; **~ свет луны́** сребрнаста месечина 2. *фиг.* сребрн, звонак, мелодичан (*глас*) ◇ **~ то́поль** *бот.* бела топола
серебр||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* сребрити, посребривати
серебр||и́ться, -и́тся, -я́тся *несврш.* сребрити се, преливати се у сребрној боји
серебр||о́, -а́ *с* 1. сребро 2. *зб.* сребро, сребрнина *ж*; **столо́вое ~** сребрни прибор за јело 3. *зб.* сребро, сребрни новац
сереброно́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но среброносан
сере́брян||ый, -ая, -ое 1. сребрн; **~ая посу́да** сребрно посуђе 2. *фиг.* сребрн, сребрнаст (*иње итд.*) 3. *фиг.* сребрн, звонак, мелодичан (*глас*) ◇ **~ая сва́дьба** сребрна свадба
середи́н||а, -ы *ж* средина, половина; **в ~е сло́ва** у пола речи; **бро́сить рабо́ту на ~е** оставити посао на половини ◇ **золота́я ~** златна средина; **держа́ться ~ы** држати се средине
середи́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* средина ◇ **~ на полови́нку** ни добро ни лоше, нешто осредње
середи́нн||ый, -ая, -ое 1. средњи, средишњи 2. половичан, компромисан (*решење итд.*)
серёдк||а, -и *ж разг.* средина; **~ я́блока** месо јабуке
середня́к, -а́ *м* средњак (*сељак*)
середня́цк||ий, -ая, -ое средњачки; **~ое хозя́йство** средњачко газдинство
серёж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. минђуша, наушница 2. *бот.* реса, маца; **~ки берёзы** брезине ресе
серена́д||а, -ы *ж* серенада
се́реньк||ий, -ая, -ое *дем.* 1. сив, сивкаст 2. *фиг.* сив, безбојан, блед
сере́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. сивети, постајати сив 2. сивити се, назирати се
сержа́нт, -а *м војн.* сержант, наредник, водник; **ста́рший ~** старији водник
сержа́нтск||ий, -ая, -ое *војн.* сержантски, воднички
сери́йност||ь, -и *ж* серијска производња
сери́йн||ый, -ая, -ое серијски; **~ое произво́дство** серијска производња

сéри||я, -и *ж* 1. серија; ~ **станкóв** серија алатних машина 2. серија, категорија; ~ **облигáций** серија обвезница 3. низ *м*; **цéлая** ~ **замечáний** читав низ примедби 4. *филм* епизода, наставак *м*, део *м* филмске серије; **кинофи́льм в двух** ~**ях** филм у два дела; **пéрвая** ~ **многосери́йного телевизиóнного фи́льма** прва епизода серијског телевизијског филма

сермя́г||а, -и *ж* грубо домаће сукно, аба

сермя́жн||ый, -ая, -ое 1. који се односи на домаће сукно 2. *фиг.* сељачки ◇ ~**ая прáвда** *шаљ.* истина без улепшавања

сéрн||а, -ы *ж зоол.* дивокоза

серни́ст||ый, -ая, -ое 1. сумпоран, који садржи сумпор; ~ **истóчник** извор сумпорне воде 2. *хем.* сумпораст; ~ **водорóд** водоник-сулфид

сернокисл||ый, -ая, -ое: ~**ая соль** *хем.* со сумпорне киселине, сулфат

сéрн||ый, -ая, -ое *хем.* сумпорни; ~**ая кислотá** сумпорна киселина

серо-буро-мали́нов||ый, -ая, -ое *разг. шаљ.* шућмураст, шарен

сероводорóд, -а *м хем.* сумпороводник, водоник--сулфид

сероводорóдн||ый, -ая, -ое *хем.* сумпороводоничан

сероглá||зый, -зая, -зое; -з, -за, -зо сивоок, сивих очију

сéрост||ь, -и *ж* 1. сивило *с*, сивоћа 2. *фиг. разг.* безбојност, бесадржајност 3. *фиг. разг.* заосталост, некултурност

сероуглерóд, -а *м хем.* сумпороугљеник, угљен--дисулфид

сероуглерóдн||ый, -ая, -ое *хем.* сумпоро-угљенични

серп, -á *м* срп ◇ ~ **и мóлот** срп и чекић; ~ **луны́, лу́нный** ~ месечев срп

серпанти́н, -а *м* 1. серпентина *ж* (*папирна трака*) 2. серпентина *ж*, вијугав пут

серпанти́нов||ый, -ая, -ое *и* **серпанти́нн||ый, -ая, -ое** серпентински

серповищ||е, -а *с* дршка *ж* српа

серсó *непром. с* серсо *м* (*игра*)

сертификáт, -а *м струч.* 1. *фин.* сертификат, облигација *ж*, зајамска обавеза 2. сертификат, сведочанство *с*, потврда *ж*; ~ **о приви́вках** потврда о цепљењу

сéрум, -а *м мед.* серум

сердá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* љутити се, срдити се

сéр||ый, -ая, -ое; сер, -а, -о 1. сив; ~**ые глазá** сиве очи; ~**ые ту́чи** сиви облаци 2. *фиг.* тмуран, натуштен, суморан; ~**ая погóда** тмурно време 3. *фиг.* сив, безбојан, блед, безизражајан; ~**ая пóвесть** безбојна приповетка 4. *фиг. разг.* необразован, заостао; ~ **человéк** необразован човек

серьг||á, -и́ *ж, мн.* **сéрьги, серёг, -áм** минђуша, наушница; **золоты́е сéрьги** минђуше од злата

серьёз, -а *м*: **на (пóлном)** ~**е** *разг.* озбиљно

серьёзне||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* постајати озбиљнији

серьёзнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* правити се озбиљан

серьёзно *прил.* 1. озбиљно; промишљено, сталожено; ~ **взя́ться за рабóту** озбиљно се прихватити посла 2. **серьёзно** *уметн. р.* озбиљно; **нет,** ~**, ты соглáсен?** ти се збиља слажеш?

серьёзност||ь, -и *ж* 1. озбиљност 2. озбиљност, значајност; опасност; ~ **положéния** озбиљност ситуације

серьёз||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. озбиљан; ~**ные лю́ди** озбиљни људи; ~ **вид** озбиљан изглед 2. озбиљан, значајан; опасан; ~**ные недостáтки** озбиљни (значајни) недостаци; ~**ная болéзнь** озбиљна (опасна) болест

сессиóнн||ый, -ая, -ое сесијски

сéсси||я, -и *ж* 1. сесија, седница, заседање *с*; **внеочереднáя (чрезвычáйная)** ~ ванредна седница; ~ **Верхóвного Совéта СССР** заседање Врховног совјета СССР 2. испитни рок; **экзаменациóнная** ~ испитни рок

сестр||á, -ы́ *ж, мн.* **сёстры, сестёр, сёстрам** 1. сестра; **двою́родная** ~ сестра од тетке (стрица, ујака); **свóдная** ~ доведена сестра 2. медицинска сестра; **дежу́рная** ~ дежурна медицинска сестра ◇ **вáша (нáша)** ~ *разг.* ви (ми) жене

сестрён||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** сестрица, сека

сéстрин, -а, -о *разг.* сестрин

сесть, ся́ду, ся́дешь, ся́дут; *прошл.* **сел, сéла, сéло** *сврш.* 1. сести; ~ **за стол** сести за сто; **ся́дьте, пожáлуйста** изволите седите 2. *во что, на что* сести, попети се, укрцати се; ~ **в (на) пóезд** попети се у воз; ~ **на пароxóд** укрцати се на брод 3. *за что* латити се, прихватити се *чега*, дати се *на шта*; ~ **за кни́ги** латити се књиге (учења); ~ **за рабóту** дати се на посао 4. *само 3. л.* спустити се, атерирати; **самолёт сел** авион се спустио 5. *само 3. л.* сести, заћи; **сóлнце сéло** сунце је село (зашло) 6. *само 3. л.* угнути се, улегнути се, улећи се; **кры́ша сéла** кров се угнуо 7. *само 3. л.* скупити се (*о тканини*); **плáтье сéло** хаљина се скупила (скратила) 8. *нар.* доспети у затвор ◇ ~ **на диéту** започети дијету; ~ **на хлеб и вóду** почети гладовати; ~ **на шéю** *кому* попети се *коме* на грбачу; ~ **в лу́жу (в калóшу)** *разг.* обрукати се

сетев||óй, -áя, -óе 1. мрежаст 2. који се односи на скалу; ~ **грáфик** графиконска скала

сéт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. мрежа; **багáжная** ~ мрежа за пртљаг; ~ **для волóс** мрежа за косу 2. *разг.* мрежа (*за намирнице итд.*) 3. *струч.* мрежа, дијаграм *м*, скала; **географи́ческая** ~ мрежа паралела и меридијана; **тари́фная** ~ тарифна скала; ~ **часóв (учéбная** ~**)** распоред часова

сéтовани||е, -я *с* јадиковање, јадиковка *ж*, кукњава *ж*

сéт||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. на кого, что* јадиковати, кукати, жалити се

сéточн||ый, -ая, -ое мрежни, за мрежу

сéттер, -а *м* сетер (*пас*)

сетчáт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *анат.* мрежњача

сетчатокры́л||ые, -ых *мн.* (*јд.* **сетчатокры́ло||е, -го** *с*) *зоол.* мрежокрилци *мн. м*

сéтчат||ый, -ая, -ое мрежаст, у виду мреже; ~ **фи́льтр** мрежасти филтар ◇ ~**ая оболóчка** *анат.* мрежњача

сет||ь, -и *ж, лок.* **о -и, в -и́,** *мн.* **-и, -éй** 1. мрежа; **рыболóвная** ~ рибарска мрежа 2. *само јд. фиг.* мрежа, сплет *м*; ~ **морщи́н** сплет бора 3. *само јд.* мрежа; **железнодорóжная** ~ железничка мрежа; **электри́ческая** ~ електрична мрежа; **телефóнная** ~ телефонска мрежа; **гáзовая** ~ гасоводна мрежа; **торгóвая** ~ трговинска мрежа ◇ **расставля́ть** ~**и** *кому* разапињати мрежу *коме*; **попáсть в** *чьи* ~**и** упасти у *чију* мрежу (клопку)

се́ч||а, -и *ж заст.* битка, бој *м*

сече́ни||е, -я *с* 1. сечење, сецкање, резање 2. *струч.* пресек *м*; **попере́чное, продо́льное ~** попречни, уздужни пресек ◇ **ке́сарево ~** *мед.* царски рез

се́чк||а, -и *ж* 1. сечење *с*, резање *с* 2. сецалица (*за купус*) 3. *пољопр.* сечка (*сточна храна*) 4. прекрупа; **гре́чневая ~** дробљена хељда

сечь [1], **секу́, сечёшь, секу́т**; *прошл.* **сёк, секла́, секло́** *несврш.* 1. *кого* шибати, бичевати; **~ ро́згами** шибати 2. *само 3. л.* шибати; **дождь сечёт** *кого* **по лицу́** киша шиба *кога* по лицу

сечь [2], **секу́, сечёшь, секу́т**; *прошл.* **сёк, секла́, секло́** *несврш.* 1. сећи, сецкати, резати; **~ капу́сту** сецкати купус 2. сећи (*сабљом*) 3. *струч.* тесати (*камен*) ◇ **пови́нную го́лову меч не сечёт** *посл.* покорну главу сабља не сече

се́чься, сечётся, секу́тся; *прошл.* **сёкся, секла́сь, секло́сь** *несврш.* 1. ломити се, крзати се (*о коси*) 2. цепати се, крзати се (*о тканини*)

се́ял||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *пољопр.* сејачица, сејалица

се́яльщик, -а *м* сејач

се́ян||ец, -ца *м бот.* сејанац; **лук-~** сејанац, арпаџик

се́янк||а, -и *ж* ситно просејано брашно

се́ян||ый, -ая, -ое *струч.* просејан; **~ая мука́** просејано брашно; **~ хлеб** хлеб од просејаног брашна

се́травтел||ь, -я *м свеч.* 1. сејач 2. *фиг.* сејач (*знања итд.*)

се́ять, се́ю, се́ешь, се́ют; се́янный *несврш.* 1. сејати; **~ кле́вер** сејати детелину 2. *фиг. свеч.* сејати, ширити; **~ сму́ту** сејати раздор; **~ зна́ния** ширити знање 3. сејати, просејавати; **~ муку́** просејавати брашно 4. *само 3. л.* сипити (*о киши*); падати (*о ситном снегу*)

сжа́л||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. над кем, чем* сажалити се *над ким, чим*, смиловати се *коме*

сжа́ти||е, -я *с* 1. сабијање, стискање (*федера итд.*) 2. стискање, стезање

сжа́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. сабијен, стиснут; **~ во́здух** компримирани ваздух 2. сажет, збијен, кратак; **~тое изложе́ние** сажето излагање; **в ~тые сро́ки** у кратком временском року

сжа||ть [1], **сожму́, сожмёшь, сожму́т**; *прошл.* **-л, -ла, -ло; -тый** *сврш.* 1. *что* сабити, стиснути, згњечити; **~ пружи́ну** стиснути федер 2. *кого, что* стиснути, стегнути; **~** *чью* **ру́ку** стиснути *чију* руку; **~** *кого* **в объя́тиях** стиснути *кога* у загрљај; **~ зу́бы** стегнути зубе 3. *само 3. л. что фиг.* стегнути; **тоска́ сжа́ла се́рдце** туга је стегла срце 4. *что фиг.* сажети, збити, скратити (*излагање итд.*)

сжать [2], **сожну́, сожнёшь, сожну́т; сжа́тый** *сврш.* пожети, пожњети

сжа́||ться, сожму́сь, сожмёшься, сожму́тся; *прошл.* **-лся, -лась, -лось** *сврш.* 1. скупити се, згрчити се; **~ от хо́лода** згрчити се од хладноће 2. *само 3. л.* стегнути се, стиснути се (*о уснама итд.*) 3. *само 3. л. фиг.* стегнути се (*о срцу*)

сжева́ть, сжую́, сжуёшь, сжую́т; сжёванный *сврш. что разг.* сажвакати

сжечь, сожгу́, сожжёшь, сожгу́т; *прошл.* **сжёг, сожгла́, сожгло́; сожжённый** *сврш.* 1. спалити, сагорети; **~ дотла́** спалити до темеља; **~ му́сор** спалити смеће 2. загорети (*јело*) 3. *разг.* опалити, опећи, опржити; **~ спи́ну на со́лнце** опећи на сунцу леђа ◇ **~ свои́ корабли́, ~ за собо́й мосты́** порушити (спалити) све мостове за собом

сжива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.*: **~ со све́та** *кого* терати у гроб *кога*

сжива́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *с кем* навикавати се *на кога*, зближавати се *с ким* 2. *с чем фиг.* навикавати се *на шта*

сжига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. спаљивати, сагоревати 2. загоревати (*јело*) 3. *разг.* пећи, пржити, палити (*леђа на сунцу итд.*)

сжи́женн||ый, -ая, -ое *струч.* утечњен, претворен у течно стање; **~ газ** утечњен плин

сжима́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* сабијати, стискати, гњечити 2. *кого, что* стискати, стезати; **~** *чью* **ру́ку** стискати *чију* руку; **~ зу́бы** стезати зубе 3. *само 3. л. что фиг.* стезати; **тоска́ ~ет се́рдце** туга стеже срце 4. *что фиг.* сажимати, збијати, скраћивати (*излагање итд.*)

сжима́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. стискати се, грчити се 2. *само 3. л.* стезати се, стискати се (*о уснама итд.*) 3. *само 3. л. фиг.* стезати се (*о срцу*)

сжина́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* жети

сжи||ть, -ву́, -вёшь, -ву́т; *прошл.* **-л, -ла, -ло; -тый** *сврш. разг.*: **~ со све́та** *кого* отерати у гроб *кога*

сжи́||ться, -ву́сь, -вёшься, -ву́тся; *прошл.* **-лся, -ла́сь, -ло́сь** *сврш.* 1. *с кем* навикнути се, навићи се *на кога*, зближити се *с ким* 2. *с чем фиг.* навикнути се, навићи се *на шта*; **~ с мы́слью** *о чём* навићи се на мисао *о чему*

сжу́льнича||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* преварити, подвалити

сза́ди 1. *прил.* позади, страга, одастраг; **сиде́ть ~** седети позади; **пальто́ испа́чкалось ~** капут је страга испрљан 2. *предл. с ген.* иза *с ген.*; **~ до́ма** иза куће

сзыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сазивати, скупљати

сибари́т, -а *м* сибарит

сибари́тск||ий, -ая, -ое сибаритски

сибари́тств||о, -а *с* сибаритизам *м*

сибари́тств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* бити сибарит, водити сибаритски живот

сибиря́к, -а́ *м* Сибирац

сибиря́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** Сибирка

си́вк||а, -и *м, ж,* **си́вк||о, -а** *м разг.* сиваљ *м*, сивац *м*, зекан *м*, зеленко *м* (*коњ сиве боје*)

сивола́п||ый, -ая, -ое *нар. заст.* груб, неотесан, незграпан (*човек*)

сиву́х||а, -и *ж* патока, шома (*непрепечена домаћа ракија од жита*)

сиву́шн||ый, -ая, -ое који се односи на патоку, шому; **~ое ма́сло** патоčно уље

си́в||ый, -ая, -ое; сив, -а, -о 1. сивкаст, пепељаст (*коњ*) 2. *разг.* сед, просед (*коса, брада*) ◇ **глуп как ~ ме́рин** *разг.* глуп као сивоња

сиг, -а́ *м зоол.* сиг (*врста језерског лососа*)

сига́р||а, -ы *ж* цигара

сигаре́т||а, -ы *ж* цигарета; **па́чка сигаре́т** пакло цигарета

сигаре́тн||ый, -ая, -ое цигаретни

сига́рн||ый, -ая, -ое цигарски

сига́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* скакати

сигна́л, -а *м* сигнал, знак; **светово́й, звуково́й ~** светлосни, звучни сигнал; **~ бе́дствия** позив у помоћ (*СОС*); **дать (пода́ть) ~** *к чему* дати сигнал (знак) *за шта*

сигнализа́тор, -а *м струч.* сигнализатор

сигнализа́ци||я, -и *ж* 1. сигнализација, сигнализирање *с* 2. сигнализација, систем *м* сигнала; **автомати́ческая ~** аутоматска сигнализација; **морска́я ~** поморска сигнализација

сигнализи́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* 1. сигнализирати, сигнализовати 2. *о чём фиг.* сигнализирати, сигнализовати *о чему*, упозорити/упозоравати *на шта*

сигна́л||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* 1. сигнализирати, сигнализовати 2. свирати, трубити (*о колима итд.*)

сигна́льщик, -а *м* сигналист(а), сигнализатор; **матро́с-~** морнар-сигналиста

сигнату́р||а, -ы *ж струч.* сигнатура, етикета, налепница

сиде́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** болничарка

сиде́ни||е, -я *с* седење; **места́ для ~я** места за седење

си́д||ень, -ня *м разг.*: **сиде́ть ~нем** седети као прикован (као привезан)

сиде́нь||е, -я *с* седиште; **откидно́е ~** помоћно седиште

сиде́ть, сижу́, сиди́шь, сидя́т *несврш.* 1. седети; **~ за столо́м** седети за столом; **~ на после́дней па́рте** седети у последњој клупи 2. седети, налазити се; **пти́ца сиди́т в кле́тке** птица се налази у кавезу; **~ це́лый день до́ма** седети читав дан код куће; **~ в тюрьме́** бити (лежати) у затвору; **~ без де́ла** седети беспослен; **~ без копе́йки** бити без пребијене паре 3. *за чем, над чем* седети, бити; **~ за кни́гой** седети над књигом, читати; **~ за рабо́той** радити; **~ над зада́чей** решавати задатак 4. *само 3. л.* газити (*о броду*) 5. *само 3. л.* стајати, пристајати (*о одећи*); **костю́м хорошо́ сиди́т** одело лепо стоји 6. *нар.* бити, лежати у затвору; **он сиди́т за хулига́нство** он је у затвору због хулиганства ◊ **~ на ко́рточках** чучати; **~ сложа́ ру́ки** седети скрштених руку; **~ как на иго́лках** седети као на иглама; **~ ме́жду двух сту́льев** седети између две столице; **~ на мели́** бити у шкрипцу; **~ на ше́е** *у кого* бити *коме* на грбачи

сид||е́ться, -и́тся *безл. несврш.*: **не ~и́тся** *кому* не седи се *коме*; **ему́ не ~и́тся до́ма** њему се не седи код куће

сидмя́ *и* **си́дмя** *нар.*: **~ сиде́ть** седети као прикован (као привезан)

сидр, -а *м* јабуковача *ж*, преврели јабучни сок

си́дя *прил.* седећи, седећке

сидя́ч||ий, -ая, -ее 1. седећи; **в ~ем положе́нии** у седећем ставу 2. непокретан, проведен у седењу; **~ о́браз жи́зни** непокретан начин живота 3. за седење; **~не места́** места за седење (*у возу*)

сие́ *зам. в.* **сей**

сие́н||а, -ы *ж ум.* сијенска земља, мрко-жута боја

си́жива||ть, *само прошл.* **-л, -ла, -ло** *несврш.* 1. седети више пута 2. бивати, налазити се (*више пута*)

сиза́р||ь, -я́ *м разг.* сивкастоплави голуб

сизи́фов, -а, -о: ~ труд Сизифов (сизифовски) посао

сизокры́л||ый, -ая, -ое сивкастоплавих крила (*голуб*)

си́з||ый, -ая, -ое; сиз, -а́, -о сивкастоплав, сивкастомодар, плавкаст, плавичаст; **~ тума́н** плавичаста магла

си́л||а, -ы *ж* 1. снага; **физи́ческая ~** физичка (телесна) снага; **прида́ть ~ы** *кому* дати снагу *коме*; **толкну́ть с ~ой** снажно гурнути; **душе́вные ~ы** душевне снаге 2. *физ., тех.* сила, моћ, јачина; **центробе́жная, центростреми́тельная ~** центрифугална, центрипетална сила; **~ тяготе́ния** гравитациона сила; **~ то́ка** јачина струје; **равноде́йствующая ~** резултанта; **едини́ца ~ы** јединица силе 3. *об. мн.* **-ы, сил** снага, сила; **производи́тельные ~ы** *екон.* производне снаге; **~ы приро́ды** природне силе 4. *чего* снага, моћ; **~ во́ли** снага воље; **~ привы́чки** моћ навике; **~ убежде́ния** моћ убеђивања 5. *правн.* снага, правомоћност; **~ зако́на** снага закона; **име́ть ~у** бити на снази; **остава́ться в ~е** остајати на снази; **вступи́ть в ~у** ступити на снагу; **име́ть обра́тную ~у** деловати ретроактивно (*о закону*) 6. *само мн.* **-ы, сил** снаге; **демократи́ческие ~ы** демократске снаге; **соотноше́ние кла́ссовых сил** однос класних снага 7. *само мн.* **-ы, сил** *војн.* снаге, трупе; **вооружённые ~ы** оружане снаге; **сухопу́тные ~ы** копнене снаге; **возду́шные ~ы** ваздухопловне снаге; **вое́нно-морски́е ~ы** поморске снаге 8. *нар.* сила, силесија, мноштво *с*; **наро́ду там — ~** тамо је силесија света 9. *инстр.* **-ами: спра́виться свои́ми ~ами** успети нешто урадити сопственим снагама; **зда́ние постро́ено ~ами студе́нтов** зграду су подигли студенти ◊ **лошади́ная ~** коњска снага; **я не в ~ах э́то сде́лать** нисам у стању то да урадим; **э́то ему́ не по ~ам (не по ~е, не под ~у)** то не одговара његовим могућностима, то премашује његове снаге; **де́лать** *что* **че́рез ~у** а) радити *шта* преко својих снага б) радити *шта* преко воље (жеље); **собра́ться с ~ами** прикупити снаге; **вы́биться из сил** изнемоћи; **набра́ться сил** ојачати; **из после́дних сил** на измаку снаге; **изо всей ~ы (изо всех сил, что есть ~ы)** из све снаге; **в ~у** *предл. с ген.* силом, због; **в ~у обстоя́тельств** силом прилика; **от ~ы** *нар.* највише; **до го́рода от ~ы пять киломе́тров** до града нема више од пет километара

сила́ч, -а́ *м* снажан човек, атлета, људескара

силён||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем. разг.* снага

силика́тн||ый, -ая, -ое силикатни; **~ кирпи́ч** силикатна опека

силика́т||ы, -ов *мн. хем.* силикати *мн. м*

силико́з, -а *м мед.* силикоза *ж*

силико́н||ы, -ов *мн. хем.* силикони *мн. м*

силико́нов||ый, -ая, -ое силиконски; **~ое покры́тие** силиконска превлака

си́л||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш. с инф. разг.* трудити се, силити се, присиљавати се; **он ~ился улыбну́ться** он се трудио да се осмехне

си́лищ||а, -и *ж* 1. *аугм. разг.* огромна снага 2. *фиг. нар.* силесија, мноштво *с*

силко́м *прил. нар.* силом, насилно

силлаби́ческ||ий, -ая, -ое *књиж.* силабички

силлоги́зм, -а *м фил.* силогизам

силов||о́й, -а́я, -о́е 1. који се односи на снагу 2. *физ., тех.* који се односи на силу; енергетски; **~о́е по́ле** поље сила; **~ы́е ли́нии** силнице; **~а́я ста́нция** електрична централа

си́лой *прил. разг.* силом, насилно

сил||о́к, -ка́ *м лов.* замка *ж*, омча *ж* (*за хватање птица и ситних животиња*)

силоме́р, -а *м* силомер

си́лос, -а *м пољопр.* 1. силажа *ж*, силажна крма 2. силос

си́лосн||ый, -ая, -ое *пољопр.* силажни; **~ая я́ма** силажна јама

силосова́ни||е, -я *с пољопр.* силажа *ж*, спремање силажне крме

силос||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш. пољопр.* силирати; **~ ботву́** силирати циму

силуэ́т, -а *м* силуета *ж*

си́льно *прил.* 1. снажно, јако; ~ **уда́рить** јако ударити 2. јако, веома, много; **у меня́ ~ боли́т голова́** јако (веома) ме боли глава ◇ ~ **ска́зано** снажно (добро) речено

сильноде́йствующ‖ий, -ая, -ее јак, јаког деловања; ~ **яд** јак отров; ~**ее лека́рство** лек јаког деловања

си́льн‖ый, -ая, -ое; силён, -á, -о 1. снажан, јак, моћан; ~ **челове́к** снажан човек; ~ **уда́р** јак ударац 2. јак, убедљив, темељит; ~**ые до́воды** јаки аргументи 3. јак, снажан, чврст, непоколебљив; ~**ая нату́ра** јак (чврст) карактер; ~**ая во́ля** јака (снажна) воља; ~ **ду́хом** јаког духа, чврст, непоколебљив 4. јак, велики, силан; ~ **ве́тер** јак ветар; ~**ая боль** јак бол; ~**ая за́суха** велика суша 5. јак, добар, способан; ~ **учени́к** добар ученик; **он не силён в матема́тике** он није јак у математици ◇ ~ **пол** *шаљ.* јачи пол

симбио́з, -а *м струч.* симбиоза *ж*

си́мвол, -а *м* симбол ◇ ~ **ве́ры** *рел.* симбол вере

символиза́ци‖я, -и *ж* симболизација

символизи́р‖овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* симболизовати, симболизирати

символи́зм, -а *м књиж., ум.* симболизам

симво́лик‖а, -и *ж* симболика

символи́ст, -а *м* симболист(а)

символи́стск‖ий, -ая, -ое симболистички

символи́чески *прил.* симболички

символи́ческ‖ий, -ая, -ое 1. симболички, симболичан; ~ **рису́нок** симболички цртеж 2. *књиж., ум.* симболички

символи́ч‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но симболички, симболичан

симметри́ческ‖ий, -ая, -ое симетријски

симметри́чно *прил.* симетрично

симметри́чност‖ь, -и *ж* симетричност

симметри́ч‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но симетричан, симетрички; ~ **узо́р** симетрична шара

симме́три‖я, -и *ж* симетрија; **соблюда́ть ~ю** пазити на симетрију; **ось ~и** *геом.* оса симетрије

симпатизи́р‖овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. кому, чему* симпатисати *коме, чему, кога, шта*

симпати́ческ‖ий, -ая, -ое *физиол.* симпатичан, симпатички; ~**ая не́рвная систе́ма** симпатички нервни систем ◇ ~**ие черни́ла** невидљиво мастило

симпати́ч‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но симпатичан, привлачан, мио, драг; ~**ное лицо́** симпатично лице

симпа́ти‖я, -и *ж* 1. симпатија; **чу́вствовать ~ю** *к кому* осећати симпатију *према коме* 2. *разг. шаљ.* симпатија; **э́та же́нщина — его́ да́вняя ~** та жена је његова стара симпатија

симпо́зиум, -а *м* симпозијум; ~ **по вопро́сам гене́тики** симпозијум о питањима генетике

симпто́м, -а *м* симптом, знак (*болести*)

симптомати́ческ‖ий, -ая, -ое 1. симптоматичан 2. *мед.* симптоматичан; ~**ое лече́ние** симптоматично лечење

симптомати́чност‖ь, -и *ж* симптоматичност

симптомати́ч‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но симптоматичан

симули́ровани‖е, -я *с* симулирање

симули́р‖овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* симулирати

симуля́нт, -а *м* симулант

симуля́нтск‖ий, -ая, -ое симулантски

симуля́ци‖я, -и *ж* симулација

симфони́ческ‖ий, -ая, -ое симфонијски; ~ **орке́стр** симфонијски оркестар

симфо́ни‖я, -и *ж* 1. *муз.* симфонија 2. *фиг. књиш.* симфонија; ~ **цвето́в** симфонија боја

синаго́г‖а, -и *ж* синагога

синдикали́зм, -а *м полит.* синдикализам

синдикали́ст, -а *м* синдикалист(а)

синдикали́стск‖ий, -ая, -ое синдикалистички

синдика́т, -а *м* синдикат

синдика́тн‖ый, -ая, -ое синдикатски

синдро́м, -а *м мед.* синдром

синев‖á, -ы́ *ж* плаветнило *с*; ~ **не́ба, небе́сная ~** небеско плаветнило

синегла́‖зый, -зая, -зое; -з, -за, -зо плавоок, плавих очију

сине́кдох‖а, -и *ж књиж.* синегдоха

синеку́р‖а, -ы *ж* синекура

сине́л‖ь, -и *ж текст.* врпца за ресе

сине́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. постајати плав, модар; **ру́ки ~ют от хо́лода** руке постају модре од хладноће 2. *само 3. л.* плавити се; **во ржи ~ют васильки́** у ражи се плави различак

си́н‖ий, -яя, -ее; синь, -я́, -е 1. модар, плав, затвореноплав; ~**ее не́бо** плаво небо; ~**ие глаза́** модре очи; ~**ие васильки́** плави различци 2. модар, помодрео, плав; ~**ие от хо́лода ру́ки** помодреле од хладноће руке ◇ ~ **чуло́к** *ирон.* плава чарапа (*учена жена*)

сини́льн‖ый, -ая, -ое *хем.* цијановодоничан; ~**ая кислота́** цијановодонична киселина

син‖и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. плавити, чинити плавим 2. плавити, прати у плавилу; ~ **бельё** плавити рубље

сини́ц‖а, -ы *ж зоол.* сеница ◇ **лу́чше ~ в ру́ки, чем жура́вль в не́бе** *посл.* боље врабац у руци, него голуб на грани

сингли́т, -а *м ирон.* скупштина *ж*, састанак изабраних

синкрети́зм, -а *м* синкретизам

синкрети́ческ‖ий, -ая, -ое синкретски

сино́д, -а *м цркв.* синод

сино́дик, -а *м цркв.* читуља *ж*

сино́ним, -а *м лингв.* синоним; **слова́рь ~ов** речник синонима

синони́мик‖а, -и *ж лингв.* 1. синонимика 2. *зб.* синоними *мн. м* (*једног језика*)

синоними́ческ‖ий, -ая, -ое синонимски, синонимичан; ~**ие выраже́ния** синонимични изрази

синоними́чност‖ь, -и *ж* синонимност, синонимичност

синоними́ч‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но синониман, синонимичан; ~**ные слова́** синонимне речи, синоними

синони́ми‖я, -и *ж лингв.* синонимија

сино́птик, -а *м* синоптичар

сино́птик‖а, -и *ж* синоптика

синопти́ческ‖ий, -ая, -ое синоптички

си́нтаксис, -а *м лингв.* синтакса *ж*

синтакси́ческ‖ий, -ая, -ое синтаксички, синтактички

си́нтез, -а *м* синтеза *ж* ◇ **я́дерный ~** нуклеарна фузија

синтези́р‖овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* синтетизовати, синтетизирати

синте́тик‖а, -и *ж зб.* синтетика

синтети́ческ‖ий, -ая, -ое 1. синтетички; ~ **проце́сс** синтетички процес 2. синтетички, синтетичан; ~**ое волокно́** синтетичко влакно 3. *лингв.* синтетички; ~**ие языки́** синтетички језици

си́нус, -а *м мат.* синус

синхронизáтор, -а *м* синхронизатор, синхронизер

синхронизациóнн||ый, -ая, -ое синхроничан, синхронизациони

синхронизáци||я, -и *ж струч.* синхронизација

синхронизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. струч.* синхронизовати, синхронизирати; ~ **звук и изображéние** синхронизовати звук и слику

синхрони́зм, -а *м* синхронизам, синхроничност *ж*

синхрони́ческ||ий, -ая, -ое синхроничан, синхронистички

синхрóнно *прил.* синхронично, синхроно

синхрó||нный, -нная, -нное; -ен, -нна, -нно 1. синхроничан, синхрони; **~нные механи́змы** синхрони механизми **2.** *лингв.* симултани; ~ **перевóд** симултано превођење

син||ь, -и *ж* **1.** плаветнило *с* **2.** *струч.* плава боја

си́ньк||а, -и *ж* **1.** плављење *с* **2.** плавило *с*; ~ **для бельá** плавило за рубље **3.** *струч.* скица на индиго папиру

синьóр, -а *м* сињор, господин (*у Италији*)

синю́х||а, -и *ж мед.* цијаноза, модреница

синю́шн||ый, -ая, -ое цијанозан, модренички

синя́к, -á *м* модрица *ж* ◇ **~и́ под глазáми** подочњаци

сиони́зм, -а *м* ционизам

сиони́ст, -а *м* ционист(а)

сиони́стск||ий, -ая, -ое ционистички

сип||éть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш.* промукло говорити, пиштати, шиштати

си́пло *прил.* промукло, пиштаво, шиштаво; ~ **говори́ть** промукло (пиштаво) говорити

си́пл||ый, -ая, -ое; сипл, -а, -о промукао, пиштав, шиштав; ~ **гóлос** промукао (пиштав) глас

си́п||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **-нул** *и* **сип, -ла, -ло** *несврш.* постајати промукао, пиштав, шиштав (*о гласу*)

сипот||á, -ы́ *ж* промуклост

сирé||на, -ны *ж* **1.** *мит.* сирена **2.** *мн.* **-ны, -н** *зоол.* сирене **3.** сирена (*код аутомобила итд.*)

сирéнев||ый, -ая, -ое 1. јоргովански, од јоргована **2.** боје јоргована, светлољубичаст

сирéн||ь, -и *ж бот.* јорговаи *м*; **куст ~и** грм јоргована

си́речь *речца заст.* сирјеч, то јест, наиме

сири́йск||ий, -ая, -ое сиријски

сири́йц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **сири́|ец, -йца** *м* Сиријац; **сири́|йка, -йки** *ж, ген. мн.* **-ек** Сиријка) Сиријци

сирóкко *непром. м* широко (*ветар*)

сирóп, -а *м* сируп; **мали́новый ~** сируп од малина

сирот||á, -ы́ *м, ж, мн.* **сирóты, сирóт** сироче *с*, сиротан *м*, сирота *м, ж*; **кру́глый ~** сироче без оца и мајке ◇ **казáнская ~** човек који се прави сиромах (јадник), кукумавко

сирóт||ка, -ки *м, ж, ген. мн.* **-ок** *дем.-хип.* сироче *с*

сиротли́во *прил.* напуштено, усамљено, сетно, тужно

сиротли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во напуштен, усамљен, сетан, тужан; ~ **вид** тужан изглед

сирóтск||ий, -ая, -ое сиротињски; **~ая дóля** сиротињска судбина ◇ **~ая зимá** *разг.* блага (топла) зима

сирóтств||о, -а *с* **1.** сиротност *ж*, сиротанство, сиротовање **2.** *фиг.* напуштеност *ж*, усамљеност *ж*, самоћа *ж*

си́р||ый, -ая, -ое; сир, -а, -о *заст.* **1.** сиротан **2.** *фиг.* напуштен, усамљен; сиромашан, бедан

систéм||а, -ы *ж* **1.** систем *м*, сустав *м*; **филосóфская ~** филозофски систем; **социалисти́ческая, капиталисти́ческая ~** социјалистички, капиталистички систем; **нéрвная ~** нервни систем; **граммати́ческая ~** граматички систем; **сóлнечная ~** сунчев систем **2.** структура, конструкција; **самолёт нóвой ~ы** авион нове конструкције **3.** *разг.* правило *с*, обичај *м*; **войти́ в ~у** постати обичај ◇ **ги́бкие произвóдственные ~ы** флексибилни производни системи

систематизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* систематизовати, систематизирати

системáтик||а, -и *ж* **1.** систематика, систематизовање *с* **2.** *бот., зоол.* систематика; ~ **растéний** систематика биљака

системати́чески *прил.* **1.** систематски; ~ **рабóтать** радити систематски **2.** редовно, стално; ~ **опáздывать** редовно закашњавати

системати́ческ||ий, -ая, -ое 1. систематичан, систематски **2.** редован, сталан

системати́чно *прил.* систематски

системати́чност||ь, -и *ж* систематичност

системати́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. систематичан, системски **2.** педантан (*човек*)

си́т||ец, -ца (-цу) *м текст.* цниц; **плáтье из ~ца** хаљина од цица

си́теч||ко, -ка *с, мн.* **-ки, -ек** *дем.* ситанце, ситашце

си́тник, -а (-у) *м разг.* бели пшенични хлеб

си́тн||ый, -ая, -ое 1. просејан; **~ая мукá** просејано брашно **2.**: ~ **хлеб** бели пшенични хлеб

си́т||о, -а *с* сито; **чáстое ~** густо сито

ситрó *непром. с* лимунада *ж*

ситуациóнн||ый, -ая, -ое ситуациони

ситуáци||я, -и *ж* ситуација, положај *м*; околности *мн. ж*; **междунарóдная ~** међународна ситуација, међународни положај; **благоприя́тная ~** повољне околности ◇ **революциóнная ~** револуционарна ситуација

си́тцев||ый, -ая, -ое цицан, од цица; **~ая блу́зка** цицана блуза

ситценабивн||óй, -áя, -óе: ~áя фáбрика фабрика штампаног цица

си́филис, -а *м мед.* сифилис

сифили́тик, -а *м* сифилитичар

сифилити́ческ||ий, -ая, -ое сифилисни

сифóн, -а *м струч.* сифон

сифóнн||ый, -ая, -ое сифонски

сиюмину́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но оновременски, садашњи, краткотрајан, пролазан; ~ **успéх** пролазан успех

сия́ни||е, -я *с* **1.** сијање, блистање **2.** светлост *ж*, сјај *м* ◇ **сéверное ~** поларна светлост

сия́тельств||о, -а *с заст.* светлост *ж* (*титула*); **вáше ~!** ваша светлости!

сия́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *само 3. л.* сијати, светлети, блистати; **~ют звёзды** звезде сијају **2.** *чем, от чего фиг.* сијати, блистати; **глазá ~ют** очи блистају; ~ **от рáдости** сијати од радости

скабрёзност||ь, -и *ж* **1.** непристојност, вулгарност, простота **2.** масна, вулгарна реч, прича

скабрёз||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но непристојан, вулгаран, прост, мастан; ~ **анекдóт** мастан виц

сказ, -а *м* **1.** народна прича **2.** *књиж.* приповедање *с* у првом лицу ◇ **вот тебé и весь ~** *разг.* то је моја последња реч, то ти је све

сказа́ни||е, -я *с* предање, легенда *ж*

сказа́ть, скажу́, ска́жешь, ска́жут; ска́занный *сврш.* 1. *что, о ком, чём и с везн.* что рећи, казати; **он мне ничего́ не сказа́л** није ми ништа рекао; **он сказа́л, что придёт** рекао је да ће доћи; **~ ли́шнее** рећи сувише 2. **ска́жем** *уметн. р. разг.* рецимо, узмимо; на пример; **поезжа́й, ска́жем, за́втра** крени, рецимо, сутра 3. *имп.* **скажи́(те)** *разг.*: **скажи́те, како́й молоде́ц!** види, какав је то јуначина! ◇ **так ~** *уметн. р.* тако рећи; **к сло́ву ~** *уметн. р.* узгред речено; **лу́чше (верне́е) ~** боље речено; **он прав, ничего́ не ска́жешь** нема шта, он је у праву; **хоро́ш, не́чего ~** добар је, богами; **скажи́те, пожа́луйста!** *разг.* зар је могуће!, ко би рекао!; **ска́жете то́же!** *разг.* ма немојте!; **не скажи́те** не слажем се, није тачно; **э́то ещё ба́бушка на́двое сказа́ла** *разг.* то се још не зна, то ће се још видети

сказа́ться, скажу́сь, ска́жешься, ска́жутся *сврш. разг.* 1. *кому* јавити се *коме*, упозорити *кога*; **уйти́, не сказа́вшись** отићи не јавивши се 2. *кем, чем, каким* јавити се, приказати се; **он сказа́лся больны́м** рекао је да је болестан 3. *само 3. л. на ком, чём, в ком, чём* испољити се, одразити се; **плохо́е пита́ние сказа́лось на здоро́вье** слаба исхрана се одразила на здрављу

сказа́тел||ь, -я *м* народни певач, казивач

ска́з||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. бајка, народна приповетка 2. *разг.* бајка, измишљотина; **ба́бьи ~ки** бапске приче ◇ **~ про бе́лого бычка́** *разг.* стално понављање, јово наново, коло наоколо; **ни в ~ке сказа́ть, ни перо́м описа́ть** чудо невиђено, не може се речима описати

ска́зов||ый, -ая, -ое *књиж.*: **~ стиль** стил народних приповедака

ска́зочник, -а *м* народни приповедач

ска́зочно *прил.* бајно, чаробно, као у бајци

ска́зоч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. који се односи на бајку; бајан, чаробан, као у бајци; **~ персона́ж** јунак бајке 2. *фиг.* невероватан, фантастичан; **со ~ной быстрото́й** фантастичном брзином

сказу́емо||е, -го *с* предикат *м*, прирок *м*; **просто́е, составно́е ~** прости, сложени предикат

ска́зыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. *кому* јављати се *коме*, упозоравати *кога* 2. *кем, чем, каким* пријављивати се, приказивати се 3. *само 3. л. на ком, чём, в ком, чём* испољавати се, одражавати се

скак: на (всём) ~у́ у галопу, у пуном трку

скака́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** уже *с* за прескакање (*дечја играчка*)

скака́ть, скачу́, ска́чешь, ска́чут *несврш.* 1. скакати 2. јахати у галопу, галопирати 3. учествовати у коњским тркама 4. *само 3. л. фиг. разг.* скакати; **це́ны ска́чут** цене скачу

скаков||о́й, -а́я, -о́е тркачки, тркаћи; **~а́я ло́шадь** тркачки коњ

скаку́н, -а́ *м* тркачки расни коњ

скал||а́, -ы́ *ж, мн.* **ска́лы, скал** стена, хрид *м*, литица; **подво́дная ~** подводна стена; **отве́сная ~** окомита стена, литица

скаламбу́р||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш.* извести каламбур

скали́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то стеновит, литичав; **~ бе́рег** стеновита обала

ска́л||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. разг.*: **~ зу́бы** а) кезити зубе, кезити се б) церити се, церекати се

ска́л||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш. разг.* кезити се

ска́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. оклагија 2. *струч.* ваљак *м*

скалола́з, -а *м* алпинист(а), планинар

скалола́зани||е, -я *с* алпинизам *м*, планинарење

ска́лыва||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* ломити, одбијати; **~ лёд с тротуа́ра** ломити на тротоару лед

ска́лыва||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. что с чем* спајати, састављати (*иглом, чиодом*)

скальд, -а *м* скалд, скалда *м, ж*

скалькули́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. струч.* калкулирати, калкулисати

ска́льн||ый, -ая, -ое *струч.* стеновит, каменит; **~ грунт** каменито земљиште, камењар

скальп, -а *м* скалп

ска́льпел||ь, -я *м* скалпел

скальпи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* скалпирати

скаме́еч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* клупица

скаме́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** клупа; **садо́вая ~** вртна клупа

скам||ья́, -ьи́ *ж, мн.* **-ьи́, -е́й** клупа ◇ **~ подсуди́мых** оптуженичка клупа; **со шко́льной ~ьи́ по́мнить** *кого* сећати се *кога* из школских дана

сканда́л, -а *м* скандал; **устро́ить ~** направити скандал

скандализи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. кого књиш.* изазвати/изазивати негодовање *код кога*

скандали́ст, -а *м* кавгаџија, свађалица, скандалист(а)

сканда́л||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. разг.* 1. правити скандале, изгреде, свађати се 2. *кого заст.* брукати, срамотити

сканда́льно *прил.* скандалозно

сканда́льност||ь, -и *ж* скандалозност

сканда́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. скандалозан; **~ слу́чай** скандалозан случај 2. *само дужи обл. разг.* свадљив; **~ челове́к** свадљивац, кавгаџија

скандина́вск||ий, -ая, -ое скандинавски

скандина́в||ы, -ов *мн.* (*јд.* **скандина́в, -а** *м* Скандинавац; **скандина́в|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Скандинавка) Скандинавци

сканди́ровани||е, -я *с* скандирање

сканди́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* скандирати

ска́плива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* скупљати, гомилати, згртати

ска́плива||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. скупљати се, гомилати се (*о пословима итд.*) 2. *1. и 2. л. јд. се не употр.* скупљати се, окупљати се (*о народу итд.*)

скапу́||титься, -чусь, -тишься, -тятся *сврш. нар.* одапети, умрети; пропасти

ска́пыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* поравнавати, изравнавати (*копајући*)

скарб, -а *м разг.* кућне ствари (*обично старе*), прње *мн. ж*, старудија *ж*

ска́ред, -а *м*, **ска́ред||а, -ы** *м, ж*, **ска́редник, -а** *м нар.* шкртица *м, ж*, тврдица *м, ж*, циција *м, ж*

ска́реднича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* шкртарити, цицијашити

ска́редност||ь, -и *ж нар.* шкртост, тврдичлук *м*, цицијаштво *с*

ска́ред||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *нар.* шкрт, тврд, цицијашки

скарлати́н||а, -ы *ж мед.* шарлах *м*, скарлатина; **заболе́ть ~ой** оболети од шарлаха

скарлати́нн||ый, -ая, -ое који се односи на шарлах, скарлатину; **~ая приви́вка** цепљење (вакцинација) против шарлаха

ска́рмлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что кому* трошити као крму, давати као сточну храну

скат [1], **-а** *м* нагиб, падина *ж*; **~ кры́ши** нагиб крова; **~ холма́** падина брега

скат [2], **-а** *м струч.* комплет точковног склопа

скат [3], **-а** *м зоол.* ража *ж*, каменица *ж*

ската́||ть, -ю, -ешь, -ют; ска́танный *сврш.* **1.** сваљати; **~ ша́рик из хле́ба** сваљати куглицу од хлеба **2.** савити (*у трубу*); **~ ковёр** савити тепих (ћилим) **3.** *нар.* преписати; **~ зада́чу** *у кого* преписати задатак *од кога*

ска́тертн||ый, -ая, -ое чаршавски

ска́терт||ь, -и *ж, мн.* **-и, -е́й** чаршав *м*, столњак *м*; **постели́ть ~ на стол** ставити столњак на сто ◇ **~ью доро́га** *нар.* широк ти пут, иди бестрага

скати́ть, скачу́, ска́тишь, ска́тят; ска́ченный *сврш.* **1.** *кого, что* скотрљати, спустити, свалити **2.** *без обј. разг.* сјурити, спустити се, скотрљати се; **~ с горы́ на лы́жах** сјурити на скијама са планине

скати́ться, скачу́сь, ска́тишься, ска́тятся *сврш.* **1.** спустити се, сјурити, скотрљати се (*низбрдо*) **2.** *фиг.* срозати се, пасти (*морално*)

ска́тк||а, -и *ж* **1.** савијање *с* (*у трубу*) **2.** *војн.* шињел *м* савијен у трубу

ска́тыва||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** ваљати (*куглице од хлеба итд.*) **2.** савијати (*у трубу*) **3.** *нар.* преписивати (*задатак итд.*)

ска́тыва||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** *кого, что* котрљати, спуштати, ваљати **2.** *без обј. разг.* јурити, спуштати се, скотрљавати се (*низбрдо*)

ска́тыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** јурити, спуштати се, скотрљавати (*низбрдо*) **2.** *фиг.* срозавати се, падати (*морално*)

скафа́ндр, -а *м* скафандар

ска́чк||а, -и *ж* **1.** трка, јурњава **2.** галоп *м*, кас *м*

ска́ч||ки, -ек *мн. спорт.* коњске трке

скачкообра́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но скоковит, у скоковима; неравномеран, неуједначен; **~ное разви́тие** развој у скоковима

скач||о́к, -ка́ *м* **1.** скок; **двига́ться ~ка́ми** кретати се у скоковима **2.** *фиг.* скок, нагла промена; **~ температу́ры** скок температуре

ска́шива||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** нагињати, кривити **2.**: **~ глаза́** шкиљити

ска́шива||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* косити

ска́щива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* скидати, снижавати, смањивати (*цену итд.*)

сква́жин||а, -ы *ж* **1.** пукотина, рупица, узан отвор; **замо́чная ~** кључаоница **2.** бушотина; **нефтяна́я ~** бушотина за нафту

сква́жист||ый, -ая, -ое, сква́жн||ый, -ая, -ое *струч.* порозан, шупљикав; **~ грунт** порозно земљиште

скваль́г||а, -и *м, ж*, **скваль́жник, -а** *м нар.* шкртица *м, ж*, тврдица *м, ж*, циција *м, ж*

скваль́жнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* шкртарити, цицијашити, тврдичити

скваль́жническ||ий, -ая, -ое *нар.* цицијашки

скваль́жн||ый, -ая, -ое *нар.* шкрт, тврд, цицијашки

сквер, -а *м* сквер, омањи парк; **разби́ть ~** засадити (уредити) сквер

скве́рн||а, -ы *ж заст.* блато *с*, прљавштина, ђубре *с*

скве́рно *прил.* **1.** одвратно, гадно, ружно **2.** *разг.* лоше, рђаво; **~ себя́ чу́вствовать** лоше се осећати, не осећати се добро

скверносло́в, -а *м* псовач

скверносло́ви||е, -я *с* непристојне речи, ружно псовање

скверносло́в||ить, -лю, -ишь, -ят *несврш.* псовати, говорити ружне, непристојне речи

скве́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но **1.** одвратан, гадан, ружан; **~ посту́пок** ружан поступак **2.** *разг.* лош, рђав, грозан; **~ное настрое́ние** лоше расположење

сквита́||ть, -ю, -ешь, -ют; скви́танный *сврш. разг.* вратити дуг ◇ **~ счёт** изједначити резултате

сквита́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. с кем нар.* **1.** измирити, изравнати рачуне **2.** *фиг.* обрачунати се *с ким*, вратити мило за драго *коме*

скво́з||ить, -и́т, -я́т *несврш.* **1.** *заст.* провидети се, бити провидан **2.** пробијати се, пролазити, продирати (*о светлости*) **3.** *фиг.* испољавати се, назирати се, примећивати се; **в отве́те ~и́т раздраже́ние** у одговору се примећује раздражљивост **4.** *безл.* дувати, пирити; **здесь ~и́т** овде дува, овде вуче (бије) промаја

сквозн||о́й, -а́я, -о́е **1.** пролазан скроз наскроз; **~а́я ра́на** прострелна рана, прободина **2.** *разг.* директан (*воз итд.*) **3.** провидан, редак, прозиран ◇ **~ ве́тер** промаја

сквозня́к, -а́ *м* промаја *ж*

сквозь *предл. с ак.* **1.** *у просторној одредби* кроз *с ак.*; **смотре́ть ~ щель** гледати кроз прорез; **пробира́ться ~ толпу́** пробијати се кроз гомилу **2.** *у одредби пратећих околности* кроз *с ак.*; **смея́ться ~ слёзы** смејати се кроз сузе; **слы́шать ~ сон** чути кроз сан ◇ **говори́ть ~ зу́бы** говорити кроз зубе; **смотре́ть ~ па́льцы** *на что* гледати кроз прсте *на шта*; **как ~ зе́млю провали́лся** као да је у земљу пропао

скво́р||е́ц, -ца́ *м зоол.* чворак

скворе́чник, -а *м*, **скворе́чниц||а, -ы** *ж* кућица *ж* за чворке

скворцо́в||ый, -ая, -ое чворков

скворч||о́нок, -о́нка *м, мн.* **-а́та, -а́т** птиче *с* чворка

скеле́т, -а *м* **1.** *анат.* скелет, костур **2.** *фиг.* скелет, конструкција *ж*; **железобето́нный ~ зда́ния** армирано-бетонски скелет зграде

скеле́тн||ый, -ая, -ое скелетни, скелетски

ске́псис, -а *м* скепса *ж*

ске́птик, -а *м* скептик, скептичар

скептици́зм, -а *м* **1.** *фил.* скептицизам **2.** скепса *ж*, скептицизам

скепти́чески *прил.* скептички, скептично

скепти́ческ||ий, -ая, -ое **1.** скептичарски **2.** скептички, скептичан; **~ая улы́бка** скептички осмех

скепти́чност||ь, -и *ж* скептичност

скепти́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но скептичан, скептички

скéрцо *непром. с муз.* скерцо *м*

скетч, -а *м поз.* скеч

скида́||ть, -ю, -ешь, -ют; ски́данный *сврш. нар.* **1.** скинути, збацити **2.** набацати (*на гомилу*)

ски́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** **1.** попуст *м*, рабат *м*; **прода́ть со ~кой** продати уз попуст; **сде́лать ~ку** учинити попуст **2.** *на что фиг.* повластица

ски́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** скидати, збацивати **2.** набацивати (*на гомилу*)

ски́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* **1.** скинути, зба-

цити; ~ **шаль** скинути мараму 2. *разг.* попустити (*у цени*) 3. *нар.* побацити (*дете*)

скѝн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш. нар.* дати улог

скипа́||ться, -ется, -ются *несврш. струч.* згрушавати се, збијати се, стврдњавати се

скѝпетр, -а *м* скиптар

скип||е́ться, -и́тся, -я́тся *сврш. струч.* згрушати се, стврднути се, угрудвати се

скипида́р, -а (-у) *м* терпентин

скипида́ров||ый, -ая, -ое терпентински; **~ое ма́сло** терпентинско уље

скирд, -а́ *м, мн.* **-ы́, -о́в, скирд||а́, -ы́** *ж, мн.* **скѝрды, скирд, -а́м** пласт *м*, камара *ж*, стог *м*; **хлеб в ~а́х** жито у пластовима

скирд||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. пољопр.* слагати у пластове, камаре, стогове, пластити, камарати

скиса́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *само 3. л.* киснути, ускисавати (*о млеку*) 2. *фиг. разг.* сневесељавати се, онерасположавати се

скѝс||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **скис, -ла, -ло** *сврш.* 1. *само 3. л.* ускиснути; **молоко́ ~ло** млеко је ускисло 2. *фиг. разг.* сневеселити се, онерасположити се

скит, -а́ *м, лок* **о -е́, в -у́** испосничка ћелија, мали манастир

скита́л||ец, -ьца *м* скитница *м, ж*, луталица *м, ж*

скита́льческ||ий, -ая, -ое скитнички, луталачки

скита́льчеств||о, -а *с* скитњиштво, скитња *ж*, лутање

скита́ни||е, -я *с* скитање, лутање

скита́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. скитати се, скитарати се, лутати; **~ по бе́лу све́ту** скитати се по свету 2. потуцати се; **~ по чужи́м угла́м** потуцати се по туђим кућама

скиф, -а *м струч.* скиф (*врста чамца*)

скѝфск||ий, -ая, -ое скитски

скѝф||ы, -ов *мн.* (*јд.* **скиф, -а** *м* Скит) Скити

склад [1], **-а** *м, мн.* **-ы, -ов** *м* 1. магацин, складиште *с*, стовариште *с*; **заводско́й ~** фабричко стовариште; **привезти́ това́ры со ~а** допремити робу са складишта 2. складиште *с*, залиха *ж*; **~ ору́жия** складиште оружја

склад [2], **-а (-у)** *м* 1. тип, карактер; **~ ума́** менталитет; **лю́ди осо́бого ~а** људи нарочитог кова (нарочите врсте) 2. *разг.* складност *ж*, хармонија *ж*, повезаност *ж*, ред ◇ **ни ~у, ни ла́ду** *разг.* права збрка

склад [3], **-а** *м, мн.* **-ы́, -о́в: чита́ть по ~а́м** срицати

скла́д||ень, -ня *м заст.* предмет који се склапа, на склапање

складѝр||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. струч.* ускладиштити, складиштити, спремити/спремати у складиште

скла́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. фалта, набор *м*; **мя́гкие ~ки** слободни набори; **ю́бка в ~ку** сукња са фалтама 2. руб *м*, прегиб *м* (*на панталонама итд.*) 3. бора (*на кожи*) 4. *геол.* бора, набор *м*, прегиб *м*

скла́дно *прил.* течно, повезано, складно; **говори́ть ~** течно говорити

складн||о́й, -а́я, -о́е склопљив, расклопљив, на расклапање; **~ стул** столица на расклапање; **~ метр** склопљив метар

скла́дност||ь, -и *ж разг.* 1. виткост, стаситост 2. повезаност, течност (*говора итд.*)

скла́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *разг.* витак, складан, лепо грађен, стасит; **~ная фигу́ра** витак стас; **~ па́рень** стасит момак 2. *разг.* повезан, течан; **~ная речь** течан говор 3. *нар.* добар, леп, удобан (*предмет*)

скла́дочн||ый, -ая, -ое магацински, складишни

скла́дчат||ый, -ая, -ое наборан; **~ые го́ры** *геол.* наборане планине

скла́дчин||а, -ы *ж* улог *м*, прилог *м*; **в ~у** удруженим средствима

скла́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. слагати; **~ дрова́** слагати дрва; **~ чемода́н** паковати кофер 2. пресавијати, савијати; **~ лист попола́м** пресавијати лист на два дела 3. склапати; **~ раскладу́шку** склапати пољски кревет 4. састављати, компоновати (*песму*) 5. скањати, скидати, стоваривати (*терет с леђа итд.*) 6. *мат.* сабирати; **~ два числа́** сабирати два броја

скла́дыва||ться [1], **-юсь, -ешься, -ются** *несврш.* удруживати новац

скла́дыва||ться [2], **-юсь, -ешься, -ются** *несврш.* 1. *само 3. л.* стварати се, формирати се, сређивати се; **обстоя́тельства ~ются благоприя́тно** прилике су повољне 2. изграђивати се, формирати се (*о карактеру*)

скл||ева́ть, -юю́, -юёшь, -юю́т; -ёванный *сврш.* покљуцати

склёвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* кљуцати

скле́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. слепљивати, спајати лепилом 2. *фиг. разг.* поправљати, сређивати (*живот итд.*)

скле́ива||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. слепљивати се 2. *фиг. разг.* поправљати се, сређивати се (*о животу итд.*)

скле́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. залепити, слепити; **~ коро́бку** слепити кутију 2. слепити, спојити лепилом 3. *фиг. разг.* поправити, средити (*живот итд.*)

скле́||иться, -ится, -ятся *сврш.* 1. слепити се; **листы́ ~ились** листови су се слепили 2. *фиг. разг.* поправити се, средити се (*о животу итд.*)

скле́йк||а, -и *ж* слепљивање *с*, лепљење *с*

склеп, -а *м* гробница *ж*, костурница *ж*

склепа́||ть, -ю, -ешь, -ют; склёпанный *сврш. струч.* занитовати, заковати заковицама

склёпк||а, -и *ж струч.* нитовање *с*, закивање *с* заковицама

склёпыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. струч.* нитовати, закивати заковицама

склеро́з, -а *м мед.* склероза *ж*

склеро́зн||ый, -ая, -ое склеротичан; **~ые явле́ния** склеротичне појаве

склеро́тик, -а *м* склеротичар

склероти́ческ||ий, -ая, -ое склеротичан, склеротички; **~ проце́сс** склеротички процес

склика́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* сазивати вичући

скло́к||а, -и *ж* свађа, распра, раздор *м*; сплетке *мн. ж*, интриге *мн. ж*

склон, -а *м* падина *ж*, нагиб, низбрдица *ж*; **~ горы́** падина брда; **круто́й ~** стрма падина, стрмина ◇ **на ~е лет (жи́зни, дней)** на измаку својих дана (свог живота)

склоне́ни||е [1], **-я** *с* 1. спуштање, опуштање; нагињање, приклањање 2. *струч.* одступање, деклинација *ж*; **магни́тное ~** магнетска деклинација

склоне́ни||е [2], **-я** *с грам.* 1. деклинација *ж*, промена *ж*; **~ существи́тельных, прилага́тельных** именичка, придевска промена 2. деклинација *ж*, врста *ж* (*промене*); **существи́тельные пе́рвого ~я** именице прве деклинације

скл||они́ть, -оню́, -о́нишь, -о́нят; -онённый *сврш.* 1.

что свеч. опустити, спустити (*заставе итд.*); сагнути, наклонити (*главу итд.*) **2.** *кого к чему, на что* наговорити, навести *кога на шта* задобити, придобити *кога за шта*; ~ **на свою́ сто́рону** привући на своју страну ◇ ~ **го́лову** *перед кем, чем* а) поклонити се *коме* б) савити шију *пред ким, чим*, покорити се *коме, чему*

скл‖они́ться, -оню́сь, -о́нишься, -о́нятся *сврш.* **1.** опустити се, спустити се; савити се, сагнути се, наклонити се, наднети се; **ве́тви ~они́лись над водо́й** гране су се раднеле над воду **2.** *к чему фиг.* сложити се *с чим*, пристати *на шта* ◇ ~ **пе́ред судьбо́й** покорити се судбини

скло́нност‖ь, -и *ж к чему* **1.** наклоност, склоност, љубав *према чему*; ~ **к му́зыке** наклоност према музици **2.** склоност *чему*, предиспозиција *за шта*; ~ **к полноте́** склоност дебљању

скло́н‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *к чему* склон, наклоњен *чему*; **челове́к, ~ к нау́чной рабо́те** човек склон научном раду **2.** *само краћи обл. к чему и с инф.* вољан, спреман, расположен *за шта*; **он ~ен приня́ть предложе́ние** вољан је да прихвати предлог **3.** *к чему* склон *чему*, предиспониран *за шта*

склоня́‖ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** *что грам.* деклинирати, мењати по падежима **2.** *кого, что фиг. разг.* често говорити *о коме, чему*, чешати се језиком *о кога, шта*

склоня́‖ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** *что свеч.* опуштати, спуштати (*заставе итд.*); сагињати, наклањати (*главу итд.*) **2.** *кого к чему, на что* наговарати, наводити *кога на шта*, задобијати, придобијати *кога за шта*; ~ **к побе́гу** наговарати на бекство ◇ ~ **го́лову** *перед кем, чем* а) клањати се *коме* б) савијати шију *пред ким, чим*, покоравати се *коме, чему*

склоня́‖ться [1], **-ется, -ются** *несврш. грам.* деклинирати се, мењати се по падежима

склоня́‖ться [2], **-юсь, -ешься, -ются** *несврш.* **1.** опуштати се, спуштати се; сагињати се, наклањати се, надносити се **2.** *к чему фиг.* слагати се *с чим*, пристајати *на шта* ◇ ~ **пе́ред судьбо́й** покоравати се судбини

скло́чник, -а *м разг.* свађалица *м, ж*, сплеткарош, интригант

скло́чнича‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* уносити раздор, сплеткарити, интригирати

скло́ч‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* **1.** склон интригама; свадљив (*човек*) **2.** интригантски (*односи итд.*)

скля́н‖ка [1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** флашица, бочица

склян‖ка [2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *пом.* **1.** пола сата; **бой ~ок** ударци о гонг (*на броду*) **2.** *об. мн.* **-ки, -ок** *заст.* бродски, пешчани сат

скоб‖а́, -ы́ *ж, мн.* **ско́бы, скоб, -а́м 1.** ручка (*на вратима итд.*), двокрака кука **2.** *грађ.* скоба, спона, спојница, кланфа, копча

ско́бел‖ь, -я *м струч.* макља *ж*

ско́б‖ка [1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** заграда; **кру́глые ~ки** округла (обла) заграда; **квадра́тные ~ки** угласта заграда; **раскры́ть, закры́ть ~ки** отворити, затворити заграду; **заключи́ть в ~ки** ставити у заграду

ско́бк‖а [2], **-и** *ж*: **стри́чься в ~у** шишати се на печурку (у облику печурке)

скобле́ни‖е, -я *с* стругање (*макљом*)

скоблён‖ый, -ая, -ое струган

скобл‖и́ть, -ю́, -и́шь *и* **ско́блишь, -я́т** *и* **ско́блят** *несврш.* стругати (*макљом*)

скобян‖о́й, -а́я, -о́е: ~ **това́р** гвожђарија

ско́ванно *прил.* усиљено (*држати се*)

ско́ванност‖ь, -и *ж* спутаност, везаност, усиљеност (*покрета итд.*)

ско́ва‖нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно спутан, везан; усиљен; **~нные движе́ния** усиљени (спутани) покрети

скова́ть, скую́, скуёшь, скую́т; ско́ванный *сврш.* **1.** *что* исковати; ~ **подко́ву** исковати потковицу **2.** *что* заковати, спојити; ~ **куски́ желе́за** заковати комаде гвожђа **3.** *кого, что* оковати, бацити у окове **4.** *кого, что фиг.* парализати, везати; ~ **си́лы проти́вника** парализати противничке снаге **5.** *что фиг.* замрзнути, заледити

сковород‖а́, -ы́ *ж, мн.* **ско́вороды, сковоро́д, -а́м** тигањ *м*, тава

сковоро́д‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг. в.* **сковорода́**

сковоро́дник, -а *м* лопатица *ж* за скидање врелог тигања

ско́выва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* искивати **2.** *что* закивати, спајати **3.** *кого, что* окивати, бацати у окове **4.** *кого, что фиг.* парализати, везати (*противничке снаге итд.*) **5.** *что фиг.* замрзавати, залеђивати

сковы́рива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* дерати, грепсти, скидати (*красту итд.*)

сковырн‖у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; сковы́рнутый *сврш.* одерати, огрепсти, скинути (*красту итд.*)

скок, -а *м разг.* **1.** скок, трк **2. ско́ком** *прил.* у галопу

скол, -а *м* обијено, олупано место (*на нечему*); ~ **на мра́море** обијено место на мермеру

скола́чива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** закуцавати, скуцавати, склапати **2.** *фиг. нар.* скупљати, стварати (*јак колектив итд.*) **3.** *фиг. нар.* скупљати, стицати (*новац, иметак*)

ско́л‖ок, -ка *м* **1.** *заст.* одломина *ж*, одломак **2.** *с чего фиг.* имитација *ж*, копија *ж*, бледа слика *чега*

сколопе́ндр‖а, -ы *ж зоол.* стонога

скол‖оти́ть, -очу́, -о́тишь, -о́тят; -о́ченный *сврш.* **1.** закуцати, скуцати, склопити, склепати; ~ **я́щик из до́сок** направити сандук од дасака **2.** *фиг. нар.* скупити, створити (*јак колектив итд.*) **3.** *фиг. нар.* скупити, стећи (*новац, иметак*)

сколо́ть [1], **сколю́, ско́лешь, ско́лют; ско́лотый** *сврш. что* одбити, откинути (*ломећи*); ~ **лёд** одбити лед

сколо́ть [2], **сколю́, ско́лешь, ско́лют; ско́лотый** *сврш. что с чем* спојити, саставити (*иглом, чиодом*)

сколупн‖у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; сколу́пнутый *сврш. нар. в.* **сковырну́ть**

сколу́пыва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. с.* **сковы́ривать**

сколь *заст. и књиш.* **1.** *прил.* како, колико, што **2.**: **~..., столь...** *везн.* колико..., толико...

скольже́ни‖е, -я *с* клизање, тоцињање

скол‖ьзи́ть, -жу́, -зи́шь, -зя́т *несврш.* **1.** клизити, клизати (се); ~ **по льду** клизити по леду **2.** *само 3. л.* омицати се; испадати из руку **3.** *фиг.* клизити; **ло́дка ~зи́т по воде́** чамац клизи по површини воде; **взгляд ~зи́т** *по чему* поглед клизи *по чему*

ско́льз‖кий, -кая, -кое; -ок, -ка, -ко 1. клизав; **~кая доро́га** клизав пут **2.** *фиг.* клизав, сумњив, опасан; **вступи́ть на ~ путь** кренути опасним путем **3.** *фиг.* клизав, шкакљив; ~ **вопро́с** клизаво (шкакљиво) питање

ско́льзко *прил.* **1.** клизаво **2.** *у функц. предик.* клизаво је; **здесь ~** овде је клизаво

скользн‖у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* **1.** оклизнути се, клизнути **2.** *фиг. разг.* клизнути, шмугнути; ~ **в дверь** клизнути кроз врата

скользя́щ||ий, -ая, -ее 1. лаган, лак, гибак; **~ая по-хо́дка** лак ход 2. несталан, клизан; **~ гра́фик** клизно радно време

ско́льк||о 1. *прил.* колико; **~ вам лет?** колико имате година?; **я не зна́ю, ~ сто́ит кни́га** не знам колико кошта књига; **ешь, ~ хо́чешь** једи колико хоћеш; **~ наро́ду!** колико је света! 2. **ско́льк|о, -их** *зам.* колико; **в ~их тома́х э́то сочине́ние?** од колико томова (књига) се састоји ово дело?; **по ~у килогра́ммов вы получи́ли?** по колико килограма сте добили?; **~им лю́дям он надоеда́ет свои́ми жа́лобами!** коме све он не досађује својим жалопојкама! 3. *прил.* у којој мери, колико; **~ возмо́жно** колико је могуће, колико се може; **~ по́мню, он всегда́ был тако́й** колико се сећам увек је био такав 4.: **не сто́лько..., ~ ...** *везн.* не толико..., колико...; **он не сто́лько силён, ~ ло́вок** није толико јак, колико вешт ◇ **~ лет, ~ зим!** откад се нисмо видели!; **~ уго́дно** колико хоћеш, колико год било; **хоть бы ~** *нар.* нешто (мало), колико-толико

ско́лько-нибудь *прил.* нешто (мало), колико-толико, иоле; **есть у вас ~ вре́мени?** имате ли иоле времена?

скома́нд||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш.* заповедити, наредити, командовати

скомбини́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* 1. комбиновати, комбинирати; **~ цвета́** комбиновати боје 2. *разг.* искомбиновати, искомбинирати

ско́мка||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. згужвати, изгужвати, изгњечити; **~ бума́гу** згужвати хартију 2. *разг.* смандрљати, скратити; **~ докла́д** смандрљати реферат

скоморо́х, -а *м* 1. *ист.* скоморох (*путујући глумац-комедијант у старој Русији*) 2. *фиг. разг.* лакрдијаш, кловн

скоморо́шеств||о, -а *с разг.* лакрдијаштво

скоморо́ш||ий, -ья, -ье 1. *ист.* који се односи на скомороха 2. *фиг. разг.* лакрдијашки

скоморо́шнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* лакрдијашити

скомпили́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* компиловати, компилирати

скомплект||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* комплетирати

скомпон||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* компоновати, компонирати

скомпромети́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* компромитовати, компромитирати

сконденси́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* кондензовати, кондензирати

сконструи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* конструисати, конструирати

сконфу́||зить, -жу, -зишь, -зят; -женный *сврш.* збунити, смести, застидети

сконфу́||зиться, -жусь, -зишься, -зятся *сврш.* збунити се, смести се, застидети се

сконцентри́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* концентрисати, концентрирати, усредсредити

сконцентри́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш.* концентрисати се, концентрирати се

сконча́ни||е, -я *с*: **до ~я ве́ка** *књиш.* док траје света и века

сконча́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* преминути, умрети

скоордини́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* *что с чем* координисати, координирати

скопа́||ть, -ю, -ешь, -ют; ско́панный *сврш.* поравнати, уклонити (*копајући неравнине*)

скоп||е́ц, -ца́ *м* ушкопљеник

скопидо́м, -а *м разг.* шкртица *м, ж*, циција *м, ж*, тврдица *м, ж*

скопидо́мнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* шкртарити, цицијашити, тврдичити

скопидо́мств||о, -а *с разг.* шкртост *ж*, цицијашлук *м*, тврдичлук *м*

скопи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* 1. *что* прекопирати, направити копију; пресликати 2. *кого, что* прекопирати, имитирати

скопи́ть, скоплю́, ско́пишь, ско́пят; ско́пленный *сврш.* 1. *что, чего* уштедети; **~ де́нег** уштедети новац 2. *что* скупити, накупити, згрнути

скоп||и́ться, ско́пится, ско́пятся *сврш.* 1. скупити се, нагомилати се (*о пословима итд.*) 2. *1. и 2. л. јд. се не употр.* скупити се, окупити се; **у вхо́да ~и́лось мно́го наро́ду** код улаза се окупило много света

ско́пищ||е, -а *с* гомила *ж*, руља *ж*, светина *ж*

скопле́ни||е, -я *с* 1. гомилање, нагомилавање, згртање 2. хрпа *ж*, гомила *ж*, скупина *ж*, навала *ж*

скопн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. пољопр.* саденути (*сено итд.*)

ско́пом *прил. разг.* заједнички, скупа

скорб||е́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш. о ком, чём* тужити, туговати *за ким, чим*, жалити *кога, шта*, жалостити се *због кога, чега*

ско́рбно *прил.* тужно, жалосно, жалостиво

ско́рб||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но тужан, жалостан, ојађен; **~ное лицо́** тужно лице

скорб||ь, -и *ж, мн.* **-и, -е́й** туга, жалост, јад *м*, душевни бол; **глубо́кая ~** дубока туга

скоре́е *прил.* 1. *комп. од* **ско́рый** бржи 2. *комп. од* **ско́ро** брже; **чем ~, тем лу́чше** што брже, тим боље 3. боље, пре, радије; **он ~ умрёт, чем сда́стся** радије ће умрети, него се предати 4. више, пре; **он ~ похо́ж на мать, чем на отца́** он пре личи на мајку, него на оца ◇ **~ всего́** *разг.* пре ће бити, највероватније; **~ всего́ он сего́дня не прие́дет** највероватније данас неће доћи; **~ бы** *разг.* нека; **~ бы кани́кулы!** нека што пре дође распуст!

скорёж||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* 1. *что* искривити, савити, повити 2. *безл. кого разг.*: **его́ ~ило от бо́ли** згрчио се од бола

скорёж||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* 1. *само 3. л.* искривити се, савити се, повити се 2. *разг.* згрчити се (*от бола*)

скорлуп||а́, -ы́ *ж* љуска; кора; **яи́чная ~** љуска од јајета; **оре́ховая ~** кора од ораха; **очи́стить яйцо́ от ~ы́** ољуштити јаје ◇ **уйти́ в свою́ ~у́** повући се у себе

скорлу́п||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* љускица (*од јајета*); корица (*од ораха*)

скорм||и́ть, -лю́, ско́рмишь, ско́рмят; ско́рмленный *сврш.* утрошити (*као крму*), дати (*као сточну храну*); **~ карто́фель скоту́** утрошити на стоку кромпир

скорня́жн||ый, -ая, -ое крзнарски; **~ое де́ло** крзнарство

скорня́к, -а́ *м* крзнар

ско́ро, *комп.* **скоре́е** *прил.* 1. убрзо, ускоро; **он ~ придёт** убрзо ће доћи 2. *у функц. предик.* убрзо ће, ускоро ће; **~ весна́** ускоро ће пролеће 3. *разг.* брзо (*трчати итд.*)

скоро́б||иться, -ится, -ятся *сврш.* савити се, искривити се, извитоперити се

скорова́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** експрес-лонац *м*

скороговóр||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** брз говор; **говори́ть ~кой** говорити брзо **2.** брзалица

скорóм||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *заст.* мрсан (*храна*)

скоропали́тельно *прил. разг.* брзоплето, непромишљено

скоропали́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *разг.* брзоплет, непромишљен, пренагљен; **~ьное решéние** брзоплета одлука

скóропис||ь, -и *ж* брзопис *м*

скоропóртящ||ийся, -аяся, -ееся лако кварљив; **~иеся продýкты** лако кварљиве намирнице

скоропости́жно *прил.* напрасно, изненада; **~ скончáться** напрасно умрети

скоропости́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но напрасан, изненадан; **~ная смерть** напрасна смрт

скоропреходя́щ||ий, -ая, -ее *књиш.* краткотрајан, пролазан

скороспéл||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* рано воће, поврће

скороспé||лый, -лая, -лое; -л, -ла, -ло 1. рани; **~ сорт я́блок** рана сорта јабука **2.** *фиг. разг.* брзоплет, непромишљен, пренагљен (*одлука итд.*)

скоростни́к, -á *м* стручњак за радове по брзим методама

скоростн||óй, -áя, -óе 1. који се односи на брзину; **~ регуля́тор** регулатор брзине **2.** велике брзине, брз; **~ самолёт** авион велике брзине **3.** *спорт.* брзински; **~ бег на конькáх** брзинска трка у клизању **4.** брз, убрзан; **~óе строи́тельство** убрзана градња

скорострéльн||ый, -ая, -ое *војн.* брзометан; **~ая пýшка** брзометан топ

скóрост||ь, -и *ж, мн.* **-и, -éй 1.** брзина; **~ свéта, звýка** брзина светлости, звука; **прибáвить, сни́зить ~** повећати, смањити брзину; **со ~ью (в) сто киломéтров в час** брзином од сто километара на сат **2.** *струч.* брзина допреме робе; **отпрáвить груз пассажи́рской ~ью** отпремити робу споровозно путничким возом **3.** *тех.* брзина; **пéрвая, вторáя ~** прва, друга брзина ◇ **корóбка ~éй** мењачка кутија, мењач

скоросшивáтел||ь, -я *м* патент-корице *мн. ж*

скоротá||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* скратити, утрађити, утући (*време*)

скоротéчност||ь, -и *ж књиш.* пролазност, краткотрајност

скоротéч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* пролазан, краткотрајан ◇ **~ная чахóтка** *разг.* галопирајућа туберкулоза

скорохóд, -а *м разг.* **1.** онај који добро трчи, скија, клизи **2.** *заст.* брзотеча, писмоноша, курир ◇ **сапоги́-~ы** чаробне чизме (*у бајкама*)

скорпиóн, -а *м* **1.** *зоол.* шкорпија *ж*, скорпион **2. Скорпиóн** *астр.* Шкорпија *ж*

скорректи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* кориговати, коригирати; **~ план** извршити корекцију плана

скóрч||ить, -ит, -ат; -енный *сврш.*: **егó ~ило от бóли** згрчио се (савио се) од бола ◇ **~ гримáсу (рóжу)** *разг.* направити гримасу

скóрч||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* згрчити се, савити се (*од бола итд.*)

скóр||ый, -ая, -ое; скор, -á, -о, *комп.* **-ée 1.** брз, хитан; **~ пóезд** брзи воз **2.** *фиг. разг. ирон.* нагао, брз, нестрпљив **3.** скори, брз; **~ приéзд** скори долазак ◇ **~ая пóмощь** а) хитна помоћ б) амбулатна кола; **на ~ую рýку** на брзу руку; **он скор нá руку** *разг.* а) он је окретан у послу б) он је брз у тучи

скоси́ть [1], **скошý, скóсишь, скóсят; скóшенный** *сврш. что* искривити, накривити; **~ рот** искривити уста; **~ глазá** погледати косо (у страну)

скоси́ть [2], **скошý, скóсишь, скóсят; скóшенный** *сврш.* **1.** *что* покосити **2.** *кого фиг.* покосити, однети, уништити (*о болести*)

скособóч||иться, -ится, -атся *сврш. разг.* искривити се, нахерити се (*о кућици итд.*)

ско||сти́ть, -щý, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш. нар.* снизити, смањити (*цену*)

скот, -á *м* **1.** *зб.* стока *ж*, марва *ж*; **племеннóй ~** приплодна стока; **молóчный ~** краве музаре **2.** *нар. погрд.* скот, животиња *ж*, стока *ж*

скоти́н||а, -ы *ж нар.* **1.** *зб.* домаћа стока, марва **2.** *погрд.* скот *м*, животиња, стока

скóтник, -а *м* говедар

скóтн||ый, -ая, -ое сточни, марвени; **~ двор** двориште за стоку

скотобóйн||ый, -ая, -ое кланични

скотобó||йня, -йни *ж, ген. мн.* **-ен** кланица

скотовóд, -а *м* сточар

скотовóдств||о, -а *с* сточарство

скотовóдческ||ий, -ая, -ое сточарски

скотопригóнн||ый, -ая, -ое: ~ двор сточни трг

скотопромы́шленност||ь, -и *ж* трговина стоком

скотопромы́шленн||ый, -ая, -ое који се односи на трговину стоком

скóтск||ий, -ая, -ое 1. сточни, марвени **2.** *фиг.* скотски, животињски, низак, подао

скóтств||о, -а *с* скотство, нискост *ж*, подлост *ж*

скрáдыва||ть, -ет, -ют *несврш.* скривати, прикривати, чинити неприметним; **плáтье ~ет полнотý** хаљина прикрива гојазност

скрá||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* улепшати, прикрити, ублажити; **~ недостáтки** ублажити недостатке

скрáшива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* улепшавати, прикривати, ублажавати (*недостатке итд.*)

скребкóв||ый, -ая, -ое 1. који се односи на стругач, стругачу **2.** *тех.* лопатичаст, с лопатицама; **~ транспортёр** ланчани транспортер

скребни́ц||а, -ы *ж* чешагија, чешало *с* (*за стоку*)

скреб||óк, -кá *м* **1.** стругач, стругача *ж* **2.** *тех.* лопатица *ж*

скрéжет, -а *м* шкргут *м*, шкрипа *ж*, шкрипање *с*

скреж||етáть, -ещý, -éщешь, -éщут *несврш.* шкргутати, шкрипати; **~ зубáми** шкргутати зубима

скрéп||а, -ы *ж* спона, стега, спојница; **мéдные ~ы** бакарне спојнице

скрéпер, -а *м* скрепер

скрепери́ст, -а *м* радник на скреперу

скреп||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* **1.** стегнути, учврстити, спојити **2.** *фиг.* појачати, учврстити; **~ дрýжбу кля́твой** учврстити пријатељство заклетвом **2.** *зван.* потврдити; **~ пóдпись печáтью** потврдити потпис печатом ◇ **~я́ сéрдце** тешка срца

скрéп||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** спајалица

скреплéни||е, -я *с* **1.** учвршћивање, спајање **2.** *зван.* потврђивање (*потписа печатом итд.*) **3.** *тех.* спона *ж*, стега *ж* **4.** *мн.* **-я, -й** *струч.* спојени делови

скрепля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** стезати, учвршћивати, спајати **2.** *фиг.* појачавати, учвршћивати

(*пријатељство заклетвом итд.*) 3. *зван.* потврђивати (*потпис печатом итд.*)

скрести́, скребу́, скребёшь, скребу́т; *прошл.* **скрёб, скребла́, скребло́** *несврш.* 1. грепсти; **~ ногтя́ми** грепсти ноктима 2. *разг.* стругати, чистити ◊ **ко́шки на душе́ скребу́т** *у кого разг.* тешко је при души *коме*

скрести́сь, скребу́сь, скребёшься, скребу́тся; *прошл.* **скрёбся, скребла́сь, скребло́сь** *несврш.* грепсти; **скребётся мышь** миш гребе

скре||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш.* 1. *что* прекрстити, скрестити; **~ на груди́ ру́ки** прекрстити на прсима руке 2. *кого, что* укрстити (*биљке, животиње*) ◊ **~ мечи́ (шпа́ги)** укрстити мачеве, сукобити се

скрест||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* 1. укрстити се (*о путевима итд.*) 2. *фиг.* сукобити се, сударити се (*о интересима итд.*)

скреще́ни||е, -я *с* 1. укрштање 2. раскрсница *ж*; **у ~я доро́г** на раскрсници

скре́щива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* прекрштавати, скрштавати (*руке на прсима итд.*) 2. *кого, что* укрштавати (*биљке, животиње*) ◊ **~ мечи́ (шпа́ги)** укрштавати мачеве, сукобљавати се

скре́щива||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. укрштавати се (*о путевима итд.*) 2. *фиг.* сукобљавати се, сударати се (*о интересима итд.*)

скрив||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* искривити, накривити; **~ гу́бы** искривити уста

скрив||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* искривити се, накривити се

скрижа́л||ь, -и *ж заст.* плоча са религиозним текстом ◊ **~и исто́рии** *књиш.* странице историје

скрип, -а *м* шкрипа *ж*, шкрипање *с* ◊ **со ~ом** *разг.* нерадо, против воље, с великом муком

скрипа́ч, -а́ *м* виолинист(а)

скрипе́ни||е, -я *с* шкрипање, шкрипа *ж*

скрип||е́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. шкрипати; **сапоги́ ~я́т** чизме шкрипе 2. *чем* шкрипати; шкургутати; **~ зуба́ми** шкрипити (шкргутати) зубима 3. *разг.* шкрипати, говорити крештаво 4. *фиг. разг.* животарити

скрипи́чн||ый, -ая, -ое виолински ◊ **~ ключ** *муз.* виолински кључ

скри́п||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** виолина ◊ **пе́рвая ~** прва виолина (*о човеку*)

скрипу́||чий, -чая, -чее; -ч, -ча, -че *разг.* 1. шкрипав; **~чие две́ри** шкрипава врата 2. *фиг.* шкрипав, крештав (*глас*)

скр||ои́ть, -ою́, -ои́шь, -оя́т; -о́енный *сврш.* скројити

скро́мник, -а *м разг.* скромник, скроман човек

скро́мнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* бити претерано скроман

скро́мно *прил.* 1. скромно, дискретно 2. скромно, једноставно, умерено; **~ одева́ться** скромно се облачити

скро́мност||ь, -и *ж* 1. скромност, дискретност 2. скромност, једноставност, умереност

скро́м||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но 1. скроман, дискретан 2. скроман, једноставан, умерен 3. *фиг.* скроман, незнатан; **~ за́работок** скромна (мала) зарада

скропа́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* нашкрабати, нашврљати

скрупулёзно *прил.* скрупулозно, педантно

скрупулёзност||ь, -и *ж* скрупулозност, педантност

скрупулёз||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но скрупулозан, педантан

скр||ути́ть, -учу́, -у́тишь, -у́тят; -у́ченный *сврш.* 1. *что* савити, завити; **~ папиро́су** завити цигарету; **~ верёвку** усукати (упрести) конопац 2. *кого, что* везати, повезати, стегнути; **~ ру́ки** *кому* везати руке *коме* 3. *кого нар.* савладати, скрхати, сломити; **боле́знь его́ ~ути́ла** скрхала га је болест ◊ **~ в бара́ний рог** *кого разг.* сатерати *кога* у мишју рупу

скрут||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* сплести се, увити се

скру́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* савијати, завијати; **~ верёвку** сукати конопац 2. *кого, что* везати, стезати 3. *кого нар.* савлађивати, ломити (*о болести итд.*)

скрыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* сакривати, скривати 2. *что* затајивати, прикривати; **~ свою́ ра́дость** прикривати своју радост

скрыва́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. скривати се, крити се; **~ от поли́ции** скривати се од полиције 2. нестајати, губити се

скры́тнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* бити затворен, закопчан, резервисан

скры́тно *прил.* потајно, кришом; **де́йствовать ~** деловати у тајности

скры́тност||ь, -и *ж* затвореност, закопчаност, резервисаност

скры́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но затворен, закопчан, резервисан; **~ челове́к** затворен човек

скры́т||ый, -ая, -ое притајен, прикривен, скривен, потајан; **~ая угро́за** притајена претња; **~ые возмо́жности** скривене могућности

скр||ыть, -о́ю, -о́ешь, -о́ют; -ы́тый *сврш.* 1. *кого, что* сакрити, скрити; **~ беглеца́** сакрити бегунца 2. *что* затајити, прикрити; **~ пра́вду** *от кого* затајити истину *од кога*

скр||ы́ться, -о́юсь, -о́ешься, -о́ются *сврш.* 1. сакрити се 2. нестати, изгубити се; **~ в толпе́** изгубити се у гужви; **со́лнце ~ы́лось за горизо́нтом** сунце је нестало за хоризонтом ◊ **~ из ви́да (из глаз)** изгубити се (нестати) из вида

скрю́ч||ить, -ит, -ат; -енный *безл. сврш. нар.*: **его́ ~ило от бо́ли** згрчио се од бола; **су́дорогой ему́ ~ило па́льцы** грч му је скупио (савио) прсте

скрю́ч||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш. нар.* згрчити се, савити се, пресавити се; **~ от бо́ли** згрчити се од бола

скря́г||а, -и *ж, м* шкртица, тврдица, циција

скря́жнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* шкртарити, тврдичити, цицијашити

скуде́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сиромашити; исцрпљивати се, смањивати се; **запа́сы не ~ют** залихе (резерве) се не исцрпљују

ску́дно *прил.* оскудно, сиромашно, бедно

ску́дност||ь, -и *ж* 1. оскудност, сиромаштво *с* 2. недостатак *м*

ску́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но 1. оскудан, сиромашан, бедан; **~ные сре́дства** оскудна средства 2. незнатан, слаб; **~ная расти́тельность** слаба вегетацији; **~ обе́д** слаб (мршав) ручак

ску́дност||ь, -и *ж* оскудност, сиромаштво *с*; **~ мы́сли** сиромаштво мисли

скудоу́ми||е, -я *с* умна ограниченост, тупост *ж*

скудоу́м||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но умно ограничен, туп, заостао

ску́к||а, -и *ж* досада, чама; чамотиња; **разогна́ть**

~у разбити досаду; **со (от) ~и** из досаде; **умира́ть со ~и** умирати од досаде

скуко́ж||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш. ра́зг.* скупити се, згрчити се, стиснути се

скукот||а́, -ы́ *ж нар.* чамотиња

скул||а́, -ы́ *ж, мн.* **ску́лы, скул** *анат.* јагодица; **широ́кие ~ы** истакнуте јагодице

скула́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то истакнутих јагодица; **~тое лицо́** лице истакнутих јагодица

скул||ёж, -ежа́ *м* 1. завијање *с*, скичање *с* (*пса*) 2. *фиг. разг.* јадиковање *с*, кукњава *ж*

скул||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. завијати, скичати (*о псу*) 2. *фиг. разг.* цмиздрити, цвилити, јадиковати, кукати

скулов||о́й, -а́я, -о́е јагодични

ску́льптор, -а *м* скулптор, вајар

ску́льпторск||ий, -ая, -ое скулпторски, вајарски

скульпту́р||а, -ы *ж* 1. скулптура, вајарство *с* 2. скулптура; **деревя́нная ~** дрвена скулптура

скульпту́рн||ый, -ая, -ое скулптуран; **~ая гру́ппа** скулптурна група

ску́мбри||я, -и *ж зоол.* скуша

скунс, -а *м зоол.* скункс, смрдљивац

скупа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* закупљивати, куповати на велико

скупердя́||й, -я *м нар. в.* **скупе́ц**

скуп||е́ц, -ца́ *м* шкртац, тврдица *м, ж*, циција *м, ж*

скупи́ть, скуплю́, ску́пишь, ску́пят; ску́пленный *сврш.* закупити, купити на велико

скуп||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *несврш.* 1. *с инф., на что и без обј.* шкртарити, цицијашити, тврдичити *на (у) чему* 2. *на что фиг.* штедети *шта*, бити шкрт, шкртарити *на чему*; **не ~ на обеща́ния** не штедети обећања

ску́пк||а, -и *ж* 1. закуп *м*, закупљивање *с* 2. *нар.* комисион *м*, комисиона радња

ску́по *прил.* шкрто; **~ тра́тить де́ньги** бити шкрт на новцу

скуп||о́й, -а́я, -о́е; скуп, -а́, -о 1. шкрт, тврд, тврдичав; **~ челове́к** шкрт човек 2. *фиг.* шкрт, слаб, незнатан 3. *фиг.* шкрт, умерен, уздржљив; **~ы́е слёзы** шкрте сузе; **он скуп на слова́** он је шкрт на речима

ску́пост||ь, -и *ж* шкртост, тврдичлук *м*, цицијаштво *с*

ску́пщик, -а *м* прекупац, накупац

ску́тер, -а *м* скутер

скуф||ья́, -ьи́ *ж, ген. мн.* **-е́й** свештеничка капа

скуча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. досађивати се, чамити; **смерте́льно ~** умирати од досаде 2. *по ком, чём, по кому, чему или о ком, чём* чезнути, туговати, жудети *за ким, чим*; **~ по ро́дине** чезнути за домовином; **~ по рабо́те** жудети за послом; **~ по де́тям** чезнути (туговати) за децом

ску́ченност||ь, -и *ж* скученост, стешњеност, тескоба

ску́ченн||ый, -ая, -ое скучен, збијен, стешњен, густ; **~ое населе́ние** густа насељеност

ску́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* нагомилавати, сабијати

ску́чива||ться, *1. и 2. л. јд. се не употр.*, **-ется, -ются** *несврш. разг.* нагомилавати се, сабијати се

ску́ч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. разг.* нагомилати, сабити

ску́ч||иться, *1. и 2. л. јд. се не употр.*, **-ится, -атся** *сврш. разг.* нагомилати се, сабити се

скучне́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* постајати нерасположен, невесео

ску́чно *прил.* 1. досадно, незанимљиво 2. *у функц. предик. кому* досадно је; **мне бы́ло ~** било ми је досадно, досађивао сам се

ску́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но 1. досадан, незанимљив; **~ная кни́га** досадна књига 2. нерасположен, невесео; **~ взгляд** невесео поглед

ску́ша||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* појести

слаба́к, -а́ *м нар. презр.* слабић, млакоња

слабе́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. слабити, губити снагу, малаксавати; **больно́й ~ет** болесник малаксава; **~ па́мятью** губити памћење 2. *само 3. л.* стишавати се, смиривати се, попуштати; **ве́тер ~ет** ветар се стишава

слабин||а́, -ы́ *ж* 1. *пом.* лабавост; **вы́брать ~у́** затегнути бродско уже 2. *нар.* слабост, слабо место

слаби́тельн||ый, -ая, -ое 1. пургативан 2. **слаби́тельн|ое, -ого** *с* пургатив *м*; **приня́ть ~ое** узети пургатив

сла́б||ить, -ит, -ят *несврш.* 1. *безл. кого* терати на пролив; **больно́го ~ит** болесника тера на пролив 2. чистити (*црева*); **касто́рка хорошо́ ~ит** рицинус добро чисти (*црева*)

сла́б||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **-нул** *и* **слаб, -ла, -ло** *несврш. разг.* 1. слабити, губити снагу, малаксавати 2. *само 3. л.* стишавати се, смиривати се, попуштати; **кана́т ~нет** уже попушта

сла́бо *прил.* 1. слабо, лабаво 2. слабо, лоше; **~ обосно́ванный вы́вод** слабо аргументован закључак

слабо́ *прил. нар. у функц. предик. кому с инф.*: **~ тебе́ с ним спра́виться** нећеш изаћи с њим на крај

слабово́ли||е, -я *с* безвољност *ж*, неодлучност *ж*, некарактерност *ж*

слабово́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно безвољан, слабодушан, неодлучан, некарактеран; **~ челове́к** слабић

слабоне́рв||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но слабонерван, нервозан, кратких нерава

слабоси́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. слаб, слабуњав, немоћан, нејак; **~ челове́к** слаб човек 2. *струч.* слаб, мале снаге; **~ мото́р** слаб мотор

сла́бост||ь, -и *ж* 1. слабост 2. слабост, малаксалост, клонулост, немоћ; **~ в нога́х** слабост у ногама 3. слабост, неодлучност; **прояви́ть ~** показати неодлучност 4. слабост, слаба тачка 5. слабост, навика, склоност

слабоу́ми||е, -я *с* слабоумност *ж*, умна заосталост; сенилност *ж*; **ста́рческое ~** старачка сенилност

слабоу́м||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но слабоуман, малоуман; сенилан

слабохара́ктер||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но безвољан, неодлучан, некарактеран

сла́б||ый, -ая, -ое; слаб, -а́, -о 1. слаб, нејак; **~ го́лос** слаб глас; **~ мото́р** слаб мотор; **~ ве́тер** слаб ветар 2. слаб, слабуњав, малаксао; **~ ребёнок** слабуњаво дете 3. слаб, некарактеран, колебљив; **~ая во́ля** слаба воља 4. слаб, лош, недовољан; **~ое зре́ние** слаб вид; **~ая наде́жда** слаба нада; **~ое освеще́ние** слабо (недовољно) осветљење 5. слаб, лош, невешт; **~ учени́к** слаб (лош) ђак 6. слаб; **~ таба́к** слаб дуван; **~ые духи́** слаб (лаган) парфем 7. лабав, млитав; **~ реме́нь** лабав кајиш ◇ **~ пол** *шаљ.* слабији пол; **~ая сторона́, ~ое ме́сто** *разг.* слаба тачка

сла́в||а, -ы *ж* 1. слава; **всеми́рная ~** слава светског гласа 2. *разг.* глас *м*; **дурна́я ~** лош глас; **о нём идёт до́брая ~** он је на добром гласу 3. реноме *м*, репутација; **за ним упро́чилась ~ хоро́шего худо́жника** он је познат као добар сликар, стекао је реноме доброг

сликара ◇ **покры́ть себя́ ~ой** *свеч.* прославити се, овенчати се славом; **овея́нный ~ой** *свеч.* овенчан славом; **во ~у** *кого, чего* у част (у име) *кога, чега*; **на ~у** *разг.* одлично, изврсно, сјајно; **удало́сь на ~у** сјајно је успело; **~ бо́гу** *уметн. р.* хвала богу; **опя́ть у него́ что́-то не ~ бо́гу** *разг.* опет му нешто није у реду

слави́ст, -а *м* славист(а)

слави́стик||а, -и *ж* славистика

славистическ||ий, -ая, -ое славистички

сла́в||ить, -лю, -ишь, -ят *несврш.* **1.** славити, прослављати **2.** *нар.* кудити, пањкати

сла́в||иться, -люсь, -ишься, -ятся *несврш.* *чем* славити се *чим*, бити познат, чувен *по чему*

сла́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *зоол.* грмуша

сла́вно *прил. разг.* одлично, лепо, дивно; **мы ~ повесели́лись** дивно смо се провели

сла́в||ный [1], **-ная, -ное; -ен, -на́, -но 1.** славан, прослављен, знаменит, гласовит; **~ное про́шлое** славна прошлост **2.** *само дужи обл. разг.* диван, добар, леп, симпатичан; **~ ма́лый** добричина

славолю́би||е, -я *с* славољубље, славољубивост *ж*

славосло́ви||е, -я *с* славопојка *ж*, славоспев *м*

славя́||не, -н *мн.* (*јд.* **славяни́н, -а** *м* Словен, Славен; **славя́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Словенка, Славенка) Словени, Славени

славяни́зм, -а *м лингв.* славенизам

славянове́дени||е, -я *с лингв.* славистика *ж*

славянофи́л, -а *м* словенофил

славянофи́льск||ий, -ая, -ое словенофилски

славянофи́льств||о, -а *с* словенофилство

славя́нск||ий, -ая, -ое словенски, славенски; **~ие языки́** словенски језици

славя́нств||о, -а *с зб.* словенство, славенство

слага́ем||ое, -ого *с мат.* сабирак *м*

слага́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** састављати (*песме*) **2.** скидати; **~ с себя́ отве́тственность** скидати са себе одговорност

слад, -а (-у) *м*: **~у нет** *с кем, чем разг.* не може се изићи на крај *с ким, чим*

сла́||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* **1.** *что нар.* средити, довести у ред **2.** *с кем, чем разг.* изаћи на крај *с ким, чим*, савладати *кога, шта*

сла́д||иться, -ится, -ятся *сврш. нар.* средити се

сла́д||кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко, *комп.* **сла́ще 1.** сладак; **~ чай** сладак чај; **~ на вкус** сладак, слатког укуса; **сли́шком ~** пресладак **2.** *фиг.* сладак, леп, пријатан; **спать ~ким сном** слатко спавати **3.** *фиг. разг.* сладак, сладуњав; **~кая улы́бка** сладуњав осмех; **~кие ре́чи** слатке (ласкаве) речи **4. сла́дк|ое, -ого** *с* посластице *мн. ж*, слаткиши *мн. м*; **он па́док до ~ого** он воли слаткише ◇ **оста́тки ~ки** на крају је најслађе

сла́дко, *комп.* **сла́ще** *прил.* **1.** слатко; **~ па́хнуть** слатко мирисати **2.** *фиг.* слатко, лепо, пријатно; **~ спать** слатко спавати; **ему́ не ~ живётся** није му сладак живот **3.** *у функц. предик.* слатко је; **во рту ~** у устима је сладак укус **4.** *у функц. предик. фиг.* слатко је, лепо је; **мне не ~** није ми лако

сладкое́ж||ка, -ки *м, ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* сладкокусац *м*

сладкозву́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *заст.* милозвучан, благозвучан

сладкоречи́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *заст.* слаткоречив, лицемеран

сла́дост||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но сладак, леп, пријатан, диван; **~ные мечты́** слатки снови

сладостра́сти||е, -я *с* сладострашће

сладостра́ст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но сладострастан, чулан

сла́дост||ь, -и *ж* **1.** слаткоћа, сладост **2.** *разг.* сласт **3.** *мн.* **-и, -ей** посластице *мн. ж*, слаткиши *мн. м*; **восто́чные ~и** источњачке посластице

сла́женно *прил.* усклађено, складно, организовано (*радити итд.*)

сла́женност||ь, -и *ж* усклађеност, сређеност, организованост

сла́же||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно усклађен, складан, сређен, организован; **~нная рабо́та** усклађен рад

сла́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* сређивати, доводити у ред

сла́жива||ться, -ется, -ются *несврш. нар.* сређивати се

сла́||зить, -жу, -зишь, -зят *сврш. разг.* **1.** сићи, спустити се; **~ в по́греб** сићи у подрум **2.** попети се; **~ на кры́шу** попети се на кров

слайд, -а *м* слајд; **цветны́е ~ы** слајдови у боји

сла́лом, -а *м спорт.* слалом

слаломи́ст, -а *м* слаломаш

сла́н||ец, -ца *м мин.* шкриљац; **горю́чие ~цы** уљани шкриљци

сла́нцев||ый, -ая, -ое шкриљаст

сластён||а, -ы *м, ж разг. в.* **сладкое́жка**

сла||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т *несврш.* сладити, заслађивати

сластолюби́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *заст.* сластан, сладострастан

сластолю́би||е, -я *с заст.* сладострашће

сласт||ь, -и *ж* **1.** *мн.* **-и, -е́й** посластице *мн. ж*, слаткиши *мн. м* **2.** *фиг. нар.* сласт, милина, уживање *с*, задовољство *с*

сла||ть, шлю, шлёшь, шлют; *прошл.* **-л, -ла, -ло** *несврш.* слати; отпремати, упућивати; **~ пи́сьма по по́чте** отпремати писма поштом

слаща́во *прил.* слатко, сладуњаво (*осмехивати се итд.*)

слаща́вост||ь, -и *ж* сладуњавост (*осмеха итд.*)

слаща́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во сладак, сладуњав; **~вая улы́бка** сладуњав осмех

сла́ще *в.* **сла́дкий, сла́дко**

слащён||ый, -ая, -ое *нар.* заслађен

сле́ва *прил.* слева, с леве стране, лево; **~ напра́во** слева надесно; **~** *от чего* лево *од чега*

слегка́ *прил.* мало, малко; лако, овлаш; **меня ~ зноби́т** помало осећам језу

след [1], **-а́ (-у)** *м, лок.* **в (на) -е** *и* **-у́**; *мн.* **-ы́, -о́в 1.** траг; **све́жий ~** свеж траг **2.** *чего фиг.* траг, остатак; **~ы́ боле́зни** трагови болести **3.** *разг.* стопало *с*, табан ◇ **исче́знуть без ~а́** нестати без трага; **напа́сть** *на чей* **~**ући у траг *коме*; **по горя́чим ~а́м** док су трагови свежи; **замета́ть ~ы́** заметати трагове

след [2]: **не ~** *нар.* не треба, не ваља, не доликује, не сме се; **не ~ тебе́ туда́ ходи́ть** не би требало тамо да идеш

сле||ди́ть [1], **-жу́, -ди́шь, -дя́т** *несврш.* **1.** *за кем, чем* пратити, посматрати *кога, шта*, мотрити *за ким, чим* **2.** *за чем* пратити *шта*; **~ за разгово́ром** пратити разговор **3.** *за кем, чем* чувати *кога, шта*, пазити *на кога, шта*; **~ за поря́дком** пазити на ред; **~ за здоро́вьем** чувати здравље **4.** *за кем* надгледати, пратити *кога*; **~ за шпио́ном** пратити шпијуна

сле||ди́ть [2], **-жу́, -ди́шь, -дя́т** *несврш.* остављати траг, прљати (*под итд.*)

сле́довани||е, -я *с* 1. праћење, кретање 2. повођење, подражавање, угледање ◇ **по́езд да́льнего ~я** воз на дугим релацијама

сле́довател||ь, -я *м* иследник, истражни судија; **суде́бный ~** истражни судија

сле́довательно *везн.* према томе, дакле, стога

сле́довательск||ий, -ая, -ое иследнички

сле́д||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. *за кем, чем* пратити, следити *кога, шта*, ићи *за ким, чим*; **~уйте за мной** идите за мном 2. *само 3. л. за чем* следити *иза чега, за чим*; **собы́тия ~уют одно́ за други́м** догађаји се ређају (следе) 3. *зван.* ићи, настављати пут; **по́езд ~ует до Москвы́** воз иде до Москве 4. *фиг. кому, чему* поводити се *за ким, чим*, равнати се, управљати се *према коме, чему*, држати се, придржавати се *чега*; **~** *чьим* **сове́там** слушати *чије* савете; **~ веле́нию до́лга** поступати по дужности 5. *само 3. л. из чего* произилазити, следовати, следити; **отсю́да ~ует вы́вод...** из тога следи закључак... 6. *безл. с инф.* треба, потребно је, мора се; **ему́ ~ует лечи́ться** потребно је да се лечи; **не ~ует так поступа́ть** не треба тако радити; **э́того ~овало ожида́ть** то је требало очекивати 7. *безл. кому с кого* припадати *коме*; **ско́лько с меня́ ~ует?** колико треба да платим? ◇ **как ~ует** како ваља; **сде́лать всё как ~ует** урадити све како ваља; **отруга́ть как ~ует** изгрдити на пасја кола

сле́дом *прил.* трагом, одмах *за ким, чим*; **идти́ ~** *за кем* пратити *кога* у стопу

следопы́т, -а *м* 1. ловац који распознаје трагове 2. трагач, истраживач

сле́дственн||ый, -ая, -ое *правн.* истражни, иследни; **~ые о́рганы** истражни органи

сле́дстви||е [1], **-я** *с* последица *ж*, резултат *м*; **причи́на и ~** узрок и последица

сле́дстви||е [2], **-я** *с правн.* истрага *ж*, ислеђење; **предвари́тельное ~** претходна истрага; **вести́ ~** водити (спроводити) истрагу

сле́дуем||ый, -ая, -ое *зван.* који припада, следује (*новац итд.*)

сле́дующ||ий, -ая, -ее 1. следећи, наредни, други по реду; **на ~ день** другог дана, сутрадан; **в ~ раз** други пут; **кто ~?** ко је на реду? 2. следећи, овакав; **при́нята ~ая резолю́ция...** донета је следећа одлука... 3. **сле́дующ|ее, -его** *с* следеће, ово; **скажи́те ему́ ~ее...** реците му ово...

слеж||а́ться, -и́тся, -а́тся *сврш.* збити се, слећи се, слегнути се; **се́но ~а́лось** сено се слегло

слёжива||ться, -ется, -ются *несврш.* збијати се, слегати се

сле́жк||а, -и *ж* уходење *с*, мотрење *с*, праћење *с*; **установи́ть ~у** *за кем* почети уходити *кога*

слез||а́, -ы́ *ж, мн.* **слёзы, слёз, -а́м** 1. суза; **облива́ться ~а́ми** купати се у сузама; **слёзы показа́лись на глаза́х** *у кого* сузе навреше на очи *коме* 2. *само мн.* сузе, плач *м*; **сквозь слёзы** кроз сузе; **довести́ до слёз** *кого* расплакати *кога* ◇ **крокоди́ловы слёзы** крокодилске сузе; **оби́дно (жа́лко) до слёз** просто да плачеш; **со ~а́ми в го́лосе** плачљивим гласом

слеза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. силазити, спуштати се (*са дрвета итд.*) 2. *разг.* излазити, силазити, искрцавати се 3. *само 3. л.* скидати се, отпадати, љуштити се; **кра́ска ~ет** боја се скида

слези́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* суза, сузица

слез||и́ться, -и́тся, -я́тся *несврш.* сузити; **глаза́ ~я́тся от ды́ма** очи сузе од дима

слезли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. плачљив; **~вая же́нщина** плачљивица 2. плачљив, молећив (*глас итд.*)

слезни́к, -а́ *м анат.* сузница *ж*, сузна кесица

слёзно *прил. разг.* сузно, жалосно (*молити итд.*)

слёзн||ый, -ая, -ое 1. *анат.* сузан; **~ые же́лезы** сузне жлезде 2. *разг.* сузан, жалостан; **~ая про́сьба** понизна молба

слезоотделе́ни||е, -я *с физиол.* лучење суза

слезотече́ни||е, -я *с физиол.* сужење

слезоточи́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. сузан, који сузи; **~вые глаза́** сузне очи 2. који изазива сузе; **~ газ** сузавац

слезоточ||и́ть, -и́т, -а́т *несврш.* сузити

слез||ть, -у, -ешь, -ут; *прошл.* **слез, -ла, -ло** *сврш.* 1. сићи, спустити се; **~ с ло́шади** сићи с коња; **~ с де́рева** спустити се с дрвета 2. *разг.* изаћи, сићи, искрцати се; **~ с по́езда** искрцати се из воза 3. *само 3. л.* скинути се, отпасти,ољуштити се; **кра́ска ~ла** боја се скинула

сленг, -а *м лингв.* сланг

слеп||е́нь, -ня́ *м зоол.* обад

слеп||е́ц, -ца́ *м* слепац

слеп||и́ть [1], **-и́т, -я́т** *несврш.* заслепљивати; **снег ~и́т глаза́** снег заслепљује очи

слеп||и́ть [2], **-лю́, сле́пишь, сле́пят; сле́пленный** *сврш.* 1. извајати, измоделирати, направити (*од глине, од снега итд.*) 2. *разг.* слепити, саставити 3. *фиг. разг.* смандрљати, саставити на брзину (*причу итд.*)

слепи́ться, сле́пится, сле́пятся *сврш.* слепити се, залепити се

сле́п||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **слеп, -ла, -ло** *несврш.* слепети, губити вид

сле́по *прил.* слепо, безобзирно

слеп||о́й, -а́я, -о́е; слеп, -а́, -о 1. слеп; **~ на оди́н глаз** слеп у једно око, ћорав 2. *фиг.* слеп, неразуман; **~а́я любо́вь** слепа љубав; **~о́е повинове́ние** слепа покорност 3. неразговетан, нечитак; **~ шрифт** неразговетно писмо 4. *струч.* слеп, без употребе вида; **~ ме́тод печа́тания на маши́нке** слепо куцање; **~ полёт** слепо летење 5. **слеп|о́й, -о́го** *м* слепац ◇ **~а́я кишка́** *анат.* слепо црево

сле́п||ок, -ка *м* одливак, копија *ж*; **ги́псовый ~** гипсана копија

слепорождённ||ый, -ая, -ое слеп од рођења

слепот||а́, -ы́ *ж* 1. слепило *с* 2. *фиг.* заслепљеност ◇ **кури́ная ~** а) *бот.* љутић б) *мед.* кокошје слепило

слеса́р||ить, -ю, -ишь, -ят, слеса́рнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* бавити се браварским занатом, бити бравар

слеса́рн||ый, -ая, -ое браварски; **~ая мастерска́я** браварска радионица

слеса́рск||ий, -ая, -ое браварски; **~ое де́ло** браварски занат

сле́сар||ь, -я *м, мн.* **-я́, -е́й** *и* **-и, -ей** бравар; **~-инструмента́льщик** бравар-алатничар; **~-сбо́рщик** монтер; **~-водопрово́дчик** водоинсталатер

слёт, -а *м* скуп, слет, конгрес; **~ пионе́ров** пионирски слет

слета́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *сврш.* 1. одлетети авионом (*тамо и натраг*) 2. *нар.* скокнути, тркнути; **~ в магази́н** тркнути до продавнице

слета́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. с чего* 1. слета-

ти (*о птици итд.*) **2.** *разг.* падати, стропоштавати се

слета́||ться, *1. и 2. л. јд. се не употр.*, **-ется, -ются** *несврш.* слетати се, окупљати се

сле||те́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т *сврш. с чего* **1.** слетети (*о птици итд.*) **2.** *разг.* пасти, стропоштати се

слет||е́ться, *1. и 2. л. јд. се не употр.*, **-и́тся, -я́тся** *сврш.* слетети се, скупити се

слечь, сля́гу, сля́жешь, сля́гут; *прошл.* **слёг, слегла́, слегло́** *сврш. разг.* пасти у постељу, разболети се

слив, -а *м* **1.** сливање *с*, преливање *с*, изливање *с* **2.** *струч.* сливник

сли́в||а, -ы *ж* шљива (*стабло и плод*)

слива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** сливати, преливати, пресипати **2.** сливати, састављати, мешати (*млеко од разних крава итд.*) **3.** *фиг.* спајати, удруживати, фузионисати (*две фабрике итд.*)

слива́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* сливати се, спајати се (*о потоцима итд.*) **2.** *фиг.* сливати се, стапати се

сли́в||ки, -ок *мн.* слатка павлака *ж*, врхње *с*, кајмак *м*; **взби́тые ~** шлаг ◇ **~ о́бщества** крем (цвет) друштва; **снима́ть ~** скидати кајмак, узимати најбоље

сливн||о́й, -а́я, -о́е *струч.* **1.** сливен заједно, помешан; **~о́е молоко́** помешано млеко **2.** сливни, преливни, изливни; **~а́я труба́** сливна (преливна) цев; **~ бак** сливни резервоар ◇ **~ пункт** место за откуп млека

сли́вов||ый, -ая, -ое шљивов, од шљива

сли́вочн||ый, -ая, -ое од слатке павлаке, од врхња, од кајмака; **~ое моро́женое** сладолед од врхња; **~ое ма́сло** маслац, бутер

сливя́нк||а, -и *ж* ликер *м* од шљива

сли||за́ть, -жу́, сли́жешь, сли́жут; сли́занный *сврш.* полизати ◇ **как коро́ва языко́м ~за́ла** *нар.* нестало је без трага, као да је ветар однео

сли́зист||ый, -ая, -ое слузав, слузни ◇ **~ая оболо́чка** *анат.* слузокожа

слизн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; сли́знутый *сврш.* лизнути, полизати

слизня́к, -а́ *м* **1.** *зоол.* пуж голаћ **2.** *фиг. презр.* слабић, мекушац, шмокљан

слиз||ь, -и *ж* слуз

сли́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* лизати

слиня́||ть, -ет, -ют *сврш. разг.* **1.** избледети, изгубити боју; **пла́тье ~ло** хаљина је избледела **2.** олињати се (*о животињи*)

слипа́||ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** лепити се (*једно уз друго*) **2.** затварати се, склапати се; **у меня глаза́ ~ются** очи ми се склапају, јако ми се спава

сли́тно *прил.* састављено, спојено (*писати*)

сли́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. сливен, повезан **2.** састављен, спојен; **~ное написа́ние** састављено писање (*речи*)

сли́т||ок, -ка *м* шипка *ж*, полуга *ж*, ингот; **~ зо́лота** шипка злата; **серебро́ в ~ках** сребро у полугама

слить, солью́, сольёшь, солью́т; *прошл.* **слил, слила́, сли́ло; сли́тый** *сврш.* **1.** слити, прелити, пресути **2.** слити, саставити, помешати; **~ молоко́ от ра́зных коро́в** помешати млеко од разних крава **3.** *фиг.* спојити, удружити, фузионисати; **~ два заво́да** фузионисати две фабрике

сли́||ться, солью́сь, сольёшься, солью́тся; *прошл.* **-лся, -ла́сь, -ло́сь** *сврш.* **1.** *само 3. л.* слити се, спојити се **2.** *фиг.* слити се, стопити се, спојити се; **голоса́ ~и́лись в о́бщий гул** гласови су се слили у општу хуку

слича́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* упоређивати, колационирати (*препис са оригиналом*)

слич||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* упоредити, колационирати (*препис са оригиналом*)

сли́шком *прил.* сувише, превише, исувише; **~ дорого́й** прескуп; **~ подро́бно** сувише детаљно ◇ **э́то уже́ ~!** *разг.* то је већ превише!, то прелази сваку меру!

слия́ни||е, -я *с* **1.** сливање (*потока итд.*) **2.** сливање, стапање, удруживање

слобод||а́, -ы́ *ж, мн.* **сло́боды, слобо́д, -а́м 1.** *ист.* насеље *с*, село *с* са слободним становништвом (*у доба кметства*) **2.** *заст.* предграђе *с*, периферија

слова́к||и, -ов *мн.* (*јд.* **слова́к, -а** *м* Словак; **слова́ч|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ек** Словакиња) Словаци

слова́рник, -а *м разг.* лексикограф

слова́рн||ый, -ая, -ое речнички; лексички; **~ая рабо́та** рад на речнику; **~ соста́в языка́** лексичко благо језика

слова́р||ь, -я́ *м* **1.** речник, лексикон; **орфографи́ческий ~** правописни речник; **толко́вый ~** једнојезични речник; **переводи́ть со ~ём** преводити уз помоћ речника **2.** *само јд.* речник, лексика *ж*, језичко благо

слова́цк||ий, -ая, -ое словачки

слове́нск||ий, -ая, -ое словеначки

слове́нц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **слове́н|ец, -ца** *м* Словенац; **слове́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Словенка) Словенци

слов||еса́, -е́с *мн. заст., ирон.*: **пусты́е ~** празне речи; **плете́ние ~е́с** празноречје, благоглагољивост

слове́сник, -а *м заст.* филолог, наставник или професор руског језика и књижевности

слове́сно *прил.* усмено (*наредити итд.*)

слове́сност||ь, -и *ж заст.* **1.** књижевност **2.** филологија, филолошке науке; **учи́тель ~и** наставник (професор) руског језика и књижевности

слове́сн||ый, -ая, -ое 1. који се односи на реч, лексички **2.** усмени; **~ прика́з** усмено наређење **3.** *заст.* филолошки

сло́вник, -а *м струч.* азбучни списак речи

сло́вно 1. *везн.* као; **бе́лый ~ снег** бео као снег **2.** *речца нар.* као да; **~ ничего́ и не́ было** као да се ништа није десило

сло́в||о, -а *с, мн.* **-а́, слов, -а́м 1.** реч *ж*; **ла́сковое ~** топла реч; **значе́ние ~а** значење речи; **поря́док слов в предложе́нии** ред речи у реченици **2.** *само јд.* реч *ж*, говор *м*, језик *м*; **печа́тное ~** штампана реч; **свобо́да ~а** слобода речи; **культу́ра ~а** језичка култура; **дар ~а** говорни таленат, речитост **3.** *об. мн.* **-а́, слов** речи *мн. ж*, разговор *м*, причање *с*; **по его́ ~а́м** према његовим речима; **с его́ слов** према његовом причању; **поня́ть друг дру́га без слов** разумети се без речи **4.** *само јд.* реч *ж*, говор *м*; **~ предоставля́ется** *кому* реч има *ко*; **дать** *кому* **~** дати реч *коме*; **взять ~** узети реч; **проси́ть ~а** молити за реч; **приве́тственное ~** поздравни говор; **надгро́бное ~** посмртни говор; **заключи́тельное ~** завршни говор **5.** *само јд.* реч *ж*, обећање; **дать ~** дати реч, обећати; **сдержа́ть ~** одржати реч **6.** *само мн.* **-а́, слов** текст *м*, речи *мн. ж* песме ◇ **вво́дное ~** *лингв.* уметнута реч; **но́вое ~** *в чём*, **после́днее ~** *чего* последња реч *чега* (*науке, технике*); **че́стное ~** часна реч; **пра́во ~** заиста, стварно, доиста; **~ в ~** од речи до речи, дословно; **~ за́ слово** реч по реч, мало-помало; **на ~а́х** а) усмено; **переда́ть на ~а́х** поручити усмено б) на речима; **хра́брый на ~а́х** храбар на речима; **без ли́шних слов** без сувишних речи; **в двух (не́скольких) ~а́х** у неколико речи, укратко; **игра́ слов** игра речи;

набóр слов празне речи, бесмислица; **взять/брать свой ~á обрáтно** повући/повлачити своју реч; **трáтить ~á понапрáсну (зря)** трошити речи; **вéрить нá слово** веровати на реч; **поймáть** *кого* **на ~е** ухватити *кога* за реч; **не лезть за ~ом в кармáн** немати длаку на језику, увек имати спреман одговор; **к ~у пришлóсь** кад је реч о томе; **к ~у сказáть** *уметн. р.* узгред речено; **однúм ~ом** *уметн. р.* једном речју; **другúми ~áми** *уметн. р.* другим речима, друкчије говорећи; **слов нет** *уметн. р.* без поговора, слажем се

словоблýди||е, -я *с књиш.* брбљање, трабуњање, фразирање

словоизвержéни||е, -я *с књиш.* ерупција *ж*, бујица *ж* речи

словоизменéни||е, -я *с лингв.* промена *ж* речи, флексија *ж*

слóвом *уметн. р.* једном речју, укратко речено

словообразовáни||е, -я *с лингв.* грађење речи, творба *ж* речи

словообразовáтельн||ый, -ая, -ое *лингв.* који се односи на грађење речи; **~ сýффикс** суфикс за грађење речи

словоохóтливост||ь, -и *ж* причљивост, говорљивост

словоохóтли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во причљив, говорљив

словопрéни||е, -я *с књиш. презр.* препирка *ж*, спор *м*, полемика *ж*

словопроизвóдственн||ый, -ая, -ое *лингв.* деривацијски

словопроизвóдств||о, -а *с лингв.* деривација *ж*, извођење речи

словосложéни||е, -я *с лингв.* грађење сложеница, композиција *ж*

словосочетáни||е, -я *с лингв.* синтагма *ж*, скуп *м* речи; **предлóжное, беспредлóжное ~** предложна, беспредложна синтагма; **свобóдное, свя́занное ~** слободни, везани скуп речи; **фразеологúческое ~** фразеолошки израз, фразеологизам

словотвóрчеств||о, -а *с* грађење нових речи

словоупотреблéни||е, -я *с* употреба *ж* речи

словц||ó, -á *с разг.* реч *ж*; **óстрое ~** духовита реч ◊ **рáди крáсного ~á** ради духовитости

слог, -а *м* **1.** *лингв.* слог; **откры́тый, закры́тый ~** отворен, затворен слог **2.** стил; **высóкий ~** свечани стил

слогов||óй, -áя, -óе слоговни, силабички; **~óе письмó** слоговно писмо

слогообразýющ||ий, -ая, -ее слоготворан (*глас*)

слогоразде́л, -а *м лингв.* граница *ж* слога, слоговна граница

слоён||ый, -ая, -ое *кув.* **1.** лиснат; **~ое тéсто** лиснато тесто **2.** од лиснатог теста; **~ое пирóжное** колач од лиснатог теста

сложéни||е [1], **-я** *с* **1.** састављање (*песме*) **2.** *фиг.* скидање (*неке обавезе*) **3.** *мат.* сабирање

сложéни||е [2], **-я** *с* телесна грађа; **человéк атлетúческого ~я** човек атлетске грађе, атлетски грађен човек

слож||ённый, -ённая, -ённое; -ён, -енá, -енó грађен (*о телу*); **онá хорошó ~енá** лепо је грађена

сложúть, сложý, слóжишь, слóжат; слóженный *сврш.* **1.** послагати, сложити; **~ дровá** сложити дрва; **~ чемодáн** спаковати кофер; **~ сéно в кóпны** саденути сено у стогове **2.** пресавити; **~ лист пополáм** пресавити лист на два дела **3.** склопити; **~ раскладýшку** склопити пољски кревет **4.** саставити, компоновати (*песму*) **5.** склонити, скинути, стоварити **6.** *фиг.* скинути; **~ с себя́ ответственность** скинути са себе одговорност **7.** *мат.* сабрати; **~ два с пятью́** сабрати два и пет **8.** *струч.* сазидати; **~ печь** сазидати пећ ◊ **~ орýжие** положити оружје, предати се; **~ гóлову** погинути, пасти у борби; **сидéть ~á рýки** седети скрштених руку

слож||úться [1], **-ýсь, слóжишься, слóжатся** *сврш.* уложити, удружити новац

слож||úться [2], **-ýсь, слóжишься, слóжатся** *сврш.* **1.** *само 3. л.* створити се, формирати се; **обстоя́тельства ~úлись благоприя́тно** створиле су се повољне прилике **2.** изградити се, формирати се (*о карактеру*); **вполнé ~úвшийся человéк** сасвим зрео (формиран) човек

слóжно *прил.* **1.** сложено, тешко, компликовано, заплетено **2.** *у функц. предик.* тешко је, компликовано је

сложноподчинённ||ый, -ая, -ое *лингв.* зависно-сложен; **~ое предложéние** зависно-сложена реченица

сложносокращённ||ый, -ая, -ое *лингв.* сложно-скраћен; **~ое существúтельное** скраћеница, сложено-скраћена именица

сложносочинённ||ый, -ая, -ое *лингв.* независно-сложен; **~ое предложéние** независно-сложена реченица

сложноцвéтны||е, -х *мн.* (*јд.* **сложноцвéтно|е, -го** *с*) *бот.* крсташице *мн. ж*, цветнице *мн. ж*

слóжност||ь, -и *ж* сложеност, компликованост, заплетеност ◊ **в óбщей ~и** у целини

слóж||ный, -ная, -ное; -ен, -нá, -но 1. сложен; **~ные веществá** сложене материје; **~ное предложéние** сложена реченица **2.** сложен, тежак, компликован, заплетен; **~ное положéние** сложена (тешка) ситуација; **~ вопрóс** компликовано питање; **~ механúзм** компликовани механизам

слоúстост||ь, -и *ж* слојевитост

слоúс||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то слојевит; **~тые облакá** слојевити облаци

сло||úть, -ю́, -úшь, -я́т *несврш.* слојити, правити слојеве; слагати у слојевима

сло||úться, -úтся, -я́тся *несврш.* слојити се, делити се на слојеве

сло||й, -я *м, мн.* **-ú, -ёв 1.** слој, наслага *ж*; **тóлстый ~** дебели слој, дебела наслага; **~ крáски** премаз боје **2.** *фиг.* слој, круг, група *ж*; **ширóкие ~и населéния** широки слојеви становништва

слó||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** *струч.* слојење *с*, прављење *с* слојева **2.** погачица од лиснатог теста

слом, -а *м* **1.** рушење *с*; **дом на ~** кућа за рушење **2.** прелом

сломá||ть, -ю, -ешь, -ют; слóманный *сврш.* **1.** сломити, поломити; **~ сук** поломити грану; **~ нóгу** сломити ногу **2.** разбити, срушити, уништити; **~ стáрый дом** срушити стару кућу **3.** покварити; **~ часы́** покварити сат **4.** *фиг. разг.* сломити, скршити, уништити ◊ **~ себé шéю (гóлову)** *разг.* сломити себи врат, настрадати; **~ зýбы** *на чём* сломити зубе *на чему*, претрпети неуспех *у чему*

сломá||ться, -ется, -ются *сврш.* **1.** поломити се, сломити се **2.** покварити се; **часы́ ~лись** сат се покварио

слом||úть, -лю́, слóмишь, слóмят; слóмленный *сврш.* **1.** *что* сломити, скршити, оборити **2.** *кого, что фиг.* сломити, скршити, уништити; **гóре не ~úло егó** није га сломила туга; **~** *чьё* **сопротивлéние** сломити *чији* отпор ◊ **бежáть ~я́ гóлову** *разг.* јурити као луд

слон, -á *м* **1.** *зоол.* слон **2.** *шах.* ловац, лауфер ◊ **~á не примéтить** не опазити главно, пропустити најважније; **дéлать из мýхи ~á** правити од комарца магар-

ца; **как (что) ~у́ дробйна** нема ни за један зуб

слон‖ёнок, -ёнка *м, мн.* **-я́та, -я́т** слонче *с*

сло́ник, -а *м дем.* слончић

слони́х‖а, -и *ж* слоница

слоно́в‖ий, -ья, -ье слоновски

слоно́вост‖ь, -и *ж мед.* елефантијаза

слоно́в‖ый, -ая, -ое слонов; **~ая кость** слоноваче ◊ **~ая боле́знь** *мед.* елефантијаза

слоноподо́б‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но попут слона, слонаст, гломазан, огроман

слоня́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* шврљати, тумарати, луњати, мувати се; **~ без де́ла** луњати без посла, дангубити

сло́па‖ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. нар.* појести, пождерати

слуг‖а́, -и́ *м, мн.* **слу́ги, слуг, слу́гам** слуга, слуган

служа́к‖а, -и *м разг.* искусан, савестан службеник (*об. војно лице*); **ста́рый ~** стари ратник, ветеран

служа́н‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** слушкиња, служавка

слу́жащ‖ий, -его *м* службеник, чиновник

слу́ж‖ба, -бы *ж, мн.* **-бы, -б 1.** *само јд.* служба, служење *с* **2.** служба, посао *м*, радно место; **поступи́ть на ~бу** ступити у службу, запослити се **3.** *само јд.* служба, служење *с* војног рока; **действи́тельная вое́нная ~** активна војна служба **4.** *чего, какая* служба; **~ пого́ды** метеоролошка (синоптичка) служба; **~ свя́зи** служба везе **5.** *мн.* **-бы, -б** *заст.* споредне господарске зграде **6.** *цркв.* богослужење *с*, служба божија ◊ **поста́вить** *что* **на ~бу** *чему* ставити *шта* у службу *чега*; **не в ~бу, а в дру́жбу** не због обавезе, већ из пријатељства (*учинити нешто*)

служби́ст, -а *м разг.* цепидлака, формалист(а)

служе́бн‖ый, -ая, -ое 1. радни, службени, канцеларијски; **~ое вре́мя** радно време; **~ое помеще́ние** радна просторија; **~ая характери́стика** радна карактеристика **2.** помоћни, споредан; **~ое помеще́ние** помоћна просторија **3.** *лингв.* несамосталан; **~ые слова́** несамосталне речи

служи́в‖ый, -ого *м заст.* војник

служи́л‖ый, -ая, -ое: ~ое сосло́вие *ист.* чиновнички и војни сталеж (*у Русији у XV—XVII в.*)

служи́тел‖ь, -я *м* **1.** *заст.* слуга **2.** служитељ, послужитељ, помоћно особље; **~ в музе́е** послужитељ у музеју **3.** *свеч.*: **~ нау́ки** научни радник; **~ иску́сства** уметник; **~ ку́льта** свештеник

служ‖и́ть, -у́, слу́жишь, слу́жат *несврш.* **1.** служити, службовати; **~ в а́рмии** служити војни рок **2.** *кому, чему свеч.* служити; **~ наро́ду** служити народу **3.** *чем* служити *као шта*; **~ доказа́тельством** служити као доказ **4.** *само 3. л.* служити, употребљавати се **5.** *что и без обј. цркв.* служити, вршити богослужење; **~ обе́дню** служити литургију **6.** *само 3. л.* стајати на задњим шапама (*о псу*)

слу́ж‖ка, -ки *м, ген. мн.* **-ек** слуга у манастиру

слука́в‖ить, -лю, -ишь, -ят *сврш.* поступити лукаво, неискрено, послужити се лукавством

слупи́ть, слуплю́, слу́пишь, слу́пят; слу́пленный *сврш.* огулити, одерати (*кору*),ољуштити (*јаје*)

слух, -а *м* **1.** слух, чуло *с* слуха; **о́стрый ~** оштар слух **2.** *муз.* слух; **абсолю́тный ~** апсолутни слух; **игра́ть по ~у (на ~)** свирати по слуху **3.** глас, гласине *мн. ж*; **пусти́ть ~** пронети глас; **распуска́ть ~и** ширити гласине; **прошёл ~, что...** пронео се глас да... ◊ **обрати́ться (преврати́ться) в ~** претворити се у уво; **ни ~у ни ду́ху** *о ком, чём* ни трага ни гласа *од кога, чега*

слухов‖о́й, -а́я, -о́е 1. *анат.* слушни; **~ нерв** слушни нерв; **~ о́рган** орган слуха **2.** *муз.* слушни, који се односи на слух ◊ **~о́е окно́** баџа, тавански прозорчић; **~ аппара́т** слушни апарат

слу́ча‖й, -я *м* **1.** догађај, случај; **стра́нный ~** чудан (необичан) догађај; **ча́стный ~** појединачан случај; **несча́стный ~** несрећан случај, несрећа **2.** случај, прилика *ж*; **при удо́бном ~е** у згодној прилици; **е́сли предста́вится ~** ако се укаже прилика; **упусти́ть ~** пропустити прилику; **благодаря́ ~ю** захваљујући случају, случајно; **э́то де́ло ~я** то зависи од случајности **3. слу́чаем** *уметн. р. нар.* узгред буди речено ◊ **в ~е** у случају; **в ~е необходи́мости** у случају потребе; **в ~е** *чего разг.* у случају *чега*, ако се *шта* деси; **во вся́ком ~е** у сваком случају; **в кра́йнем ~е** у крајњем случају; **на ~** *чего* за случај *чега*; **взять зонт на ~ дождя́** узети кишобран за случај кише; **на вся́кий ~** за сваки случај; **по ~ю** случајно, згодном приликом; **по ~ю** *чего* приликом, поводом, због *чега*; **при ~е** *разг.* кад се укаже прилика, кад буде згодно; **от ~я к ~ю** од случаја до случаја, с времена на време

случа́йно 1. *прил.* случајно; **чи́сто ~** сасвим случајно **2.** *уметн. р. нар.* узгред буди речено ◊ **не ~** није без разлога, није случајно

случа́йност‖ь, -и *ж* **1.** случајност **2.** случајност, случај *м*; **чи́стая ~** пука случајност; **по счастли́вой ~и** срећним случајем

случа́‖йный, -йная, -йное; -ен, -йна, -йно 1. случајан; **~йная встре́ча** случајан сусрет **2.** случајан, повремен; **~ за́работок** случајна зарада

случа́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* спаривати (*животиње*)

случа́‖ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** дешавати се, догађати се, збивати се; **э́то не ча́сто ~ется** то није чест случај **2.** *безл. кому с инф. разг.*: **мне не ~лось там быва́ть** нисам тамо био, нисам имао прилике да одем тамо **3.** *разг.* случајно се налазити

случ‖и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* спарити (*животиње*)

случ‖и́ться, -и́тся, -а́тся *сврш.* **1.** десити се, догодити се, збити се; **~и́лась беда́** десила се несрећа; **что ~и́лось?** шта се десило? **2.** *безл. кому с инф. разг.*: **е́сли вам ~и́тся быть в на́шем го́роде...** ако дођете у наш град...; **нам ~и́лось ночева́ть в лесу́** били смо приморани да спавамо у шуми **3.** *разг.* случајно се наћи; **у меня́ не ~и́лось де́нег** случајно нисам имао новца

слу́чк‖а, -и *ж* спаривање *с*, парење *с* (*животиња*)

случн‖о́й, -а́я, -о́е који се односи на спаривање, парење

слу́шани‖е, -я *с* **1.** слушање **2.** *правн.* учествовање у судској расправи **3.** студирање, посећивање предавања

слу́шател‖ь, -я *м* **1.** слушалац **2.** слушалац, студент; **~ вое́нной акаде́мии** студент војне академије

слу́ша‖ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *несврш.* **1.** *кого, что* слушати; **~ му́зыку** слушати музику **2.** *что правн.* учествовати у судској расправи; **~ де́ло в суде́** учествовати у судској расправи **3.** *кого, что* студирати, слушати предавања; **~ курс вы́сшей матема́тики** слушати предавања из више математике **4.** *кого, что мед.* прегледати слушалицом (*болесника*) **5.** *кого, что* слушати *кога, шта*, придржавати се *чијих* савета **6.** *имп.* **-й(те)** *разг.* чуј(те); **~й, оста́нься здесь** чуј, остани овде **7.** *1. л. јд.* **-ю** а) *заст.* добро, разумем, изволите б) молим (*при телефонском разговору*)

слу́ша||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *кого, что* слушати *кога, шта*, придржавати се *чијих* савета; **~ роди́телей** слушати родитеље **2.** *1. л. јд.* **-юсь** *војн. заст.* разумем

слуш||о́к, -ка́ *м разг. презр.* глас, гласине *мн. ж*; **пусти́ть ~** протурити глас

слы||ть, -ву́, -вёшь, -ву́т; *прошл.* **-л, -ла́, -ло** *несврш. кем, чем, за кого, что разг.* бити познат, важити *као ко, шта*, бити сматран *за кога, шта*; **~ знатоко́м (за знатока́)** важити као познавалац

слыха́||ть, *само прошл.* **-л, -ла, -ло** *несврш.* **1.** *что разг.* чути, сазнати; **я не ~л об э́том** нисам то чуо, нисам то знао **2. слыха́ть** *уметн. р. нар.* изгледа, чини се, као да ◊ **где э́то слы́хано?** *разг.* откуд се тако ради?, зар се тако може?

слы́хом: ~ не слыха́ть *о ком, о чём нар.* немати појма *о коме, чему*, ни чути, не видети *кога, шта*

слы́ш||ать, -у, -ишь, -ат *несврш.* **1.** *кого, что и без обј.* чути; **~** *чей* **го́лос** чути *чији* глас; **он не ~ит** он не чује **2.** *о ком, чём и с везн.* **что** чути; **я ~ал, что он ско́ро прие́дет** чуо сам да ће ускоро доћи **3.** *что, с везн.* **что, как** *разг.* осећати, примећивати; **не ~ за́паха** не осећати мирис **4.** *имп.* **-ишь, -ите** *разг.* чујеш, чујте, знаш, знате; **приходи́ непреме́нно, ~ишь!** чујеш, обавезно дођи! ◊ **не ~ ног под собо́й** бити изван себе (*од радости итд.*); **и ~ не хо́чет** неће ни да чује

слы́ш||аться, -ится, -атся *несврш.* **1.** чути се; **~ится му́зыка** чује се музика **2.** осећати се; **в го́лосе ~ится трево́га** у гласу се осећа забринутост

слы́шимост||ь, -и *ж* чујност; **хоро́шая ~** добра чујност, добро се чује

слы́шно 1. чујно; **е́ле ~** једва чујно **2.** *у функц. предик. безл.* чује се; **отсю́да хорошо́ ~** одавде се добро чује; **тебе́ ~?** да ли чујеш? **3.** *у функц. предик. безл. о ком, чём разг.* чути се, знати се; **о нём давно́ ничего́ не ~** о њему се давно ништа не зна (не чује); **что ~ но́вого?** шта има ново? **4.** *уметн. р. разг.* изгледа; чини се, као да

слы́ш||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но 1. чујан; **е́ле ~ шёпот** једва чујан шапат **2.** *само краћи обл. у функц. предик.* чује се; **~ны́ чьи-то шаги́** чују се нечији кораци **3.** *само краћи обл. у функц. предик.* осећа се; **~ен за́пах цвето́в** осећа се мирис цвећа

слышь *уметн. р. нар.* **1.** чуј, има у виду **2.** изгледа, чини се, као да

слюби́ться, *1. и 2. л. јд. се не употр.* **слю́бится, слю́бятся** *сврш. нар.* заволети се ◊ **сте́рпится — слю́бится** *посл.* љубав долази с временом

слюд||а́, -ы́ *ж мин.* лискун *м*

слюдян||о́й, -а́я, -о́е лискунски, од лискуна

слюн||а́, -ы́ *ж* пљувачка, слина; **оби́льная ~** обилна пљувачка

слю́н||и, -е́й *мн. разг.* пљувачка *ж*, слина *ж* ◊ **распусти́ть ~** *нар.* расцмиздрити се, распекмезити се

слюн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* **1.** слинити, квасити пљувачком **2.** прљати пљувачком, балити

слю́нн||ый, -ая, -ое пљувачни, слинен; **~ые же́лезы** пљувачне жлезде

слюноотделе́ни||е, -я *с физиол.* лучење пљувачке, слињење

слюнотече́ни||е, -я *с мед.* баљење, сувишно лучење пљувачке, сијализам *м*

слюнтя́||й, -я *м разг. презр.* мекушац, слабић

слюня́в||ить, -лю, -ишь, -ят *несврш. разг. в.* **слюни́ть**

слюня́в||ый, -ая, -ое *разг.* слинав, балав

сля́котно *прил. у функц. предик. разг.*: **на у́лице ~** напољу је лапавица

сля́котн||ый, -ая, -ое *разг.* који се односи на лапавицу, блатњав

сля́кот||ь, -и *ж* лапавица

сля́па||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* смандрљати, отаљати

сма́||зать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш.* **1.** *кого, что чем* намазати, подмазати, премазати; **~ колёса** подмазати точкове; **~ цара́пину йо́дом** намазати огреботину јодом **2.** *что с чего* размазати, избрисати **3.** *что фиг. разг.* замрсити; забашурити, заташкати **4.** *кого по чему нар.* треснути, лупити, мазнути; **~** *кого* **по щеке́** залепити *коме* шамар

сма́||заться, -жется, -жутся *сврш.* **1.** размазати се, избрисати се (*о боји итд.*) **2.** *фиг.* замрсити се

сма́зк||а, -и *ж* **1.** подмазивање *с*, мазање *с* **2.** маст, премаз *м*, уље *с* за подмазивање; **~ для колёс** коломаст

смазли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *разг.* лепушкаст, згодан, љубак

смазн||о́й, -а́я, -о́е намазан уљем, машћу (*кожа, чизме*)

сма́зочн||ый, -ая, -ое подмазни, за подмазивање; **~ое ма́сло** подмазно уље

сма́зчик, -а *м* подмазивач

сма́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что чем* мазати, подмазивати, премазивати **2.** *что с чего* размазивати, брисати **3.** *что фиг. разг.* мрсити; забашуривати, заташкавати

сма́зыва||ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** размазивати се, брисати се (*о боји итд.*) **2.** *фиг.* мрсити се

смак, -а (-у) *м разг.* **1.** сласт *ж*, густ; **есть со ~ом** јести са слашћу **2.** *фиг.* задовољство *с*, уживање *с*

смак||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. что разг.* **1.** јести са слашћу, уживати (*у јелу*) **2.** *фиг.* уживати *у чему*; **~ подро́бности** са уживањем причати о детаљима

смалоду́шнича||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* поступити малодушно

сма́льт||а, -ы *ж зб.* смалта

сманеври́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. разг.* **1.** *војн.* маневрирати, извести маневар **2.** *жел.* извести маневрисање, ранжирање (*вагона*) **3.** *фиг.* извући се (*из тешке ситуације*)

сма́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** примамљивати (*птице итд.*) **2.** *фиг. разг.* премамљивати, одмамљивати (*радника итд.*)

сман||и́ть, -ю́, сма́нишь, сма́нят; сма́ненный *и* **-ённый** *сврш.* **1.** примамити (*птице итд.*) **2.** *фиг. разг.* премамити, одмамити (*радника итд.*)

смара́гд, -а *м заст.* смарагд

смара́гдов||ый, -ая, -ое *заст.* смарагдни, са смарагдом

смастер||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. разг.* измајсторити, израдити, направити (*руком*)

сма́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* мотати, намотавати **2.** *фиг. нар.* одлазити, чистити се, купити се ◊ **~ у́дочки** *нар.* купити своје прње, купити се

сма́тыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* одлазити, чистити се, купити се, кидати

сма́хива||ть[1]**, -ю, -ешь, -ют** *несврш. на кого, что разг.* личити, наликовати; подсећати

сма́хива||ть[2]**, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** отресати, пајати (*прашину*) **2.** збацивати, скидати

смахн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; сма́хнутый *сврш.* **1.** отрести, опајати (*прашину*) **2.** збацити, скинути

сма́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* квасити, влажити

сма́чно *прил. разг.* са слашћу, са уживањем (*јести итд.*)

сма́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но *разг.* **1.** укусан, сочан, сластан, сладак; **~ кусо́к** сочан комад, слатко парче **2.** *фиг.* сочан, изразит (*реч итд.*)

смежа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* склапати, затварати (*очи*)

смеж||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш. заст.* склопити, затворити (*очи*)

сме́жност||ь, -и *ж* **1.** граничност, суседство *с* **2.** сличност, сродност; **ассоциа́ции по ~и** асоцијације по сличности

сме́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. граничан, суседан; **~ные ко́мнаты** суседне (пролазне) собе **2.** *фиг.* додиран, сродан; **~ные поня́тия** додирни појмови ◇ **~ные углы́** *геом.* гранични углови

смека́лис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* бистар, оштроуман, довитљив

смека́лк||а, -и *ж разг.* бистрина, оштроумност, довитљивост

смека́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. в чём, что и без обј. нар.* досећати се *чега*, довијати се *чему*, схватати, копчати *шта*

смекн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. в чём что и без обј. нар.* досети се *чега*, довити се *чему*, схватити, укопчати *шта*

смеле́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* постајати смелији, храбрији

сме́ло *прил.* **1.** смело, храбро; **де́йствовать ~ и реши́тельно** деловати храбро и одлучно **2.** *фиг.* слободно, дрско, изазивачки **3.** *разг.* сигурно, поуздано; **~ мо́жно сказа́ть, что...** може се сигурно тврдити да... ◇ **ко́нчил де́ло, гуля́й ~** *посл.* прво рад, а онда забава

сме́лост||ь, -и *ж* **1.** смелост, храброст **2.** храброст, куражност; **у него́ не хвати́ло ~и войти́** није имао храбрости да уђе; **взять на себя́ ~** *с инф.* усудити се да...

сме́л||ый, -ая, -ое; смел, -а́, -о 1. смео, храбар; **~ посту́пок** смео поступак **2.** *фиг.* смео, оригиналан, новаторски; **~ая мысль** смела (оригинална) мисао **3.** *фиг.* слободан, дрзак, изазивачки; **~ая по́за** слободна поза

смельча́к, -а́ *м разг.* јуначина, смелица *м, ж*, смео, храбар човек

сме́н||а, -ы *ж* **1.** промена, измена, замена, смена; **~ руково́дства** промена руководства; **~ карау́ла** смена страже **2.** смена; **дневна́я, ночна́я ~** дневна, ноћна смена; **рабо́тать в одну́ ~у** радити у једној смени; **рабо́тать в две, три ~ы** радити у две, три смене **3.** смена, замена, подмладак *м*; **гото́вить себе́ ~у** спремати себи замену (подмладак) **4.** пресвлака; **две ~ы белья́** две пресвлаке рубља ◇ **на ~у** *кому, чему* као замена *коме, чему*; **прийти́ на ~у** *кому, чему* заменити *кога, шта*

смен||и́ть, -ю́, сме́нишь, сме́нят; -ённый *сврш.* **1.** *кого, что* променити, изменити, заменити, сменити; **~ руково́дство** променити руководство; **~ обстано́вку** променити околину; **~ кни́гу в библиоте́ке** заменити књигу у библиотеци **2.** *что* променити, пресвући; **~ бельё** пресвући рубље **3.** *кого* заменити, сменити; **~ дежу́рного** заменити дежурног **4.** *что фиг.* заменити, сменити; **прохла́да ~и́ла зной** свежина је заменила жегу

смен||и́ться, -ю́сь, сме́нишься, сме́нятся *сврш.* **1.** променити се, сменити се **2.** сменити се, бити замењен; **~ с дежу́рства** добити смену у дежурству **3.** *само 3. л. фиг.* сменити се, бити замењен; **зной ~и́лся прохла́дой** свежина је заменила жегу

сме́нност||ь, -и *ж* рад *м* у сменама, сменски рад; **установи́ть ~ на заво́де** увести у фабрици рад у сменама

сме́нн||ый, -ая, -ое: ~ая рабо́та рад у сменама; **~ ма́стер** пословођа смене

сме́нщик, -а *м* сменаш (*радник у смени*)

сменя́||ть[1], -ю, -ешь, -ют; сме́нянный *сврш. кого, что на кого, что* заменити, променити

сменя́||ть[2], -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что* мењати, замењивати, смењивати **2.** *что* пресвлачити (*рубље*) **3.** *кого* замењивати, смењивати (*у дежурству итд.*) **4.** *что фиг.* замењивати, смењивати

сменя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** мењати се, смењивати се **2.** смењивати се, бивати замењен (*у дежурству итд.*) **3.** *само 3. л. фиг.* смењивати се, бивати замењен

смерд, -а *м ист.* кмет (*у старој Русији*)

смер||де́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т *несврш.* заударати, смрдети

смерза́||ться, *1. и 2. л. јд. се не употр.*, **-ется, -ются** *несврш.* залеђивати се, примрзавати

смёрз||нуться, *1. и 2. л. јд. се не употр.* **-нется, -нутся;** *прошл.* **-ся, -лась, -лось** *сврш.* заледити се, примрзнути; **куски́ льда ~лись** комади леда су се заледили

сме́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* измерити, премерити (*метром итд.*) ◇ **~ взгля́дом (глаза́ми)** *кого* одмерити од главе до пете *кога*

смерка́||ться, -ется *безл. несврш.* смркавати се

сме́ркн||уться, -ется *безл. сврш.* смркнути се, смрћи се

смерте́льно *прил.* **1.** смртно, на смрт; **~ больно́й** смртно болестан **2.** *фиг. разг.* смртно, страшно; **~ скуча́ть** умирати од досаде

смерте́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. смртоносан; **~ьная ра́на** смртоносна рана **2.** *фиг. свеч.* кобан, убитачан, смртоносан; **нанести́ ~ уда́р** *кому* нанети смртоносан (убитачан) ударац *коме* **3.** *фиг. свеч.* смртан; **~ враг** смртан непријатељ **4.** *фиг. разг.* смртан, страшан; **~ьная ску́ка** смртна досада, досада да умреш

сме́ртник, -а *м* смртник

сме́ртност||ь, -и *ж* смртност, морталитет *м*; **де́тская ~** смртност деце

сме́рт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. смртан; **все лю́ди ~ны** сви су људи смртни **2.** *правн.* смртан; **~ная казнь** смртна казна; **приговори́ть к ~ной ка́зни** осудити на смрт **3.** *фиг. свеч.* крвав, ужасан, силан; **~ бой** смртни бој, бој на живот и смрт **4.** *фиг. разг.* смртан, страшан; **~ная ску́ка** смртна досада, досада да умреш ◇ **~ час** смртни (задњи) час; **на ~ном одре́** на самрти

смертоно́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но смртоносан, убитачан, кобан; **~ное ору́жие** смртоносно оружје

смертоуби́йств||о, -а *с заст.* убиство, уморство

смерт||ь, -и *ж, мн.* **-и, -е́й 1.** смрт; **наси́льственная ~** насилна (неприродна) смрт; **скоропости́жная ~** напрасна смрт; **быть при́ смерти** бити на самрти; **умере́ть свое́й ~ью** умрети природном смрћу; **поги́бнуть ~ью геро́я** умрети јуначком смрћу **2.** *у функц. прил. разг.* страшно, ужасно, веома; **~ как пить хо́чется** страшно сам жедан ◇ **бле́дный как ~** блед као крпа (као

смрт); **боро́ться не на жизнь, а на́ смерть** борити се на живот и смрт; **до́ смерти** *разг.* смртно, на смрт, у највећој мери; **уста́ть до́ смерти** смртно се уморити; **двум ~я́м не быва́ть, а одно́й не минова́ть** *посл.* једанпут се умире

смерч, -а *м* вихор, ковитлац

смеси́тел||ь, -я *м струч.* мешалица *ж*, мешач

сме||сти́, -ту́, -тёшь, -ту́т; *прошл.* **смёл, -ла́, -ло́; -тённый** *сврш.* **1.** помести, почистити; **~ кро́шки со стола́** почистити мрве са стола **2.** смести, скупити (*метлом*) **3.** *фиг.* збрисати; **~ с лица́ земли́** збрисати са лица земље, сравнити са земљом, уништити

сме||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш.* **1.** *кого* сменити, збацити (*с положаја*) **2.** *что* померити, помаћи, преместити

смест||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* померити се, помаћи се, преместити се

смес||ь, -и *ж* мешавина, смеша; **горю́чая ~** запаљива смеша

сме́т||а, -ы *ж књиг.* предрачун *м*, буџет *м*; **~ расхо́дов** предрачун расхода; **соста́вить ~у** направити предрачун; **уложи́ться в ~у** не прећи буџет

смета́н||а, -ы *ж* кисела павлака, милерам *м*, врхње *с*

смета́нн||ый, -ая, -ое који се односи на киселу павлаку, милерам; са киселом павлаком, милерамом

смета́ть [1], **смечу́, сме́чешь, сме́чут; смётанный** *сврш.* згрнути, набацити, саденути (*сено*)

смета́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют; смётанный** *сврш.* прошити, профирцати, уфирцати

смета́||ть [3], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** мести, чистити; **~ кро́шки со стола́** чистити са стола мрве **2.** мести, скупљати (*метлом*) **3.** *фиг.* брисати (*са лица земље итд.*)

смётк||а, -и *ж разг.* довитљивост, домишљатост, оштроумност

сметли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во довитљив, домишљат, оштроуман

сме́тн||ый, -ая, -ое *књиг.* предрачунски, буџетски

смётыва||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* згртати, набацивати, денути (*сено*)

смётыва||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* шити, фирцати

сме||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. с инф.* **1.** смети, усуђивати се; **я не ~ю войти́** не смем (не усуђујем се) да уђем **2.** смети, имати право; **никто́ не ~ет наруша́ть зако́н** нико нема право да крши закон ◇ **не ~й!** да се ниси усудио!; **не ~йте!** да се нисте усудили!

смех, -а (-у) *м* смех ◇ **~ сквозь слёзы** смех кроз сузе; **мне не до ~у** није ми до смеха; **подня́ть на́ смех** *кого* исмејати *кога*; **покати́ться со́ смеху** праснути у смех; **(и) ~ и грех** *разг.* не знам бих ли се смејао или плакао; **на́ смех** *разг.* смејурије ради (*урадити нешто*); **ку́рам на́ смех** *разг.* на опште лугло, да пукнеш од смеха

смехот||а́, -ы́ *ж нар.* смејурија

смехотво́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но смешан, забаван, за спрдњу, за исмејавање; **~ные оправда́ния** оправдања достојна спрдње

сме́шанн||ый, -ая, -ое 1. помешан, измешан, мешан; **~ые поро́ды** укрштене расе **2.** мешовит, разнородан, разнолик; **~ая коми́ссия** мешовита комисија; **~ лес** мешовита шума

смеша́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* **1.** помешати, смешати, измешати **2.** *разг.* побркати, заменити (*једно с другим*)

смеша́||ться [1], **-юсь, -ешься, -ются** *сврш.* **1.** *само 3. л.* помешати се, измешати се; **кра́ски ~лись** боје су се измешале **2.** помешати се, смешати се; **~ с толпо́й** изгубити се у маси **3.** *само 3. л.* помешати се, побркати се, замрсити се (*о мислима итд.*)

смеша́||ться [2], **-юсь, -ешься, -ются** *сврш.* збунити се, помести се

сме́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** мешати; **~ вино́ с водо́й** мешати вино и воду **2.** *разг.* бркати, замењивати (*једно с другим*)

смеши́нк||а, -и *ж разг.* смешак *м*, смешкање *с* ◇ **ему́ ~ в рот попа́ла** *шаљ.* смеје се као луд на брашно

смеш||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш.* засмејавати, насмејавати

смешли́вост||ь, -и *ж* смешљивост, склоност смеху

смешли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. смешљив, склон смеху, спреман на смех **2.** весео, насмејан

смешно́ *прил.* **1.** смешно, забавно (*причати итд.*) **2.** *у функц. предик.* смешно је; **мне ~** смешно ми је

смеш||но́й, -на́я, -но́е; -о́н, -на́, -но́ 1. смешан; **~ анекдо́т** смешан виц **2.** смешан, комичан; **~ наря́д** комична одећа; **попа́сть в ~но́е положе́ние** наћи се у смешном положају **3.** *разг.* смешан, неуместан, апсурдан; **~ные тре́бования** неумесни захтеви

смеш||о́к, -ка́ *м разг.* кратак смех; **не́рвный ~** нервни смех

смеща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого* смењивати, збацивати (*са положаја*) **2.** *что* померати, помицати, премештати

смеща́||ться, -ется, -ются *несврш.* померати се, помицати се, премештати се

сме||я́ться, -ю́сь, -ёшься, -ю́тся *несврш.* **1.** смејати се; **~ до слёз** смејати се до суза **2.** *над кем, чем* подсмевати се *коме, чему*, исмејавати *кога, шта*; **~ над глу́постью** исмејавати глупост **3.** *фиг. разг.* шалити се ◇ **хорошо́ ~ётся тот, кто ~ётся после́дним** *посл.* ко се последњи смеје, најслађе се смеје

сми́л||оваться, -уюсь, -уешься, -уются, сми́лостив||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш. над кем, чем заст.* сажалити се *над ким, чим*, смиловати се *коме, чему*

смина́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** гужвати; **~ бума́гу** гужвати хартију **2.** гњечити, газити (*траву итд.*) **3.** *фиг.* сатирати, тући (*непријатеља итд.*)

смина́||ться, -ется, -ются *несврш.* гужвати се

смире́ни||е, -я *с* понизност *ж*, покорност *ж*; скрушеност *ж*; **показно́е ~** привидна покорност

смире́нник, -а *м ирон.* светац, смиреник

смире́нно *прил.* понизно, кротко, покорно; **~ проси́ть** понизно молити

смире́||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно понизан, кротак, покоран, скрушен; **~ вид** понизан (кротак) изглед

смири́тельн||ый, -ая, -ое: ~ая руба́шка лудачка кошуља

смир||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* смирити, стишати, укротити, савладати

смир||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. с кем, чем и перед кем, чем* помирити се *с чим*, покорити се *коме, чему*; **~ пе́ред неизбе́жностью** помирити се са неизбежношћу

сми́рно *прил.* тихо, мирно, кротко ◇ **~!** *војн.* мирно! (*команда*)

сми́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но тих, миран, кротак, покоран; **~ная ло́шадь** миран коњ

смиря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* смиривати, стишавати, укроћивати, савлађивати

смиря́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с кем, чем*

и перед кем, чем мирити се *с чим*, покоравати се *коме, чему*

смо́кв||а, -ы *ж бот.* смоква (*плод*)

смо́кинг, -а *м* смокинг

смоко́вниц||а, -ы *ж бот.* смоква (*стабло*)

смоко́вн||ый, -ая, -ое смоквин, од смокве

смол||а́, -ы́ *ж, мн.* **смо́лы, смол 1.** смола; **сосно́вая ~** борова смола; **синтети́ческие смо́лы** синтетичке смоле **2.** *фиг. разг.* наметљив човек; **приста́л как ~** прилепио се као чичак

смоле́ни||е, -я *с* смољење, катранисање

смолё́н||ый, -ая, -ое усмољен, накатранисан

смоли́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. смоласт, смоловит; **~тое де́рево** смоласто дрво **2.** са мирисом смоле; **~ во́здух** ваздух засићен мирисом смоле

смол||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* смолити; катранисати

смолка́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** ућуткавати (*о човеку*) **2.** *само 3. л.* стишавати се, престајати (*о звуку*)

смо́лк||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **смолк, -ла, -ло** *сврш.* **1.** ућутети, заћутати, умукнути (*о човеку*) **2.** *само 3. л.* стишати се, престати (*о звуку*)

смо́лоду *прил.* измалена, одмалена, од младости ◇ **береги́ пла́тье сно́ву, а честь ~** *посл.* чувај одећу док је нова, а част од малена

смолоку́р, -а *м* смолар

смолокуре́ни||е, -я *с* смоларење

смолоку́р||ня, -ни *ж, ген. мн.* **-ен** смоларница

смоло́ть, смелю́, сме́лешь, сме́лют; смо́лотый *сврш.* самлети, издробити; **кру́пно, ме́лко ~** крупно, ситно самлети; **~ ко́фе, мя́со** самлети кафу, месо

смолч||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш.* прећутати

смоль: чё́рный как ~ црн као угаљ, као катран

смолян||о́й, -а́я, -о́е 1. смолни, од смоле, за смолу; **~а́я бо́чка** буре за смолу; **~ за́пах** мирис смоле **2.** црн као катран (*о коси итд.*)

смонти́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* монтирати, извршити монтажу

сморгн||у́ть, -у́, -ё́шь, -у́т *сврш.*: **гла́зом не ~** *разг.* не трепнути (*оком, очима*), не збунити се, не узбудити се

сморка́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.*: **~ нос** шмркати

сморка́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* шмркати; **~ в носово́й плато́к** шмркати у марамицу

сморо́дин||а, -ы *ж бот.* рибизла, рибиз *м* (*жбун и плод*); **кра́сная, чё́рная, бе́лая ~** црвена, црна, бела рибизла

сморо́динн||ый, -ая, -ое, сморо́динов||ый, -ая, -ое који се односи на рибизлу, од рибизле; **~ куст** жбун рибизле; **~ое варе́нье** слатко од рибизле

сморо́||зить, -жу, -зишь, -зят *сврш. нар.* лупити, бубнути, извалити; **~ чушь** извалити глупост

сморч||о́к, -ка́ *м* **1.** *бот.* смрчак (*гљива*) **2.** *фиг. разг.* човечуљак, прда

смо́рщ||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* намрштити, наборати; **~ лоб** намрштити чело

смо́рщ||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* намрштити се, наборати се; **~ от бо́ли** намрштити се од бола

смота́||ть, -ю, -ешь, -ют; смо́танный *сврш.* смотати ◇ **~ у́дочки** *нар.* покупити своје прње, покупити се

смота́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. нар.* покупити се, киднути

смотр, -а *м* **1.** (*лок.* **на -у́,** *мн.* **-ы́, -о́в**) *војн.* смотра *ж*, парада *ж*; **производи́ть ~ войска́м** вршити смотру јединица **2.** (*лок.* **на -е,** *мн.* **-ы, -ов**) смотра *ж*

смотр||е́ть, -ю́, смо́тришь, смо́трят *несврш.* **1.** *на кого, что* гледати *кога, шта, на (у) кога, шта*; **~ в упо́р** *на кого* нетремице гледати *у кога*; **~ по сторона́м** гледати на све стране (наоколо); **прия́тно ~** *на кого, что* пријатно је гледати *кога, шта*; **~ в окно́** гледати кроз прозор **2.** *кого, что* гледати, разгледати; **~ кинофи́льм** гледати филм (биоскопску представу); **~ телеви́зор** гледати телевизију **3.** *кого* прегледати; **~ больно́го** прегледати болесника **4.** *за кем, чем* пазити *на кога, шта*, надгледати, чувати *кога, шта*; **~ за детьми́** пазити на децу; **~ за поря́дком** пазити на ред **5.** *на кого, что фиг.* гледати; **~ на ве́щи про́сто** једноставно гледати на ствари; **как вы на э́то смо́трите?** шта мислите о томе? **6.** *на кого, что разг.* угледати се *на кога, шта*, узимати за пример *кога, шта*; **~ на ста́рших** угледати се на старије **7.** *кем, чем разг.* изгледати *као ко, шта*; **~ молодцо́м** изгледати као јунак, имати победнички изглед **8.** *имп.* **смотри́(те)** *уметн. р.* пази(те); **~йте не опозда́йте** пазите, да не закасните **9. смотря́** *уз. прил. и зам.* зависи; **ты лю́бишь гуля́ть? — Смотря́ где** да ли волиш да се шеташ? — Зависи где ◇ **~ во все глаза́** пажљиво гледати; **~ сквозь па́льцы** *на что* гледати кроз прсте *на шта*; **о́кна смо́трят во двор** прозори су окренути према дворишту; **~я́ по** *предл. с дат.* у зависности *од чега*, с обзиром *на шта*; **де́йствовать ~я́ по обстоя́тельствам** поступати према приликама

смотре́ться, смотрю́сь, смо́тришься, смо́трятся *несврш.* **1.** гледати се, огледати се; **~ в зе́ркало** гледати се у огледалу **2.** *само 3. л. разг.* гледати се; **фильм хорошо́ смо́трится** филм се гледа са задовољством **3.** *само 3. л. разг.* добро изгледати, истицати се (*о одећи итд.*)

смотри́||ны, -н *мн. заст.* огледи *мн. м*, гледање *с* девојке

смотри́тел||ь, -я *м* надзорник, чувар; **~ музе́я** надзорник музеја, кустос ◇ **станцио́нный ~** *ист.* управник поштанске станице

смотри́тельск||ий, -ая, -ое надзорнички

смотров||о́й, -а́я, -о́е 1. *војн.* који се односи на смотру, на параду **2.** посматрачки, за посматрање; **~а́я щель** прорез за посматрање (*у тенку*)

смоч||и́ть, -у́, смо́чишь, смо́чат; смо́ченный *сврш.* поквасити, наквасити, навлажити

смо||чь, -гу́, смо́жешь, смо́гут; *прошл.* **-г, -гла́, -гло́** *сврш. с инф.* моћи, узмоћи, смоћи, бити у стању; **я не ~гу́ прие́хать** нећу моћи да дођем; **мы не ~гли́ помо́чь** нисмо могли да помогнемо

смоше́нничa||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* преварити, подвалити

смрад, -а *м* смрад, задах; **тяжё́лый ~** тежак задах

смра́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но смрдљив, смрадан, који заудара

смугле́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* црнити, добијати тамну боју (*о кожи итд.*)

смуглоли́||цый, -цая, -цее; -ц, -ца, -це црномањаст, црнолик, црнпураст, гарав, гаравог лица

сму́г||лый, -лая, -лое; -л, -ла́, -ло црнопут, црномањаст, гарав; **~лое лицо́** гараво лице

смугля́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* црнка, гаравуша

смудр||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш.* измудрити, измудријашити, измудровати

сму́т||а, -ы *ж* 1. *заст.* метеж *м*, буна, побуна, немир *м* 2. *књиш.* раздор *м*, неред *м*, свађа; **се́ять ~у** сејати раздор

сму||ти́ть, -щу́, -ти́шь, -тя́т; -щённый *сврш.* 1. *кого* збунити, помести; **~** *кого* **похвало́й** збунити *кога* похвалом 2. *кого, что* помутити, узнемирити; **~** *чей* **поко́й** помутити *чији* мир

сму||ти́ться, -щу́сь, -ти́шься, -тя́тся *сврш.* збунити се, смести се

сму́тно *прил.* 1. нејасно, магловито; **~ по́мнить** *что* нејасно се сећати *чега* 2. *у функц. предик.* немирно је; **у меня́ ~ на душе́** осећам немир у души

сму́тност||ь, -и *ж* нејасност, магловитост

сму́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. смутан, немиран, буран; **~ное вре́мя** смутно (немирно) време 2. немиран, узнемирен (*расположење итд.*) 3. нејасан, мутан, магловит; **~ о́браз** магловит лик; **~ное воспомина́ние** нејасна успомена

смутья́н, -а *м разг.* смутљивац, бунтовник

смухл||ева́ть, -ю́ю, -ю́ешь, -ю́ют *сврш. нар.* преварити, подвалити

сму́шк||а, -и *ж* астраган *м* (*крзно*)

смуща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого* збуњивати; **~** *кого* **вопро́сами** збуњивати *кога* питањима 2. *кого, что* помућивати, узнемиравати; **~** *чей* **поко́й** помућивати *чији* мир

смуща́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* збуњивати се

смуще́ни||е, -я *с* збуњеност *ж*, стид *м*, сметеност *ж*; **покрасне́ть от ~я** поцрвенети од стида (од збуњености)

смущённо *прил.* збуњено; **~ улыба́ться** збуњено се осмехивати

смущённ||ый, -ая, -ое збуњен, сметен, стидљив; **~ая улы́бка** збуњен осмех

смыв, -а *м струч.* спирање *с*

смыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. спирати, прати; **~ грязь** *с чего* спирати прљавштину *са чега* 2. *само 3. л.* односити (*о води*)

смыва́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* прати се, силазити при прању (*о мрљи итд.*) 2. *фиг. нар.* бежати, кидати; **~ с уро́ка** бежати са часа

смы́вк||а, -и *ж струч.* спирање *с*, скидање *с* (*боје итд.*)

смыка́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. спајати, састављати; **~ ряды́** збијати редове 2. склапати (*очи*); затварати (*уста*); **не ~я глаз** не склапајући ока

смыка́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. спајати се, састављати се 2. склапати се (*о очима*); затварати се (*о устима*)

смысл, -а *м* 1. смисао; **поня́ть ~** *чего* схватити смисао *чега* 2. смисао, вредност *ж*, важност *ж*; **в э́том нет ~а** то не вреди, то нема смисла ◇ **здра́вый ~** здрав разум; **в ~е** *предл. с ген.* у смислу *с ген.*, према *с дат.*; **неопределённость в ~е сро́ков** неодређеност у смислу рокова; **в по́лном ~е сло́ва** у правом смислу речи, буквално

смы́сл||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. в чём разг.* разумевати се *у шта*, познавати *шта*; **ничего́ не ~ в му́зыке** немати појма о музици ◇ **ни у́ха ни ры́ла не ~** *в чём нар.* не знати баш ништа, немати појма *о чему*

смыслов||о́й, -а́я, -о́е смисаони, значењски; **~ы́е отте́нки** значењске нијансе

смы||ть, смо́ю, смо́ешь, смо́ют; -тый *сврш.* 1. спрати; **~ грязь** *с чего* спрати прљавштину *са чега* 2. *само 3. л.* однети; **водо́й ~ло плоти́ну** вода је однела брану ◇ **~ с себя́ пятно́** скинути са себе љагу

смы́ться, смо́юсь, смо́ешься, смо́ются *сврш.* 1. *само 3. л.* спрати се, сићи при прању; **пятно́ смы́лось** мрља је сишла 2. *фиг. нар.* побећи, киднути; **~ с уро́ка** побећи с часа

смы́чк||а, -и *ж* 1. *струч.* спој *м*, спајање *с*; **~ сво́дов** спајање сводова 2. *фиг.* савез *м*, веза, спона

смычко́в||ый, -ая, -ое *муз.* гудачки; **~ инструме́нт** гудачки инструмент

смыч||о́к [1], **-ка́** *м муз.* гудало *с*; **скрипи́чный ~** гудало за виолину

смыч||о́к [2], **-ка́** *м лов.* повод, поводац

смышлёност||ь, -и *ж разг.* оштроумност, разборитост

смышлё||ный, -ная, -ное; -н, -на, -но *разг.* бистар, оштроуман, разборит; **~ ма́льчик** бистар дечко

смягча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* смекшавати, размекшавати; **крем хорошо́ ~ет ко́жу** крема добро смекшава кожу 2. *что фиг.* ублажавати (*бол итд.*) 3. *кого фиг.* смекшавати, чинити блажим (*човека*) 4. *лингв.* палатализовати, палатаризирати

смягча́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* смекшавати се, размекшавати се 2. *само 3. л. фиг.* ублажавати се (*о болу итд.*) 3. *фиг.* смекшавати се, постајати блажи (*о човеку*)

смягче́ни||е, -я *с* 1. смекшавање 2. *фиг.* ублажавање 3. *лингв.* палатализација *ж*; **~ согла́сных** палатализација сугласника

смягч||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* 1. *что* смекшати, размекшати 2. *что фиг.* ублажити; **~ пригово́р** ублажити казну 3. *кого фиг.* смекшати, учинити блажим (*човека*) 4. *лингв.* палатализовати, палатаризирати

смягч||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш.* 1. *само 3. л.* смекшати се, размекшати се 2. *само 3. л. фиг.* ублажити се (*о болу итд.*) 3. *фиг.* смекшати се, постати блажи (*о човеку*)

смя́к||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **смяк, -ла, -ло** *сврш. нар.* разнежити се, малаксати

смяте́ни||е, -я *с* 1. збуњеност *ж*, сметеност *ж*; **душе́вное ~** душевна сметеност 2. пометња *ж*, паника *ж*; **вы́звать ~** изазвати панику

смяте́||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно збуњен, сметен

смять, сомну́, сомнёшь, сомну́т; смя́тый *сврш.* 1. изгужвати, згужвати; **~ пла́тье** изгужвати хаљину; **~ бума́гу** згужвати хартију 2. пригњечити, погазити (*траву итд.*) 3. *фиг.* сатрти, потући; **~ проти́вника** потући непријатеља

смя́ться, сомнётся, сомну́тся *сврш.* изгужвати се, згужвати се

снаб||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -жённый *сврш. кого, что чем* снабдети, опскрбити *кога, шта чим*, обезбедити *шта коме, чему*; **~** *кого* **продово́льствием** снабдети *кога* храном; **~ текст примеча́ниями** пропратити текст напоменама

снабжа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что чем* снабдевати, опскрбљивати *кога, шта чим*, обезбеђивати *шта коме, чему*

снабже́н||ец, -ца *м* снабдевач, опскрбљивач, набављач

снабже́ни||е, -я *с* снабдевање, опскрбљивање; набавка *ж*; **бесперебо́йное ~** редовно снабдевање; **отде́л ~я** сектор за набавку

сна́доб||ье, -ья *с, ген. мн.* **-ий** *разг.* лек *м*, лекарија *ж*

сна́йпер, -а *м* снајпер

сна́йперск||ий, -ая, -ое снајперски; **~ая стрельба́** снајперско гађање

снару́жи *прил.* споља

снаря́д, -а *м* 1. *војн.* граната *ж*, топовски метак, пројектил; **артиллери́йский ~** топовски метак, артиљеријска граната; **управля́емый ~** дириговани пројектил 2. *тех.* справа *ж*, машина *ж*; **~ для буре́ния** бушаћа машина 3. *спорт.* справа *ж*; **гимнасти́ческие ~ы** гимнастичке справе

снаря||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -жённый *сврш.* опремити, снабдети; спремити; **~ экспеди́цию** опремити експедицију; **~** *кого* **в доро́гу** спремити *кога* за пут

снаря||ди́ться, -жу́сь, -ди́шься, -дя́тся *сврш. разг.* спремити се; **~ в доро́гу** спремити се за пут

снаря́дн||ый, -ая, -ое који се односи на гранату, пројектил; гранатин

снаряжа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* опремати, снабдевати; спремати

снаряжа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* спремати се (*за пут*)

снаряже́ни||е, -я *с* 1. опремање, снабдевање 2. опрема *ж*; **во́инское ~** војничка опрема; **водола́зное ~** ронилачка опрема

снаст||ь, -и *ж, ген. мн.* **-и, -е́й** 1. *зб.* опрема, прибор *м*; **рыболо́вная ~** рибарски прибор 2. *об. мн.* **-и, -е́й** *пом.* ужад, конопци *мн. м*; **корабе́льные ~и** бродска ужад

снача́ла *прил.* 1. прво, најпре, пре свега; **~ поду́май, пото́м отвеча́й** прво размисли, па онда одговори 2. поново, из почетка; **нача́ть ~** почети поново

сна́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* изнашати, трошити ношењем; **~ о́бувь** хабати (дерати) обућу

снег, -а (-у) *м, мн.* **-а́, -о́в** снег; **идёт ~** пада снег; **вы́пал ~** пао је снег; **ве́чные ~а́** вечни снег ◇ **как ~ на́ голову** *разг.* као гром из ведра неба; **ну́жен, как прошлого́дний ~** *разг.* потребан је као лањски снег

снеги́р||ь, -я́ *м зоол.* зимовка *ж*

снегови́к, -а́ *м* сневговић, снешко

снегов||о́й, -а́я, -о́е снежан, снеговит; **~а́я вода́** снежаница, снежница

снегозадержа́ни||е, -я *с пољопр.* задржавање снега

снегозащи́т||а, -ы *ж* снегобран *м* (*на путевима итд.*)

снегоочисти́тел||ь, -я *м* снегочистач (*машина*), грталица *ж*, рамица *ж* за рашчишћавање снега

снегопа́д, -а *м* падање *с* снега; снежне падавине

снегопогру́зчик, -а *м* утоваривач снега (*машина*)

снегота́яни||е, -я *с* топљење снега

снегоубо́рочн||ый, -ая, -ое за рашчишћавање снега; **~ые маши́ны** машине за рашчишћавање снега

снегохо́д, -а *м* аутомобил за кретање у дубоком снегу

снегу́роч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** Снежана

снеда́||ть, -ет, -ют *несврш. књиш.* мучити, морити, гристи, јести; **его́ ~ет тоска́** туга га мори; **~емый за́вистью** мучен завишћу

снед||ь, -и *ж нар.* храна, јело *с*

снежи́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** снежна пахуљица

сне́жн||ый, -ая, -ое 1. снежан, снеговит; **~ покро́в** снежни покривач; **~ сугро́б** снежни смет; **~ая зима́** снежна зима, зима са обилним снегом 2. бео као снег ◇ **~ая ба́ба** Снешко Белић

снеж||о́к, -ка́ *м* 1. *дем.* снежак 2. грудва *ж* снега; **игра́ть в ~ки́** грудвати се

снес||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **снёс, -ла́, -ло́; -ённый** *сврш.* 1. однети; **~ письмо́ на по́чту** однети писмо на пошту 2. однети доле, снети; **~ ве́щи в подва́л** снети ствари у подрум 3 нанети, снети (*на гомилу*) 4. *об. безл.* однети, одвући; **бу́рей ~ло́ кры́шу** олуја је однела кров; **ло́дку ~ло́ тече́нием** вода (бујица) је однела чамац 5. срушити; **~ ста́рый дом** срушити стару кућу 6. одсећи, скинути 7. *фиг.* поднети, претрпети; **~ оби́ду** поднети увреду 8. талонирати, одложити у талон (*у игри карата*) ◇ **~ яйцо́** снети јаје

снес||ти́сь, -у́сь, -ёшься, -у́тся; *прошл.* **снёсся, -ла́сь, -ло́сь** *сврш. с кем* успоставити везу, ступити у везу (*преко поште итд.*)

снет||о́к, -ка́ *м зоол.* снетац (*риба*)

снижа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. снижавати, смањивати висину (*лета*) 2. смањивати (*брзину итд.*); снижавати (*цену*)

снижа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. спуштати се, снижавати се (*о авиону итд.*) 2. *само 3. л.* смањивати се (*о брзини итд.*); снижавати се (*о цени*)

сниже́ни||е, -я *с* 1. спуштање; **пойти́ на ~** почети се спуштати (*о авиону*) 2. смањивање, смањење; снижавање, снижење; **~ цен** снижење цена

сни́||зить, -жу, -зишь, -зят; -женный *сврш.* 1. снизити, смањити висину (*лета*) 2. смањити; снизити; **~ ско́рость** смањити брзину; **~ це́ну** снизити цену

сни́||зиться, -жусь, -зишься, -зятся *сврш.* 1. спустити се, снизити се; **самолёт ~зился** авион се снизио 2. *само 3. л.* смањити се, снизити се; **ско́рость ~зилась** брзина се смањила; **це́ны ~зились** цене су се снизиле

снизо||йти́, -йду́, -йдёшь, -йду́т; *прошл.* **-шёл, -шла́, -шло́** *сврш.* 1. *заст.* сићи, спустити се 2. *к кому, чему, до кого, чего књиш.* спустити се *до кога, чега*, удостојити пажње *кога, шта*

сни́зу *прил.* 1. одоздо, с доње стране; **втора́я строка́ ~** други редак одоздо; **~ до́верху** одоздо до горе 2. *фиг.* одоздо; **кри́тика ~** критика одоздо ◇ **смотре́ть** *на кого* **~ вверх** гледати *на кога* са страхопоштовањем

сни́к||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **сник, -ла, -ло** *сврш. разг.* 1. *само 3. л.* повити се, опустити се, повенути (*о биљкама итд.*) 2. *фиг.* постати потиштен, утучен

снима́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* скидати, узимати; **~ карти́ну со стены́** скидати са зида слику; **~ телефо́нную тру́бку** узимати слушалицу 2. *что* скидати (*шешир*), свлачити (*капут итд.*); изувати (*ципеле итд.*) 3. *кого, что* скидати, удаљавати, уклањати; повлачити; **~ войска́ с фро́нта** повлачити трупе са фронта; **~ с рабо́ты** *кого* смењивати с положаја *кога*; **~ с учёта** *кого* брисати из евиденције (одјављивати) *кога* 4. *что* укидати, скидати; повлачити, поништавати; **~ запре́т** укидати забрану; **~ с себя́ отве́тственность** скидати са себе одговорност; **~** *чью* **кандидату́ру** повлачити *чију* кандидатуру; **~ суди́мость** поништавати ранију казну 5. *кого, что* фотографисати, сликати; снимати; **~ фотоаппара́том** фотографисати; **~ фильм** снимати филм 6. *что* изнајмљивати; **~' ко́мнату** изнајмљивати собу ◇ **~ ко́пию** правити копију; **~ ме́рку** *с кого* узимати меру *коме*; **~ показа́ния** *с кого правн.* саслушавати *кога*

снима́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* скидати се 2. фотографисати се, сликати се; **~ в кино́** играти у филму ◇ **~ с я́коря** дизати сидро

сни́м||ок, -ка *м* слика *ж*, фотографија *ж*, снимак

сниска́ть, снищу́, сни́щешь, сни́щут; сни́сканный

сврш. заст. и књиш. стећи, постићи; ~ **чьё уважéние** стећи *чије* поштовање

снúскива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст. и књиш.* стицати, постизати (*поштовање итд.*)

снисходúтельно *прил.* **1.** снисходљиво, благо, попустљиво **2.** надмено, са висине

снисходúтельност||ь, -и *ж* **1.** снисходљивост, благост, попустљивост; **проявúть** ~ показати попустљивост **2.** надменост, високомерност

снисходúтел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. снисходљив, благ, попустљив; ~ **преподавáтель** попустљив наставник **2.** надмен, високомеран (*тон итд.*)

снисх||одúть, -ожý, -óдишь, -óдят *несврш.* **1.** силазити, спуштати се **2.** *к кому, чему, до кого, чего књиш.* спуштати се *до кога, чега,* удостојавати пажње *кога, шта*

снисхождéни||е, -я *с* снисходљивост *ж*, попустљивост *ж*, благост *ж*; **он заслýживает** ~**я** он заслужује милост

снúться, снюсь, снúшься, снятся *несврш. кому* сањати; **емý снятся стрáшные сны** сања страшне снове; **емý снúлось, что...** сањао је да... ◊ **емý э́то и (во снé) не снúлось** није ни сањао о томе

сноб, -а *м* сноб

снобúзм, -а *м* снобизам

снóва *прил.* поново, опет; изнова, испочетка ◊ **снóва-здорóво** *нар.* опет као за инат

сновáть, сную, снуёшь, снуют *несврш.* **1.** *что струч.* ткати **2.** мувати се, трчкарати, комешати се

сновидéни||е, -я *с* сан *м*; сањање

сногсшибáтел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *разг. шаљ.* поражавајући, потресан, запањујући

сноп, -á *м* **1.** сноп **2.** *фиг.* сноп (*светлости*)

сноповязáл||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *пољопр.* везачица

снорóвис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* окретан, сналажљив, вешт

снорóвк||а, -и *ж* умешност, окретност, вештина; искуство *с*, извежбаност

снос [1], **-а** *м* рушење *с*; **дом на** ~ кућа на рушење ◊ **жéнщина на** ~**ях** *нар.* жена пред порођај

снос [2], **-а** *м*: ~**а (**~**у) нет** *чему* неподериво је *шта* (*о одећи, обући*)

сносúть [1], **сношý, снóсишь, снóсят; снóшенный** *сврш. разг.* **1.** *кого, что* однети и вратити натраг **2.** *что* износити (*одећу, обућу*) ◊ **не** ~ **емý головы́** *разг.* платиће он главом

сно||сúть [2], **-шý, снóсишь, снóсят** *несврш.* **1.** односити доле, сносити (*ствари у подрум итд.*) **2.** наносити, сносити (*на гомилу*) **3.** *об. безл.* односити, одвлачити; **лóдку снóсит течéнием** вода (бујица) односи чамац **4.** рушити (*старе зграде итд.*) **5.** одсецати, скидати **6.** *фиг.* подносити, трпети (*увреду итд.*) **7.** талонирати, одлагати у талон (*у игри карата*)

сносúться, сношýсь, снóсишься, снóсятся *сврш. с кем* успостављати везу, ступати у везу (*преко поште итд.*)

снóс||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** фуснота, белешка (*у дну странице*)

снóс||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* подношљив, сношљив, задовољавајући; ~**ные услóвия** подношљиви услови

снотвóрн||ый, -ая, -ое 1. за спавање; ~**ое срéдство** средство за спавање **2. снотвóрн|ое, -ого** *с* средство за спавање; **принять** ~**ое** узети таблету за спавање

снох||á, -ú *ж, мн.* **снóхи, снох** снаха, снаја

сношéни||е, -я *с* **1.** *об. мн.* **-я, -й** везе *мн. ж*, односи *мн. м*; **дипломатúческие** ~**я** дипломатски односи; **войтú в** ~**я** *с кем* успоставити везу *с ким* **2.** сношај *м* (*полни*)

снýл||ый, -ая, -ое *струч.* мртав (*риба*)

снюха||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* **1.** *само 3. л. разг.* обњушити се (*о псима*) **2.** *с кем фиг. нар.* слизати се, споразумети се

снятú||е, -я *с* **1.** скидање **2.** скидање, удаљавање, повлачење; ~ **с рабóты** смењивање с положаја **3.** укидање, скидање, повлачење, поништавање; ~ **запрéта** укидање забране; ~ **противорéчий** *фил.* укидање противречности

снят||óй, -áя, -óе: ~**óе молокó** обрано (посно) млеко

снять, снимý, снúмешь, снúмут; *прошл.* **снял, снялá, снялo; снятый** *сврш.* **1.** *кого, что* скинути, узети; ~ **картúну со стены́** скинути слику са зида; ~ **слúвки с молокá** скинути кајмак са млека; ~ **телефóнную трýбку** узети слушалицу; ~ **урожáй** скупити летину **2.** *что* скинути, свући; изути; ~ **шляпу** скинути шешир; ~ **очкú** скинути наочаре; ~ **пальтó** свући (скинути) капут; ~ **тýфли** изути ципеле **3.** *кого, что* скинути, удаљити, уклонити; повући; ~ **войскá с фрóнта** повући трупе са фронта; ~ **с рабóты** *кого* сменити с положаја *кога*; ~ **с учёта** *кого* избрисати из евиденције (одјавити) *кога* **4.** *что* укинути, скинути; повући, поништити; ~ **блокáду** укинути (прекинути) блокаду; ~ **осáду** дићи опсаду; ~ **запрéт** укинути забрану; ~ **предложéние** повући предлог; ~ **судúмость** поништити ранију казну; ~ **с себя ответственность** скинути са себе одговорност **5.** *кого, что* фотографисати; снимити; ~ **фотоаппарáтом** фотографисати; ~ **фильм** снимити филм **6.** *что* изнајмити; ~ **кóмнату** изнајмити собу ◊ ~ **кóпию** направити копију; ~ **мéрку** *с кого* узети меру *коме*; ~ **показáния** *с кого правн.* саслушати *кога*; **как рукóй снялó (снялo)** потпуно је нестало (*о болу, умору*)

сня||ться, снимýсь, снúмешься, снúмутся; *прошл.* **-лся, -лáсь, -лóсь** *сврш.* **1.** *само 3. л.* скинути се **2.** фотографисати се, сликати се; ~ **в нóвом фúльме** одиграти улогу у новом филму

со *предл. в.* **с**

соáвтор, -а *м* коаутор

соáвторств||о, -а *с* коауторство

собáк||а, -и *ж* **1.** пас *м*; **сторожевáя** ~ пас чувар; **охóтничья** ~ ловачки пас; **цепнáя** ~ пас на ланцу **2.** *фиг. погрд.* пас *м*, псето *с* (*човек*) ◊ **я устáл как** ~ *разг.* уморан сам као пас; **жить как кóшка с** ~**ой** слагати се као пас и мачка; **он как** ~ **на сéне** нити (пас) кост глође нити другоме даје; **вот где** ~ **зары́та!** у том грму лежи зец!, у томе је ствар!; **их здесь как собáк нерéзаных** *нар.* има их као кусих паса (као плеве); **вéшать всех собáк** *на кого разг.* грдити, олајавати *кога*; ~**у съесть** *на чём, в чём* бити мајстор, испећи занат *у чему*

собаковóд, -а *м струч.* одгајивач паса

собаковóдств||о, -а *с* одгајање паса

собáч||ий, -ья , -ье псећи; ~ **лай** псећи лавеж; ~**ья конурá** штенара ◊ ~**ья жизнь** псећи живот; ~**ья погóда** *разг.* лоше време, невреме; ~ **хóлод** *нар.* цича зима

собáч||иться, -усь, -ишься, -атся *несврш. нар.* свађати се

собáч||ка [1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ек** *дем., хип.* псетанце *с*, псеташце *с*

собáч||ка [2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ек** *струч.* **1.** окидач *м*, обарач *м*; **нажáть** ~**ку** повући обарач **2.** запињач *м*,

скакавица, закачка; **предохранительная ~** безбедносна скакавица

собачник, -а *м разг.* љубитељ паса

собачон||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *пеј.* мало псето, псетанце *с*

собе́с, -а *м* **(социа́льное обеспе́чение)** социјално осигурање; завод за социјално осигурање

собесе́дник, -а *м* саговорник

собесе́довани||е, -я *с* 1. разговор *м*; саветовање; **провести́ ~** одржати саветовање 2. колоквијум *м*

собира́ни||е, -я *с* 1. скупљање, окупљање 2. скупљање, колекционирање

собира́тел||ь, -я *м* скупљач, колекционар; **~ наро́дных ска́зок** скупљач народних прича

собира́тельн||ый, -ая, -ое збирни ◊ **~ое существи́тельное** збирна именица; **~ое числи́тельное** збирни број

собира́тельск||ий, -ая, -ое скупљачки, колекционарски

собира́тельств||о, -а *с* скупљање, колекционарство

собира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* скупљати, окупљати 2. *что* скупљати, прикупљати; **~ ма́рки** скупљати марке; **~ доказа́тельства** прикупљати доказе; **~ чле́нские взно́сы** скупљати чланарину 3. *что* скупљати, убирати, брати; **~ урожа́й** скупљати летину; **~ землянику** брати шумске јагоде 4. *кого, что* спремати; **~ вещи́ в доро́гу** спремати (паковати) ствари за пут 5. *что* састављати, монтирати; **~ радиоприёмник** монтирати радио 6. *что* набирати (*сукњу итд.*) 7. *что фиг.* скупљати (*све снаге итд.*) ◊ **~ на стол** *разг.* постављати сто

собира́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *1. и 2. л. јд. се не употр.* скупљати се, окупљати се 2. *куда* спремати се (*у посету итд.*) 3. *с инф.* намеравати, накањивати се; **он ~ется уе́хать за́втра** он намерава да путује сутра ◊ **~ с си́лами** прикупљати снаге; **~ с мы́слями** сређивати мисли, прибирати се

соблаговол||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш. заст. и ирон.* изволети, благоизволети

собла́зн, -а *м* искушење *с*, саблазан *ж*; **вводи́ть в ~** доводити у искушење

соблазни́тел||ь, -я *м* заводник, напасник

соблазни́тельно *прил.* 1. примамљиво 2. заводљиво

соблазни́тельност||ь, -и *ж* 1. примамљивост 2. заводљивост

соблазни́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. примамљив; **~ьное предложе́ние** примамљива понуда 2. заводљив, заводнички

соблазн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. кого* 1. *чем и с инф.* примамити *кога чим*, довести у искушење *кога*, побудити *коме* жељу *за чим* 2. завести; **~ де́вушку** завести девојку

соблазн||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. чем и с инф.* доћи у искушење, попустити жељи *за чим*

соблазня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого* 1. *чем и с инф.* примамљивати *кога чим*, доводити у искушење *кога*, побуђивати *коме* жељу *за чим* 2. заводити (*девојку итд.*)

соблазня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. чем и с инф.* долазити у искушење, попуштати жељи *за чим*

соблюда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* 1. придржавати се, држати се *чега*, поштовати, чувати *шта*; **~ догово́р** држати се уговора, поштовати уговор; **~ сро́ки** држати се рокова; **~ о́чередь** чувати ред 2. пазити *на шта*, одржавати, држати *шта*; **~ поря́док, тишину́** одржавати ред, тишину, пазити на ред, на тишину; **~ дие́ту** држати дијету

соблюде́ни||е, -я *с* 1. поштовање (*уговора итд.*), чување (*реда итд.*) 2. одржавање (*тишине итд.*), држање (*дијете итд.*)

соблю||сти́, -ду́, -дёшь, -ду́т; *прошл.* **соблю́л, -ла́, -ло́; -дённый** *сврш. что* 1. поштовати (*уговор итд.*), чувати (*ред итд.*) 2. очувати, заштитити; **~ ве́рность** очувати верност; **~** *чьи* **интере́сы** заштитити *чије* интересе

собо́й (собо́ю) *в.* **себя**

соболе́зновани||е, -я *с* саосећање, саучешће; **вы́разить ~ в свя́зи́** *с чем* изјавити саучешће поводом *чега*; **приму́те мои́ ~я** примите моје саучешће

соболе́зн||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* изјављивати саучешће

собо́л||ий, -ья, -ье 1. самуров, од самура; **~ мех** самуровина 2. од самуровине; **~ья шу́ба** бунда од самуровине

соболи́н||ый, -ая, -ое самуров ◊ **~ые бро́ви** густе свиласте обрве

со́бол||ь, -я *м, мн.* **-я́** *и* **-и, -е́й** 1. *зоол.* самур 2. *мн.* **-я́, -е́й** самуровина *ж*

собо́р, -а *м* 1. саборна црква 2. *заст.* сабор, скуп

собо́рн||ый, -ая, -ое саборни

собо́ровани||е, -я *с цркв.* последња помаст

собо́р||овать, -ую, -уешь, -у́ют; -ованный *сврш. и несврш. кого цркв.* дати/давати последњу помаст *коме*

собо́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. и несврш. цркв.* примити/примати последњу помаст

собра́ни||е, -я *с* 1. састанак *м*, збор *м*; **парти́йное ~** партијски састанак; **предвы́борное ~** предизборни састанак; **~ избира́телей** збор бирача; **провести́ ~** одржати састанак; **~ состоя́лось** одржан је састанак 2. скупштина *ж*; **законода́тельное ~** законодавна скупштина 3. збирка *ж*, зборник *м*; **~ зако́нов** законик, кодекс; **~ сочине́ний** сабрана дела

со́бранност||ь, -и *ж* прибраност, концентрација, уредност

со́бра||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно прибран, концентрисан

собра́т, -а *м по чему* сабрат, друг; **~ по ору́жию** друг по оружју, саборац

собра́ть, соберу́, соберёшь, соберу́т; *прошл.* **собра́л, собрала́, собра́ло; со́бранный** *сврш.* 1. *кого, что* сакупити, скупити, окупити; **~ во́лосы в пучо́к** скупити косу у пунђу; **~ всех уча́стников экспеди́ции** окупити све учеснике експедиције 2. *что* скупити, прикупити; **~ колле́кцию** *чего* направити колекцију *чега*; **~ све́дения** прикупити податке 3. *что* скупити, убрати, побрати; **~ урожа́й** скупити летину 4. *кого, что* спремити; **~** *кого* **в доро́гу** спремити *кога* за пут; **~ чемода́н** спремити (спаковати) кофер 5. *что* саставити, монтирати; **~ мото́р** монтирати мотор 6. *что* набрати; **~ в ме́лкие скла́дки** направити ситне наборе; **~ пла́тье в та́лии** набрати хаљину у струку 7. *что фиг.* скупити; **~ все си́лы** скупити (напрегнути) сву снагу ◊ **~ на стол** *разг.* поставити сто

собра́ться, соберу́сь, соберёшься, соберу́тся; *прошл.* **собра́лся, собрала́сь, собра́лось** *и* **собрало́сь** *сврш.* 1. *1. и 2. л. јд. не употр.* скупити се, окупити се; **все уча́стники экспеди́ции собрали́сь** сви су се учесници експедиције скупили 2. *куда* спремити се; **~ в го́сти** спремити се у госте (у посету) 3. *с инф.* намерити, наканити се; **я как раз собра́лся уходи́ть** управо сам

намеравао да одем ◇ ~ **с си́лами** прикупити снаге; ~ **с мы́слями** средити мисли, прибрати се; ~ **в комо́к** *разг.* склупчати се

со́бственник, -а *м* сопственик, власник, поседник; **земе́льный** ~ земљопоседник

со́бственническ||ий, -ая, -ое сопственички, власнички, поседнички

со́бственно 1. *уметн. р.* заправо, управо, у ствари **2.** *речца* управо, баш ◇ ~ **говоря́** *уметн. р.* заправо, истину говорећи

собственнору́чно *прил.* својеручно

собственнору́чн||ый, -ая, -ое својеручан; ~**ая по́дпись** својеручан подпис

со́бственност||ь, -и *ж* својина, сопственост, власништво *с*; **обще́ственная** ~ друштвена својина; **ли́чная** ~ лична својина; **ча́стная** ~ приватна својина; **приобрести́ в** ~ добити у власништво, стећи својину

со́бственн||ый, -ая, -ое 1. сопствен, властит; ~ **дом** сопствена кућа **2.** сопствен, властит, свој; лични; ~**ой руко́й** својеручно; **ви́деть** ~**ыми глаза́ми** видети лично; **по** ~**ому жела́нию** по сопственој жељи ◇ ~ **корреспонде́нт** стални дописник; **в** ~**ом смы́сле сло́ва** у правом смислу речи; **и́мя** ~**ое** *грам.* именица

собуты́льник, -а *м разг.* друг у пијанчењу

собы́ти||е, -я *с* догађај *м*; **истори́ческое** ~ историјски догађај; **междунаро́дные** ~**я** међународни догађаји

сов||а́, -ы́ *ж, мн.* **со́вы, сов** *зоол.* сова, јејина

сова́ть, сую́, суёшь, сую́т *несврш.* **1.** *что разг.* стављати, метати, гурати, трпати **2.** *что кому фиг. нар.* подмићивати *кога*, давати мито *коме* ◇ ~ **(свой) нос** *куда, во что разг.* гурати (свој) нос *куда, у шта*

сова́ться, сую́сь, суёшься, сую́тся *несврш. разг.* **1.** трпати се, гурати се **2.** *фиг.* мешати се, уплитати се; ~ **в чужи́е дела́** мешати се у туђе ствари **3.** *нар.* трчкарати тамо-амо, мувати се

сов||ёнок, -ёнка *м, мн.* **-я́та, -я́т** младунче *с* сове

соверша́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** чинити, вршити; ~ **преступле́ние** чинити злочин; ~ **путеше́ствие вокру́г све́та** путовати око света; ~ **поса́дку** слетати, атерирати **2.** *зван.* склапати; ~ **сде́лку** склапати погодбу (уговор)

соверша́||ться, -ется, -ются *несврш.* дешавати се, догађати се, вршити се

соверше́ни||е, -я *с* извршење, остварење

соверше́нно *прил.* сасвим, потпуно, посве; ~ **ве́рно** потпуно тачно

совершенноле́ти||е, -я *с* пунолетност *ж*, пунолетство; **дости́гнуть** ~**я** постати пунолетан

совершенноле́тн||ий, -яя, -ее 1. пунолетан **2. совершенноле́тн|ий, -его** *м* пунолетник

соверше́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. савршен, беспрекоран; ~**ная красота́** савршена лепота **2.** потпун, апсолутан; ~**ная пра́вда** апсолутна истина; ~ **дура́к** права будала ◇ ~ **вид** *грам.* свршени вид

соверше́нств||о, -а *с* савршенство; **верх** ~**а** врхунац савршенства; **в** ~**е знать** *что* савршено знати *шта*; **довести́ до** ~**а** *что* постићи савршенство *у чему*

соверше́нствовани||е, -я *с* усавршавање

соверше́нств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* усавршавати; ~ **своё мастерство́** усавршавати своју вештину; ~ **техноло́гию** усавршавати технологију

соверше́нств||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *несврш.* усавршавати се; ~ **в игре́ на скри́пке** усавршавати се у свирању на виолини

соверш||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* **1.** учинити, починити, извршити; ~ **по́двиг** учинити подвиг; ~ **преступле́ние, уби́йство, кра́жу** починити (извршити) злочин, убиство, крађу; ~ **нападе́ние** *на кого, что* извршити напад *на кога, шта*; ~ **побе́г** побећи; ~ **поса́дку** слетети, атерирати **2.** *зван.* склопити; ~ **сде́лку** склопити погодбу (уговор)

соверш||и́ться, -и́тся, -а́тся *сврш.* десити се, догодити се; ~**и́лось ва́жное собы́тие** десио се важан догађај

со́ве||ститься, -щусь, -стишься, -стятся *несврш. кого, чего и с инф. разг.* стидети се, срамити се

со́вестливост||ь, -и *ж* савесност

со́вестли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во савестан; ~ **челове́к** савестан човек

со́вестно *прил. у функц. предик. кому с инф. и везн.* **что** *разг.* срамота је, стид је *кога*; **мне** ~ **проси́ть де́нег** срамота ме је (незгодно ми је) да тражим новац; **как вам не** ~! како вас није стид!

со́вест||ь, -и *ж* савест; **у него́** ~ **нечиста́** он нема чисту савест; ~ **заговори́ла** *в ком* пробудила се савест *коме*; **угрызе́ния** ~**и** грижа савести ◇ **сде́лать** *что* **на** ~ савесно урадити *шта*; **на** ~**и** *у кого, чьей* на *чијој* савести; **для очи́стки** ~**и** ради умирења савести; **со споко́йной** ~**ью** мирне душе; **без зазре́ния** ~**и** без гриже савести; **не за страх, а за** ~ сасвим добровољно; **по** ~**и говоря́** *уметн. р.* искрено говорећи

сове́т [1], **-а** *м* **1.** савет; **дать** ~ *кому* дати савет *коме*; **после́довать** *чему* ~**у** послушати *чији* савет **2.** саветовање *с*, већање *с*; **семе́йный** ~ породично саветовање; **держа́ть** ~ саветовати се **3.** савет, веће *с*; **вое́нный** ~ ратно веће; **Сове́т Мини́стров СССР** Министарски савет СССР; **Сове́т Безопа́сности ООН** Савет безбедности ОУН ◇ ~ **да любо́вь!** *нар.* у слози и љубави! (*жеље младенцима*)

сове́т [2], **-а** *м* совјет (*орган државне власти у СССР-у*); **Верхо́вный Сове́т СССР** Врховни совјет СССР-а; **Сове́ты наро́дных депута́тов** Совјети народних депутата; **ме́стные Сове́ты** локални совјети; **городско́й, областно́й, райо́нный** ~ градски, обласни, рејонски совјет ◇ **Страна́ Сове́тов** совјетска земља

сове́тник, -а *м* **1.** саветник, саветодавац **2.** саветник (*дужност*); ~ **посо́льства** саветник амбасаде ◇ **ста́тский, титуля́рный** ~ *ист.* државни, титуларни саветник (*чиновници у Русији пре револуције*)

сове́т||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. кому с инф.* саветовати *коме, кога*; **я** ~**ую тебе́ отдохну́ть** саветујем ти да се одмориш

сове́т||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *несврш. с кем* саветовати се; ~ **с врачо́м** консултовати лекара

сове́толог, -а *м* стручњак у познавању Совјетског Савеза

сове́тск||ий, -ая, -ое совјетски; ~**ая власть** совјетска власт; **Сове́тская А́рмия** Совјетска армија

сове́тчик, -а *м* саветник, саветодавац

совеща́ни||е, -я *с* саветовање; **произво́дственное** ~ радно саветовање; **провести́** ~ одржати саветовање

совеща́тельн||ый, -ая, -ое 1. саветодаван; ~ **о́рган** саветодаван орган; ~ **го́лос** саветодаван глас **2.** за већање, за саветовање; ~**ая ко́мната** већница

совеща́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* већати, саветовати се

сови́н||ый, -ая, -ое совин, од сове

совлада́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. с кем, чем нар.* савладати *кога, шта*; ~ **с собо́й** савладати се; ~ **с тру́дностями** савладати тешкоће

совладе́л||ец, -ьца *м* сувласник

совл||е́чь, -еку́, -ечёшь, -еку́т; *прошл.* **-ёк, -екла́, -екло́; -ечённый** *сврш. заст. и свеч.* свући, скинути

совмести́мост||ь, -и *ж* подударност, усклађеност, компатибилност; **~ тка́ней** *мед.* подударност ткива

совмести́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо који се може ускладити, компатибилан

совмести́тел||ь, -я *м* радник који ради на више места

совмести́тельств||о, -а *с*: **рабо́тать по ~у** радити на више места

совме||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш.* ускладити, повезати, удружити, спојити

совмест||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* 1. подударити се, поклопити се 2. ускладити се, повезати се, спојити се

совме́ст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но заједнички, општи; **~ная рабо́та** заједнички рад; **~ные уси́лия** заједнички напори; **~ное произво́дство** копродукција

совмеща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* усклађивати, повезивати, удруживати, спајати; **~ рабо́ту с учёбой** истовремено радити и учити

совмеща́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. подударати се, поклапати се 2. усклађивати се, повезивати се, спајати се

совмеще́ни||е, -я *с* 1. усклађивање, удруживање, спајање; спој *м* 2. подударност *ж*

совнарко́м, -а *м* **(Сове́т Наро́дных Комисса́ров)** *ист.* Совјет народних комесара

совнарха́з, -а *м* **(Сове́т наро́дного хозя́йства)** *ист.* совјет народне привреде

сов||о́к, -ка́ *м* лопатица *ж*; **~ для му́сора** лопатица за смеће; **~ для муки́** лопатица за брашно

совокуп||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш. заст.* спојити, ујединити

совокуп||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* 1. *заст.* спојити се, ујединити се 2. имати полни сношај

совокупле́ни||е, -я *с* 1. *заст.* спајање, спој *м*, уједињавање, уједињење 2. полни сношај, коитус *м*

совокупля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* спајати, уједињавати

совокупля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *заст.* спајати се, уједињавати се 2. имати полни сношај

совоку́пност||ь, -и *ж* целокупност, укупност, целина, скуп *м*; **в ~и** у целини, скупа

совоку́пн||ый, -ая, -ое целокупан, укупан, заједнички

совпада́||ть, -ет, -ют *несврш.* 1. подударати се, поклапати се (*временски*), коинцидирати 2. слагати се, подударати се; **на́ши интере́сы ~ют** наши интереси се слажу; **их то́чки зре́ния ~ют** њихова гледишта се подударају 3. *геом.* подударати се

совпаде́ни||е, -я *с* 1. подударање, поклапање 2. подударност *ж*, слагање (*интереса итд.*) 3. *геом.* подударност *ж*

совпа́||сть, -дёт, -ду́т; *прошл.* **-л, -ла, -ло** *сврш.* 1. подударити се, поклопити се (*временски*), коинцидирати; **экза́мены ~ли с о́тпуском** испити су почели кад и годишњи одмор 2. сложити се, подударити се; **показа́ния свиде́телей ~ли** искази сведока су идентични 3. *геом.* подударити се

совратител||ь, -я *м* *књиш.* заводник

совра||ти́ть, -щу́, -ти́шь, -тя́т; -щённый *сврш. књиш.* 1. завести, свратити с правог пута, навести на зло 2. завести (*девојку итд.*) ◇ **~ с пути́ и́стинного** *књиш.* навести на странпутицу

совр||а́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. разг.* 1. *кому* слагати *кога, коме* 2. погрешно одпевати (одсвирати), дистонирати

совраща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш.* 1. заводити, сврађати с правог пута, наводити на зло 2. заводити (*девојку итд.*)

совраще́ни||е, -я *с књиш.* завођење

совреме́нник, -а *м* савременик

совреме́нност||ь, -и *ж* савременост, садашњост, садашњица

совреме́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *кому, чему* истовремен, истодобан 2. савремен, модеран, садашњи, данашњи; **~ная литерату́ра** савремена књижевност; **~ная те́хника** савремена техника; **~ная молодёжь** данашња омладина

совсе́м *прил.* 1. сасвим, потпуно; **он ~ молодо́й** он је сасвим (врло) млад; **стать ~ други́м** потпуно се променити; **я не ~ здоро́в** не осећам се баш најбоље 2. *испред нег.* уопште; **я его́ ~ не зна́ю** ја га уопште не познајем; **э́то ~ не смешно́** то уопште није смешно

совхо́з, -а *м* **(сове́тское хозя́йство)** совхоз (*совјетско државно пољопривредно добро*); **животново́дческий ~** сточарски совхоз; **зерново́й ~** житарски совхоз

совхо́зн||ый, -ая, -ое совхозни

согбе́||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно *заст. и књиш.* погрбљен, погурен, погнут

согла́си||е, -я *с* 1. пристанак *м*, сагласност *ж*; **дать ~** дати сагласност, пристати; **получи́ть чьё ~** добити *чију* сагласност; **с чьего ~я** уз *чији* пристанак 2. сагласност *ж*, споразум *м*; **прийти́ к ~ю** споразумети се 3. слога *ж*, разумевање; **жить в ~и** живети у слози (сложно) 4. склад *м*, хармонија *ж* ◇ **в ~и** *с чем* у складу *с чим*, према *чему*

согла||си́ться, -шу́сь, -си́шься, -ся́тся *сврш.* 1. *на что и с инф.* пристати, сагласити се; **~ на все усло́вия** прихватити све услове 2. *с кем, чем* сложити се; **~ с чьим мне́нием** сложити се с *чијим* мишљењем 3. *на чём и с инф. разг.* споразумети се

согла́сно [1] *прил.* сложно, складно ◇ **~** *с чем* у складу *с чим*

согла́сно [2] *предл. с дат.* према, по *с дат.*, у складу са *с инстр.*; **~ зако́ну** према (по) закону; **~ мо́де** по моди

согла́с||ный [1], **-ная, -ное; -ен, -на, -но** 1. *само краћи обл. на что и с инф.* сагласан, спреман; **он ~ен на всё** он пристаје на све 2. *с кем, чем* истог мишљења, солидаран; **я с э́тим не ~ен** ја се с тим не слажем 3. *с чем* одговарајући, који је у складу 4. складан, хармоничан; **~ное пе́ние** складно певање 5. сложан (*рад итд.*)

согла́сн||ый [2], **-ая, -ое** *лингв.* 1. сугласнички, консонантски 2. **согла́сн|ый, -ого** *м* сугласник, консонант

согласова́ни||е, -я *с* 1. слагање, усклађивање, координација *ж* 2. *грам.* слагање, конгруенција *ж*; **~ времён** слагање времена

согласо́ванно *прил.* усклађено, складно (*деловати итд.*)

согласо́ванност||ь, -и *ж* усклађеност, склад *м*

согласо́ва||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно усклађен, складан; **~нные де́йствия** усклађене акције

соглас||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. что* 1. *с чем* ускладити, координирати; **~ тео́рию с пра́ктикой** ускладити теорију и праксу 2. *что с кем* договорити се, споразумети се *с ким о чему* 3. *грам.* сложити, конгруирати

соглас||ова́ться, -у́ется, -у́ются *сврш. и несврш. с чем* 1. слагати се, бити у складу 2. *грам.* слагати

се; ~ **в ро́де, числе́, падеже́** слагати се у роду, броју, падежу

согласо́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* 1. *с чем* усклађивати, координирати 2. *что с кем* договарати се, споразумевати се *с ким о чему* 3. *грам.* слагати, конгруирати

соглаша́тел||ь, -я *м* споразумаш, опортунист(а)

соглаша́тельск||ий, -ая, -ое споразумашки, опортунистички

соглаша́тельств||о, -а *с* споразумаштво, опортунизам *м*

соглаша́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *на что и с инф.* пристајати, саглашавати се 2. *с кем, чем* слагати се 3. *на чём и с инф. разг.* споразумевати се

соглаше́ни||е, -я *с* 1. сагласност *ж*, пристанак *м* 2. договор *м*, споразум *м*, погодба *ж*; **та́йное ~** тајни договор; **прийти́ к ~ю** постићи споразум; **по взаи́мному ~ю** према заједничком споразуму 3. уговор *м*; **трудово́е ~** радни уговор, уговор о раду

соглядата́||й, -я *м* ухода *ж*, доушник, њушкало *с*, шпијун

согна́||ть, сгоню́, сго́нишь, сго́нят; *прошл.* **-л, -ла́, -ло; со́гнанный** *сврш.* 1. *кого* отерати 2. *кого* сатерати (*на једно место*) 3. *что* уклонити, скинути; **~ ли́шний вес** скинути сувишну тежину ◇ **~ семь пото́в** *с кого* изморити (исцрпети) до краја *кога*

согн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; со́гнутый *сврш.* 1. *кого, что* савити, сагнути, повити; **~ ру́ку** савити руку; **бу́ря ~у́ла де́рево** олуја је повила дрво 2. *кого фиг.* сломити, укротити; **несча́стье его́ не ~у́ло** несрећа га није сломила ◇ **~ ше́ю** *перед кем* савити врат *пред ким*; **~ в бара́ний рог** *кого разг.* сатерати *кога* у мишју рупу

согн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* 1. савити се, повити се, искривити се 2. погрбити се 3. *фиг.* сломити се, покорити се ◇ **~ в три поги́бели** *разг.* а) ниско се савијати б) *перед кем* понижавати се *пред ким*

сogра́жда||не, -н *мн.* суграђани *мн. м*, сународници *мн. м*

согрева́ни||е, -я *с* загревање, грејање

согрева́тельн||ый, -ая, -ое за загревање, за грејање; **~ компре́сс** топли облог

согрева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* загревати, грејати

согрева́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* загревати се, грејати се

согре́||ть, -ю, -ешь, -ют; -тый *сврш.* загрејати, угрејати; **~ во́ду** загрејати воду

согре́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* загрејати се, угрејати се; **~ у костра́** загрејати се поред ватре; **вода́ ~лась** вода се загрејала

согреш||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш.* згрешити, починити грех

со́д||а, -ы *ж* сода; **питьева́я ~** сода бикарбона; **каусти́ческая ~** каустична сода

соде́йстви||е, -я *м* помоћ *ж*, подршка *ж*, потпора *ж*; **оказа́ть ~** пружити помоћ; **при чьём ~и** уз *чију* подршку

соде́йств||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш. кому, чему* помоћи/помогати, подржати/подржавати, допринети/доприносити; **~ успе́ху** доприносити успеху

содержа́ни||е, -я *с* 1. издржавање (*породице итд.*) 2. држање, одржавање 3. садржај *м*; **кра́ткое ~** кратак садржај; **~ кни́ги** садржај књиге 4. садржина *ж*; **~ со́ли** *в чём* сланоћа, салинитет *чега* 5. *зван.* плата *ж*; **о́тпуск с сохране́нием, без сохране́ния ~я** плаћено, неплаћено одсуство 6. *заст.* издржавање; **жить на ~и** *у кого* живети *о чијем* трошку

содержа́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *заст.* милосница, метреса

содержа́тел||ь, -я *м заст.* власник

содержа́тельно *прил.* садржајно (*изложити итд.*)

содержа́тельност||ь, -и *ж* садржајност

содержа́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно садржајан; **~ докла́д** садржајан реферат

содерж||а́ть, -у́, соде́ржишь, соде́ржат *несврш.* 1. *кого* издржавати; **~ свою́ семью́** издржавати своју породицу 2. *кого* држати; **~ в тюрьме́** држати у затвору 3. *кого, что* држати, одржавати; **~** *что* **в поря́дке** одржавати ред *у чему* 4. *само 3. л. что* садржавати, имати у себи; **кни́га соде́ржит мно́го интере́сного** књига садржи (има) много интересантног 5. *что заст.* држати, имати (*продавницу итд.*)

содерж||а́ться, -у́сь, соде́ржишься, соде́ржатся *несврш.* 1. држати се, налазити се (*у затвору итд.*) 2. *само 3. л.* држати се, бити одржаван; **дом соде́ржится в чистоте́** кућа се држи чисто 3. *само 3. л.* садржавати се, имати; **в э́той кни́ге соде́ржится мно́го противоре́чий** ова књига садржи много противречности

содержи́мо||е, -го *с* садржај *м*, садржина *ж*; **~ желу́дка** садржај желуца

соде́||ять, -ю, -ешь, -ют; -янный *сврш. заст. и зван.* учинити; **нести́ отве́тственность за ~янное преступле́ние** бити одговоран за злочин који је учињен

со́дов||ый, -ая, -ое 1. содни 2. **со́дов|ая, -ой** *ж*, **~ая вода́** сода-вода

содокла́д, -а *м* кореферат

содокла́дчик, -а *м* кореферент

содо́м, -а *м разг.* бука *ж*, галама *ж*, граја *ж*, неред; **подня́ть ~** дићи буку (галаму) ◇ **~ и гомо́рра** Содома и Гомора, хаос

содра́||ть, сдеру́, сдерёшь, сдеру́т; *прошл.* **-л, -ла́, -ло́; со́дранный** *сврш.* 1. одерати, огулити (*кожу итд.*) 2. скинути, стргнути ◇ **~ шку́ру (три шку́ры)** *с кого разг.* огулити кожу *коме*

содра́||ться, сдерётся, сдеру́тся; *прошл.* **-лся, -ла́сь, -ло́сь** *и* **-лось** *сврш.* скинути се, згулити се (*о кожи итд.*)

содрога́ни||е, -я *с* 1. дрхтај *м*, трзај *м*; дрхтање, трзање 2. *фиг.* грожење, језа *ж*

содрога́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. дрхтати, трести се 2. *фиг.* згрожавати се, јежити се (*од ужаса итд.*)

содрогн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* 1. задрхтати, затрести се 2. *фиг.* згрозити се, најежити се; **~ от у́жаса** најежити се од ужаса

содру́жеств||о, -а *с* 1. пријатељство 2. удружење, заједница *ж*; **стра́ны социалисти́ческого ~а** земље социјалистичке заједнице

со́ев||ый, -ая, -ое сојин, од соје; **~ые бобы́** сојина зрна; **~ое ма́сло** уље од соје

соедине́ни||е, -я *с* 1. спајање, сједињавање 2. *тех.* састав *м*, спој *м* 3. *војн.* јединица *ж*, формација *ж*; **та́нковое ~** тенковска јединица 4. *хем.* једињење, спој *м*; **хими́ческое ~** хемијско једињење

соедини́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, мо спојив, које се може спојити; **легко́ ~мые ча́сти** лако спојиви делови

соедини́тельн||ый, -ая, -ое спојни, саставни ◇ **~ая**

ткань *анат.* везивно ткиво; **~ые союзы** *грам.* саставни везници

соедин||ить, -ю, -ишь, -ят; -ённый *сврш.* 1. *кого, что* спојити, сјединити, ујединити; **~ усилия** ујединити напоре 2. *что* спојити, саставити; **~ концы провода** спојити крајеве жице 3. спојити, повезати; **~ теорию с практикой** спојити теорију и праксу 4. успоставити телефонску везу

соедин||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. спојити се, сјединити се, ујединити се 2. *само 3. л.* спојити се, саставити се 3. *с кем, чем* добити везу, повезати се (*телефоном*)

соединя||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* спајати, сједињавати, уједињавати 2. *что* спајати, састављати 3. *кого, что с кем, чем* спајати, повезивати

соединя||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. спајати се, сједињавати се, уједињавати се 2. *само 3. л.* спајати се, састављати се 3. *с кем, чем* добијати везу, повезивати се (*телефоном*) ◇ **Пролетарии всех стран, ~йтесь!** Пролетери свих земаља, уједините се!

сожалени||е, -я *с* 1. *о ком, чём* туга *ж*, жаљење *за ким, чим*, бол *м због кога, чега* 2. *к кому* милосрђе, самилост *ж*, саучешће *према коме* ◇ **к ~ю** *уметн. р.* на жалост; **к моему великому (глубокому) ~ю** на моју велику жалост

сожале||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. о ком, чём и с везн.* **что** жалити *због кога, чега*; **я очень ~ю** врло ми је жао

сожжени||е, -я *с* спаљивање

сожител||ь, -я *м* 1. *разг.* сустанар 2. *нар.* љубавник

сожительств||о, -а *с* 1. *заст.* заједнички живот, сустанарство 2. ванбрачна веза

сожр||ать, -у, -ёшь, -ут; сожранный *сврш. нар.* пождерати, прождерати

созванива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* телефонирати један другоме, договарати се телефоном

соз||вать, -ову, -овёшь, -овут; *прошл.* **-вал, -вала, -вало; созванный** *сврш.* 1. позвати, сазвати; **~ гостей** позвати госте 2. сазвати, скупити; **~ парламент** сазвати парламент

созвезди||е, -я *с* 1. *астр.* сазвежђе 2. *фиг.* скуп *м*; **~ талантов** скуп талената

созвон||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* телефонирати један другоме, договорити се телефоном

созвучи||е, -я *с* склад *м*, складност *ж*, хармоничност *ж*

созвучност||ь, -и *ж* 1. складност, хармоничност 2. *фиг.* сличност, сродност

созвуч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. складан, хармоничан 2. *фиг.* сличан, сродан

созда||вать, -ю, -ёшь, -ют *несврш.* стварати; **~ благоприятные условия** *для чего* стварати повољне услове *за шта*

созда||ваться, -ётся, -ются *несврш.* стварати се, настајати; **~ётся впечатление, что...** ствара се утисак да...

создани||е, -я *с* 1. стварање; **~ государства** стварање државе 2. дело, творевина *ж*, креација *ж*; **бессмертные ~я художника** бесмртна дела уметника 3. *разг.* створење, створ *м*; **милое ~** мило створење

создател||ь, -я *м* стваралац, творац

созда||ть, -м, -шь, -ст, -дим, -дите, -дут; *прошл.* **создал** *и* **-л, -ла, создало** *и* **-ло; созданный** *сврш.* створити; **~ государство** створити државу; **~ шедевр** створити ремек-дело; **~ возможность** *для чего* створити могућност *за шта*

созда||ться, -стся, -дутся; *прошл.* **-лся, -лась, -лось** *и* **-лось** *сврш.* створити се, настати; **~лось критическое положение** настала је критична ситуација; **у меня ~лось впечатление, что...** стекао сам утисак да...

созерцани||е, -я *с књиш.* посматрање, проматрање

созерцател||ь, -я *м књиш.* пасивни посматрач

созерцательност||ь, -и *ж књиш.* пасивно посматрање

созерцател||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *књиш.* посматрачки; **~ьное отношение к действительности** посматрачки однос према стварности

созерца||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш.* посматрати, проматрати

созидани||е, -я *с свеч.* стварање, грађење

созидател||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *свеч.* стваралачки; **~ труд** стваралачки рад

созида||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. свеч.* стварати, градити

созна||вать, -ю, -ёшь, -ют *несврш.* схватати, разумевати, увиђати; **~ свою вину** бити свестан своје кривице

созна||ваться, -юсь, -ёшься, -ются *несврш.* 1. *в чём* признавати *шта*; **~ в своей вине** признавати своју кривицу; **я ~юсь, что был неправ** признајем да нисам био у праву 2. признавати своју кривицу (*о злочинцу*)

сознани||е, -я *с* 1. схватање, разумевање, увиђање 2. свест *ж*; **классовое ~** класна свест ◇ **быть без ~я** бити у несвести; **потерять ~** онесвестити се; **прийти в ~** освестити се

сознательно *прил.* 1. свесно 2. свесно, намерно

сознательност||ь, -и *ж* 1. свесност, сазнање *с* 2. свесност, намерност

сознател||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. свестан, разуман; **человек — существо ~ьное** човек је свесно биће 2. свестан, савестан, одговоран; **~ьное отношение** *к чему* свестан однос *према чему* 3. свестан, намеран; **~ обман** свесна превара

созна||ть, -ю, -ешь, -ют; сознанный *сврш.* схватити, разумети, увидети; **~ свою ошибку** увидети своју грешку

созна||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* 1. *в чём* признати *шта*; **он во всём ~лся** све је признао; **нельзя не ~, что...** не може се порећи да... 2. признати своју кривицу; **преступник ~лся** злочинац је признао своју кривицу

созревани||е, -я *с* сазревање, дозревање; **половое ~** доба пубертета

созрева||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сазревати, дозревати

созре||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* сазрети, дозрети

созыв, -а *м* сазив, сазивање *с*

созыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. позивати, сазивати (*госте итд.*) 2. сазивати, скупљати; **~ консилиум** сазивати конзилијум

соизволени||е, -я *с заст. и ирон.* допуштење, дозвола *ж*, сагласност *ж*

соизвол||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш. заст. и ирон.* изволети

соизволя||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст. и ирон.* извољевати

соизмеримост||ь, -и *ж* упоредивост, упоредност, комензурабилност

соизмери||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо упоредив, комензурабилан; **~мые величины** упоредиве величине

соискани||е, -я *с* конкурс *м*, натјечај *м*; **диссертация на ~ учёной степени доктора наук** докторска ди-

сертација; **представить на ~ премии** предложити за награду

соискател||ь, -я *м* кандидат

сойк||а, -и *ж, ген. мн.* **соек** *зоол.* шојка, крешталица, креја

сой||ти[1], **-ду, -дёшь, -дут;** *прошл.* **сошёл, сошла, сошло** *сврш.* 1. сићи, спустити се; **~ с горы** сићи с брда 2. сићи, скренути; **~ с дороги** сићи с пута 3. *само 3. л.* нестати, повући се; **снег сошёл с полей** на пољима је снег окопнио; **загар сошёл** боја је нестала 4. *разг.* изаћи, искрцати се (*из аутобуса итд.*) ◇ **~ в могилу** *свеч.* лећи у гроб, умрети; **~ с рельсов** искочити из шина; **~ с ума** полудети; **~ на нет** нестати, претворити се у ништа; **с него семь потов сошло** *разг.* пробило га је десет знојева

сой||ти[2], **-ду, -дёшь, -дут;** *прошл.* **сошёл, сошла, сошло** *сврш. разг.* 1. *за кого, что* бити сматран *ким, чим*, важити *за кога, шта* 2. *само 3. л.* добро проћи, срећно се завршити; **всё сошло хорошо** све се добро завршило; **~дёт и так** и тако ће бити добро ◇ **это сошло ему с рук** *разг.* остао је некажњен

сой||тись, -дусь, -дёшься, -дутся; *прошл.* **сошёлся, сошлась, сошлось** *сврш.* 1. срести се, састати се; **~ на перекрёстке** састати се на раскршћу 2. *с кем* зближити се, спријатељити се 3. *с кем* ступити у љубавну везу 4. *чем, в чём, на чём* сложити се, подударити се; **~ характерами** подударити се карактерима; **~ в цене** уговорити цену 5. *само 3. л.* подударити се, поклопити се; **показания свидетелей сошлись** искази сведока су идентични 6. *само 3. л.* саставити се (*о крајевима нечега*)

сок, -а (-у) *м* 1. сок; **желудочный ~** желудачни сок 2. сок (*напитак*); **фруктовые ~и** воћни сокови; **виноградный ~** сок од грожђа ◇ **выжать все ~и** *из кого* попити крв *коме*, искористити *кога*; **вариться в собственном ~у** *разг.* кувати се у властитом сосу; **в самом (полном) ~у** *разг.* у пуној снази

соковыжимал||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** соковник *м*

сокол, -а *м* 1. соко; **ловчий ~** ловачки соко 2. *фиг.* јунак ◇ **ясный ~** *нар. песн.* јунак; **гол как сокол** *разг.* го као прст (као пиштољ)

соколин||ый, -ая, -ое соколов, од сокола; **~ая охота** лов са соколима

сокра||тить, -щу, -тишь, -тят; -щённый *сврш.* 1. *что* скратити; **~ статью** скратити чланак 2. *что* смањити; **~ расходы** смањити трошкове (издатке); **~ штаты** смањити број запослених 3. *кого разг.* отпустити (*из службе*) 4. *что мат.* скратити; **~ дробь** скратити разломак

сократ||иться, -ится, -ятся *сврш.* 1. скратити се 2. смањити се; **расходы ~ились** трошкови су се смањили 3. *физиол.* стегнути се, згрчити се (*о мишићима*)

сокраща||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* скраћивати (*чланак итд.*) 2. *что* смањивати (*трошкове итд.*) 3. *кого разг.* отпуштати (*из службе*) 4. *что мат.* скраћивати (*разломак*)

сокраща||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. скраћивати се 2. смањивати се (*о трошковима итд.*) 3. *физиол.* стезати се, грчити се (*о мишићима*)

сокращени||е, -я *с* 1. скраћивање, скраћење; **~ рабочего дня** скраћење радног дана 2. смањивање, смањење; **~ вооружений** смањење наоружања; **~ штатов** смањивање броја запослених 3. скраћено место (*у тексту*); **напечатать статью с ~ями** наштампати чланак у скраћеном облику 4. скраћеница *ж*, кратица *ж*; **словарь ~й** речник скраћеница 5. *физиол.* стезање, грчење, контракција *ж* (*мишића*)

сокращённ||ый, -ая, -ое скраћен; **~ое издание** скраћено издање; **~ое слово** скраћеница

сокрове||нный, -нная, -нное; -н *и* **-нен, -нна, -нно** *књиш.* 1. тајан, потајан, скривен 2. скровит, интиман; **~нные мысли** скровите мисли; **~нная мечта** скровит (тајни) сан

сокровищ||е, -ща *с* 1. благо, драгоценост *ж* 2. *об. мн.* **-ща, -щ** *чего, какие фиг.* благо, богатство; **~ща культуры** културно благо (богатство) 3. *фиг. разг.*: **~ моё!** злато моје! ◇ **ни за какие ~ща** ни за шта на свету

сокровищниц||а, -ы *ж* ризница

сокруша||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* рушити, разарати, уништавати 2. *кого* поражавати, тући (*непријатеља*) 3. *кого* жалостити, растуживати

сокруша||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. о ком, чём* јако туговати, дубоко се жалостити *због кога, чега*

сокрушённ||ый, -ая, -ое сломљен, ојађен, жалостан; **с ~ым видом** жалосног изгледа

сокрушител||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно разоран, уништавајући; **нанести ~ удар** задати смртни (разорни) ударац

сокруш||ить, -у, -ишь, -ат; -ённый *сврш.* 1. *что* срушити, разорити, уништити 2. *кого* поразити, потући (*непријатеља*) 3. *кого* ожалостити, растужити

сокрыти||е, -я *с заст. и зван.* прикривање, скривање, затајивање; **~ преступления** прикривање злочина

сокр||ыть, -ою, -оешь, -оют; -ытый *сврш. заст.* сакрити, прикрити, затајити

сол||гать, -гу, -жёшь, -гут *сврш. кому* слагати *кога, коме*

солдат, -а *м, ген. мн.* **солдат** војник ◇ **идти в ~ы** одлазити у војску; **брать в ~ы** позивати у војску; **служить в ~ах** бити у војсци

солдатик, -а *м дем., хип. разг.* мали војник ◇ **оловянный ~** оловни (калајни) војник (*играчка*)

солдат||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** војникова жена

солдатн||я, -й *ж пеј.* солдатеска

солдатск||ий, -ая, -ое војнички, од војника

солдатчин||а, -ы *ж заст.* војниковање *с*, служба у војсци

солдафон, -а *м пеј. разг.* груб, ограничен, некултуран официр, војник

солеварени||е, -я *с* производња *ж* соли варењем

солеваренн||ый, -ая, -ое, солеварн||ый, -ая, -ое: ~ завод солана

солев||ой, -ая, -ое солни (*раствор итд.*)

солени||е, -я *с* 1. сољење, усољавање 2. *мн.* **-я, -й** зимница *ж*, туршија *ж*

солёност||ь, -и *ж* сланост, сланоћа, салинитет *м*

солён||ый, -ая, -ое; солон, солона, солоно 1. слан; **~ая вода** слана вода; **слишком ~** преслан 2. *само дужи обл.* усољен, посољен; укисељен, кисео; **~ая рыба** усољена риба; **~ые огурцы** кисели краставци 3. *фиг. разг.* слан, папрен, груб (*шала итд.*)

солидаризаци||я, -и *ж* солидарисање *с*, солидаризирање *с*

солидаризир||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. и несврш.* солидарисати се, солидаризирати се

солидарност||ь, -и *ж* солидарност

солида́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но солидаран

соли́дно *прил.* солидно, достојанствено

соли́дност||ь, -и *ж* 1. солидност, темељност (*знања итд.*) 2. солидност, достојанственост (*изгледа итд.*)

соли́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. солидан, темељан; **~ные зна́ния** солидно знање 2. солидан, достојанствен; **~ вид** достојанствен изглед 3. *разг.* постарији, у годинама 4. *разг.* знатан, велики; **~ная су́мма** велика свота

соли́льн||ый, -ая, -ое за сољење, за усољавање (*каца итд.*)

солипси́зм, -а *м фил.* солипсизам

солипси́ческ||ий, -ая, -ое *фил.* солипсистички

соли́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* певати, свирати соло, бити солист(а)

соли́ст, -а *м* солист(а)

соли́ст||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** солисткиња

солите́р, -а *м* крупан брилијант

солитёр||ы, -ов *мн.* (*јд.* **солитёр, -а** *м*) *зоол.* пантљичаре *мн. ж*, тракавице *мн. ж*

сол||и́ть, -ю́, со́лишь *и* **-и́шь, со́лят** *и* **-я́т** *несврш.* 1. солити; **~ суп** солити супу 2. усољавати; укисељавати; **~ ры́бу** усољавати рибу; **~ огурцы́** укисељавати краставце

со́лнеч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* сунчани, Сунчев; **~ная систе́ма** сунчани систем; **~ное затме́ние** помрачење Сунца; **~ свет** сунчана светлост; **~ная эне́ргия** Сунчева енергија 2. сунчан; **~ день** сунчан дан 3. *фиг.* светао, ведар, срећан; **~ные перспекти́вы** светла будућност ◇ **~ные часы́** сунчани сат, сунчаник; **~ уда́р** сунчаница; **~ное сплете́ние** *анат.* сунчани сплет

со́лнц||е, -а *с* 1. сунце; **восхо́д, захо́д ~а** излазак, залазак сунца; **~ взошло́** изашло је сунце; **~ зашло́ (закати́лось)** сунце је зашло; **~ сади́тся** сунце залази 2. **Со́лнце** *астр.* Сунце 3. сунце, сунчана светлост; **загора́ть на ~е** сунчати се ◇ **ме́сто под ~ем** место под сунцем

солнцепёк, -а *м* припека *ж*

солнцестоя́ни||е, -я *с* сунцостој *м*, Сунчева прекретница, солстициј(ум) *м*

со́лнышк||о, -а *с дем., хип.* сунашце

со́ло 1. *непром. с* соло *м*; **~ для виолонче́ли с орке́стром** соло за виолончело с оркестром 2. *прил.* соло; **выступа́ть ~** наступати соло

солов||е́й, -ья́ *м* славуј ◇ **залива́ться (разлива́ться, петь) ~ьём** говорити речито, са жаром; **~ья́ ба́снями не ко́рмят** *посл.* од прича се не живи (не дебља)

солове́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* млитавити, постајати поспан, сањив

соло́в||ый, -ая, -ое риђаст, кулашаст (*коњ*)

соловьи́н||ый, -ая, -ое славујев

со́лод, -а (-у) *м* слад

соло́дк||а, -и *ж бот.* сладић *м*

солодко́в||ый, -ая, -ое: ~ ко́рень *бот.* госпино биље, слатки корен, сладић

солодо́в||ый, -ая, -ое сладни, од слада

соло́м||а, -ы *ж* слама

соло́менн||ый, -ая, -ое 1. сламнат, сламни, од сламе; **~ая шля́па** сламнати шешир; **~ая кры́ша** кров од сламе 2. боје сламе, жут као слама ◇ **~ вдове́ц** бели удовац; **~ая вдова́** бела удовица

соло́мин||а, -ы *ж* сламка

соло́мин||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* сламчица ◇ **хвата́ться за ~ку** хватати се за сламку

соло́мк||а, -и *ж* 1. *дем.* слама, сламица 2. штапићи *мн. м* (*пециво*)

соломоре́з||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** сецкалица (*за сламу*)

солон||е́ц, -ца́ *м* сланача *ж*, слано земљиште

солони́н||а, -ы *ж* усољено месо, месо *с* из саламуре

соло́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** сланик *м*, сланица

со́лоно *прил.* слано ◇ **ему́ ~ пришло́сь** имао је много неприлика

солонча́к, -а́ *м* сланача *ж*, слана земља

сол||ь, -и *ж, мн.* **-и, -е́й** 1. *само јд.* со, сол; **пова́ренная ~** кухињска со 2. *само јд. фиг.* бит, срж, суштина; **~ вопро́са** срж питања 3. *хем.* со, сол; **ка́лиевая ~** калијева со ◇ **~ земли́** со земље, најбољи представници; **хлеб да ~!** пријатно!, добар тек!; **хлеб-~** хлеб и со; гостољубивост; **хлеб-~ води́ть** *с кем разг.* водити пријатељство, дружити се *с ким;* **пуд ~и съесть** *с кем разг.* врећу (товар) соли појести заједно *с ким*

со́льн||ый, -ая, -ое *муз.*: **~ но́мер** солистичка тачка; **~ая па́ртия** соло-партија

сольфе́джио *непром. с муз.* солфеђо *м*

соля́нк||а, -и *ж кув.* соњанка (*густа рибља или говеђа чорба; пирјани купус с рибом или месом*)

солян||о́й, -а́я, -о́е слан; **~а́я копь** солана, рудник камене соли; **~о́е о́зеро** слано језеро

солянокисл||ый, -ая, -ое *хем.* од соне киселине

соля́н||ый, -ая, -ое: ~ая кислота́ *хем.* сона киселина

соля́ри||й, -я *м* соларий

сом, -а́ *м зоол.* сом

сомбре́ро *непром. с* сомбреро *м*

сомкн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; со́мкнутый *сврш.* 1. спојити, саставити; **~ ряды́** збити редове 2. склопити (*очи*), затворити (*уста*); **не ~ глаз** не тренути, ни ока не склопити

сомкн||у́ться, -ётся, -у́тся *сврш.* 1. спојити се, саставити се 2. склопити се (*о очима*), затворити се (*о устима*)

сомна́мбул||а, -ы *м, ж* месечар *м*, месечарка *ж*

сомнамбули́зм, -а *м* месечарство *с*, сомнамбулизам

сомнамбули́ческ||ий, -ая, -ое месечарски, сомнамбулистички

сомнева́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. в ком, чём* сумњати *у кога, шта*; **~ в успе́хе** *чего* сумњати у успех *чега*

сомне́ни||е, -я *с* 1. сумња *ж*; **взять под ~** *что* посумњати *у шта*; **э́то не подлежи́т ~ю** то је изван сваке сумње 2. недоумица *ж*, несигурност *ж* ◇ **вне (без) вся́кого ~я** без сумње, несумњиво, свакако

сомни́тельно *прил.* 1. сумњиво 2. *у функц. предик.* сумњиво је, није сигурно

сомни́тельност||ь, -и *ж* 1. сумњивост 2. сумњивост, двосмисленост

сомни́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. сумњив; **~ьная достове́рность** *чего* сумњива веродостојност *чега*; **~ьные знако́мства** сумњива познанства 2. сумњив, двосмислен; **~ комплиме́нт** двосмислен комплимент

сомно́жител||ь, -я *м мат.* умноженик, фактор

сон, сна *м* 1. сан, спавање *с*; **кре́пкий ~** тврд сан; **чу́ткий ~** лаган сан; **меня́ кло́нит ко сну́** спава ми се 2. сан, сањање *с*, сновиђење *с*; **стра́шный ~** тежак сан, мора; **ви́деть ~** сањати; **я его́ ви́дел во сне́** сањао сам га ◇ **летарги́ческий ~** летаргичан сан; **со сна** бунован; **сквозь ~** кроза сан; **на ~ гряду́щий** пре спавања; **у меня́ сна ни в одно́м глазу́ нет**

разг. уопште ми се не спава; **спать мёртвым сном** спавати као заклан; **он ни сном ни ду́хом не винова́т** *разг.* потпуно је невин; **ни сном, ни ду́хом не знать** *разг.* ни издалека не знати

сона́т||а, -ы *ж муз.* соната

сона́тн||ый, -ая, -ое *муз.* који се односи на сонату

соне́т, -а *м књиж.* сонет

соне́тн||ый, -ая, -ое *књиж.* сонетни

сонли́вост||ь, -и *ж* поспаност, сањивост

сонли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во поспан, сањив; **~вое состоя́ние** поспаност, сањивост

сонм, -а *м заст. шаљ.* скуп, збор, мноштво *с*

со́нник, -а *м* сановник, тумач снова (*књига*)

со́нн||ый, -ая, -ое 1. који се догађа у сну; **~ые виде́ния** сновиђења 2. поспан, сањив; **~ вид** поспан изглед ◇ **~ая арте́рия** *анат.* вратна артерија; **~ая боле́знь** *мед.* спаваћа болест; **как ~ая му́ха** *разг.* као крепана мува (мачка), једва-једвице

со́н||я, -и *м, ж разг.* 1. поспанац *м*, спавало *м*, спавалица *ж* 2. *зоол.* пухач *м*, пух *м*

соображá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что, с везн.* **что** *и без об*ј. схватати, разумевати; **ту́го ~** слабо (тешко) схватати 2. *что и с инф. нар.* правити, припремати

соображе́ни||е, -я *с* 1. схватање, разумевање 2. разлог *м*, повод *м*, побуда *ж*, обзир *м*; **по такти́ческим ~ям** из тактичких разлога; **приня́ть в ~** узети у обзир

сообрази́тельност||ь, -и *ж* довитљивост, разборитост, оштроумност

сообрази́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно бистар, довитљив, разборит, оштроуман

сообра||зи́ть, -жу́, -зи́шь, -зя́т *сврш.* 1. *что, с везн. что и без об*ј. схватити, разумети; **~, в чём де́ло** схватити у чему је ствар 2. *что и с инф. нар.* направити, припремити; **~ что-нибу́дь поза́втракать** припремити нешто за доручак

сообра́зно *предл. с дат.*, према *с дат.*, по *с лок.*, у складу *с инстр.*; **~ зако́ну** према (по) закону ◇ **~ с** *предл. с инстр.* према *с дат.*, по *с лок.*; **~ с обстоя́тельствами** према приликама

сообра́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *с чем* сагласан, који је у складу *с чим* ◇ **э́то ни с чем не ~но** то не личи ни на што, то је бесмислено

сообраз||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш. что с чем књиш.* прилагодити/прилагођавати *шта чему*, ускладити/усклађивати *шта с чим*; **~ расхо́ды с дохо́дами** ускладити трошкове с приходима

сообраз||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. и несврш. с чем књиш.* прилагодити се/прилагођавати се *чему*, ускладити се/усклађивати се *с чим*; **~ с обстоя́тельствами** поступати према приликама (према ситуацији)

сообща́ *прил.* заједно, скупа, заједнички

сообщá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кому что, о ком, чём и с везн.* **что** јављати, саопштавати *коме шта, о коме, чему*, обавештавати *кога о коме, чему* 2. *что чему књиш.* преносити *шта на шта (неко својство итд.)*

сообщá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л. кому књиш.* прелазити *на кога* (*о неком осећању, расположењу*) 2. *с кем, чем* бити у вези, бити повезан; саобраћати ◇ **~ющиеся сосу́ды** *физ.* спојени судови

сообще́ни||е, -я *с* 1. јављање, обавештавање 2. извештај *м*, саопштење; **официа́льное ~** званично саопштење 3. саобраћај *м*, комуникација *ж*; **прямо́е ~** директна веза; **железнодоро́жное ~** железнички саобраћај; **путú ~я** саобраћајнице

соо́бществ||о, -а *с* 1. удружење, друштво, заједница *ж* 2. *биол.* заједница *ж* (*биљна, животињска*)

сообщ||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* 1. *кому что, о ком, чём и с везн.* **что** јавити, саопштити *коме шта, о коме, чему*, обавестити *кога о коме, чему*; **~ но́вость** саопштити последњу вест; **~ кому о своём прие́зде** обавестити *кога* о свом доласку 2. *что чему књиш.* пренети *шта на шта*; **~ тка́ни водонепроница́емость** учинити тканину непомочивом

сообщ||и́ться, -и́тся, -а́тся *сврш. кому књиш.* пренети се, прећи на *кога*; **весе́лье ~и́лось окружа́ющим** веселост се пренела на друге

соо́бщник, -а *м* саучесник

соо́бщническ||ий, -ая, -ое саучеснички

соо́бщничеств||о, -а *с* саучесништво

сооруд||и́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -жённый *сврш.* 1. изградити, подићи 2. *разг.* направити, припремити

сооружá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. градити, изграђивати, подизати 2. *разг.* правити, припремати

сооруже́ни||е, -я *с* 1. грађење, подизање, изградња *ж* 2. зграда *ж*, грађевина *ж*, објекат *м*; **архитекту́рное ~** архитектонска грађевина; **монумента́льное ~** монументална зграда; **оборони́тельные ~я** одбрамбени објекти

соотве́тственно 1. *прил.* сагласно, у складу (*с нечим*) 2. *предл. с дат.* према *с дат.*, по *с лок.*; **де́йствовать ~ прика́зу** поступати према (по) наредби ◇ **~ с** *предл. с инстр.* према *с дат.*, по *с лок.*

соотве́тстве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно одговарајући; **~ ожида́ниям успе́х** успех према очекивању

соотве́тстви||е, -я *с* слагање, сагласност *ж*, подударање, складност *ж*; **по́лное ~ интере́сов** потпуно подударање интереса; **привести́ в ~** *с чем* довести у склад *с чим* ◇ **в ~и с** *предл. с инстр.* према *с дат.*, по *с лок.*; **поступа́ть в ~и с зако́ном** поступати према закону

соотве́тств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. кому, чему* одговарати *коме, чему*, слагати се *с чим*; **~ и́стине** одговарати истини; **~ своему́ назначе́нию** одговарати својој намени

соотве́тствующ||ий, -ая, -ее одговарајући; **поступи́ть ~им о́бразом** поступити на одговарајући начин; **обрати́ться в ~ее учрежде́ние** обратити се у одговарајућу установу

соотéчественник, -а *м* суграђанин, земљак

соотнес||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **соотнёс, -ла́, -ло́; -ённый** *сврш.* упоредити, сравнити; **~ фа́кты** упоредити чињенице

соотноси́тельност||ь, -и *ж* корелативност

соотноси́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно корелативан, суодносан; **~ьные поня́тия** корелативни појмови

соотн||оси́ть, -ошу́, -о́сишь, -о́сят *несврш.* упоређивати, сравњивати

соотн||оси́ться, -о́сится, -о́сятся *несврш.* бити корелативан, суодносан

соотноше́ни||е, -я *с* (међусобни) однос, корелација *ж*; **~ сил** односи снага

сопе́ни||е, -я *с* дахтање, тешко дисање

сопе́рник, -а *м* супарник, ривал, премац, такмац

сопе́рнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. с кем, чем в чём* надметати се, утркивати се, такмичити се

сопе́рничеств||о, -а *с* надметање, такмичење; супарништво, ривалство

соп||е́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш.* дахтати, тешко дисати

со́п||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. брежуљак *м*, брдашце *с* 2. вулкан *м* (*у Сибиру и Далеком Истоку*)

соплеме́нник, -а *м* 1. суплеменик, припадник истог племена 2. *свеч.* сународник

соплеме́нн||ый, -ая, -ое истог племена, сродан, близак (*народ*)

со́пл||и, -е́й *мн.* (*јд.* **сопл|я́, -и́** *ж*) *нар.* бале, слине

сопли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *нар.* 1. балав, слинав, шмркав 2. *фиг.* зелен, неискусан, невешт

сопл||о́, -а́ *с, мн.* **со́пла, сопл** *струч.* сапница *ж*, млазница *ж*, млазник *м*; **распыли́тельное ~** распршни млазник; **реакти́вное ~** реактивна сапница

сопло́ди||е, -я *с бот.* суплође

сопля́к, -а́ *м нар. погрд.* балавац, шмркавац, слинавко

соподчине́ни||е, -я *с* субординација *ж*

соподчин||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. что чему књиш.* субординирати, координирати

соподчиня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что чему књиш.* суподређивати, координирати

сопоставимост||ь, -и *ж* корелативност, упоредивост

сопостави́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо упоредив

сопостави́тельн||ый, -ая, -ое конфронтациони, напоредан; **~ая грамма́тика** конфронтациона граматика

сопоста́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* упоредити, сравнити; **~ показа́ния свиде́телей** упоредити исказе сведока

сопоставля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* упоређивати, сравњивати

сопра́но *непром. с муз.* 1. сопран *м* 2. сопранисткиња *ж* (*певачица*)

сопреде́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *књиш.* гранични, суседни, додирни

сопре́||ть, -ет, -ют *сврш.* иструнути, иструлити, сагњити

соприкаса́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с кем, чем* 1. додиривати се, дотицати се, долазити у додир 2. ступати у везу, повезивати се

соприкоснове́ни||е, -я *с* додиривање, дотицање, додир *м*; **то́чка ~я** додирна тачка

соприкосн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш. с кем, чем* 1. додирнути се, дотакнути се, доћи у додир 2. ступити у везу, повезати се

сопричаст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *чему књиш.* умешан, уплетен *у шта*; **лица, ~ные преступле́нию** лица која су умешана у кривично дело

сопроводи́ловк||а, -и *ж нар.* пропратно писмо

сопроводи́тельн||ый, -ая, -ое *зван.* пропратни; **~ое письмо́** пропратно писмо

сопрово||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -ждённый *сврш.* 1. *кого, что* испратити, отпратити, спровести 2. *что чем* пропратити; **~ текст примеча́ниями** пропратити текст напоменама

сопровожда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* пратити, спроводити 2. *что чем* пропраћивати (*текст напоменама итд.*)

сопровожда́||ться, -ется, -ются *несврш. књиш.* бити пропраћен, бити праћен; **боле́знь ~лась осложне́ниями** болест је била праћена компликацијама

сопровожде́ни||е, -я *с* 1. праћење, пропраћивање 2. пратња *ж*; **музыка́льное ~** музичка пратња

сопрома́т, -а *м* (**сопротивле́ние материа́лов**) *разг.* отпорност *ж* материјала

сопротивле́ни||е, -я *с* отпор *м*, одупирање, противљење; **оказа́ть ~** *кому, чему* пружити отпор *коме, чему*; **встре́тить ~** наићи на отпор ◇ **~ материа́лов** *тех.* отпорност материјала; **пойти́/идти́ по ли́нии наиме́ньшего ~я** поћи/ићи линијом најмањег отпора

сопротивля́емост||ь, -и *ж* отпорност; **~ органи́зма боле́зням** отпорност организма према болестима

сопротивля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. кому, чему* одупирати се, противити се, давати отпор

сопряж||ённый, -ённая, -ённое; -ён, -ена́, -ено́ *с чем књиш.* скопчан, повезан, спојен; **э́то ~ено́ с тру́дностями** то је скопчано са тешкоћама

сопу́тств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. *кому заст.* пратити *кога* 2. *само 3. л. чему* пратити *шта*, ићи *уз шта*, бити повезан *с чим*; **~ующие обстоя́тельства** пропратне појаве

сор, -а (-у) *м* смеће *с*, ђубре *с* ◇ **выноси́ть ~ из избы́** износити прљаво рубље пред свет

соразме́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. что с чем* ускладити, учинити сразмерним, пропорционалним; **~ расхо́ды со сре́дствами** ускладити расходе са средствима

соразме́рно 1. *прил.* прикладно, усклађено 2. *предл. с дат.* сразмерно, пропорционално, према *с дат.* ◇ **~ с** *предл. с инстр.* сразмерно, пропорционално, према *с дат.*

соразме́рност||ь, -и *ж* сразмерност, пропорционалност

соразме́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но сразмеран, пропорционалан

соразмеря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что с чем* усклађивати, чинити сразмерним, пропорционалним

сора́тник, -а *м свеч.* саборац, ратни друг; сарадник

сорван||е́ц, -ца́ *м разг.* обешењак, враголан

сорв||а́ть, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло; со́рванный** *сврш. что* 1. откинути, отргнути, скинути; **~ цвето́к** убрати цвет 2. *с кого фиг. нар.* изнудити, отети *од кога* 3. *на ком, чем фиг. разг.* искалити, излити; **~ зло** *на ком* искалити бес *на коме* 4. *фиг.* онемогућити, спречити, осујетити, омести; **~ рабо́ту** онемогућити рад; **~** *чьи* **пла́ны** осујетити *чије* планове ◇ **~ поцелу́й** отети (украсти) пољубац; **~ го́лос** изгубити глас; **~ банк** дићи сав улог (*у игри карата*)

сорв||а́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся; *прошл.* **-а́лся, -ала́сь, -ало́сь** *и* **-а́лось** *сврш.* 1. *само 3. л.* откинути се, отпасти 2. сурвати се, стропоштати се, стрмоглавити се 3. *само 3. л. фиг. разг.* пропасти, изјаловити се; **де́ло ~ало́сь** ствар је пропала 4. *фиг. разг.* изгубити власт над собом, не савладати се ◇ **как с цепи́ ~а́лся** *разг.* као да је с ланца пуштен; **с языка́ ~ало́сь** *у кого* излетело је из уста *коме*

сорвиголов||а́, -ы́ *м, ж разг.* вратолом *м*, усијана глава, изазовно храбар човек

сорганиз||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* организовати, организирати

сорганиз||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш.* организовати се, организирати се

со́рго *непром. с бот.* сирак *м*

со́ргов||ый, -ая, -ое *бот.* од сирака

соревнова́ни||е, -я *с* 1. такмичење, натјецање; **вы́звать на ~** позвати на такмичење; **социалисти́ческое ~** социјалистичко такмичење 2. *об. мн.* **-я, -й** *спорт.* такмичење *с*, утакмица *ж*; **спорти́вные ~я**

спортско такмичење; **∼я по пла́ванию** такмичење у пливању; **отбо́рочные ∼я** квалификациона такмичења

соревн‖ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *несврш.* такмичити се, натјецати се, надметати се

сориенти́р‖оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш.* оријентисати се, оријентирати се

сори́н‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** трун *м*; **вы́нуть ∼у из гла́за** извадити трун из ока

сор‖и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* прљати смећем, ђубрити ◊ **∼ деньга́ми** *разг.* расипати новац, разбацивати се новцем

со́рн‖ый, -ая, -ое: ∼ая трава́ коров

сорня́к, -а́ *м* коров

соро́дич, -а *м заст. и ирон.* рођак, сродник

со́рок, -а́ *број* четрдесет; **ему́ за ∼** он има преко четрдесет (година); **ему́ под ∼** он има близу четрдесет (година) ◊ **∼ ∼о́в** *заст.* врло много

соро́к‖а, -и *ж* сврака ◊ **∼-воро́вка** крадљива сврака; **трещи́т как ∼** *разг.* гаче као сврака; **∼ на хвосте́ принесла́** *разг.* то су бапске приче

сорокагра́дусн‖ый, -ая, -ое 1. од четрдесет степени; **∼ моро́з** четрдесет степени испод нуле **2.** од четрдесет процената (*алкохол*)

сорокале́ти‖е, -я *с* **1.** четрдесет година **2.** четрдесетогодишњица *ж*; **отмеча́ть ∼** славити четрдесетогодишњицу

сорокале́тн‖ий, -яя, -ее четрдесетогодишњи; **∼ мужчи́на** четрдесетогодишњак; **∼ юбиле́й** четрдесетогодишњица

сороков‖о́й, -а́я, -о́е *број* четрдесети; **боти́нки ∼о́го разме́ра** ципеле број четрдесет

сороконо́ж‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *зоол.* стонога

соро́чечн‖ый, -ая, -ое за кошуљу (*тканина итд.*)

соро́ч‖ий, -ья, -ье свракин, од свраке

соро́ч‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** кошуља; **ночна́я ∼** спаваћица ◊ **роди́ться в ∼ке** родити се у кошуљи

сорт, -а *м, мн.* **-а́, -о́в 1.** врста *ж*, сорта *ж*, класа *ж*; **вы́сший ∼** најбоља врста; **това́р пе́рвого, второ́го, тре́тьего ∼а** роба прве, друге, треће врсте (класе) **2.** сорта *ж*; **ра́нние ∼а́ я́блок** ране сорте јабука

сортир‖ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* разврставати, сортирати; селекционирати; **∼ това́р** сортирати робу; **∼ зерно́** селекционирати зрно

сортиро́вк‖а, -и *ж* разврставање *с*, сортирање *с*

сортиро́вочн‖ый, -ая, -ое 1. за разврставање, сортирање **2. сортиро́вочн|ая, -ой** *ж*, **∼ая ста́нция** *жел.* ранжирна станица

сортиро́вщик, -а *м* одабирач, сортирац

со́ртност‖ь, -и *ж струч.* квалитет *м*

со́ртн‖ый, -ая, -ое *струч.* сортан, врстан; квалитетан

сортов‖о́й, -а́я, -о́е 1. *струч.* сортан, врстан; квалитетан; **∼а́я мука́** квалитетно брашно **2.** *пољопр.* сортан ◊ **∼о́е желе́зо** *тех.* гвожђе разних профила

соса́ни‖е, -я *с* сисање

сос‖а́ть, -у́, -ёшь, -у́т *несврш.* **1.** сисати, исисавати; **∼ грудь** сисати мајчино млеко **2.** цуцлати; **∼ пусты́шку** цуцлати варалицу; **∼ конфе́ту** цуцлати бомбону **3.** *безл.*: **у меня́ ∼ёт под ло́жечкой** зло ми је у желуцу; **тоска́ ∼ёт се́рдце** туга испија душу

сосва́та‖ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. кого кому, за кого* проводаџисати *коме, за кога*

сосе́д, -а *м, мн.* **-и, -ей** сусед, комшија; **∼ по кварти́ре** сустанар

сосе́д‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** сусетка, комшиница

сосе́дн‖ий, -яя, -ее суседни; **∼ дом** суседна кућа; **∼ие стра́ны** суседне земље

сосе́дск‖ий, -ая, -ое *разг.* суседски, комшијски

сосе́дств‖о, -а *с* суседство, комшилук *м*; **по ∼у** у суседству, у комшилуку

соси́с‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** хреновка, виршла

соси́сочн‖ый, -ая, -ое 1. који се односи на хреновку, виршлу **2. соси́сочн|ая, -ой** *ж* омањи ресторан где се служе хреновке, виршле

со́с‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** цуцла, дуда

соска́блива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* стругати, гулити

соска́кива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** скакати **2.** *само 3. л. разг.* одваљивати се, откидати се, искакати **3.** *само 3. л. фиг. разг.* нестајати, пролазити (*о неком стању, расположењу*)

соска́льзыва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* клизити, спуштати се, спадати

соск‖обли́ть, -облю́, -обли́шь *и* **-о́блишь, -обля́т** *и* **-о́блят; -о́бленный** *сврш.* остругати, огулити; **∼ ста́рую кра́ску** *с чего* остругати стару боју *с чега*

соскользн‖у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* склизнути, спустити се, спасти

соск‖очи́ть, -очу́, -о́чишь, -о́чат *сврш.* **1.** скочити **2.** *само 3. л. разг.* одвалити се, откинути се, искочити; **дверь ∼очи́ла с пете́ль** врата су искочила из шарки **3.** *само 3. л. фиг. разг.* нестати, проћи (*о неком стању, расположењу*)

соскреба́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* стругати, грепсти, гулити

соскре‖сти́, -бу́, -бёшь, -бу́т; *прошл.* **соскрёб, -бла́, -бло́; -бённый** *сврш.* сastругати, огрепсти, огулити

соску́ч‖иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* **1.** осетити досаду **2.** *о ком, чём, по ком, чём и по кому, чему* зажелети се *кога, чега*, осетити чежњу *за ким, чим*, жудњу *за чим*; **∼ по родны́м** зажелети се родбине; **∼ по рабо́те** зажелети се посла

сослага́тельн‖ый, -ая, -ое: ∼ое наклоне́ние *грам.* погодбени начин, потенцијал, кондиционал

сосла́ть, сошлю́, сошлёшь, сошлю́т; со́сланный *сврш.* прогнати, протерати по казни, депортирати

сосла́ться, сошлю́сь, сошлёшься, сошлю́тся *сврш.* **1.** *на кого, что* позвати се; **∼ на** *чьё* **мне́ние** позвати се на *чије* мишљење **2.** *на что* позвати се *на шта*, оправдати се *чим*; **∼ на боле́знь** оправдати се болешћу

со́слепа, со́слепу *прил. разг.* због слепоће, због кратковидости (*не опазити нешто итд.*)

сосло́ви‖е, -я *с* **1.** *ист.* сталеж *м*; **дворя́нское ∼** племићки сталеж, племство; **кре́стьянское ∼** сељаштво **2.** *разг.* друштво; **актёрское ∼** глумци

сосло́вн‖ый, -ая, -ое сталешки; **∼ая мона́рхия** сталешка монархија; **∼ые предрассу́дки** сталешке предрасуде

сослужи́в‖ец, -ца *м* колега, друг по служби

сосл‖ужи́ть, -ужу́, -у́жишь, -у́жат *сврш.*: **∼ слу́жбу** а) *кому* учинити услугу *коме* б) *кому, чему* бити од користи *коме, чему*

сосн‖а́, -ы́ *ж, мн.* **со́сны, со́сен 1.** бор *м* **2.** боровина ◊ **заблуди́ться в трёх со́снах** не снаћи се ни у једноставним стварима

сосно́в‖ый, -ая, -ое 1. боров, од бора; **∼ бор** борова шума, борик **2.** од боровине; **∼ые до́ски** даске од боровине

сосн‖у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. разг.* задремати, мало одспавати, дремнути

сосня́к, -а́ *м* борик, борова шума

сос||о́к, -ка́ *м* брадавица *ж (на дојци)*; сиса *ж (на вимену)*

сосредото́чени||е, -я *с* усредсређење, концентрација *ж*

сосредото́ченно *прил.* усредсређено, концентрисано

сосредото́ченност||ь, -и *ж* усредсређеност, концентрација

сосредото́че||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно усредсређен, концентрисан; **~нное внима́ние** усредсређена пажња ◇ **~ ого́нь** *војн.* концентрисана артиљеријска ватра

сосредото́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* концентрисати, концентрирати (*трупе итд.*) 2. *что на чём* усредсређивати *шта на шта*

сосредото́чива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. концентрисати се, концентрирати се (*о трупама итд.*) 2. *на чём* усредсређивати се *на шта*

сосредото́ч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* 1. *кого, что* концентрисати, концентрирати; **~ войска́** концентрисати трупе 2. *что на чём* усредсредити *шта на шта*; **~ внима́ние** *на чём* усредсредити пажњу *на шта*

сосредото́ч||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* 1. концентрисати се, концентрирати се (*о трупама итд.*) 2. *на чём* усредсредити се *на шта*

соста́в, -а *м* 1. састав, склоп; **~ прави́тельства** састав владе; **входи́ть в ~** *чего* бити у саставу *чега*, улазити у састав *чега* 2. састав, структура *ж*; **хими́ческий ~** *чего* хемијски састав *чега* 3. састав, кадар; **преподава́тельский, офице́рский ~** наставнички, официрски кадар; **~ исполни́телей** извођачки (глумачки) састав; **ли́чный ~** особље, персонал; **чи́сленный ~** бројно стање 4. *жел.* композиција *ж*; **пассажи́рский, това́рный ~** путничка, теретна композиција ◇ **слова́рный ~** *лингв.* лексичко благо; **подви́жный ~** *жел.* возни парк; **~ преступле́ния** *правн.* доказни предмет; **в по́лном ~е** у пуном броју, комплетно; **в ~е** *кого, чего* у саставу *од кога, чега*; **делега́ция в ~е трёх челове́к** делегација (у саставу) од три члана

состави́тел||ь, -я *м* састављач; **~ словаря́** састављач (аутор) речника

соста́в||ить[1], **-лю, -ишь, -ят; -ленный** *сврш.* 1. саставити; **~ предложе́ние** саставити реченицу; **~ слова́рь** саставити речник; **~ план** саставити план; **~ спи́сок** саставити (направити) списак 2. спојити, саставити; **~ столы́** саставити столове 3. поставити, послагати; **~ ору́жие в ко́злы** сложити пушке у пирамиде 4. *само 3. л.* изнети; **расхо́д ~ит сто рубле́й** трошак ће изнети сто рубаља 5. створити, направити; **~ себе́ представле́ние** *о чём* створити себи представу *о чему*; **~ себе́ состоя́ние** стећи иметак; **он тебе́ ~ит компа́нию** он ће ти правити друштво 6. *само 3. л. књиш.* бити, представљати; **~ исключе́ние** бити (представљати) изузетак; **э́то не ~ит большо́го труда́** то неће бити тешко (да се уради)

соста́в||ить[2], **-лю, -ишь, -ят; -ленный** *сврш.* скинути, ставити доле; **~ я́щик со стола́** скинути сандук са стола

соста́в||иться, -ится, -ятся *сврш.* створити се; **~илось мне́ние** створило се мишљење

составле́ни||е, -я *с* 1. састављање (*речника итд.*) 2. спајање, састављање 3. слагање 4. стварање (*представе итд.*)

составля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. састављати; **~ слова́рь** састављати речник; **~ спи́сок** састављати (правити) списак 2. спајати, састављати 3. стављати, слагати 4. *само 3. л.* износити, чинити; **расхо́д ~ет сто рубле́й** трошак износи сто рубаља 5. стварати, правити; **~ компа́нию** *кому* правити друштво *коме* 6. *само 3. л. књиш.* бити, представљати; **исключе́ние ~ют...** изузетак представљају (су)...

составля́||ться, -ется, -ются *несврш.* стварати се (*о мишљењу итд.*)

составн||о́й, -а́я, -о́е 1. саставни; **~а́я часть** саставни део 2. састављен, сложен ◇ **~о́е сказу́емое** *грам.* сложен предикат

состá́р||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш.* остарити, учинити старијим

соста́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* остарети, постати старији

состоя́ни||е, -я *с* 1. стање, положај *м*; **~ здоро́вья** здравствено стање; **больно́й в тяжёлом ~и** болесник је у тешком стању 2. *заст.* сталеж *м*, друштвени положај 3. иметак *м*, имовина *ж*, капитал *м*; **челове́к с ~ем** имућан човек ◇ **быть в ~и** *с инф.* бити у стању; **я не в ~и э́то сде́лать** нисам у стању да то урадим

состоя́тельност||ь, -и *ж* 1. имућност, богатство *с* 2. *књиш.* основаност (*аргумената итд.*)

состоя́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. имућан, богат 2. *књиш.* основан, разложан; **~ до́вод** основан (чврст) аргуменат

состо||я́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. *само 3. л.* састојати се, бити састављен; **рома́н ~и́т из двух часте́й** роман се састоји од (из) два дела 2. бити; **~ в бра́ке** бити у браку; **~ на учёте** бити пријављен; **~ чле́ном па́ртии** бити члан партије; **пробле́ма ~и́т в том, что...** проблем је у томе да...

состо||я́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* бити, одржати се; **~я́лось собра́ние** одржан је састанак; **конце́рт не ~и́тся** концерт се неће одржати

состра́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* стругати, блањати

сострада́ни||е, -я *с* сажалење, саосећање, суђут *ж*; **из ~я** из саосећања

сострада́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно сажаљив, болећив; **~ взгляд** сажаљив поглед

состригá́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* шишати

состр||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш.* рећи нешто духовито

состри́||чь, -гу́, -жёшь, -гу́т; *прошл.* **-г, -гла, -гло; -женный** *сврш.* ошишати; **~ во́лосы** ошишати косу; **~ шерсть с ове́ц** ошишати овце

сострогá́||ть, -ю, -ешь, -ют; состро́ганный *сврш.* састругати, обла̄њати

состро́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* направити; **~ грима́су** направити гримасу, искезити се

сострогá́||ть, -ю, -ешь, -ют; состру́ганный *сврш. в.* **сострогáть**

состру́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. в.* **состра́гивать**

состря́па||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* 1. скувати, скухати, припремити (*јело*) 2. *фиг. нар.* смандрљати, склепати, уредити (*на брзину*)

состык||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. струч.* спојити, саставити

состык||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. струч.* спојити се, саставити се

состяза́ни||е, -я *с* такмичење, натјецање; надметање; **~ в бе́ге** такмичење у трчању

состяза́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* такмичити

се, натјецати се; надметати се; ~ **в плáвании** такмичити се у пливању

сосу́д, -а *м* **1.** посуда *ж*, суд; **сообщáющиеся ~ы** *физ.* спојени судови **2.** *анат.* суд; **кровенóсные ~ы** крвни судови

сосу́дист||ый, -ая, -ое *анат., мед.* судовни, васкуларни; **~ая ткань** ткиво крвних судова, васкуларно ткиво; **~ое заболевáние** обољење крвних судова, васкулитис

сосудорасширя́ющ||ий, -ая, -ое који раширује крвни судове

сосу́л||ька, -ьки *ж, ген. мн.* **-ек** леденица, ледена свећа

сосу́н, -á *м* одојче *с*, сисанче *с*, дојенче *с*

сосун||óк, -кá *м* **1.** *дем.* одојче *с*, сисанче *с*, дојенче *с* **2.** *фиг. нар.* жутокљунац

сосуществовáни||е, -я *с* коегзистенција *ж*; **ми́рное ~** мирољубива коегзистенција

сосуществ||овáть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* коегзистирати; **~у́ющие явлéния** истовремене појаве

сосц||ы́, -óв *мн.* (*јд.* **сос||éц, -цá** *м*) **1.** сисе *мн. ж* (*на вимену*) **2.** *заст.* брадавице *мн. ж* (*на дојци*)

сосчитá||ть, -ю, -ешь, -ют; сосчи́танный *сврш.* избројати, пребројати, израчунати

сотворéни||е, -я *с свеч.* стварање ◇ **~ ми́ра** *рел.* стварање света

сотвор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. свеч.* створити

сотéйник, -а *м* дубок тигањ

сóтенн||ый, -ая, -ое 1. од стотину; **~ые весы́** центизимална вага; **~ая бумáжка** новчаница од сто рубаља, стотинарка **2.** *ист.* који се односи на сатнију; **~ команди́р** командир сатније

сóт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* стоти део; **учáсток в пять ~** парцела од пет ари

сотк||áть, -у́, -ёшь, -у́т; сóтканный *сврш.* изаткати, саткати

сóтник, -а *м ист.* командир сатније

сóт||ня, -ни *ж, ген. мн.* **-ен 1.** стотина; **~ рублéй** стотина рубаља; **~ни людéй** стотине људи **2.** *ист.* сатнија; **казáчья ~** козачки ескадрон

сóтов||ый, -ая, -ое који се односи на саће; **~ мёд** мед у саћу

сотру́дник, -а *м* **1.** сарадник; **нау́чный ~** научни сарадник **2.** службеник; **штáтный ~** сталан службеник

сотру́днича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *с кем* сарађивати **2.** бити сарадник (*у новинама итд.*)

сотру́дничеств||о, -а *с* сарадња *ж*, сарадништво; **экономи́ческое, культу́рное ~** економска, културна сарадња

сотрясá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* потресати, трести, дрмати

сотрясá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* трести се, дрхтати

сотрясéни||е, -я *с* потрес *м*, трзај *м*, удар *м* ◇ **~ мóзга** потрес мозга

сотряс||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **сотря́с, -лá, -лó; -ённый** *сврш.* потрести, затрести, задржати

сотряс||ти́сь, -у́сь, -ёшься, -у́тся; *прошл.* **сотря́сся, -лáсь, -лóсь** *сврш.* стрести се, затрести се

сóт||ы, -ов *мн.* (*јд.* **сот, -а** *м*) саће *с*, станице *мн. ж* у саћу; **мёд в ~ах** мед у саћу

сóт||ый, -ая, -ое *број* **1.** стоти; **в ~ раз** по стоти пут **2. сóт|ая, -ой** *ж* стоти део, стотнина

сóус, -а (-у) *м* сос, умак; **томáтный ~** сос од парадајза; **бéлый ~** бешамел-сос ◇ **под други́м ~ом** *разг.* у другом облику, на други начин; **ни под каки́м ~ом** *разг.* никако, нипошто, ни у ком случају

сóусник, -а *м* чинијица *ж* за сос, за умак

соучáсти||е, -я *с зван.* саучесништво, сукривња *ж*; **~ в преступлéнии** саучесништво у кривичном делу

соучáстник, -а *м зван.* саучесник, сукривац; **~ в преступлéнии** саучесник у кривичном делу

соучени́к, -á *м заст.* школски друг

соф||á, -ы́ *ж, мн.* **сóфы, соф** софа

софи́зм, -а *м* софизам

софи́ст, -а *м* софист(а)

софи́стик||а, -и *ж* софистика, софистерија

софисти́ческ||ий, -ая, -ое софистички

сох||á, -и́ *ж, мн.* **сóхи, сох, -áм 1.** рало *с*, ралица **2.** *ист.* рало *с* (*мера за земљу*)

сохáт||ый, -ая, -ое 1. разгранат, великих разгранатих рогова **2. сохáт|ый, -ого** *м* лос

сóх||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **сох** *и* **-нул, -ла, -ло** *несврш.* **1.** *само 3. л.* сушити се; **бельё ~нет** рубље се суши **2.** *само 3. л.* венути; **цветы́ ~нут** цвеће вене **3.** *по кому, по ком фиг.* венути, патити, пропадати *због кога*

сохранéни||е, -я *с* чување, очување; **~ ми́ра** очување мира; **дать на ~** дати на чување

сохран||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* **1.** очувати, сачувати; **~ здорóвье** сачувати здравље **2.** сачувати, одржати; **~ прису́тствие ду́ха** сачувати присебност, остати присебан; **~ равновéсие** одржати равнотежу

сохран||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* **1.** *само 3. л.* сачувати се **2.** *разг.* одржати се; **онá хорошó ~и́лась** она се лепо одржала (*за своје године*)

сохрáнност||ь, -и *ж* очуваност, неоштећеност ◇ **в цéлости и ~и** здраво и читаво; неоштећено

сохраня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** чувати **2.** чувати, одржавати; **~ нейтралитéт** чувати неутралност, остати неутралан

сохраня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* чувати се **2.** *разг.* одржавати се (*о старцу итд.*)

соцвéти||е, -я *с бот.* цват *м*

соцдоговóр, -а *м* **(социалисти́ческий договóр)** уговор о социјалистичком такмичењу

социáл-демокрáт, -а *м* социјалдемократ(а)

социáл-демократи́ческ||ий, -ая, -ое социјалдемократски

социáл-демокрáти||я, -и *ж* социјалдемократија

социали́зм, -а *м* социјализам; **развитóй ~** развијени социјализам; **мировáя систéма ~а** светски социјалистички систем

социали́ст, -а *м* социјалист(а)

социалисти́ческ||ий, -ая, -ое социјалистички; **~ строй** социјалистичко уређење; **~ая революция** социјалистичка револуција; **стрáны ~ой ориентáции** социјалистички оријентисане земље

социáльно *прил.* друштвено; **~ опáсный** опасан по друштво

социáльн||ый, -ая, -ое друштвен, социјалан; **~ая средá** друштвена средина; **~ое положéние** друштвени положај; **~ое происхождéние** социјално порекло; **~ обеспéчение** социјална заштита

социóлог, -а *м* социолог

социологи́зм, -а *м* социологизам

социологи́ческ||ий, -ая, -ое социолошки

социолóги||я, -и *ж* социологија

соцсоревновáни||е, -я *с* **(социалисти́ческое соревновáние)** социјалистичко такмичење

социстрах, -а *м* **(социальное страхование)** социјално осигурање

сочельник, -а *м црке.* Бадњак, Бадње вече

соч||ень, -ня *м кув.* сочењ (*колач са сиром, кашом итд.*)

сочетани||е, -я *с* 1. спајање, сједињавање, повезивање 2. скуп *м*, спој *м*; комбинација *ж*; **~ звуков** скуп гласова; **~ красок** комбинација боја

сочета||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. и несврш.* спојити/спајати, сјединити/сједињавати, повезати/повезивати; **~ теорию с практикой** повезати теорију с праксом

сочета||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. и несврш.* 1. *само 3. л.* спојити се/спајати се, повезати се/повезивати се 2. сложити се/слагати се, бити у складу, одговарати; **одно с другим не ~ется** једно с другим не иде ◊ **~ браком** *заст.* венчати се/венчавати се

сочинени||е, -я *с* 1. састављање, писање 2. дело (*књижевно*); **полное собрание ~й** целокупна дела; **избранные ~я** изабрана дела 3. састав *м*; **школьное ~** писмени састав 4. *грам.* паратакса *ж*

сочинител||ь, -я *м* 1. *заст.* писац, књижевник, сладатељ 2. *разг.* лажљивац

сочинительн||ый, -ая, -ое: ~ союз *грам.* саставни (копулативни) везник

сочинительск||ий, -ая, -ое *заст.* књижевнички, складатељски

сочинительств||о, -а *с* 1. *заст.* књижевни рад 2. *разг.* измишљање, лагање

сочин||ить, -ю, -ишь, -ят; -ённый *сврш. разг.* 1. саставити, написати, компоновати; **~ пьесу** написати позоришни комад; **~ музыку на стихи** компоновати музику на стихове 2. измислити, слагати

сочиня||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. састављати, писати, компоновати 2. *разг.* измишљати, лагати

соч||иться, -ится, -атся *несврш.* цурити, цедити се, капати; **кровь ~ится из раны** рана крвари

сочленени||е, -я *с* 1. *књиш.* спајање, састављање, склапање 2. *тех.* спајање, спој *м* 3. *анат.* зглоб *м*

сочлен||ить, -ю, -ишь, -ят; -ённый *сврш.* спојити, саставити, склопити

сочленя||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* спајати, састављати, склапати

сочник, -а *м кув. в.* **сочень**

сочност||ь, -и *ж* сочност

соч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. сочан; **~ное яблоко** сочна јабука 2. *фиг.* жив, бујан; једар, сочан; **~ные краски** живе боје; **~ная зелень** бујно зеленило; **~ные губы** сочне усне 3. *фиг.* звучан, мелодичан; **~ голос** мелодичан глас 4. *фиг. разг.* сочан, изражајан; **~ юмор** сочан хумор

сочувственно *прил.* са саучешћем (*погледати итд.*)

сочувстве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно саосећајан; **~ взгляд** саосећајан поглед

сочувстви||е, -я *с* 1. саучешће, саосећање; **выразить ~** изразити саучешће 2. одобравање, разумевање; **встретить ~** наићи на разумевање

сочувств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. кому, чему* саосећати *с ким, чим*; **~ чьему горю** саосећати се с *чијом* тугом

сош||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *дем.* ралце *с* 2. *војн.* рачваст сталак за пушку ◊ **мелкая ~** ситна риба

сошник, -а *м* 1. раоник, лемеш 2. *војн.* ашов

сошн||ый, -ая, -ое ралични

сощур||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.*: **~ глаза** зажмирити, прижмирити

сощур||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* зажмирити, прижмирити

союз [1], **-а** *м* 1. савез, уједињење *с*; **~ рабочих и крестьян** савез радника и сељака; **вступить в ~** *с кем* ступити у савез *с ким* 2. савез; **Союз Советских Социалистических Республик** Савез Совјетских Социјалистичких Република; **Советский Союз** Совјетски Савез; **Союз коммунистов Югославии** Савез комуниста Југославије 3. савез, удружење *с*; **~ писателей, художников** удружење писаца, уметника; **профессиональный ~** синдикат

союз [2], **-а** *м лингв.* везник

союз||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *струч.* лице *с* (*обуће*)

союзник, -а *м* савезник

союзническ||ий, -ая, -ое савезнички

союзн||ый, -ая, -ое 1. савезнички; **~ые страны** савезничке земље 2. савезни; **~ая республика** савезна република; **Союзное исполнительное вече** Савезно извршно веће

соя, сои *ж бот.* соја

спад, -а *м* опадање *с*, смањивање *с*

спада||ть, -ет, -ют *несврш.* 1. *с кого, чего* спадати, падати 2. опадати, смањивати се, попуштати (*о врућини итд.*)

спазм, -а *м*, **спазм||а, -ы** *ж* спазма *ж*, грч *м*

спазматическ||ий, -ая, -ое спазматички

спаива||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. нар.* 1. *кому что* давати пити (*коњу итд.*) 2. *кого* опијати, навикавати на пиће

спаива||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. лемити, нитовати 2. *фиг.* здруживати, зближавати

спа||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *само јд. тех.* лемљење *с* 2. *мед.* прираслица 3. *само јд. фиг. разг.* здруженост, слога

спал||ить, -ю, -ишь, -ят; -ённый *сврш. что разг.* 1. прогорети (*пеглом итд.*) 2. спалити, изгорети (*дрва*)

спальник, -а *м разг.* врећа *ж* за спавање

спальн||ый, -ая, -ое спаваћи, за спавање; **~ мешок** врећа за спавање; **~ вагон** спаваћа кола

спал||ьня, -ьни *ж, ген. мн.* **-ен** 1. спаваћа соба 2. намештај *м* за спаваћу собу

спаниел||ь, -я *м* спањијел, препеличар (*пас*)

спань||ё, -я *с разг.* сан *м*, спавање

спарж||а, -и *ж бот.* шпаргла

спаржев||ый, -ая, -ое од шпаргле

спаривани||е, -я *с* 1. спаривање, везивање у пар 2. *струч.* спаривање, парење (*животиња*)

спарива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. спаривати, чинити пар, везивати у пар 2. *струч.* спаривати (*животиње*)

спарива||ться, -ется, -ются *несврш.* спаривати се, парити се (*о животињама*)

спар||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. спарити, начинити пар, везати у пар 2. *струч.* спарити (*животиње*)

спар||иться, -ится, -ятся *сврш.* спарити се (*о животињама*)

спартакиад||а, -ы *ж спорт.* спартакијада

спархива||ть, -ет, -ют *несврш.* прхати, слетати (*о птицама*)

спарыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* парати, скидати парајући

спас, -а (-у) *м*: **~у нет** *нар.* а) *от кого, чего* нигде спаса, не можеш се спасти *од кога, чега* б) неиздржљи-

во, неподношљиво; ~у нет, как жа́рко врућина је неподношљива

спаса́тел||ь, -я *м* 1. спасилац 2. спасилачки брод

спаса́тельн||ый, -ая, -ое спасилачки; **~ая шлю́пка** спасилачки чамац; **~ круг** појас за спасавање; **~ая слу́жба** спасилачка служба

спаса́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* спасавати

спаса́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* спасавати се

спасе́ни||е, -я *с* 1. спасавање 2. спас *м*

спаси́бо 1. *речца* хвала; **большо́е ~** хвала лепо, велико хвала; **~ за всё** хвала на свему (за све) 2. *у функц. предик. кому, чему* хвала; **~ сосе́ду, что помо́г** хвала суседу на помоћи 3. *речца разг.* добро је; **~ до́ждик переста́л, а то бы все вы́мокли** добро је што је киша престала, иначе бисмо сви покисли ◇ **за (одно́) ~** *разг.* џабе, бесплатно (*радити итд.*)

спаси́тел||ь, -я *м* спасилац, спасатељ

спаси́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно спасоносан, за спасавање

спас||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш. перед кем, чем фиг.* устукнути, повући се, капитулирати

спас||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **спас, -ла́, -ло́; -ённый** *сврш.* спасти, спасити; **~ жизнь** *кому* спасти живот *коме* ◇ **~ положе́ние** спасти ситуацију

спас||ти́сь, -у́сь, -ёшься, -у́тся; *прошл.* **-ся, -ла́сь, -ло́сь** *сврш.* спасти се, спасити се; **чу́дом ~** чудом се спасти; **~ от ги́бели** спасти се од пропасти

спа||сть, -дёт, -ду́т; *прошл.* **-л, -ла, -ло** *сврш.* 1. *с кого, чего* спасти, пасти 2. опасти, смањити се, попустити; **вода́ в реке́ ~ла** вода у реци је опала; **жара́ ~ла** врућина је попустила ◇ **~ с го́лоса** *нар.* изгубити глас, промукнути; **~ с те́ла (с лица́)** *нар.* ослабити, омршавити

спа||ть, сплю, спишь, спят; *прошл.* **-л, -ла́, -ло** *несврш.* 1. спавати; **кре́пко ~** чврсто спавати; **пора́ ложи́ться ~** време је да се иде на спавање 2. *фиг. разг.* спавати, зевати, бити пасиван ◇ **~ как уби́тый** спавати као заклан; **~ и ви́деть** *что разг.* danonoћно сањати *о чему*

спа́||ться, спи́тся; *прошл.* **-ло́сь** *безл. несврш. кому*: **мне не спи́тся** не спава ми се; **как вам ~ло́сь?** како сте спавали?

спая́||ть, -ю, -ешь, -ют; спа́янный *сврш.* 1. залемити, занитовати 2. *фиг.* здружити, ујединити; **спа́янный коллекти́в** сложан колектив

спая́||ться, -ется, -ются *сврш.* 1. залемити се, занитовати се 2. *фиг.* здружити се, ујединити се (*о колективу итд.*)

спе́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** хорска проба

спека́ни||е, -я *с струч.* синтеровање, агломерирање

спека́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. струч.* синтеровати, агломерирати

спека́||ться, -ется, -ются *несврш. струч.* синтеровати се, агломерирати се

спекта́кл||ь, -я *м* 1. *поз.* представа *ж*; **вечёрний, дневно́й ~** вечерња (поподневна), јутарња (преподневна) представа; **поста́вить ~** режирати представу 2. *фиг. разг.* призор, спектакл

спектр, -а *м* спектар; **со́лнечный ~** сунчани спектар

спектра́льн||ый, -ая, -ое спектралан; **~ ана́лиз** спектрална анализа

спекули́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. чем, на чём* 1. шпекулисати, шпекулирати 2. *фиг. презр.* користити ситуацију

спекуля́нт, -а *м* шпекулант

спекуля́нтск||ий, -ая, -ое шпекулантски

спекуляти́вн||ый, -ая, -ое 1. шпекулантски; **~ые це́ны** шпекулантске цене 2. *књиш.* спекулативан, мисаон

спекуля́ци||я, -и *ж* 1. *чем, на чём* шпекулација, шпекулисање *с* 2. *књиш.* спекулација, резоновање *с*

спелена́||ть, -ю, -ешь, -ют; спелёнатый *сврш.* повити, завити у пелене

спелео́лог, -а *м* спелеолог

спелеоло́ги||я, -и *ж* спелеологија

спе́лост||ь, -и *ж* зрелост

спе́л||ый, -ая, -ое; спел, -а́, -о зрео; **~ое я́блоко** зрела јабука

сперва́ *прил. разг.* прво, пре свега, најпре

спервонача́ла, спервонача́лу *прил. нар.* у почетку

спе́реди *прил. разг.* спреда, напред, са предње стране, на предњој страни

сперéть, сопру́, сопрёшь, сопру́т; *прошл.* **спёр, спёрла, спёрло; спёртый** *сврш. нар.* 1. украсти, дигнути, здипити 2. стегнути, стиснути; **дыха́ние спёрло** *у кого безл.* стао је дах *коме*

спе́рм||а, -ы *ж физиол.* сперма

сперматозо́ид, -а *м физиол.* сперматозоид

спёр||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* загушљив, устајао, тетак (*ваздух*)

спеси́во *прил.* надмено, охоло

спеси́вост||ь, -и *ж* надменост, охолост, уображеност

спеси́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во надмен, надувен, уображен

спес||ь, -и *ж* надменост, охолост, уображеност; **сбить ~** *с кого* сломити *чију* охолост, ставити *кога* на право место

спе||ть [1]**, -ет, -ют** *несврш.* зрети, сазревати

спе||ть [2]**, спою́, споёшь, спою́т; -тый** *сврш.* отпевати (*песму итд.*) ◇ **его́ пе́сенка ~та** *разг.* одзвонило му је

спе́ться, спою́сь, споёшься, спою́тся *сврш.* 1. увежбати се у хорском певању 2. *с кем фиг. разг.* споразумети се, слизати се

спех, -а (-у) *м нар.* хитња *ж*, журба *ж*; **э́то не к ~у** то није хитно

спец, -а́ *м, мн.* **-ы́, -о́в** 1. *заст.* специјалист(а), стручњак; (*буржоаског порекла првих година совјетске власти*) 2. *нар.* мајстор; **он в э́том де́ле ~** он је мајстор за то

специализа́ци||я, -и *ж* специјализација

специализи́рованн||ый, -ая, -ое специјализован, специјализиран; **~ магази́н** специјализирана продавница

специализи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* 1. *кого в чём, на чём, по чему* специјализовати, специјализирати *кога у чему, за шта* 2. *что* специјализовати, специјализирати (*производњу итд.*)

специализи́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. и несврш. в чём, на чём, по чему* специјализовати се, специјализирати се *у чему, за шта*; **~ по ру́сской литерату́ре** специјализирати се у руској књижевности

специали́ст, -а *м* специјалист(а), стручњак; **~ по вну́тренним боле́зням** специјалиста за унутрашње болести, интерниста; **у́зкий ~** уски специјалиста; **~ с вы́сшим образова́нием** стручњак с високошколском спремом

специа́льно *прил.* 1. специјално, посебно, нарочито 2. *разг.* намерно

специа́льност||ь, -и *ж* специјалност, струка; **у́зкая ~** уска струка; **врач по ~и** лекар по струци

специа́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. специјалан, посебан, особит; **~ьная оде́жда** специјална одећа; **~ вы́пуск газе́ты** посебно издање новина **2.** стручан; **~ те́рмин** стручан термин; **~ьное образова́ние** стручна спрема

спе́ци||и, -й *мн.* (*јд.* **спе́ци|я, -и** *ж*) зачин *м*

специ́фик||а, -и *ж* специфичност

специфика́ци||я, -и *ж књиш.* спецификација

специфи́ческ||ий, -ая, -ое специфичан, посебан, изузетан

специфи́чност||ь, -и *ж* специфичност

специфи́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *в.* **специфи́ческий**

спецко́р, -а *м* **(специа́льный корреспонде́нт)** специјални дописник

спецо́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* радна блуза

спецоде́жд||а, -ы *ж* радно одело

спе́||чься, -чётся, -ку́тся; *прошл.* **спёкся, -кла́сь, -кло́сь** *сврш.* **1.** *нар.* испећи се **2.** *струч.* синтеровати се, агломерирати се

спе́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого* наређивати *коме* да сјаши

спе́шива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* сјахивати

спе́ш||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. кого* наредити *коме* да сјаши; **в ~енном строю́** *војн.* у строју за борбу пешке

спеш||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш.* **1.** хитати, журити; **~ на вы́ручку** *кому* журити у помоћ *коме*; **~ не́куда** нема потребе за журбом; **не ~а́** без журбе **2.** *само 3. л.* журити, ићи напред; **часы́ ~а́т на де́сять мину́т** сат жури десет минута ◊ **не ~а́** без журбе, полако

спе́ш||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* сјахати

спе́шк||а, -и *ж разг.* журба, хитња, ужурбаност; **в ~е** у журби

спе́шно *прил.* хитно, неодложно

спе́ш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но хитан, неодложан; **в ~ном поря́дке** хитно, хитним поступком

спива́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* пропијати се

спидо́метр, -а *м* брзиномер, таксиметар, мерач брзине

спики́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. авиј.* пикирати

спи́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* отпиљивати

спили́ть, спилю́, спи́лишь, спи́лят; спи́ленный *сврш.* отпилити; **~ де́рево** посећи дрво

спин||а́, -ы́ *ж, ак.* **спи́ну,** *мн.* **спи́ны, спин** леђа *мн. с*; **суту́лая ~** погрбљена леђа ◊ **де́лать** *что* **за ~о́й** *у кого* радити *шта* иза *чијих* леђа (скривено *од кога*); **гнуть спи́ну** а) *перед кем* савијати кичму, понижавати се *пред ким* б) тешко, напорно радити; **поверну́ться ~о́й** *к кому* окренути леђа *коме*; **нож в спи́ну** подмукли ударац

спи́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *дем.* леђашца *мн. с* **2.** наслон *м* (*кревета, столице*) **3.** *струч.* леђа *мн. с* (*одеће*)

спи́ннинг, -а *м* блинкер

спинн||о́й, -а́я, -о́е леђни; **~ плавни́к** леђна пераја ◊ **~ мозг** *анат.* кичмена мождина; **~ хребе́т** *анат.* кичма

спинномозгов||о́й, -а́я, -о́е *анат.* мождински

спира́л||ь, -и *ж* **1.** спирала, завојница **2.** спирална жица

спира́льно *прил.* спирално, вијугаво

спира́льн||ый, -ая, -ое спиралан, вијугав

спира́||ть, -ет, -ют *несврш. нар.* стезати, притискати; **у него́ ~ет дыха́ние** *безл.* зауставља му се дах

спири́т, -а *м* спиритист(а)

спирити́зм, -а *м* спиритизам

спирити́ческ||ий, -ая, -ое спиритистички

спирохе́||ты, -т *мн.* (*јд.* **спирохе́т|а, -ы** *ж*) спирохете

спирт, -а (-у) *м* **1.** шпиритус, алкохол **2.** *хем.* алкохол; **древе́сный ~** дрвни (метилни) алкохол

спиртн||о́й, -а́я, -о́е 1. шпиритусни, алкохолни; **~ы́е напи́тки** алкохолна пића **2. спиртно́|е, -го** *с* алкохол *м*, алкохолна пића

спирто́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** шпиритусна лампа

спиртов||о́й; -а́я, -о́е шпиритусни, алкохолни; **~о́е броже́ние** алкохолно врење; **~ заво́д** фабрика алкохола

списа́ни||е, -я *с* **1.** отписивање, брисање **2.** исписивање (*из састава бродске посаде*)

списа́ть, спишу́, спи́шешь, спи́шут; спи́санный *сврш.* **1.** *что с чего* преписати; **~ зада́ние с доски́** преписати задатак са табле **2.** *что у кого* преписати *шта од кога*; **~ сочине́ние у това́рища** преписати од друга састав **3.** *кого, что с кого, чего* насликати, описати (*према оригиналу*) **4.** *что* отписати, избрисати, расходовати; **~ обору́дование** отписати, расходовати опрему **5.** *кого пом.* исписати (*из састава бродске посаде*)

списа́ться, спишу́сь, спи́шешься, спи́шутся *сврш.* **1.** *с кем* успоставити везу (*путем преписке*) **2.** *пом.* исписати се (*из састава бродске посаде*)

спи́с||ок, -ка *м* **1.** спис, рукопис, препис **2.** списак, регистар, листа *ж*; **~ки избира́телей** бирачки спискови; **соста́вить ~** направити списак **3.** попис, лист; **послужно́й ~** службени лист ◊ **чёрные ~ки** црне листе (*листе радника које капиталисти не примају на посао*)

спи́сыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что с чего* преписивати (*задатак са табле итд.*) **2.** *что у кого* преписивати *шта од кога* (*састав од друга итд.*) **3.** *что* отписивати, брисати, расходовати **4.** *кого пом.* исписивати (*из састава бродске посаде*)

спит||о́й, -а́я, -о́е *разг.*: **~ чай** слаб чај

спи́||ться, сопью́сь, сопьёшься, сопью́тся; *прошл.* **-лся, -ла́сь, -ло́сь** *сврш.* пропити се

спи́хива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *разг.* гурати се, збацивати **2.** *фиг. нар.* смицати (*са дужности итд.*)

спихн||у́ть, -у́, -ёшь, -ут; спи́хнутый *сврш.* **1.** *разг.* гурнути, збацити, одгурнути **2.** *фиг. нар.* смакнути (*са дужности итд.*) ◊ **~ с рук (с ше́и)** *кого, что нар.* отарасити се *кога, чега*

спи́ц||а, -ы *ж* **1.** игла за плетење, плетења игла; **вяза́ть на ~ах** плести **2.** паоц *м*, жбица; **колёсные ~ы** паоци у точку ◊ **после́дняя ~ в колесни́це** задња рупа на свирали

спич, -а *м* спич, здравица *ж*

спи́чечниц||а, -ы *ж* кутија за шибице

спи́чечн||ый, -ая, -ое шибичин, од шибице; **~ая коро́бка** кутија шибица

спи́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** клип *м* шибице, палидрвце *с*; **чи́ркнуть ~кой** креснути шибицу ◊ **худо́й как ~** *разг.* мршав као грана

сплав [1], **-а** *м* легура *ж*, слитина *ж*; **жароупо́рные (жаропро́чные) ~ы** високотемпературне легуре

сплав [2], **-а** *м* сплаварење *с*

спла́в||ить [1], **-лю, -ишь, -ят; -ленный** *сврш.* легирати, слити (*метале*)

спла́в||ить [2], **-лю, -ишь, -ят; -ленный** *сврш.* **1.** *что* спустити сплавом, сплавити; **~ лес** сплавити дрво **2.** *кого, что фиг. нар.* отарасити се, ослободити се *кога, чега*

спла́в||иться, -ится, -ятся *сврш.* легирати се, слити се

сплавля́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* легирати, ливати метале

сплавля́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** *что* спуштати сплавом, сплаварити **2.** *кого, что фиг. нар.* ослобађати се *кога, чега*

сплавля́||ться, -ется, -ются *несврш.* легирати се, сливати се

сплавн||о́й, -а́я, -о́е 1. сплаван, плован за сплавове (*река*) **2.** за сплаварење; **~ лес** дрво за сплаварење

спла́вщик, -а *м* сплавар

сплани́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш.* лагано атерирати

спла́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что струч.* спајати, повезивати **2.** *кого, что фиг.* уједињавати, удруживати; **~ ряды́** збијати редове

спла́чива||ться, *1. и 2. л. јд. се не употр.*, **-ется, -ются** *несврш.* уједињавати се, удруживати се

спле||сти́, -ту́, -тёшь, -ту́т; *прошл.* **сплёл, -ла́, -ло́; -тённый** *сврш.* **1.** исплести, сплести, уплести; **~ вено́к** исплести венац **2.** преплести, сплести; **~ па́льцы** преплести прсте **3.** *фиг. разг.* измислити ◇ **~ интри́гу** направити сплетку (интригу)

спле||сти́сь, -ту́сь, -тёшься, -ту́тся; *прошл.* **сплёлся, -ла́сь, -ло́сь** *сврш.* **1.** сплести се, заплести се, испреплести се **2.** *само 3. л.* испреплести се (*о судбинама итд.*)

сплета́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** плести, уплитати **2.** преплитати

сплета́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** саплитати се, заплитати се, преплитати се **2.** *само 3. л.* преплитати се (*о судбинама итд.*)

сплете́ни||е, -я *с* **1.** заплетање, испреплетање, сплет *м* **2.** *анат.* сплет *м*; **со́лнечное ~** сунчани сплет

сплє́тник, -а *м* сплеткар, сплеткарош

спле́тниц||а, -ы *ж* сплеткарица, сплеткашица

спле́тнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сплеткарити, сплеткашити

спле́т||ня, -ни *ж, ген. мн.* **-ен** сплетка; **распуска́ть ~ни** ширити сплетке

сплеча́ *прил.* **1.** из све снаге, снажно, јаким замахом; **уда́рить ~** ударити из све снаге **2.** *фиг. разг.* непромишљено, брзоплето, нагло; насумице; **реши́ть ~** одлучити брзоплето

сплин, -а *м заст.* сплин, досада *ж*, мрзовоља *ж*, потиштеност *ж*

спло||ти́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т; -чённый *сврш.* **1.** *что струч.* спојити, повезати **2.** *кого, что фиг.* ујединити, удружити; **~ ряды́** збити редове

сплот||и́ться, *1. и 2. л. јд. се не употр.*, **-и́тся, -я́тся** *сврш.* ујединити се, удружити се; **~ про́тив о́бщего врага́** ујединити се против заједничког непријатеља

сплох||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш. разг.* погрешити, учинити глупост, несмотреност

сплоче́ни||е, -я *с* **1.** *струч.* спајање, повезивање **2.** уједињавање, удруживање

сплочённо *прил.* јединствено, сложно, складно; **де́йствовать ~** деловати сложно

сплочённост||ь, -и *ж* јединственост, сложност, повезаност

сплочённ||ый, -ая, -ое јединствен, сложан; **~ коллекти́в** сложан колектив

сплоша́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* погрешити, учинити омашку, пропуст

сплошн||о́й, -а́я, -о́е 1. непрекидан, збијен, компактан; **~ лёд** непрекидан лед; **~а́я ли́ния** непрекидна линија; **~ы́м пото́ком** збијено, у маси **2.** *разг.* потпун, тоталан; **~ вы́мысел** чиста измишљотина

сплошь *прил.* **1.** непрекидно, од реда; **~ леса́** сама шума **2.** *разг.* у целини, потпуно, без изузетка ◇ **~ да (и) ря́дом** *разг.* на сваком кораку

сплут||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш. разг.* преварити, подвалити

сплыва́||ть, -ет, -ют *несврш. разг.* **1.** пливати (*низ реку*) **2.** преливати се (*преко руба*)

сплы||ть, -вёт, -ву́т; *прошл.* **-л, -ла́, -ло** *сврш. разг.* **1.** отпливати (*низ реку*) **2.** прелити се (*преко руба*) ◇ **бы́ло да ~ло** било па нема, пиши кући пропало

сплы́||ться, -ву́сь, -вёшься, -ву́тся *сврш. разг.* **1.** скупити се пливајући (*о рибама итд.*) **2.** слити се; помешати се; **кра́ски ~ли́сь** боје су се помешале

сплю́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* **1.** пљунути **2.** *что* испљунути

сплю́сн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш. разг. в.* **сплю́щить**

сплю́щива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* спљоштавати, гњечити

сплю́щива||ться, -ется, -ются *несврш.* спљоштавати се

сплю́щ||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* спљоштити, згњечити

сплю́щ||иться, -ится, -атся *сврш.* спљоштити се

спляса́ть, спляшу́, спля́шешь, спля́шут; спля́санный *сврш. разг.* отплесати, одиграти (*игру*)

сподви́жник, -а *м свеч.* саборац, сарадник

спо́длича||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* учинити подлост, напакостити

сподо́б||ить, -ит, -ят *сврш. кого чего и с инф. заст. и шаљ.* удостојити *кога чега*, учинити част *коме*

сподо́б||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш. чего и с инф. заст. и шаљ.* удостојити се *чега*, доживети част

сподру́чно *прил. у функц. предик. нар.* лако је, згодно је, погодно је

сподру́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *нар.* **1.** лак, згодан, погодан **2. сподру́чн||ый, -ого** *м* помоћник

спозара́нку, спозара́нок *прил. разг.* рано ујутру, у зору

спозна||ва́ться, -ю́сь, -ёшься, -ю́тся *несврш. с кем заст.* упознавати се, зближавати се

спозна́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. с кем заст.* упознати се, зближити се, спријатељити се

спо||и́ть, -ю, спо́ишь *и* **-и́шь, спо́ят** *и* **-я́т; спо́енный** *сврш.* **1.** *кому что нар.* дати да пије (*коњу итд.*) **2.** *кого разг.* опити, навићи на пиће

споко́йно *прил.* **1.** мирно, непокретно; **стоя́ть ~** стајати непокретно (мирно) **2.** мирно, сталожено, спокојно (*одговорити итд.*) **3.** *у функц. предик.* мирно је, спокојно је; **на душе́ ~** *у кого* мирна је душа *коме*

споко́||йный, -йная, -йное; -ен, -йна, -йно 1. миран, непокретан, тих **2.** миран, спокојан, сталожен; **~ ребёнок** мирно дете; **~йные движе́ния** сталожени покрети; **~йная со́весть** мирна савест **3.** *разг.* удобан, подесан, миран; **~йная о́бувь** удобна обућа **4.** благ,

нежан; ~ **цвет** нежна боја ◊ ~**йной ночи!** лаку ноћ!; **будь(те)** ~**йны!** не брини(те)!, без бриге!

спокойстви||**е, -я** *с* 1. тишина *ж*, мир *м* 2. мир *м*, сталоженост *ж*, прибраност *ж*; **сохранять** ~ остајати миран

спокон: ~ веку (веков) *заст.* од памтивека

сползá||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. силазити, спуштати се пузећи 2. *само 3. л.* спадати, клизити 3. *фиг.* срозавати се, падати (*морално*)

сползá||**ться, -ется, -ются** *несврш.* спузати се, скупљати се пузећи

сполз||**ти, -у, -ёшь, -ут**; *прошл.* **сполз, -лá, -лó** *сврш.* 1. спузити 2. *само 3. л.* спасти, склизнути; **повязка** ~**лá** завој је спао 3. *фиг.* срозати се, спасти (*морално*)

сполз||**тись, -ётся, -ýтся**; *прошл.* **-ся, -лáсь, -лóсь** *сврш.* спузити се, скупити се пузећи

сполнá *прил.* потпуно, сасвим, у целини

сполосн||**уть, -у, -ёшь, -ут; сполóснутый** *сврш.* испрати, опрати (*овлаш*); умити; ~ **посуду** опрати судове; ~ **лицó** освежити лице

сполó||**хи, -хов** *мн.* (*јд.* **сполóх, -а** *м*) *заст.* 1. северна зора, поларна светлост 2. одблесци далеких муња

спондé||**й, -я** *м књиж.* спондеј

спонтáнно *прил.* спонтано

спонтáнност||**ь, -и** *ж* спонтаност

спонтáнн||**ый, -ая, -ое** спонтан

спор, -а (-у) *м* 1. спор, дискусија *ж*, дебата *ж*, препирка *ж*; **беспредмéтный** ~ беспредметни спор; **учёные** ~**ы** научне дебате; **завязáть** ~ почети препирку; **вести** ~ дискутовати 2. *правн.* спор, судска парница ◊ **вне** ~**а** несумњиво, очигледно; **на** ~ на опкладу; ~**у нет** *разг.* наравно, свакако, нема сумње, то је јасно

спорадúческ||**ий, -ая, -ое, спорадúч**||**ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но** *књиш.* спорадичан

спóр||**ить, -ю, -ишь, -ят** *несврш. с кем* 1. дискутовати, водити дебату, препирати се, расправљати; ~ **о литератýре** дискутовати о књижевности; ~ **из-за пустякóв** препирати се због ситница 2. *о чём, за что правн.* парничити се, водити спор *због чега* 3. борити се; такмичити се; ~ **с судьбóй** борити се са судбином; ~ **в красноречии** такмичити се у вештини говора 4. *на что* кладити се *у шта*; ~ **на сто рублéй** кладити се у сто рубаља ◊ **о вкýсах не** ~**ят** укуси су различити, о укусима се не расправља

спóр||**иться, -ится, -ятся** *несврш. разг.* успевати, напредовати, ићи од руке; **рабóта** ~**ится** посао напредује; **дéло не** ~**ится** *у кого* посао не иде од руке *коме*

спóрност||**ь, -и** *ж* спорност, дискутабилност

спóр||**ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но** споран, дискутабилан; ~ **вопрóс** спорно питање

спóров||**ый, -ая, -ое:** ~**ые растéния** *бот.* бесцветнице

спóр||**ок, -ка** *м* распаран горњи део изношене одеће

спорóть, спорю, спóрешь, спóрют; спóротый *сврш.* отпарати, распарати

спорт, -а *м* спорт; **лыжный** ~ скијање; **кóнный** ~ јахање; **велосипéдный** ~ бициклизам; **вóдный** ~ спортови на води; **зимние, лéтние виды** ~**а** зимски, летњи спортови; **занимáться** ~**ом** бавити се спортом

спортúвн||**ый, -ая, -ое** спортски; ~ **костюм** спортско одело; ~ **зал** спортска сала; ~**ая площáдка** спортско игралиште, спортски терен ◊ **из** ~**ого интерéса** ради спорта, тек тако

спортинвентáр||**ь, -я** *м* **(спортúвный инвентáрь)** спортски инвентар

спортклýб, -а *м* **(спортúвный клуб)** спортски клуб

спортплощáд||**ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок (спортúвная площáдка)** спортско игралиште, спортски терен

спортсмéн, -а *м* спортист(а), спорташ

спорхн||**уть, -ёт, -ýт** *сврш.* прхнути, слетети, одлетети (*о птицама итд.*)

спóрщик, -а *м разг.* препирач, расправљач, дискутант

спó||**ры, -р** *мн.* (*јд.* **спóр**|**а, -ы** *ж*) споре

спóр||**ый, -ая, -ое; спор, -á, -о** *разг.* брз, успешан (*посао итд.*)

спорынь||**я, -й** *ж бот.* главница

спóсоб, -а *м* начин, метод; ~ **употреблéния** начин употребе; **любым** ~**ом** на сваки начин; **рáзными** ~**ами** на различите начине ◊ ~ **производства** начин производње

спосóбност||**ь, -и** *ж* 1. способност, могућност, моћ, капацитет *м*; ~ **двигаться** способност кретања; **покупáтельная** ~ куповна моћ; **пропускнáя** ~ пропусна моћ, капацитет (*железнице итд.*) 2. *об. мн.* **-и, -ей** способност, дар *м*, таленат *м*; **у негó большие** ~**и к мýзыке** он има велике способности за музику

спосóб||**ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но** 1. *к чему, на что* способан *за шта*, спреман *на шта*; ~ **к трудý** способан за рад; ~ **на жéртву** спреман на жртве 2. способан, надарен, талентован; ~ **ребёнок** надарено дете

спосóбств||**овать, -ую, -уешь, -уют** *несврш.* 1. *кому, чему в чём* подржавати, потпомагати *кога, шта у чему* 2. *само 3. л. чему* доприносити; ~ **успéху** доприносити успеху

споткн||**уться, -ýсь, -ёшься, -ýтся** *сврш.* 1. *обо что* спотаћи се, запети *за шта* 2. *фиг. разг.* сплести се, запети (*у говору*) 3. *фиг. разг.* погрешити, направити омашку (*у животу*)

спотыкá||**ться, -юсь, -ешься, -ются** *несврш.* 1. *обо что* спотицати се, запињати *за шта* 2. *фиг. разг.* саплитати се, запињати (*у говору*) 3. *фиг. разг.* грешити, чинити омашке (*у животу*)

спотыкн||**уться, -ýсь, -ёшься, -ýтся** *сврш. и несврш. нар. в.* **споткнуться**

спохв||**атиться, -ачýсь, -áтишься, -áтятся** *сврш.* сетити се, досетити се, присетити се, опазити (*да нешто није у реду*)

спохвáтыва||**ться, -юсь, -ешься, -ются** *несврш.* досећати се, присећати се, запажати (*да нешто није у реду*)

спрáва *прил.* здесна, с десне стране, десно; ~ **налéво** здесна налево; ~ *от чего* десно *од чега*

справедлúво *прил.* правично, праведно

справедлúвост||**ь, -и** *ж* правичност, правда, праведност; **социáльная** ~ социјална правичност; **поступúть по** ~**и** поступити праведно ◊ **отдáть** ~ *кому, чему књиш.* одати признање *коме, чему*

справедлú||**вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во** 1. правичан, праведан; ~ **судья** правичан судија; ~**вое решéние** праведна одлука 2. оправдан, поштен, праведан; ~**вое трéбование** оправдан захтев; ~**вая войнá** праведан рат 3. тачан, истинит (*подаци итд.*)

спрáв||**ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный** *сврш.* 1. *разг.* прославити; ~ **день рождéния** прославити рођендан 2. *нар.* набавити, стећи

спрáв||**иться** [1], **-люсь, -ишься, -ятся** *сврш.* 1. *с чем* изаћи на крај *с чим*, успети извршити, обавити *шта*;

~ с зада́нием успети извршити задатак **2.** *с кем, чем* савладати, победити *кога, шта*; **~ с боле́знью** победити болест ◊ **~ с собо́й** савладати се

спра́в||иться ², **-люсь, -ишься, -ятся** *сврш. о ком, чём и без об*j. обавестити се, информисати се, распитати се; **~ по телефо́ну** *о чём* распитати се телефоном *о чему*

спра́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** информација, обавештење *с*; **навести́ ~ки** *о ком, чём* добити информацију *о коме, чему* **2.** потврда, докумен(а)т *м*; **~ с ме́ста рабо́ты** препорука (потврда) с радног места; **~ о состоя́нии здоро́вья** потврда о здравственом стању, лекарско уверење

справля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *разг.* прослављати, славити **2.** *нар.* набављати, стицати

справля́||ться ¹, **-юсь, -ешься, -ются** *несврш.* **1.** *с чем* излазити на крај *с чим*, успевати извршити, обавити *шта*; **не ~ с рабо́той** не излазити на крај с послом **2.** *с кем, чем* савлађивати, побеђивати *кога, шта*; **~ с тру́дностями** савлађивати тешкоће

справля́||ться ², **-юсь, -ешься, -ются** *несврш. о ком, чём и без об*j. обавештавати се, информисати се, распитивати се

спра́вочник, -а *м* приручник, подсетник; **телефо́нный ~** телефонски именик

спра́вочн||ый, -ая, -ое обавештајан, информативан; **~ое бюро́** биро за информацију; **~ая литерату́ра** приручна литература (*речници итд.*)

спра́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого* питати; **~ ученика́ по исто́рии** питати ученика историју **2.** что, чего тражити *шта*; **~ сове́та** тражити савет **3.** кого тражити, звати, позивати **4.** что с кого тражити, захтевати *шта од кога*; **~ де́ньги** *с кого* тражити новац *од кога* **5.** *с кого* позивати на одговорност *кога*

спра́шива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* **1.** *кого, у кого* тражити дозволу *од кога* **2.** *само 3. л.* тражити се; **что ~ется в зада́че?** шта се тражи у задатку? **3.** *3. л. јд.* **спра́шивается** *уметн. р. разг.* пита се, поставља се питање; **и чего́ ему́ ну́жно, ~ется?** шта он хоће, пита се?

спресс||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* испресовати

спресс||ова́ться, -у́ется, -у́ются *сврш.* испресовати се

спринт, -а *м* спринт

спри́нтер, -а *м* спринтер

спри́нтерск||ий, -ая, -ое спринтерски

спринц||ева́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* испирати штрцаљком

спринц||ева́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *несврш.* испирати се штрцаљком

спринцо́вк||а, -и *ж* **1.** испирање *с* **2.** прибор *м* за испирање, штрцаљка

спрова́||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш. кого разг.* отпремити, отарасити се

спрова́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг. кого* отпремати, отарасивати се

спровоци́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* **1.** *что, кого на что* провоцирати **2.** *что мед.* изазвати болест вештачким путем

спроекти́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* испланирати, испројектовати

спрос, -а (-у) *м* **1.** *нар.* питање *с*, дозвола *ж* **2.** потражња *ж*; **~ и предложе́ние** понуда и потражња; **по́льзоваться больши́м ~ом** бити веома тражен, користити се високом потражњом **3.** *разг.* одговорност *ж* ◊ **без ~а (~у)** без питања, без дозволе

спр||оси́ть, -ошу́, -о́сишь, -о́сят; -о́шенный *сврш.* **1.** *кого* запитати, упитати; **~ о здоро́вье** питати за здравље **2.** *что, чего* затражити *шта*; **~ разреше́ния** затражити дозволу **3.** *кого* затражити, позвати **4.** *что с кого* затражити *шта од кога*; **~ де́ньги** *с кого* затражити новац *од кога* **5.** *с кого* позвати на одговорност *кога*

спр||оси́ться, -ошу́сь, -о́сишься, -о́сятся *сврш. разг.* **1.** *кого, у кого* затражити дозволу *од кога*; **уйти́ не ~осясь** отићи без дозволе **2.** *безл. с кого*: **за э́то с него́ ~о́сится** за то ће он одговарати

спросо́нок, спросо́нья *прил. разг.* сањиво, буновно, иза сна

спроста́ *прил. разг.* простодушно, без задње мисли

спрут, -а *м* хоботница *ж*

спры́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. с чего* скакати

спры́гн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. с чего* скочити

спры́скива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что разг.* прскати, шкропити, квасити (*веш итд.*)

спры́сн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш. что разг.* попрскати, пошкропити, наквасити (*веш итд.*)

спряга́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. грам.* конјугирати, мењати (*глагол*)

спряга́||ться, -ется, -ются *несврш. грам.* мењати се (*о глаголу*)

спряже́ни||е, -я *с грам.* **1.** конјугација *ж*, глаголска промена **2.** врста *ж* (*глаголске промене*); **глаго́лы пе́рвого, второ́го ~я** глаголи прве, друге врсте

спрям||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* исправити, изравнати

спрямля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* исправљати, изравњавати

спря||сть, -ду́, -дёшь, -ду́т; *прошл.* **-л, -ла́** *и* **-ла, -ло; -дённый** *сврш.* опрести, испрести

спря́||тать, -чу, -чешь, -чут; -танный *сврш.* скрити, сакрити ◊ **~ концы́ в во́ду** *разг.* замести трагове

спря́||таться, -чусь, -чешься, -чутся *сврш.* скрити се, сакрити се; **~ в куста́х** сакрити се у жбуњу ◊ **~ за чужу́ю спи́ну** склонити се иза туђих леђа, пребацити на другог одговорност

спу́гива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* плашити, терати (*дивљач итд.*)

спугн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; спу́гнутый *сврш.* поплашити, отерати, растерати (*дивљач итд.*)

спуд, -а *м заст.*: **держа́ть под ~ом** а) држати на скровитом месту б) држати без употребе, држати у нафталину; **извле́чь (вы́нуть) из-под ~а** а) изнети из скровитог места б) извући из нафталина

спуск, -а *м* **1.** спуштање *с*, силазак, силажење *с*; **скоростно́й ~** спуст **2.** испуштање *с* **3.** поринуће *с* (*брода*) **4.** нагиб, падина *ж*; **круто́й ~** стрма падина **5.** *војн.* обарач, окидач ◊ **не дава́ть ~а** *кому разг.* не праштати *коме*, не остављати без казне *кога*

спуска́ем||ый, -ая, -ое који се спушта; **~ аппара́т** део космичког брода који се спушта на земљу

спуска́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что* спуштати (*заставу итд.*) **2.** *что* поривати (*брод*) **3.** *что* слати (*директиву итд.*) **4.** *кого* пуштати, одвезивати (*пса са ланца итд.*) **5.** *что* испуштати; **~ пары́** испуштати пару **6.** *что* празнити (*вештачко језеро итд.*) **7.** *что нар.* изгубити (*у тежини*) **8.** *само 3. л.* попустити, спласнути (*о гуми на точку*) **9.** *что разг.* профућкати, проћердати (*новац*) **10.** *что кому разг.* праштати, гле-

дати кроз прсте ◇ **не ~ глаз** *с кого, чего* нетремице гледати *у кога, шта*

спуска́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** спуштати се, силазити; **~ с горы́** силазити са планине **2.** *само 3. л.* спуштати се, падати (*о мраку итд.*) **3.** *само 3. л.* спуштати се, нагињати се; **бе́рег ~ется обры́вом** обала се окомито спушта надоле **4.** *само 3. л.* спуштати се, падати (*о коси итд.*) **5.** *само 3. л.* спадати (*о очици при плетењу*)

спусков||о́й, -а́я, -о́е: ~ крючо́к ударач

спусти́ть, спущу́, спу́стишь, спу́стят; спу́щенный *сврш.* **1.** *кого, что* спустити; **~ флаг** спустити заставу **2.** *что* поринути; **~ кора́бль на́ воду** поринути брод **3.** *что* послати; **~ директи́ву** послати директиву **4.** *кого* пустити, одвезати; **~ соба́ку с цепи́** пустити пса са ланца **5.** *что* испустити; **~ пары́** испустити пару **6.** *что* испразнити; **~ пруд** испразнити вештачко језеро **7.** *что нар.* изгубити (*у тежини*) **8.** *само 3. л.* попустити, спласнути (*о гуми на точку*) **9.** *что разг.* профућкати, проћердати (*новац*) **10.** *что кому разг.* опростити, прогледати кроз прсте; **э́того я ему́ не спущу́** то му нећу опростити ◇ **~ куро́к** повући окидач (обарач); **~ петлю́** испустити очицу (*при плетењу*); **де́лать** *что* **спустя́ рукава́** радити *шта* као од беде

спусти́ться, спущу́сь, спу́стишься, спу́стятся *сврш.* **1.** спустити се, сићи; **~ вниз по ле́стнице** сићи низ степенице **2.** *само 3. л.* спустити се, пасти (*о мраку итд.*) **3.** *само 3. л.* спасти (*о очици при плетењу*) ◇ **~ с облако́в** спустити се с неба на земљу, вратити се у стварност

спустя́ *предл. с ак.* након, после, по истеку; **~ год** након годину дана; **я приду́ немно́го ~** доћи ћу мало касније

спу́та||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* **1.** *что* замрсити **2.** *кого, что с кем, чем разг.* побркати, помешати, заменити једно с другим; **~ чьи имена́** побркати *чија* имена ◇ **~ ка́рты (расчёты)** *кому* побркати *коме* рачуне

спу́та||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* **1.** *само 3. л.* замрсити се **2.** *само 3. л. разг.* побркати се, помешати се, спетљати се (*у причању итд.*) **3.** *с кем нар. презр.* повезати се, зближити се

спу́тник, -а *м* **1.** сапутник **2.** *фиг.* пратилац **3.** *астр.* сателит; **Луна́ — ~ Земли́** Месец је Земљин сателит; **иску́сственный ~** вештачки сателит ◇ **~ жи́зни** животни друг, муж, супруг

спу́тниц||а, -ы *ж* сапутница ◇ **~ жи́зни** животна другарица, жена, супруга

спья́на, спья́ну *прил. разг.* у припитом, пијаном стању, у пијанству

спя́тить, спя́чу, спя́тишь, спя́тят *сврш. нар.* полудети ◇ **~ с ума́** *нар.* шенути памећу

спя́чк||а, -и *ж* зимски сан (*код животиња*); **зале́чь в ~у** пасти у зимски сан

срабо́танност||ь [1], **-и** *ж* сложност, склад *м*, усклађеност (*у раду*)

срабо́танност||ь [2], **-и** *ж* истрошеност, похабаност

срабо́та||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно *струч.* истрошен, похабан, излизан; **~ напи́льник** истрошена турпија

срабо́та||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. нар.* **1.** *что* израдити, направити **2.** *чем* покренути *шта*; **~ рычаго́м** покренути полугу **3.** прорадити; **~л инсти́нкт** прорадио је инстинкт

срабо́та||ться [1], **-ется, -ются** *сврш. струч.* истрошити, излизати се, похабати се; **резе́ц ~лся** нож се иступио (излизао)

срабо́та||ться [2], **-юсь, -ешься, -ются** *сврш. с кем*, сложити се, ускладити се, здружити се (*у раду*); **мы с ва́ми не ~емся** нећемо се сложити у раду

сравне́ни||е, -я *с* упоређивање, упоређење ◇ **сте́пени ~я** *грам.* поређење, компарација; **э́то не идёт ни в како́е ~** *с чем* не може се упоредити, неупоредиво је; **в ~и (по ~ю)** *с кем, чем* у упоредби *с ким, чим*

сра́внива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** упоређивати, успоређивати **2.** упоређивати; уподобљавати

сра́внива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* изједначивати се

сравни́м||ый, -ая, -ое упоредив

сравни́тельно *прил.* прилично, релативно; **~ небольшо́й срок** прилично кратак рок ◇ **~** *с кем, чем* према *коме, чему*, у поређењу *с ким, чим*

сравни́тельн||ый, -ая, -ое упоредни, поредбени; **~ ме́тод** упоредни метод ◇ **~ая сте́пень** *грам.* компаратив

сравн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* **1.** упоредити, успоредити; **~ две величины́** упоредити две величине **2.** упоредити, уподобити

сравн||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* изједначити се; **~ в тала́нте** *с кем* изједначити се по таленту *с ким*

сравня́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* изравнати, изједначити; **~ счёт** *спорт.* изравнати резултат

сравня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* **1.** изједначити се **2.** *само 3. л. нар.* навршити се, напунити се (*о годинама*)

сража́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** обарати, убијати **2.** *фиг.* поражавати, потресати (*тужном вешћу итд.*)

сража́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *с кем, чем* борити се, тући се; **~ с врага́ми** борити се с непријатељем **2.** *во что разг. шаљ.* играти *шта*; **~ в ка́рты** играти карте, картати се

сраже́ни||е, -я *с* битка *ж*, бој *м*, борба *ж*; **генера́льное ~** одлучујућа битка; **вы́играть ~** добити битку; **дать ~** ступити у борбу (у бој)

сра||зи́ть, -жу́, -зи́шь, -зя́т; -жённый *сврш.* **1.** оборити, убити; **пу́ля ~зи́ла бойца́** метак је оборио борца **2.** *фиг.* поразити, потрести; **~ го́рестной ве́стью** поразити тужном вешћу

сра||зи́ться, -жу́сь, -зи́шься, -зя́тся *сврш.* **1.** *с кем, чем* сукобити се, потући се, ступити у борбу **2.** *во что разг. шаљ.* одиграти *шта* (*карте итд.*)

сра́зу *прил.* **1.** одмах, одједном, сместа; **~ ви́дно** одмах се види; **~ сообрази́ть** сместа схватити **2.** *разг.* одмах; **~ за дома́ми — огоро́ды** одмах иза кућа су окућнице

срам, -а (-у) *м разг.* **1.** срамота *ж*, стид; **стыд и ~!** стид и срамота! **2.** *у функц. предик. с инф.* срамота је; **~ смотре́ть** срамота је и гледати

срам||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш.* **1.** *разг.* срамотити, брукати; **~ себя́ свои́м поведе́нием** брукати се својим понашањем **2.** *нар.* ружити, грдити, прекоревати

срам||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *несврш. разг.* срамотити се, брукати се

срамни́к, -а́ *м нар.* бестидник, бесрамник, безочник

срамн||о́й, -а́я, -о́е *заст.* непристојан, бестидан, бесраман, безочан

срамот||а́, -ы́ *ж нар.* срамота, стид *м*, брука; **э́то про́сто ~!** то је права брука!

сраста́ни||е, -я *с* срашћивање, зарашћивање, срастање; **~ косте́й** срашћивање костију

срастá||ться, -ется, -ются *несврш.* срастати, срашћивати, зарашћивати; **кóсти ~ются** кости срастају

сраст||ись, -ётся, -ýтся; *прошл.* **срóсся, сроснáсь, сросло́сь** *сврш.* срасти, зарасти; **слóманная кость срослáсь** сломљена кост је срасла; **кóрни дерéвьев срослись** корење дрвећа је срасло

сра||стить, -щý, -стишь, -стят *сврш.* 1. учинити да срасте (*кост итд.*) 2. *струч.* спојити, саставити, повезати; **~ концы́ канáта** саставити крајеве ужета

сращéни||е, -я *с* 1. срашћивање, срастање 2. спој *м*

срáщивани||е, -я *с* 1. срашћивање 2. *струч.* спајање, састављање, повезивање

срáщива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. чинити да срасте (*кост итд.*) 2. *струч.* спајати, састављати, повезивати (*крајеве ужета итд.*)

срéбреник, -а *м*: **продáть (предáть) за трúдцать ~ов** *свеч.* продати (издати) за тридесет сребрњака

сребролю́б||ец, -ца *м заст.* среброљубац, користољубац

сребролюби́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *заст.* среброљубив, користољубив

сребролю́би||е, -я *с заст.* среброљубивост *ж*, користољубље

сребронóс||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но који садржи сребро (*минерал итд.*)

сред||á [1], **-ы́** *ж, ак.* **-ý,** *мн.* **срéды, сред** 1. средина; **~ обитáния** животна средина 2. средина, околина; **защи́та окружáющей ~ы́** заштита човекове средине (околине) 3. средина, амбијент *м*, круг *м*; **из рабóчей ~ы́** из радничке средине; **читáтельская ~** читалачка средина, читаоци; **в нáшей ~é** у нашој средини, међу нама

сред||á [2], **-ы́** *ж, ак.* **срéду,** *мн.* **срéды, сред, -áм** *и* **-ам** среда; **по ~áм** сваке среде, средом

среди́ *предл. с ген.* 1. усред, посред; **~ плóщади** усред трга; **проснýться ~ нóчи** пробудити се усред ноћи 2. међу *с инстр.*, између *с ген.*; **герóи ~ нас** хероји су међу нама ◊ **~ бéла (бéлого) дня** усред бела дана

средиземномóрск||ий, -ая, -ое који се односи на Средоземно море

средизéмн||ый, -ая, -ое средоземни, медитерански

среди́н||а, -ы *ж* средина

среди́нн||ый, -ая, -ое средински

срéдне *прил.* осредње, просечно

среднеазиáтск||ий, -ая, -ое средњоазијски

средневекóв||ый, -ая, -ое средњовекован

средневекóвь||е, -я *с* средњи век; **рáннее ~** рани средњи век

среднегодов||óй, -áя, -óе просечни годишњи, средњи годишњи; **~áя температýра** просечна годишња температура

срéдн||ий, -яя, -ее 1. средњи; **~ее течéние реки́** средњи ток реке; **человéк ~его рóста** човек средњег раста 2. средњи, просечан; **~ зáработок** просечна новчана примања, средња плата; **~яя скóрость** средња (просечна) брзина 3. осредњи, просечан; **~ учени́к** осредњи ученик; **весьмá ~ие спосóбности** сасвим просечне (осредње) способности 4. **срéдн|ее, -его** *с* просек *м*; **вы́ше, ни́же ~его** изнад, испод просека; **в ~ем** просечно, у просеку ◊ **~яя шкóла** средња школа; **~ее образовáние** средње образовање; **~ее сослóвие** *ист.* средњи сталеж (*у феудализму*); **~ие векá** средњи век; **~ пáлец** средњи прст; **~ее ýхо** *анат.* средње уво; **~ее арифмети́ческое** *мат.* аритметичка средина

средостéни||е, -я *с анат.* дијафрагма *ж*, грудна преграда

средотóчи||е, -я *с* средиште, стециште, центар *м*

срéдств||о, -а *с* 1. средство, начин *м*; **испы́танное ~** проверено средство, проверен начин; **пусти́ть в ход все ~а** употребити сва (могућа) средства 2. *об. мн.* **-а, средств** средство; **мóющие ~а** средства за прање, детерџенти; **~а защи́ты** заштитна средства; **~а передвижéния** превозна средства; **~а мáссовой информáции** средства масовне информације; **~а свя́зи** средства за везу 3. средство, лек *м*; **~ от кáшля** лек против кашља; **болеутоля́ющее ~** средство против болова, аналгетик; **слаби́тельное ~** средство за чишћење, пургатив; **перевя́зочные ~а** завојни материјал 4. *мн.* **-а, средств** средства, новац *м*; **дéнежные ~а** новчана средства; **оборóтные ~а** обртна средства; **отпусти́ть ~а** *на что* дозначити средства *за шта* 5. *мн.* **-а, средств** *заст.* капитал *м*, иметак *м*; **человéк со ~ами** имућан човек; **жить не по ~ам** живети изнад својих могућности ◊ **~а произвóдства** *екон.* производна средства; **цель опрáвдывает ~а** циљ оправдава средства

средь *предл. с ген. в.* **среди́**

срез, -а *м* 1. разрез, пресек; **микроскопи́ческий ~** микроскопски пресек 2. *фиг.* пресек; **хронологи́ческий ~** хронолошки пресек

срé||зать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш.* 1. *что* одсећи, одрезати, обрезати; **~ вéтку** одрезати грану; **~ кóрку сы́ра** обрезати кору сира 2. *что разг.* смањити, скресати; **~ ассигновáния** смањити дознаке новца 3. *кого* ућуткати, поклопити (*увредљивом примедбом итд.*) 4. *что спорт.*: **~ мяч** резано сервирати лопту 5. *кого разг.* оборити (*на испиту*)

срезá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* одсецати, одрезивати 2. *что разг.* смањивати, скраћивати (*дознаке новца итд.*) 3. *кого* ућуткивати, поклапати (*увредљивом примедбом итд.*)

срепети́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* увежбати, испробати (*позоришни комад*)

срис||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш.* прецртати

срисóвк||а, -и *ж разг.* прецртавање *с*

срисóвывани||е, -я *с* прецртавање

срисóвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прецртавати

срифм||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш.* римовати, исказати у римама

сровня́||ть, -ю, -ешь, -ют; срóвненный *сврш.* изравнати, поравнити, сравнати ◊ **~ с землёй** сравнити са земљом, уништити до темеља

сродни́ *прил. у функц. предик. разг.* 1. *кому* бити род, падати као род; **он мне прихóдится ~** он ми пада као род 2. *чему фиг.*: **такóе отношéние ~ безотвéтственности** такав однос је близак неодговорности

срóдник, -а *м нар.* сродник, рођак

сродн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* сродити, зближити, спријатељити

сродн||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* сродити се, зближити се, спријатељити се

срóд||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* сродан, сличан; **~ные явлéния** сличне појаве

сродств||ó, -á *с књиш.* сродство, сродност *ж*, сличност *ж* (*појава итд.*)

срóду *прил. об. уз нег. нар.* никад, ниједанпут, ниједном; **я ~ егó не ви́дел** никад га нисам видео

срок, -а (-у) *м* 1. рок; **гаранти́йный ~** гарантни

рок; ~ **действия** рок трајања; **сжатые ~и** кратак рок; **на короткий** ~ на кратак рок; **по истечении ~а** по истеку рока; **в месячный** ~ у року од месец дана; **в установленные ~и** у одређеном року 2. рок, термин; ~ **платежа** рок (термин) плаћања; **представить работу в** ~ предати рад на време 3. *нар.* казна *ж*, затвор; **отсидеть свой** ~ издржати казну, одлежати у затвору ◇ **в** ~ на време; **дай(те)** ~ *разг.* причекај(те) мало; **не давать ни отдыху, ни ~у** *кому разг.* не давати ни мира ни покоја *коме*, стално пожуривати *кога*

срочно *прил.* хитно, неодложно; ~ **выехать** хитно отпутовати; ~ **требуется...** тражи се хитно...

срочност||ь, -и *ж* хитност, неодложност

сроч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. хитан, неодложан; **~ное сообщение** хитно саопштење; ~ **заказ** хитна наруџбина; **~ные меры** неодложне мере; **в ~ном порядке** хитним поступком, хитно 2. термински, рочни, везан за рок; **~ные платежи** рочне исплате; ~ **вклад** орочени улог 3. редовни; **~ная военная служба** редовна војна служба

сруб, -а *м* 1. сеча *ж*; **лес на** ~ шума за сечу 2.: ~ **избы** брвнара *ж*; **колодезный** ~ сандук бунара

срубá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сећи, обарати (*дрво*)

сруб||ить, -лю, срубишь, срубят; срубленный *сврш.* 1. подсећи, одсећи (*гране итд.*) 2. сасећи, оборити; ~ **дерево** оборити дрво

срыв, -а *м* нарушавање *с*; спречавање *с*, ометање *с*; ~ **плана** нарушавање плана; ~ **переговоров** ометање преговора, неуспех преговора

срывá||ть [1], -ю, -ешь, -ют *несврш. что* 1. откидати, тргнути, скидати; ~ **яблоки** откидати јабуке; ~ **цветы** брати цвеће; ~ **замок** скидати катанац 2. *с кого фиг. нар.* изнуђивати, отимати *од кога* 3. *на ком, чём фиг. разг.* искаљивати, изливати; ~ **зло** *на ком* искаљивати бес *на коме* 4. *фиг.* онемогућивати, спречавати, осујећивати, ометати; ~ **работу** онемогућивати рад; ~ **занятия** ометати наставу; ~ **голос** губити глас

срывá||ть [2], -ю, -ешь, -ют *несврш.* раскопавати, равнати, нивелисати (*насип итд.*)

срывá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* откидати се, отпадати 2. сурвавати се, стропоштавати се 3. *само 3. л. фиг. разг.* пропадати, јаловити се (*о плановима итд.*) 4. *фиг. разг.* губити власт над собом

срыгива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* повраћати (*о одојенчету*)

срыгн||уть, -у, -ёшь, -ут; срыгнутый *сврш.* повратити (*о одојенчету*)

срыти||е, -я *с* раскопавање, нивелисање (*насипа итд.*)

срыть, срою, сроешь, сроют; срытый *сврш.* раскопати, поравнати, изравнати (*насип итд.*)

сряду *прил. разг.* узастопце, одреда; **три дня** ~ три дана узастопце

ссадин||а, -ы *ж* огреботина, одеротина

сса||дить [1], -жу, ссадишь, ссадят; ссаженный *сврш.* 1. *кого* помоћи сићи, скинути; ~ **ребёнка со стула** скинути дете са столице 2. *кого* скинути, избацити; ~ **безбилетного пассажира** избацити слепог путника (*из воза*)

сса||дить [2], -жу, ссадишь, ссадят; ссаженный *сврш. что разг.* огрепсти, огулити, одерати (*кожу*)

ссажива||ть [1], -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого* помагати сићи, скидати (*дете са столице итд.*) 2. *кого* скидати, избацивати (*из воза итд.*)

ссажива||ть [2], -ю, -ешь, -ют *несврш. что разг.* грепсти, гулити, дерати (*кожу*)

ссел||ить, -ю, -ишь, -ят; -ённый *сврш.* преселити, населити заједно

ссел||иться, -ится, -ятся *сврш.* преселити се, населити се заједно

сселя||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* пресељавати, насељавати заједно

сселя||ться, -ется, -ются *несврш.* пресељавати се, насељавати се заједно

ссекá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* одсецати, подсецати

ссе||чь, -ку, -чёшь, -кут; *прошл.* **-к, -кла, -кло; -чённый** *сврш.* одсећи, подсећи

ссор||а, -ы *ж* 1. завађеност, завада, размирица; **быть в ~е** *с кем* бити завађен *с ким* 2. свађа, кавга, завада; **затеять ~у** заметнути свађу

ссор||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. кого с кем* свађати, завађати

ссор||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш. с кем* свађати се, завађати се, препирати се; ~ **из-за пустяков** свађати се због ситница

ссохн||уться, -ется, -утся; *прошл.* **ссохся, ссохлась, ссохлось** *сврш.* 1. сасушити се, осушити се, смежурати се 2. стврднути се, згрудвати се

ссуд||а, -ы *ж* позајмица, зајам *м*; **денежная** ~ новчани зајам; **безвозвратная** ~ бесповратни зајам; **представить ~у** *кому* дати позајмицу, позајмити *коме*; **погашение ~ы** подмирење позајмице

ссу||дить, -жу, ссудишь, ссудят; ссуженный *сврш. кого чем и кому что* позајмити, дати у зајам, посудити *коме шта*; ~ *кого* **деньгами** позајмити *коме* новац; ~ **небольшую сумму** *кому* посудити малу своту *коме*

ссудн||ый, -ая, -ое позајмни; за зајмове; **~ая касса** кредитни завод

ссужá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого чем и кому что* позајмљивати, давати у зајам, посуђивати *коме шта*

ссутул||ить, -ю, -ишь, -ят *сврш.* погрбити, погурити; ~ **плечи** погрбити рамена

ссутул||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* погрбити се, погурити се

ссуч||ить, -у, ссучишь *и* **-ишь, ссучат** *и* **-ат; ссученный** *сврш.* усукати, упрести (*конац итд.*)

ссылá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* слати у прогонство, депортовати

ссылá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *на кого, что* позивати се; ~ *на чьё* **мнение** позивати се *на чије* мишљење 2. *на что* позивати се *на шта*, оправдавати се *чим*; ~ **на болезнь** оправдавати се болешћу

ссыл||ка [1], -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* протеривање *с*, депортовање *с* 2. прогонство *с*, изгнанство *с*; **жить в ~ке** живети у изгнанству

ссыл||ка [2], -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* позивање *с* 2. цитат *м*, белешка; ~ **внизу текста** белешка испод текста

ссылочн||ый, -ая, -ое за упућивање, позивање

ссыльн||ый, -ого *м* прогнаник, изгнаник

ссып||ать, -лю, -лешь, -лют; -анный *сврш.* 1. насути, усути; ~ **муку в мешок** насути брашна у врећу 2. допремити, предати; ~ **зерно в элеватор** предати жито у елеватор

ссыпá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. сипати, насипати (*брашно у врећу итд.*) 2. допремати, предавати (*жито у елеватор*)

ссы́пк||а, -и *ж* 1. сипање *с*, насипање *с* (*брашна итд.*) 2. допремање *с*, предаја

ссыпн||о́й, -а́я, -о́е: ~ пункт центар за скупљање (ускладиштење) жита

ссыха́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. сушити се, смежуравати се 2. стврдњавати се (*о блату итд.*)

стабилиза́тор, -а *м струч.* стабилизатор; **~ бо́мбы** стабилизатор бомбе; **~ то́ка** стабилизатор за струју; **~ напряже́ния** стабилизатор за напон

стабилиза́ци||я, -и *ж* стабилизација; **~ валю́ты** стабилизација валуте

стабилиз||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш.* стабилизовати, стабилизирати; **~ це́ны** стабилизовати цене

стабилиз||ова́ться, -у́ется, -у́ются *сврш. и несврш.* стабилизовати се, стабилизирати се; **це́ны ~ова́лись** цене су се стабилизовале

стаби́льност||ь, -и *ж* стабилност, постојаност

стаби́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно стабилан, постојан; сталан; **~ьные це́ны** стабилне цене; **~ учѐбник** сталан уџбеник

ста́в||ень, -ня *м, ген. мн.* **-ней, ста́в||ня, -ни** *ж, ген. мн.* **-ен** капак *м* (*прозорски*)

ста́в||ить, -лю, -ишь, -ят *несврш.* 1. *что* стављати, метати; **~ кни́ги на по́лку** стављати књиге на полицу; **~ шкаф к стене́** намештати орман уза зид 2. *кого* стављати, постављати; **~ ребёнка в у́гол** стављати дете у ћоше; **~** *кого* **в строй** постројавати *кога*; **~ часово́го на пост** постављати стражара на стражарско место; **~** *кого* **на коле́ни** стављати *кога* да клечи 3. *что* стављати, смештати; **~ посу́ду на стол** стављати посуђе на сто; **~ ве́щи на ме́сто** стављати ствари на место; **~ маши́ну в гара́ж** утеривати кола у гаражу 4. *кого нар.* намештати, одређивати (*на рад*) 5. *что* подизати (*споменик итд.*) 6. *что* уводити, инсталирати; **~ телефо́н** уводити телефон; **~ но́вый аппара́т** инсталирати нови апарат 7. *что* стављати; **~ компре́сс** стављати облогу; **~ термо́метр** стављати термометар; **~ больно́му ба́нки** стављати купице болеснику 8. *что* стављати; **~ свою́ по́дпись** стављати свој потпис, потписивати се; **~ да́ту** стављати датум, датирати; **~ то́чку, запяту́ю** стављати тачку, зарез; **~ отме́тку ученику́** давати оцену ученику 9. *что* стављати, постављати, одређивати; **~ зада́чу** *перед кем* постављати задатак *пред кога*; **пра́вильно ~ вопро́с** правилно постављати питање; **~ усло́вие** постављати услов; **~ за пра́вило** постављати као правило; **~ диа́гноз** постављати дијагнозу; **~ реко́рд** постављати рекорд 10. *кого, что* доводити, стављати; **~ под вопро́с** *что* доводити у питање *шта*; **~ в тру́дное положе́ние** *кого* доводити у тежак положај *кога*; **~ на голосова́ние** стављати на гласање; **~ под контро́ль** стављати под контролу; **~** *кого* **пе́ред соверши́вшимся фа́ктом** стављати *кога* пред свршени чин 11. *что* режирати; **~ спекта́кль** режирати представу 12. *что кому* организовати, изводити; постављати, увежбавати; **~ экспериме́нт** изводити оглед; **~ произноше́ние** постављати добар изговор; **~ ру́ку** учити техници руку 13. *что, на кого, что* стављати улог (*у игри карата итд.*); кладити се (*на коња итд.*) 14. *что* стављати (*тесто*) ◇ **~ о́пыты** вршити експерименте, експериментисати; **~ подно́жку** *кому разг.* подметати ногу *коме*; **~ в приме́р** *кого* стављати *кога* као пример; **~ в вину́** *кому что* окривљавати *кога због чега*; **~ себе́ в заслу́гу** *что* приписивати себи у заслугу *шта*; **~** *кого* **в изве́стность** обавештавати *кога*, давати *коме* до знања; **его́ ни во что не ~ят** не цене га нимало, омаловажавају га

ста́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *војн.* главни штаб, главни стан; **Ста́вка Верхо́вного Главнокома́ндующего** војни штаб Врховног команданта 2. улог *м* (*у игри карата итд.*) 3.: **свобо́дная ~** слободно место 4. стопа; **тари́фная ~** тарифна стопа; **нало́говая ~** пореска стопа ◇ **о́чная ~** *правн.* суочење *с*; **устро́ить о́чную ~ку** *кому с кем* суочити *кога с ким*; **де́лать ~ку** *на кого, что* рачунати *на кога, шта*

ста́вленник, -а *м* штићеник, протеже

ставн||о́й, -а́я, -о́е *риб.* причвршћен, фиксиран; **~ые рыболо́вные се́ти** фиксиране рибарске мреже

стадиа́льн||ый, -ая, -ое *књиш.* поступан, у стадијима; **~ое разви́тие** поступан развитак

стадио́н, -а *м* стадион

ста́ди||я, -и *ж* стадиј(ум) *м*, стопа, ступањ *м*; **после́дняя ~ боле́зни** последњи стадијум болести; **~ обуче́ния** ступањ наставе

ста́дн||ый, -ая, -ое 1. који живи у стадима, чопорима, крдима; **~ое живо́тное** животиња из стада; **~ о́браз жи́зни** живот у стаду 2. *фиг.* стадни, подређен већини, несамосталан; **~ инсти́нкт** инстинкт стада

ста́||до, -да *с, мн.* **-да́, -д, -да́м** 1. стадо, крдо, чопор *м*; **~ коро́в, свине́й** крдо крава, свиња; **~ ове́ц** стадо оваца 2. *само јд.* бројно стање (*стоке*)

стаж, -а *м* 1. стаж; **произво́дственный ~** стаж у производњи; **парти́йный ~** партијски стаж 2. стаж, приправнички рад; **проходи́ть испыта́тельный ~** бити на приправничком (пробном) раду, стажирати

стажёр, -а *м* стажист(а)

стажир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *и* **стажи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; стажир||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются** *и* **стажи́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются** *несврш.* стажирати

стажиро́вк||а, -и *ж* стажирање *с*

ста́ива||ть, -ет, -ют *несврш.* топити се, копнити

ста́йер, -а *м* дугопругаш (*тркач, пливач, бициклиста, клизач на дуге стазе*)

ста́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* мало јато

ста́йн||ый, -ая, -ое *зоол.* који живи у јату (*птице, рибе*), у чопору (*вукови*)

стака́н, -а *м* 1. чаша *ж*; **вы́пить ~ ча́ю** испити чашу чаја 2. *струч.* цилиндар, стублина *ж* ◇ **бу́ря в ~е воды́** бура у чаши воде

стака́нн||ый, -ая, -ое који се односи на чашу

стака́нчик, -а *м дем.* чашица *ж*

сталагми́т, -а *м* сталагмит

сталагми́тов||ый, -ая, -ое сталагмитски

сталакти́т, -а *м* сталактит

сталакти́тов||ый, -ая, -ое сталактитски

сталебето́н, -а *м струч.* армирани, челични бетон

сталебето́нн||ый, -ая, -ое *струч.* од армираног, челичног бетона

сталева́р, -а *м* ливац челика

сталелите́йн||ый, -ая, -ое: ~ заво́д челичана, ваљаоница челика

сталеплави́льн||ый, -ая, -ое: ~ая печь пећ за топљење челика

сталепрока́тн||ый, -ая, -ое: ~ цех ваљаоница челика

ста́лкива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. збацивати, гурати; **~ брёвна в во́ду** гурати брвна у воду 2. сударати, сукобљавати; **~ шары́** сударати кликере 3. *фиг. разг.* састављати, спајати

ста́лкива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *с кем, чем* сударати се 2. *с кем фиг. разг.* сретати се (*случајно*) 3. *с чем фиг. разг.* наилазити *на шта*; ~ **с тру́дностями** наилазити на тешкоће 4. *кем, чем фиг. разг.* сукобљавати се, долазити у сукоб (*о интересима итд.*)

стал||ь, -и *ж* челик *м*; **нержаве́ющая** ~ нерђајући челик; **леги́рованная** ~ каљени легирани челик ◇ **твёрдый как** ~ чврст као челик

стальн||о́й, -а́я, -о́е 1. челичан, од челика; ~ **карка́с** челични скелет; ~ **сейф** челични сеф, челична каса 2. боје челика, сребрнастосив; ~**ы́е глаза́** очи боје челика, сиве очи 3. *фиг. свеч.* челичан, чврст, јак; ~**ы́е мы́шцы** челични мишићи; ~**ы́е не́рвы** челични живци

стаме́с||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** длето *с*

стаме́сочн||ый, -ая, -ое који се односи на длето, од длета

стан [1], **-а** *м заст.* стас; **стро́йный** ~ витак стас

стан [2], **-а** *м* 1. логор, табор; **полево́й** ~ пољски логор 2. *фиг. свеч.* табор; **перейти́ в** ~ **врага́** прећи у противнички табор 3. *ист.* стан (*део среза у Русији пре револуције*)

стан [3], **-а** *м* 1. алатна машина, стан; **прока́тный** ~ машина (стан) за ваљање; **волочи́льный** ~ машина (стан) за провлачење кроз калибар 2. разбој; **тка́цкий** ~ ткачки разбој

станда́рт, -а *м* 1. стандард; **госуда́рственный** ~ државни стандард (*у СССР*) 2. *фиг.* шаблон; **де́йствовать по** ~**у** радити по шаблону

стандартиза́ци||я, -и *ж* стандардизација, типизација (*производње итд.*)

стандартизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный, стандартиз||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш.* 1. стандардизовати, стандардизирати, типизирати (*производњу итд.*) 2. *фиг.* шаблонизирати

станда́ртност||ь, -и *ж* 1. стандардност, типизираност 2. *фиг.* шаблонизираност, баналност

станда́рт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. стандардни, типизиран; ~**ная ме́бель** типизирани намештај; ~**ная фигу́ра** типизирана фигура 2. *фиг.* шаблонски, стереотипан, баналан; ~ **отве́т** стереотипан одговор

стани́н||а, -ы *ж струч.* 1. постоље *с*, сталак *м*; ~ **станка́** постоље алатне машине 2. сталак *м*, бочни део лафета; ~ **ору́дия** бочни део топа

стани́ц||а [1], **-ы** *ж* станица (*козачко село*)

стани́ц||а [2], **-ы** *ж заст.* јато *с* (*птица*)

стани́чник, -а *м* козак, становник станице

стани́чн||ый, -ая, -ое станични

станко́в||ый [1], **-ая, -ое** *ум.* на платну; ~**ая жи́вопись** сликарство на платну

станко́в||ый [2], **-ая, -ое** *струч.* 1. на постољу, сталку; ~ **пулемёт** тешки митраљез на сталку 2. који се односи на сталак, постоље

станкострое́ни||е, -я *с* индустрија *ж* алатних машина

станкострои́тельн||ый, -ая, -ое: ~ **заво́д** фабрика алатних машина; ~**ая промы́шленность** индустрија алатних машина

стан||ови́ться [1], **-овлю́сь, -о́вишься, -о́вятся** *несврш.* 1. стајати, подизати се; ~ **на стул** подизати се на столицу; ~ **на цы́почки** стајати (подизати се) на прсте; ~ **на четвере́ньки** стајати четвороношке 2. стајати; ~ **у стены́** стајати крај зида 3. стајати, смешати се; ~ **на ночёвку** смештати се за ноћење 4. стајати, устајати, долазити; ~ **во главе́** *кого, чего* стајати (долазити) на чело *кога, чега*

стан||ови́ться [2], **-овлю́сь, -о́вишься, -о́вятся** *несврш.* 1. *кем, чем, каким* постајати *шта, какав*; ~ **печа́льным** постајати тужан, растуживати се 2. *безл.* постајати; ~**о́вится хо́лодно** захлађује

станови́щ||е, -а *с* логориште, одмориште; насеобина *ж*

становле́ни||е, -я *с* постајање, стварање, формирање; ~ **но́вого бы́та** стварање новог начина живота; ~ **хара́ктера** формирање карактера

станов||о́й [1], **-а́я, -о́е:** ~ **хребе́т** а) *заст.* кичма б) *чего* темељ, основа *чега*

станов||о́й [2], **-а́я, -о́е** *ист.* срески; ~ **при́став** срески полицијски комесар

стан||о́к [1], **-ка́** *м* 1. алатна машина, машина алатљика *ж*, строј; **печа́тный** ~ штампарска машина; **тока́рный** ~ струг; **фре́зерный** ~ фрезалица, глодалица; **тка́цкий** ~ разбој; ~**ки́ с числовы́м програ́ммным управле́нием** машине алатљике се нумеричким програмским управљењем 2. *војн.* лафет, сталак; ~ **пулемёта** сталак за митраљез 3. *ум.* штафелај, ногаре *мн. ж*; ~ **для холста́** штафелај за платно (*сликарско*) 4. сталак; **упражня́ться у** ~**ка́** вежбати уз помоћ сталка (*у спорту, балету*) 5. *пољопр.* преградак у стаји, бокс 6. *пољопр.* стојница *ж*, бокс; **до́йльный** ~ постоље за мужу

стано́чник, -а *м* радник на алатној машини

стано́чн||ый, -ая, -ое који се односи на алатну машину; ~ **парк заво́да** машински парк у фабрици

ста́нс||ы, -ов *мн.* (*јд.* **станс, -а** *м*) *књиж.* станса *ж*

станцио́нн||ый, -ая, -ое станични; ~ **рестора́н** станични ресторан; ~**ое зда́ние** станична зграда, станица ◇ ~ **смотри́тель** *ист.* управник поштанске станице

ста́нци||я, -и *ж* 1. станица, постаја, колодвор *м*; **железнодоро́жная** ~ железничка станица; **узлова́я** ~ железнички чвор; ~ **метро́** метро станица; ~ **отправле́ния, назначе́ния** полазна, одредишна станица 2. станица, централа; **метеорологи́ческая** ~ метеоролошка станица; **телефо́нная** ~ телефонска централа; **электри́ческая** ~ електрична централа, електрана; **ло́дочная** ~ станица за изнајмљивање чамаца; **автозапра́вочная** ~ бензинска пумпа; **газозапра́вочная** ~ гасна пумпа 3. летећа, покретна лабораторија; **орбита́льная** ~ орбитална станица

ста́пел||ь, -я *м, мн.* **-я́, -е́й** *пом.* навоз; **кора́бль сошёл со** ~**е́й** брод је поринут са навоза

ста́пельн||ый, -ая, -ое *пом.* који се однози на навоз

ста́плива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* стапати заједно

ста́птыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* кривити, искривљавати (*обућу*), излизивати (*потпетице на обући*)

ста́птыва||ться, -ется, -ются *несврш.* кривити се, искривљавати се (*о обући*), излизивати се (*о потпетицама на обући*)

стара́ни||е, -я *с* настојање, залагање, труд *м*; **приложи́ть** ~ *к чему* уложити труд *у шта*; **рабо́тать с бо́льшим** ~**ем** радити веома марљиво (вредно)

стара́тел||ь, -я *м* испирач златоносног песка

стара́тельно *прил.* марљиво, вредно, брижљиво; ~ **гото́вить уро́ки** марљиво припремати домаће задатке; ~ **рабо́тать** вредно радити

стара́тельност||ь, -и *ж* марљивост, вредноћа, брижљивост

стара́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно марљив, вредан, брижљив; ~ **учени́к** марљив ученик

стара́тельск||ий, -ая, -ое: ~ **про́мысел** тражење и испирање златоносног песка

стара́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. трудити се, напрезати се, залагати се; ~ **изо всёх сил** трудити се (залагати се) свим снагама 2. *с инф.* настојати, трудити се: **они́** ~**ются зако́нчить рабо́ту в срок** настоје да заврше посао на време; **он** ~**лся удержа́ться на нога́х** трудио се да остане на ногама

старе́йшин||а, -ы *м* 1. старешина, главар родовске заједнице 2. *фиг.* старешина ◊ **Сове́т Старе́йшин** Старешински совјет (*орган Врховног совјета СССР*)

старе́ни||е, -я *с* старење

старе́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. старети, маторити 2. *само 3. л.* застаревати; **мо́ды** ~**ют** моде застаревају

ста́р||ец, -ца *м свеч.* старац; **почте́нный** ~ угледан старац, угледан стари монах

стари́к, -а́ *м* 1. старац; **дря́хлый** ~ оронуо старац 2. *мн.* **-и́, -о́в** стари, старији људи

старика́н, -а *м разг. шаљ.* старчић, дедица

старика́ш||ка, -ки *м, ген. мн.* **-ек** *разг. презр.* старкеља

старико́вск||ий, -ая, -ое старачки; ~ **хара́ктер** старачки карактер

старин||а́[1], **-ы́** *ж* 1. давнина, стара времена; **глубо́кая** ~ далека прошлост; стара времена 2. *зб.* стари споменици, антиквитети *мн. м*; **коллекциони́ровать** ~**у́** сакупљати антиквитете ◊ **тряхну́ть** ~**о́й** *разг.* присетити се младости

старин||а́[2], **-ы́** *м разг.* старче (*об. при ословљавању*)

стари́нк||а, -и *ж разг.*: **по** ~**е** конзервативно, као у давна времена; **рабо́тать по** ~**е** радити као у давна времена; **держа́ться** ~**и** држати се старих обичаја, бити конзервативан

стари́нн||ый, -ая, -ое 1. стар, старински, древан; ~**ая кни́га** стара књига; ~ **обы́чай** древни обичај; ~ **ме́бель** старински намештај 2. стари, давнашњи; ~ **друг** давнашњи пријатељ

стари́нушк||а, -и *м нар. песн.* старче (*об. при ословљавању*)

ста́р||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* старити, чинити старијим; **борода́ его́** ~**ит** брада га чини старијим

ста́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш.* старети, маторити

ста́риц||а, -ы *ж* старо, исушено речно корито

старич||о́к, -ка́ *м дем.-хип.* старчић

ста́рк||а, -и *ж* старка (*врста вотке*)

старо́ *прил. у функц. предик.* старо је, није ново; **э́то** ~ **как мир** то је старо као библија

старове́р, -а *м* 1. староверац 2. *фиг. заст.* конзервативац

старове́рск||ий, -ая, -ое 1. староверски 2. *фиг. заст.* конзервативан

староdáвн||ий, -яя, -ее 1. прадавни, стародавни; ~**ие времена́** прадавна времена 2. стари, древни; ~ **обы́чаи** стари обичаји

старожи́л, -а *м* староседелац

старозаве́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но старозаветни, застарео, старомодан; ~**ные тради́ции** старозаветне традиције

старомо́дно *прил.* старомодно, старински; ~ **одева́ться** старомодно се облачити

старомо́дност||ь, -и *ж* 1. старомодност, застарелост (*одеће итд.*) 2. *фиг.* застарелост, конзервативност (*погледа итд.*)

старомо́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. старомодан, старински; ~ **костю́м** старомодно одело; ~**ная приче́ска** старомодна фризура 2. *фиг.* застарео, конзервативан; ~**ные взгля́ды** застарели погледи

старообра́зност||ь, -и *ж* староликост

старообра́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но старолик; ~**ное лицо́** старачко лице

старообря́д||ец, -ца *м* староверац

старообря́дческ||ий, -ая, -ое староверски

старообря́дчеств||о, -а *с ист.* староверство (*религиозна секта настала у Русији у XVII в.*)

старорежи́мн||ый, -ая, -ое старорежимски, из старог режима; конзервативан

старосве́тск||ий, -ая, -ое *заст.* старосветски, старозаветни

старославя́нск||ий, -ая, -ое старословенски, старославенски; ~ **язы́к** старословенски језик

старослу́жащ||ий, -его *м* војник или морнар који је дуго у војсци

ста́рост||а, -ы *м* старешина, кмет, вођа, председник; **се́льский** ~ кмет; ~ **кла́сса** председник одељењске заједнице; ~ **ку́рса** одговорни студент године; ~ **кружка́** вођа секције (кружока)

ста́рост||ь, -и *ж* старост; **дожи́ть до глубо́кой** ~**и** дочекати дубоку старост; **под** ~ под старост, под старе дане; **умере́ть от** ~**и** умрети од старости ◊ **на** ~**и лет** под старост; ~ — **не ра́дость** *посл.* старост није радост, старост је тешка

старпо́м, -а *м* (**ста́рший помо́щник**) *пом.* старији помоћник капетана

старт, -а *м* старт; ~ **с ме́ста, с разбе́га** старт с места, из залета; **дать** ~ дати знак за старт; **на** ~! на старт!, спреми се за старт!

ста́ртер *и* **стартёр, -а** *м* 1. стартер (*на такмичењу*) 2. *тех.* стартер (*аутомобила*)

старт||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *сврш. и несврш.* стартовати, стартати

ста́ртов||ый, -ая, -ое стартни, за старт; ~ **пистоле́т** стартни пиштољ; ~**ая ли́ния** стартна линија; ~**ая площа́дка** стартни полигон

стару́х||а, -и *ж* старица, баба; **глубо́кая** ~ прастара старица ◊ **и на** ~**у быва́ет прору́ха** *разг.* и искусан човек може погрешити

старуше́нци||я, -и *ж разг. шаљ.* бакутанерка

стару́шеч||ий, -ья, -ье старичин

стару́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.-хип.* старичица, бакица

старушо́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг. пеј.* бабускера, бабетина

ста́рческ||ий, -ая, -ое старачки; ~**ие не́мощи** старачке болести; ~**ое слабоу́мие** старачка сенилност

старшекла́ссник, -а *м* ученик виших разреда (*средње школе*)

старшеку́рсник, -а *м* студент завршних година студија

ста́рш||ий, -ая, -ее; *комп.* **-е** 1. старији, најстарији; ~ **брат** старији брат; ~**ее поколе́ние** старија генерација; **он намно́го** ~**е её** он је много старији од ње; **он** ~ **в семье́** он је најстарији у породици 2. **ста́рш||ий, -его** *м* одрасли; **слу́шаться** ~**их** слушати одрасле 3. виши; ~ **нау́чный сотру́дник** виши научни сарадник; ~ **преподава́тель** виши предавач; ~ **войсково́й нача́льник** виши војни начелник; ~ **лейтена́нт** надпоручник 4. јачи; ~**ая ка́рта** јача карта 5. старији, при крају образовања; ~ **шко́льный во́зраст** старији

школски узраст; **студе́нты ~их ку́рсов** студенти завршних година студија

старш||ина́, -ины́ *м, мн.* **-и́ны, -и́н 1.** *војн.* старији водник; морнарски подофицир **2.** *ист.* старешина, начелник (*у Русији пре револуције*); **волостно́й ~** општински начелник ◇ **войсково́й ~** *ист.* козачки потпуковник (*у Русији пре револуције*)

старшинств||о́, -а́ *с* старешинство; **соблюда́ть ~** пазити на старешинство; **по ~у́** према старешинству, према положају (рангу)

ста́р||ый, -ая, -ое; стар, -а́, -о 1. стар; **~ые лю́ди** стари људи **2.** стар, давни; **~ друг** стари (старински) пријатељ; **~ая и́стина** стара истина; **~ солда́т** стари ратник **3.** стар, истрошен, изношен; **~ое пла́тье** стара хаљина **4.** стар, неважећи; **~ а́дрес** стара адреса; **~ биле́т** неважећа карта **5.** стари, древни; **~ые кни́ги** старе књиге **6.** стар, застарео; **~ поря́док** стари поредак; **~ые времена́** старо време; **~ая мо́да** застарела мода **7.** стари, ранији; **верну́ться на ~ую кварти́ру** вратити се у ранији стан; **восстанови́ть ~ текст** обновити стари текст **8. ста́р|ое, -ого** *с* старо, старина *ж*; **лома́ть ~ое** рушити старо ◇ **~ое вино́** старо вино; **~ая де́ва** уседелица; **~ холостя́к** стари момак; **по ~ой па́мяти** по старој навици; **по ~ому сти́лю** по старом (јулианском) календару; **и стар и млад (и ~ и ма́лый)** и старо и младо, и мало и велико, сви без разлике; **кто ~ое помя́нет, тому́ глаз вон** што је било, било је, заборавимо прошлост

старь||ё, -я́ *с зб. разг. презр.* **1.** старудија *ж*, прње *мн. ж*, стареж *ж*; **торгова́ть ~ём** трговати старудијом; **сшить из ~я́** сашити од старежа **2.** нешто застарело (*филм итд.*) **3.** старкеље *мн. м*, маторци *мн. м*; **собрало́сь одно́ ~** скупили су се све сами маторци

старьёвщик, -а *м* старетинар

стаска́||ть, -ю, -ешь, -ют; ста́сканный *сврш.* **1.** одвући **2.** довући (*на гомилу*)

ста́скива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** одвлачити (*вреће у подрум итд.*) **2.** свлачити; **~ сапо́г с ноги́** свлачити чизму са ноге

стас||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* измешати (*карте*)

стате́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* чланчић *м*

ста́тик||а, -и *ж* **1.** *физ.* статика **2.** *књиш.* статика, мировање *с*

стати́ст, -а *м поз.* статист(а)

стати́стик, -а *м* статистичар

стати́стик||а, -и *ж* статистика; **~ рожда́емости** статистика наталитета; **математи́ческая ~** математичка статистика

статисти́ческ||ий, -ая, -ое статистички; **~ие да́нные** стастистички подаци

стати́ческ||ий, -ая, -ое 1. статички **2.** *књиш.* статичан; **~ое описа́ние** статични опис

стати́чност||ь, -и *ж* статичност

стати́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но статичан

ста́тност||ь, -и *ж* стаситост, виткост

ста́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но стасит, витак; лепо грађен; **~ная фигу́ра** стасита (лепо грађена) фигура

ста́тор, -а *м струч.* статор

ста́точн||ый, -ая, -ое: ~ое ли де́ло? *разг. заст.* зар је то још неко видео?, зар је то могуће?

ста́тск||ий, -ая, -ое 1. *заст.* грађански, цивилни; **~ костю́м** цивилно одело **2.** *ист.* државни; **~ сове́тник** државни саветник

статс-секрета́р||ь, -я́ *м* државни секретар (*у Енглеској, у САД*)

ста́тус, -а *м* статус; **~-кво** статус-кво

стату́т, -а *м* статут; **юриди́ческий ~** правни статут

статуэ́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** статуета, фигурица; **фарфо́ровая ~** порцеланска фигурица

ста́ту||я, -и *ж* кип *м*, статуа; **мра́морная ~** мраморни кип

ста||ть [1], -ну, -нешь, -нут *сврш.* **1.** устати, подићи се; **~ на стул** подићи се на столицу; **~ на цы́почки** стати (подићи се) на прсте; **~ на четвере́ньки** стати четвороношке **2.** стати; **~ на ковёр** стати на тепих; **~нь сюда́** стани овде **3.** стати, зауставити се; **ло́шадь ~ла** коњ се зауставио; **река́ ~ла** река се замрзла **4.** стати, сместити се; **~ ла́герем** улогорити се **5.** стати, устати, доћи; **~ во главе́** *кого, чего* стати (доћи) на чело *кога, чега*; **~ на защи́ту** *кого, чего* дићи се у одбрану *кога, чега*; **~ у вла́сти** доћи на власт **6.** *кому во что разг.* коштати *кога шта*; **пальто́ мне ~ло в две́сти рубле́й** капут ме је коштао двеста рубаља ◇ **~ горо́й** *за кого, что* свим силама бранити *кога, шта*; **~ ды́бом** накострешити се (*о коси итд.*); **~ поперёк доро́ги** *кому* бити *коме* на путу; **~ в тупи́к** наћи се у ћорсокаку; **~ на я́корь** усидрити се (*о броду*); **~ в копе́ечку** скупо стајати; **во что бы то ни ~ло** по сваку цену

ста||ть [2], -ну, -нешь, -нут *сврш.* **1.** *с инф.* почети; **он ~л рабо́тать** почео је да ради; **не ~ну чита́ть э́ту кни́гу** нећу читати ову књигу **2.** *кем, чем, каким* постати *шта, какав*; **~ врачо́м** постати лекар; **~ весёлым** постати весео, развеселити се **3.** *безл.* постати; **~ло хо́лодно** захладнело је; **ему́ ~ло пло́хо** позлило му је **4.** *безл. са нег.* нестати; умрети; **в пруду́ не ~ло ры́бы** у језеру је нестало рибе; **отца́ не ~ло** отац је умро **5.** *с кем* догодити се, десити се *коме*; **что с ним ~ло?** шта му се десило? ◇ **~ло быть** *уметн. р. разг.* према томе, стога; **~нет** *с кого* то се може очекивати *од кога*; **не привыка́ть ~** *кому нар.* то је већ познато *коме*; **не занима́ть ~** *чего* има доста *чега*

стат||ь [3], -и *ж* **1.** стас *м*, лик *м* **2.** *об. мн.* **-и, -е́й** телесне особине (*коња*) **3.** *фиг. заст.* карактер *м*; **они́ на одну́ ~** сви су они исти, сви су на исти калуп ◇ **быть под ~** *кому, чему* одговарати *коме, чему*; **он ей под ~** он јој је пар; **с како́й ~и?** *разг.* из ког разлога?, зашто?

ста́||ться, -нется, -нутся *сврш. разг.* догодити се, десити се; **ничего́ с ним не ~нется** ништа му се неће десити, неће му бити ништа; **мо́жет ~** може се десити, могуће је ◇ **должно́ ~** мора бити, вероватно

стат||ья́, -ьи́ *ж, ген. мн.* **-е́й 1.** чланак *м*; **крити́ческая ~** критички чланак; **передова́я ~** уводни чланак, уводник **2.** члан *м*, параграф *м*; **~ зако́на** члан закона; **расхо́дная, дохо́дная ~** *књиг.* ставка расхода, прихода; **слова́рная ~** речничка одредница **3.** *пом.* класа; **матро́с пе́рвой ~ьи́** морнар прве класе **4.** *нар.* казна (*према члану закона*) ◇ **по всем ~ья́м** *нар.* у свему, у сваком погледу

стафилоко́кк, -а *м мед.* стафилокок

стаха́нов||ец, -ца *м* стахановац

стациона́р, -а *м* **1.** стална установа; **лече́бный ~** стационар, болница *ж*, клиника *ж* **2.** *тех.* стационар

стациона́рн||ый, -ая, -ое 1. сталан, непокретан; **~ая библиоте́ка** стална библиотека; **~ое лече́ние**

лечење у стационару; ~ **больно́й** стационарни болесник 2. *тех.* стационарни; ~ **аккумуля́тор** стационарни акумулатор

стача́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* прошити, ушити (*чизме итд.*)

ста́чечник, -а *м* штрајкаш

ста́чечн||ый, -ая, -ое штрајкашки; ~ **комите́т** штрајкашки комитет

ста́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. брусити, глачати 2. тањити (*нож итд.*)

ста́чива||ться, -ется, -ются *несврш.* истањивати се, излизивати се (*о ножу итд.*)

ста́ч||ка, -ки *ж. ген. мн.* **-ек** штрајк *м*

стащи́ть, стащу́, ста́щишь, ста́щат; ста́щенный *сврш.* 1. одвући; ~ **мешо́к в подва́л** одвући врећу у подрум 2. довући (*на гомилу*) 3. свући; ~ **сапо́г с ноги́** свући чизму са ноге 4. *фиг. разг.* здипити, украсти

ста́||я, -и *ж* јато *с*, чопор *м*; ~ **птиц, рыб** јато птица, риба; ~ **волко́в** чопор вукова

ста́||ять, -ет, -ют *сврш.* отопити се; **снег** ~**ял** снег се отопио

ствол, -а́ *м* 1. стабло *с*, дебло *с* 2. *војн.* цев *ж* (*пушчана, топовска*) 3. рударско окно 4. *архит.* труп стуба

стволи́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то са много стабала (*дрво*); с високим равним стаблима (*шума*)

стволов||о́й, -а́я, -о́е 1. који се односи на стабло 2. који се односи на рударско окно 3. **стволов||о́й, -о́го** *м* радник-управљач рударским окном

ство́льн||ый, -ая, -ое 1. који се односи на стабло 2. *војн.* цевни 3. *струч.* стубаст

створ, -а *м* 1. крило *с* (*врата итд.*) 2. *струч.* смер, правац

створа́жива||ться, -ется, -ются *несврш.* сирити се

ство́р||ка, -ки *ж. ген. мн.* **-ок** крило *с* (*врата*), капак *м*

створо́жи||ться, -ится, -атся *сврш.* усирити се

ство́рчат||ый, -ая, -ое двокрилан; ~**ая дверь** двокрилна врата; ~**ая ра́ковина** шкољка од два капка

стеари́н, -а *м* стеарин

стеари́нов||ый, -ая, -ое стеарински; ~**ые све́чи** стеаринске свеће

стебел||ёк, -ька́ *м дем.* 1. стабљичица *ж*, стручак 2. петељчица *ж*

стéб||ель, -ля *м. мн.* **-ли, -ле́й** стабљика *ж*, струк; ~ **травы́** стабљика траве; **вью́щийся** ~ стабљика пузавица

стебелько́в||ый, -ая, -ое *бот.* стабљични

сте́бельн||ый, -ая, -ое *бот.* стабљичаст, са стабљиком

стебе́льчат||ый, -ая, -ое стабљичаст, у облику стабљике ◇ ~ **шов** стабљични бод

стебли́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то са много стабљика (*трава*)

стёган||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* ватирана јакна

стёган||ый, -ая, -ое ватиран и проштепан; ~**ое одея́ло** јорган

стега́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* шибати, бичевати; ~ **кнуто́м** бичевати

стега́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* прошивати, фирцати (*јорган итд.*)

стегн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; стёгнутый *сврш.* ошинути бичем, избичевати

стёжк||а [1], **-и** *ж* 1. прошивање *с* 2. шав *м*, бод *м*; **кру́пная** ~ крупан шав

стёж||ка [2], **-ки** *ж. ген. мн.* **-ек** *нар.* стаза, путељак *м*; ~**ки-доро́жки** стазе и богазе

стеж||о́к, -ка́ *м* бод, штих; **ме́лкие** ~**ки́** ситан бод

стез||я́, -и́ *ж, ген. мн.* **-е́й** *заст. и свеч.* стаза, пут *м*; **идти́** ~**ёю сла́вы** ићи путевима славе

стек, -а *м* јахачки прутић

стека́||ть, -ет, -ют *несврш.* сливати се, истицати

стека́||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. сливати се, састављати се (*о млазевима итд.*) 2. *фиг.* слегати се, скупљати се; **наро́д** ~**ется на пло́щадь** народ се скупља на тргу

стеклене́||ть, -ет, -ют *несврш.* постајати стаклен, стакласт, стаклити се, кочити се; **глаза́** ~**ют** очи постају стакласте, очи се стакле

стекл||о́, -а́ *с, мн.* **стёкла, стёкол** 1. *само јд.* стакло; **ква́рцевое** ~ кварцно стакло 2. стакло; **ма́товое** ~ мутно стакло; **око́нное** ~ прозорско стакло; **ветрово́е** ~ предње стакло (*аутомобила*); **стёкла для очко́в** стакла за наочаре; **вста́вить стёкла** ставити (уметнути) стакла 3. *зб.* стакларија *ж*, стаклени предмети; **вы́ставка** ~**а́** изложба стаклених предмета

стекловидн||ый, -ая, -ое: ~**ое те́ло** *анат.* прозирно тело

стекло́граф, -а *м* стаклограф

стеклографи́р||овать, -ую, -уешь; -уют; -ованный *сврш. и несврш. штамп.* стаклографирати, наштампати/штампати помоћу стаклених плоча

стеклогра́фи||я, -и *ж штамп.* стаклографија, штампање *с* на стаклографу

стеклоду́в, -а *м* дувач стакла

стеклоду́вн||ый, -ая, -ое стаклодувачки; ~**ые прибо́ры** стаклодувачки уређаји

стёклыш||ко, -ка *с, ген. мн.* **-ек** 1. *дем.* стакленце 2. крхотина *ж* стакла ◇ **он чист, как** ~ чист је као суза

стекля́нн||ый, -ая, -ое 1. стаклен, од стакла; ~**ая рю́мка** стаклена чаша; ~**ая ба́нка** тегла; ~**ые изде́лия** стакларија 2. стаклен, застакљен; ~**ая дверь** застакљена врата 3. *фиг.* стаклен, укочен (*поглед, очи*) ◇ ~**ое волокно́** стаклена вуна (вата)

стекля́рус, -а *м* стаклене перле, стаклени бисер

стекля́русн||ый, -ая, -ое од стаклених перли, од стакленог бисера

стекля́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* 1. стаклени предмет, комадић *м* стакла 2. стаклени украс

стеко́льн||ый, -ая, -ое стакларски; ~**ая промы́шленность** стакларска индустрија; ~ **заво́д** фабрика стакла

стеко́льщик, -а *м* 1. радник у фабрици стакла 2. стаклорезац

стел||и́ть, -ю́, сте́лешь, сте́лют *несврш. разг. в.* **стлать**

стелла́ж, -а́ *м* 1. стелажа *ж*; ~ **для книг** стелажа за књиге 2. рафови *мн. м*, сталак

сте́л||ька, -ьки *ж, ген. мн.* **-ек** уметак *м* (*за обућу*) ◇ **пья́ный как** ~, **в** ~**ьку пья́ный** *нар.* пијан као ћускија, мртав пијан

сте́льн||ая, -ая: ~ **коро́ва** стеона крава

стемне́||ть, -ет *безл. сврш.* смркнути се; **на у́лице** ~**ло** напољу се смркло

стен||а́, -ы́ *ж, ак.* **сте́ну**, *мн.* **сте́ны, стен, -а́м** 1. зид *м*; **то́лстая** ~ дебео зид; **капита́льная** ~ зид носач; **го́лые сте́ны** голи зидови 2. зид *м*, зидине *мн. ж*; **крепостна́я** ~ бедем; **сте́ны Моско́вского Кремля́** зидови (зидине) московског Кремља 3. *фиг.* збијени редови (*бораца*) 4. *само јд. фиг.* преграда, завеса; ~ **дождя́** завеса од кише ◇ **кита́йская** ~ *књиш.* кинески зид; **в четырёх** ~**а́х** између четири зида;

(**быть**) **как за ка́менной ∼о́й** бити у потпуној сигурности; **надéяться** *на кого* **как на ка́менную стéну** чврсто се уздати *у кога*; **лезть на стéну** *разг.* беснети, жестити се; **прижа́ть (приперéть)** *кого* **к ∼é** притерати (притиснути) *кога* уза зид

стена́ни||**е, -я** *с* стењање, јечање, јаук *м*

стена́||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш.* стењати, јечати, јаукати

стенгазéт||**а, -ы** *ж* (**стенна́я газéта**) зидне новине

стенд, -а *м* 1. штанд, сталак; **вы́ставочный ∼** изложбени штанд 2. *струч.* место *с* за испитивање 3. стрелиште *с*, стрељана *ж* (*за вежбање*)

стéндов||**ый, -ая, -ое** штандни

стéн||**ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *дем.* зид *м*, зидић *м* 2. унутрашња страна; **∼ки я́щика** унутрашња страна сандука; **∼ки желу́дка** унутрашња страна желуца 3. збијени редови (*бораца*) ◊ **гимнасти́ческая (швéдская) ∼** шведске лестве; **поста́вить к ∼ке** *кого разг.* стрељати *кога*

стенн||**о́й, -а́я, -о́е** зидни; **∼а́я жи́вопись** зидно сликарство, фреске; **∼ шкаф** плакар

стенобитн||**ый, -ая, -ое** *војн. ист.* за рушење зидина (*оруђа*)

стенов||**о́й, -а́я, -о́е** *струч.* зидни; **∼ы́е бло́ки** зидни блокови

стеногра́мм||**а, -ы** *ж* стенограм *м*; **∼ докла́да** стенограм реферата

стеногра́ммн||**ый, -ая, -ое** стенограмски

стенографи́р||**овать, -ую, -уешь, -уют** *несврш.* стенографисати, стенографирати

стенографи́ст||**ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** стенографкиња

стенографи́ческ||**ий, -ая, -ое** стенографски; **∼ отчёт** стенографски извештај

стеногра́фи||**я, -и** *ж* стенографија

стенокарди́||**я, -и** *ж мед.* стенокардија, ангина пекторис

стенопи́сн||**ый, -ая, -ое** фрескосликарски

стéнопис||**ь, -и** *ж* зидно сликарство, фрескоскликарство *с*

степéнно *прил.* озбиљно, достојанствено

степенн||**о́й, -а́я, -о́е** *мат.* степени

степéнност||**ь, -и** *ж* озбиљност, достојанственост

степé||**нный, -нная, -нное; -нен, -нна, -нно** озбиљан, достојанствен, сталожен; **∼ человéк** озбиљан (сталожен) човек; **∼ поклóн** достојанствени наклон

стéпен||**ь, -и** *ж, мн.* **-и, -éй** 1. степен *м*, ступањ *м*, мера; **∼ подготóвленности** степен припремљености; **∼ вероя́тности** степен вероватноће 2. степен *м*, ступањ *м*, титула, звање *с*; **учёная ∼** научна титула, научно звање; **получи́ть ∼ дóктора, кандида́та нау́к** добити степен (звање) доктора, кандидата наука 3. *уз редовне бројеве* степен *м*, ступањ *м*; **дипло́м трéтьей ∼и** диплома трећег степена; **ожóг пéрвой ∼и** опеклина првог степена 4. *мат.* степен *м*, ступањ *м*; **возвести́ число́ во втору́ю ∼** подићи број на други степен; **кóрень второ́й, трéтьей ∼и** корен другог, трећег степена (квадратни, кубни корен); **уравнéние пéрвой, второ́й ∼и** једначина првог, другог степена 5. *грам.*: **∼и сравнéния** поређење, компарација; **сравни́тельная ∼** компаратив; **превосхóдная ∼** суперлатив ◊ **в вы́сшей ∼и** у највећој мери; **до нéкоторой (до извéстной) ∼и** донекле, до извесне мере

степн||**о́й, -а́я, -о́е** степски; **∼а́я полоса́** степска зона; **∼а́я расти́тельность** степска вегетација; **∼ы́е простóры** степска пространства

степня́к, -а́ *м* 1. степски житељ 2. степски коњ; степска животиња

степ||**ь, -и** *ж, лок.* **о -и, в -и́,** *мн.* **-и, -éй** степа; **безбрéжная ∼** непрегледна степа; **ю́жные ∼и** јужне степе

стéрв||**а, -ы** *ж нар. погрд.* зла, опака жена

стервенé||**ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш. разг.* жестити се, махнитати, беснети

стервéц, -а́ *м нар. погрд.* подлац, хуља

стервя́тник, -а *м* 1. *зоол.* лешинар, стрвинар (*птица*) 2. *фиг.* лешинар; **фаши́стские ∼и** фашистички лешинари

стереоза́пис||**ь, -и** *ж* стерео-снимак *м*

стереокинó *непром. с* стереоскопски филм; стереоскопски биоскоп

стереомагнитофóн, -а *м* стерео-магнетофон

стереометри́ческ||**ий, -ая, -ое** *геом.* стереометријски

стереомéтри||**я, -и** *ж геом.* стереометрија

стереопласти́н||**ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** стерео-плоча

стереопрои́грывател||**ь, -я** *м* стерео-грамофон

стереоскóп, -а *м* стереоскоп

стереоскопи́ческ||**ий, -ая, -ое** стереоскопски

стереоти́п, -а *м* 1. *штамп.* стереотип 2. *фиг. књиш.* стереотип, шаблон, калуп

стереоти́пи||**я, -и** *ж штамп.* стереотипија

стереоти́пност||**ь, -и** *ж књиш.* стереотипност, укалупљеност

стереоти́п||**ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но** 1. *само дуже обл. штамп.* стереотипан; **∼ное изда́ние** стереотипно издање 2. *фиг. књиш.* стереотипан, шаблонски, укалупљен; **∼ отвéт** стереотипни одговор

стереофи́льм, -а *м* (**стереоскопи́ческий фильм**) стереоскопски филм

стереофони́ческ||**ий, -ая, -ое** стереофонски

стереоэкра́н, -а *м* (**стереоскопи́ческий экра́н**) стереоскопско филмско платно

стерéть, сотру́, сотру́т, сотрёшь; *прошл.* **стёр, стёрла, стёрло; стёртый** *сврш.* 1. обрисати, избрисати; **∼ пыль тря́пкой** обрисати прашину крпом; **∼ с доски́** обрисати таблу; **∼ рези́нкой рису́нок** избрисати цртеж гумицом 2. нарибати, натрљати, озледити; **∼ нóгу** натрљати ногу; **∼ до крóви (в кровь)** озледити до крви 3. сатрти, здробити ◊ **∼ в порошóк** *разг.* смрвити, сатрти у прах; **∼ с лица́ земли́** збрисати са лица земље

стерéться, сотрётся, сотру́тся; *прошл.* **стёрся, стёрлась, стёрлось** *сврш.* 1. избрисати се; **на́дпись стёрлась** избрисао се натпис 2. *фиг.* избрисати се, изгубити се; **подрóбности стёрлись в па́мяти** појединости су се избрисале из сећања 3. излизати се; **монéта стёрлась** новац се излизао

стерé||**чь, -гу́, -жёшь, -гу́т;** *прошл.* **стерёг, -гла́, -глó** *несврш.* 1. чувати; **∼ ста́до** чувати стадо; **∼ сад** чувати врт 2. вребати

стерé||**чься, -гу́сь, -жёшься, -гу́тся;** *прошл.* **стерёгся, -гла́сь, -глóсь** *несврш. кого, чего и с инф. разг.* чувати се, пазити се

стéрж||**ень, -ня** *м* 1. осовина *ж*, стожер, шипка *ж*; **металли́ческий ∼** метална осовина 2. *чего фиг.* ослонац, главни покретач; **∼ всей рабóты** ослонац целог посла; **человéк без ∼ня** човек слабог карактера

стержнев||**óй, -а́я, -óе** 1. осовински, стожерни 2. *фиг.* главни, основни, централни; **∼ вопрóс** кључно питање

стерилиза́тор, -а *м* стерилизатор

стерилиза́ци||**я, -и** *ж* 1. стерилизација; **∼ молока́**

стерилизација млека 2. *мед.* стерилизација, обеспло-ђивање *с*

стерилиз||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш.* 1. *что* стерилисати, стерилизирати; **~ молоко́** стерилисати млеко 2. *кого мед.* стерилисати, стерилизирати

стери́льност||ь, -и *ж* 1. стерилност 2. *мед.* стерилност, стерилитет *м*

стери́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. стерилан; **~ бинт** стерилан завој 2. *мед.* стерилан, неплодан

сте́рлинг, -а *м*: **фунт ~ов** фунта стерлинга (*новчана јединица у Енглеској*)

сте́рлингов||ый, -ая, -ое стерлиншки

сте́рляд||ь, -и *ж, мн.* **-и, -е́й** *зоол.* кечига (*риба*)

стерля́ж||ий, -ья, -ье *зоол.* од кечиге

стерн||я́, -и́ *ж*, **стерн||ь, -и** *ж пољопр.* 1. стрњиште *с* 2. стрњика

стерп||е́ть, -лю́, сте́рпишь, сте́рпят *сврш.* стрпети, поднети, претрпети; **~ оби́ду** прогутати увреду

стерп||е́ться, -лю́сь, сте́рпишься, сте́рпятся *сврш. с чем разг.* привикнути се *на шта*, помирити се *с чим*

стёр||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то излизан, истрошен; **~тая моне́та** излизан новац

стеса́ть, стешу́, сте́шешь, сте́шут; стёсанный *сврш.* стесати

стесне́ни||е, -я *с* 1. стешњавање, притешњавање 2. устручавање, устезање; **без ~я** без устручавања

стеснённ||ый, -ая, -ое стешњен, ограничен, тежак; **~ое дыха́ние** отежало дисање; **быть в ~ых обстоя́тельствах** бити у шкрипцу; **со ~ым се́рдцем (душо́й)** тешка срца

стесни́тельност||ь, -и *ж* 1. стидљивост, устручавање *с*, устезање *с* 2. *заст.* неудобност, тегобе *мн. ж*, тешкоће *мн. ж*

стесни́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. стидљив, снебивљив, који се устручава; **~ ю́ноша** стидљив младић 2. *заст.* неудобан, тегобан, тежак

стесн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. *кого, что* стиснути, стегнути 2. *кого* стеснити, збити 3. ограничити; **~ свобо́ду движе́ний** ограничити слободу покрета

стесн||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* збити се, стиснути се

стесня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* стешњавати, стезати 2. *кого* стешњавати, збијати 3. ограничавати; **~ себя́ в сре́дствах** ограничавати своје трошкове

стесня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. збијати се, стешњавати се 2. *кого, чего и с инф.* устручавати се, устезати се *од кога, чега*; **~ незнако́мых** устручавати се од непознатих; **он ~ется спроси́ть** стиди се да пита

стёсыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* тесати

стетоско́п, -а *м* стетоскоп

стече́ни||е, -я *с* навала *ж*, скупљање; **~ наро́да** навала света ◊ **~ обстоя́тельств** стицај околности

сте||чь, -чёт, -ку́т; *прошл.* **стёк, -кла́, -кло́** *сврш.* слити се, стећи; **слеза́ ~кла́ по щеке́** суза се слила низ образ

сте́||чься, -чётся, -ку́тся; *прошл.* **стёкся, -кла́сь, -кло́сь** *сврш.* 1. слити се, саставити се (*о млазевима итд.*) 2. *фиг.* скупити се, слећи се

стилев||о́й, -а́я, -о́е стилски; **~ы́е катего́рии** стилске категорије

стиле́т, -а *м* стилет

стилиза́тор, -а *м* стилизатор

стилиза́торск||ий, -ая, -ое стилизаторски

стилиза́ци||я, -и *ж* стилизација

стилиз||ова́ть, -у́ю, -у́ешь; -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш.* стилизовати, стилизирати

стили́ст, -а *м* стилист(а); **блестя́щий ~** блистави стилиста

стили́стик||а, -и *ж* стилистика

стилисти́ческ||ий, -ая, -ое стилски, стилистички; **~ ана́лиз** стилска анализа; **~ приём** стилски поступак; **~ая окра́ска** стилистичка обојеност; **~ая оши́бка** стилска грешка

стил||ь [1], **-я** *м* 1. стил; **литерату́рный ~** књижевни стил; **архитекту́рные ~и** стилови у архитектури; **в ~е баро́кко** у барокном стилу 2. стил, начин; **делово́й, газе́тный ~** пословни, новински стил; **высо́кий ~** свечани стил; **пла́вать свобо́дным ~ем** пливати слободним стилом; **~ руково́дства** стил руковођења; **э́то в его́ ~е** то је у његовом стилу

стил||ь [2], **-я** *м* календар, хронолошки систем; **но́вый, ста́рый ~** нови (грегоријански), стари (јулијански) календар; **второ́го ма́рта по ста́рому ~ю** другог марта по старом календару

сти́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно стилски; **~ьная ме́бель** стилски намештај; **~ьное пла́вание** пливање у стилу

стиля́г||а, -и *м, ж разг.* помодар *м*, помодарка *ж*

сти́мул, -а *м* подстицај, стимуланс; **материа́льный, мора́льный ~** материјални, морални стимуланс

стимули́ровани||е, -я *с* стимулисање, стимулација *ж*

стимули́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* подстицати, стимулисати, стимулирати

стимуля́тор, -а *м струч.* стимулатор; **~ ро́ста** стимулатор раста

стипендиа́льн||ый, -ая, -ое стипендијски

стипендиа́т, -а *м* стипендист(а)

стипе́нди||я, -и *ж* стипендија; **получа́ть ~ю** примати стипендију

стира́льн||ый, -ая, -ое за прање; **~ая маши́на** машина за прање рубља; **~ порошо́к** детерџент

стира́ни||е, -я *с* 1. брисање (*прашине итд.*) 2. озлеђивање 3. сатирање

сти́ран||ый, -ая, -ое *разг.* 1. опран; **~ое бельё** опрано (чисто) рубље 2. који је већ био у прању, који није нов

стира́||ть [1], **-ю, -ешь, -ют; сти́ранный** *несврш.* прати; **~ бельё** прати рубље

стира́||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. брисати (*прашину итд.*) 2. рибати, трљати, озлеђивати (*ногу обућом итд.*) 3. трти, дробити

стира́||ться [1], **-ется, -ются** *несврш.* прати се; **ткань хорошо́ ~ется** тканина се добро пере

стира́||ться [2], **-ется, -ются** *несврш.* 1. брисати се (*о натпису итд.*) 2. *фиг.* брисати се, губити се (*из сећања итд.*) 3. излизивати се

сти́рк||а, -и *ж* прање *с*; **отда́ть бельё в ~у** дати рубље на прање

сти́скива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* стезати, стискати

сти́скива||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. стезати се, стискати се 2. *разг.* збијати се, стискати се (*у аутобусу итд.*)

сти́сн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* стегнути, стиснути; **~** *кого* **в объя́тиях** чврсто загрлити *кога* ◊ **~ув зу́бы** стиснутих зуба, с напором

сти́сн||уться, -ется, -утся *сврш.* 1. стегнути се, стис-

нути се 2. *разг.* збити се, стиснути се (*у аутобусу итд.*)

стих [1], **-á** *м* **1.** стих; **ромáн в ~áх** роман у стиховима 2. *мн.* **-й, -óв** стихови, песме *мн. ж*; **~й Пýшкина** Пушкинови стихови; **сбóрник ~óв** збирка песама 3. стих, став; **закóнчить трéтий ~ поэ́мы** завршити трећи стих поеме ◇ **бéлые ~й** бели стихови, стихови без риме

стих [2]: **~** *какой* **нашёл (найдёт, нахóдит)** *на кого разг.* добити *какво* расположење; **на негó нашёл весёлый ~** он се развеселио, он је постао весео

стихáр||ь, -я́ *м цркв.* ђаконска мантија

стихá||ть, -ет, -ют *несврш.* стишавати се (*о ветру итд.*)

стихи́йно *прил.* стихијски, спонтано

стихи́йност||ь, -и *ж* стихијност, спонтаност

стихи́||йный, -йная, -йное; -ен, -йна, -йно 1. стихијски; **~йное бéдствие** елементарна несрећа 2. стихијски, спонтан; **~ харáктер восстáния** стихијски карактер побуне

стихи́||я, -и *ж* **1.** стихија (*елеменат природе*) 2. стихија, природна појава; **борьбá со ~ей** борба са стихијом **3.** *чего, какая* стихија, спонтана, неорганизована снага; **мелкобуржуáзная ~** ситнобуржоаска стихија ◇ **быть в своéй ~и** бити у свом елементу

сти́х||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **стих** *и* **-нул, -ла, -ло** *сврш.* стишати се; **вéтер стих** ветар се стишао

стиховéдени||е, -я *с* наука *ж* о стиху

стихов||óй, -áя, -óе стиховни; **~áя речь** говор у стиховима

стихоплёт, -а *м разг.* стихоклепац

стихосложéни||е, -я *с* стихотворство, версификација *ж*; **тони́ческое ~** тонска версификација

стихотворéни||е, -я *с* песма *ж*; **~ Пýшкина** Пушкинова песма

стихотвóр||ец, -ца *м заст.* стихотворац, песник

стихотвóрн||ый, -ая, -ое стиховни, у стиховима; **~ размéр** метар стиха

стихотвóрческ||ий, -ая, -ое стихотворни, песнички

стиш||óк, -кá *м разг. дем.* песмица *ж*

стлать, стелю́, стéлешь, стéлют *несврш.* **1.** простирати, намештати; **~ скáтерть на стол** простирати столњак на сто; **~ постéль** намештати кревет 2. стављати, полагати; **~ паркéт** постављати паркет ◇ **мя́гко стéлет, да жёстко спать** *посл.* на језику мед, а у срцу јед

стлáться, стéлется, стéлются *несврш.* **1.** пузити (*о биљкама*) 2. ширити се, простирати се; **стéлется тумáн** магла пада

сто, ста *број* 1. сто; **со скóростью (в) ~ киломéтров в час** брзином од сто километара на сат; **чéрез ~ лет** за сто година; **в ста мéтрах** *от чего* на сто метара *од чега* 2. *у функц. имен. употр. се индиректни падежи мн.* **сот, стам, стáми, стах** стотина *ж*; **обойти́сь нéсколькими стáми рублéй** проћи са неколико стотина рубаља ◇ **~ раз** сто (више, много) пута; **на все ~** *нар.* а) врло добро, сјајно, одлично б) сто посто, потпуно

стог, -а *м, лок.* **в -е** *и* **в -ý,** *мн.* **-á, -óв** стог, камара *ж*, пласт; **метáть ~á** правити стогове

стоговáни||е, -я *с пољопр.* здевање у стогове

стогов||óй, -áя, -óе који се односи на стог, камару, пласт

стогометáни||е, -я *с в.* **стоговáние**

стограммóв||ый, -ая, -ое од сто грама

стоерóсов||ый, -ая, -ое: дуби́на ~ая, durák (болвáн) ~ *нар.* глупан, букван, тикван

стóик, -а *м* стоик

стóимостн||ый, -ая, -ое *струч.* вредносни; **~ые показáтели** вредносни показатељи

стóимост||ь, -и *ж* **1.** вредност; **меновáя ~** прометна вредност; **потреби́тельская ~** употребна вредност 2. цена; **~ билéта** цена карте 3. трошкови *мн. м*; **~ перевóзки** трошкови превоза; **~ жи́зни** животни трошкови ◇ **прибáвочная ~** *ек.* вишак вредности

стó||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* **1.** *само 3. л. что, чего* коштати, стајати; **дóрого ~** скупо коштати; **билéт ~ит два рубля́** улазница кошта две рубље; **э́то ~ит бóльших дéнег** то кошта пуно новаца; **скóлько ~ит?** колико кошта? **2.** *кого, чего* вредети; **э́то ~ит внимáния** то вреди пажње; **онá егó не ~ит** није га достојна **3.** *само 3. л. чего кому* коштати, стајати *кога шта*; **э́то мне ~ило большóго трудá** то ме је коштало много муке (труда); **емý ничегó не ~ит сдéлать э́то** није му тешко да то учини **4.** *безл. с инф.* вреди, треба, има смисла; **пьéсу ~ит посмотрéть** драму треба видети; **об э́том предложéнии ~ит подýмать** о том предлогу вреди размислити **5.** *безл. с инф.*: **~ит задýматься — нахлы́нут воспоминáния** тек што се замисли нагрну успомене ◇ **не ~ит** нема на чему; **спаси́бо за подáрок.— Не ~ит** хвала на поклону.— Нема на чему; **не ~ит (тогó)** не вреди (труда); **чегó ~ит** *разг.* какав (ми) је, колико само вреди; **чегó ~ят тóлько егó труды́ по фи́зике** какви су само његови радови из физике; **однá егó самоувéренность чегó ~ит!** колико је само самоуверен!

стоици́зм, -а *м* стоицизам

стои́чески *прил.* стоички

стои́ческ||ий, -ая, -ое стоички

стóйбищ||е, -а *с* насеље номада, номадско боравиште

стó||йка [1], **-йки** *ж, ген. мн.* **-ек 1.** став *м*; **~ сми́рно** став мирно 2. стој *м* (*на рукама*); **сдéлать ~йку** направити стој 3. *лов.* укочен став (*пса*); **сдéлать ~йку** укочити се вребајући дивљач (*о ловачком псу*)

стó||йка [2], **-йки** *ж, ген. мн.* **-ек 1.** сталак *м*, подупирач *м*, стуб *м* 2. тезга, шанк *м*; **буфéтная ~** шанк у бифеу 3. уздигнут оковратник; лајсница око врата; прелаз *м* оковратника

стó||йкий, -йкая, -йкое; -ек, -йкá, -йко 1. чврст, тврд, јак; отпоран, постојан; **~ кирпи́ч** чврст цреп; **~йкая крáска** постојана (отпорна) боја **2.** *фиг.* чврст, непоколебљив, постојан (*карактер итд.*)

стóйко *прил.* чврсто, непоколебљиво, постојано

стóйкост||ь, -и *ж* **1.** чврстина, јакост; постојаност, отпорност **2.** *фиг.* непоколебљивост, постојаност

стóйл||о, -а *с* преградак *м* у штали, бокс *м*

стóйлов||ый, -ая, -ое *пољопр.*: **~ое содержáние скотá** држање стоке у боксовима

стоймя́ *прил.* усправно, стојећи; **постáвить ~** усправити

сток, -а *м* **1.** отицање *с*, истицање *с*, истек **2.** канал, сливник

стокилометрóв||ый, -ая, -ое од сто километара

стокрáт *прил. књиш.* стоструко

стокрáтно *прил.* стоструко; многоструко, вишеструко

стокрáтн||ый, -ая, -ое стострук; многострук, вишеструк; **в ~ом размéре** стоструко

стол [1], **-á** *м* **1.** сто; **обéденный ~** сто за ручање; **пи́сьменный ~** писаћи сто; **сесть за ~** сести за сто; **встать из-за ~á** устати иза стола; **накры́ть на ~** по-

ставити сто 2. сто; **операцио́нный** ~ операциони сто; ~ **сверли́льного станка́** сто бушилице 3. *само јд.* храна *ж*, исхрана *ж*; **диети́ческий** ~ дијетална храна; **вегетариа́нский** ~ вегетаријанска исхрана (храна) 4. биро; **спра́вочный** ~ биро за информације; ~ **зака́зов** биро за наруџбине (*у продавници*); **па́спортный** ~ пријавно (пасошко) одељење ◇ **встре́ча (перегово́ры, совеща́ние) за кру́глым** ~**о́м** састанак (преговори, саветовање) за округлим столом

стол [2], **-а́** *м ист.* престо (*у старој Русији*)

столб, -а́ *м* 1. стуб, дирек; **телегра́фный** ~ телеграфски стуб; **пограни́чный** ~ гранични стуб 2. *фиг.* стуб; ~ **ды́ма** стуб дима; **пыль** ~**о́м** облак прашине 3. стуб; ~ **рту́ти в тру́бке** стуб живе у цеви ◇ **позвоно́чный** ~ *анат.* кичмени стуб; **поста́вить** *кого* **к позо́рному** ~**у́** приковати *кога* на стуб срамоте; **стоя́ть** ~**о́м** стајати као укопан (као кип)

столбене́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* кочити се, скамењивати се (*од ужаса итд.*)

столб||е́ц, -ца́ *м* стубац, колона *ж*; **газе́тные** ~**цы́** новински ступци

сто́лбик, -а *м дем.* стубић

столбня́к, -а́ *м* 1. *мед.* тетанус 2. скамењеност *ж*, укоченост *ж*; **на него́ нашёл** ~ скаменио се

столбня́чн||ый, -ая, -ое *мед.* који се односи на тетанус

столбов||о́й, -а́я, -о́е који се односи на стуб ◇ ~**а́я доро́га** а) *заст.* главни друм б) главни пут, основни правац (*развоја нечега*); ~ **дворяни́н** *ист.* племић старинског рода

столе́ти||е, -я *с* 1. столеће, век *м*; **двадца́тое** ~ двадесети век 2. стогодишњица *ж*

столе́тн||ий, -яя, -ее вековни; стогодишњи; ~ **стари́к** стогодишњи старац; ~ **юбиле́й** стогодишњица

столе́тник, -а *м* алој, агава *ж*

сто́лечко *прил. разг.* толицно, толичко

столе́шниц||а, -ы *ж* стона даска

сто́лик, -а *м* 1. *дем.* столић 2. сто (*у ресторану итд.*); **заказа́ть** ~ резервисати сто

столи́ц||а, -ы *ж* престоница, главни град; **Москва́** — ~ **Сове́тского Сою́за** Москва је главни град Совјетског Савеза

столи́чн||ый, -ая, -ое престонички

столкнове́ни||е, -я *с* 1. судар *м* 2. *фиг.* сукоб *м*; **вооружённое** ~ оружани сукоб; **прийти́ в** ~ *с кем, чем* доћи у сукоб *с ким, чим*

столкну́ть, столкну́, столкнёшь, столкну́т; сто́лкнутый *сврш.* 1. збацити, згурнути, одгурнути; ~ **ло́дку в во́ду** одгурнути чамац у воду 2. сударити, сукобити (*кликере итд.*) 3. *фиг. разг.* саставити, спојити; **слу́чай вновь столкну́л их** поново су се срели случајно

столкн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* 1. *с кем, чем* сударити се; **грузовики́** ~**у́лись** камиони су се сударили 2. *с кем фиг. разг.* срести се (*случајно*); ~ **нос к но́су** сударити се лицем у лице 3. *с чем фиг. разг.* наићи *на шта*; ~ **с тру́дностями** наићи на тешкоће 4. *с кем, чем фиг. разг.* сукобити се, доћи у сукоб; **их интере́сы** ~**у́лись** интереси су им се сукобили

столк||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. разг.* договорити се, споразумети се

столко́выва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* договарати се, споразумевати се

стол||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *несврш. у кого* хранити се *код кога*

столо́в||ая, -ой *ж* 1. трпезарија, ручаоница 2. трпезарија (*намештај*) 3. менза; **заводска́я** ~ фабричка менза; ~ **самообслу́живания** експрес-ресторан

столо́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *нар.* менза

столо́в||ый, -ая, -ое 1. сто(л)ни 2. једаћи, за јело; ~ **прибо́р** прибор за јело 3. *заст.* за исхрану; ~**ые расхо́ды** трошкови за исхрану ◇ ~**ая ло́жка** велика кашика; ~**ая соль** кухињска со; ~**ое вино́** стоно вино

столонача́льник, -а *м заст.* управник одељења (*у Русији пре револуције*)

стол||о́чь, -ку́, -чёшь, -ку́т; *прошл.* **-о́к, -кла́, -кло́; -чённый** *сврш. что* 1. *разг.* истуцати 2. *с чем* стуцати (*заједно*)

столп, -а́ *м* 1. *заст.* стуб 2. *фиг. заст. и ирон.* ослонац, стуб; ~**ы́ о́бщества** стубови друштва

столп||и́ться, *1. и 2. л. јд. се не употр.*, **-и́тся, -я́тся** *сврш.* скупити се, згрнути се; ~ **у вхо́да** згрнути се код улаза

столпотворе́ни||е, -я *с*: **вавило́нское** ~ *шаљ.* кула вавилонска, велика гужва

столь *књиш.* 1. *прил.* тако, толико; **э́то не** ~ **ва́жно** то није толико важно 2. ~ **же..., сколь...** *везн.* исто толико... колико...; **он** ~ **же умён, сколь и образо́ван** исто толико је паметан колико је и образован

сто́лько 1. *прил.* толико; **ско́лько взял,** ~ **и отда́л** колико је узео, толико је и вратио; **он** ~ **пережи́л** он је толико препатио 2.: ~ **же..., ско́лько...** *везн.* исто толико.. колико...; **я** ~ **же поражён, ско́лько и обра́дован** исто толико сам изненађен, колико и обрадован 3. *зам.* толико; **где ты был** ~ **вре́мени?** где си провео толико времена?

сто́льник, -а *м ист.* трпезник (*дворско звање у Русији до XVII в.*)

сто́льн||ый, -ая, -ое *заст.* престонички; ~ **го́род** престоница

столя́р, -а́ *м* столар; ~**-краснодере́вец** столар-резбар

столя́рнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* бавити се столарством

столя́рн||ый, -ая, -ое столарски; ~ **клей** столарско лепило; ~**ое де́ло** столарски занат, столарство

стомато́лог, -а *м* стоматолог

стоматологи́ческ||ий, -ая, -ое стоматолошки

стоматоло́ги||я, -и *ж* стоматологија

стометро́вк||а, -и *ж спорт.* дистанца од сто метара

стон, -а *м* стењање *с*, јечање *с*, јецај; **жа́лобный** ~ жалосно јечање

стона́ть, стону́, сто́нешь, сто́нут *несврш.* 1. јечати, стењати; ~ **от бо́ли** јечати од болова 2. *фиг. разг.* јадиковати, вајкати се, жалити се

стоп 1. *узв.* стој, стани; ~ **маши́на!** а) *пом.* стој!, заустави машину! б) *разг. шаљ.* одједном се зауставио 2. *непром. прид.* стоп; ~ **ли́ния** стоп-линија

стоп-кадр, -а *м филм* стоп-кадар

стоп||а́ [1], **-ы́** *ж, мн.* **-ы́, стоп, -а́м** стопало *с*; **пло́ская** ~ равно стопало; **перело́м** ~**ы́** прелом стопала ◇ **напра́вить свои́** ~**ы́** *књиш.* усмерити свој корак, усмерити се; **идти́ по** *чьим* ~**а́м** *књиш.* ићи *чијим* стопама, угледати се *на кога*

стоп||а́ [2], **-ы́** *ж, мн.* **сто́пы, стоп, сто́пам** *књиж.* стопа; **трёхсло́жная** ~ тросложна стопа

стоп||а́ [3], **-ы́** *ж, мн.* **сто́пы, стоп, сто́пам** 1. наслага, хрпа; ~ **книг** хрпа књига 2. рис *м*, ризма (*пакет хартије за писање од хиљаду табака*)

стоп||а́ [4], **-ы́** *ж, мн.* **сто́пы, стоп, сто́пам** *заст.* пехар *м*

стопи́ть, стоплю́, сто́пишь, сто́пят; сто́пленный *сврш.* стопити заједно

сто́п||ка [1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** чашица

сто́п||ка [2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* хрпица, свежањ *м*; **~ пи́сем** свежањ писама

стоп-кра́н, -а *м* кочница *ж* за случај опасности (*у вагону*)

сто́пор, -а *м струч.* запор, кочница *ж*, запрека *ж*

сто́пор||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* 1. *струч.* заустављати, кочити; **~ маши́ну** *пом.* заустављати машину 2. *фиг. разг.* кочити, успоравати, спречавати (*посао итд.*)

сто́пор||иться, -ится, -ятся *несврш. разг.* успоравати се, кочити се (*о послу итд.*)

сто́порн||ый, -ая, -ое *струч.* за кочење, за заустављање; **~ое реле́** реле за заустављање

стопроце́нтн||ый, -ая, -ое 1. стопроцентни; **~ раство́р** стопроцентни раствор 2. стопостотни; **~ая я́вка** стопостотна присутност (*на предавању итд.*)

стоп||та́ть, -чу́, сто́пчешь, сто́пчут; сто́птанный *сврш.* 1. изгазити, погазити 2. *нар.* искривити, излизати; **~ сапоги́** искривити чизме

стопта́ться, сто́пчется, сто́пчутся *сврш.* искривити се (*о обући*); излизати се (*о потпетицама на обући*)

сторг||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш.* споразумети се, погодити се о цени

стори́цей, стори́цею *прил. заст.*: **возда́ть ~** *кому за что* стоструко вратити *коме за шта*

сто́рож, -а *м, мн.* **-а́, -е́й** чувар, стражар; **ночно́й ~** ноћни чувар

сторожеви́к, -а́ *м разг.* стражарски брод

сторожев||о́й, -а́я, -о́е стражарски; **~а́я вы́шка** осматрачница; **~о́е охране́ние** *војн.* предстража; **~а́я соба́ка** пас чувар

сторож||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш.* чувати, стражарити; **~ сад** чувати врт

сторожи́х||а, -и *ж* 1. чуварка, стражар (*жена*) 2. *нар.* жена чувара

сторо́ж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** стражарница, стражара; **лесна́я ~** шумска стражара

сторо́ж||кий, -кая, -кое; -ек, -ка, -ко *нар.* опрезан, будан, неповерљив (*поглед итд.*)

сторон||а́, -ы́ *ж, ак.* **сто́рону,** *мн.* **сто́роны, сторо́н, -а́м** 1. страна; **ле́вая, пра́вая ~** лева, десна страна; **по о́бе сто́роны доро́ги** с обе стране пута; **перейти́ на другу́ю сто́рону у́лицы** прећи на другу страну улице; **разойти́сь в ра́зные сто́роны** разићи се на разне стране; **смотре́ть по ~а́м** гледати на све стране (наоколо); **отложи́ть в сто́рону** ставити на страну 2. страна, површина; **лицева́я, оборо́тная ~** *чего* лице, наличје *чега* 3. *мат.* страница, страна; **сто́роны квадра́та** стране квадрата 4. *разг.* земља, крај *м*, предео *м*; **да́льняя ~** далека земља; **жить на чужо́й ~е́** живети у туђини 5. *фиг.* страна; **держа́ться в ~е́** *от чего* држати се по страни *од чега*; **наблюда́ть со ~ы́** посматрати са стране 6. *фиг.* страна, гледиште *с*; **обсуди́ть вопро́с со всех сторо́н** претрести питање са свих страна; **с одно́й, с друго́й ~ы́** с једне, с друге стране (тачке гледишта) 7. *фиг.* страна, особина, својство *с*; **положи́тельная, отрица́тельная ~** *чего* позитивна, негативна страна *чега*; **факти́ческая ~ де́ла** чињенично стање ствари; **сла́бые сто́роны** *чьего* **хара́ктера** слабе стране (црте) *чијег* карактера; **показа́ть себя́ с вы́годной ~ы́** представити се у лепом светлу 8. страна, странка; **заинтересо́ванная ~** заинтересована страна, интересант; **вы́слушать о́бе сто́роны** саслушати обе стране; **догова́ривающиеся сто́роны** *дипл.* стране уговорнице; **тя́жущиеся сто́роны** странке у спору, парничари 9. линија сродства; **дя́дя со ~ы́ отца́** стриц ◊ **в сто́рону** *чего* у правцу *чега*; **на все четы́ре сто́роны** на све четири стране, куд те очи воде; **в обра́тную сто́рону** у супротном правцу; **сказа́ть в сто́рону** рећи тихо (да не чују други); **быть (стоя́ть) на** *чьей* **~е́** бити на *чијој* страни; **встать (стать) на** *чью* **сто́рону** стати на *чију* страну; **с моей (на́шей...) ~ы́** што се мене (нас...) тиче; **э́то о́чень любе́зно с твоей (ва́шей) ~ы́** то је врло љубазно од тебе (од вас); **узна́ть ~о́й** дознати са стране, посредно; **моё (на́ше...) де́ло ~** *разг.* то се мене (нас...) не тиче; **на ~е́** *разг.* изван куће, у туђем крају; **рабо́тать на ~е́** радити у туђем крају; **на́ сторону** *разг.* у друго место, у туђе руке; **отда́ть на́ сторону** дати у туђе руке

стор||они́ться, -оню́сь, -о́нишься, -о́нятся *несврш.* 1. склањати се (*с пута*) 2. *кого, чего фиг.* избегавати *кога, шта*, клонити се *кога, чега*

сторо́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.-хип.* 1. страна; **стоя́ть в ~ке** држати се по страни 2. *разг.* земљица, крај *м*; **родна́я ~** родни крај, завичај

сторо́нн||ий, -яя, -ее стран, туђ; посредан, индиректан; **~ наблюда́тель** посматрач са стране

сторо́нник, -а *м* присталица *ж*, следбеник; **движе́ние ~ов ми́ра** покрет присталица мира

сторублёв||ый, -ая, -ое од сто рубаља (*новчаница*); који кошта сто рубаља

стоск||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. о ком, чём, по кому, чему или по ком, чём* ужелети се *кога, чега*, осетити чежњу, жудњу *за ким, чим*; **~ по сы́ну** ужелети се сина

сточ||и́ть, -у́, сто́чишь, сто́чат; сто́ченный *сврш.* 1. избрусити, изгладити, изравнати 2. истањити, излизати; **сто́ченный нож** истањен нож

сточи́ться, сто́чится, сто́чатся *сврш.* истањити се, излизати се; **нож сточи́лся** нож се истањио

сто́чн||ый, -ая, -ое 1. за отицање, за одливање; **~ые во́ды** отпадне воде 2. одводни; **~ая труба́** одводна цев

стошн||и́ть, -и́т *безл. кого*: **его́ ~и́ло** он је повратио

стоя́ *прил.* стојећи, стојећке

стоя́к, -а́ *м* 1. стуб, подупирач 2. зидани димњак

стоя́л||ый, -ая, -ое 1. устајао; **~ая вода́** устајала вода 2. дуго не седлан; **~ конь** дуго не седлан коњ

стоя́ни||е, -я *с* стајање

стоя́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. стајање *с*; **во вре́мя ~ки по́езда** док воз стоји 2. привремено боравиште, пребивалиште *с* (*геолога итд.*) 3. стајалиште *с*, станица; **~ такси́** такси-станица; **~ запрещена́** забрањено паркирање (*возила*); **~ судо́в** пристаниште; **я́корная ~** сидриште 4. *археол.* насеобина (*првобитног човека*)

сто||я́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. стојати; **~ под дождём** стојати на киши; **~ в стороне́** стојати по страни; **~ на цы́почках** стојати на прстима 2. стојати, бити, налазити се; **~ на посту́** бити (стојати) на стражи; **~ в почётном карау́ле** бити у почасној стражи; **дом ~и́т у реки́** кућа је крај реке; **стол ~и́т в углу́** сто је смештен у углу; **ла́мпа ~и́т на столе́** лампа је на столу; **посу́да ~и́т в шкафу́** посуђе је у ормару 3. бити, налазити се; **~ у вла́сти** бити на власти; **~ во главе́** *кого, чего* бити на челу *кога, чега*; **~ на стра́же обще́ственных интере́сов** чувати друштвене интересе; **~ на о́череди** бити на реду (*у списку*

за добијање стана итд.); ~ **на повéстке дня** бити на дневном реду; ~ **на я́коре** бити усидрен; ~ **ды́бом** кострешити се (*о коси*) 4. стојати; не радити; **пóезд ~и́т дóлго** воз дуго стоји; **часы́ ~я́т** сат стоји; **завóд ~и́т** фабрика не ради; **рабóта ~и́т** посао стоји (не миче се с места) 5. *само 3. л.* бити; **сóлнце ~и́т высокó** сунце се попело високо; **~я́ла жарá** била је жега; **лéто ~и́т жáркое** лето је топло; **в кóмнате ~и́т зáпах табакá** у соби се осећа мирис дувана; **шум ~и́т** галама је; бучно је; **на конвéрте ~и́т вчерáшнее числó** на коверти је јучерашњи датум 6. *само 3. л.* бити; **пéред нáми ~я́т вáжные задáчи** очекују нас важни задаци; **~и́т вопрóс** *о чём* поставља се питање *чега* 7. *за кого, что* борити се *за кога, шта*, бранити *кога, шта*; ~ **за мир** борити се за мир; ~ **грýдью** *за кого, что* свим снагама бранити *кога, шта*; ~ **горóй за дрýга** ватрено се заузимати за пријатеља 8. боравити; ~ **лáгерем** логоровати 9. *само 3. л.* одржавати се, не кварити се; **сметáна дóлго не ~и́т** павлака се брзо квари; **варéнье бýдет ~ всю зи́му** слатко ће се одржавати целу зиму 10. *имп.* **~й(те)** а) чекај(те), не жури(те) се б) *разг.* стој(те) ◊ ~ **на своём** остајати при своме; **не ~** *за чем нар.* не жалити *чега*; ~ **над душóй** *у кого разг.* гњавити *кога*, досађивати *коме*; **ругáть на чём свет ~и́т** псовати на пасја кола

стоя́ч||ий, -ая, -ее 1. стојећи, усправан, окомит; **в ~ем положéнии** у усправном положају, стојећи; ~ **воротни́к** високи оковратник 2. стајаћи, непокретан, устајао (*вода итд.*)

стóящ||ий, -ая, -ее *разг.* вредан, добар; **э́то дéло ~ее** то је вредна ствар

стр||ави́ть, -авлю́, -áвишь, -áвят; -áвленный *сврш.* 1. *что* попасти, обрстити (*туђу ливаду*) 2. *кого* напујдати, нахушкати (*псе итд.*)

стрáвлива||ть, -ю, -ешь, -ют, стравля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* попасивати, брстити (*туђу ливаду*) 2. *кого* пујдати, хушкати (*псе итд.*)

стрáгива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* помицати

стрáгива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* помицати се

страд||á, -ы́ *ж* 1. *пољопр.* жетва, летња сезона пољских радова 2. *фиг.* напоран рад; тешка времена; **боевáя ~** тешка ратна времена

страдáл||ец, -ьца *м* паћеник, мученик

страдáльчески *прил.* паћенички, мученички

страдáльческ||ий, -ая, -ое паћенички, мученички; **~ое лицó** паћеничко лице, лице паћеника

страдáни||е, -я *с* патња *ж*, мука *ж*

страдáтельн||ый [1], **-ая, -ое** *књиш.* који пасивно трпи

страдáтельн||ый [2], **-ая, -ое** *грам.* пасиван, трпни; ~ **залóг** трпно стање, пасив; **~ое причáстие** пасиван партицип

страдá||ть, -ю, -ешь, -ют *и заст.* **стрáжду, стрáждешь, стрáждут** *несврш.* 1. патити, мучити се, трпети; ~ **от любви́** патити због љубави; ~ **от бóли** трпети болове 2. *чем* патити *од чега*; ~ **головны́ми бóлями** патити од главобоље 3. *от чего, за что* страдати; ~ **за прáвду** страдати за правду; **посéвы ~ют от сорнякóв** усеви страдају од корова 4. *само 3. л. разг.* бити слаб, не бити на висини; **вáша аргументáция ~ет односторóнностью** вашој аргументацији недостаје свестраност

стрáдн||ый, -ая, -ое *пољопр.* жетвени; **~ая порá** жетва, летња сезона пољских радова

страж, -а *м свеч.* бранилац, заштитник; **~и поря́дка** чувари реда

стрáж||а, -и *ж* стража; **пограни́чная ~** погранична стража; **леснáя ~** шумска стража ◊ **быть на ~е** *чего свеч.* бити на стражи *чега*, чувати *шта*; **встать на ~у** *чего* устати у заштиту *чега*; **быть под ~ей** бити ухапшен; **взять (заключи́ть) под ~у** *кого* ухапсити *кога*

стрáжник, -а *м заст.* сеоски полицајац (*у Русији пре револуције*)

стр||анá, -ан́ы *ж, мн.* **-áны, -áн** 1. земља, држава; **агрáрная, индустриáльная ~** аграрна, индустријска земља; **социалисти́ческие, капиталисти́ческие ~áны** социјалистичке, капиталистичке земље; **развивáющиеся ~áны** земље у развоју 2. крај *м*, земља; ~ **чудéс** земља чуда; **ю́жные ~áны** јужни крајеви ◊ **~áны свéта** стране света

страни́ц||а, -ы *ж* 1. страна, страница; **перели́стывать ~ы** прелиставати странице; **на ~ах журнáла, кни́ги** на страницама часописа, књиге 2. *фиг. свеч.* страница; **~ы истóрии** странице историје; **откры́ть нóвую ~у** *в чём* отворити нову страницу *чега*

стрáнник, -а *м заст.* путник, луталица; ходочасник, богомољац

стрáннича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* скитати, лутати; ићи у ходочашће

стрáнническ||ий, -ая, -ое *заст.* скитнички, ходочаснички

стрáнно *прил.* 1. чудно, необично 2. *у функц. предик.* чудно је, необично је; **мне ~ егó поведéние** мени је необично његово понашање

стрáнност||ь, -и *ж* 1. чудноватост, необичност 2. настраност; **за ним вóдятся ~и** он је особењак

стрáн||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но чудноват, чудан, необичан, настран; ~ **вид** необичан изглед; **~ным óбразом** на необичан начин; ~ **человéк** особењак; **~ное дéло** чудновата ствар

страновéдени||е, -я *с* проучавање земље, културологија *ж*

страновéдческ||ий, -ая, -ое културолошки

стрáнстви||е, -я *с заст.* странствовање, путовање; **далёкое ~** далеко путовање

стрáнствовани||е, -я *с* странствовање, путовање

стрáнств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* странствовати, путовати; ~ **по сéверу** путовати по северу

стрáнствующ||ий, -ая, -ое путујући; ~ **цирк** путујући циркус; ~ **музыкáнт** путујући музикант

стрáстно *прил.* страсно, страствено, ватрено, жарко

страстн||óй, -áя, -óе *црк.* ускршњи; **~áя недéля** ускршња недеља; **~áя пя́тница** Велики петак

стрáстност||ь, -и *ж* страственост

стрáст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. страстан, страствен, ватрен; **~ная любóвь** страствена љубав; **~ная речь** ватрени говор 2. страствен; ~ **охóтник** страствен ловац

страст||ь [1], **-и** *ж, мн.* **-и, -éй** 1. страст, занос *м*; **дéлать** *что* **со ~ью** радити *шта* са заносом 2. *к чему* страст, склоност *према чему*, пасија; ~ **к теáтру** страст према позоришту 3. *к кому* страст, страствена љубав *према коме*; **прони́кнуться ~ью** *к кому* бити обузет страшћу *према коме* ◊ **разжигáть ~и** распаљивати страсти; **~и разгорéлись** страсти су се разбуктале

страст||ь [2], **-и** *ж, мн.* **-и, -éй** *разг.* страх *м*, ужас *м*; **расскáзывать вся́кие ~и** причати о разним страхотама

страсть [3] *прил. нар.* 1. страшно, веома, јако;

~ люблю страшно волим; **~ как боюсь** веома се бојим 2. веома много; **народу на улицах — ~** на улицама је страшно много света

стратег, -а *м* стратег

стратегическ||ий, -ая, -ое стратешки, стратегијски; **~ие резервы** стратешке резерве; **~ план** стратешки план

стратеги||я, -и *ж* стратегија

стратонавт, -а *м* авијатичар који лети по стратосфери, астронаут

стратостат, -а *м* стратостат

стратосфер||а, -ы *ж* стратосфера

стратосферн||ый, -ая, -ое стратосферни

страус, -а *м зоол.* ној

страусов||ый, -ая, -ое нојев; **~ое перо** нојево перо ◇ **~ая политика** бојажљива, неодлучна политика

страх [1], **-а (-у)** *м* 1. страх, страва *ж*; **безотчётный ~** безразложан страх; **задрожать от ~а** задрхтати од страха; **~ наказания** страх од казне 2. *об. мн.* **-и, -ов** страхови, мора *ж* ◇ **держать в ~е** *кого* држати у страху *кога*; **под ~ом** *чего* под претњом *чега*; **на свой ~ (и риск)** на своју одговорност; **не за ~, а за совесть** не зато што се мора, него сасвим добровољно (*радити итд.*); **на ~ врагам** на страх и трепет непријатеља; **нагнать ~у** *на кого разг.* преплашити *кога*; **у ~а глаза велики** *посл.* у страху су велике очи

страх [2] *прил. нар.* врло, јако, страшно; **~ люблю купаться** необично волим да се купам

страховани||е, -я *с* осигурање; **~ жизни** животно осигурање; **~ от несчастных случаев** осигурање од несрећних случајева (од несреће)

страх||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. осигуравати; **~ имущество от пожара** осигуравати имовину од пожара; **~ жизнь** осигуравати живот 2. *фиг.* осигуравати, обезбеђивати

страх||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *несврш.* 1. осигуравати се 2. *фиг.* осигуравати се, ограђивати се

страховид||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *нар.* страшан на изглед

страхов||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. осигурање *с*; **~ имущества** осигурање имовине 2. премија осигурања; **получить ~ку** добити премију осигурања 3. *фиг. разг.* сигурност, безбедност

страхов||ой, -ая, -ое осигуравајући; **~ взнос** уплата осигурања; **~ое общество** осигуравајуће друштво; **~ агент** агент осигуравајућег друштва

страховщик, -а *м* осигуравајући завод

страхолюдин||а, -ы *ж нар.* наказа, ругоба, страшило *с*

страшенн||ый, -ая, -ое *нар.* грозан, страшан, ужасан

страшилищ||е, -а *м, с* страшило, чудовиште, наказа *ж*, ругоба *ж*

страшил||о, -а *м, с нар. в.* **страшилище**

страш||ить, -у, -ишь, -ат *несврш.* плашити, страшити

страш||иться, -усь, -ишься, -атся *несврш.* плашити се, бојати се; **~ ответственности** плашити се одговорности

страшно *прил.* 1. страшно, страховито, грозно 2. *у функц. предик. кому*: **мне ~** бојим се; **ему ~ (быть) одному** боји се да буде сам; **ей стало ~** спопао ју је страх 3. *разг.* страшно, јако, силно, силовито

страш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. страшан, страховит, ужасан, стравичан, грозан; **~ вид** страшан изглед; **~ рассказ** ужасна прича; **~ные времена** страшна (грозна) времена 2. *разг.* страшан, јак, силан, силовит; **~ шум** јака бука; **~ мороз** цича зима; **он ~ нахал** он је страшан безобразник ◇ **~ суд** *цркв.* судњи дан

страща||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* плашити, страшити

стреж||ень, -ня *м* матица *ж*, брзак; **~ реки** матица реке

стрекач, -а *м*: **дать (задать) ~а** *разг.* киднути, ухватити маглу

стрек||оза, -озы *ж, мн.* **-озы, -оз** 1. *зоол.* вилин коњиц 2. *фиг. разг.* шило *с*

стрекот, -а *м* зрика *ж*, зрикање *с*, цврчање *с*; штектање *с*; **~ кузнечиков** зрикање зрикаваца; **~ пулемёта** штектање митраљеза

стрек||отать, -очу, -очешь, -очут *несврш.* зрикати, цврчати, штектати

стрекотн||я, -и *ж разг. в.* **стрекот**

стр||ела, -елы *ж, мн.* **-елы, -ел** 1. стрела; **колчан со ~елами** тоболац са стрелама 2. *бот.* изданак *м*, младица 3. *тех.* крак *м*, соха; полуга; **~ крана** крак дизалице 4. *струч.* стрела, шиљак *м*, врх *м*; **~ арки** стрела (висина) лука ◇ **лететь ~елой** летети као стрела; **прямой как ~** прав као свећа (стрела)

стрел||ец, -ьца *м* 1. *ист.* стрелец (*војник у Русији у XVI—XVII в.*) 2. **Стрелец** *астр.* Стрелац

стрелецк||ий, -ая, -ое *ист.* који се односи на стрелеце

стрел||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. (с)казаљка, игла; **~ компаса** игла компаса; **минутная часовая ~** велика; мала казаљка (*на сату*); **по часовой ~ке** у правцу кретања казаљке на сату; **против часовой ~ки** супротно од кретања казаљке на сату 2. стрелица; **указательная ~** смерница 3. *бот.* изданак *м*, младица 4. пешчани појас при сливу две реке 5. *жел.* скретница; **автоматическая ~** аутоматска скретница; **перевести ~ку** пребацити скретницу

стрелков||ый, -ая, -ое 1. стрељачки; **~ спорт** стрељаштво 2. *војн.* стрељачки; **~ полк** стрељачки пук; **~ая цепь** стрељачки ланац

стреловид||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но стреласт, у облику стреле

стрел||ок, -ка *м* 1. стрелац; **искусный ~** вешт стрелац 2. *војн.* стрелац; **башенный ~** стрелац на тенку; **~-радист** стрелац-радиста

стрелочник, -а *м жел.* скретничар ◇ **(всегда) виноват ~** *ирон.* (увек) крив је најнижи по чину

стр||ельба, -ельбы *ж, мн.* **-ельбы, -ельб** 1. пуцњава, пуцање *с*, гађање *с* 2. *мн.* **-ельбы, -ельб** *војн.* вежбе у гађању

стрельбищ||е, -а *с* стрелиште

стрельн||уть, -у, -ёшь, -ут *сврш.* 1. запуцати 2. *фиг.* запуцкетати 2. *безл. разг.* пробости (*о болу*) 3. *что нар.* огрепсти се *о шта*; **~ сигарету** огрепсти се о цигарету

стрельчат||ый, -ая, -ое 1. *архит.* шиљат, готски; **~ые окна** шиљати прозори; **~ свод** готски свод 2. *бот.* стреличаст

стрелян||ый, -ая, -ое *разг.* 1. устрељен (*дивљач*) 2. искусан (*војник*) 3. испуцан, празан; **~ые гильзы** празне чауре ◇ **~ воробей, ~ая птица** стари лисац, човек који је прошао сито и решето

стреля||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. пуцати, гађати; **~ из ружья** гађати из пушке (пушком); **~ в цель**

гађати у циљ; ~ **по самолёту** пуцати у авион 2. *фиг.* пуцкетати; **сухи́е дрова́ ~ют в печи́** сува дрва пуцкетају у пећи 3. убијати пушком (*дивљач*) 4. *безл. разг.* жигати, пробадати; **у меня́ ~ет в у́хе** жига ме у увету 5. *нар. что* грепсти се *о шта*; ~ **сигаре́ты** грепсти се о цигарете ◇ ~ **глаза́ми** *разг.* стрељати очима, кокетирати

стреля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *разг.* убијати се, пуцати у себе 2. *с кем заст.* имати двобој

стремгла́в *прил.* стрмоглавце, главачке, главом без обзира; ~ **бро́ситься бежа́ть** појурити главом без обзира

стременн||о́й, -а́я, -о́е стременов

стреми́тельно *прил.* врло брзо, нагло; бујно, силовито

стреми́тельност||ь, -и *ж* брзина, наглост; силовитост, полетност

стреми́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно врло брз, нагао; бујан, силовит, полетан; ~ **пото́к** силовита бујица; **~ьное разви́тие** нагао (бујан) развој; **~ьное наступле́ние** муњевити напад

стрем||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш. књиш.* усмеравати, управљати

стрем||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *несврш.* 1. *к кому, чему и с инф.* тежити, стремити, жудети *за ким, чим*, настојати, трудити се; ~ **к свобо́де** жудети за слободом; ~ **к зна́ниям** тежити (стремити) за знањем; **он ~и́тся поня́ть** он настоји да схвати 2. *књиш.* јурити, хитати; ~ **вперёд** хитати напред

стремле́ни||е, -я *с* тежња *ж*, стремљење, жудња *ж*; ~ **к побе́де** тежња за победом

стремни́н||а, -ы *ж* 1. матица, брзак *м* 2. *заст.* низбрдица, стрмина

стре́м||я, -ени *с, мн.* **-ена́, -я́н** 1. стремен *м*; стреме, узенгија *ж*; **вдеть но́ги в ~ена́** ставити ноге у стремена 2. *анат.* стремен *м* ◇ **е́хать ~ в ~** јахати упоредо

стремя́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** мердевине *мн. ж*

стремя́нн||ый, -ого *м ист.* коњушар, коњоводац

стрено́ж||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* спутати, сапети; ~ **коня́** сапети коња

стре́пет, -а *м зоол.* дропља *ж* (*птица*)

стрепети́н||ый, -ая, -ое дропљин

стрептоко́кк||и, -ов *мн.* (*јд.* **стрептоко́кк, -а** *м*) стрептококе *мн. ж*

стрептоко́кков||ый, -ая, -ое који се односи на стрептококе

стресс, -а *м* стрес

стре́ссов||ый, -ая, -ое стресни; ~ **фа́ктор** стресни чинилац

стр||еха́, -ехи́ *ж, мн.* **-е́хи, -е́х** стреха, надстрешница

стреч||о́к, -ка́ *м*: **дать (зада́ть) ~ка́** *нар. шаљ.* киднути, шмугнути, ухватити маглу

стрига́л||ь, -я́ *м* стригач оваца

стрига́льн||ый, -ая, -ое за стрижење, шишање (*оваца*)

стригу́н, -а́ *м*, **стригун||о́к, -ка́** *м* оме *с*, једногодишње ждребе

стриж, -а́ *м зоол.* брегуница *ж* (*птица*)

стри́жен||ый, -ая, -ое 1. ошишан, стрижен; **~ая борода́** подшишана брада; **~ая де́вушка** девојка кратке (подшишане) косе 2. ошишан, поткресан, подрезан; **~ые дере́вья** поткресано дрвеће; ~ **газо́н** ошишан травњак

стри́ж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *само јд.* шишање *с*; ~ **бри́твой, но́жницами** шишање бритвом, маказама 2. *само јд.* стрижа (*оваца*) 3. шишање *с* (*травњака*), поткресивање *с*, подрезивање *с* (*дрвећа*) 4. начин *м* шишања, кратка фризура; **носи́ть коро́ткую ~ку** носити кратку фризуру, бити кратко подшишан

стрипти́з, -а *м* стриптиз

стрихни́н, -а *м фарм.* стрихнин

стр||ичь, -игу́, -ижёшь, -игу́т; *прошл.* **-и́г, -и́гла, -и́гло; -и́женный** *несврш.* 1. шишати; ~ **во́лосы** шишати косу; ~ **бо́роду** шишати браду 2. стрићи (*овце*) 3. шишати, подрезивати, поткресивати; ~ **но́гти** подрезивати нокте; ~ **газо́н** шишати травњак ◇ ~ **купо́ны** живети од ренте; ~ **всех под одну́ гребёнку** ставити све под исти калуп

стри́||чься, -гу́сь, -жёшься, -гу́тся *несврш.* шишати се; ~ **в парикма́херской** шишати се у фризерском салону

строга́л||ь, -я́ *м разг.* стругар

строга́льн||ый, -ая, -ое стругачки; ~ **стано́к** рендисаљка, стругачица

строга́льщик, -а *м* стругар

строга́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* стругати, рендисати

строга́ч, -а́ *м разг.* строги укор (*казна*); **получи́ть ~а́** добити укор

стро́||гий, -гая, -гое; -г, -га́, -го; *комп.* **-же** 1. строг; ~ **экзамена́тор** строг испитивач 2. строг, озбиљан, оштар; ~ **вы́говор** строги укор; ~ **тон** оштар тон 3. *фиг.* строг; **~гая дие́та** строга дијета; **~гая эконо́мия** строга штедња 4. *фиг.* строг, доследан; **челове́к ~гих пра́вил** човек строгих принципа 5. *фиг.* строг, правилан, чист; **~гие черты́ лица́** правилне црте лица; ~ **стиль** чист стил 6. *фиг.* строг, једноставан; **~гая причёска** строга (једноставна) фризура

стро́го, *комп.* **стро́же** *прил.* 1. строго, оштро; **кури́ть ~ воспреща́ется** пушење се строго забрањује 2. строго, тачно; ~ **соблюда́ть поря́док** строго се придржавати реда ◇ **~-на́строго** најстроже; ~ **говоря́** строго узевши

стро́гост||ь, -и *ж* 1. строгост, оштрина 2. строгост, тачност 3. *мн.* **-и, -ей** строге мере

строеви́к, -а́ *м војн.* борац на фронту

строев||о́й [1], **-а́я, -о́е** грађевни; ~ **лес** дрвна грађа

строев||о́й [2], **-а́я, -о́е** *војн.* борачки, борбен; **~а́я часть** борбена јединица; **~а́я слу́жба** стројева служба; ~ **шаг** парадни корак

строе́ни||е, -я *с* 1. грађевина *ж* 2. структура *ж*, склоп *м*, састав *м*; ~ **мате́рии** структура материје

стро́же *в.* **стро́гий, стро́го**

строи́тел||ь, -я *м* 1. грађевинар, градитељ; **инжене́р-~** грађевински инжењер 2. *фиг.* градитељ, стваралац

строи́тельно-монта́жн||ый, -ая, -ое: ~ые рабо́ты грађевинско-монтажни радови

строи́тельн||ый, -ая, -ое грађевни, грађевински; **~ые рабо́ты** грађевински радови; **~ые материа́лы** грађевински материјал; **~ая площа́дка** градилиште; **~ое де́ло** грађевинарство

строи́тельств||о, -а *с* 1. грађење, изградња *ж*; **жили́щное ~** стамбена изградња; **капита́льное ~** капитална изградња; **скоростно́е ~** убрзана изградња 2. градилиште, грађевина *ж* у изградњи; **рабо́тать на ~е** радити на градилишту 3. *фиг.* изградња *ж*, стварање, унапређивање; **культу́рное ~** културна изградња

стро́||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* 1. *что* градити, зидати; правити; ~ **дома́** градити куће; ~ **плоти́ну** градити брану 2. *что фиг.* градити, стварати; ~ **ком-**

мунизм градити комунизам 3. *что* стварати, правити; ~ **гипотезу** стварати хипотезу; ~ **планы** правити планове; ~ **иллюзии** стварати себи илузију 4. *что* правити, састављати; ~ **предложение** састављати реченицу 5. *что струч.* конструисати; ~ **треугольник** конструисати троугао 6. *что на чём* базирати, заснивати; ~ **доклад на точных данных** базирати реферат на тачним подацима; ~ **свою тактику** *на чём* заснивати своју тактику *на чему* 7. постројавати; ~ **полк** постројавати пук; ~ **пионеров в две шеренги** постројавати пионире у две врсте 8. *кого из кого разг.* правити; ~ **из себя дурака** правити од себе будалу ◇ ~ **воздушные замки** градити куле у ваздуху; ~ **козни** правити сплетке, сплеткарити; ~ **гримасы (рожи)** *разг.* правити гримасе, кревељити се; ~ **глазки** *кому разг.* кокетирати се *с ким*

стро́||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш.* 1. градити, зидати (*за себе*); ~ **за городом** градити себи кућу у околини града 2. *само 3. л.* градити се; **здесь ~ится железная дорога** овде се гради железничка пруга 3. *само 3. л.* правити се, састављати се (*о пла-новима итд.*) 4. *само 3. л. на чём* базирати се, заснивати се; **его доказательства ~ились на фактах** његови докази су се заснивали на чињеницама 5. постројавати се, сврставати се; ~ **в две шеренги** постројавати се у две врсте

стро||й [1], **-я** *м* 1. уређење *с*, поредак; **государственный** ~ друштвено уређење; **общественный** ~ друштвено уређење; **социалистический** ~ социјалистичко уређење; **колхозный** ~ колхозно уређење 2. систем, структура *ж*; **грамматический** ~ граматичка структура 3. *муз.* склад, хармонија *ж*

стро||й [2], **-я** *м, лок.* **о -е, в -ю,** *мн.* **-и́, -ёв** 1. строј, постројење *с*; **сомкнутый, развёрнутый** ~ збијени, развијени строј; **поставить в** ~ постројити 2. ред, поредак; **в боевом ~ю** у борбеном поретку ◇ **ввести в** ~ пустити у погон; **войти (вступить) в** ~ почети рад, бити пуштен у погон; **вывести из ~я** а) покварити, избацити из употребе (*машину итд.*); б) избацити из строја (*човека*); **выйти из ~я** а) покварити се (*о машини итд.*) б) изаћи из строја, изгубити радну (борбену) способност (*о човеку*); **остаться в ~ю** остати у строју, остати активан; **прогнать сквозь** ~ *ист.* протерати кроз шибе (*војничка казна*)

стро́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. грађење *с*, зидање *с*, изградња; **начать ~йку** почети изградњу 2. градилиште *с*; **работать на ~йке** радити на градилишту

строцматериа́л||ы, -ов *мн.* **(строительные материалы)** грађевински материјал

стро́йно *прил.* складно, хармонично (*певати итд.*)

стро́йност||ь, -и *ж* 1. виткост, стаситост 2. симетричност, пропорционалност 3. складност, хармоничност

стро́||йный, -йная, -йное; -ен, -йна́, -йно 1. витак, стасит; **~йная девушка** витка девојка 2. симетричан, пропорционалан; **~йные ряды** симетрични редови 3. логичан (*излагање итд.*) 4. складан, хармоничан; **~йное пение** складно певање

стройотря́д, -а *м* **(строительный отряд)** студентска радна бригада

стр||ока́, -оки́ *ж, ак.* **-оку́,** *мн.* **-о́ки, -ок, -ока́м** *и* **-о́кам** 1. ред *м*, редак *м*; **печатная** ~ штампани редак 2. *заст.* ред *м* (*лике, сламе за плетење корпи*) ◇ **красная** ~ нови ред (редак); **читать между ~ок** читати између редова

стро́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш. разг.* покренути, помаћи

стро́н||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш. разг.* помаћи се, кренути

стро́нци||й, -я *м хем.* стронциј(ум)

строп, -а *м*, **строп||а́, -ы́** *ж струч.* уже *с*, конопац *м*, строп *м*

стропи́||ло, -ла *с грађ.* 1. потпорањ *м*, коса кровна греда 2. *мн.* **-ла, -л** кровна конструкција

строптив||ец, -ца *м* тврдоглавац, јогунац, хировит човек

строптиво *прил.* тврдоглаво, јогунасто, хировито

строптивост||ь, -и *ж* тврдоглавост, хировитост, самовољност

строптив||ый, -вая, -вое; -в, -ва, -во тврдоглав, јогунаст; хировит, самовољан; ~ **характер** јогунаст карактер

стр||офа́, -офы́ *ж, мн.* **-о́фы, -оф** *књиж.* строфа

строчевышит||ый, -ая, -ое *струч.*: **~ые изделия** производи украшени везом или ажуром

строчён||ый, -ая, -ое прошивен

стро́чечн||ый, -ая, -ое који се односи на редак, ред

стр||очи́ть, -очу́, -о́чишь *и* **-очи́шь, -о́чат** *и* **-оча́т** *несврш.* 1. шити, прошивати; ~ **на швейной машинке** шити на шиваћој машини 2. *фиг. разг.* брзо писати; ~ **письмо** брзо писати писмо 3. *фиг. разг.* штектати (*о митраљезу итд.*)

стро́чк||а [1], **-и** *ж* 1. шивање *с* (*на шиваћој машини*) 2. украсни шав; **ажурная** ~ ажур

стро́ч||ка [2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ек** ред *м*, редак *м*

строчн||о́й, -а́я, -о́е мали (*слово*); **писать со ~ буквы** писати малим почетним словом

струг [1], **-а** *м струч.* 1. струг, ренде *с* 2. булдожер; **~-снегоочиститель** *жел.* плуг чистач снега

струг [2], **-а** *м ист.* речни дрвени брод

струга́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. в.* **строга́ть**

стру́жечн||ый, -ая, -ое *струч.* од струготине, од опиљака

стру́ж||ка, -ки *ж, ген. мн* **-ек** 1. струготина, опиљак *м* 2. *само јд. зб.* струготине *мн. ж*, опиљци *мн. ж*; **металлическая** ~ метални опиљци ◇ **снимать ~ку** *с кого нар.* критиковати *кога*

стру||и́ть, -и́т, -я́т *несврш. что књиш.* 1. струјати, тећи, носити 2. ширити (*мирис итд.*)

стру||и́ться, -и́тся, -я́тся *несврш.* 1. струјати, тећи; **потоки дождя ~ятся по стёклам** бујица кише теће по стаклу; **кровь ~ится из раны** крв тече из ране 2. ширити се; **~ится аромат** шири се мирис

стру́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* млазић *м*, мала струја

стру́йн||ый, -ая, -ое *тех.* струјни, млазни

структу́р||а, -ы *ж* структура, састав *м*; **классовая ~ общества** класна структура друштва; ~ **почвы** структура земљишта; ~ **языка** структура језика

структу́рн||ый, -ая, -ое структуран; **~ая лингвистика** структурална лингвистика

стр||уна́, -уны́ *ж, мн.* **-у́ны, -ун** 1. жица (*гитаре итд.*); **перебирать ~уны** пребирати по жицама 2. струна, нит (*тениског рекета итд.*) ◇ **слабая** ~ *кого, чья* слаба страна, слабост *кога, чија*; **задеть чувствительную ~уну** *кого, чью* дирнути у осетљиво место *кога, чије*; **держать в ~уне** *кого нар.* држати строго *кога*; **вытянуться (выпрямиться) в ~уну (~уной)** стати мирно (*пред старешином*)

стру́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* жичица ◇ **ходить**

по ~ке *у кого* дрхтати *пред ким*, бити подложан *коме*

стру́нн||ый, -ая, -ое *муз.* гудачки, жичани; **~ые инструме́нты** гудачки (жичани) инструменти

струп, -а *м, мн.* **-ья, -ьев** краста *ж*; **~ на ра́не** краста на рани

стру́пн||ый, -ая, -ое који се односи на красту, од красте

стру́||сить, -шу, -сишь, -сят *сврш.* уплашити се, препасти се

струхн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. разг.* престрашити се, препасти се

стручко́в||ый, -ая, -ое махунаст; **~ пе́рец** паприка

струч||о́к, -ка́ *м* махуна *ж*; **~ки́ горо́ха** грашкове махуне

стр||уя́, -уи́ *ж, мн.* **-у́и, -у́й** млаз *м*, струја; **~ воды́** млаз воде; **возду́шная ~** ваздушна струја; **заби́ть ~уёй** шикнути у млазу ◇ **влить све́жую ~ую** *во что* улити свежу крв *у шта*, оживити *шта*; **попа́сть в ~у́ю** *разг.* погодити оно право

стря́па||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* кувати, припремати (*јело*)

стряпн||я́, -и́ *ж разг.* 1. кување *с* 2. јело *с*; **невку́сная ~** неукусно јело 3. *фиг.* шкработина

стря́пч||ий, -его *м ист.* судски чиновник (*у Русији у XIX в.*)

стряса́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* стресати, збацивати тресући

стряс||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **стряс, -ла́, -ло́; -ённый** *сврш.* стрести, збацити тресући

стр||ясти́сь, -ясётся, -ясу́тся; *прошл.* **-я́сся, -ясла́сь, -ясло́сь** *сврш. разг.* догодити се, десити се; **беда́ ~ясла́сь** догодила се несрећа; **что с тобо́й ~ясло́сь?** шта ти се догодило?

стря́хива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* стресати, отресати; **~ пе́пел с сигаре́ты** стресати пепео са цигарете

стр||яхну́ть, -яхну́, -яхнёшь, -яхну́т; -я́хнутый *сврш. что* 1. стрести, отрести; **~ кро́шки со ска́терти** отрести мрвице са столњака 2. *фиг.* ослободити се *чега*; **~ с себя́ оцепене́ние** ослободити се обамрлости

студени́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то пихтијаст, желатинаст; **~тая ма́сса** пихтијаста маса

студе́нт, -а *м* студен(а)т; **~-вече́рник** студент вечерње наставе; **~-зао́чник** ванредни студент; **~-юри́ст** студент права

студе́нт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** студенткиња, студентица

студе́нческ||ий, -ая, -ое студентски; **~ биле́т** студентска карта; **~ое общежи́тие** студентски дом

студе́нчеств||о, -а *с* 1. *зб.* студенти *мн. м*; **сове́тское ~** совјетски студенти 2. студије *ж мн.*; **го́ды ~а** време студија, студентско доба

студё||ный, -ная, -ное; -н, -на, -но *нар.* студен

сту́д||ень, -ня *м* хладетина *ж*, пихтије *мн. ж*

студи́||ец, -йца *м разг.* студент уметничке школе

студи́йн||ый, -ая, -ое студијски

студи́ть, стужу́, сту́дишь, сту́дят *несврш. разг.* охлађивати, хладити

сту́ди||я, -и *ж* 1. студио *м*, атеље *м*; **~ худо́жника** сликарев атеље 2. глумачка, уметничка школа, студио *м* 3. студио *м*; **телевизио́нная ~** телевизијски студио

сту́ж||а, -и *ж разг.* студен, цича зима

стук [1], **-а** *м* ударац, лупа *ж*, куцање *с*; **~ се́рдца** лупање срца; **~ в дверь** куцање на врата; **войти́ без ~а** ући без куцања

стук [2] *узв. у функц. предик. разг.* куц, куцнути, ударити; **он ~ кулако́м в дверь** он је ударио песницом на врата; **~-~-~** куц-куц-куц

сту́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. лупати, куцати 2. *разг.* ударати

сту́ка||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* ударати се; сударати се; **шары́ сту́каются друг о дру́га** кликери се сударају

стука́ч, -а́ *м нар. презр.* потказивач

сту́кн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* 1. лупнути, куцнути 2. *разг.* ударити; **~ по спине́** ударити по леђима 3. *само 3. л. кому разг.*: **ему́ ~уло со́рок** навршио је четрдесет (*година*)

сту́кн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* ударити се; сударити се; **~ ло́ктем** *обо что* ударити се лактом *о шта*; **~ лба́ми** сударити се челом

стукотн||я́, -и́ *ж разг.* лупање *с*, ударање *с*, тутњава

стул [1], **-а** *м, мн.* **-ья, -ьев** столица *ж*, столац; **мя́гкий ~** тапацирана столица; **ве́нский ~** столица од прућа ◇ **электри́ческий ~** електрична столица; **сиде́ть ме́жду двух ~ьев** седети између две столице

стул [2], **-а** *м физиол.* столица *ж*

стульча́к, -а́ *м* клозетска шкољка (шоља)

сту́льчик, -а *м дем.* столичица *ж*

сту́п||а, -ы *ж* ступа, аван *м* ◇ **толо́чь во́ду в ~е** *разг.* млатити празну сламу

ступа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. ступати, корачати 2. *имп.* **-й(те)!** иди(те)!, одлази(те)!; **~й отсю́да!** одлази одавде!

ступе́нча||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то степенаст

ступ||е́нь, -е́ни *ж* 1. *мн.* **-е́ни, -е́ней** степеница, степеник *м*; **подня́ться на две ~е́ни** попети се на два степеника 2. *мн.* **-е́ни, -ене́й** ниво *м*, ступањ *м*, степен *м*; **на ни́зшей ~е́ни разви́тия** на нижем ступњу развоја 3. *мн.* **-е́ни, -ене́й** ступањ *м*, степен *м*; **шко́ла пе́рвой, второ́й ~е́ни** школа првог, другог ступња 4. *тех.* степен *м (ракете)*

ступе́н||ька, -ьки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* степеница, степеник *м*

ступи́ть, ступлю́, сту́пишь, сту́пят *сврш.* ступити, коракнути; **~ на больну́ю но́гу** стати на болесну ногу ◇ **ша́гу не мо́жет ~ самостоя́тельно** ни корака не може самостално учинити, ништа не зна сам да уради

ступи́ц||а, -ы *ж* главчина на точку

сту́п||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** ступица, аван *м*; **ме́дная ~** бакарни аван

ступн||я́, -и́ *ж* 1. стопало *с*; **у́зкая, широ́кая ~** узано, широко стопало 2. табан *м*

стуч||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш.* 1. куцати, лупати; **~ в дверь** куцати на врата; **~ молотко́м** куцати чекићем; **зу́бы ~а́т** *у кого* зуби цвокоћу *коме* 2. *само 3. л.* лупати; **се́рдце ~и́т** срце лупа; **у меня́ ~и́т в виска́х** *безл.* бије ме у слепоочницама 3. *на кого и без обј. нар. презр.* потказивати, откуцавати *кога*

стуч||а́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *несврш.* куцати, лупати; **~ к сосе́дям** куцати суседима ◇ **~ в дверь** куцати на врата (*о старости итд.*)

стуш||ева́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. разг.* 1. смести се, збунити се 2. *заст.* нестати, ишчезнути (*неприметно*)

стушёвыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. збуњивати се 2. *заст.* нестајати, ишчезавати (*неприметно*)

стыд, -а́ *м* 1. стид, срам, срамота *ж*; **испы́тывать ~** осећати стид; **сгоре́ть со ~а́** пропасти у земљу од

стида 2. брука *ж*, срамота *ж* ◇ **к своему́ ~у́ я э́того не зна́ю** на моју срамоту ја то не знам

сты||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т *несврш. кого за что* прекоревати, постиђивати, срамотити *кога због чега*

сты||ди́ться, -жу́сь, -ди́шься, -дя́тся *несврш. кого, чего, за кого, что и с инф.* стидети се *кога, чега*, осећати стид *због кога, чега*; **~ своего́ незна́ния** стидети се свога незнања; **он ~ди́тся попроси́ть** стиди се да замоли

стыдли́во *прил.* стидљиво, срамежљиво

стыдли́вост||ь, -и *ж* стидљивост, срамежљивост

стыдли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во стидљив, срамежљив

сты́дно *прил. у функц. предик. кому* стид је, срамота је *кога*; **мне ~ окружа́ющих** стид ме је од околине; **мне ~ за него́** стидим се због њега; **как тебе́ не ~!** како те није срамота!

сты́дн||ый, -ая, -ое *разг.* сраман, срамотан

стык, -а *м* спој, спојиште *с*, спојна тачка; **~ ре́льсов** спој (везница) шина ◇ **иссле́дования на ~е нау́к** интердисциплинарна истаживања

стык||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. струч.* спајати, састављати

стык||ова́ться, -уется, -уются *несврш. струч.* спајати се, састављати се

стыко́вк||а, -и *ж струч.* састављање *с*, спајање *с*, састав *м*, спој *м*; **~ косми́ческих корабле́й** спајање космичких бродова

стыков||о́й, -а́я, -о́е *струч.* саставни, спојни

стыко́вочн||ый, -ая, -ое *струч.* за састављање, за спајање

сты||ть *и* **сты́||нуть, -ну, -нешь, -нут;** *прошл.* **-л** *и* **-нул, -ла, -ло** *несврш.* 1. *само 3. л.* хладити се, расхлађивати се; **чай ~нет** чај се хлади 2. *фиг.* слабити (*о љубави итд.*) 3. смрзавати се, кочити се; **~ на ветру́** смрзавати се на ветру

сты́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. окршај *м*, чарка 2. *разг.* свађа, сукоб *м*

стю́ард, -а *м* стјуард

стюарде́сс||а, -ы *ж* стјуардеса

стяг, -а *м свеч.* стег, застава *ж*

стя́гива||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* 1. стезати, затезати (*кајишем итд.*) 2. концентрисати, скупљати (*војне јединице итд.*) 3. *струч.* спајати, сједињавати 4. *разг.* грчити, стезати; **ко́жу ~ет от мы́ла** *безл.* кожа се стеже од сапуна

стя́гива||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* свлачити, скидати (*чизме итд.*)

стя́гива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* стезати се (*о кожи итд.*) 2. *разг.* стезати се (*кајишем итд.*) 3. концентрисати се, скупљати се (*о војним јединицама итд.*)

стяжа́тел||ь, -я *м* грамзивац

стяжа́тельск||ий, -ая, -ое грамзив, похлепан

стяжа́тельств||о, -а *с* грамзивост *ж*, похлепност *ж*

стяжа́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. и несврш. књиш.* 1. грамзиво стећи/стицати 2. *фиг.* стећи/стицати; **~ сла́ву** стећи славу

стяже́ни||е, -я *с* стезање, затезање

ст||яну́ть [1], **-яну́, -я́нешь, -я́нут; -я́нутый** *сврш.* 1. стегнути, затегнути; **~ шине́ль ремнём** стегнути шињел кајишем 2. концентрисати, скупити; **~ войска́ к перепра́ве** концентрисати војне јединице (трупе) код газа (код прелаза) 3. *струч.* спојити, сјединити; **дуга́ ~я́нута хо́рдой** лук додирнут тетивом 4. *разг.* згрчити, стегнути; **ру́ку ~яну́ло су́дорогой** *безл.* рука се згрчила

стяну́ть [2], **стяну́, стя́нешь, стя́нут; стя́нутый** *сврш.* 1. свући, скинути; **~ ска́терть со стола́** свући столњак са стола; **~ сапоги́** свући (скинути) чизме 2. *нар.* здипити, украсти

стяну́ться, стяну́сь, стя́нешься, стя́нутся *сврш.* 1. *само 3. л.* стегнути се (*о кожи итд.*) 2. *разг.* стегнути се; **~ ремнём** стегнути се кајишем 3. концентрисати се, скупити се; **войска́ стяну́лись к перепра́ве** војне јединице (трупе) су се концентрисале код газа (код прелаза)

суббо́т||а, -ы *ж* субота

суббо́тн||ий, -яя, -ее суботњи

суббо́тник, -а *м* суботник (*добровољан рад суботом*); **всесою́зный коммунисти́ческий ~** свесавезни комунистички суботник

субордина́ци||я, -и *ж књиш.* субординација

субре́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *поз.* субрета

субсиди́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. књиш.* субвенционисати, субвенционирати

субси́ди||я, -и *ж књиш.* субвенција, новчана потпора

субстантива́ци||я, -и *ж лингв.* супстантивација

субстантиви́рованн||ый, -ая, -ое *лингв.* супстантивиран

субстанциа́льн||ый, -ая, -ое, субстанциона́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *фил.* супстанцијалан

субста́нци||я, -и *ж фил.* супстанција

субститу́ци||я, -и *ж књиш.* супституција

субстра́т, -а *м фил., биол., лингв.* супстрат

субти́льност||ь, -и *ж* суптилност, префињеност

субти́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно суптилан, префињен

субти́тр||ы, -ов *мн.* (*јд.* **субти́тр, -а** *м*) *филм* титлови

субтро́пик||и, -ов *мн.* суптропи *мн. м*, суптропски појас

субтропи́ческ||ий, -ая, -ое суптропски

субъе́кт, -а *м* 1. *фил., правн.* субјек(а)т 2. *лог., лингв.* субјек(а)т, подмет 3. *разг.* тип; **подозри́тельный ~** подозрив тип

субъективи́зм, -а *м* 1. субјективизам 2. субјективност *ж*

субъективи́ст, -а *м фил.* субјективист(а)

субъективи́стск||ий, -ая, -ое *фил.* субјективистички

субъекти́вно *прил.* субјективно

субъекти́вност||ь, -и *ж* субјективност

субъекти́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но субјективан

субъе́ктн||ый, -ая, -ое *фил., лог., лингв.* субјекатски

сувени́р, -а *м* сувенир

сувени́рн||ый, -ая, -ое сувенирски

суверените́т, -а *м* суверенитет

сувере́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но суверен

суво́ров||ец, -ца *м* суворовац (*питомац средње војне школе »Суворов«*)

суво́ровск||ий, -ая, -ое: ~ое учи́лище средња специјална војна школа »Суворов«

сугли́нист||ый, -ая, -ое глинаст, глиновит, иловаст

сугли́н||ок, -ка *м* глинасто земљиште

сугро́б, -а *м* смет, снежни нанос

сугу́бо *прил.* нарочито, посебно, изузетно; **~ ли́чное де́ло** изузетно лична ствар

сугу́||бый, -бая, -бое; -б, -ба, -бо нарочит, особен, изузетан; **прояви́ть ~бое внима́ние** показати изузетну пажњу

суд, -а́ *м* 1. суд; **верхо́вный ~** врховни суд; **уголо́вный ~** суд за кривичне злочине; **апелляцио́нный ~**

апелациони суд; ~ **присяжных** поротни суд 2. суд, судски претрес; **выступáть в ~é** наступати у суду; **подáть в ~** *на кого* тужити *кога* суду; **отдáть под ~** *кого* предати суду *кога*; **попáсть под ~** доспети на суд, бити оптужен; **оправдан по ~ý** ослобођен оптужбе 3. *зб.* суд, судије *мн. м*; **встать, ~ идёт!** устаните, иду судије! ◇ **товáрищеский ~** другарски суд; ~ **чéсти** суд части; **стрáшный ~** *цркв.* судњи дан; **отдáть на ~ истóрии** дати на суд времена; **покá ~ да дéло** *разг.* док је ствар у току, док се све среди, у међувремену

судáк, -á *м зоол.* смуђ

судакóв||ый, -ая, -ое *зоол.* смуђев

судáнск||ий, -ая, -ое судански

судáнц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **судáн|ец, -ца** *м* Суданац; **судáн|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Суданка) Суданци

судáрын||я, -и *ж заст.* госпођа (*при ословљавању*)

сýдар||ь, -я *м заст.* господин (*при ословљавању*)

судáч||ить, -у, -ишь, -ат *несврш. о ком, чём разг.* оговарати *кога, шта*, чешати језик *о кога, шта*

судéбн||ый, -ая, -ое судски; **~ое разбирáтельство** судски претрес; **~ым порядком** судским поступком; ~ **приговóр** судска казна; ~ **исполнитель** судски извршитељ

судéйск||ий, -ая, -ое 1. судски, судачки; **~ая коллéгия** судско веће 2. **судéйск||ая, -ой** *ж спорт.* судачка кабина

судéйств||о, -а *с спорт.* суђење

судёныш||ко, -ка *с, мн.* **-ки, -ек** *разг. дем. пеј.* бродић *м*

судилищ||е, -а *с заст. и презр.* суд *м*, судски процес

судимост||ь, -и *ж* ранија казна; **снять ~** *с кого* поништити *коме* ранију казну; **у негó нет ~и** није (раније) осуђиван

судить, сужý, сýдишь, сýдят *несврш.* 1. *о ком, чём* судити, износити суд, расправљати, расуђивати; ~ **о литератýре** судити о књижевности; ~ *о ком* **по внéшности** судити *о коме* по спољашњости 2. *кого* судити *кога, коме*; ~ **преступника** судити злочинца (злочинцу) 3. *кого за что* осуђивати, окривљавати; **не судите егó стрóго** немојте га осуђивати строго 4. *что спорт.* судити; ~ **футбóльный матч** судити фудбалску утакмицу 5. **сужденó** *у функц. предик. кому, чему что и с инф.* предодређено је, суђено је; **нам э́то сужденó судьбóй** то нам је предодредила судбина; **мне не сужденó бóльше встрéтиться с ним** није ми суђено да га икада сретнем ◇ ~ **и (да) рядить** *разг.* расуђивати, расправљати (*о некоме, нечему*); **сýдя** *по чему* судећи *по чему*, према *чему*, у складу *с чим*; ~ **по егó виду, он здорóв** судећи по његовом изгледу, он је здрав; **поступáть, ~ по обстоя́тельствам** поступати у складу са околностима

судиться, сужýсь, сýдишься, сýдятся *несврш. с кем и без обј.* судити се, парничити се

сýд||но[1], **-на** *с, мн.* **-á, -óв** брод *м*, лађа *ж*; **торгóвое ~** трговачки брод; **пáрусное ~** једрењак

сýд||но[2], **-на** *с, мн.* **-на, -ен** ноћна посуда, лопата *ж*, болесничка гуска

судовéрф||ь, -и *ж* бродоградилиште *с*

судоводител||ь, -я *м* бродар, навигатор

судовождéни||е, -я *с* бродарство, навигација *ж*, пилотажа *ж*

судов||óй, -áя, -óе бродски; **~áя комáнда** бродска посада; ~ **журнáл** бродски дневник

судоговорéни||е, -я *с правн.* судска расправа

суд||óк, -кá *м* 1. чиниjица *ж* (*за сос*); сталак (*за зачине*) 2. *мн.* **-кй, -кóв** порције *мн. ж*

судомó||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** судопера

судопроизвóдств||о, -а *с* судски поступак, суђење; **уголóвное ~** кривични судски поступак

судоремóнтн||ый, -ая, -ое за оправку бродова; **~ая верфь** бродоградилиште за оправку бродова

сýдорог||а, -и *ж* грч *м*; **нóгу свелó ~ой** *у кого безл.* грч је ухватио ногу *коме*

сýдорожно *прил.* 1. грчевито 2. *фиг.* грозничаво, нервозно

сýдорож||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. грчевит; **~ное движéние** грчевит покрет 2. *фиг.* грозничав, нервозан; **~ные сбóры** нервозне припреме (*за пут*)

судосбóрщик, -а *м* монтер трупа брода

судостроéни||е, -я *с* бродоградња *ж*

судостроительн||ый, -ая, -ое за градњу бродова; **~ая верфь** бродоградилиште

судоустрóйств||о, -а *с правн.* уређење судова

судоходност||ь, -и *ж* пловност

судоход||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но плован; **~ные рéки** пловне реке

судохóдств||о, -а *с* пловидба *ж*; **речнóе ~** речна пловидба

судьб||á, -ы́ *ж, мн.* **сýдьбы, сýдеб** 1. судбина, судба, удес *м*; **удáры ~ы́** ударци судбине; ~ **столкнýла** *кого с кем* судбина је упутила *кога на кога*; **роптáть на ~ý** тужити се (жалити се) на судбину; **вверить свою ~ý** *кому* поверити своју судбину *коме* 2. *књиш.* судбина; **у э́той рýкописи интерéсная ~** тај рукопис има необичну судбину; **сýдьбы человéчества** будућност човечанства ◇ **не ~** *кому* није суђено *коме*; **какими ~áми?** што те овамо довело?, откуд ти овде?; **ирóния ~ы́** иронија судбине; **остáвить** *кого* **на произвóл ~ы́** препустити *кога* судбини

судьбин||а, -ы *ж заст.* судбина, судба, удес *м*; **гóрькая ~** горка судбина

суд||ья́, -ьи́ *м, мн.* **сýдьи, -éй, сýдьям** 1. судија; **нарóдный ~** народни судија 2. *спорт.* судија; ~ **пéрвой категóрии** судија прве категорије ◇ **он в э́том дéле не ~** није његово да суди

суевéри||е, -я *с* сујеверје, празноверје

суевéрност||ь, -и *ж* сујеверност, празноверност

суевéр||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но сујеверан, празноверан

суеслóви||е, -я *с заст. разг.* брбљање, блебетање

сует||á, -ы́ *ж* 1. *заст.* таштина; **мирскáя ~** светска таштина 2. ужурбаност, комешање *с*, ускомешаност, усплахиреност; **рабóтать без ~ы́** радити без ужурбаности; **предпрáздничная ~** предпразничка ускомешаност ◇ ~ **сует** *књиш.* сама (пука) таштина

сue||ти́ться, -чýсь, -ти́шься, -тя́тся *сврш.* хитати, комешати се, мувати се

суетливо *прил.* ужурбано, усплахирено

суетливост||ь, -и *ж* ужурбаност, ускомешаност, усплахиреност

суетли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во ужурбан, усплахирен, немиран; **~вые движéния** ужурбани покрети

сýетност||ь, -и *ж заст.* таштина, таштност

сýет||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *заст.* тašт, ништаван; **~ные интерéсы** ништавни интереси

суетн||я́, -и́ *ж разг.* врева, гужва, ужурбаност

суждéни||е, -я *с* 1. *лог.* суд *м* 2. суд *м*, мишљење, закључак *м*; **состáвить (себé) ~** *о чём* створити мишљење (суд) *о чему*

су́жен||ая, -ой *ж заст. и нар. песн.* суђеница, заручница

суже́ни||е, -я *с* сужење, сужавање; ~ **пищево́да** сужење једњака

су́жен||ый, -ого *м заст. и нар. песн.* суђеник, заручник

су́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сужавати

су́жива||ться, -ется, -ются *несврш.* сужавати се

су́зить, су́жу, су́зишь, су́зят; су́женный *сврш.* сузити

су́з||иться, -ится, -ятся *сврш.* сузити се

сук, -а́ *м, лок.* **о -е́, в (на) -у́,** *мн.* **су́чья, су́чьев** *и* **-и́, -о́в** 1. грана *ж*; **нарубить су́чьев** насећи грана 2. чвор; **доска́ без су́чьев** даска без чворова ◇ **рубить ~, на кото́ром сиди́шь** сећи грану под собом

су́к||а, -и *ж* кучка, куја

су́кин, -а, -о: ~ сын *нар. погрд.* кујин син, хуља, ђубре

сукн||о́, -а́ *с* сукно, чоја *ж*, чоха *ж* ◇ **класть под ~** ставити у ладицу

суконова́льн||ый, -ая, -ое *текст.* за израду сукна; **~ая маши́на** сукнара, ваљаоница

сукноде́ли||е, -я *с* сукнарство

сукова́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то чворноват, квргав; **~тая па́лка** квргава палица

суко́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** сукнена крпа

суко́нн||ый, -ая, -ое сукнен ◇ **~ язы́к** сувопаран језик

суко́нщик, -а *м* 1. сукнар 2. *заст.* трговац сукном

су́кровиц||а, -ы *ж* сукрвица

су́кровичн||ый, -ая, -ое сукрвичан

сулем||а́, -ы́ *ж хем.* живин сублимат

сул||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш. кому что и с инф.* 1. *разг.* обећавати 2. наговештавати ◇ **~ золоты́е го́ры** *кому* обећавати *коме* златна брда

султа́н [1], **-а** *м* султан

султа́н [2], **-а** *м* 1. перјаница *ж* 2. цваст (*кукуруза итд.*)

султа́нск||ий, -ая, -ое султански

сум||а́, -ы́ *ж заст.* торба, кеса ◇ **довести́ до ~ы́** *кого* довести *кога* до просјачког штапа; **ходи́ть с ~о́й** просити

сумасбро́д, -а *м* шашавко, луђак, настран човек

сумасбро́||дить, -жу, -дишь, -дят, сумасбро́днича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* понашати се луцкасто, шашаво

сумасбро́дно *прил.* шашаво, луцкасто

сумасбро́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но шашав, луцкаст, хировит; **~ посту́пок** луцкаст поступак

сумасбро́дств||о, -а *с* шашавост *ж*, хировитост *ж*

сумасше́дш||ий, -ая, -ее 1. луд, сумануп; **~ челове́к** лудак 2. *фиг. разг.* луд, изузетан, невероватан, претеран; **~ая ско́рость** луда брзина; **~ие це́ны** папрене цене 3. **сумасше́дш|ий, -его** *м* лудак, умоболник ◇ **~ дом** *разг.* лудница

сумасше́стви||е, -я *с* лудило; **довести́ до ~я** довести до лудила

сумато́х||а, -и *ж* јурњава, ужурбаност, гужва; **подня́ть ~у** направити гужву

сумато́шливо *прил. разг.* ужурбано, успаничено

сумато́шливост||ь, -и *ж разг.* ужурбаност, успаниченост

сумато́шли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во, сумато́ш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* ужурбан, паничан, немиран

сумбу́р, -а *м* збрка *ж*, хаос, неред; **~ в голове́** збрка у глави

сумбу́рно *прил.* збркано, замршено

сумбу́рност||ь, -и *ж* збрканост, замршеност

сумбу́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но збркан, замршен; **~ное изложе́ние** замршено излагање

су́меречно *прил. у функц. предик.* сумрачно је, сумрак је

су́меречн||ый, -ая, -ое 1. сумрачан, полутаман; **~ое вре́мя, ~ая пора́** сумрак 2. вечерњи; **~ая ба́бочка** вечерњи лептир ◇ **~ое состоя́ние** *мед.* помрачена свест

су́мер||ки, -ек *мн.* сумрак *м*, сутон *м*; **ра́нние ~** рани сутон; **в ~ках** у сумраку

су́мернича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* седети у мраку, седети без упаљеног светла

суме́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. с инф.* 1. моћи, знати, умети; **ты ~ешь э́то сде́лать?** да ли можеш да то урадиш?; **он не ~л пра́вильно отве́тить** није знао да правилно одговори 2. моћи; **вряд ли я ~ю вам помо́чь** тешко да би могао да вам помогнем

су́м||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. торба, ташна; **да́мская ~** женска торба (ташна); **хозя́йственная ~** торба за куповину 2. *зоол.* торба (*на трбуху*) ◇ **серде́чная ~** *анат.* осрђе, срчана кеса; **суставна́я ~** *анат.* зглобни омотач

су́мм||а, -ы *ж* 1. *мат.* сума, збир *м* 2. сума, скуп *м*; **~ всех да́нных** скуп свих података 3. сума, свота (*новца*); **кру́пная ~** велика свота ◇ **в ~е** у укупном износу, укупно

сумма́рно *прил. књиш.* 1. укупно, сумарно 2. сумарно, уопштено

сумма́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. укупан, сумаран; **~ное коли́чество** укупна количина 2. сумаран, уопштен; **~ обзо́р собы́тий** уопштен преглед догађаја

сумми́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* 1. сумирати, збројити/збрајати 2. сумирати; **~ все да́нные** сумирати све податке

сумня́ся, сумня́шеся: ничто́же ~ *шаљ.* без двоумљења, без колебања

су́моч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* торбица, ташница; **да́мская ~** дамска ташница

су́мочн||ый, -ая, -ое који се односи на торбу, ташну, за торбе, ташне

су́мрак, -а *м* сумрак, полумрак, сутон, полутама *ж*

су́мрачно *прил.* 1. *у функц. предик.* сумрачно је, мрачно је 2. *фиг.* суморно, потиштено, тужно

су́мрачност||ь, -и *ж* 1. сумрачност, полумрачност 2. *фиг.* суморност, потиштеност, туга

су́мрач||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. сумрачан, полумрачан 2. *фиг.* суморан, потиштен, тужан; **~ вид** суморан изглед

су́мчат||ый, -ая, -ое *зоол* 1. торбарски (*животиња*) 2. **су́мчат|ые, -ых** *мн.* торбари *мн. ж*

сумя́тиц||а, -ы *ж разг.* јурњава, гужва; **подняла́сь ~** настала је јурњава (гужва)

сунду́к, -а́ *м* сандук, ковчег, шкриња *ж*; **ко́ваный ~** окована шкриња

су́н||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* 1. *разг.* ставити, метнути, гурнути, турити; **~ ру́ки в карма́ны** завући руке у џепове 2. *кому нар.* подмитити *кога*, дати мито *коме*

су́н||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш. разг.* 1. турити се, гурнути се 2. *фиг.* умешати се, уплести се (*у туђе ствари*)

суп, -а (-у) *м, лок.* **в -е** *и* **в -у́,** *мн.* **-ы́, -о́в** супа *ж*, чорба *ж*, јуха *ж*; **мясно́й ~** месна супа; **~ из овоще́й**

супа (чорба) од поврћа; **грибно́й** ~ чорба од гљива; **~-пюре́** крем-чорба од кромпира

суперме́н, -а *м* супермен, натчовек

суперобло́ж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** спољни омот књиге

суперфосфа́т, -а *м хем.* суперфосфат

су́песн||ый, -ая, -ое глинено-песковит (*земљиште*)

су́пес||ок, -ка *м* глинено-песковито земљиште

супесча́н||ый, -ая, -ое *в.* **су́песный**

су́пес||ь, -и *ж в.* **су́песок**

су́п||ить, -лю, -ишь, -ят *несврш. разг.*: ~ **бро́ви** мрштити обрве

су́п||иться, -люсь, -ишься, -ятся *несврш. разг.* мрштити обрве

су́пник, -а *м*, **су́пниц||а, -ы** *ж* здела *ж* за супу, за чорбу

супов||о́й, -а́я, -о́е који се односи на супу, чорбу; за супу, за чорбу

супо́н||ь, -и *ж* ремен *м* на хаму

супоро́с||ая, -а, супоро́сн||ая, -а: ~ **свинья́** супрасна крмача

супоста́т, -а *м заст.* непријатељ, душманин

супру́г, -а *м* 1. супруг 2. *мн.* **-и, -ов** супружници

супру́г||а, -и *ж* супруга; **посо́л с ~ой** амбасадор са супругом

супру́жеск||ий, -ая, -ое супружнички, брачни; **~ая па́ра** брачни пар

супру́жеств||о, -а *с* брак *м*, супружништво; **счастли́вое** ~ срећан брак

сургу́ч, -а́ *м* црвени восак, печатни восак

сургу́чн||ый, -ая, -ое: ~ая печа́ть печат од црвеног воска

сурди́н||а, -ы *ж*, **сурди́н||ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *муз.* сордина ◊ **под ~ку** *разг.* а) тихо (*говорити*) б) тајно, неприметно (*урадити нешто*)

сурдопедаго́гик||а, -и *ж* сурдопедагогија

суре́пиц||а, -ы *ж*, **суре́п||ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *бот.* 1. уљана репица 2. горушница

су́рик, -а *м* миниј(ум); **свинцо́вый** ~ оловни минијум

су́риков||ый, -ая, -ое минијумски, од минијума

сурко́в||ый, -ая, -ое свишчев, од мрмота

суро́ве||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* постајати суров, строг

суро́во *прил.* 1. сурово, тешко 2. срдито, строго, окрутно

суро́вост||ь, -и *ж* 1. суровост, тешкоћа (*живота итд.*) 2. срдитост, строгост, окрутност (*човека итд.*) 3. суровост, оштрина (*климе итд.*)

суро́||вый [1], **-вая, -вое; -в, -ва, -во** 1. суров, тежак; **~вая действи́тельность** сурова стварност 2. суров, строг, окрутан; ~ **челове́к** суров човек; **~вое молча́ние** строго ћутање; **~вое наказа́ние** окрутна казна; **подве́ргнуть ~вой кри́тике** подвргнути строгој (оштрој) критици 3. суров, оштар (*клима итд.*)

суро́в||ый [2], **-ая, -ое** груб, небељен; **~ое полотно́** небељено платно

сур||о́к, -ка́ *м зоол.* свизац, свизавац, мрмот ◊ **спать, как** ~ спавати као топ

суро́ч||ий, -ья, -ье *в.* **сурко́вый**

суррога́т, -а *м* 1. сурогат, надоместак; **пищевы́е ~ы** прехрамбени сурогати 2. *фиг.* сурогат, патворина *ж*; ~ **сча́стья** сурогат среће

суррога́тн||ый, -ая, -ое сурогатски

сурьм||а́, -ы́ *ж хем.* антимон *м*

сурьм||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш. заст.* бојити антимоном; ~ **бро́ви** бојити црним обрве

сурьмя́н||ый, -ая, -ое *хем.* антимонов

суса́льн||ый, -ая, -ое 1.: **~ое зо́лото, серебро́** злато, сребро у листовима 2. *фиг. заст.* сладуњав, сентименталан; **~ые разгово́ры** сентиментални разговори

су́слик, -а *м зоол.* текуница *ж*

су́сликов||ый, -ая, -ое, су́слич||ий, -ья, -ье текуничин

су́сл||о, -а *с* 1. слад *м* 2. мошт *м*, шира *ж*

сусо́л||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. нар.* балавити, прљати пљувачком; мастити

суста́в, -а *м* зглоб, глежањ; **коле́нный** ~ зглоб у колену; **боль в ~ах** болови у зглобовима

суставн||о́й, -а́я, -о́е зглобни; ~ **ревмати́зм** реуматизам зглобова

суста́вчат||ый, -ая, -ое 1. *биол.* чланкаст; ~ **сте́бель** чланкаста стабљика; **~ые коне́чности** чланкасти удови (*код инсеката*) 2. *тех.* зглавкаст

сута́ж, -а́ *м* гајтан, ширит

сута́н||а, -ы *ж* сутана

сутенёр, -а *м* сутенер, сводник-заштитник

су́т||ки, -ок *мн.* дан *м* и ноћ *ж*, 24 сата; **рабо́тать кру́глые** ~ радити током читавог дана; **я не спал дво́е ~ок** нисам спавао два дана и две ноћи

су́толок||а, -и *ж* гужва, мување *с*, гурњава

су́точн||ый, -ая, -ое 1. дневни, за 24 сата, од 24 сата; **сре́дняя ~ая температу́ра** просечна дневна температура; ~ **паёк** дневни оброк 2. **су́точн||ые, -ых** *мн.* дневница *ж*

суту́л||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* грбити, гурити; ~ **спи́ну** грбити леђа

суту́л||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш.* грбити се, гурити се

суту́лост||ь, -и *ж* погуреност, погрбљеност

суту́||лый, -лая, -лое; -л, -ла, -ло погурен, погрбљен; **~лая фигу́ра** погрбљена фигура

сут||ь [1], **-и** *ж* бит, суштина; ~ **вопро́са** бит (суштина) питања; **войти́ в ~ де́ла** ући у суштину ствари ◊ **по ~и де́ла** заправо, у суштини, у ствари

суть [2] *3. л. мн. сад. вр. од гл.* **быть** *заст. и књиш.* јесу ◊ **не ~ ва́жно** *разг.* није тако важно

сутя́г||а, -и *м, ж разг.* парничар *м*, парничарка *ж*

сутя́жник, -а *м* парничар

сутя́жническ||ий, -ая, -ое парничарски

сутя́жнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* парничити се, тужакати се

сутя́жничеств||о, -а *с* парничарство, тужакање

суфле́ *непром. с* 1. суфле *м* 2. млечна маса за сладолед

суфлёр, -а *м поз.* суфлер, шаптач

суфлёрск||ий, -ая, -ое *поз.* шаптачки; **~ая бу́дка** шаптаоница, шаптачка кабина

суфли́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. поз.* суфлирати, дошаптавати

су́ффикс, -а *м грам.* суфикс

суффикса́льн||ый, -ая, -ое *грам.* суфиксални

суффикса́ци||я, -и *ж грам.* суфиксација

суха́рниц||а, -ы *ж* корпица, чинија за двопек

суха́рн||ый, -ая, -ое од двопека

суха́р||ь, -я́ *м* 1. двопек; **ржаны́е ~и́** двопек од ражаног хлеба; **паниро́вочные ~и́** мрвице осушеног хлеба, презле 2. *фиг. разг.* сув, хладан, безосећајан човек

сухме́н||ь, -и *ж нар.* 1. суша, сув ветар 2. испуцало од суше земљиште

су́хо *комп.* **су́ше** *прил.* 1. суво, сухо 2. *фиг.* суво, сухо, одмерено; досадно; **~ отве́тить** суво (одмерено) одговорити 3. *у функц. предик.* суво је, сухо је; **на у́лице ~** напољу је суво ◇ **~-на́сухо** сасвим суво

сухове́||й, -я *м* суви ветар

сухогру́з, -а *м пом.* брод за расути терет

сухогру́зн||ый, -ая, -ое *пом.* за превоз расутих терета

суходо́л, -а *м* суводолина *ж*

сухожи́ли||е, -я *с анат.* жила *ж*, тетива *ж*

сухожи́льн||ый, -ая, -ое *анат.* који се односи на жилу, тетиву

сух||о́й, -а́я, -о́е; сух, -а́, -о, *комп.* су́ше 1. сув, сух; **~о́е полоте́нце** сув пешкир; **~и́е дрова́** сува дрва; **~о́е помеще́ние** сува просторија; **~о́е ру́сло** суво корито; **~ хлеб** сув (тврд) хлеб 2. *само дужи обл.* сушен; **~и́е фру́кты** сушено воће; **~о́е молоко́** млеко у праху 3. сув, сух, осушен, увео; **~а́я ве́тка** сува (осушена) грана; **~и́е во́лосы** сува коса; **~а́я ко́жа** сува кожа 4. *само дужи обл. струч.* сув, сух; **~ ка́шель** суви кашаљ; **~ док** суви док; **~а́я перего́нка** сува дестилација 5. *разг.* атрофиран; **~а́я рука́** атрофирана рука 6. сув, сух, сувоњав (*човек*) 7. *фиг.* сув, сух, хладан, безосећајан; **~ отве́т** сув одговор; **~ язы́к** сув (сувопаран) језик 8. *само дужи обл. спорт.* без иједног бода; **проигра́ть с ~и́м счётом** изгубити без иједног бода ◇ **~о́е вино́** суво вино; **~ паёк** суви оброк, ланч-пакет; **~ зако́н** прохибиција; **вы́йти ~и́м из воды́** извући се, остати некажњен

сухоло́м, -а *м* суво грање

сухолюби́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во који воли суво земљиште (*биљка*)

сухомя́тк||а, -и *ж разг.* сува храна

сухопа́рост||ь, -и *ж* сувоњавост, мршавост

сухопа́||рый, -рая, -рое; -р, -ра, -ро *разг.* сувоњав, мршав

сухопу́тн||ый, -ая, -ое сувоземан, копнен; **~ые войска́** копнене јединице (трупе)

сухопу́ть||е, -я *с разг.* копнени пут, сувоземни пут

сухору́||кий, -кая, -кое; -к, -ка, -ко *разг.* једнорук, са једном усахлом руком

сухосто́||й, -я *м зб.* сасушено дрвеће, суварак

су́хост||ь, -и *ж* 1. сувост, сухост, сувоћа 2. увелост, усахнулост 3. сувоњавост 4. *фиг.* сувост, сухост, безосећајност

сухот||а́, -ы́ *ж* 1. *разг.* сувост, сувоћа; **~ в го́рле** сувост у грлу 2. *разг.* суша 3. *нар.* туга, жалост, сета

сухо́тк||а, -и *ж заст.* сушење *с*, болесно мршављење ◇ **~ спинно́го мо́зга** сушење кичмене мождине, табес

сухофру́кт||ы, -ов *мн.* сушено воће

сухоща́вост||ь, -и *ж* сувоњавост, мршавост

сухоща́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во сувоњав, мршав

сучён||ый, -ая, -ое усукан, упреден; **~ые ни́тки** упредене нити

суч||и́ть, -у́, су́чишь *и* -и́шь, су́чат *и* -а́т *несврш.* 1. *что* сукати, упредати; **~ ни́тки** упредати нити 2. *чем* саплитати; запињати; **ребёнок ~и́т но́жками** дете се пропиње и саплиће ногицама

су́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* кучка, кућа

сучкова́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то квргав, чворноват, чворасат; **~тая па́лка** кврагава палица

суч||о́к, -ка́ *м дем.* 1. гранчица *ж* 2. чворић

су́ш||а, -и *ж* копно *с*

су́ше *в.* **сухо́й, су́хо**

суше́ни||е, -я *с* сушење

сушён||ый, -ая, -ое осушен, сув; **~ые грибы́** осушене гљиве

суши́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. уређај *м* за сушење (*семена итд.*) 2. сушара, сушница, сушионица

суши́льн||ый, -ая, -ое за сушење; **~ шкаф** ормар за сушење

суши́л||ьня, -ьни *ж, ген. мн.* **-ен** сушара, сушница, сушионица

суш||и́ть, -у́, су́шишь, су́шат *несврш.* 1. *что* сушити; **~ бельё** сушити рубље 2. *само 3. л. что* сушити, исушивати; **таба́к су́шит го́рло** дуван исушује грло 3. *само 3. л. кого* изједати, изнуравати; **го́ре её су́шит** мука је изједа

суш||и́ться, -у́сь, су́шишься, су́шатся *несврш.* сушити се; **~ у костра́** сушити се крај ватре

су́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *само јд.* сушење *с* 2. перец *м*, ђеврек *м*

сушня́к, -а́ *м зб.* суво дрвеће (грање)

суш||ь, -и *ж разг.* суша

суще́ственно *прил.* 1. битно 2. *у функц. предик.* битно је, важно је

суще́ственност||ь, -и *ж* битност, важност

суще́стве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно битан, суштински, важан; **~ при́знак** битна особина

существи́тельно||е, -го *с грам.* именица *ж*

существ||о́ [1], **-а́** *с* суштина *ж*, бит *ж*, срж *ж*; **~ вопро́са** суштина питања; **говори́ть по ~у́** говорити о сржи ◇ **по ~у́, по ~у́ говоря́** *уметн. р.* у суштини

существ||о́ [2], **-а́** *с* биће, створење, створ *м*; **живо́е ~** живо биће

существова́ни||е, -я *с* 1. постојање, опстанак *м*; **фо́рмы ~я мате́рии** облици постојања материје 2. живот *м*, битисање; **сре́дства к ~ю** средства за живот

существ||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* 1. постојати; **~у́ет мне́ние, что...** постоји мишљење да... 2. *чем, на что* издржавати се, живети *од чега*; **~ свои́м трудо́м** живети од свог рада

су́щ||ий, -ая, -ее 1. *заст.* постојећи 2. *разг.* прави, истински; **э́то ~ие пустяки́** то су само ситнице; **~ая пра́вда** гола истина

су́щност||ь, -и *ж* суштина, бит, срж; **~ явле́ния** суштина појаве ◇ **в ~и говоря́** *уметн. р.* у ствари

суя́гн||ая, -а: **~ овца́** сјагња (сјањна) овца, **~ коза́** скозна (брећа) коза

сфабрик||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* исфабриковати, измислити

сфальц||ева́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* 1. *тех.* фалцовати 2. *штамп.* пресавити

сфальши́в||ить, -лю, -ишь, -ят *сврш.* 1. *муз.* одсвирати, отпевати фалш 2. *разг.* лицемерно се понети

сфе́р||а, -ы *ж* 1. *геом.* сфера 2. сфера, област, подручје *с*; **~ де́ятельности** подручје деловања; **~ услу́г (обслу́живания)** сфера услужних делатности 3. *об. мн.* **-ы, сфер** средина, круг *м*; **вы́сшие ~ы** виши кругови ◇ **~ влия́ния** сфера утицаја

сфери́ческ||ий, -ая, -ое *геом.* сферички, сферични, сферни; **~ая пове́рхность** сферична површина

сфинкс, -а *м* сфинга *ж*

сформир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* формирати; **~ прави́тельство** формирати владу

сформир||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш.* формирати се, створити се

сформ||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. струч.* формирати, моделирати, одлити у калупе

сформулир||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш.* формулисати, формулирати

сфотографир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* фотографисати, фотографирати

сфотографир||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш.* фотографисати се, фотографирати се

схв||ати́ть, -ачу́, -а́тишь; -а́тят; -а́ченный *сврш.* 1. *кого, что* уграбити, ухватити; **~ за́ руку** *кого* ухватити *кога* за руку 2. *кого* задржати, ухапсити (*злочинца*) 3. *что разг.* добити; **~ си́льный на́сморк** добити јаку кијавицу; **у него́ ~ати́ло живо́т** *безл.* он је оболео од стомака 4. *что фиг. разг.* разумети, схватити, уловити (*смисао итд.*) 5. *что струч.* спојити, збити; **~ брёвна скоба́ми** спојити греде стегама

схв||ати́ться, -ачу́сь, -а́тишься, -а́тятся *сврш. за кого, что* 1. ухватити се 2. *разг.* ухватити се у коштац, сукобити се (*о борцима итд.*)

схва́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. сукоб *м*, окршај *м*; **рукопа́шная ~** окршај 2. *мн.* **-ки, -ок** грчеви *мн. м*; **родовы́е ~ки** порођајни болови

схва́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* грабити, хватати 2. *кого* задржавати, хапсити (*злочинца итд.*) 3. *что разг.* добијати 4. *что фиг. разг.* схватати, разумевати (*смисао итд.*) 5. *что струч.* спајати, збијати

схва́тыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* хватати се у коштац

схе́м||а, -ы *ж* 1. схема, шема; **~ радиоприёмника** схема радио-пријемника 2. схема, шема, шаблон *м*; **мы́слить ~ами** мислити схемама

схематиза́ци||я, -и *ж* схематизација

схематизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* схематизовати, схематизирати

схемати́зм, -а *м* схематизам

схемати́ческ||ий, -ая, -ое 1. схематичан; **~ое изображе́ние** схематичан приказ 2. схематичан, у главним цртама (*излагање итд.*)

схемати́чно *прил.* схематично, шаблонски

схемати́чност||ь, -и *ж* схематичност

схемати́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но схематичан, у главним цртама (*излагање итд.*)

схи́м||а, -ы *ж црkв.* схима

схи́мник, -а *м црkв.* схимник

схитр||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш.* преварити, подвалити

схлесн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* 1. *само 3. л. разг.* замрсити се, заплести се 2. *фиг. нар.* посвађати се, потући се

схлёстыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л. разг.* мрсити се, заплитати се 2. *фиг. нар.* свађати се, тући се

схлоп||ота́ть, -очу́, -о́чешь, -о́чут; -о́танный *сврш. нар.* 1. успети набавити (*карту итд.*) 2. *шаљ.* добити; **~ вы́говор** добити прекор

схлы́н||уть, -ет, -ут *сврш.* 1. повући се; **вода́ ~ула** вода се повукла 2. *фиг.* разићи се, растурити се; **толпа́ ~ула** гомила се растурила

сход, -а *м* 1. силажење *с*, силазак 2. *разг.* падина *ж*, низбрдица *ж* 3. *заст.* скуп, збор

сходи́ть [1], **схожу́, схо́дишь, схо́дят** *несврш.* 1. силазити, спуштати се (*пешке*) 2. силазити, скретати 3. *само 3. л.* нестајати, повлачити се (*о снегу итд.*) 4. *разг.* излазити, искрцавати се (*из аутобуса итд.*) ◇ **~ на нет** нестајати, претварати се у ништа; **~ с ума́** а) лудети б) *по кому, чему, от кого, чего* лудовати *за ким, чим*

сходи́ть [2], **схожу́, схо́дишь, схо́дят** *сврш.* отићи (*и вратити се*); **~ в кино́** отићи у биоскоп; **~ за хле́бом** отићи по хлеб

сходи́ть [3], **схожу́, схо́дишь, схо́дят** *несврш. разг.* 1. *за кого, что* бити сматран *ким, чим*, важити *за кога, шта* 2. *само 3. л.* добро пролазити, срећно се завршавати ◇ **ему́ всё схо́дит с рук** *разг.* он увек остаје некажњен

сходи́ться, схожу́сь, схо́дишься, схо́дятся *несврш.* 1. сретати се, састајати се 2. *с кем* зближавати се, спријатељивати се 3. *с кем* ступати у љубавну везу 4. *чем, в чём, на чём* слагати се, подударати се; **не ~ хара́ктерами** не подударати се карактерима 5. *само 3. л.* подударати се, поклапати се; **показа́ния свиде́телей схо́дятся** искази сведока су идентични 6. *само 3. л.* састављати се (*о крајевима нечега*)

схо́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *заст.* скуп *м*, збор *м*

схо́дн||и, -ей *мн.* (**схо́дн|я, -и** *ж*) бродски мостић, преносне лествице

схо́дно *прил.* 1. слично, налик 2. *разг.* повољно (*купити итд.*)

схо́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. сличан; **~ные по значе́нию слова́** речи сличне по значењу 2. *разг.* повољан, приступачан (*цена итд.*)

схо́дств||о, -а *с* сличност *ж*; **отдалённое ~** далека (незнатна) сличност

схожде́ни||е, -я *с* силажење, силазак *м*

схо́жест||ь, -и *ж* сличност

схо́||жий, -жая, -жее; -ж, -жа, -же *разг.* сличан

схола́ст, -а *м* сколастичар

схола́стик||а, -и *ж* сколастика

схоласти́ческ||ий, -ая, -ое, схоласти́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но сколастички, сколастичан

схор||они́ть, -оню́, -о́нишь, -о́нят; -о́ненный *сврш. разг.* сахранити

схор||они́ться, -оню́сь, -о́нишься, -о́нятся *сврш. разг.* сакрити се

сца́па||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. нар.* зграбити, шчепати, дочепати

сцара́па||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* згрепсти, скинути гребући

сцара́пыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* грепсти, скидати гребући

сцеди́ть, сцежу́, сце́дишь, сце́дят; сце́женный *сврш.* оцедити, процедити

сце́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* оцеђивати, процеђивати

сцементи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* 1. цементирати 2. *фиг.* збити, ујединити, цементирати (*колектив итд.*)

сце́н||а, -ы *ж* 1. позорница, бина, сцена; **враща́ющаяся ~** покретна (ротациона) бина; **откры́тая ~** позорница на отвореном (под ведрим небом); **игра́ть на ~е** глумити, бити глумац; **мастера́ ~ы** мајстори позорнице (сцене) 2. сцена, епизода (*у роману итд.*) 3. сцена, призор *м*; **душераздира́ющая ~** потресан призор 4. сцена, свађа, скандал *м*; **~ ре́вности** љубоморна сцена; **устро́ить ~у** *кому* направити сцену *коме* ◇ **нема́я ~** неми призор, нема сцена; **сойти́ со ~ы** сићи с позорнице (са сцене)

сцена́ри||й, -я *м* 1. сценарио 2. *поз.* списак протагониста

сценари́ст, -а *м* сценарист(а)

сцена́рн||ый, -ая, -ое сценаријски

сцени́ческ||ий, -ая, -ое 1. сценски; **~ие механи́змы**

сценски механизми 2. сценски, позоришни; **~ое искýсство** сценска уметност

сцени́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но сценски, подесан за сцену; **~ная внéшность** сценска спољашњост; **пьéса не ~на** драма није подесна за сцену

сцéн||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *дем.* сцена, епизода (*у роману итд.*) 2. *дем.* сцена, призор *м*

сценогрáфи||я, -и *ж* сценографија

сцеп, -а *м* 1. спајање *с*, скопчавање *с* 2. *струч.* спојка *ж*, спојница *ж*, квачило *с* 3. *струч.* низ (*вагона итд.*)

сцепи́ть, сцеплю́, сцéпишь, сцéпят; сцéпленный *сврш.* 1. спојити, скопчати, закачити; **~ вагóны** скопчати вагоне 2. стегнути, стиснути (*прсте итд.*)

сцепи́ться, сцеплю́сь, сцéпишься, сцéпятся *сврш.* 1. спојити се, скопчати се, закачити се 2. *фиг. разг.* посвађати се

сцéпк||а, -и *ж* 1. спајање *с*, скопчавање *с* 2. *струч.* спојка, спојница, квачило *с*

сцеплéни||е, -я *с* 1. спајање, скопчавање 2. *струч.* спојка *ж*, квачило 3. сплет *м*, стицај *м*; **случáйное ~ обстоя́тельств** случајан стицај околности

сцепля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. спајати, копчати, закачињати (*вагоне итд.*) 2. стезати, стискати (*прсте итд.*)

сцепля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. спајати се, закачињати се 2. *фиг. нар.* свађати се

сцепн||óй, -áя, -óе за спајање, копчање, квачење; **~óе устрóйство** уређај за квачење

сцéпщик, -а *м жел.* кочничар

счáлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. пом.* повезивати ужетом (*шлепове итд.*)

счáл||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. пом.* повезати ужетом; **~ бáржи** повезати ужетом шлепове

счáлк||а, -и *ж пом.* повезивање *с* ужетом (*шлепова итд.*)

счастли́в||ец, -ца *м* срећник, срећко

счáстливо *и* **счастли́во** *прил.* срећно; **жить ~** живети срећно; **~ улыбáться** срећно се осмехивати ◊ **счастли́во оставáться!** останите срећно!; **счастли́во!** *нар.* срећно!

счастли́вчик, -а *м разг.* срећко, срећник

счастли́в||ый, -ая, -ое; счáстлив, счáстлива, счáстливо 1. срећан; **~ое дéтство** срећно детињство; **он счáстлив, как дитя́** срећан је као дете; **~ое лицó** срећно лице, лице озарено срећом; **~ игрóк** срећник у игри 2. срећан, који доноси срећу; **~ билéт** карта која доноси срећу; **у негó ~ая рукá** он има срећну руку 3. успешан, срећан; **~ая мысль** срећна мисао; **~ исхóд** успешан исход ◊ **~ого пути́!** срећан пут!

счáсть||е, -я *с* 1. срећа *ж*; **семéйное ~** породична срећа 2. успех *м*, срећа *ж*; **емý во всём ~** он има успеха у свему, иде му све од руке 3. *у функц. предик.* срећа је, лепо је; **~, что мы вмéсте** срећа је да смо заједно ◊ **к ~ю, на ~, по ~ю** срећом, на срећу

счер||ти́ть, -чý, счéртишь, счéртят; счéрченный *сврш. разг.* прецртати, прекопирати

счéрчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* прецртавати, копирати

сче||сáть, -шý, счéшешь, счéшут; счёсанный *сврш.* сачешљати, скинути чешљањем

счесть, сочтý, сочтёшь, сочтýт; *прошл.* **счёл, сочлá, сочлó; сочтённый** *сврш. разг.* 1. *кого, что* одбројати, пребројати 2. *кого, что кем, чем, каким, за кого, что и с везн.* **что** сматрати *ким, чим, каквим, за кога, шта,* схватити *као шта*; **~ своúм дóлгом** сматрати својом дужношћу, схватити као своју дужност ◊ **не ~** *кого, чего* безброј *кога, чега,* не можеш пребројати *кога, шта*; **егó дни сочтены́** дани су му избројени

счéсться, сочтýсь, сочтёшься, сочтýтся; *прошл.* **счёлся, сочлáсь, сочлóсь** *сврш. с кем разг.* обрачунати се

счёсыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сачешљавати, скидати чешљањем

счёт, -а (-у) *м, лок.* **на -е** *и* **на счетý,** *мн.* **счетá, счетóв** 1. *само јд.* бројање *с*, рачунање *с*; **ýстный ~** рачунање напамет; **сби́ться со ~а** погрешити у рачуну 2. *само јд. спорт.* резултат; **закóнчить матч со ~ом три — оди́н (3:1)** завршити меч са резултатом три према један (3:1); **какóй ~?** какав је резултат?; **откры́ть ~** дати први гол 3. рачун; **подáть ~** приказати рачун; **уплати́ть по ~у** подмирити рачун 4. рачун; **текýщий ~** текући рачун, жиро рачун; **откры́ть ~ в бáнке** отворити рачун у банци; **закры́ть ~** угасити рачун ◊ **в ~** *чего* а) за рачун *чега*; **в ~ уплáты** за рачун исплате б) као покриће, као замена; **рабóтать в ~ четвёртого квартáла** радити као замену за четврти квартал; **за ~** *кого, чего* на рачун *кога, чега*; **ремóнт за ~ жильцóв** оправка на рачун станара; **эконóмия за ~ сокращéния расхóдов** штедња на рачун смањења трошкова; **на** *чей* **~** на *чији* рачун, о *чијем* трошку; **жить на чужóй ~** живети на туђ рачун; **приня́ть** *что* **на свой ~** примити *шта* на свој рачун; **на э́тот ~** *разг.* у том погледу, с тим у вези; **на счетý** на броју; **кáждая копéйка на счетý** свака је копејка на броју; **э́то не в ~** то се не узима у обзир; **пя́тый, деся́тый... по ~у** пети, десети... по реду; **по большóму ~у** с великим захтевима; веома много; **разговóр идёт по большóму ~у** разговор је веома озбиљан; **потеря́ть ~** *кому, чему* изгубити рачун *коме, чему*; **без ~у, ~у нет** *кому, чему* небројено, безброј *кога, чега*; **для рóвного ~а** да заокружимо рачун; **в конéчном (послéднем) ~е** на крају крајева; **в два ~а** *разг.* у трен ока, као од шале

счетвер||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* спојити четвороструко

счётно-решáющ||ий, -ая, -ее *струч.* бројачко-рачунски; **~ее устрóйство** бројачко-рачунска машина

счётн||ый, -ая, -ое 1. рачунски; **~ая линéйка** лењир за рачунање, логаритмар; **~ая маши́на** рачунска машина, рачунар 2. књиговодствени; **~ рабóтник** књиговођа

счетовóд, -а *м* рачуновођа, књиговођа; **рабóтать ~ом** радити као рачуновођа

счетовóдн||ый, -ая, -ое рачуноводствени, књиговодствени

счетовóдств||о, -а *с* рачуноводство, књиговодство

счетовóдческ||ий, -ая, -ое рачуноводствени, књиговодствени

счётчик, -а *м* 1. бројач, пописивач 2. бројач; **электри́ческий ~** струјомер; **гáзовый ~** плиномер; **~ такси́** таксиметар

счёт||ы [1], **-ов** *мн.* 1. рачуни, пословни односи 2. *фиг.* рачуни, узајамни односи; **ли́чные ~** лични рачуни; **свести́ ~** *с кем* обрачунати се *с ким* ◊ **что за ~!** *разг.* какви су то рачуни!; не вреди о томе водити рачуна!

счёт||ы [2], **-ов** *мн.* рачунаљка *ж*, рачунало *с*; **считáть на ~ах** рачунати на рачунаљци ◊ **сбрóсить со счетóв** *что* престати водити рачуна *о чему*

счислéни||е, -я *с* бројање, рачунање; **десятерúчная систéма ~я** децимални систем

счú||стить, -щу, -стишь, -стят; -щенный *сврш.* очистити, скинути; **~ снег с путéй** уклонити снег с пруге

счúст||иться, -ится, -ятся *сврш.* очистити се, скинути се (*о блату итд.*)

считáл||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* бројалица

счúтанн||ый, -ая, -ое одбројен; **остáлись ~ые минýты** остало је свега неколико минута; **трáтить ~ые копéйки** трошити последње копејке

считá||ть [1], **-ю, -ешь, -ют; счúтанный** *несврш.* **1.** бројати; **~ до десятú** бројати до десет; **~ в умé** бројати напамет **2.** *кого, что* одбројавати, пребројавати; **~ дéньги** одбројавати новац **3.** *кого, что* узимати у обзир, рачунати; **éсли не ~ дождú, то óтпуск прошёл хорошó** ако се не рачунају кише, одмор је прошао лепо **4.** *кого, что кем, чем, каким, за кого, что и с везн.* **что** сматрати, држати; **~** *кого* **хорóшим человéком** сматрати *кога* за доброг човека; **~ своúм дóлгом** сматрати својом дужношћу; **я ~ю, что ты непрáв** сматрам да ниси у праву ◇ **~я от (с)** *чего* рачунајући од *чега*; **чéрез год ~я с сегóдняшнего дня** за годину дана рачунајући од данас; **не ~я** *кого, чего* не рачунајући *кога, шта*; **егó зарплáта двести рублéй в мéсяц, не ~я премиáльных** његов лични доходак износи двеста рубаља месечно не рачунајући новчане награде

считá||ть [2], **-ю, -ешь, -ют; счúтанный** *сврш.* сравнити, упоредити читајући; **~ машинопúсный текст с рукописью** сравнити текст прекуцан писаћом машином са рукописом

считá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *с кем разг.* обрачунавати се **2.** *с кем, чем* обазирати се *на кога, шта*, узимати у обзир *кога, шта*; **~ с чужúм мнéнием** узимати у обзир туђе мишљење **3.** *кем, чем, каким* важити *као ко, шта, какав*, уживати глас *кога, чега*; **он ~ется хорóшим инженéром** он важи као добар инжењер, он ужива глас доброг инжењера **4.** *разг.*: **я ~юсь в óтпуске** ја се водим на одсуству

счúтк||а, -и *ж* упоређивање *с*, сравњивање *с* читањем

счúтыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сравњивати, упоређивати читајући

счищá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* чистити, скидати (*блато итд.*)

счищá||ться, -ется, -ются *несврш.* чистити се, скидати се (*о блату итд.*)

сшибá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** обарати (*ударцем*) **2.** *фиг.* сударати

сшибá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* сударати се, сукобљавати се

сшиб||úть, -ý, -ёшь, -ýт; *прошл.* **сшиб, сшúбла, сшúбло; сшúбленный** *сврш. разг.* **1.** оборити (*ударцем*); **~ с ног** *кого* оборити с ногу *кога* **2.** *фиг.* сударити

сшиб||úться, -ýсь, -ёшься, -ýтся; *прошл.* **сшúбся, сшúблась, сшúблось** *сврш. разг.* сударити се, сукобити се

сшивá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* сашивати, састављати (*шивењем*)

сшивн||óй, -áя, -óе сашивен, састављен (*од комада*)

сшить, сошью́, сошьёшь, сошью́т; сшúтый *сврш.* **1.** сашити **2.** сашити, саставити (*шивењем*)

съедá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** јести; **~ мнóго хлéба за обéдом** јести много хлеба за ручком **2.** *само 3. л. фиг.* гутати; **дáча ~ет мнóго дéнег** викендица гута много новца

съедéни||е, -я *с*: **отдáть (остáвить)** *кого* **на ~ волкáм** дати (оставити) *кога* да га вукови поједу; **отдáть на ~** *кого кому фиг. разг.* предати *кога* на милост и немилост *коме*

съедóбност||ь, -и *ж* јестивост, употребљивост за јело

съедóб||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но јестив, за јело; **~ные грибы́** јестиве гљиве

съёж||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* најежити се, згрчити се, скупити се

съезд [1], **-а** *м* **1.** састајање *с*, окупљање *с* **2.** конгрес, скуп; **~ Коммунистúческой пáртии Совéтского Сою́за** конгрес Комунистичке партије Совјетског Савеза; **~ славúстов** конгрес (скуп) слависта

съезд [2], **-а** *м* спуст, пролаз; **~ к рекé** пролаз до реке

съéз||дить, -жу, -дишь, -дят *сврш.* отићи и вратити се (*превозним средством*); **~ к родны́м** посетити (обићи) рођаке; **~ за детьмú** отићи по децу

съéздовск||ий, -ая, -ое *разг.* конгресни

съезжá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** силазити, спуштати се (*превозним средством*) **2.** *разг.* селити се **3.** *само 3. л. фиг. разг.* клизати устрану (*о кравати итд.*)

съезжá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** састајати се, сретати се (*возећи се*) **2.** *1. и 2. л. јд. се не употр.* састајати се, окупљати се, пристизати

съéзж||ая, -ей *ж заст.* затвор *м*, хапсана (*у Русији пре револуције*)

съём, -а *м струч.* скидање *с*

съём||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** **1.** *само јд. струч.* скидање *с* (*коже с убијене животиње итд.*) **2.** *струч.* снимање *с*, снимак *м*; **геодезúческая ~** геодезијски снимак **3.** *филм* снимање *с*; **~ фúльма** снимање филма; **замéдленная ~** успорено снимање

съёмн||ый, -ая, -ое који се може скидати, на скидање; **~ая кры́шка** поклопац на скидање; **~ протéз** протеза на скидање

съёмочн||ый, -ая, -ое *филм* за снимање, филмски; **~ аппарáт** апарат за снимање; **~ая грýппа** филмска снимательска екипа; **~ая площáдка** филмски терен

съёмщик, -а *м* **1.** закупац, изнајмљивач (*стана итд.*) **2.** *струч.* геодета

съестн||óй, -áя, -óе **1.** јестив, за јело; **~ы́е припáсы** животне намирнице **2. съестн|óе, -óго** *с* храна *ж*, јело

съе||сть, -м, -шь, -ст, -дúм, -дúте, -дя́т; -денный *сврш.* **1.** *что* појести; **~ я́блоко** појести јабуку; **~ нáспех** појести на брзину; **~ на зáвтрак я́ичницу** појести за доручак кајгану **2.** *само 3. л. что* изјести; **моль ~ла шýбу** мољац је изјео бунду **3.** *кого фиг. нар.* измучити, измалтретирати ◇ **с кáшей ~** *кого разг. шаљ.* попити у чаши воде *кога*

съé||хать, -ду, -дешь, -дут *сврш.* **1.** сићи, спустити се (*превозним средством*); **~ с горы́** спустити се с брда **2.** *разг.* иселити се; **жильцы́ ~хали** станари су се иселили **3.** *само 3. л. фиг. разг.* склизнути устрану; **гáлстук ~хал** кравата се искривила; **шля́па ~хала на глазá** шешир је пао на очи

съé||хаться, -дусь, -дешься, -дутся *сврш.* **1.** састати се, срести се (*возећи се*) **2.** *1. и 2. л. јд. се не употр.* састати се, окупити се, пристићи; **делегáты ~хались со всех концóв страны́** делегати су пристигли из свих крајева земље

съехи́днича||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* пакосно иронизирати, бити заједљив, злобан

съязв||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *сврш.* боцнути, пецнути, рећи нешто пакосно

сы́вороткl|а, -и *ж* **1.** сурутка; **моло́чная ~** сурутка од млека **2.** *фарм.* серум *м*; **противодифтери́йная ~** серум против дифтерије; **противостолбня́чная ~** серум против тетануса

сы́вороточн||ый, -ая, -ое 1. суруткин **2.** *фарм.* серумски

сы́гранност||ь, -и *ж* уиграност, увежбаност, усклађеност

сы́гранн||ый, -ая, -ое уигран, увежбан, усклађен; **~ая футбо́льная кома́нда** уигран фудбалски тим

сыгра́||ть, -ю, -ешь, -ют; сы́гранный *сврш.* **1.** *во что* одиграти *шта*; **~ па́ртию в ша́хматы** одиграти шаховску партију **2.** *что на чём* одсвирати; **~ вальс** одсвирати валцер; **~ на скри́пке** одсвирати на виолини **3.** *кого, что* одглумити, одиграти (*улогу*)

сыгра́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* уиграти се, увежбати се, ускладити се; **музыка́нты ~лись** музичари су се ускладили (*у свирки*); **кома́нда ~лась** тим се уиграо

сы́грыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* уигравати се, увежбавати се, усклађивати се (*о музичарима, спортистима итд.*)

сы́здавна *прил. разг.* одавно, од давнина

сы́змала, сы́змальства, сызма́льства *прил. нар.* од малена, од малих ногу

сы́знова *прил. разг.* поново, од почетка

сымити́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* имитирати

сымпровизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* импровизовати, импровизирати

сын, -а *м, мн.* **-овья́, -ове́й** *и* **-ы́, -о́в 1.** (*мн.* **-овья́, -ове́й**) син; **мой ста́рший ~** мој најстарији син; **у неё два ~а** она има два сина **2.** (*мн.* **-ы́, -о́в**) *фиг. свеч.* син; **отва́жные ~ы́ ро́дины** одважни синови домовине; **~ своего́ вре́мени** син свога доба

сыни́ш||ка, -ки *м, мн.* **-ки, -ек** *хип.* синчић

сыно́вн||ий, -яя, -ее синовљи; **~ долг** синовљев дуг; **~яя любо́вь** синовљева љубав

сын||о́к, -ка́ *м хип.* синчић

сы́п||ать, -лю, -лешь, -лют *несврш.* **1.** *что* сипати; **~ муку́ в мешо́к** сипати брашно у врећу **2.** *само 3. л. фиг.* сипити, падати; **с утра́ ~лет ме́лкий до́ждик** од јутра сипи кишица **3.** *чем фиг.* сипати *шта*; **~ цита́тами** сипати цитате; **~ деньга́ми** расипати новац **4.** *нар.* ткрнути

сы́п||аться, -лется, -лются *несврш.* **1.** сипати се, просипати се (*о брашну итд.*) **2.** *фиг.* сипити, падати; **снег ~лется** пада снег **3.** *разг.* осипати се (*о тканини*) **4.** *фиг. разг.* разлегати (*о звуцима*) ◇ **брань, уда́ры ~лются гра́дом** псовке, ударци пљуште (као киша); **у него́ и́скры из глаз ~лются** све звезде на небу види (*од бола итд.*)

сы́п||кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко *разг.* сипак

сыпно́й: ~ тиф *мед.* пегави тифус, пегавац

сыпнотифо́зн||ый, -ая, -ое *мед.*: **~ больно́й** тифусар

сыпня́к, -а́ *м разг.* пегави тифус, пегавац

сыпу́чест||ь, -и *ж* сипкост, сипкавост

сыпу́||чий, -чая, -чее; -ч, -ча, -че сипак, сипкав; **~чие вещества́** сипкаве материје; **~ песо́к** сипак песак

сып||ь, -и *ж* осип *м*, оспе *мн. ж*; **тифо́зная ~** тифусни осип; **не́рвная ~** осип на нервној основи

сыр, -а (-у) *м, мн.* **-ы́, -о́в** сир; **голла́ндский ~** холандски сир; **швейца́рский ~** сир гројер; **пла́вленый ~** топљени сир ◇ **ката́ться как ~ в ма́сле** живети као бубрег у лоју

сыр-бор: отку́да (из-за чего́) ~ загоре́лся *разг.* због чега је све почело, одакле све то долази

сыре́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* влажити се, постајати влажан

сыр||е́ц, -ца́ *м*: **шёлк-~** сирова свила; **хло́пок-~** сиров памук

сырко́в||ый, -ая, -ое: ~ая ма́сса смеса крављег сира са шећером, грожђицама итд.

сы́рник, -а *м кув.* ваљушак од крављег сира

сы́рн||ый, -ая, -ое који се односи на сир, од сира

сы́ро *прил. у функц. предик.* влажно је, мокро је; **на дворе́ ~** напољу је влажно; **здесь ~** овде је влажно

сырова́р, -а *м* сирар

сыроваре́ни||е, -я *с* сирарство

сырова́ренн||ый, -ая, -ое, сырова́рн||ый, -ая, -ое сирарски; **~ заво́д** сирана, сирарница

сырова́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. мало влажан; **ко́мната ~та** соба је мало влажна **2.** недокуван, недопечен, напола сиров; **~тое мя́со** недокувано месо

сыроде́ли||е, -я *с* сирарство

сыроде́льн||ый, -ая, -ое сирарски

сыроё́ж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** русула, красница (*гљива*)

сыр||о́й, -а́я, -о́е; сыр, сыра́, сы́ро 1. влажан; **~ кли́мат** влажна клима; **~ы́е дрова́** влажна дрва **2.** некуван, непечен, сиров; **~ы́е о́вощи** сирово поврће **3.** недокуван, недопечен; **~ хлеб** недопечен хлеб **4.** *само дужи обл. струч.* сиров; **~а́я нефть** сирова нафта; **~ы́е материа́лы** сировине **5.** *само дужи обл. фиг.* недорађен, необрађен; **расска́з ещё о́чень ~** прича још није довољно дорађена **6.** *разг.* гојазан, млитав (*човек*)

сыр||о́к, -ка́ *м* **1.** *дем.* сир, сирчић **2.** крављи сир са шећером, грожђицама итд.

сыромя́тн||ый, -ая, -ое нештављен (*кожа*)

сы́рост||ь, -и *ж* влажност, влага; **в ко́мнате ~** у соби је влажно; **больно́му вредна́ ~** болеснику штети влага

сырцо́в||ый, -ая, -ое недорађен, сиров; **~ кирпи́ч** сирова (непечена) цигла

сырь||ё, -я́ *с зб.* сировина *ж*; сировине *мн. ж*; **стратеги́ческое ~** стратешка сировина; **перерабо́тка ~я́** прерада сировина; **исто́чник ~я́** извор сировина

сырьев||о́й, -а́я, -о́е сировински; **~а́я ба́за** сировинска база

сырьём *прил. разг.* сирово, у сировом стању; **есть о́вощи ~** јести поврће у сировом стању

сыск, -а *м заст.* тајна полиција

сыска́ть, сыщу́, сы́щешь, сы́щут; сы́сканный *сврш. разг.* наћи, открити

сыска́ться, сыщу́сь, сы́щешься, сы́щутся *сврш. разг.* пронаћи се, открити се

сыскн||о́й, -а́я, -о́е *заст.*: **~а́я поли́ция** тајна полиција

сы́тно *прил.* заситно, сито, хранљиво; **~ поза́втракать** добро (заситно) доручковати

сы́тност||ь, -и *ж* заситност, ситост, хранљивост

сы́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но заситан, сит, хранљив; **~ обе́д** заситан ручак

сы́то *прил.* **1.** сито **2.** *фиг.* лагодно, богато; **~ жить** лагодно живети

сы́тост||ь, -и *ж* 1. ситост 2. *фиг.* преситост, презасићеност 3. *фиг.* лагодност, богатство

сы́т||ый, -ая, -ое; сыт, -á, -о 1. сит; ~ **человéк** сит човек 2. *фиг.* пресит, презасићен 3. *фиг.* лагодан, имућан, богат; **~ая жизнь** лагодан живот 4. утовљен, ухрањен; ~ **скот** ухрањена стока ◇ **я сыт по гóрло** *чем* сит сам до грла (до гуше) *чега*; ~ **голóдного не разумéет** сит гладну не верује

сыч, -á *м зоол.* совуљача *ж*, ћук ◇ **~óм сидéть (смотрéть, глядéть)** бити тмуран, мрзовољан

сычу́г, -á *м* 1. сириште *с* 2. *кув.* пуњени крављи желудац

сычу́жин||а, -ы *ж* фермент *м* за сирење

сы́щик, -а *м* полицијски агент, детектив

сэконóм||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* уштедети, заштедети

сэр, -а *м* 1. сер (*племићка титула у Енглеској*) 2. сер, господин (*при ословљавању мушкараца у Енглеској, САД*)

сюдá *прил.* овамо; **иди́ ~!** дођи овамо! ◇ **ни тудá, ни ~** ни тамо ни овамо

сюжéт, -а *м* сиже; **увлекáтельный ~** занимљив сиже; ~ **для расскáза** сиже за причу

сюжéтн||ый, -ая, -ое 1. сижејни, садржајни, тематски; **~ая ли́ния ромáна** развојна линија романа 2. богат радњом, акциони; ~ **фильм** акциони филм

сюи́т||а, -ы *ж муз.* свита

сюи́тн||ый, -ая, -ое *муз.* свитин

сюрпри́з, -а *м* изненађење *с*; **прия́тный ~** пријатно изненађење

сюрреали́зм, -а *м ум.* надреализам, сирреализам

сюрту́к, -á *м* реденгот, мундир

сюсю́кань||е, -я *с разг.* 1. врскање 2. *фиг. презр.* опонашање дечјег говора

сюсю́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. шушкетати, врскати 2. *презр.* опонашати дечји говор, умиљавати се опонашањем дечјег говора

сюсю́ка||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с кем разг. презр.* мазити *кога*, понашати се *са ким* као са дететом

сяк *прил. у функц. предик. разг.*: **так-~, так и ~** и овако и онако

сякóй: такóй-~ *разг. шаљ.* какав-такав, никакав

сям *прил. разг.*: **там-~, там и ~** ту и тамо, час овде, час онде

Т

табáк, -á (-у́) *м* 1. *бот.* дуван 2. дуван; **сигáрный ~** дуван за цигаре; **тру́бочный ~** дуван за лулу, лулаш; **жевáтельный ~** дуван за жвакање; **ню́хательный ~** бурмут ◇ **дéло — ~** *нар.* пропала ствар; **пропáсть (поги́бнуть) ни за поню́шку (поню́х) ~у́** пропасти ни за шта, џабе

табакéр||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** табакера

табаковóд, -а *м* одгајивач дувана

табаковóдств||о, -а *с* гајење дувана

табаковóдческ||ий, -ая, -ое: ~ колхóз колхоз који се бави гајењем дувана

табáн||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. пом.* веслати крмом

табáчник, -а *м* 1. радник у дуванској индустрији 2. *нар.* пушач, дуванџија

табáчн||ый, -ая, -ое 1. дувански; ~ **лист** лист дувана; **~ые плантáции** плантаже дувана; ~ **дым** дувански дим, дим од дувана; **~ая фáбрика** фабрика дувана 2. боје дувана

тáбел||ь, -я *м* 1. табела *ж*, листа *ж*, списак 2. контролна табла (*о долажењу на рад*) 3. контролни број, жетон 4. ђачка књижица ◇ ~ **о рáнгах** *ист.* ранг-листа, попис чинова; **~-календáрь** календар (*у облику табеле*)

тáбельн||ый, -ая, -ое 1. табеларни 2. контролни; **~ая доскá** контролна табла ◇ ~ **день** *ист.* државни празник (*у Русији пре револуције*)

тáбельщик, -а *м* контролор

таблéт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** таблета; **~ки от головнóй бóли** таблете од главобоље; **принимáть снотвóрные ~ки** узимати таблете за спавање

таблéточн||ый, -ая, -ое који је у таблетама (*лек*)

табли́ц||а, -ы *ж* таблица, табела; **тирáжная ~** листа згодитака; ~ **умножéния** таблица множења; **~ы логари́фмов, логарифми́ческие ~ы** логаритамске таблице

табли́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *дем.* таблица 2. плочица (*на вратима*)

табли́чн||ый, -ая, -ое таблични; ~ **логари́фм** таблични логаритам

таблó *непром. с тех.* сигнална табла; огласна табла (*на стадиону*); **световóе ~** светлећа табла

тáбор, -а *м* 1. *ист.* табор, логор 2. табор (*цигански*); **расположи́ться ~ом** утаборити се

тáборн||ый, -ая, -ое таборски; **~ые пéсни** циганске песме

табу́ *непром. с* табу *м*

табуля́тор, -а *м* табулатор

табу́н, -а *м* крдо *с*, чопор; ~ **лошадéй** крдо коња, ергела

табу́нн||ый, -ая, -ое који се односи на крдо, чопор

табу́нщик, -а *м* пастир (*крда коња*)

табурéт, -а *м*, **табурéт||ка, -ки** *ж, ген. мн* **-ок** столица *ж* без наслона, хоклица *ж*

тавéрн||а, -ы *ж* таверна, крчма

тáволг||а, -и *ж бот.* суручица

тавóт, -а *м тех.* товатна маст, товат

таврён||ый, -ая, -ое *струч.* жигосан; ~ **скот** жигосана стока

тавр||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш. струч.* жигосати; ~ **скот** жигосати стоку

товр||ó, -á *с, мн.* **тáвра, тавр** 1. жиг *м*, печат *м* (*на кожи стоке*) 2. жиг *м* (*направа за жигосање стоке*)

таврóв||ый, -ая, -ое који се односи на жиг, печат; ~ **знак** жиг (*на кожи стоке*) ◇ ~ **прóфиль** *тех.* Т-профил

тавтологи́ческ||ий, -ая, -ое таутолошки

тавтолóги||я, -и *ж књиш.* таутологија

тагáн, -á *м* саџак, троножац

таджи́к||и, -ов *мн.* (*јд.* **таджи́к, -а** *м* Таџик; **таджи́ч|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ек** Таџикиња) Таџики

таджи́кск||ий, -ая, -ое таџички

таёжник, -а *м* становник тајге

таёжн||ый, -ая, -ое који се односи на тајгу; ~ **пожáр** пожар у тајги; ~ **посёлок** насеље у тајги

таз[1], **-а** *м, лок.* **о -е, в -у́,** *мн.* **-ы́, -óв** лавор, чанак

таз[2], **-а** *м анат.* карлица *ж*

тазобéдренн||ый, -ая, -ое *анат.*: ~ **сустáв** карлично-бедрени зглоб

тáзов||ый, -ая, -ое *анат.* карлични; **~ые кóсти** карличне кости

таинственност||ь, -и *ж* тајанственост, мистериозност

таинстве||нный, -нная, -нное; -н *и* **-нен, -нна, -нно** 1. тајанствен; **с ~нным видом** с тајанственим изгледом, тајанствено 2. тајанствен, мистериозан, загонетан; **~нное исчезновение** тајанствени нестанак; **~нные явления природы** загонетне природне појаве 3. тајанствен, тајни, потајан; **~нная цель** тајанствени циљ

таинств||о, -а *с рел.* светотајство, сакрамент *м*

таить, таю, таишь, таят *несврш.* 1. тајити, држати у тајности 2. *само 3. л.*: **~ в себе** крити у себи ◇ **что (нечего) греха ~** руку на срце

таиться, таюсь, таишься, таятся *несврш.* 1. *от кого, перед кем* тајити, крити *шта од кога*; **говорить не таясь** говорити отворено 2. крити се 3. *само 3. л. в ком, чём фиг.* крити се; **в сердце таится надежда** у срцу тиња нада

тайг||а, -и *ж* тајга

тайком *прил.* (по)тајно, кришом, крадом

тайм, -а *м спорт.* полувреме *с*

тайм-аут, -а *м спорт.* тајм-аут

тайн||а, -ы *ж* 1. тајна; тајност; **военная ~** војна тајна; **~ переписки** тајност преписке; **хранить ~у** чувати тајну; **держать в ~е** држати у тајности; **в ~е** *от кого* кријући *од кога*; **посвятить в ~у** *кого* поверити тајну *коме* 2. тајна, мистерија, загонетка; **~ы природы** тајне природе 3. *чего* тајна; **~** *чьего* **успеха** тајна *чијег* успеха ◇ **не ~** *для кого* није тајна *за кога*

тайник, -а *м* скровиште *с*, тајно место ◇ **в ~ах сердца** у најскривенијим кутовима срца

тайнописн||ый, -ая, -ое криптографски

тайнопис||ь, -и *ж* криптографија

тайн||ый, -ая, -ое 1. тајан; **~ договор** тајни споразум; **~ая полиция** тајна полиција; **~ое общество** тајна организација 2. потајан; притајен, скривен; **~ое желание** потајна жеља; **~ая досада** притајена љутња ◇ **~ое голосование** тајно гласање; **~ советник** *ист.* тајни саветник; **Тайная вечеря** *рел.* Последња вечера

тайфун, -а *м* тајфун

так *прил., речца и везн.* I *прил.* 1. тако; овако, онако; **~ говорят** тако се прича; **делать ~, как нужно** радити онако како треба; **вы меня не ~ поняли** погрешно сте ме разумели 2. тако, толико; **это было ~ давно** то је било тако давно; **мы ~ устали, что едва держимся на ногах** толико смо уморни да једва стојимо на ногама 3. *разг.* лако, без последица; **~ это не пройдёт** то неће тако лако проћи; **я это сказал просто ~** рекао сам то напросто тако II *речца* 1. ништа нарочито; **что с тобой?— Так** шта ти је?— Ништа нарочито 2. да, дакако, заиста, стварно; **~, это он** да, то је он 3. на пример; **климат там суровый, ~ морозы доходят до сорока градусов** клима је тамо оштра; мраз достиже четрдесет степени испод нуле 4. тако отприлике, тако некако; **лет ~ десять тому назад** отприлике пре десетак година III *везн.* 1. нека, онда, у том случају; **ехать, ~ ехать** кад се већ иде, нека да се иде 2. дакле, значи; **~ ты согласен?** ти се, дакле, слажеш?; **~ ты мне не веришь?** значи ти ми не верујеш? 3. али; **купил бы, ~ денег нет** купио бих, али немам новца 4. *у саставу сложених везн.*: **~ как** зато што, јер, како; **~ что** тако да ◇ **~ называемый** такозвани; **~ вот** дакле, ето; **~ же** исто тако; **и ~** *разг.* и без тога, и онако; **~ и** само; **слёзы ~ и льются** сузе само теку; **не ~ ли?** зар није тако?; **это не ~** то није тачно; **~ и быть** *разг.* нека буде; **~ и есть** *разг.* стварно, заиста је тако; **~ бы** *разг.* кад би; **~ бы и уехал!** кад бих само могао отпутовати!; **~ нет** *разг.* а, али; **мог бы помочь, ~ нет, сидит сложа руки** могао би да помогне, а он само седи скрштених руку; **не ~ чтобы** не баш нарочито; **~ себе** *разг.* ништа нарочито, осредње; **~ и сяк (этак)** *разг.* на све могуће начине; **~-сяк** *разг.* како-тако; **получить за ~** *разг.* добити бесплатно, бадава; **обменять ~ на ~** трампити ствар за ствар; **~-то и ~-то** *разг.* тако и тако; **~-то ~, но...** *разг.* добро, тако је, али...; **здесь что-то не ~** *разг.* овде нешто није у реду; **~ его!** *нар.* лупи га!, удри га!; тако му и треба

такелаж, -а *м* 1. *пом.* такелажа *ж*, опрема *ж (брода)* 2. *струч.* опрема *ж* за подизање и преношење терета

такелажник, -а *м пом.* радник на утовару и истовару

такелажн||ый, -ая, -ое 1. *пом.* који се односи на такелажу; **~ое оборудование** такелажа 2. *струч.*: **~ые работы** радови на подизању и преношењу терета

также *прил.* такође(р), исто тако; **я ~ согласен** ја се такође слажем ◇ **а ~** *везн.* такође и, као и; **в обсуждении книги приняли участие преподаватели русского языка, а ~ студенты и школьники** у дискусији о књизи учествовали су наставници руског језика као и студенти и ученици

таки *речца разг.* ипак; **он добился-~ своего** он је ипак постигао свој циљ ◇ **всё-~** па ипак; **опять-~** уз то, поред тога; **прямо-~** управо; **довольно-~** доста

таков, -а, -о *зам. об. у функц. предик.* такав; **~о наше мнение** то је наше мишљење; **~ы факты** такве су чињенице ◇ **(и) был ~** *разг.* нестаде га, умаче

таков||ой, -ая, -ое *зам. заст. и зван.* такав ◇ **как ~** као такав, сам по себи

таковск||ий, -ая, -ое *нар.* такав; **не на ~ого напал** није он баш будала

так||ой, -ая, -ое *зам.* 1. *одређена* такав; **~ человек нам и нужен** такав нам човек и треба; **~ же** исти такав; **точно (именно) ~** управо (баш) такав 2. *одређена* такав, тако; **~ое несчастье** таква несрећа; **он ~ красивый** тако је леп 3. *разг.* један, неки, некакав; **что значит таволга?— А это ~ая трава** шта је то суручица?— То је једна биљка 4. *уз нег. у споју са зам.* **какой-то** *разг.*: **он сегодня какой-то не ~** он данас изгледа необично 5. **так|ое, -ого** *с*: **и не ~ое бывает** дешавају се и горе ствари; **что же тут ~ого?** шта је ту чудно? ◇ **кто ~?** ко је то?; **что это ~ое?** шта је то?; **что ~ое счастье?** шта је то срећа?; **что ~ое?** шта је било?, шта се десило?; **в ~ом случае** у том случају, тада; **до ~ степени** тако, толико; **~им образом** а) на тај начин б) *уметн. р.* према томе, дакле; **и всё ~ое прочее** *нар.* и томе слично, и тако даље

такой-сякой, такая-сякая, такое-сякое *разг.* такав, некакав, никакав; **ах, ты такой-сякой!** ах ти, никоговићу један!

такой-то, такая-то, такое-то *зам.* такав и такав, тај и тај; **такого-то числа** тог и тог дана

такс||а[1], -ы *ж струч.* такса (*утврђена цена*); **~ на перевозку грузов** превозна такса

такс||а[2], -ы *ж* јазавичар *м* (*пас*)

таксационн||ый, -ая, -ое *струч.* процењивачки

такса́ци||я, -и *ж струч.* таксација, процењивање *с*, одређивање *с* цена

такси́ *непром. с* такси *м*; **легково́е, грузово́е ~** путнички, теретни такси; **взять ~** узети такси; **стоя́нка ~** такси-станица ◇ **маршру́тное ~** линијски такси, минибус

такси́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. струч.* таксирати, проценити/процењивати

такси́ст, -а *м разг.* таксист(а)

таксо́метр, -а *м* таксиметар

таксомото́р, -а *м струч. в.* **такси́**

таксомото́рн||ый, -ая, -ое: ~ парк возни парк таксија

таксофо́н, -а *м* јавна говорница

так-ся́к, та́к и ся́к *прил.* 1. некако, и тако и онако 2. *у функц. предик.*: **у́жин так-ся́к** вечера није богзна каква

такт[1], **-а** *м муз.* **такт; в ~** у такту; **отбива́ть ~** ударати такт; **сби́ться с ~а** изгубити такт

такт[2], **-а** *м* такт, осећање *с* мере; **чу́вство ~а** осећање за такт; **отсу́тствие ~а** недостатак такта; **вести́ себя́ с ~ом** бити тактичан

та́к-таки *речца разг.* 1. ипак, без обзира *на шта;* **он ~ не поéхал** он ипак није отпутовао 2. *у споју са зам.* **весь** баш, управо, заиста; **~ все?** баш сви?

та́ктик, -а *м* тактичар

та́ктик||а, -и *ж* тактика; **выжида́тельная ~** тактика ишчекивања

такти́ческ||ий, -ая, -ое тактички; **~ая зада́ча** тактички задатак; **~ приём** тактички потез (маневар)

такти́чно *прил.* тактично

такти́чност||ь, -и *ж* тактичност, такт *м*; **прояви́ть ~** испољити (показати) такт

такти́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но тактичан; **~ челове́к** тактичан човек

та́ктов||ый, -ая, -ое *муз.* тактни

тала́нт, -а *м* 1. таленат, дар, надареност *ж*; **у него́ большо́й ~** он је веома талентован; **у него́ ~ к му́зыке** он има дара за музику 2. обдарен човек, таленат ◇ **зары́ть ~ в зе́млю** закопати таленат у земљу

тала́нтливо *прил.* талентовано, даровито

тала́нтливост||ь, -и *ж* 1. надареност, таленат *м* 2. мајсторство *с*; **~ исполне́ния** мајсторство извођења

тала́нтли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. талентован, даровит, надарен; **~ худо́жник** талентован уметник 2. мајсторски; **~вое исполне́ние** мајсторско извођење

та́лер, -а *м* талир (*стари немачки новац*)

та́л||и, -ей *мн. пом.* чекрк *м*; котурача *ж*

талисма́н, -а *м* талисман, амајлија *ж*

та́ли||я[1], **-и** *ж* струк *м*, пас *м*; **то́нкая ~** танак струк; **оси́ная ~** осињи (веома танак) струк; **обня́ть за ~ю** обгрлити око струка ◇ **пла́тье в ~ю** хаљина у струк

та́ли||я[2], **-и** *ж заст.* 1. два комплета, шпила (*карата*) 2. круг *м (у игри карата)*

та́лли||й, -я *м хем.* талијум

талму́д, -а *м рел.* талмуд

талмуди́зм, -а *м* талмудизам

талмуди́ст, -а *м* 1. талмудист(а) 2. *фиг.* талмудист(а), сколастичар

тало́н, -а *м* 1. бон, купон; контролни листић; **~ на пита́ние** бон за оброк; **поса́дочный ~** купон за укрцавање (*у авион*); **врач принима́ет по ~ам** лекар прима сагласно контролном листићу 2. талон, купон; **отрывно́й ~** купон за откидање; **прикрепи́тельный ~** пријавница; **открепи́тельный ~** одјавница

тало́нн||ый, -ая, -ое који се односи на бон, купон

та́л||ый, -ая, -ое отопљен, открављен; **~ снег** окопнели снег; **~ая вода́** вода од окопнелог снега

та́льк, -а *м мин.* талк, миловка *ж*

тальни́к, -а́ *м бот.* 1. врбица *ж* 2. *зб.* прућe *с* врбице

там 1. *прил.* тамо, онамо; **вы́ход ~** излаз је тамо 2. *прил. разг.* потом, затим; **~ ви́дно бу́дет** видећемо 3. *речца разг.*: **что ~ ни говори́, а он прав** ма шта су говорили, он је ипак у праву; **како́е ~** никако, нипошто, напротив; **куда́ ~** ма какви; **чего́ ~!** не мари, није то ништа! ◇ **то тут, то ~** час овде, час онде; **~ и тут, ~ и сям** ту и тамо, свуда; **одна́ нога́ здесь, друга́я ~ !** *разг.* брзо, пре натраг него тамо!

тамад||а́, -ы́ *м* тамада (*старешина на гозбама, свадбама итд., слично старом свату*)

та́мбур[1], **-а** *м* 1. *архит.* тамбур, подножје *с* куполе 2. заклон од ветра (*код врата*); затворена платформа путничког вагона

та́мбур[2], **-а** *м* тамбурир (*вез*)

тамбу́р, -а *м муз. заст.* бубањ, добош

тамбури́н, -а *м муз.* тамбурин, дугуљаст бубањ

тамо́женник, -а *м* цариник

тамо́женн||ый, -ая, -ое царински; **~ досмо́тр** царински преглед; **~ая по́шлина** царина; **~ая поли́тика** царинска политика

тамо́ж||ня, -ни *ж, ген. мн.* **-ен** царинарница, царина

та́мошн||ий, -яя, -ее *разг.* тамошњи; **~ жи́тель** тамошњи становник

тамплие́р, -а *м ист.* темплар (*члан витешког реда*)

тампо́н, -а *м* тампон

тампона́д||а, -ы *ж мед.* тампонирање *с*

тампона́ж, -а *м руд.* цементирање *с* пукотина

тампони́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. мед.* тампонирати

та́нгенс, -а *м мат.* тангенс

та́нго *непром. с* танго *м*; **ме́дленное ~** лагани танго

та́ндем, -а *м струч.* тандем

та́н||ец, -ца *м* 1. плес, игра *ж*; **наро́дные ~цы** народне игре; **ба́льные ~цы** друштвени плесови; **пригласи́ть на ~** замолити за плес; **учи́тель ~цев** учитељ играња 2. *мн.* **-цы, -цев** плес, игранка *ж*; **пойти́ на ~цы** отићи на плес

тани́н, -а *м фарм.* танин

танк[1], **-а** *м војн.* тенк; **тяжёлый ~** тешки тенк

танк[2], **-а** *м* цистерна *ж*; **~ для горю́чего** цистерна за гориво

та́нкер, -а *м* танкер

та́нкерн||ый, -ая, -ое: ~ое су́дно танкер

танке́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *војн.* мали тенк

танке́т||ки, -ок *мн. (јд.* **танке́т|ка, -ки** *ж)* лаке женске ципеле са равним ђоном (*који је дебљи према пети*)

танки́ст, -а *м* тенкист(а)

танки́стск||ий, -ая, -ое који се односи на тенкисту; **~ шлем** кацига тенкисте

та́нков||ый, -ая, -ое *војн.* тенковски; **~ые войска́** тенковске јединице; **~ая ата́ка** напад тенковима

танкодро́м, -а *м војн.* полигон за тенкове

танкострое́ни||е, -я *с* производња *ж* тенкова

танкострои́тельн||ый, -ая, -ое: ~ заво́д фабрика тенкова

танта́лов: ~ы му́ки Танталове муке

танцева́льн||ый, -ая, -ое плесни; **~ ве́чер** плесно вече, игранка; **~ая площа́дка** подијум за плес (игру)

танц||ева́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* **1.** плесати, играти; **~ вальс** плесати валцер; **~ в бале́те** играти у балету **2.** *само 3. л. фиг.* скакутати (*о коњу*) **3.** *само 3. л. фиг.* летети горе-доле (*о мушицама итд.*); трепери (*о пламену*) ◇ **~ от пе́чки** *разг. ирон.* полазити од добро познатог

танцза́л, -а *м* **(танцева́льный зал)** плесна дворана

танцкла́сс, -а *м* **(танцева́льный класс)** *заст.* **1.** школа *ж* играња **2.** плесна дворана

танцме́йстер, -а *м заст.* учитељ играња

танцо́вщик, -а *м* плесач, играч балета

танцо́вщиц||а, -ы *ж* плесачица, играчица балета

танцо́р, -а *м* играч, плесач

танцплоща́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок (танцева́льная площа́дка)** подијум *м* за плес

танцу́л||ька, -ьки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг. презр.* плесна забава, игранка

тапёр, -а *м* тапер (*свирач клавира на игранкама*)

тапи́р, -а *м зоол.* тапир

та́п||ки, -ок *мн.* (*јд.* **та́пк|а, -и** *ж*), **та́поч||ки, -ек** *мн.* (*јд.* **та́почк|а, -и** *ж*) *разг.* патике, папуче; **спорти́вные ~** гимнастичке патике; **дома́шние ~** кућне папуче

та́р||а, -ы *ж струч.* **1.** амбалажа; **бума́жная, деревя́нная ~** картонска, дрвена амбалажа **2.** тара

тараба́н||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. нар.* лупати, ударати

тараба́р||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. нар.* брбљати, наклапати, торокати

тараба́рск||ий, -ая, -ое 1. *заст.* тајни (*писмо*) **2.** *фиг. разг.* замршен, неразумљив; **~ язы́к** неразумљив језик ◇ **~ая гра́мота** а) *заст.* криптограм б) непозната ствар, шпанска села

тараба́рщин||а, -ы *ж разг.* бесмислица, галиматијас *м*

тарака́н, -а *м зоол.* бубашваба *ж*, жохар

тарака́н||ий, -ья, -ье који се односи на бубашвабу, жохара

тара́н, -а *м војн.* **1.** *заст.* ован (*справа за пробијање зидина*) **2.** *заст.* кљун, брододер **3.** обрушавање *с*, тарански удар (*брода, авиона*); **идти́ на ~** обрушавати се **4.** дубок продор (*фронта*) ◇ **гидравли́ческий ~** *тех.* уређај за подизање воде

тара́н||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. војн.* **1.** *заст.* пробијати зидине овном **2.** *такође сврш.* пробити/пробијати (*кљуном брода*), обрушавати се; **~ самолёт** обрушавати се на авион **3.** вршити пробој (*фронта*)

таранта́с, -а *м заст.* тарантас (*дуга покривена путничка кола*), кочије *мн. ж*

таранте́лл||а, -ы *ж* тарантела (*италијански плес*)

тара́нтул, -а *м зоол.* тарантула *ж* (*отровни паук*)

тара́н||ь, -и *ж зоол.* црвенперка (*риба*)

тарара́м, -а *м разг.* галама *ж*, вика *ж*, бука *ж*; дармар; **подня́ть ~** подићи галаму

тарара́х *узв.* трас

тарара́ха||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* **1.** грувати, грмети **2.** лупати, ударати

тарара́хн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. нар.* **1.** грунути, загрмети **2.** лупити, ударити, треснути

тарата́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* чезе *мн. ж*, двоколице *мн. ж*

тарато́р||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. разг.* брбљати, блебетати, торокати

тарато́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* брбљивица, торокуша, алапача

тарах||те́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т *несврш. разг.* **1.** тандркати, клопарати **2.** *фиг.* лапарати, брбљати

тара́щ||ить, -у, -ишь, -ат *несврш.*: **~ глаза́** *разг.* буљити очи, бечити се

тара́щ||иться, -ится, -атся *несврш. разг.* **1.** *само 3. л.* широко се отварати (*о очима*) **2.** *на кого, что* загледати се, буљити *у кога, шта*

таре́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** тањир *м*, тањур *м*; **глубо́кая ~** дубоки тањир; **ме́лкая ~** плитак тањир **2.** *мн.* **-ки, -ок** *муз.* тасови *мн. м* **3.** *тех.* плоча, пладањ *м*; **~ кла́пана** плоча вентила ◇ **быть не в свое́й ~ке** нелагодно се осећати

таре́лоч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** *дем.* тањирић *м* **2.** *војн.* округла мета

таре́лочн||ый, -ая, -ое који се односи на тањире, за тањире

таре́льчат||ый, -ая, -ое *тех.* тањираст, у облику тањира, пладња

тари́ф, -а *м струч.* тарифа *ж*; **почто́вый ~** поштанска тарифа; **тамо́женный ~** царинска тарифа; **железнодоро́жный ~** железничка тарифа, возарина

тарифика́ци||я, -и *ж струч.* одређивање *с* тарифе

тарифици́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. струч.* проценити/процењивати, одредити/одређивати тарифу

тари́фн||ый, -ая, -ое *струч.* тарифни; **~ая ста́вка** тарифна стопа; **~ спра́вочник** тарифни приручник; **~ая систе́ма** тарифни систем

тартарары́ *непром. мн.*: **провали́сь они́ все в ~!** *разг.* нека их ђаво носи!

тарти́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** кришка хлеба намазана маслацем, мали сендвич

та́ры-ба́ры, та́ры-ба́ры-растаба́ры *непром. мн. нар.* наклапања *мн. с*, нагваждања *мн. с*; **разводи́ть ~** млети без везе, млатити празну сламу

таска́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** вући, теглити, с муком носити; **~ мешки́** теглити вреће; **~ во́ду** носити воду **2.** *разг.* красти, дизати **3.** *нар.* носити; **~ письмо́ в карма́не** носити писмо у џепу; **~ пальто́ пять лет** носити капут пет година **4.** *разг.* вући; **~ за́ уши** вући за уши ◇ **е́ле (едва́, наси́лу) но́ги ~** *разг.* вући се као мрцина

таска́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* **1.** лутати, тумарати; скитати **2.** *с чем разг.* вући, носити са собом (*без потребе*) **3.** *за кем нар.* јурити (*жене*) **4.** *с кем нар.* вуцарати се

тас||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.*: **~ ка́рты** мешати карте

тата́рник, -а *м бот.* боца *ж*, чкаљ

тата́рск||ий, -ая, -ое татарски

тата́ры, тата́р *мн.* (*јд.* **тата́рин, -а** *м* Татарин; **тата́р|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Татарка) Татари

татуир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *и* **тату́ир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный** *сврш. и несврш.* истетовирати/тетовирати

татуир||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *и* **тату́ир||оваться, -уюсь, -уешься, -уются** *сврш. и несврш.* истетовирати се/тетовирати се

татуиро́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** тетовирање *с* **2.** тетовирана шара

тат||ь, -я *м заст.* тат, лопов

тафт||á, -ы́ *ж текст.* тафт *м*

тафтян||óй, -áя, -óе од тафта

тахикарди́||я, -и *ж мед.* тахикардија

тахóметр, -а *м тех.* тахометар, мерач брзине

тахт||á, -ы́ *ж* софа

тачáн||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** лака отворена кола; **пулемётная ~** митраљеска колица

тачá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прошивати, шити (*обућу*)

тáчк||а[1], **-и** *ж струч.* прошивање *с*, шивење *с* (*обуће*)

тáч||ка[2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ек** тачке *мн. ж*, ручна колица

тащи́ть, тащý, тáщишь, тáщат *несврш.* 1. вући, теглити, с муком носити; **~ мешóк на спинé** теглити врећу на леђима 2. извлачити, вадити; **~ гвоздь из стены́** вадити ексер из зида 3. *разг.* с муком свлачити (*чизму итд.*) 4. *разг.* красти, дизати ◇ **клещáми ~** *из кого* клештима извлачити *из кога (речи, одговор)*

тащи́ться, тащýсь, тáщишься, тáщатся *несврш. разг.* 1. вући се, ићи с муком 2. ићи, путовати (*об. предалеко; без потребе*) 3. *само 3. л.* повлачити се, вући се по земљи

тáяни||е, -я *с* копњење, отапање, топљење

тáять, тáю, тáешь, тáют *несврш.* 1. *само 3. л.* копнети, топити се, кравити се; **снег тáет** снег копни 2. *само 3. л. фиг.* нестајати, ишчезавати; **запáсы тáют** залихе нестају; **тумáн тáет** магла се диже 3. *фиг.* топити се (*од милине*) 4. *фиг.* топити се, венути (*од туге*); **он тáет на глазáх** топи се као свећа ◇ **(так и) тáет во ртý** топи се у устима

твар||ь, -и *ж* 1. *заст.* створење *с*, створ *м* 2. *разг. погрд.* животиња, скот *м*, хуља

твердé||ть, -ет, -ют *несврш.* стврдњавати се, отврдњавати

твер||ди́ть, -жý, -ди́шь, -дя́т *несврш.* 1. *что, о ком, чём* непрестано говорити, понављати; **~ однó и тó же** понављати једно те исто 2. *что разг.* понављати, бубати; **~ урóк** бубати лекцију

твердокáменн||ый, -ая, -ое *разг.* чврст, непоколебљив; **~ое сéрдце** неосетљиво (камено) срце

твердокóж||ий, -ая, -ее 1. с тврдом кором, љуском (*плод*) 2. *фиг.* неосетљив, дебеле коже (*човек*)

твердолó||бый, -бая, -боe; -б, -ба, -бо *разг.* ограничен, туп, глуп

твёрдо, *комп.* **твёрже** *прил.* 1. чврсто, одлучно, непоколебљиво; истрајно; **~ отстáивать свои́ взгля́ды** одлучно бранити своје погледе 2. чврсто, стабилно, сигурно; **~ стоя́ть на ногáх** чврсто (сигурно) стајати на ногама 3. поуздано, солидно; **~ знать** *что* добро знати *шта*

твёрдост||ь, -и *ж* 1. тврдоћа, чврстина 2. *фиг.* чврстина, непоколебљивост; истрајност; **~ харáктера** чврстина карактера

твёрд||ый, -ая, -ое; твёрд, твердá, -о, *комп.* **твёрже** 1. *само дужи обл.* тврд, чврст; **~ое тéло** *физ.* чврсто тело; **~ое тóпливо** чврсто гориво; **~ как кáмень** тврд као камен; **~ карандáш** тврда оловка 2. *фиг.* чврст, одлучан, непоколебљив; истрајан; **~ харáктер** чврст карактер; **~ая вóля** непоколебљива воља; **~ое решéние** чврста одлука 3. *фиг.* чврст, стабилан, сигуран; **~ поря́док** чврст ред; **~ая похóдка** чврст (сигуран) корак; **~ рукá** сигурна рука; **~ые цéны** стабилне цене 4. *фиг.* поуздан, солидан; **~ые знáния** солидно знање ◇ **~ знак** *лингв.* тврди знак; **~ые соглáсные** *лингв.* тврди сугласници; **стоя́ть на ~ой пóчве** имати чврсто тло под ногама

тверды́н||я, -и *ж* 1. *заст. свеч.* тврђава 2. *чего фиг.* упориште *с*, ослонац *м*, бедем *м*

твёрже *с.* **твёрдый, твёрдо**

тво||й, -егó *м*, **-я́, -éй** *ж*, **-ё, -егó** *с; мн.* **-и́, -и́х** 1. *присвојна зам.* твој; **~ дом** твоја кућа; **~и́ роди́тели** твоји родитељи 2. **тво|ё, -егó** *с разг.* твоје; **~егó мне не нýжно** твоје ми не треба 3. **тво|и́, -и́х** *мн. разг.* твоји, твоја родбина; **как поживáют ~и́?** како су твоји? ◇ **э́то ~ё дéло** то је твоја ствар; **не ~ё дéло** то се тебе не тиче; **~я́ взялá** *разг.* нека буде по твоме, победио си

творéни||е, -я *с* 1. *књиш.* творевина *ж*, дело 2. *заст.* створ *м*, креатура *ж*

твор||éц, -цá *м* 1. *књиш.* творац, стваралац 2. *рел.* бог

твори́тельн||ый, -ая, -ое: ~ падéж *грам.* инструментал

твор||и́ть[1], **-ю́, -и́шь, -я́т** *несврш. књиш.* 1. стварати, творити, правити; **~ нóвую жизнь** стварати нови живот; **~ истóрию** стварати историју 2. стварати, чинити, вршити; **~ чудесá** стварати чуда; **~ добрó** чинити добро ◇ **~ моли́твы** *заст.* молити се

твор||и́ть[2], **-ю́, -и́шь, -я́т** *несврш. струч.* месити; **~ и́звесть** гасити креч

твор||и́ться, -и́тся, -я́тся *несврш. разг.* дешавати се, догађати се, збивати се; **что здесь ~и́тся?** шта се ту дешава?

творóг, -á(-ý) *и* **твóрог, -а(-у)** *м* млад крављи сир (*неслан*)

творóжист||ый, -ая, -ое сираст, налик на млад крављи сир

творóж||иться, -ится, -атся *несврш.* згрушавати се, сирити се (*о млеку*)

творóжник, -а *м* колачић од младог крављег сира

творóжн||ый, -ая, -ое од белаве, од младог крављег сира

твóрческ||ий, -ая, -ое стваралачки; **~ процéсс** стваралачки процес; **~ путь** стваралачки пут

твóрчеств||о, -а *с* стваралаштво; **худóжественное ~** уметничко стваралаштво; **нарóдное ~** народно стваралаштво

теáтр, -а *м* 1. позориште *с*, казалиште *с*; **драмати́ческий ~** драмско позориште; **~ óперы и балéта** позориште опере и балета, опера; **кýкольный ~** позориште лутака; **билéт в ~** карта за позориште; **пойти́ в ~** отићи у позориште 2. *фиг.* арена *ж*, поприште *с*; **~ воéнных дéйствий** ратиште ◇ **анатоми́ческий ~** просектура

театрáл, -а *м* љубитељ позоришта

театрализáци||я, -и *ж* драматизација

театрализ||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш. и несврш.* драматизовати, драматизирати (*роман итд.*)

театрáльност||ь, -и *ж* театралност, извештаченост

театрáл||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. *само дужи обл.* позоришни, казалишни; **~ьное искýсство** позоришна уметност; **~ зал** позоришна дворана; **~ сезóн** позоришна сезона 2. *фиг.* театралан, извештачен, намештен; **~ьная пóза** извештачена поза

театрáльщин||а, -ы *ж разг.* неприродан, извештачен начин глуме

театровéд, -а *м* театролог

театровéдени||е, -я *с* театрологија *ж*

театровéдческ||ий, -ая, -ое театролошки

тебе́ *в.* **ты**

тебя́ *в.* **ты**

те́зис, -а *м* 1. *фил.* теза *ж*, поставка *ж*, тврдња *ж*; **вы́двинуть ~** изнети тезу 2. *об. мн.* **-ы, -ов** тезе *мн. ж*; **~ы докла́да** тезе реферата

тёз||ка, -ки *м, ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* имењак *м*, имењакиња *ж*; **мы с ним ~ки** он и ја смо имењаци

тезоимени́тств||о, -а *с заст.* имендан *м*

теи́зм, -а *м фил.* теизам

теи́н, -а *м хем.* теин

теи́ст, -а *м* теист(а)

теисти́ческ||ий, -ая, -ое теистички

текст, -а *м* текст; **~ пье́сы** текст позоришног комада; **~ пе́сни** текст песме

тексти́л||ь, -я *м зб.* текстил, тканине *мн. ж*

тексти́льн||ый, -ая, -ое текстилни; **~ая промы́шленность** текстилна индустрија; **~ая фа́брика** текстилна фабрика

тексти́льщик, -а *м* текстилац, радник у текстилној индустрији

тексто́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *штамп.* кратак текст (*испод слике, цртежа*)

текстоли́т, -а *м струч.* текстолит

тексто́лог, -а *м* текстолог

текстологи́ческ||ий, -ая, -ое текстолошки

текстоло́ги||я, -и *ж* текстологија

текстуа́льност||ь, -и *ж* дословност, текстуалност

текстуа́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. *само дужи обл.* који се односи на текст 2. дослован, текстуалан; **~ перево́д** дослован превод

тексту́р||а, -ы *ж струч.* текстура

текто́ник||а, -и *ж геол.* тектоника

тектони́ческ||ий, -ая, -ое тектонски; **~ие явле́ния** тектонске појаве; **~ие си́лы** тектонске силе

теку́чест||ь, -и *ж* 1. *физ.* течност, флуидност 2. *фиг.* флуктуација; **рабо́чей си́лы** флуктуација радне снаге

теку́||чий, -чая, -чее; -ч, -ча, -че 1. *само дужи обл. физ.* течан, флуидан 2. *само дужи обл.* текући, који тече (*вода*) 3. *фиг.* непостојан, који флуктуира

теку́чк||а, -и *ж разг.* ситни, свакидашњи послови, текући послови

теку́щ||ий, -ая, -ее текући, садашњи; **~ие дела́** текући послови; **~ие собы́тия** актуелни догађаји; **в ~ем году́** ове године ◇ **~ ремо́нт** редовна оправка; **~ счёт** *фин.* текући рачун, жиро рачун

телеавтома́тик||а, -и *ж* телеаутоматика

телеба́ш||ня, -ни *ж, ген. мн.* **-ен (телевизио́нная ба́шня)** телевизијски торањ

телеви́дени||е, -я *с* телевизија *ж*; **передава́ть по ~ю** емитовати (преносити) преко телевизије

телевизио́нн||ый, -ая, -ое телевизијски; **~ая переда́ча** телевизијска емисија, телевизијски пренос; **~ центр** телевизијски центар

телеви́зор, -а *м* телевизор; **~ цветно́го изображе́ния, цветно́й ~** телевизор у боји; **пока́зывать по ~у но́вый фильм** приказивати на телевизији нови филм

телевиктори́н||а, -ы *ж* телевизијски квиз

теле́г||а, -и *ж* таљиге *мн. ж*, сељачка кола

телегра́мм||а, -ы *ж* телеграм *м*, брзојав *м*, депеша; **посла́ть (дать) ~у** послати телеграм; **поздрави́тельная ~** телеграм-честитка

телегра́ф, -а *м* 1. телеграф; **по ~у** телеграфским путем 2. телеграф, телеграфски уред; **центра́льный ~** централни телеграф

телеграфи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* телеграфисати, јавити/јављати телеграмом

телеграфи́ст, -а *м* телеграфист(а)

телеграфи́||я, -и *ж* телеграфија

телегра́фн||ый, -ая, -ое телеграфски; **~ столб** телеграфски стуб; **~ая связь** телеграфска веза ◇ **Телегра́фное аге́нтство Сове́тского Сою́за** телеграфска агенција Совјетског Савеза

теле́ж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *дем.* мале таљиге 2. колица *мн. с*; **ручна́я ~** ручна колица 3. *тех.* обратно постоље; **ваго́нная ~** постоље вагона

теле́жн||ый, -ая, -ое 1.: **~ое колесо́** точак (од) таљига 2. колски; **~ая доро́га** колски пут

телезри́тел||ь, -я *м* ТВ-гледалац, гледалац телевизије

телека́мер||а, -ы *ж* **(телевизио́нная ка́мера)** телевизијска камера

те́лекс, -а *м* телекс

телеметри́||я, -и *ж струч.* телеметрија

телемеха́ник||а, -и *ж* телемеханика

телемехани́ческ||ий, -ая, -ое телемеханички

телемо́ст, -а́ *м* телевизијски мост

телён||ок, -ка *м, мн.* **теля́та, теля́т** теле *с*, теленце *с* ◇ **куда́ Мака́р теля́т не гоня́л** *разг.* где је бог рекао лаку ноћ; **ла́сковый ~ двух ма́ток сосёт** *посл.* умиљато јагње две мајке сиса

телеобъекти́в, -а *м* телеобјектив

телеологи́ческ||ий, -ая, -ое телеолошки

телеоло́ги||я, -и *ж* телеологија

телепати́ческ||ий, -ая, -ое телепатски

телепа́ти||я, -и *ж* телепатија

телепереда́ч||а, -и *ж* телевизијска емисија, ТВ-емисија

телеса́, теле́с *мн. разг. шаљ.* дебело, гојазно тело

телеско́п, -а *м* телескоп

телескопи́ческ||ий, -ая, -ое телескопски

телеско́пн||ый, -ая, -ое телескопски

теле́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл. мат., физ.* физички; **~ные сво́йства** физичке особине 2. *само дужи обл.* телесни; **~ное наказа́ние** телесна казна; **~ные поврежде́ния** телесне повреде 3. *заст.* земаљски, материјалан; **~ мир** материјални свет 4. боје коже; **чулки́ ~ного цве́та** чарапе боје коже

телесту́ди||я, -и *ж* **(телевизио́нная сту́дия)** телевизијски студио

телета́йп, -а *м* телепринтер

телеуправле́ни||е, -я *с* теледириговање

телеуправля́ем||ый, -ая, -ое теледиригован; **~ снаря́д** теледиригован пројектил

телефи́льм, -а *м* телевизијски филм

телефо́н, -а *м* телефон; **междугоро́дный ~** међуградски телефон; **доба́вочный но́мер ~а** допунски број телефона, локал; **набра́ть но́мер ~а** назвати број телефона; **провести́ (поста́вить) ~** увести телефон; **говори́ть по ~у** говорити преко телефона; **позвони́ть по ~у** телефонирати; ◇ **~-автома́т** јавна телефонска говорница; **висе́ть на ~е** *разг.* висети на телефону

телефониза́ци||я, -и *ж* телефонизација, инсталирање *с* телефонске мреже

телефонизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* инсталирати телефонску мрежу

телефони́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш. что, о чём зван.* телефонирати *о чему*, саопштити/саопштавати *шта* преко телефона

телефонист, -а *м* телефонист(а)

телефонист||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** телефонисткиња

телефонн||ый, -ая, -ое телефонски; **~ая станция** телефонска централа; **~ая сеть** телефонска мрежа; **~ая связь** телефонска веза; **~ разговор** телефонски разговор; **~ справочник** телефонски именик; **~ аппарат** телефонски апарат; **~ая трубка** слушалица

телефонограмм||а, -ы *ж* телефонограм *м*

телефотографи||я, -и *ж* телефотографија

тел||ец, -ьца *м* **1.** *заст.* теле *с* **2. Телец** *астр.* Бик ◊ **золотой ~** *књиш.* златно теле

телецентр, -а *м* **(телевизионный центр)** телевизијски центар

телеэкран, -а *м* **(телевизионный экран)** телевизијски екран

телиться, телится, телятся *несврш.* телити се

тёл||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** јуница

тел||о, -а *с, мн.* **-а, тел, -ам 1.** *физ., мат.* тело; **твёрдое ~** чврсто тело; **жидкое ~** течност; **небесные ~а** небеска тела; **геометрическое ~** геометријско тело **2.** тело; **части ~а** делови тела; **дрожать всем ~ом** дрхтати целим телом **3.** тело, леш *м* **4.** *струч.* тело (*клипа итд.*); цев *ж (топа)* **5.** *само јд. нар.* месо, мишићи *мн. м*; **быть в ~е** бити пуначак; **спасть с ~а** ослабити, омршавити ◊ **инородное ~** страно тело; **душой и ~ом** душом и телом; **держать** *кого* **в чёрном ~е** малтретирати, држати у запећку *кога*; **еле-еле душа в ~е** *разг.* једва још душа у телу

телогре||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* **1.** кратка јакна без рукава **2.** ватиран кратак капут (*скроз прошивен*)

телодвижени||е, -я *с* телесни покрет; **плавные ~я** равномерни покрети тела

телосложени||е, -я *с* телесна грађа; **крепкого ~я** јаке телесне грађе

телохранител||ь, -я *м* телохранитељ, лични чувар

тельняш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* морнарска мајица

тельц||е, -а *с* **1.** *дем.* телашце **2.** *об. мн.* **-а, телец** *биол.* телашца, корпускуле *мн. ж*; **белые, красные кровяные ~а** бела, црвена крвна телашца (зрнца)

телятин||а, -ы *ж* телетина; телеће месо

телятник, -а *м* **1.** стаја *ж* за телад **2.** одгајивач телади

телятниц||а, -ы *ж* одгајивачица телади

теляч||ий, -ья, -ье телећи; **~ьи котлеты** телећи котлети ◊ **~ восторг** *ирон.* неумесно одушевљење; **~ьи нежности** *ирон.* слатдуњаве (претеране) нежности

тем[1] **1.** *прил. уз комп.* то, утолико; **~ лучше** утолико боље; **~ хуже** утолико горе **2.** *у споју с везн.* **чем: чем больше, ~ лучше** што више, то боље; **чем быстрее вы вернётесь, ~ лучше для вас** чим брже се вратите, тим боље је за вас ◊ **~ не менее** ипак; **~ более** тим пре, тим више; а нарочито; **~ более, что** тим пре, тим више што; **~ паче** *заст.* тим пре, тим више

тем[2] *зам.* **1.** *в.* **то**[2], **тот 2.** *в.* **те**

тем||а, -ы *ж* **1.** тема; **~ доклада** тема реферата; **отклониться от ~ы** удаљити се од теме; **перейти к другой ~е** променити тему **2.** *муз.* тема; **~ с вариациями** тема с варијацијама

тематик||а, -и *ж* тематика

тематическ||ий, -ая, -ое тематски

тембр, -а *м* тембр, боја *ж*; **~ звука** боја звука; **~ голоса** боја гласа

тембров||ый, -ая, -ое који се односи на тембр

теменн||ой, -ая, -ое *анат.* темени; **~ая кость** темена кост, темењача

темен||ь, -и *ж разг.* тама, мрак *м*

темляк, -а *м војн.* темњак, портепе

темне||ть, -ет, -ют *несврш.* **1.** тамнети, постајати таман; **серебро ~ет** сребро тамни **2.** тамнити се, црнити се; **вдали ~ет лес** у даљини се црни шума **3.** *безл.* смркавати се, мрачити се; **зимой рано ~ет** зими се рано смркава ◊ **в глазах ~ет** *у кого безл.* мрачи се пред очима *коме*

темне||ться, -ется, -ются *несврш. разг.* тамнити се, црнити се

темн||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* **1.** *кого, что* тамнити, мрачити **2.** *без обј разг.* бркати, мутити, говорити нејасно

темниц||а, -ы *ж заст. књиш.* тамница, затвор *м*

темно *прил. у функц. предик.* **1.** тамно је, мрачно је; **в комнате было ~** у соби је било мрачно **2.** *фиг.* тешко је, тужно је (*у души*) ◊ **темным-~** мркли мрак; **~, хоть глаз выколи** *разг.* не види се ни прст пред оком

темноволо||сый, -сая, -сое; -с, -са, -со црнокос, тамне косе

темногла||зый, -зая, -зое; -з, -за, -зо црноок, тамних очију

тёмно-зелён||ый, -ая, -ое тамнозелен, загаситозелен

темноко||жий, -жая, -жее; -ж, -жа, -же тамнопут, тамне, мрке пути

тёмно-рус||ый, -ая, -ое тамносмеђ (*о коси*)

тёмно-син||ий, -яя, -ее тамноплав, загаситоплав

темнот||а, -ы *ж* **1.** тама, мрак *м*, помрчина; **до наступления ~ы** пре мрака **2.** *фиг. разг.* заосталост, непросвећеност

тёмн||ый, -ая, -ое; тёмен, темна, темно *и* **-о 1.** таман, мрачан; **~ая комната** мрачна соба; **~ая ночь** мркла ноћ **2.** таман, загасит, затворене боје; **~ые волосы** тамна коса; **~ое платье** хаљина загасите боје **3.** *фиг.* нејасан, мутан, неразумљив; **~ смысл** нејасан смисао; **~ые места в рукописи** неразумљива места у рукопису **4.** *фиг.* мрачан, суморан, туробан; **~ые думы** туробне мисли **5.** *фиг.* лош, сумњив; **~ые дела** сумњиви послови; **~ая личность** сумњива личност **6.** *заст.* непросвећен, заостао; **~ человек** прмитиван човек **7. тёмн|ая, -ой** *ж заст.* тамница ◊ **~ое пятно** љага; **это для него ~ лес** то су за њега шпанска села; **от темна до темна** *нар.* од јутра до мрака, од зоре до зоре; **устроить ~ую** *кому разг.* ћебовати (измлатити) *кога*

темп, -а *м* **1.** *муз.* темпо **2.** темпо, степен брзине; **в ускоренном ~е** убрзано; **высокие ~ы роста** *чего* висока стопа раста *чега*

темпер||а, -ы *ж* темпера

темперамент, -а *м* **1.** темперамен(а)т; **холодный ~** хладан темперамент; **поэтический ~** поетски темперамент **2.** темпераментност *ж*, живахност *ж*, ватреност *ж*; **с ~ом** темпераментно, са жаром

темпераментно *прил.* темпераментно, живахно, ватрено

темпераментност||ь, -и *ж* темпераментност, живахност, ватреност

темперамент||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но темпераментан, живахан, ватрен; **~ человек** темпераментан човек; **~ная речь** темпераментан говор

температур||а, -ы *ж* **1.** температура; **комнатная**

~ собна температура; ~ **кипения, плавления, замерзания** температура врења, топљења, замрзавања; ~ **падает, повышается** температура опада, расте 2. *разг.* температура, ватра; **у ребёнка** ~ дете има температуру; **измерить** ~**у** измерити температуру

температур||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. разг.* имати температуру, ватру; **больной** ~**ит** болесник има температуру

температурн||ый, -ая, -ое температурни; ~**ые изменения** температурне промене; ~**ая кривая** кривуља температуре

темпов||ый, -ая, -ое 1. *муз.* који се односи на темпо **2.** *спорт.* брз; ~**ая игра** брза игра

тем||ь, -и *ж разг.* тама, помрчина

тем||я, -ени *с анат.* теме

тенденциозност||ь, -и *ж књиш.* тенденциозност

тенденциоз||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* тенденциозан

тенденци||я, -и *ж* **1.** тенденција, тежња; ~ **к росту** тенденција пораста; **прогрессивные** ~**и** прогресивне тенденције **2.** *књиж.* тенденција

тендер, -а *м жел.* тендер

тенев||ой, -ая, -ое 1. сеновит, хладовит, који је у сенци; ~**ая сторона улицы** сеновита страна улице **2.** *фиг.* негативан, неповољан; ~**ая сторона** *чего* негативна страна *чега*

тенелюби||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во који расте у хладу (*биљка*)

тенё||та, -т *мн.* **1.** мрежа *ж*, замка *ж*; **попасть в** ~ пасти у замку **2.** *нар.* паучина *ж*

тенис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то хладовит, сеновит; ~**тая аллея** сеновита алеја

теннис, -а *м* тенис; **играть в** ~ играти тенис; **настольный** ~ стони тенис, пинг-понг

теннисист, -а *м* тенисер, тенисач

теннис||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** спортска мајица (*кратких рукава*)

теннисн||ый, -ая, -ое тениски; ~ **мяч** лоптица за тенис; ~ **корт** тениско игралиште; ~**ая площадка** тенис-игралиште; ~**ая ракетка** тенис-рекет

тенор, -а *м, мн.* **-а, -ов 1.** тенор (*глас*); **лирический** ~ лирски тенор **2.** тенор (*певач*)

теноров||ый, -ая, -ое теноpски; ~**ая партия** тенорска партија

тенор||ок, -ка *м дем. разг.* тенорић (*глас*)

тент, -а *м* тенда *ж*, заклон, застор (*од сунца, кише итд.*)

тен||ь, -и *ж, лок.* **о -и, в -й,** *мн.* **-и, -ей 1.** сенка, хлад *м*; **дерево отбрасывает** ~ дрво баца сенку; **в** ~**й** у хладу **2.** *само јд. фиг.* сенка; ~ **неудовольствия** сенка незадовољства; **нет и** ~**и сомнения** нема ни трунке сумње **3.** сенка, силуета **4.** сенка, авет, привиђење *с* ◊ **бросать** ~ *на кого* бацати сенку *на кога*; **наводить** ~ **на плетень (на ясный день)** *разг.* намерно замршивати ствар; **держаться в** ~**и** држати се по страни; **ходить** *за кем* **как** ~ пратити *кога* у стопу; **от него осталась (одна)** ~ постао је сама кост и кожа; **бояться (пугаться) собственной** ~**и** плашити се властите сенке; ~**и под глазами** колутови под очима

теодолит, -а *м струч.* теодолит

теократическ||ий, -ая, -ое теократски; ~ **строй** теократско уређење

теократи||я, -и *ж* теократија

теолог, -а *м* теолог

теологическ||ий, -ая, -ое теолошки

теологи||я, -и *ж* теологија

теорем||а, -ы *ж мат.* теорема; **доказать** ~**у** доказати теорему

теоретизир||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* теоретисати, теоретизирати

теоретик, -а *м* теоретичар

теоретическ||ий, -ая, -ое теоретски, теоријски; ~ **вывод** теоретски закључак; ~**ие исследования** теоријска истраживања

теори||я, -и *ж* теорија; ~ **познания** *фил.* теорија спознаје; ~ **вероятностей** *мат.* теорија вероватноће; ~ **относительности** *физ.* теорија релативитета

теософическ||ий, -ая, -ое теозофски

теософи||я, -и *ж* теозофија

теперешн||ий, -яя, -ее *разг.* садашњи, данашњи; **в** ~**ее время** у данашње време, данас

теперь *прил.* сада; ~ **же** баш сада

тепле||ть, -ет, -ют *несврш.* **1.** постајати топао; **море** ~**ет** море постаје топло **2.** *безл.* отопљавати, постајати топлије (*о времену*); **на улице** ~**ет** напољу постаје топлије

тепл||иться, -ится, -ятся *несврш.* **1.** светлуцати, тињати; ~**ится огонёк** светлуца пламичак **2.** *фиг.* тињати; **жизнь в ней едва** ~**илась** у њој је једва тињало мало живота

теплиц||а, -ы *ж* стакленик *м*, стаклена башта

тепличн||ый, -ая, -ое стакленички; из стакленика; ~**ые культуры** културе из стакленика ◊ ~**ое растение** размажен човек, мамина маза

тепл||о[1], **-а** *с* **1.** *физ.* топлота *ж*, топлина *ж* **2.** топлота *ж*, топлина *ж*; топло место, топла просторија; **от печки идёт** ~ од пећи се шири топлота; **на улице десять градусов** ~**а** напољу је десет степени изнад нуле; **держать в** ~**е** држати у топлом **3.** *фиг.* топлина *ж*, срдачност *ж*; **сердечное** ~ срдачност, душевна топлина

тепло[2] *прил.* **1.** топло; ~ **одеться** топло се обући, утоплити се **2.** *у функц. предик.* топло је; **сегодня** ~ данас је топло; **мне** ~ топло ми је **3.** *фиг.* топло, срдачно; ~ **встретить** *кого* топло дочекати *кога*

тепловоз, -а *м* дизел-локомотива *ж*

теплов||ой, -ая, -ое *физ., тех.* топлотни, топлински, термички; ~**ая энергия** топлотна енергија; ~**ая обработка металлов** термичка обрада метала ◊ ~ **удар** *мед.* топлотни удар

теплоёмкост||ь, -и *ж физ.* топлотни капацитет

теплоизоляционн||ый, -ая, -ое *тех.* термоизолациони

теплоизоляци||я, -и *ж тех.* термоизолација

теплокровн||ые, -ых *мн.* (*јд.* **теплокровно|е, -го** *с*) *зоол.* топлокрвне животиње

теплолюби||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во који воли топлоту (*биљка, животиња*)

теплонепроницае||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо *физ.* непропустив за топлоту

теплообмен, -а *м физ.* пренос топлоте

теплоотдач||а, -и *ж физ.* топлотни одвод, губитак *м* топлоте

теплопровод, -а *м* топловод, термовод

теплопроводност||ь, -и *ж физ.* топлотна проводљивост

теплопроводн||ый, -ая, -ое *физ.* који спроводи топлоту

теплот||а, -ы *ж* **1.** *физ.* топлота, топлина; **единица** ~**ы** јединица топлоте; ~ **плавления** топлина топљења

2. *фиг.* топлина, срдачност; **душе́вная ~** душевна топлина

теплотво́рност||ь, -и *ж струч.* топлотна моћ, топлотна вредност, калоричност

теплотво́рн||ый, -ая, -ое *струч.* који ствара топлоту, егзотермичан; **~ая спосо́бность** *чего* топлотна моћ *чега*

теплоте́хник, -а *м* стручњак за термотехнику

теплоте́хник||а, -и *ж* термотехника

теплотехни́ческ||ий, -ая, -ое термотехнички

теплофика́ци||я, -и *ж* загревање *с* из топлане

теплофици́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* увести/уводити загревање из топлане

теплохо́д, -а *м* моторни брод

теплоцентра́л||ь, -и *ж тех.* топлана

теплоэлектроста́нци||я, -и *ж* термоелектрана, топлана

теплоэлектроцентра́л||ь, -и *ж тех.* термоцентрала, термоелектрана

теплу́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* загрејани теретни вагон (*за превоз људи*)

тёпл||ый, -ая, -ое; тёпел, тепла́, -о *и* **тепло́ 1.** топао; **~ во́здух** топао ваздух; **~ кли́мат** топла клима; **~ая ко́мната** топла соба; **~ая оде́жда** топла (зимска) одећа; **чай чуть ~** чај је млак **2.** *фиг.* топао, срдачан; **~ приём** топао пријем; **~ые слова́** топле речи **3.** *фиг.* топао; **~ цвет** топла боја; **~ые тона́** топли тонови; **~ го́лос** топао (благ) глас ◇ **~ая компа́ния** *разг.* а) весело друштванце б) сумњиво друштво; **~ое месте́чко** *разг.* добра, уносна служба; **сказа́ть** *кому* **па́ру ~ых слов** *нар.* изгрдити *кога*, опрати главу *коме*

теплы́н||ь, -и *ж разг.* топло време

тепля́к, -а́ *м грађ.* барака *ж* (*на градилишту*)

терапе́вт, -а *м* интернист(а), лекар за унутрашње болести

терапевти́ческ||ий, -ая, -ое *мед.* интерни, интернистички

терапи́||я, -и *ж* **1.** терапија (*лечење*); **тка́невая ~** лечење пресађивањем ткива **2.** терапија, интерна медицина

теребильн||ый, -ая, -ое *пољопр.* за чупање; **~ая маши́на** стрипер (*машина за чупање лана*)

тереб||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш.* **1.** *что пољопр.* чупати, тргати; **~ лён** чупати лан **2.** *кого, что* чупкати, вући, трзати; **~ бо́роду** чупкати браду **3.** *кого фиг. разг.* досађивати *коме*, гњавити *кога*; **~** *кого* **вопро́сами** гњавити *кога* питањима

те́рем, -а *м, лок.* **в -е** *и* **в -у́,** *мн.* **-а́, -о́в** *ист.* терем (*бојарска кућа или горњи део такве куће*)

теремн||о́й, -а́я, -о́е који се односи на терем

тере́ть, тру, трёшь, трут; *прошл.* **тёр, тёрла, тёрло** *несврш.* **1.** трљати, трти; **~ глаза́** трљати очи **2.** ситнити, туцати, дробити; рибати, стругати (*на треници*); **~ хрен** стругати хрен **3.** *само 3. л.* жуљити, стезати; **сапо́г трёт но́гу** чизма жуљи

тере́ться, трусь, трёшься, тру́тся; *прошл.* **тёрся, тёрлась, тёрлось** *несврш.* **1.** *чем разг.* трљати се; **~ полоте́нцем** трљати се пешкиром **2.** *обо что* чешати се, очешавати се **3.** *фиг. разг.* врзмати се, мувати се; **~ о́коло нача́льства** врзмати се око управе

терза́ни||е, -я *с* **1.** мучење, злостављање **2.** *об. мн.* **-я, -й** муке *мн. ж*, патње *мн. ж*

терза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** кидати, тргати, мрцварити **2.** мрцварити, мучити, кињити, злостављати

терза́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* мучити се, патити; **~ угрызе́ниями со́вести** мучити се грижом савести; **~ сомне́ниями** мучити себе сумњама

тёр||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** треница, ренде *с*, рибеж *м*

те́рмин, -а *м* термин; **медици́нский, техни́ческий ~** медицински, технички термин

терминологи́ческ||ий, -ая, -ое терминолошки

терминоло́ги||я, -и *ж* терминологија; **нау́чная ~** научна терминологија

терми́т[1], **-а** *м зоол.* термит, бели мрав

терми́т[2], **-а** *м струч.* термит

терми́тн||ый, -ая, -ое термитни; **~ая бо́мба** термитна бомба

терми́ческ||ий, -ая, -ое *тех.* термички, топлотни; **~ая обрабо́тка мета́ллов** термичка обрада метала

термодина́мик||а, -и *ж физ.* термодинамика

термодинами́ческ||ий, -ая, -ое термодинамички

термо́метр, -а *м* термометар, топломер

термообрабо́тк||а, -и *ж тех.* термичка обрада

терморегуля́тор, -а *м* терморегулатор

терморегуля́ци||я, -и *ж тех.* терморегулација

те́рмос, -а *м* термос

термоста́т, -а *м* термостат

термотерапи́||я, -и *ж мед.* термотерапија

термоэлектри́ческ||ий, -ая, -ое *физ., тех.* термоелектрични

термоэлеме́нт, -а *м физ.* термоелемен(а)т

термоя́дерн||ый, -ая, -ое *физ.* термонуклеаран; **~ая реа́кция** термонуклеарна реакција; **~ое ору́жие** термонуклеарно оружје

тёрн, -а *м* **1.** *бот.* трње *с*, трнов грм, трњак **2.** трњина *ж*

те́рни||е, -я *с* **1.** *заст.* трње **2.** *об. мн.* **-я, -й** *фиг. књиш.* тешкоће *мн. ж*, тегобе *мн. ж*

терни́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *заст.* трновит ◇ **~ путь** *свеч.* трновит пут

терно́вник, -а *м* трње *с*, трњак

терно́в||ый, -ая, -ое трнов; од трња; **~ куст** трнов грм ◇ **~ вене́ц** *свеч.* трнов венац

терпели́во *прил.* стрпљиво; **~ ждать** стрпљиво чекати

терпели́вост||ь, -и *ж* стрпљивост, стрпљење *с*

терпели́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во стрпљив

терпе́ни||е, -я *с* стрпљење; **вооружи́ться (запасти́сь) ~ем** наоружати се стрпљењем; **потеря́ть ~** изгубити стрпљење; **испы́тывать** *чьё* **~** исцрпљивати *чије* стрпљење; **вы́вести из ~я** извести из стрпљења ◇ **ча́ша ~я переполнилась** прелила се чаша стрпљења

терп||е́ть, -лю́, те́рпишь, те́рпят *несврш.* **1.** *что* трпети, подносити; **~ боль** трпети бол **2.** *кого, что* допуштати, толерирати, толерисати **3.** *кого, что об. уз нег.* не подносити; **не ~ возраже́ний** не подносити приговоре; **я его́ ~ не могу́** не подносим га **4.** *что* трпети, доживљавати; **~ пораже́ние** трпети пораз; **~ убы́тки** трпети губитке ◇ **бума́га всё те́рпит** папир све трпи; **вре́мя те́рпит** има времена, није хитно; **де́ло не те́рпит отлага́тельства** ствар је хитна

терпе́ться, те́рпится, те́рпятся *несврш. разг.* **1.** трпети се, подносити се **2.** *безл. кому об. уз нег.*: **ему́ не те́рпится уви́деть вас** једва чека да вас види; **ему́ не те́рпится домо́й** једва чека да се врати кући

терпи́мо *прил.* толерантно; **~ относи́ться** *к чему* толирисати *шта*

терпи́мост||ь, -и *ж* трпељивост, толерантност;

проявля́ть ~ показивати толерантност, бити толерантан ◇ **дом** ~**и** *заст.* јавна кућа

терпи́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. подношљив, сношљив; ~**мые усло́вия** подношљиви услови **2.** *к кому чему* трпељив, толерантан *према коме, чему*; ~ **челове́к** толерантан човек; ~**мое отноше́ние** *к чему* толерантан (трпељив) однос *према чему*

те́рпк||ий, -ая, -ое; те́рпок, -а́, -о опор, трпак; ~ **на вкус** опора (трпка) укуса; ~ **за́пах** опор мирис

те́рпко *прил.* опоро; ~ **па́хнуть** опоро мирисати

терпу́г, -а́ *м* рашпа *ж*

террако́т||а, -ы *ж* теракота

террако́тов||ый, -ая, -ое 1. од теракоте; ~**ые изде́лия** производи од теракоте **2.** боје теракоте

терра́ри||й, -я *м*, **терра́риум, -а** *м* терарријум

терра́с||а, -ы *ж* **1.** тераса, веранда **2.** *геогр.* тераса; **располо́женный** ~**ами** терасаст

территориа́льн||ый, -ая, -ое територијалан; ~**ая це́лостность** територијални интегритет; ~**ые войска́** територијалне јединице; ~**ые во́ды** територијалне воде

террито́ри||я, -и *ж* територија; подручје *с*; ~ **госуда́рства** територија државе; ~ **го́рода** територија града; **занима́ть большу́ю** ~**ю** заузимати велику територију

терро́р, -а *м* терор; **полице́йский** ~ полицијски терор

терроризи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* **1.** терорисати, тероризирати **2.** *фиг.* застрашити/застрашивати; ~ **всех свои́м поведе́нием** застрашивати све својим понашењем

террори́зм, -а *м полит.* тероризам

террориз||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш. в.* **терроризи́ровать**

террори́ст, -а *м полит.* терорист(а)

террористи́ческ||ий, -ая, -ое *полит.* терористички; ~**ая организа́ция** терористичка организација

тёрт||ый, -ая, -ое 1. истрвен, наструган; ~ **сыр** настругани сир **2.** *фиг. разг.* искусан, вешт (*човек*) ◇ ~ **кала́ч** стари мачак

терце́т, -а *м* **1.** *муз.* терцет **2.** *књиж.* терцина *ж*

те́рци||я, -и *ж муз.* терца

терье́р, -а *м* теријер (*пас*)

теря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* губити; ~ **ключи́** губити кључеве; ~ **де́ньги** губити новац **2.** *кого, что фиг.* губити; ~ **друзе́й** губити пријатеље; ~ **терпе́ние** губити стрпљење; **напра́сно** ~ **вре́мя** џабе губити време **3.** *на чём* губити, бити у губитку ◇ ~ **го́лову** губити главу; ~ **в** *чьём* **мне́нии** (**в** *чьи́х* **глаза́х**) губити у *чијим* очима; **ему́ не́чего** ~ он нема шта да изгуби

теря́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** губити се, нестајати; ~ **вдали́** губити се у даљини; ~ **в толпе́** нестајати (ишчезавати) у гомили **2.** *само 3. л.* губити се, слабити; **к ста́рости** ~**ется па́мять** у старости слаби памћење **3.** *фиг.* губити се, збуњивати се ◇ ~ **в дога́дках** губити се у претпоставкама

тёс, -а *м зб.* летве *мн. ж*; **обши́ть сара́й** ~**ом** ударити летве на шупи

теса́к, -а́ *м* **1.** тесак (*кратак мач*) **2.** брадва *ж*, тесарска секира

тёсан||ый, -ая, -ое (о)тесан, обрађен тесањем; ~**ые до́ски** тесане даске

теса́ть, тешу́, те́шешь, те́шут *несврш.* тесати; ~ **до́ски** тесати даске

тесём||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* пантљика, трака, врпца

теси́н||а, -ы *ж* летва

тёск||а, -ы *ж струч.* тесање *с*

тесл||о́, -а́ *с, мн.* **тёсла, тёсел** брадва *ж*, тесло

тесни́н||а, -ы *ж* теснац *м*, кланац *м*, клисура

тесн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* **1.** стезати, (с)тискати, збијати **2.** потискивати; ~ **проти́вника** потискивати непријатеља **3.** *само 3. л.* стезати (*о хаљини итд.*) **4.** *само 3. л. фиг.* стезати, тиштати; ~**и́т в груди́** *безл.* стеже у грудима

тесн||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *несврш.* **1.** тискати се, гурати се; ~ **у вхо́да** тискати се на улазу **2.** *разг.* пробијати се (*гурајући се*); ~ **к вы́ходу** пробијати се према излазу **3.** теснити се, мучити се (*у тескоби*); ~ **в ма́ленькой ко́мнате** теснити се у малој соби **4.** *само 3. л. фиг.* навирати (*о успоменама итд.*)

те́сно *прил.* **1.** тесно; ~ **свя́занный** *с кем, чем* тесно везан *за кога, шта* **2.** *у функц. предик.* тесно је; **в ко́мнате** ~ у соби је тесно **3.** *у функц. предик. кому* тесно је (*у хаљини итд.*)

теснот||а́, -ы́ *ж* скученост, тескоба; **жить в** ~**е́** живети у тескоби ◇ **в** ~**е́, да не в оби́де** ако чељад нису бесна, кућа није тесна

те́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но 1. тесан, скучан, тескобан; ~**ное помеще́ние** скучена просторија **2.** тесан, узан, који стеже; ~**ная о́бувь** тесна обућа **3.** збијен, густ; **идти́** ~**ными ряда́ми** ићи у збијеним редовима **4.** тесан, присан, близак; **в** ~**ном взаимоде́йствии** *с кем, чем* у тесном контакту *са ким, чим*

тесо́в||ый, -ая, -ое од летава; ~**ые воро́та** капија од летава

тест, -а *м* тест

те́ст||о, -а *с* тесто; **дрожжево́е, пре́сное** ~ тесто с квасцем, без квасца; **слоёное** ~ лиснато тесто; ~ **подняло́сь** тесто је нарасло; **раската́ть** ~ развити тесто ◇ **из одного́** ~**а** од истога теста, исте врсте; **из друго́го (ра́зного)** ~**а** од другог теста, друге врсте

тестообра́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но у облику теста, тестан, као тесто; ~**ная ма́сса** тестана маса

тест||ь, -я *м* таст

тесьм||а́, -ы́ *ж* пантљика, трака, врпца; **отде́лочная** ~ украсна трака

тётен||ька, -ьки *ж, ген. мн.* **-ек** *хип. разг.* тета, теткица, тетица

те́терев, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** *зоол.* тетреб

тетереви́н||ый, -ая, -ое *зоол.* **1.** тетребов; ~ **ток** тетребов зов (*за време парења*) **2. тетереви́н|ые, -ых** *мн.* тетреби

тетёр||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *зоол.* тетребица

тетёр||я, -и *ж пров.* тетреб *м* ◇ **глуха́я** ~ глувоња; **лени́вая** ~ ленштина, ленчуга; **со́нная** ~ спавалац

тетив||а́, -ы́ *ж* тетива; **натяну́ть** ~**у́** затегнути тетиву

тёт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** тетка; ујна, стрина ◇ **го́лод не** ~ глад очију нема

тетра́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** свеска

тетра́дн||ый, -ая, -ое, тетра́дочн||ый, -ая, -ое који се односи на свеску, за свеску

тетра́д||ь, -и *ж* **1.** свеска, бележница, тека; **шко́льная** ~ школска свеска; ~ **по арифме́тике** свеска из аритметике; ~ **для рисова́ния** цртанка; **но́тная** ~ нотна свеска; ~ **в лине́йку, в клё́тку** свеска на линије, на коцке **2.** *штамп.* арак *м*

тетра́эдр, -а *м мат.* тетраедар

тетро́д, -а *м радио* тетрода *ж*

тёт||я, -и *ж, ген. мн.* **-ей 1.** *разг.* тетка; ујна; стрина **2.** тета (*при ословљавању*)

те́фтел||и, -ей *мн. кув.* ћуфтета *мн. с*

техми́нимум, -а *м* **(техни́ческий ми́нимум)** технички минимум, основе *мн. ж* техничког знања

технадзо́р, -а *м* **(техни́ческий надзо́р)** техничка контрола, технички надзор

те́хник, -а *м* техничар; **зубно́й ~** зубни техничар

те́хник||а, -и *ж* **1.** техника; **передова́я ~** прогресивна техника; **достиже́ния нау́ки и ~и** научна и техничка достигнућа **2.** техника; технички уређаји; **строи́тельная, сельскохозя́йственная, вое́нная ~** грађевинска, пољопривредна, војна техника **2.** техника, вештина; **~ ша́хматной игры́** техника шаховске игре ◇ **~ безопа́сности** заштита на раду

те́хнико-экономи́ческ||ий, -ая, -ое техничко-економски

те́хникум, -а *м* техникум, средња стручна школа; **сельскохозя́йственный ~** средња пољопривредна школа

техни́ческ||ий, -ая, -ое технички; **~ прогре́сс** технички прогрес; **~ осмо́тр** технички преглед ◇ **~ реда́ктор** технички уредник

техни́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* спремачица, чистачица

техни́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *ум., спорт.* увежбан, који влада техником

технократи́ческ||ий, -ая, -ое технократски

технокра́ти||я, -и *ж* технократија, технокрација

техно́лог, -а *м* технолог; **инжене́р-~** инжењер-технолог

технологи́ческ||ий, -ая, -ое технолошки; **~ институ́т** технолошки факултет

техноло́ги||я, -и *ж* технологија; **~ произво́дства** технологија производње; **ресурсосберега́ющая и безотхо́дная ~** технологија која омогућује штедњу ресурса и одсуство отпадака

технору́к, -а *м* **(техни́ческий руководи́тель)** технички руководилац (*радне групе, погона итд.*)

техобслу́живани||е, -я *с* **(техни́ческое обслу́живание)** аутосервис *м*; **ста́нция ~я** радионица за оправку кола, сервисна станица

техосмо́тр, -а *м* **(техни́ческий осмо́тр)** технички преглед

техперсона́л, -а *м* **(техни́ческий персона́л)** технички персонал

техре́д, -а *м* **(техни́ческий реда́ктор)** технички уредник

тече́ни||е, -я *с* **1.** протицање, цурење **2.** ток *м*; кретање; **~ собы́тий** ток догађаја; **~ боле́зни** ток болести **3.** струја *ж*, ток *м*; **бы́строе ~** брза струја; **морско́е ~** морска струја; **тёплые, холо́дные ~я** топле, хладне струје; **в ве́рхнем, ни́жнем ~и реки́** у горњем, доњем току реке; **вниз по ~ю** низводно; **вверх по ~ю** узводно **4.** *фиг.* ток *м*, правац *м*, струја *ж*; **литерату́рные ~я** књижевни правци; **полити́ческие ~я** политичке струје ◇ **в ~** *чего* у току (током) *чега*; **с ~ем вре́мени** с временом, касније; **плыть по ~ю** окретати се како ветар дува; **плыть про́тив ~я** ићи против струје

те́чк||а, -и *ж* време *с* парења код женки сисара

течь[1], **течёт, теку́т;** *прошл.* **тёк, текла́, текло́** *несврш.* **1.** тећи; цурити; **река́ течёт на се́вер** река тече на север; **слёзы теку́т по щека́м** сузе теку низ образе; **кровь течёт из ра́ны** крв цури из ране **2.** цурити, пропуштати воду; **кры́ша течёт** кров прокишњава **3.** *фиг.* тећи, пролазити; **жизнь течёт норма́льно** живот тече нормално; **вре́мя течёт бы́стро** време брзо пролази ◇ **у меня́ слю́нки теку́т** *разг.* вода ми иде на уста, расту ми зазубице

теч||ь[2], **-и** *ж* **1.** протицање *с*, проток *м*; цурење *с*; **дать ~** процурити, почети пропуштати воду (*о броду*) **2.** пукотина, рупа (*кроз коју продире вода*); **заде́лать ~** запушити рупу

те́ш||ить, -у, -ишь, -ат *несврш. разг.* **1.** *кого* забављати, разоноћавати **2.** *кого, что* задовољавати *кога, шта*, удовољавати *чему*; **~** *чьё* **самолю́бие** удовољавати *чијем* самољубљу ◇ **~ себя́ наде́ждой** тешити се у нади

те́ш||иться, -усь, -ишься, -атся *несврш. разг.* **1.** *чем* забављати се, разоноћавати се **2.** *над кем* подсмевати се, ругати се *коме* ◇ **чем бы дитя́ не ~илось, лишь бы не пла́кало** нека ради шта хоће, само да је миран

тёщ||а, -и *ж* ташта, пуница

тиа́р||а, -ы *ж* тијара

тибе́тск||ий, -ая, -ое тибетански

ти́г||ель, -ля *м* тигл

тигр, -а *м* тигар

тигр||ёнок, -ёнка *м, мн.* **-я́та, -я́т** тигрић

тигри́н||ый, -ая, -ое тигров, тигровски; **~ые ко́гти** тигровске канџе

тигри́ц||а, -ы *ж* тигрица

тигро́в||ый, -ая, -ое тигров, тигровски; **~ая шку́ра** тигрова кожа ◇ **~ глаз** *мин.* тигрово око; **~ая мазь** тигрова маст

тигроло́в, -а *м* ловац на тигрове

тик[1], **-а** *м мед.* тик, грч

тик[2], **-а** *м текст.* цвилих

тик[3], **-а** *м бот.* тик, тиковина *ж*

ти́кань||е, -я *с* куцање (*сата*)

ти́ка||ть, -ет, -ют *несврш.* куцати; **часы́ ~ют** сат куца

ти́ков||ый, -ая, -ое *текст.* од цвилиха

тик-так *оном.* тик-так, тика-така

ти́льд||а, -ы *ж штамп.* тилда

тимпа́н, -а *м муз., архит.* тимпан

тимья́н, -а *м бот.* мајчина душица

ти́н||а, -ы *ж* **1.** жабокречина **2.** *фиг.* мртвило *с*, устајалост

ти́нис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то жабокречан; **~ пруд** рибњак прикривен жабокречином

тинкту́р||а, -ы *ж фарм.* тинктура; **~ йо́да** јодна тинктура

тип, -а *м* **1.** тип; **~ автомоби́ля** тип аутомобила; **~ы произво́дственных отноше́ний** типови производних односа; **па́ртия но́вого ~а** партија новог типа **2.** *бот., зоол.* род, врста *ж*; **~ членистоно́гих живо́тных** врста чланконожаца **3.** тип, врста *ж*, категорија *ж* (*људи*); **славя́нский ~** словенски тип **4.** тип, типичан представник **5.** *разг.* тип (*сумњив човек*); **стра́нный ~** чудан тип

типа́ж, -а *м* **1.** скуп типова, модела (*авиона итд.*) **2.** скуп типичних особина (*социјалне групе људи*) **3.** *филм* типаж

типиза́ци||я, -и *ж* **1.** *струч.* типизација; **~ технологи́ческих проце́ссов** типизација технолошких процеса **2.** *књиж.* типизовање *с*

типизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.*

и несврш. 1. типизирати; ~ **строительство** типизирати изградњу 2. *књиж.* типизирати, типизовати

типи́ческ||ий, -ая, -ое типичан; ~ **о́браз** типичан лик

типи́чност||ь, -и *ж* типичност; карактеристичност

типи́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. типичан; карактеристичан; ~ **ю́жный го́род** типичан јужни град; ~**ная оши́бка** типична грешка; ~**ное явле́ние** типична (карактеристична) појава 2. *разг.* прави; **он** ~ **карьери́ст** он је пра̀ви каријерист

типов||о́й, -а́я, -о́е типски; ~ **прое́кт** типски пројекат; ~**о́е строи́тельство** типска (типизирана) изградња

типо́граф, -а *м* 1. штампарски радник, типограф, тискар 2. линотип (*машина*)

типогра́фи||я, -и *ж* штампарија, типографија, тискара

типогра́фск||ий, -ая, -ое штампарски, типографски, тискарски; ~ **рабо́чий** штампарски радник; ~**ое де́ло** штампарство; ~**ая те́хника** штампарска техника

типологи́ческ||ий, -ая, -ое типолошки

типоло́ги||я, -и *ж* типологија

типу́н, -а́ *м* попита *ж*, пипа *ж* (*болест птица*) ◇ ~ **тебе́ на язы́к!** *разг.* дабогда језик прегризао!

тир, -а *м* стрелана *ж*, стрелиште *с*

тира́д||а, -ы *ж* тирада

тира́ж, -а́ *м* 1. тираж, извлачење *с* (*лутрије*) 2. тираж, наклада *ж*; **изда́ть ма́ссовым** ~**о́м** издати у масовном тиражу ◇ **вы́йти в** ~ изаћи из употребе, застарети

тира́жн||ый, -ая, -ое тиражни; ~**ая табли́ца** листа згодитака

тира́н, -а *м* тиранин

тира́н||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. разг.* тиранисати, мучити

тирани́ческ||ий, -ая, -ое тирански

тирани́||я, -и *ж* тиранија

тира́нств||о, -а *с* 1. тиранија *ж* 2. самовоља *ж*, окрутност *ж*

тира́нств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. над кем разг.* тиранисати *кога*

тире́ *непром. с* црта *ж* (*знак интерпункције*)

тис, -а *м бот.* тис, тисовина *ж*

ти́ска||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что разг.* стезати, стискати 2. *штамп.* правити отиске 3. *разг.* објављивати (*чланак итд.*)

тиск||и́, -о́в *мн.* менгеле *мн. ж*, стеге *мн. ж* ◇ **зажа́ть (взять) в** ~ стегнути, прикљештити; **попа́сть в** ~ запасти у шкрипац, у неприлику

тиснени́||е, -я *с* 1. утискивање; ~ **по ко́же** утискивање на кожи 2. утиснута шара

тиснён||ый, -ая, -ое 1. утиснут (*шара*) 2. с утиснутим шарама (*кожа итд.*)

ти́сн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* 1. *кого, что* стиснути, стегнути 2. *штамп.* направити отисак 3. *разг.* објавити (*чланак итд.*)

ти́сов||ый, -ая, -ое од тиса, од тисовине

тита́н[1], **-а** *м* титан, великан

тита́н[2], **-а** *м хем.* титан

тита́н[3], **-а** *м* бојлер

титани́ческ||ий, -ая, -ое титански; ~**ие уси́лия** татански напори

ти́тл||о, -а *с, ген. мн.* **титл** *ист. лингв.* титла *ж*

титр, -а *м* натпис, краћи текст (*на филмској траци*), титл

ти́тул, -а *м* 1. титула *ж* 2. *штамп.* наслов (*књиге*); насловна страница

титуло́ванн||ый, -ая, -ое са титулом

титул||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш.* титулисати, титулирати

ти́тульн||ый, -ая, -ое *штамп.* насловни; ~ **лист** насловна страница

титуля́рн||ый, -ая, -ое: ~ **сове́тник** *ист.* титуларни саветник (*чиновник 9. класе у Русији пре револуције*)

тиф, -а *м, лок.* **в -е** *и* **в -у́** *мед.* тифус; **сыпно́й** ~ пегави тифус, пегавац; **брюшно́й** ~ трбушни тифус

тифо́зн||ый, -ая, -ое тифусни; ~**ая эпиде́мия** епидемија тифуса; ~ **больно́й** тифусар

ти́х||ий, -ая, -ое; тих, -а́, -о; *комп.* **ти́ше** 1. тих, нечујан; ~ **го́лос** тихи глас 2. тих; ~**ая ночь** тиха ноћ; ~**ая пого́да** тихо време 3. тих, миран, спокојан; ~ **ребёнок** мирно дете; ~**ая жизнь** спокојан живот 4. спор, лаган; ~**им ша́гом** лаганим кораком ◇ ~ **час** послеподневно спавање (*у болници итд.*); ~**ое поме-ша́тельство** тихо (неопасно) лудило

ти́хн||уть, -у, -ешь, -ут *несврш. разг.* стишавати се, смиривати се

ти́хо, *комп.* **ти́ше** *прил.* 1. тихо, нечујно; ~ **говори́ть** тихо говорити 2. тихо, мирно; **сиди́** ~ седи мирно 3. споро, лагано, полако; **идти́** ~ полако иђи 4. *у функц. предик.* тихо је, мирно је; **в ко́мнате ста́ло** ~ у соби је настала тишина

тихомо́лком *прил. разг.* нечујно, неприметно, потајно

тихо́нько *прил. разг.* 1. тихо, нечујно 2. полако, лагано 3. потајно, крадом, кришом

тихо́н||я, -и *ж, м, ген. мн.* **-ей** *разг.* тих, миран човек; **прики́нуться** ~**ей** бити мањи од макова зрна

тихохо́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но спороходни; ~ **парохо́д** спороходни брод

ти́ше *комп. од* **ти́хий** *и* **ти́хо** тише ◇ ~! тишина!, мир!; **быть** ~ **воды́, ни́же травы́** бити мањи од маковог зрна

тишин||а́, -ы́ *ж* тишина, мир *м*; **наруша́ть** ~**у́** реметити мир; **в** ~**е́** у тишини, у миру; **мёртвая** ~ мртва тишина

тиш||ь, -и *ж, лок.* **о -и, в -и́** 1. тишина, мир *м* 2. заветрина, тихо време ◇ ~ **да гладь** мир и тишина

тка́нев||ый, -ая, -ое *биол.* ткивни, који се односи на ткиво

тка́н||ый, -ая, -ое ткан; ~**ые у́зоры** изаткане шаре; ~**ое покрыва́ло** ткани прекривач

ткан||ь, -и *ж* 1. тканина; **шерстяна́я, шёлковая** ~ вунена, свилена тканина 2. *биол.* ткиво *с*; **мы́шечная** ~ мишићно ткиво

ткань||ё, -я́ *с* 1. ткање 2. *зб. разг.* тканина *ж*

ткать, тку, ткёшь, ткут; *прошл.* **ткал, ткала́** *и* **тка́ла, тка́ло** *несврш.* 1. ткати; ~ **полотно́** ткати платно 2. *фиг.* плести; ~ **паути́ну** плести мрежу (*о пауку*)

тка́цк||ий, -ая, -ое ткачки; ~ **стано́к** ткачки разбој; ~**ая фа́брика** ткачница, ткаоница

ткач, -а́ *м* ткач

тка́честв||о, -а *с* ткаштво, ткачки занат

ткачи́х||а, -и *ж* ткаља

ткнуть, ткну, ткнёшь, ткнут *сврш. разг.* 1. забости, забити (*виле у пласт*) 2. ударити (*штап о земљу*) 3. турити, гурнути ◇ ~ **но́сом** *кого во что* гурнути *шта коме* под нос

ткну́ться, ткнусь, ткнёшься, ткну́тся *сврш. разг.*

1. забости се, забити се 2. ударити се; ~ **нóсом в снег** ударити се носом о снег

тлен, -а *м заст.* 1. труљење *с*; трулеж *ж* 2. *фиг.* пролазност *ж*, краткотрајност *ж*

тлéн||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *заст.* 1. трулив, распадљив 2. *фиг.* пролазан, краткотрајан

тлетвóр||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *књиш.* 1. заразан, отровни, смртоносан 2. *фиг.* штетан, разоран; **~ное влия́ние** разоран утицај

тлеть, тлéет, тлéют *несврш.* 1. трулити, гњилети, распадати се 2. тињати; **сыры́е дровá тлéют** влажна дрва тињају 3. *фиг.* тињати; **в сéрдце тлéет надéжда** у срцу тиња нада

тлéться, тлéется, тлéются *несврш. разг.* тињати

тля, тли *ж зоол.* ушенац *м*, лисна ваш

тмин, -а (-у) *м бот.* ким

тми́нн||ый, -ая, -ое од кима

то[1] *везн.* 1. онда, тада, то; **éсли э́то необходи́мо, то я сам приéду** ако је неопходно, онда ћу ја доћи лично 2.: **то..., то...** час..., час..., сад..., сад..., те..., те...; **то оди́н, то другóй** час један, час други; **то вхóдит, то выхóдит** час улази, час излази; **не то..., не то..., то ли..., то ли...** или..., или...; **не то дождь, не то снег** или киша, или снег ◇ **(да) и тó** и то, уз то; **(а) не тó** иначе; **иди́ скорée, не тó опоздáешь** пожури, иначе ћеш закаснити; **то и дéло** стално, непрекидно; **то ли дéло** *разг.* сасвим је друга ствар; **здесь ску́чно, то ли дéло дóма** овде је досадно, сасвим је друга ствар код куће; ~ **бишь** *разг. заст.* то јест

то[2] *в.* **тот**

-то *речца* 1. управо, баш; **э́того-то я и хотéл** то сам баш и хтео; **в тóм-то и дéло** у томе и јесте виц; **и спроси́ть-то нéкого** немаш кога ни да питаш 2. *у споју за зам. и прил.*: **ктó-то** неко; **чтó-то** нешто; **гдé-то** негде; **когдá-то** некада; **такóй-то** такав и такав; **тóт-то** тај и тај; **тогдá-то** тада и тада

тобóй (тобóю) *в.* **ты**

товáр, -а *м* роба *ж*; **~ы ширóкого (мáссового) потреблéния** роба широке потрошње; **ходовóй** ~ курентна роба, роба са добром прођом; **бракóванный** ~ шкартирана роба ◇ **показáть** ~ **лицóм** *разг.* приказати ствар у најлепшем светлу

товáрищ, -а *м* 1. друг; **шкóльные ~и** школски другови; ~ **по рабóте** колега са посла; **~и по орýжию** ратни другови 2. друг, другарица *ж*; **могý я ви́деть ~а Ивановá?** да ли могу да видим друга Иванова?; **выступáла** ~ **Петрóва** говорила је другарица Петрова 3. друже!, другарице! (*при ословљавању*) ~ **Ивановá!** друже Иванов!; ~ **Петрóва!** другарице Петрова!; **~и, разреши́те откры́ть собрáние** другарице и другови, дозволите да отворим састанак 4. *заст.* помоћник, заменик; ~ **мини́стра** помоћник министра ◇ ~ **по несчáстью** сапатник

товáрищеск||ий, -ая, -ое 1. другарски; **~ие отношéния** другарски односи; ~ **привéт** другарски поздрав 2. *спорт.* пријатељски; **~ая встрéча** пријатељска утакмица ◇ ~ **суд** другарски суд

товáриществ||о, -а *с* 1. другарство 2. друштво, удружење; ~ **на паях** акционарско друштво

товáр||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *нар.* другарица

товáрн||ый, -ая, -ое робни; **~ое обращéние** робни промет; ~ **склад** складиште робе; ~ **пóезд** теретни воз; ~ **знак** заштитни знак ◇ **~ое произвóдство** *екон.* робна производња

товаровéд, -а *м* стручњак за познавање робе

товаровéдени||е, -я *с* наука *ж* о познавању робе

товарообмéн, -а *м* робна размена

товарооборóт, -а *м* робни промет; **рóзничный** ~ малопродајни робни промет

товáро-пассажи́рск||ий, -ая, -ое: ~ **пóезд** комбиновани воз (*са путничким и теретним вагонима*)

товаропроизводи́тел||ь, -я *м екон.* произвођач робе

тóг||а, -и *ж ист.* тога ◇ **ряди́ться в ~у** *кого књиш.* скривати се под плаштом *кога*

тогдá *прил.* 1. тада, у то време; ~ **он был мóлод** тада је био млад 2. тада, у том случају; **ты устáл?— Тогдá отдохни́** уморан си?— Онда се одмори ◇ ~ **как** а) мада, премда, иако б) док, међутим

тогдáшн||ий, -яя, -ее *разг.* тадашњи, ондашњи, тадањи

тогó[1] *зам. в.* **то**[2], **тот**

тогó[2] *речца нар.* дакле, овај; **уж ты, ~, постарáйся** а ти се, овај, потруди ◇ **он немнóго** ~ фали му даска у глави

тó есть 1. *везн.* то јест, односно, тачније; **в пя́тницу,** ~ **пятнáдцатого** у петак, односно (то јест) петнаестог 2. *речца разг.* како, откуд; **не знáю.— Тó есть, как — не знáешь?** не знам — Откуд то да не знаш?

тождéственност||ь, -и *ж* истоветност, идентичност

тождéстве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно истоветан, идентичан; **~нные взгля́ды** истоветни погледи

тóждеств||о, -а *с* истоветност *ж*, идентичност *ж* 2. *мат.* идентичност *ж*

тóже 1. *прил.* такође; **я** ~ **поéду** ја ћу такође поћи 2. *речца разг. ирон.* и то ми је; ~ **(мне), учёный** и то ми је неки научник

тожéстве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно *в.* **тождéственный**

тóжеств||о, -а *с* истоветност *ж*, идентичност *ж*

ток[1], **-а (-у)** *м* 1. струја *ж*; ~ **высóкого напряжéния** струја високог напона; **постоя́нный** ~ једносмерна струја; **перемéнный** ~ наизменична струја 2. струјање *с*; ~ **вóздуха** струјање ваздуха

ток[2], **-а** *м, лок.* **о -е, на -ý,** *мн.* **-á, -óв** место *с* парења (*тетреба итд.*)

ток[3], **-а** *м, лок.* **о -е, на -ý** *пољопр.* гумно *с*

токáрнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* радити као стругар

токáрн||ый, -ая, -ое стругарски, токарски; ~ **станóк** струг

тóкар||ь, -я *м, мн.* **-я́, -éй** *и* **-и, -ей** стругар, токар; ~ **по метáллу** металостругар

токкáт||а, -ы *ж муз.* токата

ток||овáть, -ýет, -ýют *несврш.* вабити, призивати женке у време парења (*о тетребу итд.*)

токови́щ||е, -а *с в.* **ток**[2]

токоприёмник, -а *м тех.* трола *ж*, тролеј

токсикóз, -а *м мед.* токсикација *ж*

токсикóлог, -а *м* токсиколог

токсикологи́ческ||ий, -ая, -ое токсиколошки

токсиколóги||я, -и *ж* токсикологија

токси́н||ы, -ов *мн.* (*јд.* **токси́н, -а** *м*) *биол., мед.* токсини

токси́ческ||ий, -ая, -ое *биол., мед.* токсички

токси́чност||ь, -и *ж биол., мед.* токсичност

токси́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *биол., мед.* токсичан

тол, -а *м* тринитротолуол

то́лев||ый, -ая, -ое од лепенке; **~ая кры́ша** кров од лепенке

толи́к||а, -и *ж разг. заст.*: **ма́лая ~, не́которая ~** нешто мало, трунчица

толк, -а *м разг.* 1. смисао; суштина *ж* 2. корист *ж*; **из него́ вы́йдет ~** биће од њега нешто ◊ **бе́з ~у** бесмислено, глупо; **с ~ом** разумно, паметно; **знать (понима́ть) ~ в чём** разумети се *у шта*; **взять в ~** разумети, схватити; **сбить с ~у** *кого* збунити *кога*; **сби́ться с ~у** збунити се

толка́ни||е, -я *с* 1. гурање 2. *спорт.* бацање; **~ ядра́** бацање кугле

толка́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* гурати, потискивати; **~ ло́ктем** гурати лактом 2. *что спорт.* бацати (*куглу*); дизати (*тегове*) 3. *кого на что, к чему фиг.* подстицати, подбадати *кога на шта*; **~ на преступле́ние** гурати у злочин ◊ **~ в про́пасть** гурати у провалију; **~ речь** *нар. ирон.* држати говор

толка́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. гурати се, тискати се 2. *во что разг.* лупати, ударати; **~ в дверь** лупати на врата 3. *фиг. разг.* мувати се, тумарати

толка́ч, -а́ *м* 1. *пом., жел.* гурач, потискивач (*брод*); додатна локомотива (*на крају композиције*) 2. *фиг. разг.* гурач, потпомагач

то́лк||и, -ов *мн. разг.* сплетке *мн. ж*, говоркања *мн. с*; **пошли́ ~** почеше да причају; **пусты́е ~** празна говоркања

толкн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* 1. *кого, что* гурнути, мунути 2. *что спорт.* бацити (*куглу*); дићи (*тегове*) 3. *кого на что, к чему фиг.* подстаћи *кога на шта*

толкн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш. разг.* лупити, ударити (*на врата итд.*)

толкова́ни||е, -я *с* 1. тумачење, објашњавање 2. коментар *м*, објашњење

толкова́тел||ь, -я *м* тумач, излагач; интерпретатор

толк||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* 1. *что* тумачити, објашњавати; **~ зако́ны** тумачити законе 2. *кому разг.* разјашњавати; **ско́лько ему́ ни ~у́й...** ма колико му говорио... 3. *с кем о ком, чём разг.* расуђивати, расправљати, говорити; **~ о дела́х** расправљати о пословима 4. *что разг.* говорити, износити (*своје мишљење итд.*); **он де́ло ~у́ет** он паметно говори

толко́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. разуман, разборит; **~ челове́к** разборит човек 2. јасан, разумљив, схватљив; **~ расска́з** разумљива прича ◊ **~ слова́рь** једнојезички речник

то́лком *прил. разг.* разумно, разборито, јасно, разговетно; **говори́ ~** говори јасно; **я ~ не по́нял** нисам добро разумео

толкотн||я́, -и́ *ж разг.* гурњава, гунгула, гужва

толку́ч||ий, -ая, -ее: ~ ры́нок *заст.* бувља пијаца

толку́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *нар.* 1. гурњава 2. бувља пијаца

толма́ч, -а́ *м заст.* тумач, преводилац

толокн||о́, -а́ *с* овсено брашно

толокня́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *бот.* мечије грожђе

толоко́нн||ый, -ая, -ое који се односи на овсено брашно ◊ **~ лоб** *нар.* тикван, будала

толо́чь, толку́, толчёшь, толку́т; *прошл.* **толо́к, толкла́, толкло́** *несврш.* туцати, дробити ◊ **~ во́ду в сту́пе** *разг.* млатити празну сламу

толо́чься, толку́сь, толчёшься, толку́тся; *прошл.* **толо́кся, толкла́сь, толкло́сь** *несврш. разг.* 1. мувати се, гурати се 2. врзмати се

толп||а́, -ы́ *ж, мн.* **то́лпы, толп** гомила, мноштво *с*, маса; **~ наро́да** мноштво света; **идти́ ~о́й** ићи у гомили

толп||и́ться, -и́тся, -я́тся *несврш.* гомилати се, скупљати се; **~ у вхо́да** мувати се пред улазом

толсте́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* гојити се, дебљати

толст||и́ть, -и́т, -я́т *несврш. разг.* чинити дебљим, пунијим; **э́то пла́тье ~и́т** та хаљина чини дебљом (*фигуру*)

толстобрю́||хий, -хая, -хое; -х, -ха, -хо *нар.* трбушаст, са великим трбухом

толсто́в||ец, -ца *м* толстојевац

толсто́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** толстовка (*широка кошуља*)

толстоза́||дый, -дая, -дое; -д, -да, -до *разг.* дебелогуз

толстоко́||жий, -жая, -жее; -ж, -жа, -же 1. са дебелом кожом, са дебелом кором; **~ лимо́н** лимун са дебелом кором 2. *фиг.* груб, неосетљив, дебелокожан; **~ челове́к** дебелокожац

толстомо́р||дый, -дая, -дое; -д, -да, -до *разг.* са дебелом њушком

толстопу́||зый, -зая, -зое; -з, -за, -зо *разг.* трбушаст; **~ челове́к** трбоња

толстосте́нн||ый, -ая, -ое дебелих зидова; **~ сосу́д** посуда дебелих зидова

толстосу́м, -а *м презр.* парајлија, богаташ

толстощё||кий, -кая, -кое; -к, -ка, -ко буцмаст, пуних образа

толсту́х||а, -и *ж разг.* дебељуша

то́лст||ый, -ая, -ое; толст, -а́, -о; *комп.* **то́лще** 1. дебео, гојазан; **~ челове́к** дебео човек 2. дебео, широк; **~ые сте́ны** дебели зидови; **~ая бума́га** дебела хартија ◊ **~ая кишка́** *анат.* дебело црево; **~ журна́л** месечни часопис (*са много страница*); **~ карма́н** *разг.* дебео новчаник

толстя́к, -а́ *м разг.* дебељко

толчён||ый, -ая, -ое туцан, иситњен

толче||я́[1], **-и́** *ж разг.* гурњава, гунгула, тиска

толче||я́[2], **-и́** *ж струч.* млин-чекићар *м*

толч||о́к, -ка́ *м* 1. ударац; **~ в спи́ну** ударац у леђа 2. потрес; **подзе́мные ~ки́** подземни потреси 3. *спорт.* избачај (*при дизању терета*); одскок (*при скакању*) 4. *фиг. разг.* подстицај, подстрек, побуда *ж*; **дать ~** *чему* дати подстицај *чему*, подстаћи *шта*

то́лщ||а, -и *ж* 1. дебљина, густина, дебео слој; **~ земно́й коры́** дебљина земљине коре; **~ атмосфе́ры** густина атмосфере 2. *фиг.* широке масе, широки слојеви (*народа*)

то́лще *комп. од* **то́лстый** дебљи ◊ **попере́к себя́ ~** шири него дужи (*о човеку*)

толщин||а́, -ы́ *ж* 1. дебљина, гојазност, пуноћа 2. ширина, обим *м*, опсег *м*; **~о́й в два сантиме́тра** ширине два сантиметра

тол||ь, -я *м грађ.* лепенка *ж*

то́лько 1. *речца* само, тек, једино; **~ он зна́ет** само он зна; **э́то ~ нача́ло** то је тек почетак; **~ в э́том слу́чае** једино у том случају 2. *везн.* само, али; **я охо́тно сде́лал бы э́то, ~ у меня́ нет вре́мени** ја бих то радо учинио али немам времена 3. *везн.* само што, тек што, чим; **~ уви́дел, сра́зу узна́л** чим је видео, одмах је препознао 4.: **~ что** само што, тек што; **как ~** чим; **лишь ~** тек што,

само што, чим; **лишь ~ он вошёл...** тек што је ушао...; **лишь ~ он придёт...** чим он дође...; **чуть ~** тек што, једва 5. *речца* само, све; **~ тронь!** само дирни!; **~ попро́буй!** само пробај!; **кого́ ~ там не́ было** кога све тамо није било; **чего́ ~ он не вы́думает** шта он све неће измислити; **где ~ он не быва́л** где он све није био; **~ бы** само да; **~ бы он оста́лся жив** само да он остане жив ◇ **поду́мать ~!** ко би то помислио!; **~ его́ и ви́дели** *нар.* нестао је без трага и гласа; **~ и всего́** само толико, више ништа; **не ~, но и...** не само, већ и...; **~-~** а) тек, управо, малочас; **он ~-~ пришёл** он је малочас дошао б) једва, једвице; **де́нег ~-~ хвати́ло на доро́гу** новца је било једва за пут

том, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** том, свеска *ж*, књига *ж*; **рома́н в двух ~а́х** роман у два тома; **тре́тий ~ сочине́ний Пу́шкина** трећа књига Пушкинових дела; **библиоте́ка насчи́тывает ты́сячу ~о́в** библиотека садржи хиљаду свезака

тома́т, -а *м* 1. *бот.* парадајз, рајчица *ж* 2. *кув.* паста *ж* од парадајза; **~-па́ста** паста од парадајза

тома́тн||ый, -ая, -ое од парадајза, од рајчице; **~ сок** сок од парадајза

томи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно заморан, мучан, исцрпљујући; **~ьное ожида́ние** мучно чекање

том||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. *кого* морити, мучити, изнуравати; **жа́жда ~и́т** *кого* жеђ мучи *кога* 2. *что кув.* динстати, пирјанити; **~ мя́со** динстати месо

том||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *несврш.* мучити се, патити; **он ~и́лся жа́ждой** мучила га је жеђ; **~ в ожида́нии** мучити се у очекивању, тешко (мучно) очекивати

томле́ни||е, -я *с* мучење, патња *ж*; тескоба *ж*, чама *ж*

то́мност||ь, -и *ж* сета, меланхоличност

то́мн||ый, -ая, -ое; то́мен, -а́, -о сетан, меланхоличан; **~ взгляд** сетан поглед

тон, -а *м* 1. *мн.* **-а́** *и* **-ы, -о́в** *муз.* тон; **высо́кие, ни́зкие ~а́** високи, ниски тонови; **~ом ни́же** за тон ниже 2. *само јд.* тон, нијанса *ж (гласа)*; **повели́тельный ~** заповедни тон 3. *мн.* **-а́, -о́в** тон, нијанса *ж (боје)*; **све́тлые ~а́** светли тонови 4. *само јд.* начин понашања; **дурно́й ~** моветон, неваспитаност ◇ **портье́ры в ~ обо́ям** завесе у истом тону (у истој нијанси) као и тапете; **отве́тить в ~** одговорити истим тоном; **петь не в ~** певати фалш

тона́льност||ь, -и *ж муз.* тоналност, тоналитет *м*

тонзилли́т, -а *м мед.* тонзилитис, запаљење *с* крајника

тонзу́р||а, -ы *ж* тонзура

тонизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш. физиол.* окрепити/крепити, ојачати/јачати (*организам*)

тони́ческ||ий[1], **-ая, -ое** *књиж., муз.* тонички, тонски

тони́ческ||ий[2], **-ая, -ое** *физиол.* који се односи на тонус, тоничан

то́н||кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко; *комп.* **-ьше,** *суп.* **-ча́йший** 1. танак; **~кая игла́** танка игла; **~кая та́лия** танак струк; **~ слой** танак слој 2. фин, танан; **~кие черты́ лица́** фине црте лица 3. танан, фин, префињен, дискретан; **~ намёк** дискретна алузија; **~ вкус** префињен укус 4. *фиг.* фин, оштар, изоштрен; **~ слух** изоштрен слух; **~ ум** оштар ум ◇ **~кие кишки́** *анат.* танка црева; **~кая бе́стия** препредењак, лисац

то́нко, *комп.* **то́ньше** *прил.* 1. танко; **~ нама́зать хлеб ма́слом** танко намазати хлеб маслацем 2. танано, фино (*осећати итд.*)

тонковолокни́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *струч.* танког влакна (*памук итд.*)

тонкоко́||жий, -жая, -жее; -ж, -жа, -же са танком кожом, са танком кором; **~ лимо́н** лумун са танком кором

тонкоко́р||ый, -ая, -ое са танком кором

тонконо́||гий, -гая, -гое; -г, -га, -го танких ногу

тонкору́нн||ый, -ая, -ое *пољопр.* свилорун, са танким руном; **~ые о́вцы** свилоруне овце

тонкосте́нн||ый, -ая, -ое танких зидова; **~ая проби́рка** епрувета танких зидова

то́нкост||ь, -и *ж* 1. танкоћа 2. *фиг.* финоћа, тананост 3. *фиг.* оштрина, изоштреност (*слуха итд.*) 4. *мн.* **-и, -ей** појединости, танчине; **вдава́ться в ~и** улазити у појединости; **до ~и, до ~ей** у танчине

тонкошёрстн||ый, -ая, -ое 1. са танким руном 2. од танке, фине вуне; **~ое сукно́** штоф од фине вуне

то́нн||а, -ы *ж* тона; **региcтровая ~** регистарска тона

тонна́ж, -а *м пом., тех.* тонажа *ж*, носивост *ж*

тонне́л||ь, -я *м* тунел

тонне́льн||ый, -ая, -ое тунелски

то́нн||ый, -ая, -ое *разг. заст.*: **~ая да́ма** дама од манира

то́нус, -а *м физиол.* тонус; **мы́шечный ~** мишићни тонус ◇ **жи́зненный ~** животни тонус

тону́ть, тону́, то́нешь, то́нут *несврш.* 1. тонути; **де́рево не то́нет в воде́** дрво не тоне у води 2. тонути (*о броду итд.*); давити се (*о живом бићу*) 3. *в чём фиг.* тонути *у чему*, упадати, пропадати *у шта (у снег итд.)* 4. *фиг.* нестајати, губити се; **дома́ то́нут в зе́лени** куће се губе у зеленилу

тонча́йш||ий, -ая, -ее 1. *суп. од* **то́нкий** најтањи 2. *фиг.* најфинији 3. *фиг.* веома оштар, изоштрен (*слух итд.*)

то́ньше *в.* **то́нкий, то́нко**

то́н||я, -и *ж, ген. мн.* **-ей** *риб.* 1. ловиште *с* рибе 2. мрежа са ухваћеном рибом

топ 1. *у функц. предик. разг.* тап, туп 2. **топ-то́п** *узв.* тап-тап

топа́з, -а *м мин.* топаз

топа́зов||ый, -ая, -ое *мин.* од топаза, са топазом

то́па||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. тапкати, лупати, ударати (*ногама*) 2. *нар. шаљ.* ићи, кретати се; **~й отсю́да!** губи се одавде!, мичи се!

топ||и́ть[1], **-лю́, то́пишь, то́пят** *несврш.* 1. ложити; **~ печь** ложити пећ 2. грејати, загревати; **~ кварти́ру** грејати стан 3. топити, талити, растапати; **~ воск** топити восак 4. дуго кувати (*на тихој ватри у руској пећи или рерни*); **~ молоко́** дуго кувати млеко

топ||и́ть[2], **-лю́, то́пишь, то́пят** *несврш.* 1. *что* потапати; **~ кора́бль** потапати брод 2. *кого* давити 3. *кого фиг. разг.* уништавати, упропашћивати 4. *что фиг. разг.* гушити, утапати; **~ го́ре в вине́** заливати жалост (тугу)

топи́ться[1], **то́пится, то́пятся** *несврш.* 1. горети, ложити се (*о пећи*) 2. грејати се, загревати се; **да́ча не то́пится** викендица се не греје 3. топити се, растапати се 4. дуго се кувати (*на тихој ватри у руској пећи, рерни*)

топ||и́ться[2], **-лю́сь, то́пишься, то́пятся** *несврш.* топити се, давити се

то́п||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *само јд.* ложење *с*; грејање *с* **2.** ложиште *с*; **паровóзная ~** ложиште локомотиве

то́п||кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко мочваран, баровит; **~кое ме́сто** мочварно место, мочвара

то́пко *прил. у функц. предик.*: **здесь ~** овде је мочварно (глибовито) место

топлён||ый, -ая, -ое топљен; **~ое ма́сло** топљени маслац

то́пливн||ый, -ая, -ое који се односи на гориво; **~ кри́зис** криза горива, несташица горива

то́плив||о, -а *с* гориво; **твёрдое ~** тврдо гориво; **жи́дкое ~** течно гориво; **я́дерное ~** нуклеарно гориво

топля́к, -а́ *м. струч.* балван (*потопљен при сплаварењу*)

то́пн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* лупнути, ударити (*ногом*)

топо́граф, -а *м* топограф

топографи́ческ||ий, -ая, -ое топографски; **~ая ка́рта** топографска карта; **~ая съёмка** топографски снимак ◇ **~ая анато́мия** топографска анатомија

топогра́фи||я, -и *ж* топографија

то́полев||ый, -ая, -ое тополов, јабланов; **~ая ро́ща** топољак, тополик, јабланик

топологи́ческ||ий, -ая, -ое *мат.* тополошки

тополо́ги||я, -и *ж мат.* топологија

то́пол||ь, -я *м, мн.* **-я́, -е́й** *бот.* топола *ж*; **серебри́стый ~** бела топола; **пирамида́льный ~** јаблан

топони́мик||а, -и *ж* **1.** *геогр.* топонимија **2.** *лингв.* топономастика

топоними́ческ||ий, -ая, -ое топонимички, топонимски

топони́ми||я, -и *ж лингв.* топономастика

топо́р, -а́ *м* секира *ж*; **пло́тничий ~** брадва ◇ **(хоть) ~ ве́шай** *разг.* не може се дисати (*о загушљивој просторији*)

топори́щ||е[1], **-а** *с* секириште, држаље секире

топори́щ||е[2], **-а** *с аугм. разг.* секиретина *ж*

топо́рн||ый, -ная, -ное; -ен, -на, -но груб, неотесан, невешто израђен; **~ная рабо́та** груба израда

топо́рщ||ить, -у, -ишь, -ат *несврш.* кострешити; јежити; **~ шерсть** кострешити длаку; **~ и́глы** јежити бодље

топо́рщ||иться, -усь, -ишься, -атся *несврш. разг.* **1.** *само 3. л.* кострешити се (*о длаци*); јежити се (*о иглама*) **2.** *фиг.* јогунити се, инатити се, бити тврдоглав

то́пот, -а *м* топот, бат; **ко́нский ~** коњски топот

топ||ота́ть, -очу́, -о́чешь, -о́чут *несврш. разг.* топтати, тапкати, лупкати (*ногама*)

то́почн||ый, -ая, -ое 1. који се односи на загревање, ложење **2.** ложишни ◇ **~ые га́зы** *струч.* издувни гасови

топ||та́ть, -чу́, то́пчешь, то́пчут *несврш.* **1.** газити, табати; **~ траву́** газити траву **2.** дерати, хабати (*обућу*)

топ||та́ться, -чу́сь, то́пчешься, то́пчутся *несврш.* тапкати, трупкати; **~ на ме́сте** тапкати у месту

топча́н, -а́ *м* дрвени лежај (*на ногарама*)

топ||ь, -и *ж* мочвара, баруштина

то́рб||а, -ы *ж* торба, врећа ◇ **носи́ться** *с кем, чем* **как (дура́к) с пи́саной ~ой** посвећивати претерану пажњу *коме, чему*

торг[1], **-а** *м, лок.* **о -е, на -у́ 1.** трговина *ж* **2.** ценкање *с*, погађање *с* **3.** *заст. нар.* пијаца *ж*, тржница *ж*

торг[2], **-а** *м* **(торго́вая организа́ция)** трговинско предузеће, трговинска организација

торга́ш, -а́ *м* **1.** *заст.* ћифта, трговац на мало **2.** *фиг. презр.* ћифта, ћифтинска душа

торга́шеск||ий, -ая, -ое *разг.* ћифтински; **~ дух** ћифтински дух

торга́шеств||о, -а *с разг.* ћифтинство

торг||и́, -о́в *м* лицитација *ж*; надметање *с*; **назна́чить ~** објавити лицитацију; **продава́ть с ~о́в** продавати на лицитацији

торг||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* **1.** трговати; **~ в ро́зницу** трговати на мало; **~ о́птом** трговати на велико **2.** радити, бити отворен; **магази́ны сего́дня не ~у́ют** продавнице данас не раде **3.** *нар.* цењкати се, погађати се

торг||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *несврш.* цењкати се, погађати се

торго́в||ец, -ца *м* трговац; **у́личный ~** препродавац

торго́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** трговкиња, трговка

торго́вл||я, -и *ж* **1.** трговина; **вну́тренняя ~** унутрашња трговина; **вне́шняя ~** спољна трговина; **ча́стная ~** приватна трговина; **о́птовая, ро́зничная ~** трговина на велико, на мало **2.** *заст.* трговина, дућан *м*, радња

торго́в||ый, -ая, -ое трговачки, трговински; **~ центр** трговачки центар; **~ капита́л** трговачки капитал; **~ флот** трговачка морнарица; **~ое су́дно** трговачки брод; **~ догово́р** трговински уговор ◇ **~ая пала́та** трговинска комора; **~ое представи́тельство** трговинско представништво; **~ые ряды́** *заст.* низови дућана

торгпре́д, -а *м* **(торго́вый представи́тель)** трговински представник

торгпре́дств||о, -а *с* **(торго́вое представи́тельство)** трговинско представништво

тореадо́р, -а *м* тореадор

тор||е́ц, -ца́ *м* **1.** попречни пресек; **~ ба́лки** попречни пресек греде **2.** дрвена коцка (*за изградњу калдрме*) **3.** *разг.* дрвена калдрма

торже́ственно *прил.* свечано

торже́ственност||ь, -и *ж* свечаност, свечана атмосфера

торже́стве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. свечан; **~нное заседа́ние** свечана академија; **~ день** свечани дан; **с ~нным ви́дом** свечано **2.** свечан, неразрушив; **~нное обеща́ние** свечано обећање

торжеств||о́, -а́ *с* **1.** свечаност *ж*, светковина *ж*, славље; прослава *ж*; **семе́йное ~** породична светковина; **октя́брьские ~а́** октобарске свечаности **2.** *кого, чего, чьё* победа *ж*, тријумф *м*; **~ справедли́вости** тријумф правде

торжеств||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* **1.** *что заст.* прослављати, славити; **~ побе́ду** славити победу **2.** *над кем, чем* тријумфовати; **добро́ ~у́ет над злом** добро тријумфује над злом

торжеству́ющ||ий, -ая, -ое *књиш.* победнички, тријумфалан

торма́шк||и *разг.*: **вверх ~ами** наглавачке, главачке; стрмоглавце; **лете́ть (па́дать) вверх ~ами** летети (падати) наглавачке

торможе́ни||е, -я *с* **1.** кочење; **автомати́ческое ~** аутоматско кочење **2.** *фиг.* кочење, спутавање **3.** *физиол.* инхибиција *ж*

то́рмоз, -а *м* 1. (*мн.* **-á, -óв**) кочница *ж*; **ручно́й, ножно́й ~** ручна, ножна кочница; **авари́йный ~** сигурносна кочница, паркирна кочница 2. (*мн.* **-ы, -ов**) *фиг.* кочница *ж*, сметња *ж*, препрека *ж* ◇ **спусти́ть на ~áх** *что разг.* мирно решити, удесити *шта*

тормо||зи́ть, -жу́, -зи́шь, -зя́т *несврш.* 1. кочити; **~ маши́ну** кочити аутомобил; **~ на поворо́тах** кочити у кривинама 2. *фиг.* кочити, успоравати, ометати; **~ рабо́ту** кочити (ометати) посао

тормоз||и́ться, -и́тся, -я́тся *несврш.* кочити се

тормозн||о́й, -áя, -óе за кочење; **~óе устро́йство** уређај за кочење; **~ путь** пут (дужина) кочења; ◇ **~ башмáк** *жел.* кочнична папуча

тормош||и́ть, -у́, -и́шь, -áт *несврш. разг.* 1. *кого, что* дрмусати, цимати, трзати 2. *кого чем фиг.* гњавити, узнемиравати; **~ вопро́сами** гњавити питањима

то́рн||ый, -ая, -ое утабан, утрт, раван ◇ **пойти́ по ~ой доро́ге** кренути утртим (утабаним) путем

торовá||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *заст. нар.* 1. дарежљив, широке руке 2. спретан, окретан

торок||á, -óв *мн.* задњи ремен на седлу

тор||опи́ть, -оплю́, -о́пишь, -о́пят *несврш.* 1. *кого, что, с чем* журити, пожуривати; **~** *кого* **с отве́том** пожуривати *кога* да одговори 2. *что* убрзавати; **~ собы́тия** убрзавати догађаје

тор||опи́ться, -оплю́сь, -о́пишься, -о́пятся *несврш.* журити(се), хитати; **~ на рабо́ту** журити на посао; **не ~опя́сь** без журбе

торопли́во *прил.* ужурбано

торопли́вост||ь, -и *ж* журба, ужурбаност, хитња

торопли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. ужурбан (*човек*) 2. ужурбан, журан, хитар, брз; **~вые шаги́** ужурбани кораци; **~вые движе́ния** брзи покрети

торо́с, -а *м* гомила *ж* ледених санти

торпе́д||а, -ы *ж* торпедо *м*

торпеди́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. војн.* торпедовати, торпедирати

торпеди́ст, -а *м* торпедист(а)

торпе́дн||ый, -ая, -ое торпедни; **~ ка́тер** торпедни чамац

торпедоно́с||ец, -ца *м* торпиљер

торс, -а *м* торзо

торт, -а *м* торта *ж*; **~ с кре́мом** крем-торта

то́ртов||ый, -ая, -ое за торту, од торте

торф, -а *м* тресет; **за́лежи ~а** наслаге тресета

торфоразрабо́т||ки, -ок *мн.* тресетиште *с*, копови *мн. м* тресета

торфяни́к, -á *м* 1. *геол.* тресетиште *с* 2. стручњак за вађење тресета, радник на тресетишту

торфяни́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то који садржи тресет; **~тая по́чва** земљиште које садржи тресет

торфян||о́й, -áя, -óе тресетни; **~ы́е за́лежи** тресетиште; **~ брике́т** тресетни брикет ◇ **~ мох** тресетница

торцо́в||ый, -ая, -ое *и* **торцев||о́й, -áя, -óе** 1. чеони, попречни 2. од дрвених коцки; **торцо́вая мостовáя** дрвена калдрма

торч||áть, -у́, -и́шь, -áт *несврш.* 1. вирити, штрчати; **бревно́ ~и́т из воды́** балван вири из воде; **вихры́ ~áт во все сто́роны** праменови косе штрче на све стране 2. *фиг. нар.* дреждати, висити; **он ~áл там це́лыми дня́ми** тамо је дреждао данима

торчко́м *прил. разг.* штрчећи, усправно; **стоя́ть ~** штрчати

торчмя́ *прил. нар. в.* **торчко́м**

торше́р, -а *м* стајаћа електрична лампа (*са постољем*)

тоск||á, -и́ *ж* 1. туга, сета, чежња; **~ берёт** *кого* туга обузима *кога;* **на него́ нашлá ~** обузела га је туга; **наводи́ть ~у́** *на кого* бацати у тугу, растуживати *кога*; **~ по ро́дине** чежња за домовином, носталгија 2. чама, досада; **~ зелёная** страшна досада

тоскли́во *прил.* 1. тужно, сетно 2. *у функц. предик.* тужно је, сетно је; **ему́ ~** он је тужан

тоскли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. тужан, сетан; **~ взгляд** тужан поглед; **~вое настрое́ние** сетно расположење 2. тужан, суморан; **~вая пого́да** суморно време; **~вая карти́на** жалосни призор

тоск||овáть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. о ком, чём, по кому, чему* туговати, чезнути, жудети *за ким, чим*; **~ по друзья́м** чезнути за пријатељима; **~ о де́тях** чезнути за децом

тост, -а *м* здравица *ж*; **провозгласи́ть ~** наздравити

тот, того́ *м*, **та, той** *ж*, **то, того́** *с*, *мн.* **те, тех** *зам.* 1. *показна* тај, онај; **и тот и э́тот** и овај и онај, и један и други; **э́то былá та кни́га, кото́рую он мне обещáл** то је била она књига коју ми је обећао 2. *с речцом* **же** исти; **он живёт в том же до́ме** он станује у истој згради 3. (баш) тај, онај који треба; **тот сáмый, и́менно тот** баш тај 4. *у функц. личне зам.*: **он привёл своего́ товáрища, и тот мне помо́г** довео је свога друга, и он ми је помогао 5. *у саставу сложених везн.*: **до того́, что** толико да, до те мере да; **до того́, как** пре него што; **с тех пор, как** откад; **по́сле того́, как** пошто; **для того́, что́бы** зато да; **вме́сто того́, что́бы** уместо да ◇ **и без того́** ионако; **к тому́ же** уз то, осим тога; **вме́сте с тем** и поред тога, и уз то; **тем лу́чше** тим боље; **де́ло в том, что** ствар је у томе да; **и тот и друго́й** и један и други; **ни тот ни друго́й** ни један ни други; **как бы то ни́ было** ма како било, у сваком случају

тотализáтор, -а *м* тотализатор

тоталитари́зм, -а *м полит.* тоталитаризам

тоталитáрн||ый, -ая, -ое *полит.* тоталитаран

тотáльн||ый, -ая, -ое *књиш.* тотални; **~ая войнá** тотални рат

тоте́м, -а *м* тотем

тотеми́зм, -а *м* тотемизам

тотемисти́ческ||ий, -ая, -ое тотемистички

то́-то *речца разг.* 1. баш, управо; **вот то́-то** баш то, управо тако 2. ала, како; **то́-то бы́ло краси́во!** ала је било лепо!, како је било лепо! 3. дакле, зато, због тога; **~ он был недово́лен** дакле, зато је он био незадовољан 4. *при упозорењу*: **то́-то же (смотри́)!, ну, то́-то же!** дакле, пази!, имај у виду! ◇ **(вот) то́-то и есть, (вот) то́-то и оно́** у томе и јесте ствар, то је баш оно

то́тчас *и* **тотчáс** *прил.* 1. одмах, сместа, овог часа; **я ~ приду́** одмах ћу доћи 2. одмах, ту, недалеко; **э́та у́лица ~ за пло́щадью** та улица је одмах иза трга

точён||ый, -ая, -ое 1. оштрен, наоштрен; **~ нож** наоштрен нож 2. брушен, избрушен (*на стругу*) 3. *фиг.* као исклесан, извајан, фин, гладак; **~ые ру́ки** фине руке; **~ая ше́я** леп (као исклесан) врат

то́чечн||ый, -ая, -ое 1. тачкаст, са тачкама; **~ узо́р** тачкаста шара 2. *струч.* тачкаст; **~ая корро́зия**

тачкаста корозија; **~ая электросва́рка** тачкасто заваривање

точи́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. брус *м*, тоцило *с* 2. *разг.* зарезач *м*, шиљило *с (за оловке)*

точи́л||о, -а *с* брус *м*, тоцило

точи́льн||ый, -ая, -ое за оштрење, за брушење; **~ ка́мень** брус, тоцило

точи́льщик, -а *м* оштрач, брусач

точ||и́ть[1], **-у́, то́чишь, то́чат** *несврш.* 1. *что* оштрити, шиљити; **~ но́жницы** оштрити маказе; **~ каранда́ш** оштрити (шиљити) оловку 2. *что* стругати, брусити, израђивати на стругу 3. *само 3. л. что* бушити, нагризати; разједати; **червь то́чит де́рево** црв нагриза дрво; **ржа́вчина то́чит желе́зо** рђа разједа гвожђе 4. *само 3. л. кого фиг.* исцрпљивати, мучити; **его́ то́чит како́й-то неду́г** исцрпљује га некаква болест; **его́ то́чит тоска́** изједа га туга 5. *кого фиг. разг.* непрестано грдити, кудити ◊ **~ ля́сы** *нар.* млатити празну сламу; **~ зуб (зу́бы)** а) *на кого* имати *кога* на зубу, бити киван *на кога* б) *на что* имати пик *на шта*, прижељкивати *шта*; **ка́пля ка́мень то́чит** *посл.* тиха вода брег рони

точ||и́ть[2], **-у́, то́чишь, то́чат** *несврш. заст.* 1. точити, лити; **~ слёзы** лити сузе 2. излучивати, лучити (*светлост, мирис*)

точ||и́ться, -и́тся, -а́тся *несврш. заст.* цурити, полако тећи

то́ч||ка[1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ек** 1. тачка; **си́тец в кра́сных ~ках**циц на црвене тачке 2. тачка (*знак интерпункције*); **поста́вить ~ку** ставити тачку; **две ~ки** две тачке; **~ с запято́й** тачка и зарез 3. *мат., физ.* тачка; **~ пересече́ния** тачка пресека; **~ соприкоснове́ния** додирна тачка; **~ опо́ры** тачка ослонца, упориште; **~ кипе́ния, замерза́ния** тачка кључања, смрзавања 4. тачка, место *с*; **са́мая высо́кая ~ горы́** највиша тачка планине 5. тачка, пункт *м*; **торго́вая ~** трговински пункт; **огнева́я ~** ватрена тачка 6. тачка, граница; **крити́ческая ~** критична тачка; **вы́сшая ~** врхунац 7. *у функц. предик. разг.* готово је ◊ **мёртвая ~** мртва тачка; **~ зре́ния** гледиште, становиште; **~ в ~ку** у длаку, апсолутно тачно; **попа́сть в са́мую ~ку** тачно погодити; **ста́вить ~ку (~ки) на (над) «и»** ставити тачку на нешто, рашчистити до краја са нечим

то́чк||а[2], **-и** *ж* оштрење *с*, брушење *с*; **~ конько́в** оштрење клизаљки

то́чно[1] 1. *прил.* тачно, прецизно; **~ в три часа́** тачно у три сата 2. *прил.* тачно, верно; **~ перевести́** тачно превести 3. *прил.* управо, баш; **~ так, как...** управо тако, како...; **~ тако́й** баш такав 4. *речца разг.* тачно, да; **~, я обеща́л** тачно, обећао сам 5. *уметн. р.* заиста, стварно; **она́, ~, краси́ва** она је, заиста, лепа 6. *комп.* **точне́е** *уметн. р.* тачније ◊ **так ~!** *војн.* разумем!

то́чно[2] 1. *везн.* као, као да; **он ~ поме́шанный** као да је ћакнут 2. *речца разг.* као да; **~ я вас где́-то ви́дел?** као да сам вас негде видео?

то́чност||ь, -и *ж* 1. тачност, прецизност; **~ формулиро́вки** тачност (прецизност) формулације 2. тачност, верност (*копије итд.*) 3. тачност, педантност ◊ **в ~и** тачно, у длаку

то́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но 1. тачан, прецизан; **~ное вре́мя** тачно време; **~ные часы́** тачан сат; **~ные прибо́ры** прецизни инструменти 2. тачан, веран; **~ перево́д** тачан превод; **~ная ко́пия** верна копија 3. тачан, педантан (*човек*) ◊ **~ные нау́ки** егзактне науке; **~ная меха́ника** прецизна механика

точь-в-то́чь *прил. разг.* савршено, сасвим тако, у длаку исто

тошн||и́ть, -и́т *безл. несврш. кого*: **меня́ ~и́т** мука ми је, повраћа ми се

то́шно *прил. у функц. предик. разг.* 1. *об. кому*: **мне от э́тих порошко́в ~ де́лается** од тих прашкова ми се повраћа 2. *кому фиг.* гадно је, одвратно је; **~ смотре́ть** одвратно је гледати; **мне ста́ло ~** смучило ми се

тошнот||а́, -ы́ *ж* 1. мука, мучнина; **вызыва́ть ~у́** изазивати мучнину 2. *фиг.* мучнина, гађење *с*, одвратност; **мне э́то до ~ы́ надое́ло** то ми се згадило, то ми је постало одвратно

тошнотво́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. који изазива мучнину; **~ за́пах** смрад 2. *фиг.* гадан, одвратан; **~ное зре́лище** одвратан призор

то́ш||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но *разг.* 1. који изазива мучнину 2. *фиг.* одвратан (*призор*); досадан (*занимање*); мучан, мукотрпан (*посао*)

тоща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* слабити, мршавити

то́щ||ий, -ая, -ее; тощ, -а́, -е 1. мршав; **~ челове́к** мршав човек 2. оскудан; **~ая расти́тельность** оскудна вегетација 3. мршав, постан; **~ая земля́** посна земља; **~ее молоко́** посно (обрано) млеко 4. *фиг. разг.* празан; **~ кошелёк** празан новчаник ◊ **на ~ желу́док** наште срца

тпрр, тпру *узв.* стој! (*повик коњима*) ◊ **ни тпру, ни ну!** *нар.* ни макац!

трав||а́, -ы́ *ж, мн.* **тра́вы, трав** трава; **лека́рственные тра́вы** лековито биље; **со́рная ~** коров ◊ **как ~** као трава, бљутаво (*јело*); **ти́ше воды́, ни́же ~ы́** *разг.* мањи од макова зрна, скроман, тих човек; **ему́ хоть ~ не расти́** *разг.* све му је равно до Косова

травене́||ть, -ет, -ют *несврш. разг.* травити се, зарастати, покривати се травом

тра́верз, -а *м струч.* правац перпендикуларан кретању брода, авиона

тра́верс, -а *м* 1. *војн.* траверза *ж*, попречни бедем 2. *струч.* врста *ж* насипа (*од обале ка дубини реке итд.*)

трави́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** травка, травчица

трав||и́ть[1], **-лю́, тра́вишь, тра́вят** *несврш.* 1. *кого* тровати; таманити, истребљивати; **~ мыше́й** таманити мишеве 2. *кого, что фиг.* мучити; **~ воспомина́ниями** мучити успоменама 3. *что* уништавати, штетити; **~ посе́вы** уништавати усеве 4. *кого лов.* гонити (*дивљач*), ловити хајком 5. *кого фиг.* прогонити, мучити (*клеветом итд.*) 6. *что тех.* нагризати киселином

трав||и́ть[2], **-лю́, тра́вишь, тра́вят** *несврш. пом.* попуштати, лабавити; **~ кана́т** попуштати уже

трав||и́ть[3], **-лю́, тра́вишь, тра́вят** *несврш. нар. шаљ.* измишљати, лупетати којешта

трав||и́ться, -лю́сь, тра́вишься, тра́вятся *несврш. разг.* тровати се

тра́влен||ый, -ая, -ое *тех.* добијен нагризањем киселином (*шара итд.*) ◊ **~ волк (зверь)** стари лисац

тра́вл||я, -и *ж* 1. *лов.* хајка, гоњење *с* 2. *фиг.* хајка, прогањање *с*

тра́вм||а, -ы *ж мед.* траума, повреда; **получи́ть ~у** бити повређен

травмати́зм, -а *м мед.* трауматизам

травмати́ческ||ий, -ая, -ое трауматичан, трауматски

травматологи́ческ||**ий, -ая, -ое** трауматолошки
травматоло́ги||**я, -и** *ж* трауматологија
травми́р||**овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный** *сврш. и несврш.* повредити/повређивати, озледити/озлеђивати, трауматизирати
травосе́яни||**е, -я** *с пољопр.* сетва *ж* крмног биља
травосме́с||**ь, -и** *ж пољопр.* мешавина крмног биља
травосто́||**й, -я** *м пољопр.* травни покривач
травоя́дн||**ый, -ая, -ое: ~ые живо́тные** травоједи
травяни́с||**тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1.** *само дужи обл.* травни; **~тые расте́ния** трава **2.** *само дужи обл.* траваст, као трава **3.** траван, обрастао травом; **~ луг** ливада **4.** *фиг.* бљутав, неукусан, као трава (*јело*)
травян||**о́й, -а́я, -о́е 1.** који се односи на траву; травни; **~ за́пах** мирис траве **2.** од трава; **~а́я насто́йка** траварица (*ракија*)
трагеди́||**йный, -йная, -йное; -ен, -йна, -йно 1.** *само дужи обл.* трагедијски; **~ актёр** трагичар **2.** *књиш.* трагичан
траге́ди||**я, -и** *ж* трагедија ◇ **де́лать ~ю** *из чего* правити трагедију *од чега*
траги́зм, -а *м* трагизам, трагика *ж*
тра́гик, -а *м* трагичар, трагик
трагикоме́ди||**я, -и** *ж* трагикомедија
трагикоми́ческ||**ий, -ая, -ое, трагикоми́ч**||**ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но** трагикомичан
траги́ческ||**ий, -ая, -ое 1.** трагички; **~ актёр** трагичар **2.** трагичан; **~ая по́за** трагична поза **3.** трагичан, потресан; **~ая ги́бель** трагична смрт; **~ое зре́лище** потресан призор
траги́чност||**ь, -и** *ж* трагичност, трагизам *м*
траги́ч||**ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но** трагичан, потресан
традицио́нност||**ь, -и** *ж* традиционалност
традицио́н||**ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но** традиционалан; **~ пра́здник** традиционалан празник
тради́ци||**я, -и** *ж* традиција; **по ~и** према традицији **ло́мка ~й** рушење традиција; **войти́ в ~ю** постати традиција
траекто́ри||**я, -и** *ж струч.* трајекторија
тракт, -а *м заст.* друм; цеста *ж* ◇ **желу́дочно-кише́чный ~** пробавни тракт
тракта́т, -а *м* трактат
тракти́р, -а *м заст.* крчма *ж*
тракти́рн||**ый, -ая, -ое** *заст.* који се односи на крчму; **~ слуга́** слуга у крчми
тракти́рщик, -а *м заст.* крчмар
тракт||**ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют** *несврш. књиш.* **1.** *кого, что* третирати, сматрати; тумачити, интерпретирати; **~ зако́ны** тумачити законе; **по-но́вому ~** *что* интерпретирати *шта* на нов начин **2.** *о ком, чём заст.* расправљати *о коме, чему*, разматрати *шта*
тракто́в||**ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *књиш.* **1.** тумачење *с*, интерпретирање *с*, интерпретација; **~ вопро́са** интерпретирање питања **2.** *заст.* расправљање *с*, разматрање *с*
тра́ктор, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** *и* **-ы, -ов** трактор; **гу́сеничный ~** трактор-гусеничар
трактори́ст, -а *м* тракторист(а)
тра́кторн||**ый, -ая, -ое** тракторни, тракторски; **~ дви́гатель** мотор трактора; **~ заво́д** фабрика трактора
тракторострое́ни||**е, -я** *с* производња *ж* трактора
тракторострои́тельн||**ый, -ая, -ое: ~ заво́д** фабрика трактора
трал, -а *м* **1.** риболовни травл, повлачна мрежа **2.** травл (*направа за истраживање морског дна*) **3.** *војн.* мински травл
тра́л||**ить, -ю, -ишь, -ят** *несврш.* **1.** ловити рибу травлом **2.** *војн.* травлирати, тражити подводне мине
тра́льщик, -а *м* **1.** травлер (*рибарски брод*) **2.** *војн.* травлер (*брод за чишћење минских поља*)
трамб||**ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют** *несврш.* утапкавати, набијати, равнати (*земљу итд.*)
трамбо́в||**ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *само јд.* утапкавање *с*, набијање *с* **2.** *тех.* набијач *м*
трамва́||**й, -я** *м* трамвај; **е́хать на ~е** ићи трамвајем; **сади́ться в ~** седати у трамвај
трамва́йн||**ый, -ая, -ое** трамвајски; **~ая ли́ния** трамвајска линија; **~ая остано́вка** трамвајска станица
трамва́йщик, -а *м* трамвајац; трамвајџија
трампли́н, -а *м* **1.** *спорт.* трамбулин, трамбулина *ж*, одскочна даска; **лы́жный ~** скакаоница **2.** *фиг.* одскочна даска, одскочница *ж*
трампли́нн||**ый, -ая, -ое** који се односи на трамбулин, одскочну даску
транжи́р, -а *м разг.* распикућа *м, ж*, расипник
транжи́р||**а, -ы** *м, ж разг.* распикућа, расипник *м*, расипница *ж*
транжи́р||**ить, -ю, -ишь, -ят** *несврш. разг.* траћити, расипати; **~ де́ньги** расипати (бацати) новац
транжи́рств||**о, -а** *с разг.* расипништво, распикућство
транзи́стор, -а *м* транзистор
транзи́сторн||**ый, -ая, -ое** транзисторни, транзисторски; **~ приёмник** транзисторски пријемник, транзистор
транзи́т, -а *м* транзит; **~ом** у транзиту
транзи́тник, -а *м разг.* транзитни путник
транзи́тн||**ый, -ая, -ое** транзитни; **~ по́езд** транзитни воз; **~ пассажи́р** транзитни путник; **~ая ви́за** транзитна виза
транс, -а *м* транс; **впасть в ~** пасти у транс
трансатланти́ческ||**ий, -ая, -ое** трансатлантски
трансконтинента́льн||**ый, -ая, -ое** трансконтинентални; **~ трубопрово́д** трансконтинентални цевовод
транскриби́р||**овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный** *сврш. и несврш. лингв.* транскрибовати, транскрибирати
транскри́пци||**я, -и** *ж лингв., муз.* транскрипција; **междунаро́дная фонети́ческая ~** међународна фонетска транскрипција
трансли́р||**овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный** *сврш. и несврш.* пренети/преносити, емитовати; **~ по ра́дио** емитовати преко радија
транслитера́ци||**я, -и** *ж лингв.* транслитерација
трансляцио́нн||**ый, -ая, -ое** транслациони
трансля́ци||**я, -и** *ж* транслација, пренос *м*; **~ по ра́дио** радио-пренос, радио-транслација
трансмиссио́нн||**ый, -ая, -ое** *тех.* трансмисиони; **~ реме́нь** трансмисиони каиш
трансми́сси||**я, -и** *ж тех.* трансмисија
трансокеа́нск||**ий, -ая, -ое** прекоокеански
транспара́нт, -а *м* **1.** транспарент **2.** транспарент, подметач са линијама
транспара́нтн||**ый, -ая, -ое** транспарентан
трансплента́ци||**я, -и** *ж струч.* трансплантација

транспонир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. муз.* транспоновати, транспонирати

транспониро́вк||а, -и *ж муз.* транспоновање *с*, транспонирање *с*

тра́нспорт, -а *м* 1. транспорт, саобраћај, промет; **железнодоро́жный ~** железнички саобраћај; **во́дный** водени саобраћај; **возду́шный ~** ваздушни саобраћај; **городско́й ~** градски саобраћај 2. транспорт, превоз; **грузово́й ~** превоз терета 3. транспорт, поворка *ж*, колона *ж* 4. *војн.* транспорт, транспортни брод

транспо́рт, -а *м књиг.* пренос, транспорт

транспорта́бел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно погодан за превоз, који се да превозити; **~ больно́й** болесник који се може преносити у болницу (*колима итд.*)

транспортёр, -а *м* 1. *тех.* транспортер, конвејер 2. *војн.* транспортер, возило *с (за превоз трупа и оружја)*

транспорти́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* транспортовати, транспортирати, превести/превозити

транспортиро́вк||а, -и *ж* транспорт *м*, превоз *м*, пренос *м*

тра́нспортник, -а *м* 1. *струч.* транспортер, превозник 2. *разг.* транспортни авион

тра́нспортн||ый, -ая, -ое транспортни, превозни, за превоз; **~ые сре́дства** превозна средства; **~ые расхо́ды** превозни трошкови; **~ая конто́ра** транспортно предузеће

трансформа́тор[1], **-а** *м ел.* трансформатор

трансформа́тор[2], **-а** *м поз.* трансформатор

трансформа́торн||ый, -ая, -ое трансформаторски

трансформа́ци||я, -и *ж* 1. трансформација, преображај *м* 2. *физ., ел.* трансформација; **~ то́ка** трансформација изменичне струје

трансформи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* трансформисати, транспормирати

трансформи́р||оваться, -уется, -уются *сврш. и несврш.* трансформисати се, трансформирати се

трансцендента́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *фил.* трансценденталан

трансценде́нт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *фил., мат.* трансцендентан

транше́йн||ый, -ая, -ое који се односи на ров, шанац

транше́||я, -и *ж тех., војн.* ров *м*, шанац *м*, јарак *м*

трап, -а *м* 1. бродске степенице, трап 2. покретне степенице (*за улазак у авион*)

тра́пез||а, -ы *ж* 1. *заст.* трпеза (*манастирска*) 2. *шаљ.* јело *с*

трапе́ци||я, -и *ж мат., спорт.* трапез *м*

тра́сс||а, -ы *ж* траса; **~ кана́ла** траса канала; **возду́шная ~** ваздушна линија

трасси́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* трасирати, обележити/обележавати (*линију пута, пруге итд.*)

трассиро́вк||а, -и *ж* трасирање *с*

трасси́рующ||ий, -ая, -ее: ~ая пу́ля светлећи метак

тра́||та, -ты *ж* 1. траћење *с*; трошење *с*, губљење *с*; **~ вре́мени** губљење времена 2. *об. мн.* **-ты, -т** издаци *мн. м*; **больши́е ~ты** велики издаци

тра́||тить, -чу, -тишь, -тят *несврш.* трошити; **~ де́ньги** трошити новац; **напра́сно ~ вре́мя** узалуд губити време; **~ си́лы** трошити снагу

тра́||титься, -чусь, -тишься, -тятся *несврш. на кого, что разг.* трошити (*новац*); **~ на пое́здку** трошити новац на путовање

тра́улер, -а *м пом.* травлер (*рибарски брод*)

тра́ур, -а *м* 1. жалост *ж*, корота *ж*; **глубо́кий ~** дубока жалост; **быть в ~е** бити у жалости 2. црнина *ж (одећа)*; **носи́ть ~** носити црнину

тра́урн||ый, -ая, -ое за жалост, за короту; **~ая проце́ссия** спровод; **~ марш** посмртни марш; **~ая повя́зка** црни флор (*око руке*)

трафаре́т, -а *м* 1. шаблон, калуп 2. натпис, цртеж (*направљен уз помоћ шаблона*) 3. *фиг.* шаблон; **де́йствовать по ~у** радити шаблонски

трафаре́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* рађен по шаблону, шаблонски; **~ рису́нок** шаблонски цртеж 2. *фиг.* шаблонски, стереотипан, баналан; **~ная фра́за** банална фраза

трах *узв.* 1. трес, бац 2. *у функц. предик.* трес; **он ~ кулако́м по́ столу** он трес песницом по столу

тра́ха||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. трескати, лупати, ударати 2. грмети, палити (*из пушке*)

трахеи́т, -а *м мед.* трахитис

трахе́йн||ый, -ая, -ое који се односи на трахеју

трахе́||я, -и *ж анат.* трахеја, душник *м*

тра́хн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш. разг.* 1. треснути, лупити, ударити; **~ по голове́** треснути по глави 2. опалити (*из пушке*) 3. *само 3. л.* загрмети, затутњити; одјекнути (*о експлозији итд.*)

тра́хн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш. разг.* 1. треснути, стропоштати се, пасти; **~ на зе́млю** треснути на земљу 2. *чем обо что* лупити се, ударити се

трахо́м||а, -ы *ж мед.* трахома

трахомато́зн||ый, -ая, -ое трахоматски; **~ больно́й** трахомаш

трахо́мн||ый, -ая, -ое трахомски

тре́б||а, -ы *ж цркв.* црквени обред (*венчање, крштење, парастос*)

тре́бовани||е, -я *с* 1. тражење, захтев *м*; **по ~ю** на захтев; **выдвига́ть свой ~я** постављати своје захтеве 2. *об. мн.* **-я, -й** потребе *мн. ж*; **культу́рные ~я о́бщества** културне потребе друштва 3. требовање, наруџбеница *ж*, писмени налог (*за издавање робе*); **~ на кни́ги** требовање за књиге

тре́бовательност||ь, -и *ж* 1. строгост; **~ к самому́ себе́** строгост према самом себи 2. строгост, ауторитативност (*тона итд.*)

тре́бовател||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. строг, који много тражи, захтева; **~ учи́тель** строг учитељ; **~ чита́тель** читалац с великим захтевима 2. строг, заповеднички, ауторитативан; **~ тон** заповеднички тон

тре́б||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. *кого, что, чего, с инф. и с везн.* **что́бы** захтевати, тражити *кога, шта*; **~ про́пуск** тражити пропусницу; **~ себе́ помо́щника** тражити себи помоћника; **~ объясне́ний** *у кого* захтевати објашњење *од кога*; **он ~ует, что́бы ему́ верну́ли де́ньги** тражи да му се врати новац 2. *чего от кого, чего* тражити, очекивати *шта од кога, чега*; **ты ~уешь от него́ сли́шком мно́гого** превише тражиш од њега 3. *чего* захтевати, требати *шта*, имати потребу *за чим*; **расте́ния ~уют ухо́да** биљке захтевају негу; **э́то ~ует вре́мени** за то

је потребно време **4.** *кого к кому, куда* позвати, тражити; **~ к нача́льнику** позивати (к) шефу

тре́б||оваться, -уется, -уются *несврш.* бити потребан; **на э́то ~уется мно́го вре́мени** за то је потребно много времена; **заво́ду ~уются рабо́чие** фабрици су потребни радници

требух||а́, -и́ *ж* изнутрице *мн. ж*

трево́г||а, -и *ж* **1.** немир *м*, узнемиреност, брига, забринутост; **~ за бу́дущее** брига за будућност; **его́ охвати́ла ~** обузео га је немир; **быть в ~е** бити забринут **2.** узбуна, метеж *м*, паника; **ло́жная ~** лажна узбуна; **в до́ме подняла́сь ~** у кући се дигла узбуна (паника) **3.** узбуна, аларм *м*; **возду́шная ~** ваздушна узбуна ◇ **бить ~у** дизати узбуну

трево́ж||ить, -у, -ишь, -ат *несврш.* **1.** узнемиравати, забрињавати, бринути; **меня́ ~ит его́ отсу́тствие** брине ме његова одсутност **2.** узнемиравати, сметати; **шум ~ит больно́го** бука смета болеснику **3.** дирати, позлеђивати; **~ ста́рую ра́ну** дирати стару рану

трево́ж||иться, -усь, -ишься, -атся *несврш. за кого, что и без обј.* узнемиравати се, узбуђивати се *због кога, чега*; бринути *за кога, шта*; **~ за дете́й** бринути за децу

трево́жно *прил.* **1.** узнемирено, узбуђено, забринуто; **~ спроси́ть** забринуто запитати **2.** *у функц. предик.* немирно је; **у меня́ ~ на душе́** тешко ми је на души

трево́ж||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. немиран, узнемирен, узбуђен, забринут; **~ная ночь** немирна ноћ; **~ го́лос** узбуђени глас; **~ взгляд** забринут поглед **2.** забрињавајући, узнемиравајући; **~ные слу́хи** забрињавајући гласови **3.** *само дужи обл.* за узбуну, алармни; **~ сигна́л** сигнал за узбуну

треволне́ни||е, -я *с књиш.* немир *м*, узнемиреност *ж*, узбуђење; **пусты́е ~я** узалудна узнемиреност

треглав||ый, -ая, -ое 1. троглав; **~ змей** троглава аждаја **2.** са три куполе (*црква*)

тре́звенник, -а *м разг.* трезвењак

трезве́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* трезнити се, отрежњавати се, постајати трезан

тре́зво *прил.* трезвено; **~ рассужда́ть** трезвено расуђивати

трезво́н, -а *м* **1.** црквена звоњава **2.** звоњење *с (телефона итд.)*; цвркутање *с* (*птица*) **3.** *фиг. разг.* наклапања *мн. с*, сплетке *мн. ж* **4.** *фиг. разг.* граја *ж*, галама *ж*; **подня́ть ~** дићи грају

трезво́н||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* **1.** звонити, ударати на сва звона **2.** јако звонити (*на врата итд.*) **3.** *фиг. разг.* трубити, ширити сплетке, гласине

тре́звост||ь, -и *ж* **1.** трезност, трезноћа **2.** трезвеност, разборитост; **~ сужде́ний** трезвеност расуђивања ◇ **о́бщество ~и** друштво трезвењака

тре́зв||ый, -ая, -ое; трезв, -а́, -о 1. трезан; **в ~ом ви́де** у трезном стању **2.** *фиг.* трезвен, разуман, разложан ◇ **что у ~ого на уме́, то у пья́ного на языке́** *посл.* што трезан мисли, пијан говори

трезу́б||ец, -ца *м* трозубац

трек, -а *м спорт.* писта *ж*, тркачка стаза

треклят||ый, -ая, -ое *нар.* проклет

трел||ева́ть, -ю́ю, -ю́ешь, -ю́ют *несврш. струч.* извлачити трупце на пут (*ради превожења на пилану*)

трелёвк||а, -и *ж струч.* извлачење *с* трупаца на пут (*ради превожења на пилану*)

трелёвочн||ый, -ая, -ое *струч.* за извлачење трупаца; **~ тра́ктор** трактор за извлачење трупаца

трел||ь, -и *ж муз.* трилер *м*; **~и соловья́** урликање славуја

тре́нзел||ь, -я *м, мн.* **-я́, -е́й** *и* **-и, -ей** жвале *мн. ж*, ђем *м*

тре́ни||е, -я *с* **1.** трење; **си́ла ~я** сила трења **2.** *об. мн.* **-я, -й** *фиг.* трвења; **начали́сь ~я** почела су трвења

тре́нинг, -а *м спорт.* тренинг

трениро́ванн||ый, -ая, -ое истрениран; **~ые мы́шцы** истренирани мишићи; **~ая соба́ка** истренирани пас

тренир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *несврш.* тренирати, вежбати; **~ футболи́стов** тренирати фудбалере; **~ па́мять** вежбати памћење

тренир||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *несврш.* тренирати, вежбати (се); **~ пе́ред состяза́нием** тренирати пред такмичење; **~ в бе́ге** тренирати трчање, вежбати се у трчању

трениро́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** тренирање *с*, тренинг *м*; **ежедне́вные ~ки** свакодневни тренинг

трениро́вочн||ый, -ая, -ое за тренирање, за тренинг; **~ая площа́дка** тренинг-игралиште; **~ костю́м** тренерка

трено́г||а, -и *ж* **1.** троножац *м*, постоље *с*, ногари *мн. м*; **~ фотоаппара́та** статив фотоапарата **2.** путо *с (за везивање предњих ногу коња)*

трено́ж||ить, -у, -ишь, -ат *несврш.* сапињати, спутавати (*коња*)

трено́жник, -а *м* сталак, постоље *с*, троножац

тре́нька||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* дрндати, тандркати; **~ на гита́ре** дрндати на гитари

трепа́к, -а́ *м* трепак (*руски народни плес*)

трепа́л||о, -а *с пољопр.* трлица *ж*, трепача *ж*

трепа́льн||ый, -ая, -ое за трличање; **~ая маши́на** трлица

трепа́льщик, -а *м* радник на трлици

трепана́ци||я, -и *ж мед.* трепанација; **~ че́репа** трепанација лобање

трепа́нг, -а *м зоол.* трепанг

трепани́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. мед.* трепановати, трепанирати

трёпан||ый, -ая, -ое 1. *пољопр.* трличан, трљан (*лан*). **2.** *разг.* подабан, изношен **3.** *разг.* разбарушен, неочешљан (*коса*)

трепа́ть, треплю́, тре́плешь, тре́плют *несврш.* **1.** *кого, что* трзати, дрмусати, вући, чупати; **~** *кого* **за́ во́лосы** вући *кога* за косу **2.** тапшати; **~ по плечу́** тапшати по рамену **3.** *что разг.* хабати, дерати; **~ о́бувь** дерати обућу; **~ кни́ги** цепати књиге **4.** *само 3. л. кого разг.* трести; **его́ тре́плет лихора́дка** тресе га грозница **5.** *что пољопр.* трлити, набијати; **~ лён** трлити лан ◇ **~ не́рвы** *разг.* кидати живце; **~** *чьё* **и́мя** *разг.* олајавати *кога*; **~ языко́м** *разг.* торокати, наклапати

трепа́ться, треплю́сь, тре́плешься, тре́плются *несврш.* **1.** *само 3 л. разг.* лелујати се, таласати се, њихати се **2.** *само 3 л.* дерати се, хабати се **3.** *нар.* наклапати, брбљати **4.** *нар.* базати, скитати се

трепа́ч, -а́ *м нар.* блебетало *с, м*, наклапало *с, м*

тре́пет, -а *м* **1.** треперење *с*, дрхтање *с* **2.** дрхтање *с*, узбуђење *с*, узрујаност *ж*; **~ восто́рга** дрхтање (уздрхталост) од усхићења **3.** трепет, страх; **наводи́ть ~** *на кого* утеривати страх у кости *коме*; **с ~ом** са зебњом

треп||ета́ть, -ещу́, -е́щешь, -е́щут *несврш.* **1.** *само 3 л.* подрхтавати; трептати, треперити, титрати; **ли́стья**

~ёщут лишће трепери; **плáмя ~ёщет** пламен титра 2. дрхтати, трести се; **сéрдце ~ёщет** срце лупа; **~ от стрáха** трести се од страха 3. *перед кем, чем, за кого, что* бојати се *кога, чега, за кога, шта*; **~ за детéй** бојати се за децу; **пéред ним все ~ёщут** њега се сви боје

трéпетно *прил.* плахо, немирно

трéпет‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. титрав, треперав; **~ные тéни** титраве сенке 2. *фиг.* плах, немиран; узбуђен, узрујан; **~ное ожидáние** напето ишчекивање 3. *заст.* бојажљив

трёпк‖а, -и *ж разг.*: **задáть ~у** *кому* издеветати, излемати *кога*; **~ нéрвов** кидање живаца

трепыхá‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. трзати се, трести се; праћакати се 2. *фиг.* узбуђивати се, узрујавати се, нервирати се

треск, -а *м* 1. тресак, прасак; **~ сýчьев** ломљава грања 2. тутњава *ж*; грмљавина *ж*; **~ мотóра** тутњава мотора 3. *фиг. разг.* фразирање *с*, афектација *ж* ◊ **с ~ом провали́ться** скандалозно пропасти

треск‖á, -й *ж зоол.* бакалар *м*; **вя́леная ~** сушени бакалар

трéска‖ться, -ется, -ются *несврш.* пуцати, прскати; **кóжа ~ется** кожа пуца

трескóв‖ый, -ая, -ое од бакалара; **~ое филé** филе од бакалара

трескотн‖я́, -й *ж разг.* 1. праскање *с*; штектање *с*, клапарање *с*; **~ пи́шущих маши́нок** лупњава писаћих машина; **~ кузнéчиков** зрикање цврчака 2. *фиг. разг.* торокање *с*, брбљање *с*

трескý‖чий, -чая, -чее; -ч, -ча, -че 1. праскав 2. *фиг.* бучан, бомбаст; **~чие фрáзы** бомбасте фразе ◊ **~ морóз** цича зима

трéсну‖тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* напукао, прснут; **~тые очки́** напукле наочари

трéсн‖уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* 1. *само 3. л.* праснути, треснути 2. *само 3 л.* прснути, пући, попуцати; **стакáн ~ул** чаша је пукла 3. *само 3 л. фиг. разг.* пропасти (*о послу*) 4. *кого чем, по чему нар.* треснути, лупити, млатнути; **~ кулакóм** треснути песницом; **~ по головé** лупити по глави ◊ **хоть ~и** *нар.* макар пукао

трéсн‖уться, -усь, -ешься, -утся *сврш. чем, обо что нар.* треснути се, ударити се, лупити се

трест, -а *м* 1. удружена предузећа; **строи́тельный ~** удружена грађевинска предузећа 2. труст (*у капиталистичким земљама*)

трест‖á, -ы́ *ж пољопр.* расквашен лан, конопља

третéйск‖ий, -ая, -ое арбитраран, изборносудски; **~ суд** арбитражни суд; **~ судья́** арбитар, изборни судија

трéт‖ий, -ья, -ье 1. трећи; **ужé ~ час** већ је прошло два сата 2. **трéт|ье, -ьего** *с* десерт *м* 3. **трéт|ья, -ьей** *ж* трећина; **две ~ьих** две трећине ◊ **~ звонóк** треће звоно (*у позоришту итд.*); **~ье поколéние** треће поколење, унуци; **~ьего дня** прекјуче; **из ~ьих рук** из друге руке; **в ~ьем лицé** у трећем лицу; **до ~ьих петухóв** до трећих петлова, до зоре

трети́р‖овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. потцењивати, омаловажавати 2. *заст.* третирати

трети́чн‖ый, -ая, -ое *геол.* терцијаран; **~ перио́д** терцијарна формација, терцијар

трет‖ь, -и *ж, ген. мн.* **-éй** трећина; **две ~и** две трећине

третьекла́ссник, -а *м* ученик трећег разреда (*основне школе*)

третьекла́ссниц‖а, -ы *ж* ученица трећег разреда (*основне школе*)

третьеразря́дн‖ый, -ая, -ое трећеразредан

третьесóртн‖ый, -ая, -ое трећеразредан, слабог квалитета; **~ товáр** роба слабог квалитета

третьестепéнн‖ый, -ая, -ое трећестепени

треугóл‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** тророги шешир

треугóльник, -а *м геом.* троугао; трокут; **прямоугóльный ~** правоугли троугао; **равносторóнний ~** равнострани троугао

треугóльн‖ый, -ая, -ое троугаони, трокутан

треýх, -а *м* зимска капа са наушницама

трéфов‖ый, -ая, -ое *и* **трефóв‖ый, -ая, -ое** *карт.* треф; **~ корóль** треф-краљ

трéфы, треф *мн. карт.* треф *м*

трёхáктн‖ый, -ая, -ое *поз.* у три чина; **~ая пьéса** позоришни комад у три чина

трёхвалéнтн‖ый, -ая, -ое *хем.* тровалентан

трёхглáв‖ый, -ая, -ое *в.* **треглáвый**

трёхгоди́чн‖ый, -ая, -ое трогодишњи, који траје три године; **~ые кýрсы** трогодишњи курсеви

трёхгодовáл‖ый, -ая, -ое трогодишњи, од три године; **~ ребёнок** трогодишње дете

трёхголóсн‖ый, -ая, -ое трогласни, у три гласа

трёхгрáнн‖ый, -ая, -ое тространи; **~ напи́льник** тространа турпија

трёхднéвн‖ый, -ая, -ое тродневни; **в ~ срок** у року од три дана

трёхдюймóв‖ый, -ая, -ое од три цола, од три палца

трёхзнáчн‖ый, -ая, -ое троцифрени

трёхкилометрóв‖ый, -ая, -ое од три километра

трёхколёсн‖ый, -ая, -ое са три точка; **~ велосипéд** трицикл

трёхкóмнатн‖ый, -ая, -ое трособан; **~ая кварти́ра** трособан стан

трёхкопéечн‖ый, -ая, -ое од три копејке; **~ая монéта** новчић од три копејке

трёхкрáтн‖ый, -ая, -ое трострук; **~ чемпиóн** троструки шампион

трёхлéти‖е, -я *с* 1. три године 2. трогодишњица *ж*

трёхлéтн‖ий, -яя, -ее трогодишњи; **~яя годовщи́на** трогодишњица

трёхлинéйн‖ый, -ая, -ое: ~ая винтóвка пушка калибра 7, 6 мм

трёхлóпастн‖ый, -ая, -ое: ~ винт *авиј.* елиса са три лопатице

трёхмáчтов‖ый, -ая, -ое *пом.* са три катарке, са три јарбола; **~ое сýдно** брод са три катарке

трёхмéрн‖ый, -ая, -ое 1. *струч.* тродимензионалан 2. *муз.* троделан; **~ такт** троделан такт

трёхмéстн‖ый, -ая, -ое са три места, седишта; **~ое купé** купе са три места (лежишта)

трёхмéсячн‖ый, -ая, -ое тромесечни; **в ~ срок** у року од три месеца

трёхметрóв‖ый, -ая, -ое од три метра

трёхмотóрн‖ый, -ая, -ое тромоторан, са три мотора

трёхнедéльн‖ый, -ая, -ое тронедељни; **~ое пребывáние** тронедељни боравак

трёхóсн‖ый, -ая, -ое са три осовине (*камион итд.*)

трёхпáлубн‖ый, -ая, -ое са три палубе (*брод*)

трёхпáл‖ый, -ая, -ое тропрсти, са три прста

трёхпроцéнтн‖ый, -ая, -ое тропроцентни; **~ заём** тропроцентни зајам

трёхрáзов‖ый, -ая, -ое трократан; **~ое питáние** трооброчна исхрана

трёхрублёв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* новчаница од три рубље

трёхря́д||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* троредна хармоника

трёхря́дн||ый, -ая, -ое троредан; **~ шов** *тех.* троредан шав; **~ая гармо́нь** троредна хармоника

трёхсло́жн||ый, -ая, -ое *лингв.* трословжан; **~ое сло́во** тросложна реч

трёхсло́йн||ый, -ая, -ое трослојан, са три слоја

трёхсме́нн||ый, -ая, -ое у три смене; **~ая рабо́та** рад у три смене

трёхсотле́ти||е, -я *с* 1. триста година 2. тристогодишњица *ж*

трёхсотле́тн||ий, -яя, -ее тристогодишњи; **~яя годовщи́на** тристогодишњица

трёхсо́т||ый, -ая, -ое *број* тристоти

трёхство́рчат||ый, -ая, -ое трокрилни; **~ое окно́** трокрилни прозор

трёхстепе́нн||ый, -ая, -ое тростепени; **~ые вы́боры** тростепени избори

трёхсто́пн||ый, -ая, -ое тростопни, од три стопе (*стих*)

трёхсторо́нн||ий, -яя, -ее тростран; **~ догово́р** тространи уговор

трёхстру́нн||ый, -ая, -ое трожичан, са три жице (*музички инструмент*)

трёхступе́нчат||ый, -ая, -ое тростепени; **~ая раке́та** тростепена ракета

трёхсу́точн||ый, -ая, -ое тродневни (*од три дана и ноћи*)

трёхто́мник, -а *м разг.* књижевно дело у три тома

трёхто́мн||ый, -ая, -ое у три тома

трёхто́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* тротонац *м* (*камион*)

трёхты́сячн||ый, -ая, -ое *број* 1. трихиљадити 2. од три хиљаде

трёхцве́тн||ый, -ая, -ое тробојан; **~ флаг** тробојка

трёхчасов||о́й, -а́я, -о́е 1. трочасовни, тросатни; **~ докла́д** трочасовни реферат 2. *разг.* који полази у три сата (*воз итд.*)

трёхчле́н, -а *м мат.* трином

трёхчле́нн||ый, -ая, -ое 1. трочлан; **~ая фо́рмула** трочлана формула 2. триномни

трёхэта́жн||ый, -ая, -ое двоспратни; **~ дом** двоспратница

трёш||ка, -ки *ж, ген. мн* **-ек, трёшниц||а, -ы** *ж нар. в.* **трёхрублёвка**

трещ||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш.* 1. *само 3. л.* праскати, праштати; пуцати, пуцкетати; **лёд ~и́т** лед пуца 2. *само 3 л.* тутњити, грмети 3. *само 3. л.* цврчати; зрикати; **кузне́чик ~и́т** цврчак цврчи 4. *фиг. разг.* брбљати, торокати; **~ без у́молку** брбљати без престанка 5. *само 3. л. фиг. разг.* пуцати (*од бола*); **у меня́ голова́ ~и́т** пуца ми глава ◇ **~ по всем швам** пуцати по свим шавовима, пропадати; **за уша́ми ~и́т** *у кого* халапљиво једе *ко*; **моро́з ~и́т** цича је зима

тре́щин||а, -ы *ж* 1. пукотина, напуклина, напрслина 2. *фиг.* расцеп *м*

трещо́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. чегртаљка, шкребетаљка; клепетало *с* 2. *м, ж фиг.* блебетало *с, м,* наклапало *с, м*

три, трёх *број* три; **в ~ ра́за бо́льше** три пута више; **ребёнок трёх лет** дете од три године; **прийти́ к трём часа́м** доћи до (пре) три сата ◇ **пла́кать в ~ ручья́** плакати као киша

триа́д||а, -ы *ж књиш.* тријада

трибу́н, -а *м књиш.* трибун; **наро́дный ~** народни трибун

трибу́н||а, -ы *ж* 1. трибина, говорница 2. трибина (*на стадиону*)

трибуна́л, -а *м* трибунал; **вое́нный ~** војни трибунал, војни суд

тривиа́льност||ь, -и *ж књиш.* тривијалност, баналност, отрцаност

тривиа́льн||ый, -ая, -ое *књиш.* тривијалан, баналан, отрцан

тригонометри́ческ||ий, -ая, -ое тригонометријски; **~ие фу́нкции** тригонометријске функције

тригономе́три||я, -и *ж* тригонометрија

тридевя́т||ый, -ая, -ое: в ~ом ца́рстве (госуда́рстве) *нар. песн.* преко девет гора, преко девет мора

три́девят||ь, -и: за ~ земе́ль *нар. песн.* преко девет гора, преко девет мора

тридеся́т||ый, -ая, -ое *нар. песн. в.* **тридевя́тый**

тридцатиле́ти||е, -я *с* 1. тридесет година 2. тридесетогодишњица *ж*

тридцатиле́тн||ий, -яя, -ее тридесетогодишњи; **~ мужчи́на** тридесетогодишњак; **~ юбиле́й** тридесетогодишњица

тридца́т||ый, -ая, -ое *број* тридесети; **~ое январ́я** тридесети јануар; **в ~ые го́ды** тридесетих година

три́дцат||ь, -и́ *број* тридесет; **в ~и́ киломе́трах от го́рода** тридесет километара от града; **ему́ за ~** прешао је тридесету; **ей под ~** скоро ће имати тридесет година

три́ер, -а *м пољопр.* тријер

три́жды *прил.* трипут, три пута; **~ три — де́вять** трипут три је девет

три́зн||а, -ы *ж* 1. *ист.* погребна гозба (*код старих Словена*) 2. *књиш.* даћа

трико́ *непром. с* 1. трико *м*, трикотажа *ж* (*тканина*) 2. трико *м* (*спортска одећа*) 3. женске гаћице (*топле*)

трикота́ж, -а *м* трикотажа *ж*

трикота́жн||ый, -ая, -ое трикотажни; **~ая фа́брика** фабрика трикотаже; **~ые изде́лия** трикотажа

трили́стник, -а *м бот.* тролист

триллио́н, -а *м* трилион

трило́ги||я, -и *ж* трилогија

триме́стр, -а *м* триместар, тромесечје *с*

трина́дцат||ый, -ая, -ое *број* тринаести

трина́дцат||ь, -и *број* тринаест

три́о *непром. с муз.* трио *м*; **стру́нное ~** гудачки трио

трио́д, -а *м ел.* триода *ж*

трио́кис||ь, -и *ж хем.* триоксид *м*

трио́л||ь, -и *ж муз.* триоле *мн. ж*

трипле́т, -а *м струч.* 1. триплет 2. трипликат (*књиге итд.*)

три́ппер, -а *м мед.* трипер, капавац

три́птих, -а *м ум.* триптих, триптихон

три́ста, трёхсо́т, трёмста́м, тремяста́ми, о трёхста́х *број* триста; **в трёхста́х киломе́трах от го́рода** триста километара од града

три́стих, -а *м књиж.* тростих, терцина *ж*

трито́н, -а *м* 1. *мит.* Тритон 2. *зоол.* тритон, водењак, дождевњак

триумвира́т, -а *м* тријумвират

триу́мф, -а *м* тријумф

триумфа́льн||ый, -ая, -ое тријумфалан; **~ая а́рка** тријумфална капија

триумфа́тор, -а *м* тријумфатор, победник

трихи́н||а, -ы *ж зоол.* трихина, власац *м*

тро́гательно *прил.* дирљиво

тро́гател‖ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно дирљив; **~ьная забо́та** дирљива брига

тро́га‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* дирати, додиривати, дотицати; **~ рука́ми** дирати рукама 2. *об. уз нег. что* дирати; **не ~й чужи́е ве́щи** немој дирати туђе ствари 3. *кого* дирати, узнемиравати; вређати 4. *кого фиг.* дирати; **~ до слёз** дирати до суза 5. кретати, полазити

тро́га‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. кретати, полазити; **~ в путь** кретати на пут 2. мицати се, помицати се 3. *чем* бивати дирнут, ганут

троглоди́т, -а *м* 1. троглодит 2. *фиг.* троглодит, примитивац

тро́е, трои́х *збирни број* 1. троје; трoји; **~ дете́й** троје деце; **нас ~** има нас троје; **нас бы́ло ~** било нас је троје; **~ двере́й** троја врата; **~ но́жниц, очко́в** троје маказе, наочари 2. тројица *ж*; **~ санита́ров, солда́т** тројица болничара, војника 3. три; **~ су́ток** три дана и ноћи; **~ ма́льчиков** три (тројица) дечака; **дели́ть на трои́х** делити на три особе (на троје) ◇ **за трои́х** за троје, као троје

троебо́рь‖е, -я *с спорт.* тробој *м*

троекра́тно *прил.* трократно, троструко, три пута

троекра́тн‖ый, -ая, -ое трократан, трострук; **в ~ом разме́ре** троструко

тро́ечник, -а *м разг.* тројкаш (*ученик*)

тро‖и́ться, -и́тся, -я́тся *несврш.* 1. тројити се 2. делити се на три дела 3.: **у меня́ ~и́тся в глаза́х** *безл.* видим све троструко

тро́иц‖а, -ы *ж цркв.* Духови *мн. м (празник)*

тро́ицын, -а, -о: ~ день *цркв.* Духови

тро́‖йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. тројка (*бројка*) 2. тројка (*школска оцена*) 3. тројка (*играћа карта*) 4. тројка, тропрег *м* 5. комплетно мушко одело

тройни́к, -а́ *м* 1. *тех.* трокрака цев (*водоводна*); те разводник 2. троделни предмет

тройни́чн‖ый, -ая, -ое: ~ нерв *анат.* нервус тригеминус

тройн‖о́й, -а́я, -о́е трострук; **~а́я су́мма** трострука сума; **в ~о́м разме́ре** троструко ◇ **~о́е пра́вило** *мат.* правило тројно; **~ прыжо́к** *спорт.* троскок

тро́‖йня, -йни *ж, ген. мн* **-ен** тројке *мн. ж*, тројци *мн. м (близанци)*

тро́йстве‖нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно тројни; **~ пакт** тројни пакт ◇ **~ сою́з** *ист.* тројни савез

тройча́т‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* троделни предмет; **ви́лы-~** трозубе виле

тролле́йбус, -а *м* тролејбус

тролле́йбусн‖ый, -ая, -ое тролејбусни, тролејбуски

тромб, -а *м мед.* тромб

тромбо́з, -а *м мед.* тромбоза *ж*

тромбо́н, -а *м муз.* тромбон

тромбони́ст, -а *м муз.* тромбонист(а)

тромбо́нн‖ый, -ая, -ое *муз.* који се односи на тромбон, тромбонски

тромбофлеби́т, -а *м мед.* тромбофлебитис

тромбоци́т‖ы, -ов *мн.* (*јд.* **тромбоци́т, -а** *м*) тромбоцити

трон, -а *м* престо; **вступи́ть на ~** доћи на престо

тро́нн‖ый, -ая, -ое престо(л)ни; **~ая речь** престолни говор

тро́нут‖ый, -ая, -ое 1. начет, мало покварен; **~ ржа́вчиной** мало зарђао; **~ пле́сенью** мало побуђао 2. *разг.* ударен, ћакнут (*човек*)

тро́н‖уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* 1. *кого, что* дирнути, додирнути, дотакнути 2. *об уз нег. что* дирнути (*туђе ствари итд.*) 3. *кого* дирнути, узнемирити; увредити 4. *кого фиг.* дирнути; **~ до слёз** дирнути до суза 5. *что разг.* начети, оштетити, мало покварити; **моро́з ~ул я́блони** мраз је оштетио јабуке 6. кренути, поћи

тро́н‖уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* 1. кренути, поћи; **~ в путь** кренути на пут 2. макнути се, помаћи се; **он не ~улся с ме́ста** није се помакао 3. *чем* бити дирнут, ганут 4. *разг.* шенути памећу, полудети 5. *само 3. л. нар.* почети се кварити, плеснивити; **мя́со ~улось** месо је почело да се квари ◇ **лёд ~улся** лед је кренуо; **~ в рост** почети расти (*о биљкама*)

троп, -а *м књиж.* троп

троп‖а́, -ы́ *ж, мн.* **тро́пы, троп** стаза, путања

тро́пик, -а *м* 1. *геогр.* повратник, обратник 2. *мн.* **-и, -ов** тропски појас

тропи́н‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** стаза, стазица, путељак *м*; **лесна́я ~** шумска стаза

тропи́ческ‖ий, -ая, -ое тропски; **~ по́яс** тропски појас; **~ая жара́** тропске врућине; **~ая лихора́дка** тропска грозница ◇ **~ год** *астр.* тропска година

тропосфе́р‖а, -ы *ж метеор.* тропосфера

трос, -а *м* конопац, дебело уже; **стально́й ~** челично уже

тро́сов‖ый, -ая, -ое од ужета, конопца

трости́н‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** трстика, стабљика трске, шевара

тростни́к, -а́ *м бот.* трска *ж*; **обыкнове́нный ~** обична трска, шаш, рогоз; **са́харный ~** шећерна трска

тростнико́в‖ый, -ая, -ое тршчан, од трске; **~ая за́росль** тршчар; **~ са́хар** шећер од шећерне трске

тро́сточ‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** штапић *м*, прутић *м*

трост‖ь, -и *ж, мн.* **-и, -е́й** штап *м*, прут *м*

тротуа́р, -а *м* тротоар, плочник

трофе́‖й, -я *м* трофеј

трофе́йн‖ый, -ая, -ое трофејни; **~ое ору́жие** трофејно оружје

трофи́ческ‖ий, -ая, -ое *мед.* трофички

трохе́‖й, -я *м књиж.* трохеј

троцки́зм, -а *м* троцкизам

троцки́ст, -а *м* троцкист(а)

трою́родн‖ый, -ая, -ое: ~ брат брат од стрица, (ујака, тетке); **~ая сестра́** сестра од стрица (ујака, тетке)

троя́‖кий, -кая, -кое; -к, -ка, -ко тројак; **~ смысл** тројак смисао

труб‖а́, -ы́ *ж, мн.* **тру́бы, труб** 1. цев; **водопрово́дная ~** водоводна цев; **водосто́чная ~** олук; **подзо́рная ~** доглед, далекозор 2. димњак *м*; **фабри́чные тру́бы** фабрички димњаци 3. *муз.* труба; **игра́ть на ~е́** свирати у трубу 4. *анат.* цев, труба; **Евста́хиева ~** Еустахијева цев 5. **трубо́й** *прил. разг.* увис, вертикално; **подня́ть хвост ~о́й** дићи реп увис 6. *у функц. предик. разг.* пропасти; **де́ло — ~** пропала ствар, ствари стоје лоше ◇ **хвост ~о́й** *у функц. предик. разг.* киднути, ухватити маглу; **вы́лететь в ~у́** *разг.* банкротирати; **пусти́ть в ~у́** *разг.* а) *что* проћердати, профућкати б) *кого* упропастити

трубаду́р, -а *м ист., књиж.* трубадур

труба́ч, -а́ *м* трубач

труб||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. *во что* трубити, свирати; ~ **в трубу́** трубити (свирати) у трубу; ~ **трево́гу** свирати на узбуну 2. *о ком, чём разг.* трубити; ~ **об успе́хах** трубити (причати на све стране) о успеху 3. *нар.* диринџити, аргатовати, гњавити се

тру́б||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. цев, цевчица 2. слушалица (*телефонска*); **снять ~ку** подићи слушалицу; **положи́ть ~ку** спустити слушалицу 3. лула; **кури́ть ~ку** пушити на лулу 4. труба, свитак *м*; **сверну́ть ~кой** савити у трубу 5. *струч.* цев. цевчица; **дистанцио́нная ~** темпирани упаљач; **дыха́тельная ~** душник; **пищевари́тельная ~** једњак ◇ ~ **ми́ра** лула мира; **вы́йти в ~ку** *пољопр.* створити стабљику (*о житарицама*)

тру́бн||ый, -ая, -ое 1. цевни; ~ **заво́д** фабрика цеви 2. трубни, као труба (*глас итд.*)

труболите́йн||ый, -ая, -ое за ливење цеви; ~ **заво́д** фабрика ливених цеви

трубопрово́д, -а *м* цевовод

трубопрово́дн||ый, -ая, -ое цевоводни

трубопрока́тн||ый, -ая, -ое: ~ **заво́д** фабрика ваљаних бешавних цеви

трубочи́ст, -а *м* димничар, оџачар

тру́бочн||ый, -ая, -ое за лулу; ~ **таба́к** дуван за лулу, лулаш

тру́бчат||ый, -ая, -ое цеваст, у облику цеви

труд, -а́ *м* 1. рад; **физи́ческий ~** мануелни рад; **у́мственный ~** интелектуални рад; **ору́дие ~а́** оруђе за рад; **производи́тельность ~а́** продуктивност рада; **разделе́ние ~а́** подела рада; **охра́на ~а́** заштита на раду 2. рад, дело *с*; **печа́тные ~ы́** објављени радови 3. труд, напор; **напра́сный ~** узалудан напор; **положи́ть мно́го ~а́** *на что* уложити много труда *ради чега* ◇ **сизи́фов ~** сизифовски рад; **с ~о́м** с муком; **с больши́м ~о́м** на једвите јаде; **без ~а́** без муке, лако; **без осо́бого ~а́** без нарочитих тешкоћа; **дать себе́ ~** *с инф.* дати себи труда, потрудити се; **взять (приня́ть) на себя́ ~** *с инф.* прихватити се, примити се *чега*; **терпе́ние и ~всё перетрут** *посл.* стрпљен-спашен, стрпљењем и радом све се савлађује

труди́ться, тружу́сь, тру́дишься, тру́дятся *несврш.* 1. радити; ~ **над кни́гой** радити на књизи 2. *с инф. и без обј. разг.* настојати, трудити се; **не труди́тесь!** не мучите се!

тру́дно *прил.* 1. тешко, напорно; мучно 2. *у функц. предик.* тешко је, напорно је; ~ **поня́ть** тешко је схватити

трудновоспиту́е||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо који се тешко васпитава, подиже; ~ **ребёнок** тешко дете, проблем-дете

труднодосту́п||ный, -ная, -ное; -н, -на, -но тешко приступачан; **~ная верши́на** тешко приступачан врх

труднопроходи́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо тешко пролазан, тешко проходан; **~мая ме́стность** непроходан крај

тру́дност||ь, -и *ж* 1. тешкоћа, тежина 2. *мн.* **-и, -ей** тешкоће, потешкоће, препреке; **~и со снабже́нием** тешкоће са снабдевањем; **столкну́ться с ~ями** наићи на тешкоће (препреке); ~ **состои́т в том, что...** тешкоћа је у томе да...

тру́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но 1. тежак, напоран; **~ная зада́ча** тежак задатак; ~ **вопро́с** тешко питање 2. тежак, тегобан; мукотрпан; **~ное положе́ние** тежак положај; **в ~ную мину́ту** у тешком тренутку 3. тежак, неприступачан; ~ **ребёнок** тешко дете 4. *разг.* тежак, озбиљан; ~ **больно́й** тежак (озбиљан) болесник

трудов||о́й, -а́я, -о́е 1. радни; **~а́я дисципли́на** радна дисциплина; **~о́е воспита́ние** радно васпитање; ~ **стаж** радни стаж 2. стечен радом, зарађен; **~ы́е де́ньги** зарађен новац; **~а́я сла́ва** слава стечена радом 3. радни, испуњен радом; **~а́я жизнь** радни век; живот испуњен радом 4. радни, трудбенички; ~ **наро́д** трудбеници ◇ **~а́я кни́жка** радна књижица

трудод||е́нь, -ня́ *м* трудодан, радни дан (*колхозника*)

трудоём||кий, -кая, -кое; -ок, -ка, -ко тежак, који захтева много рада; **~кие рабо́ты** тешки послови

трудолюби́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во радан, трудољубив, вредан, марљив; ~ **челове́к** радан човек

трудолю́би||е, -я *с* трудољубивост *ж*, вредноћа *ж*, марљивост *ж*

трудоспосо́бност||ь, -и *ж* радна способност; **поте́ря ~** губитак радне способности

трудоспосо́б||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но способан за рад; **~ное населе́ние** становништво способно за рад

трудоустро́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. кого* запослити *кога*, дати посао *коме*

трудоустро́йств||о, -а *с* запошљавање, заснивање радног односа

трудя́щ||ийся, -аяся, -ееся 1. трудбенички, радни; **~иеся ма́ссы** радне масе 2. **трудя́щ|ийся, -егося** *м* трудбеник

тру́женик, -а *м* радни човек, стваралац, трудбеник; **~и колхо́зных поле́й** трудбеници колхозних поља

трун||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш. над кем, чем разг.* задиркивати *кога*, подсмевати се *коме, чему*

труп, -а *м* леш; лешина *ж* (*животиње*) ◇ **то́лько че́рез мой ~!** само преко мене мртва!

тру́пн||ый, -ая, -ое мртвачки, лешинарски; ~ **за́пах** задах лешине

тру́пп||а, -ы *ж* трупа; **театра́льная ~** позоришна трупа; **бале́тная ~** балетска трупа

трус, -а *м* кукавица *м, ж*, плашљивац, страшљивац ◇ **~а пра́здновать** *шаљ.* плашити се, бојати се

тру́сик||и, -ов *мн.* гаћице *мн. ж*

тру́||сить, -шу, -сишь, -сят *несврш.* плашити се, бојати се

тру||си́ть [1], **-шу́, -си́шь, -ся́т** *несврш. что разг.* трести, истресати, сипати тресући; ~ **муку́ из мешка́** истресати брашно из вреће

тру||си́ть [2], **-шу́, -си́шь, -ся́т** *несврш. разг.* каскати, ићи ситним касом (*о коњу*); ићи, трчати ситним корацима (*о човеку*)

труси́х||а, -и *ж разг.* плашљивица, страшљивица

трусли́во *прил.* плашљиво, бојажљиво; ~ **огля́дываться** бојажљиво се обазирати

трусли́вост||ь, -и *ж* плашљивост, бојажљивост

трусли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во кукавички, плашљив, бојажљив; ~ **вид** кукавички изглед; ~ **взгляд** плашљив поглед; **~в как за́яц** плашљив као зец ◇ **он не ~вого деся́тка** он није кукавица

тру́сост||ь, -и *ж* кукавичлук *м*, плашљивост, бојажљивост

трусц||а́, -ы́ *ж разг.* каскање *с*; **е́хать ~о́й** каскати

трус||ы́, -о́в *мн.* гаће *мн. ж*, гаћице *мн. ж*

трут, -а *м* труд (*за паљење*), губа *ж*

тру́т||ень, -ня *м* 1. трут 2. *фиг.* трут, готован

трутови́к, -а́ *м бот.* губа *ж* (*гљива*)

трутóв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** трутовњача, трутуша

трух||á, -й *ж* 1. труње *с*; **сеннáя** ~ триње 2. *фиг. разг.* трице *мн. ж*, тричарије *мн. ж*; нешто безвредно, бескорисно

трухля́ве||ть, -ет, -ют *несврш. разг.* трунути, трулити

трухля́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во труо, трошан; ~ **пень** труо пањ

трущó||ба, -бы *ж* 1. честар *м*, шикара 2. паланка, забачено место 3. *мн.* **-бы, -б** убого, бедно предграђе 4. ђумез *м*, јазбина (*о кући*)

трущóбн||ый, -ая, -ое убог, бедан, јадан (*о предграђу итд.*)

трын-травá: емý всё ~ *разг.* баш га брига, фућка на све

трюи́зм, -а *м књиш.* труизам, баналност *ж*

трюк, -а *м* 1. трик, мајсторија *ж*, вештина *ж*; **акробати́ческий** ~ акробатски трик 2. *фиг.* трик, подвала *ж*; **мошéннический** ~ лоповски трик

трюкáч, -á *м разг.* 1. мајстор у триковима (*акробата итд.*) 2. уметник склон артизму, екстравагантности

трюкáчеств||о, -а *с разг.* 1. мајсторство, вештина *ж* извођења трикова (*акробате*) 2. *фиг.* артизам *м*, екстравагантност *ж* (*у уметности*)

трю́ков||ый, -ая, -ое 1. заснован на триковима 2. *разг.* с триковима (*филм*)

трюм, -а *м пом.* потпалубље *с* (*брода*), слив

трюмó *непром. с* високо огледало (*са постољем*)

трю́фел||ь, -я *м, мн.* **-я́, -éй** *и* **-и, -ей** 1. *бот.* трифа *ж*, гомољика *ж* 2. труфељ (*врста чоколадних бомбона*)

тряпи́ц||а, -ы *ж разг.* крпа; prња, дроњак *м*

тряпи́чник, -а *м заст.* прњар, сакупљач старих крпа, рита

тряпи́чниц||а, -ы *ж* 1. *разг.* помодарка. 2. *заст.* скупљачица старих крпа, рита

тряпи́чн||ый, -ая, -ое крпен, од крпе; ~**ая кýкла** лутка од крпе

тря́п||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. крпа; **половáя** ~ крпа за брисање пода 2. *мн.* **-ки, -ок** *разг.* хаљине, крпице; **дýмать тóлько о** ~**ках** мислити само на крпице 3. *фиг. разг.* слабић *м*, мекушац *м*, шоња *м*

тря́почн||ый, -ая, -ое од крпе

тряпь||ё, -я́ *с зб.* крпе *мн. ж*, дроњци *мн. м*, рите *мн. ж*

тряси́н||а, -ы *ж* 1. пишталина, мочваран терен обрастао травом 2. *фиг.* баруштина, учмалост

тряси́нн||ый, -ая, -ое: ~**ое болóто** баруштина, мочвара

тря́ск||а, -и *ж* тресење *с*, дрмусање *с*

тря́ск||ий, -ая, -ое 1. дрндав, који клапара, тандрче; ~**кая телéга** дрндаве таљиге 2. џомбаст, са рупчагама (*пут*)

трясогýз||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *зоол.* говедарка, пастирица (*птица*)

тряс||ти́, -ý, -ёшь, -ýт; *прошл.* **тряс, -лá, -лó** *несврш.* 1. *кого, что* тресети, дрмати, дрмусати; ~ **дéрево** тресети дрво 2. *само 3 л. кого*: **егó** ~**ёт лихорáдка** тресе га грозница; **егó** ~**ёт от стрáха** *безл.* дрхти од страха 3. *что* тресети, истресати, прашити; ~ **ковры́** тресети тепихе 4. *чем* тресети, вртети, махати; ~ **головóй** вртети главом

тряс||ти́сь, -ýсь, -ёшься, -ýтся; *прошл.* **тря́сся, -лáсь, -лóсь** *несврш.* 1. трести се, дрхтати; **у негó** ~**ýтся рýки** тресу му се руке; ~ **от смéха** трести се од смеха; ~ **от хóлода, от стрáха** дрхтати од хладноће, од страха 2. *фиг. разг.* дрхтати, бојати се; ~ **пéред отцóм** дрхтати пред оцем, бојати се оца; ~ **над кáждой копéйкой** дрхтати над сваким динаром 3. *разг.* тресети се, труцкати се; ~ **на телéге** труцкати се на таљигама ◊ **поджи́лки** ~**ýтся** *у кого* клецају колена *коме*

тряхн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш.* затрести, продрмати, продрмусати ◊ ~ **старинóй** присетити се младости

тсс *узв. разг.* пст

туалéт, -а *м* 1. тоалета *ж*, одећа *ж* (*женска*); **вечéрний** ~ вечерња тоалета 2. тоалета *ж*, облачење *с*, дотеривање *с*; **ýтренний** ~ јутарња тоалета 3. тоалет, тоалетни сточић 4. тоалет, клозет, заход

туалéтн||ый, -ая, -ое тоалетни; ~**ое мы́ло** тоалетни сапун; ~**ые принадлéжности** тоалетни прибор; ~**ая бумáга** тоалет-папир, клозет-папир

тýб||а, -ы *ж* 1. туба 2. *муз.* туба, тромбон

тубдиспансéр, -а *м* (**туберкулёзный диспансéр**) туберкулозни диспанзер

туберкулёз, -а *м мед.* туберкулоза *ж*; ~ **лёгких** туберкулоза плућа; **кóстный** ~ туберкулоза костију

туберкулёзник, -а *м разг.* 1. туберкулозни болесник 2. фтизиолог (*лекар*)

туберкулёзн||ый, -ая, -ое туберкулозни; ~ **больнóй** туберкулозни болесник

туберóз||а, -ы *ж бот.* тубероз *м*, туберозa

туви́нск||ий, -ая, -ое тувински

туви́нц||ы, -ев (*јд.* **туви́н|ец, -ца** *м* Тувинац; **туви́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Тувинка) Тувинци

тýго, *комп.* **тýже** *прил.* 1. чврсто, јако; ~ **стянýть ремéнь** чврсто стегнути каиш; ~ **наби́ть сýмку** добро набити торбу 2. тешко, с муком; **дéло продвигáется** ~ ствар тешко иде 3. *у функц. предик. разг.* тешко је, слабо је; **с деньгáми у негó** ~ он слабо стоји са новцем; **у нас** ~ **со врéменем** имамо мало времена ◊ ~**-нáтуго** веома чврсто, јако

туг||óй, -áя, -óе; туг, -á, -о; *комп.* **тýже** 1. затегнут, напет; ~ **лук** напети лук 2. набијен, натрпан; ~ **мешóк** набијен џак 3. чврст, крут, тврд; ~**áя пружи́на** чврста опруга; ~**и́е клáвиши** тврде типке 4. *фиг. разг.* тежак, спор (*раст, развој*) 5. *об. на что фиг. разг.* спор у мишљењу, у одлучивању (*човек*) ◊ **он туг нá ухо** наглув је

тугопла́в||кий, -кая, -кое; -ок, -ка, -ко *тех.* тешко топљив, тешко таљив; ~ **метáлл** тешко топљив метал

тугоý||хий, -хая, -хое; -х, -ха, -хо наглув, приглув

тудá *прил.* тамо, онамо; **идём** ~ идемо тамо; ~ **и обрáтно** тамо и натраг; **билéт** ~ **и обрáтно** тур-ретур карта, карта у оба правца ◊ ~ **же!** где је то за њега!; **ни** ~, **ни сюдá** ни тамо, ни овамо; **то** ~, **то сюдá** час овамо, час онамо; ~ **емý и дорóга** тако му и треба

тудá-сюдá *прил. разг.* 1. тамо-амо 2. *нар.* како-тако, може се поднети

тýже *в.* **тугóй, тýго**

туж||и́ть, -ý, тýжишь, тýжат *несврш. по ком, чём, о ком, чём нар. песн.* туговати *за ким, чим*; жалостити се *због кога, чега*

тýж||иться, -усь, -ишься, -атся *несврш. разг.* напрезати се, напињати се

тужýр||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** кратак мушки капут, доламица

туз, -á *м* 1. *карт.* ас; ~ **пик** ас пик 2. *фиг. разг.* зверка *ж*, утицајан човек

тузéм||ец, -ца *м заст.* староседелац, домородац

тузéмн||ый, -ая, -ое *заст.* староседелачки, домороћачки

тузи́ть, тужу́, ту́зишь, ту́зят *несврш. разг.* ударати, лупати песницама

тук[1], **-а** *м* 1. *пољопр.* вештачко минерално ђубриво 2. *заст.* маст *ж*, сало *с*

тук[2] *узв. разг.* 1. туп, луп 2.: **тук-ту́к** туп-туп

ту́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* лупкати, лупати, ударати

ту́ков||ый, -ая, -ое: ~ые удобре́ния вештачко минерално ђубриво

ту́ловищ||е, -а *с* труп *м*

тулу́п, -а *м* кожух; **овчи́нный ~** опаклија

тул||ья́, -ьи́ *ж, ген. мн.* **-е́й** туљац *м*, горњи део шешира

тума́к, -а́ *м разг.* бубац, буботак, ударац песницом; **дать ~а́** ударити песницом

тума́н, -а *м* 1. магла *ж*; **густо́й ~** густа магла; **~ рассе́ялся** магла се дигла 2. *какой, чего* магла *ж*, дим, облаци *мн. м* (*прашине итд.*). 3. *об. какой, чего фиг.* магла *ж*, нејасноћа *ж*, неодређеност *ж*; занесењаштво *с* ◊ **ви́деть как в ~е** видети као кроз маглу; **ходи́ть, жить как в ~е** ићи, живети као у бунилу; **у меня́ в глаза́х (пе́ред глаза́ми) ~** мути ми се пред очима; **напусти́ть (навести́) ~у** замрсити, запетљати ствар

тума́н||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* 1. замагљивати, замрачивати 2. *само* 3. *л. фиг.* замагљивати; мутити, замрачивати; **слёзы ~ят глаза́** сузе замагљују очи; **страсть ~ит го́лову** страст мути свест

тума́н||иться, -ится, -ятся *несврш.* 1. замагљивати се, замрачивати се 2. *фиг.* замагљивати се; мутити се, мрачити се (*о погледу итд.*) 3. *фиг.* тмурити се (*о лицу, челу итд.*)

тума́нно *прил.* 1. магловито, нејасно; **писа́ть ~** нејасно писати 2. *у функц. предик.* магловито је; **сего́дня ~** данас је магла

тума́нност||ь, -и *ж* 1. измаглица 2. *астр.* маглина, маглица 3. *фиг.* магловитост, нејасноћа, неодређеност

тума́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. магловит; **~ное у́тро** магловито јутро 2. *фиг.* магловит, мутан; **~ взгляд** мутан поглед 3. *фиг.* магловит, нејасан, неразумљив; **~ное объясне́ние** магловито објашњење; **~ смысл** нејасан смисао

ту́мб||а, -ы *ж* 1. одбојник *м*, камени браник, низак стуб; **прича́льная ~** *пом.* битва 2. постоље *с* (*за бисту*); преградак *м* (*писаћег стола*) 3. *фиг разг.* неспретан човек, слон *м*

ту́мбоч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** ноћни ормарић (*крај кревета*)

ту́ндр||а, -ы *ж* тундра

ту́ндров||ый, -ая, -ое који се односи на тундру

тун||е́ц, -ца́ *м зоол.* туњ

тунеяд||ец, -ца *м* готован, паразит, бадаваџија, мукташ

тунея́дств||о, -а *с* готованство, паразитизам *м*, мукташтво

туни́к||а, -и *ж* туника

тунне́л||ь, -я *м в.* **тонне́ль**

тунне́льн||ый, -ая, -ое *в.* **тонне́льный**

тупе́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *само 3. л.* тупити се, постајати туп (*о ножу итд.*) 2. *само 3. л. фиг.* слабити, тупити (*о слуху*) 3. *фиг.* отупљивати (*о човеку*)

тупи́к, -а́ *м* 1. ћорсокак, слепа улица 2. *жел.* слепи колосек 3. *фиг.* ћорсокак, безизлазан положај, шкрипац; **попа́сть в ~** доћи у ћорсокак; **поста́вить** *кого* **в ~** довести *кога* у забуну; **стать в ~** збунити се

туп||и́ть, -лю́, ту́пишь, ту́пят *несврш.* тупити, иступљивати (*нож итд.*)

тупи́ться, ту́пится, ту́пятся *несврш.* тупити се, постајати туп

тупи́ц||а, -ы *м, ж разг.* тикван *м*, тиква *ж*, тупоглавац *м*

тупоголо́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *разг.* тупоглав, приглуп

туп||о́й, -а́я, -о́е; туп, -а́, ту́по 1. туп; **~ нож** туп нож; **~ топо́р** тупа секира 2. затупљен, заобљен, туп; **ту́фли с ~ы́ми носка́ми** ципеле са затупљеним врховима 3. *фиг.* туп, глуп; **~ взгляд** туп поглед; **~а́я поко́рность** слепа (бесмислена) покорност 4. *фиг.* туп, потмуо, пригушен; **~а́я боль** потмули бол ◊ **~ у́гол** *мат.* тупи угао

тупоно́||сый, -сая, -сое; -с, -са, -со 1. тупа, широка носа (*човек*); с тупим кљуном (*чамац*) 2. *разг.* затупаст, затупљен, с тупим врхом (*ципеле*)

тупоры́л||ый, -ая, -ое 1. с тупом, широком њушком (*животиња*) 2. *разг.* са широким предњим делом (*предмет*)

ту́пост||ь, -и *ж* 1. тупост (*ножа итд.*) 2. *фиг.* тупост, ограниченост, недотупавност

тупоу́ми||е, -я *с* тупост *ж*, тупоглавост *ж*, ограниченост *ж*

тупоу́м||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но тупав, тупоглав, ограничен

тур[1], **-а** *м* 1. круг, окрет (*у плесу*) 2. круг; **второ́й ~ вы́боров** други круг избора 3. коло *с*; **заключи́тельный ~ ша́хматного турни́ра** завршно коло шаховског турнира

тур[2], **-а** *м зоол.* 1. тур 2. кавкаски дивљи јарац

тур||а́, -ы́ *ж шах. разг.* топ *м*, кула

турба́з||а, -ы *ж* **(туристи́ческая ба́за)** *разг.* туристичка база

турби́н||а, -ы *ж* турбина; **парова́я ~** парна турбина; **водяна́я ~** хидраулична турбина

турби́нн||ый, -ая, -ое турбински, с турбином

турби́нщик, -а *м* стручњак за турбине

турбобу́р, -а *м* турбински мотор за бушилице

турбовинтов||о́й, -а́я, -о́е *авиј.* турбоелисни; **~ дви́гатель** турбоелисни мотор

турбогенера́тор, -а *м* турбогенератор

турбокомпре́ссор, -а *м* турбокомпресор

турбореакти́вн||ый, -ая, -ое *авиј.* турбомлазни; **~ дви́гатель** турбомлазни мотор

турбострое́ни||е, -я *с* производња *ж* турбина

турбострои́тельн||ый, -ая, -ое који се односи на производњу турбина; **~ая промы́шленность** индустрија турбина

туре́цк||ий, -ая, -ое турски

тури́зм, -а *м* туризам; **го́рный ~** планинарство, алпски туризам

тури́ст, -а *м* турист(а)

туристи́ческ||ий, -ая, -ое туристички; **~ похо́д** туристички поход

тури́ст||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** туристкиња

тури́стск||ий, -ая, -ое туристички; **~ ла́герь** туристички логор; **~ая пое́здка** туристичко путовање

ту́р||ки, -ок *мн.* (*јд.* **ту́р|ок, -ка** *м* Турчин; **турча́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *ж* Туркиња) Турци

туркме́нск||ий, -ая, -ое туркменски

туркме́||ны, -н *и* **-нов** *мн.* (*јд.* **туркме́н, -а** *м* Туркмен; **туркме́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Туркменка) Туркмени

ту́рман, -а *м* турман (*голуб*)
турне́ *непром. с поз.* турнеја *ж*, гостовање
турне́пс, -а *м бот.* сточна репа
турни́к, -а́ *м спорт.* вратило *с*, преча *ж*
турнике́т, -а *м* турникет
турни́р, -а *м* турнир; **ша́хматный ~** шаховски турнир
турни́рн||ый, -ая, -ое турнирски; **~ая табли́ца** турнирска табела
турн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. разг.* избацити, истерати, отерати
турню́р, -а *м заст.* турнир, подметач
туру́с||ы, -ов *мн.*: **разводи́ть ~ (на колёсах)** *разг.* лупетати, говорити којешта, измишљати
ту́скло *прил.* слабо, мутно, нејасно
ту́скл||ый, -ая, -ое; тускл, -а́, -о 1. мутан, непровидан, непрозиран; **~ое стекло́** мутно стакло **2.** мат, без сјаја; **~ лак** лак без сјаја **3.** мутан, слаб, нејасан; **~ свет** слаба светлост **4.** *фиг.* мутан, безизразан, беживотан; **~ взгляд** беживотан поглед
тускне́||ть, -ет, -ют *несврш.* **1.** тамнети, постајати мутнији, губити сјај; **серебро́ ~ет** сребро тамни **2.** *фиг.* тамнети, нестајати, гасити се; **сла́ва ~ет** слава се гаси
тут [1] *прил. разг.* **1.** ту, овде; **кто ~?** ко је ту?; **я пойду́, а ты подожди́ ~** ја идем, а ти причекај ту **2.** тада, онда; **~ же** одмах, сместа ◊ **~ как ~** баш ту, баш где треба; **(да) и всё ~** тако ти је то; **не ~-то бы́ло** испало је сасвим другачије
тут [2], **-а** *м бот.* дуд, мурва *ж*
ту́товник, -а *м в.* **тут** [2]
ту́тов||ый, -ая, -ое дудов; **~ое де́рево** дуд; **~ая я́года** дудиња; **~ шелкопря́д** дудов прелац, свилена буба
туф, -а *м мин.* туф, седра *ж*
ту́фел||ьки, -ек *мн.* (*јд.* **ту́фельк|а, -и** *ж*) *дем.* ципелице
ту́ф||ли, -ель *мн* (*јд.* **ту́фл|я, -и** *ж*) ципеле; **же́нские, мужски́е ~** женске, мушке ципеле; **дома́шние ~** папуче, патике
ту́фов||ый, -ая, -ое од туфа, од седре
ту́хл||ый, -ая, -ое; тухл, -а́, -о покварен, натруо; **~ое яйцо́** покварено јаје, мућак
тухля́тин||а, -ы *ж разг.* трулеж; труле, покварене намирнице
ту́х||нуть [1], **-ну, -нешь, -нут;** *прошл.* **тух, -ла, -ло** *несврш.* гасити се, трнути; **ого́нь ~нет** ватра се гаси
ту́х||нуть [2], **-нет, -нут;** *прошл.* **тух, -ла, -ло** *несврш.* кварити се, трунути
ту́ч||а, -и *ж* **1.** густ и црн облак; **грозова́я ~** олујни облак; **не́бо затяну́лось ~ами** наоблачило се **2.** *фиг.* облак *м*, мноштво *с*; **~и пы́ли** облаци прашине; **~ комаро́в** рој комараца ◊ **как ~, ~ ~ей** мргодан, намргођен; **~и собрали́сь (нави́сли)** *над кем, чем* надвили се црни облаци *над ким, чим*
тучне́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* гојити се, дебљати (*об. о стоци*)
ту́чност||ь, -и *ж* **1.** дебљина, гојазност **2.** плодност (*земљишта*); сочност (*траве*)
ту́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но 1. дебео, гојазан; **~ные коро́вы** утовљене краве; **~ мужчи́на** гојазан мушкарац **2.** плодан, плодородан; **~ чернозём** плодна црница **3.** сочан, бујан; **~ная трава́** сочна трава; **~ные луга́** бујне ливаде
туш, -а *м муз.* туш
ту́ш||а, -и *ж* **1.** полутка (*закланог живинчета*); **свиня́я ~** заклана свиња **2.** *фиг.* телесина
туше́ *непром. с* **1.** *муз.* ударац *м*, начин *м* свирања **2.** *спорт.* туше *м*, туш *м*
туш||ева́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* туширати, сенчити, шатирати
тушёвк||а, -и *ж* туширање *с*, сенчење *с*, шатирање *с*
тушёнк||а, -и *ж разг.* динстано месо (*у конзерви*)
тушён||ый, -ая, -ое *кув.* динстан, пирјањен; **~ое мя́со** динстано месо
туши́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** посуда за гашење жеравице **2.** поклопац *м* на самовару
туш||и́ть [1], **-у́, ту́шишь, ту́шат** *несврш.* **1.** гасити; **~ ла́мпу** гасити лампу; **~ пожа́р** гасити пожар **2.** *фиг.* гушити, угушивати (*гнев итд.*)
туш||и́ть [2], **-у́, ту́шишь, ту́шат** *несврш. кув.* динстати, пирјанити; **~ о́вощи** динстати поврће
тушка́нчик, -а *м зоол.* скочимиш
ту́ш||ь, -и *ж* туш *м*; **цветна́я ~** туш у боји
ту́я, ту́и *ж бот.* туја, смрекуша
тща́тельно *прил.* брижљиво, савесно, акуратно; **~ подгото́виться** брижљиво се припремити
тща́тельност||ь, -и *ж* брижљивост, савесност, акуратност
тща́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно брижљив, савестан, акуратан; **~ьное изуче́ние** брижљиво проучавање; **~ьная отде́лка** прецизна обрада
тщеду́ши||е, -я *с* кржљавост *ж*, нејакост *ж*, слабашност *ж*
тщеду́ш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но кржљав, нејак, слабашан; **~ стари́к** слабашан старац
тщесла́ви||е, -я *с* сујета *ж*, охолост *ж*, надменост *ж*
тщесла́в||иться, -люсь, -ишься, -ятся *несврш. заст.* **1.** бити ташт **2.** *чем* хвалити се, разметати се
тщесла́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но сујетан, охол, надмен
тщет||а́, -ы́ *ж књиш. заст.* узалудност, бескорисност
тще́тно *прил.* узалуд
тще́тност||ь, -и *ж* узалудност, бескорисност
тще́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но узалудан, бескористан; **~ные уси́лия** узалудни напори
тщи́ться, тщусь, тщи́шься, тща́тся *несврш. с инф. књиш.* настојати, трудити се; улагати узалудне напоре
ты, тебя́, тебе́, тебя́, тобо́й (тобо́ю), (о) тебе́ *лична зам.* ти; **что ты тут де́лаешь?** шта ти ту радиш?; **тебе́ на́до учи́ться** треба да учиш; **тебя́ зову́т** зову те; **мы с тобо́й** ти и ја ◊ **вот тебе́ и на́!** ето ти га на!; **ну тебя́!** остави ме на миру!, не досађуј!
ты́кать [1], **ты́чу, ты́чешь, ты́чут** *и* **ты́каю, ты́каешь, ты́кают** *несврш. разг.* **1.** забадати, забијати; **~ ви́лы в копну́** забадати виле у пласт **2.** ударати; **~ па́лкой в зе́млю** ударати штапом о земљу **3.** турати, гурати; **поросёнок ты́чет нос в коры́то** прасе гура њушку у корито ◊ **~ в нос** *кому кого, что, кем, чем* прекоревати *кога ким, чим;* **~ па́льцем** *на кого, что* показивати прстом *на кога, шта*
ты́ка||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. кому* тикати, говорити »ти«
ты́каться, ты́чусь, ты́чешься, ты́чутся *и* **ты́каюсь, ты́каешься, ты́каются** *несврш. разг.* **1.** забадати се, забијати се **2.** ударати се; **~ в сте́ну** ударати се о зид **3.** *фиг.* мувати се
ты́кв||а, -ы *ж бот.* тиква, бундева

ты́квенн||ый, -ая, -ое од тикве, од бундеве; **~ые семена́** семе тикве

тыл, -а *м, лок.* **о -е, в -у́**, *мн.* **-ы́, -о́в 1.** леђа *мн. с*; задња страна, залеђе *с* **2.** *војн.* позадина *ж*; **глубо́кий ~** дубока позадина; **рабо́тать в ~у́** радити у позадини ◊ **уда́рить в ~** напасти с леђа

тылови́к, -а́ *м разг.* позадинац

тылов||о́й, -а́я, -о́е позадински; **~ы́е во́инские ча́сти** позадинске војне јединице

ты́льн||ый, -ая, -ое задњи; спољашњи, вањски; **~ая сторона́ руки́** надланица

тын, -а *м, мн.* **-ы́, -о́в** ограда *ж*, плот од колаца

ты́ся||ча, -чи *ж, инстр.* **-чей** *и* **-чью 1.** хиљада, тисућа; **пять ~ч** пет хиљада; **оди́н на ~чу** један на хиљаду **2.** *мн.* **-чи, -ч** *фиг.* хиљада, маса; **~чи причи́н** хиљаду разлога ◊ **в ~чу раз бо́льше** сто пута више

тысячеле́ти||е, -я *с* **1.** хиљаду година, тисућу година **2.** хиљадугодишњица *ж*

тысячеле́тн||ий, -яя, -ее хиљадугодишњи; **~ пери́од** хиљадугодишњи период

тысячели́стник, -а *м бот.* хајдучка трава, хајдучица *ж*, куница *ж*

ты́сячн||ый, -ая, -ое 1. хиљадити, тисућни; **~ киломе́тр** хиљадити километар; **~ая до́ля секу́нды** хиљадити део секунде **2.** од неколико хиљада, хиљадострук; **~ая толпа́** маса од неколико хиљада људи **3.** *разг.* од једне хиљаде, који вреди хиљаду рубаља **4. ты́сячн|ая, -ой** *ж* хиљадити део, тисућина; **одна́ ~** једна тисућина

тычи́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *бот.* прашник *м*

тычи́нков||ый, -ая, -ое *бот.* прашников

тыч||о́к, -ка́ *м разг.* **1.** оштар предмет који штрчи **2.** слаб, лак ударац ◊ **на ~ке́** на отвореном месту; на ветрометини

тьм||а [1], **-ы** *ж* **1.** тама, мрак *м*, помрчина; **ночна́я ~** ноћна тама **2.** *фиг.* мрак *м*, незнање *с*, културна заосталост ◊ **кроме́шная ~** мркли мрак

тьм||а [2], **-ы** *ж* **1.** *чего разг.* мноштво *с*, маса; **~ наро́ду** мноштво народа **2.** *ист.* десет хиљада (*у старој Русији*) ◊ **~-тьму́щая** *нар.* тушта и тма

тьфу *узв. разг.* фуј, пих

тюбете́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** везена капица (*код средњоазијских народа*)

тю́бик, -а *м* туба *ж*

тюк, -а́ *м* бала *ж*, дењак, свежањ; **~ хло́пка** бала памука

тю́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* лупати, лупкати; **~ топо́риком** сецкати секирчетом

тю́кн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш. разг.* **1.** лупнути **2.** укокати, убити

тю́лев||ый, -ая, -ое од тила; **~ая занаве́ска** завеса од тила

тюле́нев||ый, -ая, -ое *зоол.* од фоке, од туљана; од коже фоке, туљана

тюле́н||ий, -ья, -ье од фоке, од туљана; **~ жир** уље од фоке; **~ про́мысел** лов на туљане

тюле́нин||а, -ы *ж* месо *с* фоке (туљана)

тюле́н||ь, -я *м* **1.** *зоол.* фока *ж*, туљан **2.** *разг. фиг.* медвед, неспретан, тром човек

тюл||ь, -я *м* тил

тюльпа́н, -а *м бот.* тулипан, лала *ж*

тюльпа́нн||ый, -ая, -ое *бот.* од тулипана, од лале; **~ая лу́ковица** луковица тулипана, лале

тюрба́н, -а *м* турбан, чалма *ж*

тюре́мн||ый, -ая, -ое тамнички, затворски, казнионички; **~ая ка́мера** затворска ћелија; **пять лет ~ого заключе́ния** пет година затвора

тюре́мщик, -а *м* тамничар

тю́р||ки, -ков *мн.* (*јд.* **тю́р|ок, -ка** *м*) татарско-турска група народа (*татари, туркмени, турци итд.*)

тюрко́лог, -а *м* турколог, стручњак за турску групу језика и књижевност

тюркологи||я, -и *ж* туркологија

тю́ркск||ий, -ая, -ое татарско-турски

тюрьм||а́, -ы́ *ж, мн.* **тю́рьмы, тю́рем** затвор *м*; **посади́ть в ~у́** затворити; **сиде́ть в ~е́** лежати у затвору; **вы́пустить из ~ы́** пустити из затвора

тю́р||я, -и *ж* попара

тюфя́к, -а́ *м* **1.**: **соло́менный ~** сламарица; **волосяно́й ~** струњача **2.** *фиг. разг.* млакоња, млитавац, неспретњак

тя́вкань||е, -я *с* кевтање, штектање

тя́вка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* кевтати, штектати

тя́вкну||ть, -у, -ешь, -ут *сврш.* кевнути, заштектати

тя́г||а, -и *ж* **1.** вучна сила, вуча; **ко́нная ~** коњска вуча; **электри́ческая ~** електрична вуча **2.** *жел.* погон *м*; **слу́жба ~и** погонска служба **3.** вучење *с*, промаја *ж*; **в пе́чке нет ~и** пећ не вуче **4.** *фиг.* тежња, жудња, жеђ; **~ к зна́ниям** жеђ за знањем ◊ **дать (зада́ть) ~у** *нар.* киднути, ухватити маглу

тяга́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с кем в чём разг.* надметати се, такмичити се, натјецати се

тяга́ч, -а́ *м* тегљач, трактор за вучу

тя́гл||о [1], **-а** *с зб. пољопр.* стока *ж* за вучу, теглећа марва

тя́гл||о [2], **-а** *с ист.* **1.** намет *м*, дажбина *ж*, порез *м* (*у натури у Русији у XV—XVIII веку*) **2.** кулук *м*, кулучење **3.** земља *ж* на којој се кулучи

тя́глов||ый [1], **-ая, -ое** вучни, теглећи; **~ скот** теглећа марва

тя́глов||ый [2], **-ая, -ое** *заст.* кметски; **~ крестья́нин** кмет, чифчија

тя́гов||ый, -ая, -ое вучни; **~ая си́ла** вучна снага

тя́гост||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. тежак, тегобан; **~ная обя́занность** тешка обавеза **2.** мучан, неугодан; **~ное впечатле́ние** мучан утисак; **~ное молча́ние** неугодно ћутање

тя́гост||ь, -и *ж* **1.** терет *м*, бреме *с* **2.** *нар.* тегоба, умор *м* ◊ **быть в ~** *кому* бити на терету *коме*

тягот||а́, -ы́ *ж, мн.* **тя́готы, тя́гот** терет *м*, бреме *с*; **тя́готы войны́** ратне потешкоће

тяготе́ни||е, -я *с* **1.** *физ.* тежа *ж*, гравитација *ж*; **зако́н всеми́рного ~я** закон гравитације **2.** *к кому, чему фиг.* тежња *ж*, склоност *ж*; **~ к нау́ке** склоност науци

тяготе́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *к чему* тежити, стремити *чему* **2.** *над кем, чем фиг. књиш.* угрожавати *кога*, висити *над ким, чим*

тягот||и́ть, *1. л. јд. се не употр.*, **-и́шь, -я́т** *несврш. кого* бити на терету *коме*, тиштати, мучити, притискивати *кога*; **его́ прису́тствие нас ~и́ло** његова присутност била нам је мучна

тягот||и́ться, *1. л. јд. се не употр.*, **-и́шься, -я́тся** *несврш. кем, чем* осећати као терет *кога, шта*, мучити се *чим*

тягу́чест||ь, -и *ж* **1.** ковност (*метала*), растегљивост (*гуме*) **2.** густоћа, лепљивост (*течности*) **3.** *фиг.* отегнутост, монотоност (*песме, говора*)

тягу́ч||ий, -ая, -ее; тягу́ч, -а, -е 1. кован (*метал*), растегљив (*гума*) **2.** густ, лепљив; **~ клей** густ лепак

3. *фиг.* отегнут, развучен, монотон; **~ая речь** отегнут говор; **~ая мелóдия** монотона мелодија

тягчáйш||ий, -ая, -ее *в.* **тя́жкий**

тяж, -á *м* 1. *тех.* трансмисиони каиш 2. штранга *ж*

тя́жб||а, -ы *ж* 1. *заст.* парница 2. *фиг.* спор *м*

тя́жебн||ый, -ая, -ое *заст.* парнички; **~ое дéло** парница

тяжелéнн||ый, -ая, -ое *нар.* потежак, врло тежак

тяжелé||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. тежати, постајати тежи 2. *фиг.* постајати тежак, тром; **головá ~ет** глава постаје тешка

тяжелó *прил.* 1. тешко, мучно, напорно; **~ дышáть** тешко дисати 2. тешко; **~ переноси́ть болéзнь** тешко подносити болест 3. тешко, опасно; **~ больнóй** тежак болесник 4. *у функц. предик.* тешко је, тужно је; **на душé ~** тешко је при срцу

тяжелоатлéт, -а *м спорт.* тешкоатлетичар

тяжеловéс, -а *м спорт.* рвач тешке категорије

тяжеловéс||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. тежак (*терет*) 2. масиван; гломазан; **~ная мéбель** масиван намештај 3. тром, тежак; **~ная похóдка** тежак (тром) корак 4. незграпан; **~ слог** незграпан стил 5. *само дужи обл. жел.*: **~ железнодорóжный состáв** композиција тешких теретних вагона

тяжеловóз, -а *м* товарни коњ, штајерски коњ

тяжелодýм, -а *м разг.* тупавко, тупан, човек који споро и тешко схвата

тяжёл||ый, -ая, -ое; тяжёл, тяжелá, тяжелó 1. тежак; **~ груз** тежак терет 2. тежак, напоран, тегобан; **~ труд** тежак рад; **~ вздох** тежак уздах; **~ сон** немиран сан 3. тежак, загушљив (*ваздух*) 4. тежак, тром, спор; **~ шаг** тром корак 5. тежак, непријатан; **~ харáктер** тежак карактер; **~ слýчай** тежак случај 6. тежак, озбиљан, суров; **~ое преступлéние** тежак злочин; **~ое наказáние** сурова казна 7. тежак, озбиљан, опасан; **~ая рáна** опасна рана; **~ больнóй** тежак болесник 8. тежак, мучан, страшан; **~ое зрéлище** мучан призор 9. *само дужи обл.* тежак; **~ая промы́шленность** тешка индустрија; **~ое тóпливо** тешко гориво; **~ая артиллéрия** *војн.* тешка артиљерија; **~ая атлéтика** *спорт.* тешка атлетика ◊ **~ая пи́ща** тешка храна; **~ая рукá** тешка рука; **~ на подъём** *разг.* спор, непокретан; **с ~ым сéрдцем** тешка срца

тя́жест||ь, -и *ж* 1. тежина; **~ нóши** тежина бремена 2. тежина, напорност; **~ трудá** тежина рада 3. тежина; суровост; **~ наказáния** тежина казне 4. *физ.* тежа, гравитација; **си́ла ~и** гравитациона сила 5. *мн.* **-и, -ей** терет *м*; **перевóзка ~ей** превоз терета; **подня́тие ~ей** дизање терета 6. *об. мн.* **-и, -ей** *фиг.* тешкоћа, тегоба ◊ **центр ~и** тежиште

тя́ж||кий, -кая, -кое; -ек, -кá, -ко; *суп.* **тягчáйший** *књиш. заст.* 1. тежак, напоран; **~ труд** тежак рад 2. тежак, непријатан, неподношљив; **~ харáктер** тежак карактер 3. тежак, мучан; **~кое зрéлище** мучан призор 4. тежак, озбиљан, опасан; **~кая винá** тешка кривица ◊ **пусти́ться во все ~кие** кренути странпутицом

тя́жко *прил.* 1. тешко, напорно (*радити*) 2. тешко, озбиљно (*боловати итд.*) 3. *у функц. предик.* тешко је, тужно је; **~ на душé** *у кого* тешко је при срцу *коме*

тя́жущ||ийся, -аяся, -ееся *заст.*: **~иеся стóроны** парничари, парничке стране

тян||ýть, -ý, тя́нешь, -тя́нут *несврш.* 1. *кого, что* вући; **~ верёвку** вући уже 2. *что* извлачити истезати; **~ прóволоку** извлачити жицу 3. *что* протезати, провлачити, постављати; **~ телефóнную ли́нию** постављати телефонску линију 4. *кого, что* вући, теглити; **пароxóд тя́нет бáржу** брод вуче шлеп; **~** *кого* **за рукáв** вући *кога* за рукав 5. *само 3. л.* вући; **трубá хорошó тя́нет** димњак добро вуче 6. *безл. чем* дувати, запљускивати; **от окнá тя́нет хóлодом** са прозора дува 7. *что* извлачити, црпсти, усисавати; **насóс тя́нет вóду** пумпа извлачи воду 8 *безл. кого* привлачити; **егó тя́нет домóй** вуче га кући; **меня́ тя́нет зá город** радо бих пошао у предграђе 9. *безл. кого на что, к чему* имати жељу, осећати потребу *за чим*; **егó тя́нет ко снý** спава му се 10. *что, с чем* одуговлачити, отезати; **~ дéло** одуговлачити ствар; **~ с отвéтом** отезати са одговором 11. *само 3. л. разг.* вагати, тежити; **тюк тя́нет пять килогрáммов** бала тежи пет килограма 12. *на кого, что фиг. разг.* одговарати *коме, чему*; **егó рабóта тя́нет на диссертáцию** његов рад је на нивоу дисертације 13. *само 3. л.* затезати, притискивати; **подтя́жки тя́нут** трегери затежу ◊ **~ врéмя** одуговлачити; **~ жрéбий** извлачити коцку; **~ ля́мку** теглити (као во); **~ за язы́к** *кого* вући за језик *кога*; **~ зá уши** *кого* вући силом *кога* (*да уради нешто*); **~ жи́лы** *из кого разг.* мучити *кога*; **~ зá душу** *кого разг.* вадити душу *коме*

тян||ýться, -ýсь, тя́нешься, тя́нутся *несврш.* 1. *само 3. л.* растезати се; **рези́на тя́нется** гума се растеже 2. протезати се, испружати се 3. *само 3. л.* пружати се, простирати се; **за дерéвней тя́нется пóле** иза села простире се поље 4. *само 3. л.* отезати се, одуговлачити се; **дéло тя́нется мéсяц** ствар се отеже месец дана 5. *к кому, чему* окретати се, стремити; **цветóк тя́нется к сóлнцу** цвет се окреће према сунцу 6. *само 3. л.* вући се, кретати се (*један за другим*); **по дорóге тя́нутся обóзы** путем се вуку коњске запреге 7. *за кем, чем фиг.* подражавати, опонашати *кога, шта*; **~ за товáрищами** опонашати другове

тянýч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** врста карамеле

тя́нущ||ий, -ая, -ее *разг.* дуготрајан, мучан (*бол*)

тяп: тяп да ля́п (тяп-ля́п) *нар.* како било, надвоје-натроје

тя́па||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* цепати, сећи; **~ топорóм** цепати секиром

тя́п||ка, -ки *ж, ген. мн* **-ок** 1. сатара, сатарица 2. мотика

тя́пн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. разг.* 1. *кого, что* звекнути, лупнути, ударити 2. *кого за что* ујести 3. *что, чего* гуцнути (*ракије*)

тя́т||я, -и *м нар.* бабо, тата

У

у [1] *узв.* у, о, ух

у [2] *предл. с ген.* 1. *у просторној одредби* а) поред, крај, код *с ген.*; **стоя́ть у ворóт** стајати поред капије; **сесть у окнá** сести крај прозора; **встрéтиться у вхóда в теáтр** срести се код улаза у позориште б) уз *с ак.*; **дом у сáмого бéрега** кућа уз саму обалу 2. *у одредби средине* а) код *с ген.*; **жить у роди́телей** живети код родитеља; **у них всегдá вéсело** код њих је увек весело; **что у вас нóвого?** шта има код вас ново?; **у нас так при́нято** код нас је то обично тако; **пáпа у себя́** тата је у својој соби б) у *с ген.*; **таки́е слýчаи чáсто у нас бывáли** такви су случајеви били

чести у нас **3.** *у атрибутској одредби* (*припадност*) а) ген. без предл.; **ворóта у сарáя закры́ты** врата шупе су затворена; **я́щик у столá выдвижнóй** фиока стола се извлачи б) од *с ген.*; **нóжка у столá** нога од стола **4.** *у одредби поседовања* а): **у негó хорóший гóлос** он има леп глас; **у меня́ нет желáния э́то дéлать** немам жеље да то радим; **у ребёнка анги́на** дете има ангину; **у меня́ всё запи́сано** имам све записано б) дат. без предл.; **у негó у́мер отéц** умро му је отац; **у негó больнá мать** мајка му је болесна в) ак. без предл.; **у меня́ боли́т головá** боли ме глава; **у меня́ пропáла охóта** прошла ме је жеља **5.** *у одредби потицања и одвајања* а) од *с ген.*; **заня́ть дéньги у товáрища** позајмити новац од друга; **купи́ть у букини́ста** купити од антиквара б) дат. без предл.; **отобрáть** *у кого что* одузети *коме шта* **6.** *разг.*: **ты у меня́ хорóший мáльчик** ти си мој добар дечко; **какóй ты у меня́ молодéц!** лавчина си ми ти!; **посмéй тóлько у меня́!** само (ми) се усуди! ◇ **быть (стоя́ть) у влáсти** бити на власти; **быть не у дел** не бити у служби

убáв||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. что, чего* смањити; скратити *шта*; ~ **цéну** смањити цену; ~ **длину́** скратити дужину; ~ **шаг** успорити корак ◇ ~ **в вéсе** *разг.* изгубити на тежини

убáв||иться, -ится, -ятся *сврш.* смањити се; скратити се; **воды́ в óзере ~илось** вода се у језеру смањила; **дни ~ились** дани су постали краћи

убавля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что, чего* смањивати; скраћивати *шта* ◇ ~ **в вéсе** *разг.* губити на тежини

убавля́||ться, -ется, -ются *несврш.* смањивати се; скраћивати се

убаю́ка||ть, -ю, -ешь, -уют; -нный *сврш.* **1.** уљуљкати, уљушкати, успавати (*певушењем*); ~ **ребёнка** успавати дете **2.** *фиг.* успавати (*обећањима итд.*)

убаю́кива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** уљуљкавати, уљушкавати, успављивати (*певушењем*) **2.** *фиг.* успављивати (*обећањима итд.*)

убегá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** бежати, утицати, одлазити (*трчећи*) **2.** бежати, ослобађати се бекством **3.** *само 3. л.* кипети (*о течности*)

убеди́тельно *прил.* уверљиво, убедљиво

убеди́тельност||ь, -и *ж* уверљивост, убедљивост

убеди́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно уверљив, убедљив; ~ **отвéт** уверљив одговор; ~ **дóвод** убедљив доказ

убе||ди́ть, *1. л. јд. се не употр.*, **-ди́шь, -дя́т; -ждённый** *сврш.* **1.** *в чём* уверити, убедити *у шта*; ~ *кого* **в своéй правотé** убедити *кога* у своју исправност **2.** *с инф.* наговорити, приволети *на шта*; ~ *кого* **лечи́ться** наговорити *кога* да се лечи

убед||и́ться, *1. л. јд. се не употр.*, **-и́шься, -я́тся** *сврш. в чём* уверити се, убедити се *у шта*; ~ **в чьей и́скренности** уверити се *у чију* искреност

убе||жáть, -гу́, -жи́шь, -гу́т *сврш.* **1.** побећи, утећи, отићи (*трчећи*); **дéти ~жáли в лес** деца су побегла у шуму **2.** побећи, ослободити се бекством; ~ **из плéна** побећи из заробљеништва **3.** *само 3. л.* покипети, искипети; **молокó ~жáло** млеко је искипело

убеждá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *в чём* уверавати, убеђивати *у шта* **2.** *с инф.* наговарати, приволевати *на шта*

убеждá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. в чём* уверавати се, убеђивати се *у шта*

убеждéни||е, -я *с* **1.** уверавање, убеђивање **2.** наговарање, привољевање **3.** *об. мн.* **-я, -й** убеђење; **полити́ческие ~я** политичка убеђења; **отстáивать свои́ ~я** бранити своја убеђења

убеждённост||ь, -и *ж* убеђеност, увереност

убеждённ||ый, -ая, -ое 1. убедљив, уверљив, сигуран; **говори́ть ~ым гóлосом** говорити сигурним гласом **2.** чврст, непоколебљив, постојан; ~ **послéдователь** *чего* доследан следбеник *чега*

убéжищ||е, -а *с* **1.** уточиште; **искáть ~а** тражити уточиште **2.** *полит.* азил *м*; **прáво ~а** право азила **3.** *војн.* заклон *м*, склониште

убел||и́ть, -и́т, -я́т; -ённый *сврш. књиш.* побелити, учинити седим; **~ённый седи́нами** поседео

убер||éчь, -егу́, -ежёшь, -егу́т; *прошл.* **-ёг, -еглá, -еглó; -ежённый** *сврш. разг.* сачувати; заштитити, одбранити; ~ **вéщи от мóли, от сы́рости** сачувати ствари од мољаца, од влаге; ~ **ребёнка от просту́ды** не дозволити да се дете прехлади

убер||éчься, -егу́сь, -ежёшься, -егу́тся; *прошл.* **-ёгся, -еглáсь, -еглóсь** *сврш.* сачувати се, одбранити се, заштитити се

убивá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого* убијати, усмрћивати **2.** *кого фиг.* убијати, доводити до очајања **3.** *что фиг.* убијати, уништавати (*наду итд.*) **4.** *что фиг. разг.* трошити (*време*) **5.** *что карт.* тући

убивá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* **1.** *о ком, чём, из-за чего и без об*j. туговати *за ким, чим*, патити, кидати се *због кога, чега* **2.** *разг.* страдати, гинути **3.** *нар.* ударати се

уби́йстве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. *заст.* смртоносан **2.** *фиг. разг.* убиствен, неподношљив, несносан; **~нная жарá** неиздржива жега

уби́йств||о, -а *с* убиство, убојство; **соверши́ть ~** извршити убиство; ~ **из-за углá** мучко убиство

уби́йц||а, -ы *м, ж* убица, убојица; **наёмный ~** плаћени убојица

убирá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что с чего* склањати, уклањати; ~ **посу́ду со столá** склањати посуђе са стола **2.** *что* скупљати, брати; ~ **урожáй** скупљати летину **3.** *кого разг.* удаљавати, истеривати; уништавати, убијати **4.** *что* спремати, сређивати, уређивати; ~ **кóмнату** спремати собу; ~ **постéль** спремати кревет **5.** *кого, что чем* украшавати, китити **6.** *что* ушивати; ~ **в тáлии** ушивати у струку

убирá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *разг.* спремати, уређивати, сређивати; ~ **в кóмнате** спремати собу **2.** *чем заст.* украшавати се, китити се **3.** *нар.* губити се, одлазити; **~йся отсю́да!** губи се одавде!, носи се!

уби́т||ый, -ая, -ое 1. уби́т||ый, -ого *м* убијен **2.** *фиг.* утучен, сломљен, сатрвен; **у негó ~ вид** он изгледа утучено; ~ **гóрем** сломљен тугом ◇ **как ~** а) као заклан (*спавати*) б) као заливен (*ћутати*)

уби́ть, убью́, убьёшь, убью́т; уби́тый *сврш.* **1.** *кого* убити; усмртити; ~ **наповáл** убити на месту **2.** *кого фиг.* убити, довести до очајања **3.** *что фиг.* убити, уништити; ~ **надéжду** уништити наду **4.** *что фиг. разг.* потрошити, утуцати; ~ **врéмя** утуцати време **5.** *что карт.* потући; ~ **тузá кóзырем** потући кеца адутом ◇ **хоть убéй, ничегó не понимáю** убиј ме ако шта разумем; **убéй меня́ бог** бог (гром) ме убио; ~ **срáзу двух зáйцев** једним ударцем убити две муве

уби́ться, убью́сь, убьёшься, убью́тся *сврш.* **1.** *разг.* настрадати, погинути **2.** *нар.* ударити се, лупити се

ублаготвор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. кого*

заст. шаљ. потпуно задовољити кога, угодити коме

ублаготворя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого заст. шаљ.* потпуно задовољавати кога, угађати коме

ублажа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого разг.* угађати коме

ублаж||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш. кого разг.* угодити коме

ублю́д||ок, -ка *м нар.* 1. мелез, мешанац (*животиња*) 2. *фиг. погрд.* изрод

убо́г||ий, -ая, -ое; убо́г, -а, -о 1. сиромашан, бедан, убог; **~ое жили́ще** уџерица 2. *фиг.* оскудан, ништаван; **~ое воображе́ние** оскудна машта 3. *разг.* сакат, богаљаст; немоћан; **~ая стару́ха** немоћна старица

убо́гост||ь, -и *ж* сиромаштво *с*, оскудност

убо́жеств||о, -а *с* 1. сиромаштво, оскудност *ж* 2. *фиг.* оскудност *ж*, ништавност *ж*; **~ воображе́ния** оскудност маште 3. *разг.* сакатост *ж*, богаљство

убо́||й, -я *м* клање *с*; **~ скота́** клање стоке ◇ **корми́ть как на ~** *разг. шаљ.* кљукати, товити; **посыла́ть на ~** слати на кланицу (у смрт)

убо́йност||ь, -и *ж војн.* убојитост

убо́йн||ый, -ая, -ое 1. *струч.* одређен за клање; **~ скот** стока за клање; **~ пункт** кланица; **~ вес** чиста вага 2. *војн.* убојит, смртоносан; **~ая мо́щность артиллери́йского огня́** смртоносна снага артиљеријске паљбе

убо́р, -а *м заст.* 1. рухо *с*, свечана одећа; украс, накит; **сва́дебный ~** свадбена одећа 2. *фиг.* рухо *с*; **осе́нний ~ ле́са** јесење рухо шуме ◇ **головно́й ~** капа, шешир

убо́ристо *прил.* збијено (*писати*)

убо́рис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то збијен, стиснут; **~ по́черк** збијен рукопис; **~ шрифт** збијен слог

убо́рк||а, -и *ж* 1. скупљање *с*, брање *с*, берба, жетва; **~ урожа́я** скупљање летине; **~ хлебо́в** жетва житарица; **~ виногра́да** берба грожђа; **~ карто́феля** вађење кромпира; **вести́ ~у** обављати бербу (жетву) 2. спремање *с*, уређивање *с*; **генера́льная ~** велико спремање; **сде́лать ~у в ко́мнате** спремити собу

убо́рн||ая, -ой *ж* 1. *поз.* гардероба, облачионица; **артисти́ческая ~** гардероба глумаца 2. тоалет *м*, клозет *м*, заход *м*; **обще́ственная ~** јавни тоалет

убо́рочн||ая, -ой *ж* време *с* жетве, бербе

убо́рочн||ый, -ая, -ое жетвени, жетелачки; за бербу; **~ая маши́на** жетелица; **~ая кампа́ния** време жетве

убо́рщик, -а *м* чистач; спремач

убо́рщиц||а, -ы *ж* чистачица; спремачица

убо||я́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. кого, чего заст и ирон.* престрашити се, преплашити се (*од*) *кога, чега*

убра́нств||о, -а *с* 1. опрема *ж*, уређење; декорација *ж*; **~ за́ла** уређење сале 2. *заст.* рухо, свечана одећа 3. *фиг.* рухо; **зи́мнее ~ ле́са** зимско рухо шуме

убра́ть, уберу́, уберёшь, уберу́т; *прошл.* **убра́л, убрала́, убра́ло; у́бранный** *сврш.* 1. *что с чего* склонити, уклонити; **~ посу́ду со стола́** склонити посуђе са стола; **~ кни́ги в шкаф** ставити књиге у ормар 2. *что* скупити, побрати; **~ урожа́й** скупити летину; **~ зерновы́е** пожњети житарице 3. *кого разг.* удаљити, истерати; уништити, убити 4. *что* спремити, средити; уредити; **~ ко́мнату** спремити собу; **~ посте́ль** спремити кревет 5. *кого, что чем заст.* украсити, искитити; **~ ко́мнату цвета́ми** украсити собу цвећем 6. *что* ушити; **~ в та́лии** ушити у струку

убра́ться, уберу́сь, уберёшься, уберу́тся; *прошл.* **убра́лся, убрала́сь, убрало́сь** *и* **убра́лось** *сврш.* 1. *разг.* спремити, уредити, средити; **~ в кварти́ре** спремити стан 2. *чем заст.* украсити се, окитити се 3. *нар.* отићи

убыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *само 3. л.* смањивати се, снижавати се, опадати; **вода́ в реке́ ~ет** вода у реци опада; **си́лы ~ют** снага се смањује 2. *зван.* иступати, испадати (*из састава*)

у́был||ь, -и *ж* смањење *с*, снижење *с*, опадање *с*; **идти́ на ~** смањивати се, опадати

убыстр||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. разг.* убрзати; **~ шаг** убрзати корак

убыстря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* убрзавати

убы́т||ок, -ка (-ку) *м* штета *ж*, губитак; **терпе́ть (нести́) ~ки** трпети штету; **быть в ~ке** бити на губитку; **возмести́ть ~ки** надокнадити губитке

убы́точност||ь, -и *ж* нерентабилност

убы́точ||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но нерентабилан, с губитком; **~ная торго́вля** нерентабилна трговина

убы́ть, убу́ду, убу́дешь, убу́дут; *прошл.* **у́был, убыла́, у́было** *сврш.* 1. *само 3. л.* смањити се, снизити се, опасти 2. *зван.* иступити, испасти; **~ по боле́зни** испасти (из састава) због болести; **~ из полка́** иступити из пука

уважа́ем||ый, -ая, -ое поштован, цењен; **~ые това́рищи!** поштовани другови!

уважа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* поштовати, уважавати, ценити; **~ ста́рших** поштовати старије; **~ *чей* труд** ценити *чији* рад

уваже́ни||е, -я *с* поштовање, уважење; **взаи́мное ~** узајамно поштовање; **пита́ть ~ *к кому*** гајити поштовање *према коме*; **по́льзоваться ~ем в коллекти́ве** уживати поштовање у колективу; **внуша́ть ~ *кому*** уливати поштовање *коме*

уважи́тельно *прил.* учтиво, с поштовањем; **~ говори́ть *с кем*** учтиво говорити *с ким*

уважи́тельност||ь, -и *ж* 1. оправданост, основаност, образложеност 2. поштовање *с*, уважење *с*

уважи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. оправдан, основан, образложен; **~ьная причи́на** оправдан разлог 2. учтив, пун поштовања; **~ отноше́ние *к кому*** учтив однос *према коме*

ува́ж||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* 1. *что разг.* уважити *шта*, удовољити *чему*; **~ *чью* про́сьбу** уважити *чију* молбу 2. *кого нар.* показати поштовање, учинити по вољи *коме*; **~ старика́** учинити по вољи старцу

у́вал||ень, -ьня *м разг.* трапавко, неспретњаковић

ува́рива||ться, -ется, -ются *несврш. разг.* 1. раскувавати се 2. укувавати се

увари́||ться, ува́рится, ува́рятся *сврш. разг.* 1. раскувати се; **мя́со ещё не ~лось** месо се још није раскувало 2. укувати се

уведоми́тельн||ый, -ая, -ое: ~ое письмо́ обавест

уве́дом||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. кого о чём* саопштити *коме о чему*, обавестити *кога о чему*; **~ о вре́мени прие́зда** обавестити о времену доласка

уведомле́ни||е, -я *с* саопштење, потврда *ж*, обавест *ж*; **письмо́ с ~ем о вруче́нии** писмо са потврдом о уручењу

уведомля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого о чём* саопштавати *коме о чему*, обавештавати *кога о чему*

увез||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **увёз, -ла́, -ло́; -ённый** *сврш.* одвести, повести (*са собом*); однети, понети

(*са собом*); ~ **детей в деревню** одвести децу у село; **он увёз все книги** он је однео све књиге

увековечени||е, -я *с* овековечавање

увековечива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* овековечавати, чинити славним, бесмртним

увековеч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* овековечити, учинити славним, бесмртним

увеличени||е, -я *с* 1. повећавање, пораст *м* 2. *фото* увеличавање

увеличива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. повећавати, увећавати 2. *фото* увеличавати

увеличител||ь, -я *м фото* апарат за увеличавање

увеличительн||ый, -ая, -ое 1. увеличавајући, за увеличавање; **~ое стекло** повећало, увеличавајуће стакло 2. *грам.*: ~ **суффикс** суфикс за аугментатив; **~ые существительные** именице са ознаком аугментатива

увелич||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* 1. повећати, увећати; ~ **число рабочих** повећати број радника; ~ **выпуск товаров** повећати производњу робе 2. *фото* увеличати; ~ **портрет** увеличати портрет

увенча||ть, -ю, -ешь, -ют; увенчанный *сврш. књиш.* 1. крунисати; ~ **венком** крунисати ловоровим венцем 2. *фиг.* крунисати, успешно завршити

увенча||ться, -ется, -ются *сврш. чем књиш.* крунисати се, успешно се завршити; **дело ~лось успехом** ствар је успешно свршена

увенчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш.* 1. крунисати 2. *фиг.* крунисати, успешно завршавати

увенчива||ться, -ется, -ются *несврш. чем књиш.* крунисати се, успешно се завршавати

уверени||е, -я *с* уверење, убеђење; **~я в дружбе** уверења пријатељства

уверенно *прил.* 1. уверено, убеђено; сигурно, поуздано 2. сигурно, чврсто (*корачати итд.*)

уверенност||ь, -и *ж* 1. увереност, убеђеност; сигурност, поуздање *с*; ~ **в своих силах** поуздање у своје снаге; ~ **в себе** самопоуздање; **вселить** ~ *в кого* улити сигурност *у кога* 2. сигурност, чврстина; ~ **движений** сигурност покрета

увере||нный, -нная, -нное 1. (*краћи обл.* **-н, -на, -но**) уверен, убеђен; сигуран, поуздан; ~ **ответ** сигуран одговор; **мы ~ны в успехе** ми смо убеђени у успех; **он ~н в себе** он је сигуран у себе 2. (*краћи обл.* **-н, -нна, -нно**) сигуран, чврст, одлучан; ~ **шаг** чврст корак; **~нная рука** сигурна рука ◇ **будь(те) ~н(ы)!** буди(те) сигуран (сигурни)!

увер||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. кого в чём* уверити, убедити *кога у шта*

увер||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. в чём разг.* уверити се, убедити се *у шта*; ~ *в чьей* **преданности** уверити се *у чију* оданост

уверн||уться, -усь, -ёшься, -утся *сврш. от чего и без обј.* 1. склонити се *од чега*, избећи *шта*; ~ **от удара** избећи ударац 2. *фиг. разг.* извући се *од чега*, изврдати *шта*; ~ **от прямого ответа** избећи директан одговор

увер||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. в кого, во что* поверовати

увёрт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* врдање *с*, изговор *м*; **говори без ~ок** говори без увијања

увёртли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *разг.* 1. спретан, окретан 2. *фиг.* препреден, лукав

увёртыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. от чего* 1. склањати се, уклањати се *од чега*, избегавати *шта* 2. *фиг. разг.* извлачити се *од чега*, изврдавати *шта*

увертюр||а, -ы *ж муз.* увертира, предигра; ~ **к опере** увертира за оперу

уверя||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого в чём* уверавати, убеђивати *кога у шта*

увеселени||е, -я *с* 1. забављање, увесељавање 2. *об. мн.* **-я, -й** забава *ж*, весеље *с*

увеселительн||ый, -ая, -ое забаван, занимљив; **~ая прогулка** излет, пикник

увеселя||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* забављати, разоноћавати, развесељавати

увесис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* 1. тежак; ~ **камень** тежак камен 2. *фиг.* јак, моћан; ~ **удар** јак ударац

уве||сти, -ду, -дёшь, -дут; *прошл.* **увёл, -ла, -ло; -дённый** *сврш.* 1. одвести, повести (*са собом*); ~ **детей в другую комнату** одвести децу у другу собу; **~ди его отсюда** одведи га одавде 2. *нар.* отети, украсти; ~ **лошадь** украсти коња 3. *фиг. нар.* преотети (*девојку*)

увеч||ить, -у, -ишь, -ат *несврш.* сакатити, богаљити

увеч||иться, -усь, -ишься, -атся *несврш.* сакатити се, богаљити се

увеч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *заст.* сакат, богаљ

увечь||е, -я *с* озледа *ж*, телесна повреда; **нанести** ~ нанети телесну повреду

увеша||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* развешати, прекрити; ~ **стены картинами** прекрити зидове сликама

увеша||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. чем разг.* прекрити се *чим*, окачити *шта* (*на себе*)

увешива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* вешати, прекривати (*зидове сликама итд.*)

увешива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. чем разг.* прекривати се *чим*, качити *шта* (*на себе*)

увеща||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст. в.* **увещевать**

увещевани||е, -я *с* наговарање, саветовање

увещева||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого* наговарати *кога*, саветовати *кога, коме*

увива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прекривати, обавијати, умотавати

увива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. за кем разг.* улагивати се, додворавати се *коме*, облетати, вртети се *око кога*

увида||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг. в.* **увидеть**

увида||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг. в.* **увидеться**

увй||деть, -жу, -дишь, -дят; -денный *сврш.* 1. видети, угледати, спазити; ~ **издалека** угледати издалека; ~ **воочию** видети својим очима 2. увидети, схватити; **он ~дел, что ошибся** увидео је да је погрешио ◇ **поживём — ~дим** живи били па видели

уви||деться, -жусь, -дишься, -дятся *сврш. с кем* видети се, срести се

увилива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. от чего разг.* 1. уклањати се *од чега*, избегавати *шта* 2. *фиг.* изврдавати *шта*, измицати *чему*

увильн||уть, -у, -ёшь, -ут *сврш. от чего разг.* 1. уклонити се *од чега*, избећи *шта*; ~ **от удара** избећи ударац 2. *фиг.* изврдати *шта*, измаћи *чему*; ~ **от ответа** изврдати одговор

увить, увью, увьёшь, увьют; *прошл.* **увил, увила, увило; увитый** *сврш.* прекрити, обавити, умотати

увлажнéни||е, -я *с* влажење, квашење, натапање; ~ **пóчвы** натапање земљишта

увлажн||ить, -ю, -ишь, -ят; -ённый *сврш.* овлажити, накваснти, натопити (*влагом*)

увлажн||иться, -ится, -ятся *сврш.* овлажити се, наквасити се, натопити се (*влагом*) **глазá ~ились слезáми** очи су засузиле

увлажня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* влажити, квасити, натапати (*влагом*)

увлажня́||ться, -ется, -ются *несврш.* влажити се, квасити се, натапати се (*влагом*)

увлекáтельно *прил.* занимљиво, интересантно

увлекáтельност||ь, -и *ж* занимљивост, интересантност

увлекáтел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно занимљив, интересантан; ~ **расскáз** занимљива прича

увлекá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* одвлачити, одводити, повлачити (*са собом*) 2. *кого кем, чем фиг.* заносити, одушевљавати *кога ким, чим, за кога, шта* 3. *кого* очаравати, заводити

увлекá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *кем, чем* заносити се, одушевљавати се *ким, чим, за кога, шта*; ~ **спóртом** са одушевљењем се бавити спортом 2. *кем* заљубљивати се *у кога*

увлечéни||е, -я *с* 1. занос *м*, одушевљење; **говори́ть с ~ем** говорити са заносом 2. *кем, чем* загрејаност *ж за кога, шта*, љубав *ж према коме, чему*; ~ **теáтром** љубав према позоришту 3. *кем* заљубљеност *ж у кога*

увлечённо *прил.* одушевљено, са заносом

увлечённост||ь, -и *ж* занос *м*, одушевљење *с*, страст; ~ **математи́кой** страст за математику

увлечённ||ый, -ая, -ое одушевљен, занесен, страствен

увл||éчь, -екý, -ечёшь, -екýт; *прошл.* **-ёк, -еклá, -еклó; -ечённый** *сврш.* 1. *кого, что* одвући, одвести, повући (*са собом*) 2. *кого кем, чем фиг.* занети, одушевити *кога ким, чим, за кога, шта*; ~ **зри́телей игрóй** одушевити гледаоце игром 3. *кого* очарати, завести

увл||éчься, -екýсь, -ечёшься, -екýтся; *прошл.* **-ёкся, -еклáсь, -еклóсь** *сврш.* 1. *кем, чем* занети се, одушевити се *ким, чим, за кога, шта*; ~ **кни́гой** одушевити се књигом; ~ **рабóтой** занети се послом 2. *кем* заљубити се *у кога*; ~ **дéвушкой** заљубити се у девојку

увóд, -а *м* одвођење *с*, одвлачење *с*

уводи́ть, увожý, увóдишь, увóдят *несврш.* 1. одводити, водити (*са собом*) 2. *нар.* отимати, красти (*коња итд.*) 3. *фиг. нар.* преотимати (*девојку*)

увóз, -а *м* одвожење *с*, односење *с*

увози́ть, увожý, увóзишь, увóзят *несврш.* одвозити, возити (*са собом*); односити, носити (*са собом*)

уволáкива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* одвлачити

увóл||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. кого* отпустити *кога*; ~ **с рабóты** отпустити с посла; ~ **в отстáвку** пензионисати (*војно лице*) ◇ **~ь(те) меня́!** поштеди(те) ме тога!

увóл||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* напустити службу, посао; ~ **с рабóты** дати отказ на послу

увол||óчь, -окý, -очёшь, -окýт; *прошл.* **-óк, -оклá, -оклó; -очённый** *сврш. нар.* одвући

увольнéни||е, -я *с* отпуштање, ослобађање, отказ *м* (*службе*)

увольни́тельн||ый, -ая, -ое *зван.* 1. за одсуство, за отказ (*документ*) 2. **увольни́тельн|ая, -ой** *ж војн.* објава за одсуство; **получи́ть ~ую** добити објаву за одсуство

увольня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого* отпуштати *кога*, давати отказ *коме*

увольня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* напуштати службу, посао

уворáчива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. в.* **увёртываться**

увор||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш. нар.* украсти, здипити

увы́ *узв.* авај, јао

увядáни||е, -я *с* вењење; увелост *ж*, увенулост *ж*

увядá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. венути 2. *фиг.* венути, сахнути; гасити се; **её красотá ~ет** њена лепота вене

увязáть [1], **увяжý, увя́жешь, увя́жут; увя́занный** *сврш.* 1. увезати; упаковати; ~ **вéщи** упаковати ствари 2. *фиг.* повезати, ускладити

увязá||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* заглибљавати се, западати

увязáться, увяжýсь, увя́жешься, увя́жутся *сврш. за кем, чем разг.* прилепити се, прикачити се *за кога, шта*; **за нáми увязáлся щенóк** куче се прилепило за нас

увя́зк||а, -и *ж* 1. увезивање *с*; паковање *с* 2. *фиг.* повезивање *с*, усклађивање *с*; ~ **плáнов** усклађивање планова

увя́з||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **увя́з, -ла, -ло** *сврш.* 1. заглибити се, запасти; ~ **в грязи́** заглибити се у блату 2. *фиг.* запетљати се (*у пословима итд.*)

увя́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. увезивати; паковати 2. *фиг.* повезивати, усклађивати

увя́зыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. за кем, чем разг.* лепити се, качити се *за кога, шта*

увя́||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **-л** *и* **-нул, -ла, -ло** *сврш.* 1. увенути, свенути 2. *фиг.* увенути, усахнути

угадá||ть, -ю, -ешь, -ют; угáданный *сврш.* 1. *что* погодити *шта*, досетити се *чега*; ~ *чью* **мысль** погодити *чију* мисао 2. *нар.* потрефити, доспети (*негде*); погодити (*нешто*); ~ **кáмнем в стеклó** погодити каменом стакло

угáдыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* погађати *шта*, досећати се *чега* 2. *нар.* доспевати (*негде*); погађати (*нешто*)

угáр [1], **-а** *м* 1. угљен-моноксид 2. тровање *с* угљен-моноксидом; **смерть от ~а** смрт од угљен-моноксида 3. *фиг.* занос, бунило *с*, опијеност *ж*

угáр [2], **-а** *м* 1. *тех.* мањак (*у тежини метала код топљења*) 2. *об. мн.* **-ы, -ов** *текст.* отпад, отпадак

угáрн||ый, -ая, -ое 1. који садржи угљен-моноксид 2. *фиг.* заносан, опојан ◇ ~ **газ** угљен-моноксид

угасá||ть, -ет, -ют *несврш.* 1. гасити се, трнути, догоревати (*о свећи итд.*) 2. *фиг.* малаксавати; нестајати, гасити се; **си́лы ~ют** снага понестаје; **жизнь ~ет** живот се гаси

угáс||нуть, -нет, -нут; *прошл.* **угáс** *и* **-нул, -ла, -ло** *сврш.* 1. угасити се, утрнути, догорети (*о свећи итд.*) 2. *фиг.* малаксати; нестати, угасити се

углевóд, -а *м хем.* угљени хидрат

углеводорóд, -а *м хем.* угљеводоник

угледобы́ч||а, -и *ж* добијање *с* угља, производња угља; **повышéние ~и** повећање производње угља

углежóг, -а *м* угљар, ћумурџија

углекислот||á, -ы́ *ж хем.* угљенична киселина

углеки́сл||ый, -ая, -ое *хем.* угљенични, карбонатни;

\~ая соль карбонат, угљична со; **\~ые минера́льные во́ды** угљеничне минералне воде

углеко́п, -а *м заст.* рудар у угљенокопу

углепромы́шленност||ь, -и *ж* индустрија угља

углепромы́шленн||ый, -ая, -ое који се односи на индустрију угља

углеро́д, -а *м хем.* угљеник; **о́кись \~а** угљен-моноксид

углеро́дист||ый, -ая, -ое са примесом угљеника; **\~ая сталь** челик са примесом угљеника

углеро́дн||ый, -ая, -ое *хем.* угљеников

углова́тост||ь, -и *ж* незграпност, неспретност, крутост

углова́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. угласт, ћошкаст; **\~тое лицо́** угласто лице **2.** незграпан, неспретан, крут; **\~тая фигу́ра** незграпна фигура; **\~тые движе́ния** неспретни покрети

углов||о́й, -а́я, -о́е угаони; на углу, у углу; **\~ дом** кућа на углу; **\~а́я ко́мната** соба на углу ◇ **\~ уда́р** *спорт.* корнер; **\~ гра́дус** *мат.* угаони степен

угломе́р, -а *м* угломер

углуб||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* **1.** удубити, удупсти; продубити; **\~ дно** удупсти дно **2.** забити дубље; **\~ сва́ю** забити дубље колац **3.** *фиг.* продубити; **\~ свои́ зна́ния** продубити своје знање

углуб||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* **1.** *само 3. л.* удубити се, постати дубљи **2.** *само 3. л. фиг.* продубити се; **противоре́чия \~и́лись** продубиле су се противречности **3.** *во что* продрети дубоко; **\~ в лес** продрети дубоко у шуму **4.** *во что фиг.* удубити се, задубити се; **\~ в воспомина́ния** задубити се у успомене ◇ **\~ в себя́** дубоко се замислити, занети се

углубле́ни||е, -я *с* **1.** удубљивање **2.** *фиг.* продубљивање; **\~ взаимопонима́ния** продубљивање узајамног разумевања **3.** удубљење, улегнуће, котлина *ж*; **\~ в земле́** удубљење у земљи

углублённост||ь, -и *ж* удубљеност, задубљеност, усредсређеност

углублённ||ый, -ая, -ое 1. продубљен, темељан, озбиљан; **\~ое изуче́ние языко́в** темељно проучавање језика; **\~ интере́с** *к чему* озбиљно интересовање *за шта* **2.** *во что фиг.* удубљен, задубљен, утонуо (*у успомене итд.*)

углубля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* удубљивати, продубљивати **2.** *что во что* забијати дубље **3.** *что фиг.* продубљивати (*своје знање итд.*)

углубля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* удубљивати се, постајати дубљи **2.** *само 3. л. фиг.* продубљивати се (*о противречностима итд.*) **3.** *во что* продирати дубоко (*у шуму итд.*) **4.** *во что фиг.* удубити се, задубити се (*у успомене итд.*) ◇ **\~ в себя́** дубоко се замишљати, заносити се

угля||де́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т *сврш.* **1.** *кого, что нар.* угледати, опазити, приметити; **\~** *кого* **в толпе́** приметити *кога* у гомили **2.** *за кем, чем разг.* припазити *на кога, шта*; **он не \~де́л за щенко́м** није припазио на штене

угна́||ть, угоню́, уго́нишь, уго́нят; *прошл.* **-л, -ла́, -ло; у́гнанный** *сврш.* **1.** отерати, одвести; **\~ табу́н в степь** отерати ергелу у степу **2.** отети, украсти; **\~ ло́шадь** украсти коња; **\~ автомаши́ну** украсти кола (ауто); **\~ самолёт** отети авион **3.** *нар.* присилно одвести

угна́||ться, угоню́сь, уго́нишься, уго́нятся; *прошл.* **-лся, -ла́сь,** *и* **-лась, -ло́сь** *и* **-лось** *сврш. за кем, чем* **1.** достићи, стићи *кога, шта*; **я не мог за ним \~** нисам могао да га стигнем **2.** *фиг. разг.* достићи *кога, шта*; **\~ в учёбе** *за кем* достићи *кога* по успеху у учењу

угнезд||и́ться, *1. л. јд. се не употр.*, **-и́шься, -я́тся** *сврш. разг.* угнездити се, збити се (*на малом простору*)

угнета́тел||ь, -я *м* угњетач, тлачитељ

угнета́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** угњетавати, тлачити **2.** *фиг.* мучити, тиштати, морити; **его́ \~ют мра́чные мы́сли** муче га црне мисли

угнете́ни||е, -я *с* угњетавање, тлачење; **национа́льное \~** национално угњетавање

угнетённост||ь, -и *ж* **1.** угњетеност, потлаченост **2.** *фиг.* потиштеност, снужденост

угнетённ||ый, -ая, -ое 1. угњетаван, потлачен; **освобожде́ние \~ых наро́дов** ослобођење потлачених народа **2.** *фиг.* потиштен, снужден; **\~ое настрое́ние** потиштено стање (расположење)

угова́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого с инф.* наговарати, убеђивати

угова́рива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с кем о чём и с инф.* договарати се, споразумевати се

угово́р, -а (-у) *м* **1.** *об. мн.* **-ы, -ов** наговарање *с*, наговор; убеђивање *с*; **он согласи́лся по́сле до́лгих \~ов** дао се убедити после дугих наговора **2.** *разг.* договор, споразум, погодба *ж*; **тако́го \~у не́ было** о томе се нисмо споразумели ◇ **\~ доро́же де́нег** договор злата вреди

уговор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. кого с инф.* наговорити, убедити; **мне не удало́сь его́ \~ сде́лать э́то** није ми пошло за руком да га наговорим да то учини

уговор||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. с кем о чём и с инф. разг.* договорити се, споразумети се

уго́д||а, -ы *ж*: **в \~у** *кому, чему* за *чију* љубав, за *чије* задовољство, ради *кога, чега*

уго||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т *сврш.* **1.** *кому, чему и на кого, что* угодити *коме, чему* удовољити, задовољити *кога, шта*; **на всех (всем) не \~ди́шь** свету се не може угодити **2.** *разг.* потрефити, доспети (*негде*); погодити (*шта*); **\~ в я́му** потрефити у рупу; **\~ под колёса** доспети под точкове; **\~ ка́мнем в окно́** погодити каменом прозор

уго́дливо *прил.* прељубазно, сервилно

уго́дливост||ь, -и *ж* претерана услужност, љубазност, сервилност

уго́дли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во претерано услужан, прељубазан, сервилан

уго́дник, -а *м* **1.** *разг.* угађач, улагивач, удварач; **да́мский \~** удварач, женскарош **2.** *цркв.* угодник, богоугодник, светитељ

уго́днича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. перед кем разг.* улагивати се, додворавати се *коме*

уго́дничеств||о, -а *с* улагивање, додворавање

уго́дно 1. *прил. у функц. предик.* потребно је, пожељно је; **что вам \~?** шта желите?; **не \~ ли?** можда желите?; **здесь есть всё, что душе́ \~** овде има свега до миле воље (колико ти срце зажели) **2.** *речца* ма, било; **как \~** како било, како год му драго; **кто \~** ма ко; **что \~** ма шта; **когда́ \~** у свако доба; **ско́лько \~** колико хоћеш, колико год било; **где \~** где било; **куда́ \~** ма где, било куда; **како́й \~** ма какав

уго́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *кому, чему* угодан, погодан, пожељан, пријатан *за кога, шта*

уго́дь||е, -я *с*: **лесны́е ~я** шумска добра, шуме; **земе́льные ~я** обрадиве површине

угожда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кому, чему и на кого, что* угађати *коме, чему*, удовољавати, задовољавати *кога, шта*; **~ вышестоя́щим** угађати претпостављенима

у́гол, угла́ *м, лок.* **об угле́, в угле́** и **в (на) углу́ 1.** (*лок.* **в угле́**) *мат.* угао; **прямо́й ~** прави угао; **о́стрый, тупо́й ~** оштар, тупи угао; **верши́на угла́** теме (врх) угла **2.** (*лок.* **в (на) углу́**) угао, ћошак; **на углу́ у́лицы** на углу улице; **~ стола́** угао стола; **поверну́ть за́ угол** скренути за угао; **ходи́ть из угла́ в ~** ходати тамо-амо (*по соби*); **поста́вить в ~** *кого* ставити *кога* у угао (*за казну*) **3.** део собе; **снима́ть ~** изнајмљивати лежај (део собе) **4.** место *с*, кутак; **име́ть свой ~** имати свој кутак (кров над главом) ◇ **медве́жий ~** забачено место; **~ зре́ния** гледиште, становиште; **прижа́ть в ~** *кого разг.* сатерати *кога* уза зид; **напа́сть из-за угла́** напасти из прикрајка

угол||ёк, -ька́ (-ьку́) *м дем.-хип.* жеравица *ж*

уголо́вник, -а *м разг.* криминалац, злочинац

уголо́вн||ый, -ая, -ое криминалан, кривичан; **~ое пра́во** кривично право; **~ ко́декс** кривични закон; **~ое де́ло** кривични поступак; **~ое преступле́ние** кривично дело; **~ престу́пник** криминалац ◇ **~ ро́зыск** криминалистички одсек милиције

уголо́вщин||а, -ы *ж разг.* криминал *м*, злочин *м*

угол||о́к, -ка́ *м, лок.* **об -ке́, в -ке́** *и* **в -ку́ 1.** угао; **~ стола́** угао стола **2.** кутак, кутић; **~ са́да** кутак врта ◇ **кра́сный ~** црвени кутић; **живо́й ~** кутак живе природе (*у школи*)

у́голь, у́гля *и* **угля́** *м* **1.** угаљ, угљен; **бу́рый ~** мрки угаљ; **ка́менный ~** камени угаљ **2.** *мн.* **у́гли, угле́й** *и нар.* **уго́лья, уго́льев** жар, жеравица *ж*; **вы́грести у́гли из пе́чи** очистити жар из пећи ◇ **древе́сный ~** древни угаљ, ћумур; **бе́лый ~** хидроенергија; **сиде́ть как на уго́льях** седети као на жеравици (као на иглама)

уго́льник, -а *м* троугли лењир, троугао, трокут

у́гольн||ый, -ая, -ое 1. угљени; **~ые брике́ты** брикети угља; **~ бассе́йн** угљени базен; **~ые за́лежи** наслаге угља; **~ая ша́хта** угљенокоп; **~ая промы́шленность** индустрија угља **2.** урађен угљем; **~ рису́нок** цртеж угљем ◇ **~ая кислота́** *хем.* угљична киселина

уго́льн||ый, -ая, -ое *нар.* угаони, на углу (*соба итд.*)

у́гольщик, -а *м* **1.** угљар, копач угља **2.** угљенар, ћумурџија **3.** *разг.* брод за превоз угља

угомо́н, -а (-у) *м разг.*: **нет на вас (вам) ~у** нема од вас мира, не може вас човек умирити

угомон||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. разг.* умирити, стишати, смирити

угомон||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. разг.* умирити се, стишати се, смирити се

угомоня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* умиривати, стишавати, смиривати

угомоня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* умиривати се, стишавати се, смиривати се

уго́н, -а *м* **1.** терање *с*, изгон, гоњење *с* **2.** одвођење *с*, крађа *ж* **3.** *нар.* присилно одвођење

уго́нщик, -а *м* отимач, крадљивац; **~ автомоби́лей** крадљивац аутомобила

угоня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** терати, одводити (*стоку итд.*) **2.** отимати, красти (*коња, ауто*) **3.** *нар.* присилно одводити

угора́зд||ить, -ит *безл. сврш. кого с инф. разг.*: **~ило же тебя́ прийти́!** ђаво те нанео да дођеш!; **чёрт меня́ ~ил пое́хать!** ђаво ме натера да пођем!; **и ~ило же тебя́ сказа́ть э́то!** и баш си морао то да кажеш!

угора́||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* тровати се угљен-моноксидом

угора́||ть[2], **-ет, -ют** *несврш.* **1.** *тех.* смањивати се (*код топљења, изгарања*) **2.** *текст.* отпадати

угоре́л||ый, -ая, -ое отрован угљен-моноксидом ◇ **бежа́ть как ~** *разг.* трчати као луд

угор||е́ть[1], **-ю́, -и́шь, -я́т** *сврш.* **1.** отровати се угљен-моноксидом **2.** *фиг. нар.* полудети, пошашавети

угор||е́ть[2], **-и́т, -я́т** *сврш.* **1.** *тех.* смањити се (*код топљења, изгарања*) **2.** *текст.* отпасти

у́горь[1], **угря́** *м, мн.* **угри́, угре́й** *зоол.* јегуља *ж*

у́горь[2], **угря́** *м, мн.* **угри́, угре́й** митесер; бубуљица *ж*; **лицо́ в угря́х** бубуљичаво лице

уго||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш.* угостити, почастити; **~ обе́дом** угостити ручком; **~ сигаре́той** почастити цигаретом

уго||сти́ться, -щу́сь, -сти́шься, -стя́тся *сврш. разг.* почастити се

угото́ва||нный, -нная, -нное; -н, -на, -но *заст. и књиш.* припремљен, предодређен

угото́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. заст.* припремити, предодредити; **~** *кому* **го́рькую у́часть** предодредити *коме* горку судбину

угоща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* угошћавати, чашћавати

угоща́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* чашћавати се; **~йтесь, пожа́луйста!** молим вас, служите се!

угоще́ни||е, -я *с* **1.** угошћавање, чашћавање **2.** послужење; **оби́льное ~** обилно послужење

угрева́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то бубуљичав; **~ нос** бубуљичав нос

угро́б||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. нар.* упропастити, уништити; покварити; **~ де́ло** упропастити ствар

угрожа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кому, чему чем и с инф.* претити, грозити *коме, чему чим*, угрожавати *кога, шта*; **~ наказа́нием** претити казном; **ему́ ~ет опа́сность** прети му опасност

угрожа́ющ||ий, -ая, -ее 1. претећи; **~ жест** претећи гест **2.** опасан; **~ее положе́ние** опасан положај

угро́з||а, -ы *ж* **1.** претња; **не боя́ться угро́з** не бојати се претњи **2.** опасност; **~ войны́** ратна опасност; **устране́ние ~ы мирово́й войны́** отклањање опасности од светског рата; **быть под ~ой** бити у опасности

угро́зыск, -а *м* **(уголо́вный ро́зыск)** криминалистичко одељење

у́гро-фи́нск||ий, -ая, -ое угрофински

угро́ха||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* утући, спискати, проћердати

угрызе́ни||е, -я *с*: **~я со́вести** грижа савести; **испы́тывать ~я со́вести** осећати грижу савести

угрю́мо *прил.* суморно, натмурено, намрштено, мрзовољно; **~ молча́ть** мрзовољно ћутати

угрю́мост||ь, -и *ж* суморност, натмуреност, намрштеност

угрю́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо суморан, на-

УДА

тмурен, намрштен, мрзовољан; ~ **старик** мрзовољан старац; ~ **вид** суморан изглед

удав, -а *м зоол.* удав

уда||ваться, -ётся, -ются *несврш.* 1. успевати, срећно се завршавати 2. *безл. кому с инф.* успевати, полазити за руком; **ему никогда не ~ётся выполнить норму** никад не успева да испуни норму

удавить, удавлю, удавишь, удавят; удавленный *сврш.* удавити, угушити

удавиться, удавлюсь, удавишься, удавятся *сврш. разг.* обесити се

удавленник, -а *м нар.* задављеник

удалени||е, -я *с* 1. удаљавање, одстрањивање, уклањање 2. истеривање, избацивање 3. вађење (*зуба*)

удалённост||ь, -и *ж* удаљеност, размак *м*; забаченост

удалённ||ый, -ая, -ое удаљен, далек; забачен

удал||ец, -ьца *м раз.* јунак, јуначина, делија

удал||ить, -ю, -ишь, -ят; -ённый *сврш.* 1. *кого, что* удаљити, одстранити, уклонити 2. *кого* истерати, избацити; ~ **посторонних** истерати страна лица; ~ **игрока** *спорт.* одстранити играча из игре 3. *что* извадити; ~ **зуб** извадити зуб; ~ **пятна** извадити флеке

удал||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. удаљити се, одмаћи се; ~ **от дома** удаљити се од куће 2. повући се; ~ **к себе в комнату** повући се у своју собу; **суд ~ился на совещание** суд се повукао на већање

удал||ой, -ая, -ое *и* **удал||ый, -ая, -ое; удал, -а, -о** неустрашив, смео, одважан, срчан; ~ **молодец** храбар момак ◇ **мал, да удал** мали је, али вреди

удал||ь, -и *ж разг.*, **удальств||о, -а** *с* неустрашивост *ж*, смелост *ж*, одважност *ж*, срчаност *ж*; **удаль молодецкая** младићка неустрашивост

удаля||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* удаљавати, одстрањивати, уклањати 2. *кого* терати, избацивати 3. *что* вадити; ~ **зуб** вадити зуб; ~ **пятна** вадити флеке

удаля||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. удаљавати се, одмицати се; ~ **от города** удаљавати се од града 2. повлачити се (*у своју собу итд.*)

удар, -а *м* 1. удар, ударац; ~ **кулаком** ударац песницом; **молниеносный** ~ муњевит ударац; **нанести** ~ задати ударац; **отразить** ~ одбити ударац 2. *спорт.* ударац, шут; **штрафной** ~ казнени ударац; ~ **по воротам** шут (ударац) на гол; **угловой** ~ корнер 3. ударац, прасак; ~ **грома** прасак грома 4. *фиг. војн.* јуриш, напад; ~ **по врагу** напад на непријатеља; **штыковой** ~ јуриш на бајонет; **бомбовый** ~ напад бомбама 5. *фиг.* ударац, потрес; **~ы судьбы** ударци судбине 6. *разг.* кап *ж*, капља *ж*; **апоплексический** ~ можданa кап; **с ним случился** ~ ударила га је кап 7. *чего* откуцај (*срца*) ◇ **быть в ~е** *разг.* бити добро расположен, бити у форми; **поставить под** ~ довести у опасан положај

ударени||е, -я *с* 1. акцен(а)т *м*, нагласак *м*; **подвижное, постоянное** ~ динамичан, статичан акценат; **поставить** ~ означити акценат; ~ **падает на первый слог** акценат пада на први слог 2. *фиг.* акценат *м*, нагласак *м*; **сделать** ~ *на чём* ставити нагласак *на шта*

ударенн||ый, -ая, -ое *лингв.* акцентован, наглашен; ~ **гласный** акцентован самогласник

удар||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. *кого, что, по чему, во что* ударити, лупити; треснути; ~ **кулаком по столу** лупити песницом по столу; ~ **в лицо (по лицу)** ударити по лицу 2. *во что* ударити, треснути; ~ **в барабан** ударити у добош; ~ **в колокол** ударити у звоно; **часы ~или полночь** сат је откуцао поноћ 3. *само 3. л.* ударити, праснути; **~ил гром** ударио је гром 4. *кого, что, по кому, чему фиг.* ударити; ~ **по бюрократам** оборити се на бирократе 5. *во что разг.* ударити, распалити; ~ **в смычки** распалити по музици; ~ **в штыки** јурнути на бајонете 6. *само 3. л. разг.* ударити, наступити; **~или морозы** ударила је зима ◇ **кровь ~ила в голову** *кому* крв је јурнула у главу *коме*; **не ~ лицом в грязь** не осрамотити се; ~ **по карману** *кого разг.* ударити по џепу *кога*

удар||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. *чем обо что* ударити се, лупити се; ~ **о камень** ударити се о камен; ~ **головой** лупити се главом 2. *само 3. л. во что* ударити, лупити *о шта*; **мяч ~ился в стену** лопта је ударила о зид 3. *во что и с инф. разг.* дати се *у шта*, предати се *чему*, занети се *чим*; ~ **бежать** дати се у бег, побећи; ~ **в рассуждения** занети се расуђивањем; ~ **в крайность** пасти у крајност, претерати

ударник [1], **-а** *м* 1. ударник; ~ **коммунистического труда** ударник комунистичког рада 2. *заст.* борац ударне јединице

ударник [2], **-а** *м* 1. *муз.* удараљка *ж* 2. музичар на удараљкама 3. *струч.* ударна игла (*на орозу пушке итд.*)

ударно *прил.* ударнички (*радити итд.*)

ударн||ый, -ая, -ое 1. ударни; ~ **механизм** ударни механизам; **~ая волна** ударни талас (*експлозије*); **~ые музыкальные инструменты** удараљке 2. *војн.* ударни; **~ые части** ударне јединице 3. ударнички; **~ая бригада** ударничка бригада; **в ~ом порядке** ударнички 4. неодложан, хитан, важан; **~ое задание** неодложан задатак 5. *лингв.* акцентован, наглашен; ~ **слог** наглашен слог

ударяем||ый, -ая, -ое *лингв.* акцентован, наглашен

ударя||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что по чему, во что* ударати, лупати, трескати; ~ **палкой** ударати мотком 2. *во что* ударати, трескати; ~ **в колокол** ударати у звоно 3. *само 3. л.* ударати, праскати (*о грому*) 4. *кого, что, по кому, чему фиг.* ударати; ~ **по недостаткам** ударати по недостацима 5. *во что разг.* ударати, распаљивати (*по музици итд.*)

ударя||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *чем обо что* ударати се, лупати се; ~ **локтем о дверь** ударати се лактом о врата 2. *само 3. л. во что* ударати, лупати *о шта* 3. *во что и с инф. разг.* давати се *у шта*, предавати се *чему*, заносити се *чим*; ~ **в воспоминания** предавати се успоменама

уда||ться, -стся, -дутся; *прошл.* **-лся, -лась, -лось** *сврш.* 1. успети, срећно се завршити; **операция ~лась** операција је успела; **попытка не ~лась** покушај није успео 2. *безл. кому с инф.* успети, поћи за руком; **ему не ~лось уехать** није успео да отпутује; **ему ~лось бежать из плена** пошло му је за руком да побегне из заробљеништва

удач||а, -и *ж* успех *м*, срећа; **ему во всём** ~ у свему има среће; **желаю ~и!** нека је са срећом!

удачли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во успешан, који је срећне руке, који има среће; ~ **человек** батлија

удачно *прил.* успешно, срећно

удач||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. успешан, повољан; ~ **поход** успешан поход 2. добар, срећан; ~ **выбор** добар избор; ~ **перевод** успео превод

удва́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* удвајати, удвостручавати

удва́ива||ться, -ется, -ются *несврш.* удвајати се, удвостручавати се

удвое́ни||е, -я *с* удвајање, удвостручавање; ~ **согла́сных** удвајање сугласника

удво́енн||ый, -ая, -ое удвојен, удвостручен; ~ **согла́сный** *лингв.* удвојени сугласник

удво́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* удвојити, удвостручити; ~ **внима́ние** удвостручити пажњу; ~ **уси́лия** удвостручити напоре

удво́||иться, -ится, -ятся *сврш.* удвојити се, удвостручити се; **си́лы ~ились** снаге су се удвостручиле

уде́л [1], **-а** *м ист.* 1. феуд, лено *с* 2. удел (*имање, непокретна имовина чланова царске династије*)

уде́л [2], **-а** *м заст. и књиш.* судбина *ж*, удес; **счастли́вый** ~ срећна судбина; **доста́ться в** ~ *кому* пасти у део *коме*

удел||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. что кому, чему* 1. уделити, доделити; ~ **часть запа́сов** *кому* доделити део залиха *коме* 2. посветити; ~ **мно́го вре́мени** *чему* посветити много времена *чему*; ~ **внима́ние** *кому, чему* посветити (поклонити) пажњу *коме, чему*

уде́льн||ый [1], **-ая, -ое** *физ.* специфичан; ~ **вес** специфична тежина; ~ **объём** специфична запремина

уде́льн||ый [2], **-ая, -ое** *ист.* феудални, ленски; ~ **князь** феудални кнез; **~ое кня́жество** феудална кнежевина; **~ые зе́мли** феудални поседи

уделя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что кому, чему* 1. удељивати, додељивати (*део нечега*) 2. посвећивати (*време, пажњу*)

у́держ, -у *м разг.*: **без ~у** неуздржљиво, незадрживо, необуздано; **пла́кать без ~у** неутешно плакати; **не знать ~у** *в чём* не знати мере, претеривати *у чему*

удержа́ни||е, -я *с* 1. задржавање; ~ **нало́га** наплата пореза 2. одбитак *м*; **~я из гонора́ра** одбици од хонорара

удержа́ть, удержу́, уде́ржишь, уде́ржат; уде́ржанный *сврш.* 1. *кого, что* задржати; ~ **в рука́х** задржати у руци 2. *что* задржати, сачувати; ~ **пе́рвое ме́сто в соревнова́нии** задржати прво место у такмичењу; ~ **за собо́й пози́ции** сачувати свој положај 3. *что* одбити; ~ **из за́работной пла́ты** одбити од личног дохотка 4. *кого, что* зауставити, задржати; ~ **до́ма** *кого* задржати *кога* код куће; ~ **лошаде́й** зауставити коње 5. *кого от чего* спречити; ~ **от необду́манного посту́пка** спречити непромишљен поступак 6. *что* задржати, потиснути, пригушити; ~ **слёзы** задржати сузе; ~ **рыда́ния** пригушити јецај

удержа́ться, удержу́сь, уде́ржишься, уде́ржатся *сврш.* 1. задржати се, одржати се; ~ **на нога́х** одржати се на ногама 2. одржати се; ~ **у вла́сти** одржати се на власти 3. *от чего* уздржати се *од чега*, одрећи се *чега*; ~ **от сме́ха** уздржати се од смеха; **он не мог ~ от собла́зна** није могао да се уздржи од искушења

уде́ржива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* задржавати; ~ **напо́р воды́** задржавати притисак воде 2. *что* задржавати, чувати (*свој положај итд.*) 3. *что* одбијати (*од личног дохотка итд.*) 4. *кого, что* заустављати, задржавати; ~ **хоро́шего специали́ста** задржавати доброг стручњака 5. *кого от чего* спречавати 6. *что* задржавати, потискивати, пригушивати; ~ **слёзы** задржавати сузе; ~ **гнев** потискивати гнев

уде́ржива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. задржавати се, одржавати се 2. одржавати се (*на власти итд.*) 3. *от чего* уздржавати се *од чега*, одрицати се *чега*; ~ **от замеча́ний** уздржавати се од примедби

удесятер||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* удесетостручити

удесятер||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* удесетостручити се

удесятеря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* удесетостручавати

удесятеря́||ться, -ется, -ются *несврш.* удесетостручавати се

удешев||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* појефтинити; ~ **това́ры** појефтинити робу

удешев||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* појефтинити, постати јефтинији

удешевле́ни||е, -я *с* појефтињење

удешевля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* појефтињавати

удешевля́||ться, -ется, -ются *несврш.* појефтињавати, постајати јефтинији

удиви́тельно *прил.* 1. изванредно, ванредно; **она́ ~ краси́ва** она је изванредно лепа 2. *у функц. предик.* необично је, чудно је; **~, что вам э́то неизве́стно** чудно је да вам је то непознато; **не ~** није никакво чудо

удиви́тельност||ь, -и *ж* 1. необичност, чудноватост 2. изванредност

удиви́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. необичан, чудан, чудноват; ~ **слу́чай** необичан случај; **ничего́ ~ьного** није никакво чудо; **что же тут ~ьного?** шта има у томе необично? 2. изванредан, диван; **~ьное здоро́вье** изврсно здравље; **~ьное зре́лище** диван призор

удив||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* зачудити, задивити; изненадити; ~ **неожи́данным отве́том** изненадити неочекиваним одговором; **его́ ниче́м не ~и́шь** ничим га не можеш изненадити; **нашёл чем ~!** ништа нарочито!

удив||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* зачудити се, задивити се; изненадити се

удивле́ни||е, -я *с* чуђење, дивљење; изненађење; **смотре́ть с ~ем** гледати зачуђено; **замолча́ть от ~я** занемети од изненађења ◇ **на** ~ *разг.* дивно, сјајно, изванредно; **она́ танцу́ет всем на ~** она сјајно игра

удивлённо *прил.* зачуђено; са изненађењем

удивлённ||ый, -ая, -ое зачуђен; изненађен; ~ **взгляд** зачуђен поглед

удивля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* чудити; изненађивати

удивля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* чудити се; изненађивати се

уди||ла́, -л *мн.* жвале *мн. ж*, ђем *м* ◇ **закуси́ть ~** *разг.* превршити сваку меру, помамити се

уди́лищ||е, -а *с* штап *м* за удицу

уди́льщик, -а *м* пецач, пецарош

удира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* бежати, кидати, хватати маглу

уди́ть, ужу́, у́дишь, у́дят *несврш.* пецати, хватати на пецаљку; ~ **ры́бу** пецати рибе

уди́ться, у́дится, у́дятся *несврш.* пецати се, хватати се на пецаљку

удлине́ни||е, -я *с* продужавање; продужетак *м*

удлинённ||ый, -ая, -ое продужен, издужен, дугачак

удлин||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* продужити, продуљити; ~ **ю́бку** продужити сукњу

удлин||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* продужити се, продуљити се

удлиня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* продужавати, продуљивати; **~ рукава́** продужавати рукаве

удлиня́||ться, -ется, -ются *несврш.* продужавати се, продуљивати се

удму́ртск||ий, -ая, -ое удмуртски

удму́рт||ы, -ов *мн. (јд.* **удму́рт, -а** *м* Удмурт; **удму́рт|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Удмуртка) Удмурти

удо́бно 1. удобно, подесно; **~ усе́сться** удобно сести **2.** *у функц. предик.* удобно је; **вам здесь ~?** да ли вам је удобно овде? **3.** *у функц. предик.* згодно је, умесно је; **я не зна́ю, ~ ли спра́шивать об э́том** не знам да ли је згодно (умесно) питати о томе

удо́б||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. удобан, подесан; **~ дива́н** удобан отоман; **~ная кварти́ра** удобан стан **2.** погодан, повољан, прикладан; **~ слу́чай** повољна прилика **3.** згодан, уместан; **вполне́ ~ вопро́с** сасвим умесно питање

удобовари́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо лако сварљив; **~мая пи́ща** лакосварљива храна

удобоисполни́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо *књиш.* лако изводљив, остварљив

удобопоня́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но лако схватљив, разумљив; **~ текст** лако разумљив текст

удобопроизноси́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо лак за изговор; **~мые зву́ки** гласови лаки за изговор

удобочита́е||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо лако читљив; **~ по́черк** лако читљив рукопис

удобре́ни||е, -я *с* **1.** гнојење, ђубрење; **~ по́чвы** ђубрење земљишта **2.** ђубриво, гнојиво; **минера́льные ~я** минерална гнојива; **иску́сственные ~я** вештачка ђубрива; **органи́ческие ~я** органска ђубрива, стајска ђубрива

удо́бр||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* наћубрити, нагнојити; **~ зе́млю наво́зом** наћубрити земљу

удобря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* ђубрити, гнојити

удо́бств||о, -а *с* **1.** удобност *ж*, подесност *ж* **2.** удобност *ж*, комфор *м*; **кварти́ра со все́ми ~ами** комфоран стан

удовлетворе́ни||е, -я *с* **1.** задовољавање, удовољавање **2.** задовољство; **чу́вство ~я** осећај задовољства; **испы́тывать ~** осећати задовољство; **с больши́м ~ем** са великим задовољством; **к о́бщему ~ю** на опште задовољство **3.** *заст.* задовољење, сатисфакција *ж*; **тре́бовать ~я** тражити задовољење

удовлетворённост||ь, -и *ж* задовољство *с*, задовољеност; **испы́тывать вну́треннюю ~** осећати унутрашње задовољство

удовлетворённ||ый, -ая, -ое задовољан, умирен; **~ взгляд** задовољан поглед

удовлетвори́тельно *прил.* **1.** задовољавајуће, довољно **2. удовлетвори́тельно** *непром. с* довољан (*оцена*); **сдать экза́мен на ~** положити испит са довољним успехом

удовлетвори́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно задовољавајући, приличан, довољан; **~ отве́т** задовољавајући одговор

удовлетвор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* **1.** *кого, что* задовољити *кога, шта*, удовољити *коме, чему*; **~ потре́бности населе́ния** задовољити потребе становништва; **~ своё любопы́тство** задовољити своју знатижељу; **~ про́сьбу** удовољити молби, испунити молбу **2.** *чему* удовољити, одговарати; **прое́кт ~и́т всем тре́бованиям** пројекат ће одговарати свим захтевима **3.** *кого, что чем зван.* снабдети, опскрбити; **~ провиа́нтом** снабдети храном (*војску*) **4.** *кого заст.* дати сатисфакцију *коме*

удовлетвор||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. чем* задовољити се *чим*, осетити задовољство *због чега*

удовлетворя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что* задовољавати *кога, шта*, удовољавати *коме, чему*; **~ тре́бования** задовољавати захтеве **2.** *чему* удовољавати, одговарати; **~ совреме́нным тре́бованиям** одговарати савременим захтевима **3.** *кого, что чем зван.* снабдевати, опскрбљивати **4.** *кого заст.* давати сатисфакцију *коме*

удовлетворя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. чем* задовољавати се *чим*, осећати задовољство *због чега*

удово́льстви||е, -я *с* **1.** задовољство, уживање, ужитак *м*; **доста́вить ~** *кому* учинити (пружити) задовољство *коме*; **испы́тывать ~** осећати ужитак; **получи́ть большо́е ~** имати велико задовољство **2.** забава *ж*, разонода *ж* ◇ **жить в своё ~** живети по свом ћефу

удово́льств||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш.* задовољити се

удо́д, -а *м зоол.* пупавац

удо́||й, -я *м* **1.** количина *ж* измуженог млека; **су́точный ~** једнодневна количина измуженог млека **2.** мужа *ж*, музење *с*

удо́йност||ь, -и *ж пољопр.* млечност; **повыша́ть ~** повећавати млечност

удо́||йный, -йная, -йное; -ен, -йна, -йно *пољопр.* млечан (*крава*)

удорожа́ни||е, -я *с* поскупљивање, поскупљење

удорожа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* поскупљивати *шта*, повећавати цену *чему*; **~ сто́имость рабо́ты** повећавати трошкове рада

удорож||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш. что* поскупити *шта*, повећати цену *чему*

удоста́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что чего* награђивати *кога, шта чим*, додељивати *коме, чему шта*; **~** *кого* **почётного зва́ния** награђивати *кога* почасним звањем; **~** *кого* **награ́ды** додељивати *коме* награду **2.** *кого чем об. ирон.* удостојавати, награђивати; **~** *кого* **свои́м прису́тствием** удостојавати *кога* својим присуством

удоста́ива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. чего* **1.** добијати *шта*; **~ награ́ды** добијати награду **2.** *об. ирон.* удостојавати се (*умиљатог погледа итд.*)

удостовере́ни||е, -я *с* **1.** оверавање, потврђивање **2.** уверење, потврда *ж*, сведочанство; **~ ли́чности** лична карта; легитимација; **служе́бное ~** службена легитимација; **~ води́теля** возачка дозвола; **команди́ро́вочное ~** путни налог

удостове́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* оверити, потврдити; **~ по́дпись** оверити потпис

удостове́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. в чём* уверити се, убедити се *у шта*, осведочити се *о чему*; **~ в пра́вильности сообще́ния** уверити се у истинитост информације

удостоверя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* оверавати, потврђивати

удостоверя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. в чём* уверавати се, убеђивати се *у шта*, осведочавати се *о чему*

удосто́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* **1.** *кого, что чего* наградити *кога, шта чим*, доделити *коме,*

чему шта; ~ *кого* **награ́ды** доделити *коме* награду 2. *кого чем об. ирон.* удостојити; ~ **ла́сковым взгля́дом** удостојити умиљатим погледом; **не ~ отве́том** не удостојити ни одговором

удосто́||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. чего* 1. добити *шта*; ~ **награ́ды** добити награду 2. *об. ирон.* удостојити се; ~ **ла́скового взгля́да** удостојити се умиљатог погледа

удосу́жива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с инф. разг.* налазити слободног времена *за шта*

удосу́ж||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш. с инф. разг.* наћи слободног времена *за шта*; **он не ~ился рассказа́ть об э́том** није стигао да исприча о томе

удочере́ни||е, -я *с* покћеривање, усвајање женског детета

удочер||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* покћерити, усвојити женско дете

удочеря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* покћеривати, усвајати женско дете

у́доч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** пецаљка; **пойма́ть на ~ку** упецати ◇ **попа́сться на ~ку** загристи удицу

удра́ть, удеру́, удерёшь, удеру́т; *прошл.* **удра́л, удрала́, удра́ло** *сврш. разг.* побећи, киднути, ухватити маглу

удруж||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш. кому разг.* 1. учинити пријатељску услугу; **рад тебе́ ~** радо ћу ти учинити пријатељску услугу 2. *ирон.* напакостити, нанети штету; **ну и ~и́л ты мне** добро си ми наудио

удруча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого чем* потиштавати, депримирати

удруча́юще *прил.* тегобно, тешко, мучно

удруча́ющ||ий, -ая, -ее тегобан, тежак, мучан

удручённо *прил.* утучено, потиштено, депримирано

удручённост||ь, -и *ж* утученост, потиштеност, депримираност

удручённ||ый, -ая, -ое утучен, потиштен, депримиран; ~ **вид** утучен изглед; **~ое состоя́ние** потиштеност

удруч||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш. кого чем* утући, потиштити, депримирати

уду́ма||ть, -ю, -ешь -ют; -нный *сврш. нар.* смислити, намислити

удуша́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. давити, гушити, угушивати 2. *фиг.* угушивати, уништавати

удуше́ни||е, -я *с* угушивање, дављење, гушење; **смерть от ~я** смрт гушењем

удуши́ть, удушу́, уду́шишь, уду́шат; уду́шенный *сврш.* 1. задавити, удавити, угушити 2. *фиг.* угушити, уништити

уду́шливо *прил.* загушљиво (*мирисати итд.*)

уду́шливост||ь, -и *ж* загушљивост

уду́шли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. загушљив; ~ **за́пах** загушљив мирис 2. отровни; ~ **газ** отровни гас

уду́шь||е, -я *с* гушење, дављење, тешко дисање; **при́ступ ~я** напад гушења

уеда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* уједати, вређати

уедине́ни||е, -я *с* усамљеност *ж*, самоћа *ж*, повученост *ж*; **жить в ~и** живети у самоћи, самовати

уединённо *прил.* усамљено, повучено, у самоћи; **жить ~** живети повучено

уединённост||ь, -и *ж* 1. усамљеност, осамљеност, повученост 2. забаченост, забит

уединё||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. усамљен, осамљен, повучен; **~нная жизнь** повучен живот 2. забачен, усамљен забитан; ~ **дом** усамљена кућа; **~нное ме́сто** забитни крај

уедин||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* усамити се, осамити се; ~ **в своёй ко́мнате** повући се у своју собу

уединя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* усамљивати се, осамљивати се

уе́зд, -а *м ист.* округ, срез (*у Русији пре револуције и у СССР до 1927*)

уе́здн||ый, -ая, -ое *ист.* окружни, срески

уезжа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* одлазити (*превозним средством*), путовати; ~ **навсегда́** одлазити заувек

уе́сть, уе́л, уе́шь, уедя́т *сврш. нар.* ујести, увредити; ~ **ехи́дной ре́пликой** ујести заједљивом примедбом

уе́хать, уе́ду, уе́дешь, уе́дут *сврш.* отићи (*превозним средством*), отпутовати; **он отсю́да давно́ уе́хал** он је одавде давно отишао; ~ **на куро́рт** отпутовати у бању

уж[1], **-а́** *м зоол.* белоушка *ж*, смук, водењарка *ж* ◇ **извива́ться ужо́м** улагивати се, ласкати

уж[2] 1. *прил.* већ 2. *речца* па, пак; **уж не серди́тесь** па не љутите се; **уж лу́чше бы вы оста́лись до́ма** па било би боље да ви останете код куће; **како́й уж он специали́ст!** какав ми је он па стручњак!; **не так уж хо́лодно** па није баш тако хладно ◇ **вот уж нет** е, извините; **е́сли уж на то пошло́** кад је већ тако

ужа́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. жацнути, убости, пецнути (*о пчели итд.*) 2. ујести (*о змији*) 3. ожарити (*о коприви*); убости (*о ружи, багрему*) ◇ **как (бу́дто) ~енный** као да га је гуја ујела

ужа́рива||ться, -ется, -ются *несврш. разг.* 1. пећи се, пржити се (*докраја*) 2. смањивати се при печењу, пржењу

ужа́р||иться, -ится, -ятся *сврш. разг.* 1. испећи се, испржити се; **мя́со хорошо́ ~илось** месо се добро испекло 2. упећи се, смањити се при печењу, пржењу; **грибы́ ~ились наполови́ну** гљиве су се упола упекле

у́жас, -а *м* 1. ужас, гроза *ж*, страхота *ж*; **привести́/приводи́ть в ~** *кого* ужаснути/ужасавати *кога*; **прийти́/приходи́ть в ~** ужаснути се/ужасавати се; **наводи́ть ~** *на кого* уливати страх *коме* 2. *об. мн.* **-ы, -ов** страхоте *мн. ж*; **~ы́ войны́** ратне страхоте 3. трагичност *ж*, безизлазност *ж*; **почу́вствовать весь ~ своего́ положе́ния** осетити сву безизлазност свог положаја 4. *у функц. предик. разг.* страшно је, ужасно је; ~ **поду́мать, что...** ужасно је помислити да... 5. *у функц. прил. разг.* ужасно, страшно; ~ **ско́лько вре́мени прошло́** ужас један колико је времена прошло; ~ **как жа́рко** грозно је вруће; ~ **как далеко́** страшно је далеко ◇ **до ~а** *разг.* страшно, ужасно, крајње; **он ревни́в до ~а** љубоморан је до крајности

ужаса́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* ужасавати, престрашивати, запрепашћивати, згрожавати

ужаса́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* ужасавати се, запрепашћивати се, грозити се

ужаса́юще *прил. разг.* ужасно, страшно, грозно

ужаса́ющ||ий, -ая, -ее *разг.* ужасан, страшан, грозан; ~ **го́лод** страшна глад; **~ая глу́пость** страшна глупост

ужа́сно *прил.* 1. ужасно, страшно, грозно; ~ **страда́ть** страшно патити 2. *у функц. предик.* ужасно

је, страшно је, грозно је **3.** *разг.* ужасно, страшно, крајње; ~ **жарко** ужасна је врућина **4.** *разг.* страшно, лоше, рђаво

ужасн‖у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* ужаснути, престрашити, запрепастити, згрозити

ужасн‖у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* ужаснути се, запрепастити се, згрозити се

ужа́с‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. ужасан, страшан, грозан; ~ **вид** страшан изглед **2.** *разг.* ужасан, страшан, крајњи; ~**ная боль** страшан бол **3.** *разг.* страшан, лош, рђав; ~**ная пого́да** рђаво време

у́же *в.* **у́зкий, у́зко**

уже́ *прил.* већ; **он уже́ уе́хал** он је већ отпутовао; **он уже́ не ма́ленький** није више мали; **уже́ по́лночь** већ је поноћ; **э́то быва́ло уже́ не раз** то се већ више пута дешавало

уже́ли, уже́ль *речца заст.* зар, је ли могуће, та ваљда није

уже́ни‖е, -я *с* пецање (*рибе*)

ужива́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *с кем* слагати се, саживљавати се; ~ **с сосе́дями** добро се слагати са комшијама **2.** прилагођавати се, привикавати се (*на новом месту итд.*)

ужи́вчивост‖ь, -и *ж* прилагодљивост; друживост, дружељубивост

ужи́вчи‖вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во прилагодљив; дружеван, дружељубив; ~ **челове́к** дружеван човек

ужи́м‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** пренемагање *с*, претварање *с*, кревељење *с*; **говори́ть с ~ками** говорити пренемажући се

у́жин, -а *м* вечера *ж*; **по́здний ~** касна вечера; **что у нас на ~?** шта имамо за вечеру?; **пригласи́ть на ~** позвати на вечеру; **за ~ом, во вре́мя ~а** за време вечере

у́жина‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* вечерати; **пора́ ~** време је за вечеру

ужи́‖ться, -ву́сь, -вёшься, -ву́тся; *прошл.* **-лся, -ла́сь, -ло́сь** *сврш.* **1.** *с кем* сложити се, саживети се; **он не мог ~ с сосе́дями** није могао да се сложи са суседима **2.** прилагодити се, привикнути се (*на новом месту итд.*)

ужо́ *прил. нар.* **1.** касније, после; ~ **приду́** доћи ћу касније **2.**: **вот ~ тебе́!** чекај само, добићеш ти своје!; ~ **доберу́сь я до тебя́!** показаћу ти ја већ кад те само зграбим!

ужо́н‖ок, -ка *м, мн.* **ужа́та, ужа́т** младунче *с* белоушке, смука

узаконе́ни‖е, -я *с* **1.** узакоњење, легализовање; легитимирање **2.** *зван. заст.* законска одредба

узако́ненн‖ый, -ая, -ое узакоњен, легализован; легитиман

узако́нива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* узакоњивати, легализовати; легитимирати

узако́н‖ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* узаконити, легализовати, легитимирати

узбе́‖ки, -ков *мн.* (*јд.* **узбе́к, -а** *м* Узбек; **узбе́ч|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ек** Узбекиња) Узбеци

узбе́кск‖ий, -ая, -ое узбечки

узд‖а́, -ы *ж, мн.* **у́зды, узд** узда ◊ **держа́ть в ~е́** *кого* држати *кога* на узди, зауздати *кога*

узде́ч‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** узда

уздцы́: под ~ за узду; **взять, держа́ть ло́шадь под ~** ухватити, држати коња за узду

у́зел¹, узла́ *м* **1.** чвор, узао; ~ **на верёвке** чвор на ужету; **завяза́ть ~ (узло́м)** завезати чвор **2.** *фиг.* сплет; ~ **противоре́чий** сплет противречности **3.** *струч.* чвор, чвориште *с*; **железнодоро́жный ~** железнички чвор; **телегра́фный ~** телеграфски чвор; **не́рвный ~** *анат.* живчани чвор, ганглија; **лимфати́ческие узлы́** *анат.* лимфни чворови; **санита́рный ~** *грађ.* санитарни чвор **4.** завежљај, смотуљак; ~ **с веща́ми** завежљај са стварима ◊ **разруби́ть (рассе́чь) го́рдиев ~** *књиш.* пресећи Гордијев чвор

у́зел², узла́ *м пом.* чвор (*мера брзине брода равна 1,87 км/час*)

узел‖о́к, -ка́ *м* **1.** чворић; ~ **на па́мять** чворић за подсећање (*на марамици*) **2.** завежљајчић, смотуљак

узин‖а́, -ы *ж* узина, уско место, теснац *м*

у́зить, у́зит, у́зят *несврш. разг.* узити, сужавати

у́зк‖ий, -ая, -ое; у́зок, -а́, -о; *комп.* **у́же 1.** узак, узан; ~**ая у́лица** уска улица **2.** узан, тесан; ~**ие рукава́** тесни рукави; **пла́тье ~о в груди́** хаљина је тесна у грудима **3.** *фиг.* узак, ужи; ~**ая специа́льность** ужа струка; ~ **круг друзе́й** ужи круг пријатеља; **в ~ом смы́сле сло́ва** у ужем смислу речи **4.** *фиг.* узак, ограничен; једностран; ~ **кругозо́р** ограничени видокруг; ~ **челове́к** ускогрудан човек ◊ ~**ое ме́сто** уско грло, осетљиво место

у́зко, *комп.* **у́же** *прил.* **1.** уско **2.** *фиг.* уско, ограничено; ~ **смотре́ть** *на что* уско гледати *на шта*

узкоколе́‖йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* ускотрачна железничка пруга

узкоколе́йн‖ый, -ая, -ое ускотрачни, узаног колосека; ~ **железнодоро́жный путь** ускотрачна железничка пруга

узкоспециа́льн‖ый, -ая -ое ускоспецијалан

узлова́тост‖ь, -и *ж* **1.** чворавост, чворнатост **2.** квргавост

узлова́‖тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. чвораст, чворнат; ~**тая пря́жа** чворасто предиво; ~ **ко́рень** чвораст корен **2.** квргав, квргаст; ~**тые па́льцы** квргави прсти; ~**тые ру́ки** квргаве руке

узлов‖о́й, -а́я, -о́е 1. чворни **2.** *фиг.* основни, главни, битан; ~**ы́е вопро́сы** битна питања

узна‖ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* **1.** *кого, что* препознавати, распознавати; ~ **по го́лосу** препознавати по гласу **2.** *что, о ком, чём и с везницима* сазнавати, дознавати *шта*; обавештавати се *о чему*

узна́‖ть, -ю, -ешь, -ют; у́знанный *сврш.* **1.** *кого, что* препознати, распознати; ~ **знако́мого на у́лице** препознати познаника на улици; ~ **по го́лосу** препознати по гласу; **его́ нельзя́ ~** не може га човек препознати **2.** *что, о ком, чём и с везницима* сазнати, дознати *шта*; обавестити се *о чему*; ~ **но́вости** сазнати новости; ~ **чей а́дрес** дознати *чију* адресу; ~ **о прие́зде знако́мого** дознати за долазак познаника

у́зник, -а *м свеч.* затвореник, заточеник

узо́р, -а *м* шара *ж*, дезен; **причу́дливый ~** необична шара; ~ **на тка́ни** дезен тканине

узо́рн‖ый, -ая, -ое *и* **узо́рча‖тый, -тая, -тое; -т, -та, -то** шарен, украшен шарама, дезениран

у́зкост‖ь, -и *ж* **1.** ускост **2.** *заст.* ускост, ограниченост; једностраност

узре́ть, узрю́, узри́шь, узря́т *сврш. књиш. заст.* угледати, спазити; опазити

узурпа́тор, -а *м* узурпатор

узурпа́торск‖ий, -ая, -ое узурпаторски

узурпа́ци‖я, -и *ж* узурпација

узурпи́р‖овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* узурпирати

у́зы, уз *мн.* **1.** *заст.* окови *мн. м*, ланци *мн. м* **2.** *фиг. песн.* везе *мн. ж*, споне *мн. ж*; **~ дру́жбы** споне пријатељства

у́йм||а, -ы *ж разг.* мноштво *с*, маса, сијасет *м*; **~ веще́й** мноштво ствари; **~ де́нег** много пара; **~ дел** сијасет послова

уйти́, уйду́, уйдёшь, уйду́т; *прошл.* **ушёл, ушла́, ушло́** *сврш.* **1.** отићи (*пешке*); **~ домо́й** отићи кући; **~ и́з дому** напустити кућу **2.** *само 3. л.* отићи; **по́езд ушёл у́тром** воз је отишао ујутро **3.** напустити, отићи, повући се; **~ из шко́лы** напустити школу; **~ от опа́сности** избећи опасност; **~ от дел** напустити посао, удаљити се од посла; **~ от му́жа** оставити мужа; **~ со сце́ны** напустити позориште, глуму; **~ в подпо́лье** повући се у илегалност; **~ с рабо́ты** напустити посао; **~ на пе́нсию** отићи у пензију; **~ в отста́вку** пензионисати се (*о војном лицу*) **4.** *от кого, чего* умаћи *коме, чему*; **~ от пого́ни** умаћи потери **5.** *само 3. л.* проћи, протећи, уминути (*о времену итд.*) **6.** *само 3. л. на что разг.* устребати, потрошити се *за (на) шта*; **на костю́м уйдёт три ме́тра тка́ни** за костим је потребно три метра тканине; **на э́то ушли́ все де́ньги** на то је потрошен сав новац **7.** *само 3. л. во что* ући, удубити се; **сва́я ушла́ в зе́млю на метр** стуб је ушао у земљу један метар; **вода́ ушла́ под зе́млю** вода је отишла под земљу **8.** *во что фиг.* удубити се *у шта*, предати се *чему*; **с голово́й ~ в рабо́ту** потпуно се удубити у посао **9.** *само 3. л. разг.* искипети; **молоко́ ушло́** млеко је искипело **10.** *само 3. л.* ићи напред, пожурити; **буди́льник ушёл вперёд на два́дцать мину́т** будилник жури двадесет минута ◊ **~ в себя́** повући се у свој кутак; **~ в кусты́** побећи (*од одговорности итд.*); **~ ни с чем (с но́сом)** *разг.* остати празних шака; **э́то от нас не уйдёт** то од нас неће побећи; **от судьбы́ не уйдёшь** судбина се не може избећи; **у него́ душа́ в пя́тки ушла́** *разг.* срце му је пало у пете

ука́з, -а *м* **1.** указ, декрет; **опубликова́ть (изда́ть) ~** издати указ **2.** *разг.* наредба *ж*; **по** *чьему* **~у** по *чијој* наредби ◊ **ты мне не ~** нећеш ми ти командовати

указа́ни||е, -я *с* **1.** указивање, показивање **2.** *об. мн.* **-я, -й** упутства *мн. с*, директиве *мн. ж*, инструкције *мн. ж*; **дать ~я** *кому* дати упутства *коме*; **сле́довать ~ям** придржавати се директива

указа́тел||ь, -я *м* **1.** знак, ознака *ж*; индикатор; **доро́жный ~** путоказ; **светово́й ~** светлосни сигнал; **~ ско́рости** показивач брзине, брзиномер **2.** индекс, регистар, попис, списак; **предме́тный ~** регистар; **~ имён** регистар имена

указа́тельн||ый, -ая, -ое који показује, означује; **~ая стре́лка** стрелица; **~ое местоиме́ние** *гра́м.* показна заменица ◊ **~ па́лец** кажипрст

указа́ть, укажу́, ука́жешь, ука́жут; ука́занный *сврш.* **1.** показати; **~ па́льцем** показати прстом; **~ путь** показати пут **2.** назначити, одредити; **~ срок упла́ты** одредити рок уплате **3.** указати, скренути пажњу; **~ на оши́бку** указати на грешку ◊ **~ на дверь** *кому* показати врата *коме*

ука́з||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** штапић *м (за показивање)*; **пока́зывать ~кой на ка́рте** показивати штапићем на карти **2.** *разг.* наредба, налог *м*, заповест; **де́йствовать по** *чьей* **~ке** радити по *чијем* налогу

ука́зчик, -а *м разг.* заповедник; **он мне не ~** он ми неће заповедати

ука́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** показивати; **~ направле́ние** показивати правац **2.** назначивати, одређивати (*рок итд.*) **3.** указивати, скретати пажњу (*на грешке итд.*)

ука́лыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** убадати **2.** *фиг.* уједати, пецати

ука́лыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* убадати се

уката́||ть, -ю, -ешь, -ют; ука́танный *сврш.* уваљати, набити; поравнати; **~ доро́гу** набити пут

укати́ть, укачу́, ука́тишь, ука́тят *сврш.* **1.** *что* откотрљати, откотурати **2.** *разг.* отићи, отпутовати

укати́ться, ука́тится, ука́тятся *сврш.* откотрљати се, откотурати се

ука́тк||а, -и *ж* ваљање *с*, набијање *с*; поравњавање *с (пута)*

ука́тыва||ть[1], -ю, -ешь, -ют *несврш.* ваљати, набијати; поравњавати (*пут*)

ука́тыва||ть[2], -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* котрљати, котурати **2.** *разг.* одлазити, путовати

ука́тыва||ться, -ется, -ются *несврш.* откотрљавати се, откотуравати се

укача́||ть, -ю, -ешь, -ют; ука́чанный *сврш.* **1.** уљушкати, успавати љуљањем; **~ ребёнка на рука́х** успавати дете на рукама **2.** *безл.*: **его́ ~ло** добио је морску болест, спопала га је мука (*на броду итд.*)

укача́||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. разг.* добити морску болест, слабо се осећати (*од вожње бродом итд.*)

ука́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** уљушкивати, успављивати љуљањем (*дете*) **2.** *безл.*: **его́ ~ет** добија морску болест, мука га је (*на броду итд.*)

ука́чива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* добијати морску болест, слабо се осећати (*од вожње бродом итд.*)

укла́д, -а *м* поредак, уређење *с*; ред, начин; **коммунисти́ческий ~ жи́зни** комунистички начин живота

укла́дк||а, -и *ж* **1.** слагање *с*, паковање *с*, полагање *с*; **~ ре́льсов** полагање шина **2.** *разг.* водена ондулација

укла́дочн||ый, -ая, -ое за слагање, полагање; **~ая маши́на** машина за полагање, стављање (*шина итд.*)

укла́дчик, -а *м* **1.** пакер, пакователь; **~ бето́на** бетонирац; **~ труб** полагач цеви **2.** полагач трачница (*машина*)

укла́дыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что* полагати, стављати, смештати; **~ больно́го в посте́ль** стављати болесника у кревет; **~ дете́й спать** стављати децу у кревет **2.** *что во что* смештати, слагати; **~ кни́ги в я́щик** слагати књиге у сандук **3.** *что* паковати **4.** *что чем* прекривати, поплочавати; **~ тротуа́р пли́тами** поплочавати тротоар

укла́дыва||ться[1], -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** паковати се, спремати се **2.** *само 3. л.* смештати се; **~ спать** смештати се на спавање **3.** *фиг.* уклапати се ◊ **э́то не ~ется у меня́ в голове́** то ми не улази у главу, не могу да верујем

укла́дыва||ться[2], -юсь, -ешься, -ются *несврш.* легати, ићи на спавање

укле́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** *зоол.* укљева, кесега (*риба*)

укло́н, -а *м* **1.** нагиб, косина *ж*, падина *ж*; **~ столба́**

нагиб стуба; **дорóга идёт под ~** пут иде низбрдо 2. *фиг.* смер, правац; **шкóла с техническим ~ом** школа техничког смера 3. *фиг.* скретање *с*, одступање *с*; **лéвый ~** лево скретање

уклонéни||е, -я *с* скретање, одступање

укл||ониться, -онюсь, -óнишься, -óнятся *сврш.* 1. *от кого, чего* склонити се *од кога, чега*, измаћи *коме, чему*; **~ от удáра** склонити се од ударца 2. скренути; **дорóга ~онилась вправо** пут је скренуо удесно 3. *от чего фиг.* избећи *шта*, удаљити се *од чега*; **~ от ответа** избећи одговор; **~ от тéмы** удаљити се од теме

уклóнчиво *прил.* неодређено, увијено, заобилазно (*одговорити итд.*)

уклóнчивост||ь, -и *ж* неодређеност, увијеност

уклóнчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва -во увијен, неодређен, заобилазан; **~ ответ** увијен одговор

уклоня||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *от кого, чего* склањати се *од кога, чега*, измицати *коме, чему* 2. скретати 3. *от чего фиг.* избегавати *шта*, удаљавати се *од чега*; **~ от прямóго ответа** избегавати директан одговор

уклю́чин||а, -ы *ж* рашља; **железная ~** гвоздена рашља (*за весло*)

укокóш||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. нар.* уцмекати, убити

укóл, -а *м* 1. убод 2. *мед.* инјекција *ж*; **подкóжный ~** поткожна инјекција; **сдéлать ~** *кому* дати инјекцију *коме*

уколóть, уколю, укóлешь, укóлют; укóлотый *сврш.* 1. убости; **~ пáлец иглóй** убости прст иглом 2. *фиг.* ујести, пецнути; **~** *чьё* **самолю́бие** пецнути *чије* самољубље

уколóться, уколюсь, укóлешься, укóлются *сврш.* убости се

укомплект||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш.* комплетирати, употпунити

укомплектóвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* комплетирати, употпуњавати

укóр, -а *м* прекор, пребацивање *с*; **посмотрéть с ~ом** прекорно погледати

укорáчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* скраћивати

укорáчива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* скраћивати се

укорен||ить, -ю, -ишь, -ят; -ённый *сврш.* укоренити, учврстити

укорен||иться, -ится, -ятся *сврш.* 1. пустити корен, примити се; **черенки́ ~ились** калеми су се примили 2. *фиг.* укоренити се, дубоко се усадити; **~ившаяся привы́чка** укорењена навика

укореня||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* укорењавати, учвршћивати

укореня||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. пуштати корен, примати се 2. *фиг.* укорењавати се, дубоко се усађивати (*о навици итд.*)

укоризн||а, -ы *ж в.* **укóр**

укоризненно *прил.* прекорно

укоризненн||ый, -ая, -ое прекоран; **~ взгляд** прекоран поглед

укор||ить, -ю, -ишь, -ят; -ённый *сврш. кого в чём* прекорити, укорити *кога због чега*, пребацити *коме због чега*; **~** *кого* **в неискренности** прекорити *кога* због неискрености

укор||отить, -очу, -óтишь, -óтят; -óченный *сврш.* скратити; **~ ю́бку** скратити сукњу

укорот||иться, -ится, -ятся *сврш.* скратити се

укоря||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого в чём* прекоревати, корити *кога због чега*, пребацивати *коме због чега*

укóс, -а *м пољопр.* откос; **пéрвый ~** први откос

укрáдкой *прил. разг.* крадом, крадимице, кришом; потајно; **взглянýть ~** кришом погледати

укрáинск||ий, -ая, -ое украјински

украинц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **украин|ец, -ца** *м* Украјинац; **украин|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Украјинка) Украјинци

укрá||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* украсити, улепшати; дотерати; **~ плáтье цветáми** украсити хаљину цвећем

укрá||ситься, -шусь, -сишься, -сятся *сврш.* украсити се, улепшати се; дотерати се

укрá||сть, -дý, -дёшь, -дýт; -денный *сврш, кого, что у кого* украсти *кога, шта коме*; **~ дéньги** *у кого* украсти *коме* новац

украшáтельств||о, -а *с* китњастост *ж*

украшá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* украшавати, улепшавати; дотеривати

украшá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* украшавати се, улепшавати се; дотеривати се

украшéни||е, -я *с* 1. украшавање, улепшавање; дотеривање 2. украс *м*; накит *м*; **~я из зóлота** златан накит; **ёлочные ~я** украси за јелку

укреп||ить, -лю, -ишь, -ят; -лённый *сврш.* 1. учврстити, појачати; **~ забóр** појачати ограду 2. *војн.* утврдити, учврстити; **~ позиции** утврдити положаје 3. ојачати, окрепити; **~ здорóвье** окрепити здравље 4. учврстити, појачати; **~ своё положéние** учврстити свој положај; **~ семью́** учврстити породицу

укреп||иться, -лю́сь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. *само 3. л.* учврстити се 2. *војн.* утврдити се 3. *само 3. л.* ојачати; **здорóвье ~илось** здравље је ојачало 4. учврстити се, појачати; **~ в своём убеждéнии** учврстити се у свом уверењу

укреплéни||е, -я *с* 1. учвршћивање, јачање 2. *војн.* утврђење, тврђава *ж*; **полевы́е ~я** грудобрани; **береговы́е ~я** обалска утврђења

укреплённ||ый, -ая, -ое 1. учвршћен, појачан 2. *војн.* утврђен

укрепля||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. учвршћивати, појачавати 2. *војн.* утврђивати, учвршћивати; **~ границы** утврђивати границе 3. јачати, крепити; **~ нéрвы** јачати нерве 4. учвршћивати, јачати; **~ дисциплину** јачати дисциплину

укрепля||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* учвршћивати се 2. *војн.* утврђивати се 3. *само 3. л.* јачати (*о здрављу итд.*) 4. *само 3. л.* учвршћивати се, јачати

укрóм||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но усамљен, тих, скровит; **~ уголóк** тихи кутак; **~ное мéсто** скровито место

укрóп, -а (-у) *м* мирођија *ж*

укрóпн||ый, -ая, -ое мирођијин, од мирођије

укротител||ь -я *м* укротитељ, дресер

укро||тить, -щý, -тишь, -тят; -щённый *сврш.* 1. *кого* укротити, припитомити; **~ львá** припитомити лава 2. *что фиг.* смирити, стишати, обуздати; **~ стрáсти** обуздати страсти; **~ гнев** стишати гнев

укрощá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого* укроћавати, припитомљавати 2. *что фиг.* смиривати, стишавати, обуздавати (*гнев итд.*)

укрощéни||е, -я *с* 1. укроћавање, припитомљавање 2. *фиг.* смиривање, обуздавање

укрупнéни||е, -я *с* спајање, интеграција *ж*

укрупн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* спојити, интегрисати; ~ **предприя́тия** фузионисати предузећа

укрупня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* спајати, интегрисати

укрывáтел||ь, -я *м* прикривач; јатак; ~ **крáденого** прикривач украденог; ~ **престу́пника** јатак злочинца

укрывáтельств||о, -а *с* прикривање, скривање; јатаковање; **суди́ть за** ~ судити због јатаковања

укрывá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. прекривати, покривати (*ћебетом итд.*) 2. сакривати, прикривати; јатаковати

укрывá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. прекривати се, покривати се (*ћебетом итд.*) 2. сакривати се, прикривати се, склањати се

укры́ти||е, -я *с* заклон *м*, скровиште; **спря́таться в** ~ сакрити се у склониште

укр||ы́ть, -óю, -óешь, -óют; -ы́тый *сврш.* 1. прекрити, покрити; ~ **ребёнка одея́лом** прекрити дете ћебетом 2. сакрити, прикрити; јатаковати; ~ **беглецá** сакрити бегунца

укр||ы́ться, -óюсь, -óешься, -óются *сврш.* 1. прекрити се, покрити се; ~ **одея́лом** покрити се ћебетом 2. сакрити се, прикрити се, склонити се; ~ **от дождя́** склонити се од кише

у́ксус, -а (-у) *м* сирће *с*, оцат

у́ксусн||ый, -ая, -ое сирћетни, оцатни; ~**ая эссéнция** сирћетна есенција

укупóрива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* запушавати, зачепљивати

уку́пор||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* запушити, зачепити

уку́порк||а, -и *ж* зачепљивање *с*, запушавање *с*

уку́порочн||ый, -ая, -ое *струч.* за зачепљивање; ~**ая маши́на** машина за зачепљивање боца

уку́с, -а *м* ујед, угриз (*пса*); убод (*пчеле*)

укуси́||ть, укушу́, уку́сишь, уку́сят; уку́шенный *сврш.* ујести, угристи; убости, пецнути; **собáка** ~**ла егó зá ногу** пас га је угризао за ногу; **пчелá** ~**ла егó в щёку** пчела га је убола (пецнула) у образ ◇ **какáя му́ха егó** ~**ла?** *разг.* који му је враг?

уку́та||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* умотати, увити, замотати

уку́та||ться, -юсь, -ешься, -ются *сврш.* умотати се, увити се, замотати се

уку́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* умотавати, увијати, замотавати

уку́тыва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* умотавати се, увијати се, замотавати се

улáвлива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. хватати, ловити 2. *фиг.* примећивати, запажати, наслућивати; ~ **оттéнки ирóнии** запажати нијансе ироније; ~ **смысл** схватати смисао

улá||дить, -жу, -дишь, -дят; -женный *сврш.* уредити, средити, регулисати; ~ **спóрный вопрóс** регулисати спорно питање; ~ **дéло** средити ствар

улáд||иться, -ится, -ятся *сврш.* уредити се, средити се, регулисати се; **всё** ~**илось** све је уређено; **дéло** ~**илось** ствар је легла

улáжива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* уређивати, сређивати, регулисати (*спорно питање итд.*)

улáжива||ться, -ется, -ются *несврш.* уређивати се, сређивати се, регулисати се (*о спорном питању итд.*)

улáмыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* убеђивати, с муком наговарати

улáн, -а *м заст.* улан, коњаник

у́лей, у́лья *м* кошница *ж*

улепетн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. нар.* побећи, стругнути, киднути

улепётыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* бежати, губити се, кидати

уле||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш. нар.* придобити, намамити

улетá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. одлетати 2. *само 3. л. фиг.* нестајати, брзо пролазити (*о времену итд.*)

уле||тéть, -чу́, -ти́шь, -тя́т *сврш.* 1. одлетети; **пти́цы** ~**тéли на юг** птице су одлетеле на југ 2. *само 3. л. фиг.* нестати, брзо проћи (*о времену итд.*)

улету́чива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* испаравати се, ветрити 2. *фиг. разг.* нестајати, ишчезавати

улету́ч||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* 1. *само 3. л.* испарити се, изветрити; **эфи́р** ~**ился** етар је изветрио 2. *фиг. разг.* нестати, ишчезнути; **хорóшее настроéние** ~**илось** нестало је доброг расположења

улéчься, уля́гусь, уля́жешься, уля́гутся; *прошл.* **улёгся, улеглáсь, улеглóсь** *сврш.* 1. лећи; ~ **на дивáн** лећи на кауч 2. сместити се 3. *само 3. л.* слећи се, слегнути се; **пыль улеглáсь** прашина се слегла 4. *само 3. л.* стишати се, смирити се, попустити; **стрáсти улегли́сь** страсти су се стишале

улещá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* придобијати, намамљивати

улизн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. нар.* побећи, стругнути, киднути; ~ **с урóка** побећи са часа

ули́к||а, -и *ж* доказ *м*; **прямы́е, кóсвенные** ~**и** директни, индиректни докази (*кривице*)

ули́т||ка[1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *зоол.* пуж *м*

ули́т||ка[2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *анат.* пужница, ушна завојница

у́лиц||а, -ы *ж* 1. улица; **у́зкая, широ́кая** ~ узана, широка улица; **глáвные** ~**ы гóрода** главне улице града; **жить на** ~**е Гóрького** становати у улици Горког 2. *разг.*: **на** ~**е** напољу; **на** ~**у** напоље; **на** ~**е жарá** напољу је жега; **вы́йти на** ~**у** изаћи напоље 3. *фиг.* улица, улични свет; **дурнóе влия́ние** ~**ы** лош утицај улице ◇ **вы́бросить (вы́кинуть) на** ~**у** избацити на улицу (*из стана, с радног места итд.*); **человéк с** ~**ы** човек са улице, непознат човек; **бу́дет и на нáшей** ~**е прáздник** и нама ће гранути сунце

уличá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого в чём* доказивати, утврђивати *чију* кривицу

улич||и́ть, -у́, -и́шь, -áт; -ённый *сврш. кого в чём* доказати, утврдити *чију* кривицу; ~ *кого* **в крáже** ухватити *кога* у крађи, доказати крађу

у́личн||ый, -ая, -ое 1. улични; ~**ые фонари́** уличне светиљке 2. уличарски; ~ **мальчи́шка** уличар; ~**ая жéнщина** уличарка

улóв, -а *м* улов, лов; **весéнний** ~ пролећни лов; **богáтый** ~ богат улов

улови́м||ый, -ая, -ое приметан, видљив, чујан; **едвá** ~ **зáпах** једва приметни мирис

улови́ть, уловлю́, улóвишь, улóвят; улóвленный *сврш.* 1. ухватити, уловити; ~ **сигнáлы** ухватити сигнале 2. *фиг.* приметити, запазити, наслутити; ~ **схóдство** запазити сличност; **с трудóм** ~ **смысл** *чего* с муком схватити смисао *чега*

уло́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** смицалица, доскочица; лукавство *с*, подвала; **прибега́ть к ∼кам** служити се смицалицама

уложе́ни||е, -я *с заст. правн.* законик, зборник закона

уложи́ть, уложу́, уло́жишь, уло́жат; уло́женный *сврш.* 1. *кого* положити, ставити, сместити; **∼** *кого* **в крова́ть** ставити *кога* у кревет; **∼ спать** положити да спава 2. *что во что* сместити, сложити, послагати; **∼ кни́ги в я́щик** послагати књиге у сандук 3. *что* спаковати; **∼ чемода́н** спаковати кофер 4. *что чем* прекрити, поплочати 5. *что* сложити, положити; **∼ дрова́ в поле́нницу** сложити дрва на гомилу; **∼ ре́льсы** положити шине 6. *кого фиг. разг.* ставити у кревет 7. *кого фиг. нар.* убити; **∼ на ме́сте** убити на месту ◇ **∼ во́лосы** направити фризуру

уложи́ться, уложу́сь, уло́жишься, уло́жатся *сврш.* 1. спаковати се, спремити се; **∼ пе́ред отъе́здом** спаковати се пред полазак 2. *само 3. л.* сместити се, стати; **все ве́щи уложи́лись в чемода́н** све ствари су стале у кофер 3. *фиг.* уклопити се; **∼ с рабо́той в срок** извршити посао у одређеном року; **∼ в сме́ту** не прекорачити буџет, уклопити се у буџет

улома́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. разг.* убедити, с муком наговорити

улуча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* вребати, налазити (*слободно време итд.*)

улуч||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш. разг.* увребати, наћи; **∼ удо́бный моме́нт** увребати погодан момент; **∼ мину́тку** уграбити тренутак

улучша́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* побољшавати, поправљати; **∼ рабо́ту** побољшавати рад

улучша́||ться, -ется, -ются *несврш.* побољшавати се, поправљати се

улучше́ни||е, -я *с* 1. побољшавање, поправљање 2. бољитак *м*, побољшање; **внести́ ∼я в организа́цию труда́** побољшати организацију рада; **у больно́го наступи́ло ∼** код болесника је наступило побољшање

улу́чш||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* побољшати, поправити; **∼ рабо́ту** побољшати рад; **∼ ка́чество проду́кции** побољшати квалитет производа; **∼ мирово́й реко́рд** надмашити светски рекорд

улу́чш||иться, -ится, -атся *сврш.* побољшати се, поправити се; **здоро́вье больно́го ∼илось** здравље се поправило; **пого́да ∼илась** време се поправило

улыба́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. осмехивати се, смешкати се; **ве́село ∼** весело се осмехивати 2. *само 3. л. фиг.* имати среће; **жизнь ему́ ∼лась** имао је среће у животу 3. *само 3. л. фиг. разг.* одговарати (*жељама, стремљењу*); **э́то ему́ не ∼лось** то му није одговарало

улы́б||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** осмех *м*, смешак *м*; **до́брая, весёлая ∼** добродушан, весео осмех; **насме́шливая ∼** подругљив осмех

улыбн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* 1. осмехнути се, насмешити се; **∼ ребёнку** осмехнути се детету 2. *само 3. л. фиг. разг.* измаћи, измигољити се (*упркос очекивању*); **пре́мия нам ∼у́лась** (новчана) награда нам је измакла, нисмо добили (новчану) награду

улы́боч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* смешак *м*; **сказа́ть с ∼кой** рећи са заједљивим смешком

улы́бчивост||ь, -и *ж* смешљивост

улы́бчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во смешљив, који се радо смеши

ультимати́вност||ь, -и *ж* ултимативност, категоричност

ультимати́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но ултимативан, категоричан; **∼ное тре́бование** ултимативан захтев

ультима́тум, -а *м* ултиматум; **предъяви́ть ∼** објавити ултиматум

ультразву́к, -а *м физ.* ултразвук

ультразвуков||о́й, -а́я, -о́е *физ.* ултразвучни

ультралев||ы́й, -ая, -ое *полит.* ултралеви

ультрамари́н, -а *м* ултрамарин

ультрамари́нов||ый, -ая, -ое ултрамарински

ультрамо́дн||ый, -ая, -ое супермодеран

ультрапра́в||ый, -ая, -ое *полит.* ултрадесни

ультрасовреме́нн||ый, -ая, -ое најсавременији

улюлю́кань||е, -я *с* 1. хушкање, пујдање (*на дивљач*) 2. *фиг. разг.* јавно вређање, гласно исмејавање

улюлю́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. хушкати, пујдати (*псе на дивљач*) 2. *фиг. разг.* јавно вређати, гласно исмејавати

ум, ума́ *м* 1. ум, разум, памет *ж*; **аналити́ческий, практи́ческий ум** аналитички, практичан ум; **я́сный ум** бистра памет; **здра́вый ум** здрав разум; **челове́к недалёкого ума́** човек ограничене памети; **склад ума́** начин мишљења, менталитет 2. *об. мн.* **умы́, умо́в** умови; **лу́чшие умы́ на́шего вре́мени** највећи умови (мислиоци) нашег доба; **настрое́ние умо́в** стање духова ◇ **ум-ра́зум** *нар. песн.* ум, памет; **учи́ть уму́-ра́зуму** *кого* учити *кога* памети; **быть без ума́** *от кого, чего* лудовати *за ким, чим*; **держа́ть в уме́** памтити, држати у глави; **счита́ть в уме́** бројати напамет; **быть не в своём уме́** *разг.* не бити при здравој памети; **взя́ться за ум** опаметити се; **де́йствовать с умо́м** паметно поступати; **что у него́ на уме́?** шта има у глави (у мислима)?; **за́дним умо́м кре́пок** *разг.* паметан је кад је касно; **у него́ ума́ пала́та** *разг. ирон.* он је паметна глава; **он себе́ на уме́** *разг.* он је лукав (затворен); **прийти́ на ум** *кому* пасти на памет *коме*; **сойти́ с ума́** полудети; **сходи́ть с ума́** а) лудети б) *по кому, чему, от кого, чего* лудовати *за ким, чим*; **свести́ с ума́** *кого* залудети *кога*; **вы́жить из ума́** изхлапети; **у него́ ум за ра́зум захо́дит** *разг.* он губи главу; **ума́ не приложу́** не знам шта да мислим, не иде ми у главу; **ни уму́ ни се́рдцу** то не доноси никакве добити; **не твоего́ ума́ де́ло** *разг.* ниси за то надлежан, то те се не тиче; **ум хорошо́, а два лу́чше** *посл.* четири ока боље виде него два; **ско́лько голо́в, сто́лько умо́в** *посл.* колико људи, толико ћуди

умале́ни||е, -я *с* 1. умањивање, смањивање, смањење 2. омаловажавање, потцењивање; **∼** *чьих* **заслу́г** омаловажавање *чијих* заслуга

умал||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. *заст.* умањити, смањивати; **∼** *чью* **вину́** умањити *чију* кривицу 2. смањити, омаловажити, потценити; **∼ значе́ние** *чего* смањити значај *чега*; **∼** *чьи* **заслу́ги** омаловажити *чије* заслуге

умалишённ||ый, -ая, -ое 1. душевно болестан, луд 2. **умалишённ|ый, -о́го** *м* душевни болесник, лудак

ума́лчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прећуткивати, затајивати

умаля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *заст.* умањивати, смањивати 2. смањивати, омаловажавати, потцењивати

ума́слива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого нар.* придобијати, одобровољавати (*поклонима итд.*)

ума́сл||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. нар. кого* придобити, одобровољити (*поклонима итд.*)

ума||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш.* намазати, натрљати (*миришљавим уљима, кремовима*)

умаща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* мазати, трљати (*миришљавим уљима, кремовима*)

ума́||ять, -ю, -ешь, -ют; -янный *сврш. нар.* заморити, изнурити, исцрпсти

ума́||яться, -юсь, -ешься, -ются *сврш. нар.* заморити се, уморити се, изнурити се

уме́л||ец, -ьца *м* вештак, мајстор

уме́ло *прил.* вешто, умешно, искусно

уме́л||ый, -ая, -ое 1. вешт, умешан, искусан, **~ ма́стер** вешт (искусан) мајстор 2. вешт, окретан; **~ые ру́ки** веште руке

уме́ни||е, -я *с* вештина *ж*, умешност *ж*; **~ убежда́ть** вештина убеђивања

уменьша́емо||е, -го *с мат.* умањеник *м*

уменьша́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* смањивати, умањивати; **~ ско́рость** смањивати брзину

уменьша́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* смањивати се, умањивати се

уменьше́ни||е, -я *с* смањивање, умањивање; смањење, умањење

уменьши́тельн||ый, -ая, -ое 1. умањујући; **~ое стекло́** умањујуће сочиво 2. *грам.:* **~ су́ффикс** суфикс за деминутив; **~ые существи́тельные** деминутиви

уме́ньш||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* смањити, умањити; **~ вес** смањити тежину; **~ нагру́зку** умањити оптерећење

уме́ньш||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* смањити се, умањити се; **вес ~ился** тежина се смањила; **боль ~илась** болови су се смањили

уме́ренно *прил.* умерено

уме́ренност||ь, -и *ж* умереност; **~ полити́ческих взгля́дов** умереност политичких назора; **~ в еде́** умереност у јелу

уме́ре||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. умерен, суздржљив; скроман; **~ аппети́т** умерен апетит; **~нные тре́бования** скромни захтеви 2. *само дужи обл.* умерен; **~ кли́мат** умерена клима; **~ по́яс** умерени појас 3. *само дужи обл.* умерен; **~нная поли́тика** умерена политика

умере́ть, умру́, умрёшь, умру́т; *прошл.* **у́мер, умерла́, у́мерло** *сврш.* 1. умрети; **~ за ро́дину** погинути за домовину; **~ от ран** подлећи ранама; **~ есте́ственной сме́ртью** умрети природном смрћу; **скоропости́жно ~** умрети напрасно 2. *само 3. л. фиг.* умрети, нестати, пропасти (*о идеалима итд.*) ◇ **хоть умри́** *разг.* по сваку цену, макар цркао

уме́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сверш.* умањити, смањити; **~ тре́бования** умањити захтеве; **~ пыл** стишати се

умер||тви́ть, -щвлю́, -тви́шь, -твя́т; -щвлённый *сврш.* умртвити, убити; **~ нерв больно́го зу́ба** умртвити живац болесног зуба

умерщвле́ни||е, -я *с* умртвљивање, убијање

умерщвля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* умртвљивати, убијати (*живац болесног зуба итд.*)

умеря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* умањивати, смањивати; **~ гнев** суздржавати гнев

уме||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш.* сместити, ставити; **~ все кни́ги на по́лке** сместити све књиге на полицу

уме||сти́ться, -щу́сь, -сти́шься, -стя́тся *сврш.* сместити се, стати; **всем не ~ на скаме́йке** неће се сви моћи сместити на клупу; **все э́ти ве́щи в чемода́н не ~стя́тся** све те ствари не могу стати у кофер

уме́стно *прил.* умесно, прикладно

уме́стност||ь, -и *ж* умесност, прикладност; **~ замеча́ния** умесност примедби

уме́ст||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но уместан, згодан, прикладан; **~ вопро́с** умесно питање; **~ное замеча́ние** умесна примедба

уме́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. с инф.* 1. умети, знати; **~ писа́ть** умети писати; **я не ~ю пла́вать** не знам да пливам 2. моћи, умети; **я не ~ю притворя́ться** не умем да се претварам

умеща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* смештати, стављати

умеща́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* смештати се

уме́ючи *прил. разг.* вешто, спретно, зналачки; **э́то на́до де́лать ~** то треба радити зналачки

умиле́ни||е, -я *с* ганућe, тронућe; **со слеза́ми ~я** ганут до суза; **прийти́ в ~** ганути се

умилённо *прил.* ганутo

умилённ||ый, -ая, -ое ганут, дирнут

умили́тельно *прил.* ганутљиво, дирљиво

умили́тельност||ь, -и *ж* ганутљивост, дирљивост

умили́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно ганутљив, дирљив; **~ьное зре́лище** дирљив призор

умил||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* ганути, дирнути, разнежити

умил||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* бити ганут, дирнут, разнежити се

уми́лостив||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. заст.* умилостивити, ганути

уми́льно *прил.* 1. нежно, умиљато 2. *разг.* ласкаво, улагивачки

уми́льност||ь, -и *ж* 1. нежност, умиљатост 2. *разг.* ласкавост, улагивање *с*

уми́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. нежан, умиљат, мио, љубак; **~ьная улы́бка** нежан осмех 2. *разг.* ласкав, улагивачки; **~ьные слова́** ласкаве речи

умиля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* дирати, разнежавати

умиля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* бивати дирнут, разнежавати се

умина́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. набијати, утапкавати, гњечити; **~ гли́ну** месити глину 2. *нар.* халапљиво јести, ждерати

умина́||ться, -ется, -ются *несврш.* утапкавати се, слегати се

умира́ни||е, -я *с* умирање

умира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. умирати; **~ от го́лода** умирати од глади 2. *само 3. л. фиг.* умирати, нестајати (*о идеалима итд.*) ◇ **~ со ску́ки** умирати од досаде

умиротворе́ни||е, -я *с* умиривање, смиривање, успостављање мира

умиротворённо *прил.* смирено, мирно

умиротворённост||ь, -и *ж* смиреност, мирноћа

умиротворё||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно смирен, миран

умиротвор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* смирити, умирити; **~ вражду́ющих** смирити завађене

умиротвор||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* смирити се, умирити се

умиротворя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* смиривати, умиривати

умиротворя́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* смиривати се, умиривати се

умне́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* постајати паметнији, опамећивати се

у́мник, -а *м разг.* 1. паметан човек 2. *ирон.* паметњаковић 3. паметна главица (*о детету*)

у́мниц||а, -ы *м, ж разг.* 1. паметан човек, паметна жена 2. паметна главица (*о детету*); **он (она́) у нас большáя ~** он (она) је веома паметан (паметна); **будь ~ей** буди паметан

у́мнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. *ирон.* правити се паметан 2. мудријашити, умовати

у́мно *прил.* паметно, разумно; **~ говори́ть** говорити паметно

умножа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что на что мат.* множити *шта са чим*; **~ це́лое число́ на дробь** множити цео број са разломком 2. *что* увећавати; **~ успе́хи** увећавати успехе

умножа́||ться, -ется, -ются *несврш.* увећавати се

умноже́ни||е, -я *с* 1. *мат.* множење; **табли́ца ~я** таблица множења 2. увећавање

умно́ж||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* 1. *что на что мат.* помножити *шта са чим* 2. *что* увећати

умно́ж||иться, -ится, -атся *сврш.* увећати се

у́мный, у́мная, у́мное; умён, умна́, у́мно *и* **умно́** паметан, уман, разуман; **~ челове́к** паметан човек; **у́мное лицо́** паметно лице; **~ взгляд** уман поглед; **у́мная голова́** мудра глава; **~ посту́пок** разуман поступак

умозаключа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* закључивати, изводити закључак

умозаключе́ни||е, -я *с* закључак *м*; **де́лать ~** изводити закључак; **прийти́ к ~ю** доћи до закључка

умозаключ||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* закључити, извести закључак

умозре́ни||е, -я *с књиш.* апстрактно умовање, спекулација *ж*

умозри́тельно *прил. књиш.* апстрактно, спекулативно

умозри́тел||ьный, -ьная -ьное; -ен, -ьна, -ьно *књиш.* апстрактан, спекулативан; **~ьная гипо́теза** спекулативна хипотеза

умоисступле́ни||е, -я *с књиш.* помама *ж*, помахниталост *ж*; душевна помућеност, поремећеност *ж*; **дойти́ до ~я** помамити се

умоисступлённ||ый, -ая, -ое *књиш.* помаман, махнит, луд; **~ взгляд** сулуд поглед

умол||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* умолити, наговорити

у́молк: говори́ть без ~у *разг.* говорити без престанка, непрекидно

умолка́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* утишавати се, престајати говорити

умо́л||кнуть, -кну, -кнешь, -кнут; *прошл.* **-к** *и* **-кнул, -кла, -кло** *сврш.* утишати се; умукнути, престати говорити; **голоса́ ~кли** гласови су се утишали

умоло́т, -а *м пољопр.* количина *ж* овршеног жита

умолча́ни||е, -я *с*: **фигу́ра ~я** *књиж.* фигура прећуткивања

умолч||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *сврш. о чём* прећутати, затајити *шта*; **~ о са́мом гла́вном** прећутати најглавније

умоля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* умољавати, наговарати

умоля́юще *прил.* молећиво; **~ посмотре́ть** молећиво погледати

умоля́ющ||ий, -ая, -ее молећив, преклињући; **~ взгляд** молећив поглед

умонастрое́ни||е, -я *с* усмереност *ж* умова

умопомеша́тельств||о, -а *с* помрачење ума, лудило; **в припа́дке ~а** у наступу лудила

умопомраче́ни||е, -я *с заст.* помрачење ума, душевна поремећеност ◇ **до ~я** *разг.* а) веома, јако; **он уста́л до ~я** мртав је уморан б) веома много, необично много; **наро́ду собрало́сь — до ~я!** окупило се народа — да ти памет стане!

умопомрачи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *разг.* необичан, запањујући, невероватан; **~ьная ско́рость** луда брзина

умо́р||а, -ы *ж об. у функц. предик. разг.*: **слу́шать его́ — пря́мо ~!** слушати га — то је да пукнеш од смеха!

умори́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *разг.* веома смешан, забаван, комичан; **~ расска́з** смешна прича; **~ вид** комичан изглед

умор||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. изморити, изнурити; **~ го́лодом** изнурити глађу 2. *разг.* намучити, измучити ◇ **~ со́ смеху** *кого* натерати *кога* да пукне од смеха

умор||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. нар.* уморити се, измучити се

умота́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* смотати се, умаћи

у́мственн||ый, -ая, -ое интелектуални, умни, мисаони; **~ые спосо́бности** интелектуалне способности; **~ труд** умни рад

у́мствовани||е, -я *с* умовање, мудровање

у́мств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* умовати, мудровати

умудр||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* уразумити, опаметити; **~ённый о́пытом** поучен искуством

умудр||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. с инф. разг.* довити се, домислити се; успети

умудря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* уразумљивати, опамећивати

умудря́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с инф. разг.* довијати се, домишљати се; успевати

умч||а́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш.* 1. одјурити, одлетети; **вса́дники ~а́лись** јахачи су одјурили 2. *само 3. л. фиг.* пролетети, прохујати

умыва́льник, -а *м* умиваоник, лавабо

умыва́льн||ый, -ая, -ое за умивање; **~ таз** лавор за умивање; **~ая ко́мната** умиваоница (*у пионирском логору итд.*)

умыва́ни||е, -я *с* умивање

умыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* умивати, прати ◇ **~ ру́ки** прати руке, повлачити се

умыва́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* умивати се, прати се

умыка́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* силом одводити, отимати (*девојку*)

умыкн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. нар.* силом одвести, отети (*девојку*)

у́мыс||ел, -ла *м* намера *ж*, предумишљај, намисао *ж*; **без зло́го ~ла** без зле намере; **с ~лом** намерно

умы́ть, умо́ю, умо́ешь, умо́ют; умы́тый *сврш.* умити,

оправти; ~ **ребёнка** умити дете ◊ ~ **ру́ки** оправти руке

умы́ться, умо́юсь, умо́ешься, умо́ются *сврш.* умити се, оправти се

умы́шленно *прил.* смишљено, намерно; ~ **умолча́ть** намерно прећутати

умы́шле||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно промишљен, смишљен; намеран, хотимичан; **~нное оскорбле́ние** намерна увреда; **~нное уби́йство** убиство с предумишљајем

умягча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* **1.** смекшавати, омекшавати **2.** *фиг.* стишавати, ублажавати

умягч||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш. заст.* **1.** смекшати, омекшати **2.** *фиг.* стишати, ублажити

умя́||ть, умну́, умнёшь, умну́т; -тый *сврш.* **1.** набити, утапкати, изгњечити; ~ **се́но** збити сено **2.** *нар.* халапљиво појести, паждерати

умя́ться, умнётся, умну́тся *сврш.* утапкати се, слећи се, слегнути се; **се́но умя́лось** сено се слегло; **снег под нога́ми умя́лся** снег се под ногама утапкао

унаво́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* ђубрити, гнојити; ~ **по́чву** ђубрити земљишта

унаво́||зить, -жу, -зишь, -зят; -женный *сврш.* нагнојити, нађубрити

унасле́д||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* **1.** наследити, добити у наслеђе; ~ **иму́щество от отца́** добити у наслеђе имање од оца **2.** *фиг.* наследити; ~ **хара́ктер от ма́тери** наследити мајчин карактер

ундеви́т, -а *м фарм.* ундевит (*поливитамин*)

унес||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **унёс, -ла́, -ло́; -ённый** *сврш.* **1.** однети, понети (*са собом*); ~ **ребёнка в другу́ю ко́мнату** однети дете у другу собу; ~ **с собо́й ключи́** понети са собом кључеве **2.** *разг.* однети, украсти; **во́ры ~ли́ все це́нные ве́щи** лопови су украли све вредне ствари **3.** *само 3. л.* однети, одвући, збрисати; **ве́тром ~ло́ плот** *безл.* ветар је однео сплав **4.** *само 3. л. фиг.* пренети; **воспомина́ния ~ли́ его́ в далёкое де́тство** успомене су га пренеле у далеко детињство ◊ ~ **с собо́й в моги́лу** однети са собом у гроб; **е́ле (едва́) но́ги** ~ *разг.* једва се жив извући; **куда́ э́то его́ ~ло́?** *безл. нар.* где је нестао?, куд се денуо?

унес||ти́сь, -у́сь, -ёшься, -у́тся; *прошл.* **унёсся, -ла́сь, -ло́сь** *сврш.* **1.** одјурити, одлетети; ~ **на маши́не** одјурити колима; **ту́чи ~ли́сь на се́вер** облаци су отпловили на север **2.** *фиг.* пренети се (*у мислима*); ~ **в про́шлое** занети се прошлошћу **3.** *само 3. л. фиг. књиш.* прохујати

универма́г, -а *м* **(универса́льный магази́н)** робна кућа; **центра́льный** ~ централна робна кућа

универса́л, -а *м* висок стручњак, универзалац; **то́карь-~** стругар-универзалац

универса́льност||ь, -и *ж* универзалност, свестраност

универса́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно универзалан, свестран; **~ьное сре́дство** универзално средство ◊ ~ **магази́н** робна кућа

универса́м, -а *м* самопослуга *ж*

универсиа́д||а, -ы *ж* универзијада

университе́т, -а *м* универзитет, свеучилиште *с*; **Моско́вский госуда́рственный** ~ Московски државни универзитет; **поступи́ть в** ~ уписати се на универзитет; **учи́ться в ~е** студирати на универзитету; **Университе́т маркси́зма-ленини́зма** Универзитет марксизма-лењинизма

университе́тск||ий, -ая, -ое универзитетски; **~ое образова́ние** универзитетско образовање

унижа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* понижавати, унижавати, вређати

унижа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* понижавати се, унижавати се

униже́ни||е, -я *с* понижење, унижење, вређање; **терпе́ть ~я** трпети понижења

уни́женно *прил.* понизно; ~ **проси́ть** понизно молити

уни́женност||ь, -и *ж* пониженост, униженост, увређеност

уни́женност||ь, -и *ж* **1.** пониженост, увређеност **2.** понизност, смерност

уни́же||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. понижен, унижен; ~ **челове́к** понижен човек **2.** понизан, смеран; **~нная про́сьба** понизна молба

униза́ть, унижу́, уни́жешь, уни́жут; уни́занный *сврш.* нанизати, прекрити; ~ *что* **би́сером** украсити *шта* ситним перлама; **ру́ки, уни́занные пе́рстнями** руке прекривене прстењем

унизи́тельно *прил.* понизно, увредљиво

унизи́тельност||ь, -и *ж* понизност, увредљивост

унизи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно понижавајући, понизан, увредљив; **~ьное предложе́ние** увредљива понуда

уни́зить, уни́жу, уни́зишь, уни́зят; уни́женный *сврш.* понизити, унизити, увредити

уни́||зиться, -жусь, -зишься, -зятся *сврш.* понизити се, унизити се

уни́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* низати, прекривати

уника́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно јединствен, изузетан, уникатни; ~ **экземпля́р** уникат; **~ьная нахо́дка** изузетно откриће

у́никум, -а *м* уникум, уникат

унима́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** *кого* смиривати, умиривати, стишавати; ~ **шалуна́** стишавати несташка **2.** *что* заустављати; ублажавати; ~ **кровотече́ние** заустављати крварење

унима́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* **1.** умиривати се, стишавати се **2.** *само 3. л.* заустављати се; ублажавати се

унисо́н, -а *м муз.* унисон; **петь в** ~ певати складно

унита́з, -а *м* клозетска шоља

унифика́ци||я, -и *ж* унификација, уједначавање *с*

унифици́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* унификовати, унифицирати, уједначити/уједначавати; ~ **правописа́ние** уједначити правопис

унифо́рм||а, -ы *ж* **1.** униформа **2.** *зб.* послуга, помоћни персонал у циркуској арени

униформи́ст, -а *м* помоћни радник у циркуској арени

уничижа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* понижавати, вређати

уничижа́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. заст.* понижавати се

уничиже́ни||е, -я *с заст.* понижавање, вређање

уничижи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. *заст.* понижавајући, увредљив **2.** *грам. само дужи обл.:* ~ **су́ффикс** суфикс за пејоратив; **~ьные существи́тельные** пејоративи

уничтожа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что* уништавати, истребљивати; таманити; ликвидирати; ~ **мух** таманити муве **2.** *кого фиг. књиш.* понижавати, вређати

уничтоже́ни||е, -я *с* уништавање, истребљивање;

ору́жие ма́ссового ~я оружје за масовно уништавање

уничто́ж||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* 1. *кого, что* уништити, истребити; потаманити; ликвидирати; **~ мух** потаманити муве; **~ безрабо́тицу** ликвидирати незапосленост 2. *кого фиг. књиш.* понизити, увредити, утући; **~ язви́тельным замеча́нием** увредити пакосном примедбом

у́ни||я, -и *ж* унија, савез *м*; **полити́ческая ~** политичка унија

уноси́ть, уношу́, уно́сишь, уно́сят *несврш.* 1. односити, носити (*за собом*); **~ с собо́й кни́гу** односити са собом књигу 2. *разг.* односити, красти 3. *само 3. л.* односити, одвлачити; **ло́дку уно́сит тече́нием** *безл.* струја односи чамац 4. *само 3. л.* преносити (*у мислима*) ◇ **~ но́ги** *разг.* бежати, хватати маглу

уноси́ться, уношу́сь, уно́сишься, уно́сятся *несврш.* 1. јурити, летети (*колима итд.*) 2. *фиг.* преносити се (*у мислима*) 3. *само 3. л. фиг.* пролазити, нестајати (*о младости итд.*)

у́нтер-офице́р, -а *м заст.* подофицир

у́нтер-офице́рск||ий, -ая, -ое *заст.* подофицирски

унт||ы́, -о́в *и* **у́нты, унт** *мн.* (*јд.* **унт, -а́** *м*) високе крзнене чизме

у́нци||я, -и *ж* унца, унција (*мера за тежину равна око 28 г*)

унына́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* постајати суморан, потиштен, малодушан; **не ~й!** не дај се!, немој клонути духом!

уны́ло *прил.* утучено, потиштено, снуждено

уны́||лый, -лая, -лое; -л, -ла, -ло утучен, потиштен, снужден, туробан; **~ челове́к** утучен човек; **~ вид** снужден изглед

уны́ни||е, -я *с* утученост *ж*, потиштеност *ж*, снужденост *ж*; **впасть в ~** постати суморан, снуждити се

уня́||ть, уйму́, уймёшь, уйму́т; *прошл.* **-л, -ла́, -ло; -тый** *сврш. разг.* 1. *кого* смирити, умирити, стишати; **~ крикуно́в** умирити галамџије 2. *что* зауставити; ублажити; **~ кровотече́ние** зауставити крварење; **~ боль** ублажити бол

уня́||ться, уйму́сь, уймёшься, уйму́тся; *прошл.* **-лся, -ла́сь, -ло́сь** *сврш. разг.* 1. умирити се, стишати се; **шалуны́ ~ли́сь** враголани су се умирили 2. *само 3. л.* зауставити се; ублажити се; **боль ~ла́сь** бол је прошао

упа́вш||ий, -ая, -ее потиштен, депримиран; **спроси́ть ~им го́лосом** питати депримираним гласом

упа́д, -а (-у) *м*: **до ~у** *разг.* до изнемоглости; **танцева́ть до ~у** играти до изнемоглости

упа́д||ок, -ка *м* опадање *с*, пад, слабљење *с*; назадовање *с*; **экономи́ческий ~** привредни пад; **~ сил** малаксалост, оронулост; **~ ду́ха** потиштеност, депресија; **прийти́ в ~** назадовати

упа́дочническ||ий, -ая, -ое *књиш.* дефетистички; декадентан; **~ие настрое́ния** дефетизам

упа́дочничеств||о, -а *с књиш.* малодушност *ж*, потиштеност *ж*; дефетизам *м*; декаденција *ж*; **~ в иску́сстве** декаденција у уметности

упа́доч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. који је у опадању 2. дефетистички; декадентан; **~ное иску́сство** декадентна уметност

упак||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш.* спаковати, упаковати

упак||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ется *сврш.* спаковати се

упако́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* паковање *с*; увијање *с* 2. амбалажа, материјал *м* за паковање; **карто́нная ~** картонска амбалажа; **цена́ без ~ки** нето цена

упако́вочн||ый, -ая, -ое за паковање, за увијање; **~ материа́л** амбалажа, материјал за паковање

упако́вщик, -а *м* пакер

упако́выва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* паковати

упако́выва||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* паковати се

упас||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **упа́с, -ла́, -ло́** *сврш. нар.* спасти, сачувати ◇ **~и́ бог!, бо́же ~и́!** *разг. заст.* сачувај боже!

упа́||сть, -ду́, -дёшь, -ду́т *сврш.* 1. пасти, срушити се; **~ на́взничь** пасти наузнак 2. *само 3. л.* пасти (*о зрацима светлости, о погледу*) 3. *само 3. л.* пасти; опасти, снизити се; **це́ны ~ли** цене су пале; **а́кции ~ли** акције су пале; **добы́ча угля́ ~ла** производња угља је опала ◇ **~ в но́ги** *кому* бацити се *коме* пред ноге; **~ с не́ба на зе́млю** спустити се на земљу, отрезнити се; **я́блоку не́где ~** дупке је пуно

упека́||ть[1], -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* пећи

упека́||ть[2], -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* протеривати

упека́||ться, -ется, -ются *несврш. разг.* пећи се

упере́ть[1], упру́, упрёшь, упру́т; *прошл.* **упёр, упёрла, упёрло; упёртый** *сврш. разг.* 1. *что во что* упрети, опрети, наслонити *шта на (о) шта*; **~ бревно́ в сте́ну** наслонити трупац о зид; **~ ру́ки в бока́** подбочити се 2. *что в кого, во что* упрети, управити; **~ взгляд в потоло́к** управити поглед у плафон

упере́ть[2], упру́, упрёшь, упру́т; *прошл.* **упёр, упёрла, упёрло; упёртый** *сврш. нар.* украсти, здипити

упере́ться, упру́сь, упрёшься, упру́тся; *прошл.* **упёрся, упёрлась, упёрлось** *сврш.* 1. *во что* упрети се, одупрети се *о шта*; **~ нога́ми в зе́млю** одупрети се ногама о земљу 2. *в кого, во что разг.* налетети, наићи *на кога, шта*; **~ в забо́р** налетети на ограду 3. *на чём и без обј. фиг. нар.* узјогунити се, успротивити се; **он упёрся на своём** тврдоглаво се држи свога

упе́чь[1], упеку́, упечёшь, упеку́т; *прошл.* **упёк, упекла́, упекло́; упечённый** *сврш. разг.* испећи; **хлеб не упечён** хлеб није испечен

упе́чь[2], упеку́, упечёшь, упеку́т; *прошл.* **упёк, упекла́, упекло́; упечённый** *сврш. нар.* протерати; **~ в тюрьму́** стрпати у затвор

упе́чься, упечётся, упеку́тся; *прошл.* **упёкся, упекла́сь, упекло́сь** *сврш. разг.* испећи се; **пиро́г ещё не упёкся** колач се још није испекао

упива́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. чем* 1. *нар.* напијати се 2. *фиг.* наслађивати се, опијати се; **~ сла́вой** опијати се славом

упира́||ть[1], -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. *что во что* упирати, наслањати *шта на (о) шта* 2. *что в кого, во что* упирати, управљати (*поглед итд.*) 3. *на что фиг.* подвлачити, наглашавати *шта*; **он ~ет на необходи́мость пое́здки** подвлачи неопходност путовања

упира́||ть[2], -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* красти, дизати

упира́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *во что* одупирати се *о шта* 2. *в кого, во что разг.* налетати, наилазити *на кога, шта* 3. *на чём и без обј. фиг. нар.* јогунити се, противити се ◇ **~ рука́ми и нога́ми** *разг.* опирати се из све снаге

написа́ть[1], упишу́, упи́шешь, упи́шут; упи́санный *сврш. разг.* написати, уписати, сместити при писању

уписа́ть[2], **упишу́, упи́шешь, упи́шут; упи́санный** *сврш. нар.* смазати, појести са слашћу; ~ **весь пиро́г** смазати цео колач

уписа́ться, упи́шется, упи́шутся *сврш. разг.* стати, бити написан; **на одно́й страни́це э́то не упи́шется** то неће стати на једној страници

упи́сыва||ть[1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. разг.* писати, уписивати, смештати при писању

упи́сыва||ть[2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. нар.* мазати, јести са слашћу

упи́сыва||ться, -ется, -ются *несврш. разг.* смештати се, бивати написан

упи́танност||ь, -и *ж* ухрањеност, угојеност

упи́та||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно ухрањен, угојен; ~ **скот** ухрањена стока

упи́ться, упью́сь, упьёшься, упью́тся; *прошл.* **упи́лся, упила́сь, упило́сь** *и* **упи́лось** *сврш. чем* 1. *нар.* напити се 2. *фиг.* наслadити се, опити се; ~ **му́зыкой** бити опијен музиком

упла́т||а, -ы *ж* уплата, плаћање *с*; ~ **в рассро́чку** плаћање у ратама; **произвести́** ~**у** извршити уплату, уплатити

упл||ати́ть, -ачу́, -а́тишь, -а́тят; -а́ченный *сврш.* уплатити, платити; ~ **чле́нские взно́сы** уплатити чланарину; ~ **по счёту** подмирити рачун; ~ **по ве́кселю** исплатити меницу; ~ **нату́рой** платити у роби

упла́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* уплаћивати, плаћати

упле||сти́, -ту́, -тёшь, -ту́т; *прошл.* **уплёл, -ла́, -ло́** *сврш. разг. шаљ.* смазати, појести са слашћу

уплета́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг. шаљ.* мазати, јести са слашћу; ~ **за о́бе щёки** јести слатко, да све пуца

уплотне́ни||е, -я *с* 1. сабијање, сажимање 2. *мед.* задебљање, израштај *м*, израслина *ж*

уплотн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. сабити, сажети; ~ **ма́ссу** сабити масу 2. *разг.* стеснити, збити; ~ **кварти́ру** претрпати стан станарима 3. *фиг.* рационално искористити, употпунити; ~ **рабо́чий день** рационално искористити радно време

уплотн||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* 1. *само 3. л.* сабити се, сажети се 2. *разг.* стеснити се, збити се 3. *само 3. л. фиг. разг.* рационално се искористити, употпунити се (*о радном времену итд.*)

уплотня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. сабијати, сажимати 2. *разг.* стешњавати, збијати 3. *фиг.* рационално искоришћавати, употпуњавати; ~ **програ́мму ве́чера** употпуњавати вечерњи програм

уплотня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* стврдњавати се, постајати тврђи 2. *разг.* стешњавати се, збијати се 3. *само 3. л. фиг.* рационално се искоришћавати, употпуњавати се (*о радном времену итд.*)

уплыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. удаљавати се пливајући; пловећи 2. *само 3. л. фиг. разг.* пролазити, протицати (*о времену*); нестајати (*о новцу*)

упл||ы́ть, -ыву́, -ывёшь, -ыву́т; *прошл.* **-ы́л, -ыла́, -ы́ло** *сврш.* 1. отпливати; отпловити; ~ **на ло́дке** отпловити чамцем 2. *само 3. л. фиг. разг.* проћи, протећи, нестати; **де́ньги** ~**ы́ли** новац се потрошио

упова́ни||е, -я *с заст.* уздање

упова́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. на кого, что и без обј. заст.* веровати, поуздавати се *у кога, шта*; надати се *чему*

уподо́б||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. кого, что кому, чему* изједначити, упоредити *кога, шта с ким, чим*

уподо́б||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш. кому, чему* изједначити се *с ким, чим*, постати сличан *коме, чему*

уподобле́ни||е, -я *с* 1. изједначивање, упоређивање 2. *лингв.* асимилација *ж*, једначење *с*

уподобля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого, что кому, чему* изједначавати, упоређивати *кога, шта с ким, чим*

уподобля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. кому, чему* изједначавати се *с ким, чим*, постајати сличан *коме, чему*

упое́ни||е, -я *с* одушевљење, занос *м*; екстаза *ж*; **рабо́тать с** ~**ем** радити са заносом

упоённо *прил.* одушевљено, са заносом

упоённ||ый, -ая, -ое одушевљен, занесен, усхићен

упои́тельно *прил.* опојно, заносно, чаробно

упои́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно заносан, чаробан, опојан; ~ **го́лос** чаробан глас

упоко́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. кого књиш. заст.* смирити, стишати *кога*, дати мир *коме*

упоко́||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. књиш. заст.* умрети; смирити се

упоко́||й, -я *м*: **за** ~ *црка.* за покој душе

уполза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* удаљавати се пузећи, гмижући, милећи

уполз||ти́, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **упо́лз, -ла́, -ло́** *сврш.* отпузити, одгмизати, одмилети

уполномо́ченн||ый, -ого *м* опуномоћеник, заступник

уполномо́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого на что* опуномоћивати, овлашћивати *кога за шта*

уполномо́чи||е, -я *с*: **по** ~**ю** *зван.* уз овлашћење

уполномо́ч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш. кого на что* опуномоћити, овластити *кога за шта*; ~ **на веде́ние перегово́ров** овластити за вођење преговора

упомина́ни||е, -я *с* 1. напомињање, спомињање 2. примедба *ж*, напомена *ж*; ~ **в те́ксте** напомена у тексту

упомина́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* напомињати, спомињати

упо́мн||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* упамтити, запамтити; **всего́ не** ~**ишь** ко би се свега сетио

упом||яну́ть, -яну́, -я́нешь, -я́нут; -я́нутый *сврш.* напоменути, споменути; ~ **вскользь** узгред споменути; ~ **о вчера́шнем слу́чае** сетити се синоћњег случаја

упо́р, -а *м* 1. упориште *с*, ослонац потпора *ж*; **стреля́ть с** ~**а** пуцати из упоришта 2. *тех.* упор, граничник ◇ **в** ~ а) из непосредне близине; **вы́стрелить в** ~ опалити из непосредне близине б) право у лице; **смотре́ть в** ~ гледати право у лице; **де́лать** ~ *на что, на чём* истицати *шта*

упо́рност||ь, -и *ж в.* **упо́рство**

упо́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. потпорни, за подупирање; ~ **шест** потпорна мотка 2. упоран, истрајан; издржљив; ~ **челове́к** упоран човек; ~**ная борьба́** истрајна борба; **ока́зывать** ~**ное сопротивле́ние** пружати жесток отпор 3. *фиг.* упоран, који не попушта; ~ **ка́шель** упоран кашаљ

упо́рств||о, -а *с* 1. упорност *ж*, истрајност *ж*; ~ **в борьбе́** истрајност у борби 2. тврдоглавост *ж*, својеглавост *ж*

упо́рств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* не попуштати, бити упоран, истрајан; ~ **в свои́х тре́бованиях** не попуштати у својим захтевима

упорхн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *свршш.* 1. отпрхнути, одлепршати, одлетети 2. *фиг. разг.* побећи, одлетети

упоря́дочени||е, -я *с* уређивање, сређивање; регулисање

упоря́доченност||ь, -и *ж* уређеност, сређеност; регуларност

упоря́дочива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* уређивати, сређивати; регулисати

упоря́дочива||ться, -ется, -ются *несврш.* сређивати се; регулисати се

упоря́доч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* уредити, средити; регулисати; ~ **взаимоотноше́ния** средити међусобне односе

упоря́доч||иться, -ится, -атся *сврш.* средити се; регулисати се; **отноше́ния ~ились** односи су се средили

употреби́тельност||ь, -и *ж* употребљивост; уобичајеност

употреби́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно употребљив; уобичајен; **~ьное выраже́ние** уобичајени израз

употреб||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш. что* употребити, применити *шта*, послужити се *чим*, искористити *шта*; ~ **де́ньги на поку́пку книг** употребити новац за куповину књига; ~ **си́лу** применити силу; ~ **своё влия́ние** *для чего* искористити свој утицај *за шта* ◇ ~ *что* **во зло** злоупотребити *шта*

употребле́ни||е, -я *с* употреба *ж*, примена *ж*; **войти́ в ~** ући у употребу; **вы́йти из ~я** изаћи из употребе; **спо́соб ~я** начин употребе

употребля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что* употребљавати, примењивати *шта*, служити се *чим*, користити *шта*; ~ **архаи́змы в ре́чи** користити архаизме у говору; ~ **в пи́щу** употребљавати као храну

употребля́||ться, -ется, -ются *несврш.* употребљавати се, примењивати се; **широко́ ~** широко се примењивати

упра́в||а, -ы *ж* 1. *разг.* власт; **найти́ ~у** *на кого* довести *кога* у ред; **на него́ нет ~ы** не можеш га обуздати 2. *ист.* управа, удружење *с*; **городска́я ~** градска управа

управдо́м, -а *м* **(управля́ющий до́мом)** управитељ дома, председник кућног савета

управи́тел||ь, -я *м заст.* управитељ, управник

упра́в||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* 1. изаћи на крај *с ким, чим*, завршити *шта*; ~ **со сти́ркой** завршити прање веша 2. *с кем* савладати *кога*

управле́ни||е, -я *с* 1. управљање, руковођење; **систе́ма ~я** систем управљања 2. управа *ж*, дирекција *ж*; **о́рганы госуда́рственного ~я** органи државне управе; **гла́вное ~** главна управа (дирекција); ~ **желе́зной доро́ги** железничка дирекција 3. *тех.* управљање, руковање; командни уређај; **дистанцио́нное ~** даљинско управљање; **рычаги́ ~я** полуге командног уређаја 4. *грам.* рекција *ж*; **глаго́льное, именно́е ~** глаголска, именска рекција; **си́льное, сла́бое ~** обавезна, необавезна рекција

управле́нческ||ий, -ая, -ое управни, административни; ~ **аппара́т** административни апарат

управля́ем||ый, -ая, -ое *струч.*: ~ **снаря́д** диригован пројектил; ~ **по ра́дио** теледиригован

управля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кем, чем* управљати; ~ **автомоби́лем** управљати аутомобилом 2. *чем* руководити, управљати; ~ **страно́й** управљати земљом; ~ **хозя́йством** руководити привредом; ~ **орке́стром** дириговати оркестром 3. *само 3. л. чем грам.* управљати *чим*, захтевати *шта*; ~ **да́тельным падежо́м** захтевати датив

управля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с чем разг.* 1. излазити на крај *с чим*, завршавати *шта* 2. *с кем* савлађивати *кога*

управля́ющ||ий, -его *м* управник, управитељ, руководилац; ~ **дела́ми** шеф канцеларије

упражне́ни||е, -я *с* 1. вежбање 2. вежба *ж*; **сбо́рник ~й по грамма́тике** збирка вежби из правописа; **гимнасти́ческие ~я** гимнастичке вежбе

упражня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* вежбати, тренирати; ~ **свою́ па́мять** вежбати своје памћење; ~ **му́скулы** вежбати мишиће

упражня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* вежбати (се); тренирати (се); ~ **на роя́ле** вежбати на клавиру; ~ **в стрельбе́** вежбати се у гађању

упраздн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* укинути, ликвидирати; ~ **ли́шнюю до́лжность** укинути сувишну дужност

упраздня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* укидати, ликвидирати

упра́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого с инф.* умољавати; **он не заста́вил себя́ до́лго ~** није се дуго дао молити

упре||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -ждённый *сврш. заст. и нар.* претећи, предухитрити

упрежда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст. и нар.* претицати, предухитривати

упрёк, -а *м* прекор, приговор, укор; **осыпа́ть** *кого* **~ами** засипати *кога* прекорима; **бро́сить ~** *кому* прекорити *кога* ◇ **ры́царь без стра́ха и ~а** витез без мане и страха

упрека́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого в чём* прекоревати, корити *кога за шта, због чега*, пребацивати *коме шта*; ~ *кого* **в ску́пости** прекоревати *кога* због шкртости

упрекн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. кого в чём* прекорити *кога за шта, због чега*, пребацити *коме шта;* **его́ не́ в чем ~** не може му се ништа пребацити

упре́||ть, -ет, -ют *сврш. разг.* добро се укувати; **ка́ша ~ла** каша се укувала

упр||оси́ть, -ошу́, -о́сишь, -о́сят; -о́шенный *сврш. кого с инф.* умолити

упро||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш.* 1. упростити, поједноставити; ~ **констру́кцию** поједноставити конструкцију; ~ **правописа́ние** поједноставити правопис 2. осиромашити, вулгаризовати; ~ **смысл собы́тий** вулгаризовати смисао догађаја

упрост||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* упростити се, поједноставити се

упроче́ни||е, -я *с* учвршћење, јачање; **борьба́ за ~ ми́ра** борба за учвршћење мира

упро́чива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* учвршћивати, појачавати 2. *что за кем фиг.* осигуравати *коме шта*

упро́чива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. утврђивати се 2. *само 3. л.* учвршћивати се, појачавати се 3. *само 3. л. за кем, чем фиг.* установљавати се, утврђивати се

упро́ч||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* 1. *что* учврстити, појачати; ~ **своё положе́ние** учврстити свој положај; ~ **междунаро́дные пози́ции** учврстити међународне позиције 2. *что за кем фиг.* осигурати *коме шта*; **э́то полотно́ ~ило за ним сла́ву вели́кого**

худо́жника то платно га је прославило као великог уметника

упро́ч||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* 1. утврдити се; ~ **на но́вых пози́циях** учврстити се на новом положају 2. *само 3. л.* учврстити се, појачати се; **междунаро́дное положе́ние страны́** ~**илось** међународни положај земље се учврстио 3. *само 3. л. за кем, чем фиг.* установити се, утврдити се; **за ним** ~**илась сла́ва хоро́шего организа́тора** стекао је славу доброг организатора

упрочн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. струч.* учврстити, појачати; ~ **изде́лия из ко́жи** појачати производе од коже

упрочня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. струч.* учвршћивати, појачавати

упроща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. упрошћавати, поједностављивати 2. осиромашивати, вулгаризовати

упроща́||ться, -ется, -ются *несврш.* упрошћавати се, поједностављивати се

упроще́ни||е, -я *с* 1. упрошћавање, поједностављивање 2. осиромашење, вулгаризација *ж*

упрощённо *прил.* упрошћено, поједностављено

упрощё||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно упрошћен, поједностављен; примитиван

упру́||гий, -гая, -гое; -г, -га, -го еластичан, гибак; ~**гие му́скулы** еластични мишићи; ~**гая похо́дка** гибак ход

упру́гост||ь, -и *ж* 1. еластичност, гипкост 2. *физ.* еластичност

упря́ж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. запрега; **соба́чья** ~ псећа запрега 2. орма

упряжн||о́й, -а́я, -о́е запрежни; ~ **конь** запрежни коњ

у́пряж||ь, -и *ж* орма; **ко́нская** ~ хамови

упря́м||ец, -ца *м разг.* тврдоглавац, својеглавац, јогунац

упря́м||иться, -люсь, -ишься, -ятся *несврш. разг.* инатити се, јогунити се, бити тврдоглав

упря́мо *прил.* тврдоглаво, задрто; ~ **стоя́ть на своём** бити задрт

упря́мств||о, -а *с* тврдоглавост *ж,* својеглавост *ж,* јогунство; **тупо́е** ~ слепа тврдоглавост

упря́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. тврдоглав, својеглав, задрт; ~ **как осёл** тврдоглав као магарац 2. упоран, истрајан; одлучан; ~ **подборо́док** одлучна брада

упря́||тать, -чу, -чешь, -чут; -танный *сврш.* 1. *разг.* сакрити, склонити 2. *фиг. нар.* послати, стрпати; ~ **в тюрьму́** стрпати у затвор

упуска́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* испуштати 2. *кого* пуштати да побегне, упуштати 3. *что фиг.* пропуштати, губити; ~ **удо́бный слу́чай** пропуштати прилику ◇ ~ **из виду** *что* испуштати из вида, заборављати *шта*

упусти́ть, упущу́, упу́стишь, упу́стят; упу́щенный *сврш.* 1. *что* испустити; ~ **ведро́ в коло́дец** испустити кофу у бунар 2. *кого* пустити да побегне, упустити; ~ **ло́шадь** упустити коња 3. *что фиг.* пропустити, изгубити; ~ **вре́мя** пропустити време; ~ **удо́бный слу́чай** пропустити прилику; ~ **возмо́жность** пропустити могућност ◇ ~ **из виду** *что* испустити из вида, заборавити *шта*

упуще́ни||е, -я *с* пропуст *м*; **серьёзные** ~**я в рабо́те** озбиљни пропусти у раду

упы́р||ь, -я́ *м нар.* вампир, вукодлак

ура́ ура ◇ **на** ~ а) на јуриш (*заузети тврђаву итд.*) б) на срећу, на блеф (*положити испит итд.*)

уравне́ни||е, -я *с* 1. изједначење, поравнавање 2. *мат.* једначина *ж*; једнаџба *ж*; **квадра́тное** ~ квадратна једначина; ~ **с двумя́ неизве́стными** једначина са две непознате

ура́внивани||е, -я *с* изједначавање, изравнавање

ура́внива||ть¹, -ю, -ешь, -ют *несврш.* изједначавати, уједначавати; поравнавати; ~ **в права́х** изједначавати у правима

ура́внива||ть², -ю, -ешь, -ют *несврш.* поравнавати; равнати, нивелирати (*земљу*)

уравни́ловк||а, -и *ж разг.* уравниловка; ~ **в опла́те труда́** уравниловка у плаћању рада

уравни́тельн||ый, -ая, -ое изједначавајући; за изједначавање; ~**ое распределе́ние** равномерна расподела

уравнове́||сить, -шу, -сишь, -сят; -шенный *сврш.* 1. уравнотежити; ~ **ча́шки весо́в** уравнотежити тасове ваге 2. *фиг.* изједначити, ускладити; ~ **си́лы** изједначити снаге

уравнове́шенност||ь, -и *ж* уравнотеженост, усклађеност; сталоженост; ~ **хара́ктера** уравнотеженост карактера

уравнове́ше||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно уравнотежен, усклађен; сталожен; ~ **хара́ктер** уравнотежен карактер

уравнове́шива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. уравнотежавати 2. *фиг.* изједначавати, усклађивати

уравня́||ть, -ю, -ешь, -ют; ура́вненный *сврш.* изједначити, уједначити; поравнати; ~ **в права́х** изједначити у правима

ура́ган, -а *м* ураган, оркан

урага́нн||ый, -ая, -ое ураганскн, оркански; ~ **ве́тер** урагански ветар; ~**ая ско́рость** орканска брзина ◇ ~ **ого́нь** *војн.* жестока паљба

уразуме́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. ирон.* схватити, разумети; ~ **значе́ние** *чего* схватити значај *чега*

ура́н, -а *м хем.* уран

ура́нов||ый, -ая, -ое *хем.* уранов; ~**ая руда́** уранова руда; ~**ые рудники́** рудници урана

урбаниза́ци||я, -и *ж* урбанизација

урбани́зм, -а *м* урбанизам, урбанистика *ж*

урбани́ст, -а *м* урбанист(а)

урбанисти́ческ||ий, -ая, -ое урбанистички

урв||а́ть, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **-а́л, -ала́, -а́ло; у́рванный** *сврш. нар.* уграбити, наћи (*време за нешто итд.*)

урегули́ровани||е, -я *с* уређивање, сређивање, регулисање; ~ **спо́рных вопро́сов** регулисање спорних питања

урегули́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* уредити, средити, регулисати; ~ **отноше́ния** регулисати односе

уре́||зать, -жу, -жешь, -жут; -занный *сврш.* 1. *разг.* скратити, одрезати; ~ **рукава́** скратити рукаве 2. *фиг.* скресати, смањити, умањити; ~ **расхо́ды** смањити трошкове

уреза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *разг.* скраћивати, одрезивати 2. *фиг.* скресавати, смањивати, умањивати

урезо́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* уразумљивати, уверавати

урезо́н||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* уразумити

уре́зыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *разг.* скраћи-

вати, одрезивати 2. *фиг.* скресавати, смањивати, умањивати

урем́и||я, -и *ж мед.* уремија

у́рн||а, -ы *ж* 1. *заст.* ваза; **ка́менная ~ с цвета́ми** камена ваза са цвећем 2. урна; **~ с пра́хом поко́йного** урна с прахом покојника 3. *разг.* корпа, сандук *м (за смеће)*; **~ для му́сора** корпа за смеће ◇ **избира́тельная ~** бирачка кутија

у́ров||ень[1], **-ня** *м* 1. ниво; **~ воды́ в реке́** ниво воде у реци; **высота́ над ~нем мо́ря** надморска висина 2. ниво, степен; **высо́кий культу́рный ~** високи културни ниво; **жи́зненный ~, ~ жи́зни** животни стандард; **на ~не совреме́нных нау́чных тре́бований** на нивоу савремених захтева науке ◇ **перегово́ры на вы́сшем ~не** преговори на највишем нивоу; **в ~** *с чем* а) равно, на истом нивоу; **в ~ с землёй** равно са земљом б) укорак; **жить в ~ с ве́ком** живети укорак с временом; **на ~не** *разг.* на висини; **докла́д был не на ~не** реферат није био на висини

у́ров||ень[2], **-ня** *м струч.* либела *ж*

уровня́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* изједначити, изравнати; **~ зе́млю** поравнати земљу; **~ доро́гу** изравнати пут

уро́д, -а *м* наказа *ж*, грдоба *ж*, ругоба *ж*; **нра́вственный ~** морална наказа ◇ **в семье́ не без ~а** у сваком житу има кукоља

уро́д||ец, -ца *м дем.* наказа *ж*, ругоба *ж*

уро́дин||а, -ы *м, ж разг.* накарада, наказа, ругоба

уро||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т *сврш.* 1. *само 3. л.* уродити, донети плод 2. *разг.* родити, донети на свет

уро||ди́ться, -жу́сь, -ди́шься, -дя́тся *сврш.* 1. *само 3. л.* сазрети, родити; **хлеб хорошо́ ~ди́лся** жито је добро родило 2. *разг.* уметнути се; **~ в отца́** уметнути се на оца; **в кого́ он тако́й ~ди́лся?** на кога се такав уметнуо?

уро́дливо *прил.* наказно, накарадно, изопачено

уро́дливост||ь, -и *ж* 1. унакаженост, наказност, ружноћа 2. *фиг.* изопаченост, накарадност

уро́дли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. ружан, наказан; унакажен; **~ но́готь** унакажен нокат; **~вая вне́шность** ружна спољашност 2. *фиг.* изопачен, накарадан; **~вое воспита́ние** изопачено васпитање

уро́д||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. унаказивати, нагрђивати 2. сакатити, обогаљивати 3. *фиг.* нагрђивати, кварити; **э́та причёска её ~ует** та је фризура нагрђује; **~ дете́й плохи́м воспита́нием** кварити децу лошим васпитањем 4. *фиг.* изопачавати, извртати; **~ чужу́ю мысль** изопачавати туђу мисао

уро́д||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *несврш. разг.* 1. унакажавати се, нагрђивати се 2. сакатити се

уро́дск||ий, -ая, -ое *разг.* 1. ружан, наказан 2. *фиг.* изопачен, накарадан

уро́дств||о, -а *с* 1. унакаженост *ж*, наказност *ж*, нагрђеност *ж*, ружноћа *ж*; **врождённое ~** урођена мана 2. *фиг.* изопаченост *ж*, накарадност *ж*; **~ воспита́ния** изопаченост васпитања

урожа́||й, -я *м* 1. летина *ж*, род; **бога́тый ~** богата летина; **убо́рка ~я** сакупљање летине, жетва; **кукуру́за но́вого ~я** овогодишњи кукуруз 2. *на кого, что фиг. разг.* изобиље *с кога, чега*

урожа́йност||ь, -и *ж* родност, плодност; принос *м*; **повыше́ние ~и** повећање приноса

урожа́йн||ый, -ая, -ое родан, богат, издашан; **~ год** родна година; **~ые сорта́ пшени́цы** издашне сорте пшенице

урождённ||ая, -ой *ж* рођена, са девојачким презименом (*удата жена*); **Н. Н. Пу́шкина, ~ Гончаро́ва** Н. Н. Пушкина, рођена Гончарова

урожéн||ец, -ца *м* човек родом из...; **~ Москвы́** рођени Московљанин

урожéн||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** жена родом из...; **она́ ~ Ленингра́да** она је рођена Лењинграђанка

уро́к, -а *м* 1. задатак, лекција *ж*; **вы́учить ~** научити лекцију; **де́лать (гото́вить) ~и** припремати задатке; **отвеча́ть ~** одговарати научене лекције 2. час, лекција *ж*; **~ арифме́тики** час аритметике; **расписа́ние ~ов** распоред часова; **вести́ ~** држати час; **звоно́к на ~, с ~а** звоно за почетак часа, за крај часа; **дава́ть, брать ~и** *чего* давати, узимати часове *из чега* 3. *чего, какой фиг.* поука *ж*; **получи́ть хоро́ший ~** добити добру поуку; **э́то ему́ ~ на бу́дущее** то му је добра поука за будућност

уро́лог, -а *м* уролог

урологи́ческ||ий, -ая, -ое урлошки

уроло́ги||я, -и *ж* урологија

уро́н, -а *м* губитак, штета *ж*; **нанести́ ~** нанети штету; **понести́ ~** претрпети штету

урони́ть, уроню́, уро́нишь, уро́нят; уро́ненный *сврш.* 1. испустити; **~ кни́гу** испустити књигу 2. *фиг.* спустити, оборити; **~ го́лову на грудь** оборити главу на груди 3. *фиг.* срозати, срушити; **~** *чей* **авторитéт** срушити *чији* ауторитет; **~ своё досто́инство** изгубити своје достојанство; **~ себя́ в** *чьих* **глаза́х** пасти у *чијим* очима

уро́чищ||е, -а *с* природна међа; **лесны́е ~а** шумски масиви усред поља; **боло́тные ~а** мочварна места међу пољима

уро́чн||ый, -ая, -ое одређен, уобичајен; **в ~ час** у одређени сат; **в ~ое вре́мя** у уобичајено време

урча́ни||е, -я *с* режање, грготање; крчање; **~ пса** режање пса; **~ в желу́дке** крчање у желуцу

урч||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш.* режати, грготати, крчати; **у меня́ в живо́те ~и́т от го́лода** стомак ми крчи од глади

урыва́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* грабити, проналазити; **~ вре́мя для разгово́ра** грабити време за разговор

уры́вками *прил. разг.* повремено, у прекидима, на махове; **ви́деться ~** видети се повремено; **рабо́тать** *над чем* **~** радити *на чему* са прекидима

урю́к, -а *м* сушена кајсија са коштицом

уря́дник, -а *м ист.* 1. козачки подофицир (*у Русији пре револуције*) 2. срески полицијски наредник (*у Русији пре револуције*)

уса́дебн||ый, -ая, -ое мајурски, салашки

усади́ть, усажу́, уса́дишь, уса́дят; уса́женный *сврш.* 1. *кого* посадити, наместити да седне; **~ дете́й** наместити децу да седну 2. *кого за что и с инф.*: **~ за рабо́ту** натерати на рад; **~ за кни́ги** натерати на читање 3. *что чем* засадити; **~ клу́мбы цвета́ми** засадити ронделе цвећем

уса́дк||а, -и *ж струч.* скупљање *с*, стезање *с*; **~ тка́ни** скупљање тканине

уса́дьб||а, -ы *ж* 1. мајур *м*, салаш *м*; **поме́щичья ~** велепоседничко имање 2. насеље *с*; **центра́льная ~ совхо́за** главно насеље у совхозу 3. окућница *ж*; **в дере́вне у него́ дом и ~** у селу има кућу и окућницу

уса́жива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого* намештати да седне; **~ госте́й** намештати госте да седну 2. *кого*

за что и с инф.: ~ **за рабо́ту** натеривати на рад; ~ **шить** натеривати да шије 3. *что чем* засађивати (*цвећем итд.*)

уса́жива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. седати, смештати се; ~ **за стол** седати за сто 2. *за что и с инф.* прихватати се, лаћати се *чега*; ~ **за рабо́ту** прихватати се посла

уса́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то бркат; ~ **мужчи́на** бркат човек

уса́ч, -а́ *м* 1. *разг.* брка, бркајлија 2. *зоол.* мрена *ж* (*риба*) 3. *зоол.* стрижибуба *ж*

усва́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. усвајати, примати; ~ **привы́чку** стицати навику 2. освајати, савладавати (*знање*) 3. *само 3. л.* пробављати, асимилирати (*храну*)

усвое́ни||е, -я *с* 1. усвајање, примање 2. освајање, савладавање 3. пробава *ж*, асимилација *ж*

усво́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. усвојити, примити; ~ **привы́чку** стећи навику 2. освојити, савладати; ~ **но́вый материа́л** савладати нову грађу; ~ **зна́ния** освојити знање 3. *само 3. л.* пробавити, асимилирати (*храну*)

усвоя́емост||ь, -и *ж струч.* пробављивост, способност асимилације; **хоро́шая** ~ **пи́щи** добра асимилација хране

усе́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прекривати, засипати

усе́ива||ться, -ется, -ются *несврш.* прекривати се, осипати се

усека́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. одсецати, кратити 2. *нар.* схватати, капирати

усе́рди||е, -я *с* усрдност *ж*, ревност *ж*, марљивост *ж*; **с** ~**ем** ревносно

усе́рдно *прил.* усрдно, ревносно, марљиво

усе́рд||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но усрдан, ревностан, марљив; ~ **рабо́тник** ревностан радник; ~ **труд** марљив рад

усе́рдств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* марљиво радити, веома се трудити (*понекад сувишно*)

усе́сться, უся́дусь, уся́дешься, уся́дутся; *прошл.* **усе́лся, усе́лась, усе́лось** *сврш.* 1. сести, сместити се; ~ **в кре́сло** сместити се у фотељу 2. *за что и с инф.* прихватити се, латити се *чега*; ~ **за рабо́ту** прихватити се посла; ~ **чита́ть** прихватити се књиге

усече́ни||е, -я *с* одсецање, скраћивање

усечённ||ый, -ая, -ое *геом.* зарубљен; ~ **ко́нус** зарубљена купа; ~**ая пирами́да** зарубљена пирамида

усе́чь, усеку́, усечёшь, усеку́т; *прошл.* **усёк, усекла́, усекло́; усечённый** *сврш.* 1. одсећи, скратити 2. *нар.* схватити, укапирати

усе́||ять, -ю, -ешь, -ют; -янный *сврш.* прекрити, засути; **звёзды** ~**яли не́бо** звезде су прекриле небо; **луг** ~**ян цвета́ми** ливада је засута цвећем

усе́||яться, -ется, -ются *сврш.* прекрити се, осути се; **не́бо** ~**ялось звёздами** небо се осуло звездама

усид||е́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т *сврш.* остати седети на једном месту; **он не мо́жет** ~ **ни мину́ты** он не може ни једног минута да се скраси на једном месту

уси́дчиво *прил.* стрпљиво, истрајно; ~ **рабо́тать** стрпљиво радити

уси́дчивост||ь, -и *ж* стрпљивост, истрајност

уси́дчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во стрпљив, истрајан; ~ **учени́к** истрајан ученик

у́сик||и, -ов *мн.* (*јд.* **у́сик, -а** *м*) 1. брчићи 2. бркови (*код животиња, код биљака*); пипци (*код инсеката*)

усиле́ни||е, -я *с* појачање, повећање

уси́ленно *прил.* појачано, повећано; ~ **занима́ться языка́ми** интензивно се бавити језицима

уси́ленн||ый, -ая, -ое 1. појачан, повећан; ~**ое пита́ние** појачана исхрана; ~**ая трениро́вка** интензивни тренинг 2. *књиш.* упоран, усрдан; ~**ые про́сьбы** усрдне молбе

уси́лива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* појачавати, повећавати

уси́лива||ться, -ется, -ются *несврш.* појачавати се, повећавати се

уси́ли||е, -я *с* напор *м*, настојање; **герои́ческие** ~**я** херојски напори; ~ **во́ли** напор воље; **о́бщими** ~**ями** заједничким напорима; **прилага́ть** ~**я** *для чего, к чему* улагати напоре *ради чега*; **сде́лать** ~ **над собо́й** присилити се

усили́тел||ь, -я *м тех.* појачало *с*, појачавач

усили́тельн||ый, -ая, -ое *тех.* за појачавање; ~**ая аппарату́ра** апаратура за појачавање (*звука*)

уси́л||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* појачати, повећати; ~ **борьбу́ за мир** појачати борбу за мир; ~ **влия́ние** повећати утицај; ~ **внима́ние** пооштрити пажњу

уси́л||иться, -ится, -ятся *сврш.* појачати се, повећати се; **дождь** ~**ился** киша је почела јаче да пада

уск||ака́ть, -ачу́, -а́чешь, -а́чут *сврш.* 1. одскакутати 2. одјурити (*у галопу*)

ускольза́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. испадати, исклизавати 2. *фиг. разг.* умицати, извлачити се 3. *само 3. л. фиг. разг.* пролазити незапажен, промицати

ускользн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* 1. испасти, исклизнути 2. *фиг. разг.* умаћи, извући се; **незаме́тно** ~ **из до́ма** неприметно се извући из куће; ~ **от прямо́го отве́та** избећи прави одговор 3. *само 3. л. фиг. разг.* проћи незапажен, промаћи; ~ **от внима́ния** проћи незапажен

ускоре́ни||е, -я *с* 1. убрзање 2. *физ.* убрзање, акцелерација *ж*; ~ **свобо́дного паде́ния** убрзање слободног пада; **едини́ца** ~**я** јединица убрзања

уско́ренно *прил.* убрзано

уско́ренн||ый, -ая, -ое убрзан; ~ **шаг** убрзани корак; **в** ~**ом те́мпе** убрзаним темпом; ~**ые ку́рсы** убрзани течај

ускори́тел||ь, -я *м физ.* убрзивач, акцелератор; **раке́тный** ~ ракетни убрзивач; ~ **части́ц** акцелератор честица

уско́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. убрзати; ~ **шаг** убрзати кораке 2. ускорити, пожурити; ~ **отъе́зд** ускорити одлазак

уско́р||иться, -ится, -ятся *сврш.* убрзати се; **де́ло от э́того не** ~**ится** то неће убрзати ствар

ускоря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. убрзавати (*темпо итд.*) 2. ускоравати, пожуривати

ускоря́||ться, -ется, -ются *несврш.* убрзавати се

усла́влива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. о чём, с инф. и везн.* **что** договарати се *о чему*, уговарати *шта*; ~ **о встре́че** уговарати састанак

усла́д||а, -ы *ж заст.* ужитак *м*, задовољство *с*

усла||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -ждённый *сврш. књиш. заст.* причинити задовољство, ужитак

усла||ди́ться, -жу́сь, -ди́шься, -дя́тся *сврш. књиш. заст.* насладити се

услажда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш. заст.* причињавати задовољство, ужитак

услажда́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. књиш. заст.* уживати, наслађивати се

усла́||ть, ушлю́, ушлёшь, ушлю́т; *прошл.* **-л, -ла, -ло; у́сланный** *сврш.* отпремити, послати, удаљити (*насилно*)

усле||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т *сврш. за кем, чем* припазити *на кога, шта,* сачувати *кога, шта;* **не ~ за ребёнком** слабо пазити на дете; **он не мог ~ за аргумента́цией ора́тора** није могао да прати аргументовање говорника

усло́ви||е, -я *с* 1. услов *м,* увјет *м;* **необходи́мое ~** *чего* неопходан услов *за шта;* **при ~и, что... (е́сли...)** под условом да... (ако...); **с ~ем, что...** уз услов да... 2. услов *м,* увјет *м,* захтев *м;* **ста́вить ~я** постављати захтеве; **приня́ть** *чьи* **~я** прихватити *чије* услове 3. договор *м,* погодба *ж;* **нару́шить ~** прекршити договор 4. *мн.* **-я, -й** услови *мн. м,* увјети *мн. м,* прилике *мн. ж;* **приро́дные ~я** природни услови; **жили́щные ~я** стамбене прилике; **хоро́шие, плохи́е ~я для рабо́ты** добри, лоши услови за рад 5. *об. мн.* **-я, -й** услови *мн. м,* увјети *мн. м,* правила; **~я зада́чи** услови за решење задатка ◊ **при ~и** *чего* под условом да...; ако; **при ~и хоро́шей пого́ды** ако буде лепо време; **в ~ях** *чего* у условима *чега*

усло́в||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш. о чём, с инф.* договорити се *о чему,* уговорити *шта;* **~ о сро́ке отъе́зда** договорити се о времену одласка; **~** *с кем* **о встре́че** уговорити састанак *с ким*

усло́вле||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно договорен, уговорен, утврђен; **~ час** уговорени сат; **~нная встре́ча** уговорени састанак

усло́влива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. о чём, с инф. и везн.* **что** договарати се *о чему,* уговарати *шта*

усло́вно *прил.* условно; **осуди́ть ~** условно осудити

усло́вност||ь, -и *ж* 1. условљеност 2. условност 3. симболичност (*линије итд.*) 4. конвенционалност; **он враг вся́ких ~ей** он је непријатељ конвенционалности

усло́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* условљен, уговорен, договорен; **~ знак** условљени знак 2. услован; **~ пригово́р** *правн.* условна пресуда; **~ рефле́кс** *физиол.* условни рефлекс 3. условan, конвенционалан (*уметност итд.*) 4. симболичан, формалан; **~ная ли́ния** симболична линија 5. *само дужи обл. грам.*: **~ное предложе́ние** условна реченица; **~ное наклоне́ние** погодбени начин, кондиционал

усложне́ни||е, -я *с* компликација *ж,* потешкоћа *ж,* замршеност *ж*

усложнённ||ый, -ая, -ое компликован

усложн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* компликовати; замрсити, запетљати; **~ рабо́ту** компликовати посао

усложн||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* искомпликовати се; замрсити се, запетљати се; **зада́ча ~и́лась** задатак се искомпликовао; **де́ло ~и́лось** ствар се запетљала

усложня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* компликовати; замршивати, запетљавати

усложня́||ться, -ется, -ются *несврш.* компликовати се; замршивати се, запетљавати

услу́||га, -ги *ж* 1. услуга; **дру́жеская ~** пријатељска услуга; **оказа́ть ~гу** учинити услугу; **предложи́ть свои́ ~ги** понудити своје услуге 2. *мн.* **-ги, -г** услуге, сервис *м;* **коммуна́льные ~ги** комуналне услуге; **сфе́ра ~г** сфера услужних делатности ◊ **медве́жья ~** медвеђа услуга; **я к ва́шим ~гам** стојим вам на располагању

услуже́ни||е, -я *с заст.* служба *ж;* **быть в ~и** бити слуга

усл||ужи́ть, -ужу́, -у́жишь, -у́жат *сврш. кому* учинити услугу; **всегда́ рад вам ~** увек ћу вам радо помоћи

услу́жливо *прил.* услужно; сервилно

услу́жливост||ь, -и *ж* услужност; сервилност

услу́жли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во услужан, предусретљив; сервилан

усл||ыха́ть, -ы́шу, -ы́шишь, -ы́шат *сврш. разг.* дознати, сазнати

услы́ш||ать, -у, -ишь, -ат; -анный *сврш.* 1. *что* чути, зачути; **~ шум** чути буку 2. *о ком, чём, про кого, что* дочути, дознати; **я об э́том ~ал вчера́** о томе сам јуче дознао 3. *что* осетити (*мирис итд.*)

усма́трива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *нар.* виђати, примећивати 2. *књиш.* увиђати, уверавати се

усмеха́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* осмехивати се, смешити се

усмехн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш.* осмехнути се, насмешити се; **кри́во ~** кисело се осмехнути

усме́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** осмех *м,* смешак *м;* **зла́я ~** подругљив осмех

усмире́ни||е, -я *с* 1. смирење, умирење 2. гушење (*побуне итд.*)

усмир||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. смирити, умирити 2. угушити; **~ мяте́ж** угушити побуну

усмир||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* умирити се, смирити се

усмиря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. смиривати, умиривати 2. гушити (*побуну итд.*)

усмиря́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* смиривати се, умиривати се

усмотре́ни||е, -я *с* мишљење, нахођење, решење; **по своему́ ~ю** по свом нахођењу; **оста́вить** *на чьё* **~** препустити *чијем* избору

усм||отре́ть, -отрю́, -о́тришь, -о́трят; -о́тренный *сврш.* 1. *нар.* угледати, приметити; **~** *кого* **в толпе́** угледати *кога* у гомили 2. *разг. за кем, чем* причувати *кога, шта,* припазити *на кога, шта* 3. *књиш.* увидети, уверити се; **~ оскорбле́ние в** *чьих* **слова́х** видети увреду у *чијим* речима

усна||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш. разг.* 1. опремити, опскрбити 2. *фиг.* украсити, искитити; **~ речь прибау́тками** искитити говор пошалицама

уснаща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. опремати, опскрбљивати 2. *фиг.* украшавати, китити (*говор пошалицама итд.*)

усн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* 1. заспати, уснути; **ребёнок ~у́л** дете је заспало; **кре́пко ~** чврсто заспати 2. *фиг.* заспати, уснути, утишати се 3. *само 3. л.* угинути (*о риби*) ◊ **~ наве́ки (ве́чным сном)** уснути вечним сном, умрети

усо́биц||а, -ы *ж заст.* раздор *м,* размирица

усоверше́нствовани||е, -я *с* 1. усавршавање 2. побољшање, усавршавање; **техни́ческие ~я** техничка побољшања

усоверше́нств||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* усавршити, побољшати

усоверше́нств||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш.* усавршити се, побољшати се

усо́ве||стить, -щу, -стишь, -стят *сврш. кого разг.* пробудити *чију* савест, постидити *кога*

усо́ве||ститься, -щусь, -стишься, -стятся *сврш. разг.* покајати се, осетити стид

усо́вещива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого разг.* будити *чију* савест, постиђивати *кога*

усомн||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. в ком, чём* посумњати *у кога, шта*; **~ в правди́вости расска́за** посумњати у веродостојност приче

усо́пш||ий, -ая, -ее *заст.* покојни; **почти́ть па́мять ~его** одати последњу пошту покојнику; **день помино-ве́ния ~их** *цркв.* задушнице

усо́||хнуть, -хнет, -хнут; *прошл.* **-х, -хла, -хло** *сврш.* усахнути, сасушити се

успева́емост||ь, -и *ж* успех *м (у школи)*; **повы́сить ~** побољшати успех

успева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *об. с инф.* стизати, успевати (*на време*); **мы не ~ем к нача́лу спекта́кля** не стижемо на почетак представе; **они́ не ~ют вы́полнить план** не успевају да испуне план 2. *по чему, в чём* успевати *из чега, у чему (у школи)*; **не ~ по матема́тике** имати слаб успех из математике

успе́ется *безл. сврш. разг.* има времена, не треба журити; **посиди́м, ещё ~** поседимо, има још времена

успе́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* 1. *об. с инф.* стићи, успети (*на време*); **я не ~л пообе́дать** нисам стигао да ручам; **~ на по́езд** стићи на воз; **~ к у́жину** стићи на вечеру 2. *заст.* постићи успех, узнапредовати (*у служби*) ◊ **не ~ешь (не ~л) огляну́ться, как...** пре него оком трепнеш већ...; за трен ока

успе́х, -а *м* 1. успех; **по́лный ~** потпуни успех; **доби́ться ~а** постићи успех; **жела́ю вам ~а** желим вам успех; **быть уве́ренным в ~е** бити сигуран у успех; **де́ло увенча́лось ~ом** посао је крунисан успехом 2. признање *с*, успех; **име́ть ~ (по́льзоваться ~ом)** *у кого* имати успеха *код кога* 3. *мн.* **-и, -ов** добри резултати, успеси (*у раду, у школи*); **произво́дственные ~и** производни резултати; **~и в шко́ле** успеси у школи ◊ **как ва́ши ~и?** како иде посао?; **с ~ом** успешно; **с тем же ~ом** исто тако, с истим резултатом

успе́шно *прил.* успешно; **~ реши́ть зада́чу** успешно решити задатак

успе́ш||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но успешан; **~ ход рабо́ты** успешан ток рада; **~ное лече́ние** успешно лечење

успока́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что* умиривати; **~ пла́чущего ребёнка** умиривати расплакано дете 2. *что* стишавати, ублаживати, смиривати; **~ боль** стишавати бол

успока́ива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. умиривати се 2. *само 3. л.* стишавати се, смиривати се (*о болу итд.*) 3. *разг.* умиривати се; задовољавати се (*постигнутим*)

успока́ивающе *прил.* умирујуће

успока́ивающ||ий, -ая, -ее умирујући; **~ие слова́** умирујуће речи; **~ие сре́дства** *фарм.* средства за умирење, седативи

успокое́ни||е, -я *с* 1. умиривање, умирење; **для ~я со́вести** ради умирења савести 2. стишавање, смиривање (*бола итд.*)

успоко́енност||ь, -и *ж* умирење *с*, мир *м*, мирноћа

успокои́тельно *прил.* умирујуће

успокои́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно умирујући; **~ьное изве́стие** умирујућа вест; **~ отве́т** умирујући одговор

успоко́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. *кого, что* умирити; **~ ребёнка** умирити дете 2. *что* стишати, ублажити, смирити; **~ боль** стишати бол

успоко́||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. умирити се 2. *само 3. л.* утишати се, смирити се; **мо́ре ~илось** море се стишало 3. *разг.* умирити се; задовољити се; **~ на дости́гнутом** задовољити се постигнутим

уст||а́, уст *мн. заст. песн.* уста *мн. с*, усне *мн. ж* ◊ **э́то у всех на ~а́х** о томе сви говоре; **узна́ть из пе́рвых уст** сазнати из прве руке; **из уст в ~а́** од уста до уста; **ва́шими бы ~а́ми да мёд пить** из ваших уста па у божје уши

уста́в¹, -а *м* статут, пропис, правилник; **~ па́ртии** статут партије; **во́инский ~** војни правилник; **соблюда́ть ~** придржавати се правилника; **по ~у** према правилнику

уста́в², -а *м лингв.* устав, унцијално писмо

уста||ва́ть, -ю́, -ёшь, -ю́т *несврш.* умарати се; замарати се

уста́в||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш.* 1. *что* разместити, сместити; **~ все кни́ги на по́лку** разместити све књиге на полицу 2. *что чем разг.* запремити; **~ по́лку кни́гами** запремити полицу књигама 3. *фиг. разг.* упрети, управити; **~ глаза́** *на кого, что* упрети поглед *у кога, шта*

уста́в||иться, -люсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. *само 3. л.* сместити се, стати 2. *само 3. л. чем разг.* бити запремљен 3. *на кого, что фиг. разг.* упиљити се; **~ в одну́ то́чку** упиљити се у једну тачку; **что ты на меня́ ~ился?** шта буљиш у мене?

уставля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* размештати, смештати 2. *что чем разг.* запремати 3. *фиг. разг.* упирати, управљати (*поглед итд.*)

уставля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* смештати се 2. *само 3. л. чем разг.* бивати запремљен 3. *на кого, что разг.* пиљити *у кога, шта*

уста́вн||ый¹, -ая, -ое статутаран, прописан статутом, одређен правилима

уста́вн||ый², -ая, -ое *лингв.* уставан, унцијалан; **~ое письмо́** уставно писмо

уста́ло *прил.* уморно, сустало, малаксало

уста́лост||ь, -и *ж* 1. умор *м*, замор *м*, сусталост; малаксалост; **почу́вствовать ~** осетити замор; **о́бщая ~** општа малаксалост 2. *тех.* умор *м*, замор *м (метала)*

уста́л||ый, -ая, -ое уморан, сустао; малаксао; **~ пу́тник** уморан путник; **~ая похо́дка** уморан ход; **у него́ ~ вид** он изгледа уморан

у́стал||ь, -и *ж*: **рабо́тать без ~и** неуморно радити; **не знать ~и** бити неуморан

устана́влива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. намештати, монтирати, инсталирати; **~ телефо́н** инсталирати телефон 2. одређивати, утврђивати, установљавати; **~ сро́ки** одређивати рокове 3. успостављати, уводити; **~ но́вый поря́док** уводити нови поредак 4. доказивати, утврђивати; **~ фа́кты** констатовати чињенице

устана́влива||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. учвршћивати се, устаљивати се 2. формирати се, обликовати се

устан||ови́ть, -овлю́, -о́вишь, -о́вят; -о́вленный *сврш.* 1. наместити, монтирати, инсталирати; **~ стано́к** монтирати струг; **~ телефо́н** инсталирати телефон 2. одредити, утврдити, установити; **~ но́вое расписа́ние** утврдити нови распоред; **~ це́ну** одредити цену;

~ при́нцип утврдити принцип 3. успоставити, увести; **~ связь** *с кем* успоставити везу *с ким*; **~ дипломати́ческие отноше́ния** успоставити дипломатске односе; **~ ше́фство** успоставити патронат 4. доказати, утврдити; **~ и́стину** утврдити истину; **~ оши́бку** пронаћи грешку

устан||ови́ться, -о́вится, -о́вятся *сврш.* 1. учврстити се, настати, усталити се; **~ови́лась тишина́** настала је тишина; **пого́да ~ови́лась** усталило се време 2. формирати се, обликовати се; **у ю́ноши ещё не ~ови́лся хара́ктер** младић још нема формиран карактер

устано́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* намештање *с*, монтирање *с*, инсталирање *с* 2. уређај *м*, инсталација; **заводски́е ~ки** фабрички уређаји 3. усмереност, оријентација; **~ на высо́кое ка́чество проду́кции** усмереност на висок квалитет производње 4. директива, смерница; **дать, получи́ть ~ку** дати, добити директиву

установле́ни||е, -я *с* 1. успостављање, увођење; **~ дипломати́ческих отноше́ний** успостављање дипломатских односа 2. утврђивање (*истине итд.*) 3. *заст.* правилник *м*; **свод ~й** зборник закона

устано́вочн||ый, -ая, -ое 1. за монтирање, за инсталирање; **~ винт** *тех.* кочни завртањ 2. који даје смернице, директиван

устано́вщик, -а *м* инсталатер, монтер

устарева́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* застаревати, излазити из употребе

устаре́лост||ь, -и *ж* застарелост

устаре́л||ый, -ая, -ое застарео; **~ обы́чай** застарео обичај; **~ое сло́во** архаизам

устаре́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* застарети, изаћи из употребе

уста́т||ок, -ка (-ку) *м*: **с ~ку** *нар.* уморивши се, због премoрености

уста́||ть, -ну, -нешь, -нут *сврш.* уморити се, заморити се; **~ с доро́ги** уморити се од пута; **я ~л ждать** уморио сам се од чекања

уст||ели́ть, -елю́, -е́лешь, -е́лют; -е́ленный *сврш. в.* **устла́ть**

устер||е́чь, -егу́, -ежёшь, -егу́т; *прошл.* **-ёг, -егла́, -егло́; -ежённый** *сврш. разг.* сачувати, очувати

устер||е́чься, -егу́сь, -ежёшься, -егу́тся; *прошл.* **-ёгся, -егла́сь, -егло́сь** *сврш. разг.* причувати се, очувати се; **не ~ёгся от просту́ды** није се причувао од прехладе

устила́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* покривати, прекривати

уст||ла́ть, -елю́, -е́лешь, -е́лют; у́стланный *и* **-е́ленный** *сврш.* покрити, прекрити; **~ пол ковра́ми** прекрити под теписима

у́стно *прил.* усмено

у́стн||ый, -ая, -ое усмен; **~ экза́мен** усмени испит; **~ая речь** усмени говор; **~ счёт** усмени рачун

усто́||й[1], **-я** *м* 1. *тех.* обални стуб (*моста*), потпорањ 2. *мн.* **-и, -ев** *фиг.* основе *мн. ж*, начела *мн. с*, принципи *мн. м*; **обще́ственные ~и** друштвена начела; **мора́льные ~и** морални принципи

усто́||й[2], **-я** *м разг.* скрама *ж*, кајмак

усто́йчиво *прил.* стабилно, постојано

усто́йчивост||ь, -и *ж* 1. стабилност, постојаност; **~ положе́ния** стабилност положаја 2. постојаност, стабилност 3. *фиг.* истрајност, постојаност

усто́йчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. стабилан, постојан; **~вое равнове́сие** стабилна равнотежа 2. чврст, тврд, постојан, стабилан; **~вые урожа́и** постојани приноси; **~вая валю́та** чврста валута; **~вая пого́да** устаљено време; **~вые це́ны** стабилне цене 3. *фиг.* чврст, истрајан, постојан; **~вые убежде́ния** чврста уверења

усто||я́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *сврш.* 1. одржати се стојећи; **~ на нога́х** одржати се на ногама 2. *перед чем, против чего фиг.* одолети *чему*; **не ~ пе́ред собла́зном** не одолети искушењу

усто||я́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* 1. сталожити се, наталожити се, избистрити се; **дать воде́ ~** пустити да се вода избистри 2. *фиг. разг.* усталити се (*о времену итд.*)

устра́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* стварати, правити, подизати; **~ гнездо́** правити гнездо 2. *что* организовати, приређивати; чинити, правити; **~ забасто́вку** организовати штрајк; **~ обе́д** приређивати ручак 3. *что* уређивати, удешавати 4. *что разг.* сређивати, набављати 5. *кого* намештати, запошљавати, смештати 6. *кого* задовољавати *кога*, одговарати *коме*; **нас э́то вполне́ ~ло** нама је то сасвим одговарало

устра́ива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* сређивати се, долазити на своје место 2. смештати се, намештати се 3. запошљавати се

устран||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. *что* одстранити, уклонити; **~ все прегра́ды** уклонити све сметње 2. *что* уништити, искоренити; **~ недочёты** искоренити недостатке 3. *кого* удаљити (*са дужности*)

устран||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* повући се, одстранити се, остати по страни

устраня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *что* одстрањивати, уклањати 2. *что* уништавати, искорењивати (*недостатке итд.*) 3. *кого* удаљавати (*са дужности*)

устраня́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* повлачити се, одстрањивати се, остајати по страни

устраша́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* заплашивати, застрашивати

устраша́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* заплашивати се

устраша́ющ||ий, -ая, -ее претећи, застрашујући; **~ вид** застрашујући изглед

• **устраше́ни||е, -я** *с* заплашивање, застрашивање

устраш||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* заплашити, застрашити; **тру́дности его́ не ~и́ли** тешкоће га нису заплашиле

устраш||и́ться, -у́сь, -и́шься, -а́тся *сврш.* уплашити се, заплашити се, препасти

устрем||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* 1. *књиш.* упутити, усмерити 2. *фиг.* уперити, управити; **~ взгляд в одну́ то́чку** уперити поглед у једну тачку

устрем||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* 1. упутити се, устремити се; **~ к вы́ходу** јурнути према излазу 2. *само 3. л. фиг.* уперити се, управити се; **все взгля́ды ~и́лись на воше́дшего** сви погледи беху уперени у придошлицу

устремле́ни||е, -я *с* 1. упућивање, усмеравање 2. *књиш.* стремљење, тежња *ж*; циљ *м*; **тво́рческие ~я** стваралачке тежње

устремлённост||ь, -и *ж* усмереност, тенденција; **иде́йная ~** идејна усмереност

устремля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *књиш.* упућивати, усмеравати 2. *фиг.* уперивати, управљати (*поглед итд.*)

устремля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. упу-

ћивати се, стремити 2. *само 3. л.* упериватн се, управљати се (*о погледима итд.*)

у́стриц||а, -ы *ж зоол.* острига, каменица

у́стричн||ый, -ая, -ое од остриге, од каменице; **~ая ра́ковина** шкољка остриге

устро́енн||ый, -ая, -ое организован, сређен; **~ая жизнь** организован живот

устро́ител||ь, -я *м* организатор, приређивач; **~ конце́рта** приређивач концерта

устро́||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* 1. *что* створити, направити, подићи; **~ запру́ду на реке́** подићи брану на реци; **~ центра́льное отопле́ние** увести централно грејање; **~ ко́мнату о́тдыха** направити собу за одмор 2. *что* организовати, приредити, учинити, направити; **~ вы́ставку** приредити изложбу; **~ ми́тинг** организовати митинг; **~ сканда́л** направити скандал 3. *что* удесити, уредити; **~ свои́ дела́** средити свој посао; **~ жизнь по-но́вому** удесити живот на нови начин 4. *что разг.* средити, набавити; **~ биле́ты в теа́тр** набавити карте за позориште 5. *кого* наместити, сместити; **~ на рабо́ту** запослити; **~ ребёнка в я́сли** сместити дете у јасле 6. *кого разг.* задовољити; **тако́е реше́ние меня́ не ~ит** такво решење ме не задовољава

устро́||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш.* 1. *само 3. л.* уредити се, средити се; **всё ~ится** све ће се средити; **всё ~илось как нельзя́ лу́чше** све се средило да не може бити боље 2. сместити се, наместити се; запослити се; **удо́бно ~ в кре́сле** удобно се сместити у фотељу 3. запослити се; **~ на заво́д** запослити се у фабрици

устро́йств||о, -а *с* 1. стварање, подизање 2. организовање, приређивање 3. намештање, смештање; **~ на рабо́ту** запошљавање 4. уређење, поредак *м*; **госуда́рственное ~** државно уређење; **обще́ственное ~** друштвени поредак 5. уређај *м*, механизам *м*; **автомати́ческое ~** аутоматски уређај; **регули́рующее ~** регулациони механизам

усту́п, -а *м* испуст, избочина *ж*; **~ в скале́** избочина у стени; **располага́ться ~ами** степенасто се постављати

уступа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кому что* уступати, препуштати; **~ ме́сто** уступати место 2. попуштати (*у препирци итд.*) 3. *кому в чём* заостајати *за ким у чему*; **~** *кому* **в ло́вкости** заостајати *за ким* у вештини 4. *что разг.* попуштати, давати попуст (*у цени*)

уступи́тельн||ый, -ая, -ое *лингв.* допусни, концесиван; **~ сою́з** концесивни везник

уст||упи́ть, -уплю́, -у́пишь, -у́пят; -у́пленный *сврш.* 1. *кому что* уступити, препустити; **~ ме́сто** уступити место; **~ доро́гу** *кому* пропустити *кога* 2. попустити; **~ в спо́ре** попустити у препирци 3. *кому в чём* заостати *за ким у чему*; **он никому́ не ~у́пит в хра́брости** он не заостаје ни за ким у храбрости 4. *что разг.* попустити, дати попуст (*у цени*); **~ два рубля́** попустити (за) две рубље

усту́п||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. уступање *с*, препуштање *с*; 2. уступак *м*; **идти́ на ~ки** правити уступке 3. *разг.* попуст *м*; **прода́ть с ~кой** продати са попустом

усту́пча||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то степенаст; терасаст; **~тая возвы́шенность** терасаста узвишица

усту́пчиво *прил.* попустљиво, помирљиво

усту́пчивост||ь, -и *ж* попустљивост, помирљивост

усту́пчи||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во попустљив, помирљив; **~ хара́ктер** попустљив карактер

усты||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -жённый *сврш.* постидети, посрамити

усты||ди́ться, -жу́сь, -ди́шься, -дя́тся *сврш. кого, чего и без обј.* постидети се, посрамити се *због кога, чега*

у́сть||е, -я *с, ген. мн.* **-ев** 1. ушће (*реке*) 2. *струч.* отвор *м*; **~ ша́хты** отвор рударског окна

у́стьев||ый, -ая, -ое на ушћу, код ушћа (*реке*)

усугуб||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *и* **усугу́б||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный** *сврш.* повећати, појачати, заоштрити; **~ опа́сность** повећати опасност

усугуб||и́ться, -и́тся, -я́тся *и* **усугу́б||иться, -ится, -ятся** *сврш.* повећати се, појачати се, заоштрити се

усугубля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* повећавати, појачавати, заоштравати

усугубля́||ться, -ется, -ются *несврш.* повећавати се, појачавати се, заоштравати

усу́шк||а, -и *ж трг.* калирање *с*, смањење *с* тежине због сушења (*робе*)

усы́, усо́в *мн.* (*јд.* **ус, у́са** *м*) 1. бркови; **он но́сит усы́** он има бркове; **отрасти́ть усы́** пустити бркове 2. бркови (*код животиња, код биљака*); пипци (*код инсеката*) ◊ **кито́вый ус** китов ус; **он и в ус (себе́) не ду́ет** *разг.* баш га брига; **намота́ть/мота́ть себе́ на ус** *разг.* записати/записивати за уво, добро запамтити/памтити; **са́ми с уса́ми** *разг.* нисмо ми мачји кашаљ, нисмо ми за бацање

усыла́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* слати, отпремати, удаљавати (*насилно*)

усынови́тел||ь, -я *м правн.* усвојилац, усвојитељ (*детета*)

усынов||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* усвојити, посвојити; **~ сироту́** посвојити сироче

усыновле́ни||е, -я *с* усвојење, посвојење (*детета*)

усыновля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* усвајати, посвајати (*дете*)

усыпа́льниц||а, -ы *ж књиш.* гробница

усы́п||ать, -лю, -лешь, -лют; -анный *сврш.* 1. посути, прекрити, засути; **~ доро́жки песко́м** посути путање песком 2. *фиг.* прекрити, обасути; **не́бо ~ано звёздами** небо је обасуто звездама

усыпа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. посипати, засипати 2. *фиг.* прекривати, обасипати

усыпи́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *разг.* 1. успављујући, монотон (*глас итд.*) 2. *само дужи обл. заст.* за успављивање, за спавање (*прашак итд.*)

усып||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* 1. успавати; **~ больно́го пе́ред опера́цией** успавати болесника пред операцију 2. усмртити; **~ больну́ю соба́ку** усмртити болесног пса 3. *фиг.* успавати, ослабити; **~ бди́тельность** ослабити будност

усыпля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. успављивати 2. усмрћавати (*животиње*) 3. *фиг.* успављивати, слабити (*будност итд.*)

усыха́||ть, -ет, -ют *несврш.* сахнути, сушити се, сасушивати се

ута́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. затајивати, прикривати, прећуткивати 2. присвајати, утајивати

ута||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* 1. затајити, прикрити, прећутати; **~ пра́вду** прикрити истину 2. присвојити, утајити; **~ де́ньги** утајити новац ◊ **ши́ла в мешке́ не ~и́шь** *посл.* изићи ће дело на видело

ута́йк||а, -и *ж разг.* прећуткивање *с*, прикривање *с*, затајивање *с*; **без ~и** отворено, искрено

ута́птыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* утапкавати, утабавати

ута́скива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** *что* односити, одвлачити **2.** *кого разг.* одвлачити; водити са собом **3.** *что* красти, дизати

утащи́ть, утащу́, ута́щишь, ута́щат; ута́щенный *сврш. разг.* **1.** *что* однети, одвући; **~ мешо́к в подва́л** одвући врећу у подрум **2.** *кого разг.* одвући; одвести за собом **3.** *что* украсти, здипити

у́твар||ь, -и *ж зб.* опрема, прибор *м*, потрепштине *мн. ж*; **дома́шняя ~** домаће потрепштине

утверди́тельно *прил.* потврдно, сагласно; **~ кивну́ть голово́й** потврдно климнути главом

утверди́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно потврдан, сагласан; **~ отве́т** потврдан одговор; **~ьное предложе́ние** *грам.* потврдна реченица

утвер||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -ждённый *сврш.* **1.** *что* утврдити, учврстити **2.** *что* учврстити, усталити; **~ своё госпо́дство** учврстити своју доминацију **3.** *кого, что* одобрити, потврдити; ратификовати, санкционисати; **~ план рабо́т** одобрити план рада; **~ в до́лжности** потврдити дужност; **~ зако́н** ратификовати закон **4.** *кого в чём заст.* убедити, уверити *кога у шта*; **~ в како́м мне́нии** убедити у какво мишљење

утвер||ди́ться, -жу́сь, -ди́шься, -дя́тся *сврш.* **1.** *само 3. л.* утврдити се, учврстити се **2.** *само 3. л.* учврстити се, усталити се **3.** *в чём* убедити се, уверити се *у шта*

утвержда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *что* утврђивати, учвршћивати **2.** *что* учвршћивати, устаљивати **3.** *кого, что* одобравати, потврђивати; ратификовати, санкционисати; **~ план** одобравати план **4.** *кого в чём* убеђивати, уверавати *кога у шта* **5.** *что* тврдити; **он ~ет, что...** он тврди да...; **~ обра́тное** тврдити супротно

утвержда́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *само 3. л.* утврђивати се, учвршћивати се **2.** *само 3. л.* учвршћивати се, устаљивати се **3.** *в чём* убеђивати се, уверавати се *у шта*

утвержде́ни||е, -я *с* **1.** утврђивање, учвршћивање **2.** учвршћивање, устаљивање **3.** одобравање, потврђивање; ратификовање, санкционисање **4.** тврђење, тврдња *ж*; **оши́бочное ~** погрешна тврдња

утека́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *само 3. л.* истицати, цурити **2.** *само 3. л. фиг. разг.* протицати, пролазити (*о времену*) **3.** *фиг. нар.* кидати, бежати

утён||ок, -ка *м, мн.* **утя́та, утя́т** паче *с* ◇ **га́дкий ~** ружно паче

утепле́ни||е, -я *с* утопљавање, загревање

утеплённ||ый, -ая, -ое утопљен, угрејан; **~ая о́бувь** топла обућа

утепли́тел||ь, -я *м грађ.* топлотни изолатор

утепли́тельн||ый, -ая, -ое *грађ.* за утопљавање, загревање; **~ материа́л** материјал за топлотну изолацију

утепл||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* утоплити, загрејати, заштитити од хладноће

утепля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* утопљавати, загрејавати, штитити од хладноће

утере́ть, утру́, утрёшь, утру́т; *прошл.* **утёр, утёрла, утёрло; утёртый** *сврш. разг.* обрисати, убрисати, утрти; **~ слёзы** обрисати сузе ◇ **~ нос** *кому разг.* натрљати *коме* нос

утере́ться, утру́сь, утрёшься, утру́тся; *прошл.* **утёрся, утёрлась, утёрлось** *сврш. разг.* обрисати се, убрисати се

утерп||е́ть, -лю́, уте́рпишь, уте́рпят *сврш.* уздржати се, суздржати се, савладати се

утёр||я, -и *ж* губитак *м*, нестанак *м*; **~ докуме́нтов** губитак докумената

утеря́||ть, -ю, -ешь, -ют; утёрянный *сврш.* изгубити; **~ це́нные бума́ги** изгубити важне папире

утёс, -а *м* стена *ж*, хридина *ж*, митица *ж*

утёсис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то стеновит, пун хридина, гребена; **~ бе́рег** стеновита обала

утесне́ни||е, -я *с заст.* угњетавање, тлачење

утёх||а, -и *ж* **1.** *разг.* задовољство *с*, разонода, радост **2.** утеха, узданица; **вну́ки — его́ ~** унуци су његова утеха

утёчк||а, -и *ж* отицање *с*, истицање *с*, губљење *с*, губитак *м*; **~ га́за** отицање гаса; **~ зерна́** растур жита; **~ электри́ческого то́ка** губитак струје; **~ информа́ции** одлив информације

уте́||чь, -ку́, -чёшь, -ку́т; *прошл.* **утёк, -кла́, -кло́** *сврш.* **1.** *само 3. л.* истећи, исцурити **2.** *само 3. л. фиг. разг.* протећи, проћи, пролетети; **~кли́ го́ды** пролетеле су године **3.** *фиг. нар.* побећи, киднути, утећи

утеша́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** тешити; бодрити, храбрити **2.** *разг.* радовати, развесељавати

утеша́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* тешити се; бодрити се, храбрити се

утеше́ни||е, -я *с* **1.** тешење; бодрење, храбрење **2.** утеха *м*, радост *ж*; **сла́бое ~** слаба утеха; **найти́ себе́ ~** *в чём* наћи себи утеху *у чему*

утеши́тел||ь, -я *м* утешилац, утешитељ

утеши́тельно *прил.* утешно; охрабрујуће

утеши́тельност||ь, -и *ж* утешност

утеши́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно утешан; охрабрујући; **~ьное изве́стие** утешна вест

утёш||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* **1.** утешити; ободрити, охрабрити **2.** *разг.* обрадовати, развеселити

утёш||иться, -усь, -ишься, -атся *сврш.* утешити се; ободрити се, охрабрити се; **он бы́стро ~ился** он се брзо утешио

утилиза́ци||я, -и *ж* утилизација, искоришћавање *с*, коришћење *с*

утилизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* искористити/искоришћавати, користити; **~ отхо́ды произво́дства** користити отпатке призводње

утилитари́зм, -а *м* утилитаризам

утилитари́ст, -а *м* утилитарист(а)

утилитари́стск||ий, -ая, -ое утилитаристички

утилита́рност||ь, -и *ж* **1.** утилитарност (*знања итд.*) **2.** утилитарност, утилитаризам *м*

утилита́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но **1.** утилитаран, утилитаристички; **~ взгля́ды** утилитаристички погледи **2.** утилитаран, уско практичан, примењен; **~ные зна́ния** утилитарно знање

ути́л||ь, -я *м зб.* отпад, употребљиви отпаци, секундарне сировине; **сдать в ~** дати на отпад

ути́льн||ый, -ая, -ое отпадни; **~ое желе́зо** старо гвожђе

утильсырь||ё, -я́ *с зб.* употребљиви отпаци, секундарне сировине

ути́н||ый, -ая, -ое пачји; **~ое яйцо́** пачје јаје ◇ **~ нос** широки нос; **~ая похо́дка** гегави ход

утира́льник, -а *м нар.* убрус, пешкир

утира́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* брисати, утирати

утира́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* брисати се, утирати се

утиха́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** стишавати се, престајати; умиривати се; **шум не ∼ет** галама не престаје **2.** *само 3. л.* стишавати се (*о ветру*), ублажавати се, попуштати (*о болу итд.*)

ути́х||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **ути́х** *и* **-нул, -ла, -ло** *сврш.* **1.** стишати се, престати; умирити се; **шум ути́х** галама је престала **2.** *само 3. л.* стишати се; ублажити се, попустити; **ве́тер ути́х** ветар се стишао; **боль ∼ла** попустио је бол

утихоми́рива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* смиривати, умиривати, стишавати; кротити

утихоми́рива||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* смиривати се, умиривати се, стишавати се

утихоми́р||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш. разг.* смирити, умирити, стишати; укротити; **∼ драчуно́в** смирити кавгаџије

утихоми́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *сврш. разг.* смирити се, умирити се, стишати се

у́тиц||а, -ы *ж нар. песн.* пловка, утва златокрила

у́тка[1], **у́тки** *ж, ген. мн.* **у́ток 1.** патка, пловка; **дома́шняя ∼** домаћа патка; **ди́кая ∼** дивља патка **2.** *мед.* гуска (*посуда за мокрење*)

у́тка[2], **у́тки** *ж, ген. мн.* **у́ток** *разг.* патка, лажна вест; **газе́тная ∼** новинарска патка; **пусти́ть у́тку** пустити лажну вест

уткн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т; -у́тый *сврш. разг.* **1.** упрети; **∼ ру́ки в бока́** подбочити се **2.** загњурити, завући; **∼ нос в воротни́к** загњурити лице у оковратник ◇ **∼ нос** *во что* забости нос *у шта*

уткн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш. разг.* **1.** загњурити се, завући се; **∼ голово́й в поду́шку** загњурити главу у јастук **2.** *во что фиг.* удубити се *у шта*, одати се *чему*; **∼ в газе́ту** одати се читању новина

утконо́с, -а *м зоол.* кљунар, кљунаш

у́тл||ый, -ая, -ое трошан, ломљив, несигуран

уто́к, утка́ *м текст.* потка *ж*, утак

утоле́ни||е, -я *с* **1.** утољавање **2.** ублажавање, стишавање (*бола итд.*)

утол||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* **1.** угасити, утолити; **∼ жа́жду** угасити жеђ; **∼ го́лод** утолити глад **2.** *фиг.* ублажити, стишати; **∼ боль** стишати бол

утол||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш.* задебљати, појачати; **∼ верёвку** појачати уже

утолст||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* задебљати, постати дебљи

утолща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* задебљавати, подебљавати

утолща́||ться, -ется, -ются *несврш.* задебљавати, постајати дебљи

утолще́ни||е, -я *с* **1.** задебљавање, подебљавање **2.** задебљање, кврга *ж*, избочина *ж*; **∼ на стволе́** задебљање на стаблу; **∼ суста́вов** отеклине зглобова

утоля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** гасити, утољавати (*глад, жеђ*) **2.** *фиг.* ублажавати, стишавати (*бол итд.*)

утоми́тельно *прил.* заморно, напорно, мучно

утоми́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно заморан, напоран; мучан; **∼ьное путеше́ствие** напорно путовање; **∼ьное заседа́ние** заморна седница

утом||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* уморити, заморити, преморити; **∼ глаза́ чте́нием** заморити очи читањем

утом||и́ться, -лю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш.* уморити се, заморити се; **∼ от ходьбы́** преморити се од пешачења

утомле́ни||е, -я *с* замор *м*, умор *м*, малаксалост *ж*; **почу́вствовать ∼** осетити умор

утомлённо *прил.* уморно, сустало; малаксало

утомлённ||ый, -ая, -ое уморан, преморен, сустао; малаксао; **∼ челове́к** преморен човек; **∼ вид** преморен изглед; **∼ённые глаза́** уморне очи

утомля́емост||ь, -и *ж* умарање *с*, замарање *с*

утомля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* умарати, замарати, премарати

утомля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* умарати се, замарати се, сустајати

утону́ть, утону́, уто́нешь, уто́нут *сврш.* **1.** утопити се, удавити се (*о човеку*); потонути (*о броду*) **2.** *в чём фиг.* утонути *у чему*, упасти, увалити се *у шта*; **∼ в снегу́** утонути у снегу **3.** *фиг.* утонути; **дома́ утону́ли в зе́лени** куће су утонуле у зеленилу

утонча́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** тањити, истањивати **2.** *фиг.* изоштравати, чинити префињеним (*укус*)

утонча́||ться, -ется, -ются *несврш.* тањити се, истањивати се

утончённо *прил.* префињено, рафинирано

утончённост||ь, -и *ж* префињеност, рафинираност; **∼ вку́са** префињеност укуса

утончё||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно префињен, рафиниран; **∼ вкус** префињен укус; **∼нная ве́жливость** префињена учтивост

утонч||и́ть, -у́, -и́шь, -а́т; -ённый *сврш.* **1.** стањити, истањити; **∼ про́волоку** истањити жицу **2.** *фиг.* изоштрити, учинити префињеним (*укус*)

утонч||и́ться, -и́тся, -а́тся *сврш.* истањити се, утанчати се, изоштрити се; **черты́ лица́ ∼и́лись** црте лица су се изоштриле

уто́па||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш. нар.* **1.** утабанати, утабати, утапкати; **∼ зе́млю на доро́жках** утабати земљу на путељцима **2.** отићи, одгегати

утопа́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** топити се, давити се (*о човеку*); тонути (*о броду*) **2.** *в чём* тонути *у чему*, упадати, уваљивати се *у шта* **3.** *фиг.* тонути (*у зеленилу итд.*) **4.** *фиг.* пливати; **∼ в ро́скоши** пливати у раскоши

утопа́ющ||ий, -его *м* дављеник, утопљеник; **спасе́ние ∼их** спасавање утопљеника

утопи́зм, -а *м* утопизам

утопи́ст, -а *м* утопист(а)

утопи́ть, утоплю́, уто́пишь, уто́пят; уто́пленный *сврш.* **1.** *что* потопити, утопити **2.** *кого* удавити **3.** *кого фиг. разг.* утопити, упропастити

утоп||и́ться, -лю́сь, уто́пишься, уто́пятся *сврш.* утопити се, удавити се

утопи́ческ||ий, -ая, -ое утопистички, утопијски; **∼ социали́зм** утопијски социјализам

утопи́чност||ь, -и *ж* утопистичност, неостварљивост

утопи́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но утопистичан, утопистички, неостварљив; **∼ план** утопистички план

уто́пи||я, -и *ж* утопија

уто́пленник, -а *м* дављеник, утопљеник ◇ **ему́ везёт как ∼у** *разг. шаљ.* тера га малер, прави је баксуз

утоп||та́ть, -чу́, уто́пчешь, уто́пчут; уто́птанный *сврш.* угазити, утабати; **∼ зе́млю** угазити земљу

уточнéни||е, -я *с* прецизирање, тачно одређивање; **внестú ~я в проéкт** унети измене у пројекат

уточн||úть, -ю́, -úшь, -я́т; -ённый *сврш.* прецизирати, тачно одредити; **~ свéдения** прецизирати податке

уточн||úться, -úтся, -я́тся *сврш.* прецизирати се, постати одређенији

уточня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* прецизирати, тачно одређивати, јасно излагати

уточня́||ться, -ется, -ются *несврш.* прецизирати се, постајати одређенији

утрáива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* утростручавати

утрáива||ться, -ется, -ются *несврш.* утростручавати се

утрамб||овáть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -óванный *сврш.* утабати, утапкати, набити

утрамб||овáться, -у́ется, -у́ются *сврш.* утабати се, утапкати се, набити се

утрамбóвыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* утабавати, утапкавати, набијати

утрамбóвыва||ться, -ется, -ются *несврш.* утабавати, се, утапкавати се, набијати се

утрáт||а, -ы *ж* губитак *м*; штета; **невосполнúмая ~** ненадокнадив губитак; **понестú ~у** претрпети губитак

утрá||тить, -чу, -тишь, -тят; -ченный *сврш.* изгубити; **~ сúлы** изгубити снагу; **~ дру́га** изгубити пријатеља; **докумéнт ~тил сúлу** документ је изгубио важност; **~** *чьё* **довéрие** изгубити *чије* поверење

утрáт||иться, -ится, -ятся *сврш.* изгубити се, нестати

утрáчива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* губити; **~ надéжды** губити наде

утрáчива||ться, -ется, -ются *несврш.* губити се, нестајати

у́тренн||ий, -яя, -ее јутарњи; **~яя заря́дка** јутарња гимнастика; **~ спектáкль** преподневна представа

у́тренник, -а *м* **1.** преподневна представа, матине *с*, матинеја *ж*; **дéтский ~** дечја преподневна представа **2.** јутарњи мраз

у́трен||я, -и *ж цркв.* јутрење *с*

у́треч||о, -а *с дем. разг.* јутарце

у́тречком *прил. разг.* рано, ујутру, у цик зоре

утрúровани||е, -я *с* претеривање, преувеличавање

утрúр||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* претерати/претеривати, преувеличити/преувеличавати

у́тр||о, -а (с, до -á) *с, дат.* **-у, к -у́,** *мн.* **-а, утр,** *дат.* **-ам,** *лок.* **по -áм** јутро; **на слéдующее ~** идућег јутра; **с сáмого ~á** од рана јутра; **под ~, к ~у́** у цик зоре, пред свитање; **~áми, по ~áм** свако јутро; **с ~á дó ночи** од јутра до мрака; **с ~á порáньше** *шаљ.* рано ујутро ◇ **~ вéчера мудренée** *посл.* паметније (старије) је јутро од вечери

утрóб||а, -ы *ж нар.* утроба, стомак *м* ◇ **ненасы́тная ~** халапљивац, ждероња; **в ~е мáтери** у мајчиној утроби

утрóбн||ый, -ая, -ое 1. утробни; **~ перúод развúтия** *мед.* утробни период развоја (*плода*) **2.** дубок, низак; **~ гóлос** глас из трбуха, дубок глас

утрó||ить, -ю, -ишь, -ят; -енный *сврш.* утростручити; **~ усúлия** утростручити напоре

утрó||иться, -ится, -ятся *сврш.* утростручити се

у́тром *прил.* ујутро; **вставáть рáно ~** поранити; **сегóдня ~** јутрос

утру||дúть, -жу́, -дúшь, -дя́т; -ждённый *сврш. заст.* оптеретити; узнемирити

утруждá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* оптерећивати; узнемиравати; **~** *кого* **прóсьбами** оптерећивати *кога* молбама

утруждá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* напрезати се, мучити се; **не ~йтесь** не мучите се

утру́ск||а, -и *ж струч.* кало *м*, растур *м*, губитак *м (код пресипања итд.)*

утрясá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** смањивати, сабијати (*трешењем*) **2.** *фиг. разг.* сређивати, уређивати, регулисати (*питање итд.*)

утрясá||ться, -ется, -ются *несврш.* **1.** смањивати се, сабијати се (*због трешења*) **2.** *фиг. разг.* сређивати се, регулисати се (*о питању итд.*)

утряс||тú, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **утря́с, -лá, -лó; -ённый** *сврш.* **1.** смањити, сабити (*трешењем*); **~ сáхар в мешкé** сабити шећер у врећи **2.** *об. безл. разг.* измучити дрмусањем (*у колима итд.*) **3.** *фиг. разг.* средити, уредити, регулисати; **~ вопрóс** регулисати питање

утр||ястúсь, -ясётся, -ясу́тся; *прошл.* **-я́сся, -яслáсь, -яслóсь** *сврш.* **1.** смањити се, сабити се (*због трешења*); **зернó в мешкé ~яслóсь** брашно се у врећи сабило **2.** *фиг. разг.* средити се, регулисати се; **недоразумéния ~яслúсь** неспоразуми су ишчезли

утучн||úть, -ю́, -úшь, -я́т; -ённый *сврш. заст.* пођубрити, нађубрити (*поље*)

утучня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* ђубрити, гнојити (*поље*)

уты́ка||ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш.* **1.** *разг.* побости, набости, начичкати; **~ поду́шечку булáвками** начичкати јастуче чиодама **2.** *нар.* набити, натрпати; **~ щéли пáклей** набити пукотине кучином

утыкá||ть[1], -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *разг.* набадати, побадати, начичкавати **2.** *нар.* набијати, натрпавати

утыкá||ть[2], -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** упирати **2.** загњуривати, завлачити

утыкá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* **1.** загњуривати се, завлачити се; **~ головóй в поду́шку** загњуривати главу у јастук **2.** *во что фиг.* удубљивати се *у шта*, одавати се *чему*

уты́кива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. в.* **утыкáть**

утю́г, -á *м* пегла *ж*, глачало *с*; **электрúческий ~** електрична пегла; **глáдить ~óм** пеглати

утю́ж||ить, -у, -ишь, -ат *несврш.* **1.** пеглати, глачати; **~ брю́ки** пеглати панталоне **2.** *фиг. разг.* поравњавати, равнати

утю́жк||а, -и *ж* пеглање *с*, глачање *с*

утюж||óк, -кá *м дем.* пеглица *ж*, глачало *с*

утяжел||úть, -ю́, -úшь, -я́т; -ённый *сврш.* отежати, учинити тежим

утяжел||úться, -úтся, -я́тся *сврш.* отежати, постати тежи; **констру́кция ~úлась** конструкција је отежала

утяжеля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* отежавати, чинити тежим

утяжеля́||ться, -ется, -ются *несврш.* отежавати, постајати тежи

утяну́ть, утяну́, утя́нешь, утя́нут; утя́нутый *сврш. нар.* **1.** одвући **2.** стегнути (*каишем итд.*) **3.** *фиг.* украсти, здипити

утя́тин||а, -ы *ж разг.* пачје месо

утя́тниц||а, -ы *ж* **1.** радница на фарми патака **2.** посуда за припремање пачјег меса

уф *узв.* ох, ах; **~, как жáрко!** ох, што је топло!; **~, устáл!** ах, како сам се уморио!

ух *узв.* **1.** јој; **~, испугáлся!** јој, уплаших се!

2. ух, ах; **па́рень он ~ како́й горя́чий!** момак је он, ух као гром!

уха́, ухи́ *ж* рибља чорба; **стерля́жья ~** чорба од кечиге ◊ **демья́нова ~** претерано гошћење

уха́б, -а *м* рупчага *ж*, јама *ж* *(на путу)*

уха́бис‖тый, -тая, -тое; -т, -та, -то изривен, нераван, излокан; **~тая доро́га** излокан пут

ухажёр, -а *м нар.* удварач

ухажёрск‖ий, -ая, -ое *нар.* удварачки

уха́живани‖е, -я *с* 1. неговање; старање, брига *ж* 2. удварање

уха́жива‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *за кем, чем* неговати *кога, шта*, пазити, дворити *кога*, старати се, бринути се *о коме, чему*; **~ за больны́м** неговати болесника; **~ за цвета́ми** гајити цвеће 2. *за кем* удварати се *коме*; **~ за де́вушкой** удварати се девојци

у́харск‖ий, -ая, -ое *разг.* обесан, разуздан; **~ое поведе́ние** обесно понашање

у́харств‖о, -а *с разг.* обес *м*, раскалашност *ж*

у́хар‖ь, -я *м разг.* разуздан човек, обешењак, бећар

у́ха‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *разг.* викати »ух« 2. *само 3. л. разг.* грмети, праскати 3. *что нар.* бацати, хитати 4. *нар.* падати, стропоштавати се, рушити се 5. *что на что нар.* расипати, разбацивати, траћити (*новац*) 6. *само 3. л. нар.* нестајати, испаравати се, ишчезавати (*о новцу итд.*)

у́ха‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* стропоштавати се, сурвавати се

ухва́т, -а *м* хватаљка *ж* за лонац (*код руске пећи*)

ухв‖ати́ть, -ачу́, -а́тишь, -а́тят; -а́ченный *сврш.* 1. *кого, что за что* ухватити, зграбити; **~ за́ ногу** ухватити за ногу 2. *что фиг. разг.* схватити, укапирати

ухв‖ати́ться, -ачу́сь, -а́тишься, -а́тятся *сврш.* 1. *за кого, что* ухватити се, закачити се; **~ за рука́в** закачити се за рукав; **~ за пери́ла** придржати се за степеништу ограду 2. *за что фиг. разг.* прихватити се *чега*; **~ за мысль** заинтересовати се за идеју

ухва́т‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* 1. понашање *с*, држање *с*, манири *мн. м*; **гру́бые ~ки** груби манири 2. спретност, окретност; вештина

ухва́тыва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что за что* хватати, ловити, грабити 2. *что фиг. разг.* схватати, капирати

ухва́тыва‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *за кого, что* хватати се, качити се 2. *за что фиг. разг.* прихватати се *чега*

ухитр‖и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *сврш. с инф. разг.* довити се, смислити, снаћи се, успети; **он ~и́лся пройти́ незаме́ченным** успео је да прође незапажен

ухитря́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с инф. разг.* довијати се, смишљати, сналазити се, успевати

ухищре́ни‖е, -я *с* смицалица *ж*, мудролија *ж*, лукавштина *ж*; **прибега́ть к ра́зным ~ям** прибегавати разним смицалицама

ухищрё‖нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно лукав, препреден, превејан

ухищря́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* довијати се, смишљати, сналазити се, успевати

ухлёстыва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. за кем нар.* удварати се *коме*

ухло́па‖ть, -ю, -ешь, -ют; -нный *сврш. нар.* 1. *кого* убити, уцмекати 2. *что* спискати, проћердати; **~ у́йму де́нег** проћердати много новаца

ухло́пыва‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* 1. *кого* убијати 2. *что* траћити, расипати (*новац итд.*)

ухмы́л‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* осмејак *м*, смешак *м*; **крива́я ~** искривљен осмејак

ухмыльн‖у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш. разг.* осмехнути се, насмешити се

ухмыля́‖ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* смешкати се, смешити се

у́хн‖уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш.* 1. *разг.* викнути »ух« 2. *само 3. л. разг.* загрмети, праснути; **~ула грана́та** праснула је бомба 3. *что нар.* бацити, хитнути 4. *нар.* пасти, стропоштати се 5. *нар.* спискати, проћердати (*новац*) 6. *само 3. л. нар.* нестати, испарити се, ишчезнути; **~ули де́нежки** нестадоше паре

у́хн‖уться, -усь, -ешься, -утся *сврш. нар.* стропоштати се, сурвати се

у́хо, у́ха *с, мн.* **у́ши, уше́й** 1. уво, ухо; **оттопы́ренные у́ши** клемпаве уши; **взять за́ ухо** повући за уво; **шум в уша́х** шум у ушима 2. *фиг. разг.* уво, ухо, слух *м*; **чу́ткое ~** осетљиво уво; **музыка́льное ~** музикалан слух 3. држак *м*, уво, ухо, ушица *ж*; **~ ко́локола** уво звона 4. *мн.* **у́ши, уше́й** наушнице *мн. ж*; **ша́пка с уша́ми** капа са наушницама ◊ **туго́й (тугова́т) на́ ухо** наглув; **навостри́ть у́ши** наћулити уши; **прожужжа́ть у́ши** *разг. кому* пробити уши *коме*; **дойти́ до чьих уше́й** доћи до *чијих* ушију, постати познато *коме*; **пропусти́ть ми́мо уше́й** пропустити мимо ушију, прећутати; **слу́шать во все у́ши** претворити се у уво; **слы́шать кра́ем у́ха** начути; **ему́ медве́дь (слон) на́ ухо наступи́л** он нема слуха; **за уша́ми трещи́т** *у кого нар.* једе тако да све жиле пуцају *коме*; **влюби́ться по́ уши** *разг.* заљубити се до ушију; **покрасне́ть до уше́й** *разг.* поцрвенети до ушију; **ни у́ха ни ры́ла не смы́слить** *в чём нар.* не знати баш ништа, немати појма *о чему*; **держа́ть ~ востро́** *разг.* бити на опрезу; **разве́сить у́ши** *разг.* бити сувише поверљив; **хло́пать уша́ми** *разг.* махати ушима; **не вида́ть тебе́ э́того как свои́х уше́й** *разг.* никада то нећеш видети (добити)

уховёрт‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *зоол.* уволажа (*инсекат*)

ухо́д[1], -а *м* одлажење *с*, одлазак; **позвони́ мне пе́ред ~ом** телефонирај ми пред одлазак; **пода́ть заявле́ние об ~е** поднети молбу о напуштању посла

ухо́д[2], -а *м* неговање *с*, нега *ж*, старање *с*; брига *ж*; **~ за больны́ми** нега болесника; **~ за маши́нами** брига о машинама, одржавање машина

уходи́ть[1], ухожу́, ухо́дишь, ухо́дят *несврш.* 1. одлазити (*пешке*); **~ из родны́х мест** одлазити из завичаја 2. *само 3. л.* одлазити (*о превозном средству итд.*) 3. напуштати, одлазити; повлачити се; **~ из шко́лы** напуштати школу; **~ с рабо́ты** напуштати посао; **~ в подпо́лье** повлачити се у илегалност; **~ на пе́нсию** одлазити у пензију; **~ в отста́вку** пензионисати се (*о војном лицу*) 4. *от кого, чего* умицати *коме, чему*; **~ от пого́ни** умицати потери 5. *само 3. л.* пролазити (*о времену итд.*) 6. *само 3. л. на что разг.* требати, трошити се *за (на) шта*; **мно́го де́нег ухо́дит на пита́ние** за исхрану се троши много новаца 7. *само 3. л. во что* улазити, удубљивати се (*у земљу итд.*) 8. *во что фиг.* удубљивати се *у шта*, предавати се *чему*; **с голово́й ~ в рабо́ту** потпуно се удубљивати у посао 9. *само 3. л. разг.* кључајући преливати се (*о млеку итд.*) 10. *само 3. л.* ићи напред, журити;

часы́ ухо́дят вперёд сат жури 11. *само 3. л.* протезати се; водити; **доро́га ухо́дит в лес** пут води у шуму ◊ ~ **в себя́** повлачити се у свој кутак; ~ **в кусты́** *разг.* бежати (*од одговорности итд.*); ~ **ни с че́м** *разг.* одлазити празних шака

уходи́ть², **ухожу́, ухо́дишь, ухо́дят** *сврш. нар.* изморити, изнурити; измучити; ~ **на́смерть** начисто изморити

уходи́ться, ухожу́сь, ухо́дишься, ухо́дятся *сврш. нар.* 1. изморити се, уморити се, намучити се 2. умирити се, смирити се

ухо́же||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно *разг.* негован; ~ **ребёнок** неговано дете

ухудша́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* погоршавати, кварити

ухудша́||ться, -ется, -ются *несврш.* погоршавати се, кварити се

ухудше́ни||е, -я *с* погоршавање; погоршање; ~ **отноше́ний** погоршање односа

уху́дш||ить, -у, -ишь, -ат; -енный *сврш.* погоршати, покварити

уху́дш||иться, -ится, -атся *сврш.* погоршати се, покварити се; **состоя́ние здоро́вья ~илось** стање здравља се погоршало

уцеле́||ть, -ю, -ешь, -ют *сврш.* сачувати се; остати читав, неповређен; преживети, бити поштеђен; **все ве́щи ~ли** све ствари су остале читаве; **дом ~л от огня́** кућа се сачувала од ватре; **чу́дом** ~ чудом изнети живу главу

уце́нива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. что трг.* обарати, снижавати цену *чему*; ~ **това́р** снижавати цену роби

уцени́ть, уценю́, уце́нишь, уце́нят; уценённый *сврш. что трг.* оборити, снизити цену *чему*; ~ **това́р** снизити цену роби

уце́нк||а, -и *ж трг.* снижење *с (цена)*, попуст *м*

уцепи́ть, уцеплю́, уце́пишь, уце́пят *сврш. разг.* закачити; ухватити

уцепи́ться, уцеплю́сь, уце́пишься, уце́пятся *сврш. разг.* 1. закачити се, ухватити се; ~ **за ве́тки де́рева** ухватити се за гране дрвета 2. *фиг.* ухватити се; ~ **за случа́йное замеча́ние** ухватити се за случајну примедбу

уцепля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* закачињати, хватати

уцепля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. закачивати се, хватати се 2. *фиг.* хватати се (*за случајну примедбу итд.*)

уча́ств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. учествовати, суделовати; ~ **в рабо́те** учествовати у раду; ~ **в за́говоре** учествовати у завери 2. имати удела, суделовати; ~ **в расхо́дах** суделовати у трошковима

уча́сти||е, -я *с* 1. учешће, суделовање; **приня́ть** ~ *в чём* узети учешћа *у чему*; **при ~и** уз учешће 2. саосећање; **отнести́сь с ~ем** *к кому* саосећати се *с ким*

уча||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т; -щённый *сврш.* учестати; убрзати; ~ **посеще́ния** учестати посете; ~ **шаг** убрзати корак

участ||и́ться, -и́тся, -я́тся *сврш.* учестати се; убрзати се; **пульс у больно́го ~и́лся** болесников пулс се убрзао

участко́в||ый, -ая, -ое 1. рејонски, секторски, деонички; **~ая избира́тельная коми́ссия** рејонска изборна комисија; ~ **врач** рејонски лекар; ~ **милиционе́р** официр милиције у рејону 2. **участко́в|ый, -ого** *м разг.* официр милиције у рејону

уча́стливо *прил.* саосећајно

уча́стливост||ь, -и *ж* саосећајност

уча́стли||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во саосећајан

уча́стник, -а *м* учесник

уча́стниц||а, -ы *ж* учесница

уча́ст||ок, -ка *м* 1. део; комад, парче *с*; ~ **тра́ссы** део трасе 2. парцела *ж*, комад земљишта; **приуса́дебный** ~ окућница 3. административна јединица, деоница *ж*, рејон; **избира́тельный** ~ изборна јединица 4. одсек, сектор; ~ **фро́нта** сектор фронта 5. подручје *с*, сфера *ж*; област *ж*; **ва́жный** ~ **рабо́ты** важно подручје рада 6. *заст.* кварт, полицијски уред

у́част||ь, -и *ж* судбина, удес *м*, коб; **го́рькая** ~ горка судбина; **разделя́ть** *чью* ~ делити *чију* судбину

учаща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* учестављати; убрзавати; ~ **поє́здки** учестављати путовања

учаща́||ться, -ется, -ются *несврш.* учестављати се; убрзавати се

учаще́ни||е, -я *с* учесталост *ж*; убрзање

учащённо *прил.* учестало; убрзано; ~ **заби́лось се́рдце** убрзано је закуцало срце

учащё||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно учестао; убрзан; **~нное дыха́ние** убрзано дисање; ~ **пульс** убрзани пулс

уча́щ||ийся, -егося *м* ученик, студент; **льго́ты для ~ихся** повластице за ученике

учёб||а, -ы *ж* учење *с*, школовање *с*; студирање *с*, студиј *м*; **го́ды ~ы** године школовања; **посла́ть на ~у** послати на школовање; **полити́ческая** ~ политичка настава; **боева́я** ~ ратна обука

уче́бник, -а *м* уџбеник; **шко́льный** ~ школски уџбеник; ~ **ру́сского языка́** уџбеник руског језика; ~ **по фи́зике, по исто́рии** уџбеник физике, историје

уче́бн||ый, -ая, -ое 1. наставни, школски; ~ **план** наставни план; ~ **год** школска година; **~ое посо́бие** школски приручник; **~ое заведе́ние** школа, школска установа; **вы́сшее ~ое заведе́ние** висока школа, високошколска установа 2. школски, за обучавање; **~ое су́дно** школски брод

уче́ни||е, -я *с* 1. учење, обучавање, обука *ж*, школовање 2. учење, доктрина *ж*; **филосо́фское** ~ филозофска доктрина

учени́к, -а́ *м* 1. ученик; ~ **сре́дней шко́лы** ученик средње школе; ~ **сле́саря** браварски ученик 2. ученик, следбеник

учени́ц||а, -ы *ж* 1. ученица 2. ученица, следбеница

учени́ческ||ий, -ая, -ое 1. ученички, ђачки; **~ая тетра́дь** ученичка свеска 2. *фиг.* почетнички, несамосталан, незрео; **~ая статья́** почетнички чланак

учени́честв||о, -а *с* 1. ђаковање, шегртовање; **го́ды ~а** ђачко доба 2. *фиг.* несамосталност *ж*, незрелост *ж*

учёност||ь, -и *ж* ученост, образованост

учё||ный, -ная, -ное; -н, -на, -но 1. обучен; **~ная соба́ка** дресирани пас 2. учен, образован; ~ **челове́к** образован човек 3. *само дужи обл.* научан, знанствен; **~ное зва́ние** научно звање; **~ная сте́пень** научни степен 4. **учён|ый, -ого** *м* научник, учењак; ~ **с миро-вы́м и́менем** научник светског гласа

уче́сть, учту́, учтёшь, учту́т; *прошл.* **учёл, учла́, учло́; учтённый** *сврш.* 1. *кого, что* израчунати, пребројати; ~ **расхо́ды** израчунати трошкове 2. *что* узети у обзир

шта, повести рачуна *о чему*; ~ **все обстоя́тельства** узети у обзир све околности; **учти́те, что...** имајте у виду да... ◊ ~ **ве́ксель** *фин.* есконтирати, дисконтирати меницу

учёт, -а *м* **1.** инвентарисање *с*; инвентаризација *ж*; ~ **това́ров** инвентаризација робе; **магази́н закры́т на** ~ продавница је затворена због инвентарисања **2.** евидентирање *с*, контролисање *с*; **вое́нный** ~ војна евиденција; **брать на** ~ уводити у евиденцију, регистровати; **снять с** ~**а** скинути с евиденције ◊ **с** ~**ом** *чего* с обзиром *на шта*

учётн||ый, -ая, -ое 1. контролни, регистрациони; ~**ая ка́рточка** контролни листић **2.** *фин.* есконтни, дисконтни; ~ **проце́нт** есконтни проценат

учётчик, -а *м* евидентичар, регистратор

учи́лищ||е, -а *с* школа *ж*, училиште; **профессиона́льно-техни́ческое** ~ стручна школа; **реме́сленное** ~ *заст.* занатска школа; **музыка́льное** ~ музичка школа; **педагоги́ческое** ~ учитељска школа; **вое́нное** ~ војна школа; **вы́сшее техни́ческое** ~ висока техничка школа

учи́лищн||ый, -ая, -ое школски, училишни

учин||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш. заст. и разг.* учинити, починити, направити; ~ **сканда́л** направити скандал; ~ **распра́ву** *над кем* обрачунати се *с ким*

учиня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст. и разг.* чинити, правити; ~ **допро́с** саслушавати

учи́тел||ь, -я *м* **1.** (*мн.* **-я́, -е́й**) учитељ; наставник; професор; **шко́льный** ~ учитељ; ~ **матема́тики** наставник математике; **День** ~**я** дан просветних радника **2.** (*мн.* **-и, -ей**) *свеч.* идејни вођа, учитељ

учи́тельниц||а, -ы *ж* учитељица; наставница; професорка

учи́тельск||ий, -ая, -ое 1. учитељски, наставнички, професорски **2. учи́тельск|ая, -ой** *ж* зборница, наставничка канцеларија

учи́тельств||о, -а *с* **1.** учитељевање, наставни рад **2.** *зб.* учитељство, просветни радници

учи́тельств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* учитељевати, радити као учитељ

учи́тыва||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что* рачунати, пребројавати **2.** *что* узимати у обзир *шта*, водити рачуна *о чему*

учи́ть, учу́, у́чишь, у́чат *несврш.* **1.** *кого чему и с инф.* учити, обучавати; ~ *кого* **ру́сскому языку́** учити *кога* руски; ~ **му́зыке** обучавати музици; ~ **дете́й чте́нию (чита́ть)** учити децу читању (да читају) **2.** *фиг.* учити, поучавати; **исто́рия у́чит, что...** историја нас учи да... **3.** *что* учити, усвајати; ~ **уро́ки** радити домаће задатке; ~ **стихи́** учити песму **4.** *нар.* кажњавати, тући; ~ **плёткой** тући бичем

учи́ться, учу́сь, у́чишься, у́чатся *несврш.* **1.** *чему и с инф.* учити *шта*, учити се *чему*; ~ **матема́тике** учити математику; **де́ти у́чатся чита́ть и писа́ть** деца уче да читају и пишу **2.** учити се, обучавати се; студирати; ~ **в шко́ле** учити школу; ~ **на инжене́ра** учити за инжењера; ~ **в университе́те** студирати на универзитету; ~ **на кру́глые пятёрки** бити одличан ђак

учреди́тел||ь, -я *м* оснивач, утемељач; **чле́ны-**~**и акционе́рного о́бщества** чланови-оснивачи акционерског друштва

учреди́тельн||ый, -ая, -ое оснивачки, утемељивачки; ~ **съезд** оснивачки конгрес ◊ ~**ое собра́ние** *ист.* уставотворна скупштина

учре||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т; -ждённый *сврш.* основати, утемељити; ~ **нау́чное о́бщество** основати научно друштво

учрежда́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* основати, утемељивати

учрежде́ни||е, -я *с* **1.** оснивање, утемељивање **2.** установа *ж*, уред *м*, институција *ж*; **госуда́рственное** ~ државна установа; **нау́чное** ~ научна институција; **лече́бно-профилакти́ческие** ~**я** терапеутско-превентивне установе **3.** *књиш.* уређење, поредак *м*

учрежде́нческ||ий, -ая, -ое уредски, који се односи на установу

учти́во *прил.* учтиво, уљудно; ~ **отве́тить** учтиво одговорити; ~ **вести́ себя́** учтиво се понашати

учти́вост||ь, -и *ж* учтивост, уљудност

учти́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во учтив, уљудан; ~ **челове́к** учтив човек; ~ **покло́н** учтив наклон

учуд||и́ть, *1. л. јд. се не употр.*, **-и́шь, -я́т** *сврш. разг.* чудно поступити, направити лудорију

учу́||ять, -ю, -ешь, -ют; -янный *сврш. разг.* **1.** њухом осетити, нањушити; **соба́ка** ~**яла дичь** пас је нањушио дивљач **2.** *фиг.* осетити, наслутити; ~ **переме́ны** осетити промене

уша́н, -а *м зоол.* шишмиш, љиљак

уша́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** ушанка (*шубара с наушницама*)

уша́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* уват, ухат, дугоух

уша́т, -а *м* чабар, шафољ ◊ **вы́лить** ~ **холо́дной воды́** *на кого* полити хладном водом *кога*

уши́б, -а *м* **1.** ударац, озлеђење *с* **2.** озледа *ж*, масница *ж*

ушиба́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* ударати, озлеђивати, повређивати

ушиба́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* озлеђивати се, повређивати се

ушиб||и́ть, -у́, -ёшь, -у́т; *прошл.* **уши́б, -ла, -ло; уши́бленный** *сврш.* ударити, позледити, повредити; **я уши́б коле́но** повредио сам колено

ушиб||и́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся; *прошл.* **уши́бся, -лась, -лось** *сврш.* озледити се, повредити се; ~ **о ка́мень** ударити се о камен

ушива́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* **1.** ушивати, сужавати **2.** вести **3.** зашивати, опшивати

уши́ть, ушью́, ушьёшь, ушью́т; уши́тый *сврш. разг.* **1.** ушити, сузити; ~ **ю́бку** сузити сукњу **2.** извести, навести; ~ **по́яс би́сером** извести појас ситним перлама **3.** зашити, опшити; ~ **посы́лку** зашити пошиљку

ушк||и́, -о́в *мн.* флекице *мн. ж (за супу)*

у́шк||о [1], **-а** *с и* **ушк||о́, -а́** *с, мн.* **у́шки, у́шек** *дем.* увенце; **шепну́ть на** ~ *кому* шапнути у увенце *коме*

ушк||о́ [2], **-а́** *с, мн.* **-и́, -о́в 1.** уво, петља *ж*, ушица *ж*; ~ **сапога́** петља од чизме **2.** ушица *ж*; ~ **иглы́** ушица игле

у́шл||ый, -ая, -ое *нар.* вешт, спретан, препреден

ушни́к, -а́ *м разг.* ушни лекар

ушн||о́й, -а́я, -о́е ушни; ~**ы́е боле́зни** болести уха; ~ **врач** ушни лекар; ~**а́я ра́ковина** *анат.* ушна шкољка

уще́лис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то испресецан клисурама, кланцима; ~**тые го́ры** планине испресецане клисурама

ущéль||е, -я *с* клисура *ж*, кланац *м*, теснац *м*

ущем||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* 1. прикљештити, пригњечити, стиснути 2. *фиг.* окрњити, ограничити (*нечија права итд.*) 3. *фиг.* увредити, повредити; ~ **чьё самолю́бие** повредити *чије* самољубље.

ущемлéни||е, -я *с* 1. прикљештење, пригњечење 2. *фиг.* крњење, ограничавање (*права итд.*) 3. *фиг.* увреда *ж*, повреда *ж* (*нечијег самољубља итд.*)

ущемля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. гњечити, стискати 2. *фиг.* крњити, ограничавати, кршити; ~ **чьи права́** кршити *чија* права 3. *фиг.* вређати, повређивати (*нечије самољубље итд.*)

ущéрб, -а *м* штета *ж*, губитак, уштрб; **материа́льный** ~ материјална штета; **причини́ть (нанести́)** ~ причинити (нанети) штету, оштетити ◇ **в** ~ *кому, чему* на штету *кога, чега*; **в** ~ **здоро́вью** на уштрб здравља; **Луна́ на** ~**е** Месец је на уштапу

ущéрбност||ь, -и *ж* непотпуност, дефектност

ущéрбн||ый, -ая, -ое 1. на уштапу; ~ **Мéсяц,** ~**ая Луна́** Месец на уштапу 2. непотпун, дефектан; ~**ое разви́тие** непотпун развитак

ущипн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* штипнути, уштинути

ую́т, -а *м* удобност *ж*, комфор; **созда́ть** ~ **в до́ме** створити комфор у кући

ую́тно *прил.* 1. удобно, комфорно, угодно; ~ **обста́вить ко́мнату** комфорно опремити собу; ~ **устро́иться в крéсле** удобно се сместити у фотељу 2. *у функц. предик.* удобно је, угодно је, пријатно је; **в ко́мнате** ~ у соби је угодно

ую́т||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но удобан, комфоран, угодан, пријатан; ~ **уголо́к** удобан кутак

уязви́мост||ь, -и *ж* 1. осетљивост, увредљивост 2. незаштићеност, рањивост, озледљивост

уязви́||мый, -мая, -мое; -м, -ма, -мо 1. осетљив, увредљив; ~**мое самолю́бие** осетљиво самољубље; ~**мая пси́хика** увредљива психа 2. слаб, незаштићен, рањив; ~**мое мéсто в оборо́не** слабо место одбране; ~**мая часть докла́да** слаби део реферата

уязв||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т; -лённый *сврш.* увредити, убости, пецнути; ~ *чьё* **самолю́бие** ранити *чије* самољубље; ~ *кого* **замеча́нием** пецнути *кога* примедбом

уязвля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* вређати, убадати, пецкати

уясн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т; -ённый *сврш.* схватити, разумети; разјаснити, рашчистити (*у себи*); ~ **себé свои́ зада́чи** схватити свој задатак; ~ **смысл** *чего* схватити смисао *чега*

уясня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* схваћати, разумевати, разјашњавати, рашчишћавати (*у себи*)

Ф

фа́брик||а, -и *ж* фабрика, творница; **бума́жная** ~ фабрика хартије; **швéйная** ~ фабрика конфекције; **пряди́льная** ~ предионица; **тка́цкая** ~ ткачница, ткаоница; **обувна́я** ~ фабрика обуће; **конди́терская** ~ фабрика бомбона, чоколаде и слаткиша; **рабо́тать на** ~**е** радити у фабрици ◇ ~**-ку́хня** индустријско предузеће за припрему готових јела и полупрерађевина

фабрика́нт, -а *м* фабрикант, творничар

фабрика́т, -а *м* фабрикат

фабрика́ци||я, -и *ж* фабрикација

фабрик||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* 1. *заст.* фабриковати, индустријски производити 2. *фиг.* фабриковати, измишљати; ~ **дéло про́тив** *кого* измишљати чињенице против *кога*, оцрњивати *кога*

фа́бр||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. что заст.* црнити, мазати црнилом; ~ **усы́** црнити бркове

фа́бр||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш. заст.* црнити се, мазати се црнилом

фабри́чн||ый, -ая, -ое 1. фабрички, творнички; ~ **рабо́чий** фабрички радник; ~**ая ма́рка** фабричка марка; ~ **гудо́к** фабричка сирена 2. индустријски; **ковры́** ~**ого произво́дства** теписи индустријске израде 3. **фабри́чн|ый, -ого** *м заст.* фабрички радник

фа́бул||а, -ы *ж књиж.* фабула; ~ **по́вести** фабула приповетке

фавн, -а *м мит.* фаун

фаво́р, -а *м заст.* покровитељство *с*, протекција *ж*; **быть в** ~**е** *у кого* уживати *чију* милост

фавори́т, -а *м* 1. фаворит, љубимац 2. *спорт.* фаворит

фавори́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** фавориткиња, љубимица

фаго́т, -а *м муз.* фагот

фаготи́ст, -а *м муз.* фаготист(а), свирач на фаготу

фаго́тн||ый, -ая, -ое *муз.* фаготски

фа́з||а, -ы *ж* 1. фаза, етапа, ступањ *м*; ~**ы разви́тия** ступњеви развоја 2. *струч.* фаза; ~**ы колеба́ния ма́ятника** фазе њихања клатна; ~**ы Луны́** Месечеве мене 3. *ел.* фаза

фаза́н, -а *м зоол.* фазан

фаза́н||ий, -ья, -ье фазанов, фазански; ~**ьи пéрья** фазаново перје

фа́зис, -а *м књиш.* фаза *ж*

фа́зн||ый, -ая, -ое *ел.* фазни

фа́зов||ый, -ая, -ое *струч.* фазни; ~**ое равновéсие** фазна равнотежа

фазо́метр, -а *м ел.* фазни мерач

фазотро́н, -а *м физ.* фазотрон

фа́кел, -а *м* бакља *ж*, буктиња *ж*; **олимпи́йский** ~ олимпијска бакља

фа́кельн||ый, -ая, -ое који се односи на буктињу, бакљу; ~**ое пла́мя** пламен буктиње; ~**ое шéствие** бакљада

фа́кельщик, -а *м* 1. *заст.* бакљоноша 2. паликућа *м, ж*

факи́р, -а *м* факир

факси́миле *непром. с* факсимил *м*, копија *ж*

факси́мильн||ый, -ая, -ое факсимилни

факт, -а *м* 1. чињеница *ж*, фак(а)т; **достовéрный** ~ веродостојна чињеница; **го́лые** ~**ы** голе чињенице; **привести́** ~**ы** навести чињенице; ~, **что...** чињеница је да... 2. *у функц. речце нар.* јест(е), да ◇ **поста́вить** *кого* **пéред** ~**ом** ставити *кога* пред свршен чин

факти́чески *прил.* фактички, фактично

факти́ческ||ий, -ая, -ое чињенични, чињенички, фактички, фактичан; ~**ое положéние дéла** чињенично (стварно) стање ствари; ~**ие да́нные** чињенице ◇ ~ **брак** нерегистрован, дивљи брак; ~**ое доказа́тельство** *правн.* чињенични доказ

факти́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но стваран, фактични; ~**ное изложéние** реално изложење

фактогра́фи||я, -и *ж* фактографија

фа́ктор, -а *м* чинилац, фактор; ~ **врéмени** временски чинилац; **постоя́нные** ~**ы** стални фактори; **человéче-**

ский ~ људски фактор; ~ы риска фактор ризика

фактýр||а, -ы *ж* фактура (*у уметности*)

фактýрн||ый, -ая, -ое фактурни

факультатúвно *прил.* факултативно

факультатúвност||ь, -и *ж* факултативност

факультатúв||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но факултативан, необавезан; ~ **курс лéкций** факултативан циклус предавања

факультéт, -а *м* факултет; **юридúческий** ~ правни факултет; **поступúть на филологúческий** ~ уписати се на филолошки факултет

факультéтск||ий, -ая, -ое факултетски; **~ое собрáние** факултетски збор

фал, -а *м пом.* уже *с*, конопац (*за подизање једра*)

фалáнг||а [1], **-и** *ж војн.* фаланга

фалáнг||а [2], **-и** *ж анат.* фаланга, чланак *м* (*прста*)

фáлд||а, -ы *ж* 1. пеш *м*, скут *м* 2. фалта, набор *м* (*на хаљини*)

фалд||úть, -úт, -ят *несврш. разг.* падати у наборима (*о тканини, хаљини*)

фальсификáт, -а *м* фалсификат, кривотворина *ж*

фальсификáтор, -а *м* фалсификатор, кривотворилац

фальсификáторск||ий, -ая, -ое фалсификаторски

фальсификáци||я, -и *ж* 1. фалсификација, кривотворење *с*; ~ **истори́ческих фáктов** фалсификација историјских чињеница 2. фалсификат *м*, кривотворина

фальсифицúр||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* фалсификовати, фалсифицирати, кривотворити; ~ **докумéнты** фалсификовати документа

фальц, -а *м* 1. *тех.* фалц, жлеб, прегиб 2. *штамп.* превој, прегиб

фальцевáльн||ый, -ая, -ое *штамп.* за фалцовање, за пресавијање; **~ая машúна** фалцмашина

фальц||евáть, -ýю, -ýешь, -ýют *несврш.* 1. *тех.* фалцовати, жлебити 2. *штамп.* пресавијати, преклапати; ~ **кнúгу** пресавијати књигу

фальцéт, -а *м муз.* фалсет; **петь ~ом** певати у фалсету

фальцéтн||ый, -ая, -ое фалсетни

фальцóвк||а, -и *ж* 1. *тех.* фалцовање *с*, жлебљење *с*, прегибање *с* 2. *штамп.* пресавијање *с*, преклапање *с*

фальцóвочн||ый, -ая, -ое *в.* **фальцевáльный**

фальцóвщик, -а *м штамп.* радник на фалцмашини

фальшúв||ить, -лю, -ишь, -ят *несврш.* 1. *муз.* свирати, певати фалш 2. *разг.* претварати се, поступати лицемерно

фальшúв||ка, -ки *ж, ген, мн.* **-ок** *разг.* фалсификат *м*, кривотворина

фальшúво *прил.* 1. *муз.* неправилно, погрешно; ~ **петь** певати неправилно 2. лицемерно, неискрено

фальшивомонéтчик, -а *м* фалсификатор новца

фальшú||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. фалсификован, лажан, натворен; ~ **докумéнт** лажан документ; **~вые дéньги** фалсификован новац 2. *муз.* неправилан, погрешан, фалш; **~вая нóта** погрешна нота 3. лицемеран, притворан, неискрен; ~ **человéк** лицемеран човек; **~вая улы́бка** неискрен осмех

фальш||ь, -и *ж* 1. *муз.* нетачност, погрешност 2. неискреност, лицемерност; неприродност, извештаченост; ~ **в поведéнии** неприродност у понашању 3. *заст.* превара, варање *с*

фамúли||я, -и *ж* 1. презиме *с*; **дéвичья** ~ девојачко презиме; **как вáша** ~? како се презивате? 2. род *м*; **старúнная** ~ стари род 3. *заст.* породица, фамилија

фамúльн||ый, -ая, -ое 1. породични; родовски; ~ **архúв** породични архив 2. породични, наследан; **~ое схóдство** породична сличност

фамилья́рно *прил.* фамилијарно

фамилья́рност||ь, -и *ж* фамилијарност

фамильяр||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но фамилијаран; ~ **тон** фамилијаран тон; **~ное обращéние** фамилијарно понашање

фанабéри||я, -и *ж* уображеност, надменост

фанатúзм, -а *м* фанатизам

фанáтик, -а *м* фанатик, фанатичар

фанатúческ||ий, -ая, -ое фанатичан; **~ая прéданность** фанатична оданост

фанатúчност||ь, -и *ж* фанатичност

фанатúч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но фанатичан; **~ная любóвь** фанатична љубав

фанéр||а, -ы *ж* 1. фурнир *м*; ~ **крáсного дéрева** фурнир махагонија 2. шперплоча; **трёхслóйная** ~ шперплоча од три слоја

фанéрн||ый, -ая, -ое 1. фурнирски 2. од шперплоче; **~ая перегорóдка** преграда од шперплоче

фанерóванн||ый, -ая, -ое фурниран, обложен фурниром; **~ая мéбель** фурниран намештај

фанер||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш. и несврш.* фурнирати, обложити/облагати фурниром

фанерóвк||а, -и *ж* фурнирање *с*

фант, -а *м* фота *ж*, залог; **игрáть в ~ы** играти фоте

фантазёр, -а *м* фантаст, занесењак; сањалица

фантазёрств||о, -а *с* фантазирање

фантазúр||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* фантазирати

фантáзи||я, -и *ж* 1. фантазија; **богáтая** ~ богата фантазија 2. *разг.* мушице *мн. ж*, лутке *мн. ж* 3. *муз.* фантазија

фантасмагóри||я, -и *ж* фантазмагорија

фантáст, -а *м* фантаст(а)

фантáстик||а, -и *ж* фантастика; **наýчная** ~ научна фантастика

фантастúчески *прил.* 1. фантастично 2. *разг.* фантастично, невероватно, изванредно; ~ **бы́стро** невероватном брзином

фантастúческ||ий, -ая, -ое 1. фантастичан; **~ая картúна** фантастичан призор; ~ **ромáн** фантастичан роман 2. *разг.* фантастичан, невероватан, изванредан

фантастúчност||ь, -и *ж* фантастичност

фантастúч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но фантастичан

фантóм, -а *м* 1. *књиш.* фантом, утвара *ж*, авет *ж* 2. *струч.* фантом, модел

фанфáр||а, -ы *ж* фанфара

фанфарúст, -а *м* трубач у фанфару

фанфáрн||ый, -ая, -ое фанфарски

фанфарóн, -а *м разг.* фанфарон, хвалисавац

фанфарóнств||о, -а *с разг.* фанфаронада *ж*, хвалисавост *ж*

фáр||а, -ы *ж* фар *м*; **автомобúльные ~ы** аутомобилски фарови

фараóн, -а *м* 1. *ист.* фараон 2. *карт.* фараон 3. *нар. презр.* полицајац

фарвáтер, -а *м* пловни део (*реке, канала*)

фарисé||й, -я *м* 1. *ист.* фарисеј 2. *фиг.* фарисеј, лицемер

фарисéйск||ий, -ая, -ое фарисејски, лицемеран

фарисéйств||о, -а *с* фарисејство, лицемерство

фармакóлог, -а *м* фармаколог

фармакологúческ||ий, -ая, -ое фармаколошки

фармаколо́ги||я, -и *ж* фармакологија
фармакопе́||я, -и *ж* фармакопеја
фармаце́вт, -а *м* фармацеут
фармаце́втик||а, -и *ж* фармација
фармацевти́ческ||ий, -ая, -ое фармацеутски; ~ **те́хникум** средња фармацеутска школа
фарма́ци||я, -и *ж в.* **фармаце́втика**
фарс, -а *м* 1. *поз.* фарса *ж* 2. фарса *ж*, лакрдија *ж*
фа́рсов||ый, -ая, -ое 1. *поз.* који се односи на фарсу 2. лакрдијашки
фа́ртук, -а *м* кецеља *ж*, прегача *ж*
фа́ртучн||ый, -ая, -ое који се односи на кецељу, прегачу; ~ **материа́л** материјал за кецеље
фарфо́р, -а *м* 1. порцелан 2. порцеланско посуђе
фарфо́ров||ый, -ая, -ое порцелански, од порцелана; ~**ая ча́шка** шоља од порцелана; ~ **заво́д** фабрика порцелана; ~**ая гли́на** каолин
фарш, -а *м* 1. млевено месо; **говя́жий** ~ говеђе млевено месо 2. надев, фил (*од меса, рибе*)
фарширо́ванн||ый, -ая, -ое пуњен, надевен, фаширан; ~ **пе́рец** пуњена паприка
фарши́р||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. кув.* фаширати, надевати, пунити (*млевеним месом итд.*); ~ **тома́ты** надевати парадајз
фарширо́вк||а, -и *ж* надевање *с*, пуњење *с* (*млевеним месом итд.*)
фас, -а *м* лице *с*, предња страна ◊ **в** ~, ~**ом** окренут лицем, с лица; **сфотографи́роваться в** ~ **и в про́филь** фотографисати се окренут лицем и у профилу
фаса́д, -а *м* фасада *ж*, прочеље *с*, лице *с* зграде
фаса́дн||ый, -ая, -ое фасадни; ~**ая сторона́ до́ма** фасадна страна куће
фасе́т, -а *м струч.* фасета *ж*
фа́с||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *струч.* сечиво *с*, скошена ивица (*стакла, даске*)
фасо́ванн||ый, -ая, -ое пакован, у паковањима; ~ **това́р** пакована роба
фас||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* паковати, одмеравати, размеравати (*робу*); ~ **ма́сло** одмеравати маслац
фасо́вк||а, -и *ж* паковање *с*, одмеравање *с* (*робе*)
фасо́вщик, -а *м* пакер, радник на паковању, одмеравању (*робе*)
фасо́лев||ый, -ая, -ое од пасуља, од бораније; ~ **стручо́к** махуна пасуља; ~ **суп** пасуљ (*редак*)
фасо́л||ь, -и *ж* пасуљ *м*; **бе́лая** ~ бели пасуљ; **стручко́вая** ~ боранија
фасо́н, -а *м* 1. крој, модел, фазон; **мо́дный** ~ **пла́тья** модеран крој хаљине 2. *разг.* начин, стил ◊ **держа́ть** ~ *нар.* правити се важан, дизати нос
фасо́нис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *нар.* кицошки, гиздав
фасо́нн||ый, -ая, -ое 1. моделиран, фазониран 2. *тех.*: ~**ое желе́зо** профилисано гвожђе; ~ **резе́ц** тестераст нож
фат, -а *м* кицош, фићфирић; сноб, уображенко
фат||а́, -ы́ *ж* вео *м*, копрена; **сва́дебная** ~ свадбени вео
фатали́зм, -а *м* фатализам
фатали́ст, -а *м* фаталист(а)
фаталисти́ческ||ий, -ая, -ое, фаталисти́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но фаталистичан, фаталистички
фата́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно фаталан, кобан, неизбежан
фа́та-морга́н||а, -ы *ж* фата-моргана

фатова́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* уображен, извештачен, снобовски
фатовств||о́, -а́ *с* извештаченост *ж*, уображеност *ж*, снобизам *м*
фа́ун||а, -ы *ж* фауна, животињски свет
фаши́зм, -а *м* фашизам
фаши́ст, -а *м* фашист(а)
фаши́стск||ий, -ая, -ое фашистички
фаэто́н, -а *м* фаетон
фая́нс, -а *м* 1. фајанс, мајолика *ж* 2. израђевине *мн. ж*, посуђе *с* од фајанса
фая́нсов||ый, -ая, -ое од фајанса, који се односи на фајанс; ~**ая посу́да** посуђе од фајанса; ~ **заво́д** фабрика фајанса
февра́л||ь, -я́ *м* фебруар, вељача *ж*
февра́льск||ий, -ая, -ое фебруарски, вељачки
федерали́зм, -а *м* федерализам
федерали́ст, -а *м* федералист(а)
федералисти́ческ||ий, -ая, -ое федералистички
федера́льн||ый, -ая, -ое федералан, савезни; ~**ое прави́тельство** федерална влада
федерати́вн||ый, -ая, -ое федеративан, савезни; ~**ая респу́блика** федеративна (савезна) република
федера́ци||я, -и *ж* 1. федерација 2. федерација, удружење *с*; **Всеми́рная** ~ **профсою́зов** Светска синдикална федерација; **Всеми́рная** ~ **демократи́ческой молодёжи** Светска федерација демократске омладине
феери́ческ||ий, -ая, -ое чаробан, бајан, чудесан; ~**ое зре́лище** заносан призор
фее́ри||я, -и *ж* 1. *поз.* комад *м* фантастичног садржаја и декора 2. *фиг.* чаробан, заносан призор
фейерве́рк, -а *м* ватромет
фельдма́ршал, -а *м* фелдмаршал
фельдма́ршальск||ий, -ая, -ое фелдмаршалски; ~ **жезл** фелдмаршалска палица
фельдфе́бел||ь, -я *м заст. војн.* наредник, старији водник (*у Русији пре револуције*)
фе́льдшер, -а *м* фелчер, лекарски помоћник
фе́льдшерск||ий, -ая, -ое фелчерски; ~**ие ку́рсы** курсеви за лекарске помоћнике
фельдъе́герск||ий, -ая, -ое *заст.* курирски; ~**ая связь** курирска веза
фельдъе́гер||ь, -я *м заст.* курир
фельето́н, -а *м* фељтон
фельетони́ст, -а *м* фељтонист(а)
фельето́нн||ый, -ая, -ое фељтонски; ~ **стиль** фељтонски стил
фелю́г||а, -и *ж* моторни чамац или једрењак (*у јужним морима*)
феминиза́ци||я, -и *ж* феминизација
феминизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* феминизирати
фемини́зм, -а *м* феминизам
феминисти́ческ||ий, -ая, -ое феминистички
фемини́ст||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** феминисткиња
фен, -а *м* фен
фе́никс, -а *м мит.* феникс
фено́л, -а *м хем.* фенол
фено́лов||ый, -ая, -ое *хем.* фенолов; ~**ые соедине́ния** фенолова једињења
фенологи́ческ||ий, -ая, -ое фенолошки
феноло́ги||я, -и *ж* фенологија
фено́мен, -а *м* феномен; **ре́дкий** ~ редак феномен
феноменали́зм, -а *м фил.* феноменализам

феноменали́ст, -а *м* феноменалист(а)

феномена́льно *прил.* феноменално, изванредно

феномена́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно феноменалан, изванредан; изузетан; **~ьная па́мять** феноменално памћење

феноменологи́ческ||ий, -ая, -ое *фил.* феноменолошки

фео́д, -а *м ист.* феуд (*наследни посед у Средњем веку*)

феода́л, -а *м ист.* феудалац

феодали́зм, -а *м* феудализам

феода́льн||ый, -ая, -ое феудални; **~ строй** феудални систем

фе́рзев||ый, -ая, -ое *шах.* дамин, краљичин; **~ гамби́т** дамин гамбит; **~ фланг** дамино крило

ферз||ь, -я́ *м шах.* дама *ж*, краљица *ж*

фе́рм||а[1], **-ы** *ж* фарма; **моло́чная ~** млечна фарма; **животново́дческая ~** сточарска фарма; **птицево́дческая ~** живинарска фарма

фе́рм||а[2], **-ы** *ж тех.* носач *м*, трегер *м*; **стальна́я ~** челични трегери; **мостова́я ~** мосни носачи

фермента́ци||я, -и *ж биол., хем.* ферментација

ферменти́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* ферментирати

ферме́нтн||ый, -ая, -ое ферментни

ферме́нт||ы, -ов *мн.* (*јд.* **ферме́нт, -а** *м*) *биол., хем.* ферменти

фе́рмер, -а *м* фармер

фе́рмерск||ий, -ая, -ое фармерски

ферроспла́в, -а *м тех.* железна легура

ферт, -а *м* 1. *заст.* назив слова »ф« 2. *нар.* гиздавац, кицош ◇ **стоя́ть ~ом** *нар.* подбочити се, држати се кицошки

фе́с||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** фес *м*

фестива́л||ь, -я *м* фестивал; **театра́льный ~** позоришни фестивал; **музыка́льный ~** музички фестивал; **~ молодёжи** фестивал омладине

фестива́льн||ый, -ая, -ое фестивалски; **~ значо́к** фестивалска значка

фесто́н, -а *м* рецка *ж* (*на хаљини, рубљу*)

фети́ш, -а *и* **-а́** *м* фетиш

фетишизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* фетишизирати

фетиши́зм, -а *м* фетишизам

фетр, -а *м* филц, пуст

фе́тров||ый, -ая, -ое филцан, пустен; **~ая шля́па** филцани шешир

фехтова́льн||ый, -ая, -ое за мачевање

фехтова́льщик, -а *м* мачевалац

фехтова́ни||е, -я *с спорт.* мачевање; **шко́ла ~я** школа мачевања

фехт||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* мачевати се

фешене́бельност||ь, -и *ж* отменост, елегантност

фешене́бел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно отмен, елегантан, луксузан; **~ьная гости́ница** луксузни хотел

фе́я, фе́и *ж мит.* вила; **до́брая ~** добра вила

фи *узв. разг.* фу, фуј

фиа́кр, -а *м* фијакер

фиа́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *бот.* љубичица, љубица

фиа́лков||ый, -ая, -ое 1. љубичичин, од љубичице 2. **фиа́лков|ые, -ых** *мн.* љубичице *мн. ж*, љубице *мн. ж* ◇ **~ ко́рень** корен перунике

фиа́ско *непром. с* фијаско *м*, неуспех *м*; **потерпе́ть ~** претрпети фијаско

фи́бр||а, -ы *ж* 1. *анат.* фибра, влакно *с* 2. пресована хартија, фибра ◇ **все́ми ~ами души́** из дна душе

фи́бров||ый, -ая, -ое од пресоване хартије, од фибре; **~ чемода́н** кофер од пресоване хартије

фибро́м||а, -ы *ж мед.* фибром *м*

фи́г||а[1], **-и** *ж бот.* смоква (*стабло и плод*)

фи́г||а[2], **-и** *ж*, **фиг, -а** *м нар.* шипак *м*, фига *ж* ◇ **~а с два** мало сутра; **ни ~а́** баш ништа; **получи́ть ~у с ма́слом** добити шипак

фигля́р, -а *м* 1. *заст.* комедијант, лакрдијаш 2. *фиг.* лакрдијаш, позер

фигля́рнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* лакрдијати, шегачити се

фигля́рств||о, -а *с* лакрдијаштво

фи́гов||ый, -ая, -ое смоквин, од смокве; **~ое де́рево** смоква (*дрво*) ◇ **~ листо́к** смоквин лист

фигу́р||а, -ы *ж* 1. фигура; **геометри́ческие ~ы** геометријске фигуре 2. фигура, положај *м* (*у игри, вежби*); **~ы вы́сшего пилота́жа** фигуре више пилотаже 3. фигура, лик *м*; **восковая ~** воштана фигура 4. фигура, стас *м*; **стро́йная ~** витак стас; **у неё хоро́шая ~** лепог је стаса; **следи́ть за ~ой** чувати линију 5. *какая фиг.* фигура, личност; **подозри́тельная ~** сумњива личност; **полити́ческая ~** политичка фигура 6. *карт., шах.* фигура 7. *књиж., муз.* фигура; **ритори́ческая ~** реторичка фигура

фигура́льно *прил.* фигуративно; **выража́ться ~** изражавати се фигуративно

фигура́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно фигуративан; **~ьное выраже́ние** фигуративан израз

фигури́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* бити присутан, налазити се; **~ на суде́ в ка́честве свиде́теля** присуствовати суђењу у својству сведока

фигури́ст, -а *м спорт.* клизач (*уметничког клизања на леду*)

фигу́рн||ый, -ая, -ое 1. компликованог облика, са фигурама; **~ая резьба́** резбарија са фигурама 2. са фигурама (*плес*); **~ое ката́ние на конька́х** уметничко клизање (*на леду*); **~ые коньки́** клизаљке за уметничко клизање ◇ **~ые ско́бки** велика заграда

фидеи́зм, -а *м фил.* фидеизам

фидеи́ст, -а *м фил.* фидеист(а)

фи́жмы, фижм *мн. заст.* кринолин *м*, кринолина *ж*

фи́зик, -а *м* физичар

фи́зик||а, -и *ж* физика; **я́дерная ~** нуклеарна физика; **прикладна́я ~** примењена физика; **~ элемента́рных части́ц** физика елементарних честица

фи́зико-математи́ческ||ий, -ая, -ое физичко-математички; **~ факульте́т** физичко-математички факултет

фи́зико-хими́ческ||ий, -ая, -ое физичко-хемијски

физио́лог, -а *м* физиолог

физиологи́ческ||ий, -ая, -ое физиолошки; **~ие проце́ссы** физиолошки процеси; **~ие иссле́дования** физиолошка истраживања ◇ **~ раство́р** физиолошки раствор

физиоло́ги||я, -и *ж* физиологија

физионо́ми||я, -и *ж* физиономија, израз *м* лица; **неприя́тная ~** непријатна физиономија

физиотерапе́вт, -а *м мед.* физиотерапеут

физиотерапевти́ческ||ий, -ая, -ое физиотерапијски; **~ кабине́т** кабинет за физикалну терапију

физиотерапи́||я, -и *ж мед.* физиотерапија, физикална терапија

физи́чески *прил.* физички, телесно

физи́ческ||ий, -ая, -ое 1. физички; **~ая лаборато́рия** физичка лабораторија; **~ое явле́ние** физичка појава

2. физички, телесан; ~ая си́ла физичка снага; ~ труд физички рад; ~ изъя́н телесна мана ◇ ~ая геогра́фия физичка географија; ~ая хи́мия физичка хемија; ~ая культу́ра физичка култура; ~ое воспита́ние физичко васпитање; ~ое лицо́ *правн.* физичко лице

физкульту́р||а, -ы *ж* **(физи́ческая культу́ра)** фискултура; ~ **и спорт** фискултура и спорт

физкульту́рник, -а *м* фискултурник, спортист(а)

физкульту́рн||ый, -ая, -ое фискултурни; ~ **пара́д** фискултурна парада

фикса́ж, -а *м фото* фиксатив, фиксир

фикса́жн||ый, -ая, -ое *фото* за фиксирање; ~ **раство́р** раствор за фиксирање

фиксати́в, -а *м струч.* фиксатив

фикса́тор, -а *м струч.* фиксатор, учвршћивач

фикса́ци||я, -и *ж* фиксација

фикси́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* 1. фиксирати, забележити/забележавати; ~ **все замеча́ния** фиксирати све примедбе 2. фиксирати, утврдити/утврђивати; ~ **да́ту** фиксирати датум 3. фиксирати, концентрисати; ~ **внима́ние** *на чём* усредсредити пажњу на *шта* 4. *струч.* фиксирати, учврстити/учвршћивати; ~ *что* **в определённом положе́нии** фиксирати *шта* у одређеном положају 5. *фото* фиксирати; ~ **фотоплёнку** фиксирати филм

фикси́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. и несврш.* 1. фиксирати се, концентрисати се 2. фиксирати се, забележити се/забележавати се

фикти́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но фиктиван; ~ **брак** фиктиван брак

фи́кус, -а *м бот.* фикус

фи́кци||я, -и *ж* фикција

филантро́п, -а *м* филантроп

филантропи́ческ||ий, -ая, -ое филантропски

филантро́пи||я, -и *ж* филантропија

филармони́ческ||ий, -ая, -ое филхармонијски; ~ **орке́стр** филхармонијски оркестар

филармо́ни||я, -и *ж* филхармонија

филатели́ст, -а *м* филателист(а)

филателисти́ческ||ий, -ая, -ое филателистички; ~ое **о́бщество** филателистичко друштво

филатели́||я, -и *ж* филателија

филе́[1] *неправ. с текст.* филе *м*, мрежаст ручни рад

филе́[2] *неправ. с кув.* филе *м*, печеница *ж*; ~ **трески́** филе од бакалара

филе́||й, -я *м кув.* филе, печеница *ж*

филён||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** филунг *м*, испуна

филёночн||ый, -ая, -ое од филунга, за испуну

филёр, -а *м заст.* полицијски агент

филиа́л, -а *м* филијала *ж*, подружница *ж*; ~ **музе́я** филијала музеја

филиа́льн||ый, -ая, -ое који се односи на филијалу

филигра́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. филигрански; ~**ные изде́лия** филигранске израђевине 2. филигран, фин; ~**ная рабо́та** филиграна израда, филиграни рад

филигра́н||ь, -и *ж* филигран *м*

фи́лин, -а *м зоол.* совуљага *ж*, буљина *ж*

фили́ппик||а, -и *ж* филипика

фили́стер, -а *м* филистар, ћифта

фили́стерск||ий, -ая, -ое филистарски, ћифтински

фили́стерств||о, -а *с* филистарство, ћифтинство

филлоксе́р||а, -ы *ж зоол.* филоксера

филогене́з, -а *м биол.* филогенеза *ж*

филоде́ндрон, -а *м бот.* филодендрон

фило́лог, -а *м* филолог

филологи́ческ||ий, -ая, -ое филолошки; ~ **факульте́т** филолошки факултет

филоло́ги||я, -и *ж* филологија; **славя́нская** ~ словенска филологија

фило́соф, -а *м* филозоф

философи́ческ||ий, -ая, -ое филозофичан, филозофски

филосо́фи||я, -и *ж* 1. филозофија; **материалисти́ческая** ~ материјалистичка филозофија 2. *чего* филозофија, принципи *мн. м*; ~ **матема́тики** филозофија математике 3. *разг. ирон.* филозофија, мудријашење *с*; **разводи́ть** ~**ю** мудријашити

филосо́фск||ий, -ая, -ое 1. филозофски; ~ **факульте́т** филозофски факултет 2. *разг.* филозофски, дубокомислен; миран; ~**ое споко́йствие** филозофско спокојство ◇ ~ **ка́мень** филозофски камен

филосо́фств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. филозофирати 2. *разг. ирон.* филозофирати, мудровати

фи́лькин, -а, -о: ~**а гра́мота** *нар. ирон.* неважећи докуменат, неписмено састављен докуменат

фильм, -а *м* 1. *струч.* филм, филмска трака 2. филм; **немо́й** ~ неми филм; **худо́жественный** ~ играни филм; **документа́льный** ~ документарни филм; **мультипликацио́нный** ~ цртани филм; **цветно́й** ~ филм у боји, колорфилм; **полнометра́жный** ~ дугометражни филм; **короткометра́жный** ~ краткометражни филм; **снима́ть** ~ снимати филм

фильмоско́п, -а *м* филмски пројекциони апарат

фильмоте́к||а, -и *ж* кинотека

фильтр, -а *м* филтар; **сигаре́ты с** ~**ом** филтер-цигарете

фильтрацио́нн||ый, -ая, -ое филтрациони, за филтрацију

фильтра́ци||я, -и *ж* филтрација

фильтрова́льн||ый, -ая, -ое за филтрирање; ~**ая бума́га** филтрир-папир

фильтр||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* филтрирати; ~ **во́ду** филтрирати воду

фимиа́м, -а *м* тамјан ◇ **кури́ть (воскуря́ть)** ~ *кому* кадити, ласкати *коме*

фина́л, -а *м* финале; **вы́йти в** ~ *спорт.* ући у финале

фина́льн||ый, -ая, -ое финални, завршни; коначни; ~**ая встре́ча** *спорт.* финални сусрет; ~ **акко́рд** *муз.* завршни акорд

финанси́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* финансирати; ~ **строи́тельство** финансирати изградњу

финанси́ст, -а *м* финансијер, финансијски стручњак

фина́нсов||ый, -ая, -ое финансијски; ~ **отде́л** финансијско одељење; ~ **план** финансијски план; ~**ая поли́тика** финансијска политика; ~ **контро́ль** финансијска контрола

фина́нс||ы, -ов *мн.* финансије *мн. ж*; **госуда́рственные** ~ државне финансије

фи́ник, -а *м* урма *ж*, датула *ж*

фи́ников||ый, -ая, -ое који се односи на урму, датулу; од урме, датуле; ~**ая па́льма** урма, датула (*дрво*)

фининспе́ктор, -а *м* **(фина́нсовый инспе́ктор)** финансијски инспектор

фини́фт||ь, -и *ж* глеђ, емајл *м*

фи́ниш, -а *м спорт.* 1. финиш 2. циљ, мета *ж*; **прийти́ к** ~**у** доћи на циљ

финиши́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* доћи/долазити на циљ

фи́нишн||ый, -ая, -ое завршни; **~ая черта́** мета; **~ая пряма́я** победничка линија

фи́нно-уго́рск||ий, -ая, -ое *лингв.* угро-фински; **~ие языки́** угро-фински језици

фи́нн||ы, -ов *мн.* (*јд.* **финн, -а** *м* Финац; **фи́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Финкиња) Финци

финотде́л, -а *м* **(фина́нсовый отде́л)** финансијско одељење

фи́нск||ий, -ая, -ое фински

финт, -а *м* **1.** *разг.* околишање *с*, врдање *с*, смицалица *ж* **2.** *спорт.* финта *ж*

фин||ти́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т *несврш. разг.* околишавати, врдати, извлачити се

финтифлю́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* дрангулија, ситан, безвредан украс

фиоле́тов||ый, -ая, -ое љубичаст; **~ цвет** љубичаста боја

фио́рд, -а *м в.* **фьорд**

фи́рм||а, -ы *ж* **1.** фирма; **иностра́нная ~** иностранa фирма **2.** *фиг. разг.* фирма; **под ~ой благожела́тельства** под фирмом доброћудности

фи́рменн||ый, -ая, -ое фирмин, који се односи на фирму; **~ знак** марка, заштитни знак; **~ магази́н** специјализирана продавница (*одређене фирме*); **~ое блю́до** специјалитет (*у ресторану*)

фирн, -а *м струч.* фирн, преспа *ж*

фисгармо́ни||я, -и *ж муз.* хармониј(ум) *м*

фиска́л, -а *м* **1.** *ист.* фискал (*државни чиновник за време Петра I*) **2.** *разг.* доушник, достављач

фиска́л||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. разг.* достављати, тужакати

фиска́льств||о, -а *с разг.* доушништво, потказивање

фиста́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *бот.* тришља (*стабло и плод*), морски лешник, пистаћ *м*

фиста́шков||ый, -ая, -ое 1. од тришље, од морског лешника; **~ое де́рево** морски лешник **2.** боје тришље, зеленкаст

фистул||а́ [1], **-ы́** *ж муз.* фалсет *м*; **петь ~о́й** певати у фалсету

фистул||а́ [2], **-ы́** *ж мед.* фистула, отвор *м*

фити́л||ь, -я́ *м* фитиљ

фити́льн||ый, -ая, -ое који се односи на фитиљ, за фитиљ

фитю́льк||а, -и *ж нар. шаљ.* ситница, маленкост

фи́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** жетон *м*, коцка (*у игри*)

флаг, -а *м* застава *ж*, барјак; **госуда́рственный ~** државна застава; **кра́сный ~** црвена застава; **подня́ть ~** подићи заставу; **спусти́ть ~** спустити заставу; **приспусти́ть ~** спустити заставу на пола копља (*у знак жалости*) ◇ **под ~ом** *чего* а) у име *чега* б) под изговором *чега*

фла́гман, -а *м пом.* **1.** командант ескадре **2.** адмиралски брод

фла́гманск||ий, -ая, -ое *пом.*: **~ кора́бль** адмиралски брод

флагшто́к, -а *м* копље *с*, држак (*заставе*)

фла́жн||ый, -ая, -ое који се односи на заставу; **~ шест** стег заставе; **~ая сигнализа́ция** сигнализација заставицама

флаж||о́к, -ка́ *м* заставица *ж*, барјачић; **сигна́льный ~** сигнална заставица

флако́н, -а *м* флакон, бочица *ж*; **~ духо́в** бочица парфема

флама́ндск||ий, -ая, -ое фламански

флама́ндц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **флама́нд|ец, -ца** *м* Фламанац; **флама́нд|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Фламанка) Фламанци

флами́нго *непром. м зоол.* фламинго

фланг, -а *м војн.* крило *с*, бок; **ле́вый ~** лево крило; **уда́рить во ~** ударити с бока; **обойти́ с ~а** заобићи са стране

фла́нгов||ый, -ая, -ое *војн.* **1.** крилни, бочни; **~ ого́нь** фланкирна ватра; **~ уда́р** бочни ударац **2. фла́нгов|ый, -ого** *м* крајњи војник у строју

флане́лев||ый, -ая, -ое фланелски, од фланела

флане́л||ь, -и *ж текст.* фланел *м*

флане́льн||ый, -ая, -ое *в.* **флане́левый**

фланёр, -а *м разг. заст.* тумарало *с*, базало *с*, беспосличар

фла́н||ец, -ца *м тех.* обод, фланш, прирубница *ж*

флани́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. разг.* шпацирати, шетати

фле́гм||а, -ы *ж* **1.** флегма, флегматичност **2.** *разг.* флегматичар *м*, флегма

флегма́тик, -а *м* флегматичар

флегмати́ческ||ий, -ая, -ое флегматичан

флегмати́чно *прил.* флегматично

флегмати́чност||ь, -и *ж* флегматичност

флегмати́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но флегматичан; **~ хара́ктер** флегматичан карактер

флегмо́н||а, -ы *ж мед.* флегмона

фле́йт||а, -ы *ж* флаута; **игра́ть на ~е** свирати на флаути

флейти́ст, -а *м* флаутист(а), свирач у флауту

фле́кси||я, -и *ж лингв.* флексија, наставак *м*

флекти́вн||ый, -ая, -ое флексивни; **~ые языки́** флексивни језици

флёр, -а *м* **1.** *текст.* флор **2.** *фиг.* вео, копрена *ж*

фли́гел||ь, -я *м, мн.* **-я́, -е́й** крило *с* (*зграде*); кућица *ж* у дворишту

фли́гель-адъюта́нт, -а *м* гардијски официр (*у Русији пре револуције*)

флирт, -а *м* флерт

флирт||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. с кем и без обј.* флертовати

флокс, -а *м бот.* флокс, пламенац

флома́стер, -а *м* фломастер

фло́р||а, -ы *ж* флора, биљни свет; **тропи́ческая ~** тропска флора

флот, -а *м, мн.* **фло́ты, -ов** *и* **-о́в** флота *ж*; **морско́й ~** морнарица; **вое́нно-морско́й ~** ратна морнарица; **речно́й ~** речна морнарица; **торго́вый ~** трговачка флота; **служи́ть во (на) ~е** служити у морнарици; **возду́шный ~** ваздухопловство

флота́ци||я, -и *ж тех.* флотација

флоти́ли||я, -и *ж пом.* флотила; **речна́я ~** речна флотила; **рыболове́цкая ~** флотила рибарских бродова; **китобо́йная ~** китоловачка флотила

флотово́д||ец, -ца *м* командант флоте

фло́тск||ий, -ая, -ое 1. морнарички, флотни; **~ капита́н** морнарички капетан; **~ экипа́ж** морнаричка посада **2. фло́тск|ий, -ого** *м разг.* морнар

флюоресце́нци||я, -и *ж физ.* флуоресценција

флюоресци́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. физ.* флуоресцирати

флюорогра́фи||я, -и *ж струч.* флуорографија

флюга́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *струч.* покретни део ветроказа **2.** *пом.* заставица (*на једру итд.*) **3.** продужна покретна цев (*на димњаку*)

флю́гер, -а *м, мн.* **-а́** *и* **-ы** **1.** ветроказ **2.** *фиг.* превртљивац

флюи́дн‖ый, -ая, -ое флуидан

флюи́д‖ы, -ов *мн. (јд.* **флюи́д, -а** *м)* флуиди

флюс [1], **-а** *м, мн.* **-ы, -ов** *мед.* оток десни

флюс [2], **-а** *м, мн.* **-ы́, -о́в** *тех.* топитељ, топило *с*

фля́г‖а, -и *ж* **1.** чутура; **похо́дная ~** војничка чутурица **2.** канта (*за млеко итд.*)

фля́ж‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** чутурица

фойе́ *непром. с* фоаје *м*

фок, -а *м пом.* једро *с* (*на предњем јарболу*); **~-ма́чта** предњи јарбол

фокстерье́р, -а *м* фокстеријер (*пас*)

фокстро́т, -а *м* фокстрот

фокстро́тн‖ый, -ая, -ое који се односи на фокстрот

фо́кус [1], **-а** *м* **1.** *физ., фото* фокус, жижа *ж* **2.** *фиг.* средиште *с*, жариште *с*, центар **3.** *мед.* жариште *с* обољења

фо́кус [2], **-а** *м* **1.** трик; **показа́ть ~** извести трик **2.** *мн.* **-ы, -ов** *разг.* каприци *мн. м*, мушице *мн. ж*

фокуси́р‖овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. физ., фото* скупити/скупљати у фокус, у жижу

фо́кусник, -а *м* мађионичар, изводитељ трикова

фо́кусннча‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* бити каприциозан, ћудљив; пренемагати, глумити, афектирати

фо́кусн‖ый, -ая, -ое *физ., фото* који се односи на фокус, жижни

фол, -а *м спорт.* фаул

фолиа́нт, -а *м* фолијант

фо́лио *непром. с штамп.* фолио *м*

folли́кул, -а *м анат., мед.* фоликула *ж*

фолликуля́рн‖ый, -ая, -ое *анат., мед.* фоликуларни; **~ая анги́на** фоликуларна ангина

фо́льг‖а, -и *ж* фолија; **золота́я ~** златна фолија; **оловя́нная ~** станиол

фолькло́р, -а *м* фолклор; **ру́сский ~** руски фолклор

фольклори́ст, -а *м* фолклорист(а)

фольклори́стик‖а, -и *ж* фолклористика, наука о фолклору

фольклористи́ческ‖ий, -ая, -ое фолклористички

фолькло́рн‖ый, -ая, -ое фолклорни

фон [1], **-а** *м* **1.** фон, основна боја (*слике*); **све́тлый ~** светао фон **2.** дубина *ж*, позадина *ж*; **служи́ть ~ом** служити као основа; **выделя́ться на ~е** *чего* издвајати се, истицати се на фону *чега* **3.** *фиг.* основа *ж*, позадина *ж*; **на ~е теку́щих междунаро́дных собы́тий** у склопу актуелних међународних догађаја

фон [2], **-а** *м физ.* фон (*јединица мерења јачине звука*)

фона́рик, -а *м* фењерић, фењерчић; **карма́нный ~** џепна лампа

фона́рн‖ый, -ая, -ое: ~ столб стуб (*уличне светиљке*), бандера

фона́рщик, -а *м заст.* фењерџија

фона́р‖ь, -я́ *м* **1.** светиљка *ж*, фењер; **у́личные ~и́** уличне светиљке; **электри́ческий ~** батеријска лампа **2.** *архит.* истурени део зграде у стаклу, застакљени отвор на крову **3.** *разг. шаљ.* масница *ж*; **~ под гла́зом** масница испод ока; **поста́вить ~** *кому* направити *коме* масницу

фонд, -а *м* **1.** фонд, новчана средства; **валю́тный ~** девизна средства; **~ за́работной пла́ты** платни фонд; **золото́й ~** резерве злата **2.** резерва *ж*, фонд; **земе́льный ~** земљишни фонд; **жили́щный ~** стамбени фонд **3.** *мн.* **-ы, -ов** фондови, вредносни папири; **ба́нковские ~ы** банкарски фондови

фо́ндов‖ый, -ая, -ое фондовски; **~ая би́ржа** берза ефектива

фондовооружённост‖ь, -и *ж* развијеност фондова

фондообразова́ни‖е, -я *с* стварање производних фондова

фондоотда́ч‖а, -и *ж* ефикасност производних фондова

фоне́м‖а, -ы *ж лингв.* фонема, фонем *м*

фонемати́ческ‖ий, -ая, -ое фонематски, фонемски

фоне́мн‖ый, -ая, -ое фонемски

фоне́тик‖а, -и *ж* фонетика

фонети́ст, -а *м* фонетичар

фонети́ческ‖ий, -ая, -ое фонетски, фонетички; **~ая транскри́пция** фонетска транскрипција; **~ое письмо́** фонетско писмо

фоногра́мм‖а, -ы *ж* фонограм *м*

фоно́граф, -а *м* фонограф

фонографи́ческ‖ий, -ая, -ое фонографски

фонологи́ческ‖ий, -ая, -ое фонолошки; **~ая систе́ма** фонолошки систем

фоноло́ги‖я, -и *ж лингв.* фонологија

фоноте́к‖а, -и *ж* фонотека

фонта́н, -а *м* фонтана *ж*, водоскок ◊ **~ красноре́чия** бујица речитости; **бить ~ом** шикљати

фонтани́р‖овать, -ует, -уют *несврш.* избијати у млазевима, куљати, шикљати; **нефть ~ует** нафта шикља

фо́р‖а, -ы *ж*: **дать ~у** *кому разг.* дати предност *коме* (*у игри*)

фордыба́ч‖ить, -у, -ишь, -ат, фордыба́ч‖иться, -усь, -ишься, -ятся *несврш. нар.* дрско се инатити, јогунити се

форе́лев‖ый, -ая, -ое од пастрмке, који се односи на пастрмку

форе́л‖ь, -и *ж зоол.* пастрмка

форе́льн‖ый, -ая, -ое од пастрмке

фо́ринт, -а *м* форинт, форинта *ж* (*новчана јединица Мађарске*)

фо́рм‖а, -ы *ж* **1.** форма, облик *м*; **в ~е ша́ра** у облику кугле; **квадра́тной ~ы** квадратног облика **2.** форма, облик *м*, тип *м*; **~ правле́ния** облик владавине; **~ы рабо́ты** облици рада; **~ы мышле́ния** форме мишљења **3.** форма, образац *м*; **в пи́сьменной ~е** писмено, у писменој форми **4.** *струч.* форма, калуп *м*; **печа́тная ~** калуп за печат; **~ для отли́вки** калуп за ливење **5.** униформа; **шко́льная ~** школска униформа; **офице́рская ~** официрска униформа; **пара́дная ~** парадна униформа **6.** форма; **худо́жественная ~** уметничка форма; **ма́лые ~ы** мале форме **7.** *лингв.* облик *м*, форма; **существи́тельное в ~е роди́тельного падежа́** именица у облику генитива; **~ы словоизмене́ния** облици промене речи ◊ **быть в ~е** бити у форми; **потеря́ть ~у** изгубити форму; **по ~е** по пропису; **де́лать** *что* **для (ра́ди) ~ы** радити *шта* форме ради; **соблюда́ть ~у** поштовати форму

формализа́ци‖я, -и *ж* формализација

формали́зм, -а *м* формализам

формализ‖ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш.* формализовати, формализирати

формали́н, -а *м хем.* формалин

формали́нов‖ый, -ая, -ое формалински, који се односи на формалин; **~ раство́р** раствор формалина

формали́ст, -а *м* формалист(а)

формалистическ||ий, -ая, -ое формалистички; **~ое отношение к делу** формалистички прилаз ствари

формально *прил.* 1. формално 2. формалистички

формальност||ь, -и *ж* 1. формалност; **пустая ~** чиста формалност; **выполнить все ~и** испунити све формалности 2. формализам *м*

формал||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. *само дужи обл.* формалан, званичан; **~ отказ** формални отказ; **~ развод** формални развод 2. формалан, привидан, формалистички; **~ьные права** формална права; **~ьная критика** формалистичка критика 3. *само дужи обл.* формалан, формалистички; **~ метод** формалистички метод; **~ анализ** формална анализа; **~ьная логика** формална логика

формат, -а *м* формат; **карманный ~** џепни формат; **книга большого ~а** књига великог формата

формаци||я, -и *ж* 1. *полит., екон.* формација; **общественно-экономическая ~** друштвено-економска формација 2. *геол.* формација; **третичная ~** терцијална формација ◊ **человек новой ~и** човек новог кова

форменн||ый, -ая, -ое 1. који се односи на униформу; **~ая одежда** униформа; **~ая фуражка** качкет уз униформу 2. *разг.* прави; **~ дурак** права будала; **это ~ скандал** то је права брука

формировани||е, -я *с* 1. формирање; **~ характера** формирање карактера 2. *војн.* формација *ж*

формир||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* формирати; **~ правительство** формирати владу; **~ полк** формирати пук; **~ железнодорожный состав** састављати железничку композицију

формир||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *несврш.* формирати се, стварати се

формировк||а, -и *ж* формирање *с*; **~ железнодорожного состава** састављање железничке композиције

форм||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. струч.* формирати, моделирати, калуповати

формов||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** формирање *с*, моделирање *с*, калуповање *с*

формов||ой, -ая, -ое 1. погодан за моделирање; **~ая глина** глина подесна за моделирање 2. направљен у моделу, калупу; **~ хлеб** хлеб испечен у калупу

формовочн||ый, -ая, -ое *струч.* моделарски, за формирање

формовщик, -а *м* моделар, ливац

формул||а, -ы *ж* 1. формула, принцип *м*, начело *с* 2. формула, правило *с*; **математическая ~** математичка формула; **химическая ~** хемијска формула

формулир||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* формулисати, формулирати; **~ свой требования** формулисати своје захтеве

формулиров||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* формулисање *с*, формулирање *с* 2. формулација; **точная ~** тачна формулација; **дать ~ку** дати формулацију, формулисати

формуляр, -а *м* 1. *заст.* службеничка листа (*у Русији пре револуције*) 2. журнал (*бродски*) 3. картон читаоца (*у библиотеци*)

форпост, -а *м војн.* предстража *ж*

форпостн||ый, -ая, -ое предстражни; **~ая служба** предстража

форс, -а (-у) *м разг.* разметање *с*, хвалисање *с*; **для ~у** да се покаже, ради ефекта ◊ **сбить ~** *с кого нар.* научити *кога* памети

форсированн||ый, -ая, -ое форсиран, убрзан; **~ марш** форсирани марш; **~ые темпы** убрзани темпо

форсир||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* 1. *что* форсирати, убрзати/убрзавати; **~ строительство** форсирати изградњу 2. *тех., муз.* превише напрегнути, пренапрегнути 3. *војн.* форсирати; **~ реку** форсирати реку

фор||сить, -шу, -сишь, -сят *несврш. разг.* 1. разметати се, прсити се, хвалисати се 2. кицошки се облачити

форсун||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *тех.* бризгаљка, шикљач *м*

форт, -а *м, лок.* **о -е, в -у,** *мн.* **-ы, -ов** *војн.* фор, утврђење *с*

форте *прил. муз.* форте; **играть ~** свирати форте

фортел||ь, -я *м разг.* смицалица *ж*, враголија *ж*; **выкинуть ~** направити смицалицу, извести враголију

фортепьянн||ый, -ая, -ое клавирски, који се односи на клавир; **~ концерт** клавирски концерт; **~ая музыка** клавирска музика

фортепьяно *непром. с* клавир *м*, гласовир *м*; **играть на ~** играти на клавиру; **концерт для ~ с оркестром** концерт за клавир и оркестар

фортиссимо *прил. муз.* фортисимо

фортификационн||ый, -ая, -ое *војн.* фортификациони, фортификацијски; **~ые работы** фортификациони радови

фортификаци||я, -и *ж војн.* фортификација; **полевая ~** пољска фортификација; **долговременная ~** фортификација на дуже време

форт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг. в.* **форточка**

форточ||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** прозорчић *м* (*за проветравање*)

фортун||а, -ы *ж* фортуна, судбина, срећа; **~ благоприятствовала ему** срећа му је била наклоњена

форум, -а *м* 1. *ист.* форум 2. форум, скуп; **международный ~ молодёжи** међународни омладински форум

форшмак, -а *м кув.* јело *с* од запеченог млевеног меса *или* харинге с кромпирима

фосфат, -а *м тех.* фосфат

фосфатн||ый, -ая, -ое фосфатни; **~ая соль** фосфатна со

фосфор, -а *м хем.* фосфор

фосфоресценци||я, -и *ж физ.* фосфоресценција

фосфоресцир||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* фосфоресцирати

фосфорист||ый, -ая, -ое фосфораст

фосфорит, -а *м мин.* фосфорит

фосфоритн||ый, -ая, -ое, фосфоритов||ый, -ая, -ое фосфоритни; **~ завод** фабрика фосфорита; **~ая мука** фосфоритно брашно

фосфорическ||ий, -ая, -ое фосфорични; **~ свет** фосфорична светлост

фосфорн||ый, -ая, -ое фосфорни; **~ая кислота** фосфорна киселина; **~ые удобрения** фосфорна ђубрива ◊ **~ые спички** палидрвца са главицама од белог фосфора

фото *непром. с разг.* фотографија *ж*, слика *ж*; **красивое ~** лепа фотографија

фотоаппарат, -а *м* **(фотографический аппарат)** фотоапарат, фотографски апарат

фотоателье *непром. с* фотографски атеље

фотобумаг||а, -и *ж* фотографска хартија

фотовспыш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** блиц *м*

фотовы́став||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** изложба фотографија

фотогени́чност||ь, -и *ж* фотогеничност

фотогени́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но фотогеничан; **~ное лицо́** фотогенично лице

фотогравю́р||а, -ы *ж* фотогравира

фотограммéтри||я, -и *ж тех.* фотограметрија

фото́граф, -а *м* фотограф; **~-люби́тель** фото-аматер

фотографи́ровани||е, -я *с* фотографисање, фотографирање

фотографи́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* фотографисати, фотографирати, сликати

фотографи́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *несврш.* фотографисати се, фотографирати се, сликати се

фотографи́ческ||ий, -ая, -ое 1. фотографски; **~ аппара́т** фотографски апарат; **~ сни́мок** фотографски снимак; **~ая пласти́нка** фотографска плоча **2.** *фиг.* фотографски тачан, као на фотографији

фотографи́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но фотографски тачан, као на фотографији

фотогра́фи||я, -и *ж* **1.** фотографија, сликање *с*; **занима́ться ~ей** бавити се фотографијом **2.** фотографија, слика, снимак *м*; **цветна́я ~** фотографија у боји; **момента́льная ~** брза фотографија **3.** фотографска радња, фотостудио *м*

фотока́рточ||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* фотографија, снимак *м*

фотоко́пи||я, -и *ж* фотокопија

фотокорреспонде́нт, -а *м* фото-репортер

фотолаборато́ри||я, -и *ж* фотолабораторија, фотографска лабораторија

фотола́мп||а, -ы *ж* **1.** фотоћелија, фотоелемен(а)т *м* **2.** фотолампа

фотолюби́тел||ь, -я *м* фото-аматер

фотолюби́тельск||ий, -ая, -ое фото-аматерски; **~ кружо́к** фото-аматерска секција

фотоматериа́л, -а *м* фотографски материјал

фото́метр, -а *м физ.* фотометар

фотоме́три||я, -и *ж* фотометрија

фотомонта́ж, -а́ *м* фотомонтажа *ж*

фото́н, -а *м физ.* фотон

фотонабо́р, -а *м штамп.* фотослог

фотонабо́рн||ый, -ая, -ое *штамп.* фотослагачки; **~ая электро́нная те́хника** фотослагачка електронска техника

фотообъекти́в, -а *м* фотографски објектив

фотопласти́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** фотографска плоча

фотоплён||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** филм *м*; **кату́шечная ~** филм са касетом

фоторепорта́ж, -а *м* фото-репортажа *ж*

фоторепортёр, -а *м* фоторепортер

фоторепроду́кци||я, -и *ж* фото-репродукција

фотоси́нтез, -а *м биол.* фотосинтеза *ж*

фотосни́м||ок, -ка *м* фотографски снимак, фотографија *ж*

фотосфе́р||а, -ы *ж астр.* фотосфера

фотосъём||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** фотографисање *с*, снимање *с*

фототелегра́мм||а, -ы *ж* фототелеграм *м*

фототелегра́ф, -а *м* фототелеграф

фототерапи́||я, -и *ж мед.* фототерапија

фототипи́ческ||ий, -ая, -ое фототипски; **~ое изда́ние** фототипско издање

фототи́пи||я, -и *ж штамп.* фототипија

фотоувеличи́тел||ь, -я *м* апарат за увеличавање фотографија

фотохими́ческ||ий, -ая, -ое фотохемијски

фотохи́ми||я, -и *ж* фотохемија

фотохро́ник||а, -и *ж* фотохроника; **журна́льная ~** новинска фотохроника

фотоцинкогра́фи||я, -и *ж* фото-цинкографија

фотоэлектри́ческ||ий, -ая, -ое фотоелектрични; **~ие явле́ния** фотоелектричне појаве

фотоэлектри́честв||о, -а *с физ.* фотоелектрицитет *м*

фотоэлектро́н, -а *м физ.* фото-електрон

фотоэлеме́нт, -а *м ел.* фотоелемен(а)т, фото-ћелија *ж*; **ва́куумный ~** вакуумна фото-ћелија

фотоэффе́кт, -а *м физ.* фотоефек(а)т

фрагме́нт, -а *м* фрагмен(а)т; **~ рома́на** фрагмент романа; **~ дре́вней ру́кописи** фрагмент старог рукописа

фрагмента́рно *прил.* фрагментарно; непотпуно

фрагмента́рност||ь, -и *ж* фрагментарност; непотпуност

фрагмента́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но фрагментаран; непотпун

фра́з||а, -ы *ж* **1.** фраза, реченица; **дли́нная, коро́ткая ~** дугачка, кратка фраза **2.** фраза, празне речи; **пуста́я ~** празне речи; **изби́тая ~** отрцана фраза; **треску́чие ~ы** бомбасте (бомбастичне) фразе **3.** *муз.* фраза ◇ **ходя́чая ~** банална (уобичајена) фраза

фразеологи́зм, -а *м* фразеологизам

фразеологи́ческ||ий, -ая, -ое фразеолошки; **~ слова́рь** фразеолошки речник; **~ оборо́т** фразеолошки израз; **~ая едини́ца** фразеологизам

фразеоло́ги||я, -и *ж* **1.** *лингв.* фразеологија **2.** фразе *мн. ж*, празне речи

фразёр, -а *м* фразер

фразёрств||о, -а *с* фразерство, фразирање

фрази́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. что муз.* истицати одређена места у фразама

фра́зов||ый, -ая, -ое који се односи на фразу; **~ое ударе́ние** реченични акцен(а)т

фрак, -а *м* фрак

фракту́р||а, -ы *ж* **1.** *мед.* фрактура, прелом *м* костију **2.** *штамп.* фрактура (*готичка слова*)

фракту́рн||ый, -ая, -ое фрактурни; **~ шрифт** фрактура

фракционе́р, -а *м* фракционаш, фракцијаш, групаш

фракцио́нност||ь, -и *ж полит.* фракционаштво *с*, фракцијаштво *с*, групаштво *с*

фракцио́нн||ый, -ая, -ое 1. *полит.* фракционашки, фракцијски; **~ая борьба́** фракцијска борба **2.** *хем.* фракциони; **~ая перего́нка** фракциона дестилација

фра́кци||я, -и *ж* **1.** фракција; **парла́ментская ~** парламентарна фракција **2.** *хем.* фракција

фраму́г||а, -и *ж* горњи део (*прозора, врата*)

франк, -а *м* франк (*новчана јединица*)

франки́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш. струч.* франкирати

франт, -а *м* кицош, помодар, фићфурић; **ходи́ть ~ом** кицошити се, модирати се

фран||ти́ть, -чу́, -ти́шь, -тя́т *несврш. разг.* кицошити се, модирати се

франти́х||а, -и *ж разг.* помодарка

франтова́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* склон кицоштву, гиздав, кицошки

франтовск||о́й, -а́я, -о́е кицошки, гизделински, помодарски; **~ вид** кицошки изглед

франтовств||ó, -á *с* кицоштво, помодарство

францу́зск||ий, -ая, -ое француски; **~ язы́к** француски језик; **~ая литерату́ра** француска књижевност

францу́з||ы, -ов *мн.* (*јд.* **францу́з, -а** *м* Француз; **францу́жен|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Францускиња) Французи

фрахт, -а *м пом.* **1.** бродска возарина **2.** терет на закупљеном броду

фрахт||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. пом.* узимати теретни брод у закуп

фрахто́вщик, -а *м пом.* изнајмљивач теретних бродова

фрахто́в||ый, -ая, -ое који се односи на бродску возарину

фра́чн||ый, -ая, -ое који се односи на фрак; **~ жиле́т** прслук уз фрак ◇ **~ая па́ра** фрак

фрега́т, -а *м* **1.** *зоол.* фрегата *ж* (*птица*) **2.** *пом.* фрегата *ж* (*брод*)

фрез||а́, -ы́ *ж,* **фре́зер, -а** *м тех.* **1.** глодалица *ж*, фрез-машина **2.** фреза *ж*

фре́зерн||ый, -ая, -ое који се односи на глодалицу; **~ стано́к** фрез-машина

фрезер||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* обрађивати глодалицом, на фрез-машини

фрезеро́вщик, -а *м* фрезер, радник на глодалици

фре́йлин||а, -ы *ж ист.* дворска дама

френологи́ческ||ий, -ая, -ое френолошки

френоло́ги||я, -и *ж* френологија

френч, -а *м* френч

фре́с||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** фреска

фре́сков||ый, -ая, -ое који се односи на фреске; **~ая жи́вопись** фреско-сликарство

фри *непром. прид. кув.* пржен; **карто́фель ~** помфрит

фриво́льнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* понашати се фриволно

фриво́льност||ь, -и *ж* фриволност

фриво́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно фриволан

фрикаде́л||ька, -ьки *ж, ген. мн.* **-ек** *кув.* фрикадела, ћуфтица

фронт, -а *м, мн.* **-ы́, -о́в 1.** *војн.* фронт, фронта *ж*; **постро́ить войска́ во ~** постројити јединице у фронт; **за́падный ~** западни фронт; **ли́ния ~а** линија фронта; **прорва́ть ~** пробити фронт **2.** *фиг.* фронт; **еди́ный ~** јединствен фронт; **культу́рный ~** културни фронт; **идеологи́ческий ~** идеолошки фронт **3.** *тех.* лице *с*, предња страна, прочеље *с* (*зграде*) **4.** *мн.* **-ы́, -о́в** *метеор.* фронтови; **атмосфе́рные ~ы́** атмосферски фронтови ◇ **на два ~а** на два фронта, на обе стране; **широ́ким ~ом** у широком фронту; **еди́ным ~ом** јединствено, у збијеним редовима

фронта́льн||ый, -ая, -ое 1. *војн.* фронталан, чеони; **~ое наступле́ние** фронтална офанзива; **~ ого́нь** фронтална ватра **2.** *фиг.* фронтални, општи

фронтиспи́с, -а *м* **1.** *штамп.* фронтиспис **2.** *архит.* прочеље *с* зграде

фронти́т, -а *м мед.* запаљење *с*, упала *ж* чеоног синуса

фронтови́к, -а́ *м* фронташ, ратник; **по́мощь се́мьям ~о́в** помоћ породицама ратника

фронтов||о́й, -а́я, -о́е фронтовски; **~ това́рищ** ратни друг; **~а́я полоса́** појас фронта; **~ зака́з** наруџбина за фронт

фронто́н, -а *м архит.* фронтон

фрукт, -а *м* **1.** *об. мн.* **-ы, -ов** воће *с*; **сушёные ~** сушено воће; **заса́харенные ~ы** ушећерено воће; **консерви́рованные ~ы** конзервирано воће **2.** *разг.* тип, багра *ж*

фрукто́в||ый, -ая, -ое воћни; **~ое де́рево** воћка; **~ сад** воћњак; **~ые со́ки** воћни сокови

фрукто́з||а, -ы *ж хем.* фруктоза, воћни шећер

фтизиа́тр, -а *м мед.* фтизиолог

фтизиатри́||я, -и *ж мед.* фтизиологија

фтор, -а *м хем.* флуор

фто́рист||ый, -ая, -ое: ~ое желе́зо ферифлуорид; **~ алюми́ний** алуминијум-флуорид

фу *узв.* пих, фуј; **фу, надое́л!** фуј, досадио ми је!, попео ми се на главу! ◇ **фу́-ты, ну́-ты** ма немој, није ваљда

фу́г||а, -и *ж муз.* фуга

фуга́н||ок, -ка *м тех.* блања *ж*, ренде *с*, фуганка *ж*

фуга́с, -а *м војн.* нагазна мина, фугаса *ж*

фуга́с||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* авионска бомба

фуга́сн||ый, -ая, -ое распрсни, експлозивни; **~ая бо́мба** распрсна бомба; **~ое де́йствие** експлозивно дејство

фуг||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. струч.* **1.** рендисати, блањати **2.** фуговати

фуже́р, -а *м* висока чаша, вински пехар

фу́кн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. разг.* дунути, сдувати

фу́кси||я, -и *ж бот.* фукција, минђушица

фуля́р, -а *м* **1.** *текст.* фулар **2.** *заст.* марама од фулара

фуля́ров||ый, -ая, -ое од фулара; **~ плато́к** марама од фулара

фунда́мент, -а *м* **1.** темељ, фундамент; **ка́менный ~** темељ од камена; **заложи́ть ~** ударити темељ **2.** *фиг.* темељ, основа *ж*, фундамент; **нау́чный ~** научна основа

фундамента́льно *прил.* темељито, дубоко

фундамента́льност||ь, -и *ж* темељитост, солидност

фундамента́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. фундаменталан, темељан; **~ьное зда́ние** темељна зграда **2.** *фиг.* темељит, солидан, дубок; **~ьные зна́ния** темељна знања **3.** *само дужи обл.* основни, главни; **~ьная библиоте́ка** главна (матична) библиотека

фунда́ментн||ый, -ая, -ое фундаментни

фунди́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш. књиш.* фундирати, образложити/образлагати

фунду́к, -а́ *м бот.* кавкаски орах (*стабло и плод*)

фуникулёр, -а *м тех.* успињача *ж*, жичана железница

функциона́льн||ый, -ая, -ое функционалан, функционални; **~ая зави́симость** *мат.* функционална зависност; **~ое расстро́йство** *мед.* функционални поремећај

функциони́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* функционисати, функционирати

фу́нкци||я, -и *ж* **1.** функција **2.** *мат.* функција; **произво́дная ~** изведена функција; **обра́тная ~** обрнута функција **3.** *биол., мед.* функција; **~ щитови́дной железы́** функција штитасте жлезде **4.** функција, намена; **служе́бные ~и** службене функције

фунт, -а *м* **1.** фунта *ж* (*руска мера за тежину равна 409,5 г*) **2.** фунта *ж* (*новчана јединица*); **~ сте́рлингов** фунта стерлинга ◇ **э́то (тебе́) не ~ изю́му** *разг.* то ти није мачји кашаљ; **узна́ть почём ~ ли́ха** искусити сву тежину несреће

фу́нтик, -а *м разг.* **1.** *дем.* фунта *ж* (*мера*) **2.** фишек (*кеса*)

фунтов||óй, -áя, -óе фунту тежине, тежак једну фунту; **~áя гúря** тег тежине једне фунте

фýр||а, -ы *ж* дугачка наткривена теретна кола, фургон *м*

фурáж, -á *м* крма *ж*, сточна храна, фураж; **грýбый ~** груба крма

фуражúр, -а *м* фуражер, набављач сточне хране

фуражúр||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* набављати сточну храну (*за војску*)

фурáж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** качкет *м*; **фóрменная ~** качкет уз униформу; **солдáтская ~** војнички качкет, шапка

фурáжн||ый, -ая, -ое фуражни, који се односи на сточну храну; **~ое довóльствие** опскрба сточном храном (*војске*); **~ фонд** крмни фонд

фургóн, -а *м* фургон

фургóнн||ый, -ая, -ое фургонски

фýри||я, -и *ж* 1. *мит.* фурија 2. *фиг.* фурија, оштроконђа

фурнитýр||а, -ы *ж тех.* пратећи материјал (*код израде обуће, одеће итд.*)

фурóр, -а *м* буран успех, сензација *ж*; **произвестú ~** изазвати сензацију

фурýнкул, -а *м мед.* фурункул, чир, поткожњак

фурункулёз, -а *м мед.* фурункулоза *ж*

фут, -а *м* стопа *ж* (*стара мера за дужину равна 30,5 см*)

футбóл, -а *м* фудбал, ногомет

футболúст, -а *м* фудбалер, ногометаш

футбóл||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* спортска мајица; **полосáтая ~** пругаста мајица

футбóльн||ый, -ая, -ое фудбалски, ногометни; **~ая комáнда** фудбалски тим; **~ое пóле** фудбалски терен; **~ мяч** фудбалска лопта

футляр, -а *м* навлака *ж*, футрола *ж*; **~ для очкóв** футрола за наочаре; **~ для скрúпки** футрола за виолину ◇ **человéк в ~е** учаурен човек

футурúзм, -а *м* футуризам

футурúст, -а *м* футурист(а)

футуристúческ||ий, -ая, -ое футуристички

фуфá||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. топла поткошуља, мајица; **шерстянáя ~** вунена поткошуља; **бумáжная ~** памучна мајица 2. ватирана, прошивена ветровка

фуфý: на ~ *разг.* лакомислено, неозбиљно; **поднять на ~** *кого заст.* преварити, насамарити *кога*

фырка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. фрктати 2. прскати у смех

фыркн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* 1. фркнути 2. праснути у смех

фьорд, -а *м* фјорд; **скандинáвские ~ы** скандинавски фјордови

фюзеляж, -а *м тех., авиј.* физелажа *ж*, труп (*авиона*)

Х

хаврóнь||я, -и *ж шаљ.* свиња

хáжива||ть, *само прошл.* **-л, -ла, -ло** *несврш. куда, к кому* ићи *куда*, посећивати *кога, шта* (*више пута*); **~ в теáтр** (често) ићи у позориште

хайл||ó, -á *с, мн.* **хáйла, хайл** 1. *струч.* отвор *м* на пећи (*за печење хлеба*) 2. *нар. погрд.* ждрело

хáки 1. *непром. прид.* смеђозелен, боје каки 2. *непром. с* тканина *ж* боје каки; униформа *ж* боје каки

хáл||а, -ы *ж* плетеница (*хлеб*)

халáт, -а *м* 1. халат, огртач (*код неких азијских народа*) 2. мантил, огртач; **рабóчий ~** радни мантил (огртач); **домáшний ~** кућна хаљина; **купáльный ~** баде мантил, купаћи огртач; **плáтье-~** хаљина на закопчавање

халáтно *прил.* немарно, нехатно, несавесно

халáтност||ь, -и *ж* немарност, нехат *м*, несавесност; **по ~и** због немарности

халáт||ный[1]**, -ная, -ное; -ен, -на, -но** немаран, нехатан, несавестан; **~ное отношéние к дéлу** немаран (несавестан) однос према послу

халáтн||ый[2]**, -ая, -ое** који се односи на огртач, мантил (*радни итд.*)

халв||á, -ы́ *ж* халва

халúф, -а *м ист.* калиф

халифáт, -а *м ист.* калифат

халтýр||а, -ы *ж разг.* 1. аљкаво, несавесно урађен посао; фушерски израђена ствар 2. зарада од тезгарења, допунска зарада

халтýр||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. разг.* 1. аљкаво, несавесно радити 2. тезгарити, бавити се допунским пословима

халтýр||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* аљкав, несавестан (*радник*); фушерски, лоше урађен (*посао*)

халтýрщик, -а *м разг.* лош, несавестан радник, фушер

халýп||а, -ы *ж* 1. *пров.* сељачка кућа 2. *фиг.* бајта, колиба, барака

халцедóн, -а *м мин.* калцедон

халцедóнов||ый, -ая, -ое од калцедона

хам, -а *м* 1. *заст.* простак; неотесанац 2. *разг. погрд.* грубијан, безобразан човек

хамелеóн, -а *м* 1. *зоол.* камелеон 2. *фиг.* камелеон, превртљивац

хамé||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* почети се простачки понашати, постајати безобразан

хам||úть, -лю́, -úшь, -ят *несврш. разг.* понашати се простачки, бити безобразан

хамовá||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* груб, безобразан, дрзак

хамс||á, -ы́ *ж зоол.* бргљун *м* (*риба*)

хáмск||ий, -ая, -ое *разг.* простачки, грубијански; **~ постýпок** грубијански поступак

хáмств||о, -а *с разг.* просташтво, грубијанство, дрскост *ж*, безобразлук *м*

хамь||ё, -я́ *с зб. нар.* простаци *мн. м*, грубијани *мн. м*

хан, -а *м ист.* кан, хан

ханá *непром. ж кому, чему нар. шаљ.* пропаст; **~ тебé** готов си, свршено је с тобом

хандр||á, -ы́ *ж* потиштеност, депресија, меланхолија; **впасть в ~ý** пасти у потиштеност; **на негó напáла ~** обузела га је туга, постао је потиштен

хандр||úть, -ю́, -úшь, -ят *несврш.* бити потиштен, обузет меланхолијом

ханж||á, -ú *м, ж ген. мн.* **-éй** лицемер *м*, лицемерка *ж*

хáнжеск||ий, -ая, -ое лицемеран, дволични

хáнжеств||о, -а *с* лицемерје, дволичност *ж*

ханж||úть, -ý, -úшь, -áт *несврш. разг.* лицемерити, поступати као лицемер

хáнск||ий, -ая, -ое *ист.* хански

хáнств||о, -а *с ист.* ханство

хáнты *непром. м, ж* Ханти (*народност*)

хáос, -а *м* 1. *мит.* хаос 2. хаос, збрка *ж*; лом, дармар

хаотическ||ий, -ая, -ое, хаотич||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но хаотичан, збркан

хаотичност||ь, -и *ж* хаотичност, збрканост

хапа||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* **1.** *кого, что* хватати **2.** *что* отимати, присвајати, красти

хапн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш. нар.* **1.** *кого, что* зграбити, шчепати, ухватити **2.** *что* отети, присвојити, украсти

хапуг||а, -и *м, ж нар.* лопужа, грамзивац *м*

харакири *непром. с* харакири *м*

характер, -а *м* **1.** карактер, ћуд *ж*, нарав *ж*; **мягкий, твёрдый ~** благ, чврст карактер; **сильный ~** снажан карактер; **у него тяжёлый ~** он има тешку нарав, тешке је нарави; **черты ~а** карактерне црте (особине); **они не сошлись ~ами** нису могли да се сложе (*за супруге*) **2.** карактер; јака воља; **человек с ~ом** човек јаке воље **3.** карактер, особина *ж*, обележје *с*; **болезнь приобрела опасный ~** болест је добила опасан карактер; **беседа носила деловой ~** разговор је имао пословни карактер ◇ **выдерживать ~** остајати чврсто на своме

характериз||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. кого, что* **1.** карактерисати, карактеризирати *кога, шта*, дати/давати карактеристику *коме, чему* **2.** *само 3. л.* карактерисати; бити карактеристика, обележје *кога, чега*; **его ~ует скромность** скромност је његова одлика

характериз||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *несврш. чем* одликовати се

характеристик||а, -и *ж* **1.** карактеристика; **объективная ~ эпохи** објективна карактеристика епохе **2.** карактеристика (*документ*)

характерно *прил.* карактеристично, типично; **это для него ~** то је типично за њега

характерност||ь, -и *ж* **1.** карактерност, карактеристичност, типичност **2.** карактерност

характерн||ый, -ая, -ое *нар.* тврдоглав, својеглав

характер||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. карактеран, својеврстан; **~ное лицо** карактерно лице **2.** карактеристичан, типичан; **~ для Севера климат** клима карактеристична за Север; **~ная особенность (черта)** карактерна особина (црта), карактеристика **3.** *само дуже обл.* карактеран; **~ танец** карактерна игра; **~ная роль** карактерна улога

хариус, -а *м зоол.* липен (*риба*)

харка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* пљувати, избацивати шлајм; **~ кровью** пљувати крв

харкн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. разг.* пљунути, избацити шлајм

харти||я, -и *ж* **1.** стари рукопис **2.** *полит.* повеља

харчев||ня, -ни *ж, ген. мн.* **-ен** *заст.* крчма

харч||и, -ей *мн.* (*јд.* **харч, -а** *м*) *нар.* храна *ж*, јело *с*

харчо *непром. с* харчо *м* (*кавкаска чорба са овчетином и љутим зачинима*)

хар||я, -и *ж нар.* њушка, фаца

хат||а, -ы *ж* сеоска кућа (*у Украјини, Белорусији*) ◇ **моя ~ с краю, ничего не знаю** *разг.* то се мене не тиче

ха-ха, ха-ха-ха *узв.* ха-ха-ха

хахал||ь, -я *м нар.* љубавник

хахан||ьки, -ек *мн. разг. в.* **хиханьки**

хаять, хаю, хаешь, хают *несврш. нар.* пањкати, олајавати

хвал||а, -ы *ж* **1.** похвала; **воздавать ~у** *кому* хвалити *кога* **2.** *у функц. предик. кому, чему* слава; **~ герою** слава јунаку

хвалеб||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но похвалан; **~ отзыв** похвално мишљење; **~ гимн** хвалоспев

хвалён||ый, -ая, -ое *ирон.* хваљен, слављен

хвалить, хвалю, хвалишь, хвалят *несврш. кого, что* хвалити *кога, шта*, похвално се изражавати *о коме, чему*

хвалиться, хвалюсь, хвалишься, хвалятся *несврш.* хвалити се, хвалисати се

хваста||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* хвалисати се, разметати се

хваста||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* хвалисати се, разметати се; **~ своими успехами** хвалисати се својим успесима

хвастливо *прил.* хвалисаво, разметљиво

хвастливост||ь, -и *ж* хвалисавост, разметљивост

хвастли||вый, -вая -вое; -в, -ва, -во хвалисав, разметљив; **~ человек** хвалисавац

хвастовств||о, -а *с* хвалисање, разметање

хвастун, -а *м* хвалисавац, разметљивац

хвастунь||я, -и *ж* хвалисавица, разметљивица

хват, -а *м разг.* спретан, одважан човек

хватательн||ый, -ая, -ое који служи за хватање; **~ые органы насекомых** органи хватања код инсеката

хвата||ть [1], -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *кого, что* хватати, узимати, грабити; **~** *кого* **за руку** хватати *кога* за руку **2.** *кого разг.* хватати, задржавати (*злочинца итд.*)

хвата||ть [2], -ет *безл. несврш.* **1.** *чего* бити довољан, достајати, стизати; **у него всего ~ет** он има свега у изобиљу **2.** *кого на что разг.* бити у стању; **на это меня не ~ет** то нисам у стању да урадим ◇ **насколько ~ет глаз** колико се може видети; **только этого ещё не ~ло** само је још то фалило

хвата||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* **1.** *за кого, что* хватати се, придржавати се; **~ за перила** придржавати се за ограду (*степеништа*) **2.** *за что* лаћати се, прихватати се *чега* ◇ **~ за голову** хватати се за главу

хватить [1], хвачу, хватишь, хватят; хваченный *сврш.* **1.** ухватити; зграбити, шчепати **2.** *чего нар.* испити (*на брзину*); **~ лишнего** попити мало више **3.** *чего фиг. разг.* доживети, искусити; **~ горя** напатити се **4.** *кого, что чем нар.* ударити, лупити, мазнути **5.** *разг.* претерати; **ну, это уж ты хватил** ти баш претераш ◇ **~ через край** претерати, прекардашити; **его хватил удар** *нар.* ударила га је кап

хватить [2], хватит *безл. сврш.* **1.** *чего* бити довољан, достајати; **конфет хватит всем** бомбона ће бити довољно за све **2.** *разг. кого на что* бити у стању; **меня на это не хватит** нећу бити у стању да то урадим **3. хватит** *разг. с инф. и без. обј.* доста је; **~ спорить!** доста је било препирке!

хватиться [1], хвачусь, хватишься, хватятся *сврш.* **1.** *кого, чего* опазити (*одсуство кога, чега*); **~ ключей** опазити да нема кључева **2.** изненада се сетити

хватиться [2], хвачусь, хватишься, хватятся *сврш. за кого, что нар.* ухватити се

хватк||а, -и *ж* **1.** хватање *с*, начин *м* хватања **2.** поступак *м*, начин *м* рада; **у него железная ~** он има гвоздену руку **3.** *фиг. разг.* спретност, окретност (*у раду*) ◇ **мёртвая ~** а) грчевит угриз (*у пса*) б) упорност

хват||кий, -кая, -кое; -ок, -ка и -ка, -ко *разг.*

1. спретан, вешт; **у негó ~кие рýки** има спретне руке 2. *фиг.* окретан, домишљат (*човек*)

хвать *узв. у функц. предик. нар.* 1. ћап, шчепа; **он ~ егó зá руку** он га шчепа за руку 2. приметити (*да нечега нема*); **~, нет кошелькá** одједном опази да нема новчаника

хвóйн||ый, -ая, -ое 1. четинарски, црногорични; **~ лес** црногорична шума 2. **хвóйн|ые, -ых** *мн. бот.* четинари *мн. м*

хворá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. чем и без обј. разг.* побољевати, бити болестан *од чега*

хвóрост, -а *м зб.* 1. суво грање, пруће 2. *кув.* мафиш (*врста колача*)

хворостúн||а, -ы *ж* шиба, прут *м*

хворостян||óй, -áя, -óе од сувог грања, прућа

хвóр||ый, -ая, -ое; хвор, -а, -о *разг.* болестан; болешљив, немоћан

хвор||ь, -и *ж нар.* болест; болешљивост, немоћ

хвост, -á *м* 1. реп; **кóнский ~** коњски реп; **рыбий ~** рибљи реп 2. *фиг.* реп, задњи део; **~ самолëта** реп авиона; **в ~é пóезда** на крају воза 3. *разг.* ред; **~ за билéтами** ред за карте 4. *разг.* остатак (*неположених испита итд.*); **сдавáть ~ы́** полагати преостале испите 5. *руд.* јаловина *ж* ◇ **быть (идтú, плестúсь) в ~é** бити последњи, заостајати; **задрáть ~** *нар.* дићи нос; **поджáть ~** подвити реп; **и в ~, и в грúву** из све снаге, веома јако; **сорóка на ~é принеслá** то су бапске приче; **емý вожжá под ~ попáла** *нар.* не да му враг мира; узјогунио се

хвостáт||ый, -ая, -ое репат

хвóстик, -а *м дем.* репић ◇ **с ~ом** нешто више; **емý сóрок лет с ~ом** има нешто више од четрдесет година

хвостов||óй, -áя, -óе 1. репни; **~ плавнúк** репно пераје 2. *фиг.* задњи, крајњи; **~ вагóн** задњи вагон

хвощ, -á *м бот.* раставић

хвó||я, -и *ж* 1. иглица, четина; игличаст лист 2. *зб.* грана четинара

хéрес, -а *м* херес (*врста вина*)

херувúм, -а *м* херувим, херубин

хибáр||а, -ы *ж разг.* кућерак *м*, страћара

хúжин||а, -ы *ж* колиба

хилé||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* слабити, кржљати; побољевати

хúл||ый, -ая, -ое; хил, -á, -о *разг.* слаб, кржљав; болешљив; **~ ребëнок** слабуњаво дете

химéр||а, -ы *ж* 1. *мит.* химера 2. *фиг.* химера, неостварљива замисао

химерúческ||ий, -ая, -ое, химерúч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но химеричан, варљив, нестваран, неостварљив; **~ие надéжды** варљиве наде

химизáци||я, -и *ж* хемизација; **~ нарóдного хозя́йства** хемизација народне привреде

хúмик, -а *м* хемичар, кемичар

химикáли||и, -й *мн. хем.* хемикалије *мн. ж*, кемикалије *мн. ж*

химикáт||ы, -ов *мн.* (*јд.* **химикáт, -а** *м*) *хем.* хемикалије *мн. ж*, кемикалије *мн. ж*

химúческ||ий, -ая, -ое хемијски, кемијски; **~ая реáкция** хемијска реакција; **~ завóд** хемијски комбинат; **~ая чúстка одéжды** хемијско чишћење одела ◇ **~ карандáш** мастиљава оловка

хúми||я, -и *ж* хемија, кемија; **органúческая, неорганúческая ~** органска, неорганска хемија; **прикладнáя ~** примењена хемија; **учéбник, экзáмен по ~и** уџбеник, испит из хемије

химчúстк||а, -и *ж* **(химúческая чúстка)** *разг.* хемијско чишћење; **отдáть плáтье в ~у** дати хаљину на хемијско чишћење

хúн||а, -ы *ж разг.* кинин *м*

хинúн, -а *м* кинин

хúнн||ый, -ая, -ое кинински; од кинина, са кинином; **~ое дéрево** кинин-дрво

хирé||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. слабити, побољевати, постајати болешљив (*о човеку, о животињи*), кржљавити (*о биљкама*) 2. *фиг.* слабити, јењавати; **талáнт ~ет** таленат јењава

хиромáнт, -а *м* хиромант

хиромáнти||я, -и *ж* хиромантија

хирýрг, -а *м* хирург, кирург

хирургúческ||ий, -ая, -ое хируршки, кируршки; **~ое вмешáтельство** хируршка интервенција

хирургú||я, -и *ж* хирургија, кирургија

хитúн, -а *м биол.* хитин

хитúнов||ый, -ая, -ое хитински; **~ покрóв** хитински оклоп (*код инсеката*)

хитóн, -а *м* хитон (*врста одеће старих Грка*)

хитрéц, -á *м* препредењак, лисац

хитрец||á, -ы́ *ж*, **хитрúнк||а, -и** *ж разг.* лукавство *с*; **человéк с хитрецóй** лукав човек, лисац; **взгляну́ть с хитрецóй** погледати лукаво

хитр||úть, -ю́, -úшь, -я́т *несврш.* 1. лукавити, служити се лукавством 2. *разг.* мудровати, мудријашити

хúтро *и* **хитрó** *прил.* 1. лукаво; **~ улыбáться** лукаво се смешити 2. **(хитрó)** паметно; **~ придýмать** паметно смислити

хитросплетéни||е, -я *с* 1. лукавштина *ж*, лукавост *ж*, подмуклост *ж* 2. заплетеност *ж*, магловитост *ж* (*у излагању итд.*)

хитросплетëнн||ый, -ая, -ое замршен, заплетен, нејасан

хúтрост||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *заст.* превејан, домишљат

хúтрост||ь, -и *ж* 1. лукавост, префриганост, препреденост 2. лукавство *с*, подвала, превара; **пустúться на ~и** почети лукавити 3. сложеност, компликованост (*уређаја итд.*) ◇ **не великá ~** није велика мудрост, није тешко; **вот в чëм ~** ево у чему је виц

хитроýми||е, -я *с* промућурност *ж*, досетљивост *ж*, довитљивост *ж*

хитроýм||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. досетљив, довитљив 2. сложен, компликован (*уређај итд.*)

хúтр||ый, -ая, -ое; хитëр, -á, -о *и* **-ó** 1. лукав, превејан, препреден; **~ как лисá** препреден као лисица 2. умешан, вешт; **~ мáстер** вешт мајстор 3. сложен, компликован; **~ое устрóйство** сложен уређај; **э́то дéло не ~ое** то је једноставно ◇ **голь на вы́думки ~á** *разг.* невоља учи човека

хúханьки: ~ да хáханьки *разг.* подсмеси, шале

хи-хú, хи-хи-хú *узв.* хи-хи-хи

хихúкань||е, -я *с* подсмејавање; подругљив осмех

хихúка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* подсмевати се; церити се; подругљиво се смејати

хихúкн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* подсмехнути се; подругљиво се осмехнути

хищéни||е, -я *с* крађа *ж*, проневера *ж*; **совершúть ~** извршити крађу

хúщник, -а *м* 1. грабежљива животиња, грабљивица *ж*, звер *ж* 2. *фиг.* пљачкаш, отимач

хи́щническ||ий, -ая, -ое 1. пљачкашки, отимачки 2. неплански, недомаћински, расипнички

хи́щничеств||о, -а *с* 1. пљачка *ж*, отимачина *ж* 2. непланско вођење послова, расипништво

хи́щност||ь, -и *ж* грамзивост, похлепа

хи́щ||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* грабежљив; ~ **зверь** грбежљива животиња, звер; ~**ная пти́ца** птица грабљивица 2. *фиг.* грабљив, пљачкашки, грамзив, похлепан; ~ **взгляд** грамзив поглед

хлад, -а *м заст. песн.* студен *ж*, хладноћа *ж*

хладнокро́ви||е, -я *с* хладнокрвност *ж*, присебност *ж*; **не теря́ть** ~**я** не губити хладнокрвност; **сохраня́ть** ~ остајати хладнокрван

хладнокро́вно *прил.* хладнокрвно, присебно; **де́йствовать** ~ поступати хладнокрвно

хладнокро́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но хладнокрван, присебан; ~ **челове́к** хладнокрван човек; ~ **взгляд** хладнокрван поглед

хлам, -а *м зб.* старудија *ж*, старе ствари

хлами́д||а, -ы *ж* хламида (*војнички огртач код старих Грка*)

хлеб, -а *м* 1. (*мн.* **-ы, -ов**) хлеб, крух; **пшени́чный, ржано́й** ~ пшенични, ражани хлеб; **бе́лый, чёрный** ~ бели, црни хлеб; **мя́гкий, чёрствый** ~ мекан, тврд хлеб; **кусо́к** ~**а** парче хлеба 2. *само јд.* жито *с*; **се́ять** ~ сејати жито 3. (*мн.* **-а́, -о́в**) жита *мн. с*, житарице *мн. ж*; **яровы́е, ози́мые** ~**а́** јара, озима жита; **убо́рка** ~**о́в** жетва житарица 4. (*мн.* **-а́, -о́в**) *фиг.* хлеб, крух (*средства за живот*); **ве́рный** ~ сигуран хлеб; **зараба́тывать на** ~ зарађивати за живот; **есть свой** ~ сам се издржавати; **быть на** ~**а́х** *у кого* живети *о чијем* хлебу ◇ ~**-соль** хлеб и со, гостољубивост; ~ **да соль!** *нар.* пријатно!, добар апетит!; ~ **насу́щный** насушни хлеб; **его́** ~**ом не корми́, то́лько дай** *с инф.* ништа му друго не треба осим *чега*; **перебива́ться с** ~**а на квас** *нар.* једва састављати крај с крајем; **и то** ~ *разг.* и то је нешто, хвала и на томе; **не** ~**ом еди́ным жив челове́к** *посл.* не живи човек само од хлеба

хлеба́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* 1. јести кашиком, кусати 2. пити, сркати ◇ **уйти́ несо́лоно** ~**вши** отићи празних шака

хле́б||ец, -ца *м* хлепчић ◇ **хрустя́щие** ~**цы** двопек

хлебн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* 1. сркнути 2. *что, чего разг.* попити, напити се ◇ ~ **го́ря** напатити се; ~ **ли́шнего** *разг.* напити се

хле́бн||ый, -ая, -ое 1. хлебни, крушни, за хлеб, за крух; ~**ая ко́рка** кора хлеба; ~ **мя́киш** средина хлеба; ~**ая печь** пећ за печење хлеба 2. житни; ~**ая торго́вля** трговина житом; ~**ые зла́ки** житарице 3. родан, плодан; ~ **год** родна година; ~ **край** житородан крај 4. *фиг. разг.* уносан; ~**ое ме́сто** уносно место

хлебобу́лочн||ый, -ая, -ое израђен од брашна; ~**ые изде́лия** хлеб и пециво

хлебозаво́д, -а *м* фабрика *ж* хлеба и пецива

хлебозаготов́||ки, -ок *мн.* (*јд.* **хлебозаготовк|а, -и** *ж*) откуп *м* жита

хлебопа́шеств||о, -а *с заст.* земљорадња *ж*, ратарство; **занима́ться** ~**ом** бавити се ратарством

хлебопа́ш||ец, -ца *м заст.* земљорадник, ратар

хлебопёк, -а *м* пекар

хлебопека́рн||ый, -ая, -ое пекарски

хлебопека́р||ня, -ни *ж, ген. мн.* **-ен** пекара, пекарница

хлебопече́ни||е, -я *с* печење хлеба

хлебопоста́в||ки, -ок *мн.* (*јд.* **хлебопоста́вк|а, -и** *ж*) испорука жита (*држави*)

хлеборе́з||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** справа за резање хлеба

хлеборо́б, -а *м* земљорадник, ратар

хлеборо́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но житородан, плодан; ~ **год** родна година

хлебосда́ч||а, -и *ж в.* **хлебопоста́вки**

хлебосо́л, -а *м* гостољубив човек

хлебосо́льн||ый, -ая, -ое гостољубив; ~ **хозя́ин** гостољубив домаћин

хлебосо́льств||о, -а *с* гостољубивост *ж*

хлеботорго́в||ец, -ца *м* трговац житом

хлеботорго́вл||я, -и *ж* трговина житом

хлеботорго́в||ый, -ая, -ое који се односи на трговину житом

хлебоубо́рк||а, -и *ж* жетва житарица

хлебоубо́рочн||ый, -ая, -ое жетвени; за жетву; ~**ая кампа́ния** жетва; ~**ые маши́ны** жетелице

хлев, -а *м* стаја *ж*, штала *ж*

хлестако́вщин||а, -ы *ж* хљестаковштина, хвалисавост, хвалисање *с* (*по имену Хлестакова из комедије Гогоља »Ревизор«*)

хлеста́ть, хлещу́, хле́щешь, хле́щут *несврш.* 1. *кого, что чем* ударати, шибати; ~ **кнуто́м** шибати бичем, бичевати 2. *само 3. л.* ударати, пљуштати; **дождь хле́щет в окно́** киша удара у прозор; **дождь хле́щет как из ведра́** киша пљушти 3. *что нар.* локати (*ракију*)

хлёстк||ий, -ая, -ое; хлёсток, хлестка́ *и* **-а, -о**; *комп.* **хле́стче** *и* **хлёстче** 1. оштар, бритак (*прут итд.*) 2. *фиг.* оштар, резак (*ветар итд.*) 3. *фиг.* оштар, заједљив (*чланак итд.*)

хлестн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* 1. *кого, что чем* шибнути, ошинути; ~ **ло́шадь кнуто́м** ошинути коња бичем 2. *само 3. л.* пљуснути, шикнути (*о млазу воде итд.*)

хли́па||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* тихо јецати

хли́п||кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко *нар.* слабашан, крхак; ~**кое здоро́вье** слабашно здравље

хлоб||ыста́ть, -ыщу́, -ы́щешь, -ы́щут *несврш. нар.* шибати, тући, ударати

хлобыстн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. нар.* ошинути, ударити, мазнути

хлоп *узв. у функц. предик.* бум, буп, трас; **он меня́** ~ **по спине́** а он трас мене по леђима

хло́па||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что, чем по чему* ударати; ~ *кого* **по плечу́** тапшати *кога* по рамену 2. *чем* лупати, трескати; ~ **дверьми́** лупати вратима 3. *кому разг.* аплаудирати 4. *само 3. л. разг.* праскати, трештати (*о пуцњима итд.*) 5. *что нар.* локати, испијати на душак (*ракију*) ◇ ~ **глаза́ми** а) трептати очима б) ћутати, не одговарати; ~ **уша́ми** *разг.* седети на ушима

хло́па||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* 1. стропоштавати се, падати 2. *обо что* ударати се

хло́п||ец, -ца *м нар.* дечак, момче *с*

хлопково́д, -а *м* узгајивач памука

хлопково́дств||о, -а *с* гајење памука

хлопково́дческ||ий, -ая, -ое који се односи на гајење памука

хло́пков||ый, -ая, -ое од памука, памучни; ~**ые поля́** поља засејана памуком; ~**ое ма́сло** уље од памука

хлопкокомба́йн, -а *м* комбајн за бербу памука

хлопкоочисти́тельн||ый, -ая, -ое за чишћење памука

хлопкопрядéни||е, -я *с* предење памука

хлопкопрядúльн||ый, -ая, -ое: ~ая фáбрика предионица памука

хлопкорóб, -а *м* узгајивач памука

хлопкоубóрочн||ый, -ая, -ое за бербу памука; **~ комбáйн** комбајн за бербу памука

хлóпн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* 1. *кого, что, чем по чему* ударити, лупити; **~ себя́ пó лбу** ударити се по челу 2. *чем* залупити, треснути; **вéтер ~ул дверьмú** ветар је залупио вратима 3. *само 3. л. разг.* пући, праснути; **гдé-то ~ул вы́стрел** негде одјекну пуцањ 4. *что нар.* испити на душак (*ракију*)

хлóпн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш. нар.* 1. стропоштати се, пасти; **~ нá пол** стропоштати се на под 2. *обо что* ударити се

хлóп||ок, -ка *м* 1. памук 2. памучно влакно, памук; **~-сырéц** сирови памук

хлоп||óк, -кá *м* 1. резак звук, прасак; **~ вы́стрела** прасак пуцња; **~кú кнутóв** фијуци бичева 2. *мн.* **-кú, -кóв** пљесак, аплауз; **жúдкие ~кú** слаб пљесак

хлоп||отáть, -очý, -óчешь, -óчут *несврш.* 1. мувати се, имати много посла (*око нечега*); **~ по хозя́йству** радити кућне послове; **~ с обéдом** припремати ручак 2. *о чём* трудити се *око чега*, тражити, срећивати *шта*; **~ о путёвке в дом óтдыха** радити на добијању упута за одмаралиште 3. *о ком, за кого* залагати се *за кога*

хлопотлúво *прил.* брижно, ревносно, марљиво

хлопотлú||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. напоран, тежак, мучан; **э́то ~вое дéло** то је тешка ствар 2. брижан, ревностан, марљив; **~вая хозя́йка** брижна домаћица; **~ вид** ревностан изглед

хлóпотно *прил. у функц. предик. разг.* тешко је, напорно је, мучно је; **э́то слúшком ~** то је сувише напорно

хлóпот||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но тежак, напоран, везан са тешкоћама; **э́то ~ное дéло** то је тешка ствар

хлопотн||я́, -ú *ж разг.* непотребно трчкарање, мување *с*

хлопотýн, -á *м разг.* брижан, веома заузет човек

хлóп||оты, -óт *мн.* 1. трчкарање *с*, мување *с*, гњаважа *ж*; **причиня́ть ~** *кому* задавати бриге *коме* 2. старање *с*, залагање *с*; **~ о сы́не** залагање за сина

хлопýш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. пацка (*за убијање мува*) 2. жабица (*за јелку*) 3. *бот.* пуцавац *м*, пуцавица

хлопчáтк||а, -и *ж разг.* памучна тканина

хлопчáтник, -а *м бот.* памучика *ж*, памук (*биљка*)

хлопчатобумáжн||ый, -ая, -ое памучни, од памука; **~ая ткань** памучна тканина; **~ая промы́шленность** памучна индустрија

хлóпь||я, -ев *мн.* 1. пахуљице *мн. ж*, грудвице *мн. ж*; **снег идёт ~ями** падају пахуљице снега; **~ вáты** грудвице вате 2. *кув.* пахуљице *мн. ж*; **овся́ные ~** овсене пахуљице; **кукурýзные ~** кокице

хлор, -а *м хем.* хлор, клор

хлорúр||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* хлорисати, клорирати

хлóрист||ый, -ая, -ое хлорни, клорни; **~ кáльций** калцијум хлорид

хлóрн||ый, -ая, -ое хлорни, клорни; **~ая úзвесть** хлорни креч ◇ **~ая кислотá** перхлорна киселина

хлорофúлл, -а *м бот.* хлорофил, клорофил

хлорофóрм, -а *м хем.* хлороформ, клороформ

хлы́н||уть, -ет, -ут *сврш.* 1. потећи, бризнути, шикнути; **~ул дождь** поче да пљушти киша; **кровь ~ула из рáны** крв је шикнула из ране 2. *разг.* навалити, јурнути; **толпá ~ула на ýлицы** гомила навали на улице

хлыст [1]**, -á** *м* 1. шиба *ж*, прут, корбач 2. *струч.* отесано стабло са крошњом

хлыст [2]**, -á** *м рел.* бичевалац (*припадник секте самобичевања*)

хлыстóвств||о, -а *с рел.* секта *ж* бичевалаца

хлыщ, -á *м разг.* фрајер

хлю́па||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. *само 3. л.* шљискати; **грязь ~ет под ногáми** блато шљиска под ногама 2. гацати, шљапати; **~ по гря́зи** гацати по блату 3. јецати, цмиздрити 4. шмркати; **~ нóсом** а) шмркати носом (*од назеба*) б) јецати

хлю́пик, -а *м нар.* слабић, мекушац; безвољан човек

хлю́пн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. разг.* 1. *само 3. л.* шљиснути (*о блату итд.*) 2. шмркнути (*носом*)

хлю́пн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш. нар.* стропоштати се, пасти (*у блато итд.*)

хлюст, -á *м нар. презр.* безобразник, неваљалац, пробисвет

хля́б||ь, -и *ж заст.* бездан, понор *м*, провалија; **~и морскúе** морска бездан ◇ **развéрзлись ~и небéсные** *шаљ.* као да се небо отворило

хля́стик, -а *м* драгон, каиш (*на капуту итд.*)

хмелевóд, -а *м* одгајивач хмеља

хмелевóдств||о, -а *с* хмељарство

хмелевóдческ||ий, -ая, -ое хмељарски

хмелев||óй, -áя, -óе хмељни, за хмељ, од хмеља; **~ы́е шúшки** шишарке хмеља

хмел||ёк, -ькá *м*: **быть под ~ькóм** бити под »гасом«

хмелé||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* опијати се, постајати пијан; **он бы́стро ~ет** њега лако хвата пиће, он је слаб на пиће

хмел||ь [1]**, -я** *м бот.* хмељ

хмел||ь [2]**, -я** *м, лок.* **о -е, во -ю́** напитост, пијано стање; **под ~ем** припит; **он бýен во ~ю́** у пијаном стању прави изгреде

хмел||ьнóй, -ьнáя, -ьнóе; -ён, -ьнá, -ьнó 1. припит, поднапит, накресан 2. алкохолни, који садржи алкохол; **~ьны́е напúтки** алкохолна пића 3. *фиг.* опојан; **~ зáпах** опојан мирис

хмýр||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* мрштити, мргодити (*чело, обрве*)

хмýр||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш.* 1. мрштити се, мргодити се 2. *фиг.* облачити се; **нéбо ~ится** небо се облачи

хмýро *прил.* 1. суморно, намргођено 2. *у функц. предик.* облачно је, тмурно је

хмýр||ый, -ая, -ое; хмур, -á, -о 1. суморан, намргођен; **~ое лицó** намргођено лице; **~ вид** суморан изглед 2. *фиг.* облачан, тмуран; **~ое нéбо** тмурно небо

хмы́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* хмкати, говорити »хм«

хмы́кн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. разг.* хмкнути, рећи »хм«

хна, хны *ж* 1. *бот.* кана 2. кана, црвено-жута боја

хны: емý хоть бы ~ *у функц. предик. нар.* свеједно му је, баш га брига; **я емý говорю́, а он хоть бы ~** ја му говорим, а њега баш брига

хны́||кать, -чу *и* **-каю, -чешь** *и* **-каешь, -чут** *и* **-кают** *несврш. разг.* 1. цмиздрити 2. јадиковати, кукумавчити

хóбби *непром. с* хоби *м*; **э́то егó ~** то је његов хоби

хóбот, -а *м* 1. сурла *ж*, рило *с* 2. хваталька *ж*

(*код неких животиња*); рилица *ж* (*код инсеката*) 3. *војн.* задњи део лафета

хобот||óк, -кá *м* рилице *с*, рилица *ж*

ход, -а (-у) *м* 1. (*лок.* **на -ý**) ход, ходање *с*, кретање *с*; **~ пóезда** кретање воза; **до дóма два часá ~у** до куће има два сата ходања; **спры́гнуть на ~ý** искочити за време кретања (*воза итд.*); **одевáть пальтó на ~ý** облачити капут успут (*за време кретања*); **весéнний ~ ры́бы** пролећна сеоба риба; **крéстный ~** *цркв.* процесија 2. (*лок.* **в (на) -е**) ток, развој; **~ собы́тий** развој догађаја; **в ~е переговóров** током преговора; **следи́ть за ~ом мы́слей** пратити ток мисли; **по ~у дéла** успут, постепено 3. (*лок.* **в (на) -е** *и* **-ý**, *мн.* **-ы́, -óв** *и* **-ы, -ов**) *тех.* ход, кретање *с*; **холостóй ~** празан ход; **рабóтать на холостóм ~ý** радити у празном ходу 4. (*лок.* **в (на) -е**, *мн.* **-ы́, -óв**) *шах., карт.* потез; **~ конём** потез коњем; **сдéлать ~** повући потез; **чей ~?** ко је на потезу?, ко игра? 5. (*лок.* **в (на) -е**, *мн.* **-ы́, -óв**) *фиг.* корак, потез; **сдéлать лóвкий ~** направити вешт потез 6. (*лок.* **в (на) -е** *и* **-ý**, *мн.* **-ы́, -óв**) улаз; **пapáдный ~** главни улаз; **чёрный ~** споредни улаз; **потайнóй ~** тајни улаз; **~ со дворá** улаз из дворишта 7. (*лок.* **в (на) -е** *и* **-ý**, *мн.* **-ы** *и* **-ы́, -óв**) пролаз; **подзéмный ~** подземни пролаз; **~ы́ сообщéния** *војн.* спојни ровови; **нет ~а** затворен пролаз 8. (*лок.* **в (на) -ý**, *мн.* **-ы́** *и* **-á, -óв**) *тех.* размак између осовина (*кола*); **телéжка на резúновом ~ý** колица са гуменим точковима; **трáктор на гýсеничном ~ý** трактор са гусеницама ◇ **мáлый, ти́хий, пóлный ~** *пом.* успорена, мала, пуна брзина; **дать зáдний ~** повући се; **пéшим ~ом** *разг.* пешице; **быть в ~ý** а) бити у употреби б) бити у оптицају (*о новцу*); **пусти́ть в ~** *что* употребити *шта*; **пойти́ в ~** бити употребљен; **дать ~ дéлу** покренути ствар; **не давáть ~у** *кому* ометати *кога* (*у нечему*); **с ~у** а) без заустављања б) одмах, сместа; **знать все ~ы́ и вы́ходы** знати све стазе и богазе

ходáта||й, -я *м* 1. *заст.* заштитник; посредник 2. правни заступник

ходáтайств||о, -а *с правн.* молба *ж*; **подáть ~** поднети молбу; **удовлетвори́ть ~** удовољити молби; **отказáть в ~е** одбити молбу

ходáтайств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* (*у прошл. вр. такође и сврш.*) *о ком, чём, за кого, что* посредовати *за кога, шта*, тражити *шта*, заузимати се *за кога*

ходж||á, -и́ *м* хоџа

хóдик||и, -ов *мн. разг.* зидни сат са утезима

ходи́ть, хожý, хóдишь, хóдят *несврш.* 1. ићи (*пешке*), ходати, корачати; **~ взад и вперёд** ходати тамо-амо; **~ по кóмнате** ходати по соби; **~ пóд руку** ићи под руку; **~ на цы́почках** ићи на прстима; **~ пешкóм** пешачити; **чáсто ~ в гóсти** често ићи у госте; **~ на охóту** ићи у лов; **~ гуля́ть** ићи у шетњу 2. ићи, носити; **~ в пальтó** ићи у капуту; **~ с бородóй** носити браду; **~ без гáлстука** ићи без кравате; **~ босикóм** ићи бос 3. *само 3. л.* ићи, кретати се (*о превозном средству*); **поездá хóдят по расписáнию** возови иду по реду вожње 4. *само 3. л.* пловити, ићи (*о облацима итд.*) 5. *само 3. л.* ићи, прелазити; **смычóк хóдит по стрýнам** гудало прелази преко жица 6. *само 3. л. разг.* њихати се, љуљати се; **мостки́ хóдят под ногáми** мостићи се љуљају под ногама 7. *само 3. л.* ићи, радити; **часы́ хóдят вéрно** сат иде тачно 8. *за кем, чем* старати се, бринути се *о коме, чему*, неговати *кога, шта*; **~ за больны́м** неговати болесника 9. *в ком разг.* радити *као ко*; **~ в двóрниках** бити кућепазитељ 10. *чем шах., карт.* повлачити потез; **~ пéшкой** повлачити потез пешаком; **~ с кóзыря** заиграти адут 11. *разг.* вршити нужду; **ребёнок хóдит на горшóк** дете врши нужду на ноши ◇ **~ на зáдних лáпках** *перед кем* улизивати се *коме*; **~ пó миру** просјачити; **~ по пятáм** *за кем* пратити *кога* у стопу; **хóдят слýхи** шире се гласови; **~ вокрýг да óколо** *разг.* околишати

хóд||кий, -кая, -кое; -ок, -кá, -ко *разг.* 1. брз, лак, окретан 2. веома тражен, курентан (*роба*)

ходов||óй, -áя, -óе 1. *струч.* који се односи на рад, кретање (*машине, механизма*); **~ы́е кáчества автомоби́ля** радне особине аутомобила 2. *струч.* покретни, који се помера; **~áя снасть (на сýдне)** такелажа 3. *тех.* радни; **~ винт** замајац; **~áя рýбка** кормиларска кабина 4. веома тражен, курентан; **~ размéр óбуви** број обуће који се најчешће тражи; **~ товáр** курентна роба

ходóк, -á *м* 1. пешак; **хорóший ~** добар пешак 2. *заст.* заступник ◇ **я тудá бóльше не ~** ја тамо више не идем

ходýл||и, -ей *мн.* (*јд.* **ходýл|я, -и** *ж*) штуле *мн. ж*; **ходи́ть на ~ях** ићи на штулама

ходýльност||ь, -и *ж* извештаченост, неприродност

ходýл||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно неприродан, извештачен, баналан; **~ьное выражéние** банални израз

ходунóм: ходи́ть ~ *разг.* а) трести се, клатити се б) бити окренут тумбе, ићи наопачке (*због јурњаве, гужве*); **в гóроде всё ~ ходи́ло** у граду је све ишло наопачке; **он прямо ~ хóдит** он хода на глави, он је право шило (*о детету*)

ходьб||á, -ы́ *ж* ходање *с*, ход *м*; **спорти́вная ~** ходање (*спортска дисциплина*); **здесь полчасá ~ы́** ту има пола сата пешке

ходя́ч||ий, -ая, -ее 1. покретан, који хода; **~ больнóй** покретни болесник 2. прихваћен, уобичајен, тривијалан; **~ее выражéние** уобичајен израз; **~ая и́стина** тривијална (отрцана) истина 3. *ирон.* оваплоћен, отеловљен; **~ая добродéтель** оваплоћење врлина (*о човеку*) ◇ **~ая энциклопéдия** *шаљ.* жива енциклопедија

хождéни||е, -я *с* 1. ход *м*, ходање 2. посећивање 3. *заст.* ходочашће ◇ **~ по мýкам** ход по мукама, паћење; **имéть ~** бити у оптицају (*о новцу*)

хóжено *безл. у функц. предик. разг.* ходало се, ишло се, пролазило се; **мнóго тут бы́ло ~** овуда се много пута пролазило

хозрасчёт, -а *м* (**хозя́йственный расчёт**) привређивање *с* по пословном рачуну, привредна рачуница

хозя́||ин, -ина *м, мн.* **-ева, -ев** 1. *кого, чего* власник, поседник; **~ дóма** власник куће 2. *чего фиг.* господар; **~ положéния** господар ситуације 3. домаћин, глава породице; **гостеприи́мный ~** гостољубиви домаћин 4. газда; **плохóй ~** лош газда 5. *нар.* муж, супруг ◇ **сам себé ~** сам себи господар; **быть ~ином своегó слóва** бити човек од речи

хозя́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *кого, чего* власница 2. *чего фиг.* господарица 3. домаћица; **хорóшая ~** добра домаћица 4. газдарица; **~ сдавáемой квартúры** газдарица стана за издавање 5. *нар.* жена, супруга ◇ **домáшняя ~** домаћица

хозя́йнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. водити кућу, бавити се домаћинством 2. газдовати, управљати

3. вршљати, газдовати; ~ **в чужо́м до́ме** вршљати по туђој кући

хозя́йск||ий, -ая, -ое 1. власнички; ~ **сын** син власника 2. газдински, домаћински 3. заповеднички; ~ **тон** заповеднички тон ◇ **э́то де́ло ~ое** *разг.* то је твоја ствар

хозя́йственник, -а *м* економ, радник набављачке службе (*у предузећу, установи*)

хозя́йстве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. *само дужи обл.* привредни, економски; ~**нные организа́ции** привредне установе 2. чуваран, штедљив; ~ **челове́к** чуваран човек ◇ ~**нные това́ры** кућне потрепштине; ~ **магази́н** продавница робе за домаћинство; ~**нное мы́ло** сапун за рубље

хозя́йств||о, -а *с* 1. привреда *ж*, економија *ж*; **социалисти́ческое** ~ социјалистичка привреда; **пла́новое** ~ планска привреда; **се́льское** ~ пољопривреда 2. домаћинство, газдинство; **единоли́чное** ~ индивидуално газдинство; **обзавести́сь ~ом** окућити се 3. кућни послови; **дома́шнее** ~ домаћинство; **вести́** ~ водити кућу; **хлопота́ть по ~у** бавити се кућним пословима 4. инвентар *м*, опрема *ж* (*предузећа, установе*)

хозя́йств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. управљати, руководити 2. водити кућу, бавити се домаћинством

хозя́йчик, -а *м разг.* ћифта, ћифтар, ситан занатлија

хоккеи́ст, -а *м* хокејаш

хокке́||й, -я *м* хокеј; ~ **на льду** хокеј на леду; ~ **на траве́** хокеј на трави

хокке́йн||ый, -ая, -ое хокејашки; **~ая клю́шка** хокејашки штап

хо́лен||ый, -ая, -ое *и* **холён||ый, -ая, -ое** негован, дотеран; **~ая же́нщина** дотерана жена; **~ое лицо́** неговано лице

холе́р||а, -ы *ж мед.* колера; **эпиде́мия ~ы** епидемија колере

холе́рик, -а *м* колерик

холери́ческ||ий, -ая, -ое колеричан; **челове́к ~ого темпера́мента** човек колерична темперамента

холе́рн||ый, -ая, -ое колеричан, изазван колером

холецисти́т, -а *м мед.* холециститис

хо́л||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. кого, что* неговати *кога, шта*, пазити *на кога, шта*

хо́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. гребен *м* (*на врату коња, бика*) 2. грива (*коњска*) ◇ **намы́лить ~ку** *кому нар.* избрусити, издеветати *кога*

холл, -а *м* хол

холм, -а́ *м* брежуљак, брдашце *с*; **моги́льный** ~ хумка

холми́стост||ь, -и *ж* брдовитост

холми́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то брдовит; **~тая ме́стность** брдовит терен

хо́лод, -а (-у) *м, мн.* **-а́, -о́в** 1. *само јд.* хладноћа *ж*, студен *ж*, зима *ж*; **ночно́й** ~ ноћна хладноћа; **дрожа́ть от ~а** дрхтати од зиме 2. *об. мн.* **-а́, -о́в** мразеви *мн. м*, студен *ж*; **зи́мние ~а́** зимска студен; **наступи́ли ~а́** замразило је, стегао је мраз 3. *само јд.* хлад, хладно место; **поста́вить молоко́ на** ~ ставити млеко на хладно место 4. *фиг.* хладноћа *ж*, хладно држање ◇ **соба́чий** ~ *разг.* цича зима

холода́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *безл.* захлађивати, постајати хладније; **на́чало** ~ почело је да бива свежије 2. *разг.* смрзавати се

холоде́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. хладити се, постајати хладан; **ру́ки ~ют** руке постају хладне 2. *фиг.* ледити се (*од ужаса итд.*)

холод||е́ц, -ца́ *м* хладетина *ж*, пихтије *мн. ж*

холоди́льник, -а *м* 1. фрижидер, хладњак 2. хладњача *ж*, рефригератор

холоди́льн||ый, -ая, -ое за хлађење, расхладни; **~ая устано́вка** расхладни уређај

холо||ди́ть, -жу́, -ди́шь, -дя́т *несврш.* 1. расхлађивати, хладити 2. *само 3. л.* хладити, освежавати; **от мя́ты ~ди́т во рту́** *безл.* нана освежава уста

холодне́||ть, -ет *безл. несврш.* захлађивати, постајати хладније; **к ве́черу ста́ло** ~ предвече је захладнело

хо́лодно *прил.* 1. *у функц. предик.* хладно је, зима је; **на у́лице** ~ напољу је зима; **мне** ~ зима ми је; **ста́ло** ~ захладнело је; **нога́м бы́ло** ~ ноге су зебле 2. *фиг.* хладно, равнодушно; ~ **встре́тить** *кого* хладно дочекати *кога* ◇ **от э́того мне ни жа́рко, ни** ~ *разг.* свеједно ми је, баш ме брига

холоднокро́вн||ый, -ая, -ое *зоол.* хладнокрван (*животиње*)

хо́лодност||ь, -и *ж* хладноћа, равнодушност, резервисаност; ~ **к лю́дям** равнодушност у односу на људе

холо́дн||ый, -ая, -ое; хо́лоден, -а́, хо́лодно 1. хладан, студен; ~ **ве́тер** хладан ветар; **~ая зима́** хладна зима; **~ые заку́ски** хладна предјела 2. *само дужи обл.* хладан, који слабо греје; **~ые перча́тки** рукавице које слабо греју (*без поставе*) 3. *само дужи обл.* хладан, без грејања; **~ая да́ча** летња викендица (*без грејања*); ~ **подва́л** хладан сутерен 4. *само дужи обл. тех.* хладан; **~ая обрабо́тка мета́ллов** хладна обрада метала 5. *фиг.* хладан, равнодушан; ~ **взгляд** хладан поглед; ~ **приём** хладан дочек 6. *фиг.* хладан, трезвен, сталожен, миран; ~ **темпера́мент** хладан темперамент; ~ **рассу́док** трезвено расуђивање 7. **холо́дн||ая, -ой** *ж заст.* хапс *м*, затвор *м* ◇ **~ое ору́жие** хладно оружје; **~ая война́** хладни рат; **~ые кра́ски** хладне боје

холо́п, -а *м* 1. *ист.* кмет 2. *фиг. презр.* улизица *м, ж*, удворица *м, ж*, подлац

холо́пск||ий, -ая, -ое 1. *ист.* кметски 2. *фиг. презр.* улизнички, удворички, подлачки

холо́пств||о, -а *с* 1. *ист.* кметство 2. улизиштво, удвориштво, подлост *ж*

холо́пств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. презр.* додворавати се, улизивати се, бити подлац

холо||сти́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т *несврш.* кастрирати

холост||о́й, -а́я, -о́е; хо́лост, -а́, -о 1. неожењен, нежењен; ~ **мужчи́на** нежења, момак 2. *само дужи обл.* момачки, самачки; **~а́я жизнь** момачки (самачки) живот; **~а́я компа́ния** момачко друштво 3. *само дужи обл. пољопр.* ушкопљен (*животиња*) ◇ ~ **патро́н** ћорак; ~ **ход** *тех.* празан ход

холостя́к, -а́ *м* нежења, момак; **ста́рый** ~ стари момак

холостя́цк||ий, -ая, -ое *разг.* момачки, самачки

холостя́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *нар.* самица, неудата жена

холоще́ни||е, -я *с* кастрирање

холощ||ённый, -ённая, -ённое; -ён, -ена́, -ено́ кастриран, ушкопљен

холст, -а́ *м* 1. домаће ланено или кудељно платно 2. платно *с* (*сликарско*)

холсти́н||а, -ы *ж* 1. домаће ланено или кудељно платно 2. комад *м* платна

холсти́нн||ый, -ая, -ое платнен, од ланеног, кудељног платна

холу́||й, -я́ *м* **1.** *заст.* слуга, лакеј **2.** *фиг. презр.* лакеј, улизица, удворица

холу́йск||ий, -ая, -ое *презр.* лакејски, улизички, удворички

холу́йств||о, -а *с презр.* лакејство, улизиштво, удвориштво

холу́йств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. презр.* улизивати се, додворавати се, бити лакеј

холщо́в||ый, -ая, -ое платнен, од ланеног, кудељног платна; **~ая руба́шка** кошуља од ланеног платна

хо́л||я, -и *ж разг.*: **жить в ~е** бити окружен негом, пажњом

хому́т, -а́ *м* **1.** хам, орма *ж* **2.** *тех.* стезни прстен, обујмица *ж* ◇ **наде́ть на себя́ (пове́сить себе́ на ше́ю) ~** *разг.* ставити себи јарам на врат

хому́тик, -а *м* **1.** *дем.* мали хам **2.** *тех.* стезни прстен, обујмица *ж* **3.** *војн.* клизач, гајка *ж* задњег нишана; прстен даљинара

хомя́к, -а́ *м зоол.* хрчак

хомя́ч||ий, -ья, -ье хрчков

хор, -а *м, мн.* **-ы́, -о́в** *и* **-ы, -ов 1.** хор; **мужско́й ~** мушки хор; **сме́шанный ~** мешовити хор **2.** хор, музичко хорско дело **3. хо́ром** *прил.* у хору; **петь ~ом** певати у хору ◇ **все ~ом** сви заједно, сви као један

хора́л, -а *м муз.* корал

хора́льн||ый, -ая, -ое корални

хорва́тск||ий, -ая, -ое хрватски

хорва́т||ы, -ов *мн.* (*јд.* **хорва́т, -а** *м* Хрват; **хорва́т|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Хрватица) Хрвати

хо́рд||а [1], **-ы** *ж мат.* тетива; **~ дуги́** тетива лука

хо́рд||а [2], **-ы** *ж биол.* леђна жила, тетива

хорейческ||ий, -ая, -ое *књиж.* који се односи на трохеј

хоре́||й, -я *м књиж.* трохеј

хор||ёк, -ька́ *м зоол.* твор; **сиби́рский ~** куна; **шу́ба из ~ька́** бунда од твора

хорео́граф, -а *м* кореограф

хореографи́ческ||ий, -ая, -ое кореографски

хореогра́фи||я, -и *ж* кореографија

хори́ст, -а *м* хорист(а), певач у хору

хори́ст||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** хористкиња, певачица у хору

хорме́йстер, -а *м* хоровођа

хорово́д, -а *м* народно коло

хоров||о́диться, -о́жусь, -о́дишься, -о́дятся *несврш. с кем, чем нар.* бактати се, гњавити се, петљати се *око кога, чега*

хорово́дн||ый, -ая, -ое који се односи на народно коло; **~ые пе́сни** песме у колу

хоров||о́й, -а́я, -о́е хорски; **~о́е пе́ние** хорско певање; **~ кружо́к** хорски кружок

хоро́||мы, -м *мн. заст., ирон.* велика кућа, палата *ж*

хор||они́ть, -оню́, -о́нишь, -о́нят *несврш.* **1.** сахрањивати, покопавати **2.** *что фиг.* покопавати, предавати забораву; **~ ста́рые обы́чаи** покопавати старе обичаје

хор||они́ться, -оню́сь, -о́нишься, -о́нятся *несврш. нар.* крити се, скривати се

хорохо́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш. разг.* правити се важан, кочоперити се

хоро́шеньк||ий, -ая, -ое љубак, лепушкаст, згодан; **~ая де́вушка** лепушкаста девојка ◇ **~ое де́ло!** *разг.* лепо бога ми!

хороше́нько *прил. разг.* како треба, добро, ваљано; **нажа́ть ~** добро притиснути; **прове́рить ~** проверити како треба

хороше́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* постајати привлачнији, бољи, пролепшавати се

хоро́ш||ий, -ая, -ее; хоро́ш, -а́, -о́; *комп.* **лу́чший, лу́чше 1.** добар, ваљан, леп; **~ челове́к** добар човек; **~ рабо́тник** добар радник; **~ие усло́вия** добри услови; **~ая пого́да** лепо време; **~ая пе́сня** лепа песма **2.** добар, леп; **~ее о́бщество** лепо (честито) друштво; **~ тон** добар тон; **у неё ~ вкус** она има добар укус **3.** добар, близак, присан; **~ знако́мый** добар познаник; **быть в ~их отноше́ниях** *с кем* бити у добрим односима *с ким* **4.** *разг.* знатан, велики, приличан; **съесть ~ую по́рцию моро́женого** појести велику порцију сладоледа **5.** *само краћи обл.* леп, згодан; **он хоро́ш собо́й** он је згодан човек; **она́ о́чень ~а́** она је веома лепа ◇ **всего́ ~его!** све најбоље!; **ты то́же хоро́ш!** *разг.* и ти ниси бољи!

хорошо́, *комп.* **лу́чше 1.** *прил.* добро, лепо; **о́чень ~** врло добро; **я чу́вствую себя́ ~** осећам се добро; **вести́ себя́ ~** лепо се понашати; **~ учи́ться** бити добар ђак; **~ па́хнуть** лепо мирисати; **ты сего́дня ~ вы́глядишь** данас лепо изгледаш **2.** *прил. у функц. предик.* добро је, лепо је; **в лесу́ о́чень ~** у шуми је веома добро; **мне здесь ~** овде ми је добро; **~, е́сли он э́то сде́лает** биће добро, ако он то уради **3.** добро (*школска оцена*); **учи́ться на ~** учити се са добрим успехом **4.** *речца* добро, у реду, важи; **~, я приду́** добро, ја ћу доћи; **подожди́ немно́го, я ско́ро зако́нчу.— Хорошо́** причекај мало, брзо ћу завршити.— У реду; **встре́тимся в том же ме́сте, ~? — Хорошо́** наћи ћемо се на истом месту, важи? — Важи; **~ же, э́то тебе́ припо́мнится** добро, добро, нећу ти то заборавити ◇ **~ бы** само кад би

хору́гв||ь, -и *ж цркв.* барјак *м*, крсташ *м*

хору́нж||ий, -его *м заст.* хорунжи (*козачки потпоручник у Русији пре револуције*)

хо́р||ы, -ов *мн.* галерија *ж*, балкон *м* (*у цркви, дворани*)

хор||ь, -я́ *м зоол.* твор

хоте́ть, хочу́, хо́чешь, хо́чет, хоти́м, хоти́те, хотя́т *несврш.* **1.** *кого, что, чего, с инф. и с везн.* **что́бы** хтети, желети; **хоти́те ча́ю?** хоћете ли чај?; **я хочу́ его́ ви́деть** желим да га видим; **~ есть, пить** бити гладан, жедан; **он и слы́шать не хо́чет об э́том** он неће ни да чује о томе; **бери́, ско́лько хо́чешь** узми колико желиш; **что вы э́тим хоти́те сказа́ть?** шта хоћете тиме да кажете?; **я хочу́, что́бы всё бы́ло в поря́дке** желим да све буде у реду **2.** *с инф.* хтети, намеравати; **он хоте́л уе́хать, но оста́лся** хтео је да отпутује, али је остао **3.: кто хо́чешь** ко год, било ко; **что хо́чешь** шта год, било шта; **где хо́чешь** где год, било где; **куда́ хо́чешь** куд год, било куд ◇ **е́сли хоти́те, е́сли хо́чешь** *уметн. р.* може се, могуће је; **как хоти́те** а) како вам драго б) па ипак, без обзира на све; **хо́чешь не хо́чешь** хтео не хтео; **че́рез не хочу́** *разг.* против воље, на силу

хоте́ться, хо́чется *безл. несврш. чего, что и с инф.* хтети, желети; **мне не хо́чется** не желим; **ему́ хо́чется спать** спава му се; **нам хо́чется есть** ми смо гладни; **мне хоте́лось бы...** хтео бих да...

хоть [1] *везн.* **1.** иако, премда; **он говори́л шёпотом, ~ в ко́мнате они́ бы́ли одни́** говорио је шапатом иако су били сами у соби **2.** макар; **~ умри́!** макар умри!; **~ немно́го** макар и мало; **~ и по́здно** мада је и касно

3. или-или, било-било, вољ(а)-вољ(а); **приди́ ~ сейча́с, ~ за́втра** дођи данас или сутра ◊ **~ ви́дит о́ко, да зуб неймёт** *посл.* не може се имати све што се жели

хоть [2] *речца* 1. макар, бар; **оста́ньтесь ~ на часо́к** останите макар сат; **дай ~ рубль** дај бар једну рубљу; **~ бы ты молча́л** кад би бар ти ћутао 2. бар, барем; **ему́ ну́жно ~ два дня** потребна су му бар два дана 3. ма, год; **~ кто** ма ко; **~ что** што год; **~ куда́** било куд, куд год; **~ где** где год, свуда ◊ **~ бы мне отдохну́ть** да ми је да се одморим; **~ бы не опозда́ть** само да не закаснимо; **па́рень ~ куда́** момак и по; **ему́ ~ бы что** баш га брига

хотя́ *везн.* 1. иако, премда; **~ он и согласи́лся, но оста́лся недово́лен** иако се сложио, остао је незадовољан 2. мада; **я приду́, ~ мне и не́когда** доћи ћу мада немам времена

хохла́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *зоол.* кокош са ћубом 2. *бот.* млађа, кокошчица

хохла́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то ћубаст, са ћубом

хо́хл||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* кострешити, рогушити перје (*о птици*)

хо́хл||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш.* 1. *само 3. л.* кострешити се, рогушити се (*о птици*) 2. *фиг. разг.* мрштити се, тмурити се

хо́хм||а, -ы *ж нар.* шала, спрдња, лакрдија

хохма́ч, -а́ *м нар.* шаљивац, шаљивчина, лакрдијаш

хо-хо́, хо-хо-хо́ *узв.* хо-хо-хо

хох||о́л, -ла́ *м* чуперак, љуба *ж*, прамен (*косе*)

хо́хот, -а *м* гласан смех, кикот

хох||ота́ть, -очу́, -о́чешь, -о́чут *несврш.* гласно се смејати, кикотати се

хохоту́н, -а́ *м разг.* смешљивац

хохоту́н||ья, -ьи *ж, ген. мн.* **-ий** смешљивица

храбре́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* храбрити се, постајати храбар

храбре́ц, -а́ *м* јунак, јуначина

храбр||и́ться, -ю́сь, -и́шься, -я́тся *несврш.* правити се храбар, јуначити се

хра́бро *прил.* храбро, смело, одважно; **~ защища́ться** храбро се бранити

хра́брост||ь, -и *ж* храброст, смелост, јунаштво *с*; **отлича́ться ~ью** истицати се јунаштвом; **набра́ться ~и** осмелити се

хра́бр||ый, -ая, -ое; храбр, -а́, -о храбар, смео, одважан; **~ челове́к** храбар човек

храм, -а *м* 1. храм, црква *ж* 2. *фиг.* храм; **~ нау́ки** храм науке

храмов||о́й, -а́я, -о́е храмовни, храмовски; црквени; **~ пра́здник** црквена слава

хране́ни||е, -я *с* чување, одржавање ◊ **ка́мера ~я** гардероба (*за пртљаг*)

храни́лищ||е, -а *с* магацин *м*, спремиште, стовариште

храни́тел||ь, -я *м* чувар; **~ музе́я** кустос ◊ **а́нгел-~** анђео-чувар

хран||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. чувати, одржавати; **~ проду́кты в холоди́льнике** чувати намирнице у фрижидеру; **~ де́ньги в сберега́тельной ка́ссе** држати новац у штедионици 2. *фиг.* чувати, поштовати; **~ в па́мяти** *что* не заборављати *шта*, сећати се *чега*; **~ в та́йне** држати у тајности; **~ ве́рность** *кому, чему* чувати верност *коме, чему* ◊ **~ молча́ние** ћутати

хран||и́ться, -и́тся, -я́тся *несврш.* 1. чувати се; бити на чувању; **де́ньги ~я́тся в ба́нке** новац се чува у банци 2. чувати се, не отуђивати се; **докуме́нты ~я́тся мно́го лет** документи се чувају много година

храп [1], **-а** *м* хркање *с*

храп [2], **-а** *м струч.* средњи и доњи део носне кости (*код животиња*)

храпа́к, -а́ *м: нар.* **зада́ть/задава́ть ~а́** захркати/хркати, чврсто заспати/спавати

храп||е́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. хркати 2. *само 3. л.* фрктати (*о коњу*)

храпови́цк||ий, -ого *м нар. в.* **храпа́к**

храпу́н, -а́ *м разг.* хркало, хркач (*човек*)

хреб||е́т, -та́ *м* 1. *анат.* кичма *ж* 2. *геогр.* гребен, планински ланац ◊ **гнуть ~** *нар.* грбачити, тешко радити

хребто́в||ый, -ая, -ое 1. *анат.* кичмени; **~ые позвонки́** кичмени пршљенови 2. *тех.* централни, средишњи 3. *геогр.* гребенски, који се односи на планински ланац; **~ые перева́лы** превоји

хрен, -а *м* хрен ◊ **ста́рый ~** *нар.* старкеља; **~ ре́дьки не сла́ще** *разг.* исти ти је ђаво

хрено́в||ый, -ая, -ое од хрена; **~ со́ус** сос од хрена

хрестома́ти||я, -и *ж* хрестоматија

хризанте́м||а, -ы *ж бот.* хризантема, кризантема

хризоли́т, -а *м мин.* хризолит

хрип, -а *м* хроптање *с*, хрип; **предсме́ртный ~** хропац

хрипа́т||ый, -ая, -ое *нар.* промукао

хрипе́ни||е, -я *с* крчење, кркљање, хроптање

хрип||е́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. хрипати, хрипети, кркљати; **больно́й ~и́т** болесник кркља 2. *фиг. разг.* промукло говорити

хрипли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во мало промукао; **~ го́лос** промукао глас

хри́пл||ый, -ая, -ое; хрипл, -а́, -о промукао; **говори́ть ~ым го́лосом** говорити промуклим гласом

хри́п||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **-нул, -ла, -ло** *несврш.* 1. *само 3. л.* постајати промукао 2. губити глас; **~ от кри́ка** губити глас деру́ћи се

хрипот||а́, -ы́ *ж* промуклост; **докрича́ться до ~ы́** промукнути од вике

христи||ани́н, -ани́на *м, мн.* **-а́не, -а́н** хришћанин

христиа́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** хришћанка

христиа́нск||ий, -ая, -ое хришћански

христиа́нств||о, -а *с* хришћанство

христо́с||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *несврш.* честитати један другоме ускрс љубећи се три пута

хром [1], **-а** *м* 1. *хем.* хром 2. *струч.* хрома *ж*, крома *ж* (*боја*)

хром [2], **-а** *м* бокс (*врста коже*)

хромати́зм, -а *м струч.* хроматизам

хромати́ческ||ий, -ая, -ое *струч.* хроматски

хрома́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. храмати, шепати, ћопати; **~ на пра́вую но́гу** храмати на десну ногу 2. *фиг. разг.* шепати; **~ по матема́тике** шепати у математици ◊ **~ на о́бе ноги́** храмати на обе ноге (*лоше радити*)

хроме́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* постајати хром (шепав, ћопав)

хроми́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* хромирати

хром||о́й, -а́я, -о́е; хром, -а́, -о 1. хром, шепав, ћопав; **~ челове́к** хром човек; **он хром на пра́вую но́гу** он храмље на десну ногу 2. **хром||о́й, -о́го** *м* шепавац, шантавац 3. *фиг. разг.* климав, шепав; **~ стул** климава столица

хромолитогра́фи||я, -и *ж штамп.* хромолитографија

хромоно́||гий, -гая, -гое; -г, -га, -го *разг.* 1. хром, шепав, ћопав 2. климав, шантав (*столица итд.*)

хромоно́ж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* шепавица, шепа

хромосо́м||а, -ы *ж биол.* хромозом *м*

хромосо́мн||ый, -ая, -ое који се односи на хромозом

хромот||а́, -ы́ *ж* хромост, шепавост, ћопавост

хромоти́пи||я, -и *ж штамп.* хромотипија

хро́ник, -а *м разг.* хроничан болесник

хро́ник||а, -и *ж* 1. хроника, кроника; **семе́йная ~** породична хроника 2. хроника (*у новинама*); **суде́бная ~** судска хроника 3. *филм* филмски журнал

хроникёр, -а *м* хроничар, кроничар (*у листу*)

хрони́ческ||ий, -ая, -ое хроничан, кроничан; **~ на́сморк** хронична кијавица

хроно́граф, -а *м* хронограф (*писани споменик*)

хронографи́ческ||ий, -ая, -ое хронографски

хронологи́ческ||ий, -ая, -ое хронолошки

хроноло́ги||я, -и *ж* хронологија

хроно́метр, -а *м* хронометар

хронометра́ж, -а *м* хронометража *ж*

хронометражи́ст, -а *м* хронометражист(а)

хронометри́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* хронометрирати

хронометри́ст, -а *м* хронометрист(а)

хронометри́ческ||ий, -ая, -ое хронометарски

хроноско́п, -а *м струч.* хроноскоп

хру́па||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* крцкати, гристи

хру́п||кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко 1. крхак, ломљив; **~кое стекло́** крхко стакло; **~ лёд** ломљив лед 2. крхак, нежан, осетљив; **~кое здоро́вье** крхко здравље; **~кие плéчи** слабашна рамена

хру́пкост||ь, -и *ж* 1. крхкост, ломљивост 2. крхкост, нежност, осетљивост

хру́пн||уть, -ет, -ут *сврш. разг.* пући, сломити се; **лёд под нога́ми ~ул** лед пуче под ногама

хруст, -а *м* тресак, прасак, ломњава *ж*

хруста́лик, -а *м анат.* лећа *ж*, сочиво *с* (*у оку*)

хруста́л||ь, -я́ *м* кристал ◇ **го́рный ~** горски кристал

хруста́льн||ый, -ая, -ое 1. кристални, од кристала; **~ая ва́за** кристална ваза 2. кристалан, прозиран

хру||сте́ть, -щу́, -сти́шь, -стя́т *несврш.* 1. *само 3. л.* шкрипети, пуцкетати; **снег ~сти́т под нога́ми** снег шкрипи под ногама 2. *чем* хрскати, шумно гристи *шта*; **аппети́тно ~ огурцо́м** са апетитом гристи краставац

хру́ст||кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко који шкрипи, пуцкета (*снег итд.*)

хру́стн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* пуцнути, хрснути, шкрипнути, праснути

хрущ, -а́ *м зоол.* хрушт, гундел

хрыч, -а́ *м нар. погрд.*: **ста́рый ~** старкеља, стари пањ

хрычо́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок: ста́рая ~** бабускара, бабетина

хрю́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* гроктати (*о свињи*)

хрю́кн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* загроктати (*о свињи*)

хрю́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг. шаљ.* свиња

хряк, -а́ *м* вепар, нераст

хря́стн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. нар.* 1. *само 3. л.* сломити се, разбити се (*с треском*) 2. *кого, что* мазнути, лупити

хря́стн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш. нар.* треснути, лупити се, пасти

хрящ [1], **-а́** *м анат.* хрскавица *ж*; **носово́й ~** носна хрскавица

хрящ [2], **-а́** *м геол.* шљунак

хрящева́||тый [1], **-тая, -тое; -т, -та, -то** *анат.* жилав, хрскавичав

хрящева́т||ый [2], **-ая, -ое** *геол.* шљунковит, пун шљунка; **~ая по́чва** шљунковити терен

хрящев||о́й [1], **-а́я, -о́е** *анат.* хрскавичав; **~а́я ткань** хрскавичаво ткиво

хрящев||о́й [2], **-а́я, -о́е** *геол.* шљунковит

худе́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* мршавити, слабити

худ||и́ть, -и́т, -я́т *несврш. разг.* чинити мршавијим, слабијим; **э́то пла́тье её ~и́т** у овој хаљини она изгледа мршавија

ху́д||о [1], **-а** *с разг.* зло, невоља *ж* ◇ **нет ~а без добра́** *посл.* свако зло има своје добро

ху́до [2], *комп.* **ху́же** *прил.* 1. лоше, рђаво 2. *у функц. предик. кому, чему* зло је; **ему́ ~** зло му је, лоше се осећа

худоб||а́, -ы́ *ж* мршавост, слабост

ху́до-бе́дно *прил. разг.* у најмању руку, најмање

худо́жественност||ь, -и *ж* уметничка вредност

худо́жестве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. *само дужи обл.* уметнички; **~нное учи́лище** уметничка школа; **~ руководи́тель теа́тра** уметнички руководилац позоришта 2. *само дужи обл.* уметнички; **~нное произведе́ние** уметничко дело; **~нная литерату́ра** лепа књижевност; **~ фильм** играни филм 3. уметнички, естетски; **~ вкус** естетски укус ◇ **~нная самоде́ятельность** аматерска уметност; **~нная гимна́стика** уметничка гимнастика

худо́жеств||о, -а *с* 1. *заст.* уметност *ж* 2. сликарство; **акаде́мия худо́жеств** сликарска академија 3. *фиг. нар.* изгред *м*, смицалица *ж*, лудорија *ж*; **э́то всё его́ ~а** то су све његове лудорије

худо́жник, -а *м* 1. уметник 2. сликар, живописац; **~-реставра́тор** сликар-рестауратор 3. мајстор, вештак; **~ своего́ де́ла** мајстор свог заната

худо́жниц||а, -ы *ж* сликарка

худ||о́й [1], **-а́я, -о́е; худ, -а́, -о;** *комп.* **худе́е** мршав, слаб, сув, сувоњав; **~ челове́к** мршав човек; **~ы́е ру́ки** сувоњаве руке

худ||о́й [2], **-а́я, -о́е; худ, -а́, -о;** *комп.* **ху́же,** *суп.* **ху́дший** лош, рђав, зао; **~а́я сла́ва** зао глас ◇ **не говоря́ ~о́го сло́ва** без речи; **на ~ коне́ц** у најгорем случају

худ||о́й [3], **-а́я, -о́е** *разг.* шупаљ, пробушен; поцепан, подеран; **~ы́е сапоги́** подеране чизме; **~о́е ведро́** шупља кофа

худоро́дн||ый, -ая, -ое *заст.* неугледног порекла

худосо́чи||е, -я *с разг.* исцрпљеност *ж*, изнемоглост *ж*, изнуреност *ж*

худосо́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *разг.* 1. исцрпљен, изнемогао, изнурен 2. кржљав (*биљка*)

худоща́вост||ь, -и *ж* сувоњавост, мршавост

худоща́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во сувоњав, мршав

худу́щ||ий, -ая, -ее *разг.* јако мршав, сувоњав

ху́дш||ий, -ая, -ее најгори; **в ~ем слу́чае** у најгорем случају

худы́ш||ка, -ки *м, ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* мршавко *м*, мршавица *ж*

ху́же *в.* **плохо́й, пло́хо**

хул||а́, -ы́ *ж* погрда, поруга, увреда

хулига́н, -а *м презр.* хулиган, безобразник

хулига́н||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. разг.* бити хулиган, правити изгреде, безобразно се понашати

хулига́нск||ий, -ая, -ое хулигански, мангунски; **~ посту́пок, ~ая вы́ходка** хулигански испад

хулига́нств||о, -а *с* хулиганство, безобразлук *м*

хулиганьё, -я́ *с зб. разг.* хулигани *мн. м*, безобразници *мн. м*

хули́тел||ь, -я *м* кудитељ, хулитељ

хул||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* кудити, хулити, ружити

ху́нт||а, -ы *ж полит.* хунта

хура́л, -а *м* хурал (*изборни орган врховне власти у НР Монголији*)

хурм||а́, -ы́ *ж бот.* урма (*стабло и плод*)

ху́тор, -а *м, мн.* **-а́, -о́в 1.** мајур, салаш **2.** омање село (*у Украјини, на Дону, на Кубану*)

хуторск||о́й, -а́я, -о́е мајурски, салашки; **~о́е хозя́йство** мајурско газдинство

хутор́я||нин, -нина *м, мн.* **-не, -н 1.** власник мајура, салаша **2.** житељ омањег села (*у Украјини, на Дону, на Кубану*)

Ц

цап *узв. у функц. предик. нар.* цап, шћап, ћап

ца́па||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* **1.** драпати, грепсти; хватати канџама **2.** грабити, хватати

ца́па||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* **1.** хватати канџама, грепсти се, драпати се **2.** *с кем фиг.* свађати се

ца́п||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* мотичица

ца́п||ля, -ли *ж, ген. мн.* **-ель** чапља

ца́пн||уть, -у, -ешь, -ут; -утый *сврш. нар.* зграбити, шчепати, цапити

ца́пф||а, -ы *ж тех.* чеп *м*, рукавац *м*

цап-цара́п *узв. у функц. предик. разг.* цап-царап, цап, шћап

цара́па||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** грепсти **2.** *разг.* шкрабати, жврљати

цара́па||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** грепсти; **ко́шка ~ется** мачка гребе **2.** грепсти се (*у тучи итд.*) **3.** грепсти (*по нечему*)

цара́пин||а, -ы *ж* огреботина; шкработина, зарез *м*

цара́пн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* огрепсти, запарати

царе́вич, -а *м* царевић, принц

царе́в||на, -ны *ж, ген. мн.* **-ен** царева кћи, царевићка; принцеза

царедво́р||ец, -ца *м* дворјанин, велможа (*на царском двору*)

цареуби́йств||о, -а *с* цареубиство, цареуморство

цареуби́йц||а, -ы *м* цареубица

цари́зм, -а *м* царизам; **сверже́ние ~а** збацивање царизма

цари́стск||ий, -ая, -ое царистички

цар||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* **1.** царевати, царствовати **2.** *фиг.* царевати, господарити, имати превагу **3.** *само 3. л.* владати; **круго́м ~и́т тишина́** свуда унаоколо влада тишина

цари́ц||а, -ы *ж* **1.** царица **2.** *фиг.* царица, краљица; господарица; **~ ба́ла** краљица бала

ца́рск||ий, -ая, -ое 1. царски **2.** *фиг.* царски, раскошан, богат ◇ **~ая во́дка** *хем.* царска вода; **~ие врата́** *цркв.* царске двери (*на олтару*)

ца́рстве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно величанствен, достојанствен; **~ вид** величанствен изглед

ца́рств||о, -а *с* **1.** царство, царевина *ж* **2.** царовање; **избра́ть на ~** изабрати за цара **3.** *фиг.* царство; свет *м*; **живо́тное ~** животињско царство; **~ льда** царство леда ◇ **тёмное ~** царство незнања; **со́нное ~** *разг. шаљ.* гомила спавача

ца́рствовани||е, -я *с* царовање, владавина *ж*; **в ~ Петра́ Пе́рвого** за време владавине цара Петра Првога

ца́рств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* **1.** царовати, бити цар **2.** *само 3. л. фиг.* царовати, владати; господарити

цар||ь, -я́ *м* **1.** цар; **при ~е́** за (време) цара **2.** *фиг.* цар, краљ, владар; **лев — ~ звере́й** лав је цар животиња ◇ **при ~е́ Горо́хе** *шаљ.* за Кулина Бана и добријех дана; **он без ~я́ в голове́** фали му даска у глави; **он ~ и бог** он је бог и батина

ца́ц||а, -ы *ж разг.* уображенко *м*, надувенко *м*

ца́цка||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с кем нар.* обигравати *кога*, угађати *коме*, претерано дворити *кога*

цве||сти́, -ту́, -тёшь, -ту́т; *прошл.* **цвёл, -ла́, -ло́** *несврш.* **1.** *само 3. л.* цветати, цвасти **2.** *само 3. л.* цветати; **вода́ ~тёт** вода цвета **3.** *фиг.* цветати, цвасти, просперисати (*о трговини итд.*) **4.** *фиг.* цветати, цвасти; **~ здоро́вьем** пуцати од здравља

цвет [1], **-а** *м, мн.* **-а́, -о́в** боја *ж*; **~ лица́** боја лица, тен ◇ **защища́ть ~а́** *кого, чьи* бранити боје *кога, чега* (*репрезентације, тима*); **в ~е** у боји (*илустрације*); **на вкус и ~ това́рища нет** *посл.* укуси су различити, о укусима не треба расправљати

цвет [2], **-а (-у)** *м* **1.** *зб. нар.* цвет; **ли́повый ~** липов цвет **2.** *чего фиг.* цвет, елита *ж*; **~ о́бщества** елита друштва **3.** цветање *с*, доба *с* цвета; **сад весь в ~у́** воћњак се сав расцветао ◇ **во ~е лет (сил)** у цвету живота, у најлепше доба

цвета́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* цветаст, са цветнатим шарама; **~тая шаль** шарена марама

цвете́ни||е, -я *с* цветање, цватња *ж*

цве́т||ень, -ня *м нар.* цветни прах, полен

цве́тик, -а *м дем.-хип.* цветак

цвети́сто *прил.* китњасто

цвети́стост||ь, -и *ж* **1.** шаренило *с*, разнобојност **2.** *фиг.* китњастост

цвети́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. цветан, покривен цвећем **2.** шарен, разнобојан **3.** *фиг.* китњаст (*стил*)

цветко́в||ый, -ая, -ое: ~ые расте́ния *бот.* цветоноше, цветњаче

цветни́к, -а́ *м* цветњак, цвећњак

цветн||о́й, -а́я, -о́е 1. обојен, у боји; **~ фильм** филм у боји; **~ каранда́ш** оловка у боји, дрвена бојица **2.** обојен, не беле расе ◇ **~а́я капу́ста** карфиол; **~ые мета́ллы** обојени метали

цветово́д, -а *м* цвећар

цветово́дств||о, -а *с* **1.** цвећарство, цветарство **2.** цвећарска економија, расадник *м*

цветово́дческ||ий, -ая, -ое цвећарски

цветов||о́й, -а́я, -о́е обојен, у боји; **~ы́е ощуще́ния** осет боја; **~а́я га́мма** скала боја ◇ **~а́я слепота́** *мед.* далтонизам

цвет||о́к, -ка́ *м* **1.** (*мн.* **-ы́, -о́в**) цвет, цвеће *с*; **паху́чий ~** мирисан цвет; **живы́е ~ы́** живо цвеће; **полевы́е ~ы́** пољско цвеће; **иску́сственные ~ы́** вештачко цвеће; **буке́т ~о́в** букет цвећа **2.** (*мн.* **-ки́, -ко́в**) цвет; **мужски́е ~ки́** мушки цветови

цветонóж||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *бот.* петељка

цветонóсн||ый, -ая, -ое *бот.* цветоносан; **~ые растéния** цветоноше, цветњаче

цветóч||ек, -ка *м дем.* цветић ◊ **э́то ~ки, а я́годки бýдут впередú** ово је још цвеће, најгоре тек долази

цветóчник, -а *м* цвећар, продавац цвећа

цветóчниц||а, -ы *ж* 1. цвећарица, цвећарка 2. жардинијера, сандук *м* за цвеће

цветóчн||ый, -ая, -ое 1. цветни; **~ лепестóк** цветни листић; **~ая пыльцá** цветни прах 2. за цвеће; **~ая клýмба** цветна леја; **~ горшóк** саксија; **~ магазúн** цвећарница

цветýщ||ий, -ая, -ее 1. расцветан, у цвету, који цвета; **~ сад** расцветани врт 2. *фиг.* у расцвату, у процвату, у пуном развоју; **~ ю́ноша** младић у процвату

цéв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *тех.* калем *м*, цевка 2. *анат.* цеваста кост

цевнúц||а, -ы *ж* врста свирале, двојнице

цéвочн||ый, -ая, -ое: ~ое колесó *тех.* зупчаник са цевкама

цевь||ё, -я́ *с* 1. *војн.* кундак *м* 2. *тех.* језгро, стожер *м*, вретено

цедúл||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* цедиљка, цедило *с*

цедúть, цежý, цéдишь, цéдят *несврш.* 1. цедити, процеђивати 2. точити 3. *фиг. разг.* цедити, једва изговарати; **~ сквозь зýбы** цедити кроз зубе

цедúться, цéдится, цéдятся *несврш.* цедити се

цéдр||а, -ы *ж* 1. горњи слој лимуна, поморанџе 2. сасушена настругана кора лимуна, поморанџе (*као зачин*)

цежён||ый, -ая, -ое *разг.* процеђен

цезýр||а, -ы *ж књиж., муз.* цезура

цейтнóт, -а *м* 1. *шах.* цајтнот 2. *фиг. разг.* цајтнот, недостатак времена, временски шкрипац

цейхгáуз, -а *м заст.* магацин, складиште *с* (*наоружања и војне опреме*)

целéбност||ь, -и *ж* лековитост

целéб||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но лековит; **~ные грязи** лековито блато; **~ истóчник** лековити извор

целев||óй, -áя, -óе 1. циљни 2. наменски; **~óй авáнс** наменски предујам; **~óе финансúрование** наменско финансирање; **~áя аспирантýра** наменске постдипломске студије 3. са одређеним циљем; **~áя устанóвка рабóты** рад с одређеним циљем

целенапрáвле||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно с одређеним циљем

целесообрáзност||ь, -и *ж* сврсисходност, целисходност

целесообрáз||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но сврсисходан, целисходан

целеустремлённост||ь, -и *ж* јасност циља; усмереност према постизању циља

целеустремлё||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно са јасним, одређеним циљем; усмерен према постизању циља

целикóм *прил.* 1. уцело, у целини; **жáрить кýрицу ~** пећи кокош уцело; **весь ~** сав, цео, читав 2. *фиг.* сасвим, потпуно; **~ отдáться дéлу** сасвим се посветити послу ◊ **~ и пóлностью** у потпуности, у целини

целин||á, -ы́ *ж* 1. ледина, целица; **пóднятая ~** узорана ледина 2. целац, негажена, нетакнута површина; **снéжная ~** целац, нетакнути снег

целúнник, -а *м* освајач, обрађивач ледина

целúнн||ый, -ая, -ое лединаст, ледински; **~ые зéмли** ледине

целúтел||ь, -я *м заст.* исцелитељ

целúтел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно лековит, који исцељује

цéл||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* 1. нишанити, гађати 2. *фиг.* циљати, смерати, тежити (*за нечим*); **он ~ит в начáльники** он циља на руководеће место

цéл||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш.* нишанити, гађати

целкóв||ый, -ого *м нар.* рубља *ж*, рубаљ

целлофáн, -а *м* целофан

целлофáнов||ый, -ая, -ое целофански, од целофана

целлулóид, -а *м* целулоид

целлулóидн||ый, -ая, -ое целулоидни; од целулоида

целлулóидов||ый, -ая, -ое целулоидан

целлюлóз||а, -ы *ж* целулоза

целлюлóзн||ый, -ая, -ое целулозни, од целулозе

целовáльник, -а *м* 1. *ист.* порезник (*у Русији XV—XVII в.*) 2. *заст.* крчмар, бирташ

целовáни||е, -я *с заст.* целивање; **крёстное ~** целивање крста приликом заклетве

цел||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют *несврш.* љубити, целивати; **~ *кого* в гýбы** љубити *кога* у уста

цел||овáться, -ýюсь, -ýешься, -ýются *несврш.* љубити се, целивати се

цéло||е, -го *с* 1. цело, целина *ж*; **составля́ть однó ~** чинити једну целину 2. *мат.* цели број; **пять ~ых три десятых** пет целих три десетих ◊ **в óбщем и ~ом** уопштено, у целини

целомýдренност||ь, -и *ж* невиност, чедност; целомудреност

целомýдре||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно невин, чедан; целомудрен

целомýдри||е, -я *с* невиност *ж*, чедност *ж*; целомудреност *ж*

цéлостност||ь, -и *ж* целост, целовитост; интегритет *м*; **территориáльная ~** територијални интегритет

цéлост||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но целовит, неподељен

цéлост||ь, -и *ж* целост, целовитост, читавост; **сохранúть в ~и** сачувати у целости

цéл||ый, -ая, -ое; цел, целá, -о 1. цео, сав, читав; пун; **съесть ~ кусóк** појести цело парче; **вы́пить ~ стакáн** попити пуну чашу; **не спать ~ую ночь** не спавати читаву ноћ; **~ гóрод** читав град; **~ыми дня́ми** по читаве дане, данима 2. читав; **~ ряд вопрóсов** читав низ питања 3. цео, читав, неповређен; неоштећен; **уходú, покá цел** одлази, док си читав; **дом остáлся цел** кућа је остала читава ◊ **цел и невредúм** здрав и читав; **~ое числó** *мат.* цели број

цел||ь, -и *ж* 1. циљ *м*, нишан *м*, мета; **попáсть в ~** погодити циљ; **не попáсть в ~** промашити циљ 2. *фиг.* циљ *м*, сврха; **~ жúзни** циљ живота; **достúчь ~и** постићи циљ; **имéть ~ью** имати за циљ ◊ **с ~ью** *чего и с инф.* ради *чега, с* циљем, у циљу да...; **с какóй ~ью?** зашто?; **в ~ях** *чего и с инф.* у циљу да...; ради *чега*; **~ оправдывает срéдства** циљ оправдава средства

цельнометаллúческ||ий, -ая, -ое металан, сав од метала; **~ вагóн** метални вагон

цéльност||ь, -и *ж* целост, целовитост, целина

цéльн||ый, -ая, -ое; цéлен, цельнá, -о 1. *само дужи обл.* целовит, монолитан, од једног комада 2. *само дужи обл.* неразређен, неразблажен; **~ое молокó** необрано, пуномасно млеко; **~ое винó** чисто вино 3. *фиг.* целовит, монолитан

цеме́нт, -а *м* цемент

цемента́ци||я, -и *ж* 1. *грађ.* цементирање *с*, инјектирање *с* 2. *тех.* карбурисање *с*, цементација 3. *геол.* цементација

цементи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* 1. цементирати 2. *фиг.* цементирати, учврстити/учвршћивати

цеме́нтн||ый, -ая, -ое цементни, од цемента; ~ **заво́д** цементара

цен||а́, -ы́ *ж, ак.* **це́ну,** *мн.* **це́ны, цен** 1. цена; **опто́вая** ~ цена на велико; **ро́зничная** ~ цена на мало, малопродајна цена; **ры́ночная** ~ тржишна цена; **заготови́тельная** ~ откупна цена; **заку́почная** ~ набавна цена; **прода́жная** ~ продајна цена; **~о́ю в...** по цени од...; **повыше́ние, сниже́ние цен** пораст, снижење цена; **купи́ть по схо́дной ~е́** купити по повољној цени 2. *фиг.* цена, важност, вредност; **знать це́ну дру́жбе** знати цену пријатељству ◇ **быть в ~е́** бити на цени; **э́тому ~ы́ нет** то се не може платити; **любо́й ~о́й** по сваку цену; **~о́й больши́х уси́лий** по цену великих напора; **набива́ть себе́ це́ну** дизати себи цену

ценз, -а *м* цензус; **иму́щественный** ~ имовински цензус; **образова́тельный** ~ образовни ниво, стручна спрема (*за одређену службу*); **возрастно́й** ~ старосна граница; **избира́тельный** ~ изборни цензус

це́нзор, -а *м* цензор

це́нзорск||ий, -ая, -ое цензорски

цензу́р||а, -ы *ж* цензура; **вое́нная** ~ војна цензура

цензу́рност||ь, -и *ж* пристојност, уљудност

цензу́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* цензурни, цензурски 2. пристојан, доличан

цензур||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* цензурисати

цени́тел||ь, -я *м* зналац, добар познавалац; ~ **иску́сства** добар познавалац уметности

цени́ть, ценю́, це́нишь, це́нят *несврш.* 1. *разг.* ценити, процењивати, одмеравати цену 2. ценити, уважавати, поштовати; ~ **своё вре́мя** ценити своје време; ~ **дру́жбу** ценити пријатељство

цени́ться, це́нится, це́нятся *несврш.* 1. ценити се, вредети; **э́то о́чень це́нится** то се веома цени 2. бити цењен, поштован

це́нник, -а *м* ценовник

це́нностн||ый, -ая, -ое вредностан

це́нност||ь, -и *ж* 1. цена, вредност 2. важност, значај *м* 3. *об. мн.* **-и, -ей** драгоценост; **хране́ние ~ей** чување драгоцености ◇ **материа́льные и духо́вные ~и** материјална и духовна добра

це́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на́ *и* **-на, -но** 1. *само дужи обл.* вредносни; **~ная посы́лка** вредносна пошиљка; **~ное письмо́** вредносно писмо; **~ные бума́ги** хартије од вредности, вредносни папири 2. скуп, скупоцен, драгоцен 3. *фиг.* вредан, важан, значајан; **~ное откры́тие** значајно откриће

ценообразова́ни||е, -я *с струч.* формирање цена

цент, -а *м* цент (*стоти део неких новчаних јединица*)

це́нтнер, -а *м* метричка цента *ж*, квинтал

центр, -а *м* 1. *мат., физ.* центар; ~ **окру́жности** центар круга; ~ **тя́жести** тежиште 2. центар; **в ~е го́рода** у центру града 3. центар, средиште *с*; **промы́шленный** ~ индустријски центар; **культу́рный** ~ културни центар 4. центар, станица *ж*; **вычисли́тельный** ~ рачунарски центар; ~ **радиовеща́ния** радиоцентар 5. *анат.* центар, скуп нервних ћелија; **дви́гательный** ~ моторни центар ◇ ~ **нападе́ния** *спорт.* центар навале, центарфор; ~ **полузащи́ты** *спорт.* центархалф ◇ **быть в ~е внима́ния** бити у средишту пажње

центра́л, -а *м ист.* централна робијашница (*у Русији пре револуције*)

централиза́ци||я, -и *ж* централизација

централи́зм, -а *м* централизам; **демократи́ческий** ~ демократски централизам

централиз||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш.* централизовати, централизирати, усредсредити/усредсређивати

центра́льн||ый, -ая, -ое 1. централни; **~ые у́лицы го́рода** главне улице града; **~ое отопле́ние** централно грејање; ~ **напада́ющий** центар навале, центарфор 2. главни, централни; ~ **комите́т** централни комитет; **~ая телефо́нная ста́нция** телефонска централа 3. основни, главни, централни; **~ая роль** главна улога; **~ая иде́я кни́ги** основна идеја књиге

центрифу́г||а, -и *ж* центрифуга, центрифугална машина

центробе́жн||ый, -ая, -ое *физ.* центрифугалан; **~ая си́ла** центрифугална сила

центров||о́й, -а́я, -о́е централни, средишњи; ~ **круг футбо́льного по́ля** центар фудбалског игралишта

центростреми́тельн||ый, -ая, -ое *физ.* центрипеталан; **~ая си́ла** центрипетална сила

цеп, -а́ *м* цеп, млатило *с*; **молоти́ть ~а́ми** млатити цеповима (*жито*)

цепене́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* кочити се, обамирати, укрућивати се; ~ **от стра́ха** ледити се од страха

це́п||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *нар.* ланчић *м*, ланче *с*

це́п||кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко 1. који чврсто хвата 2. лепљив, који се припија 3. *фиг. разг.* жилав, чврст, упоран; ~ **челове́к** жилав човек ◇ ~ **ум** бистар ум

це́пкост||ь, -и *ж* чврстина, жилавост, упорност

цепля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *за кого, что* закачињати се, квачити се 2. *за что фиг. разг.* хватати се, грчевито се држати 3. *к кому, чему нар.* зановетати, закерати

цепн||о́й [1], **-а́я, -о́е: ~а́я молотьба́** млаћење цепом (*жита*)

цепн||о́й [2], **-а́я, -о́е** 1. *тех.* ланчан; **~а́я переда́ча** ланчана трансмисија; ~ **мост** ланчани мост 2. на ланцу; ~ **пёс** пас на ланцу ◇ **~а́я реа́кция** *физ.* ланчана реакција

цепо́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. ланчић *м*; ~ **для часо́в** ланац за сат 2. низ *м*, ланац *м*, ред *м*; **идти́ ~кой** ићи у низу (*један за другим*); **передава́ть по ~ке** предавати од једног до другог

цеп||ь, -и *ж, лок.* **о -и, в (на) -и́,** *мн.* **-и, -е́й** 1. ланац *м*; **посади́ть соба́ку на** ~ завезати пса; **спусти́ть соба́ку с ~и́** одвезати пса са ланца 2. *мн.* **-и, -е́й** окови *мн. м*; **закова́ть в ~и** оковати 3. *чего фиг.* ланац *м*, низ *м*; ~ **собы́тий** низ догађаја 4. планински венац, ланац 5. *војн.* ланац *м*, линија; **огнева́я** ~ ватрена линија 6. *ел.* круг *м*, коло *с*; **электри́ческая** ~ струјно коло ◇ **как с ~и́ сорва́лся** *разг.* као да је с ланца пуштен

це́рбер, -а *м* 1. *мит.* Кербер, Цербер 2. *фиг.* кербер, цербер, строги чувар

церемониа́л, -а *м* церемонијал; ~ **похоро́н** погребни церемонијал

церемониа́льн||ый, -ая, -ое церемонијалан, по церемонијалу; **~ое ше́ствие** церемонијална процесија

церемонийме́йстер, -а *м* церемонијар, церемонијаш

церемо́н||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш.* 1. *об. са нег.* устручавати се, устезати се, женирати се 2. *с кем, чем и без обј.* поступати одвише благо *с ким*, бити сувише мек *према коме, чему*

церемо́ни||я, -и *ж* 1. церемонија, обред *м* 2. *об. мн.* **-и, -й** *фиг. разг.* пренемагање *с*, устручавање *с*, нећкање *с*; **без ~й** без устручавања

церемо́нно *прил.* церемонијално, церемониозно; **~ поклони́ться** церемониозно се наклонити

церемо́нност||ь, -и *ж* церемонијалност

церемо́н||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. церемонијалан, по церемонијалу 2. *фиг.* церемонијалан, претерано учтив; усиљен

церкву́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* црквица

церко́вник, -а *м* 1. црквар, верник 2. црковњак, црквено лице

церковноприхо́дск||ий, -ая, -ое *ист.* парохијалан, парохијски; **~ие шко́лы** црквене основне школе (*у Русији пре револуције*)

церковнославя́нск||ий, -ая, -ое црквенословенски; **~ язы́к** црквенословенски језик

церко́вн||ый, -ая, -ое 1. црквен; **~ые кни́ги** црквене књиге; **~ое пра́во** канонско право; **~ прихо́д** парохија, жупа 2. црквен, храмовни, храмски

це́рк||овь, -ви *ж, мн.* **-ви, -ве́й, -ва́м** 1. црква; **правосла́вная ~** православна црква; **католи́ческая ~** католичка црква 2. црква, храм *м*; **пятигла́вая ~** црква са пет купола

цесаре́вич, -а *м* царевић (*престолонаследник*)

цесаре́в||на, -ны *ж, ген. мн.* **-ен** 1. царска кћер 2. жена царевића

цеса́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *зоол.* бисерка, морска кокош

цех, -а *м, лок.* **в -е** *и* **в -у́**, *мн.* **-и, -ов** *и* **-а́, -о́в** 1. погон, фабричко одељење; хала *ж*; **прока́тный ~** ваљаоница; **лите́йный ~** ливница; **набо́рный ~** слагарница; **сбо́рочный ~** монтажно одељење 2. (*мн.* **-и, -ов**) *ист.* цех, еснаф

цехов||о́й, -а́я, -о́е 1. погонски, одељењски; **~ ма́стер** погонски мајстор 2. *ист.* цеховски, еснафски

цеховщи́н||а, -ы *ж разг.* еснафштина, професионална ускогрудост

цеце́ *непром. ж зоол.* цеце-мува

циа́нист||ый, -ая, -ое *хем.*: **~ ка́лий** цијанкалиј(ум), калијум-цијанид

циа́нов||ый, -ая, -ое *хем.* цијански; **~ая кислота́** цијанска киселина

ци́бик, -а *м заст.* оригинално паковање чаја одређене тежине

цивилиза́ци||я, -и *ж* цивилизација

цивилиз||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш.* цивилизовати, цивилизирати

цивилиз||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *сврш. и несврш.* цивилизовати се, цивилизирати се

циви́льн||ый, -ая, -ое *заст.* цивилан, цивилски, грађански; **~ая оде́жда** цивилно одело ◇ **~ лист** цивилна листа (*владара*)

цига́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* цигара, руком завијена цигарета

циге́йк||а, -и *ж* крзно *с* цигејске овце

циду́л||ька, -ьки *ж, ген. мн.* **-ек, циду́л||ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *разг. шаљ.* цидуља, цедуљица

цика́д||а, -ы *ж зоол.* цврчак *м*, цикада

цикл, -а *м* циклус; **произво́дственный ~** производни циклус; **~ ле́кций** циклус предавања

циклам́ен, -а *м бот.* циклама *ж*

цикл||ева́ть, -ю́ю, -ю́ешь, -ю́ют *несврш.* стругати, блањати; **~ парке́т** хобловати паркет

циклёвк||а, -и *ж* стругање *с*, блањање *с*

циклёвщик, -а *м* стругач, стручњак за хобловање

цикли́чност||ь, -и *ж* цикличност

цикли́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но цикличан

циклов||о́й, -а́я, -о́е циклички

цикло́н, -а *м* циклон

цикло́нн||ый, -ая, -ое циклонски

цикло́п, -а *м* 1. *мит.* Киклоп, Циклоп 2. *фиг.* киклоп, циклоп, див, великан

циклопи́ческ||ий, -ая, -ое киклопски, циклопски, дивовски; огроман

циклотро́н, -а *м физ.* циклотрон

цико́ри||й, -я *м* 1. *бот.* цикорија *ж* 2. цигура *ж*; **ко́фе с ~ем** кафа с цигуром

цико́рн||ый, -ая, -ое од цикорије, цикоријин

ципу́т||а, -ы *ж бот.* кукута, трубељика

цили́ндр, -а *м* 1. *геом.* цилиндар, ваљак 2. *тех.* цилиндар, стублина *ж* 3. цилиндер, висок мушки шешир

цилиндри́ческ||ий, -ая, -ое цилиндарски, цилиндричан; **~ая пове́рхность** цилиндарска површина

цили́ндров||ый, -ая, -ое *тех.* цилиндричан, ваљкаст; **~ая маши́на** цилиндрична машина

цимбали́ст, -а *м* цимбалаш, цимбалист(а)

цимба́||лы, -л *мн.* цимбало *с*, цимбал *м*, цимбала *ж*

цинг||а́, -и́ *ж мед.* скорбут *м*

цинго́тн||ый, -ая, -ое скорбутни

цинера́ри||я, -и *ж бот.* цинерарија, пепељуга

цини́зм, -а *м* цинизам

ци́ник, -а *м* циник

цини́ческ||ий, -ая, -ое цинички

цини́чност||ь, -и *ж* циничност

цини́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но циничан; **~ отве́т** циничан одговор

цинк, -а *м* цинк

ци́нков||ый, -ая, -ое цинков, од цинка; **~ая руда́** цинкова руда; **~ые бели́ла** цинково белило (*сликарска боја*)

цинкогра́фи||я, -и *ж* цинкографија

цино́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** асура, рогожа, рогожина

цирк, -а *м* циркус; **арти́ст ~а** артист(а)

цирка́ч, -а́ *м разг.* циркусант, артист(а)

цирка́ческ||ий, -ая, -ое *разг.* циркусантски

цирка́честв||о, -а *с разг.* циркусарење, лакрдијашење

цирка́ч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* циркусанткиња

циркков||о́й, -а́я, -о́е циркуски, циркусни; **~о́е представле́ние** циркуска представа

циркора́м||а, -ы *ж* биоскоп *м* за приказивање панорамних филмова

циркули́р||овать, -ует, -уют *несврш.* 1. циркулисати, циркулирати; **кровь ~ует по сосу́дам** крв циркулише по крвним судовима 2. *фиг. разг.* циркулисати, циркулирати, проносити се, колати; **~уют слу́хи** проносе се гласови

ци́ркул||ь, -я *м* циркл, шестар

ци́ркульн||ый, -ая, -ое 1. који се односи на циркл, шестарски; **~ая но́жка** крак шестара 2. кружан, округао; **~ зал** кружна сала

циркуля́р, -а *м* циркулар, службени акт, окружница *ж*

циркуля́рн||ый [1], **-ая, -ое** циркуларан; **~ое письмо́** циркуларно писмо

циркуля́рн||ый [2], **-ая, -ое** *тех.* округао, кружног облика; **~ая пила́** кружна тестера, циркулар

циркуля́ци||я, -и *ж* циркулација, циркулисање *с*; **~ кро́ви** циркулација крви; **~ де́нег** оптицај новца

цирро́з, -а *м мед.* цироза *ж*; **~ пе́чени** цироза јетре

цирю́льник, -а *м заст.* берберин

цирю́л||ьня, -ьни *ж, ген. мн.* **-ен** *заст.* берберница

цисте́рн||а, -ы *ж* цистерна; **нефтяна́я ~** цистерна за нафту

цитаде́л||ь, -и *ж* **1.** цитадела, тврђава **2.** *чего фиг.* упориште *с*, тврђава, бедем *м*; **~ ми́ра** бедем мира

цита́т||а, -ы *ж* цитат *м*; **привести́ ~у** навести цитат

цита́тничеств||о, -а *с* цитатологија *ж*

цита́тн||ый, -ая, -ое цитатни

цита́ци||я, -и *ж* цитација, цитирање *с*

цитва́рн||ый, -ая, -ое *бот.*: **~ое се́мя** пелиново семе

цити́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* цитирати, наводити цитат

цитологи́ческ||ий, -ая, -ое цитолошки

цитоло́ги||я, -и *ж* цитологија

ци́тр||а, -ы *ж* цитра (*врста лире*)

ци́трусовы||е, -х *мн. бот.* цитруси *мн. м*, агруми *мн. м*

циферблат, -а *м* бројчаник (*на сату, мерним инструментима*), цифарник

циферблатн||ый, -ая, -ое с бројчаником; **~ые весы́** вага с бројчаником и казаљком

цифи́р||ь, -и *ж заст.* **1.** рачун *м*, аритметика **2.** *зб.* цифре *мн. ж*, бројке *мн. ж*

ци́ф||ра, -ры *ж* **1.** цифра, бројка; **ара́бские, ри́мские ~ры** арапски, римски бројеви **2.** *об. мн.* **-ры, -р** цифра, свота, сума; **астрономи́ческие ~ры** астрономске цифре; **кру́глые ~ры** заокружене цифре ◊ **~ гонора́ра** хонорар

цифров||о́й, -а́я, -о́е цифарски, бројчани; **~ы́е да́нные** бројчани подаци; **~а́я вычисли́тельная маши́на** дигитални рачунар

цо́кань||е [1], **-я** *с* **1.** звектање **2.** цоктање

цо́кань||е [2], **-я** *с лингв.* цокање (*неразликовање и замењивање у говору гласова ц и ч у северним руским говорима*)

цо́ка||ть [1], **-ю, -ешь, -ют** *несврш.* **1.** звекетати, звектати; **подко́вы ~ют по мостово́й** потковице звекетају по калдрми **2.** цоктати; **~ языко́м** цоктати језиком

цо́ка||ть [2], **-ю, -ешь, -ют** *несврш. лингв.* цокати (*не разликовати и замењивати у говору гласове ц и ч*)

цо́кн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* **1.** звекнути **2.** цокнути

цо́кол||ь, -я *м* **1.** сокл, подножје *с*; **~ зда́ния** сокл зграде **2.** *ел.* грло *с*, метални део сијалице

цо́кольн||ый, -ая, -ое: ~ эта́ж ниско приземље, сутерен

цо́кот, -а *м* звекет, цокот

цок||ота́ть, -о́чет, -о́чут *несврш.* звекетати

цуг, -а *м* запрега *ж* коња један за другим, у поворци

цугов||о́й, -а́я, -о́е: ~а́я ло́шадь коњ упрегнут у поворци (*један за другим*)

цука́т, -а *м* кандит, кандирано воће, ушећерено воће

цука́тн||ый, -ая, -ое кандирани, ушећерени

цуна́ми *непром. с* цунами *м*

цыга́||не, -н *мн. и заст.* **цыга́||ны, -н** *мн.* (*јд.* **цыга́н, -а** *м* Циганин, Ром; **цыга́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Циганка, Ромкиња) Цигани, Роми

цыга́нск||ий, -ая, -ое цигански, ромски

цы́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. на кого нар.* подвикивати *коме, на кога*; уђуткивати *кога* узвиком »пст, пст«; **~ на дете́й** уђуткивати децу

цы́кн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. на кого нар.* подвикнути *коме, на кога*, уђуткати *кога* узвиком »пст, пст«

цы́п||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* кока, пиле *с*

цы́п||ки, -ок *мн. разг.* напрслине *мн. ж*, прскотине *мн. ж* (*на кожи од ветра*)

цыпл||ёнок, -ёнка *м, мн.* **-я́та, -я́т** пиле *с*

цыпля́ч||ий, -ья, -ье 1. пилећи, од пилета **2.** за пилиће; **~ корм** храна за пилиће

цы́поч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем. разг.* кокица, пиленце *с*

цы́поч||ки, -ек *мн.*: **ходи́ть на ~ках** ићи на прстима; **встать на ~ки** подићи се на прсте

цып-цып *узв.* пи, пи, пи

цыц *узв. нар.* пссс, пст, псст

Ч

чаба́н, -а́ *м* чобанин, овчар, пастир

чаба́нск||ий, -ая, -ое чобански, овчарски, пастирски; **~ по́сох** чобанска мочуга, тољага

ча́вка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** мљаскати, мљацкати **2.** *фиг.* шљапкати, гацати чизмама (*по блату итд.*)

ча́вкн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* **1.** мљаснути, мљацнути **2.** *фиг.* шљапнути (*чизмама по блату итд.*)

чавыч||а́, -и́ *ж и* **чавы́ч||а, -и** *ж* чавича (*врста сибирског лососа*)

чад, -а (-у) *м, лок.* **о -е, в -у́ 1.** густ дим (*од угља, прегореле масти итд.*); **угоре́ть от ~а** отровати се димом **2.** *фиг.* омама *ж*, ошамућеност *ж*; **быть как в ~у́** бити као ошамућен

чад||и́ть, чажу́, -и́шь, -я́т *несврш.* димити се; задимљавати, испуњавати димом

ча́дно *прил.* **1.** димљиво **2.** *у функц. предик.* задимљено је; **в ку́хне бы́ло ~** у кухињи је било задимљено

ча́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. диман, задимљен **2.** димљив; **~ ого́нь** димљива ватра **3.** *фиг.* омамљен, ошамућен, помућен (*свест итд.*)

ча́д||о, -а *с заст. и ирон.* чедо; **со все́ми ~ами и домоча́дцами** са свом кућном чељади

чадолюби́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *заст. и ирон.* који воли своју децу; **~ папа́ша** нежан татица

чадр||а́, -ы́ *ж* фереџа, зар *м*

чаёвник, -а *м разг.* љубитељ чаја

чаёвнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* проводити време уз чај, пити чај

чаево́д, -а *м* одгајивач чаја

чаево́дств||о, -а *с* гајење чаја

чаево́дческ||ий, -ая, -ое за гајење чаја; **~ совхо́з** совхоз који се бави гајењем чаја

чаевы́||е, -х *мн. разг.* напојница *ж*, бакшиш *м*

чаёк, чайку́ (чайка́) *м дем. разг.* чај

чаепи́ти||е, -я *с* пијење чаја; чајанка *ж*

чаеразве́сочн||ый, -ая, -ое: ~ая фа́брика фабрика за размеравање и паковање чаја

чаеторго́вл||я, -и *ж* трговина чајем

чаеторго́в||ый, -ая, -ое који се односи на трговину чајем

чаи́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** листић *м* чаја

чай [1], **ча́я (ча́ю)** *м, мн.* **чаи́, чаёв 1.** чај (*биљка*);

плантации чая плантаже чаја 2. чај (*производ, напитак*); **зелёный** ~ зелени чај; **крепкий, слабый** ~ јак, слаб чај; **пачка чаю** паклић (паковање) чаја; **пить** ~ пити чај; **заварить** ~ закувати чај; **пригласить на чашку чая** позвати на чај 3. чај (*лековит*) 4. чај, пијење с чаја; **за чаем** за време чаја ◇ **дать на** ~ дати напојницу; **чай да сахар** *нар.* пријатно, пријатан вам чај

чай[2] *речца нар.* 1. по свој прилици, вероватно, свакако; **ты, ~, не придёшь?** ти, по свој прилици, не долазиш? 2. па, та; ~ **мы с тобой не чужие** та своји смо

чайк||а, -и *ж, ген. мн.* **чаек** галеб *м*

чайн||ая, -ой *ж* чајана, чајџиница

чайник, -а *м* чајник

чайниц||а, -ы *ж* кутија за чај

чайн||ый, -ая, -ое 1. чајни; ~ **куст** грм чаја; **~ая фабрика** фабрика чаја 2. чајски, за чај; ~ **сервиз** сервис за чај; **~ая ложка** кашичица ◇ **~ая роза** *бот.* чајњача, ружа месечарка; **~ая колбаса** чајна кобасица; **через (в) час по ~ой ложке** сувише споро, пужевом брзином

чайхан||а, -ы *ж* чајџиница (*у Средњој Азији*)

чал||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. пом.* везивати (*уз обалу*); ~ **паром к пристани** везивати скелу уз пристаниште

чал||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *пом.* уже *с*, конопац *м* (*за привезивање уз обалу*)

чалм||а, -ы *ж* чалма, турбан *м*

чал||ый, -ая, -ое 1. пиргаст, шараст (*коњ*) 2. **чал|ый, -ого** *м* шарац

чан, -а *м, лок.* **в -е** *и* **в -у,** *мн.* **-ы, -ов** 1. каца *ж* 2. *струч.* резервоар (*од бетона, цигала итд.*)

чапа||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* ходати, корачати

чар||а, -ы *ж заст.* купа, пехар *м*

чардаш, -а *и* **чардаш, -а** *м* чардаш (*мађарски народни плес*)

чар||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *заст.* чаша, чашица

чарльстон, -а *м* чарлстон (*плес*)

чар||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. *заст.* опчињавати, омађијавати, зачаравати 2. *фиг.* одушевљавати, усхићивати

чародe||й, -я *м* 1. *заст.* чаробњак, чаробник 2. *фиг.* чаробњак, онај који очарава, заноси

чародe||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *заст.* чаробница 2. *фиг.* чаробница, она која очарава, заноси

чародейск||ий, -ая, -ое 1. *заст.* чаробњачки 2. *фиг.* чаробан, чудотворан, магичан

чародейств||о, -а *с* 1. *заст.* чаробњаштво, чаролије *мн. ж* 2. *фиг. књиш.* чаробност *ж*, чар *м, ж*

чароч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* чашица

чары, чар *мн.* 1. *заст.* чини *мн. ж*, мађије *мн. ж* 2. *фиг. књиш.* чар *м, ж*, чаробност *ж*, драж *ж*

час, -а (-у, *с бројевима 2, 3, 4* **-а)** *м, лок.* **о -е, в -е** *и* **в -у,** *мн.* **-ы, -ов** 1. сат, час; **четверть ~а** четврт сата; **полтора ~а** сат и по; **через** ~ кроз један сат; **опоздать на** ~ закаснити један сат; **ехать со скоростью сто километров в** ~ возити сто километара на сат; **~ами ожидать** *кого, чего* сатима чекати *на кога, шта*; **который ~?** колико је сати?; ~ **ночи** један сат по поноћи; **два ~а дня** два сата после подне; **в первом ~у дня** после дванаест сати; **в первом ~у ночи** одмах после поноћи 2. час; **учебный** ~ школски час; **академический** ~ наставни час 3. сат, време *с*, доба *с*; **вечерние ~ы** вечерњи сати; **в поздний** ~ у касно доба; **приёмные ~ы** време примања; **~ы досуга** слободно време ◇ **комендантский** ~ полицијски час; **мёртвый** ~ време поподневног одмора (*у одмаралишту итд.*); **~ы пик** шпицеви, гужва у време најгушћег саобраћаја; **битый** ~ читав сат; **в добрый** ~ нека је са срећом; **сей же** ~ одмах, истог тренутка; **с ~у на** ~ сваког тренутка, само што није; ~ **от часу** из сата у сат; ~ **от часу не легче** све горе и горе; **по ~ам** а) у одређено време; **принимать лекарство по ~ам** узимати лек у одређено време б) *заст.* из сата у сат; **стоять на ~ах** бити на стражи; **не по дням, а по ~ам** врло брзо, наочиглед; **делу время, потехе** ~ *посл.* најпре посао, а потом разонода

часик||и, -ов *мн. дем.* сатић *м*, мали ручни сат

часовен||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* капелица

часов||ня, -ни *ж, ген. мн.* **-ен** капела

часов||ой[1], **-ого** *м* стражар; **смена ~ых** смена стражара

часов||ой[2], **-ая, -ое** једносатни, једночасован; ~ **перерыв** пауза од једног сата

часов||ой[3], **-ая, -ое** сатни; **~ая стрелка** сатна казаљка; ~ **мастер** часовничар; **~ая мастерская** радионица за поправку сатова; ~ **завод** фабрика сатова

часовщик, -а *м* часовничар, урар, сајџија

часом *прил. нар.* 1. понекад 2. успут, узгред; случајно; **ты ~, не меня ищешь?** да случајно не тражиш мене?

часослов, -а *м цркв.* часловац, часослов

частенько *прил. разг.* почесто

частик, -а *м струч.* 1. густа рибарска мрежа, честар 2. ситна риба

част||ить, чащу, -ишь, -ят *несврш.* 1. *разг.* брзати, радити нешто ужурбано; **не ~и, говори яснее** не брзај, говори јасније 2. *к кому, куда нар.* често посећивати *кога*, често одлазити *куда*

частиц||а[1], **-ы** *ж* 1. честица, делић *м*; **~ы пыли** честице прашине; **мельчайшие ~ы** најситнији делићи 2. *струч.* честица; **элементарные ~ы** елементарне честице 3. *фиг.* трунка, трунчица (*истине итд.*)

частиц||а[2], **-ы** *ж грам.* речца, партикула

частично *прил.* делимично, делимице

частичност||ь, -и *ж* делимичност

частич||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но делимичан, непотпун; **~ная мобилизация** делимична мобилизација

частник, -а *м* приватник

частническ||ий, -ая, -ое приватнички, који се односи на приватника

частновладельческ||ий, -ая, -ое приватан, приватновласнички; ~ **капитал** приватан капитал

частно||е, -го *с мат.* количник *м*, квоцијент *м*

частнопрактикующ||ий, -ая, -ее који обавља приватну праксу; ~ **врач** лекар који приватно ординира

частност||ь, -и *ж* појединост, детаљ *м* ◇ **в ~и** *умеetн. р.* нарочито, посебно; између осталог

частн||ый, -ая, -ое 1. појединачан, посебан; ~ **случай** посебан случај 2. лични; интиман; **~ая жизнь** лични живот 3. приватан; **~ая собственность** приватна својина; **~ое лицо** приватно лице; **~ым образом** приватно, не службено ◇ **~ое определение** *правн.* решење о ненадлежности; ~ **поверенный** *заст.* адвокат

часто, *комп.* **чаще** *прил.* 1. густо; ~ **посаженные деревья** густо посађено дрвеће 2. често; ~ **ходить в кино** често ићи у биоскоп 3. брзо, убрзано; ~ **дышать** убрзано дисати

частокол, -а *м* ограда *ж* од коља, врљика *ж*

частот||а, -ы *ж* 1. честоћа, честина 2. *мн.* **частоты,**

частóт *струч.* фреквенција, учестаност; ~ **колебáний мáятника** фреквенција осцилација клатна

частóтност||ь, -и *ж струч.* фреквентност, учестаност

частóтн||ый, -ая, -ое *струч.* фреквентан; ~ **словáрь** речник фреквенције речи

частýшечн||ый, -ая, -ое који се односи на частушку

частýш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** частушка, поскочица

чáст||ый, -ая, -ое; част, -á, -о, *комп.* **чáще 1.** густ; ~ **грéбень** густ чешаљ; ~ **дождь** густа киша **2.** чест; ~ **гость** чест гост; ~**ые встрéчи** чести састанци **3.** учестао, убрзан, брз; ~ **пульс** учестао пулс; ~ **огóнь** *војн.* брза паљба

част||ь, -и *ж, мн.* **-и, -éй 1.** део *м*, комад *м*; ~ **цéлого** део целине; **пя́тая** ~ пети део, петина; **бóльшая** ~ већи део, већина; **рвать на** ~**и** комадати, кидати на комаде **2.** део *м*; **составнáя** ~ саставни део; **ромáн в трёх** ~**я́х** роман од три дела; **запасны́е** ~**и** резервни делови; ~**и тéла** делови тела **3.** одељење *с*, одсек *м*; **учéбная** ~ наставни одсек; **санитáрная** ~ санитет **4.** *војн.* јединица; **пехóтные** ~**и** пешадијске јединице **5.** *заст.* кварт *м*; рејонски полицијски уред ◇ ~**и рéчи** *грам.* врсте речи; ~**и свéта** стране света; **по** ~**и** *чего* у области *чега*; **э́то не по моéй** ~**и** *разг.* то није мој фах; **разрывáться на** ~**и** *разг.* кидати се од посла (брига)

чáстью *прил.* делимично, делом

час||ы́, -óв *мн.* сат *м*, часовник *м*; **стенны́е** ~ зидни сат; **кармáнные** ~ џепни сат; **ручны́е** ~ ручни сат; **завести́** ~ навити сат; ~ **спешáт на пять минýт** сат жури пет минута; ~ **отстаю́т на дéсять минýт** сат заостаје десет минута ◇ **как** ~ као сат (*тачно*)

чáхлост||ь, -и *ж* **1.** увелост, увенулост **2.** болешљивост, кржљавост

чáхл||ый, -ая, -ое; чахл, -а, -о 1. увео, увенуо, кржљав (*биљка*) **2.** болешљив, слабуњав, кржљав

чáх||нуть, -ну, -нешь, -нут; *прошл.* **чах** *и* **-нул, -ла, -ло** *несврш.* **1.** *само 3. л.* венути; **цветóк** ~**нет** цвет вене **2.** *фиг.* венути, слабити, кржљавити; ~ **от тоски́** венути од туге

чахóтк||а, -и *ж заст.* јектика, сушица; **скоротéчная** ~ галопирајућа туберкулоза

чахóточн||ый, -ая, -ое *заст.* јектичав, сушичав

чáш||а, -и *ж* **1.** пехар *м*, купа **2.** тас *м*; ~ **весóв** тас ваге ◇ **дом — пóлная** ~ у кући је изобиље; **испи́ть гóрькую** ~**у до дна** *свеч.* испити горку чашу до дна; ~ **терпéния переполнилась** прелила се чаша стрпљења; **брóсить (положи́ть) на** ~**у весóв** *что* ставити на коцку *шта*

чашели́стик, -а *м бот.* чашични листи (*код цвета*)

чáшеч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** *дем.* шољица **2.** чашица (*код цвета*) ◇ **колéнная** ~ *анат.* чашица колена

чáшечн||ый, -ая, -ое 1. који се односи на шољу; ~**ое произвóдство** производња шоља **2.** са тасовима (*вага*)

чáш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** шоља; **чáйная** ~ шоља за чај; **кофéйная** ~ шољица за кафу **2.** тас *м* (*ваге*)

чáщ||а, -и *ж* честар *м*, густа шума, шипражје *с*; **леснáя** ~ шумски честар

чáще *в.* **чáстый, чáсто**

чащóб||а, -ы *ж разг. в.* **чáща**

чáяни||е, -я *с заст. и свеч.* нада *ж*, очекивање ◇ **пáче (сверх)** ~**я** изнад сваког очекивања

чáять, чáю, чáешь, чáют *несврш. чего и с инф. заст.* надати се *чему*, очекивати *шта* ◇ **не** ~ **души́** *в ком, чём* обожавати *кога, шта*

чвáн||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш. разг.* разметати се, шепурити се, охолити се

чванли́вост||ь, -и *ж* надменост, охолост; разметљивост

чванли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во надмен, ташт, уображен, разметљив

чвáнн||ый, -ая, -ое *разг.* надмен, ташт, уображен

чвáнств||о, -а *с* надменост *ж*, таштина *ж*, уображеност *ж*

чеботáр||ь, -я́ *м покр.* чизмар

чёбот||ы, -ов *мн.* (*јд.* **чёбот, -а** *м*) *покр.* ципеле *мн. ж*, чизме *мн. ж*

чебурáхн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. нар.* бубнути, треснути, мазнути

чебурáхн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш. нар.* стропоштати се, стровалити се, бубнути, треснути

чебурéк, -а *м кув.* чебурек (*пирошка зачињена овчетином*)

чебурéчн||ая, -ой *ж* ресторанчић *м* где се служе чебуреки

чегó [1] *прил. нар.* зашто; ~ **ты вчерá рáно ушёл?** зашто си јуче рано отишао?

чегó [2] *непром. зам. нар.* шта; ~ **случи́лось-то?** па шта се десило?

чей, чьегó *м*, **чья, чьей** *ж*, **чьё, чьегó** *с, мн.* **чьи, чьих** *зам.* чији; **чья э́то кни́га?** чија је то књига?; **не пóмню, чьё э́то выражéние** не сећам се чије су то речи; ~ **ты?** чији си?, од којих си?

чéй-либо *зам.* било чији, ма чији, нечији

чéй-нибудь *зам.* било чији, ма чији, нечији; **э́то он сдéлал под чьи́м-нибудь влия́нием** то је он учинио под нечијим утицајем

чéй-то *зам.* нечији; **внизý раздали́сь чьи́-то шаги́** доле су се зачули нечији кораци

чек, -а *м* **1.** чек; ~ **на предъяви́теля** чек на доносиоца **2.** блок, рачун; **вы́бить (вы́писать)** ~ откуцати (издати) рачун

чек||á [1], **-и́** *ж* чавија, заворањ *м*

Чекá [2] *непром. ж* **(Чрезвычáйная коми́ссия по борьбé с контрреволю́цией, саботáжем и спекуля́цией)** *разг.* Чека (*изванредна комисија за борбу против контрареволуције 1918—1922*)

чекáн [1], **-а** *м струч.* **1.** жиг за ковање, утискивање на металу **2.** подбијач, заокруглено длето

чекáн [2], **-а** *м* буздован, топуз

чекáн||ить [1], **-ю, -ишь, -ят** *несврш.* **1.** ковати, утискивати жиг (*на металу*); ~ **монéту** ковати монету **2.** *фиг.* тачно, одсечно радити; ~ **словá** одсечно изговарати речи; ~ **шаг** одбијати корак **3.** *тех.* подбијати, шуперисати, заглађивати (*шавове на металу*)

чекáн||ить [2], **-ю, -ишь, -ят** *несврш. пољопр.* обрезивати, орезивати; ~ **хлóпок** обрезивати памук

чекáн||ка [1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *само јд.* ковање *с*, утискивање *с* жига (*на металу*) **2.** *само јд. тех.* подбијање *с*, шуперисање *с*, заглађивање *с* (*шавова на металу*) **3.** утиснута шара (*на металу*)

чекáнк||а [2], **-и** *ж пољопр.* обрезивање *с*, орезивање *с*

чекáнн||ый, -ая, -ое 1. за ковање, за утискивање жига (*на металу*); ~ **станóк** кујунџијска тезга **2.** искован, утиснут (*на металу*) **3.** *фиг.* јасан, разговетан; изразит; ~ **шаг** одсечан корак

чеки́ст, -а *м* чекист(а), припадник Чеке

чеки́стск||ий, -ая, -ое који се односи на чекисту

чекмéн||ь, -я́ *м* козачки огртач, сељачки кафтан

че́ков||ый, -ая, -ое чековни; **~ая кни́жка** чековна књижица

чеку́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *нар.* фртаљчић *м*, фртаљка (*боца алкохолног пића од четвртине литре*)

чёл||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. чеона грива (*код коња*) 2. шишка; **носи́ть ~ку** носити шишке

чёлн, челна́ *м* чун

челно́к, -а́ *м* 1. чун, чунић 2. *тех.* чунак (*код разбоја, шиваће машине*)

челно́чн||ый, -ая, -ое *тех.* који се односи на чунак, чункаст; **~ое устро́йство** лежиште чунка

чел||о́ [1], **-а́** *с свеч.* чело; **высо́кое ~** високо чело ◇ **бить ~о́м** *заст.* дубоко се клањати, понизно молити

чел||о́ [2], **-а́** *с, мн.* **чёла, чёл** 1. отвор *м*, вратанца *ж* на руској пећи 2. *тех.* чеони отвор високе пећи

челоби́тн||ая, -ой *ж ист.* писмена молба (*у старој Русији*)

челоби́тчик, -а *м ист.* молилац, подносилац молбе

челоби́ть||е, -я *с ист.* 1. ниски поклон 2. писмена молба (*у старој Русији*)

челове́к, -а *м, мн.* **лю́ди, люде́й, лю́дям, люде́й, людьми́, (о) лю́дях** (*с количинским речима:* **челове́к, челове́кам, челове́к, челове́ками, (о) челове́ках**) 1. човек; **просто́й ~** обичан човек; **рабо́чий ~** радни човек; **делово́й ~** послован човек; **учёный ~** човек од науке; **~ де́ла** иницијативан човек; **~ до́лга** савестан човек, човек са осећањем дужности; **че́стный ~** поштен човек; **~ с чи́стой со́вестью** човек чисте савести; **пять челове́к** петоро људи; **у них де́вять челове́к дете́й** они имају деветоро деце; **делега́ция в соста́ве трёх челове́к** делегација у саставу од три члана 2. *заст.* слуга, момак; конобар ◇ **молодо́й ~** младић; **~ в футля́ре** закопчан (затворен) човек; **~ за бо́ртом!** *пом.* човек у мору!

челове́ко-д||е́нь, -ня́ *м екон.* јединица *ж* рада једног човека за један дан

человеколюби́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во човекољубив

человеколю́би||е, -я *с* човекољубље, човекољубивост *ж*

человеконенави́стник, -а *м* човекомрзац, мизантроп

человеконенави́стническ||ий, -ая, -ое човекомрзилачки, мизантропски

человеконенави́стничеств||о, -а *с* мизантропија *ж*

человекообра́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но човеколик; **~ная обезья́на** човеколики мајмун

челове́ко-ча́с, -а *м* јединица *ж* рада једног човека за један сат

челове́ч||ек, -ка *м дем.* човечић

челове́ческ||ий, -ая, -ое 1. човечији, човечански, људски; **~ род** људски род; **~ая судьба́** људска судбина 2. човечан, људски; **~ие отноше́ния** људски односи

челове́честв||о, -а *с* човечанство; **прогресси́вное ~** напредно човечанство

челове́ч||ий, -ья, -ье *разг.* човечји, људски; **~ьим го́лосом** човечјим гласом

челове́чин||а, -ы *ж* људско месо

челове́чно *прил.* човечно, људски; **поступи́ть ~** људски се понети

челове́чност||ь, -и *ж* човечност, хуманост

челове́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но човечан, људски, хуман

челюстн||о́й, -а́я, -о́е *анат.* чељусни, вилични; **~а́я кость** чељусница, чељусна кост; **~а́я опера́ция** операција чељусти

че́люст||ь, -и *ж* 1. *анат.* чељуст, вилица; **ве́рхняя, ни́жняя ~** горња, доња чељуст 2. вештачка вилица (*зубна протеза*) 3. *тех.* виљушка; **бу́ксовая ~** осовинска виљушка

че́ляд||ь, -и *ж зб.* 1. *ист.* кућна послуга, служинчад, чељад 2. *фиг. презр.* лакеји *мн. м*, удворице *мн. ж*

чем *везн.* 1. *уз комп.* него, од; **он тепе́рь устаёт гора́здо бо́льше, ~ пре́жде** он се сада замара далеко више него раније; **лу́чше по́здно, ~ никогда́** боље икад него никад; **бо́льше ~ два́дцать лет** више од двадесет година 2.: **чем..., тем...** што..., то...; **~ вы́ше, тем холодне́е** што више, то хладније; **~ бо́льше, тем лу́чше** што више, то боље 3. *разг.* место да; **~ торопи́ться, вы́йдем лу́чше пора́ньше** место да журимо, кренимо боље раније ◇ **пре́жде ~** пре него, пре него што; **~ свет** пред свитање, у зору

чемери́ц||а, -ы *ж бот.* чемерика

чемери́чн||ый, -ая, -ое чемериков

чемода́н, -а *м* кофер; **уложи́ть ~** спаковати се ◇ **сиде́ть на ~ах** *разг.* бити потпуно спреман за пут

чемода́нн||ый, -ая, -ое од кофера, за кофер; **~ая ру́чка** ручица кофера ◇ **~ое настрое́ние** *шаљ.* путна грозница

чемода́нчик, -а *м дем.* кoферић, коферче *с*, коферчић

чемпио́н, -а *м* шампион, првак; **~ ми́ра по ша́хматам** светски шампион у шаху

чемпиона́т, -а *м* шампионат; **~ ми́ра по ша́хматам** светски шаховски шампионат

чемпио́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* првакиња

чемпио́нск||ий, -ая, -ое шампионски; **~ое зва́ние** шампионска титула

чепе́ *непром. с* **(чрезвыча́йное происше́ствие)** *разг.* необичан догађај

чеп||е́ц, -ца́ *м* чепац (*врста женске капе*)

чепра́к, -а́ *м* абајлија *ж*

чепух||а́, -и́ *ж разг.* 1. бесмислица, глупост, будалаштина; **городи́ть (нести́) ~у́** лупетати којешта 2. ситница, маленкост; **э́то для него́ ~** то је ситница за њега ◇ **~ на по́стном ма́сле** права правцата глупост

чепухо́вин||а, -ы *ж нар. в.* **чепуха́**

чепухо́в||ый, -ая, -ое *нар.* 1. бесмислен, глуп, будаласт; **~ расска́з** бесмислена прича 2. безначајан, незнатан, мален, ситан; **э́то де́ло ~ое** то је ситница; **~ая цара́пина** мала огреботина

че́пчик, -а *м* чепац; **де́тский ~** дечја капица, капица за бебу

че́рв||а, -ы *ж зб. струч.* пчелиње ларве

червеобра́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но црволик, црваст ◇ **~ отро́сток слепо́й кишки́** *анат.* црвуљак, апендикс

че́рв||и, -е́й *мн. карт.* херц *м*, срце *с*; **вале́т ~е́й** херц пуб

черви́ве||ть, -ет, -ют *несврш.* црвљати се, уцрвљивати се

черви́вост||ь, -и *ж* црвљивост, уцрвљалост

черви́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во црвљив, уцрвљан; **~вые грибы́** црвљиве гљиве

червлён||ый, -ая, -ое *заст.* тамноцрвен, пурпуран, гримизан

черво́н||ец, -ца *м* 1. *ист.* червонац, руски златник 2. банкнота *ж* од десет рубаља (*у СССР-у од 1922 до 1947*)

черво́нн||ый [1], **-ая, -ое** 1. *заст.* црвен, румен 2. који се односи на червонац ◇ **~ое зо́лото** дукатно злато

черво́нн||ый [2], **-ая, -ое** *карт.*: **~ая да́ма** херц дама

червото́чин||а, -ы *ж* 1. црвоточина, црвоточ *м* 2. *фиг.* порочност

че́р||вы, -в *мн. в.* **че́рви**

черв||ь, -я́ *м, мн.* **-и, -е́й** 1. црв; **землянóй ~** глиста; **дождевóй ~** кишна глиста; **шелкови́чный ~** гусеница свилене бубе 2. *само јд. чего, какой фиг.* црв; **~ сомне́ния** црв сумње

червя́к, -á *м* 1. црв; **лови́ть ры́бу на ~á** пецати рибу на црва 2. *тех.* пужни вијак, бескрајни завртањ

червя́чн||ый, -ая, -ое *тех.* пужни, пужасти; **~ое колесó** зупчаник бескрајног завртња; **~ая передáча** пужасти пренос, пренос помоћу бескрајног завртња

червяч||óк, -кá *м дем.* црвић ◇ **замори́ть ~кá** *разг.* презалогајити, заварити глад

чердáк, -á *м* 1. таван 2. потковље *с*; **жить на ~é** живети у поткровљу

чердáчн||ый, -ая, -ое 1. тавански; **~ое помещéние** таван 2. поткровни, у поткровљу

черевúк||и, -ов *мн.* (*јд.* **черевúк, -а** *м*) женске ципеле са високом потпетицом (*у Украјини*)

черёд, чередá *м нар.* ред; **тепéрь твóй ~** сад си ти на реду; **настáл егó ~** *с инф.* сад је ред на њега (*да ради нешто*) ◇ **идтú своúм чередóм** ићи својим током

черед||á [1], **-ы́** *ж* 1. *заст.* ред *м*; **всемý прихóдит своя́ ~** свему дође време 2. ред *м*, низ *м*; **дли́нной ~óй** у дугом низу ◇ **идтú своéй ~óй** *заст.* ићи својим током

черед||á [2], **-ы́** *ж бот.* двозубица, двозуб *м*

чередовáни||е, -я *с* смењивање, ређање ◇ **~ звýков** *лингв.* алтернација (превој) гласова

черед||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют *несврш.* смењивати; **~ труд с óтдыхом** смењивати рад са одмором

черед||овáться, -ýюсь, -ýешься, -ýются *несврш.* смењивати се, ређати се

чéрез *предл. с ак.* 1. *у одредби простора* а) преко *с ген.*; **перепры́гнуть ~ ручéй** скочити преко потока; **перейтú ~ ýлицу** прећи преко улице; **мост ~ рéку** мост преко реке б) кроз *с ак.*; **пройтú ~ лес** проћи кроз шуму; **влезть в дом ~ окнó** упасти у кућу кроз прозор; **смотрéть ~ очкú** гледати кроз наочаре в) преко *с ген.*, поврх *с ген.*; **перелéзть ~ забóр** прескочити преко ограде; **перекúнуть плащ ~ плечó** пребацити мантил преко рамена; **пры́гать ~ верёвочку** прескакати преко конопца г) на *с ак.*; **останáвливаться ~ кáждый киломéтр** заустављати се на сваки километар; **столбы́ стоя́т ~ кáждые дéсять мéтров** стубови су постављени на сваких десет метара д): **~ две стáнции бýдет Москвá** још две станице па ће бити Москва; **он живёт ~ два дóма от нас** он станује две куће од нас 2. *у одредби времена* а) кроз *с ак.*; **прийтú ~ нéсколько дней** доћи кроз неколико дана б) за *с ак.*; **начáло спектáкля ~ пять минýт** представа почиње за пет минута в) на *с ак.*, ак. без предл., ген. без предл.; **принимáть лекáрство ~ час по чáйной лóжке** узимати лек сваког сата по кашичицу; **рабóтать ~ день** радити сваки други дан 3. *у одредби начина* а) преко, путем, помоћу *с ген.*; **сообщи́ть ~ газéту** јавити преко новина; **вестú переговóры ~ перевóдчика** водити преговоре уз помоћ преводиоца б) с *са инстр.*; **писáть слóво ~ чёрточку** писати реч са цртицом; **печáтать ~ два интервáла** куцати са проредом два в) инстр. без предл.; **смéртная казнь ~ повéшение** смртна казна вешањем г) по *с лок.*; **послáть, передáть ~** *кого* послати, јавити по *коме* 4. *заст. нар. у одредби узрока* због *с ген.*; **погúбнуть ~ злых людéй** настрадати због злих људи

черёмух||а, -и *ж бот.* сремжа, сремза

черёмухов||ый, -ая, -ое сремжин, (од) сремзе; **~ зáпах** мирис сремже

черемш||á, -ú *ж бот.* цремош *м*

черенк||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют *несврш. пољопр.* калемити; размножавати пелцером

черен||óк, -кá *м* 1. држак, ручица *ж*; **~ ножá** држак ножа; **~ косы́** косиште 2. држак, петељка *ж* (*листа*) 3. калем, пелцер

чéреп, -а *м* лобања *ж*, лубања *ж*; **трепанáция ~а** трепанација лобање

черепáх||а, -и *ж* 1. *зоол.* корњача; **болóтная ~** барска корњача 2. корњачевина; **издéлия из ~и** производи од корњачевине ◇ **идтú, éхать как ~** вући се као пуж

черепáхов||ый, -ая, -ое корњачин, од корњаче; од корњачевине; **~ суп** супа од корњаче; **~ грéбень** чешаљ од корњачевине

черепáш||ий, -ья, -ье корњачин; **~ пáнцирь** корњачин оклоп

черепáш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *дем.* мала корњача 2. *зоол.* биљна стеница

черепúтчат||ый, -ая, -ое од црепа, покривен црепом

черепúц||а, -ы *ж* 1. *зб.* цреп *м*, цреповље *с*, црепље *с*; **дом, кры́тый ~ей** кућа покривена црепом 2. цреп *м*, црепљика (*комад*)

черепúчин||а, -ы *ж разг.* цреп *м*, црепљика (*комад*)

черепúчн||ый, -ая, -ое 1. који се односи на цреп; **~ завóд** црепана, фабрика црепа 2. црепан, од црепа; **~ая кры́ша** црепани кров

черепн||óй, -áя, -óе лобањски, лубањски; **~áя корóбка** *анат.* лобања

череп||óк, -кá *м* крхотина *ж*, парампарче *с*

черепýш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *нар.* грне *с*, глинени лончић

чересполóсиц||а, -ы *ж* испарчаност земљишног поседа; некомасирани поседи; **ликвидáция ~ы** комасација земљишта

чересполóсн||ый, -ая, -ое испарцелисан, испарчан (*земљиште*)

чересседéльник, -а *м* преколеђник (*код хама*)

чересседéльн||ый, -ая, -ое: ~ ремéнь преколеђни ремен (*код хама*); **~ые сýмки** бисаге

чересчýр *прил. разг.* превише, сувише, претерано, одвећ; **~ дóлго** сувише дуго; **э́то ужé ~!** то је већ превише!

черéшнев||ый, -ая, -ое трешњев, трешњин, од трешње; **~ая кóсточка** коштица од трешње

черéш||ня, -ни *ж, ген. мн.* **-ен** трешња; **компóт из ~ни** компот од трешања

череш||óк, -кá *м* петељка *ж*, дршка *ж* (*листа*)

черкá||ть, -ю, -ешь, -ют *и* **чёрка||ть, -ю, -ешь, -ют** *несврш. разг.* прецртавати; **~ рýкопись** прецртавати рукопис

черкéс||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** черкеска (*дугачак мушки капут кавкаских горштака*)

черкéсск||ий, -ая, -ое черкески

черкéс||ы, -ов *мн.* (*јд.* **черкéс, -а** *м* Черкез; **черкéшен|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Черкескиња) Черкези

черкн||ýть [1], **-ý, -ёшь, -ýт** *сврш. разг.* написати (*мало, на брзину*); шарнути; **~й мне нéсколько строк** напиши ми неколико редова

черкн||ýть [2], **-ý, -ёшь, -ýт** *сврш. нар.* прецртати, поништити цртом

чернён||ый, -ая, -ое поцрњен, брунирам; **~ая сталь** поцрњен челик

черне́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** црнети, постајати црн, црњи **2.** *само 3. л.* црнети се; **вдали́ ~ют фабри́чные тру́бы** у даљини се црне фабрички димњаци

черне́||ться, -ется, -ются *несврш.* црнети се

черне́ц, -а́ *м заст.* монах, калуђер, црноризац

черни́к||а, -и *ж бот.* боровница; бобице *мн. ж* боровнице

черни́||ла, -л *мн.* мастило *с,* тинта *ж;* **кра́сные ~** црвено мастило; **симпати́ческие ~** невидљиво мастило

черни́льниц||а, -ы *ж* мастионица, тинтарница

черни́льн||ый, -ая, -ое мастиљав, за мастило; **~ каранда́ш** мастиљава оловка; **~ прибо́р** прибор за писање (*мастилом*) ◊ **~ оре́х** *бот.* шишарица; **~ая душа́** *презр.* канцеларијски пацов

черн||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* **1.** црнити, бојити у црно **2.** *фиг.* оцрњивати, опањкавати, блатити

черни́ц||а, -ы *ж заст.* монахиња, калуђерица

черни́чин||а, -ы *ж разг.* бобица боровнице

черни́чник, -а *м* боровњак

черни́чн||ый, -ая, -ое боровнични, од боровнице; **~ое варе́нье** слатко од боровнице

чёрно-бе́л||ый, -ая, -ое *струч.* црно-беo; **в ~ом изображе́нии** у црно-белој техници

чернобро́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во црних обрва, с црним обрвама

чернобу́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* крзно *с* од тамносмеђе лисице

чёрно-бу́р||ый, -ая, -ое тамносмеђи; **~ая лиса́** тамносмеђа лисица

черно́бы́льник, -а *м бот.* трномет, комоника *ж*

черно́ви́к, -а́ *м* концепт; нацрт; **написа́ть в ~е́** написати у концепту

чернов||о́й, -а́я, -о́е у концепту; **~а́я ру́копись** концепт; **~ вариа́нт** прва верзија

черноволо́||сый, -сая, -сое; -с, -са, -со црнокос

черногла́||зый, -зая, -зое; -з, -за, -зо црноок

черного́рск||ий, -ая, -ое црногорски

черного́р||цы, -цев *мн.* (*јд.* **черного́р|ец, -ца** *м* Црногорац; **черного́р|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Црногорка) Црногорци

черногри́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во црногрив; **~ конь** црногривац

чернозём, -а *м* црница *ж,* хумус

чернозёмн||ый, -ая, -ое хумусни, са црницом; **~ая полоса́** појас црнице, хумусна зона

чернокни́жник, -а *м заст.* чаробњак, врач

черноко́||жий, -жая, -жее; -ж, -жа, -же 1. црне коже, црнопут **2. черноко́ж|ий, -его** *м* црнокожац

черноле́сь||е, -я *с* листопадна шума, белогорица *ж*

черномá||зый, -зая, -зое; -з, -за, -зо *нар.* црнпураст, црномањаст

черномо́р||ец, -ца *м* морнар црноморске флоте

черномо́рск||ий, -ая, -ое црноморски; **~ флот СССР** црноморска флота СССР-а

чернорабо́ч||ий, -его *м* физички радник

чернорубá́шечник, -а *м погрд.* црна кошуља (*фашиста у Италији*)

чернослúв, -а *м зб.* суве шљиве

черносли́вин||а, -ы *ж разг.* сува шљива

черносо́тен||ец, -ца *м* **1.** *ист.* црностотинаш (*члан реакционарне организације »Црна стотина« у Русији пре револуције*) **2.** *фиг.* црностотинаш, реакционар

черносо́тенн||ый, -ая, -ое 1. *ист.* црностотинашки **2.** *фиг.* црностотинашки, реакционаран

чернот||а́, -ы́ *ж* **1.** црнина, црноћа, црнило *с* **2.** *фиг.* тама, мрак *м,* црнило *с;* **~ но́чи** ноћно црнило

чернота́л, -а *м бот.* ива *ж,* пепељава врба

черну́ш||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** *разг.* црнка, црномањаста жена **2.** *бот.* јестива мрка гљива

чёрн||ый, -ая, -ое; чёрен, черна́, черно́ 1. црн; **~ая кра́ска** црна боја; **~ые глаза́** црне очи; **~ как са́жа** црн као чађ; **~ого цве́та** црне боје **2.** црн, поцрнео, потамнео; **~ от гря́зи** црн од прљавштине; **~ от зага́ра** преплануо од сунца; **~ от го́ря** потамнео од туге **3.** *само дужи обл.* димљив, чађав; **~ая изба́** чађава изба (*с огњиштем без димњака*) **4.** *само дужи обл.* груб, прљав, тежак; **~ая рабо́та** груб посао **5.** *само дужи обл.* споредни, помоћни; **~ ход** споредни улаз; **~ая ле́стница** помоћно степениште **6.** *само дужи обл. заст.* прост; **~ наро́д** прост народ **7.** *фиг.* црн, мрачан, тежак; **~ые мы́сли** црне мисли; **~ые си́лы** мрачне силе; **сде́лать ~ое де́ло** напакостити ◊ **~ хлеб** црни хлеб; **~ая икра́** црни кавијар; **~ ко́фе** црна кафа; **~ое зо́лото** црно злато; **~ая ра́са** црна раса; **~ ры́нок** црна берза; **~ая кость** прост народ; **~ые спи́ски** црне листе (*листе радника које капиталисти не примају на посао*); **Чёрная со́тня** *ист.* Црна стотина (*реакционарна организација у Русији пре револуције*); **~ во́рон** *заст.* марица; **~ая неблагода́рность** црна (тешка) незахвалност; **напи́сано ~ым по бе́лому** написано црно на бело; **держа́ть** *кого* **в ~ом те́ле** малтретирати, држати у запећку *кога*

черн||ь[1]**, -и** *ж заст.* светина, пучина, прост народ

черн||ь[2]**, -и** *ж* **1.** црна гравура у сребру **2.** *зб.* сребрни предмети с црном гравуром

черпа́к, -а́ *м* црпац, заимач; **~ экскава́тора** лопата багера

черпа́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* грабилица, занмач *м*

черпа́льн||ый, -ая, -ое за црпење, црпни

че́рпа||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** црпсти, захватати, извлачити; **~ во́ду из ведра́** црпсти воду из кофе **2.** *фиг. књиш.* црпсти, узимати; **~ си́лы** *в чём* црпсти снагу *у чему*

черпн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* захватити, извући

черстве́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** *само 3. л.* стврдњавати се, постајати тврд, сушити се; **хлеб ~ет** хлеб се суши **2.** *фиг.* тврднути, грубети, окоревати; **душа́ ~ет** душа окорева; **~ се́рдцем** постајати тврда срца

чёрствост||ь, -и *ж* **1.** тврдоћа **2.** *фиг.* тврдоћа, окрутност, бездушност

чёрств||ый, -ая, -ое; чёрств, черства́, -о 1. тврд, стврднут; **~ хлеб** бајат хлеб **2.** *фиг.* неосетљив, бездушан, крут; **~ое отноше́ние** бездушан однос; **~ челове́к** крут човек

чёрт, -а *м, мн.* **че́рти, черте́й** ђаво, враг ◊ **бежа́ть как ~ от ла́дана** бежати као ђаво од тамјана; **всё пошло́ к ~у** све је отишло до ђавола; **посла́ть к ~у (ко всем чертя́м)** послати до (сто) ђавола; **~ его́ возьми́ (дери́, подери́, побери́)!** нека га ђаво носи!; **к ~у!** до ђавола!, до врага!; **како́го ~а!** кога врага!; **на черта́, на кой ~** *нар.* кога врага; **до ~а** *нар.* веома много; **ни черта́ (нет)** *нар.* ни врага, ништа (нема); **к ~у на рога́ (у ~а на рога́х)** где је ђаво рекао лаку ноћ; **~ его́ зна́ет** ђаво би га знао; **чем ~ не шу́тит** свашта се може десити; **(сам) ~ но́гу сло́мит** *нар.* не би се ни враг снашао; **(сам) ~ ему́ не брат** мисли да све може, нико му није раван; **не так стра́шен ~, как его́ малю́ют** *посл.* није ђаво онако црн како га

сликају; **в ти́хом о́муте че́рти во́дятся** *посл.* испод мире три ђавола вире

черт||а́, -ы́ *ж* 1. црта, линија; **провести́ ~у́** повући црту 2. граница, подручје *с*; **в ~е́ го́рода** на подручју града 3. *фиг.* црта, обележје *с*, особеност; **~ хара́ктера** црта карактера 4. *мн.* **-ы́, черт** *фиг.* црте (*лица*); **краси́вые ~ы́ лица́** лепе црте лица ◇ **в о́бщих ~а́х** у главним (општим) цртама

черт||ёж, -ежа́ *м* технички цртеж, нацрт, скица *ж*; **рабо́чий ~** радна скица; **~ зда́ния** план зграде

чертёжник, -а *м* технички цртач

чертёжн||ый, -ая, -ое цртаћи, за техничко цртање; **~ стол** цртаћи сто; **~ая доска́** цртаћа даска

черт||ёнок, -ёнка *м, мн.* **-еня́та, -еня́т** 1. *дем.* ђаволак, ђаволче *с*, вражић 2. *фиг.* ђаволан, ђаволак, обешењак ◇ **~еня́та в глаза́х** *у кого* поглед је враголаст *коме*

чёртик, -а *м* ђаволак, ђаволче *с*, вражић ◇ **надое́сть до ~ов** *разг.* дозлогрдити до зла бога; **допи́ться до ~ов** *разг.* опити се

чер||ти́ть[1], **-чу́, че́ртишь, че́ртят** *несврш.* 1. цртати; **~ ли́нию** цртати линију 2. цртати, скицирати, правити технички цртеж; **~ план ме́стности** цртати план терена

чер||ти́ть[2], **-чу́, -ти́шь, -тя́т** *несврш. нар.* правити изгреде, понашати се безобразно

чёртов, -а, -о 1. ђаволов, врагов 2. *нар.* врашки, ђаволски, паклени; проклет; **~ы холода́** ђаволски јака хладноћа; **~а дыра́** проклета забит ◇ **~а дю́жина** баксузан број (*тринаест*); **~а у́йма (про́пасть, ги́бель)** *чего* ђаволски много *чега*; **убира́йся к ~ой ма́тери (ба́бушке)** иди у вражју матер

черто́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *нар.* ђаволица, ђаво *м* од жене, вештица

черто́вски *прил. нар.* врашки, ђаволски, веома; **э́то ~ далеко́** то је врашки далеко; **я ~ уста́л** врашки сам се уморио

черто́вск||ий, -ая, -ое *нар.* врашки, ђаволски, проклет, паклен, ужасан; **~ая пого́да** ужасно време

чертовщи́н||а, -ы *ж разг.* ђаволија, ђаволска посла; **~, да и то́лько!** ђаволска посла!; **что за ~!** (какво) проклетство!

черто́г, -а *м заст. свеч.* дворац, палата *ж*; **ца́рские ~и** царски дворац

чертополо́х, -а *м бот.* стричак, бодаљ

чёрточ||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *дем.* цртица 2. цртица, тире *м*; **писа́ть че́рез ~ку** писати са цртицом

чертыха́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* псовати (*помињући ђавола*)

чертыхн||у́ться, -у́сь, -ёшься, -у́тся *сврш. разг.* опсовати (*помињући ђавола*)

черче́ни||е, -я *с* техничко цртање

чеса́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *текст.* гребенаљка, направа за гребенање (*вуне итд.*)

чеса́льн||ый, -ая, -ое *текст.* за чешљање, гребенање; **~ая маши́на** машина за гребенање

чёсан||ый, -ая, -ое *текст.* гребенан, чешљан; **~ лён** гребенан лан

чеса́ть, чешу́, че́шешь, че́шут *несврш. что* 1. чешати, чешкати; **~ спи́ну** чешати леђа 2. *кого, что нар.* чешљати; **~ во́лосы** чешљати косу 3. *что текст.* гребенати, чешљати; **~ шерсть** чешљати вуну 4. *нар.* радити нешто веома брзо, спретно; **они́ так и че́шут из пулемётов** они само сипају из митраљеза; **чеши́ домо́й!** трчи кући! ◇ **~ заты́лок (в заты́лке)** *разг.* чешкати се по глави; **~ язы́к (языко́м)** *разг.* блебетати, брбљати

чеса́ться, чешу́сь, че́шешься, че́шутся *несврш.* 1. чешати се, чешкати се 2. *само 3. л.* сврбети; **у меня́ че́шется нос** сврби ме нос 3. *нар.* чешљати се ◇ **у него́ ру́ки че́шутся** *с инф.* сврбе га дланови да...; **он и не че́шется** *нар.* није му ни на крај памети, не спрема се, не намерава

чесно́к, -а́ (-у́) *м* бели лук, чешњак

чесно́чн||ый, -ая, -ое чешњаков, чешњачки, од белог лука, од чешњака; **~ая голо́вка** главица белог лука

чесо́тк||а, -и *ж* 1. *мед.* шуга 2. *разг.* свраб *м*

чесо́точн||ый, -ая, -ое шугав; **~ больно́й** шугавац ◇ **~ клещ** *зоол.* шугарац

че́ствовани||е, -я *с* прослављање, прослава *ж*

че́ств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* славити, прослављати; **~ юбиля́ра** приређивати свечаност у част слављеника

чест||и́ть, чещу́, -и́шь, -я́т *несврш. нар.* грдити, ружити, називати погрдним именима

че́стно *прил.* поштено, честито, часно ◇ **~ говоря́** *уметн. р.* искрено речено

честн||о́й, -а́я, -о́е *заст.* уважен, поштован, цењен ◇ **мать ~а́я!** *разг.* мајко мила!

че́стност||ь, -и *ж* поштење *с*, честитост, часност

че́стн||ый, -ая, -ое; че́стен, -а́, -о поштен, честит, частан, ваљан; **~ челове́к** поштен (честит) човек; **~ые наме́рения** поштене намере ◇ **~ое сло́во** часна реч; **держа́ться на ~ом сло́ве** *шаљ.* висити о концу, једва се држати

честолю́б||ец, -ца *м* частољубац

честолюби́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во частољубив, частохлепан; амбициозан

честолю́би||е, -я *с* частољубље, частољубивост *ж*; амбициозност *ж*

чест||ь, -и *ж, лок.* **о -и, в -и́** 1. част, поштење *с*; **заде́ть** *чью* **~** увредити *чију* част; **де́ло ~и** питање части 2. част, углед *м*, репутација; **~ семьи́** углед породице; **~ фабри́чной ма́рки** репутација (добро име) фабричке марке 3. част, чедност; **~ де́вушки** девојачка част 4. поштовање *с*; **оказа́ть ~** *кому* указати поштовање *коме*; **~ и сла́ва геро́ям!** хвала и слава херојима! ◇ **в ~** *кого, чего* у част *кога, чега*; **име́ю ~** *заст.* имам част, част ми је; **де́лать ~** *кому* чинити част *коме*; **отда́ть/отдава́ть ~** салутирати, поздравити/поздрављати (*војнички*); **пора́ (на́до) и ~ знать** *разг.* треба и меру знати; **по ~и сказа́ть** отворено речено; **проси́ть ~ью** учтиво молити; **вы́йти с ~ью из тру́дного положе́ния** часно се извући из тешке ситуације; **~ ~ью, ~ по ~и** поштено, часно

чесуч||а́, -и́ *ж текст.* чврсто свилено платно, тусакова свила

чесучо́в||ый, -ая, -ое од чврстог свиленог платна

чёт, -а *м разг.* паран број, пар; **~ и не́чет** пар-непар

чет||а́, -ы́ *ж* пар *м*, двоје; **супру́жеская ~** брачни пар; **счастли́вая ~** срећан пар ◇ **не ~** *кому, чему* *разг.* није пар, не одговара *коме, чему*; није прилика *за кога, шта*

четве́рг, -а́ *м* четвртак; **по ~а́м** четвртком ◇ **по́сле до́ждичка в ~** *шаљ.* мало сутра, кад на врби роди грожђе

четвере́н||ьки, -ек *мн. разг.*: **стать на ~ьки, ходи́ть на ~ьках** стати, ићи четвороношке

четвери́к, -а́ *м заст.* 1. четверик (*стара руска мера од четири дела или јединица*) 2. четвртаљ (*стара мера равна 26,2 л*)

четвёр||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. четворка, број

м четири 2. четворка (*оцена*), врло добар 3. четвопрег *м* 4. четверац *м* (*чамац*)

четверн||óй, -áя, -óе *разг.* четворострук; **в ~óм размéре** четвороструко, у размеру један према четири

четверн||я́, -и́ *ж* четворопрег *м*

чéтвер||о, -ы́х *збирни број* 1. четворо; четверо; **~ детéй** четворо деце; **нас ~** има нас четворо; **нас бы́ло ~** било нас је четворо; **~ санéй** четворе саонице; **~ нóжниц, очкóв** четворе маказе, наочари 2. четворица *ж*; **~ санитáров, солдáт** четворица болничара, војника 3. четири; **~ сýток** четири дана и ноћи; **~ мáльчиков** четири (четворица) дечака; **делúть на ~ы́х** делити на четири (на четворо) ◊ **за ~ы́х** за четворо, као четворо

четвероклáссник, -а *м* ученик четвртог разреда (*основне школе*)

четвероклáссниц||а, -ы *ж* ученица четвртог разреда (*основне школе*)

четверонóг||ий, -ая, -ое четвороножан

четверостúши||е, -я *с* песма *ж* од четири стиха, строфа *ж* од четири стиха

четвёрочник, -а *м разг.* четворкаш, ученик са четворкама

четвертáк, -á *м заст. нар.* монета *ж* од четврт рубље

четвертúн||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *нар.* фртаљка, фртаљчић *м* (*ракије*)

четвертúчн||ый, -ая, -ое *геол.* квартарни; **~ перúод** квартарна формација, квартар

четвёрт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* четвртина, четврт

четвертн||óй, -áя, -óе 1. тромесечни, квартални; **~áя отмéтка** оцена за тромесечје 2. четвртински, од једне четврти (*мера*) 3. **четвертн|áя, -óй** *ж* новчаница од 25 рубаља

четверт||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш. и несврш. ист.* казнити/кажњавати одсецањем руку, ногу и главе

четвёрт||ый, -ая, -ое 1. *број* четврти; **~ое ию́ля** четврти јул; **(в) ~ раз** по четврти пут; **на ~ день** четвртог дана; **~ этáж** трећи спрат; **~ая часть** четврти део 2. **четвёрт|ая, -ой** *ж* четвртина; **однá ~** четвртина

чéтверт||ь, -и *ж, мн.* **-и, -éй** 1. четвртина, четврт; **~ я́блока** четвртина јабуке; **~ вéка** четврт века; **без ~и час** четврт до један; **~ вторóго** један и четврт 2. тромесечје *с*; **отмéтки за ~** оцене за тромесечје 3. *заст.* четврт ведра (*3 л*) 4. *заст.* четврт аршина (*0,18 м*) 5. *муз.* четвртина

четвертьфинáл, -а *м спорт.* четвртфинале

четвертьфинáльн||ый, -ая, -ое *спорт.* четвртфинални; **~ые состязáния** четвртфинална такмичења

чёт||ки, -ок *мн.* бројанице *мн. ж*

чётк||ий, -ая, -ое; чётoк, четкá *и* **-а, -о,** *комп.* **чётче** 1. јасан, разговетан; читак, разумљив; **~ое изображéние** јасна слика; **~ое произношéние** разговетан изговор; **~ пóчерк** читак рукопис 2. тачан, одмерен, прецизан; **~ие движéния** тачни покрети; **~ шаг** одсечан корак 3. педантан, добро организован; **~ая рабóта** добро организован рад; **~ое исполнéние прикáза** педантно извршење наредбе

чётко, *комп.* **чётче** *прил.* 1. јасно, разговетно; читко; **~ произносúть словá** разговетно изговарати речи 2. тачно, прецизно (*кретати се итд.*) 3. педантно; **~ рабóтать** педантно радити

чёткост||ь, -и *ж* 1. јасност, разговетност; читкост 2. тачност, прецизност (*покрета итд.*) 3. педантност

чётн||ый, -ая, -ое паран; **~ые чúсла** парни бројеви

чётче *в.* **чёткий, чётко**

четы́р||е, -ёх *број.* четири ◊ **сидéть в ~ёх стенáх** седети између четири зида; **идтú на все ~ стóроны** ићи на све четири стране (куд очи воде)

четы́режды *прил.* четири пута (*у множењу*); **~ пять** четири пута пет

четы́реста, четырёхсóт, четырёмстáм, четырьмястáми, о четырёхстáх *број* четири стотине, четиристо; **~ рублéй** четиристо рубаља; **в четырёхстáх киломéтрах** на четиристо километара

четырёхгодúчн||ый, -ая, -ое четворогодишњи; **~ое обучéние** четворогодишње школовање

четырёхгодовáл||ый, -ая, -ое четворогодишњи; **~ ребёнок** четворогодишње дете

четырёхгрáнник, -а *м геом.* тетраедар, тространа пирамида

четырёхгрáнн||ый, -ая, -ое четворостран

четырёхднéвн||ый, -ая, -ое четвородневни

четырёхклáссн||ый, -ая, -ое четвороразредни; **~ая шкóла** четвороразредна школа

четырёхколёсн||ый, -ая, -ое са (на) четири точка

четырёхкрáтн||ый, -ая, -ое четворострук; **~ чемпиóн** четвороструки шампион; **в ~ом размéре** четвороструко

четырёхлéти||е, -я *с* 1. четири године 2. четворогодишњица *ж*

четырёхлéтн||ий, -яя, -ее четворогодишњи; **~ срок** четворогодишњи рок

четырёхмéстн||ый, -ая, -ое са четири седишта (лежаја); **~ое купé** купе са четири седишта (лежаја); **~ нóмер в гостúнице** четворокреветна хотелска соба

четырёхпóль||е, -я *с пољопр.* четворопољни систем

четырёхслóжн||ый, -ая, -ое четворосложан; **~ое слóво** четворосложна реч

четырёхсотлéти||е, -я *с* 1. четиристо година 2. четиристогодишњица *ж*

четырёхсотлéтн||ий, -яя, -ее четиристогодишњи; **~ юбилéй** четиристогодишњица

четырёхсóт||ый, -ая, -ое *број* четиристоти

четырёхтáктн||ый, -ая, -ое *тех.* четворотактан; **~ двúгатель** четворотактни мотор

четырёхты́сячн||ый, -ая, -ое 1. *број* четирихиљадити, четиритисућни 2. који кошта четири хиљаде рубаља 3. од четири хиљаде; **~ отря́д** одред од четири хиљаде

четырёхугóльник, -а *м геом.* четвороугао, четвороугаоник, четворокут

четырёхугóльн||ый, -ая, -ое четвороугаони, четворокутан

четырёхчасов||óй, -áя, -óе 1. четворочасовни, четворосатни; **~ промежýток** четворочасовни интервал 2. у четири сата; **~ пóезд** воз који иде у четири сата

четы́рнадцат||ый, -ая, -ое *број* четрнаести

четы́рнадцат||ь, -и *број* четрнаест; **емý ~ лет** он има четрнаест година

чехард||á, -ы́ *ж* 1. јарац *м*, ускоч-кобила (*игра*); **игрáть в ~ý** прескакивати се, прескакивати један другог 2. *фиг. разг.* збрка, пометња (*због наглих промена*)

чéх||и, -ов *мн.* (*јд.* **чех, -а** *м* Чех; **чéш|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ек** Чехиња) Чеси

чехл||úть, -ю́, -úшь, -я́т *несврш.* навлачити футролу, стављати навлаку; **~ орýдия** стављати навлаке на топове

чех||óл, -лá *м* навлака *ж*, пресвлака *ж*; **мéбель в ~лáх** намештај с навлакама; **орýдия в ~лáх** оруђа с навлакама; **фотоаппарáт в ~лé** фото-апарат у футроли ◇ **плáтье на ~лé** хаљина скроз постављена

чехословáцк||ий, -ая, -ое чехословачки

чечевúц||а [1], **-ы** *ж бот.* сочиво *с*, леħа

чечевúц||а [2], **-ы** *ж заст. физ.* сочиво *с*

чечевúчн||ый, -ая, -ое од сочива, од леħе; **~ суп** чорба од сочива ◇ **продáть за ~ую похлёбку** продати за чинију леħе

чечéнск||ий, -ая, -ое чеченски

чечéнц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **чечéн|ец, -ца** *м* Чеченац; **чечéн|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Чеченка) Чеченци

чéчет, -а *м зоол.* мужјак конопљарке (конопљарице)

чечёт||ка [1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ок** *зоол.* конопљарка, конопљарица

чечётк||а [2], **-и** *ж* чечотка (*плес*); **плясáть ~у** играти (плесати) чечотку

чéшск||ий, -ая, -ое чешки

чешý||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** крљушт, љуска

чешýйча||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то крљуштаст, љуштураст

чешу||я́, -й *ж* крљушт; љуштура; **рыбья ~** рибља крљушт

чúбис, -а *м зоол.* вивак

чиж, -á *м зоол.* чиж, чижак

чúжик, -а *м* 1. *зоол. в.* **чиж** 2. клис; **игрáть в ~а** играти се клиса

чик *узв. у функц. предик. нар.* кврц, шкљоц; **~ нóжницами!** шкљоц маказама!

чúка||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с кем, чем нар.* гњавити се, петљати се *око кога, чега*, отезати, одуговлачити *шта*

чилúйск||ий, -ая, -ое чилеански, чилски

чилúйц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **чилú|ец, -йца** *м* Чилеанац; **чилú|йка, -йки** *ж, ген. мн.* **-ек** Чилеанка) Чилеанци

чилúм, -а *м бот.* водени орах, враголиħ

чин, -а *м, мн.* **-ы́, -óв** 1. чин, ранг, звање *с*; **офицéрские ~ы́** официрски чинови; **граждáнские ~ы́** цивилна звања; **повышéние в ~е** унапређење; **лишúть ~óв** деградирати 2. *заст.* чиновник, службеник; **судéйский ~** судски чиновник 3. *књиш. заст.* чин, обред; **~ погребéния** погребни чин ◇ **~ ~ом, ~ по ~у** *разг.* као што је ред; **без ~óв** једноставно, без церемонија; **быть в ~áх** *заст.* бити на високом положају

чинáр, -а *м и* **чинáр||а, -ы** *ж бот.* чинар *м*, платан *м*

чинён||ый, -ая, -ое крпљен, закрпљен; **~ое бельё** крпљено рубље

чинúть [1], **чиню́, чúнишь, чúнят** *несврш.* поправљати, оправљати; крпити; **~ óбувь** поправљати обуħу; **~ часы́** оправљати сат; **~ кры́шу** крпити кров

чинúть [2], **чиню́, чúнишь, чúнят** *несврш.* шиљити, оштрити, заоштравати; **~ карандáш** шиљити оловку

чинúть [3], **чиню́, чинúшь, чиня́т** *несврш. зван.* чинити, вршити; **~ препя́тствия** чинити препреке

чинúться, чиню́сь, чинúшься, чиня́тся *несврш. заст.* устручавати се, устезати се

чúнк||а [1], **-и** *ж* оправка, поправљање *с*; крпљење *с*

чúнк||а [2], **-и** *ж* шиљење *с*, оштрење *с*

чúнно *прил.* пристојно, учтиво; церемонијално

чúнност||ь, -и *ж* пристојност, учтивост; церемонијалност

чúн||ный, -ная, -ное; -ен, -на *и* **-нá, -но** пристојан, учтив, церемонијалан; **~ное поведéние** пристојно понашање

чинóвник, -а *м* 1. чиновник, службеник; **мéлкий ~** мали чиновник 2. *фиг.* бирократ(а)

чинóвническ||ий, -ая, -ое 1. чиновнички, службенички 2. *фиг.* бирократски; **~ подхóд к дéлу** бирократски прилаз послу

чинóвнич||ий, -ья, -ье чиновнички, службенички

чинóв||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *заст.* 1. *само дужи обл.* који има чин, са чином 2. високог чина, на високом положају

чинодрáл, -а *м разг. презр.* бирократска њушка, формалист(а)

чинопочитáни||е, -я *с заст. ирон.* поштовање претпостављених

чинопроизвóдств||о, -а *с заст.* произвођење у чин, унапређење

чинýш||а, -и *м презр.* бирократска душа, бирократа

чúр||ей, -ья *м разг.* чир; **у негó вскочúл ~** појавио му се чир

чирúка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* цвркутати, ħурликати

чирúкн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* цвркутнути

чирк *узв. у функц. предик. разг.* крес; **~ спúчкой о корóбку** крес жигицом о кутију

чúрка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* кресати; **~ спúчкой** кресати шибицу

чúркн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* креснути

чир||óк, -кá *м зоол.* патка крчуга *ж*

чúсленност||ь, -и *ж* бројност, бројно стање; **~ населéния** број становника; **~ью в дéсять человéк** од десет људи

чúсленн||ый, -ая, -ое бројни, бројчани, количински; **~ состáв вóйск** бројно стање оружаних снага

числúтел||ь, -я *м мат.* бројилац, бројитељ, бројник

числúтельно||е, -го *с грам.* број *м*; **úмя ~** број; **колúчественное ~** основни број; **поря́дковое ~** редни број; **собирáтельное ~** збирни број

чúсл||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. кем, чем зван.* убрајати *у кога, шта*, рачунати, сматрати *као кога, шта*; водити, имати у евиденцији; **~ сотрýдника в командирóвке** имати у евиденцији да је сарадник на службеном путу

чúсл||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш. зван.* убрајати се, водити се, бити у евиденцији; **~ в командирóвке** водити се на службеном путу; **в спúске егó фамúлия не ~ится** у списку нема његовог презимена, не води се у списку

числ||ó, -á *с, мн.* **чúсла, чúсел** 1. *мат.* број *м*; **двузнáчное ~** двоцифрени број; **чётное ~** парни број; **цéлое ~** цели број; **дрóбное ~** разломак; **мнúмое ~** имагинаран број 2. датум *м*, дан *м* у месецу; **какóе сегóдня ~?** који је данас датум?; **какóго ~а?** ког датума?; **сегóдня десятóе ~** данас је десети; **в пéрвых чúслах мáя** првих дана маја 3. количина *ж*, број *м*; **большóе ~ людéй** велики број људи; **~ оборóтов в минýту** број обртаја у минуту 4. бројчани састав; **в ~é пéрвых** један од првих; **быть в ~é присýтствующих** бити међу присутнима 5. *грам.* број *м*; **еди́нственное ~** једнина; **мнóжественное ~** множина ◇ **в том ~é** укључујуħи и, међу њима и; **без ~á** безброј; **нет (несть) ~á** *кому, чему* нема броја *коме, чему*; **зáдним ~óм** а) са ранијим датумом, антидатирано; **помéтить зáдним ~óм** ставити ранији датум б) са закашњењем, касно, потом; **сообразúть зáдним ~óм** досетити се касно; **задáть** *кому* **по пéрвое ~** *нар.* добро изгрдити, издеветати *кога*

числов||ой, -ая, -óе бројни, бројчани

чи́стик, -а *м зоол.* гњурац (*птица*)

чисти́лищ||е, -а *с рел.* чистилиште ◇ **пройти́ чéрез ~е** проћи кроз чистилиште

чи́стильщик, -а *м* чистач; ~ **óбуви** чистач ципела

чи́стить, чи́щу, чи́стишь, чи́стят *несврш.* 1. чистити, чинити чистим; ~ **óбувь** чистити обућу; ~ **зýбы** прати зубе; ~ **щёткой** четкати; ~ **пылесóсом** усисавати 2. чистити, гулити, љуштити; ~ **картóшку** љуштити кромпир; ~ **апельси́н** гулити поморанџу 3. чистити, прочишћавати; ~ **дно реки́** прочишћавати речно дно 4. *нар.* чистити, красти; ~ **кармáны** џепарити

чи́ститься, чи́щусь, чи́стишься, чи́стятся *несврш.* чистити се, четкати се

чи́стк||а, -и *ж* 1. чишћење *с*; **хими́ческая** ~ хемијско чишћење 2. чишћење *с*, љуштење *с*, гуљење *с* 3. *фиг. разг.* чистка, чишћење *с* (*партије итд.*)

чи́сто, *комп.* **чи́ще** *прил.* 1. чисто; ~ **вы́мыть** опрати чисто; **~-нáчисто** савршено чисто 2. *у функц. предик.* чисто је; **в кóмнате** ~ у соби је чисто 3. *фиг. нар.* савршено, врло добро, беспрекорно; ~ **сдéлано** савршено урађено ◇ ~ **случáйно** сасвим случајно

чистови́к, -á *м разг.* чистопис; **переписáть на** ~ преписати начисто

чистов||óй, -áя, -óе начисто преписан, за писање начисто; **~áя тетрáдь** свеска за преписивање начисто

чистогáн, -а *м разг.* готов новац, новац на руке, кешлова *ж*; **получи́ть ~ом** добити у готову

чистокрóвн||ый, -ая, -ое чистокрван, расни; ~ **жеребéц** расни ждребац

чистописáни||е, -я *с* лепо писање (*школски предмет*), краснопис *м*

чистоплóтност||ь, -и *ж* 1. чистоћа, уредност 2. *фиг. заст.* честитост, морална чистота

чистоплóт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. чист, уредан; ~ **человéк** уредан човек 2. *фиг. заст.* честит, морално чист

чистоплю́||й, -я *м разг. презр.* чистунац, претерано уредан човек; човек који избегава прљав рад

чистопорóдност||ь, -и *ж* расност, чистокрвност

чистопорóд||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но расан, чисте расе, чистокрван

чистопрóбн||ый, -ая, -ое 1. чист (*злато итд.*) 2. *фиг. ирон.* прави правцати; ~ **негодя́й** прави правцати нитков

чистосердéчи||е -я *с* срдачност *ж*, отвореност *ж*, искреност *ж*

чистосердéчно *прил.* срдачно, искрено, простодушно

чистосердéчност||ь, -и *ж* срдачност, отвореност, искреност

чистосердéч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но срдачан, искрен, отворен, простодушан; **~ное признáние** искрено признање

чистосóртн||ый, -ая, -ое чисте, једне врсте; **~ое зернó** жито чисте (једне) врсте

чистот||á, -ы́ *ж* 1. чистоћа; **соблюдáть ~ý** пазити на чистоћу 2. тачност, прецизност; ~ **отдéлки** прецизност обраде 3. чистоћа, чистота, правилност; ~ **языкá** чистота језика 4. *фиг.* чистота, честитост, непорочност; **морáльная** ~ морална чистота

чистотéл, -а *м бот.* млеч, млечика *ж*

чистошерстян||óй, -áя, -óе од чисте, праве вуне

чи́ст||ый, -ая, -ое; чист, -á, -о, *комп.* **чи́ще** 1. чист; уредан; **~ое полотéнце** чист пешкир; **~ая посýда** чисто посуђе 2. *само дужи обл.* чист, слободан; ~ **бланк** чист формулар; **~ое нéбо** чисто небо 3. *само дужи обл. разг.* фин, лак и чист (*посао*) 4. *само дужи обл. заст.* свечан, гостински; **~ая гóрница** соба за свечане прилике 5. *само дужи обл.* чист; чисте врсте, чистокрван; не мешан; **~ое зóлото** чисто злато; ~ **спирт** чист алкохол; **~ая шерсть** чиста (права) вуна; **~ая порóда** чиста раса; ~ **вес** чиста тежина 6. *само дужи обл.* чист, правилан; **~ая рýсская речь** чист руски говор; **~ое произношéние** чист (правилан) изговор 7. *фиг.* чист, честит, частан, непорочан; **человéк с ~ой сóвестью** човек чисте савести; **от ~ого сéрдца** из чиста срца, без задње мисли 8. *само дужи обл. разг.* чист, прави, сушти; **~ая случáйность** чиста случајност; ~ **вздор** савршена глупост; **рабóтать с ним ~ое наказáние** радити са њим је права мука 9. тачан, прецизан, фин; **~ая рабóта** фина израда ◇ **~ое искýсство** чиста уметност, ларпурлартизам; **~ая прáвда** гола истина; **вы́вести на ~ую вóду** *кого* раскринкати *кога*; **принимáть за ~ую монéту** примати здраво за готово

чистю́л||я, -и *м, ж разг.* чистунац *м*, чистуница *ж*

читáл||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *нар.* читаоница

читáльн||ый, -ая, -ое: ~ **зал** читаоница

читáл||ьня, -ьни *ж, ген. мн.* **-ен** читаоница

читáтел||ь, -я *м* читалац; **óтзывы ~ей** мишљење читалаца

читáтельск||ий, -ая, -ое читалачки; **провести́ ~ую конферéнцию** одржати разговор с читаоцима; ~ **билéт** библиотечка чланска књижица

читá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. читати; ~ **кни́гу** читати књигу; **ребёнок ещё не умéет** ~ дете још не зна да чита; ~ **вслух** читати наглас; ~ **про себя́** читати у себи; ~ **на трёх языкáх** читати на три језика; ~ **по складáм** срицати 2. *фиг.* читати, погађати; ~ **в сердцáх** читати туђе мисли; ~ **мéжду строк** читати између редова 3. декламовати, декламирати, рецитовати, рецитирати; ~ **стихи́** рецитовати стихове; ~ **наизýсть бáсню** рецитовати басну 4. предавати, држати предавања (*у високим школама*); ~ **лéкцию** држати предавање; ~ **курс рýсской литератýры** предавати руску књижевност ◇ ~ **наставлéния (нравоучéния, нотáции)** *кому* читати *коме* буквицу

читá||ться, -ется, -ются *несврш.* 1. читати се; **нáдпись ~ется с трудóм** натпис се тешко чита, натпис је тешко читљив 2. *безл. кому разг.*: **емý не ~лось** њему се није читало; **в такýю жарý не ~ется** по оваквој врућини човеку се не чита

чи́тк||а, -и *ж* 1. гласно читање; **коллекти́вная** ~ читалачки час 2. *поз.* читање *с* (*проба комада читањем текста*); ~ **ролéй** читање улога

чих, -а *м разг.* кијање *с*, кихање *с* ◇ **на вся́кий ~ не наздрáвствуешься** не треба реагирати на сваку ситницу

чихáнь||е, -я *с* кијање, кихање

чихáтельн||ый, -ая, -ое који изазива кијање; ~ **газ** кијавац

чихá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. кијати, кихати 2. *фиг. разг.* кашљуцати (*о мотору итд.*) 3. *на кого, что фиг. нар.* фућкати; ~ **мне на негó** фућкам ја на њега

чихи́р||ь, -я́ *м* чихир (*домаће непреврело кавкаско вино*)

чихн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш.* 1. кинути, кихнути 2. *фиг. разг.* кашљуцнути (*о мотору*)

чи́ще *в.* **чи́стый, чи́сто**

чи́щен||ый, -ая, -ое очишћен; **~ая клубни́ка** очишћене јагоде

член, -а *м* 1. члан; **~ семьи́** члан породице; **~ па́ртии** члан партије; **~ клу́ба** члан клуба; **действи́тельный ~ акаде́мии нау́к** редовни члан академије наука; **почётный ~** почасни члан 2. члан, део; **гла́вный ~ предложе́ния** главни део реченице; **второстепе́нные ~ы предложе́ния** споредни делови реченице; **~ы математи́ческой пропо́рции** чланови математичке пропорције 3. уд; **размя́ть ~ы** протегнути удове; **мужско́й ~** мушки уд 4. *грам.* члан, артикл; **определённый, неопределённый ~** одређени, неодређени члан

чле́ник, -а *м зоол.* сегмент, чланак

членистоно́г||ие, -их *мн.* (*јд.* **членистоно́г|ое, -ого** *с*) *зоол.* чланконошци *мн. м*

чле́нист||ый, -ая, -ое чланковит, чланкаст

член||и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* рашчлањивати, делити на чланове

членко́р, -а́ *м* **(член-корреспонде́нт)** дописни члан

чле́нн||ый, -ая, -ое *лингв.* са дужим обликом; **~ые оконча́ния** дужи наставци, наставци заменичке промене

членовреди́тельств||о, -а *с* сакаћење, унакажавање, мутилација *ж*

членоразде́льно *прил.* јасно, артикулисано, разговетно

членоразде́льност||ь, -и *ж* јасност, артикулисаност (*говора*)

членоразде́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно артикулисан, артикулиран, разговетан; **~ьная речь** артикулисани говор; **~ отве́т** разговетан (јасан) одговор

чле́нск||ий, -ая, -ое члански; **~ взнос** чланарина; **~ биле́т** чланска књижица

чле́нств||о, -а *с* чланство; **доброво́льное ~** добровољно чланство

чмок *узв.* 1. шљап 2. *у функц. предик. разг. шаљ.* цмок; **~ в щёку** *кого* цмокнуо је (љубнуо је) у образ *кога*

чмо́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. цмокати, цмоктати 2. *само 3. л.* мљаскати, шљапкати; **грязь ~ет под нога́ми** блато мљаска под ногама 3. *разг. шаљ.* цмакати, љубити

чмо́кн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* 1. цмокнути 2. *само 3. л.* мљаснути, шљапнути (*о блату итд.*) 3. *разг. шаљ.* цмокнути, љубнути

чо́ка||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* куцати се (*чашама*)

чо́кнут||ый, -ая, -ое *нар.* ћакнут, сулуд, луцкаст

чо́кн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* 1. куцнути се (*чашама*) 2. *нар.* скренути с ума

чо́порно *прил.* уштогљено, укрућено; надувено; **~ держа́ться** укрућено се држати

чо́порност||ь, -и *ж* уштогљеност, укрућеност; надувеност

чо́пор||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но уштогљен, укрућен; надувен

чох, -а *м заст.* кијање *с*, кихање *с* ◊ **не ве́рить ни в ~, ни в сон** не бити сујеверан

чо́хом *прил. нар.* ђутуре; скупа

чрева́тост||ь, -и *ж* испуњеност, бременитост

чрева́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *чем* испуњен, бременит *чим*, пун *чега*; **~ опа́сностью** бременит опасношћу; **собы́тия, ~тые после́дствиями** догађаји с далекосежним последицама

чре́в||о, -а *с заст.* утроба *ж*; **во ~е ма́тери** у мајчиној утроби

чревовеща́ни||е, -я *с* трбухозборство

чревовеща́тел||ь, -я *м* трбухозборац

чревовеща́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* говорити »из трбуха«

чревоуго́ди||е, -я *с заст.* гурманство, благоутробије, сладокуство

чревоуго́дник, -а *м заст.* гурман, сладокусац

чревоуго́днича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. заст.* предавати се гурманству, бити гурман, сладокусац

черед||а́, -ы́ *ж заст. песн.* ред *м*

чрез *предл. с ак. заст. в.* **че́рез**

чрезвыча́йно *прил.* изванредно, врло, веома; **~ рад** веома ми је драго

чрезвыча́йност||ь, -и *ж* изванредност, изузетност, изврсност; **до ~и про́сто** изузетно просто (једноставно)

чрезвыча́||йный, -йная, -йное; -ен, -йна, -йно 1. изванредан, изузетан, изврстан; **~ успе́х** изузетан успех 2. *само дужи обл.* ванредан; **~йные ме́ры** ванредне мере; **~йная коми́ссия** ванредна комисија; **~йное положе́ние** ванредно стање; **~йное происше́ствие** необичан догађај

чрезме́рно *прил.* претерано, прекомерно, превише; **он ~ говорли́в** он је претерано брбљив

чрезме́рност||ь, -и *ж* прекомерност, претераност

чрезме́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но прекомеран, претеран; **~ные тре́бования** прекомерни захтеви; **~ное внима́ние** претерана пажња

чре́сла, чресл *мн. заст.* крста *мн. с*, бедра *мн. с* ◊ **препоя́сать ~** спремити се за пут

чте́ни||е, -я *с* 1. читање; **бе́глое ~** течно читање 2. штиво, лектира *ж*; **внекла́ссное ~** домаћа лектира; **занима́тельное ~** занимљиво штиво; **кни́га для ~я** читанка 3. *мн.* **-я, -й** циклус *м* предавања, реферата; **ломоно́совские ~я** циклус предавања (реферата) у част Ломоносова

чтец, -а́ *м* 1. *заст.* читалац 2. читач (*наглас*); **он хоро́ший ~** он је добар читач 3. декламатор, рецитатор; **ко́нкурс ~о́в** такмичење рецитатора

чти́в||о, -а *с разг. презр.* петпарачка лектира, шунд-литература *ж*

чтить, чту, чтишь, чтят *и* **чтут** *несврш. кого, что свеч.* високо поштовати, ценити, уважавати; **~ па́мять поги́бших** чувати успомену на погинуле

что [1], **чего́, чему́, чем, о чём** *зам.* 1. *упитна* шта; **~ с ва́ми?** шта вам је?; **~ случи́лось?** шта се десило?; **чего́ ты опаса́ешься?** чега се бојиш?; **о чём вы говори́те?** о чему говорите?; **в чём де́ло?** о чему се ради?; **чем он недово́лен?** због чега је назадовољан?; **чем э́то пло́хо?, ~ в э́том плохо́го?** шта ту има лоше?; **с чего́ ты взял?** откуд ти то?; **~ тако́е сча́стье?** шта је то срећа?; **~ тако́е?** шта је било? 2. *односна* који, што; **дом, ~ стои́т на углу́** кућа која се налази на углу 3. *неодређена* ма шта, штогод, нешто; **~ ни де́лай...** ма шта чинио...; **в слу́чае чего́** ако се штогод деси; **е́сли ~ — сра́зу сообщи́** ако се нешто деси, одмах јави

что [2] *прил.* 1. зашто, што; **~ ты заду́мался?** што си се замислио?; **~ же он не идёт?** зашто не долази?; **~ э́то ты сего́дня тако́й рассе́янный?** што си данас толико растресен (непажљив)? 2. колико, шта; **~ сто́ит э́та кни́га?** шта кошта ова књига?

что [3] *везн.* да, што; **он сказа́л э́то так ти́хо, ~ никто́**

не услы́шал рекао је то тако тихо да нико није чуо; **мне доса́дно, ~ я опозда́л** непријатно ми је што сам закаснио

что[4] *речца* шта, ама шта; **~, ему́ лет два́дцать пять, не бо́льше?** шта, зар нема више од двадесет пет година?; **~ вы говори́те!** ама шта кажете! ◊ **~ бы́ло сил** из све снаге; **~ то́лку (по́льзы) в э́том** каква је корист од тога, нема фајде од тога; **а ~?** *разг.* зашто питаш?; зашто?, што?; **к чему́?** *разг.* зашто?; **на ~ тебе́ э́то?** што ће ти то?; **ни к чему́ тебе́ туда́ ходи́ть** нема смисла да идеш тамо; **э́то ни к чему́** то нема смисла, то је непотребно; **не́ за ~** нема на чему; **ни за ~!** нипошто!; **~ бы́ло, то бы́ло** шта је било, било је; **в слу́чае чего́** ако буде потребно; **ни за ~ ни про ~** на правди бога; **не ~ ино́е как...** ништа друго него...

что́бы, чтоб[1] *везн.* **1.** да би, да; **он говори́л шёпотом, ~ други́е не услы́шали** говорио је шапатом да не би чули други; **поторопи́сь, ~ успе́ть на по́езд** пожури да стигнеш на воз **2.** да; **на́до, ~ вы са́ми ему́ об э́том напо́мнили** треба да ви га сами подсетите на то ◊ **не то ~, не так ~** не да, није да; **он не то ~ серди́т, а озабо́чен** не да је љут, него је забринут

что́бы, чтоб[2] *речца разг.* да; **~ э́того бо́льше не́ бы́ло!** да тога више не буде!, да се то више није поновило!

что́-либо, чего́-либо *неодређена зам.* нешто, ма шта, шта било

что́-нибудь, чего́-нибудь *неодређена зам.* нешто, штогод

что́-то[1], **чего́-то** *неодређена зам.* нешто; **тут ~ не так** овде нешто није у реду; **тут чего́-то не хвата́ет** овде нешто фали

что́-то[2] *прил. разг.* **1.** нешто, због нечега; **мне ~ не спи́тся** нешто ми се не спава; **он ~ недово́лен** нешто је незадовољан; **ему́ ~ нездоро́вится** нешто му није добро **2.** нешто, око, отприлике; **он получи́л ~ о́коло ста рубле́й** добио је нешто око сто рубаља

чу *узв.* слушај, чуј, пази

чуб, -а *м, мн.* **-ы́, -о́в 1.** чуперак, прамен косе **2.** *ист.* ћуба *ж* (*прамен косе на обријаној глави украјинских козака*)

чуба́р||ый, -ая, -ое 1. шарен (*коњ*) **2. чуба́р|ый, -ого** *м* шарац (*коњ*)

чуба́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* разбарушен, ћубаст

чубу́к[1], **-а́** *м* чибук, лула *ж*

чубу́к[2], **-а́** *м пољопр.* садница *ж*, калем винове лозе

чубу́чн||ый[1], **-ая, -ое** који се односи на чибук

чубу́чн||ый[2], **-ая, -ое** *пољопр.* који се односи на калем винове лозе

чуваш||и́, -е́й *и* **чува́ш||и, -ей** *мн.* (*јд.* **чува́ш, -а** *и* **-а́** *м* Чуваш; **чува́ш|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ек** Чувашка) Чуваши

чува́шск||ий, -ая, -ое чувашки

чу́вственност||ь, -и *ж* **1.** чулност **2.** чулност, путеност, сензуалност

чу́встве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. *само дужи обл.* чулан, који се примећује чулима; **~нное восприя́тие** чулни осет **2.** чулан, путен, сензуалан; **~нные гу́бы** чулне усне

чувстви́тельно *прил.* **1.** осећајно **2.** осетљиво

чувстви́тельност||ь, -и *ж* **1.** осетљивост, емоционалност **2.** осећајност, сентименталност **3.** *струч.* осетљивост, прецизност; **~ весо́в** осетљивост ваге

чувстви́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. осетљив, емоционалан; **~ ребёнок** осетљиво дете; **~ьная ко́жа** осетљива кожа; **быть ~ьным** *к чему* бити осетљив *на шта* **2.** осећајан, емотиван, сентименталан; **~ьные стихи́** осећајни стихови **3.** *струч.* осетљив, прецизан; **~ьные весы́** осетљива вага; **~ к вла́ге** осетљив на влагу **4.** *фиг.* знатан, осетан; **понести́ ~ьные поте́ри** претрпети осетне губитке

чу́вств||о, -а *с* **1.** осећај *м*, осет *м*; **~ бо́ли** осећај бола **2.** чуло; **о́рганы чувств** чула **3.** свест *ж*, сазнање; **лиши́ться чувств** онесвестити се; **прийти́ в ~** доћи себи, освестити се **4.** осећање, осећај *м*, смисао *м* (*за нешто*); **~ го́рдости** осећање гордости; **~ ю́мора** смисао за хумор; **~ до́лга** осећај дужности; **~ ме́ры** осећај за меру **5.** *разг.* љубав *ж*; топлина *ж*, срдачност *ж*; **большо́е ~** велика љубав ◊ **шесто́е ~** шесто чуло; **~ ло́ктя** осећај другарства; **с ~ом** осећајно, емотивно; **с ~ом чита́ть стихи́** осећајно рецитовати стихове; **от избы́тка чувств** од навале осећаја

чу́вств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. что* **1.** осећати; **~ го́лод** осећати глад **2.** осећати *шта*, имати осећање *за шта*; **~ му́зыку** осећати музику ◊ **~ себя́** осећати се; **как вы себя́ ~уете?** како сте?; **~ себя́ хорошо́** осећати се добро; **~ себя́ больны́м** осећати се болестан

чу́вств||оваться, -уется, -уются *несврш.* осећати се; **~уется за́пах се́ры** осећа се мирис сумпора; **~овалось приближе́ние весны́** осећао се долазак пролећа

чувя́к||и, -ов *мн.* (*јд.* **чувя́к, -а** *м*) кожни опанци (*на Кавказу и Криму*)

чугу́н, -а́ *м* **1.** ливено гвожђе; **бе́лый ~** бело ливено гвожђе; **ко́вкий ~** ковно гвожђе **2.** лонац од ливеног гвожђа

чугу́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** *разг.* гвоздена пећ **2.** *заст. нар.* железница

чугу́нн||ый, -ая, -ое гвозден, од ливеног гвожђа

чугун||о́к, -ка́ *м дем.* гвоздени лонац

чугунолите́йн||ый, -ая, -ое *тех.*: **~ заво́д** ливница гвожђа

чуда́к, -а́ *м* чудак, особењак

чудакова́тост||ь, -и *ж* особењаштво *с*, настраност

чудакова́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то особењачки, настран; **~ стари́к** настран старац

чуда́ческ||ий, -ая, -ое особењачки, настран, луцкаст; **~ посту́пок** настран поступак

чуда́честв||о, -а *с* чудаштво, особењаштво, настраност *ж*

чуда́ч||ить, -у, -ишь, -ат *несврш. разг. в.* **чуди́ть**

чуде́сно *прил.* **1.** чудесно, невероватно **2.** дивно, прекрасно, изванредно; **вы ~ вы́глядите** дивно изгледате

чуде́с||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. чудесан, невероватан; **~ное спасе́ние** чудесно спасење **2.** диван, прекрасан, изванредан; **~ная пого́да** дивно време

чу́дик, -а *м нар.* чудак, особењак

чуди́л||а, -ы *м, ж нар.* чудак *м*, чудакиња *ж*

чуди́нк||а, -и *ж*: **с ~ой** *разг.* особењачки, настран

чуд||и́ть, *1. л. јд. се не употр.*, **-и́шь, -я́т** *несврш. разг.* чудно поступати, правити лудорије

чу́д||иться, *1. л. јд. се не употр.*, **-ишься, -ятся** *несврш. разг.* чинити се, причињавати се, изгледати; **мне ~илось, что...** *безл.* чинило ми се да...

чу́дищ||е, -а *с заст.* чудовиште, неман *ж*

чу́дно *прил.* дивно, прекрасно

чудно́ *прил. разг.* чудно, чудновато, необично; **~ одева́ться** чудно се облачити

чуд||но́й, -на́я, -но́е; чу́ден *и* **-ён, -на́, -но́** *разг.* чудан, чудноват, необичан; **~ вопро́с** чудно питање; **~ челове́к** чудноват човек

чу́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. чаробан, прекрасан **2.** *само дужи обл. разг.* диван, изванредан; **~ обе́д** изванредан ручак

чу́д||о, -а *с, мн.* **-еса́, -е́с 1.** чудо; **твори́ть ~еса́** чинити чуда **2.** *чего* чудо; **~еса́ те́хники** чуда технике; **~еса́ геро́изма** чуда од јунаштва **3.** *у функц. предик. разг.* дивота је, невероватно је; **пого́да сего́дня — ~!** време је данас — дивота једна!; **~ как хоро́ш!** невероватно како је леп! ◇ **~ из ~е́с** чудо над чудима; **~-богаты́рь** јунак над јунацима; **~-ю́до** *фолк.* чудовиште

чудо́вищ||е, -а *с* **1.** чудовиште, неман *ж* **2.** *фиг. књиш.* чудовиште, наказа *ж* **3.** *фиг.* чудовиште, монструм *м*; **фаши́стские ~а** фашистичка чудовишта

чудо́вищност||ь, -и *ж* монструозност

чудо́вищ||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл.* чудовиштан, наказан, страшан **2.** *фиг.* страховит, језив, монструозан; **~ное преступле́ние** монструозан злочин **3.** *разг.* грдан, голем, страшан; **~ный аппети́т** страшан апетит

чудоде́||й, -я *м разг. шаљ.* чудотворац

чудоде́йственно *прил.* чудотворно

чудоде́йственност||ь, -и *ж* чудотворност

чудоде́йстве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно чудотворан; **~нная си́ла** чудотворна моћ; **~нное лека́рство** чудотворан лек

чу́дом *прил.* чудом, неким чудом; **он ~ спа́сся** он се чудом спасао

чудотво́р||ец, -ца *м рел.* чудотворац

чудотво́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *рел.* чудотворан, који твори чуда; **~ная ико́на** чудотворна икона **2.** *фиг.* чудотворан, изванредан; **~ кли́мат** изванредна клима

чужа́к, -а́ *м разг.* **1.** дошљак, придошлица *м, ж* **2.** *фиг.* туђинац, туђин

чужби́н||а, -ы *ж* туђина, туђа земља; **жить на ~е** живети у туђини

чужда́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *кого, чего* избегавати *кога, шта,* клонити се *кога, чега;* туђити се *од кога, чега;* **~ друзе́й** избегавати пријатеље **2.** *чего фиг. књиш.* бити далек *од чега,* не интересовати се *за шта;* **~ за́вúсти** бити далек од зависти

чу́ждост||ь, -и *ж* туђинство *с,* туђинштина

чу́ж||дый, -дая, -дое; -д, -да́, -до 1. туђ, стран; **~дые элеме́нты** страни елементи **2.** *чего књиш.* далек *од чега;* **~ страсте́й** далек од сваке страсти; **он ~д забо́т** без брига је; **ему́ ~до чу́вство ре́вности** љубомора му је страна

чужезе́м||ец, -ца *м заст. в.* **чужестра́нец**

чужезе́мн||ый, -ая, -ое *заст.* стран, иноземан; **~ые захва́тчики** страни освајачи

чужеро́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но инородан, туђ, стран

чужестра́н||ец, -ца *м заст.* странац, туђинац

чужестра́нн||ый, -ая, -ое *заст.* стран, иноземан

чужеядн||ый, -ая, -ое *биол.* паразитски

чуж||о́й, -а́я, -о́е 1. туђ; **~и́е ве́щи** туђе ствари; **под ~и́м и́менем** под туђим именом; **~и́е края́** туђина **2.** стран; **стесня́ться ~и́х люде́й** стидети се пред страним људима **3.** туђ, стран, далек (*по духу*); **они ~и́е друг дру́гу** они су туђи једно другоме **4. чуж|о́й, -о́го** *м* стран човек ◇ **говори́ть с ~о́го го́лоса** понављати туђе мисли; **повторя́ть с ~и́х слов** понављати по причању других; **жить на ~ счёт** живети на туђ рачун

чуко́тск||ий, -ая, -ое чукотски

чу́кч||и, -ей *мн.* (*јд.* **чу́кч|а, -и** *м* Чукча; **чукча́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Чукчанка) Чукчи

чула́н, -а *м* остава *ж*, шпајз

чул||о́к, -ка́ *м, ген. мн.* **-о́к** чарапа *ж*; **же́нские ~ки́** женске чарапе; **то́нкие ~ки́** танке чарапе; **~ки́ со шво́м, без шва** чарапе са шавом, без шава ◇ **си́ний ~** *ирон.* плава чарапа (*учена жена*); **ло́шадь в ~ка́х** чарапаст коњ; **снять/снима́ть шку́ру ~ко́м** *струч.* огулити/гулити кожу с убијене животиње

чуло́чник, -а *м* чарапар, радник у фабрици чарапа

чуло́чн||ый, -ая, -ое чарапарски; **~ое произво́дство** производња чарапа

чум, -а *м* чум (*номадски шатор северних народа у североисточној Европи и Сибиру*)

чум||а́, -ы́ *ж* **1.** *мед.* куга, чума; **бубо́нная ~** гукова куга **2.** *вет.* помор *м*; **~ рога́того скота́** помор говеда

чума́||зый, -зая, -зое; -з, -за, -зо прљав, замазан; мусав; **~ мальчи́шка** мусави дечак

чуми́ч||ка, -ки, *ген. мн.* **-ек 1.** *ж* кутлача **2.** *м, ж нар.* замазанко *м*, замазанка *ж*

чумн||о́й, -а́я, -о́е 1. *мед.* кугин, од куге; **~ микро́б** микроба куге; **~а́я эпиде́мия** епидемија куге **2.** кужан, оболео од куге **3.** *нар.* суманут, махнит

чумов||о́й, -а́я, -о́е *нар.* суманут, махнит; **прибежа́л как ~** дојурио је као без главе

чу́н||и, -ей *мн.* (*јд.* **чу́н|я, -и** *ж*) опанци *мн. м* од конопца

чупри́н||а, -ы *ж* ћуба (*прамен косе на обријаној глави украјинских козака*)

чур *узв. разг.* **1.: ~ меня́!** не дирај ме!, даље од мене! (*у клетвама, у дечјој игри*) **2.** пст; **~ молча́ть!** завежи!, ћути!; **~ э́то секре́т** пст, то је тајна! **3.** али, само; **~ я пе́рвый** само ја ћу први

чура́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *нар.* викати »не дирај ме!« **2.** *кого, чего фиг. разг.* избегавати *кога, шта,* клонити се *кога, чега*

чурба́н, -а *м* **1.** пањ, трупац **2.** *фиг. разг.* балван, букван, глупан

чуре́к, -а *м* погача *ж* (*на Кавказу*)

чу́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** трупчић *м* (*дрвета*), комад *м* (*метала*)

чур-чура́ *узв.* пуј-пике, не важи (*у дечјем говору*)

чу́т||кий, -кая, -кое; -ок, -ка́, -ко 1. осетљив; **~ слух** осетљив (танан) слух; **~ сон** лаган сан **2.** осетљив, прецизан; **~кие прибо́ры** прецизни инструменти **3.** *фиг.* осетљив, пажљив, осећајан; **~кая душа́** осећајна душа; **~кое отноше́ние к лю́дям** деликатан однос према људима

чу́тко *прил.* пажљиво, осећајно, деликатно

чу́ткост||ь, -и *ж* **1.** осетљивост **2.** *фиг.* пажљивост, осећајност, деликатност

чуто́к *прил. нар.* малчице, мало

чу́точк||а, -и *ж разг.*: **~у** малчице, нешто мало; **~у лу́чше** нешто мало боље; **ни ~и** нимало, ни најмање; **ни ~и не жаль** нимало није жао

чу́точн||ый, -ая, -ое *разг.* мајушан, мајуцан, сасвим мали

чуть *разг.* **1.** *прил.* мало, једва; **~ бо́льше** мало више; **~ заме́тный** једва приметан; **~ живо́й** једва жив **2.** *везн.* чим, тек што; **~ кто войдёт, я услы́шу** чим неко уђе, чућу ◇ **~-~** само што, за мало;

∼ что за најмању ситницу, на први знак; **∼ не** скоро, умало, само што не; **∼ ли не** по свој прилици, чини се; **он ∼ бы́ло не упа́л** мало је фалило да падне

чуть‖ё, -я́ *с* 1. њух *м* (*у животиња*) 2. *фиг.* проницљивост *ж*, добар нос; **полити́ческое ∼** политичка проницљивост; **языково́е ∼** језички осећај

чу́чел‖о, -а *с* 1. напуњена, препарирана животиња; **∼ во́лка** препариран вук 2. страшило (*за птице*) ◊ **∼ горо́ховое** а) страшило (*смешно одевен човек*) б) лакрдијаш, пајац

чу́ш‖ка [1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ек** *нар.* 1. прасе *с* 2. њушка свиње

чу́ш‖ка [2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ек** *струч.* ингот *м*, блок *м* сировог гвожђа

чуш‖ь, -и *ж разг.* глупост, бесмислица, будалаштина; **нести́ ∼** млети глупости (којештарије)

чу́ять, чу́ю, чу́ешь, чу́ют *несврш.* 1. њухом осећати, њушити; **соба́ка чу́ет дичь** пас њуши дивљач 2. *фиг. нар.* предосећати, наслућивати; **∼ пра́вду** наслућивати истину; **чу́ет моё се́рдце** имам предосећај ◊ **не ∼ под собо́й ног** бити изван себе (*од радости, среће итд.*)

Ш

ша *узв. нар.* доста, готово, крај

ша́баш, -а *м* 1. сабат, субота *ж* (*код јевреја*) 2. *мит.* врзино коло

шаба́ш *непром. у функц. предик. нар.* доста је, свршено је

шаба́ш‖ить, -у, -ишь, -ат *несврш. нар.* прекидати рад, завршавати посао

шаба́шник, -а *м нар. презр.* радник који бесправно обавља грађевинске послове по високим ценама

шаба́шнича‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар. презр.* обављати бесправно грађевинске послове по високим ценама

шабло́н, -а *м* 1. *тех.* калуп, образац, шаблон 2. *фиг. разг.* шаблон; **рабо́тать по ∼у** радити по шаблону

шабло́нност‖ь, -и *ж* шаблонизам *м*

шабло́н‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл. тех.* шаблонски 2. *фиг.* шаблонски, отрцан, баналан; **∼ная фра́за** отрцана фраза

ша́в‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг. презр.* пас *м*, џукац *м*

шаг, -а (-у; *са бројевима 2, 3, 4* **-а́)** *м, лок.* **о -е, на (в) -у́,** *мн.* **-и́, -о́в** 1. корак; **сде́лать ∼** направити корак 2. *само јд.* ход, корак; **широ́кий ∼** дуг корак; **уве́ренный ∼** одлучан корак; **приба́вить ∼у** убрзати корак 3. *фиг.* корак, потез; **необду́манный ∼** непромишљени корак; **ва́жный, серьёзный ∼** важан, озбиљан корак (потез) 4. *тех.* корак, ход; **∼ резьбы́** корак лозе ◊ **гига́нтские ∼и́** круготрк; **пе́рвые ∼и** први кораци; **∼ вперёд** корак напред, напредак; **∼ за ∼ом** корак по корак; **в двух (в не́скольких) ∼а́х** *от чего* два корака *од чега*, врло близу; **на ка́ждом ∼у́** на сваком кораку; **сби́ться с ∼а** изгубити корак (*у маршу*); **ни на ∼ (ни ∼у)** *без кого, чего,* **∼у ступи́ть нельзя́** *без кого, чего* не моћи корака направити *без кога, чега*, не моћи без *чије* помоћи; **не продви́нуться ни на ∼** стајати на месту; **ни ∼у наза́д** ни корака натраг

шага́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. корачати, ходати; **∼ нога́ в но́гу** *с кем* ићи укорак *с ким*; **∼ по доро́ге** ићи путем 2. *через что* прекорачивати *шта* ◊ **∼ в но́гу** *с кем, чем* ићи укорак *с ким, чим*

шаги́стик‖а, -и *ж презр.* вежбање *с* војничког корака, муштрање *с*, дресура

шагн‖у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* 1. коракнути 2. *через что* прекорачити *шта* ◊ **далеко́ ∼** далеко отићи, добро напредовати

ша́гом *прил.* кораком; **идти́ ∼** корачати; **ти́хим ∼** полако ◊ **∼ марш!** напред марш!

шагоме́р, -а *м* педометар, коракомер

шагре́нев‖ый, -ая, -ое шагренски, од шагрена; **∼ая ко́жа** шагрен

шагре́н‖ь, -и *ж* шагрен *м*

шаж‖о́к, -ка́ *м дем.* корачић; **семени́ть ме́лкими ∼ка́ми** ситно корачати

ша́йб‖а, -ы *ж* 1. *тех.* шајбна, подложни прстен, подметач *м* 2. пак *м*, плочица (*у хокеју*); **хокке́й с ∼ой** хокеј на леду; **забро́сить ∼у** убацити пак у гол ◊ **∼у!** *разг.* хоћемо гол!

ша́йбов‖ый, -ая, -ое 1. *тех.* који де односи на шајбну, колут, подметач 2. који се односи на пак, плочицу (*у хокеју*)

ша́йка [1], **ша́йки** *ж, ген. мн.* **ша́ек** шафољ *м*, шкаф *м*, кабао *м*

ша́йка [2], **ша́йки** *ж, ген. мн.* **ша́ек** банда, разбојничка дружина

шайта́н, -а *м мит.* шејтан, ђаво, враг (*код муслимана*)

шака́л, -а *м зоол.* шакал

шака́л‖ий, -ья, -ье шакалски, који се односи на шакале

шала́нд‖а, -ы *ж* 1. дереглија, шлеп *м* 2. рибарски чамац са равним дном и једрима (*на Црном мору*)

шала́ш, -а́ *м* колиба *ж*

ша́лев‖ый, -ая, -ое који се односи на мараму, на шал; као шал

шале́‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* шашавити, губити памет

шал‖и́ть, -ю́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. бити несташан, враголаст (*о детету*) 2. *заст.* правити изгреде; пљачкати 3. *само 3. л. разг.* лоше радити; **часы́ ∼я́т** сат не иде тачно; **здоро́вье что́-то ∼и́т** са здрављем је нешто лоше 4. *2. л. јд.* **-и́шь!** *нар.* гле, молим те, таман посла!

шаловли́во *прил.* шаљиво, неозбиљно

шаловли́вост‖ь, -и *ж* 1. нестрашност, враголанство *с* 2. шаљивост, неозбиљност

шаловли́‖вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. несташан, враголаст 2. шаљив, склон шали, неозбиљан

шалопа́‖й, -я *м нар.* мангуп, бећар, лола *м, ж*

шалопа́йнича‖ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* беспосличити; мангупирати се, лолати се, бити обешењак

шалопу́тн‖ый, -ая, -ое *нар.* лакомислен; настран, будаласт, луцкаст

ша́лост‖ь, -и *ж* несташлук *м*, враголија; **де́тская ∼** дечји несташлук

шалта́й-болта́й *прил. разг.* узалуд, бадава, бескорисно, непотребно

шалу́н, -а́ *м* враголан, несташко

шалуни́ш‖ка, -ки *м, ген. мн.* **-ек** *разг. дем.-хип.* несташко, враголанчић

шалу́нь‖я, -и *ж* враголанка, несташна девојчица

шалфе́‖й, -я *м бот.* жалфија *ж*, кадуља *ж*

ша́л‖ый, -ая, -ое *разг.* шашав, луцкаст, неуравнотежен (*човек*)

шал||ь, -и *ж* шал *м*; марама ◊ **воротни́к ~ью** шал крагна

шальн||о́й, -а́я, -о́е шашав, суманут, махнит, безуман, луцкаст ◊ **~а́я пу́ля** залутали метак; **~ы́е де́ньги** лако стечен новац

шаля́й-валя́й *прил. нар.* како било, немарно, којекако

шама́н, -а *м* шаман, врач

шама́нск||ий, -ая, -ое шамански, врачаров

ша́мка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* мрмљати, мумлати

шамо́т, -а *м струч.* **1.** шамот **2.** шамот-цигла *ж*, ватростална опека

шамо́тн||ый, -ая, -ое *струч.* шамотни, од шамота; **~ая гли́на** шамот; **~ кирпи́ч** шамот-цигла

шампа́нско||е, -го *с* шампањац *м*

шампиньо́н, -а *м бот.* рудњача *ж*, шампињон

шампиньо́нн||ый, -ая, -ое од рудњаче, од шампињона

шампу́н||ь, -я *м* шампон; **~ для сухи́х, для жи́рных воло́с** шампон за суву, за масну косу

шампу́р, -а *м* шампур (*метална шипка за печење ражњића*)

ша́н||ец, -ца *м војн. заст.* шанац, пољска утврда

шанс, -а *м* шанса *ж*, прилика *ж*; **упусти́ть ~** пропустити прилику; **после́дний ~** последња шанса; **~ы на успе́х** шансе за успех

шансоне́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** шансона, шансон *м* **2.** шансонета, шансонеткиња, певачица шансона

шанта́ж, -а́ *м* уцењивање *с*, уцена *ж*

шантажи́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* уцењивати, изнуђивати

шантажи́ст, -а *м* уцењивач, изнуђивач

шанта́жн||ый, -ая, -ое уцењивачки, изнуђивачки

шантрап||а́, -ы́ *м, ж зб. нар. погрд.* фукаре *мн. ж*, протуве *мн. ж*, вуцибатине *мн. ж*

ша́нцев||ый, -ая, -ое *војн. заст.* шанчани; **~ инструме́нт** шанчани алат

ша́п||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** капа; **вя́заная ~** плетена капа; **мехова́я ~** шубара; **ходи́ть без ~ки** ићи гологлав, без капе **2.** заглавље *с*, заједнички наслов (*неколико чланака у новинама итд.*) ◊ **~ воло́с** густа, бујна коса; **~-невиди́мка** чаробна капа, капа која чини невидљивим (*у бајкама*); **дать по ~ке** *кому нар.* а) ударити *кога* б) отпустити *кога* (*из службе*); **заломи́ть ~ку (набекре́нь)** накривити, нахерити капу; **лома́ть ~ку** *перед кем* клањати се у ноге *коме*; **~ками закида́ем** лако ћемо; **по Се́ньке и ~** према врећи и закрпа; **на во́ре ~ гори́т** *посл.* лопов се сам издаје

ша́поч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* капица ◊ **Кра́сная ~** Црвенкапа

ша́почник, -а *м* капар, шеширџија

ша́почн||ый, -ая, -ое за капе, од капе ◊ **~ое знако́мство** површно познанство; **прийти́ к ~ому разбо́ру** *разг.* стићи на крају параде, закаснити

шар, -а (*са бројевима 1, 2, 3, 4* **-а́**) *м, мн.* **-ы́, -о́в 1.** *мат.* лопта *ж*; **объём ~а** запремина лопте **2.** лопта *ж*, кугла *ж*; **биллиа́рдный ~** билијарска лопта **3.** *заст.* куглица *ж* (*гласачка*) ◊ **земно́й ~** Земљина кугла; **возду́шный ~** а) аеростат, балон б) балон (*дечја играчка*); **хоть ~о́м покати́** сасвим празно, нигде ништа

шараба́н, -а *м* чезе *мн. ж*

шара́д||а, -ы *ж* шарада (*врста загонетке*)

шара́ха||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* ударати, млатити, лупати

шара́ха||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** *от кого, чего разг.* одскакивати, трзати се; плашити се (*о коњу*) **2.** *обо что нар.* ударати се, лупати се

шара́хн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. нар.* треснути, млатнути, распалити

шара́хн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш.* **1.** *от кого, чего разг.* устукнути, одскочити, тргнути се; поплашити се (*о коњу*) **2.** *обо что нар.* ударити се, лупити се

шара́шкин, -а, -о: ~а конто́ра *разг.* несолидно предузеће

шарж, -а *м* карикатура *ж*, шарж

ша́ржев||ый, -ая, -ое карикатуралан, карикатуран

шаржи́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* карикирати, шаржирати

шариа́т, -а *м рел.* шеријат, исламско право

ша́рик, -а *м* **1.** *дем.* лоптица *ж*, куглица *ж* **2.** зрнце *с*; **бе́лые, кра́сные кровяны́е ~и** бела, црвена крвна зрнца ◊ **у него́ в голове́ не хвата́ет ~ов** *нар.* недостаје му даска у глави

ша́риков||ый, -ая, -ое куглички, лоптасти; **~ подши́пник** *тех.* куглични лежај; **~ая авторучка** хемијска оловка

шарикоподши́пник, -а *м* **(ша́риковый подши́пник)** *тех.* куглични лежај

шарикоподши́пников||ый, -ая, -ое: ~ заво́д фабрика кугличних лежајева

ша́р||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. разг.* **1.** претурати (*тражећи нешто*); **~ по карма́нам** претурати по џеповима **2.** тражити пипајући, пипати ◊ **~ глаза́ми (взгля́дом)** тражити погледом

шарк *узв. у функц. предик. разг.* стругати, вући (*ногом*)

ша́рка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** стругати, вући (*ногом*) **2.** *заст.* ударати петом о пету (*приликом поздрава*)

ша́ркн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* **1.** стругнути, повући (*ногом*) **2.** *заст.* ударити петом о пету (*приликом поздрава*) **3.** *нар.* ударити, лупити

шарлата́н, -а *м* шарлатан

шарлата́нск||ий, -ая, -ое шарлатански

шарлата́нств||о, -а *с* шарлатанство

шарло́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *ж кув.* шарлота

шарма́н||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** вергл *м* ◊ **завести́ ~ку** отпочети јадиковку

шарма́нщик, -а *м заст.* верглаш

шарни́р, -а *м* шарка *ж*, шарнир; зглоб, зглавак

шарни́рн||ый, -ая, -ое шарнирски, чланковит, зглавкаст

шарова́||ры, -р *мн.* шалваре *мн. ж*

шарови́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но кугласт, лоптаст

шаров||о́й, -а́я, -о́е кугласт, лоптаст; **~ кла́пан** *тех.* кугласт вентил; **~а́я мо́лния** лоптаста муња

шаромы́г||а, -и *м, ж*, **шаромы́жник, -а** *м нар.* варалица *ж*, лопов *м*, преварант *м*

шаромы́жнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* живети на туђ рачун, варати

шарообра́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но лоптаст, лоптастог облика

шарф, -а *м* шал

ша́рфик, -а *м дем.* шалче *с*

шасси́ *непром. с* **1.** *тех.* шасија *ж* (*аутомобила*) **2.** *авиј.* трап *м*, точкови *мн. м* **3.** постоље (*механизма*)

ша́ста||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* базати, тумарати, мотати се

шасть *узв. у функц. предик. разг.* скочити, банути; **~ в двéри** скочи на врата

шатáни||е, -я *с* 1. клаћење, љуљање 2. *фиг.* колебање, двоумљење, неодлучност *ж*

шатá||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* клатити, љуљати, њихати; **егó ~ет от устáлости** *безл.* тетура се од умора

шатá||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* 1. *само 3. л.* клатити се, љуљати се, климати се; **зуб ~ется** зуб се клима 2. клатити се, тетурати се, гегати се; **идтú, ~ясь** гегати се 3. *нар.* лутати, скитати се, базати; **~ без дéла** мувати се без посла, беспосличити

шатéн, -а *м* човек кестењасте косе

шатéн||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** жена кестењасте косе

шат||ёр, -рá *м* 1. шатор 2. *архит.* шатораст кров (*на кулама, црквама итд.*)

шáти||я, -и *ж нар.* банда, разбојничка дружина

шáт||кий, -кая, -кое; -ок, -ка *и* **-кá, -ко** 1. климав, лабав; расклиматан; **~ стол** расклиматан сто 2. *фиг.* колебљив, непоуздан, несигуран; слаб; **~кое положéние** несигуран положај; **~кое здорóвье** слабо здравље 3. *фиг.* неоснован, неоправдан; **~кие дóводы** неосновани докази

шáткост||ь, -и *ж* 1. климавост, расклиматаност 2. *фиг.* колебљивост, непоузданост; слабост 3. *фиг.* неоснованост, неоправданост

шатн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш.* љуљнути, климнути, зањихати

шатн||ýться, -ýсь, -ёшься, -ýтся *сврш.* 1. *само 3. л.* заљуљати се, зањихати се 2. затетурати се

шатрóв||ый, -ая, -ое 1. шаторски 2. *архит.* шатораст, налик на шатор, пирамидалан (*кров*); **~ая колокóльня** звонара са шаторастим кровом

шатýн [1], **-á** *м тех.* клипњача *ж*, кретача *ж*, клипна полуга

шатýн [2], **-á** *м нар.* беспосличар, тумарало *с*, луњало *с*

шáфер, -а *м, мн.* **-á, -óв** девер (*на венчању*)

шáферск||ий, -ая, -ое деверов, који припада деверу

шафрáн, -а *м бот.* 1. шафран, каћунак, крокус 2. шафран (*врста јабука*)

шафрáнн||ый, -ая, -ое, шафрáнов||ый, -ая, -ое 1. шафранов 2. шафранаст, боје шафрана

шах [1], **-а** *м* шах

шах [2], **-а** *м* шах, давање *с* шаха; **объявúть ~** дати шах; **вéчный ~** вечити шах

шахúн||я, -и *ж* шахиња, шахова жена

шахматúст, -а *м* шахист(а), играч шаха

шáхматн||ый, -ая, -ое 1. шаховски; **~ турнúр** шаховски турнир; **~ ход** потез у шаху; **~ая доскá** шаховска табла 2. као шаховска табла; **в ~ом порядке** као шаховска табла

шáхма||ты, -т *мн.* 1. шах *м* (*игра*); **игрáть в ~** играти шах(а); **пáртия в ~** шаховска партија 2. шаховске фигуре

шáхт||а, -ы *ж* 1. шахт *м*, шахта, рударско окно 2. рудник *м*, мајдан *м*

шахтёр, -а *м* рудар

шахтёр||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* 1. рударка, рударева жена 2. рударско одело 3. рударски шлем

шахтёрск||ий, -ая, -ое рударски; **~ая лáмпа** рударска лампа; **~ посёлок** рударско насеље

шáхтн||ый, -ая, -ое 1. руднички, мајдански; **~ ствол** рудничко окно 2. *тех.* шахтни; **~ая печь** шахтна пећ

шáшечниц||а, -ы *ж* 1. табла за игру дама 2. кутија за пионе (*у игри дама*)

шáшечн||ый, -ая, -ое за игру дама; **~ая доскá** табла за игру дама

шашúст, -а *м* играч дама

шáш||ка [1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ек** *струч.* 1. гредица попречно разрезаног трупца 2. коцка од камена (*за калдрмисање, поплочавање*) 3. коцка пресованог експлозива 4. пион *м* (*у игри дама*) ◇ **дымовáя ~** димна кутија

шáш||ка [2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ек** кривошија

шашлы́к, -á *м кув.* шашлик (*врста ражњића об. од јагњетине*)

шашлы́чн||ая, -ой *ж* омањи ресторан где се служе шашлици

шашлы́чн||ый, -ая, -ое који се односи на шашлик

шáшн||и, -ей *мн. нар.* 1. сплетке *мн. ж*, интриге *мн. ж* 2. љубавна веза

швáбр||а, -ы *ж* четка са дршком (*за рибање пода*)

швал||ь, -и *ж зб. нар.* 1. рите *мн. ж*, прње *мн. ж*, старудије *мн. ж* 2. олош *м*, багра

швáл||ьня, -ьни *ж, ген. мн.* **-ен** *заст.* кројачка радионица, шивара

швартóв, -а *м пом.* бродско уже, конопац; **отдáть ~ы** одвезати брод

шварт||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *несврш. пом.* привезивати (*брод*)

шварт||овáться, -ýюсь, -ýешься, -ýются *несврш. пом.* привезати се (*о броду*)

швартóвк||а, -и *ж пом.* привезивање *с* (*брода*)

швартóвн||ый, -ая, -ое *пом.*: **~ое устрóйство** уређај за привезивање брода

швах *у функц. предик. разг.* лош, слаб, незналица; **дéло ~** пропала ствар; **в э́том дéле я ~** у то се ја сасвим не разумем

швéдск||ий, -ая, -ое шведски ◇ **~ая стéнка** *спорт.* шведске лестве

швéд||ы, -ов *мн.* (*јд.* **швед, -а** *м* Швеђанин; **швéд|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Швеђанка) Швеђани

швéйник, -а *м* радник у индустрији конфекције

швéйн||ый, -ая, -ое шиваћи; **~ая машúна** шиваћа машина; **~ая мастерскáя** кројачка радионица; **~ая промы́шленность** индустрија конфекције

швейцáр, -а *м* портир, вратар

швейцáрск||ая, -ой *ж* портирница, вратарница

швейцáрск||ий [1], **-ая, -ое** портирски, вратарски

швейцáрск||ий [2], **-ая, -ое** швајцарски ◇ **~ сыр** сир гројер

швейцáрц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **швейцáр|ец, -ца** *м* Швајцарац, Швицарац; **швейцáр|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Швајцарка, Швицарка, Швајцаркиња, Швицаркиња) Швајцарци, Швицарци

швертбóт, -а *м пом.* једрилица *ж* са помичном кобилицом

швец, -á *м заст.* кројач ◇ **и ~, и жнец, и в дудý игрéц** тата-мата, мајстор за све

шве||я́, -и́ *ж* кројачица, шваља

швóр||ень, -ня *м в.* **шкворень**

швырн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш. разг.* хитнути, снажно бацити

швыр||óк, -кá *м разг.* 1. бацање *с*, хитац, замах 2. *зб.* насечена дрва (*за ложење*)

швыря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* бацати, хитати ◇ **~ дéньги** расипати (разбацивати) новац

швыря́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* 1. *чем* бацати се; **~ камня́ми** бацати се камењем 2. *кем, чем фиг.* ниподаштавати, не ценити *кога, шта*; **нельзя́ ~**

людьмй људи се не смеју ниподаштавати ◇ **~ деньгáми** расипати (разбацивати) новац

шев||елйть, -елю, -елйшь *и* **-ёлишь, -елят** *и* **-ёлят** *несврш.* 1. *что* превртати, претурати (*сено итд.*) 2. *чем* мрдати, мицати; **~ губáми** помицати усне ◇ **~ мозгáми** *разг.* мућкати главом

шев||елйться, -елюсь, -елйшься *и* **-ёлишься, -елятся** *и* **-ёлятся** *несврш.* 1. мицати се, њихати се, мрдати се 2. *само 3. л. фиг. разг.* будити се, појављивати се (*о сумњи итд.*) 3. *имп.* **-елйсь!, -елйтесь!** *разг.* пожури(те)!

шевельн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш.* мрднути, макнути ◇ **не ~ брóвью** не трепнути оком; **пáльцем не ~** не макнути ни прстом

шевельн||ýться, -ýсь, -ёшься, -ýтся *сврш.* макнути се, мрднути се, зањихати се

шевелюр||а, -ы *ж разг.* бујна коса

шевиóт, -а *м текст.* шевиот

шевиóтов||ый, -ая, -ое од шевиота

шеврó *непром. с* шевро *м*, јарећа кожа

шеврóв||ый, -ая, -ое од шевроа, од јареће коже

шедéвр, -а *м* ремек-дело *с*

шезлóнг, -а *м* шезлонг

шéйк||а, -и *ж, ген. мн.* **шéек** 1. *дем.* вратић *м* 2. *тех.* рукавац *м*, врат *м*; грлић *м* (*боце*) 3. реп *м* (*речног рака*) ◇ **~ мáтки** *анат.* грлић материце

шéйн||ый, -ая, -ое 1. вратни; **~ позвонóк** вратни пршљен 2. вратни, за врат

шейх, -а *м* шеик, шеих

шéлест, -а *м* шуштање *с*, шум

шелест||éть, *1. л. јд. се не употр.*, **-йшь, -ят** *несврш.* шуштати, шумити

шёлк, -а (-у) *м, лок* **о -е, в (на) шелкý,** *мн.* **шелкá, шелкóв** 1. свила *ж*; **~-сырéц** сирова свила; **искýсственный ~** вештачка свила; **ходйть в ~áх** бити у свили 2. свилени конац 3. *фиг.* свила *ж*; **~ волóс** свиласта коса ◇ **быть в долгý, как в шелкý** пливати у дуговима

шелковйн||а, -ы *ж* свилени конац, свилено влакно

шелковйн||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** свилени конац, свиленац *м*

шелковйстост||ь, -и *ж* свиленкастост

шелковйс||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то свиленкаст, свиласт; **~тая ткань** свиленкаста тканина; **~тые вóлосы** свиласта коса

шелковйц||а, -ы *ж бот.* дуд *м*

шелковйчн||ый, -ая, -ое дудов; **~ое дéрево** дуд; **~ червь** свилена буба

шелковóд, -а *м* свилар, одгајивач свилених буба

шелковóдн||ый, -ая, -ое, шелковóдческ||ий, -ая, -ое свиларски

шелковóдств||о, -а *с* свиларство, гајење свилених буба

шёлков||ый, -ая, -ое 1. свилен, од свиле; **~ая ткань** свила; **~ое плáтье** свилена хаљина 2. *фиг.* свиленкаст, налик на свилу; **~ые вóлосы** свиленкаста коса 3. *фиг. разг.* мек, питом, кротак; **он стал ~ым** постао је миран као бубица

шелкопряд, -а *м зоол.* свилена буба, свилац, свилопреља *ж*

шёлкопрядéни||е, -я *с* предење свиле

шёлкопрядйльн||ый, -ая, -ое: ~ая фáбрика свилара, предионица свиле

шёлкоткáцк||ий, -ая, -ое: ~ая фáбрика свилара, фабрика свиле

шеллáк, -а *м хем.* шелак, природна смола

шелóм, -а *м заст. песн.* шлем, кацига *ж*

шелохн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш.* зањихати, заталасати, помаћи

шелохн||ýться, -ýсь, -ёшься, -ýтся *сврш.* зањихати се, затреперити, заталасати се, помаћи се; **листóк не ~ётся** нема ни дашка ветра

шелудйве||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* крастати се, шугавити се

шелудй||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *нар.* крастав, шугав; **~ пёс** шугаво псето

шелух||á, -й *ж* 1. љуска, љупина, кожица; **картóфельная ~** љуска од кромпира; **лýковая ~** љуска од лука 2. *фиг.* љуска

шелушéни||е, -я *с* перутање, љускање

шелуш||йть, -ý, -йшь, -áт *несврш.* љуштити, гулити, лупити

шелуш||йться, -йтся, -áтся *несврш.* перутати се, љускати се; **кóжа на лицé ~йтся** кожа на лицу се перута

шéльм||а, -ы *м, ж нар.* лупеж *м*, пробисвет *м*; обешењак *м*, обешењакиња *ж*

шельмовá||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *нар.* лукав, препреден, превејан

шельм||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *несврш.* клеветати, срамотити, пањкати, оцрњивати

шельмовск||óй, -áя, -óе *нар.* лупешки, пробисветски; обешењачки, мангупски; **~áя улыбка** мангупски осмех

шельф, -а *м геол.* шелф, подводни гребен, подморски спруд

шемякин, -а, -о: ~ суд неправедан суд

шéнкел||ь, -я *м, мн.* **-я, -éй** *струч.* голеница *ж*; **дать лóшади ~я** потерати коња (*стежући га голеницама*)

шепеляв||ить, -лю, -ишь, -ят *несврш.* шушкетати, врскати

шепелявост||ь, -и *ж* шушкетање *с*, врскање *с*

шепеля||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во шушкетав, врскав

шепн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш.* шапнути, дошапнути

шёпот, -а *м* 1. шапат, шапутање *с* 2. *фиг.* шуштање *с* (*лишћа*); жуборење *с* (*потока*) 3. **шёпотом** *прил.* шапатом; **говорйть ~ом** шапутати

шепот||óк, -кá *м дем. разг.* шапат, шапутање *с*

шептáть, шепчý, шéпчешь, шéпчут *несврш.* шаптати, дошаптавати

шептáться, шепчýсь, шéпчешься, шéпчутся *несврш.* дошаптавати се

шептýн, -á *м разг.* 1. шаптач, дошаптавач 2. *фиг.* сплеткар, доушник, интригант

шербéт, -а *м* 1. шербет 2. воћни крем са чоколадом, кафом и орасима

шерéнг||а, -и *ж војн.* врста, ред *м*; **в две ~и становйсь!** у две врсте строј се! ◇ **быть (находйться) в однóй ~е** *с кем* стајати раме уз раме *с ким*

шерйф [1], **-а** *м* шериф (*у Енглеској и САД*)

шерйф [2], **-а** *м* шериф (*почасна муслиманска титула*)

шероховáтост||ь, -и *ж* 1. храпавост, неравнина 2. *фиг.* неуглађеност, недотераност, рогобатност (*стила итд.*)

шероховá||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. храпав, нераван; **~тая доскá** неравна даска 2. *фиг.* неуглађен, недотеран, рогобатан; **~ стиль** рогобатан стил

шерстйн||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** вунено влакно

шерст||йть, -йт, -ят *несврш.* 1. *что* грепсти, надраживати (*кожу*) 2. *кого разг.* кудити, грдити

шёрстк||а, -и *ж разг.* длака, вуна, руно *с*

шерстобит, -а *м* вуновлачар

шерстобитн||ый, -ая, -ое вуновлачарски

шерстопрядéни||е, -я *с* предење вуне

шерстопрядильн||ый, -ая, -ое: ~ая фáбрика предионица вуне

шерст||ь, -и *ж* 1. длака, вуна, руно *с*; **густáя ~** густа длака 2. вуна; вуница, вунено предиво; **чёсаная ~** чешљана вуна; **древéсная ~** дрвена вуна; **вязáть из ~и** плести од вуне 3. вунена тканина, штоф *м*; **плáтье из ~и** штофана хаљина ◊ **глáдить прóтив ~и** *кого* ићи *коме* уз длаку

шерстян||óй, -áя, -óе вунен; **~áя ткань** вунена тканина; **~ые издéлия** вунени производи

шерхéбел||ь, -я *м струч.* копачко ренде

шершáвост||ь, -и *ж* храпавост

шершá||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. храпав, груб; **~вая кóжа** храпава кожа; **~вые рýки** испуцале руке 2. који гребе, оштар; **~вая ткань** оштра тканина

шéрш||ень, -ня *м зоол.* стршљен

шест, -á *м* мотка *ж*, дуг штап ◊ **прыжóк с ~óм** *спорт.* скок с мотком

шéстви||е, -я *с* поворка *ж*; **первомáйское ~** првомајска поворка; **погребáльное ~** спровод, погребна поворка

шéств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* ићи у поворци

шестерён||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* зупчаник *м*

шестерик, -á *м заст.* 1. шестак (*стара руска мера од шест делова или јединица*) 2. шестопрег

шестёр||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. шестица (*цифра*) 2. шестица (*карта*) 3. *разг.* шестица (*аутобус итд.*) 4. *спорт.* шестерац *м* (*чамац*)

шестерн||я́[1], **-и́** *ж, ген. мн.* **-éй** *заст.* шестопрег *м*

шестер||ня́[2], **-ни́** *ж, ген. мн.* **-ён** *тех.* зупчаник *м*; **ведýщая ~** погонски зупчаник; **промежýточная ~** помоћни зупчаник

шéстер||о, -ы́х *збирни број* 1. шесторо, шестеро; **~ детéй** шесторо деце; **их бы́ло ~** било их је шесторо; **~ нóжниц** шесторе маказе 2. шесторица *ж*; **~ гребцóв** шесторица веслача 3. шест; **~ сýток** шест дана и ноћи

шестидесятилéти||е, -я *с* 1. шездесет година 2. шездесетогодишњица *ж*

шестидесятилéтн||ий, -яя, -ее шездесетогодишњи; **~ мужчи́на** шездесетогодишњак; **~ юбилéй** шездесетогодишњица

шестидеся́тник, -а *м* прогресиван друштвено-политички радник шездесетих година XIX в. (*у Русији*)

шестидеся́т||ый, -ая, -ое *број* шездесети; **~ые гóды** шездесете године

шестиклáссник, -а *м* ученик шестог разреда (*основне школе*)

шестиклáссниц||а, -ы *ж* ученица шестог разреда (*основне школе*)

шестикрáтн||ый, -ая, -ое шестострук, шестократан

шестилéти||е, -я *с* 1. шест година 2. шестогодишњица *ж*

шестилéтн||ий, -яя, -ее шестогодишњи

шестипáл||ый, -ая, -ое шестопрст

шестисотлéти||е, -я *с* 1. шестсто година, шест стотина година 2. шестстогодишњица *ж*

шестисотлéтн||ий, -яя, -ее шестстогодишњи

шестисóт||ый, -ая, -ое *број* шестстоти, шестстотинити

шеститы́сячн||ый, -ая, -ое 1. шестохиљадити 2. од шест хиљада

шестичасов||óй, -áя, -óе шесточасовни; **~ рабóчий день** шесточасовни радни дан

шестнáдцат||ый, -ая, -ое *број* шеснаести

шестнáдцат||ь, -и *број* шеснаест

шест||óй, -áя, -óе 1. шести; **~óе числó** шести (*датум*); **~ час** прошло је пет сати 2. **шест|áя, -óй** *ж* шестина; **две ~ы́х** две шестине ◊ **~óе чýвство** шесто чуло

шест||óк, -кá *м* шесток (*место испред отвора руске пећи*) ◊ **всяк сверчóк знай свой ~** *посл.* не гурај нос где му није место

шест||ь, -и́ *број* шест; **ребёнку ~ лет** дете има шест година; **в ~и́ киломéтрах** *от чего* на шест километара *од чега*

шест||ьдеся́т, -и́десяти *број* шездесет; **емý ужé за ~** он има преко шездесет година; **ей под ~** она има близу шездесет година

шестьсóт, шестисóт, шестистáм, шестьюстáми, о шестистáх *број* шестсто, шест стотина

шéстью *прил.* шест пута (*у множењу*); **~ шесть — три́дцать шесть** шест пута шест је тридесет шест

шеф, -а *м* 1. шеф; **~-пóвар** главни кувар 2. покровитељ, патрон; **завóд — ~ колхóза** фабрика је покровитељ колхоза

шéфск||ий, -ая, -ое покровитељски, патронски; **~ая пóмощь** помоћ покровитеља

шéфств||о, -а *с* патронат *м*, патронажа *ж*, покровитељство; **взять ~** *над кем, чем* преузети покровитељство *над ким, чим*

шéфств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. над кем, чем* патронирати, бити покровитељ

шéя, шéи *ж* врат *м*, шија; **дли́нная ~** дуг врат; **вы́тянуть шéю** истегнути врат ◊ **на свою́ шéю** *разг.* на своју штету, себи на уштрб; **вéшаться на шéю** *кому разг.* вешати се око врата *коме*, облетати *око кога*; **сесть на шéю** *кому* попети се *коме* на грбачу; **вы́гнать в шéю** *нар.* истерати напоље; **намы́лить шéю** *кому нар.* изгрдити *кога* на пасја кола; **свернýть (сломáть) себé шéю** *разг.* сломити себи врат, настрадати

ши́б||кий, -кая, -кое; -ок, -кá, -ко; *комп.* **-че** *нар.* брз; **~кая ездá** брза вожња

ши́бко *прил. нар.* 1. брзо 2. веома, много; **не ~ умён** није баш много паметан

ши́ворот, -а *м нар.* оковратник, овратник; **схвати́ть за ~** шчепати за врат ◊ **~-навы́ворот** *разг.* наопачке, наопако

шизофрéник, -а *м* шизофреник, шизофреничар

шизофрени́ческ||ий, -ая, -ое шизофренички

шизофрени́||я, -и *ж мед.* шизофренија

шик, -а (-у) *м разг.* шик, елеганција *ж*, гиздавост *ж*, кицоштво *с*; **одевáться с ~ом** елегантно се облачити

шикáрно *прил. нар.* 1. отмено, елегантно, гиздаво; **~ одевáться** елегантно се облачити 2. дивно, сјајно, изврсно

шикáр||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но *нар.* 1. отмен, елегантан, гиздав; луксузан, раскошан; **~ вид** елегантан изглед; **~ная гости́ница** луксузан хотел 2. диван, сјајан, изванредан; **~ óтдых** изванредан одмор

ши́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. на кого разг.* пскати, ућуткивати, извиждавати *кога*, звиждати *коме*; **~ плохóму актёру** звиждати лошем глумцу

ши́кн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. на кого разг.* пскнути, ућуткати, извиждати *кога*

шикн||ýть, -ý, -ёшь, -ýт *сврш. нар. в.* **шиканýть**

шик||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют *несврш. нар.* гиздати

се, разметати се елеганцијом, шиком, кочоперити се

ши́ллинг, -а *м* шилинг

ши́л||о, -а *с, мн.* **-ья, -ьев** шило ◇ **~а в мешке́ не утаи́шь** *посл.* изићи ће дело на видело

шимпанзе́ *непром. м зоол.* шимпанзо

ши́н||а, -ы *ж* **1.** шина, обруч *м* (*на точку*) **2.** спољна гума (*код точка*); **нака́чивать ~у** напумпавати гуму **3.** *мед.* удлага, шина; **накла́дывать ~у** стављати удлагу

шине́л||ь, -и *ж* шињел *м*; **солда́тская ~** војнички шињел

шине́льн||ый, -ая, -ое који се односи на шињел, за шињел, од шињела; **~ое сукно́** чоја за шињеле

шинка́р||ь, -я́ *м заст.* крчмар, бирташ

шинк||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* сецкати, резати, рибати; **~ о́вощи** сецкати поврће; **~о́ванная капу́ста** рибани купус

шинко́вк||а, -и *ж* сецкање *с*, резање *с*, рибање *с* (*поврћа*)

ши́нн||ый, -ая, -ое: ~ заво́д фабрика гума (*за аутомобиле*)

шин||о́к, -ка́ *м заст.* крчма *ж*, биртија *ж*

шинши́лл||а, -ы *ж* **1.** *зоол.* чинчила **2.** крзно *с* од чинчиле

шинши́ллов||ый, -ая, -ое 1. *зоол.* који се односи на чинчилу **2.** од крзна чинчиле

шиньо́н, -а *м* шињон, пунђа *ж*

шиньо́нн||ый, -ая, -ое који се односи на шињон, пунђу

шип [1]**, -а́** *м* **1.** трн, бодља *ж*, бодљика *ж* **2.** *тех.* чеп, рукавац; **~ ва́ла** рукавац вратила; **косо́й ~** коси чеп

шип [2]**, -а** *м разг. в.* **шипе́ние**

шипе́ни||е, -я *с* **1.** сиктање, шиштање (*змије итд.*) **2.** шиштање, цврчање (*масти*) **3.** *фиг.* гунђање, сиктање (*од беса*)

шип||е́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш.* **1.** сиктати, шиштати; **змея́ ~и́т** змија сикће **2.** *само 3. л.* шиштати, цврчати; **жир ~и́т на сковоро́дке** маст цврчи на тигању **3.** *фиг.* сиктати, гунђати (*од беса итд.*)

шипо́в||ки, -ок *мн.* (*јд.* **шипо́вк|а, -и** *ж*) *разг.* спринтерице

шипо́вник, -а *м* **1.** шипак, дивља ружа; **куст ~а** жбун шипка **2.** шипак, шипковина *ж*; **пить ~** пити чај од шипака

шипо́в||ый, -ая, -ое трнов, бодљикав

шипу́||чий, -чая, -чее; -ч, -ча, -че 1. сиктав; **~чая змея́** сиктава змија **2.** пенушав; **~чее вино́** пенушаво вино

шипу́чк||а, -и *ж разг.* пенушаво пиће

шипя́щ||ий, -ая, -ее шуштав, пискав; **~ го́лос** пискав глас ◇ **~ие согла́сные** *лингв.* шиштави сугласници

ширин||а́, -ы́ *ж* ширина; **~о́й (в) два ме́тра** широк два метра, два метра ширине; **в ~у́** у ширину; **во всю ~у́** целом ширином

ширин||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** шлиц *м*, прорез *м* (*на панталонама*)

ши́р||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* ширити, проширивати

ши́р||иться, -ится, -ятся *несврш.* ширити се, проширивати се; **~ится борьба́ за мир** ојачава се борба за мир

ши́рм||а, -ы *ж* **1.** параван *м* **2.** *само јд. фиг.* параван *м*, окриље *с*; **служи́ть ~ой** служити као параван

широ́к||ий, -ая, -ое; широ́к, -а́, -о *и* **-о́ 1.** широк; **~ая у́лица** широка улица; **~ие пле́чи** широка рамена **2.** широк, комотан; **~ое пла́тье** комотна хаљина; **~ие рукава́** широки рукави **3.** широк, велики, обиман, опширан; **~ие пла́ны** обимни планови; **~ие возмо́жности** велике могућности; **в ~ом масшта́бе** у великим размерима; **~им фро́нтом** у широком фронту **4.** широк, масован; **~ие слои́ населе́ния** широки слојеви становништва; **получи́ть ~ое распростране́ние** наћи широку примену **5.** *фиг.* широк, великодушан, широкогруд(ан); **~ая нату́ра** широкогруда нарав; **сде́лать ~ жест** направити широки гест, показати своју великодушност ◇ **~ экра́н** широки екран, кинемаскоп; **у него́ ~ая кость, он широ́к в кости́** он је човек крупних костију; **жить на ~ую но́гу** живети на великој нози; **держи́ карма́н ши́ре!** *нар.* не рачунај с тим!, добићеш шипак!

широковеща́ни||е, -я *с* радио-емисија *ж*, телевизијска емисија за најшири круг слушалаца

широковеща́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. *само дужи обл.*: **~ьная радиоста́нция** радио-станица која емитује програме за најшири круг слушалаца **2.** *ирон.* бучан, звучан, бомбастичан; **~ьная рекла́ма** бучна реклама; **~ьные деклара́ции** многообећавајуће изјаве

ширококоле́йн||ый, -ая, -ое широког колосека, широкотрачан

широкомасшта́бн||ый, -ая, -ое широких размера; **~ внедре́ние** широко увођење

широкопле́||чий, -чая, -чее; -ч, -ча, -че плећат, широких рамена

широкопо́л||ый, -ая, -ое 1. са широким ободом; **~ая шля́па** шешир са широким ободом **2.** са широким скутовима (*капут*)

широкоформа́тн||ый, -ая, -ое широког формата

широкоэкра́нн||ый, -ая, -ое кинемаскопски; **~ое кино́** кинемаскоп, синемаскоп; **~ фильм** кинемаскопски филм

шир||ота́, -оты́ *ж, мн.* **-о́ты, -о́т 1.** *само јд.* ширина; **~ кругозо́ра** ширина видокруга; **~ интере́сов** ширина интереса **2.** *геогр.* ширина; **географи́ческая ~** географска ширина; **се́верные, ю́жные ~о́ты** северне, јужне ширине ◇ **на всех ~о́тах** на читавој земљиној кугли, свуда

широ́тн||ый, -ая, -ое *геогр.* ширински, који се односи на географску ширину

широче́нн||ый, -ая, -ое *нар.* врло широк, прешироκ

ширпотре́б, -а *м разг.* роба *ж* широке потрошње

шир||ь, -и *ж* ширина, пространство *с*; **степна́я ~** степско пространство; **морска́я ~** морска ширина ◇ **разверну́ться во всю ~** испољити се у пуној мери

шить, шью, шьёшь, шьют *несврш.* **1.** шити, шивати; **~ на маши́нке** шити на машини; **~ себе́ пальто́** шити себи капут; **~ на живу́ю ни́тку** фирцати **2.** *чем по чему* вести; **~ шёлком** вести свилом ◇ **ши́то-кры́то** *разг.* закукуљено-замумуљено, скривено; **ши́то бе́лыми ни́тками** невешто прикривено; **он не лы́ком шит** *нар.* није он гори од других

шить||ё, -я́ *с* **1.** шивење; **занима́ться ~ём** бавити се шивењем **2.** *разг.* шиће, нешто шивено **3.** везење; вез *м*

ши́фер, -а *м* **1.** шкриљац **2.** цреп од шкриљаца

ши́ферн||ый, -ая, -ое шкриљаст, од шкриљаца

шифо́н, -а *м текст.* шифон

шифо́нов||ый, -ая, -ое шифонски, од шифона

шифонье́р, -а *м* шифоњер, орман

шифонье́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** орман *м* (*за рубље и ситне ствари*)

шифр, -а *м* 1. шифра *ж*; **передать ~ом** послати шифром 2. сигнатура *ж* (*књиге итд.*)

шифрова́льщик, -а *м* шифрант

шифр||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* шифровати, шифрирати

шифро́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *само јд.* шифровање *с*, шифрирање *с* 2. *разг.* шифровани текст

ши́хт||а, -ы *ж тех.* 1. шаржа, шихта; **до́менная ~** шаржа високе пећи 2. смеша угља за коксовање

шиш, -а́ *м нар.* шипак, фига *ж*; **показа́ть ~** показати шипак ◊ **ни ~а́** *нар.* ништа; нимало; **получи́ть ~ (с ма́слом)** *нар.* не добити ништа, остати празних шака; **на каки́е ~и́** *нар.* каквим парама (*живети итд.*)

шиша́к, -а́ *м ист.* кацига *ж*, шлем

ши́ш||ка[1], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ек** 1. *бот.* шишарка; **сосно́вая ~** борова шишарка 2. чворуга, кврга, бука; **наби́ть себе́ ~ку на лбу́** добити чворугу на челу (*од ударца*) ◊ **все ~ ва́лятся** *на кого* куд ће суза него на око, све се зло сваљује *на кога*

ши́ш||ка[2], **-ки** *ж, ген. мн.* **-ек** *нар. шаљ.* зверка, буџа, личност; **он больша́я ~** он је велика зверка

шишкова́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то чворугав, чворноват, квргав

шишк||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. струч.* сакупљати кедрове шишарке

шкал||а́, -ы́ *ж, мн.* **шка́лы, шкал** 1. скала; **~ термо́метра** скала термометра; **~ приё́мника** скала на радио-апарату 2. *екон.* тарифа, тарифна стопа, скала; **~ опла́ты** тарифна стопа

шка́лик, -а *м* 1. *заст.* шкалик (*стара руска мера за вотку равна 0,06 л*) 2. *разг.* флашица *ж* вотке, чокањ

шка́нечн||ый, -ая, -ое *пом.*: **~ журна́л** бродски дневник

шка́нц||ы, -ев *мн. пом.* средња палуба ратног брода (*за смотре, параде итд.*)

шкату́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** кутија, шкатула ◊ **музыка́льная ~** музичка кутија (*врста вергла*)

шкаф, -а *м, лок.* **о -е, в (на) -у́,** *мн.* **-ы́, -о́в** орман, ормар; **платяно́й ~** орман за одела; **кни́жный ~** орман за књиге; **посу́дный ~** креденац; **стенно́й ~** плакар; **несгора́емый ~** ватростална каса ◊ **духово́й ~** пећница, рерна

шка́фик, -а *м*, **шка́фчик, -а** *м дем.* орманчић, орманче *с*

шквал, -а *м* јак удар ветра, изненадна олуја; **дождево́й ~** провала облака ◊ **~ огня́** *војн.* јака паљба

шква́льн||ый, -ая, -ое, шква́лис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то јак, снажан, урагански; **~ ве́тер** олујни ветар ◊ **шква́льный ого́нь** *војн.* јака паљба

шква́р||ки, -ок *мн.* (*јд.* **шква́рк|а, -и** *ж*) чварци *мн. м*

шкво́р||ень, -ня *м тех.* чеп за вођење (*кола*), зачерпак, заворањ, обртањ

шкет, -а *м нар.* деран, клинац

шкив, -а *м, мн.* **-ы́, -о́в** *тех.* каишник, точак; **приводно́й ~** погонски точак

шки́пер, -а *м, мн.* **-ы, -ов** *и* **-а́, -о́в** *пом.* 1. капетан шлепа 2. *заст.* капетан и власник трговачког брода

шки́рк||а, -и *ж нар.*: **взять (схвати́ть) за ~у** шчепати за врат

шко́д||а, -ы *ж нар.* штета

шко́д||ить, *1. л. јд. се не употр.*, **-ишь, -ят** *несврш. нар.* штетити, шкодити

шкодли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во *нар.* штеточинаст

шко́л||а, -ы *ж* 1. школа; **нача́льная ~** основна школа; **сре́дняя ~** средња школа; **музыка́льная ~** музичка школа; **ходи́ть в ~у** ићи у школу; **око́нчить ~** завршити школу 2. школа, правац *м* (*у уметности, науци*); **худо́жники разли́чных школ** уметници разних праваца

шко́л||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. разг.* муштрати, рихтати

шко́льник, -а *м* ученик, ђак

шко́льниц||а, -ы *ж* ученица, ђак *м*

шко́льнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* владати се неозбиљно, бити несташан

шко́льническ||ий, -ая, -ое детињаст, неозбиљан, ђачки; **~ие проде́лки** ђачке враголије

шко́льничеств||о, -а *с разг.* детињарија *ж*, несташлук *м*

шко́льн||ый, -ая, -ое школски; **~ое зда́ние** школска зграда; **~ учи́тель** школски наставник; **~ые го́ды** школско доба; **~ това́рищ** школски друг; **де́ти ~ого во́зраста** деца школског доба

школя́рск||ий, -ая, -ое несамосталан, нестваралачки, формалистички

школя́рств||о, -а *с* несамосталност *ж*, формализам *м*

шку́р||а, -ы *ж* 1. кожа; **сыра́я, вы́деланная ~** сирова, обрађена кожа 2. *нар. презр.* себичњак *м*, саможивац *м* ◊ **дели́ть ~у неуби́того медве́дя** спремати ражањ, а зец у шуми; **драть ~у (три ~ы)** *с кого разг.* гулити кожу *коме*; **спусти́ть ~у** *с кого разг.* одерати кожу *коме*; измлатити *кога*; **дрожа́ть за свою́ ~у** *нар.* дрхтати за своју кожу; **спаса́ть свою́ ~у** *нар.* спасавати своју кожу; **испыта́ть (почу́вствовать) на свое́й ~е** *нар.* осетити на својој кожи

шку́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. кожа, кожица (*животињска*); **бе́личья ~** кожа веверице 2. *разг.* кора, кожица (*плода*) 3. *струч.* шмиргл-папир *м*, шмиргла

шку́рник, -а *м разг.* себичњак, саможивац

шку́рническ||ий, -ая, -ое *разг.* себичан, саможив, егоистички

шку́рничеств||о, -а *с разг.* саможивост *ж*, себичност *ж*, егоизам *м*

шку́рн||ый, -ая, -ое *разг.* саможив, себичан, егоистички; **~ые побужде́ния** егоистичке побуде

шлагба́ум, -а *м* рампа *ж*, браник

шлак, -а *м струч.* шљака *ж*, згура *ж*; **жи́дкий ~** течна згура

шлакобето́н, -а *м струч.* шљака-бетон

шлакобето́нн||ый, -ая, -ое од шљака-бетона

шла́ков||ый, -ая, -ое од шљаке, шљакаст

шланг, -а *м* црево *с*; **рези́новый ~** гумено црево; **пожа́рный ~** ватрогасно црево; **поливно́й ~** црево за поливање

шлейф, -а *м* шлеп (*хаљине*)

шлем, -а *м* шлем, кацига *ж*; **водола́зный ~** ронилачки шлем

шлемофо́н, -а *м* шлемофон

шлёп *узв. у функц. предик. разг.* 1. пљус (*при ударцу*) 2. трес, бум (*при паду*)

шлёпанц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **шлёпан|ец, -ца** *м*) *разг.* папуче *мн. ж*

шлёпа||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого по чему* пљескати, ћушкати, шопати 2. *чем* лупати, ударати (*папучама итд.*) 3. *по чему нар.* гацкати, шљапкати; **~ по гря́зи** гацкати по блату

шлёпа||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* падати, стропоштавати се

шлёпн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* 1. *кого по чему*

пљеснути, ударити, шопити 2. *чем* шљапнути, лупити, ударити 3. *кого нар.* уцмекати, убити

шлёпн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш. разг.* пасти, љоснути, треснути

шлеп||óк, -кá *м* ударац (*дланом*), ћушка *ж*, пљуска *ж*; **надавáть ~кóв** *кому* ишопати *кога*

шле||я́, -и́ *ж* ремен *м* на коњским сапима ◇ **емý ~ под хвост попáла** *нар.* не да му враг мира, побеснео је, узјогунио се

шлифовáльн||ый, -ая, -ое *тех.* брусачки, глачалачки; **~ станóк** брусилица

шлиф||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *несврш.* 1. брусити, глачати, шлифовати; **~ алмáз** брусити дијамант 2. *физ.* дотеривати, усавршавати (*стил итд.*)

шлифóвк||а, -и *ж* 1. брушење *с*, глачање *с* 2. *фиг.* дотеривање *с* (*стила итд.*)

шлифóвщик, -а *м* брусач, брусилац, глачар

шлюз, -а *м* брана *ж*, устава *ж*, преводница *ж*; **судохóдный ~** бродска преводница; **однокáмерный ~** преводница с једном комором

шлю́зн||ый, -ая, -ое, шлюзов||óй, -áя, -óе који се односи на брану, уставу, преводницу; **шлюзовáя кáмера** комора преводнице

шлюз||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют; -óванный *сврш. и несврш. струч.* 1. подићи/подизати брану, уставу, преводницу 2. пропустити/пропуштати бродове (*кроз бродске преводнице*)

шлю́п||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** чамац *м*; **спасáтельная ~** чамац за спасавање

шлю́почн||ый, -ая, -ое чамчани, за чамце

шля́гер, -а *м разг.* шлагер

шля́п||а, -ы *ж* 1. шешир *м*; **фéтровая ~** филцани шешир; **солóменная ~** сламнати шешир; **широкопóлая ~** шешир са широким ободом 2. *м, ж нар.* шмокљан *м*, шоња *м*, слабић *м*, млакоња *м* ◇ **дéло в ~е** ствар је у реду; све се добро завршило

шля́п||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. *дем.* шеширић *м*; женски шешир 2. главица (*ексера*); клобук *м* (*гљиве*)

шля́пник, -а *м* шешырџија

шля́пн||ый, -ая, -ое који се односи на шешире; за шешире

шля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* скитати се, потуцати се, шврљати, тумарати

шлях, -а *м пров.* пут, цеста *ж*

шля́хт||а, -ы *ж ист.* шлахта, пољско ниже племство

шля́хтич, -а *м ист.* шлахтић, пољски племић

шмат||óк, -кá *м нар.* комад, комадић

шмели́н||ый, -ая, -ое бумбаров

шмел||ь, -я́ *м зоол.* бумбар

шмы́га||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* шврљати, трчкарати тамо-амо ◇ **~ нóсом** шмркати

шмы́гн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. разг.* шмугнути, прхнути, нестати, брзо проћи: **~ в дверь** нестати за вратима ◇ **~ нóсом** шмркнути

шмяк *узв. у функц. предик. нар.* бацити, треснути

шмя́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* бацати

шмя́ка||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. нар.* падати, стропоштавати се

шмя́кн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш. нар.* бацити, треснути

шмя́кн||уться, -усь, -ешься, -утся *сврш. нар.* пасти, стропоштати се

шни́цел||ь, -я *м кув.* котлет, одрезак; **рýбленый ~** фаширани одрезак

шнур, -á *м* врпца *ж*, гајтан, ужица *ж* ◇ **запáльный ~** фитиљ

шнур||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют *несврш.* 1. шнирати; **~ боти́нки** шнирати ципеле 2. везати (*књигу*)

шнурóв||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** 1. шнирање *с* 2. узица, вез *м*

шнур||óк, -кá *м* врпца *ж*, узица *ж*; пертла *ж*; **~ки́ для боти́нок** пертле за ципеле

шныря́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* шврљати, врзмати, мотати се ◇ **~ глазáми** *нар.* тражити очима, бацати погледе

шов, шва *м* 1. шав; руб, обод; **мéлкий ~** ситан шав; **при́пуск на швы** додатак за шав 2. *анат., мед.* шав; **черепнóй ~** лобањски шав; **наложи́ть швы** зашити (*рану*); **снимáть швы** скинути конце (*с ране*) 3. *тех.* шав; спој, саставак, спајалиште *с*; **сварнóй ~** лемљени шав ◇ **трещáть по всем швам** пуцати по свим шавовима, распадати се, пропадати; **рýки по швам!** мирно!

шовини́зм, -а *м* шовинизам

шовини́ст, -а *м* шовинист(а)

шовинисти́ческ||ий, -ая, -ое, шовини́стск||ий, -ая, -ое шовинистички

шок, -а *м мед.* шок

шоки́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* шокирати

шóков||ый, -ая, -ое *мед.*: **~ая палáта** шок-соба; **~ое состоя́ние** стање шока

шоколáд, -а *м* чоколада *ж*

шоколáд||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** таблица чоколаде; чоколадна бомбона

шоколáдн||ый, -ая, -ое од чоколаде, чоколадни; **~ые конфéты** чоколадне бомбоне; **~ое дéрево** какао, какаовац

шóмпол, -а *м војн.* шипка *ж* (*за набијање и чишћење пушке*)

шóрник, -а *м* седлар, ременар

шóрн||ый, -ая, -ое седларски, ременарски; **~ая мастерскáя** седларска (ременарска) радионица

шóрох, -а *м* шуштање *с*, шушањ; **~ ли́стьев** шуштање лишћа

шóрты, шорт *мн.* шорте *мн. ж*, шорц *м*

шóры, шор *мн.* наочњачи *мн. м* (*за коње*) ◇ **взять в ~, держáть в шóрах** *кого* узети *кога* у поступак, држати *кога* на узди

шоссé *непром. с* цеста *ж*, друм *м*, аутопут *м*

шоссéйн||ый, -ая, -ое који се односи на аутопут, цесту, друм; **~ая дорóга** цеста

шотлáнд||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *текст.* шкотска карирана тканина

шотлáндск||ий, -ая, -ое шкотски

шотлáнд||цы, -цев *мн.* (*јд.* **шотлáнд|ец, -ца** *м* Шкот; **шотлáнд|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Шкоткиња) Шкотлађани

шофёр, -а *м* возач, шофер

шофёрск||ий, -ая, -ое шоферски; **~ие правá** возачка дозвола

шпáг||а, -и *ж* шпада, мач *м* ◇ **скрести́ть ~и** укрстити мачеве

шпагáт, -а *м* конопац, врпца *ж*, ужица *ж*

шпáжник, -а *м бот.* перуника *ж*, сабљичица *ж*

шпакл||евáть, -ю́ю, -ю́ешь, -ю́ют *несврш.* лепити, шуперити луђумом, китати

шпаклёвк||а, -и *ж* 1. шуперење *с* китом, китање *с* 2. луђум *м*, кит *м*

шпáл||а, -ы *ж* железнички праг

шпалéр||а, -ы *ж* **1.** шпалир *м*, дворед *м* **2.** зидни везени саг, таписерија, гоблен *м* **3.** трељаж *м*, решетка (*за привезивање пузавица*)

шпан||á, -ы *ж зб. нар.* олош *м*, кладеж, руља, фукара

шпангóут, -а *м пром., авиј.* ребро *с (брода итд.)*

шпáндыр||ь, -я *м* ципеларски ремен

шпаргáл||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** цедуљица с одговором (*тајно дотурена ученику на испиту*)

шпáр||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. нар.* шурити, фурити; **~ по-немéцки** брбљати немачки

шпат, -а *м мин.* шпат; **полевóй ~** глинелац, фелдшпат

шпáтел||ь, -я *м тех.* лопатица *ж*

шпен||ёк, -ькá *м тех.* клин, клинац, затик

шпиг||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют *несврш. кув.* набадати сланином, филовати

шпик[1], **-а (-у)** *м* сланина *ж*

шпик[2], **-á** *м разг.* тајни агент, шпијун

шпил||ь, -я *м* **1.** *арх.* шиљак, игла *ж* **2.** *пом.* витло *с*, чекрк, дизалица *ж*

шпúл||ька, -ьки *ж, ген. мн.* **-ек 1.** укосница **2.** клинац *м (ципеларски)* **3.** *тех.* копча, спајалица **4.** *фиг.* заједљива примедба; **подпускáть ~ьки** *кому* боцкати, пецкати, задиркивати *кога* **5.** *разг.* танка шиљаста потпетица женских ципела

шпинáт, -а *м* шпинат, спанаћ

шпингалéт, -а *м* **1.** прозорска квака **2.** *разг. шаљ.* клинац

шпúндел||ь, -я *м тех.* осовина *ж*; обртно вретено

шпиóн, -а *м* шпијун

шпионáж, -а *м* шпијунажа *ж*

шпиóн||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* шпијунирати

шпиц, -а *м* шпиц (*пас*)

шплинт, -á *м тех.* расцепка *ж*

шплинт||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют *несврш.* стављати расцепку, учвршћивати расцепком

шпон, -а *м*, **шпóн||а, -ы** *ж штамп.* проложак *м*, прогред *м*

шпóн||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** расцепка, клин *м*

шпóр||а, -ы *ж* **1.** оструга, мамуза; **дать ~ы коню** подбости коња остругама **2.** *тех.* избочина, набор *м* на точку (гусеници) трактора

шприц, -а *м* шприц, бризгалица *ж*

шпрóтн||ый, -ая, -ое од димљене срделице

шпрóты, шпрот *мн. (јд.* **шпрóт|а, -ы** *ж)* димљене срделице (*у уљу*)

шпýл||ька, -ьки *ж, ген. мн.* **-ек** шпулна, шпула, калем *м*

шпыня́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кого нар.* пребацивати, приговарати *коме*

шрам, -а *м* ожиљак, бразготина *ж*

шрапнéл||ь, -и *ж војн.* шрапнел *м*, шрапнела

шрапнéльн||ый, -ая, -ое *војн.* шрапнелски; **~ огóнь** шрапнелска ватра

шрифт, -а *м, мн.* **-ы́, -óв** *штамп.* слова *мн. с*, писмо *с*; **жúрный ~** дебела (масна) слова; **курсúвный ~** курзив

шрифтов||óй, -áя, -óе *штамп.* словни, писмовни

штаб, -а *м, мн.* **-ы́, -óв** штаб; **~ полкá** штаб пука; **генерáльный ~** генерални штаб

штáбел||ь, -я *м, мн.* **-я́, -éй** наслага *ж*, сложена гомила, хрпа *ж*; **~ дров** уметрена дрва; **уклáдывать в ~я́** слагати на гомиле

штабúст, -а *м* штабни официр, официр са службом у штабу

штаб-квартúр||а, -ы *ж војн.* главни стан, главни штаб

штабнúк, -á *м разг.* штабни официр

штабн||óй, -áя, -óе штабни, штапски; **~ офицéр** штапски официр

штаб-офицéр, -а *м ист.* виши официр (*у Русији пре револуције*)

штаб-рóтмистр, -а *м ист.* коњички капетан II класе (*у Русији пре револуције*)

штабс-капитáн, -а *м ист.* капетан II класе (*у Русији пре револуције*)

штакéтин||а, -ы *ж разг.* летва, даска, тарабица

штакéтник, -а *м зб.* **1.** летве *мн. ж* **2.** ограда *ж* од летава, тараба

штамп, -а *м* **1.** *тех.* матрица *ж*, калуп; **кóвочный ~** калуп за ковање **2.** штамбиљ, печат, жиг; **постáвить ~** ударити штамбиљ **3.** *фиг.* шаблон, трафарет; **речевóй ~** говорни шаблон

штамп||овáть, -ýю, -ýешь, -ýют *несврш.* **1.** *тех.* пресовати, утискивати, штанцовати, штанцати **2.** штамбиљирати, ударати штамбиљ **3.** *фиг.* шаблонизовати, шаблонизирати, правити по шаблону

штампóвк||а, -и *ж тех.* пресовање *с*, утискивање *с*, штанцовање *с*; **холóдная ~** хладно пресовање

штампóвочн||ый, -ая, -ое: ~ пресс штанц-преса

штáнг||а, -и *ж* **1.** метална полуга, штанга; **буровáя ~** вретенаста бургија бушилице **2.** *спорт.* тегови *мн. м*; **поднимáть ~у** дизати тегове **3.** *спорт.* пречка, греда

штангúст, -а *м спорт.* дизач тегова

штáнгов||ый, -ая, -ое *тех.* са металном полугом; **~ конвéйер** транспортер са полугом; **~ое бурéние** бушење помоћу вретенасте бургије

штандáрт, -а *м заст.* застава *ж*, барјак

штанúн||а, -ы *ж разг.* ногавица (*код панталона*)

штанúш||ки, -ек *мн. дем. разг.* панталонице *мн. ж*; **дéтские ~** дечје панталонице

штан||ы́, -óв *мн. разг.* панталоне *мн. ж*, хлаче *мн. ж*

штáпел||ь, -я *м текст.* **1.** вискозно влакно **2.** тканина *ж* од вискозног влакна

штáпельн||ый, -ая, -ое вискозни; **~ое волокнó** вискозно влакно

штат[1], **-а** *м* **1.** особље *с*, персонал, кадар; **зачúслить в ~** примити у стални радни однос; **сокращéние ~ов** смањење броја запослених **2.** *об. мн.* **-ы, -ов** систематизација *ж* радних места ◇ **полагáется (полóжено) по ~у** припада према положају (функцији)

штат[2], **-а** *м* држава *ж (у САД и неким другим земљама)*

штатúв, -а *м* статив, сталак, постоље *с*

штáтн||ый, -ая, -ое редован; **~ преподавáтель** редован наставник; **~ое расписáние** систематизација радних места; **~ сотрýдник** редован (стални) службеник; **~ая дóлжность** буџетско место

штáтск||ий, -ая, -ое 1. грађански, цивилни **2. штáтск|ий, -ого** *м* цивил, грађанско лице

штемпел||евáть, -юю, -юешь, -юют *несврш.* ударати штамбиљ, жигосати

штéмпел||ь, -я *м, мн.* **-я́, -éй** штамбиљ, жиг; **почтóвый ~** поштански штамбиљ (жиг); **постáвить ~** ударити штамбиљ (жиг)

штéмпельн||ый, -ая, -ое за штамбиље, жигове; **~ая подýшка** јастучић за штамбиљ

ште́псел||ь, -я *м, мн.* **-я́, -е́й** *ел.* утикач; **вста́вить ~ в розе́тку** ставити утикач у утичницу; **вы́тащить ~ из розе́тки** ископчати утикач

ште́псельн||ый, -ая, -ое утикачки; **~ая ви́лка** утикачка виљушка; **~ая розе́тка** утикачка кутија, утичница

штибле́||ты, -т *мн. (јд.* **штибле́т|а, -ы** *ж) заст.* штивлетне, мушке ципеле

штилев||о́й, -а́я, -о́е *пом.*: **~а́я пого́да** бонаца, тихо време, време без ветра; **~а́я полоса́** заветрина, појас затишја

штил||ь, -я *м пом.* бонаца *ж*, мирно море; **мёртвый ~** потпуна тишина (*на мору*)

штифт, -а́ *м струч.* ексер без главице, штифт, чивија *ж*

штифтов||о́й, -а́я, -о́е *струч.*: **~о́е соедине́ние** спајање заковицама

што́л||ьня, -ьни *ж, мн.* **-ьни, -ен** *руд.* штолна

што́пальн||ый, -ая, -ое за крпљење, штопање; **~ая игла́** игла за штопање

што́пан||ый, -ая, -ое закрпљен, заштопан; **~ые чулки́** закрпљене чарапе

што́па||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* крпити, штопати; **~ се́ти** крпити мрежу; **~ чулки́** штопати чарапе

што́пк||а, -и *ж* 1. крпљење *с*, штопање *с* 2. конац *м* за крпљење 3. *разг.* закрпљено место, закрпа *ж*; **чулки́ со ~ой** закрпљене чарапе

што́пор, -а *м* 1. вадичеп, отпушач 2. *авиј.* ковит; **войти́ в ~** пасти у ковит

што́пор||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. авиј.* изводити ковит

што́р||а, -ы *ж* ролетна, ролета, застор *м*; **опусти́ть, подня́ть ~ы** спустити, подићи ролетне

шторм, -а *м пом.* бура *ж*, олуја *ж* на мору

шторм||и́ть, -и́т, -я́т *несврш. пом.*: **мо́ре ~и́т** море је бурно; **~и́т** *безл.* бура је, олуја је

шторм||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. пом.* издржавати буру

штормо́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** непромочива ветровка, јакна

штормов||о́й, -а́я, -о́е 1. *пом.* буран, олујан; **~а́я пого́да** олујно време; **~о́е предупрежде́ние** упозорење о приближавању невремена (олује) 2. узбуркан, немиран; **~о́е мо́ре** узбуркано море

што́рн||ый, -ая, -ое: ~ затво́р *фото* дијафрагма

штоф[1], **-а** *м заст.* 1. штоф (*стара руска мера за вотку равна 1,23 л*) 2. боца *ж* од 1,23 л

штоф[2], **-а** *м текст.* меблштоф

што́фн||ый, -ая, -ое од меблштофа

штраф, -а *м* новчана казна, глоба *ж*; **взима́ть ~** наплаћивати казну (глобу); **плати́ть ~** платити казну; **наложи́ть ~** оглобити, казнити новчаном казном

штрафни́к, -а́ *м* 1. војник казненог одреда 2. *спорт. разг.* кажњени играч

штрафн||о́й, -а́я, -о́е казнени; **~ батальо́н** казнени батаљон; **~ уда́р** казнени ударац; **~а́я скамья́** клупа за кажњене играче

штраф||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* кажњавати новчаном казном, глобити

штрейкбре́хер, -а *м* штрајкбрехер

штрек, -а *м руд.* хоризонтални ходник у руднику (*без излаза на површину*)

штри́п||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** врпца, потпетак *м (на пантолонама)*

штрих, -а́ *м* 1. црта *ж*, потез; **нарисова́ть не́сколькими ~а́ми** нацртати у неколико потеза 2. *фиг.* подробност *ж*, танчина *ж*; **до после́днего ~а́** подробно, у танчине

штрих||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* шрафирати, сенчити, шатирати

штрихо́вк||а, -и *ж* шрафирање *с*, шатирање *с*

штрихов||о́й, -а́я, -о́е шрафиран, сенчен, шатиран; **~ рису́нок** шатирани цртеж

штуди́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* проучавати, изучавати; **~ матема́тику** изучавати математику

шту́к||а, -и *ж* 1. комад *м*; **пять штук яи́ц** пет комада јаја; **не́сколько штук я́блок** неколико јабука 2. *текст.* ролна; **~ полотна́** ролна платна 3. *разг. шаљ.* ствар; **не проста́я ~** није једноставна ствар; **что э́то за ~?** каква је то ствар?, шта је то? 4. *фиг. разг.* догађај *м*, појава, трик *м*; **э́то всё его́ ~и** то су његови трикови; **взя́ться за ста́рые ~и** вратити се на старо ◊ **вот так ~!** ма немој!, иди молим те!; **сыгра́ть ~у** *с кем* подвалити, скувати кашу *коме*; **в то́м-то и ~** у томе и јесте виц

штука́р||ь, -я́ *м разг.* препредењак, обешењак, подваљивач

штукату́р, -а *м* штукатер, фасадер

штукату́р||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* малтерисати, жбукати

штукату́рк||а, -и *ж* 1. малтерисање *с*, жбукање *с* 2. малтер *м*, жбука; **суха́я ~** гипсане плоче за облагање зидова

штукату́рн||ый, -ая, -ое: ~ые рабо́ты малтерисање, жбукање

штук||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. струч.* уметнички крпити, штопати

штуко́вин||а, -ы *ж нар.* ствар, стварчица

штурва́л, -а *м* управљач (*авиона, комбајна*); кормиларски точак; **стоя́ть за ~ом** бити на кормилу

штурва́льн||ый, -ая, -ое 1. који се односи на управљач, кормило; **~ое колесо́** кормиларски точак; **~ая ру́бка** кормиларска кабина 2. **штурва́льн|ый, -ого** *м* кормилар, крманош; возач (*комбајна*)

штурм, -а *м* јуриш; **идти́ на ~** јуришати; **брать ~ом** освајати на јуриш

шту́рман, -а *м, мн,* **-ы, -ов** *и* **-а́, -о́в** *пом., авиј.* навигатор

шту́рманск||ий, -ая, -ое навигаторски, навигациони; **~ая ру́бка** кормиларска кабина

штурм||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. кого, что* јуришати *на кога, шта*, освајати на јуриш *кога, шта*

штурмови́к, -а́ *м авиј* 1. јуришни авион, штурмовик 2. пилот јуришног авиона 3. *ист.* припадник фашистичке ударне организације СА

штурмо́вк||а, -и *ж авиј.* напад *м* јуришним авионима

штурмов||о́й, -а́я, -о́е јуришни; **~ отря́д** јуришни одред; **~а́я ата́ка** јуриш; **~а́я авиа́ция** јуришна авијација

штурмовщи́н||а, -ы *ж разг.* кампањски рад

шту́чн||ый, -ая, -ое комадни, у комадима, по комаду; **~ това́р** роба која се продаје по комаду; **~ая прода́жа** продаја по комаду; **~ая опла́та** плаћање по комаду

штык[1], **-а́** *м* бајонет, бодеж; **идти́ в ~и** јуришати на бајонете ◊ **встре́тить в ~и** *кого, что* дочекати на нож *кога, шта*; **как ~** *разг.* потпуно тачно, без сумње, сигурно

штык[2], **-а́** *м струч.* слој земље дубине ашова; **глубино́й в три ~а́** дубине три ашова

штык||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. струч.* риљати (*земљу*)

штыков||о́й, -а́я, -о́е бајонетски; ~ **бой** борба прса у прса; ~**а́я ата́ка** јуриш на бајонет

шу́б||а, -ы *ж* 1. бунда, капут *м* с крзном; **но́рковая** ~ бунда од нерца (визона); **колонко́вая** ~ бунда од сибирске куне; **кры́тая** ~ капут постављен крзном 2. крзно *с*, руно *с*; ~ **овцы́** руно овце 3. *фиг.* ледени покривач (*у фрижидеру итд.*) ◇ ~**ы не сошьёшь** *из чего разг. шаљ.* неће бити користи *од чега*

шубе́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* бундица, кратка бунда

шу́б||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* бундица, кратка бунда; **бе́личья** ~ бундица од веверичјег крзна

шу́бн||ый, -ая, -ое 1. који се односи на бунду 2. крзнарски; ~**ые изде́лия** крзнарска роба; ~ **цех** крзнарско одељење ◇ ~ **клей** *заст.* туткало, столарски лепак

шуг||а́, -и́ *ж зб.* ситан, здробљен лед (*на реци*)

шуган||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. разг.* поплашити, отерати плашећи

шуга́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. нар.* плашити, терати плашећи

шугн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *в.* **шугану́ть**

шу́лер, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** варалица (*у картању*)

шу́лерск||ий, -ая, -ое варалички

шу́лерств||о, -а *с* варање, подваљивање (*у картама*)

шум, -а (-у) *м* 1. галама *ж*, бука *ж*, ларма *ж*; **городско́й** ~ градска бука; **подня́ть** ~ дићи галаму 2. *фиг.* галама *ж*, гужва *ж*, врева *ж*; **наде́лать** ~**у** подићи прашину 3. шум; ~ **в уша́х** шум у ушима; ~**ы́ в се́рдце** шумови на срцу 4. *разг.* свађа *ж*, вика *ж*, бука *ж*; **из-за чего́ у вас** ~? због чега се свађате? ◇ ~ **и гам** паклена галама

шум||е́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. шумити, хучати, брујати; ~**я́т дере́вья** дрвеће шуми 2. *разг.* свађати се, викати, галамити; ~ **из-за пустяко́в** галамити због ситница 3. *фиг. разг.* дизати прашину, изазивати сензацију ◇ ~**и́т в уша́х** *у кого безл.* зуји у ушима *коме*

шуми́х||а, -и *ж разг.* галама, бука; **подня́ть** ~**у** *вокруг чего* дићи галаму *око чега*; **газе́тная** ~ новинска галама

шумли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во шуман, бучан, немиран; ~**вые де́ти** немирна деца

шу́мно *прил.* 1. шумно, бучно 2. *у функц. предик.* шумно је, бучно је; **на у́лице** ~ напољу је бука

шу́м||ный, -ная, -ное; -ен, -на́, -но 1. бучан, шуман; ~ **го́род** бучан град; ~**ная компа́ния** бучно друштво 2. *фиг.* сензационалан; ~ **успе́х** сензационалан успех

шумови́к, -а́ *м* 1. *поз.* произвођач шумова иза кулиса 2. *муз.* свирач на удараљкама

шумо́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** шупљача, рупичаста кашика (*за скидање пене*)

шумов||о́й, -а́я, -о́е *струч.*: ~**ы́е эффе́кты** *поз.* звучни ефекти

шумозащи́тн||ый, -ая, -ое звукоизолациони

шум||о́к, -ка́ *м разг. дем.* слаб шум, шушањ ◇ **под** ~ *разг.* неприметно, потајно, крадом

шу́рин, -а *м* шурак

шур||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* 1. *струч.* чаркати, џарати, подјаривати (*ватру*) 2. *фиг. нар.* енергично, свесрдно радити

шуру́п, -а *м тех.* вијак, завртањ

шуру́пн||ый, -ая, -ое који се односи на вијак, завртањ

шурш||а́ть, -у́, -и́шь, -а́т *несврш.* шуштати, шушкати, шкрипати; ~ **страни́цами газе́ты** шуштати страницама новина; **песо́к** ~**и́т под нога́ми** песак шкрипи под ногама

шу́стрик, -а *м разг.* жустар, промућуран човек (*об. о детету*)

шу́ст||рый, -рая, -рое; -ёр, -ра́, -ро *разг.* жустар, окретан, промућуран; ~ **ма́льчик** промућуран дечак

шут, -а́ *м* 1. *ист.* дворска будала 2. *фиг.* лакрдијаш, пајац; **разы́грывать** ~**а́** лакрдијашити ◇ ~ **горо́ховый** а) страшило (*смешно одевен човек*) б) лакрдијаш, пајац; ~ **с ним!** *нар.* нека га ђаво носи!; **на кой** ~? *нар.* ког ђавола?

шути́ть, шучу́, шу́тишь, шу́тят *несврш.* 1. шалити се, збијати шалу; **шу́тки** ~ збијати шале 2. *над кем* ругати се, подругивати се *коме*, исмејавати *кога*, терати шегу *с ким* ◇ ~ **с огнём** играти се с ватром; **чем чёрт не шу́тит** *разг.* свашта се може десити

шу́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** шала, шега, пошалица; **зла́я** ~ пакосна шала; **сказа́ть** *что* **в** ~**ку** рећи *шта* у шали; **мне не до** ~**ок** није ми до шале ◇ ~ **(ли) сказа́ть** *разг.* није то шала; **кро́ме** ~**ок** *разг.* без шале; ~**ки в сто́рону** шала на страну; **сыгра́ть** ~**ку** *с кем* нашалити се *с ким*

шутли́во *прил.* шаљиво, у шали

шутли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во шаљив, весео, забаван; ~ **разгово́р** шаљив разговор; ~ **тон** шаљив тон

шутни́к, -а́ *м* шаљивџија, шаљивчина *м, ж*, весељак; **большо́й** ~ велика шаљивчина

шутовск||о́й, -а́я, -о́е лакрдијашки; ~ **наря́д** лакрдијашка одећа; ~**а́я вы́ходка** будалаштина

шутовств||о́, -а́ *с* лакрдијаштво

шу́точ||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* шала, шалица

шу́точ||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но шаљив; забаван, весео; ~**ное стихотворе́ние** шаљива песма ◇ **э́то де́ло не** ~**ное** *разг.* то је озбиљна ствар

шутя́ *прил.* 1. у шали, шаљиво 2. *фиг.* лако, без напрезања ◇ **не** ~ озбиљно, без шале

шу́шер||а, -ы *ж зб. нар.* шуша, олош *м*, фукара, шљам *м*

шушу́ка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* шапутати, шушкати

шушу́ка||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. разг.* шапутати, шушкати, дошаптавати се

шушу́н, -а́ *м заст.* шушун (*старинска женска веста*)

шху́н||а, -ы *ж пом.* шкуна, шкунер *м*

ш-ш *узв.* пст, тихо

Щ

щаве́лев||ый, -ая, -ое од киселице, кисељака; ~**ые щи** чорба од киселице ◇ ~**ая кислота́** *хем.* оксална киселина

щаве́л||ь, -я́ *м бот.* киселица *ж*, кисељак, штавељ

щад||и́ть, щажу́, -и́шь, -я́т *несврш. кого, что* 1. опраштати *коме*, показивати самилост *према коме*, поштеђивати *кога, шта*; **не** ~ **враго́в** бити немилосрдан према непријатељима 2. штедети, чувати, пазити;

не ~ себя́ не штедети себе; **не щадя́ свои́х сил** не штедећи своје снаге

щебёнк||а, -и *ж* туцаник *м*, шодер *м*

щебёночн||ый, -ая, -ое који се односи на туцаник, шодер

щéб||ень, -ня *м* туцаник, шодер

щéбет, -а *м*, **щебетáни||е, -я** *с* цвркутање *с*, цвркут *м*

щеб||етáть, -ечу́, -éчешь, -éчут *несврш.* 1. *само 3. л.* цвркутати, певати (*о птицама*) 2. *фиг. разг. шаљ.* цвркутати, брбљати

щебету́нь||я, -и *ж разг.* 1. птица која цвркуће, птица певачица 2. *фиг. шаљ.* брбљивица, блебетуша

щегл||ёнок, -ёнка *м, мн.* **-я́та, -я́т** птиче *с* чешљугара, штиглица

щегло́вк||а, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** чешљугарка, штиглица

щег||о́л, -лá *м* чешљугар, штиглиц

щеголевáто *прил.* елегантно, кицошки; **~ одéтый** кицошки обучен

щеголевáтост||ь, -и *ж* елеганција, кицоштво *с*

щеголевá||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. елегантан, кицошки, гиздав, накићен; **~ костю́м** кишошко одело 2. кицошки, гизделински; **~ вид** кицошки изглед

щеголи́х||а, -и *ж* помодарка, гиздавица, каћиперка

щёгол||ь, -я *м* гиздавац, кицош

щегольн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. разг.* 1. *в чём и без обј.* нагиздати се, дотерати се 2. *чем* разметнути се

щегольск||о́й, -áя, -óе кицошки, гиздав, помодарски

щегольств||о́, -á *с* 1. кицошење 2. разметање, парадирање.

щеголя́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* 1. *в чём и без обј.* кицошити се, гиздати се 2. *чем* разметати се, кољоперити се, парадирати; **~ свои́ми знáниями** разметати се својим знањем

щéдро *прил.* дарежљиво, штедро, богато

щéдрост||ь, -и *ж* 1. штедрост, дарежљивост, издатност 2. богатство *с*, изобиље *с*

щедрот||á, -ы́ *ж разг.* штедрост, дарежљивост

щедро́||ты, -т *мн. заст.* богати дарови ◇ **от свои́х ~т** *ирон.* од свог богатства

щéдр||ый, -ая, -ое; щедр, -á, -о 1. дарежљив, штедар, подашан 2. *на что фиг.* дарежљив, штедар; **~ на обещáния** дарежљив на обећања 3. богат; **~ые подáрки** богати дарови 4. обилан, богат; **~ая земля́** плодна земља ◇ **~ой руко́й** обилно, шаком и капом

щек||á, -и́ *ж, ак.* **щёку,** *мн.* **щёки, щёк** 1. образ *м*; **впáлые щёки** упали образи 2. *тех.* бок *м*, бочна страна; образ *м*, чељуст ◇ **уплетáть (упи́сывать) за о́бе ~и́** јести слатко да све пуца

щекáст||ый, -ая, -ое *разг.* широких образа

щеко́лд||а, -ы *ж* реза, засун *м*

щёкот, -а *м* цвркут, певање *с* (*славуја итд.*)

щек||отáть, -очу́, -о́чешь, -о́чут *несврш.* 1. *кого, что* голицати, шкакљати 2. *безл.* грепсти, голицати; **у меня́ в гóрле ~о́чет** гребе ме у грлу 3. *что фиг.* голицати, шкакљати, узбуђивати; **~ нéрвы** *кому* узбуђивати живце *коме*

щеко́тк||а, -и *ж* голицање *с*, шкакљање *с*; **боя́ться ~и** бити шкакљив

щекотли́вост||ь, -и *ж* деликатност, шкакљивост

щекотли́||вый, -вая, -вое; -в, -ва, -во 1. шкакљив, тугаљив, деликатан; **~вое положéние** шкакљива ситуација; **~ вопро́с** шкакљиво питање 2. *разг. заст.* деликатан, осетљив (*човек*) 3. *нар.* шкакљив, голицав

щеко́тно *у функц. предик. кому, чему*: **мне ~** шкакља ме, голица ме

щелев||о́й, -áя, -óе 1. *тех.* који се односи на прорез, отвор; **~ затво́р** *фото* бленда 2. *лингв.* фрикативан; **~ звук** струјни глас, фрикатив

щели́ст||ый, -ая, -ое *разг.* испуцан, са пукотинама

щёлк[1], **-а** *м разг.* 1. шкљоцање *с* (*браве, кључа*) 2. цвркутање *с*, цоктање *с*

щёлк[2] *узв. у функц. предик. разг.* шкљоц, крвц; **онá ~ егó пó лбу** она га кврцну по челу

щёл||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** мала пукотина; **смотрéть в ~ку** гледати кроз пукотину

щелкан||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш. нар.* 1. *кого, что по чему* кврцнути, зврцнути 2. *чем и без обј.* пукнути, шкљоцнути 3. цвркнути

щёлкань||е, -я *с* 1. шкљоцање, пуцкетање 2. цвркутање, цоктање

щёлка||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* 1. *кого, что по чему* кврцати, зврцати 2. цоктати, цвокотати; **~ языко́м** цоктати језиком 3. *чем и без обј.* пуцкати, пуцкетати, шкљоцати; **~ кнуто́м** пуцкетати бичем 4. чурликати (*об. о славују*) 5. крцати, крцкати; **~ орéхи** крцати лешнике ◇ **~ зубáми** гладовати

щёлкн||уть, -у, -ешь, -ут *сврш.* 1. *кого, что по чему* кврцнути, зврцнути 2. цокнути (*језиком*) 3. *чем и без обј.* пукнути, шкљоцнути (*прстима, бичем итд.*)

щелкопёр, -а *м заст.* пискарало *с*, шкрабало *с*

щелку́нчик, -а *м* 1. *заст.* крцалица *ж*, крцаљка *ж* 2. **Щелку́нчик** Крцко Орашчић (*у бајкама*)

щёлок, -а *м* цеђ *ж*, луг

щелочн||о́й, -áя, -óе алкалан, лужни; **~áя реáкция** алкална реакција

щёлочност||ь, -и *ж* алкалност

щёлоч||ь, -и *ж, мн.* **-и, -éй** *хем.* поташа, алкалиј *м*

щелч||о́к, -кá *м* 1. кврцање *с*, ударац прстом; цоктање *с*; **дать ~кá** кврцнути 2. пуцкетање *с*, шкљоцање *с*; **~ кнутá** пуцкетање бичем 3. *разг. фиг.* увреда *ж*

щел||ь, -и *ж, мн.* **-и, -éй** 1. пукотина, напрслина, напуклина; **~ в полу́** пукотина на поду 2. *војн.* ров *м*, заштитни шанац ◇ **голосовáя ~** *анат.* гласница

щем||и́ть, -и́т, -я́т *несврш. разг.* 1. притискивати, стезати, кљештити, гњечити 2. *безл.* болети, тиштати; **у негó в груди́ ~и́ло** стезало га у грудима 3. *фиг.*: **~ ду́шу (сéрдце, грудь)** изазивати тежак, тескобан осећај

щен||и́ться, -и́тся, -я́тся *несврш.* штенити се

щённ||ая, -а скотна

щен||о́к, -кá *м, мн.* **-ки́, -ко́в** *и* **-я́та, -я́т** 1. штене *с*, куче *с*; **~ лисы́** лисић; **~ во́лка** вучић 2. *нар. погрд.* жутокљунац

щеня́ч||ий, -ья, -ье који се односи на штене, куче

щеп||á, -ы́ *ж* 1. ивер *м* 2. *зб.* иверје *с*

щеп||áть, -лю́, щéплешь, щéплют *несврш.* цепати, тесати треске

щепети́льност||ь, -и *ж* 1. скрупулозност 2. деликатност, шкакљивост

щепети́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно 1. скрупулозан; **он ~ен в отношéнии дéнег** он је скрупулозан што се тиче новца 2. деликатан, шкакљив; **~ вопро́с** деликатно питање

щéп||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** треска, ивер *м*, луч *м* ◇ **худо́й как ~** мршав као прут, сама кожа и кости; **лес ру́бят — ~ки летя́т** *посл.* у великим догађајима страдају и мале ствари

щепо́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** штипак *м*, прстовет *м*, прстохват *м*; ~ **со́ли** прстохват соли

щепо́т||ь, -и *ж* **1.** састављена три прста **2.** штипак *м*, прстохват *м*, прстовет *м*

щерба́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. нераван, рапав, рупичаст; ~ **пол** рапав под **2.** оспичав, рошав; ~**тое лицо́** рошаво лице **3.** крезуб, шкрбав, шкрбаст; ~**тые ребяти́шки** крезуба деца

щерби́н||а, -ы *ж* **1.** неравнина, рупица (*на поду итд.*) **2.** ожиљак *м* од богиња **3.** крезубост, шкрботина

ще́р||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш. нар.* **1.** кезити; ~ **зу́бы** кезити зубе **2.** *само 3. л.*: ~ **шерсть** кострешити се

ще́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш. нар.* **1.** кезити се **2.** *само 3. л.* кострешити се

щети́н||а, -ы *ж* **1.** чекиња **2.** оштра длака (*на лицу*)

щети́нис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то чекињав, чекињаст

щети́н||ить, -ит, -ят *несврш. разг.*: ~ **шерсть** кострешити се, јежити се

щети́н||иться, -ится, -ятся *несврш. разг.* кострешити се, јежити се

щети́нк||а, -и *ж* чекиња, груба, оштра длака

щети́нн||ый, -ая, -ое 1. чекињав, чекињаст **2.** од чекиња

щёт||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** четка; **зубна́я** ~ четкица за зубе; **платяна́я** ~ четка за одело; **сапо́жная** ~ четка за ципеле; **чи́стить** ~**ой** четкати **2.** *струч.* кичица (*код коња*) **3.** *тех.* четкица

щёточн||ый, -ая, -ое четкарски; ~**ое произво́дство** четкарство

щёч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.-хип.* **1.** образић *м*, обрашчић *м*, лишце *с* **2.** *тех.* бок *м*, бочна страна, обрашчић *м*

щи, щей, щам, ща́ми, о щах *мн.* шчи (*чорба од купуса и другог поврћа*); **ки́слые щи** шчи од киселог купуса; **зелёные щи** шчи од зеленог поврћа; **пусты́е щи** шчи без меса ◇ **попа́сть как кур во́ щи** *разг.* провести се као бос по трњу

щи́колот||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** чланак *м* на нози, глежањ *м*; **по** ~**ку в грязи́** до глежња у блату

щипа́ть, щиплю́, щи́плешь, щи́плют *несврш.* **1.** *само 3. л.* штипати; **моро́з щи́плет лицо́** мраз штипа за образе **2.** *само 3. л.* пећи, бити љут; **пе́рец щи́плет язы́к** паприка пали језик; **мы́ло щи́плет глаза́** сапун штипа за очи **3.** чупкати, брстити (*траву*) **4.** чупати, черупати; ~ **ку́рицу** черупати кокошку

щипа́ться, щиплю́сь, щи́плешься, щи́плются *несврш.* **1.** *само 3. л.* штипати, гристи **2.** штипати се

щипко́в||ый, -ая, -ое: ~**ые музыка́льные инструме́нты** жичани музички инструменти

щипн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *сврш.* уштинути

щип||о́к, -ка́ *м* уштип; **синя́к от** ~**ка́** модрица од штипања

щипц||ы́, -о́в *мн.* клешта *мн. с*; ~ **для оре́хов** крцаљка за орахе; **ками́нные** ~ машице; ~ **для зави́вки** справа за колмовање косе, колмајз

щит, -а́ *м* **1.** *ист., војн.* штит **2.** штит, заклон; ~ **для снегозадержа́ния** снегобран, заклон против сметова **3.** *тех.* разводна плоча, пулт; ~ **управле́ния** управљачки пулт; **распредели́тельный** ~ разводна плоча **4.** *војн.* велика мета (*за топовско гађање*) **5.** огласна табла, пано **6.** *тех.* врата *ж* на брани, устави **7.** *спорт.* даска *ж* за кош (*у кошарци*) **8.** *грађ.* монтажни блок, зид ◇ **подня́ть на** ~ уздићи до небеса; **верну́ться на** ~**е́** вратити се мртав, погинути за домовину; **верну́ться со** ~**о́м** вратити се као победник

щитови́дк||а, -и *ж разг.* штитна жлезда

щитови́дн||ый, -ая, -ое штитаст; ~**ая железа́** тироидна жлезда, штитна жлезда; ~ **хрящ** штитаста хрскавица

щитов||о́й, -а́я, -о́е *тех.* **1.** плочаст, у облику плоче, табле; ~ **затво́р** врата на устави **2.**: ~**о́е домострое́ние** монтажна градња кућа од дашчаних плоча

щит||о́к, -ка́ *м дем.* **1.** штит, заклон **2.** *об. мн.* **-ки́, -ко́в** *спорт.* наколенице *мн. ж*, налактице *мн. ж* **3.** *бот.* штитаст цвет **4.** пано, огласна табла

щу́к||а, -и *ж* штука

щуп, -а *м* **1.** сонда *ж*; детектор **2.** мерна глава, мерна плочица (*за мерење зазора*)

щу́пал||ьце, -ьца *с, мн.* **-ьца, -ец** пипак *м*, пипаљка *ж* (*код инсеката и животиња*)

щу́па||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш.* **1.** пипати; ~ **пульс** пипати пулс **2.** испитивати (*бушилицом, минодетектором итд.*) ◇ ~ **глаза́ми** пажљиво проматрати

щу́плост||ь, -и *ж* кржљавост, мршавост, слабуњавост

щу́п||лый, -лая, -лое; -л, -ла́, -ло *разг.* кржљав, слабашан, мршав

щур||ёнок, -ёнка *м, мн.* **-я́та, -я́т, щур||о́к, -ка́** *м разг.* младунче *с* штуке

щу́р||ить, -ю, -ишь, -ят *несврш.* шкиљити, жмиркати, жмирити; ~ **глаза́** шкиљити очима

щу́р||иться, -юсь, -ишься, -ятся *несврш.* **1.** шкиљити, жмирити, жмиркати (*очима*); ~ **от со́лнца** жмиркати очима од сунца **2.** *само 3. л.* жмиркати; **глаза́** ~**ятся от я́ркого све́та** *у кого* жмиркати очима од јаке светлости

щу́ч||ий, -ья, -ье штукин ◇ **(как) по** ~**ьему веле́нью** само од себе, покретом чаробне палице

щу́ч||ить, -у, -ишь, -ат *несврш. кого нар.* грдити, псовати

Э

э *узв.* е, ех

эбе́нов||ый, -ая, -ое ебанов, абоносов; ~**ое де́рево** абонос; абоносовина, ебеновина

эбони́т, -а *м* ебонит

эбони́тов||ый, -ая, -ое ебонитни

э́ва *узв. нар.* види, гле

эвакопу́нкт, -а *м* **(эвакуацио́нный пункт)** *војн.* центар за евакуацију

эвакуацио́нн||ый, -ая, -ое евакуациони

эвакуа́ци||я, -и *ж* евакуација

эвакуи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* евакуисати, евакуирати

эвакуи́р||оваться, -уюсь, -уешься, -уются *сврш. и несврш.* евакуисати се, евакуирати се

эве́нк||и, -ов *мн.* (*јд.* **эве́нк, -а** *м* Евенк; **эвенки́||йка, -йки** *ж, ген. мн.* **-ек** Евенкиња) Евенки

эвенки́йск||ий, -ая, -ое евенкијски

эвентуа́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *књиш.* евентуалан

эвкали́пт, -а *м бот.* еукалиптус

эвкали́птов||ый, -ая, -ое еукалиптусов, од еукалиптуса

эволюциони́зм, -а *м* еволуционизам

эволюциони́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* еволуционирати, еволуирати

эволюциони́стск||ий, -ая, -ое еволуционистички

эволюцио́нн||ый, -ая, -ое еволуциони, еволуцијски; **~ проце́сс** еволуциони процес ◊ **~ое уче́ние** *биол.* учење о еволуцији

эволю́ци||я, -и *ж* еволуција

э́врика *узв.* хеурека

эвфеми́зм, -а *м* еуфемизам

эвфемисти́ческ||ий, -ая, -ое еуфемистички

эге́, э-ге-ге́ *узв. разг.* аха, гле, ехе

эги́д||а, -ы *ж:* **под ~ой** *чего књиш.* под окриљем *чега*

эгои́зм, -а *м* егоизам, себичност *ж*, саможивост *ж*

эгои́ст, -а *м* егоист(а), себичњак, саможивац

эгоисти́ческ||ий, -ая, -ое егоистички; **~ посту́пок** егоистички поступак

эгоисти́чно *прил.* егоистично, себично

эгоисти́чност||ь, -и *ж* егоизам *м*

эгоисти́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но егоистичан, себичан, саможив; **~ челове́к** егоистичан човек, себичњак

эгоцентри́зм, -а *м* егоцентризам, егоцентричност

эгоцентри́ческ||ий, -ая, -ое егоцентричан

эзо́повск||ий, -ая, -ое езоповски, езопски (*стил, језик итд.*)

эй *узв.* еј, хеј

эк *речца нар.* гле

эква́тор, -а *м* екватор, полутар

экваториа́льн||ый, -ая, -ое екваторијалан, екваторски, полутарски

эквивале́нт, -а *м* еквивален(а)т

эквивале́нтност||ь, -и *ж* еквивалентност, еквиваленција

эквивале́нт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но еквивалентан; **~ обме́н** еквивалентна размена

эквилибри́ст, -а *м* еквилибрист(а)

эквилибри́стик||а, -и *ж* еквилибристика

экзальта́ци||я, -и *ж* егзалтација; **впасть в ~ю** пасти у егзалтацију

экзальти́рова||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно егзалтиран

экза́мен, -а *м* 1. испит; **~ по фи́зике** испит из физике; **сдать ~** положити испит; **провали́ться на ~е** пасти на испиту; **принима́ть ~** *у кого* испитивати *кога* 2. *на кого, что* испит *за кога, шта*; **~ на трактори́ста** испит за трактористу ◊ **~ на аттеста́т зре́лости** матурски испит; **~ на ве́рность** провера на верност

экзамена́тор, -а *м* испитивач (*на испитима*)

экзамена́торск||ий, -ая, -ое испитивачки, који се односи на испитивача (*на испитима*)

экзаменацио́нн||ый, -ая, -ое испитни; **~ая се́ссия** испитни рок; **~ биле́т** испитни листић (*с питањима*)

экзамен||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. кого, что по чему* испитивати *кога, шта из чега*; **~ ученика́** испитивати ученика; **~ студе́нта по ру́сскому языку́** испитивати студента из руског језика

экзамен||ова́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *несврш.* полагати испит

экза́рх, -а *м црк.* егзарх, митрополит

экзеку́тор, -а *м заст.* 1. економ у установи (*у Русији пре револуције*) 2. егзекутор, извршилац телесне казне

экзеку́ци||я, -и *ж* 1. *заст.* телесна казна 2. *књиш.* злостављање *с*, мрцварење *с*

экзе́м||а, -ы *ж мед.* екцем *м*, егзем *м*

экземпля́р, -а *м* 1. примерак, узорак, егземплар; **в трёх ~ах** у три примерка 2. *фиг. разг.* егземплар, тип

экзо́тик||а, -и *ж* егзотика

экзоти́ческ||ий, -ая, -ое егзотичан; **~ие расте́ния** егзотичне биљке

экзоти́чност||ь, -и *ж* егзотичност

экзоти́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но егзотичан

экиво́к||и, -ов *мн.* (*јд.* **экиво́к, -а** *м*) *разг.* двосмисленост *ж*, увијање *с*; **отвеча́ть без ~ов** одговарати недвосмислено, без увијања

э́к||ий, -ая, -ое *разг.* какав; **~ шалу́н!** какав враголан!

экипа́ж[1], **-а** *м* кочија *ж*, екипаж, екипажа *ж*

экипа́ж[2], **-а** *м* 1. посада *ж*, екипаж, екипажа *ж*; **~ косми́ческого корабля́** посада космичког брода 2. *војн.* морска пешадија (*дислоцирана на копну*)

экипа́жн||ый[1], **-ая, -ое** који се односи на кочије, каруце

экипа́жн||ый[2], **-ая, -ое** који се односи на посаду, екипаж

экипир||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *сврш. и несврш.* 1. опремити/опремати, екипирати; **~ экспеди́цию** опремити експедицију 2. *жел.* припремити/припремати возну композицију

экипиро́вк||а, -и *ж* 1. опремање *с*, снабдевање *с*, екипирање *с* 2. *жел.* опремање *с* возне композиције 3. опрема; **зи́мняя ~** зимска опрема

экипиро́вочн||ый, -ая, -ое *жел.* који се односи на припрему возне композиције; **~ое депо́** депо за састав возне композиције

эклекти́зм, -а *м* еклектизам, еклектицизам

экле́ктик, -а *м* еклектик, еклектичар

экле́ктик||а, -и *ж* еклектика, еклектизам *м*

эклекти́ческ||ий, -ая, -ое еклектичан, еклектички; **~ая филосо́фия** еклектичка филозофија

эклекти́чност||ь, -и *ж* еклектичност; **~ взгля́дов** еклектичност погледа

эклекти́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но еклектичан, еклектички

экологи́ческ||ий, -ая, -ое еколошки; **~ая систе́ма** еколошки систем

эколо́ги||я, -и *ж* екологија

эконо́м, -а *м заст.* 1. штедљив, чуваран човек 2. економ

эконо́мик||а, -и *ж* 1. економија; економика; **~ социали́зма** економика социјализма; **~ произво́дства** економика производње 2. привреда, економика, господарство *с*; **~ социалисти́ческих стран** привреда социјалистичких земаља

экономи́ст, -а *м* економист(а)

эконо́м||ить, -лю, -ишь, -ят *несврш.* 1. *что* штедети; **~ де́ньги** штедети новац; **~ си́лы** штедети снаге 2. *на чём* штедети, економисати, економизирати; **~ на материа́лах** штедети на материјалу

экономи́ческ||ий, -ая, -ое 1. економски; **~ие зако́ны** економски закони 2. привредни, економски; **~ая поли́тика** привредна политика; **~ кри́зис** економска криза ◊ **~ая геогра́фия** економска географија

экономи́чност||ь, -и *ж* економичност; **~ дви́гателя** економичност мотора

экономи́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но економичан; **~ная маши́на** економична машина; **~ное строи́тельство** економична изградња

эконо́ми||я, -и *ж* 1. *чего* штедња, економија; **соблюда́ть ~ю** штедети, бити штедљив; **режи́м ~и** штедња 2. уштеда; **~ вре́мени** уштеда времена; **~ в то́пливе** уштеда горива 3. *заст.* економија, пољопривредно добро ◊ **полити́ческая ~** политичка економија

эконо́мк||а, -и *ж* домаћица (*која води туђе домаћинство*)

эконо́мнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* шкртарити, претерано штедети, тврдичити

эконо́мно *прил.* штедљиво, економично

эконо́мност||ь, -и *ж* штедљивост, економичност

эконо́м||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но штедљив, економичан, умерен; **~ная хозя́йка** штедљива домаћица; **он ~ен в расхо́дах** умерен је у расходима

экра́н, -а *м* 1. екран; биоскопско платно; **телевизио́нный ~** ТВ екран 2. заслон, штит ◊ **широ́кий ~** широки екран, синемаскоп; **вы́йти на ~(ы)** почети се приказивати (*о филму*)

экраниза́ци||я, -и *ж* екранизација, филмска обрада; **~ рома́на** екранизација романа

экранизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* екранизовати, екранизирати; **~ пье́су** екранизовати позоришни комад

экра́нн||ый, -ая, -ое који се односи на екран; са екраном

эксгума́ци||я, -и *ж струч.* ексхумација

экскава́тор, -а *м тех.* екскаватор, багер, јаружар; **шага́ющий ~** корачајући екскаватор

экскава́торщик, -а *м* багерист(а)

экскреме́нт||ы, -ов *мн. струч.* екскременти, фекалије *мн. ж*

э́кскурс, -а *м* екскурс, одступање *с*

экскурса́нт, -а *м* излетник, учесник екскурзије

экскурсио́нн||ый, -ая, -ое излетнички, који се односи на екскурзију; **~ авто́бус** излетнички аутобус; **~ маршру́т** маршрута екскурзије; **~ое бюро́** туристички биро

экску́рси||я, -и *ж* екскурзија, излет *м*

экскурсово́д, -а *м* водич

экслі́брис, -а *м* екслибрис

экспанси́вност||ь, -и *ж* експанзивност

экспанси́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но експанзиван, жив, немиран; **~ная нату́ра** експанзивна природа, карактер

экспансиони́зм, -а *м* експазионизам

экспансиони́ст, -а *м* експанзионист(а), агресор

экспансиони́стск||ий, -ая, -ое експанзионистички, освајачки; **~ая поли́тика** експанзионистичка политика

экспа́нси||я, -и *ж* 1. експанзија, освајање *с* 2. ширење *с*; **~ эпиде́мии** ширење епидемије

экспеди́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. струч.* експедовати, експедирати

экспеди́тор, -а *м* експедитор

экспеди́торск||ий, -ая, -ое који се односи на експедитора

экспедицио́нн||ый, -ая, -ое 1. експедициони, отправни; **~ая конто́ра** канцеларија за пријем и отпрему пошиљки 2. експедициони; **~ые войска́** експедиционе трупе

экспеди́ци||я, -и *ж* 1. експедиција, отпремање *с* (*робе, пошиљки*) 2. експедиција, одељење *с* за пријем и одашиљање пошиљки (*у предузећу, установи*) 3. експедиција; **спаса́тельная ~** спасилачка експедиција; **нау́чная ~** научна експедиција; **кара́тельная ~** казнена експедиција

экспериме́нт, -а *м* експеримен(а)т, оглед, покус; **экономи́ческий ~** економски експеримент

эксперимента́льн||ый, -ая, -ое експериментални, огледни, покусни; **~ым путём** уз помоћ експеримената

эксперимента́тор, -а *м* експериментатор

эксперименти́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. над кем, чем, с кем, чем* експериментисати, експериментирати *са ким, чим*

экспе́рт, -а *м* експерт, вештак; **суде́бный ~** судски вештак

эксперти́з||а, -ы *ж* експертиза, вештачење *с*; **суде́бная ~** судско вештачење; **медици́нская ~** медицинска експертиза

экспе́ртн||ый, -ая, -ое експертан, стручан; **~ая коми́ссия** комисија експерата, вештака

эксплуата́тор, -а *м* експлоататор, израбљивач

эксплуата́торск||ий, -ая, -ое експлоататорски, израбљивачки

эксплуатацио́нн||ый, -ая, -ое експлоатациони; **~ые расхо́ды** трошкови експлоатације

эксплуата́ци||я, -и *ж* 1. експлоатација, израбљивање *с*; **подверга́ться ~и** бити експлоатисан 2. експлоатација, коришћење *с*; **~ маши́н** експлоатација машина; **ввести́ в ~ю** пустити у погон

эксплуати́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* 1. *кого, что* експлоатисати, експлоатирати, израбљивати; **~ чужо́й труд** експлоатисати туђи рад 2. *что* користити, експлоатисати, експлоатирати; **~ те́хнику** експлоатисати технику

экспозицио́нн||ый, -ая, -ое изложбен, за изложбу, експонирање

экспози́ци||я, -и *ж* 1. излагање *с*, експонирање *с* 2. *књиж., муз.* експозиција, уводни део 3. *фото* експозиција

экспона́т, -а *м* експонат

экспоне́нт, -а *м* експонент, излагач

экспони́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* експонирати, изложити/излагати

экспоно́метр, -а *м* светломер, експонометар

э́кспорт, -а *м* експорт, извоз ◊ **бро́совый ~** дампинг експорт

экспортёр, -а *м* експортер, извозник

экспорти́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* експортовати, експортирати, извести/извозити

э́кспортн||ый, -ая, -ое експортни, извозни; **~ые това́ры** извозни артикли

экспре́сс, -а *м* експрес (*експресни воз, брод, аутобус*)

экспресси́вност||ь, -и *ж* експресивност

экспресси́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но експресиван

экспрессиони́зм, -а *м ум.* експресионизам

экспрессиони́ст, -а *м* експресионист(а)

экспрессионисти́ческ||ий, -ая, -ое експресионистички, у духу експресионизма

экспре́сси||я, -и *ж* експресија

экспре́ссн||ый, -ая, -ое експресни; **~ соста́в** брзи воз, експрес

экспро́мт, -а *м* импровизација *ж*

экспро́мтом *прил.* без припреме, импровизовано; **произнести́ речь ~** одржати говор без припреме

экспроприа́тор, -а *м* експропријатор
экспроприа́ци‖я, -и *ж* експропријација
экспроприи́р‖овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* експроприрати, експроприсати
экста́з, -а *м* екстаза *ж*, занос; **прийти́ в ~** пасти у екстазу
экстенси́вно *прил.* екстензивно
экстенси́вност‖ь, -и *ж* екстензивност, екстензитет *м*
экстенси́в‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но екстензиван; **~ное земледе́лие** екстензивна земљорадња
экстéрн, -а *м* ванредни ученик, студент; **око́нчить университе́т ~ом** завршити универзитет као ванредни студент
экстерна́т, -а *м* ванредно школовање, ванредне студије
экстерриториа́льност‖ь, -и *ж полит.* екстериторијалност; **по́льзоваться пра́вом ~и** користити се правом екстериторијалности
экстерриториа́льн‖ый, -ая, -ое екстериторијалан
экстерье́р, -а *м струч.* екстеријер, спољашност *ж*, спољашни изглед (*животиња*); **~ рыси́стых лошаде́й** екстеријер касачких коња
экстравага́нтно *прил.* екстравагантно
экстравага́нтност‖ь, -и *ж* екстравагантност, екстраваганција
экстравага́нт‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но екстравагантан; **~ная шля́па** екстравагантан шешир
экстра́кт, -а *м* екстракт; **хво́йный ~** екстракт четинара
экстракти́вн‖ый, -ая, -ое екстрактиван, екстракциони; **~ые вещества́** екстрактивне материје
экстра́кци‖я, -и *ж хем.* екстракција
экстраордина́рност‖ь, -и *ж* екстраординарност, изузетност
экстраордина́р‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. екстраординаран, изузетан; **~ слу́чай** изузетан случај **2.** *заст.* ванредан; **~ профе́ссор** ванредни професор
экстрема́л‖ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно екстреман; **~ьные усло́вия** екстремни (најтежи) услови
экстреми́зм, -а *м* екстремизам, екстремност *ж*
экстреми́ст, -а *м* екстремист(а)
экстреми́стск‖ий, -ая, -ое екстреман, екстремистички
э́кстренно *прил.* хитно, неодложно
э́кстренност‖ь, -и *ж* хитност, неодложност
э́кстре‖нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно 1. хитан, неодложан; **~нная телегра́мма** хитан телеграм; **~ отъе́зд** хитан одлазак; **~ вы́зов** хитан позив **2.** ванредан, изванредан; **~нное совеща́ние** ванредно саветовање; **~нные расхо́ды** ванредни трошкови; **~ вы́пуск газе́ты** ванредно издање листа
эксце́нтрик, -а *м* циркуски комичар, кловн
эксцентри́ческ‖ий[1]**, -ая, -ое** *струч.* ексцентричан, ванредишни; **~ие круги́** ексцентрични кругови
эксцентри́ческ‖ий[2]**, -ая, -ое 1.** ексцентричан; **~ цирково́й трюк** ексцентричан циркуски трик **2.** ексцентричан, настран, чудан; **~ посту́пок** чудан поступак
эксцентри́чно *прил.* ексцентрично
эксцентри́чност‖ь, -и *ж* ексцентричност
эксцентри́ч‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но ексцентричан, настран, чудан; **~ное поведе́ние** настрано понашање
эксце́сс, -а *м* ексцес, испад, изгред
эласти́чност‖ь, -и *ж* еластичност, еластицитет *м*
эласти́ч‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. еластичан, растегљив; **~ные чулки́** еластичне чарапе **2.** *фиг.* еластичан, гибак; **~ные движе́ния** гипки покрети
элева́тор, -а *м* **1.** силос **2.** елеватор, дизалица *ж*
элега́нтно *прил.* елегантно; **~ оде́тый** елегантно одевен
элега́нтност‖ь, -и *ж* елегантност, елеганција
элега́нт‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но елегантан
элеги́ческ‖ий, -ая, -ое 1. елегијски; **~ая поэ́зия** елегијска поезија **2.** елегичан, сетан, тужан
элеги́ч‖ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но елегичан, сетан, тужан; **~ное настрое́ние** елегично расположење
эле́ги‖я, -и *ж књиж., муз.* елегија
электриза́ци‖я, -и *ж* **1.** *физ.* електризација, електризирање *с* **2.** *мед.* електротерапија; **лечи́ть ~ей** лечити електротерапијом
электриз‖ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш.* електризовати, електризирати
эле́ктрик, -а *м* електричар, електротехничар; **инжене́р-~** електроинжењер
электри́к *непром. прид.* модрикастоплав; **пла́тье ~** хаљина модрикастоплаве боје
электрифика́ци‖я, -и *ж* електрификација; **~ желе́зных доро́г** електрификација железничких пруга
электрифици́р‖овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* електрификовати, електрифицирати
электри́ческ‖ий, -ая, -ое 1. електричан; **~ая эне́ргия** електрична енергија; **~ая ста́нция** електрична централа; **~ая сеть** електрична мрежа; **~ая ла́мпочка** сијалица **2.** електрични, на електрични погон; **~ утю́г** електрична пегла; **~ое дое́ние** електрична мужа ◇ **~ заря́д** *физ.* електрично пуњење, електрични набој
электри́честв‖о, -а *с* **1.** *физ.* електрицитет *м*; **положи́тельное ~** позитивни електрицитет; **отрица́тельное ~** негативни електрицитет **2.** електрично осветљење, електрика *ж*; **зажéчь ~** упалити електрично светло; **провести́ ~** увести електрично осветљење
электри́ч‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* електрични воз
электробри́тв‖а, -ы *ж* електрични апарат за бријање
электробу́р, -а *м* електрична бушилица
электро́бус, -а *м* електрични аутобус (*без троле, на батеријски погон*)
электробытов‖о́й, -а́я, -о́е: ~ы́е прибо́ры електрични уређаји за домаћинство
электрово́з, -а *м* електрична локомотива
электро́д, -а *м физ., тех.* електрода *ж*; **положи́тельный ~** позитивна електрода; **отрица́тельный ~** негативна електрода; **сва́рочный ~** електрода за заваривање
электродви́гател‖ь, -я *м* електромотор
электродви́жущ‖ий, -ая, -ее *физ.* електромоторни; **~ая си́ла** електромоторна снага
электродо́йл‖ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** уређај *м* за електричну мужу
электродо́йк‖а, -и *ж* електрична мужа
электродре́л‖ь, -и *ж* електрична бургија
электроёмкост‖ь, -и *ж физ.* електрични капацитет
электроизмери́тельн‖ый, -ая, -ое: ~ые прибо́ры мерни електрични инструменти
электрока́р, -а *м* електрокар, електроколица *ж*
электрокардиогра́мм‖а, -ы *ж мед.* електрокардиограм *м*
электрола́мп‖а, -ы *ж* електрична сијалица, жаруља

электрола́мпов||**ый, -ая, -ое:** ~ **заво́д** фабрика електричних сијалица

электролече́ни||**е, -я** *с мед.* електротерапија *ж*

электро́лиз, -а *м хем.* електролиза *ж*

электромагнети́зм, -а *м физ.* електромагнетизам

электромагни́т, -а *м физ.* електромагнет

электромагни́тн||**ый, -ая, -ое** електромагнетски, електромагнетни; ~**ые во́лны** електромагнетски таласи

электромашинострое́ни||**е, -я** *с* производња *ж* електричних машина

электромеха́ник, -а *м* електромеханичар

электромонтёр, -а *м* електромонтер, електроинсталатер

электромото́р, -а *м* електромотор, електрични мотор

электро́н, -а *м* електрон

электронагрева́тельн||**ый, -ая, -ое:** ~**ые прибо́ры** електрични уређаји за грејање

электронасо́с, -а *м* електрична пумпа

электро́ник||**а, -и** *ж* електроника

электро́нно-вычисли́тельн||**ый, -ая, -ое** електронско-рачунарски; ~ **центр** електронско-рачунарски центар; ~**ая маши́на** електронски рачунар

электро́нн||**ый, -ая, -ое** електронски; ~ **микроско́п** електронски микроскоп; ~ **мозг** електронски мозак

электрооборудовани||**е, -я** *с* електротехничка опрема

электропереда́ч||**а, -и** *ж* **1.** пренос *м* електричне енергије **2.** далековод *м*

электропе́ч||**ь, -и** *ж* електрична пећ

электропил||**а́, -ы́** *ж* електрична тестера

электроплит||**а́, -ы́** *ж* електрични штедњак

электропли́тк||**а, -и** *ж* решо *м*

электропо́езд, -а *м* електрични воз (влак)

электрополотёр, -а *м* електрични апарат за глачање подова

электропредохрани́тел||**ь, -я** *м* електрични осигурач

электроприбо́р, -а *м* електрични апарат; **бытовы́е** ~**ы** електрични апарати за домаћинство

электроприво́д, -а *м* електрични погон

электропро́вод, -а *м, мн.* **-а́, -о́в** електрична жица, електрични кабел

электропрово́дк||**а, -и** *ж* електрична инсталација

электропрово́дност||**ь, -и** *ж физ.* електропроводљивост, електрична проводљивост

электропрово́д||**ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но** електропроводљив

электропрои́грывател||**ь, -я** *м* електрични грамофон

электропромы́шленност||**ь, -и** *ж* електроиндустрија

электропылесо́с, -а *м* електрични усисавач за прашину

электросамова́р, -а *м* електрични самовар

электросва́рк||**а, -и** *ж тех.* електрично заваривање

электросва́рщик, -а *м* електрозаваривач

электросе́т||**ь, -и** *ж* електрична мрежа

электроси́л||**а, -ы** *ж* електрична енергија, електроенергија

электроснабже́ни||**е, -я** *с* снабдевање електричном енергијом

электроста́нци||**я, -и** *ж* електрана, електрична централа; **теплова́я** ~ термоелектрана; **а́томная** ~ нуклеарна електрана

электросчётчик, -а *м* електрични бројач, струјомер

электротерапи́||**я, -и** *ж мед.* електротерапија

электротерми́ческ||**ий, -ая, -ое** електротермички

электроте́хник||**а, -и** *ж* електротехника

электротехни́ческ||**ий, -ая, -ое** електротехнички; ~**ая промы́шленность** електротехничка индустрија

электротова́р||**ы, -ов** *мн.* електрична роба

электротя́г||**а, -и** *ж* електрична вуча

электроутю́г, -а́ *м* електрична пегла, електрично глачало

электрохо́д, -а *м* турбоелектрични брод

электрошо́к, -а *м* електрични удар

электроэне́рги||**я, -и** *ж* електрична енергија

элеме́нт, -а *м* **1.** елемен(а)т, састојак; **состоя́ть из не́скольких** ~**ов** састојати се од неколико елемената **2.** *об. мн.* **-ы, -ов** елементи; **прогресси́вные** ~**ы о́бщества** прогресивни елементи друштва **3.** *хем.* елемен(а)т; **хими́ческий** ~ хемијски елеменат; **периоди́ческая систе́ма** ~**ов** периодички систем елемената **4.** *ел.* елемен(а)т; **гальвани́ческий** ~ галвански елеменат; **сухо́й** ~ суви елеменат

элемента́р||**ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1.** *само дужи обл.* елементаран, основни, почетни; ~**ные поня́тия** основни појмови; ~**ная матема́тика** елементарна математика **2.** елементаран, примитиван; ~ **подхо́д к де́лу** елементаран (примитиван) прилаз ствари **3.** *само дужи обл. хем., физ.* елементаран; ~ **ана́лиз** елементарна анализа; ~ **заря́д** елементарни набој

элекси́р, -а *м* еликсир ◇ ~ **жи́зни** еликсир живота

элимини́р||**овать, -ую, -уешь, -уют** *сврш. и несврш.* елиминисати, елиминирати

эли́т||**а, -ы** *ж зб.* **1.** елита, најодабранији слој друштва **2.** *пољопр.* одабрано семе, одабрана стока (*за приплод*)

элита́рн||**ый, -ая, -ое** елитан, изабран

эли́тн||**ый, -ая, -ое** *пољопр.* најбољи, одабран (*за размножавање, приплод*)

э́ллинг, -а *м* **1.** *пом.* хелинг **2.** *авиј.* хангар

э́ллинск||**ий, -ая, -ое** хеленски, хеленистички

э́ллин||**ы, -ов** *мн.* (*јд.* **э́ллин, -а** *м* Хелен, стари Грк; **э́ллин**|**ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Хеленка, стара Гркиња) Хелени, стари Грци

э́ллипс, -а *м* елипса *ж*

э́ллипсис, -а *м књиж., лингв.* елипса *ж*

эллипти́ческ||**ий, -ая, -ое** елипсаст, елиптичан

эльф, -а *м мит.* вилењак (*у бајкама германских народа*)

эма́лев||**ый, -ая, -ое** емаљни, емајлни ◇ ~**ые кра́ски** емајл-боје

эмалиро́ванн||**ый, -ая, -ое** емајлиран, поцакљен, прекривен емајлом

эмалир||**ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют** *несврш.* емајлирати, емаљирати

эма́л||**ь, -и** *ж* **1.** емајл *м*, емаљ *м* **2.** израђевина од емајла **3.** зубни емаљ, зубна глеђ

эмансипа́ци||**я, -и** *ж* еманципација; ~ **же́нщин** еманципација жена

эмансипи́р||**овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный** *сврш. и несврш.* еманциповати, еманципирати

эмба́рго *непром. с правн.* ембарго *м*; **наложи́ть** ~ *на что* ставити (увести) ембарго *на шта*

эмбле́м||**а, -ы** *ж* амблем *м*

эмбриологи́ческ||**ий, -ая, -ое** ембриолошки

эмбриоло́ги||**я, -и** *ж* ембриологија

эмбрио́н, -а *м биол.* ембрион, заметак

эмбриона́льн||**ый, -ая, -ое** ембрионалан; ~**ое разви́тие** ембрионални развој; **в** ~**ом состоя́нии** у ембрионалном стању

эмигра́нт, -а *м* емигрант, исељеник

эмигра́нтск||ий, -ая, -ое емигрантски, исељенички
эмиграцио́нн||ый, -ая, -ое који се односи на емиграцију
эмигра́ци||я, -и *ж* 1. емиграција, емигрирање *с*, исељење *с* 2. емиграција, избеглиштво *с*; **жить в ~и** живети у емиграцији 3. *зб.* емиграција, емигранти *мн. м*
эмигри́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* емигрирати, иселити се/исељавати се
эмисса́р, -а *м заст.* емисар, изасланик
эмиссио́нн||ый, -ая, -ое емисиони
эми́сси||я, -и *ж фин.* емисија (*новца*)
эмоциона́льност||ь, -и *ж* емоционалност, емотивност
эмоциона́л||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно емоционалан, емотиван; **~ьная речь** емотиван говор; **~ челове́к** емотиван човек
эмо́ци||я, -и *ж* емоција
эмпире́||й, -я *м*: **вита́ть (быть, находи́ться) в ~ях** бити у облацима, заносити се
эмпири́зм, -а *м* емпиризам
эмпи́рик, -а *м* емпиричар, емпирик
эмпириокритици́зм, -а *м фил.* емпириокритицизам
эмпири́ческ||ий, -ая, -ое емпиријски, емпирички
эму́льси||я, -и *ж хем., фото* емулзија
эмфа́з||а, -ы *ж књиж., лингв.* емфаза
эмфизе́м||а, -ы *ж мед.* емфизем *м*; **~ лёгких** емфизем плућа
эндокри́нн||ый, -ая, -ое *физиол.* ендокрин; **~ые же́лезы** ендокрине жлезде, жлезде са унутрашњим лучењем
эндокринологи́ческ||ий, -ая, -ое ендокринолошки
эндокриноло́ги||я, -и *ж* ендокринологија
эндоско́п, -а *м мед.* ендоскоп
э́ндшпил||ь, -я *м шах.* завршница *ж*, коначница *ж*
энерге́тик, -а *м* енергетик, енергетичар
энерге́тик||а, -и *ж физ., тех.* енергетика; **а́томная ~** атомска енергетика
энергети́ческ||ий, -ая, -ое енергетски, енергетички; **~ кри́зис** енергетска криза; **еди́ная ~ая систе́ма страны́** интегрални енергетски систем земље
энерги́чно *прил.* енергично, одлучно; **~ взя́ться за де́ло** одлучно се прихватити посла
энерги́чност||ь, -и *ж* енергичност, одлучност
энерги́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на -но енергичан, одлучан; **~ челове́к** енергичан човек; **~ проте́ст** енергичан протест; **принима́ть ~ные ме́ры** предузимати одлучне мере
эне́рги||я, -и *ж* 1. *физ.* енергија; **электри́ческая ~** електрична енергија; **теплова́я ~** топлотна енергија; **затра́та ~и** утрошак енергије 2. енергија, енергичност; **жи́зненная ~** животна енергија
энергобло́к, -а *м* енергетски блок
энергоё́м||кий, -кая, -кое; -ок, -ка, -ко који изискује велику потрошњу енергије; **~кая систе́ма** систем — велики потрошач енергије
энергоё́мкост||ь, -и *ж* утрошак *м* енергије; **сни́зить ~** смањити утрошак енергије
энергосберега́ющ||ий, -ая, -ее који штеди енергију
энергосисте́м||а, -ы *ж* енергетски систем
э́нн||ый, -ая, -ое 1. *мат.* енти; **~ое число́** енти број 2. било који (*количина*); **~ая су́мма** било која сума
э́нск||ий, -ая, -ое неки, одређен; **~ го́род** град N; **~ полк** N пук
энтомо́лог, -а *м* ентомолог
энтомологи́ческ||ий, -ая, -ое ентомолошки
энтомоло́ги||я, -и *ж* ентомологија, наука о инсектима
энтузиа́зм, -а *м* ентузијазам, елан, одушевљење *с*; **рабо́тать с ~ом** радити с(а) одушевљењем
энтузиа́ст, -а *м* ентузијаст(а)
энцефали́т, -а *м мед.* енцефалитис
энцефалогра́мм||а, -ы *ж* енцефалограм *м*
энциклопеди́зм, -а *м* енциклопедизам
энциклопеди́ст, -а *м* енциклопедист(а)
энциклопеди́ческ||ий, -ая, -ое енциклопедијски; **~ слова́рь** енциклопедијски речник; **~ие позна́ния** енциклопедијско (свестрано) знање
энциклопе́ди||я, -и *ж* енциклопедија; **медици́нская ~** медицинска енциклопедија ◊ **ходя́чая ~** *шаљ.* жива енциклопедија
эпати́р||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш. књиш.* епатирати, пренеразити
эпиго́н, -а *м* епигон
эпиго́нск||ий, -ая, -ое епигонски
эпиго́нств||о, -а *с* епигонство
эпигра́мм||а, -ы *ж* епиграм *м*
эпи́граф, -а *м* епиграф, мото
эпигра́фик||а, -и *ж* епиграфика
эпидемио́лог, -а *м* епидемиолог
эпидемиологи́ческ||ий, -ая, -ое епидемиолошки
эпидемиоло́ги||я, -и *ж* епидемиологија
эпидеми́ческ||ий, -ая, -ое епидемијски, епидемичан; **~ая приви́вка** вакцинација против епидемије
эпиде́ми||я, -и *ж* епидемија; **~ гри́ппа** епидемија грипе
эпизо́д, -а *м* 1. епизода *ж*; **ме́лкий ~** мала епизода 2. епизода *ж*, сцена *ж* (*у филму итд.*)
эпизоди́ческ||ий, -ая, -ое 1. епизодан, епизодичан; **~ая по́мощь** епизодична помоћ 2. епизодан, епизодичан, споредан; **~ое де́йствующее лицо́** епизодно лице; **~ая роль** споредна улога
эпизоди́чност||ь, -и *ж* епизодичност
эпизоди́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но епизодан, епизодичан
эпизоо́ти||я, -и *ж вет.* епизоотија, сточни помор
эпикуре́||ец, -йца *м* епикурејац
эпикуре́йск||ий, -ая, -ое епикуреjски, епикурски
эпикуре́йств||о, -а *с* епикуреjство, епикуреизам *м*
эпиле́пси||я, -и *ж мед.* епилепсија, падавица
эпиле́птик, -а *м* епилептик, епилептичар, падавичар
эпилепти́ческ||ий, -ая, -ое епилептички, епилептичан, падавичав; **~ припа́док** епилептички напад
эпило́г, -а *м* епилог
эпистоля́рн||ый, -ая, -ое *књиж.* епистоларни; **~ жанр** епистоларни жанр
эпита́фи||я, -и *ж* епитаф *м*
эпителиа́льн||ый, -ая, -ое епителијалан, епителски, епителни; **~ая ткань** епително ткиво
эпите́ли||й, -я *м анат.* епител
эпи́тет, -а *м књиж.* епитет; **посто́янный ~** сталан епитет; **неле́стный ~** неугодан епитет
эпице́нтр, -а *м струч.* епицентар; **~ землетрясе́ния** епицентар земљотреса
эпи́ческ||ий, -ая, -ое епски
эполе́т||ы, -ов *мн.* (*јд.* **эполе́т, -а** *м*) *заст.* еполете *мн. ж*
эпопе́||я, -и *ж* епопеја; **рома́н-~** роман-епопеја
э́пос, -а *м књиж.* еп, епос
эпо́х||а, -и *ж* епоха, доба *с*, раздобље *с*

эпоха́льн||ый, -ая, -ое епохалан; **~ое собы́тие** епохалан догађај

э́р||а, -ы *ж* 1. ера; **до на́шей ~ы** пре наше ере 2. ера, епоха; **но́вая ~ в исто́рии челове́чества** нова епоха у историји човечанства 3. *геол.* ера, раздобље *с*; **палеозо́йская ~** палеозојска ера

эрг, -а *м физ.* ерг (*јединица за мерење рада*)

эрза́ц, -а *м* ерзац, сурогат, замена *ж*; **~ ко́фе** ерзац-кафа, сурогат кафе

эритроци́т||ы, -ов *мн.* (*јд.* **эритроци́т, -а** *м*) *биол.* еритроцити, црвена крвна зрнца

эрозио́нн||ый, -ая, -ое *геол.* ерозиван, ерозијски, ерозиони; **~ые проце́ссы** ерозиони процеси

эро́зи||я, -и *ж* 1. *геол., тех.* ерозија; **~ по́чвы** ерозија тла 2. *мед.* ерозија

эроти́зм, -а *м* еротизам

эро́тик||а, -и *ж* еротика

эроти́ческ||ий, -ая, -ое еротички, еротски

эроти́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но еротичан

эруди́рова||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно ерудитски образован, ерудитан; **~ специали́ст** ерудитски образован стручњак

эруди́т, -а *м* ерудит

эруди́ци||я, -и *ж* ерудиција

эсе́р, -а *м* (**социали́ст-революционе́р**) *полит.* есер (*представник социјално-револуционарне странке у Русији почетком XX в.*)

эска́др||а, -ы *ж пом.* ескадра

эска́дренн||ый, -ая, -ое који се односи на ескадру

эскадри́л||ья, -ьи *ж, ген. мн.* **-ий** *авиј.* ескадрила; **~ бомбардиро́вщиков** ескадрила бомбардера; **~ истреби́телей** ескадрила ловаца

эскадро́н, -а *м војн.* ескадрон (*у коњици*)

эскадро́нн||ый, -ая, -ое ескадронски

эскала́тор, -а *м* ескалатор, покретне степенице

эскала́торн||ый, -ая, -ое који се односи на ескалатор; **~ая ступе́нька** степеница на ескалатору

эскала́ци||я, -и *ж* ескалација; **~ агре́ссии** ескалација агресије

эска́рп, -а *м војн.* ескарпа *ж*, противтенковски бедем

эски́з, -а *м* ескиза *ж*, скица *ж*; **~ к карти́не** скица за (уз) слику; **сде́лать ~** направити скицу

эски́з||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но ескизан; који се односи на скицу; који се односи на нацрт; **~ прое́кт** нацрт пројекта

эскимо́ *непром. с* сладолед *м* у чоколади на штапићу

эскимо́сск||ий, -ая, -ое ескимски

эскимо́с||ы, -ов *мн.* (*јд.* **эскимо́с, -а** *м* Еским; **эскимо́с|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Ескимка) Ескими

эско́рт, -а *м војн.* ескорта *ж*, оружана пратња; **почётный ~** почасна пратња

эскорти́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *свրш. и несврш. војн.* ескортирати, ескортовати

эско́ртн||ый, -ая, -ое *војн.* који је одређен за пратњу; **~ кора́бль** брод у ескорти

эскула́п, -а *м шаљ.* ескулап, лекар, лечник

эсми́н||ец, -ца *м* (**эска́дренный миноно́сец**) *војн.* торпедни разарач

эспадро́н, -а *м спорт.* еспадрон

эсперанти́ст, -а *м* есперантист(а)

эспера́нто *непром. с* есперанто *м*

эссе́ *непром. с књиж.* есеј *м*

эссеист, -а *м* есејист(а)

эссе́нци||я, -и *ж* есенција

эстака́д||а, -ы *ж* естакада, надвожњак *м*

эста́мп, -а *м* естамп, естампа *ж*

эстафе́т||а, -ы *ж* 1. *спорт.* штафета; **лы́жная ~** скијашка штафета 2. штафетна палица 3. *заст.* штафета, штафетна пошта ◇ **приня́ть ~у** наставити традиције

эстафе́тн||ый, -ая, -ое *спорт.* штафетни; **~ бег** штафетна трка; **~ая па́лочка** штафетна палица

эсте́т, -а *м* естет(а)

эстети́зм, -а *м* естетизам

эсте́тик, -а *м* естетичар

эсте́тик||а, -и *ж* 1. естетика (*наука*) 2. естетичност, лепота

эстети́чност||ь, -и *ж* естетичност, лепота

эстети́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но естетичан, леп

эсте́тств||о, -а *с* естетство, претерани естетизам

эсто́нск||ий, -ая, -ое естонски

эсто́нц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **эсто́н|ец, -ца** *м* Естонац; **эсто́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Естонка) Естонци

эстра́д||а, -ы *ж* 1. естрада, подијум *м* 2. забавна уметност, естрада; **арти́ст ~ы** естрадни уметник

эстра́дн||ый, -ая, -ое естрадни; **~ орке́стр** естрадни (забавни) оркестар; **~ая му́зыка** забавна музика

эстра́дник, -а *м разг.* естрадни уметник

эсэ́сов||ец, -ца *м* есесовац

эта́ж, -а́ *м* спрат, кат; **пе́рвый ~** приземље; **второ́й ~** први спрат; **дом в два этажа́** кућа на спрат; **подва́льный ~** сутерен; **цо́кольный ~** ниски партер

этаже́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** етажерка, етажер *м*

эта́жност||ь, -и *ж грађ.* број *м* спратова у згради

эта́жн||ый, -ая, -ое етажни, који се односи на спрат

э́так 1. *прил. нар.* овако, тако; на овај начин; **ни так ни ~** ни овако ни онако 2. *речца разг.* отприлике, приближно; **киломе́тров ~ два́дцать** отприлике двадесетак километара

э́так||ий, -ая, -ое *разг.* овакав, такав; **~ плут!** каква лопужа!

этало́н, -а *м* 1. *струч.* еталон; **~ ме́тра** еталон метра 2. *фиг.* еталон, узор

эта́п, -а *м* 1. етапа *ж*, период, фаза *ж* 2. етапа *ж*, део пута ◇ **по ~у, ~ом** *заст.* под стражом, у оружаној пратњи (*спроводити робијаше*)

эта́пн||ый, -ая, -ое етапни, значајни

э́тик||а, -и *ж* 1. *фил.* етика, наука о моралу 2. *књиш.* етика, морална начела

этике́т, -а *м* етикеција *ж*, етикета *ж*

этике́тк||а, -и *ж* етикета, налепница; **накле́ить ~у** залепити етикету

эти́л, -а *м хем.* етил

эти́лов||ый, -ая, -ое етилни

этимологи́ческ||ий, -ая, -ое етимолошки

этимоло́ги||я, -и *ж лингв.* етимологија

эти́ческ||ий, -ая, -ое етички, етичан

эти́чност||ь, -и *ж* етичност

эти́ч||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но етичан, етички

этни́ческ||ий, -ая, -ое етнички

этно́граф, -а *м* етнограф

этнографи́ческ||ий, -ая, -ое етнографски

этногра́фи||я, -и *ж* етнографија

э́то[1] *речца* то, па, та; **~ он нам помо́г** то нам је он помогао; **где ~ ты пропада́л?** где си ти то изгубио?; **как ~ так?** како то?; **что ~ с ва́ми?** шта вам је?

э́то[2] *в.* **э́тот**

э́тот, э́того *м*, **э́та, э́той** *ж*, **э́то, э́того** *с, мн.* **э́ти, э́тих**

1. *зам.* овај, ова, ово; тај, та, то; **не ~, а тот** није овај, него тај; **и тот, и ~** и овај и онај, и један и други; **в э́том году́** ове године; **э́тим ле́том** овога лета; летос; **на э́том са́мом ме́сте** управо на овом месту 2. **э́то, э́того** *с* то; **что в э́том смешно́го?** шта је ту смешно?; **как всё э́то случи́лось?** како се то десило?; **что э́то?** шта је то?, шта је ово?

этю́д, -а *м* 1. *ум.* етида *ж*, скица *ж* 2. *књиш.* студија *ж* 3. *муз.* етида *ж* 4. вежба *ж*; **ша́хматный ~** шаховски проблем

этю́дник, -а *м* мапа *ж* за скице, етиде

эфеме́рност||ь, -и *ж* 1. ефемерност, краткотрајност, пролазност 2. илузорност

эфеме́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. ефемеран, краткотрајан, пролазан; **~ успе́х** пролазан успех 2. нереалан, нестваран, илузоран; **~ная наде́жда** илузорна нада

эфе́с, -а *м* држак (*мача или сабље*); балчак

эфио́пск||ий, -ая, -ое етиопски

эфио́п||ы, -ов *мн.* (*јд.* **эфио́п, -а** *м* Етиопљанин; **эфио́п|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Етиопљанка) Етиопљани

эфи́р, -а *м* 1. *хем.* етер, етар 2. *фиг.* етер, етар, небеско пространство ◊ **вы́йти в ~** почети емисију преко радија; **передава́ть в ~** јављати преко радија

эфи́р||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. *само дужи обл. хем.* етеричан, етераст; **~ное ма́сло** етерично уље 2. *фиг. књиш.* бестелесан, лак (*биће*); ваздушаст (*тканина*)

эфироно́сн||ый, -ая, -ое етеричан; **~ые расте́ния** етеричне биљке

эффе́кт, -а *м* 1. ефекат, утисак, дојам 2. ефекат, дејство *с*; **лека́рство не дало́ ~а** лек није имао ефекта 3. ефекат; **светово́е ~ы** светлосни ефекти

эффекти́вност||ь, -и *ж* ефикасност, делотворност; **экономи́ческая ~** економска ефикасност

эффекти́в||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но ефикасан, делотворан

эффе́ктно *прил.* ефектно

эффе́ктност||ь, -и *ж* ефектност; упадљивост

эффе́кт||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но ефектан; упадљив; **~ное пла́тье** упадљива хаљина

эх *узв. разг.* ех, ах; **эх ты, рази́ня!** ех ти, сметењаковићу један!

э́хо, э́ха *с* ехо *м*, одјек *м*, јека *ж*

эхоло́т, -а *м струч.* ехолот

эшафо́т, -а *м* губилиште *с*, стратиште *с*

эшело́н, -а *м* 1. *жел.* ешелон 2. *војн.* ешелон, ред; **тылово́й ~** војне јединице у позадини

эшелони́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш. и несврш. војн.* ешелонирати, распоредити/распоређивати по ешелонима

Ю

юа́н||ь, -я *м* јуан (*новчана јединица у Кини*)

юбиле́||й, -я *м* јубилеј, годишњица *ж*; **столе́тний ~** стогодишњица; **отмеча́ть ~** славити јубилеј

юбиле́йн||ый, -ая, -ое јубиларан, јубилејски; **~ое изда́ние** јубиларно издање

юбиля́р, -а *м* јубилар, слављеник

ю́бка, ю́бки *ж, ген. мн.* **ю́бок** 1. сукња; **ни́жняя ~** подсукња 2. *фиг. разг.* сукња, женска особа ◊ **держа́ться за** *чью* **ю́бку** држати се за *чију* сукњу (*чије* скуте), бити под *чијом* папучом

ю́бочник, -а *м нар.* женскарош, сукњарош

ю́бочн||ый, -ая, -ое који се односи на сукњу

ювели́р, -а *м* јувелир, драгуљар

ювели́рн||ый, -ая, -ое јувелирски, драгуљарски; **~ые изде́лия** накит, златарска роба

юг, -а *м* југ

юго-восто́к, -а *м* југоисток

юго-восто́чн||ый, -ая, -ое југоисточан; **~ ве́тер** југоисточни ветар, југоисточњак

юго-за́пад, -а *м* југозапад

юго-за́падн||ый, -ая, -ое југозападан; **~ ве́тер** југозападни ветар, југозападњак

югосла́вск||ий, -ая, -ое југословенски, југославенски

югосла́в||ы, -ов *мн.* (*јд.* **югосла́в, -а** *м* Југословен, Југославен; **югосла́в|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Југословенка, Југославенка) Југословени, Југославени

юдо́л||ь, -и *ж књиш. заст.*: **~ пла́ча (ско́рби, печа́ли)** долина суза

юдофо́б, -а *м* антисемит

юдофо́бск||ий, -ая, -ое антисемитски

южа́нин, -а *м* становник југа, јужњак

ю́жн||ый, -ая, -ое 1. јужан, јужни; **Ю́жный по́люс** јужни пол; **~ое полуша́рие** јужна хемисфера; **~ ве́тер** југо 2. јужњачки; **~ темпера́мент** јужњачки темперамент ◊ **~ по́люс магни́та** *физ.* негативан пол магнета

юла́, юлы́ 1. *ж* чигра, зврчак *м* 2. *м, ж фиг.* чигра *ж*, немирко *м* (*дете*)

юли́ть, юлю́, юли́шь, юля́т *несврш. разг.* 1. вртети се, мувати се 2. *перед кем фиг.* улагивати се, додворавати се *коме* 3. *фиг.* врдати, измигољавати се

ю́мор, -а *м* хумор, духовитост *ж*; **чу́вство ~а** смисао за хумор; **~ и сати́ра** хумор и сатира

юморе́с||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** хумореска

юмори́ст, -а *м* хуморист(а)

юмористи́ческ||ий, -ая, -ое хумористичан, хумористички; духовит, шаљив

ю́нг||а, -и *м пом.* бродски момак

юне́ц, юнца́ *м разг.* младић, момак, момче *с*; **безу́сый ~** жутокљунац

юнио́р, -а *м спорт.* јуниор

ю́нкер, -а *м* 1. (*мн.* **-а́, -о́в**) *заст.* јункер (*питомац војне школе у Русији пре револуције*) 2. (*мн.* **-ы, -ов**) *ист.* јункер (*пруски велепоседник*)

юнна́т, -а *м* **(ю́ный натурали́ст)** млади природњак (*члан природњачког кружока*)

ю́ност||ь, -и *ж* 1. рана младост 2. *зб.* омладина, младеж

ю́нош||а, -и *м* младић, момак

ю́ношеск||ий, -ая, -ое младићки, момачки; младалачки; **~ пыл** младалачки занос

ю́ношеств||о, -а *с* 1. младост *ж*, младалаштво 2. омладина *ж*, младеж *ж*

ю́ный, ю́ная, ю́ное; юн, юна́, ю́но (веома) млад; младалачки; **с ю́ных лет** од најраније младости ◊ **~ пионе́р** пионир

юпи́тер, -а *м струч.* јупитер (*електрични рефлектор велике јачине*)

юр, -а *м разг.*: **на ~у́** а) на отвореној узвишици б) на прометном (изложеном) месту

юриди́ческ||ий, -ая, -ое правни, правнички, јуристички; **~ие нау́ки** правне науке; **учи́ться на ~ом факульте́те** студирати право; **~ое лицо́** правно лице; **~ая консульта́ция** правно саветовалиште

юрисди́кци||я, -и *ж правн.* јурисдикција

юриско́нсульт, -а *м* правни саветник

юриспруде́нци||я, -и *ж правн.* јуриспруденција

юри́ст, -а *м* правник, јурист(а)

юрк *узв. у функц. предик. разг.*: **он ~ в кусты́** он је шмугнуо у шипраг

ю́рк||ий, -ая, -ое; ю́рок, -á, -о жив, окретан, спретан, вешт

юркн||у́ть, -у́, -ёшь, -у́т *и* **ю́ркн||уть, -у, -ешь, -ут** *сврш.* шмугнути, клиснути, ишчезнути; **~ в но́рку** шмугнути у рупу; **~ под одея́ло** брзо се увући под ћебе

ю́ркост||ь, -и *ж* окретност, хитрост; спретност

юро́див||ый, -ая, -ое 1. сумануг, сулуд, јуродив **2.** *разг.* чудноват, настран **3. юро́див|ый, -ого** *м* јуродивац, божји човек, божјак

юро́дств||о, -а *с* **1.** сумануотост *ж*, сулудост *ж*, слабоумност *ж* **2.** *разг.* чудаштво, настраност *ж*

юро́дств||овать, -ую, -уешь, -уют *несврш.* понашати се као сулуд човек, глупачити се

ю́рт||а, -ы *ж* јурта (*номадски шатор у Азији и јужном Сибиру*)

юсти́ци||я, -и *ж* правосуђе *с*; **министе́рство ~и** министарство правде

юти́ться, ючу́сь, юти́шься, ютя́тся *несврш.* **1.** налазити се на малом простору **2.** живети стиснуто, стискати се

ю́фтев||ый, -ая, -ое јухтен, од јухте

юфт||ь, -и *ж* јухт *м*, јухта (*врста коже*)

юфтян||о́й, -áя, -óе *в.* **ю́фтевый**

Я

я, меня́, мне, меня́, мно́й, (обо) мне́ 1. *лична зам.* ја; **э́то я** то сам ја; **вот и я** ево и мене; **я пое́ду с бра́том** поћи ћу са братом; **у меня́ нет вре́мени** немам времена; **меня́ тогда́ не́ было на рабо́те** тада нисам био на послу; **принеси́ мне кни́гу** донеси ми књигу; **идём со мно́й** пођимо; **э́та рабо́та сде́лана мно́й** тај посао сам ја урадио; **он говори́л обо мне́** говорио је о мени; **что каса́ется меня́...** што се мене тиче **2.** *с непром.* ја; **сохрани́ть своё я** сачувати своје ја, сачувати своју индивидуалност; **моё второ́е я** моје друго ја ◇ **я тебя́!** показаћу ја теби!; **по мне** по мом мишљењу, што се мене тиче; **я не я бу́ду, е́сли...** не био ја ако...; **я не я (и ло́шадь не моя́)** ни лук јео ни лук мирисао, немам појма ни о чему

я́беда, -ы *разг.* **1.** *ж* тужакање *с*, потказивање *с* **2.** *м, ж* потказивач *м*, достављач *м*, доушник *м*, потказивачица *ж*, достављачица *ж*

я́бедник, -а *м* **1.** доушник, достављач, потказивач **2.** тужибаба *м, ж*, тужакало *м, ж (у школи)*

я́бедничa||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. на кого, что и без обј. разг.* достављати, потказивати *кога, шта*

я́блок||о, -а *с* јабука *ж* (*плод*); **спе́лое ~** зрела јабука; **сушёные ~и** суве јабуке ◇ **глазно́е ~** *анат.* очна јабучица; **ада́мово ~** Адамова јабучица; **ло́шадь в ~ах** коњ зеленко, чилаш; **~у не́где упа́сть** дупке је пуно

я́блонев||ый, -ая, -ое јабучни, од јабуке; **~ сад** јабучњак; **~ая ве́тка** грана јабуке

я́блон||ька, -ьки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.* јабучица (*стабло*)

я́блон||я, -и *ж, ген. мн.* **-ь** јабука (*стабло*) ◇ **я́блоко от ~и недалеко́ па́дает** *посл.* неће ивер далеко од кладе

я́блоч||ко, -ка *с, ген. мн.* **-ек 1.** *дем.* јабучица *ж* (*плод*) **2.** *спорт.* центар мете, јаблочко **3.** јаблочко (*морнарски плес*)

я́блочн||ый, -ая, -ое јабучни, од јабука, с јабукама; **~ая кожура́** јабучна љуска; **~ пиро́г** колач с јабукама

яви́ть, явлю́, я́вишь, я́вят; я́вленный *сврш. књиш.* показати, испољити; **~ приме́р му́жества** показати пример јунаштва

яви́ться, явлю́сь, я́вишься, я́вятся *сврш.* **1.** јавити се, доћи; **~ в суд** доћи на суђење; **~ кста́ти** доћи у прави час; **~ во́время** стићи на време **2.** указати се, појавити се; **как то́лько я́вится подходя́щий слу́чай** чим се укаже згодна прилика **3.** *кем, чем* бити *ко, шта*; **просту́да яви́лась причи́ной боле́зни** прехлада је била узрок болести

я́вка, я́вки *ж, ген. мн.* **я́вок 1.** јављање *с*, долазак *м*; **~ обяза́тельна** присуство је обавезно **2.** јавка (*конспиративан састанак или место таквог састанка*)

явле́ни||е, -я *с* **1.** појава *ж*; **~я приро́ды** природне појаве; **обы́чное ~** обична појава; **стра́нное ~** чудна ствар **2.** *поз.* призор *м*, сцена *ж*

явля́||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. књиш.* показивати, испољавати

явля́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш.* **1.** јављати се, долазити **2.** указивати се, појављивати се; **~ во сне** појављивати се у сну **3.** *кем, чем* бити *ко, шта*; **~ авторите́том** *для кого* бити ауторитет *за кога*; **э́то ~ется ва́шей обя́занностью** то је ваша дужност

я́вно *прил.* отворено, очито, очигледно, очевидно; **он ~ взволно́ван** очито је узнемирен

я́вн||ый, -ая, -ое; я́вен, -а, -о отворен, очит, очигледан, очевидан; **~ая вражда́** отворено непријатељство; **~ая ложь** очигледна лаж

я́вор, -а *м бот.* јавор

я́воров||ый, -ая, -ое јаворов, од јавора; **~ая ро́ща** јаворов гај; **~ая древеси́на** јаворовина

я́вочн||ый, -ая, -ое конспиративни; **~ая кварти́ра** конспиративан стан ◇ **~ым поря́дком** без претходне дозволе, на своју руку, самовољно

я́вственно *прил.* јасно, разговетно

я́встве||нный, -нная, -нное; -н, -нна, -нно јасан, разговетан; **~ звук** јасан звук; **~нные очерта́ния гор** јасне контуре планина

я́вств||овать, -ует, -уют *несврш. књиш.* произилазити, следити; **из э́того ~ует, что...** из тога произилази да...

явь, я́ви *ж* јава, стварност; реалност; **мечта́ ста́ла я́вью** машта се остварила

ягá, ягú *ж фолк.*: **ба́ба-~** бабарога

ягдта́ш, -а *м* ловачка торба

я́гел||ь, -я *м бот.* лишај, ирвасова маховина

я́гельн||ый, -ая, -ое обрастао лишајем, ирвасовом маховином

ягн||ёнок, -ёнка *м, мн.* **-я́та, -я́т** јагње *с*

ягн||и́ться, -и́тся, -я́тся *несврш.* јагњити се

я́год||а, -ы *ж* јагодаст плод, пуце *с*, бобица; **~ы клубни́ки** јагоде; **~ы земляни́ки** шумске јагоде; **~ виногра́да** зрно грожђа ◇ **ви́нная ~** сушена смоква; **одного́ по́ля ~** једне горе лист

я́годиц||а, -ы *ж анат.* гуз *м*, дебело месо

я́годичн||ый, -ая, -ое *анат.* гузни

я́год||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *дем.* **1.** бобица, плод *м* јагодастог воћа; **~ земляни́ки** бобица шумске јагоде **2.** *нар.* јагодо моја, душица (*при ословљавању; об. о жени*)

я́годник, -а *м разг.* 1. малињак, јагодњак, купињак (*место где расте бобичаво воће*) 2. врежа *ж* или шибље *с* бобичастог воћа 3. *разг.* берач, продавац бобичастих плодова

я́годн||ый, -ая, -ое који се односи на јагодасте плодове; ~ **сок** сок од јагодастих плодова

ягуа́р, -а *м* јагуар

ягуа́ров||ый, -ая, -ое јагуаров, од јагуара

яд, -а (-у) *м* 1. отров; **смерте́льный** ~ смртоносни отров; **змеи́ный** ~ змијски отров; **приня́ть** ~ отровати се 2. *фиг.* отров; **яд сомне́ний** отров сумње 3. *фиг.* злоба *ж*, пакост *ж*; **с я́дом** злобно, пакосно (*осмехнути се итд.*)

я́дерн||ый, -ая, -ое 1. *биол.* језгрин, језгричав, који се односи на језгро; ~**ая оболо́чка** језгрина опна 2. *физ.* нуклеаран, атомски; ~ **реа́ктор** нуклеарни реактор; ~**ая реа́кция** нуклеарна реакција; ~ **заря́д** нуклеарно пуњење; ~**ые испыта́ния** нуклеарне пробе; ~**ая война́** нуклеарни рат

я́дерщик, -а *м разг.* нуклеарац, сручњак за нуклеарну физику

ядови́то *прил.* заједљиво, злобно, пакосно

ядови́тост||ь, -и *ж* 1. отровност (*биљака*) 2. *фиг.* заједљивост, опорост (*речи, осмеха итд.*)

ядови́||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то 1. отрован; ~ **газ** бојни отров; ~**тое вещество́** отров; ~**тая змея́** змија отровница 2. *фиг.* заједљив, злобан, пакостан; ~**тое замеча́ние** заједљива примедба; ~**тая улы́бка** злобан осмех 3. *разг.* оштар, резак, опор (*о цвећу, мирису*)

ядохимика́т, -а *м* инсектицид, хербицид

ядрё||ный, -ная, -ное; -н, -на, -но 1. *разг.* здрав, чврст, тврд, једар; ~ **оре́х** орах с крупним језгром; ~**ная капу́ста** чврст купус 2. *фиг.* крепак, једар, здрав, снажан; ~ **челове́к** једар, јак човек 3. свеж; ~ **во́здух** свеж ваздух; ~ **моро́з** оштар мраз; ~ **за́пах** јак мирис ◊ ~**ное сло́во** груба реч

я́дриц||а, -ы *ж* прекрупа хељде

ядр||о́, -а́ *с, мн.* **я́дра, я́дер** 1. језгро, језгра *ж*; ~ **оре́ха** језгро ораха 2. *струч.* језгро, језгра *ж*, срж *ж*; ~ **кле́тки** језгро ћелије; ~ **а́тома** језгро атома; ~ **земли́** језгро земље 3. *само јд. фиг.* суштина *ж*, језгро, језгра *ж*, срж *ж*; ~ **пробле́мы** срж питања; ~ **коллекти́ва** језгро колектива 4. *ист. војн.* ђуле; **пу́шечное** ~ топовско ђуле 5. *спорт.* кугла *ж*; **толка́ние** ~**а́** бацање кугле

ядро́в||ый, -ая, -ое језгрин, који се односи на језгро ◊ ~**ое мы́ло** најфинији сапун

я́дрышк||о, -а *с* 1. *дем.* језгрица *ж*; ~ **оре́ха** језгрица ораха 2. *биол.* једарце

я́зв||а, -ы *ж* 1. гнојна рана, чир *м*; ~ **желу́дка** чир на желуцу 2. *заст.* жива рана 3. *фиг. разг.* пакосник *м*, злобник *м*, пакосница, злобница ◊ **сиби́рская** ~ црни пришт

я́звенник, -а *м разг.* чираш (*болесник*)

я́звенн||ый, -ая, -ое који се односи на чир; ~**ая боле́знь** чир на желуцу или на дванаестопалачном цреву

я́звин||а, -ы *ж* 1. удубљење *с*, бразготина (*на металу итд.*) 2. рупчага (*на путу*) 3. *разг.* велики чир, гнојна рана

язви́тельно *прил.* заједљиво, пакосно; саркастично

язви́тельност||ь, -и *ж* заједљивост, пакост; саркастичност

язви́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно заједљив, злобан, пакостан; саркастичан; ~ **кри́тик** саркастичан критичар; ~**ьное замеча́ние** заједљива примедба

язв||и́ть, -лю́, -и́шь, -я́т *несврш.* 1. *кого заст.* рањавати, задавати бол *коме* 2. *без обј. фиг.* заједати, подругивати се *коме*, подсмевати се *коме*

язё||ый, -ая, -ое који се односи на јаза; ~**ая уха́** рибља чорба од јаза

язы́к, -а́ *м, мн.* **-и́, -о́в** 1. *анат.* језик; **обло́женный** ~ обложен језик; **воспале́ние** ~**а́** глосит; **показа́ть** ~ исплазити језик 2. *кув.* језик; **заливно́й** ~ језик под желатином 3. језик; **литерату́рный** ~ књижевни језик; **разгово́рный** ~ говорни језик; **о́бразный** ~ сликовит језик 4. језик, говор; **родно́й** ~ матерњи језик; **иностра́нный** ~ страни језик; **владе́ть иностра́нным** ~**о́м** знати страни језик; **овладе́ть ру́сским** ~**о́м** савладати руски језик; **говори́ть на не́скольких** ~**а́х** говорити неколико језика 5. *чего* језик; ~ **фо́рмул** језик формула 6. *војн. разг.* језик (*заробљеник*); **добы́ть** ~**а́** заробити непријатељског војника (*ради добијања података*) 7. језичак, звечак, клатно *с* (*звона*) ◊ **у него́ дли́нный** ~ он има дугачак језик; **у него́** ~ **без косте́й** велики је брбљивац; **у него́ хорошо́** ~ **подве́шен** вешт је на језику; **злы́е** ~**и́** зли (погани) језици; **у него́** ~ **на плече́** исплазио је језик (до колена), страшно је уморан; **бежа́ть вы́сунув** ~ *разг.* трчати без даха; **с** ~**а́ сорвало́сь** *у кого* излетело је из уста *коме*; **прикуси́ть (придержа́ть)** ~ угристи се за језик, заћутати; **как у него́** ~ **поверну́лся сказа́ть э́то** како се усудио тако нешто рећи; **у меня́** ~ **не повора́чивается сказа́ть э́то** не усуђујем се да то кажем; **у меня́ э́то ве́ртится на** ~**е́** та реч ми је на врх језика; **кто тебя́ за** ~ **тя́нет?** ко те вуче за језик?; **развяза́ть** ~ развезати језик; **э́то у него́ не схо́дит с** ~**а́** то му је стално на језику; **что на уме́, то и на** ~**е́** што на уму то и на друму; **суко́нный** ~ сувопаран језик; **говори́ть на ра́зных** ~**а́х** говорити на различитим језицима, не разумети се; **найти́ о́бщий** ~ наћи заједнички језик; ~ **до Ки́ева доведёт** ко пита, не скита

языка́с||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *разг.* језичав, оштра језика

языкове́д, -а *м* лингвист(а)

языкове́дени||е, -я *с* лингвистика *ж*, наука *ж* о језику

языкове́дческ||ий, -ая, -ое лингвистички

языков||о́й, -а́я, -о́е *лингв.* језичан, језички; ~**о́е родство́** сродност језика; ~**о́е чутьё** језично осећање

языко́в||ый, -ая, -ое *кув.* од језика (*јело*); ~**ая колбаса́** кобасица од језика

языкозна́ни||е, -я *с* лингвистика *ж*, наука *ж* о језику; **сравни́тельное** ~ компаративна лингвистика

языкотво́рчеств||о, -а *с* језикотворство, језичко стварање

язы́ческ||ий, -ая, -ое пагански, погански, многобожачки; ~**ие обы́чаи** пагански обичаи

язы́честв||о, -а *с* паганство, поганство, многобоштво

язычко́в||ый, -ая, -ое 1. који се односи на језичак 2. *лингв.* ресични, увуларан; ~ **согла́сный** увуларни консонант 3. *муз.* на писак; дувачки (*инструмент*)

язы́чник, -а *м* паган(ин), паганац, поганин, многобожац

язы́чн||ый, -ая, -ое 1. *анат.* језични; ~**ые мы́шцы** мишићи језика 2. *лингв.* лингвалан; ~ **согла́сный** лингвал

язы́ч||о́к, -ка́ *м* 1. *дем.* језичак, језичац; ~ **пла́мени** језичак пламена 2. *анат.* ресица *ж* 3. *тех.* скакавица *ж*, језичац (*код браве*) 4. *муз.* писак

язь, я́зя *м зоол.* јаз (*риба*)

я́ич||ко, -ка *с, ген. мн.* **-ек 1.** *дем.* јајашце, јајце **2.** *анат.* тестис *м*

я́ичник, -а *м анат.* јајник

я́ичниц||а, -ы *ж* кајгана; **~-глазу́нья** јаја пржена »на око«

я́ичн||ый, -ая, -ое јајињи, јајни, од јајета; **~ желто́к** жуманце, жумањак; **~ бело́к** беланце; **~ая скорлупа́** љуска од јаја; **~ порошо́к** јаја у праху

яйцеви́д||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но јајолик, јајаст

яйцево́д, -а *м анат.* јајовод

яйцекладу́щ||ий, -ая, -ее *зоол.* који се расплођује јајима

яйцекле́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *биол.* јајна ћелија, овула

яйцено́ск||ий, -ая, -ое: ~ие ку́ры *пољопр.* кокошке носиље

яйцеро́дн||ый, -ая, -ое *зоол. в.* **яйцекладу́щий**

яйц||о́, -а́ *с, мн.* **я́йца, яиц 1.** јаје; **круто́е ~, ~ вкруту́ю** тврдо кувано јаје; **~ всмя́тку** ровито јаје; **~ в мешо́чек** јаје у врећици; **нести́ я́йца** носити јаја; **класть я́йца** полагати јаја; **посади́ть ку́рицу на я́йца** насадити кокошку; **вы́лупиться из яйца́** излећи се **2.** *биол.* јајашце, овула *ж*; **оплодотворённое ~** оплођено јајашце ◇ **вы́еденного ~а́ не сто́ит** не вреди ни луле дувана; **я́йца ку́рицу не у́чат** *посл.* где би јаје кокош учило

як, -а *м* јак, тибетско говедо

якоби́н||ец, -ца *м ист.* јакобинац

я́кобы 1. *везн.* као да; **говоря́т, ~ он уе́хал** прича се као да је он отпутовао **2.** *речца* тобоже, наводно; **он ~ всё по́нял** он је тобоже све разумео

я́корн||ый, -ая, -ое котвени, сидрени; **~ая стоя́нка, ~ое ме́сто** сидриште

я́кор||ь, -я *м, мн.* **-я́, -е́й 1.** сидро *с*, котва *ж*; **стоя́ть на ~е** бити усидрен; **бро́сить ~** бацити сидро, усидрити се; **сня́ться с ~я** дићи сидро **2.** *ел.* ротор, котва *ж* ◇ **~ спасе́ния** котва спасења, последња нада

яку́тск||ий, -ая, -ое јакутски

яку́т||ы, -ов *мн.* (*јд.* **яку́т, -а** *м* Јакут; **яку́т|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Јакутка) Јакути

якша́||ться, -юсь, -ешься, -ются *несврш. с кем нар.* дружити се

ял, -а *м* јола *ж* (*чамац*)

я́лик, -а *м* чун, мали чамац

я́лове||ть, -ет, -ют *несврш. пољопр.* јаловити се, постајати јалов (*о овци, крави*)

я́markdownловост||ь, -и *ж* јаловост, неплодност

я́лов||ый, -ая, -ое 1. јалов, неплодан; **~ая коро́ва** јаловица **2.** од јунеће коже

я́ма, я́мы *ж* **1.** јама, рупа; **вы́рыть я́му** ископати јаму **2.** *струч.* спремиште *с*; **у́гольная ~** спремиште за угаљ (*на броду*); **смотрова́я ~** канал за преглед и оправку аутомобила **3.** *разг.* удолица; **село́ располо́жено в я́ме** село се налази у удолици **4.** *заст. разг.* затвор *м*; **долгова́я ~** затвор за дужнике ◇ **не рой друго́му я́му, сам в неё попадёшь** *посл.* ко другоме јаму копа сам у њу пада

ямб, -а *м књиж.* јамб

ямби́ческ||ий, -ая, -ое јампски (*стих, стопа*)

я́мин||а, -ы *ж нар.* јаметина, јамина, рупетина

я́мка, я́мки *ж, ген. мн.* **я́мок 1.** *дем.* јамица **2.** јамица, удубљење *с* (*на образу итд.*)

я́моч||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ек** *дем.-хип.* јамица; **~ки на щека́х** јамице на образима

ямск||о́й, -а́я, -о́е *ист.* поштански; **~а́я тро́йка** поштанска тројка

ямщи́к, -а́ *м ист.* кочијаш

ямщи́цк||ий, -ая, -ое *ист.* кочијашки

янва́рск||ий, -ая, -ое јануарски, сијечањски

янва́р||ь, -я́ *м* јануар, сијечањ; **пе́рвое ~я́** први јануар

я́нки *непром. м* Јенки

янта́рн||ый, -ая, -ое 1. јантарски, ћилибарски, од ћилибара **2.** боје ћилибара, златножут

янта́р||ь, -я́ *м* јантар, ћилибар

янычар, -а *м ист.* јаничар, јањичар

янычарск||ий, -ая, -ое јаничарски, јањичарски

япо́нск||ий, -ая, -ое јапански

япо́нц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **япо́н|ец, -ца** *м* Јапанац; **япо́н|ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Јапанка) Јапанци

яр, я́ра *м, лок.* **о я́ре, на яру́ 1.** стрмина *ж*, стрма обала **2.** дубока јаруга

яра́нг||а, -и *ж* крзнени шатор с купастим кровом (*у североисточном Сибиру*)

ярд, -а *м* јард (*енглеска мера за дужину*)

ярём, -а *м заст.* јарам

яре́мн||ый, -ая, -ое: ~ скот теглећа марва; **~ые ве́ны** *анат.* вратне жиле

яри́ться, ярю́сь, яри́шься, ря́тся *несврш.* **1.** срдити се, гневити се, јарити се, падати у јарост **2.** *само 3. л.* беснети (*о мору итд.*)

я́рк||а, -и *ж, ген. мн.* **я́рок** двиска, млада овца

я́рк||ий, -ая, -ое; я́рок, ярка́, -о; *комп.* **я́рче 1.** блистав, сјајан; јарки; **~ое со́лнце** јарко сунце; **~ свет** јака светлост **2.** жив, изразит; упадљив; **~ цвет** изразита боја; **~ие кра́ски** живе боје; **~ румя́нец** здраво руменило (*лица*); **~ие глаза́** јарке очи **3.** *фиг.* маркантан, истакнут, убедљив (*таленат, пример*)

я́рко, *комп.* **я́рче** *прил.* **1.** јарко; **~ горе́ть** јарко сијати **2.** јарко, живо; **~ вы́раженный** јарко (јако) изражен

я́ркост||ь, -и *ж* **1.** сјајност, јаркост **2.** живост, упадљивост (*боја*) **3.** *фиг.* изразитост, маркантност

ярлы́к, -а́ *м* **1.** етикета *ж*, налепница *ж* **2.** *фиг.* етикета *ж*, стандардна карактеристика; **накле́ить ~** ставити етикету **3.** *ист.* повеља *ж* (*монголских ханова*)

я́рмар||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок 1.** вашар *м* **2.** сајам *м*, велесајам *м*; **междунаро́дная кни́жная ~** међународни сајам књига

я́рмарочн||ый, -ая, -ое 1. вашарски **2.** сајамски, велесајамски; **~ая пло́щадь** сајмиште

ярм||о́, -а́ *с, мн.* **я́рма, ярм 1.** јарам *м* **2.** *само јд. фиг.* јарам *м*, терет *м*, угњетавање, ропство

яровиза́ци||я, -и *ж пољопр.* јаровизација

яровизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш. пољопр.* јаровизирати

яров||о́й, -а́я, -о́е 1. јари; засејан јарим житом; **~ы́е хлеба́** јаре житарице **2.** **яров|ы́е, -ы́х** *мн.* јари усеви, јаре житарице

я́ростно *прил.* **1.** бесно, љуто **2.** жестоко, силно

я́рост||ный, -ная, -ное; -ен, -на, -но 1. бесан, љут, разјарен; **~ взгляд** бесан поглед **2.** страшан, жесток, силан, незаустављав; **~ная ата́ка** незаустављив јуриш; **~ное сопротивле́ние** жесток отпор

я́рост||ь, -и *ж* бес *м*, беснило *с*, јарост; **прийти́ в ~** пасти у беснило; **привести́ в ~** довести до беснила; **он вне себя́ от ~и** он је изван себе од беса

я́рус, -а *м* **1.** ред, низ **2.** галерија *ж*, балкон (*у позоришту*) **3.** *геол.* слој **4.** *риб.* парангал

я́рче *комп. од* **я́ркий, я́рко**

ярыж||ка, -ки *м, ген. мн.* **-ек** *заст.* 1. нижи полицијски службеник 2. пијаница, пропалица

ярый [1], **ярая, ярое; яр, яра, яро** 1. бесан, љут; неукротив, жесток 2. *само дужи обл. фиг.* страстан, ватрен; **~ любитель музыки** страстан љубитељ музике; **~ враг** смртни непријатељ

ярый [2], **ярая, ярое** *заст.* светао, бео, сјајан, блистав; **~ воск** бели восак

ярь-медянка, яри-медянки *ж хем.* зелена патина, бакарни оксид

ясельн||ый, -ая, -ое који се односи на јаслице; **дети ~ого возраста** деца до три године

ясенев||ый, -ая, -ое јасенов, од јасеновине

ясен||ь, -я *м бот.* јасен

ясл||и, -ей *мн.* 1. јасле *мн. ж (за стоку)* 2. дечје јаслице; **отдать ребёнка в ~** сместити дете у дечје јаслице

ясне||ть, -ет, -ют *несврш.* 1. постајати јасан, сјајан, светао 2. ведрити се, разведравати се 3. постајати јасан, ведар (*о погледу итд.*) 4. разбистравати се (*о мислима итд.*)

ясно *прил.* 1. јасно 2. *безл. у функц. предик.* ведро је; **сегодня ~** данас је ведро 3. јасно, разумљиво; **коротко и ~** кратко и јасно ◇ **~ как день** савршено јасно

ясновидени||е, -я *с* 1. видовитост *ж* 2. проницљивост *ж*

ясновид||ец, -ца *м* видовњак

ясност||ь, -и *ж* јасност, ведрина; **внести ~** *во что* разјаснити *шта*, бацити светло *на шта*

ясн||ый, -ая, -ое; ясен, ясна, -о 1. јасан, сјајан, светао; **~ое солнце** јасно сунце 2. ведар, јасан; **~ое небо** ведро небо; **~ая ночь** ведра ноћ 3. јасан, ведар, непомућен; **~ взор** јасан поглед 4. јасан, видљив, разговетан, разумљив; **~ звук** јасан звук; **~ое намерение** јасна намера; **~ почерк** разговетан рукопис; **~ая речь** разговетан говор 5. луцидан, бистар; **~ ум** бистар ум ◇ **~ое дело** *уметн. р. разг.* дакако, свакако; **это ~ее ~ого** то је очигледно (савршено јасно)

яств||о, -а *с заст.* јело, јестиво

ястреб, -а *м, мн.* **-а, -ов** *м* јастреб ◇ **променять кукушку на ~а** променити зло на горе, сићи с коња на магарца

ястребин||ый, -ая, -ое 1. јастребов 2. *фиг.* грабљив; **~ взгляд** грабљив поглед ◇ **~ нос** орловски нос; **~ая охота** лов са јастребовима

ястреб||ок, -ка *м* 1. *дем.-хип.* мали јастреб 2. *разг.* авион-ловац

ятаган, -а *м* јатаган

ятрышник, -а *м бот.* каћунак

ять, ятя *м* јат (*слово*) ◇ **на ~** *разг. заст.* изванредно, изврсно; **сделать** *что* **на ~** урадити *шта* изврсно

яхонт, -а *м* јахонт (*стари назив за рубин, сафир*)

яхонтов||ый, -ая, -ое рубинов, рубински; сафирски, сафирни

яхт||а, -ы *ж* јахта, једрилица

яхтенн||ый, -ая, -ое јахтни, једриличарски

яхт-клуб, -а *м* јахт-клуб

яхтсмен, -а *м* једриличар

ячеис||тый, -тая, -тое; -т, -та, -то *струч.* порозан, шупљикав; **~ бетон** пенушави бетон

яче||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** 1. ћелија, станица; **сотовая ~** ћелија у саћу 2. петља, окце *с*; **~ сети** петља у мрежи 3. ћелија; **партийная ~** партијска ћелија 4. *војн.* појединачан стрељачки заклон

ячеств||о, -а *с разг.* егоизам *м*, себичност *ж*, саможивост *ж*

яче||я, -и *ж струч.* 1. ћелија, станица (*у саћу*) 2. петља, окце *с* (*у мрежи*)

ячий, ячья, ячье који се односи на јака

ячменн||ый, -ая, -ое јечмен, од јечма; **~ая мука** јечмено брашно

ячмен||ь [1], **-я** *м бот.* јечам

ячмен||ь [2], **-я** *м мед.* чмичак, јечменац

ячнев||ый, -ая, -ое од јечма; **~ая крупа** прекрупа од јечма

яшм||а, -ы *ж мин.* јаспис *м*

яшмов||ый, -ая, -ое од јасписа

ящер, -а *м зоол.* љускавац, љускар

ящериц||а, -ы *ж зоол.* гуштер *м*

ящик, -а *м* сандук, кутија *ж*; **мусорный ~** канта за смеће; **выдвижной ~** фиока, ладица ◇ **почтовый ~** поштанско сандуче; **чёрный ~** црна кутија; **зарядный ~** *војн.* муницијска кола; **отложить в долгий ~** одгодити на неодређено време; **сыграть в ~** *нар.* отегнути папке, умрети

ящич||ек, -ка *м дем.* сандучић, кутијица *ж*; мала фиока

ящичн||ый, -ая, -ое који се односи на сандук, кутију, фиоку; **~ замок** брава на сандуку (фиоци)

ящур, -а *м вет.* шап, слинавка *ж*

ящурн||ый, -ая, -ое заражен шапом (слинавком)

ПРИЛОЖЕНИЯ

ДОДАТАК

ГЕОГРАФИЧЕСКИЕ НАЗВАНИЯ
ГЕОГРАФСКА ИМЕНА

Абиджа́н, -а *м* Абиџан

Абха́зи||я, -и *ж* Абхазија; **Абха́зская Автоно́мная Сове́тская Социалисти́ческая Респу́блика** Абхаска Аутономна Совјетска Социјалистичка Република

А́вал||а, -ы *ж* Авала

Австра́ли||я, -и *ж* Аустралија

А́встри||я, -и *ж* Аустрија

А́встро-Ве́нгри||я, -и *ж ист.* Аустро-Угарска

Адди́с-Абе́б||а, -ы *ж* Адис Абеба

А́ден, -а *м* Аден

Аджа́ри||я, -и *ж* Аџарија; **Аджа́рская Автоно́мная Сове́тская Социалисти́ческая Респу́блика** Аџарска Аутономна Совјетска Социјалистичка Република

Адриати́ческое мо́ре Јадранско море, Јадран *м*

Азербайджа́н, -а *м* Азербејџан; **Азербайджа́нская Сове́тская Социалисти́ческая Респу́блика** Азербејџанска Совјетска Социјалистичка Република

А́зи||я, -и *ж* Азија

Азо́в, -а *м* Азов

Азо́вское мо́ре Азовско море

Азо́рские острова́ Азорска острва, Азори *мн. м*

А́ккр||а, -ы *ж* Акра

Алба́ни||я, -и *ж* Албанија; **Наро́дная Социалисти́ческая Респу́блика Алба́ния** Народна Социјалистичка Република Албанија

Александри́||я, -и *ж* Александрија

Алеу́тские острова́ Алеутска острва, Алеути *мн. м*

Алжи́р, -а *м* 1. Алжир (*држава*) 2. Алжир (*град*)

Алма́-Ат||а́, -ы́ *ж* Алма-Ата

Алта́||й, -я *м* Алтај

Алта́йский край Алтајски крај

А́ль||пы, -п *мн.* Алпи *мн. м*, Алпе *мн. ж*

Аля́ск||а, -и *ж* Аљаска

Амазо́нк||а, -и *ж* Амазон *м*

Аме́рик||а, -и *ж* Америка

Амма́н, -а *м* Аман

Амстерда́м, -а *м* Амстердам

Амударь||я́, -и́ *ж* Аму Дарја

Аму́р, -а *м* Амур

Ангар||а́, -ы́ *ж* Ангара

А́нгли||я, -и *ж* Енглеска

Анго́л||а, -ы *ж* Ангола

Андо́рр||а, -ы *ж* Андора

А́нды, Анд *мн.* Анди *мн. м*

Анкар||а́, -ы́ *ж* Анкара

Антананари́ву *непром. м* Тананарива *ж*

Антаркти́д||а, -ы *ж* Антарктида, Антарктик *м*

Анта́рктик||а, -и *ж* Антарктичке области

Антве́рпен, -а *м* Антверпен

Анти́льские острова́ Антилска острва, Антили *мн. м*

Апенни́нский полуо́стров Апенинско полуострво

Апенни́||ны, -н *мн.* Апенини *мн. м*

Арави́йский полуо́стров Арабија *ж*, Арабијско полуострво

Арави́йское мо́ре Арабијско море

Ара́льское мо́ре Аралско језеро

А́ранджеловац, -а *м* Аранђеловац

Арара́т, -а *м* Арарат

Аргенти́н||а, -ы *ж* Аргентина

Арде́н||ны, -н *мн.* Ардени *мн. м*

А́рктик||а, -и *ж* Арктик *м*

Арме́ни||я, -и *ж* Јерменија; **Армя́нская Сове́тская Социалисти́ческая Респу́блика** Јерменска Совјетска Социјалистичка Република

Арха́нгельск, -а *м* Архангелск

А́страхан||ь, -и *ж* Астрахан *м*

Асуа́н, -а *м* Асуан

Асунсьо́н, -а *м* Асунсион

Атланти́ческий океа́н Атлантски океан, Атлантик

Атла́с, -а *м*, **Атла́сские го́ры** Атласке планине

Афганиста́н, -а *м* Авганистан

Афи́||ны, -н *мн.* Атина *ж*

Афо́н, -а *м* Атос, Света Гора

А́фрик||а, -и *ж* Африка

Ашхаба́д, -а *м* Ашхабад

Бава́ри||я, -и *ж* Баварска

Багда́д, -а *м* Багдад

Ба́зел||ь, -я *м* Базел

Байка́л, -а *м* Бајкал, Бајкалско језеро

Байкону́р, -а *м* Бајконур

Баку́ *непром. м* Баку

Балато́н, -а *м* Балатон

Балка́нские го́ры Балкан

Балка́нский полуо́стров Балканско полуострво

Балка́||ны, -н *мн.* Балкан *м*

Балти́йское мо́ре Балтичко море

Ба́лтик||а, -и *ж* Балтик *м*

Балха́ш, -а *м* Балхашко језеро

Бамако́ *непром. м* Бамако

Бана́т, -а *м* Банат

Банги́ *непром. м* Банги

Бангко́к, -а *м* Бангкок

Бангладе́ш, -а *м* Бангладеш

Ба́ня-Ковиля́ч||а, -и *ж* Бања Ковиљача

Ба́ня-Лу́к||а, -и *ж* Бања Лука, Бањалука

Ба́рань||я, -и *ж* Барања

Ба́ренцево мо́ре Баренцово море

Барнау́л, -а *м* Барнаул

Барселóн||**а, -ы** *ж* Барцелона
Батýми *непром. м* Батуми
Бáчк||**а, -и** *ж* Бачка
Бáчка-Палáнк||**а, -и** *ж* Бачка Паланка
Башкúри||**я, -и** *ж* Башкирија; **Башкúрская Автонóмная Совéтская Социалистúческая Респýблика** Башкирска Аутономна Совјетска Социјалистичка Република
Бейрýт, -а *м* Бејрут
Белгрáд, -а *м* Београд
Бéлое мóре Бело море
Белорýсси||**я, -и** *ж* Белорусија; **Белорýсская Совéтская Социалистúческая Респýблика** Белоруска Совјетска Социјалистичка Република
Бéлфáст, -а *м* Белфаст
Бéльги||**я, -и** *ж* Белгија
Бенгáзи *непром. м* Бенгази
Бенгáльский залúв Бенгалски залив
Бенúн, -а *м* Бенин
Бéрингов пролúв Берингов мореуз
Бéрингово мóре Берингово море
Берлúн, -а *м* Берлин
Бермýдские островá Бермудска острва, Бермуди *мн. м*
Берн, -а *м* Берн
Бúрм||**а, -ы** *ж* Бурма
Бúрмингéм, -а *м* Бермингем
Бискáйский залúв Бискајски залив
Бúтол||**а, -ы** *ж* Битољ *м*, Битола
Бúхач, -а *м* Бихаћ
Блед, -а *м* Блед
Блúжний Востóк Блиски исток
Богот||**á, -ы́** *ж* Богота
Болгáри||**я, -и** *ж* Бугарска; **Нарóдная Респýблика Болгáрия** Народна Република Бугарска
Болúви||**я, -и** *ж* Боливија
Болóнь||**я, -и** *ж* Болоња
Бомбé||**й, -я** *м* Бомбај
Бонн, -а *м* Бон
Бор, -а *м* Бор
Бордó *непром. м* Бордо
Борнéо *непром. м* Борнео *с; в.* **Калимантáн**
Бородинó *непром. с* Бородино
Бóсански-Брод, -а *м* Босански Брод
Бóсн||**а, -ы** *ж* Босна *(река)*
Бóсния и Герцеговúна Босна и Херцеговина; **Социалистúческая Респýблика Бóсния и Герцеговúна** Социјалистичка Република Босна и Херцеговина
Бостóн, -а *м* Бостон
Босфóр, -а *м* Босфор
Ботнúческий залúв Ботнички залив
Ботсвáн||**а, -ы** *ж* Боцвана
Браззавúл||**ь, -я** *м* Бразавил
Бразúли||**я, -и** *ж* **1.** Бразил *м (држава)* **2.** Бразилија *(град)*
Братислáв||**а, -ы** *ж* Братислава
Брач, -а *м* Брач
Бретáн||**ь, -и** *ж* Бретања
Брúстол||**ь, -я** *м* Бристол
Британские островá Британска острва
Брю́гге *непром. м* Бриж
Брюссéл||**ь, -я** *м* Брисел
Будапéшт, -а *м* Будимпешта *ж*
Булóн||**ь, -и** *ж* Булоњ-сир-Мер *м*
Буркинá-Фасó *непром. с* Буркина-Фасо
Буря́ти||**я, -и** *ж* Бурјатија; **Бурятская Автонóмная Совéтская Социалистúческая Респýблика** Бурјатска Аутономна Совјетска Социјалистичка Република
Бухар||**á, -ы́** *ж* Бухара
Бухарéст, -а *м* Букурешт
Бýхенвáльд, -а *м* Бухенвалд
Буэ́нос-Áйрес, -а *м* Буенос Аирес

Вавилóн, -а *м ист.* Вавилон, Бабилон
Вадýц, -а *м* Вадуц
Вáлев||**о, -а** *м, с* Ваљево *с*
Вáрн||**а, -ы** *ж* Варна
Варшáв||**а, -ы** *ж* Варшава
Ватерлóо *непром. с* Ватерло *м*
Ватикáн, -а *м* Ватикан
Вáшингтóн, -а *м* Вашингтон
Везýви||**й, -я** *м* Везув
Вéймар, -а *м* Вајмар
Великобритáни||**я, -и** *ж* Велика Британија
Вéллингтóн, -а *м в.* **Уэ́ллингтóн**
Вéн||**а, -ы** *ж* Беч *м*
Вéнгри||**я, -и** *ж* Мађарска; **Венгéрская Нарóдная Респýблика** Народна Република Мађарска
Венесуэ́л||**а, -ы** *ж* Венецуела
Венéци||**я, -и** *ж* Венеција
Вердéн, -а *м* Верден
Версáл||**ь, -я** *м* Версај
Византú||**я, -и** *ж ист.* Византија
Вúльнюс, -а *м* Вилнус, Вилна *ж*
Вúндхук, -а *м* Виндхук
Вúнковци *непром. м* Винковци *мн. м*
Вúсл||**а, -ы** *ж* Висла
Вúтебск, -а *м* Витебск
Вифлеéм, -а *м ист.* Витлејем
Владивостóк, -а *м* Владивосток
Владúмир, -а *м* Владимир
Воевóдин||**а, -ы** *ж* Војводина; **Социалистúческий автонóмный край Воевóдина** Социјалистичка Аутономна Покрајина Војводина
Вóлг||**а, -и** *ж* Волга
Волгогрáд, -а *м* Волгоград
Ворóнеж, -а *м* Вороњеж
Вьентья́н, -а *м* Вијентијан
Вьетнáм, -а *м* Вијетнам; **Социалистúческая Респýблика Вьетнáм** Социјалистичка Република Вијетнам

Гаáг||**а, -и** *ж* Хаг *м*
Габóн, -а *м* Габон
Гавáйские островá Хавајска острва
Гавáн||**а, -ы** *ж* Хавана
Гавр, -а *м* Хавр
Гáгр||**а, -ы** *ж* Гагра
Гаúти *непром. м* Хаити
Галáпагос, -а *м* Галапагос острва *мн. с*
Гáмби||**я, -и** *ж* Гамбија
Гáмбург, -а *м* Хамбург
Гáн||**а, -ы** *ж* Гана
Ганг, -а *м* Ганг, Гангес
Ганнóвер, -а *м* Хановер
Гватемáл||**а, -ы** *ж* Гватемала
Гвинé||**я, -и** *ж* Гвинеја
Гдáньск, -а *м* Гдањск
Гéну||**я, -и** *ж* Ђенова
Гермáни||**я, -и** *ж ист.* Немачка

Германская Демократическая Республика Немачка Демократска Република
Герцеговин||а, -ы *ж* Херцеговина
Гибралтар, -а *м* Гибралтар
Гимала||и, -ев *мн.* Хималаји *мн. м*
Гиндукуш, -а *м* Хиндукуш
Гоби *непром. м* Гоби
Голланди||я, -и *ж* Холандија; *в.* **Нидерланды**
Гольфстрим, -а *м* Голфска струја
Гондурас, -а *м* Хондурас
Гонконг, -а *м* Хонконг; *в.* **Сянган**
Гонолулу *непром. м* Хонолулу
Горьк||ий, -ого *м* Горки
Гренад||а, -ы *ж* Гренада
Гренланди||я, -и *ж* Гренланд *м*
Гренобл||ь, -я *м* Гренобл
Греци||я, -и *ж* Грчка
Гринвич, -а *м* Гринич
Грозн||ый, -ого *м* Грозни
Грузи||я, -и *ж* Грузија; **Грузинская Советская Социалистическая Республика** Грузијска Совјетска Социјалистичка Република
Гуанчжоу *непром. м* Куангчоу
Гудзон, -а *м* Хадсон, Худсон
Гудзонов залив Хадсоново море

Дагестан, -а *м* Дагестан; **Дагестанская Автономная Советская Социалистическая Республика** Дагестанска Аутономна Совјетска Социјалистичка Република
Дакар, -а *м* Дакар
Дакк||а, -и *ж* Дака
Далмаци||я, -и *ж* Далмација
Дальний Восток Далеки исток
Дамаск, -а *м* Дамаск
Дани||я, -и *ж* Данска
Дарданел||лы, -л *мн.* Дарданели *мн. м*
Дар-эс-Салам, -а *м* Дар-ес-Салам
Дахау *непром. м* Дахау
Дели *непром. м* Делхи
Детройт, -а *м* Детроит
Джакарт||а, -ы *ж* Џакарта
Джибути *непром. м* Џибути
Джомолунгм||а, -ы *ж* Монт Еверест
Динарское нагорье Динарске планине
Днепр, -а *м* Дњепар
Днепропетровск, -а *м* Дњепропетровск
Днестр, -а *м* Дњестар
Доминиканская Республика Доминиканска Република
Дон, -а *м* Дон
Донбасс, -а *м*, **Донецкий угольный бассейн** Донбас, Доњецки басен
Драв||а, -ы *ж* Драва
Дрезден, -а *м* Дрезден
Дрин||а, -ы *ж* Дрина
Дублин, -а *м* Даблин
Дубровник, -а *м* Дубровник
Дувр, -а *м* Довер
Луна||й, -я *м* Дунав
Душанбе *непром. м* Душанбе

Еврази||я, -и *ж* Евразија, Евроазија
Европ||а, -ы *ж* Европа
Евфрат, -а *м* Еуфрат
Егип||ет, -та *м* Египат
Енисе||й, -я *м* Јенисеј
Ереван, -а *м* Ереван, Ериван
Ессентук||и, -ов *мн.* Јесентуки *м*

Жёлтое море Жуто море
Женев||а, -ы *ж* Женева
Житомир, -а *м* Житомир

Загреб, -а *м* Загреб
Задар, -а *м* Задар
Заир, -а *м* Заир
Закавказь||е, -я *с* Закавказје
Закарпать||е, -я *с* Закарпатска област
Зальцбург, -а *м* Салцбург
Замбези *непром. ж* Замбези *м*
Замби||я, -и *ж* Замбија
Западная Двина Западна Двина
Западная Морава Западна Морава
Западный Берлин Западни Берлин
Запорожь||е, -я *с* Запорожје
Земля Франца Иосифа Земља Фрање Јосифа
Земун, -а *м* Земун
Зениц||а, -ы *ж* Зеница
Зимбабве *непром. с* Зимбабве *м*

Ибр, -а *м* Ибар
Иванов||о, -а *с* Иваново
Иерусалим, -а *м* Јерусалим
Ижевск, -а *м* Ижевск
Израил||ь, -я *м* Израел
Инд, -а *м* Инд, Индус
Индийский океан Индијски океан
Инди||я, -и *ж* Индија
Индокита||й, -я *м* Индокина *ж*
Индонези||я, -и *ж* Индонезија
Индостан, -а *м* Хиндустан
Ионическое море Јонско море
Иордан, -а *м* Јордан (*река*)
Иордани||я, -и *ж* Јордан *м*, Јорданија
Ирак, -а *м* Ирак
Иран, -а *м* Иран
Иркутск, -а *м* Иркутск
Ирланди||я, -и *ж* Ирска
Иртыш, -а *м* Иртиш
Исламабад, -а *м* Исламабад
Исланди||я, -и *ж* Исланд *м*
Испани||я, -и *ж* Шпанија
Иссык-Кул||ь, -я *м* Исик Куљ
Истри||я, -и *ж* Истра
Итали||я, -и *ж* Италија

Йемен, -а *м* Јемен; **Народная Демократическая Республика Йемен** Народна Демократска Република Јемен; **Йеменская Арабская Республика** Јеменска Арапска Република
Йоханнесбург, -а *м* Јоханесбург
Йошкар-Ола *непром. м* Јошкар-Ола *ж*

Кабардино-Балкарская Автономная Советская Социалистическая Республика Кабардино-Балкарска Аутономна Совјетска Социјалистичка Република
Кабо-Верде *непром. с* Кабо-Верде *м*
Кабул, -а *м* Кабул
Кавказ, -а *м* Кавказ
Казан||ь, -и *ж* Казан *м*, Казањ *м*
Казахстан, -а *м* Казахстан; **Казахская Советская**

Социалистическая Республика Казашка Совјетска Социјалистичка Република
Казбек, -а *м* Казбек
Каир, -а *м* Каиро
Кале *непром. м* Кале
Калимантан, -а *м* Калимантан
Калинин, -а *м* Калињин
Калининград, -а *м* Калињинград
Калмыки||я, -и *ж* Калмикија; **Калмыцкая Автономная Советская Социалистическая Республика** Калмичка Аутономна Совјетска Социјалистичка Република
Калькутт||а, -ы *ж* Калкута
Кам||а, -ы *ж* Кама
Камерун, -а *м* Камерун
Кампал||а, -ы *ж* Кампала
Кампучи||я, -и *ж* Кампућија
Камчатк||а, -и *ж* Камчатка
Канад||а, -ы *ж* Канада
Канарские острова Канарска острва
Канберр||а, -ы *ж* Канбера
Канн, -а *м*, **Кан||ны, -н** *мн.* Кан *м*
Капри *непром. м* Капри
Караганд||а, -ы *ж* Караганда
Каракалпаки||я, -и *ж* Каракалпакија; **Каракалпакская Автономная Советская Социалистическая Республика** Каракалпачка Аутономна Совјетска Социјалистичка Република
Каракас, -а *м* Каракас
Каракум||ы, -ов *мн.* Кара-Кум *м*
Карачи *непром. м* Карачи
Карели||я, -и *ж* Карелија; **Карельская Автономная Советская Социалистическая Республика** Карелијска Аутономна Совјетска Социјалистичка Република
Карибское море Карипско море
Каринти||я, -и *ж* Корушка
Карлови-Вари *непром. м*, **Карловы Вары** Карлове Вари
Карпа||ты, -т *мн.* Карпати *мн. м*
Карское море Карско море
Карфаген, -а *м ист.* Картагина *ж*, Картага *ж*
Каспийское море Каспијско језеро
Катманду *непром. м* Катманду
Каунас, -а *м* Каунас
Кейптаун, -а *м* Кептаун
Кёльн, -а *м* Келн
Кембридж, -а *м* Кембриџ
Кени||я, -и *ж* Кенија
Керч||ь, -и *ж* Керч *м*
Киев, -а *м* Кијев
Килиманджаро *непром. с* Килиманџаро *м*
Кингстон, -а *м* Кингстон
Киншас||а, -ы *ж* Киншаса
Кипр, -а *м* Кипар
Киргизи||я, -и *ж* Киргизија; **Киргизская Советская Социалистическая Республика** Киргиска Совјетска Социјалистичка Република
Киров, -а *м* Киров
Кисловодск, -а *м* Кисловодск
Кита||й, -я *м* Кина *ж*; **Китайская Народная Республика** Народна Република Кина
Кишинёв, -а *м* Кишињев
Козар||а, -ы *ж* Козара
Коломбо *непром. м* Коломбо
Колумби||я, -и *ж* Колумбија
Колым||а, -ы *ж* Колима
Кольский полуостров Кола *ж*, Колско полуострво
Коми Автономная Советская Социалистическая Республика Коми Аутономна Совјетска Социјалистичка Република
Конакри *непром. м* Конакри
Конго *непром. с* Конго *м*
Константинопол||ь, -я *м ист.* Истанбул, Цариград; *в.* **Стамбул**
Копенгаген, -а *м* Копенхаген
Кордилье||ры, -р *мн.* Кордиљери *мн. м*
Коре||я, -и *ж* Кореја; **Корейская Народно-Демократическая Республика** Корејска Народна Демократска Република; **Южная Корея** Јужна Кореја
Коринф, -а *м* Коринт
Корсик||а, -и *ж* Корзика
Корфу *непром. м* Крф
Косов||о, -а *с* Косово; **Социалистический автономный край Косово** Социјалистичка Аутономна Покрајина Косово
Коста-Рик||а, -и *ж* Костарика
Кот-д'Ивуар, -а *м* Кот д'Ивуар
Крагуевац, -а *м* Крагујевац
Краков, -а *м* Краков
Кралев||о, -а *м, с* Краљево *с*
Краснодар, -а *м* Краснодар
Краснодарский край Краснодарски крај
Красное море Црвено море
Красноярск, -а *м* Краснојарск
Красноярский край Краснојарски крај
Кривой Рог, Кривого Рога *м* Кривој Рог
Крит, -а *м* Крит
Кронштадт, -а *м* Кронштат
Крым, -а *м* Крим
Куала-Лумпур, -а *м* Куала Лумпур
Куб||а, -ы *ж* Куба; **Республика Куба** Република Куба
Кубан||ь, -и *ж* Кубан *м*
Кувейт, -а *м* Кувајт
Кузбасс, -а *м* Кузбас, Кузњецки басен
Куйбышев, -а *м* Кујбишев
Курильские острова, Кури||лы, -л *мн.* Курилска острва
Курск, -а *м* Курск
Кызыл, -а *м* Кизил
Кызылкум, -а *м* Кизил-Кум

Лаб||а, -ы *ж* Лаба (*на територији Чехословачке*)
Лагос, -а *м* Лагос
Ладожское озеро, Ладог||а, -и *ж* Ладошко језеро
Ла-Манш, -а *м* Ла Манш
Лаос, -а *м* Лаос
Ла-Пас, -а *м* Ла Паз
Ла-Плат||а, -ы *ж* Ла Плата
Латви||я, -и *ж* Латвија; **Латвийская Советская Социалистическая Республика** Латвијска (Летонска) Совјетска Социјалистичка Република
Латинская Америка Латинска Америка
Лейпциг, -а *м* Лајпциг
Лен||а, -ы *ж* Лена
Ленинград, -а *м* Лењинград
Лесковац, -а *м* Лесковац
Лесото *непром. с* Лесото *м*
Либери||я, -и *ж* Либерија
Либревил||ь, -я *м* Либрвил
Ливан, -а *м* Либан, Либанон

Ли́ви||я, -и *ж* Либија
Лило́нгве *непром. м* Лилонгве
Ли́м||а, -ы *ж* Лима
Линц, -а *м* Линц
Лио́н, -а *м* Лион
Лис(с)або́н, -а *м* Лисабон
Литв||а́, -ы́ *ж* Литва, Литванија; **Лито́вская Сове́тская Социалисти́ческая Респу́блика** Литванска Совјетска Социјалистичка Република
Ли́хтенште́йн, -а *м* Лихтенштајн
Ло́вчен, -а *м* Ловћен
Лодз||ь, -и *ж* Лођ *м*
Лоза́нн||а, -ы *ж* Лозана
Ло́ндон, -а *м* Лондон
Лос-А́нджелес, -а *м* Лос Ангелес, Лос Анђелес
Луа́нд||а, -ы *ж* Луанда
Луа́р||а, -ы *ж* Лоара
Лу́жиц||а, -ы *ж* Лужица, Лужичка област
Луса́к||а, -и *ж* Лусака
Львов, -а *м* Лавов, Љвов
Льеж, -а *м* Лијеж
Любля́н||а, -ы *ж* Љубљана
Люксембу́рг, -а *м* Луксембург

Маври́ки||й, -я *м* Маурицијус
Маврита́ни||я, -и *ж* Мауританија
Магада́н, -а *м* Магадан
Магелла́нов проли́в Магеланов мореуз
Магнитого́рск, -а *м* Магнитогорск
Мадагаска́р, -а *м* Мадагаскар
Мадри́д, -а *м* Мадрид
Македо́ни||я, -и *ж* Македонија; **Социалисти́ческая Респу́блика Македо́ния** Социјалистичка Република Македонија
Мала́ви *непром. с* Малави *м*
Мала́йзи||я, -и *ж* Малезија
Ма́лая А́зия Мала Азија
Мали́ *непром. с* Мали *м*
Ма́льт||а, -ы *ж* Малта
Мана́гуа *непром. с* Манагва *ж*
Мани́л||а, -ы *ж* Манила
Ма́нчестер, -а *м* Манчестер
Маньчжу́ри||я, -и *ж ист.* Манџурија
Мапу́ту *непром. с* Мапуто *м*
Мари́йская Автоно́мная Сове́тская Социалисти́ческая Респу́блика Маријска Аутономна Совјетска Социјалистичка Република
Маро́кко *непром. с* Мароко *м*
Марсе́л||ь, -я *м* Марсеј
Маутха́узен, -а *м* Маутхаузен
Ма́чв||а, -ы *ж* Мачва
Ме́кк||а, -и *ж* Мека
Меко́нг, -а *м* Меконг
Ме́ксик||а, -и *ж* Мексико *м* (*држава*)
Мелане́зи||я, -и *ж* Меланезија
Ме́льбурн, -а *м* Мелбурн
Мёртвое мо́ре Мртво море
Ме́хико *непром. м* Мексико (*град*)
Микроне́зи||я, -и *ж* Микронезија
Мила́н, -а *м* Милано
Минск, -а *м* Минск
Миссиси́пи *непром. ж* Мисисипи *м*
Миссу́ри *непром. ж* Мисури *м*
Могади́шо *непром. м* Могадишу, Могадишо
Мозамби́к, -а *м* Мозамбик
Мо́зел||ь, -и *ж* Мозел *м*
Молда́ви||я, -и *ж* Молдавија; **Молда́вская Сове́тская Социалисти́ческая Респу́блика** Молдавска Совјетска Социјалистичка Република
Молу́ккские острова́ Молучка острва
Мона́ко *непром. с* Монако *м*
Монбла́н, -а *м* Мон Блан
Монго́ли||я, -и *ж* Монголија; **Монго́льская Наро́дная Респу́блика** Монголска Народна Република
Монреа́л||ь, -я *м* Монтреал
Монро́ви||я, -и *ж* Монровија
Монтевиде́о *непром. с* Монтевидео *м*
Мо́ра́в||а, -ы *ж* Морава
Мордо́ви||я, -и *ж* Мордовија; **Мордо́вская Автоно́мная Сове́тская Социалисти́ческая Респу́блика** Мордовска Аутономна Совјетска Социјалистичка Република
Москв||а́, -ы́ *ж* Москва
Мо́стар, -а *м* Мостар
Мра́морное мо́ре Мраморно море
Му́рманск, -а *м* Мурманск
Мю́нхен, -а *м* Минхен

Нагаса́ки *непром. м* Нагасаки
Найро́би *непром. м* Најроби
На́льчик, -а *м* Налчик
Нами́би||я, -и *ж* Намибија
На́рв||а, -ы *ж* Нарва
Нахичева́нская Автоно́мная Сове́тская Социалисти́ческая Респу́блика Нахичеванска Аутономна Совјетска Социјалистичка Република
Нахичева́н||ь, -и *ж* Нахичеван *м*
Нджаме́н||а, -ы *ж* Нџамена
Неа́пол||ь, -я *м* Напуљ
Нев||а́, -ы́ *ж* Нева
Не́ман, -а *м* Њемен
Непа́л, -а *м* Непал
Не́ретв||а, -ы *ж* Неретва
Ниага́р||а, -ы *ж* Нијагара
Ниаме́||й, -я *м* Ниамеј
Ни́гер, -а *м* Нигер
Нидерла́нд||ы, -ов *мн.* Холандија *ж*, Низоземска *ж*
Никара́гуа *непром. с* Никарагва *ж*
Никоси́||я, -и *ж* Никозија
Ни́кшич, -а *м* Никшић
Нил, -а *м* Нил
Ни́цц||а, -ы *ж* Ница
Ниш, -а *м* Ниш
Но́вая Гвине́я Нова Гвинеја
Но́вая Зела́ндия Нови Зеланд
Но́вая Земля́ Нова Земља
Но́вгород, -а *м* Новгород
Но́ви-Сад, -а *м* Нови Сад
Новокузне́цк, -а *м* Новокузњецк
Новоросси́йск, -а *м* Новоросијск
Новосиби́рск, -а *м* Новосибирск
Норве́ги||я, -и *ж* Норвешка
Нори́льск, -а *м* Нориљск
Норма́нди||я, -и *ж* Нормандија
Нуакшо́т, -а *м* Нуакшот
Нуку́с, -а *м* Нукус
Нью-Йо́рк, -а *м* Њујорк
Ньюфа́ундленд, -а *м* Њуфаундланд
Ню́рнберг, -а *м* Нирнберг

Объединённые Ара́бские Эмира́ты Уједињени Арапски Емирати
Обь, Оби́ *ж* Об *м*
О́гненная Земля́ Огњена Земља
О́дер, -а *м* (*на територији ДР Немачке*), **О́др||а, -ы** *ж* (*на територији Чехословачке и Пољске*) Одра *ж*
Оде́сс||а, -ы *ж* Одеса
Ока́, Оки́ *ж* Ока
Океа́ни||я, -и *ж* Океанија
Окина́в||а, -ы *ж* Окинава
О́ксфорд, -а *м* Оксфорд
Оли́мп, -а *м* Олимп
О́льстер, -а *м* Алстер
Ома́н, -а *м* Оман
Омск, -а *м* Омск
Оне́г||а, -и *ж* Оњега (*река*)
Оне́жское о́зеро Оњега (*језеро*)
Орджоники́дзе *непром.* *м* Орџоникидзе
Орёл, Орла́ *м* Орел, Орјол
Оренбу́рг, -а *м* Оренбург
Орино́ко *непром.* *ж* Ориноко *м*
Освенцим, -а *м* Освјенцим, Аушвиц
О́сиек, -а *м* Осијек
О́сло *непром.* *м* Осло
Отта́в||а, -ы *ж* Отава
Охо́тское мо́ре Охотско море
О́хрид, -а *м* Охрид
О́хридское о́зеро Охридско језеро

Па-де-Кале́ *непром.* *м* Па-де-Кале
Па́ду||я, -и *ж* Падова
Пакиста́н, -а *м* Пакистан
Палести́н||а, -ы *ж* Палестина
Пами́р, -а *м* Памир
Пана́м||а, -ы *ж* Панама
Пана́мский кана́л Панамски канал
Пана́мский перешее́к Панамски земљоуз
Панно́ни||я, -и *ж* *ист.* Панонија
Па́нчев||о, -а *м, с* Панчево *с*
Парагва́||й, -я *м* Парагвај
Пара́н||а, -ы *ж* Парана
Пари́ж, -а *м* Париз
Пеки́н, -а *м* Пекинг
Пелопонне́с, -а *м* Пелопонез
Пе́нз||а, -ы *ж* Пенза
Перм||ь, -и́ *ж* Перм *м*
Перси́дский зали́в Персијски залив
Пе́рси||я, -и *ж* *ист.* Персија
Перу́ *непром.* *с* Перу *м*
Петербу́рг, -а *м* *ист.* Петербург
Петрогра́д, -а *м* *ист.* Петроград (*1914—1924*)
Петрозаво́дск, -а *м* Петрозаводск
Печ, -а *м* Пећ *ж*
Печо́р||а, -ы *ж* Печора
Пи́з||а, -ы *ж* Пиза
Пире́||й, -я *м* Пиреј
Пирене́||и, -ев *мн.* Пиринеји *мн. м*, Пиренеји *мн. м*
Пирене́йский полуо́стров Пиринејско полуострво
Пицу́нд||а, -ы *ж* Пицунда
Пли́твичские озёра Плитвичка језера
Пло́вдив, -а *м* Пловдив
Пномпе́н||ь, -я *м* Пном-Пен
По *непром.* *ж* По *м*
Пово́лжь||е, -я *с* Поволжје
Подмоско́вь||е, -я *с* Подмосковље
Полине́зи||я, -и *ж* Полинезија
Полта́в||а, -ы *ж* Полтава
По́льш||а, -и *ж* Пољска; **По́льская Наро́дная Респу́блика** Пољска Народна Република
Порт-Луи́ *непром.* *м* Порт Луи
Порт-Саи́д, -а *м* Порт Саид
По́рто-Но́во *непром.* *м* Порто Ново
Португа́ли||я, -и *ж* Португалија
По́тсдам, -а *м* Потсдам
Пра́г||а, -и *ж* Праг *м*
Прето́ри||я, -и *ж* Преторија
Приба́лтик||а, -и *ж* Прибалтика
Примо́рский край Приморски крај
При́штин||а, -ы *ж* Приштина
Прова́нс, -а *м* *ист.* Прованса *ж*
Пру́сси||я, -и *ж* *ист.* Пруска
Псков, -а *м* Псков
Пу́л||а, -ы *ж* Пула
Пуэ́рто-Ри́ко *непром.* *с* Порторико *м*
Пхенья́н, -а *м* Пјонгјанг, Пјенгјанг
Пятиго́рск, -а *м* Пјатигорск

Раба́т, -а *м* Рабат
Рангу́н, -а *м* Рангун
Ре́йкьявик, -а *м* Рејкјавик
Рейн, -а *м* Рајна *ж*
Ри́г||а, -и *ж* Рига
Рие́к||а, -и *ж* Ријека
Ри́жский зали́в Ришки залив
Рим, -а *м* Рим
Ри́о-Гра́нде *непром.* *ж* Рио Гранде *м*
Ри́о-де-Жане́йро *непром.* *м* Рио де Жанеиро
Ро́дос, -а *м* Родос
Ро́н||а, -ы *ж* Рона
Росси́йская Сове́тская Федерати́вная Социалисти́ческая Респу́блика Руска Совјетска Федеративна Социјалистичка Република
Росси́||я, -и *ж* Русија
Росто́в-на-Дону́, Росто́ва-на-Дону́ *м* Ростов на Дону
Роттерда́м, -а *м* Ротердам
Руа́нд||а, -ы *ж* Руанда
Румы́ни||я, -и *ж* Румунија; **Социалисти́ческая Респу́блика Румы́ния** Социјалистичка Република Румунија
Рю́ген, -а *м* Риген, Рујан
Ряза́н||ь, -и *ж* Рјазањ *м*

Са́в||а, -ы *ж* Сава
Саво́й||я, -и *ж* Савоја
Сайго́н, -а *м* *ист.* Сајгон; *в.* **Хошими́н**
Саксо́ни||я, -и *ж* Саксонија
Сало́ни||ки, -к *мн.* Солун *м*
Сальвадо́р, -а *м* Салвадор
Самарка́нд, -а *м* Самарканд
Само́а *непром.* *м* Самоа
Сан||а́, -ы́ *ж* Сана
Сан-Мари́но *непром.* *м* Сан Марино
Сан-Сальвадо́р, -а *м* Сан Салвадор
Са́нто-Доми́нго *непром.* *м* Санто Доминго
Сантья́го *непром.* *м* Сантјаго
Сан-Франци́ско *непром.* *м* Сан Франциско
Сан-Хосе́ *непром.* *м* Сан Хозе
Сан-Хуа́н, -а *м* Сан Хуан
Сара́ев||о, -а *м, с* Сарајево *с*
Сара́нск, -а *м* Саранск

Сара́тов, -а *м* Саратов
Сарди́ни||я, -и *ж* Сардинија
Сау́довская Ара́вия Саудијска Арабија
Сахали́н, -а *м* Сахалин
Саха́р||а, -ы *ж* Сахара
Сая́||ны, -н *мн.* Сајанске планине
Свердло́вск, -а *м* Свердловск
Светоза́рево *непром. м, с* Светозарево *с*
Сева́н, -а *м* Севан
Севасто́пол||ь, -я *м* Севастопољ
Се́верная Аме́рика Северна Америка
Се́верная Двина́ Северна Двина
Се́верная Земля́ Северна Земља
Се́верная Ирла́ндия Северна Ирска
Се́верное мо́ре Северно море
Се́верный Ледови́тый океа́н Северни ледени океан
Се́верная Осе́тия Северна Осетија; **Се́веро-Осети́нская Автоно́мная Сове́тская Социалисти́ческая Респу́блика** Северо-Осетинска Аутономна Совјетска Социјалистичка Република
Севи́ль||я, -и *ж* Севиља
Се́н||а, -ы *ж* Сена
Сенега́л, -а *м* Сенегал
Се́рби||я, -и *ж* Србија; **Социалисти́ческая Респу́блика Се́рбия** Социјалистичка Република Србија
Сеу́л, -а *м* Сеул
Сиби́р||ь, -и *ж* Сибир *м*
Си́дне||й, -я *м* Сиднеј
Силе́зи||я, -и *ж ист.* Шлеска
Симферо́пол||ь, -я *м* Симферопољ
Сина́йский полуо́стров Синајско полуострво
Сингапу́р, -а *м* Сингапур
Сираку́||зы, -з *мн.* Сиракуза *ж*
Си́ри||я, -и *ж* Сирија
Си́сак, -а *м* Сисак
Сици́ли||я, -и *ж* Сицилија
Скада́рское о́зеро Скадарско језеро
Скали́стые го́ры Стеновите планине
Скандина́вский полуо́стров Скандинавско полуострво
Ско́пье, Ско́пле *непром. м, с* Скопље, Скопје
Славо́ни||я, -и *ж* Славонија
Славо́нски-Брод, -а *м* Славонски Брод
Слова́ки||я, -и *ж* Словачка
Слове́ни||я, -и *ж* Словенија; **Социалисти́ческая Респу́блика Слове́ния** Социјалистичка Република Словенија
Сме́дерев||о, -а *м, с* Смедерево *с*
Смоле́нск -а *м* Смоленск
Соединённые Шта́ты Аме́рики Сједињене Америчке Државе
Сомали́ *непром. с* Сомалија *ж*
Со́мбор, -а *м* Сомбор
Софи́||я, -и *ж* Софија
Со́чи *непром. м* Сочи
Сою́з Сове́тских Социалисти́ческих Респу́блик Савез Совјетских Социјалистичких Република
Спа́рт||а, -ы *ж ист.* Спарта
Сплит, -а *м* Сплит
Средизе́мное мо́ре Средоземно море
Сре́дний Восто́к Средњи исток
Сре́дняя А́зия Средња Азија
Срем, -а *м* Срем
Сре́мска-Ми́тровиц||а, -ы *ж* Сремска Митровица
Ста́врополь||ь, -я *м* Ставропољ
Ста́вропольский край Ставропољски крај
Сталингра́д, -а *м ист.* Стаљинград; *в.* **Волгогра́д**
Стамбу́л, -а *м* Истанбул
Ста́ра-Плани́н||а́, -ы́ *ж* Стара планина
Стокго́льм, -а *м* Стокхолм
Су́бо́тиц||а, -ы *ж* Суботица
Суда́н, -а *м* Судан
Суде́||ты, -т *мн.* Судети
Су́кре *непром. м* Сукре
Сулаве́си *непром. м* Сулавеси
Сума́тр||а, -ы *ж* Суматра
Су́тьеск||а, -и *ж* Сутјеска
Суху́ми *непром. м* Сухуми
Суэ́ц, -а *м* Суец
Суэ́цкий кана́л Суецки канал
Сыктывка́р, -а *м* Сиктивкар
Сырдарь||я́, -и́ *ж* Сир Дарја
Сье́рра-Лео́не *непром. с* Сијера Леоне *ж*
Сянга́н, -а *м* Сјанган

Таджикиста́н, -а *м* Таџикистан; **Таджи́кская Сове́тская Социалисти́ческая Респу́блика** Таџичка Совјетска Социјалистичка Република
Таила́нд, -а *м* Тајланд
Таи́ти *непром. м* Тахити
Тайва́н||ь, -я *м* Тајван, Формоза *ж*
Таймы́р, -а *м*, **Таймы́рский полуо́стров** Тајмир, Тајмирско полуострво
Та́ллин, -а *м* Талин
Танганьи́к||а, -и *ж* Тангањика
Танза́ни||я, -и *ж* Танзанија
Тасма́ни||я, -и *ж* Тасманија
Тата́ри||я, -и *ж* Татарија; **Тата́рская Автоно́мная Сове́тская Социалисти́ческая Респу́блика** Татарска Аутономна Совјетска Социјалистичка Република
Та́т||ры, -р *мн.* Татра *ж*
Ташке́нт, -а *м* Ташкент
Тбили́си *непром. м* Тбилиси
Тегера́н, -а *м* Техеран
Тель-Ави́в, -а *м* Тел Авив
Те́мз||а, -ы *ж* Темза
Те́рек, -а *м* Терек
Тибе́т, -а *м* Тибет
Тибр, -а *м* Тибар
Тигр, -а *м* Тигар, Тигрис
Тимишоа́р||а, -ы *ж* Темишвар *м*
Тира́н||а, -ы *ж* Тирана
Тиро́л||ь, -я *м* Тирол
Тирре́нское мо́ре Тиренско море
Ти́с(с)||а, -ы *ж* Тиса
Ти́тово-У́жице *непром. м, с* Титово Ужице *с*
Титогра́д, -а *м* Титоград
Ти́хий океа́н Тихи океан, Пацифик
То́кио *непром. м* Токио
Толья́тти *непром. м* Тољати
Томск, -а *м* Томск
Три́глав, -а *м* Триглав
Триест, -а *м* Трст
Три́поли *непром. м* Триполи
Тро́||я, -и *ж ист.* Троја
Тув||а́, -ы́ *ж* Тува; **Туви́нская Автоно́мная Сове́тская Социалисти́ческая Респу́блика** Тувинска Аутономна Совјетска Социјалистичка Република
Ту́зл||а, -ы *ж* Тузла

Ту́л||а, -ы *ж* Тула
Тулу́з||а, -ы *ж* Тулуза
Туни́с, -а *м* 1. Тунис (*држава*) 2. Тунис (*град*)
Туркме́ни||я, -и *ж* Туркменистан *м*; **Туркме́нская Сове́тская Социалисти́ческая Респу́блика** Туркменска Совјетска Социјалистичка Република
Ту́рци||я, -и *ж* Турска
Тюме́н||ь, -и *ж* Тјумењ *м*
Тянь-Ша́н||ь, -я *м* Тјаншан, Тјеншан

Уга́нд||а, -ы *ж* Уганда
Удму́рти||я, -и *ж* Удмуртија; **Удму́ртская Автоно́мная Сове́тская Социалисти́ческая Респу́блика** Удмуртска Аутономна Совјетска Социјалистичка Република
У́жгород, -а *м* Ужгород
Узбекиста́н, -а *м* Узбекистан; **Узбе́кская Сове́тская Социалисти́ческая Респу́блика** Узбечка Совјетска Социјалистичка Република
Украи́н||а, -ы *ж* Украјина; **Украи́нская Сове́тская Социалисти́ческая Респу́блика** Украјинска Совјетска Социјалистичка Република
Ула́н-Ба́тор, -а *м* Улан-Батор
Ула́н-Удэ́ *непром. м* Улан-Уде
Улья́новск, -а *м* Уљановск
Ура́л, -а *м* Урал
Уругва́||й, -я *м* Уругвај
Уссу́ри *непром. ж* Усури *м*
Уфа́, Уфы́ *ж* Уфа
Уэ́ллингто́н, -а *м* Велингтон
Уэ́льс, -а *м* Велс

Федерати́вная Респу́блика Герма́нии Савезна Република Немачка
Фермопи́||лы, -л *мн.* Термопили *мн. м*
Фи́джи *непром. мн.* Фиџи острва
Филаде́льфи||я, -и *ж* Филаделфија
Филиппи́||ны, -н *мн.* Филипини *мн. м*
Финля́нди||я, -и *ж* Финска
Фи́нский зали́в Фински залив
Флоре́нци||я, -и *ж* Фиренца
Флори́д||а, -ы *ж* Флорида
Фра́ки||я, -и *ж ист.* Тракија
Фра́нци||я, -и *ж* Француска
Фру́нзе *непром. м* Фрунзе
Фру́шка-Го́р||а, -ы *ж* Фрушка гора
Фудзия́м||а, -ы *ж* Фуџијама

Хаба́ровск, -а *м* Хабаровск
Хаба́ровский край Хабаровски крај
Хайфо́н, -а *м* Хајфонг
Ханó||й, -я *м* Ханој
Хара́ре *непром. м* Хараре
Харту́м, -а *м* Картум
Ха́рьков, -а *м* Харков
Хе́льсинки *непром. м* Хелсинки
Херсо́н, -а *м* Херсон
Хироси́м||а, -ы *ж* Хирошима
Хорва́ти||я, -и *ж* Хрватска; **Социалисти́ческая Респу́блика Хорва́тия** Социјалистичка Република Хрватска
Хошими́н, -а *м* Хошимин
Хуанхэ́ *непром. ж* Хоангхо *м*, Хуангху *м*

Цейло́н, -а *м* Цејлон; *в.* **Шри-Ла́нка**
Целебе́с, -а *м* Целебес; *в.* **Сулаве́си**

Центра́льная Аме́рика Средња Америка
Центральноафрика́нская Респу́блика Централноафричка Република
Це́тине *непром. м, с* Цетиње *с*
Цю́рих, -а *м* Цирих

Чад, -а *м* Чад (*држава и језеро*)
Ча́чак, -а *м* Чачак
Чебокса́||ры, -р *мн.* Чебоксари
Челя́бинск, -а *м* Чељабинск
Черного́ри||я, -и *ж* Црна Гора; **Социалисти́ческая Респу́блика Черного́рия** Социјалистичка Република Црна Гора
Чёрное мо́ре Црно море
Че́хи||я, -и *ж* Чехија
Чехослова́ки||я, -и *ж* Чехословачка; **Чехослова́цкая Социалисти́ческая Респу́блика** Чехословачка Социјалистичка Република
Чече́но-Ингуше́ти||я, -и *ж* Чечено-Ингушетија; **Чече́но-Ингу́шская Автоно́мная Сове́тская Социалисти́ческая Респу́блика** Чечено-Ингушка Аутономна Совјетска Социјалистичка Република
Чика́го *непром. м* Чикаго
Чи́ли *непром. с* Чиле *м*
Чоп, -а *м* Чоп
Чува́ши||я, -и *ж* Чувашија; **Чува́шская Автоно́мная Сове́тская Социалисти́ческая Респу́блика** Чувашка Аутономна Совјетска Социјалистичка Република
Чудско́е о́зеро Чудско језеро
Чуко́тский полуо́стров Чукотско полуострво
Чуко́тское мо́ре Чукотско море
Чунци́н, -а *м* Чунгкинг

Ша́бац, -а *м* Шабац
Шанха́||й, -я *м* Шангај
Швейца́ри||я, -и *ж* Швајцарска
Шве́ци||я, -и *ж* Шведска
Ши́пк||а, -и *ж* Шипка
Шотла́нди||я, -и *ж* Шкотска
Шпицбе́рген, -а *м* Шпицберген
Шпре, Шпре́е *непром. ж* Шпреја
Шри-Ла́нка *непром. ж* Шри Ланка
Шти́ри||я, -и *ж ист.* Штајерска
Шту́тгарт, -а *м* Штутгарт

Ще́цин, -а *м* Шћећин

Эвере́ст, -а *м* Монт Еверест; *в.* **Джомолу́нгма**
Эге́йское мо́ре Егејско море
Э́динбу́рг, -а *м* Единбург
Эквадо́р, -а *м* Еквадор
Экваториа́льная Гвине́я Екваторијална Гвинеја
Эли́ст||а, -ы *ж* Елиста
Элла́д||а, -ы *ж ист.* Хелада
Э́льб||а, -ы *ж* 1. Елба (*река на територији ДР Немачке и СР Немачке*) 2. Елба (*острво*)
Эльбру́с, -а *м* Елбрус
Эльза́с, -а *м ист.* Алзас
Эль-Куве́йт, -а *м* Ел Кувајт
Эр-Рия́д, -а *м* Ер Ријад
Эсто́ни||я, -и *ж* Естонија; **Эсто́нская Сове́тская Социалисти́ческая Респу́блика** Естонска Совјетска Социјалистичка Република
Э́тн||а, -ы *ж* Етна
Эфио́пи||я, -и *ж* Етиопија

Југосла́ви||я, -и *ж* Југославија; **Социалисти́ческая Федерати́вная Респу́блика Югосла́вия** Социјалистичка Федеративна Република Југославија

Ю́жная Аме́рика Јужна Америка

Ю́жно-Африка́нская Респу́блика Јужно-Афричка Република

Я́ва, Я́вы *ж* Јава

Я́йце *непром. м, с* Јајце *с*

Яку́ти||я, -и *ж* Јакутија; **Яку́тская Сове́тская Социалисти́ческая Респу́блика** Јакутска Совјетска Социјалистичка Република

Яку́тск, -а *м* Јакутск

Я́лт||а, -ы *ж* Јалта

Яма́йк||а, -и *ж* Јамајка

Янцзы́ *непром. ж* Јангце *м*

Япо́ни||я, -и *ж* Јапан *м*

Япо́нское мо́ре Јапанско море

Яросла́вл||ь, -я *м* Јарославъ

Я́унде *непром. м* Јаунде

НАИБОЛЕЕ УПОТРЕБИТЕЛЬНЫЕ СОКРАЩЕНИЯ В РУССКОМ ЯЗЫКЕ

НАЈЧЕШЋЕ СКРАЋЕНИЦЕ У РУСКОМ ЈЕЗИКУ

А ампéр А, ампер

а ар а, ар

АВМ [*а-вэ-эм*] **аналóговая вычислúтельная машúна** аналогни рачунар

АВНОЮ [*áвною*] **Антифашúстское вéче нарóдного освобождéния Югослáвии** (*1942—1945*) АВНОЈ, Антифашистичко веће народног ослобођења Југославије

а-во агéнтство агенција

авт. áвтор; áвторский аутор; ауторски

АЗС [*а-зэ-э́с*] **автозапрáвочная стáнция** бензинска пумпа

АзССР [*аз-эс-эс-э́р*] **Азербайджáнская Совéтская Социалистúческая Респýблика** Азербејџанска Совјетска Социјалистичка Република

акад. акадéмик академик

АЛС [*а-эл-э́с*] **автоматúческая лýнная стáнция** аутоматска месечева станица

АМН [*а-эм-э́н*] **Акадéмия медицúнских наýк СССР** Академија медицинских наука СССР

АМС [*а-эм-э́с*] **автоматúческая межпланéтная стáнция** аутоматска међупланетарна станица

АН [*а-э́н, ан*] **Акадéмия наýк** АН, Академија наука

АН [*ан, а-э́н*], **Ан, -а** *м* **самолёт констрýкции О. К. Антóнова** авион конструкције О. К. Антонова

АО [*аó*] **автонóмная óбласть** АО, аутономна област

АОН [*аóн*] **Акадéмия общéственных наýк при ЦК КПСС** Академија друштвених наука при ЦК КПСС

АП [*а-пэ́*] **автоматúческое программúрование** аутоматско програмирање

АП [*а-пэ́*] **Ассошиэ́йтед пресс** АП, Асошиетед прес

АПК [*а-пэ-кá*] **агропромы́шленный кóмплекс** пољопривредно-индустријски комплекс

АПН [*а-пэ-э́н*] **агéнтство печáти Нóвости** новинска агенција »Новости«

АПН [*а-пэ-э́н*] **Акадéмия педагогúческих наýк СССР** Академија педагошких наука СССР

АПТ [*а-пэ-тэ́*] **Албáнская пáртия трудá** Албанска партија рада

АрмССР [*арм-эс-эс-э́р*] **Армя́нская Совéтская Социалистúческая Респýблика** Јерменска Совјетска Социјалистичка Република

АССР [*а-эс-эс-э́р*] **автонóмная совéтская социалистúческая респýблика** АССР, аутономна совјетска социјалистичка република

АСУ [*асý*] **автоматизúрованная систéма управлéния** аутоматизовани систем управљања

ат. в. áтомный вес атомска тежина

атм атмосфéра физúческая atm, физичка атмосфера

АТС [*а-тэ-э́с*] **автоматúческая телефóнная стáнция** аутоматска телефонска централа

АФП [*а-эф-пэ́*] **Агéнтство Франс Пресс** АФП, Агенција Франс Прес

АХ [*ах*] **Акадéмия худóжеств СССР** Академија уметности СССР

АХО [*ахó*] **администратúвно-хозя́йственный отдéл** финансијско одељење

АЭС [*аэ́с*] **áтомная электростáнция** НЕ, нуклеарна (атомска) електрана

б. бар б, бар

БАМ [*бам*], **-а** *м* **Байкáло-Амýрская (железнодорóжная) магистрáль** Бајкалско-амурска (железничка) магистрала

Би-би-си Британская радиовещáтельная корпорáция Би-би-си, BBC, Британско радио-друштво

б-ка библиотéка библиотека

БКП [*бэ-ка-пэ́*] **Болгáрская коммунистúческая пáртия** Бугарска комунистичка партија

БНТИ [*бэ-эн-тэ-ú*] **бюрó наýчно-технúческой информáции** биро за научно-техничку информацију

БРИЗ [*бриз*] **бюрó по рационализáции и изобретáтельству** биро за рационализацију и проналаске

БССР [*бэ-эс-эс-э́р*] **Белорýсская Совéтская Социалистúческая Респýблика** БССР, Белоруска Совјетска Социјалистичка Република

БСЭ [*бэ-эс-э́*] **Большáя совéтская энциклопéдия** Велика совјетска енциклопедија

БТИ [*бэ-тэ-ú*] **бюрó технúческой информáции** биро за техничку информацију

б-ца больнúца болница

В вольт V, волт

в. век в., век

ВААП [*ваáп*], **-а** *м* **Всесоюзное агéнтство по áвторским правáм** Свесавезна ауторска агенција

ВАЗ [*ваз*], **-а** *м* **Вóлжский автомобúльный завóд** Волшка фабрика аутомобила; аутомобил те фабрике

ВАК [*вак*], **-а** *м* **Вы́сшая аттестациóнная комúссия** Државна комисија за потврђивање научног степена

ВАО [*вáо*] **Всесоюзное акционéрное óбщество** Свесавезно акционарско друштво

ВАСХНИЛ [*васхнúл*] **Всесоюзная акадéмия сельскохозя́йственных наýк úмени В. И. Лéнина** Свесавезна академија пољопривредних наука »В. И. Лењин«

вв. векá в., век

ВВС [*вэ-вэ-э́с*] **воéнно-воздýшные сúлы** ратно ваздухопловство

ВГБИЛ [*вэ-гэ-бúл, вэ-гэ-бэ-úл*] **Всесоюзная госудáрственная библиотéка инострáнной литератýры** Свесавезна државна библиотека иностране литературе

ВДНХ [*вэ-дэ-эн-ха́*] **Вы́ставка достиже́ний наро́дного хозя́йства СССР** Изложба достигнућа народне привреде СССР

ВИНИТИ [*винити́*] **Всесою́зный институ́т нау́чной и техни́ческой информа́ции** Свесавезни институт научне и техничке информације

ВКК [*вэ-ка-ка́*] **враче́бно-консультацио́нная коми́ссия** лекарска комисија

ВКП(б) [*вэ-ка-пэ-бэ́*] **Всесою́зная коммунисти́ческая па́ртия (большевико́в)** (*1925—1952*) СКП(б), Свесавезна комунистичка партија (бољшевика)

ВЛКСМ [*вэ-эл-ка-эс-э́м*] **Всесою́зный Ле́нинский Коммунисти́ческий Сою́з Молодёжи** Комсомол, Свесавезни лењински комунистички савез омладине

ВМС [*вэ-эм-э́с*] **вое́нно-морски́е си́лы** војнопоморске снаге

ВМФ [*вэ-эм-э́ф*] **вое́нно-морско́й флот** ратна морнарица

ВНИИ [*вний́*] **всесою́зный нау́чно-иссле́довательский институ́т** свесавезни научно-истраживачки институт

ВНР [*вэ-эн-э́р*] **Венге́рская Наро́дная Респу́блика** Народна Република Мађарска

ВО [*вэ-о́*] **вое́нный о́круг** војни округ

ВОЗ [*воз*], **-а** *м* **Всеми́рная организа́ция здравоохране́ния** Светска здравствена организација

ВОХР [*вохр*], **-а** *м* **военизи́рованная охра́на** војно осигурање

ВПШ [*вэ-пэ-ша́*] **Вы́сшая парти́йная шко́ла** Висока партијска школа

вр. врач лекар

Врио *непром. м* **вре́менно исполня́ющий обя́занности** в.д., вршилац дужности

ВСМ [*вэ-эс-э́м*] **Всеми́рный Сове́т Ми́ра** Светски савет за мир

ВСРП [*вэ-эс-эр-пэ́*] **Венге́рская социалисти́ческая рабо́чая па́ртия** Мађарска социјалистичка радничка партија

ВТ [*вэ-тэ́*] **вычисли́тельная те́хника** рачунска техника

Вт ватт W, ват

ВТО [*вэ-тэ-о́*] **Всеросси́йское театра́льное о́бщество** Сверуски савез драмских уметника

ВТЭК [*втэк*], **-а** *м* **враче́бно-трудова́я экспе́ртная коми́ссия** лекарска комисија социјалног осигурања

ВТУЗ [*втуз*], **-а** *м* **вы́сшее техни́ческое уче́бное заведе́ние** висока техничка школа

ВУЗ [*вуз*], **-а** *м* **вы́сшее уче́бное заведе́ние** висока школа

ВФДМ [*вэ-эф-дэ-э́м*] **Всеми́рная федера́ция демократи́ческой молодёжи** СФДО, Светска федерација демократске омладине

ВФП [*вэ-эф-пэ́*] **Всеми́рная федера́ция профсою́зов** ССФ, Светска синдикална федерација

ВЦ [*вэ-цэ́*] **вычисли́тельный центр** рачунски центар

ВЦИК [*вцик*], **-а** *м* **Всеросси́йский Центра́льный Исполни́тельный Комите́т** (*1917—1937*) Сверуски централни извршни комитет

ВЦСПС [*вэ-цэ-эс-пэ-э́с*] **Всесою́зный Центра́льный Сове́т Профессиона́льных Сою́зов** Свесавезни централни одбор Савеза синдиката

ВЧ [*вэ-че́*] **высо́кая частота́; высокочасто́тный** висока фреквенција; високофреквентни

ВЧК [*вэ-че-ка́*] **Всеросси́йская чрезвыча́йная коми́ссия по борьбе́ с контрреволю́цией и сабота́жем** (*1917—1922*) Сверуска ванредна комисија за борбу против контрареволуције и саботаже

г. год г., година

г. го́род град

г грамм g, грам

га гекта́р ga, хектар

ГАБТ [*гапт*], **-а** *м* **Госуда́рственный академи́ческий Большо́й теа́тр СССР** Државни академски Бољшој театар СССР

ГАЗ [*газ*], **-а** *м* **Го́рьковский автомоби́льный заво́д** Горковска фабрика аутомобила; аутомобил те фабрике

ГАИ [*гаи́*] **Госуда́рственная автомоби́льная инспе́кция** Државна саобраћајна инспекција (милиција)

ГБЛ [*гэ-бэ-э́л*] **Госуда́рственная библиоте́ка и́мени В. И. Ле́нина** Државна библиотека »В. И. Лењин«

ГВФ [*гэ-вэ-э́ф*] **Гражда́нский возду́шный флот СССР** Цивилно ваздухопловство СССР

гг. го́ды г., године

ГДР [*гэ-дэ-э́р*] **Герма́нская Демократи́ческая Респу́блика** НДР, Немачка Демократска Република

гл гектоли́тр hl, хектолитар

гм гектоме́тр hm, хектометар

ГО [*гэо́*] **гражда́нская оборо́на** цивилна заштита

гост, ГОСТ [*гост*], **-а** *м* **Госуда́рственный общесою́зный станда́рт** Државни свесавезни стандард

ГОЭЛРО [*гоэлро́*] **Госуда́рственная коми́ссия по электрифика́ции Росси́и** (*1920*) Државна комисија за електрификацију Русије

гр. граждани́н, гражда́нка грађанин, грађанка

гр-ка гражда́нка грађанка

гр-н граждани́н грађанин

гр-не гра́ждане грађани

ГрузССР [*груз-эс-эс-э́р*], **ГССР** [*гэ-эс-эс-э́р*] **Грузи́нская Сове́тская Социалисти́ческая Респу́блика** Грузијска Совјетска Социјалистичка Република

ГТО [*гэ-тэ-о́*] **«Гото́в к труду́ и оборо́не СССР»** »Спреман за рад и одбрану СССР« (*комплекс физичких вежби из разних спортских дисциплина*)

ГУМ [*гум*], **-а** *м* **Госуда́рственный универса́льный магази́н** Државна робна кућа

Гц герц Hz, херц

ГЭС [*гэс*] **гидроэлектри́ческая ста́нция, гидроэлектроста́нция** Хе, хидроелектрана

Д дио́птрия диоптрија

д. дере́вня село

д. дом кућни број (*на адресама*)

даг декагра́мм dag, декаграм

дам декаме́тр dam, декаметар

дБ децибе́л db, децибел

ДВ [*дэ-вэ*] **дли́нные во́лны; длинново́лновый** ДТ, дуги таласи; дуготаласни

дер. дере́вня село

ДК [*дэ-ка́*] **Дворе́ц культу́ры; Дом культу́ры** дом културе; културни центар

дл децили́тр dl, децилитар

дм дециме́тр dm, дециметар

ДНД [*дэ-эн-дэ́*] **Доброво́льная наро́дная дружи́на** Добровољно народно друштво (*за одржавање јавног реда*)

ДНК [*дэ-эн-ка́*] **дезоксирибонуклеи́новая кислота́** DNK, дезоксирибонуклеинска киселина

до н. э. до на́шей э́ры пре н. е., пре нове (наше) ере

ДОСААФ [*досаа́ф*], **-а** *м* **Всесою́зное доброво́льное**

óбщество содéйствия áрмии, авиáции и флóту СССР Свесавезно добровољно друштво за сарадњу са војском, ваздухопловством и морнарицом СССР
доц. доцéнт доцент
д-р дóктор др., доктор
др. другúе др., други
ДСО [*дэ-сэ-ó*] **добровóльное спортúвное óбщество** добровољно спортско друштво
ДЭЗ [*дэз*], **-а** *м* **дирéкция эксплуатáции здáний** дирекција експлоатације зграда
ед. единúца јединица
ЕЭС [*е-э́с*] **Европéйское экономúческое сoóбщество** ЕЕЗ, Европска економска заједница
ЕЭС [*е-э́с*] **едúная энергетúческая систéма** јединствен енергетски систем

ж. д. желéзная дорóга железница
ж.-д. железнодорóжный железнички
ЖСК [*жэ-эс-кá*] **жилúщно-строúтельный кооператúв** стамбена задруга
жэк, ЖЭК [*жэк*], **-а** *м* **жилúщно-эксплуатациóнная контóра** стамбена управа

зав. завéдующий шеф, управник
загс, ЗАГС [*загс*], **-а** *м* **отдéл (бюрó) зáписи áктов граждáнского состоя́ния** матични уред
зам. заместúтель заменик
з-д завóд фабрика
ЗИЛ [*зил*], **-а** *м* **Москóвский автомобúльный завóд úмени И. А. Лихачёва** Московска фабрика аутомобила »И. А. Лихачов«; аутомобил те фабрике

ИВЦ [*и-вэ-цэ́*] **информациóнно-вычислúтельный центр** информационо-рачунски центар
ИЛ [*ил*], **Ил, -а** *м* **самолёт констрýкции С. В. Ильюшина** авион конструкције С. В. Иљушина
им. úмени назван по ком, са именом (*на српскохрватски се не преводи*); **шкóла им. М. Гóрького** школа »М. Горки«
инст., ин-т инститýт институт
и. о. исполня́ющий обя́занности в. д., вршилац дужности
ИСЗ [*и-эс-зэ́*] **искýсственный спýтник Землú** вештачки Земљин сателит
ИСЛ [*и-эс-э́л*] **искýсственный спýтник Луны́** вештачки Месечев сателит
и т. д. и так дáлее итд., и тако даље
и т. п. и томý подóбное и сл., и слично
ИТР [*и-тэ-э́р*] **инженéрно-технúческие рабóтники** инжењери и техничари

К кулóн C, кулон
к. копéйка копејка
КазССР [*каз-эс-эс-э́р*] **Казáхская Совéтская Социалистúческая Респýблика** Казашка Совјетска Социјалистичка Република
кал калóрия cal, калорија
КамАЗ [*камáз*], **-а** *м* **Кáмский автомобúльный завóд** Камска фабрика аутомобила; аутомобил те марке
КБ [*ка-бэ́*] **констрýкторское бюрó** конструкторски биро
канд. кандидáт кандидат, магистар
КБО [*ка-бэ-ó*] **комбинáт бытовóго обслýживания** предузеће услужних делатности

КВ [*ка-вэ́*] **корóткие вóлны; коротковóлновый** КТ, кратки таласи; краткоталасни
кв. квадрáтный квадратни
кв. квартúра стан (*на адресама*)
кВт киловáтт kW, киловат
кВтч киловáтт-час kWh, киловат-час
КВЦ [*ка-вэ-цэ́*] **координациóнно-вычислúтельный центр** координационо-рачунски центар
кг килогрáмм kg, килограм
КГБ [*ка-гэ-бэ́*] **Комитéт государственной безопáсности СССР** Комитет државне безбедности СССР
кГц килогéрц kHz, килохерц
КЗОТ, КЗоТ [*кзот*], **-а** *м* **Кóдекс закóнов о трудé** Кодекс закона о раду
КиргССР [*кирг-эс-эс-э́р*] **Кирги́зская Совéтская Социалистúческая Респýблика** Киргиска Совјетска Социјалистичка Република
к.-л какóй-либо било какав, какав год
кл. класс разред
км киломéтр km, километар
к.-н. какóй-нибудь било какав, какав год
КНДР [*ка-эн-дэ-э́р*] **Корéйская Нарóдно-Демократúческая Респýблика** Корејска Народна Демократска Република
КНР [*ка-эн-э́р*] **Китáйская Нарóдная Респýблика** НРК, Народна Република Кина
коп. копéйка копејка
КП [*ка-пэ́*] **комáндный пункт** командно место
КП [*ка-пэ́*] **коммунистúческая пáртия** КП, комунистичка партија
КПВ [*ка-пэ-вэ́*] **Коммунистúческая пáртия Вьетнáма** Комунистичка партија Вијетнама
КПД [*ка-пэ-дэ́*], **кпд коэффициéнт полéзного дéйствия** коефицијент корисног деловања
КПК [*ка-пэ-кá*] **Коммунистúческая пáртия Китáя** Комунистичка партија Кине
КПК [*ка-пэ-кá*] **Коммунистúческая пáртия Кýбы** Комунистичка партија Кубе
КПП [*ка-пэ-пэ́*] **контрóльно-пропускнóй пункт** контролно-пропусна станица
КПСС [*ка-пэ-эс-э́с*] **Коммунистúческая пáртия Совéтского Сою́за** КПСС, Комунистичка партија Совјетског Савеза
КПЧ [*ка-пэ-чé*] **Коммунистúческая пáртия Чехословáкии** Комунистичка партија Чехословачке
КПЮ [*ка-пэ-ю́*] **Коммунистúческая пáртия Югослáвии** *(1919—1952)* КПЈ, Комунистичка партија Југославије
куб. кубúческий кубни

л литр l, литар
л. лист табак, арак
ЛатвССР [*латв-эс-эс-э́р*] **Латвúйская Совéтская Социалистúческая Респýблика** Летонска Совјетска Социјалистичка Република
ЛГУ [*эл-гэ-ý*] **Ленингрáдский госудáрственный университéт úмени А. А. Ждáнова** Лењинградски државни универзитет »А. А. Жданов«
ЛитССР [*лит-эс-эс-э́р*] **Литóвская Совéтская Социалистúческая Респýблика** Литванска Совјетска Социјалистичка Република
лк люкс Lx, лукс
лм лю́мен Lm, лумен
л. с. лошадúная сúла KS, коњска снага
ЛЭП [*лэп*] **лúния электропередáчи** далековод

М метро́ метро (*на улазима у метро*)
м метр m, метар
МАГАТЭ [*магатэ́*] **Междунаро́дное аге́нтство по а́томной эне́ргии** МАГАТЕ, Међународна агенција за атомску енергију
МАЗ [*маз*], **-а** *м* **Ми́нский автомоби́льный заво́д** Минска фабрика аутомобила; аутомобил те фабрике
МВД [*эм-вэ-дэ́*] **Министе́рство вну́тренних дел СССР** Министарство унутрашњих послова СССР
МВТ [*эм-вэ-тэ́*] **Министе́рство вне́шней торго́вли СССР** Министарство спољне трговине СССР
МВТУ [*эм-вэ-тэ-у́*] **Моско́вское вы́сшее техни́ческое учи́лище им. Н. Э. Ба́умана** Московска висока техничка школа »Н. Е. Бауман«
МВФ [*эм-вэ-эф*] **Междунаро́дный валю́тный фонд** ММФ, Међународни монетарни фонд
МВЭС [*эм-вэ-эс*] **Министе́рство вне́шних экономи́ческих свя́зей** Министарство за спољноекономске везе
мг миллигра́мм mg, милиграм
МГК [*эм-гэ-ка́*] **Моско́вский городско́й комите́т** Московски градски комитет
МГУ [*эм-гэ-у́*] **Моско́вский госуда́рственный университе́т и́мени М. В. Ломоно́сова** Московски државни универзитет »М. В. Ломоносов«
МИГ [*миг*], **Миг, -а** *м* **самолёт констру́кции А. И. Микоя́на и М. И. Гуре́вича** авион конструкције А. И. Микојана и М. И. Гуревича
МИД [*мид*], **-а** *м* **Министе́рство иностра́нных дел** Министарство иностраних послова
мин. мину́та минут
мл. мла́дший млађи
млн. миллио́н милион
млрд. миллиа́рд милијарда
мм миллиме́тр mm, милиметар
МНР [*эм-эн-эр*] **Монго́льская Наро́дная Респу́блика** Монголска Народна Република
МНРП [*эм-эн-эр-пэ́*] **Монго́льская наро́дно-революцио́нная па́ртия** Монголска народна револуционарна партија
МОК [*мок*], **-а** *м* **Междунаро́дный олимпи́йский комите́т** МОК, Међународни олимпијски комитет
МСС [*эм-эс-эс*] **Междунаро́дный сою́з студе́нтов** Међународни савез студената
МССР [*эм-эс-эс-эр*], **МолдССР** [*молд-эс-эс-эр*] **Молда́вская Сове́тская Социалисти́ческая Респу́блика** Молдавска Совјетска Социјалистичка Република
МТС [*эм-тэ-эс*] **маши́нно-тра́кторная ста́нция** (*1928—1958*) машинско-тракторска станица
МУР [*мур*], **-а** *м* **Моско́вский уголо́вный ро́зыск** Московска криминалистичка служба
МХАТ [*мхат*], **-а** *м* **Моско́вский Худо́жественный академи́ческий теа́тр и́мени М. Го́рького** Московско академско позориште »М. Горки«

наб. на́бережная кеј
напр. наприме́р, нпр., на пример
НАТО [*на́то*] **Организа́ция Североатланти́ческого догово́ра** НАТО, Организација Северноатлантског пакта, Атлантски пакт
нач. нача́льник шеф, начелник
НЗ [*эн-зэ́*] **неприкоснове́нный запа́с** неприкосновена резерва
НИИ [*ний*] **нау́чно-иссле́довательский институ́т** научноистраживачки институт
НК [*эн-ка́*] **наро́дный контро́ль** народна контрола
НКВД [*эн-ка-вэ-дэ́*] **Наро́дный комиссариа́т вну́тренних дел** (*1917—1946*) Народни комесаријат унутрашњих послова
НЛО [*эн-эл-о́*] **неопо́знанный лета́ющий объе́кт** непознати летећи објект
НОТ [*нот*], **-а** *м* **нау́чная организа́ция труда́** научна организација рада
НП [*эн-пэ́*] **наблюда́тельный пункт** осматрачница
НРБ [*эн-эр-бэ́*] **Наро́дная Респу́блика Болга́рия** Народна Република Бугарска
н. с., н. ст. но́вого сти́ля, по но́вому сти́лю по новом календару
НСО [*эн-сэ-о́*] **нау́чное студе́нческое о́бщество** научно студентско друштво
НСРА [*эн-эс-эр-а́*] **Наро́дная Социалисти́ческая Респу́блика Алба́ния** Народна Социјалистичка Република Албанија
НТБ [*эн-тэ-бэ́*] **нау́чно-техни́ческая библиоте́ка** научно-техничка библиотека
НТО [*эн-тэ-о́*] **нау́чно-техни́ческое о́бщество** научно-техничко друштво
НТР [*эн-тэ-эр*] **нау́чно-техни́ческая револю́ция** научно-техничка револуција
НЧ [*эн-че́*] **ни́зкая частота́; низкочасто́тный** ниска фреквенција; нискофреквентни
н. э. на́шей э́ры н. е., нове (наше) ере
НЭП [*нэп*], **нэп, -а** *м* **но́вая экономи́ческая поли́тика** (*1921—1928*) НЕП, нова економска политика

о., о-в о́стров острво
обл. о́бласть област
ОБХС(С) [*о-бэ-ха-эс*] **отде́л борьбы́ с хище́ниями социалисти́ческой со́бственности и спекуля́цией** одељење за борбу против пљачкања социјалистичке имовине и шпекулације
ОВ [*о-вэ́*] **отравля́ющие вещества́** бојни отрови
ОВИР [*ови́р*], **-а** *м* **отде́л виз и регистра́ции иностра́нных гра́ждан** одељење за визе и регистрацију страних грађана
оз. о́зеро језеро
ок. о́коло око, приближно
ОКБ [*о-ка-бэ́*] **о́пытно-констру́кторское бюро́** огледно-конструкторски биро
ОНО [*оно́*] **отде́л наро́дного образова́ния** одељење за народно образовање (за просвету)
ООН [*оо́н*] **Организа́ция Объединённых На́ций** ОУН, Организација уједињених народа (нација)
ОРУД [*ору́д*], **-а** *м* **отде́л регули́рования у́личного движе́ния** одељење за регулисање саобраћаја, саобраћајна инспекција
ОТК [*о-тэ-ка́*] **отде́л техни́ческого контро́ля** одељење за техничку контролу

п. пункт пункт
ПВО [*пэ-вэ-о́*] **противовозду́шная оборо́на** ПВО, противваздушна одбрана
пер. переу́лок попречна улица
ПКБ [*пэ-ка-бэ́*] **прое́ктно-констру́кторское бюро́** пројектантски биро
ПКиО [*пэ-ка-и-о́*] **парк культу́ры и о́тдыха** парк културе и одмора
пл. пло́щадь трг
ПНР [*пэ-эн-эр*] **По́льская Наро́дная Респу́блика** Пољска Народна Република

п-ов полуо́стров полуострво

ПОРП [*порп*] **По́льская объединённая рабо́чая па́ртия** ПУРП, Пољска уједињена радничка партија

пос. посёлок насеље

пр. прое́зд пролаз, попречна улица

пр., просп. проспе́кт булевар

ПРО [*пэ-эр-о́*] **противоракéтная оборо́на** ПРО, противракетска одбрана

проф. профе́ссор проф., професор

ПТУ [*пэ-тэ-у́*] **профессиона́льно-техни́ческое учи́лище** стручно-техничка школа

ПХЗ [*пэ-ха-зэ́*] **противохими́ческая защи́та** ПХЗ, противхемијска заштита

Р рентге́н R, рендген

р. река́ река

р., руб. рубль рубља

РАПО [*ра-по́*] **райо́нное агропромы́шленное объедине́ние** рејонско пољопривредно-индустријско удружење

РВ [*эр-вэ́*] **радиоакти́вные вещества́** радиоактивне материје

РККА [*эр-ка-ка́*] **Рабо́че-Крестья́нская Кра́сная А́рмия** *(1918—1946)* Радничко-сељачка Црвена армија

РКП [*эр-ка-пэ́*] **Румы́нская коммунисти́ческая па́ртия** Комунистичка партија Румуније

РКП(б) [*эр-ка-пэ-бэ́*] **Росси́йская Коммунисти́ческая па́ртия (большевико́в)** (*1918—1925*) РКП(б), Руска комунистичка партија (бољшевика)

р-н райо́н рејон

РНК [*эр-эн-ка́*] **рибонуклеи́новая кислота́** RNA, рибонуклеинска киселина

РОНО [*роно́*] **райо́нный отде́л наро́дного образова́ния** рејонско одељење за народно образовање (за просвету)

РОЭ [*ро́э*] **реа́кция оседа́ния эритроци́тов** реакција таложења еритроцита

РСДРП [*эр-эс-дэ-эр-пэ́*] **Росси́йская социа́л-демократи́ческая рабо́чая па́ртия** (*1898—1917*) Руска социјал-демократска радничка партија

РСФСР [*эр-эс-эф-эс-э́р*] **Росси́йская Сове́тская Федерати́вная Социалисти́ческая Респу́блика** РСФСР, Руска Совјетска Федеративна Социјалистичка Република

руб. рубль рубља

с. село́ село

с., стр. страни́ца стр., страна

СА [*эс-а́*] **Сове́тская А́рмия** Совјетска армија

сб. сбо́рник зборник

СВ [*эс-вэ́*] **сре́дние во́лны; среднево́лновый** СТ, средњи таласи; средњоталасни

св. свы́ше преко, више него

с. г. сего́ го́да о. г., ове године

с.-д. социа́л-демократи́ческий; социа́л-демокра́т социјалдемократски; социјал-демократ

сек. секу́нда секунда

СЕПГ [*эс-е-пэ-гэ́, сепг*] **Социалисти́ческая еди́ная па́ртия Герма́нии** *(ГДР)* ЈСПН, Јединствена социјалистичка партија Немачке *(НДР)*

СКА [*эс-ка́, ска*] **спорти́вный клуб а́рмии** армијски спортски клуб

СКБ [*эс-ка-бэ́*] **специа́льное констру́кторское бюро́** специјални конструкторски биро

СКМЮ [*эс-ка-эм-ю́*] **Сою́з коммунисти́ческой молодёжи Югосла́вии** *(1919—1948)* СКОЈ, Савез комунистичке омладине Југославије

СКЮ [*эс-ка-ю́*] **Сою́з коммуни́стов Югосла́вии** СКЈ, Савез комуниста Југославије

см, сантиме́тр cm, центиметар

см. смотри́ в., види

с. м. сего́ ме́сяца о. м., овог месеца

СМУ [*сму*] **строи́тельно-монта́жное управле́ние** грађевинско-монтажна управа

СНК [*эс-эн-ка́*] **Сове́т наро́дных комисса́ров** (*1917—1946*) Савет народних комесара

соч. сочине́ние дело

ср. сравни́ уп., упореди

СРВ [*эс-эр-вэ́*] **Социалисти́ческая Респу́блика Вьетна́м** Социјалистичка Република Вијетнам

СРР [*эс-эр-э́р*] **Социалисти́ческая Респу́блика Румы́ния** Социјалистичка Република Румунија

ССМЮ [*эс-эс-эм-ю́*] **Сою́з социалисти́ческой молодёжи Югосла́вии** ССОЈ, Савез социјалистичке омладине Југославије

ССР [*эс-эс-э́р*] **Сове́тская Социалисти́ческая Респу́блика** ССР, Совјетска Социјалистичка Република

СССР [*эс-эс-эс-э́р*] **Сою́з Сове́тских Социалисти́ческих Респу́блик** СССР, Савез Совјетских Социјалистичких Република

ст. ста́нция станица

ст. ста́рший старији

стр. страни́ца стр., страна

ст. с., ст. ст. ста́рого сти́ля, по ста́рому сти́лю по старом календару

СФРЮ [*эс-эф-эр-ю́*] **Социалисти́ческая Федерати́вная Респу́блика Югосла́вия** СФРЈ, Социјалистичка Федеративна Република Југославија

с. х. се́льское хозя́йство пољопривреда

с.-х. сельскохозя́йственный пољопривредни

США [*сша, сэ-ше-а́*] **Соединённые Шта́ты Аме́рики** САД, Сједињене Америчке Државе

СЭВ [*сэв*] **Сове́т Экономи́ческой Взаимопо́мощи** СЕВ, Савет за узајамну економску помоћ

т то́нна t, тона

т., тов. това́рищ друг, другарица

т. том том, књ., књига, св. свеска, свезак

ТаджССР [*тадж-эс-эс-э́р*] **Таджи́кская Сове́тская Социалисти́ческая Респу́блика** Таџичка Совјетска Социјалистичка Република

ТАНЮГ [*таню́г*] **Телегра́фное аге́нтство но́вой Югосла́вии** Танјуг, Телеграфска агенција нове Југославије

ТАСС [*тасс*] **Телегра́фное аге́нтство Сове́тского Сою́за** ТАСС, Телеграфска агенција Совјетског Савеза

ТВ [*тэ-вэ́*] **телеви́дение** ТВ, телевизија

т. е. то́ есть тј., то јест

т. к. та́к как зато што

т. н., т. наз. так называ́емый тзв., такозвани

тов. това́рищ друг, другарица

ТПК [*тэ-пэ-ка́*] **Трудова́я па́ртия Коре́и** Радничка партија Кореје

ТПК [*тэ-пэ-ка́*] **территориа́льно-произво́дственный ко́мплекс** територијално-производни комплекс

ТССР [*тэ-эс-эс-э́р*] **Туркме́нская Сове́тская Социалисти́ческая Респу́блика** Туркменска Совјетска Социјалистичка Република

тт. това́рищи другови

т.т. томá томови

ТУ [*ту*], **Ту самолёт констрýкции А. Н. Тýполева** ТУ, авион конструкције А. Н. Тупољева, тупољев

тыс. ты́сяча хиљада

ТЭЦ [*тэц*] **тепловáя электростáнция, теплоэлектроцентрáль** термоелектрана-топлана

ТЮЗ [*тюз*], **-а** *м* **теáтр ю́ного зри́теля** позориште за децу, дечије позориште

УВЧ [*у-вэ-чé*] **ультравысóкая частотá; ультравысокочастóтный** ултрависока фреквенција; ултрависокофреквентни

Уз(б)ССР [*уз(б)-эс-эс-эр*] **Узбéкская Совéтская Социалисти́ческая Респýблика** Узбечка Совјетска Социјалистичка Република

УКВ [*у-ка-вэ́*] **ультракорóткие вóлны; ультракоротковóлновый** УКТ, ултракратки таласи; ултракраткоталасни

ул. ýлица ул., улица

ун-т университéт универзитет

УССР [*у-эс-эс-эр*] **Украи́нская Совéтская Социалисти́ческая Респýблика** УССР, Украјинска Совјетска Социјалистичка Република

Ф фарáда F, фарад

фак., фак-т факультéт факултет

ФБР [*фэ-бэ-эр*] **Федерáльное бюрó расслéдований** (*США*) ФИБ, Федерални истражни биро (*САД*)

ф. и. о. фами́лия, и́мя, óтчество презиме, име, име по оцу

ф-ка фáбрика фабрика

ФПК [*эф-пэ-кá*] **факультéт повышéния квалификáции** факултет (центар) за усавршавање кадрова

ФРГ [*фэ-эр-гэ́, эф-эр-гэ́*] **Федерати́вная Респýблика Гермáнии** Савезна Република Немачка

ц цéнтнер q, метричка цента, квинтал

ЦДРИ [*цэ-дри́*] **Центрáльный дом рабóтников искýсств СССР** Централни дом уметника СССР

ЦК [*цэ-кá*] **Центрáльный Комитéт** ЦК, Централни комитет

ЦКК [*цэ-ка-кá*] **Центрáльная контрóльная коми́ссия** Централна контролна комисија

ЦНТБ [*цэ-эн-тэ-бэ́*] **Центрáльная наýчно-техни́ческая библиотéка** Централна научнотехничка библиотека

ЦРУ [*цэ-эр-ý*] **Центрáльное развéдывательное управлéние** (*США*) ЦИА, Централна обавештајна агенција (*САД*)

ЦСКА [*цэ-эс-кá*] **Центрáльный спорти́вный клуб áрмии** Централни спортски клуб армије

ЦСУ [*цэ-эс-ý, цэ-сэ-ý*] **Центрáльное статисти́ческое управлéние** Централна статистичка управа

ЦУМ [*цум*], **-а** *м* **Центрáльный универсáльный магази́н** Централна робна кућа

ч. час ч, час

ч. часть део

ЧК [*че-кá*] *ист.* **Чрезвычáйная коми́ссия по борьбé с контрреволю́цией и саботáжем** (*1918—1922*) ЧК, чека, Ванредна комисија за борбу против контрареволуције и саботаже

чл. член члан

чл.-кор. член-корреспондéнт дописни члан

ЧП [*че-пэ́*] **чрезвычáйное происшéствие** ванредан догађај

ЧПУ [*че-пэ-ý*] **числовóе прогрáммное управлéние** бројчано програмско управљање

ЧССР [*чэ-эс-эс-эр*] **Чехословáцкая Социалисти́ческая Респýблика** Чехословачка Социјалистичка Република

шт. штýка комад

ЭВМ [*э-вэ-эм*] **электрóнная вычисли́тельная маши́на** електронски рачунар

ЭКГ [*э-ка-гэ́*] **электрокардиогрáмма** ЕКГ, електрокардиограм

экз. экземпля́р примерак, егземплар

ЭССР [*э-эс-эс-эр*] **Эстóнская Совéтская Социалисти́ческая Респýблика** Естонска Совјетска Социјалистичка Република

ЭЭГ [*э-э-гэ́*] **электроэнцефалогрáмма** ЕЕГ, електроенцефалограм

ЮАР [*ю-áр*] **Ю́жно-Африкáнская Респýблика** Јужно-Афричка Република

ЮНЕСКО [*юнэ́ско*] **Организáция Объединённых Нáций по вопрóсам образовáния, наýки и культýры** УНЕСКО, организација Уједињених народа за просвету, науку и културу

ЯК [*як*], **Як, -а** *м* **самолёт констрýкции А. С. Я́ковлева** авион конструкције А. С. Јаковљева

НОВЫЕ СЛОВА И ЗНАЧЕНИЯ

НОВЕ РЕЧИ И ЗНАЧЕЊА

НОВЫЕ ЛЕКСИКОГРАФИЧЕСКИЕ ИСТОЧНИКИ
НОВИ ЛЕКСИКОГРАФСКИ ИЗВОРИ

Орфографический словарь русского языка, 29-е издание, исправленное и дополненное. М., „Русский язык", 1991.

Сводный словарь современной русской лексики. Т 1—2 / Под ред. Р. П. Рогожниковой. М., „Русский язык", 1991.

Словарь современного русского литературного языка: в 20 т., издание второе, переработанное и дополненное. Т 1—6 (А-З). М., „Русский язык", 1991—1996.

Большой экономический словарь / Под ред. А. Н. Азрилияна. М., Фонд „Правовая культура", 1994.

Ожегов С. И. и Шведова Н. Ю. Толковый словарь русского языка, 3-е издание, стереотипное. М., „АЗЪ", 1995.

Словарь терминов современного предпринимательства / Под ред. В. В. Морковкина. М., „Радикс", 1995.

Новичков Н. Н. Словарь современных русских сокращений и аббревиатур: 12.000 сокращений и аббревиатур. Париж—Москва, „Инфоглоб", 1995.

Правопис српскога језика / Приредили Митар Пешикан, Јован Јерковић, Мато Пижурица. Нови Сад, „Матица српска", 1993.

Slavić M., Nestorov Lj., Nestorov I. Tehnički rečnik: rusko-srpski. Beograd, ,,Tehnička knjiga", 1997.

А

а *везн.* ◊ **а не то** иначе, у противном; **а то и** па и

абы́ *везн. нар.* само да; **де́лает кое-как, ~ скоре́е ко́нчить** ради којекако, само да што пре заврши

АВ [*а-вэ́*] *авиано́сец* носач авиона

авиакатастро́ф||а, -ы *ж* авионски удес

авиаспортклу́б, -а *м* аероклуб

ави́зо *нейром. с* авиза *ж*, извештај *м*, обавештење

АВК [*а-вэ-ка́*] *аэровокза́льный ко́мплекс* аеродромски комплекс

автовладе́||лец, -льца *м* власник аутомобила

автого́нк||*а, -и ж* аутомобилска трка

автокатастро́ф||а, -ы *ж* саобраћајна несрећа, аутомобилски удес

автоке́мпинг, -а *м* ауто-камп

автоотве́тчик, -а *м* телефонска секретарица

автопрока́т, -а *м* рентакар

автосе́рвис, -а *м* ауто-сервис

автостоя́нк||а, -и *ж* паркиралиште *с*, паркинг *м*

автоце́нтр, -а *м* ауто-кућа

автошко́л||а, -ы *ж* ауто-школа

а́жио *нейром. с* ажија *ж*

акце́пт, -а *м* акцепт

алиме́нтщик, -а *м разг.* алиментациони обвезник

алка́ш, -а́ *м нар.* пијандура *м* и *ж*, пијанац

алле́ргик, -а *м* алергична особа

альпиниа́д||а, -ы *ж* слет алпиниста

амортиза́торн||ый, -ая, -ое амортизерски

анальге́тик, -а *м* аналгетик

анальги́н, -а *м* аналгин; **приня́ть табле́тку ~а** узети таблету аналгина

анако́нд||а, -ы *ж* анаконда (*највећа змија из породице удава*)

анестези́н, -а *м* анестетик, анестезин

аннуите́т, -а *м* ануитет

аноди́р||овать, -ую, -уешь; -ованный *сврш.* и *несврш. струч.* анодирати, електролитички оксидисати

антивеществ||о́, -а́ *с физ.* антиматерија *ж*

антиинфляцио́нн||ый, -ая, -ое антиинфлациони

аперити́в, -а *м* аперитив

АПР [*а-пэ-э́р*] **Агра́рная па́ртия Росси́и** Аграрна партија Русије

аскорби́нк||а, -и *ж разг.* витамин Ц, аскорбинска киселина

АТЭС [*атэ́с*] **а́томная теплоэлектроста́нция** атомска термоелектрана

аудие́нц-за́л, аудие́нц-за́ла *м* салон за званичне пријеме

аутоге́нн||ый, -ая, -ое: ~ ая трениро́вка *псих.* аутосугестивне вежбе

А·ч ампе́р-час ампер-час, ампер сат А·h

аэро́лог, -а *м* аеролог

аэрона́вт, -а *м књиш.* ваздухопловац

аэрона́втик||а, -и *ж књиш.* ваздухопловство *с*

аятолл||а́, -ы́ *м* ајатолах

Б

байпа́с, -а *м* бајпас

байт, -а *м, ген. мн.* **байт** и **ба́йтов** бајт

бакала́вр, -а *м* бакалауреат

балеру́н, -а *м разг.* балетан

бале́т||ки, -ок *мн.* (*јд.* **бале́тк||а, -и** *ж*) балетанке

ба́мпер, -а *м* браник аутомобила, одбојник

БАН [*ба́н*] **Библиоте́ка акаде́мии наук** Библиотека академије наука

ба́нджо, *нейром. с муз.* бенџо *м*

ба́ррел||ь, -я *м* барел (*запреминска мерна јединица*)

ба́ртер, -а *м* бартер

ба́ртерный, -ая, -ое бартерни; **~ контра́кт** уговор о бартеру; **~ая сде́лка** бартер-аранжман

Башкирста́н, -а *м* Башкирстан (*в.* **Башки́рия**)

ББК [*бэ-бэ-ка́*] **библиоте́чно-библиографи́ческая классифика́ция** библиотечко-библиографска класификација

БД [*бэ-дэ́*] **Бе́лый дом** Бели дом

безна́л, -а *м разг.* безготовинско плаћање

Белару́с||ь, -и *ж* Белорусија (*в.* **Белору́ссия**)

белобиле́тник, -а *м разг.* човек неспособан за војну службу, ослобођен војне обавезе

бензопил||á, -ы *ж* моторна тестера

бензоцистéрн||а, -ы *ж* бензинска цистерна

беспилóтн||ый, -ая, -ое без пилота, аутоматски вођен (*авион, летилица*)

беспýтнича||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. разг.* водити раскалашан живот, живети раскалашно

бессимптóмн||ый, -ая, -ое без симптома; **~ая болéзнь** болест без симптома

бесхó||зный, -зная, -зное; -зен, -зна *зван.* без титулара; **~зное имýщество** својина без титулара

бетóнк||а, -и *ж разг.* бетонска писта, бетонски пут

бетоносмеси́тел||ь, -я *м* бетонска мешалица

бзн. бензи́н бензин

биенна́ле, *нейром. ж* бијенале *м*

бижутери́||я, -и *и* **бижутéри||я, -и** *ж зб.* бижутерија

бики́ни, *нейром. с* бикини *м*

биокрéм, -а *м* биокрема *ж*

билингвѝзм, -а *м* билингвизам, двојезичје *с*

биоритми́ческ||ий, -ая, -ое биоритмички, биоритамски

биосистéм||а, -ы *ж* биосистем

БИП [*бий*], **-а** *м* **боевóй информациóнный пост** *војн.* борбена обавештајна станица

бит[1], **-а** *ген. мн.* **бит** *и* **би́тов** *м струч.* бит

бит[2], **-а** *м муз.* бит

бит-анса́мбл||ь, -я *м* бит-ансамбл, бит-састав

бит-мýзык||а, -и *ж* бит-музика

Би́шкек, -а *м* Бишкек (*в.* **Фрýнзе**)

блéйзер, -а *м* блејзер

блиц, -а *м фото* блиц

блицтурни́р, -а *м* блицтурнир

блокга́уз, -а *м војн.* блокхауз, бункер

блузóн, -а *м* јакна *ж*

блюз, -а *м муз.* блуз

БМЭ [*бэ-эм-э*] **Большáя медици́нская энциклопéдия** Велика медицинска енциклопедија

боб, -а *м спорт.* боб, бобслеј

бобслеи́ст, -а *м спорт.* возач боба

бóбсле||й, -я *м спорт.* спуст на бобу; **соревновáния по ~ю** такмичења у спусту на бобу, у вожњи боба

боекомплéкт, -а *м војн.* борбени комплет

бóйлер, -а *м тех.* бојлер; грејни котао, парни котао

бóйлерн||ый, -ая, -ое 1. који се односи на бојлер. **2. бóйлерн||ая, -ой** *ж* котларница

болóнь||я, -и *ж* **1.** танка капронска тканина **2.** мантил *м*, винђјакна (*од танке капронске тканине*)

бомбарди́р, -а *м* **1.** *војн. заст.* топџија **2.** *спорт.* голгетер

брезентóвк||а, -и *ж разг.* церадна винђјакна

бри́финг, -а *м зван.* брифинг, кратка конференција за штампу

брóкер, -а *м* брокер, трговачки посредник

бруцеллёз, -а *м мед.* бруцелоза *ж*, малтска грозница

брызгови́к, -á *м* блатобранска завесица

буклé *нейром. с* букле *м*; **плáтье из ~** хаљина од буклеа; **пря́жа ~** букле пређа

бýнгало, *нейром. с* бунгалов *м*

В

вакцини́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* и *несврш.* вакцинисати

вариа́бельн||ый, -ая, -ое варијабилан

вáучер, -а *м* **1.** приватизациони чек **2.** ваучер

ВВЦ [*вэ-вэ-цэ́*] **Всероссийский вы́ставочный цéнтр** Сверуски изложбени центар (*в.* **ВДНХ**)

вéлик, -а *м нар.* точак, бицикл

велотра́сс||а, -ы *ж* бициклистичка стаза

велотрус||ы́, -ов *мн.* бициклистичке гаће *мн. ж*

венериа́нск||ий, -ая, -ое Венерин, Венере; **~ая атмосфера** Венерина атмосфера, атмосфера Венере; **~ае межпланéтная ста́нция** Венерина међупланетарна станица

вернисáж, *м* отварање *с* изложбе

вертодрóм, -а *м* хелидром, хеликоптерски аеродром

вертолётонос||ец, -ца *м* носач хеликоптера

вертолётчик, -а *м* пилот хеликоптера

вéстерн, -а *м филм.* вестерн

ветрóвк||а, -и *ж* ветровка, винђјакна

вещи́зм, -а *м* потрошачки менталитет, робовање стварима

взаимовы́годност||ь, -и *ж* погодност за обе стране

взаимодополня́емост||ь, -и *ж* узајамно допуњавање, комплементарност

взаимоуважéни||е, -я *с* узајамно уважавање

взлётно-поса́дочн||ый, -ая, -ое полетно-слетни; **~ая полосá** полетно-слетна стаза

взяткода́тел||ь, -я *м зван.* подмићивач, давалац мита

взя́т||ок, -ка *м. пољопр.* скупљање *с* меда; принос меда, скупљени мед (*у одређеном периоду*)

видеока́мер||а, -ы *ж* видеокамера

видеокассéт||а, -ы *ж* видеокасета

видеопереда́тчик, -а *м* видео-предајник

видеотéк||а, -и *ж* видеотека, видеоклуб *м*

визи́тк||а, -и *ж* **1.** жакет *м* (*мушки*) **2.** мушка ташна, актенташна

винотéк||а, -и *ж* винотека, збирка одабраних вина

Владикавкáз, -а *м* Владикавказ (*в.* **Орджоники́дзе**)

внесезóн||ый, -ая, -ое вансезонски, несезонски

внеуста́вн||ый, -ая, -ое нестатутаран

воднолы́жник, -а *м спорт.* скијач на води

водноль́іжн||ый, -ая, -ое који се односи на скијање на води; ~ **спорт** скијање на води, спорт са скијама на води

водола́зк||а, -и *ж разї.* ролка, танак џемпер (*са ролкраїном*)

водомёт, -а *м* водени топ

водооборо́т, -а *м* кружење воде (*у їрироди или їроизводном їроцесу*)

водоподогрева́тел||ь, -я *м* бојлер

водотолче́ни||е, -я *с разї.* сецкање воде, млаћење празне сламе

возду́шк||а, -и *ж разї.* ваздушни далековод, ваздушна електрична линија

вока́л, -а *м муз.* соло певање

волн||а́, ы́ *ж* ◊ **зелёная ~** зелени талас

ворю́г||а, -и *м* и *ж нар. їрез.* лопужа

вощи́н||а, -ы *ж їољоїр.* **1.** основа саћа; **иску́сственная ~а** вештачка основа саћа **2.** воштина, восковарина

вре́менщик, -а *м разї.* сезонац, привремени радник

врид, -а *м* (**вре́менно исполня́ющий до́лжность**) вршилац дужности

всамде́лишн||ый, -ая, -ое прави правцати (*у дечјем їовору*); **~ое ружьё** права правцата пушка, одистинска пушка

всеплане́тн||ый, -ая, -ое оштеземаљски, глобалан

всепого́дн||ый, -ая, -ое *сїруч.* за свако време, по сваком времену

вскрьі́ш||а, -и *ж руд.* јаловина

вы́брак||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *свр<u>ш</u>. сїруч.* шкартирати, одбацити

ВЭФ [*вэ-э-э́ф*] **Всеми́рный экономи́ческий фо́рум** Светски економски форум

вя́занк||а, -и *ж разї.* плетена, штрикана ствар (*блуза, џемїер иїд.*)

Г

гаи́шник, -а *м нар.* саобраћајац (*милиционер, инсїекїор*)

газава́т, -а *м* свети рат

газобалло́н, -а *м* плинска боца

газо́йл, -а *м* дизел-гориво *с*

гала́ *неїром.* гала, свечан, раскошан; **~-представле́ние** гала-представа; **конце́рт ~** свечани концерт

галлици́зм, -а *м* галицизам

гало́шниц||а, -ы *ж* ормарић за обућу

гангстери́зм, -а *м* гангстеризам, гангстерство *с*

гарпу́нщик, -а *м* харпунар, бацач харпуна

ГАЭС [*їаэ́с*] **гидроаккумули́рующая электроста́нция** реверзибилна хидроелектрана

ГД [*їэ-дэ́*] **Госуда́рственная ду́ма** Државна дума

генсе́к, -а *м* (**генера́льный секрета́рь**) генерални секретар

гепати́т, -а *м мед.* хепатитис; **инфекцио́нный (ви́русный) ~** инфективни (вирусни) хепатитис, заразна жутица

германи́зм, -а *м* германизам

гермети́зм, -а *м* херметизам

гермошле́м, -а *м* херметички шлем (*авијаїичара, космонауїа*)

геронто́лог, -а *м* геронтолог

геронтоло́ги||я, -и *ж* геронтологија

герц, -а *м физ.* херц (*јединица за мерење фреквенције*)

г-жа госпожа́ гђа, госпођа

г-н господи́н г., господин

гидропо́ник||а, -и *ж* хидропоника

гисто́лог, -а *м* хистолог

глави́нж, -а *м* (**гла́вный инжене́р**) технички директор, главни инжењер

гологра́фи||я, -и *ж сїруч.* холографија

голубево́дств||о, -а *с* голубарство, гајење голубова

госграни́ц||а, -ы *ж* (**госуда́рственная грани́ца**) државна граница

госсе́к, -а *м* (**госуда́рственный секрета́рь**) државни секретар

госстра́х, -а *м* (**госуда́рственное страхова́ние**) државно осигурање

грил||ь, -я *м* грил

гран-при́ *неїром. м филм.* гран при, прва награда

гудрони́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *свр<u>ш</u>.* и *несвр<u>ш</u>.* гудронирати, катранисати; асфалтирати

гу́льден, -а *м* гулден

Д

да́йджест, -а *м* дајџест, збирка кратких садржаја

да́нсинг, -а *м* дансинг (*ресїоран*)

ДАС [*дас*], **-а** *м* **Дом аспира́нта и стажера** Дом аспираната и стажиста

девальви́р||овать, -ую, -уешь, -уют *свр<u>ш</u>. и несвр<u>ш</u>.* девалвирати

деви́зы, деви́з *мн. (јд.* **деви́з||а, -ы** *ж*) девизна средства

дёгтема́з, -а *м разї.* клеветник

дейте́ри||й, -я *м хем.* деутеријум

деномина́ци||я, -и *ж* деноминација

дестабилизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *свр<u>ш</u>. и несвр<u>ш</u>.* дестабилизирати

детдо́м, -а *м* (**де́тский дом**) дечји дом

детдо́мов||ец, -ца *м разї.* домац, питомац дечјег дома

детерге́нт, -а *м* детерџент

дефля́ци||я, -и *ж* дефлација

джази́ст, -а *м* џезист(а)
джип, -а *м* џип
диетотерапи́||я, -и *ж мед.* дијетална терапија
диза́йн, -а *м* дизајн
диза́йнерск||ий, -ая, -ое дизајнерски
диск, -а *м стручн.* диск; **ги́бкий ~** дискета; **жёсткий ~** тврди диск
диске́т||а, -ы *ж стручн.* дискета
диск-жоке́||й, -я *м* диско-џокеј
дискоте́к||а, -и *ж* **1.** дискотека **2.** дискоклуб *м*
диспле́||й, -я *м стручн.* дисплеј
длинново́лнов||ый, -ая, -ое и **длинноволнов||о́й, -а́я, -о́е** дуготаласни
долгостро́||й, -я *м разг.* спора изградња, одуговлачење у грађењу објекта
домици́ли||й, -я и **домици́л||ь, -я** *м* домицил
до́пинг, -а *м* допинг
до́шк||а, -и *ж разг.* женска бунда, бундица
дра́чк||а, -и *ж* макљажа
дубли́ровани||е, -я *с стручн.* дуплицирање, копирање
ду́м||а, -ы *ж* дума, скупштина, парламент *м* (*у Руској Федерацији*)
душещипа́тел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно *разг. ирон.* срцепарајући

Е

евроче́к, -а *м* еурочек
Екатеринбу́рг, -а *м* Јекатеринбург (*в.* **Свердловск**)
е́сли *везн.* ◊ **если… то (так)** ако… онда; **~ не я, то (так) он сде́лает** ако не ја, онда ће то он урадити; ако не урадим ја, урадиће он

Ж

жаргони́зм, -а *м* жаргонизам
жары́н||ь, -и *ж нар.* врућинчина, жега
желу́дочник, -а *разг.* чираш
жиле́т, -а *м* **1.** прслук (*део одеће*) **2.** појас за спасавање (*на води*)

З

за́болон||ь, -и *ж стручн.* бељиковина, бељика, белен *м*
завга́р, -а *м разг.* (**зава́дующий гаражо́м**) шеф гараже
завма́г, -а *м* (**заве́дующий магази́ном**) шеф продавнице, пословођа трговинске радње
завто́рг, -а *м разг.* (**заве́дующий то́гром**) директор трговинске организације

заёмщик, -а *м фин.* зајмопримац
займода́в||ец, -ца *м фин.* зајмодавац, кредитор
зало́г, -а *м* ◊ **~ недви́жимого иму́щества** *зван.* хипотека
запа́сник, -а *м* спремиште *с*, складиште *с* (*музеја*), музејски депо
запасни́к, -а *м разг.* војни резервист(а)
зары́б||ить, -лю, -ишь, -ят; -ленный *сврш. стручн.* порибити
зарыбля́||т, -ю, -ешь, -ют *несврш. стручн.* порибљавати; **~ пру́ды** порибљавати рибњаке
земснаря́д, -а *м* усисни багер (*брод за чишћење дна*)
значки́ст, -а *м* носилац значке
зон||а, -ы *ж* **свобо́дная ~** бесцаринска зона
зонг, -а *м* сонг
зооинжене́р, -а *м* зооинжењер
ЗУ [*зу*] **запомина́ющее устро́йство** меморија, меморијски блок

И

и́зм||ы, -ов *м мн. ирон.* изми, модерни правци у уметности; **покло́нники вся́ческих ~ов** присталице свакојаких изама
икэба́н||а, -ы *ж* икебана
имажини́зм, -а *м* имажинизам
импланта́ци||я, -и *ж мед.* **1.** имплантација (*ембриона у зид материце*) **2.** трансплантација
импи́чмент, -а *м полит.* импичмент, поступак за опозив
инвалю́т||а, -ы *ж* (**иностра́нная валю́та**) девизе *ж мн.*, страна валута
инвариа́нт, -а *м стручн.* инваријанта *ж*
индоссаме́нт, -а *м фин.* индосман, индосамент
инжини́ринг, -а *м* инжењеринг
инка́ссо *непром. с* инкасо
инте́рн, -а *м* стажист(а) (*лекар*)
интернату́р||а, -ы *ж* стажирање *с* (*лекара*); **проходи́ть ~ у** стажирати, бити на стажу
ипоте́чн||ый, -ая, -ое хипотекаран; **~ банк** хипотекарна банка; **~ая ссу́да** хипотекарни кредит
иску́сственник, -а *м* вештачки храњена беба, беба коју не доје
исте́блишмент, -а *м* естаблишмент
итэ́ровск||ий, -ая, -ое *разг.* који се односи на инжењере и техничаре

Й

йе́менск||ий, -ая, -ое јеменски
йе́менц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **йе́мен||ец, -ца** *м* Јеменац; **йе́мен||ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Јеменка, Јеменкиња) Јеменци
йо́г||а, -и *ж* јога; **занима́ться ~ой** бавити се јогом

йогу́рт, -а *м* јогурт
йоди́рованн||ый, -ая, -ое јодиран
йоркши́р, -а *м* јоркшир
йоркши́рск||ий, -ая, -ое јоркширски

К

ка́бельн||ый, -ая, -ое кабловски; **~ое телеви́дение** кабловска телевизија
када́стр, -а *м* катастар
как-ника́к *йрил. разї.* ипак, било како било, на крају крајева
Камбо́дж||а, -и *ж* Камбоџа (*в.* **Кампучи́я**)
камбо́джийск||ий, -ая, -ое камбоџански
камбоджи́йц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **камбоджи́||ец, -йца** *м* Камбоџанац; **камбоджи́||йка, -йки** *ж, ген. мн.* **-ек** Камбоџанка) Камбоџанци
камика́дзе *нейром. м* камиказе
канои́ст, -а *м сйорт.* кануист(а)
ка́нцер, -а *м мед.* канцер, карцином, рак
ка́нцерн||ый, -ая, -ое канцерски, канцерозан
капвложе́ни||я, -й *мн* (**капита́льные вложе́ния**) инвестиције *мн. ж*
карата́ *нейром. с* карате
каратейст, -а, карати́ст, -а *м* каратист(а)
карда́н, -а *м ӣех.* кардан
карда́нн||ый, -ая, -ое *ӣех.* кардански; **~ вал** карданска осовина
карма́нщик, -а *м нар.* џепарош
картофля́нищ||е, -а *с* кромпириште
каскадёр, -а *м филм.* каскадер
ка́ско: страхова́ние каско-осигурање
ке́нар||ь, -я, ке́нар, -а *м* канаринац (*мужјак*)
кза́ди *йрил. нар.* позади, страга ◊ **кза́ди от** *йредл. с ген.* позади, иза *с ген.;* **амбар ~ от сара́я** амбар је позади (иза) шупе
кидна́ппинг, -а *м* киднаповање *с*
кинове́д, -а *м* стручњак у области филмске уметности, филмолог
кинове́рси||я, -и *ж* филмска верзија
киного́род, -а *м* филмски град
кино́лог, -а *м* кинолог, стручњак у познавању паса
киноло́ги||я, -и *ж* кинологија, наука о псима
китч, -а *м* кич
кли́ринг, -а *м* клиринг
кли́рингов||ый, -ая, -ое клириншки
КЛПС [*ка-эл-йэ-эс*] **Коали́ция ле́вых и прогресси́вных сил** Коалиција левих и прогресивних снага
кля́ссер, -а *м* класер, албум за марке
кодоско́п, -а *м* графоскоп
ко́ка-ко́л||а, -ы *ж* кока-кола
ко́м||а, -ы *ж мед.* кома
комато́зн||ый, -ая, -ое *мед.* коматозан
ко́мби *нейром. м* комби
комиссио́нк||а, -и *ж разї.* комисион *м,* комисиона продавница
комма́ндос *нейром. м* командос
коммерциализа́ци||я, -и *ж* комерцијализација
коммерциали́зм, -а *м* комерцијализам
коммуна́лк||а, -и *ж ген. мн.* **-ок** *разї.* заједнички стан
компа́кт-кассе́т||а, -ы *ж* компакт касета, компакт диск
комфо́ртн||ый, -ая, -ое комфоран; **~ые усло́вия** комфорни услови
конкурса́нт, -а *м* такмичар, учесник на музичком такмичењу
конса́льтинг, -а *м* консалтинг
консе́нсус, -а *м* консензус
консигнацио́нн||ый, -ая, -ое консигнациони; **~ склад** консигнациони лагер
консигна́ци||я, -и *ж* консигнација
консо́рциум, -а *м* конзорцијум; **~ ба́нков** конзорцијум банака
контрперевoро́т, -а *м* контраудар, контрапреврат
контрпропага́нд||а, -ы *ж* контрапропаганда
контршпиона́ж, -а *м* контрашпијунажа *ж*
конфе́тниц||а, -ы *ж* бомбоњера (*йосуда*)
конъюнкти́в||а, -ы *ж анаӣ.* конјунктива, вежњача, очна спојница
конъюнктиви́т, -а *мед.* конјунктивитис, упала очне спојнице
конъюнкту́р||а, -ы *ж* конјунктура; **благоприя́тная ~** повољна конјунктура
конъюнкту́рщик, -а *м разї.* конјунктурист(а), шићарџија
короткометра́жк||а, -и *ж разї.* краткометражни филм
котя́г||а, -и, котя́р||а, -ы *м нар.* мачор
криз, -а *м мед.* криза *ж*
кроссо́в||ки, -ок *мн.* (*јд.* **кроссо́вк||а, -и** *ж*) патике
ксерогра́фи||я, -и *ж шӣамӣ.* ксерографија
ксероко́пи||я, -и *ж шӣамӣ.* ксеро-копија
ксе́рокс, -а *м* **1.** *шӣамӣ.* ксерографија *ж* **2.** ксерокс (*айараӣ*) **3.** ксеро-копија *ж*
культури́зм, -а *м* бодибилдинг (*развијање ӣелесне мускулаӣуре вежбама са ӣеїовима*)
культури́ст, -а *м* бодибилдер (*особа која уйражњава бодибилдинї*)
курта́ж, -а *м фин.* куртаж *ж,* награда *ж* берзанском посреднику
Кыргыста́н, -а *м* Киргистан (*в.* **Кирги́зия**)

Л

ла́д||а, -ы *ж* лада (*ауӣо*)
ла́зерщик, -а *м* ласерски стручњак
лейко́з, -а *м мед.* леукоза *ж*

лека́р||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *нар.* надрилекарка, врачарка, видарка

лендро́вер, -а *м* ландровер

лесхо́з, -а *м* (**лесно́е хозя́йство**) шумско газдинство

ли́зинг, -а *м* лизинг

ло́бби *нейром. с* лоби *м;* **сиони́стское ~** ционистички лоби

лобби́ст, -а *м* лобист(а)

лоси́||ны, -н *мн.* хеланке *мн. ж*

лоци́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* лоцирати

лосьо́н, -а *м* лосион

лосьо́нн||ый, -ая, -ое лосионски

лу́на-па́рк, -а *м* луна-парк

лыжеро́ллер||ы, -ов *мн* (*јд.* **лыжеро́ллер, -а** *м*) скејтборд (*кратке скије на точковима за вожњу по асфалту*)

люмба́го *нейром. с мед.* лумбаго *м*

М

маг, -а *м разг.* магнетофон

магнитоле́нт||а, -ы *ж* магнетофонска трака

магнитоC:радио́л||а, -ы *ж* музички стуб

магнитоско́п, -а *м* магнетоскоп

макраме́ *нейром. с* макраме *м*

МАПРЯЛ [*мапря́л*], **-а** *м* **Междунаро́дная ассоциа́ция преподава́телей русского языка́ и литерату́ры** МАПРЈАЛ, Међународна асоцијација предавача руског језика и књижевности

ма́рж||а, -ы *ж* маржа

Мариу́пол||ь, -я *м* Мариупољ (*в.* Жда́нов)

марихуа́н||а, -ы *ж* марихуана

ма́ркетинг, -а *м* маркетинг

марсиа́||не, -н *мн.* (*јд.* **марсиа́нин, -а** *м*) Марсовци

маршру́т||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* линијски такси, минибус *м*

массажёр, -а *м* апарат за масажу

мафио́зи и **мафио́зо** *нейром. с* мафијаш *м,* члан мафије

ма́фи||я, -и *ж* мафија, разбојничка банда, лоповска дружина

маче́те *нейром. м* мачета *ж*

МВФ [*эм-вэ-эф*] **Междунаро́дный валю́тный фонд** ММФ, Међународни монетарни фонд

мегаба́йт, -а *м* мегабајт

мегалополис, -а *м* мегалополис

медбра́т, -а *м* (**медици́нский брат**) медицински техничар

межвое́нн||ый, -ая, -ое међуратни

междисциплина́рн||ый, -ая, -ое интердисциплинарни

междусобо́йчик, -а *м разг. шаљ.* журка *ж,* лумперајка *ж* (*у уском кругу пријатеља*)

ме́неджер, -а *м* менаџер

ме́неджмент, -а *м* менаџмент

метеопрогно́з, -а *м* (**метеорологи́ческий прогно́з**) метеоролошка прогноза

мети́з||ы, -ов *мн.* (**металли́ческие изде́лия**) *струч.* металски производи *мн. м,* гвожђарија *ж*

ми́ди 1. *нейром. с* миди; **носить ~** носити миди; **мода на ~** миди мода **2.** *нейром. прид.* миди; **пла́тье ~** миди хаљина

микропроце́ссор, -а *м тех.* микропроцесор

микрохирурги́||я, -и *ж мед.* микрохирургија

мима́нс, -а *м* (**мими́ческий анса́мбль**) ансамбл пантомимичара

минера́л||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* кисела вода

минимизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* минимизирати

мио́м||а, -ы *ж мед.* миом *м,* доброћудни тумор

мисс *нейром. ж* **1.** мис, госпођица **2.** мис; **~ красота́** мис лепоте, лепотица

младшекла́ссник, -а *м* основац, ученик разредне наставе

многора́зов||ый, -ая, -ое вишекратан; **~ое примене́ние** вишекратна употреба

многосери́||йка, -йки *ж, ген. мн.* **-ек** *разг.* ТВ серија (*од много наставака*)

мо́дул||ь, -я *м струч.* **1.** коефицијент, мера *ж,* мерило *с;* **~ упру́гости** коефицијент растегљивости, модул еластичности **2.** модул; **~ косми́ческого аппара́та** модул космичког апарата **3.** *фиг.* организациона јединица

Молдо́в||а, -ы *ж* Молдавија, Молдова (*в.* **Молда́вия**)

монодра́м||а, -ы *ж* монодрама

морехо́д||ка, -и *ж ген. мн.* **-ок** *разг.* поморска школа

морж||ева́ться, -у́юсь, -у́ешься, -у́ются *несврш.* калити се (*у леденој води*), купати се (*као морж*)

му́льтик, -а *м разг.* цртаћ, цртани филм

мултинациона́льн||ый, -ая, -ое мултинационалан; **~ая компа́ния** мултинационална компанија

мура́л||ь, -и *ж ум.* мурал *м*

мю́зикл, -а *м* мјузикл

Н

наи́в, -а *м разг.* наивност *ж,* простодушност *ж*

наивня́к, -а́ *м разг.* наивчина

наосо́бицу *прил. нар.* посебно, одвојено, по страни

наплавн||о́й, -а́я, -ое: ~ мост мост-скела, пловни мост

невозвраще́н||ец, -ца *м* неповратник, емигрант

невро́лог, -а *м* неуролог

негабари́т, -а *м струч.* нестандардан производ

нейродерми́т, -а *м мед.* неуродерматитис

нейтри́но *нейром. с физ.* неутрино *м*

неликви́д, -а *м екон.* расходована имовина, имовина за ликвидацију

неликви́дн||ый, -ая, -ое *екон.* расходован; **~ое обору́дование** расходована опрема, опрема за ликвидацију

непрису́тственн||ый, -ая, -ое: ~ день слободан радни дан, дан необавезног присуства на радном месту

неформа́л, -а *м разг.* припадник неформалне групе

Ни́жний Но́вгород, Ни́жнего Но́вгорода *м* Нижњи Новгород (*в.* **Го́рький**)

ножето́ч||ка, -ки *ж ген. мн.* **-ек** оштрило за ножеве

но́у-ха́у *нейром. с стручн.* ноу хау

нуклеи́нов||ый, -ая, -ое: ~ые кислоты́ *струч.* нуклеинске киселине

нью́тон, -а и **ньюто́н, -а** *м физ.* њутн

О

обеща́лкин, -а *м разг. шаљ.* човек који лако обећава

обира́л||а, -ы *м, ж нар.* варалица, подваљивач *м*, пљачкаш *м*

обрабо́тчик, -а *м* обрађивач; **~ янтаря́** обрађивач ћилибара

общаг||а, -и *ж нар.* интернат *м*, дом *м* (*студентски, раднички*)

огнеусто́йчив||ый, -ая, -ое ватросталан

одиннадцатиметро́в||ый, -ая, -ое: ~ уда́р *спорт.* једанаестерац

ожида́л||ка, -ки *ж ген. мн.* **-ок** *разг.* чекаоница

о'кей *жарг.* о кеј, важи, у реду је

ОМОН [*омо́н*], **-а** *м* **отря́д мили́ции осо́бого назначе́ния** одред милиције специјалне намене

омо́нов||ец, -ца *м разг.* специјалац

онкодиспансе́р, -а *м* онколошки диспанзер

ОПЕ́К [*опэ́к*] *нейром. ж* ОПЕК *м*

опера́бел||ьный, -ьная, -ьное; -ен, -ьна, -ьно који може бити оперисан; **больно́й ~ен** болесник може да поднесе операцију

операти́в||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** *разг.* летећи састанак

операти́вник, -а *м* оперативац (*милиционер*)

организацио́нн||ый, -ая, -ое: ~ взнос котизација

ордина́торск||ая, -ой *ж* лекарска соба, ординација

отоларинго́логи||я, -и и **оториноларинголо́ги||я, -и** *ж мед.* оториноларингологија

офе́рт||а, -ы *ж трг.* оферта, понуда; **твёрдая ~** фиксна понуда

о́фис, -а *м* канцеларија *ж*

П

пакетиза́ци||я, -и *ж* и **пакетировани||е, -я** палетизација *ж*, паковање *с* у палете

пакети́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* палетизирати, паковати у палете

паке́тн||ый, -ая, -ое: ~ая транспортиро́вка палетни транспорт

палести́нц||ы, -ев *мн.* (*јд.* **палести́н||ец, -ца** *м* Палестинац; **палести́нк||а, -и** *ж* Палестинка) Палестинци

палочкови́дн||ый, -ая, -ое *струч.* штапићаст, сличан штапићу

пальме́тт||а, -ы *ж пољопр.* палмета

пальпа́ци||я, -и *ж мед.* палпација, преглед болесника пипањем

паре́з, -а *м мед.* пареза *ж*, делимична узетост

па́ркинг, -а *м* паркинг

парк||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют; -о́ванный *несврш.* паркирати, остављати ауто на паркинг

парнико́в||ый, -ая, -ое: ~ эффе́кт *струч.* ефекат стаклене баште

партнёрск||ий, -ая, -ое партнерски

партнёрств||о, -а *с* партнерство

патернали́зм, -а *м* патернализам

пе́пси-ко́л||а, -ы *ж* пепси-кола

перестро́йк||а, -и *ж полит.* перестројка

переста́льтик||а, -и *ж анат.* перисталтика

перитони́т, -а *м мед.* перитонитис, упала трбушне опне

пи́цц||а, -ы *ж кув.* пица

пиццери́||я, -и и **пиццéри||я, -и** *ж* пицерија

планетохо́д, -а *м* планетоход

пластика́т, -а *м тех.* пластикат, пластиковани каучук

пли́точник, -а *м* керамичар

плотово́д, -а *м* сплавар

плюрали́зм, -а *м полит.* плурализам

плюралисти́ческ||ий, -ая, -ое плуралистички

По́дгориц||а, -ы *ж* Подгорица (*в.* **Ти́тоград**)

поддо́н, -а *м* палета *ж*; **~ для кирпиче́й** палета за опеку

подкаблу́чник, -а *м разг. шаљ.* папучар, папучић

подселе́н||ец, -ца *м* сустанар

по-како́вски *прил. нар.* на ком језику; **~ он говорит?** на ком језику говори?

поливинилхлори́д, -а *м хем.* поливинилхлорид, ПВЦ

поливитами́н||ы, -ов *мн. фарм.* поливитамински препарат, комплекс витамина

полито́лог, -а *м* политолог

политоло́ги||я, -и *ж* политологија

полиэ́стер, -а *м хем.* полиестер

полиэ́стеров||ый, -ая, -ое полиестерски

полста́вки: на ~ са пола радног времена

по́нчо *нейром. с* пончо *м*

поп-му́зык||а, -и *ж* поп-музика
по́рно *нейром. с* порнографија *ж*
по́рно-би́знес, -а *м* порно-бизнис
по́рно-фи́льм, -а *м* порно-филм, порнографски филм
послеиндустриа́льн||ый, -ая, -ое постиндустријски
пости́жёр, -а *м стиру́ч.* власуљар, мајстор за перике
постпре́д, -а *м* (**постоя́нный представи́тель**) стални представник
постпре́дств||о, -а *с* (**постоя́нное представи́тельство**) стално представништво
потребле́ни||е, -я *с*: **о́бщество ~ я** потрошачко друштво
предме́тник, -а *м разī.* предметни наставник
презента́ци||я, -и *ж* промоција
презервати́в, -а *м* презерватив
прессинг||ова́ть, -у́ю, -у́ешь, -у́ют *несврш. сйорш.* вршити пресинг
пресс-секрета́р||ь, -я *м* представник за штампу (*йредседника, йремијера*)
прибре́жн||ый, -ая, -ое обалски, приобалски; **~ая торго́вля** малогранични промет
приватиза́ци||я, -и *ж* приватизација
приватизи́р||овать, -ую, -уешь, -уют; ованный *сврш. и несврш.* приватизовати, приватизирати
приве́т, -а *м* ◊ **с (больши́м) приве́том** *разī.* ћакнут, луцкаст
примитиви́ст, -а *м* наивац, наивни уметник
при́нтер, -а *м* штампач (*уз комйјутер*); ла́зерный ~ ласерски штампач
прису́тственн||ый, -ая, -ое: ~ день дан обавезног присуства у установи
прогнози́ст, -а *м* прогнозер, прогностичар
прогно́стик||а, -и *ж* прогностика
продма́г, -а *м* (**продово́льственный магази́н**) продавница прехрамбених производа
проинтервьюи́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш.* интервјуисати, узети интервју *од коīа*
противогра́дов||ый, -ая, -ое противградни; **~ снаря́д** противградна ракета
противоспу́тников||ый, -ая, -ое противсателитски (*оружје*)
протубера́н||ец, -ца *м асшр.* протуберанца *ж*, протуберанција *ж*
психоанали́тик, -а *м* психоаналитичар
психолингви́ст, -а *м* психолингвист(а)
психолингви́стик||а, -и *ж* психолингвистика
птицегра́д, -а *м* живинарски комбинат
пуа́нт||ы, -ов *мн.* (*јд.* **пуа́нт, -а** *м*) балетске ципеле (*са шврдим врхом*)
пуленепробива́ем||ый, -ая, -ое непробојан метком; **~ ое стекло́** непробојно стакло; **~ жиле́т** панцирни прслук, панцир
пупс, -а *м разī.* **1.** гола лутка **2.** *фиī.* буца, буцко
пухови́к, -а́ *м* перјана јакна

пчелосемь||я́, -и́ *ж йољойр.* (**пчели́ная семья́**) пчелиње друштво
пятидне́в||ка, -ки *ж īен. мн.* **-ок** *разī.* пет радних дана у недељи
пятикла́ш||ка, -ки *м* и *ж īен. мн.* **-ек** *нар.* петак *м*, ученик петог разреда

Р

радиовы́пуск, -а *м* радио емисија
радиоди́ктор, -а *м* спикер (*на радију*)
радиодра́м||а, -ы *ж* радио драма
радиоспорт, -а *м* спортски радио аматеризам
радиошко́л||а, -ы радио школа
развёрт||ка, -ки *ж īен. мн.* **-ок 1.** развијање *с*, разматрање *с* **2.** *шех.* развртач *м*, проширивач *м*
РАН [*ран*], **-а** *м* **Росси́йская акаде́мия нау́к** РАН, Руска академија наука
ра́нчо *нейром. с* ранч *м*
расще́п, -а *м* процеп, прорез
рацпредложе́ни||е, -я *с* (**рационализа́торское предложе́ние**) рационализаторско решење, рационализаторски предлог *м*
РГБ [*эр-īэ-бэ́*] **Росси́йская госуда́рственная библиоте́ка** Руска државна библиотека (*в.* **ГБЛ**)
реанима́тор, -а *м мед.* лекар-реаниматор
ревальва́ци||я, -и *м фин.* ревалвација
ревальви́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш и несврш. фин.* ревалвирати
ревмокарди́т, -а *м мед.* кардитис, реуматичка кардиопатија
ре́йтинг-ли́ст, -а *м шах.* рејтинг
рекла́мност||ь, -и *ж* рекламерство *с*
рекреа́ци||я, -и *ж* рекреација
роддо́м, -а *м* (**роди́льный дом**) породилиште *с*
роде́о *нейром. с* родео *м*
рок-му́зык||а, -и *ж* рок-музика, рокенрол музика
рок-н-ро́лл, -а *м* рокенрол
россия́||нин, -нина *м. мн.* **-не, -н** држављанин Руске Федерације, Росијанин, Рус
ро́яльти *нейром. с фин.* надокнада *ж* за коришћење патента
РФ [*ер-э́ф*] **Росси́йская Федера́ция** РФ, Руска Федерација (*в.* **РСФСР**)
рэ́кет, -а *м* рекет, уцењивање *с*, изнуђивање *с*
рэкети́р, -а *м* рекеташ, уцењивач, изнуђивач

С

салици́лк||а, -и *ж разī.* салицил *м*, салицилна киселина
салмонеллёз, -а *м мед.* салмонелоза *ж*
саля́ми *нейром. ж* салама (*шрајна, димљена*), кобасица

Сама́р||а, -ы *ж* Самара (*в.* **Ку́йбишев**)
са́ндвич, -а *м* сендвич
Са́нкт-Петрбу́рг, -а *м* Санкт Петербург, Петроград (*в.* **Ленингра́д**)
санте́хник, -а *м* водоинсталатер
сафа́ри *нейром. с* сафари *м*
сверхгó род, -а *м* мегалополис
светово́д, -а и **светопрово́д, -а** *м физ.* светловод
свинг, -а *м муз.* свинг
СЕ [*се*] **Сове́т Евро́пы** Европски савет
секво́й||я, -и *ж* сековоја, мамутовац *м* (*дрво*)
сексапи́льн||ый, -ая, -ое сексипилан
семио́тик||а, -и *ж* семиотика
сена́ж, -а *м пољопр.* силажа *ж* (*сточна храна*)
сенажи́р||овать, -ую, -уешю, -уют; -ованный *сврш. и несврш.* силирати
сена́жн||ый, -ая, -ое силажни
серболужич||а́не, -а́н *мн.* (*јд.* **серболужича́нин, -а** *м* Лужички Србин, Лужичанин; **серболужича́н||ка, -ки** *ж, ген. мн.* **-ок** Лужичка Српкиња, Лужичанка) Лужички Срби, Лужичани
сериа́л, -а *м* серија *ж;* **телевизио́нный ~** телевизијска серија
сериа́льн||ый, -ая, -ое серијски; **~ фильм** серијски филм
серпенти́н||а, -ы *ж* серпентина, вијугав пут
симпатя́г||а, -и *м* и *ж разг.* симпатична особа
синхрони́ст||ка, -ки *ж, ген. мн.* **-ок** спортисткиња у уметничком пливању
синхрони́||я, -и *ж струч.* синхронија
синхротро́н, -а *м струч.* синхротрон, синхрони циклотрон
ска́нер, -а *м* скенер
скани́ровани||е, -я *с* скенирање, испитивање
скани́рующ||ий, -ая, -ее за скенирање, за претраживање; **~ее устро́йство** скенер, претражни уређај
СКВ [*эс-ка-вэ́*] **свобо́дно конверти́руемая валю́та** конвертибилна валута
сколио́з, -а *м мед.* сколиоза *ж,* искривљење *с* кичме
сла́лом-гига́нт, сла́лома-гига́нта *м спорт.* велеслалом
СНГ [*эс-эн-гэ́*] **Содру́жество Незави́симых Госуда́рств** ЗНД, Заједница Независних Држава
собаковладе́л||ец, -ьца *м* власник пса
совми́н, -а *м* (**Сове́т Мини́стров**) министарски савет, влада
спа́рринг-партнёр, -а *м спорт.* спаринг-партнер
СПИД [*спид*], **-а** *м* **синдро́м приобретённого иммунодефици́та; сида** *ж*; болéть ~ боловати од сиде
спидве́||й, -я *м спорт.* спидвеј
спо́нсор, -а *м* спонзор
спрогнози́р||овать, -ую, -уешь, -уют; -ованный *сврш.* прогнозирати, предвидети
средневе́с, -а *м спорт.* средњекатегорник (*боксер, рвач*)
СРЮ [*эс-эр-ю́*] **Сою́зная Респу́блика Югосла́вия** СРЈ, Савезна Република Југославија
стагфля́ци||я, -и *ж* стагфлација, стагнирање *с*
ста́йер, -а *м спорт.* дугопругаш
стеклоочисти́тел||ь, -я *м* брисач стакла (*на ауту*)
стройтельств||о, -а *с* **~ „под ключ”** изградња „кључ у руке”
стре́ссорн||ый, -ая, -ое стресни
суспе́нзи||и, -й *мн.* (*јд.* **суспе́нзи||я, -и** *ж*) *хем.* суспензије
сцено́граф, -а *м* сценограф

Т

та́ймер, -а *м тех.* тајмер
тантье́м||а, -ы *ж* тантијема
Татарста́н, -а *м* Татарстан (*в.* **Тата́рия**)
Твер||ь, -и *ж* Твер *м* (*в.* **Кали́нин**)
твид, -а *м текст.* твид
твист, -а *м* твист
телетрансля́ци||я, -и *ж* телевизијски пренос
телефа́кс, -а *м* телефакс
те́лик, -а *м разг.* телевизор
те́ндер, -а *м фин.* тендер, међународна лицитација
тепломе́р, -а *м* мерач топлоте, калориметар
тера́кт, -а *м* (**террористи́ческий акт**) терористички напад
термина́л, -а *м тех.* терминал (*компјутера*)
тести́р||овать, -ую, -уешь, -уют *сврш. и несврш.* тестирати
технокра́т, -а *м* технократ(а)
това́рник, -а *м нар.* теретњак (*воз*)
тонзилли́т, -а *м мед.* тонзилитис, запаљење крајника
топты́гин, -а *м разг. шаљ.* мечка *ж*
торе́ро *нейром. м* тореро
тост, -а *м* тост, препеченац (*хлеб*)
то́стер, -а *м* тостер
ТПП [*тэ-пэ-пэ́*] **Торго́во-промы́шленная пала́та** ПК, Привредна комора
травмато́лог, -а *м* трауматолог
тра́вник, -а *м* травар
травни́ц||а, -ы *ж* траварка, траварица
траволече́ни||е, -я *с* лечење лековитим биљем
трансплантоло́ги||я, -и *ж мед.* трансплантологија
тренажёр, -а *м* тренажер
трудоустра́ива||ть, -ю, -ешь, -ют *несврш. кога* запошљавати *кога,* давати посао *коме*
Туркмениста́н, -а *м* Туркменистан (*в.* **Туркме́ния**)

У

УАЗ [*уа́з*] **Улья́новский автозаво́д** Уљановска фабрика аутомобила

уа́зик, -а *м разг.* аутомобил марке УАЗ

Ужице *непром. м, с* Ужице *м* (*в.* **Ти́тово-Ужице**)

у́льтра *непром. м* ултраш

ультракоро́тк||ий, -ая, -ое: ~ие во́лны ултракратки таласи

ультрафиоле́тов||ый, -ая, -ое: ~ые лучи́ ултраљубичасти зраци

урбанизи́рованн||ый, -ая, -ое урбанизован

урбани́стик||а, -и *ж* урбанизам *м,* урбанистика

учхо́з, -а *м* (**уче́бное хозя́йство**) наставно-огледно добро *с* (*пољопривредног факултета*)

Ф

фазана́ри||й, -я *м* фазанерија *ж*

факелоно́с||ец, -ца *м* бакљоноша

факс, -а *м* факс; **переда́ть по ~ у** послати факсом

фальста́рт, -а *м спорт.* превремени старт

фальш||ь, -и *ж* фаличност

физру́к, -а *м* (**физкульту́рный руководи́тель**) *разг.* фискултурни руководилац, наставник фискултуре

фи́фти-фи́фти *прил. разг.* фифти-фифти, пола-пола

флюоро́граф, -а *м* флуорограф, апарат за флуорографију

флюорографи́ческ||ий, -ая, -ое флуорографски

флюорогра́фи||я, -и *ж* флуорографија

фонедоско́п, -а *м* фонедоскоп, стетоскоп (*осетљив, усавршен*)

фо́рвард, -а *м спорт.* нападач, играч навалне линије

футуро́лог, -а *м* футуролог

футуроло́ги||я, -и *ж* футурологија

Х

химзащи́т||а, -ы *ж* (**хими́ческая защи́та**) хемијска заштита (*биљака*)

хи́ппи *непром. м* хипик, хипи

хиппи́зм, -а *м* хипи покрет

хоздогово́р, -а *м* (**хозя́йственный догово́р**) привредни уговор, уговор о сарадњи

хо́лдинг: ~ компа́ния холдинг компанија

худру́к, -а *м* (**худо́жественный руководи́тель**) уметнички руководилац, уметнички директор

хе́ппи-э́нд, -а *м* хепиенд, срећан свршетак

Ц

цветому́зык||а, -и *ж* музика са светлосним ефектима; **конце́рт ~и** музички концерт са светлосним ефектима

Ч

чаелю́б, -а *м* љубитељ чаја (*напитка*)

чайнво́рд, -а *м* ланчана укрштеница *ж*

ча́ртер, -а *м* чартер, уговор о превозу

ча́ртерн||ый, -ая, -ое: ~ рейс чартер-линија, чартер лет

челно́ч||ит, -у, -ишь, -ат *несврш. разг.* ходати (*тамо-амо*)

челно́чн||ый, -ая, -ое: ~ косми́ческий кора́бль космички брод вишекратне употребе

Че́чн||я, -и *ж* Чеченија

чуди́нк||а, -и *ж разг.* особењаштво *с,* откаченост ◊ **с ~ой** мало откачен (*о човеку*)

ЧФ [*че-э́ф*] **Черномо́рский флот** Црноморска флота

Ш

шампиньо́нник, -а *м,* **шампиньо́нниц||а, -и** *ж* одгајалиште шампињона

шансонье́ *непром. м* шансоњер, певач шансона

ши́зик, -а *м нар.* шизофреничар

шо́у *непром. с* шоу *м*

шо́у-би́знес, -а *м* шоу-бизнис

шпажи́ст, -а *м спорт.* мачевалац

штрафба́т, -а *м* (**штрафно́й батальо́н**) батаљон кажњених, дисциплински батаљон

шумозащи́т||а, -ы *ж* заштита од буке, звукоизолација

Э

эври́стик||а, -и *фил.* хеуристика

эвристи́чн||ый, -ая, -ое хеуристичан, хеуристички

эгоце́нтрик, -а *м* егоцентрик

эйфо́ри||я, -и *ж* еуфорија

эко́лог, -а *м* еколог

экстрасе́нс, -а *м* екстрасенс, екстрасензорна особа

экстрасенсо́рн||ый, -ая, -ое екстрасензоран

экс-чемпио́н, -а *м* ексшампион

ЭКЮ [*экю́*] **Европе́йская валю́тная едини́ца** еки

электро́нщик, -а *м разг.* електронац

Ю

юниóрск||ий, -ая, -ое *спорт.* јуниорски; **~ая сбóрная** јуниорска репрезентација

ЮНКТАД [*юнктáд*] **Конферéнция ООН по торгóвле и развитию** УНКТАД, Конференција ОУН за трговину и развој

Я

Я́годин||а, -ы *ж* Јагодина (*в.* **Светозáрево**)

я́сли-сад, я́слей-сáда *мн.* обданиште *с*

СОДЕРЖАНИЕ — САДРЖАЈ

РУСКО-СРПСКИ РЕЧНИК
РУССКО-СЕРБСКИЙ СЛОВАРЬ

Друго, исправљено и допуњено издање

У редакцији
Богољуба Станковића

Извршни издавач
БУДУЋНОСТ, Нови Сад

Директор
Новак Вукотић

Издавачко предузеће Матице српске
Нови Сад

Директор
Милорад Грујић

Технички уредник
Мирјана Јовановић

Издательство „Русский язык"
Москва

Директор
И. Я. Кайнарская

Зав. редакцией
Г. А. Мартынова

Редакторы
О. А. Просвирина, Е. В. Степанова, О. В. Журавская

Художественный редактор
Ю. А. Цветаев

Технический редактор
Э. С. Соболевская

Корректоры
Г. А. Остроухова, К. Н. Симон

Насловни табак, допуне и исправке II издања сложио
Младен Мозетић, ГРАФИЧАР, Нови Сад

ISBN 86-363-0353-2

Штампа
БУДИЋНОСТ, Нови Сад
Шумадијска 12
1998

CIP — Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

808.2-3=861
801.323.2=82=861

РУСКО-српски речник : 55.000 речи / у редакцији Богољуба Станковића ; [речник је саставио колектив аутора Д.[Драга] Вигњевић... и др.]. — 2. исправљено и допуњено изд. — Нови Сад : Матица српска ; Москва : Русский язык, 1998. — 1001 стр. ; 24 cm.

На спор. насл. стр.: Русско-сербский словарь. — Библиографија: стр. 14, 988.

ISBN 86-363-0353-2

1. Ств. насл. на успор. насл. стр. 2. Вигњевић, Драга 3. Станковић, Богољуб

а) Руско-српски речници